

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ - ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ - ΚΡΙΤΙΚΗ - ΜΕΛΕΤΗ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1941

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΣΥΝΤΑΞΙΣ
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ ΤΟΥ 9ου ΤΟΜΟΥ, ΕΤΟΥΣ 1950

Φίλιππος Δ. Ἀγγελῆς, Δικηγόρος, **Α. Βαμβέτσος**, Δικηγόρος, **Βασ. Παντ. Βασιλείου**, Δικηγόρος, **Σωκρ. Βεκρῆς**, Δικηγόρος, **Θεόδωρος Γ. Βλαχόπουλος**, Δικηγόρος, **Ἀναστ. Ι. Βογιατζῆς**, Δικηγόρος, **Γ. Α. Γιαννακόπουλος**, Δικηγόρος, **Δ. Ἀλ. Γέροντας**, Δικηγόρος, **Γ. Γεωργακόπουλος**, Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, **Γεώργιος Π. Γιαντακουρέας**, Δικηγόρος, **Κ. Ι. Δημάκης**, Δικηγόρος, **Παντ. Δ. Δημάκος**, Δικηγόρος, **Εὐάγγ. Σ. Δημητρακόπουλος**, Δικηγόρος, **Ἀλέξ. Α. Θεοχάρης**, Δικηγόρος, **Π. Ἰωαηφίδης**, Δικηγόρος, **Α. Κανακάρης**, Πταισματοδίκης, **Ι. Καποδίστριας**, Ὑφηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, **Χρ. Κασσίμος**, Εἰσηγητὴς τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, **Κωνστ. Α. Καυκᾶς**, Ἀρεοπαγίτης, **Δημ. Κιουσόπουλος**, Εἰσαγγελεὺς τοῦ Ἀρείου Πάγου, **Φ. Ε. Κόκκινος**, Δικηγόρος, **Ν. Χ. Κοντογιάννης**, Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, **Τρ. Κοντονασόπουλος**, Νομικὸς Σύμβουλος τοῦ Κράτους, **Γ. Κορρές**, Ὑπάλληλος ὑποκαταστήματος Ι.Κ.Α. Πειραιῶς, **Ν. Κορφιάτης**, τ. Εἰσαγγελεύς, **Μιχ. Γ. Κυπραῖος**, Δικηγόρος, **Α. Λέκκας**, Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, **Ξενοφῶν Κ. Λιβιεράτος**, Δικηγόρος, **Κωνστ. Α. Μαλεύχος**, Δικηγόρος, **Ἀντώνιος Μ. Μαρῆς**, Δικηγόρος, **Γεώργιος Σ. Μαριδάκης**, Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, **Παν. Δ. Μητσόπουλος**, Γενικὸς Διευθυντὴς Ὑπουργείου Ἐργασίας, **Σπ. Μετσενῖγος**, Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, **Μαρῖνος Μπερνίτσας**, Δικηγόρος, **Ἀπόστολος Ι. Μπουρνιᾶς**, Δικηγόρος, **Λεων. Ντάσιος**, Δικηγόρος, **Χ. Οἰκονόμου**, Ἀντεισαγγελεὺς τοῦ Ἀρείου Πάγου, **Λεων. Δ. Παναγῆς**, Δικηγόρος, **Ἀντ. Παπαπαναγιώτου**, Δικηγόρος, **Ἀδμων Ρουτσάκος**, Δικηγόρος, **Βασ. Σάββας**, Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, **Ἀλεξ. Α. Σακελλαρόπουλος**, Δικηγόρος, **Ἐμμ. Σαμαλέας**, Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, **Γ. Σ. Σιμωνέτος**, Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, **Γ. Π. Σπυρόπουλος**, Δικηγόρος, **Κλ. Στογιαννόπουλος**, Δικηγόρος, **Α. Τουρνίκης**, Ὑπάλληλος ὑποκαταστήματος Ι.Κ.Α. Πειραιῶς, **Κ. Δ. Τριανταφυλλόπουλος**, Καθηγητὴς Πανεπιστημίου, **Ι. Τσιτσελίκης**, Δικηγόρος, **Τάσος Τσιμπούκης**, τῆς Συντάξεως «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου», **Εὐάγγελος Κ. Ὑδραῖος**, Δικηγόρος, **Χ. Δ. Φουρναράκης**, Δικηγόρος, **Ρίτα Χατζηνικολάου-Βουζίκα**, Δικηγόρος.

ΤΡΑΦΕΙΑ: ΧΡΥΣΟΣΠΗΛΑΙΩΤΙΣΣΗΣ 9α — ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦ. 31-010

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις: ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 9ος — Τεύχος 1 (199)

Ἀθῆναι, 1 Ἰανουαρίου 1950

ΤΙΝΑ ΠΕΡΙ ΑΚΥΡΟΤΗΤΩΝ ΕΝ ΤΩι ΕΡΓΑΤΙΚΩι ΔΙΚΑΙΩι

Ὑπὸ τοῦ κ. ΒΑΣ. ΠΑΝΤ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, Δικηγόρου

I. Συμβατικὸν ἐργατικὸν δίκαιον καὶ προστατευτικὸν ἐργατικὸν δίκαιον.

Ἡ ἀκυρότης τῆς δικαιοπραξίας ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ παρουσιάζει ἰδιομορφίας τινάς, αἵτινες ἐπιβάλλουν τὴν ἰδιαιτέραν διερεύνησιν τοῦ ζητήματος πέραν τῶν ὁρίων τῆς περὶ ἀκύρων δικαιοπραξιῶν θεωρίας τοῦ ἀστικοῦ δικαίου. Τὰ ἰδιαίτερα χαρακτηριστικὰ τῶν ἀκυροτήτων αὐτῶν ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ εἶναι ἀπαύγασμα τῆς μικτῆς ὑφῆς τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ὡς ἐκ τῆς ἐν αὐτῷ ἐμφανιζομένης συμπλοκῆς τοῦ ἰδιωτικοῦ καὶ δημοσίου δικαίου [1]. Ἤδη ἀπὸ πολλοῦ ἐγένετο ἀντιληπτόν [2], ὅτι οἱ κανόνες τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου δὲν εἶναι τῆς αὐτῆς φύσεως. Ἕτεροι μὲν κανόνες καθορίζουν τὰς συμβατικὰς ὑποχρεώσεις τῶν μερῶν εἴτε κατὰ τρόπον ἀναγκαστικὸν (jus cogens), εἴτε κατὰ τρόπον συμπληρωτικὸν (jus dispositivum), ἕτεροι δὲ κανόνες καθορίζουν τὰς ὑποχρεώσεις κυρίως τοῦ ἐργοδότου ἐναντι τοῦ Κράτους, πρὸς τὸν σκοπὸν προστασίας τοῦ μισθωτοῦ, ὅστις λόγῳ τῆς μειονεκτικῆς θέσεώς του δὲν δύναται ἐλευθέρως νὰ διαπραγματευθῇ τοὺς ὅρους παροχῆς τῆς ἐργασίας του.

Ἡ μὲν πρώτη κατηγορία τῶν κανόνων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ἀποτελεῖ τὸ λεγόμενον συμβατικὸν ἐργατικὸν δίκαιον (Dienstvertrag-recht), ὅπερ ἀνήκει εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἡ δὲ δευτέρα κατηγορία ἀποτελεῖ τὸ προστατευτικὸν ἐργατικὸν δίκαιον (Arbeiterschutzrecht), ὅπερ ἀνήκει εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ δημοσίου δικαίου [3].

Ἡ διάκρισις αὕτη τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου καὶ ἡ λειτουργία ἑκατέρας κατηγορίας τῶν κανόνων αὐτοῦ γίνεται ἀντιληπτὴ ἐκ τοῦ ἑξῆς παραδείγματος ἐπὶ τοῦ καθορισμοῦ τῶν ὡρῶν ἐργασίας.

Κατὰ τρεῖς τρόπους εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτευχθῇ ὁ καθορισμὸς ὡρισμένων ὡρῶν ἐργασίας πρὸς προστασίαν τοῦ μισθωτοῦ:

α') Νὰ θεσπισθῇ κανὼν ἀναγκαστικοῦ δικαίου (λ.χ. ἐν τῷ Ἀστικῷ Κώδικι), δι' οὗ νὰ καθορίζηται ὡρισμένη διάρκεια ἡμερησίας ἐργασίας, οἷον ἡ ὥρας ἐργασία. Ἐν τῇ περιπτώσει τούτῃ συμφωνία περὶ ὑπερβάσεως τῶν ὡρῶν τούτων εἶναι ἄκυρος, ὡς προσκρούουσα εἰς ἀναγκαστικοῦ δικαίου κανόνας (ἄρθρ. 3 Α.Κ.) καὶ ὁ μὲν μισθωτὸς δικαιοῦται ν' ἀρνηθῇ τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας του πέραν τοῦ ὥρου, χωρὶς νὰ περιπίπτῃ εἰς ὑπερημερίαν, ὁ δὲ ἐργοδότης δὲν ἔχει δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ, οὐδὲ δύναται νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἀπροθέσμως λόγῳ σπουδαίου λόγου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 672 Α. Κ. Ὁ σχετικὸς κανὼν ἀνήκει εἰς τὸ συμβατικὸν ἐργατικὸν δίκαιον, τὸ ὁποῖον ὅμως παρέχει λίαν σκιώδη προστασίαν, διότι ἐν τῇ πραγματικότητι ὁ μισθωτός, εὑρισκόμενος πάντοτε ἐν μειονεκτικῇ ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως θέσει, σπανίως εἶναι δυνατὸν ν' ἀρνηθῇ τὴν παρὰ τοῦ ἐργοδότου αἰτουμένην ὑπέρβασιν τῶν νομίμων ὡρῶν ἐργασίας.

β') Οὕτω παρίσταται ἀνάγκη νὰ τεθῇ εἰς κίνησιν ὁ κυρωτικὸς μηχανισμὸς τοῦ προστατευτικοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ἵνα ὑπάρξῃ ἐγγύησις πραγματικῆς προστασίας τοῦ μισθωτοῦ. Διὰ τῶν κανόνων αὐτοῦ (οἷον τῶν διατάξεων τοῦ ν. Γ' ΛΔ' «περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν καὶ περὶ ὡρῶν ἐργασίας» καὶ τοῦ Π. Δ. τῆς 8|13 Ἀπριλίου 1932 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τῶν Νόμων περὶ χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας εἰς τὰ καταστήματα κλπ.») τὰ συμβαλλόμενα μέρη ὑποχρεοῦνται ἔναντι οὐχὶ μόνον ἀλλήλων, ἀλλὰ καὶ ἔναντι τοῦ Κράτους εἰς τὴν τήρησιν τῶν περὶ ὡρῶν ἐργασίας διατάξεων διὰ δραστικῶν πλέον μέτρων, ἤτοι ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ διοικη-

---

1. Ἐκ τῶν παρ' ἡμῖν, **Χ. Ἀγαλλόπουλος**, Ἡ δημοσιοποίησις τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ἐν (περιοδικῷ) Ἐργ. Δίκ. 1942 σελ. 271, **Ι. Καποδίστρια**, Ἡ κατάχρησις δικαιώματος εἰς τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, 1947 σελ. 49 σημ. 158, **Β. Βασιλείου**, Ἡ ἀπόλυσις ἰδιωτικῶν μισθωτῶν καὶ τὸ δημόσιον δίκαιον ΕΕΔ 1, 741 καὶ τὴν παρ' αὐτῶν ἀναφερομένην βιβλιογραφίαν, πρὸς δὲ καὶ **M. Amiaud**, Cours de droit du travail, 1919 σελ. 13 ἑπ.

2. **W. Kaskel**, Die rechtliche Natur des Arbeiterschutzes, 1921 σελ. 6 ἑπ.

3. Ἡ τοιαύτη διάκρισις τῶν κανόνων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ὀφείλεται εἰς τὴν Γερμανικὴν ἐπιστήμην. Οὕτω **Jacobi**, Grundlehren des Arbeitsrechts, 1927 σελ. 8 καὶ 427, **Hueck-Nipperdey**, Lehrbuch des Arbeitsrechts, 1931 τόμ. I σελ. 8. Ἐν Ἑλβετίᾳ **Gysin**, Arbeitsrecht, 1943 σελ 28, **Schweingruber**, Das Arbeitsrecht der Schweiz, 1946 σελ. 37. Ἐν Ἰταλίᾳ **Borsi-Pergolesi**, Trattato di diritto del lavoro, 1939 τόμ. I σελ. 40 ἑπ.

τικοῦ ἐξαναγκασμοῦ (κρατική ἐπαπτεία), ὀφ' ἑτέρου δὲ δι' ἀπειλῆς ποινικῶν κυρώσεων.

γ') Τὸ συνηθέστερον εἶναι ν' ἀκολουθῶνται καὶ οἱ δύο τρόποι διακανονισμοῦ, ἤτοι τοσον διὰ κανόνων jus cogens, ὅσον καὶ τοιούτων προστατευτικοῦ δημοσίου δικαίου[3]. Οὕτω λ. χ. ἐκτὸς τῶν διατάξεων τοῦ Α. Κ. (ἄρθρ. 662) περὶ ἀσφαλείας καὶ ὑγιεινῆς τῶν χώρων ἐργασίας, ἡ παράβασις τῶν ὁποίων δημιουργεῖ συμβατικὴν εὐθύνην τοῦ ἐργοδότου, ὑπάρχουν καὶ εἰδικαὶ διατάξεις προστατευτικοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ἡ παράβασις τῶν ὁποίων δημιουργεῖ ἐκτὸς τῆς ἀστικῆς[4] (ἐξωσυμβατικῆς) εὐθύνης καὶ ποινικὴν τοιαύτην.

Κοινὸν χαρακτηριστικὸν τῶν δικαίων τούτων εἶναι ὅτι ἀμφότερα σκοποῦν τὴν εὔνοιαν τοῦ μισθωτοῦ ἢ τὴν δημοσίαν τάξιν, πλὴν ὅμως διὰ διαφορετικῶν μέσων.

Εἰς ἀμφότερα τὰ δίκαια ταῦτα ἡ παράβασις τῶν κανόνων αὐτῶν εἰς πλείστας περιπτώσεις δημιουργεῖ ἀκυρότητας, μὲ τὴν σπουδὴν τῶν ὁποίων θέλομεν ἀσχοληθῇ κατωτέρω, ἐπιχειροῦντες νὰ προσδιορίσωμεν τὸ περιεχόμενον καὶ τὴν ἔκτασιν αὐτῶν.

II. Ἀκυρότητες ἐν τῷ συμβατικῷ ἐργατικῷ δικαίῳ.

Α'. Ἐκτὸς τῶν συνήθων περιπτώσεων ἀκυρότητος τῆς δικαιοπραξίας λόγῳ ἐλλείψεως τῆς πρὸς δικαιοπραξίαν ἱκανότητος, ἐλλείψεως τοῦ ἀπαιτουμένου τύπου, εἰκονικότητος, περιεχομένου ἀνηθίκου ἢ παρανόμου κ.ἄ., ἰδιαιτέραν σημασίαν ἔχει ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ ἡ ἀκυρότης δικαιοπραξίας λόγῳ μὴ πληρώσεως τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου τιθεμένης προϋποθέσεως (conditio juris) τοῦ κύρους ἢ τῆς ἐνεργείας ταύτης.[5]

Ὁ νόμος εἰς πλείστας περιπτώσεις καθορίζει τὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ περιλάβῃ δικαιοπραξία τις, ἵνα εἶναι ἰσχυρὰ καὶ συνεπιφέρῃ τὰς δι' αὐτῆς ἐπιδιωκομένας νομικὰς ἐνεργείας. Ἐὰν ἐλλείπῃ τοιοῦτον νόμιμον στοιχεῖον, ἡ δικαιοπραξία δὲν ἀποκτᾷ νομικὴν ὕπαρξιν, οὖσα ἀτέλεστος.[6] Διὰ τὴν διακρίβωσιν ἐὰν ἡ δικαιοπραξία αὕτη εἶναι ἢ οὔ ἄκυρος, οὐδόλως βοηθεῖ τὸ ἄρθρ. 174 Α. Κ., καθ' ὃ δικαιοπραξία, ἀντικειμένη εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν νόμου εἶναι ἄκυρος, ἐφ' ὅσον δὲν συνάγεται ἄλλο τι, διότι ἡ μὲν διάταξις αὕτη προβλέπει δικαιοπραξίαν τελεσθεῖσαν, ἀλλ' ἀναιρουμένην λόγῳ τῆς ἀντιθέσεώς της πρὸς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν νόμου π. χ. ἀγοραπωλησία πράγματος ἀναπαλλοτριώτου, ἐνῷ ἡ πάσχουσα ἔλλειψιν συστατικοῦ στοιχείου ἢ νομίμου προϋποθέσεως τοῦ κύρους αὐτῆς δικαιοπραξία δὲν ἔχει κἂν ἐμφανισθῇ εἰς τὸν νομικὸν κόσμον. Ἐν ἄλλοις λόγοις ἡ μὲν πρώτη ἔχει τεχθῇ, πλὴν ὅμως νεκρά, ἡ δὲ δευτέρα δὲν ἐξῆλθεν ἔτι τῆς μητρικῆς κοιλίας.

Ἡ πρακτικὴ συνέπεια τῆς μεταξὺ τούτων διαφορᾶς εἶναι ὅτι ἡ ἀντιβαίνουσα εἰς τὴν ἀπαγορευτικὴν διάταξιν τοῦ νόμου δικαιοπραξία εἶναι δυνατὸν νὰ *συνάγηται* ἐκ τοῦ ἀπαγορευτικοῦ κανόνος, ὅτι δὲν εἶναι ἄκυρος, ἐνῷ ἡ πάσχουσα ἐλλειψιν νομίμου στοιχείου τοῦ κύρους ἢ τῆς ἐνεργείας της δικαιοπραξία εἶναι πάντοτε ἄνευ ἐξαιρέσεώς τινος ἄκυρος, μὴ δυναμένου νὰ συναχθῇ ἄλλου τινὸς ἐκ τοῦ καθορίζοντος τὰς νομικὰς προϋποθέσεις τοῦ κύρους τῆς δικαιοπραξίας κανόνος, ἐκτὸς βεβαίως ἐὰν αἱ τιθέμεναι προϋποθέσεις δὲν ἀφοροῦν τὸ κῦρος ἢ τὴν ἐνέργειαν τῆς δικαιοπραξίας, ἀλλ' ἑτέραν συνέπειαν, ὁπότε ἡ ἀκυρότης δὲν ἐπέρχεται, ὄχι διότι συνάγεται ἄλλο τι ἐκ τῆς διατάξεως, ἀλλὰ διότι δὲν προκειται περὶ νομικῆς προϋποθέσεως τοῦ κύρους τῆς δικαιοπραξίας, ἀλλὰ περὶ τοιαύτης, ἡ ἔλλειψις τῆς ὁποίας συνεπάγεται ρητῶς ἑτέραν ἀστικὴν συνέπειαν, οἷον τὴν καταβολὴν ἀποζημιώσεως.

Οὕτω ἐν μὴ τηρήσει τῶν προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 1116|45, ἡ γενομένη καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἄκυρος κατὰ τὰς ρητὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου τούτου, ἀναγορευούσας τὰς διατυπώσεις τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως εἰς προϋποθέσεις τοῦ κύρους ταύτης. Ἀντιθέτως ἡ παράλειψις τοῦ ἐργοδότου νὰ λάβῃ διοικητικὴν ἄδειαν ἀπολύσεως τοῦ ἀποστρατευθέντος καὶ ἐπαναλαβόντος τὴν ἐργασίαν του μισθωτοῦ δὲν συνεπάγεται ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ἀλλὰ τὴν καταβολὴν ἀποζημιώσεως, ἴσης πρὸς ἓξ μηνῶν μισθούς, διότι διὰ ρητῆς διατάξεως ἡ ὕπαρξις διοικητικῆς ἀδείας πρὸς ἀπόλυσιν δὲν ἐτέθη ὡς conditio juris τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ἀλλ' ὡς τοιαύτη τῆς ἀπαλλαγῆς τοῦ ἐργοδότου τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως (ἄρθρ. 4 Ν. 3514).

Β'. Ἕτερα περίπτωσις ἀκυρότητος, συνήθης ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ, εἶναι ἡ ἀκυρότης δικαιοπραξίας, ἐπιχειρηθείσης κατ' ἀντίθεσιν πρὸς κανόνα τινὰ ἀναγκαστικοῦ δικαίου. Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 3 Α. Κ., διὰ τῆς ἰδιωτικῆς βουλήσεως δὲν δύναται ν' ἀποκλεισθῇ ἡ ἐφαρμογὴ κανόνων δημοσίας τάξεως.[7] Εἰδικώτερον δὲ ὡς πρὸς τὴν μίσθωσιν ἐργασίας συμφωνίαι, δι' ἧς περιορίζονται τὰ δικαιώματα τοῦ ἐκμισθωτοῦ (μισθωτοῦ) ἐκ τῶν ἄρθρων 656 ἕως 658, 659 § 2 ἕως 667, 668 ἐδ. 2, 670, 674, 677 καὶ 678 εἶναι ἄκυρος.

Οἱ τοιούτου ἀναγκαστικοῦ χαρακτῆρος κανόνες δικαίου δυνατὸν νὰ περιέχωνται ὄχι μόνον εἰς διατάξεις νόμων ἢ κανονισμῶν, ἐχόντων ἰσχὺν νόμου, ἀλλὰ καὶ εἰς διοικητικὰς πράξεις ἢ συλλογικὰς συμβάσεις[8] ἢ ἀποφάσεις ἐπιτροπῶν διαιτησίας.

---

4. *H. Nipperdey*, Die privatrechtliche Bedeutung des Arbeiterschutzrechts ἐν Die Reichsgerichtspraxis im deutschen Rechtsleben, 1929 τόμ. IV σελ. 204.

5. Πλείονα *Α. Σακελλαρόπουλος*, Ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 662 Α. Κ. ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου ἔναντι τῶν μισθωτῶν ΕΕΔ 8, 570 ἑπ.

6. *Γ. Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχαί, ἔκδ. 4η, 1948 σελ. 179 καὶ 236.

7. Περὶ τῆς λεπτῆς διακρίσεως μεταξὺ συστατικῶν στοιχείων τῆς δικαιοπραξίας καὶ νομικῶν προϋποθέσεων τοῦ κύρους αὐτῆς, *Oertmann*, Kommentar, Γεν. Μέρ. ἔκδ. 2η, 1927 σελ. 320 καὶ *Σακελλαρόπουλος*, ἐν ΕΕΔ 7, 105.

8. Τὸ ἀναγκαστικὸν δίκαιον (jus cogens) εἰς τὸν Α. Κ. ἐμφανίζεται ὑπὸ τὴν ὁρολογίαν «κανόνες δημοσίας τάξεως», *Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχαὶ ἔνθ' ἀν. σελ. 5.

9. Περὶ τοῦ ὅτι οἱ ὅροι τῶν συλλογικῶν συμβάσεων εἶναι ἀναγκαστικοῦ χαρακτῆρος, *Καποδίστρια*, Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, 1940 σελ. 184 σημ.

Ἡ λειτουργία τῶν κανόνων τοῦ συμβατικοῦ ἀναγκαστικοῦ δικαίου εἶναι διττή:

α') Ἀκυροῦν πᾶσαν ἀντίθετον συμφωνίαν, ἀποκαλούμενοι ἀναγκαστικόν—ἀκυρωτικόν δίκαιον (zwingend—vernichtendes Recht). Οὕτω λ.χ. ὑπάρχουν διατάξεις ἐν τῷ Α. Κ. αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν jus cogens μὲ μόνην συνέπειαν τὴν ἀκυρότητα πάσης ἀντιθέτου συμφωνίας. Αἱ διατάξεις λ. χ. τῶν ἄρθρ. 177 καὶ 178 Α. Κ., καθ' ἃς, δικαιοπραξία ἀντιβαίνουσα εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν νόμου ἢ τὰ χρηστὰ ἤθη εἶναι ἄκυρος, συνιστοῦν κανόνας ἀκυρωτικοῦ—ἀναγκαστικοῦ δικαίου, καθ' ὅσον ἐπενεργοῦν ἀκυρωτικῶς ἐπὶ τῆς κατὰ παράβασιν αὐτῶν γενομένης συμφωνίας, ἤτοι εἶναι ἄκυρος ἡ συμφωνία, δι' ἧς τὰ μέρη ἀποδέχονται ὅτι ἡ κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τούτων δικαιοπραξία εἶναι ἔγκυρος, χωρὶς ὅμως ἐπὶ πλέον νὰ καθορίζηται τί θὰ ὑποκατασταθῇ εἰς τὴν κηρυχθεῖσαν ἄκυρον δικαιοπραξίαν. Ὁμοίως ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ συναντῶνται πλεῖστοι ὅσοι κανόνες τοιούτου χαρακτῆρος, οἷον τοῦ ἄρθρ. 5 § 6 τοῦ Α. Ν. 539|45 περὶ ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως διαρκούσης τῆς ἀδείας, τοῦ ἄρθρ. 1 Ν. 3514 κ. ἄ.

β') Ἕτεροι κανόνες ἀναγκαστικοῦ δικαίου δὲν ἐνεργοῦν μόνον ἀκυρωτικῶς ἐπὶ τῶν ἀντιθέτων πρὸς αὐτοὺς συμφωνιῶν, ἀλλὰ καὶ ὑποκαθίστανται εἰς τὸ περιεχόμενον τῶν ἀκυρουμένων ἀντιθέτων συμφωνιῶν, εἰσερχόμενοι αὐτοδίκαιοι εἰς τὴν σύμβασιν, ὡς ἐὰν εἶχον συμφωνηθῇ ὡς συμβατικοὶ ὅροι. Οὗτοι ἀποτελοῦν τὸ λεγόμενον ἀναγκαστικὸν—συμπληρωματικὸν δίκαιον (zwingend-ergänzendes Recht) [9].

Οὕτω λ. χ. αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 660 Α.Κ., καθ' ἃς ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται ἐν περιπτώσει νόσου τοῦ παρ' αὐτοῦ προσληφθέντος καὶ διαιτωμένου μισθωτοῦ νὰ παράσχῃ εἰς αὐτόν, διαρκούσης τῆς συμβάσεως, περίθαλψιν καὶ ἰατρικὴν ἀντίληψιν κατ' οἶκον ἢ καὶ ἐν νοσοκομείῳ μέχρις ἑνὸς μηνὸς κλπ. Πᾶσα ἀντίθετος πρὸς τὰς διατάξεις ταύτας συμφωνία τῶν μερῶν δὲν εἶναι μόνον ἄκυρος, ἀλλ' ἀντικαθίσταται ὑπὸ τῶν διατάξεων τούτων τοῦ Α. Κ., αἵτινες καταλαμβάνουν τὴν θέσιν τῶν ἐξοβελιζομένων ἀκύρων συμβατικῶν ὅρων.

Ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῶν συμβατικῶν ὅρων καὶ τῶν νομικῶν τούτων κανόνων, οἱ ὁποῖοι προσδίδουν νομικὰς συνεπείας εἰς τὰς συμβάσεις, εἶναι, ὅτι οἱ μὲν συμβατικοὶ ὅροι εἶναι μέρος τῆς συμβάσεως, ἔχοντες τὰς συνεπείας, τὰς ὁποίας ἠθέλησαν τὰ συμβαλλόμενα μέρη, ἐνῷ οἱ νομικοὶ κανόνες, οἱ ὁποῖοι καθορίζουν τὸ λοιπὸν περιεχόμενον τῆς συμβάσεως, προσδίδουν εἰς ταύτην νομικὰς συνεπείας, μὴ ἠθελημένας, ἤτοι παρὰ τὴν θέλησιν καὶ ἐναντίον τῆς θελήσεως τῶν μερῶν [10].

Τινὲς ἀναγκαστικοῦ δικαίου κανόνες ὑπεισέρχονται εἰς τὸ περιεχόμενον τῆς συμβάσεως διὰ ρητῆς διατάξεως νόμου. Οὕτω κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ Α. Ν. τῆς 21|11|35 «περὶ αὐλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», συμβάσεις ἐργασίας, καταρτιζόμεναι παρὰ τινος τῶν ἀποδεχθέντων τὴν συλλογικὴν σύμβασιν, *θεωροῦνται περιέχουσαι τοὺς ἐν ταύτῃ καθοριζομένους ὅρους*, ἀκυρουμένων τῶν ἀντιθέτων συμφωνιῶν, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 680 Α. Κ. οἱ πρὸς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἀντιτιθέμενοι ὅροι τῶν κατ' ἰδίαν συμβάσεων ἐργασίας, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι εὐνοϊκώτεροι διὰ τὸν ἐκμισθωτὴν (μισθωτόν), εἶναι ἄκυροι, ἀντὶ τούτων δὲ ἰσχύουσιν οἱ ὅροι τῆς συλλογικῆς συμβάσεως. Ἀλλὰ καὶ ἂν ρητῶς τοῦτο δὲν ἐπιτάσσηται, ὡς ἀνωτέρω ἐξηγήθη, ἡ τοιαύτη ὑποκατάστασις τοῦ συμπληρωτικοῦ ἀναγκαστικοῦ κανόνος εἰς τὴν ἀκυρουμένην ἀντίθετον συμφωνίαν ἢ εἰς τὸν κενὸν χῶρον τῆς συμβάσεως, ἐπέρχεται αὐτομάτως, λόγῳ τῆς δευτέρας ταύτης λειτουργίας τοῦ ἀναγκαστικοῦ κανόνος, ἤτοι τῆς συμπληρωτικῆς [11].

Συνέπεια τῆς πρώτης λειτουργίας τῶν ἀναγκαστικοῦ δικαίου κανόνων, τῆς ἀκυρωτικῆς, εἶναι ὅτι πᾶσα ἀντίθετος πρὸς αὐτοὺς συμφωνία εἶναι ἄκυρος. Τοῦτο δὲν ἐπιτάσσεται ρητῶς ἐν τῷ Α.Κ., τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ ὁποίου ἁπλῶς διαλαμβάνει ὅτι, διὰ τῆς ἰδιωτικῆς βουλήσεως δὲν δύναται ν' ἀποκλεισθῇ ἡ ἐφαρμογὴ κανόνων δημοσίας τάξεως, ἀλλ' ἡ ἀκυρότης προκύπτει ἐκ τοῦ ὅτι πρόκειται περὶ παραβάσεως τῆς περιεχομένης ἐν τῷ ἄρθρ. 3 Α.Κ. ἀπαγορευτικῆς διατάξεως. (ἄρθρ. 174 Α.Κ.).

Οὕτω εἶναι ἄκυρος συμφωνία περὶ καταβολῆς μισθοδοσίας εἰς ποσὸν ἐπὶ ἔλαττον τοῦ ὑπὸ τῆς οἰκείας συλλογικῆς συμβάσεως ἢ διοικητικῆς πράξεως καθοριζομένου.

Ἀλλὰ πλὴν τῆς ἀκυρότητος τῆς τοιαύτης κατὰ παράβασιν τῶν ἀναγκαστικοῦ δικαίου κανόνων καταρτισθείσης συμφωνίας καὶ τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὑποκαταστάσεως τούτων εἰς τοὺς ἀκυρουμένους συμβατικοὺς ὅρους, δυνατὸν ἡ παράβασις τῶν ἀναγκαστικοῦ χαρακτῆρος κανόνων νὰ συνεπάγηται παραλλήλως καὶ ἑτέραν ἔννομον συνέπειαν, οἷον ἐπιπτωσιν ἀστικῆς ποινῆς, καταγγελίαν τῆς συμβάσεως κ. ἄ.

Οὕτω ἡ δήλωσις τοῦ ἐργοδότου περὶ μειώσεως τῶν καταβαλλομένων ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ εἰς ποσὸν ἐπὶ ἔλαττον τοῦ καθοριζομένου ὑπὸ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως εἶναι ἄκυρος, ἐν ταὐτῷ ὅμως δυνατὸν νὰ περιέχῃ καὶ σιωπηρὰν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, ἐφ' ὅσον διὰ τῆς μειώσεως ταύτης ἐκδηλοῦται καὶ ἡ πρό-

---

1. Ἀλλὰ καὶ αἱ κανονιστικαὶ διατάξεις τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἐκδιδομένων κατ' ἐξουσιοδότησιν τῶν Ν. 19 καὶ 28|1944, ὡς καὶ αἱ ἀποφάσεις τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, δημιουργοῦν ἀναγκαστικὸν δίκαιον, ἄνευ τοῦ ὁποίου εἶναι ἀδύνατος ἡ πραγματοποίησις τῆς κρατικῆς ἐν τῇ οἰκονομίᾳ ἐπεμβάσεως. Ἐν σχέσει μὲ τὰς ὑπουργικὰς ἀποφάσεις Πρ|κου Ἀθ. 5395|1948 ΕΕΔ 7, 179.

10. Περὶ τῆς διακρίσεως τῶν ἀναγκαστικοῦ δικαίου κανόνων εἰς ἀκυρωτικοὺς καὶ συμπληρωματικούς, *Zitelmann*, Internationales Privatrecht, 1912 τόμ. II σελ. 442, *Enneccerus-Nipperdey*, Lehrbuch des bürgerlichen Rechts, Γεν. Μέρ. 1931, § 45 IV 2β.

11. Πρβλ. καὶ μελέτην μας, Κανονιστικοὶ καὶ συμβατικοὶ ὅροι εἰς τὴν σχέσιν ἐργασίας ΕΕΔ 7, 625 ἑπ.

12. Οὕτω καὶ ἐν Γερμανίᾳ ἐν σχέσει μὲ τοὺς κανονισμοὺς τῶν μισθῶν (Lohnordnungen), τοὺς ἐκδιδομένους ὑπὸ τοῦ Ἐπιτρόπου Ἐργασίας βάσει τῶν § § 26 καὶ 32 τοῦ καταργηθέντος ἤδη Arbeitseinsatzgesetz ἐγένετο δεκτὸν ὅτι οἱ διατάξεις αὐτοῦ ὑποκαθίστων τοὺς ἀντιθέτους ὅρους τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως, καίτοι τοῦτο δὲν ἐπετάσσετο ρητῶς, ὡς ἐπὶ συλλογικῶν συμβάσεων. Πρβλ. *H. Hennicke*, Die Tarifordnung nach dem Gesetze zur Ordnung der nationalen Arbeit, 1936 σελ. 112 ἑπ.

θεσις τοῦ ἐργοδότου περὶ μὴ συνεχίσεως ἐν πάσῃ περιπτώσει τῆς συμβάσεως ἐπὶ ταῖς νομίμοις ἀποδοχαῖς.

III. Ἀποκλειστικὴ προθεσμία ἐγέρσεως τῆς ἐπὶ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐρειδομένης ἀγωγῆς.

Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946, πᾶσα ἀξίωσις μισθωτοῦ, πηγάζουσα ἐξ ἀκύρου συμβάσεως ἐργασίας τυγχάνει ἀπαράδεκτος, ἐφ' ὅσον ἡ οχετικὴ ἀγωγὴ δὲν ἐκοινοποιήθη ἐντὸς τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως. Ἡ διάταξις αὕτη, μὴ γινομένης διακρίσεως, ἐφαρμόζεται ἐπὶ πάσης ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως, τικτομένης εἴτε λόγῳ μὴ τηρήσεως τῶν προϋποθέσεων τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως, εἴτε λόγῳ παραβάσεως ἀπαγορευτικοῦ κανόνος ἢ ἐξ ἄλλου τινὸς λόγου.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δέον νὰ σημειωθῇ ἰδιαιτέρως εἶναι ὅτι, εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν ταύτην προθεσμίαν ὑπάγεται κατὰ τὰς ρητὰς διατάξεις τοῦ νόμου *πᾶσα ἀξίωσις*, πηγάζουσα ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ἤτοι τὸ δικαίωμα τοῦ ν' ἀπαιτήσῃ τις παρ' ἄλλου πρᾶξιν ἢ παράλειψιν (Α.Κ. ἄρθρ. 247), οὐχὶ δὲ αὐτὴ αὕτη ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως, ἥτις οὐδόλως ἰσχυροποιεῖται ἅμα τῇ παρόδῳ ἀπράκτου τῆς προθεσμίας.

Ἐὰν συνεπῶς δὲν ἔχῃ γεννηθῇ ἔτι ἀξίωσις ἐκ τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας, δὲν ὑπάρχει ἔδαφος ἐφαρμογῆς τῆς ἀποκλειστικῆς προθεσμίας. Ἡ γένεσις ὅμως τῆς τοιαύτης ἀξιώσεως συμπίπτει μὲ τὴν ὑπερημερίαν τοῦ ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ συνεπείᾳ τῆς ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως, τῆς περιεχούσης ἀπόκρουσιν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ. Ἄνευ τῆς προϋποθέσεως τῆς ὑπερημερίας ταύτης δὲν δημιουργεῖται ἀξίωσις, πηγάζουσα ἐκ τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας, ὑπαγομένη εἰς τὴν τρίμηνον ἀποκλειστικὴν προθεσμίαν.

Οὕτω, ἐὰν παρεμποδίζηται ἡ ὑπερημερία τοῦ ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ λόγῳ νομίμου ἀναστολῆς τῆς συμβάσεως, οἷον ἐπὶ στρατεύσεως (ἄρθρ. 1 Ν. 3514) ἢ ἀδείας τοῦ μισθωτοῦ (ἄρθρ. 5 § 6 Ν. 539|45), ἐκ τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως δὲν δημιουργεῖται ἀξίωσις, ὑποκειμένη εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν προθεσμίαν.

Αὕτη νομίζομεν εἶναι ἡ ὀρθὴ δικαιολογία τῆς μὴ ἐφαρμογῆς τῆς τριμήνου ταύτης ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἐπὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, γενομένης διαρκούσης τῆς στρατεύσεως ἢ τῆς ἀδείας, οὐχὶ δὲ ἡ ὑποστηριχθεῖσα ὅτι, ἡ ἀποκλειστικὴ αὕτη προθεσμία ἐφαρμόζεται εἰς ἣν περιπτωσιν ἀναγνωρίζεται ὑπὸ τοῦ νόμου δυνατότης καταγγελίας τῆς συμβάσεως τῇ τηρήσει ὡρισμένων προϋποθέσεων ἢ τῇ συνδρομῇ ὡρισμένων λόγων, προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ νόμου,[13] διότι ὑπὸ τοιαύτην ἐκδοχὴν θὰ ἔδει νὰ ἐξαιρεθῇ τοῦ πεδίου ἐφαρμογῆς τῆς ἀποκλειστικῆς ταύτης προθεσμίας ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως, ἡ κηρυσσομένη ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς ἄκυρος, ὡς προσκρούουσα εἰς ἀπαγορευτικὸν κανόνα δικαίου, οἷον τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. Τοιαύτη ὅμως διάκρισις δὲν προκύπτει ἐκ τῆς θεσπιζούσης τὴν ἀποκλειστικὴν προθεσμίαν διατάξεως τοῦ νόμου.

Οὐδ' ἐπίσης εἶναι ἱκανοποιητικὴ ἡ ὑποστηριχθεῖσα ἄποψις, ὅτι εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν ταύτην προθεσμίαν ὑπάγονται μόνον αἱ ἀπαιτήσεις ἐκ συμβάσεως, οὐχὶ δὲ αἱ ἐκ τοῦ νόμου,[14] οἷαι τυγχάνουν αἱ ἀπαιτήσεις ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, ἀφοῦ τοιαύτη διάκρισις δὲν προκύπτει ἐκ τοῦ νόμου, ὅστις ὑπάγει εἰς τὴν τρίμηνον ἀποκλειστικὴν προθεσμίαν *πᾶσαν* ἀξίωσιν, πηγάζουσαν ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀδιακρίτως ἐὰν στηρίζηται εἰς τὸν νόμον ἢ εἰς τὴν σύμβασιν.

IV. Ἀκυρότητες ἐν τῷ προστατευτικῷ ἐργατικῷ δικαίῳ.

Ἡ δημιουργία ἀκυροτήτων εἶναι σύνηθες ἀποτέλεσμα τῆς ἐπιδράσεως τοῦ προστατευτικοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ἐπὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Τὰς ἀκυρότητας ταύτας διακρίνομεν εἰς δύο κατηγορίας, εἰς ἀκυρότητας τικτομένας κατὰ τὴν κατάρτισιν τῆς συμβάσεως καὶ εἰς ἀκυρότητας τικτομένας κατὰ τὴν λειτουργίαν ταύτης.

Α'. Ἀκυρότητες κατὰ τὴν κατάρτισιν τῆς συμβάσεως.

Πλεῖστοι ὅσοι προστατευτικοὶ ἐργατικοὶ νόμοι ἀπαγορεύουν τὴν σύναψιν συμβάσεως ἐργασίας μὲ ὡρισμένα πρόσωπα, οἷον μετ' ἀνηλίκων γυναικῶν[15] κ.ἄ. ἢ μὲ ὡρισμένα πρόσωπα στερούμενα ὡρισμένης ἀδείας ἢ βιβλιαρίου ἐνασκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος των[16].

Ἡ κατὰ παράβασιν τῶν ἀπαγορευτικῶν τούτων κανόνων καταρτισθεῖσα σύμβασις εἶναι ἄκυρος κατὰ τὸ ἄρθρ. 174 Α. Κ., ἐὰν δὲν συνάγηται ἄλλο τι ἐκ τοῦ νόμου. Οὕτω εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ τίκτηται ἀκυρότης, ἀλλ' ἑτέρα συνέπεια, οἷον ἀμφιμερὲς δικαίωμα ἀπροθέσμου καταγγελίας διὰ σπουδαῖον λόγον (ἄρθρ. 672 Α. Κ.)[17].

Ἀντιθέτως ἡ ἀπαγόρευσις ἀπασχολήσεως γυ-

---

13. Πρ. Πρ. Ἀθ. 1128|1949 ΕΕΔ 8, 379, 65|1949 ΕΕΔ 8, 116, 4284|1949 ΕΕΔ 8, 1041.

14. *Ι. Ἀποστολοπούλου*, Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, ἔκδ. 2α, τεῦχ. Α', 1948 σελ. 315, *Γ. Τσιμπούκης* ἐν ΕΕΔ 7, 414, Πρ. Πρ. Ἀθ. 2691|49 ΕΕΔ 8, 992.

15. Ν. ΔΚΘ'|1912 «περὶ ἐργασίας γυναικῶν καὶ ἀνηλίκων».

16. Ἴδε ἀπαρίθμησιν περιπτώσεων, καθ' ἃς ἀπαιτοῦνται βιβλιάρια ὑγείας εἰς σχόλια ΕΕΔ 8, 146 πρὸ Πρ|κου Ἀθ. 5787|1948.

17. Ἴδε καὶ *Σακελλαρόπουλον*, Ἐπαγγελματικὰ βιβλιάρια ἐργασίας ἐν ΕΕΔ 7, 37, ὅστις προκειμένης ἀορίστου χρόνου συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, καταλήγει εἰς τὴν λύσιν, ὅτι ὁ στερούμενος βιβλιαρίου μισθωτὸς καὶ ἀπέχων συνεπείᾳ τοῦ κωλύματος τούτου τῆς ἐργασίας θεωρεῖται λύσιν τὴν σύμβασιν ἐργασίας κατὰ τὸ ἄρθρον 5 Ν. 2112. Περὶ τῆς διακρίσεως μεταξὺ ἀπαγορεύσεως συνομολογήσεως συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀπαγορεύσεως τῆς ἐν αὐτῇ παροχῆς, *Ι. Παπαγρηγορίου*, Ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐν περιπτώσει νομικῆς ἀδυναμίας παροχῆς, ΕΕΔ 7, 15.

ναικῶν καὶ ἀνηλίκων εἰς ὡρισμένας ἐργασίας τίκτει ἀκυρότητα τῆς κατὰ παράβασιν τοῦ ἀπαγορευτικοῦ κανόνος καταρτισθείσης συμβάσεως[18]. Εἰς τὰς περιπτώσεις τῆς ἀκυρότητος ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης παρίσταται ἀνάγκη νὰ ἐρευνηθῇ ἡ ἔκτασις καὶ αἱ συνέπειαι τῆς ἀκυρότητος.

Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἐδιδάχθησαν τέσσαρες γνῶμαι:

1) Κατὰ τὴν κρατοῦσαν γνώμην, ἀκύρου οὔσης τῆς συμβάσεως, ἑκάτερον τῶν μερῶν ἔχει δικαίωμα ἀζημίου λύσεως τῆς συμβάσεως[19] καὶ ὁ μὲν μισθωτός, παρασχὼν τὴν ἐργασίαν του, ἔχει ἀξίωσιν ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, ὁ δὲ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται ν' ἀποδώσῃ τὴν ὠφέλειαν, ἣν ἀπεκόμισεν ἐκ τῆς παρανόμου αἰτίας (ἄρθρ. 904 ἐπ. Α. Κ.).

Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἡ ἀποδοτέα ὠφέλεια παρὰ τοῦ ἐργοδότου δὲν συνίσταται εἰς τὸν συμφωνηθέντα ἢ εἰθισμένον μισθόν, ἐὰν ὁ ἐργοδότης ἀποδείξῃ ὅτι ἠδύνατο νὰ εὕρῃ εὐθηνοτέραν ἐργασίαν ἢ ὅτι ἡ παρασχεθεῖσα εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ἀκύρου συμβάσεως ἐργασία ἦτο κατωτέρας ποιότητος ἐκείνης, τὴν ὁποίαν θὰ ἠδύνατο νὰ εὕρῃ μὲ τὸν αὐτὸν μισθόν, ἢ ὅτι ἡ παρασχεθεῖσα ἐργασία δὲν εἶχε διὰ τὸν ἐργοδότην ἀξίαν τινά.

Ἡ ἀποδοτέα ὠφέλεια, ἡ ἀποκομισθεῖσα ἐκ τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἀκύρου συμβάσεως, δὲν ἀποτελεῖ μισθὸν καὶ συνεπῶς δὲν ἀπολαμβάνει τῆς νομοθετικῆς προστασίας τοῦ μισθοῦ, οἷον τοῦ ἀκατασχέτου, ἀσυμψηφίστου, τῶν προνομίων τῶν ἄρθρ. 940 § 4 Πολ. Δικ. καὶ 646 (558) Ἐμπ. Ν. κ.ἀ.

Ἐννοεῖται ὅτι, ἐὰν ὁ ἐργοδότης ἐγνώριζεν, ὅτι ἡ παροχή του ἦτο ἄδυνατος ἢ ἔδει νὰ γνωρίζῃ τοῦτο, ἐνῷ ὁ μισθωτὸς τὸ ἠγνόει ἄνευ πταίσματός του, ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται εἰς ἀνόρθωσιν τῆς προκληθείσης ζημίας εἰς τὸν μισθωτὸν κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 362, 363 καὶ 364 Α.Κ.

Τὸ διαφέρον ἐν προκειμένῳ συνίσταται εἰς τὸν συμφωνηθέντα μισθόν, τότε μόνον ἐάν ὁ μισθωτὸς ἀποδείξῃ ὅτι, ἐὰν δὲν συνῆπτε τὴν ἄκυρον σύμβασιν, θὰ εὕρισκε ἐργασίαν μὲ τὸν αὐτὸν μισθόν, πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἐν τῇ πράξει εἶναι λίαν δυσχερὲς ν' ἀποδειχθῇ.

Τέλος, ἐὰν ὁ ἐργοδότης κατὰ τὴν κατάρτισιν τῆς ἀκύρου συμβάσεως ἐνήργησεν ὀπαιτίως παρὰ τὸν νόμον ἢ ἐναντίον τῶν χρηστῶν ἠθῶν, ὑποχρεοῦται εἰς ἀποζημίωσιν ἐναντι τοῦ μισθωτοῦ[19α] κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 914 καὶ 919 Α.Κ., ἥτις ἀποζημίωσις δυνατὸν νὰ συνίσταται καὶ εἰς τὸν συμφωνηθέντα μισθόν.

2) Δευτέρα γνώμη[20], ἐπικαλουμένη τὴν ἀρχὴν venire contra factum proprium, ὑποστηρίζει ὅτι ναὶ μὲν ἐκ τῆς παραβάσεως τοῦ ἀπαγορευτικοῦ διὰ τὴν σύναψιν τῆς συμβάσεως κανόνος τίκτεται ἀκυρότης, ἀλλ' ὁ ἐργοδότης, ἀρνούμενος τὴν καταβολὴν τοῦ μισθοῦ λ. χ. εἰς τὸν ἀνήλικον, ἐνεργεῖ κατὰ παράβασιν τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως (ἄρθρ. 288 Α. Κ.), δι' ὃ καὶ δὲν δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν ἀκυρότητα.

3) Τρίτη γνώμη[21] προσπαθεῖ νὰ εὕρῃ τὴν λύσιν εἰς τὸ ἄρθρ. 174 Α. Κ., κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ὁποίου τότε μόνον εἶναι ἄκυρος ἡ ἀντιβαίνουσα εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν νόμου δικαιοπραξία, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον δὲν συνάγηται ἄλλο τι ἐκ τοῦ νόμου.

Ἐκ τοῦ ἀπαγορευτικοῦ ὅμως τῆς καταρτίσεως τῆς συμβάσεως κανόνος συνάγεται ἄλλο τι καὶ οὐχὶ ἀκυρότης τῆς συμβάσεως. Ἐφ' ὅσον σκοπὸς τῶν κανόνων τοῦ προστατευτικοῦ ἐργατικοῦ δικαίου εἶναι ἡ προστασία τοῦ ἐργαζομένου, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ δεκτὴ λύσις, ἀναιροῦσα τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου. Ἐφ' ὅσον ρητῶς δὲν κηρύσσεται ἄκυρος ἡ δικαιοπραξία, μόνον ἂν γίνῃ δεκτὸν ὅτι ἡ ἀκυρότης ὑφίσταται διὰ τὸ μέλλον, οὐχὶ δὲ καὶ διὰ τὸ παρελθόν, ἤτοι ὅτι ἐνεργεῖ ex nunc, οὐχὶ δὲ ex tunc, πραγματοποιεῖται ὁ σκοπὸς τοῦ προστατευτικοῦ ἐργατικοῦ δικαίου. Ὁ μισθωτὸς ἔχει ἀξίωσιν ἐπὶ τοὺς δεδουλευμένους μισθούς του ἐκ τῆς συμβάσεως[22] καὶ οὐχὶ ἀξίωσιν ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, ἑκάτερον ὅμως τῶν μερῶν δικαιοῦται ν' ἀποστῇ ἀζημίως τῆς συμβάσεως ἄνευ ὑποχρεώσεως προμηνύσεώς τινος ἢ καταβολῆς ἀποζημιώσεως.

Ἡ γνώμη αὕτη εἶναι καὶ ἡ ὀρθοτέρα, διότι ἐκ τοῦ ὅλου πνεύματος τοῦ προστατευτικοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ἀποβλέποντος εἰς τὴν προστασίαν τοῦ ἐργαζομένου, ἐξάγεται σαφῶς, ὅτι ἡ διὰ τὴν παράβασιν τοῦ ἀπαγορευτικοῦ κανόνος κύρωσις δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ζημίαν τοῦ ἐργαζομένου πρὸς εὐνοιαν τοῦ ὁποίου ἐθεσπίσθη ὁ ἀπαγορευτικὸς κανών. Τὸ προστατευτικὸν ἐργατικὸν δίκαιον πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ του μεταχειρίζεται κατὰ κανόνα ἕτερα μέσα, οἷον διοικητικὸν ἐξαναγκασμὸν καὶ ποινικὰς κυρώσεις καὶ ὀλιγώτερον ἀστικὰς κυρώσεις. Ἡ ἀστικὴ κύρωσις εἶναι τὸ κύριον μέσον πραγματώσεως τοῦ jus cogens τοῦ συμβατικοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ἐνῷ τὸ προστατευτικὸν ἐργατικὸν δίκαιον δημιουργεῖ καθήκοντα κυρίως τοῦ ἐργοδότου ἐναντι τοῦ Κράτους πρὸς προστασίαν τοῦ ἐργαζομένου. Θὰ ἦτο δὲ παράλογος ἡ ἀντίληψις ὅτι τοιαύτη προστασία ἐπιτυγχάνεται, ἐὰν ἀρνηθῇ τις τὴν πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ εἰς τὸν μισθωτόν.

---

18. Οὕτω καὶ ἡ γενικῶς ἀποδεκτὴ γνώμη ἐν Γερμανίᾳ. *Oertmann*, Deutsches Arbeitsvertragsrecht, 1923 σελ. 102. *Kahn-Freund*, Umfang der normativen Wirkung des Tarifvertrages und Wiedereinstellungsklausel, 1928, σελ. 76, Anm. 116. Ἡ ἀκυρότης μάλιστα εἶναι δημοσίας τάξεως. *Amiaud* ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 205.

19. Α. Π. 70]1949 ΕΕΔ 8, 274 καὶ ἐν Θέμ. ΝΘ' 370 μὲ ἀντίθετα σχόλια *I. Καποδίστρια*. Ἐν Γερμανίᾳ, *Oertmann*, ἔνθ' ἀν. σελ. 102, *Kaskel*, Arbeitsrecht, ἔκδ. 3η, 1928 σελ. 258, *Kahn-Freund*, ἔνθ. ἀν. σελ. 55 Anm. 80 κ. ἄ.

19α. R. G. ἐν NZfAR. 1923, 768.

20. Ἰδίως *Riezler*, Venire contra factum proprium, 1912 σελ. 134, *Walsmann*, Der Verzicht, 1912 σελ. 210.

21. *Nipperdey*, Die privatrechtliche Bedeutung κ.λ.π. ἔνθ' ἀν. σελ. 210, *Westpfahl*, Die Nichtigkeit von Arbeitsvertrag und Arbeitsverhältnis, 1938 σελ. 76.

22. Πρὸς τὴν ὑποστηριζομένην ἄποψιν φαίνεται προσχωροῦσα ἡ Α. Π. 63]1948 (εἰσηγητὴς *Καυκᾶς*) ΕΕΔ 7, 199, ἥτις, καίτοι δεχομένη ὡς ἄκυρον σύμβασιν ἀρτεργάτου, καθ' ὃ προσκρούουσαν εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν νόμου, μὲ συνέπειαν τὴν παρ' ἑκατέρου τῶν μερῶν ἀζημίως λύσιν τῆς συμβάσεως, ἐν τούτοις ἐμμέσως ἀναγνωρίζει ἀξίωσιν ἐπὶ κτὸν συμφωνημένον μισθὸν διὰ τὸ παρελθόν, τῆς πρὸς πληρωμὴν ὑποχρεώσεως ἐκλειπούσης διὰ τὸ μέλλον.

4) Τετάρτη γνώμη[23] δέχεται ισχυράν τήν σύμβασιν, άλλ' άναγνωρίζει δικαίωμα άπροθέσμου καταγγελίας ταύτης παρ' έκατέρου τών συμβαλλομένων διά σπουδαίον λόγον. Διά τής έκδοχής ταύτης επιτυγχάνεται, χωρίς νά τίκτηται άκυρότης, νά σώζηται ή σύμβασις διά τό παρελθόν, μέ συνέπειαν τήν υποχρέωσιν καταβολής μισθού, άνευ τής προσφυγής είς τάς άρχάς τού άδικαιολογήτου πλουτισμού, έν ταύτώ όμως δύναται έκάτερος τών συμβαλλομένων οποτεδήποτε καί άνευ προμηνύσεως νά καταγγείλη τήν σύμβασιν, τής αντιθέσεώς της πρός τόν απαγορευτικόν κανόνα συνιστώσης σπουδαίον λόγον καταγγελίας τής συμβάσεως (άρθρ. 672 Α. Κ.).

Ή άποψις αύτη συμβαδίζει πρός τόν σκοπόν τού προστατευτικού έργατικού δικαίου, διατηρουμένης τής άξιώσεως τού μισθωτού έπί τόν μισθόν, άλλ' έξασθενίζει τήν δραστικότητα τών κανόνων αύτού, έφ' όσον στερεί τούτους οιασδήποτε άστικής κυρώσεως καί διά τό μέλλον έτι, άφού ή κατά παράβασιν τού απαγορευτικού κανόνος καταρτισθείσα σύμβασις δέν είναι άκυρος, άλλ' έγκυρος, διά τήν λύσιν τής οποίας είναι άπαραίτητος ή καταγγελία ταύτης. Παρ' ήμίν μάλιστα, προκειμένης συμβάσεως έξηρτημένης έργασίας άορίστου χρόνου, ήτις δέν δύναται νά καταγγελθή άπροθέσμως διά πάντα σπουδαίον λόγον, είμή διά τούς έν τοίς άρθρ. 5 καί 6 § 2 τού νόμου 2112 περιοριστικώς άναφερομένους λόγους (μήνυσις δι' άξιόποινον πράξιν ή κατηγορία έπί πλημμελήματι, πτώχευσις, πυρκαϊά κ. ά.), ή έκδοχή αύτη δέν δύναται νά εύρη έδαφος έφαρμογής.[24]

Β' Άκυρότητες κατά τήν λειτουργίαν τής συμβάσεως.

Εις τήν κατηγορίαν αύτήν άνήκουν αί έκ τής παραβάσεως προστατευτικών έργατικών κανόνων, άφορώντων τόν τρόπον καί τό περιεχόμενον τής άπασχολήσεως τού μισθωτού, τικτόμεναι άκυρότητες, οίον έπί παροχής έργασίας πέραν τού 8ώρου ή κατά Κυριακάς καί άργίας κ. ά.

Έπί τών άκυροτήτων τούτων ισχύουν αί έξής άρχαί:

α') Ή συμφωνία, δι' ής γίνεται παράβασις άναγκαστικού τινος κανόνος προστατευτικού έργατικού δικαίου, είναι καί αύτη άκυρος, έφ' όσον δέν συνάγεται άλλο τι έκ τού νόμου (άρθρ. 174 Α. Κ.).

Ή άκυρότης όμως είναι μερική, δεδομένου, ότι ή όλική άκυρότης δέν συμπορεύεται μέ τόν σκοπόν τού προστατευτικού έργατικού δικαίου ήτοι τήν προστασίαν τού έργαζομένου. Δέν έχει συνεπώς έδαφος έφαρμογής έν προκειμένω τό άρθρ. 181 Α. Κ., κατά τάς διατάξεις τού οποίου ή άκυρότης μέρους συνεπιφέρει τήν άκυρότητα τής όλης δικαιοπραξίας, έάν συνάγηται ότι αύτη δέν θά έπεχειρείτο άνευ τού άκύρου μέρους, διότι ή έφαρμογή τής διατάξεως ταύτης άντιβαίνει πρός τόν σκοπόν τού προστατευτικού έργατικού δικαίου, άποκλειομένη έξ αύτού.[25]

Ούτω σύμβασις έργασίας, έν ή συμφωνείται παροχή έργασίας πέραν τού 8ώρου, είναι μερικώς άκυρος ώς πρός τόν περί υπερβάσεως τού 8ώρου όρον, παραμένει όμως ισχυρά κατά τά λοιπά, τού έργοδότου οφείλοντος ν' άποδεχθή παροχήν 8ώρου μόνον έργασίας έκ μέρους τού μισθωτού.

β') Ή άκυρότης τής συμφωνίας, ώς άνεπτύχθη άνωτέρω (ΙΥ Α' 3), ένεργεί μόνον ex nunc, ούχί δέ ex tunc, καί ό μέν μισθωτός δικαιούται ν' άξιώση τόν μισθόν του διά τό παρελθόν, έκάτερον δέ τών μερών δύναται ν' άποστή άζημίως τής συμβάσεως ώς πρός τό μέλλον. Ό μισθωτός, παρασχών τήν έργασίαν του πέραν τού 8ώρου δέν έχει άξίωσιν έκ τού άδικαιολογήτου πλουτισμού, άλλά τοιαύτην έπί τόν μισθόν του έκ τής συμβάσεως, άπολαύουσαν τής σχετικής διά τόν μισθόν νομοθετικής προστασίας[26].

Ή γνώμη αύτη, καίτοι όρθοτέρα, δέν έκράτησε παρ' ήμίν, τοσον εις τήν θεωρίαν[27], όσον καί εις τήν νομολογίαν, αίτινες άμφότεραι έθεμελίωσαν τήν έκ τής παροχής υπερωριακής έργασίας άξίωσιν έπί τών άρχών τού άδικαιολογήτου πλουτισμού, καταπονηθείσαι άδίκως εις τήν λύσιν τού ζητήματος, έάν ή παροχή υπερωριακής έργασίας άποτελή παράνομον[28] ή αισχράν αίτιαν[29], καταλήξασαι έν τέλει εις τήν άποψιν, ότι ή παροχή υπερωριακής έργασίας, καίτοι ποινικώς κολάσιμος δέν άντιτίθεται πρός τήν σύγχρονον ήθικήν καί συνεπώς τυγχάνει άπαιτητή ή άντιμισθία ταύτης[30].

---

23. *Sigel*, Der gewerbliche Arbeitsvertrag, 1918 σελ. 40.

24. Υπάρχει καί έτέρα καινοφανής θεωρία, καθ' ήν καί ή άκυρος σύμβασις έργασίας, άπαγομένη εις τήν εύρυτέραν έννοιαν τής σχέσεως έργασίας, λειτουργεί άπό τής άπόψεως έφαρμογής τών έργατικών νόμων, ώς καί ή έγκυρος σύμβασις. Μή θεωρούντες έτι ώριμον τό παρ' ήμίν νομικόν κλίμα διά τήν άποδοχήν τοιούτων θεωριών, άρκούμεθα νά παραπέμψωμεν έκ τών παρ' ήμίν εις τούς *Ι. Καποδίστριαν*, Ή σχέσις έργασίας ΕΕΔ 3, 67 καί Θέμ. ΝΘ', 376, *Δ. Χατζηδάκην*, Άκυρότης συμβάσεως έργασίας καί Ν. 2112 ΕΕΔ 1, 811 καί τήν παρ' αύτών άναφερομένην βιβλιογραφίαν. Γενικώτερον περί τών λεγομένων πραγματικών συμβάσεων (faktische Verträge) *J. Esser*, Lehrbuch des Schuldrechts, έκδ. 1η, 1949 σελ. 20 καί *Amiaud* ένθ' άν. σελ. 205 έπ.

25. Ούτω *Nipperdey*, Die privatrechtliche Bedeutung κ.λ.π. ένθ' άν. σελ. 212, *Hueck-Nipperdey*, Lehrbuch des Arbeisrechts τόμ. I, 1931 § 30 I 4 σελ. 146 σημ. 9, *Staudinger-Nipperdey*, Kommentar zum B.G.B., έκδ. 10η, § 611 σημ. 99, 100.

26. Ούτω οί έν σημ. 21 συγγραφείς. Έκ τής Γερμαν. νομολογίας RAG Bensch Samml. τόμ. 4ος No 32, (RAG) σελ. 111, καί τόμ. 5 No 8 (RAG) σελ. 25.

27. *Ι. Καποδίστρια*, Αί υπερωρίαι τών βιομηχανικών έργατών καί υπαλλήλων έν Θέμ. ΜΘ', 715 έπ. ίδία σελ. 826 έπ., *Κ. Ράλλης* έν ΕΕΝ ζ', 221, *Δ. Άποστολίδης* έν ΕΕΔ 3, 35[α].

28. Έφ. Αίγ. 205|1939 Θέμ. ΝΑ', 487, Ε.Α. 477|1941 ΕΕΔ 1, 207. Πρ)κου Άθ. 8634|1945 ΕΕΔ 5, 113. Πρ)κου Άθ. 43 4|1946, ΕΕΔ 5, 497.

29. Α. Π. 43|1944 ΕΕΝ α', 87, Ε.Α. 500|1941 ΕΕΔ 1, 12, Ε.Α. 736|1941, ΕΕΔ 1, 73

30. Κατά τόν *Καποδίστριαν*, ένθ. άν. VI σελ. 826, ό έργασθείς υπερωριακώς μισθωτός δύναται νά βοηθηθή καί ύπό τής condictio indebiti, όσάκις παρέσχεν υπερωριακήν έργασίαν, έν (συγγνωστή) πλάνη ότι έτηρήθησαν αί διατυπώσεις τού νόμου, καθ' άς έπιτρέπεται ή υπερωριακή έργασία. Άντίθετος *Κ. Φουρκιώτης* έν ΕΕΝ ε', 809 καί σ' 138.

Ἐν τούτοις ἄξιον παρατηρήσεως εἶναι, ὅτι παρ' ἡμῖν ἡ νομολογία, καίτοι ἠκολούθησε τοὺς κανόνας τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ καὶ διὰ τὴν ὑπερωριακὴν ἐργασίαν, δὲν ἐφήρμοσε τούτους ὀρθοδόξως, μὴ ἀσχοληθεῖσα ποτέ, καθ' ὅσον γνωρίζομεν, μὲ λεπτολόγον ἐξεύρεσιν τῆς ἀποκομισθείσης παρὰ τοῦ ἐργοδότου ὠφελείας ἐκ τῆς παροχῆς τῆς ὑπερεργασίας παρὰ τοῦ μισθωτοῦ ἐν ἑκάστῃ συγκεκριμένῃ περιπτώσει, ἀλλ' ὅλως ἀδικαιολογήτως διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ ὡρομισθίου τῆς παρανόμου ὑπερωριακῆς ἐργασίας ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸ ὡρομίσθιον τῆς νομίμου ὑπερωριακῆς ἐργασίας, ἤτοι τὸ ὡρομίσθιον τῆς κανονικῆς ἐργασίας, ηὐξημένον κατὰ 30 ο/ο κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 18 τοῦ Π. Δ. τῆς 8/13 Ἀπριλίου 1932, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 7 § 3 τοῦ Α. Ν. 547/1937, εἰς τὸ ὁποῖον μάλιστα δὲν ἐδίσταασε νὰ ὑπολογίσῃ καὶ τὸ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα![31].

Ἀλλ' ἡ κατὰ 30 ο/ο προσαύξησις τοῦ ὡρομισθίου τῆς κανονικῆς ἐργασίας ἀφορᾷ τὴν νόμιμον ὑπερωρίαν, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 659 Α. Κ. καταβαλλομένη συμπληρωματικὴ ἀμοιβὴ ἀφορᾷ τὴν ἐπὶ πλέον τῆς συμφωνηθείσης ἢ τῆς συνήθους ἐργασίας παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ νόμου καὶ οὐδεμίαν σχέσιν δύναται νὰ ἔχῃ μὲ τὴν ὠφέλειαν, τὴν ὁποίαν ἀπεκόμισεν ὁ ἐργοδότης ἐκ τῆς παροχῆς τῆς ὑπερεργασίας, ἥτις ποικίλλει ἐν ἑκάστῃ συγκεκριμένῃ περιπτώσει. Ἡ ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἀξίωσις, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν τοιαύτην ἐπὶ τὸ διαφέρον, προσδιορίζεται ἐκ τοῦ προσώπου τοῦ ὠφεληθέντος (ἐργοδότου) καὶ οὐχὶ τοῦ ζημιωθέντος (μισθωτοῦ)[32]. Ὁ ἐργοδότης λ. χ. δυνατὸν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπερωριακῆς ἐργασίας νὰ ἐξεύρισκε ἕτερον μισθωτόν, μὴ ἔχοντα οἰκογενειακὰ ἐπιδόματα, ἀλλὰ δυνατὸν διὰ τὴν δίωρον λ. χ. ὑπερεργασίαν νὰ ἦτο ἠναγκασμένος νὰ πληρώσῃ ὁλόκληρον ἡμερομίσθιον. Ἐν πάσῃ περιπτώσει σταθερὸν μέτρον, οἷον τὸ ὑπὸ τῆς νομολογίας ἀκολουθηθὲν (ὡρομίσθιον κανονικῆς ἐργασίας αὐξ 30 ο/ο), δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ δεκτόν[33].

31. Τοιοῦτος τρόπος ὑπολογισμοῦ ἐν Πρ)κου Ἀθ. 92/6)1948, ΕΕΔ 7, 907.

32. Ὁ Α. Κ. ἐν ἄρθρ. 904 ὁρίζει περὶ ἀποδόσεως τῆς ***ὠφελείας***, ἣν ἀπεκόμισεν ὁ καταστὰς πλουσιώτερος ἄνευ νομίμου αἰτίας ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ ἄλλου, ἐν δὲ τῷ ἄρθρ. 908 περὶ ἀποδόσεως τοῦ ***ληφθέντος*** πράγματος ἢ τοῦ ληφθέντος ἐξ αὐτοῦ ἀνταλλάγματος. Ἐὰν ἡ αὐτουσία ἐπιστροφὴ τοῦ ληφθέντος εἶναι ἀδύνατος, ὡς ἐπὶ παρασχεθεισῶν ὑπηρεσιῶν, ἐτοδοτέα εἶναι ἡ ἀξία αὐτοῦ. Καίτοι τοῦτο δὲν ὁρίζεται ρητῶς ἐν τῷ Γερμ. Α.Κ. (§ 8 8), προκύπτει ἐξ αὐτῆς τῆς ἐννοίας τοῦ πλουτισμοῦ, συνδεομένου μὲ τὸ πρόσωπον τοῦ καταστάντος πλουσιώτερου καὶ οὐχὶ τοῦ ζημιωθέντος. Οὕτω *Enneccerus*, Lehrbuch ἔνθ. ἀν. § 209 σελ. 454 καὶ ἐκ τῆς Νομολογίας R. G. 147, 398.

33. Ἀντίθετος ***Καποδίστριας*** ἔνθ. ἀνωτ. VI 3 σελ. 827 καὶ 6 σελ. 830, ἐπίσης ***Ἰδιος***, Νόμιμοι καὶ συμβατικαὶ ὧραι ἐργασίας, ΕΕΔ 6, 5/6 καὶ ***Κ. Ράλλης*** εἰς σχόλια ὑπὸ Ἐφ. Αἰγ. 205/1939 ΕΕΝ Ζ', 222.

Ἡ τοιαύτη ἐκ τῶν πραγμάτων ἐπιβληθεῖσα παρέκκλισις τῆς νομολογίας ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῶν ἀρχῶν τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἐπιρρωνύει τὴν παρ' ἡμῶν ὡς ὀρθὴν κρινομένην ἄποψιν (ἀνωτ. ἰγ Α' 3) ὅτι, οὔσης ἀκύρου τῆς περὶ παροχῆς παρανόμου ὑπερωριακῆς ἐργασίας συμφωνίας μόνον διὰ τὸ μέλλον, ὀφείλεται μισθὸς διὰ τὴν παρασχεθεῖσαν ἤδη ὑπερεργασίαν, ηὐξημένος κατὰ τὸ αὐτὸ ποσοστὸν προσαυξήσεως, τὸ ἰσχὺον διὰ τὴν νόμιμον ὑπερωριακὴν ἐργασίαν κατὰ τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ προστατευτικοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ἐφαρμοζομένας ἀναλόγως καὶ χρησιμοποιουμένας ὡς ἑρμηνευτικὸν βοήθημα διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 659 Α. Κ. καταβλητέας συμπληρωματικῆς ἀμοιβῆς.

γ') Ὁ μισθωτὸς δὲν εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ἐργασθῇ ὑπερωριακῶς, ἐφ' ὅσον ὁ ἐργοδότης δὲν τηρεῖ τοὺς περὶ ὡρῶν ἐργασίας κανόνας τοῦ προστατευτικοῦ ἐργατικοῦ δικαίου. Ἀρνούμενος ὁ μισθωτὸς ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ παράσχῃ τὴν ἐργασίαν του δὲν καθίσταται ὑπερήμερος, διότι κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 325 Α. Κ. ἔχει δικαίωμα ἐπισχέσεως[34] τῆς παροχῆς του μέχρις ὅτου ὁ ἐργοδότης ἐκπληρώσῃ τὴν βαρύνουσαν αὐτὸν συναφῆ ὑποχρέωσιν ἐκ τῶν κανόνων τοῦ προστατευτικοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, συνισταμένην εἰς τὴν ἀποδοχὴν 8 ὡρῶν κατ' ἀνώτατον ὅριον ἡμερησίας ἐργασίας.

Ἐννοεῖται ὅτι εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην μόνον δικαίωμα ἐπισχέσεως τῆς παροχῆς του ἔχει ὁ μισθωτός, οὐχὶ δὲ καὶ ἔνστασιν τοῦ μὴ ἐκπληρωθέντος συναλλάγματος (ἄρθρ. 374 Α. Κ.), δεδομένου ὅτι ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου πρὸς τήρησιν τῶν κανόνων τοῦ προστατευτικοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, κυρίως ὑφισταμένη ἔναντι τοῦ Κράτους, οὐσα ὅμως ἐν πάσῃ περιπτώσει κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως (ἄρθρ. 288 Α. Κ.) συναφὴς πρὸς τὴν ὀφειλὴν τοῦ μισθωτοῦ, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀντιπαροχὴ τοῦ ἐργοδότου ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, (διότι τοιαύτη εἶναι μόνον ἡ ὑποχρέωσις καταβολῆς μισθοῦ, τελοῦσα ἐν ἀμοιβαιότητι πρὸς τὴν παροχὴν τοῦ μισθωτοῦ, κατὰ τρόπον ὥστε ἡ μὴ προσφορὰ ἢ ἐκπλήρωσις αὐτῆς νὰ δίδῃ εἰς τὸν μισθωτὸν δικαίωμα ν' ἀρνηθῇ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἰδικῆς του.

Ἀντιθέτως καθίσταται ὑπερήμερος ὁ ἐργοδότης περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ, ἐὰν ἐκεῖνος μὲν ἀπαιτῇ λ. χ. 1 ὡρον ἐργασίαν, οὗτος δὲ προσφέρεται εἰς 8ωρον, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ ἐργοδότης δὲν προέρχεται εἰς τὴν ἀπαιτουμένην σύμπραξιν, ἄνευ τῆς ὁποίας ὁ μισθωτὸς δὲν δύναται νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν παροχήν του (ἄρθρ. 351 Α. Κ).

Καθισταμένου δὲ ὑπερημέρου τοῦ ἐργοδότου, ὁ μισθωτὸς ἔχει ἀξίωσιν ἐπὶ τὸν μισθόν του κατὰ τὸ ἄρθρ. 656 Α. Κ.

34. *Kaskel*, Arbeitsrecht, ἔνθ. ἀν. σελ. σελ. 258, *Sinzheimer*, Grundrüge des Arbeitsrechts, ἔκδ. 2α, 1927 σελ. 159 καὶ 162, *Kuhn—Freund*, ἔνθ. ἀν. σελ. 26.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ

Στέρησις άδείας τῆς Ἀρχῆς καὶ ἀπροζημίωσις Ν. 2112

Προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς Ν. 2112 ἡ ὕπαρξις νομίμου καὶ ἐγκύρου συμβάσεως ἐργασίας.—Παράνομος σύμβασις ἐργασίας ἀλλοδαποῦ μὴ ἐφωδιασμένου δι' ἀδείας τῆς Ἀρχῆς.—Ἀνεφάρμοστον Ν. 2112.

Τὸ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, δικάσαν ὡς ἐφετεῖον, κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ⁹ΟΔ', διὰ τῆς καθ' ἧς ἠσκήθη ἡ αἴτησις ἀναιρέσεως ὑπ' ἀριθ. 71 [1949 ἀποφάσεώς του (εἰσηγητὴς Χ. Καραμανλῆς) ἐδέχθη τὰ ἑξῆς:

Ἐφ' ὅσον ὁ ἐνάγων συνηλλάγη μετὰ τῆς ἐναγομένης ὡς ὑπήκοος Ἰταλὸς καὶ δὲν ἐκέκτητο (ἄρθρ. 13 Ν. 431 [1929) ἄδειαν τῆς Ἀρχῆς, νόμιμον εἶχεν ὑποχρέωσιν ἡ ἐναγομένη νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας ἐπὶ τῇ παραγγελίᾳ τῆς Ἀρχῆς (πρβλ. ὑπ' ἀριθ. 2 ἔγγραφον Ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Λαυρεωτικῆς), συμμορφουμένη πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 13 τοῦ Ν. 431· [1929, ἀπαγορεύοντος εἰς τοὺς ἀλλοδαποὺς τὴν ἐξάσκησιν οἱουδήποτε ἐπαγγέλματος ἐν Ἑλλάδι, ἄνευ ἀδείας τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας, ἐπὶ ἀπειλῇ ποινικῶν κυρώσεων κατὰ τοῦ παραβάτου ἐργοδότου. Ἐν ὄψει τῶν τοιούτων πραγματικῶν περιστατικῶν ἡ ἐκ μέρους τῆς ἐναγομένης καταγγελία τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, περὶ ἧς ὑφίσταται ὡς πρὸς τοῦτο δεδικασμένον ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8933 [1947 τελεσιδίκου ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τούτου, παρίσταται κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένη, μὴ ὑποχρεοῦσα τὸν ἐργοδότην εἰς τήρησιν τῆς προθεσμίας προμηνύσεως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 1 Ν. 2112, ἰδίᾳ ἐν τῇ συγκεκριμένῃ διαφορᾷ, ἐν ᾗ, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκτιθέμενα, ἡ προθεσμία προμηνύσεως ἀνέρχεται εἰς ἕνδεκα μῆνας, διάστημα, κατὰ τὸ ὁποῖον ἤθελε παρίσταται αὐτὴ συνεχῶς ὡς παραβαίνουσα τὴν διαταγὴν τῆς Ἀρχῆς, ἧς παραβάσεως αἱ συνέπειαι ἐπέκειντο αὐτῇ ἐπιζήμιοι, ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐνάγοντος. Μὴ δυναμένη ὅθεν νὰ τηρήσῃ τὴν νόμιμον προθεσμίαν καταγγελίας τοῦ Ν. 2112, ἐκ λόγων ἀναγομένων εἰς ὑπαιτιότητα τοῦ ἐνάγοντος (ἐκκαλοῦντος), οὔτε ὑποχρέωσιν ἔχει καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ρηθέντος νόμου καὶ ὀρθῶς ὁ εἰς πρῶτον βαθμὸν δικάσας δικαστὴς διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεώς του ἀπέρριψε τὴν ἐφ' ἧς ἐξέδοτο ταύτην ἀγωγὴν τοῦ ἐκκαλοῦντος, εἰ καὶ ἐπὶ ἄλλαις αἰτιολογίαις.

Αὕτη ὑπῆρξεν ἡ συλλογιστικὴ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου. Κατ' αὐτῆς ὅμως βασίμως, νομίζομεν, θὰ ἠδύναντο νὰ ὑποστηριχθοῦν τὰ ἑξῆς:

Εἶναι πράγματι ἀληθές, ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρ. 13 τοῦ Ν. 4310 τῆς 6[16 Αὐγούστου 1929 «περὶ ἐγκαταστάσεως καὶ κινήσεως ἀλλοδαπῶν ἐν Ἑλλάδι κλπ.» ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς ἀλλοδαπούς, ἀνεξαρτήτως ἡλικίας, νὰ ἐξασκήσουν ἐν Ἑλλάδι οἱονδήποτε ἐπάγγελμα ἢ νὰ ἀναλάβωσι πᾶσης φύσεως ἐργασίαν, ἐὰν δὲν ὦσιν ἐφωδιασμένοι προηγουμένως δι' ἐπὶ τούτῳ ἀδείας κλπ., ὡς ἐργασία δέ, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ παρόντος νόμου, θεωρεῖται πᾶσα ἀπασχόλησις προσώπου α) παρ' ἐργοδότῃ, ἐπὶ οἱᾳδήποτε ἀμοιβῇ, καθ' οἱονδήποτε τρόπον καταβαλλομένῃ.

Ἡ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἀπασχόλησις ἀλλοδαποῦ μὴ ἐφωδιασμένου διὰ τῆς προβλεπομένης ἀδείας τιμωρεῖται διὰ τῶν ποινῶν τοῦ ἄρθρ. 13 τοῦ Ν. 4310.

Συναφὲς εἶναι καὶ τὸ ἄρθρ. 16 τοῦ κωδικοποιημένου νόμου 5288[1931 «περὶ ρυθμίσεως τῆς ἀγορᾶς ἐργασίας», κατὰ τὸ ὁποῖον δὲν ἐπιτρέπεται ἡ πρόσληψις ἀλλοδαποῦ ὑπαλλήλου, ἐργάτου ἢ ὑπηρέτου εἰς ἐργασίαν, ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν, λειτουργοῦσαν ἐν τῇ χώρᾳ, ἄνευ προηγουμένης ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ἐπὶ ταῖς ποιναῖς τοῦ ἄρθρ. 20 § 2 αὐτοῦ.

Τὸ ζήτημα λοιπὸν εἶναι, κατόπιν τῶν ἀνωτέρω νομοθετικῶν διατάξεων, ἂν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἔγκυρος ἡ μετ' ἀλλοδαποῦ, μὴ ἐφωδιασμένου δι' ἀδείας τῆς Ἀρχῆς, σύμβασις.

Ἂν ἡ σύμβασις εἶναι ἔγκυρος, δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ τὸ ἀνεφάρμοστον τοῦ Ν. 2112[1920, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν. 4558[1930, μὲ τὴν συλλογιστικὴν ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως παρίσταται κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένη, ὡς δέχεται τὸ Πρωτοδικεῖον, ἐνῷ δὲν φαίνεται συγχρόνως νὰ δέχηται καὶ ὅτι ἡ σύμβασις εἶναι ἄκυρος, ὁπότε θὰ ἔπρεπε νὰ ἦτο διάφορος ἡ συλλογιστικὴ τῆς ἀποφάσεως αὐτοῦ.

Ὁ Νόμος 2112[1920 δὲν ἐξαρτᾷ, ὡς γνωστόν, τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ ἐκ τῆς ἐρεύνης ἂν ἡ ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ παρίσταται δεδικαιολογημένη, πολὺ περισσότερον ἐκ τοῦ ὅρου «κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένη», τὸν ὁποῖον χρησιμοποιεῖ ἡ ἀπόφασις.

Εἰς μίαν μόνον περίπτωσιν, ἐκείνην τοῦ ἄρθρ. 5 αὐτοῦ, μεθ' ὑποβολὴν μηνύσεως δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν ἢ ἀπαγγελίαν κατὰ τοῦ μισθωτοῦ κατηγορίας δι' ἀδίκημα εἰς βαθμὸν τοὐλάχιστον πλημμελήματος, ἀπήλλαξε τὸν ἐργοδότην ἀπὸ τῆς ἐμπροθέσμου καταγγελίας καὶ πάλιν ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς καταδίκης τοῦ μισθωτοῦ.

Συνεπῶς δὲν φαίνεται νὰ εἶναι ὀρθὴ ἡ συλλογιστικὴ τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως, ὅτι ἠδύνατο ὁ ἐργοδότης νὰ καταγγείλῃ ἀζημίως τὴν σύμβασιν, διὰ τὸν λόγον μόνον ὅτι κατ' αὐτοῦ ἐπεβάλλοντο αἱ ποινικαὶ κυρώσεις τοῦ Ν. 4310, τῶν ὁποίων θὰ ἠδύνατο νὰ διαφύγῃ διὰ τῆς ἀπροειδοποιήτου καὶ ἐπιζημίου ἔστω δι' αὐτὸν (διὰ καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112) καταγγελίας.

Ταῦτα ὡς πρὸς τὴν συλλογιστικὴν τῆς ἀποφάσεως. Κατ' ἀποτέλεσμα ὅμως ὀρθῶς δὲν ἐφηρμόσθη ἐν προκειμένῳ ὁ Ν. 2112[1920, ὡς δέχεται καὶ ἡ κα-

ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΕΩΣ

Τύχη συμβάσεως προσωπικοῦ μετὰ τὴν σχετικὴν ἀπόφασιν Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου

Ἐφαρμογὴ Ν. 514|1948.—Ἔννοια διατάξεων αὐτοῦ περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας προσωπικοῦ δημοσίων κέντρων διασκεδάσεως μετὰ τὴν ἀναστολὴν τῆς λειτουργίας των.—Ἀκυρότης ἀπολύσεως πρὸ τῆς παρόδου 30ημέρου προθεσμίας ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.—Δικαίωμα ἀποδοχῶν μέχρι λήξεως προθεσμίας.

Διὰ τοῦ Ν. 514|1948 (ΕΕΔ 7, 95) ἐπετράπη, ὅπως δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, δημοσιευομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, διατάσσεται ἡ ἀναστολὴ τῆς λειτουργίας τῶν πάσης φύσεως κέντρων διασκεδάσεως, διὰ δὲ τοῦ ἄρθρ. 3 § 2 ὁρίζεται, ὅτι, ἐκδιδομένης τοιαύτης ἀποφάσεως, διατασσούσης τὴν ἀναστολὴν τῆς λειτουργίας τῶν κέντρων ψυχαγωγίας λογίζεται αὐτοδικαίως ὡς καταγγελθεῖσα ἡ σύμβασις ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἀσκούντων τὴν ἐπιχείρησιν καὶ τῶν ὑφ' οἱανδήποτε μορφὴν ἐργαζομένων εἰς τὴν ἐπιχείρησιν, μετὰ πάροδον δὲ 30 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς τοιαύτης αὐτοδικαίως χωρούσης καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐπιτρέπεται, ὅπως χωρήσῃ ἀπόλυσις τῶν ἐργαζομένων ἄνευ οἱασδήποτε ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἀποζημίωσιν.

Τοιαῦται ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐξεδόθησαν αἱ ὑπ' ἀριθ. 134 τῆς 9|2|1948 καὶ 170 τῆς 25|2|1948.

Ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 233|1949 ἀποφάσεως αὐτοῦ (Α' τμήματος) (εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 8, 156) ἐδέχθη, ὅτι ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου περὶ ἀναστολῆς τῆς λειτουργίας τῶν κέντρων διασκεδάσεως ἐπέρχεται αὐτοδικαίως καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, πλὴν ὅμως δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἀπόλυσις τῶν ὑπαλλήλων τούτων πρὸ τῆς παρελεύσεως τῆς ὡς ἄνω 30ημέρου προθεσμίας.

Ἑπομένως ἡ πρὸ τῆς παρελεύσεως τῆς προθεσμίας ταύτης ἐπερχομένη ἀπόλυσις εἶναι ἰσχυρὰ διὰ τὸ ἀπὸ τῆς λήξεώς της καὶ ἐφεξῆς χρονικὸν διάστημα, δι' ὃ δὲν ἐπιβάλλεται ἡ τήρησις τῶν διατυπώσεων τοῦ Ν. 118|1945.

Πρὸς τὴν ἀπόφασιν ταύτην τοῦ Α' τμήματος συμφωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, μὲ τὴν ἄποψιν ὅτι ὁ Νόμος οὗτος προϋποθέτει νὰ ὑπάρχῃ ἔγκυρος σύμβασις ἐργασίας, τοιαύτη δὲ δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἡ μετ' ἀλλοδαποῦ, μὴ ἐφωδιασμένου δι' ἀδείας τῆς Ἀρχῆς.

Ἐπαναλαμβάνεται ἤδη ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἡ ἐπὶ τοῦ θέματος ἄποψις καὶ προηγουμένων ἀποφάσεων αὐτοῦ (βλέπε Α. Π. 63|1948, εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 7, 198, Α. Π. 70|1948, εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 7, 274, Α. Π. 345|1949, εἰσηγητὴς *Δ. Μῖχος*, ΕΕΔ 8, 512), τελοῦσα ἐν ἁρμονίᾳ καὶ πρὸς τὰ ὑπὸ τῆς θεωρίας διδαχθέντα (βλέπε *Ι. Καποδίστριαν*, ΕΕΔ 4, 80, *Α. Χατζηδάκην*, ΕΕΔ 1, 806, πρβλ. ὅμως *Χ. Ἀγαλλόπουλον*, Ἐφημ. Ἑλλ. καὶ Ἀλλ. Νομολογίας 1943, σελ. 229).

Θεμελίουσις τῆς ἀπόψεως ὅτι ἡ μετ' ἀλλοδαποῦ, μὴ ἐφωδιασμένου δι' εἰδικῆς ἀδείας, σύμβασις εἶναι ἄκυρος, ἀνεξαρτήτως τῶν ποινικῶν κυρώσεων, εἰς τὰς ὁποίας μόνας δὲν φαίνεται νὰ περιωρίσθη ὁ νόμος, εἶναι προδήλως ἡ προάσπισις τῶν συμφερόντων τῶν ἡμεδαπῶν ἐργαζομένων ἀπὸ τοῦ ἐνδεχομένου ἐπικινδύνου συναγωνισμοῦ τῶν ἀλλοδαπῶν (βλέπε *Α. Χατζηδάκην*, ΕΕΔ 1, 807) καὶ τοιοῦτον σκοπὸν ἐπιδιώκων ὁ νόμος πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς νόμος δημοσίας τάξεως, ὥστε ἡ ἀντικειμένη πρὸς αὐτὸν δικαιοπραξία νὰ εἶναι ἄκυρος (ἄρθρ. 174 Α. Κ.). (πρβλ. περὶ συμβάσεως ἐργασίας μετ' ἀλλοδαποῦ Γαλλ. Ἀκυρ. ἀπόφ. 26 Ἰανουαρίου 1945, ἀπόφ. 28 Ἰουνίου 1932 ἐν ΕΕΔ 5, 694, ἔνθα παρατηρήσεις *Ἀνδρέου Χρ. Τούση*, Ἐφέτου).

Ἀρείου Πάγου 545|1949 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιοῦ**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Δ. Μῖχος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Καρβέλης, Β. Χαλίδης

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὡς ἐξ αὐτῆς δείκνυται, ἐδέξατο, ὅτι ἐκρίθη μὲν τελεσιδίκως διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8933|1947 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐγένετο ἐκ μέρους τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἀλλ' ὅτι ἡ καταγγελία αὕτη εἶναι δεδικαιολογημένη, διότι, ὡς δέχεται, τὸ ἄρθρον 13 τοῦ Νόμου 4310 (1929) ἀπαγορεύει εἰς τοὺς ἀλλοδαποὺς τὴν ἐξάσκησιν οἱουδήποτε ἐπαγγέλματος ἐν Ἑλλάδι, ἄνευ ἀδείας τῆς ἁρμοδίας Ἀρχῆς, ἐπὶ ἀπειλῇ ποινικῶν κυρώσεων κατὰ τοῦ παραβάτου ἐργοδότου, καὶ ὡς ἐκ τούτου οὐδεμίαν ὑποχρέωσιν εἶχεν ἡ ἀναιρεσίβλητος τὸ μὲν νὰ τηρήσῃ τὰς προθεσμίας τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου 2112|1920), τὸ δὲ νὰ καταβάλῃ τὴν ἐκ τοῦ νόμου τούτου ἀποζημίωσιν, μετὰ ταῦτα δὲ δι' ἀπορρίψεως τῆς ἐφέσεως ἐπεκύρωσε τὴν ἐκκληθεῖσαν ἀπόφασιν, ἥτις ἀπέρριψε τὴν ἔνδικον ἀγωγήν, διώκουσαν τὴν καταβολὴν τῆς ἐκ τοῦ νόμου 2112 ἀποζημιώσεως. Οὕτως ἀποφηναμένη τὸ μὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸ ἐκ τῆς 8933(1947) ἀποφάσεως προκῦπτον δεδικασμένον, ὡς πρὸς τὸ δι' αὐτῆς κριθὲν ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας κατηγγέλθη ἐκ μέρους τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἐργοδότιδος, τὸ δέ, ἐφ' ὅσον ἔκρινεν, ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας δὲν ἦτο νόμιμος, ὡς ἀντιβαίνουσα εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν τοῦ νόμου, ἥτις κρίσις δι' οὐδενὸς λόγου ἀναιρέσεως πλήττεται, ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 2112(1920), αἵτινες διὰ νὰ χωρήσῃ ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ἄρθρου 3, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ νόμου 4558(1930), ἡ ὁριζομένη τόσον διὰ τὴν ἄνευ προμηνύσεως, ὅσον καὶ διὰ τὴν μετὰ νόμιμον καὶ ἐμπρόθεσμον τοιαύτην καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, προϋποθέτουσι τὴν ὕπαρξιν νομίμου καὶ ἐγκύρου συμβάσεως ἐργασίας. Ὅθεν εἶναι ἀβάσιμοι ἀμφότεροι οἱ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζοντες λόγοι ἀναιρέσεως.

νεί καὶ τὸ Β' τμῆμα διὰ τῆς παρατιθεμένης κατωτέρω ἀποφάσεώς του.

Παρὰ τὴν ὁμοφωνίαν καὶ τῶν δύο τμημάτων ἐπὶ τοῦ κριθέντος νομικοῦ ζητήματος νομίζομεν, ὅτι ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ νόμου εἶναι αὕτη: Δὲν ἀπηγορεύθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 514|1948 ἡ ἀπόλυσις τοῦ προσωπικοῦ τῶν κέντρων τούτων πρὸ τῆς παρόδου 30 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς αὐτοδικαίως χωρούσης καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ὥστε νὰ εἶναι αὕτη ἰσχυρὰ μόνον ἀπὸ τῆς παρόδου τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας.

Ἐπετράπη ἁπλῶς ἡ ἀπόλυσις μετὰ πάροδον 30 ἡμερῶν ἄνευ οἱασδήποτε ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου εἰς ἀποζημίωσιν, ἔστω καὶ ἂν προβλέπηται τοιαύτη ὑπὸ τῶν κειμένων νόμων ἢ ἔχῃ συνομολογηθῇ αὕτη ὑφ' οἱανδήποτε τύπον συμβατικῶς.

Συνεδιάσθη τοιαύτην ἡ ἀπαλλαγὴ τοῦ ἐργοδότου ἀπὸ τῆς οἱασδήποτε ἀποζημιώσεως πρὸς τὴν διατήρησιν τῶν μισθωτῶν ἐν τῇ θέσει των ἐπὶ διάστημα 30 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς αὐτοδικαίως χωρησάσης καταγγελίας.

Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ μισθωτὸς ἀπελύετο πρὸ τῆς προθεσμίας, χωρὶς δηλαδὴ νὰ ἐκπληρωθῇ ὁ ὅρος τοῦ νόμου, ἀνεβίου τὸ δικαίωμα τῆς ἀποζημιώσεώς του ἐκ τῶν κειμένων νόμων, ἐνῶ καὶ πάλιν ἡ ἀπόλυσις ἦτο ἰσχυρά, μὴ δυναμένη νὰ ἀποκλεισθῇ ἄνευ συναινέσεως τοῦ μισθωτοῦ.

Αὕτη, νομίζομεν, εἶναι ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ νόμου.

Ἀρείου Πάγου 494|1949 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Χ. Λινάρδος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ε. Μιστριώτης**
Συνήγοροι οἱ κ.κ. Θ. Λιβαθηνός, Λ. Μιράγγετζης

Καὶ τὸ τμῆμα τοῦτο σύμφωνον ἔχει τὴν γνώμην, κατὰ τὰ παραιτέρω ἐκτιθέμενα, περὶ τὴν ἐξενεχθεῖσαν κρίσιν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 233 (ἔτους 1949) ἀποφάσεως τοῦ Α' τμήματος, ἥτις ἀνέλε τὴν ὑπ' ἀριθ. 6659 (ἔτους 1948) ἀπόφασιν τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου ἐν μέρει, ἤτοι ἐφ' ὅσον ἀπέρριψε τὴν ἀγωγὴν κατὰ τὸ αἴτημα περὶ ἐπιδικάσεως ἀντιμισθίας τοῦ ἀναιρεσείοντος (ἐνάγοντος) διὰ τὸ ἀπὸ 15-25 Μαρτίου 1948 χρονικὸν διάστημα καὶ παρέπεμψε συνάμα, κατὰ τὸ ἀναιρεθὲν μέρος, τὴν ὑπόθεσιν ἐνώπιον τοῦ τμήματος τούτου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν.

Ἐπανερχομένων τῶν διαδίκων, μετ' ἀναίρεσιν, εἰς ἣν κατάστασιν ἦσαν οὗτοι πρὸ τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως, συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 834 τῆς Πολ. Δικονομίας, ἐξεταστέα εἶναι ἡ ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1948 ἔφεσις τῶν ἐναγομένων κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3850 (ἔτους 1948) ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ΓΩΟΔ' (ἔτους 1911) νόμου «περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν κλπ.» δικάσαντος Πρωτοδίκου, δι' ἧς ἐδέχατο οὗτος ἐν μέρει τὴν κατὰ τῶν ἐκκαλούντων ἀγωγὴν τοῦ ἐφεσιβλήτου καὶ δὴ διὰ ποσὸν δραχμῶν 2.100.000 (70 ἡμέραι Χ 30.000 ἡμερησίως), ἐπὶ τῇ ἐκδοχῇ, ὅτι δὲν πρόκειται περὶ αὐτοδικαίως ἐπερχομένης καταγγελίας τῆς συμβάσεως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 514 (1948) ἀλλὰ περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως, γενομένης κατὰ παράβασιν τοῦ 118 (1945) νόμου.

Ἐναχθέντων τῶν ἐκκαλούντων καὶ δεκτῆς γενομένης τῆς κατ' αὐτῶν ἀγωγῆς οὐχὶ ὑπὸ ἑταιρικὴν ἰδιότητα, ἀλλ' ἀτομικῶς, ὡς ἐργοδοτῶν, κατὰ τὰ ἐκ τῆς κρινομένης ἀγωγῆς καὶ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως προκύπτοντα, ἀπορριπτέος ὁ ἐναντίος πρῶτος λόγος ἐφέσεως, ὡς ἐπὶ ἀναληθοῦς προϋποθέσεως ἐρειδόμενος.

Ἡ σαφὴς ἔννοια τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 1 § 1 καὶ 3 § 2 καὶ 3 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 514 (τῆς 3|7 Ἰανουαρίου 1948) Νόμου «περὶ λήψεως περιοριστικῶν μέτρων ἐπὶ τῆς λειτουργίας τῶν δημοσίων κέντρων κλπ.» εἶναι, ὅτι ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου περὶ ἀναστολῆς τῆς λειτουργίας τῶν πάσης φύσεως δημοσίων κέντρων ψυχαγωγίας ἐπέρχεται αὐτοδικαίως καταγγελία τῆς συμβάσεως τῆς ἐργασίας τῶν εἰς τοιαῦτα κέντρα ὑφ' οἱανδήποτε ἰδιότητα ἐργαζομένων, ἥτις ἀντικαθιστᾷ τὴν πρὸς διάλυσιν ταύτης μονομερῆ δήλωσιν τοῦ ἐργοδότου, ἐπιτρεπομένης τῆς ὑπὸ τούτου ἀπολύσεως τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν μετὰ παρέλευσιν προθεσμίας τριάκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς οὕτως αὐτοδικαίως ἐπερχομένης καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἀπὸ τῆς 25 Φεβρουαρίου 1948, καθ' ἣν ἡμέραν ἐδημοσιεύθη ἡ ἀπὸ 21 ἰδίου μηνὸς καὶ ἔτους ὑπ' ἀριθ. 170 πρᾶξις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου περὶ ἀναστολῆς τῆς λειτουργίας κέντρων διασκεδάσεων, οἷον τὸ ἦτό ὑπὸ ἐκμετάλλευσιν τῶν ἐναγομένων, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκτιθέμενα καὶ ὁμολογούμενα, ἐπῆλθε καταγγελία τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων συμβάσεως αὐτοδικαίως, ἡ δὲ πρὸ τῆς παρόδου τῆς μηνιαίας προθεσμίας ἀπὸ τῆς χρονολογίας ταύτης ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος, ἄκυρος οὖσα κατὰ ἔνδεκα ἡμέρας, συνεπάγεται τὴν ὑποχρέωσιν τῶν ἐναγομένων εἰς καταβολὴν ἀντιμισθίας τοσούτων ἡμερῶν, ἀνὰ δραχμὰς τριάκοντα χιλιάδας ἡμερησίως, ὅσαι προκύπτουσι, κατὰ τὴν κρίσιν καὶ τοῦ δικαστηρίου τούτου, ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν ἐνώπιον τοῦ δικάσαντος Πρωτοδίκου ἐξεταισθέντων μαρτύρων καὶ ὡς ἀποδεδειγμένον ἐδέχατο οὗτος, χωρὶς ἡ ἀπόφασις αὐτοῦ νὰ ἐκκληθῇ κατὰ τοῦτο. Ὅθεν βασίμου ἐλεγχομένου τοῦ λόγου ἐφέσεως δευτέρου, καθ' ὃν ἐσφαλμένως ὁ δικάσας Πρωτοδίκης ἐδέχατο ὡς μὴ αὐτοδικαίως ἐπελθοῦσαν τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως μεταξὺ τῶν διαδίκων διὰ τῆς δημοσιεύσεως τῆς ὡς ἄνω πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, δέον νὰ μεταρρυθμισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις κατὰ τὸ ἐπιδικαζόμενον ποσόν, ὅπερ ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς τριακοσίας τριάκοντα χιλιάδας (330.000), κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 416 τοῦ Ἀστ. Κώδικος ἡ ἐνοχὴ ἀποσβέννυται διὰ τῆς καταβολῆς, ἡ δὲ περὶ ἧς ἔνστασις, ὡς ὀψιγενής, παραδεκτῶς προτείνεται κατὰ τὴν προκειμένην πρώτην μετ' ἀναίρεσιν συζήτησιν τῆς ἐφέσεως καὶ τὴν καταβολήν, γενομένην μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς ἐκκαλουμένης πρωτοδίκου ἀποφάσεως καὶ εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ἐπακολουθησάσης ἀπὸ 16 Ἰουλίου 1948 καὶ ὑπ' ἀριθ. 9863 ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῶν ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικῶν, δι' ἧς ἀνεστάλη ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως μέχρις ἐκδόσεως τοιαύτης ἐπὶ τῆς ἐφέσεως, ὑπὸ τὸν ὅρον καταβολῆς δραχμῶν πεντακοσίων χιλιάδων, τουτέστι περισσοτέρων τῶν ὅσων διὰ τῆς παρούσης ἐδικαιώθη ὁ ἐνάγων, αἵτινες κατεβλήθησαν εἰς τὸν πληρεξούσιον αὐτοῦ δικηγόρον, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς προσαγομένης καὶ οὐδόλως ἀμφισβητουμένης ἀποδείξεώς του, τούτου δὲ τιθεμένου ἀπορριπτέα ἡ κρινομένη ἀγωγή, ὡς ἀποβεσθεῖσα τῆς ἐν αὐτῇ ἐνοχῆς.

ΣΧΕΣΙΣ ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΟΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΝ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΝ

Κύκλος ἐπιχειρήσεων ὑπαγομένων εἰς καταγγελίαν συμβάσεως β.δ.16|18 Ἰουλίου 1920

Πρόσληψις ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος προσωπικοῦ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ἐφοδίων ἐξωτερικοῦ.—Ἐνοχικὸς μετὰ τῆς Τραπέζης δεσμός.—Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 669 Α. Κ. καὶ τήρησις προθεσμίας καταγγελίας, ἐφ' ὅσον ἐν τῷ νόμῳ ἢ ἐν τῇ συμβάσει δὲν ὁρίζεται ἄλλως.—Σχέσις Ἀστικοῦ Κώδικος πρὸς εἰδικοὺς νόμους καταγγελίας συμβάσεως.—Χαρακτηρισμὸς νυκτοφύλακος ὡς ὑπηρέτου.—Ἀνεφάρμοστον Ν. 2112.—Ἀνεφάρμοστον ὅμως καὶ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, ἐφ' ὅσον ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα δὲν εἶναι ἐκ τῶν τοῦ ἄρθρ. 12 Ν. 2112 ἐπιχειρήσεων.—Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 669 Α.Κ.—Ἔννοια κανονισμοῦ ἐκτάκτου προσωπικοῦ.

Ἐνδιαφέροντα εἶναι τὰ νομικὰ ζητήματα, τὰ ὁποῖα χειρίζεται τὸ κατ' ἔφεσιν δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀγρινίου.

Ἐν πρώτοις, ὡς πρὸς τὴν ἀκέψιν, ὅτι, ἀφοῦ ἡ σύμβασις ἐργασίας ἐν προκειμένῳ καὶ ἡ καταγγελία αὐτῆς ἐγένοντο ἐντὸς τοῦ χρόνου τῆς ἰσχύος τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἔχει κατ' ἀρχὴν ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρ. 669 Α. Κ., εἶναι δυνατὸν νὰ παρατηρηθοῦν ταῦτα:

Πράγματι κατὰ τὰ ἄρθρ. 24 καὶ 25 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἐνοχαὶ ἐξ οἱουδήποτε λόγου, τῶν ὁποίων τὰ παραγωγικὰ γεγονότα συνετελέσθησαν πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Κώδικος, διέπονται καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τούτου ὑπὸ τοῦ μέχρι τοῦδε δικαίου, δηλαδὴ ἐκείνου, ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ὁποίου κατηρτίσθησαν (πρβλ. Α. Π. 117|1947, εἰσηγητὴς *Δ. Χομάρτος*, ΕΕΔ 6, 329).

Ἑπομένως καὶ ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, συναφθείσης ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχύος τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, θὰ ἔπρεπε νὰ διέπεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 669 Α. Κ. ἂν ὅμως δὲν ὑπῆρχεν ἡ σαφὴς καὶ ρητὴ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 38 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος Νόμου 2783|1941, κατὰ τὸ ὁποῖον ἐξεδηλώθη ἡ νομοθετικὴ θέλησις νὰ ἰσχύῃ πάντοτε, ἀδιαφόρως χρόνου καταρτίσεως τῆς συμβάσεως, ἡ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας διέπουσα ἐργατικὴ νομοθεσία (Ν. 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 4558|1930, β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920), ὅπου ἐννοεῖται ἔχει αὐτὴ ἐφαρμογὴν (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 800 ἐπ. 8, 846 ἐπ.).

Τὸ Πρωτοδικεῖον ὅμως, ἀκολουθοῦν τὴν ἄποψιν ὅτι ἡ σχέσις τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 669 Α. Κ. πρὸς τοὺς νόμους ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας εἶναι σχέσις γενικοῦ νόμου πρὸς εἰδικούς (οὕτω *Π. Ζέπος*, Ἐνοχ. Δίκαιον. Β' Μέρος, Εἰδικόν, τεῦχος 3ον, σελ. 336), ἀφοῦ κατ' ἀρχὴν ἐφαρμόζει τὸ ἄρθρ. 669 Α. Κ. ἀναζητεῖ νὰ εὕρῃ, ἂν ἐν τῷ νόμῳ ἢ τῇ συμβάσει δὲν ὁρίζεται ἄλλως (Α. Κ. 669), ἵνα, μετ' ἀρνητικὸν ἀποτέλεσμα, καταλήξῃ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς προθεσμίας τῶν 15 ἡμερῶν τοῦ ἄρθρ. 669 Α. Κ.

Τοῦτο, νομίζομεν, ὅτι ἐπιδέχεται βασίμους περὶ τῆς ὀρθότητός του ἀντιρρήσεις.

Δὲν εἶναι ἐν προκειμένῳ ἐρευνητέον τὸ πρᾶγμα ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ταύτης. Θὰ ἐρευνηθῇ κυρίως ἂν ὁ Ν. 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ νόμου 4558|1930, ἔχῃ ἐφαρμογήν, κατ' ἐπιταγὴν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 38 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος Νόμου, ἡ τὸ κατ' ἐπέκτασιν αὐτοῦ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 καί, ἂν οἱ νόμοι αὐτοὶ δὲν ἔχουν ἐφαρμογήν, θὰ ἀναζητηθῇ ἡ προστασία τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὸ ἄρθρ. 669 Α. Κ.

Ὡς φαίνεται ἐκ τῆς ἐν λόγῳ πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως, πρόκειται περὶ νυκτοφύλακος, διεπομένου, κατὰ τὴν ἀπόφασιν, ὑπὸ τοῦ ἀπὸ 24 Νοεμβρίου 1918 Κανονισμοῦ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, κατὰ τὸ ἄρθρ. 39α τοῦ Ὀργανισμοῦ τῆς Τραπέζης.

Πρέπει ὅμως νὰ σημειωθῇ, ὅτι τὸ ἄρθρ. 39α τοῦ Ὀργανισμοῦ τῆς ἐν λόγῳ Τραπέζης, ἐφ' ὅσον ἡ περὶ προσθήκης τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου ἀπόφασις δὲν ἐλήφθη νομίμως, ὡς ἔδει, παρὰ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου αὐτῆς, κατ' ἄρθρ. 70 τοῦ Ὀργανισμοῦ, κυρωθέντος διὰ τοῦ Ν. 2584|1940, κατὰ τὸ ὁποῖον τοῦ λοιποῦ πᾶσα τροποποίησις ἢ συμπλήρωσις τῶν διατάξεων αὐτοῦ γίνεται δι' ἀποφάσεως τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τῆς Τραπέζης, ἐγκρινομένη παρὰ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, δὲν εἶναι νόμιμον.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει καὶ ἀφοῦ αἱ διατάξεις τοῦ Ὀργανισμοῦ τῆς Τραπέζης ἔχουν ἰσχὺν νόμου, ὡς κυρωθέντος διὰ τοῦ Ν. 2584|1940, εἶναι δὲ φύσεως ἀναγκαστικοῦ δικαίου (βλέπε Α. Π. 173|49, Τμ. Α', εἰσηγητὴς *Δ. Θεοφίλου*, ΕΕΔ 8, 449, Α. Π. 381|1949, Τμ. Β', εἰσηγητὴς *Ε. Μιστριώτης*, ΕΕΔ 8, 727), οὔτε ὡς σύμβασις τῶν μερῶν δύναται νὰ ἰσχύῃ, ἐφ' ὅσον ἀντίκειται πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Ὀργανισμοῦ, αἱ ὁποῖαι, ὡς ἐσημειώθη, δὲν εἶναι τοιαῦται ἐνδοτικοῦ δικαίου.

Ἑπομένως εἰς τὸν Ὀργανισμόν, τὸν κυρωθέντα διὰ τοῦ Ν. 2584|1940, θὰ ἀναζητηθῇ ἡ προστασία τοῦ συγκεκριμένου μισθωτοῦ, περὶ τῆς ὁποίας ἀσχολεῖται τὸ Πρωτοδικεῖον, τὸ ὁποῖον ἐν τούτοις, ὑπολαμβάνον τὸ ἄρθρ. 39α ὡς ἰσχυρόν, ἀσχολεῖται περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας του.

Ἐκ τοῦ ἄρθρ. 39 τοῦ Ὀργανισμοῦ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, τὸ ὁποῖον πραγματεύεται περὶ τοῦ ἐκτάκτου προσωπικοῦ, δὲν ἀποκλείεται ἡ προστασία τοῦ Ν. 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη, ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν πάντοτε ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη, ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 6 Ν. 4558|1930.

Ὁ νυκτοφύλαξ, περὶ τοῦ ὁποίου πρόκειται, ἐκτελεῖ ἀναμφισβητήτως, ὑπὸ τὰ κριτήρια τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. 1234 (καὶ ἄρθρ. 11 Ν. 2112), ἐργασίαν ὑπηρετικήν (πρόσθετοι ὅροι συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 12 Αὐγούστου 1936, ἐπέχοντες θέσιν νόμου, ὡς κυρωθέντες διὰ τοῦ Α. Ν. 93|1936, Ἐφετ. Θεσσαλονίκης 197|1932, Δικαστικὴ 1932, σελ. 736, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 500|1941, ΕΕΔ 1, 17).

Ἑπομένως δὲν δύναται διὰ τὸν λόγον τοῦτον νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ Ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη.

Ἐρευνητέον ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἶναι, ἂν ἔχῃ ἐφαρμογὴν ἐν προκειμένῳ τὸ κατ' ἐπέκτασιν τοῦ Ν. 2112 ἐκδοθὲν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 12 αὐτοῦ, β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν».

Ἀλλὰ καὶ τὸ διάταγμα τοῦτο δὲν ἐφαρμόζεται διὰ τοὺς λόγους, τοὺς ὁποίους ἀναπτύσσει ἡ πλειοψηφία τοῦ Πρωτοδικείου.

Ἑπομένως καταλήγει νὰ εἶναι ἐφαρμοστέον τὸ ἄρθρ.

669 Α. Κ., ἀφοῦ ἡ σχέσις συνήφθη ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχύος τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (πρβλ. Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 1484|1949, εἰσηγητὴς **Γ. Κουτσόπουλος**, ΕΕΔ 8, 498, βλέπε ἐν τούτοις Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2719|1949, Πρωτοδίκης **Δ. Μηνιάκος**, ΕΕΔ 8, 802, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3315|1949, Πρωτοδίκης **Κ. Τρουπάκης**, ΕΕΔ 8, 847, ἐφ' ὧν σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 800 ἑπ., ΕΕΔ 8, 846 ἑπ.).

Πρωτοδικείου Ἀγρινίου 281|1949

Διαδικασία Ν. ΓΦΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Γ. Παναγιωτόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Γεραρῆς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Καλοβός, Λ. Παπαβασιλείου

Ἡ ἔνδικος ἔφεσις νομίμως φέρεται ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τούτου πρὸς συζήτησιν, ἀσκηθεῖσα κατ' ἄρθρ. 16 Ν. ΓΦΟΔ', ὡς νῦν ἰσχύει (ἄρθρ. 4 § 7 Ν. 765|43, ἄρθρ. μόνον § 5 Ν. 1968|44), στρεφομένη κατ' ἀποφάσεως Πρωτοδίκου δικάσαντος ἐπὶ ἀξιώσεως μισθωτοῦ κατὰ ἐργοδότου καὶ τύποις δεκτὴ καθίσταται καὶ κατ' οὐσίαν καὶ ἐξεταστέα ἀποβαίνει, καταβληθέντος καὶ τοῦ νομίμου προστίμου (ἄρθρ. 20 Ν. ΓΦΟΔ').

Τὸ ἐκκαλοῦν Ὑποκατάστημα τῆς ΑΤΕ παραπονεῖται κατὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, ὅτι ἐσφαλμένως ἐδέχθη τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐνάγοντος, δι' ἧς οὗτος ἠτήσατο, ὅπως ὑποχρεωθῇ τοῦτο καὶ τῷ καταβάλῃ δύο μηνῶν ἀποζημίωσιν, λόγῳ μὴ νομίμου καὶ ἐμπροθέσμου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἐκ τῆς ἐνώπιον τοῦ πρωτοδίκως δικάσαντος Δικαστοῦ διεξαχθείσης ἐν γένει συζητήσεως τῆς ὑποθέσεως, ἐκ τῶν ἑκατέρωθεν συνομολογουμένων ἰσχυρισμῶν καὶ ἐκ τῶν προσαγορένων ἐγγράφων ἀπεδείχθη, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη παρὰ τοῦ ἐνταῦθα Ὑποκαταστήματος τῆς ΑΤΕ ὡς νυκτοφύλαξ, πρὸς φύλαξιν τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐφοδίων τὴν 28 Δεκεμβρίου 1946 καὶ ἀπελύθη τὴν 24 Αὐγούστου 1949, καταγγελθείσης πρὸς αὐτὸν ἐγγράφως τῆς συμβάσεως, ἀπὸ μέρους τῆς ΑΤΕ, τὴν 20 Ἰουλίου 1949, ἤτοι πρὸ 15 ἡμερῶν. Ὁ νῦν καὶ πρωτοδίκως προβληθεὶς ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐναγομένου Ὑποκαταστήματος ὅτι δὲν τυγχάνει αὐτὸ ὁ ἐργοδότης, ἀλλ' ὅτι ὁ ἐνάγων συνῆψε σύμβασιν μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, τοῦ ὁποίου ἀνέλαβε τὴν φύλαξιν τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐφοδίων, ὀρθῶς καὶ νομίμως ἀπερρίφθη, ὡς μὴ νόμιμος, καθόσον ἐκ τῶν μεταξὺ τοῦ Δημοσίου καὶ ΑΤΕ συναφθεισῶν συμβάσεων, ἃς ἡ πρωτοδικος ἀπόφασις ἐπικαλεῖται καὶ εἰς τὰς ὁποίας τὸ Δικαστήριον ἀναφέρεται, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἐργοδότης ὡς πρὸς τὸ προσλαμβανόμενον προσωπικὸν διὰ τὴν ἐργασίαν αὐτὴν τυγχάνει ἡ ΑΤΕ, ἡ ὁποία ἄλλωστε συνῆψε τὴν σύμβασιν ἐργασίας μετὰ τοῦ ἐνάγοντος ἐφεσιβλήτου καὶ αὐτὴ κατήγγειλε τὴν σύμβασιν (Πρωτ. Ἀθ. 10608|48 ΕΕΔ 8, σελ. 70, Πρωτ. Πρεβ. 1|47 ΕΕΔ 6 σελ. 371).

Περαιτέρω τὸ ἐκκαλοῦν Ὑποκατάστημα παραπονεῖται, ὅτι ἐσφαλμένως ἡ ἐκκαλουμένη ἐδέχθη, ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἔδει νὰ ἐγίνετο πρὸ 2 μηνῶν, χαρακτηρίσασα τὸν ἐναγόμενον ὡς ὑπάλληλον καὶ ὡς ἐμπίπτοντα εἰς τὴν προστασίαν τοῦ Νόμου 2112|20. Κατ' ἀρχὴν ἡ τε σύμβασις ἐν προκειμένῳ καὶ ἡ καταγγελία αὐτῆς ἐγένοντο ἐντὸς τοῦ χρόνου τῆς ἰσχύος τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ὅστις κατ' ἀρχὴν ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ δὴ τὰ ἄρθρ. 669 αὐτοῦ, ὅπερ ρυθμίζει τὰ περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας (Α. Π. 203|48, Θέμ. ΝΘ' σελ. 700). Κατὰ τὸ ἄρθρ. 669 Α. Κ., προκειμένης συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου διαρκείας, οἵα τυγχάνει ἡ προκειμένη, ἀφοῦ οὔτε ὡρίσθη ἐν τῇ συμβάσει, οὔτε ἐκ τοῦ εἴδους καὶ τοῦ σκοποῦ συνάγεται ἡ διάρκεια αὐτῆς (ἀβασίμως περὶ τοῦ ἐναντίου ἰσχυρίζεται τὸ ἐκκαλοῦν Ὑποκατάστημα καὶ ὀρθῶς διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀπερρίφθη ἰσχυρισμὸς αὐτοῦ ὅτι πρόκειται σύμβασις ὡρισμένου χρόνου διαρκείας), ἡ καταγγελία δέον νὰ γίνῃ, ἐφ' ὅσον ἐν τῷ νόμῳ ἢ ἐν τῇ συμβάσει δὲν ὁρίζεται ἄλλως, πρὸ 15 ἡμερῶν. Ἐξεταστέον ὅθεν, ἐὰν ἐν τῷ νόμῳ ἢ τῇ συμβάσει ὡρίσθη χρόνος, πρὸ τοῦ ὁποίου ἔδει νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως. Καὶ πρῶτον ἐν τῷ Νόμῳ: Νόμοι περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ὁ Ν. 2112|20 (ὡς ἐτροπ. διὰ Ν. 4558|30) καὶ τὸ ἀπὸ 16|18 Ἰουλίου 1920 Β. Δ. «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112». Διὰ τῆς ρητῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 38 τοῦ Εἰσαγ. Νόμου τοῦ Ἀστ. Κώδικος διατηρεῖται ἐν ἰσχύϊ, πλὴν ἄλλων, καὶ ὁ Ν. 2112 καὶ τὸ Β.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920. Αἱ σχέσεις τῶν διατάξεων τοῦ Κώδικος πρὸς τὴν εἰδικὴν κοινωνικὴν νομοθεσίαν τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι σχέσεις γενικῶν πρὸς εἰδικὰς διατάξεις καὶ κατ' ἀκολουθίαν ὑπεριοχύουσι τῶν πρώτων, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι αἱ γενικαὶ διατάξεις τοῦ Κώδικος ἔχουσι ἐπικουρικὴν ἰσχὺν ἔναντι τῶν διατάξεων τῆς εἰδικῆς κοινωνικῆς νομοθεσίας, ἐφαρμοζομένου τοῦ Κώδικος ἐν αἷς περιπτώσεσι δὲν ὑπάρχει προστασία ἐκ τῶν εἰδικῶν νόμων τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας (**Ζέπου**, Ἔνοχ. τόμ. Β' σελ. 336 - 375, σημειώσεις ΕΕΔ 8 σελ. 801). Κατ' ἀκολουθίαν, ἐν ᾧ πεῖ τῆς ἐρεύνης ἐὰν θέλει ἐφαρμοσθῇ ὁ Ν. 2112 ἢ τὸ Β. Δ. 16 Ἰουλίου 1920 ἐρευνητέον κατ' ἀρχὴν εἰς τὴν προστασίαν τίνος νομοθετήματος ἐμπίπτει ἡ ἰδιότης τοῦ ἐνάγοντος ἐφεσιβλήτου, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐκ τῆς συμβάσεως παρασχεθείσης ἐργασίας του. Εἰς τὴν τοῦ Ν. 2112 προστασίαν δὲν ἐμπίπτει ὁ ἐνάγων, διότι, ἐκτὸς τοῦ ὅτι, καθ' ἃ καὶ ἡ πρωτόδικος κατ' ἀρχὴν ὀρθῶς δέχεται (καταλήγουσα ὅμως δι' ἑτέρας σκέψεως εἰς ἀντίθετον συμπέρασμα), οὗτος ὑπάγεται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ὑπηρετῶν καὶ ἐργατῶν, δυνάμει τῶν ἐν τῇ πρωτοδίκῳ ἀποφάσει ἀναφερομένων συλλογικῶν συμβάσεων καὶ τῆς κοινῆς ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας (εἰς ἃς καὶ τὸ Δικαστήριον ἀναφέρεται), ἀλλὰ, κυρίως, καὶ διότι, διὰ νὰ τύχῃ τῆς προστασίας τοῦ Ν. 2112, δέον νὰ ἔχῃ τὴν ἰδιότητα τοῦ «ὑπαλλήλου» κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ Νόμου τούτου καὶ τοῦ ἄρθρ. 10 Ν. 1234, ἤτοι νὰ παρέχῃ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν (Α. Π. 512 καὶ 513|36, Θέμ. ΜΗ' σελ. 423, Ἔνοχ. **Κανκά**, τόμ. Α' σελ. 351). Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 11 Ν. 2112|20, ἄρθρ. 10 Ν. 1234 καὶ ἄρθρ. 1 § 2 Β. Δ. 16 Ἰουλίου 1920 σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὡς ἰδιωτικὸς «ὑπάλληλος», πρέπει νὰ θεωρῆται ὁ ἀπασχολούμενος μὲ ἐργασίαν ἀνωτέρας φύσεως (Α. Π. 364|47, ΕΕΔ 7 σελ. 21), μὴ δυναμένου ἀναμφισβητήτως τοῦ νυκτοφύλακος νὰ θεωρηθῇ ὡς παρέχοντος ἑτέρου εἴδους ἐργασίαν πλὴν τῆς σωματικῆς, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς παρ' αὐτοῦ καταβαλλομένης ἐργασίας. Εἰς τὴν προστασίαν τοῦ Β.Δ. 16|7|1920, τοῦ ὁποίου κατ' ἀρχὴν θὰ

ηδύνατο νά ὑπαχθῆ ὁ ἐνάγων, χαρακτηριζόμενος ὡς ὑπηρέτης ἢ ἐργάτης, δέν ἐμπίπτει ὁμοίως, διότι τό Β. τοῦτο Δ., ἐκδοθέν κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἄρθρ. 12 § 2 Ν. 2112|20, δι' οὗ παρεσχέθη εἰς τήν ἐκτελεστικήν ἐξουσίαν τό δικαίωμα, ὅπως τήν ἐκ τοῦ νόμου τούτου ὑποχρέωσιν τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐπεκτείνῃ καί ἐπί τεχνιτῶν, ὑπηρετῶν καί ἐργατῶν τῶν βιομηχανικῶν, βιοτεχνικῶν, μεταλλευτικῶν καί χειροτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων, θέλει ἔχει ἐφαρμογήν μόνον ἐπί τῶν τεχνιτῶν, ὑπηρετῶν καί ἐργατῶν τῶν ἐπιχειρήσεων τούτων καί οὐχί ἐπί τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων (Α. Π. 85|49, Θέμ. Ξ' σελ. 239, Α. Π. 490|36 ΜΗ' σελ. 409, Α. Π. 512 καί 513|36 ΜΗ' σελ. 423, ***Καποδίστριας*** ἐν Θέμ., ΝΘ' σελ. 190, Πρωτ. Ἀθ. 5723|49, ΕΕΔ 8 σελ. 678 ὁμοίως 1484|49, ΕΕΔ 8, σελ. 498, Ἔνοχ. ***Κανκᾶ*** τόμ. Α' σελ. 351). Ἐν προκειμένῳ τό ἐκκαλοῦν ἐναγόμενον Ὑποκατάστημα ΑΤΕ, ἐκτός τοῦ ὅτι τυγχάνει Αὐτόνομος Τραπεζιτικός Ὀργανισμός, νομικόν πρόσωπον (διωτικοῦ δικαίου (Συμβ. Ἐπικρ. 191|31, Ἐφ. Θεσσαλ. 318|43, Θέμ. ΝΕ' σελ. 57, ***Τούσης*** «Νομ. Πρόσωπα» σελ. 5-10, Ἐφ. Π. 7|48, Θέμ. ΝΘ' σελ. 288), ἀλλά καί οἱασδήποτε μορφῆς νομικόν πρόσωπον ἡ ἐπιχείρησις ἤθελε θεωρηθῆ (ἀλυσιτελής ἡ ἐπί τούτου ἐκατέρωθεν ζωηρά ἔρις) δέν δύναται νά ὑπαχθῆ ὁπωσδήποτε εἰς οὐδεμίαν τῶν ἐν ἄρθρ. 12 § 2 Ν 2112 περιοριστικῶς ἀναφερομένων ἐπιχειρήσεων, δι' ἃς καί παρεσχέθη ἡ ρηθεῖσα ἐξουσιοδότησις πρός ἔκδοσιν τοῦ Β. Δ., ὅπερ οὕτω δέν ἔχει κῦρος διά πᾶσαν ἄλλην κατηγορίαν μισθωτῶν. Ἐπί πλέον, εἰ καί δέν ἐγεννήθη ζήτημα, εἰρήσθω ὅτι οὔτε τῆς προστασίας τοῦ Ν. 118|45 τυγχάνει ὁ ἐνάγων ἐφεσίβλητος, καθόσον τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου τούτου ἐξηρέθησαν αἱ τραπεζιτικαί ἐπιχειρήσεις αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τόν Ν. 683|45 (Α. Π. 90|48, Θέμ. ΝΘ' σελ. 442). Ὅθεν, ἐφ' ὅσον ἐν προκειμένῳ δέν παρέχεται προστασία ἐκ τῶν εἰδικῶν νόμων περί καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἐρευνητέον τί ἐν τῇ συμβάσει ὡρίσθη, συγκεκριμένως δέ ἐρευνητέον, ἐάν ἐν τῇ συμβάσει καθωρίσθη χρόνος, πρό τοῦ ὁποίου ἔδει νά γίνῃ ἡ καταγγελία τῆς συναφθείσης συμβάσεως ἐργασίας, καί μόνον τοῦτο, διότι ἔρευνα τοῦ ζητήματος περί τῆς ἰδιότητος τοῦ ἐνάγοντος ὡς ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου (ὥστε ἐντεῦθεν νά κριθῆ τυχόν ὁ χρόνος, πρό τοῦ ὁποίου ἔδει νά γίνῃ ἡ καταγγελία), τυγχάνει ἀλυσιτελής, δεδομένου, ὅτι λόγῳ τῆς ἐλλείψεως προστασίας ἐκ τῶν Νόμων τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καί ἐφαρμοζομένου τοῦ ἄρθρ. 669 Α. Κ. δέν γίνεται ἐν αὐτῷ διάκρισις διά τήν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου διαρκείας μεταξύ ὑπαλλήλων ἢ ἐργατῶν καί ὑπηρετῶν.

Κατά τήν σαφῆ διατύπωσιν τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ ἐκτάκτου προσωπικοῦ τοῦ ἀποκαλουμένου «προσωπικόν τῶν ἐφοδίων» καί ὅστις κανονισμός ἐπέχει θέσιν συμβάσεως, ἀφοῦ ὁ εἰς τήν ὑπηρεσίαν τούτων προσληφθείς ἐνάγων προσυπέγραψεν αὐτόν καί ἔλαβε γνῶσιν τούτου, προκύπτει ρητῶς, ὅτι τό προσωπικόν τῶν ἐφοδίων τυγχάνει «προσωρινόν καί ἔκτακτον» καί δύναται ἡ ΑΤΕ νά ἀπολύσῃ αὐτό κατά τήν ἐλευθέραν κρίσιν αὐτῆς, ὑποχρεουμένη μόνον εἰς ἣν περίπτωσιν ἀνειδοποιήτως ἐνεργήσῃ ἀπόλυσιν, νά καταβάλῃ τήν ὑπό τοῦ Ν. 2112 ἀποζημίωσιν. Προκύπτει δηλαδή σαφῶς, ὅτι χρόνος, πρό τοῦ ὁποίου ἔδει νά καταγγελθῆ ἡ σύμβασις, δέν συνεφωνήθη μεταξύ τῶν συμβαλλομένων, ἀλλά μόνον συνεφωνήθη ἀποζημίωσις εἰς τήν περίπτωσιν, κατά τήν ὁποίαν ἡ ΑΤΕ ἤθελεν, ἄνευ προηγουμένης εἰδοποιήσεως, ἐνεργήσει τήν ἀπόλυσιν τοῦ ἐν λόγῳ προσληφθέντος εἰς τήν ὑπηρεσίαν της νυκτοφύλακος. Ὅθεν, ἐφ' ὅσον οὔτε ἐν τῷ νόμῳ, οὔτε ἐν τῇ συμβάσει ὡρίσθη πρό πόσου χρόνου ἔδεον νά γίνῃ ἡ καταγγελία τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως, κατ' ἐφαρμογήν τοῦ ἄρθρου 669 Α.Κ., ὅπερ, ὡς καί ἀνωτέρω ἐρρέθη, ἔχει ἐφαρμογήν ἐπικουρικήν, λόγῳ τῆς ἐλλείψεως προστασίας ἐν προκειμένῳ, ἐκ τῶν νόμων τῶν εἰδικῶν τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἔδεον νά γίνῃ αὐτη πρό 15 ἡμερῶν (Ἔνοχ. ***Κανκᾶ*** σελ. 351 β' ἐν τέλει). Καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τῶν προσαγομένων ἐγγράφων ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐγένετο καί δή ἐγγράφως πρός τόν ἐνάγοντα ἐφεσίβλητον πρό 15 ἡμερῶν, δηλαδή νομίμως καί ἐμπροθέσμως, κατ' ἀκολουθίαν ἐσφαλεν ἡ ἐκκαλουμένη, δεχθεῖσα ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἔδει νά ἐγένετο πρό 2 μηνῶν καί ὅτι ὁ ἐνάγων ἐφεσίβλητος ἐδικαιοῦτο δύο μηνῶν ἀποδοχάς καί δέον, ὅπως, γινομένης δεκτῆς τῆς ἐφέσεως κατ' οὐσίαν, ἐξαφανισθῆ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις. ***Εἰ καί ἠδύνατό τις εἰπεῖν***, ὅτι ἐν τῷ ἀπό 24 Νοεμβρίου 1948 Κανονισμῷ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, τῷ διέποντι τό ἐκ ταύτης προσωπικόν, τό συμφώνως τῷ ἄρθρ. 39α τοῦ Ὀργανισμοῦ τῆς Τραπέζης προσλαμβανόμενον διά τήν παραλαβήν, ἀποθήκευσιν, μεταφοράν καί παράδοσιν τῶν ἐφοδίων καί βάσει τοῦ ὁποίου προσελήφθησαν οἱ ἐφεσίβλητοι ἐνάγοντες, σαφῶς ὡρίσθη ὁ χρόνος, πρό τοῦ ὁποίου θά ἔδει τό ἐκκαλοῦν Ὑποκατάστημα τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης νά καταγγείλῃ τήν σύμβασιν ἐργασίας τήν μεταξύ αὐτοῦ καί τῶν ἐφεσιβλήτων καταρτισθεῖσαν. Ὁ χρόνος δέ οὗτος εἶναι ὁ ἐν τῷ νόμῳ 2112 καθοριζόμενος. Τοῦτο προκύπτει ἐκ τῆς διατυπώσεως τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ἐν λόγῳ Κανονισμοῦ, ὅπερ ἀναγράφει «τό προσωπικόν τῶν ἐφοδίων εἶναι προσωρινόν καί ἔκτακτον καί δικαιοῦται ἡ Τράπεζα νά ἀπολύσῃ κατά τήν ἐλευθέραν αὐτῆς κρίσιν τούτους, ὑποχρεουμένη μόνον νά καταβάλῃ πρός τούς ἀνειδοποιήτως ἀπολυομένους τήν ὑπό τοῦ νόμου 2112 καθοριζομένην ἀποζημίωσιν. Ὁρίζον δέ τό ἄρθρον τοῦτο ὅτι ἡ Τράπεζα ὑποχρεοῦται νά καταβάλῃ εἰς τούς ἀνειδοποιήτως ἀπολυομένους τήν ἀποζημίωσιν τοῦ νόμου 2112, ἐννοεῖ, ὅτι δέον ὅπως καταβάλληται αὐτη εἰς τούς ἀπολυομένους ἐν τῇ περιπτώσει, καθ' ἣν οὗτοι ἀπολύονται ἄνευ εἰδοποιήσεως πρό τοῦ χρόνου, ὅστις ὁρίζεται εἰς τόν νόμον 2112. Ὅτι δέ τοιαύτη εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου 7 τοῦ Κανονισμοῦ, συνάγεται ἐκ τοῦ ὅτι ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ οὐδεμία γίνεται διάκρισις μεταξύ τῶν πάσης φύσεως προσλαμβανομένων προσώπων. Βάσει τοῦ Κανονισμοῦ τούτου διά πάντας ὁρίζεται ὅτι ἀπολυόμενοι ἀνειδοποιήτως δικαιοῦνται τῆς ὑπό τοῦ νόμου 2112 καθοριζομένης ἀποζημιώσεως. Τούς βάσει τοῦ κανονισμοῦ τούτου προσλαμβανομένους ἡ Τράπεζα δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ἰδίου Κανονισμοῦ κατατάσσει εἰς τάς ἑξῆς κατηγορίας: ὑπαλλήλους ἄρρενας καί θήλεις, διαχειριστάς ἀποθηκῶν, βοηθούς ἀποθηκαρίων, ζυγιστάς, σημειωτάς, δακτυλογράφους, κλητῆρας καί νυκτοφύλακας καί καθαριστρίας καί πάντας τούτους θεωρεῖ ρητῶς ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρ. 1 ὡς ὑπαλλήλους, ἐφ' ὧν ὁρίζει ἐν τῷ αὐ-

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ

Κριτήριον διαφορᾶς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἀπὸ ἐμπορικοῦ ἀντιπροσώπου

Κρατήσασα εἰς τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν νομολογίαν ἄποψις.—Ἀναγκαία ἡ ὕπαρξις προσωπικῆς ἐξαρτήσεως διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ ἐργαζομένου ὡς ὑπαλλήλου, ἐν συμβάσει ἐργασίας τελοῦντος.—Καθορισμὸς ὡρισμένου χρόνου συμβάσεως καὶ θεώρησις ἀπὸ ἀπόψεως καταστρατηγήσεως τοῦ νόμου.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ?ΟΔ' Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν ἀσχολεῖται διὰ τῆς παρατιθεμένης κατωτέρω ἀποφάσεώς του περὶ τῆς διακρίσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπὸ τῆς ἐμπορικῆς ἀντιπροσωπείας (βλέπε σχετικῶς καὶ Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 556]1947, εἰσηγητὴς *Γ. Νέρη*., ΕΕΔ 6, 117, ἔνθα σημειώσεις μας).

Βασίζεται κυρίως εἰς τὸ ἀποφασιστικὸν διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς συμβάσεως ὡς τοιαύτης ἐργασίας στοιχεῖον τῆς ἐξαρτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τοῦ ἐργοδότου, τὸ ὁποῖον συνιστᾷ καὶ τὴν ἔννοιαν τοῦ μισθωτοῦ (ἄρθρ. 6 Ν. 7?5]1943, διατηρηθέντος ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὴν κατάργησιν λοιπῶν ἄρθρων τοῦ Ν. 765]1943 διὰ τοῦ ἀπὸ 8]11 Μαΐου 1946 Ν. Δ., βλέπε καὶ ἄρθρ. 1 Ν. Δ. 1255]1949 «περὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Ν. 118] 1945 κλπ.», ΕΕΔ 8, 961, ἔνθα γίνεται λόγος περὶ ἐξηρτημένης ἐργασίας ἢ ὑπηρεσίας. *Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχ. Δίκαιον κατ' Α.Κ. σελ. 211. *Π. Ζέπου*. Ἐνοχ. Δίκαιον, Β' Μέρος Εἰδικόν, τεῦχος 3ον, σελ. 325. *Ι. Καποδίστρια*, Ἡ «σχέσις ἐργασίας», ΕΕΔ 3, 67. *Γ. Σιμωνέτου*. Δώδεκα Μελέται ἀστικοῦ καὶ ἐργατικοῦ δικαίου, σελ. 176. *Χ. Οἰκονόμου*. Δίκαιον Ἐργατικῶν Ἀτυχημάτων καὶ Ἐπαγγελματικῶν Νόσων, σελ. 108 ἑπ., Α. Π. 395]1946, εἰσηγητὴς *Α. Θεοφίλου*, ΕΕΔ 6, 39, Α. Π. 149]1948, εἰσηγητὴς *Α. Θεοφίλου*, ΕΕΔ 7, 391, Α. Π. 478] 1948, εἰσηγητὴς *Α. Θεοφίλου*, ΕΕΔ 7, 892).

Σημειωτέον, ὅτι ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως, ἡ ὁποία ἀπησχόλησε τὸ Πρωτοδικεῖον, εἰς διάφορον κρίσιν, ἐκτιμήσασα τὴν σύμβασιν τῶν μερῶν, εἶχε καταλήξει ἡ «α' ἀριθ. 1590] 948 ἀπόφασις Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν (Πρόεδρος *Α. Τούσης*), ἀποφανθεῖσα ὅτι ἡ συνδέουσα τοὺς διαδίκους ἔννομος σχέσις ἦτο ἡ τῆς ἐξηρτημένης συμβάσεως ἐργασίας, δηλαονότι τοιαύτη, διὰ τῆς ὁποίας ὁ ἀπολυθεὶς ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ προσφέρῃ εἰς τὴν ἐργοδότιδα τὰς ὑπηρεσίας του, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν καὶ ἐποπτείαν αὐτῆς, ἀντὶ ἀμοιβῆς κατὰ μῆνα προσδιορισθείσης (βλέπε καὶ Α. Π. 149]48, ΕΕΝ ιε' 480, Planiol — Ripert — Boulanger, Traité élementaire, τόμ. Π, 1947). Κατὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἡ ἀπασχόλησις τοῦ περὶ οὗ ἐπρόκειτο (μισθωτοῦ) ἦτο πλήρης, ὁ δὲ χαρακτηρισμός, τὸν ὁποῖον οἱ διάδικοι ἔδωσαν εἰς τὴν σχετικὴν σύμβασιν, δὲν ἀσκεῖ κρίσιμον ἐπιρροὴν ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ αὐτῆς, ἐνῷ, ἐξ ἄλλου, χαρακτηριστικὸν στοιχεῖον ταύτης εἶναι τὸ γεγονός, ὅτι ἡ ἀμοιβὴ τοῦ ἐργαζομένου προσδιωρίζετο ἑκάστοτε ἀναλό-

---

τῷ Κανονισμῷ καὶ ἐν ἀρχῇ αὐτοῦ ὅτι οὐδεμίαν καὶ ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἔχουν ἐπ' αὐτῶν ἐφαρμογὴν αἱ περὶ τοῦ ἄλλου προσωπικοῦ τῆς Τραπέζης διατάξεις νόμων, κανονισμῶν, ὀργανισμῶν, ὑπουργικῶν ἀποφάσεων κλπ., εἰμὴ μόνον ὁ παρὼν κανονισμός, οὗτινος ἐπίσης ἐξαιροῦνται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 8, οἱ ἐπ' εὐκαιρίᾳ προσλαμβανόμενοι ἐργάται καὶ τεχνῖται. Διὰ τοὺς ὑπαλλήλους, τοὺς ἔχοντας κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ν. 2112, ἐν συνδυασμῷ μὲ ἄρθρ. 10 ν. 1234, τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου, προφανῶς, δέον νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι, ὁπωσδήποτε ἡ ἔννοια τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ὡς εἴρηται Κανονισμοῦ εἶναι, ὅτι διὰ τούτους θὰ τηρηθῇ ἡ προθεσμία τοῦ νόμου 2112, πρὸ τῆς ὁποίας δέον νὰ εἰδοποιηθῶσι, διότι ἄλλως οὗτοι προστατευόμενοι ὑπὸ τοῦ νόμου 2112 (ἀφοῦ ἡ Τράπεζα οὔτε νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου εἶναι, οὔτε λαμβάνεται διὰ τῆς ἀντιθέτου ἐκδοχῆς τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Κανονισμοῦ εἰδικὴ μέριμνα ἴση ἢ καλυτέρα τῆς τοῦ νόμου 2112, κατὰ τὰ ἐν ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 2112 διαλαμβανόμενα) θὰ δύνανται νὰ ἐπικαλεσθῶσι τὸν νόμον 2112 καὶ ἑπομένως προφανὲς εἶναι, ὅτι ἡ Τράπεζα ἐν τῷ ἄρθρ. 7 διὰ τοὺς ἐν λόγῳ ὑπαλλήλους τὴν προθεσμίαν τοῦ νόμου τούτου 2112 εἶχε ὑπ' ὄψιν ἐν τῇ διατυπώσει τοῦ ἄρθρου τούτου. Ἀλλ' ἐφ' ὅσον, κατὰ τὰ εἰρημένα, καὶ τοὺς νυκτοφύλακας λόγῳ ἴσως τῆς σπουδαίας σημασίας, ἣν ἔδωκε εἰς τὸ ἔργον αὐτῶν ἡ Τράπεζα, ρητῶς μεταξὺ τῶν ὑπαλλήλων κατέταξε αὐτούς, δέον νὰ θεωρηθῇ, ὅτι διατυποῦσα ἡ Τράπεζα τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ Κανονισμοῦ καὶ διὰ τούτους τὴν αὐτὴν προθεσμίαν τοῦ νόμου 2112 εἶχεν ὑπ' ὄψιν της καὶ οὐχὶ τὴν τοῦ ἄρθρ. 669 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, εἰς ἣν δὲν ἀπέβλεπε, ἀφοῦ οὐδεμίαν διάκρισιν ποιεῖται ἐν τῷ ἄρθρ. 7 καὶ ἡ διχοτόμησις τῆς βουλήσεως τῆς Τραπέζης, ὥστε ἄλλην μὲν προθεσμίαν νὰ ἐννοῇ διὰ τοὺς ὑπαλλήλους, τοὺς ὑπὸ τοῦ ν. 2112 προστατευομένους, καὶ ἄλλην διὰ τοὺς νυκτοφύλακας δὲν εἶναι νοητή, ἐφ' ὅσον, ὡς εἴρηται, πάντας ὑπαλλήλους καὶ νυκτοφύλακας ἡ Τράπεζα ἐξομοιοῖ, καὶ ρητῶς, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ἀποκλείει τὴν ἐφαρμογὴν ἄλλων νόμων ἢ διατάξεων, πλὴν τοῦ Κανονισμοῦ, ὄν μόνον διὰ τοὺς ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἐργάτας ἢ τεχνίτας δὲν θέλει ἐφαρμοζομένων. Ἄλλως τε ἡ Τράπεζα θὰ ἔδει αὐτή, ὡς διατυποῦσα τὸν Κανονισμόν, νὰ ἦτο σαφεστέρα καὶ ἑπομένως πᾶσα ἀσάφεια κατὰ τὸ ἄρθρ. 200 Ἀστικοῦ Κώδικος εἶναι ἑρμηνευτέα, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῆς καλῆς πίστεως καὶ τῶν συναλλακτικῶν ἠθῶν ὑπὲρ τοῦ ἐργαζομένου καὶ θὰ ἔδει συνεπῶς νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι διὰ τοὺς ἐνάγοντας ἐφεσιβλήτους, ἔχοντας ὑπὲρ τὰ δύο ἔτη ὑπηρεσίαν, ἀπῃτεῖτο ἡ πρὸ διμήνου καταγγελία τῆς συμβάσεως, ταύτης δὲ μὴ γενομένης πρὸ τοῦ χρόνου τούτου, ὀρθῶς διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς αἰτοῦνται ὑπ' αὐτῶν δύο μηνῶν ἀποδοχαί, δι' ὃν λόγον θὰ ἔδει νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ἀγωγὴ καὶ ἐπικυρωθῇ ἡ τὰ αὐτὰ δεχθεῖσα ἐκκαλουμένη ἀπόφασις.

γως της διακυμάνσεως των μισθών των ίδιωτικών υπαλλήλων έτέρων επιχειρήσεων.

Είναι ζήτημα βεβαίως έκτιμήσεως τοῦ πραγματικοῦ ὁ προσιόντων χαρακτηρισμός της συμβάσεως.

Κατὰ τὴν ἄποψιν τοῦ Ἰταλικοῦ Ἀκυρωτικοῦ (12 Ἀπριλίου 1933, Δικαστική 11ον, σελ. 47) ὁ ἀσφαλιστικὸς πράκτωρ, ὁ ὁποῖος μὲ ἰδικά του μέσα ἐδημιούργησεν ὀργανισμὸν τῆς ἀσφαλιστικῆς ἑταιρίας καὶ συνεισφέρει προσωπικῶς εἰς τὰ ἔξοδα (ἐνοικίων, προμηθείας εἰς τοὺς κατὰ τὴν ἐκλογήν του ἐξαρτωμένους ἐξ αὐτοῦ ὑφισταμένους) δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ὑπάλληλος (βλέπε γενικώτερον περὶ τῆς διακρίσεως τοῦ ἐμπορικοῦ ἀντιπροσώπου ἀπὸ τοῦ μισθωτοῦ *Α. Χατζηδάκην*, ΕΕΔ 5, 489).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6714|1949

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ε. Βρεντάκης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Α. Παπαχρήστου**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Παπαπαύλος, Θ. Ἀποστόλου

Κατὰ τὴν κρατήσασαν ἐν τε τῇ ἐπιστήμῃ (*Π. Περδίκα*, Ἐρμ. Ἐμπορ. Νόμου σελ. 333 σημ. 1, *Ἀναστασιάδου*, Ἐμπ. Δίκαιον § 194, *Κροκιδᾶ*, Ἐμπ. Δίκαιον σ. 952, Lyon-Caen et Renault, Commercial III No 516 ἐπ., Planiol-Ripert Esmein, Traité Pratique Τόμ. ΔΙ' No 1432, 20, No 775 σελ. 18 σημ. 3, σελ. 19 σημ. 1, *K. Cosack*, Lehrbuch des Handelsrechts 9η ἔκδοσις 1922 § 31, 26), καὶ τῇ νομολογίᾳ (Α. Π. 171|39 ΕΕΝ στ' σελ. 421 Α.Π. 55|1945 ΕΕΝ τόμ. Η' σελ. 367, Ἐφ. Ἀθ. 1423|37 Θ. ΜΗ' 724, 728, Ἐφ. Θρ. 16|27 ΜΗ' 695) ἄποψιν τὸ κριτήριον τῆς διαφορᾶς μεταξὺ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου καὶ ἐμπορικοῦ ἀντιπροσώπου δέον νὰ ἀναζητῆται, οὐχὶ εἰς τὸν παρὰ τῶν συμβαλλομένων διδόμενον ἑκάστοτε εἰς τὴν σύμβασιν των χαρακτηρισμὸν καὶ τὰς ἐν αὐτῇ ἐκφράσεις των (*Regelsberger*, Γ. Ἀρχαὶ § 117), ἀλλ' εἰς τὰς ἐκ τοῦ συνόλου τῆς συμβάσεως προκυπτούσας νομικὰς σχέσεις, ἰδίᾳ δὲ τὴν ἀποφασιστικῶς χαρακτηρίζουσαν τὴν δευτέραν σύμβασιν ὕπαρξιν ἢ μὴ ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ δι' ὃν ὁ χαρακτηρισμὸς προσωπικῆς κατὰ κύριον λόγον ἐξαρτήσεως (Α. Π. 117|942 Θ. ΝΓ' 255, ἔνθα μακρὸν σχόλιον *Ι. Καποδίστρια*, Α. Π. 395|46 ΕΕΝ 1947 σελ. 71) καὶ ἐνσωματώσεως εἰς τὴν ἐπιχείρησιν τὴν ἀποκλείουσαν τὴν ἐπαγγελματικὴν ἀνεξαρτησίαν ἢ πρωτοβουλίαν του γενικῶς, ἀλλὰ καὶ εἰδικώτερον ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως ὑποχρεώσεών του.

Ἐκ τῶν παρὰ τῶν διαδίκων προσαγομένων καὶ ἐπικαλουμένων ἐγγράφων καὶ τῶν καταθέσεων τῶν ἐνόρκως ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ πρωτοδίκως, ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου ἐξετασθέντων μαρτύρων, καὶ τῆς ἐν γένει διαδικασίας ἀρκούντως ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ὅτι εἰς τὸν ἐφεσίβλητον, ἐν Μυτιλήνῃ μονίμως διαμένοντα καὶ πρότερον, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς 1ης Μαρτίου 1947, διὰ τοῦ προσαγομένου καὶ ἑκατέρωθεν ἐπικαλουμένου ἰδιωτικοῦ συμφωνητικοῦ ἀνετέθη παρὰ τῆς ἐκκαλούσης, ὡς δηλοῦται, ἡ εἰδικὴ ἀντιπροσωπεία αὐτῆς ὑπὸ τοὺς κάτωθι βασικοὺς ὅρους, συμφώνως ἄλλως τε καὶ πρὸς τὸ ἄρθρον 10 § 2 τοῦ ὑπηρεσιακοῦ κανονισμοῦ της, ἤτοι ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος 1) καὶ κυρίως οὐδόλως ἐκωλύετο, ὅπως ἀσκῇ ἐν τῷ ρηθέντι τόπῳ καὶ ἄλλης φύσεως ἐμπορικὰς πράξεις, ὑποχρεούμενος μόνον ὅπως μετ' ἐπιμελείας καὶ δραστηριότητος διεξάγῃ τὴν ἀντιπροσωπείαν 2) ἡ ἀποζημίωσίς του, ἧς κατωτέρα βάσις ὡρίσθη τὸ ποσὸν τῶν προπολεμικῶν δραχμῶν 6.000, θὰ ἐρρυθμίζετο ἑκάστοτε δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς ἐκκαλούσης, ἐν ὄψει τῶν ἀποδοχῶν, πλὴν ἐπιδομάτων πάσης φύσεως, τοῦ μέσου προσωπικοῦ της 3) ἡ ἀποζημίωσίς του τῇ ἐγκρίσει τῆς ἐκκαλούσης ὑποκαταστάτου του, ὡς καὶ ἡ δαπάνη τοῦ ἐλευθέρως καὶ ὑπ' εὐθύνην τοῦ προσληφθησομένου παρ' αὐτοῦ προσωπικοῦ διὰ τὴν διεκπεραίωσιν τῆς ἀντιπροσωπείας, θὰ ἐβάρυνε αὐτὸν καὶ μόνον 4) ἐκπροσωπῶν τὴν ἐκκαλοῦσαν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς συμβάσεως ὑπεχρεοῦτο νὰ ἐνεργῇ ἐντὸς τοῦ τηλεφωνικοῦ κανονισμοῦ τῶν τηλεφωνικῶν τιμολογίων καὶ τῶν ὁδηγιῶν τῆς ἐκκαλούσης, διαβιβάζων πᾶσαν αἴτησιν πρὸς αὐτήν, διατηρήσασα τὸ δικαίωμα τῆς ὑπογραφῆς τῶν συμβάσεων 5) πλὴν τῆς παρακολουθήσεως τοῦ τεχνικοῦ προσωπικοῦ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν συνδέσεων κλπ. δὲν εἶχε σχέσιν προϊσταμένου ἐναντι αὐτῶν 6) ὑπεχρεοῦτο νὰ καταθέτῃ ἀμελλητὶ διὰ λογαριασμόν της εἰς τὸ Ὑπ]μα Ἐθνικῆς Τραπέζης τὰ εἰσπραττόμενα χρήματα 7) ἕκαστος τῶν συμβαλλομένων ἐδικαιοῦτο νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν εἰς τὸ τέλος ἡμερολογιακοῦ τριμήνου, εἰδοποιῶν τὸν ἕτερον πρὸ μηνὸς τοὐλάχιστον.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀποδεδειγμένων ὡς ἄνω περιστατικῶν καὶ τῶν ὅρων τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων συμβάσεως ὁ προσήκων εἰς αὐτὴν χαρακτηρισμός, ἐν ὄψει τῶν ἐν τῇ δευτέρᾳ σκέψει ἐκτεθέντων καὶ τῆς βουλήσεως τῶν συμβληθέντων, εἶναι ὁ ἐκ τῆς ἐμπορικῆς ἀντιπροσωπείας. Ἡ συμφωνηθεῖσα ἐλευθερία τοῦ ἐφεσιβλήτου περὶ τὴν ἄσκησιν ἰδίου ἐμπορίου (Α. Π. 55|1945 ΕΕΔ 367), ἡ ἔλλειψις μνείας ἐν τῷ συμφωνητικῷ περὶ ὑπαγωγῆς του εἰς τὰς διὰ τὸ ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν τῆς ἐκκαλούσης διατάξεις τοῦ ἰσχύοντος κανονισμοῦ καὶ ἡ τοιαύτη τῆς ἐκ μέρους του τηρήσεως μόνον τῶν διατάξεων τοῦ τηλεφωνικοῦ κανονισμοῦ καὶ τηλεφωνικοῦ τιμολογίου εἶναι χαρακτηριστικὰ τῆς ἐκ τῆς συμβάσεως προκυπτούσης ἀνεξαρτησίας τοῦ ἐφεσιβλήτου ἢ ἀντιστρόφως τῆς μὴ ἐξαρτήσεώς του ὑπὸ τὴν ἐν ταῖς συμβάσεσιν ἐργασίας ἰδιάζουσαν ἐμφάνισίν της, τὴν διὰ τοῦ ἄρθρ. 10 ν. 1234 καὶ 6 ν. 765|43 καθοριζομένην. Τὰ παρὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου διὰ μακρῶν ὑποστηριζόμενα καὶ διὰ τῶν ἀποδεικτικῶν του μέσων ἐν πολλοῖς βεβαιούμενα ὅτι δὲν ἤσκησεν ἐμπόριον, ἀφ' ὅτου τὸ πρῶτον συνεβλήθη μετὰ τῆς ἐκκαλούσης ἀπὸ τοῦ ἔτους 1930 διὰ παλαιοτέρων συμβάσεων, ληξασῶν ἤδη, καὶ ὅτι δὲν ἠτήσατο ἄδειαν ἀπουσίας, δὲν ἀσκοῦσιν ἀποφασιστικὴν ἐπιρροὴν ἐπὶ τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς συμβάσεως, διότι εἰς διάφορα αἴτια, ξένα πρὸς τὴν σύμβασιν, ἀκόμη καὶ εἰς τὴν τοιαύτην ἐπιθυμίαν του, πιθανὸν ὀφείλεται ἡ μὴ χρησιμοποίησις τῆς ὑπὲρ αὐτοῦ συμφωνηθείσης προσωπικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς ἐλευθερίας.

Ἐξ ἄλλου ὁ ἰσχυρισμός του ὅτι ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ τηρῇ ὡρισμένας ἐντολὰς τῆς ἐκκαλούσης, ἀναφερομένας εἴς τε τὴν πρὸς τοὺς πελάτας της συμπεριφορὰν καὶ ἐξυπηρέτησιν καὶ τὴν προάσπισιν τῶν πάσης φύσεως συμφερόντων της, δὲν μεταβάλλει τὰ πράγματα, οὐδὲ τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς συμβάσεως εἰς τοιαύτην μισθώσεως ὑπηρεσιῶν. Αἱ ὑποχρεώσεις αὗται καὶ ποιά τις ἐξάρτησις εἶναι συναφεῖς πρὸς πᾶσαν

ΚΑΤΑΧΡΗΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ

Έννοια νομίμου άσκήσεως δικαιώματος κατ' άρθρ. 281 Α. Κ.

Έφαρμογή άποκλειστικής προθεσμίας έπιδόσεως άγωγής έξ άκύρου άπολύσεως.—Έναρξις καί λήξις προθεσμίας κατ' άρθρ. 241 Α. Κ.—Έπιτρεπτά όρια άσκήσεως δικαιώματος κατ' άρθρ. 281 Α. Κ.—Άπόλυσις μισθωτοῦ διά λόγους έκδικήσεως δι' ένεργείας του πρός προάσπισιν τῶν οίκονομικῶν συμφερόντων του.—Άντίθεσις πρός τά συγχωρούμενα ὑπό τοῦ ἄρθρ. 281 Α. Κ. ὅρια.—Συνέπεια ἡ ἀκυρότης τῆς ἀπολύσεως.

Εἰς τὴν ὁμάδα τῶν ἀλλεπαλλήλων ἐπ' ἐσχάτων ἀποφάσεων τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας, αἱ ὁποῖαι ἐδέχθησαν ὑπάρχουσαν καταχρηστικήν ἐκ μέρους ἐργοδοτῶν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, βάσει τοῦ ἄρθρ. 281 Α. Κ. ἐπὶ περιπτώσεων, εἰς τὰς ὁποίας αὐτὴ ὑπηγορεύθη ἐκ τοῦ λόγου ὅτι οἱ μισθωτοὶ διεξεδίκησαν ἐνώπιον τῶν Ἀρχῶν τὰ νόμιμα ἐκ τῆς συμβάσεως δικαιώματά των, προστίθεται καὶ ἡ κατωτέρω καταχωρουμένη ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης.

Χρήσιμον εἶναι, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ, νὰ συνοψισθοῦν ἐν προκειμένῳ τὰ συναγόμενα ἐκ τῆς δικαστηριακῆς πράξεως ἐπὶ τοῦ θέματος, τὸ ὁποῖον προκαλεῖ πάντοτε ἐνδιαφέρον, ἀφοῦ, ὡς φαίνεται, ἡ ὀρθὴ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρ. 281 Α. Κ. ἀπέμεινεν ὡς μόνος ἀνασχετικὸς φραγμὸς κατὰ δικαιοπραξίας—ἀπολύσεως—ἡ ὁποία κίνητρον ἔχει μόνον τὴν ἐγωπαθῆ ἱκανοποίησιν ἀντικοινωνικοῦ καὶ ἀτόπου μένους ἐργοδότου κατὰ μισθωτοῦ, ὁ ὁποῖος ἐπεδίωξε τὴν ἀναγνώρισιν νομίμων δικαιωμάτων του.

Οὕτω κατὰ τὴν Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5509|1947 (Πρωτοδίκης *Α. Κοντολάτος*, ΕΕΔ 6, 746) ἀπόλυσις μισθωτοῦ, γενομένη διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι οὗτος ἀπήργησεν, ἀντιβαίνει εἰς τὸ ἄρθρ. 281 Α. Κ. καὶ εἶναι ἄκυρος.

Περὶ τοῦ ὅτι ἡ ἀπόλυσις, ἐρχομένη ὡς κύρωσις διὰ συμμετοχὴν εἰς ἀπεργίαν, τυχὸν ἀληθῆς, συνιστᾷ καταχρηστικὴν ἄσκησιν δικαιώματος ἀπεφάνθη καὶ ἡ Α. Π. 287|1948 Β' Τμ. (εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 7, 552), κρίνασα κατ' οὐσίαν ὅτι ἡ ἀπόλυσις δὲν ὀφείλετο εἰς ἐπιβολὴν κυρώσεων διὰ συμμετοχὴν τοῦ μισθωτοῦ εἰς ἀπεργίαν.

Κατὰ τὴν Πρωτοδίκου Πειραιῶς 1217|948 (εἰσηγητὴς *Ι. Παπαγεωργίου*, ΕΕΔ 5, 136) ἀποτελεῖ καταχρηστικὴν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἡ τοιαύτη δι' ἀνάμιξιν τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὴν συνδικαλιστικὴν κίνησιν τοῦ τόπου.

Κατὰ τὴν Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 1157|1948 (εἰσηγητὴς *Γ. Καρκαγιάννης*, ΕΕΔ 7, 474) συνιστᾷ καταχρηστικὴν ἄσκησιν δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἡ γενομένη πρὸς κακόβουλον ἀποφυγὴν τῶν ἐκ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑποχρεώσεων.

Κατὰ τὴν Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 222|1948 (Πρωτοδίκης *Κ. Κουνουγέρης*, ΕΕΔ 7, 476) ἀντιβαί-

---

περίπτωσιν ἐντολῆς ἢ συμβάσεως παροχῆς ὑπηρεσιῶν καὶ τίθεται ὡς ὅρος εἰς πάντα ἀναδεχόμενον, ὑπὸ παρεμφερεῖς συνθήκας, ἐκτέλεσιν ἐργασιῶν ἐν ὀνόματι ἄλλου (*Lyon-Caen et Renault*, ἔνθ. ἀνωτ. παράγρ. 417, *Dernburg*, Ἐνοχ. § 116 No 1, Ἀστ. Κωδ. ἄρθρ. 713, 717 ἐπ.), ὥστε νὰ μὴ εἶναι ξέναι καὶ πρὸς τὴν συναφῆ σχέσιν τῆς κατὰ κύριον λόγον ἀνηκούσης εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἐμπορ. δικαίου τοιαύτης τῆς ἐμπορικῆς ἀντιπροσωπείας. Ἄλλως τε ἐκ τῆς πείρας του καὶ τῶν πολλαπλῶν ἀνανεώσεων τῆς τοιαύτης συμβάσεως ἐδόθη τῷ ἐφεσιβλήτῳ εὐχέρεια ν' ἀντιταχθῇ εἰς τὴν διασαφήνισιν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως.

Τέλος σὺδαμῶς ἐβεβαιώθη, ὅτι πρὸς καταστρατήγησιν τῶν περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας κειμένων διατάξεων ἐτέθη ἔκτοτε ἐν τῇ συμβάσει ὡρισμένος χρόνος διαρκείας αὐτῆς τριμήνου ἐν τῇ ἀπὸ 1ῃ Μαρτίου 1947 συμβάσει καὶ τὸ ἑκατέρωθεν δικαίωμα καταγγελίας μετὰ προηγουμένην πρὸ μηνὸς προειδοποίησιν.

Ὁ περὶ τούτου ἀντίθετος ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐφεσιβλήτου, σὺδόλως βεβαιωθείς, ἀληθεύων θὰ ἐστήριζε τὴν ἀγωγήν του κατὰ τὸ ἄρθρον 8 § 2 ν. 2112, ὑπὸ τὴν εὐθὺς ἀμέσως προϋπόθεσιν, ἐφ' ὅσον ὅμως τὸ εἶδος τῆς ἀνατεθείσης αὐτῷ ὑπηρεσίας καὶ ἡ φύσις τῆς ἀναφερομένης εἰς τὴν εὐόδωσιν τοῦ ἔργου τῆς ἐκκαλούσης, ἐκπολιτιστικοῦ, ἀλλὰ καὶ οἰκονομικοῦ εἰδικώτερον, προϋποθετούσης δὲ ὕπαρξιν ἐμπιστοσύνης πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ ἀντιπροσώπου καὶ ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν εὐχέρειαν ἐλέγχου του, πλήρως δικαιολογούσης τὴν ἐπὶ ὡρισμένον χρόνον, συμφώνως ἄλλως τε καὶ πρὸς τὸν ρηθέντα κανονισμόν, συνομολόγησιν τῆς κρινομένης συμβάσεως (συναφῶς Ἐφ. Ἀθ. 837|1948 ΕΕΝ 1938 σελ. 37) καὶ δὲν ἀντιτίθενται εἰς τὴν φύσιν τῆς ὑπηρεσίας, διότι αὐτή, οἷα ἐξετέθη, καὶ νὰ διακοπῇ ἀζημίως εἶναι δυνατὸν καὶ παρ' ἄλλου (ἢ τοῦ ἰδίου) νὰ συνεχισθῇ (ἀνανεουμένης τῆς συμβάσεως), δὲν δύνανται νὰ γίνεται λόγος καὶ νὰ ἐρευνᾶται ἡ περίπτωσις τῆς καταστρατηγήσεως τῆς ρηθείσης διατάξεως (ad hoc Ἐφ. Ἀθ. 1997|1931 Θ. ΜΓ' 830 ἐπὶ ἐμπορ. ἀντιπροσωπείας), ἥτις δὲν δύναται μετ' ἐκείνης νὰ συνυπάρξῃ (Α. Π. 171|939 ΕΕΝ σελ. 421).

Μὴ προκειμένης μεταξὺ τῶν διαδίκων συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ τοιαύτης ἐμπορικῆς ἀντιπροσωπείας ὡρισμένης διαρκείας, οὐδὲ δυναμένης νὰ θεωρηθῇ τοιαύτης, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 8 § 2 τοῦ ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ν. 4558|1930, κατὰ τὰ ἐκτεθέντα ἤδη, δὲν ἔχουσι ἐφαρμογήν, προκειμένης καταγγελίας ταύτης, αἱ διατάξεις τοῦ τελευταίου τούτου νόμου καὶ ἀντιθέτως κρίνασα ἡ ἐκκαλουμένη καὶ δεχθεῖσα τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐφεσιβλήτου, δι' ἧς, ἰσχυριζόμενος ἄκτακτον καταγγελίαν τῆς ἀορίστου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας καταρτισθείσης μετὰ τῆς ἐκκαλούσης, ἠτήσατο τὴν ὑποχρέωσιν ταύτης πρὸς καταβολὴν τῆς ἐκ τοῦ ρηθέντος νόμου ἀποζημιώσεως, ἐσφαλε καὶ δέον νὰ μεταρρυθμισθῇ, κατὰ τοὺς βασίμους πρῶτον ἕως τέταρτον λόγους τῆς κρινομένης ἐφέσεως.

νει πρὸς τὸ ἄρθρ. 281 Α. Κ. ἡ ἀπόλυσις μισθωτοῦ, ὁ ὁποῖος ἀπηυθύνθη εἰς τὴν ἀρμοδίαν Ἀρχήν, ἵνα διεκδικήσῃ τὰ νόμιμα δικαιώματά του (ὡσαύτως καὶ ἡ Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 3922|1949, Πρωτοδίκης *Α. Παπαχρήστου*, ΕΕΔ 8, 978, πρβλ. ὅμως Πρωτοδικεῖου Θεσσαλονίκης 2518|48, εἰσηγητὴς *Γ. Κώνστας*, ΕΕΔ 8, 977).

Κατὰ τὴν Πρωτοδικεῖου Βόλου 121|1948 (Πρωτοδίκης *Ι. Μανωλόπουλος*, ΕΕΔ 7, 775) ἀποτελεῖ καταχρησιν δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, γενομένη ἀπὸ ἐκδικητικὰ καὶ συμφεροντολογικὰ ἐλατήρια (βλέπε ὅμως Πρωτοδικεῖου Βόλου 611|1948, εἰσηγητὴς *Π. Βουγᾶς*, ΕΕΔ 8, 196, ἄλλως ἐκτιμήσασαν ἁπλῶς τὸ πραγματικὸν ὑλικόν).

Κατὰ τὴν Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 5659|1948 (Πρωτοδίκης *Γ. Κορκάρης*, ΕΕΔ 7, 818) ἀποτελεῖ ἐπίσης καταχρησιν δικαιώματος ἡ γενομένη ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ὁ ἀπολυθεὶς ἐξελέγη πρόεδρος ἐργατικοῦ σωματείου καὶ ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του αὐτὴν ἐφρόντιζε διὰ τὴν ὑπεράσπισιν τῶν συνδικαλιστικῶν συμφερόντων τῶν ἐργατῶν μελῶν τοῦ σωματείου.

Κατὰ τὴν Πρωτοδικεῖου Βόλου 599|948 (εἰσηγητὴς *Κ. Δήρας*, ΕΕΔ 8, 91) συνιστᾷ καταχρηστικὴν ἄσκησιν δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἡ ὑπαγορευθεῖσα ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ὁ μισθωτὸς διεξεδίκησε νόμιμα δικαιώματά του.

Κατὰ τὴν Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 531|949 (Πρωτοδίκης *Β. Φαρμακίδης* ΕΕΔ 8, 231) ἀπόλυσις μισθωτοῦ, ἐκλεγέντος ὡς προέδρου ἐργατικοῦ σωματείου, διὰ τὸν λόγον τοῦτον, ἀντιβαίνει εἰς τὸ ἄρθρ. 281 Α. Κ. καὶ εἶναι ἄκυρος.

Κατὰ τὴν Πρωτοδικεῖου Ἰωαννίνων 36|1949 (Πρωτοδίκης *Δ. Κυριάκης*, ΕΕΔ 8, 372) ἀποτελεῖ κατάχρησιν δικαιώματος ἀπόλυσις μισθωτοῦ, διότι ἐχρησιμοποιήθη ὡς μάρτυς ἐπὶ ἀγωγῆς συναδέλφου του κατὰ τοῦ ἐργοδότου.

Κατὰ τὴν Πρωτοδικεῖου Πειραιῶς 123|1949 (Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 8, 381) συνιστᾷ καταχρηστικὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἡ τοιαύτη, ἡ γενομένη ἵνα ἀπαλλαγῇ ὁ ἐργοδότης τῶν ἐκ τῆς νομοθετικῆς προστασίας στρατευομένων μισθωτῶν ὑποχρεώσεών του.

Κατὰ τὴν Πρωτοδικεῖου Πειραιῶς 21|1949 (Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 8, 452) συνιστᾷ τὴν νομικὴν ἔννοιαν καταχρήσεως δικαιώματος τὸ ὅτι ἡ ἀπόλυσις ἐγένετο σκοπίμως ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῆς συμπληρώσεως ἔτους, ἵνα ἀποφευχθῇ ἡ καταβολὴ διμήνου ἀποζημιώσεως (Ν. 21|2).

Κατὰ τὴν Πρωτοδικεῖου Πειραιῶς 43|1949 (Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 8, 549) ἀντιβαίνει καὶ προσκρούει εἰς τὰ ἀντικειμενικὰ κριτήρια τοῦ ἄρθρ. 281 Α. Κ. ἡ ἀπόλυσις μισθωτοῦ ἐκ τοῦ λόγου ὅτι οὗτος, ἐκλεγεὶς σύμβουλος ἀρχικῶς, καὶ πρόεδρος σωματείου ἔπειτα, ἐμερίμνα ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του αὐτὴν διὰ τὴν ὑπεράσπισιν τῶν συνδικαλιστικῶν συμφερόντων τῶν μελῶν τοῦ σωματείου του, ἀφοῦ ἀντιβαίνει καὶ προσκρούει εἰς θεμελιώδεις διατάξεις προστατευτικὰς τῶν συνδικαλιστικῶν ἐλευθεριῶν.

Κατὰ τὴν Πρωτοδικεῖου Πειραιῶς 16|2|1949 (εἰσηγητὴς *Ε. Στρατηγάκης*, ΕΕΔ 8, 799) (ἐπικυρούσαν τὴν Πρωτοδίκου Πειραιῶς 439|1949, ἔνθ. ἀνωτ.) ἀποτελεῖ καταχρηστικὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἡ γενομένη διὰ τὸν λόγον ὅτι ὁ μισθωτός, ὡς πρόεδρος ἐργατικοῦ σωματείου, ὑπεστήριζε παρὰ τῇ ἐργοδότιδι τὰς νομίμους ἀξιώσεις τῶν μελῶν τοῦ σωματείου του, ἐργατῶν αὐτῆς.

Κατὰ τὴν Πρωτοδίκου Πειραιῶς 662|1949 (Πρωτοδίκης *Γ. Κροκίδας*, ΕΕΔ 8, 815) ἀποτελεῖ καταχρηστικὴν ἄσκησιν δικαιώματος ἀπολύσεως ἡ γενομένη, ἐνῷ ἐπέκειτο ἡ ὑπὸ τὰ ὅπλα πρόσκλησις αὐτοῦ, πρὸς περιγραφὴν τῶν δικαιωμάτων του.

Κατὰ τὴν Πρωτοδίκου Πειραιῶς 1070|1949 (Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 8, 891) ἀποτελεῖ καταχρηστικὴν ἄσκησιν δικαιώματος ἀπολύσεως ἡ τοιαύτη, διότι ὁ ἀπολυθεὶς ἐπρωτοστάτησε κατὰ τὴν παρέμβασιν ἑνίων ἐκ τῶν ἐργατῶν τῆς ἐπιχειρήσεως, ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, κατὰ τὴν συζήτησιν αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας καὶ εἰς δικαστικοὺς ἀγῶνας ἐργατῶν συναδέλφων του κατὰ τῆς ἀπολυσάσης αὐτὸν ἐργοδότιδος.

Κατὰ τὴν Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3801|1949 (Πρωτοδίκης *Ε. Μαλλιάρας*, ΕΕΔ 8, 892) συνιστᾷ καταχρηστικὴν ἀπόλυσιν ἡ γενομένη ἕνεκα παραπόνων του πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας διὰ μὴ καταβολὴν εἰς τὸν ἀπολυθέντα μισθωτὸν προσθέτου ἀμοιβῆς του δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς (οὕτω καὶ ἡ Πρωτοδίκου Σπάρτης 5|1949, Πρωτοδίκης *Α. Μαλαφέκας*, ΕΕΔ 8, 893).

Κατὰ τὴν Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3006|1949 (Πρωτοδίκης *Γ. Κουκάρης*, ΕΕΔ 8, 892) συνιστᾷ ἐπίσης καταχρηστικὴν ἀπόλυσιν ἡ γενομένη διὰ παράπονα τοῦ μισθωτοῦ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. διὰ μὴ ἐπικόλλησιν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἐνσήμων ἐπὶ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ του βιβλιαρίου.

Κατὰ τὴν Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4259|1949 (Πρωτοδίκης *Ε. Μαλλιάρας*, ΕΕΔ 8, 980) ἀντιβαίνει εἰς τὸ ἄρθρ. 281 Α. Κ. ἡ ἀπόλυσις μισθωτοῦ, διότι ἐξηκάσθη οὗτος ὡς μάρτυς εἰς δίκην συναδέλφου του κατὰ τοῦ ἐργοδότου.

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς ἀνωτέρω ἐν συνόψει παρατιθεμένης νομολογίας τῶν δικαστηρίων ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρ. 281 Α. Κ., τὰ δικαστήρια εἰς τὰς περιπτώσεις ἀπολύσεως μισθωτῶν, τὰς σχετιζομένας μὲ ἐνεργείας των πρὸς ἱκανοποίησιν νομίμων δικαιωμάτων των, χωροῦν εὐρέως εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 281 Α. Κ., ἐνῷ ἐφαρμόζουν τοῦτο μετὰ πολλῆς συντηρητικότητος εἰς ἄλλας περιπτώσεις, ὡς ἐνδεικτικῶς ἀναφέρεται ἡ περίπτωσις ἀπολύσεως μὴ πλεονάζοντος προσωπικοῦ.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς τριμήνου ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946, περὶ τῆς ὁποίας ἀσχολεῖται συγχρόνως ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, πράγματι ἔχει αὐτὴ ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ περιπτώσεων ἀπολύσεως κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος καὶ συντρέπει ἀκύρων (πρβλ. ὡς πρὸς τὴν ἀκυρότητα Α. Π. 287 — 289|1948, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 7, 552, *Ι. Κασπαδιστρίαν*, ΕΕΔ 6, 557, *Α. Σακελλαρόπουλον*, ΕΕΔ 7, 305, βλέπε ἐν τούτοις *Γ. Ρωμανόν*, ΕΕΔ 7, 225), ἀφοῦ ἐκ τῆς γενικότητος τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 118 κ.λ.π.» προκύπτει, ὅτι αὐτὴ ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ πάσης ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας, διὰ οἱαδήποτε ἂν προέρχηται αὐτὴ ἐκ παραβάσεως ἐργατικοῦ νόμου ἢ ὀφείλεται εἰς ἄλλον τινὰ λόγον (Α.Π. 576|1948, εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 8, 96).

Τέλος κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως πρέπει νὰ προτείνωνται τὰ περιστατικά, ἐκ τῶν ὁποίων, ὡς ἀντικειμενικῶν κριτηρίων, διὰ ἦτο δυνατὸν νὰ κριθῇ, ἂν ἐν τῇ ἀσκήσει τοῦ δικαιώματος συντρέχῃ κατάχρησις δικαιώματος, κατὰ τὸ ἄρθρ. 281 Α. Κ., ὥστε νὰ δύναται τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας καὶ αὐτεπαγγέλτως νὰ προβαίνῃ ἐπὶ τῇ

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ ΥΠΕΡ ΤΑ ΝΟΜΙΜΑ ΟΡΙΑ

Καταγγελία συμβάσεως ἀορίστου διαρκείας κατ' ἄρθρ. 672 Α. Κ.

Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 672 Α. Κ. ἐπὶ συμβάσεων ὡρισμένου καὶ ἀορίστου χρόνου.—Θεώρησις τῆς συμβάσεως ὡς ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον ἡ διάρκεια τοῦ χρόνου αὐτῆς ἐξαρτᾶται ἐκ γεγονότος μέλλοντος καὶ ἀβεβαίου.—Δικαίωμα εὐλόγου ἀποζημιώσεως κατ' ἄρθρ. 674 Α. Κ.—Κῦρος ἀτομικῶν συμβάσεων περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ὑπὲρ τὰ ὅρια τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.—Συμψηφισμὸς κέρδους πρὸς ζημίαν.

Κατὰ διάσπασιν τῆς κρατησάσης παρὰ τῷ Πρωτοδικείῳ Ἀθηνῶν καὶ Πρωτοδικείῳ Πειραιῶς γνώμης (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 8, 278, ΕΕΔ 8, 495) τὸ Πρωτοδικεῖον Θεσσαλονίκης, δικάζων ὡς ἐφετεῖον κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ?ΟΔ', δέχεται, ὅτι δὲν εἶναι ἄκυρος ἡ ἀτομικὴ σύμβασις περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ὑπὲρ τὰ ὅρια τῶν ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 συλλογι-

---

βάσει τούτων εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου (Α.Π. 66|1948, εἰσηγητὴς *Κ. Βοϊατζῆς*, ΕΕΔ 7, 238).

Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 786|1949

Διαδικασία Ν. Γ?ΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Π. Δευμπόγιας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Τσιπηνιᾶς, Σ. Σαζονίδης

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ διώκουσα τὴν καταβολὴν τῇ ἐναγούσῃ ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ἑταιρίας τῶν νομίμων ἡμερομισθίων αὐτῆς ἀπὸ τῆς 5-7-49 μέχρι 15-10-49, λόγῳ ἀκύρου καταγγελίας τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων ὑφισταμένης συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀορίστου χρόνου, τῆς ἀκυρότητος ἐγκειμένης εἰς καταχρηστικὴν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως, νόμῳ βασιμὸς ἐστιν, ἐρειδομένη ἐπὶ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 648, 653, 655, 656 τοῦ Α. Κ., ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 281 τοῦ αὐτοῦ Κώδικος, καὶ ὡς τοιαύτη τύποις δεκτὴ καθίσταται καὶ ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν ἀποβαίνει, καταβληθέντος τοῦ δικ. ἐνσήμου κατὰ τὸ προσαγόμενον διπλότυπον τοῦ ἐνταῦθα Δημοσίου Ταμείου, τῆς ἐνστάσεως τῆς ἐναγομένης περὶ ἀπαραδέκτου τῆς κρινομένης ἀγωγῆς, ἅτε ἐγερθείσης μετὰ τὴν ἄπρακτον παρέλευσιν τῆς κατὰ Ν. Δ. 8|11-5-46 τριμήνου ἀποκλειστικῆς προθεσμίας, ἀπορριπτομένης, ὡς κατ' οὐσίαν ἀβασίμου, διότι ἐκ τῶν προσαγομένων ἐγγράφων ἐβεβαιώθη, ὅτι ἡ ἐναγομένη κατήγγειλε τὴν σύμβασιν ἐργασίας τὴν 4 Ἰουλίου 1949, ἡ δὲ κρινομένη ἀγωγὴ ἐκοινοποιήθη τῇ ἐναγομένῃ τὴν 4 Ὀκτωβρίου 1949, ἤτοι ἐμπροθέσμως. Συμφώνως δὲ τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρου 241 Α. Κ. ἡ προθεσμία ἄρχεται τὴν ἐπιοῦσαν τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἐκοινοποιήθη ἡ ἀπόλυσις (δηλ. τὴν 5.7.49) καὶ λήγει, ἐπὶ προθεσμίας προσδιοριζομένης κατὰ μῆνας, ὡς ἐν προκειμένῳ, ἅμα ὡς παρέλθῃ ἡ τελευταία ἡμέρα τοῦ τελευταίου μηνός, ἡ κατ' ἀριθμὸν ἀντίστοιχος πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως (ἄρθρ. 243 § 3 Α. Κ.), ἤτοι ἐν προκειμένῳ τὴν 5-10-1949.

Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Α. Κ. ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος ἀπαγορεύεται, ἐὰν αὐτὴ ὑπερβαίνῃ προφανῶς τὰ ἐπιβαλλόμενα ὅρια ἐκ τῆς καλῆς πίστεως ἢ τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἢ ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ ἢ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος. Κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν διατάξεων τούτων καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν εἶναι ἐλευθέρα ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος, δὲν εἶναι ἐν τοσούτῳ ἀνεξέλεγκτος καὶ ἀπεριόριστος αὐτή, ἀλλ' ὑπόκειται εἰς τὴν ἀντικειμενικὴν κρίσιν, ἂν αὐτὴ ἐγένετο κατὰ τοὺς κανόνας καὶ ὅρους, οὓς ἀπαιτοῦσιν ἡ καλὴ πίστις κλπ., τοῦ δικαστοῦ δικαιουμένου, μετ' ἐκτίμησιν τῶν συντρεχόντων ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει στοιχείων, νὰ ἀπαγορεύσῃ τὴν καταχρηστικὴν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος (*Μπαλή*, Γεν. Ἀρχαὶ § 166, Α. Π. 66,136, 1948, Ἐφ. Ἀθ. 118|48 ΝΘ' 384). Ἐν προκειμένῳ ἐβεβαιώθημεν, ὅτι ἡ ἐνάγουσα προσελήφθη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ἑταιρίας, ὡς ἐργάτρια τῆς ἐνταῦθα ἐπιχειρήσεώς της, τὴν 5-1-47 καὶ προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας αὐτῆς ὡς τοιαύτη μέχρι τῆς 4 Ἰουλίου 1949, ὅτε ἀπελύθη αὐτὴ μετὰ δύο ἄλλων ἐργατριῶν. Ἡ ἀπόλυσις τῆς ἐναγούσης δὲν ὑπηγορεύετο ἐκ λόγων ἐγκειμένων εἰς τὸν περιορισμὸν τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐναγομένης, ἀλλ' εἰς λόγους ἐκδικήσεως τῆς ἐναγομένης, διότι ἡ ἐνάγουσα μετὰ τῶν ἑτέρων δύο ἐργατριῶν, (συναπολυθεισῶν καὶ τούτων) ἐπρωτοστάτησεν εἰς τὴν διεκδίκησιν τῶν οἰκονομικῶν αὐτῆς συμφερόντων, ἤτοι εἰς τὴν καταβολὴν αὐτῇ τῶν καθυστερουμένων ἡμερομισθίων καὶ τῶν διατυπωθέντων ὑπ' αὐτῆς παραπόνων εἰς τὸν ἐνταῦθα Ἐπιθεωρητὴν Ἐργασίας τὴν 1.7.49 (ὅρα προσαγομένην βεβαίωσιν). Τοῦτο συνάγεται καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ ἀπόλυσις τῆς ἐναγούσης ἀμέσως ἐπηκολούθησε (4.7.49) καὶ κατατίθεται ὑπὸ τῶν μαρτύρων ταύτης. Ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγομένης ὅτι ἡ ἀπόλυσις ὀφείλεται εἰς περιορισμὸν τῆς ἐργασίας αὐτῆς δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰ πράγματα, διότι, καθ' ἃ κατατίθεται ὑπὸ τοῦ μάρτυρος ταύτης (τῆς ἐναγομένης), οἱ ἐργάται αὐτῆς ἐργάζονται πλέον τῶν κεκανονισμένων ὡρῶν ἐργασίας (ὑπερωρίας). Ἡ ὑπὸ τὰς ἐκτεθείσας περιστάσεις καὶ εἰς τὰς ἀνωτέρω αἰτίας ὀφειλομένη καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῆς ἐναγούσης ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ὑπερβαίνει προφανῶς τὰ ὅρια τῆς καλῆς πίστεως καὶ ἀντίκειται εἰς τὸν οἰκονομικὸν καὶ κοινωνικὸν σκοπὸν τοῦ δικαιώματος καὶ ὡς τοιαύτη εἶναι ἄκυρος, κατ' ἄρθρ. 281 καὶ 174 τοῦ Α.Κ. Ὑπόχρεως ἄθεν καθίσταται ἡ ἐναγομένη εἰς τὴν καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν τῆς ἐναγούσης ἀπὸ τῆς ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως καὶ ἐφεξῆς μέχρι 15-10-49, ἐφ' ὅσον, καθ' ἃ ἐβεβαιώθη, ἡ ἐνάγουσα ἔθεσε εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ἐναγομένης τὰς ὑπηρεσίας αὐτῆς καὶ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν αὐτῆς, ἃς δὲν ἀπεδέχθη αὐτή, καταστᾶσα οὕτως ὑπερήμερος.

κών συμβάσεων έργασίας (οὕτω καὶ Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 82|1949, Πρωτοδίκης **Σ. Τούσας**, ΕΕΔ 8, 534. (πρβλ. καὶ **Μιχ. Γ. Κυπραίου**, ΕΕΔ 8, 1013 ἐπ.).

Τὸ Πρωτοδικεῖον Θεσσαλονίκης εἶχε νὰ κρίνῃ ἐπὶ ἐνστάσεως συμψηφισμοῦ τῆς κατὰ τὸν ἐργοδότην ὑφισταμένης ἀπαιτήσεως αὐτοῦ ἐξ ἀκύρου συμβάσεως κατὰ τὸ ἄρθρ. 904 Α. Κ., κατὰ τὸ ὁποῖον, ἂν πράγματι ἡ σύμβασις ἦτο παράνομος, θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναζητηθοῦν τὰ συνεπείᾳ αὐτῆς δοθέντα (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 278 ἐπὶ τῆς ἀντιθέτως σκεπτομένης Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 663|1949, Πρωτοδίκης **Β. Φαρμακίδης**, ΕΕΔ 8, 279, πρβλ. ὅμως ὀρθῶς σκεπτομένην Πρωτοδίκου Βόλου 94|948, Πρωτοδίκης **Π. Βουγᾶς**, ΕΕΔ 8, 11). Ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι καὶ ἐκ τῆς τελευταίας ὑπ' ἀριθ. 29188|2592|1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ προσαυξήσεως κατὰ 30|ο τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν (ΕΕΔ 8, 610), ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 8, 936), συνάγεται, ὅτι δὲν ἀπηγορεύθη ἡ ὑπὲρ τὰ ὅρια τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀτομικὴ σύμβασις (ὡς γνωστὸν ἡ νεωτέρα τῶν Πρωτοδικῶν τοῦ Ν. Γ'ΒΟΔ' νομολογία δέχεται, χωρὶς νὰ ἐγκαταλείπῃ τὴν ἄποψιν περὶ ἀκυρότητος τῶν τοιούτων συμβάσεων, ὅτι διὰ τῆς ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἰσχυροποιήθησαν ἀναδρομικῶς αἱ ἄκυροι συμβάσεις (Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3871|1949, Πρωτοδίκης **Η. Τριαντυφύλλου**, ΕΕΔ 8, 936, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4227|1949, Πρωτοδίκης **Β. Φαρμακίδης**, ΕΕΔ 8, 986), προστίθεται ἓν ἀκόμη στοιχεῖον, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐπιβεβαιοῦται ἡ ὀρθὴ τοῦ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης ἄποψις.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 11 τῆς προσφάτου ὑπ' ἀριθ. 57200|49 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ παροχῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων 1949, ἐὰν ὁ ἐργοδότης καταβάλλῃ εἰς τοὺς παρ' αὐτῷ ἀπασχολουμένους μισθωτοὺς μισθὸν ἢ ἡμερομίσθιον **ὑψηλότερον** τοῦ καθοριζομένου ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἢ ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας κλπ., τὸ ἐπὶ πλέον τούτου ποσὸν δὲν συμψηφίζεται μὲ τὴν παροχὴν τοῦ ἄρθρ. 1 αὐτῆς.

Μετὰ ταῦτα ἢ πρέπει νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ἡ ὑπουργικὴ αὕτη ἀπόφασις, κατὰ τὸ σημεῖον τοῦτο, συγκρούεται πρὸς τὸν νόμον, ἑπομένως ὁ ὅρος αὐτῆς περὶ μὴ συμψηφισμοῦ τοῦ ἐπὶ πλέον τῶν ὁρίων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας διδομένου μισθοῦ εἶναι ἀνίσχυρος καὶ θεωρεῖται ὡς μὴ γεγραμμένος, ἀφοῦ κατ' οὐδεμίαν νομικὴν ἀρχὴν ἡ ὑπουργικὴ αὕτη ἀπόφασις δύναται νὰ καταργήσῃ τὸ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 904 Α. Κ. δικαίωμα τοῦ ἐργοδότου πρὸς συμψηφισμόν, ἢ, ὡς βεβαίως εἶναι τὸ ὀρθόν, νὰ δεχθῶμεν, ὅτι καὶ ὁ ὅρος οὗτος τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως συμπορεύεται πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἐλαχίστου ὁρίου προστασίας τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, τὴν ὁποίαν καθιερώνει καὶ ἡ σαφὴς διάταξις τοῦ ἄρθρ. 680 Α. Κ.

Περαιτέρω τὸ Πρωτοδικεῖον Θεσσαλονίκης, ἐνῶ κρίνει περὶ συμβάσεως ἀορίστου χρόνου, οἵα εἶναι ὀρθῶς καὶ ἡ σύμβασις, τῆς ὁποίας ὁ χρόνος διαρκείας ἐξαρτᾶται ἐκ γεγονότος μέλλοντος καὶ ἀβεβαίου (**Κ. Καυκᾶς**, Ἐνοχ. στλ. 296, **Ι. Καποδίστριας**, Ἐρμ. Ἐργ. Δικ. § 74, **Σύνταξις** ΕΕΔ ἐν ΕΕΔ 6, 602, Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 480|46, εἰσηγητὴς **Δ. Φιοράκης**, ΕΕΔ 6, 461), ἀκολουθοῦν τὴν ἄποψιν ὅτι τὸ ἄρθρ. 672 Ἀστικοῦ Κώδικος, κατὰ τὸ ὁποῖον ἑκάτερον τῶν μερῶν δικαιοῦται κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν διὰ σπουδαῖον λόγον ὁποτεδήποτε ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας» ἐφαρμόζεται ἤδη καὶ ἐπὶ συμβάσεων ἀορίστου διαρκείας (οὕτω **Κ. Καυκᾶς**, Ἐνοχ. ὑπὸ ἄρθρ. 672 Α. Κ., πρβλ. καὶ **Π. Ζέπον**, Ἐνοχ. Δίκαιον, Β' Μέρος, Εἰδικόν, τεῦχος δον. σελ. 82), παρὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 38 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου Α. Κ. 2783|1941 περὶ διατηρήσεως ἐν ἰσχύϊ τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 2112, χωρεῖ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ συναφοῦς ἄρθρ. 674 Α. Κ., κατὰ τὸ ὁποῖον ἐπιδικάζεται εὔλογος ἀποζημίωσις.

Ἐν τούτοις ἔχομεν, νομίζομεν, τὴν θέσιν τῶν βασίμων ἀντιρρήσεις ὡς πρὸς τὴν δυνατότητα ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 672 Α. Κ. ἤδη ἐπὶ συμβάσεων ἀορίστου διαρκείας, τῶν ὁποίων ἡ καταγγελία διέπεται ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τοῦ Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 4558|1930 καὶ τοῦ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, κατὰ τὸ ἄρθρ. 38 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου Α. Κ. 2781|1941, κατὰ τοὺς ὁποίους νόμους δὲν δύναται νὰ ἐρευνηθῇ ὁ λόγος καταγγελίας τῆς συμβάσεως.

Ἐπιβεβαίωσις τῆς τοιαύτης ἀληθοῦς ἐννοίας τοῦ νόμου παρέχεται καὶ ἐκ μεταγενεστέρων τοῦ Α. Κ. νομοθετημάτων (Ν. 118|1945, Ν. Δ. 8|1946, Ν. Δ. 12|5|1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945), διὰ τῶν ὁποίων ἐμμένει ὁ Νομοθέτης εἰς τὸ γνωστὸν καθεστὼς τοῦ Ν. 2112|1920 διὰ τὰς συμβάσεις ἀορίστου διαρκείας.

Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 2289|1949

Διαδικασία Ν Γ'ΒΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Δαλιάνης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Δ. Χατζόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Βουλκίδης, Ν. Ταπηνιᾶς

Κατὰ τὸ ἄρθρον 672 Α. Κ. ἑκάτερον τῶν μερῶν δικαιοῦται κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν διὰ σπουδαῖον λόγον ὁποτεδήποτε ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας. Ὡς ἐκ τῆς γενικότητος δὲ τῆς ἐκφράσεως τοῦ ἄρθρου τούτου εἰς τὸν ὑπ' αὐτοῦ καθοριζόμενον τρόπον καταγγελίας ὑπάγονται τόσον αἱ συμβάσεις μισθώσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὅσον καὶ αἱ τοιαῦται ὡρισμένου (πρβλ. **Κ. Καυκᾶ**, Ἐνοχικόν, ὑπὸ τὸ ἄρθρον 672 Α. Κ.), ἀορίστου δὲ χρόνου εἶναι ἡ σύμβασις καὶ ὅταν ὁ χρόνος διαρκείας αὐτῆς ἐξαρτᾶται ἐκ γεγονότος μέλλοντος καὶ ἀβεβαίου (**Κ. Καυκᾶς**, Ἐνοχικὸν σελὶς 296). Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 674 Α. Κ. ἐὰν ὁ σπουδαῖος λόγος, δι' ὃν ἐχώρησεν ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ καταγγελία, ὀφείλεται εἰς ἐπελθοῦσαν μεταβολὴν τῶν προσωπικῶν ἢ περιουσιακῶν αὐτοῦ σχέσεων, δύναται τὸ δικαστήριον, κατὰ τὴν κρίσιν του, νὰ ἐπιδικάσῃ εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν εὔλογον ἀποζημίωσιν. Ὡς δὲ προκύπτει ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ Πρωταδίκου συνταγείσης περὶ τῆς ἀξιώσεως τοῦ ἐφεσεβλήτου (πρωτοδίκως ἐναγόντος) ἐκθέσεως, οὗτος ἰσχυρίσθη, ὅτι προσελήφθη τὴν 25.1.45 ὡς τυπογράφος ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, ἐκδότου ἐφημερίδος, δι' ἀόριστον χρόνον, ὅτι τὸν Ἰανουάριον 1947 κατηρτίσθη εἰδικὴ συμφωνία, δυνάμει τῆς ὁποίας ἀπετέλεσε ὁ ἐνάγων μέλος τοῦ μονίμου προσωπικοῦ ἐκδόσεως τῆς ἐφημερίδος καὶ ἐφ' ὅσον θὰ ἐκδίδεται αὐτή, ὅτι τὴν 9.12.48 ἀπελύθη διὰ σπουδαῖον λόγον, συνιστάμενον εἰς τὴν ἐκτύπωσιν πλέον τῆς ἐφημερίδος ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου διὰ λινοτυπι-

ΑΤΟΜΙΚΑΙ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Κῦρος ὅρου συλλογικῶν συμβάσεων περὶ ἡμερομισθιακῶν περιορισμῶν

Ἀντίθεσις ὅρων ἀτομικῆς συμβάσεως πρὸς εὐνοϊκώτερους ὅρους συλλογικῆς.—Συνέπεια ἡ ἀκυρότης.—Κατευθυντήριος γραμμὴ τοῦ Νομοθέτου.—Ἀποτελεσματικὴ προστασία τῆς ἀσθενεστέρας, ἔναντι τῆς ἐργοδοτικῆς, τάξεως τῶν μισθωτῶν.—Νόμιμος δι' ἀτομικῆς συμβάσεως συντόμευσις τοῦ ὡραρίου ἐργασίας.—Δικαίωμα καὶ μετ' αὐτὴν τῶν συμπεφωνημένων ὁλοκλήρων ἀποδοχῶν.—Ἀνεμπόδιστον ἐκ τοῦ ὅρου συλλογικῶν συμβάσεων 4 Νοεμβρίου 1947.—Ἀκυρότης ὅρου περὶ ἡμερομισθιακῶν περιορισμῶν, ὡς ἀντικειμένου πρὸς τὸν Νόμον.

Ἐν συνεχείᾳ πρὸς τὰ ἀνωτέρω σημειοῦμεν ἐπὶ τῆς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 2289|1949 (σελ. 18) διὰ τῆς μόλις ἐκδοθείσης κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφρτείου, φαίνεται, ὅτι καὶ τὸ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν κάμνει στροφὴν πρὸς τὴν ἄποψιν τοῦ κύρους τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων, ἐφ' ὅσον εἶναι εὐνοϊκώτεραι τῶν ἰσχυουσῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Τὸ πρᾶγμα ἔχει ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν δέουσαν σημασίαν του, ἀφοῦ οὕτω ἀποκαθίσταται ἡ ὀρθὴ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας (ἄρθρ. 8 Α. Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 καὶ ἄρθρ. 680 Α. Κ.) βάσει τοῦ ὁποίου ἐπιτρέπονται πάντοτε αἱ εὐνοϊκώτεραι τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἀτομικαὶ συμβάσεις καὶ βεβαίως δὲν δύνανται οἱ ἐντὸς τῆς ἰσχυούσης αὐτῆς ὑποχρεοῦνται νὰ κανηθοῦν συλλογικῶς συμβαλλόμενοι νὰ καθορίσουν ἀντιθέτους ἀπαγορευτικοὺς ὅρους, μὲ συνέπειαν ἐντεῦθεν τὴν ἀκυρότητα, ἡ ὁποία κατ' ἄρθρ. 171 Α. Κ. ἀπαγγέλλεται εἰς περίπτωσιν ἀντιθέσεως τῆς δικαιοπραξίας πρὸς νόμους δημοσίας τάξεως.

Ἀλλὰ δημοσίας τάξεως εἶναι μὲν ὁ νόμος περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅμως τῆς προστασίας τοῦ μισθωτοῦ, κατὰ τὸ μέτρον τῆς ἐλαχίστης προστασίας μόνον.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9551|1949

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ε. Βροντάκης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Π. Πεφάνης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Γκάνιος, Θ. Τζαναβάρας

Κατὰ τὴν διάταξιν τῆς παραγρ. 3 τοῦ ἄρθρου 680 τοῦ Α. Κ. οἱ πρὸς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἀντιτιθέμενοι ὅροι τῶν κατ' ἰδίαν συμβάσεων ἐργασίας, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι εὐνοϊκώτεροι διὰ τὸν ἐκμισθωτήν, εἶναι ἄκυροι, ἀντὶ τούτων δὲ ἰσχύουσιν οἱ ὅροι τῆς συλλογικῆς συμβάσεως. Κατὰ δὲ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 15 τῆς ἐν τῇ κρινομένῃ περιπτώσει ἐφαρμοστέας ἀπὸ τῆς 7ης Σεβρίου 1937 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατῶν τυπογράφων, αὕτη ἐπικρατεῖ πάσης ἑτέρας, καθοριζούσης δυσμενεστέρους διὰ τοὺς ἐρ-

---

κῶν μηχανημάτων, περὶ τούτων δὲ ἔκρινεν ἀπόφασις Πρωτοδικοῦ, ἐπικυρωθεῖσα ὑπὸ τοιαύτης τοῦ Πρωτοδικείου. Καὶ ἠτήσατο ὁ ἐνάγων, ὅπως καταδικασθῇ ὁ ἐκκαλῶν εἰς τὴν πληρωμὴν ἀποζημιώσεως κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 674 Α. Κ., διότι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ὀφείλεται εἰς τὸν μνησθέντα ἀπουδαῖον λόγον, ὀφειλόμενον εἰς ἐπελθοῦσαν μεταβολὴν τῶν περιουσιακῶν τοῦ ἐκκαλοῦντος σχέσεων. Οὕτω διατυπουμένη ἡ ἀγωγή, κατὰ τὴν ἱστορικὴν αἰτίαν καὶ τὴν αἴτησιν, νόμῳ βάσιμος εἶναι καὶ ὡρισμένη καὶ ὀρθῶς ἐκρίθη ὡς τοιαύτη ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης, καθ' ὅσον περιέχονται ἐν τῇ οἰκείᾳ ἐκθέσει τοῦ Πρωτοδίκου πλήρως τὰ περιστατικά, τὰ συνιστῶντα τὴν προϋπόθεσιν τῆς ἐφαρμογῆς τῶν εἰρημένων ἄρθρων τοῦ Α. Κώδικος, ἤτοι ἡ σύμβασις μισθώσεως ὑπηρεσιῶν (ἀορίστου διαρκείας) καὶ ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ διὰ ἀπουδαῖον λόγον, δοτις ἀφορᾷ τὰς περιουσιακὰς σχέσεις τούτου. Ὅθεν δὲν εἶναι βάσιμοι οἱ λόγοι ἐφέσεως, καθ' οὓς ἡ ἀγωγὴ ἔδει ν' ἀπορριφθῇ ὡς ἀόριστος, διότι δὲν ἀναφέρεται ἐν αὐτῇ ὅτι ὑφίσταται μεταξὺ τῶν μερῶν σύμβασις ὡρισμένου χρόνου καὶ διότι ἐκ τῶν ἄρθρων 672 καὶ 674 Α.Κ. ἡ ἀγωγὴ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐγερθῇ ἐπὶ συμβάσεως ἀορίστου χρόνου.

Οἱ ἐν ταῖς κατ' ἰδίαν συμβάσεσι ἐργασίας σχετικοὶ πρὸς τὰς ἀποδοχὰς τοῦ ἐκμισθωτοῦ ὅροι, οἱ ἀντιτιθέμενοι πρὸς τοὺς τοιούτους τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἣν ἔχουσιν ἀποδεχθῇ οἱ συμβαλλόμενοι, ἐφ' ὅσον εἶναι εὐνοϊκώτεροι διὰ τὸν ἐκμισθωτήν, εἶναι ἔγκυροι (ἄρθρον 3 Ἀν. Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935, ἄρθρον 680 Α. Κώδικος, Α. Π. 176|1949 Θέμις Ξ' 296). (*)

Ὁ ἐκκαλῶν ἰσχυρίζεται, ὅτι, κατέβαλλε τῷ ἐφεσιβλήτῳ πρὸ τῆς ἀπολύσεως του μισθὸν μείζονα τοῦ ὑπὸ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως τοῦ Νοεμβρίου 1947 ὁριζομένου, τὸ ἐπὶ πλέον δὲ καταβληθέν, οὗτινος φρονεῖ ὅτι δικαιοῦται νὰ ἀξιώσῃ τὴν ἐπιστροφήν, προτείνει εἰς συμψηφισμόν. Τοιαύτην ὅμως ἀπαιτησιν, λόγῳ καταβληθέντος μισθοῦ, μείζονος τοῦ ὑπὸ τῆς συλλογικῆς ὁριζομένου, ὡς εἴρηται, δὲν ἔχει ὁ ἐκκαλῶν, διότι νομίμως οὗτος κατέβαλλε βάσει τοῦ ἐγκύρου περὶ τούτου ὅρου τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας. Οὕτω δὲ ἔκρινε καὶ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπορρίψασα τὴν ἐκ τῶν ἄρθρων 904, 440 ἐπ. Α. Κ. ἔνστασιν ταύτου. Ὅθεν ἀπορριπτέος ὁ οἰκεῖος λόγος ἐφέσεως, ὡς μὴ βάσιμος.

Καὶ' ἀρχήν, ἐὰν τὸ προκαλέσαν τὴν ζημίαν ἐν τῇ περιουσιακῇ καταστάσει τοῦ δανειστοῦ γεγονὸς ἐπήγαγε καὶ ὠφέλειαν, πραγματικὴ ζημία εἶναι μόνον τὸ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς ὠφελείας ὑπόλοιπον (*Ζέπος*, Ἐνοχικὸν σ.14, Ἑρμ. Α.Κ. 298 ἀριθ. 46 ἐπ., Α. Π. 23|42, 34|38, 173|41). Ἀλλὰ δὲν βεβαιοῦται, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος ἔλαβε ποσόν τι, λόγῳ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος γενομένης καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, βάσει νόμου τινός, ὥστε κατὰ τὸ ληφθὲν νὰ μειωθῇ ἡ ἐπίδικος ἀπαίτησις αὐτοῦ. Ὅθεν ἀπορριπτέος ὁ διὰ τῶν προτάσεων ὑποβαλλόμενος λόγος ἐφέσεως, ὡς μὴ βάσιμος.

(*) ΕΕΔ 8, 406.

γάτας ὅρους, ἀντιθέτως δὲ ἐπικρατεῖ πᾶσα σύμβασις, καθορίζουσα εὐμενεστέρους διὰ τοὺς ἐργάτας ὅρους (ὅρα ***Τσιμπούκη***, Κῶδ. Συλλ. Συμβ. σελ. 255).

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν εἰρημένων διατάξεων πρός τε τὴν καθόλου κατευθυντήριον γραμμὴν τῆς ὅλης συγχρόνου ἐργατικῆς νομοθεσίας γενικώτερον καὶ εἰδικώτερον πρὸς τὰ ἄρθρα 8 τοῦ Νόμου 2112 καὶ 10 τοῦ Β. Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, δι' οὗ ἐπεξετάθη ὁ νόμος 2112 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν κατὰ τὰ ὁποῖα εἶναι ἄκυρος οἱαδήποτε σύμβασις ἐργασίας ἀορίστου διαρκείας, ἀντικειμένη εἰς τοὺς νόμους τούτους, πλὴν ἂν εἶναι μᾶλλον εὐνοϊκὴ διὰ τὸν ὑπάλληλον, εἴτε διὰ τὸν ἐργάτην ἢ ὑπηρέτην, συνέπεται ἀναγκαίως, ὅτι μοναδικὸς ἐν προκειμένῳ σκοπὸς τοῦ Νομοθέτου καὶ θεμελιώδης βάσις τῶν λογισμῶν αὐτοῦ εἶναι ἡ ἔναντι τῆς ὁπωσδήποτε ἰσχυρᾶς ἐργοδοτικῆς τάξεως ἀποτελεσματικὴ προστασία τῆς κατ' ἐξοχὴν πολυαρίθμου, ἅμα δὲ καὶ ἀσθενεστέρας, τάξεως τῶν μισθωτῶν, ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τοῦ ἀποκλεισμοῦ πάσης ἀτομικῆς συμφωνίας, περιεχούσης δυσμενεστέρους διὰ τοὺς τελευταίους τούτους ὅρους, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τῆς ἐν πάσῃ περιπτώσει κατοχυρώσεως τῶν εὐνοϊκῶν δι' αὐτοὺς κατ' ἰδίαν συμβατικῶν ὅρων. Ἐν λογικῇ ὄθεν ἀλληλουχίᾳ καὶ συναρτήσει πρὸς τὰ προεκτεθέντα εἶναι ἔγκυρος καὶ ἰσχυρὰ ἡ διὰ συμφωνίας συντόμευσις τοῦ νομίμου ὡραρίου δι' ἀντιστοίχου χορηγήσεως εἰς τὸν μισθωτὸν ἀκεραίων τῶν ἀποδοχῶν ὁλοκλήρου τοῦ ὡραρίου τούτου, ἐφ' ὅσον τοιαύτη κατ' ἰδίαν συμφωνίαν εἶναι προφανῶς εὐνοϊκὴ δι' αὐτόν, ἀποτελοῦσα ὄντως κεκτημένον δικαιωμά του, ὅπερ ὁ ἐργοδότης δὲν δύναται νὰ προσβάλῃ μονομερῶς καὶ ἀζημίως, καθὸ δικαιοομένου ὁπωσδήποτε τοῦ μισθωτοῦ νὰ ἀξιώσῃ τὰς διὰ τὸ βραχύτερον ὡράριον συμπεφωνημένας ἀποδοχὰς κανονικοῦ τοιούτου. Πρὸς τὴν ἄποψιν ταύτην οὐ μόνον δὲν ἀντίκειται, ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας καὶ ἐν ἁρμονίᾳ βαίνουσιν αἱ ἐν ἰσχύϊ συναφεῖς διατάξεις, δι' ὧν ἰδίᾳ καθιεροῦται διὰ τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν τῶν παντὸς εἴδους ἐπιχειρήσεων ἡ ὀκτάωρος καθημερινὴ ἐργασία, ἥτις, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἐργάτας τυπογράφους, περὶ ὧν καὶ πρόκειται, εἰδικώτερον ὁρίζεται ὡς κανονικὸν ὡράριον διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τῆς ἐπίσης ἐν ἰσχύϊ ὑπ' ἀριθ. 8|1940 ἀποφάσεως τῆς πρωτοβαθμίου ἐπιτροπῆς διαιτησίας Ἀθηνῶν (ὅρα ***Τσιμπούκη***, Κῶδ. Συλλ. Συμβ. σελ. 303), συμπληρωματικῆς τῆς ὡς ἄνω ἀπὸ 7|9|37 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ κλάδου τούτου, δεδομένου ὅτι ἡ ἐν προκειμένῳ ὀκτάωρος ἐργασία θεσπίζεται ὡς ἀνώτατον ὅριον τῆς κανονικῆς ἡμερησίας διαρκείας αὐτῆς, τιθεμένων ὑφ' ὡρισμένας νομίμους προϋποθέσεις περιορισμῶν διὰ τὴν ὑπέρβασιν καὶ οὐχὶ διὰ τὴν συντόμευσιν ταύτης δι' ἀτομικῆς συμφωνίας (πρβλ. καὶ ***Κ. Καυκᾶν***, Ἐνοχ., σχόλια ὑπ' ἄρθρ. 680 § 4, ***Καποδ.*** ΕΕΔ 6,618, ὡς καὶ Πρ)κου Πειρ. 355|1948, ΕΕΔ 7, 276 καὶ Πρ)κου Πειραιῶς 374|1947, ΕΕΔ 6,649).

Περαιτέρω καὶ ἐκ τῆς § II τῆς ἀπὸ 4|11|1947 ἐθνικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, δι' ἧς ὁρίζεται, ὅτι ἡ ἀμοιβὴ τῶν ἐργατοτεχνιτῶν δύναται νὰ εἶναι ἀνωτέρα τῶν ἐν τῇ § I καθοριζομένων κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων καὶ δὴ μέχρι 30ο)ο, ὑπὸ τὸν ὅπαράβατον ὅρον τῆς ποιοτικῆς ἢ ποσοτικῆς ἀποδόσεως τοῦ ἐργάτου καὶ συνεπῶς τῆς μὴ αὐξήσεως τῶν τιμῶν τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων εἰδικῶς ἐκ τοῦ λόγου τούτου, ἐν οὐδεμιᾷ δὲ περιπτώσει δύναται νὰ γίνῃ ὑπέρβασις μεγαλυτέρα τῆς διὰ τῆς παρούσης παραγράφου ὁριζομένης, ἡ προεκτεθεῖσα ἄποψις οὐδαμῶς θίγεται, καθ' ὅσον οὔτε ἐκ τῆς προεκτεθείσης παραγράφου, οὔτε ἐκ τῆς καθόλου τῆς συλλογικῆς ταύτης συμβάσεως οἰκονομίας προκύπτει ἀδιαφιλονικήτως, ὅτι ἐν περιπτώσει συμβατικῆς συντομεύσεως τοῦ νομίμου ὡραρίου κωλύεται ἡ εἰς ἀκέραιον παροχὴ εἰς τὸν μισθωτὸν τῶν ὑπ' αὐτῆς καθοριζομένων ἡμερομισθίων, σὺν τῇ ὑπερβάσει τοῦ 30ο)ο, λόγῳ ποιοτικῆς ἢ ποσοτικῆς ἀποδόσεως, ἀνεξαρτήτως τοῦ ζητήματος ἂν ἡ παράγραφος αὕτη, ὡς πρὸς τοὺς ἡμερομισθιακοὺς περιορισμοὺς αὐτῆς, εἶναι ἄκυρος, καθὸ ἀντικειμένη εἰς νόμον δημοσίας τάξεως, οἷα ἡ ἀποτελοῦσα πρὸς τοῖς ἄλλοις ὕλην τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου διάταξις τῆς § 3 τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου 680 τοῦ Α. Κ., ὡς ἐπ' ἐσχάτων ὑπεστηρίχθη (ὅρα ***Καποδ.*** Ἑρμην. Ἐργ. Δικ. § 178 σ. 189, ***Ἰδίου***, Συλλ. Σύμβ. Ἐργ. § 116).

Μετὰ τὰ προεκτεθέντα ἡ ἀξίωσις τοῦ ἐργοδότου νὰ ἐπεκτείνῃ αὐτοβούλως τὸ βραχύτερον τοῦ νομίμου συμπεφωνημένον ὡράριον ἄνευ χορηγήσεως ἀναλόγου ἐπιμισθίου διὰ τὴν καθ' ὑπέρβασιν τούτου ἐργασίαν τοῦ μισθωτοῦ ἀποτελεῖ, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου 2112, μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, ἥτις διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ νομοθετικοῦ λόγου ἐφαρμογὴν ἔχει καὶ ἐπὶ ἐργατοτεχνιτῶν, καίτοι τὸ Β. Δ/μα τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, δι' οὗ, ὡς ἐν τῇ ἡγουμένῃ σκέψει μνεία ἐγένετο, ἐπεξετάθη ὁ νόμος 2112 καὶ ἐπὶ τούτων, δὲν περιέχει παρομοίαν διάταξιν (πρβλ. καὶ Πρωτ. Ἀθ. 3577|1948, ΕΕΔ 7, 531 4775|1948, ΕΕΔ 7, 723 καὶ Πρωτ. Πειρ. 19|1945, ΕΕΔ 4, 306).

Περαιτέρω, δεδομένου, ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων, αἵτινες, καθ' ἅπερ καὶ ἡ ἐν προκειμένῳ ἐκκαλοῦσα ἑταιρία, ὑπάγονται εἰς τὸν Νόμον 118|1945, εἶναι, κατὰ τὸ σαφὲς γράμμα τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 9, τούτοις ἄκυρος, ἂν δὲν τηρηθοῦν αἱ ἐντεῦθεν, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ταύτης, τεθεσπισμέναι τυπικαὶ καὶ οὐσιαστικαὶ προϋποθέσεις, συνέπεται, ἀναγκαίως, ὅτι καὶ ἡ μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς μισθωτικῆς συμβάσεως τῶν μισθωτῶν τῶν ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεων ἔχει τὰ αὐτὰ ἀκριβῶς ἀποτελέσματα, οἷα καὶ εὐθεῖα ἀπόλυσις, ὡς κατὰ πάντα ἐξισουμένη νόμῳ πρὸς ταύτην (ὅρα καὶ ***Καποδ.*** Ἐργ. Δίκ. § 390, ὡς καὶ Πρωτ. Ἀθ. 4775|1848 ΕΕΔ 7, 722 καὶ 5252|1948, ΕΕΔ 7, 769).

ΠΑΡΟΧΑΙ ΕΙΣ ΕΙΔΟΣ ΕΝΑΝΤΙ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ἰσχὺς κανονιστικῶν ὅρων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας

Ἐπιτρεπτὸν λήψεως ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν διαδικασίαν Ν. Γ'ΠΟΔ' καὶ ἐνόρκων ἐνώπιον Συμβολαιογράφου καταθέσεων μαρτύρων καὶ ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ διαδίκου.—Νομιμότης πληρωμῆς μισθῶν καὶ εἰς εἶδος.—Παροχαὶ εἰς εἶδος ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τακτικῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ.—Δικαίωμα ἐκπτώσεως ἐκ τοῦ χρηματικοῦ μισθοῦ κατὰ συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας.—Ἀκυρότης συμβάσεως κατ' ἀντίδεσιν πρὸς κανονιστικοὺς ὅρους συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.—Ἄποψις πρὸς βλαπτικὴν μονομερῆ μεταβολὴν ὅρων συμβάσεως.—Ἀναστολὴ ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς συνεπείᾳ δόλου ἐργοδότου.—Κατάχρησις δικαιώματος ἐκ τῆς θρασύτητος ἀσκήσεως δικαιώματος.—Ἔννοια Α. Ν. 488 καὶ 511|1945 περὶ ἀπαλλαγῆς ἐργοδοτῶν τῆς ὑποχρεώσεως παροχῆς εἰδῶν.—Παραίτησις μισθωτοῦ ἀπὸ δικαιώματος.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν κατὰ Ν. Γ'ΠΟΔ' Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως αὐτοῦ ἐπικυροῖ τὴν ὑπ' ἀριθ. 230|1949 Πρωτοδίκου Πειραιῶς (Πρωτοδίκης *Γ. Κροκίδας*, ΕΕΔ 8, 760), ἔνθα σημειώσεις μας).

Τὸ Πρωτοδικεῖον, μετὰ σχετικοὺς λόγους ἐφέσεως, ἐκτείνεται καὶ ἐπὶ ἄλλων ἐνδιαφερόντων ζητημάτων, τὰ ὁποῖα, μὴ ἐμφανισθέντα ἐν τῷ πρώτῳ βαθμῷ, δὲν ἀπετέλεσαν ἀντικείμενον κρίσεως τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως.

Οὕτω προσεβλήθη ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου, ὡς ἐφετείου, ὅτι ἡ σύμβασις περὶ παροχῆς εἰδῶν, ὡς ἀμοιβῆς διὰ τὴν ἐργασίαν, εἶναι ἄκυρος, ὡς ἀντιβαίνουσα εἰς τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ Α.Ν. 362|1945.

Ἀνεξαρτήτως τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου τούτου (βλέπε σχετικῶς *Γαζῆν* ἐν Ἑρμ. Α. Κ. Εἰσαγ. 291-292, *Π. Δημάκον*, ἐν ΕΕΔ 8, 266 ἑπ.) εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας εἰδικὰ νομοθετήματα καὶ μετὰ τὸν Α. Ν. 362|1945 εἰσαχθέντα ἐπιτρέπουν τὴν ἀμοιβὴν τῆς παρεχομένης ἐργασίας δι' εἰδῶν (οὕτω ὁ Α. Ν. 890|1945, ΕΕΔ 4, 665, κατὰ τὸν ὁποῖον τιμωρεῖται ποινικῶς πᾶς ἐργοδότης, μὴ καταβάλλων ἐμπροθέσμως τὰς ὀφειλομένας πάσης φύσεως χορηγίας..., οἱ Α. Ν. 488|945 καὶ 511|945, ΕΕΔ 4, 406, 444, οἱ ὁποῖοι καταργοῦν δι' εἰδικὸν λόγον τὰ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως αὐτῶν παρεχόμενα πρὸς τοὺς μισθωτοὺς εἴδη ἱματισμοῦ, διατροφῆς καὶ ὑποδήσεως, ἀναγνωριζομένων οὕτω ἐμμέσως, ὅτι ἐπιτρέπεται ἀπὸ τοῦ νόμου ἡ συνομολόγησις μισθοῦ εἰς εἶδος (Οὕτω καὶ ἡ Πρωτοδίκου Τρικάλων 117|1946, Πρωτοδίκης *Σ. Σταματιάδη*, ΕΕΔ 6, 147 Πρωτοδίκου Λεβαδείας 107|1945, Πρωτοδίκης *Κ. Μαρμαρᾶς*, ΕΕΔ 5, 44, σύμφωνος *Γαζῆς*, ἐν Ἑρμ. Α. Κ. Εἰσαγ. 291-292, ἀριθ. 54).

Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα ἂν ἡ περικοπὴ μετὰ τὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας τῶν παρεχομένων εἰδῶν ἀποτελῇ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ Ν. 2112|920 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολήν, ἀφοῦ ἡ παροχὴ αὕτη κατωχυρώθη διὰ κανονιστικοῦ ὅρου τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, δὲν δύναται, πράγματι, ὡς τὸ Πρωτοδικεῖον δέχεται, νὰ ἐκληφθῇ ὡς μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἡ περικοπὴ αὐτῶν, ἐφ' ὅσον ἡ ἐνέργεια αὕτη τοῦ ἐργοδότου ἀντιτίθεται πρὸς νόμον δημοσίας τάξεως (τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας) καὶ εἶναι ἐξ αὐτοῦ τοῦ λόγου ἄκυρος (πρβλ. Α. Π. 321|1949, εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 8, 673, *Β. Βασιλείου*, ΕΕΔ 7, 627, σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 7, 534, 8, 536).

Ἀφοῦ, ἑπομένως, ἡ περικοπὴ ἀπολαυῶν τοῦ μισθωτοῦ, περιγραφουμένων ὑπὸ τοῦ νόμου, εἶναι ἄκυρος, δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος καὶ περὶ τῶν ἑπομένων συνεπειῶν τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Ν. 2112|20, τὸ ὁποῖον προϋποθέτει μονομερῆ, ἀλλ' ἔγκυρον πάντοτε, μεταβολὴν τῶν ὅρων συμβάσεως.

Ἄλλως, ἂν ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ ἡ κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν. 2112|920 μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ τῶν ὅρων συμβάσεως, τότε αὕτη ἐξισουμένη πρὸς ἀπόλυσιν καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 (βλέπε προχείρως Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4775|1948, Πρωτοδίκης *Κ. Καβελᾶς*, ΕΕΔ 7, 722, ἔνθα σημειώσεις μας), ὑπεχρέου τὸν μισθωτὸν εἰς προσβολὴν ταύτης ἐντὸς τῆς τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946, τὸ ὁποῖον ἐφαρμόζεται ἐπὶ ἀκύρου ἀπολύσεως καὶ κατὰ συνάρτησιν καὶ ἐπὶ τῆς πρὸς ἀπόλυσιν ἐξομοιουμένης βλαπτικῆς μονομεροῦς μεταβολῆς τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀπορίαν περὶ δόλου, καὶ περὶ τοῦ ὁποίου σκέπτεται τὸ Πρωτοδικεῖον, ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀποκλειστικὴν προθεσμίαν ἐπιδόσεως ἀγωγῆς, πράγματι, ἀφοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 253 ἐδάφ. 2 Α. Κ. εἶναι στέλλεται ἐπίσης ἡ παραγραφή, ἐφ' ὅσον χρόνον ὁ δικαιοῦχος ἐντὸς τοῦ τελευταίου ἑξαμήνου τοῦ χρόνου αὐτῆς ἀπετράπη τῆς ἀσκήσεως τῆς ἀξιώσεως διὰ δόλου τοῦ ὑποχρέου· καὶ τοῦτο ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ ἀποκλειστικῆς προθεσμίας (Α. Κ. 279, *Γ. Μπαλῆς*, Γεν. Ἀρχαὶ Ἀστ. Δικ. (1941), ἀναστέλλεται καὶ ἡ προθεσμία (βλέπε διεξοδικῶς *Βουζίκαν*, ἐν ΕΕΔ 5, 166 ἑπ.).

Ἐπὶ τῆς ἐννοίας τέλος τῶν Α.Ν. 488|1945 καὶ 511|45 τὸ Πρωτοδικεῖον καταλήγει εἰς λύσιν ἐν ἁρμονίᾳ τελούσαν πρὸς τὰ μέχρι τοῦδε παγίως ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ νομολογηθέντα (βλέπε Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 550|946, Πρωτοδίκης *Κ. Ἀλεβιζάκης*, ΕΕΔ 5, 395, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 6901|1945, Πρωτοδίκης *Ν. Πιέρρος*, ΕΕΔ 5, 554, Πρωτοδίκου Πειραιῶς 312|46, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 6, 24).

Πρωτοδικείου Πειραιῶς 2186|1949

Διαδικασία Ν. Γ'ΠΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Καρπάλης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Κ. Παπαμιχαλόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Μήλας, Β. Ζαρρῆς

Ἡ ἐκκαλοῦσα διὰ τοῦ πρώτου λόγου τῆς ἐφέσεώς της ἰσχυρίζεται, ὅτι ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις παρανόμως ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰς ἐνώπιον συμβολαιογράφου γενομένας ἐνόρκους καταθέσεις μαρτύρων, ἐφ' ὅσον μάλιστα αὗται ἐγένοντο μετὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἀγωγῆς καὶ ἐν πλήρει ἀγνοίᾳ αὐτῆς. Ὁ λόγος ὅμως οὗτος εἶναι ἀπαρ-

ριπτεος, διότι κατά τό άρθρον 12 τοῦ ν. ΓΦΟΔ', ὅπερ, κατά τό ἄρθρον 14, ἐφαρμόζεται καί ἐν τῇ ἐκδικάσει τῶν ὑπό τοῦ νόμου τούτου προβλεπομένων διαφορῶν δέν τηροῦνται οἱ διαδικαστικοί τύποι, ἀλλ' ἀκολουθεῖται ἡ ἐπιβαλλομένη ὁδός πρός ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας, ἀσφαλέστερον, ταχύτερον καί ὀλιγοδαπανώτερον, ἐπιτρεπομένης τῆς ἐξετάσεως μαρτύρων λόγῳ ποσοῦ. Τούτων ἕνεκα ἐπιτρέπεται ἡ λῆψις ὑπ' ὄψιν καί καταθέσεων μαρτύρων ἐξετασθέντων ἐνώπιον συμβολαιογράφου καί ἄνευ ἐκδόσεως προηγουμένης ἀποφάσεως ἐπιτρεπούσης τοῦτο καί ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ καθ' οὗ ἡ ἀπόδειξις διαδίκου (Α.Π 443|48 ΕΕΝ ιστ', 104 καί Θέμ. Ξ' 12, ἐμμέσως Α.Π. 461|1948, Θέμ. Ξ' 13). Ἑπομένως οὕτω κρίναντα καί ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὀρθῶς ἔκρινε καί ὁ πρῶτος οὗτος λόγος ἐφέσεως εἶναι ἀπαράδεκτος, ὡς μή νόμιμος.

Ἡ ἐκκαλοῦσα διά τοῦ δευτέρου λόγου τῆς ἐφέσεώς της ἰσχυρίζεται, ὅτι οὐχί ὀρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις δέν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τόν ἰσχυρισμόν της, ὅτι, καί ἄν ἔτι τάχα εἶχε ποτέ συμφωνήσει μετά τοῦ ἐφεσιβλήτου τήν παροχήν τῶν ἐπιδίκων εἰδῶν, ἡ συμφωνία αὕτη ἦτο ἄκυρος, συμφώνως πρός τό ἄρθρον 4 τοῦ Α. Ν. 362|45. Καί ὁ λόγος ὅμως οὗτος εἶναι ἀπορριπτέος α) διότι ἡ συμφωνία αὕτη ἀναγνωρίζεται ὡς ἔγκυρος ὑπό νεωτέρων νόμων, ἤτοι τόσον τῆς ὑπ' ἀριθ. 3600|46 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὅσον καί ὑπό τῆς συμπληρωματικῆς συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 1-12-1947, αἵτινες ἀναγνωρίζουν μόνον εἰς τόν ἐργοδότην τό δικαίωμα, ὅπως διά τά παρεχόμενα εἴδη προβαίνῃ εἰς ἀναλόγους ἐκπτώσεις καί β) διότι τό ἄρθρον 4 §§ 1 καί 2 τοῦ νόμου 352|45 δέν ἠννόησε νά ἀπαγορεύσῃ καί τήν συμφωνίαν περί πληρωμῆς τῆς παρεχομένης ἐργασίας ἐν μέρει καί διά παροχῆς εἴδους, ἐκτός ἐάν τοῦτο γίνεται πρός καταστρατήγησιν τοῦ νόμου τούτου (Α.Π. 21|49 ΕΕΝ ιστ' 378, ὅρα καί Α.Π. 601|48 ΕΕΝ ιστ' 309 καί ὑπ' αὐτήν σχόλια). Ἐν προκειμένῳ ὅμως ἡ συμφωνία περί παροχῆς εἰς τόν ἐφεσιβλήτον, κατά μῆνα, ἐκτός τῶν εἰς χρῆμα ἀποδοχῶν, καί 3 ὀκάδων ἐλαίου, 2 ὀκάδων λίπους καί 3 ὀκάδων σάπωνος, ἤτοι προϊόντων, ἅτινα παρῆγαγεν εἰς τό ἐργοστάσιόν της ἡ ἐκκαλοῦσα διά τῆς ἐργασίας τῶν ἐργατῶν της, κατ' οὐδεμίαν περίπτωσιν δύναται νά θεωρηθῇ, ὅτι ἐγένετο πρός καταστρατήγησιν τοῦ ν. 362|45. Ἑπομένως οὕτω ἐν μέρει κρίναντα καί ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὀρθῶς ἔκρινε καί ὁ δεύτερος οὗτος λόγος ἐφέσεως εἶναι ἐπίσης ἀπορριπτέος, ὡς μή νόμιμος.

Ἡ ἐκκαλοῦσα διά τοῦ ἐπικουρικοῦ δευτέρου λόγου τῆς ἐφέσεως ἰσχυρίζεται, ὅτι ἄλλως εἶναι ἄκυρος ἡ εἰς εἶδος συμφωνία, διότι ἀποτελεῖ ὑπέρβασιν τῶν μισθοδοτικῶν κλιμακίων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργατοτεχνιτῶν τῆς 4-11-1947 καί 1-12-47, οὐδαμῶς ἐπικληθείσης νομίμως, οὐδέ ἀποδειχθείσης ηὐξημένης ποιοτικῆς καί ποσοτικῆς ἀποδόσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου. Καί ὁ λόγος ὅμως οὗτος εἶναι ἀπορριπτέος α) διότι, ἀφοῦ αἱ εἰς εἴδος παροχαί παρείχοντο τακτικῶς καί ὡς ἀντάλλαγμα τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν καί δή κατόπιν συμφωνίας, ἀπετέλουν αὗται τακτικάς ἀποδοχάς τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὑπό τήν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 2112|20 (*Καποδίστρια*, Ἑρμ. Ἐργ. Δικ. οελ. 221, Α.Π. 69|48 ΕΕΔ 7, 235, ἔνθα καί σχόλια, Α.Π. 397|47, ΕΕΔ 7, 77, ὅρα καί σχόλια καί νμλγ ἐν ΕΕΔ 8, 760), ὡς τοιαῦται δέ ἔδει, βάσει τῆς ἀπό 1-12-47 συμπληρωματικῆς συλλογικῆς συμβάσεως (ὅρος VI), νά συνεχισθοῦν, καταβαλλόμεναι καί μετά τήν συλλογικήν ταύτην σύμβασιν, μέ μόνον δικαίωμα αὐτῆς (ἐκκαλούσης) νά προβῇ εἰς τάς ἐν τῷ ἄνω κεφαλαίῳ προβλεπομένας ἐκπτώσεις ἐπί τῶν εἰς χρῆμα ἀποδοχῶν, τοῦτο δέ διότι τοιαύτη εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ ἄνω κεφαλαίου τῆς ρηθείσης συλλογικῆς συμβάσεως καί β) διότι, ἀφοῦ ἡ ἐκκαλοῦσα, βάσει τῆς ἄνω συλλογικῆς συμβάσεως, ἦτο ὑπόχρεως καί μετ' αὐτήν, ἤτοι τήν συλλογικήν σύμβασιν, νά συνεχίσῃ τήν καταβολήν τῶν εἰς εἶδος παροχῶν, μέ μόνον τό δικαίωμα τῶν ἀναλόγων ἐκπτώσεων ἐπί τῶν εἰς χρῆμα παροχῶν, δέν ἀποτελεῖ πλέον στοιχεῖον τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐφεσιβλήτου διά τήν ἀπαίτησιν τούτων, ἤτοι τῶν εἰς εἶδος παροχῶν, ἡ ἐπίκλησις ποσοτικῆς καί ποιοτικῆς ἐπαυξήσεως τῆς παραγωγῆς του καί δή συμφωνίας περί τούτου. Ἑπομένως, εἰ καί ἐπ' ἄλλῃ αἰτιολογίᾳ, ὀρθῶς ἐσκέφθη καί ἀπέρριψε τόν σχετικόν ἰσχυρισμόν της ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καί ὁ τρίτος οὗτος λόγος ἐφέσεως εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς μή νόμιμος.

Ἡ ἐκκαλοῦσα διά τοῦ τρίτου λόγου τῆς ἐφέσεως ἰσχυρίζεται, ὅτι, καίτοι ἀπεκρούσθη παρ' αὐτῆς ὡς ἀπαράδεκτος ὁ διά τῶν προτάσεων τοῦ ἐφεσιβλήτου, μετά τήν συζήτησιν τῆς ἀγωγῆς, προβληθείς ἰσχυρισμός ὅτι τά ἐπίδικα εἴδη ἀξιοῦ κατά τόν ΙΙ ὅρον τῆς ἀπό 4-11-47 συλλογικῆς συμβάσεως, ἐν ταύτοις παρανόμως ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν αὐτόν, καίτοι οὐδαμῶς ἀποδειχθέντα. Καί ὁ λόγος ὅμως οὗτος εἶναι ἀπορριπτέος α) διότι, ἀφοῦ γίνεται δεκτόν, ὅτι ἡ ἀπαίτησις τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐπί τῶν εἰς εἶδος παροχῶν στηρίζεται ἐπί προηγουμένης συμφωνίας περί παροχῆς αὐτῶν καί ἐπί τοῦ ὅρου VI τῆς ἀπό 1-12-47 συμπληρωματικῆς συλλογικῆς συμβάσεως, οὐχί δέ ἐπί τοῦ ὅρου ΙΙ τῆς ἀπό 4-11-47 συλλογικῆς συμβάσεως, ἤτοι οὐχί ἐπί τῆς μείζονος ποσοτικῆς καί ποιοτικῆς ἀποδόσεως αὐτοῦ, ὡς ἐσφαλμένως ἔκρινεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ὁ λόγος οὗτος ἐφέσεως παρίσταται πλέον ὡς ἀτελής καί β) διότι ἐγένετο ἤδη ἐπίσης δεκτόν, ὅτι ἡ συμφωνία αὕτη τῶν εἰς εἶδος παροχῶν δέν εἶναι ἄκυρος, οὔτε ἔπαυσεν ἡ ἰσχύς της μετά τάς συλλογικάς συμβάσεις τῆς 4-11-47 καί 1-12-47. Ἑπομένως δέον ὅπως καί ὁ τρίτος οὗτος λόγος ἐφέσεως ἀπορριφθῇ ἐπίσης ὡς μή νόμιμος.

Ἡ ἐκκαλοῦσα διά τοῦ τετάρτου λόγου τῆς ἐφέσεώς της ἰσχυρίζεται, ὅτι παρά τόν νόμον καί ἐσφαλμένως ἔκρινεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ὅτι ὑφίστατο τάχα, ὡς πρός τά ἐπίδικα εἴδη, σύμβασις μεταξύ τοῦ ἐφεσιβλήτου καί αὐτῆς. Καί ὁ λόγος ὅμως οὗτος εἶναι ἀπορριπτέος διά τούς ἐν τῇ ἐκκαλουμένῃ ἀποφάσει ἀναφερομένους λόγους, εἰς οὕς καί τό δικαστήριον τοῦτο ἀναφέρεται, ἤτοι, διότι ἡ ἐκκαλοῦσα, παρέχουσα τά εἴδη ταῦτα, ἀπό τῆς ἐποχῆς τῆς κατοχῆς καί ἐξακολουθοῦσα νά παρέχῃ ταῦτα καί μετά τήν ἀπελευθέρωσιν καί μέχρι τῶν συλλογικῶν συμβάσεων τῆς 4-11-47 καί 1-12-47, πλήν μικροῦ χρονικοῦ διαστήματος, καθ' ὃ εἰργάζετο διά λογαριασμόν τοῦ Κράτους, ὅπερ ὅμως Κράτος ἐπίσης παρεῖχε τά εἴδη ταῦτα εἰς τούς ἐργαζομένους, παρεῖχε ταῦτα κατόπιν τῆς αὐτῶ μετά τῶν ἐργαζομένων καταρτισθείσης περί τῶν εἰδῶν τούτων σιωπηρᾶς συμφωνίας, ἤτοι ἐξ ὑποχρεώσεως καί οὐχί αὐτοπροαιρέτως, ἀπετέλουν

δέ ταῦτα τακτικάς ἀποδοχάς ταύτων, παρεχομένας εἰς αὐτούς εἰς ἀντάλλαγμα τῆς ἐργασίας των. Ἑπομένως, οὕτω κρίνασα καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὀρθῶς ἔκρινε καὶ ὁ λόγος οὗτος ἐφέσεως εἶναι ἐπίσης ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος.

Ἡ ἐκκαλοῦσα διά τοῦ ἐπικουρικοῦ τετάρτου λόγου τῆς ἐφέσεως ἰσχυρίζεται, ὅτι ἄλλως ἐσφαλμένως ἔκρινεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ὅτι διά τῶν συλλογικῶν συμβάσεων τῆς 4-11-47 καὶ 1-12-47 δέν κατηργήθη ἡ δηθεν ὑφισταμένη μέχρι τῆς ἰσχύος των τοιαύτη ἀτομική σύμβασις περί τῶν εἰς εἶδος παροχῶν, καὶ ὅτι ἐκ τούτων προκύπτει τάχα ὑποχρέωσις τῆς, ὅπως ἐξακολουθήσῃ τήν παροχήν τῶν εἰδῶν. Καὶ ὁ λόγος ὅμως οὗτος εἶναι ἀπορριπτέος, διότι, καθ' ἃ ἐγένετο δεκτόν, διά τῶν ἄνω συλλογικῶν συμβάσεων δέν κατηργήθησαν αἱ προϋφισταμέναι συμφωνίαι περί παροχῆς καὶ εἰδῶν, ἅτινα θά καταβάλλωνται καὶ ἐφ' ἑξῆς, μέ ἀναλόγους ὅμως ἐκπτώσεις ἐπί τῶν εἰς χρῆμα παροχῶν. Ἡ ἀληθής δηλωθεῖσα ἔννοια τῆς διατάξεως τοῦ ὅρου VI τῆς ἀπό 1-12-47 συμπληρωματικῆς συλλογικῆς συμβάσεως εἶναι ὅτι, ἐάν ὁ ἐργοδότης εἴτε παρεῖχεν οἴκημόν ἢ τροφήν ἢ πάντα ταῦτα, εἴτε ἐχορήγει κατά τρόπον συνεχῆ εἴδη, θά ἐξακολουθήσῃ καὶ μετά τάς ἄνω συλλογικάς συμβάσεις νά παρέχῃ ταῦτα, δικαιούμενος μόνον νά προβαίνῃ εἰς ἀναλόγους ἐκπτώσεις ἐπί τῶν εἰς χρῆμα ἀποδοχῶν, αἱ ὁποῖαι ὅμως ἐκπτώσεις, δέν δύνανται νά εἶναι ἀνώτεραι τῶν ἐν αὐτῷ (τῷ ὅρῳ) καθοριζομένων ποσοστῶν. Ἑπομένως οὕτω ἐν μέρει κρίνασα καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὀρθῶς ἔκρινε καὶ ὁ λόγος οὗτος ἐφέσεως εἶναι ἐπίσης ἀπορριπτέος, ὡς μή νόμιμος.

Ἡ ἐκκαλοῦσα διά τοῦ πέμπτου λόγου τῆς ἐφέσεως ἰσχυρίζεται, ὅτι, καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὡς ὑπάρξασα τάχα ἡ ποιοτική καὶ ποσοτική αὔξησις τῆς ἀποδόσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου, αὕτη καθ' ἑαυτήν, δέν τήν ὑποχρεοῖ εἰς τήν παροχήν τῶν ἐπιδίκων εἰδῶν, ὡς ἐσφαλμένως ἔκρινεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, διότι, κατά τάς ἀνωτέρω συλλογικάς συμβάσεις, ἡ διά τόν προμνημονευθέντα λόγον ἐπαύξησις τῶν ἀποδοχῶν ἀποτελεῖ δικαίωμα καὶ οὐχί ὑποχρέωσιν τοῦ ἐργοδότου. Καὶ ὁ λόγος ὅμως οὗτος εἶναι ἀπορριπτέος διά τούς ἐν τῇ πέμπτῃ σκέψει λόγους, ἤτοι α) διότι, ἀφοῦ γίνεται δεκτόν, ὅτι ἡ ἀπαίτησις τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐπί τῶν εἰς εἶδος παροχῶν στηρίζεται ἐπί προηγουμένης συμφωνίας περί παροχῆς αὐτῶν καὶ ἐπί τοῦ ὅρου VI τῆς ἀπό 1-12-47 συμπληρωματικῆς συλλογικῆς συμβάσεως, οὐχί δέ ἐπί τοῦ ὅρου II τῆς ἀπό 4-11-1947 συλλογικῆς συμβάσεως, ἤτοι οὐχί ἐπί τῆς μείζονος ποσοτικῆς ἢ ποιοτικῆς ἀποδόσεως, αὐτοῦ, ὡς ἐσφαλμένως ἔκρινεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ὁ λόγος οὗτος ἐφέσεως παρίσταται πλέον ὡς ἀλυσιτελής, καὶ β) διότι ἐγίνετο ἤδη ἐπίσης δεκτόν, ὅτι ἡ συμφωνία αὕτη τῶν εἰς εἶδος παροχῶν δέν εἶναι ἄκυρος, οὔτε ἔπαυσεν ἡ ἰσχύς της μετά τάς συλλογικάς συμβάσεις τῆς 4-11-47 καὶ 1-12-47. Ἑπομένως δέον ὅπως καὶ ὁ τρίτος οὗτος λόγος ἐφέσεως ἀπορριφθῇ ἐπίσης ὡς μή νόμιμος.

Ἡ ἐκκαλοῦσα διά τοῦ ἕκτου λόγου τῆς ἐφέσεως ἰσχυρίζεται, ὅτι ἐσφαλμένως καὶ παρανόμως ὑπό τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως δέν ἐγένετο δεκτός ὁ ἰσχυρισμός της, ὅτι ἐφ' ὅσον, ἀφ' ἧς ἰσχυσαν αἱ ρηθεῖσαι συλλογικαί συμβάσεις, αὕτη ἠρνήθη σταθερῶς τήν παροχήν τῶν ἐπιδίκων εἰδῶν, ὁ δέ ἐφεσίβλητος ἐπί 1 1/2 ἔτος καὶ πλέον δέν ἐπεδίωξε τήν ἐπιδίκασιν αὐτῶν, ἀλλ' ἐδέχετο ἀνεπιφυλάκτως τήν καταβολήν τοῦ εἰς χρῆμα ἡμερομισθίου, συνήφθη σιωπηρῶς μεταξύ τοῦ ἀντιδίκου καὶ αὐτῆς νέα, ἔστω βλάπτουσα αὐτόν, σύμβασις περί μή παροχῆς τῶν πάντοτε προαιρετικῶς καὶ ἄνευ ὑποχρεώσεως παρασχεθέντων παρ' αὐτῆς εἰδῶν, στεροῦσα τόν ἐφεσίβλητον τοῦ δικαιώματος νά ἀξιώσῃ ἤδη ταῦτα. Καὶ ὁ λόγος ὅμως οὗτος εἶναι ἀπορριπτέος διά τούς ἐν τῇ ἐκκαλουμένῃ ἀποφάσει ἀναφερομένους λόγους, εἰς οὓς καὶ τό Δικαστήριον τοῦτο ἀναφέρεται καὶ δή διά τούς ἑξῆς α) διότι, ναί μέν ἡ ἐκκαλοῦσα μετά τήν δημοσίευσιν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων τῆς 4-11-47 καὶ 1-12-47 ἔπαυσε πλέον νά παρέχῃ εἰς τόν ἐφεσίβλητον, ὡς καὶ εἰς ὁλόκληρον τό προσωπικόν της, τά ἐπίδικα εἴδη, ἀλλ' ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ συνόλου τῶν προσαγομένων καὶ ἐπικαλουμένων ἀποδείξεων, τοῦτο ἔπραξεν αὐτή οὐχί ἐπί σκοπῷ μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων, τῶν μετά τοῦ προσωπικοῦ της, καὶ συνεπῶς καὶ τοῦ ἐφεσιβλήτου, συμβάσεων ἐργασίας, ἀλλά διότι ἐφρόνει, ὅτι μετά τάς συλλογικάς ταύτας συμβάσεις ἀπηλλάσσετο πλέον τῆς ὑποχρεώσεως, ὅπως παρέχῃ καὶ τά ἐπίδικα ταῦτα εἴδη. Ἀφοῦ ὅμως ἐκ τοιούτου λόγου δέν παρεῖχοντο τά εἴδη ταῦτα, ἡ μή παροχή αὐτῶν δέν παρίσταται ὡς μονομερής βλαπτική μεταβολή τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλ' ὡς καθυστέρησις ἀποδοχῶν, ἤτοι ὡς ὑπερημερία. Καὶ αὐτή ἡ ἐκκαλοῦσα διά τῆς μετέπειτα συμπεριφορᾶς της οὐδέποτε ἐθεώρησε τήν ἐνέργειάν της ταύτην ὡς βλαπτικήν μεταβολήν τῶν μετά τοῦ προσωπικοῦ της συμβάσεων τῆς ἐργασίας, δι' ὃν λόγον καὶ πράγματι διεπραγματεύετο μετά τοῦ προσωπικοῦ της τήν ἐπίλυσιν τοῦ ζητήματος τῶν εἰς εἶδος παροχῶν, ὃ ἀνεγνώριζεν ὡς πάντοτε ὑπάρχον, μάλιστα δέ, ὅταν τό προσωπικόν της ἠπείλησεν, ὅτι θά ἐγείρῃ κατ' αὐτῆς ἀγωγάς, ἐχορήγησε τά εἴδη ταῦτα ἐπί δίμηνον περίπου καὶ β) διότι οὔτε καὶ τό προσωπικόν τῆς ἐναγομένης καὶ συνεπῶς καὶ ὁ ἐφεσίβλητος ἐξέλαβε ποτέ τήν μή παροχήν τῶν ἐπιδίκων εἰδῶν ὡς μονομερῆ βλαπτικήν μεταβολήν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, δι' ὃν λόγον καὶ πάντοτε διεπραγματεύετο τήν λύσιν τοῦ ζητήματος τούτου, τῆς ἐκκαλούσης μή ἀρνουμένης τήν συζήτησιν, ἀλλά διαρκῶς ὑποσχομένης ὅτι θά διευθετήσῃ τό σχετικόν ζήτημα. Ἄλλωστε, καὶ ἂν ἤθελε ὑποτεθῇ, ὅτι ἡ συμπεριφορά τῆς ἐκκαλούσης ἀπετέλει μονομερῆ βλαπτικήν μεταβολήν τῶν ὅρων ἐργασίας, ἣν ἀπεδέχθη ἐν τοῖς πράγμασι τό προσωπικόν της καὶ συνεπῶς καὶ ὁ ἐφεσίβλητος, καταρτισθείσης οὕτω σιωπηρᾶς νέας συμβάσεως ὑπό δυσμενεστέρους ὅρους, ἡ νέα αὕτη σύμβασις θά ἠδύνατο νά ὑποστηριχθῇ, ὅτι εἶναι ἄκυρος ὡς ἀπεμπολουμένων δι' αὐτῆς δικαιωμάτων μισθωτῶν, ἅτινα, κατά τά προειρημένα, κανονιστικοί ὅροι τῶν ρηθεισῶν συλλογικῶν συμβάσεων παρέχουν εἰς αὐτούς (ὅρα ***Καποδίστρια***, Ἡ συλλογική σύμβασις ἐργασίας σελ. 254, 257 καὶ 284. ***Καυκᾶς*** ὑπ' ἄρθρον 680. ***Βάλληνδας*** ὑπό τό αὐτό ἄρθρον, ἄρθρον 3 Α. Ν. 16/21 Νοεμβρίου 1935 «περί συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», ἄρθρον 680 Α. Κ. ὅρα καὶ ἀπόφασιν μας 559/49, ΕΕΔ 8, 583, ἔνθα νμλγ. καὶ σχόλια). Ἑπομένως οὕτω κρίνασα καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὀρθῶς ἔκρινε καὶ

ὁ λόγος οὗτος ἐφέσεως εἶναι ἐπίσης ἀπορριπτέος, ὡς μὴ νόμιμος.

Ἡ ἐκκαλοῦσα διὰ τοῦ ἑβδόμου λόγου τῆς ἐφέσεως ἰσχυρίζεται, ὅτι, ἐφ' ὅσον ἡ ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῶν συλλογικῶν συμβάσεων τῆς 4-11-47 καὶ 1-12-47 μὴ παροχὴ παρ' αὐτῆς τῶν ἐπιδίκων εἰδῶν ἀπετέλει ἀσφαλῶς βλαπτικὴν διὰ τὸν ἐφεσίβλητον μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἰσοδυναμοῦσαν, κατὰ νόμον, πρὸς ἀπόλυσιν, καὶ ἐφ' ὅσον ἀπὸ τῆς τοιαύτης μεταβολῆς διέρρευσεν ἀποδεδειγμένως πολλαπλάσιον τοῦ τριμήνου χρονικὸν διάστημα, ὁ ἐφεσίβλητος εἶχεν ἐκπέσει τοῦ δικαιώματος νὰ ἀξιώσῃ τὴν παροχὴν τῶν ἐπιδίκων εἰδῶν, λόγῳ τῆς ἀκυρότητος τῆς ρηθείσης μεταβολῆς, καὶ παρανόμως ἐπεδίκασεν εἰς αὐτὸν προσθέτους ἀποδοχὰς ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις. Καὶ ὁ λόγος οὗτος εἶναι ἀπορριπτέος α) διότι, διὰ τοὺς ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει λόγους, ἡ ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης μὴ παροχὴ τῶν εἰδῶν δὲν ἀπετέλει μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολήν, ἐξισουμένην μὲ καταγγελίαν καὶ συνεπῶς ἄκυρον καταγγελίαν, ὡς μὴ τηρηθεισῶν τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|45, ὥστε νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Ν. Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946, ἀλλ' ἀποτελεῖ καθυστέρησιν ἀποδοχῶν, ἐφ' ἧς περιπτώσεως δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ὡς ἄνω Ν. Δ. Σημειωθήτω, ὅτι ἡ καθυστέρησις ὅλων ἢ μέρους τῶν ἀποδοχῶν, αὐτὴ καὶ μόνη, ἄνευ προθέσεως καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων αὐτῆς, δὲν ἀποτελεῖ καταγγελίαν, οὐδὲ μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων ἐργασίας, ἐξισουμένην πρὸς καταγγελίαν (***Καποδίστρια***, Ἑρμ. Ἐργ. Δικ. § 390 καὶ Α. Π. 370|47 ΝΘ' 12) καὶ β) διότι, ἄλλως, καὶ ἂν ὑποτεθῇ, ὅτι ἡ μὴ καταβολὴ τῶν ἐπιδίκων εἰδῶν ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης ἐγένετο μὲ πρόθεσιν μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐξισουμένης πρὸς καταγγελίαν, ἥτις ὅμως ἦτο ἄκυρος, ὡς μὴ τηρηθεισῶν τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|45, καὶ πάλιν ἀπὸ τῆς τοιαύτης ἀκύρου καταγγελίας δὲν παρῆλθεν ἡ τρίμηνος ἀνατρεπτικὴ προθεσμία τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946, διότι ἀνεστάλη, ὡς ἐκ τοῦ δόλου, ὃν μετῆλθεν ἡ ἐκκαλοῦσα, ἥτις προέβαινε συνεχῶς εἰς σκοπίμους, πρὸς παρέλκυσιν μόνον, διαπραγματεύσεις διευθετήσεως τοῦ ζητήματος τῶν εἰς εἶδος παροχῶν (ἄρθρον 255, 257 καὶ 279, ὅρα καὶ ***Βάλληνδαν*** ὑπὸ τὰ ἄρθρα ταῦτα, ὡς καὶ ***Μιχαλῆν*** αὐτόθι). Ἑπομένως δέον καὶ ὁ ἕβδομος οὗτος λόγος ἐφέσεως, ὅπως ἀπορριφθῇ, ὡς μὴ νόμιμος.

Ἡ ἐκκαλοῦσα διὰ τοῦ ὀγδόου λόγου τῆς ἐφέσεως ἰσχυρίζεται, ὅτι ἐσφαλμένως ἐκρίθη ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὅτι ἡ ἐπιδίωξις τῶν ἐπιδίκων εἰδῶν μετὰ 1 1|2 καὶ πλέον ἔτος, ἀφ' ἧς ἠρνήθη τὴν παροχὴν των, δὲν ἀπετέλει τάχα καταχρηστικὴν ἄσκησιν δικαιώματος, ὡς πρὸς τὴν ὁποίαν συνέτρεχον πάντες οἱ ὅροι τοῦ ἄρθρου 281 Α. Κ. Καὶ ὁ λόγος ὅμως οὗτος εἶναι ἀπορριπτέος, διότι, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, δὲν συντρέχουν ἐν προκειμένῳ αἱ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 281 Α. Κ., τοσούτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον ἡ βραδύτης τῆς δικαστικῆς ἐπιδιώξεως τῶν ἐπιδίκων εἰδῶν ὀφείλεται, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει, εἰς δόλον τῆς ἐκκαλούσης. Ἑπομένως οὕτω ἐν μέρει κρίνασα καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὀρθῶς ἔκρινε καὶ ὁ λόγος οὗτος ἐφέσεως εἶναι ἐπίσης ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος.

Ἡ ἐκκαλοῦσα διὰ τοῦ ἐνάτου λόγου ἐφέσεως, τοῦ προτεθέντος διὰ τῶν προτάσεων, ἰσχυρίζεται, ὅτι, καὶ ἂν ὑποτεθῇ, ὅτι προϋπῆρχε συμφωνία περὶ παροχῆς τῶν ἐπιδίκων εἰδῶν, τῆς ἐκ ταύτης ὑποχρεώσεως περὶ παροχῆς τῶν εἰδῶν τούτων ἀπηλλάγη αὐτὴ διὰ τῶν ν. 488|45 καὶ 511|1945. Καὶ ὁ λόγος ὅμως οὗτος εἶναι ἀπορριπτέος, διότι οἱ νόμοι οὗτοι ἀναφέρονται εἰς τὰς παλαιὰς συμφωνίας, ἤτοι τὰς μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ πρώτου τῶν νόμων τούτων γενομένας (30-1-1945), ἀπαλλάσσουν δὲ διὰ τὸ ἀπὸ 3-9-49 καὶ ἐφεξῆς χρονικὸν διάστημα τοὺς ἐργοδότας τῶν ὑποχρεώσεων παροχῆς εἰδῶν ἱματισμοῦ, διατροφῆς καὶ ὑποδήσεως, ἃς, δυνάμει τῶν συμφωνιῶν τούτων, εἶχον ἀναλάβει. Δὲν ἀναφέρονται δὲ οὗτοι εἰς τὰς νεωτέρας συμφωνίας παροχῆς εἰδῶν διατροφῆς, ὧν τὸ κῦρος ρητῶς ἀλλαχοῦ ἀναγνωρίζεται ὑπὸ νεωτέρων νόμων, ἤτοι τόσον ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 3600|46 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὅσον καὶ ὑπὸ τῆς ἀπὸ 1-12-47 συμπληρωματικῆς συλλογικῆς συμβάσεως. Ἑπομένως καὶ ὁ ἔνατος οὗτος λόγος ἐφέσεως εἶναι ἐπίσης ἀπορριπτέος, ὡς μὴ νόμιμος.

Ἡ ἐκκαλοῦσα διὰ τοῦ δεκάτου λόγου τῆς ἐφέσεως, τοῦ προτεθέντος διὰ τῶν προτάσεων, ἰσχυρίζεται, ὅτι ἂν ἡ ἀπὸ τοῦ Μ)βρίου τοῦ ἔτους 1947 καὶ μέχρι τῆς ἀγωγῆς (15-6-49) μὴ καταβολὴ ὑπ' αὐτῆς τῶν ἐπιδίκων εἰδῶν, ὡς καὶ ἡ καθ' ὅλον τὸ διαστημα τοῦτο ἀδιαμαρτύρητος λῆψις ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου τοῦ εἰς χρῆμα μόνον ἡμερομισθίου του δὲν ἑρμηνευθῇ ὡς μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ δὴ ἀποδεκτῇ σιωπηρῶς γενομένη ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου τούτου, δέον νὰ ἑρμηνευθῇ τοὐλάχιστον ὡς παραίτησις αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ δικαιώματος νὰ ἀξιώσῃ τὰ ἐπίδικα εἴδη. Καὶ ὁ λόγος ὅμως οὗτος εἶναι ἀπορριπτέος, διότι ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ἀποδείξεων ὄχι μόνον δὲν προκύπτει παραίτησις τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐκ τοῦ τοιούτου δικαιώματος, ἀλλὰ τοὐναντίον προκύπτει, ὅτι τὰ ἐπίδικα εἴδη, τόσον αὐτός, ὅσον καὶ τὸ ἕτερον προσωπικὸν τῆς ἐφεσιβλήτου, πάντοτε τὰ διεξεδίκει καὶ εἰς διαρκεῖς διαπραγματεύσεις μετ' αὐτῆς διὰ τὸ ζήτημα τοῦτο εὑρίσκοντο. Εἶναι δὲ γνωστόν, ὅτι ἡ παραίτησις ἀπὸ τινος δικαιώματος δέον ἀνενδοιάστως νὰ προκύπτῃ καὶ σαφῶς ν' ἀποδεικνύεται καὶ οὐχὶ νὰ τεκμαίρεται, οὐδὲ νὰ συνάγεται σιωπηρῶς ἐξ ἀμφιβόλων καὶ ἀδήλων ἐνεργειῶν, μὴ ἐμφαινουσῶν πρόθεσιν παραιτήσεως καὶ ἀλλαχοῦ δέ, ἀφοῦ γίνεται δεκτόν, ὅτι τὰ ἐπίδικα εἴδη ὠφείλοντο πλέον δυνάμει τοῦ ὅρου VI τῆς ἀπὸ 1|12|47 συμπληρωματικῆς συλλογικῆς συμβάσεως, θὰ ἠδύνατο νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι ὁ ὅρος οὗτος εἶναι κανονιστικὸς καὶ ὅτι συνεπῶς ἡ τοιαύτη παραίτησις εἶναι ἄκυρος, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἑνάτῃ σκέψει ὑποστηριχθέντα (ὅσα αὐτόθι παραπομπὰς εἰς συγγραφεῖς καὶ νομολογίαν, ὅρα καὶ ***Μιχαλῆν***, Γεν. Ἀρχ. § 31).

Οὕτω ἀπορριπτομένων ὅλων τῶν λόγων τῆς ἐφέσεως, δέον ν' ἀπορριφθῇ ἡ ἔφεσις αὕτη.

ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ἀναγγελία καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945

Ἀκυρότης ἀντιθέτων πρὸς τοὺς ὅρους συλλογικῶν συμβάσεων συμφωνιῶν.—Κανονιστικὸς ὅρος συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑποδηματεργατῶν.—Παροχὴ ἐργασίας εἰς ἐργάτας ἐκτὸς τοῦ καταστήματος.—Παράβασις ὑπὸ ἐργοδότου καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως ὑποδηματεργατῶν.—Ἀκυρότης καταγγελίας συμβάσεως ἐξ ἐκπροθέσμου ἀναγγελίας, ἄλλως καὶ ἐξ ἐλλείψεως στοιχείων αὐτῆς.

Κατὰ τὸ σαφὲς ἄρθρ. 3 τοῦ Α. Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» οἱ ὅροι τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας θεωροῦνται περιέχοντες τοὺς ὅρους τῆς συλλογικῆς, ἀκυρουμένων τῶν ἀντιθέτων συμφωνιῶν, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι εὐνοϊκώτεραι (ἄρθρ. 680 Α.Κ., *Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχ. Δίκαιον, σελ. 378, *Ι. Καποδίστρια*, Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας σελ. 265, Α.Π. 176|1949, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 8, 406, Ἐφετ. Ἀθηνῶν, 487|1943, εἰσηγητὴς *Κ. Σοῦρλος*, ΕΕΔ 9, 342).

Ἡ ἀκυρότης ἀφορᾷ εἰς τὰς ἐπιβλαβεῖς διὰ τὸν μισθωτὸν συμφωνίας, ἐκείνας δηλαδή, αἱ ὁποῖαι ἔρχονται εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὸ πνεῦμα τῶν κανονιστικῶν διατάξεων τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας (πρβλ. *Γ. Σιμωνέτον*, ΕΕΔ 6, 97 ἐπ. σημ. 21).

Ὑπὸ τοιοῦτον πνεῦμα ἐφαρμόζει, τὸ ὡς ἐφετεῖον διακάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεώς του, σχετικὸν ὅρον (ἄρθρ. 26 τῆς ἀπὸ 14|4|1940 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑποδηματεργατῶν), κατὰ τὸν ὁποῖον «ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς ἐργοδότας νὰ χορηγοῦν ὁπωσδήποτε εἰς τοὺς ἐργάτας τῶν ἐργασιῶν ἐκτὸς τοῦ καταστήματος καὶ νὰ σφραγίζουν ὑποδήματα, μὴ προερχόμενα ἐκ τοῦ ἀτομικοῦ των ἐργοστασίου ἢ ἐργαστηρίου», ἐκ τῆς παραβάσεως τοῦ ὁποίου προῆλθε συγκεκριμένη ζημία εἰς ὑποδηματεργάτην, τὴν ὁποίαν καὶ ἐπιδικάζει τὸ Πρωτοδικεῖον.

Περαιτέρω τὸ Πρωτοδικεῖον ἀσχολεῖται περὶ τοῦ κύρους καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945, λόγῳ ἐκπροθέσμου ἀναγγελίας αὐτῆς, ἄλλως καὶ λόγῳ μὴ ἀναγραφῆς ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ τῶν κατὰ τὴν 5α' ἀριθ. 51560|1948 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν (ΕΕΔ 8, 122) ὁριζομένων στοιχείων, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐπέρχεται ἡ ἀκυρότης τῆς ἀναγγελίας καὶ ἑπομένως καὶ τῆς καταγγελίας (Α. Π. 161|1949, εἰσηγητὴς *Α. Θεοφίλου*, ΕΕΔ 6, 361, Α. Π. 357|1949, εἰσηγητὴς *Κ. Γκολφινόπουλος*, ΕΕΔ 8, 626).

Σημειωτέον ὅτι ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις ἔχει ὑπ' ὄψιν της καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας γενομένην πρὸ τῆς διὰ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 (ΕΕΔ 8, 961) τροποποιήσεως τοῦ ν. 118|1945, ὁπότε ἡ προθεσμία ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας ὡρίζετο τριήμερος, ἐνῷ ἤδη ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 ὁρίζεται ὀκτωήμερος (ἄρθρον ὅ § 3 Ν.Δ. 1255|1949 (βλέπε περὶ τοῦ ἰσχύοντος ἤδη συστήματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας *Σύνταξιν* ΕΕΔ ἐν ΕΕΔ 8,956 ἐπ.).

Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 6727|1949

Διαδικασία Ν. Γ?ΟΔ κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ε. Βροντάκης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Π. Πεφάνης**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Θ. Γιούλης, Ν. Μαρινόπουλος

Κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Α. Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», διατηρουμένου ἐν ἰσχύϊ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 38 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, συμβάσεις ἐργασίας, καταρτιζόμεναι παρά τινος τῶν ἀποδεχθέντων τὴν συλλογικὴν σύμβασιν, θεωροῦνται περιέχουσαι τοὺς ἐν ταύτῃ καθορισθέντας ὅρους, ἀκυρουμένων τῶν ἀντιθέτων συμφωνιῶν, παρέχουν δὲ πάντα τὰ ἐκ τῆς ὑπάρξεως τοιούτων ὅρων δικαιώματα. Ὅθεν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 26 τῆς ἀπὸ 14-3-1940 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑποδηματεργατῶν (ὅρα *Τσιμπ*. Κῶδ. Συλλ. Συμβ. σελ. 199), καθ' ἣν ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς ἐργοδότας νὰ χορηγοῦν ὁπωσδήποτε εἰς τοὺς ἐργάτας τῶν ἐργασιῶν ἐκτὸς τοῦ καταστήματος καὶ νὰ σφραγίζουν ὑποδήματα μὴ προερχόμενα ἐκ τοῦ ἀτομικοῦ των ἐργοστασίου ἢ ἐργαστηρίου, θεωρεῖται ὡς ἀποτελοῦσα ὅρον τῆς μεταξὺ τοῦ ἐργοδότου καὶ τοῦ μισθωτοῦ ὑποδηματεργάτου συναπτομένης ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ κατισχύει πάσης ἀντιθέτου συμφωνίας.

Ἐκ τῶν ὑπ' ὄψει τοῦ πρωτοβαθμίου δικαστοῦ τεθέντων ἀποδεικτικῶν στοιχείων, δεόντως ἐν τοῖς καθ' ἕκαστον καὶ ἐν τῷ συνόλῳ των ἐκτιμωμένων ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τούτου, ὡς ἐφετείου ἐν προκειμένῳ δικάζοντος, ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἅπαντα τὰ ἐκατέρωθεν ἐπικαλούμενα καὶ προσαγόμενα ἔγγραφα καὶ δικόγραφα, προέκυψαν ταῦτα: Ὁ ἐφεσίβλητος προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὡς τεχνίτης ὑποδηματοποιός, ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ ἀσκουμένῃ ἐπιχειρήσει ὑποδηματοποιΐας, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, συναφθείσης ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ ἔτους 1945, ἐπὶ ἀντιμισθίᾳ καθορισθείσῃ κατ' ἀποκοπὴν καθ' ἕκαστον κατασκευαζόμενον ζεῦγος ὑποδημάτων. Μετὰ βεβαιότητος προκύπτει, ἐπὶ πλέον δὲ καὶ ἐκατέρωθεν συνομολογεῖται, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος μετὰ τοῦ βοηθοῦ του κατεσκεύαζεν ἑβδομαδιαίως κατὰ μέσον ὅρον 12 ζεύγη ἀνδρικῶν ὑποδημάτων, δι' ἕκαστον τῶν ὁποίων ἐλάμβανε δραχμὰς 25.000, ἃς ἐξ ἡμισείας μετὰ τοῦ βοηθοῦ του διενέμετο. Περαιτέρω ἐπίσης βεβαιοῦται πλήρως καὶ ἐν ταὐτῷ συνομολογεῖται, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν ἀπὸ τῆς 1ης Νοεμβρίου 1948 ἐμείωσε τὴν εἰς τὸν ἐφεσίβλητον ἀνατιθεμένην ὡς ἀνωτέρω ἐργασίαν εἰς ἓξ ζεύγη ἑβδομαδιαίως καὶ μόνον κατὰ τὸ πρὸ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων δεκαπενθήμερον ἀνέθεσεν εἰς τοῦτον τὴν συνήθη ὡς ἄνω εἴσηται ἐργασίαν. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ἡ μείωσις τῆς ἐργασίας, περὶ ἧς ἐγένετο λόγος ὀφείλεται ἐν μέρει εἰς τὴν ὀφεσιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐκκαλοῦντος, πλὴν ἐν μέρει δέον νὰ ἀποδοθῇ καὶ εἰς τὸ γεγονός, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν, κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 26 τῆς ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει μνημονευομένης καὶ ἐν προκειμένῳ ἐφαρμοστέας ἀπὸ 14-3-1940 συλλογικῆς συμβάσεως, ἀποτελοῦντος κατὰ τὸ ὅρθρον 3 τοῦ προμνησθέντος Α. Ν. τῆς 16|21 Νοεμβρίου 1935

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

ΕΡΓΑΤΙΚΟΝ ΑΤΥΧΗΜΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΙΣ ΤΟΥ ΠΛΟΙΟΥ

Ἐφαρμογὴ ὑπὸ Ἐφετῶν ἰσχυόντων κατὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως Νόμων

Ἐργατικὸν ἀτύχημα ἐπὶ τοῦ ναυαγήσαντος ἀτμοπλοίου «Χειμάρρα».—Ἔκδοσις ἀποφάσεως καὶ καταδίκη πλοιοκτήτου κατὰ Ν. 551 πρὸ τῆς δημοσιεύσεως ὑπ' ἀριθ. 1015|1949 Νόμου.—Ἀνεφάρμοστον νεωτέρου Νόμου εἰς τὰ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως κριθέντα.—Ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 278 Ἐμπορικοῦ Νόμου ἐπὶ ἀτυχημάτων Ν. 551.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 7790|1949

Πρόεδρος ὁ κ. **Καρκαντζὸς**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Μ. Ἀρσένης**

Κατὰ τὸ ἄρθρον 776 τῆς Πολ. Δικονομίας οἱ Ἐφέται ἐξετάζουν, ἐὰν οἱ κατώτεροι δικασταὶ ἀπεφήναντο ὀρθῶς ἢ ὄχι καὶ πρὸς τοῦτο ἐφαρμόζουν τοὺς καθ' ἣν ἐποχὴν ἀπηγγέλθη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἰσχύοντας νόμους. Ἡ διάταξις αὕτη ἀναγορεύει τὴν οὐσιαστικοῦ περιεχομένου ἀρχήν, ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ ἔχων ἀναδρομικὴν δύναμιν νεώτερος νόμος, εἴτε κατ' ἰδιαιτέραν ἐπιταγήν, εἴτε ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτοῦ, δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὰ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως, εἰ καὶ μὴ τελεσιδίκου καταστάσης, κανονισθέντα θέματα (*Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχαὶ κατὰ τὸν Κώδικα, § 10, *Εὐκλείδου*, Πολ. Δικον. § 11 σημ. 2, Α. Π. 5|1947 Θέμ. ΝΗ' 102). Κατ' ἀκολουθίαν, καίτοι μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως ἐδημοσιεύθη ὁ ὑπ' ἀριθ. 1015 νόμος, ἰσχύων ἀπὸ τῆς εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεώς του (22 Ἰουλίου 1949), καθορίσας διάὅρον τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων ἀτομικῆς συμβάσεως ἀνέθεσε τὴν ἐκτέλεσιν τῆς αὐτῆς ἐργασίας καὶ εἰς ἐξωτερικοὺς ἐργάτας ἐκτὸς τοῦ καταστήματός του. Συνεπείᾳ τῆς ὑπαιτιότητι τοῦ ἐκκαλοῦντος γενομένης ἐν προκειμένῳ μειώσεως τῆς ἀνατιθεμένης εἰς τὸν ἐφεσίβλητον ἐργασίας, ἥτις κατὰ τὴν ὑπὸ κρίσιν περίοδον, ἤτοι κατὰ τὸ ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1948 μέχρις 11ης Φεβρουαρίου 1949 χρονικὸν διάστημα, ἀνῆλθε κατὰ μέσον ὅρον, εἰς τρία ζεύγη ἑβδομαδιαίως, ὑπόχρεως καθίσταται ὁ ἐκκαλῶν εἰς συμπλήρωσιν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐνάγοντος διὰ τῆς καταβολῆς τῆς ἀντιστοίχου ἀντιμισθίας ἐκ δραχμῶν 75.000 ἑβδομαδιαίως, ἐν συνόλῳ δὲ διὰ τὸ ἀνωτέρω χρονικὸν διάστημα, ἀφαιρουμένων ἐκ τούτου, ὡς εἴρηται, δεκαπέντε ἡμερῶν, διὰ καταβολῆς δραχμῶν 850.000, δοθέντος ὅτι ὁ ἐνάγων θὰ κατεσκεύαζε πράγματι, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, 34 ἐπὶ πλέον ζεύγη ὑποδημάτων, ἂν δὲν ἐπῆρχετο ἡ ὑπαιτιότητι τοῦ ἐναγομένου ὡς ἀνωτέρω μείωσις τῆς ἀνατεθειμένης εἰς αὐτὸν ἐργασίας.

Κατὰ τὴν § 3 τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Α. Ν. 118|1945, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ἀπὸ 8|11-5-1945 Ν. Δ|τος, αἱ εἰς τὸν νόμον ταῦτον ὑπαγόμεναι ἐπιχειρήσεις ὑποχρεοῦνται νὰ ἀναγγέλλουν ἐγγράφως ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τῆς περιφερείας των πᾶσαν ὑπ' αὐτῶν γενομένην καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας ταύτης, κατὰ τὰ λεπτομερέστερον δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁριζόμενα. Κατὰ ταῦτα τὰ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 31560|1948 σχετικῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν τῶν εἰρημένων νόμων ἐκδοθείσης ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας (ΕΕΔ 8, 122) ὁριζόμενα στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα δέον νὰ περιλαμβάνῃ ἡ ἔγγραφος ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου ἀναγγελία τῆς γενομένης ὑπ' αὐτοῦ ἀπολύσεως μισθωτοῦ του οἱουδήποτε πρὸς τὰς ἀνωτέρω καθιδρυμένας νομίμους ὑπηρεσίας, δέον νὰ περιέχωνται ἐν αὐτῇ πλήρως καὶ εἰς ἀκέραιον, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας. Ὅθεν, ἐφ' ὅσον ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ προέκυψε ἀδιαφιλονικήτως, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν προέβη εἰς ἀπόλυσιν τοῦ ἐφεσιβλήτου τὴν 11ην Φεβρουαρίου 1949, ἄνευ παντάπασι τηρήσεως τῶν νομίμων διατυπώσεων, καίτοι διεπομένης τῆς ἐπιχειρήσεώς του ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω νόμων, ἡ ἐκπρόθεσμος, ἤγουν μετὰ παρέλευσιν τοῦ τριημέρου, γενομένη ὑπ' αὐτοῦ ἔγγραφος καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἶναι ἄκυρος, ἡ δ' ἐντεῦθεν ἀκυρότης αὐτῆς παραμένει, καὶ ἂν ἀκόμη ὁ ἐκκαλῶν ἤθελε πλήρως τηρήσει τοὺς ὅρους τῆς ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως εἰς τὴν μετὰ πλῆρες ἑξαήμερον ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἤτοι τὴν 19ην Φεβρουαρίου 1949, ὑποβληθεῖσαν ἐκ μέρους του ἔγγραφον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας. Ἀλλ' ἐκ τῶν ἐκατέρωθεν ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων ἐγγράφων πλήρως ἐπὶ πλέον βεβαιοῦται, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν οὐδὲ τὰ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ἀπαιτούμενα ὑπὸ τῆς εἰρημένης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως στοιχεῖα περιέλαβεν εἰς τὴν ἐκπρόθεσμον ὡς ἄνω ἀναγγελίαν του, μηδαμῶς πρὸς τοῖς ἄλλοις ἀναγράψας τὸν χρόνον προσλήψεως τοῦ ἐφεσιβλήτου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του, ἡ δὲ ἐκ τῶν ὑστέρων συμπλήρωσις τῶν ἐλλειπόντων στοιχείων ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύναται νὰ ἰσχυροποιήσῃ τὴν ὡς εἴρηται ἄκυρον ἀναγγελίαν, ἀνεξαρτήτως τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω ἀκυρότητος αὐτῆς, ὡς ἐκ τῆς ἐκπροθέσμου εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὑποβολῆς της. Ὅθεν καὶ ἐν προκειμένῳ ὑπόχρεως καθίσταται ὁ ἐκκαλῶν εἰς καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐφεσιβλήτου διὰ τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ του ἀπὸ 12|2|1949 μέχρι 15.3.1949 χρονικὸν διάστημα, ἀνερχομένας εἰς δραχμὰς 1.125.000, ἐπὶ τῇ βάσει 9 ζευγῶν ὑποδημάτων ἑβδομαδιαίως, ἤτοι 45 ἐν ὅλῳ πρὸς δραχμὰς 25.000 ἕκαστον, μετ' ἀφαίρεσιν τῆς γενομένης δεκτῆς μειώσεως λόγῳ ὀφέσεως τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐκ ζευγῶν τριῶν καθ' ἑβδομάδα. Οὕτως ἀποφηνάμενος καὶ ὁ τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν ἐκδοὺς Πρωτοδίκης, ὀρθῶς ἐδέξατο κατὰ τὸ ἀνωτέρω μέτρον ἐν μέρει δι' ἑκάτερον τῶν κεφαλαίων της τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴν καὶ κατὰ συνέπειαν δέον τοῦτο μὲν ν' ἀπορριφθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἔφεσις κατ' οὐσίαν ὡς ἀνυπόστατος, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου παραδεκτῶς ὡς πρὸς τὰ προσβληθέντα ὡς ἄνω διὰ τῆς ἐφέσεως κεφάλαια τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἀσκηθεῖσα παρ' αὐτοῦ διὰ τῶν προτάσεων ἀντέφεσις.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

Όροι κανονισμοῦ παροχῶν πρὸς ἀπόληψιν ὑπὸ τοῦ ἠσφαλισμένου βοηθήματος

Ἔννοια προσωρινοῦ κανονισμοῦ παροχῶν.—Ἀπαιτουμένη προϋπόθεσις πρὸς ἀπονομὴν βοηθήματος.—Χρόνος ὑπηρεσίας παρ' Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ἢ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἔχει ὡς ἑξῆς: Δι' ἀποφάσεως τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, ἀπερρίφθη αἴτησις τοῦ προσφεύγοντος, τέως ὑπαλλήλου τοῦ Ταμείου τούτου, ἀπολυθέντος λόγῳ σωματικῆς ἀνικανότητος, περὶ χορηγήσεως αὐτῷ προσωρινοῦ περιοδικοῦ ἐπιδόματος, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 § 2 τοῦ Προσωρινοῦ Κανονισμοῦ Παροχῶν τοῦ Ταμείου, προϋπόθεσις τοῦ δικαιώματος ἀπονομῆς βοηθήματος εἶναι νὰ ἔχῃ συμπληρώσει ὁ ἠσφαλισμένος πενταετῆ πραγματικὴν ὑπηρεσίαν παρ' Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ἢ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Ταμείου, ἐν περιπτώσει δὲ ἐπελεύσεως τοῦ ἀσφαλιστικοῦ κινδύνου πρὸ τῆς συμπληρώσεως τῆς ὡς εἴρηται πενταετοῦς ὑπηρεσίας ὁ ὑπολειπόμενος χρόνος ἐξαγοράζεται, ἀλλ' ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ἔχει οὗτος διανυθῇ παρ' Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ἢ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας πρὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Ταμείου, τοῦθ' ὅπερ δὲν συντρέχει ἐν προκειμένῳ περὶ τοῦ προσφεύγοντος

φορὸν τρόπον διαδικασίας πρὸς πληρωμὴν τῆς συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 24 Ἰουλίου/25 Αὐγούστου 1920 Β. Δ. καταβλητέας εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν ἀπολεσθέντων μελῶν τοῦ πληρώματος τοῦ ναυαγήσαντος ἀ/π «Χειμάρρα» ἀποζημιώσεως, τὸ δικαστήριον τοῦτο εἶναι ἁρμόδιον νὰ δικάσῃ τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν, ἀφοῦ διὰ τοῦ ὡς ἄνω νόμου οὐδὲν ὁρίζεται περὶ τῶν ἐκκρεμῶν δικῶν καὶ συνεπῶς εἶναι ἀπορριπτέος ὁ παραδεκτῶς διὰ τῶν προτάσεων τοῦ ἐκκαλοῦντος προτεινόμενος σχετικὸς λόγος ἐφέσεως. Ταῦτα δ' οὕτω καθισταμένης ἡ ἔρευνα τοῦ ζητήματος, ἐὰν ὁ διαληφθεὶς νόμος ἀντίκειται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος.

Προκειμένης ἀγωγῆς, ἐρειδομένης, κατὰ τὰ ὡς ἄνω ἐκτιθέμενα, ἐπὶ τοῦ διαληφθέντος Διατάγματος, οὐδεμίαν δύναται νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 278 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, καθ' ἣν ὁ πλοιοκτήτης δύναται νὰ ἀπαλλαγῇ τῶν πρὸς ἀποζημίωσιν ὑποχρεώσεών του, ὀφειλομένων ὑπ' αὐτοῦ ἕνεκεν τῶν πράξεων τοῦ πλοιάρχου διὰ τῆς παραχωρήσεως τοῦ πλοίου καὶ τοῦ ναύλου καὶ τοῦτο διότι αἱ διατάξεις τοῦ ἄνω Διατάγματος εἶναι δημοσίας τάξεως, καθορίζουσαι εἰδικῶς τὴν εὐθύνην τῶν ἐργοδοτῶν καὶ ὡς τοιαῦται κατισχύουσι τοῦ παλαιοτέρου ἐμπορικοῦ νόμου. Ἐξ ἄλλου ὁ νόμος 551, ὡς οὗτος διὰ τοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω Διατάγματος ἐκωδικοποιήθη, δι' οὐδένα τῶν ἐργοδοτῶν ἀναγνωρίζει περιωρισμένην εὐθύνην. Ταῦτα δὲ δεχθεὶς καὶ ὁ δικάσας εἰρηνοδίκης ὀρθῶς τὰς διατάξεις τοῦ ὡς ἄνω νόμου ἐφήρμοσε καὶ ἀπορριπτέοι οἱ τ' ἀντίθετα ὑποστηριζόντες πρῶτος, δεύτερος καὶ τρίτος λόγοι ἐφέσεως (*).

(*) ***Παρατηρήσεις.*** Ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις, κατ' ἔφεσιν ἐπιληφθεῖσα, δέχεται, ὅτι ἡ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 278 ἐμπορικοῦ νόμου εὐχέρεια τοῦ πλοιοκτήτου ἀπαλλαγῆς του διὰ παραχωρήσεως τοῦ πλοίου εἶναι ἀνενεργὸς ἐπὶ τῆς ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος ἀποζημιώσεως. Ἐπικυροῦται οὕτως ἡ ὀρθὴ εἰρηνοδικειακὴ ἄποψις (πρβλ. ***Α. Χατζηδάκην,*** ἐν ΕΕΔ τόμ. 7ος, σελ. 715 ἐπ. καὶ παρατηρήσεις μου ἐν Θέμιδι ΝΘ' σελ. 244 καὶ Ν. Δικαίῳ τόμ. 5 σελ. 116).

Σημαντικὸν ἐν προκειμένῳ τυγχάνει τὸ ὅτι ὁ δικαστὴς προηγήθη τοῦ νομοθέτου. Ἐν ὄψει ἀντιμαχομένων κειμένων ἐμπορικοῦ νόμου καὶ νόμου 551 ὁ ἐφαρμοστὴς τὴν προτίμησιν ἔδωκεν εἰς τὸν δεύτερον. Καὶ ὁ νομοθέτης, ἐκὼν ἄκων, ὑιοθέτησε μεταγενεστέρως τοῦ δικαστοῦ τὴν κρίσιν. Ἀπόδειξις ὅτι καὶ ἡ νομικὴ ἐπιστήμη εἶναι πηγὴ τοῦ δικαίου, ἔστω καὶ βαθμοῦ ἡσσονος (πρβλ. ***Kegelsberger.*** Γενικαὶ Ἀρχαὶ § 17).

Ὄντως μετὰ τὴν κρινομένην ἀπόφασιν ἐδημοσιεύθη τὸ Ν. Δ. 1129/1949, δι' οὗ, ἀντικαθισταμένου τοῦ ἐδ. 4 ἄρθρ. 278 ἐμπ. νόμου, ὁρίζεται πλέον ἤδη ἐπὶ πάσης ὑποχρεώσεως τοῦ πλοιοκτήτου, πηγαζούσης ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας, δὲν χωρεῖ ἀπαλλαγὴ διὰ παραχωρήσεως.

Λεία ἐξάρσεως εἶναι καὶ ἡ ἑτέρα σκέψις τῆς ἀποφάσεως, δι' ἧς ἀπωθεῖται, μὴ ἐπιχειρήματα ὀφρά, προβληθεῖσα ἔνστασις ἀναρμοδιότητος τοῦ δικαστηρίου. Εἶναι γνωστὴ ἡ μεταπολεμικὴ τάσις τῆς Διοικήσεως νὰ ὑποκλέπτῃ τὴν δικαιοδοσίαν τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων, ἀσχέτως ἐὰν ἐντεῦθεν πλήττεται καιρίως ἡ συνταγματικὴ ἀρχὴ τῆς διακρίσεως τῶν ἐξουσιῶν (πρβλ. ***Γ. Μπαλῆν,*** ἐν Θ. ΝΖ σελ. 33). Ἡ ἀντίδρασις τοῦ δικαστοῦ κατὰ τῆς ὑπονομεύσεως τοῦ ἔργου του εἶναι λίαν παρήγορος.

Οὔτε ὀλίγον, οὔτε πολὺ ἐπὶ γεγεννημένων ἰδιωτικῶν διαφορῶν ἀχθεισῶν εἰς δικαστικὴν κρίσιν μετὰ τὴν ἔκδοσιν ὁριστικῶν καταρηφιστικῶν ἀποφάσεων, μετὰ τὴν ἄσκησιν ἐφέσεως ὑπὸ τοῦ ἡττηθέντος καὶ τὴν ὑπὸ τούτου ἐγγραφὴν τῆς ἐφέσεως εἰς τὸ πινάκιον τοῦ ὡς ἑφετείου Πρωτοδικείου, ἐδημοσιεύθη ὁ νόμος 1015/1949, παραπέμπων πρωτοβαθμίως τὴν κρίσιν ἐπὶ τοιούτων ὑποθέσεων εἰς ἀναρμοδίους κριτὰς τῆς Διοικήσεως. Καὶ ὁ νόμος οὗτος διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον οὐδὲν διελάμβανε περὶ τῶν ἐκκρεμῶν δικῶν.

Ἑπόμενον λοιπὸν ἦτο νὰ ἀποκρουσθῇ ἡ προβληθεῖσα ἀναρμοδιότης καὶ κατὰ τὰ παγίως κρατοῦντα περὶ μὴ ἀναδρομικῆς δυνάμεως τοῦ νεωτέρου νόμου καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 776 Πολ. Δικον. Καὶ διότι ἄλλως ὁ ἐπὶ τῆς εἰσαγωγῆς εἰς δικαστήρια ὑποθέσεώς τινος ἰσχύων νόμος ὁρίζει τὴν ἁρμοδιότητα αὐτοῦ (Α. Π. 291/1939 ΕΕΝ 1939 σελ. 508). Ὅσάκις δὲ ὁ νομοθέτης μετέβαλε τὴν καθ' ὕλην ἔστω ἁρμοδιότητα σαφῶς καὶ ρητῶς ἐξεφράσθη. Δὶν ἐπιώτησε, ὡς ἐν προκειμένῳ.

Χαρ. Δ. Φουρναράκης, δικηγόρος

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΑΙ ΑΡΧΑΙ

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΕΡΙ ΙΣΟΤΗΤΟΣ

Ἐπιβολὴ εἰσφορῶν εἰς βάρος τρίτων ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ὑγειονομικῶν

Ὑποχρέωσις ἔναντι τοῦ Ταμείου Αὐτασφαλίσεως Ὑγειονομικῶν καὶ τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων πρὸς καταβολὴν ἀξίας ἰατροσήμου ἐπὶ τῶν ἰδιοσκευασμάτων, τῶν ἀγοραζομένων ὑπ' αὐτοῦ διὰ τὰς ἀνάγκας του.—Ἔννοια διατάξεως Συντάγματος περὶ ἰσότητος (ἄρθρ. 3 Συντάγματος).

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἔχει ὡς ἑξῆς :

Τὸ Ταμεῖον Συντάξεως καὶ Αὐτασφαλίσεως Ὑγειονομικῶν δι' ἀγωγῆς του ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ἐζήτησε ν' ἀναγνωρισθῇ, ὅτι αἱ ἐκθέσεις καὶ συνταγαί, αἱ ἐκδιδόμεναι ὑπὸ τῶν ἰατρῶν τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὸ ἐναχθὲν Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων πρέπει νὰ ἰατροσημαίνωνται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 40 § 6, στοιχ. α, β, γ καὶ δ τοῦ Ν. 5915, ἡ πληρωμὴ τοῦ ἰατροσήμου τῶν ὁποίων βαρύνει ἄλλως τὸ ἐναγόμενον, τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ Ν. 2211|1949 περὶ ἐπιβολῆς πόρου ἐξ 1 ο|ο ἐπὶ τῶν παγίων ἀποδοχῶν τῶν ὑγειονομικῶν ὀργάνων μὴ ἰσχύοντος κατὰ τὰ ἀνωτέρω, καὶ νὰ ἀναγνωρισθῇ δικαστικῶς ὅτι τὸ ἐναγόμενον τυγχάνει ὑπόχρεον εἰς τὴν καταβολὴν τῆς ἀξίας τῶν ἰατροσήμου ἐπὶ τῶν ὑποκειμένων εἰς ἰατροσήμανσιν ἰδιοσκευασμάτων, ἅτινα προμηθεύεται διὰ τὰς ἀνάγκας του παρὰ τῶν ἐν γένει προμηθευτῶν του κατὰ τὴν ἀγορὰν αὐτῶν καὶ ὅτι ὑπὸ οὐδεμιᾶς διατάξεως ἀπαλλάσσεται τοῦτο τῆς τοιαύτης ὑποχρεώσεως καὶ ὅτι μὴ νομίμως ἀξιοῖ παρὰ τῶν προμηθευτῶν του δι' ἰδιαιτέρων ἐγγράφων ἢ συμφωνιῶν, ὅπως οὗτοι μὴ προβαίνωσιν εἰς ἰατροσήμανσιν ἐπὶ τῶν παρὰ τούτων προμηθευομένων καὶ εἰς ταύτην ὑποκειμένων ἰδιοσκευασμάτων.

Ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς ταύτης ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 5737|1940 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου, δεχθεῖσα τὴν ἀγωγὴν καὶ κατ' ἔφεσιν ἡ ὑπ' ἀριθ. 187|1949 Ἐφετείου Ἀθηνῶν, δεχθεῖσα ἐν μέρει τὴν ἔφεσιν.

Τῆς ἐφετειακῆς αὐτῆς ἀποφάσεως ἐζητήθη ὑπὸ τοῦ

Κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ὁ ἀπολυθεὶς ἤσκησε τὴν ἐφ' ἧς ἀπεφάνθη τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας αἴτησιν ἀκυρώσεως.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 167|1949 Ὁλομ.

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Κ. Κυριακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Δ. Τσιμάρατος**,
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Φ. Βεγλερῆς, Ι. Ἀργυρόπουλος

Τὸ ἄρθρ. 4 παρ. 2 τοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 34492 Σ 1141 τῆς 28 Ὀκτωβρίου 1943 (Φ.Ε.Κ. 222|4|12|43, τεῦχος Β') ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας θεσπισθέντος προσωρινοῦ κανονισμοῦ παροχῶν τοῦ ὡς ἄνω Ταμείου ὁρίζει, ὅτι «οὐδὲν δικαίωμα πρὸς ἀπόληψιν βοηθήματος δημιουργεῖται πρὸ τῆς ὑπὸ τοῦ ἠσφαλισμένου συμπληρώσεως πενταετοῦς πραγματικῆς ὑπηρεσίας παρ' Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ἢ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Ταμείου», ἐν συνεχείᾳ δέ, ὅτι «ἐν περιπτώσει ἐπελεύσεως τοῦ κινδύνου πρὸ τῆς συμπληρώσεως τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω πενταετίας, δικαιοῦται ὁ ἠσφαλισμένος καὶ ἐν περιπτώσει θανάτου τούτου οἱ δικαιοδόχοι του νὰ τύχωσι τοῦ κεκανονισμένου βοηθήματος, ἐξαγοράζοντες τὸν πρὸς συμπλήρωσιν τῆς πενταετίας ἀπαιτούμενον χρόνον».

Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν προδήλως τῆς συγκεντρώσεως παρὰ τῷ Ταμείῳ ἀναλόγων πόρων διὰ τῶν εἰσφορῶν τῶν ἠσφαλισμένων θεσπίζεται προσθέτως πρὸς τὴν κατὰ τὰ ἄρθρα 2 καὶ 4 § 1 τοῦ ἄνω κανονισμοῦ συντάξιμον ὑπηρεσίαν, ἀποτελοῦσαν βασικὴν προϋπόθεσιν πρὸς ἀπονομὴν βοηθήματος, καὶ ἑτέρα προϋπόθεσις, ταὐτέστιν ἡ συμπλήρωσις πενταετοῦς μετὰ τὴν ἵδρυσιν τοῦ Ταμείου ὑπηρεσίας τοῦ ἠσφαλισμένου εἰδικῶς παρ' Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ἢ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας, ἐφ' ᾧ καὶ ὁρίζεται μέν, ὅτι δύναται καὶ πρὸ τῆς παρόδου τῆς πενταετίας ταύτης, ἐπελθόντος τοῦ κινδύνου, νὰ ἀπονεμηθῇ βοήθημα, πρὸς τοῦτο ὅμως δέον νὰ ἐξαγορασθῇ ὁ ὑπολειπόμενος χρόνος. Οὐδόλως δέ, εἴτε ἐκ τοῦ τοιούτου σκοποῦ τῆς παρατεθείσης διατάξεως, εἴτε ἐκ τῆς γραμματικῆς διατυπώσεως αὐτῆς, μηδένα ποιουμένης λόγον περὶ ὑπηρεσίας παρ' Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ἢ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας διανυτέας πρὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Ταμείου, προκύπτει, ὅτι τὸ δικαίωμα τῆς ἐξαγορᾶς ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ ἠσφαλισμένου συμπληρώσεως πρὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Ταμείου χρόνου τοιαύτης ὑπηρεσίας ἴσου πρὸς τὸν ἐξαγοραζόμενον, ὥστε ὅμοῦ μετὰ τοῦ μετὰ τὴν ἵδρυσιν τοῦ Ταμείου διανυθέντος νὰ συμπληροῦται πενταετὴς συνολικὴ ὑπηρεσία παρ' Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ἢ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας, οὐδόλως ἀπαιτεῖται, ὡς ἐκ τούτου, ἡ συνδρομὴ τοιαύτης προϋποθέσεως διὰ τὴν ἔναντι ἐξαγορᾶς ἀπόκτησιν δικαιώματος πρὸς ἀπονομὴν βοηθήματος.

Κατὰ ταῦτα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἀπορρίψασα τὴν περὶ χορηγήσεως τῷ αἰτοῦντι περιοδικοῦ βοηθήματος αἴτησιν αὐτοῦ, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὡς εἴρηται διατάξεως τοῦ κανονισμοῦ παροχῶν, ἐπὶ τῇ ἀντιθέτῳ μὴ νομίμῳ αἰτιολογίᾳ, ὅτι ἡ χορήγησις τοῦ ἐν λόγῳ βοηθήματος προϋποτίθησι συμπεπληρωμένην πενταετῆ συνολικὴν πραγματικὴν ὑπηρεσίαν παρ' Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ἢ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας, ἧς ὁ αἰτῶν στερεῖται, μὴ δικαιούμενος νὰ ἐξαγοράσῃ τὸν ὑπολειπόμενον αὐτῷ χρόνον πρὸς συμπλήρωσιν πενταετοῦς ὑπηρεσίας παρὰ ταῖς ρηθείσαις ὑπηρεσίαις, τυγχάνει τῷ λόγῳ τούτῳ ἀκυρωτέα, δεκτῆς οὕτω καθισταμένης τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως καὶ ἀπορριπτομένης κατ' οὐσίαν τῆς ἀσκηθείσης ὑπὸ τοῦ Ταμείου παρεμβάσεως.

Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἡ ἀναίρεσις διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους:

α) Διότι ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, κατ' ἐσφαλμένην ἑρμηνείαν καὶ ψευδῆ ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 1 ἐδ. 14 § Ε τοῦ κωδ. νόμου 5945, ὡς ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ νόμου 1040|43, τοῦ ἄρθρ. 18 τῆς ὑπ' ἀριθ. 21724|1945 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ὑγιεινῆς καὶ τοῦ ἄρθρ. 41 τοῦ νόμου 617|1945 ἐδέχθη, ὅτι τὰ ἰατρόσημα τῶν ἰδιοσκευασμάτων κλπ., ἐφ' ὅσον θὰ συνυπολογίζωνται εἰς τὰ στοιχεῖα κόστους κατὰ τὴν καταρτισθησομένην νέαν διατίμησιν, ἥτις εἰσέτι δὲν κατηρτίσθη, θὰ βαρύνωσι τὸν καταναλωτὴν ἐξ ὁλοκλήρου, ἐφ' ὅσον καὶ ἡ ἀξία τούτων θὰ εἰσπράττηται κατὰ τὴν πώλησιν ὡς στοιχεῖον κόστους τοῦ ἰδιοσκευάσματος κλπ., μέχρις ὅμως τοῦ καταρτισμοῦ τῆς νέας διατιμήσεως, ἡ ἀξία τούτων εἰσπράττεται ἐν συνεπείᾳ πρὸς τὰ ἄνω ὁριοθέντα κατὰ τὴν πώλησιν καὶ πάλιν ἀπὸ τὸν καταναλωτήν, ὅστις εἶναι ὑποχρεωμένος οὕτω κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 41 τοῦ νόμου 617|1945 νὰ καταβάλῃ τὴν ἀξίαν αὐτῶν εἰς τὸν πωλητήν, προμηθευτὴν ἢ ἀντιπρόσωπον αὐτῶν, ὅστις εἶναι ὑπόχρεως ἐκ τοῦ νόμου, ὡς καὶ πρότερον, τὰ ἐπικολλᾷ ἐπὶ τῶν ἰδιοσκευασμάτων, ὀδοντοσκευασμάτων, καλλυντικῶν, κατὰ τὴν ἐκ τοῦ ἐργοστασίου, ἐργαστηρίου ἢ ἀποθήκης ἐξαγωγήν των, τὰ οἰκεῖα ἰατρόσημα, τὴν ἀξίαν τῶν ὁποίων οὕτω, κατὰ τὴν ἄνω διάταξιν τοῦ νόμου, ἐπιρρίπτει, ὡς καὶ πρότερον, ἄλλως τε, ἐν τοῖς πράγμασιν ἐγίγνετο, εἰς βάρος τοῦ καταναλωτοῦ καὶ ἐν συνεχείᾳ ἀπέρριψε τὴν ἔφεσιν αὐτοῦ καὶ ἐπεκύρωσε τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν, ἥτις ἐδέχθη τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀντιδίκου κατὰ τὸ αἴτημα τοῦτο. Θεωρήσασα ὅτι τὸ ΙΚΑ τυγχάνει ὑπόχρεον ἐκ τοῦ νόμου εἰς τὴν καταβολὴν τῆς ἀξίας τοῦ ἰατροσήμου, τοῦ ἐπικολλημένου ἐπὶ τῶν παρ' αὐτοῦ διὰ τὰς ἀνάγκας των προμηθευομένων ἀπὸ φαρμακεμπόρους παρασκευαστάς, φαρμακοποιούς ἢ ἀντιπροσώπους των καὶ ἐν γένει ἀπὸ τοὺς προμηθευτὰς τῶν ἰδιοσκευασμάτων, εἰς τὴν ἐπικόλλησιν τοῦ ὁποίου εἶναι κατὰ νόμον ὑπόχρεοι οὗτοι, ἐνῷ ἔδει ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη, κατ' ἀληθῆ ἑρμηνείαν καὶ ὀρθὴν ἐφαρμογὴν τῶν ρηθεισῶν ὡς ἄνω νομικῶν διατάξεων, νὰ δεχθῇ, ὅτι ἡ ἀξία τοῦ ἰατροσήμου τοῦ ἐπικολλημένου ἐπὶ τῶν παρὰ τοῦ ΙΚΑ διὰ τὰς ἀνάγκας του προμηθευομένων ἰδιοσκευασμάτων βαρύνει οὐχὶ αὐτό, ἀλλὰ τοὺς παρασκευαστάς, τοὺς φαρμακεμπόρους ἢ ἀντιπροσώπους τούτων, καθόσον ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τῆς παραγρ. 18 τῆς ὑπ' ἀριθμ. 21724|45 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ὑγιεινῆς καὶ Οἰκονομικῶν, ἥτις, κατὰ τὴν ἀναιρεσιβαλλομένην, ἐπέχει ἰσχὺν νόμου, ρητῶς ὁρίζεται, ὅτι τὸ ἰατρόσημον τοῦτο, ὁριζόμενον εἰς 10 ο|ο ἐπὶ τῆς ἀξίας τῆς λιανικῆς πωλήσεως, βαρύνει τὸν παρασκευαστήν, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 41 τοῦ Α. Ν. 617|45, ἥτις ὁρίζει, ὅτι ἡ ἀξία τοῦ ἰατροσήμου θὰ εἰσπράττεται κατὰ τὴν πώλησιν, εἶναι ὅτι τὸ βαρύνον τὸν παρασκευαστὴν ἰατρόσημον θὰ εἰσπράττεται ἀπὸ αὐτὸν κατὰ τὴν πώλησιν καὶ οὐχὶ ἀπὸ τὸν ἀγοραστήν. Τοῦτο δὲ ἐθεσπίσθη προφανῶς, ἵνα διευκολυνθῇ ὁ παρασκευαστής, ὅστις, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 40 § 14 ἐδ. Ε τοῦ κωδ. ν. 5945, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. τοῦ Ν. 1040|1943, εἶχεν ὑποχρέωσιν, ἵνα ἐπικολλᾷ τὸ ἰατρόσημον κατὰ τὴν ἐκ τοῦ ἐργαστηρίου ἢ ἀποθήκης ἐξαγωγὴν τοῦ ἐμπορεύματος πρὸς κυκλοφορίαν, ἀσχέτως τῆς πωλήσεως ἢ μὴ τοιούτου, τὸ τοιοῦτον δὲ οὐδαμῶς δύναται νὰ ἀναιρεθῇ ἐκ τοῦ ὅτι τὸ ἄρθρον 41 τοῦ Α. Ν. 617|45 ὁρίσαν, ὅτι τὰ ἰατρόσημα θὰ ὑπολογίζωνται εἰς τὰ στοιχεῖα κόστους, προκειμένου νὰ καταρτισθῇ νέον τεῦχος διατιμήσεων φαρμάκων καὶ νὰ δεχθῇ τὴν ἔφεσιν καὶ ἀπορρίψῃ τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀντιδίκου καὶ κατὰ τὸ κεφάλαιον τοῦτο, καταστᾶσα οὕτω ἀναιρετέα, κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 17 τῆς Πολιτ. Δικονομίας.

β) Διότι ἄλλως ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, κατ' ἐσφαλμένην ἑρμηνείαν καὶ ψευδῆ ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος τοῦ 1911, ἐξ οὗ ἀπορρέουν κανόνες δεσμευτικοὶ καὶ διὰ τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν, ἡ τήρησις τῶν ὁποίων οὐδαμόθεν προκύπτει, ὅτι εἶναι ἐξηρημένη τοῦ ἐλέγχου τῶν δικαστηρίων, ἐδέχθη ὅτι αἱ διατάξεις α) τοῦ ἄρθρου 1 ἐδ. 14 § Ε τοῦ κωδ. Ν. 5945, ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 1040|43, β) τοῦ ἄρθρου 18 τῆς ὑπ' ἀριθμ. 21724|45 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ὑγιεινῆς, γ) τοῦ ἄρθρου 41 τοῦ Ν. 617|45, δι' ὧν ὑποχρεοῦνται οἱ καταναλωταὶ τῶν ἰδιοσκευασμάτων κλπ., ὅπως πληρώνωσι τὴν ἀξίαν τῶν ἐπ' αὐτῶν ἐπικολλημένων ἰατροσήμων, δὲν ἀντιστρατεύονται πρὸς τοῦτο, διότι πρὸς ἐκπλήρωσιν κοινωνικῶν σκοπῶν, γενικωτέρου κοινωνικοῦ ἐνδιαφέροντος, ὡς ἐν προκειμένῳ διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν τοῦ Τ.Σ.Α.Υ, ἤτοι τοῦ Ταμείου Συντάξεως Ἀσφαλίσεως κλάδου τῶν Ὑγειονομικῶν, οἵτινες τοσαῦτα προσφέρουν καὶ προσφέρουν εἰς τὴν Κοινωνίαν καὶ τὴν Πολιτείαν ὑπηρεσίας, ὁ νομοθέτης δύναται νὰ ἐπιβάλῃ ὑπὲρ τοῦ Ταμείου τοῦ κλάδου τούτων, εἰς βάρος ὡρισμένης κατηγορίας ἢ τάξεως προσώπων ἐρχομένων εἰς ἄμεσον ἢ ἔμμεσον μετ' αὐτῶν ἐπαφὴν καὶ αἰτουμένων τὴν ἰατρικὴν ἢ φαρμακευτικὴν των ἢ ἄλλην τινὰ συναφῆ ἀντίληψιν πρὸς βελτίωσιν τῆς ὑγείας των ἢ τρόπ περιποίησιν τοῦ σώματός των, ὡρισμένας εἰσφοράς, ἀρκεῖ αὗται νὰ ἐπιβάλλωνται κατ' ἴσον δι' ἅπαντας ἀνεξαιρέτως καὶ ἄνευ διακρίσεως τινος μεταξὺ αὐτῶν μέτρον, χωρὶς ποσῶς ἡ τοιαύτη ἐπιβολὴ τῶν κοινωνικῶν τούτων εἰσφορῶν νὰ ἀντίκειται εἰς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ἐν ἰσχύϊ Συντάγματος, ὅπερ ἐπιτάσσει, ὅτι ἅπαντες οἱ Ἕλληνες εἶναι ἴσοι ἐνώπιον τοῦ νόμου καὶ συνεισφέρουν ἀδιακρίτως εἰς τὰ δημόσια βάρη, ἀναλόγως τῶν δυνάμεών των, ἐνῷ ἔδει, κατ' ἀληθῆ ἑρμηνείαν καὶ ὀρθὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος, νὰ δεχθῇ, ὅτι αἱ ρηθεῖσαι ὡς ἄνω διατάξεις τῶν Νόμων ἀντιστρατεύονται καταδήλως πρὸς τοῦτο 1) διότι τοῦτο ἐπιτρέπει νὰ ἐπιβάλλωνται διὰ νόμου εἰς τοὺς πολίτας, ἤτοι ἐπὶ τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου, μόνον δημόσια βάρη, ὡς τοιαῦτα δὲ, κατὰ τὰ κρατοῦντα ἐν τῇ ἐπιστήμῃ, χαρακτηρίζονται μόνον οἱ φόροι, τὰ τέλη καὶ αἱ εἰσφοραὶ καὶ οὐχὶ οἱο δήποτε ἑτέρα οἰκονομικὴ ἐπιβάρυνσις, ἑπομένως νόμος, ὅστις ἐπιβάλλει οἰκονομικὴν ἐπιβάρυνσιν εἰς βάρος τρίτων, συνάδει πρὸς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Συντάγματος μόνον, ὅταν διὰ αὐτοῦ ἐπιβάλλονται οἰκονομικαὶ ἐπιβαρύνσεις εἰς βάρος τρίτων ὑπὲρ τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου, ὑπὸ τύπον τῶν φόρων, τελῶν εἰσφορῶν. Πλὴν τῆς ὡς ἄνω οἰκονομικῆς ἐπιβαρύνσεως αἱ διατάξεις τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος δὲν ἐπιτρέπουν τὴν ἐπιβολὴν εἰς βάρος τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου οἰκονομικοῦ βάρους ὑπὲρ ὡρισμένης τάξεως προσώπων. Ἐν προκειμένῳ αἱ ὑπὲρ τῶν μετόχων τοῦ Τ.Σ.Α.Υ ἰατρῶν,

ἐπιβληθείσαι διά των ρηθεισών διατάξεων εἰς βάρος τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου οἰκονομικαί ἐπιβαρύνσεις ὑπό τύπον ἰατροσήμων δέν δύνανται νά χαρακτηρισθῶσιν ὡς εἰσφοραί, καθ' ὅσον ὡς τοιαῦται χαρακτηρίζονται μόναν αἱ ἔκτακτοι οἰκονομικαί ἐπιβαρύνσεις τῶν πολιτῶν, χάριν ἐξαιρετικῶν ἀναγκῶν αὐτῆς ταύτης τῆς πολιτείας, καί οὐχί οἱαδήποτε οἰκονομική ἐπιβάρυνσις τοῦ συνόλου, χάριν τῶν ἀναγκῶν ὡρισμένης τάξεως προσώπων. Ὡς ἐκ τούτου αἱ ρηθεῖσαι ὡς ἄνω νομικαί διατάξεις ὡς ἐπιβάλλουσαι οὐχί δημόσια βάρη, ἀλλά οἰκονομικάς ἐπιβαρύνσεις εἰς βάρος τῶν πολιτῶν, ὑπό τύπον ἀξίας ἰατροσήμων ὑπέρ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως τῶν Ἰατρῶν, ἀντίκεινται εἰς τό ρηθέν ἄρθρον 3 τοῦ Συντάγματος 2) διότι αἱ ρηθεῖσαι ὡς ἄνω νομικαί διατάξεις, ἐπιβάλλουσαι οἰκονομικήν ἐπιβάρυνσιν ὑπό τύπον ἰατροσήμων ὑπέρ τῶν μετόχων τοῦ Τ.Σ.Α.Υ. ἰατρῶν καί φαρμακοποιῶν εἰς βάρος τρίτων προσώπων, ἀσχέτων πρός τό Τ.Σ.Α.Υ., δέον νά θεωρηθῶσιν, ὅτι ὑπερβαίνουσιν ἐκδήλως τά ἄκρα ὅρια θεμιτῆς ἀνισότητος καί συνεπῶς ἀντίκεινται εἰς τήν ὑπό τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Συντάγματος καθιερουμένην ἀρχήν τῆς ἰσότητος, τούτῳ δέ τῷ λόγῳ στεροῦνται κύρους.

Ἐπί τούτων ἐξεδόθη ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου (σχετική καί ἡ Σ.Ε. 1511|1949, εἰσηγητής ***Σ. Σολιώτης***, ΕΕΔ 8, 951, καί περί τῆς ἐννοίας τῆς συνταγματικῆς ἀρχῆς περί ἰσότητος βλέπε Σ.Ε. 125|1948, εἰσηγητής ***Π. Μεϊτικόπουλος***, ΕΕΔ 7, 216 καί αὐτόθι παρατηρήσεις ***Α. Σακελλαροπούλου***), Α.Π.235|1949, εἰσηγητής ***Α. Παπαναστασίου***, ΕΕΔ 8, 411. ***Φ. Δ. Ἀγγελῆν***, ΕΕΔ 3, 99, πρβ. ὅμως ***Δ. Ἀποστολίδην***, ΕΕΔ 3, 227 ἐπ.).

Ἀρείου Πάγου 487|1949 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Θεοφίλου**
Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ε. Κολοκούρης**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Θ. Ζούκας, Λ. Παμπούκας

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 40 ἐδάφ. 14 στοιχ. ε' τοῦ κωδ. νόμου 5945|1925 «περί ἱδρύσεως Ταμείου Συντάξεως καί Ἀσφαλείας τῶν Ἰατρῶν ἐν Ἑλλάδι», ἐπιβάλλοντος τήν ἀξίαν τοῦ διά τοῦ αὐτοῦ νόμου θεσπιζομένου ἰατροσήμου ἐπί τῶν ἐν τῷ ὡς ἄνω ἄρθρῳ ἀναφερομένων εἰδῶν εἰς βάρος τοῦ παρασκευαστοῦ, ὑποχρεουμένου ὅπως ἐπικολλήσῃ τοῦτο εἰς ἐμφανές μέρος, τοῦ τό ρηθέν στοιχεῖον ε' τοῦ ἄρθρ. 40 ἀντικαταστήσαντος ἄρθρ. 1 ἐδάφ. 4α τοῦ Νόμου 1040|1943 ὁρίζοντος ὅτι ἡ ἀξία τοῦ αὐτοῦ ἰατροσήμου βαρύνει τόν τε παρασκευαστήν καί τόν καταναλωτήν, ἐπικολλᾶται δέ κατά τήν ἐκ τῆς ἀποθήκης ἤ τοῦ ἐργοστασίου ἐξαγωγήν πρός κυκλοφορίαν βάσει τῆς τιμῆς τῆς κρατικῆς διατιμήσεως λιανικῆς πωλήσεως, τῆς παραγρ. 18 τῆς ὑπ' ἀριθ. 21724|45 κοινῆς ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ὑγιεινῆς, ἐπιρριπτούσης τήν ἀξίαν τοῦ ἰατροσήμου εἰς βάρος τοῦ παρασκευαστοῦ, καί τέλος τοῦ ἄρθρ. 41 τοῦ νεωτέρου Α.Ν. 617|1948, ὁρίζοντος ὅτι τό ἰατρόσημον θά ὑπολογίζηται εἰς τά στοιχεῖα κόστους, προκειμένου νά καταρτισθῇ νέον τεῦχος διατιμήσεως φαρμάκων, μέχρι δέ τῆς καταρτίσεως τοιαύτης ἡ ἀξία αὐτοῦ θά εἰσπράττηται κατά τήν πώλησιν, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ ἀξία τοῦ ἰατροσήμου τῶν ἐν τῷ ὡς ἄνω ἄρθρ. 40 ἐδ. 14 τοῦ Νόμου 5945|25 ἀναφερομένων φαρμακευτικῶν ἤ καλλυντικῶν ἰδιοσκευασμάτων ἤ ὀδοντοσκευασμάτων θά εἰσπράττηται κατά τήν πώλησιν ἀπό τόν καταναλωτήν, ὑπόχρεον ὄντα ὅπως καταβάλῃ ταύτην εἰς τόν πωλητήν, ὑποχρεούμενον καί τοῦτον ὅπως ἐπικολλᾷ, ὡς καί πρότερον, τά οἰκεῖα ἰατρόσημα ἐπί τῶν ὡς ἄνω εἰδῶν κατά τήν ἐκ τοῦ ἐργοστασίου, ἐργαστηρίου ἤ ἀποθήκης ἐξαγωγήν των, ἐπιπιπτούσης οὕτω τῆς ἀξίας τοῦ ἰατροσήμου εἰς βάρος τοῦ καταναλωτοῦ. Ὅθεν τό δικάσαν Ἐφετεῖον, δεχθέν ὡς νόμῳ βάσιμον τό αἴτημα τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Ταμείου (Τ.Σ.Α.Υ.), ὅπως ἀναγνωρισθῇ, ὅτι τό ἀναιρεσεῖον Ἵδρυμα (ΙΚΑ) τυγχάνει νόμῳ ὑπόχρεον εἰς τήν καταβολήν τῆς ἀξίας τοῦ ἰατροσήμου τοῦ ἐπικολλωμένου ἐπί τῶν ἰδιοσκευασμάτων, ἅτινα τοῦτο ἀγοράζει διά τάς ἀνάγκας του παρά τῶν παρασκευαστῶν φαρμακεμπόρων, φαρμακοποιῶν ἤ ἀντιπροσώπων των, καί ἐν γένει παρά τῶν προμηθευτῶν τῶν ἰδιοσκευασμάτων, εἰς τήν ἐπικόλλησιν τοῦ ὁποίου εἶναι πάντες οὗτοι νόμῳ ὑπόχρεοι, ὀρθῶς τάς διαληφθείσας διατάξεις ἠρμήνευσε καί ἐφήρμοσεν, ἀπορριπτέος δέ ὁ τά ἐναντία ὑποστηρίζων πρῶτος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ἐν ἰσχύϊ Συντάγματος τοῦ 1911, καθ' ἣν «οἱ Ἕλληνες εἶναι ἴσοι ἐνώπιον τοῦ νόμου», ἀπευθύνεται οὐ μόνον εἰς τόν ἐφαρμοστήν τοῦ νόμου, ἀλλά καί πρός τόν νομοθέτην, ἀπαιτοῦσα καί ἰσότητα τοῦ νόμου διά πάντας τούς Ἕλληνας, χωρίς ἐννοεῖται νά ἀποκλείηται ἡ ἕνεκεν ἐξαιρετικῶν λόγων θέσις κανόνος δικαίου ὑπέρ ὡρισμένης τάξεως, τῆς περί τοῦτου κρίσεως ὑποκειμένης εἰς τόν ἔλεγχον τῶν δικαστηρίων. Ἐν προκειμένῳ ἡ διά τήν ἐπίτευξιν τοῦ ὑπό τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Ταμείου ἐπιδιωκομένου γενικωτέρου κοινωνικοῦ σκοποῦ, ἐγκειμένου εἰς τήν παροχήν συντάξεως εἰς τούς λόγῳ ἀναπηρίας ἤ γήρατος καθισταμένους ἀνικάνους πρός ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός των ὑγειονομικούς, εἰς τάς οἰκογενείας τῶν ἀποθνησκόντων μετόχων του, ὡς καί εἰς τάς τῶν ἐκ κακώσεων ἤ τραυμάτων ἤ ὁμηρίας φονευθέντων κατά τήν περιοδον τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως καί ἐφεξῆς μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ ὡς ἄνω νόμου καί μή μετόχων του ἔτι ὑγειονομικῶν (ἄρθρ. 3) κωδικ. νόμου 5945|25, ἄρθρ. 7 Ν. Δ. 695 ἔτους 1948), πολυπληθοῦς τοιούτου τάξεως ἐπιστημόνων, πολλαπλᾶς προσφερούσης εἰς τήν πολιτείαν καί τήν κοινωνίαν ὑπηρεσίας, ἐπιβολή διά τῶν ἐν τῇ ἡγηθείσῃ σκέψει ἐκτεθεισῶν διατάξεων εἰσφορᾶς, ἤτοι τοῦ ἐκ τοῦ ρηθέντος ἰατροσήμου πόρου τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Ταμείου, εἰς βάρος τῶν εἰς ἄμεσον ἢ ἔμμεσον μετά τῶν ὡς ἄνω ὑγειονομικῶν ἐπαφήν ἐρχομένων πρός ἰατρικήν ἤ φαρμακευτικήν ἤ ἄλλην συναφῆ ἀντίληψιν προσώπων, κατ' ἴσον δι' ἅπαντας τούτους μέτρον, δέν κρίνεται ἀντικειμένη εἰς τήν ρηθεῖσαν διάταξιν τοῦ Συντάγματος. Οὕτως ἀποφηναμένη καί ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὀρθῶς πάσας τάς ὡς ἄνω διατάξεις ἠρμήνευσε καί ἐφήρμοσεν, ἀπορριπτέος δέ ὡς ἄβασιμος ὁ περί τοῦ ἀντιθέτου δεύτερος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου.

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΕΠΙ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

Χαρακτὴρ ὡς ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ προσωπικοῦ ὡς ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων

Ἑταιρία Ἑλληνικῶν Ἠλεκτρικῶν Σιδηροδρόμων.—Ἄσκησις κατὰ παραχώρησιν δημοσίας ὑπηρεσίας, ἀλλὰ χαρακτὴρ αὐτῆς ὡς ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τοῦ προσωπικοῦ της ὡς ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων.—Ἀνεπίτρεπτον ἀσκήσεως κρατικῆς διοικήσεως μέχρις ἀκυρώσεως πράξεων τῶν ὀργάνων αὐτῆς, ἐφ' ὅσον δὲν προκύπτει τοῦτο ἐκ τῆς συμβάσεως παραχωρήσεως.—Ν. Δ. 1296|1942.—Ἔκτασις ἐξουσιοδοτήσεως.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἔχει ὡς ἑξῆς :

Διὰ β.δ. τῆς 27 Ἀπριλίου 1948, ἐκδοθέντος προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Μεταφορῶν, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Ν.Δ. 1296|1942, κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 41|1948 γνώμης τοῦ Συμβουλίου Σιδηροδρόμων καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 145|1948 γνωματεύσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, συνεπληρώθη τὸ ἄρθρ. 142 τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Προσωπικοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς ἐν Ἀθήναις ἑδρευούσης Ἑταιρίας «Ἑλληνικοὶ Ἠλεκτρικοὶ Σιδηρόδρομοι», ἥτις δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἐζήτησε τὴν ἀκύρωσιν αὐτοῦ, ἐπικαλουμένη ἔλλειψιν νομίμων ἐξουσιοδοτήσεως καὶ παράβασιν νόμου.

Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας καὶ διὰ τῆς κατωτέρω παρατιθεμένης ἀποφάσεως αὐτοῦ κινεῖται ἐντὸς τῆς ἀρχῆς, τὴν ὁποίαν ἐχάραξε καὶ διὰ προηγουμένων ἀποφάσεων αὐτοῦ, τοῦ σεβασμοῦ τῆς αὐτοτελείας τῶν νομικῶν προσώπων ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ τῆς στενῆς ἑρμηνείας τῆς ἐκτάσεως τῆς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως, ἐν πάσῃ περιπτώσει, καὶ ἐκεῖ ὅπου σαφὴς διάταξις νόμου παρέσχε τὴν δυνατότητα ἐπεμβάσεως τῆς Διοικήσεως εἰς τὰ τῆς λειτουργίας τῶν νομικῶν προσώπων ἰδιωτικοῦ δικαίου (βλέπε σχετικῶς καὶ Συμβ. Ἐπικρατείας 738|1949, εἰσηγητὴς *Δ. Μουρίκης*, ΕΕΔ 8, 915).

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 375|1949 Ὁλομ.

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Μ. Τσαμαδὸς**

Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Π. Μερτικόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Μανιζούφας, Α. Ἀνδρεάδης, Δ. Μαγγιῶρος, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου

Ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις ἐπιδιώκει τὴν ἀκύρωσιν τοῦ ἀπὸ 27|29 Ἀπριλίου 1948 β.δ. «περὶ συμπληρώσεως τοῦ ἄρθρου 172 τοῦ γενικοῦ κανονισμοῦ προσωπικοῦ ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας τῶν ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων, τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ὁμοίου κανονισμοῦ τῶν ἠλεκτρικῶν σιδηροδρόμων καὶ τροχιοδρόμων καὶ τοῦ ἄρθρου 142 τοῦ γενικοῦ κανονισμοῦ προσωπικοῦ ἐξωτερικῶν ὑπηρεσιῶν τῶν Ἑλληνικῶν Ἠλεκτρικῶν Σιδηροδρόμων, ἐμπροθέσμως δὲ ἀσκηθεῖσα δεκτὴ τύποις καὶ κατ' οὐσίαν ἐξεταστέα τυγχάνει.

Τὸ προσβαλλόμενον β.δ. στηρίζεται εἰς ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἄρθρ. 4 § 1 τοῦ Ν. Δ. 1296|1942 «περὶ συστάσεως συμβουλίου προσωπικοῦ παρὰ τῇ Ἑταιρίᾳ Σ.Π.Α.Π. καὶ ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν. 3752|1929», διατηρηθέντος ἐν ἰσχύι διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 320|1946 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κατ' ἐφαρμογὴν τῆς συντακτικῆς πράξεως 58|1946, ὅπερ ὁρίζει, ὅτι κεκτρέπεται διὰ διαταγμάτων, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργοῦ (ἤδη τοῦ ἐπὶ τῶν Μεταφορῶν), μετὰ γνώμην τοῦ Συμβουλίου Σιδηροδρόμων, τροποποιήσις, συμπλήρωσις τοῦ ἤδη ἰσχύοντος γενικοῦ κανονισμοῦ ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας καὶ ἡ ἔκδοσις γενικοῦ κανονισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ ὅλων τῶν σιδηροδρομικῶν καὶ τροχιοδρομικῶν δικτύων, ἰσχύοντος καὶ διὰ τὸ προσωπικὸν τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τούτων.

Αἱ σιδηροδρομικαὶ ἑταιρίαι, εἰς ἃς ἀφορᾷ τὸ προσβαλλόμενον β. δ., ἀσκοῦσι μὲν κατὰ παραχώρησιν δημοσίαν ὑπηρεσίαν, ἀλλὰ παραμένουσι κατ' ἀρχὴν ἐπιχειρήσεις ἰδιωτικαὶ καὶ συνεπῶς τὸ προσωπικὸν αὐτῶν ἀποτελεῖται ἐξ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων. Καὶ δύναται μὲν ὁ νόμος νὰ θεσπίσῃ κανόνας, ρυθμίζοντας τὰ τῆς λειτουργίας καὶ διοικήσεως αὐτῶν, τὰ τοῦ προσωπικοῦ, ὡς καὶ τὰ τῆς ἐποπτείας τῆς κρατικῆς διοικήσεως ἐπὶ τῶν ἑταιριῶν τούτων, ἢ νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν διὰ διατάγματος θέσπισιν τοιούτων κανόνων. Ἡ ἄσκησις ὅμως παρὰ τῆς κρατικῆς διοικήσεως ἐποπτείας, ἐκτεινομένης μέχρις ἀκυρώσεως τῶν πράξεων τῶν ὀργάνων τῶν ἰδιωτικῶν τούτων ἐπιχειρήσεων, ἐφ' ὅσον δὲν προκύπτει ἐκ τῆς οἰκείας περὶ παραχωρήσεως συμβάσεως, δέον νὰ στηρίζηται εἰς παρεχούσαν τοιαύτην ἁρμοδιότητα διάταξιν νόμου ἢ διατάγματος, κατ' εἰδικὴν νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν ἐκδοθέντος.

Ἐν προκειμένῳ ὅμως ἡ ἐν τῇ δευτέρᾳ σκέψει παρατεθεῖσα διάταξις τοῦ ἄρθρου 4 παράγρ. 1 τοῦ Ν. Δ. 1296|1942 δὲν περιέχει, οὐδὲ δύναται νὰ θεωρηθῇ περιέχουσα ἐξουσιοδότησιν πρὸς θέσπισιν τοῦ διατάγματος ἐποπτείας τοιαύτης ἐκτάσεως, τοσοῦτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον ὁ προγενέστερος νόμος 3752|1929 ὁρίζει τὰς διὰ τὴν παράβασιν τῶν γενικῶν κανονισμῶν προσωπικοῦ τῶν τοιούτων ἐπιχειρήσεων δυναμένας νὰ ἐπιβληθῶσι παρὰ τῆς κρατικῆς διοικήσεως κυρώσεις.

Ὅθεν τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ προσβαλλομένου διατάγματος, ἐπιτρέπον εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Μεταφορῶν τὴν ἀκύρωσιν τῶν πράξεων τῶν συμβουλίων καὶ λοιπῶν ὀργάνων τῶν ἐν λόγῳ ἑταιριῶν, τῶν ἀντικειμένων εἰς τὰς διατάξεις τοῦ γενικοῦ κανονισμοῦ, εἶναι ἄκυρον δι' ὑπέρβασιν ἐξουσίας.

Διὰ ταῦτα

Δέχεται τὴν ὑπὸ κρίσιν αἴτησιν ἀκυρώσεως. Ἀκυροῖ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀπὸ 27|29 Ἀπριλίου 1948 β δ. περὶ συμπληρώσεως τοῦ ἄρθρου 172 τοῦ γενικοῦ κανονισμοῦ προσωπικοῦ ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας τῶν ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων κλπ.

ΘΕΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΔΕΙΑΣ ΕΡΓΑΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Νομικοῦ Συμβουλίου γνωμ. 114|1949
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Βασ. Σάββας*

Ἀπαντῶντες εἰς τὸ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. Φ. 393507|0|153|162|169 τῆς 14ης τ. μ. ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν τεθὲν ἡμῖν ἐρώτημα περὶ τοῦ ἂν τὸ ἀπὸ 18 Αὐγούστου|21 Σβρίου 1949 Β. Δ/μα (Φ.Ε.Κ. 196), ἐκδοθὲν ἐν ὄψει τῆς διατάξεως τῆς παραγρ. 3 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Α.Ν. 539|1945 «περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν», δι' οὗ ἀνεστάλη ἡ χορήγησις τῶν δυνάμει τοῦ νόμου τούτου παρεχομένων ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν διὰ τὸ ἔτος τοῦτο εἰς τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν τῶν στρατιωτικῶν ἐργοστασίων καὶ συνεργείων αὐτῶν, ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς καταβολῆς εἰς τοὺς δικαιουμένους ἀδείας μισθωτούς, πλὴν τῆς κανονικῆς των ἀντιμισθίας, καὶ τῶν ἀποδοχῶν, ὧν οὗτοι θὰ ἐδικαιοῦντο, ἐὰν ἤθελον τύχῃ ἀδείας, τυγχάνῃ τοῦτο ἰσχυρόν, κατόπιν τῶν περὶ τοῦ ἀντιθέτου ἀπόψεων τῆς Γεν. Δ/νσεως Δημοσίου Λογιστικοῦ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, καθ' ἃς αἱ διατάξεις τοῦ ἄνω νόμου δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν ἐργατῶν τῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν, καὶ ὅτι τὸ ἐν λόγῳ Διάταγμα ἐξεδόθη καθ' ὑπέρβασιν τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ νόμου τούτου, τὸ Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους, ἐν συνθέσει Ὁλομελείας, ἀποτελεσθείσης ἐκ τοῦ *Γ. Φραγκούλη*, Ἀντιπροέδρου τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, τῶν Νομικῶν Συμβούλων *Στ. Μεσημέρη*, *Ἀθανασίου Παπαγιαννοπούλου*, *Τ. Κοντοναστοπούλου*, *Ἰωάν. Καυμουτσοπούλου*, *Κων. Περιφανάκη*, *Διον. Μπαρμπάτη*, *Ἀνδρ. Χατζηδάκη* καὶ τῶν Παρέδρων Νομικοῦ Συμβουλίου *Θεοδ. Φιλιππάκου*, *Δημ. Καλαντζάκου*, *Ἀλ. Δέκκα* καὶ *Β. Σάββα*, κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 10ης τρεχόντος μηνὸς ἐγνωμοδότησεν ὁμοφώνως, εἰσηγήσει ἡμῶν, τὰ ἀκόλουθα: Τόσον ἐκ τῆς γενικότητος τῆς διατάξεως τῆς παραγράφου 1 τοῦ Α.Ν. 539|45, ὅσον καὶ τῶν ἐπακολούθων του διατάξεων, προκύπτει ἀνενδοιάστως, ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ νόμου τούτου ἔχουσιν ἀναμφισβητήτως ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τῶν ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀπασχολουμένων ἀντὶ μισθοῦ εἰς δημοσίας ὑπηρεσίας, οἵοι τυγχάνουσιν οἱ ἐργατοτεχνῖται τῶν στρατιωτικῶν ἐργοστασίων. Ἀπόδειξις ἀναντιλέκτου ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ διάταξις τῆς παραγράφου 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, καθ' ἣν δὲν ἀπόκεινται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου τούτου τὰ ἀπασχολούμενα εἰς δημοσίας ὑπηρεσίας πρόσωπα, ἐφ' ὅσον οἱ σχετικοὶ κανονισμοὶ δίδουν εἰς αὐτὰ δικαίωμα εἰς ἐτησίαν ἄδειαν, ἥτις ἐξαίρεσις δὲν θὰ εἶχε τὴν θέσιν της, ἂν κατὰ βίαιον δὲν ὑπῆγοντο εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου τὰ πρόσωπα ταῦτα τῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν. Ἡ ἄποψις ὅτι ὁ νόμος οὗτος ἀφορᾷ μόνον τοὺς ὑπαλλήλους τῶν ἐπὶ κέρδει ἐπιχειρήσεων ἢ μόνον τοὺς ἐργάτας τῶν ἐκτελουμένων διὰ λογαριασμῶν τοῦ Δημοσίου δι' ἐργολαβίας, δὲν ἐδοκάθει, διότι τὸ στοιχεῖον τοῦ κέρδους, ὅπερ ὁρίζει ἡ διάταξις τῆς πρώτης παραγρ. τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἄνω νόμου, ἀφορᾷ εἰς ἐν αὐτῇ ἀναφερομένας ἐργασίας βιομηχανικῆς, βιοτεχνικῆς καὶ ἐμπορικῆς φύσεως, ἀφοῦ ἡ αὐτὴ διάταξις περιλαμβάνει καὶ τὰ νοσηλευτικὰ ἢ ἄλλα ἱδρύματα ἢ ὀργανισμοὺς ἢ σωματεῖα, ὁ καταστατικὸς σκοπὸς καὶ ἡ λειτουργία τῶν ὁποίων τυγχάνει ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν ἄποψιν τοῦ κέρδους. Τοῦτο καθίσταται σαφέστερον καὶ ἐκ τῶν παρ. 3 καὶ 4 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, ἔνθα ἐν τῇ καθιερουμένῃ ἐξαιρέσει καὶ ἐν τῷ καθορισμῷ τῶν ὅρων τοῦ νόμου «ὑποκειμένη ἐπιχειρήσεις», «ἐργοδότης», κλπ., διακρίνονται αἱ ἐπιχειρήσεις, τῶν ἐργαζομένων τῶν ἀσκουμένων ἐπὶ κέρδει κλπ. Οὔτε ἐξ ἑτέρου τοιαύτη διακρισις, δι' ἐργολαβικῶς καὶ διὰ λογαριασμῶν τοῦ Δημοσίου ἐκτελούμενα ἔργα, γίνεται ρητῶς ἐν τῷ νόμῳ, οὐδὲ συνάγεται τοιαύτη ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων του, αἵτινες, καθάπερ καὶ ἐν τῇ εἰσηγητικῇ τοῦ νόμου τούτου ἐκθέσει τονίζεται (Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικαίου, τόμος 5ος σελ. 334), ἀποβλέπουσιν εἰς τὸ νὰ γενικευθῇ καὶ εἰς τὴν χώραν μας ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ θεσμοῦ τῆς χορηγήσεως εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδειῶν, ὃν δὲν ἠγνόει ὑπὸ τοῦ ἔτους 1926 ἡ Ἑλληνικὴ νομοθεσία προκειμένου καὶ περὶ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ τοῦ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ τῶν δημοσίων ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων. Μετὰ ταῦτα, τὸ ἐφ' οὗ τὸ ἐρώτημα ὡς ἄνω Β. Διάταγμα, μὴ τροποποιοῦν τὸν νόμον, ἀλλ' ἐκδοθὲν εἰς ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 5 τούτου, ἃς καὶ ἐπαναλαμβάνει, τυγχάνει ἀννόμου καὶ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς παρεχομένης ἐξουσιοδοτήσεως, συντρεχουσῶν καὶ τῶν νομίμων προϋποθέσεων, προκειμένου περὶ μισθωτῶν παραγωγικῶν κλάδων, οἵοι τυγχάνουσι οἱ ἐργατοτεχνῖται τῶν στρατιωτικῶν ἐργοστασίων.

ΜΟΝΙΜΟΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

Γνωμοδότησις τοῦ κ. *Ἀλεξ. Βαμβέτσου*, Δικηγόρου

Ἐτέθη μοι τὸ ἑξῆς ἐρώτημα:

Τὸ 1945 προσελήφθη τις ὑπάλληλος παρ' Ἑνώσει Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν. Τὸ 1947 δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ταύτης ἐμονιμοποιήθη οὗτος καὶ ἐνετάχθη μὲ τὸν βαθμὸν τμηματάρχου Γ' ὡς προϊστάμενος Τμήματος, διὰ μεταγενεστέρων δὲ ἀποφάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου προήχθη εἰς τμηματάρχην Β', τοποθετηθεὶς ἐπίσης προϊστάμενος Τμημάτων. Ἡ Ἕνωσις αὕτη ἔχει ἐσωτερικὸν κανονισμόν, ψηφισθέντα ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν μελῶν της τὸ 1947, μὴ ἐγκριθέντα ὅμως εἰσέτι ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας.

Ὁ ὑπάλληλος οὗτος εἶναι μόνιμος καὶ δύναται νὰ ἀπολυθῇ ἀναιτίως;

Ἀπάντησις

Ἐκ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἰσχύοντος κατὰ τὸν χρόνον τῆς προσλήψεως τοῦ ὡς ἄνω ὑπαλλήλου Νόμου 1859|1944, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἄρθρα 2, 3, 5 καὶ 6 τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδοθέντος Β. Δ. ἀπὸ 23|30|7|1946 «περὶ ὑπαλληλικῆς καταστάσεως τοῦ προσωπικοῦ Γεωργικῶν Ὀργανώσεων», σαφῶς προκύπτουσι τὰ ἑξῆς:

α') Ὅτι τὸ ἀπὸ τῆς ἰσχύος τούτων προσλαμβανόμενον προσωπικὸν τῶν Γεωργικῶν Ὀργανώσεων εἶναι μόνιμον, οἱ τὸ πρῶτον ὅμως προσλαμβανόμενοι τελοῦσιν ὑπὸ δοκιμασίαν ἑνὸς ἔτους, καθ' ὃ ἀρχεῖ ἡ διὰ τῆς μονιμότητος κα-

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ, ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ, ΕΡΜΗΝΕΙΑΙ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ
ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

('Υπ' άριθ. 56300)1949 έγκύκλιος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἑρμηνευτική ἐπί τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Ν.Δ. 1255)1949 «περί τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Ν. 118)1945 «περί ἀσφαλίσεως κατά τῆς ἀνεργίας κ.λ.π.»).

Πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας

Ἐπικειμένης τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἰσχύοντος ἐγκριθέντος καὶ δημοσιευθέντος εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 289)31-10-49 φύλλον τῆς Ἐφ. Κυβερν. (τεῦχος Α'.) Ν.Δ. 1255)1949 «περί τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Ν. 118)1945 «περί ἀσφαλίσεως κατά τῆς ἀνεργίας κλπ.»(*) παρέχομεν ὑμῖν κατωτέρω ἐξηγίας τινάς, ἐν σχέσει μέ τόν τρόπον τῆς ἐφαρμογῆς του, λόγῳ τῆς ἰδιαζούσης σημασίας τῶν διά τούτου εἰσαγομένων νέων ρυθμίσεων εἰς τήν κατά τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν καί τόν ἔλεγχον τῆς ἀγορᾶς ἐργασίας, ἐπί τῷ τέλει ὀρθολογιστικωτέρας καί λυσιτελεστέρας ὀργανώσεως αὐτῶν καί θεραπείας τῶν οὐδαρτέρων μειονεκτημάτων, τά ὁποῖα ἐνεφάνισεν ἐν τῇ πράξει τό διά τοῦ Ν. 118)45 θεσπισθέν καθεστώς εὐθύς ἅμα τῇ ἀπελευθερώσει τῆς χώρας.

Ι'. Ἔναρξις ἰσχύος τοῦ Διατάγματος.

Κατά τήν ρητήν διάταξιν τῆς παραγρ. 7 ἐδ. 2 τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ περί οὗ πρόκειται διατάγματος ἡ ἰσχύς τούτου ἄρχεται μετά 45 ἡμέρας ἀπό τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἤτοι ἀπό τῆς 10ης Δεκεμβρίου 1949, μή ὑπολογιζομένης τῆς ἡμέρας τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ, ἥτις ἀποτελεῖ τήν ἀφετηρίαν τῆς 45ημέρου προθεσμίας (ἄρθρ. 241 Α.Κ.), συνυπολογιζομένης δέ ἀντιθέτως ὁλοκλήρου τῆς τελευταίας ἡμέρας (ἄρθρ. 242 Α.Κ.).

ΙΙ'. Κύκλος ἀσφαλιζομένων προσώπων εἰς τό Ταμεῖον Ἀνεργίας.

1) Ὅταν τό πρῶτον συνεστήθη τό Ταμεῖον Ἀνεργίας καί εἶναι οὗτος ἀναμφισβητήτως μόνιμος, δεδομένου ὅτι παρῆλθε τό ἔτος τῆς δοκιμασίας καί δέν ἀπελύθη, ἀντιθέτως μάλιστα διά ρητῆς ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ὀργανώσεως ἐμονιμοποιήθη καί ἐνετάχθη εἰς τό προσωπικόν αὐτῆς μέ βαθμόν τμηματάρχου καί ὡς προϊστάμενος διαφόρων ἀλλεπαλλήλως τμημάτων αὐτῆς.

Ἡ μή τυχόν ἔγκρισις τοῦ ψηφισθέντος ὑπό τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῆς Ὀργανώσεως ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ αὐτῆς, ὅστις προβλέπει μεταξύ τῶν μονίμων θέσεων τάς θέσεις τμηματάρχου, ἃς κατεῖχε ὁ ἐν λόγῳ ὑπάλληλος, δέν ἀσκεῖ ἐπιρροήν ὡς πρός τήν μονιμότητα τούτου, ἀφοῦ μάλιστα, ὡς ἐλέχθη, ὁ κανονισμός δύναται νά ὁρίζῃ μόνον τόν ἀριθμόν τῶν θέσεων καί τόν τρόπον προσλήψεως τῶν ὑπαλλήλων καί οὐχί τόν τρόπον τῆς μονιμοποιήσεως αὐτῶν, ἥτις οὐδόλως ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ὑπάρξεως ἢ μή ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ. Καί ἄν ἔτι διά τοῦ κανονισμοῦ ὁρίζεται μικρότερος ἀριθμός ὀργανικῶν θέσεων ἢ καί καταργοῦνται αἱ ὑπό τοῦ ὡς ἄνω ὑπαλλήλου κατεχόμεναι τοιαῦται καί πάλιν ὁ ἐν λόγῳ ὑπάλληλος δέν παύει νά εἶναι μόνιμος, ἐφ' ὅσον ὑπηρέτει κατά τήν δημοσίευσιν τοῦ ὡς ἄνω διατάγματος, κατά τήν ρητήν διάταξιν τοῦ ὁποίου διατηρεῖται ὁπωσδήποτε εἰς τήν θέσιν του, καί ἄν ἔτι δέν ἔχῃ τά ὑπ' αὐτοῦ ὁριζόμενα προσόντα.

Ἡ διά τῆς μονιμότητος ταύτης προστασία αὐτοῦ ἐγκειται εἰς τοῦτο ἀκριβῶς, ὅτι δέν δύναται οὗτος ν' ἀπολυθῇ ἀναιτίως, παρά μόνον δι' ἕνα τῶν ἐν ἄρθρῳ 4 τοῦ Νόμου 1859 καί 11 τοῦ ὡς ἄνω Διατάγματος ἀναφερομένων λόγων καί κατά τήν ἐκεῖ διαγραφομένην διαδικασίαν.

Ἐν Ἀθήναις 13 Δεκεμβρίου 1949

(*) ΕΕΔ 8 σελ. 961.

βαθμούμενη προστασία καί δύνανται οὗτοι νά ἀπολυθῶσι κατά τήν κρίσιν τοῦ κατά τόν ἐσωτερικόν κανονισμόν τῆς Ὀργανώσεως ἁρμοδίου ὀργάνου.

β') Ὅτι αἱ Συνεταιρικαί Ὀργανώσεις δύνανται νά προσλάβωσιν, ἐκτός τῶν τοιούτων ὑπαλλήλων, καί ἡμερομισθίους, ἐκτάκτους ἢ ἐπί συμβάσει ὑπαλλήλους καί διά χρονικόν διάστημα μή ὑπερβαῖνον τό ἔτος πρός ἀντιμετώπισιν προσωρινῶν ὑπηρεσιακῶν ἀναγκῶν, ὡς καί ἡμερομίσθιον ἢ ἐπί συμβάσει ἐργατοτεχνικόν προσωπικόν.

γ') Ὅτι τό ἄρθρον 3 παράγρ. 2 τοῦ ὡς ἄνω Νόμου 1859 ὁρίζει, ὅτι διά δ)τος θέλουσι κανονισθῇ τά τῶν προσόντων καί ἐν γένει τά τῆς προσωπικῆς καταστάσεως τῶν συνεταιριστικῶν ὑπαλλήλων, ὁ ἀριθμός δέ τῶν θέσεων καί ὁ τρόπος προσλήψεως τῶν ὑπαλλήλων τούτων καθορίζονται διά τοῦ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ, ὅστις ψηφίζεται ὑπό τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως καί ἐγκρίνεται κατά τάς περί ἐγκρίσεως τῶν Καταστατικῶν τῶν Γεωργικῶν Συν)σμῶν διατάξεις.

δ') Ὅτι τό κατά τήν δημοσίευσιν τοῦ ὡς ἄνω διατάγματος (30)7)46) ὑπηρετοῦν μόνιμον προσωπικόν μέχρι καί τοῦ βαθμοῦ τοῦ τμηματάρχου διατηρεῖται ὁπωσδήποτε εἰς τάς θέσεις του, καί ἐν μή ἀκόμη κέκτηται τά ὑπ' αὐτοῦ (τοῦ δ)τος) ἀπαιτούμενα προσόντα.

Κατά ταῦτα, ἐφ' ὅσον ὁ περί οὗ πρόκειται ὑπάλληλος προσελήφθη τό 1945 καί οὐχί ὡς ἔκτακτος, ἡμερομίσθιος ἢ ἐπί συμβάσει διά χρόνον οὐχί πλέον τοῦ ἔτους καί πρός ἀντιμετώπισιν ἐκτάκτων ἀναγκῶν, οὔτε ὡς ἡμερομίσθιος ἢ ἐπί συμβάσει ἐργατοτεχνικός ὑπάλληλος, ὑπάγεται εἰς τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3 παράγρ. 1 τοῦ Νόμου 1859)1944 καί 3 ἐδάφ. 1 τοῦ ὡς ἄνω δ)τος

γίας διά τοῦ Ἐργατικοῦ τούτου Νόμου 118)1940, εἰς τὴν ἀσφάλισιν τούτου ὑπήχθησαν μόνον οἱ διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου συνδεόμενοι μισθωτοί, οἱ ἀπασχολούμενοι εἰς ἐκμεταλλεύσεις καὶ ἐπιχειρήσεις τῆς περιφερείας Ἀττικῆς. Ἀργότερον τὸ κατὰ τὰ ἀνωτέρω σχετικῶς περιωρισμένον πεδίον ἐφαρμογῆς τῆς κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφαλίσεως ἐπεξετάθη βαθμιαίως, δι' εἰδικῶν ἀποφάσεων, ἐκδοθεισῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἄρθρου 1 παράγρ. 2 τοῦ Ν 118)1945, εἰς τὰς σπουδαιοτέρας βιομηχανικὰς περιοχὰς τῆς ἐπικρατείας καὶ εἰς νέους κύκλους νέων κατηγοριῶν μισθωτῶν (ἐμπορικοὶ καὶ βιοτεχνικοὶ ἐπιχειρήσεις κλπ.) εἰς σημεῖον καλύπτον τὸ μέγιστον τμῆμα τῶν ἐπ' ἀντιμισθίᾳ ἐργαζομένων, μὲ κριτήριον ὅμως πάντως τὸ εἶδος τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ ἀπασχολοῦντος τὸν μισθωτὸν ἐργοδότου καὶ τὸν τόπον ἐγκαταστάσεως αὐτοῦ.

2. Διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. Δ)τος ὁ κύκλος τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας προσώπων ρυθμίζεται ἤδη ἐπὶ νέας βάσεως κατὰ τρόπον ἐπιστημονικώτερον καὶ ἁπλοῦν. Ὡς κριτήριον ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τίθεται τοῦ λοιποῦ ἡ ἰδιότης τοῦ ἐργαζομένου ὡς μισθωτοῦ ἠσφαλισμένου κατὰ τῆς ἀσθενείας καὶ ἡ ἀπασχόλησις αὐτοῦ εἰς κέντρον ἀσφαλίσεως, ἐγκαταλειφθέντος τοῦ παλαιοῦ κριτηρίου, ἤτοι τοῦ εἴδους τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως τοῦ ἀπασχολοῦντος τὸν μισθωτὸν ἐργοδότου.

Α' Ποῖοι ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν

Κατὰ τὰς ρητὰς διατάξεις τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἄρθρ. 1 ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. Δ)τος, ἤτοι ἀπὸ 16-12-1949, εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου θὰ ὑπάγωνται ὑποχρεωτικῶς πάντα τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα

α) παρέχουν ἐξηρτημένην ἐργασίαν (ἐργάται) ἢ ὑπηρεσίαν (ὑπάλληλοι) ἔναντι ἀμοιβῆς ἐπὶ συμβάσει ὡρισμένης ἢ ἀορίστου διαρκείας.

Περὶ τοῦ στοιχείου τῆς ἐξαρτήσεως (νομικὴ καὶ οἰκονομικὴ ἐξάρτησις), ὅπερ κατὰ τὰς νεωτέρας ἀντιλήψεις, ἀποτελεῖ καὶ τὸ κύριον γνώρισμα τῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ, ἰσχύουν ὅσα σχετικῶς διελάβαμεν ἡ θεωρία τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου καὶ καθιέρωσε ἡ νομολογία κὴ ἐφαρμοστὴ ἀναλόγων διατάξεων τῆς κειμένης νομοθεσίας.

Ὁ τρόπος, καθ' ὃν ὑπολογίζεται ἡ ἀντιμισθία, οὐδεμίαν ἀσκεῖ ἐπιρροὴν (χρονικὴ ἀμοιβὴ καθ' ἡμέραν, ἑβδομάδα, 10θήμερον ἢ μῆνα, ἀμοιβὴ κατ' ἀποκοπὴν ἢ ἐπὶ ποσοστοῖς ἢ διὰ φιλοδωρημάτων κλπ.).

Ἡ κατὰ τ' ἀνωτέρω παροχὴ ἐξηρτημένης ἐργασίας ἢ ὑπηρεσίας, συντρεχουσῶν καὶ τῶν λοιπῶν ἐν τοῖς ἑπομένοις ἀναφερομένων προϋποθέσεων, θεμελιοῖ ὑποχρέωσιν ἀσφαλίσεως. Ἀδιαφόρως τοῦ ἂν αὐτὴ παρέχεται ἐπὶ συμβάσει ὡρισμένης ἢ ἀορίστου διαρκείας, ἐνῷ, ὡς γνωστόν, κατὰ τὴν σήμερον ἰσχύουσαν νομοθεσίαν, τῆς ἀσφαλίσεως ἐξηροῦντο, κατὰ τὴν κρατοῦσαν γνώμην, οἱ ἐπὶ συμβάσει ὡρισμένου χρόνου προσλαμβανόμενοι μισθωτοί (ἐργάται οἰκοδόμοι κλπ.).

Ἡ ἰδιότης τοῦ ἀπασχολοῦντος τὸν μισθωτὸν ἐργοδότου οὐδεμίαν ἀσκεῖ ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς ἀσφάλισιν. Οὕτω εἶναι ἀδιάφορον, ἂν ὁ ἀπασχολῶν ἐργοδότης εἶναι φυσικὸν πρόσωπον ἢ νομικὸν τοιοῦτον, ἰδιωτικοῦ ἢ δημοσίου δικαίου ἢ καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ Δημόσιον.

Ἄρκει, ὅπως ὁ ἀπασχολούμενος παρέχῃ τὰς ὑπηρεσίας του συνάπτει συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου. Αὐτονόητος συνέπεια τῆς ὑπαγωγῆς προσώπου τινὸς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου εἶναι ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου του πρὸς καταβολὴν τῶν ἑκάστοτε κεκανονισμένων ὑπὲρ τοῦ Ταμείου εἰσφορῶν (ἄρθρ. 11 παρ. 1 ἐδ. α').

β' ἀπασχολοῦνται εἰς περιφερείας, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α.

Συνέπεια τῆς δευτέρας ταύτης προϋποθέσεως εἶναι ὅτι ἀπὸ 16-12-49 ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας :

αα) θέλει ἐπεκταθῇ αὐτομάτως εἰς ὅλας τὰς περιφερείας, εἰς ἃς θὰ ἰσχύῃ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α., κατὰ τὴν ὡς ἄνω ἡμερομηνίαν, ἤτοι εἰς τὰς πόλεις, ὅπου θὰ λειτουργοῦν Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ εἰς τὴν περιοχήν, ἡ ὁποία καθορίζεται διὰ τῆς οἰκείας ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὡς ἀσφαλιστικὴ περιφέρεια ἑκάστου Ὑπ|ματος τοῦ Ἱδρύματος Κοιν. Ἀσφαλίσεων.

ββ) Ἐφεξῆς αὐτὴ θέλει ἐπεκτείνεται αὐτομάτως καὶ εἰς τὰς περιοχάς, ὅπου θὰ συνιστῶνται νέα Ὑπ|ματα τοῦ Ι.Κ.Α. Πρὸς τοῦτο ἡ σύστασις τῶν Ὑπ|μάτων τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ὁ χρόνος τῆς ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν θέλουν κοινοποιοῦνται ἐγκαίρως καὶ ὁμοῦ πρὸς λῆψιν τῶν προπαρασκευαστικῶν ἐκείνων μέτρων, ἅτινα εἶναι ἀπαραίτητα διὰ τὴν ἐπέκτασιν καὶ τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας εἰς τὴν περιοχὴν τῶν νεοσυνιστωμένων Ὑπ|μάτων τοῦ Ι.Κ.Α. Ὡς πρὸς τὸν χρόνον ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τῶν νέων τούτων Ὑπ|των τοῦ Ταμείου Ἀνεργία., αὕτη θὰ εἶναι ταὐτόχρονος μὲ τὴν ἡμερομηνίαν ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν εἰς τὸ οἰκεῖον Ὑπ|μα τοῦ Ἱδρύματος Κοιν. Ἀσφαλίσεων.

Διὰ τὴν κατὰ τὰ ἀνωτέρω αὐτόματον ἐπέκτασιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας εἰς τὰς περιοχάς, ὅπου θὰ συνιστῶνται Ὑπ|ματα τοῦ Ι.Κ.Α. οὐδεμία πρόσθετος διατύπωσις ἀπαιτεῖται, θὰ πρέπῃ μόνον νὰ λαμβάνεται μέριμνα διὰ τὴν ἐγκαίρου σύστασιν τῆς Τοπικῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς, τὴν ἐγκατάστασιν καὶ ἐπανδρωσιν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπ|ματος τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας καὶ τὴν διὰ τοῦ τύπου γνωστοποίησιν τῆς ἐνάρξεως τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους.

Εἰς ἃς περιφερείας ἡ ἀσφάλισις ἀνεργίας εἶχεν ἐπεκταθῇ δι' ἀποφάσεων ἡμῶν, αὕτη διατηρεῖται ἐφ' ὅσον καὶ ἂν εἰς τὰς περιφερείας ταύτας δὲν ἔχει ἐπεκταθῇ εἰσέτι ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α.

γ) νὰ ἀσφαλίζωνται κατὰ τῆς ἀσθενείας παρὰ τῷ Ἱδρύματι Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἢ παρ' ἑτέρῳ Ἀσφαλιστικῷ Ὀργανισμῷ.

Διὰ τὴν ὑπαγωγὴν κατὰ ταῦτα προσώπου τινὸς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας δὲν ἀρκεῖ, ὅπως τοῦτο παρέχῃ ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν, ἔναντι ἀμοιβῆς, εἰς περιοχὴν, καλυπτομένην ὑπὸ τῆς ἀσφαλιστικῆς περιφερείας Ὑπ|ματός τινος τοῦ Ι.Κ.Α. (μὲ τὴν κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐξαίρεσιν διὰ τὰς περιφερείας, εἰς ἃς ἡ ἀσφάλισις ἀνεργίας εἶχεν ἐπεκταθῇ πρὸ τοῦ Νομ. Δ)τος 1ιδδ)49), ἀλλὰ δέον ὅπως ἐπιπροσθέτως τοῦτο ἀσφαλίζεται παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἢ παρ' ἑτέρῳ Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας.

Ἡ τελευταία αὕτη προϋπόθεσις εὑρίσκει τὴν δικαιολογίαν της εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι, ἐκεῖ ὅπου ἡ Πολιτεία δὲν θεωρεῖ εἰσέτι σκόπιμον τὴν ἀσφάλισιν προσώπου τινὸς κατὰ τῆς ἀσθενείας, παρὰ τὴν μακρὰν ἐφαρμογὴν τοῦ θεσμοῦ τῆς κατὰ τῆς ἀσθενείας ἀσφαλίσεως, δὲν θὰ ἦτο ἐνδεδειγμένη οὔτε ἡ ἀσφάλισις του κατὰ τῆς ἀνεργίας. Δέον ἐπίσης νὰ σημειωθῇ σχετικῶς, ὅτι ἡ ἰδιότης τοῦ ἠσφαλισμένου ***κατὰ τῆς ἀσθενείας*** προστιμήθη τῆς ἰδιότητος τοῦ ἠσφαλισμένου κατὰ τῆς ἀνεργίας, γήρατος, θανάτου, διότι αὕτη ἀποκλείει τὸ ἐνδεχόμενον τῆς πολλαπλῆς ἀσφαλίσεως τοῦ αὐτοῦ προσώπου κατὰ τῆς ἀνεργίας, ἤτοι τῆς καταβολῆς διπλῶν εἰσφορῶν καὶ παροχῶν διὰ τὸ αὐτὸ πρόσωπον, ἀφοῦ ὁ κάθε μισθωτὸς ὑπάγεται εἰς ἕνα καὶ μόνον φορέα ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας, λόγῳ τῆς φύσεως τοῦ κινδύνου, ἀποκλείοντος τὴν διπλῆν ἀσφάλισιν, ἐνῷ δὲν

είναι απάνται αί περιπτώσεις ασφαλίσεως τοῦ αὐτοῦ μισθωτοῦ κατὰ τῶν κινδύνων τῆς ἀναπηρίας-γήρατος-θανάτου (κλάδος συνταξέων) εἰς πλείονας τοῦ ἑνὸς κυρίους ἢ ἐπικουρικοὺς Ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμούς.

Ἡ ἀνωτέρω προϋπόθεσις θέλει διευκολύνει μεγάλως τὸ ἔργον τῶν ὑπηρεσιῶν ἐλέγχου καὶ μητρώου τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, διότι αὐταὶ θὰ δύνανται κατὰ τεκμήριον νὰ θεωροῦν ὡς ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἀσφάλισιν αὐτοῦ πάντα τὰ πρόσωπα, τὰ ὑπαγόμενα εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀσθενείας ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ ἄλλου Κλαδικοῦ Ταμείου.

Β'. Ποῖαι ἐξαιροῦνται τῆς ἀσφαλίσεως.

Ἐκ τῆς ἀνωτέρω προϋποθέσεως παρέπεται, ὅτι εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν δὲν ὑπάγονται οἱ παρέχοντες μὲν ἐξηρτημένην ἐπ' ἀντιμισθίᾳ ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν μισθωτοί, πλὴν ὅμως μὴ ὑπαγόμενοι εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α ἢ ἄλλου Ὀργανισμοῦ, ὅπως εἶναι (ἄρθρον 3 Β' 6208/1934 περὶ Κοιν. Ἀσφαλίσεως») τὰ κάτωθι πρόσωπα:

αα) οἱ παρέχοντες ὑπηρεσίαν, ὁ χρόνος τῆς ὁποίας ὑπολογίζεται ὡς συντάξιμος κατὰ τὰς ἰσχυούσας περὶ συντάξεων δημοσίων ὑπαλλήλων διατάξεις (δὲν ἐξαιροῦνται ὅμως τῆς ἀσφαλίσεως οἱ συνταξιοῦχοι οἱ μετὰ τὴν συνταξιοδότησίν των παρέχοντες ἐξηρτημένην ἐργασίαν κλπ.).

Σημειωτέον ὅτι τὰ πρόσωπα ταῦτα δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν καὶ ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ταῦτα δὲν συνδέονται κατὰ κανόνα διὰ συμβάσεως ἰδιωτικοῦ, ἀλλὰ δημοσίου δικαίου.

Ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἐξαιρεῖται τῆς ἀσφαλίσεως καὶ τὸ προσωπικὸν τῶν Ν.Π.Δ.Δ., τὸ συνδεόμενον μετὰ τούτων διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου προσωπικὸν Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν, Δήμων καὶ Κοινοτήτων κλπ.), ἀκολούθως τοῦτο ἀσφαλίζεται κατὰ κανόνα κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἢ ἄλλους Ὀργανισμοὺς Κοιν. Ἀσφαλίσεως.

Κατὰ τὸ σημεῖον τοῦτο ὁ κύκλος τῶν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας ὑπαγομένων προσώπων εἶναι σχετικῶς στενώτερος τοῦ κύκλου τῶν ἀσφαλισμένων κατὰ τῆς ἀσθενείας μισθωτῶν, ὅστις, ὡς γνωστόν, περιλαμβάνει καὶ τὸ διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου συνδεόμενον προσωπικὸν τῶν Ν.Π.Δ.Δ.

Τὰ ἀνωτέρω δὲν ἰσχύουν διὰ τὸ ἐπὶ συμβάσει ἰδιωτικοῦ δικαίου ὑπηρετοῦν εἰς τὸ Δημόσιον καὶ Ν.Π.Δ.Δ. προσωπικόν. Τοῦτο ὑπάγεται εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν.

Πρὸς ἄρσιν ἐνδεχομένων ἀμφισβητήσεων σημειοῦμεν ἀκόμη, ὅτι τακτικοὶ πολιτικοὶ ὑπάλληλοι, ἀκολούθως δικαιοῦνται ἰατρικῆς περιθάλψεως παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. (Ν.95/1943), δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, διότι, ἐκτὸς τοῦ ὅτι δὲν συνδέονται διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἡ χορήγησις εἰς αὐτοὺς ἰατρικῆς περιθάλψεως παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν ὑπαγωγῆς των εἰς τὴν ἀσφάλισιν αὐτοῦ.

δδ) τὰ ἀσχολούμενα εἰς ἱδρύματα, ἐν οἷς τελοῦνται τὰ τῆς λατρείας τῶν διαφόρων θρησκειῶν.

γγ) Τὰ ἀσχολούμενα εἰς τὰς ἐν Ἑλλάδι εὑρισκομένας ἀντιπροσωπείας ξένων κρατῶν καὶ τὰς διεθνεῖς Ἐπιτροπάς, ὡς καὶ τὰ πρόσωπα, τὰ ἀπολαύοντα τοῦ διπλωματικοῦ τῆς ἑταιρείας. Σημειωτέον ὅτι τὰ ὡς ἄνω πρόσωπα δύνανται, ἐφ' αἰτήσει των πρὸς τὸ Ἵδρυμα, νὰ ἀσφαλίζωνται εἰς αὐτό, καταβάλλοντα καὶ τὴν ἐργοδοτικὴν μερίδα τοῦ ἀσφαλίστρου. Πλὴν ὅμως καὶ ἐφ' ὅσον ἤθελε ἐκδοθῇ σχετικὴ ἀπόφασις δὲν θεμελιοῦται ὑποχρέωσις ἀσφαλίσεως των εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, διότι πρόκειται περὶ προαιρετικῆς καὶ οὐχὶ ὑποχρεωτικῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφαλίσεως.

εε) Τὰ ἀσχολούμενα εἰς ἐπιχειρήσεις ἐβραιούσας ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἐργαζομένας προσκαίρως καὶ ἐν τῇ ἡμεδαπῇ ἄνευ μονίμου τινὸς ἐν αὐτῇ ἐγκαταστάσεως.

εε) Τὰ μὴ παρέχοντα ἐργασίαν συνήθως διαρκῆ. Ὡς μὴ διαρκὴς ἐργασία θεωρεῖται ἡ μὴ διαρκοῦσα τοὐλάχιστον μίαν ἑβδομάδα, ἐξαιρουμένων τῶν ἀσχολουμένων εἰς οἰκοδομὰς ἢ τεχνικὰς ἐργασίας, αἵτινες, ἀσχέτως χρόνου ἐργασίας, θεωροῦνται διαρκεῖς. Δυνάντας διὰ διατάγματος, μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Συμβουλίου τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει καὶ τὰ πρόσωπα ταῦτα.

Μὴ ἐκδοθέντος παντὸς μέχρι τοῦδε τοῦ προβλεπομένου σχετικοῦ διατάγματος ταῦτα ἐξαιροῦνται ἀπὸ τοῦ παρόντος τῆς ἀσφαλίσεως αὐτοῦ, κατὰ συνάπειαν δὲ ὡς μηδόλως ἠσφαλισμένα κατὰ τῆς ἀσθενείας, καὶ ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας.

στ' στ') Οἱ οἰκόσιτοι ὑπηρέται, ἐφ' ὅσον δὲν ἀσχολοῦνται εἰς ἐργοδότην, ἔχοντα μορφὴν ἐπιχειρήσεως. Τὰ πρόσωπα ταῦτα δύνανται διὰ διατάγματος νὰ ὑπαχθῶσιν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. Πλὴν ὅμως τοιοῦτον Δίμα δὲν ἐξεδόθη εἰσέτι καὶ συνεπῶς ἐξαιροῦνται τῆς ἀσφαλίσεως.

ζζ) Οἱ ἀλλοδαποί, οἱ προσκαίρως ἐν Ἑλλάδι ἀσχολούμενοι. Ὡς πρόσκαιρος θεωρεῖται ἡ ἀπασχόλησις, ἡ μὴ μέλλουσα νὰ διαρκέσῃ ἐν Ἑλλάδι τοὐλάχιστον ἐπὶ ἓν ἔτος. Δύνανται ὅμως τὸ Δ. Σ. τοῦ Ι.Κ.Α., ἐπὶ ὅλως ἐξαιρετικῶν περιπτώσεων, νὰ παρατείνῃ τὸν χρόνον τῆς μὴ ἀσφαλισίμου ἀπασχολήσεως των μέχρι τριῶν ἐτῶν ἐν συνόλῳ.

Ἐφ' ὅσον παρατείνονται κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἡ ἐξαίρεσις των ἐκ τῆς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α ἀσφαλίσεώς των, τὰ πρόσωπα ταῦτα δὲν ὑπάγονται οὔτε εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας.

Ὡσαύτως κατὰ ρητὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 2 ἐδ. 2 τοῦ Ν.Δ. 1259 τῆς κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφαλίσεως ἐξαιροῦνται :

Πρῶτον, τὰ πληρώματα τῶν ἐμπορικῶν πλοίων.

Δεύτερον, οἱ μισθωτοὶ οἱ ἠσφαλισμένοι κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας εἰς ἕτερους Ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμούς. Τοιοῦτοι Ὀργανισμοὶ εἶναι σήμερον 1) Ὁ Λ]σμὸς Ἀνεργίας παρὰ τῷ Ταμείῳ Συντάξεως Προσωπικοῦ Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων, 2) ὁ Λ]σμὸς Ἀνεργίας παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν καὶ 3) ὁ Λ]σμὸς Ἀσφαλίσεως παρὰ τῷ Ταμείῳ Συντάξεων Ὑπαλληλικοῦ καὶ Συντακτικοῦ Προσωπικοῦ Ἐφημερίδων Θεσσαλονίκης.

Τρίτον, οἱ εἰς φορτοεκφορτωτικὰς ἐργασίας τῶν λιμένων τοῦ Κράτους προσλαμβανόμενοι δι' ὡρισμένον χρόνον σημειωταὶ ἐμπορευμάτων καὶ ἐργάται πάσης κατηγορίας. Ὡς πρὸς τοὺς τελευταίους τούτους κρίνομεν σκόπιμον τὴν διευκρίνισιν, ὅτι τὰ πρόσωπα τῆς κατηγορίας ταύτης ἐξαιροῦνται τῆς ἀσφαλίσεως μόνον, ἐφ' ὅσον προσλαμβάνονται ἐπὶ συμβάσει ὡρισμένου χρόνου (ἡμερολογιακῶς προσδιωρισμένου ἢ ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ὑπὸ ἐκτέλεσιν ἔργου). Εἰς τὰ πρόσωπα ταῦτα ἀναφέρεται καὶ ἡ διάταξις τῆς παρ. 6 τοῦ ἄρθρ. 11, καθ' ἣν «εἰσφορὰ ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ἐπιβληθεῖσα δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας διὰ τοὺς δι' ὡρισμένον χρόνον προσληφθέντας σημειωτὰς ἐμπορευμάτων καὶ ἐργάτας πάσης κατηγορίας τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἑταιρειῶν τῶν λιμένων τοῦ Κράτους, δὲν ἔχουσιν ἀναδρομικὴν ἰσχὺν καὶ δὲν ὀφείλονται εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας αἱ ἐκ τῆς τοιαύτης ἀποφάσεως ὑποχρεώσεις τῶν ἐργοδοτῶν».

Σχετικῶς δέον νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἡ διάταξις αὕτη, προστεθεῖσα εἰς τὸ κείμενον τοῦ Ν. Δ/τος κατὰ τὴν ἐπιψήφισιν του ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐξουσιοδοτήσεως, δὲν ἁρμονίζεται πρὸς τὴν κειμένην νομοθεσίαν, δοθέντος ὅτι ἐξ οὐδεμιᾶς διατάξεως προβλέπεται ἡ ἐπι-

βολή εἰσφορῶν δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, οὐδεμία δὲ τοιαύτη ἐπιβολή ἐγένετο μέχρι τοῦδε. Παρὰ ταῦτα, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς σχετικῆς γνωμοδοτήσεως τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, πρὸς τὰς ἀπόψεις τῆς ὁποίας συμφωνοῦμεν, καὶ καθ' ἣν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας δὲν ὑπόκεινται (μέχρι τῆς 16-12-49) οἱ διὰ συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου προσλαμβανόμενοι μισθωτοί, ἔπεται, ὅτι καὶ ἄνευ τῆς προμνησθείσης μεταβατικῆς διατάξεως τὰ ἀνωτέρω πρόσωπα οὐδέποτε ὑπῆγοντο εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, οὔτε δὲ καὶ εἰς τὸ μέλλον θὰ ὑπαχθοῦν λόγῳ τῆς ρητῆς ἐξαιρέσεως τῶν ὑπὸ τῆς παραγρ. 2 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. Δ)τος 1255)1949.

3. Αἱ κύριαι κατὰ ταῦτα διαφοραὶ τῆς διὰ τοῦ Ν.Δ. 1255)1949 εἰσαγομένης νέας ρυθμίσεως, ὡς πρὸς τὸν κύκλον τῶν ἀσφαλιστέων παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀνεργίας προσώπων, ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ μέχρι τούτου ἰσχὺον καθεστώς, συνίστανται κυρίως εἰς τὴν διεύρυνσιν τοῦ κύκλου τούτου διὰ τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν:

α) τῶν διὰ συμβάσεως ὡρισμένης διαρκείας συνδεομένων μισθωτῶν,

β) τῶν μισθωτῶν τῶν ἀπασχολουμένων παρ' ἐργοδότῃ, μὴ ἔχοντι τὴν μορφὴν ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως (Κοινωφελῆ Ἱδρύματα, Ὀργανισμοί, Ν.Π.Δ.Δ. κλπ.), ἐφ' ὅσον δὲν συνδέονται διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου,

γ) τοῦ προσωπικοῦ τῶν Τραπεζῶν καὶ

δ) τῶν μισθωτῶν τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων, δι' ἃς δὲν εἶχεν ἐκδοθῇ εἰδικὴ ἀπόφασις περὶ ὑπαγωγῆς των εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου.

4. Ὁ διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν.Δ. 1255)1949 γενόμενος καθορισμὸς τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας προσώπων ρυθμίζει ἐξ ὑπαρχῆς καὶ ἀποκλειστικῶς τὸν κύκλον τῶν ἠσφαλισμένων του, μὴ ἰσχυουσῶν ἀπὸ 16-12-1949 τῶν μέχρι τούτου θεσπισθέντων ἀντιθέτων διατάξεων (παράγρ. 7 τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Ν.Δ. 1255).

Οὕτω δέον νὰ θεωρηθῶσιν ὡς καταργηθεῖσαι αἱ διατάξεις τῶν παρ. 1, 4, 5, 7 τοῦ Ν. 118)1945, ὡς καὶ αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 (παρ. 1 καὶ 2) τοῦ Ν.Δ. τῆς 8)11-5-46 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 118)45 κλπ.».

III. Ἀσφαλιστικὴ ἱκανότης.

1. Διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Δ)τος καθορίζονται ὑπὸ νέων ἀρχῶν καὶ ἐνιαίων κριτηρίων αἱ χρονικαὶ προϋποθέσεις διὰ τὴν ἀπόκτησιν ἀσφαλιστικῆς ἱκανότητος, ἤτοι δικαιώματος πρὸς ἀπόληψιν τῶν παροχῶν τῆς ἀσφαλίσεως ἐν περιπτώσει ἐπαληθεύσεως τοῦ κινδύνου.

2. Αἱ καθοριζόμεναι ὑπὸ τῶν διατάξεων τούτων χρονικαὶ προϋποθέσεις θὰ ἐφαρμόζωνται ἀπὸ 16-12-49 ἀποκλειστικῶς, καταργουμένων πασῶν τῶν συναφῶν ἀντιθέτων διατάξεων τῆς σήμερον ἰσχυούσης νομοθεσίας διὰ κινδύνους ἐπαληθευομένους μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ Δ)τος. Οὕτω δέον νὰ θεωρῶνται ὡς καταργηθεῖσαι ἀπὸ 16-12-1949 πᾶσαι αἱ διατάξεις τῶν παρ. 2, 3 καὶ 6 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. 118)45, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς μεταβατικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου μόνου § 2 τοῦ Ν. 564)1945.

3) Διὰ τὴν γένεσιν τῆς ἀξιώσεως πρὸς ἀπόληψιν τῶν παροχῶν τῆς κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφαλίσεως δέον ὅπως συντρέχωσιν αἱ ἀκόλουθοι χρονικαὶ προϋποθέσεις:

α) διὰ τοὺς κανονικῶς ἐργαζομένους μισθωτούς, ἤτοι τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς οἰκονομικοὺς κλάδους διαρκοῦς δραστηριότητος, δέον ὅπως ὁ ἠσφαλισμένος ἐπραγματοποίησεν 180 ἡμέρας ἐργασίας ἐντὸς τῶν τελευταίων 18 μηνῶν πρὸ τῆς ἐκδηλώσεως τῆς ἀνεργίας καὶ

β) διὰ τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς ἐποχιακὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις δέον ὅπως ὁ ἠσφαλισμένος ἐπραγματοποίησε 75 ἡμέρας ἐργασίας ἐντὸς τῶν τελευταίων 12 μηνῶν πρὸ τῆς ἐκδηλώσεως τῆς ἀνεργίας. Πρὸς διευκρίνισιν καὶ διευκόλυνσιν τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἀνωτέρω διατάξεων σημειοῦμεν τὰ ἑξῆς:

Εἶναι αὐτονόητον, ὅτι κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν συναφῶν διατάξεων ὡς ***ἡμέραι ἐργασίας*** νοοῦνται μόνον αἱ ἡμέραι ἐργασίας, αἱ πραγματοποιούμεναι εἰς ἐργασίας θεμελιούσας ὑποχρέωσιν πρὸς ἀσφάλισιν παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀνεργίας. Ὡς τοιαῦται δὲ ἐργασίαι νοοῦνται ἐκεῖναι, δι' ἃς ὀφείλεται ὑποχρέωσις πρὸς καταβολὴν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 3 § 1 ἐδ. α' τοῦ Ν. 118)45 ἐργοδοτικῆς εἰσφορᾶς. Οὕτω οἱ διὰ συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου συνδεόμενοι μισθωτοί, εἴτινες, ὡς γνωστόν, μέχρι τοῦ Ν.Δ. 1255 δὲν ἐδικαιοῦντο κατὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐργασιακῆς των σχέσεως ἐπιδόματος ἀνεργίας, δι' οὗ δι' ὅμως καταβάλλεται ἡ περὶ ἧς ἀνωτέρω ἐργοδοτικὴ εἰσφορά, δικαιοῦνται ὅπως ὑπολογίζουν εἰς τὸν χρόνον ἀσφαλίσεώς των (διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν 180 ἢ 75 ἡμερῶν ἐργασίας) καὶ τὰς ἡμέρας ἐργασίας τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀπασχολήσεως των ἐπὶ συμβάσει ὡρισμένης διαρκείας.

Δέον ὅμως νὰ τονισθῇ, ὅτι ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου μὴ καταβολὴ τῶν διὰ τὰς οἰκείας ἡμέρας ἐργασίας ἀναλογουσῶν εἰσφορῶν πρὸς τὸ Ταμεῖον (τόσον κατὰ τὸ πρό, ὅσον καὶ μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Ν.Δ. 1255 χρονικὸν διάστημα) οὐδόλως ἐπηρεάζει τὴν ἀξίωσιν τοῦ ἠσφαλισμένου ἐπὶ τὰς παροχὰς τῆς ἀσφαλίσεως. Τοῦτο δὲ διότι πρόκειται περὶ δύο ἀπολύτως διακεκριμένων ἀλλήλων ἐνοχῶν, ἤτοι ἐφ' ἑνὸς μὲν τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν τῶν εἰσφορῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ τῆς ἀξιώσεως τοῦ ἠσφαλισμένου ἐπὶ τὰς παροχάς.

Ἡ ἐπὶ τιμῇ μόνον τῶν ἐργασίμων ὡρῶν ἀπασχόλησις τοῦ ἠσφαλισμένου, ἀδιαφόρως τοῦ ἂν διὰ ταύτην καταβλήθῃ πλήρες ἢ μειωμένον καλόγως ἡμερομίσθιον, θὰ θεωρῆται ὡς πλήρης ἡμέρα ἐργασίας.

Ὁ ὑπολογισμὸς τῶν 18 καὶ 12 μηνῶν, τῶν προηγουμένων τῆς ἐκδηλώσεως ἀνεργίας, ἐντὸς τῶν ὁποίων δέον νὰ ἔχουν πραγματοποιηθῇ αἱ 180 ἢ 75 ἡμέραι ἐργασίας διὰ τὴν ἀπόκτησιν ἀσφαλιστικῆς ἱκανότητος, θὰ ἐνεργῆται κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 240-246 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἀντιστρόφως ἐφαρμοζομένας.

Κατὰ ταῦτας ἡ 18μηνος ἢ 12μηνος προθεσμία θὰ θεωρῆται ἀρχομένη τὴν προηγουμένην τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν συνέβη τὸ ἀποτελοῦν τὴν ἀφετηρίαν αὐτῆς γεγονὸς (λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας) καὶ λήγουσα ἅμα ὡς παρέλθῃ ἡ ἡμέρα τοῦ τελευταίου (τοῦ 18μήνου ἢ 12μήνου) μηνός, ἡ κατ' ἀριθμὸν ἀντίστοιχος πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως, καὶ, ἐλλειπούσης ἀντιστοίχου, ἡ προηγουμένη ταύτης ἡμέρα.

Παραδείγματα : Οὕτω ἠσφαλισμένος, μὴ ἐποχιακῶς ἐργαζόμενος, οὗτινος ἡ σύμβασις ἤθελε λυθῇ τὴν 20ὴν Δεκεμβρίου 1949, θὰ δικαιοῦται ἐπιδόματος, ἂν ἐπραγματοποίησε κατὰ τὸ ἀπὸ τῆς 19ης Δεκεμβρίου 1949, συμπεριλαμβανομένης, μέχρι τῆς 19ης Ἰουνίου 1948, συμπεριλαμβανομένης, 18μήνου χρονικοῦ διαστήματος, 180 ἡμέρας ἐργασίας ἐν τῇ ἀσφαλίσει τοῦ Ταμείου.

Ἂν ὁ αὐτὸς ἠσφαλισμένος ὑπῆγετο εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἐποχιακῶς ἐργαζομένων, θὰ ἐδικαιοῦτο ἐπιδόματος, ἐφ' ὅσον ἐπραγματοποίησε κατὰ τὸ ἀπὸ 19ης Δεκεμβρίου 1949, συμπεριλαμβανομένης, μέχρι τῆς 18ης Δεκεμβρίου 1948, συμπεριλαμβανομένης, χρονικὸν διάστημα 75 ἡμέρας ἐργασίας ἐν τῇ ἀσφαλίσει τοῦ Ταμείου.

4. Δυσχερείας τινὰς ἐμφανίζει ἡ ἀντιμετώπισις τῶν περιπτώσεων, καθ' ἃς ὁ ἀπολυθεὶς ἠσφαλισμένος, μετὰ τὴν ἐπί τινα χρόνον ἐπιδότησίν του, ἐξευρίσκει ἐκ νέου ἐργασίαν, μετὰ ταῦτα δὲ περιέρχεται καὶ πάλιν εἰς ἀνεργίαν.

Κατ' ἀρχὴν αἱ περιπτώσεις αὗται δὲν ν' ἀντιμετωπίζωνται καὶ ἐπιλύωνται ἐπὶ βάσει τῆς γενικῆς ἀρχῆς, καθ' ἣν ἡ ὑπαρξις τῶν χρονικῶν προϋποθέσεων κρίνεται μὲ βάσιν καὶ ἀφετηρίαν τὴν ἡμέραν τῆς ἐκδηλώσεως τῆς ἀνεργίας (ἑπομένην τῆς λύσεως τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως). Κατὰ συνέπειαν κάθ' ἑκάστην περίπτωσιν λύσεως τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως θὰ ἐξετάζεται αὐτοτελῶς, ἂν συντρέχουν αἱ κατὰ τὸ προηγούμενον αὐτῆς 18μηνον ἢ 12μηνον διαστημα προϋποθέσεις, τηρουμένου πάντως καὶ τοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρου 10 παράγρ. 5 τοῦ Ν. 118|45 περιορισμοῦ, ὅστις ἐξ ὁρισμοῦ διατάξεως τοῦ Ν. Δ|τος 1255) 940 καταργήθη ἀμέσως ἡ ἐμμέσως.

5. Συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τῆς παρ. 3 τοῦ ἄρθρου 2 αἱ κατηγορίαι τῶν εἰς ἐποχιακὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ἀπασχολουμένων μισθωτῶν, οἵτινες θὰ δικαιοῦνται τῶν παροχῶν τῆς ἀσφαλίσεως μὲ τὰς μειωμένας χρονικὰς προϋποθέσεις τῆς παρ. 2, θὰ καθορισθοῦν δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, μετὰ γνώμην τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ταμείου.

6. ***Μεταβατικαὶ ρυθμίσεις.*** Ἡ διὰ τοῦ Ν.Δ. 1255 διάφορος κατὰ βάσιν ρύθμισις τῶν χρονικῶν προϋποθέσεων ἀπονομῆς τῶν παροχῶν δημιουργεῖ διάφορα ζητήματα μεταβατικοῦ χαρακτῆρος, ἅτινα ἀντιμετωπίζομεν ἐν τοῖς ἑπομένοις:

α) Προκειμένου περὶ κινδύνων ἐπαληθευόντων μετὰ τὴν 16ην Δεκεμβρίου 1949 (λύσεις συμβάσεως ἐργασίας πραγματοποιούμεναι μετὰ τὴν ἡμερομηνίαν ταύτην), ἵνα ὁ ἀπολυθεὶς ἠσφαλισμένος δικαιωθῇ τῶν παροχῶν τῆς ἀσφαλίσεως, δέον ὅπως πληροῖ ἀπαραιτήτως τὰς χρονικὰς προϋποθέσεις τῶν παρ. 1 ἢ 2 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Δ|τος. Ἐὰν δὲν πληροῖ ταύτας, οὐδὲν θὰ δικαιοῦται τῶν παροχῶν, ἐστω καὶ ἂν ἐνδεχομένως πληροῖ τὰς προϋποθέσεις τοῦ προϊσχύσαντος καθεστῶτος (παρ. 2 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 118|45).

β) Προκειμένου περὶ κινδύνων ἐπαληθευσάντων πρὸ τῆς 16-12-49 (λύσεις συμβάσεως ἐργασίας λαβοῦσαι χώραν πρὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης) διακρίτέον:

αα) ἂν ὁ ἀπολυθεὶς ἠσφαλισμένος ἤρξατο ἐπιδοτούμενος πρὸ τῆς 16|12|49, ἀφοῦ τῶν διατάξεων τῶν παρ. 2 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. 118, οὗτος θὰ ἐξακολουθήσῃ λαμβάνων τὸ ἐπίδομα καὶ μετὰ τὴν 16|12|49, ἐστω καὶ ἂν δὲν πληροῖ τὰς νέας προϋποθέσεις τῶν παραγρ. 1 ἢ 2 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν.Δ. 1255.

ββ) ἂν δὲν ἤρξατο ἐπιδοτούμενος θὰ δικαιωθῇ ἐπιδόματος (ἐννοεῖται μετὰ τὴν πάροδον τοῦ κεκανονισμένου ἀπὸ τῆς ἀναγγελίας χρόνου ἀναμονῆς), ἐφ' ὅσον πληροῖ διαζευκτικῶς εἴτε τὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρ. 1 παρ. 2 ἢ 3 τοῦ Ν. 118, εἴτε τὰς ταυτὰς τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 1 ἢ 2 τοῦ Ν.Δ. 1255. Ἐν τῇ τελευταίᾳ ὅμως ταύτῃ περιπτώσει αἱ προϋποθέσεις θὰ θεωρηθοῦν ἱκανοποιημέναι, ἐφ' ὅσον ὁ ἠσφαλισμένος εἶχε πραγματοποιήσει τὸν ἀπαιτούμενον ἀριθμὸν ἡμερῶν ἐργασίας (180 ἢ 75 ἡμέρας ἐργασίας) ἐντὸς τοῦ τελευταίου πρὸ τῆς 16|12|49 18μήνου ἢ 12μήνου, ἤτοι τῶν προηγουμένων τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου, ἀνεξαρτήτως τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἐπῆλθεν ὁ κίνδυνος (ἐξακολούθη ἡ ἀνεργία).

ΙΥ. Διάρκεια ἐπιδοτήσεως

1. Διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν.Δ. 1255 ἡ κατ' ἀνώτατον ὅριον διάρκεια τῆς καταβολῆς τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας ὁρίζεται εἰς 182 ἡμέρας διὰ τοὺς κανονικῶς ἐργαζομένους μισθωτοὺς καὶ εἰς 52 ἡμέρας διὰ τοὺς ἐργαζομένους εἰς ἐποχιακὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, τοὺς δικαιουμένους ἐπιδόματος μὲ μειωμένας χρονικὰς προϋποθέσεις (ἄρθρ. 2 παρ. 2 Ν.Δ. 1255).

2. Κατόπιν τῆς νέας ταύτης ρυθμίσεως δέον νὰ θεωροῦνται ὡς καταργηθεῖσαι ἀπὸ 16|12|49 πᾶσαι αἱ σχετικαὶ μὲ τὴν κατ' ἀνώτατον ὅριον διάρκειαν τῆς καταβολῆς τοῦ ἐπιδόματος διατάξεις τῆς σήμερον ἰσχυούσης νομοθεσίας (ἄρθρ. 2 παρ. 7 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946). Ἀντιθέτως δὲν ἐπηρεάζονται διὰ τῆς νέας ρυθμίσεως αἱ περὶ χρόνου ἀναμονῆς (πενθήμερον ἐπὶ ἐργατῶν καὶ 10ήμερον ἐπὶ ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν) διατάξεις τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρ. 13 τοῦ Ν. 118, οὔτε ὁ διὰ τῆς αὐτῆς διατάξεως καθοριζόμενος χρόνος καταβολῆς τοῦ ἐπιδόματος (τὸ τέλος ἑκάστης ἑβδομάδος), οὔτε τέλος αἱ διατάξεις περὶ διακοπῆς καὶ ἀναστολῆς τοῦ ἐπιδόματος (ἄρθρ. 10 Ν. 118|45).

3. Συμφώνως πρὸς τὴν παρ. 4 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν.Δ. 1255 τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας θὰ καταβάλλεται ὅ' ὅλας τὰς ἡμέρας, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν μὴ ἐργασίμων (Κυριακαὶ καὶ ἑορταί), θεωρουμένης ὡς καταργηθείσης ἀπὸ 16|12|49 τῆς ἀντιθέτου διατάξεως τοῦ ἄρθρου 13 παρ. 1 τοῦ Ν. 118, καθ' ἣν «διὰ τοὺς ἐργάτας καὶ τεχνίτας ὑπολογίζονται μόνον αἱ ἐργάσιμοι ἡμέραι».

4. Εἶναι αὐτονόητον ὅτι αἱ ρυθμίσεις τοῦ Ν.Δ. 1255 θὰ ἀρχίσουν ἐφαρμοζόμεναι μόνον ἐπὶ τῶν ἀσφαλιστικῶν κινδύνων τῶν ἐπαληθευσόντων μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος αὐτοῦ (16-12-49). Διὰ τοὺς κατὰ τὴν ἡμερομηνίαν ταύτην ἐπιδοτουμένους ἢδη ἀνέργους ἠσφαλισμένους (ἀπολυθέντας πρὸ τῆς 16-12-49) θὰ ἐξακολουθήσουν ἐφαρμοζόμεναι αἱ κατὰ τὴν ἐπαλήθευσιν τοῦ κινδύνου ἰσχύουσαι διατάξεις (παλαιὸν καθεστώς) ὡς πρὸς τὴν χρονικὴν διάρκειαν καταβολῆς τοῦ ἐπιδόματος (ἐνναέμηνον) καὶ τὰς ἡμέρας ἐπιδοτήσεως (μόνον ἐργάσιμοι ἡμέραι διὰ τοὺς ἐργατοτεχνίτας).

Υ. Ποσὸν ἐπιδόματος.

1. Κατὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 4 § 1 τοῦ Ν. Δ. 1255 τὸ ποσὸν τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας ὁρίζεται εἰς 50ο|ο διὰ τοὺς ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρέτας καὶ εἰς 40ο|ο διὰ τοὺς ἐργατοτεχνίτας ἐπὶ τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων των.

Ὡς μισθοὶ ὅμως καὶ ἡμερομίσθια κατὰ τ' ἀνωτέρω δὲν θὰ θεωροῦνται αἱ πραγματικῶς ἀπολαμβανόμεναι ὑπὸ τοῦ ἠσφαλισμένου ἀποδοχαί, ἀλλ' ὁ πλασματικὸς ἡμερήσιος μισθός, ὅστις θὰ ἀντιστοιχῇ εἰς τὴν μισθολογικὴν κλάσιν, εἰς ἣν θὰ ὑπάγεται οὗτος βάσει τοῦ μέσου ὅρου τοῦ κατὰ τὰς τελευταίας εἴκοσιν ἡμέρας πρὸ τῆς ἐκδηλώσεως τῆς ἀνεργίας του ἀπολαμβάνοντος πραγματικοῦ ἡμερησίου μισθοῦ. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς μισθολογικὰς κλάσεις καὶ τὸν εἰς ἑκάστην τούτων ἀντιστοιχοῦντα μέσον ἡμερήσιον μισθόν, αὗται θέλουν καθορισθῇ συμφώνως τῇ § 2 τοῦ ἄρθρου 1 δι' ἀποφάσεως ὑπ. ἀριθ., μετὰ γνώμην τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας.

Διὰ τὴν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐξεύρεσιν τοῦ μέσου ἡμερησίου μισθοῦ, πρὸς κατάταξιν τοῦ ἠσφαλισμένου εἰς τὴν οἰκείαν μισθολογικὴν κλάσιν, θὰ ἐφαρμόζωνται ἀναλόγως αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν. 6298|1934 «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων», ὡς τοῦτο ἰσχύει ἑκάστοτε, καὶ τῶν εἰς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδοθέντων κανονισμῶν τοῦ Ι.Κ.Α.

Πρὸς διευκόλυνσιν σας παραθέτομεν κατωτέρω τὰ σχετικὰ κείμενα:

Ἄρθρον 7 Ν. 6298

1. Ἐὰν διὰ τὴν παροχὴν ἐργασίας ἢ ὑπηρεσίας συνεφωνήθη ἑβδομαδιαῖος μισθός, τὸ ἓκτον τούτου θεωρεῖται ὡς ἡμερήσιος μισθὸς τοῦ ἠσφαλισμένου, ἐκτὸς ἐὰν ἡ ἐργασία ἢ αἱ ὑπηρεσίαι παρέχωνται ἐπὶ ἔντα ἡμέρας, ὁπότε ἡμερήσιος μισθὸς θεωρεῖται τὸ ἑβδομον.

2. Ἐὰν καταβάλληται μηνιαῖος μισθός, ὡς ἡμερήσιος μισθὸς λογίζεται τὸ εἰκοστὸν πέμπτον τοῦ μηνιαίου μισθοῦ, πλὴν ἂν ἡ συμπεφωνημένη ἐργασία ἢ αἱ ὑπηρεσίαι παρέχωνται καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας τοῦ μηνός, ὁπότε ὡς ἡμερήσιος μισθὸς θεωρεῖται τὸ τριακοστόν.

3. Ἐὰν εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν δύο προηγουμένων παραγράφων ὁ ἠσφαλισμένος δὲν ἀπασχολήθη ὁλόκλη-

ρον τὴν ἑβδομάδα ἢ τὸν μῆνα, ὁ ἡμερήσιος μισθός του ἐξευρίσκεται διαιρουμένου τοῦ παρ' αὐτοῦ ληφθέντος ποσοῦ διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἡμερῶν, καθ' ἃς οὗτος παρέσχεν ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν.

Ἐὰν ὅμως ὁ ἠσφαλισμένος ἐργάζεται συνήθως οὐχὶ καθ' ὁλόκληρον τὴν ἑβδομάδα ἢ τὸν μῆνα καὶ τοῦτον ἕνεκα λαμβάνει μισθὸν ηὐξημένον, ὁ ἡμερήσιος αὐτοῦ μισθὸς ἐξευρίσκεται διαιρουμένου τοῦ ληφθέντος ποσοῦ ἀναλόγως δι' ἓξ ἢ εἰκοσιπέντε.

Ἐὰν ὁ ἠσφαλισμένος ἐργάζεται, ὡς ἐκ τῶν εἰδικῶν συνθηκῶν καὶ τοῦ ἐπαγγέλματός του, συνήθως ὡρισμένην ἐποχὴν τοῦ ἔτους, καὶ τούτου ἕνεκα λαμβάνει μισθὸν ηὐξημένον, ὁ ἡμερήσιος μισθὸς αὐτοῦ συνίσταται εἰς τὸν συνήθη μέσον μισθὸν ἠσφαλισμένων παρεμφεροῦς ἐπαγγελματικῆς κατηγορίας καὶ δοτὶς ὁρίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας μετὰ πρόταιν τῆς Τ.Δ.Ε. καὶ γνώμην τοῦ Δ.Σ. Διὰ τοῦ καθορισθέντος μέσου μισθοῦ διαιρεῖται τὸ καθ' ἑβδομάδα λαμβανόμενον ποσὸν καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τούτου προσδιορίζεται τὸ ποσὸν τῶν καταβλητέων εἰσφορῶν. Τὸ πηλίκον τῆς διαιρέσεως παριστᾷ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν τῆς ἐργασίας, δοτὶς καὶ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν διὰ πάσας τὰς πρὸς τὸ Ἵδρυμα σχέσεις. Ὑπόλοιπα οἱαδήποτε προκύπτοντα ἐκ τῆς διαιρέσεως παραλείπονται.

3. Ἐπὶ συμπεφωνημένης ἀμοιβῆς κατ' ἀποκοπὴν ἢ κατὰ τεμάχιον ἢ κατ' ἄλλον τρόπον ὁ ἡμερήσιος μισθὸς τοῦ ἠσφαλισμένου ἐξευρίσκεται κατὰ τὰς διατάξεις τῶν παραγρ. 1 καὶ 2 τοῦ παρόντος ἄρθρου βάσει τοῦ ἐκ τῆς φύσεως τῆς παρεχομένης ἐργασίας ἢ ὑπηρεσιῶν πιθανοῦ ἑβδομαδιαίου ἢ μηνιαίου μισθοῦ τοῦ ἠσφαλισμένου.

5. Πρὸς ἁπλούστευσιν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος Νόμου δύνανται κατηγορίαι ἠσφαλισμένων, τῶν ὁποίων οἱ μισθοὶ δὲν συνίστανται ἐν ὅλῃ ἢ ἐν μέρει ἐκ τῶν σταθερῶς καθωρισμένων ποσῶν, νὰ κατατάσσωνται εἰς ὡρισμένας κλάσεις ἡμερησίου μισθῶν διὰ πράξεων τοῦ Ὑφυπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἱδρύματος.

Ἄρθρον 14

Κανονισμοῦ ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν.

Ὡς μισθός, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὑπολογίζεται ἡ εἰσφορὰ λογίζεται ὁ εἰς χρῆμα συμπεφωνημένος τοιοῦτος, αὐξανόμενος:

α) Κατὰ τὰ τυχὸν παρὰ τοῦ ἐργοδότου χορηγούμενα εἰς τὸν μισθωτὸν ποσοστὰ ἢ ἄλλας προσθέτους χρηματικὰς ἀμοιβάς, ἐφ' ὅσον αὗται δὲν χορηγοῦνται μόνον ἐκτάκτως. Ἐὰν αἱ πρόσθετοι ἀμοιβαὶ παρέχωνται κατὰ χρονικὰς περιόδους διαφόρους τῆς δι' ἣν ἡ μισθοδότησις περιόδου, ὁ ἐργοδότης ἐνεργεῖ τὴν ἀναγκαίαν κατανομήν, λαμβάνων ὡς βάσιν τὰ κατὰ τὴν προηγουμένην περίοδον ἀπολαμβανόμενα ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ μισθωτοῦ, ἄλλως δὲ τὰ ὑπ' ἄλλων μισθωτῶν τῆς αὐτῆς εἰδικότητος ἀσχολουμένων παρ' αὐτῷ ἢ παρ' ἑτέρῳ ἐργοδότῃ τῆς αὐτῆς κατηγορίας καὶ περιφερείας κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον ἀπολαμβανόντα, τέλος δὲ, τοιούτων στοιχείων μὴ ὑπαρχόντων, ποσὸν ὁριζόμενον κατὰ τὴν κρίσιν του.

β) Κατὰ τὰ τυχὸν παρὰ τρίτων καταβαλλόμενα κατὰ συνήθειαν χρηματικὰ ποσὰ (φιλοδωρήματα ἢ ἄλλης φύσεως ἀμοιβάς), ὑπολογιζόμενα βάσει τῶν ἰσχυόντων διὰ τὴν ἐπιχείρησιν σχετικῶν πινάκων (ἄρθρον 15).

γ) Κατὰ τὰς τυχὸν εἰς εἶδος παροχάς (κατοικία, τροφή, θέρμανσις κλπ.), ἀποτιμωμένας ὡσαύτως βάσει τῶν ἰσχυόντων πινάκων, ἐφ' ὅσον, προκειμένου περὶ βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, αἱ παροχαὶ αὗται ἐκτιμῶνται κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρὸς ὡς στοιχεῖα τοῦ μισθοῦ.

Ἐὰν ἡ ἀμοιβὴ δὲν συνίσταται εἰς συμπεφωνημένον ἐκ τῶν προτέρων χρηματικὸν ποσόν, ἀλλὰ κανονίζεται κατ' ἀποκοπὴν ἢ κατὰ μονάδα ἐκτελουμένης ἐργασίας κλπ., ἡ εἰσφορὰ ὑπολογίζεται ἐπὶ τοῦ μέσου ὅρου τῆς ἐπιτευχθείσης ἀμοιβῆς κατὰ τὰς προηγουμένας τρεῖς μισθοδοτικὰς περιόδους ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ μισθωτοῦ ἢ ὑπ' ἄλλων μισθωτῶν τῆς αὐτῆς εἰδικότητος ἀσχολουμένων παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ ἑτέρῳ ἐργοδότῃ τῆς αὐτῆς κατηγορίας καὶ περιφερείας ἢ ἄλλως ἐπὶ ποσοῦ ὁριζομένου κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ ἐργοδότου.

Ἐὰν δὲν συνεφωνήθη ρητὴ ἀμοιβή, ἡ ἐργασία παρέχεται ἐπὶ σκοπῷ ἀποζημιώσεως, μεταγενεστέρως κατὰ τὴν φύσιν τῆς ἐργασίας καὶ κατὰ τὰ κρατοῦντα εἰς τὰς συναλλαγὰς καὶ τὴν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρὸς δριαθησομένης, ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται οὐχ ἧττον εἰς ἐπικόλλησιν ἐνσήμων, ὡς ἐὰν ἡ ἀμοιβὴ κατεβάλλετο κατὰ κανονικὰς χρονικὰς περιόδους. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ὡς μισθοδοτικὴ περίοδος θεωρεῖται ἡ εἰς παρεμφερεῖς περιπτώσεις ἐν τῷ τόπῳ τῆς ἐπιχειρήσεως κατὰ συνήθειαν ἰσχύουσα, ἡ δὲ εἰσφορὰ ὑπολογίζεται κατὰ τὰ ἐν τῇ προηγουμένῳ ἐδαφίῳ ἐφαρμοζόμενα ἀναλόγως.

Ἀντιρρήσεις τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου καθορισμοῦ τῆς μισθοδοτικῆς κλάσεως φέρονται ἐνώπιον τοῦ ἀσφαλ. δικαστηρίου.

Προκαταβολαὶ ἐπὶ τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων ἀναγράφονται εἰς τὴν δι' ἣν ὁ μισθὸς χλπ. χρονικὴν περίοδον.

Ἐὰν ἡ ἀμοιβὴ παρέχεται καθ' ὁμάδας μισθωτῶν καὶ κατ' ἀποκοπήν, ὁ ἀρχηγὸς τῆς ὁμάδος ὀφείλει νὰ γνωστοποιῇ τὸν τρόπον τῆς διανομῆς τῆς ἀμοιβῆς εἰς τὸν ἐργοδότην, δοτὶς τηρεῖ ἰδιαιτέρως τὰ σχετικὰ στοιχεῖα, ἐν εἴδει παραρτήματος τοῦ βιβλίου μισθολογίου, ἐφ' ὅσον ταῦτα δὲν καταχωρίζονται ἐν αὐτῷ.

Ἄρθρον 15

Κανονισμοῦ ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν

Ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου ἑκάστου ἔτους τὸ Δ. Σ. τοῦ Ἱδρύματος καθορίζει διὰ πράξεώς του κεχωρισμένως διὰ τὴν περιφέρειαν ἑκάστου Ὑπ)τος τὴν ἀξίαν τῶν εἰς εἶδος παροχῶν κατόπιν γνωμοδοτήσεως τῆς Τ. Δ. Ε.

Καθ' ὅμοιον τρόπον καθορίζεται ἡ κατὰ μισθοδοτικὴν περίοδον ἀξία τῶν πρὸς τοὺς μισθωτοὺς παροχῶν τρίτων, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν τοπικῶν καὶ τῶν ἰδιαζουσῶν εἰς ἑκάστην ἐπαγγελματικὴν κατηγορίαν.

Ὁ ὑπὸ τοῦ Δ. Σ. καθορισμὸς τῆς ἀξίας τῶν παροχῶν ἀμφοτέρων τῶν κατηγοριῶν ἰσχύει δι' ὁλόκληρον τὰ ἑπόμενον ἔτος καὶ λαμβάνεται ὑποχρεωτικῶς ὑπ' ὄψιν κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ μισθοῦ.

Ἡ διάταξις τῆς § δ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νομοθ. Δ]τος 1250|49, καθ' ἣν: «δ) Ἐν περιπτώσει γενικῆς αὐξήσεως τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν ἐργαζομένων αὐξάνονται ἀναλόγως δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, δημοσιευομένης διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὰ ἐπιδόματα ἀνεργίας τῶν μέχρι τῆς ἡμερομηνίας ταύτης ἐπιδοτουμένων ἀνέργων», στρεῖται πρακτικῆς σημασίας διὰ τοὺς μετὰ πάροδον εὐλόγου χρόνου ἀπὸ τῆς γενικῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω αὐξήσεως τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων ἀποκτῶντας δικαίωμα ἐπιδοτήσεως, διότι τὸ ἐπίδομα τῶν ὑπολογίζεται ἐπὶ τῶν ηὐξημένων ἀποδοχῶν τῶν κατὰ τὰς τελευταίας εἴκοσι ἡμέρας ἐργασίας, θὰ εἶναι δὲ ὡς ἐκ τούτου ηὐξημένον ἀναλόγως, αὐτὴ ὅμως ἔχει ἰδιαζούσαν ἀξίαν διὰ τοὺς ἠσφαλισμένους, οἱ ὁποῖοι ἀρχονται ἐπιδοτούμενοι πρὸ τῆς χορηγήσεως τῆς αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν. Διὰ τὴν ἀναπροσαρμογὴν τῶν ἐπιδομάτων τῶν τελευταίων τούτων ἐπίπεδον νέων ἀνωτέρων ἐπιπέδων μισθῶν προβλέπεται ἡ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ ἀνάλογος αὔξησις αὐτῶν. Συνεπῶς ἡ αὔξησις τῶν ἐπιδο-

μάτων δέν θά είναι αὐτόματος, ἐν περιπτώσει γενικῆς αὐξήσεως τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, ἀλλὰ θά ἀπαιτῆται ἡ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἔκδοσις σχετικῆς ἡμῖν ἀποφάσεως, δι' ἧς θά καθορίζηται τὸ ποσοστὸν τῆς αὐξήσεως καὶ ἡ χρονικὴ ἐνάρξεως καταβολῆς αὐτῆς.

2. Τὰ ποσὰ τῶν ἐπιδομάτων, τὰ ὁποῖα θά καθορισθοῦν, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, δι' ἡμετέρας ἀποφάσεως, μετὰ γνώμην τοῦ Δ. Σ. ἡμῶν, θά προσαυξάνωνται, κατὰ 10% δι' ἕκαστον προστατευόμενον μέλος τῆς οἰκογενείας τοῦ ἀνέργου, χωρὶς πάντως τὸ βασικὸν ἐπίδομα μετὰ τῶν ἐν λόγῳ προσαυξήσεων νὰ δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰ 70% τοῦ μέσου ἡμερησίου μισθοῦ τῆς οἰκείας μισθολογικῆς κλάσεως. Σημειωτέον ὅτι κατὰ τὴν σαφῆ διατύπωσιν τοῦ ἄρθρου 4 § 3 αἱ προσαυξήσεις λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν θά ὑπολογίζωνται ἐπὶ τοῦ ἐπιδόματος καὶ οὐχὶ ἐπὶ τοῦ μέσου ἡμερησίου μισθοῦ.

Οὕτω, προκειμένου περὶ ἐργάτου ἡφαλισμένου, ὁποίνος ὁ μέσος ὅρος ἡμερομισθίων τῶν τελευταίων εἴκοσι ἡμερῶν ἐργασίας πρὸ τῆς ἐκδηλώσεως τῆς ἀνεργίας ἦτο 21.000 δρχ. ἐάν ὁ μέσος ἡμερήσιος μισθὸς τῆς εἰς ἣν θὰ καταταχθῇ οὗτος μισθολογικῆς κλάσεως εἶναι 30.000, τὸ βασικὸν του ἐπίδομα θά εἶναι $20.000 \times {}^{40}/_{100}$ ἢ 8.000 δρχ. ἡμερησίως. Ἐὰν οὗτος ἔχῃ καὶ δύο προστατευόμενα μέλη οἰκογενείας ἢ ἐξ 20% προσαύξησις τοῦ βασικοῦ ἐπιδόματος διὰ ταῦτα θά ὑπολογισθῇ ἐπὶ τῶν 8.000 δρχ. ἤτοι θά εἶναι $8.000 \times {}^{20}/_{100}$ 1.600 δρχα. καὶ οὐχὶ ἐπὶ τοῦ μ. ἡ. μ., ἤτοι ἐπὶ τῶν 20.000 δρχ. ὅτε θά ἦτο $20.000 \times {}^{20}/_{100} = 4.000$.

Τὸν κύκλον τῶν μελῶν οἰκογενείας, δι' ἃς χορηγεῖται ἡ προσαύξησις, θέλομεν καθορίσει δι' ἀποφάσεώς μας.

3. Μεταβατικαὶ ρυθμίσεις.

α) Οἱ δικαιωθησόμενοι ἐπιδόματος κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. Δ]τος 1255, ἤτοι μετὰ τὴν 16-12-49, θά λαμβάνουν τὸ ὑπὸ τοῦ Δ]τος τούτου καθοριζόμενον πρῶτον ἐπίδομα.

β) Οἱ δικαιωθέντες ἐπιδόματος πρὸ τῆς 16)12)49 θά ἐξακολουθήσουν λαμβάνοντες τὸ ἥμισυ τοῦ προϊσχύσαντος καθεστῶτος (Ν. 118|1945) καθορισθὲν διὰ τούτους ἐπίδομα.

VI. Πρόσληψις μισθωτῶν

Εἰς τὰ μέχρι τοῦδε ἰσχύον καθεστὼς προσλήψεως μισθωτῶν ἐπέρχονται ἤδη οὐσιώδεις μεταρρυθμίσεις διὰ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. Δ. 1255.

Τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τοῦ καθιερουμένου διὰ τούτου νέου καθεστῶτος συνίστανται εἰς τὰ ἑξῆς:

α) Οἱαδήποτε πρόσληψις μισθωτοῦ ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου εἶναι δυνατὴ, ἄνευ μεσολαβήσεως τοῦ οἰκείου Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ὁ προσλαμβανόμενος θά ὑπόκειται ἀπὸ τῆς προσλήψεώς του εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας. Ἡ ὑποχρέωσις ὅπως αἱ προσλήψεις τῶν περὶ ὧν ἀνωτέρω μισθωτῶν, τῶν συνδεομένων διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, γίνωνται μέσῳ τοῦ οἰκείου Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας ἰσχύει δι' ἅπαντας ἀνεξαιρέτως τοὺς ἐργοδότας (φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα), ἀδιαφόρως τῆς φύσεως καὶ τοῦ εἴδους τῆς ὑπὸ τούτων ἀσκουμένης ἐκμεταλλεύσεως ἢ ἐπιχειρήσεως, συμπεριλαμβανομένων τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων καὶ τῶν πάσης φύσεως Νομ. Προσ. Δημοσ. Δικαίου, Ἱδρυμάτων καὶ Ὀργανισμῶν μηδὲ τοῦ Δημοσίου ἐξαιρουμένου, ἐφ' ὅσον ὅμως οἱ ὑπὸ τούτων προσλαμβανόμενοι μισθωτοὶ πρόκειται νὰ ἀπασχοληθοῦν εἰς ὑπὸ τούτων ἀσκουμένας ἐκμεταλλεύσεις ἢ ἐπιχειρήσεις. Ἐνῶ δηλ. διὰ τὴν ἐπαγωγὴν μισθωτοῦ τινος εἰς τὴν ἀσφάλισιν εἶναι ἀδιάφορον, ἂν ὁ ἀπασχολῶν αὐτὸν ἐργοδότης ἀσκῇ ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν, ἡ ὑποχρέωσις πρὸς πρόσληψιν αὐτοῦ μέσῳ τοῦ Γ.Ε.Ε. γεννᾶται μόνον, ἐφ' ὅσον οὗτος πρόκειται νὰ ἀπασχοληθῇ εἰς ὑπηρεσίαν ἐχούσαν τὸν χαρακτῆρα ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως. Εἶναι ἀδιάφορον, ἂν ὁ προσλαμβανόμενος μισθωτὸς πρόκειται νὰ ἀσχοληθῇ ἐπὶ ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον, ὡς ἐπίσης καὶ ὁ τρόπος ἀμοιβῆς του. Δέον ὅμως πάντως ὅπως ὁ τόπος ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐφίσκεται εἰς Κέντρον Ἀσφαλίσεως (ἤτοι ἐντὸς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς Ὑπ)ματος τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας), διότι τότε μόνον θεμελιοῦται καὶ ὑποχρέωσις ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας, συντεχνιούσης καὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας.

β) Κατὰ τὴν πρόσληψιν ὅμως τῶν μισθωτῶν μέσῳ τῶν Γ.Ε.Ε. οἱ ἐργοδόται ἔχουν ἀπόλυτον δικαίωμα ἐκλογῆς τοῦ προσληπτέου, μεταξὺ τῶν ἐγγεγραμμένων εἰς τοὺς καταλόγους τῶν ἀνέργων, ἀδιαφόρως τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἐγένετο ἡ ἐγγραφή, ὡς καὶ τοῦ ἂν ὁ προσλαμβανόμενος ἐπιδοτεῖται ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας.

Ἂν ὅμως ὁ αἰτῶν τὴν πρόσληψιν μισθωτοῦ ἐργοδότης θέν ἐκδηλώνῃ προτίμησίν τινα ὑπὲρ ὡρισμένου ἀνέργου, τότε δέον νὰ τηρῶνται αἱ διατάξεις τοῦ κωδικοποιηθέντος Νόμου 5288)1932. Βάσει τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ Νόμου τούτου δέον νὰ ἀντιμετωπίζονται καὶ αἱ περιπτώσεις καθ' ἃς τὸ Γ.Ε.Ε. δέν δύναται νὰ ἐξεύρῃ μισθωτὸν τῆς εἰδικότητος τοῦ αἰτουμένου παρὰ τοῦ ἐργοδότου.

γ) Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. 1255 οἱ αὐτοί, περὶ ὧν κατωτέρω, ἐργοδόται ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἀναγγέλλωσιν ἐγγράφως τάχιον εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, ὅσον καὶ εἰς τὸ οἰκεῖον Γ.Ε.Ε., ***πᾶσαν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας*** μισθωτοῦ των, ἐφ' ὅσον αὕτη ἐπέρχεται εἰς 1) καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου ἢ 2) εἰς τὴν λῆξιν τοῦ χρόνου ἢ τοῦ ἔργου, δι' ὃν προσελήφθη ὁ ἀπολυόμενος μισθωτός. Ἡ ἐν λόγῳ ὑποχρέωσις δὲν ὑφίσταται ἐπὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ ἢ ἐπὶ οἰκαιοθελοῦς ἀποχωρήσεως τοῦ τελευταίου ἐκ τῆς ἐργασίας του λόγῳ παραιτήσεως.

δ) Ἡ κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάφιον ἀναγγελία δέον νὰ γίνεται ἐντὸς 8ημέρου προθεσμίας ἀπὸ τῆς καταγγελίας ἢ ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς ὡρισμένου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας.

ε) Ἡ παράλειψις τῆς ἐμπροθέσμου κατὰ τ' ἀνωτέρω ἀναγγελίας τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ οἰκεῖον Γ.Ε.Ε. συνεπάγεται:

αα) κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν, ἤτοι τόσον εἰς τὴν περίπτωσιν καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, ὅσον καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς λήξεως τῆς ὡρισμένου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας, τὰς ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 19 τοῦ Ν. 118|1945 ἀπαγγελλομένας ποινικὰς κυρώσεις κατὰ τῶν παραβατῶν, ἀδιαφόρως τοῦ λόγου, εἰς ὃν ὀφείλεται ἡ λύσις τῆς συμβάσεως καὶ

ββ) προκειμένου εἰδικῶς περὶ λύσεως συμβάσεως ἐργασίας, ὀφειλομένης εἰδικῶς εἰς τὴν ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ ἀναγνωριζομένου εἰς αὐτὸν διὰ τῆς διατάξεως τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 (ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν. Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946) δικαιώματος, ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας, ὡς μονομεροῦς δικαιοπραξίας, μὴ παραγομένου ἐκ ταύτης οἱουδήποτε ἐννόμου ἀποτελέσματος. Τοῦτο δὲ διότι δέν κατηργήθη διὰ τοῦ Ν. Δ. 1255 ἡ παράγρ. 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 (ὡς αὕτη ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως), παραθέσεως ἁπλῶς τῆς ὑπὸ ταύτης ὁριζομένης προθεσμίας ἀπὸ 3ημέρου εἰς 8ήμερον.

Πρὸς ἄρσιν ἐνδεχομένων ἀμφισβητήσεων κρίνομεν σκόπιμον τὴν διευκρίνισιν, ὅτι αἱ περὶ ὧν ἀνωτέρω ὑποχρεώσεις τῶν ἐργοδοτῶν βαρύνουν ἐκείνους καὶ μό-

νων τούς έργοδότας, οί όποίοι άπασχολοῦν μισθωτούς ὑπαγομένους εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας καί ἐφ' ὅσον αἱ ὑπό τούτων γενόμεναι προσλήψεις ἤ καταγγελίαι καί λήξεις συμβάσεων ἐργασίας ἀφορῶν πρόσωπα ὑπακτέα ἤ ὑπαγόμενα εἰς τόν κατά τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν.

VII. Εἰσφοραί.

1) Ἀπό τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. Δ. 1255|1949, ἤτοι ἀπό 16|12|49, ἡ μοναδική πρός εἰσφοράν ὑποχρέωσις τῶν ἐργοδοτῶν εἰς τό Ταμεῖον Ἀνεργίας συνίσταται εἰς τήν καταβολήν ποσοστοῦ 1 ο|ο ἐπί τῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν τῶν ὑπό τούτων ἀπασχολουμένων μισθωτῶν τῶν ὑπαγομένων εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας. Κατά συνέπειαν ἐργοδόται, ἀπασχολοῦντες προσωπικόν ἐν μέρει μόνον ὑπαγόμενον εἰς τήν κατά τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν καί ἐν μέρει ἐξαιρούμενον αὐτῆς, δέν ὑποχρεοῦνται εἰς καταβολήν εἰσφορᾶς, εἰμή μόνον διά τό εἰς τήν πρώτην κατηγορίαν ἀνήκον προσωπικόν των (πρόσωπα ὑπαγόμενα εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας). Ἐργοδόται, μή ἀπασχολοῦντες μισθωτούς ὑπαγομένους εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, οὐδεμίαν ὑποχρέωσιν πρός εἰσφοράν ὑπέχουν ἔναντι τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας.

2) Ὡς πρός τόν τρόπον ὑπολογισμοῦ, βεβαιώσεως καί εἰσπράξεως τῆς κατά τά ἀνωτέρω εἰσφορᾶς ἀκολουθοῦν ἰσχύουσαι αἱ μέχρι σήμερον ἐφαρμοζόμεναι σχετικαί διατάξεις καί ρυθμίσεις, μέ τήν ὑπό τῆς παρ. 3 τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ Ν. Δ. 1255 εἰσαγομένην μοναδικήν ἐξαίρεσιν, καθ' ἥν «μισθωτοί, ἀμειβόμενοι ἀποκλειστικῶς ἤ κατά κύριον λόγον ἐπί ποσοστοῖς διά τόν καθορισμόν τῆς εἰσφορᾶς... θεωροῦνται ὅτι λαμβάνουσι ἡμερομίσθιον ἰσοδύναμον τῆς γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας».

3) Αἱ ὑπό παρ. 4 ἐδ. 4, 6 καί 7 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 προβλεπόμεναι εἰσφοραί κατηργήθησαν διά ρητῆς διατάξεως τοῦ Ν. Δ. 1255 (ἄρθρ. 6 παρ. 1).

4) Ὁ χρόνος, καθ' ὃν δέον νά καταβάλλωνται παρά τῶν ὑποχρέων ἐργοδοτῶν αἱ περί ὧν ἀνωτέρω (παρ. 1) εἰσφοραί πρός τό Ταμεῖον Ἀνεργίας, θέλει καθορισθῆ δι' εἰδικῆς ἀποφάσεώς μας, κατά τά ἐν τῇ παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Διατάγματος ὁριζόμενα.

5) Αἱ τυχόν καθυστεροῦμεναι εἰσφοραί, ἤτοι αἱ μή καταβαλλόμεναι εἰς τό Ταμεῖον ἐντός τῆς κατά τά ἀνωτέρω καθορισθησομένης προθεσμίας, ἐπιβαρύνονται, κατά τήν ρητήν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 7 παρ. 2 τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 διά προσθέτου τέλους, ἴσου πρός 2% τοῦ ποσοῦ τῶν καθυστερουμένων εἰσφορῶν δι' ἕκαστον μῆνα καθυστερήσεως καί διά τοῦ ἑκάστοτε ἰσχύοντος ποσοστοῦ τόκου ὑπερημερίας.

Τόσον τό πρόσθετον τέλος, ὅσον καί ὁ τόκος ὑπερημερίας, καθίστανται ἀπαιτητά ἀπό τῆς λήξεως τῆς κατά τά ἀνωτέρω προθεσμίας ἐμπροθέσμου καταβολῆς τῶν εἰσφορῶν.

Κατά ταῦτα, ἐάν ἡ προθεσμία καταβολῆς τῶν εἰσφορῶν ὡρισμένης μισθολογικῆς περιόδου ὑποτεθῇ, ὅτι λήγει τήν 1-2-50, ἡ πέραν τῆς ἡμερομηνίας ταύτης καταβολή ἐπιβαρύνει ταύτας διά ποσοστοῦ 3% (2% πρόσθετον τέλος καί 1% τόκος ὑπερημερίας) ἐφ' ὅσον καταβληθοῦν ἀπό 1—28-2-50, διά ποσοστοῦ 5% (4% πρόσθετον τέλος καί 1% τόκος ὑπερημερίας) ἐφ' ὅσον καταβληθοῦν ἀπό 1—31-3-50, διά ποσοστοῦ 7% ἐφ' ὅσον καταβληθοῦν ἀπό 1—30-4-50 κ.ο.κ.

Ἡ σήμερον ἰσχύουσα διάφορος ρύθμισις τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 1 τοῦ Ν. Δ. τῆς 8|11|5-46 δέον νά θεωρηθῇ ὡς καταργηθεῖσα ἀπό 16-12-49, καθ' ὅ μέρος ἀφορᾷ τήν διά προσθέτων τελῶν ἐπιβάρυνσιν τῶν καθυστερουμένων εἰσφορῶν (ἰσχύει ὅμως καί τήν διαδικασίαν ἀναγκαστικῆς εἰσπράξεως των).

6) ***Μεταβατικαί διατάξεις.*** Κατά ρητήν διάταξιν τῆς παραγρ. 3 τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Ν. Δ. 1255 αἱ πρός τό Ταμεῖον Ἀνεργίας ὀφειλόμεναι εἰσφοραί ἀπαλλάσσονται τῶν προσθέτων τελῶν, ἐφόσον ἤθελον ἐξοφληθῆ ἐντός δύο μηνῶν ἀπό τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. Δ. 1255, ἤτοι μέχρι τῆς 16 Φεβρουαρίου 1950. Λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς σημασίας τῆς διατάξεως διά τήν ἐκκαθάρισιν τῶν πρός τό Ταμεῖον ἡμῶν ὀφειλῶν, συνιστῶμεν, ὅπως ἀνακοινώσητε τήν ἐν λόγῳ διάταξιν εἰς τούς ἐνδιαφερομένους διά τοῦ τύπου. Εἰς τήν σχετικήν ἀνακοίνωσιν ἐνδείκνυται, ὅπως μνημονευθῇ ὅτι ὅσοι τυχόν ἐκ τῶν καθυστερούντων ἐργοδοτῶν δέν ἤθελον ἐκπληρώσει τάς ὑποχρεώσεις των ἐντός τῆς ἀνωτέρω διμήνου προθεσμίας, θά ὑποχρεωθοῦν, ὅπως καταβάλλουν τάς καθυστερουμένας εἰσφορᾶς μετά τῶν μέχρι τῆς 16|12|49 ὀφειλομένων προσθέτων τελῶν, προσαυξανομένων ἀπό τῆς ἡμερομηνίας ταύτης καί διά τῶν ὑπό τοῦ Ν. Δ. 1255 προβλεπομένων προσθέτων τελῶν.

Ὡσαύτως κατά ρητήν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 7 παραγρ. 4 τοῦ Δ)τος αἱ ὑπέρ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἐπιβληθεῖσαι εἰσφοραί, συνάμει τῆς παραγρ. 4 ἐδ. 4ου τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945, ὡς καί τά πρόσθετα τέλη διά καταβληθείσας ἤδη, ἤτοι μέχρι 16|12|1949, εἰσφοράς, μή εἰσπραχθέντα μέχρι τῆς ἡμερομηνίας ταύτης, καταργοῦνται. Ὁμοίως καταργοῦνται καί αἱ τυχόν ἐκκρεμεῖς ποιναί δίκαι διά τήν καθυστέρησιν τῶν τοιούτων εἰσφορῶν.

VIII. Συνεργασία Ταμείου Ἀνεργίας μετ' ἄλλων Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν.

Ἡ σπουδαιοτέρα τῶν καινοτομιῶν, τάς ὁποίας εἰσάγει εἰς τόν ὀργανωτικόν τομέα τό Ν. Δ. 1250, εἶναι ἡ διά τοῦ ἄρθρου 8 τούτου καθιερουμένη δυνατότης τῆς ἐπιβολῆς ὑποχρεωτικῆς συνεργασίας τοῦ Ι.Κ.Α. ἤ ἑτέρων Κλαδικῶν Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν μετά τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας διά τήν βεβαίωσιν καί εἴσπραξιν τῶν πόρων του.

Ἡ πρός τόν σκοπόν τοῦτον δυνάμει τῆς προμνησθείσης διατάξεως παρεχομένη ἐξουσιοδότησις εἰς τόν Ὑπουργόν Ἐργασίας ἀποβλέπει εἰς τήν πραγματοποίησιν ἑνός μέτρου, οὐτινος οὐδείς ἀμφισβητεῖ τήν σημασίαν καί χρησιμότητα καί ὅπερ ἀποτελεῖ ἤδη ἀπό μακροῦ κοινήν συναίσθησιν τόσον τῶν ἐργαζομένων ὅσον καί τῶν ἐπιφορτισμένων μέ τήν ὀργάνωσιν τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ἁρμοδίων κρατικῶν Ὑπηρεσιῶν. Κατά κοινήν πράγματι ὁμολογίαν στερεῖται οἱασδήποτε λογικῆς βάσεως καί οὐδεμίαν ἐξυπηρετεῖ σκοπιμότητα ἡ διατήρησις παραλλήλως θρώντων ὑπηρεσιῶν ἐλέγχου καί βεβαιώσεως δεδῶν εἰς πλείονας Ἀσφαλιστικούς Ὀργανισμούς, ὅταν κοινοί εἶναι οἱ ἐλεγχόμενοι ἐργοδόται καί ἠσφαλισμένοι καί κοιναί αἱ βάσεις ὑπολογισμοῦ τῶν ὑπέρ ἑνός ἑκάστου τούτων ὀφειλομένων εἰσφορῶν. Ἡ διατήρησις τοῦ σήμερον ἰσχύοντος καθεστῶτος δέν ἐπιτυγχάνει ἄλλο τι, εἰμή τήν ἀδικαιολογήτων ἐπιβάρυνσιν τοῦ κόστους τῆς ἀσφαλίσεως καί τῶν δαπανῶν λειτουργίας τῶν ἐπιχειρήσεων, ὑποχρεουμένων ἅπαξ ἐπί τῷ αὐτῷ πολλαπλᾶ μισθολόγια, ὑφίστανται διαδοχικούς ἐλέγχους κ.λπ. Ἐκτός ὅμως τούτου ἡ ἀναποφευξις τῶν ὑπηρεσιῶν ἐλέγχου καί βεβαιώσεως ἑνός τῶν Ὀργανισμῶν, σήμερον καλύπτουν τόν αὐτόν κατά βάσιν κύκλον προσώπων (ἐργοδοτῶν καί ἠσφαλισμένων) θέλει καταστήσει διά τῆς συνενώσεως τῶν ἐγκαταστημένων ὑπηρεσιῶν λίαν ἐντονώτερον καί ἀποδοτικώτερον τόν ἔλεγχον καί θέλει ἐπιτρέψῃ τήν ἐπί ὀρθολογιστικωτέρων βάσεων ὀργάνωσίν του.

Ὁ τρόπος πραγματώσεως τῆς διά τοῦ ἄρθρου 8 προβλεπομένης συνεργασίας μελετᾶται ἤδη ὑπό τῆς ἁρμοδίας καθ' ἡμᾶς ὑπηρεσίας, ἐν καιρῷ δέ θέλομεν ζητήσει τήν γνώμην τοῦ καθ' ὑμᾶς Δ.Σ., ὡς καί τῶν Δ.Σ. τῶν λοιπῶν ἁρμοδίων Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν, διά τήν ἔκδοσιν τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Δεκεμβρίου 1949

ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΔΩΡΟΥ ΠΡΟΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥΣ

57201|1949 Ἐγκύκλιος Ὑπουργ. Ἐργασίας

«Περὶ ἑρμηνείας τῆς ὑπ' ἀριθ. 57200|1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως» (*).

Κοινοποιοῦντες τὴν ὑπ' ἀριθμ. 57200 ἐ. ἔ. ἀπόφασιν ἡμῶν καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν «περὶ καταβολῆς δώρου εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῆς Χώρας ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς Χριστουγέννων 1949 καὶ Νέου Ἔτους 1950», παρέχομεν συμπληρωματικῶς τὰς κάτωθι ἐπεξηγήσεις:

I. Διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως καθορίζεται ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸ ποσὸν τοῦ δώρου, ὁριζόμενον εἰς ἕνα μηνιαῖον μισθὸν ἢ 25 ἡμερομίσθια, ἀναλόγως τοῦ τρόπου ἀμοιβῆς τοῦ μισθωτοῦ, καὶ ἀφ' ἑτέρου καθορίζονται ὡς δικαιοῦχοι τούτου οἱ μισθωτοί, οἵτινες παρέχουν ἐξηρτημένην ἐργασίαν εἰς οἱονδήποτε ἐργοδότην, ἀρκεῖ ἡ ἐργασιακὴ αὐτῶν σχέσις νὰ εἶναι τοιαύτη τοῦ Ἰδιωτικοῦ δικαίου.

II. Διὰ τοῦ ἄρθρου 2 καθορίζεται τὸ ὕψος τοῦ ποσοῦ τοῦ δώρου καὶ ὁ τρόπος ὑπολογισμοῦ αὐτοῦ. Τὸ δῶρον θὰ ὑπολογισθῇ οὐχὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ καταβαλλομένου μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου, ἀλλ' ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ προβλεπομένου κατωτάτου ὁρίου δι' ἑκάστην κατηγορίαν μισθωτῶν ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ διαιτητικῶν ἀποφάσεων ἢ ἀποφάσεων ἐκδοθεισῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Ν. Ν. 28|44. Εἰς τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια ταῦτα θὰ συνυπολογισθοῦν α) αἱ δι' ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας χορηγηθεῖσαι ἐπ' αὐτῶν προσαυξήσεις καὶ β) τὰ ἐπιδόματα οἰκογενειακῶν βαρῶν καὶ πολυετοῦς ὑπηρεσίας. Ρητῶς ἐκ τῶν ἐπιδομάτων ἐξαιροῦνται τὰ χορηγούμενα διὰ ποσοτικὴν ἢ ποιοτικὴν ἀπόδοσιν. Ἐπίσης ἐξαιροῦνται ἡ ἀμοιβὴ τῆς ὑπερωριακῆς ἐργασίας καὶ τὰ ὁδοιπορικὰ ἔξοδα. Ἐξαίρεσις τέλος γίνεται καὶ τῶν εἰς εἶδος παροχῶν, ἐν αἷς καὶ ἡ τροφή, οἴκισμὸς καὶ ἔνδυσις, ὡς καὶ τοῦ ἀντιτίμου τούτων, ὅπου αἱ ἀνωτέρω παροχαὶ δὲν καταβάλλονται αὐτούσιαι. Οἰκόθεν νοεῖται, ὅτι ὅπου διὰ τὰς ἀνωτέρω παροχὰς ἐνεργοῦνται αἱ ὑπὸ τῶν Ἐθνικῶν Συλλογικῶν Συμβάσεων Ἐργασίας τῆς 4|11|47 καὶ 1|12|47 προβλεπόμεναι κρατήσεις ποσοστῶν ἐπὶ τῆς ἀμοιβῆς, τὸ δῶρον θὰ καταβληθῇ ἄνευ τῶν ὡς ἄνω κρατήσεων. Διὰ τῆς παραγράφου 4 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ὁρίζεται ὡς βάσις διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ δώρου τῶν μισθωτῶν, οἵτινες δὲν ὑπάγονται εἰς κλαδικήν τινα σύμβασιν ἢ ἄλλην ἀπόφασιν, ἡ ἀπὸ 12|8|46 Ἐθνικὴ Συλλογικὴ Σύμβασις Ἐργασίας διὰ τοὺς ἐκ τούτων ὑπαλλήλους, καὶ τὸ ἄρθρον 6 τῆς ἀποφάσεως διὰ τοὺς ἐργατοτεχνίτας.

III. Διὰ τοῦ ἄρθρου 3 καθορίζεται ὅτι δικαιοῦχοι τοῦ δώρου εἰς τὸ ἀκέραιον εἶναι ὅσοι ἐκ τῶν μισθωτῶν εὑρίσκονται εἰς σχέσιν ἐργασίας τὴν 15|12|49, ἐφ' ὅσον αὕτη συνήφθη πρὸ τῆς 15|1|1949. Ἐν συνεχείᾳ καὶ συμφώνως πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς παραγράφου IV τῶν ὑπὸ 4|11|47 Ἐθνικῶν Συλλογικῶν Συμβάσεων Ἐργασίας, παρασχεθεῖσαν εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἐξουσιοδότησιν, καθορίζεται τὸ ποσὸν τοῦ δώρου τῶν μισθωτῶν, οἵτινες συνεβλήθησαν μετὰ τοῦ ἐργοδότου των μετὰ τὴν 15|1|49 ἢ συμβληθέντες πρότερον, ἀπελύθησαν μετὰ τὴν 15|1|49. Πρὸς ἐξεύρεσιν τούτου, τὸ ὀκτάμηνον διάστημα ἀπὸ 15|1|49 μέχρι 15-12-49, διῃρέθη εἰς 24 δεκαήμερα, εἰς ἑκατὸν τῶν ὁποίων ἀντιστοιχεῖ τὸ 1|25 τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τοῦ δώρου. Κατὰ συνέπειαν μισθωτὸς ἀπασχοληθεὶς π. χ. δέκα δεκαήμερα εἰς τὸ ὀκτάμηνον τοῦτο διάστημα, θὰ λάβῃ τὰ 10|25 τοῦ δώρου, εἴτε ὑφίσταται ἡ σχέσις ἐργασίας τὴν 15|12|49, εἴτε μή. Ἐὰν τὸ δεκαήμερον δὲν εἶναι πλῆρες, ὑπερβαῖνει ὅμως τὸ πενθήμερον (ἤτοι θήμερον) θὰ λογίζεται συμπεπληρωμένον δεκαήμερον, ἄλλως δὲν θὰ ὑπολογίζεται. Ὅσοι ἐκ τῶν μισθωτῶν παρέσχον, ἐντὸς τοῦ κρισίμου ὀκταμήνου, τὰς ὑπηρεσίας των κατὰ περιόδους εἰς πλείονας ἐργοδότας, θὰ λάβουν παρ' ἑκάστου τόσα 1|25 τοῦ δώρου, ὅσα δεκαήμερα ἐργάσθησαν παρ' αὐτῷ.

IV. Διὰ τοῦ ἄρθρου 4 ὁρίζεται ὅτι θὰ λάβουν τὸ δῶρον οἱ μισθωτοὶ οἱ τελοῦντες α) εἰς κατάστασιν ἀσθενείας (μετὰ ἢ ἄνευ ἀποδοχῶν) β) εἰς κατάστασιν στρατεύσεως (ἐφεδροι, κληρωτοί, ἐθελονταὶ) καὶ γ) εἰς κατάστασιν ἀδείας (κανονικῆς ἢ ἀναρρωτικῆς μετὰ ἢ ἄνευ ἀποδοχῶν). Κατὰ τὰ λοιπὰ ἰσχύουν καὶ δι' αὐτοὺς αἱ διατάξεις τῆς ἀποφάσεως, ἤτοι τὸ δῶρον θὰ ὑπολογισθῇ καὶ δι' αὐτοὺς βάσει τοῦ ἄρθρου 2, θὰ τὸ λάβουν εἰς τὸ ἀκέραιον, ἂν ἡ σύμβασις ἐργασίας των συνήφθη πρὸ τῆς 15|1|49 καὶ διῆρκεσε καθ' ὅλον τὸ κρίσιμον ὀκτάμηνον, θὰ ἰσχύσουν δὲ τέλος καὶ δι' αὐτοὺς αἱ εἰδικαὶ διατάξεις τῆς ἀποφάσεως, ἐὰν ἀνήκουν εἰς εἰδικήν τινα κατηγορίαν (ναυφιδεργάται, ἀμειβόμενοι κατ' ἀποκοπήν ἢ ἐπὶ τιμολογίῳ κλπ.). Ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ τέλος ὁρίζεται ὅτι καὶ οἱ εἰς κατάστασιν διαθεσιμότητος τελοῦντες μισθωτοὶ θὰ λάβουν τὸ ἥμισυ τοῦ δώρου, ἐὰν ἡ κατάστασις τῆς διαθεσιμότητος ἐπῆλθε πρὸ τῆς 15|1|49. Ἐὰν αὕτη ἐπῆλθε μεταγενέστερον, θὰ χορηγηθῇ ὁλόκληρον τὸ δῶρον, πληρουμένων τῶν λοιπῶν προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρου 5, καὶ τοῦτο ἵνα μὴ ὑπάρξουν περιπτώσεις καταστρατηγήσεως τῶν διατάξεων τῆς ἀποφάσεως τοῦ δώρου.

V. Διὰ τοῦ ἄρθρου 5 καθορίζονται τὰ τοῦ δώρου τῶν μισθωτῶν ὡρισμένου χρόνου ἢ ἔργου. Καὶ ἐὰν μὲν ἡ σχέσις ἐργασίας τούτων διῆρκεσε καθ' ὅλον τὸ κρίσιμον ὀκτάμηνον, θὰ καταβληθῇ τὸ δῶρον ὁλόκληρον καὶ εἰς αὐτούς, ἵνα μὴ ὑπάρξῃ ἀνισος μεταχείρισις τούτων ἔναντι τῶν μισθωτῶν, τῶν διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου συνδεομένων. Ἐὰν ὅμως ἡ σχέσις αὕτη διῆρκεσε ὀλιγώτερον, πάντοτε ἐντὸς τοῦ κρισίμου δμήνου διαστήματος, θὰ καταβληθῇ τὸ 1|25 τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τοῦ δώρου δι' ἑκάστην ὀκτάδα πραγματοποιηθέντων ἡμερομισθίων. Οἰκόθεν νοεῖται ὅτι ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει τὸ δῶρον τῆς κατηγορίας ταύτης τῶν μισθωτῶν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰ 25|25 τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1 τῆς ἀποφάσεως τοῦ δώρου. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἐργατοτεχνίτας Δημοσίων Ἔργων ὑπομιμνήσκεται ἡ ὑπ' ἀριθ. 827|49 ἐγκύκλιος ἡμῶν, συμφώνως πρὸς τὴν ὁποίαν ὑπόχρεοι διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ δώρου μετὰ τὰς ἀπὸ 1|11|47 Ἐθνικὰς Συλλογικὰς Συμβάσεις τυγχάνουσι οἱ ἐργολῆπται Δημοσίων Ἔργων.

VI. Ἐν τοῖς ἄρθροις 6—10 ρυθμίζονται τὰ τῆς καταβολῆς τοῦ δώρου εἰς ὡρισμένας κατηγορίας μισθωτῶν, εἰς ἃς, λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας, τοῦ τρόπου ἀμοιβῆς των κλπ., δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχουν ἐφαρμογὴν αἱ γενικαὶ διατάξεις τῶν προηγουμένων ἄρθρων. Οὕτω ἐν ἄρθρῳ 6 ὁρίζονται τὰ τοῦ δώρου τῶν κατὰ μονάδα ἐργασίας ἀμειβομένων μισθωτῶν. Πλὴν τοῦ ἄρθρου 2 αἱ διατάξεις τῶν λοιπῶν προηγουμένων ἄρθρων ἔχουν ἐφαρμογὴν καὶ δι' αὐτούς. Τὸ ποσὸν τοῦ δώρου ὁρίζεται δι' αὐτοὺς μὲ βάσιν ἡμερομίσθιον 20.000 δραχ. διὰ τοὺς τεχνίτας καὶ ὑπαλλήλους καὶ 15.000 δρχ. διὰ τοὺς ἀνειδικεύτους ἐργάτας καὶ ὑπηρέτας. Πάντες οἱ μὴ ἀνειδίκευτοι ἐργάται ὑπάγονται διὰ τῶν ὑπολογισμῶν τοῦ δώρου εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν τεχνιτῶν. Εἰς ἃς περιπτώσει διὰ τοὺς κατὰ μονάδας ἐργασίας ἀμειβομένους

(*) Ἐδῶ 9 σελ. 44

ΝΟΜΟΙ - ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ - ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΙ—ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ.—Περὶ καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ γαλακτοζαχαροπλαστεῖα τῆς πόλεως Πρεβέζης.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 332 τῆς 25 Νοεμβρίου 1949)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 παράγρ. 2 τοῦ Π. Δ)τος τῆς 8)14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν Νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως» προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, κατόπιν αἰτήσεως τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 643)1949 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον μόνον.

1. Ἐκ τῶν ἐν τῇ πόλει Πρεβέζης λειτουργούντων γαλακτοζαχαροπλαστείων παραμένουν ἀνοικτὰ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν τῆς Κυριακῆς ἐκ περιτροπῆς τὰ ἡμίσυ τούτων, τῆς σειρᾶς κανονιζομένης δι' ἑκάστην κατηγορίαν καὶ συνοικίαν ὑπὸ τῆς οἰκείας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς.

2. Διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ κατ/των ἰσχύουν αἱ διατάξεις τοῦ Π. Δ/τος τῆς 27)9)10)1924 «περὶ ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως τῶν ὑπαλλήλων τῶν ξενοδοχείων κλπ.», διὰ τὰς ἑβδομάδας, καθ' ἃς τὸ κατάστημα παρέμεινεν ἀνοικτὸν τὴν Κυριακήν.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Νοεμβρίου 1949.

προβλέπεται ὑπὸ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ ἄλλης διαταξεως βασικὸν ἡμερομίσθιον, ἀνώτερον τῶν ὡς ἄνω καθοριζομένων (ὡς οἱ ὑαλουργοὶ κλπ.), ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ δώρου θὰ γίνῃ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀνωτέρου τούτου ἡμερομισθίου. Οἰκοθεν νοεῖται, ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 ἔχουν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν κατὰ μονάδα ἐργασίας ἀμειβομένων μισθωτῶν, οἵτινες ἀπασχολοῦνται εἰς μόνιμον ἐργοδότην.

VII. Εἰς τὸ ἄρθρον 7 καθορίζονται τὰ ὑπὸ τοῦ δώρου τῶν ἐργατῶν σταφίδος ἐν γένει, ἤτοι σταφιδοκιβωτοποιῶν, σταφιδοσυσκευαστῶν, σταφιδοκαρφωτῶν κλπ. ὡς καὶ τῶν ἐργατῶν γαιῶν σταφυλῶν. Εἰς τούτους θὰ χορηγηθῇ ὡς δώρον ἓν ἡμερομίσθιον ὑπολογισθησόμενον ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ διαιτητικῶν ἀποφάσεων ἢ ἀποφάσεων τοῦ Ν. 28)44 προβλεπομένου διὰ κάθε πεντάδα πραγματοποιηθέντων ἡμερομισθίων κατὰ τὸ κρίσιμον ὀκτάμηνον ἀπὸ 15)4)49 μέχρι καὶ 15)12)49. Εἰς ἕκαστον πραγματοποιηθὲν ἡμερομίσθιον κατὰ τὸ κρίσιμον ὀκτάμηνον ἀντιστοιχεῖ 1)5 τοῦ ἡμερομισθίου δώρου. Κατὰ συνέπειαν ἂν σταφιδεργάτης ἐπραγματοποίησε κατὰ τὸ κρίσιμον ὀκτάμηνον π. χ. 22 ἡμερομίσθια, θὰ καταβληθοῦν εἰς αὐτὸν ὡς δῶρον 4 αὐν 2)5 ἡμερομίσθια. Δι' ἄσους ἐκ τούτων δὲν προβλέπεται ἀμοιβὴ ἐπὶ ἡμερομισθίῳ, ἀλλὰ κατὰ τεμάχιον (κατ' ἀποκοπὴν) τὸ ἡμερομίσθιον, ἐφ' οὗ θὰ ὑπολογισθῇ τὸ δῶρον, θὰ ἐξευρεθῇ διὰ τῆς διαιρέσεως τῶν πραγματοποιηθεισῶν ἐντὸς τοῦ κρισίμου ὀκταμήνου εἰσπράξεων διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πραγματοποιηθέντων ἡμερομισθίων.

VIII. Διὰ τοῦ ἄρθρου 8 ἐξαιροῦνται τοῦ δώρου ὅσοι ἐκ τῶν μισθωτῶν ἀμείβονται διὰ ποσοστῶν ἢ φιλοδωρημάτων μόνον. Ἐὰν ὅμως ἡ ἀμοιβὴ τούτων γίνεται διὰ μικτοῦ συστήματος, ἤτοι μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου καὶ ποσοστῶν, ἢ μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου καὶ φιλοδωρήματος, θὰ καταβληθῇ καὶ εἰς αὐτοὺς δῶρον, ὑπολογιζόμενον ἐπὶ μόνου τοῦ μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου. Τέλος ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ καθορίζεται τὸ δῶρον τῶν ἀρτεργατῶν.

IX. Ἐν τῷ ἄρθρῳ 9 ὁρίζεται, ὅτι, ὅπου εἰδικαὶ ἢ κλαδικαὶ συλλογικαὶ συμβάσεις (καπνεργατῶν κλπ.) προβλέπουν κατ' ἄλλον τρόπον τὰ τοῦ δώρου τῶν Χριστουγέννων καὶ Ν. Ἔτους, ὑπερισχύουν αὗται τῶν διατάξεων τῆς ἀποφάσεως τοῦ δώρου.

X. Διὰ τοῦ ἄρθρου 10 αὐξάνονται τὰ τιμολόγια τῶν ἀμειβομένων ἐπὶ τιμολογίῳ μισθωτῶν ἐπὶ ἕνα μῆνα εἰς ποσοστὸν 80 ο)ο. Οἰκοθεν νοεῖται, ὅτι ἡ διάταξις αὕτη ἔχει ἰσχὺν εἰς τοὺς μισθωτούς, οἵτινες δὲν ἀπασχολοῦνται εἰς μόνιμον ἐργοδότην, δὲν ἔχει δὲ ἐφαρμογὴν διὰ τοὺς σταφυλεργάτας καὶ σταφιδεργάτας ἐν γένει, δι' οὓς προβλέπει τὸ ἄρθρον 7 τῆς ἀποφάσεως. Διὰ τοὺς ὑφαλοχρωματιστὰς καὶ ματσακονιστὰς καθορίζεται κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ διὰ τοὺς ἐργάτας τοῦ Ο.Α.Π. διὰ τῆς ὑπ' ἀρ. 55820)10-12-49 ἀποφάσεως θεσπισθέντα, ὡς δῶρον 25 ἡμερομίσθια, πρὸς δρχ. 22.000 ἕκαστον, ἕναντι 50 τοὐλάχιστον πραγματοποιηθέντων ἡμερομισθίων ἐντὸς τοῦ κρισίμου ὀκταμήνου. Ἐὰν τὰ πραγματοποιηθέντα ἡμερομίσθια εἶναι ὀλιγώτερα κατ' ἀναλογίαν θὰ μειοῦται καὶ τὸ ποσὸν τῶν 25 ἡμερομισθίων—δώρου.

XI. Διὰ τοῦ ἄρθρ. 11 καθορίζεται συμψηφισμὸς τοῦ δώρου τῆς ἀποφάσεως πρὸς πᾶσαν ἄλλην παροχὴν διδομένην ὑπὸ μορφὴν 13ου μισθοῦ, εἴτε ἐκ διατάξεων κανονισμοῦ, εἴτε ἄλλης διατάξεως Νόμου, εἴτε ἐθίμου. Ἐὰν ὅμως ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν γίνωνται κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους κρατήσεις ἐπὶ σκοπῷ καταβολῆς 13ου μισθοῦ, αἱ κρατήσεις αὗται θὰ καταβληθοῦν ἐπὶ πλέον τοῦ ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως καθοριζομένου δώρου. Δὲν ἐπέρχεται ὅμως συμψηφισμὸς τοῦ δώρου πρὸς καταβαλλόμενον μισθόν, μεγαλύτερον τῶν ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἢ ἄλλων διατάξεων προβλεπομένων κατωτάτων ὁρίων.

XII. Εἰς τὰ ἄρθρα 12 καὶ 13 τῆς ἀποφάσεως ρυθμίζονται τὰ τοῦ δώρου τῶν ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἐπιδοτουμένων ἀέργων καὶ τὰ τῶν κρατήσεων ἐκ τοῦ ποσοῦ τοῦ δώρου ὑπὲρ Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν.

XIII. Εἰς τὸ ἄρθρον 14 τέλος ὁρίζεται ταμιακὴ καταβολὴ τοῦ δώρου εἰς δύο ἰσοπόσους δόσεις μεταξὺ 23 καὶ 31 Δεκεμβρίου 1949, ἐξ ὧν ἡ πρώτη ἀπαραιτήτως τὴν 22ην Δεκεμβρίου.

XIV. Περαίνοντες παρακαλοῦμεν, ὅπως βάσει τῶν παρεχομένων ὡς ἄνω ἐπεξηγήσεων, μεριμνήσητε διὰ τὴν ἀκριβῆ ἐφαρμογὴν τῆς κοινοποιουμένης ἀποφάσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Δεκεμβρίου 1949

ΔΙΑΤΑΓΜΑ.—Περὶ καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς ἀργίας τῶν ὀπωροπαλαχανοπωλείων καὶ πλανοδίων πωλητῶν τῆς πόλεως Ἀγρινίου κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς Ἁγίου Χριστοφόρου.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 322 τῆς 25 Νοεμβρίου 1949)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 8)14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, κατόπιν αἰτήσεως τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων, σύμφωνον γνώμην τῆς Ὑποδ/νσεως Χωρικῆς Αἰτωλ/νίας, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας, καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 611)39 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον.

Καθιεροῦμεν ὁλοκληρωτικὴν ἀργίαν, κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου Χριστοφόρου, εἰς τὰ ὀπωροπαλαχανοπωλεῖα καὶ τοὺς πλανοδίους πωλητὰς τῆς πόλεως Ἀγρινίου.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Νοεμβρίου 1949.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

57200)1949 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 215 τῆς 17 Δεκεμβρίου 1949)

Περὶ παροχῆς εἰς τοὺς μισθωτοὺς δώρου ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους 1950

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 28)1944, ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν καὶ συνεπληρώθησαν μεταγενεστέρως

2) Τὸ ἄρθρον 4 τῶν ἀπὸ 4-11-1947 ἐθνικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ὑπαλλήλων καὶ ἐργατοτεχνιτῶν,

3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 927)5-11-47 πρᾶξιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου,

4) Τὸν νόμον 83)48,

5) Τὰς ὑπ' ἀριθ. 31240)45, 44814)46, 49100)47 καὶ 50416)48 ἀποφάσεις ἡμῶν, καὶ

6) Τὴν καθιερωθεῖσαν συνήθειαν καταβολῆς δώρου ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων καὶ Ν. Ἔτους,

Ἀ π ο φ α σ ί ζ ο μ ε ν

Ἄρθρον 1ον

Μισθωτοί, παρέχοντες ἐξηρτημένην ἐργασίαν παρ' ἐργοδότῃ φρενικῷ ἢ νομικῷ προσώπῳ καὶ συνδεόμενοι μετ' αὐτοῦ διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀορίστου χρόνου, δικαιοῦνται ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων 1949 καὶ Νέου Ἔτους 1950 ἐκτάκτου χρηματικῆς παροχῆς ἐξ ἑνὸς μηνιαίου μισθοῦ διὰ τοὺς ἐκ τούτων ἀμειβομένους διὰ μισθοῦ καὶ ἐξ 25 (εἴκοσι πέντε) ἡμερομισθίων διὰ τοὺς ἀμειβομένους ἐπὶ ἡμερομισθίῳ.

Ἡ ὡς ἄνω παροχὴ βαρύνει τοὺς οἰκείους ἐργοδότας.

Ἄρθρον 2ον

1. Ἡ ἀπὸ τοῦ προηγουμένου ἄρθρου προβλεπομένη χρηματικὴ παροχὴ θέλει ὑπολογισθῇ ἐπὶ τῶν διὰ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ διαιτητικῶν ἀποφάσεων ἢ ἀποφάσεων, ἐκδοθεισῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 28)1944, καθωρισμένων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, προσηυξημένων α) διὰ τῶν δι' ἀποφάσεων ἡμῶν χορηγηθεισῶν προσαυξήσεων καὶ β) ἐπιδομάτων λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν ἢ πολυετοῦς ὑπηρεσίας.

2. Ἐπιδόματα, παρεχόμενα λόγῳ ηὐξημένης ἀποδόσεως ἢ ὑπερωριακῆς ἀπασχολήσεως ἢ δι' ὁδοιπορικὰ ἔξοδα, δὲν ὑπολογίζονται.

3. Δὲν ὑπολογίζονται ὁμοίως αἱ χορηγούμεναι τυχὸν εἰς εἶδος παροχαὶ καὶ ἡ τροφή, οἴκισμός, φωτισμός, ἔνδυσις ἢ τὸ ἀντίτιμον τούτων, συναπολογίζονται ὅμως αἱ τυχὸν διὰ τὰ ἀνωτέρω εἴδη ἐνεργούμεναι κρατήσεις ἐκ τῶν ἀποδοχῶν.

4. Εἰς ἃς περιπτώσεις ἡ ἀμοιβὴ τοῦ μισθωτοῦ καθορίζεται δι' ἐλευθέρας συμφωνίας, ἐλλείψει εἰδικῆς συμβάσεως κλπ., διὰ τῶν ὑπολογισμῶν τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1 θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν διὰ τοὺς ἐκ τούτων ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρέτας ἡ ἀπὸ 12)8)36 ἐθνικὴ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ὑπαλλήλων, ὡς αὕτη ἀναπροσηρμόσθη διὰ τῶν ἀπὸ 4)11)47 καὶ 1)12)47 ἐθνικῶν συλλ. συμβάσεων καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488)49 ἀποφάσεως ἡμῶν, διὰ δὲ τοὺς ἐργατοτεχνίτας καὶ ὑπηρέτας τὸ ἄρθρον 6 τῆς παρούσης.

Ἄρθρον 3ον

1. Τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1 δικαιοῦνται εἰς τὸ ἀκέραιον οἱ εἰς σχέσιν ἐξηρτημένης ἐργασίας τελοῦντες κατὰ τὴν 16ην Δ)βρίου ἑ. ἔ. μισθωτοί, συναφθείσης πρὸ τῆς 15)4)49.

2. Ἐὰν ἡ σχέσις ἐργασίας συνήφθη μετὰ τὴν 15ην Ἀπριλίου 1949 ἡ συναφθεῖσα προγενεστέρως ἐλύθη μετέπειτα, ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τῆς παρούσης προβλεπομένη παροχὴ θὰ καταβληθῇ εἰς τοὺς δικαιούχους ταύτης μειωμένη κατὰ 1)25 δι' ἑκάστων δεκαημέρων ἐλλειπούσης ἐργασίας.

3. Οἱ οἰκειοθελῶς ἀποχωρήσαντες τῶν ἐργασιῶν των μισθωτοὶ ἢ οἱ ἀπομακρυνθέντες δι' αἰτίαν ἀφιλομένην εἰς πταῖσμα των δὲν δικαιοῦνται τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρ. 1.

4. Κλάσμα ὑπερβαῖνον τὸ πενθήμερον λογίζεται ὡς συμπεπληρωμένον δεκαήμερον.

5. Οἱ παρασχόντες ἐξηρτημένην ἐργασίαν κατὰ τὸ ἀπὸ 15)4)49 μέχρι καὶ 15)12)49 χρονικὸν διάστημα περιοδικῶς εἰς πλείονας τοῦ ἑνὸς ἐργοδότας δικαιοῦνται ἐκ τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ 1)25 δι' ἕκαστον δεκαήμερον ἐργασίας παρ' ἑκάστου ἐργοδότου.

Ἄρθρον 4ον

1. Τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1 δικαιοῦνται καὶ οἱ α) ἐν καταστάσει ὡσθενείας, β) ἐν καταστάσει στρατεύσεως (ἐφεδροι, κληρωτοί, ἐθελονταί) καὶ γ) ἐν καταστάσει ἀδείας τελοῦντες μισθωτοί, ἐφαρμοζομένων ἀναλόγως καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν λοιπῶν διατάξεων τῆς παρούσης.

2. Τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρ. 1 δικαιοῦνται εἰς τὸ ἥμισυ καὶ οἱ εἰς κατάστασιν γενικῆς ἢ εἰδικῆς διαθεσιμότητος τελοῦντες μισθωτοί, ἐφ' ὅσον εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην περιῆλθον πρὸ τῆς 15)9)49, ἄλλως ἔχουν ἐφαρμογὴν καὶ δι' αὐτοὺς αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3.

Ἄρθρον 5ον

1. Οἱ εἰς σχέσιν ἐξηρτημένης ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου ἢ ἔργου διατελέσαντες κατὰ τὸ ἀπὸ 15)4)49 μέχρι 15)12)49 διάστημα δικαιοῦνται τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1 ἐν ἀναλογίᾳ πρὸς τὸ 1)25 ταύτης ἀνὰ ὁκτὼ πραγματοποιηθέντα ἡμερομίσθια.

2. Ἐὰν ὅμως ἡ σχέσις ἐργασίας τούτων, συναφθεῖσα πρὸ τῆς 15)4)49, ὑρίσταται ἐὴν 15)12)49, ἡ παροχὴ τοῦ ἄρθρου 1 θὰ καταβληθῇ εἰς τὸ ἀκέραιον.

Ἄρθρον 6ον

Εἰς τοὺς παρέχοντας ἐξηρτημένην ἐργασίαν εἰς μόνιμον ἐργοδότην ἐπ' ἀμοιβῇ κατὰ μονάδα ἐργασίας

ἡ παροχὴ τοῦ ἄρθρου 1, ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τῶν ἄρθρων 3, 4 καὶ 5, θὰ ὑπολογισθῇ βάσει ἡμερομισθίου δραχμῶν 20.000 διὰ τοὺς τεχνίτας καὶ δραχμῶν 15.000 διὰ τοὺς ἀνειδικεύτους ἐργάτας καὶ ὑπηρέτας, ἐφ' ὅσον ὑπὸ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ διαιτητικῶν ἀποφάσεων ἢ ἀποφάσεων τοῦ Νόμου 28|44 δὲν προβλέπονται εὐνοϊκώτερα βασικὰ ἡμερομίσθια.

Ἄρθρον 7ον

1. Εἰς τοὺς σταφυλεργάτας καὶ τοὺς ἐργάτας σταφίδος ἐν γένει θέλει καταβληθῇ ἀντὶ τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 προβλεπομένης παροχῆς ἀνὰ πέντε (5) πραγματοποιηθέντα ἡμερομίσθια κατὰ τὸ ἀπὸ 15|4|49 μέχρι καὶ 15|12|49 διάστημα ἓν ἡμερομίσθιον ἢ κλάσμα τούτου διὰ τὰ κάτω τῶν πέντε πραγματοποιηθέντα, ὑπολογιζόμενον κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 2 τῆς παρούσης ὁριζόμενα, ἢ διὰ τοὺς ἐκ τούτων κατὰ τεμάχιον ἀμειβομένους διὰ τοῦ πηλίκου τῆς διαιρέσεως τῶν πραγματοποιηθεισῶν εἰσπράξεων ἐν τῷ ὡς ἄνω χρόνῳ διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πραγματοποιηθέντων ἡμερομισθίων.

2. Πρὸς ἐξεύρεσιν τῶν πραγματοποιηθέντων ἡμερομισθίων τῶν ἐπὶ τιμολογίῳ ἀμειβομένων ἐργατῶν σταφίδος Ἡρακλείου δέον ὅπως τὸ σύνολον τῶν πραγματοποιηθεισῶν ἀπὸ 15|4|49 μέχρι καὶ 15|12|49 εἰσπράξεων διαιρεθῇ διὰ τοῦ ὑπὸ τῆς ἀπὸ 5|2|47 οἰκείας συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας προβλεπομένου ἡμερομισθίου, μὴ δυναμένων νὰ ὑπερβῶσι τὰ 25 ἡμερομίσθια.

Ἄρθρον 8ον

1. Οἱ ἐκ τῶν μισθωτῶν τοῦ ἄρθρου 1 ἀμειβόμενοι μόνον διὰ ποσοστῶν ἢ φιλοδωρημάτων δὲν δικαιοῦνται τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 προβλεπομένης παροχῆς.

2. Οἱ ἐκ τούτων ἀμειβόμενοι διὰ μικτοῦ συστήματος, ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις καὶ διακρίσεις τῶν προηγουμένων ἄρθρων, δικαιοῦνται τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1, ὑπολογιζομένης ἐπὶ τοῦ μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου μόνον.

3. Οἱ μουσικοί, οἱ ἐργαζόμενοι εἰς κέντρα διασκεδάσεως (καμπαρέ) καὶ κοσμικὰς ταβέρνας θὰ τύχωσι τοῦ 30 % μόνον ἐκ τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1.

4. Ὁμοίως δικαιοῦνται τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1, συντρέχουσῶν καὶ τῶν λοιπῶν προϋποθέσεων τῆς παρούσης, καὶ οἱ ἀρτεργάται.

Ἄρθρον 9ον

Εἰς ἃς περιπτώσεις ἡ παροχὴ τοῦ ἄρθρου 1 ρυθμίζεται διαφορετικῶς ὑπὸ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ διαιτητικῶν ἀποφάσεων, ἰσχυρίζουν τῆς παρούσης αἱ σχετικαὶ διατάξεις τούτων.

Ἄρθρον 10ον

1. Τῶν ἐπὶ τιμολογίῳ ἀμειβομένων καὶ εἰς μὴ μόνιμον ἐργοδότην ἀπασχολουμένων μισθωτῶν, ἐκδοροσφαγέων, ἐργατῶν κατεργασίας ἐντέρων, ἀκατεργάστων δερμάτων κλπ. αὐξάνονται τὰ τιμολόγια ἀμοιβῆς διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 20|12|49 μέχρι καὶ 20|1|50 κατὰ ποσοστὸν 30%.

2. Εἰς τοὺς ψαλχοχρωματιστὰς καὶ ματσακονιστὰς θὰ καταβληθοῦν 25 ἡμερομίσθια ἐκ δραχμῶν 22.000 ἕκαστον, ἐφ' ὅσον ἔχουσι πραγματοποιήσει 50 τοὐλάχιστον ἡμερομίσθια ἀπὸ 15|4|49 μέχρι καὶ 15|12|49, μειουμένα ἀναλόγως διὰ τὰ ἐπὶ ἔλαττον πραγματοποιηθέντα.

Ἄρθρον 11ον

1. Ἡ παροχὴ τοῦ ἄρθρου 1 συμψηφίζεται πρὸς πᾶσαν ἐπὶ σκοπῷ δώρου διὰ τὰς ἑορτὰς Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους χορηγουμένην, πλὴν τῆς περιπτώσεως κρατήσεων ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ, ἐπὶ ἀκοπῷ καταβολῇ τοιούτου δώρου, καθ' ἣν αἱ κρατήσεις αὗται θὰ καταβληθοῦν ἐπὶ πλέον τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τῆς παρούσης προβλεπομένης παροχῆς.

2. Ἐὰν ὁ ἐργοδότης καταβάλλῃ εἰς τοὺς παρ' αὐτῷ ἀπασχολουμένους μισθωτοὺς μισθὸν ἢ ἡμερομίσθιον ὑψηλότερον τοῦ καθοριζομένου ὑπὸ τῶν συλλ. συμβάσεων, ἀποφάσεων ἐπιτροπῶν Διαιτησίας κλπ. τὸ ἐπὶ πλέον τοῦτο ποσὸν δὲν συμψηφίζεται μὲ τὴν παροχὴν τοῦ ἄρθρου 1 τῆς παρούσης.

Ἄρθρον 12ον

1. Οἱ κατὰ τὴν 15ην Νοεμβρίου 1949 ἐπιδοτηθέντες ἄνεργοι, ὡς καὶ οἱ ἐφεξῆς μέχρι τῆς 15ης Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. δικαιωθέντες ἢ δικαιούμενοι ἐπιδόματος ἀνεργίας ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας καὶ τῶν Εἰδικῶν Λογαριασμῶν α) τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν, β) τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων Ἀθηνῶν, γ) τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων καὶ δ) τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ὑπαλληλικοῦ καὶ Συντακτικοῦ Προσωπικοῦ Ἐφημερίδων Θεσσαλονίκης λαμβάνουν ὡς πρόσθετον ἐπίδομα, λόγῳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων καὶ Ν. Ἔτους, οἱ μὲν πληρωνόμενοι κατὰ δεκαπενθήμερον δύο δεκαπενθήμερα, οἱ δὲ πληρωνόμενοι κατὰ μῆνα ἐπίδομα ἑνὸς μηνός.

2. Εἰς τοὺς σμυριδορρύκτας Νάξου θὰ χορηγηθῇ, ὡς ἐπίδομα ἀνεργίας, λόγῳ τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους, ποσὸν ἴσον πρὸς 8 ἡμερήσια ἐπιδόματα.

Ἄρθρον 13ον

α) Ἡ παροχὴ τοῦ ἄρθρου 1 ὑπόκειται εἰς πάσας τὰς νομίμους κρατήσεις ὑπὲρ τῶν οἰκείων Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν.

β) Κρατήσεις ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας δὲν θὰ πραγματοποιηθοῦν.

Ἄρθρον 14ον

Ἡ παροχὴ τοῦ ἄρθρου 1 τῆς παρούσης καταβληθήσεται εἰς δύο ἰσοπόσους δόσεις, τῆς πρώτης τὴν 22αν Δεκεμβρίου ἐ. ἔ., καὶ τῆς δευτέρας μεταξὺ 28—31 αὐτοῦ.

Ἄρθρον 15ον

Ἡ παροῦσα, ἰσχύουσα καθ' ἅπασαν τὴν ἐπικράτειαν, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Δεκεμβρίου 1949

40855|3842|49 Ἀπόφ. Ὑπουργ. Ἐργασίας

Περὶ κηρύξεως ἐκτελεστῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων ἀφορωσῶν εἰς τὸν καθορισμὸν τῶν ἡμερομισθίων καὶ λοιπῶν ὅρων ἐργασίας εἰς τὰ κουρεῖα καὶ κομμωτήρια Ἀθηνῶν ἐργαζομένων μισθωτῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 177 τῆς 17 Ὀκτωβρίου 1949)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν α) τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ὡς καὶ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 18|6|36 β. δ. «περὶ Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ ἐκτελέσεως τοῦ Α. Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», β) τὴν ὑπ' ἀριθ. 12|49 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἀθηνῶν, γ) τὴν ὑπ' ἀριθ. 8|1949 ἀπόφασιν τῆς Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἀθηνῶν, ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστὴν τὴν ὑπ' ἀριθ. 12|49 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας

Ἀθηνῶν, δι' ἧς καθορίζονται κατωτατα ὅρια ἡμερομισθίων καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας τῶν εἰς τὰ κουρεῖα καὶ κομμωτήρια Ἀθηνῶν καὶ Περιχώρων ἐργαζομένων τεχνιτῶν καὶ βοηθῶν, ἀρρένων καὶ θηλέων, ὡς αὕτη μετερρυθμίσθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 12|49 ἀποφάσεως τῆς Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἀθηνῶν(*).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Ὀκτωβρίου 1949

(*) Αἱ σχετικαὶ διατάξεις ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Καθορίζει τὰ ἑξῆς κατώτατα ὅρια ἀμοιβῆς τῶν εἰς τὰ Κουρεῖα καὶ Κομμωτήρια Ἀθηνῶν καὶ Προαστείων ἐργαζομένων τεχνιτῶν καὶ βοηθῶν ἀρρένων καὶ θηλέων:

Α') Διὰ τὰ Κουρεῖα (ἀνδρικαὶ κομμώσεις, ξυρίσματα, μανικιούρ κλπ.).

α) Οἱ εἰς ταῦτα παρέχοντες τὰς ὑπηρεσίας των τεχνῖται κουρεῖς, κομμωταὶ καὶ μανικιουρίσται λαμβάνουν τὰ ὑπὸ τοῦ εἰσπραττομένου παρὰ τοῦ καταστηματάρχου τιμολογίου, διὰ τὰς πρὸς τοὺς πελάτας ὑφ' ἑνὸς ἑκάστου τούτων (τεχνιτῶν κλπ.) προσφερομένας ὑπηρεσίας.

β) Ἐκ τῆς διὰ τοῦ ὡς ἄνω συστήματος ἀμοιβῆς δέον νὰ πραγματοποιῶνται τὰ ἑξῆς ποσά, ἅτινα λογίζονται ὡς κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων, ἤτοι:

1) Διὰ τοὺς ἐργαζομένους εἰς καταστήματα καταταχθέντα ὑπὸ τῆς διὰ τῆς ἀγορανομικῆς διατάξεως συσταθείσης Ἐπιτροπῆς Κατατάξεως Κέντρων καὶ Καταστημάτων τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης εἰς τὴν ***Β' Κατηγορίαν***.

Τεχνίτης: Κατώτατον ὅριον ἡμερομισθ. δρχ. 15.000.

2) Διὰ τοὺς ἐργαζομένους εἰς καταστήματα καταταχθέντα κατὰ τὰ ὡς ἄνω εἰς τὴν ***Α' Κατηγορίαν***.

Τεχνίτης: Κατώτατον ὅριον ἡμερομισθ. δρχ. 17.000

3) Διὰ τὰς μανικιουρίστας τῶν Β' κατηγορίας καταστημάτων δρχ. 12.000. Διὰ τὰς μανικιουρίστας τῶν Α' κατηγορίας καταστημάτων δρχ. 14.000.

Ἐν περιπτώσει μὴ πραγματοποιήσεως τῶν ὡς ἄνω ἡμερομισθίων ἁπάντων τῶν προαναφερθέντων τεχνιτῶν κλπ. διὰ τοῦ εἰρημένου τρόπου ἀμοιβῆς, ταῦτα θὰ συμπληροῦνται ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου. Ἡ ἐκκαθάρισις τῶν ἡμερομισθίων θὰ γίνεται κατὰ μῆνα, τοῦ μηνὸς ὑπολογιζομένου εἰς 28 ἡμέρας.

γ) Διὰ τοὺς βοηθοὺς (παραγιοὺς) ἀνεξαρτήτως χρόνου ὑπηρεσίας, ἡλικίας καὶ φύλου, καθορίζεται κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου δρχ. 9.000 διὰ τὰ κουρεῖα καὶ 10.000 διὰ τὰ κομμωτήρια, ὑπολογιζομένων ὅμως διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῶν ποσῶν τούτων καὶ τῶν φιλοδωρημάτων. Καθ' ἣν περίπτωσιν αἱ ἐκ τῶν φιλοδωρημάτων εἰσπράξεις δὲν θέλουσι καλύπτει τὰ κατώτατα ταῦτα ὅρια, ὑποχρεοῦται ὁ ἐργοδότης νὰ συμπληροῖ ταῦτα, τοῦ συμπληρωματικοῦ τούτου ποσοῦ, μὴ δυναμένου ἡμερησίως νὰ εἶναι ἀνωτέρου τῶν δρχ. 4.000 διὰ τὰ κουρεῖα καὶ 5.000 διὰ τὰ κομμωτήρια, διὰ τὴν ἐκκαθάρισιν δὲ τῶν ποσῶν τούτων γινομένην κατὰ μῆνα, ὁ μὴν θὰ ὑπολογίζηται πρὸς 28 ἡμέρας ἐργασίμους.

Β') Διὰ τὰ Κομμωτήρια (γυναικεῖαι κομμώσεις, μανικιούρ, πεντικιούρ κλπ.).

α) Οἱ εἰς ταῦτα ἐργαζόμενοι τεχνῖται, βοηθοὶ καὶ μανικιουρίσται, ἅπαντες οὗτοι, ἀνεξαρτήτως ἡλικίας καὶ φύλου, θὰ ἀμείβωνται κατὰ τὸ σύστημα ἀμοιβῆς τῶν κουρίων κλπ., ὡς ἀνωτέρω ἐκτίθεται, μὲ τὰς ἐν αὐτῷ ἀναφερομένας διακρίσεις καταστημάτων κατὰ κατηγορίας καὶ μὲ τὰ αὐτὰ κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων.

Γενικοὶ ὅροι:

Α' Βοηθοὶ νοοῦνται διὰ μὲν τὰ κουρεῖα ἀνδρικῶν κομμώσεων οἱ ἐκτελοῦντες καθαρῶς ὑπηρετικὰς ἐργασίας (καθαριότητα καταστήματος, μεταφοραν πρὸς πλύσιν τῶν πετσετῶν, ξεσκόνισμα τῶν πελατῶν), διὰ δὲ τὰ κομμωτήρια γυναικείων κομμώσεων οἱ ἐκτελοῦντες ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ὑπηρετικῆς φύσεως ἐργασιῶν καὶ τὰς λοιπὰς τοῦ καταστήματος ἐργασίας, συγκεκριμένως δὲ οἱ βοηθοῦντες ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας των τοὺς ἐν τῷ καταστήματι ἐργαζομένους τεχνίτας, καθὼς καὶ τὰς μανικιουρίστας, προσκομίζοντες καὶ ἐγχειρίζοντες αὐτοῖς τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὴν ἐργασίαν των ὑλικὰ καὶ ἐργαλεῖα. Οἱ βοηθοὶ δὲν δύνανται νὰ ἀσχολοῦνται εἰς ἐργασίας ἀτομικὰς τοῦ ἐργοδότου καὶ τοῦ τεχνίτου.

Β' Οὐδεμία κράτησις ἐπιτρέπεται ἐπὶ τῶν εἰσπραττομένων ὑπὸ τῶν περὶ ὧν ἡ παροῦσα μισθωτῶν φιλοδωρημάτων καὶ ποσοστῶν.

Τὰ φιλοδωρήματα δὲν ὑπολογίζονται διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τῶν κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων ἁπάντων τῶν περὶ ὧν ἡ παροῦσα μισθωτῶν (πλὴν τῶν βοηθῶν).

Γ' Ἅπαντα τὰ ὑλικὰ δι' ὅλας τὰς ἀνωτέρω ἐργασίας παρέχονται ὑπὸ τοῦ καταστήματος, μὴ ἐπιτρεπομένης ἐπιβαρύνσεώς τινος τοῦ τεχνίτου. Ἐξαιροῦνται τῶν ὡς ἄνω ὑλικῶν ἡ πούδρα καὶ ἡ κολώνια, ἅτινα θὰ ἐπιβαρύνουσι τὸν τεχνίτην.

Δ' Εἰς τὰς κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀδείας τοῦ ἄρθρ. 2 καὶ παράγρ. 2 τοῦ ἄρθρ. 3 Ν. 519|45 ἀποδοχὰς δὲν ὑπολογίζονται τὰ ὑπὸ τῶν πελατῶν διδόμενα προαιρετικῶς φιλοδωρήματα εἰς τοὺς περὶ ὧν πρόκειται μισθωτούς.

Ε' Πάντα τ' ἀνωτέρω ἰσχύουν καὶ διὰ τοὺς εἰς τὸ Ἱνστιτοῦτο Καλλονῆς παρέχοντας ἐκ τῶν ἐν τῇ παρούσῃ διαλαμβανομένων ἐργασιῶν ὑπηρεσίας μισθωτούς.

Στ' Τὰ ἀνωτέρω ἰσχύουν διὰ τὴν περιφέρειαν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Ζ' Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῶν ἀνωτέρω παύει ἰσχύουσα πᾶσα ρυθμιστικὴ τῶν ὅρων ἐργασίας τῶν μισθωτῶν τούτων συλλογ. σύμβασις ἐργασίας ἢ ἀπόφασις Διαιτησίας.

Η' Εἰς καταστήματα ἔνθα ἰσχύουν εὐνοϊκότεροι ὅροι ἐργασίας ἢ ἀμοιβῆς δὲν δύνανται νὰ μειωθοῦν.

47752)4617|1949 Ἀπόφ. Ὑπουργ. Ἐργασίας

Περὶ κηρύξεως ἐκτελεστῆς διαιτητικῆς ἀποφάσεως ἀφορώσης καθορισμὸν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ λεωφορείων ἀστικῶν καὶ ὑπεραστικῶν γραμμῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 207 τῆς 6 Δεκεμβρίου 1949)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: α) τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. τῆς 16)20 Νοεμβρίου 19 ὃ «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ὡς καὶ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 18)6)1936 Β. Δ/τος «περὶ ἐπιτροπῶν διαιτησίας καὶ ἐκτελέσεως τοῦ Α. Ν. τῆς 16)20 Νοεμβρίου 1935 περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», β') τὴν ὑπ' ἀριθ. 10)1949 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἀθηνῶν, γ') τὴν ὑπ' ἀριθ. 16)1949 τῆς Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἀθηνῶν, δι' ἧς ἐπικυροῦται ἡ ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 10)1949 ἀπόφασις τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν καὶ δ') σχετικὴν ἐγκρισιν τοῦ Κ.Ο.Σ. παρασχεθεῖσαν κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 145)23.11.1949 συνεδρίασιν, ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστήν, ὡς ἔχει, τὴν ὑπ' ἀριθ. 10)1949 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, δι' ἧς καθορίζονται ἀπὸ 15.5.1949 αἱ ἀποδοχαὶ καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ λεωφορείων αὐτοκινήτων ἀστικῶν καὶ ὑπεραστικῶν γραμμῶν τῆς περιφερείας Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Η παρούσα δημοσιευθήτω δια της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως και κοινοποιηθήτω τοις ενδιαφερομένοις. (*)

(*) Η ανωτέρω απόφασις υπ' αριθ. 10)1949 Πρωτοβαθμίου Επιτροπής Διαιτησίας Αθηνών έχει ως εξής.

Α') Ορίζει από 15 Μαΐου 1949 και εφεξής τους βασικούς μισθούς.

1) του οδηγού αυτοκινήτων εις δραχ. . . . 715.000
2) του εισπράκτορος εις δραχ. 546.000
3) του σταθμάρχου εις δραχ. 676.000
4) του έλεγκτού εις δραχ. 618.000

Β') Ορίζει το επίδομα οικογενειακών βαρών εις 10ο)ο διά την σύζυγον και 5ο)ο δι' έκαστον τέκνων μέχρι τριών, εφ' όσον τα εκ τούτου άρρενα είναι ηλικίας κάτω των 18 ετών και δεν εργάζονται, τα δε θήλεα ηλικίας κάτω των 20 ετών και δεν εργάζονται.

Γ') Ορίζει τοπικά όριο ισχύος της παρούσης την περιφέρειαν του Πρωτοδικείου Αθηνών.

Δ') Παραπέμπει κατά τα λοιπά εις τους όρους της υπ' αριθ. 5)1948 αποφάσεως.

Εκρίθη και αποφασίσθη εν Αθήναις τη 25 Αυγούστου 1949.

182743)10201|1949 Απόφ. Υπουργ. Εφοδιασμού και Διανομών, Οικονομικών και Εργασίας.

Περί αυξήσεως των αποδοχών αρτοϋπαλλήλων επαρχιακών πόλεων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 230 της 13 Δεκεμβρίου 1949)

Έχοντες υπ' όψει: 1) Τας διατάξεις του Α. Ν. 28)1944 περί εξουσιοδοτήσεως των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, όπως προβλέπουσιν εις τον καθορισμόν μισθών και ημερομισθίων, ως αυθεντικώς ηρμηνεύθη διά του Α. Ν. 866)1916, ως και το γεγονός ότι το προκείμενον θέμα τυγχάνει και της αρμοδιότητος του Υπουργού Εφοδιασμού και Διανομών, ως έχον σχέσιν με την τιμήν του άρτου, 2) την υπ' αριθ. 171866)9564)12-11-49 απόφασιν ημών, δι' ης ηυξήθησαν αι αποδοχαί των αρτοϋπαλλήλων περιφερείας τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, αποφασίζομεν:

Εγκρίνομεν την επέκτασιν της αυξήσεως κατά 30ο)ο των αποδοχών των αρτοϋπαλλήλων και εις τους αρτοϋπαλλήλους των επαρχιακών πόλεων.

Η ως άνω αύξησις παρέχεται από της 1ης Ιουλίου 1949, εις βάρος λογαριασμού «Απροβλέπτων» μόνον εφ' όσον ούτος επαρκεί και μέχρι του ποσού καθ' ο επαρκεί, χωρίς να υπολογισθή εις τας δαπάνας αρτοποιήσεως.

Η αύξησις αύτη κατ' ουδεμίαν περίπτωσιν δύναται να βαρύνη την τιμήν του άρτου.

Η παρούσα δημοσιευθήτω εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τη 7 Δεκεμβρίου 1949.

56236)Ε. 1847)1949 Απόφ. Υπουργ. Οικονομικών και Εργασίας.

Περί αυξήσεως συντάξεων του Ι.Κ.Α.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 210 της 13 Δεκεμβρίου 1949)

Έχοντες υπ' όψιν 1) τας διατάξεις του Νόμου 19)1944 και 2) την υπ' αριθ. 23592)29.9.49 αναφοράν του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αποφασίζομεν:

I. Αι υπό του Ιδρύματος Κοιν. Ασφαλίσεων χορηγούμεναι κατ' εφαρμογήν του νόμου 6298)1934, ως ούτος έτροποποιήθη και συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, βασικαί συντάξεις εις προπολεμικάς δραχμάς, υπολογιζόνται και καταβάλλονται από 1ης Οκτωβρίου 1949 εις νέας δραχμάς ως κάτωθι:

Κλιμάκιον βασικής συντάξεως	Ποσά συντάξεων εις νέας δραχμάς
μέχρι 500	175.000
501— 750	190.000
751—1000	200.000
1001—1500	215.000
1501—2000	230.000
2001—2500	255.000
2501—3000	275.000
3001—3500	280.000
3501—4500	285.000

4501 και άνω τα κατά τήν κλίμακα της υπ' αριθ. 50855)47 κοινής ημών αποφάσεως καθοριζόμενα ποσά συντάξεων.

II. Επί πλέον των ανωτέρω συντάξεων δύνανται να καταβάλλωνται εις τους συνταξιούχους του Ι.Κ.Α. και τα υπό των παραγρ. 2, 3 και 4 της υπ' αριθ. 50855)47 κοινής ημών αποφάσεως προβλεπόμενα ειδικά επιδόματα, υπό τους εν αυτή οριζομένους όρους, προϋποθέσεις και περιορισμούς.

III. Κατά τα λοιπά εξακολουθούν ισχύουσαι αι διατάξεις της υπ' αριθ. 50855)47 κοινής ημών αποφάσεως, εφ' όσον αύται δεν αντίκεινται προς τας τάξεις της παρούσης.

Εν Αθήναις τη 10 Δεκεμβρίου 1949

40136)4769|1949 Αποφ. Υπουργ. Εργασίας

Περί καθορισμού ωρών εργασίας πωλητών Ζαχαροπλαστείων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 210 της 13 Δεκεμβρίου 1949)

Έχοντες υπ' όψει τας διατάξεις: 1) των άρθρων 16 και 17 του Π. Δ/τος της 8)13-4-1932 «περί κωδικοποιήσεως των διατάξεων των νόμων περί χρονικών ορίων κ.λ.π.», 2) του άρθρου μόνου του υπ' αριθ. 41)1941 νόμου και 3) γνωμοδότησιν του Συμβουλίου Εργασίας, αποφασίζομεν:

Καθορίζομεν εις εννέα (9) ώρας την ημερησίαν εργασίαν των υπαλλήλων πωλητών των Ζαχαροπλαστείων της περιφερείας Αθηνών.

Εν Αθήναις τη 25 Νοεμβρίου 1949

105224|23937|1949 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας, Γεωργίας

Περί καταργήσεως της εκ 15 ο)ο μειώσεως των εργατικών ημερομισθίων των επαρχιών.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 205 της 30 Νοεμβρίου 1949)

Έχοντες υπ' όψει τας διατάξεις του Α.Ν. 28)1944, την υπ' αριθ. 25029)2086)8. 6. 49 απόφασιν των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας «περί καταργήσεως της προβλεπομένης μειώσεως των ημερομισθίων των εις τας επαρχίας εργαζομένων εργατών», ως και την υπ' αριθ. 183778)39947)11.12.47 απόφασιν ημών «περί αναπροσαρμογής των ημερομισθίων του διά σχέσεως εργασίας ιδιωτικού δικαίου συνδεομένου εργατοτεχνικού προσωπικού των διαφόρων Υπηρεσιών, Οργανισμών και Ιδρυμάτων του Υπουργείου Γεωργίας», δημοσιευθείσαν εις το υπ' αριθ. 194)1947 τεύχος Β' Φ. Ε. Κ., αποφασίζομεν:

Καταργούμεν από 1ης Μαΐου 1949 την υπό της ως άνω 183778)39947)47 αποφάσεως ημών προβλεπομένην μείωσιν κατά 15 ο)ο των ημερομισθίων των καταβαλλομένων δυνάμει ταύτης εις τους εργαζομένους εις τας επαρχίας, ως άνω εργάτας των διαφόρων Υπηρεσιών, Οργανισμών και Ιδρυμάτων, αρμοδιότητος Υπουργείου Γεωργίας.

Εν Αθήναις τη 29 Οκτωβρίου 1949.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Ἀπολογισμὸς

Κατὰ τὸ ἔτος, τὸ ὁποῖον ἐκλεισεν, ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις ἔδωσε καὶ πάλιν πλουσίαν δείγματα μιᾶς ἐντατικῆς ἐργασίας διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου.

Ὡς γίνεται ἐπόμενον, τὸ κέντρον τοῦ ἐνδιαφέροντος ὑπῆρξεν εἰς τὴν ἀσφαλιστικὴν νομοθεσίαν.

Ἐξ αὐτῆς ἀρχίζει νὰ σημειώσωμεν ὅ,τι νεώτερον ὑπῆρξε κατὰ τὴν διαδρομὴν τοῦ παρελθόντος ἔτους.

α) Ὑπὸ τῆς Α. Π. 556|1949 (ΕΕΔ 8, 517) ἐγκατελείφθη ἡ ἄποψις σειρᾶς προηγουμένων ἀποφάσεων τοῦ ὅτι κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» πᾶσα ὑπαίτιος ἢ ἀναίτιος ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας, ἐξ ἄλλου λόγου, πλὴν ἀσθενείας, στρατεύσεως, λοχείας, συνεπάγεται, καθ' ἅπαντα χρόνον, λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ.

Ἡ νεωτέρα ἄποψις τῆς ἀρμοδίας νομολογίας (356|1949) εἶναι, ὅτι θὰ κριθῇ πάντοτε κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως ἂν ἐκ τῆς τοιαύτης ἀποχῆς θεωρῆται ὡς λυθεῖσα ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ ἡ συμβασις.

β) Ὑπὸ τῆς Α. Π. 294|1949 (ΕΕΔ 8, 516) ἐλύθη τὸ πλειστάκις ἀπασχοληθὲν τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας πρόβλημα περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ὅρου «ἐξ ὁλοκλήρου καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112» διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945.

Κατὰ τὸν Ἄρειον Πάγον ἐσφαλμένος ὑπολογισμός, ὀφειλόμενος εἰς παρερμηνείαν τοῦ ἐργοδότου περὶ τῆς ἐκτάσεως τῶν ὑποχρεώσεών του, ἐφ' ὅσον τελεῖ καὶ ἐκ καλῆς πίστεως, δὲν ἄγει εἰς ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας.

γ) Ὑπὸ τῆς Α. Π. 83|1949 (ΕΕΔ 8, 323) ἐγένετο δεκτόν, ὅτι ὁ ἀναδρομικὸς διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καθορισμὸς ἀποδοχῶν δὲν ἀφορᾷ καὶ εἰς τὰς συμβάσεις, αἱ ὁποῖαι ἔχουν λυθῇ πρὸ τῆς ἰσχύος τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

δ) Ὑπὸ τῆς Α. Π. 178|1949 (ΕΕΔ 8, 351) ἐπανελήφθη ἡ ἄποψις καὶ προηγουμένων αὐτοῦ ἀποφάσεων ὅτι ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας τῆς 10|10|1937 τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, ἐπιχειρήσεων καὶ γραφείων ἀφορᾷ εἰς μόνον τὸ προσωπικὸν τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν.

ε) Ὑπὸ τῆς Α. Π. 145|1949 (ΕΕΔ 8, 369) ἐγένετο δεκτόν, ὅτι ὁ δικηγόρος δύναται μὲν νὰ συμβληθῇ μετὰ φυσικοῦ ἢ νομικοῦ προσώπου, ὅπως παρέχῃ πρὸς αὐτό, ἐπὶ παγίοις ἢ περιοδικαῖς παροχαῖς, τὰς νομικὰς αὐτοῦ ὑπηρεσίας καὶ δι' ἐξωδίκους ἐργασίας, διὰ τῆς παροχῆς ὅμως τούτων δὲν ἀποβάλλει τὴν ἰδιότητα τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου, ἵνα προσκτήσηται τὴν ἰδιότητα τοῦ ἰδιωτικοῦ. Ἑπομένως δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν ἐπ' αὐτῶν ὁ Ν. 2112.

ς) Ὑπὸ τῆς Α. Π. 236|1949 (ΕΕΔ 8, 448) ἐγένετο δεκτόν, ὅτι ὁ Ν. 2112 ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ ὑπαλλήλων Δήμων, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου.

ζ) Ὑπὸ τῆς Α. Π. 224|1949 (ΕΕΔ 8, 455) ἐπανελήφθη ἡ ἄποψις καὶ προηγουμένων ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου ὅτι ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3601|1949 (πρὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας) ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καθορισμὸς τοῦ μισθοῦ τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἦτο κατ' ἀνώτατον ὅριον ὑποχρεωτικὸς καὶ κατίσχυε πάσης ἀντιθέτου συμβατικῆς ρυθμίσεως. Ἑπομένως καὶ ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112 ἔπρεπε, βάσει τοῦ ὁρίου τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, νὰ ὑπολογισθῇ.

Τὸ αὐτὸ ἐδέχθη καὶ ἡ Α.Π. 222|49 (ΕΕΔ 8, 463).

η) Ὑπὸ τῆς Α. Π. 230|49 (ΕΕΔ 8, 467) ἐπανελήφθη ἡ ἄποψις καὶ προηγουμένης ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου ὅτι ἡ ἐκ τοῦ Α. Ν. 244|36 περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν προστασία τῶν οἰκειοθελῶς προσληφθέντων ἐκτείνεται εἰς μόνους τοὺς κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Α. Ν. 244|1936 (17 Ὀκτωβρίου 1936) ὑπηρετοῦντας.

θ) Ὑπὸ τῆς Α. Π. 231|49 (ΕΕΔ 8, 493) ἀνομολογήθη, ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 281 Α. Κ. περὶ καταχρήσεως δικαιώματος δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ ἀσκήσεως δικαιώματος διὰ ρητῆς συμβατικῆς ρήτρας, ἀλλὰ μόνον ἐκ θετικῆς διατάξεως τοῦ δικαίου.

ι) Κατὰ τὴν Α. Π. 240|49 (ΕΕΔ 8, 493) ἐκ τοῦ ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 § 1 Ν. 118|45 ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας θεωρεῖται ἔγκυρος, ἀφ' ἧς καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112, δὲν κωλύεται ὁ ἀπολυθεὶς ὅπως καὶ μὴ καταβαλλομένης ταύτης ἐπιδιώξῃ δικαστικῶς τὴν καταβολήν της.

ια) Κατὰ τὴν Α. Π. 253|49 (ΕΕΔ 8, 538) δὲν ἀποτελεῖ κατάχρησιν δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου, ὅπως διαθέτῃ κατὰ βούλησιν τὴν περιουσίαν του, ἡ παροχὴ παρ' αὐτοῦ πηγῶν ἀποδοχῶν εἰς ὑπαλλήλους ἢ ἐργάτας, ἀποδοτικώτερον τῶν ἄλλων ἐργαζομένους, ἀλλ' οὔτε καὶ παραβίασις τῆς ἴσης μεταχειρίσεως τῶν ἐν τῇ αὐτῇ ὑπηρεσίᾳ ἐργαζομένων (πρβλ. καὶ Α. Π. 319|49 ΕΕΔ 8, 665).

Ἐπανελήφθη δι' αὐτῆς ἡ ἄποψις τῆς Α. Π. 130|48 (ΕΕΔ 7, 330).

ιβ) Ὑπὸ τῆς Α. Π. 315|49 (ΕΕΔ 8, 542) ἐπανελήφθη ἡ ἄποψις καὶ προηγουμένων ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὅτι ἐπὶ ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας δὲν ἐφαρμόζεται ὁ Ν. 2112, μὲ τὴν προσθήκην ὅτι ὑποχρεοῦται πάντοτε ὁ ἐργοδότης νὰ καταβάλῃ τὰς ἀποδοχὰς αὐτοῦ κατὰ τὰς περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διατάξεις.

ιγ) Ὑπὸ τῆς Α. Π. 292|49 (ΕΕΔ 8, 590) ἐγένετο δεκτόν, ὅτι κατὰ τὴν διαδικασίαν Ν. Γ'ΤΟΔ' ἐπιτρέπονται καὶ νέοι μάρτυρες, ἐπαναλαμβανομένης οὕτω τῆς ἀπόψεως καὶ προηγουμένων ἀποφάσεων Ἀρείου Πάγου.

ιδ) Ὑπὸ τῆς Α. Π. 357|49 (ΕΕΔ 8, 623) ἐπανελήφθη ἡ ἄποψις καὶ προηγουμένης ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου ὅτι ἡ μὴ πλήρως ἀναγραφὴ τῶν στοιχείων τῆς ὑπουργικῆς περὶ ἀναγγελίας τῆς ἀπολύσεως εἰς τὰς νομίμους Ἀρχὰς ἀποφάσεως ἐπάγεται τὴν ἀκυρότητα τῆς ἀναγγελίας καὶ συνεπῶς καὶ τῆς καταγγελίας.

ιε) Κατὰ τὴν Α. Π. 321|49 (ΕΕΔ 8, 673) δὲν ἀποτελεῖ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 Ν. 2112 μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν ὅρων συμβάσεως ἐνέργεια τοῦ ἐργοδότου, ἡ ὁποία ἀντιτίθεται πρὸς νόμον δημοσίας τάξεως καὶ εἶναι ὡς ἐκ τούτου ἄκυρος.

ιστ) Ὑπὸ τῆς Α. Π. 428|49 (ΕΕΔ 8, 887) ἐγκατελείφθη ἡ ἄποψις προηγουμένων ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὅτι τὰ ἐκ τοῦ Ν. 5532|32 δικαίωμα διπλασίας ἀποζημιώσεως Ν. 2112 τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν ὑφίσταται μετὰ τὸν Α. Ν. 244|36.

ιζ) Κατὰ τὴν Α. Π. 458|49 (ΕΕΔ 8, 935) εἶναι ἀνεπίτρεπτος ἡ παρέκβασις τῆς Ἐπιτροπῆς Δικαιοσύνης διαρκοῦντος τοῦ συμβατικοῦ χρόνου ἰσχύος συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ καὶ κατὰ παράτασιν ταύτης δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

ιη) Κατὰ τὴν Α. Π. 495|49 (ΕΕΔ 8, 982) προϋπόθεσις τῆς παροχῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τῶν μισθωτῶν («δώρου»), ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν, εἶναι ἡ ὕπαρξις κατὰ τὸν χρόνον τῆς δημοσιεύσεως τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐνεργοῦ συμβάσεως ἐργασίας.

ιθ) Κατὰ τὴν Α. Π. 450|49 (ΕΕΔ 8, 995) λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἰσχυρισμός, διατυπωθεὶς εἰς τὰς ἐγγράφους προτάσεις, κατὰ τὴν διαδικασίαν Ν. Γ'ΤΟΔ'.

κ) Κατὰ τὴν Α. Π. 466|49 (ΕΕΔ 8, 1037) ὁ ἡμερομίσθιος δὲν εἶναι ὑπάλληλος, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Ν. 2112, ἐκτὸς ἂν ἀποδειχθῇ, ὅτι ἡ ἀμοιβή δι' ἡμερομισθίου ἐγένετο πρὸς παραστρατήγησιν τοῦ νόμου.

κα) Κατὰ τὴν Α. Π. 530|49 (ΕΕΔ 8, 1034) εἰς τὴν ἀποζημίωσιν Ν. 2112 δὲν συνυπολογίζεται ἀμοιβὴ ἐξ ὑπερωριῶν.

κβ) Ὑπὸ τῆς Α. Π. 85|1949 (ΕΕΔ 8, 273) ἐγένετο δεκτόν, ὅτι τὸ β. δ. 10|18 Ἰουλίου 1920 περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ ἐργατῶν μόνον τῶν ἐπιχειρήσεων ἄρθρ. 12 Ν. 2112.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 9ος — Τεύχος 2 (200)

Ἀθῆναι, 15 Ἰανουαρίου 1950

ΣΥΜΒΑΣΙΣ

ΕΞΗΡΤΗΜΕΝΗΣ ΚΑΙ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ὑπο τοῦ κ. **ΚΩΝΣΤ. Α. ΚΑΥΚΑ,** Ἀρεοπαγίτου

Ἀφορμὴν εἰς τὸ νὰ ἀσχοληθῶ ἐκ νέου ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρου ζητήματος μοὶ ἔδωκε ἰδίᾳ ἡ ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. *Π. Ζέπου* ἐκφρασθεῖσα γνώμη (Ἐνοχικὸν του, Εἰδικόν, σελ. 338 ἑπόμ. καὶ ἰδία σελ. 3 καὶ Ἐφημ. Ἑλλην. Νομικῶν ιστ' σελ. 723), ὅτι ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 648 καὶ ἑπ. τοῦ Ἀστ. Κώδικος ρυθμίζεται ἡ κοινὴ σύμβασις ἀνεξαρτήτου ἐργασίας, ἔναντι τῆς συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἐφ' ἧς καὶ μόνον ἐφαρμόζονται οἱ εἰδικοὶ νόμοι τῆς κοινωνικῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας τοῦ ἐργαζομένου, ἐπικουρικῶς δὲ ἡ συμπληρωματικῶς καὶ αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 648 καὶ ἑπ. τοῦ Ἀστ. Κώδικος. Ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ὑπεστήριξα (Ἐνοχικόν μου. Α' τόμος, σελ. 270-273), εἴτε κατὰ τὸν Κώδικα, εἴτε κατὰ τοὺς εἰδικοὺς ἐργατικοὺς νόμους, ὁ ἐκμισθωτὴς θὰ διατελῇ πάντοτε εἰς σχέσιν ἐξαρτήσεως πρὸς τὸν μισθωτήν. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι τὸ ἄρθρ. 648 τοῦ Κώδικος δὲν ἀναφέρει ρητῶς καὶ τὸ στοιχεῖον τῆς «ἐξαρτήσεως» ὡς ἀπαραίτητον ὅρον τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τοῦτο ὅμως πηγάζει ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς φύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐν ᾗ ἡ παροχὴ τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἐνέχει αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἐξάρτησιν καὶ ὑποταγήν. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ ἐκμισθωτὴς μὴ ὑπακούων εἰς τὰς ὁδηγίας τοῦ μισθωτοῦ του, καθόσον ὁ τελευταῖος οὗτος, προσλαμβάνων τὸν πρῶτον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του, ἔχει προδήλως ὑπ' ὄψιν του ἡ ἐργασία νὰ τῷ παρέχεται, ὅταν καὶ ὅπως οὗτος ἐπιθυμεῖ (ὁμοίαν περὶ τούτου γνώμην ἐκφράζει καὶ ὁ *Rossel*, Manuel de droit federal des obligations Suisse, 4η ἔκδοσις § 627, ἀναφέρων ὅτι «ἂν καὶ ὁ ἡμέτερος νόμος δὲν τὸ ἀναφέρει «expressis verbis», ἡ κυρία ὑποχρέωσις τοῦ ἐκμισθωτοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι νὰ συμμορφοῦται πρὸς τὰς διαταγὰς τοῦ προϊσταμένου του ἢ τῶν ἀντιπροσώπων του περὶ παντὸς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ἐργασίαν, τὴν ὁποίαν ἐδέχθη νὰ προσφέρῃ. Ὁ δεσμὸς τῆς ἐξαρτήσεως θὰ εἶναι πολὺ ἢ ὀλιγώτερον στενός, ἀναλόγως τῆς φύσεως τῶν παρεχομένων ἐργασιῶν». Εἶναι δὲ γνωστόν, ὅτι τὸ ἄρθρ. 648 τοῦ ἡμετέρου Κώδικος ἐλήφθη αὐτολεξεὶ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 319 τοῦ Ἑλβετικοῦ Κώδικος Ἐνοχῶν). Ἐκτὸς ὅμως τούτου ὑπεστήριξα (αὐτόθι, σελὶς 270), ὅτι τὸ στοιχεῖον τῆς ἐξαρτήσεως δύναται νὰ προκύψῃ καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 652 τοῦ Κώδικος, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ νοηθῇ ἐπιμελὴς ἐκτέλεσις τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας προκυπτουσῶν ὑποχρεώσεων τοῦ ἐκμισθωτοῦ (ὡς ἀξιοῖ τὸ ἄρθρον τοῦτο), ἐὰν οὗτος δὲν συμμορφοῦται ἐπακριβῶς πρὸς τὰς ὁδηγίας καὶ διαταγὰς τοῦ προϊσταμένου του. Ἑπομένως ἡ σύμβασις ἐργασίας εἶναι μία καὶ ἐνιαία, πάντοτε ἐξηρτημένη καὶ οὐδέποτε ἀνεξάρτητος. Ὅταν ἑπομένως ἐκμισθοῖ τις ἐργασίαν του (οἱασδήποτε φύσεως, διανοητικὴν ἢ σωματικὴν) εἰς ἕτερον ἐφ' ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον, ἔναντι καταβολῆς εἰς τοῦτον ὡρισμένου μισθοῦ, συνάπτει σύμβασιν μισθώσεως ἐργασίας, ρυθμιζομένην τόσον ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 648 καὶ ἑπ. τοῦ Α. Κ., ὅσον καὶ τῶν διατάξεων τῶν νόμων περὶ κοινωνικῆς νομοθεσίας. Τὴν ἐξάρτησιν τοῦ ἐκμισθωτοῦ πρὸς τὸν μισθωτὴν δὲν πρέπει νὰ νοοῦμεν ὡς πλήρη ὑποταγὴν τούτου πρὸς ἐκεῖνον, ἀλλὰ ὡς συμμόρφωσιν του πρὸς τὰς ὁδηγίας ἐκείνου, ἄνευ ὅμως ἀποξενώσεως τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἀπὸ πάσης προσωπικῆς πρωτοβουλίας ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας του (Α. Π. 395|1946, Θέμ. ΝΗ' σελ. 49 καὶ 149|948, ΕΕΔ. τόμ. 7, σελ. 390). Ὁ δεσμὸς τῆς ἐξαρτήσεως (ὡς ὑποστηρίζει καὶ ὁ *Rossel*, αὐτόθι, ὡς ἄνω) θὰ εἶναι ἄλλοτε μὲν στενώτερος, ἄλλοτε δὲ εὐρύτερος, ἀναλόγως τῆς παρεχομένης ἑκάστοτε ἐργασίας.

Ἵνα ἀποδείξωμεν τοῦτο πληρέστερον, θὰ ἐξετάσωμεν τὰ ὑπό τινων ἀντιφρονούντων φερόμενα παραδείγματα, ὡς συνιστῶντα σύμβασιν ἀνεξαρτήτου ἐργασίας. Ὁ Καθηγητὴς κ. *Ζέπος*, (αὐτόθι σελὶς 339 σημ. 3), ὑποστηρίζει, ὅτι τοιαύτη εἶναι ἡ σύμβασις, ἣν συνάπτει ὁ ἰατρὸς ὡς ἐλεύθερος ἐπαγγελματίας πρὸς τὸν πελάτην του, ἐφ' ὅσον αὐτὴ δὲν φέρει τὰ ἰδιαίτερα χαρακτηριστικὰ τῆς συμβάσεως ἔργου. Ἀλλ' ὡς ἐκτίθεται εἰς τὸ παράδειγμα, ἡ σύμβασις αὕτη δὲν εἶναι κἂν τοιαύτη ἐργασίας, διότι δὲν ἀναφέρεται εἰς τοῦτο, ὅτι συνήφθη ἐφ' ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον (ἄρθρ. 648 Κώδ.). Ἐὰν ὅμως οὕτω αὕτη συνάπτεται, θὰ εἶναι σύμβασις ἐργασίας, ὑπὸ τὴν διδομένην παρ' ἡμῶν ἔννοιαν, διότι, ἐὰν ὁ ἰατρὸς δέχεται, ἵνα ἐφ' ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον, ἔναντι μισθοῦ, παρέχῃ τὰς ὑπηρεσίας του, θὰ ὑποχρεοῦται νὰ ὑπακούῃ πάντοτε εἰς τὰς ὁδηγίας καὶ ὑποδείξεις τοῦ μισθωτοῦ, οὐχὶ βεβαίως ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς θεραπείας,

ἀλλ' ὡς πρὸς τὸν χρόνον τῆς παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν, δηλαδὴ θὰ πρέπει νὰ τὸν ἐπισκέπτεται, ὅταν τὸν καλῇ καὶ, ἑπομένως, νὰ μὴ ἀναχωρῇ ἐκ τοῦ τόπου τῆς κατοικίας τοῦ μισθωτοῦ. (Ἐνταῦθα ὁ δεσμὸς τῆς ἐξαρτήσεως δὲν εἶναι τόσον στενός, διότι οὕτω ἀπαιτεῖ ἡ φύσις τῆς παρεχομένης ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ ἐργασίας). Ἐὰν δὲν ὑφίσταται τὸ στοιχεῖον τῆς παροχῆς ἐφ' ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον, ἡ σύμβασις θὰ φέρῃ τὸν χαρακτῆρα συμβάσεως μισθώσεως ἔργου, ἐν ᾗ ὁ ἰατρὸς θὰ παρέχῃ τὴν ὑπηρεσίαν του, ἐπὶ τῷ τέλει νὰ θεραπεύσῃ τὸν ἀσθενῆ ἀπὸ ὡρισμένης ἀσθενείας ἔναντι ὡρισμένης ἀμοιβῆς, καὶ δὴ ἀδιαφόρως τοῦ χρόνου, ὅστις θὰ χρειασθῇ πρὸς τοῦτο καὶ κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε μετὰ τὸ πέρας τῆς θεραπείας οὗτος νὰ μὴ δεσμεύεται πλέον πρὸς τὸν πελάτην του (καὶ ***Planiol-Ripert-Savatier*** Traité pratique, tome IIος § 909 in fin). Ὁ κ. ***Β. Βασιλείου*** (εἰς Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμ. 8, σελ. 358) ἀναφέρει ὡς παράδειγμα ἀνεξαρτήτου ἐργασίας τὸν ἠλεκτρολόγον ὅστις, καίτοι διατηρεῖ ἴδιον κατάστημα, ἐν ᾧ ἀσκεῖ τὸ ἐπάγγελμά του, ἀναλαμβάνει ἐπὶ παγίᾳ ἀνταμοιβῇ τὴν παρακολούθησιν τῆς κανονικῆς λειτουργίας τῶν ἠλεκτρολογικῶν ἐγκαταστάσεων πολυκατοικίας τινός. Ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ παραδείγματι τούτῳ δὲν ὑφίσταται κἂν σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας, διότι ἐλλείπει τὸ στοιχεῖον τοῦ ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου. Ἐὰν ὅμως καὶ τοῦτο ὑποτεθῇ ὅτι ὑφίσταται, ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἠλεκτρολόγου ἀνελήφθη ἐπ' ἀορίστου χρόνον, πάλιν πρόκειται σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας, ὑπὸ τὴν ἄνω ἔννοιαν, διότι οὗτος, ὢν ὑποχρεωμένος νὰ μεταβαίνῃ πρὸς ἐπιδιόρθωσιν τῶν βλαβῶν τῶν ἠλεκτρικῶν ἐγκαταστάσεων, ὅταν καλεῖται, ὑπακούει εἰς τὰς περὶ τούτου ὁδηγίας τοῦ ἰδιοκτήτου τῆς πολυκατοικίας. Ἐν τούτῳ ἑπομένως ἐγκειται ἡ ἐξάρτησις αὐτοῦ, ὁ δεσμὸς τῆς ὁποίας, λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας, δὲν εἶναι στενός. Ὡς ἕτερον παράδειγμα φέρει τὸ τοῦ δικηγόρου τοῦ ἀναλαμβάνοντος ἐπ' ἀμοιβῇ τὴν διεξαγωγὴν ὑπ' θεσεώς τινος τοῦ πελάτου του. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἐλλείπει προφανῶς τὸ στοιχεῖον τοῦ ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, ὥστε δὲν πρόκειται κἂν περὶ συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας, ἀλλὰ περὶ μισθώσεως ἔργου, ἀφοῦ ὁ δικηγόρος ἀναλαμβάνει νὰ φέρῃ εἰς πέρας ὡρισμένον ἔργον (τὴν περάτωσιν ὡρισμένης δίκης) (καὶ Ἐνοχικὸν μου, αὐτόθι σελὶς 273). Σύμβασιν μισθώσεως ἐργασίας συνάπτει ὁ δικηγόρος, ὅταν ἐκμισθοῖ τὰς ἐργασίας του ἐπὶ μισθῷ, ἐφ' ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον, ὑπὸ τὴν προεκτεθεῖσαν ἔννοιαν, ἀφοῦ ἡ ἐξάρτησις τούτου πρὸς τὸν μισθωτήν του συνίσταται εἰς τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἀναλαμβάνῃ ἑκάστοτε τὴν ὑπερασπισιν τῆς ἀνατεθείσης αὐτῷ ὑποθέσεως. Διὰ τὸν δικηγόρον ὑπάρχει μόνον ἡ ἐξαίρεσις τῆς μὴ προστασίας του ὑπὸ τοῦ νόμου 2112, διότι οὗτος, χαρακτηριζόμενος ὡς δημόσιος ὑπάλληλος ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ Κώδικος τῶν δικηγόρων, δὲν ἔχει τὸν χαρακτῆρα ἰδιωτικοῦ τοιούτου, ὃν ἀπαιτεῖ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ νόμου 2112, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 4558 τοῦ 1930 (οὕτω καὶ Α. Π. 241|1948, 493|1948 καὶ 115|1949).

Ἐδέχθην εἰς τὰ ὡς ἄνω παραδείγματα, ὅτι πρόκειται περὶ συμβάσεως ἔργου καὶ οὐχὶ ἐργασίας, διότι κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 681 τοῦ Κώδ., σύμβασις ἔργου ὑφίσταται, ὅταν τις ἀναλαμβάνῃ νὰ φέρῃ εἰς πέρας ὡρισμένον ἔργον, ἀποτελοῦν τὸ προϊὸν—ἀποτέλεσμα τῆς ἐργασίας του, ἀδιαφόρως τοῦ χρόνου, ὅστις θὰ ἀπαιτηθῇ πρὸς τοῦτο καὶ κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε ἅμα τῷ πέρατι τοῦ ἔργου νὰ μὴ δεσμεύεται ἔναντι τοῦ μισθωτοῦ, λήγουσης τῆς μεταξὺ των συμβάσεως. Συνέπεια δὲ τούτου εἶναι ὁ ἐργολάβος, ἐργαζόμενος ἐπὶ ἰδίᾳ εὐθύνῃ καὶ κινδύνῳ (ἄρθρ. 698), δὲν εὑρίσκεται εἰς σχέσιν ἐξαρτήσεως πρὸς τὸν ἐργοδότην, ὑποχρεούμενος νὰ συμμορφοῦται πρὸς τὰς ὁδηγίας του μόνον, ἐὰν ἡ σύμβασις προβλέπῃ εἰδικῶς τοιοῦτόν τι [σύμφων. ἐπὶ τοῦ τελευταίου τούτου, ***Planiol-Ripert-Boulanger***, Traité Element. (1947) tome II § 2901, ***Durand-Jaussaud***, Traité de droit du travail I (1947 § 177)].

Τὸ συμπέρασμα τῶν προεκτεθέντων εἶναι ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται «διορθωτικὴ» ἑρμηνεία τοῦ ἄρθρου 648 καὶ ἐπόμ. τοῦ Κώδικος (ὡς προτείνει ὁ κ. ***Ζέπος***, ἐν Ἐφ. Ἑλλ. Νομικῶν ιατ' σελ. 724), ἵνα θεωρηθῇ, ὅτι τοῦτο προβλέπει καὶ τὴν ἐξηρτημένην σύμβασιν ἐργασίας, ἀλλ' ἀρκεῖ πρὸς τοῦτο ἡ «ὀρθὴ» ἑρμηνεία αὐτοῦ. Ἀντίθετος ἑρμηνεία θὰ ἀπεστέρει ὁλόκληρον τάξιν ἐργαζομένων, ἰδίᾳ δὲ τῶν προσφερόντων διανοητικὴν ἐργασίαν (τῶν συναπτόντων κατὰ τοὺς ἀντιδοξοῦντας ἀνεξάρτητον σύμβασιν ἐργασίας), τῆς προστασίας ὡρισμένων νόμων κοινωνικῆς προστασίας (οἷον τοῦ νόμου 6298|1934 «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων», τοῦ Ν. Δ. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», Νόμου 765 τοῦ 1943 «περὶ ἐκδικάσεως τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν», ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν. 1968|1944, Ν. Δ. 1255|1949 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Νόμου 118|1945 περὶ ἀσφαλίσεως τῶν μισθωτῶν» κλπ.).

ΚΩΝΣΤ. Α. ΚΑΥΚΑΣ

Ἀρεοπαγίτης

Ἀθῆναι, Ἰανουάριος 1950

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΚΑΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΜΙΣΘΟΥ

Ὑπὸ τοῦ κ. **ΑΛΕΞ. Α. ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΥ**, Δικηγόρου

I. Ἄγνωστος σχεδὸν ὡς ἰδιαιτέρα νομικὴ ἔννοια κατὰ τὴν προηγηθεῖσαν τοῦ πρώτου παγκοσμίου πολέμου περίοδον ὁ καλούμενος δέκατος τρίτος μισθὸς ἐμφανίζεται κατὰ τὸ διάστημα τοῦ μεσοπολέμου καὶ ἰδία κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη μὲ συνεχῶς εὐρυνόμενον τὸ πεδίον ἐφαρμογῆς. Παρ' ὅλην τὴν παρατηρουμένην ἀκόμη ρευστότητα τοῦ περιεχομένου ἡ ἔννοια τοῦ 13ου μισθοῦ προσλαμβάνει ὁλοέν καθαρωτέραν νομικὴν μορφήν, διευκολύνουσαν, διὰ τῆς ἀποκρυσταλλώσεως ὡρισμένων βασικῶν γνωρισμάτων αὐτῆς, τὴν ἔνταξίν της εἰς τὸ ἐν ἀναπτύξει ἄλλως τε τελοῦν σύμπλεγμα τῶν διεπόντων τὴν σύμβασιν ἐργασίας κανόνων δικαίου.

II. Ἐπὶ σειρὰν ἤδη ἐτῶν ἐπαναλαμβάνεται παρ' ἡμῖν ἡ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Νέου Ἔτους δημοσίευσις ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ὑποχρεουσῶν τοὺς ἐργοδότας εἰς τὴν καταβολὴν πρὸς τοὺς δυνάμει συμβάσεως ἐξηρτημένους ἐργασίας συνδεομένους μετ' αὐτῶν μισθωτοὺς προσθέτου παροχῆς, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁριζομένων ἐν αὐταῖς προϋποθέσεων. Οὕτω κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἐχθρικῆς κατοχῆς καὶ μὲ νομοθετικὸν ἔρεισμα τὸ ν. δ. 310|1941 ἐξεδόθησαν αἱ ὑπ' ἀριθμ. 46701 καὶ 46702 τῆς 22-12-1942 (ΕΕΔ 1 957), ἡ ὑπ' ἀριθμ. 42400 τῆς 10-12-1943 (ΕΕΔ 2, 764) ἀποφάσεις τοῦ Ὑπ. Ἐργασίας (βλ. καὶ τὴν παρ. Ε' τῆς ὑπ' ἀριθμ. 50458|41 ὁ. ἀ. ἐν ΕΕΔ 1, 224), μετὰ δὲ τὴν ἀπελευθέρωσιν αἱ ἐπὶ τοῦ νόμου 28|1944 (καὶ τοῦ ἑρμηνευτικοῦ ἀ. ν. 866|46) στηριζόμεναι κοιναὶ ἀποφάσεις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας 31240 τοῦ 1945 (ΕΕΔ 5, 30) 44814 τοῦ 1946 (ΕΕΔ 5, 702), 49400 τοῦ 1947 (ΕΕΔ 6, 761) 50416 τοῦ 1948 (ΕΕΔ 7, 919) καὶ ἡ τελευταία ὑπ' ἀριθ. 57200 τῆς 17 Δεκεμβρίου 1949 (ΕΕΔ 9, 44). Κατὰ τὴν πρώτην μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν περίοδον καὶ πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς σχετικῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὑπεστηρίχθη καὶ ἡ ἄποψις, ὅτι ἀπεκλείετο ἡ ἀξίωσις πρὸς πληρωμὴν 13ου μισθοῦ, ἐφόσον οὐδεμία πρόβλεψις ἐγένετο περὶ αὐτῆς ἐν τῇ ὁριζούσῃ τοὺς μισθοὺς τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἀποφάσει. (Οὕτω Πρωτ|κου Πειρ. 22|1945, Πρωτ|κου Ἀθ. 707|1945, Πρωτ. Ἀθ. 4039 1945 ΕΕΔ 4, 214, 246, 459, πρβλ. Πρ. Βόλου 318| 1948 ΕΕΔ 7, 731. Ἀντιθέτως Πρωτ|κου Ἀθ. 1003| 45, 1373|45, 3293|45 ΕΕΔ 4, 335, 460, 560. Ὑπὲρ τῆς ὀρθῆς ταύτης ἐκδοχῆς καὶ ἡ ὑπ' ἀριθμ. 3658|45 ΕΕΔ 4, 128 ἐγκύκλιος. Ἄξιον σημειώσεως εἶναι ὅτι παρεμφερὲς ζήτημα ἐγεννήθη καὶ ἐν Γαλλίᾳ. Βλ. τὴν Cass. Civ. 4-12-1947, Droit Social 1948 σ. 114 καὶ τὸ ὑπ' αὐτὴν σημείωμα).

III. Εἰς τὰς σημειωθείσας ὑπουργικὰς ἀποφάσεις ποικίλαι χρησιμοποιοῦνται λέξεις διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Νέου Ἔτους καταβαλλομένης εἰς τοὺς μισθωτοὺς παροχῆς. Οὕτως ἄλλοτε γίνεται λόγος περὶ δώρου (ὑ. ἀ. 46702|42, 42400|43, 31240|45), ἄλλοτε περὶ ἐκτάκτου χρηματικῆς παροχῆς (49400|1947, 50416|48, 57200|49) μόνον δὲ κατ' ἐξαίρεσιν εἰς τὴν ὑ. ἀ. 44816|1946 χαρακτηρίζεται ὡς 13ος μισθός. Διὰ τοῦ τελευταίου τούτου ὅρου, πολιτογραφηθέντος πλέον ἐν τῇ συναλλακτικῇ ζωῇ, ἀποδίδεται πληρέστερον ἡ νομικὴ ὑφὴ τῆς ἐπιβαλλομένης εἰς τοὺς ἐργοδότας ὑποχρεώσεως, ὡς θὰ δειχθῇ κατωτέρω.

IV. Ὑπὸ τὸ διαμορφωθὲν ἤδη παρ' ἡμῖν νομικὸν καθεστὼς δυσκολίαι δὲν γεννῶνται διὰ τὴν νομικὴν θεμελίωσιν τῆς ἀξιώσεως τῶν μισθωτῶν ἐπὶ τοῦ 13ου μισθοῦ. Ἄξιον σημειώσεως μάλιστα εἶναι ὅτι εἰς τὰς μεταπολεμικὰς συλλογικὰς συμβάσεις τῆς 4 Νοεμβρίου 1947 εἰδικὴ ἐλήφθη μέριμνα καὶ περὶ τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν 13ου μισθοῦ εἰς τοὺς συμπληρώσαντας ἐτησίαν ὑπηρεσίαν μισθωτούς. Ἐκτοτε ἡ ἀξίωσις τῶν μισθωτῶν ἔχει διπλοῦν ἔρεισμα, ἤτοι τὴν ἑκάστοτε ἐκδιδομένην ὑπουργικὴν ἀπόφασιν καὶ τὴν συλλογικὴν σύμβασιν, δεδομένου ὅτι ἡ ἰσχὺς αὐτῆς παρετάθη.

Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπὶ (ἀτομικῆς) συμβάσεως νομικὴ θεμελίωσις τῆς ἀξιώσεως δὲν εἶναι ἀποκεκλεισμένη. Πάντως ὁ ρόλος αὐτῆς εἶναι περιωρισμένος. Προπολεμικῶς ἄλλως εἶχον τὰ πράγματα. Διὰ τὴν προβολὴν ἀξιώσεως ἐπὶ τοῦ 13ου μισθοῦ ἀπητεῖτο ἡ ἐπίκλησις συμβάσεως ἢ ἔθιμου. Καὶ ὁσάκις μὲν ρητῶς, κατὰ τὴν σύναψιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ καὶ μεταγενεστέρως, συνωμολογεῖτο ἡ ὑποχρέωσις πρὸς καταβολὴν καὶ τῆς ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους παροχῆς, οὐδεμία δυσχέρεια διὰ τὴν θεμελίωσιν τῆς ἀξιώσεως ἐγεννᾶτο. Ἐν ἀρνήσει τοῦ ἐργοδότου ὅπως ἐκπληρώσῃ τὴν ἀναληφθεῖσαν συμβατικῶς ὑποχρέωσιν, ὁ μισθωτός, ἀμφισβητουμένης ταύτης, ἔφερε τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως. Τὰ αὐτὰ θὰ ἠδύναντο νὰ λεχθοῦν καὶ ὁσάκις ἔχει διαμορφωθῇ ἔθιμον καὶ ἰσχύει γενικῶς ἢ τοπικῶς ἢ εἰς ὡρισμένην κατηγορίαν ἐπιχειρήσεων. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἐφαρμόζονται ὡς πρὸς τὴν ἐπίκλησιν καὶ τὴν ἀπόδειξιν οἱ γενικῶς ἰσχύοντες ἐπὶ τῶν ἐθίμων κανόνες δικαίου (πρβλ. Πρωτ|κου Ἀθ. 1373|1945 ΕΕΔ 4, 460, Πρωτ. Ἀθ. 897|1941 ΕΕΔ 1, 104. Κατὰ τὴν Πρωτ|κου Ἀθ. 1363|1945 ΕΕΔ 4, 436, «τὸ γεγονὸς ὅτι κατὰ τὰ ἔτη τῆς ξενικῆς κατοχῆς κατεβάλλετο 13ος μισθὸς κατόπιν σχετικῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων δὲν παρέχει βάσιμον ἔρεισμα πρὸς στήριξιν ἐθίμου ὡς ἐλλειπόντων τῶν τὴν γένεσιν αὐτοῦ συνιστώντων πραγματικῶν περιστατικῶν»). Ἐπιστήμη καὶ δικαστηριακὴ πρᾶξις ἐπὶ μακρὸν ἠσχολήθησαν μὲ τὰ γεννώμενα προβλήματα εἰς τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ὁ ἐργοδότης, χωρὶς νὰ ἔχῃ ρητὴν ἀνειλημμένην ὑποχρέωσιν, προέβαινεν ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν εἰς τὴν καταβολὴν καὶ 13ου μισθοῦ. Ὑπὸ τοιαῦτα δεδομένα γεννᾶται ἀξίωσις τῶν μισθωτῶν καὶ διὰ τὸ μέλλον; Τὸ ζήτημα ταῦτο ἐτέθη πολλάκις πρὸς κρίσιν ἐνώπιον τοῦ Γερμαν. Ἐργατικοῦ Ἀκυρωτικοῦ. Διὰ σειρᾶς ἀποφάσεών του τοῦτο ἐδέχθη, ὅτι ἡ κατ' ἐπανάληψιν καὶ ἄνευ ἐπιφυλάξεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου γενομένη παροχὴ καθίσταται καὶ διὰ τὸ μέλλον ὑποχρεωτική. (R.A.G. Arb R.samml. τόμ. 6, 203, τόμ. 9, 357, τόμ. 13, σ. 543, τόμ 39, 49, τόμ. 40, 369). Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἡ ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ στηρίζεται εἰς τὴν καταρτιζομένην ὑπὸ τὰς ἄνω συνθήκας σιωπηρὰν σύμβασιν. Τὰ συναλλακτικὰ ἤθη ἐπιβάλλουν τοιαύτην ἑρμηνείαν

(βλ. τὰς ἀνω ἀποφάσεις καὶ *Hueck*, Das Recht der Gratifikation, ἐν τῷ περιοδικῷ Blätter für Steuerrecht, Sozialversicherung und Arbeitsrecht 1949 σ. 13 ἑπ. (σ. 15). Οὕτω καὶ *Planiol-Ripert*, Traité pratique XI § 816. πρβλ. Πρωτ-κου Ἀθ. 3293|1945, ΕΕΔ 4, 560. Ἀντιθέτως ἡ Πρωτ-κου Πειραιῶς 22|1945 ΕΕΔ 4, 213 ἀρνεῖται τὴν δημιουργίαν νομικῆς ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν εἰς τὸ μέλλον).

Ἐκ τῶν κατ' ἰδίαν περιστατικῶν θὰ κριθῇ ἐπὶ πόσον χρόνον ἀπαιτεῖται νὰ γίνεται ἡ καταβολή, διὰ νὰ δημιουργηθῇ ἡ νομικὴ ὑποχρέωσις καὶ διὰ τὸ μέλλον (βλ. *A. Hueck*, ἔνθ. ἀνωτ.) Οὗτος ἀναφερόμενος εἰς τὸ ἄρθρ. 53 τοῦ σχεδίου νόμου περὶ ἐργασιακῆς σχέσεως τοῦ 1936 ἀρκεῖται εἰς τριετίαν. Ὁ *I. Καπαδιστρίας*. Ἑρμην. Ἐργατ. Δικαίου § 214 ἀξιοῖ πενταετίαν, ὁπότε μάλιστα, κατ' αὐτόν, διαμορφοῦται καὶ ἔθιμον. Ἀξιοσημείωτος εἶναι ἡ ὑπ' ἀριθμ. 50458|41 ἀπ. Ὑπ. Ἐργασίας ΕΕΔ 1, 224, καθ' ἣν «ἡ συνήθεια νοεῖται διαμορφωθεῖσα, ἐὰν κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη κατεβλήθη 13ος μισθὸς ἢ ποσοστὸν τούτου» (βλ. ἐπ' αὐτῆς Πρωτ. Πειραιῶς 713|1942 ΕΕΔ 1,693). Ἐλέχθη ἀνωτέρω, ὅτι κατὰ τὴν παγίαν πλέον νομολογίαν τοῦ Ἐργατικοῦ Ἀκυρωτικοῦ ἡ δημιουργία ἀξιώσεως διὰ τὸ μέλλον προϋποθέτει τὴν ἀνεπιφύλακτον ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν καταβολήν. Ἐὰν συνεπῶς διετυπώθη ἐπιφύλαξις ὡς πρὸς τὸ μέλλον, ὑποχρέωσις δὲν γεννᾶται (Οὕτω καὶ Cour de Cass. 5.8.1941, Dalloz, Nouveau répertoire I. 1948, Contrat de travail ἀριθμ. 94). Ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τὴν νομικὴν σημασίαν τῆς τοιαύτης ἐπιφυλάξεως διατυποῦνται σοβαραὶ ἀμφιβολίαι. Πρόσφατοι ἀποφάσεις χαρακτηρίζουν τὴν διατυπουμένην ἐπιφύλαξιν ὡς «χαρτίνην», ὁσάκις ἐπὶ μακρὸν χρονικὸν διάστημα κατεβλήθη 13ος μισθός. (Οὕτω LAG Hamm ἐν RdA 1948 σ. 32, πρβλ. *Hueck*, ἔνθ. ἀνωτ. σ. 15-16).

Υ. Κατὰ τὴν ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου χορήγησιν 13ου μισθοῦ εἰς τοὺς ἀπασχολουμένους ἐν τῇ ἐπιχειρήσει μισθωτοὺς ἰσχύει ἡ ἀρχὴ τῆς ἴσης μεταχειρίσεως, καθ' ἣν ὁ ἐργοδότης δὲν δύναται νὰ ἀποκλείσῃ τοῦ γενικῶς εἰς πάντας χορηγουμένου 13ου μισθοῦ ἕνα ἢ πλείονας μισθωτοὺς ἄνευ ἀποχρώντος πρὸς τοῦτο λόγου. Στηριζόμενος ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἴσης μεταχειρίσεως ὁ αὐθαιρέτως ἀποκλεισθεὶς μισθωτὸς δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ τὴν καταβολὴν καὶ εἰς αὐτὸν τοῦ 13ου μισθοῦ. Ἡ ὑγιὴς αὕτη ἀρχή, διαπλασθεῖσα ὑπὸ τῆς δικαστηριακῆς πράξεως καὶ τῆς ἐπιστήμης, κύριον πεδίον ἐφαρμογῆς ἔσχε τὴν ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου καταβολὴν πρόσθετων παροχῶν. Καὶ ἐν Γερμανίᾳ ἤδη πρὸ τοῦ ἐθνικοσοσιαλισμοῦ διεμορφώθη ἡ ἀρχὴ αὕτη (Grundsatz der gleichmässigen Behandlung) γενικῶς καὶ σήμερον ἀναγνωριζομένη, διότι, ὡς ὀρθῶς παρατηρεῖ ὁ *Hueck* (ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 16), εἰς οὐδεμίαν σχέσιν τελεῖ πρὸς τὰς ἐθνικοσοσιαλιστικὰς ἀντιλήψεις (πρβλ. τὴν ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου παρατήρησίν μου ἐν τῇ μελέτῃ μου, Ἡ ἀρχὴ τῆς ἴσης μεταχειρίσεως, ΕΕΔ 6, 545 καὶ 7, 426). Ὡς πρὸς τὴν θεμελίωσιν τῆς ἀρχῆς ταύτης δὲν ἐπικρατεῖ ὁμοφωνία. Κατὰ τὴν ἐν ταῖς ἀνωτέρω μελέταις ὑποστηριχθεῖσαν ἄποψιν ἡ περὶ ἧς πρόκειται ἀρχὴ στηρίζεται ἐπὶ τοῦ ὑπαγορεύοντος τὴν καλόπιστον ἐκτέλεσιν τῆς ὑποχρεώσεως ἄρθρου 288 τοῦ ἀστ. κώδ. Ἡ θεώρησις τοῦ ζητήματος ἀπὸ τῆς σκοπιᾶς τοῦ ἄρθρου 281 οὐ μόνον δὲν ἦτο ἱκανὴ νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν πληρεστέραν διαμόρφωσιν τῆς ἀρχῆς τῆς ἴσης μεταχειρίσεως, ἀλλ' ἀντιθέτως ὡδήγησεν εἰς παραμόρφωσιν αὐτῆς.

Υγ. Περὶ τῆς νομικῆς φύσεως τοῦ 13ου μισθοῦ δὲν ὑφίστατο ὁμοφωνία εἰς τὸ παρελθόν. Ἡ περίπτωσις ἐλλείψεως ἐκ τῶν προτέρων ἀνειλημμένης ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν αὐτοῦ προσέδιδε βάρος εἰς τὴν ἀντίληψιν, ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ἀντιπαροχῆς διὰ τὰς παρασχεθείσας ὑπηρεσίας. Εἰς ἐνίσχυσιν ταύτης προσετίθετο καὶ ὁ χρησιμοποιούμενος ὅρος «δῶρον». Ἡ χρῆσις τῆς λέξεως «δῶρον» ἐξακολουθεῖ τόσον παρ' ἡμῖν, ὅσον καὶ ἀλλαχοῦ. Τὸ πρᾶγμα εἶναι ἱστορικῶς εὐεξήγητον. Ἡ προκειμένη παροχὴ συνεδέθη πρὸς παλαιὰν παράδοσιν καὶ τὴν γενικῶς κρατοῦσαν συνήθειαν τῆς ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Νέου Ἔτους χορηγήσεως δώρων. Ἀλλ' ἐκ τῆς λέξεως «δῶρον» ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν περιπτώσει δὲν δικαιολογεῖται ἡ ὑπαγωγὴ τῆς παροχῆς τοῦ 13ου μισθοῦ εἰς τὴν νομικὴν ἔννοιαν τῆς δωρεᾶς. Ἡ ἐρευνωμένη παροχὴ τελεῖ ἐν ἀμέσῳ συνδέσμῳ πρὸς τὰς ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ προσφερθείσας ὑπηρεσίας εἰς τὸ παρελθόν. Ἀποτελοῦσα ἐμπράκτον ἀναγνώρισιν αὐτῶν, ἐπιδιώκει ταυτοχρόνως τὴν τόνωσιν τῆς ἐργασιακῆς δραστηριότητος διὰ τὸ μέλλον. Ἀνεξαρτήτως τῆς ὀνομασίας εἶναι μισθός, ἀντιστοιχῶν εἰς τὰς ἀξιοπαινεθείσας ἤδη ὑπηρεσίας τοῦ προηγηθέντος χρονικοῦ διαστήματος (βλ. *Titze*, Das Recht der kaufmännischen Personals, σ.79. πρβλ. Πρωτ|κου Ἀθ.1373|1945, ΕΕΔ 4, 460). ***Πᾶν εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα ἀνταλλαγμα διὰ τὰς παρασχεθείσας ὑπηρεσίας, ὑφ' οἱανδήποτε ὀνομασίαν καὶ ἂν δοθῇ, καταλαμβάνεται ἀπὸ τὴν νομικὴν ἔννοιαν τοῦ μισθοῦ.*** (Κατὰ τὸν *Χ. Φραγκίσταν*, ΕΕΝ 8' 568, ὁ 13ος μισθὸς καταβαλλόμενος ἄνευ ἀντιστοίχου ἐργασίας ἀποτελεῖ διὰ τοὺς ὑπαλλήλους παροχὴν ἐξαιρετικήν, εἰς τὴν ὁποίαν προσιδιάζει ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ προνομίου). Μόνον ἂν δὲν σχετίζεται πρὸς τὴν παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ—ὁπότε βεβαίως δὲν εἶναι ἀντάλλαγμα—δικαιολογεῖται διάφορος νομικὸς χαρακτηρισμός. (*A. Hueck*, ἔνθ' ἀνωτ. σ. 14, τοῦ αὐτοῦ Deutsches Arbeitsrecht σ. 102 *Oser—Schonenberg*, Komm zum Schw. ZGB., Das Obligationenrecht. 2. 2α ἔκδ. σημ. 18 ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 330 σ. 1231.)

Κατὰ τὴν ἀλλαχοῦ γενομένην παρατήρησιν (βλ. τὴν περὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἴσης μεταχειρίσεως μελέτην μου ΕΕΔ 7, 428) ἡ νομικὴ ἐξακρίβωσις τῆς φύσεως τῶν συμπληρωματικῶν τοῦ μισθοῦ παροχῶν δὲν εἶναι δύσκολος, ἐφόσον ἡ μελέτη αὐτῶν δὲν ἀπομακρύνεται τῶν δεδομένων τῆς κοινωνικῆς πραγματικότητος. Ἐντὸς τοιούτων πλαισίων γινομένη ἡ ἔρευνα ὁδηγεῖ εἰς τὴν ἀσφαλῆ διαπίστωσιν, ὅτι αἱ λεγόμεναι πρόσθετοι ἢ συμπληρωματικαὶ τοῦ μισθοῦ παροχαὶ δὲν γίνονται *donandi causa*. Χώρος ἄλλωστε διὰ νὰ περιληφθοῦν εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς τὴν ἀπαλλοτριωθεῖσαν ἐργατικὴν δύναμιν ἀνταλλάγματος (τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου) ὑπάρχει. Ἡ καταβολὴ τῶν συμπληρωματικῶν τοῦ μισθοῦ παροχῶν γίνεται *solvendi causa* (βλ. H. Titze, ἔνθ. ἀνωτ.) Ἡ παρατήρησις αὕτη ἐναρμονίζεται πρὸς τὸ γενικώτερον φαινόμενον τῆς (προϊούσης τῆς κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἐξελίξεως) σημειουμένης γενικῆς ἐξασθενίσεως τοῦ ρόλου τοῦ χαριστικοῦ τίτλου. Ἡ μελέτη τοῦ

Karl *Bücher* παλαιότερον (Schenkung. Leihe und Bittarbeit, περιληφθείσα είς τήν συλλογήν Die Entstehung der Volkswirtschaft σ. 1 έπ.) καί τοῦ L. *Josserand* (Le déclin du titre gratuit et sa transformation έν Evolutions et Actualités σ. 135 έπ.) εἶναι διαφωτιστικαί.

Ἡ καθιέρωσις τῆς καταβολῆς τοῦ 13ου μισθοῦ παρ' ἡμῖν δι' ἀλλεπαλλήλων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων δέν ἐπιτρέπει πλέον τήν παλαιάν ἀμφιβολίαν περί τοῦ προσήκοντος νομικοῦ χαρακτηρισμοῦ. Ἀλλά καί πρό τῆς τοιαύτης καθιερώσεως διάφορος δέν ἦτο ἡ νομική φύσις. Καί εἰς τήν περίπτωσιν τῆς οὕτω καλουμένης «οἰκειοθελοῦς» ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου χορηγήσεως 13ου μισθοῦ ὡς ἐκτάκτου παροχῆς, χωρίς νά ὑφίσταται προγενεστέρα νομική πρός ταύτην ὑποχρέωσις, δέν θά ἦτο ὀρθός ὁ χαρακτηρισμός ὡς δωρεᾶς καί κατ' ἀκολουθίαν ἡ ὑπαγωγή τῆς παροχῆς ταύτης εἰς τούς διέποντας τήν σύμβασιν τῆς δωρεᾶς κανόνας δικαίου (βλ. Titze, ἔνθ' ἀνωτ. σ. 80). Διά τήν ὀρθήν ἀντιμετώπισιν τοῦ ζητήματος δέον ν' ἀποφεύγηται ἡ σύγχυσις δύο διαφόρων ἐννοιῶν, ἤτοι τοῦ διαζεύγματος μισθός—δωρεά ἀφ' ἑνός καί ἐκτάκτος—τακτική παροχή ἀφ' ἑτέρου. (βλ. ἐν τούτοις Α.Π. 268|1937 ΕΕΝ 6' σ. 740, *Ι. Καποδιστρια* Ἑρμηνεία Ἐργατικοῦ Δικαίου § 214, A. *Rouast*. Les avantages complémentaires du salaire. Droit Social 1948, 370|372. *Planiol — Ripert*, Traité pratique XI § 816). Ἐκ τοῦ ὅτι ἐνδεχομένως—ὡς ἠδύνατο νά συμβαίνῃ εἰς τό παρελθόν—ἡ παροχή τοῦ 13ου μισθοῦ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου ἦτο ἔκτακτος δέν ἕπεται, ὅτι ἀπετέλει δωρεάν. Αἱ συνέπειαι τοῦ χαρακτηρισμοῦ ὡς ἐκτάκτου παροχῆς εἶναι ἄλλαι, περί ὧν θά γίνῃ λόγος κατωτέρω, ἀλλ' οὐχί καί ἡ ἀλλοίωσις τῆς νομικῆς φύσεως ὡς μισθοῦ (περί τοῦ ὅτι ἀποτελεῖ μισθόν—τμῆμα τοῦ μισθοῦ—βλ. Δ. *Hueck*, ἔνθ' ἀνωτ. σ. 14. *Nipperdey* ἐν Staudinger's Komm § 611 ἀριθμ. 204 καί τάς αὐτόθι παραπομπάς εἰς τήν νομολογίαν, Η *Sinzheimer* Grundzüge des Arbeitsrechts σ. 183 σημ. 1, *Titze*. Das Recht des kaufmännischen Personals σ. 79)

VII. Ὁ 13ος μισθός ἀποτελεῖ ἀντιπαροχήν διά τάς παρασχεθείσας ὑπηρεσίας κατά τό διαρρεῦσαν ἔτος. Συνήθως διά τήν καταβολήν αὐτοῦ προϋποτίθεται ἡ παροχή τῶν ὑπηρεσιῶν, καθ' ὅλον τό ἔτος—ἐπί τῇ λήξει τοῦ ὁποίου καί χορηγεῖται οὗτος.

Οὐδόλως ἀποκλείεται, ἐν τούτοις, νά περιορισθοῦν τά χρονικά ὅρια, εἴτε διά συμβάσεως, εἴτε ἐθιμικῶς, εἴτε καί δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὡς συμβαίνει πράγματι παρ' ἡμῖν. Οὕτω ἐνῷ ἡ ὑπ' ἀριθμ. 49400|47 ὑπουργική ἀπόφασις ὁρίζει ὡς ἀφετηρίαν τῆς ὀφισταμένης τήν 10 Δεκεμβρίου 1947 συμβάσεως ἐργασίας τήν 20 Δεκεμβρίου 1946, ἄλλαι ὑπουργικαί ἀποφάσεις τοποθετοῦν τήν ἀφετηρίαν εἰς μεταγενέστερον χρόνον (π. χ. ἡ 44814|1946 τήν 15 Σεπτεμβρίου 1946). Αἱ τελευταῖαι δύο σχετικαί ἀποφάσεις (ἔτους 1948 καί 1949) ὡς χρόνον καταρτίσεως τῆς συμβάσεως ὁρίζουν τήν 15 Ἀπριλίου, λαμβάνουσαι προφανῶς ὑπ' ὄψιν τό γεγονός, ὅτι διά τάς ἀπό τῆς ἀρχῆς τοῦ ἔτους μέχρι τοῦ χρονικοῦ τούτου σημείου (15 Ἀπριλίου) παρασχεθείσας ὑπηρεσίας καταβάλλεται τό ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα «δῶρον». Δέον νά σημειωθῇ, ὅτι ἡ σημασία τῆς ὁριζομένης χρονικῆς ἀφετηρίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας συναρτᾶται, συμφώνως πρός τάς μνημονευθείσας ὑπουργικάς ἀποφάσεις, οὐχί πρός τό δικαίωμα ἐν γένει διά τήν λῆψιν τῆς χρηματικῆς παροχῆς, ἀλλά πρός τό μέγεθος αὐτῆς (ὡς πρός τήν κλιμάκωσιν βλ. τάς ἑκάστοτε ὑπουργικάς ἀποφάσεις).

VIII. Ζήτημα ἐγεννήθη, ἐάν δύναται νά προβληθῇ ἀξιώσεις καί ὑπό τῶν μή συνδεομένων πλέον διά συμβάσεως ἐργασίας μισθωτῶν κατά τόν χρόνον τῆς γενέσεως τοῦ δικαιώματος ἐπί τοῦ 13ου μισθοῦ, λυθείσης προγενεστέρως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἴτε διά καταγγελίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, εἴτε δι' ἀποχωρήσεως τοῦ μισθωτοῦ, ὑφίσταται ἀξιώσις καί ποία ἐπί τοῦ 13ου μισθοῦ. Διά τῶν ἐκδοθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἀντιμετωπίζεται εὐθέως τό ἐρώτημα. Εἰδικαί περιλαμβάνονται διατάξεις διά τήν ρύθμισιν τοῦ ζητήματος. Τό κῦρος τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ὡς πρός τό σημεῖον τοῦτο ἠμφεσβητήθη. Ὑπεστηρίχθη ὅτι βασικήν προϋπόθεσιν διά τήν γένεσιν τῆς ἀξιώσεως ἐπί τοῦ 13ου μισθοῦ ἀποτελεῖ ἡ ὕπαρξις τῆς συμβάσεως ἐργασίας καί κατά τόν χρόνον τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἐπιβαλλούσης τήν ὑποχρέωσιν πρός καταβολήν τούτου ὑπουργικῆς ἀποφάσεως. Συνεπῶς ἡ ἐπέκτασις τῆς ὑποχρεώσεως καί εἰς τάς περιπτώσεις, καθ' ἃς δέν ὑφίσταται πλέον σύμβασις ἐργασίας κατά τόν χρόνον τῆς δημοσιεύσεως τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, εἶναι ἄκυρος. Ἡ ἀκυρότης ὀφείλεται εἰς τό γεγονός ὅτι ἡ ἐπέκτασις κεῖται ἐκτός τῶν ὁρίων τῆς χορηγηθείσης διά τοῦ ν. 28|44 ἐξουσιοδοτήσεως πρός ἔκδοσιν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, καθοριζουσῶν τάς ἀποδοχάς τῶν μισθωτῶν. Διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 517|1948 ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας (ΕΕΔ 7, 364) τό Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἐδέχθη, ὅτι ὁ ἐπί τῇ βάσει τῶν ν. 28|44 καί ἀ. ν. 866|46 καθορισμός διά πράξεων τῆς Διοικήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν τελεῖ «ὑπό τήν καί ἄλλως αὐτονόητον προϋπόθεσιν, ὅτι μεταξύ τῶν μισθωτῶν καί τῶν ὑποχρέων ἐργοδοτῶν ὑφίσταται ἐ ν ε ρ γ ὸ ς ἀτομική σύμβασις ἐργασίας, καθ' ὃν χρόνον ἡ ἀξίωσις τῶν οὕτωσι καθοριζομένων ἀποδοχῶν καθίσταται ἀπαιτητή», καί κατ' ἀκολουθίαν ἡ ἐπιβολή ὑποχρεώσεως πρός καταβολήν «δώρου» καί εἰς μισθωτούς ὧν ἔληξεν ἤδη ἡ σύμβασις ἐργασίας «ἐξέρχεται προφανῶς τῶν ὁρίων τῆς παρασχεθείσης ἐξουσιοδοτήσεως». Τά αὐτά ἐδέχθη—μέ τήν αὐτήν μάλιστα ἐπί λέξει αἰτιολογίαν—καί ἡ ὑπ' ἀριθ. 495|1949 (ΕΕΔ 8, 982) ἀπόφασις τοῦ Ἀρ. Π.

Ἡ ἑρμηνεία αὕτη δέν εἶναι ἄξια ἐπιδοκιμασίας (βλ. τό σχόλιόν μου ἐπί τῆς ὑπ' ἀριθμ. 517|1948 ἀποφ. τοῦ Συμβ. Ἐπικρατείας ΕΕΔ 7, 365-366). Δυνάμει τοῦ ἀ.ν. 866|46 παρεσχέθη ἡ ἐξουσία, ὅπως δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων προσδίδεται ἀναδρομική δύναμις εἰς τήν χορηγουμένην αὔξησιν τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν. Ἐκ τῆς νομικῆς φύσεως τοῦ 13ου μισθοῦ προκύπτει, ὅτι ἐν τῇ παρασχεθείσῃ διά τοῦ ἀ. ν. 866|46 ἐξουσιοδοτήσει περιλαμβάνεται καί ἡ δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐπιβολή ὑποχρεώσεως πρός χορήγησιν 13ου μισθοῦ. Ἐφ' ὅσον δέ νόμος καθορίζων τάς προϋποθέσεις χορηγήσεως 13ου μισθοῦ δέν ὑπάρχει, ἕπεται ὅτι ὁ καθορισμός τούτου δυνάμει τοῦ ν. 866|46 ἐπαφίεται εἰς τούς ἐξουσιοδοτηθέντας Ὑπουργούς. Καί ὅπως, προκειμένου περί τῆς ἀναδρομικῆς αὐξήσεως τοῦ μισθοῦ, κατά τήν ὀρθήν ἑρμηνείαν, αὕτη ὠφελεῖ καί τούς ἀπολυθέντας ἤδη μισθωτούς, ἀλλά συνδεομένους διά συμβάσεως ἐργασίας, κατά τόν χρόνον, εἰς ὃν ἀφορᾷ ἡ (ἀναδρομική) αὔξησις, οὕτω καί ἐν σχέσει πρός τόν 13ον μισθόν δέον νά γίνῃ δεκτόν

ότι ή έπέκτασις τής ύποχρεώσεως πρός καταβολήν καί είς τούς άπολυθέντας έναρμονίζεται πρός τήν έξουσίαν άναδρομικής αύξήσεως τοῦ μισθοῦ, δεδομένου ότι, ώς έλέχθη, άντάλλαγμα διά τάς παρασχεθείσας ύπηρεσίας άποτελεῖ. Τήν βασικήν ὅθεν προϋπόθεσιν (ὕπαρξις συμβάσεως έργασίας) δύνανται νά τοποθετοῦν αί ύπουργικαί άποφάσεις καί είς χρόνον προγενέστερον τής ήμέρας τῶν Χριστουγέννων (καί τής ήμέρας τής δημοσιεύσεως τής άποφάσεως).

Οὕτω διά τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἀναγνωριζουσῶν ἀξίωσιν καί είς τούς άπολυθέντας έπί τμήματος τής όριζομένης παροχής, άναλόγου πρός τήν διάρκειαν τῶν παρασχεθεισῶν ὑπηρεσιῶν, δίδεται λύσις είς τό γεννηθέν πρόβλημα, άν ὁ άπολυθείς μισθωτός πρό τοῦ πέρατος τοῦ ἔτους δικαιοῦται ποσοστοῦ, άναλόγου πρός τόν χρόνον τής ὑπηρεσίας, κατά τό ἔτος, είς ὃ άναφέρεται ὁ 13ος μισθός. Άντιθέτως στερεῖται τούτου ὁ άποχωρήσας τής ὑπηρεσίας (βλ. έν τούτοις Πρωτ]κου Πειρ. 125]1949 ΕΕΔ 8,373). Γενικώτερον ὅπου δέν ὑφίσταται είδική ρύθμισις (ὡς παρ' ἡμῖν διά τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καί έν Αὐστρίᾳ (κατά τό ἄρθρ 16 τοῦ νόμου περί ὑπαλλήλων) έπί τοῦ ὡς ἄνω προβλήματος ἡ κρατοῦσα γνώμη δίδει ἀρνητικήν ἀπάντησιν (βλ. **Hueck**. ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 17). Παρ' ἡμῖν μόνη, καθ' ὅσον γνωρίζω, ἡ ὑπ' ἀριθ. 94]1948 ἀποφασις τοῦ Πρωτ]κου Βόλου (ΕΕΔ 8,10) ἀναγνωρίζει ἀξίωσιν ἐπί κλάσματος τοῦ 13ου μισθοῦ (οὕτω καί ***Καποδίστρια***, ΕΕΝ γ' 155), ἀντιθέτως ἡ Πρωτ. Ἀθ. 2854]1947 ΕΕΔ 6,334).

IX. Περαιτέρω γεννᾶται τό ζήτημα, ἄν ἡ ἀξίωσις ἐπί τοῦ 13ου μισθοῦ ὑφίσταται καί είς τάς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ σύμβασις έργασίας τελεῖ ***ἐν ἀναστολῇ***. Αἱ ὑπουργικαί ἀποφάσεις περιέχουν είδικήν διάταξιν, καθ' ἣν ὁ 13ος μισθός εἶναι καταβλητέος καί είς τούς α) ἐν καταστάσει ἀσθενείας τελοῦντας β) ἐν καταστάσει στρατεύσεως γ) είς τούς ἐν ἀδείᾳ καί δ) ἐν διαθεσιμότητι. Ἐλλείψει τῆς διατάξεως ταύτης θά ἦτο λίαν ἀμφίβολος ἡ ἀναγνώρισις ἀξιώσεως καί είς τάς ἀνωτέρω κατηγορίας μισθωτῶν. Ἀφορμώμενος ὁ ἑρμηνευτής ἐκ τῆς σκέψεως, ὅτι καί ἡ προκειμένη παροχή ἀποτελεῖ μισθόν διά τάς παρασχεθείσας ὑπηρεσίας, δέον νά καταλήξῃ είς ἀρνητικήν ἀπάντησιν (βλ. προκειμένου περί ἀσθενείας τήν LAG. Mannheim 23-12-1948 ἐν Recht der Arbeit 1919, τεῦχος Σεπτεμβρίου, σ. 349 καί τό αὐτόθι σχόλιον τοῦ ***A. Hueck***). Ὑπό τήν προϋπόθεσιν ἐννοεῖται, ὅτι ἄλλην λύσιν δέν θά ὑπηγόρευεν ἡ ἀρχή τῆς καλῆς πίστεως ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει (βλ. ***Hueck*** ἐν ArbRSamml. 39 σ. 54-55). Εἰδικώτερον ὡς πρός τούς στρατευθέντας ἡμφεσβητήθη τό κῦρος τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων α) ὡς πρός τήν ἐπέκτασιν καί είς τούς μή δικαιουμένους, κατά τούς ν. 3514 καί 519]1948, ἐπιδόματος καί β) ὡς πρός τό καταβλητέον ποσόν. Ἡ κρατήσασα ἄποψις ὀρθῶς ἐδέχθη, ὅτι καθ' ὑπέρβασιν τῆς ὑπό τοῦ νόμου χορηγηθείσης ἐξουσιοδοτήσεως αἱ ὑπουργικαί ἀποφάσεις ἀφ' ἑνός παρέχουν τόν 13ον μισθόν είς τούς μή δικαιουμένους κατά τούς ἰσχύοντας νόμους ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος (βλ. Πρ. Πρωτ. Ἀθ. 637]1949 ΕΕΔ 8,296 καί τάς ἐν ΕΕΔ 8,252 παραπομπάς) καί ἀφ' ἑτέρου ὁρίζουν ὅτι είς τούς στρατευθέντας δέον νά καταβληθῇ ὁ 13ος μισθός είς τό ἀκέραιον, ἤτοι καί πέραν τοῦ ἀναλογοῦντος, συμφώνως πρός τούς ν. 3514 καί 519]48, ποσοστοῦ (Πρ. Πρωτ. Ἀθ. 461]1949, Πρωτ]κου Ἀθ. 5608]1948. Πρ. Πρωτ. Βόλου 128]1949 ΕΕΔ 8,205,163,466).

X. Ἡ ἀξίωσις τοῦ 13ου μισθοῦ δέν τελεῖ ἐν συναρτήσει πρός τήν διαπίστωσιν κερδῶν τῆς ἐπιχειρήσεως. Αἱ ὑπουργικαί ἀποφάσεις δέν ὥρισαν τοιαύτην προϋπόθεσιν. Ἐπί τοῦ δυνάμει συμβάσεως καταβαλλομένου 13ου μισθοῦ δέν ἦτο ἀποκεκλεισμένη ἡ ρητή ἐξάρτησις τῆς καταβολῆς αὐτοῦ ἐκ τῆς ὑπάρξεως κερδῶν (πρβλ. Πρ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 7847]1942 ΕΕΔ 1,597). Ἐφόσον ὅμως δέν ἐγένετο τοιαύτη ἐξάρτησις ρητῶς, ὀφείλεται ὁ 13ος μισθός καί ἐν περιπτώσει ζημίας. (Γενικώτερον περί τοῦ ζητήματος, ἐστερημένου πρακτικοῦ ἐνδιαφέροντος παρ' ἡμῖν βλ. ***Hueck***, **Das Recht der Gratifikation** ἐν Bäuter κλπ. σ. 16).

XI. Ὁ 13ος μισθός δέν ἔχει ὡς πεδίον ἐφαρμογῆς μόνον τάς συμβάσεις έργασίας ἀορίστου χρόνου. Καί οἱ δυνάμει συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου μισθωτοί ἔχουν ἀξίωσιν, κατά ρητήν διάταξιν τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων. Ἀναλόγως πρός τήν φύσιν ἐξ ἄλλου τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν ὁρίζεται καί τό καταβλητέον ποσόν. Εἰδική πρόβλεψις γίνεται προκειμένου περί ὡρισμένων ἰδιορρύθμων περιπτώσεων (ἀπό ἀπόψεως ἀμοιβῆς ἤ λόγῳ έργασίας είς πλείονας ἐργοδότας ἤ λόγῳ ἐλλείψεως μονίμου ἐργοδότου κλπ.). Καί ἐκτός αὐτῶν ἡ δικαστηριακή πρᾶξις ἔσχε τήν εὐκαιρίαν νά κρίνῃ διαφοράς προκυφάσας είς ἄλλας ἰδιορρύθμους έργασιακάς σχέσεις (οὕτω ἐνδιαφέρουσαν περίπτωσιν συμβάσεως ὁμαδικῆς έργασίας ἔκρινεν ἡ Πρ. Πρωτ. Θεσ]κης 255]1944 ΕΕΔ 3,563, αὐτόθι βλ. καί τήν σχετικήν μελέτην μου, προκειμένου δέ περί τῆς καλουμένης ἐμμέσου συμβάσεως έργασίας βλ. Πρωτ-κου Ἀθηνῶν 1347]47 ΕΕΔ 6,310, πρβλ. Α.Π. 119]47 ΕΕΔ 6,310).

XII. Ἀνωτέρω ἠρευνήθη ἡ νομική φύσις τοῦ 13ου μισθοῦ. Οὗτος ἀποτελεῖ ἀντιπαροχήν διά τάς παρασχεθείσας ὑπηρεσίας. Διά τόν προσήκοντα νομικόν χαρακτηρισμόν σημασίαν δέν ἔχει ἂν ἐκτάκτως μόνον παρεσχέθη. Ἀπό ἄλλης πλευρᾶς ὅμως παρουσιάζεται ἐνδιαφέρον τό ζήτημα τῆς ὑπαγωγῆς ἤ μή είς τήν ἔννοιαν τῆς τακτικῆς παροχῆς. Ἐπί μακρόν ἡμφεσβητεῖτο παρ' ἡμῖν, ἄν ἡ προκειμένη παροχή εἶναι τακτική τοιαύτη κατά τήν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 3 § 2 τοῦ ν. 2112 καί συνεπῶς συνυπολογιστέα είς τήν κατά τόν νόμον τοῦτον προβλεπομένην ἀποζημίωσιν. Καί ὅπου μέν δυνάμει συμβάσεως ἤ ἐθίμου κατεβάλλετο παγίως καί ὑποχρεωτικῶς καί 13ος μισθός, ἐγίνετο δεκτόν, ὅτι ἀπετέλει τακτικήν παροχήν, ἄλλως ἐχαρακτηρίζετο ὡς ἔκτακτος παροχή καί δέν συνυπελογίζετο διά τόν καθορισμόν τῆς καταβλητέας ἀποζημιώσεως (βλ. ἐπί τοῦ θέματος ***Φ. Κωνσταντινίδην*** ἐν περιοδ. Ἐργατ. Δίκαιον τόμ. 1, 372 ἐπ.). Κατά τά τελευταῖα ἔτη ἡ νομολογία τῶν δικαστηρίων παγίως δέχεται, ὅτι ὁ 13ος μισθός, ἀποτελῶν τακτικήν παροχήν, δέον νά συνυπολογίζηται διά τήν ἐξεύρεσιν τοῦ καταβλητέου ποσοῦ, ὡς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 (ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως έργασίας δυνάμει τοῦ ν. 118]45). Τό γεγονός ὅτι ἐν συνεχείᾳ ἐκδοθεῖσαι ὑπουργικαί ἀποφάσεις ὑποχρεοῦν είς τήν καταβολήν, ἀπετέλεσε τόν κύριον παράγοντα διά τήν σταθεροποίησιν τῆς νομολογίας (βλ. τήν ἀξιόλογον αἰτιολογίαν τῆς Πρωτ-κου Βόλου 36]1947 ΕΕΔ 6, 496, πρβλ. καί Πρωτ-κου Ἀθ. 271]1947, 5669]1947,

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΠΟΧΗ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΕΚ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Κύκλος ἐπιχειρήσεων ὑπαγομένων εἰς Β Δ. 16]18 Ἰουλίου 1920

Ἐξουσιοδότησις ἄρθρου 12 Ν. 2112]1920 περὶ ἐπεκτάσεως αὐτοῦ.— Περιορισμὸς ἰσχύος β.δ. 16]18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως Ν. 2112 εἰς μόνας τὰς ἐν ἄρθρῳ 12 αὐτοῦ ἐπιχειρήσεις. Περίπτωσις κλητῆρος ἀσφαλιστικῆς ἐπιχειρήσεως.—Μὴ ὑπαγωγὴ εἰς β.δ. 16]18 Ἰουλίου 1920.— Μὴ συναγωγὴ ἑπομένως κατὰ τὸ ἄρθρ. 8 αὐτοῦ λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τῆς ἀναιτίου ἀδυναμίας παροχῆς ὑπηρεσιῶν ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ.—Ἐφαρμογὴ γενικῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου. Πότε κατ' αὐτὰς θεωρεῖται λυθεῖσα ἡ σύμβασις ἐκ τῆς ἀπουσίας τοῦ μισθωτοῦ.—Ἀπόλυσις ἀναπήρου προστατευομένου ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 1799]1942.—Ἀκυρότης ἄνευ τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρου 8 αὐτοῦ.

Τὸ Β' Τμῆμα τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀσχολεῖται ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἡ τοῦ Α' Τμήματος 85]1949 (εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 8, 273), πρὸς ἣν συμφωνεῖ.

Λόγῳ τοῦ ἐνδιαφέροντος τῆς περιπτώσεως ὑπομιμνήσκονται τὰ ἑξῆς: Μισθωτός, ὑπηρετῶν ὡς κλητὴρ παρ' Ἀσφαλιστικῇ ἐπιχειρήσει, τοποθετημένος παρ' αὐτῇ ὡς ἀνάπηρος, δυνάμει τοῦ Ν. Δ. 1799]1942, συνελήφθη ὑπὸ τῆς ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς καὶ ἐξετοπίσθη.

Ἡ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του ἀποχὴ διήρκεσεν ἀπὸ 4 Μαρτίου 1947 μέχρι 12 Μαΐου 1947, ὁπότε ἐμφανισθεὶς πρὸς συνέχισιν τῆς ἐργασίας του παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει δὲν ἐγένετο παρ' αὐτῆς δεκτός, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι διὰ τῆς τοιαύτης ἀποχῆς του ἐλύθη ἐκ μέρους αὐτοῦ ἡ σύμβασις.

Ἐπὶ ἀγωγῆς του κατὰ τῆς ἐργοδότιδος τὸ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν διὰ τῆς ἀναιρεθείσης ὑπὸ τῆς Α. Π. 85]1949 Α' Τμήματος ὑπ' ἀριθ. 150]1948 ἀποφάσεώς του, ἀκολουθοῦν τὴν γνωστὴν ἄποψιν τῆς νομολογίας τοῦ Ἀρείου Πάγου πρὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 356]1949 (εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 8, 547, βλέπε σχετικῶς καὶ *Κ. Καυκᾶ*, ΕΕΔ 8, 613, *Σχολιαστήν*, ΕΕΔ 8, 529) ἀποφάσεώς του, κατὰ τὴν ὁποίαν πᾶσα ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ, πλὴν ἀσθενείας καὶ κατὰ τὰ ὅρια τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Ν. 4558]1930 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 2112 κλπ., λοχείας, στρατεύσεως, ὑποδηλοῖ λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ, χωρὶς νὰ ἐρευνᾶται τὸ ἀναίτιον ἢ ὑπαίτιον τῆς ἀποχῆς, ἀπέρριψε τὴν ἀγωγήν, ἀποφανθὲν ὅτι ἐκ τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. 2112 καὶ ἄρθρ. 8 β. δ. 16]18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 κλπ. ἐπὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν κλπ. προκύπτει ἐξ ἀντιδιαστολῆς λύσις τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ.

Ἡ ἐργοδότις ὅμως ἐπιχείρησις (ἀσφαλιστική) δὲν ἦτο ἐκ τῶν ἐπιχειρήσεων τῶν ὑπαγομένων εἰς τὸ ἄρθρ. 12 τοῦ Ν. 2112]1920, ἐφ' ὧν ἐξουσιοδότησε ὁ νόμος 2112 νὰ ἐπεκταθῇ οὗτος διὰ β. δ. καί, ἑπομένως, δὲν ὑπῆγετο εἰς τοῦτο, ὥστε νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν τὸ ἐξ ἀντιδιαστολῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 8 αὐτοῦ ἐπιχείρημα τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως, δι' ὃ καὶ αὕτη διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἀνηρέθη ὑπὸ τῆς Α. Π. 85]1949 Α' Τμήματος (ἔνθ' ἀνωτ.)

Περαιτέρω προέκυπτε λύσις ἐκ τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων λύει τὸ ζήτημα τὸ Β' Τμῆμα τοῦ Α. Π. διὰ τῆς παρατιθεμένης ἀποφάσεως αὐτοῦ (βλέπε σχετικῶς καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 271 ἑπ.).

Πράγματι ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει, καθ' ἣν τὰ παραγωγικὰ γεγονότα τῆς συμβάσεως συνετελέσθησαν πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Α. Κ., κατὰ τὸ προϊσχῦον δίκαιον (ν. 15 § 6 Πανδ. (19, 2), ν. 10 πρ. Πανδ. (14.2). *Καλλιγᾶ*, Ἔνοχ. § 321, *Windscheid*, Ἔνοχ. § 401 σημ. 6 καὶ 404 σημ. 5), ἐφ' ὅσον καθίστατο ἀδύνατος ἡ παροχὴ τῆς ὑπηρεσίας ἄνευ ὑπαιτιότητος ταύτης ἐκμισθωτοῦ (ἐργαζομένου) οὔτε ἠθύνετο αὐτὸς καθ' ἑαυτόν, οὔτε καὶ ἐλάμβανε ἀντιπαροχήν

Πρωτ-κου Πειραιῶς 374]1947 ΕΕΔ 6,111,458,649 κλπ.). Ἐξ ἄλλου σοβαρὸν ἔρεισμα πλέον παρέχουν καὶ αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις τῆς 4.11.1947, εἰς ἃς περιελήφθη εἰδικὴ διάταξις περὶ παροχῆς 13ου μισθοῦ.

Δὲν δύναται πλέον ν' ἀμφισβητηθῇ σοβαρῶς, ὅτι διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς κατὰ τὸν ν. 2112)20 καταβλητέας ἀποζημιώσεως συνυπολογίζεται καὶ ὁ 13ος μισθός, προστιθεμένου εἰς ἕκαστον μῆνα ἀποζημιώσεως καὶ ἑνὸς δωδεκατημορίου. Ἡ κρατήσασα εἰς τὰ δικαστήρια τῆς φύσεως ἑρμηνεία υἱοθετήθη καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου. (Βλ. Α. Π. 80)1949 ΕΕΔ 8, 326.). Κατάλοιπον πάντως τῆς παλαιᾶς ἀβεβαιότητος ἀποτελεῖ ἡ περὶ εὐλόγου ἀμφιβολίας σκέψις, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐστήριξαν ἀποφάσεις τινὲς τὸ κῦρος τῆς κατὰ τὸν ν. 118)45 καταγγελίας, ἀμφισβητηθὲν λόγῳ μὴ καταβολῆς ὁλοκλήρου τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 (ἐλλιποῦς κατὰ τὸ ποσοστὸν τοῦ 13ου μισθοῦ. Οὕτω Πρωτ. Πειραιῶς 500)1948 ΕΕΔ 7, 361 (πλειοψ.) Πρωτ. Ἀθ. 3716)48 ΕΕΔ 7, 767 κλπ.).

Τέλος δέον νὰ σημειωθῇ, ὅτι ὁ 13ος μισθὸς δέον νὰ συνυπολογίζεται πάντοτε διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τοῦ καταβλητέου ποσοῦ (ὡς ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως ἢ βοηθήματος κλπ.), ὑπολογιζομένου ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐτησίας ἀντιμισθίας. Εἰδικώτερον προκειμένου περὶ τῆς κατὰ τὸν ν. 551 ἀποζημιώσεως δὲν γεννᾶται ζήτημα, λόγῳ τῆς διατυπώσεως τοῦ ἄρθρου 4§2.

XIII. Ἐκ τῆς νομικῆς φύσεως τοῦ 13ου μισθοῦ προκύπτει, ὅτι ἐφαρμοστέαι καὶ ἐπ' αὐτοῦ τυγχάνουν αἱ ἀφορῶσαι εἰς τὸν μισθὸν διατάξεις. Συνεπῶς αἱ ἀπαγορεύσεις κατασχέσεως, συμψηφισμοῦ, ἐκχωρήσεως ἰσχύουν καὶ ἐπ' αὐτοῦ. Καὶ ὡς πρὸς τὴν παραγραφὴν ἐπίσης.

ΑΛΕΞ. Α. ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ, Δικηγόρος

(πρβλ. Α. Π. 478|1939, ΕΕΝ στ' 688, ὡς πρὸς τὸ δικαίωμα μισθοῦ κατὰ διάρκειαν ἀσθενείας, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 148|1934, εἰσηγητὴς **Χ. Δινάρδος**, ΕΕΝ α' 212, ἐπὶ συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου, ὡς πρὸς τὴν διατήρησιν αὐτῆς μετ' ἀσθένειαν τοῦ μισθωτοῦ, **Ἀγαλλόπουλον**, ἐν Ἐργ. Δικ. τόμος Α' σελ. 94 καὶ αὐτόθι παραπομπάς, **Α. Δετζερόπουλον**, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ Ν. Δ. 424|1941 σελ. 38 σημ. 32 καὶ σελ. 68).

Τιθέτω ὡς πρὸς τὴν ἰσχὺν τῆς συμβάσεως μετὰ τὴν ἀναίτιον, καθ' ἃ γίνεται δεκτὸν ἐν προκειμένῳ, ἀποχὴν τοῦ μισθωτοῦ τῆς περιπτώσεως μας ἐκ τῆς ἐργασίας του.

Φαίνεται ὅμως καὶ ἐκ τοῦ πραγματικοῦ τῆς ὑποθέσεως, ὅτι ἡ ἐργοδότις προέβη καὶ εἰς ῥητὴν ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ, ὄντος ἀναπήρου, ἐκ τῆς θέσεως αὐτοῦ καὶ ὡς ἐκ τούτου ὁ Ἄρειος Πάγος ἀσχολεῖται καὶ περὶ τῆς ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως ταύτης, ἀφοῦ ἐγένετο, πρὸ κειμένου περὶ προσώπου προστατευομένου ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. 1799|1942 (ΕΕΔ 1, 860) (ἀναγκαστικῶς διορισθέντος) κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ ἐν λόγῳ Ν. Δ.

Σημειωτέον ὅτι κατὰ τὴν νομολογίαν τοῦ Σ. Ε. (βλέπε Σ. Ε. 73|1949, εἰσηγητὴς *Γ. Παπαχατζῆς*, ΕΕΔ 8, 288), ἐπὶ παρεμπτέρου περιπτώσεως ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ, προστατευομένου καὶ τούτου διὰ μονιμότητος, ἀδικαιολόγητος ἄκουσία ὑπαλλήλου τινός, ἔστω καὶ ἐπὶ βραχὺν χρόνον, δύναται νὰ ἀποτελέσῃ λόγον ἀπολύσεως αὐτοῦ δι' ἀκαταλληλότητα, ἐνδεχομένως δὲ καὶ δι' ἀνάρμοστον συμπεριφοράν. Ὁμοίως βαρεῖα τις νόσος, ἔστω καὶ ἂν δὲν παρῆλθε πολὺς χρόνος ἀπὸ τῆς ἐκδηλώσεως αὐτῆς, δύναται νὰ ἀποτελέσῃ λόγον ἀπολύσεως δι' ἀκαταλληλότητα. Ἀντιθέτως μακροτέρα ἀσθένεια ἢ ἀπουσία τοῦ ὑπαλλήλου, ὀφειλομένη ἀποδεδειγμένως εἰς ἀναίτιον ἀνωτέραν βίαν, δύνανται, κατὰ τὰς περιστάσεις, νὰ χριθῶσιν ὡς μὴ ἀποτελοῦσαι ἀκαταλληλότητα καὶ λόγον ἀπολύσεως.

Πάντως ὅμως ἡ περὶ αὐτῶν κρίσις ὑπόκειται, προκειμένου περὶ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ, εἰς τὴν κρίσαν τῆς ἁρμοδίας Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Α. Ν. 244|1936 καὶ προκειμένου περὶ προσώπου, προστατευομένου ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. 1799|942 εἰς τὴν κρίσιν τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Ἀμύνης (Στρατιωτικῶν) τοῦ ἄρθρ. 8 Ν. Δ. 1799|1942.

Ἀρείου Πάγου 486|1949 Τμ. Β'.

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Χ. Δινάρδος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Χαμάρτος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Σταματόπουλος, Θ. Χοΐδας

Ἡ διαφορὰ φέρεται ὑπὸ κρίσιν μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 85)1949 ἀπόφασιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ἀνελοῦσαν τὴν ὑπ' ἀριθ. 150 (τοῦ ἔτους 1948) ἀπόφασιν τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ⁄ΟΔ' δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν καὶ παραπέμψασαν τὴν δίκην πρὸς νέαν συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ τμήματος τούτου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν.

Καὶ τὸ τμῆμα τοῦτο σύμφωνον ἔχει τὴν γνώμην πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ πρώτου τμήματος διὰ τῆς προμνησθείσης ἀποφάσεως ἐξενεχθεῖσαν ἐπὶ τοῦ νομικοῦ ζητήματος κρίσιν κατὰ τὰ περαιτέρω ἐκτιθέμενα.

Ἀναιρουμένης τῆς ὑπ' ἀριθ. 150)1948 ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν καὶ ἐπανερχομένων τῶν διαδίκων, κατὰ τὸ ἄρθρ. 834 Πολ. Δικον., εἰς ἣν θέσιν εὑρίσκοντα πρὸ τῆς ἀναιρεθείσης ταύτης ἀποφάσεως, πρόκειται ἡ ἐξέτασις τῆς ἀπὸ 23)9)1947 ἐφέσεως τοῦ ἤδη ἀναιρεσείοντος στρεφομένης κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3967)1947 ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ⁄ΟΔ' δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἐφ' ὅσον διὰ ταύτης ἀπερρίφθη τὸ περὶ καταβολῆς ὀφειλομένων μισθῶν τοῦ αἰτήματος.

Ἡ τοῦ ἐκκαλοῦντος αἰτίασις, καθ' ἣν ἐσφαλμένως ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἐκρίθη ὡς ἔχον ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῆς προκειμένης συμβάσεως ἐργασίας τὸ Β.Δ. 16)18 Ἰουλίου 1920 καὶ συνεπῶς καὶ τὸ ἐκ τοῦ ἄρθρου 8 τούτου ἐξ ἀντιδιαστολῆς ἐπιχείρημα, βάσιμος ἐλέγχεται, καθόσον κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 12 § 2 Ν. 2112 τῇ ἐκτελεστικῇ ἐξουσίᾳ παρεσχέθη τὸ δικαίωμα, ὅπως διὰ Β. Δ)τος ἐπεκτείνῃ τὴν ἐκ τοῦ νόμου τούτου ὑποχρέωσιν καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας μόνον ἐπὶ τεχνιτῶν ὑπηρετῶν, ἐργατῶν βιομηχανικῶν, βιοτεχνικῶν, μεταλλευτικῶν ἢ χειροτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων, ὡς καὶ ἐπὶ πάσης φύσεως ὑπηρετῶν ἢ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων κατ' οἶκον προσλαμβανομένων, βάσει δὲ τῆς ἐξουσιοδοτήσεως ταύτης ἐξεδόθη τὸ ἀπὸ 16)18 Ἰουλίου 1920 Βασιλ. Δ)μα, δι' οὗ (ἄρθρον 1) ἡ ἐκ τοῦ Ν. 2112 ὑποχρέωσις καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰσχύει ἐφεξῆς καὶ ἐπὶ τῶν πάσης κατηγορίας ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν, ἐν δὲ τῷ 3ῳ ἄρθρῳ τοῦ αὐτοῦ Δ)τος καθορίζεται ἡ προθεσμία τῆς ὡς ἄνω καταγγελίας, ἰδίᾳ διὰ τοὺς ἐργάτας, τεχνίτας καὶ ὑπηρέτας βιομηχανικῶν ἐν γένει, βιοτεχνικῶν, μεταλλευτικῶν καὶ χειροτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ διὰ τοὺς οἰκιακοὺς ὑπηρέτας, θυρωροὺς κλπ. καὶ ἰδίᾳ διὰ τοὺς οἰκοσίτους διδασκάλους κλπ., σαφῶς ἐκ τῶν διατάξεων τούτων συναγομένου, ὅτι ἡ ὑποχρέωσις περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐπεξετάθη μόνον ἐπὶ τῶν ἐν ταύταις ἀναφερομένων μισθωτῶν, προκειμένου δ' εἰδικῶς περὶ ὑπηρετῶν ἐπὶ τῶν ἐν ταῖς ὡς ἄνω κατονομαζομένας ἐπιχειρήσειν ὑπηρετούντων, ὡς καὶ τῶν κατ' οἶκον προσλαμβανομένων τοιούτων,

Ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων ὑπὸ τῶν διαδίκων ἐγγράφων, τῶν ἐν ταῖς πρωτοδίκοις πρατάσεσι ὁμολογιῶν τῆς ἐφεσιβλήτου, ὁ ἐκκαλῶν προσελήφθη παρὰ τῇ ἐφεσιβλήτῳ, οὖσῃ ἀνωνύμῳ ἀσφαλιστικῇ ἑταιρίᾳ, ὡς κλητήρ, δυνάμει τοῦ Ν. Δ]τος 1799)1942, ὢν ἀνάπηρος πολέμου 1940—1941, καὶ ἑπομένως, προκειμένου περὶ ὑπηρέτου, μὴ ὑπηρετοῦντος εἰς τινα τῶν ἐν τῷ ὡς ἄνω Βασ. Διατάγματι ἀναφερομένων ἐπιχειρήσεων, δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ Β. Δ)τος 16)7]1920, ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ὁποίου ἡ ἐκκαλουμένη ἤντλησε τὸ ἐξ ἀντιδιαστολῆς ἐπιχείρημα περὶ τῆς σιωπηρᾶς δηλώσεως βουλήσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος πρὸς λύσιν τῆς συμβάσεως ταύτης, ὡς ἐκ τῆς ἀποχῆς του, συνεπείᾳ συλλήψεως ὑπὸ τῶν ἀστυνομικῶν ὀργάνων, ἀπαραδέκτου κρινομένου τοῦ τὸ πρῶτον ἤδη προβαλλομένου, κατὰ τὴν βάσιμον περὶ τούτου ἀντένστασιν τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἐφεσιβλήτου περὶ τοῦ ὅτι ὁ ἐκκαλῶν ἦτο ὑπάλληλος αὐτῆς καὶ δέον, δεκτῆς γιγνομένης τῆς σχετικῆς αἰτιάσεως, νὰ ἐξαφανισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ὡς πρὸς τὴν διάταξιν αὐτῆς περὶ ἓν μέρει ἀπορρίψεως τῆς ἀπὸ 14)6]1947 ἀγωγῆς τοῦ ἐκκαλοῦντος καὶ δὴ κατὰ τὸ περὶ μισθῶν αἴτημα. Ἐξαφα-

ΔΙΑΛΥΣΙΣ ΑΚΥΡΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ἀντίθεσις συμβάσεως πρὸς ἀπαγορευτικὰς δημοσίου συμφέροντος διατάξεις

Νομοθετικοὶ ὁρισμοὶ περὶ ἐπιβλέψεως λειτουργίας καὶ συντηρήσεως κινητηρίων μηχανῶν καὶ ἀτμολεβήτων.—Ἀκυρότης συμβάσεως ἀντιθέτου πρὸς τὰς δημοσίου συμφέροντος ἀπαγορευτικὰς αὐτὰς διατάξεις.—Δικαίωμα ἐργοδότου πρὸς καταγγελίαν συμβάσεως ἀπροειδοποιήτως καὶ ἀζημίως.

Εἶναι ἡ πέμπτη κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ ὁποία δέχεται ὅτι σύμβασις ἐργασίας, ἡ ὁποία ἀντίκειται εἰς ἀπαγορευτικὰς διατάξεις νόμων δημοσίας τάξεως, εἶναι ἄκυρος καὶ ὡς τοιαύτη δὲν ὑπάγεται εἰς τοὺς νόμους περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (αὐτῶ καὶ αἱ Α. Π. 63|1948, εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 7, 199. Α. Π. 70|1948, εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 7, 274. Α. Π. 345|1949, Α' τμήματος, εἰσηγητὴς *Δ. Μίχος*, ΕΕΔ 8, 512, μεθ' ἣν ἐπέρχεται

γιζομένης τῆς τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως διατάξεως αὐτῆς, δι' ἧς ἀπερρίφθη ἡ κρινομένη ἀγωγὴ τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὡς πρὸς τὸ περὶ μισθῶν αἴτημα, πρόκειται ἡ ἔρευνα τῆς ὡς ἄνω ἀγωγῆς κατὰ τὸ αἴτημα τοῦτο.

Κατὰ τὰ ἐν τῇ κρινομένῃ ἀγωγῇ ἐκτιθέμενα, διώκεται διὰ ταύτης παρὰ τοῦ ἐναγομένου, ὄντος ἀναπήρου πολέμου 1940-1941 καὶ προσληφθέντος κατὰ Φεβρουάριον 1945 διὰ συμβάσεως ἀορίστου χρόνου ὡς κλητῆρος παρὰ τῇ ἐναγομένῃ, δυνάμει τοῦ Ν. Δ. 1799|42, ἡ καταβολὴ τῶν ὀφειλομένων τούτῳ μισθῶν, ἀποποιουμένης τῆς ἐναγομένης τὴν ἀποδοχὴν τῶν προσενεχθεισῶν ὑπηρεσιῶν του, ὡς ἐκ τοῦ ὅτι, συλληφθεὶς ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας καὶ ἐκτοπισθεὶς εἰς Ἰκαρίαν, δὲν εἰργάσθη κατὰ τὸ ἀπὸ 4-3-47—12-5-47 χρονικὸν διάστημα, τεκμαιρομένης ἐκ τούτου τῆς βουλήσεως τούτου πρὸς λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, καὶ ὡς τοιαύτη νόμῳ εὐσταθεῖ, καθόσον, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ρ.Δ., τὰς ἐφαρμογὴν ἐχούσας ἐν τῇ προκειμένῃ συμβάσει μισθώσεως ἐργασίας, ἐφ' ὅσον τὰ παραγωγικὰ αὐτῆς γεγονότα συνετελέσθησαν πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Α. Κ., τὸ μὲν ἡ συνεπείᾳ ἀναιτίου ἀδυναμίας τοῦ ἐκμισθωτοῦ ὑπηρεσιῶν μὴ παροχὴ τούτων ἐπάγεται μόνον τὴν κατὰ τὸν χρόνον ταῦτον στέρησιν τοῦ μισθοῦ, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ λύσιν τῆς συμβάσεως ταύτης, εἰ μὴ μόνον ἐν περιπτώσει μὴ παροχῆς τούτων ἐπὶ μακρὸν χρονικὸν διάστημα ἢ ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἐκ τῆς μὴ παροχῆς τούτων δὲν ἔχει οὗτος συμφέρον νὰ διεχθῇ πλέον ταύτας, τῶν τοιούτων ὅμως ζητημάτων ἐξαρτωμένων ἐκ τῆς τῶν πραγμάτων ἐκτιμήσεως, ἀποκειμένης τῇ τοῦ Δικαστοῦ κρίσει, τὸ δὲ ἡ ἄρνησις τοῦ μισθωτοῦ ὅπως ἀποδεχθῇ τὰς προσφερομένης αὐτῷ ὑπηρεσίας ὑπὸ τοῦ ἐκμισθωτοῦ, δὲν ἐπάγεται τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὀφειλομένου τοῦ συμπεφωνημένου μισθοῦ (Ν. 38 Ν. 15 § 6 Ν. 19 § 9 καὶ 10 Π. (19. 2) Ν. 10 Π. (14. 2).

Ἐκ τῶν ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων ἐγγράφων, τοῦ ὑπ' ἀριθ. 3967|1947 πρακτικοῦ ἐξετάσεως μαρτύρων ἐνώπιον τοῦ δικάσαντος Πρωτοδίκου καὶ τῶν ἐν ταῖς πρωτοδίκοις πρὸτάσεσιν ὁμολογιῶν τῆς ἐφεσιβλήτου ἐναγομένης ἀποδεικνύεται, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν ὑπηρέτει παρὰ ταύτῃ, ὡς κλητήρ, ἀπὸ τοῦ 1943 ἐπὶ μισθῷ δραχ. 260.000 μηνιαίως, προσληφθεὶς συμφώνως τῷ Ν.Δ. 1799|42, ὡς ἀνάπηρος πολέμου, ὅτι τὴν 4-3-47, συλληφθεὶς ὑπὸ ἀστυνομικῶν ὀργάνων, ἀπεστάλη εἰς Ἰκαρίαν, ὁφεθεὶς ἐλεύθερος τὴν 12-5-47, καὶ ὅτι, ἐπανελθὼν εἰς Ἀθήνας τὴν 13-5-47, ἐνεφανίσθη εἰς τὴν ἐφεσιβλήτου, προσενεγκὼν τὰς ὑπηρεσίας του, ἀλλ' αὕτη ἀπεποιήθη ταύτας, κοινοποιήσασα μάλιστα τῷ ἐκκαλοῦντι τὸ ἀπὸ 19-4-47 ἔγγραφον, δι' οὗ ἐδήλου, ὅτι δέχεται τὴν ἐκ τῆς ὡς ἄνω ἀδικαιολογήτου ἀπουσίας του δηλωθεῖσαν θέλησίν του πρὸς διάλυσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, πρὸς δ' ὅτι ἄλλως τὸν ἀπολύει τῆς ὑπηρεσίας. Οὕτως ἔχοντος τοῦ πραγματικοῦ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως, ἀποδεικνυομένου τουτέστιν ὅτι ἐξ ἀναιτίου ἀδυναμίας τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐκμισθωτοῦ δὲν παρεσχέθησαν αἱ ὑπηρεσίαι αὐτοῦ κατὰ τὸ ἀπὸ 4-3-47—12-5-47 χρονικὸν διάστημα τῇ ἐφεσιβλήτῳ, ἥτις τὴν μετὰ τὴν ἔκλειψιν τῆς ὡς ἄνω ἀδυναμίας προσφορὰν τοῦ ἐκκαλοῦντος πρὸς παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του ἀπεποιήθη, προβᾶσα μάλιστα καὶ εἰς τὴν ἀπόλυσιν αὐτοῦ ἐκ τῆς ὡς ἄνω αἰτίας, τῆς τοιαύτης ὅμως ἀπολύσεως, προκειμένου περὶ ἀναπήρου πολέμου, προσληφθέντος συμφώνως ταῖς διατάξεσι τοῦ Ν. Δ. 1799|1942, κατὰ τὰ ὡς ἄνω ἐκτιθέμενα (ἡγουμένη δὴ σκέψις), οὔσης ἀκύρου, συμφώνως τῇ § 3 ἄρθρου 8 αὐτοῦ Δ|τος, ἅτε μηδενὸς συντρέχοντος τῶν ἐν ἄρθρῳ τούτῳ περιοριστικῶς ἀναφερομένων λόγων ἀπολύσεως, μηδὲ τηρηθεισῶν τῶν ἐν τούτῳ διαγραφομένων διατυπώσεων, ἡ περὶ ἧς πρόκειται σύμβασις ἐργασίας δὲν ἐλύθη, ἐφ' ὅσον δὲν συντρέχει ἄλλως, οὐδὲ γίνεται ἐπίκλησις ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου περιπτώσεως, χορηγούσης ταύτῃ τὸ δικαίωμα, ὅπως ἀποστῇ τῆς περὶ ἧς πρόκειται συμβάσεως ἐργασίας, λόγῳ τῆς ὡς ἄνω μὴ παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐπί τι χρονικὸν διάστημα. Τὸ ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου ἑταιρίας ἐν ὄψει τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως καὶ λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν ἀναγκῶν τῆς ὑπηρεσίας της ἐπικαλούμενον τεκμήριον σιωπηρᾶς δηλώσεως βουλήσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος περὶ λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τῆς ὡς ἄνω μὴ παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του, δὲν εὐσταθεῖ νόμῳ, ἐφ' ὅσον, κατὰ τὰ ἐν ταῖς ἠγουμέναις σκέψεσι τῆς παρούσης ἐκτιθέμενα, ἐφαρμοστέαι ἐπὶ τῆς προκειμένης συμβάσεως ἐργασίας εἰσὶν αἱ διατάξεις τοῦ Ρ. Δικαίου καὶ οὐχὶ αἱ τοῦ Β. Δ|τος 16|7|1920, ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ 8ου ἄρθρου τοῦ ὁποίου, κατὰ τὸ ἐξ ἀντιδιαστολῆς ἐπιχείρημα, συνήχθη ἐκ τῆς ἀποχῆς τοῦ ἐργάτου τεκμήριον σιωπηρᾶς τοιούτου βουλήσεως πρὸς λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ὑπόχρεως συνεπῶς ἐστὶν ἡ ἐφεσίβλητος εἰς τὴν αἰτουμένην καταβολὴν τοῦ μισθοῦ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἀπὸ 14|5|1947 μέχρι 30|6|1947, δεκτῆς καθισταμένης τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς καὶ ὡς πρὸς τὸ κονδύλιον τοῦτο.

ή κατωτέρω δημοσιευομένη, τοῦ Β' τμήματος, Α. Π. 545]1949, εἰσηγητής *Δ. Μίχος*, ΕΕΔ 9, 9).

Κατά τήν Α. Π. 70]1948 (ἔνθ' ἀνωτ.) τό ἄρθρ. 174 Α. Κ. κατά τό ὁποῖον «δικαιοπραξία, ἀντικειμένη εἰς ἀπαγορευτικήν διάταξιν τοῦ νόμου, ἐφ' ὅσον δέν συνάγεται ἄλλο τι, εἶναι ἄκυρος», ἐνναΐ νά ὑπάρχουν ἀπαγορευτικοί κανόνες δημοσίας τάξεως, ὧν ἡ ἐφαρμογή δέν δύναται νά ἀποκλεισθῇ διά τῆς ἰδιωτικῆς βουλήσεως, τοῦ χαρακτηρισμοῦ τούτων ὡς τοιούτων συναγομένου ἐκ τοῦ δι' αὐτῶν ἐπιδιωκομένου γενικωτέρου σκοποῦ.

Ἐξ ἄλλου, κατά δήλωσιν τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς (σ. 306, σημ. 14) ἡ φράσις «ἐφ' ὅσον δέν συνάγεται ἄλλο τι» δέν ἀναφέρεται μόνον εἰς τόν περί οὗ ἑκάστοτε πρόκειται ἀναγκαστικόν νόμον, ἀλλ' εἰς τό σύνολον τῆς νομοθεσίας. Κατά τόν *Γ. Μπαλῆν*, ὅμως (Γεν. Ἀρχ. 1941 § 5 γ) ἡ φράσις τοῦ ἄρθρ. 174 Α. Κ. «ἐφ' ὅσον δέν συνάγεται ἄλλο τι» ἀναφέρεται εἰς τήν περί ἧς ἑκάστοτε πρόκειται ἀναγκαστικήν διάταξιν καί τῆς διατάξεως ταύτης ἐρευνᾶται ὁ σκοπός καί τό περιεχόμενον πρός ἐξακρίβωσιν ἂν ἡ κατά παράβασιν τῆς διατάξεως ταύτης καταρτισθεῖσα δικαιοπραξία εἶναι ἄκυρος ἢ μή (βλέπε *Ι. Παπαγρηγορίου*, ΕΕΔ 7, 15 ἑπ.).

Ἐν προκειμένῳ ὁ Ἄρειος Πάγος, περιοριζόμενος εἰς τήν ἑρμηνείαν τοῦ συγκεκριμένου νόμου, χαρακτηρίζει τοῦτον ὡς δημοσίας τάξεως καί, ἀφοῦ κηρύσσει ἄκυρον τήν σύμβασιν ἐργασίας, ὥστε νά ὑπάρχῃ ἁπλῆ σχέσις ἀπασχολήσεως (βλέπε περί αὐτῆς *Ι. Καποδίστρια*, ΕΕΔ 3, 67 ἑπ.), ἀποφαίνεται, ὅτι «δύναται ὁ ἐργοδότης νά καταγγείλῃ τήν σύμβασιν ταύτην ἀπροειδοποιήτως καί ἀζημίως» (οὕτω καί ἡ Α. Π. 315]1949, ἔνθ' ἀνωτ.).

Πλέον ὅμως ἀκριβολόγος φαίνεται ἡ διατύπωσις τῆς Α. Π. 63]1948 (εἰσηγητής *Κ. Καυκᾶς*, ἔνθ' ἀνωτ.), καθ' ἣν ὁ Ν. 2112 δέν νοεῖ συμβάσεις ἀκύρους καί κατ' ἀκολουθίαν νομικῶς ἀνυπάρκτους, ἀπό τῶν ὁποίων δύναται ἀζημίως καί ἄνευ ἀσκήσεως οἱασδήποτε καταγγελίας νά ἀποστῇ ἑκάτερος τῶν συμβαλλομένων.

Πρέπει νά σημειωθῇ, ὅτι ἡ ἐν λόγῳ ἄποψις τοῦ Ἀρείου Πάγου περί μή ἐφαρμογῆς τῶν νόμων περί καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐπί ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας (πρβλ. καί *Ι. Καποδίστριαν*, ΕΕΔ 4, 80, *Α. Χατζηδάκην*, ΕΕΔ, 1, 806, βλέπε ἐν τούτοις *Χ. Ἀγαλλόπουλον*, Ἐφημ. Ἑλλ. καί Ἀλλ. Νομολογίας 1948, σελ. 229) ἔχει μεγίστην εἰς πρακτικά ἀποτελέσματα σημασίαν.

Πλεῖστοι νόμοι εἰδικοί π.χ. ὑποχρεοῦν τόν μισθωτόν εἰς ἐφοδιασμόν αὐτοῦ διά βιβλιαρίων ὑγείας (βλέπε σχετικῶς ἐν ΕΕΔ 8, 146 ἑπ.) καί, ἀφοῦ εἶναι ἀναντίρρητον, ὅτι οἱ νόμοι οὗτοι εἶναι δημοσίας τάξεως, ὡς ἐπιδιώκοντες τήν περιφρούρησιν τῆς δημοσίας ὑγείας, πρέπει ἡ σύμβασις τοῦ μή ἐφοδιασμένου διά βιβλιαρίου ὑγείας μισθωτοῦ νά εἶναι ἄκυρος καί νά μή ἔχουν ἐναυθέν ἐφαρμογήν οἱ νόμοι περί καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (οὕτω Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5787]1948, Πρωτοδίκης *Ι. Κεκερῆς*, ΕΕΔ 8, 147).

Ἂν περαιτέρω μελετηθοῦν αἱ ἐπί μέρους διατάξεις ἐργατικῶν νόμων, ἀνακύπτει πρόβλημα ἀκυρότητος καί ἄλλων συμβάσεων.

Ἐνδεικτικῶς ἀναφέρεται ἡ περίπτωσις τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ π. δ. τῆς 27 Ἰουνίου]30 Ἰουλίου 1932 περί κωδικοποιήσεως τῶν περί ὀκταώρου διατάξεων.

Καίτοι τοῦτο ὁ ἐργοδότης δέν ἐπιτρέπεται νά ἀπασχολήσῃ κατά τήν αὐτήν ἡμέραν ἐργασίας ἐργάτας ἢ ὑπαλλήλους, ἐργασθέντας εἰς ἕτερον ἐργοστάσιον ἢ ἕτερον τόπον ἐργασίας καθ' ὅλον τόν νόμιμον χρόνον ἡμερησίας ἐργασίας. Δύνανται μόνον νά ἀπασχολήσῃ ἐργάτας, ἐργασθέντας κατά τήν αὐτήν ἡμέραν παρ' ἄλλοις ἐργοδόταις, ὀλιγωτέρας τῶν ὑπό τοῦ παρόντος (διατάγματος 27 Ἰουνίου]30 Ἰουλίου 1932) καθοριζομένων ὡρῶν, ἀλλά μόνον διά τόν χρόνον τόν ἀπαιτούμενον πρός συμπλήρωσιν τοῦ νομίμου ἀνωτάτου ὁρίου ἡμερησίας ἐργασίας.

Παρ' ὅλον δέ ὅτι ἐπιβάλλονται, κατά τό ἄρθρ. 18 τοῦ ἐν λόγῳ Διατάγματος, ποιναί κυρώσεις διά τήν παράβασιν, δέν δύναται νά ὑποτεθῇ, ὅτι ὁ Νομοθέτης περιωρίσθη μόνον εἰς αὐτάς, ἀλλά λόγῳ ἀκριβῶς τοῦ σκοποῦ τῆς διατάξεως, ἡ ὁποία ἐπιδιώκει τήν ἀποφυγήν τῆς ὑπερμέτρου καταπονήσεως τοῦ ἐργαζομένου, πρέπει νά θεωρηθῇ ἡ σύμβασις αὕτη ὡς ἄκυρος, ὡς εἶναι τοιαύτη ἡ περί παροχῆς ἐργασίας ὑπέρ τά νόμιμα χρονικά ὅρια (πρβλ. ἀντί πάσης ἄλλης Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 1ης]1948, εἰσηγητής *Κ. Κουνουγέρης*, ΕΕΔ 8, 108, ἔνθα καί λοιπαί παραπομπαί), μέ δικαίωμα πάντως τοῦ μισθωτοῦ ἀποζημιώσεως κατά τάς περί ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διατάξεις (ἄρθρ. 904 Α. Κ., Α. Π. 345]1949, ἔνθ' ἀνωτ.).

Ἀρείου Πάγου 597]1949 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Κ. Βοϊατζῆς**
Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Π. Τζανετάκης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Λ. Κούρνιας, Φ. Ἀγγελῆς, Χ. Θηβαῖος

Ἡ ὑπόθεσις φέρεται πρός συζήτησιν μετά τήν ὑπ' ἀριθ. 345]1949 ἀπόφασιν τοῦ Α' τμήματος, ἀνελοῦσαν τήν ὑπ' ἀριθ. 1304]48 ἀπόφασιν τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Χανίων, καθ' ὃ μέρος αὕτη ἐπεδίκασε τῷ ἀναιρεσιβλήτῳ ἀποδοχάς πέραν τῆς 29]4]48 καί παραπεμψάσαν τήν δίκην ἐνώπιον τοῦ Τμήματος τούτου διά τήν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν.

Καί τό τμῆμα τοῦτο σύμφωνον ἔχει τήν γνώμην πρός τήν διά τῆς ἀναιρετικῆς ἀποφάσεως ἐξενεχθεῖσαν κρίσιν ἐπί τοῦ νομικοῦ ζητήματος, δι' ὃ ἀνηρέθη ἡ μνησθεῖσα τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου ἀπόφασις.

Καθ' ἃ ἐδέχθη ἡ ἀναιρετική ἀπόφασις, ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Β. Δ. τῆς 30 Ἰανουαρίου]5 Φεβρουαρίου 1937 «περί ἐπιβλέψεως τῆς λειτουργίας καί συντηρήσεως κινητηρίων μηχανῶν καί ἀτμολεβήτων», καθ' ἣν ἡ ἐπίβλεψις τῶν ἐν αὐτῇ μηχανῶν «δέν δύναται νά ἀσκῆται ὑπό τοῦ αὐτοῦ προσώπου διά πλείονας τῆς μιᾶς ἐγκαταστάσεις, ἐκτός ἐάν αὗται ἀνήκουν εἰς τήν αὐτήν ἑταιρίαν ἢ ἄτομον καί εὑρίσκωνται ἐντός τῆς αὐτῆς πόλεως» ἢ ἐάν τό πρόσωπον τοῦτο εἶναι ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ ν. 6422]34 ἀναφερομένων, ἤτοι «διπλωματοῦχος μηχανικός», εἶναι ἀπαγορευτική, τεθεῖσα χάριν τοῦ δημοσίου συμφέροντος, ἤτοι τῆς ἀσφαλείας τῶν μηχανικῶν ἐγκαταστάσεων, καί ἐπομένως ἡ ἀντιβαίνουσα εἰς τήν διάταξιν ταύτην σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας εἶναι ἄκυρος καί δύναται ὁ ἐργοδότης νά καταγγείλῃ τήν σύμβασιν ταύτην ἀπροειδοποιήτως καί ἀζημίως.

Συνεπῶς ἐσφαλεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἡ ὁποία, μολονότι ἐδέχθη, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος δέν εἶναι διπλωματοῦχος μηχανικός, ἀλλά μηχανικός Α' τάξεως μηχανῶν ἐσωτερικῆς καύσεως καί ὅτι, προσληφθείς παρά τοῖς ἐκκαλοῦσιν ὡς μηχανοδηγός, εἰργάζετο παραλλήλως εἰς τούς κυλινδρομύλους «Κ. Σ. Λ. Ε.» ὡς προϊστάμενος τοῦ μηχανοστασίου, ἐν τούτοις ἀπεφή-

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΙΣΧΥΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΙ

Ἔγερσις συλλογικῆς διαφορᾶς καὶ προϋπόθεσις παρεμβάσεως Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας

I

Συγχωρητὸν παρεμβάσεως Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας μόνον ἐν παντελεῖ ἐλλείψει συλλογικῆς συμβάσεως ἢ ἐν τερματισμῷ τῆς ἰσχύος αὐτῆς εἴτε λόγῳ λήξεως τοῦ χρόνου, εἴτε συνεπείᾳ νομίμου καταγγελίας.—Ἀκυρότης, ἄλλως διαιτητικῆς ἀποφάσεως.—Ἀκυρόγης ὑπ' ἀριθ. 14|1948 διαιτητικῆς ἀποφάσεως.

Ὡς φαίνεται ἐκ τῶν κατωτέρω δικαστικῶν ἀποφάσεων, τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας, ἀκολουθοῦντα τὴν ἄποψιν τῆς Α. Π. 453|1949 (εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 8, 936), δὲν ἀναγνωρίζουν ἔννομον κύρος εἰς ἀποφάσεις Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας αἱ ὁποῖαι ἐξεδόθησαν διαρκοῦντος τοῦ συμβατικοῦ χρόνου ἰσχύος τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1917 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947.

Μένουν αὐτοὶ ἐκθετοι δεκάδες ὅλαι ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ἐνδιαφερούσαι εὐρύτατον κύκλον ἐργαζομένων καί, ὑφ' οἱανδήποτε ἀπόψιν νομίζομεν, ὅτι ἡ διαμορφωθεῖσα πλέον νομικὴ κατάστασις ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν κηρυσσομένων οὕτω ἀκύρων ἀποφάσεων τῶν Ἐπιτροπῶν δὲν φαίνεται δυναμένη ἄνευ διαταραχῶν νὰ ἀνατραπῇ.

Ταῦτα ἀπὸ νομοθετικῆς ἀπόψεως, ἡ ὁποία ἐπιβάλλει τὴν ἀποσαφήνισιν τῆς ἀρκετὰ περιπεπλεγμένης αὐτῆς νομικῆς καταστάσεως.

Ἐλεγχομένη ὅμως καὶ πάλιν (βλέπε ΕΕΔ 8, 925 ἐπ., 932 ἐπ., 1025 ἐπ.), ὑπὸ ἔποψιν ὀρθότητος, ἡ ἐν λόγῳ ἐκδοχὴ περὶ ἀκυρότητος τῶν σχετικῶν ἀποφάσεων τῶν Ἐπιτροπῶν, ἐξασθενίζει, νομίζομεν, ἀκόμη περισσότερον καὶ ἐκ νέων στοιχείων, τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται εἰς σχετικὰ νομοθετήματα.

Οὕτω εἰς τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν.Δ. 310|1941 (ΕΕΔ 1, 19) ὁρίσθη, ὅτι «πρὸς παρακολούθησιν τῶν διακυμάνσεων τοῦ κόστους τῆς ζωῆς ἐπιτρέπεται, ὅπως δι' ἀποφάσεώντοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, δημοσιευομένων διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καθορίζηται καὶ ἐπιβάλληται ποσὸν ἢ ποσοστὸν αὐξήσεως ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων ἑκάστοτε εἰς τοὺς πάσης φύσεως μισθωτοὺς ἀποδοχῶν ἢ ἐπὶ τῶν καθοριζομένων ***διὰ τῶν ἐν ἰσχύϊ συλλογικῶν συμβάσεων καὶ διαιτησιῶν*** κατωτάτων ὁρίων ἀποδοχῶν.

Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ. 310|41, αἱ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος κατατεθεῖσαι εἰς τὸ Εἰρηνοδικεῖον συλλογικαὶ συμβάσεις ἢ ἐκουσίως κηρυχθεῖσαι παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας διαιτητικαὶ ἀποφάσεις θέλουν ἐξακολουθήσει ἰσχύουσαι, ἀσχέτως χρόνου λήξεως, πλὴν τῶν τροποποιουμένων διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος, ὡς πρὸς πάσας αὐτῶν τὰς διατάξεις.

Ταῦτα, νομίζομεν, σημαίνουν τὰ ἑξῆς: Ὅτι δύναται, παραλλήλως πρὸς τὴν διαδικασίαν συνάψεως συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, νὰ ὑπάρχῃ καὶ ἡ διαδικασία ἐπιλύσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας, καὶ ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χρόνου τῆς ἰσχύος συλλογικῆς συμβάσεως δὲν ἀποκλείεται ἡ παρέμβασις τῶν Ἐπιτροπῶν, ἀφοῦ τοῦτο ἐξάγεται ἐκ τῆς φράσεως τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. Δ. 310|41 «ἐπὶ τῶν καθοριζομένων διὰ τῶν ἐν ἰσχύϊ συλλογικῶν συμβάσεων καὶ διαιτησιῶν», εἶναι δὲ γνωστόν, ὅτι κατὰ τὸν χρόνον τῆς πρώτης λειτουργίας τῶν δύο αὐτῶν διαδικασιῶν δὲν ἐγεννήθη ζήτημα κύρους ἀποφάσεως διαιτησίας, διαρκοῦντος τοῦ χρόνου συλλογικῆς συμβάσεως, οὕτω δὲ ἐλειτούργουν καὶ αἱ δύο διαδικασίαι.

Ἐξ ἄλλου, καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 8 τοῦ Α. Ν. 1367|1938 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας νομοθεσίας» αἱ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 9|1936 Α. Ν. κυρωθεῖσαι ἀπὸ 12 Αὐγούστου 1936 δύο γενικαὶ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας θεωροῦνται ἰσχύουσαι δι' ἀόριστον χρόνον μετ' ὅλων αὐτῶν τῶν συνεπειῶν καὶ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς διαρκείας των ἢ εἰς περίπτωσιν καταγγελίας αὐτῶν μέχρις ἀνανεώσεώς των.

Καὶ ἀφοῦ κατὰ τὸ αὐτὸ ἄρθρον (§ 2) αἱ συμβάσεις αὗται ὑποκαθίστανται αὐτοδικαίως εἰς πάσας πάσ κατ' ἐπάγγελμα, κλάδον, ἐπιχείρησιν ἢ τόπον συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας *οἱασδήποτε* κατηγορίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν, ἐφ' ὧν αἱ τελευταῖαι ἔπαυσαν ἰσχύουσαι, εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποτεθῇ, ὑπὸ τὴν ἐκδοχὴν τοῦ ἀνεπιφυλάκτου τῆς παρεμβάσεως τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, διαρκούσης τῆς ἰσχύος συλλογικῆς συμβάσεως, ὅτι βαίνει ὁμαλῶς ὁ συλλογισμὸς ὅτι θὰ ἔπρεπε νομίμως νὰ μὴ λειτουργήσῃ ποτὲ ἡ διαδικασία τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ἀφοῦ καὶ λήξάσης τῆς διαρκείας τῶν συλλογικῶν συμβάσεων οἱασδήποτε κατηγορίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν, ἡ αὐτοδικαία ὑποκατάστασις των διὰ τῶν ἐπ' ἀορίστον ἰσχυουσῶν δύο γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων δὲν θὰ ἐπέτρεπε ποτὲ νὰ λειτουργήσῃ ἡ διαδικασία τῶν Ἐπιτροπῶν;

Τὸ πρόβλημα ὅμως δὲν τοῦ κύρους τῶν ἀποφάσεων τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, τεθὲν διὰ τὰς ἐκδοθείσας διαρκοῦντος τοῦ χρόνου ἰσχύος τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἀποφάσεις Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας (περὶ αὐτῶν ἡ Α. Π. 453|49, ἐνθ' ἀνωτ.), δὲν δύνεται, νομίζομεν, πάντως νὰ ὑφορᾷ καὶ τὰς πρὸ αὐτῶν ἐκδοθείσας προσηκόντως ἀποφάσεις Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας.

Ὡς πρὸς αὐτάς[1] καὶ τῶν ὁποίων τὰ κατώτατα ὅρια

νατο, ὅτι, καίτοι ἡ σύμβασις ἐργασίας κατηγγέλθη τὴν 29.4.48, δικαιοῦται ὁ ἐφεσίβλητος καὶ τῶν πέραν τοῦ χρόνου τούτου ἀποδοχῶν του καὶ εἶναι μεταρρυθμιστέα, κατὰ τὸν βάσιμον λόγον ἐφέσεως, ἐπὶ τῷ τέλει τῆς μειώσεως τοῦ ἐπιδικαζομένου διὰ ταύτης ποσοῦ τῶν δραχμῶν 4.468 375, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν πέραν τῆς 29.4.48 ἀποδοχῶν ἐκ δραχ. 1.057.275, εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 3.411.080, ἀπορριπτομένης τῆς ἀγωγῆς ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 1.057.397 διὰ μισθοὺς μετὰ τὴν 29.4.48.

ἀποδοχῶν ἀναπροσαρμόζονται ἐπίσης διὰ τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀφοῦ ἡ κήρυξις αὐτῶν ὡς ὑποχρεωτικῶν ἐπιφέρει τὰ ἀποτελέσματα συλλογικῆς συμβάσεως, κατ' ἄρθρ. 23 τοῦ ἐκτελεστικοῦ τοῦ Α. Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 διατάγματος 18 Ἰουνίου|1 Αὐγούστου 1936, (βλέπε Πρωτοδίκου Πειραιῶς 231|1948, Πρωτοδίκης **Κ. Ταπαμιχαλόπουλος**, ΕΕΔ 7, 368), — καὶ ἂν ἤθελε θεωρηθῇ ὡς ὀρθοτέρα ἡ ἄποψις περὶ τοῦ ἀνεπιτρέπτου τῆς παρεμβάσεως τῶν Ἐπιτροπῶν, διαρκοῦντος τοῦ χρόνου ἰσχύος συλλογικῆς συμβάσεως, δὲν καταλείπεται ἔδαφος ἐρεύνης περὶ ἀκυρότητος αὐτῶν, ἀφοῦ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐνομιμοποιήθησαν διὰ τῶν ἄρθρ. 1 καὶ 9 τοῦ Ν. Δ. 510|1941, τὸ ὁποῖον ἐπιλαμβάνεται τῆς ρυθμίσεως αὐτῶν, προϋποθέτον αὐτὰς ἰσχυούσας.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9844—9860|1949

Διαδικασία Ν. Γ?ΘΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ε. Βροντάκης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Χ. Καραμανλῆς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Η. Παπαπαύλος, **Σ. Παλλής**

Ὡς βασίμως ἰσχυρίζεται ἡ ἐκκαλοῦσα, ὑπὸ τὸ καθεστὼς τῆς ἰσχύος τοῦ Α. Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» καὶ 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» ἀναγκαία προϋπόθεσις διὰ τὴν ἔγερσιν συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας ὑπὸ τῶν πρὸς τοῦτο νομιμοποιουμένων ἐπαγγελματικῶν μερῶν καὶ τὴν ἐν συνεχείᾳ παρέμβασιν τῶν ἐπιτροπῶν διαιτησίας πρὸς ἐξεύρεσιν τῆς διαφορᾶς ἀποτελεῖ ἡ παντελὴς ἔλλειψις συλλογικῆς συμβάσεως ἢ ὁ τερματισμὸς τῆς ἰσχύος αὐτῆς, εἴτε λόγῳ λήξεως τοῦ χρόνου τῆς ἰσχύος της, εἴτε συνεπείᾳ νομίμου καταγγελίας αὐτῆς. Ὁ νόμος ἀξιοῖ, ὡς σαφῶς προκύπτει ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τῶν διαληφθέντων ἀναγκαστικῶν νόμων τοῦ 1935 καὶ τοῦ δι' αὐτῶν ἐπιδιωκομένου σκοποῦ, ἀφορῶντος τὸ κοινωνικὸν συμφέρον, σεβασμὸν πρὸς τὰς διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἀνειλημμένας ὑποχρεώσεις, ἐπαγόμενος κυρώσεις ἀστικὰς καὶ ποινικὰς (ἄρθρ. 3 καὶ ἐπ. Α. Ν. 16|21.11.35 ἄρθρ. 2 Α. Ν. 99|36, ἄρθρ. 16 Α.Ν. 547|37, ἄρθρ. 1 παρ. 4 Α. Ν. 866|37) διὰ τὴν κατοχύρωσιν τοῦ ἀξιουμένου παρ' αὐτοῦ σεβασμοῦ (Α. Π. 453|49, Σ. Ε. 1395|49). Ὅθεν, ὑπαρχούσης συλλογικῆς συμβάσεως ἐν ἰσχύϊ, παρέμβασις τῶν ἐπιτροπῶν διαιτησίας δὲν συγχωρεῖται, τοχὸν δὲ γενομένη οὐδεμίαν ἰσχὺν κέκτηται, ὡς ἀντικειμένη εἰς τὰς ρηθείσας διατάξεις.

Ἐν προκειμένῳ, καθ' ἃ ἐκ τοῦ σκεπτικοῦ τῆς ἐκκαλουμένης δείκνυται, αὕτη, καίτοι ἐδέχθη, ὅτι μεταξὺ τῶν διαδίκων ὑφίσταται συλλογικὴ αὐμβασις, ἡ ἀπὸ 12.4.1938, ἧτις κατόπιν τῶν ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἀναπροσηρμόσθη πρὸς τὰ δι' αὐτῶν ὁριζόμενα ὅρια μισθοῦ, ἡ δὲ ἰσχὺς ταύτης ἐξακολουθεῖ, παραταθεῖσα δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἐσφαλμένως ἐδέξατο, ὅτι, καίτοι ὑφίσταται συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, χωρεῖ διένεξις μεταξὺ τῶν συμβληθέντων καὶ ἐπίλυσις αὐτῆς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς διαιτησίας, καὶ ἐν συνεχείᾳ, ἑπομένη τῇ τοιαύτῃ σκέψει της, ἐδέχθη τὴν ἀγωγὴν καὶ ἐπεδίκασε τὰς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 14|48 ἀποφάσεως τῆς ἐπιτροπῆς διαιτησίας καθορισθείσας ἀποδοχάς, ἐνῷ ἔδει νὰ ἀπορρίψῃ τὴν ἀγωγήν. Οὐχὶ ὀρθῶς ὅθεν ἔκρινε καὶ μεταρρυθμιστέα, ὡς ἐκ τούτου, ἀποβαίνει, ἐπὶ τῷ τέλει ἀπορρίψεως τῆς ἐφ' ἧς ἐξεδόθη αὕτη ἀγωγῆς, κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου β' λόγον τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως, ἧτις μετὰ ταῦτα δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ὡς βάσιμος.

II

Δικαιοδοσία πολιτικῶν δικαστηρίων πρὸς ἔρευναν νομιμότητος διοικητικῆς πράξεως. — Δεδικασμένον ἐξ ἀποφάσεως Συμβουλίου Ἐπικρατείας. — Ἀνεπίτρεπτον παρεμβάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας κατὰ διάρκειαν ἰσχύος συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας. — Ἀκυρότης ὑπ' ἀριθ. 8|1948 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας.

Πρωτοδικείου Πειραιῶς 2572|1949

Διαδικασία Ν. Γ?ΘΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Α. Φλῶρος**

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Π. Μακρυγιάννης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Ἀλεξίου, Γ. Πικούλης, Γ. Βάγιας

Ἡ ἐκκαλοῦσα παραπονεῖται κατὰ τῆς εἰρημένης ἀποφάσεως, ἐν ἄλλοις, καὶ διότι αὕτη, κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν τοῦ νόμου, ἔκρινεν ἔγκυρον καὶ ἰσχυρὰν τὴν ηὐξημένα ἡμερομίσθια καθορίσασαν ὑπ' ἀριθ. 8 τῆς 11ης Ἀπριλίου 1948 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας τοῦ Α. Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935, καίτοι ἐκδοθεῖσαν ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχύος τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 ἐθνικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, καὶ οὐχὶ ὀρθῶς ἀπεδέξατο νόμῳ καὶ οὐσίᾳ τὴν ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως ταύτης θεμελιουμένην ἀγωγὴν τῆς ἐφεσιβλήτου περὶ καταβολῆς αὐτῇ ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης τῆς ἐπὶ ἔλαττον διαφορᾶς τῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς συλλογικῆς συμβάσεως πράγματι καταβληθέντων κατὰ τὸ ἐπίδικον διάστημα μισθῶν.

Δέον, ὅθεν, ὅπως τὸ Δικαστήριον χωρήσῃ εἰς ἐπανεξέτασιν τῆς ἐννόμου βάσεως τῆς ἐνδίκου ἀγωγῆς. Οἱ δὲ περὶ τοῦ ἀντιθέτου, ὑπὸ μορφὴν ἀπαραδέκτου, ἐπάλληλοι ἰσχυρισμοὶ τῆς ἐφεσιβλήτου, ἐρειδόμενοι εἰς τὴν ἔλλειψιν διοικητικῆς δικαιοδοσίας τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ὅπως ἐρευνήσῃ τὸ ἔγκυρον καὶ νόμιμον τῆς εἰρημένης διαιτητικῆς ἀποφάσεως, λόγῳ τῆς φύσεως αὐτῆς ὡς διοικητικῆς πράξεως καὶ τοῦ ὑφισταμένου δεδικασμένου ἐκ τε τῆς τελεσιδικίας αὐτῆς καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 866|49 ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἐλέγχονται ὡς μὴ νόμιμοι καὶ ἀπορριπτέοι. Διότι, ὅταν ἐπὶ πράξεως ἢ ἀποφάσεως διοικητικοῦ τινος ὀργάνου (οἷον τυγχάνει καὶ ἡ κατ' Α. Νόμον 16|20 Νοεμβρίου 1935 Διαιτητικὴ Ἐπιτροπή, ἧτις, μὴ ἔχουσα ἁρμοδιότητα, ὅπως λύῃ νομικὰ ζητήματα καὶ διαφοράς, ἀναγομένας εἰς τὴν ἐκτέλεσιν συμβάσεων ἐργασίας, ἀλλὰ μόνον ὅπως ἐρευνᾷ τοὺς καθ' ὅλου ὅρους ἐργασίας καὶ ἐξομαλύνῃ ὁμαδικὰς ἀντιθέσεις μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατῶν, δὲν ἀσκεῖ δικαιοδοσίαν (Σ.Ε. Ὁλομ. 1395|49, 749|1937), στηρίζῃ τις ἰδιωτικὰ δικαιώματα, δύναται ὁ καθ' οὗ προβάλλονται ταῦτα ν' ἀμφισβητήσῃ τὴν ὕπαρξιν αὐτῶν, καὶ ἡ περὶ τούτου ἔρις, φέρουσα πάντα τὰ στοιχεῖα τῆς διαφορᾶς τοῦ ἄρθρου 1 Πολ. Δικ., ὑπάγεται εἰς τὴν γενικὴν δικαιοδοσίαν τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων. Ταῦτα δέ, χάριν μὲν ἀναγνωρίσεως καὶ ἀποδόσεως τῶν ἰδιωτικῶν δικαιωμάτων, δικαιοῦνται, ὅπως ἐξετάζωσι παρεμπιπτόντως τὸ κῦρος καὶ τὴν νομιμότητα τῆς τὴν βάσιν

τούτων ἀποτελούσης διοικητικῆς πράξεως, χωρὶς οὕτω νὰ παρενείρωσιν ἑαυτὰ εἰς ἐντελῶς ξένα καθήκοντα (*Fleiner*, Διοικητικὸν Δίκαιον § 2 II—*Εὐκλείδου*, Πολ. Δικονομία Α΄ § 38 σελ. 143 καὶ σημ. 3), ὑπόχρεα ὄντα, ὅπως ἀνευρίσκωσιν ἑκάστοτε τὸ νόμιμον τῶν ἀξιουμένων δικαίων ἔρεισμα καὶ ἐφαρμόζωσι τὸν νόμον, οὐδόλως κωλύονται ἐξ οἱουδήποτε ἐκ τῆς διοικητικῆς ταύτης πράξεως πηγάζοντος τυπικοῦ δεδικασμένου καὶ τοῦτο, ἀνεξαρτήτως τῆς δυνατῆς διακρίσεως μεταξὺ ἀκύρου καὶ μηδὲν ἔννομον ἀποτέλεσμα παραγούσης πράξεως καὶ ἀκυρωσίμου τοιαύτης (*Fleiner* § 13 II 1, α, § 2 III). Ἡ δ΄ ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὑπ' ἀριθ. 8|1948 διαιτητικῆς ἀποφάσεως ἐκδοθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 866|1949 ἀπόφασις τοῦ Σ. Ἐπικρατείας, ἀφορῶσα ἑτέρους διαδίκους, οὐδόλως δεσμεύει τὸ Δικαστήριον τοῦτο ἐν τῇ παρεμπιπτούσῃ κρίσει αὐτοῦ, περὶ τοῦ ἐγκύρου ἢ μὴ τῆς διοικητικῆς ταύτης πράξεως, καθ' ὅτι, κατὰ τὴν σαφῆ, κατ' ἀντιδιαστολήν, ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 50 νόμου 3713|28 (ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ν. 5468) «περὶ συστάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας», ὅρος τοῦ ἐκ τῆς ἀπορριπτικῆς τῆς αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἀποφάσεως τοῦ Σ.Ε. ὑποχρεωτικοῦ διὰ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια δεδικασμένου εἶναι ἡ κατ' ἄρθρον 274 Π λ. Δικ. ταυτότης τῶν ὑποκειμένων τῆς διαφορᾶς (*Παπαφράγκου*, Πορίσματα ἐκ τῆς νομολογίας τοῦ Σ. Ε. § 70, Α. Π. 233|32, Θέμ. ΜΓ΄ σελ. 625 Α. Π. 205|32, Θέμ. ΜΓ΄ 603).

Κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῶν διατάξεων τοῦ Α. Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», προκύπτουσαν καὶ ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν Α. Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», δὲν δύναται, ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχύος καὶ πρὸ τῆς καθ' οἱονδήποτε νόμιμον τρόπον λήξεως τῶν ὑπὸ τοῦ τελευταίου τούτου νόμου προβλεπομένων καὶ διεπομένων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, δι' ὧν συλλογικῶς ἐρρυθμίσθησαν καὶ ἐπακριβῶς, κατὰ κοινὴν συναίνεσιν, καθωρίσθησαν οἱ ὅροι ἐργασίας μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν, νὰ ἐγερθῇ συλλογικὴ διαφορὰ ἐργασίας, οὐδὲ συνεπῶς εἶναι ἐπιτρεπτὴ παρέμβασις τῶν οἰκείων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας (Α. Π. 453|49 Σ. Ε. Ὁλομ. 1295|49). Ἡ τοιαύτη ἀδυναμία οὐ μόνον παρέπεται ἐκ τῆς κοινωνικῆς ἀνάγκης σεβασμοῦ τῶν ἀνειλημμένων διὰ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ὑποχρεώσεων, σεβασμοῦ ἀξιουμένου διὰ πλείστων κυρώσεων ἀστικῶν καὶ ποινικῶν (ἄρθρ. 3 καὶ ἐπ. Α.Ν. 16|21 Νβρίου 1935, ἄρθρ. 2 Α. Ν. 99|36, ἄρθρ. 16 Α. Ν. 547|37, ἄρθρ. 1 καὶ 4 Α. Ν. 866|37), ἐκδηλουμένου δὲ καὶ διὰ τοῦ καθορισμοῦ ἐλαχίστου χρόνου διαρκείας, καθ' ὃν ἡ σύμβασις δὲν δύναται νὰ καταγγελθῇ (ἄρθρ. 5 Α. Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935), ἀλλὰ καὶ τῇ ἐπιτακτικῇ βουλήσει τοῦ νομοθέτου, ἰδίᾳ ἐκ τῶν ἄρθρων 8 καὶ 11 α. ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935, δείκνυται, ὅτι ἔγκειται, ὡς συνάρτησις τῶν ὑφ' ἑκατέρου τῶν δύο τούτων νομοθετημάτων διωκομένων σκοπῶν, ἐξ ὧν ὁ ἐν τῷ Α. Ν. «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» ἐγκείμενος, πλήρως διὰ τῆς καταρτίσεως τῆς ἐν τῷ Α. Νόμῳ 16|21 Νοεμβρίου 1935 συλλογικῆς συμβάσεως καλύπτεται.

Οἱ αὐτοὶ δὲ σκοποὶ τοῦ δικαίου καὶ ἀνάγκης ἐμμονῆς εἰς τὰς ἀναληφθείσας ὑποχρεώσεις ὑφίστανται καὶ ὁσάκις ἡ ἰσχὺς τῶν συλλογικῶν συμβάσεων παρατείνεται ἑκάστοτε διὰ τῶν ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 866|1937 (ἄρθρον 1 παρ. 3, ὡς οὗτος αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 9 Ν. Δ. 1367|38), προβλεπομένων ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, αἵτινες μεταθέτουσι τὸν χρόνον λήξεως τῆς συμβάσεως, διατηρουμένων οὕτως ἰσχυρῶν πασῶν τῶν συνεπειῶν, ἐν αἷς καὶ τὸ κατὰ τ' ἀνωτέρω μὴ δυνατὸν τῆς δημιουργίας συλλογικῆς διαφορᾶς.

Ἡ εἰρημένη ὅθεν πρωτοβάθμιος Διαιτητικὴ Ἐπιτροπὴ Α. Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935, ἐπιληφθεῖσα καὶ ἐπιλύσασα διὰ τῆς ἀπὸ 11 Ἰουνίου 1948 ὑπ' ἀριθ. 8 ἀποφάσεως αὐτῆς συλλογικὴν διαφορὰν ἐργασίας, ἐκδηλωθεῖσαν, ὡς μὲν ἐκ τοῦ χρόνου ἀναδρομῆς τῆς ἀποφάσεως ταύτης καὶ ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρων 8 Α. Ν. 16|20 Νβρίου 1935 καὶ 10 ἐκτελεστικοῦ τούτου Β. Δ|τος τῆς 18ης Ἰουνίου 1936 δείκνυται, τὴν 1ην Ἀπριλίου 1948, πάντως δὲ μέχρι καὶ τῆς 20ῆς τοῦ ἄνω μηνὸς (χρονολογίας τοῦ παραπεμπτικοῦ τῆς διενέξεως ἐγγράφου τοῦ ἁρμοδίου ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας), ἤτοι πρὸ τῆς νομίμου λήξεως τῆς ἀπὸ 4 Νβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν πάσης φύσεως ἐργατοτεχνιτῶν, (καθ' ὅτι ταύτης ἡ μὲν ἀπὸ τῆς 20ῆς Ὀκτωβρίου 1947 ἀρχομένη ἰσχὺς εἶχεν ὁρισθῇ συμβατικῶς διμήνου, ἤτοι μέχρι καὶ τῆς 20ῆς Ἀπριλίου 1948 (Α.Κ. ἄρθρον 243 παρ. 2 ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἄρθρον 242), ἡ δὲ διάρκεια εἶχε παρατεθῇ δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἐκδοθείσης δυνάμει τῆς παραγρ. 3 ἄρθρ. 1 Α. Ν. 866|37), ὑπερέβη τὴν ἑαυτῆς δικαιοδοσίαν καὶ ἄκυρον ἐξέδοτο ἀπόφασιν, μηδὲν ἔννομον ἀποτέλεσμα δυναμένην νὰ παραγάγῃ, οὐδὲ τὴν ἔννομον βάσιν τῆς ἐπιδίκου ἀγωγῆς τοῦ ἐφεσιβλήτου ν' ἀποτελέσῃ, ἀπορριπτέας οὔσης ὡς μὴ νομίμου. Ἡ δὲ προσβαλλομένη ἀπόφασις τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΦΟΔ΄ δικάσαντος Πρωτοδίκου, τἀναντία δεξαμένη, ἐπὶ τῇ σκέψει, ὅτι, καθ' ὃν χρόνον ἡ Διαιτητικὴ Ἐπιτροπὴ ἐξέδωκε τὴν ἐφ' ἧς ἡ ἐνδικος ἀγωγὴ θεμελιοῦται ἀπόφασίν της, εἶχεν ἤδη λήξει ἡ ἰσχὺς τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς διαληφθείσας διατάξεις τῶν Α. Ν. 16|20 Νβρίου 1935 καὶ 866|1937 καὶ ἐξαφανιστέαν ἑαυτὴν κατέστησε, κατὰ τὸν πρῶτον βάσιμον λόγον τῆς ἐφέσεως, παραλειπομένης ὡς ἀλυσιτελοῦς τῆς ἐρεύνης περὶ τοῦ βασίμου ἢ μὴ καὶ τῶν λοιπῶν ἐν αὐτῇ προβαλλομένων λόγων.

ΣΧΕΣΙΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ ΠΡΟΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

Κήρυξις ὑποχρεωτικῆς ἀποφάσεως διαιτησίας καὶ ἀποτελέσματα

Μισθολόγιον προσωπικοῦ Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας Μεταφορῶν.—Ἐφαρμογὴ τῶν ὑπ' ἀριθ. 49253]1947 καὶ 26531]1948 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.—Ἰσχὺς ὑπ' ἀριθ. 19]1938 διαιτητικῆς ἀποφάσεως.—Ἀναπροσαρμογὴ διὰ τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων καὶ τῶν δι' ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καθορισθέντων κατωτάτων ὁρίων μισθῶν.—Ἔννοια ἀναπροσαρμογῆς τῶν δι' ἐσωτερικῶν προπολεμικῶν ὀργανισμῶν καθοριζομένων μισθολογικῶν κλιμακίων.

Ζητήματα σχετικὰ μὲ τὴν ἀναπροσαρμογὴν ἀποδοχῶν μισθωτῶν κρίνει ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις.

Πρόκειται περὶ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας Μεταφορῶν (βλέπε σχετικῶς καὶ τὰς ἀντιθέτους ὑπ' ἀριθ. 4679]1948 (Πρωτοδίκης *Δ. Γαλανόπ.* ΕΕΔ 7, 688) καὶ 5120]1948 (Πρωτοδίκης *Ν. Φλῶ. ος*, ΕΕΔ 7, 781) ἀποφάσεις τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν).

Θίγεται διὰ τῆς καταχρουμένης κατωτέρω ἀποφάσεως τὸ γενικώτερον ἐνδιαφέροντος νομικὸν ζήτημα ποία ἡ δύναμις τῆς κατὰ τὸν Α. Ν. 16]20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 23 τοῦ β. δ. 18 Ἰουνίου]1 Αὐγούστου 1936 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» ἡ διαιτητικὴ ἀπόφασις, ἐφ' ὅσον ἐγένετο ἀποδεκτὴ ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν ἢ διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας (νῦν Ἐργασίας) ἐκηρύχθη ὑποχρεωτική, ἐπιφέρει τὰ ἀποτελέσματα συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἐκομένως, ἐφ' ὅσον διὰ τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἀναπροσηρμόσθησαν τὰ ὑπὸ τῶν προπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καθωρισμένα κατώτατα ὅρια μισθῶν, πρέπει νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι ἀναπροσηρμόσθησαν καὶ τὰ καθωρισμένα ὑπὸ προπολεμικῆς διαιτητικῆς ἀποφάσεως, κηρυχθείσης ἐκτελεστῆς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κατώτατα ὅρια μισθῶν, ἐξομοιουμένης, ὡς πρὸς τὰ ἀποτελέσματα πρὸς συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας (οὕτω Πρωτοδίκου Πειραιῶς 234]1948, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαιωαλόπουλος*, ΕΕΔ 7, 368).

Ἡ ὀρθότης τῆς ἐκδοχῆς καταφαίνεται ἐκ τοῦ ἀκολούθου συλλογισμοῦ: Ἂς ὑποθέσωμεν, ὅτι ὑπῆρχε προπολεμικῶς διά μίαν κατηγορίαν μισθωτῶν εἰδικὴ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας καὶ ὅτι ταύτην ἀντικατέστησεν ἀπόφασις ἐπιτροπῆς διαιτησίας, ἰσχύουσα μέχρι τοῦ Ν. Δ. 310]1941, (ΕΕΔ 1, 19) διὰ τοῦ ὁποίου ἐξουσιοδοτήθη πλέον ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας νὰ προβαίνῃ εἰς αὐξήσεις καὶ χαρακτηριστικῶς ἐπὶ τῶν καθοριζομένων διὰ τῶν ἐν ἰσχύι συλλογικῶν συμβάσεων καὶ διαιτησιῶν κατωτάτων ὁρίων ἀποδοχῶν.

Εἶναι μετὰ ταῦτα ἀδιάφορον νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι διὰ τῶν μεταπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἐννοήθη ἀναπροσαρμογὴ τῆς πρὸ τῆς ἀποφάσεως διαιτησίας ἰσχυούσης συλλογικῆς συμβάσεως, ἀφοῦ αὕτη εἶχε παύσει προπολεμικῶς ἰσχύουσα, ἢ ἀγνοουμένης τῆς ἰσχύος τῆς ἀποφάσεως ἐπιτροπῆς διαιτησίας νὰ ἀναπροσαρμοσθοῦν διὰ τὴν εἰδικὴν περὶ ἧς ὁ λόγος κατηγορίαν τὰ κατώτατα ὅρια μόνον τῶν δύο γενικῶν ἀπὸ 12 Αὐγούστου 1936 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, αἱ ὁποῖαι ὁπωσδήποτε θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχουν ἐφαρμογὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ Α. Ν. 866]1937, κατὰ τὸ ὁποῖον ὅμως αὗται ἔχουν ἐφαρμογήν, ἐφ' ὅσον οἱ μισθωτοὶ δὲν ὑπάγονται εἰς εἰδικὴν συλλογικὴν σύμβασιν.

Περαιτέρω εἶναι ἀδιάφορον, ἂν ἡ συγκεκριμένη ἀπόφασις ἐπιτροπῆς διαιτησίας διά τινα λόγον δὲν ἐφηρμόσθη, ἀφοῦ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 23 τοῦ Διατάγματος 18 Ἰουνίου]1 Αὐγούστου 1936, ἐξομοιοῦται πρὸς συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ Α. Ν. 16]21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» οἱ ὅροι τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας θεωροῦνται περιέχοντες τοὺς ὅρους τῆς συλλογικῆς, ἀκυρουμένων τῶν ἀντιθέτων συμφωνιῶν, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι εὐνοϊκώτεραι (καὶ ἄρθρ. 680 Α. Κ., Α. Π. 176]1949, εἰσηγητὴς *Α. Χομάρτος*, ΕΕΔ 8, 406, *Κ. Κανκᾶς*, Ἐνοχ. Δίκαιον, σελ. 378, *Ι. Καποδίστριας*, Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, σελ. 265) καὶ αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας, πρὸς ἃς ἐξομοιοῦνται αἱ κατὰ τὰ ἄνω διαιτητικαὶ ἀποφάσεις, περιέχουν κανόνας δικαίου καὶ ἔχουν ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου (Α. Π. 107]1941, ΕΕΔ 1, 89, Α. Π. 1]1942, ΕΕΔ 1, 327, Α. Π. 84]1949, εἰσηγητὴς *Δ. Μίχος*, ΕΕΔ 8, 321), ὥστε νὰ εἶναι ἄκυρος καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 174 Α. Κ. ἡ δικαιοπραξία ἡ ἀντιβαίνουσα εἰς ἀπαγορευτικὰς αὐτῶν διατάξεις.

Πρόδηλος, ἄλλως τε, τῶν συλλογικῶς συμβληθέντων διὰ τῶν μεταπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἦτο ἡ ἀναπροσαρμογὴ τῶν κατωτάτων ὁρίων μισθῶν τῶν προπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων, ἀδιαφόρως τοῦ ἂν πράγματι προπολεμικῶς εἶχον ἐφαρμοσθῇ.

Περαιτέρω διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 49253]1947 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 6, 767) (σχετικὴ καὶ ὑπ' ἀριθ. 26531]3193]1948, ΕΕΔ 7, 579) ἐλήφθη πρόνοια ἀναπροσαρμογῆς τῶν προπολεμικῶς δι' ἐσωτερικῶν κανονισμῶν τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει, ὡς καὶ τῶν Ὀργανισμῶν, Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ἐφ' ὅσον ἡ συνδέουσα ταῦτα μετὰ τῶν μισθωτῶν σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἰδιωτικοῦ δικαίου, βάσει τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Προφανὴς σκοπὸς τῆς τοιαύτης, καὶ βάσει τοῦ Ν. 28]1944, ρυθμίσεως ὑπῆρξεν ἡ πέραν τοῦ ὁρίου τῶν μέχρις αὐτῆς ἀναπροσηρμοσμένων ἤδη μισθῶν ἐξυπηρέτησις τῶν ἐργαζομένων τῶν ἐν λόγῳ κατηγοριῶν, λαμβανομένης ὡς βάσεως τῶν ὁρίων πλέον τῶν ἐσωτερικῶν κανονισμῶν, ἀφοῦ καὶ πρὸ τῶν ἐν λόγῳ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων εἶχον ἤδη ἀναπροσαρμοσθῇ διὰ τῶν ἀπὸ 4]1]1947 καὶ 1]2]947 συλλογικῶν συμβάσεων αἱ ἀποδοχαί των, προκειμένου περὶ τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει, μὲ βάσιν τὴν ἀπὸ 16]9]1937 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας ἢ τὴν ἀπὸ 12]8]1936 (ἐφ' ὅσον δὲν ὑπῆρχεν εἰδικὴ τοιαύτη), καὶ προκειμένου περὶ τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου μὲ βάσιν ὁπωσδήποτε τὴν ἀπὸ 12]8]1936

συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας (Α.Π. 293|1939, Θέμ. Ν' 753, Α. Π. 14|1943, ΕΕΔ 2, 210).

Δὲν φαίνεται ὀρθὸν νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι δι' ἐκείνας τῶν ἐπιχειρήσεων, δι' ἃς ἰσχυεν εὐνοικωτέρα ρύθμισις βάσει ἰσχυούσης ἀποφάσεως ἐπιτροπῆς διαιτησίας ἐννοήθη περιορισμὸς τῶν δικαιωμάτων των διὰ τῶν βάσει τοῦ Ν. 28|1944 ἐκδοθεισῶν ἀνωτέρω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων. (πρβλ. καὶ Σ. Ε. 871|1949, εἰσηγητὴς Γ. *Χαρμπούρης*, ΕΕΔ 8, 164), ὁπότε θὰ ἐτίθετο ἐν πάσῃ περιπτώσει καὶ ζήτημα παραβάσεως ὑπὸ διοικητικῆς πράξεως κανονιστικῶν διατάξεων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας (ἐμμέσως Σ. Ε. 251|1941, εἰσηγητὴς *Χ. Μητρέλιας*, ΕΕΔ 8, 1050).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4605|1949

Διαδικασία Ν. ΓΡΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Η. Τριανταφύλλου**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Δημάκης, Π. Ἐρμήλιος Ι. Λογοθετόπουλος, Δ. Τρίμης

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ὁ ἐνάγων ἐκθέτει, ὅτι ἐργάζεται ἀπὸ τοῦ ἔτους 1923, ὡς ὁδηγὸς τῶν τροχιοδρόμων τῆς ἐναγομένης, ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ 200.50 μεταλλικῶν δραχμῶν, μετατρεπομένων εἰς χαρτίνας διὰ πολλαπλασιασμοῦ τῶν μεταλλικῶν ἐπὶ τὸν τιμάριθμον. Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1934 ἡ ἐναγομένη ἀπέστη τῆς τιμαριθμικῆς βάσεως, μετατρέπουσα τὰς μεταλλικὰς δραχμὰς ἐπὶ συντελεστὴν κατώτερον τοῦ τιμαριθμικοῦ, μέχρις οὗ ἡ ἐντεῦθεν μεταξὺ τῆς ἐναγομένης καὶ τοῦ προσωπικοῦ της ἀναφυεῖσα συλλογικὴ διαφορὰ ἐλύθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 19|39 ἀποφάσεως τῆς Ἀνωτέρας Μονίμου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, ὁρισάσης ὅτι δέον νὰ ἐφαρμόζηται διὰ τὴν μετατροπὴν ὁ ἑκάστοτε ἰσχύων τιμάριθμος τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος. Τὴν ἀπόφασιν ὅμως ταύτην δὲν ἐξετέλεσεν ἡ ἐναγομένη, ἐξακολουθήσασα νὰ μετατρέπῃ τοὺς μισθοὺς τοῦ προσωπικοῦ της, εἰς ὃ συγκαταλέγεται καὶ ὁ ἐνάγων, ἐπὶ τὸν ὑπ' αὐτῆς αὐθαιρέτως καθορισθέντα κατώτερον συντελεστήν. Κατ' ἐφαρμογὴν τῆς ἀπὸ 4|11|47 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων κλπ. ὁ εἰς τὰ κλιμάκια αὐτῆς ἀναπροσαρμοστέος μισθός, ὅστις ἔδει νὰ εἶναι τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 5.165, ἐξευρισκομένων διὰ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τοῦ ἐκ 200.50 μεταλλικῶν δραχμῶν μισθοῦ του ἐπὶ τὸν προπολεμικὸν τιμάριθμον, ἤτοι τὸν ἀριθμὸν 2750. Ἀντὶ τούτου βάσει τοῦ ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ἐφαρμοσθέντος κατωτέρου συντελεστοῦ μετατροπῆς καὶ δὴ τοῦ ἀριθμοῦ 2350, ὁ ἀναπροσαρμοστέος μισθός του ἀνῆλθεν εἰς δραχμὰς 4420. Τὴν 11|2|49 ἡ ἐναγομένη συνεφώνησε νὰ καθορισθῇ ὡς συντελεστὴς ὁ ἀριθμὸς 2550 καὶ ἀπὸ 6.6.49 ὁ ἀριθμὸς 2450, ἐπὶ τοὺς ὁποίους ἔκτοτε ἐπολλαπλασίαζε τὸν ἐκ μεταλλικῶν δραχμῶν μισθόν του, καταβάλλουσα ἐπὶ πλέον ἀπὸ τῆς τελευταίας χρονολογίας καὶ οἰκογενειακὰ ἐπιδόματα ἐκ δραχμῶν 44.000 διὰ τὴν σύζυγον καὶ 22.000 δι' ἕκαστον τέκνον. Μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 36.703|3345|Υ.Α., δι' ἧς ἡ ὑποχρεωτικὴ καταβολὴ τῆς ἐκ 30 ο|ο προσαυξήσεως τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, ἡ θεσπισθεῖσα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 29.488|2592|49 ἑτέρας Υ.Α. ἐπεξετάθη καὶ ἐπὶ τῶν ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας, οἷα καὶ ἡ ἐναγομένη, αὕτη ἀπὸ τῆς 1ης Σεπτεμβρίου 1949 κατέβαλλε μὲν τὴν προσαύξησιν ταύτην, πλὴν οὐχὶ ἐπὶ τοῦ μισθοῦ τοῦ προκύπτοντος ἐκ τῆς μετατροπῆς τῶν μεταλλικῶν δραχμῶν ἐπὶ τὸν συμβατικῶς ὡς ἄνω καθορισθέντα συντελεστὴν 2650, ἀλλ' ἐπὶ τὸν ἐπ' αὐτῆς πρὸ τῆς 11|2|49 ἐφαρμοζόμενον τοιοῦτον 2350, περικόψασα συγχρόνως καὶ τὰ οἰκογενειακὰ ἐπιδόματα, ἐξ οὗ προέκυψε νέα μείωσις τῶν ἀποδοχῶν του. Αἰτεῖται ὅθεν ὁ ἐνάγων τὰς ἐκ τῶν ἄνω ἐνεργειῶν τῆς ἐναγομένης προκυψάσας διαφορὰς μεταξὺ τῶν καταβληθεισῶν αὐτῷ ἀποδοχῶν καὶ τῶν καταβλητέων τοιούτων, κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 4|11|47 ἕως 31|10|1949, κατὰ τὰ εἰδικώτερον ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκτιθέμενα.

Ὡς ἑκατέρωθεν ὁμολογεῖται καὶ προκύπτει ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν ἐνώπιόν μας ἐξετασθέντων μαρτύρων, τῶν ἑκατέρωθεν ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων ἐγγράφων καὶ τῆς ἐν γένει διαδικασίας, ἡ μισθολογικὴ κλίμαξ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπηρεσιῶν τῆς ἐναγομένης, εἰς ὃ περιλαμβάνεται καὶ ὁ ἐνάγων, ἐρρυθμίζετο προπολεμικῶς ὑπὸ ἐγκυκλίων, ὑπ' αὐτῆς ἐκδιδομένων, παγίως δὲ καὶ ὁμοιομόρφως ἐφαρμοζομένων. Διὰ τῶν ἐγκυκλίων τούτων οἱ μισθοὶ καθωρίζοντο εἰς μεταλλικὰς δραχμάς, εἰς ἃς προσετίθετο καὶ ἐπίδομα πολυετοῦς ὑπηρεσίας καὶ ἐπίδομα καταβαλλόμενον εἰς τοὺς ἐπὶ τῶν τροχιοδρομικῶν ὀχημάτων ἐργαζομένους. Αἱ μεταλλικαὶ δραχμαὶ μετετρέποντο εἰς χαρτίνας, πολλαπλασιαζόμεναι ἐπὶ τὸν τιμάριθμον, βάσει εἰδικοῦ ἀλγεβρικοῦ τύπου, ἐξ οὗ προκύπτει γινόμενον μικρότερον τοῦ ἐξ ἁπλοῦ ἀριθμητικοῦ πολλαπλασιασμοῦ προκύπτοντος τοιούτου. Ὑπὸ τοιαῦτα πραγματικὰ δεδομένα ἐφαρμογὴν ἔχει ἐν προκειμένῳ ἡ ὑπ' ἀριθ. 26531|3193|48 Υ. Α., καθ' ἣν αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ πάσης φύσεως προσωπικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει, ἐφ' ὅσον ἡ συνδέουσα τοῦτο μετ' αὐτῶν σύμβασις ἐργασίας εἶναι τοιαύτη ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ τοῦ ὁποίου ἡ μισθολογικὴ κατάταξις προπολεμικῶς ἐρρυθμίζετο ὑπὸ ἐσωτερικῶν κανονισμῶν, οἵτινες εἶχον ἐγκριθῇ ὑπὸ τῶν διοικήσεων τῶν ἐπιχειρήσεων ἢ εἶχον λάβει καθ' οἱονδήποτε τρόπον δημοσιότητα, ὡς ἐκ τῆς ἐπὶ τὸ ὁμοιόμορφον ἐφαρμογῆς των, ἀναπροσαρμοσθῶσι συμφώνως πρὸς τὰς ἀπὸ 4|11|1947 καὶ 1|12|1947 ὑπογραφείσας συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας, λαμβανομένων ὡς μισθολογικῆς βάσεως πρὸς ἀναπροσαρμογὴν τῶν ὑπὸ τῶν προπολεμικῶν κανονισμῶν προβλεπομένων μισθολογικῶν κλιμακίων, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὴν δευτέραν παράγραφον τῆς ὑπ' ἀριθ. 49.253|1947 Υ. Α., καθ' ἣν «ὅσον ἀφορᾷ τὸ προσωπικὸν τῶν ἐπιχειρήσεων, αἵτινες προπολεμικῶς εἶχον ἐν ἐφαρμογῇ σύστημα μισθοδοσίας μεταλλικῶν δραχμῶν ὡς ἀναπροσαρμοστέα, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἀπὸ 4|11|47 καὶ 1|12|47 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας μισθολογικὴ βάσις δέον νὰ λαμβάνωνται οἱ κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο ἰσχύοντες δι' ἑκάστην ἐπιχείρησιν προπολεμικοὶ βασικοὶ μισθοί, πολλαπλασιαζόμενοι ὑφ' ἑκάστης τούτων ἐπὶ τὸν μέσον ὅρον τῶν κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἕως 28 Ὀκτωβρίου 1940 ἐφαρμοσθέντων ὑπὸ τούτων συντελεστῶν. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ἡ τελευταία αὕτη ἀπόφασις ὁρίζει, ὅτι οἱ ἐκ μεταλλικῶν δραχμῶν μισθοὶ θὰ πολλαπλασιάζωνται ἐπὶ τὸν κατὰ τὸ ἔτος 1940 ἐφαρμοσθέντα συντελεστήν, ἐξ οὗ προκύπτει, ὅτι οὗτος θὰ εἶναι ὁ πράγματι ἐφαρμοσθείς, ἔστω καὶ ἂν ἀφίστατο τοῦ ἐφαρμοστέου τοιούτου, τοῦτο ὅμως προφανῶς ἰσχύει διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις ἐκείνας, διὰ τὰς ὁποίας ὡς συντελε-

στης μετατροπής δεν είχε καθορισθή διά νόμου ή συλλογικής συμβάσεως ή διαιτητικής αποφάσεως. Όπου όμως ούτος ήτο καθωρισμένος κατά τινα τών ανωτέρω τρόπων, είναι προφανές ότι εκεί ή μετατροπή τών μεταλλικών δραχμών δέον νά γίνηται βάσει τοῦ οὕτω καθωρισμένου συντελεστοῦ. Ἡ ἔκδοχή αὕτη εἶναι σύμφωνος καὶ πρὸς τὸν ὑπὸ τῶν δύο ἀπό 4|11|47 γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων καὶ τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τεθέντα κανόνα, ὅτι τὰ ὑπὸ τῶν προπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων καθωρισμένα κατώτατα ὅρια μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων θά ἰσχύωσιν ἀναπροσηρμοσμένα ὡς κατώτατα ὅρια μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν δι' οὓς ταῦτα συνεφωνήθησαν, κατὰ τοὺς ἐν αὐταῖς παρατιθεμένους πίνακας. Δοθέντος δέ ὅτι κατὰ τὴν προπολεμικὴν περίοδον πᾶσαι ἀνεξαιρέτως αἱ κατηγορίαι τῶν ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐργαζομένων, διείποντο ὑπὸ συλλογικῶν συμβάσεων, ἐφ' ὅσον δυνάμει τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 2, παράγρ. 1 τοῦ Α. Ν. 866|37 καὶ ἄρθρου 8 τοῦ Α. Ν. 1367|38, καὶ ἐκεῖ ἔνθα δέν ὑπῆρχεν εἰδική συλλογική σύμβασις ἐργασίας ἡ ἡ τοιαύτη τυχὸν ὑπάρχουσα ἔπαυσεν ἰσχύουσα, ἐφαρμόζονται αἱ ὑπό τοῦ Α. Ν. 99|36 κυρωθεῖσαι ἀπό 12|8|36 δύο γενικαὶ συλλογικαὶ συμβάσεις «περὶ καθορισμοῦ κατωτάτου ὁρίου μισθοῦ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ περὶ καθορισμοῦ κατωτάτου ὁρίου ἡμερομισθίων ἐργατῶν». Ἕπεται, ὅτι ὁ ἐν ταῖς μεταπολεμικαῖς ὡς ἄνω συλλογικαῖς συμβάσεσι τεθεὶς κανὼν δέον, κατ' ἀρχήν, νὰ ἰσχύσῃ διὰ πάντας τοὺς μισθωτούς. Ὁπόθεν νοεῖται, ὅτι ὅπου, ἀντὶ συλλογικῶν συμβάσεων, ὑφίστανται ἀποφάσεις τῶν ἐπιτροπῶν διαιτησίας, ἐξομοιούμεναι, συντρεχουσῶν τῶν προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ Α.Ν. τῆς 16|11|35 «περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» ἐκδοθέντος Δ. τῆς 18 Ἰουνίου|1 Αὐγούστου 1926, πρὸς ἐκείνας καὶ τὰ ὑπ' αὐτῶν καθοριζόμενα κατώτατα ὅρια μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων λαμβάνονται ὡς βάσις διὰ τὴν ἀναπροσαρμογήν. Ἡ ὀρθὴ ἐκτεθεῖσα ἐκδοχὴ ἐνισχύεται καὶ ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 36.703|3345|49 Υ.Α., δι' ἧς ἡ ὑποχρεωτικὴ καταβολὴ τῆς προσαυξήσεως 30 ο|ο ἐπεξετάθη καὶ ἐπὶ τῶν ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας, κατὰ τὴν δευτέραν παράγραφον τῆς ὁποίας ἡ ἀνωτέρω προσαύξησις παρέχεται ὑποχρεωτικῶς καὶ ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν λόγῳ ἐπιχειρήσεων τοῦ μὴ διεπομένου ὑπὸ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ, ἀλλ' ἀμειβομένων διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀποφάσεων ἐπιτροπῶν διαιτησίας, ἢ ἀποφάσεων ἐκδοθεισῶν βάσει τοῦ Α. Ν. 28|44.

Ἐν ὄψει ὅμως τοῦ ὅτι, κατὰ τὰ ἐκ τῆς διαδικασίας προκύψαντα, δι' ὡρισμένας ἐκ τῶν ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας δέν ὑπῆρχον εἰδικαὶ συλλογικαὶ συμβάσεις κ.λ.π. ρυθμίζουσαι τοὺς ὅρους ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ των, καὶ τοῦ ὅτι οἱ καταβαλλόμενοι εἰς αὐτὸ μισθοὶ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τῶν ἀπό 4-11-47 συλλογικῶν συμβάσεων ἦσαν ὑπέρτεροι τῶν ὑπό τῶν ἀπό 12|8|36 ὁμοίων καθοριζομένων, ἐξ οὗ λόγου αἱ διαληφθεῖσαι μεταπολεμικαὶ συλλογικαὶ συμβάσεις θά παρέμενον ὡς πρὸς τὸ προσωπικὸν τῶν ὡς ἄνω ἐπιχειρήσεων ἄνευ οὐσιαστικῆς ἀξίας, πρὸς κάλυψιν προφανῶς τοῦ ἐντεῦθεν κενοῦ, δι' ὅσας ἐπιχειρήσεις ὑφίστατο τοιοῦτο ἐκ τοῦ ἀνωτέρω λόγου, ἐξεδόθησαν αἱ προμνησθεῖσαι ὑπ' ἀριθ. 49253|47 καὶ 26531|3345|48 ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, αἵτινες οὐ μόνον δέν ἐξήρεσαν τὰς περὶ ὧν διέλαβον ἐπιχειρήσεις τοῦ ἐν ἀρχῇ τῆς παρούσης σκέψεως ἀναφερομένου κανόνος περὶ καθορισμοῦ τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων διὰ προσαρμογῆς τῶν κατωτάτων ὁρίων τῶν προπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ διαιτητικῶν ἀποφάσεων πρὸς τὰ κλιμάκια τῶν μεταπολεμικῶν γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων, ἀλλὰ τοὐναντίον ἐπεκύρωσαν αὐτόν, ῥητῶς ἐπιτάξασαι ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ἐπιχειρήσεων θά ἰσχύσουν αἱ μεταπολεμικαὶ συμβάσεις ἀναπροσαρμοζομένων τῶν προπολεμικῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, καθ' ὃν τρόπον ἐν ταῖς προρρηθείσαις ἀποφάσεσιν ὁρίζεται.

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 19|39 ἀποφάσεως τῆς Ἀνωτέρας Μονίμου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν ἐπελύθη ἡ μεταξὺ τῆς ἐναγομένης ἀφ' ἑνὸς καὶ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς ἀφ' ἑτέρου ἀναφυεῖσα διένεξις περὶ τοῦ ἐφαρμοστέου συντελεστοῦ μετατροπῆς τῶν εἰς μεταλλικὰς δραχμὰς ἐκπεφρασμένων μισθῶν, τούτου μὲν ζητοῦντος τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἑκάστοτε τιμαρίθμου τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἐκείνης δὲ ἀξιούσης ν' ἀκολουθῇ τὸν κατώτερον τοιοῦτον δι' ἀποδοχῆς τῶν ἀπόψεων τοῦ προσωπικοῦ της ἐπὶ τὸν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1934 ὑπ' αὐτῆς τεθέντα εἰς ἐφαρμογὴν κατώτερον τοῦ ἑκάστοτε τιμαρίθμου συντελεστήν. Ἐξ αὐτοῦ ὅμως δέν ἕπεται, ὅτι μετὰ τὴν ἰσχὺν τῶν μεταπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ τῶν εἰς αὐτὰς παραπεμπουσῶν καὶ ἐν τῇ ἡγουμένῃ σκέψει παρατεθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων δικαιοῦται κατὰ τὴν ἀναπροσαρμογὴν τῶν προπολεμικῶν μισθῶν τοῦ προσωπικοῦ της νὰ λαμβάνῃ ὡς βάσιν τὸν ὑπ' αὐτῆς παρανόμως καὶ αὐθαιρέτως ἐφαρμοσθέντα κατώτερον συντελεστήν, ἐπὶ τῷ ὅτι ἡ δευτέρα παράγραφος τῆς 49253|47 Υ.Α. ὁρίζει ὅτι οἱ ἐκ μεταλλικῶν δραχμῶν μισθοὶ τῶν ὡς ἀφορᾷ ἐπιχειρήσεων θά πολλαπλασιάζωνται ἐπὶ τὸν ἐφαρμοσθέντα συντελεστήν. Τοιαύτη ἔκδοχὴ εἶναι ἀπορρουστέα καὶ δὴ οὐ μόνον, διότι ἀντίκειται εἰς τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῶν ὡς εἴρηται συλλογικῶν συμβάσεων καὶ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ὡς ἀνωτέρω ἐξετέθη, ἀλλὰ καὶ διότι ἡ ἐμμονὴ τῆς ἐναγομένης εἰς τὴν ὑπ' αὐτῆς διὰ τῆς παραβάσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 19|39 διαιτητικῆς ἀποφάσεως διαμορφωθεῖσαν παράνομον κατάστασιν, ἀντίκειται εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως (ἄρθρον 288 τοῦ Α. Κ.). Κατὰ πᾶσαν δὲ περίπτωσιν ἡ προρρηθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 49253|47 Υ.Α., καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ ὑπ' αὐτῆς ρυθμιζόμενον ζήτημα τοῦ ἐφαρμοστέου συντελεστοῦ, δὲν δύναται, γενικὴ οὖσα, νὰ κατισχύσῃ τῆς ὅλως εἰδικῆς καὶ διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν τροχιοδρόμων τῆς ἐναγομένης ἀποκλειστικῶς ἐκδοθείσης ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 19|39 διαιτητικῆς ἀποφάσεως καὶ νὰ θεωρηθῇ ὡς καταργήσασα ταύτην ὡς πρὸς τὸ ἀνωτέρω θέμα, ἄνευ ῥητῆς περὶ τούτου μνείας. Ἑπομένως διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τῶν καταβλητέων ἀπό 4|11|47 καὶ ἐφεξῆς τῷ ἐναγοντι ἀποδοχῶν θά ληφθῇ ὡς βάσις ὁ εἰς μεταλλικὰς δραχμὰς ἐκπεφρασμένος μισθὸς αὐτοῦ, ὡς διὰ τῶν παγίως καὶ ὁμοιομόρφως ἐφαρμοσθεισῶν κατὰ τὴν προπολεμικὴν περίοδον ἐγκυκλίων τῆς ἐναγομένης εἶχε καθορισθῇ, μετατρεπόμενος εἰς δραχμὰς διὰ πολλαπλασιασμοῦ ἐπὶ τὸν μέσον ὅρον τοῦ τιμαρίθμου τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν χρονικὴν

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΘΥΡΩΡΩΝ ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΩΝ

Καταμερισμὸς βάρους ἀποδοχῶν καὶ διαδικασία ἐξοφλήσεως

Ἔννοια Ν. 1001|1946 καὶ βάσει αὐτοῦ ὑπ' ἀριθ. 10096|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.—Σύνδεσμος θυρωροῦ μετ' ἰδιοκτήτου πολυκατοικίας, θεωρουμένου ὡς ἐργοδότου.—Διατήρησις πάντοτε ἐν ἰσχύϊ τῆς διαδικασίας Ν. ΓΩΟΔ' πρὸς ἐπιδίωξιν ὑπὸ τοῦ θυρωροῦ, ἐναντι τοῦ ἐργοδότου ἰδιοκτήτου, τῆς καταβολῆς ἀποδοχῶν του.—Ἀντικείμενον διαφορῶν κατὰ προεδρικὴν διαδικασίαν ἄρθρ. 634 ἐπ. Πολ. Δικ.

Τὸ ζήτημα, τὸ ὁποῖον ἀντιμετωπίζει ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, ἔχει ὡς ἑξῆς:

Κατὰ τὸ ἄρθρον μόνον τοῦ Α. Ν. 1001|1946 «περὶ τῶν ὑποχρεώσεων νὰ καταβάλλουν τὰς ἀποδοχὰς τῶν θυρωρῶν μεγάρων καὶ πολυκατοικιῶν» (ΕΕΔ ὅ, 152) ἐξουσιοδοτήθησαν οἱ Ὑπουργοὶ τῶν Οἰκονομικῶν, Δικαιοσύνης καὶ Ἐργασίας, ὅπως δι' ἀποφάσεών των, δημοσιευομένων εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως:

α) Κατανέμουν μεταξὺ τοῦ ἰδιοκτήτου καὶ τῶν μισθωτῶν (ἐνοικιαστῶν) τὰς δυνάμει τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 28|1944 ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας καθοριζομένας ἀποδοχὰς τῶν θυρωρῶν μεγάρων καὶ πολυκατοικιῶν καὶ τὰς διαφόρους ὑπὲρ τούτων πάσης φύσεως ἀσφαλιστικὰς παροχάς·

β) Ὁρίζουν τοὺς μισθωτὰς (ἐνοικιαστάς), οἱ ὁποῖοι, λόγῳ ἰδιαιτέρας ἐπαγγελματικῆς ἢ προσωπικῆς καταστάσεως θὰ ἐπιβαρύνωνται ὀλιγώτερον διὰ τῆς περὶ ἧς τὸ προηγούμενον ἐδάφιον α κατανομῆς.

γ) Καθορίζουν τὴν διαδικασίαν, καθ' ἣν δέον νὰ ἐνεργῆται ἡ ἐπιδίωξις τῆς ἐξοφλήσεως τῶν ἐκ τῆς ἀνωτέρω κατανομῆς ζητουμένων ἀπαιτήσεων.

Μισθωταὶ καὶ ἰδιοκτῆται, μὴ συμμορφούμενοι πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις τὰς ἐπιβαλλομένας αὐτοῖς διὰ τῶν περὶ ὧν ἡ προηγουμένη παράγραφος ἀποφάσεων, ὑπόκεινται εἰς τὰς ποινικὰς κυρώσεις τὰς προβλεπομένας ὑπὸ τοῦ Νόμου 690|1945.

Εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἀνωτέρω νόμου ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 10096|1334|1946 κοινὴ ἀπόφασις τῶν ἐξουσιοδοτηθέντων Ὑπουργῶν (ΕΕΔ ὅ, 223) καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 2043|3|1948 «περὶ τροποποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 10096|1334|1946 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Δικαιοσύνης καὶ Ἐργασίας» (ΕΕΔ 7, 503).

Διὰ τῆς δευτέρας ταύτης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, μεταξὺ ἄλλων, ἀντικατεστάθη ἡ § 1 τοῦ ἄρθρου 1 καὶ τὸ ἄρθρ. 3 τῆς ὑπ' ἀριθ. 10096|334|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὡς ἑξῆς: Αἱ διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, εἴτε δι' ἀποφάσεων ἐπιτροπῶν διαιτησίας, εἴτε δι' ἀποφάσεων ἐκδιδομένων κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 28|1944, καθοριζόμεναι ἑκάστοτε ἀποδοχαὶ τῶν θυρωρῶν πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων, μετὰ τῶν ἐπ' αὐτῶν ἐπιβαλλομένων προσαυξήσεων ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ ἄλλων ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν, Ταμείων, Ἐργατικῆς Συνομοσπονδίας κλπ. βαρύνουσι πάντας τοὺς ἰδιοκτήτας καὶ μισθωτὰς τούτων, ἐξυπηρετουμένους ἢ μὴ ὑπὸ τοῦ θυρωροῦ.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν εἰς ἐκτέλεσιν τῆς § γ' τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Α. Ν. 1001|1946 διαδικασίαν, καθ' ἣν δέον νὰ ἐνεργῆται ἡ ἐπιδίωξις τῆς ἐξοφλήσεως τῶν ἐκ τῆς κατανομῆς γενομένων ἀπαιτήσεων, ἡ ὑπ' ἀριθ. 10096|1334|1946 ἀνωτέρω ὑπουργικὴ ἀπόφασις (ΕΕΔ ὅ, 223) ὥρισεν ἐν ἄρθρῳ ὅ αὐτῆς τὰ ἑξῆς: Οἱ παραβάται ὑπόκεινται εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ Ν. 690|1945 καθοριζομένας ποινὰς διὰ τὴν παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν μὴ ἐμπρόθεσμον καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν εἰς τοὺς μισθωτοὺς αὐτῶν, διὰ δὲ τὸν καθορισμὸν καὶ ἐξόφλησιν τῶν ἀπαιτήσεων καθίσταται ἁρμόδιος ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 634 καὶ ἐπ. τῆς Πολιτ. Δικονομίας, μὴ δυνάμενος νὰ παραπέμψῃ τὴν αἴτησιν λόγῳ διαταγμοῦ εἰς τὸ δικαστήριον.

Ἐντεῦθεν προέκυψε τὸ ζήτημα, ἂν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐργοδότης τοῦ μισθωτοῦ καὶ ὁ ἐπιβαρυνόμενος διὰ τοῦ ἄνω Νόμου μισθωτὴς πολυκατοικίας καὶ ἂν ἡ διαδικασία τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν συνέστη ὡς μόνη διαδικασία διὰ τὴν ἐπιδίωξιν τῶν δικαιωμάτων μισθοῦ τοῦ θυρωροῦ.

Ἀρνητικῶς ἐπ' αὐτοῦ ἀποφαίνεται ὁ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΩΟΔ' Πρωτοδίκης.

Πράγματι, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ὁ Νομοθέτης τοῦ Ν. 1001|1946 ἐσκόπησε νὰ καθιερώσῃ ἐργοδοτικὸν δεσμὸν τοῦ θυρωροῦ μετὰ τῶν μισθωτῶν (ἐνοικιαστῶν) τῆς πολυκατοικίας, ὥστε νὰ ὑποκαταστήσῃ ἐν τούτῳ τὴν θέλησιν τῶν τελευταίων πρὸς τὸ συμβάλλεσθαι μετὰ τοῦ θυρωροῦ, ἐπὶ ἰδίῳ ὀνόματι, καὶ νὰ ὑπάρξῃ οὕτω σύμβασις ἐργασίας τοῦ θυρωροῦ μετ' αὐτῶν, μὲ τὴν ἐντεῦθεν συνέπειαν τῆς προσωπικῆς ἐξαρτήσεως τοῦ θυρωροῦ ἀπὸ τῶν ἐνοικιαστῶν, πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον συνιστᾷ καὶ τὸ διακριτικὸν γνώρισμα τῆς συμβάσεως ἐργασίας (πρβλ. *Κ. Καυκᾶ*, Ἔνοχ. Δίκαιον, ὑπ' ἄρθρ. 648—649, *Χ. Οἰκονόμου*, ΕΕΔ 7, 465, *Γ. Σιμωνέτου*, Ἡ σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας, Θέμ. ΝΔ' 1, *Ι. Καποδίστριαν*, Ἡ σχέσις ἐργασίας, ΕΕΔ 3, 67 ἐπ., Α.Π. 313|1948, εἰσηγητὴς *Ν. Ὀλάτσκας*, ΕΕΔ 7, 537).

Οὔτε καὶ ἀπὸ τῆς αὐτῆς σκέψεως, ἀφοῦ ἡ σύμβασις ἐργασίας διαλύεται διὰ καταγγελίας, ἐσκοπήθη ὑπὸ τοῦ Νομοθέτου τοῦ Ν. 1001|1946, ὑπὸ τὴν ἀντίθετον ἐκδοχήν, ἐφ' ὅσον θὰ ὑπῆρχον πολλοὶ ἐργοδόται, ὅσοι οἱ ἰδιοκτῆται καὶ οἱ ἐνοικιασταὶ τῆς πολυκατοικίας, εἷς ἕκαστος αὐτῶν νὰ δύναται νὰ καταγγέλλῃ τὴν σύμβασιν καὶ νὰ ἔχῃ συνέπειας ἡ καταγγελία μόνον διὰ τὸν καταγγείλαντα αὐτὴν (βλέπε *Κ. Καυκᾶ*, Ἔνοχ. Δίκαιον, σελ. 349).

Ἁπλῶς διὰ τοῦ Ν. 1001|1946, δοθείσης τῆς γνωστῆς καταστάσεως τῶν μισθωμάτων, ἐσκοπήθη ἡ ἐλάφρυνσις τοῦ ἰδιοκτήτου ἀπὸ τῶν ἐκ τῆς μισθώσεως τοῦ θυρωροῦ βαρῶν διὰ τῆς ἀναλόγου ἐπιβαρύνσεως καὶ τῶν ἐνοικιαστῶν.

Περαιτέρω ἐλήφθη διὰ τοῦ αὐτοῦ νόμου μέριμνα καθιερώσεως διαδικαστικοῦ τρόπου διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν ὑποχρεώσεων καὶ ἐξόφλησιν τῶν ἀπαιτήσεων, χωρὶς βεβαίως νὰ καταργηθῇ καὶ ἡ βασικὴ διὰ τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἀξιώσεων τῶν μι-

περιοδον ἀπὸ 1-1-40, ἤτοι ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν 27. 50 ὃν ὡς τοιοῦτον ἀμφότεροι οἱ διάδικοι ἀποδέχονται, τὸ ἐκ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ δὲ τούτου προκῦπτον γινόμενον θὰ ἀναπροσαρμοσθῇ πρὸς τὰ κλιμάκια τῶν μεταπολεμικῶν ἀπὸ 4-11-47 καὶ 1-12-47 συλλογικῶν συμβάσεων. Κατὰ ταῦτα ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ εἶναι νόμῳ βάσιμος καὶ ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν.

σίωτῶν διαδικασία τοῦ Ν. Γ/ΟΔ, ἡ ὁποία ἀφορᾷ ἀξιώσεις μεταξὺ μισθωτῶν καὶ ἐργοδοτῶν, ἔπρεπε δὲ λογικῶς νὰ ἐξασφαλισθῇ καὶ ὁ ἰδιοκτήτης—ἐργοδότης κατὰ τῆς παραβάσεως τῶν ὑποχρεώσεων τῶν ἐνοικιαστῶν του, μὲ διαδικασίαν ταχεῖαν καὶ ἀπηλλαγμένην διαδικαστικῶν τύπων καὶ τοιαύτη ὁρίσθη ἡ προεδρικὴ τοῦ ἄρθρ. 634 ἐπ. (ἀπὸ ἄλλης σκέψεως ἡ Ἐφετ. Ἀθηνῶν 3234|48, εἰσηγητὴς *Π. Ροζάκης*. ΕΕΔ 8. 624, καθ' ἣν ἡ ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 10096|1946 κοινῇ ἀποφάσει τῶν Ὑπουργῶν ἀναφερομένη περίπτωσις ἐκδικάσεως διαφορῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 634 Π. Δ. ἀφορᾷ δίκας καὶ διαφορὰς μεταξὺ μισθωτῶν καὶ θυρωρῶν τῶν μισθίων καὶ οὐχὶ μεταξὺ ἐκμισθωτοῦ καὶ μισθωτοῦ).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4771|1949

Διαδικασία Ν Γ/ΟΔ

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Η. Τριανταφύλλου**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Μ. Βασιλακόπουλος, Α. Χατζηδήνας

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, δι' ἧς ὁ ἐναγων, ἐκθέτων ὅτι ὑπηρετεῖ ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου 1947, ὡς θυρωρὸς εἰς τὴν ἐν αὐτῇ ἀναφερομένην πολυκατοικίαν τοῦ ἐναγομένου, αἰτεῖται τὴν διαφορὰν μεταξὺ τῶν καταβληθεισῶν καὶ καταβλητέων αὐτῷ ἀποδοχῶν, εἶναι νόμῳ βάσιμος καὶ ἐξεταστέα.

Ἡ κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Ν 1001|46 ἐκδοθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 10096|1334|46 Υ. Α., ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 204313|48 ὁμοίας, ὁρίσασα ὅτι αἱ καθοριζόμεναι ἑκάστοτε ἀποδοχαὶ τῶν θυρωρῶν πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων βαρύνουσι πάντας τοὺς ἰδιοκτήτας καὶ μισθωτὰς τούτων, ἀναλόγως τοῦ ὑφ' ἑκάστου τούτων κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον 1940 καταβαλλομένου ἢ καταβλητέου μισθώματος, καὶ ὅτι διὰ τὸν καθορισμὸν καὶ ἐξόφλησιν τῶν ἐκ τοῦ παρόντος νόμου ἀπαιτήσεων καθίσταται ἁρμόδιος ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν, κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν ἄρθρων 634 καὶ ἑπόμ. τῆς Πολ. Δικ. αὐθόλως, καθ' ἡμετέραν κρίσιν, μετέβαλε τὸν μεταξὺ θυρωροῦ καὶ ἰδιοκτήτου ὑφιστάμενον ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας νομικὸν δεσμὸν ἐκμισθωτοῦ πρὸς μισθωτὴν (ἐργοδότην) καθιστῶσα ἐργοδότας τοῦ θυρωροῦ καὶ ὑποχρέους πρὸς πληρωμὴν τῶν ἀποδοχῶν του πάντας τοὺς ἰδιοκτήτας καὶ μισθωτὰς τῆς πολυκατοικίας, πολλῷ δὲ μᾶλλον δὲν κατήργησε τὴν ἐκ τοῦ Ν. Γ/ΟΔ καθιερουμένην ἁρμοδιότητα τοῦ Πρωτοδίκου ἢ τοῦ Εἰρηνοδίκου πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ἐκ τῆς σχέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας πηγαζουσῶν διαφορῶν, καταστήσασα, κατ' ἐξαίρεσιν τοῦ γενικοῦ κανόνος, ἁρμόδιον τὸν Πρόεδρον Πρωτοδικῶν, τοῦθ' ὅπερ, ἄλλως τε, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ δι' ἁπλῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, οὔτε καὶ ὑπὸ τοῦ προρρηθέντος Ν. 1001|46 παρεσχέθη εἰς τοὺς ἐκδόσαντας τὴν ἐν λόγῳ ἀπόφασιν Ὑπουργοὺς τοιαύτη ἐξουσία. Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς ἀποφάσεως ταύτης εἶναι ὅτι, χωρὶς νὰ παύῃ ὑφισταμένη ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἰδιοκτήτου πρὸς καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ θυρωροῦ, ἡ ἐντεῦθεν ἐπιβάρυνσις αὐτοῦ ἐπιπίπτει καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν τυχὸν ὑπαρχόντων συνιδιοκτητῶν καὶ τῶν μισθωτῶν, κατὰ λόγον τοῦ καταβαλλομένου ἢ καταβλητέου ὑφ' ἑκάστου μισθώματος, αἱ πρὸς ἀλλήλους δὲ διαφοραὶ πρὸς καθορισμὸν τοῦ καταβλητέου ὑφ' ἑκάστου ποσοστοῦ δικάζονται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν. Ἡ ὁποία αὕτη ἐνισχύεται καὶ ἐκ τῆς διατυπώσεως τοῦ ἄρθρου 1 § 1 τῆς προρρηθείσης ἀποφάσεως, ἧτις διαλαμβάνει, ὅτι αἱ διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, εἴτε δι' ἀποφάσεων τῶν ἐπιτροπῶν διαιτησίας ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, κατὰ τὸν Ν. 28|44, καθοριζόμεναι ἑκάστοτε ἀποδοχαὶ θυρωρῶν πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων βαρύνουσι κλπ. Συλλογικὴ σύμβασις, καθορίζουσα τὰς ἀποδοχὰς τῶν ἐν λόγῳ μισθωτῶν, εἶναι ἡ ἀπὸ 31|12|1938 τοιαύτη, ἧτις ἐν ἄρθρῳ 7 ρητῶς ὁρίζει, ὅτι ὁ μισθὸς τῶν θυρωρῶν θὰ καταβάλληται ἀπ' εὐθείας παρὰ τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων, πᾶσα δ' ἐναντία συμφωνία, ὡς π. χ. ἡ λῆψις τούτου κατὰ ποσοστὸν παρὰ τῶν ἐνοικιαστῶν κ.λ.π. θεωρεῖται ἄκυρος. Ὁ νομοθέτης τοὐτέστι τοῦ Ν. 1001|46 καὶ οἱ ἐκδόται τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἐν γνώσει ἀναμφιβόλως τελοῦντες τῶν ὅρων τῆς ὡς ἄνω συλλογικῆς συμβάσεως καὶ προτιθέμενοι νὰ μεταβάλλωσιν αὐτήν, ὡς πρὸς τὸ ἐπίμαχον θέμα, θὰ ἐξέφραζον σαφῶς καὶ ρητῶς τὴν περὶ τούτου βούλησιν αὐτῶν. Ὅθεν ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ νομιμοποιεῖται στρεφομένη κατὰ τοῦ ἐναγομένου ἰδιοκτήτου τῆς ἐν αὐτῇ πολυκατοικίας, ἁρμοδίως δὲ εἰσήχθη ἐνώπιον ἡμῶν, πάντα δὲ τὰ περὶ τοῦ ἀντιθέτου εἶναι ἀπορριπτέα ὡς ἀβάσιμα.

Συνομολογεῖται ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου τὸ πραγματικὸν τῆς ἀγωγῆς. Ὑπακειμένης δὲ πολυκατοικίας ἀριθμούσης 33 κύρια δωμάτια, κατὰ τὴν ὁμολογίαν τοῦ ἐνάγοντος, ὁ καταβλητέος αὐτῷ μισθός, ὄντος ἐγγάμου, ἀνέρχεται κατὰ τὴν ἐν τῇ ἡγουμένῃ σκέψει τῆς παρούσης μνημονευομένην συλλογικὴν σύμβασιν εἰς δραχμὰς 1800 μηνιαίως, ὅστις ἀναπροσαρμοζόμενος πρὸς τὴν ἀπὸ 4|11|1947 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων κλπ., δίδει δραχμὰ: 34.000 καὶ ἀπὸ τῆς 15|5|1949 καὶ ἐφεξῆς, προστιθεμένης καὶ τῆς ἐκ 30ο|ο προσαυξήσεως τῆς χορηγηθείσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|49 Υ.Α. δραχμὰς 442.000. Λαμβάνων δὲ καθ' ὅλον τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ χρονικὸν διάστημα (20|10|47 ἕως 15|10|49) δραχμὰς 248.000, ἐφ' οὗ ποσοῦ ὑπελογίζοντο καὶ αἱ καταβαλλόμεναι αὐτῷ ἔκτακτοι χρηματικαὶ παροχαὶ τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Πάσχα, δικαιοῦται τῶν ἐντεῦθεν διαφορῶν.

ΣΥΝΑΨΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΙ' ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΥ

Ἐνοχικὸς δεσμὸς μετὰ τοῦ ἀντιπροσωπευομένου ἐργοδότου

Κώλυμα μισθωτοῦ ἐκ σπουδαίου λόγου πρὸς παροχὴν ἐργασίας.—Δικαίωμα μισθοῦ κατ' ἄρθρ. 656 καὶ 657 Α. Κ.—Πρόσληψις μισθωτοῦ παρ' ὑπαλλήλου κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως.—Ἐνέργεια διὰ λογαριασμὸν αὐτοῦ καὶ θεώρησις ὡς ἐργοδότου τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως.—Ἀντιπροσώπευσις κατ' ἄρθρ. 211 Α. Κ.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 212 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος εἰὰν δὲν δύναται νὰ διαγνωσθῇ ὅτι ἐνεργεῖ τις ἐν ἄλλοτρίῳ ὀνόματι θεωρεῖται ἐνεργῶν ἐν ἰδίῳ ὀνόματι. Ἐκ τοῦ ἄρθρου τούτου σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὁ ἐπιχειρῶν διμερῆ δικαιοπραξίαν κατ' ἐντολὴν καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τρίτου δὲν ἀποξενοῦται διὰ μόνον τοῦτον τὸν λόγον τῶν συνεπειῶν αὐτῆς ἐφ' ὅσον δὲν ἐδήλωσε σαφῶς εἰς τὸν τρίτον κατὰ τὴν μετ' αὐτοῦ σύναψιν τῆς συμβάσεως, ὅτι οὐχὶ δι' ἑαυτόν, ἀλλὰ διὰ τὸν ἐντολέα συμβάλλεται, ἐξ οὗ ἕπεται, ὅτι οὗτος ὁ ἀντιπρόσωπος, ὁ ἐπὶ ἰδίῳ πλέον ὀνόματι ἐνεργήσας, ἀποκτᾷ τὰ ἐκ τῆς συμβάσεως δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις, ἐνάγει καὶ ἐνάγεται ἐκ τῆς πράξεως ταύτης, ὡς ἐὰν ἡ πρᾶξις ἦτο ἰδία αὐτοῦ τοιαύτη. Ὥστε ὁ ἐκ τινος συμβάσεως ἐνάγων ἀρκεῖ ν' ἀποδείξῃ ἁπλῶς, ὅτι συνεβλήθη μετὰ τοῦ ἐναγομένου, διότι τοῦτο ἀποδεικνυομένου ἡ σύμβασις θεωρεῖται καταρτισθεῖσα ἐν ἰδίῳ ὀνόματι τοῦ ἐναγομένου, ἐκτὸς ἐὰν οὗτος ἰσχυρισθῇ καὶ ἐν ἀμφισβητήσει ἀποδείξῃ ὅτι ἐδήλωσεν εἰς τὸν ἐνάγοντα κατὰ τὴν κατάρτισιν τῆς μετ' αὐτοῦ συμβάσεως ὅτι ἐνεργεῖ ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ τρίτου (Ε. Θ. 140|949 ΕΕΝ ἔτος ιστ' σ. 769) ἢ συνάγεται ἐκ τῶν περιστάσεων. Τοιαύτη σιωπηρὰ ἀντιπροσώπευσις λαμβάνει χώραν ἐπὶ ὑπαλλήλων καὶ ἐν γένει προσώπων, ἅτινα, εἶναι γνωστὸν εἰς τὸν ἀντισυμβαλλόμενον, ὅτι διατελοῦν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ὡρισμένου ἄλλου. Αἱ ὑπὸ τούτων συναπτόμεναι δικαιοπραξίαι θὰ θεωρηθῶσι κατὰ τὰς περιστάσεις, ὡς καταρτιζόμεναι ἐπ' ὀνόματι τοῦ προϊσταμένου αὐτῶν (***Μπαλῆ***, Γεν. Ἀρχαὶ κατὰ τὸν Κώδικα ἔκδ. 1948 σελ. 272, ***Μιχαηλίδης—Νουάρος*** ἐν Ἑρμ. Α. Κ. 334 ἀρ. 33 καὶ 34).

Ἡ ἄσκησις τῆς καθαρᾶς δικαιοπρακτικῆς ἐξουσίας τοῦ ἀντιπροσώπου, ἤτοι ἡ σύναψις συμβάσεως διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἀντιπροσωπευομένου, δὲν γεννᾷ εὐθύνην πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς συμβάσεως εἰς βάρος τοῦ ἀντιπροσώπου, διότι ἡ ὑπ' αὐτοῦ συναφθεῖσα σύμβασις ὑποχρεοῖ κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ἀμέσου ἀντιπροσωπείας ἀμέσως τὸν ἀντιπροσωπευόμενον καὶ ὄχι τὸν ἀντιπρόσωπον. Κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰ νῦν ἰσχύοντα, ὁ προστηθεὶς εἶχεν ὑπὸ τὸ προγενέστερον δίκαιον ἐξουσίαν δικαιοπρακτικῆς ἀντιπροσωπεύσεως τοῦ προστήσαντος. Μάλιστα ἡ νομολογία ἐδέχετο, ὅτι κατὰ τὴν ἄσκησιν τῆς τοιαύτης ἐξουσίας ἐγεννᾶτο ἀλληλέγγυος εὐθύνη μεταξὺ τοῦ προστήσαντος καὶ τοῦ προστηθέντος, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας ὁ δεύτερος ἠδύνετο προσωπικῶς καὶ ἀλληλεγγύως μετὰ τοῦ πρώτου διὰ πάσας τὰς συναφθείσας ὑπὸ τοῦ δευτέρου διὰ λογαριασμὸν τοῦ πρώτου συμβάσεις. Ἡ λύσις ὅμως αὕτη ἀπεκρούετο γενικῶς ὑπὸ τῶν νεωτέρων συγγραφέων, ὡς ἀσυμβίβαστος πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς ἀμέσου ἀντιπροσωπείας. Ἡ γνώμη περὶ ἀλληλεγγύου εὐθύνης μεταξὺ προστήσαντος καὶ προστηθέντος οὐδὲν ἔχει ἔρεισμα ὑπὸ τὸν Κώδικα (***Μιχαηλίδης—Νουάρος*** ἐν Ἑρμ. Α.Κ. 334, ἄρθ. 7 καὶ 34).

Ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν εἶχε ν' ἀσχοληθῇ μὲ ἀγωγὴν μισθωτοῦ στηριζομένην ἐπὶ τῶν ἄρθρ. 657 καὶ 658 τοῦ Α. Κ., τὴν ὁποίαν, στρεφομένην κατὰ ὑπαλλήλου τοῦ ἐργοδότου, ἀπέρριψε ὡς παθητικῶς ἀνομιμοποίητον.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4584|1949

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ε. Μαλλιάρας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Ραφτόπουλος, Κ. Ἀμοργιανός

Ὁ ἐνάγων, ἰσχυριζόμενος ὅτι προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου κατ' Ὀκτώβριον 1948 ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου διαρκείας, ὅτι εἰργάσθη συνεχῶς ἔκτοτε ὡς ἀρχιεργάτης σελιδοποιὸς εἰς τὴν ἐνταῦθα ἐκδιδομένην ἐφημερίδα . . . ἀντὶ συμπεφωνημένου μισθοῦ δραχμῶν 2.400.000 μηνιαίως, ὅτι τὴν 17|9|1949 ἠσθένησε ἐξ ἐμπυρέτου ὀξείας νεφρίτιδος, κωλυθεὶς οὕτως ἕνεκα σπουδαίου λόγου, μὴ ὀφειλομένου εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ, νὰ παράσχῃ τὴν ὑπηρεσίαν του μέχρι τῆς 5|10|1949, ἐπείται τὰς ἀποδοχάς του 15 ἡμερῶν, ἐκ δραχμῶν 1.200.000. Οὕτως ἐχούσα ἡ ἀγωγὴ εἶναι νόμῳ βάσιμος, ἐρειδομένη εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 657 καὶ 658 Α.Κ. καὶ ὡς τοιαύτη τύποις δεκτὴ καὶ ἐρευνητέα. Ἐπὶ τῇ ἐνστάσει τοῦ ἐναγομένου περὶ τῆς μὴ παθητικῆς νομιμοποιήσεως τῆς ἀγωγῆς, ἀποδεικτέας ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος (***Οἰκ.-Λιβ.*** παρ. 59 σημ. 2, ***Κυκλείδου*** § 78 σημ. 2), ἅτε μὴ συμβληθέντος τούτου μετὰ τοῦ ἐνάγοντος διὰ τὴν πρόσληψιν τοῦ τελευταίου, ὁ ἐνάγων δὲν ἐβεβαίωσεν ὅτι μετὰ τοῦ ἐναγομένου συνεβλήθη καὶ ὅτι οὗτος εἶναι ὁ κύριος τῆς ἐπιχειρήσεως παρ' ἧ ἐργάζεται. Καὶ αὐτὸς οὗτος ὁ μάρτυς τοῦ ἐνάγοντος καταθέτει ὅτι ὁ ἐναγόμενος τυγχάνει ὁ ἀρχισυντάκτης τῆς ὡς ἄνω ἐφημερίδος, τοῦτέστι μισθωτὸς ὑπάλληλος, ἧς ἐκδότης καὶ ὑπεύθυνος διὰ τὴν καταβολὴν τῶν μισθῶν τοῦ προσωπικοῦ εἶναι ὁ . . ., ὡς ἄλλως τε πιστοῦται τοῦτο καὶ ἐκ τοῦ προσκομιζομένου φύλλου τῆς 25|10|1949. Ἂν δὲ προσελήφθη ὁ ἐνάγων ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, περιστατικόν, ὅπερ δὲν ἐβεβαιώθη, προφανῶς οὗτος ἐνήργησεν ὡς ἀντιπρόσωπος καὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἐργοδότου (Α.Κ. 211), ἔστω καὶ ἂν ἡ ἀντιπροσώπευσις ἐγένετο σιωπηρῶς, ἀφοῦ ὁ ἐνάγων ἐγνώριζε καὶ ὤφειλε νὰ γνωρίζῃ, δεδομένου ὅτι ἡ ἰδιότης τοῦ ἐναγομένου ἀναγράφεται εἰς τὴν πρόμετωπίδα τῆς ἐφημερίδος, ὅτι ὁ τελευταῖος διετέλει ὡς ὑπάλληλος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐργοδότου (***Γ. Μπαλῆς***, Γεν. Ἀρχαὶ Ἀστικοῦ Δικαίου κατὰ τὸν Κώδικα, ἔκδοσις Γ' σ. 241). Συνεπῶς ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ ἀποβαίνει ἀπορριπτέα ὡς παθητικῶς ἀνομιμοποίητος.

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΣΥΜΨΗΦΙΣΜΟΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΣ Ν. 2112

Καταγγελία συμβάσεως έργασίας κατ' άρθρ. 9 Ν 118.—Κατάχρησις δικαιώματος

Ὁρισμοί ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 περί «ἀκαταβολῆς» ἀποζημιώσεως Ν. 2112.—Ἔννοια καταβολῆς.—Ἐπιτρεπτὸν κατ' ἀρχὴν συμψηφισμοῦ ἀποζημιώσεως Ν. 2112.—Ἔννοια ὅμως ἄρθρ. 9 Ν 118 περὶ ἀνεπιτρέπτου συμψηφισμοῦ.—Ἐπιτρεπτὰ ὅρια ἀσκήσεως δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.—Ἀπόλυσις μισθωτοῦ διὰ συνδικαλιστικὰς ἐνεργείας του ἀντίκειται, κατ' ἀρχήν, πρὸς ἄρθρ. 281 Α. Κ.—Ἐκτίμησις πραγματικῶν περιστατικῶν.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ὡς ἐπεξετάθη διὰ τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1945 Ν. Δ. καὶ ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν. 1255|1949, ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας θεωρεῖται ἔγκυρος (ἐκτὸς τῶν ἄλλων προϋποθέσεων), ἀφ' ἧς καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112) 920, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν. 4558|1930, ἢ τοῦ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 κλπ. ἐπὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν», ἀναλόγως τῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου.

Ἐξ ἄλλου εἶναι ἤδη δεδομένον, ὅτι ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112 δὲν φέρει χαρακτῆρα μισθοῦ, ὥστε νὰ εἶναι ἀκατάσχετος καὶ ἀσυμψήφιστος (ἄρθρ. 664 Α. Κ., βλέπε περὶ αὐτοῦ *Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχ. σχόλια ἐπὶ ἄρθρ. 664 Α. Κ., *Α. Σακελλαρόπουλον* (ΕΕΔ 7, 803 ἑπ.), ἀλλ' ἀποζημίωσις, ἡ ὁποία ἐπόκειται εἰς κατάσχεσιν, ἐκχώρησιν καὶ συμψηφισμόν (βλέπε τὰς ἐν τῇ καταχωρουμένῃ κατωτέρω ἀποφάσει παραπομπάς, ταῦτο δὲ δέχεται καὶ αὕτη).

Ἐνῷ ταῦτα οὕτως ἔχουν, προέκυψεν ἐν τῇ πράξει τὸ ζήτημα, ἂν ὁ ἐργοδότης δύναται νὰ συμψηφίσῃ πρὸς τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112, τῆς ὁποίας ἐξ ὁλοκλήρου καταβολὴ τίθεται ὡς προϋπόθεσις τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ἀντιπαίτησιν αὐτοῦ κατὰ τοῦ μισθωτοῦ καὶ βεβαίως ἐκκαθαρισμένην.

Κατὰ τὴν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 463|1946 (εἰσηγ. *Δ. Κουράντος*, ΕΕΔ 6, 139, σύμφωνος καὶ *Ε. Ὑδραῖος*, ΕΕΔ 5, 854), δικάσαντος ὡς ἐφετεῖον, διὰ τῆς διατυπώσεως τῆς νομικῆς διατάξεως (ἄρθρ. 9 Ν. 118| 945) «ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας θεωρεῖται ἔγκυρος, ἀφ' ἧς καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ ἀνωτέρω ἀποζημίωσις» ἐσκοπεῖτο ὁ προσδιορισμὸς τοῦ χρονικοῦ σημείου, ἀφ' οὗ ἡ γενομένη καταγγελία φέρει τὰς συνεπείας τῆς ἐγκύρου τοιαύτης, οὐχὶ δὲ καὶ ὁ καθορισμὸς τοῦ τρόπου τῆς ἐξοφλήσεως τῆς ὁριζομένης ἀποζημιώσεως, διότι ναὶ μὲν ἐκ τῆς ὅλης διατυπώσεως τῆς διατάξεως ταύτης σαφῶς συνάγεται ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου, ὅπως μὴ μείνῃ ὁ ἀπολυόμενος ἐργάτης ἐστερημένος τῶν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν στοιχειωδῶν μέσων τῆς συντηρήσεώς του ἐκ τῆς ἐλλείψεως ἐργασίας μέχρις ἐπιδοτήσεώς του ἐκ τοῦ εἰδικοῦ Ταμείου Ἀνεργίας τοῦ Ν. 118, δὲν προκύπτει ὅμως, ὅτι ὁ Νομοθέτης ἠθέλησε νὰ προσδιορίσῃ καὶ ἀποκλειστικὸν τρόπον ἱκανοποιήσεως τοῦ σκοποῦ τούτου, περιοριζόμενος εἰς τὴν καταβολὴν μόνον, ἀποκλείων καὶ πάντα ἕτερον τρόπον, ὅστις, θελήσει καὶ τοῦ δικαιουμένου τῆς ἀποζημιώσεως, θὰ ἐπέφερε τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν, ἥτις θὰ ἐπῆρχετο, ἐὰν ἐγίνετο ἡ καταβολή, ὡς εἶναι ἡ σύμβασις τοῦ συμψηφισμοῦ (*Windscheid - Πολυγ.* Ἐνοχ. § 391, σημ. 2).

Ἀντιθέτως πρὸς ταῦτα ἡ καταχωρουμένη κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς θεωρεῖ ὡς ἰσταμένην ἐγγύτερον πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου τὴν γνώμην ὅτι τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118| 945, ὁμιλοῦν περὶ καταβολῆς ὁλοκλήρου τῆς ἀποζημιώσεως, δὲν ἐννοεῖ καὶ τὴν διὰ συμψηφισμοῦ καταβολήν.

Κεντρικὴ σκέψις, στηριζουσα τὴν ἄποψιν ταύτην τῆς ἀποφάσεως, εἶναι, ὅτι ὁ Νομοθέτης ἠθέλησε νὰ λάβῃ ὁ ἀπολυόμενος εἰς χεῖρας του ποσόν τι, διὰ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὴν νέαν του κατάστασιν.

Ἡ ἄποψις, νομίζομεν, ὅτι ἐπιδέχεται ἀντιρρήσεις τινάς.

Ἀνεξαρτήτως τῶν ἐν τῇ θεωρίᾳ γνωμῶν περὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ συμψηφισμοῦ, ἂν τοῦτέστιν οὗτος ἀποτελῇ καταβολήν, περὶ τοῦ ὁποίου ἀσχολεῖται ἡ ἀπόφασις (μὲ τὰς ἐν αὐτῇ παραπομπάς, βλέπε ἐπίσης *Dernburg* Ἐνοχ. § 54, *Π. Ζέπου*, Ἐνοχ. Α' Μέρος Γενικόν, σελ. 466 ἑπ.), ὁ Νομοθέτης τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 ἀπέβλεψεν εἰς τὴν λύσιν τῆς ἐνοχῆς, ἡ ὁποία ἐπέρχεται καὶ διὰ συμψηφισμοῦ (*Dernburg*, Ἐνοχ. § 54), διὰ καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112, χωρὶς βεβαίως νὰ καθιερώσῃ, κατ' ἐκτροπὴν τῶν παγίως ἐπὶ 25ετίαν δοθεισῶν ἐπὶ τοῦ Ν. 2112, μέχρι τοῦ ν. 118|1945, κρατούντων εἰδικῶς ἐν προκειμένῳ τὸ ἀσυμψήφιστον τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112.

Ἂν ἐξεφράσθη περὶ «ἐξ ὁλοκλήρου καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως» εἶχεν ὑπ' ὄψιν του αὐτὸ τοῦτο τὸ μέχρι καὶ τοῦ Ν. 118| 945 ἰσχὺον δικαίωμα ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 καὶ τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ δικαιώματος τούτου ἠθέλησε νὰ ἐξασφαλίσῃ διὰ τοῦ συνδυασμοῦ πρὸς τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας, ἐνῷ ἐξ ἄλλου δὲν διενοήθη νὰ ἀφήσῃ ἐκθέτα καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ ἐργοδότου, ἀδυνατοῦντος, ὑπὸ ἀντίθετον ἐκδοχήν, νὰ ἱκανοποιηθῇ, ἔναντι τῶν προνομίων τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ τοῦ ἀκατασχέτου τοῦ ἄλλου ἐργατικοῦ εἰσοδήματός του καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας, τοῦ ὁποίου θὰ ἐδικαιοῦτο ὁ μισθωτὸς μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του (Ν. 118).

Ἡ σκέψις τῆς ἀποφάσεως ὅτι ὁ Νομοθέτης ἠθέλησε νὰ λάβῃ ὁ ἀπολυόμενος εἰς χεῖρας του ποσόν τι, διὰ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὴν νέαν του κατάστασιν, εἶναι μὲν ὀρθὴ κατ' ἀρχήν, ἀφοῦ συνεδύασε τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας πρὸς τὴν καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως, ἀλλὰ δὲν φαίνεται νὰ ἐπροχώρησε καὶ περισσότερον ὁ Νομοθέτης, μέχρι τοῦ σημείου νὰ καταστήσῃ ἀδρανὲς τὸ δικαίωμα τοῦ ἐργοδότου πρὸς συμψηφισμόν, πολὺ περισσότερον διότι ἐξησφάλιζε τὸν μισθωτὸν κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας διὰ τῆς ἐπιδοτήσεως, πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἠγνόει ἡ μέχρι τοῦ Ν. 118 νομοθεσία, καθ' ἣν μ' ὅλα ταῦτα, ἐλειτούργει ὁμαλῶς τὸ δικαίωμα συμψηφισμοῦ, διὰ τοῦ ὁποίου ἀποσβέννυνται αἱ ἀμοιβαῖαι ἀπαιτήσεις (ἄρθρον 440 Α. Κ.).

Σχετικῶς μὲ τὴν κατάχρησιν δικαιώματος βλέπε καὶ

λοιπην νομολογίαν έπί τοῦ θέματος τῆς ἀποφάσεως ἐν ΕΕΔ 9, 16 ἐπ.).

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 1479|1949

Διαδικασία Ν. Γ@ΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Κ. Παπαμιχαλόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Παιγνιγιάννης, Ἰ. Φινινῆς

Διά τῆς ὑπό κρίσιν ἀγωγῆς του ὁ ἐνάγων διατείνεται τά ἑξῆς: ὅτι κατά τό ἔτος 1926 προσελήφθη δι' ἀόριστον χρόνον παρά τῆς ἐναγομένης, ὡς βοηθός α' τεχνίτου ὑαλουργοῦ καί εἰς τό τμῆμα ὑαλουργίας τοῦ ἐνταῦθα ἐργοστασίου, ἐπί ἡμερομισθίῳ, καί εἰργάσθη παρ' αὐτῇ μέχρι τῆς 28|6|1949, ὅτε, ἄνευ λόγου, ἀπελύθη, ὅτι ἡ ἀπόλυσίς του αὕτη εἶναι ἄκυρος α)διότι δέν ἐτηρήθησαν αἱ νόμιμοι διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|45 καί ἰδίᾳ δέν τῷ κατεβλήθη πλήρης ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112|20 καί β) διότι ἐγένετο κατά κατάχρησιν, ἤτοι διότι οὗτος, ὡς μέλος τῆς διοικήσεως τοῦ Σωματείου Ὑαλουργῶν, ἐκινήθη πρός ὑπεράσπισιν τῶν νομίμων δικαιωμάτων τῶν μελῶν τοῦ Σωματείου καί τῶν συνδικαλιστικῶν ἐν γένει συμφερόντων αὐτῶν καί συγκεκριμένως διότι ἀπέτρεψε τούς εἰς τήν μαύρην ὕαλον ἐργαζομένους νά ὑπακούσουν εἰς τήν ἐναγομένην καί νά ἐργασθοῦν εἰς τήν λευκήν τοιαύτην, ἐπίσης δέ καί διότι ἤσκησεν ἀγωγήν κατά τῆς ἐναγομένης, ἐκκρεμούσης ἤδη ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, καί αἰτεῖται, ἀκύρου οὔσης τῆς ἀπολύσεώς του τάς ἀποδοχάς του ἀπό τῆς ἀκύρου ἀπολύσεώς του μέχρι τῆς 27|9|1949. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγή του εἶναι αὐτη νόμιμος, ὡς ἐρειδομένη ἐπί τῶν περί μισθώσεως πράγματος καί συνεπῶς καί ὑπηρεσιῶν διατάξεων τοῦ ρ. δ., ἐν συνδυασμῷ πρός τάς διατάξεις τῶν νόμων 2112|20 καί 118|45 καί τό ἄρθρον 281 Α. Κ., ὡς νομίμως δέ ἐξεταστέα ἀποβαίνει.

Ἐβεβαιωθημεν, ὅτι διά τήν ἀπόλυσιν τοῦ ἐνάγοντος ἐτηρήθησαν ἅπασαι αἱ διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118|45. Οὕτω α) καί ἐγγράφως ἐγένετο ἡ καταγγελία αὕτη (ὅρα ἀπό 28|6|49 ἔγγραφον) β) καί ἀναγγελία αὐτῆς ἐγένετο πρός τό Ταμεῖον Ἀνεργίας καί τό Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας (ὅρα ὑπ' ἀριθ. 15098 καί 15096 ἀποδεικτικά ἐπιδόσεως δικαστικοῦ κλητῆρος Ἀθηνῶν) καί γ) καί ὁλόκληρος ἡ ἀποζημίωσις τοῦ νόμου 2112|1920 κατεβλήθη αὐτῷ (ὅρα ἔνταλμα πληρωμῆς). Ὅσον ἀφορᾷ τήν ἀποζημίωσιν ταύτην ρητέα τά ἑξῆς: Ἡ ἀποζημίωσις αὕτη συνομολογεῖται, ὅτι ἀνέρχεται εἰς δραχμάς 5.296.804, Ἐκ τοῦ ποσοῦ ὅμως τούτου κατεβλήθησαν εἰς χεῖρας τοῦ ἐνάγοντος δραχμαί 4.028.304. Τοῦτο ἐγένετο, διότι ἐκ τῆς συνολικῆς ἀποζημιώσεως ἐκρατήθησαν, τῇ συναινέσει τοῦ ἐνάγοντος, τά ἑξῆς ποσά, ἅτινα ὤφειλεν οὗτος πρός τήν ἐναγομένην: α) δραχμαί 951.750, αἵτινες εἶχον δοθῇ εἰς αὐτόν ἐπί πλέον, διά δῶρον τῶν Χριστουγέννων τοῦ ἔτους 1947, εἰς ἐκτέλεσιν πρωτοδίκου ἀποφάσεως, ἀναιρεθείσης ὑπό τοῦ Ἀρείου Πάγου καί β) δραχμάς 361.750, αἵτινες εἶχον δοθῇ εἰς τόν ἴδιον ἐπί πλέον διά δῶρον τοῦ Πάσχα 1948, εἰς ἐκτέλεσιν πρωτοδίκου ἀποφάσεως, ἀναιρεθείσης καί ταύτης ὑπό τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Τό τρίτον ἐδάφιον τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118)45 ὁρίζει ὅτι «ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας θεωρεῖται ἔγκυρος ἐφ' ὅσον γίνεται ἐγγράφως καί ἀφ' ἧς καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ ἀνωτέρω ὁριζομένη ἀποζημίωσις». Γεννᾶται ἐντεῦθεν τό ζήτημα, ἐάν ἐπί τῆς προκειμένης περιπτώσεως ὑπάρχῃ καταβολή ὁλοκλήρου τῆς ἀποζημιώσεως. Ἡ ἀποζημίωσις τοῦ νόμου 2112, μή οὖσα μισθός, κατάσχεται (***Καποδίστρια***, Ἐρμ. Ἐργ. Δικαίου § 286. Ἐφ. Ἀθηνῶν 1201|36 ΜΗ 31, Ἐφ. Ἀθ. 657|34 ΕΕΝ α' 481), ὅρα χωρεῖ κατ' αὐτῆς καί συμψηφισμός, (ὅρα ἄρθρ. 451 Α.Κ.). Ὁ συμψηφισμός ὅμως εἶναι μέν ἐν τῶν γεγονότων, δι' ὧν ἀποσβέννυται ἡ ἐνοχή, πλήν δέν ἀποτελεῖ καταβολήν, ἀλλά παροχήν ἀντί καταβολῆς, ὑποκατάστασιν καταβολῆς (***Βάλληνδας***, ὑπ' ἄρθρον 440 Α.Κ., Ἐφ. Ν. 346|900 ΙΒ 253, Ε.Α. 54 191 Β' 200, ὅρα ὅμως καί ***Μομφερράτου***, Ἐνοχικόν § 239 σελ. 742, σημ. 6-7 καί σελίς 743 ἐν ἀρχῇ). Εἶναι συνεπῶς λίαν ἀμφισβητούμενον, ἐάν τό ἀνωτέρω ἐδάφιον, ὁμιλοῦν περί καταβολῆς ὁλοκλήρου τῆς ἀποζημιώσεως, ἐννοεῖ καί τήν διά συμψηφισμοῦ καταβολήν. Ἡ ἀρνητική γνώμη εὑρίσκεται ἐγγύτερον πρός τό πνεῦμα τοῦ νομοθέτου, ὅστις ἤθελε νά λάβῃ ὁ ἀπολυόμενος εἰς χεῖρας του ποσόν τι, διά νά ἀντιμετωπίσῃ τήν νέαν του κατάστασιν, ἤτοι τήν ἀνεργίαν. Ὁπωσδήποτε ἐν προκειμένῳ δέν εἶναι ἄκυρος ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος διά τούς ἑξῆς λόγους: α) διότι ἀπεδείχθη ἐκ τῆς διαδικασίας, ὅτι εἰς τήν παρακράτησιν τῶν ἄνω ποσῶν συνῆνεσε καί ὁ ἐνάγων, ὅτε πρόκειται κατ' οὐσίαν περί ἀμοιβαίας ἀφέσεως χρέους ἢ περί καταβολῆς ἐκ μέρους τῆς ἐναγομένης ὁλοκλήρου τῆς ἀποζημιώσεως καί ἀναλήψεως εἶτα μέρους αὐτῆς πρός ἐξόφλησιν τῶν χρεῶν τοῦ ἐνάγοντος, ἐνεργειαν, ἣν ἔχει κατά τινας καί ὁ συμψηφισμός (***Μομφερ.*** ἐνθ' ἀνωτ.) καί β) διότι ἄλλως ὑπῆρχεν εὔλογος ἀμφιβολία περί τοῦ ἂν ἡ καταβολή ἠδύνατο νά γίνῃ καί διά συμψηφισμοῦ, δεδομένου μάλιστα ὅτι ὁ ἐν προκειμένῳ συμψηφισμός δέν ἀφορᾷ παρά μικρόν μέρος τῆς ὅλης ἀποζημιώσεως (ὅρα Α.Π. 294|49 ΕΕΔ 8, 576, Πρωτοδίκου Πειραιῶς 374|47, ΕΕΔ 6, 469). Ἑπομένως ὁ πρῶτος λόγος ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀποτελεῖ δικαίωμα διαπλαστικόν, διότι δι' αὐτῆς, οὔσης μονομεροῦς πράξεως, καταργεῖται ἀλλότριον δικαίωμα (***Μπαλῆ***, Γεν. Ἀρχαί § 28). Ἄρα ὡς δικαίωμα ὑπόκειται καί αὐτη, ἐν τῇ ἐνασκήσει αὐτῆς, εἰς τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Α.Κ. (***Ι. Καποδίστρια***, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἔκδοσις 1947, καί ἐν ΕΕΔ 5, 557 ἐπόμ., ***Α. Σακελλαρόπουλος*** ΕΕΔ 7, 305 ἐπόμ., ***Ἡλιού*** ΕΕΔ 7, Ι-ἐπόμ., ***Ρωμανός*** ΕΕΔ 7, 225 ἐπόμ. Α.Π.34|47 ΕΕΔ 6, 246, Α.Π.305|48 ΕΕΔ, 7.513, Α.Π. 287|48 ΕΕΔ 7, 552, ὅρα λοιπήν νομλγ. ἐν ΕΕΔ 8, 93) Κατά τό ἄρθρον τοῦτο ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος δέν εἶναι ἀνεξέλεγκτος, ὡς σχεδόν ἦτο ὑπό τό κράτος τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου (***Μπαλῆς***, ἐνθ' ἀνωτέρω § 166), ἀλλ' ὑπόκειται εἰς ἀντικειμενικά κριτήρια. Ὡς τοιαῦτα κριτήρια ὁρίζονται ἐν αὐτῷ ἡ καλή πίστις, τά χρηστά ἤθη καί ὁ κοινωνικός καί οἰκονομικός σκοπός τοῦ δικαιώματος. Ὑπό τό κράτος ὅθεν τοῦ ἄρθρου 281 Α. Κ. ἐπιτρέπεται μέν ἡ ἄσκησις ἑνός δικαιώματος καί συνεπῶς καί τοῦ διαπλαστικοῦ τοιούτου τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὑπό τόν ὅρον ὅμως ὅπως ἡ ἄσκησις αὕτη μή ἐξέρχεται τῶν ὁρίων τῶν ἐπιβαλλομένων ὑπό τῶν ἄνω τεθειμένων ἀντικειμενικῶν κριτηρίων, διότι ἄλλως ἀπαγορεύεται

αὐτη. Τὸ ἂν τὰ ἐκτιθέμενα πραγματικὰ περιστατικὰ ὑπερβαίνουσι τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ὑπὸ τῶν ὡς ἄνω τεθειμένων κριτηρίων, ἤτοι τὸ ἂν ταῦτα (τὰ πραγματικὰ περιστατικὰ) συνιστῶσιν ἀντικειμενικῶς τὴν νομικὴν ἔννοιαν τῆς καταχρήσεως δικαιώματος, τοῦτο ἔχει δικαίωμα νὰ κρίνῃ ὁ δικαστὴς καὶ αὐτεπαγγέλτως, διότι αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 281 εἶναι δημοσίας τάξεως (*Καποδίστριας*, ΕΕΔ 5,550), ἡ ὀρθὴ δὲ ἢ μὴ ὑπαγωγὴ τούτων εἰς τὴν ἄνω νομικὴν ἔννοιαν δίδει, κατά τινα γνώμην, λόγον ἀναιρέσεως (*Καποδίστριας*, ἔνθ' ἀνωτέρω καὶ ΝΘ' 552, *Τριανταφυλλόπουλος* Ἑλλ. Ἐνοχ. Δίκαιον 1943, σελ. 5, *Μπαλῆς* Γεν. Ἀρχαὶ § § 92 καὶ 166 ἐν τέλει, Ἐφ. Ἀθ. 1492|48 ΙΣ' 409 σημ.) κατ' ἄλλην ὅμως αὐχὶ (ὅρα σχετικῶς Α. Π. 92|48 ΙΣ' 318, ἀλλὰ καὶ σχόλια ὑπὸ Α. Π. 136|1948 ΙΣ' 744). (*)

Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ ἐνάγων ἰσχυρίζεται, ὅτι ἡ ἀπόλυσίς του ἐγένετο κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος διὰ τοὺς ἐν τῇ πρώτῃ σκέψει ἀναφερομένους λόγους, ἤτοι α) διότι, ὡς μέλος τῆς διοικήσεως τοῦ Σωματείου Ὑαλουργῶν, ἐκινήθη πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν νομίμων δικαιωμάτων τῶν μελῶν τοῦ Σωματείου καὶ τῶν συνδικαλιστικῶν ἐν γένει συμφερόντων αὐτῶν καὶ β) διότι ἤσκησεν ἀγωγὴν κατὰ τῆς ἐναγομένης, ἐκκρεμούσης ἤδη ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς. Ταῦτα, ἀληθῆ ὑποτιθέμενα, συνιστῶσι κατὰ τὴν κρίσιν μας, τὴν νομικὴν ἔννοιαν τῆς καταχρήσεως δικαιώματος, διότι ἀντιβαίνουν καὶ προσκρούουν ἐμφανῶς εἰς τὰ τιθέμενα ὡς ἄνω ἀντικειμενικὰ κριτήρια, ἀφοῦ ἀντιβαίνουν καὶ προσκρούουν τὰ μὲν πρῶτον πρὸς θεμελιώδεις διατάξεις τῶν συνδικαλιστικῶν ἐλευθεριῶν, τὸ δὲ δεύτερον πρὸς θεμελιώδεις διατάξεις τῶν δικαιωμάτων τοῦ πολίτου. Εἰδικῶς ὅμως ἐν προκειμένῳ ὁ ἐνάγων ἰσχυρίζεται, ὅτι ἡ ἀπόλυσίς του ἔλαβε χώραν, διότι ἐπέτρεψε τοὺς εἰς τὴν μαύρην ὕαλον ἐργαζομένους νὰ ὑπακούσουν εἰς τὴν ἐναγομένην καὶ νὰ ἐργασθοῦν εἰς τὴν λευκήν. Τοῦτο ὅμως ὄχι μόνον δὲν ἀνάγεται εἰς τὸν κύκλον τῶν συνδικαλιστικῶν ἐλευθεριῶν, ἀλλὰ τοὐναντίον ἀποτελεῖ εὔλογον αἰτίαν ἀπολύσεως, διότι ἀποτελεῖ ἐπέμβασιν εἰς τὰ δικαιώματα διευθύνσεως τῆς ἐναγομένης, τοσούτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον εἰς τὰ ἐργοστάσιά της ἐργάζεται τόσον ὁ πρόεδρος ὅσον καὶ ὁ γραμματεὺς τοῦ Σωματείου Ὑαλουργῶν, οἵτινες εἶχον ἐξουσίαν νὰ ἐπιληφθοῦν τοῦ ἀνακύψαντος σχετικοῦ ζητήματος. Ὁπωσδήποτε ἐκ τῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας ἐβεβαιώθη, ὅτι ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος δὲν ὀφείλεται εἰς τοὺς ἄνω λόγους, ἀλλὰ εἰς τὸ ὅτι ἐπλεόναζεν οὗτος. Εἰς τὴν κατεργαζομένην εἰς τὰ ἐργοστάσια τῆς ἐναγομένης μαύρην ὕαλον εἰργάζοντο δώδεκα μισθωτοί, ἡ ὕαλος ὅμως αὕτη ἐτελείωσε καὶ ἡ ἐναγομένη ἠρώτησε τούτους, ἐὰν δέχωνται νὰ ἐργασθοῦν εἰς ἄλλας ἐργασίας καὶ δὴ εἰς τὴν λευκὴν ὕαλον καὶ ὅσοι μὲν ἐξ αὐτῶν ἐδέχθησαν τοῦτο, μετετέθησαν εἰς ἄλλας ἐργασίας, πέντε δὲ ἐκ τούτων, οἵτινες δὲν ἐδέχθησαν, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ ἐνάγων, ἀπελύθησαν, ἐκ τούτων μάλιστα οἱ τρεῖς ἀπελύθησαν τῇ αἰτήσει των. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀγωγήν, ὁ ἐνάγων ἤγειρε πράγματι ταιαύτην ἀγωγήν, ἥτις καὶ ἀπερρίφθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 7392|49 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἀλλὰ τοῦτο ἐγένετο κοινῇ συμφωνίᾳ ἐναγομένης καὶ σωματείου Ὑαλουργῶν, ἵνα λυθῇ τὸ μεταξὺ αὐτῶν προκύψαν ζήτημα (ὅρα πρακτικὰ ποινικῆς δίκης καὶ προτάσεις πολιτικῆς) καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ δώσῃ ἀφορμὴν ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ κατάχρησις δικαιώματος ἀπαιτεῖται νὰ εἶναι προφανής, τοιοῦτο τι ὅμως δὲν συμβαίνει ἐν προκειμένῳ διὰ τοὺς ἄνω λόγους καὶ δή, ἀφοῦ ὁμοῦ μετὰ τοῦ ἐνάγοντος ἀπελύθησαν καὶ ἕτεροι τέσσαρες, ἐργαζόμενοι ἐπίσης εἰς τὴν μαύρην ὕαλον, καὶ ἀφοῦ εἰς τὰ ἐργοστάσια τῆς ἐναγομένης ἐργάζονται τόσον ὁ πρόεδρος, ὅσον ὁ γραμματεὺς τοῦ Σωματείου Ὑαλουργῶν. Ἑπομένως καὶ ὁ δεύτερος λόγος ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος εἶναι ἐπίσης ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος.

(*) ***Σημ. ΕΕΔ:*** Περὶ τοῦ ὅτι ἡ ὀρθὴ ἢ μὴ ὑπαγωγὴ τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν εἰς τὴν νομικὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 281 Α. Κ. περὶ καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος συνιστᾷ λόγον ἀναιρέσεως πρέπει νὰ εἶναι ἀναμφισβήτητον (ἴδε καὶ *Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχικὸν Δίκαιον κατὰ τὸν Κώδικα, σελ. 310, *Τσιριντάνην*, Ἐφ. Α. Κ., ἀριθ. 288 Α.Κ., Α. Π. 350|1949, εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 8,547).

Τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας δικαιοῦται νὰ ἐλέγξῃ, ἐάσοι ἀντικειμενικῶν κριτηρίων, τὸν τρόπον ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος καὶ αὐτεπαγγέλτως καὶ ἀφοῦ φθάσῃ εἰς τὴν κρίσιν του ὅτι ἡ ἄσκησις τοῦ συγκεκριμένου δικαιώματος ἀντιτίθεται πρὸς τὰ ἐπιτρεπόμενα ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 281 Α. Κ. ὅρια, νὰ ἀπαγορεύσῃ ταύτην (*Μπαλῆς*, Γεν. Ἀρχ. § 166), παραιτᾶται δὲ ἀπὸκειται πάντοτε εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου νὰ κρίνῃ ἂν τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας, ἐάσοι τῶν ἀποδειχθέντων πραγματικῶν περιστατικῶν, ὀρθῶς ἐκτιμήνασε τὸ ἄρθρ. 281 Α. Κ.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

Σύστασις ἀναγκαστικῆς σχέσεως καὶ ἀνάλογος πρὸς τὰ προσόντα τοποθέτησις

Διορισμὸς κατ' ἄρθρ. 3 Ν. 751|1948 πρὸ τῆς διὰ τοῦ Ν. Δ. 1196|1949 συμπληρώσεως.—Τοποθέτησις κατὰ κρίσιν ἐργοδότου, ἀναλόγως πρὸς τὰ προσόντα διορισθέντος.—Νοητέα ὅμως δικαία κρίσις, κατ' ἄρθρ. 371 Α. Κ.—Ἄρνησις μισθωτοῦ εἰς ἀποδοχὴν καταλλήλου θέσεως.—Ἔλλειψις ὑπερημερίας ἐργοδότου ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει καὶ δικαιώματος ἀποδοχῶν.

Νόμοι σχετικοὶ μὲ τὴν προστασίαν τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, ἀναλυομένης τῆς προστασίας εἰς τὴν ὑποχρεωτικὴν τοποθέτησιν αὐτῶν ὡς μισθωτῶν, εἶναι ὁ Νόμος 751|1948 «περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν ὑπηρετούντων ἢ ὑπηρετησάντων εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παρούσης κατὰ τοῦ Ἔθνους συμμοριακῆς δράσεως» (ΕΕΔ 7, 658), τὸ Ν. Δ. 1196|1949 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Ν. 751|1948» (ΕΕΔ 8, 918) καὶ εἰς εὐρυτέραν κλίμακα ὁ Α. Ν. 1824|1949 «περὶ προστασίας καὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἀναπήρων πολέμου ὁπλιτῶν καὶ θυμάτων πολέμου» (ΕΕΔ 8, 1051).

Οὐσιώδης διαφορὰ μεταξὺ τοῦ Ν. 751|1948, ὡς εἶχε πρὸ τῆς τροποποιήσεως αὐτοῦ, καὶ τοῦ Ν. Δ. 1196|1949 εἶναι, ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ Ν. 751|1948 ὁ διορισμὸς μὲν τοῦ ὑπὸ προστασίαν προσώπου ἐγίνετο ὑπὸ τῶν Συμβουλίων, ἀλλ' ἡ τοποθέτησις καὶ χρησιμοποίησις αὐτοῦ, ἀναλόγως τῶν σωματικῶν αὐτοῦ ἱκανοτήτων, γραμματικῶν ἢ τεχνικῶν γνώσεων ἢ προσόντων αὐτοῦ, ἐγίνετο κατὰ τὰς ἀνάγκας καὶ τὴν κρίσιν τοῦ ἐργοδότου.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 4 ὅμως τοῦ Ν. Δ. 1196|1949 ἤδη τὸ Κεντρικὸν καὶ τὰ τοπικὰ Συμβούλια τοποθετοῦσι τὰ προστατευόμενα πρόσωπα ἀναλόγως τῶν προσόντων των, ὡς ὑπαλλήλους, ἐργατοτεχνίτας, ὑπηρέτας. Τυχὸν ἀμφισβήτησις περὶ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς ἰδιότητος τοῦ τοποθετουμένου, εἴτε ἐπὶ τούτου, εἴτε ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως, λύεται κατ' αἴτησιν τοῦ ἐνδιαφερομένου δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Δικαιολογητικὸς λόγος τῆς μεταρρυθμίσεως ταύτης ὑπῆρξε, κατὰ τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ Ν. Δ. 1196|1949 (ΕΕΔ 8, 919 ἑπ.) ὁ ἑξῆς: Διὰ τοῦ ἄρθρου 3 παρέχεται ἡ εὐχέρεια εἰς τὰ Κεντρικὸν καὶ τὰ Τοπικὰ Συμβούλια, ὅπως τοποθετοῦν τοὺς ἀποστρατευομένους, ἀναλόγως τῶν προσόντων των, χαρακτηρίζοντα αὐτοὺς ὡς ὑπαλλήλους, ἐργατοτεχνίτας καὶ ὑπηρέτας, καὶ ἡ συμπλήρωσις αὕτη τοῦ Ν. 751|1948 κατέστη ἀναγκαία, μετὰ τὴν διαπιστωθεῖσαν ἄλλειψιν καταναλήσεως ἐκ μέρους τῶν ἐπιχειρήσεων, εὐτυχῶς ὀλίγων, αἵτινες ἀνέθεσαν ὑπηρεσίαν εἰς τοὺς τοποθετηθέντας ὑπὸ τῶν Συμβουλίων ἀσυμβίβαστον πρὸς τὰ πνευματικὰ αὐτῶν ἐφόδια.

Ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τὸ πρὸ τῆς συμπληρώσεως διὰ τοῦ ἀρχικοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 751|1948 καθεστὼς αὐτοῦ δὲν ἠδύνατο ἡ κρίσις τοῦ ἐργοδότου περὶ τῆς τοποθετήσεως τοῦ διορισθέντος νὰ ἦτο αὐθαίρετος.

Ὡς ἐσημειώσαμεν (βλέπε **Σύνταξιν**, ΕΕΔ 7, 656 ἑπ., ΕΕΔ 8, 378), ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 371 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος «ἐὰν ὁ προσδιορισμὸς τῆς παροχῆς ἀνετέθη εἰς τινα τῶν συμβαλλομένων ἢ εἰς τρίτον, ἐν ἀμφιβολίᾳ θεωρεῖται, ὅτι ὁ προσδιορισμὸς πρέπει νὰ γίνῃ κατὰ δικαίαν κρίσιν. Ἐὰν δὲν ἐγένετο κατὰ δικαίαν κρίσιν ἡ βραδύνῃ, γίνεται ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου». συνάγεται, ὅτι ἡ ἐκτίμησις τῆς προσηκούσης διὰ τὴν περίπτωσιν παροχῆς ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου πρέπει νὰ γίνεται κατὰ δικαίαν κρίσιν (βλέπε ἔρμ. ἄρθρ. 371 Α. Κ. *Π. Ζέπου*, Ἐνοχ. Α' Μέρος Γενικόν, σελ. 160 ἑπ., *Σούρλαν*, ἐν Ἑρμ. Α. Κ. σελ. 422—424, πρβλ. *Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχ. Δίκαιον σελ. 377 ἑπ.).

Οὕτω ἀντιμετωπίζει τὸ ζήτημα καὶ τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως αὐτοῦ, ἔχον νὰ κρίνῃ περίπτωσιν διορισμοῦ προστατευομένου ὑπὸ τῶν ἄνω νόμων προσώπου, ὑπὸ τὸ ἀρχικὸν ἄρθρ. 3 τοῦ Ν. 751|48

Πρωτοδικείου Πειραιῶς 2889|1949

Διαδικασία Ν. ΓΦΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Καρμάλης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Ἀλεξανδρῆς**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Φ. Ἀγγελῆς, Κ. Ἀθανασιάδης

Κατὰ τὸ ἄρθρον 3 παρ. 3 τοῦ νόμου 751|48 «περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν ὑπηρετούντων ἢ ὑπηρετησάντων εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ κλπ.» τὸ δυνάμει τοῦ νόμου τούτου προσλαμβανόμενον προσωπικὸν τοποθετεῖται καὶ χρησιμοποιεῖται ἀναλόγως τῶν σωματικῶν αὐτοῦ ἱκανοτήτων, γραμματικῶν ἢ τεχνικῶν γνώσεων ἢ λοιπῶν προσόντων αὐτοῦ, κατὰ τὰς ἀνάγκας καὶ τὴν κρίσιν τοῦ προϊσταμένου τῆς ὑπηρεσίας ἢ τοῦ ἐργοδότου κλπ., ἤτοι ὁ προσδιορισμὸς τῆς παροχῆς, εἰς ἣν ὑποχρεοῦται ὁ προσλαμβανόμενος βάσει τοῦ ἀνωτέρω νόμου ὑπάλληλος ἢ ἐργάτης, γίνεται ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, μὴ δυναμένου ὅμως νὰ ἐνεργῇ κατ' ἀπόλυτον αὐτοῦ κρίσιν, εἰς ἣν περίπτωσιν ἐνδείκνυται ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρου 371 Ἀστ. Κώδ., κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ὁποίου ὁ προσδιορισμὸς τῆς παροχῆς πρέπει νὰ γίνῃ κατὰ δικαίαν κρίσιν, ἐν ἐναντίᾳ δὲ περιπτώσει ἢ ἐπὶ βραδύτητος γίνεται ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου. Ἐκ τῶν ἄνω διατάξεων περὶ τὸν καθορισμὸν τῆς παροχῆς παρὰ τοῦ δικαιουμένου ἐργοδότου τίθεται περιορισμὸς ἐν τῇ ἀσκήσει τοῦ δικαιώματος, ἥτις ἑπομένως δὲν δύναται νὰ εἶναι καταχρηστική, ὑπὸ τὴν γενικὴν ἀρχὴν τοῦ ἄρθρου 281 Ἀστικοῦ Κώδικος, κατὰ τὴν ὁποίαν τάσσονται ὡς ἀντικειμενικὰ κριτήρια ἡ καλὴ πίστις, τὰ χρηστὰ ἤθη καὶ ὁ εἰς τὸ δικαίωμα ἐγκείμενος σκοπός, τῶν ὁποίων προφανὴς ὑπέρβασις ἀποτελεῖ τὴν ἣν ἀπαγορεύει τὸ δίκαιον κατάχρησιν δικαιώματος (Α. Π. 34|47, 178|48, 284|48 Θέμ. ΝΗ', 148, ΝΘ', 668, 792, νομολογ. καὶ σημ. ἐν ΕΕΔ 8,531-533). Εἰρήσθω ὅτι διὰ τοῦ τροποποιήσαντος τὸν ὡς ἄνω νόμον 751|48 ὑπ' ἀριθ. 1196 τῆς 7|18 Ὀκτωβρίου 1949 Ν. Διατάγματος, μεταγενεστέρου τῆς ἐποχῆς, καθ'

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΜΕΤ' ΕΠΑΝΑΛΗΨΙΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ἀπόλυσις τοῦ ἀποστρατευθέντος πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους καὶ συνέπειαι

Προστασία ἀποστρατευθέντος ἐκ τοῦ ἄρθρ. 4 Ν. 3514.—Συνέπεια τῆς παραβάσεως ἡ ἀποζημίωσις καὶ οὐχὶ ἡ ἀκυρότης ἀπολύσεως. Ἀντίθετος πρὸς τὸ προστατευτικὸν πνεῦμα τοῦ Ν. 3514 ἡ θέσις εἰς κατάστασιν διαθεσιμότητος τοῦ ὑπ' αὐτοῦ προστατευομένου μισθωτοῦ, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους ἀπὸ τῆς ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας.—Ἐξίσωσις πρὸς ἀπόλυσιν καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ κωδικοποιηθέντος Ν. 3514|1928 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως», ὡς ἐπεξετάθη διὰ τοῦ Α. Ν. 517|1937 καὶ ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν. 519|1948 (βλέπε κωδικοποίησιν ἐν ΕΕΔ 7, 581), ὁ ἀδικαιολογήτως πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους ἀπὸ τῆς μετὰ τὴν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσιν ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας του ἢ ὁ ἀποκρουόμενος μετὰ τὴν ἀποστρατεύσιν του πρὸς ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας (Α. Π. 68|1949, εἰσηγητὴς

ἦν ἀπηγγέλθη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἡ τε τοποθέτησις καὶ ὁ προσδιορισμὸς τῆς ἰδιότητος τοῦ ἐργαζομένου ὑπήχθησαν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν ὀργάνων τῆς Διοικήσεως. Ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν μαρτύρων, οἵτινες ἐξητάσθησαν ἐνώπιον τοῦ δικάσαντος εἰς πρῶτον βαθμόν, τῶν προσαγομένων ἐνόρκων βεβαιώσεων μαρτύρων μετὰ τῶν λοιπῶν ἐγγράφων καὶ τῶν ἐκ τῶν καθόλου ἰσχυρισμῶν τῶν διαδίκων προκύπτει, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος (ἐνάγων) ἐτοποθετήθη, κατ' ἀπόφασιν τῆς ἁρμοδίας Διοικ. Ἀρχῆς, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 751|48, παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει τῆς ἐκκαλούσης ἑταιρίας, ὡς ἀνήκων εἰς κατηγορίαν ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ, κατ' ἐπεξηγηματικὸν ἔγγραφον τοῦ εἰδικοῦ γραφείου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ (ὑπ. ἀρ. 20528 τῆς 7.6.1949), ὅτι ἡ ἐκκαλοῦσα ἑταιρία ἀνέθεσεν εἰς τὸν ἐφεσίβλητον οὐχὶ τὴν ἐργασίαν ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου, δι' ἣν οὗτος ἐκέκτητο εἰδικὴν ἐπαγγελματικὴν ἄδειαν, ἀλλὰ ταιαύτην ἐν τῷ μηχανουργείῳ τῆς ἐπιχειρήσεως, ἣν ἐργασίαν ὁ ἐφεσίβλητος ἠρνήθη νὰ ἀναλάβῃ, καὶ ἀκολούθως ἀνετέθη εἰς αὐτὸν ὑπηρεσία κλητῆρος, ὅτι παρὰ τῇ ἐκκαλούσῃ ἑταιρίᾳ δὲν ὑφίστατο, κατὰ τὸν χρόνον ἐμφανίσεως τοῦ ἐνάγοντος πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας, ἀνάγκη διὰ παροχὴν ἐργασιῶν ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου, διότι μόνον δύο αὐτοκίνητα εἶχεν ἐν τῇ ἐπιχειρήσει της ἡ ἐκκαλοῦσα ἑταιρία, ὁδηγούμενα παρ' ἄλλων μισθωτῶν προσώπων. Εἰς τὴν θέσιν τοῦ κλητῆρος εἰργάσθη ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων ἐπί τινας ἡμέρας καὶ εἶτα ἐγκατέλειψεν αὐτοβούλως τὴν θέσιν ταύτην, ἤδη δὲ οὗτος ἐργάζεται ἀπὸ τῆς 24ης Αὐγούστου 1949 ὡς ὁδηγὸς αὐτοκινήτου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἀμερικανικῆς Ἀποστολῆς Βοηθείας διὰ τὴν Ἑλλάδα, παρὰ τῇ ὁποίᾳ ὑπηρεσίᾳ εἰργάζετο καὶ πρὸ τῆς τοποθετήσεως του εἰς τὴν ἐπιχείρησιν τῆς ἐκκαλούσης. Κατὰ μάρτυρα τῆς ἐργοδότιδος ἑταιρίας, ὁ ἐφεσίβλητος ἐζήτει ποσὸν δραχμῶν 1.500.000 ὡς ἀντάλλαγμα παραιτήσεως ἀπὸ τοῦ δικαιώματος νὰ τοποθετηθῇ οὗτος εἰς θέσιν ἐν τῇ ἐπιχειρήσει τῆς ἐκκαλούσης. Ὅπερ ποσὸν τοὐναντίον ὁ ἐφεσίβλητος φέρει ὡς μὴ ἀποδεχθὲν παρ' αὐτοῦ ἐν σχετικῇ πρατάσει τῆς ἐκκαλούσης περὶ τὴν ὡς ἄνω παραίτησιν.

Ἐν τῇ ἐκτιμήσει τῶν περιστατικῶν ταύτων σχηματίζεται βεβαίωσις ὅτι ἡ ἐκκαλοῦσα ἑταιρία, ὑπὸ τὴν πραγματικὴν κατάστασιν τῶν ἀναγκῶν τῆς ἐπιχειρήσεώς της καὶ συμφώνως τῇ ὑποβείξει τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας (ἄρθρον 4,7 § 3 Νόμ. 751). (ὅτι ὁ ἐνάγων ἀνήκει εἰς κατηγορίαν ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ), ἐτοποθέτησεν αὐτὸν εἰς θέσιν κλητῆρος, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπῆρχεν ἀνάγκη πρὸς ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου. Ἡ ἐνέργεια αὕτη τῆς ἐκκαλούσης ἑταιρίας ἐν τῇ ἀσκήσει τοῦ δικαιώματός της διὰ τὸν προσδιορισμὸν τῆς παροχῆς, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπεχρεοῦτο ὁ ἐνάγων, καίτοι δὲν ἀνταποκρίνεται ἀκριβῶς εἰς τὴν εἰδικότητα τοῦ μισθωτοῦ, ἐν τούτοις δὲν δύναται, ὑφ' οἱα περιστατικὰ ἔλαβε χώραν, νὰ θεωρηθῇ καταδεικνύουσα πρόθεσιν τῆς ἐργοδότιδος ἑταιρίας εἰς ἄρνησιν προσλήψεως τοῦ ἐνάγοντος ἐν τῇ ἐπιχειρήσει της, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν καταχρήσεως δικαιώματος. Ἑπομένως δὲν ὑφίσταται περίπτωσις ὑπερημερίας ἐν τῷ προσώπῳ τῆς ἐκκαλούσης, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου ὁ ἐφεσίβλητος (ἐνάγων) ἠδύνατο νὰ προσφύγῃ εἰς τὸ Δικαστήριον πρὸς ἐπίλυσιν τῆς ἀμφισβητήσεως περὶ τὸν καθορισμὸν τῆς παροχῆς κατὰ δικαίαν κρίσιν (ἄρθρον 371 Ἀστ. Κώδικος, βλέπ. **Σούρλαν** ἐν Ἑρμ. Ἀστικ. Κώδ. τόμ. 2, σελ. 422-423).

Ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ δικογράφου τῆς ἀγωγῆς, ἡ ἀξίωσις τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀφορᾷ πληρωμὴν μισθοδοσίας του, ὡς ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ἀπὸ Ἰης Ἰουνίου 1949, ἐπὶ τῇ αἰτίᾳ ὅτι ἡ ἐφεσίβλητος ἑταιρία, τοποθετήσασα τὸν ἐνάγοντα εἰς θέσιν κλητῆρος καὶ οὐχὶ ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου, κατέστη ὑπερήμερος περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ὀφειλομένης ἐργασίας, κατὰ τὴν συναφθεῖσαν ἀναγκαστικῶς μίσθωσιν μετὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς ἁρμοδίας Διοικητικῆς Ἀρχῆς καὶ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ ἐνάγοντος, ἑτοίμου πρὸς ἐκτέλεσιν ἐργασίας ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου. Ἀλλ' ὡς ἐν τῇ προηγουμένῃ σκέψει ἐκτίθεται, ἡ ἐκκαλοῦσα δὲν κατέστη ὑπερήμερος ἐνῷ, ἀφ' ἑτέρου, ὁ ἐφεσίβλητος, ὑποχρεωθεὶς ὡς κατὰ νόμον πρῶτος νὰ παράσχῃ τὴν ἐργασίαν (ἄρθρον 655 Α. Κ.), ἀπέσχεν αὐτοβούλως τῆς ἀνατεθείσης αὐτῷ ὑπηρεσίας ἐκ μέρους τῆς ἐκκαλούσης ἐργοδότιδος, ἥτις ἤσκησε τὸ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου δικαίωμά της ἐντὸς τῶν νομίμων ὁρίων. Συνεπῶς δὲν ὑφίστανται τὰ γεγονότα διὰ τὴν ὕπαρξιν τῆς ἀνωτέρω ἀξιώσεως ἐν ὑπαγωγῇ τούτων εἰς τὰ ἄρθρα 6 § 2 τοῦ νόμου 751|1948 ἐν συνδ. πρὸς τὸ ἄρθρον 656 Ἀστ. Κώδικος. Ἀντιθέτως δὲ κρίνασα ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόσις ἐσφαλε περὶ τὴν ἐκτίμησιν τῶν πραγμάτων καὶ πρέπει νὰ μεταρρυθμισθῇ, κατὰ τὸν βάσιμον λόγον ἐφέσεως. Περαιτέρω ἡ ἀγωγὴ κρίνεται ἰδίως βάσιμος καὶ ἀπορριπτέα ὑπὸ τὴν πραγματικήν της ὄψιν.

Ι. Αποστολόπουλος, ΕΕΔ 8, 241), δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἐξ ἀποδοχῶν ἓξ μηνῶν, ἐπὶ τῇ βάσει ἐκείνων κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεως (ἄρθρ. 5 Ν. 765|1943), ἐκτὸς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη, ἢ τοῦ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 (βλέπε ἀντὶ πάσης ἄλλης Εἰρηνοδίκου Ἀθηνῶν 414|1949, Εἰρηνοδίκης *Γ. Ξηγαράκος*, ΕΕΔ 8, 507, ἔνθα καὶ λοιπὴ νομολογία).

Εἶναι, ἐξ ἄλλου, ἀληθὲς —καὶ περὶ αὐτοῦ ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω προεδρικὴ ἀπόφασις— ὅτι δὲν δημιουργεῖται ἀκυρότης τῆς ἀπολύσεως, κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 1 Ν. 3514, ἀλλὰ μόνον δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἔχει ὁ μισθωτός (βλέπε σχετικῶς παράθεσιν νομολογίας ἐν ΕΕΔ 8, 945 ἐπ.), ἐκτὸς ἂν ὁ μισθωτός, ἐφ' ὅσον ὑπάρξῃ ἀκυρότης ἐξ ἄλλου νόμου, προτιμήσῃ νὰ προσβάλῃ τὴν ἀπόλυσιν ὡς ἄκυρον.

Περαιτέρω ὅμως ἡ ἐν λόγῳ προεδρικὴ ἀπόφασις δέχεται, ὅτι, ἐνῷ κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν. 118|45 καὶ τὰς ἰσχυούσας καὶ ἐπὶ τῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ Ν. 118 ὑπουργικὰς ἀποφάσεις ὑπ' ἀριθ. 3600 καὶ 3601|1946 (βλέπε ὅμως περὶ τοῦ τελευταίου αὐτοῦ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 897 μετὰ τὴν οὕτως ἀποφανθεῖσαν Α. Π. 68|1948, ΕΕΔ 7, 209) ἀναγνωρίζεται εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις δικαίωμα διαθεσιμότητος τῶν μισθωτῶν ἐλλείψει ἐργασιῶν ἢ εἰς περιορισμὸν αὐτῶν (ἄνω ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις ἐν ΕΕΔ 5, 93, 94) ἢ ἐφ' ὅσον ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἀπασχόλησιν μέρους ἢ ὅλου τοῦ προσωπικοῦ (ἄρθρ. 9 Ν. 118), τοῦτο (δικαίωμα) δὲν δύναται νὰ ἀσκηθῇ ἐπὶ μισθωτῶν οἱ ὁποῖοι προστατεύονται ὑπὸ τοῦ Ν. 3514.

Ἄλλως—κατὰ τὴν ἄποψιν—ὑπόκειται παράβασις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 3514, μὲ συνεπείας, ὡς ἡ οὐσία ἀπόλυσις.

Εἶναι ὅμως, νομίζομεν, ἀμφίβολος ἡ ὀρθότης τῆς ἐκδοχῆς. Τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. 3514 ἐκόστησεν ἀποκλειστικῶς νὰ προστατεύσῃ τὸν μισθωτὸν ἀπὸ τῆς ἀδικαιολογήτου ἀπολύσεως μόνον. Πρὸς τὰς συνεπείας ἄλλως τῆς εὐθείας ἀπολύσεως ἐξισοῦνται καὶ αἱ τοιαῦται ἐκ τῆς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, κατὰ τὴν διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ νομικοῦ λόγου ἔχουσαν ἐφαρμογὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 7 Ν. 2112|1920.

Συνιστᾷ ὅμως μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου χρῆσις τοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 δικαιώματος πρὸς θέσιν εἰς κατάστασιν διαθεσιμότητος καὶ αὐτοῦ, μὲ συνέπειαν τὴν ἐντεῦθεν μείωσιν τῶν ἀποδοχῶν του;

Ἡ ἀπάντησις πρέπει νὰ εἶναι ἀρνητική. Ἡ ἄποψις ὅμως τῆς ἀποφάσεως εἶναι, ὅτι δὲν ἐκοσπήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 118 τοιοῦτόν τι καὶ ἑπομένως ἄνευ δικαιώματος ἐνεργεῖ ὁ ἐργοδότης.

Ἐν τούτοις ἐκ τοῦ Νόμου 118 δὲν φαίνεται νὰ ἐπεκτείνεται τὸ διατηρηθὲν λόγῳ τῆς εἰδικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 3514 καὶ μετὰ τὸν Ν. 118|1945 (Α. Π. 228|1947 εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 7, 440, δικαίωμα τῆς μὴ ἐλευθέρας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου ἀπολύσεως πέραν αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς θέσεως εἰς διαθεσιμότητα.

Ἂν τοιοῦτον δικαίωμα ἀνεγνωρίζετο ὑπὸ τοῦ Νομοθέτου, κατὰ τὴν ἄποψιν ταύτην, λόγῳ τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου καὶ τῆς φύσεως τοῦ προνομίου, τότε κατὰ τὴν αὐτὴν συλλογιστικὴν θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναγνωρισθῇ καὶ διὰ τοὺς προστατευομένους ὑπὸ τοῦ Λ. Ν. 214|1936 περὶ προστασίας ἐφέδρων πολεμιστῶν καὶ ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. 1799|1942 καὶ τοῦ Α. Ν. 564|1945 καὶ τοῦ Α. Ν. 1324|1949 περὶ ἀναπήρων, ἀφοῦ καὶ αὐτῶν τὸ προνόμιον ἐπὶ τῆς θέσεως συνεδυάσθη πρὸς τὰς ὑπὲρ τοῦ Ἔθνους θυσίας των.

Ἐν τούτοις καὶ ὀρθῶς, ὅτε προέκυψε περὶ αὐτῶν ὅμοιον ζήτημα, ἡ νομολογία ἠρνήθη νὰ ἐπεκτείνῃ τὸ προνόμιον ἀπολύσεως πέραν αὐτοῦ (βλέπε Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 2380|1944, εἰσηγητὴς *Κ. Κουνουγέρης*, ΕΕΔ 3, 500, καθ' ἣν τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας καὶ τῆς ἐντεῦθεν μειώσεως τοῦ ἐργατικοῦ εἰσοδήματος, ὑπὸ τὸ καταργηθὲν Ν. Δ. 424|1941, ἐφηρμόζετο καὶ ἐπὶ τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν).

Πρὸς ἀσφαλεστέραν ὅμως διάγνωσιν ἐν προκειμένῳ τῆς θελήσεως τοῦ Νομοθέτου ἀναγκαῖοι ἡ ὑπόμνησις αὐτοῦ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 765|1943 (ΕΕΔ 2, 632), τὸ ὁποῖον καθώρισε τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. 3514. Κατὰ τοῦτο ἡ ἀποζημίωσις ὑπολογίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεως ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ *καθεστὼς πλήρους ἀπασχολήσεως*.

Ἂν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν, ὅτι τὸ ἄρθρ. 5 Ν. 765|1943 ἐνομοθετήθη ὅμοῦ μὲ τροποποίησιν τοῦ ἰσχύοντος τότε Ν. Δ. 424|1941, κατὰ τὸ ὁποῖον ἐπετρέπετο ἡ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία, καὶ ὅτι ἂν ἡ νομοθετικὴ θέλησις ἦτο νὰ ἐργάζωνται οἱ μισθωτοὶ τοῦ ἄρθρ. 4 Ν. 3514 κατὰ πλήρη ἀπασχόλησιν, τότε ἀληθῶς τίς ἡ ἀνάγκη νὰ νομοθετηθῇ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 765|1943, καθορίζουσα ἐξαιρετικῶς τὴν ἀποζημίωσιν μὲ τὸ καθεστὼς πλήρους ἀπασχολήσεως, ἀκριβῶς μὲ τὴν αὐτὴν διατύπωσιν τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|45, διὰ τοὺς ὑπαγομένους εἰς τὴν διαθεσιμότητα μισθωτούς;

Πρέπει ἄρα νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ὁ Νομοθέτης, ἀναγνωρίζων δικαίωμα ὑπαγωγῆς καὶ τῶν μισθωτῶν τοῦ ἄρθρου 4 Ν. 3514 εἰς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίαν ἢ, ὑπὲρ ταύτ., εἰς διαθεσιμότητα ἰδ., ἀπησχολήθη μὲ τὸν καθορισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως μόνον—καὶ εἶχε λόγον πρὸς τοῦτο—ὑπὸ καθεστὼς πλήρους ἀπασχολήσεως.

Ἄλλο τὸ ζήτημα, ἂν δύνατας νὰ ὑπάρξῃ κακὴ χρῆσις δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου ἐκ τοῦ ἄρθρ. 281 Α. Κ., ὁπότε δὲν προκύπτει πάλιν ζήτημα ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ ἄρθρου 4 Ν. 3514, ἀλλὰ δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ νὰ ζητήσῃ τὴν παῦσιν τῆς τοιαύτης ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου (πρβλ. Α.Π. 287—289|1949, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 7, 552).

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 4431|1949

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Η. Τριανταφύλλου**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Μπέλτος, Α. Βουδούρης

Ἐκ τοῦ ἄρθρου 4 Ν. 3514, ὡς ἐτροποποιήθη οὗ' ἄρθρου 5 Ν. 765|43, καθ' ὃ ὑπάλληλος, ἐπαναλαβὼν κατὰ τὸν νόμον ταῦτον τὴν ἐργασίαν του, δὲν δύναται πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους νὰ ἀπολυθῇ τῆς θέσεώς του, εἰ μὴ διὰ κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένην αἰτίαν, ἄλλως δικαιοῦται εἰς ἀποζημίωσιν, ἴσην πρὸς τοὺς μισθοὺς ἓξ μηνῶν τῆς ἡμέρας τῆς ἀπολύσεως, ὑπὸ καθεστὼς πλήρους ἀπασχολήσεως, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ κατὰ παράβασιν αὐτοῦ γενομένη ἀπόλυσις τοῦ ἀποστρατευθέντος μισθωτοῦ δὲν εἶναι ἄκυρος, συνεπαγομένη μόνον

ΑΔΕΙΑΙ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

ΑΚΥΡΟΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΗΜΕΡΩΝ ΑΔΕΙΑΣ

Έννοια Α. Ν. 539|1945 περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος ἀδειῶν πρὸς μισθωτούς

Προϋπόθεσις τοῦ δικαιώματος ἀποζημιώσεως τοῦ μισθωτοῦ, ἐξ ἀποδοχῶν ἡμερῶν ὀφειλομένης ἀδείας, εἰς περίπτωσιν ἀπολύσεως, ἡ ὕπαρξις ἐγκύρου συμβάσεως ἐργασίας.—Δικαίωμα ἐργοδότου πρὸς διάλυσιν ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας καὶ ἄνευ καταγγελίας.—Πρόσληψις μισθωτοῦ εἰς Υ.Ε.Κ.Α. ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ αὐτῆς ἄνευ ἐξουσιοδοτήσεως νόμου.—Ἀκυρότης συμβάσεως καὶ ἐπομένως ἔλλειψις δικαιώματος ἀποζημιώσεως ἀδείας.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν, κατὰ Ν. ΓΨΟΔ', Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν διὰ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀποφάσεως τὴν ἀπομακρύνεται τῆς ἀπὸψεως προηγουμένης ἀποφάσεως αὐτοῦ (6205|1949, εἰσηγητὴς *Χ. Καρακαντζῆς*, ΕΕΔ 8, 710), ὅτι διὰ τὸ δικαίωμα τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 § 5 τοῦ Α Ν. 539|1945 «περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν» (ΕΕΔ 4, 474) ὁριζομένης ἀποζημιώσεως τοῦ ἀπολυομένου δι' ἀφορμὴν βαρύνουσαν τὸν ἐργοδότην μισθωτοῦ, πρὶν ἢ λάβῃ τὴν ὀφειλομένην ἄδειαν, δὲν ἐνδιαφέρει τὸ κῦρος ἢ ἡ ἀκυρότης τῆς ἐκτελεσθείσης συμβάσεως ἐργασίας.

Τὸ Πρωτοδικεῖον ἤδη, στηριζόμενον εἰς τὴν διάταξιν τῆς § 6 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ἀνωτέρω νόμου, καθ' ἣν «ἀπαγορεύεται εἰς τὸν ἐργοδότην ν' ἀπολύσῃ τὸν μισθωτὸν διαρκούσης τῆς χορηγηθείσης εἰς τοῦτον ἀδείας» (περὶ αὐτῆς βλέπε Πρωτ]κεῖον Ἀθηνῶν 11264|1948, εἰσηγητὴς *Ν. Ἐγκολφόπουλος*, ΕΕΔ 8, 184 καὶ αὐτόθι σημειώσεις μας, Α. Π. 319|1949, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 8, 636), καταλήγει εἰς τὴν κρίσιν ὅτι, ἀφοῦ, προκειμένου περὶ ἀκύρου συμβάσεως ἐργασίας, δὲν ἀπαιτεῖται καταγγελία (βλέπε τὰς ἐν τῇ ἀποφάσει παραπομπὰς εἰς Α.Π. 545|1949, εἰσηγητὴς *Δ. Μίχος*, ΕΕΔ 9, 9, ἔνθα σημειώσεις μας), δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν καὶ ἡ διά-

---

τὰς ἐν αὐτῷ ἐπιζημίους συνεπείας εἰς βάρος τοῦ παραβάτου ἐργοδότου, ὅστις, ἑπομένως, ἀποδεχόμενος αὐτάς, ἐγκύρως ἀπολύει τὸν τοιοῦτον μισθωτόν. Ἄλλο βεβαίως εἶναι τὸ ζήτημα, ἂν ἡ ἀπόλυσις δύναται νὰ εἶναι ἄκυρος, λόγῳ συντρεχούσης παραβάσεως διατάξεων ἄλλου Νόμου (118|45), ἀλλ' ὑπὸ ἔποψιν ἐφαρμογῆς Ν. 3514 ἡ ἀπόλυσις δὲν εἶναι ἄκυρος, ὡς προεῤῥέθη. Τὸ αὐτὸ δέον νὰ λεχθῇ καὶ ὅταν ὁ ἐργοδότης, ἀντὶ τῆς ἀπολύσεως, θέσῃ τὸν ὑπὸ τῆς προπαρατεθείσης διατάξεως προστατευόμενον μισθωτὸν εἰς κατάστασιν διαθεσιμότητος.

Εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι τόσον τὸ ἄρθρον 9 § 2 τοῦ Ν. 118|45, ὅσον καὶ αἱ ὑπ' ἀριθ. 3600 καὶ 3601 τοῦ 1946 Υ.Α., αἱ θεσπίζουσαι τὸ μέτρον τοῦτο οὐδεμίαν ποιοῦνται διάκρισιν, οὐδ' ἐξαιροῦσι ῥητῶς τῆς ἐφαρμογῆς των τοὺς μισθωτούς τοῦ Ν. 3514, μ' ὅλα ταῦτα ὅμως, καθ' ἡμετέραν κρίσιν, δὲν δύναται νὰ ἔχωσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τούτων. Ὁ Ν. 3514, ἐπεκτείνων ἐν ἄρθρῳ 4 τὴν ἐξαιρετικὴν μέριμναν, ἣν λαμβάνει ὑπὲρ τῶν στρατευομένων μισθωτῶν καὶ διὰ τὸν μετὰ τὸ πέρας τῆς στρατεύσεως αὐτῶν χρόνον, ἠθέλησε προφανῶς, ὅπως, ἐπὶ ἓν τουλάχιστον ἔτος ἀπὸ ταύτης, οὐ μόνον παραμένωσιν ἐν τῇ ἐργασίᾳ, εἰς ἣν ἀπησχολοῦντο πρὸ τῆς ὑπὸ τὰ ὅπλα κλήσεώς των, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀπολαύωσι πλήρως τῶν ἐκ ταύτης ἀγαθῶν, δι' ὃν λόγον καὶ ἡ ἀπόλυσις αὐτῶν ἐπετράπη ὑπὸ ὡρισμένας μόνον προϋποθέσεις καὶ κατ' εἰδικὴν διαδικασίαν καὶ βαρεῖαι ὁπωσδήποτε κυρώσεις ἠπειλήθησαν κατὰ τοῦ μὴ συμμορφουμένου ἐργοδότου. Θὰ ἦτο ἑπομένως ὅλως ἀντίθετος πρὸς τὸ προστατευτικὸν πνεῦμα τοῦ ἐν λόγῳ νόμου καὶ θὰ ἦγεν εὐθέως εἰς καταστρατήγησιν τῆς ἐν ἀρχῇ τῆς παρούσης παρατεθείσης διατάξεως ἡ ἀζημίως διὰ τὸν ἐργοδότην θέσις εἰς κατάστασιν διαθεσιμότητος τῆς ἐν αὐτῇ ἀναφερομένης κατηγορίας μισθωτῶν, τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσον καὶ διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις τὰς ὑπαγομένας εἰς τὸν Ν. 118|45 ἐφαρμογὴν ἔχουσιν αἱ σχετικαὶ διατάξεις τῶν προρρηθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων (πλὴν τῶν ἐν αὐταῖς διαλαμβανομένων ἐξαιρέσεων), δυναμένου παντὸς ἐργοδότου νὰ διατηρῇ τοὺς μισθωτοὺς αὐτοῦ ἐν τῇ καταστάσει ταύτῃ, μετὰ τῶν ἐξ αὐτῆς ἀπορρεουσῶν συνεπειῶν τῆς καταβολῆς τοῦ ἡμίσεος τῶν ἀποδοχῶν των, ἐπ' ἀόριστον χρόνον (Α. Π. 68|48, ΕΕΔ 7, σελ. 209). Ἑπομένως ἡ εἰς διαθεσιμότητα θέσις τοῦ ἀποστρατευθέντος μισθωτοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πρώτου ἔτους ἀπὸ τῆς ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας του δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς συνιστῶσα παράβασιν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. 3514, συνεπαγομένη, ὡς καὶ ἡ ἀπόλυσις, τὰς ὑπ' αὐτοῦ εἰς βάρος τοῦ ἐργοδότου ἀπειλουμένας ἐπιζημίους συνεπείας, οὐχὶ ὅμως καὶ τὴν ὑποχρέωσιν τούτου εἰς καταβολὴν τῶν πλήρων ἀποδοχῶν τοῦ χρόνου τῆς διαθεσιμότητος, ἐφ' ὅσον καὶ διὰ τὴν ἀπόλυσιν, πρὸς ἣν ἐξομοιοῦται, οὐδαμοῦ τοῦ Ν. 3514 θεσπίζονται ἀνάλογοι συνέπειαι. Μετὰ ταῦτα ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις, δι' ἧς ὁ ἐκκαλῶν, ἐκθέτων ὅτι μετὰ τὴν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσίν του, ἐπαναλαβὼν τὴν ἣν πρὸ τῆς στρατεύσεως αὐτοῦ εἶχεν ἐργασίαν ἐργατοτεχνίτου παρὰ τῷ ἐφεσιβλήτῳ, ἐτέθη ὑπ' αὐτῆς εἰς τριμηνον διαθεσιμότητα, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁποίας τῷ κατεβλήθη τὸ ἥμισυ τῶν ἀποδοχῶν του, αἰτεῖται τὴν καταβολὴν καὶ τοῦ ἑτέρου ἡμίσεος, δὲν εἶναι νόμιμος, ὀρθῶς δέ, εἰ καὶ δι' ἄλλης αἰτιολογίας, ἀπερρίφθη ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, οἱ δὲ περὶ τοῦ ἐναντίου λόγοι τῆς ἐφέσεως εἶναι ἀπορριπτέοι ὡς ἀβάσιμοι.

ταξις § 5 Α.Ν. 539|1945 περί ἀποζημιώσεως, ἡ ὁποία προβλέπει ἀπόλυσιν μισθωτοῦ.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9501|1949

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΔ'

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Μπιζίμης**

Εἰσηγητής ὁ Πρωτοδίκης κ. **Π.Παπακωνσταντίνου**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Μπαρμπάτης, Νομικὸς Σύμβουλος, Χ. Ἀδάμ, δικαστικὴ ἀντιπρόσωπος, Β. Βασιλείου

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ Α. Ν. 539|1945 περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν» πᾶς μισθωτός, ἀπολυόμενος δι' ἀφορμὴν βαρύνουσαν τὸν ἐργοδότην, πρὶν ἢ λάβῃ τὴν ὀφειλομένην αὐτῷ ἐτησίαν ἄδειαν, δικαιοῦται ἀποζημιώσεως, ἴσης πρὸς τὰς ἀποδοχάς, ἃς θὰ ἐλάμβανεν, ἐὰν ἤθελε τύχει τῆς ἀδείας του. Ἐκ τῆς διατάξεως ὅμως τῆς § 5 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, καθ' ἣν ἀπαγορεύεται εἰς τὸν ἐργοδότην ν' ἀπολύσῃ τὸν μισθωτόν, διαρκούσης τῆς χορηγηθείσης εἰς τοῦτον ἀδείας, προκύπτει σαφῶς, ὅτι προϋπόθεσις τοῦ δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ τῆς ὡς ἄνω ἀποζημιώσεως εἶναι ἡ ὕπαρξις ἐγκύρου μετὰ τοῦ ἐργοδότου συμβάσεως ἐργασίας καὶ οὐχὶ ἀκύρου, ἧς δύναται ἑκάτερος τῶν συμβαλλομένων ν' ἀποστῇ ταύτης καὶ ἀνευ λόγου καὶ ἀνευ ἀσκήσεως οἱασδήποτε καταγγελίας (Α. Π. 63|1948, καὶ 70|48, ΕΕΔ 7, σελ. 199 καὶ 274). Ἐὰν ὁ νομοθέτης ἤθελε διὰ τῆς ρηθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 5 § 5 τοῦ Ν. 539|1945, ὅπως τῆς ἐν αὐτῇ καθοριζομένης ἀποζημιώσεως δικαιοῦται πᾶς συνδεόμενος διὰ σχέσεως ἁπλῆς ἐργασίας, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐγκύρου ἢ μὴ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, δὲν θὰ προέβαινεν εἰς τὴν θέσπισιν τῆς ἐν συνεχείᾳ ταύτης ἀπαγορευτικῆς διατάξεως περὶ ἀπολύσεως, ἥτις δὲν εἶναι νοητὴ ἐπὶ ἀκύρου συμβάσεως ἐργασίας. Ἐν τῇ ὑποκειμένῃ περιπτώσει ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων τὴν ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀξίωσίν του περὶ καταβολῆς τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 § 5 τοῦ ρηθέντος νόμου 539|1945 ἀποζημιώσεώς του στηρίζει εἰς τὴν συναφθεῖσαν, ὡς ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκτίθεται καὶ διασαφηνίζει διά τε τοῦ πρωτοδίκως κατατεθέντος σημειώματός του καὶ τῶν προτάσεων τῆς παρούσης, εἰς τὴν μετὰ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ὑπηρεσίας Ἐκμεταλλεύσεως Κρατικῶν Αὐτοκινήτων (ΥΕΚΑ) τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐναγομένου συναφθεῖσαν τὴν 3-6-1945 σύμβασιν ἐργασίας περὶ παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του, ὡς ἐκτάκτου ὑπαλλήλου, ἤτοι γραφέως ἐν τῇ Ὑπηρεσίᾳ ταύτῃ. Ἡ οὕτω δὲ ὅμως ἐπικαλουμένη ὡς καταρτισθεῖσα σύμβασις ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος μετὰ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς ὡς εἴρηται Ὑπηρεσίας τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐναγομένου τυγχάνει ἄκυρος, καθόσον, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27451 τῆς 15-11-1944 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Μεταφορῶν, δι' ἧς συνέστη ἡ ἀνωτέρω Ὑπηρεσία, οὐδεμία ἐξουσιοδότησις παρεσχέθη τῷ Διευθυντῇ τῆς Ὑπηρεσίας ταύτης διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ὅπως οὗτος προβῇ εἰς πρόσληψιν ἐκτάκτου προσωπικοῦ πρὸς ἐπάνδρωσιν τῆς ὑπηρεσίας.

Ἐκ τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 4 τῆς ὡς εἴρηται κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Μεταφορῶν καὶ Οἰκονομικῶν προκύπτει, ὅτι τῷ Διευθυντῇ τῆς ἀνωτέρω Ὑπηρεσίας παρεσχέθη ἐξουσιοδότησις, ὅπως προβῇ πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἀναγκῶν τῆς ὑπηρεσίας εἰς πρόσληψιν μόνον ὁδηγῶν αὐτοκινήτων καὶ βοηθῶν αὐτῶν, προκειμένου δὲ περὶ τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης, εἰς ὃ, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκτιθέμενα, ἀνήκει καὶ ὁ ἐνάγων ἐφεσίβλητος, παρεσχέθη αὐτῷ (ἄρθρ. 4 § 2 τῆς ἀποφάσεως) ἡ ἐξουσιοδότησις, ὅπως ζητήσῃ ἀπόσπασιν τοῦ ἀναγκαιοῦντος προσωπικοῦ (διοικητικοῦ, ὑπηρετῶν) ἐξ ἑτέρων δημοσίων ὑπηρεσιῶν ἢ ὀργανώσεων. Ἀκύρου οὔσης, κατὰ τὰ ἐκτιθέντα, τῆς ἐπικαλουμένης ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος συμβάσεως ἐργασίας, ὡς συναφθείσης μετὰ προσώπου ἀτερουμένου τῆς πρὸς ἐκπροσώπησιν τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐναγομένου ἱκανότητος καὶ πέραν τῆς δοθείσης ἐξουσιοδοτήσεως διὰ τῆς ρηθείσης κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Μεταφορῶν, τὸ ἐκκαλοῦν ἠδύνατο ν' ἀποστῇ τῆς ὡς ἄνω ἐπικαλουμένης συμβάσεως ἄνευ οὐδεμιᾶς ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν τῆς ἀξιουμένης ἀποζημιώσεως (*Ταύσῃ*, Νομ. Πρόσωπα § 10 σελ. 59). Κατὰ ταῦτα, δεχθεῖσα ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ὡς νόμῳ βάσιμον τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγήν, ἐπὶ ταῖς αἰτιολογίαις ὅτι ἡ μετὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος σύμβασις τυγχάνει ἔγκυρος, ἀπορρίψασα τὸν περὶ ἀκυρότητος ταύτης προταθέντα ἰσχυρισμὸν τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐναγομένου ἢ ἄλλως ὅτι, καὶ ἄκυρου οὔσης τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος μετὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐναγομένου, ὁ ἐφεσίβλητος δικαιοῦται τῆς ἀξιουμένης ἀποζημιώσεως, βάσει τῆς ρηθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 5 § 5 τοῦ Ν. 539|1945, ἐσφαλε καὶ δέον, ὅπως, δεκτῶν καθισταμένων τῶν α' καὶ β' λόγων τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως, ἀφανισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως ἀπορριφθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ὡς ἀβάσιμος νόμῳ. Ἐκ τῶν ἐπικαλουμένων ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος διατάξεων τοῦ μόνου ἄρθρου τοῦ Ν. 335|1947 περὶ συμπληρώσεως τῆς νομοθεσίας περὶ Ὑπηρεσίας κλπ. καὶ ἄρθρ. 14 τοῦ Κανονισμοῦ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐναγομένου ἐκπροσωπουμένης ὑπηρεσίας ΥΕΚΑ δὲν προκύπτει, ὅτι τὰ ἐκκαλοῦν ἐναγόμενον ἀνεγνώρισε ὡς ἔγκυρους, ὡς ὑποστηρίζει ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων, καὶ τὰς συναφθείσας παρὰ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς ὡς εἴρηται Ὑπηρεσίας καθ' ὑπέρβασιν τῆς δοθείσης αὐτῷ ἐξουσιοδοτήσεως, συμβάσεις μισθώσεως ὑπηρεσιῶν, ἀλλὰ τοὐναντίον προκύπτει ἀντιθέτως θέλησις τοῦ νομοθέτου αὐτοῦ διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ὡς ἄνω νόμου νὰ στερῶνται καὶ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 καὶ οἱ δι' ἐγκύρων συμβάσεων ἰδιωτικοῦ δικαίου μετὰ τῆς Ὑπηρεσίας ταύτης συνδεόμενοι ὑπάλληλοι καὶ ἀπορριπτέα τὰ ἐναντία κρίνονται, ὡς ἀβάσιμα.

ΧΡΟΝΙΚΑ ΟΡΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΑΝΑΠΑΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ

Ὧραι ἐργασίας κατὰ τὸ ἀπὸ 7|14 Δεκεμβρίου 1932 Διάταγμα

Ἔννοια ἄρθρου 6 Διατάγματος 7|14 Δεκεμβρίου 1932.—Δικαίωμα 24ώρου ἀναπαύσεως προσωπικοῦ λεωφορείων αὐτοκινήτων ἀνὰ περίοδον ἑπτὰ ἡμερῶν.—Προϋπόθεσις ἡ προηγουμένη πάροδος ἓξ ἡμερῶν πραγματικῆς ἐργασίας καὶ ὄχι ἁπλῶς ἐργασίμων.

Λόγος ἀναιρέσεως κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3846|1949 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν (διαδικασία Ν. Γ'ΦΟΔ') (βλέπε ταύτην παρατιθεμένην κατωτέρω) ὑπῆρξεν ὁ ἑξῆς:

Ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις, κρίνασα ὅτι, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς τελευταίας παραγράφου τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Π. Δ. τῆς 7|14 Δεκεμβρίου 1932 «περὶ κανονισμοῦ τῶν ὡρῶν ἐργασίας εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν αὐτοκινήτων λεωφορείων», ὁ ἀνήκων εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν λεωφορείων αὐτοκινήτων δικαιοῦται 24ώρου ἀναπαύσεως, ἀνὰ περίοδον 7 ἡμερῶν, ἀδιαφόρως ἂν κατὰ τὰς λοιπὰς ἓξ ἐργασίμους δι' αὐτὸν ἡμέρας τῆς περιόδου ταύτης παρέσχε καὶ πράγματι τὴν ἐργασίαν του ἢ οὔ, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς κρίσεώς της ταύτης δεχθεῖσα ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἀπεστερήθη 16 ἡμερῶν ἀναπαύσεως, δι' ἃς καὶ τὴν κατεδίκασεν εἰς τὴν πληρωμὴν ἀποζημιώσεως, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ τὴν διάταξιν ταύτην καὶ τὰς σχετικὰς μὲ τὸν θεσμὸν τῆς ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως λοιπὰς διατάξεις καὶ ἰδίως τὸν κυρώσαντα τὴν διεθνῆ σύμβασιν τῆς Γ' Διεθνοῦς Συνδιασκέψεως τῆς Ἐργασίας τῆς Γενεύης, τῆς κανονιζούσης τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως, νόμων 2990|22, ἐξ ὧν, συνδυαζομένων μὲ τὸν σκοπὸν τοῦ θεσμοῦ, συνιστάμενον εἰς τὴν προστασίαν τῆς ὑγείας τῶν ἐργαζομένων δι' ἀποφυγῆς τῆς συνεχοῦς καὶ ἀδιακόπου ἐργασίας των, προδήλως προκύπτει, ὅτι 24ώρου ἀναπαύσεως ἀνὰ περίοδον 7 ἡμερῶν δικαιοῦται μόνον ὁ εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν λεωφορείων ἀνήκων καὶ παρασχὼν πράγματι τὴν ἐργασίαν του.

Ἐπὶ τούτων ἐξεδόθη ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Ἀρείου Πάγου 590|1949 Τμ. Α'.

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Πλατύκας**

Συνήγοροι οἱ κ.κ. Δ. Τρίμης, Κ. Ἀδαμόπουλος

Ἐκ τῆς διατάξεως τῆς τελευταίας παραγράφου τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν, βάσει τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου Γ'ΦΟΔ' «περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας ἐργατῶν καὶ ὡρῶν ἐργασίας», ἐκδοθέντος Διατάγματος τῆς 7|14 Δεκεμβρίου 1932 περὶ κανονισμοῦ τῶν ὡρῶν ἐργασίας εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν αὐτοκινήτων λεωφορείων, ὁριζούσης ὅτι «ἅπαν τὸ προσωπικὸν τὸ ἀπασχολούμενον εἰς τὰ ἐπιβατικὰ αὐτοκίνητα λεωφορεῖα δικαιοῦται ἀνὰ περίοδον ἑπτὰ ἡμερῶν ἀναπαύσεως τοὐλάχιστον 24 ὡρῶν συνεχῶν» καὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου, ἀφορῶντος εἰς τὴν προστασίαν τῆς ὑγείας τῶν ἐργαζομένων πρὸς ἀποφυγὴν τῆς φθορᾶς τοῦ ὀργανισμοῦ, ὡς ἐκ τῆς ἀδιακόπου ἐργασίας, σαφῶς προκύπτει, ὅτι εἰκοσιτετραώρου ἀναπαύσεως δικαιοῦται τὸ προσωπικὸν τῶν ἐπιβατικῶν λεωφορείων αὐτοκινήτων, ἐφ' ὅσον προηγήθησαν ἓξ ἡμέραι πραγματικῆς ἐργασίας καὶ ὄχι ἁπλῶς ἐργάσιμοι. Ὅθεν, ἐφ' ὅσον ὁ δικάσας Πρωτοδίκης ἐν προκειμένῳ, διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ἔκρινεν, ὅτι μετὰ ἓξ ἐργασίμους ἡμέρας ἀκολουθεῖ μία ἡμέρα ἀναπαύσεως, ἀδιαφόρως ἂν κατὰ τὰς προηγουμένας ἐργασίμους ἡμέρας παρεσχέθη ἐργασία ἢ οὔ, καὶ ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ταύτῃ ἀπεφήνατο δεκτὴν τὴν ἀγωγήν, διώκουσαν νὰ ὑποχρεωθῇ ἡ ἀναιρεσείουσα νὰ πληρώσῃ αὐτῷ διὰ προσθέτου ἀμοιβῆς τὰς ἡμέρας ἀναπαύσεως, ἃς ἐδικαιοῦτο, ὡς ὁδηγὸς λεωφορείων, χωρὶς νὰ ἐρευνήσῃ, ἂν κατὰ τὰς προηγουμένας ἓξ ἡμέρας ἑκάστης ἡμέρας ἀναπαύσεως παρέσχεν ἢ οὔ τὰς ὑπηρεσίας του, ὥστε νὰ δικαιοῦται ἡμερῶν ἀναπαύσεως κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ψευδῶς τὴν ἀνωτέρω διάταξιν ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε, καὶ ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἀναιρετέαν αὐτὴν κατέστησε, κατὰ τὸ ἄρθρον 807 παρ. 17 τῆς Πολ. Δικονομίας, κατὰ τὸν περὶ τούτου βάσιμον πρῶτον λόγον ἀναιρετηρίου.

Ἡ διὰ τοῦ ἀναιρετηρίου ὑποβαλλομένη αἴτησις τῆς ἀναιρεσειούσης, ὅπως ὑποχρεωθῇ ὁ ἀναιρεσίβλητος νὰ ἀποδώσῃ αὐτῇ τὸ πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἀναιρουμένης ἀποφάσεως εἰσπραχθὲν ποσόν, ἀπορριπτέα κρίνεται, διότι δὲν προσάγεται ἀπόδειξις καταβολῆς αὐτῷ τοῦ ὡς ἄνω ποσοῦ.(*)

(*) Κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἀναιρέσεως, ἐφ' ἧς ἡ ἄνω ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὁ παρ' αὐτῷ Ἀντεισαγγελεὺς κ. *Δημ. Κιουσόπουλος* ἠγόρευσεν ὡς ἑξῆς:

Δι' ὅσους λόγους ἐξέθηκεν ὁ ἀναιρεσείων πρὸς ὑμᾶς συμφώνως ἀπολύτως μετὰ ταῦτα, ὅτι ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, δεχθεῖσα ὅτι αἱ ἡμέραι δεδικαιολογημένης ἀπουσίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων τῆς δι' αὐτοκινήτων λεωφορείων συγκοινωνίας θεωροῦνται ἡμέραι ἐργασίας καὶ ὡς τοιαῦται συμπληροῦσι τὸ δωρεὰν καθ' ἡμέραν καὶ τὸ ὄγδοον καθ' ἑβδομάδα τῆς μεγαλειτέρας αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Νόμου συγχωρουμένης ὑπηρεσιακῆς ἀπασχολήσεως, ἀσφαλῶς ὑπερέβαλε τὸν σκοπόν, ὃν ὁ Νόμος 2269 τοῦ 1920 καὶ τὸ εἰδικώτερον ρυθμίζον τὴν εἰδικὴν σχέσιν Διάταγμα τῆς 7|14|12|1932 ἐπεδίωκον. Διότι τὰ ἄνω νομοθετήματα, ἀσχετα ὄντα πρὸς τὸν Νόμον περὶ Κυριακῆς ἀργίας, τὸν διὰ θρησκευτικοὺς λόγους νομοθετηθέντα, δὲν ἐπεδίωξαν ἄλλο τι ἢ τὸ προσωπικὸν ὡρισμένων ἐπιχειρήσεων νὰ μὴ ἀπασχολῆται διὰ λόγους ὑγείας περισσότερον τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων χρονικῶν ὁρίων. Συνεπῶς, ἐὰν οἱοσδήποτε μισθωτὸς ἐπιχειρήσεως, ἀναφερομένης ἐν τῷ Νόμῳ 2269, δὲν εἰργάσθη ἐπὶ 6 ἡμέρας καὶ δὲν κωλύεται ἐκ τοῦ νόμου περὶ Κυριακῆς ἀργίας νὰ ἐργασθῇ κατὰ τὴν Κυριακήν, ἡ ἐπιχείρησις δὲν δεσμεύεται νὰ τὸν ἀπασχολήσῃ καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, διότι τοῦτο δὲν ἀπαγορεύεται οὔτε ἐκ τοῦ Ν. 2269, οὔτε ἐκ τοῦ Διατάγματος τῆς 7|14|12|32, οἱ ὁποῖοι ἁπλῶς ἠξίωσαν, ταμόντες τὸν χρόνον εἰς 7ήμερα, ἀσχετα τὸ ἓν πρὸς τὸ ἄλλο χρονικὰ διαστή-

ματα, ἵνα καθ' ἕκαστον τούτων ἡ ἐργασία τῆς ὡρισμένας ἐπιχειρήσεις, μὴ ὑπερβαίνῃ τὰ ὑπὸ τούτων καθοριζόμενα ὅρια. Ἐὰν δὲ ὑπελείφθη, δύναται νὰ συμπληρωθῇ πάντως ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἡμέρου χρονικοῦ διαστήματος, ἐκτὸς ἂν ὁ Νόμος περὶ Κυριακῆς ἀργίας ἢ ἄλλοι τοιοῦτοι ἐπιβαλόντες ἀργίαν καθ' ὡρισμένας ἡμέρας, ἀποκλείουσι τὴν κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας ἀναπλήρωσιν τῶν ὑπολειφθεισῶν ὡρῶν ἢ ἡμερῶν ἐργασίας. Ἔχω ὄθεν τὴν γνώμην, ὅτι εἶναι βάσιμος ὁ α' λόγος ἀναιρέσεως. Ἀλλά, καὶ ἐπὶ τῇ ἀντιθέτῳ ἐκδοχῇ, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις εἶναι πάντως ἀναιρετέα κατὰ τὸν β' λόγον τοῦ ἀναιρετηρίου, διότι ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὸ ἄρθρον 904 τοῦ Ἀστ. Κώδικος καὶ ὅστις λόγος ἀναιρέσεως ἐπὶ λέξει ἔχει οὕτω: «Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, κρίνασα περαιτέρω ὅτι, ὅταν ὁ ὑπάλληλος ἐργασθῇ εἰς ἡμέραν ἀναπαύσεως καὶ λάβῃ τὴν κανονικήν του ἀντιμισθίαν, δικαιοῦται ἐπὶ πλέον ἰσοπόσου ἀποζημιώσεως κατά τε τὰς διατάξεις τῶν νόμων περὶ ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως καὶ τὸ ἄρθρον 904 τοῦ Κώδικος, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς εἰρημένας διατάξεις, διότι κατὰ μὲν τὰς περὶ ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως τοιαύτας ὁ ἐργαζόμενος δὲν δικαιοῦται κἂν ἀντιμισθίας διὰ τὴν ἡμέραν ἀναπαύσεως, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 904 τοῦ Κώδικος δικαιοῦχος τῆς ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἀξιώσεως εἶναι μόνον ὁ ζημιωθεὶς καὶ τοιοῦτος εἶναι ὁ ἐργασθεὶς εἰς ἡμέραν ἀναπαύσεως καὶ πληρωθεὶς τὴν κανονικήν του ἀντιμισθίαν». Διότι, διὰ νὰ δεχθῇ τις ἐν τῇ κρινομένῃ περιπτώσει, ὅτι ὑφίστατο ἀξιώσεις ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ κατὰ τὸ μνησθὲν ἄρθρον τοῦ Κώδικος πρέπει νὰ εἶναι βεβαιωμένον, ἐφ' ὅσον ὁ νόμος 2269 δὲν ἐπιβάλλει τὴν πληρωμὴν μισθοῦ κατὰ τὰς ἡμέρας ἀναπαύσεως, ὅτι ἡ τοιαύτη ὑποχρέωσις ἔχει ἐπιβληθῇ συμβατικῶς καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει τὸ ἀνταλλάγμα τῆς ἐργασίας εἶχε προσδιορισθῇ κατ' ἀποκοπὴν μηνιαίως, διότι τότε μόνον θὰ ἔδρων αἱ ἀρχαὶ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, ἀφοῦ θὰ παρεῖχεν ἐργασίαν ἄνευ ἀνταλλάγματος ἢ ἔναντι ἀνταλλάγματος, ὅπερ πάντως θὰ ἐλάμβανε, καὶ ἂν ἀνεπαύετο. Διὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς τοιαύτης ἀξιώσεως ἡ ἀπόφασις δὲν θέτει τοιαύτην προϋπόθεσιν οὔτε ἐκ τοῦ Νόμου, οὔτε ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Δεχθεῖσα ὄθεν ἐφαρμογὴν τῶν περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἀρχῶν ἄνευ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθεισῶν προϋποθέσεων κατέστησε πάντως αὐτὴν ἀναιρετέαν, δι' ὃ προτείνει τὴν ἀναίρεσιν αὐτῆς (*).

(*) *Ἡ ἀναιρεθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 3846|1949 ἀπόφασις Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν (Πρωτοδίκης ὁ κ. Η. Τριανταφύλλου) εἶχεν ὡς ἑξῆς:*

Κατὰ τὸ ἄρθρον 6, παράγραφος τελευταία, τοῦ Π. Δ. τῆς 7|14 Δεκεμβρίου 1932 περὶ κανονισμοῦ τῶν ὡρῶν ἐργασίας εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν λεωφορείων αὐτοκινήτων, ἅπαν τὸ προσωπικόν, τὸ ἀπασχολούμενον εἰς τὰ ἐπιβατικὰ αὐτοκίνητα λεωφορεῖα, δικαιοῦται ἀνὰ περίοδον 7 ἡμερῶν ἀναπαύσεως τοὐλάχιστον 24 ὡρῶν. Ἡ σαφὴς ἔννοια τῆς διατάξεως ταύτης εἶναι, ὅτι οἱ εἰς ἐπιβατικὰ λεωφορεῖα αὐτοκίνητα ἐργαζόμενοι δικαιοῦνται εἰκοσιτετραώρου ἀναπαύσεως, ἀνὰ πᾶσαν ἑβδόμην ἡμέραν, τοὐτέστι μετὰ περίοδον ἓξ ἐργασίμων ἡμερῶν ἀκολουθεῖ μία ἡμέρα ἀναπαύσεως καὶ δὴ ἀδιαφόρως, ἂν κατὰ τὰς ἐργασίμους ἡμέρας παρεσχέθη ἐργασία ἢ οὔ. Ἡ ἐν λόγῳ διάταξις ἀποτελεῖ ἐπὶ μέρους ἐφαρμογὴν τῆς ὑπὸ τῆς διεθνοῦς συμβάσεως τῆς Γ' Διεθνοῦς Διασκέψεως Ἐργασίας τῆς Γενεύης καθιερωθείσης ἀρχῆς τῆς ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως τῶν εἰς βιομηχανικὰ καταστήματα ἐργαζομένων, κυρωθείσης διὰ τοῦ ν. 2930|22, ἰδίᾳ δὲ τῆς διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Π. Δ. τῆς 8|14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως» θεσπισθείσης ἀπαγορεύσεως πάσης βιομηχανικῆς, βιοτεχνικῆς καὶ ἐμπορικῆς ἐργασίας κατὰ τὰς Κυριακάς, χωρὶς ἐξ οὐδεμιᾶς διατάξεως τοῦ ἐν λόγῳ διατάγματος νὰ προκύπτῃ, ὅτι ἡ κατὰ τὰς λοιπὰς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος ἐργασία εἶναι προϋπόθεσις τῆς Κυριακῆς ἀργίας.

Ὡς δὲ ἡ Κυριακὴ εἶναι ἡ ἑβδόμη ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος, οὕτω καὶ ἡ ἐν τῇ προπαρατεθείσῃ διατάξει ἀνάπαυσις εἶναι ἡ ἑβδόμη ἡμέρα πάσης ἐργασίμου περιόδου. Ἐν ὄψει προφανῶς τοῦ ὅτι εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις μεταφορᾶς δὲν εἶναι δυνατὴ ὡς ἐκ τῆς φύσεως των, ἡ ἐφαρμογὴ τῶν περὶ Κυριακῆς ἀργίας διατάξεων, ἤτις ἀλλοῦ τε καὶ ρητῶς ἀπεκλείσθη εἰς αὐτὰς δι' ἄρθρου 7 τοῦ προρρηθέντος ἀπὸ 8|14-3-1930 Π. Δ., ἐλήφθη πρόνοια διὰ τῆς ἐν ἀρχῇ τῆς παρούσης παρατεθείσης διατάξεως, ὅπως τὸ προσωπικὸν τῶν λεωφορειακῶν ἐπιχειρήσεων μὴ στερηθῇ τοῦ εὐεργετήματος τῆς ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως, λαμβάνον ἐπὶ τούτῳ, ἀντὶ τῆς Κυριακῆς, μίαν οἱανδήποτε ἄλλην τῆς ἑβδομάδος ἡμέραν, ἀνεξαρτήτως ἂν ὁ δικαιοῦχος ταύτης εἰργάσθη κατὰ τὰς προηγηθείσας ἓξ ἡμέρας. Οἱ ἰσχυρισμοὶ ὄθεν τῆς ἐναγομένης ὅτι ἡ ἀνάπαυσις τοῦ προσωπικοῦ τῶν λεωφορείων αὐτοκινήτων ἀκολουθεῖ περίοδον οὐχὶ ἓξ, ἀλλὰ ἑπτὰ ἡμερῶν, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ὁποίων δέον ἀπαραιτήτως νὰ ἔχῃ ἐργασθῇ συνεχῶς καὶ ἀνελλιπῶς ἕκαστος δικαιοῦχος οὔτε ἐπὶ τοῦ γράμματος, οὔτε ἐπὶ τοῦ πνεύματος τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως εὑρίσκουσιν ἔρεισμα, ἐφ' ᾧ καὶ ἀπορριπτέοι καθίστανται ὡς ἀβάσιμοι.

Μετὰ ταῦτα ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, δι' ἧς ὁ ἐνάγων, ἀνήκων εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν λεωφορείων αὐτοκινήτων τῆς ἐναγομένης, αἰτεῖται τὴν καταβολὴν ἀποζημιώσεως διὰ τὰς ἡμέρας ἀναπαύσεως του, καθ' ἃς ὑπεχρεώθη ὑπὸ ταύτης νὰ ἐργασθῇ, ἴσης πρὸς τὰς ἑκάστοτε ἀποδοχάς του τῶν ἡμερῶν αὐτῶν, καθ' ὃ ποσὸν ἡ ἐναγομένη κατέστη πλουσιωτέρα ἀδικαιολογήτως εἰς βάρος αὐτοῦ, στηρίζεται εἰς τὴν ἐν ἀρχῇ τῆς προηγουμένης σκέψεως τῆς παρούσης παρατεθεῖσαν διάταξιν καὶ εἰς τὰς περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἀρχὰς (ἄρθρον 9[1] τοῦ Α. Κ.), καθ' ὅσον ἡ ἐναγομένη διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως τῆς ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος ἀπέφυγε τὴν δαπάνην, ἣν ἄλλως θὰ κατέβαλλε, μισθοῦσα τὰς ὑπηρεσίας ἑτέρου. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος παρασχεθεῖσα ὡς ἄνω ἐργασία εἶναι παράνομος, ὡς ἀντικειμένη εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν νόμου, ἀποβλέπουσαν εἰς τὸ δημόσιον συμφέρον, ἤτοι εἰς τὴν προστασίαν τῆς ὑγείας τῶν μισθωτῶν δὲν εἶναι ὅμως καὶ ἀνήθικος, δι' ὃ καὶ οὐδὲν νομικὸν κώλυμα ὑφίσταται ἐν τῇ ἐπιδιώξει τοῦ ἐπιδίκου δικαιώματος τοῦ ἐνάγοντος (Α.Π. 34|19, ΕΕΔ 8, 542), τὰ δ' ἐναντία εἶναι ἀπορριπτέα ὡς ἀβάσιμα.

Ὁμολογεῖται ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, βεβαιοῦται ἄλλωστε ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν ἑνώπιον μας ἑκατέρωθεν ἐξετασθέντων μαρτύρων, τῶν προσαχθέντων ἐγγράφων καὶ τῆς ἐν γένει διαδικασίας, ὅτι ἡ ἐναγομένη, συνεπὴς πρὸς ὑπ' αὐτῆς ἀκολουθουμένην ἐσφαλμένην ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρου 6 παρ. τελευταία τοῦ ὡς ἄνω ἀπὸ 7|14-12-1932 Διατάγματος, ἔνθεν μὲν παρέχει εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ἐκτελούντων μεταφορὰς προσώπων λεωφορείων αὐτοκινήτων τῆς ἀνάπαυσιν ἀνὰ πᾶσαν ὀγδόην (ἀντὶ ἑβδόμης) ἡμέραν συνεχοῦς καὶ ἀδιακόπου ἐργασίας, ἑτερωθεν δέ, ὅταν συμβῇ μισθωτός τις ἐκ τῶν ἀνωτέρω ν' ἀπόσχῃ ἐξ οἱουδήποτε λόγου (ἀσθενείας, ἀδείας καὶ ἐξ ἑνὸς ἄλλου) τῆς ἐργασίας αὐτοῦ, στερεῖ αὐτὸν ἰσαρίθμων ἡμερῶν ἀναπαύσεως, θέτουσα ἀείποτε ὡς προϋπόθεσιν χορηγήσεως τῆς ἀναπαύσεως τὴν προηγουμένην πραγματοποίησιν ἐργασίας ἐπὶ ἑπτὰ πλήρεις ἐργασίμους ἡμέρας.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΜΟΥ

ΑΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΟΣ ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

Στοιχεῖον τῆς κατ' ἄρθρ. 9 Α. Ν. 694|1937 ἀποζημιώσεως

Ἀρμόδιον πρὸς κρίσιν περὶ τοῦ δεδικαιολογημένου τῆς ἀπολύσεως τὸ κατ' ἄρθρ. 61 Ν. 6298|1934 Τμῆμα Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως.—Ἀπόφασις δεσμευτικὴ διὰ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια.—Ἀναγκαῖον στοιχεῖον τῆς δικαστικῆς ἐπιδιώξεως τῆς κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 694|1937 ἀποζημιώσεως ἡ προηγουμένη ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου.—Ἔκθεσις ἐν τῇ ἀγωγῇ.—Παράλειψις ἄλλως καθιστᾷ ἀγωγὴν ἀνομοιποίητον.

Μετ' ἄσκησιν ἀναιρέσεως κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 738|49 ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (εἰσηγητὴς Θ. Κακίσης, ΕΕΔ 8, 830) ἐξεδόθη ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου (βλέπε σχετικῶς ἀνάλυσιν τοῦ θέματος ἐν ΕΕΔ 8, 829 ἑπ.).

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν α) ὅτι παρὰ τὸ ἄρθρ. μόνον τοῦ Ν. 1968|44, καθ' ὃ τὴν ἔκθεσιν ἀγωγῆς τῶν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΦΟΔ' εἰσαγομένων ἐκ τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως ἀξιώσεων συντάσσει, μνημονευόντων περιληπτικῶς τὰ πραγματικὰ περιστατικά, ὁ Πρωτοδίκης, ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπέρριψε τὴν ἀγωγήν, δεχθεῖσα ὅτι αὕτη (ἡ ἀγωγὴ) ἦτο ἀόριστος.

β) «Ὅτι ἐσφαλμένως ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Α. Ν. 694|1937, δεχθεῖσα τὴν ἀγωγὴν ὡς ἀόριστον, πάσχουσαν ἔλλειψιν οὐσιώδους στοιχείου, καὶ κατὰ συνέπειαν ἀνομοιποίητον, ἐνῷ ἐν αὐτῇ μετὰ πάσης πληρότητος ἀνεφέρετο, ὅτι «ἐτύγχανε ἀντιπρόεδρος τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Πυριτιδοποιείου καὶ ὅτι τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεώς του, γενομένης ἄνευ ἱκανῶς ὑποχρεώντος λόγου, ὡς καὶ ἄνευ ὑπάρξεως σοβαροῦ παραπτώματος, ἱκανοῦ ὅπως δικαιολογήσῃ τὴν ἀπόλυσιν, καὶ χωρὶς νὰ προηγηθῇ ἀπόφασις τοῦ ἐν ἄρθρῳ 9 τοῦ Α. Ν. 694|1937 συμβουλίου, δὲν εἶχε συμπληρωθῇ διετία ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς θητείας του, ὡς μέλους τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου». Ὡς ἐκ τούτου ἡ ἀγωγὴ περιεῖχεν ἅπαντα τὰ κατὰ νόμον στοιχεῖα, ἐφ' ὧν ἠδράζετο τὸ δικαίωμά του, ἡ δὲ προσφυγή του εἰς τὸ κατὰ τὸ ἄρθρ. 61 § 1 τοῦ Ν. 6298|1934 τμῆμα Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, ὅπερ κρίνει περὶ τοῦ ἀποχρῶντος λόγου τῆς ἀπολύσεως, ἦτο ὅλως ἀλυσιτελὴς καὶ περιττή, ἐφ' ὅσον ἡ ἀναιρεσίβλητος Ἑταιρία ὄχι μόνον δὲν ἰσχυρίζετο δεδικαιολογημένον λόγον ἀπολύσεως, ἀλλὰ καὶ ῥητῶς συνωμολόγει, ὅτι ἡ ἀπόλυσίς του ἐγένετο ἐκ παραδρομῆς καὶ οὐχὶ δι' ἀποχρῶντα λόγον.

γ) Ὅτι πάντως, κατ' ἐσφαλμένην ἑρμηνείαν καὶ ψευδῆ ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Α. Ν. 694|1937, ἐδέχθη ἡ πρωτοδικιακὴ ἀπόφασις, ὅτι τὸ κατ' ἀρχὴν ἀπαιτητὸν τοῦ δικαιώματος τῆς ἀποζημιώσεώς του συνδέεται πρὸς τὴν προηγουμένην ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, ὡς καὶ ὅτι τοῦτο ἀποφαίνεται ὑποχρεωτικῶς διὰ τὰ δικαστήρια, κρῖνον ἐπὶ τῆς διαφορᾶς, ἐνῷ ἁπλῶς γνωμοδοτικὴν δύναμιν ἔχει ἡ ἀπόφασις του, κατὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου.

δ) Ὅτι, καίπερ ἐπεκαλέσθη ῥητῶς ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου τὴν παρὰ τῆς ἀναιρεσιβλήτου γενομένην πρωτοδίκως ὁμολογίαν της ὅτι ἡ ἀπόλυσίς του ἐγένετο ἐκ λάθους καὶ οὐχὶ δι' ἀποχρῶντα λόγον, οὐχ' ἧττον ἡ προσβαλλομένη δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν της τὴν ὁμολογίαν της ταύτην.

Ἐπὶ τούτων ἐξεδόθη ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Ἀρείου Πάγου 579|1949 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιού**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Χαμάρτος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Λ. Χατζηγεωργίου, Α. Βουδούρης

Ἐκ τῶν συνδεδυασμένων διατάξεων τῶν παραγράφων 1, 2 καὶ 4 τοῦ ἄρθρου 9 Α. Ν. 694|37 «περὶ ἑρμηνείας, συμπληρώσεως κλπ. διατάξεών τινων τῆς ἀσφαλιστικῆς νομοθεσίας», σαφῶς συνάγεται, ὅτι, ὅπως τύχωσι τῆς ὑπὸ τούτων προβλεπομένης ἀποζημιώσεως οἱ ἀπολυόμενοι διὰ καταγγελίας συμβάσεως παρὰ τῶν ἐπιχειρήσεων, παρ' αἷς ἐργάζονται ἐπ' ἀντιμισθίᾳ ὡς ἐργάται ἢ ὑπάλληλοι, ἠσφαλισμένοι δ' εἰς Ταμεῖα καὶ ἐν γένει εἰς Ὀργανισμοὺς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως καὶ τυγχάνοντες μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὡς ἐκπρόσωποι τῶν ἐργαζομένων παρὰ τοῖς Ὀργανισμοῖς τούτοις, δέον ἡ ἀπόλυσις των νὰ ἐγένετο ἄνευ ἱκανῶς ἀποχρῶντος λόγου, κρινομένου ὑπὸ τοῦ Τμήματος τοῦ κατ' ἄρθρ. 61 παρ. 1 Ν. 6298 Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, τῇ προσφυγῇ τοῦ ἀπολυθέντος, καὶ οὗ Συμβουλίου ἡ ἀπόφασις εἶναι ὑποχρεωτικὴ διά τε τοὺς ἐργοδότας καὶ ἀπολυθέντας, ὑποκειμένη μόνον εἰς προσφυγὴν ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ὡς τοιαύτη δὲ εἶναι δεσμευτικὴ διὰ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, ἀποτελοῦσα τὴν προϋπόθεσιν τῆς πρὸς ἀποζημίωσιν ἀξιώσεως τοῦ ἄνευ ἱκανῶς ἀποχρῶντος λόγου ἀπολυθέντος, ἄνευ τῆς ἐκδόσεως τῆς τοιαύτης ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου Συμβουλίου, κρινούσης τὴν συνδρομὴν τῆς ἄνευ ἀποχρῶντος λόγου ἀπολύσεως, μὴ νομιμοποιουμένου τοῦ ἐνάγοντος πρὸς δικαστικὴν ἐπιδίωξιν τῆς ἐκ τοῦ διαληφθέντος νόμου παρεχομένης ἀποζημιώσεως. Ἡ συνδρομὴ ἐπομένως τοῦ τοιούτου πραγματικοῦ περιστατικοῦ, ὅπερ ἀναγκαίαν προϋπόθεσιν πρὸς γένεσιν τῆς ἀξιώσεως ταύτης τοῦ ἐνάγοντος συνιστᾷ, εἶναι ἀναγκαῖον στοιχεῖον τῆς δικαστικῆς ἐπιδιώξεως αὐτῆς καὶ δέον νὰ ἐκτίθεται, συμφώνως τῷ ἄρθρ. 533 παρ. 3 καὶ 4 Πολ. Δικονομίας, ἐν τῇ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 Β. Δ. 1|4 Αὐγούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως διατάξεων Ν. ΓΦΟΔ' συντασσομένῃ ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Πρωτοδίκου ἐκθέσει ἀγωγῆς (ἄρθρον μόνον παρ. 1 Ν. 1968|1944), ἡ παράλειψις δὲ τούτου καθιστᾷ τὴν ἀγωγὴν ἐστερημένην οὐσιώδους πρὸς νομιμοποίησιν τοῦ ἐνάγοντος στοιχείου καὶ ὡς τοιαύτην ἀόριστον καὶ ἀπορριπτέαν. Ὅθεν τὰ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, δεχόμενον ὅτι δὲν ὑφίσταται τοιαύτη ἀπόφασις τοῦ κατ' ἄρθρ. 61

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

ΣΥΜΨΗΦΙΣΜΟΣ ΚΕΡΔΟΥΣ ΚΑΙ ΖΗΜΙΑΣ ΕΠΙ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

Ἰσχὺς Ν. 551 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων εἰς περιφερείας μὴ ἰσχύος Ν.6298

Γενικὴ ἀρχὴ τοῦ δικαίου περὶ συμψηφισμοῦ κέρδους καὶ ζημίας.—Ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων διὰ συμψηφισμοῦ συντάξεως ἢ ἄλλων παροχῶν ἐξ Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου πρὸς ἀποζημίωσιν Ν. 551.—Ἔννοια ἀτυχήματος ἐκ διαίου συμβάντος.—Ἐπιρροὴ ἐπὶ τῆς ἀποζημιώσεως τῆς τυχὸν ἀμελείας παθόντος.

Τὸ πραγματευόμενον ὑπὸ τῆς κατωτέρω προεδρικῆς ἀποφάσεως θέμα ἀφορᾷ ἐργατικὸν ἀτύχημα καὶ ἐξ αὐτοῦ ἀποζημίωσιν ἐκ τοῦ Ν. 551 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων εἰς τόπον, ἔνθα δὲν ἔχει ἐπεκταθῇ ὁ Ν. 6298|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» (βλέπε περὶ τῆς ἐκ τοῦ Ν. 551 ἀποζημιώσεως μετὰ τὸν Ν. 6298|1934 ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου, ἐκεῖ ὅπου ἰσχύει οὗτος Α. Π. 435|1948, Ὁλομ. εἰσηγητὴς *Ν. Κάτελος*. ΕΕΔ 7, 863, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 16460|1948, Πρόεδρος *Ι. Μπιζίμης*. ΕΕΔ 8, 299, Πρωτοδικείου Πειραιῶς 2377|1948, εἰσηγητὴς *Κ. Κουτουρίσης*. ΕΕΔ 8, 508, καὶ γενικώτερον περὶ τῆς ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου εὐθύνης (ἄρθρ. 662 Α. Κ.) Πρωτοδικείου Πειραιῶς 2804|1948, εἰσηγητὴς *Ι. Παπαγρηγορίου*. ΕΕΔ 8, 596, Πρωτοδικείου Βόλου 317|1949, εἰσηγητὴς *Π. Βουγᾶς*. ΕΕΔ 8, 737).

Ἡ καταχωρουμένη ἀπόφασις δέχεται, κατ' ἀρχήν, ὅτι ἔχει καὶ ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογὴν ἡ γενικὴ ἀρχὴ τοῦ δικαίου περὶ συμψηφισμοῦ ζημίας καὶ κέρδους (περὶ αὐτοῦ βλέπε *Α. Λιτζερόπουλον*, ἐν Ἑρμ. Α. Κ. 2-8 ἀριθ. 46 καὶ εἰδικῶς ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἀποφάσεως *τὸν ἴδιον*, ἔνθ' ἀνωτ. ἀριθ. 57, ἔνθα παραπομπαὶ εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν).

Προέδρου Πρωτ. Μυτιλήνης 343|1949

Διαδικασία προσωρινῆς ἐπιδικάσεως

Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Κονιαβίτης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Κατσάνης, Γ. Καρπέτας

παρ. 1 Ν. 6298 τμήματος Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, ἣν οὐδ' ὁ ἀναιρεσείων ἐπικαλεῖται, καὶ ὅτι ἐν τῇ περιλήψει τῶν ἐρειδόντων τὴν πρὸς ἀποζημίωσιν ἀξίωσίν του πραγματικῶν περιστατικῶν δὲν ἐκτίθεται, ὅτι τὸ κατ' ἄρθρ. 61 παρ. 1 Ν. 6298 Τμῆμα τοῦ ὡς ἄνω Συμβουλίου ἀπεφάνθη περὶ τοῦ ἀναιτίου τῆς ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου γενομένης ἀπολύσεώς του, καὶ διὰ παραδοχῆς τῆς ἀσκηθείσης ἐφέσεως καὶ μεταρρυθμίσεως τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἀπορρίψαν τὴν κρινομένην ἀγωγὴν ὡς ἀόριστον, ἔλλειψει τῶν στοιχείων τῆς ἐνεργητικῆς νομιμοποιήσεως τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς διαληφθείσας διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 694|37 καὶ ἀπορριπτέοι οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου 1ος καὶ 3ος λόγοι ἀναιρέσεως ὡς ἀβάσιμοι.

Κριθείσης, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει τῆς παρούσης ἐκτιθέμενα, ἀπορριπτέας τῆς κρινομένης ἀγωγῆς τοῦ ἀναιρεσείοντος ὡς ἀορίστου, ἅτε μὴ ἐκτιθεμένων ἐν ταύτῃ τῶν τὴν νομιμοποίησιν τοῦ ἐνάγοντος ἐν τῇ διωκομένῃ ἀξιώσει συνιστώντων πραγματικῶν περιστατικῶν, ἀλυσιτελὴς ἀποβαίνει ἡ ἐξέτασις τοῦ 2ου λόγου ἀναιρέσεως, ὡς καὶ τοῦ προσθέτου λόγου ἀναιρέσεως περὶ τοῦ ὅτι δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ὁμολογία τῆς ἀναιρεσιβλήτου περὶ τῆς ἄνευ ἀποχρώντος λόγου ἀπολύσεως ταύτου.

Ἡ κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ.634 Α' τῆς Πολ. Δικ., ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἀπὸ 5|5 Ἰουνίου 1948 Β. Δ|γμα, αἰτουμένη προσωρινὴ ἐπιδίκασις, ἥτις ὁπωσδήποτε γενήσεται κατὰ μηνιαίας παροχάς, παρίσταται παραδεκτὴ καὶ νόμιμος, μόνον, ἐφ' ὅσον ἀναφέρεται εἰς τὴν συνεπείᾳ τοῦ ἰσχυριζομένου ἐργατικοῦ ἀτυχήματος ὀφειλομένην ἀποζημίωσιν, συμφώνως τοῖς ἄρθροις 3—6 τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 551, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθμ. 50123|5059 τῆς 24 Δεκεμβρίου 1947 κοινὴν ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Δημοσίων Ἔργων, Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας καὶ Ἐργασίας. Τὰ δὲ περαιτέρω αἰτούμενα κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ αὐτοῦ ἄνω Νόμου 551 ἔξοδα νοσηλείας καὶ κηδείας τοῦ ἐκ τοῦ τοιούτου ἀτυχήματος θανόντος δικαιοπαρόχου τῶν αἰτούντων δὲν περιλαμβάνονται μεταξὺ τῶν ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ νόμου προσωρινῶς ἐπιδικαστέων ὧδε ἀπαιτήσεων, τοσούτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον ἀνάγονται εἰς τὸ παρελθόν, χωρὶς ἐτέρωθεν καὶ νὰ γίγνηται ἐπίκλησις ὑπὸ τῶν δικαιούχων ἢ ὅτι δὲν ἠδυνήθησαν λόγῳ τῆς ἀπορίας των νὰ καταβάλωσι τὰς δαπάνας ταύτας, ὀφειλομένας, ἢ ὅτι πρὸς καταβολήν των ἐδανείσθησαν τὸ ποσὸν αὐτῶν, εἰς τρόπον ὥστε καὶ δὲν συντρέχει ὡς πρὸς ταύτας περίπτωσις κατεπείγοντος.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ ν. 6298|1934 «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων» δὲν ἐπεξετάθη εἰσέτι καὶ ἐν τῇ περιφερείᾳ Ἀγιάσσου, μὴ ὑφισταμένου κέντρου ἀσφαλίσεως ἐκεῖσε, ἔνθα, κατὰ τὰ ἑκατέρωθεν συνομολογούμενα, διέμενε καὶ εἰργάζετο ὁ παθών, ἀλλ' οὔτε προτείνεται καὶ βεβαιοῦται, ὅτι οὗτος ἦτο ἀλλαχοῦ ἠσφαλισμένος, ἵνα τύχῃ ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογῆς ἡ ὑπὸ τῶν συνδεδυασμένων διατάξεων τῶν ἄρθρ. 2, 3, 4, 35, 36 καὶ 69 § 4 τοῦ νόμου τούτου προβλεπομένη καὶ ἐπικαλουμένη ἀπαλλαγὴ τοῦ ἐργοδότου (καθ' οὗ ἡ αἴτησις) ἀπὸ τῆς ἐπιδίκου ἀποζημιώσεως, τὰ δ' ἐναντία ἀπορριπτέα ὡς μὴ νόμιμα.

Ναὶ μὲν ἐκ τῆς τοιαύτης ἀποζημιώσεως τυγχάνουσι προσηκόντως ἐκπεστέαι τόσον κατὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ ν. 551, ἀναλόγως ἄλλως τε ἐφαρμοζομένου ἐνταῦθα (πρβλ. Α. Π. 246|1940 Θεμ. ΝΑ' σελ. 545 καὶ τὰς ὑπ' αὐτὴν παρατηρήσεις *Ἀλ. Βαμβέτσου*), ὅσον καὶ κατὰ τὴν γενικὴν τοῦ δικαίου ἀρχὴν περὶ συμψηφισμοῦ κέρδους καὶ ζημίας, αἱ ἐν γένει παροχαὶ (σύνταξις ἢ ἀποζημίωσις), τῶν ὁποίων ἔτυχον ἢ θέλουσι δικαιωθῇ οἱ αἰτοῦντες παρὰ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Αὐτοκινητιστῶν, ἕνεκα τοῦ προκειμένου ἀτυχήματος, πλὴν ὅμως εἶναι ἀνέφικτος οἱαδήποτε ἀπὸ τοῦδε σχετικὴ ἐκπτωσις, ἀφοῦ ὁ περὶ ταύτης ἐνιστάμενος ἀντίδικός των (καθ' οὗ) δὲν προβάλλει νῦν, οὐδὲ πόρρωθεν πιθανολογεῖ, τὰ ἀναγκαῖα περιστατικά, βάσει τῶν ὁποίων θὰ ἠδύνατο νὰ κριθῇ, ἐὰν ἐκεῖνοι ἐδικαιώθησαν ἢ τοὐλάχιστον ἔχωσι κατὰ τὰς οἰκείας κειμένας διατάξεις δικαίωμα πρὸς ἀπόλη-

ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΕΚΔΙΚΑΣΙΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Ἁρμόδιον δικαστήριον.—Διαδικασία.—Δικαίωμα ἀναιρέσεως.

I

Καθιέρωσις διὰ τοῦ ἄρθρ. 6 Ν. 3514 εἰδικῆς καὶ ἀποκλειστικῆς διαδικασίας ἐκ τῶν ἐνόντων, κατ' ἄρθρ. 634 ἐπ. Πολ. Δικ. πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ἐκ τοῦ Ν. 3514 διαφορῶν.—Ἁρμόδιος εἰς α' θαθμὸν ὁ Εἰρηνοδίκης καὶ εἰς β' ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν.—Ἀνεπίτρεπτον ἀναιρέσεως.

Τὸ ἀπασχολήσαν πλειστάκις, μὲ ἀντιμαχομένας γνώμας τῆς θεωρίας καὶ πράξεως, ζήτημα ἂν διὰ τὰς ἐκ τοῦ Ν. 3514|1928 «περὶ τῆς θέσεως τῶν Ἰδωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως», ὡς ἐπεξετάθη διὰ τοῦ Α. Ν. 547|1937 καὶ ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν. 519|1948 (βλέπε κωδικ. ἐν ΕΕΔ 7, 581), διαφορὰς ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἁρμόδιος ὁ Εἰρηνοδίκης εἰς α' βαθμὸν καὶ ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν εἰς β', κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 Ν. 3514, καὶ μετὰ τοὺς Ν. 665|1943 καὶ 1908|44, διὰ τῶν ὁποίων ἐτροποποιήθη τὸ β. δ. 1|4 Αὐγούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τοῦ Ν. Γ'ΦΟΔ' «περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν» λύεται ὀρθῶς διὰ τῆς κατωτέρω ἱεραπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ἀποφαινομένης ὅτι ἁρμόδιος εἶναι ὁ Εἰρηνοδίκης (βλέπε καὶ *Γ. Ἀποστολόπουλον*, Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, ἔκδ. β' § 220, συμφώνους σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 5, 384 καὶ νεωτέραν παγίαν τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας νομολογίαν, ἰδίᾳ μετὰ τὴν ἑρμηνευτικὴν δήλωσιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας ἐν τῇ Βουλῇ, ἡ ὁποία ἀναφέρεται ἐν τῇ ἱεραπαγιτικῇ ἀποφάσει). Ἐπαναλαμβάνεται διὰ τῆς ἐν λόγῳ ἱεραπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἡ κρατοῦσα ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρα-

---

ψιν τοιούτων παροχῶν καὶ περὶ τοῦ ποσοῦ τούτων.

Ἐκ τῆς δεούσης σταθμίσεως τῶν καταθέσεων τῶν ἐνόρκως ἐνωπίον ἡμῶν ἐξεταθέντων μαρτύρων, τῶν ἀμοιβαίων ἰσχυρισμῶν τῶν διαδίκων, πάντων τῶν παρ' αὐτῶν προσαχθέντων ἐγγράφων καὶ τῆς ἐν γένει διαδικασίας, ἀρκούντως, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν ἡμῶν, ἐβεβαιώθησαν τὰ ἑξῆς: Ὁ καθ' οὗ ἡ αἴτησις, ἀσκῶν ἐν Ἁγιάσσῳ ἐπιχείρησιν μεταφορᾶς ἐμπορευμάτων διὰ τοῦ παρ' αὐτοῦ κατεχομένου καὶ ἐκμεταλλευομένου φορτηγοῦ αὐτοκινήτου, τύπου «Σεβρολὲτ» καὶ ὑπ' αὔξοντα ἀριθμὸν κυκλοφορίας 44527, προσέλαβεν ἀπὸ τοῦ Μαΐου ἐ. ἔ. ὡς ὁδηγὸν τούτου (σωφέρ) ἐπὶ ἡμερομισθίῳ δραχ. 20.000 περίπου τὸν σύζυγον τῆς αἰτούσης καὶ πατέρα τῶν ὑπὸ τὴν νόμιμον ἐπιτροπείαν τελούντων ἄνω τέκνων της, ὅστις καὶ ἐκτελῶν τὴν τοιαύτην ὑπηρεσίαν του ὡδήγει τῇ 20 Ἰουλίου ἐ. ἔ. τὸ ἄνω αὐτοκίνητον, πλῆρες φορτίου ἁμίου, μεταφερομένου ἀπὸ Καλλονῆς εἰς Ἁγίασσον. Καθ' ὁδὸν ὅμως καὶ περὶ τὸ 20ὸν χιλιόμετρον ἐν τῇ περιφερείᾳ Λάμπου Μύλων τὸ αὐτοκίνητον ἐσταμάτησεν ἀποτόμως, ὁ δὲ ρηθεὶς ὁδηγὸς κατῆλθεν ἀμέσως τῆς θέσεώς του καὶ ἐπεδόθη εἰς τὴν ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἐργασίας του ἐγκειμένην ἐξακρίβωσιν καὶ ἐπανόρθωσιν τῆς βλάβης, ἥτις, ὡς διεπιστώθη, προήρχετο ἐκ τῆς συνήθως παρατηρουμένης κατὰ τὴν κίνησιν αὐτοκινήτων διακοπῆς τροφοδοσίας ὑπὸ βενζίνης τοῦ σχετικοῦ μηχανικοῦ συστήματός του («καρμπιρατὲρ»). Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἤρξατο νὰ ῥίπτῃ ἐκ τινος μικροῦ δοχείου σταγόνας βενζίνης ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ «καρμπιρατέρ», τοῦθ' ὅπερ καὶ ἄλλοτε εἶχεν ἐφαρμόσει ἐπὶ ὁμοίων βλαβῶν τοῦ ἰδίου αὐτοκινήτου, ἀλλ' αἰφνιδίως ἔλαβε χώραν ἀνάφλεξις, μεταδοθείσης ἀστραπιαίως τῆς φλογὸς εἰς τὸ μικρὸν ἄνω δοχεῖον τῆς βενζίνης, ὅπερ, καταπεσὸν ἐκ τῶν χειρῶν του, τὸν κατέβρεξε διὰ τῆς φλεγομένης βενζίνης, καὶ τοιουτοτρόπως προεκλήθησαν εἰς πλείστα μέρη τοῦ σώματός του πολλαπλᾶ καὶ σοβαρὰ ἐγκαύματα, συνεπείᾳ τῶν ὁποίων ἔθανε μετὰ τετραήμερον ἐν τῷ ἐνταῦθα Γ. Βοστανείῳ Νοσοκομείῳ. Πρόκειται τοὐτέστι περὶ ἀτυχήματος ἐκ βιαίου, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 551, συμβάντος, ἐπελθόντος εἰς ἐκεῖνον ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας του ἢ ἐξ ἀφορμῆς ταύτης. Καὶ περὶ τοῦ ὅτι μὲν δὲν τὸ προεκάλεσεν ὁ παθὼν ἐκ προθέσεως εἶναι ἀναμφισβήτητον. Ἡ δὲ τυχὸν ἐπιδειχθεῖσα ἀδεξιοτεχνία ἢ ἀμέλειά του στερεῖται οὐσιώδους ἐννόμου ἐπιρροῆς, δοθέντος ὅτι οὐδαμόθεν συνάγεται ὅτι συνίστατο εἰς ἀδικαιολόγητον παράβασιν διατάξεων ἰσχυόντων νόμων ἢ διαταγμάτων περὶ τῶν ὅρων ἀσφαλείας ἢ προσηκόντως ἐκδεδομένων καὶ γνωστοποιημένων κανονισμῶν περὶ αὐτῶν (ἄρθρ. 16 ν. 551), ὡς περὶ τοῦ ἐναντίου ἀορίστως καὶ ἀβασίμως ὑποστηρίζει ὁ καθ' οὗ, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἐν πάσῃ περιπτώσει καὶ ἡ συνδρομὴ οἱασδήποτε τοιαύτης ἀμελείας τοῦ παθόντος διακριτικὴν ἐξουσίαν παρέχει τῷ δικαστῇ περὶ μειώσεως τὰ πολὺ μέχρι τοῦ ἡμίσεος τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως, ἥτις μείωσις ὁπωσδήποτε δὲν κρίνεται σκόπιμος. Ὅθεν ὁ καθ' οὗ ἡ αἴτησις, καίτοι μὴ ὢν ἰδιοκτήτης τοῦ προμνησθέντος αὐτοκινήτου, ἐνέχεται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ αὐτοῦ ν. 551, εἰς τὴν πληρωμὴν ὁλοκλήρου τῆς ὑπὸ τῶν διατάξεων του, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἄνω ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, θεσπιζομένης ἀποζημιώσεως ἐκ μόνης τῆς ἰδιότητός του ὡς ἐργοδότου, καὶ κυρίου τῆς ὡς εἰρηται ἐπιχειρήσεως μεταφορᾶς. Πιθανολογηθείσης δὲ τῆς ἀπορίας τῶν αἰτούντων δέον ὅπως ἐναντι τῆς τοιαύτης ὀφειλομένης αὐτοῖς ἀποζημιώσεως, τῆς ὁποίας τὸ συνολικὸν ποσὸν ὑπερβαίνει τὰς δραχμὰς 15.000.000, ἐπιδικασθῇ προσωρινῶς τοῖς ἰδίοις λόγῳ τοῦ κατεπείγοντος μέρος ἐκ δραχμῶν 4.500.000, καταβλητέων διὰ μηνιαίων παροχῶν, κατὰ τὰ ἐν τῷ διατακτικῷ, δεκτῆς οὕτως ἐν μέρει καθισταμένης τῆς ἐνδίκου αἰτήσεως ὡς οὐσιαστικῶς βασίμου, καὶ μετριαζομένης—ὡς ἐν τῷ διατακτικῷ—τῆς δικαστικῆς δαπάνης, κατὰ τὸ ἄρθρ. 211 § § 2 καὶ 3 τῆς Πολ. Δικονομίας.

κτικὴ ἀποψις ὅτι κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν ἐκδιδομένων κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. 3514 (διαδικασία ἄρθρ. 634 ἐπ. τῆς Πολιτ. Δικονομίας, βλέπε *Ι. Ἀποστολόπουλον*, Γνωμ. Εἰσαγγ. Α Π 32 τῆς 13 Ἰουλίου 1940) δὲν ἐπιτρέπεται ἀναίρεσις (οὕτω καὶ Α. Π. 499|1933, Θέμ. Ν' 245, Α.Π. 123|1939, Θέμ. Ν' 533, Α. Π. 98|1937, Θέμ. ΜΗ' 580, *Ι. Ἀποστολόπουλος*, Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, τεῦχος Α', ἔκδ. 1948, σελ. 215).

Χρήσιμον εἶναι νὰ σημειωθῇ, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ, ὅτι ἡ ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου πρωτοβάθμιος διαδικασία, ἡ ὁποία πρέπει νὰ τηρηθῇ εἶναι ἡ ὑποβολὴ εἰς αὐτὸν αἰτήσεως ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 636 Πολ. Δικ. ἢ καὶ νὰ συνταχθῇ ὑπ' αὐτοῦ (τοῦ Εἰρηνοδίκου) ἔκθεσις ἀγωγῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 § 2 Α. Ν. 2672|1940 (ΕΕΔ 7, 584).

Νέοι μάρτυρες ἐν τῇ ἐκκλήτῳ δίκῃ ἐπιτρέπονται (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 8793|1948, προεδρεύων *Γ. Κενεργῆς*, ΕΕΔ 7, 613).

Ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ Ν. 3514|1948 διαδικασία εἶναι ὁριστικὴ καὶ τὸ ἐξ αὐτῆς ἀπορρέον δεδικασμένον εἶναι ὁριστικὸν καὶ ὄχι προσωρινόν, ἐμποδίζον τὴν ἐκ νέου ἔρευναν τῶν περιστατικῶν, τὰ ὁποῖα ἀπετέλεσαν τὴν βάσιν τοῦ χριθέντος δικαίου διὰ προηγουμένης ἀγωγῆς τοῦ μισθωτοῦ, κατὰ τὰ ἄρθρα 273 καὶ 274 Πολιτ. Δικονομίας (βλέπε *Ι. Ἀποστολόπουλον*, Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, ἔκδ. β' τεῦχος α' σελ. 215 ἐπ., Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 797|1941, προεδρεύων *Α. Τούσης*, ΕΕΔ 1, 632, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1586|1941, προεδρεύων *Χ. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 1, 633 καὶ περὶ δεδικασμένου γενικῶς *Γ. Μητσόπουλον*, ΕΕΔ 6, 724 ἐπ.).

Ἀρείου Πάγου 568|1949 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Β. Κυριακόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Στυμφαλιάδης, Γ. Ζαγοραῖος

Κατὰ ἄρθρον 6 τοῦ Ν. 3514|1928 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει ἐπιστρατεύσεως», ὡς διὰ τοῦ ἀπὸ ἀπὸ 8 Δεκεμβρίου 1928 Διατάγματος ἐκωδικοποιήθη οὗτος, περὶ πάσης διαφορᾶς, γεννωμένης ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ, δικάζει εἰς πρῶτον μὲν βαθμὸν ὁ Εἰρηνοδίκης τοῦ τόπου, εἰς δεύτερον δὲ βαθμὸν ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν τῆς περιφερείας. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς προκύπτει, ὅτι εἰδικὴ καὶ ἀποκλειστικὴ ἐκ τῶν ἐνόντων, κατ' ἄρθρ. 634 καὶ ἐπ. τῆς πολ. δικ., θεσπίζεται διαδικασία, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς ταχυτέρας καὶ ἧσσον δαπανηρᾶς ὁριστικῆς λύσεως πασῶν τῶν ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου τούτου διαφορῶν, καθ' ἣν μόνον τὸ ἐνδικὸν μέσον τῆς ἐφέσεως συγχωρεῖται ἐνώπιον τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν, οὐχὶ δὲ καὶ τὸ ἔκτακτον τῆς ἀναιρέσεως τοιοῦτον, ὅπερ μόνον δι' εἰδικῆς διατάξεως, ὡς ἔκτακτον τοιοῦτον, θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπιτραπῇ. Ἡ περὶ τῆς τοιαύτης ἐννοίας τῆς ἄνω διατάξεως τοῦ νομοθέτου ἀντίληψις ἀμέσως συνάγεται καὶ ἐκ τῆς ἐν τῇ Βουλῇ συζητήσεως κατὰ τὴν ψήφισιν τοῦ Νόμου 519|1948 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ στρατευομένων ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν νομοθεσίας» κατὰ τὴν ΚΗ' τῆς 11 Δεκεμβρίου 1947 συνεδρίασιν αὐτῆς, ἐκ τῶν ἐπισήμων πρακτικῶν τῆς ὁποίας προκύπτει, ὅτι ἀπερρίφθη πρότασις τοῦ εἰσηγητοῦ τοῦ νομοσχεδίου, ὅπως ἐπὶ τῶν ἐκ τοῦ Ν. 3514|1928 διαφορῶν ἐφαρμόζηται ἡ περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν κ.λ.π. διαδικασία τοῦ Νόμου ΓΩΟΔ', ὡς ἤδη οὗτος ἰσχύει, καθ' ἣν πᾶσα ἐκ τῆς σχέσεως ἰδιωτικῆ ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ ἐκδικάζεται ὑπὸ τοῦ Πρωτοδίκου ἢ Εἰρηνοδίκου, κατὰ τὰς ἐν αὐτῷ διακρίσεις (§ 1 ἄρθρ. μόνον Νόμου 1968|1944), ἐν δευτέρῳ δὲ βαθμῷ ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου, συγχωρουμένου κατὰ τῶν παρ' αὐτῶν ἐκδιδομένων ἀποφάσεων καὶ τοῦ ἐκτάκτου τῆς ἀναιρέσεως μέσου (ἄρθρ. 4 § 6 ν. 765)1943), γενομένης τούναντίον δεκτῆς ἑρμηνευτικῆς δηλώσεως τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ, καθ' ἣν «ἡ ἔννοια τοῦ νόμου εἶναι, ὅτι ἡ κρίσις ἀνατίθεται εἰς πρῶτον μὲν βαθμὸν εἰς τὸν Εἰρηνοδίκην, κρίνοντα ἐκ τῶν ἐνόντων, εἰς δεύτερον δὲ βαθμὸν εἰς τὸν Πρόεδρον τῶν Πρωτοδικῶν, κρίνοντα ἐκ τῶν ἐνόντων».

Μετὰ ταῦτα ἁρμοδίως ἐπελήφθη ὁ Εἰρηνοδίκης Ρεθύμνης τῆς ἐκδικάσεως τῆς μεταξὺ τοῦ ἀναιρεσείοντος Δήμου Ρεθύμνης, ὡς ἐργοδότου, καὶ τοῦ μετ' αὐτοῦ διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου συνδεομένου ἀναιρεσιβλήτου μισθωτοῦ του, διαφορᾶς περὶ καταβολῆς αὐτῷ τῆς κατ' ἄρθρ. 4 τοῦ διαληφθέντος Ν. 3514 ἔτους 1928 ἀποζημιώσεως διὰ τὴν διαρκούσης τῆς στρατεύσεώς του ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος, κατὰ παράβασιν τῶν ἐν ἄρθρ. 1 καὶ 4 διατάξεων αὐτοῦ, ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀπόλυσίν του, καὶ ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις τοῦ ἀναιρεσείοντος περὶ ἀναιρέσεως τῆς ἐπὶ τῆς διαφορᾶς ταύτης ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθμ. 6|49 ὁριστικῆς καὶ τελεσιδίκου ἀποφάσεώς του εἶναι, ὡς ἀπαράδεκτος, νόμῳ ἀπορριπτέα.

II

Ἐκδίκασις διαφορῶν στρατευομένων ἐκ τοῦ Ν. 3514.—Ἀνεπίτρεπτον ἀναιρέσεως καὶ ἀναψηλαφήσεως.—Ἐπέλευσις Ν. Δ. 331|1941 καὶ 664|42. — Μεταβατικὴ ἰσχὺς αὐτῶν.

Εἰς ἀντίθετον τῆς γενομένης δεκτῆς ὑπὸ τῆς Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1808|1949 (προεδρεύων *Β. Φαρμακίδης*, ΕΕΔ 8, 518) λύσιν καταλήγει ἡ κατωτέρω νεωτέρα προεδρικὴ ἀπόφασις, ἐν σχέσει πρὸς τὸ ἐπιτρεπτὸν τῆς ἀναψηλαφήσεως ἐπὶ δικῶν μεταξὺ ἐργοδότου καὶ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου καὶ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ Ν. Δ. 331|1941.

Συμφωνεῖ αὕτη πρὸς παλαιοτέραν προεδρικὴν (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 473|1942, ΕΕΔ 1, 826).

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 4653|1949

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Η. Τριανταφύλλου**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Κότσιρας, Γ. Δαρωνᾶς

Κατὰ τὸ ἄρθρον 6 Ν. 3514 ἐπὶ πάσης διαφορᾶς, γεννωμένης ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς του, ἐπιτρέπεται μόνον τὸ ἐνδικον μέσον τῆς ἐφέσεως, ἐνώπιον τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν τῆς περιφερείας, ἐξ οὗ ἕπεται, ὅτι ἀπεκλείσθη πᾶν ἕτερον ἐνδικον μέσον καὶ δὴ ἡ αἴτησις ἀναιρέσεως καὶ ἡ αἴτησις ἀναψηλαφήσεως (πρβλ. Α. Π. 499|35 Θ. ΜΕ' 117, 122|39 Ν' 533). Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι διὰ τοῦ Ν. Δ. 331|41 ἐπετράπη ἡ ἀναψηλάφησις τελεσιδίκων ἀποφάσεων ἐπὶ δικῶν μεταξὺ ἐργοδότου καὶ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου, αἵτινες ἀμέσως ἢ ἐμμέσως συνδέονται πρὸς τὴν σύμβασιν ἐργασίας, αἱ διατάξεις ὅμως τούτου εἶναι μεταβατικαί, ὡς σαφῶς προκύπτει ἐκ τοῦ ἄρθρου 2, καθ'

ὁ ἡ προθεσμία τῆς ἀναψηλαφήσεως εἶναι ἑξάμηνος, ἀρχομένη ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. Εἰς τοῦτο δὲν ἀντίκειται τὸ ἄρθρον 3 τοῦ αὐτοῦ διατάγματος, ὅπερ ὁρίζει, ὅτι κατὰ τὰ λοιπὰ ἐφαρμόζονται τὰ ἄρθρα 785 ἕως 804 τῆς Πολ. Δικ., διότι διὰ τῆς εἰς αὐτὰ ἀπαρτίζοντα τὸ περὶ ἀναψηλαφήσεως κεφάλαιον τῆς Πολ. Δικ., παραπομπῆς προφανῶς δὲν ἐσκοπήθη ἡ ἐφαρμογὴ πασῶν ἀνεξαιρέτως τῶν ἐν αὐτοῖς διατάξεων, ἀλλ' ἐκείνων μόνον, ὅσαι δὲν ἀνάγονται εἰς θέματα, εἰδικῶς καὶ περιοριστικῶς ρυθμιζόμενα ὑπὸ τοῦ προρρηθέντος διατάγματος, τοῦθ' ὅπερ ἐναργῶς συνάγεται ἐκ τῆς ἐν τῷ ὡς ἄνω ἄρθρῳ 3 αὐτοῦ χρήσεως τῶν λέξεων «κατὰ τὰ λοιπά». Ἀντίθετος ἐκδοχή, καθ' ἣν τὸ Ν. Δ. 331|41 δὲν ἔχει μεταβατικὸν χαρακτῆρα, ἀλλὰ δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς ἰσχῦον καὶ μετὰ τὴν πάροδον τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 αὐτοῦ τασσομένης προθεσμίας, ὡς ἐκ τοῦ ὅτι μεταξὺ τῶν ἄρθρων 785 ἕως 804 τῆς Πολ. Δικ., εἰς ἃ παραπέμπει τὸ ἄρθρον 3, περιλαμβάνονται καὶ τὰ ἄρθρα 751 ἕως 754, τὰ καθορίζοντα τὰ τῆς προθεσμίας, ἐντὸς τῆς ὁποίας συγχωρεῖται ἡ ἄσκησις τῆς ἀναψηλαφήσεως, εἶναι ἀποκρουστέα, καθ' ὅσον ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἀφ' ἑνὸς μὲν δὲν θὰ εἶχε λόγον τὸ ἄρθρον 2 τοῦ διατάγματος, ἀφ' ἑτέρου δὲ θὰ ἔδει νὰ ἐφαρμοσθοῦν οὐ μόνον τὰ ἄρθρα 751 ἕως καὶ 754, ἀλλὰ καὶ τὸ 785, τὸ ὁρίζον τοὺς λόγους δι' οὓς χωρεῖ ἀναψηλάφησις τῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων, τοῦθ' ὅπερ ὅμως θὰ ἦτο ὅλως ἀντίθετον πρὸς τὴν διάταξιν τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν.Δ. 331|41, ὡς συνεπληρώθη δι' ἄρθρου μόνου τοῦ Ν. Δ. 664|41, ἥτις περιοριστικῶς καθορίζει τοὺς λόγους, δι' οὓς ἐπιτρέπεται ἡ ἀναψηλάφησις τῶν ἀποφάσεων τῶν ἐκδιδομένων ἐπὶ δικῶν μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν. Ὅθεν ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις, δι' ἧς διώκεται ἡ ἀναψηλάφησις τῆς ὑπ' ἀριθ. 1154|49 ἀποφάσεως ἡμῶν, ἐκδοθείσης κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. 3514, εἶναι ἀπορριπτέα ὡς ἀπαράδεκτος, διὰ τοὺς ἀνωτέρω ἐκτεθέντας λόγους, ἀλλὰ κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν καὶ διότι ὁ ἐν αὐτῇ διατυπούμενος μοναδικὸς λόγος, ὅτι ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις παρέλειψε ν' ἀποφανθῇ ἐπὶ ὑποβληθέντος ἰσχυρισμοῦ τοῦ αἰτοῦντος δὲν περιλαμβάνεται μεταξὺ τῶν λόγων, δι' οὓς ἐπιτρέπεται ἡ ἀναψηλάφησις κατὰ τὰς προμνησθείσας διατάξεις τῶν Ν. Δ. 331 καὶ 664 τοῦ 1941.

III

Ἀναψηλάφησις κατὰ διαδικασίαν Ν. 3514. — Ἀπαράδεκτον.—Ἔννοια Ν.Δ. 331|1941 καὶ 664|1942 περὶ ἀναψηλαφήσεως ἐπὶ δικῶν μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν. — Μεταβατικὴ ἰσχύς.

Σύμφωνος εἶναι ἡ ἄποψις τῆς κατωτέρω προεδρικῆς ἀποφάσεως πρὸς ἐκείνην τῆς ἀνωτέρω Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 4653|1949 περὶ τοῦ ἀνεπιτρέπτου τῆς ἀναψηλαφήσεως εἰς δίκας κατὰ Ν. 3514 καὶ γενικῶς τοιαύτας ἐπὶ ἐργατικῶν διαφορῶν.

Προέδρου Πρωτ. Πατρῶν 149|1949

Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Μαρμαρᾶς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Πιπιλῆς, Γ. Τσάμης

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως ζητεῖται ν' ἀναψηλαφηθῇ ἡ ὑπ' ἀριθ. 662|49 ἡμετέρα ἀπόφασις, ἐκδοθεῖσα κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν ἄρθρων 634 καὶ ἑπ. τῆς Πολ. Δικ. ἐπὶ ἐφέσεως κατ' ἀποφάσεως τοῦ Εἰρηνοδικείου Πατρῶν, ἀποφανθείσης ἐπὶ διαφορᾶς τοῦ Νόμου 3514|28.

Ἡ αἴτησις περὶ ἀναψηλαφήσεως εἶναι νόμῳ ἀβάσιμος διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους: Κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 κωδ. Ν. 3514|28, § 5 Α. Ν. 2672|40 «περὶ πάσης διαφορᾶς, γεννωμένης ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος Νόμου, δικάζει εἷς α' μὲν βαθμὸν ὁ Εἰρηνοδίκης τοῦ τόπου, εἷς β' δὲ βαθμὸν ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν τῆς περιφερείας. Ἐφαρμοστέα ἐν προκειμένῳ διαδικασία εἶναι ἡ τῶν ἄρθρων 634 καὶ ἑπ. τῆς Πολ. Δικ. τοιαύτη καὶ κατὰ τῶν οὕτως ἐκδιδομένων ἀποφάσεων δὲν χωρεῖ οὐδὲν τακτικὸν ἢ ἔκτακτον ἔνδικον μέσον (*Σ. Εὐκλείδου*, Πολ. Δικ. § 279 σημ.6 σελ.505, *Ι. Ἀποστολοπούλου*, Ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν § 27 σελ. 31), ἐκτὸς ἂν εἰδικῶς ἄλλως ὁρίζηται ὑπὸ τῶν θεσπιζόντων τὰς εἰδικὰς διαδικασίας νόμων. Ἐν τῷ προμνησθέντι νόμῳ 3514 οὐδὲν περὶ τοῦ ἐνδίκου μέσου τῆς ἀναψηλαφήσεως ἀναφέρεται. Ὁ ἀσκῶν τὴν αἴτησιν ἐπικαλεῖται ὡς ἔρεισμα τῆς ἀσκηθείσης ἀναψηλαφήσεως τὰ Ν. Δ. 331 τῆς 29|30 Ἰουλίου 1941 καὶ 664 τῆς 22 Ὀκτωβρίου| 8 Νοεμβρίου 1942, δι' ὧν κατὰ παρέκκλισιν τῶν ἐπὶ δικῶν, ἀφορωσῶν ἐπίλυσιν διαφορῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν κρατούντων (Ν. ΓΩΟΔ', Ν. 3514 κλπ.), ἐπετράπη τὸ ἔκτακτον τῆς ἀναψηλαφήσεως μέσον, οὐχὶ διὰ τοὺς ἐν ἄρθρῳ 785 τῆς Πολ.Δικ. λόγους καὶ κατὰ τὴν ἐν ἄρθρῳ 791 καὶ ἑπ. προθεσμίαν, ἀλλ' ὡς λόγον ἀναψηλαφήσεως τὰ ὡς ἄνω, κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐχθρικῆς κατοχῆς ἰδόντα τὸ φῶς νομοθετήματα, θεσπίζουν τὴν ἀμφίβολον κρίσιν τοῦ δικάσαντος Δικαστηρίου, ἐπιβάλλοντος δικαστικὸν ἢ ἔπακτὸν ὅρκον, ὡς καὶ τὴν κατ' ἐσφαλμένην ἐκτίμησιν τῶν πραγματικῶν γεγονότων ἐκδοθεῖσαν πεπλανημένην ἀπόφασιν, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν αἱ προσαχθεῖσαι ἀποδείξεις, αἱ ἀσκοῦσαι οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης καὶ ὑφιστάμεναι κατὰ τὸν χρόνον τῆς προεκδοθείσης ἀποφάσεως. Τὰ ὡς ἄνω Ν. Δ., ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἐν γένει διατυπώσεως τοῦ ὅλου περιεχομένου των καὶ δὴ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 331 τοιούτου, καθ' ἣν ἡ προθεσμία ἀναψηλαφήσεως εἶναι ἑξάμηνος, εἶναι προφανῶς, κατὰ τὴν κρίσιν μας, μεταβατικῆς ἰσχύος, ἀφορῶντα τὰς πρὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτῶν ἐκδοθείσας ἀποφάσεις, ἃς ὁ τότε—κατὰ τὴν κατοχήν—νομοθέτης ἐπεχείρησε νὰ θεραπεύσῃ διὰ τοῦ ἐνδίκου μέσου τούτου, τοῦ περιέχοντος καινοφανεῖς διατάξεις, ἡ δὲ παραπομπὴ εἰς τὰ ἄρθρα 785-804 ἀφορᾷ τὰς λοιπὰς διατάξεις, πλὴν τῶν λόγων καὶ τῆς προθεσμίας ἀναψηλαφήσεως. Τὴν ἀνωτέρω ἄποψιν ἐπιρρωνύει καὶ ἡ κατὰ τὰ ἔτη 1943 καὶ 1944 διὰ τῶν Νόμων 765, 1968 γενομένη ἀντικατάστασις τῶν σχετικῶν μὲ τὰ ἔνδικα μέσα κατ' ἀποφάσεων τῆς διαδικασίας τοῦ Ν. ΓΩΟΔ' ἐκδιδομένων ἀποφάσεων (ἣν κυρίως διαδικασίαν εἶχον ὑπ' ὄψιν των τὰ ὡς ἄνω Ν. Δ. περὶ ἀναψηλαφήσεως) καὶ καθ' ἣν ἀντικατάστασιν οὐδόλως ἐγίνετο μνεία περὶ τοῦ ζητήματος (ἴδε ἐν *Ι. Ἀποστολοπούλου*, Ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν § 222 σελ. 215, Π.Π. Ἀθηνῶν 473|42|660|42, ΕΕΔ. 1 σελ. 826, ΕΕΔ 1, σελ. 688, *Γ. Ράμμος* ἐν ΕΕΔ 3, σελ. 388 (ἐμμέσως). Δέον, ὅθεν, ὅπως ἀπορριφθῇ ἡ κρινομένη αἴτησις

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΔΙΚΑΙΟΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΕΚ ΤΗΣ ΠΕΡΙ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

Έρευνα ὑπὸ ἔποψιν ἀντιθέσεως πρὸς τὸ ἄρθρον 11 τοῦ Συντάγματος

Ἁρμοδιότης Διοικήσεως πρὸς ἀντικατάστασιν διοικητικοῦ συμβουλίου σωματείου.—Μὴ ἀντίθεσις τῆς περὶ τούτου σωματειακῆς νομοθεσίας πρὸς τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ Συντάγματος.—Ἔννοια ἄρθρου 11 περὶ προστασίας τοῦ δικαιώματος τοῦ συνεταιρίζεσθαι.

Ἐπικυροῦται ὑπὸ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, ὡς ἐποπτευούσης Ἀρχῆς ἐπὶ τοῦ περὶ οὗ πρόκειται Σωματείου, διὰ τῆς ὁποίας ἀντικατεστάθη τὸ διοικητικὸν συμβούλιον τοῦ Σωματείου τούτου, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι τοῦτο ἔδρα ἀντεθνικῶς, λόγῳ τῶν ἀνατρεπτικῶν ἐνεργειῶν καὶ ἀρχῶν τῶν μελῶν τούτου.

Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας διαγράφει τὴν ἔκτασιν δικαιοδοσίας τῆς ἐποπτευούσης τὰ Σωματεῖα Ἀρχῆς, ἐν σχέσει πρὸς τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ Συντάγματος (βλέπε ὡς πρὸς τὸ δικαίωμα τοῦ συνεταιρίζεσθαι *Ἀνδρέου Χ. Τούση*, Νομικὰ Πρόσωπα, σελ. 90, *Α. Πολυχρόνη*, Τὰ Ἐργατικὰ Σωματεῖα, σελ. 40 ἑπ.).

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 734|1949 Ὁλομ.

Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Πουλίτσας**

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Δ. Μουρίκης**

Δικηγόρος ὁ κ. **Α.** Ἀλεξίου, Πάρεδρος Νομ. Συμβ)λίου

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν, ἐμπροθέσμως καὶ νομοτύπως ἀσκηθείσης, αἰτήσεως διώκεται ἡ ἀκύρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 2894 τῆς 21 Αὐγούστου 1947 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, δι' ἧς ἀντικατεστάθη τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ σωματείου «Ἐθνικὸς Σύνδεσμος ἀναπήρων 1940—1941 Πειραιῶς», μέλη τοῦ ὁποίου ἐτύγχανον οἱ αἰτοῦντες, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἔδρα ἀντεθνικῶς καὶ κατὰ παρέκκλισιν ἐκ τῶν σκοπῶν τοῦ σωματείου.

Ἡ ἐνέργεια αὕτη τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, ὡς ἁρμοδίας ἀνωτέρας ἐποπτικῆς Ἀρχῆς, κατά τε τὸ ν. δ. 1708 τοῦ 1942 καὶ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 29 τοῦ ν. 281|1914 «περὶ σωματείων» στηρίζεται οὐσιαστικῶς εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 32 καὶ 33 τοῦ νόμου περὶ σωματείων, αἵτινες, διατηρηθεῖσαι ἐν ἰσχύϊ διὰ τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν. διατάγματος τῆς 6|10 Μαΐου 1946 «περὶ ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος», παρέχουσιν ἁρμοδιότητα εἰς τὴν ἀνωτέραν ἐποπτικὴν διοικητικὴν Ἀρχήν, ὅπως προβαίνῃ εἰς τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου σωματείου δι' ὡρισμένους λόγους νομιμότητος, ἐν οἷς, κατὰ τὴν ἀληθῆ αὐτῶν ἔννοιαν, περιλαμβάνεται προδήλως καὶ ὁ λόγος, δι' ὃν ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη πρᾶξις. Αἱ διατάξεις δὲ αὗται τῆς περὶ σωματείων νομοθεσίας δὲν ἀντίκεινται εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ Συντάγματος, διότι αὕτη ἐξασφαλίζει τὴν ἐλευθερίαν τοῦ συνεταιρίζεσθαι, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ὁ νομοθέτης δὲν δύναται ν' ἀναθέσῃ εἰς τὴν κρίσιν τῆς Διοικήσεως τὴν ἵδρυσιν καὶ τὴν διάλυσιν τοῦ σωματείου, οὐχὶ δὲ καὶ ὅτι δὲν δικαιοῦται νὰ θεσπίζῃ κανόνας, διέποντας τὰ τῆς ἀσκήσεως διοικητικῆς ἐποπτείας πρὸς τήρησιν τῶν νόμων ὑπὸ τῶν διοικούντων τὰ σωματεῖα ὀργάνων, ὡς καὶ μέτρα τείνοντα εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς νομιμότητος ἐν αὐτοῖς, μεταξὺ τῶν ὁποίων καταλέγεται καὶ τὸ διὰ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων τοῦ νόμου προβλεπόμενον μέτρον τῆς κηρύξεως ἐκπτώτου τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου καὶ τοῦ διορισμοῦ προσωρινοῦ τοιούτου πρὸς διενέργειαν ἀρχαιρεσιῶν. Ὅθεν ὁ λόγος ἀκυρότητος, ὁ στηριζόμενος εἰς ἀντισυνταγματικότητα τῆς προσβαλλομένης πράξεως, εἶναι ἀπορριπτέος ὡς νόμῳ ἀβάσιμος.

Ὁ ἕτερος λόγος ἀκυρώσεως, δι' οὗ ἀμφισβητεῖται τὸ οὐσιῶδες βάσιμον τῆς αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης πράξεως, εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀπαραδέκτως προβαλλόμενος ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τούτου, δικάζοντος ἐπὶ ἀκυρώσει.

Ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 23871|14|7|1947 ἔγγραφον τοῦ Νομάρχου Ἀττικῆς καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 464 τῆς 10 Νοεμβρίου 1946 ὁμοιον τῆς Ὑποδιευθύνσεως Γενικῆς Ἀσφαλείας Πειραιῶς, εἰς ἃ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ρητῶς ἀναφέρεται, διατυποῦται εἰδικὴ, συγκεκριμένη καὶ ἐπαρκὴς αἰτιολογία, εἰδικώτερον δ' ἀναφέρεται, ὅτι τὸ ἀντικατασταθὲν διοικητικὸν συμβούλιον ἀπετελεῖτο ἀπὸ πρόσωπα ἐμφορούμενα ὑπὸ κομμουνιατικῶν ἰδεῶν, ἡ δρᾶσις τῶν ὁποίων ἦτο ἰδιαιτέρως ἀντεθνικὴ καὶ ἀντιαναπηρική. Κατ' ἀκολουθίαν τὸ περὶ ἀναιτιολογήτου παραπονον τῶν αἰτούντων ἐλέγχεται ἀβάσιμον καὶ ὡς τοιοῦτον ἀπορριπτέον.

Κατάχρησις ἐξουσίας δὲν προκύπτει ἐκ τῶν στοιχείων τοῦ φακέλλου.

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

ΑΝΑΚΛΗΣΙΣ ΠΡΑΞΕΩΣ ΠΕΡΙ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΩΣ ΗΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥ

Πάροδος μακροῦ χρόνου καὶ ἀντίθεσις πρὸς ἀρχὰς χρηστῆς διοικήσεως

Ἀσφάλισις παρὰ Ταμείῳ Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Ἑλληνικοῦ Πυριτιδοποιείου καὶ Καλυκοποιείου.—Ὅροι δικαιώματος συντάξεως.—Μετὰ πάροδον μακροῦ χρόνου ἄρνησις τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου πρὸς ἀναγνώρισιν μετόχου τινὸς ὡς νομίμως ἐγγραφέντος ἀντίκειται πρὸς ἀρχὰς εὐρύθμου καὶ χρηστῆς διοικήσεως.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 257|1949 Ὁλομ.

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Κ. Κυριακόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Θ. Κυριακοῦ**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ἰ. Σκαρμίχαλος, Δ. Γεωργακόπουλος

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως, νομοτύπως καὶ ἐμπροθέσμως ἀσκηθείσης, διώκεται ἡ ἀκύρωσις

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΝΑΥΤΙΚΩΝ

I

Συλλογική σύμβασις έργασίας άπό 23 Δεκεμβρίου 1939.—Καταβολή είδικοῦ πολεμικοῦ έπιδόματος.—Ὑποχρέωσις καταβολῆς καί κατά παραμονήν πλοίου ήγκυροβοληµένου έξωθι λιμένος έν έπικινδύνῳ ζώνῃ. Ἔννοια πλοῦ έν έπικινδύνῳ ζώνῃ.

Ἡ κατωτέρω νεωτέρα άπόφασις τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου διαφωνεῖ πρὸς τὴν λύσιν τὴν δοθεῖσαν ὑπὸ τῆς Α. Π. 318|1949, Α' Τμήματος (εἰσηγητὴς *Κ. Γκολφινόπουλος*, ΕΕΔ 8, 611), μεθ' ἣν καὶ ἐπέρχεται, ἐπὶ τοῦ νομικοῦ ζητήματος τῆς ἐννοίας τῆς ἀπὸ 23 Δεκεμβρίου 1939 ναυτικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐν σχέσει πρὸς τὸ δικαίωμα τοῦ εἰδικοῦ πολεμικοῦ ἐπιδόματος.

Ἀρείου Πάγου 608|1949 Β' Τμήματος

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Κ. Βεϊκτζῆς**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ἰ. Τραχανῆς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Θ. Λιβαθηνός, Α. Στρατηγόπουλος

Φέρεται πρὸς κρίσιν ἡ διαφορὰ μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 318|1949 ἀπόφασιν τοῦ Α' Τμήματος ἀνελοῦσαν τὴν ὑπ' ἀριθμ. 10548|948 ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν καὶ παραπέμψασαν τὴν ὑπόθεσιν ἐνώπιον τοῦ Τμήματος τούτου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν.

Διὰ τῆς ἀπὸ 23 Δημβρίου 1939 συλλογικῆς συμβάσεως μεταξὺ τῆς Ἑνώσεως Ἑλλήνων Ἐφοπλιστῶν καὶ τῶν Ὀργανώσεων τῆς Πανελληνίου Ναυτικῆς Ὁμοσπονδίας περὶ πολεμικῶν ἐπιδομάτων τῶν φορτηγῶν πλοίων, μεταξὺ ἄλλων, διὰ τῆς ἐν ἐδ. 2 αὐτῆς διατάξεως συνεφωνήθη, ὅπως, εἰς τὰ κατώτερα πληρώματα, ἐπὶ πλέον τοῦ καθωρισμένου βασικοῦ μισθοῦ καὶ τοῦ κατὰ τὸ ἐδ. 1 αὐτῆς γενικοῦ πολεμικοῦ ἐπιδόματος, καταβάλληται καὶ εἰδικὸν πολεμικὸν ἐπίδομα, ὑπολογιζόμενον δι' ἑκάστην ἡμέραν πλοῦ τῶν φορτηγῶν πλοίων ἐν τῇ ἐπικινδύνῳ ζώνῃ εἰς λίρας Ἀγγλίας 2 καὶ σελλίνια 10, καταβάλλεται δὲ τοῦτο καὶ διὰ τὰς ἡμέρας κατάπλου καὶ ἀπόπλου ἐκ λιμένος τοῦ πλοίου, καθὼς καὶ τὰς ἡμέρας τῆς παραμονῆς τοῦ πλοίου Downs ὄχι διὰ-

---

τῆς ἀπὸ 22 Ἰανουαρίου 1948 ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Ἑλληνικοῦ Πυριτιδοποιείου καὶ Καλυκοποιείου, ἀπορριψάσης αἴτησιν τοῦ νῦν αἰτοῦντος περὶ ἀπονομῆς αὐτῷ συντάξεως.

Παραδεκτῶς παρεμβαίνει ὑπὲρ τοῦ κύρους τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τὸ ὡς εἴρηται Ταμεῖον διὰ τῆς νομοτύπως ἀσκηθείσης παρεμβάσεως αὐτοῦ.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 22 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ παρεμβαίνοντος Ταμείου (ἄρθρον 13 τῆς ὑπ' ἀριθ. 36261|1938 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας) δικαιοῦται συντάξεως ὁ ἡσφαλισμένος εἰς τὸ Ταμεῖον, ἐὰν ἀπολυθῇ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας μετὰ 15ετῆ πραγματικὴν συντάξιμον ὑπηρεσίαν, ἔχων συμπεπληρωμένον τὸ 50ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του.

Ἐν προκειμένῳ, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἀπορρίπτει τὴν αἴτησιν τοῦ νῦν αἰτοῦντος περὶ ἀπονομῆς αὐτῷ συντάξεως, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀνωτέρω διατάξεως, δι' ἔλλειψιν παρ' αὐτῷ 15 ἐτῶν πραγματικῆς συνταξίμου ὑπηρεσίας, μὴ ἀναγνωρίζουσα ὡς συντάξιμον χρόνον τὸν ἀπὸ τῆς ἀρχικῆς ἐγγραφῆς τοῦ αἰτοῦντος εἰς τὸ παρεμβαίνον Ταμεῖον-15 Σεπτεμβρίου 1932-μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου 1938 χρόνον ἀσφαλίσεως αὐτοῦ, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ἡ ὡς εἴρηται ἐγγραφὴ τοῦ αἰτοῦντος, ἀντικειμένη εἰς διάταξιν τοῦ τότε ἰσχύοντος καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου ἀπαγορεύουσα τὴν ἀσφάλισιν παρ' αὐτῷ νεοπροσλαμβανομένων ὑπαλλήλων τῆς Ἑταιρίας Πυριτιδοποιείου, ἡλικίας ἀνωτέρας τῶν 50 ἐτῶν, ἦτο ἄκυρος, κατέστη δὲ νόμιμος ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου 1938, ὅτε κατηργήθη ἡ ὡς εἴρηται ἀπαγορευτικὴ διάταξις.

Ὡς ἐκρίθη ἤδη ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου τούτου (ἀπόφ. 887 καὶ 1294|1947), ἡ μετὰ πάροδον μακροῦ χρόνου ἄρνησις ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου, ὅπως ἀναγνωρίσῃ μέτοχόν τινα αὐτοῦ ὡς νομίμως ἐγγραφέντα, ἀποτελοῦσα ἀνάκλησιν τῆς πράξεως τῆς ἐγκρινούσης τὴν ἐγγραφὴν αὐτοῦ, ἀντίκειται εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς εὐρύθμου καὶ χρηστῆς διοικήσεως, ἐφ' ὅσον ὁ ἐγγραφεὶς δὲν παρεπλάνησε τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ταμείου. Ὅθεν, καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἀρνουμένη τὴν νομιμότητα τῆ κατὰ τὸ ἔτος 1932 γενομένης ἐγγραφῆς τοῦ αἰτοῦντος εἰς τὸ παρεμβαῖνον Ταμεῖον μετὰ πάροδον ὁλοκλήρου 15ετίας, ἀντίκειται εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς εὐρύθμου καὶ χρηστῆς διοικήσεως, ἐφ' ὅσον δὲν προκύπτει ἐκ τοῦ φακέλλου ὅτι ἡ ἐγγραφὴ αὕτη ὠφείλετο εἰς ἀπατηλὴν ἐνέργειαν τοῦ αἰτοῦντος, οὗτος δέ, καθ' ἃ συνομολογεῖ τὸ παρεμβαῖνον, κατέβαλλε συνεχῶς ἔκτοτε τὰς νομίμους ἀσφαλιστικὰς εἰσφορὰς αὐτοῦ, αἵτινες καὶ εἰσεπράττοντο ὑπὸ τοῦ παρεμβαίνοντος ἄνευ ἀντιρρήσεως.

Ἡ ἐπὶ τῇ προμνησθείσῃ αἰτιολογίᾳ ἄρνησις συνταξιοδοτήσεως τοῦ αἰτοῦντος δὲν δύναται νὰ εὕρῃ ἔρεισμα εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 36 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ παρεμβαίνοντος (ἄρθρον 22 τῆς ὑπ' ἀριθ. 36261|1938 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας), καθ' ἣν σύνταξις, ἀπονεμηθεῖσα παρὰ τὸν κανονισμὸν ἢ καθ' ὑπέρβασιν αὐτοῦ, εἶναι ἄκυρος καὶ ἡ καταβολὴ αὐτῆς διακόπτεται ἀποφάσει τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου, καθ' ὅσον ἡ διάταξις αὕτη ἐπιτρέπει τὴν ἀνάκλησιν συντάξεως ἀπονεμηθείσης κατὰ παράβασιν τοῦ κανονισμοῦ, οὐχὶ δὲ καὶ τῶν πράξεων ἐγγραφῆς τῶν μετόχων καὶ δὴ μετὰ πάροδον μακροῦ χρόνου ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως των. Ἐφ' ὅσον δ' ἐν προκειμένῳ δὲν εἶναι πλέον θεμιτή, κατὰ τ' ἀνωτέρω, ἡ ἀμφισβήτησις τῆς νομιμότητος τῆς κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1932 γενομένης ἐγγραφῆς τοῦ αἰτοῦντος, ἡ χορήγησις αὐτῷ συντάξεως, ὑπολογιζομένου τοῦ συνταξίμου χρόνου αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἀνωτέρω ἐγγραφῆς, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀντικειμένη εἰς τὸ καταστατικὸν (προδιαληφθὲν ἄρθρον 22), ὥστε νὰ παρακωλύηται ἐκ τῆς ὡς ἄνω διατάξεως τοῦ ἄρθρου 36 αὐτοῦ.

Κατὰ ταῦτα δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις καὶ νὰ ἀκυρωθῇ διὰ τὸν ἀνωτέρω λόγον ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ν' ἀπορριφθῇ δ' ὡς ἀβάσιμος ἡ παρέμβασις τοῦ Ταμείου.

περισσοτέρας των 10 ημερών. Έκ της διατάξεως ταύτης, αποσκοπούσης την παροχήν ειδικής ύλικής αμοιβής εις τους εργάτας θαλάσσης αναλόγως των αντιμετωπιζομένων εκ της τότε εμπολέμου καταστάσεως κινδύνων, σαφώς συνάγεται, ότι το ειδικόν υπό ταύτης προβλεπόμενον πολεμικόν επίδομα είναι καταβλητέον και όταν άκόμη τα πλοία είναι ηγκυροβολημένα εν τη επικινδύνω ζώνη εκτός λιμένος. Διότι και τότε διά τα πληρώματα ού μόνον οι αυτοί κίνδυνοι λόγω των αεροπλάνων και των υποβρυχίων υφίστανται, αλλά και πολλώ μείζονες, δεδομένου ότι τα πλοία, εν άκινησίαι εύρισκόμενα, δεν ηδύναντο να εκτελέσωσι τους δυνατούς εν συνήθει πλώ καταλλήλους χειρισμούς προς αποφυγήν των κινδύνων τούτων. Η δε εν τη ειρημένη διατάξει μνεία του πλοίου εν επικινδύνω ζώνη εγένετο υπό την έννοιαν της συνηθεστέρας περιπτώσεως εκ των επιβαλλουσών τον καθορισμόν του επιδόματος και ούχι επί σκοπώ αποκλεισμού πάσης άλλης, καθ' ην συντρέχουσι οι αυτοί κίνδυνοι, παρεκτός της ρητώς εξαιρεθείσης εν λιμένι παραμονής των πλοίων. Η εκδοχή δε αύτη ενισχύεται έτι μάλλον και εκ του ότι το ως είρηται επίδομα καταβάλλεται και διά τας ημέρας καταπλου και απόπλου εκ λιμένων, ευρισκομένων εν επικινδύνω ζώνη, και συνεπώς χρονικόν σημείον, αφ' ού παύει η υποχρέωσις του πλοιοκτήτου πλοίου, πλέοντος εν τοιαύτη ζώνη, προς καταβολήν του ειδικού πολεμικού επιδόματος είναι η μετά την ημέραν του κατάπλου συνέχισις της παραμονής του πλοίου εν τω λιμένι. Το εξωθεν όμως του λιμένος οπουδήποτε ηγκυροβολημένον πλοίον δεν λογίζεται ως καταπλεύσαν εις λιμένα και παραμείναν εν αυτώ. Προσαρμόζεται δ' επίσης και προς την διάταξιν του άρθρ. 280 εμπορικού νόμου, καθ' ην ο πλους θεωρείται περατωθείς μετά την πλήρη αποβίβασιν των εμπορευμάτων και των επιβατών των ευρισκομένων εν τω πλοίω, καθ' ον χρόνον εγεννήθη η υποχρέωσις.

Τοιαύτην γνώμην έκφερον το τμήμα τούτο ευρίσκεται εν διαφωνία προς την εξενεχθείσαν υπό του Α' Τμήματος διά της υπ' αριθ. 318|49 αναιρετικής αποφάσεώς του επί της εν τη ηγουμένη σκέψει, ουσιαστικόν νόμον επεχούσης, διατάξεως της διαληφθείσης συλλογικής συμβάσεως, και δέον να παραπεμφθή η λύσις του ανωτέρω νομικού ζητήματος εις την Ολομέλειαν του δικαστηρίου τούτου κατά το άρθρ. 4 του ν. ΧΜΖ'|1877 προς άρσιν της μεταξύ των δύο τμημάτων διαφωνίας.

Δ ι ά τ α ύ τ α

Παρατέμπει εις την Ολομέλειαν του Α. Π. την λύσιν του εν τω σκεπτικώ της παρούσης αναφερομένου ζητήματος.

II

Δικαίωμα επιδόματος διά παραμονήν πλοίου εις Λιμένας.—Εφαρμογή υπ' αριθ. 67601|11977|40 αποφάσεως Υφυπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας.

Πρωτοδικείου Αθηνών 9167|1949

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' έφεσιν

Πρόεδρος ο κ. **Ι. Μπιζίμης**

Εισηγητής ο Πρωτοδίκης κ. **Π. Παπακωνσταντίνου**

Δικηγόροι οι κ.κ. Α. Καγαλόπουλος, Λ. Παπαγγελόπουλος

Διά της αγωγής, εφ' ης η εκκαλουμένη απόφασις, ο εκκαλών (ενάγων), ισχυριζόμενος ότι την 30|12|40 εναυτολογήθη ως ναύτης εις το φορτηγόν ατμόπλοιον «Φανερωμένη», χωρητικότητος άνω των 2.000 κόρων, ούτινος πλοιοκτήτης, άλλως εφοπλιστής ή διαχειριστής ή πράκτωρ, είναι ο εφεσίβλητος εναγόμενος, κατά 30 ο)ο, επί μισθώ Λ. Α. 7 μηνιαίως, εκτός της εις είδος παρεχομένης τροφής, επιδιώκει την καταδίκην του εφεσιβλήτου εναγομένου εις καταβολήν του ειδικού επιδόματος διά παραμονήν του πλοίου εις Λιμένας Άντεν και Αιγύπτου, του καθορισθέντος διά της υπ' αριθ. 67601|11977 της 25|11|1940 αποφάσεως του Υφυπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας και του συμφωνηθέντος μετά του πλοιάρχου δια την μεταφοράν εύφλεκτων υλών (θείου) εκ λιμένος Αγγλίας 40.

Εκ της υπ' αριθ. 67601|11977 της 25ης Νοβρίου 1940 αποφάσεως του Υφυπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας, δι' ης καθωρίσθη, εκτός των δι' αυτής καθοριζομένων πολεμικών επιδομάτων, και επίδομα διά παραμονήν του πλοίου εις Λιμένας της Αγγλίας, Αιγύπτου και Κόλπου Άντεν, Λ. Α. 10 διά τον πλοίαρχον και τον Α' μηχανικόν, Λ. Α. 8 διά τους αξιωματικούς και Λ. Α. 6 διά τα κατώτερα πληρώματα, προκύπτει, ότι τούτο οφείλεται εν περιπτώσει παραμονής του πλοίου επί 15θήμερον τουλάχιστον εις τινα των ανωτέρω λιμένων και ότι, εν περιπτώσει παραμονής του πλοίου πλέον των 15 ημερών, τούτο καταβάλλεται δι' έκαστον επί πλέον συμπληρούμενον μεταγενέστερον των 15 ημερών 7ήμερον. Το ότι το ανωτέρω επίδομα οφείλεται, κατά την έννοιαν της ρηθείσης αποφάσεως του Υφυπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας, διά το πρώτον 15θήμερον της παραμονής του πλοίου εις τινα των ανωτέρω λιμένων προκύπτει σαφώς εκ της εν τη ως άνω αποφάσει παραγράφου «επαναλαμβανομένης της πληρωμής αυτών δι' έκαστον περαιτέρω συμπληρούμενον 7ήμερον, εφ' όσον συνεχίζεται η παραμονή του πλοίου». Άλλως ο αυτός συντρέχει λόγος της χορηγήσεως του επιδόματος τούτου, διότι το χρονικόν διάστημα της παραμονής του πλοίου κατά το πρώτον 15θήμερον και διά τον μετέπειτα χρόνον, τουτέστι του κινδύνου, τον οποίον διέτρεχον τα πληρώματα εν τοις άνω λιμένεσι. Εφ' όσον όθεν συνομολογείται υπό του εναγομένου εφεσιβλήτου ο χρόνος της παραμονής του πλοίου «Φανερωμένη» εν Αιγύπτω και κόλπω Άντεν επί 82 ημέρας, ως και η εκκαλουμένη εδέχθη, το οφειλόμενον παρ' αυτής επίδομα τω εκκαλούντι διά την ανωτέρω αιτίαν ανέρχεται εις Λ. Α. 60, ήτοι ο Λ. Α. διά το πρώτον δεκαπενθήμερον και Λ. Α. 54 διά τα 9 επόμενα επταήμερα. Η εκκαλουμένη απόφασις, δεχθείσα ότι το ως άνω επίδομα δεν οφείλεται διά το πρώτον 15θήμερον της παραμονής του πλοίου και ότι τούτο οφείλεται δι' έκαστον συμπεπληρωμένον επταήμερον μετά την πάροδον 15 ημερών παραμονής, δι' ας ουδέν ποσόν καταβάλλεται, και απορρίψασα κατά τούτο την αγωγήν εσφαλε και δέον τούτοις, όπως, δεκτού καθισταμένου ως βασίμου και νομίμου του α' λόγου της εφέσεως, γίνη δεκτή η αγωγή διά το ποσόν των Λ. Α. 60, μεταρρυθμιζομένης της εκκαλουμένης κατά το κεφάλαιον τούτο, απορριπτομένων των εναντίων ισχυρισμών του εφεσιβλήτου ως αβασίμων. *Εί και ηδύνατό τις είπείν* ότι η έννοια της ανωτέρω αποφάσεως είναι ότι το επίδομα δεν οφείλεται διά παραμονήν του πλοίου μέχρι 15 ημερών εις τινα των ανωτέρω λιμένων. Τοιούτο επίδομα οφείλεται διά παραμονήν πέραν των 15 ημερών, υπό την έννοιαν ότι εάν το πλοίον αποπλεύση πρό της συμπληρώσεως του πρώτου επταημέρου, του αρχομένου μετά την πάροδον των ως άνω 15 ημερών, οφείλεται το επίδομα του πρώτου επταημέρου, του αρχομένου μετά την πάροδον των ως άνω 15 ημερών, οφείλεται το επίδομα του πρώτου

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ—ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ—ΕΡΜΗΝΕΙΑΙ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΙΣ ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Θέματα : Δικαίωμα ἐπιδοτήσεως τῶν πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. 1255/1949 περὶ τροποποιήσεως Ν. 118/1945 (ΕΕΔ 8, 961) ἐπιδοτουμένων ἀνέργων.—Χρόνος ἐπιδοτήσεως.—Δικαίωμα ἐπιδοτήσεως μισθωτῶν ἐν συμβάσει ὡρισμένου χρόνου, λῆξάσῃ πρὸ τῆς ἰσχύος Ν. Δ. 1255/1949.—Ἐπιδότησις καπνεργατῶν.—Κύρωσις ὑπουργικῶν ἀποφάσεων διὰ τοῦ Ν.Δ. 1255/1949 καὶ συνέπειαι.

Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἀριθ. πρωτ. 58936 τῆς 27 Δεκεμβρίου 1949

Πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 22553/1949 ὑμετέρου ἐγγράφου, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν τὰ ἀκόλουθα :

1. Οἱ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. 1255 ἐπιδοτούμενοι ἄνεργοι ἠσφαλισμένοι, ὧν τὸ δικαίωμα πρὸς ἀπόληψιν ἐπιδόματος ἐκτυλίθη πρὸ τῆς 16/12/49, δέον νὰ ἐξακολουθήσουν ἐπιδοτούμενοι καὶ μετὰ τὴν ἡμερομηνίαν ταύτην (ἐφ' ὅσον ἐννοεῖται δὲν ἐξηντλήσαν τὸν χρόνον ἐπιδοτήσεως, περὶ οὗ κατωτέρω), ἔστω καὶ ἂν δὲν πληροῦν τὰς προϋποθέσεις τοῦ Ν.Δ. 1255. Τοῦτο δὲ διότι, κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, αἱ ἔννομοι σχέσεις διέπονται ὑπὸ τοῦ δικαίου τοῦ ἰσχύοντος κατὰ τὸν χρόνον τῆς γενεσιουργοῦ αὐτῶν αἰτίας. Αὕτη δὲ εἶναι, προκειμένου περὶ τῆς ἀξιώσεως πρὸς ἀπόληψιν ἐπιδόματος ἀνεργίας, ἡ περιέλευσις τοῦ ἠσφαλισμένου εἰς ἀνεργίαν, ἐκ τῆς ἡμερομηνίας τῆς ὁποίας θὰ κριθοῦν καὶ αἱ ἀπαιτούμεναι πρὸς ἐπιδότησιν χρονικαὶ προϋποθέσεις. Τὴν ἀρχὴν ταύτην, τὴν ὁποίαν ἀπεδέχετο σχεδὸν ὁμοφώνως θεωρία καὶ πρᾶξις ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ προισχύσαντος Βυζαντινορρωμαϊκοῦ δικαίου, διατυπώνει ὡς γενικὴν ἀρχὴν καὶ τὸ ἄρθρον 24 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου ἐπὶ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, καθ' ὃ «ἐνοχαὶ ἐξ οἱουδήποτε λόγου, τῶν ὁποίων τὰ παραγωγικὰ γεγονότα συνετελέσθησαν πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, διέπονται καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τούτου ὑπὸ τοῦ μέχρι τοῦδε δικαίου (δίως ὡς πρὸς τὴν γένεσιν, τὸ περιεχόμενον, τὴν ἔκτασιν, τὴν ἐνέργειαν καὶ τὰ ἀποτελέσματα...» (Οὕτω πλὴν ἄλλων καὶ *Μπαλῆς*, Γενικαὶ Ἀρχαὶ τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου (1941) σελ. 98, καθ' ὃν «τινὲς τούτων (ἤτοι τῶν μεταβατικῶν διατάξεων τοῦ Κώδικος), ἂν καὶ ρυθμίζουσι τὴν κατὰ χρόνον ἔκτασιν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸ προγενέστερον ἀστικὸν ἡμῶν δίκαιον καὶ τὰς ὑπ' αὐτὸ γεγεννημένας ἐννόμους σχέσεις, οὐχ' ἧττον, ὡς ἐκ τῆς ταυτότητος τοῦ ἰθύνοντος ἐν αὐταῖς νομικοῦ λόγου, δύνανται κατ' ἀναλογίαν νὰ ἐφαρμόζωνται αὐταὶ εἰς πᾶσαν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἐξετάζεται ἡ κατὰ χρόνον ἔκτασις νέου ἀστικοῦ τινος νόμου, ἐν σχέσει πρὸς παλαιότερον, τοσοῦτῳ μᾶλλον δεῖ αὐταὶ ἀπηχοῦσι κατὰ τὸ πλεῖστον τὴν ἐν τῇ μέχρι τοῦδε δικαίῳ διδασκαλίαν τῶν συγγραφέων».

Ἡ ἀκροτελεύτιος διάταξις τοῦ ἄρθρου 11 παράγρ. 7 τοῦ Ν. Δ. 1255, καθ' ἣν «πᾶσα διάταξις τῆς κειμένης νομοθεσίας ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου καταργεῖται», οὐδόλως ἐπηρεάζει τὰς ἀνωτέρω ὑποδεικνυομένας λύσεις, διότι αὕτη δὲν ἐσκόπει νὰ καταλύσῃ τὰ ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ Νόμου 118 γεγεννημένα δικαιώματα, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος του δὲν συντρέχουν οἱ ὑπὸ τούτου διαγραφόμενοι ὅροι καὶ προϋποθέσεις, ἀλλὰ νὰ ἀποκλείσῃ ἁπλῶς τὴν παράλληλον ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 118 καὶ εἰς τὸ μέλλον, ὡς πρὸς τὰς ἐφεξῆς, ἤτοι ἐπταημέρου, ἐὰν δὲ ἀποπλεύσῃ βραδύτερον, τότε ὀφείλεται ἐπίδομα δι' ἕκαστον συμπληρούμενον ἑπταήμερον. Κατ' ἀκολουθίαν ὀρθῶς ἔκρινεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ὁ δὲ περὶ τοῦ ἐναντίου λόγος τῆς ἐφέσεως ἔδει ν' ἀπορριφθῇ.

Ἐκ τῶν προσαγομένων καὶ ἐπικαλουμένων ἐκατέρωθεν ἀποδεικτικῶν στοιχείων, συνεκτιμωμένων καὶ τῶν ὑπὸ τῶν διαδίκων προσαγομένων ἐνόρκων καταθέσεων τῶν ἐνώπιον Συμβολαιογράφου ἐξετασθέντων μαρτύρων, καίτοι ἐλήφθησαν μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, καθόσον ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρ. 12 καὶ 20 τοῦ ν. ΓΨΟΔ' προκύπτει, ὅτι κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην δύναται νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν καὶ ἀποδείξεις κατὰ παρέκκλισιν τῶν κανόνων τῶν ἰσχυόντων, εἰς τὴν περὶ ἀπόδειξιν διαδικασίαν (Α. Π. 192/1948, ΕΕΔ 7, 457), βεβαιοῦται, κατὰ τὴν τοῦ δικαστηρίου κρίσιν, ὅτι μεταξὺ πληρώματος καὶ πλοιάρχου τοῦ ὡς εἰρηβαὶ ἀτμοπλοίου «Φανερωμένη» κατὰ τὴν φόρτωσιν ἐκ Γκάλβεστον Β. Ἀμερικῆς θείου κατὰ τὰς ἀρχὰς Ἰανουαρίου 1941 διὰ τὴν Ἑλλάδα, συνεφωνήθη, λόγῳ τοῦ εὐφλέκτου τοῦ φορτίου, ὡς ἐπικινδύνου δι' ἀνάφλεξιν, εἰδικὸν ἐπίδομα 100 Λ.Α. διὰ τὸν α' μηχανικόν, Λ.Α. 80 διὰ τοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ Λ.Α. 40 διὰ τὸ κατώτερον πλήρωμα. Περὶ τῆς τοιαύτης εἰδικῆς συμφωνίας εἶναι σαφὴς ἡ κατάθεσις τοῦ μάρτυρος.

Ἡ τοιαύτη συμφωνία περὶ καταβολῆς εἰδικοῦ ἐπιδόματος, λόγῳ τῆς φύσεως τοῦ μεταφερομένου φορτίου, ἐξ αὐθεμίτου διατάξεως νόμου ἀπαγορεύεται, ὡς ἀβασίμως ἰσχυρίζεται ὁ ἐφεσίβλητος ἐναγόμενος, ἀλλὰ τοὐναντίον προβλέπεται ἡ καταβολὴ τοιούτου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 67601/11977 ἀποφάσεως τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, ἡ τοιαύτη δὲ συμφωνία ἀποδεικνύεται ἐκ μέρους τοῦ πληρώματος κατὰ τὸ ἄρθρ. 337 τοῦ Ε.Ν., ἐφ' ὅσον ἐγένετο μεταγενεστέρως τῆς ναυτολογήσεως. Τούτοις ἀκολούθως, δεχθεῖσα ἡ ἐκκαλουμένη ὅτι δὲν ἔλαβε χώραν συμφωνία μεταξὺ πληρώματος καὶ πλοιάρχου κατὰ τὴν φόρτωσιν τοῦ ὡς ἄνω φορτίου θείου καὶ ἀπορρίψασα μετὰ ταῦτα τὴν ἀγωγήν, ὡς ἀποδεικνύεται, ἐσφαλε περὶ τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀποδεικτικῶν στοιχείων καὶ δέον τούτοις, ὅπως, δεκτοῦ καθισταμένου τοῦ β' καὶ τελευταίου λόγου τῆς ἐφέσεως καὶ μεταρρυθμιζομένης τῆς ἀποφάσεως καὶ κατὰ τὸ κεφάλαιον τοῦτο, γίνῃ δεκτὴ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ὡς νόμῳ καὶ οὐσίᾳ βάσιμος καὶ κατὰ τὸ κεφάλαιον τοῦτο, ἀπορριπτομένων τῶν ἐναντίον ἰσχυρισμῶν τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐναγομένου ὡς ἀβασίμων.

ΝΟΜΟΙ - ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ - ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

1070 της 20 Δεκεμβρίου 1949 ΠΡΑΞΙΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ.—Περί παρατάσεως της προθεσμίας τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ΣΤ' Ψηφίσματος

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 355 της 27 Δεκεμβρίου 1949)

"Εχοντες ὑπ' ὄψει τας διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὑπό στοιχείον ΣΤ' Ψηφίσματος «περί τῆς ἰσχύος καί τῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν Νομοθετημάτων τῆς περιόδου τῶν κυβερνήσεων τῆς ἐχθρικῆς Στρατιωτικῆς Κατοχῆς τῶν ἐτῶν 1941—44» ἀποφασίζομεν:

Παρατείνομεν μέχρι 31ης Δεκεμβρίου 1950 τὴν λήγουσαν τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1949 προθεσμίαν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἄνω ΣΤ' Ψηφίσματος, μέχρι τῆς ὁποίας αἱ Νομοθετικαί Πράξεις τῶν ἐν Ἑλλάδι Κυβερνήσεων τῆς περιόδου τῆς ἐχθρικῆς Στρατιωτικῆς κατοχῆς τῆς Χώρας τῶν ἐτῶν 1941—1944, διατηροῦσι τὴν ἣν εἶχον κατά τὴν 3ην Μαΐου 1946 ἰσχύν των ὡς ἁπλοῖ Νόμοι.

Ἐκδόσαν πρός τοῦτο τὴν ὑπ' ἀριθ. 1070 παροῦσαν πρᾶξιν του, δημοσιευθησομένην διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ Πρόεδρος — Τὰ μέλη

Ἀκριβές ἀντίγραφον

Ἐν Ἀθήναις αὐθημερόν

Ὁ Γραμματεύς τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου

ΔΙΑΤΑΓΜΑ.—Περί παρατάσεως τῆς κατά τὸν Α. Ν. 109|45 προθεσμίας ἀπαγορεύσεως τῆς ἐρημοδικίας τοῦ Δημοσίου.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 361 της 30 Δεκεμβρίου 1949)

"Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῆς παραγρ. 2 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Α. Ν. 109|45 «περί ἀναστατάσεως τῶν ἐμπρησθέντων Ἀρχείων τῆς Διευθύνσεως Νομικῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν καί δικαιοστασίου ἐπί ὑποθέσεων τοῦ Δημοσίου» καί τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Α. Ν. 929|46 «περί παρατάσεως τῆς κατά

μετά τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. Δ. 1255, γεννωμένας ἀξιώσεις.

Τὴν ἀνωτέρω λύσιν διετυπώσαμεν καί ἐν τῇ ὑπ' ἀριθμ. 56300|1949 ἑρμηνευτικῇ ἐγκυκλίῳ μας τοῦ Ν. Δ. 1255 (*).

2. Ὡς πρός τὸν χρόνον ἐπιδοτήσεως.

Μολονότι φρονοῦμεν, ὅτι ἡ ἐν τῇ προμνησθείσῃ ἐγκυκλίῳ μας διατυπουμένη ἐπί τοῦ θέματος λύσις εἶναι ἡ ὀρθοτέρα ἐναρμονιζομένη καί πρός τὴν γενικὴν ἀσφαλιστικὴν ἀρχήν, καθ' ἣν ἐν ἀμφιβολίᾳ δέον νά ἀποφαίνεται τις ὑπέρ τοῦ ἠσφαλισμένου, καί πρός τό ἄρθρον 24 τοῦ Εἰσ. Νόμου, περί οὗ ἀνωτέρω, δέν θά εἴχομεν ἀντίρρησίν τινα διά τὴν ἐφαρμογὴν καί τῆς αὐστηροτέρας ἐκδοχῆς, ἥτις θά κατέληγεν εἰς τὴν διακοπὴν τῆς ἐπιδοτήσεως παντός ἀνέργου, ὅστις συνεπλήρωνε ἢ θά συνεπλήρωνε ἐν τῇ μέλλοντι 182 ἡμέρας ἐπιδοτήσεως, ἐφ' ὅσον ἤθελε κρίνει ταύτην προκριτέαν ἡ Διοίκησις τοῦ καθ' ὑμᾶς Ταμείου. Πάντως, ἐφ' ὅσον ἄγνωστον ἡμῖν κατά ποίαν λογικὴν διαδικασίαν καί βάσει τίνων νομικῶν ἐπιχειρημάτων ἤθελε προκριθῇ ἡ ἀντίθετος πρός τὴν ἡμετέραν ἐκδοχήν, θά ἔδει διά λόγους συνεπείας νά προσαρμοσθῇ ἀπό 16—12—1949 καί τό ποσόν τοῦ ἐπιδόματος τό χορηγούμενον καί εἰς τοὺς πρό τῆς ἡμερομηνίας ταύτης ἀρξαμένους νά ἐπιδοτοῦνται πρός τό ὑπό τοῦ Ν. Δ. 1255 ὁριζόμενον ποσόν.

3. Ἐπί τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2 ἐρωτήματός σας, γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι ἡ ἐπαλήθευσις τοῦ κινδύνου, ἥτις ἀποτελεῖ τὸ γενεσιουργὸν γεγονὸς τῆς ἀξιώσεως τό προσδιορίζον καί τό ἐφαρμοστέον κατά χρόνον δίκαιον δέον νά θεωρηθῇ ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τῆς σχετικῆς δηλώσεως πρός τό Ταμεῖον Ἀνεργίας ἀποτελούσης ἁπλῶς μέσον ἐνασκήσεως τῆς γεγεννημένης ἤδη ἀξιώσεως.

Οὐχ' ἧττον, εἰδικῶς προκειμένου περί τῶν διά συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου συνδεομένων ἠσφαλισμένων τοῦ Ταμείου, ὧν ἡ σύμβασις ἔληξε πρό τῆς 16-12-49 καί οἱ ὁποῖοι, μολονότι ἠσφαλισμένοι, δέν ἐδικαιοῦντο ἐπιδόματος ὑπό τό κράτος τοῦ Ν. 118|1945, δέον κατ' ἀρχήν νά γίνῃ δεκτόν, καί ὡς πρός τούτους, ὅτι ὁ κίνδυνος ἐπηλήθευσεν ἀπό τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας των καί τῆς ὡς ἐκ τούτου περιελεύσεως των εἰς ἀνεργίαν, μέ τὴν διαφορὰν ὅτι, ἐπειδὴ αἱ προϋποθέσεις γενέσεως τῆς ἀξιώσεως πρός ἐπιδότησιν ὡλοκληρώθησαν διά τούτους ἀπό τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. Δ. 1255, ὅπερ ἀναγνώρισε καί εἰς τούτους δικαίωμα ἐπιδοτήσεως (ἤτοι ἀπό 16-12-49), ὡς χρονικόν κριτήριον τοῦ ἐφαρμοστέου δικαίου δέον νά ληφθῇ ἡ 16-12-49, ἀπό τῆς ὁποίας ἀναδρομικῶς θά ὑπολογισθῇ καί τό 18μηνον ἢ 12μηνον, ἐντός τῶν ὁποίων πρέπει νά ἔχουν πραγματοποιηθῇ αἱ 180 ἢ 75 ἡμέραι ἐργασίας ἐν τῇ ἀσφαλίσει τοῦ Ταμείου.

3. *Ὡς πρός τὸν χρόνον ἐπιδοτήσεως.*

4. Ἐπί τῶν ὑπ' ἀριθμ. 3 καί 4 ἐρωτημάτων ὑμῶν, γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι, καθ' ἡμᾶς, τά τῆς γενέσεως τῆς ἀξιώσεως πρός ἐπιδότησιν, ὁ χρόνος ἀναμονῆς, τό ὕψος καί ὁ χρόνος ἐπιδοτήσεως τῶν καπνεργατῶν διά τούς μετά τὴν ἰσχύν τοῦ Ν. Δ. 1255 ἐπαληθεύοντας κινδύνους διέπονται ἐξ ὁλοκλήρου ὑπό τῶν διατάξεων αὐτοῦ, καταργηθείσης ἀπό τῆς ἰσχύος του ἐν τῷ συνόλῳ της τῆς ὑπ' ἀριθμ. 2539|48 ἀποφάσεως. Ὑπέρ τῆς λύσεως ταύτης σημειωτέον συνηγοροῦν καί λόγοι ἁπλότητος καί ἑνότητος τῆς ἀκολουθητέας ἀσφαλιστικῆς τακτικῆς, ὡς καί ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 11, καθ' ἣν «ἐφεξῆς αἱ εἰρημέναι ἀποφάσεις, (εἰς ἃς περιλαμβάνεται καί ἡ ὑπ' ἀριθμ. 2539|1948), ὑπόκεινται εἰς τάς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου καί δέν δύνανται νά τροποποιηθῶσι διά νεωτέρας διοικητικῆς πράξεως».

5. Ὅσον ἀφορᾷ τό ὑπ' ἀριθμ. 5 ἐρώτημα ὑμῶν, θεωροῦμεν ὡς ἐκτός ἀμφισβητήσεως, ὅτι, λόγῳ τῆς προμνησθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Ν. Δ. 1255 περί κυρώσεως τῶν ὑπ' ἀριθμ. 4565|1949, καί 10505|1949 καί 11468|1949 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ὡς πρός τὰς μέχρι τῆς δημοσιεύσεώς του γενομένας ὑπό τούτων ἐξαιρετικάς ρυθμίσεις καί τῆς ἐφεξῆς ἀπαγωγῆς αὐτῶν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 1255 (ἀπαγορευθείσης μάλιστα καί τῆς δυνατότητος τροποποιήσεως αὐτῶν διά νεωτέρων διοικητικῶν πράξεων) αἱ διά τῶν εἰρημένων ἀποφάσεων θεμελιωθεῖσαι κατ' παρέκκλισιν τῶν καιμένων διατάξεων ἀξιώσεις πρός ἐπιδότησιν τῶν ἀνέργων Ναούσης ἠτόνησαν ἀπό τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. Δ. 1255.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27ῃ Δεκεμβρίου 1949

(*) ΕΕΔ 9, σελ. 34

τον Α. Ν. 109|45 προθεσμίας ἀπαγορεύσεως ἐργοδοτικῆς τοῦ Δημοσίου», ὡς αὐτὴ παρετάθη διὰ τοῦ Α. Ν. 521|45 καὶ τῶν βάσει τῶν διατάξεων τούτων ἐκδοθέντων μέχρι τοῦδε Β. Διαταγμάτων, ὧν τελευταῖον τὸ ἀπὸ 13|17 Δεκεμβρίου 1948, ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 790|1949 σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τῶν Ἡμετέρων ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης καὶ Οἰκονομικῶν Ὑπουργῶν, ἀποφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον.

Παρατείνομεν μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1950 τὴν ἰσχὺν τῶν διατάξεων τοῦ ὑπ' ἀριθ. 109|1946 Α. Ν. «περὶ ἀναστάσεως τῶν ἐμπρησθέντων Ἀρχείων τῆς Διευθύνσεως Νομικῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν καὶ δικαιοστασίου ἐπὶ ὑποθέσεων τοῦ Δημοσίου».

Εἰς τοὺς αὐτοὺς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοὺς ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Δεκεμβρίου 1949.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ περὶ παρατάσεως τοῦ δικαιοστασίου.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 359 τῆς 29 Δεκεμβρίου 1949)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1673 τοῦ 1941 Νόμου «περὶ παρατάσεως τοῦ δικαιοστασίου» καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 790|49 γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργοῦ, ἀποφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Παρατείνεται μέχρι τέλους Ἰουνίου 1950 ἡ ἰσχὺς τῶν διατάξεων τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος 372 τοῦ 1941 «περὶ δικαιοστασίου», ὡς αὗται τροποποιηθεῖσαι καὶ συμπληρωθεῖσαι διὰ μεταγενεστέρων Νομοθετημάτων καὶ κωδικοποιηθεῖσαι διὰ Διατάγματος τῆς 15|27 Ἰουνίου 1944, ἰσχύουσιν ἤδη.

Εἰς τὸν αὐτὸν Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Δεκεμβρίου 1949.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

56803|5959|1949 Ἀπόφ. Ὑπ. Ἐργασίας

Περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τῶν Ἐθνικῶν Συλλογικῶν Συμβάσεων Ἐργασίας.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 221 τῆς 24 Δεκεμβρίου 1949)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 3 τοῦ Α. Ν. 866|1937, ὡς καὶ τοῦ ἄρθρου 9 παρ. 1 τοῦ Α. Ν. 1367|1938 καὶ 2) προγενεστέρας ὁμοίας ἀποφάσεις ἡμῶν, ἀποφασίζομεν:

Παρατείνομεν ἐπὶ τρεῖς (3) εἰσέτι μῆνας ἀπὸ τῆς λήξεώς των (31.12.49) τὰς κάτωθι Ἐθνικὰς Γενικὰς Συλλογικὰς Συμβάσεις Ἐργασίας:

1) Τὴν ὑπαλλήλων πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ὑπὸ χρονολογίαν 4.11.47, ἥτις ἐγκρίθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 927|47 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ κατετέθη δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 20189|10.11.47 πράξεως τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν.

2) Τὰς ἀπὸ 1-12-47 συμπληρωματικάς της ὡς ἄνω, αἵτινες ἐνεκρίθησαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 999|3-12-47 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ κατετέθησαν δυνάμει τῶν ὑπ' ἀριθ. 25790|5-12-47 καὶ 21791|5-12-47 πράξεων τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν.

3) Τὴν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ὑπὸ χρονολογίαν 4-11-47, ἥτις ἐνεκρίθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 927|5-11-47 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ κατετέθη δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 20188|10 11-1947 πράξεως τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν, καὶ

4) Τὴν συμπληρωματικὴν αὐτῆς ὑπὸ χρονολογίαν 1-12-1947, ἥτις ἐνεκρίθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 999|3-12-47 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ κατετέθη δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 21789|5-12-47 πράξεως τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Δεκεμβρίου 1949.

171866|9594|1949 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀρτοϋπαλλήλων περιφερείας τέως Δ)σεως Πρωτευούσης

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 295 τῆς 30 Νοεμβρίου 1949)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 28|1944 «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνωσιν εἰς τὸν καθορισμὸν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων», ὡς αὐθεντικῶς ἑρμηνεύθη διὰ τοῦ Α. Ν. 866|1946, ὡς καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ προκείμενον θέμα τυγχάνει καὶ τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐφοδιασμοῦ—Διανομῶν, ὡς ἔχον σχέσιν μὲ τὴν τιμὴν τοῦ ἄρτου, 2) Τὴν διαπιστωθεῖσαν ἀνάγκην αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀρτοϋπαλλήλων, αἵτινες δὲν παρηκολούθησαν τὰς τοιαύτας τῶν ἀρτεργατῶν καὶ λοιπῶν ἐργαζομένων ἐν τῇ αὐξήσει των, ὡς καὶ σχετικὸν εἰσηγητικὸν σημείωμα τῆς Δ)σεως Ἐλέγχου Βιομηχανίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐφοδιασμοῦ—Διανομῶν, ἀποφασίζομεν:

Αἱ σημερινὰὶ ἀποδοχαὶ τῶν ἀρτοϋπαλλήλων περιφερείας τέως Δ)σεως Πρωτευούσης, ἀνερχόμεναι εἰς 400.000 δρχ. αὐξάνονται κατὰ 30 ο|ο.

Ἡ ὡς ἄνω αὔξησις δέον ὅπως ὑπολογισθῇ εἰς τὰς δαπάνας ἀρτοποιήσεως ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1949, ὅτε τῆς ἡμερομηνίας δέον νὰ καταβάλλωνται αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ἠὐξημέναι καὶ κατὰ ὡς ἄνω.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Νοεμβρίου 1949

51249|4958|1949 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Περὶ καθορισμοῦ ὁμοιβῆς σταφιδεργατῶν Πατρῶν

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 197 τῆς 17 Νοεμβρίου 1949)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 28|44, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως.

2) Τὴν ἀπὸ 2.2.38 Συλλογικὴν Σύμβασιν Ἐργασίας Μηχανικῶν Σταφιδικῶν Ἐργοστασίων Πατρῶν.

3 Τὴν ὑπ' ἀριθ. 13|40 ἀπόφασιν τῆς Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν «περὶ ἀποζημιώσεων τῶν σταφιδεργατῶν».

4) Τὰς ἀπὸ 1.11.47 καὶ 1.12.47 Ἐθνικὰς Συλλογικὰς Συμβάσεις Ἐργασίας ἐργατοτεχνιτῶν, καὶ

5) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 1272|15.10.49 ἀναφορὰν τῆς Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας Πατρῶν, ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν ὡς ἀκολούθως τὰς ἀποδοχὰς τοῦ προσωπικοῦ Σταφιδεργοστασίων Πατρῶν:

Α'. Μηχανικοί:

1) Ἐργαζόμενοι εἰς Σταφιδεργοστάσια Α' κατηγορίας, ὡς ταῦτα νοοῦνται ἐν τῇ ἀπὸ 2.2.38 Συλλ. Συμβάσει Ἐργασίας μηχανικῶν σταφιδικῶν ἐργοστασίων

Πατρών, ημερομισθίων δραχ. 15.000, ήμισυ δρ. 20.000.
2) Ἐργαζόμενοι εἰς ἐργοστάσια Β' κατηγορίας, ημερομισθίων δραχ. 35.000, ήμισυ δραχ. 20.000.

Β'. Σταφιδοσυσκευασταί:
Ημερομισθίων δραχ. 36.400, ήμισυ δραχ. 21.000.

Γ'. Σταφιδοκαρφωταί:
Ἡ ἀμοιβὴ τούτων καθορίζεται κατὰ τεμάχιον ὡς ἑξῆς: 1|4 κιβώτια καὶ 1|8 κιβώτια, καπάκωμα μὲ δύο σύρματα δραχ. 200 κατὰ τεμάχιον.

Δ'. Σταφιδοζυγισταί:
Ημερομισθίων δραχ. 36.400, ήμισυ δραχ. 21.000.

Ε'. Σταφιδεργάτριαι:
α) Ἐργάτριαι μηχανῶν καὶ ποδός:
Ημερομισθίων δραχ. 17.500, ήμισυ δραχ. 10.400.
β) Ἐργάτριαι μεταφορᾶς κιβωτίων:
Ημερομισθίων δραχ. 13.000, ήμισυ δραχ. 7.500.
Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἀρχεται ἀπὸ 20.10.1949.
Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Νοεμβρίου 1949

121797|27277|1949 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐργασίας καὶ Γεωργίας

Περὶ αὐξήσεως κατὰ 30 ο|ο τῶν ἡμερομισθίων τῶν καθοριζομένων διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 183773|39947|47 ἀποφάσεως ἡμῶν διὰ τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν τῶν ὑπηρεσιῶν Ἱδρυμάτων καὶ Ὀργανισμῶν Δ. Δ. ἁρμοδιότητος Ὑπουργείου Γεωργίας.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 203 τῆς 28 Νοεμβρίου 1949)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 28|1944 ὡς αὗται αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθησαν ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 866|1946. Τὴν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἐξαγγελθεῖσαν πολιτικὴν τῆς 9ης Σεπτεμβρίου 1948, ὅτι «Ἡ Κυβέρνησις ἀνταποκρινομένη πρὸς τὴν διεθνῆ ἀπαίτησιν, θέλει ρυθμίσει τὸ ζήτημα τῆς βελτιώσεως τῶν ἡμερομισθίων τῶν γυναικῶν ἐν σχέσει μὲ τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἀνδρῶν, ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 29488|2593|8.7.49 ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, δι' ἧς αὐξάνονται κατὰ 30 ο|ο ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ τὰ ἡμερομίσθια τῶν διὰ σχετικῶν ἀποφάσεων αὐτῶν καθορισθέντων ἐξ ὑπαρχῆς καὶ οὐχὶ κατὰ ἀκριβῆ ἀναπροσαρμογὴν προϋφισταμένων συλλογικῶν συμβάσεων νέων κατωτάτων βασικῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, ἀποφασίζομεν:

1) Ὅπως τὰ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 183773|39947|11-12-47 ἀποφάσεως ἡμῶν (Φ.Ε.Κ. 194|1947) (τεῦχος Β') προβλεπόμενα διὰ τὰς γυναίκας κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων ἐξ 7.000, 8.000 καὶ 9.000 δραχμῶν, αὐξηθῶσι κατὰ 1000 δραχμὰς καθοριζόμενα ἔθεν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης εἰς 8.000, 9.000 καὶ 10.000 δραχμάς.

2) Ὅπως τὰ οὕτω ηὐξημένα ἡμερομίσθια τῶν γυναικῶν, ὡς καὶ τὰ καθοριζόμενα ἐπίσης διὰ τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως ἡμῶν τοιαῦτα τῶν ἐργατῶν τεχνιτῶν καὶ μαθητευομένων τῶν προσλαμβανομένων ὑπὸ τῶν Ὀργανισμῶν καὶ Ἱδρυμάτων ἐν γένει, ὡς καὶ πάσης φύσεως Ὑπηρεσιῶν ἢ Νομικῶν Προσώπων Δημ. Δικαίου ἁρμοδιότητος Ὑπουργείου Γεωργίας αὐξηθῶσι κατὰ 30 ο|ο.

3) Ἡ τυχὸν χορηγηθεῖσα συνάμει εἰδικῶν ἀποφάσεων οἱασδήποτε αὐξήσεως ἐπὶ τῶν καθοριζομένων διὰ τῆς ὡς εἴρηται ἀποφάσεως ἡμῶν ἡμερομισθίων, συμψηφίζεται πρὸς τὴν παρεχομένην διὰ τῆς προηγουμένης παραγράφου ἐκ 30 ο|ο προσαυξήσεως.

Πρὸς τοῦτοις ἐὰν ἡ χορηγηθεῖσα αὔξησις εἶναι κατωτέρα τοῦ 30 ο|ο συμπληροῦται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης, μέχρι τοῦ ποσοῦ τούτου, ἐὰν δὲ εἶναι ἀνωτέρα διατηρεῖται.

Ἡ παροῦσα δημοσιευομένη εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως ἰσχύει ἀπὸ τῆς 15ης Μαΐου 1949.
Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ἰουλίου 1949.

50386)6614)1949 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Περὶ ἐγκρίσεως τρόπου προσαυξήσεως κατὰ 30 ο|ο τῶν τιμολογίων φορτ|ώσεων

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 203 τῆς 28 Νοεμβρίου 1949)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 28|1944, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 29488|49 κοινὴν ἡμῶν ἀπόφασιν περὶ προσαυξήσεως κατὰ 30 ο|ο τῶν διὰ τῶν Συλλογικῶν Συμβάσεων καθοριοθέντων κατωτάτων ὁρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, 3) τὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας διεξαχθεῖσαν ἔρευναν, καθ' ἣν διεπιστώθη ὅτι εἰς τοὺς περισσοτέρους λιμένας καὶ πόλεις τῆς χώρας ἐχορηγήθη βάσει τῶν διατάξεων τῆς ἀπὸ 31))48 Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἐργασίας «περὶ καθορισμοῦ ἀνωτάτου συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς τῶν φορτ)κῶν τιμολογίων» αὔξησις τῶν τιμολογίων ἀμοιβῆς τῶν φορτ)κῶν μέχρι ποσοστοῦ 30 ο|ο πέραν τοῦ 185πλασίου τῶν προπολεμικῶς ἰσχυόντων, 4) τὴν ὑπ' ἀριθ. 1027|9.8.1949 ἀναφορὰν τῆς Ὁμοσπονδίας Φορτ)τῶν, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν, ὅπως, δι' ἀποφάσεων τῶν κατὰ τόπους Ἐπιτροπῶν Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτώσεων ὑποκειμένων μόνον εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, προσαυξάνωνται τὰ τιμολόγια φορτοεκφορτώσεων Λιμένος καὶ Ξηρᾶς τῆς χώρας μέχρι ποσοστοῦ 30 ο|ο πέραν τοῦ 185πλασίου τῶν προπολεμικῶς ἰσχυόντων, ἀναλόγως τῶν εἰδικῶν συνθηκῶν ἐργασίας, τοῦ μέσου ἡμερομισθίου ἐργατῶν καὶ λοιπῶν παρεμβαλλομένων, κόστος ζωῆς κλπ. Τὰ διαμορφούμενα διὰ τῆς ἀνωτέρω αὐξήσεως τιμολόγια φορτοεκφορτώσεων ἰσχύουσιν μετωμένα κατὰ ποσοστὸν 10 ο|ο ἐπὶ ἐφοδίων ἐξωτερικοῦ καὶ λοιπῶν εἰδῶν Δημοσίου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Νοεμβρίου 1949.

51248)4959)1949 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Περὶ διευκρινίσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488)49 ἀποφάσεως.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 197 τῆς 17 Νοεμβρίου 1949)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 28|44, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως.

2) Τὸ ἄρθρον 5 τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488)1949 ἀποφάσεως ἡμῶν.

3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 2)48 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πατρῶν, καὶ

4) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 1271 ἐ. ἔ. ἀναφορὰν τῆς Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας Πατρῶν, ἀποφασίζομεν:

Τὰ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2|48 ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Τοιχρεωτικῆς Διαιτησίας Πατρῶν καθορισθέντα ἡμερομίσθια τοῦ προσωπικοῦ τῆς Χαρτοποιΐας Λαζοπούλου—Πατρῶν προσδιορίζομεν ὡς κατώτατα ὅρια ἀποδοχῶν καὶ ἐπ' αὐτῶν δέον ὅπως ὑπολογισθῇ ἀπὸ 15.5.49 ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|1949 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθεῖσα προσαύξησις κατὰ 30 ο|ο.

Ἡ ἐκ τοῦ ἀνωτέρω ὑπολογισμοῦ προκύπτουσα ὑπὲρ τῶν μισθωτῶν διαφορὰ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης καταβληθήσεται εἰς ἓξ (6) ἰσοπόσους 15ημέρους δόσεις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Νοεμβρίου 1949

51963)1949 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί καθορισμού δικαιολογητικών των δικαιουμένων της υπό του Ν. Δ. 1192)1949 προβλεπομένης αποζημιώσεως.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 203 της 28 Νοεμβρίου 1949)

"Εχοντες υπ' όψει τας διατάξεις της παραγρ. 3 του υπ' αριθ. 1192 από 9.9.49Ν. Δ. «περί αποζημιώσεως των εκτοπισθέντων εκ του επαγγέλματος των τυπογράφων συνεπεία της χρησιμοποιήσεως λινοτυπικών μηχανών εις τας ημερησίας εφημερίδας Θεσσαλονίκης», αποφασίζομεν:

Καθορίζομεν ως κατωτέρω τα δικαιολογητικά, τα οποία υποχρεούνται να υποβάλωσιν εις τον λογαριασμόν Ανεργίας διά να τύχωσι της υπό του ανωτέρω νόμου προβλεπομένης αποζημιώσεως οι εκτοπισθέντες της εργασίας των, συνεπεία της υπό των εφημερίδων Θεσσαλονίκης χρησιμοποιήσεως λινοτυπικών μηχανών, τυπογράφοι:

Πιστοποιητικον Δήμου ή Κοινότητος εμφαίνον ότι είναι εγγεγραμμένος εις τα μητρώα αυτού.

Πιστοποιητικόν του Ταμείου Ασφαλίσεως Τυπογράφων και Μισθωτών Γραφικών Τεχνών, εμφαίνον ότι είναι ησφαλισμένος παρ' αυτώ.

Πιστοποιητικόν του αυτού ως άνω Ταμείου εμφαίνον τον μισθόν ή το ημερομίσθιον το οποίον έλαμβανεν ούτος κατά τον χρόνον διακοπής της εργασίας του παρά μιάς των εφημερίδων αίτινες εχρησιμοποίησαν λινοτυπικάς μηχανάς και

Πιστοποιητικόν του εργοδότου (ημερησίας εφημερίδος Θεσσαλονίκης) εμφαίνον ότι συνεπεία της υπ' αυτού χρησιμοποιήσεως λινοτυπικών μηχανών απελύθη της εργασίας του ο ενδιαφερόμενος τυπογράφος, την ακριβή ημερομηνίαν χρησιμοποιήσεως των λινοτυπικών μηχανών, ως και την χρονολογίαν διακοπής της εργασίας του τυπογράφου.

Εν Αθήναις τη 22 Νοεμβρίου 1949

51133|Ε.|1682|1949 Απόφασις Υπουργού Εργασίας

Περί εγκρίσεως του Καταστατικού της Οργανώσεως Αντιφυματικής Ασφαλίσεως.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 196 της 16 Νοεμβρίου 1949)

Εχοντες υπ' όψιν: 1) τας διατάξεις του άρθρου 4 του Αναγκ. Νόμου της 19)11)1935 «περί ασφαλίσεως κατά της φυματιώσεως», 2) το από 17)23 Μαρτίου 1948 Διάταγμα «περί καθορισμού των εισφορών της Ο.ΑΦ.Α.», 3) γνώμην του Συμβουλίου Κοινωνικής Ασφαλίσεως (αριθ. πρωτ. 2ΚΑ 13911948, συνεδρίασις 67η της 18ης Σεπτεμβρίου 1948), αποφασίζομεν:

Εγκρίνομεν το καταστατικόν της Ο.ΑΦ.Α. εξ άρθρων 23, έχον ως ακολούθως:

"Αρθρον 1.

Εισαγωγική διάταξις.

Η διά του Α.Ν. της 19)11)35 «περί ασφαλίσεως κατά της φυματιώσεως» συσταθείσα Οργάνωσις Αντιφυματικής Ασφαλίσεως διέπεται εν τη οργανώσει και λειτουργία αυτής υπό των διατάξεων του παρόντος Καταστατικού και των εις εκτέλεσιν τούτου εκδοθησομένων ειδικών Κανονισμών.

"Αρθρον 2.

"Εδρα του Οργανισμού.

Η Οργάνωσις Αντιφυματικής Ασφαλίσεως, ήτις εν τοις επομένοις θ' αποκαλήται χάριν συντομίας «Οργάνωσις», αποτελεί Νομικόν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου, έδρεύον εν Αθήναις και υπαγόμενον υπό την εποπτείαν και τον έλεγχον του Υπουργείου Εργασίας.

"Αρθρον 3

Σκοπός της Οργανώσεως

Σκοπός της Οργανώσεως είναι η ασφάλισις των ασθενεστέρων οικονομικώς τάξεων, μισθωτών και αυτοτελώς εργαζομένων, κατά της φυματιώσεως, διά της παροχής της δεούσης περιθάλψεως εις τους ησφαλισμένους της και διά της λήψεως των ενδεδειγμένων προληπτικών κατά της φυματιώσεως μέτρων, είτε αυτοτελώς, είτε εν συνεργασία μετά των συναφούς σκοπού Οργανισμών Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου και των οικείων Κρατικών Υπηρεσιών.

"Αρθρον 4

Ασφαλιστέα πρόσωπα

1. Εις την υπό του παρόντος προβλεπομένην ασφάλισιν υπάγονται υποχρεωτικώς πάντα τα πρόσωπα, τα παρέχοντα εξηρτημένην εργασίαν ή υπηρεσίαν έναντι αμοιβής, εντός των ορίων της Ελληνικής Επικρατείας, εφ' όσον ασφαλίζονται υποχρεωτικώς κατά της ανεπηρίας, γήρατος και θανάτου ή της ασθενείας, παρά τινι των εν τη Χώρα λειτουργούντων Οργανισμών Κοινωνικής Ασφαλίσεως.

2. Δι' αποφάσεως του Διοικ. Συμβουλίου της Οργανώσεως εγκρινομένης υπό του Υπουργού Εργασίας, μετά γνώμην του Συμβουλίου Κοινων. Ασφαλίσεως, δύναται η ασφάλισις της Ο.ΑΦ.Α. να επεκτείνηται και εις τους συνταξιούχους των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφαλίσεως.

Διά της σχετικής αποφάσεως καθορίζονται και αι καταβλητέαι υπό τούτων εισφοραί, ως και ο τρόπος εισπράξεως και εξασφαλίσεως τούτων.

3. Δι' ειδικού κανονισμού ορισθήσονται τα της εν γένει υπαγωγής εις την ασφάλισιν των περί ων η παράγρ. 1 του παρόντος άρθρου προσώπων και αι σχετικαί υποχρεώσεις των εργοδοτών, ως και τα της ασφαλίσεως των περί ων το εδ. δ' του άρθρου 2 του Α. Ν. της 19.11.35 «περί ασφαλίσεως κατά της φυματιώσεως» προσώπων, εφ' όσον ήθελε τηρηθή ή υπό της διατάξεως ταύτης διαγραφομένη διαδικασία.

. . . . . .

"Αρθρον 13

Π ό ρ ο ι

Πόροι της Οργανώσεως είναι:

1. Εισφορά 1 α)ο των κατά το άρθρον 4 παρ. 1 ησφαλισμένων της Οργανώσεως επί των πάσης φύσεως αποδοχών των ως ορίζεται εις το από 17)23 Μαρτίου 1948 Δ)γμα «περί καθορισμού των εισφορών της Ο.ΑΦ.Α.», παρακρατουμένη παρά του εργοδότου των εκ των αποδοχών των κατά την καταβολήν αυτών.

2. Εισφορά 1 α)ο των εργοδοτών των περί ων η προηγουμένη παράγραφος ησφαλισμένων, υπολογιζομένη επί των πάσης φύσεως αποδοχών των, ως ορίζεται εν τω από 17)23 Μαρτίου 1948 Δ)γματι «περί καθορισμού των εισφορών της Ο.ΑΦ.Α.».

3. Πάν δοσον πραγματοποιούμενον παρά της Οργανώσεως εκ δωρεάς, κληρονομίας, κληροδοτήματος ή άλλης αιτίας.

4. Αι εκ της περιουσίας της οργανώσεως πρόσοδοι και τα κατά το άρθρον 21 παρ. 4 νοσήλεια.

5. Ως εργοδόται προκειμένου περί φορτ)τικών και οικοδομικών εργασιών, επιχειρήσεων και εκμεταλλεύσεων διεξαγομένων διά λογαριασμόν του Δημοσίου ως και επί εργασιών αίτινες επιχειρούνται υπό του κυρίου αυτών διά μισολαβήσεως τρίτων προσώπων, νοούνται οι εν άρθρω 5 του Ν. 6298 οριζόμενοι.

6. Προκειμένου περί ησφαλισμένων μη εχόντων εν όλω ή εν μέρει σταθεράς αποδοχάς, ως βάσις υπολογισμού των κατά τας παρ. 1 και 2 του παρόντος άρθρου εισφορών λαμβάνονται αι παρά τω Ιδρύματι Κοινωνι-

κών Ἀσφαλίσεων ἰσχύουσαι ἑκάστοτε ρυθμίσεις.

7. Διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν δαπανῶν ἐγκαταστάσεως καὶ πρώτης λειτουργίας τῆς Ὀργανώσεως, ὡς καὶ διὰ τὴν ἀνάγερσιν σανατορίων, πρεβαντορίων, ἀναρρωτηρίων κλπ. ἐπιτρέπεται εἰς τὸ Δ. Συμβούλιον αὐτῆς νὰ συνομολογήσῃ δάνεια παρ' Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν ἢ τοῦ Ἀογ. Βελτιώσεως Κοινων. Ἀσφαλίσεως μετ' ἔγκρισιν τοῦ ποσοῦ καὶ τῶν ὅρων τοῦ δανείου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἄρθρον 14

Βεβαίωσις καὶ εἰσπραξις ἐσόδων

Οἱ κατὰ τὰς παρ. 1 καὶ 2 τοῦ ἄρθρου 13 πόροι τῆς Ὀργανώσεως βεβαιοῦνται καὶ εἰσπράττονται διὰ τῶν ὑπηρεσιῶν βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως ἐσόδων τῶν οἰκείων Ὀργανισμῶν ἀσφαλίσεως παρ οἷς ἀσφαλίζονται κατὰ κυρίαν ἀσφάλισιν οἱ ἡσφαλισμένοι τῆς Ὀργανώσεως.

Ἐπὶ ἀσφαλίσεως προσώπου τινὸς εἰς τὸ Ἵδρυμα Κοινων. Ἀσφαλίσεων, διὰ μόνον τὸν κλάδον συντάξεως ἢ ἀσθενείας καὶ διὰ τὸν ἕτερον εἰς ἄλλον Ἀσφαλιστικὸν Ὀργανισμόν, ὡς ἀσφαλίζων κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον Ὀργανισμὸς θεωρεῖται τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Συμβουλίου τῆς Ὀργανώσεως, ὑποκειμένης εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, θέλουν καθορισθῆ αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐφαρμογῆς τῆς προηγουμένης διατάξεως, ὡς καὶ ὁ τρόπος καὶ ἡ διαδικασία βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν λοιπῶν πόρων τῆς Ὀργανώσεως.

Ἐν περιπτώσει μὴ ἐγκαίρου καταβολῆς τῶν ὑπὲρ τῆς Ὀργανώσεως εἰσφορῶν ἐντὸς τῆς παρὰ τῆς νομοθεσίας τῶν οἰκείων Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν παρ' οἷς ὑπάγονται οἱ ἡσφαλισμένοι τῆς Ὀργανώσεως προβλεπομένης προθεσμίας, αἱ καθυστερούμεναι εἰσφοραὶ ἐπιβαρύνονται διὰ τῶν προσθέτων τελῶν καὶ τόκων ὑπαρημερίας, τῶν καθοριζομένων ὑπὸ τῶν περὶ ὧν πρόκειται εἰδικῶν Νομοθεσιῶν.

Ἄρθρον 15

Εἰσπράξεις καθυστερουμένων εἰσφορῶν

Καθυστερούμεναι εἰσφοραὶ εἰσπράττονται ἀναγκαστικῶς προκειμένου μὲν περὶ ἡσφαλισμένων τῆς Ὀργανώσεως, ἀσφαλιζομένων παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. διὰ τὸν κλάδον συντάξεων ἢ ἀσθενείας κατὰ τὴν παρὰ τῷ Ἱδρύματι Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἰσχύουσαν διαδικασίαν, προκειμένου δὲ περὶ ἡσφαλισμένων ὑπαγομένων διὰ τε τὸν κλάδον συντάξεων καὶ ἀσθενείας εἰς ἑτέρους Ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμοὺς κατὰ τὴν ὑπὸ τῆς νομοθεσίας τούτων, περὶ εἰσπράξεως καθυστερουμένων εἰσφορῶν, προβλεπομένην διαδικασίαν.

Κατὰ τὴν ἐπίσπευσιν τῆς ἀναγκαστικῆς ἐκτελέσεως τὰ ἁρμόδια ὄργανα τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ τῶν κλαδικῶν Ὀργανισμῶν, ἐνεργοῦν ὡς νόμιμοι πληρεξούσιοι τῆς Ὀργανώσεως, ἐξουσιοδοτούμενα πρὸς τοῦτο διὰ τῆς παρούσης διατάξεως.

Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 21 παρ. 5, 7 καὶ 8, 22 παρ. 1 καὶ 3 καὶ 23 τοῦ Ν. 6298)84 «περὶ «Κοινων. Ἀσφαλίσεων», ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν καὶ συνεπληρώθησαν μεταγενεστέρως, ὡς καὶ ἡ παρ. 5 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Α. Ν. 1022)46 ἐφαρμόζονται ἐν προκειμένῳ ἀναλόγως.

Ἄρθρον 16

Ὑπηρεσίαι

1. Ἡ Ὀργάνωσις Ἀντιφυματικῆς Ἀσφαλίσεως περιλαμβάνει:

α') Τὴν Κεντρικὴν Ὑπηρεσίαν καὶ

β') Τοπικὰ Παραρτήματα.

2. Ὁ τρόπος τῆς λειτουργίας τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Ὀργανώσεως, ἡ συνθεσις αὐτῶν, ὁ τρόπος τῆς προσλήψεως τοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς, τὰ προσόντα τούτου, τὰ τῆς προαγωγῆς του, τὰ τῶν ἀδείων καὶ μεταθέσεων αὐτοῦ, τὰ πρὸς τὴν θέσιν του ἀσυμβίβαστα, οἱ λόγοι πειθαρχικῆς διώξεως καὶ ἀπολύσεως αὐτοῦ, αἱ πειθαρχικαὶ ποιναὶ καὶ ὁ τρόπος ἀσκήσεως τῆς πειθαρχικῆς δικαιοδοσίας, ὡς καὶ πᾶσα λεπτομέρεια σχετικὴ πρὸς τὴν ὑπαλληλικὴν του κατάστασιν, θέλουσιν ὁρισθῆ διὰ κανονισμῶν.

3. Διὰ συμβάσεων συναπτομένων μεταξὺ Εἰδικῶν Ταμείων ἢ τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ τῆς Ὀργανώσεως, δύναται νὰ ἀνατίθεται εἰς ταῦτα ἡ διεξαγωγὴ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς. Ἐν τῇ σχετικῇ συμβάσει καθορίζονται λεπτομερῶς αἱ ὑποχρεώσεις ἀμφοτέρων τῶν συμβαλλομένων μερῶν.

4. Κατὰ τὴν πρώτην λειτουργίαν τῆς Ὀργανώσεως καὶ μέχρι τῆς προσλήψεως τοῦ τακτικοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς, τὸ Δ.Σ. δι' ἀποφάσεων του ὑποκειμένων εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δύναται νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐπὶ συμβάσει περιωρισμένης διαρκείας πρόσληψιν τοῦ ἀπολύτως ἀπαραιτήτου διοικητικοῦ, τεχνικοῦ, ὑγειονομικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς ὑπηρεσίας, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι τοῦτο θὰ κέκτηται τὰ ὑπὸ τοῦ Διοικ. Συμβουλίου κρινόμενα ὡς ἀπαραίτητα διὰ τὴν θέσιν δι' ἣν προσλαμβάνεται προσόντα. Τὸ οὕτω προσλαμβανόμενον προσωπικὸν θεωρεῖται ὡς τελοῦν εἰς σχέσιν ἰδιωτικοῦ δικαίου. Εἰς τὰς σχετικὰς συμβάσεις δέον νὰ καθορίζεται ἡ ἀποζημίωσις τοῦ προσλαμβανομένου, τὰ ὑπηρεσιακὰ καθήκοντα καὶ ὑποχρεώσεις ὡς καὶ πάντες οἱ ἀναγκαῖοι ὅροι περὶ τοῦ τρόπου παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του.

5. Δύναται κατὰ τὴν πρώτην λειτουργίαν τῆς Ὀργανώσεως δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ., ἐγκρινομένης ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας, ν' ἀνατίθεται ἡ ἐκτέλεσις ἐργασιῶν εἰδικῆς φύσεως ὡς καὶ ἡ ἐκπόνησις σχεδίων κανονισμῶν εἰς ἀνωτέρους ὑπαλλήλους τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἢ τῶν ἐξ αὐτοῦ ἐξαρτωμένων Ὀργανισμῶν.

6. Δύναται ἐπίσης δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐκδιδομένων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Δ.Ν. 1022)46 νὰ ἀποσπάται παρὰ τῇ Ὀργανώσει προσωπικὸν ἑτέρων Ὀργανισμῶν.

Ἄρθρον 17

Προμήθειαι

Αἱ διὰ λογαριασμὸν τῆς Ὀργανώσεως ἐνεργούμεναι ἐκτελέσεις ἔργων, προμήθειαι πάσης φύσεως ὁλικοῦ ὡς καὶ μισθώσεις ἀκινήτων διὰ τὴν κάλυψιν τῶν ἀναγκῶν τῆς στεγάσεως αὐτῆς, ἐνεργοῦνται μέχρι τῆς ἐκδόσεως Κανονισμοῦ περὶ προμηθειῶν καὶ ἐκτελέσεων ἔργων κατὰ τὴν διὰ τὸ Ἵδρυμα Κοινων. Ἀσφαλίσεων ἰσχύουσαν διαδικασίαν, προϋποθέσεις καὶ ὅρους, ἐφαρμοζομένους ἀναλόγως.

Ἄρθρον 18

Καταθέσεις

Οἱ πόροι τοῦ Ὀργανισμοῦ κατατίθενται ὑποχρεωτικῶς κατὰ τὰ δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τῆς Ὀργανώσεως εἰδικώτερον ὁριζόμενα εἰς μίαν τῶν ἀναγνωρισμένων Ἑλληνικῶν Τραπεζῶν.

Ἄρθρον 19

Τοποθετήσεις κεφαλαίων

1. Τὰ Κεφάλαια τῆς Ὀργανώσεως διατίθενται:

α) Διὰ τὴν ἀνέγερσιν ἰδίων αὐτῆς σανατορίων, ἀναρρωτηρίων, πρεβαντορίων, ἰατρείων, κλινικῶν, διαγνωστικῶν κέντρων κλπ. ἢ διὰ τὴν διαρρύθμισιν ἢ προσθήκην πτερύγων εἰς κρατικὰ σανατόρια, ὡς καὶ διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῶν ἀπαραιτήτων κτιρίων διὰ τὴν στέγασιν καὶ ἐγκατάστασιν τῶν διοικητικῶν καὶ ἐν γένει Ὑγειονομικῶν Ὑπηρεσιῶν αὐτῆς καὶ

δ) Διά τήν ἀγοράν μετοχῶν τῶν Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ Ἑλλάδος.

2) Αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐπενδύσεως τῶν Κεφαλαίων τῆς Ὀργανώσεως εἰς ἀκίνητα καθορισθήσονται δι' εἰδικοῦ Κανονισμοῦ.

Ἄρθρον 20.

Παροχαί.

1. Αἱ ὑπὸ τῆς Ὀργανώσεως χορηγηταὶ παροχαὶ περιλαμβάνουν τὴν χορήγησιν τῆς δεούσης ἰατροφαρμακευτικῆς περιθάλψεως ἐν θεραπευτηρίοις, ἰατρείοις καὶ κατ' οἶκον.

2) Ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν θεραπευτικὴν της ἀποστολὴν ἡ Ὀργάνωσις ὑποχρεοῦται, ὅπως μεριμνᾷ διὰ τὴν ἄσκησιν εὐρέος προγράμματος γενικῆς προληπτικῆς ὑγιεινῆς. Εἰς αὐτὴν περιλαμβάνεται: ἡ περιοδικὴ ἐξέτασις τῶν ἡσφαλισμένων τῆς Ὀργανώσεως καὶ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας των καὶ ἡ παροχὴ τῶν δεουσῶν ἐπιστημονικῶν συμβουλῶν καὶ ὁδηγιῶν, δσάκις διαπιστοῦται ἡ ὕπαρξις νοσηρᾶς καταστάσεως, ἡ ἐνέργεια προληπτικῶν ἐμβολιασμῶν δι' ἀναγνωρισμένης δράσεως ἀντιφυματικῶν ἐμβολίων (B.G.G. κλπ.), ἡ ἐξέτασις ἐπιτόκων ἐργαζομένων ἢ ἀσθενῶν ἡσφαλισμένων διὰ τὴν ἀνίχνευσιν τυχὸν λανθανούσης φυματιώσεως καὶ ἡ παρακολούθησις αὐτῶν καὶ τῶν βρεφῶν των κλπ.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον δύνανται νὰ συνιστῶνται ὑπὸ τῆς ὀργανώσεως κέντρα προληπτικῆς δράσεως, ὡς παραρτήματα δὲ τούτων δύνανται τὰ ἱδρύωνται: προβαντήρια, ἀναρρωτήρια, παιδικοὶ σταθμοὶ καὶ ἐξοχαὶ καὶ ἄλλαι ὁμοίας φύσεως ἐγκαταστάσεις, ἔτι δὲ καὶ τμήματα καὶ σχολαὶ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ καὶ ἀποκαταστάσεως προφυματικῶν καὶ ἰαθέντων φυματικῶν καὶ κέντρα ἀπασχολήσεως τούτων εἰς καταλλήλους ἐργασίας.

Τὰ κέντρα προληπτικῆς δράσεως χρησιμεύουν ὡσαύτως διὰ τὴν παρακολούθησιν παρὰ τῆς Ὀργανώσεως τῶν συνθηκῶν κατοικίας καὶ διατροφῆς τῶν ἡσφαλισμένων καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν.

Τέλος διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς προληπτικῆς κατὰ τῆς φυματιώσεως ἀποστολῆς της, ἡ Ὀργάνωσις δύναται ν' ἀναλαμβάνῃ τὴν διεξαγωγὴν γενικωτέρων ἐρευνῶν, εἴτε μόνη, εἴτε ἐν συνεργασίᾳ μετ' ἑτέρων ὀργανισμῶν καὶ τῶν οἰκείων κρατικῶν ὑπηρεσιῶν (συνθῆκαι διατροφῆς καὶ κατοικίας κλπ.).

3) Ὁ τρόπος τῆς πραγματοποιήσεως τῶν παροχῶν τῆς Ὀργανώσεως, ἡ ἔκτασις τούτων καὶ ἡ διαδικασία χορηγήσεως αὐτῶν καθορισθήσονται δι' εἰδικοῦ Κανονισμοῦ. Δι' εἰδικοῦ Κανονισμοῦ ὁρισθήσεται ὡσαύτως καὶ ὁ τρόπος τῆς πραγματώσεως τῆς προληπτικῆς δράσεως τῆς Ὀργανώσεως.

4) Αἱ κατὰ τὴν πρώτην λειτουργίαν τῆς Ὀργανώσεως χορηγηταὶ ὑπὸ ταύτης κατηγορίαι παροχῶν καθορισθήσονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. ὑποκειμένης εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. Κατὰ τὴν αὐτὴν διαδικασίαν θὰ ἐνεργῆται ἡ ἐπέκτασις τῶν παροχῶν εἰς ἑτέρας κατηγορίας μέχρις ὁλοκληρώσεως τοῦ ἔργου τῆς Ὀργανώσεως.

Ἄρθρον 21

Προϋποθέσεις χορηγήσεως παροχῶν

Αἱ προϋποθέσεις χορηγήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος προβλεπομένων παροχῶν καθορισθήσονται διὰ κανονισμοῦ.

2) Τὰ περὶ ὧν τὸ ἄρθρον 4 § 1 τοῦ παρόντος μέλη οἰκογενείας τῶν ἀμέσως ἡσφαλισμένων δικαιοῦνται πασῶν τῶν παροχῶν τῆς ἀσφαλίσεως πλὴν περιθάλψεως ἐν σανατορίῳ καὶ ἀναρρωτηρίῳ.

Δύναται ὅμως δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. τῆς Ὀργανώσεως νὰ ἐπεκτείνεται ἡ χορήγησις τῶν ἀνωτέρω κατηγοριῶν παροχῶν καὶ εἰς τὰ μέλη οἰκογενείας, ἐφ' ὅσον ἐπιτρέπουν τοῦτο αἱ οἰκονομικαὶ δυνατότητες τῆς Ὀργανώσεως καὶ τὰ διατιθέμενα ὑπὸ ταύτης ὑγειονομικὰ μέσα.

3) Περίθαλψις ἐν σανατορίῳ ἢ ἀναρρωτηρίῳ καὶ προσαντορίῳ παρέχεται μόνον εἰς τὰ ἰδιόκτητα θεραπευτήρια τῆς Ὀργανώσεως. Ἐφ' ὅσον ὁ διατιθέμενος εἰς ταῦτα ἀριθμὸς κλινῶν δὲν ἐπαρκεῖ διὰ τὴν πλήρη κάλυψιν τῶν ἀναγκῶν τῶν ἡσφαλισμένων, περιθάλπονται κατὰ σειρὰν οἱ ἔχοντες μᾶλλον ἐπείγουσαν ἔνδειξιν νοσηλείας.

4) Δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας μετὰ πρότασιν τοῦ Δ. Σ. τῆς Ὀργανώσεως νὰ ὑποχρεοῦνται οἱ Ἀσφαλιστικοὶ Ὀργανισμοί, ὧν οἱ ἡσφαλισμένοι ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν αὐτῆς, νὰ καταβάλουν εἰς τὴν Ὀργάνωσιν νοσηλεία διὰ τοὺς ἡσφαλισμένους των τοὺς νοσηλευομένους εἰς σανατόρια τῆς Ὀργανώσεως. Διὰ τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως καθορίζεται καὶ τὸ ποσὸν τῶν καταβλητέων ἡμερησίων νοσηλείων, μὴ δυναμένων πάντως νὰ ὁρίζωνται ἀνώτερα τοῦ μέσου ὅρου κόστους σανατοριακῆς περιθάλψεως εἰς τὰ σανατόρια τῆς Ὀργανώσεως.

Τὰ κατὰ τὸ ἀνωτέρω ποσὸν νοσηλεῖα δύναται νὰ κλιμακοῦνται καὶ εἰς μικρότερα ποσὰ ἀναλόγως τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῶν Ὀργανισμῶν.

Ἄρθρον 22

Κανονισμοί

Πάντες οἱ ὑπὸ τοῦ παρόντος προβλεπόμενοι κανονισμοὶ θεσπίζονται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δημοσιευομένων εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 59 τοῦ Α. Ν. τῆς 11.11.35 «περὶ Ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο ἠρμηνεύθη αὐθεντικῶς διὰ τοῦ Α. Ν. 6[4]1937 καὶ ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως.

Ἄρθρον 23

Μεταβατικαὶ διατάξεις

1. Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ὀργανισμοῦ ὑπάγονται τὰ ἐν ἄρθρῳ 4 τοῦ παρόντος πρόσωπα, ἐφ' ὅσον ἀσφαλίζονται εἰς Ὀργανισμοὺς τελοῦντας ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν καὶ τὸν ἔλεγχον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

Ἡ ἐπέκτασις τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τὰ εἰς Ὀργανισμοὺς τελοῦντα ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν ἑτέρων Ὑπουργείων ἀσφαλιζόμενα πρόσωπα, ἐνεργεῖται διὰ κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ τοῦ ἁρμοδίου ἑκάστοτε Ὑπουργοῦ ἐκδιδομένων μετὰ γνώμην τοῦ Δ. Σ. τοῦ οἰκείου Ὀργανισμοῦ καὶ τοῦ Δ. Σ. τῆς Ὀργανώσεως.

2. Μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 11 ἐδάφ. 3 τῆς παρούσης ἀποφάσεως, αἱ ὑπὲρ τῆς Ὀργανώσεως εἰσφοραὶ κατατίθενται ὑποχρεωτικῶς παρὰ τῶν ὑποχρέων πρὸς τοῦτο ἐργοδοτῶν εἰς εἰδικὸν λογαριασμόν, ἀνοιχθησόμενον ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος εἰς τὰς Τραπέζας Ἐθνικήν, Κτηματικήν, Ἀγροτικήν, Ἑλλάδος, Ἐμπορικήν, Ἐμπορικῆς Πίστεως, Ἀθηνῶν, Λαϊκὴν καὶ Ἰονικὴν ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Εἰσφοραὶ Ὀργανώσεως Ἀντιφυματικῆς Ἀσφαλίσεως».

3. Αἱ ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1948 μέχρι 30ῆς Νοεμβρίου 1949 ὀφειλόμεναι εἰσφοραὶ ὑπὲρ τῆς Ὀργανώσεως ἀπαλλάσσονται παντὸς προσθέτου τέλους καὶ τόκου ὑπερημερίας, ἐφ' ὅσον καταταθῶσιν εἰς πίστωσιν αὐτῆς κατὰ τὰ ἐν τῇ παρ. 2 ὁριζόμενα εἰς μίαν τῶν ἐν αὐτῇ ἀναφερομένων Τραπεζῶν μέχρι τῆς 30ῆς Ἰουνίου 1950 ἀνὰ δίμηνον καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι τὸ ἓν τέταρτον τῶν ὀφειλομένων ἤθελε καταταθῇ μέχρι τῆς 15ης Ἰανουαρίου 1950.

4. Κατὰ τὴν συγκρότησιν τοῦ πρώτου Διοικ. Συμβουλίου τῆς Ὀργανώσεως τὰ κατὰ ἄρθρον 5 ἐδ. α'

έως οτ' τακτικά και άναπληρωματικά μέλη τούτου διορίζονται άπ' εύθείας ύπό τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἄνευ τηρήσεως διατυπώσεώς τινος.

Κατά τήν πρώτην περίοδον λειτουργίας τῆς Ὀργανώσεως δύναται νά ἀνατίθεται, δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Δ. Σ. τῆς Ὀργανώσεως, ἡ ἐκτέλεσις ὑπηρεσίας παρ' αὐτῇ εἰς ὑπαλλήλους τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἢ Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν, ἀποσπωμένων ὑπό τούτου κατά πλήρες ἢ περιωρισμένον ὡράριον ἐργασίας, ὑπό τούς ἐν τῷ Ν. Δ. 146]1946 καθοριζομένους ὅρους. Προκειμένου περί ἀναθέσεως κατά τά ἀνωτέρω ὑπηρεσίας παρά τῇ Ὀργανώσει εἰς ὑπαλλήλους Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν, δέον ὅπως ζητῆται προηγουμένως καί ἡ γνώμη τοῦ Δ. Σ. τούτων. Λύτη πάντως θεωρεῖται ὡς δοθεῖσα ἐν περιπτώσει μή ἀπαντήσεως τοῦ Ὀργανισμοῦ ἐντός 10ημέρου ἀπό τῆς λήψεως τοῦ σχετικοῦ ἐγγράφου. (*)

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Νοεμβρίου 1949.

40021]3726]1949 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας

Περί καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτικῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 206 τῆς 3 Δεκεμβρίου 1949)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τάς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 28]1944, ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν καί συνεπληρώθησαν μεταγενεστέρως. 2) Τάς διατάξεις τοῦ Ν. 881]1948, ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν καί συνεπληρώθησαν μεταγενεστέρως. 3) Προηγουμένας ὁμοίας ἀποφάσεις ἡμῶν, 4) Τήν ὑπ' ἀριθ. 5]1949 ἀναφοράν τοῦ Συλλόγου Ἰδιωτικῶν Ἐκπαιδευτικῶν Λειτουργῶν καί 5) Σύμφωνον γνώμην τοῦ Κ.Ο.Σ., ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν τάς ἀποδοχάς τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων Στοιχειωδους καί Μέσης Ἐκπαιδεύσεως διά τά σχολικά ἔτη 1949—50 καί ἐντεῦθεν ὡς αὗται καθορίζονται διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 36769)46 ἀποφάσεως ἡμῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Νοεμβρίου 1949

53851)5279]49 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί κηρύξεως ὑποχρεωτικῶν τῶν διατάξεων τῆς ἀπό 2-9-49 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀρτεργατῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 211 τῆς 14 Δεκεμβρίου 1949)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Α.Ν. 16)21 Νοεμβρίου 1935 «περί συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», ὡς αὗται συνεπληρώθησαν ὑπό τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Α. Ν. 1567)1938 καί 2) τήν παράγραφον 4 τῆς ἀπό 2-9-49 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀρτεργατῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, ἥτις ἐνεκρίθη ὑπό τοῦ ΚΟΣ κατά τήν ὑπ' ἀριθ. 145)23-11-49 συνεδρίαν αὐτοῦ καί κατετέθη παρά τῷ γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 16224)2-12-49 ἐκθέσεως καταθέσεως, ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ὑποχρεωτικάς τάς διατάξεις τῆς ἀπό 2 Σεπτεμβρίου 1949 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας «ἀρτεργατῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς». (*)

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Δεκεμβρίου 1949

58494]1949 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί καθορισμοῦ μελῶν οἰκογενείας δι' ὑπολογισμόν προσαυξήσεων ἐπιδομάτων ἀνεργίας.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 223 τῆς 27 Δεκεμβρίου 1949)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 4 § 3 ἐδ. β' τοῦ Ν.Δ. 1255]1949 «περί τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Ν. 118]45 κλπ.», ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν ὡς μέλη οἰκογενείας τῶν παρά τῷ Ταμείῳ Ἀνεργίας ἡσφαλισμένων διά τόν ὑπολογισμόν τῶν ὑπό τοῦ ἄρθρ. 4 § 3 τοῦ Ν.Δ. 1255]49 προβλεπομένων προσαυξήσεων τῶν βασικῶν ἐπιδομάτων ἀνεργίας λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν τά κάτωθι:

1) Τήν σύζυγον τοῦ ἡσφαλισμένου, ἐφ' ὅσον συνεπλήρωσε τό 45ον ἔτος τῆς ἡλικίας της καί ἐπί ἡσφαλισμένων τῶν ἄπορον καί συμπληρώσαντα τό 65ον ἔτος τῆς ἡλικίας του ἡ ἀνάπηρον σύζυγον καί

2) Τά ἄγαμα τέκνα (νόμιμα, νομιμοποιηθέντα, ἀναγνωρισθέντα, υἱοθετηθέντα, προγονοί καί ἐπί ἡσφαλισμένων καί τά νόθα) μέχρι συμπληρώσεως τοῦ 16ου ἔτους τῆς ἡλικίας των.

Τά ἀνωτέρω πρόσωπα θεωροῦνται ὡς μέλη οἰκογενείας, ἐφ' ὅσον συμβιοῦσι μετά τοῦ ἡσφαλισμένου, δέν ἐργάζονται καί ἡ συντήρησις των βαρύνει κυρίως αὐτόν.

Θεωρεῖται ὅτι ὑπάρχει συμβίωσις καί ἐάν διά λόγους σοβαρούς (ὑγείας, σπουδῶν κλπ.) κρινομένους ὑπό τοῦ ἀποφαίζοντος τήν χορήγησιν τοῦ ἐπιδόματος ὀργάνου τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ὁ σύζυγος ἡ ἡ σύζυγος ἡ τά τέκνα δέν διαμένουν προσωρινῶς ἐπό τήν αὐτήν στέγην μετά τοῦ ἡσφαλισμένου.

Τό Δ. Σ. τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας θέλει καθορίσει τά διά τήν ἀπόδειξιν τῶν ἀνωτέρω στοιχείων ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά.

Ἡ παροῦσα, ἥς ἡ ἰσχύς ἀνατρέχει ἀπό 16)12)49, δημοσιευθήτω διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Δεκεμβρίου 1949

7452)456)1949 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Βορείου Ἑλλάδος

Περί παρατάσεως τῆς ἰσχύος τῶν διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 2)1938 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Θεσ)νίκης, ἀφορώσης τούς ὅρους ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ, τοῦ ἀπασχολουμένου εἰς τά πάσης φύσεως ζυθοστιατόρια, ἑστιατόρια, μαγειρεῖα, οἰνομαγειρεῖα, καφεζυθοπωλεῖα καί καφενεῖα Θεσ]κης.

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Κατά τά ἄρθρα μόνον τοῦ ἐδ. β. 17]3]48 «περί καθορισμοῦ τῶν εἰσφορῶν τῆς Ὀργανώσεως Ἀντιφυματικῆς Ἀσφαλίσεως» (ΦΕΚ τεῦχος Α' 72 τῆς 23]3]1948) ἡ ὑπό τοῦ ἄρθρου 3 παρ. 1 τοῦ Α. Ν. τῆς 19]20]11]1935 «περί ἀσφαλίσεως κατά τῆς φυματιώσεως» προβλεπόμεναι κατ' ἀνώτατον ὅριον εἰσφοραί ἐργοδοτῶν καί ἡσφαλισμένων ὑπέρ τῆς Ὀργανώσεως Ἀντιφυματικῆς Ἀσφαλίσεως ὁρίζονται ὡς ἀκολούθως:

1) Εἰσφορά τῶν ἡσφαλισμένων παρά τῇ Ο.Α.Φ.Α. ἴση πρός 1ο]ο ἐπί τῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν των, παρακρατουμένη παρά τῶν ἐργοδοτῶν κατά τήν καταβολήν τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἡσφαλισμένων, ἀνεξαρτήτως τρόπου ἀμοιβῆς τούτων (ἡμερομισθίου, μηνιαίας μισθοδ. ἀμοιβῆ κατ' ἀποκοπήν, ποσοστόν συμμετοχῆς εἰς κύκλον ἐργασιῶν, ἀμοιβῆ κατά ποσοστόν ἐπί τῶν τιμῶν κλπ.). 2) Ἰσόποσος ἐργοδοτική εἰσφορά ἐξ 1ο]ο ἐπί τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω ἀποδοχῶν τῶν ἡσφαλισμένων, ἐκβάλλουσα τόν εἰκοσιν ἐργοδότην.

Ὡς ἡμερομηνία ἐνάρξεως καταβολῆς τῶν κατά τά ἀνωτέρω εἰσφορῶν ὁρίζεται ἡ πρώτη τοῦ ἑπομένου μηνός τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

(*) *Σημ. Ε.Ε.Δ.*: Βλέπε ταύτην κατωτέρω σελ. 96

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ—Ἐργατοτεχνιτῶν Σαπωνοποιείων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς

Ἐν Ἀθήναις, σήμερον τὴν εἰκοστὴν ὀγδόην (28) Νοεμβρίου 1949 ἐν τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ἀρμοδίου Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου τούτου Δ. Πολυχρόνη, ἐξουσιοδοτημένου διὰ τὴν σύναψιν πρὸς κατάρτισιν καὶ ὑπογραφὴν συλλογικῶν συμβάσεων, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 46972/Β 4493 20-10-1949 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, οἱ ὑπογεγραμμένοι ἀφ' ἑνὸς 1) Γεώργιος Λαζόπουλος, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Ἑνώσεως Σαπωνοποιῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ ἀφ' ἑτέρου 2) οἱ Ἀνδρέας Κυριακόπουλος, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Γ.Σ.Ε.Ε., Νικόλαος Κλωνάρης καὶ Ἀναστάσιος Τσοτύλου, ὡς ἐκπρόσωποι τῆς Ὁμοσπονδίας Ἐργατοτεχνιτῶν καὶ Ὑπαλλήλων Χημικῆς Βιομηχανίας καὶ Ὑγιεινῆς (ΟΧΒΥ), ἅπαντες νομίμως καὶ δεόντως ἐξουσιοδοτημένοι παρὰ τῶν ἀρμοδίων Ὀργανώσεων τὰς ὁποίας ἐκπροσωποῦσι, καὶ ἔχοντες ὑπ' ὄψει οἱ μὲν ἐργατικοὶ ἐκπρόσωποι τὴν ἀνάγκην καὶ τὰς συνεπείας τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας περὶ μεταρρυθμίσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 7/1949 καὶ 9/1949 Διαιτητικῶν ἀποφάσεων, οἱ δὲ ἐργοδοτικοὶ ἐκπρόσωποι συμπεριζόμενοι τὴν δικαιολογημένην ἀπαίτησιν τῶν ἐργατῶν περὶ βελτιώσεως κατὰ τὸ δυνατὸν τῶν ἀποδοχῶν των καὶ ἔχοντες ὑπ' ὄψει καὶ τὴν ἀπὸ 15 Μαΐου 1949 καὶ ἐντεῦθεν χορηγηθεῖσαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488/1949 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας προσαύξησιν ἐπὶ τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν ἐργαζομένων, ἀπεφάσισαν τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης Συλλογικῆς Συμβάσεως, δι' ἧς καθορίζονται αἱ ἀποδοχαὶ καὶ οἱ ὅροι ἐργασίας τῶν εἰς τὰ ἐργοστάσια Σαπωνοποιΐας Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, ὡς ἑξῆς.

Ἄρθρον 1ον.—Ἡμερομίσθια

	Ἀπὸ 1/4—14/5/49	Ἀπὸ 15-5-1949 καὶ ἐντεῦθεν
Α. Ἐργατῶν		
α) δι' ἐργάτας κάτω τῶν 18 ἐτῶν	ἡμερ. 15.200	16.900
β) μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ 18 ἔτους	» 17.000	18.850
γ) διὰ τοὺς τεχνίτας ψήστας	» 23.400	26.000
δ) διὰ τοὺς κόπτας Α'	» 20.000	22.100
ε) διὰ τοὺς κόπτας Β'	» 18.500	20.540
Β'. Γυναικῶν		
α) Μέχρι συμπλ. 6μήνου εἰς Σαπωνοποιεῖα	» 8.400	10.400
β) Μετὰ συμπλ. 6μήνου πλὴν ἐργαζ. εἰς περιτύλ.	» 10.800	13.000
γ) διὰ τὰς ἐργαζομένας εἰς περιτύλιγμα	» 9.600	11.700
δ) Γυναῖκες πρεσῶν	» 10.800	13.000

Ἐφ' ὅσον ἐργάτριαι ἀπασχολοῦνται εἰς ἐργασίαν ἀνδρὸς θὰ λαμβάνωσι τὸ διὰ τοὺς ἄνδρας καθοριζόμενον ἡμερομίσθιον.

Τυχὸν καταβαλλόμενα ἤδη ἀνώτερα ἡμερομίσθια ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ὑπερισχύουσι τῶν ἀνωτέρω καθοριζομένων κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων.

Ἄρθρον 2ον.—Παροχὴ εἴδους

Ἐπὶ πλέον τῶν ὡς ἄνω εἰς χρῆμα ἡμερομισθίων παρέχεται ὑποχρεωτικῶς ἀπὸ τῆς 1ης Αὐγούστου 1949 καὶ ἐντεῦθεν ὑπὸ τῶν οἰκείων ἐργοδοτῶν, εἰς τοὺς περὶ ὧν ἡ παροῦσα ἐπιχειρήσεις ἐργατοτεχνίτας καὶ ἐργατρίας καὶ ἡ ἑξῆς, κατ' ἐλάχιστον, εἰς εἶδος παροχὴ δωρεάν, ἤτοι μία καὶ ἡμίσεια ὀκὰ σάπωνος ἑβδομαδιαίως ἢ τὸ ἀντίτιμον αὐτοῦ εἰς τὴν ἑκάστοτε ἰσχύουσαν ἀγορανομικὴν τιμὴν λιανικῆς πωλήσεως, κατ' ἐπιλογὴν τοῦ ἐργοδότου.

Ἄρθρον 3ον.—Προσαύξησις ἡμερομισθίων κατὰ 15 ο/ο

Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν οἱοσδήποτε ἐργαζόμενος εἰς τὰς ὡς ἄνω ἐπιχειρήσεις καὶ ἀπολυόμενος δὲν θὰ ἐδικαιοῦτο ἐπιδοτήσεως ἐκ μέρους τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, θὰ τυγχάνῃ προσαυξήσεως 15 ο/ο (δέκα πέντε τοῖς ἑκατὸν) ἐπὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ πραγματοποιηθέντων κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐργασίας του καὶ καταβληθέντων αὐτῷ κατωτάτων ὁρίων εἰς χρῆμα καὶ ἐν παραγράφῳ 1 τῆς παρούσης ἡμερομισθίων.

Ἄρθρον 4ον.—Ἐπίδομα ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας

Ὅσοι ἐκ τῶν περὶ τῶν ὁ λόγος ἐργατοτεχνιτῶν ἀπασχολοῦνται τυχὸν εἰς ἐργασίας ἀνθυγιεινὰς θὰ λαμβάνουν εἰδικὸν ἐπίδομα ἐξ 20 ο/ο ἐπὶ τῶν ἐν παραγράφῳ 1 τῆς παρούσης καθοριζομένων ἡμερομισθίων. Τὸ τμῆμα ἑκάστης τῶν Βιομηχανιῶν, εἰς τὸ ὁποῖον τυχὸν παρέχεται ὑπὸ ἀνθυγιεινὰς συνθήκας ἐργασίας, ὡς καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν προσώπων τῶν ἀπασχολουμένων εἰς αὐτό, θὰ ὁρίσῃ ἡ ἁρμοδία τεχνικὴ ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, καὶ θὰ καταβληθῇ τὸ ἐν λόγῳ εἰδικὸν ἐπίδομα ἀναδρομικῶς ἀπὸ τῆς πρώτης (1ης) Αὐγούστου 1949.

Ἄρθρον 5ον.—Παροχὴ ἀρβυλῶν καὶ φόρμας.

Εἰς τοὺς περὶ ὧν ἡ παροῦσα ἐργατοτεχνίτας καὶ ἐργατρίας παρέχεται ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν, ἅμα τῇ ἀναλήψει τῆς ἐργασίας, μία φόρμα καὶ ἓν ζεῦγος ἀρβυλῶν διὰ τοὺς ἄνδρας καὶ μία μπλοῦζα καὶ ἓν

(Ε.Κ. τ. Β φ. 218 τῆς 21 Δεκεμβρίου 1949)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 § 3 τοῦ Α. Ν. 866/1937, ὡς καὶ τοῦ ἄρθρου 9 § 1 τοῦ Α. Ν. 1867/1938, 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 1/876 τῆς 28-2-1938 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας «περὶ κηρύξεως ἐκτελεστῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 2/1938 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Θεσ/νίκης, ἀφορώσης καθορισμὸν ὅρων ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν πάσης φύσεως ζυθεστιατορίων, ἑστιατορίων, μαγειρείων, οἰνομαγειρείων, καφεζυθοπωλείων καὶ καφενείων Θεσ/νίκης», 3) αἴτησιν τοῦ Ἐθνικοῦ Σωματείου ὑπαλλήλων Καφεζυθεστιατορίων Θεσ/νίκης «Ἡ Πρόοδος» καὶ 4) τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 195/46 «περὶ καθορισμοῦ ἁρμοδιοτήτων τοῦ Ὑπουργοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Βορείων Ἑλλάδος», ἀποφαίζομεν:

Παρατείνομεν ἐπὶ ἑξαμηνον ἀπὸ τῆς λήξεως της τὴν ἰσχὺν τῶν διατάξεων τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 2) 1938 ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Θεσ/νίκης διὰ τοὺς εἰς τὰ ἑστιατόρια, καφεζυθεστιατόρια, μαγειρεῖα, οἰνομαγειρεῖα καὶ κέντρα διασκεδάσεως ἀπασχολουμένους μισθωτούς, καταγγελθείσης νομίμως ὑπὸ τῆς μιᾶς τῶν μετεχουσῶν οἰκείας ὀργανώσεως τῶν ἐνδιαφερομένων ὡς ἄνω καταστηματαρχῶν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 1621 Νοεμβρίου 1939 «περὶ Συλλογικῶν Συμβάσεων Ἐργασίας», ἵνα κατὰ τὸ χρονικὸν ταῦτο διάστημα καταρτισθῇ καὶ ὑπογραφῇ νέα Συλλογικὴ Σύμβασις Ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν πρὸς ἀποφυγὴν διενέξεων μεταξὺ τούτων.

Ἐν Θεσσαλονίκῃ τῇ 12 Δεκεμβρίου 1949

ζεύγος καταλλήλων ὑποδημάτων διὰ τὰς ἐργατρίας, καινουργῆ ἢ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐν ἀρίστῃ καταστάσει, ἅτινα θέλουσι χρησιμοποιῇ οἱ ἐργαζόμενοι κατὰ τὴν ἐν τοῖς ἐργοστασίοις ἐργασίαν των, ἀντικαθιστάμενα ἐφ' ὅσον φθαροῦν καὶ δὲν δύνανται νὰ ἐκτελέσουν τὸν προορισμόν δι' ὃν παρέχονται καὶ τὰ ὁποῖα ἤδη παραμένουν ὑπὸ τὴν κυριότητα τῆς ἐπιχειρήσεως, ὑφ' ἧς καὶ χορηγοῦνται δωρεάν.

Ἄρθρον 6ον.—Παροχὴ δώρου Χριστουγέννων καὶ Πάσχα.

Εἰς τοὺς περὶ ὧν ἡ παροῦσα ἐργατοτεχνίτας καὶ ἐργατρίας καταβάλλεται ἐπὶ πλέον τῶν τακτικῶν αὐτῶν ἀποδοχῶν καὶ ἔκτακτος χρηματικὴ παροχὴ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Πάσχα, κατὰ τὰ ὁριζόμενα ἑκάστοτε ὑπὸ τῶν σχετικῶν ἀποφάσεων.

Ἄρθρον 7ον.—Εἰσφορὰ ὑπὲρ τῆς Ο.Χ.Β.Υ.

Οἱ συμβαλλόμενοι, ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ των, ὅπως ἱκανοποιήσουν τὴν εἰς τὸ κατὰ τὴν 21 Αὐγούστου 1949 συνελθὸν ἐν Πειραιεῖ Συνέδριον τῶν ἀντιπροσώπων τῶν εἰς τὴν δύναμιν τῆς Ὁμοσπονδίας ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ὑπαλλήλων χημικῆς βιομηχανίας καὶ ὑγιεινῆς (Ο.Χ.Β.Υ.) ἀνηκουσῶν ὀργανώσεων ληφθεῖσαν σχετικὴν ἀπόφασιν, συμφωνοῦν, ὅπως 1) ἀπὸ τῆς πρώτης (1ης) Νοεμβρίου 1949 καὶ ἐφ' ἑξῆς παρακρατῆται μερίμνῃ τῶν οἰκείων ἐργοδοτῶν, ποσὸν ἑκατὸν δραχμῶν ἐξ ἑκάστου ἡμερομισθίου τῶν περὶ ὧν ἡ παροῦσα ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ἐργατριῶν, ὅπερ θὰ κατατίθεται κατὰ μῆνα εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, ἐπ' ὀνόματι καὶ διὰ λογαριασμὸν τῆς ἀνωτέρω Ὁμοσπονδίας, ἐδρευούσης ἐν Ἀθήναις (ὁδὸς Γαμβέτα 5), εἰδοποιουμένης σχετικῶς καὶ 2) θὰ μεριμνήσωσι διὰ τὴν ἐφ' ἅπαξ κράτησιν τοῦ 1)3 τῆς μηνιαίας ποσότητος τῆς ἐν ἄρθρῳ 2 ὁριζομένης εἰς εἶδος παροχῆς, δι' ἕκαστον ἐργαζόμενον ἤδη ἢ προσληφθησόμενον μέχρι τέλους Μαρτίου 1950 ἐργάτην ἢ ἐργάτριαν καὶ θὰ καταθέσωσι εἰς τιμὴν λιανικῆς πωλήσεως τὸ ἀντίτιμον τούτου εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, ἐπ' ὀνόματι καὶ διὰ λογαριασμὸν τῆς ἀνωτέρω Ὁμοσπονδίας, εἰδοποιουμένης σχετικῶς.

Ἄρθρον 8ον.—Γενικαὶ διατάξεις.

Τὰ συμβαλλόμενα μέρη παραιτοῦνται καθ' ὁλοκληρίαν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 7)1949 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 9)1949 ἀποφάσεως τῆς Δευτεροβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας καὶ τὰς θεωροῦν ὡς μὴ ὑποχρεούσας αὐτά, τὰ δὲ ἡμερομίσθια καὶ αἱ λοιπαὶ ἀπολαυαὶ τῶν περὶ ὧν ἡ παροῦσα συλλογικὴ σύμβασις διέπονται ἀπὸ 15)5)1949 καὶ ἐντεῦθεν ὑπὸ τῶν διατάξεων τῆς παρούσης, ἰσχυούσης διὰ τὰ σαπωνοποιεῖα Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Περιχώρων.

Ἡ παροῦσα συλλογικὴ σύμβασις, συνταγεῖσα εἰς τέσσαρα πρωτότυπα, ὑπεγράφη ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων μερῶν, ἑκαστον τῶν ὁποίων ἔλαβεν ἀνὰ ἓν πρωτότυπον, τοῦ τετάρτου κατατεθησομένου εἰς τὸ ἁρμόδιον Εἰρηνοδικεῖον (*).

(*) Κατετέθη τὴν 19)12)1949, συνταχθείσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 16560)1949 πράξεως καταθέσεως τοῦ Γραμματέως τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν.

ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΙΣ.—Ἀρτεργατῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τῇ 2ᾳ Σεπτεμβρίου 1949 ἐν τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Τμηματάρχου Συλλ. Συμβάσεων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας Χρήστου Ἀποστολάκου, ἐξουσιοδοτηθέντος διὰ τὴν κατάρτισιν καὶ ὑπογραφὴν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1485)85)31-1-49 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι 1)Θ. Οἰκ. Παπαγεωργίου Πρόεδρος καὶ Ἀθαν. Κονδουρος Γεν. Γραμματεὺς τῆς Συντεχνίας Ἀρτοποιῶν Ἀθηνῶν, 2) Μιχ. Λώλης Πρόεδρος καὶ Νικ. Σαββαντίδης Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Σωματείου Ἀρτοποιῶν Πειραιῶς ἀφ' ἑνός, καὶ ἀφ' ἑτέρου 1) Ἰω. Πετσανὰς Προεδρεύων Ἀντιπρόεδρος καὶ Λάμπρος Μακόπουλος Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Σωματείου Ἀρτεργατῶν Ἀθηνῶν, 2) Δημ. Σουλάκης Πρόεδρος καὶ Ἐλευθ. Πλάκας Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Σωματείου Ἀρτεργατῶν Πειραιῶς, ἅπαντες ἐξουσιοδοτημένοι νομίμως καὶ δεόντως παρὰ τῶν συλλογικῶν ὀργάνων τῶν ὀργανώσεων, ἃς ἐκπροσωποῦσιν, ἀπεφάσισαν τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης, δι' ἧς συνεφώνησαν τὰ ἑπόμενα:

1.—Ἡ ἀμοιβὴ τῶν ἀρτεργατῶν τῶν πόλεων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Περιχώρων, διὰ τὴν παρασκευὴν τοῦ ἄρτου τῆς ἐλευθέρας ἀγορᾶς καθορίζεται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης ὡς ἀκολούθως:

α) Διὰ τὴν παρασκευὴν λευκοῦ ἄρτου δραχ. 330 κατ' ὀκάν.

β) Διὰ τὴν παρασκευὴν μέλανος ἄρτου δραχ. 310 κατ' ὀκάν.

2.—Ἡ ἀνωτέρω καθοριζομένη ἀμοιβὴ ἰσχύει διὰ τὸν παραγόμενον ἄρτον (λευκὸν καὶ πιτυροῦχον), ἐλευθέρας ἀγορᾶς, ἐφ' ὅσον αἱ οἰκεῖαι ἐπιτροπαὶ καθορισμοῦ τῶν ἀρτοποιητικῶν ἐξόδων δὲν ἤθελον, ὡς ἐπὶ τοῦ δελτίου, καθορίσει καὶ ἐπὶ τοῦ ἄρτου τούτου τὸ ἀρτεργατικὸν δικαίωμα.

3.—Πρὸς διευθέτησιν τῆς μεταξὺ τεχνιτῶν καὶ βοηθῶν ἀρτεργατῶν ὑφισταμένης διαφορᾶς, ὡς πρὸς τὴν κατανομὴν τῆς ἀρτεργατικῆς ἀμοιβῆς τῆς προερχομένης ἐκ τῆς παρασκευῆς τόσον τοῦ ἄρτου τοῦ δελτίου, ὅσον καὶ τοῦ τοιούτου τῆς ἐλευθέρας, συμφωνεῖται ὅτι ἡ ἀμοιβὴ τῶν βοηθῶν ἐν ἑκάστῳ ἀρτοποιείῳ θὰ εἶναι κατωτέρα κατὰ εἴκοσιν τοῖς ἑκατὸν (20 ο/ο) τῆς ἑκάστοτε ἀμοιβῆς τῶν τεχνιτῶν, τῆς διαφορᾶς ταύτης κατανεμομένης μεταξὺ τῶν τεχνιτῶν.

4.—Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν τῆς προηγουμένης ἐγκρίσεώς της παρὰ τοῦ Κυβερνητικοῦ Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου καὶ τῆς καταθέσεώς της παρὰ τῷ Εἰρηνοδικείῳ Ἀθηνῶν, θέλει ἰσχύσῃ ἀπὸ τῆς κηρύξεώς της ὡς ὑποχρεωτικῆς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἡ παροῦσα συνετάγη εἰς ἓξ πρωτότυπα, ἐξ ὧν ἀνὰ ἓν ἔλαβεν ἕκαστον τῶν συμβαλλομένων μερῶν, τὰ δὲ λοιπὰ ὑποβληθήσονται εἰς τὰς ἁρμοδίας Ἀρχὰς διὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν περαιτέρω (*).

(*) Κατετέθη παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν τὴν 2-12-1949, συνταχθείσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 16224)1949 πράξεως καταθέσεως.

ΑΠΟ ΟΣΑ ΜΑΣ ΓΡΑΦΟΥΝ

Τινὰ περὶ ἡμερομισθίων

Φίλη «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου»,

Εἰς τὸ τεῦχος τῆς 15 Δεκεμβρίου 1949, σελ. 1033, εἶδα τὴν ὑπ' ἀριθ. 466|1949 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου περὶ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τοῦ ἡμερησίως ἀμειβομένου ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου.

Πᾶς λοιπὸν μισθωτός, ἀμειβόμενος δι' ἡμερομισθίου, δὲν θεωρεῖται ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος—καὶ ἂν συγκεντρώνῃ τὰ λοιπὰ στοιχεῖα τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. 1234|1918—ἂν δὲν ἀποδείξῃ ἐπὶ δικαστηρίου, ὅτι ὁ χαρακτηρισμός του ὡς ἡμερομισθίου ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν;

Σᾶς ὑπενθυμίζω τί ἐδέχθη ὁ Ἄρειος Πάγος παλαιότερον μὲ τὴν ὑπ' ἀριθ. 92|1945 (ΕΕΔ 4, 528) ἀπόφασίν του. Εἶχε νὰ κρίνῃ περίπτωσιν ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ Ν. Δ. 310|1941 περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν μισθωτῶν κλπ. ἐκδοθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περὶ μισθοῦ.

Καθὼς εἶναι γνωστόν, αἱ ὑπουργικαὶ αὗται ἀποφάσεις καὶ βραδύτερον καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Ν. 28|1944 —διέκριναν τὰς ἀποδοχὰς τῶν μισθωτῶν ἀναλόγως τῆς ἰδιότητος αὐτῶν ὡς ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν, ἐργατῶν.

Καὶ ἐνῷ καμμία ἄλλη νομικὴ διάταξις δὲν παρεῖχε τὰ στοιχεῖα τῆς τοιαύτης διακρίσεως, ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς πρὸς ὀλίγον μνημονευθείσης ἀποφάσεώς του διεχώρισε τὴν ἀρχὴν αὐτήν: Αἱ ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις ἀκολουθοῦσι διὰ τὴν διάκρισιν ὑπαλλήλου καὶ ἐργάτου τὸν ἐν ἄρθρῳ 10 Ν. 1234|1918 ὁρισμόν, καθ' ὃν ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος θεωρεῖται πᾶν πρόσωπον, κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἀσχολούμενον ἐπ' ἀντιμισθίᾳ εἰς ὑπαλληλικὴν ὑπηρεσίαν ἰδιωτικοῦ καταστήματος, γραφείου ἢ ἐν γένει ἐπιχειρήσεως καὶ παρέχον ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν, ἐπαναλαμβανόμενον ἐν ἄρθρῳ 1 § 2 τοῦ Α. Ν. 866|1937, προκειμένου περὶ ἐφαρμογῆς τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, καὶ ὑπὸ τῆς συλλογικῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως τῆς 12 Αὐγούστου 1936, κυρωθείσης ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 99|1-36.

Ταῦτα ἐδέχθη ὁ Ἄρειος Πάγος. Καὶ τὸ ἐρώτημα εἶναι ἤδη, ἂν ὄντως εἶναι λογικῶς δεκτόν, ὁσάκις πρόκειται ἐφαρμογὴ τῶν διοικητικῶν περὶ μισθοῦ πράξεων καὶ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας—αἱ ὁποῖαι ἐπέχουν καὶ αὗται ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου—νὰ ἐρευνᾶται μόνον τὸ εἶδος τῆς παρεχομένης ἐργασίας (πνευματικὴ ἢ σωματικὴ), κατὰ τὸ αὐτὸ ἄρθρον 10 τοῦ Ν. 1234|1918, καὶ προκειμένου περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως νὰ κρίνεται καὶ τὸ πρόσθετον στοιχεῖον τοῦ ἀρχικοῦ ἄρθρου 10, ἂν ὁ χαρακτηρισμὸς ὡς ἡμερομισθίου ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ δὲν ἀνταπεκρίνετο πρὸς τὴν ἀλήθειαν;

Ἂν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. 1234, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ ἡμερομισθίου ἐπὶ τῆς ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος, δὲν θεωρηθῇ, ὅτι ἀντίκειται πρὸς τὸ μεταγενέστερον νομοθετικὸν καθεστὼς καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ δίκαιον, πάντως, νομίζομεν, ὅτι δὲν ἐφαρμόζεται ὀρθῶς, ὅταν ἀξιοῦται ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ καὶ νὰ ἀποδείξῃ, ἐκτὸς τοῦ εἴδους τῆς ἐργασίας του, καὶ τὴν δυσαπόδεικτον δεδικαίωσιν πρόθεσιν καταστρατηγήσεως τοῦ νόμου ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου του, χωρὶς νὰ ἐρευνᾶται καὶ ἂν νομίμως, βάσει τοῦ Α. Ν. 866|1937, ἠμείβετο δι' ἡμερομισθίου, ἀφοῦ, ἂν συγκεντρώνῃ τὰ λοιπὰ στοιχεῖα τῆς ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος, δικαιοῦται νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὴν οἰκείαν ὑπαλληλικὴν σύμβασιν, ἡ ὁποία καθορίζει κατὰ μῆνα μισθόν.

Εἶναι εὐνόητον τί θὰ συνέβαινεν εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς Α. Π. 92|1945 (ἐνθ' ἀνωτ.), ἂν ὁ μισθωτός, ἀξιῶν καταβολὴν ὑπαλληλικοῦ μισθοῦ—αὐτὸ ἦτο τὸ ἀντικείμενον τῆς δίκης—βάσει τῶν θετικῶν γνωρισμάτων τοῦ ἄρθρου 10 Ν. 1234, τὸ ὁποῖον ἐφήρμοσεν ὀρθῶς ὁ Ἄρειος Πάγος, καὶ συγχρόνως ἐφαρμογὴν καὶ τοῦ Ν. 2112, ἐκρίνετο—δὲν ἐκρίθη εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν—ὡς ὑπάλληλος. Θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναγνωρισθῶσι καὶ αἱ δύο ἀξιώσεις του, μὲ τὸ αἰτιολογικὸν βεβαίως, ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 2112, ὅτι ἡ δι' ἡμερομισθίου ἀμοιβή του ἀντέκειντο εὐθέως πρὸς τὸν νόμον (τὴν διοικητικὴν πρᾶξιν ἢ τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας) καὶ συνεπῶς εἶναι, δι' αὐτὸν τὸν λόγον καὶ ὄχι διὰ πρόθεσιν περιγραφῆς τοῦ νόμου, ἄνευ ἐννόμου ἀποτελέσματος.

Δὲν διεκδικῶ τὸ ἀλάθητον τῶν συλλογισμῶν μου. Ἂς μὴ θεωρηθοῦν ὅμως καὶ ἐντελῶς ἀπορριπτέοι. . . .

Φιλικώτατα
Ἀναγνώστης

Γραμματικὰ

Ἀξιότιμε κ. Διευθυντά,

Εἰς τὸ τεῦχος τῆς 1ης Δεκεμβρίου 1949 καὶ ἐν σελ. 1012, ἀναδημοσιεύοντες ἐπιστολήν μου πρὸς τὸν «Ἀθηναῖον» τῆς «Καθημερινῆς» περὶ καθιερώσεως τοῦ ὀρθοῦ τύπου ***ἐφεσιβολῶ***, ἀντὶ τοῦ ἐν χρήσει ἐσφαλμένου «*ἐφεσιβάλλω*» καταλήγετε ὡς ἑξῆς:

«Ἂς τὸ ἔχουν συνεπῶς ὑπ' ὄψιν των, ***ἂν εἶναι ἔτσι***, οἱ . . . ἐφεσιβάλλοντες καὶ οἱ . . . . κατάσχοντες». Ἀλλοιπόν, μάθετε, ὅτι ***ἔτσι εἶναι***. Καὶ διὰ μὲν τὴν κατάργησιν τοῦ **κατάσχω** συμφωνοῦν, νομίζω, καὶ οἱ ἄκρῳ δακτύλῳ ἁψάμενοι τῆς γραμματικῆς». Διὰ τὸ ***ἐφεσιβολῶ*** δὲν θὰ σᾶς παραπέμψω εἰς παλύτομα γλωσσολογικὰ συγγράμματα, ἀλλ' εἰς τὴν ἐγκεκριμένην διὰ τὰς κατωτέρας τάξεις τῶν γυμνασίων γραμματικὴν τοῦ ἀειμνήστου Ἀχιλ. Τζαρτζάνου. Εἰς τὴν ἔκδοσιν λοιπὸν τοῦ 1938 καὶ ἐν σελ. 172 γράφει τὰ ἑξῆς:

«Τὸ ρῆμα ὡς ἐ συνθετικὸν κανονικῶς μένει ἀμετάβλητον μόνον ὅταν τὸ α' συνθετικὸν εἶναι πρόθεσις, ἄλλως σχηματίζεται παρασύνθετον ρῆμα εἰς -άω (συγγράφω, ἀλλὰ ζωγραφέω -ῶ, ἐξ-εργάζομαι, ἀλλὰ εὐ-αρτεστέω -ῶ)». Εἰς ταῦτα προσθέτω ἐγώ: μένω, ἀλλὰ ἀνυπομονέω -ῶ, βάλλω, ἀλλὰ ἀκτινοβολέω -ῶ, τέμνω, ἀλλὰ ὀρθοτομέω -ῶ, παίζω, ἀλλὰ λογοπαικτέω -ῶ, ρέω, ἀλλὰ αἱμορρέω -ῶ, φέρω, ἀλλ' ὑδροφορῶ, τρέχω, ἀλλὰ δολιχοδρομῶ, μαίνομαι, ἀλλὰ λυσσομανῶ κ.τ.λ.

Καὶ συνεχίζει ὁ μακαρίτης ὁ Τζαρτζάνος: «Σύνθετα ὡς τὰ τῆς νέας γλώσσης διοπαλαίω, χαρτοπαίζω (ὀρθότερον χαρτοπαικτῶ) κανονικῶς δὲν σχηματίζονται εἰς τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν. Τὸν κανόνα τῶν μεταβαλλομένων εἰς συντρεχόμενα ρημάτων διετύπωσε πρῶτος ὁ Σκαλίγηρος, ἐξ οὗ καὶ ἔλαβεν οὗτος τὸ ὄνομα «χρυσοῦς κανὼν ἢ χρυσοῦν δίδαγμα τοῦ Σκαλιγήρου».

Ἔτσι λοιπὸν εἶναι, Κύριε Διευθυντά. Μὴν ἀμφιβάλλετε. (*)

Εὐχαριστῶ διὰ τὴν φιλοξενίαν
Στέφανος Δ. Βασιλόπουλος
Γυμνασιάρχης

(*) ***Σημ. ΕΕΔ***: Θὰ μᾶς ἐπιτρέψῃ ὁ ἀξιότιμος κ. ἐπιστέλλων τὴν ἐξήγησιν, ὅτι ἡ σημείωσίς μας δὲν εἶχε τὴν ἔννοιαν διασπάσεως περὶ τῆς ὀρθότητος τοῦ πράγματος. Ἀλλ' ἔπρεπε νὰ . . . διατεθῶμεν καταλλήλως περὶ τῆς πλάνης τῶν οἱ ἐπὶ δεκάδας ἐτῶν . . . ἐφεσιβάλλοντες . . . ἀναιρεσιβάλλοντες (ἔχομεν καὶ αὐτὸ) καὶ . . . κατάσχοντες.

Μᾶς εὐχαριστεῖ ἐξ ἰδιαιτέρου, διότι μὲ τὴν ἄθῳαν αὐτὴν φράσιν μᾶς ἐδώσαμεν τὴν εὐκαιρίαν εἰς τὸν ἀξιότιμον κ. Γυμνασιάρχην νὰ συμπληρώσῃ τὰς ἐξ ἴσης πάσης προσοχῆς παρατηρήσεις του.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 9ος — Τεῦχος 3 (201)

Ἀθῆναι, 1 Φεβρουαρίου 1950

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΩΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Καταγγελία — δεδουλευμένοι μισθοί — αποζημίωσις.

(Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 565/1949 ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου)

Ὑπὸ τοῦ κ. **Κ. Ι. ΔΗΜΑΚΗ**, Δικηγόρου

I. Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς κατωτέρω (σελ. 105) δημοσιευομένης ἀποφάσεως Α. Π. 565/49 ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας ἐτέθη τὸ ἀκόλουθον ἐρώτημα: Μία ἐπιχείρησις ἀπεφάσισε τὴν ἐκτέλεσιν ὡρισμένου τινὸς ἔργου (ἐκδοσιν ὁδηγοῦ ἐμπόρων κλπ.). Διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου τούτου προσέλαβεν ὑπάλληλον, εἰς ὃν ἀνετέθη ἡ ἐργασία συλλογῆς ἀπογραφικῶν στοιχείων, καταχωρήσεως ἐπωνυμιῶν καὶ διαφημίσεων καὶ ἐγγραφῆς συνδρομητῶν, ὡς καὶ ἡ ἐργασία εἰσπράξεως τῶν σχετικῶν συνδρομῶν. Ὡς ἀμοιβὴ (μισθὸς) ὡρίσθη ποσοστὸν 25 ο/ο ἐπὶ τοῦ εἰσπραχθησομένου ἀντιτίμου τῶν ἐπωνυμιῶν, διαφημίσεων καὶ συνδρομῶν, ἐξ οὗ ποσοστοῦ θὰ ἐλάμβανεν οὗτος 10 ο/ο μηνιαίως, ἐφ' ὅσον θὰ ἐπραγματοποίει εἰσπράξεις καλυπτούσας τὸ ποσοστὸν τοῦτο, τὸ δὲ ὑπόλοιπον (15 ο/ο) θὰ ἐλάμβανε μετὰ τὴν πλήρη ἀποπεράτωσιν τῆς ἐργασίας. Ὁ ὑπάλληλος μετά τινας μῆνας καὶ πρὸ τῆς ἀποπερατώσεως τοῦ ἔργου ἀπελύθη. Δι' ἀγωγῆς του ἐζήτησε τὸ μὴ καταβεβλημένον ποσοστὸν 15 ο/ο (φαίνεται ὅτι τὸ ποσοστὸν 10 ο/ο εἶχεν εἰσπραχθῆ) ἐπὶ τῶν δικαιωμάτων τῆς ἐπιχειρήσεως κατὰ τῶν τρίτων ἐκ τῆς ἐγγραφῆς συνδρομητῶν κλπ., τὰς ὁποίας ἐγγραφὰς εἶχε πραγματοποιήσει ὁ ἀπολυθεὶς ὑπάλληλος. Τὸ δικαστήρια τῆς οὐσίας ἐδέχθησαν ὅτι ἡ ἐν λόγῳ ἀπαίτησις μετὰ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως (ἀπόλυσιν) ἦτο ἀπαιτητή, διότι τὸ ὀφειλόμενον ποσοστὸν ἀπετέλει πλέον «δεδουλευμένον» μισθόν. Αἱ ἀποφάσεις αὗται ἐπεκυρώθησαν διὰ τῆς ἀνωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ἥτις ἐκ τῶν ἄρθρων 655 παρ. 1 καὶ 669 Α. Κ. συνήγαγε τὸν ἑξῆς κανόνα:

> «... ἡ *λύσις* τῆς συμβάσεως, λόγῳ καταγγελίας, ἐπάγεται καὶ *λῆξιν* ταύτης, ἧς ἕνεκα ὀφείλονται οἱ μέχρι ταύτης δεδουλευμένοι μισθοί, ἐφ' ὅσον ὁ ἐργοδότης προέβη εἰς ταύτην *ἄνευ ὑπαιτιότητός* τινος τοῦ μισθωτοῦ του *πρὸ τῆς ἐπελεύσεως* τοῦ *συμφωνηθέντος* χρόνου».

Τὸ ἀνωτέρω προβλημα καὶ ἰδίως ὁ διατυπωθεὶς ὑπὸ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως κανὼν μᾶς ἐγέννησαν τὰς ἀκολούθους γενικὰς καὶ εὐρυτέρας τοῦ ὑπὸ ἔρευναν θέματος σκέψεις:

II. Ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, διὰ νὰ δώσῃ ἀπάντησιν εἰς τὸ ἐρώτημα, ἐὰν αἱ ὀφειλόμεναι ἀποδοχαὶ (15 ο/ο ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων, καταβλητέων κατὰ συμφωνίαν, ὅταν καὶ ἂν ἀποπερατωθῇ τὸ ἔργον), κατέστησαν ἀπαιτηταὶ μετὰ τὴν καταγγελίαν (λύσιν) τῆς συμβάσεως, ἔκρινεν ἀναγκαῖον νὰ ἀπαντήσῃ προηγουμένως εἰς τὸ ἐρώτημα, ἐὰν πρόκειται περὶ συμβάσεως ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον εἶναι διάφορος ἡ καταγγελία καὶ κατὰ τὴν ἄσκησιν καὶ κατὰ τὰ ἀποτελέσματά της ἐπὶ τῶν συμβάσεων τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἄλλου εἴδους. Ἡ ἀπόφασις, ὡς σαφῶς συνάγεται ἐκ τῆς ἀνωτέρω αἰτιολογίας της, ἐδέχθη, ὅτι ὑπὸ τὰ ἐν ἀρχῇ ἐκτιθέμενα περιστατικὰ κατηρτίσθη σύμβασις ὡρισμένης διαρκείας, καίτοι οὐδεὶς ρητὸς ὅρος ἀναφέρεται εἰς τὴν σύμβασιν. Ἡ λύσις εἶναι ὀρθή.

Πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Α. Κ. ὁ διαχωρισμὸς τῶν συμβάσεων εἰς ὡρισμένης καὶ ἀορίστου διαρκείας ἐγίνετο ἐκ τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ ἐν τῇ συμβάσει (διαλυτικῆς) προθεσμίας. Παρετηρήθη ὅμως (βλέπε καὶ ἄρθρον μου, εἰς ΕΕΔ τόμ. 1941, σελ. 653) ὅτι ὁ διαχωρισμὸς τῶν συμβάσεων εἰς τοιαύτας ὡρισμένου ἢ ἀορίστου διαρκείας ἐκ μόνης τῆς ὑπάρξεως ἐν τῇ συμβάσει dies certus ἦτο ἐπισφαλὴς καὶ δὲν ἀνταπεκρίνετο εἰς τὴν κατ' οὐσίαν διαφορὰν τῶν δύο εἰδῶν συμβάσεων ἐργασίας (ἀορίστου ἢ ὡρισμένης διαρκείας). Ὁ Νόμος 765/43, ἄρθρ. 3 § 2, διέλαβε τὸ πρῶτον διάταξιν, ἡ ὁποία βάσει ἀσφαλῶν κριτηρίων ὡδήγει εἰς τὴν διάκρισιν τῶν δύο κατηγοριῶν συμβάσεων. Ἡ διάταξις ὅμως αὕτη κατηργήθη (προφανῶς ἐκ παραδρομῆς) ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. τῆς 8/11 Μαΐου 1946, ἄρθρ. 6, «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 118/45 κλπ.». Ἡ ἀπομένουσα ὅθεν διάταξις εἶναι ἡ τοῦ ἄρθρου 669 Α.Κ., ἥτις, ὡς καθορίζουσα τὸ περιεχόμενον ἢ τὴν ἔννοιαν τῶν συμβάσεων διαφόρων εἰδῶν, πρέπει νὰ τυγχάνῃ ἐφαρμογῆς ἐπὶ πάσης συμβάσεως ἐργασίας, εἴτε αὕτη συνήφθη πρὸ τῆς ἐνάρξεως ἰσχύος τοῦ Ἀστ. Κώδικος, εἴτε μετ' αὐτήν. Κατὰ τὴν ἐν λόγῳ λοιπὸν διάταξιν συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου εἶναι: α) ἐκεῖναι, εἰς ἃς ὑπάρχει συνωμολογημένος χρόνος λήξεως. Ἐὰν ὑπάρχῃ ὅθεν διαλυτικὴ προθεσμία ἐκ συμφωνίας, ἡ σύμβασις εἶναι ὡρισμένου χρόνου, χωρὶς νὰ ἐρευνᾶται περαιτέρω, ἂν ἡ προθεσμία ἀνταποκρίνεται εἰς τὸν ὑπὸ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐπιδιωκόμενον σκοπόν, ἐκτὸς βεβαίως ἂν ἡ προθεσμία ἐτέθη πρὸς καταστρατήγησιν νόμου τινός. β) Ἐκεῖναι, εἰς ἃς δὲν φαίνεται μὲν ἡ διαλυτικὴ προθεσμία (dies certus) ἀλλ' ἡ διαλυτικὴ προθεσμία συνάγεται ἐκ τοῦ εἴδους τῆς ἐργασίας (π.χ. πρόσληψις ἐργατῶν διὰ τὸν θερισμὸν κλπ.) ἢ ἐκ τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ τῆς συγκεκριμένης συμβάσεως ἐργασίας (π.χ. πρόσληψις ἐργατῶν διὰ τὴν ἐκφόρτωσιν πλοίου κλπ.).

III. Ἐφ' ὅσον ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις εὗρεν, ὀρθῶς δέ, ὅτι εὑρίσκετο ἐνώπιον συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου καὶ περαιτέρω, ἐφ' ὅσον ἔθεσε ζήτημα καταγγελίας τῆς συμβάσεως, κατ' ἀνάγκην ἐκαλοῦντο πρὸς ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 659, 672 καὶ 673 τοῦ Α. Κ., ὅτε θὰ ἐτίθετο πλέον τὸ ἐρώτημα, ἐὰν εἶναι ἔγκυρος ἢ ἄκυρος ἡ πρὸ τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως γενομένη καταγγελία, ἐκ τῆς ἀπαντήσεως δὲ ἐπὶ τοῦ ἐρωτήματος τούτου θὰ ἔχωμεν περαιτέρω καὶ τὴν ἀπάντησιν, ἂν ὀφείλωνται μισθοὶ (ἀθροιστικῶς ἢ περιοδικῶς καταβαλλόμενοι) ἢ ἀποζημίωσις. Ἂς μᾶς ἐπιτραπῇ δι' ὀλίγων νὰ ἐξετάσωμεν τὸ ζήτημα.

1. Εἶναι γνωστὸν ὅτι ὑπὸ τὸ Ρ. Δίκαιον δὲν εἶχεν ἀναχθῇ ἡ καταγγελία εἰς θεσμὸν διαπλάσεως ἢ μεταβολῆς ὀφισταμένης ἐννόμου καταστάσεως. Τοῦτο περισσότερον ἰσχύει, προκειμένου περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἀφοῦ ὑποτυπώδεις μόνον διατάξεις ὑφίσταντο περὶ μισθουμένης ἐργασίας (βλέπε *Λιτζερόπουλον*, Θέμ. ΝΒ', σελ. 359, *Καποδίστριαν*, Ἑρμ. Ἐργ. Δικ. § 396, 411, *Ζέπον*, Ἐνοχ. σελ. 498, *Δημάκην*, ΕΕΔ τόμ. 1941 σελ. 935) Κατὰ τὸ Δίκαιον ἐκεῖνο (Ρωμαϊκόν): α) Ἐὰν ἡ σύμβασις ἦτο ἀορίστου διαρκείας, ἑκάτερον τῶν μερῶν εἶχε τὴν εὐχέρειαν, ὁποτεδήποτε ἤθελε, νὰ ὑπαναχωρήσῃ διὰ τὸ μέλλον (καταγγείλῃ) τὴν σύμβασιν, τοῦτο δὲ (ἤτοι τὸ δικαίωμα πρὸς καταγγελίαν) ἐφαίνετο ὡς τι τὸ φυσικόν, ὡς ἄσκησις τοῦ ἐκ τῆς διαρκοῦς ἐνοχῆς προκύπτοντος δικαιώματος, ἄνευ τοῦ ὁποίου δικαιώματος πρὸς καταγγελίαν ἡ δέσμευσις τῶν μερῶν θὰ ἀπέβαινεν διηνεκής (βλέπε *σχόλιον* ὑπὸ τὸν ν. 25 Β (20.1)... «Ἐπὶ τοιγε τῷ μὴ ἐπὶ *ρητὸν* μισθωσαμένῳ χρόνον ἐξεστιν, ὡς πρότερον εἴρηται, *ἀναχωρεῖν, ὅτε βούλεται* τῆς μισθώσεως». β) Ἐὰν ὅμως ἡ σύμβασις ἦτο ὡρισμένης διαρκείας, τότε ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἀντέβαινε πρὸς τὴν ὀφειλομένην πιστιν εἰς τὴν σύμβασιν, ἑκάτερον δὲ τῶν μερῶν ἠδύνατο νὰ ἐπιδιώξῃ παρὰ τοῦ ἑτέρου τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως ἢ τὴν καταβολὴν ἀποζημιώσεως. Βεβαίως ἠδύνατο νὰ παρεμβληθοῦν γεγονότα, ἀκόμη καὶ τυχηρά, ἐμποδίζοντα τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τῆς συμβάσεως. Πάντα ταῦτα ὅμως ἐξετιμῶντο καὶ ἐξωμαλύνοντο μέσῳ τῶν διατάξεων περὶ ἐπινενομένης ἀδυναμίας (ὑπαιτίου ἢ ἀνυπαιτίου) πρὸς παροχὴν καὶ περὶ ὑπερημερίας. Οὕτω: Ἐὰν τὸ ἐμποδίζον τὴν λειτουργίαν τῆς συμβάσεως περιστατικὸν ἀνεφέρετο εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐργοδότου, ἡ σύμβασις παρέμενε οὐδὲν ἧττον ἰσχυρά, οὐ μόνον ὅταν ἐνυπῆρχε παίσμα τοῦ ἐργοδότου (ὅτε οὐδεὶς βεβαίως λόγος περὶ τοῦ ἐναντίου), ἀλλὰ καὶ ὅταν τὸ ἐμποδίζον περιστατικὸν ἦτο τυχαῖον, τὸ τελευταῖον δὲ διότι ὁ ἐμποδιζόμενος ἐργοδότης νὰ ἀποδεχθῇ τὰς προσφερομένας αὐτῷ ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ καθίστατο ὑπερήμερος (δανειστής), δοθέντος ὅτι διὰ τὴν ὑπερημερίαν τοῦ δανειστοῦ δὲν ἀπῃτεῖτο παίσμα τούτου (πρβλ. ν. 19 § τελ. Β (20.1) καὶ ἐπιγραμματικῆς ἀξίας *σχόλιον*. «Ἐξκέπτωρ τις ἐμίσθωσε τὰς οἰκείας ὄπερας ἐπ' ἐνιαυτόν... Συνέβη τὸν ἄρχοντα τελευτῆσαι τῷ ε' τυχὸν μηνί... Εἰ ἐν τῷ αὐτῷ ἐνιαυτῷ τὰς σὰς οὐκ ἐμίσθωσας ὄπερας, οὐδὲ μισθὸν ἔλαβες παρά τινος, *τὴν πίστιν τοῦ συναλλάγματος δίκαιόν ἐστι πληροῦσθαι*· τοὐτέστι παρασχεθῆναι σοι τοῦ παντὸς ἐνιαυτοῦ τὸν μισθόν». *Τριανταφυλλόπουλον* εἰς ἔκθεσιν ἐπὶ Σχεδίου Κώδικος Νο 17, *Δημάκην*: Ἀδυναμία ἀποδοχῆς ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ ΕΕΔ τόμ. 1945 σελ. 388). Εἰς πάσας λοιπὸν τὰς περιπτώσεις ταύτας ὁ μισθωτὸς ἠδύνατο νὰ ἀξιώσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως, ἤτοι τὴν καταβολὴν τῶν μισθῶν ὁλοκλήρου τοῦ χρόνου τῆς μισθώσεως καὶ δὴ *statim* κατὰ τὴν κρατήσασαν γνώμην (βλέπε 24 παρ. 3.54 παρ. 2 Β (20.1), *Κανκᾶ*, Ἐνοχικὸν Δίκαιον, σελὶς 346, *Καποδίστρια*, (Ἑρμ. Ἐργ. Δικ. § 402). Ἐὰν ἐξ ἑτέρου τὸ ἐμποδίζον περιστατικὸν ἀνεφέρετο εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ μισθωτοῦ, τότε καὶ πάλιν ἡ σύμβασις παρέμενεν ἰσχυρά, περαιτέρω δέ, ἐὰν μὲν τὸ ἐμποδίζον περιστατικὸν ἦτο τυχαῖον, ὁ μισθωτὸς ἀπηλλάσσετο πάσης εὐθύνης, ἀλλὰ καὶ οὐδὲν ἐλάμβανε διὰ τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἐμποδίσθη νὰ ἐργασθῇ (50 Π. 19.1), ἐὰν δὲ ἐνυπῆρχε παίσμα τούτου, τότε ὑπεῖχεν εὐθύνην ἀποζημιώσεως. Ἐκεῖνο λοιπόν, τὸ ὁποῖον ἐξάγεται ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ Ρ. Δικαίου, εἶναι τοῦτο: Ὅτι περιστατικὰ ἀναφερόμενα εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἑτέρου τῶν συμβαλλομένων, ἀκόμη καὶ ὅταν ἦσαν τυχαῖα ἢ ἠδύναντο κατὰ τὰς περιστάσεις νὰ θεωρηθοῦν ὡς «εὔλογοι αἰτίαι» ἢ «σπουδαῖοι λόγοι», δὲν εἶχον τὴν δύναμιν, ὅπως καταλύσουν τὸν συμβατικὸν δεσμόν, ἀλλ' ἐχρησίμευον εἰς τὸν ἐπιμερισμὸν τῆς εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν. Ἐὰν τοῦτο ἀποτελῇ σταθερὰν ἀρχὴν τοῦ Ρ. Δικαίου εἰς τὴν λειτουργίαν τῶν ἀμφοτεροβαρῶν συμβάσεων, τότε δυνάμεθα νὰ ἐξηγήσωμεν τὴν ὑπαναχώρησιν, ἣν ἐπέτρεψε τὸ ἐξειλιγμένον Ρ. Δίκαιον εἰς τὸν δανειστήν, ἀντὶ νὰ ἐπιμένῃ οὗτος εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως (ἐνδεχομένως ἄνευ ἀξίας πλέον δι' αὐτόν) ἢ τὴν λῆψιν ἀποζημιώσεως. Ὁ ἐργοδότης (δανειστὴς) π.χ. εὑρισκόμενος ἐναντι τοῦ μὴ παρέχοντος τὰς ὑπηρεσίας του μισθωτοῦ (ὀφειλέτου) θὰ ἠδύνατο, ἀντὶ νὰ ἐπιμένῃ εἰς τὴν σύμβασιν καὶ νὰ ζητῇ ἀποζημίωσιν, νὰ καλυφθῇ ἀλλοθεν, δηλαδὴ νὰ προσλάβῃ ἕτερον μισθωτόν, ἐφ' ὅσον ἡ λύσις αὕτη εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν καὶ ἐκ τῶν καθόλου συνθηκῶν, ὑφ' ἃς ἐτέλει ἡ σύμβασις, ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ ὡς περισσότερον ἐπιεικὴς καὶ σύμφωνος πρὸς τὰ συναλλακτικὰ ἤθη (βλέπε ν. 25 παρ. 2 Π. 19.2 «ἐὰν δι' οἰκοδομῆς γείτονος ἐπισκοτίζωνται τὰ φῶτα δεσπνητηρίου, ἐνέχεται ὁ ἐκμισθωτὴς ἀπέναντι τοῦ ἐνοίκου». Βεβαίως ὅτι ἐπιτρέπεται εἰς τὸν ἔνοικον νὰ καταλίπῃ τὴν μίσθωσιν οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία...», πρβλ. ἐπίσης ν. 24 παρ. 4 Π. 19.2). Ἐξ ἑτέρου ὁ μισθωτὸς (ὀφειλέτης τῶν ὑπηρεσιῶν), εὑρισκόμενος ἐναντι τοῦ ὑπερημέρου ἐργοδότου, ἠδύνατο, ἀντὶ νὰ ἐπιμένῃ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως, νὰ διαθέσῃ πρὸς ἕτερον τὰς ὑπηρεσίας του, διεκδικῶν μόνον παρὰ τοῦ ἐργοδότου τὸ καθ' ὅσον ὑπολείπεται («ἐφ' ὅσον διαφέρει») πρὸς κάλυψιν τῆς ζημίας του (πρβλ. γενικὸν κανόνα ἐκ νόμων 1 παρ. 3 καὶ 4, 2 Π. [18.6] καὶ εἰδικὰς διατάξεις νόμων 19 παρ. τελευτ. Β. 20.1). Εἰς τὰς περιπτώσεις λοιπὸν ταύτας δὲν πρόκειται περὶ «καταγγελίας», ὑφ' ἣν ἐννοιαν ἐννοοῦμεν ἡμεῖς ταύτην, ἤτοι περὶ δηλώσεως τοῦ ἑτέρου τῶν ἐν τῇ συμβάσει μερῶν περὶ τερματισμοῦ τῆς συμβάσεως. Ἀντιθέτως πρόκειται ἁπλῶς περὶ προσπαθείας πρὸς ἀποφυγὴν ζημίας (καὶ πρὸς περιορισμὸν τοῦ διαφέροντος) ἢ ὡς λέγεται (εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν τοῦ ἐργοδότου) περὶ καλύψεως τοῦ δανειστοῦ ἀλλοθεν.

2. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἀξίζει, νομίζομεν, νὰ σημειωθῇ, ὅτι οἱ νεώτεροι νόμοι (2112|20 κλπ.) ἤρχισαν διαπλάθοντες τὸν θεσμὸν τῆς καταγγελίας, χωρὶς ὅμως νὰ θίξουν τὰς ἀνωτέρω ἀρχὰς τοῦ Ρ. Δικαίου. Ὁ ν. 2112 παρενέβαλε προθεσμίαν εἰς τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἀορίστου διαρκείας, ἥτις κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον ἐγένετο ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας ἄλλης ἢ τῆς ἐπιβαλλομένης ἐκ συνθηκῶν κλπ. (βλ. *Καλλιγᾶ*, Ἔνοχ. § 298). Ἡ παραμέλησις τῆς προθεσμίας τῆς τασσομένης ὑπὸ τοῦ ν. 2112 δὲν ἐπέφερεν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας, διότι ἐκ ρητῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 2112 ὡρίσθη, ὅτι εἰς τὴν περίπτωσιν ἀτάκτου ἢ ἀπροθέσμου καταγγελίας θὰ κατεβάλλετο ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1 ν. 2112 ὁριζομένη ἀποζημίωσις. Ὁ νόμος λοιπὸν 2112, ἐξεταζόμενος ἀπὸ ἀπόψεως εὐχερείας πρὸς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, συμπίπτει ἀπολύτως πρὸς τὸ Ρ. Δ., διότι καὶ οὗτος, ὅπως καὶ ἐκεῖνο, ἀναγνωρίζουν, ὅτι τὰ μέρη εἶναι ἀπεριορίστως ἐλεύθερα νὰ καταγγείλουν τὴν ἀορίστου χρόνου σύμβασιν. Τέλος πρέπει ἐνταῦθα νὰ σημειωθῇ, ὅτι καὶ οἱ λοιποὶ νεώτεροι νόμοι (περὶ μονιμότητος π.χ. 244|36, 1799|42, ΔΚΗ'|1912, 3127|29 κλπ. κλπ.) δὲν ἀνήρεσαν τὰς ἀνωτέρω ἐπὶ τῆς συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου ἀρχὰς τοῦ Ρ. Δικαίου. Ἡ μονιμότης ἀποτελεῖ ἐξειλιγμένην μορφὴν τῆς συμβάσεως ἀορίστου διαρκείας (βλέπε παλαιότερα ἄρθρα μου ἐν ΕΕΔ τόμ. 1941, σελ. 653, 654, τόμ. 1947 σελ. 225 ἑπ., τόμ. 1949 σελ. 749 ἑπ.). Διὰ τῆς μονιμότητος ἐπεβλήθη περιορισμὸς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἐργοδότου πρὸς λύσιν τῆς ἀορίστου διαρκείας συμβάσεως (ἥτις ἐλευθερία, ἐπαναλαμβάνομεν, διετηρήθη καὶ μετὰ τὸν ν. 2112), εἰς τρόπον ὥστε ἡ καταγγελία νὰ ἐπιτρέπεται μόνον δι' ὡρισμένους λόγους, ἡ δὲ κατὰ παράβασιν τούτων γενομένη ἀπόλυσις ἦτο ἀδύνατος (ἄκυρος).

Συγκρίνοντες ἅθην τοὺς νεωτέρους νόμους πρὸς τὸ Ρ. Δίκαιον δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν: α) Ἡ καταγγελία συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου παρέμεινεν (ἐννοοῦμεν πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Α.Κ.), ὡς εἶχε καὶ κατὰ τὸ Ρ. Δίκαιον. Ἡ καταγγελία δηλ. ἦτο ἄγνωστος ὡς θεσμός. Ἐὰν δὲ συνέβαινε νὰ ὑπάρχῃ «σπουδαῖος λόγος» εἰς βάρος τοῦ μισθωτοῦ, τοῦτο δὲν ἐσήμαινε (ὡς τὸ ἐννοοῦμεν σήμερον), ὅτι ὁ ἐργοδότης ἠδύνατο νὰ καταγγείλῃ ἀζημίως τὴν σύμβασιν. Ἐσήμαινε μόνον, ὅτι ὁ ἐργοδότης (ὡς δανειστὴς μὴ ἱκανοποιηθείς) ἠδύνατο ἀζημίως νὰ καλυφθῇ ἀλλοθεν, ἀντὶ νὰ ἐπιδιώκῃ ἀποζημίωσιν ἀπὸ τὸν ὑπερήμερον ὀφειλέτην του (μισθωτήν). β) Ἡ καταγγελία συμβάσεως ἀορίστου διαρκείας ἦτο ἀνεμπόδιστος (καὶ συνεπῶς ἀναιτιολόγητος, παραφυλασσομένης μόνον τῆς χρηστῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος) κατὰ τὸ Ρ. Δίκαιον, παρέμεινε δὲ ἐπίσης ἀνεμπόδιστος καὶ μετὰ τοὺς νεωτέρους νόμους (2112 κλπ. Ἐξαίρεσις τὸ ν. δ. 424|41, ὅπερ κατηργήθη ὑπὸ τοῦ ν.δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946) καὶ γ) ἡ καταγγελία συμβάσεως μονιμότητος πρέπει νὰ εἶναι ἐπὶ κοινῇ ἀκυρότητος ἠτιολογημένη. Εἶναι πλέον προφανές, ὅτι ἡ μονιμότης ἀποτελεῖ τὸν πλέον προοδευτικὸν θεσμὸν ἐναντι τοῦ Ρ. Δικαίου καὶ τῶν λοιπῶν (νεωτέρων) ἐργατικῶν θεσμῶν.

3. Ἦτο φυσικὸν ὁ Α.Κ. νὰ σημειώσῃ βαθεῖαν ἀπόκλισιν ἐν σχέσει πρὸς τὸ Ρ. Δίκαιον εἰς τὰ ζητήματα τῆς «νομίμου» ὑπαναχωρήσεως καὶ εἰδικώτερον τῆς καταγγελίας συμβάσεως ὡρισμένης διαρκείας (βλέπε, ἀντὶ ἄλλου, *Ζέπου*, Ἔνοχ. σελ. 485 ἑπ.). Ἂς ἴδωμεν πῶς ἐρρυθμίσθησαν τὰ ζητήματα ταῦτα:

α) Τὰ ἄρθρα 380, 382 καὶ 387 Α.Κ. καθιερώνουν πλέον τὸ δικαίωμα τῆς ὑπαναχωρήσεως (καταγγελίας) τοῦ δανειστοῦ εὑρισκομένου ἐναντι τοῦ ὑπερημέρου ὀφειλέτου. Ἡ εὐχέρεια δηλαδὴ (ἀνωτ. 2), ἣν παρεῖχε τὸ ἐξειλιγμένον Ρ. Δίκαιον εἰς τὸν δανειστὴν νὰ καλυφθῇ ἀλλοθεν, ἐν περιπτώσει ἐπιγενομένης ἀδυναμίας τοῦ ὀφειλέτου του, διετυπώθη εἰς γενικὸν κανόνα.

β) Τὰ ἄρθρα 672 ἕως 676 ρυθμίζουν τὰ τῆς καταγγελίας καὶ τῆς συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου. Πρέπει ἀμέσως νὰ τονισθῇ, ὅτι αἱ ἐν λόγῳ διατάξεις διαφέρουν ριζικῶς τῶν διατάξεων τοῦ Ρ. Δικαίου καὶ ἀκόμη ὅτι δὲν ἀποτελοῦν εἰδικευσιν τῶν γενικῶν (ἀνωτέρω ἄρθρ. 380, 382, 387 Α.Κ.) διατάξεων περὶ «νομίμου» καταγγελίας (περὶ τούτων καὶ τῶν κατωτέρω βλέπε ἀντὶ ἄλλων *Καυκᾶ*, Ἔνοχ. σελ. 345 ἑπ., 312 ἑπ., *Ζέπου*, Ἔνοχ. β' μέρος, σελ. 370, 380 ἑπ.). Ἐκ τῶν εἰδικῶν τούτων διατάξεων (ἄρθρ. 672-676) συνάγονται αἱ ἑξῆς ἀρχαί:

αα. Ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου συγκροτεῖται εἰς διαπλαστικὸν δικαίωμα, ἀφοῦ ἔχει τὴν δύναμιν νὰ μεταβάλῃ ὑπάρχουσαν ἔννομον κατάστασιν ἢ νὰ διαπλάσῃ ἐκ τῆς ὑπαρχούσης νέαν ἐντελῶς ἔννομον κατάστασιν.

ββ. Ἡ καταγγελία συμβάσεως ὡρισμένης διαρκείας, διὰ νὰ εἶναι πλήρης (ἔγκυρος), πρέπει νὰ προκαλῆται ἀπὸ «σπουδαῖον λόγον». Ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ «σπουδαῖος λόγος», ἡ καταγγελία εἶναι *ἄκυρος*, ἀφοῦ πλέον θ' ἀντιβαίνῃ εἰς τὸν Νόμον (ἄρθρ. 174 Α. Κ.). Τοῦτο σημαίνει, ὅτι ἡ μισθωτικὴ σχέσις θὰ *ἐξακολουθῇ* ἐν πλήρει ἰσχύι καὶ συνεπῶς τὰ συμβαλλόμενα μέρη θὰ ὀφείλουν νὰ ἐκπληροῦν τὰς ὑποχρεώσεις των, περιαγόμενα ἄλλως εἰς κατάστασιν ὑπερημερίας. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ὁ Α. Κ. καθιέρωσεν ὡς *γενικὴν ἀρχὴν* τὴν *δικαιολογημένην καταγγελίαν*, (αἰτιώδη ὡς λέγεται), ἐπηρεασθείς προφανῶς ἐκ τῶν συγχρόνων προοδευτικῶν ἀντιλήψεων περὶ μονιμότητος τῶν μισθωτῶν.

γγ. Ἡ παλαιὰ ἔρις περὶ τοῦ ἂν μετὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐξ εὐλόγου αἰτίας (νόησε: ὑπερημερίαν τοῦ ὀφειλέτου μισθωτοῦ) ὀφείλωνται μισθοὶ ἢ ἀποζημίωσις, πρέπει νὰ λυθῇ ὑπὲρ τῆς πρώτης γνώμης, ὀρθοτέρας ἄλλως τε καὶ κατὰ τὸ Ρ. Δίκαιον (βλ. *Μπαλῆ*, Μελέται Ἀστ. Δικ. σελ. 1 ἑπ.), ἀφοῦ, ἀκύρου οὔσης τῆς καταγγελίας, ἡ μισθωτικὴ σχέσις ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη καὶ παράγει μισθούς. Πρέπει νὰ σημειωθῇ ἐνταῦθα ὅτι, ἐφ' ὅσον δὲν ὑφίστανται εἰδικαὶ πλέον διατάξεις εἰς τὸν Κώδικα (ὡς ἐκείνου τοῦ ν. 24 § 3 54 § 2 Β. 20.1), δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ζητηθοῦν statim οἱ μετὰ (τὴν ἄκυρον) καταγγελίαν μισθοί.

δδ. Ὁ «σπουδαῖος λόγος» εἶναι ἔννοια ἐντελῶς διάφορος καὶ τοῦ πταίσματος καὶ τοῦ τυχαίου περιστατικοῦ (πρὸς τὰ ὁποῖα ἐνδέχεται νὰ συμπίπτῃ), ὑπὸ τὸν σχετικὸν δὲ ὅρον ἐννοοῦμεν κάθε γεγονός, τὸ ὁποῖον διαταράσσει τὴν ἐργασιακὴν σχέσιν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε κατ' ἀγαθὴν κρίσιν, προκύπτουσαν ἐκ τῆς ἐκτιμήσεως τοῦ συνόλου τῶν συνθηκῶν, νὰ δικαιολογῆται ἡ λύσις τῆς συμβάσεως. Περαιτέρω ὁ «σπουδαῖος λόγος» δύναται νὰ προκαλῆται ἐξ ἀντικειμενικῶν συνθηκῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ προσώπου (οὐχὶ βεβαίως καὶ ἐξ ἐπιτηδες) τοῦ καταγγέλλοντος. Ὁ

έργοδότης δύναται νά έπικαλεσθῆ ὡς «σπουδαῖον λόγον» τήν ἐπελθοῦσαν μεταβολήν εἰς τάς προσωπικάς ἢ οἰκονομικάς του σχέσεις (ἄρθρ. 674). Ἐπίσης ὁ μισθωτός δύναται νά ἐπικαλεσθῆ παρόμοιον λόγον, π. χ. ἡ ὑπάλληλος ὑπανδρεύεται καί ἀδυνατεῖ νά ἐργασθῆ, ὁ μισθωτός καταγγέλλει τήν σύμβασιν δι' οἰκογενειακούς του λόγους κλπ.

εε. Ἡ ὀφειλομένη—ἐνδεχομένως—ἀποζημίωσις συνάπτεται οὐχί πρός τήν καταγγελίαν, ἀλλά πρός τόν «σπουδαῖον λόγον», ἐφ' ὅσον οὗτος ὀφείλεται εἰς ἀθέτησιν τῆς συμβάσεως (ἄρθρ. 673). Ἐντεῦθεν προκύπτουν τά ἑξῆς: Διά νά τεθῆ ζήτημα ἀποζημιώσεως, πρέπει νά ὑπάρχῃ *ἔγκυρος* καταγγελία, δηλαδή νά *λυθῆ* ἡ σύμβασις. Ἐάν δέν ὑπάρξῃ ἔγκυρος καταγγελία (λύσις τῆς συμβάσεως), διότι δέν ὑπάρχει λόγος ἢ ὁ ὑπάρχων δέν ἐθεωρήθη «σπουδαῖος», τότε ἡ σύμβασις ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη ἐν πλήρει λειτουργίᾳ καί συνεπῶς δέν τίθεται ζήτημα ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ ἄρθρου 673 Α. Κ. (Ἄλλο τό ζήτημα ἂν ἐξ ἄλλης διατάξεως προκύπτῃ ζήτημα ἀποζημιώσεως, π.χ. ὑπάλληλος-πωλητής γλυκισμάτων ἔφαγεν ἐν γλύκισμα. Τοῦτο δύναται νά μή θεωρηθῆ «σπουδαῖος λόγος», ἐπιτρέπων τήν ἀπόλυσιν, ἀλλ' ὁ ὑπάλληλος ἐνέχεται εἰς πληρωμήν τῆς ἀξίας τοῦ γλυκίσματος). Περαιτέρω ἐνδέχεται ἡ ἀποζημίωσις νά χρεωστῆται εἰς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος προέβη εἰς καταγγελίαν, διότι, ὡς ἐλέχθη, ἡ ἀποζημίωσις συνάπτεται πρός τήν ἀθέτησιν τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως ὑποχρεώσεων. Οὕτω: Ἐάν ὁ ὑπάλληλος δέν εἶναι ἐπιμελής ἢ ἀπουσιάζῃ κλπ. δύναται ὁ ἐργοδότης νά προβῆ εἰς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, διότι ταῦτα συνιστοῦν «σπουδαῖον λόγον» καί ἀκόμη νά ἀξιώσῃ ἀποζημίωσιν, διότι ὁ «σπουδαῖος λόγος» ἐν ταὐτῷ ἀποτελεῖ καί ἀθέτησιν τῶν συμβατικῶν ὑποχρεώσεων τοῦ μισθωτοῦ. Καί ἐξ ἑτέρου: Ἐάν ὁ ἐργοδότης δέν τηρῆ τούς ὅρους ἀσφαλείας, ὑγιεινῆς κλπ. ἢ συμπεριφέρεται βαναύσως ἢ ἀναξιοπρεπῶς πρός τόν μισθωτόν, δύναται ὁ μισθωτός νά καταγγείλῃ τήν σύμβασιν, διότι πάντα ταῦτα ἀποτελοῦν «σπουδαῖον λόγον» καί ἀκόμη νά ζητήσῃ ἀποζημίωσιν, διότι τά αὐτά περιστατικά συνιστοῦν ἀθέτησιν τῶν συμβατικῶν ὑποχρεώσεων τοῦ ἐργοδότου.

ζζ. Τέλος θά πρέπει νά σημειωθῆ, ὅτι τό ἄρθρον 674, ἐπιτρέπον τήν καταγγελίαν συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου λόγῳ μεταβολῆς τῶν οἰκονομικῶν ἢ προσωπικῶν σχέσεων τοῦ ἐργοδότου, ἀποτελεῖ δυσμενῆ διά τόν μισθωτόν παρέκκλισιν τῶν γενικῶν διατάξεων περί ὑπερημερίας τοῦ δανειστοῦ (ἄρθρ. 349 ἐπ. Α. Κ.). Ὁμοίαν δυσμενῆ διά τόν μισθωτόν παρέκκλισιν ἀποτελεῖ καί τό ἄρθρον 656 Α. Κ. (βλέπε ἄρθρον μου: Ἀδυναμία ἀποδοχῆς ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ. ΕΕΔ τόμ. 1945, σελ. 390).

IV. Ἐφ' ὅσον ἐγένετο δεκτόν, ὅτι ἐπί ἀκύρου καταγγελίας ὡρισμένου χρόνου (διότι δέν ὑπῆρξε «σπουδαῖος λόγος») ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη ἐν λειτουργίᾳ ἡ μισθωτική σχέσις, παρέπεται, ὅτι ὁ ἐργοδότης ὀφείλει νά καταβάλλῃ τόν ὀφειλόμενον μισθόν, συμφώνως πρός τά ἄρθρα 656 καί 655 § 1, ἤτοι κατά τούς ὅρους τῆς συμφωνίας ἢ συνηθείας, ἐν ἐλλείψει δέ τοιούτων μετά τήν παροχήν τῆς ἐργασίας. Ἐάν ὁ μισθός (ἢ ἡ ἐργασία) ὑπολογίζεται εἰς μικρότερα διαστήματα (μήν, ἑβδομάς κλπ.), καταβάλλεται εἰς τό τέλος ἑκάστου ἐξ αὐτῶν. «Κατά πᾶσαν περίπτωσιν ἅμα τῇ λήξει τῆς συμβάσεως καθίσταται ἀπαιτητός ὁ μέχρι τῆς λήξεως μισθός». Αἱ διατάξεις αὗται καί ἰδίᾳ τοῦ τελευταίου χωρίου, χρήζουν, νομίζομεν, μιᾶς ἐγγυτέρας μελέτης.

α. Τό ἄρθρον 655 Α. Κ. καθορίζει τόν χρόνον ἐκπληρώσεως τῆς παροχῆς τοῦ ἐργοδότου (μισθός). Ἐφ' ὅσον ἐκ τῆς φύσεως τῆς μισθωτικῆς ἐνοχῆς δέν εἶναι δυνατή ἡ ταὐτόχρονος (χέρι μέ χέρι) καταβολή (ἐκπλήρωσις) τῶν ἑκατέρωθεν παροχῶν καθιερώθη διά λόγους ἱστορικούς (βλέπε *Dernburg—Δυοβουν*. Ἐνοχ. § 110), ὅτι ὁ μισθωτός ὑποχρεοῦται νά ἀρχίσῃ πρῶτος ἐκπληρῶν τήν ἑαυτοῦ ὑποχρέωσιν. Τό ὑφιστάμενον ἀπό τῶν ρωμαϊκῶν χρόνων καθεστώς (ἐνδοτικοῦ χαρακτῆρος βέβαια) διετήρησε καί ὁ Ἀστικός Κῶδιξ.

β. Τό τελευταῖον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 655 § 1 ὁρίζει, ὅτι ἅμα τῇ λήξει καθίστανται ἀπαιτητοί οἱ μέχρι τῆς λήξεως μισθοί, δηλαδή οἱ δεδουλευμένοι μισθοί. Ὡς ὅρως εἶναι διατυπωμένη ἡ διάταξις, ἀποτελεῖ περιττολογίαν, ἀφοῦ κατά τό πρῶτον ἐδάφιον τοῦ ἰδίου ἄρθρου καταβάλλεται ὁ μισθός μετά τήν παροχήν τῆς ἐργασίας, ἐκτός ἐάν ἤθελεν ἡ ὑπό μελέτην διάταξις τοῦ τελευταίου ἐδαφίου νά καλύψῃ καί τήν ὅλως σπανίαν περίπτωσιν, καθ' ἣν συμφωνεῖται νά καταβληθῆ ὁ μισθός ἐπί χρόνον ἀπέχοντα καί αὐτοῦ τοῦ χρονικοῦ σημείου λήξεως τῆς συμβάσεως.

γ. Νομίζομεν ὅτι τό τελευταῖον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 655 § 1, ὁμιλοῦν περί καταβολῆς τῶν δεδουλευμένων μισθῶν «ἅμα τῇ λήξει», πρέπει νά ἐννοῇ: ἅμα «*τῇ λύσει*» ἢ τῷ τερματισμῷ τῆς συμβάσεως. (Βλέπε ὀρθήν καθ' ἡμᾶς διατύπωσιν εἰς προσχ. Εἰσηγ. ἄρθρ. 312 καί ἄρθρ. 655 τοῦ τροποποιηθέντος καί μή ἰσχύσαντος Κώδικος). Ὡς γνωστόν, ἡ «λῆξις» δέν εἶναι ἔννοια τοῦ αὐτοῦ πλάτους μέ τήν «λύσιν» τῆς συμβάσεως. Ἡ σύμβασις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου λύεται λόγῳ πέρατος τοῦ χρόνου, δι' ὃν συνέστη (λῆξις: ἄρθρ. 669), καταγγελίας (ἄρθρ. 669, 672), θανάτου τοῦ μισθωτοῦ (ἄρθρ. 675 παρ. 1) καί θανάτου τοῦ ἐργοδότου ὑπό τήν ἐν τῷ Νόμῳ διάκρισιν (ἄρθρ. 675 παρ. 2), χωρίς νά ἀπαριθμήσωμεν καί ἄλλους γενικούς λόγους ἀποσβέσεως ἐνοχῶν (σύγχυσις, διαλυτική αἵρεσις, ἀντίθετος συμφωνία κλπ.). Εἰς ὅλας λοιπόν τάς ἀνωτέρω περιπτώσεις, καθ' ἃς τερματίζεται ἢ λύεται (οὐχί δέ καί «λήγει», διότι ἡ λῆξις εἶναι μία περίπτωσις, λόγῳ παρόδου τῆς προθεσμίας, λύσεως τῆς συμβάσεως) ἡ σύμβασις, καθίστανται ἀπαιτητοί οἱ μέχρι τοῦ τερματισμοῦ δεδουλευμένοι μισθοί.

Υ. Μεθ' ὅλα τά ἀνωτέρω, μελετῶντες καθ' ἑαυτήν τήν ἐν ἀρχῇ ἀρεοπαγιτικήν αἰτιολογίαν καί ἀνεξαρτήτως τῆς παρασχεθείσης εἰς τό Ἀκυρωτικόν εὐχερείας ὑπό τοῦ ἀναιρετηρίου πρός πλήρη ἔλεγχον τῶν προσβληθεισῶν ἀποφάσεων, θά εἴχομεν νά προβῶμεν εἰς ὡρισμένας παρατηρήσεις:

α) Τό λεγόμενον ὅτι ἡ «λύσις» τῆς συμβάσεως ἐπάγεται τήν «λῆξιν» αὐτῆς δέν νομίζομεν, ὅτι εἶναι κατ' ἀκριβολογίαν ἀληθές. Τό ἀντίθετον: Ἡ λῆξις τῆς συμβάσεως (ὡρισμένου χρόνου) ἐπάγεται τήν λύσιν ταύτης (βλέπε ἀνωτέρω παρ. IV).

β) Τό λεγόμενον ὅτι ὀφείλονται οἱ μέχρι τῆς λύσεως δεδουλευμένοι μισθοί, «ἐφ' ὅσον ὁ ἐργοδότης προέβη εἰς ταύτην *ἄνευ ὀπαιτιότητος* τοῦ

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΑΡΑΒΑΣΙΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

Κριτήριον ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως

Χαρακτηρισμὸς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου δι' ἐφαρμογὴν συλλογικῆς συμβάσεως 16|9|1937.—Ἀδιάφορος ἡ ἀρχικὴ πρόσληψις ὡς ἐργάτου.—Ἀρκεῖ κατὰ τὸν κρίσιμον χρόνον παροχὴ ἐργασίας ὑπαλληλικῆς.—Ἔννοια ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.—Καταβολὴ ἀποζημιώσεως Ν. 2112 βάσει τῶν καταθλητέων κατὰ τὴν οἰκείαν συλλογικὴν σύμβασιν ἀποδοχῶν.—Δικαίωμα πολλαπλασίας ἀποζημιώσεως Ν. 2112 διὰ τὴν παράβασιν συλλογικῆς συμβάσεως.—Μὴ ἀναγκαία ἡ ἀποχώρησις τοῦ μισθωτοῦ ἢ ἡ διαμαρτυρία του.

Εἶναι πράγματι ζωηρὸν τὸ θεωρητικὸν καὶ πρακτικὸν ἐνδιαφέρον τῆς κατωτέρω προσφάτου ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου, διὰ τῆς ὁποίας, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι λύονται κατὰ τὸν καλύτερον τρόπον καὶ ἐντὸς τοῦ ἀληθοῦς πνεύματος καὶ σκοποῦ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ζητήματα, τὰ ὁποῖα προκύπτουν ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν.

Ἐπικυροῦται διὰ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἡ ὑπ' ἀριθ. 6764|1949 Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετεῖου (Πρόεδρος *Ε. Βοντάκης*, εἰσηγητὴς *Σ. Μοσαενίγος*, ΕΕΔ 8, 859).

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν α) ὅτι ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, δεχθεῖσα ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος (ἐνάγων, καίτοι προσελήφθη ὡς ἐργάτης, ἠσχολεῖτο δῆθεν ἀποκλειστικῶς ἀπὸ τῆς 15|6|1941 μέχρι τῆς 23 Φεβρουαρίου 1949, καθ' ἣν ἀπεχώρησε τῆς ὑπηρεσίας, μὲ ἐργασίαν ὑπαλλήλου γραφείου καὶ εἶναι χαρακτηριστέος ὡς ὑπάλληλος, χωρὶς νὰ ἐκθέσῃ ποίαν ὑπηρεσίαν ἐξετέλει οὗτος, διὰ νὰ κριθῇ ἐὰν ἦτο κυρίως πνευματικὴ ἢ σωματικὴ καὶ εἰς ποῖον γραφεῖον εἰργάζετο καὶ ἐὰν τοῦτο ἦτο ἐντὸς ἢ ἐκτὸς τοῦ ἐργοστασίου καὶ ποίας γραμματικὰς γνώσεις ἐκέκτητο καὶ ἐπὶ ποίων ἐν γένει πραγματικῶν περιστατικῶν ἐβασίσθη, διὰ νὰ χαρακτηρίσῃ τοῦτον ὡς ὑπάλληλον, ὥστε νὰ εἶναι δυνατὸν κατὰ νόμον νὰ θεωρηθῇ ἐφικτὸς ὁ ἔλεγχος τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐὰν τὰ δεκτὰ γενόμενα πραγματικὰ περιστατικὰ συνιστῶσι τὴν νομικὴν ἔννοιαν τοῦ ὑπαλλήλου, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰ ἄρθρα 10 τοῦ Νόμου 1234, 11 τοῦ Νόμου 2112 καὶ 7 τοῦ Νόμου 4558 τοῦ 1930 καὶ τὸ ἄρθρον Α τῆς ἀπὸ 16|9|1937 συλλογικῆς συμβάσεως ὑπαλλήλων τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν κλπ. προβλεπούσης μόνον περὶ τῶν ὑπαλλήλων γραφείων καὶ οὐχὶ τοιούτων ἐργοστασίου.

β) Ὅτι, ἄλλως, δεχθεῖσα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὅτι διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὡς ἐργάτου ἢ ὑπαλλήλου δὲν ἔχει σημασίαν τὸ γεγονὸς ὅτι καὶ μετὰ τὴν εἰς αὐτὸν δῆθεν ἐκτέλεσιν ἔργων ὑπαλλήλου ἠμείβετο δι' ἀποδοχῶν ἐργάτου μέχρι τῆς ἀποχωρήσεώς του, χωρὶς νὰ δέχεται ὅτι ταῦτα ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ μισθωτοῦ πρὸ τῆς παρελεύσεως τοῦ συμφωνηθέντος χρόνου» νομίζομεν ἐπίσης, ὅτι ἐπιτρέπει ἀμφισβητήσεις: Ἐν πρώτοις τὸ ἔγκυρον ἢ μὴ τῆς ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου καταγγελίας συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου δὲν συνάπτεται πρὸς τὴν ὑπαιτιότητα τοῦ μισθωτοῦ, ἀλλὰ πρὸς τὸν «σπουδαῖον λόγον», ὅστις ἐνδέχεται νὰ ὀφείλεται εἰς ὑπαιτιότητα τοῦ μισθωτοῦ. Ἐὰν λοιπὸν τίθεται ζήτημα κύρους τῆς καταγγελίας, πρέπει ἀναγκαίως νὰ λέγεται, ὅτι ἡ καταγγελία ἐγένετο διὰ «σπουδαῖον λόγον». Ἐξ ἄλλου, ἐφ' ὅσον λέγεται, ὅτι δὲν ὑπῆρξεν «ὑπαιτιότης» τοῦ μισθωτοῦ (πιστεύομεν ὅτι τοῦτο λέγεται ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι δὲν ὑπῆρξεν «σπουδαῖος λόγος»), τότε δὲν ὑπάρχει ἔγκυρος καταγγελία, δηλαδὴ δὲν ὑπάρχει λύσις τῆς συμβάσεως. Συνεπῶς θὰ ὀφείλωνται καὶ οἱ δεδουλευμένοι μισθοὶ καὶ οἱ οἱονεὶ δεδουλευμένοι, ἐφ' ὅσον ὁ ἐργοδότης θὰ ἀποκρούῃ τὰς προσφερομένας αὐτῷ ὑπηρεσίας (ἄρθρ. 656 Α.Κ.).

γ. Τέλος ἂς μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ πιστεύωμεν, ὅτι ἡ λύσις εἰς τὸ ἐν ἀρχῇ τεθὲν ἐρώτημα ἠδύνατο νὰ συναχθῇ ἐκ τῶν ἀκολούθων σκέψεων: αα) Ὁ μισθωτὸς μέχρι τῆς καταγγελίας εἶχε πραγματοποιήσει ἕνα μέρος τοῦ ὅλου ἔργου, δι' ὃ ἡ σύμβασις, ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ εἰσέπραττεν ἀμοιβὴν 15 ο|ο μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν—κατὰ τὴν συμφωνίαν—τοῦ ὅλου ἔργου καὶ τὴν εἴσπραξιν τῶν ἐκ τρίτων ὀφειλῶν (συνδρομῶν κλπ.). Ἡ καταβολὴ λοιπὸν τοῦ μισθοῦ (15 ο|ο) ἦτο ἠρτημένη οὐ μόνον ἐκ προθεσμίας, ἀλλὰ καὶ ἐξ αἱρέσεως (ἐὰν ἐκδοθῇ τὸ ἔργον, ἐὰν πραγματοποιηθοῦν εἰσπράξεις κλπ.). Συνεπῶς ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου καταγγελία δὲν πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν διὰ τὴν καταβολὴν τῶν μέχρι ταύτης γεγενημένων ἀπαιτήσεων ὡς περιστατικὸν συντέμνον τὸν χρόνον τῆς καταβολῆς (ἄρθρου 655 § 1), ἀλλ' ὡς περιστατικὸν ἐμποδίζον (ἐὰν ἠμπόδιζε) τὴν πλήρωσιν τῆς αἱρέσεως (ἄρθρ. 207 Α. Κ.) ββ) Ὁ μισθωτὸς ἐκ τῆς συμβάσεως εἶχε δικαίωμα νὰ ἐργασθῇ μέχρι πέρατος τοῦ χρόνου (ὁλοκληρώσεως τοῦ ἔργου) τῆς συμβάσεως. Ἂν λοιπόν, μεσοῦντος τοῦ χρόνου, κατηγγέλθη ἡ σύμβασις καὶ ἡ καταγγελία ἐκρίθη ἄκυρος (ἐλλείψει σπουδαίου λόγου), τότε ἡ σύμβασις θεωρεῖται συνεχιζομένη καὶ ὁ μισθωτὸς θὰ δικαιοῦται νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ ὑπερημέρου (ἄρθρ. 656 Α. Κ.) δανειστοῦ τοὺς μισθοὺς κατὰ τοὺς ὅρους ὅμως πάντοτε τῆς συμβάσεως.

Κ. Ι. ΔΗΜΑΚΗΣ, Δικηγόρος

νόμου ἢ δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἢ ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος δὲν εἶχε συγκατατεθῆ εἰς τὴν ἐπὶ διετίαν σχεδὸν πληρωμήν του μὲ ἡμερομίθιον, ἐνῷ κατὰ τὸ ἄρθρον 7, ἐδάφιον τελευταῖον, τοῦ νόμου 4558|1930 ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ ὑπαλλήλου ὡς ἡμερομισθίου εἶναι ἄνευ ἀποτελέσματος μόνον, ἐὰν ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ ἐνῷ κατὰ τὸν νόμον 1 παρ. 5 Πανδ. (47.10), ἔχοντα ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐφαρμογήν, ἅτε τῆς συμβάσεως καταρτισθείσης πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἡ συγκατάθεσις τοῦ βλαπτομένου ρητὴ ἢ σιωπηρὰ ἀναιρεῖ τὸ δικαίωμα κατὰ τὸν κανόνα «ᾧ συναινοῦντι δὲν γίνεται ἀδικία» ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὸ ἄρθρον τοῦτο τοῦ νόμου 4558|1930, ὡς καὶ τὸν Νόμον 1 παρ. 5 Πανδ. (47.10).

γ) "Ὅτι, ἄλλως, ἐφ' ὅσον ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐδέξατο, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἠμείβετο ἀπὸ τῆς 15|6|1947 μέχρι τῆς κατὰ τὴν 25 Φεβρουαρίου 1949 ἀποχωρήσεώς του μὲ ἀποδοχὰς ἐργάτου, ὡς καὶ πρὸ τῆς χρονολογίας ταύτης, λαμβάνων ἐπὶ δύο περίπου ἔτη ἀποδοχὰς ἐργάτου καὶ ἀποφηναμένη, μετὰ ταῦτα, ὅτι οὗτος εἶχε τὴν ἰδιότητα ὑπαλλήλου, ἐπιδικάσασα δὲ ὑπὲρ αὐτοῦ, δι' ἐπικυρώσεως τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, ἀποδοχὰς ὑπαλλήλου ἀπὸ τῆς ὡς ἄνω χρονολογίας μέχρι τῆς ἀποχωρήσεώς του καὶ ἀποζημίωσιν ὑπαλλήλου, λόγῳ τῆς δήθεν καταγγελίας τῆς συμβάσεως, καὶ χαρακτηρισασα αὐτὸν ὑπάλληλον, χωρὶς νὰ δέχεται, ὅτι ἡ καταβολὴ ἡμερομισθίου ἐγίνετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ δὲν ἀνταπεκρίνετο πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ἐνῷ κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Νόμου 118|1945 ἡ ἀποζημίωσις ὑπολογίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀποδοχῶν τοῦ τελευταίου μηνὸς ὑπὸ καθεστὼς πλήρους ἀπασχολήσεως, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 7, ἐδάφιον τελευταῖον, τοῦ νόμου 4558|1930, ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ ὑπαλλήλου ὡς ἡμερομισθίου εἶναι ἄνευ ἀποτελέσματος μόνον, ἐὰν ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰ ὡς ἄνω ἄρθρα τῶν νόμων 118|1945 καὶ 4558|1930 καὶ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ νόμου 2112

δ) "Ὅτι, ἄλλως, δεχθεῖσα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος, προσληφθεὶς ἀρχικῶς τὴν 11 Ἰουλίου 1930 ὡς ἐργάτης καὶ ἀσχολούμενος ἀπὸ τῆς 15 Ἰουνίου 1947 μέχρι τῆς κατὰ τὴν 23 Φεβρουαρίου 1949 ἀποχωρήσεώς του μὲ ἐργασίαν ὑπαλλήλου γραφείου, εἶναι χαρακτηριστέος ὡς ὑπάλληλος καὶ ἐδικαιοῦτο ἀποδοχῶν καὶ ἀποζημιώσεως ὑπαλλήλου, ἐνῷ πρὸς καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν κατὰ τὰς διεπούσας τοὺς μισθοὺς καὶ ἡμερομίσθια δύο συλλογικὰς συμβάσεις τῆς 4ης Νοεμβρίου 1947 ἡ ἐργασία, δι' ἣν ἕκαστος προσελήφθη, ἀναλόγως τῶν προσόντων αὐτοῦ, καὶ οὐχὶ ἐκείνη, τὴν ὁποίαν προσωρινῶς ἐτάχθη, ἔστω, νὰ ἐκτελῇ ἕνεκα λόγων ἀφορώντων τὴν ἐσωτερικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐργοδότου, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰ ἄρθρα 10 τοῦ Νόμου 1334 καὶ 11 τοῦ νόμου 2112 καὶ τὸ πρῶτον ἄρθρον τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 δύο συλλογικῶν συμβάσεων ὑπαλλήλων καὶ ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν.

ε) "Ὅτι, ἄλλως, δεχθεῖσα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὅτι ὀφείλεται δήθεν κατὰ νόμον πενταπλασία ἀποζημίωσις τοῦ νόμου 2112 διὰ παράβασιν συλλογικῆς συμβάσεως καὶ ἐπιδικάσασα ὑπὲρ αὐτοῦ τοιαύτην, χωρὶς νὰ δέχηται, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἅμα τῇ δήθεν ταύτῃ παραβάσει ἢ ἐντὸς εὐλόγου χρόνου ἀπὸ ταύτης ἀπεχώρησε τῆς ὑπηρεσίας ἢ ὅτι ἡ παράβασις ἐγένετο ἐπὶ σκοπῷ καταδολιεύσεως τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ἀλλ' ὅτι ἐξηκολούθησεν ἐργαζόμενος μὲ τὰς ἀποδοχὰς τοῦ ἐργάτου, μέχρι τῆς κατὰ τὴν 23 Φεβρουαρίου 1949 ἀποχωρήσεώς του, λόγῳ δήθεν μεταβολῆς τῶν ὅρων ἐργασίας ἐπὶ τὰ χείρω εἰς βάρος του καὶ χωρὶς νὰ δέχηται, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων διεμαρτυρήθη ἢ ἀντέτεινεν εἰς τὴν ὡς ἐργάτου πληρωμήν του κατὰ τὸ πολύμηνον διάστημα τῆς δήθεν ὑπαλληλικῆς του ἰδιότητος, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὸ ἄρθρον XII τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ὑπαλλήλων ἀνωνύμων ἑταιριῶν.

***

Ὁ Ἄρειος Πάγος καθορίζει ὀρθῶς τὸ κριτήριον ἐπαγωγῆς τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὴν ἔχουσαν ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας τῆς 16|9|1937 τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν κλπ. (ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας, Α.Π. 107|1941, εἰσηγητὴς *Κ. Ποϊατζῆς*, ΕΕΔ 1, 39, Α.Π. 178|1949, εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 8, 361). Ἐφ' ὅσον τίθεται δεδομένον, ὅτι περὶ τοιούτου πρόκειται ἐν τῇ συγκεκριμένῃ αὐτῇ περιπτώσει, δυνάμει τοῦ ὁρθ. 2 τοῦ Α. Ν. 866|1937 «περὶ προσθήκης διατάξεων εἰς τὸν περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας νόμον».

Κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ὁ χαρακτηρισμὸς προσώπου τινὸς ὡς ὑπαλλήλου, ὑπηρέτου ἢ ἐργάτου γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ Ν. 1234 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως», ἀνεξαρτήτως τοῦ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου διδομένου χαρακτηρισμοῦ.

Ἑπομένως ἐρευνᾶται διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἀποκλειστικῶς ἡ φύσις τῆς παρεχομένης ἐργασίας (πνευματικῆς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικῆς), χωρὶς νὰ ἔχῃ θέσιν ἐν προκειμένῳ ἡ ἔρευνα, ἂν ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ ὑπαλλήλου ὡς ἡμερομισθίου γίνεται πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν (ἄρθρ. 7 Ν. 4558|1930, ἀπὸ διαφόρου προϋποθέσεως), ἀφοῦ ἀκριβῶς περιεχόμενον τῆς ἐν προκειμένῳ ἐρεύνης εἶναι ὁ νόμιμος τρόπος ἀμοιβῆς τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἐκεῖ κατατείνει ἡ ἔρευνα.

Ἐτέρωθεν ἀφοῦ ἡ λῆψις ὀλιγωτέρου τοῦ ὑποχρεωτικοῦ κατωτάτου ὁρίου ἀποδοχῶν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν σημαίνει παραίτησιν τῶν ἐξ αὐτῆς δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ, ἡ ὁποία καὶ ρητῶς ἐκφρασθεῖσα εἶναι ἄκυρος (ἄρθρ. 3 Α. Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», ἄρθρ. 680 Α.Κ., Α Π. 176|1949, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 8, 406, *Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχ. σελ. 378, *Ι. Καποδίστρια*, Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, σελ. 265), δὲν παραβλάπτονται ἐκ τῆς τοιαύτης ἀμοιβῆς τοῦ μισθωτοῦ τὰ νόμιμα δικαιώματά του, ὑποκείμενα μόνον εἰς τὴν παραγραφὴν τοῦ ἄρθρ. 250 Α.Κ.

Ἐξ ἄλλου, εἶναι ἀναμφιβόλως πλέον ἡ ὀρθὴ ἡ ἄποψις τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ὅτι τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945, ὁρίζον ὅτι ἡ κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ἀποζημίωσις ὑπολογίζεται βάσει τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ καθεστὼς πλήρους ἀπασχολήσεως, ἐννοεῖ βεβαίως τοιαύτας ἀποδοχάς, αἱ ὁποῖαι νομίμως ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς τὸν μισθωτὸν (καταβλητέας) καὶ οὐχὶ πράγματι κα-

ταβαλλομένας, όσάκις αΰτεπ ύπολείπονται τών νομίμων, άφοΰ δέν έννοεΐται νά άναφέρεται ό Νομοθέτης εΐς παράνομον κατάστασιν δικαίου, δυναμένου πάντοτε τοΰ βλαπτομένου νά άξιώση τήν άνόρθωσιν τών έξ αύτής ζημιών.

Έκ τής τοιαύτης όρθής έκδοχής άκολουθεΐ καί ή συνέπεια ότι ό μισθωτός δικαιοΰται νά προσβάλη τήν κατά τό άρθρ. 9 Ν. 118|1945, ώς έπεξετάθη, άπόλυσίν του ώς άκυρον, έφ' όσον ό έργοδότης δέν κατέβαλεν εΐς αύτόν «έξ ολοκλήρου» τήν καταβλητέαν νομίμως βάσει τής οίκείας συλλογικής συμβάσεως έργασίας ή διοικητικής πράξεως άποζημίωσιν τοΰ Ν. 2112, ή καταβολή τής όποίας—τής νομίμου πάντως—συνεδιάσθη πρός τό κΰρος τής καταγγελίας.

Έξ άλλου, άφοΰ αί άπο 1 Νοεμβρίου 1947 καί 1 Δεκεμβρίου 1947 έθνικαί καλούμεναι συλλογικαί συμβάσεις έργασίας όρίζουν τάς έν αύταΐς ποινάς (δπλάσιον Ν. 2112 κλπ.) διά τήν παράβασιν ή μή συμμόρφωσιν πρός αύτάς, ή κατά τό άρθρ. 9 Ν. 118|45 καταβολή τής νομίμου άποζημιώσεως Ν. 2112 δέν συγχέεται καί πρός τό ύφιστάμενον πάντοτε δικαίωμα τοΰ μισθωτοΰ έπί τής δι' άλλην αίτίαν όφειλομένης πενταπλασίας άποζημιώσεως τοΰ Ν. 2112.

Άξιον ίδιαιτέρας προσοχής είναι, ότι ή έν λόγω άρεοπαγιτική άπόφασις άναγνωρίζει ύφιστάμενον τό τελευταίον τοΰτο δικαίωμα, δι' έπικυρώσεως τής προσβληθείσης δι' άναιρέσεως άποφάσεως, έκ μόνης τής έκ προθέσεως παραβάσεως τών συλλογικών συμβάσεων έργασίας, χωρίς νά άπαιτήται ούτε ό μισθωτός νά άποχωρήση τής έργασίας του, ούτε νά διαμαρτυρηθή ή νά άντιτείνη εΐς τήν παράβασιν.

Έπικυροΰται ούτω ώς όρθή ή κρατήσασα έν τή νομολογία τών δικαστηρίων τής ούσίας άποψις (βλέπε σχετικήν νομολογίαν έν ΕΕΔ 7, 631, ΕΕΔ 7, 858, ΕΕΔ 7, 861, ΕΕΔ 8, 111), ή διαφορος δέ παλαιοτέρα (76|44, ΕΕΔ 3, 366) άπόφασις τοΰ Άρείου Πάγου έστηρίζετο εΐς διάφορον όλως διατύπωσιν τοΰ Α. Ν. 99|46 καί τών κατ' ίδίαν συλλογικών συμβάσεων έργασίας επάσα παράβασις θεωρεΐται ώς καταγγελία τής συμβάσεως . . .», όρον, τον όποΐον δέν άκολουθοΰν αί ένδιαφέρουσαι ήδη άπό 1 Νοεμβρίου 1947 συλλογικαί συμβάσεις έργασίας (βλέπε καί σημειώσεις *Γ. Τσιμπούκη*, Κώδιξ Συλλ., Συμβάσεων Έργασίας, σελ. 345 έπ.).

Πρέπει νά σημειωθή τέλος, ότι ή ένδιαφέρουσα περί ής ό λόγος άπόφασις τοΰ Άρείου Πάγου άπομακρύνεται — καί όρθώς διά τούς άνω λόγους—τής άπόψεως παλαιοτέρας (Α. Π. 14|1948, είσηγητής *Α. Κωττούλας*, ΕΕΔ 7, 76, ή όποία άπέδωσε σημασίαν εΐς τήν έπί σειράν μηνών λήψιν μισθοΰ άλλου ή τοΰ δικαιουμένου έκ διοικητικής πράξεως — τοΰτο ήτο τό άντικείμενον αύτής—ένώ τό κρίσιμον ήτο, άν είχε τινά νομικήν σημασίαν ή άδιαμαρτύρητος, έστω, λήψις τοΰ τοιούτου μισθοΰ, πράγμα περί τοΰ όποίου άσχολεΐται ή πρόσφατος αύτη άρεοπαγιτική άπόφασις (βλέπε καί τάς έν έν ΕΕΔ 7, 75 έπ. σημειώσεις μας).

Είναι άφ' έαυτοΰ νοητόν ποίαν άποφασιστικήν διά τήν όρθήν έφαρμογήν τοΰ έργατικοΰ δικαίου ύπό τών δικαστηρίων τής ούσίας σημασίαν έχει ή χαρασσομένη ύπό τοΰ Άκυρωτικοΰ κατεύθυνσις.

Ή περί ής ό λόγος άρεοπαγιτική άπόφασις είναι άσφαλώς άξιον ίδιαιτέρας σημειώσεως λαμπρόν δεΐγμα όρθοΰ τρόπου έφαρμογής έπί τοΰ είδικοΰ αύτοΰ κεφαλαίου τοΰ δικαίου, τό όποΐον άπησχόλησε τόν Άρειον Πάγον.

Άρείου Πάγου 610|1949 Τμ. Α'.

Προεδρος ό κ. **Η. Παπαηλιού**

Είσηγητής ό κ. **Ι. Άποστολόπουλος**

Δικηγόροι οί κ.κ. Α. Ζαρκάδης, Κ. Βενιέρης

Κατά τό άρθρον 10 τοΰ νόμου 1234, ώς συνεπληρώθη διά τοΰ άρθρου 7 τοΰ νόμου 4558)30, ίδιωτικός ύπάλληλος θεωρεΐται ό κατά κύριον έπάγγελμα άσχολούμενος έπί άντιμισθία εΐς ύπαλληλικήν ύπηρεσίαν ίδιωτικοΰ καταστήματος, γραφείου ή έν γένει έπιχειρήσεως καί παρέχων έργασίαν άποκλειστικώς ή κατά κύριον χαρακτήρα μή σωματικήν, άνεξαρτήτως τοΰ καταβαλλομένου αύτώ ποσοΰ τής άντιμισθίας, καί άν είχε προσληφθή κατά τήν έναρξιν τής έργασίας του ώς έργάτης, άρκεΐ κατά τόν κρίσιμον χρόνον νά παρέχη την ώς άνω ύπηρεσίαν ύπαλλήλου. Τών ύπό τών διατάξεων τούτων χαρακτηριζομένων ώς ίδιωτικών ύπαλλήλων γραφείων τών έν Έλλάδι λειτουργουσών πάσης φύσεως άνωνύμων έταιριών αί άποδοχαί κανονίζονται διά τής άπό 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικής συμβάσεως έργασίας, έν συνδυασμώ πρός την άπό 16 Σεπτεμβρίου 1937 όμοίαν. Όθεν, δεχθεΐσα ή προσβαλλομένη άπόφασις, κατά άνέλεγκτον κρίσιν της, ώς εΐς πράγματα άναγομένην, ότι ό άναιρεσίβλητος, προσληφθείς άρχικώς ώς έργάτης, ήσχολεΐτο μεταγενεστέρως άπό 15 Ίουλίου 1947 μέχρι τής διά μεταβολής τών όρων τής έργασίας καταγγελίας τής συμβάσεως 23 Φεβρουαρίου 1949 άποκλειστικώς εΐς έργασίαν ύπαλλήλου γραφείου τής άναιρεσειούσης, ότι δηλ. έμμέσως, πλην σαφώς, έννοεΐ γραφικήν, όρθώς κατ' έφαρμογήν τών ώς άνω διατάξεων έκρινε τόν άναιρεσίβλητον ίδιωτικόν ύπάλληλον καί δέν άπητεΐτο είδικώτερος καθορισμός τής έκτελουμένης έργασίας καί καθώρισε τάς καταβλητέας αύτώ άποδοχάς κατ' έφαρμογήν τών ώς άνω συλλογικών συμβάσεων, άπορριπτέων κρινομένων ώς άβασίμων τών περί τοΰ έναντίου πρώτου, δευτέρου καί τετάρτου λόγων άναιρέσεως.

Άνεξαρτήτως τοΰ ότι δέν έχει έφαρμογήν έπί τής έπιδίκου διαφοράς διά την έπιδικασθεΐσαν άποζημίωσιν τοΰ Νόμου 2112 τό άρθρον 9 τοΰ νόμου 118|1945, διότι αύτη έπεδικάσθη ούχί διά την άπόλυσιν τοΰ άναιρεσιβλήτου, άλλά διά την παράβασιν τής άπό 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικής συμβάσεως, κατ' έφαρμογήν τοΰ άρθρου XII ταύτης, καί τό άρθρον τοΰτο (9 Ν. 118|45) άποδοχάς τοΰ τελευταίου μηνός ύπό καθεστώς πλήρους άπασχολήσεως έννοεΐ, προφανώς, τάς κατά νόμον ύποχρεωτικώς καταβλητέας καί ούχί τάς τυχόν έπί έλαττον δι' οίονδήποτε λόγον καταβαλλομένας, έφ' όσον δικαιοΰται συμπληρώσεως τών νομίμων άποδοχών. Όθεν ταΰτα δεχθεΐσα καί ή προσβαλλομένη άπόφασις διά τόν καθορισμόν τής έπιδικασθείσης άποζημιώσεως νόμου 2112, όρθώς τάς ώς άνω διατάξεις έφήρμοσε καί ό περί τοΰ έναντίου τρίτος λόγος άναιρέσεως εΐναι άπορριπτέος ώς άβάσιμος.

Κατά τό άρθρον XII τής άπό 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικής συμβάσεως έργασίας ύπαλλήλων ό μή συμμορφούμενος ή παραβαίνων τάς διατάξεις ταύτης ύποχρεοΰται, έκτός τών άλλων

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΞΗΡΤΗΜΕΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Καταγγελία πρὸ τῆς παρόδου τοῦ ὡρισμένου χρόνου καὶ συνέπειαι

Ἐργατικὴ διαδικασία Ν. Γ?ΟΔ'.—Ὑπαγωγὴ εἰς αὐτὴν ἀξιώσεων ἐκ παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας.—Ἔννοια ἐξηρτημένης ἐργασίας.—Σύμβασις ὡρισμένου χρόνου.—Λῆξις τοῦ χρόνου καὶ καταγγελία.—Δικαίωμα δεδουλευμένων μισθῶν.

Ἐνδιαφέρουσα πράγματι εἶναι ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Σκόπιμον εἶναι, κατ' ἀρχήν, νὰ σημειωθοῦν οἱ σχετικοὶ λόγοι ἀναιρέσεως κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 4425] 1948 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἑφετείου.

α) Ψευδῶς ἑρμηνεύσασι καὶ ἐσφαλμένως ἐφαρμόσασα τὰς περὶ μισθώσεως ἐργασίας διατάξεις τοῦ Α.Κ. ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις ἐδέχθη, ὅτι κριτήριον τῆς διακρίσεως τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ἀπὸ τῆς τοιαύτης μισθώσεως ἔργου εἶναι ἀποκλειστικῶς ἡ ὑποχρεώσεως συμμορφώσεως τοῦ ἐργαζομένου πρὸς τὰς ὁδηγίας τοῦ ἐργοδότου, ὅσον ἀφορᾷ μόνον τὸν τρόπον καὶ τὸν χρόνον τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας του, ἐνῷ τὸ διακριτικὸν γνώρισμα τῆς συμβάσεως ἐργασίας συνίσταται κατὰ νόμον εἰς τὴν προσωπικὴν ἐξάρτησιν τοῦ ἐργαζομένου ἀπὸ τοῦ ἐργοδότου, ἔχοντος τὸ δικαίωμα καθολικῆς συμμορφώσεως τοῦ ἐργαζομένου πρὸς τὰς ὁδηγίας καὶ ἐντολάς του, ἐν σχέσει πρὸς τὴν καθ' ὅλου ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας.

Κατ' ἀκολουθίαν τῆς τοιαύτης ἐσφαλμένης ἑρμηνείας καὶ ψευδοῦς ἐφαρμογῆς τῶν ὡς ἄνω διατάξεων, προσδόσασα λανθασμένον νομικὸν χαρακτηρισμὸν εἰς τὴν σύμβασιν, ἐφ' ἧς ἐρείδετο ἡ ἀγωγή, ἐδέχθη, ὅτι αὕτη ἦτο σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας καὶ οὐχὶ ἔργου καὶ ἐν συνεχείᾳ τοῦ σφάλματος τούτου ἐδέχθη τὴν ἀγωγὴν ὡς ὡρισμένως κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ?ΟΔ' εἰσαχθεῖσαν καὶ πρωτοδίκως ἐκδικασθεῖσαν, ἐνῷ ἔδει νὰ ἀπορρίψῃ αὐτὴν ἡ ἄλλως παραπέμψῃ εἰς τὸ ὡρισμένον καθ' ὕλην Δικαστήριον.

β) Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις δέχεται, ὡς ἐκ τῶν ἀποδεικτικῶν στοιχείων βεβαιωθέντα ἁπλῶς καὶ μόνον τὰ περιστατικά: ὅτι μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀντιδίκου του κατηρτίσθη ἡ ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1947 σύμβασις, καθ' ἣν αὐτός, προτιθέμενος νὰ ἐκδώσῃ τὸν Μέγαν Ἑλληνικὸν Ὁδηγὸν Ἐμπόρων καὶ Βιομηχάνων κ.λ.π. τοῦ 1948, ἀνέθεσε εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον τὴν συλλογὴν τῶν ἀπογραφικῶν στοιχείων, τὴν ἀνάληψιν καταχωρήσεως ἑπωνυμιῶν καὶ διαφημίσεων καὶ ἐγγραφῶν συνδρομητῶν καὶ ἐνέργειαν σχετικῶν εἰσπράξεων ἐπὶ ἀμοιβῇ 25ο)ο ἐπὶ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ εἰσπραχθησομένου ἀντιτίμου ἑπωνυμιῶν καὶ διαφημίσεων, ὡς καὶ ἐγγραφῆς συνδρομητῶν εἰς τὸν Ὁδηγόν, ἐκ τῇ βάσει δὲ τῶν περιστατικῶν τούτων ἀποφαίνεται περαιτέρω, ὅτι ἡ τοιαύτη ὡς ἄνω σύμβασις ἀποτελεῖ σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας. Ἐν τούτοις ἐκ τῶν ὡς ἄνω δεκτῶν γενομένων περιστατικῶν καὶ μόνον, κατ' οὐδεμίαν λογικὴν ἢ νομικὴν ἀκολουθίαν, δύναται νὰ συναχθῇ τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ σύμβασις ἐκείνη ἦτο ἐξηρτημένης ἐργασίας τοιαύτη. Καὶ ναὶ μὲν μετὰ τὴν ἀνωτέρω κρίσιν της ἡ ἀπόφασις ἐπάγεται περαιτέρω ἐπὶ λέξει τὰ ἑξῆς: «... ἐφ' ὅσον ὁ ἑνάγων (ἐφεσίβλητος) ὤφειλε κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ταύτης νὰ ἀκολουθῇ τὰς ὁδηγίας τοῦ ἐναγομένου, καὶ τευθύνοντος τὴν ἐργασίαν του κατὰ τὴν ἑαυτοῦ βούλησιν ὡς πρὸς τὸν τρόπον καὶ τὸν χρόνον τῆς διεξαγωγῆ ...», ἀλλ' ἡ αἰτιολογία αὕτη, ἀποτελοῦσα αὐτολεξεὶ ἀντιγραφὴν τῆς ὑπὸ τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως χρησιμοποιηθείσης, οὐδὲν ἄλλο εἶναι εἰ μὴ ὁ ἐν τῇ θεωρίᾳ τοῦ δικαίου διὰ δόμενος ἐπιστημονικὸς ὁρισμὸς τῆς ἐννοίας τῆς ἐξαρτήσεως ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας. Ἡ ἀπόφασις ἔδει εἰς τὸν ὁρισμὸν τοῦτον, ἀποτελοῦντα τὴν μείζονα πρότασιν τοῦ συλλογισμοῦ της, νὰ ὑπαγάγῃ ὡς ἐλάσσονα αὐτοῦ πρότασιν τὰ ἐκ τῆς ἀποδείξεως προκύψαντα περιστατικά, ἅτινα, κατὰ τὴν κρίσιν της, συνιστοῦν τὴν ἔννοιαν τῆς ἐξαρτήσεως ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας, ἵνα ἀκολούθως ἐξαγάγῃ τὸ συμπέρασμα, ὅτι πρόκειται σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας. Ἡ προσβαλλομένη ὅμως ἀπόφασις οὐδὲν ἀπολύτως περιστατικὸν δέχεται ὡς βεβαιωθέν, ὅπερ, ὑπαγόμενον εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς ἐργασιακῆς ἐξαρτήσεως, νὰ δικαιολογῇ τὸ συμπέρασμα αὐτῆς, ὅτι ὄντως πρόκειται τοιαύτη σχέσις. Θὰ ἔπρεπε δηλαδὴ ἡ ἀπόφασις νὰ δέχηται, ὡς ἐκ τῆς διαδικασίας βεβαιωθέντα, ὡρισμένα πραγματικὰ περιστατικά, ἀναγόμενα εἰς τὸν τρόπον, τὸν χρόνον καὶ τὸν τόπον, ὡς καὶ τὰς ὁδηγίας τοῦ ἐργοδότου πρὸς τὸν μισθωτόν, ὑφ' ἃς οὗτος ὤφειλε νὰ παρέχῃ τὴν ἐργασίαν, ἐξ ὧν ὅλων νὰ προκύπτῃ, ὅτι ἡ περὶ ταύτης σύμβασις εἶναι περὶ ἐξηρτημένης ἐργασίας τοιαύτη. Τοιαῦτα ὅμως περιστατικὰ οὐδαμῶς ἐπικαλεῖται ὡς βεβαιωθέντα ἡ ἀπόφασις, ἥτις οὕτω στερεῖται νομίμου βάσεως. Τοὐναντίον τὰ ὑπ' αὐτῆς γενόμενα δεκτὰ ἐν ἀρχῇ τοῦ παρόντος λόγου, περιστατικά, ἂν δὲν συνιστοῦν τὴν σύμβασιν ἔργου, πάντως ἀποτελοῦν τὴν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Α. Κ. σύμβασιν μὴ ἐξηρτημένης ἐργασίας αἱ ἐκ τῆς ὑποίας ἀξιώσεις τοῦ μισθωτοῦ δὲν ἐκδικάζονται κατὰ τὰς διατά-

---

ποινῶν, καὶ εἰς καταβολὴν εἰς τὸν ζημιούμενον μισθωτὸν τοῦ πενταπλασίου τῆς ὑπὸ τοῦ Ν. 2112 ὁριζομένης ἀποζημιώσεως. Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως ταύτης, οὔσης δημοσίας τάξεως, δὲν ἀπαιτεῖται νὰ ἀποχωρήσῃ τῆς ἐργασίας ὁ μισθωτὸς ἅμα τῇ παραβάσει τῆς συλλοκῆς συμβάσεως ἢ ἐντὸς εὐλόγου χρόνου ἀπὸ ταύτης ἢ νὰ διαμαρτυρηθῇ ἢ νὰ ἀντιτείνῃ εἰς τὴν παράβασιν, ἐφόσον αὕτη ἐγίνετο ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἐκ προθέσεως. Ὅθεν, δεχθεῖσα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὅτι ἡ παράβασις τῆς ὡς ἄνω συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 4 Νοεμβρίου 1947 διὰ τῆς καταβολῆς εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον μισθοδοσίας ἐπὶ ἔλαττον τῆς κατὰ ὑπὸ ταύτης ὁριζομένης ἐγένετο ἠθελημένως ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης, ὀρθῶς κατ' ἐφαρμογὴν τῆς ὡς ἄνω διατάξεως ἔκρινεν ὑπόχρεων ταύτην εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ πενταπλασίου τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 2112 ὁριζομένης ἀποζημιώσεως, ἀπορριπτέου κρινομένου ὡς ἀβασίμου τοῦ περὶ τοῦ ἐναντίου πέμπτου λόγου ἀναιρέσεως.

ξεις τοῦ νόμου ΓΨΟΔ', ἀλλὰ κατὰ τὰς κοινὰς διατάξεις τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας.

Ἐξ ἄλλου ἡ αἰτιολογία τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, καθ' ἣν ὤφειλεν ὁ ἀναιρεσίβλητος ν' ἀκολουθῇ τὰς ὁδηγίας του ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας του, χωρὶς νὰ γίνεται ὑπ' αὐτῆς διάκρισις μεταξὺ γενικῶν ὁδηγιῶν, αἵτινες ὑφίστανται εἰς πᾶσαν σύμβασιν ἔργου, ἀκόμη καὶ εἰδικῶν τοιούτων, αἵτινες μόναι προσήκουν εἰς τὴν σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας, ὁδηγεῖ εἰς ἐσφαλμένον νομικὸν χαρακτηρισμὸν τῆς σχέσεως ὡς συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, κατ' ἀκολουθίαν τοῦ ὁποίου ἡ ἀπόφασις ἔκρινεν, ὅτι ἀρμοδίως εἰσήχθη κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΨΟΔ' ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἀντιδίκου.

γ) Ἐνῷ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις δέχεται ὅτι, δυνάμει τοῦ 5ου ὅρου τοῦ μεταξὺ τοῦ ἀντιδίκου καὶ αὐτοῦ καταρτισθέντος συμφωνητικοῦ, ἡ ἀμοιβὴ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου συνεφωνήθη ἐξαρτητέα κατὰ τὸ πέραν τῶν 10ο/ο καὶ μέχρι συμπληρώσεως τοῦ ποσοστοῦ 25ο/ο ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων ποσὰν «μόνον μετὰ τὴν πλήρη ἀποπεράτωσιν τῆς ἐργασίας», ἤτοι τὴν ἔκδοσιν τοῦ Ὁδηγοῦ καὶ ἐνῷ, υἱοθετοῦσα ἐν προκειμένῳ τὴν ἀντίστοιχον αἰτιολογίαν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, δέχεται ὅτι ὄντως ἡ ἐργασία δὲν ἀπεπερατώθη εἰσέτι, ἀφοῦ οὐδ' ὁ ἀναιρεσίβλητος ἰσχυρίσθη τοιοῦτο τι, μολαταῦτα ἀποφαίνεται, ὅτι ὁλόκληρος ἡ συμφωνηθεῖσα ἀμοιβὴ τοῦ τῶν 25ο/ο κατέστη ἀπαιτητὴ λόγῳ τῆς ἐκ μέρους του καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας του. Τοῦτο ὅμως συνιστᾷ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 655 καὶ 672 τοῦ Αστ. Κώδικος, ἐκ τῶν ὁποίων σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἐλευθέρως δύναται ὁ μισθωτὴς νὰ συμφωνήσῃ μετὰ τοῦ ἐκμισθωτοῦ τὸν χρόνον, καθ' ὃν εἶναι εἰς αὐτὸν καταβλητέος ὁ μισθός, καὶ ὅτι, τοῦ χρόνου τούτου καθορισθέντος διὰ τῆς συμβάσεως, δὲν ἔχει πλέον ἐφαρμογὴν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 655 § 1, ἐν τέλει, καθ' ἣν «κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν ἅμα τῇ λήξει τῆς συμβάσεως καθίσταται ἀπαιτητὸς ὁ μέχρι τῆς λήξεως μισθός», διότι ἡ περὶ τοῦ χρόνου τῆς καταβολῆς τοῦ μισθοῦ ἀντίθετος πρὸς τὴν διάταξιν ταύτην συμφωνία τῶν μερῶν κατισχύει αὐτῆς, ὡς μὴ ἀποτελοῦσα δίκαιον ἀναγκαστικόν, ὡς τοῦτο προκύπτει ἐκ τῶν ἄρθρ. 679 καὶ 672 τοῦ Α. Κ. Ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς γραμματικῆς διατυπώσεως τοῦ ὅλου ἄρθρου 655 § 1 προκύπτει, ὅτι ἡ ἄνω διάταξις ἰσχύει μόνον «ἐκτὸς ἐναντίας συμφωνίας ἢ συνηθείας», ἥτις ἐν προκειμένῳ ὑφίσταται, ὡς δέχεται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἰσχύει δὲ μόνον ἐν περιπτώσει λήξεως τῆς συμβάσεως διὰ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου αὐτῆς καὶ οὐχὶ λύσεως αὐτῆς διὰ καταγγελίας πρὸ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου τῆς λήξεως, ὡς ἐν προκειμένῳ συμβαίνει, καθ' ἃ καὶ ἡ ἀπόφασις δέχεται, διότι ῥητῶς ἡ διάταξις ὁμιλεῖ περὶ λήξεως, ἥτις ὡς νομικὴ ἔννοια εἶναι πολὺ στενωτέρα τῆς ἐννοίας τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως.

Ἀρείου Πάγου 565|1949 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Κωττούλας**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Μήλας, Δ. **Μιράσγετζης**

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Β. Δ. 1|8|1920 περὶ «κωδικοποιήσεως τοῦ Νόμου ΓΨΟΔ'», ὡς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ Ν. 5588|32, καθ' ἣν πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, δικάζεται κατὰ τὰς διατάξεις αὐτοῦ ὑπὸ Πρωτοδικου καὶ κατ' ἔφεσιν ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου, σαφῶς προκύπτει, ὅτι αὕτη προϋπαθέτει σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἤτοι ἐργασίας, ἣν ὀφείλει ὁ μισθωτὸς νὰ ἐκτελῇ ἐπὶ μισθῷ, ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν καὶ καθοδήγησιν τοῦ ἐργοδότου, κατευθύνοντος ταύτην κατὰ τὴν ἑαυτοῦ βούλησιν ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς διεξαγωγῆς της. Ἐκ τῆς διατάξεως δὲ τοῦ ἄρθρου 655 § 1 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, καθ' ἣν ὁ μισθὸς καταβάλλεται μετὰ τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας, ἐκτὸς ἐναντίας συμφωνίας ἢ συνηθείας, καθίσταται δὲ κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν ἅμα τῇ λήξει τῆς συμβάσεως ἀπαιτητὸς ὁ μέχρι τῆς λήξεως τοιοῦτος, κατὰ δὲ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 669 Α.Κ., καθ' ἣν παύει αὐτοδικαίως ἡ σύμβασις ἐργασίας λήξαντος τοῦ χρόνου, δι' ὃν συνωμολογήθη, ἡ διὰ καταγγελίας ταύτης, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ λύσις τῆς συμβάσεως, λόγῳ καταγγελίας, ἐπάγεται καὶ λῆξιν ταύτης, ἧς ἕνεκεν ὀφείλονται οἱ μέχρι ταύτης δεδουλευμένοι μισθοί, ἐφ' ὅσον ὁ ἐργαζόμενος προέβη εἰς ταύτην ἄνευ ὑπαιτιότητός τινος τοῦ μισθωτοῦ του πρὸ τῆς ἐπελεύσεως τοῦ συμφωνηθέντος χρόνου.

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς δευτέρας καὶ τρίτης αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐδέχθη ἀνελέγκτως ὡς βεβαιωθέν, μετ' ἐκτίμησιν μαρτυρικῶν καταθέσεων καὶ ἐγγράφων προσαχθέντων, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων, προτιθέμενος νὰ ἐκδώσῃ «Μέγαν Ἑλληνικὸν Ὁδηγὸν Ἐμπόρων, Βιομηχάνων καὶ Ἐπιστημόνων τοῦ ἔτους 1948» ἀνέθεσε τῇ 1—11—1947 εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον τὴν ἐργασίαν συλλογῆς ἀπογραφικῶν στοιχείων, καταχωρήσεως ἐπωνυμιῶν καὶ διαφημίσεων καὶ ἐγγραφῆς συνδρομητῶν καὶ ἐργασίας σχετικῶν εἰσπράξεων ἐπὶ ἀμοιβῇ 25 ο/ο ἐπὶ τοῦ εἰσπραχθησομένου ἀντιτίμου τῶν ἐπωνυμιῶν, διαφημίσεων καὶ συνδρομῶν, ὅτι κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὡς ἄνω ἐργασίας ταύτης ὤφειλεν ὁ ἀναιρεσίβλητος ν' ἀκολουθῇ τὰς ὁδηγίας τοῦ ἀναιρεσείοντος, κατευθύνοντος τὴν ἐργασίαν του κατὰ τὴν αὐτοῦ βούλησιν ὡς πρὸς τὸν τρόπον καὶ τὸν χρόνον τῆς διεξαγωγῆς της, ὅτι ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ τῶν ποσοστῶν του ἐδικαιοῦτο ὁ ἀναιρεσίβλητος νὰ λαμβάνῃ 10 ο/ο μηνιαίως ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων, ἐφόσον θὰ ἐπραγματοποίει τοιαύτας καλυπτούσας τὸ ποσοστὸν τοῦτο, τὸ ὑπόλοιπον δὲ μετὰ τὴν πλήρη ἀποπεράτωσιν τῆς ἐργασίας, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων κατήγγειλε τὴν ὡς ἄνω σύμβασιν τὴν 11|6|48, ὅτι ἡ μέχρι ταύτης συντελεσθεῖσα ἐργασία τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὑπὲρ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἀνῆλθεν εἰς τὰ 23.000.000 δραχμῶν καὶ ὅτι δὲν ἐβεβαιώθη ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἀναιρεσείοντος ὅτι ἡ συμφωνηθεῖσα ἐργασία τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐγένετο πλημμελῶς. Δεχθὲν δὲ μετὰ ταῦτα ὅτι ἡ συνδέουσα τοὺς διαδίκους σχέσις ἦτο ἡ τῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας καὶ ὅτι ἡ ἐξ αὐτῆς πηγάζουσα ἐπίδικος ἀξίωσις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου περὶ πληρωμῆς αὐτῷ τῶν δεδουλευμένων μέχρι τῆς ἀπολύσεως του μισθῶν ὑπήγετο εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ διαληφθέντος νόμου ΓΨΟΔ' καὶ ἁρμοδίως κατ' ἐφαρμογὴν τούτου ἐπελήφθη ταύτης ὁ Πρωτοδίκης καὶ κατ' ἔφεσιν τὸ Πρωτοδικεῖον, κρίναν ἀπορριπτέαν τὴν περὶ ἀναρμοδιότητος ἔνστασιν τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὀρθῶς τὰς ἀνωτέρω διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος

ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μείωσις τῆς πρὸς ἐργασίαν ἱκανότητος μισθωτοῦ ἕνεκα ἐργατικοῦ ἀτυχήματος

Καταγγελία συμβάσεως κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἕνεκα μειώσεως τῆς πρὸς ἐργασίαν ἱκανότητος τοῦ μισθωτοῦ. Οὐχ' ὑπέρβασις τῶν ὁρίων ἄρθρ. 281 Α.Κ., ἀνεξαρτήτως ἂν ἡ μείωσις τῆς πρὸς ἐργασίαν ἱκανότητος προῆλθεν ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐπιχειρήσει.

Ἀναιρεῖται διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου ἡ ὑπ' ἀριθ. 1318|49 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, ἡ ὁποία ἐδέχθη εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν, ὅτι ὑπῆρξεν ἐκ μέρους τῆς ἐναχθείσης ἐργοδότιδος καταχρηστικὴ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ὡς φαίνεται ἐκ τῆς ἀποφάσεως, τὸ πραγματικὸν τῆς ὑποθέσεως ὑπῆρξεν, ὅτι μισθωτός, ἐργαζόμενος παρ' ἐπιχειρήσει καὶ ὑποστὰς ἐργατικὸν ἀτύχημα, συνέπεια τοῦ ὁποίου ἦτο νὰ ἐλαττωθῇ ἡ πρὸς ἐργασίαν ἀνικανότης του, ἀπελύθη ἐκ τῆς θέσεώς του, καθ' ὃ κατ' ἀρχὴν δικαίωμα ἀπολύσεως εἶχεν ἡ ἐπιχείρησις ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|45.

Ὁ μισθωτὸς προσέβαλε τὴν ἀπόλυσιν του ὡς ἀσκηθεῖσαν καθ' ὑπέρβασιν τῶν ἐν ἄρθρῳ 281 Α. Κ. ὁρίων.

Ἐντεῦθεν προέκυψε τὸ ζήτημα: Εἶναι πράγματι κα-

λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου, ὡς καὶ ὁ πρῶτος καὶ δεύτερος τῶν προσθέτων, ἀπορριπτέοι κρίνονται, ὡς ἀβάσιμοι.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς τρίτης αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἦχθη εἰς τὴν ὡς ἄνω κρίσιν του, λαβὸν ὑπ' ὄψιν, ὡς ἐδέχθη, μαρτυρικὰς καταθέσεις καὶ προσαχθέντα ἔγγραφα, ἤτοι καὶ ὅλα τὰ ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος προσαχθέντα, εἰδικῶς δὲ περὶ τοῦ ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἀναιρεσείοντος ὅτι ἡ ἐργασία τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἦτο πλημμελής, ἐδέχθη αὐτή, ὡς διαλαμβάνει ῥητῶς, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων οὗτος προσήγαγε ὡς ἀποδεικτικὰ τούτου στοιχεῖα μόνον τὰ ἐν αὐτῇ ἀναφερόμενα διπλότυπα ἐγγραφῆς συνδρομητῶν καὶ τὰς συνημμένας τούτοις δηλώσεις τῶν ἀναφερομένων ἐν αὐτοῖς προσώπων καὶ ὅτι δὲν ἐβεβαιώθη ὁ περὶ πλαστότητος τῶν διπλοτύπων ἰσχυρισμὸς τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐκ τῶν συνημμένων δηλώσεων, ἤτοι ἐδέχθη, ὅτι δὲν ἐπεκλήθησαν τὰ ἐν τῷ δευτέρῳ λόγῳ τοῦ ἀναιρετηρίου ὡς ἀποδείξεις προσαχθεῖσαι ἀναφερόμενα ἔγγραφα (ἀπόφασις 458|49 καὶ κατάστασις ἐγγραφῆς συνδρομητῶν ἀπὸ 11|2|1949). Ἀπορριπτέος ὄθεν, ὡς ἀβάσιμος, ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου δεύτερος ὡς ἄνω λόγος, καθ' ὃν δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν προσαχθεῖσαι ἀποδείξεις, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι οὗτος τυγχάνει ἀπορριπτέος, ἐφ' ὅσον δὲν ἰσχυρίζεται, ὅτι ταῦτα ἐπεκαλέσθη ἐνώπιον τοῦ ἐκδόντος τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν δικαστηρίου, ἀπορριπτέος ἐπίσης καὶ ὁ τρίτος λόγος, καθ' ὃν δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν αἱ ὡς ἄνω ἀποδείξεις, καθὸ ἀβάσιμος καὶ οὗτος, ὡς διατυποῦται.

Ἡ κρίσις τοῦ Δικαστηρίου, ἐπιβαλόντος ὅρκον μετ' ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων, ὡς τοιαύτη περὶ πραγμάτων, ἐφ' ὅσον δὲν ἀποδίδεται αὐτῷ, ὅτι ἐν τῇ ἐκτιμήσει τούτων παρεβίασε κανόνα τινὰ δικαίου, εἶναι ἀνέλεγκτος. Ἀπορριπτέος ὄθεν κρίνεται ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου τέταρτος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως.

ταχρηστικὴ ἢ ὑπὸ τοιαύτας περιστάσεις ἀσκηθεῖσα καταγγελία συμβάσεως.

Κατ' ἀρχὴν σημειοῦται, ὅτι καὶ κατὰ τὴν νομολογίαν τοῦ Γαλλικοῦ Ἀκυρωτικοῦ (βλέπε εἰς αὐτὴν παραπομπὰς ΕΕΔ 7, 13, σημ. β') βασίζεται ἐπὶ νομίμου αἰτίας ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, διὰ τὸν λόγον ὅτι οὐσιωδῶς ἠλαττώθη ἡ πρὸς ἐργασίαν ἱκανότης τοῦ ἐργαζομένου.

Ἐπομένως φαίνεται νὰ εἶναι σύμφωνος πρὸς τὸν οἰκονομικὸν σκοπὸν τοῦ δικαιώματος (ἄρθρ. 281 Α. Κ.) ἐν προκειμένῳ ἡ ἀπόλυσις τοῦ δι' ἀποκοπῆς τῶν τεσσάρων δακτύλων τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ χειρὸς ἀπὸ τῆς παλάμης —ὡς εἶναι ἐν προκειμένῳ τὸ πραγματικὸν— ἕνεκα ἐργατικοῦ ἀτυχήματος ὑποστάντος μείωσιν τῆς πρὸς ἐργασίαν ἱκανότητος αὐτοῦ, ἀφοῦ ἡ ἐπιχείρησις ἔχει πάντοτε οἰκονομικὸν συμφέρον νὰ παρέχηται εἰς αὐτὴν ἀμειώτως ἡ συνήθης ὑπὸ τοῦ ἐργαζομένου ἀπόδοσις, ἀνεξαρτήτως τοῦ ζητήματος, ἂν δικαιοῦται καὶ ἐκ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας εἰς καταβολὴν μειωμένου μισθοῦ ἕνεκα τῆς ἐλάσσονος ἀποδοτικότητος τοῦ ἔργου (πρβλ. Ἐφετ. Ἀθηνῶν 984|41, εἰσηγητὴς ***Ε. Καραστάθης***, ΕΕΔ 1, 39).

Ἡ σκέψις ὅτι ἡ ἐλάττωσις τῆς πρὸς ἐργασίαν ἀποδοτικότητος προῆλθεν ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, τὸ ὁποῖον συνέβη ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιχειρήσει, δὲν νομίζομεν, ὅτι μεταλλάσσει τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος, ἀφοῦ, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν δικαιοῦται ὁ παθὼν τῆς συγκεκριμένης περιπτώσεως συντάξεως ἕνεκα τοῦ ἀτυχήματος αὐτοῦ — καὶ περὶ αὐτοῦ σκέπτεται ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις—(βλέπε σχετικῶς ***Χ. Οἰκονόμου***, Δίκαιον Ἐργατικῶν Ἀτυχημάτων καὶ Ἐπαγγελματικῶν Νόσων σελ. 527), ἀποτελεῖ ἄλλο ἀντικείμενον μερίμνης τῆς Πολιτείας, εἰς ὅσην ἔκτασιν αὐτὴ προκρίνει, ἡ περίθαλψις καὶ ἀποζημίωσις τοῦ ὑποστάντος ἐν ἐργασίᾳ ἐργατικὸν ἀτύχημα, ἡ τυχὸν ἀνεπάρκεια τῆς ὁποίας δὲν καθιστᾷ ὑπόχρεων τὸν ἐργοδότην εἰς ὑποχρεωτικὴν διατήρησιν τοῦ μισθωτοῦ ἐν τῇ θέσει του, κατ' ἐπιταγὴν τοῦ ἄρθρ. 281 Α. Κ.

Ἄλλως θὰ κατέληγε νὰ διατηρῆται ὑποχρεωτικῶς καὶ ἰσοβίως ἐν τῇ θέσει του ὁ παθὼν ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἐξισοῦτο πρὸς ἀναγκαστικὴν σχέσιν ἐργασίας, ἄνευ δικαιώματος ἀπολύσεως, τοὐλάχιστον διὰ τὸν λόγον ὁ ὁποῖος αἰτίαν ἔχει τὸ ἐργατικὸν ἀτύχημα, καὶ τοῦτο μόνον ἀντικειμένου εὐθείας νομοθετικῆς διατάξεως θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἀποτελέσῃ, ἂν ἡ Πολιτεία θεωρῇ, ὅτι δὲν δύναται νὰ ἱκανοποιηθοῦν κατὰ γενναιότερον τρόπον μερίμνης οἱ ὑφιστάμενοι ἐργατικὰ ἀτυχήματα.

Καὶ ἀκόμη, ἀνεξαρτήτως τῶν ἄνω, ἂν ἤθελε θεωρηθῇ μὴ συμπορευομένη πρὸς τὸ ἄρθρ. 281 Α. Κ. ἡ τοιαύτη ἄσκησις τοῦ δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως, τὸ πρακτικὸν ἀποτέλεσμα θὰ ἦτο οὐδεὶς ὑποστὰς ἐργατικὸν ἀτύχημα νὰ προσελαμβάνετο ὑπὸ ἐπιχειρήσεως, ἀφοῦ θὰ ἐκινδύνευε νὰ θεωρηθῇ ἡ ἀπόλυσις του ὡς καταχρηστική, χωρὶς νὰ ἔχῃ σημασίαν διὰ τὸν κοινωνικὸν σκοπὸν

ΣΧΕΣΕΙΣ ΥΠΑΓΟΜΕΝΑΙ ΕΙΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΝ ΚΑΤ' ΑΣΤΙΚΟΝ ΚΩΔΙΚΑ

Δικαίωμα μισθοῦ ἐκ μὴ παροχῆς ἐργασίας λόγῳ σπουδαίου κωλύματος (ἀσθενείας)

Ἐξάρτησις τοῦ δικαιώματος μισθοῦ ἐκ μὴ παροχῆς ἐργασίας λόγῳ ἀσθενείας, κατ' ἄρθρ. 656 καὶ 657 Α.Κ., ἐκ τοῦ χρόνου καταρτίσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας.—Ἔλλειψις δικαιώματος κατὰ τὸ προϊσχῦον τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος δίκαιον.—Ἐπιχειρήσεις ὑπαγόμεναι εἰς καταγγελίαν συμβάσεως β. δ. 16]18 Ἰουλίου 1920.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων. Ἐφαρμογὴ ὅμως ἄρθρ. 669 Α.Κ. ἀδιαφόρως χρόνου καταρτίσεως τῆς συμβάσεως.

Μεταξὺ τῶν θεμάτων τῆς κατωτέρω πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως εἶναι καταβολὴ μισθοῦ εἰς κωλυθέντα ἕνεκα σπουδαίου λόγου πρὸς παροχὴν ὑπηρεσιῶν μισθωτόν, βάσει τῶν ἄρθρ. 657 καὶ 658 Α.Κ.

Ὡς καὶ ἡ ἀπόφασις σκέπτεται, ἵνα ἔχουν ἐφαρμογὴν τὰ ἀνωτέρω ἄρθρα τοῦ Κώδικος, προϋποτίθεται ὅτι ἡ σχέσις ἐργασίας συνήφθη πρὸ αὐτοῦ, ἀφοῦ κατὰ τὸ προϊσχὺον τοῦ Α.Κ. δίκαιον (ν. 15 § 6 Πανδ. (19.2), ν. 10 πρ. Πανδ. (14.2), *Καλλιγᾶ*, Ἔνοχ. § 321, *Windscheid*, Ἔνοχ. § 401, σημ. 6 καὶ 404 σημ. 5, Α.Π. 478]1939, ΕΕΝ στ' 57) ὁ μισθωτὸς τῆς περιπτώσεως αὐτῆς δὲν ἐδικαιοῦτο μισθοῦ, ἐκ δὲ τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ εἰσαγωγικοῦ τοῦ Α.Κ. Νόμου 2783]1941 ἐνοχαὶ ἐξ οἱουδήποτε λόγου, τῶν ὁποίων τὰ παραγωγικὰ γεγονότα συνετελέσθησαν πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Κώδικος, διέπονται καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ μέχρι τοῦδε δικαίου (πρβλ. καὶ Α.Π. 117]1947, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 8, 324).

Δεύτερον θέμα τῆς αὐτῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως εἶναι τὸ τοιοῦτον περὶ καταγγελίας συμβάσεως τοῦ δικαιώματος, ἂν ὁ μισθωτὸς ὑπέστη τὸ ἀτύχημα ἐν ἄλλῃ ἐπιχειρήσει, δοθέντος ὅτι διὰ τὸ κοινωνικὸν συμφέρον τοῦ ὠργανωμένου κοινωνικοῦ συνόλου, τὸ ὁποῖον ἐξυπηρετεῖ τὸ ἀτομικὸν δικαίωμα (*Γ. Καποδίστρια*, Ἡ καταχρηστικὴ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ΕΕΔ 5, 548) δὲν εἶναι ἐρευνητέον, ἂν ὁ μισθωτὸς ἔπαθε ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιχειρήσει ἢ παρ' ἄλλῃ.

Ἐν ἐπιλόγῳ, ὡς μὴ ζητοῦμεν τὴν ἀναπλήρωσιν ἐν πάσῃ περιπτώσει γενναιοτέρων μέτρων προνοίας ὑπὲρ τῶν πασχόντων ἐξ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων — ἡ περίπτωσις τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως κινεῖ ἀναμφιβόλως τὴν συμπάθειαν — ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ., τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ ἔχῃ καὶ τόσην ἔκτασιν ἐφαρμογῆς.

Ἀρείου Πάγου 582]1949 Τμ. Α'.

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιοῦ**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Δ. Μίχος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Καλογιάννης, Θ. Παναγόπουλος, Ν. Λούπας

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὡς ἐξ αὐτῆς δείκνυται, μετ' ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων, ἐδέξατο ἀνελέγκτως, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος, καθ' ὃν χρόνον ἐπεχείρει νὰ ἐπισκευάσῃ μηχανήν, εὑρισκομένην ἐν λειτουργίᾳ εἰς τὸ ἐργοστάσιον τῆς ἀναιρεσειούσης, εἰς ὃ ὑπηρέτει ὡς τεχνίτης βοηθὸς τοῦ ἐφαρμοστοῦ, ὑπέστη ἀποκοπὴν τῶν τεσσάρων δακτύλων τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ χειρὸς ἀπὸ τῆς παλάμης, ἐκ τοῦ ἀτυχήματος δὲ τούτου ἐπῆλθεν ἐλάττωσις τῆς πρὸς ἐργασίαν ἱκανότητος αὐτοῦ, οὗ ἕνεκεν μετὰ τὴν θεραπείαν αὐτοῦ ἐχρησιμοποιεῖτο εἰς ἄλλας βοηθητικὰς ὑπηρεσίας μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου 1947, ὅτε ἡ ἀναιρεσείουσα, ποιουμένη χρῆσιν τοῦ παρεχομένου αὐτῇ δικαιώματος ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 § 1 τοῦ Νόμου 118]1945, κατήγγειλε τὴν σύμβασιν ἐργασίας καὶ ἀπέλυσε αὐτόν. Μετὰ ταῦτα ἡ αὐτὴ ἀπόφασις, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ἡ ἀναιρεσείουσα εἶναι οἰκονομικῶς εὔρωστος, καὶ ὅτι ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου δὲν ἦτο ἀπαραίτητος διὰ τὴν καλὴν λειτουργίαν τῆς ἐπιχειρήσεως τῆς ἀναιρεσειούσης, ἀφοῦ αὐτὴ διετήρησε αὐτὸν ἐπὶ ἑξάμηνον μετὰ τὸ ἀτύχημα, ὅπερ συνέβη ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας του καὶ ἐξ αἰτίας ταύτης, ἀπεφήνατο, ὅτι ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου εἶναι ἄκυρος, ὡς ἀντικειμένη εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος τιθέμενα κριτήρια τῆς καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος καὶ διὰ παραδοχῆς τῆς ἐφέσεως ἐξηφάνισε τὴν ἐκκληθεῖσαν ἀπόφασιν καὶ ἐδέξατο τὴν ἀγωγήν, δι' ἧς ἠτεῖτο ἡ ἐν αὐτῇ ἀποζημίωσις, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, γενομένη κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος, εἶναι ἄκυρος.

Τὰ ὡς ἄνω γενόμενα δεκτὰ πραγματικὰ περιστατικὰ ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δὲν συνιστῶσι τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 281 τοῦ Ἀστ. Κώδικος κατάχρησιν δικαιώματος, διότι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐγένετο ἐκ δεδικαιολογημένης αἰτίας, ἥτις εἶναι ἡ ἐλάττωσις τῆς πρὸς ἐργασίαν ἱκανότητος τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἡ ἐκ τῆς τοιαύτης δὲ αἰτίας ἄσκησις τοῦ ἐκ τοῦ νόμου παρεχομένου εἰς τὴν ἀναιρεσείουσαν ἐργοδότιδα δικαιώματος τῆς μονομεροῦς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου δὲν ὑπερβαίνει τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ὑπὸ τῆς καλῆς πίστεως ἢ τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἢ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος τούτου, οὔτε καὶ εἰς τὰ κριτήρια ταῦτα τῆς καταχρήσεως δικαιώματος ἀντίκεινται τὰ ἐπίσης γενόμενα δεκτὰ πραγματικὰ περιστατικὰ τῆς ἐπὶ ἑξάμηνον μετὰ τὸ ἀτύχημα διατηρήσεως τοῦ μισθωτοῦ εἰς ἄλλας βοηθητικὰς ὑπηρεσίας καὶ ἡ οἰκονομικὴ εὐρωστία τῆς ἐργοδότιδος, διότι αὕτη δὲν εἶναι ὑποχρεωτικόν, καὶ ἂν ἔτι ἡ ἐλάττωσις τῆς πρὸς ἐργασίαν ἱκανότητος τοῦ μισθωτοῦ ἐπῆλθεν ἐξ ἀτυχήματος, συμβάντος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας της καὶ ἐξ αἰτίας ταύτης, δι' ἣν περίπτωσιν δικαιοῦται ὁ παθὼν συντάξεως, νὰ διατηρῇ ἐπ' ἄπειρον μὴ χρήσιμον εἰς αὐτὴν μισθωτόν, ἐπὶ ζημίᾳ τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τῆς ἀποδοτικότητος αὐτῆς. Ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, τἀναντία δεξαμένη, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὴν οὐσιαστικοῦ περιεχομένου διάταξιν τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Ἀστ. Κώδικος καὶ κατέστησεν ἑαυτὴν ἀναιρετέαν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 § 17 τῆς Πολιτ. Δικονομίας καὶ τὸν βάσιμον μοναδικὸν λόγον ἀναιρέσεως.

εργασίας μισθωτών νοσηλευτικών ιδρυμάτων.

Ἡ ἀπόφασις δέχεται, ὅτι τὰ νοσηλευτικὰ ἱδρύματα δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν, ὑπηρετῶν», ἀφοῦ δὲν εἶναι ἐπιχειρήσεις ἐκ τῶν τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ἐξαισιοδοτήσαντος διὰ τὴν ἐπέκτασιν Ν. 2112 (πρβλ. ὡς πρὸς τοῦτο Α. Π. 85|1949, Α' τμ., εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 8, 273 καὶ λοιπὰς αὐτόθι παραπομπάς, Α. Π. 486|1949, Β' τμ., εἰσηγητὴς *Δ. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 9, 55).

Ἐφαρμοστέα ὅμως, κατὰ τὴν ἀπόφασιν, τυγχάνει ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 669 Α. Κ. (βλέπε περὶ τῆς σχέσεως Ἀστικοῦ Κώδικος πρὸς ἐργατικὴν νομοθεσίαν ΕΕΔ 8, 11), ἀδιαφόρως ἂν ἡ σχέσις ἐργασίας συνήφθη πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Α.Κ., καθ' ὅσον κατὰ τὸ ἄρθρον 25 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος γεγονότα ἀποσβεστικὰ τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἐνοχῶν, ἐὰν συντελεσθησαν ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ Κώδικος, διέπονται ὑπὸ τῶν διατάξεων τούτου (τοῦ Κώδικος), ἡ καταγγελία δὲ τῆς συμβάσεως ἐργασίας καταλήγεται μεταξὺ τῶν ἀποσβεστικῶν τῶν ἐνοχῶν γεγονότων (πρβλ. ὅμως ἀντίθετον Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1484|1949, εἰσηγητὴς *Γ. Κοντσόπουλος*, ΕΕΔ 8, 497, καθ' ἣν ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρ. 669 Α.Κ. ἐκτείνεται εἰς τὰς μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Α.Κ. συναφθείσας συμβάσεις).

Ἐν τούτοις θὰ ἠδύνατο νὰ σημειωθῇ, ὅτι ναὶ μὲν ἡ καταγγελία εἶναι ἀποσβεστικὸς λόγος ἐπὶ ὑφισταμένων διαρκῶν συμβατικῶν σχέσεων, ἐπαγομένη τὴν διὰ τὴν μέλλον ἀπόσβεσιν τῆς ὀφειλῆς (*Π. Ζέπου*, Ἔνοχ. Α' Μέρος, Γενικόν, σελ. 498), ἀλλ' ἐν τούτοις καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 38 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου 2783|1941, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 21 αὐτοῦ, προκύπτει, ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῆς συναφθείσης ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ παλαιοῦ δικαίου ἐξακολουθεῖ νὰ ρυθμίζεται ὑπὸ τούτου (βλέπε *Α. Λιτζερόπουλον*, ΕΕΔ 6 296), προκύπτει δὲ τοῦτο ἐκ τοῦ ὅτι καὶ ἐν ἄρθρῳ 38 § 2 τοῦ Ν. 2783|1941 ὁρίζεται ἐξαίρεσις ἐφαρμογῆς σχετικῶν ἄρθρων τοῦ Α.Κ. (μεταξὺ ἄλλων καὶ τοῦ 670) καὶ διὰ τὰς πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Α. Κ. συμβάσεις.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4948|1949

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Η. Τριανταφύλλου**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Σαρλᾶς, Κ. Μαριντσίδης

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ἐκτίθεται, ὅτι ἡ ἐνάγουσα διετέλεσεν ἀπὸ τῆς 7ης Αὐγούστου 1943 καθαριστρια τοῦ ἐναγομένου Ἱδρύματος, ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὅτι κατ' Ὀκτώβριον 1948, λαβοῦσα τὴν ἐτησίαν ἄδειάν της, δὲν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν της κατὰ τὴν λῆξιν της, ἤτοι κατὰ τὴν 26|10|1948, λόγῳ ἀσθενείας της, παραταθείσης μέχρι καὶ τῆς 8ης Δεκεμβρίου 1948, καὶ ὅτι τὸ ἐναγόμενον τὴν ἀπέλυσεν ἀπὸ τῆς 17ης Δεκεμβρίου 1948, καὶ διώκεται ἡ καταδίκη τοῦ ἐναγομένου, ὅπως καταβάλῃ εἰς τὴν ἐνάγουσαν α) τὰς ἀποδοχάς της ἀπὸ 1|12|1948 μέχρι τῆς ἀπολύσεώς της β) ἀποζημίωσιν λόγῳ τῆς ἀπροθέσμου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας γ) τὰς προσθέτους, ἐκτὸς τοῦ εἰς χρῆμα μισθοῦ, τακτικὰς μηνιαίας ἀποδοχάς της, συνισταμένας εἰς τὸ ἀντίτιμον τῆς παρεχομένης αὐτῇ οἰκήσεως, τῆς τροφῆς καὶ τῶν πλυντικῶν, διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς ὡς ἄνω ἀδείας της.

Κατὰ τὰς οἰκείας διατάξεις τοῦ προισχύοντος ρωμαϊκοῦ δικαίου, ἐφαρμογὴν ἐχόντος ἐν τῇ προκειμένῃ συμβάσει ἐργασίας, ὡς ἐκ τοῦ ὅτι τὰ παραγωγικὰ αὐτῆς γεγονότα συνετελέσθησαν, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκτιθέμενα, πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Α.Κ. (ἄρθρον 24 Εἰσαγ. Νόμου τοῦ Α.Κ.) ὁ μισθωτός, ὁ ἕνεκα σπουδαίου λόγου, ὡς ἕνεκεν ἀσθενείας, μὴ παρασχὼν τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ, δὲν δικαιοῦται μισθοῦ (*Καλλιγᾶ*, Ἔνοχ. § 321, Α.Π. 478|39 ΝΑ' 78). Ὅθεν, ὁμολογούσης τῆς ἐναγούσης ὅτι μέχρι καὶ τῆς 8ης Δεκεμβρίου 1948 ἀπέσχεν ἐκ τῆς ἐργασίας της ἕνεκα ἀσθενείας, μὴ καθοριζούσης δὲ ποσῶς τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἀπὸ τῆς ἀναρρώσεώς της μέχρι τῆς ἀπολύσεώς της, ἔθεσε τὰς ὑπηρεσίας της εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἐναγομένου, ἀντιθέτως δὲ βεβαιουμένου ἐκ τῆς ἐν γένει ἀποδεικτικῆς διαδικασίας καὶ ἰδίᾳ ἐκ τῆς προσαγομένης ἰατρικῆς γνωματεύσεως τοῦ ΙΚΑ, ὅτι ἡ πρὸς ἐργασίαν ἀνικανότης της παρετάθη μέχρι καὶ τῆς 19ης Δεκεμβρίου 1948, ἡ ἀγωγή, κατὰ τὸ πρῶτον αὐτῆς κεφάλαιον, εἶναι ἀπορριπτέα, ὡς νόμῳ ἀβάσιμος. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἀπόψεως τοῦ Α. Κ. ἐρευνωμένη ἡ ἀγωγὴ εἶναι καὶ πάλιν ἀπορριπτέα, καθ' ὅσον ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 657 καὶ 658 προκύπτει, ὅτι ὁ μισθωτής, ὁ ἕνεκα σπουδαίου λόγου, μὴ ὀφειλομένου εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ, ἀπρόσκοπτον ἐκ τῆς ἐργασίας του, διατηρεῖ τὴν ἐπὶ τὸν μισθὸν ἀξίωσιν ἐπὶ ἕνα μῆνα κατ' ἀνώτατον ὅριον. Ἀλλ' ἡ ἐνάγουσα ὁμολογεῖ, ὅτι ἡ ἐκ τῆς ἐργασίας της ἀποχή της ἤρξατο τὴν 26|10|48 καὶ ὅτι ἐμισθοδοτήθη μέχρι τέλους Νοεμβρίου 1948, ἐξαντλήσασα οὕτω καὶ κατὰ τὴν διάταξιν ταύτην τυχὸν ὑπάρχον δικαίωμά της.

Εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι τὰ νοσηλευτικὰ ἱδρύματα, εἰς ἃ ἀνήκει καὶ τὸ ἐναγόμενον, δὲν περιλαμβάνονται μεταξὺ τῶν ἐργοδοτικῶν ἐπιχειρήσεων τῶν ἀναφερομένων ἐν ἄρθρῳ 12 τοῦ Ν. 2112|20, δι' οὗ παρεσχέθη εἰς τὴν διοίκησιν ἡ ἐξουσία, ὅπως διὰ διατάγματος ἐπεκτείνῃ τὰς διατάξεις τοῦ ρηθέντος νόμου καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατοτεχνιτῶν, ἐξ οὗ συνέπεται, ὅτι οἱ τοιοῦτοι μισθωτοί, οἱ ὑπηρετοῦντες ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου εἰς ἐργοδότας ἄλλους, παρὰ τὰς ἐν τῷ ὡς ἄνω ἄρθρῳ ἐπιχειρήσεις, δὲν ἀπολαύουσι τῆς προστασίας τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τούτου ἐκδοθέντος Β.Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 (Α.Π. 512)36, Θ. ΜΗ' 423), ἀπολαύουσιν ὅμως ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τῆς προστασίας τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ ἐπικουρικῶς ἐφαρμοστέου Ἀστικοῦ Κώδικος (Α.Π. 85)49, ΕΕΔ 8, σελ. 273, *Β. Βασιλείου*, ΕΕΔ 8, σελ. 359), κατὰ τὸ ἄρθρον 669 τοῦ ὁποίου ἡ σύμβασις ἐργασίας, ἧς ἡ διάρκεια οὔτε ὡρίσθη, οὔτε ἐκ τοῦ εἴδους καὶ τοῦ σκοποῦ αὐτῆς συνάγεται, λύεται, προηγουμένης ἑκατέρωθεν καταγγελίας, ἥτις, ἐφ' ὅσον ἐν τῷ νόμῳ ἢ ἐν τῇ συμβάσει δὲν ὁρίζεται ἄλλως, δέον νὰ γίνῃ πρὸ δέκα πέντε ἡμερῶν καὶ ἐπιφέρει τὴν λύσιν μετὰ παρέλευσιν ταύτης, ἐκ τοῦ ὁποίου προκύπτει, ὅτι ὁ ἐργοδότης, ὁ λύσας τὴν ἀορίστου χρόνου σύμβασιν ἐργασίας, χωρὶς νὰ καταγγείλῃ ταύτην ἐμπροθέσμως, ὀφείλει εἰς τὸν μισθωτὸν αὐτοῦ ἀποδοχὰς 15 ἡμερῶν. Ἡ διάταξις αὕτη ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει, καίτοι ἡ ἐπίδικος σύμβασις κατηρτίσθη πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Α. Κ., καθ' ὅσον,

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΙ ΙΣΧΥΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

Έννοια συμβάσεως έξηρτημένης εργασίας διά καταγγελίαν κατά σχετικούς Νόμους

Παροχή εργασίας κατά μονάδα εργασίας ύπό τεχνίτου ράπτου.—Θεώρησις ώς συμβάσεως εργασίας, ύπό την έννοιαν της προσωπικής έξαρτήσεως.—Μονομερής βλαπτική μεταβολή όρων συμβάσεως κατ' άρθρ. 7 Ν. 2112.—Έφαρμογή και έπί εργατών.—Διάταξις άρθρ. 5 Ν. 2112, ώς ήρμηνεύθη δι' άρθρ. 3 Ν. 4558]1930, περί χρονικών όρίων άσθενείας μισθωτού.—Έννοια.—Έφαρμογή και έπί περιπτώσεων εργατών.—Έπιρροή απουσίας μισθωτού δι' άσθένειαν ή άλλην αίτίαν έπί της ισχύος συμβάσεως.—Απαλλαγή εργατικών αγωγών Ν. Γ ΟΔ' καταβολής δικαστικού ενσήμου.

Πολλαπλά θέματα εργατικού δικαίου πραγματεύεται ή κατωτέρω πρωτοδικειακή απόφασις.

Κρίνει περίπτωσιν τεχνίτου ράπτου, εργαζομένου διά την ραφήν ανδρικών ενδυμασιών και αμειβομένου κατά μονάδα εργασίας, ύπό έποψιν εφαρμογής των νόμων περί καταγγελίας συμβάσεως εργασίας.

Έντεύθεν προέκυψεν ή ανάγκη του ορθού χαρακτηρισμού της συμβάσεως, ή οποία, έν προκειμένω, υπεστηρίχθη ότι είχε την μορφήν συμβάσεως έργου (εργολαβίας).

Η απόφασις αναζητεί διά τον ορθόν χαρακτηρισμόν της συμβάσεως, άν εις την περίπτωσιν ταύτην υπήρχε το στοιχείον της προσωπικής εξαρτήσεως, το οποίον χαρακτηρίζει την σύμβασιν εργασίας, κατά τα παγίως έν τη επιστήμη και τη νομολογία κρατούντα (βλέπε εκτός των έν τη αποφάσει παραπομπών *Κ. Κανελ.* Ένοχ. σ. 271 έπ., *Τον ίδιον*, Σύμβασις εξηρτημένης και ανεξαρτήτου εργασίας, ΕΕΔ 9,49 έπ., *Π. Ζέπου*. Ένοχ. Ειδικόν, τεύχος Γ', *Τον ίδιον*, ΕΕΝ ιστ' 723, *Γ. Σιμωνέτου*, Δώδεκα μελέται αστικού και εργατικού δικαίου, σελ. 118 έπ., *Ι. Καποδίστριαν*, ΕΕΔ 3,67 έπ., *Χ. Οικονόμου*, Δίκαιον Έργατ. ατυχημάτων, σελ. 82 έπ., *Τον αυτόν*, ΕΕΔ 7,485, *Α. Χατζηδάκην*, ΕΕΔ 2,292, Α.Π. 149]48, ΕΕΔ 7,390, Α.Π. 895]46, ΕΕΔ 6,39, Α.Π. 117]42, ΕΕΔ 1,591 και έκ της νομοθεσίας άρθρ. 6 Ν. 765]43, ΕΕΔ 2,632, διατηρηθέν έν ισχύϊ και μετά την κατάργησιν του νόμου τούτου διά της υπ' αριθ. 324]46 Πράξεως Υπουργ. Συμβουλίου, ΕΕΔ 5,370, άρθρ. 1 Ν.Δ. 1255]49 περί τροποποιήσεως ενίων διατάξεων του Ν. 118]45, ΕΕΔ 8,961).

Ειδικώς περί ραπτεργάτου, ο οποίος αναλαμβάνει να εκτελέση εργασίαν ραφής ενδυμασιών εν επιχειρήσει, αμειβόμενος κατά μονάδα εργασίας, εφ' όσον διατελεί υπό την εξάρτησιν του εργοδότου, διατελεί έν συμβάσει εργασίας. Άλλ' ο αυτός, όταν λαμβάνη παρά του εργοδότου του να κατασκευάση κατ' οίκον συνήθως μίαν ενδυμασίαν ή τμήμα ενδυμασιών, τελεί έν συμβάσει έργου (υπ' αριθ. 25711]1920 εγκυκλίου του Υπουργ. Εθνικ. Οικονομίας περί κοινοποιήσεως του από 16]18 Ιουλίου 1920 β. δ. περί επεκτάσεως Ν. 2112 κλπ. και εισηγητική έκθεσις επί του προσχεδίου νόμου περί συμβάσεως εργασίας 1913, εισηγητής *Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, ΕΕΔ 1,876).

Η απόφασις, προς καθορισμόν της δικαιουμένης υπό του κατά μονάδα εργασίας ή κατ' αποκοπήν εργαζομένου αποζημιώσεως, λόγω απροειδοποιήτου απολύσεως, εφαρμόζει την § 2 του άρθρ. 5 του β. δ. 16]18 Ιουλίου 1920 περί επεκτάσεως του ν. 2112 κλπ.

Κατά την διάταξιν ταύτην, προκειμένου περί προσώπων, ών ο μισθός καταβάλλεται κατά μονάδα εργασίας ή κατ' αποκοπήν, ως ημερήσιος μισθός θεωρείται το εις μίαν ημέραν αντιστοιχούν κατά μέσον όρον ποσόν αμοιβής, ην έλαβε κατά το διάστημα τριάκοντα εργασίμων ημερών πραγματοποιηθεισών πρό της απολύσεως του.

Ο τοιούτος καθορισμός της αποζημιώσεως συμπίπτει και πρός εκείνον του άρθρ. 9 του Ν. 118]45, κατά το οποίον η αποζημίωσις υπολογίζεται βάσει κατά το άρθρον 25 του Εισαγωγικού Νόμου, γεγονότα αποσβεστικά των έν τω προηγουμένω άρθρω ένοχών, έάν συνετελέσθησαν υπό το κράτος του Κώδικος, διέπονται υπό των διατάξεων τούτου, ή καταγγελία δέ της συμβάσεως εργασίας καταλέγεται, ως εικός, μεταξύ των αποσβεστικών των ένοχών γεγονότων. Έκ των προαγομένων εκατέρωθεν έγγράφων και των διαμειβομένων ισχυρισμών βεβαιούται ή κατάρτισις της επιδίκου συμβάσεως εργασίας και ότι αί καταβαλλόμεναι εις την ενάγουσαν αποδοχαί συνίστανται εις χρήμα και εις είδος, ήτοι οίκησιν, τροφήν και πλυντικά. Και ο μέν εις χρήμα μισθός άνέρχεται εις δραχμάς 256.000 μηνιαίως, ή δέ αποτίμησις των προσθέτων παροχών δέον, καθ' ημετέραν κρίσιν, νά καθορισθή, της οικήσεως εις 100.000, της τροφής 200.000 και των πλυντικών εις 40.000, ούτως ώστε το σύνολον των μηνιαίων αποδοχών της εναγούσης συμποσούται εις δραχμάς 596.000. Απολυθείσα δέ άνευ τηρήσεως της προθεσμίας του προπαρατεθέντος άρθρου 669 Α. Κ. δικαιούται αποδοχών 15 ημερών, κατά τά προρρηθέντα, ήτοι δραχμών 298.000, δι' ας δέον νά γίνη δεκτόν έν μέρει το δεύτερον κεφάλαιον της αγωγής, ως βάσιμον.

Κατά το άρθρον 3 § 3 Ν. 539]45 έν τη έννοια των αποδοχών, ών κατά την διάρκειαν της άδειας του δικαιούται ο μισθωτός, περιλαμβάνονται και αί παντός είδους πρόσθετοι ή συμπληρωματικαί τακτικαί παροχαί (άντίτιμον τροφής, επιδόματα κλπ.), πλήν της τυχόν παρεχομένης κατοικίας. Βεβαιουμένου άθεν ότι ή ενάγουσα κατά την διάρκειαν της δεκαεξαημέρου ετησίας άδείας της, ής έτυχε κατά το έτος 1949, έλαβε μόνον τον εις χρήμα μισθόν της, ταύθ' όπερ και υπό του εναγομένου ομολογείται, δικαιούται του εις ημέρας της άδείας της αναλογούντος αντιτίμου των προσθέτων παροχών τροφής και πλυντικών, ήτοι δραχμών 128.000, δι' ας δέον νά γίνη έν μέρει δεκτόν το τρίτον κεφάλαιον της αγωγής ως βάσιμον.

Η ενάγουσα ισχυρίζεται μέν ότι ή απόλυσις της είναι άκυρος, ως κατά κατάχρησιν δικαιώματος γενομένη, δέν περιλαμβάνει όμως έν τη αγωγή και σχετικόν προς τον ισχυρισμόν τούτον αίτημα, όπερ κατά πάσαν περίπτωσιν θά ήτο απορριπτέον, ως αποσβεσθέντος του σχετικού δικαιώματος διά της παρόδου της τριμήνου προθεσμίας από της απολύσεως μέχρι της αγωγής (άρθρον 3 Ν.Δ της 8)11 Μαΐου 1946) των νόμων περί καταγγελίας συμβάσεως εργασίας.

Ειδικώς περί ραπτεργάτου, ο οποίος αναλαμβάνει νά έκτελέση εργασίαν ραφής ενδυμασιών εν επιχειρήσει, αμειβόμενος κατά μονάδα εργασίας, εφ' όσον διατελεί υπό την εξάρτησιν του εργοδότου, διατελεί έν συμβάσει εργασίας. Άλλ' ο αυτός, όταν λαμβάνη παρά του εργοδότου του να κατασκευάση κατ' οίκον συνήθως μίαν ενδυμασίαν ή τμήμα ενδυμασιών, τελεί έν συμβάσει έργου (υπ' αριθ. 25711]1920 εγκυκλίου του Υπουργ. Εθνικ. Οικονομίας περί κοινοποιήσεως του από 16]18 Ιουλίου 1920 β. δ. περί επεκτάσεως Ν. 2112 κλπ. και εισηγητική έκθεσις επί του προσχεδίου νόμου περί συμβάσεως εργασίας 1913, εισηγητής *Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, ΕΕΔ 1,876).

Η απόφασις, προς καθορισμόν της δικαιουμένης υπό του κατά μονάδα εργασίας ή κατ' αποκοπήν εργαζομένου αποζημιώσεως, λόγω απροειδοποιήτου απολύσεως, εφαρμόζει την § 2 του άρθρ. 5 του β. δ. 16]18 Ιουλίου 1920 περί επεκτάσεως του ν. 2112 κλπ.

Κατά την διάταξιν ταύτην, προκειμένου περί προσώπων, ών ο μισθός καταβάλλεται κατά μονάδα εργασίας ή κατ' αποκοπήν, ως ημερήσιος μισθός θεωρείται το εις μίαν ημέραν αντιστοιχούν κατά μέσον όρον ποσόν αμοιβής, ην έλαβε κατά το διάστημα τριάκοντα εργασίμων ημερών πραγματοποιηθεισών πρό της απολύσεως του.

Ο τοιούτος καθορισμός της αποζημιώσεως συμπίπτει και πρός εκείνον του άρθρ. 9 του Ν. 118]45, κατά το οποίον η αποζημίωσις υπολογίζεται βάσει

τῶν ἀποδοχῶν τοῦ τελευταίου μηνὸς τῆς καταγγελίας ὑπὸ καθεστῶς πλήρους ἀπασχολήσεως.

Περαιτέρω ἡ ἄποψις τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ν. 2112|1920 περὶ τῶν συνεπειῶν ἐκ τῆς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 45 8|1930 περὶ τροποποιήσεως τοῦ ν. 2112 περὶ τῶν χρονικῶν ὁρίων, κατὰ τὰ ὁποῖα ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας λόγῳ ἀσθενείας δὲν θεωρεῖται ὡς λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους αὐτοῦ (ἄρθρ. 5 ν. 2112|1920, ἄρθρ. 8 β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920) ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν, τοὺς ὁποίους θάλπει τὸ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, ἀκολουθεῖται παγίως ἐν τῇ νομολογίᾳ (βλέπε ὡς πρὸς τὸ πρῶτον παραπομπὰς ἐν ΕΕΔ 7,722 καὶ ὡς πρὸς τὸ δεύτερον ἐν ΕΕΔ 7 281).

Ἐνδιαφέρουσα ἤδη εἶναι ἡ ἄποψις τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως, ὅτι τὰ χρονικὰ ὅρια τοῦ ἄρθρ. 3 ν. 4558|1930 ὑπολογίζονται καὶ διακεκομμένως, ὥστε, ἂν μισθωτὸς ἀπουσιάσῃ ἐκ τῆς ἐργασίας του καθ' ὅλον τὸν συνολικὸν χρόνον ὑπηρεσίας του ὑπὲρ τὰ ὅρια ταῦτα καὶ διακεκομμένως-λύεται ἡ σύμβασις ἐργασίας.

Καθ' ὅσον γνωρίζομεν, δὲν ὑπάρχουν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἄλλα νομολογιακὰ δεδομένα, πλὴν τῆς ὑπ' ἀριθ. 5893|1946 Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (εἰσηγητὴς *Γ. Κορίδης*, ΕΕΔ 5, 587), καθ' ἣν ὅμως, ἀντιθέτως, ἡ ἔννοια τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 2112|1920, ὡς συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 3 ν. 4558, εἶναι, ὅτι, ἵνα θεωρηθῇ λυθεῖσα ἡ σύμβασις, ἀπαιτεῖται, ὅπως ἡ ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ χρόνον μείζονα τῆς συγχωρουμένης «βραχείας διαρκείας» εἶναι συνεχὴς καὶ ὄχι διαλείπουσα, κατὰ διάφορα διαστήματα τοῦ χρόνου τῆς διαρκείας τῆς συμβάσεως (πρβλ. ἀντιθέτως *Ι. Καποδίστριαν*, Ἑρμηνεία Ἐργατ. Δικαίου σελ. 318, ἔνθα ἀναφέρεται καὶ σχετικὴ ἑρμηνευτικὴ δήλωσις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἐν τῇ Γερουσίᾳ κατὰ τὴν συζήτησιν ν. 4558|1930).

Ὡς ὅμως εἶναι ἀνεπιεικὲς-καὶ ὄχι μόνον ἀνεπιεικὲς, ἀλλὰ καὶ παράλογον- νὰ θεωρηθῇ λυομένη ἡ σύμβασις ἐργασίας, διότι ὁ μισθωτὸς ἀπουσιάσας πρὸ ἐτῶν μίαν π. χ. ἡμέραν ὀλιγώτερον τοῦ χρόνου τοῦ ἄρθρου 3 ν. 4558|1930 καὶ ἐκ τούτου δὲν ἐλύθη ἡ σύμβασις, ἀπουσιάσῃ βραδύτερον ἐπὶ μίαν ἡμέραν ὑπολειπομένην ἐκ τῆς παλαιᾶς περιόδου τῆς ἀσθενείας του, καὶ ἐλύθη οὕτω διὰ μίαν ἡμέραν ἀπουσίας ἡ σύμβασις, ἄλλο τόσον εἶναι ἀμφίβολον νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι δύναται ὁ μισθωτὸς ν' ἀπουσιάζῃ λόγῳ ἀσθενείας ἐπὶ μακρὰ σύσιαστικῶς διαστήματα ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ χρόνου ταῦ ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιτρεπομένου, διακεκομμένως, ὥστε νὰ μὴ λύεται ἐξ αὐτοῦ ἡ σύμβασις.

Φαίνεται ὅμως ὁμαλώτερον καὶ ἀνταποκρινόμενον περισσότερον εἰς τὸν φιλεργατικὸν σκοπὸν τῆς διατάξεως, βοηθούσης καὶ τῆς γραμματικῆς διατυπώσεως αὐτῆς «.... ἡ διαρκοῦσα....» καὶ ὄχι «ἡ διαρκέσασα...» νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ἡ ἔννοια τῆς διατάξεως εἶναι ἡ ὑπὸ τῆς Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5893|1946, ἔνθ' ἀνωτ., προσδοθεῖσα εἰς αὐτήν, ἀφοῦ ὁ Νομοθέτης εἶχε προδήλως ὑπ' ὄψιν του τοιαύτην συνεχῶς ὑπάρξασαν ἀσθένειαν, μὴ ἀναφερθεὶς εἰς τὸ μᾶλλον ἀσύνηθες νὰ ἀσθενῇ ὁ μισθωτὸς ἀλλεπαλλήλως ἐντὸς τῶν ἐν ἄρθρῳ 3 ν. 4558|1930 χρονικῶν διαστημάτων, ὁπότε, ἂν παραβλάπτωνται τὰ συμφέροντα τοῦ ἐργοδότου καὶ ἡ κανονικὴ λειτουργία τῆς ἐπιχειρήσεώς του (πρβλ. Α. Π. 158|1945, εἰσηγητὴς *Α. Κωττούλας*, ΕΕΔ 4,650), ἔχει τὴν εὐχέρειαν τῆς ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τοιούτου μισθωτοῦ διὰ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους πλέον αὐτοῦ.

Ἀλλὰ τὸ ζήτημα συνδέεται καὶ πρὸς τὴν ἐκ τῶν ἄρθρ. 657 καὶ 658 Α. Κ. ἀξίωσιν τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ τὸν μισθὸν (περὶ ὧν καὶ διὰ τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν βλέπε *Γ. Μήλαν*, ΕΕΔ 8,575 ἑπ.).

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀποχὴν τοῦ μισθωτοῦ ἐξ ἄλλης αἰτίας ἢ λόγῳ ἀσθενείας καὶ τὴν ἐξ αὐτῆς ἰσχὺν τῆς συμβάσεως, ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις ἀκολουθεῖ τὴν τελευταίαν ἐπ' αὐτοῦ ἄποψιν τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐκδηλωθεῖσαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 356|1949 (εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 8, 547) ἀποφάσεως του, κατ' ἀπομάκρυνσιν τῆς ἀπὸ ταύτης προηγουμένων αὐτοῦ ἀποφάσεων (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 547).

Ἡ κατὰ τὴν καλὴν πίστιν συναγωγὴ χρίσεως ἂν θεωρῆται εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν λυομένη ἡ σύμβασις ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ, κατὰ τὰ διδαχθέντα (βλέπε *Κ. Καυκᾶν*, Ὑπαίτιος ἀπουσία μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας, ΕΕΔ 8, 613, *Σχολιαστήν*, Ἀπουσία μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας, ΕΕΔ 8, 529 ἑπ.) ἐκτείνεται τόσον ἐπὶ τῆς ἀνυπαιτίου, ὅσον καὶ ὑπαιτίου ἀπουσίας.

Ἡ τελευταία αὕτη ἄποψις εἶναι ἀναντίρρητον, ὅτι ἔκαμψε τὴν ἀντιβαίνουσαν καταφανῶς καὶ πρὸς τὸ κοινὸν αἴσθημα δικαίου ὀξύτητα τῆς προηγουμένως κρατούσης καὶ ἐν τῇ νομολογίᾳ τοῦ Ἀκυρωτικοῦ ἀπόψεως ὅτι δὲν ἐρευνᾶται τὸ ἑκούσιον ἢ ἀκούσιον τῆς ἀπουσίας, ὥστε νὰ θεωρῆται λυθεῖσα ἡ σύμβασις ἐργασίας καὶ ἐξ ἀπουσίας κατὰ μίαν ἀκόμη ἡμέραν, λόγῳ ἀπροβλέπτου κωλύματος τοῦ μισθωτοῦ.

Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 23|1949

Διαδικασία Ν. Γ?ΘΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μιχ. Καλεύρας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Μακρῆς, Α. Καμπουρόπουλος

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ πρὸς ἀλλήλας τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 12 § 1 τοῦ ν. 2112|1920 καὶ 1, 2, 3 καὶ 5 τοῦ β. δ. τῆς 16|18-7-1920—ἐν ὄψει καὶ τῶν γενικῶς ἔν τε τῇ ἐπιστήμῃ διδαχθέντων καὶ τῶν παρ' ἡμῖν καὶ τῇ ξένῃ νομολογηθέντων περὶ τῆς θεωρίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας—σαφῶς προκύπτει, ὅτι τεχνίτης, προσληφθεὶς ἐπ' ἀόριστον καὶ ἐργασθεὶς κατ' ἀποκοπὴν ἐν τῷ καταστήματι τοῦ ἐργοδότου ἐπὶ 22 ἔτη, τελῶν δ' ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας του εἰς προσωπικὴν ἐξάρτησιν ἀπὸ τούτου, ὡς παρέχων ταύτην ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν (τὰς ὁδηγίας) καὶ τὴν ἐποπτείαν (ἐπαγρύπνησιν) αὐτοῦ, ἀπολυθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, ἄνευ προειδοποιήσεως δικαιοῦται ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς ἑξήκοντα ἡμερομίσθια (πρβλ. Σ. Ε. 371|1943 ΕΕΔ 2 651, Α. Π. 149|1948 Θέμ. ΝΘ' 14, 395|1946 Θέμ. ΝΗ' 49 καὶ αὐτόθι παρατηρήσεις *Ι. Καποδίστρια*, 55|4945 Θέμ. ΝΣΤ' 250 καὶ αὐτόθι παρατ. *Ι. Καποδ.* καὶ 117|1942 Θέμ. ΝΓ' 255 καὶ αὐτόθι παρατ. *Ι. Καποδ.*, Πρκου Ἀθ. 71|1949 ΕΕΔ 8, 149, *Καυκᾶ*: Ἔνοχ. ἄρθρ. 649 § 2, *Γ. Σιμωνέτου*: Ἡ σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας κλπ. Θέμ. ΝΔ ι ἑπ., 67 ἑπ., καὶ 145 ἑπ., ἰδίᾳ

145 - 147 καὶ τὰς αὐτόθι παραπομπάς, *Ι. Καποδ.* Ἑρμ. Ἐργ. Δικ. § § 29, 36 καὶ 38, Σχ. Ἀστ. Κώδ. II Ἔνοχ. αἰτ. ἔκθ. *Κ. Τριανταφυλλοπούλου* σελ. 227). Ἑτέρωθεν, συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 5 § 2 τοῦ ἄνω β.δ., προκειμένου περὶ προσώπων, ὧν ὁ μισθὸς καταβάλλεται κατὰ μονάδα ἐργασίας ἢ κατ' ἀποκοπήν, ὡς ἡμερήσιος μισθὸς θεωρεῖται τὸ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἀντιστοιχοῦν κατὰ μέσον ὅρον ποσὸν ἀμοιβῆς, ἣν ἔλαβε κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τριάκοντα ἡμερῶν ἐργασίμων, πραγματοποιηθεισῶν πρὸ τῆς ἀπολύσεώς του. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ (ἔκθεσις ἐργατικῆς διαφορᾶς), ὡς παραδεκτῶς ἐβελτιώθη διὰ τῶν προτάσεων τοῦ ἐνάγοντος, ἐν ᾗ ἱστορεῖται, κατὰ τὴν ἡμετέραν κρίσιν, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη τὸ ἔτος 1927 παρὰ τοῦ ἐναγομένου ἐμπορορράπτου Μυτιλήνης, διὰ χρόνον ἀόριστον, ἵνα κατὰ τεμάχιον καὶ κατ' ἀποκοπὴν τοῦ προσφέρῃ, ὡς εἰδικὸς ράπτης, διὰ τὴν κατασκευὴν ἀνδρικῶν ἐνδυμασιῶν, τὴν ἐργασίαν του ἐντὸς τοῦ καταστήματος τοῦ ἐναγομένου, ὅτι εἰργάσθη οὕτος τοιουτοτρόπως ἐκτοτε καὶ συνεχῶς μέχρι τῆς 20ῆς Ἰανουαρίου 1949, ὅτε, νοσήσας, μετέβη εἰς Ἀθήνας καὶ εἰσήχθη εἰς Νοσοκομεῖον, ὁπόθεν, ἐπανακάμψας, ἀνέλαβε καὶ πάλιν τὴν ἐργασίαν του, μέχρι τῆς 7ης Ἰουνίου 1949, ὅτε καὶ αὖθις, λόγῳ τῆς αὐτῆς νόσου, μετέβη εἰς Ἀθήνας, ὁπόθεν ἐπανῆλθε τὴν 23ην Ἰουλίου 1949 καὶ μετέβη εἰς τὸ κατάστημα τοῦ ἐναγομένου, προσφερθεὶς ν' ἀναλάβῃ ἐργασίαν, ὁ τελευταῖος ὅμως δὲν ἐχορήγησε τοιαύτην αὐτῷ καὶ μετὰ μίαν ἑβδομάδα τὸν ἀπέλυσε καὶ δι' ἧς (ἀγωγῆς) αἰτεῖται ἡ καταβολὴ τῷ ἐνάγοντι ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὰ ἡμερομίσθια 60 ἡμερῶν, τοῦ ἡμερομισθίου του ὑπολογιζομένου ὡς ἀνωτέρω, νόμιμος τυγχάνει καὶ παραδεκτῶς εἰσάγεται κατὰ τὴν παροῦσαν ὀλιγοδάπανον διαδικασίαν καὶ ἄνευ καταβολῆς τέλους δικαστικοῦ ἐνσήμου (πρβλ. Πρ. Χαλκιδικῆς 1|1949 ΕΕΔ 8, 683 καὶ τὰς ἐν αὐτῇ παραπομπάς), πάντα δὲ τὰ ἐναντία ἀπορριπτέα κρίνονται ὡς μὴ νόμιμα καὶ εἰδικῶς ἡ ἔνστασις τοῦ ἐναγομένου περὶ ἀπαραδέκτου τῆς συζητήσεως λόγῳ μὴ καταβολῆς δικαστικοῦ ἐνσήμου καὶ ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἰδίου ὅτι πρόκειται περὶ σχέσεως ἐργολαβίας, ἐν ᾗ δὲν ἐφαρμόζονται αἱ περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως προστατευτικαὶ διὰ τὸν μισθωτὸν διατάξεις. Ὅθεν ἐξεταστέα οὐσία ἀποβαίνει.

Συνῳδὰ τῷ ἄρθρῳ 7 § 1 τοῦ ν. 2112|1920 πᾶσα μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως, βλάπτουσα τὸν ὑπάλληλον, θεωρεῖται ὡς καταγγελία ταύτης καὶ συνεπῶς ὑφίσταται ὑποχρέωσις ἀποζημιώσεως τοῦ βλαπτομένου. Ἡ διάταξις αὕτη ἐφαρμόζεται κατ' ἀναλογίαν καὶ ἐπὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν κ.λ.π., καθ' ὅσον καὶ οὗτοι ἔχουσιν ἀνάγκην τῆς αὐτῆς προστασίας. Τοιαύτη μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, ἰσοῦμένη πρὸς καταγγελίαν ἄτακτον, ἀδιαφιλονικήτως ὑπάρχει, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, καὶ ὅταν τὸν ἐν τῷ καταστήματι τοῦ ἐργοδότου ἐργαζόμενον τεχνίτην καὶ χρησιμοποιοῦντα ἐκεῖ τὰ ἐργαλεῖα τοῦ ἐργοδότου, τὸν ὑποχρεώσῃ ὁ τελευταῖος νὰ ἐργασθῇ κατ' οἶκον, ἐφ' ὅσον μάλιστα στερεῖται ἐργαλείων καὶ καταλλήλου χώρου.

Συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 8 τοῦ β. δ. τῆς 16|18-7-1920 ἀποχὴ ἐργάτου ἢ ὑπηρέτου ἀπὸ τῆς ἐργασίας, ὀφειλομένη εἰς βραχείας σχετικῶς διαρκείας ἀσθένειαν, προσηκόντως ἀποδεδειγμένην, δὲν θεωρεῖται ὡς λύσις τῆς συμβάσεως. Προφανῶς ἡ διάταξις αὕτη ἐφαρμογὴν ἔχει καὶ ἐπὶ τεχνίτου, ἕνεκα τῆς ταυτότητος τοῦ λόγου τῆς ἀπαγγελλομένης προστασίας. Μὴ καθοριζομένης δ' ἐν τῷ ἄνω β. δ. τῆς χρονικῆς διαρκείας τῆς ἀνωτέρω ἀποχῆς λόγῳ ἀσθενείας, ἐφαρμογὴν ἔχει, κατ' ἀναλογίαν, ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 5 § 3 εδ. 2 τοῦ ν. 2112|1920, ἡ προστεθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 4558|1930 «ἵνα ἐκλείψῃ ἡ ὑπάρχουσα ἀβεβαιότης, ἥτις πολλάκις καταλήγει εἰς βάρος καὶ τοῦ ἐργοδότου καὶ τοῦ ἐργαζομένου» (πρβλ. αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν ἄνω νόμου) καὶ καθ' ἣν διάταξιν ὡς βραχείας διαρκείας ἀσθένεια ἑρμηνεύεται ἡ διαρκοῦσα ἕνα μῆνα δι' ὑπαλλήλους ὑπηρετοῦντας μέχρι τεσσάρων ἐτῶν, τρεῖς δι' ὑπηρετοῦντας πλέον τῶν τεσσάρων ἐτῶν, οὐχὶ ὅμως καὶ πλέον τῶν 10 ἐτῶν, 4 μῆνας δι' ὑπηρετοῦντας πλέον τῶν 10 ἐτῶν, οὐχὶ ὅμως καὶ πλέον τῶν 15 ἐτῶν, καὶ 6 μῆνας δι' ὑπηρετοῦντας ἐπὶ χρόνον ἀνώτερον τῶν 15 ἐτῶν. Ἀπουσία ἔστω καὶ λόγῳ ἀσθενείας ὑπερβαίνουσα τὰ ἄνω ὅρια, δημιουργεῖ τεκμήριον, ὅτι ἐχώρησε λύσις τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, βουλήσει τοῦ ἀποσχόντος μισθωτοῦ, θεωρουμένου ὅτι κατήγγειλε σιωπηρῶς τὴν σύμβασιν (πρβλ. Α.Π. 432|1948 ΕΕΔ 7, 814). Ἡ ἔννοια τῶν χρονικῶν τούτων ὁρίων εἶναι ὅτι ὁ μισθωτὸς δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ ταῦτα ἐντὸς τοῦ συνολικοῦ χρόνου τῆς ἄνω ὑπηρεσίας του, εἰς τρόπον ὥστε θεωρεῖται ὡς καταγγελία ἡ ἐκ μέρους του ἀποχὴ μιᾶς φορᾶς ὑπερβαίνουσα τὰ ἀνωτέρω ὅρια, εἴτε ἀποχὴ κατὰ περιόδους, ὧν τὸ σύνολον ὑπερβαίνει τὰ ἄνω ὅρια (πρβλ. *Ι. Καποδιστρία:* Ἑρμ. Ἐργ. Δικ. § § 324 καὶ 325). Ὅταν ὅμως ἡ ἀποχὴ ὀφείλεται εἰς ἄλλην αἰτίαν, εἰς τὸν δικαστὴν ἐναπόκειται, βάσει τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως (ἄρθρ. 200 Α.Κ.), νὰ κρίνῃ, ἐὰν αὕτη εἶναι ὑπαιτία ἢ ἀνυπαίτιος καὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ περιπτώσει, ἐὰν δικαιολογῆται τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς ἀποχῆς, λαμβανομένων ὑπ' ὄψει τῶν εἰδικῶν συνθηκῶν τῆς κρινομένης περιπτώσεως καί, ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, ἐὰν συνιστᾷ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας βουλήσει ταύτου (πρβλ. Α. Π. 356|1949 ΕΕΔ 8, 847, contra Α. Π. 432|1948 ΕΕΔ 7, 814 καὶ Α. Π. 158|1945 ΕΕΔ 4, 651). Κατὰ ταῦτα, ἐφ' ὅσον ὁ ἐναγόμενος ἰσχυρίζεται, ὅτι ὁ ἐνάγων ἀπουσίασεν ἀδικαιολογήτως εἰς Ἀθήνας, ἔνθα ἐσκόπει νὰ ἐγκατασταθῇ, καὶ δή, χωρὶς νὰ εἶναι ἀσθενής, ἐπὶ ἑξάμηνον περίπου κατὰ δύο περιοδικὰ διαστήματα ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου 1949 μέχρις 23ης Ἰουλίου 1949, ὡς λεπτομερῶς καθορίζεται εἰς τὰς προτάσεις του, καὶ ὅτι, τούτῳ τῷ λόγῳ, ἔλυσεν αὐτὸς τὴν περὶ ἧς πρόκειται ἐργασιακὴν σύμβασιν διὰ τεκμαιρομένης ἐκ τῆς ἀπουσίας του ταύτης καταγγελίας τῆς συμβάσεως καὶ συνεπῶς δὲν δικαιοῦται τῆς αἰτουμένης ἀποζημιώσεως, ἔνστασιν διακωλυτικὴν τῆς γενέσεως τοῦ διωκομένου δικαιώματος τοῦ ἐνάγοντος προβάλλει ἐφ' ὅσον, κατὰ τὴν ἡμετέραν κρίσιν, τοιαύτη, κατ' ἀρχήν, ἀπουσία εἶναι ὑπαίτιος, ἄλλως καὶ ἂν ὡς ἀναίτιος ἤθελε χαρακτηρισθῇ, τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς ἀπουσίας ὑπερβαίνει τὸ ὑπὸ τῆς καλῆς πίστεως ἐπιτρεπόμενον—νόμιμον ἔρεισμα ἔχουσαν τὰς ἄνω διατάξεις καὶ ἐπομένως ἐξεταστέαν οὐσίαν, δυναμένην νὰ εὑρεθῇ καὶ εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἤθελε βεβαιωθῇ ὅτι ἡ ἀπουσία ὀφείλεται εἰς ἀσθένειαν τοῦ ἐνάγοντος, ἐφ' ὅσον ὁ χρόνος τῆς ἀποχῆς ἤθελεν ὑπερβῇ τὰ ὑπὸ τῶν ἄνω διατάξεων λεπτομερῶς τεθέντα ὅρια, ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν χρόνον διαρκείας τῆς κρινομένης ἐργασιακῆς συμβάσεως.

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Παράλειψις στοιχείων ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ συνέπειαι

Ἔγερσις ἀγωγῆς περὶ ἀκυρότητος ἀπολύσεως ὑπὸ μόνου τοῦ ἀνηλίκου.—Παραδεκτόν, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἀποτροπῆς κινδύνου ἐκ τῆς παρόδου τῆς προθεσμίας ἀγωγῆς.—Ὑποχρέωσις ἀναγγελίας ἀπολύσεως μισθωτῶν κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, δι' ἀναγραφῆς τῶν στοιχείων τῆς σχετικῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.—Συνέπεια τῆς ἐλλείψεως ἡ ἀκυρότης τῆς ἀναγγελίας.—Παράλειψις στοιχείων, χρόνου, ποσοῦ, τρόπου καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112.—Συνέπεια ἡ ἀκυρότης τῆς ἀναγγελίας καὶ καταγγελίας συμβάσεως.

Ὡς φαίνεται ἐκ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, κηρύσσεται ἄκυρος καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, γενομένη κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945, ὡς ἐπεξετάθη καὶ τροποποιηθῆ, διὰ τὸν λόγον ὅτι δὲν ἀνεγράφετο εἰς τὴν πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀναγγελίαν τῆς καταγγελίας ἡ χρονολογία, ποσὸν καὶ τρόπος καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112, ὡς ὁρίζει, μεταξὺ τῶν ἄλλων, ἡ ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 8, 122).

Εἶναι ἤδη δεδομένον, ὅτι ἡ ἀναγγελία τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν. 118|1945 καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἐφ' ὅσον δὲν περιλαμβάνει τὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα ἀπῄτησεν ἡ εἰς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδοθεῖσα ὑπουργικὴ ἀπόφασις, εἶναι ἄκυρος καὶ ἑπομένως λογίζεται κατ' ἄρθρ. 180 Α.Κ. ὡς μὴ γενομένη (Α.Π. 161|1747, εἰσηγητὴς ***Α. Θεοφίλου***, ΕΕΔ 6, 361, Α. Π. 357|1949, εἰσηγητὴς ***Κ. Γκολφινόπουλος***, ΕΕΔ 8, 626, ἔνθα σημειώσεις μας).

Ἐν τούτοις, προκειμένου περὶ διοικητικῆς πράξεως, ἔχουν τὰ πολιτικὰ δικαστήρια ὄχι μόνον δικαίωμα, ἀλλὰ καὶ ὑποχρέωσιν νὰ ἐλέγχωσι τὴν νομιμότητά της. Ἐφ' ὅσον οὕτω ἔχει τὸ πρᾶγμα, τίθεται τὸ ζήτημα, εἶναι τῷ ὄντι νόμιμος κατὰ τὸ σημεῖον τοῦτο ἡ ἀνωτέρω ὑπουργικὴ ἀπόφασις;

Δὲν φαίνεται νὰ ἀπησχόλησε βαθύτερον τὸ Πρωτοδικεῖον ἡ ἔρευνα τοῦ ζητήματος (βλέπε ἐν τούτοις ὀρθῶς σκεπτομένας ἐπ' αὐτοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2499|1949, Πρωτοδίκης ***Κ. Τρουπάκης***, ΕΕΔ 8, 132, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2739|1949, Πρωτοδίκης ***Α. Παπαχρήστου***, ΕΕΔ 8, 808, πρβλ. καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 132).

Πρέπει καὶ πάλιν νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἡ ἀκολουθουμένη ἤδη, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς ἐκείνην τοῦ α' βαθμοῦ τῆς διαδικασίας Ν. Γ'ΒΟΔ' (ἄνω ἀποφάσεις), ἄποψις τῆς κατωτέρω πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως, ἐν σχέσει μὲ τὴν βαρεῖαν συνέπειαν τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας διὰ τὸν ἐν αὐτῇ λόγον, προϋποθέτουσα τὸ ἔγκυρον κατὰ τοῦτο τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἄγει εἰς κακὴν τοῦ νόμου ἐφαρμογήν.

Ὁρίζεται μὲν κατὰ τὴν § 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945, ὅτι αἱ ἐπιχειρήσεις τῆς § 1 αὐτοῦ ὑποχρεοῦνται νὰ ἀναγγέλλουν ἐγγράφως ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν (ἤδη, μετὰ τὸ ἄρθρ. 6 § 2 Ν. Δ. 1255|1949, ΕΕΔ 8, 961, ἐντὸς 8 ἡμερῶν) εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τῆς περιφερείας των πᾶσαν ὑπ' αὐτῶν γενομένην καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας ταύτης, κατὰ τὰ λεπτομερέστερον δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁριζόμενα, ἡ παράλειψις δέ τῶν στοιχείων τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν, κατ' ἀρχήν, ὑπὸ τοῦ νόμου ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς ἀναγγελίας καὶ συνεπῶς καὶ τῆς καταγγελίας (Α.Π. 161|1947, Α.Π. 357|1949, ἔνθ' ἀνωτ.), ἀλλ' ἐν προκειμένῳ εἰδικῶς ἡ παράλειψις τοῦ στοιχείου, ἐκ τῆς ὁποίας ἔκρινε τὸ Πρωτοδικεῖον ἄκυρον τὴν ἀναγγελίαν καὶ συνεπῶς καὶ τὴν καταγγελίαν, δὲν δύναται, νομίζομεν νὰ ἔχῃ ἐπιβλαβὲς ἀποτέλεσμα διὰ τὸ κῦρος αὐτῆς διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους:

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας (ἔνθ' ἀνωτ.), καθορίσασα μεταξὺ τῶν στοιχείων τῆς ἀναγγελίας καὶ ὡς ὅρον τοιοῦτο τὴν χρονολογίαν, ποσὸν καὶ τρόπον καταβολῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112, παρεξέρχεται τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἐξουσιοδοτήσεως καὶ εἶναι, ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο, ἄκυρος, ἀντιστρατευομένη εὐθέως πρὸς τὴν σαφῆ διάταξιν τοῦ ἄρθρου 9, § 1, ἐδ. 3, Ν. 118|1945.

Διὸ τῆς τελευταίας αὐτῆς διατάξεως ὁρίζεται, ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας θεωρεῖται ἔγκυρος, μεταξὺ τῶν ἄλλων, ***ἀφ' ἧς καταβληθῇ ἡ ἀνωτέρω ὁριζομένη ἀποζημίωσις***.

Δὲν ὁρίζεται ἐν τῇ αὐτῇ διατάξει χρόνος καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως. Ἑπομένως δὲν ἀπαιτεῖται καὶ ὅπως ἡ καταβολὴ αὐτῆς γίνεται ταυτοχρόνως μὲ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, δυναμένη νὰ γίνῃ καὶ βραδύτερον, ἀπὸ τῆς ἡμέρας δὲ τῆς ἐξ ὁλοκλήρου καταβολῆς λαμβάνει κῦρος ἡ γενομένη προηγουμένως καταγγελία τῆς συμβάσεως (Α. Π. 15|1948, εἰσηγητὴς ***Ν. Πλατύκας***, ΕΕΔ 7, 111).

Ἐτέρωθεν ὅμως ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 9 § 3 Ν. 118|1945 ὁρίζεται προθεσμία ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας καὶ ἐξουσιοδοτήθη δι' αὐτοῦ ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας νὰ καθορίσῃ ἁπλῶς τὰς λεπτομερείας τῆς ἀναγγελίας, ὁρίζων βεβαίως καὶ ὅσα στοιχεῖα εἶναι ἀπαραίτητα διὰ τὴν διαδικασίαν τῆς ἀσφαλίσεως τῶν μισθωτῶν, ὑπὸ τὴν ἐξυπακουομένην πάντοτε προϋπόθεσιν ἐκ τῆς ἐξουσιοδοτήσεως καὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ διοικητικοῦ δικαίου νὰ μὴ καθορίσῃ καὶ στοιχεῖα ἔξω τοῦ νόμου κείμενα ἢ μᾶλλον εὐθέως πρὸς αὐτὸν τὸν ἐξουσιοδοτήσαντα νόμον ἀντιστρατευόμενα.

Τοιοῦτο στοιχεῖον εἶναι ἐκεῖνο τῆς χρονολογίας, ποσοῦ καὶ τρόπου καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112, ἡ πρὸς τὸ ὁποῖον συμμόρφωσις ἐξαναγκάζει τὸν ἐργοδότην εἰς καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως ἐντὸς τῶν τριῶν ἡμερῶν (ἤδη τῶν ὀκτώ), ὅση ἡ προθεσμία τῆς ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ἀναγγελίας, ἐνῷ ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118 δικαιοῦται ὁ ἐργοδότης νὰ καταβάλῃ τὴν ἀποζημίωσιν καὶ μετὰ τὴν πάροδον τῆς προθεσμίας ἀναγγελίας καὶ ἀπὸ τῆς τοιαύτης καταβολῆς, ἐφ' ὅσον βεβαίως ἔχουν τηρηθῇ καὶ αἱ λοιπαὶ προϋποθέσεις τοῦ νόμου (ἔγγραφος καταγγελία

ἀναγγελίας, ἀποκτᾷ κῦρος ἡ καταγγελία.

Ἀλλὰ καὶ ἂν ἤθελε θεωρηθῇ ὅτι νομίμως παρενεβλήθη ἐν τῇ ὑπουργικῇ ἀποφάσει καὶ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος στοιχεῖον (ἄξιον σημειώσεως εἶναι, ὅτι ἡ προϊσχύουσα τῆς 51560|1948 ὑπ' ἀριθ. 25920|1946 ὑπουργικὴ ἀπόφασις, δὲν περιεῖχε τοῦτο) ἔχει ὑπ' ὄψιν της προφανῶς περιπτώσεις καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως πρὸ τῆς ἀναγγελίας καὶ εἰς αὐτὰς ἀναφέρεται, χωρὶς ἐντεῦθεν νὰ πλήττεται τὸ κῦρος τῆς ἀναγγελίας ἐκ τῆς παραλείψεως τοῦ στοιχείου τούτου, ἀφοῦ ἂν μὲν ἔχῃ καταβληθῇ ἡ ἀποζημίωσις θεωρεῖται ἔγκυρος ἡ καταγγελία, ἀφ' ἧς καταβληθῇ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ἂν δὲ μὴ ἔχῃ καταβληθῇ καὶ ἐξ αὐτοῦ πάλιν τοῦ ἄρθρ. 9 ἀπαγγέλλεται ἀκυρότης, χωρὶς νὰ ὑφίσταται ὑπάλληλος τοιαύτη ἐκ τοῦ ὅτι ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ δὲν περιελήφθη καὶ τὸ στοιχεῖον τοῦτο περὶ καταβολῆς, λογικῶς δὲ δὲν περιελήφθη, ἀφοῦ μέχρι τῆς ἀναγγελίας δὲν εἶχε αὕτη (ἡ καταβολὴ) πραγματοποιηθῇ.

Ταῦτα ἐπὶ τῇ βάσει καὶ τοῦ συλλογισμοῦ ὅτι εἰς τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἔχει τεθῇ διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως μία σειρὰ νομικῶν γεγονότων, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ συνυπάρξουν, διὰ νὰ θεμελιώσουν τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας (*Κρασσᾶ*, Γεν. Ἀρχ. § 135, σημ. 6, *Windscheid* § 67 σημ. 1, 2), χωρὶς ὅμως καὶ νὰ εἶναι ἀναγκαῖον, οὔτε ἄλλως τε ἐκ τοῦ νόμου προκύπτει, νὰ λάβουν χώραν συγχρόνως.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9773|1949

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Μπιζίμης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Κ. Δαλιάνης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Καλλίας, Σ. Σαράφης

Προκειμένου περὶ ἀγωγῆς, αἰτούσης πληρωμὴν ἡμερομισθίων συνεπείᾳ ἀκύρου ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ, οἷα ἡ ὑπὸ κρίσιν, ἧτις ὑπάκειται εἰς τριμηνον ἀνατρεπτικὴν προθεσμίαν (ἄρθρον 3 Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946), καλῶς ἠγέρθη αὕτη καὶ ὑπὸ μόνου τοῦ ἐναγόντος, καὶ ἂν οὗτος ἀνήλικος τυγχάνῃ καὶ οὐχὶ ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἢ ἐπιτρόπου του, καθ' ὅσον ἐμμέσως, πλὴν σαφῶς, πρατείνεται, ὅτι πρόκειται περὶ ταχίστης ἀπατραπῆς κινδύνου πρὸς διατήρησιν τῶν δικαιωμάτων του, ἵνα μὴ ἐπέλθῃ ἀπώλεια τῆς ἐπιδίκου ἀξιώσεως παρερχομένης τῆς προθεσμίας (ἄρθρ. 74 § 2 Πολ. Δικ.) καὶ ὁ τὴν ἐναντίαν ἔκδοχὴν ὑποστηρίζων πρῶτος λόγος τοῦ ἐφετηρίου ἐλέγχεται ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

Ὁ παραιτῶν τὴν δίκην ἢ δικαστικὴν πρᾶξιν ἐξομοιοῦται πρὸς ἡττώμενον καὶ ὀφείλει τὰ ἔξοδα, ἀλλὰ δὲν ἀπαιτεῖ ὁ νόμος (ἄρθρ. 487 ἐδάφ. 9 Πολ. Δικ.) διὰ τὸ κῦρος τῆς παραιτήσεως νὰ γίνῃ προσφορὰ εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν ἐξόδων ὑπὸ τοῦ παραιτουμένου, οὗ εἶναι ἰσχυρὰ ἡ παραίτησις καὶ ἂν δὲν προσφέρεται ἐν τῇ δηλώσει (Α.Π. 205|27, Α.Π. 657, Εὐκλ.-Παπαδ. § 142 σημ. 7), ἀβασίμως δὲ καὶ κατὰ τοῦτο παραπονεῖται ἡ ἐκκαλοῦσα διὰ τοῦ σχετικοῦ λόγου ἐφέσεως, ὅστις ἐντεῦθεν ἐλέγχεται ἀπορριπτέος.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν οὐσιαστικοὺς νόμους ἀποτελούντων ὁρισμῶν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|45, καθ' οὓς αἱ ἐπιχειρήσεις τῆς § 1 αὐτοῦ ὑποχρεοῦνται νὰ ἀναγγέλλουν ἐγγράφως ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν εἰς τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ νόμου τούτου Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τῆς περιφερείας των πᾶσαν ὑπ' αὐτῶν γενομένην, κατὰ τὴν παρατεθεῖσαν παράγραφον, καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας ταύτης, κατὰ τὰ ὁριζόμενα δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ τῆς κατὰ τὴν ἐξουσιοδότησιν ταύτην καὶ ἐντὸς τῶν ὁρίων αὐτῆς ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 51560|48 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δι' ἧς ὡρίσθη, ὅτι αἱ προαναφερθεῖσαι ἐπιχειρήσεις ὑποχρεοῦνται, ὅπως, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, ἀναγγέλλωσιν ἐγγράφως εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας πᾶσαν παρ' αὐτῶν γενομένην κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας μισθωτῶν, ἧς ἡ ἀναγγελία αὕτη, ὑποβαλλομένη εἰς διπλοῦν, δέον ἀπαραιτήτως νὰ περιλαμβάνῃ τὰ ὑπ' αὐτῆς λεπτομερῶς καθοριζόμενα στοιχεῖα, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἄκυρος καὶ ὅταν ἡ ἀναγγελία αὐτῆς δὲν ἐγένετο πρὸς τὸ ἕτερον τῶν ἀνωτέρω Ταμείων Ἀνεργίας καὶ Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας, ὡς μὴ γενομένη δὲ λογίζεται κατὰ τὰ ἄρθρα 174 καὶ 180 Α. Κ. καὶ ἡ ἀναγγελία, ἡ μὴ περιλαμβάνουσα τὰ ὅσα ἐπιτακτικῶς καὶ ἀπαραιτήτως ἀπῄτησε ἡ προλαβοῦσα ὑπουργικὴ ἀπόφασις (Α. Π. 357|49, ΕΕΔ 8, σελ. 626). Ἐν προκειμένῳ ἐβεβαιώθη ὅτι ἡ ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης γενομένη ἀναγγελία τῆς καταγγελίας τῆς μετὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου συμβάσεως εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, δὲν περιέχει τὰ ἐν τῇ διαληφθείσῃ ὑπουργικῇ ἀποφάσει στοιχεῖα, τοὐτέστι μνείαν τῆς χρονολογίας, ποσοῦ καὶ τρόπου καταβολῆς ἀποζημιώσεως. Ὀρθῶς ὄθεν καὶ νομίμως διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἐκρίθη ὡς ἄκυρος ἡ ἐπικαλουμένη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης καταγγελία καὶ ἀπερρίφθη ἡ περὶ νομίμου περατώσεως τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως ἔνστασις αὐτῆς καὶ οἱ τοῦ ἐφετηρίου συμπίπτοντες κατὰ τὴν οὐσίαν αὐτῶν σχετικοὶ λόγοι ἐφέσεως εἶναι ἀπορριπτέοι, ὡς μὴ νόμιμοι καὶ βάσιμοι, κατὰ τοὺς νομίμους πρὸς ἀπολογίαν κατ' αὐτῆς καὶ στήριξιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς ἀποφάσεως προβαλλομένους ἰσχυρισμοὺς τοῦ ἐφεσιβλήτου, παρελκούσης τῆς ἐρεύνης τοῦ ἑτέρου ἐπαναφερομένου καὶ ἤδη ὑπ' αὐτοῦ λόγου ἀκυρότητος.

ΜΟΝΟΜΕΡΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΟΡΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Συνέπειαι ὑπὸ ἔποψιν ἐφαρμογῆς ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945

Ἀναλογικὴ ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 7 Ν. 2112 περὶ μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐπὶ ἐργατῶν.—Καλυπτόμεναι ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 περιπτώσεις.—Ἀφορᾷ εὐθείας ἀπολύσεις.—Μὴ ἐξίσωσις πρὸς ἀπόλυσιν καὶ μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας δι' ἐφαρμογὴν ἄρθρ. 9 Ν. 118.—Ἀπαγόρευσις ὑπερβάσεως ὁρίων ἀποδοχῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.—Ἀρχὴ ἴσης μεταχειρίσεως εἰς τὴν καταβολὴν μισθοῦ.

Ζοηρὸν πράγματι θεωρητικὸν καὶ πρακτικὸν ἐνδιαφέροντος ζητήματα ἐρευνᾷ καὶ λύει διὰ τῆς κατακωρουμένης κατωτέρω ἀποφάσεως του ὁ κατὰ Ν. Γ'ΦΟΔ' δικάσας Πρωτοδίκης Πειραιῶς.

Ἀντικείμενον τῆς δίκης, ὡς φαίνεται, ὑπῆρξε καταβολὴ τῶν συμπεφωνημένων ἐν προκειμένῳ ἀποδοχῶν μισθωτοῦ, λόγῳ ἀκύρου κατ' αὐτὸν ἀπολύσεως (ἐφ' ὅσον ἡ ἐπιχείρησις ὑπήγετο εἰς τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|45, ὡς ἐπεξετάθη), πρὸς τὴν ὁποίαν ἀπόλυσιν, κατὰ τὴν ἔχουσαν ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογήν, κατὰ τὸν ἐνάγοντα, διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» ἐξωμοιοῦτο ἡ γενομένη μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ τῶν ὅρων συμβάσεως, διὰ μειώσεως τῶν ἀποδοχῶν του.

Κατὰ διάσπασιν τῶν παγίως (βλέπε ΕΕΔ 8, 229) ἐν τῇ νομολογίᾳ κρατούντων (μόνη ἐξαίρεσις, καθ' ὅσον γνωρίζομεν, ἡ ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 7033|46 Πρωτοδικου Ἀθηνῶν, Πρωτοδίκης *Ν. Πιέρρος*, ΕΕΔ 3, 618, ἐφ' ἧς βλέπε σχόλιον *Ε. Ὑδραίου*, ΕΕΔ 5, 619), ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις δέχεται, ὅτι δὲν δύναται, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|45, τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται εἰς εὐθείαν ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν ἀπόλυσιν, νὰ ἐξομοιωθῇ πρὸς αὐτὴν καὶ ἡ διαφόρου συνεπείας ἐπαγομένη διάταξις τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Ν. 2112.

Νομίζομεν, ὅτι ἡ νέα αὐτὴ γραμμή, τὴν ὁποίαν διανοίγει ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις εἶναι ἐπιδεκτικὴ πολλῶν ἀντιρρήσεων.

Τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ Ν. 2112|20 ὁρίζει τὰ ἑξῆς: Πᾶσα μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, βλάπτουσα τὸν ὑπάλληλον, θεωρεῖται ὡς καταγγελία ταύτης, δι' ἣν ἰσχύουσαι αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ἂν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἐνομοθετήθη ὑπὸ καθεστῶς ἐλευθέρας ἀπολύσεως τῶν μισθωτῶν, μὲ μόνην τὴν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. 2112 ὑποχρέωσιν προειδοποιήσεως διὰ τὴν ἀπόλυσιν, ἡ ὁποία ὁπωσδήποτε ἦτο ἰσχυρὰ καὶ ἔγκυρος καὶ ἄνευ τῆς προηγουμένης εἰδοποιήσεως (Α.Π. 251|34, Θέμ. ΜΕ' 636, Α.Π. 45|35, Θέμ. ΜΣΤ' 608, Α.Π. 76|41, ΕΕΔ 1, 14), πρέπει νὰ σκεφθῶμεν, ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Ν. 2112 ὑπῆρξε νὰ ἐξομοιώσῃ ἀπὸ ἀπόψεως ἐπιζημίων συνεπειῶν καὶ τὴν ἄνευ προειδοποιήσεως γενομένην μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων πρὸς τὴν ἄνευ προειδοποιήσεως εὐθεῖαν ἀπόλυσιν, χωρὶς νὰ πλήττεται τὸ κῦρος τῆς οὕτω γενομένης μεταβολῆς, ὡς δὲν ἐπλήττετο καὶ τὸ κῦρος τῆς εὐθείας ἀπολύσεως.

Ἂν, ἑπομένως, ὁ ἐργοδότης ἐτήρει τοὺς ὅρους τοῦ Ν. 2112 καὶ διὰ τὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, προειδοποιῶν περὶ αὐτῆς τὸν μισθωτόν, τοῦτο θὰ ἐτέλει ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὸν νόμον καὶ θὰ ἀπήλλασσε τὸν ἐργοδότην τῶν ἐπιζημίων συνεπειῶν, ὡς θὰ τὸν ἀπήλλασσε καὶ ἡ ταχτικὴ, μετὰ προειδοποίησιν, ἀπόλυσις.

Περαιτέρω ἦτο πάντοτε δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ νὰ ἀποδεχθῇ ἢ ὄχι τοὺς νέους, βλαπτικοὺς ἔστω ὅρους τῆς μεταβληθείσης συμβάσεως, χωρὶς νὰ ἀναγνωρίζεται εἰς αὐτὸν ἄλλο τι ἀποζημιώσεως δικαίωμα (ἐπεφυλάσσετο ἡ περίπτωσις τοῦ § 4 τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ Ν. 4558|1930 διὰ τὸν ἰδιωτικὸν ὑπάλληλον).

Ἐνῷ ταῦτα ἔβαινον ὁμαλῶς ὑπὸ τὸ ὁρικὸν καθεστὼς τοῦ Ν. 2112|20, ἐπῆλθε περαιτέρω διὰ τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|45, ἰσχύοντος ἤδη ὡς ἐπεξετάθη καὶ ἐτροποποιήθη μία ἰδιάτυπος μεταβολή.

Αὕτη συνίσταται ἀφ' ἑνὸς εἰς τὴν ἀναγνώρισιν πάντοτε ὡς ἐλευθέρως καὶ ἀναιτιολογήτως δυναμένης νὰ ἀσκηθῇ τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (ἐπιφυλάσσεται ἡ περίπτωσις τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ.), ὡς ὑπὸ τὸ καθεστὼς τοῦ Ν. 2112, αἱ ἐκ τοῦ ὁποίου ὑποχρεώσεις ἀποζημιώσεως ἐξακολουθοῦν νὰ ἰσχύουν, ἡ ἐκπλήρωσις τῶν ὁποίων συνδιάθη μάλιστα πρὸς τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας, ἀφ' ἑτέρου ὅμως ἐθεσπίσθησαν διὰ τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|45 καὶ πρόσθετοι τινες τυπικαὶ τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας προϋποθέσεις, ἡ μὴ τήρησις τῶν ὁποίων ἄγει εἰς ἀκυρότητα αὐτῆς.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ ἐργοδότης, ὁ ὁποῖος δὲν ἀποδέχεται τὰς συμπεφωνημένας ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, ἔστω καὶ ἂν ἔχῃ ἐκδηλώσει τὴν βούλησίν του νὰ διασπάσῃ τὸν ἐργασιακὸν δεσμόν, καθίσταται ἐκ τοῦ ἄρθρ. 656 Α.Κ. ὑπερήμερος, χωρὶς νὰ ὑποχρεοῦται ὁ μισθωτὸς ἐν τῇ περὶ μισθῶν ἀγωγῇ νὰ καθορίσῃ αὐτὸς τὸν λόγον ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας (Α.Π. 107|47, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 7, 172).

Ἐξ ἄλλου, καὶ ἂν εἶναι ἀληθές, ὅτι ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|45 ἐτέθησαν περιορισμοί τινες διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας, ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν ὁποίων καθίσταται αὕτη ἄκυρος, δὲν ἕπεται, ὅτι διὰ τῆς βλαπτικῆς τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως μεταβολῆς δὲν δύναται νὰ ἐπέλθῃ ἤδη καὶ μετ' αὐτὴν ἐπιζήμιος διὰ τὸν ἐργοδότην συνέπεια.

Ἐνώπιον ταῦτ' ὑπάρχοντος ἐν τῷ δικαίῳ κενοῦ θὰ προσιοθῇ ἡ λύσις διὰ τῆς ἀναλογίας (*Οἰκ.* Γεν. Ἀρχ. § 10, σελ. 44).

Τὴν ἀνάλογον ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Ν. 2112 ἐπιβάλλει ἡ ὁμοίου περιεχομένου διάταξις τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Α.Ν. 771|37, καθ' ἣν, προκειμένου περὶ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ, ἐξομοιοῦται ρητῶς πρὸς ἀπόλυσιν καὶ πᾶσα μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, εἶναι δέ, νομίζομεν, ἐντόνως χαρακτηριστικόν, ὅτι προκειμένου περὶ περιορισμῶν ἀπολύσεως, οὐσιαστικῶν ἢ τυπικῶν, ὁ Νομοθέτης ἐξίσωσε τὰς συνεπείας τῆς ἀπολύσεως πρὸς ἐκείνας τῆς βλαπτικῆς μονομεροῦς μεταβολῆς, ἀναχωρῶν προδήλως ἀπὸ τῆς σκέψεως νὰ ἀποφευχθοῦν εἰς βάρος τοῦ μισθωτοῦ ἐπιβλαβεῖς ἐνέργειαι, αἱ ὁποῖαι ἐνδεχομένως θὰ ἔκαμπτον, κατὰ τὰ ἐργοδοτικὰ συμφέροντα, τὴν σκληρότητα τῶν περιορισμῶν τῆς ἀπολύσεως ἢ θὰ ἐξηνάγκαζον τὸν μισθωτὸν νὰ ὑποστῇ τῆς μὲ τοιαύτας ἐπαχθεῖς μεταβολὰς διατηρουμένης ἐν ἰσχύϊ συμβάσεως.

Η σκέψις της καταχωρουμένης κατωτέρω αποφάσεως ότι η τήρησις του Ν. 118|45, εις τας περιπτώσεις μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς των όρων της συμβάσεως, δεν είναι νοητή, εφ' όσον ο εργοδότης δεν απολύει τον μισθωτόν, αλλ' επιθυμεί την διατήρησίν του, δεν φαίνεται να είναι διά το ζήτημα αποφασιστική, αφού εξ ίσου θα έπρεπε να ερωτηθῆ διατί τότε να νομοθετηθῆ το άρθρ. 1 του Α. Ν. 771|1937;

Εξ άλλου, και άν ήθελεν υποτεθῆ, ότι η αναλογική εφαρμογή του άρθρ. 7 του Ν. 2112 είναι απροσάρμοστος, προκειμένου ν' απαγγελθούν αί εκ του άρθρ. 9 Ν. 118 συνέπειαι, νομίζομεν, ότι και άλλοθεν, εκ των γενικών αρχών του δικαίου, ενδείκνυται η αυτή κατ' αποτέλεσμα λύσις.

Εφ' όσον η σύμβασις ισχύει μέχρι της καταγγελίας αυτής (Α. Π. 191|1949, εισηγητής *Δ. Μίχος* ΕΕΔ 8, 367), η δε καταγγελία έχει υποβληθῆ εις τους γνωστούς του άρθρ. 9 Ν. 118 περιορισμούς, μέ την ακυρότητα άλλως ως συνέπειαν, έχει ο μισθωτός κατά του εργοδότου πάντοτε την εκ συμβάσεως αγωγήν, διά παράβασιν των συμπεφωνημένων, εκ μόνης της υπερημερίας αυτού (βλέπε την Εφετ. Αθηνών 1198|1948, εισηγητής *Δ. Αργυράκης*, ΕΕΔ 7, 515, *Κ. Δημάκην*, Α.Ι.Δ. 1940, σελ. 363, *Α. Σακελλαρόπουλον*, ΕΕΔ 8, 136 επ.).

Αν περαιτέρω ο εργοδότης αντιτάξῃ κατά της τοιαύτης αγωγής το άρθρ. 7 Ν. 2112, επικαλούμενος αυτό από απόψεως συνεπειών μόνον αποζημιώσεως, τότε ανακύπτει η αντένταξις του μισθωτού, ότι η μονομερής μεταβολή των όρων δεν δύναται να εξισωθῆ προς απόλυσιν, αφού αύτη, μή τηρουμένων των διατυπώσεων του άρθρου 9 Ν. 118, θεωρείται εκ του νόμου άκυρος και λογίζεται (άρθρ. 180 Α.Κ.) ως μή γενομένη.

Οπωσδήποτε ή εν λόγω πρωτοδικειακή απόφασις, ακολουθούσα την γνωστήν μέ τινας διασπάσεις γνώμην (βλέπε εν ΕΕΔ 9, 26) άποψιν περί ακυρότητος των υπέρ τα όρια συλλογικών συμβάσεων εργασίας ατομικών συμβάσεων (ή αναφερομένη εν αυτή Α.Π. 224|1949, ΕΕΔ 8, 155, αφορά τα όρια της εις εκτέλεσιν του Ν. 28|1944 υπουργικής αποφάσεως 3601|1946), δεν θεωρεί — και εν λογικῆ ακολουθίᾳ προς την άποψιν — ως μονομερή βλαπτικήν μεταβολήν των όρων συμβάσεως την μείωσιν του μισθού εις τα διά των συλλογικών συμβάσεων εργασίας όρια.

Πρωτοδίκου Πειραιώς 1084|1949

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ο κ. **Κ. Κευτευρίας**

Δικηγόροι οί κ.κ. Σ. Σπετσάκης, Π. Τζανετάκος

Κατά το άρθρον 7 του ν. 2112 πάσα μονομερής μεταβολή των όρων της συμβάσεως εργασίας, βλάπτουσα τον υπάλληλον θεωρείται ως καταγγελία ταύτης, δι' ην ισχύουσιν αί διατάξεις του νόμου τούτου. Η διάταξις αύτη εφαρμόζεται αναλογικώς διά την ταυτότητα του λόγου και επί των εργατών και τεχνιτών, ήτοι και επί των προσώπων, άτινα θάλπει το Β. Δ. της 16|18 Ιουλίου 1920, καίτοι δέν υπάρχει εν αυτῷ ανάλογος διάταξις (Πρ. Αθηνών 4775|1948 ΕΕΔ 7, σελ. 723, Πρωτ Πειραιώς 140|1949, ΕΕΔ 8, σελ. 331). Κατά δέ το άρθρ. 9 του νόμου 118|45 επιχειρήσεις, υπαγόμεναι εις τας διατάξεις τούτου, δύνανται να καταγγέλλουν την σύμβασιν εργασίας του προσωπικού των, υποχρεούμεναι, επί ποινῇ ακυρότητος της καταγγελίας ταύτης, να τηρήσωσι τας προϋποθέσεις τούτου. Εκ του συνδυασμού των δύο τούτων διατάξεων προκύπτει, ότι το άρθρον 9 του ν. 118|45 προβλέπει την περίπτωσιν της απ' ευθείας υπό των εργοδοτών απολύσεως των παρ' αυτοίς εργαζομένων, όπότε και διά την εγκυρότητα της απολύσεως ταύτης προϋποθέτει την τήρησιν των ωςάνω διατυπώσεων, ουχί δέ και την κατά πλάσμα του νόμου εξομοίωσιν προς απόλυσιν διαφόρων αντισυμβατικών ή παρανόμων ενεργειών ή παραλείψεων εκ μέρους των εργοδοτών, ως είναι εν προκειμένῳ ή διά της μειώσεως του ημερομισθίου μονομερής βλαπτική μεταβολή των όρων της συμβάσεως (Πρ. Δράμας 5|1949, ΕΕΔ 8, σελ. 537, Α. Π. 507|1938 ΕΕΝ ΣΤ' σελ. 164, Α.Π. 306|1934 Θέμ. ΜΕ' σελ. 817), δεδομένου ότι εις την περίπτωσιν ταύτην ή εξομοίωσις αύτης προς καταγγελίαν της συμβάσεως εργασίας έχει ως μόνην συνέπειαν την πληρωμήν της κατά τον ν. 2112 ή το Β. Δ. 16|18|1920 αποζημιώσεως, ήν και μόνην ηδύνατο ο βλαπτόμενος μισθωτός να αιτήσηται και δέν συνεπάγεται την υποχρέωσιν του εργοδότου, όπως και επί της περιπτώσεως ταύτης, τηρήσῃ κατ' αναλογίαν τας διατυπώσεις του άρθρου 9 του ν. 118|45, ήτις τήρησις δέν είναι νοητή, εφ' όσον ο εργοδότης δέν απολύει τον μισθωτόν, αλλ' επιθυμεί την διατήρησιν αύτου εις την εργασίαν του (Πρ. Αθηνών 7033|1945, ΕΕΔ 5, σελ. 618). Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω ο ενάγων, εξακολουθῶν υπηρετῶν παρά τῇ εναγομένῃ και αξιῶν, όπως, εφ' όσον διά της μειώσεως του ημερομισθίου του επήλθε βλαπτική μεταβολή των όρων της συμβάσεως εργασίας του εις βάρος του, ήτις επέφερε την καταγγελίαν της συμβάσεως εργασίας, ήτις όμως εστίν άκυρος, ως μή τηρηθεισῶν υπό της εναγομένης των διατυπώσεων του άρθρου 9 του νόμου 118|1945, επιδικασθῶσιν αύτῷ τα εν τῇ κρινομένῃ αγωγῇ ημερομίσθιά του, ή τοιαύτη αξίωσίς του, συνωδά τοῖς άνω, δέν εύσταθεί και τῷ λόγῳ τούτῳ δέον όπως απορριφθῇ ή κρινομένη αγωγή ως νόμῳ αβάσιμος. Αλλ' αν άκόμη ήθελε γίνῃ δεκτή ή αντίθετος εκδοχή, ότι και εν τῇ κρινομένῃ περιπτώσει έδει να τηρηθῶσιν αί διατυπώσεις του άρθρου 9 του ν. 118|45 (*Σ. Βεκρῆ*, Η καταγγελία κλπ. σελ. 69 και επ., Πρ. Αθηνών 612|1949 ΕΕΔ 8, σελ. 230, Πρ. Αθηνών 4775|1948, 5252|1948, ΕΕΔ 7, σελ. 723 και 729, Πρ. Αθηνών 1486|1947, ΕΕΔ 6, σελ. 303, *Ε. Υδραῖος* ΕΕΔ 5, σελ 619) και πάλιν ή αξίωσίς του δέν εύσταθεί νόμῳ, διότι αιτείται να τῷ επιδικασθῇ ημερομίσθιον, υπερβαίνον το υπό της συλλογικῆς συμβάσεως της 4|11|47 καθορισθέν, συμπεριλαμβανομένου και του διά της υπ' άριθμ. 2592|1949 κοινῆς αποφάσεως των Υπουργῶν Οικονομικῶν και Εργασίας προστεθέντος εις τοῦτο ποσοστοῦ 30 ο|ο, δεδομένου ότι εκ των καταθέσεων των ενόρκως ενώπιόν μας εξετασθέντων μαρτύρων ο ενάγων λαμβάνει από την εναγομένην ημερομίσθιον δρχ. 25.00, και ουχί 20.000, ως ισχυρίζεται, καθόσον ο μισθωτός δέν δύναται να αιτήσηται πλέον του διά της ως είρηται συλλογικῆς συμβάσεως ορισθέντος ημερομισθίου, πλέον του 30 ο|ο, διότι τοῦτο κατισχύει πάσης αντιθέτου συμβατικῆς ρυθμίσεως (Α. Π. 224|1949, Π. Πειραιώς 202|1949, ΕΕΔ 8, σελ. 455 και 495). Αλλ' εκτός τούτου, εκ της καταθέσεως των ενόρκως ενώπιόν μας

ΔΙΑΠΡΑΞΙΣ ΥΠΟ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΑΞΙΟΠΟΙΝΟΥ ΠΡΑΞΕΩΣ

Δικαίωμα καταγγελίας συμβάσεως άνευ διατυπώσεων άρθρ. 9 Ν. 118|1945

I

Ἀνυπόχρεον τηρήσεως διατυπώσεων άρθρ. 9 Ν. 118|1945 διά καταγγελίαν συμβάσεως μισθωτοῦ μετά διάπραξιν ὑπ' αὐτοῦ κατά τήν ἐνάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας του ἀξιοποίνου πράξεως.—Ἀδιάφορος ὁ χρόνος ὑποβολῆς τῆς μηνύσεως.—Δικαίωμα μισθωτοῦ ἐπί ἐπιδόματος ἀνεργίας καί ἀποζημιώσεως Ν. 2112 εἰς περίπτωσιν ἀπαλλαγῆς τῆς κατηγορίας.

Θέμα καί τῶν δύο παρατιθεμένων κατωτέρω δικαστικῶν ἀποφάσεων εἶναι τό γνωστόν ζήτημα τῆς ἐπιρροῆς της δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν κατά τήν ἐξάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας του, ὑποβλήθείσης κατά τοῦ μισθωτοῦ μηνύσεως ἐπί τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, κατ' ἄρθρ. 9 ν. 118|1945, ὡς ἐπεξετάθη (βλέπε ἐπί τοῦ θέματος ΕΕΔ 8, 723 ἐπ.).

Μεταξύ ὅμως τῶν δύο αὐτῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων ὑπάρχει ἀντίθεσις γνωμῶν ὡς πρός τό ἄν, κατά τήν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ νόμου, ἀπαιτῆται νά ἔχῃ ἤ ὄχι ὑποβληθῇ πρό τῆς ἀπολύσεως ἡ κατά τοῦ μισθωτοῦ μήνυσις.

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 8, 723 ἐπ.) ἐπί τῆς ὑπ' ἀριθ. 1484|1949 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς (εἰσηγητής Δ. Ἀλεξανδρόπουλος, ΕΕΔ 8, 723), κατά τήν ὁποίαν ἀπαιτεῖται διά τήν ἀπαλλαγήν τῶν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945 προϋποθέσεων τοῦ κύρους καταγγελίας τῆς συμβάσεως νά προηγήθῃ τῆς ἀπολύσεως ἡ μήνυσις, ὅτι εἶναι ὀρθή, καί καθ' ἡμᾶς, ἡ ἀντίπαλος ἄποψις (οὕτως ἡ κατωτέρω Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4859|1949).

Εἶναι ἐντός τῆς νομοθετικῆς θελήσεως ἡ ἄρσις τῆς προστασίας τῶν μισθωτῶν εἰς περίπτωσιν διαπράξεως ὑπ' αὐτῶν ποινικῶς διωκτέων ἀδικημάτων (ἴδε καί ἄρθρ. 1 Α. Ν. 751|1948, ΕΕΔ 7, 658), χωρίς νά ἐνδιαφέρῃ κρισίμως ὁ χρόνος τῆς ὑποβολῆς μηνύσεως κατά τοῦ μισθωτοῦ, ὁ ὁποῖος ἐν πάσῃ περιπτώσει, εἰς τήν ἀντιμετωπιζομένην ὑπό τῶν κατωτέρω δικαστικῶν ἀποφάσεων περίπτωσιν, δέν ἔχει τι νά ζημιωθῇ καί ἐκ τῆς μετά τήν ἀπόλυσιν ὑποβολῆς μηνύσεως, ἀφοῦ, κατά τό ἐφ' οὗ στηρίζεται τό δικαίωμα τοῦ ἐργοδότου ἄρθρ. 9 § 9 ν. 118|1945 (προστεθεῖσα παράγραφος διά τῆς § 4 τοῦ ἄρθρ. 2 Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946, ΕΕΔ 6, 311), ἀπαλλασσόμενος διά βουλεύματος ἤ δικαστικῆς ἀποφάσεως δικαιοῦται ἐπιδόματος ἀνεργίας, οὗ ἡ ἔναρξις ἀνατρέχει ἀπό τῆς ἡμέρας τῆς ἀπολύσεως (ἐφ' ὅσον ἀναγγελῇ ἐγγράφως εἰς τό Ταμεῖον τήν ἐν λόγῳ ἀπαλλαγήν του ἐντός ἑπτά ἡμερῶν ἀπό ταύτης), ἐκτός βεβαίως καί τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112, τήν ὁποίαν δικαιοῦται παρά τοῦ ἐργοδότου, κατά τό ἄρθρ. 5 ν. 2112.

Ἀπό τῆς ἐννοίας αὐτῆς τοῦ νόμου ἐκκινοῦν καί αἱ ἐπεκτείναμαι τόν ν. 118|1945 εἰς ἐπαρχιακάς περιφερείας ὑπουργικαί ἀποφάσεις, βάσει τῆς διατάξεως τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 7 ν. 118|1945, αἱ ὁποῖαι, ἐνῶ ἐπεκτείνουν τήν ἀσφάλισιν, ἐξαιροῦν αὐτῆς τούς μισθωτούς, οἵτινες ἀπελύθησαν ἤ ἀπολύονται δυνάμει τῶν διατάξεων τῶν παραγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 2112|1920 ἤ τῶν διατάξεων τῆς παραγρ. 2 τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ ἀπό 16|7|1920 β. δ. περί ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 (βλέπε προχείρως ἐκ τῶν ὁμοίου περιεχομένου ὑπουργικῶν ἀποφάσεων τήν ὑπ' ἀριθ. 36260|1946, ΕΕΔ 6, 125), ὅταν δέ αἱ ὑπουργικαί αὗται ἀποφάσεις ἐκφράζωνται περί «ἀπολυθέντων», καθ' ὃν χρόνον ἐδημοσιεύθησαν, εἶναι ἀμφίβολον νά ὑπατεθῇ, ὅτι ἐννοοῦν ἐκείνους, καθ' ὃν ὑπεβλήθη ἤδη μήνυσις, χωρίς νά βαρύνῃ ἀποκλειστικῶς τό πραγματικόν στοιχεῖον τῆς οὐσιαστικῆς διαπράξεως τοῦ ἀδικήματος.

Τό συμπέρασμα ἄρα εἶναι, ὅτι ὀρθότερο φαίνεται νά εἶναι ἡ ἄποψις τῆς κατωτέρω καταχωρουμένης ὑπ' ἀριθ. 4859|1949 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4859|1949

Διαδικασία Ν. ΓΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Α. Παπαχρήστου**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Δ. Λάκκας, Ν. Ρώτας

Διά τῆς κρινομένης ἀγωγῆς του ὁ ἐνάγων ἐκθέτει, ὅτι προσελήφθη παρά τοῦ ἐναγομένου

ἐξετασθέντων μαρτύρων, τῶν προσαχθέντων καί ἐπικληθέντων ἐγγράφων καί τῆς ἐν γένει λαβούσης χώραν συζητήσεως ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐνάγων μέχρι τέλους Ἀπριλίου 1949 ἐλάμβανεν ἡμερομίσθιον δραχμ. 25.000, ὅτε ἡ ἐναγομένη ἀνέλαβε τήν ἐκτέλεσιν ὡριομένων ἐργασιῶν καί διότι ἐπείγετο νά περαιωθοῦν αὗται τό συντομώτερον, ἦλθεν εἰς ἰδιαιτέραν συμφωνίαν μετά τινων τῶν παρ' αὐτῇ ἐργαζομένων, ἐν οἷς καί ὁ ἐνάγων, νά ἐργασθοῦν ἐντατικώτερον καί νά καταβάλῃ ὡς δῶρον πρόσθετον ποσόν, συμφωνήσασα μετά τοῦ ἐναγομένου νά τῷ καταβάλῃ ἐπί πλέον τοῦ ἀνω ἡμερομισθίου δραχμ. 10.080 ἡμερησίως. Αἱ ἐργασίαι αὗται ἐπερατώθησαν τήν 10ην Ἰουλίου 1949 καί ἡ ἐναγομένη ἀπό τῆς 11 Ἰουλίου 1949 ἔπαυσε χορηγοῦσα αὐτῷ τήν ὡς ἄνω πρόσθετον ἀμοιβήν του, ἥτις ἐχορηγήθη αὐτῷ ἐκτάκτως καί μέχρι περατώσεως τῶν ὡρισμένων ὡς ἄνω ἐργασιῶν, αἵτινες καί ἐπερατώθησαν καί ἐπομένως ἡ ἐπανάληψις τῆς καταβολῆς ἐκ μέρους τῆς ἐναγομένης τῷ ἐνάγοντι τοῦ ἀρχικοῦ ἡμερομισθίου του, ὅπερ εἶναι σύμφωνον πρός τήν συλλογικήν σύμβασιν, δέν συνιστᾷ βλαπτικήν μεταβολήν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως. Καί ἄν δέν εἶναι ἀληθής ὁ ἰσχυρισμός τῆς ἐναγομένης, ὅτι συνεχίζει τήν καταβολήν τῆς προσθέτου ἀμοιβῆς εἰς τινας τῶν παρ' αὐτῇ ἐργαζομένων συνεπείᾳ νεωτέρας συμφωνίας μετ' αὐτῶν, δεδομένου ὅτι τούς χρησιμοποιεῖ πρός ἐντατικωτέραν ἐργασίαν εἰς ἄλλας ἀναληφθείσας ἐργασίας, εἰς ἃς δέν περιέλαβε καί τόν ἐνάγοντα, ἀλλά συνεχίζει καταβάλλουσα αὐτοῖς τήν πρόσθετον ἀμοιβήν, διότι οὕτω θέλει, ἡ τοιαύτη ἐνέργειά της, τοῦτέστι τῆς μή συνεχίσεως τῆς καταβολῆς τῆς προσθέτου ἀμοιβῆς καί εἰς τόν ἐνάγοντα, δέν ἀντίκειται εἰς τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 281 Α. Κ., οὐδέ εἰς τήν ἀρχήν τῆς ἴσης μεταχειρίσεως, ἐφ' ὅσον οἱ ἄλλοι μισθωτοί της, πρός οὓς παρέχει τό ηὐξημένον ἡμερομίσθιον, ἐβεβαιώθη, ὅτι εἶναι ἀποδοτικώτεροι τοῦ ἐνάγοντος (Α.Π. 259|1949, ΕΕΔ 8, σελ. 533). Κατ' ἀκολουθίαν καί διά τούς λόγους αὐτούς ἀπορριπτέα κρίνεται ἡ ὑπό κρίσιν ἀγωγή ὡς ἀβάσιμος.

έπι συμβάσει έργασίας ἀορίστου χρόνου καὶ εἰργάσθη ὡς σερβιτόρος ἀπό τῆς 1ης Ἀπριλίου 1949 μέχρι καὶ τῆς 17 Αὐγούστου 1949, ὅτε ἀπελύθη ἀκύρως, λόγῳ μὴ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ν. 118|45, καὶ αἰτεῖται τὴν ὑποχρέωσίν του πρὸς καταβολὴν αὐτῷ κατὰ τὸν ἐν τῇ ἀγωγῇ ὑπολογισμὸν διὰ τὸ ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως μέχρι καὶ τῆς 6 Σεπτεμβρίου 1949 διάστημα δραχμῶν 1.000.000.

Κατ' ἄρθρον 9 § 9 ν. 118|45, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946, αἱ λοιπαὶ διατάξεις αὐτοῦ, ἐν αἷς καὶ ἡ προβλέπουσα τὸν τρόπον τῆς ἐγκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ μισθωτῶν, οἵτινες ἀπολύονται δυνάμει τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 5 ν. 2112, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ οἱ καθ' ὧν ὑπεβλήθη μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐνασκήσει τῆς ὑπηρεσίας των. Ἐφ' ὅσον ἐν προκειμένῳ ὁ ἐναγόμενος προσάγει καὶ ἐπικαλεῖται κεκυρωμένον ἀντίγραφον τῆς παρ' αὐτοῦ ὑποβληθείσης κατὰ τοῦ ἐνάγοντος μηνύσεως ἐπὶ ὑπεξαιρέσει χρημάτων, ἅτινα εἰσέπραττε παρὰ τῶν πελατῶν τοῦ καταστήματός του, κατὰ τὸ προηγηθὲν τῆς ἀπολύσεως του τρίμηνον διάστημα, πράξει δηλονότι, ἥτις ἦσκει ἄμεσον ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας του, ὀρθῶς κατήγγειλε ἄνευ τηρήσεως τῶν παρὰ τοῦ ἐνάγοντος ἐπικαλουμένων διὰ τὴν ἐγκυρότητα τῆς καταγγελίας διατυπώσεων τὴν μεταξὺ των σύμβασιν ἐργασίας. Ἐπελθούσης οὕτω λύσεως τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως ἡ κρινομένη ἀγωγή, αἴτημα ἔχουσα τὸ ἐν τῇ πρώτῃ σκέψει, εἶναι ἀπορριπτέα ὡς μὴ νόμιμος (Α. Π 531|38 ΕΕΝ, σελ. 179). Ὁ προβαλλόμενος παρὰ τοῦ ἐνάγοντος ἰσχυρισμὸς ὅτι ἔδει διὰ τὸ νόμιμον τῆς ἐνεργείας του ὁ ἐναγόμενος νὰ εἶχεν ὑποβάλει τὴν ρηθεῖσαν μήνυσιν, τοὐλάχιστον πρὸ τοῦ χρόνου τῆς καταγγελίας καὶ οὐχί, ὡς ἐν προκειμένῳ, μετ' αὐτήν, ἦτοι τὴν 24ην Ὀκτωβρίου 1949, κατὰ τὴν ἐπ' αὐτῇ πρᾶξιν ἐγχειρίσεώς της, δὲν εἶναι βάσιμος. Τὸ περιστατικὸν τοῦτο, δυνάμενον εἰς ἄλλην ἑκάστοτε νὰ ὀφείλεται αἰτίαν, δὲν εἶναι κρίσιμον ἐν προκειμένῳ, ἀλλὰ τὸ γεγονὸς τῆς διαπράξεως ἢ μὴ τῆς ἀξιοποίνου πράξεως, ὅπερ καὶ προύκάλεσε προφανῶς τὴν νομοθέτησιν τῆς ρηθείσης ἐξαιρέσεως. Δὲν κεῖται πράγματι ἐν τῷ σκοπῷ καὶ τῷ πνεύματι τῆς διατάξεως ἡ παραχώρησις δικαιώματος προβολῆς τοιαύτης ἐνστάσεως παρὰ τοῦ ὑποπίπτοντος εἰς ἄδικον πρᾶξιν ἔναντι τοῦ σπεύδοντος ν' ἀπαλλαγῇ τῶν ὑπηρεσιῶν του ἐργοδότου. Οὕτως ἐξηγεῖται περαιτέρω ἡ διὰ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 9 ἀναδρομικὴ παροχὴ τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας καὶ ἡ κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἄρθρων 5 § 2 καὶ 3 ν. 2112 καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ τελευταίου τούτου νόμου, εἰς τὸν τελικῶς διὰ βουλεύματος ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως ἀπαλλασσόμενον. Ἐν περιπτώσει δολίας ὑποβολῆς μηνύσεως ὑφίσταται πάντοτε νόμῳ καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ πρὸς ἐπιβίωξιν τῆς ἐκ ταύτης τυχὸν ἀποζημιώσεώς του Γ' ἀνωτέρω, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ γεγονὸς τῆς ἐλευθερίας τῶν ἐργατῶν πρὸς καταγγελίαν τῆς μετὰ τῶν μισθωτῶν συμβάσεως ἐργασίας, διαφυλασσομένων ὡρισμένων τυπικῶν προϋποθέσεων, μάχονται ὑπὲρ τῆς ἀνωτέρω δεκτῆς γενομένης ἀπόψεως.

Καὶ κατὰ τὴν ἑτέραν αὐτῆς βάσιν τὴν ἐπικουρικὴν τὴν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. ἐρειδομένην, ἡ κρινομένη ἀγωγὴ εἶναι ἀπορριπτέα, ὡς ὅλως ἀόριστος, διότι δὲν ἐκτίθενται ἐν αὐτῇ τὰ πραγματικὰ περιστατικὰ τὰ θεμελιοῦντα τὴν καταχρηστικὴν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως.

II

Ἀπαλλαγὴ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|45 διατυπώσεων καταγγελίας συμβάσεως μόνον, ἐφ' ὅσον προηγήθη τῆς καταγγελίας μήνυσις κατὰ τοῦ μισθωτοῦ.—Ἐφαρμογὴ ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς περὶ προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου.—Ἀπόλογος ἐφαρμογὴ τῶν περὶ παραγραφῆς διατάξεων.—Ἀναστολὴ ἐκ λόγων ἀνωτέρας βίας. — Ἀγωγαὶ κατὰ ἑταιρειῶν ὑπὸ ἐκκαθάρισιν.

Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 11|1949

Διαδικασία Ν. Γ?ΟΔ

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μιχ. Καλεύρας**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Σ. Σάββας, Ἀγγ. Συρόπουλος, Τ. Ἀμπατζῆς

Συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 3 τοῦ ν. δ. τῆς 8|11-5-46 πᾶσα ἀξίωσις μισθωτοῦ, πηγάζουσα ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τυγχάνει ἀπαράδεκτος, ἐφ' ὅσον ἡ σχετικὴ ἀγωγὴ δὲν ἐκοινοποιήθη ἐντὸς τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Κατὰ ταῦτα ἡ ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ὑποβαλλομένη ἔνστασις παρόδου τῆς τοιαύτης τριμήνου προθεσμίας («παραγραφῆς», ὡς τὴν ἀποκαλεῖ), ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ περὶ ἧς πρόκειται σύμβασις κατηγγέλθη προφορικῶς καὶ ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει διατυπώσεων, ἄρα ἀκύρως, περὶ τὰ μέσα Νοεμβρίου 1948 καὶ ὅτι ἔκτοτε παρῆλθεν ἡ τριμηνος προθεσμία, χωρὶς νὰ κοινοποιηθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, σύννομός ἐστι, ὡς καταλυτικὴ τῆς διωκομένης ἀξιώσεως τοῦ ἐνάγοντος, καὶ ἐξεταστέα οὐσία καθίσταται, τὰ δ' ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ὑποστηριζόμενα, ὅτι οὐδαμῶς ἤρχισεν ἡ πρόοδος τῆς προθεσμίας, ἐφ' ὅσον οὐδόλως ἐκοινοποιήθη αὐτῷ «ἐγγράφως» ἡ καταγγελία, ἀπορριπτέα ὡς μὴ νόμιμα τυγχάνουσι.

Δυνάμει τοῦ ἄρθρου 279 Α. Κ. ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ ἀποσβεστικῶν (ἀνατρεπτικῶν) προθεσμιῶν ἀναλόγως αἱ περὶ παραγραφῆς διατάξεις, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ αἱ περὶ ἀναστολῆς τοιοῦται τοῦ ἄρθρου 255 Α. Κ., καθ' ἣ ἡ παρανραφή, ἄρα καὶ ἡ ἀποσβεστικὴ προθεσμία, ἀναστέλλεται, ἐφ' ὅσον ὁ δικαιοῦχος ἐκ λόγων ἀνωτέρας βίας ἐκωλύθη ν' ἀσκήσῃ τὴν ἀξίωσίν του. Συνεπῶς κατ' ἀρχὴν ἐρευνητέα τυγχάνει ἡ ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ὑποβαλλομένη ἀντένστασις ἀναστολῆς τῆς ἄνω τριμήνου προθεσμίας τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. δ. τῆς 8|11-5-1946 ὡς διακωλυτικῆς τῆς πληρώσεως ταύτης καὶ δὴ ἐρευνητέον, ἂν οἱ προβαλλόμενοι ὑπ' αὐτοῦ δύο λόγοι συνιστοῦν ἀνωτέραν βίαν.

Συμφώνως πρὸς τὰ νομολογηθέντα καὶ διδαχθέντα περὶ τῆς νομικῆς προσωπικότητος τῆς ὑπὸ ἐκκαθάρισιν τελούσης ἑτερορρύθμου ἑταιρίας, μετὰ τὴν διάλυσιν (λύσιν) αὐτῆς, ἐν ᾗ περιπτώσει δὲν ὡρίσθησαν διὰ τοῦ καταστατικοῦ ἐκκαθαρισταί ἢ οἱ ὁρισθέντες ἀποποιοῦνται ἢ κωλύονται ν' ἀναλάβωσι τὰ λειτουργήματα των, δὲν διωρίσθησαν δ' εἰσέτι τοιοῦτοι ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου, αἱ κατὰ τῆς ἑταιρίας ταύτης ἀγωγαὶ ἀπευθύνονται νομίμως κατὰ τοῦ διαχειριστοῦ ἢ τῶν διαχει-

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΩΝ ΔΙΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Βάσις προσαυξήσεως διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 Υ. Α.

Ἔννοια ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.—Προσαύξησις δι' αὐτῆς μόνον κατωτάτων ὁρίων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας μετὰ τὴν διὰ τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἀναπροσαρμογήν.—Ἔλλειψις εἰδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.—Ἐφαρμογὴ γενικῆς.

Ὡς φαίνεται, εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς κατωτέρω πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως ὑπεστηρίχθη, ὅτι ἡ δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 ὑπ. ἀποφ. (ΕΕΔ 8,610), διὰ τῆς ὁποίας ἐπεβλήθη κατὰ 30 ο|ο προσαύξησις ἐπὶ τῶν κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἀπὸ 4|11|47 καὶ 1|12|47 ἀναπροσαρμοσθέντων κατωτάτων ὁρίων μισθῶν, χορηγεῖται καὶ ἐπὶ ἐκείνων τῶν ἡμερομισθίων ἢ μισθῶν, τὰ ὁποῖα, ὑπερβαίνοντα τὸ ὅριον τῶν ἀνωτέρω συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, καθ' ὃν χρόνον ἐτέθησαν ἐν ἰσχύϊ αἱ ἀνωτέρω συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας, κατοχυρώθησαν διὰ τῆς § VIII τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Πράγματι ὅμως, ὡς ὀρθῶς σκέπτεται ἡ ἐν λόγῳ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ διάφορος ἔννοια τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἐκείνης, κατὰ τὴν ὁποίαν προσαυξάνονται ἀποκλειστικῶς μόνον τὰ μετὰ τὴν ἀναπροσαρμογὴν τῶν κατωτάτων ὁρίων τῶν προπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ὁριστάμενα κατὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὅρια ἀποδοχῶν.

Τὴν ἑρμηνείαν αὐτὴν ἐπιβάλλει ἡ γραμματικὴ διατύπωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὅσον καὶ τὸ ὅλον σύστημα τοῦ διοικητικοῦ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν καὶ ὁ σκοπὸς αὐτοῦ, κινουμένης τῆς διοικητικῆς Ἀρχῆς ἐντὸς τῆς ἀρχῆς τῆς ἐλαχίστης προστασίας τῶν μισθωτῶν, ἡ ὁποία δεσπόζει καὶ τὸ δίκαιον τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας (ἄρθρ. 680 Α. Κώδικος).

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 ὑπουργικὴ ἀπόφασις λαμβάνει ὡς βάσιν, ἐπὶ τῆς ὁποίας δίδεται ἡ προσαύξησις, τὰ κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἀπὸ 4|11|47 καὶ 1|12|47 συλλογικῶν συμβάσεων ἀναπροσαρμοσθέντα κατώτατα ὅρια μισθῶν.

Τοιαῦτα ἀναπροσαρμοσθέντα ὅρια εἶναι μόνον τὰ κατώτατα ὅρια τῶν προπολεμικῶν συλλ. συμβάσεων ἐργασίας, τὰ ὁποῖα ἀφορᾷ καὶ ἡ ἀναπροσαρμογὴ (βλ. Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1368|1948, Πρωτοδίκης *Χ. Ζέβας*, ΕΕΔ 7,212, Πρωτοδίκου Πατρῶν 295|1949, Πρωτοδίκης *Γ. Καλογερόπουλος*, ΕΕΔ 8, 717, Πρωτοδικείου Πειραιῶς 2213|1949, εἰσηγητὴς *Η. Βατόπουλος*, ΕΕΔ 8,766, *Φ. Ἀγγελῆν*, ΕΕΔ 7,170, σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 7,144), χωρὶς νὰ ἐνδιαφέρῃ ἂν συμβατικῶς ἐλάμβανεν ὁ μισθωτὸς ἀποδοχὰς ὑπὲρ τὰ ὅρια τῶν προπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Ἄλλο τὸ ζήτημα, ἂν μετὰ τὴν οὕτω ἐπιβαλλομένην ἀναπροσαρμογὴν διεπιστοῦτο, ὅτι αἱ λαμβανόμεναι πράγματι κατὰ τὸν κρίσιμον χρόνον τῆς ἀναπροσαρμογῆς ἀποδοχαὶ ἦσαν ἀνώτεραι τῶν οὕτω διαμορφουμένων κατωτάτων ὁρίων ἀποδοχῶν, ὁπότε, κατὰ τὴν σχετικὴν διάταξιν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ κατὰ τὴν ἀρχήν, ἄλλως τε, τῆς ἐλαχίστης προστασίας αὐτῶν, παρέμενον τὰ ἀνώτατα ταῦτα ὅρια, ἄνευ δικαιώματος

ριστῶν της καὶ τοιοῦτοι εἶναι, ἐφ' ὅσον δὲν ὁρίζεται ἄλλως ἐν τῷ καταστατικῷ, πάντες οἱ ὁμόρρυθμοι ἑταῖροι (πρβλ. Ἐφ. Ἀθ. 42|1914, Θέμ. ΚΕ' 423 καὶ 273|1897, Θέμ. Η' 315, *Lyon-Caen et Renault*: Ἐμπορ. Β' § 371, *Κιτσικοπούλου*: Πολ. Δικ. ἄρθρ. 75 § 148α). Κατ' ἀκολουθίαν τούτων ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐνάγοντος ὅτι οἱ ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ τῆς ἑταιρίας ὁριισθέντες ἐκκαθαρισταὶ δὲν ἀνέλαβον τὰ καθήκοντά των καὶ οὕτως ἀπὸ τῆς λύσεως τῆς ἑταιρίας, λαβούσης χώραν τὴν 23ην Δεκεμβρίου 1948, μέχρι τῆς 24ης Ἰουνίου 1949, ὅτε διωρίσθη ὡς ἐκκαθαριστὴς ὁ ἤδη ἐναγόμενος, δὲν ὑφίστατο ἡ νομικὴ προσωπικότης τῆς ἑταιρίας καὶ δὲν ὑπῆρχε νόμιμος ἐκπρόσωπος ταύτης, τοιουτοτρόπως δέ, λόγῳ ἀνωτέρας βίας, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐγερθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, καὶ συνεπῶς ἀνεστάλη ἡ πρόοδος τῆς τριμήνου προθεσμίας, δὲν εἶναι νόμιμος, ἀφοῦ ἡ ἐναγομένη ὡς ἄνω οὐδέποτε ἔμεινεν ἄνευ ἐκπροσώπου. Ὅθεν ἀπορριπτέος καθίσταται.

Ναὶ μὲν δυνάμει τῶν συνδεδυασμένων διατάξεων τῶν ἄρθρων 9 § 9 τοῦ ν. 118|1945 (ὡς ἡ § αὕτη ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 § 4 τοῦ ν. δ. τῆς 8|11-5-1946) καὶ 5 § 1 τοῦ ν. 2112|1920, αἱ διατάξεις τοῦ ἄνω ἄρθρου 9 δὲν ἐφαρμόζονται, ἐὰν ἐναντίον τοῦ ὑπαλλήλου ὑπεβλήθη μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς ὑπηρεσίας του ἡ ἀπηγγέλθη κατ' αὐτοῦ κατηγορία δι' ἀδίκημα ἐν γένει φέρον χαρακτῆρα τοὐλάχιστον πλημμελήματος, οὐχ' ἧττον ἡ διάταξις αὕτη ἐφαρμόζεται, κατὰ τὴν νομολογηθεῖσαν ἑρμηνείαν τῶν ἀνωτέρω διατάξεων, μόνον εἰς ἣν περίπτωσιν ἡ μήνυσις ἢ ἡ ἀπαγγελία τῆς κατηγορίας προηγήθησαν τῆς καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως (πρβλ. Π. Π. 1484|1949 ΕΕΔ 8, 723), καὶ τοιοῦτόν τι δὲν προτείνεται ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος. Ἑτέρωθεν ἐκ τῶν ἄνω διατάξεων ἢ οἱασδήποτε ἑτέρας τοιαύτης οὐδαμῶς προκύπτει, ὅτι ὁ ἀκύρως ἀπολυθεὶς κωλύεται νὰ ἐπιδώσῃ σχετικὴν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἀκύρως ἀπολύσαντος ἐργοδότου (πρβλ. Πρ. Ἀθ. 7063|1946, ΕΕΔ 6,43). Κατὰ συνέπειαν ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐνάγοντος, ὅτι ἡ κατ' αὐτοῦ τὴν 26ην Μαρτίου 1949 ὑποβληθεῖσα μήνυσις ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν ὁμορρύθμων ἑταίρου Τ. Γ. ἐπὶ ὑπεξαιρέσει διαφόρων χαρτοσήμων τῆς ἑταιρίας συνιστᾷ ἀνωτέραν βίαν, παρακωλύσασαν τὴν ἔγερσιν τῆς ἀγωγῆς καὶ οὕτως ἀνεστάλη ἡ πρόοδος τῆς τριμήνου προθεσμίας, μὴ νόμιμος τυγχάνει καὶ ἀπορριπτέος ταύτῃ τῷ λόγῳ.

μειώσεως. Σκοπός, άλλως τε, τοῦ ν. 28|44, βάσει τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη ἡ ἀνωτέρω ὑπ. ἀπόφασις, ὑπῆρξεν ἡ τοσοτική ἀναπροσαρμογή τῶν μισθῶν καί ἡμερομισθίων πρός τήν ἀγοραστικήν ἀξίαν τῆς δραχμῆς κατ' ἀναλογίας τεινούσας εἰς τήν ἐξασφάλισιν ἑνός ἀνεκτοῦ ὁρίου συντηρήσεως ὑπέρ τῶν μισθωτῶν, ἐν συνδυασμῷ πρός τάς οἰκονομικάς δυνατότητας τῶν ἐργοδοτῶν καί τάς γενικωτέρας ἐπιδιώξεις τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας (Σ. Ε. 1895|1949, εἰσηγητής *Χ. Μητσόπουλος*, ΕΕΔ 8, 619, ἔνθα καί λοιπαί παραπομπαί). Διά τήν ἐκπλήρωσιν δέ τοῦ σκοποῦ τούτου προϋποτίθεται ἡ χρῆσις τῆς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως κατά γενικόν ρυθμιστικόν τρόπον, μή λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν κατ' ἰδίαν ἀτομικῶν συμβάσεων τῶν ἐνδιαφερομένων, αἱ ὁποῖαι μόνον θεωροῦνται ἄκυροι, ἐφ' ὅσον ἀντιτίθενται πρός τό ἐλάχιστον ὅριον προστασίας τοῦ μισθωτοῦ, τό ὁποῖον ἐξασφαλίζεται διά τῶν διοικητικῶν πράξεων.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 1168|1949

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Κ. Κουτσουρίσης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Παιγνιγιάννης, Ι. Φινινῆς

Καθ' ἃ ἱστορεῖται ἐν τῇ ὑπό κρίσιν ἀγωγῇ, ὁ ἐνάγων προσελήφθη ἀπό πολλῶν ἐτῶν εἰς τήν ἐργασίαν τῆς ἐναγομένης καί ἐξακολουθεῖ ἔκτοτε νά παρέχῃ αὐτῇ τάς ὑπηρεσίας του ἀντί ἡμερομισθίου, ὅπερ κατά τήν 4ην Ν|βρίου 1947 ἀνῆρχετο εἰς δραχ. 14192 καί ὅπερ ἡ ἐναγομένη ἐξηκολούθησε νά καταβάλῃ αὐτῷ καί μετά τήν ἰσχύν τῆς ἀπό 4|11|47 συλλογικῆς συμβάσεως δυνάμει τῆς § VIII αὐτῆς, ὡς κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου, πλήν ὅμως μετά τήν ἰσχύν τῆς ὑπ' ἀριθμ. 29488|2592|49 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας, ἐνῷ, συμφώνως τῇ ἀποφάσει ταύτῃ καί δή τῷ ἄρθρῳ 2 αὐτῆς, ἐν συνδυασμῷ καί μέ τήν ρηθεῖσαν συλλογικήν σύμβασιν, ἔδει ἡ ἐναγομένη ἀπό τῆς ἰσχύος τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως (15 Μαΐου 1949) νά τῷ καταβάλῃ τό ἡμερομίσθιόν του ηὐξημένον κατά 30 ο|ο, ἤτοι δραχμ. 18.449, αὐτη τῷ κατέβαλε δραχ. 14.300 καί τῷ ὀφείλεται ὑπόλοιπον ἐκ δραχμῶν 4149 δι' ἕκαστον ἡμερομίσθιον καί διά τά ἀπό 15 Μαΐου 1949 μέχρι 30 Αὐγούστου 1949 πραγματοποιηθέντα ἡμερομίσθια.

Ἐκ τοῦ ἄρθρου 2 τῆς ὑπ' ἀριθμ. 29488|2592|49 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας ἔχοντος οὕτω: «Ἐπί τῶν... κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων τῶν γυναικῶν, ὡς καί ἐπί τῶν τοιούτων τῶν ἀνδρῶν καί μαθητευομένων ἐργατοτεχνιτῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων, τῶν καθοριζομένων ὑπό τῆς εἰρημένης συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 4|11|47, ὡς καί ὑπό τῆς συμπληρωματικῆς ὁμοίας τῆς 1|12|47, παρέχεται γενικῶς καί ὑποχρεωτικῶς ἀπό τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης ἡ κατά τήν § 2 τῆς ὡς εἴρηται συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 4|11|47 προβλεπομένη προσαύξησις ἐκ 30 ο|ο», σαφῶς προκύπτει ὅτι χορηγεῖται προσαύξησις 30 ο|ο ἐπί τῶν κατωτάτων ὁρίων τῶν ὑπό τῆς § 1 τῆς ἀπό 4|11|47 καί τῆς συμπληρωματικῆς αὐτῆς ἀπό 1|12|47 συλλογικῆς συμβάσεως ὁριζομένων ἡμερομισθίων, ἀδιαφόρως ἐάν κατά τήν ἰσχύν τῆς ὡς εἴρηται συλλογικῆς συμβάσεως ὁ μισθωτός ἐλάμβανε μεγαλύτερον ἡμερομίσθιον τοῦ διά ταύτης καθορισθέντος κατωτάτου ὁρίου ἡμερομισθίου, ὅπερ διά τῆς § VIII αὐτῆς ἠνέχθη νά ἐξακολουθήσῃ καταβαλλόμενον τῷ μισθωτῷ, ἀλλά καί δέν ἐθεώρησεν ὡς κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου, δεδομένου ὅτι, ἐάν ἤθελον τοιοῦτον τι οἱ συμβαλλόμενοι, ἀσφαλῶς θά ἐξεφράζοντο κατά τρόπον σαφῆ καί ἀναμφισβήτητον περί τούτου. Τό ὅτι ἡ ὡς εἴρηται ἀπόφασις ἠθέλησε νά προσαυξήσῃ τά διά τῆς § 1 τῆς προρρηθείσης συλλογικῆς συμβάσεως καθορισθέντα κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων συνάγεται καί ἐκ τοῦ τρίτου αἰτιολογικοῦ αὐτῆς, καθ' ὃ ἦτο γνωστόν εἰς τήν ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ὅτι αἱ βιομηχανίαι, θέλουσαι νά παραγάγωσι ποσοτικῶς περισσότερα καί ποιοτικῶς καλύτερα προϊόντα, κατεβαλλον εἰς τούς ἐργατοτεχνίτας αὐτῶν ἡμερομίσθια ὑπερβαίνοντα τά κατώτερα ὅρια τά διά τῆς προδιαληφθείσης συλλογικῆς συμβάσεως καθοριοθέντα καί οἱ Ὑπουργοί Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας, ἐπιθυμοῦντες νά παγιοποιήσωσι τήν ὑφισταμένην, ἀλλά ρευστήν αὐτήν διά τούς μισθωτούς κατάστασιν, προέβησαν εἰς τήν δημοσίευσιν τῆς ἄνω ἀποφάσεως, ὥστε τό ἐπί πλέον τῶν διά τῆς ἀπό 4|11|47 συλλ. συμβάσεως καθορισθέντων κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων διδόμενον ποσόν καί μέχρι ποσοστοῦ 30 ο|ο μή εἶναι ἀμφίβολον διά τόν μισθωτόν, ἀλλά νά ἀποτελέσῃ ἐνσωματούμενον εἰς τό ὡς εἴρηται κατώτατον ὅριον, νέον κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου. Ἐάν δέ ἡ ἄνω ὑπουργική ἀπόφασις ἤθελε νά θεωρήσῃ ὡς κατώτατον ὅριον ἡ ἱερομισθίου τό κατά τήν ἰσχύν τῆς ἀπό 4|11|47 συλλ. συμβάσεως λαμβανόμενον ὑπό τοῦ μισθωτοῦ μεγαλύτερον τοῦ διά τῆς συλλογικῆς ταύτης συμβάσεως καθορισθέντος κατωτάτου ὁρίου, θά τό ἀνέφερε ρητῶς, μή πράξασα ὅμως τοῦτο συνάγεται, ὅτι δέν τό ἤθελε καί τοῦτο διότι ἄλλως θά ἐπήρχετο σάλος εἰς τήν οἰκονομικήν ζωήν τοῦ τόπου, δεδομένου ὅτι διά τῆς χορηγουμένης ἀποτόμου προσαυξήσεως 30 ο|ο ἐπί τῶν καθ' ὑπέρβασιν τῶν διά τῆς ἀπό 4|11|47 καθορισθέντων κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων, ἤδη κατοβαλλομένων ἡμερομισθίων, θά ἐπήρχετο αὔξησις τῆς τιμῆς τῶν προϊόντων τῶν βιομηχανιῶν, μέ φυσικήν συνέπειαν τήν αὔξησιν τοῦ τιμαρίθμου τῆς ζωῆς, τοῦθ' ὅπερ ἀναμφιβόλως δέν ἐπεδίωκον οἱ ἐκδόσαντες τήν ἄνω ἀπόφασιν Ὑπουργοί. Ἐν προκειμένῳ ὁ ἐνάγων, ὡς ὁμολογεῖται ὑπό τῶν διαδίκων, ἐλάμβανε κατά τήν ἰσχύν τῆς ἀπό 4|11|47 συλλογικῆς συμβάσεως ἡμερομίσθιον δραχ 14192, πλήν ὅμως, μή ὑπαγομένου τούτου εἰς προπολεμικήν ἢ μεταπολεμικήν εἰδικήν κλαδικήν συλλογικήν σύμβασιν, θέλει ὑπαχθῇ εἰς τήν ἐθνικήν συλλογικήν σύμβασιν ἐργασίας ἐργατῶν τῆς 19|8|38, δι' ἧς καθωρίσθη τό κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου εἰς δραχμάς 58, ὅπερ ἀναπροσαρμοσθέν ὑπό τῆς ἀπό 4|11|47 συλλογικῆς συμβάσεως ἀνέρχεται εἰς δραχμάς 11.000, ἐφ' οὗ, συνῳδά τοῖς ἄνω, θέλει χορηγηθῇ ἡ προσαύξησις 30 ο|ο, τοῦθ' ὅπερ καί ἔπραξεν ἡ ἐναγομένη κατά τήν ὁμολογίαν τοῦ ἐνάγοντος καί ἑπομένως οὗτος οὐδέν νόμιμον δικαίωμα ἔχει νά αἰτήσηται πλέον τῶν ἤδη ὑπό τῆς ἐναγομένης καταβληθέντων αὐτῷ καί τῷ λόγῳ τούτῳ ἀπορριπτέα κρίνεται ἡ ὑπό κρίσιν ἀγωγή.

ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ ΔΙ' ΕΡΓΟΛΑΒΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Δαπάνη ημερομισθίων εργατών και παροχαί λόγω των εορτών

Έκτασις εφαρμογής της από 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικής συμβάσεως εργασίας εργατοτεχνιτών και των σχετικών περί χρηματικών παροχών επί ταις εορταίς υπουργικών αποφάσεων.—Ανεφάρμοστον επί εργατών και τεχνιτών εργολαβικών συμβάσεων δημοσίων έργων.

Ενδιαφέρον, ως προς τας εργολαβικάς συμβάσεις δημοσίων έργων, θέμα, το της παροχής των διά των συλλογικών συμβάσεων εργασίας και υπουργικών αποφάσεων, επ' ευκαιρία των εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα, οικονομικών ενισχύσεων των μισθωτών, πραγματεύεται η κατωτέρω εφετειακή απόφασις.

Νομίζομεν, ότι η άποψις του Εφετείου δεν είναι ανεπίδεκτος αντιρρήσεων.

Αφού αί εν λόγω παροχαί αποτελούν όρον των από 4 Νοεμβρίου 1947 και 1 Δεκεμβρίου 1947 εθνικών λεγομένων συλλογικών συμβάσεων εργασίας, ώστε να αποτελούν τακτικάς κατ' έτος παροχάς των μισθωτών, υπό την έννοιαν της παγιότητος, δεν διαφεύγει δι' του κύκλου εφαρμογής των εν λόγω συλλογικών συμβάσεων εργασίας και το Δημόσιον άκόμη, όσάκις συμβάλλεται μετ' εργατών ως πρόσωπον του ιδιωτικού δικαίου και υπόκειται μετ' αύτου σχέσεις του ιδιωτικού δικαίου, είναι υπαρκτόν το δικαίωμα των εργατών του και επί των παροχών τούτων, ως ύφίσταται και ή υποχρέωσις αύτου να μη άμείβη τους εργάτας του κατώτερον των διά των συλλογικών συμβάσεων εργασίας καθωρισμένων υποχρεωτικών κατωτάτων όρίων.

Αν ήδη συμβαίνη, ώστε να καθίσταται προβληματική ή εκτέλεσις των δημοσίων έργων εκ του καθορισμού των ημερομισθίων των συλλογικών συμβάσεων εργασίας, εφ' όσον—κατά την συλλογιστικήν της αποφάσεως—οί εργάται εύρίσκουσιν εργασίαν εις την ελευθέραν αγοράν μέ άνώτερα ημερομίσθια (πρβλ. και Εφετ. Αθηνών 16-7|1948, εισηγητής *Η. Καμούτσης*, ΕΕΔ, 8, 280), τούτο δεν είναι, νομίζομεν, λόγος, ότι δεν εφαρμόζονται κατ' άρχην — κατά κατώτατον όριον— αί συλλογικαί συμβάσεις εργασίας, ούτε και αί περί ών πρόκειται παροχαί έχουν συνάρτησιν προς το άν οί μισθωτοί άμείβωνται δι' άνωτέρων των όρίων των συλλογικών συμβάσεων εργασίας ημερομισθίων.

Ο καθορισμός μόνον των παροχών τούτων γίνεται επί τη βάσει των κατωτάτων όρίων των συλλογικών συμβάσεων εργασίας, άδιαφόρως άν δι' άτομικής συμβάσεως έχουν όριαθή, άνώτεροι μισθοί ή ημερομίσθια (πρβλ. Α.Π. 812|1949, εισηγητής *Ι. Αποστολόπουλος*, ΕΕΔ 8, 623).

Εφετείου Αθηνών 2042|1949

Πρόεδρος ο κ. **Σ. Βλαχογιάννης**

Εισηγητής ο Εφέτης κ. **Χ. Ρομπόκος**

Δικηγόροι οί κ.κ. Ε. Φάντης, Ε. Παγορόπουλος

Η υπό κρίσιν αίτησις, διώκουσα την επίλυσιν διαφοράς, προκυπτούσης, εκ της εν αύτη εργολαβικής συμβάσεως, άφορώσης εκτέλεσιν δημοσίου έργου, νομίμως φέρεται ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου, αρμοδίου τυγχάνοντος και εκ των ενόντων κατά κρίσιν αγαθού ανδρός δικάζοντος συμφώνως τω άρθρω 7 του Ν. 5358 «περί εκτελέσεως των δημοσίων έργων», ως έτροποποιήθη υπό Ν. 6096 και άντικατέστη δι' άρθρου 2 Α. Ν. 1966|39, εν συνδυασμώ και προς άρθρ. 2 του δ. 48|41.

Ως προκύπτει εκ του περιεχομένου των α') από 4-11-1947 συλλογικής συμβάσεως των εργατοτεχνιτών β') 49400|1947 γ) 16202|1948 και δ') 50416|48 κοινών αποφάσεων των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας περί χορηγήσεως έκτάκτων χρηματικών παροχών (δώρων), επί ταις εορταίς Χριστουγέννων 1947, Πάσχα 1948 και Χριστουγέννων 1948, αύται έχουσιν εφαρμογήν μόνον επί των βιομηχανικών επιχειρήσεων και των συναφών τοιούτων, ενώ εκ του εναντίου δεν δύνανται να τύχωσι εφαρμογής ούτε ως προς τον καθορισμόν των τακτικών ημερομισθίων, ούτε ως προς την χορήγησιν έκτάκτων παροχών (δώρων), λόγω των άνω εορτών, επί εργατών και τεχνιτών των εργολαβικών συμβάσεων δημοσίων έργων, οία είναι και ή μεταξύ των διαδίκων υφισταμένη τοιαύτη, άφορώσα το έργον ανεγέρσεως Μεγάρου Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, καθόσον, μεταξύ των άλλων, σκοπός των τοιούτων εργολαβικών συμβάσεων δημοσίων έργων είναι και όπως καταβάλλωνται εις τον εργολάβον τα παρ' αύτου δαπανηθέντα, όσον άφορά τους μισθούς των επί τούτω προσληφθέντων εργατοτεχνιτών, πραγματικά λόγω παροχής των υπηρεσιών των ημερομίσθια διά την εκτέλεσιν του έργου, ήτις εκτέλεσις θα καθίστατο αδύνατος προς βλάβην αμφοτέρων των συμβληθέντων, λόγω της μή εξευρέσεως εργατών, οίτινες κατ' ούδεμίαν περίπτωσιν θα έδέχοντο να εργασθώσιν εις τα δημόσια έργα μέ ημερομίσθια επί τη βάσει συλλογικής συμβάσεως, εφ' όσον εύρίσκουσιν εργασίαν εις την ελευθέραν αγοράν μέ άνώτερα ημερομίσθια ταύτης (όρα και Εφετ. Αθηνών 1036|1949). Δέον όθεν, λαμβανομένου μάλιστα επιπροσθέτως υπ' όψιν ότι αί εν λόγω συμβάσεις εργολαβίας επί δημοσίων έργων υπόκεινται, ως τούτο έτέρωθεν συνομολογείται (προκύπτει δέ άμα εκ των προσαγομένων συγγραφών υποχρεώσεων), και εις αναθεώρησιν των τιμών των ημερομισθίων βάσει των μεταβαλλομένων συνθηκών, επ' ωφελεία τοιούτων των εργατοτεχνιτών των έργων τούτων, όσάκις τα εν τη ελευθέρα αγορά πραγματικά ημερομίσθια επηυξήθησαν μεταγενεστέρως, να γίνη δεκτόν, ότι εκφεύγουσιν αύται της ρυθμίσεως των άνω επικαλουμένων παρά του προσφεύγοντος (αιτούντος) συλλογικής συμβάσεως και των τριών κοινών αποφάσεων Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, τοσούτο δέ μάλλον, καθόσον και εις τας τρείς τελευταίας ταύτας, ως εξ αύτων δείκνυται, δεν επανελήφθη ή εν άρθρω 11 της προγενεστέρας υπ' αριθ. 13443|47 κοινής αποφάσεως των αύτων Υπουργών διάταξις περί καταβολής δώρων διά τας εορτάς του Πάσχα 1947 και εις τους εργατοτεχνίτας των δημοσίων έργων. Αλλ' αύτε και εκ του περιεχομένου των επικαλουμένων και προσαγομένων παρά του αιτούντος συγγραφών υποχρεώ-

ΑΔΥΝΑΜΙΑ ΑΠΟΔΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Ὑποχρέωσις παροχῆς ἐργασίας αὐτοπροσώπως καὶ συνέπεια παραβάσεως

Ἔννοια ἄρθρ. 656 Α.Κ.—Ὑποχρέωσις ἐργοδότου εἰς παροχὴν μισθοῦ ἐν περιπτώσει μὴ ἀποδοχῆς ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ.—Ἀπαλλαγὴ μόνον ἐπὶ ἀνωτέρας βίας.—Ἔννοια ἀνωτέρας βίας.—Συμψηφισμὸς κερδηθέντων ἀλλαχοῦ.—Προϋπόθεσις ἡ παροχὴ παραπλησίας ἐργασίας.—Ὑποχρέωσις παροχῆς ἐργασίας αὐτοπροσώπως.—Συνέπεια παραβάσεως ἡ ἀποζημίωσις.—Ἀπαράδεκτον εἰσαγωγῆς τοιαύτης ἀξιώσεως ἐργοδότου κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΩΟΔ'.

Ζητήματα προκύπτοντα ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Ἀστ. Κώδικος ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας πραγματεύεται ὁ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΩΟΔ' δικάσας Πρωτοδίκης Μυτιλήνης.

Ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 656 Α.Κ. ἐχόντος ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν μετὰ τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ σχέσεων, κατ' ἄρθρ. 24 εἰσαγωγικοῦ Ν. 2783|41 (πρβλ. Α.Π. 117|47, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ. 6. 329) (πρβλ. διὰ τὸ προγενέστερον δίκαιον ν. 19 § 9 καὶ 10, ν. 38 Π. (19.2) ν. 4 Π. (1.22), καθ' ὃ ὁ τὰς ἰδίας αὐτοῦ ἐργασίας ἐκμισθώσας λαμβάνει τὸν μισθὸν ὁλοκλήρου τοῦ τῆς μισθώσεως χρόνου, διατηρῶν τὴν περὶ μισθοῦ ἀπαίτησιν, καὶ ὅταν ὁ μισθωτὸς ἀποποιῆται, ὅπως δεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας του, ἐκτὸς ἂν ἐκμισθώσας κατὰ τὸν χρόνον αὐτὸν εἰς ἄλλον τὰς ὑπηρεσίας ἠμείφθη παρ' αὐτοῦ, ὁπότε ἡ περὶ μισθοῦ ἀπαίτησις του ἐκλείπει ἢ μειοῦται ἀναλόγως, Α.Π. 117|47, ἔνθ' ἀνωτ.), ὑπερημερία τοῦ ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ χορηγεῖ εἰς τὸν τελευταῖον τοῦτον τὸ δικαίωμα μισθοῦ, ἐκτὸς ἂν οἱ λόγοι τῆς μὴ ἀποδοχῆς ὀφείλωνται εἰς ἀνωτέραν βίαν.

Ὡς ἀνωτέρα βία καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 656 Α.Κ. δὲν πρέπει νὰ νοηθοῦν οἱ συνήθως ἐν τῇ λειτουργίᾳ τῶν ἐπιχειρήσεων ἐπαγγελματικοὶ κίνδυνοι, ἀλλ' ὑπὸ τὴν ἔννοιαν, ἡ ὁποία διαγράφεται εἰς τὰς γενικὰς τοῦ δικαίου ἀρχάς, ἤτοι πᾶν περιστατικόν, τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ προβλεφθῇ κατὰ τὴν συνήθη πορείαν τῶν πραγμάτων (πρβλ. περὶ τῆς ἀδυναμίας παροχῆς καὶ ἀποδοχῆς ὑπηρεσιῶν καὶ τοῦ δικαιώματος μισθοῦ κατὰ τὸ βυζαντινορωμαϊκὸν καὶ τὸν Ἀστικὸν Κώδικα *Α. Χατζηδάκην*, ΕΕΔ 5, 386).

Ἡ ἐκτίμησις τοῦ γεγονότος ὡς ἀνωτέρας βίας ἢ ἁπλῶς τυχηροῦ εἶναι ζήτημα τῆς συγκεκριμένης περιπτώσεως (πρβλ. *Δημ. Κ. Δημητρακάκην*, Ἡ ὑπερημερία τοῦ μισθωτοῦ κλπ. σελ. 19), ὑπὸ τὸ ἀνω τεθὲν κριτήριον (βλέπε περὶ ἀνωτέρας βίας *Κ. Καυκᾶ*, Ἔνοχ. Δίκαιον, σελ. 315 ἑπ.).

Συγκεκριμένον γεγονὸς ἔχει ὑπ' ὄψιν της ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, τὸ ὁποῖον κρίνει ὡς μὴ ἀποτελοῦν ἀνωτέραν βίαν, ἀπαλλάσσουσαν τὸν ἐργοδότην τῆς καταβολῆς μισθοῦ.

Περαιτέρω ὅμως κατὰ τὴν § 2 τοῦ ἄρθρου 656 Α.Κ. ἀναγνωρίζεται εἰς τὸν ἐργοδότην δικαίωμα συμψηφισμοῦ τῶν ἀλλαχοῦ κερδηθέντων, κατ' ἐφαρμογὴν καὶ τῆς γενικῆς τοῦ δικαίου ἀρχῆς, καθ' ἣν ζημία ἐστὶ τὸ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ κέρδους.

Ἀξιοσημείωτος εἶναι ἡ ἄποψις τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως, ὅτι κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 656 § 2 Α.Κ. ἡ ὠφέλεια τοῦ μισθωτοῦ, ἡ εἰς συμψηφισμὸν ὑποκειμένη, πρέπει νὰ προέρχεται ἐξ ἐργασίας παραπλησίας πρὸς τὴν συμφωνηθεῖσαν μετὰ τοῦ ὑπερημέρου ἐργοδότου καὶ βεβαίως κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον καθ' ὃν ἦτο ἐκτελεστέα ἡ σύμβασις.

Ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ προϊσχύοντος τοῦ ἄρθρ. 656 Α.Κ. δικαίου, εἶχεν ἤδη ἑρμηνευθῇ, ὅτι δὲν ἦτο ἀπαραίτητον, ὅπως τὸ κέρδος προήρχετο ὡς προϊὸν διαθέσεως τῆς ἐργασίας ἐπὶ τῇ βάσει μόνον σύμβασεως παροχῆς ἐπὶ μισθῷ, ἀλλ' ἀρκεῖ νὰ προήρχετο κατὰ πρῶτον λόγον ἐκ τῆς ἀτομικῆς δραστηριότητος, ἣν ἠνάλωσεν ὁ ζημιωθείς, ἔστω καὶ εἰς τὰς ἰδίας του ὑποθέσεις (Α.Π. 868|1936, Θέμ. ΜΗ' 174, contra Ἐφετ. Ἀθηνῶν 684|1926, Θέμ. ΑΗ' 326).

Ὁπωσδήποτε εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως ἀπεκλείετο νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐκπαστέα ἐκ τῆς ἀπαιτήσεως ἐπὶ τῶν μισθῶν τῆς ἕνεκα τραυματισμοῦ τοῦ μισθωτοῦ ἀποζημιώσεως, ἀφοῦ ἡ ἐκ τοῦ τραυματισμοῦ τοῦ μισθωτοῦ ἀποζημίωσις δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ὠφέλεια ἐκ τῆς ματαιώσεως τῆς ἐργασίας, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 656 § 2 Α.Κ.

Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 16|1949

Διαδικασία Ν. ΓΩΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μιχ. Καλεύρας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Ἀλατζᾶς, Π. Παρρῆς

Συμφώνως πρὸς τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρων 349 καὶ 656 § 1 Α.Κ., ἐὰν ὁ ἐργο-

---

σεων προκύπτει, καθ' οἱονδήποτε τρόπον ἀμέσως ἢ ἐμμέσως, κατά τε τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τούτων ὑποχρέωσις τῆς καθ' ἧς ἡ αἴτησις εἰς παροχὴν ἐκτάκτων παροχῶν. Τῇ ἀληθείᾳ προκύπτει ἐκ τῶν ἐν λόγῳ ἀποδεικτικῶν στοιχείων (συγγραφῶν ὑποχρεώσεων) καὶ ἰδίως τοῦ ἄρθρου 2 τούτων, ὅτι μόνον διὰ τὰς τακτικὰς παροχὰς (πραγματικὰ ἡμερομίσθια) εὐθύνεται ἡ καθ' ἧς πρὸς καταβολὴν τούτων, κανονιζομένην, καθ' ἃ διαγορεύει τὸ ἄρθρον τοῦτο, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν τρεχουσῶν τιμῶν καὶ συμφώνως πρὸς τὰ ἑκάστοτε ὑπὸ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Δημοσίων Ἔργων Α' Περιφερείας ἢ ὑπὸ τοῦ Νομομηχανικοῦ καθοριζόμενα, μηδεμιᾶς μνείας γενομένης ἐν ταῖς αὐταῖς συγγραφαῖς περὶ ἐκτάκτων παροχῶν, οἷαι εἶναι αἱ κατὰ τὴν ἄνω συλλογικὴν σύμβασιν καὶ τὰς ὑπουργικὰς ἀποφάσεις καταβλητέαι εἰς τοὺς ἐν αὐταῖς ἀναφερομένους ἐργατοτεχνίτας καὶ αἰτίνες ὅμως δίδονται ὡς τοιαῦται, ἔκτακτοι (τοῦτέστιν, ὡς ὥρα) καὶ δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς αὔξησις τῶν τρεχόντων πραγματικῶν ἡμερομισθίων (τακτικῶν ἀποδοχῶν), ὡς ὅλως ἀβασίμως ἰσχυρίζεται ἐν τῇ δευτέρᾳ βάσει τῆς αἰτήσεώς του ὁ προσφεύγων. Ἀλυσιτελῶς δὲ περαιτέρω οὗτος ἐπικαλεῖται, ὅτι ἡ καθ' ἧς εἶχεν ἤδη προηγουμένως ἀναγνωρίσει ὑποχρέωσίν της πρὸς καταβολὴν δώρου τοῦ Πάσχα 1947, τοσούτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον, ὡς ἐκ τῶν προσαγομένων ἀποδεικτικῶν στοιχείων ἀρκούντως ἐβεβαιώθη, οὐδέποτε ἡ καθ' ἧς ἀνεγνώρισε, οὐδὲ κατέβαλε δῶρον διὰ τὸ Πάσχα 1947. Ἀπορριπτέα δθεν ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις αὐτοῦ κατ' ἀμφοτέρας τὰς βάσεις καὶ ἀμφότερα τὰ αἰτήματα, ὡς ἀβάσιμος ἐλεγχομένη.

ΑΔΕΙΑΙ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

ΙΔΙΟΤΗΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΣ ΔΙΚΑΙΟΥΜΕΝΗΣ ΑΔΕΙΑΣ

Χρησιμοποιούμενα δι' εφαρμογήν Α.Ν. 539|1945 κριτήρια ύπαλληλικής ιδιότητος

Πρόσληψις μισθωτού διά την υπηρεσίαν Α' Διαμερίσματος Γενικών Διανομών κατά Ν. 515|45.—Χαρακτηρισμός σχέσεως ως ιδιωτικού δικαίου.—Δικαίωμα αποζημιώσεως απολυομένου προσωπικού.—Έννοια σχετικών πράξεων Υπουργικού Συμβουλίου.—Ούχι αποκλεισμός και του δικαιώματος αποζημιώσεως οφειλομένης εις το απολυόμενον προσωπικόν αδείας.—Εξάρτησις της υπαλληλικής ιδιότητος του μισθωτού δι' εφαρμογήν Α.Ν. 539|1945 περί αδειών εκ της φύσεως των υπηρεσιών.—Μη χρησιμοποίησις τεκμηρίου άρθρ. 10 Ν. 1234.—Δικαίωμα παροχών καθ' εορτάς.

Το ως έφετείον δικάσαν Πρωτοδικείον Αθηνών διά της κατωτέρω παρατιθεμένης αποφάσεως αυτού κατέληξεν εις την άποψιν, ότι εν τη εννοία της διά του Α.Ν. 913|49 (ΕΕΔ 8, 437) κυρωθείσης υπ' αριθ. 976 της 27 Νοεμβρίου 1947 Πράξεως του Υπουργικού Συμβουλίου, διά της οποίας εις

δότης (μισθωτής κατά την διατύπωσιν του Κώδικος), μη αποδεχόμενος την παρά του μισθωτού (εκμισθωτού κατά την ορολογίαν του Α.Κ.) προσφερομένην εργασίαν, κατέστη υπερήμερος, ή ένεκεν άλλων λόγων, αφορώντων αυτόν και μη οφειλομένων εις ανωτέραν βίαν, είναι αδύνατος ή αποδοχή της εργασίας, ο μισθωτός (εκμισθωτής), δικαιούται ν' απαιτήση τον μισθόν του—και λοιπάς βεβαίως παροχάς—μη υποχρεούμενος εις παροχήν της εργασίας εν άλλω χρόνω. Κατά την αδιαφιλονίκητον έννοιαν των άνω διατάξεων, εισαγουσών εξαίρεσιν εις την εν άρθρω 380 Α.Κ. αρχήν, καθ' ην δεν εύθύνεται ο οφειλέτης διά τα τυχηρά, ο εργοδότης οφείλει τους άνω μισθούς και άν έτι, λόγω τυχαίου γεγονότος, κατέστη υπερήμερος, απαλλασσόμενος μόνον δι' ανωτέραν βίαν (*Καυκά*: Ενοχικόν άρθρ. 656 § 3), ήτοι ένεκα δυστυχημάτων τοιούτων εξαιρετικών, ώστε να μη δύναται να προβλεφθώσι (πρβλ. *Διδάχου*: Μελέτη Αστικού Αδικήματος σελ. 55 επ.). Ο ισχυρισμός άθεν των εναγομένων ότι τα πετρελαιοκίνητον «Κατίνα», προσεγγίσαν την 11ην Μαΐου 1949 τα τουρκικά παράλια προς άλιείαν και δη τα της περιοχής Σμύρνης, συνελήφθη υπό των τουρκικών Αρχών και εκρατήθη παρ' αυτών μέχρι της 16ης Αυγούστου 1949, δεν συνιστά την κατά την έννοιαν των άνω διατάξεων ένστασιν απαλλαγής των εναγομένων των υποχρεώσεων των έναντι του ενάγοντος, εφ' όσον, κατά την κρίσιν ημών, ή εις τα τουρκικά παράλια ούλληψις του πλοίου παρά των τουρκικών Αρχών και ή παρ' αυτών κράτησίς του είναι απλώς τυχαίον περιστατικόν, μη οφειλόμενον εις πταίσμα, ούχι όμως και ανωτέρα βία, μη ον δυστύχημα τοσούτον εξαιρετικόν, ώστε να μη δύναται να προβλεφθή, δεδομένου ότι τοιαύται συλλήψεις και κρατήσεις δεν είναι ασυνήθεις εν τη άνω περιοχή.

Συνφδά τη διατάξει της § 2 του άρθρ. 656 Α.Κ., δικαιούται ο εργοδότης (μισθωτής κατ' Α.Κ.) να εκπέση εκ του μισθού παν ό,τι ο μισθωτός (εκμισθωτής κατά Κώδικα) ωφελήθη εκ της αλλαχού παροχής της εργασίας του, εφ' όσον κατέστη υπερήμερος περί την αποδοχήν ταύτης ο εργοδότης. Η τοιαύτη ωφέλεια πρέπει, κατά την ερμηνείαν της διατάξεως ταύτης (πρβλ. *Καυκά*: Ενοχικόν, άρθρ. 656 § 5Β'), να προέρχηται εξ εργασίας παραπλησίας προς την της κρινομένης εργασιακής συμβάσεως και παρασχεθείσης αλλαχού, κατά τον αυτόν όμως χρόνον, δι' ον διώκεται η πληρωμή του μισθού. Εν προκειμένω ισχυρίζονται οι εναγόμενοι, ότι ο ένάγων την 24ην Φεβρουαρίου 1949, έξερχόμενος του περί ού πρόκειται πετρελαιοκινήτου, έκτυπήθη υπό του υπ' αριθ. 38951 αυτοκινήτου του Δήμου Μυτιλήνης με αποτέλεσμα να τραυματισθή εις τον μικρόν δάκτυλον της αριστεράς του χειρός, ότι κατόπιν του τραυματισμού τούτου κατέστη ανίκανος προς εργασίαν μέχρι τέλους Ιουνίου 1949 και ότι, ένεκα τούτου, έλαβε παρά του Δήμου μέν αποζημίωσιν 2.000.000 δραχμών, παρά του δε οδηγού δε του εν λόγω αυτοκινήτου έτέρας 200.000 δραχμάς και κατ' ακολουθίαν δέον όπως εκπεσθή ή άνω αποζημίωσις εκ των οφειλομένων αυτώ παροχών. Ο ισχυρισμός ούτος δεν είναι νόμιμος και δεν συνιστά μερικήν καταλυτικήν του δικαιώματος του ενάγοντος ένστασιν των εναγομένων, εφ' όσον δεν πρόκειται ως άνω περί ωφελείας προερχομένης εξ εργασίας άλλαχού παρασχεθείσης, και δη παραπλησίας προς την της κρινομένης εργασιακής συμβάσεως, άλλα περί αποζημιώσεως διαφόρου νομικής βάσεως, άλλως και δεν έμπίπτει πλήρως κατά χρόνον προς τον των αιτουμένων παροχών.

Κατά την διάταξιν του άρθρ. 651 Α.Κ., εάν εκ της συμφωνίας ή εκ των περιστάσεων δεν προκύπτη άλλο τι, ο μισθωτός (εκμισθωτής κατ' Α.Κ.), οφείλει να εκτελέση την υποχρέωσίν του αυτοπροσώπως. Κύρωσις όμως της παραβάσεως της διατάξεως ταύτης δεν είναι ή απαλλαγή του εργοδότου εκ της καταβολής του μισθού τω μισθωτώ, αλλ' αξίωσις εκείνου περί αποζημιώσεως τούτου (*Καυκά*: ένθ' ανωτ. άρθρ. 651 § 2). Συνεπώς ο ισχυρισμός των εναγομένων, ότι ο ένάγων, οικεία βουλήσει και άνευ της συγκαταθέσεως των εναγομένων, αντικατέστησεν εαυτόν εν τω πετρελαιοκινήτω διά τινος την 11ην Μαΐου 1949 και, του τελευταίου τούτου κυβερνώντος, το σκάφος προσήγγισε τα τουρκικά παράλια, ένθα συνελήφθη και εκρατήθη κατά τα ανωτέρω μέχρι της 16ης Αυγούστου 1949 και ότι, τούτω τω λόγω, απαλλάσσονται της καταβολής των αιτουμένων παροχών, δεν συνιστά νόμιμον καταλυτικήν του δικαιώματος του ενάγοντος ένστασιν, εφ' όσον ούτοι, ως άνω, δύνανται μόνον ανταγωγικώς ν' αξιώσωσιν αποζημίωσιν παρά του ενάγοντος, τούτω τω λόγω, ην δεν αιτούνται, άλλα και απαραδέκτως θα ήζήτουν, εν πάση περιπτώσει, κατά την παρούσαν ειδικήν διαδικασίαν (πρβλ. *Γ. Καποδίστρια*: Ερμ. Εργ. Δικαίου § 458).

τὸ ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1947 ἀπολυόμενον πάσης φύσεως ἔκτακτον καὶ ἡμερομίσθιον προσωπικὸν τοῦ Δημοσίου, εἴτε τοῦτο κέκτηται τὴν ἰδιότητα τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου, εἴτε οὔ, καταβάλλεται ἐφ' ἅπαξ βοήθημα ἴσον πρὸς τὰς ἀποδοχάς ἢ ἡμερομίσθια αὐτοῦ 20 ἡμερῶν, ἐφ' ὅσον τὸ προσωπικὸν τοῦτο κατὰ τὴν χρονολογίαν τῆς ἀπολύσεώς του κέκτηται συνεχῆ ὑπηρεσίαν ἀνωτέραν τῶν δύο μηνῶν καὶ ἐλάσσονα τοῦ ἔτους καὶ οὐδεμιᾶς ἑτέρας ἀποζημιώσεως ἢ βοηθήματος δικαιοῦται εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου διὰ τὴν ἀπόλυσίν του ταύτην, δὲν εἶναι καὶ ὅτι δι' αὐτῆς καταργήθη καὶ ἡ ἐν § ὁ ἄρθρ. 5 Α.Ν. 539|45 «περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν» (ΕΕΔ 4, 474) ἀποζημίωσις διὰ μὴ ληφθείσαν ἄδειαν (σύμφωνοι σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 899 ἑπ., πρβλ. ἀντιθέτως ἀποφανθείσαν Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3687|49. Πρωτοδίκης *Ε. Μαλλιάρας*, ΕΕΔ 8, 900).

Πράγματι, ὡς δέχεται ὀρθῶς τὸ Πρωτοδικεῖον, ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ἄρθρ. 5 Α.Ν. 539|45 δὲν παρέχεται ὑπὸ τοῦ νόμου διὰ τὴν ἀπόλυσιν, ὥστε νὰ θεωρηθῇ καταργηθεῖσα ὑπὸ τῆς ἀνωτέρω πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, νόμου ἰσχὺν ἐχούσης, ἀλλ' ὡς ἀποζημίωσις διὰ μὴ ληφθεῖσαν, ἕνεκα τῆς ἀπολύσεως, ἄδειαν, πρᾶγμα διάφορον (βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 900).

Ἀφοῦ, ἄλλως τε, τὸ δικαίωμα αὐτουσίας ἀδείας ἐκτείνεται καὶ ἐπὶ τῶν ἐργαζομένων εἰς τὸ Δημόσιον (βλέπε σχετικῶς γνωμοδότησιν Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, εἰσηγητοῦς *Β. Σάββας*, ΕΕΔ 9, 33), εἶναι παράλογον νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι διὰ τῆς ἀνωτέρω Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐκωπήθη ἡ ἄρσις τῶν ἐκ τῆς παρακωλύσεως τῆς χρήσεως τοῦ δικαιώματος τούτου, ἕνεκα τῆς ἀπολύσεως, συνεπειῶν, διότι θὰ συνέβαινεν, ἄλλως, νὰ ἔχῃ μὲν ὁ μισθωτὸς τὸ δικαίωμα αὐτουσίας ἀδείας κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπασχολήσεως αὐτοῦ, καὶ νὰ στερῆται τῆς ἀποζημιώσεως, ἡ ὁποία παρέχεται διὰ τὴν παρακώλυσιν τῆς χρήσεως τῆς ἀδείας διὰ τῆς ἀπολύσεως.

Ἕτερον, γενικωτάτου ἐνδιαφέροντος, ζήτημα ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀσχολεῖται τὸ Πρωτοδικεῖον, εἶναι περὶ τοῦ ἐφαρμοζομένου κατ' Α.Ν. 539|1945 (ἔνθ' ἀνωτ.) κριτηρίου διὰ τὸν διαχωρισμὸν τινος ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου πρὸς καθορισμὸν τῶν ἡμερῶν ἀδείας, ὧν δικαιοῦται.

Ὡς εἶναι γνωστόν, ὁ Α.Ν. 539|45 διαφοροποιεῖ τὸν ἀριθμὸν ἡμερῶν ἀδείας ἀναλόγως τῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ ὡς ὑπαλλήλου, τεχνίτου, ἐργάτου ἢ ὑπηρέτου.

Δὲν γίνεται ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ λόγος περὶ τοῦ ἐφαρμοστέου κριτηρίου διακρίσεως.

Ἑπομένως, κατὰ τὸ Πρωτοδικεῖον, θὰ ἐξαρτηθῇ ἡ διάκρισις τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς φύσεως τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν, ἀδιαφόρως πρὸς τὸν τρόπον ἀμοιβῆς, δι' ἡμερομισθίου ἢ κατὰ μῆνα, μὴ ἐκτεινομένου καὶ ἐπὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ σχέσεων τοῦ τεκμηρίου τοῦ ἄρθρ. 10 § 2 ν. 1234.

Ἡ ἄποψις δηλαδὴ τοῦ Πρωτοδικείου εἶναι, ὅτι καὶ ἂν εἶναι ὁ μισθωτὸς ἡμερομίσθιος, δὲν θεωρεῖται, διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀ. ν. 539|45, ἐργάτης, ἂν δὲν ἀποδείξῃ ὅτι ἡ δι' ἡμερομισθίου ἀμοιβή του ἐγίνετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου (ἄρθρ. 11 ν. 2112, ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἄρθρ. 10 ν. 1234, ἄρθρ. 7 ν. 4558|1930, πρβλ. Α Π. 466|1949, εἰσηγητὴς *Δ. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 8, 1033), ἀλλ' ἀρκοῦν μόναι αἱ θετικοὶ ὁρισμοὶ τοῦ ἄρθρ. 10 § 1 ν. 1234, ἤτοι, προκειμένου περὶ ὑπαλλήλου, παροχὴ ἐργασίας ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικῆς (ἀπὸ ἄλλης θέσεως ἡ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9531|48, εἰσηγητὴς *Χ. Καραμανλῆς*, ΕΕΔ 8,20).

Εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι εἶναι πράγματι δυσχερέστατον ἔργον νὰ συστηματοποιήσῃ τις τὰ ἀσυστηματοποίητα.

Ἐφ' ὅσον ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη ἡ δυσχερῶς δυναμένη νὰ διαχωρίσῃ τὴν ἰδιότητα τοῦ μισθωτοῦ ὡς ὑπαλλήλου ἡ ἐργάτου διάταξις τοῦ ἄρθρ. 10 ν. 1234|1918, μὲ τὴν περίεργον πλοκὴν τῶν θετικῶν καὶ ἀρνητικῶν ὁρισμῶν της, ἐν σχέσει πρὸς τοὺς ἡμερομισθίους, ὥστε νὰ θρυμματίζεται καὶ τὸ ὑπερέχον καὶ κύριον στοιχεῖον τῆς ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος ἐκ τῆς δι' ἡμερομισθίου πληρωμῆς, ἐφ' ὅσον δὲν ἀποδεικνύεται πρόθεσις περιγραφῆς τοῦ νόμου (ἄρθρ. 7 ν. 4558|1930, Α. Π. 466|1949, ἔνθ' ἀνωτ.), δημιουργεῖται πάντοτε τὸ πρόβλημα μέχρι τίνος σημείου ἐκτείνονται τὰ κριτήρια τῆς διακρίσεως τῶν μισθωτῶν εἰς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους ἢ ἐργάτας.

Εἶναι πάντως ὠφέλιμον νὰ δεχθῇ τις, ὅτι τὰ γενικὰ κριτήρια τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ Ν. 1234 ἐφαρμόζονται καὶ προκειμένου περὶ ἄλλων νόμων, ἐκτὸς τοῦ Ν. 1234 καὶ Ν. 2112.

Τοῦτο ὑπαγορεύει καὶ τὸ νομοθετικὸν σύστημα (βλέπε Α.Ν. 866|1937 περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, πρβλ. καὶ Α. Π. 92|1945, εἰσηγητὴς *Κ. Βοϊατζῆς*, ΕΕΔ 4, 528 διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν βάσει τοῦ Ν. 28|1944 ἐκδιδομένων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων).

Ἡ δυσκολία ὅμως ἔγκειται εἰς τὸ ἂν πρέπει νὰ γίνῃ ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογὴ ἐξ ὁλοκλήρου τοῦ ἄρθρ. 10 Ν. 1234 καὶ μετὰ τῶν ἀρνητικῶν ὁρισμῶν του περὶ ἡμερομισθίων καὶ προκειμένου περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ Α. Ν. 539|1945. Ἂν ἤθελε θεωρηθῇ ὡς μοναδικὸν κριτήριον τῆς ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος ἡ φύσις τῆς παρεχομένης ὑπηρεσίας, ἀδιαφόρως τῆς δι' ἡμερομισθίου ἀμοιβῆς καὶ βάρους ἀποδείξεως ἂν ἡ δι' ἡμερομισθίου ἀμοιβὴ ἐγίνετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου, δὲν εὑρίσκει τις τὸν λόγον τῆς τοιαύτης ἐκτροπῆς ἐκ τῆς γενικῆς ἀρχῆς τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ Ν. 1234, ἡ ὁποία ἐφαρμόζεται καὶ εἰς μεταγενέστερα νομοθετήματα (Ν. 2112) καὶ θὰ ἔπρεπε νὰ ἐφαρμοσθῇ βεβαίως καὶ διὰ τὴν κατὰ τὸ προϊσχὺν τοῦ Α. Ν. 539|1945 καὶ καταργηθὲν διὰ τοῦ ἄρθρ. 6 αὐτοῦ ἄρθρ. 18 Ν. 3502 ἀπαγγελλομένην ὡς ἀστικὴν κύρωσιν διὰ τὴν ἄρνησιν συμμορφώσεως τοῦ ἐργοδότου πρὸς τὴν ὑποχρέωσιν ἀδείας ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112, ἡ ὁποία θὰ ἐρρυθμίζετο ἀναλόγως τῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ ὡς ὑπαλλήλου ἢ ὑπηρέτου.

Τὸ Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεώς του δὲν αἰτιολογεῖ ἀναλυτικώτερον καὶ τὸν λόγον διὰ τὸν ὁποῖον δὲν ἐκτείνεται καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ τοῦ Α. Ν. 539|45 σχέσεων τὸ τεκμήριον τοῦ ἄρθρ. 10 § 2 Ν. 1234.

Ἡ ἄποψίς του ὅμως ἱκανοποιεῖ πάντως τὸ θετέον δίκαιον, ὅταν τὸ θετικὸν τοιοῦτον εἶναι, ὡς ἐσημειώσαμεν ἀνωτέρω, τόσον ἀσυστηματοποίητον καὶ ἀντιφατικόν (βλέπε προχείρως Α.Ν. 866|1937, ἀντιφάσκοντα πρὸς τὸ ἄρθρ. 10 Ν. 1234|1918).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9597|1949

Διαδικασία Ν. Γ?ΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ε Βρεντάκης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Α Καλλέργης**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Σ. Σπετσάκης, Ε. Δερλερές, δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος

Τὰ πραγματικὰ περιστατικά, ἅτινα ἤγαγον

τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν ἐν τῷ β' τούτῳ βαθμῷ, ἔχουσιν οὕτω : 'Ο ἐκκαλῶν ἐνάγων (καὶ ἐφεσίβλητος) διὰ τῆς ἀπὸ 29 Δεκεμβρίου 1948 ἔτους ἀγωγῆς του, ἀπευθυνθείσης ἐνώπιον τοῦ κατὰ τὸν ν. 1968|44 Πρωτοδίκου καὶ ἐπὶ τῷ ἐπικαλουμένῳ ἐν αὐτῇ, λόγῳ ὅτι, συνδεόμενος διὰ συμβάσεως παροχῆς ὑπηρεσιῶν, ἐμπιπτούσης εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀπὸ τῆς 7 Σεπτεμβρίου 1945ἔτους, ἀπελύθη τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐναγομένου (καὶ ἐκκαλοῦντος) καὶ ἠτήσατο, ὅπως τοῦτο ὑποχρεωθῇ καὶ τῷ καταβάλῃ ἀφ' ἑνὸς μὲν πρὸς συμπλήρωσιν τῆς κατὰ τὸν ν. 2112 ἀποζημιώσεως ἐκ τῶν ἀποδοχῶν ἑνὸς εἰσέτι μηνὸς (πλέον τῶν καταβληθεισῶν ἐξ ἑνὸς ὡσαύτως μηνός), ὡς καὶ δραχ. 187.000, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 3 § 5 ν. 539|45, ἅτε τῆς ἀπολύσεως του λαβούσης χώραν πρὸ τῆς χορηγήσεως τῆς κατὰ τὸν νόμον αὐτὸν ἀδείας ἐκ 16 ἡμερῶν, καὶ ἀφ' ἑτέρου καθυστερουμένας ἀποδοχὰς λογῳ τῶν Χριστουγέννων 1947 (Υ. Α. 49400|47) ἐκ δραχ. 175.000. 'Ο πρωτοβάθμιος δικαστής, σκεφθείς ὅτι α) ὁ ἐνάγων συνεδέετο μετὰ τοῦ 'Ελληνικοῦ Δημοσίου διὰ συμβάσεως παροχῆς ὑπηρεσιῶν ἐμπιπτούσης εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου β) ὅτι ἡμερομίσθιος ὢν (τεκμήριον ἄρθρ. 10 § 2 ν. 1234) καὶ ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς παρεχομένης ἐργασίας του κατὰ κύριον χαρακτῆρα σωματικῆς ἦτο ἐργάτης καὶ γ) ὅτι διὰ τῆς καταβληθείσης αὐτῷ ἐπὶ τῇ ἀπολύσει ἀποζημιώσεως ἐκ δραχμῶν 350.000 ὑπερεκαλύφθη ἥ τε κατὰ τὸ Β.Δ τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 ἀποζημίωσις ἐκ τοῦ ἰσοπόσου ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸν χρόνον ὑπηρεσίας του πρὸς 15 ἡμερομίσθια ἐκ δραχμῶν 14.000 ἕκαστον καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος ἡ ὀφειλομένη ἀποζημίωσις ἐκ τοῦ ν. 539|45 (ὑπολογισθεῖσα τοιαύτη δι' ἐργάτην ὀφειλομένη, ἤτοι ἐκ τοῦ ἰσοπόσου πρὸς 12 ἡμερομίσθια) ἀπέρριψε κατὰ τὰ ἀξιούμενα ταῦτα κονδύλια τὴν ἀγωγήν, καταψηφίσας τὸ 'Ελληνικὸν Δημόσιον εἰς καταβολὴν τοῦ ὑπολοίπου βάσει τοῦ ν. 539 ὀφειλομένου ἐκ δραχ. 43.000, ὡς καὶ τοῦ συμπληρωματικῶς ἀξιωθέντος δώρου Χριστουγέννων 1947, ἤτοι ἐν συνόλῳ εἰς καταβολὴν δραχ. 218.000 (λόγῳ ἀδείας 43.000 + 175.000, ὑπόλοιπον βάσει Υ. Α 49.400).

Κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης παραπονοῦνται ἀμφότεροι οἱ διάδικοι διὰ τῶν ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεών των.

'Ο ἐκκαλῶν καὶ ἐφεσίβλητος προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ 'Ελληνικοῦ Δημοσίου καὶ δὴ ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Α' Διαμερίσματος Γενικῶν Διανομῶν κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 4 Α. Ν 515|45, καθ' ὃ κατέστη ἁρμόδιος ὁ εἰρημένος Πρόεδρος, ὅπως λαμβάνῃ τὸ ἑκάστοτε ἀναγκαῖον προσωπικὸν τῆς διαληφθείσης ὑπηρεσίας.

Εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα κατεβάλλετο μηνιαίως κατὰ τοὺς τελευταίους πρὸ τῆς ἀπολύσεώς του (1|11|48) μῆνας μισθὸς δραχ. 350.000. Εἰς αὐτὸν ἀνετέθη ἡ παροχὴ ὑπηρεσιῶν συνοδοῦ.

Κατὰ τὴν ἐκ τῶν ὡς ἄνω συναγομένην κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων σχέσις ἐμπίπτει εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, καθ' ὅσον ὁ διαληφθεὶς προσελήφθη δυνάμει συμβάσεως δικαιοπρακτικῆς φύσεως, καταρτισθείσης τῇ ἰσοδυνάμῳ τούτου καὶ τοῦ προσλαβόντος 'Ελληνικοῦ Δημοσίου θελήσει, ἵνα προσφέρῃ ὑπηρεσίας εἰς τὰς προσωρινῶς ἱδρυθείσας καὶ μὴ πολιτειακοὺς σκοποὺς διωκούσας ὑπηρεσίας διανομῆς τροφίμων, ἐκ δὲ τῆς σχέσεως ταύτης ἐλλείπουσιν τελείως τὰ χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τῆς δημοσιοϋπαλληλικῆς τοιαύτης, ἤτοι τὸ νενομοθετημένον τῆς θέσεως καὶ ἡ ὁρκοδοσία τοῦ προσλαμβανομένου. Ὅθεν ἁρμοδίως ἐπελήφθη τῆς ἐκ τῆς σχέσεως ταύτης ἀγωγῆς ὁ πρωτοβάθμιος δικαστὴς καὶ ἀπορριπτέος ὁ πρῶτος λόγος ἐφέσεως τοῦ ἐναγομένου, καθ' ὃν, ὑποκειμένης σχέσεως δημοσιοϋπαλληλικῆς, ἦτο ἀναρμόδιος, ὅπως δικάσῃ ὁ δικαστὴς τοῦ ν. ΓΨΟΔ'.

Κατὰ τὰ ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 966 τῆς 17 Νοεμβρίου 1947 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθείσης διὰ τοῦ Α. Ν 913 τῆς 25 Μαρτίου 1949 ἔτους (Φ.Ε.Κ. ἀριθ. 16|49) προκύπτοντα, δι' αὐτῆς ἀπεφασίσθη, ὅπως εἰς τὸ ἀπολυόμενον, βάσει τῶν ὑπ' ἀριθ. 817 καὶ 818 τῆς 2|10|47 Πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἔκτακτον καὶ ἡμερομίσθιον προσωπικόν, τὸ μὴ κεκτημένον δημοσιοϋπαλληλικὴν ἰδιότητα, καταβληθῇ ἐφ' ἅπαξ βοήθημα προσδιοριζόμενον εἰς τὰς ἀποδοχὰς ἑνὸς μηνὸς διὰ τοὺς ἔχοντας ὑπηρεσίαν ἀπὸ ἑνὸς ἔτους μέχρι 3 ἐτῶν καὶ εἰς τὰς ἀποδοχὰς 2 μηνῶν διὰ τοὺς ὑπὲρ τὰ 3 ἔτη.

Διὰ τοῦ ὅρου «ἔκτακτον καὶ ἡμερομίσθιον προσωπικόν» σαφῶς ἐσκοπήθη ἡ καταβολὴ τῶν ἐκ τῆς ἄνω Πράξεως ἀποζημιώσεων ἢ βοηθημάτων ἐν γένει προσφέροντα πρότερον ὑπηρεσίας καὶ ἀπολυόμενον κατ' ἐφαρμογὴν τῶν μνημονευομένων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου Πράξεων, ἀνεξαρτήτως τῆς φύσεως τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν καὶ τοῦ χαρακτηρισμοῦ ἐπὶ τῇ βάσει ἄλλων κριτηρίων καὶ νόμων' (ὡς τοῦ ἄρθρου 10 § 2 Ν. 1234) ὡς ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου.

Ἐκ τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἢ καὶ ἐκ τῆς ἑτέρας ὑπ' ἀριθ. 976 τῆς 27)11)1949, ὁμοίως κυρωθείσης ὑπὸ τοῦ ν. 913, ταυτοσήμως δὲ πρὸς τὴν πρώτην ὁριζούσης ὅτι «τὸ κατὰ τ' ἀνωτέρω προσωπικὸν οὐδεμιᾶς ἑτέρας ἀποζημιώσεως ἢ βοηθήματος δικαιοῦται εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου διὰ τὴν ἀπόλυσιν του ταύτην» οὐδόλως συνάγεται, ὅτι ἐσκοπήθη ὁ ἀποκλεισμὸς τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 5 § 5 ν 539|1945 ἀποζημιώσεως τοῦ μισθωτοῦ λόγῳ ἀπολύσεώς του, ἐν ᾧ χρόνῳ δὲν εἶχε λάβει τὴν κατὰ τὰς διατάξεις αὐτοῦ ἐτησίαν ἄδειαν, ἅτε ἕνεκα τῆς ἀπολύσεως καὶ οὐχὶ δι' αὐτὴν ὀφειλομένης.

Ὡς ἐκ τῶν ἄνω ἀποδείξεων ἐβεβαιώθη (ὅρα τὸ ὑπ' ἀριθ. 5518|646 τῆς 21|2|1949 ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργείου Ἐφοδιασμοῦ) ὁ ἐκκαλῶν καὶ ἐφεσίβλητος ἐνάγων, ὑπηρετῶν ἀπὸ τῆς 7 Νοεμβρίου 1945, ἀπελύθη τὴν 1ην Νοεμβρίου 1948 λόγῳ περιορισμοῦ τῶν θέσεων, ἤτοι δι' ἀφορμὴν μὴ βαρύνουσαν αὐτόν, ἀλλὰ τὸ ἐκκαλοῦν καὶ ἐφεσίβλητον ἐναγόμενον, ἑπομένως ἐδικαιοῦτο, ἕνεκα τῆς ἀπολύσεώς του, νὰ λάβῃ κατ' ἄρθρον 5 § 5 ν. 539|1945, συνδυαζόμενον πρὸς τὸ ἄρθρον 2 § α' καὶ ἐδ. 2 § α, ἤτοι ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν του ὡς ὑπαλλήλου, τὸ ἰσόποσον πρὸς 16 ἡμερομίσθια, ἅτινα θὰ ἐλάμβανε, ἂν ἤθελε τύχῃ τῆς ἀδείας του. 'Ο χρόνος, ἐφ' ὃν δικαιοῦται τις νὰ ἀπουσιάσῃ λόγῳ ἀδείας, καὶ τὸ ποσὸν συνεπῶς τῆς ἀποζημιώσεως καθορίζεται ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ ν. 539 ἀναλόγως τῆς ἰδιότητος τοῦ δικαιούχου, προσδιοριζομένης ἐκ τῆς φύσεως τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν, ἀδιαφόρως πρὸς τὸν τρόπον ἀμοιβῆς του δι' ἡμερομισθίου, ἢ κατὰ μῆνα, μὴ ἐκτεινομένου καὶ ἐπὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ σχέσεων τοῦ τεκμηρίου τοῦ ἄρθρου 10 § 2 ν. 1234, τοιαῦται δὲ τοῦ ἐνάγοντος ἦσαν κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικαί, καθ' ὅσον, ὡς ἐβεβαιώθη, οὗτος, συνοδὸς τυγχάνων, εἶχε τὴν ὅλην ἐπίβλεψιν καὶ ἐκτέλεσιν διανομῆς καὶ μεταφορᾶς τῶν ἐν ταῖς ἀποθήκαις τοῦ Δημοσίου

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

Διορισμὸς ὡς δικηγόρου παρ' ἐπιχειρήσει ὑπὸ Κεντρικοῦ Συμβουλίου

I

Ἔννοια Ν. 751|1948.—Ἔκτασις ἐφαρμογῆς ἐπὶ προσώπων δυναμένων νὰ συνδεθῶσι μετὰ τοῦ ἐργοδότου διὰ συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ δικηγόρων.—Προϋποθέσεις κατὰ Ν.Δ. 1196|1949 ἡ ὕπαρξις ὠργανωμένων δικαστικῶν τμημάτων.

Ὡς φαίνεται ἐκ τῆς νεωτέρας αὐτῆς παρατιθεμένης δικαστικῆς ἀποφάσεως, δὲν ἔχει ἐκκαθαρισθῆ σαφῶς ἡ διὰ τοῦ Ν. Δ. 1196|1949 (ΕΕΔ 8, 918), τροποποιητικοῦ τοῦ Ν. 751|1948 (ΕΕΔ 7, 658), εἰσαχθεῖσα κατάστασις δικαίου, ἐν σχέσει πρὸς τὴν ὑποχρεωτικὴν τοποθέτησιν ἀπολυομένων ἐκ τοῦ στρατοῦ ὡς δικηγόρων.

Εἶναι ἀναμφίβολον, ὡς δέχεται καὶ ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις, ὅτι ἐκ τοῦ ἀρχικοῦ Ν. 751|1948 (ἔνθ' ἀνωτ.) δὲν παρεῖχετο εἰς τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον ἁρμοδιότης νὰ διορίσῃ παρ' ἐπιχειρήσει κλπ. μισθωτόν τινα ὡς ὑπάλληλον, καθορίζον αὐτὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ μισθωτοῦ (ἀντιθέτως πρὸς ταῦτα ἀπεφάνθη ἡ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 6460|1949, εἰσηγητὴς *Χ. Καραμανλῆς*, ΕΕΔ 8, 731, ἐφ' ἧς ὅμως βλέπε σημείωσιν μας αὐτόθι, σελ. 733 ἐπ.).

Τοῦτο ἐπεβεβαιώθη ὡς ὀρθὸν καὶ ἐκ τῆς διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν.Δ. 1196|1949 (ἔνθ' ἀνωτ.) εἰσαχθείσης μεταρρυθμίσεως, κατὰ τὸ ὁποῖον τὰ Συμβούλια τοποθετοῦσι τὰ προστατευόμενα πρόσωπα ἀναλόγως τῶν προσόντων των ὡς ὑπαλλήλους, ἐργατοτεχνίτας, ὑπηρέτας καὶ τυχὸν ἀμφισβήτησις περὶ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς ἰδιότητος τοῦ τοποθετουμένου λύεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας (βλέπε σχετικῶς ἐκτενέστερον ἐν ΕΕΔ 9, 71).

Πολὺ περισσότερον δὲν ἠδύναντο τὰ Συμβούλια νὰ

τροφίμων, τηρῶν τοὺς πρὸς τοῦτο ἀναγκαίους ὑπολογισμοὺς καὶ λογαριασμούς. Ἀλλ' ἄλλως καὶ μηνιαίως διὰ δραχ. 350.000 ἠμείβετο, ὡς ἐβεβαιώθη, καὶ ὡς καὶ τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον ἀποδέχεται διὰ τοῦ ἄνω μνημονευθέντος ἐγγράφου του.

Κατὰ ταῦτα ὁ πρωτοβάθμιος δικαστής, δεχθεὶς διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ὅτι ὁ ἐκκαλῶν (καὶ ἐφεσίβλητος ἐνάγων) ἐτύγχανε, τοῦτο μὲν λόγῳ τῆς φύσεως τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν του ὡς σωματικῶν, τοῦτο δὲ κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρου 10 § 2 ν. 1234 τεκμηρίου, καὶ ὡς δι' ἡμερομισθίου καὶ οὐχὶ κατὰ μῆνα ἀμειβόμενος, ἐργάτης τοῦ ἐφεσιβλήτου Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, μετὰ ταῦτα θεμελιώσας τὴν πρὸς ἀποζημίωσίν του, λόγῳ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀξίωσιν ἐπὶ τῶν διατάξεων τοῦ Β. Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 κλπ.» (περίπτωσις, καθ' ἣν ὁπωσδήποτε ὁ ἐνάγων δὲν θὰ ἐδικαιοῦτο ἀποζημιώσεως, καθὸ ἐργάτης τοῦ μὴ καλυπτομένου ὑπὸ τοῦ βασιλικοῦ τούτου διατάγματος Ἑλλην. Δημοσίου (Α.Π. 85)49 ΕΕΔ 8, 271) καὶ ἀποφηνάμενος τὴν ἀπόρριψιν τῆς αἰτηθείσης ἀποζημιώσεως, λόγῳ τῆς μὴ λήψεως ἀδείας ἕνεκα τῆς ἀπολύσεώς του, καθ' ὃ ποσὸν ἐθεώρησε καὶ ταύτην ἐξοφληθεῖσαν διὰ τῆς καταβολῆς ἐν συνόλῳ δραχμῶν 350.000 κατὰ τὴν ἀπόλυσιν, ἤτοι δραχμῶν 210.000, λόγῳ τῆς κατὰ τὴν ἐκκαλουμένην ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως ἐκ 15 ἡμερομισθίων, βάσει τοῦ β. δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 καὶ τοῦ ὑπολοίπου λόγῳ μὴ λήψεως ἀδείας, ἐσφαλε, καθ' ὅσον τὸ μὲν ποσὸν τῶν δραχμῶν 350.000, ἀντιστοιχοῦν πρὸς ἕνα μηνιαῖον μισθόν, ἐδικαιοῦτο ὁπωσδήποτε ὁ ἐκκαλῶν ἐφεσίβλητος βάσει τῶν ὡς ἄνω Πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου (ὑπὸ τοιαύτην δὲ μορφὴν τῷ κατεβλήθη ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου), τὸ δὲ ἐπὶ τῇ ἑτέρᾳ αἰτίᾳ (βάσει τοῦ ν. 539) ἐκ δρχ. 187.000 ἐδικαιοῦτο ὡσαύτως κατὰ τὰ ἄνω ἐκτεθέντα. Ἑπομένως, ἀπορριπτομένου τοῦ δευτέρου λόγου τῆς ἀπὸ 13|7|1949 ἐφέσεως τοῦ ἐναγομένου Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, καθ' ὃν ἔσφαλεν ἡ ἐκκαλουμένη ἐπιδικάσασα λόγῳ μὴ λήψεως ἀδείας τὸ μὴ κατ' αὐτὴν ἐξοφληθὲν ποσὸν δραχ. 43.000 (ὅπερ ἐν τῷ διατακτικῷ ἐπεδικάσθη, ἀσχέτως δὲ πρὸς τὴν σκέψιν τῆς ἀποφάσεως, καθ' ἣν ὠφείλετο ὑπόλοιπον δραχμῶν 28.000), ἐνῷ ὁ ἐφεσίβλητος δὲν ἐδικαιοῦτο τοιαύτης ἀποζημιώσεως, ἅτε μὴ ἐπιτρεπομένης ὑπὸ τῶν ἄνω πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὡς ἀβασίμου καὶ ὡς ἐπὶ ἐσφαλμένης προϋποθέσεως ἐρειδομένης, καθ' ὅσον δι' αὐτοῦ προβάλλεται, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος δὲν ἐδικαιοῦτο ἀδείας, ἅτε ὡς δημόσιος ἔκτακτος ὑπάλληλος ἐκαλύπτετο ἐν τούτῳ ὑπὸ τοῦ ν. 1958|1939 καὶ, δεκτοῦ καθιστα-μένου τοῦ μοναδικοῦ τῆς ἑτέρας ἐφέσεως τοῦ ἐνάγοντος σχετικοῦ παραπόνου, ἐν μέρει δέον νὰ μεταρρυθμισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη, ἐπὶ τῷ τέλει νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ἀγωγὴ κατὰ τὸ κεφάλαιον τῆς ἀποζημιώσεως λόγῳ μὴ λήψεως ἀδείας καὶ καθ' ὅσον ἀπερρίφθη διὰ τῆς ἐκκαλουμένης, ἤτοι διὰ δραχμὰς 144.000.

Ὁ πρωτοβάθμιος δικαστής, σκεφθεὶς ὅτι, ὑποκειμένης μεταξὺ τῶν διαδίκων σχέσεως (διωτικοῦ δικαίου, ἐφαρμογὴν ἔχουν καὶ ὡς πρὸς τὰς ἐκτάκτους ἀποδοχὰς λόγῳ 13ου μισθοῦ αἱ κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ν. 28|1944 ἐκδιδόμεναι ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, συνεπῶς καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 49.400|1947 τοιαύτη τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, καθορίσασα διὰ τοὺς ὑπαλλήλους ἐκτάκτων διὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους παροχὴν ἐκ τοῦ ἰσοπόσου πρὸς ἕνα μηνιαῖον μισθόν, μετὰ ταῦτα δὲ ἐπιδικάσας εἰς τὸν ἐνάγοντα τὸ ὀφειλόμενον, ὡς ἐβεβαιώθη, ὑπόλοιπον ἐκ τοῦ ἰσοπόσου ἑνὸς 15θημέρου—τοῦ ἑτέρου καταβληθέντος αὐτῷ καὶ μὴ ἀξιουμένου—ὅπερ ἐν ὄφει τῶν ἄνω βεβαιωθέντων, ἐδικαιοῦτο ἐπὶ τῇ αἰτίᾳ ταύτῃ, οὐδόλως ἔσφαλε καὶ ἀπορριπτέος ὁ 3ος λόγος τῆς ἐφέσεως τοῦ ἐναγομένου, μεθ' ὃ καὶ ἡ ἔφεσις ἐν τῷ συνόλῳ της.

διορίσωσι δικηγόρον παρ' επιχειρήσει κλπ. και δι' όσους λόγους άκόμη άναφέρει ή κατωτέρω πρωτοδικειακή άπόφασις (πρβλ. έκτενέστερον σημειώσεις μας έν ΕΕΔ 8, 733 έπ. έπί τής άντιθέτου άποφάνθείσης Πρωτοδικείου Άθηνών 6460|1949, (ένθ' άνωτ.).

Τό πρώτον ήδη περί δικηγόρων καμνει λόγον το άρθρ. 4 τού Ν.Δ. 1196|1949 περί τροποποιήσεως τού Ν. 751|1948.

Τούτο είσάγει έξαίρεσιν — «έξαιρετικώς» έκφράζεται — καί καθιστά ύποχρεωτικών τόν διορισμόν καί δικηγόρων καί άξιοι τήν τήρησιν τών έξής προϋποθέσεων: Νά ύπάρχουν όργανωμένα δικαστικά τμήματα παρά ταίς έπιχειρήσεσι κλπ. καί νά ύπηρετούν είς αύτά άνω τών δέκα πέντε ύπαλλήλων δικηγόρων. Οί άνωτέρω όμως περιορισμοί — κατά τό αύτό άρθρ. 4 Ν.Δ. 1196|1949 — δέν ίσχύουν προκειμένου περί τών ήδη διορισθέντων καί τοποθετηθέντων είς τά είδικά τμήματα έπιστημόνων έν γένει.

Έπί τής άνωτέρω διατάξεως σκόπιμον είναι νά παρατεθούν ώς έρμηνευτικά στοιχεία σχετικά άποσπάσματα έκ τών έπισήμων πρακτικών τής Έπιτροπής Έξουσιοδοτήσεως τής Βουλής κατά τήν συζήτησιν τού ν. δ. 1196|1949.

Συνεδρ. Β' 19 Αύγούστου 1949.

Εἰσηγητὴς τοῦ Νομοσχεδίου βουλευτής: Εύρίσκει όρθώς διατυπωμένον τό έδάφιον 1 τού άρθρ. 3, δυνάμει τού όποίου γίνονται αί τοποθετήσεις, άναλόγως τών προσόντων τών άπολυομένων. Διαφωνεί όμως ώς πρός τήν διάταξιν τήν άφορώσαν τούς ιατρούς καί δικηγόρους, ύποστηρίζων ότι δέν είναι όρθόν είς μίαν ίδιωτικήν έπιχείρησιν νά έπιβάλλεται είτε ό ιατρός, είτε ό δικηγόρος. Τούτο δύναται νά γίνη μόνον, προκειμένου περί μεγάλων Όργανισμών, όπως π.χ. αί Τράπεζαι, αί όποίαι έχουν είδικά τμήματα.

Εἷς βουλευτής: Είμαι σύμφωνος μέ τήν διάταξιν τήν προβλέπουσαν, άπως οί έκ τών έφέδρων έχοντες τά προσόντα δικηγόρου καί ιατρού τοποθετούνται είς άναλόγους μέ τήν είδικότητα θέσεις.

Εἷς βουλευτής: Άσφαλώς είναι όρθή ή διάταξις αύτη, φρονώ όμως ότι πρέπει νά έπεκταθή δι' όλους τούς έπιστήμονας, διότι πιθανόν ένας άνάπηρος ή τραυματίας νά είναι πολιτικός μηχανικός ή γεωπόνος. Διατί νά μή τοποθετηθή καί ούτος είς θέσιν είδικότητος;

Εἷς βουλευτής: Ώς γνωστόν, πληθωρισμός έν Έλλάδι παρατηρείται μόνον μεταξύ τών ιατρών καί δικηγόρων. Βεβαίως, άν ύπάρξη τραυματίας πολιτικός μηχανικός, πρέπει καί ούτος νά προστατευθή. Φαντάζομαι δέ ότι τό Συμβούλιον, τό όποίον προεδρεύεται άπό τόν Νομικόν Σύμβουλον τού Ύπουργείου, θά λάβη τούτο ύπ' όψιν του. Θά πρέπει οί έπιστήμονες νά τοποθετούνται ύπό τού Κεντρικού Συμβουλίου είς τάς έπιχειρήσεις έκείνας, αί όποίαι έχουν θέσεις τής άρμοδιότητός των. Τούτο άπαιτεί ή καλώς έννοουμένη προστασία.

Συνεδρίασις Θ' 22 Αύγούστου 1949. Ὑπουργὸς Ἐργασίας: Έπί τής τροπολογίας τού κ. Δ., ήτις άφορά τούς μηχανικούς, δηλ. ότι θά συμπεριληφθούν ούτοι είς τήν γενικήν τροπολογίαν περί έπιστημόνων καί θά τοποθετούνται είς τά είδικά τμήματα.

Εἷς βουλευτής: Είδικά τμήματα μέ 15 καί άνω έπιστήμονας δέν ύπάρχουν είς ούδεμίαν έπιχείρησιν.

Ὑπουργὸς Ἐργασίας: Ύπάρχουν είς τάς Τραπέζας.

Εἷς βουλευτής: Κύριε Ύπουργέ, νά προσέξετε τό σημείον τών χημικών. Όταν πρόκειται περί έπιχειρήσεως, ήτις έχει ένα χημικόν, δέν πρέπει νά τής τόν δώσωμεν ήμεῖς καί νά καταστρέψωμεν αύτήν τήν έπιχείρησιν.

Ὑπουργὸς Ἐργασίας: Δέν είναι δυνατόν νά διορισθή βάσει τού νόμου άνάπηρος χημικός, έφ' όσον ή έπιχείρησις δέν έχει 15 ύπαλλήλους.

Εἷς βουλευτής: Όταν λέγωμεν 15, έννοούμεν όλον τό προσωπικόν.

Ὑπουργὸς Ἐργασίας: Όχι. Έννοούμεν τόν άριθμόν τού είδικού τμήματος.

Ὑπουργὸς Ἐργασίας: Άντί τής τροπολογίας τού κ. Β. (είσηγητού) δεχόμαι τήν τροπολογίαν τού κ. Α. Δ., ή όποία έξισώνει τούς έπιστήμονας.

Πρόεδρος: Είσερχόμεθα είς τό άρθρον 3. Γίνεται δεκτόν τό έδάφιον 1 τού άρθρου 3 ώς έχει.

Πρόεδρος: Έπί τού έδαφ. 2 τού άρθρου 3 ύπάρχει τροπολογία τού κ. Β., ή όποία έχει ώς έξής (άναγινώσκει).

Εἷς βουλευτής: Κύριε Ύπουργέ, πρέπει νά διευκρινισθή, ότι ό άριθμός 15 θά είναι έπί τού τμήματος καί έπί τής είδικότητος.

Ὑπουργὸς Ἐργασίας: Μάλιστα, νά γίνη αύτή ή διευκρίνισις.

Εἷς βουλευτής: Νομίζω, ότι πρέπει νά παραλειφθή αύτή ή διάταξις καί νά ύποχρεωθούν αί έπιχειρήσεις νά λαμβάνουν έκ τού όλικού άριθμού τών έπιστημόνων.

Πρόεδρος: Οί παραδεχόμενοι τήν τροπολογίαν τού κ. Β., ώς διευκρινίσθη ύπό τού κ. Ύπουργού, παρακαλούνται νά έγερθώσι. Έγείρονται οί πλείστοι έκ τών κ. κ. βουλευτών. Συνεπώς ή τροπολογία τού κ. Β. (είσηγητού) έπί τού έδαφ. 2 τού άρθρου 3 έγένετο άποδεκτή.

Πρόεδρος: Ύπάρχει τροπολογία τού κ. Δ. έχουσα ούτω: «Πρόσωπα τού άρθρου 1 τού παρόντος Νόμου, κεκτημένα δίπλωμα Άνωτάτων Πανεπιστημιακών καί Τεχνικών Σχολών, τοποθετούμενα είς Νομικά Πρόσωπα, Ίδρύματα καί Έπιχειρήσεις πάσης φύσεως, έν αίς, βάσει τών όργανισμών των, λειτουργούν κλάδοι οίκείοι πρός τήν έπιστημονικήν αύτών είδικότητα, τοποθετούνται ύποχρεωτικώς είς αύτάς, έφαρμοζομένων άναλόγως καί ών πρός τούς ούτω τοποθετουμένους τών διεπόντων τούς όργανισμούς σχετικών διατάξεων.

Εἷς βουλευτής: Ή έννοια τής τροπολογίας αύτής είναι, ότι οί έπιστήμονες, δικηγόροι, ιατροί κλπ. έπιθυμούν νά τοποθετηθούν είς θέσεις καί ταυτοχρόνως νά άσκούν τό έπάγγελμά των. Έάν ό κ. Ύπουργός δεχθή τήν τροπολογίαν, θά παρασχεθή προστασία διπλή δι' ώρισμένους καί άμφίβολος δι' άλλην κατηγορίαν. Νομίζω ότι πρέπει νά άφήσωμεν τήν διάταξιν, ώς έχει έν τώ νομοσχεδίω, καί άναλόγως τών προσόντων των νά τοποθετούνται.

Ὑπουργὸς Ἐργασίας: Δεχόμαι τήν τροπολογίαν, άλλά θά προστεθούν καί οί λοιποί έπιστήμονες.

Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης: Δέν νομίζετε, ότι προκειμένου περί έπιστημονικής συμβολής, ό έργοδότης έκλέγει τούς καταλληλοτέρους, διά νά έξασφαλίση τά συμφέροντά του;

Πρόεδρος: Ό κ. Ύπουργός, άντί τής τροπολογίας τού κ. Δ., κάμνει τήν έξής προσθήκην:

«Εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν τῶν δικηγόρων κλπ. ὑπάγονται καὶ οἱ λοιποὶ ἐπιστήμονες».

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐδέχθη καὶ ἡ προσθήκη ἐγένετο δεκτὴ. *Συνεδρ. Γ' 24 Αὐγούστου 1949*:

Ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας προτείνει φραστικὴν διόρθωσιν πρὸς ἀρτιωτέραν νομοτεχνικὴν διατύπωσιν τῆς προτελευταίας παραγράφου τοῦ ἄρθρου 4, ἥτις γίνεται δεκτὴ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς, προστιθεμένης τῆς φράσεως μετὰ τὰς λέξεις «περὶ ἰατρῶν καὶ λοιπῶν ἐπιστημόνων», ἐχούσης οὕτω: «Οἱ ἀνωτέρω περιορισμοὶ δὲν ἰσχύουν, προκειμένου περὶ τῶν ἤδη διορισθέντων καὶ τοποθετηθέντων εἰς τὰ εἰδικὰ τμήματα ἐπιστημόνων ἐν γένει».

Μεθ' ὃ τὸ σχέδιον νόμου γίνεται δεκτὸν εἰς τὸ σύνολον.

* * *

Εἶναι φανερὸν καὶ ἐκ τῶν ἄνω στοιχείων, ὅτι προϋπόθεσις τοῦ νομίμου διορισμοῦ δικηγόρου καὶ γενικῶς ἐπιστήμονος μετὰ τὸ Ν. Δ. 1156|1949 εἶναι νὰ ὑπάρχῃ ὠργανωμένον δικαστικὸν τμῆμα τοῦ Νομικοῦ Προσώπου. Ἐπιχειρήσεως κλπ. βάσει τοῦ ὀργανισμοῦ της καὶ νὰ ὑπηρετοῦν εἰς αὐτὰ ἄνω τῶν 15 ἐπιστημόνων τῆς εἰδικότητος τοῦ διοριζομένου.

Περαιτέρω ὅμως διὰ τοῦ ἄρθρ. 4 Ν. Δ. 1196|1949 ἐνομιμοποιήθησαν καὶ οἱ ἤδη διορισθέντες καὶ τοποθετηθέντες εἰς τὰ εἰδικὰ τμήματα ἐπιστήμονες ἐν γένει, μὲ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι οἱ περιορισμοὶ (ὧν ὑπηρετούντων ὑπαλλήλων κλπ.) δὲν ἰσχύουν δι' αὐτούς, ἐφαρμοζομένης τῆς διατάξεως αὐτῆς ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ν. 751|1948.

Ἄλλως ὅμως σκέπτεται ἡ κατωτέρω παρατιθεμένη δικαστικὴ ἀπόφασις, ἡ ὁποία, νομίζομεν, ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ ἐρευνήσῃ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς ταύτης μόνον τὸ ζήτημά της.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4512|1949

Διαδικασία Ν. Γ'ΦΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Α. Παπαχρήστου**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Φωτιάδης, Γ. Κασίμης

Διὰ τῆς κρινομένης ἀγωγῆς του ὁ ἐνάγων, ἐκθέτων ὅτι δι' ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου Προστασίας Ἀπολυομένων, ὑπηρετῶν ὡς ἔφεδρος ἀξιωματικὸς μέχρι καὶ τῆς 30ῆς Ἀπριλίου 1949, ἐτοποθετήθη εἰς τὴν ἐναγομένην, ὡς δικηγόρος, καὶ ὅτι αὐτή, ἂν καὶ ἔθεσεν εἰς τὴν διάθεσίν της τὰς ὑπηρεσίας του ἀπὸ τῆς 1ης Σ|βρίου 1949, ἠρνήθη νὰ τῷ ἀναθέσῃ ὑπηρεσίαν, εἰσπράττει τὴν ὑποχρέωσίν της, ὡς ὑπερημέρου, κατὰ τὰ ἐκτιθέντα, πρὸς καταβολὴν αὐτῷ τῶν μισθῶν του τοῦ διαστήματος ἀπὸ τῆς 1ης Σεπτεμβρίου 1949 μέχρι καὶ τῆς 15 Ὀκτωβρίου βάσει μηνιαίου τοιούτου δραχμῶν 900.000, ἤτοι δραχμῶν ἐν συνόλῳ 1.350.000.

Ἐκ τοῦ συνόλου τοῦ Α. Ν. 751|48, ἰδίᾳ δὲ ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 3 § 1 αὐτοῦ, καθ' ἣν αἱ ἐν αὐτῷ ἀναφερόμεναι ὑπηρεσίαι ὑποχρεοῦνται, ὅπως προσλάβωσιν ὡρισμένον ἀριθμὸν ἐκ τῶν προσώπων τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ἀναλόγως τοῦ μὴ ἐν στρατεύσει ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ των, εἰδικώτερον καθοριζομένου ὡς ὑπαλληλικοῦ, ὑπηρετικοῦ, ἐργατοτεχνικοῦ, τῆς § 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, καθ' ἣν τὸ προσλαμβανόμενον οὕτω προσωπικὸν χρησιμοποιεῖται ἀναλόγως τῶν σωματικῶν του ἱκανοτήτων, γραμματικῶν ἢ τεχνικῶν γνώσεων καὶ ὑπάγεται, ὅσον ἀφορᾷ τὴν μισθοδοσίαν, ἐπιδόματα, προαγωγὴν καὶ πειθαρχίαν εἰς τὸ αὐτὸ καθεστώς, ὑφ' ὃ καὶ τὸ λοιπὸν προσωπικόν, τοῦ ἄρθρ. 10, καθ' ἣν ὁ προσλαμβανόμενος διατηρεῖται ὑποχρεωτικῶς ἐπὶ ἓν ἔτος καὶ δύναται ν' ἀπολυθῇ καταβαλλομένης αὐτῷ τῆς ὑπὸ τοῦ Ν. 2112|20 καθοριζομένης ἀποζημιώσεως, ἐκτὸς ἐὰν συντρέχῃ περίπτωσίς τις ἐκ τῶν ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ περιπτώσεων, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ ἀκαταλληλότης καὶ ἀνεπάρκεια, κρινόμεναι ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρ. 7 ν. 244|36, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐπιδιωχθέντος σκοποῦ του τῆς προστασίας κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν ἐν τῷ νόμῳ προσώπων, ὡς ἐκ τῶν ἰδιαιτέρως δυσμενῶν συνθηκῶν, ὑφ' ἃς τελοῦσι, προκαλουσῶν τὴν μερίμναν τῆς πολιτείας, προκύπτει σαφῶς καὶ ἀνεπιδιάστως, ὅτι ὁ νόμος ἀφορᾷ πρόσωπα, δυνάμενα νὰ συνδεθῶσι μετά τινος ἐργοδότου διὰ συμβάσεως ἐργασίας, σχέσεως δηλονότι ἐξαρτήσεως ἀναγομένης εἰς τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, οἷα δὲν εἶναι ἡ τοιαύτη νομικοῦ ἢ φυσικοῦ προσώπου καὶ τοῦ μεθ' οὗ συμβάλλεται τοῦ δικηγόρου ὡς τοιούτου ἔχοντος τὴν ἰδιότητα τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου, ἣν δὲν δύναται ν' ἀποβάλῃ, ἵνα κτήσηται τὴν τοιαύτην τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου (Α.Π. 493|48 Τμ. Α', ΕΕΔ 7ος, 890, καὶ 155|49 Τμ. Β', ΕΕΔ 8, 369). Ὅτι τοιαύτη ἐστὶν ἡ ἔννοια τοῦ ρηθέντος νόμου, ἀλλὰ καὶ οἷος ἐξετέθη ὁ ἐπιδιωχθεὶς δι' αὐτοῦ παρὰ τοῦ νομοθέτου σκοπὸς προκύπτει ἤδη, κατὰ τρόπον μὴ ἐπιδεχόμενον ἀμφισβήτησιν, ἐκ τοῦ ἄρθρ. 4 § 2 Ν. Δ|τος 1196|49, δι' οὗ προσετέθη εἰς τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 751|48 § 1, ἰσχύουσα, κατὰ ῥητὴν τοῦ νομοθέτου θέλησιν, ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Α. Ν. 751|48, καθ' ἣν πρόσωπα τοῦ ἄρθρ. 1 ν. 751|48 (ἐκ τῶν ἐχόντων προσόντα προστασίας), ἔχοντα τὰ προσόντα διὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ δικηγόρου καὶ τοποθετούμενα εἰς νομικὰ πρόσωπα, ἱδρύματα, ἐπιχειρήσεις κλπ. ἐν οἷς βάσει τῶν ὀργανισμῶν των ὑφίστανται δικαστικὰ τμήματα καὶ ὑπηρετοῦν εἰς ταῦτα ἄνω τῶν δέκα πέντε ὑπαλλήλων δικηγόρων, προσλαμβάνονται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὰ τμήματα ταῦτα. Ἐτέθη δηλονότι προϋποθέσεις ἡ παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει λειτουργία ὠργανωμένων δικαστικῶν τμημάτων, εἰς ἃ νὰ ὑπηρετοῦν ἄνω τῶν δέκα πέντε ὑπαλλήλων δικηγόρων, οὕτως ὥστε, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς νόμῳ συναπτομένης σχέσεως, περὶ ἧς ἀνωτέρω, νὰ ὑφίστανται εὐχέρεια ἐκ τοῦ ἀναμφισβητουμένου μείζονος κύκλου ἐξωδίκων καὶ δικαστικῶν ὑποθέσεων χρησιμοποιήσεως τοῦ προσλαμβανομένου παρὰ τοῦ ἐπιχειρηματίου, κατὰ τρόπον δυνάμενον νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰ συμφέροντα ἀμφοτέρων.

Ἡ συνδρομὴ τῶν ἐκτεθειασῶν προϋποθέσεων ἰδιαιτέρως σαφῶς τονίζεται ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 48767|49 ἑρμηνευτικῇ ἐγκυκλίῳ τοῦ ν.δ. 1196|49 τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας. Τέλος ἡ παράλειψις τῆς μνείας ἐν τῷ νόμῳ 751|48 τῆς δυσμενοῦς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 3 ν. 771|37, καθ' ἣν δικηγόροι κλπ. δὲν δύνανται νὰ τοποθετηθῶσιν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ ἄρθρ. 2 § 1 Α. Ν. 244|36 ὡς δικηγόροι κλπ., συνδυαζομένη μὲ τὴν τοιαύτην τοῦ Ν. Δ. 1196|49, σαφῶς καὶ αὐτὴ ὑποδηλοῖ τὸν σκοπὸν τοῦ ν. 751|48 καὶ τὴν ἔννοιάν του.

Ἐκ τῶν προσαγομένων καὶ ἐπικαλουμένων παρὰ τῶν διαδίκων ἐγγράφων καὶ τῆς ἐν γένει διαδικασίας ἐβεβαιώθημεν, ὅτι τῇ ἐναγομένῃ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25458|31|8|49 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουρ-

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΜΙΣΘΟΥ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Συνυπολογισμὸς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας δι' ἐπαύξησιν ἐπιδομάτων

Ἔννοια Ν. Δ. 346/1941.—Ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ τῶν ἐν στρατιωτικῇ ὑπηρεσίᾳ τελούντων διὰ τὸν συνυπολογισμὸν τοῦ χρόνου στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας πρὸς ἐπαύξησιν τῶν ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ Ν. 3514.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 12 τοῦ ν. 751/1948 (ΕΕΔ 7, 661) τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. Δ. 346/1941 ἔχει πλήρη ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς χώρας καὶ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς παρούσης κατὰ τοῦ Ἔθνους συμμοριακῆς δράσεως στρατευθέντων ἢ στρατευθησομένων ὡς ἐφέδρων, κληρωτῶν ἢ ἐθελοντῶν μισθωτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων, ὡς καὶ τῶν μισθωτῶν τῶν συνδεομένων μετὰ τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου γείου Ἐργασίας (Γραφεῖον προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ) ἐγνωστοποιήθη ἡ παρ' αὐτῇ τοποθέτησις δι' ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου Προστασίας Ἀπολυομένων τοῦ ἐνάγοντος ὡς δικηγόρου. Δοθέντος ὅμως ὅτι, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει ἐκτεθέντα, ἡ τοποθέτησις παρ' ἐπιχειρήσει καὶ ὑποχρεωτικὴ παρ' αὐτῆς πρόσληψις ἀπολυθέντος ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, ὡς δικηγόρου, εἶναι νόμιμος οὐχὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀλλὰ συντρεχουσῶν τῶν ρηθεισῶν ἐξαιρετικῶν προϋποθέσεων, μὴ ληφθεισῶν ὑπ' ὄψιν παρὰ τοῦ τοποθετήσαντος τὸν ἐνάγοντα Συμβουλίου, μὴ ἀναφερομένων παρὰ τοῦ τελευταίου ἐν τῇ ἀγωγῇ, οὐδὲ συντρεχουσῶν ἐν τῷ προσώπῳ τῆς ἐναγομένης, καθ' ἃ ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀποδείξεων ἐβεβαιώθημεν, εἰς τὸν ἐνάγοντα, δὲν ὑπῆρξε νόμιμος καὶ οὐδεμίαν ἐπιβλαβῆ δι' αὐτὴν ἔννομον συνέπειαν ἔσχεν ἡ ὁμολογουμένη ἄρνησίς της πρὸς πρόσληψίν του.

II

Δικαίωμα ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ πρὸς τοποθέτησιν ἀναγκαστικῶς εἰς θέσιν. — Ἔννοια Ν. 751/1948. — Ἰσχὺς περιορισμῶν τοποθετήσεως ἐπιστημόνων μόνον μετὰ Ν. Δ. 1196/1949.—Διορισμὸς πρὸ αὐτοῦ κατὰ Ν. 751/1948.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4814/1949

Διαδικασία Ν. ΓΡΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Η. Τριανταφύλλου**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Παγουρόπουλος, Ι. Καποδίστριας

Ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 τοῦ Ν. 751/1948 σαφῶς συνάγεται, ὅτι πάντες ἀνεξαιρέτως οἱ ἀπολυόμενοι ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ, ἐφ' ὅσον συγκεντροῦσι τὰ ἐν αὐταῖς ἀναφερόμενα προσόντα, περὶ τῆς συνδρομῆς τῶν ὁποίων κρίνουσι τὰ κατ' ἄρθρον 5 Συμβούλια προστασίας, δικαιοῦνται τοποθετήσεως εἰς τὰς ὑπηρεσίας, νομικὰ πρόσωπα, ἐπιχειρήσεις κλπ. τοῦ ἄρθρου 3 § 1, ἀνεξαρτήτως τῶν γνώσεων (ἐπιστημονικῶν, τεχνικῶν κλπ., ἃς κέκτηνται, αἵτινες ἁπλῶς ἀποτελοῦσι τὸ κριτήριον, βάσει τοῦ ὁποίου κατ' ἄρθρον 3 § 3 τοποθετοῦνται καὶ χρησιμοποιοῦνται κατὰ τὰς ἀνάγκας καὶ τὴν κρίσιν τοῦ ἐργοδότου. Ἡ ἀποψις αὕτη ἐνισχύεται καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. Δ. 1196/49, δι' ἧς προσετέθη παράγραφος 1α εἰς τὸ ἄρθρον 3 Ν. 751/48, καθ' ἣν ἐξαιρετικῶς πρόσωπα τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος νόμου, ἔχοντα τὰ προσόντα διὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ δικηγόρου καὶ τοποθετούμενα εἰς νομικὰ πρόσωπα, ἱδρύματα καὶ ἐπιχειρήσεις πάσης φύσεως, ἐν οἷς βάσει τῶν ὀργανισμῶν των ὑφίστανται ὡργανωμένα δικαστικὰ τμήματα καὶ ὑπηρετοῦν εἰς ταῦτα ἄνω τῶν δέκα πέντε ὑπαλλήλων δικηγόρων, τηρουμένης τῆς ἀναλογίας τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος νόμου, τοποθετοῦνται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὰ τμήματα ταῦτα, ἐφαρμοζομένων ἀναλόγως καὶ πρὸς αὐτοὺς τῶν σχετικῶν διατάξεων τῶν ὀργανισμῶν. Ἡ διάταξις αὕτη ἐφαρμόζεται ἀναλόγως προκειμένου περὶ ἰατρῶν καὶ λοιπῶν ἐπιστημόνων. Οἱ ἀνωτέρω περιορισμοὶ δὲν ἰσχύουν, προκειμένου περὶ τῶν ἤδη διορισθέντων καὶ τοποθετηθέντων εἰς τὰ εἰδικὰ τμήματα ἐπιστημόνων ἐν γένει. Προκύπτει, τοὐτέστιν, ἀριδήλως ἐκ τῆς παρατεθείσης διατάξεως, ὅτι μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. Δ. 1196/49 οὐδεὶς ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 751/48 ἰσχύει περιορισμός, ὅσον ἀφορᾷ τὸν διορισμὸν τῶν δικηγόρων, ἰατρῶν κλπ. ἐπιστημόνων, τὸ πρῶτον δ' ἐθεσπίσθη τοιοῦτος διὰ τοῦ διατάγματος, τῆς θέσεως ὅμως τῶν ἤδη τοποθετηθέντων διατηρηθείσης ἀπαρασαλεύτου. Ὅθεν, προκύπτοντος ἐκ τοῦ προσαγομένου ὑπ' ἀριθμ. 35575/49 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ὅτι ὁ διορισμὸς τοῦ ἐνάγοντος παρὰ τῷ ἐναγομένῳ ἔλαβε χώραν διὰ τῆς ἀπὸ 25/2/1949 ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου Προστασίας, ἤτοι πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. 1196/49, ἀρχομένης κατὰ τὸ ἄρθρον 7 αὐτοῦ ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, καταχωρηθείσης τὴν 18ην Ὀκτωβρίου 1949, νομίμως αἰτεῖται οὗτος τοὺς μισθούς του ἀπὸ τῆς 1ης Μαρτίου 1949, ὅτε προσέφερεν εἰς τὸ ἐναγόμενον τὰς ὑπηρεσίας του, πάντα δὲ τὰ ἐναντία εἶναι ἀπορριπτέα ὡς ἄβασιμα.

Ἐκ τῶν προσαχθέντων ἐγγράφων καὶ τῶν ἑκατέρωθεν προφορικῶς καὶ ἐγγράφως ἀναπτυχθέντων ἐβεβαιώθησαν, καθ' ἡμετέραν κρίσιν, πάντα τὰ συνιστῶντα τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς πραγματικὰ περιστατικά, ἤτοι ἡ τοποθέτησις τοῦ ἐνάγοντος ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Προστασίας ὡς ὀδοντιάτρου παρὰ τῷ ἐναγομένῳ, ἡ προσφορὰ αὐτῷ τῶν ὑπηρεσιῶν του, καὶ ὁ καταβλητέος αὐτῷ μισθὸς ἐκ δραχμῶν 1.000.000 μηνιαίως, μὴ δόλως ἄλλωστε ἀμφισβητηθέντα ὑπ' αὐτοῦ. Δικαιοῦται ἑπομένως ὁ ἐνάγων τῶν μισθῶν τοῦ κρισίμου χρόνου.

διά σχέσεως έργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Ἐτέρωθεν τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. Δ. 346|1941 ὁρίζει τὰ ἑξῆς: Ὁ ἐν πολέμῳ χρόνος στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας τῶν ἐφέδρων στρατιωτικῶν ἐν γένει ξηρᾶς, θαλάσσης, ἀέρος καὶ χωροφυλακῆς, τυγχανόντων ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, λογίζεται ὡς χρόνος πραγματικῆς ὑπηρεσίας, διανυθείσης ἐν ἀνωνύμῳ ἑταιρίᾳ, ἐπιχειρήσει κλπ., παρ' ᾗ ὑπηρέτουν πρὸ τῆς στρατεύσεως, πρὸς προσαύξησιν τοῦ μισθοῦ αὐτῶν, προαγωγήν, κανονισμὸν συντάξεως καὶ παντὸς ἑτέρου δικαιώματος τούτων.

Ἐνῷ ταῦτα οὕτως ἔχουν, προέκυψε τὸ ζήτημα—καὶ περὶ αὐτοῦ ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω προεδρικὴ ἀπόφασις—ἂν ὁ στρατευθεὶς καὶ δικαιοῦχος, κατ' ἄρθρ. 5 Ν. 3514|1928, ὡς ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 Ν. 519|948 (βλέπε ΕΕΔ 7, 581), ἐπιδόματος μισθοῦ δικαιοῦται εἰς συνυπολογισμὸν καὶ τῆς στρατιωτικῆς αὐτοῦ ὑπηρεσίας, ἐν ᾧ χρόνῳ διανύεται αὕτη, ἵνα ἐντεῦθεν, ἂν συμπληρωθῇ ὁ ἀπαιτούμενος διὰ τὴν ἐπαύξησιν τοῦ ἐπιδόματος μισθοῦ χρόνος, ἐπαυξηθῇ καὶ τὸ ἐπίδομα.

Κιταφατικῶς περὶ αὐτοῦ ἀποφαίνεται (πρβλ. καὶ Πρωτοδίκου Βόλου 128|1919, Πρωτοδίκης *Π. Βουγᾶς*, ΕΕΔ 8, 466) ἡ κατωτέρω προεδρικὴ ἀπόφασις (βλέπε ὅμως καὶ ἀντίθετον ἀμέσως ἑπομένην Προέδρου Πρωτ. Μυτιλήνης 427|1949).

Νομίζομεν ὅτι ἡ ἄποψις αὕτη τῆς προεδρικῆς ἀποφάσεως εἶναι ἐπιδεκτικὴ ἀντιρρήσεων.

Ἐνῷ εἶναι ἀληθές, ὅτι τὸ Ν. Δ. 346|1941 ἀναγνωρίζει ὡς χρόνον πραγματικῆς ὑπηρεσίας τὸν τοιοῦτον τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει, ἐξ ἧς ἐστρατεύθη ὁ μισθωτός, τοῦτο δὲ εἶχε τὸν λόγον του ἵνα μὴ ἐκ τῆς στρατεύσεως παραβλάπτονται τὰ συμφέροντα τοῦ μισθωτοῦ (ὑπενθυμίζεται τὸ ἀνεφάρμοστον πρὸ τοῦ νόμου τούτου τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, βάσει τοῦ χρόνου τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, ὄντος ἀναγκαίου στοιχείου ἐκείνου τῆς πραγματικῆς ἐν τῇ ἐργασίᾳ ὑπηρεσίας), δὲν φαίνεται πιθανὸν νὰ ἀνέτρεψε καὶ τὰς ἐκ τοῦ Ν. 3514|1928 προϋποθέσεις προστασίας, αἵτινες ἐρευνῶνται ἁπασαι κατὰ τὸν χρόνον τῆς προσκλήσεως τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 3663|1949. Προέδρεύων *Π. Χρυσομάλης*, ΕΕΔ 8, 990).

Ἂν ἡ ἄποψις τῆς προεδρικῆς ἀποφάσεως ἀπῆχει πράγματι τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ νόμου, ἡ λειτουργία τῆς ἐκ τοῦ Ν.Δ 346 προστασίας δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ περιορισθῇ μόνον εἰς τὸν καθορισμὸν τοῦ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, μὲ συνυπολογισμὸν τοῦ χρόνου τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, ἀλλὰ διὰ τῶν αὐτῶν λόγων θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποκτᾷ δικαίωμα ἐπιδοτήσεως καὶ ὁ μὴ δικαιοῦχος κατὰ τὴν πρόσκλησίν του μισθωτός, ἐφ' ὅσον δὲν θὰ εἶχε διανύσει προηγουμένως τὸν κρίσιμον διὰ τὴν κτῆσιν τοῦ δικαιώματος ἐπιδοτήσεως χρόνον, μὲ συνυπολογισμὸν τῆς διανυθείσης ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίας του, θεωρουμένης ὡς χρόνου πραγματικῆς ὑπηρεσίας (οὕτω ὀρθῶς σκέπτεται καὶ ἡ κατωτέρω τοῦ Προέδρου Πρωτ. Μυτιλήνης 427|1949, βλέπε σχετικῶς καὶ *Κ. Ρουμπάνη*, ΕΕΔ 8, 38).

Ἄλλη, ἑπομένως, πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἔννοια τῆς ἐνδιαφερούσης τὴν περίπτωσιν νομικῆς διατάξεως: Νὰ ἐξασφαλίσῃ μετὰ τὴν ἀποστράτευσιν τοῦ μισθωτοῦ τὰ δικαιώματά του ἐκ τῆς πράγματι ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τὰ ὁποῖα παρέβλαψεν ἡ ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσία του (προαγωγή, σύνταξις, μισθοδοσία κλπ.), ὥστε νὰ μὴ ἀναβῇ ἡ στράτευσις ἐμπόδιον διὸ τὴν κάρπωσιν ὅσων ὠφελημάτων θὰ εἶχεν, ἂν δὲν ἐστρατεύετο καὶ κατὰ τὸν ἐθνικὸν καὶ κοινωνικὸν σκοπὸν τῆς διατάξεως.

Προέδρου Πρωτ Ἀθηνῶν 4924|1949

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Χ. Κοντογεώργος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Σπετσάκης, Σ. Μερεντίτης

Ἀληθῶς ἐκ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 519|1948, καθ' ὃ ἡ μισθοδοσία, ἐφ' ἧς ὑπολογίζεται τὸ κατὰ τὸν νόμον 3514|1928, ὡς οὗτος ἰσχύει, ἐπίδομα, εἶναι ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ἐκάστοτε πράγματι λαμβάνουσι συνάδελφοι τοῦ στρατευθέντος, ἔχοντες τὰ αὐτὰ προσόντα καὶ ταυτοχρόνως μὲ αὐτὸν προσληφθέντες ἐν τῇ αὐτῇ ἐργασίᾳ ἢ ἐπιχειρήσει ἢ ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ἐκάστοτε πράγματι θὰ ἐλάμβανε οὗτος, ἐὰν δὲν ἐστρατεύετο, δὲν συνάγεται, ὅτι ὁ ἐν στρατεύσει χρόνος εἶναι ληπτέος ὑπ' ὄψιν διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς παρὰ τῷ ἐργοδότῃ προϋπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ πρὸς ἐκείθεν ὑπαγωγὴν αὐτοῦ εἰς τὴν ἐκάστοτε προσήκουσαν ἐκ τῶν ἐν τῇ πρώτῃ παραγράφῳ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 3514|1928, ὡς αὕτη ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 519|1948, κατηγορίαν. Ἐκ τῆς διατάξεως ὅμως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. Δ|τος 346|1941, καθ' ἣν, οὖσαν ἐφαρμοστέαν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν. 751|1948, ὁ ἐν πολέμῳ χρόνος στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας τῶν ἐφέδρων στρατιωτικῶν ἐν γένει τυγχανόντων ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων λογίζεται ὡς χρόνος πραγματικῆς ὑπηρεσίας, διανυθείσης ἐν τῇ ἐπιχειρήσει, παρ' ᾗ ὑπηρέτουν πρὸ τῆς στρατεύσεως, πρὸς προσαύξησιν τοῦ μισθοῦ αὐτῶν, προαγωγήν, κανονισμὸν τῆς συντάξεως καὶ παντὸς ἑνὸς γένει δικαιώματος τούτων, συνάγεται σαφῶς, ὅτι ἡ ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσία τοῦ μισθωτοῦ εἶναι ληπτέα ὑπ' ὄψιν διὰ τὸ εἰρημένον τέλος τῆς ἑκάστοτε κατατάξεως τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὴν προσήκουσαν κατηγορίαν τοῦ ἄρθρου 5 § 1 τοῦ ν. 3514|1928, ὡς οὗτος ἰσχύει ἤδη. Βεβαίως ὁ ν. 751|1948 ἔχει ὡς σκοπὸν τὴν μετὰ τὴν ἐκ τοῦ Στρατοῦ ἀπόλυσιν προστασίαν τῶν ὑπηρετούντων ἢ ὑπηρετησάντων, ἡ ἐκτεθεῖσα ὅμως διάταξις καὶ ἡ ἐπιβάλλουσα τὴν ἐφαρμογὴν της διάταξις τοῦ νόμου τούτου εἶναι τεθειμέναι γενικῶς καὶ ἀδιαστίκτως, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ εἶναι δυνατὸν νὰ νοηθῇ, ὅτι ἀναφέρονται εἰς τοὺς ἀπολυθέντας ἤδη, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τοὺς εἰσέτι ὑπηρετοῦντας. Ἀντίθετος ἐκδοχὴ θὰ ἦγεν εἰς τὸ νὰ διασπασθῇ ἡ ἑνότης τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἐκτεθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 519|1948, εἰς ἃς περιπτώσεις ὁ στρατευμένος ὑπηρετεῖ ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον, ὥστε ἐκ τῆς τυχὸν βάσει χρόνου προϋπηρεσίας κλιμακώσεως τοῦ μισθολογίου τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ ἐργοδότου του νὰ δικαιοῦται ηὐξημένου μισθοῦ, διότι συνάδελφοί του τῶν αὐτῶν προσόντων καὶ συγχρόνως μετ' αὐτοῦ προσληφθέντος ἐλάβον μισθὸν μείζονα ἐκείνου, ὃν ἐλάμβανον ἐξ ἴσου μετ' αὐτοῦ ἐν τῷ χρόνῳ τῆς στρατεύσεώς του, ἀφοῦ θ' ἀνεγνωρίζετο αὐτῷ δικαίωμα πρὸς λῆψιν ἐπιδόματος βάσει μείζονος μισθοῦ ἕνεκεν ὑποτιθεμένης πραγματικῆς προϋπηρεσίας, ἡ ὁποία ὅμως θὰ ἠγνοεῖτο, προκειμένου περὶ τοῦ καθορισμοῦ τοῦ ποσοστοῦ τοῦ ἐπιδόματος. Θὰ ἦτο δὲ ἡ ἀντίθετος ἐκδοχὴ ἀντικρυς καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου, τὸν σαφῶς ἀποβλέποντα εἰς τὸ νὰ μὴ ἐπη-

ΕΚΤΑΣΙΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Συνυπολογισμὸς χρόνου στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας δι' ἐπαύξησιν ἐπιδομάτων μισθοῦ

Δεδικασμένον ἐκ ποινικῆς δίκης.—Προστασία διὰ τοῦ Α.Ν. 547|1937 καὶ τοῦ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων.—Δικαίωμα κληρωτῶν ἄρθρ. 4 Ν. 519|1948 ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐπιδόματος μισθοῦ, ὡς οἱ ἔφεδροι.—Μὴ συνυπολογισμὸς χρόνου στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν δικαιουμένων ἐπιδομάτων μισθοῦ.—Ἀληθὴς ἔννοια Ν. Δ. 346|1941.—Παροχαὶ πρὸς στρατευθέντας λόγῳ ἑορτῶν.

Ζητήματα ἐκ τοῦ ν. 3514|1928, ὡς ἐπεξετάθη καὶ ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως (βλ. κωδικοποίησιν ἰσχυουσῶν διατάξεων ἐν ΕΕΔ 7, 581) πραγματεύεται ἡ κατωτέρω προεδρικὴ κατ' ἔφεσιν ἀπόφασις:

Ἐν πρώτοις, ἐξ αἰτίας μιᾶς κακοτέχνου διατυπώσεως τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ἀ.ν. 547|1937, διὰ τοῦ ὁποίου ἐπεξετάθη ὁ ν. 3514 ἀναλόγως καὶ ἐπὶ τοῦ στρατευομένου «ἐργατοτεχνικοῦ» προσωπικοῦ τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων, χωρὶς εἰδικὴν μνείαν καὶ τοῦ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ, ἠναγκάσθησαν τὰ δικαστήρια—καὶ ἀναγκάζεται καὶ ἤδη ἡ προεδρικὴ κατωτέρω ἀπόφασις—νὰ διαλογισθοῦν τί διὰ τοῦ συνθετικοῦ αὐτοῦ ὅρου ἐννόει ὁ Νομοθέτης.

Δὲν ὑπάρχει ὅμως ἀμφιβολία, ὅτι ἡ θέλησις του εἶναι ἡ διὰ τῆς ἀποφάσεως ἑρμηνευομένη (βλ. καὶ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5200|946, Πρωτοδίκης Δ. *Μπόμπος*, ΕΕΔ 5,397).

Ἀλλὰ καὶ ἡ θέσις τοῦ ἄλλου ζητήματος περὶ τοῦ ὁποίου ἀσχολεῖται ἡ προεδρικὴ ἀπόφασις, τοῦ δικαιώματος ἐπιδομάτων μισθοῦ τῶν κληρωτῶν τοῦ ἄρθρου 4 ν. 519|48 (ΕΕΔ 7,60), δὲν εἶναι ἀδικαιολόγητος: Δὲν προκύπτει ἀσφαλῶς κατὰ θεώρησιν τοῦ ὅλου νόμου, ὅτι οἱ κληρωτοὶ δικαιοῦνται ἄλλου ἐπιδόματος ἢ ἐκείνου τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 3514, ὡς ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 519|48, οἵου δικαιοῦνται καὶ οἱ ἔφεδροι. Τί τὸ ἤθελεν ὅμως τὸ τελικῶς ἐν τῇ Βουλῇ διαμορφωθὲν νομοθέτημα αὐτὸ τὸ ὁριζόμενον ἐν ἄρθρῳ 4 ν. 3514 «εἰδικὸν ἐπίδομα», ὡς νὰ προϋποτίθεται ὑπάρχον διὰ τοὺς ἄλλους «γενικόν». Καὶ ἀκόμη, διατί νὰ μείνῃ εἰς τὸ ἄρθρ. 4 ν. 519|1948 ἡ φράσις «κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 3514|1928», ἀφοῦ μόλις διὰ τοῦ ἄρθρου 1 ν. 519|48 ἀντικαθίστατο ἡ ἐνδιαφέρουσα τὴν περίπτωσιν διάταξις τοῦ ἄρθρ. 4 ν. 3514;

Ὁποιοδήποτε τὰ ἐρωτήματα αὐτὰ δὲν παραβλάπτουν τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ νόμου, ὡς τὴν ἀνευρίσκει ἡ ἀπόφασις, καταφυγοῦσα εἰς τὰς συζητήσεις ἐν τῇ Βουλῇ. Μόνον ὅτι σπαταλᾶται χρήσιμος διὰ τὰ δικαστήρια χρόνος.

Ὅσων ἀφορᾷ τὴν ἄποψιν τῆς προεδρικῆς ἀποφάσεως περὶ τοῦ ἀνεφαρμόστου τοῦ συνυπολογισμοῦ τοῦ χρόνου τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν δικαιουμένων ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ ν. 3514, βλ. καὶ τὴν ἀντίπαλον ἄποψιν τῆς Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 4924|1949 (ἀναπτ. σελ. ἔνθα 128, σημειώσεις μας).

Προέδρου Πρωτ. Μυτιλήνης 427|1949

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Κονιαβίτης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Καναράχος, Ε. Σάββας

Δοθέντος ὅτι δὲν γίγνεται ἐπίκλησις καὶ προαπόδειξις, οὐδ' ἁπλῆ κἂν βεβαίωσις ὅτι κατέστη καὶ ἀμετάκλητος, ὡς ἔδει, κατὰ τὸ ἄρθρον 84 τῆς Ποιν. Δικον. (πρβλ. *Κωνσταντοπούλου*, Ἑρμην. Ποιν. Δικον. § 247) ἡ ὑπ' ἀριθ. 313|49 ἀπόφασις τοῦ ἐνταῦθα Μονομελοῦς Πλημμελειοδικείου, δι' ἧς ὁ ἀναγόμενος ἐργοδότης κατεδικάσθη εἰς φυλάκισιν καὶ χρηματικὴν ποινὴν ἐπὶ παραβάσει τοῦ Α.Ν. 690|1945, λόγῳ μὴ ἐμπροθέσμου καταβολῆς τῷ ἐνάγοντι μισθωτῷ αὐτοῦ τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. 519|1948 προβλεπομένου ἐπιδόματος στρατεύσεως του (ἀοριστως), παρέπεται ὅτι ἐκ τῆς ποινικῆς ταύτης ἀποφάσεως οὐδὲν — τό γε νῦν ἔχον—δύναται νὰ συναχθῇ δεδικασμένον κατὰ τὸ ἄρθρον 12 τῆς Πολ. Δικ. ἐν τῇ παρούσῃ πολιτικῇ δίκῃ (πρωτοδίκῳ καὶ ἐκκλήτῳ), ἧτις ἀντικείμενον ἔχει τὴν πληρωμὴν τοιούτου ἐπιδόματος, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ὁπωσδήποτε ἡ προμνησθεῖσα ἀπόφασις, καὶ ἀμετάκλητος οὖσα, θὰ ἐδημιούργει δεδικασμένον μόνον περὶ τε τῆς διαπράξεως τοῦ ὡς εἴρηται ἀδικήματος (ἐφ' οὗ πάντως δὲν ἐδράζεται ἡ κρινομένη ἀγωγὴ) καὶ τῆς ἀναγκαίας προϋποθέσεως τούτου, ταὐτέστι τῆς ὑπάρξεως ἁπλῶς συμβάσεως ἐργασίας μεταξὺ τῶν διαδίκων,—οὐχὶ ὅμως καὶ περὶ τῆς φύσεως καὶ τοῦ εἴδους ταύτης ἢ τοῦ ποσοῦ τοῦ καθυστερηθέντος ἄνω ἐπιδόματος, διότι περὶ τῶν γεγονότων τούτων, (μὴ ὄντων ἄλλως τε ἀναγκαίων διὰ τὴν στήριξιν τοῦ ἄνω ἀδικήματος), δὲν ἦτο ἁρμόδιος ν' ἀποφανθῇ ὁ ποινικὸς δικαστής, ἀδιαφόρου ἅμα οὔσης τῆς τυχὸν παρεμπιπτούσης ὑπ' αὐτοῦ ἐξετάσεως τῶν. Ἑτέρωθεν, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ σκεπτικοῦ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὁ δικάσας Εἰρηνοδίκης τὴν ἐν προκειμένῳ κρίσιν του ἐθεμελίωσεν οὐχὶ ἐπὶ τοῦ διαληφθέντος δε-

---

ρεάζηται σοβαρῶς ἡ ἐν γένει οἰκονομικὴ κατάστασις καὶ τὸ ἐπαγγελματικὸν μέλλον τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς στρατεύσεώς του καὶ σαφῶς ἐπιδιώκοντα, ὅπως μισθωτοὶ τῆς αὐτῆς ἐν τῷ χρόνῳ τῆς στρατεύσεως τῶν μισθολογικῆς κλιμακώσεως μὴ ἐπιδοτοῦνται κατὰ τὸ αὐτὸ ποσοστὸν καὶ ὅταν ὁ εἷς μὲν διανύῃ ἔτος, ὁ δ' ἕτερος ὑπερτριετίαν ἐν ἐπιστρατεύσει. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων καὶ διότι ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 § 3 τοῦ ν. 3514|1928 (ἄρθρον 1 §2 ἀ. ν. 1843|1939) ὡς τεθειμένης ἁπλῶς καὶ μόνον διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ τρόπου συμπληρώσεως τοῦ ἀπαιτουμένου διὰ τὴν κατ' ἀρχὴν ἐπιδότησιν χρόνου προϋπηρεσίας παρὰ τῷ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπιστρατεύσεως ἐργοδότῃ, δὲν δύναται νὰ δικαιολογηθῇ, ἀντίθετος λύσις, οὐχὶ ὀρθῶς διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἐκρίθη, ὅτι δὲν δικαιοῦται ὁ ἐκκαλῶν ἐπιδόματος βάσει ποσοστοῦ καθοριστέου καὶ ἐκ τοῦ ἐν στρατῷ χρόνου ὑπηρεσίας του καὶ δέον, ἑπομένως, δεκτοῦ γινομένου τοῦ σχετικοῦ δευτέρου τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως λόγου ὡς νομίμου καὶ βασίμου, νὰ μεταρρυθμισθῇ ἡ ἀπόφασις ἐκείνη.

δικασμένου, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ὅλου προσαχθέντος ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ, μεθ' οὗ συνεξετίμησε καὶ τὴν ἄνω ποινικὴν ἀπόφασιν. Ἑπομένως πάντα τ' ἀντίθετα παράπονα, καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ σχετικοὶ ἰσχυρισμοὶ τῶν διαδίκων, ἀπορριπτέοι ἐλέγχονται ὡς νόμῳ καὶ οὐσίᾳ ἀβάσιμοι.

Ὁ ν. 3514, προστατεύων ἀρχικῶς μόνον τοὺς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους, ἐπεξετάθη εἶτα διὰ τοῦ ἄρθρ. 11 § 2 ἐδάφ. β', τοῦ Α. Ν. 547)1937 καὶ ἐπὶ τοῦ ἐν γένει ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ, ἐν τῇ ὁρθῇ ἐννοίᾳ ὅμως τοῦ ὁποίου περιλαμβάνεται καὶ τὸ ὑπηρετικὸν τοιοῦτο. Μάλιστα ἡ τελευταία αὕτη σύμφωνος νομοθετικὴ ἀντίληψις ἐξεδηλώθη σαφῶς καὶ διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. Δ. 1336)1942, βάσει τοῦ ὁποίου (εἰσάγοντος ὁπωσδήποτε καὶ ἐμμέσων αὐθεντικὴν ἑρμηνείαν) ἐθεσπίσθη ὅτι: «ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ Ν. 3514, ὡς συνεπληρώθη οὗτος διὰ τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ Α. Ν.) 547)1937, ὁριζομένη ἐνιαυσία προθεσμία ὑποχρεωτικῆς διατηρήσεως εἰς τὰς θέσεις τῶν ἐπαναλαβόντων τὴν ἐργασίαν τῶν στρατευθέντων ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων τεχνιτῶν, ἐργατῶν, καὶ ὑπηρετῶν, παρατείνεται . . . κλπ.». Ἀκριβῶς δὲ τοῦτο ἔχων ὑπ' ὄψει του ὁ νομοθέτης ὁμιλεῖ καὶ ἐν τῷ ἐπακολουθήσαντι ἄνω τροποποιητικῷ Νόμῳ 519)1948 περὶ «μισθωτοῦ» γενικῶς, ἄνευ τοῦτέστι διακρίσεώς τινος (ὅρα ἰδίᾳ τ' ἄρθρ. 3, ἐδ. β'., 4 § 2 καὶ 5 αὐτοῦ), τὸν ὁποῖον ὅρον—σημειωτέον—χρησιμοποιεῖ ἡ αἰτιολογικὴ ἔκθεσις τοῦ Α.Ν. 1843)1939. Ἐπίσης ἔτι ἐναργεστέρα καὶ χαρακτηριστικὴ τῆς ὡς εἴρηται νομοθετικῆς βουλήσεως εἶναι καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 5 § 1 τοῦ ἰδίου Νόμου 519)1948, καθ' ἣν «ὑπάλληλοι, ὑπηρέται, τεχνῖται, ἐργάται κλπ. συνδεόμενοι μετὰ τοῦ Δημοσίου, τῶν Δήμων ἢ Κοινοτήτων, καὶ τῶν Ν.Π.Δ.Δ. διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, στρατευόμενοι τυγχάνουσι τῆς ὑπὸ τοῦ παρόντος Νόμου καὶ τῶν προγενεστέρων τούτου παρεχομένης προστασίας εἰς μισθωτοὺς ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐφ' ὅσον . . . κλπ.». Διότι ἀναγκαίως προϋποτίθεται καὶ κατ' ἀναμφισβήτητον τρόπον συνάγεται, ὅτι καὶ οἱ ὑπηρέται τῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων προστατεύονται, εἶναι δὲ τελείως ἀπίθανος οἱαδήποτε πρόθεσις τοῦ Νομοθέτου, ὅπως προστατεύσῃ ἓν προκειμένῳ κατ' ἐξαίρεσιν τοὺς ὑπηρέτας μόνον τοῦ Δημοσίου, τῶν Δήμων ἢ Κοινοτήτων καὶ τῶν Ν.Π.Δ.Δ., τοσούτῳ μᾶλλον, καθόσον εἶναι καὶ ἀσυμβίβαστος πρὸς τὸ φιλεργατικὸν πνεῦμα ἐκείνου ἡ υἱοθέτησις μιᾶς τοιαύτης ἀνίσου μεταχειρίσεως τῶν ἐργαζομένων, ἥτις παρίσταται ἀδικαιολόγητος καὶ ἀνεπιεικής. Ἄλλως τε ἐν πάσῃ περιπτώσει αἱ γενόμεναι ἄνω ἐπεκτάσεις τυγχάνουσιν ἀναλογικῶς ἐφαρμοστέαι—διὰ τὴν ταύτότητα τοῦ νομικοῦ λόγου—καὶ ἐπὶ τῶν ὑπηρετῶν τῶν πάσης φύσεως ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων. ἡ δὲ τοιαύτη ἀναλογία, καθὼς καὶ ἡ διασταλτικὴ ἑρμηνεία, συγχωρεῖται καὶ ἐπὶ ἐξαιρετικοῦ δικαίου, ὁσάκις—ὡς ἐνταῦθα—ὁ νομικὸς λόγος τούτου εἶναι προφανῶς πλατύτερος τοῦ διατακτικοῦ τοῦ Νόμου (πρβλ. Γεν. Ἀρχὰς *Οἰκονομίδου* § 9 σημ. 15, καὶ § 11 σημ. 7).—Ἄρα ὀρθῶς ὁ δικάσας Εἰρηνοδίκης ἐδέχθη, ὅτι ὁ ἐνάγων, καίτοι τυγχάνων ὑπηρέτης, δικαιοῦται ἐν τούτοις κατ' ἀρχὴν ἐπιδόματος στρατεύσεως, τὸ δὲ ἀντίθετον παράπονον τοῦ ἐναγομένου ἀβάσιμον κρίνεται.

Κατὰ τὴν γραμματικὴν καὶ τὴν λογικὴν ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρου 4 § 1, συνδυαζομένου καὶ πρὸς τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Ν. 519)1948, τὰ εἰς τοὺς στρατευομένους κληρωτοὺς τῆς κλάσεως 1944 ἢ καὶ προγενεστέρων ταύτης παρεχόμενον εἰδικὸν ἐπίδομα ρυθμίζεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 3514, ὡς καὶ τοῦτο τροποποιεῖται διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ αὐτοῦ Νόμου 519)1948, ταῦθ' ὅπερ ἐνισχύεται καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι, ἐνῷ διὰ τοῦ ὑποβληθέντος εἰς τὴν Βουλὴν σχετικοῦ νομοσχεδίου προεβλέπετο ἡ καταβολὴ ταῖς ἄνω κληρωτοῖς τοῦ 1)2 τοῦ χορηγουμένου εἰς τοὺς ἐφέδρους ἐπιδόματος, ἐν τοσούτῳ κατὰ τὴν ἐπὶ τοῦ ἰδίου Νομοσχεδίου διεξαχθεῖσαν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς συζήτησιν ἀπεκρούσθη ὡς ἀδικαιολόγητος ἡ τοιαύτη διάκρισις μεταξὺ ἐφέδρων καὶ κληρωτῶν, οἵτινες καλοῦνται ἤδη καθυστερημένως πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς θητείας των, καὶ ἀνεχωρίσθη ἡ ἀνάγκη τῆς πλήρους ἐξισώσεως αὐτῶν. Ὅθεν ἀβασίμως περαιτέρω παραπονεῖται καὶ ἐνίσταται ὁ ἐναγόμενος, ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐφαρμοσθῇ ὧδε τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Νόμου 3514, ὡς εἶχε τοῦτο πρὸ τῆς τελευταίας ἄνω τροποποιήσεώς του, ἵνα θεωρηθῇ ἀπηλλαγμένος τῆς καταβολῆς οἱουδήποτε πρὸς τὸν ἐνάγοντα ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν διατηρεῖ πλέον τῶν τριῶν ὑπαλλήλων, ἡ ἔλλειψις τῆς ὁποίας προϋποθέσεως δικαιολογεῖ ἤδη μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 519)1948 ἐπενεχθεῖσαν ἀντικατάστασιν μόνον τὴν ποσοτικὴν μείωσιν τοῦ ἐπιμάχου ἐπιδόματος.

Τὰ διωκόμενα ἐπιδόματα συνίστανται κατὰ Νόμον εἰς τὸ 1)2 τῶν τε τακτικῶν καὶ ἐκτάκτων ἄνω ἀποδοχῶν τοῦ ἐνάγοντος, ἐφ' ὅσον οὗτος συντηρεῖ οἰκογένειαν καὶ εἶχεν ἀπὸ τῆς προσλήψεώς του μέχρι τῆς στρατεύσεώς του συμπεπληρωμένην παρὰ τῷ ἐναγομένῳ (διατηροῦντι ἔλαττον τῶν τριῶν ὑπαλλήλων) ὑπηρεσίαν ἑξάμηνον, οὐχὶ δὲ καὶ τριετῆ, ὅσην ἐσφαλμένως (κατὰ τὸ βάσιμον σχετικὸν παράπονον τοῦ ἐναγομένου) ἐδέχθη ὁ πρωτόδικος Δικαστής, ὅστις ἐπίσης ἐσφαλεν ἐπιδικάσας ἀκεραίας τὰς ἄνω ἐκτάκτους χορηγίας (ὥρα), ἐνῷ ἔδει νὰ περιορισθῇ εἰς τὴν ἐπιδικασὶν τοῦ—καὶ ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ἄλλως τε ἀξιουμένου—προσήκοντος νομίμου ποσοστοῦ καὶ ἐπὶ τούτων, ἄτε τῆς ἀντιθέτου διατάξεως τῶν ἀνωτέρω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων (περὶ καταβολῆς δηλ. ὁλοκλήρων τῶν τοιούτων δώρων εἰς τοὺς στρατευθέντας) οὐσης ἀνισχύρου. τὸ μὲν ὡς ἐκδοθείσης καθ' ὑπέρβασιν τῆς διὰ τοῦ Ν. 28)1944 παρασχεθείσης ἐξουσιοδοτήσεως, τὸ δὲ ὡς ἀντιστρατευομένης καὶ πρὸς τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ Νόμου 519)1948. Ἐξ ἄλλου, ἡ παρὰ τοῦ ἰδίου ἐνάγοντος προτεινομένη προσμέτρησις εἰς τὴν ἄνω ὑπηρεσίαν του καὶ τοῦ χρόνου τῆς διανυθείσης ἤδη στρατιωτικῆς θητείας του πρὸς ἔξεύρεσιν τοῦ ποσοῦ τῶν πρακειμένων ἐπιδομάτων τυγχάνει ἀπορριπτέα ὡς νόμῳ ἀπαράδεκτος καὶ ἀστήρικτος, διότι ἀποκλείεται ἐκ τῶν ἰσχυουσῶν εἰδικῶν διατάξεων τοῦ κωδικοποιημένου Νόμου 3514, καὶ ἰδίᾳ ἐκ τῶν ἄρθρ. 1 καὶ 5 αὐτοῦ, ὡς τὸ δεύτερον ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου 519)1948, ἀφοῦ ταῦτα ὡς ἀπώτερον χρονικὸν ὅριον τόσον διὰ τὸ ἄρρηκτον τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ στρατευθέντος, ὅσον καὶ διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ ποσοστοῦ τῆς μισθοδοσίας του κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς στρατεύσεώς του, θέτουσι τὴν ἐποχὴν τῆς τοιαύτης στρατεύσεώς του, καθ' ἣν καὶ μόνον ἐρευνᾶται ἡ συνδρομὴ ἢ οὐ τῶν προϋποθέσεων τῆς προστασίας του. Ἡ δὲ μεταγενεστέρα γενικὴ διάταξις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ

ΑΝΑΒΟΛΗ ΚΑΤΑΤΑΞΕΩΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ Ν. 3514

Ἐπάνοδος εἰς τὴν θέσιν του καὶ ἀπόλυσις πρὸ τῆς παρόδου τοῦ ἔτους

Ἔννοια καὶ ἔκτασις προστασίας Ν. 3514.—Προϋπόθεσις τῆς ἐπὶ ἓν ἔτος μετὰ τὴν ἐπανάληψιν ἐργασίας διατηρήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἡ πραγματικὴ ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσία του.—Ἀνυπόχρεον διὰ τὸν τυχόντα ἀναβολῆς κατατάξεως λόγῳ ὑγείας καὶ μὴ ὑπηρετήσαντα ἐν τῷ στρατῷ.—Συνέπεια μόνον ἡ μὴ διὰ τῆς στρατεύσεως διάλυσις τῆς συμβάσεως.

Θέμα τῆς καταχωρουμένης κατωτέρω προεδρικῆς, κατ' ἔφεσιν, ἀποφάσεως εἶναι ἂν ὁ κληθεὶς ὑπὸ τὰ ὅπλα μισθωτὸς καὶ μὴ ὑπηρετήσας ἐν τῷ στρατῷ, ὡς τυχὸν ἀναβολῆς κατατάξεως, λόγῳ ἀδείας—τοιοῦτο τὸ πραγματικὸν τῆς ὑποθέσεως—ἀπολαμβάνῃ τοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρου 4 Ν. 3δ 4)1928 «περὶ τῆς θέσεως ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως», ὡς ἐπεξετάθη, δ καιρίματος νὰ μὴ ἀπολυθῇ ἀδικαιολογήτως πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους ἀπὸ τῆς ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας του.

Ἀρνητικῶς ἀποφαίνεται ἐπ' αὐτοῦ ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις (βλέπε σχετικῶς νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 8, 991, ἔνθα σημειώσεις μας).

Πράγματι οὕτως εἶναι ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου, ὡς ἑρμηνεύει τοῦτον ἡ προεδρικὴ ἀπόφασις.

«Τὸ ὑπὸ κρίσιν νομοσχέδιον—ἐξηγεῖτο εἰς τὴν ἀπὸ 6 Μαρτίου 1918 εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ ἀρχικοῦ νόμου 1234)1918—ἐν κυρίως σ ο π ῷ: Νὰ παράσχῃ εἰς τὸν στρατευόμενον ἰδιωτικὸν ὑπάλληλον τὴν βεβαιότητα, ὅτι, ἐπιστρέφων ἐκ τοῦ μετώπου, μετὰ τὸν πόλεμον, θὰ ἐπανεύρῃ τὴν θέσιν, ἐν ᾗ εἰργάζετο καὶ δὲν θὰ διατρέξῃ τὸν κίνδυνον, εἰς τὸ τέρμα τοῦ ἀγῶνος πρὸς τὸν ἐχθρὸν τῆς Πατρίδος του, νὰ εὑρεθῇ αὐτὸς καὶ ἡ οἰκογένειά του πρὸ τῆς ἀνεχείας ἢ τῆς πείνης, τὴν ὁποίαν ἀπειλεῖ ἡ ἔλλειψις ἐργασίας. Ἡ βεβαιότης περὶ τῆς διατηρήσεως του τῆς θέσεώς του, ἣν παρέχει ὁ νόμος, ὑπὸ τοὺς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ἐξασφαλιστικοὺς ὅρους, θὰ χρησιμεύῃ, διὰ νὰ ἀπολαύῃ ὁ πολεμῶν ὑπάλληλος τῆς ἀπαραιτήτου διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Πατρίδος του ψυχικῆς ἠρεμίας»

Πάντα ὅμως ταῦτα ὑποδηλοῦν πραγματικὴν ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίαν, ἡ ὕπαρξις τῆς ὁποίας δικαιολογεῖ καὶ τὸ προνόμιον τοῦ ὑπηρετήσαντος νὰ διατηρηθῇ ἐν τῇ θέσει του ἐπὶ ἓν ἔτος καὶ τὸν ἀντίστοιχον, χάριν τῶν θυσιῶν του πρὸς τὸ Ἔθνος, περιορισμὸν τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἄσκησιν ἐλευθέρως τοῦ δικαιώματος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, τὸ ὁποῖον κατ' ἀρχὴν ἀναγνωρίζει εἰς τὸν ἐργοδότην, ἐκτὸς ἐξαιρέσεων, ἡ νομοθεσία.

Ἂν, περαιτέρω, διευρύνθη ἡ ἐκ τοῦ νόμου 3514 προστασία, ὥστε νὰ συμπεριληφθῇ εἰς αὐτὴν καὶ ὁ κληρωτός, οὐδόλως σημαίνει ὅτι ἐχαλαρώθη ὁ κατὰ τὸν νόμον σκοπός, νὰ ὑπάρξῃ τοὐτέστι πραγματικὴ ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσία.

Ἄλλως θὰ ἦτο ἀνεξήγητον, διατί νὰ θάλπεται ὁ λόγῳ ὑγείας τυχὸν ἀναβολῆς κατατάξεως ἐν τῷ στρατῷ μισθωτός, ἐκ μόνης τῆς ὑπὸ τὰ ὅπλα προσκλήσεώς του, ἡ ὁποία καὶ οὔτε συνετέλεσε νὰ ἀπομακρυνθῇ κατ' ἄξιον λόγου καὶ προστασίας διάστημα χρόνου ἐκ τῆς ἐν ᾗ εἰργάζετο θέσεως, τὴν ὁποίαν ἀσφαλῶς δικαιοῦται μόνον νὰ ἐπανεύρῃ, ἀφοῦ διὰ τῆς στρατεύσεως δὲν ἐλύθη ἡ σύμβασις (ὄρθ. 1 Ν. 3514).

Προέδρου Πρωτ. Πατρῶν 886)1949

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Μαρμαρᾶς**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Πολυχρονόπουλος, Σ. Σαραβαλιώτης

Μοναδικὸς λόγος τῆς κρινομένης ἐφέσεως εἶναι ὅτι ἡ ἐκκαλουμένη ἐσφαλμένως ἀπέρριψε τὴν ἀπὸ 2)11)49 ἀγωγὴν τοῦ ἐκκαλοῦντος κατὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου Δήμου Πατρέων, δι' ἧς ἐζήτει τὴν καταψήφισιν τούτου εἰς πληρωμὴν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ ν. 3514 ὁριζομένης ἀποζημιώσεως, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ταύτης δικαιοῦνται οἱ ἐν τῷ στρατῷ καταταγέντες, ἐνῷ δικαιοῦνται ταύτης οἱ μισθωτοί, ὡς ὁ ἐκκαλῶν, οἱ τυχόντες ἀναβολῆς κατατάξεως λόγῳ ὑγείας.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ν. 3514)28 ἡ ὑπὸ τὰ ὅπλα ὁπωσδήποτε πρόσκλησις παντὸς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ὑπηρετοῦντος πλέον τῶν ἓξ μηνῶν εἰς οἱονδήποτε γραφεῖον, κατάστημα ἢ ἐπιχείρησιν, δὲν ἀποτελεῖ λόγον διαλύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὁπωσδήποτε καὶ ἂν συνήφθη αὕτη, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ αὐτοῦ κωδ. ν. 3514 ὑπάλληλος ἐπαναλαβὼν κατὰ τὸν νόμον τοῦτον τὴν ἐργασίαν του, δὲν δύναται πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους ν' ἀπολυθῇ τῆς θέσεώς του, εἰμὴ διὰ κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένην αἰτίαν, ἄλλως δικαιοῦται εἰς ἀποζημίωσιν ἴσην πρὸς τοὺς μισθοὺς ἓξ μηνῶν, οὓς ἐλάμβανε πρὸ τῆς στρατεύσεώς του. Τέλος κατὰ τὸ ἐδ. 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου (ἄρθρον 5 ν. 765)43) ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ ν. 3514 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως κλπ.» προβλεπομένη ἑξάμηνος ἀποζημίωσις διὰ τὸν ἀπολυόμενον ἐκ τῆς θέσεώς του στρατευθέντα μισθωτὸν ὑπολογίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεως ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ καθεστὼς πλήρους ἀπασχολήσεως. Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ὡς ἄνω διατάξεων, ὡς καὶ τῶν λοιπῶν τοῦ αὐτοῦ νόμου, προκύπτει ἀναμφιβόλως, ὅτι ἡ ὑπὸ τὰ ὅπλα ὁπωσδήποτε πρόσκλησις τοῦ μισθωτοῦ δὲν ἐπιφέρει βεβαίως τὴν λύσιν τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως, ὄντος ἀδιαφόρου ἐν προκειμένῳ, ἂν ὁ μισθωτὸς κατετάγη ὄντως ἐν τῷ στρατῷ ἢ ἀπηλλάγη κατὰ νόμιμον τρόπον. Ἀναμφιβόλως συνάγεται ἐκ

Νόμου 751)1948 καὶ τοῦ εἰς ὅπερ τοῦτο παραπέμπει ἄρθρ. 1 τοῦ Ν.Δ. 346)1941 εἶναι ἀνεφάρμοστος ἐνταῦθα, ὡς ἀνατρέπουσα ἄρδην τὴν βάσιν καὶ τὸ σύστημα τοῦ Ν. 3514, καὶ γενικῶι ὡς ἀντικειμένη πρὸς τὰς ἐξαντλούσας τὸ θέμα τῆς προστασίας τῶν στρατευομένων διατάξεις τοῦ ἰδίου Νόμου 3514, ὡς νῦν ἰσχύει. Ἄλλως τε πᾶσα τυχὸν ἀντίθετος ἐκδοχὴ ἄγει κατ' ἀνάγκην καὶ εἰς τὸ ἄτοπον τοῦ ν' ἀποκτᾷ ὁ στρατευθεὶς δικαίωμα ἀπολήψεως ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων κατὰ τὴν διαδρομὴν τοῦ χρόνου τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας του, μολονότι κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς στρατεύσεώς του δὲν εἶχε συμπληρώσει τὸν βασικὸν χρόνον τῆς τοιαύτης προστασίας του.

ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟΒΟΛΗΣ ΙΔΙΟΤΗΤΟΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΥ

Δικαίωμα έπιδομάτων μισθοῦ καὶ τρόπος καὶ τόπος ἐκπληρώσεως ὑποχρεώσεων

Θεώρησις ὡς χρόνου στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας καὶ τῶν ἐν Μακρονήσῳ ὑπηρετούντων ἐν τῷ στρατῷ.—Δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ. Πρόσκαιρος ἀποβολὴ ἰδιότητος στρατιωτικοῦ εἰς περιπτώσεις φυλακίσεως, ἀγνοίας, λιποταξίας καὶ ἀνυποταξίας. Ἁρμοδιότης Εἰρηνοδίκου πρὸς ἐπιδίκασιν ἐκτάκτων παροχῶν καθ' ἑορτὰς εἰς στρατευθέντας.

Σύμφωνος εἶναι ἡ ἄποψις καὶ τῆς κατωτέρω καταχρουμένης προεδρικῆς, κατ' ἔφεσιν, ἀποφάσεως πρὸς τὴν κρατήσασαν ἐν τῇ νομολογίᾳ ὅτι τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Ν. 35 4|928, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 Ν. 519|1948, ἐπιδομάτων μισθοῦ δικαιοῦνται καὶ οἱ ὑπὸ περιορισμὸν τελοῦντες εἰς στρατόπεδον συγκεντρώσεως (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 8, 736).

Προέδρου Πρωτ. Θεσσαλονίκης 21|1949

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πάρεδρος κ. **Γ. Κώνστας**

Δικηγόροι κ. κ. Α. Χαρισόπουλος, Ν. Πλασπρᾶς

δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος Δημοσίου

Ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 1 καὶ 5 τοῦ κωδ. νόμου 3514|28, ὡς ἐτροποποιήθησαν διὰ τοῦ νόμου 519|48, καὶ ἄρθρ. 11 § 2 Α.Ν. 547|37, σαφῶς προκύπτει, ὅτι μόνη προϋπόθεσις τῆς χορηγήσεως παρὰ τοῦ ἐργοδότου εἰς τὸν στρατευθέντα ἐργάτην ἢ ὑπάλληλόν του, ἔχοντα ἐξάμηνον τοὐλάχιστον χρονικὸν διάστημα ὑπηρεσίας, τοῦ ἐν λόγῳ ἐπιδοματος (ἐφεδρικοῦ ἢ στρατεύσεως), εἶναι ἡ πρόσκλησις του ὡς ἐφέδρου (ἢ κληρωτοῦ) καὶ ἡ παραμονή του ὑπὸ τὰ ὅπλα καθ' ὅλον τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἀφορᾷ ἡ ἀξίωσίς του, ἀνεξαρτήτως τῆς μονάδος, εἰς ἣν οὗτος ὑπηρετεῖ, τοῦ τρόπου καὶ τόπου ἐκπληρώσεως τῆς ὑποχρεώσεώς του (ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἢ ἐν τῷ στρατεύματι) κλπ., ἅτε τοῦ νόμου οὐδεμίαν ποιουμένου διάκρισιν. Ἐπομένως καὶ ἡ ἔνταξις τοῦ ἐκκαλοῦντος (ἐφέδρου στρατιώτου) εἰς τὸ ἐν Μακρονήσῳ ἑδρεῦον Γ' Σύνταγμα Σκαπανέων, ἐπὶ ὡρισμένῳ χρονικῷ διαστήματι, εἰς ὃ ἀπεστάλη ἅμα τῇ κατατάξει του εἰς τὸν στρατόν, θεωρηθεὶς ἐπικίνδυνος ἐν τῷ στρατεύματι κλπ., δὲν ἔχει ἐπιρροήν τινα, ὡς πρὸς τὸ δικαίωμα αὐτοῦ λήψεως ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος παρὰ τοῦ καθ' οὗ Δημοσίου, ὡς ἐκτίθεται καὶ κατωτέρω, ἐφ' ὅσον μάλιστα καὶ ὁ χρόνος οὗτος λογίζεται ὡς τοιοῦτος στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, οὐδεμία δὲ προσωρινὴ ἀναστολὴ ἐπέρχεται τῆς στρατιωτικῆς του ἰδιότητος, τοῦθ' ὅπερ συμβαίνει εἰς τὰς περιπτώσεις (μόνον) φυλακίσεως, ἀγνοίας, λιποταξίας καὶ ἀνυποταξίας, καθ' ἃς δηλονότι ὀφείλουσι οἱ εἰς τοιαύτην κατάστασιν περιπίπτοντες νὰ διανύσωσι τὸν ἀνωτέρω χρόνον φυλακίσεως κλπ. ἐν τῷ στρατῷ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς κλάσεώς των (ἄρθρ. 57 καὶ 75 τοῦ κωδικ. νόμου 4324 30 «περὶ στρατολογίας τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ»), ὅτε ἐπίσης θεωροῦνται οὗτοι, ὅτι ἀποβάλλουσι προσκαίρως τὴν ἰδιότητα τοῦ στρατιωτικοῦ, ἐπερχομένης οὕτω ἀναστολῆς αὐτῆς (βλ. καὶ Π. Βόλ. 195|48 Π. Α. 2098|49 καὶ 2988|49 ἐν ΕΕΔ τ. 8 σελ. 736 καὶ αὐτόθι σύμφωνον ἑτέραν νομολ., Π.Θ. 1279|48, 407|49). Οὐχὶ ὀρθῶς, ἐπομένως, ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐδέχθη, ὅτι ὁ ἐνάγων, ὑπηρετήσας ἐν Μακρονήσῳ ἀπὸ τῆς στρατεύσεώς του, δικαιοῦται ν' ἀπαιτήσῃ ἐφεδρικὰ ἐπιδόματα μόνον, ἀφ' ὅτου «ἀπεχαρακτηρίσθη», ἤτοι ἀπὸ 4 Μαρτίου 1949 μέχρι 3 Ἰουνίου 1949, ὅτε ἀπελύθη τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ. Δοθέντος δὲ ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 519|48 ἐπεξετάθη ἡ προστασία τοῦ ν. 3514 καὶ εἰς τοὺς ὑπαλλήλους, ἐργάτας κλπ. τοὺς συνδεομένους μετὰ τοῦ Δημοσίου, Δήμων κλπ. διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἐν προκειμένῳ δὲ ἐπαρκῶς βεβαιοῦται, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν, συνδεόμενος μετὰ τοῦ καθ' οὗ ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου 1946 διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἐργαζόμενος δὲ εἰς τὰ παρὰ τῆς ὑπηρεσίας ΥΣΣΥΕΜ ἐκτελούμενα ἀπαξηραντικὰ ἔργα τῆς πεδιάδος Στρυμώνος (ὡς ἐργάτης—ναύτης βυθοκόρου), ἐκλήθη ὡς ἔφεδρος τῆς κλάσεως 1934 εἰς τὰς τάξεις τοῦ Στρατοῦ τὴν 22 Νοεμβρίου 1947, ὅτε καὶ ἐντάχθη, ὡς ἐρρέθη, εἰς τὸ Γ' Τάγμα Σκαπανέων Μακρονήσου, καὶ ὅτι συντηρεῖ οἰκογένειαν (σύζυγον καὶ 2 τέκνα),

---

τῆς ὡς ἄνω διατάξεως δικαίωμα, ὅπως ὁ μισθωτὸς ἀναλάβῃ, κατὰ τὰς ἐν τῷ νόμῳ καθοριζομένας προθεσμίας, τὴν ἐργασίαν του. Ἐκ τῆς ἀντιπαραβολῆς δμως τῶν ὡς ἄνω διατάξεων δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ, κατὰ τὴν κρίσιν μας, ὅτι ὁ κληθεὶς ὑπὸ τὰ ὅπλα καὶ μὴ ὑπηρετήσας ἐν τῷ στρατεύματι, ἅτε τυχὸν ἀναβολῆς κατατάξεως, ἀπολαύει τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 4 παρεχομένου τῷ στρατευθέντι μισθωτῷ εὐεργετήματος τῆς μὴ ἀπολύσεως ἐκ τῆς θέσεώς του, πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους, τῆς ἀπόψεως ταύτης ἐπικουρουμένης ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ ν. 3514, ἀποβλέποντος εἰς πραγματικὴν ὑπὸ τὰ ὅπλα ὑπηρεσίαν τοῦ μισθωτοῦ καὶ δὴ ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 2 ν. 3514, προνοούντος περὶ τῆς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς στρατεύσεως τοῦ μισθωτοῦ ἀντικαταστάσεώς του καὶ τῆς τοιαύτης τῆς § 2 τοῦ ν. 3514 (5 ν. 765|43), καθοριζούσης τὸ ποσὸν τῆς ἑξαμήνου ἀποζημιώσεως τοῦ «στρατευθέντος ὑπαλλήλου», τοῦπράγματι δηλονότι καταταγέντος καὶ ὑπηρετήσαντος ὑπαλλήλου, ἀδιαφόρου ὄντος τοῦ χρόνου τῆς τοιαύτης πραγματικῆς στρατεύσεως, ἐν ἀντιθέσει, καθ' ἃ ἐρρήθη, τῆς διὰ τοῦ ἄρθρου 1 παρεχομένης προστασίας, δι' ἣν ἀρκοῦσα εἶναι ἡ ὁπωσδήποτε πρόσκλησις. Δικαιολογητικὸς ἄλλως λόγος τῆς ἐπὶ ἓν ἔτος προστασίας τοῦ στρατευθέντος ὑπαλλήλου εἶναι ἡ καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς στρατεύσεώς του καὶ τῆς πρὸς τὸ Ἔθνος ἐκπληρώσεως τοῦ καθήκοντός του ἐπίγνωσις τοῦ ὑπαλλήλου ὅτι ἡ Πολιτεία μεριμνᾷ διὰ τὴν μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του κατασφάλισιν τῆς θέσεώς του ἐπὶ ἀρκούντως ἱκανὸν χρονικὸν διάστημα. Ἄλλως τε ἡ παραδοχὴ τῆς ἐναντίας ἀπόψεως θὰ ἦγεν εἰς τὴν λύσιν τῆς μετὰ τὴν κατ' ἐπανάληψιν τυχὸν χορήγησιν ἀναστολῆς κλπ. εἰς τὸν ὑπάλληλον, τὸν μηδόλως πράγματι στρατευθέντα, παροχὴν αὐτῷ τοῦ ἐν λόγῳ εὐεργετήματος, ὅπερ προδήλως δὲν ἐσκόπει ὁ νομοθέτης. Δέον ὅθεν, ὅπως ἀπορριφθῇ ἡ ἔφεσις.

ΔΙΚΑΙΟΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΚΑΤΑ ΔΙΟΡΙΣΜΟΝ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ

Άρνησις συγκλήσεως γενικῆς συνελεύσεως καὶ ἁρμοδιότης Προέδρου Πρωτοδικῶν

Διορισμὸς ὑπὸ ἐποπτευούσης Διοικητικῆς Ἀρχῆς προσωρινῆς διοικήσεως σωματείου μετὰ κήρυξιν ἐκπτώτου τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ σωματείου.—Δικαίωμα ἀσκήσεως πάντων τῶν κατὰ νόμον καὶ τὸ καταστατικὸν καθηκόντων.—Ἄρνησις προσωρινῆς διοικήσεως πρὸς σύγκλησιν συνελεύσεως δι' ἄλλον λόγον, πλὴν τῆς ἐνεργείας ἀρχαιρεσιῶν, δὲν εἶναι νόμιμος.—Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 96 Α.Κ.—Ἐξουσιοδότησις Προέδρου Πρωτοδικῶν.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 95 Α.Κ. ἡ συνέλευσις σωματείου συγκαλεῖται ὑπὸ τῆς διοικήσεως, καθ' ἃς περιπτώσεις ὁρίζει τὸ καταστατικὸν ἢ ὁσάκις τοῦτο ἐπιβάλλεται ἐκ συμφέροντος τοῦ σωματείου καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 96 Α. Κ. ἡ συνέλευσις συγκαλεῖται, ἐὰν ζητήσῃ τοῦτο ὁ ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ ὁριζόμενος ἀριθμὸς μελῶν. Ἐν ἐλλείψει τοιούτου ὁρισμοῦ δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν σύγκλησιν τὸ ἓν πέμπτον τῶν μελῶν δι' ἐγγράφου αἰτήσεως, ἀναγραφούσης τὰ συζητητέα θέματα.

Ἐὰν ἡ αἴτησις δὲν εἰσακουσθῇ, ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν δύναται νὰ ἐξουσιοδοτήσῃ τοὺς αἰτοῦντας, ὅπως συγκαλέσωσι τὴν συνέλευσιν καὶ νὰ ρυθμίσῃ τὰ τῆς προεδρείας αὐτῆς.

Ἐν προκειμένῳ οἱ αἰτοῦντες, μέλη σωματείου, δι' αἰτήσεώς των ἐνώπιον τοῦ Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς ἐζήτησαν νὰ ἐξουσιοδοτήσῃ ὁ Πρόεδρος ἐπιτροπήν, ἀποτελουμένην ἐκ τῶν αἰτούντων καὶ ἄλλων μελῶν τοῦ σωματείου, ἵνα συγκαλέσωσι γενικὴν συνέλευσιν τοῦ σωματείου, μὲ ἡμερησίαν διάταξιν διὰ τὰ κάτωθι συζητητέα θέματα: Ἔκθεσις παρὰ τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς πρὸς τὴν γενικὴν συνέλευσιν τῶν περιστατικῶν, συνεπείᾳ τῶν ὁποίων ἐκηρύχθη ἔκπτωτον τὸ Διοικ. Συμβούλιον τοῦ Συνδέσμου των 2) ἔκθεσις τῶν ἀπόψεων τοῦ κηρυχθέντος ἐκπτώτου διοικ. συμβουλίου 3) λῆψις ἀποφάσεων περὶ τοῦ ἂν τὸ κηρυχθὲν ἔκπτωτον διοικητικὸν συμβούλιον διεχειρίσθη τὰ ἐν ἀποφάσει τοῦ Νομάρχου Ἀττικῆς ἀναφερόμενα χρηματικὰ ποσά, συμφώνως πρὸς τὰς προηγουμένας ληφθείσας ἀποφάσεις τῶν Γεν. Συνελεύσεων καὶ ἐὰν ὁ Πρόεδρος τούτου ἔχῃ τὰ προσόντα νὰ εἶναι μέλος τοῦ Συνδέσμου των καὶ 4) ἐκλογὴ ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία, συμφώνως πρὸς τὸν νόμον, θέλει ἐνεργήσει τὰς ἀρχαιρεσίας πρὸς ἀνάδειξιν τῆς διοικήσεως τοῦ Συνδέσμου των.

Ἐπὶ τῆς αἰτήσεως ταύτης ἐξεδόθη ἡ κατωτέρω προεδρικὴ ἀπόφασις.

Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 139|1950

Πρόεδρος ὁ κ. **Α. Φλῶρος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Βασιλόπουλος, Π. Τσίγκος, Κ. Καλουδᾶς, Ν. Γεωργαντόπουλος, Δ. Πετρόχειλος, Α. Μίσιος, Π. Πετροβαλήσιμος, Ι. Λύρας

Αἱ ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεις μελῶν τοῦ καθ' οὗ ἡ αἴτησις σωματείου, ἀποτελούντων τὸ 1|20, διώκουσα, ὅπως ἐξουσιοδοτήσωμεν τοὺς αἰτοῦντας καὶ συγκαλέσωσι τὴν συνέλευσιν τοῦ καθ' οὗ ἡ αἴτησις σωματείου περὶ τῶν ἐν τῇ αἰτήσει θεμάτων, ὡς μὴ εἰσακουσθείσης τῆς εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ σωματείου τούτου ὑποβληθείσης σχετικῆς αἰτήσεως, στηρίζεται εἰς τὰ ἄρθρα 95 καὶ 96 τοῦ Ἀστ. Κώδικος, ὡς μὴ εἰσακουσθείσης τῆς αἰτήσεως θεωρουμένης καὶ ἐν ᾗ περιπτώσει ἡ Διοίκησις ἀρνεῖται ν' ἀναγράψῃ εἰς τὴν πρόσκλησιν τὰ θέματα, εἰς ἃ ἀφορᾷ ἡ αἴτησις τῶν μελῶν. Αἱ αἰτήσεις δ' αὗται, ὡς ἔχουσαι τὸ αὐτὸ ἀντικείμενον, δέον νὰ συνεκδικασθῶσιν.

Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 206480 τῆς 3|12|1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθν. Οἰκονομίας διορισθεῖσα προσωρινὴ διοίκησις τοῦ σωματείου ἔχει πάντα τὰ κατὰ νόμον καὶ τὸ καταστατικὸν καθήκοντα καὶ οὐχὶ μόνον τὴν ὑποχρέωσιν πρὸς σύγκλησιν ἐκτάκτου γενικῆς συνελεύσεως πρὸς ἐνέργειαν ἀρχαιρεσιῶν διοικήσεως, ἧτις εἰδικῶς καὶ οὐχὶ κατ' ἀποκλεισμὸν τῶν ἄλλων ἁρμοδιοτήτων ἀναφέρεται εἰς τὴν ὡς ἄνω ἀπόφασιν. Ἑπομένως ἡ εἰς τοιοῦτον λόγον στηριζομένη ἄρνησις τῆς διορισθείσης προσωρινῆς διοικήσεως, ὅπως ἀναγράψῃ εἰς τὴν ἡμερησίαν διά-

---

τὸ δὲ ἡμερομίσθιον, ὅπερ ἐλάμβανον οἱ συνάδελφοι τοῦ ἐνάγοντος (ἐπὶ 25 ἡμέρας δι' ἕκαστον μῆνα) ἔχοντες τὰ αὐτὰ προσόντα καὶ ταυτοχρόνως μὲ αὐτὸν προσληφθέντες, ἀνήρχετο εἰς δραχμ. 12.000 ἀπὸ 22|11|47 μέχρι 10|5|48 καὶ δραχμ. 15.000 ἔκτοτε, ἕπεται ὅτι ὁ ἐνάγων δικαιοῦται τὰ 2|3 τῆς μισθοδοσίας του ἀπὸ τῆς 21|1|48 (χρονολογίας ἰσχύος τοῦ ν. 519|48), ἤτοι δραχμ. 780.000 (91Χ8.000 δραχ.), ἀπὸ 22|11|47 μέχρι 10|5|48, καὶ δραχμ. 2.440.000 ἀπὸ 1|5|48 μέχρι 3|3|49 (ἡμερ. 244Χ10.000 δραχ.), ἤτοι ἐν ὅλῳ δραχμ. 3.168.000. Ἐσφαλεν ἐπίσης ὁ πρωτοβάθμιος δικαστής, κηρυχθεὶς ἀναρμόδιος, ὅπως δικάσῃ τὴν ἑτέραν ἀξίωσιν τοῦ ἐνάγοντος περὶ ὑποχρεώσεως τοῦ ἐναγομένου εἰς τὴν πληρωμὴν αὐτῷ τῶν ἐκτάκτων παροχῶν τῶν Χριστουγέννων 1948 καὶ Πάσχα 1948 καὶ 1949, διότι, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῶν ἄρθρ. 5 καὶ 6 τοῦ νόμου 3514 τοῦ 1928, ὡς τὸ πρῶτον ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 519, ἁρμόδιος, ὅπως κρίνῃ καὶ περὶ τῶν ἀξιώσεων στρατευθέντος μισθωτοῦ, τῶν ἀφορωσῶν τὰ χορηγούμενα δῶρα ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Πάσχα, εἶναι ὁ Εἰρηνοδίκης εἰς πρῶτον βαθμὸν καὶ κατ' ἔφεσιν ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν (βλ. καὶ Π.Α. 8845|47 καὶ Π. Πρ. Λ. 450|49 ἐν ΕΕΔ τ. 6. σελ. 88 καὶ τ. 8 σελ. 204). Τὰ δῶρα ταῦτα, ὑπολογιζόμενα εἰς τὰ 2|3 αὐτῶν, ἀνέρχονται εἰς δραχ. 120.000 (Πάσχα 1948) δραχ. 250.000 (Χριστούγεννα 1948) καὶ δραχ. 150.000 (Πάσχα 1949), ἤτοι ἐν ὅλῳ δραχ. 520.000. Κατ' ἀκολουθίαν δέον, ὅπως γίνῃ δεκτὴ ἐν μέρει ἡ ὑπὸ κρίσιν ἔφεσις κατὰ τ' ἀνωτέρω ποσὰ καὶ μεταρρυθμισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἐπὶ τῷ τέλει, ὅπως γίνῃ δεκτὴ ἡ ἀγωγὴ ὡς βάσιμος καὶ διὰ τὸ ποσὸν τῶν δραχ. ἐν συνόλῳ 3.668.000, ἐνῷ διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἔχει ἐπιδικασθῇ τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 25.000.

ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ Ν. ΓΦΟΔ'

I

'Ορισμοί ἄρθρ. 1 Ν. 1968/19 6.—'Αρμοδιότης Πρωτοδίκου πρὸς ἐκδίκασιν διαφορῶν ἐκ τῆς κατοικίας τοῦ ἐναγομένου ἢ τοῦ τόπου παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν.—'Αρμόδιος ὅμως καὶ ὁ Πρωτοδίκης τοῦ τόπου καταρτίσεως τῆς συμβάσεως.—'Εννοια Νόμου.

Ἐνδιαφέρον, ἀπὸ πρακτικῆς ἰδίᾳ ἀπόψεως, ζήτημα πραγματεύεται ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 § 1 τοῦ ν. ΓΦΟΔ' ὡς οὗτος ἰσχύει μετὰ τὰς μεταρρυθμίσεις του (βλέπε κωδικοποίησιν ἐν ΕΕΔ. θ, 401 ἑπ.) πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, δικάζεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου τούτου, ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, ὑπὸ Πρωτοδίκου ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Πρωτοδικείου, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ κατοικία τοῦ ἐναγομένου ἢ ἐν ᾗ παρεσχέθησαν ἢ ἔδει νὰ παρασχεθοῦν αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ μισθωτοῦ.

Κατὰ τὸ προϊσχῦσαν ἄρθρ. 8 ν. ΓΦΟΔ' καθίστατο ἁρμόδιος ὁ Εἰρηνοδίκης ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου ὑπῆρχε ἡ ἐπαγγελματικὴ ἐγκατάστασις ἢ ἡ κατοικία τοῦ ἐναγομένου.

Ὁ ὅρος «ἐπαγγελματικὴ ἐγκατάστασις» δὲν ἀπετέλει ἔννοιαν νομικῶς προσδιωρισμένην (οὔτω καὶ ἐν τῇ ἐκθέσει Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου ΓΦΟΔ'), ἀνεφέρετο ὅμως προδήλως καὶ εἰς τὸν τόπον παροχῆς τῆς ἐργασίας, διότι, ὡς ὀρθῶς παρατηρήθη (Θέμ. Μ' 408), καὶ ἐκεῖ ὑπῆρχεν ἐπαγγελματικὴ ἐγκατάστασις, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν, ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἐχρησιμοποιήθη ὁ ὅρος (βλέπε σχετικῶς Τ. Τσιμπούκην, Ὁ Ν. ΓΦΟΔ' περὶ ἐκδικάσεως ἐργατικῶν διαφορῶν

ταξιν τὰ θέματα τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν νομοτύπως ὑποβληθεῖσαν πρὸς τοῦτο αἴτησιν τῶν αἰτούντων μελῶν, δὲν εἶναι νόμιμος.

Τὰ ἐν τῇ εἰρημένῃ αἰτήσει ἀναφερόμενα θέματα ἀνάγονται εἰς τοὺς λόγους, δι' οὓς ἡ ἐκλεγεῖσα διοικήσεις τοῦ σωματείου ἐκηρύχθη ἐκπτωτος διὰ τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Ὑπ. Ἐθν. Οἰκονομίας. Δεδομένου δὲ ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 94 τοῦ Α. Κώδικος ἔργον τῆς συνελεύσεως κύριον εἶναι ἡ ἐποπτεία καὶ ὁ ἔλεγχος τῆς δράσεως τῶν ὀργάνων τοῦ σωματείου, ἐνώπιον δὲ αὐτῆς δίδει τὴν προσήκουσαν λογοδοσίαν ἡ διοίκησις, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅτι εἰς τὴν συνέλευσιν ἐπίσης ἀνήκει, ἐν ὄψει καὶ τῶν διατάξεων τοῦ καταστατικοῦ, ἡ ἀπόφασις περὶ ἀποβολῆς μέλους, ἠγέρθη δὲ ἀμφισβήτησις τοιαύτη ὡς πρὸς τὸν Μ.Π., κρίνομεν ὅτι δέον, ὅπως συγκληθῇ ἡ συνέλευσις περὶ τῶν εἰρημένων θεμάτων.(*)

(*) 1. Ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις δέον νὰ καταχωρηθῇ εἰς τὸ ἐνεργητικὸν τῆς ἑλληνικῆς νομολογίας. Τὸ τεθὲν ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν Πειραιῶς ζήτημα δὲν ἀπησχόλησεν ἄλλοτε, ἐξ ὅσων γνωρίζω, τὴν δικαιοσύνην. Ἡ κριθεῖσα περίπτωσις παρουσιάζει ἰδαίτερον ἐνδιαφέρον, ἂν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀποτελεῖ σύνηθες φαινόμενον ἡ διὰ πράξεως τῆς Διοικητικῆς Ἀρχῆς παῦσις τῶν μελῶν τῆς διοικήσεως σωματείου καὶ ὁ διορισμὸς προσωρινῆς διοικητικῆς ἐπιτροπῆς, ὑποχρεουμένης εἰς σύγκλησιν ἐκτάκτου γενικῆς συνελεύσεως πρὸς ἐνέργειαν ἀρχαιρεσιῶν. Πρὸς τὰ οὕτω διορισθέντα μέλη τῆς προσωρινῆς διοικήσεως τοῦ σωματείου ἀπηυθύνθη (συμφώνως τῷ καταστατικῷ καὶ τῷ ἄρθρῳ 96 τοῦ Α. Κ.) τὸ 1/20 τῶν μελῶν καὶ ἐζήτησαν, ὅπως περιληφθῶσιν ὡς συζητητέα ἐν τῇ γενικῇ συνελεύσει θέματα καὶ τὰ ἀναγόμενα εἰς τὴν δράσιν τοῦ κηρυχθέντος ἐκπτώτου συμβουλίου. Ἡ αἴτησις δὲν εἰσηκούσθη, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ἡ ἁρμοδιότης τῆς διωρισμένης (προσωρινῆς) διοικήσεως εἶναι περιωρισμένη εἰς τὴν σύγκλησιν γενικῆς συνελεύσεως πρὸς ἐνέργειαν ἀρχαιρεσιῶν. Ἐπηκολούθησεν αἴτησις ἀνώπιον τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 46 τοῦ Α.Κ., ἐφ' ᾗς ἐξεδόθη ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις δεχθεῖσα ὅτι ἡ διορισθεῖσα διοίκησις ἔχει πάντα τὰ κατὰ νόμον καὶ τὸ καταστατικὸν καθήκοντα καὶ ὅτι μὴ εἰσακουσθείσης τῆς αἰτήσεως τοῦ εἰκοστοῦ τῶν μελῶν συντρέχει περίπτωσις ἐξουσιοδοτήσεως αὐτῶν, ὅπως συγκαλέσωσι τὴν συνέλευσιν πρὸς ἀπόφασιν ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω θεμάτων, ἐφ' ὅσον κατὰ τὸ ἄρθρον 94 τοῦ Α. Κ. κύριον ἔργον τῆς συνελεύσεως εἶναι ἡ ἐποπτεία καὶ ὁ ἔλεγχος τῆς δράσεως τῶν ὀργάνων τοῦ σωματείου.

II. Ἡ δοθεῖσα λύσις εἶναι σύμφωνος πρὸς τὸ ἀληθὲς νόημα τοῦ καὶ διὰ συνταγματικῆς διατάξεως κατοχυρωμένου δικαιώματος τοῦ συνεταιρίζεσθαι. Ἡ κήρυξις ἐκπτώτου τῆς νομίμως ἐκλεγείσης διοικήσεως σωματείου διὰ πράξεως τῆς Διοικητικῆς Ἀρχῆς ἀποτελεῖ ὁπωσδήποτε ἀνωμαλίαν εἰς τὴν ζωὴν τοῦ σωματείου. Τὰ ἐκ ταύτης δυσάρεστα ἀποτελέσματα πολλαπλασιάζονται ἂν δὲν δοθῇ ἡ εὐκαιρία εἰς τὸ κυριάρχον σῶμα ν' ἀποφανθῇ ἐπὶ τῆς δράσεως τοῦ ἐκπεσόντος διοικητικοῦ συμβουλίου. Ἀρνουμένης τῆς προσωρινῆς διοικήσεως, ὅπως περιλάβῃ καὶ τοιοῦτον θέμα ἐκθέσεως πεπραγμένων, θὰ παράμενον σκοτειναὶ ὡρισμέναι ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς τοῦ σωματείου, ἐπὶ ἐλάβῃ τῶν συμφερόντων αὐτοῦ. Ἡ ἐνώπιον τῆς γενικῆς συνελεύσεως λογοδοσία τοῦ ἐκπτώτου συμβουλίου ἐξυπηρετεῖ ἀναμφισβητήτως τὰ συμφέροντα τοῦ σωματείου καὶ παρέχει τὴν εὐχέρειαν, ὅπως ἐκτιμηθῇ ἡ ὀρθότης ἢ μὴ τῆς πράξεως τῆς Διοικητικῆς Ἀρχῆς. Ἡ γενικὴ συνέλευσις μόνον μετὰ τὴν ἐνώπιον αὐτῆς λογοδοσίαν τοῦ ἐκπτώτου συμβουλίου θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ κρίνῃ, ἂν ταῦτο εἶναι ἄξιον νὰ τιμηθῇ καὶ πάλιν μὲ τὴν ψῆφον τῶν μελῶν. Ἡ περὶ παύσεως τῆς διοικήσεως τοῦ σωματείου πρᾶξις τῆς Διοικητικῆς Ἀρχῆς δὲν ἔχει τὴν δύναμιν νὰ ἀποψιλώσῃ τὸ κυριάρχον σῶμα παντὸς δικαιώματος περὶ τοῦ καθορισμοῦ τοῦ τρόπου λειτουργίας τοῦ σωματείου καὶ τῆς περαιτέρω τύχης αὐτοῦ, ἐντὸς δεδαίως τῶν πλαισίων τῆς κειμένης νομοθεσίας καὶ ἐν ὄψει πάντοτε τῆς συνταγματικῆς κατοχυρώσεως τοῦ δικαιώματος τοῦ συνεταιρίζεσθαι.

ΑΛΕΞ. Α. ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΕΔ 1, 585). Οπωσδήποτε διά τοῦ ν. 1968)1944 τό πράγμα ἐγένετο σαφέστερον.

Ὅταν ὅμως ὁ Νόμος ὁμιλῇ περί τῆς κατοικίας τοῦ ἐναγομένου (περί αὐτοῦ βλέπε Πρωτοδίκου Πειραιῶς 201)1949, Πρωτοδίκης **Κ. Παπαμιχαλόπουλος**, ΕΕΔ 8, 514) ἤ τοῦ τόπου παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν, ἐννοεῖ νά ἀποκλείσῃ τήν ἐκ τοῦ τόπου καταρτίσεως τῆς συμβάσεως δωσιδικίαν;

Ἀρνητικῶς ἀποφαίνεται ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακή ἀπόφασις.

Παρεμφερές ζήτημα προέκυψε καί κατά τήν ἐφαρμογήν τοῦ ἄρθρου 6 Ν. 3514)28 περί τῶν διαφορῶν τῶν στρατευομένων μισθωτῶν.

Κατά ταῦτα περί πάσης διαφορᾶς, γεννωμένης ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου, δικάζει εἰς α' μέν βαθμόν ὁ Εἰρηνοδίκης τοῦ τόπου, εἰς β' δέ βαθμόν ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν τῆς περιφερείας καί κατά τήν Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 340)41 (Πρόεδρος **Χ. Ἀποστολόπουλος**, ΕΕΔ 1, 632) προκύπτει μέν ὅτι κατέστη ἁρμόδιος ὁ Εἰρηνοδίκης τοῦ τόπου τῆς ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, οὐδόλως ὅμως ἐξ αὐτῆς ἀποκλείεται καί ἡ ἁρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδίκου, ἡ ὑφισταμένη ἐκ τῆς γενικῆς δωσιδικίας τοῦ ἐναγομένου, ἡ ὁποία προσδιορίζεται συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 18 Πολιτ. Δικ. ἐκ τῆς κατοικίας αὐτοῦ, διότι ἡ διάταξις αὕτη, ἡ ὁποία, καταστήσασα ἁρμόδιον τόν πλησιέστερον πρός τόν τόπον τῆς ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως Εἰρηνοδίκην, ἔχει τεθῇ προφανῶς ὑπέρ τοῦ ἀντλοῦντος δικαιώματα ἐκ τοῦ νόμου ὑπαλλήλου, δέν ἀπέβλεψεν εἰς τόν ἀποκλεισμόν ἄλλης ἁρμοδιότητος, ὑφισταμένης ἐκ τῶν σχετικῶν γενικῆς ἐφαρμογῆς διατάξεων τῆς Πολιτ. Δικονομίας, ἀλλ' εἰς τήν προσθήκην καί ἄλλης ἁρμοδιότητος, χάριν διευκολύνσεως ἐκείνων, οἵτινες προβάλλουσιν ἀξιώσεις ἐκ τοῦ Ν. 3514.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4893)1949

Διαδικασία Ν. ΓΩΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ε. Μαλλιάρας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Χρύσης, Σ. Βάλληνδας

Ναί μέν κατ' ἄρθρον 1 τοῦ ν. ΓΩΟΔ', ὡς οὗτος τροποποιηθείς ἰσχύει, πᾶσα ἰδιωτική ἀξίωσις μισθωτοῦ, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, δικάζεται κατά τάς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου, ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, ὑπό Πρωτοδίκου ὁριζομένου ὑπό τοῦ Προέδρου τοῦ Πρωτοδικείου, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ κατοικία τοῦ ἐναγομένου ἤ ἐν ᾗ παρεσχέθησαν ἤ ἔδει νά παρασχεθοῦν αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ μισθωτοῦ, ἀλλ' ἡ γενική δωσιδικία αὕτη δέν εἶναι ἀποκλειστική, μή ἀποκλειομένης ἄλλης τινός συντρεχούσης ἐκ τῶν ἐν τῇ Πολιτικῇ Δικονομίᾳ, ἀναφερομένων, ἀφοῦ, κατ' ἄρθρ. 20 τοῦ ν. ΓΩΟΔ', ἐφαρμόζονται καί ἐν τῇ διαδικασίᾳ ταύτῃ αἱ κοιναί δικονομικαί διατάξεις, ἐφ' ὅσον δέν προσκρούουσιν εἰς τήν ὅλην οἰκονομίαν καί τό πνεῦμα τῆς διαδικασίας ταύτης, δεδομένου μάλιστα ὅτι ἀποκλεισμός ἄλλης συντρεχούσης ἐκ τῶν ἐν τῇ Πολ. Δικ. δωσιδικίας ἀποβαίνει δυσμενής διά τόν μισθωτόν ἐνάγοντα καί ὡς τοιοῦτος ἀντίκειται πρός τό ὅλον φιλεργατικόν πνεῦμα τοῦ νομοθέτου (**Ι. Καποδίστρίας**, Ἑρμην. Ἐργ. Δικ. § 7 σ. 9). Ἑπομένως δύναται νά χωρήσῃ καί ἡ δωσιδικία τοῦ συναλλάγματος, ὁπότε, ἐάν ἡ σύμβασις εἶναι ἐμπορικῆς φύσεως, ἁρμόδιος Πρωτοδίκης εἶναι καί ὁ τῆς περιφερείας, ἔνθα συνέστη ἡ σύμβασις.

Ἐφ' ὅσον, ἑπομένως, ἡ ἐνάγουσα ἰσχυρίζεται, ὅτι ἡ σύμβασις προσλήψεως της ἔλαβε χώραν ἐν Ἀθήναις, ὁ ἐναγόμενος τυγχάνει ἔμπορος, χρησιμοποιῶν χρηματικά κεφάλαια καί βοηθητικόν προσωπικόν, πρός ἐπίτευξιν κέρδους, ἁρμοδίως εἰσάγεται ἐνώπιόν μας ἡ ὑπό κρίσιν ἀγωγή καί ἡ περί ἀναρμοδιότητος ἔνστασις τοῦ ἐναγομένου εἶναι ἀπορριπτέα ὡς νόμῳ ἀβάσιμος.

II

Διαφοραί κατά διαδικασίαν Ν. ΓΩΟΔ'.—Ἀπαράδεκτον ἀνταγωγῆς ἐργοδότου κατά μισθωτοῦ.—Εἰσαγωγή μόνον ἀξιώσεων μισθωτῶν καί διαδόχων των κατά ἐργοδοτῶν καί διαδόχων των.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4223)1949

Διαδικασία Ν. ΓΩΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Β. Φαρμακίδης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Στετσάκης, Σ. Ἀμερικάνος

Ὡς σαφῶς προκύπτει ἐκ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. ΓΩΟΔ', ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη ὑπό τοῦ ν. 1968)1944, εἰς τήν ὑπό τοῦ Νόμου τούτου θεσπιζομένην διαδικασίαν ὑπάγονται ἀποκλειστικῶς αἱ ἰδιωτικαί ἀξιώσεις τῶν μισθωτῶν καί τῶν διαδόχων αὐτῶν καί τῶν ἐργοδοτῶν ἤ τῶν διαδόχων των, αἱ πηγάζουσαι ἐκ σχέσεως ἐργασίας, οὕτω δέ αἱ ἀξιώσεις τῶν ἐργοδοτῶν κατά τῶν μισθωτῶν δέν δύνανται νά ἐκδικασθῶσι κατά τήν προκειμένην διαδικασίαν. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ ἀνταγωγή τοῦ ἐναγομένου, δι' ἧς οὗτος διώκει, ὅπως βεβαιώσωμεν, ὅτι ὁ ἐνάγων ἄνευ σπουδαίου λόγου κατήγγειλε τήν ἔνδικον σύμβασιν ἐργασίας, προκειμένου νά ζητήσῃ μετά ταῦτα ἀποζημίωσιν παρ' αὐτοῦ, εἶναι ἀπαράδεκτος καί ἀπορριπτέα.

III

Ἀναρμοδιότης Δικαστοῦ ἐργατικῶν διαφορῶν ν. ΓΩΟΔ πρός ἐκδίκασιν διαφορᾶς, μή ὑπαγομένης εἰς διαδικασίαν Ν. ΓΩΟΔ'.—Ἀπόρριψις τῆς ἀγωγῆς καί οὐχί παραπομπή εἰς τό ἁρμόδιον δικαστήριον.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4087)1949

Διαδικασία ν. ΓΩΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ε. Μαλλιάρας**.

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Διαβῆς, Ι. Σταυρόπουλος

Κατά τήν διαδικασίαν, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 1 τοῦ ν. ΓΩΟΔ', ὡς ἐτροποποιήθη, δικάζονται ἰδιωτικαί ἀπαιτήσεις τοῦ μισθωτοῦ, πηγάζουσαι ἐκ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ καί οὐχί δημοσίου δικαίου. Ἑπομένως ἀναρμοδίως εἰσάγεται ἡ ὑπό κρίσιν ἀγωγή ἐνώπιόν μας, δι' ὃ δέον νά ἀπορριφθῇ αὕτη, μή ἐχούσης ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογήν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 25 Πολιτ. Δικ., ὡς συνεπληρώθη ὑπό τοῦ κυρωθέντος διά τοῦ ν. 3887 ν. δ. 4)9)1925, περί παραπομπῆς εἰς τό ἁρμόδιον δικαστήριον, ἐφ' ὅσον ἡ ἔκθεσις ἀγωγῆς δέν φέρει πλήρη τά στοιχεῖα τῆς ἀγωγῆς (**Ι. Ἀποστολόπουλος**, Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, ἔκδ. β' σελ. 22).

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ Ν. Δ. 1799|42

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΕΙΣ ΘΕΣΕΙΣ ΝΟΜ. ΠΡΟΣΩΠΩΝ Ἢ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΙΣ

Ἔννοια τοῦ ὅρου «ὑπάλληλος» πρὸς ἐξεύρεσιν ἀριθμοῦ προσωπικοῦ

Περὶ τοῦ ὅτι ἐξακολουθεῖ εἰσέτι νὰ ὑφίσταται τὸ ἐκ τοῦ Ν. Δ. 1799|1942 (ΕΕΔ 1,860) δικαίωμα τῶν ἐφέδρων πολεμιστῶν τοῦ πολέμου 1940—1941 εἰς ὑποχρεωτικὴν παρ' ἐπιχειρήσεσι κλπ. τοποθέτησιν, ὑπεφάνθη προσφάτως τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας (Σ.Ε. 758|49, ΕΕΔ 8, 869).

Ἔχει, ἑπομένως, ἰσχυούσης τῆς ἀντιστοίχου ὑποχρεώσεως τῶν ἐπιχειρήσεων κλπ., περὶ ἧς ἀνωτέρω, ἐνδιαφέρον ἡ κατωτέρω παρατιθεμένη γνωμοδότησις τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ Ν. Δ. 1799|1942, ὡς πρὸς τὸν ὅρον «ὑπάλληλος» τόσον διὰ τὴν ὑποχρεωτικὴν τοποθέτησιν τοῦ προστατευομένου ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. 1799|1942, ὅσον καὶ διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ διατηρουμένου ἐν τῇ ἐπιχειρήσει προσωπικοῦ.

Τὸ ζήτημα δὲν εἶναι νέον. Ἀντιμετωπίσθη καὶ ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει, μὲ ἀντιπάλους ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου γνώμας (βλέπε ΕΕΔ 7, 647).

Ἐν τούτοις νομίζομεν, ὅτι εἶναι πλέον ἢ βέβαιον ἐκ τῆς ὅλης διατυπώσεως τοῦ Ν. Δ. 1799|1942, ὅτι ταὐτό, ὅταν ἀναφέρεται εἰς τὸν ὅρον «ὑπάλληλος», δὲν ἐννοεῖ τοιοῦτον μὲ τὰ γνωστὰ κριτήρια τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. 1234|1918, ἀλλὰ τὸν διατελοῦντα ἐν συμβάσει ἐργασίας, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς προσωπικῆς ἐξαρτήσεως, μισθωτόν, ἀδιαφόρως ἰδιότητος αὐτοῦ ὡς ὑπαλλήλου, ἐργάτου, τεχνίτου ἢ ὑπηρέτου, ὡς τοποθετεῖται ὁ διοριζόμενος (ἀναλόγως τῶν προσόντων αὐτοῦ) καὶ προκειμένου νὰ ἐξευρεθῇ ἡ ὑποχρέωσις προσλήψεως, ἀναλόγως τοῦ διατηρουμένου παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει προσωπικοῦ, ὁ ὅρος «ὑπάλληλος» τίθεται ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ μισθωτοῦ, πληροῦντος πάντως τὰς ὀργανικὰς ἀνάγκας τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ μὴ ἔχοντος προσληφθῇ ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἔργου (πρβλ. Σ.Ε. 222|1937 ἐπὶ τῆς ἀναλόγου διατυπώσεως ἄρθρ. 2 Α. Ν. 244|1936 περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν) (οὕτω καὶ δι' ἐφαρμογὴν ἄρθρ. 7 Α. Ν. 244|1936 Α. Π. 129|1947, ΕΕΔ 6,943).

Ἐξ ἄλλου οὐδεὶς νομοθετικὸς λόγος ἐπιβάλλει τὴν τοιαύτην διάκρισιν διὰ τὴν κτῆσιν τοῦ προνομίου, λόγῳ τῶν πρὸς τὸ Ἔθνος ὑπηρεσιῶν τῶν προσώπων τῆς κατηγορίας τοῦ Ν. Δ. 1799|1942 (βλέπε καὶ τὰς ἐν ΕΕΔ 7, 647 σημειώσεις μας). Οὕτω ἑρμηνεύεται ὁ Νόμος καὶ ὑπὸ τῆς κατωτέρω γνωμοδοτήσεως τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου.

Νομικοῦ Συμβουλίου 2546) Γνωμ. 99 τῆς 3 Νοεμβρίου 1949

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Α. Λέκκας**

Ἐπὶ τοῦ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 159001|6|110|6|10|49 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν ἐρωτήματος, τὸ Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους (Τμ. β'), συγκείμενον ἐκ τοῦ ἀντιπροέδρου *Γ. Φραγκούλη*, τῶν Συμβούλων *Χ. Βασιλακοπούλου*, *Μ. Σταυρουλάκη*, *Δ. Μπαρμπάτη*, *Κ. Περιφανάκη* καὶ τῶν Παρέδρων *Θ. Φιλιππάκου*, *Α. Λέκκα* (εἰσηγητοῦ), *Γ. Γεωργακοπούλου* καὶ *Β. Σάββα*, κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτῆς τῆς 3|11|1949 ἐγνωμοδότησεν ὁμοφώνως ὡς ἑξῆς:

Κατὰ τὸ ἄρθρον 4 παρ. 1 τοῦ Ν. Δ. 1799|1942 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1040|1942 Ν. Δ. «περὶ μέτρων προστασίας τῶν ἀναπήρων πολέμου ὁπλιτῶν ἐν γένει καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων» αἱ δημόσιαι καὶ δημοτικαὶ ὑπηρεσίαι ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν πρόσληψιν ἀναπήρων ὁπλιτῶν πολέμου 1940—41, κεκτημένων τὰ ἀπαιτούμενα γραμματικὰ προσόντα, ἀσχέτως ὑπάρξεως ἢ μὴ κενῶν ὀργανικῶν θέσεων, καὶ εἰς ποσοστὸν 3 ο|ο ἐπὶ τοῦ συνολικοῦ ἀριθμοῦ τῶν θέσεων κατωτέρου προσωπικοῦ, αἵτινες θὰ χρησιμοποιοῦνται εἰς ἐργασίας ἀναλόγως τῆς σωματικῆς των ἱκανότητος, κατὰ δὲ τὴν παράγραφον 2 τοῦ ἰδίου ἄρθρου, καὶ οἱ Ὀργανισμοὶ δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὡς καὶ αἱ πάσης φύσεως ἰδιωτικαὶ ἐπιχειρήσεις, ὑποχρεοῦνται ἐπίσης, ὅπως προσλάβωσιν ὡς ὑπαλλήλους ἀναπήρους τοῦ τελευταίου πολέμου, ἀσχέτως ὑπάρξεως ἢ μὴ ὀργανικῶν θέσεων, ὡς ὑπεραρίθμους καὶ κατὰ τὴν ἀμέσως κατωτέρω καθοριζομένην ἀναλογίαν.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν δύο ἀνωτέρω παραγράφων, αἵτινες δέον νὰ ἑρμηνευθῶσιν ἐν συναφείᾳ ἡ μία πρὸς τὴν ἄλλην, ὅπερ ἐν τῇ δευτέρᾳ παραγράφῳ δηλοῦται διὰ τῆς φράσεως «ὑποχρεοῦνται ἐπίσης κλπ.», ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ὅλου πνεύματος καὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου, ὅστις ἀπέβλεψεν εἰς τὴν προστασίαν τῶν ἀναπήρων ὁπλιτῶν καὶ τὴν τοποθέτησιν αὐτῶν εἰς ἐργασίας ἀναλόγως τῆς σωματικῆς αὐτῶν ἱκανότητος καὶ τῶν γραμματικῶν των γνώσεων καὶ δὴ εἰς ὑπηρεσίας κατωτέρου προσωπικοῦ καὶ οὐχὶ εἰς τὴν προστασίαν μόνον ἐκείνων, οἵτινες, λόγῳ προσόντων των, δύνανται νὰ καταλάβουν ὑπαλληλικὰς θέσεις, ὑπὸ τὴν διδομένην εἰς τὸν ὅρον «ὑπάλληλος» στενὴν νομικὴν ἔννοιαν, σαφῶς συνάγεται, ὅτι καὶ εἰς τὴν 2αν παράγρ. τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου ὁ ὅρος «ὑπάλληλος» δὲν τίθεται ὑπὸ τὴν στενὴν αὐτοῦ νομικὴν ἔννοιαν, ἀλλὰ περιλαμβάνει καὶ τοὺς εἰς ἐργασίας μὴ κατὰ κύριον λόγον πνευματικῶς ἀσχολουμένους, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν πάντοτε ὅτι πρόκειται περὶ ἀπασχολήσεως τακτικῆς καὶ ὑπὸ τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ νομικοῦ προσώπου ἢ τῆς ἐπιχειρήσεως προβλεπομένης.

Κατὰ ταῦτα ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ «ὑπαλλήλου» τῆς παραγρ. 2 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. 1799 περιλαμβάνεται καὶ τὸ ἐργατοτεχνικὸν καὶ ἐργατικὸν προσωπικὸν ἐν γένει, ἀλλὰ μόνον τὸ τακτικὸν τοιοῦτον, τὸ προβλεπόμενον ὑπὸ τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ νομικοῦ προσώπου ἢ τῆς ἐπιχειρήσεως.

ΝΟΜΟΙ - ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ - ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

57872]6085]49 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ κηρύξεως ἐκτελεστῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 9]1949 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πειραιῶς, ἀφορώσης τὰς ἀποδοχὰς καὶ λοιποὺς ὅρους ἐργασίας τῶν ἐργατοτεχνιτῶν σιδηροβιομηχανίας πάσης τῆς χώρας.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 223 τῆς 27 Δεκεμβρίου 1949)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν 1) τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. τῆς 16]20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας, ὡς καὶ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 18]6]46 Β.Δ. «περὶ ἐπιτροπῶν διαιτησίας καὶ ἐκτελέσεως τοῦ Α.Ν. τῆς 16]20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» 2) σχετικὴν ἔγκρισιν τοῦ Κυβερνητικοῦ Οἰκ. Συμβουλίου, παρασχεθεῖσαν κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 147]19]12]49 συνεδρίασιν αὐτοῦ, ἀποφαίζομεν :

Κηρύσσομεν ἐκτελεστήν, ὡς ἔχει, τὴν ὑπ' ἀριθ. 9]49 ἀπόφασιν τῆς κατὰ τὸν Α.Ν. τῆς 16]20 Νοεμβρίου 1935 Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πειραιῶς, δι' ἧς καθορίζονται αἱ ἀποδοχαὶ καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας τῶν ἐργατοτεχνιτῶν σιδηροβιομηχανίας πάσης τῆς Χώρας (*).

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ κοινοποιηθήτω πρὸς τοὺς ἐνδιαφερομένους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Δεκεμβρίου 1949

(*) Τὸ διατακτικὸν τῆς ὑπ' ἀριθ. 9]1949 ἀνω ἀποφάσεως ἔχει ὡς ἑξῆς :

1) Καθορίζονται τὰ κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων τῶν μισθωτῶν σιδηροβιομηχανίας κατ' εἰδικότητας, ὡς ἑξῆς :

Α) Διὰ τοὺς μηχανοτεχνίτας, ἤτοι ἐφαρμοστάς, τορνευτάς, καμινευτάς, προτυποποιούς, πλαστιγγοποιούς, χαλκουργοὺς καὶ φρεζαδώρους, τοὺς ἔχοντας πραγματικὴν ἐν συνόλῳ ἐν τῇ αὐτῇ εἰδικότητι ὑπηρεσίαν

μέχρις	1	ἔτους	δραχ.	5.000
ἀπὸ	1—2	ἔτη	»	7.000
»	2—3	»	»	10.000
»	3—4	»	»	14.000
»	4—5	»	»	18.000
»	5—6	»	»	22.000
»	6—7	»	»	26.000
»	7 ἔτη καὶ ἄνω		»	29.000

Αἱ ὡς ἄνω κατηγορίαι μηχανοτεχνιτῶν, ἐφ' ὅσον ἐργάζονται ἐντὸς τῶν πλοίων καὶ ἔχουν προϋπηρεσίαν εἰς τὴν αὐτὴν εἰδικότητα ἄνω τῶν πέντε (5) ἐτῶν, λαμβάνουσι τὰ κάτωθι κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων.

ἀπὸ	5—6	ἐτῶν	δραχ.	25.000
»	6—7	»	»	28.000
»	7 ἔτη καὶ ἄνω		»	32.000

Οἱ μαθητευόμενοι τῶν ἄνω εἰδικοτήτων δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἀπασχολῶνται εἰς ἐργασίας ἀνειδικεύτου ἐργάτου (ἄρσιν βαρῶν κλπ.).

Οἱ ἐκ τῶν ἄνω εἰδικοτήτων ἐργαζόμενοι εἰς συνεργεῖα ἐπισκευῆς ἢ κατασκευῆς αὐτοκινήτων ὑπάγονται εἰς τὰ ἀνωτέρω κατώτατα ὅρια.

Σχεδιασταὶ μηχανημάτων, ἐφόσον παρέχουν κατὰ κύριον χαρακτῆρα πνευματικὴν ἐργασίαν, ὑπάγονται εἰς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν τῶν Ἀν. Ἑταιριῶν.

Β. Διὰ τοὺς σιδηρουργοὺς τοὺς ἔχοντας πραγματικὴν ἐν συνόλῳ ὑπηρεσίαν ἐν τῇ αὐτῇ εἰδικότητι

μέχρις	6 μηνῶν		δραχ.	5.000
ἀπὸ	6 μῆνας—1	ἔτος	»	8.500
»	1—2	ἔτη	»	12.000
»	2—3	»	»	16.500
»	3—4	»	»	20.000
»	4—5	»	»	22.000
»	5—6	»	»	25.000
»	6	ἔτη καὶ ἄνω	»	28.000

Γ. Διὰ τοὺς λεβητοποιούς, ὀξυγονοκολλητὰς τοὺς ἔχοντας πραγματικὴν ἐν συνόλῳ ὑπηρεσίαν ἐν τῇ αὐτῇ εἰδικότητι καὶ ἐργαζομένους ἐκτὸς τῶν πλοίων

μέχρις	6 μηνῶν		δραχ.	7.000
ἀπὸ	6 μῆνας—1	ἔτος	»	9.000
»	1—2	ἔτη	»	12.000
»	2—3	»	»	16.500
»	3—4	»	»	21.000
»	4—5	»	»	24.000
»	5	ἔτη καὶ ἄνω	»	28.000

Λεβητοποιοὶ ἐργαζόμενοι ἐντὸς τῶν πλοίων ἢ δεξαμενῶν λαμβάνουσι τὰ κάτωθι κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων.

1) Παρασταδόροι	δραχ.	16.500
2) Πυρωταὶ μὲ ὑπηρεσίαν μέχρις 1 ἔτους	»	20.000
3) Πυρωταὶ μὲ ὑπηρεσίαν ἄνω τοῦ ἔτους	»	25.000
4) Κοντραζῶροι	»	28.000
5) Βοηθοὶ καρφωτῶν	»	30.000
6) Καρφωταί, καλαφάται, ὀξυγονοκολλητα, ἠλεκτροσυγκολληταὶ καὶ πιστολαδόροι	»	32.000

Δ. Διὰ τοὺς ὀρειχαλκουργοὺς τοὺς ἔχοντας ἐν συνόλῳ πραγματικὴν ἐν τῇ αὐτῇ εἰδικότητι ὑπηρεσίαν

μέχρις	1	ἔτους	δραχ.	5.000
ἀπὸ	1—2	ἔτη	»	8.500
»	2—3	»	»	12.000
»	3—3 1]2	»	»	18.000
»	3 1]2—4	»	»	21.000
»	4—5	»	»	23.000
»	5—6	»	»	25.000
»	6	ἔτη καὶ ἄνω	»	28.000

Ε. Διὰ τοὺς σιδηροχύτας τοὺς ἔχοντας πραγματικὴν ἐν συνόλῳ ὑπηρεσίαν ἐν τῇ αὐτῇ εἰδικότητι

μέχρις	6 μηνῶν		δραχ.	6.000
ἀπὸ	6 μῆνας—1	ἔτους	»	8.500
»	1—2	ἔτη	»	10.000
»	2—3	»	»	12.000
»	3—4	»	»	16.500
»	4—5	»	»	18.500
»	5—6	»	»	22.500
»	6—7	»	»	25.000
»	7	ἔτη καὶ ἄνω	»	28.000

Κατὰ τὴν ἡμέραν χυτηρίου, ἐφ' ὅσον οἱ ἀνωτέρω ἐργάζονται πλέον τῶν 5 ὡρῶν, δι' ἑκάστην ἐπὶ πλέον τοῦ ὡρου ὥραν λαμβάνουσιν προσαύξησιν 50 ο]ο ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω καθοριζομένων ἡμερομισθίων.

Στ'. Διὰ τοὺς κλινεργάτας καὶ ἁλαιοχρωματιστὰς κλινῶν τοὺς ἔχοντας πραγματικὴν ἐν συνόλῳ ὑπηρεσίαν εἰς οἱανδήποτε ἐκ τῶν εἰδικοτήτων σιδηροβιομηχανίας

μέχρις 6 μηνῶν	δραχ.	8.500
ἀπὸ 6 μῆνας—1 ἔτους	»	10.000

από 1—2 έτη	ὁρχ.	12.000
» 2—3 »	»	17.000
» 3—4 »	»	19.000
» 4—5 »	»	22.000
» 5—7 »	»	25.000
» 7 έτη και άνω	»	28.000

Ζ'. Διά τούς πρεσσαδώρους, κλειθροποιούς, συρματουργούς, καρφοβελονοποιούς, σωληνουργούς, βιδοποιούς, έργάτας έμαγιέ και άλουμινίου, χαλυβδίνων έπίπλων, γεωργικών έργαλείων και τούς έργαζομένους είς αὐτόματα και ήμιαυτόματα μηχανήματα τούς έχοντας πραγματικήν έν συνόλῳ ὑπηρεσίαν είς οἱανδήποτε έκ τῶν είδικοτήτων τῆς σιδηροβιομηχανίας.

μέχρις 6 μηνῶν	ὁραχ.	8.500
από 6 μῆνας—1 έτος	»	10.000
» 1—2 έτη	»	12.000
» 2—3 »	»	15.000
» 3—4 »	»	20.000
» 4—5 »	»	24.000
» 5 έτη και άνω	»	28.000

Η'. Διά τούς βουρτσαδώρους, νικελωτάς, τροχιστάς, μαζγαλατζῆδας, τορνευτάς φύλλων μετάλλου και γαλβανιστάς τούς έχοντας πραγματικήν έν τῇ είδικότητι ταύτῃ έν συνόλῳ ὑπηρεσίαν

μέχρις 6 μηνῶν	ὁραχ.	8.500
από 6 μῆνας—1 έτος	»	10.000
» 1—2 έτη	»	12.000
» 2—3 »	»	17.000
» 3—4 »	»	20.000
» 4—5 »	»	22.000
» 5—7 »	»	25.000
» 7 έτη και άνω	»	28.000

Θ'. Διά τούς έργάτας χαλυβουργίας.

1) τούς έργαζομένους είς μηχανάς, έλάστρα, φούρνους, κλπ. τούς έχοντας πραγματικήν προϋπηρεσίαν έν τῇ αὐτῇ είδικότητι.

μέχρις 1 έτους	ὁραχ.	18.000
από 1—2 έτη	»	20.000
» 2 και άνω	»	28.000

Ι'. Διά τούς έργάτας ἀνειδικεύτους άσχολουμένους είς έργασίαν βαρυτέραν (μεταφοράν βαρέων ἀντικειμένων κλπ.) έχοντας προϋπηρεσίαν

μέχρις 1 έτους	ὁραχ.	20.000
από τοῦ έτους και άνω	»	22.000

ΙΑ'. Διά τούς έργάτας ἀδλῆς μέ προϋπηρεσίαν

μέχρις 1 έτους	ὁραχ.	17.000
άνω τοῦ έτους	»	20.000

ΙΒ'. Διά τάς γυναίκας έργαζομένας είς οἱανδήποτε έργασίαν μέ προϋπηρεσίαν

μέχρις 1 έτους	ὁραχ.	12.000
από έτους και άνω	»	15.000
γυναίκας άνω τῶν 18 έτῶν ἀσχέτως προϋπηρεσίας	»	15.000

ΙΓ'. Οἱ ἀρχιτεχνίται και έργοδηγοί πασῶν τῶν ἀνωτέρω κατηγοριῶν—τοιοῦτοι δέ νοοῦνται οἱ έχοντες ὑπό τεχνικήν ἐπίβλεψίν των έργάτας ἤ τεχνίτας τμήματος ἤ και ὁλοκλήρου τοῦ ἐργοστασίου—λαμβάνουσι τάς ἀποδοχάς τῶν τεχνιτῶν μέ ὑπηρεσίαν 7 ἐτῶν και ἄνω ηὐξημένας κατά ποσοστόν 20 ο/ο.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

1. Οἱ ἀνωτέρω μισθωτοί ἀποστελλόμενοι και έργαζόμενοι είς έργασίας ἐκτός τῆς περιφερείας τῆς πρός Διοικήσεως Πρωτευούσης λαμβάνουσι τάς ἀνωτέρω ἀποδοχάς ηὐξημένας κατά 100 ο/ο.

II. Ἀπό τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης παύουν ἔχουσαι ἰσχύν ἅπασαι αἱ σχετικαί συλλογικαί συμβάσεις και ἀποφάσεις ἐπιτροπῶν διαιτησίας, ρυθμίζουσαι τούς ὅρους έργασίας τῶν ἐν τῇ παρούσῃ διαλαμβανομένων κατηγοριῶν μισθωτῶν.

III. Τά νῦν καταβαλλόμενα ἡμερομίσθια μετά τῶν ἐπιδομάτων, ἐφ' ὅσον εἶναι ἀνώτερα τῶν διά τῆς παρούσης καθοριζομένων, δέν δύνανται νά μειωθῶσιν.

IV. Ὁ ὑπολογισμός τῆς προϋπηρεσίας θά γίνεται ἐπί τῇ βάσει τῆς ὑπευθύνου δηλώσεως τοῦ νεοπροσλαμβανομένου, ἀποδεικνυομένης διά τῶν ἀπαραιτήτων πιστοποιητικῶν πραγματικῆς έργασίας, ἐκδιδομένων παρά τῶν πρήην ἐργοδοτῶν των, ἅτινα ὀφείλει νά καταθέσῃ οὗτος κατά τήν πρόσληψίν του. Οἱ ἤδη ὑπηρετοῦντες ἔχουσι τό δικαίωμα, ὅπως ἐντός τριμηνιαίας ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας προσκομίσωσι ταῦτα, ἄλλως μετά τήν παρέλευσιν τῆς τριμηνιαίας προθεσμίας ὁ χρόνος προϋπηρεσίας θά ὑπολογίζεται ἀφ' ἧς ἡμέρας προσκομίσωσι τά ὡς ἄνω εἰρῆται πιστοποιητικά προϋπηρεσίας.

Γ. Ἡ παροῦσα συλλογική σύμβασις ἰσχύει ἀπό 1ης Νοεμβρίου 1949 εἰς ὁλόκληρον τήν Ἐπικράτειαν και ἐφαρμόζεται εἰς ἅπαντα τά βιομηχανικά ἐργοστάσια και ἐργαστήρια, εἰς ἃ ὑπηρετοῦν ἐργάται τῶν ἄνω κλάδων και εἰδικοτήτων σιδηροβιομηχανίας.

Ἐγκρίθη, ἀπεφασίσθη ἐν Πειραιεῖ τῇ 21 Νοεμβρίου 1949 και ἐδημοσιεύθη τήν 29 Νοεμβρίου 1949.

49160|4760|1949 Ἀπόφ. Ὑπουργ. Ἐργασίας

Περί κηρύξεως ἐκτελεστῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 8|1949 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πειραιῶς, ἀφορώσης καθορισμόν τῶν κατωτάτων ὁρίων ἀμοιβῆς τῶν εἰς τά κουρεῖα και κομμωτήρια Πειραιῶς ἐργαζομένων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 201 τῆς 29 Νοεμβρίου 1949)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν α) τάς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περί ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ὡς και τάς διατάξεις τοῦ ἀπό 18|6)1936 β. δ. «περί ἐπιτροπῶν διαιτησίας και ἐκτελέσεως τοῦ Α. Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περί ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» β) τήν ὑπ' ἀριθ. 8)1949 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Πειραιῶς, ἀποφασίζομεν :

Κηρύσσομεν ἐκτελεστήν, ὡς ἔχει, τήν ὑπ' ἀριθ. 8)1949 ἀπόφασιν Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πειραιῶς, δι' ἧς καθορίζονται τά κατώτατα ὅρια ἀμοιβῆς και οἱ λοιποί ὅροι έργασίας τῶν εἰς τά κουρεῖα και κομμωτήρια Πειραιῶς ἐργαζομένων τεχνιτῶν και βοηθῶν ἀρρένων και θηλέων (*).

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήτω διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως και κοινοποιηθήτω τοῖς ἐνδιαφερομένοις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Νοεμβρίου 1949

(*) Τό διατακτικόν τῆς ὑπ' ἀριθ. 8)1949 ἀνωτέρω ἀποφάσεως ἔχει ὡς ἑξῆς :

1) Καθορίζει τά ἑξῆς κατώτατα ὅρια ἀμοιβῆς τῶν εἰς τά κουρεῖα και κομμωτήρια τῆς εἰρηνοδικειακῆς περιφερείας Πειραιῶς ἐργαζομένων τεχνιτῶν και βοηθῶν, ἀρρένων και θηλέων.

α) Διά τούς εἰς κουρεῖα και κομμωτήρια τῆς εἰρηνοδικειακῆς περιφερείας Πειραιῶς, τά καταταχθέντα ὑπό τῆς διά τῆς ἀγορανομικῆς διατάξεως συσταθείσης ἐπιτροπῆς κατατάξεως κέντρων και καταστημάτων εἰς τήν Α', Β' και Γ' κατηγορίας ἐργαζομένους τεχνίτας (κουρεῖς, κομμωτάς, μανικιουριστρίας κλπ.), ἀνεξαρτήτως φύλου, ποσοστόν 50 ο/ο ἐπί τοῦ εἰσπραττομένου παρά τοῦ καταστηματάρχου τιμολογίου διά τάς πρός τούς πελάτας ἀφ' ἑνός ἀνώπιον τούτων (τεχνιτῶν κλπ.) προσφερομένας ὑπηρεσίας.

β) Ἐκ τῆς διά τοῦ ἀνωτέρω ποσοστήματος ἀμοιβῆς δέον νά πραγματοποιῶνται τά ἑξῆς ποσά, ἅτινα λογίζονται ὡς κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων, ἤτοι

1) Διά τούς ἐργαζομένους εἰς Καταστήματα Α' κα-

τηγορίας τεχνίτας, ανεξαρτήτως γύλου (έκτος μανικιουριστριών), δραχμάς 17.000.

2) Διά τάς μανικιουριστρίας τῶν ὡς ἄνω καταστημάτων δραχ. 14.000.

3) Διά τούς ἐργαζομένους εἰς καταστήματα Β' ἢ Γ' κατηγορίας, ἀνεξαρτήτως φύλου (ἐκτός μανικιουριστριῶν) δραχμάς 15.000.

4) Διά τάς μανικιουριστρίας καταστημάτων Β' καί Γ' κατηγορίας δραχμάς 12.000.

γ') Ἐν περιπτώσει μή πραγματοποιήσεως τῶν ἡμερομισθίων τούτων διά τοῦ ὡς ἄνω τρόπου τῆς ἐπί ποσοστοῖς ἀμοιβῆς, ταῦτα θά συμπληρῶνται ὑπό τοῦ ἐργοδότου.

Διά τήν ἐκκαθάρισιν δέ τῶν ἀνωτέρω ποσῶν γενομένην κατά μῆνα, ὁ μήν θά ὑπολογίζεται πρός 28 ἡμέρας.

δ') Διά τούς βοηθούς (παραγυιούς), ἀνεξαρτήτως χρόνου ὑπηρεσίας, φύλου ἢ κατηγορίας καταστήματος, καθορίζεται διά μέν τούς εἰς κουρεῖα ἐργαζομένους κατώτατον ὅριον πραγματοποιητέου ἡμερομισθίου δραχμῶν 9.000, διά δέ τούς εἰς κομμωτήρια δραχμῶν 10.000, ὑπολογιζομένων ὅμως διά τήν ἐξασφάλισιν τῶν ποσῶν τούτων καί τῶν φιλοδωρημάτων.

Καθ' ἣν περίπτωσιν αἱ ἐκ τῶν φιλοδωρημάτων εἰσπράξεις δέν θάλουσι καλύπτει τά κατώτατα ταῦτα ὅρια, ὑποχρεοῦται ὁ ἐργοδότης νά συμπληροῖ ταῦτα, τοῦ συμπληρωματικοῦ τούτου ποσοῦ μή δυναμένου ἡμερησίως νά εἶναι ἀνωτέρου τῶν δραχμῶν 4.000 διά τά κουρεῖα καί δραχμῶν 5.000 διά τά κομμωτήρια.

Διά τήν ἐκκαθάρισιν δέ τῶν ποσῶν τούτων, γινομένην κατά μῆνα, ὁ μήν θά ὑπολογίζεται πρός 28 ἡμέρας ἐργασίμους.

II. ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

Α') Τεχνίτης διά τά κομμωτήρια (γυναικεῖαι κομμώσεις, μανικιούρ, παντικιούρ κλπ.), θεωρεῖται ὁ ἐκτελῶν κατά κυρίαν ἀπασχόλησιν μόνος του ἀπάσας τάς τεχνικάς ἐργασίας τοῦ καταστήματος (κομμωτηρίου) ἢ μίαν ἐκ τῶν κάτωθι ἐργασιῶν (κόψιμον μαλλιῶν, ὀντυλασιόν, μίξ - φόν - πλί, μαρκίλ, περμανάντ, βαφάς μαλλιῶν κλπ.).

Β') Βοηθοί νοοῦνται διά μέν τά κουρεῖα ἀνδρικῶν κομμώσεων οἱ ἐκτελοῦντες καθαρῶς ὑπηρετικάς ἐργασίας (καθαριότητα καταστήματος μεταφοράν πρός πλύσιν τῶν πετσετῶν, ξασκόνισμα τῶν πελατῶν), διά δέ τά κομμωτήρια γυναικείων κομμώσεων οἱ ἐκτελοῦντες, ἐκτός τῶν ἀνωτέρω ὑπηρετικῆς φύσεως ἐργασιῶν, καί τάς λοιπάς βοηθητικάς τοῦ καταστήματος ἐργασίας, συγκεκριμένως βοηθοῦντες ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας των τούς ἐν τῷ καταστήματι ἐργαζομένους τεχνίτας, καθώς καί τάς μανικιουριστρίας, προσκομίζοντες καί ἐγχειρίζοντες αὐτοῖς τά ἀπαραίτητα διά τήν ἐργασίαν των ὑλικά καί ἐργαλεῖα.

Οἱ βοηθοί δέν δύνανται νά ἀπασχολῶνται εἰς ἐργασίας ἀτομικάς τοῦ ἐργοδότου καί τῶν τεχνιτῶν.

Γ') Οὐδεμία κράτησις ἐπιτρέπεται ἐπί τῶν εἰσπραττομένων ὑπό τῶν περί ὧν ἡ παροῦσα μισθωτῶν φιλοδωρημάτων καί ποσοστῶν.

Τά φιλοδωρήματα δέν ὑπολογίζονται διά τήν ἐξεύρεσιν τῶν κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων τῶν τεχνιτῶν.

Δ') Ἅπαντα τά ὑλικά δι' ὅλας τάς ἀνωτέρω ἐργασίας παρέχονται ὑπό τοῦ καταστήματος, μή ἐπιτρεπομένης ἐπιβαρύνσεώς τινος τοῦ τεχνίτου. Ἐξαιροῦνται τῶν ὡς ἄνω ὑλικῶν ἡ πούδρα καί ἡ κολώνια, ἅτινα θά ἐπιβαρύνωσι τόν τεχνίτην.

Ε') Εἰς τάς κατά τόν χρόνον τῆς ἀδείας τοῦ ἄρθρου 2 καί § 2 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Νόμου 539)1945 ἀποδοχάς δέν ὑπολογίζονται τά ὑπό τῶν πελατῶν διδόμενα προαιρετικῶς φιλοδωρήματα εἰς τούς τεχνίτας.

ΣΤ') Πάντα τά ἀνωτέρω ἰσχύουν καί διά τούς εἰς τά ἰνστιτοῦτα καλλονῆς παρέχοντας ἐκ τῶν ἐν τῇ παραύξῃ διαλαμβανομένων ἐργασιῶν ὑπηρεσίας τῶν μισθωτούς.

Ζ') Τά ἀνωτέρω ἰσχύουν διά τήν Κιγνοδικειακήν περιφέρειαν Πειραιῶς.

Η') Ἀπό τῆς ἰσχύος τῶν ἀνωτέρω παύει ἰσχύουσα πᾶσα ρυθμιστική τῶν ὅρων ἐργασίας τῶν περί ὧν ἡ παροῦσα μισθωτῶν συλλογική σύμβασις ἐργασίας ἢ ἀπόφασις διαιτησίας καί

Θ') Εἰς τά καταστήματα ἔνθα ἰσχύουσι εὐνοϊκώτεροι ὅροι ἐργασίας ἢ ἀμοιβῆς δέν δύνανται νά μειωθῶσιν.

Ἐκρίθη καί ἀπεφασίσθη ἐν Πειραιεῖ τῇ 27 Ὀκτωβρίου 1949.

88509)5634)49 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν Γεωργίας καί Ἐργασίας

Περί τρόπου καθορισμοῦ ἀμοιβῆς μηχανοδηγῶν ἀλωνιστικῶν συγκροτημάτων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 193 τῆς 14 Νοεμβρίου 1949)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τάς διατάξεις τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. Δ)τος 1412)42 «περί τρόπου καθορισμοῦ ἀμοιβῆς μηχανοδηγῶν ἀλωνιστικῶν συγκροτημάτων». 2) Τάς διατάξεις τοῦ Ν. 2ν)44, ὡς ἐτροποποιήθη καί συνεπληρώθη μεταγενεστέρως. 3) Τήν διά τῶν ὑπ' ἀριθ. 77006)46 καί 86175)4-7 ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐργασίας καί Γεωργίας προβλεπομένην ἀμοιβήν τοῦ προσωπικοῦ ἀλωνιστικῶν συγκροτημάτων κατά τάς ἀλωνιστικάς περιόδους 1946 καί 1947 4) Τάς συνθήκας ἐργασίας εἰς τά ἀλωνιστικά συγκροτήματα καί τάς ἐκταθείσας ἀπόψεις α) τῆς Ὁμοσπονδίας μηχανικῶν καί τῶν περιφερειακῶν παραρτημάτων τῶν μηχανοδηγῶν ἀλωνιστικῶν συγκροτημάτων β) τῆς Ὁμοσπονδίας ἰδιοκτητῶν ἀλωνιστικῶν μηχανῶν καί γ) τῆς Πανελληνίου Συνομοσπονδίας Ἑνώσεων Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν, ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν διά τήν ἀλωνιστικήν περίοδον 1948 ὡς κάτωθι τήν εἰς εἶδος ἀμοιβήν τοῦ εἰς τά ἀλωνιστικά συγκροτήματα ἐργασθησομένου τεχνικοῦ καί λοιποῦ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ.

Ι. Ἀμοιβή τεχνικοῦ προσωπικοῦ.

Αὕτη καθορίζεται εἰς ποσοστόν τοῖς ἑκατόν ἐπί τοῦ ἀλωνιστικοῦ δικαιώματος, ὡς ἑξῆς:

Περιφέρεια Μακεδονίας—Θράκης.

1) Μηχανοδηγός ἀλωνιστικῆς μηχανῆς, ποσοστόν ἐπί τούτου 10ο)ο.

2) Ὁδηγός ἑλκυστῆρος ἢ θερμαστής ἀτμομηχανῆς, ποσοστόν ἐπί τούτου 5ο)ο.

3) Βοηθός μηχανοδηγοῦ ἀλωνιστικῆς μηχανῆς, ποσοστόν 4ο)ο.

Περιφέρεια Θεσσαλίας — Ἠπείρου — Στερεᾶς Ἑλλάδος—Πελοποννήσου καί Νήσων.

1) Μηχανοδηγός ἀλωνιστικῆς μηχανῆς, ποσοστόν ἐπί τούτου 9,5ο)ο.

2) Ὁδηγός ἑλκυστῆρος ἢ θερμαστής ἀτμομηχανῆς, ποσοστόν ἐπί τούτου 4,5ο)ο.

3) Βοηθός μηχανοδηγοῦ ἀλωνιστικῆς μηχανῆς, ποσοστόν ἐπί τούτου 4ο)ο.

Γενικαί διατάξεις ἀφορῶσαι τά τεχνικόν προσωπικόν ἁπασῶν τῶν περιφερειῶν

1) Τά ὡς ἄνω ποσοστά ἀμοιβῆς τοῦ τεχνικοῦ προσωπικοῦ, νοοῦνται ἐπί τοῦ ὑπό τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καθοριζομένου δι' ἑκάστην περιφέρειαν ἀλωνιστικοῦ δικαιώματος ἀσχέτως τῆς ὑπό τῶν ἐκμεταλ-

λευτῶν ἁλωνιστικῶν συγκροτημάτων εἰσπράξεως τυχὸν μικροτέρου ποσοστοῦ ἁλωνιστικοῦ δικαιώματος ἢ ἀμοιβῆς των εἰς χρῆμα.

2) Ἰδιωτικαὶ συμφωνίαι γενόμεναι πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς παρούσης καὶ ἐφ' ὅσον προβλέπουν δικαιώματα ἀνώτερα τῶν διὰ ταύτης καθοριζομένων ἰσχύουν.

Ἐπίσης ἰσχύουν ἰδιωτικαὶ συμφωνίαι γενόμεναι πρὸ ἢ καὶ μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς παρούσης μεταξὺ Συνεταιρικῶν Ὀργανώσεων καὶ τεχνικοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, ὑπηρετοῦντος παρ' αὐταῖς ἐπὶ μηνιαίῳ ἢ ποσοστοῖς ἢ καὶ ἀμφοτέροις.

3) Εἰς ἣν περίπτωσιν ὁ μηχανοδηγὸς εἶναι κάτοχος καὶ πτυχίου ὁδηγοῦ ἑλκυστῆρος, συμφώνως τῇ παραγράφῳ 3 τοῦ ἀπὸ 22/1/39 Βασιλικοῦ Διατάγματος καὶ ἐκτελεῖ ἀμφοτέρας τὰς ὑπηρεσίας, δηλαδὴ τὴν τοῦ μηχανοδηγοῦ ἁλωνιστικῆς καὶ τὴν τοῦ ὁδηγοῦ ἑλκυστῆρος, τὸ δὲ ἁλωνιστικὸν συγκρότημα ἐργάζεται μὲ δύο πρόσωπα μόνον, ἤτοι τὸν μηχανοδηγὸν ἁλωνιστικῆς καὶ ἐν ταὐτῷ καὶ ὁδηγὸν ἑλκυστῆρος καὶ μὲ τὸν βοηθὸν μηχανοδηγοῦ, πρέπει τὰ ὡς ἄνω ποσοστὰ τοῦ τεχνικοῦ προσωπικοῦ κατανέμονται ὡς ἑξῆς :

Περιφέρεια Μακεδονίας—Θράκης.

α) Μηχανοδηγὸς ἁλωνιστικῆς καὶ ὁδηγὸς ἑλκυστῆρος (ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον) ποσοστὸν 14,5ο/ο ἐπὶ τοῦ ἁλωνιστικοῦ δικαιώματος.

β) Βοηθὸς μηχανοδηγοῦ. Ποσοστὸν 4, 5ο/ο ἐπὶ τοῦ ἁλωνιστικοῦ δικαιώματος.

Περιφέρεια Θεσσαλίας, Ἠπείρου, Στερεᾶς Ἑλλάδος, Πελοποννήσου καὶ Νήσων.

α) Μηχανοδηγὸς ἁλωνιστικῆς καὶ ὁδηγὸς ἑλκυστῆρος (ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον) ποσοστὸν 13,5ο/ο ἐπὶ τοῦ ἁλωνιστικοῦ δικαιώματος.

β) Βοηθὸς μηχανοδηγοῦ : ποσοστὸν 4,5ο/ο ἐπὶ τοῦ ἁλωνιστικοῦ δικαιώματος.

4) Εἰς ἣν περίπτωσιν ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἐκτελεῖ ὑπηρεσίαν ὁδηγοῦ ἑλκυστῆρος ἢ θερμαστοῦ ἀτμομηχανῆς καὶ βοηθοῦ μηχανοδηγοῦ, τὰ ὡς ἄνω ποσοστὰ ἀμοιβῆς θὰ κατανέμωνται ὡς ἑξῆς :

Περιφέρεια Μακεδονίας—Θράκης.

α) Μηχανοδηγὸς : ποσοστὸν 12,5ο/ο ἐπὶ τοῦ ἁλωνιστικοῦ δικαιώματος.

β) Βοηθὸς μηχανοδηγοῦ : Ποσοστὸν 6,5ο/ο ἐπὶ τοῦ ἁλωνιστικοῦ δικαιώματος.

Περιφέρεια Θεσσαλίας, Στερεᾶς, Ἠπείρου, Πελοποννήσου καὶ Νήσων.

α) Μηχανοδηγὸς : ποσοστὸν 11,5 ο/ο ἐπὶ τοῦ ἁλωνιστικοῦ δικαιώματος.

β) Βοηθὸς μηχανοδηγοῦ : ποσοστὸν 6,5ο/ο ἐπὶ τοῦ ἁλωνιστικοῦ δικαιώματος.

5) Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ κίνησις τῆς ἁλωνιστικῆς μηχανῆς λαμβάνεται ἐκ μονίμου παραγωγῆς ρεύματος, τὰ ἀνωτέρω ποσοστὰ τοῦ ὁδηγοῦ ἑλκυστῆρος ἢ τοῦ μηχανοδηγοῦ (ὅταν ὁ τελευταῖος ἐκτελῇ καὶ χρέη ὁδηγοῦ ἑλκυστῆρος, μειοῦνται κατὰ 1ο/ο ἐπὶ τοῦ ποσοστοῦ τοῦ ἁλωνιστικοῦ δικαιώματος.

Τ' ἀνωτέρω καθοριζόμενα ποσοστὰ ἁλωνισμοῦ θὰ καταβάλλωνται εἰς τὸ τεχνικὸν προσωπικόν, ἐφ' ὅσον τοῦτο κέκτηται τῶν ὑπὸ τῶν σχετικῶν νόμων προβλεπομένων πτυχίων.

Αἱ διὰ τῆς παρούσης καθοριζόμεναι διὰ τοὺς μηχανοδηγοὺς ἁλωνιστικῶν ἀμοιβαὶ ἰσχύουν μόνον διὰ τὸ πρόσωπον τὸ ἐφωδιασμένον μὲ τὸ σχετικὸν πτυχίον, μὲ τὸ ὁποῖον (πρόσωπον) ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἁλωνιστικοῦ συγκροτήματος συνῆψε συμφωνίαν προσλήψεως του ὡς μηχανοδηγοῦ. Ἑπομένως, ἂν εἰς τὸ αὐτὸ ἁλωνιστικὸν συγκρότημα ὑπηρετῇ καὶ δεύτερος πτυχιοῦχος μηχανοδηγὸς ἁλωνιστικῆς, προσληφθεὶς ὅμως ὡς βοηθὸς ἢ ὁδηγὸς ἑλκυστῆρος, οὗτος θὰ δικαιοῦται μόνον τῆς ἀμοιβῆς τοῦ βοηθοῦ μηχανοδηγοῦ ἁλωνιστικῆς ἢ τοῦ ὁδηγοῦ ἑλκυστῆρος.

Οἱ βοηθοὶ μηχανοδηγοῦ ἁλωνιστικῆς μηχανῆς δύνανται νὰ ἐργασθοῦν καὶ οἱ κάτοχοι πτυχίων πρακτικοῦ μηχανικοῦ οἱασδήποτε τάξεως ἐκδοθέντων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Σιδηροδρόμων καὶ Αὐτοκινήτων, ὅτε οὗτοι ἐπετράπη ἡ ἐργασία ἀπὸ τῆς ἁλωνιστικῆς περιόδου 1943 καὶ ἐντεῦθεν, συμφώνως τῷ ἀπὸ 3/7/44 διατάγματι περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 22/4/39 Βασιλικοῦ Διατάγματος «περὶ παροχῆς πτυχίων χειριστῶν γεωργικῶν μηχανῶν».

Ἐπίσης θὰ δύνανται νὰ ἐργασθοῦν ὡς βοηθοὶ καὶ οἱ κάτοχοι πτυχίων Ταχνιτῶν Σχολῶν εἰδικότητος μηχανοτεχνίτου.

Κατ' ἐξαίρεσιν καὶ ἐν ἀλλείψει πτυχιούχων βοηθῶν μηχανοδηγοῦ δύνανται νὰ ἐργασθοῦν ὡς βοηθοὶ Μηχανοδηγοῦ καὶ μὴ πτυχιοῦχοι, ἐφ' ὅσον οὗτοι ἦθελον ἀποδειχθῇ παρὰ τῶν οἰκείων Γεωργικῶν Ὑπηρεσιῶν, εἰς τὰς περιφερείας τῶν ὁποίων θὰ ἐργασθῇ τὸ εἰς ὃ προσελήφθησαν ἁλωνιστικὸν συγκρότημα διὰ σχετικῶν πιστοποιητικῶν ἐμφαινόντων ὅτι ἐπὶ μίαν συνεχῆ τοὐλάχιστον τριετίαν εἰργάσθησαν ὡς βοηθοὶ μηχανοδηγοῦ, ἀπαγορευομένης τῆς προσλήψεως προσώπων μὴ ἐφωδιασμένων διὰ τῶν ἐν λόγῳ πιστοποιητικῶν.

Οἰκόθεν νοεῖται ὅτι εἰς τὰ ἀνωτέρω ποσοστὰ τοῦ τεχνικοῦ προσωπικοῦ περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἐργασία τῆς ἐπιστασίας τοῦ ἁλωνιστικοῦ συγκροτήματος, ὡς καὶ τὸ καθάρισμα τούτου μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐργασίας.

Εἰς τὸ ὡς ἄνω τεχνικὸν προσωπικὸν τῶν ἁλωνιστικῶν συγκροτημάτων, ἐφ' ὅσον τοῦτο κατοικεῖ μονίμως εἰς ἕτερον Νομὸν ἐκείνου, εἰς τὸν ὁποῖον θὰ ἐργασθῇ τὸ πρῶτον τὸ ἁλωνιστικὸν συγκρότημα, καταβάλλονται ὑπὸ τοῦ ἐκμεταλλευτοῦ καὶ τοῦ ἁλωνιστικοῦ συγκροτήματος τὰ ἔξοδα μεταβάσεως καὶ ἐπιστροφῆς τούτου εἰς τὴν ἑστίαν του.

Εἰς τὸ ἴδιον ὡς ἄνω τεχνικὸν προσωπικὸν δύναται νὰ χορηγῆται ὑπὸ τῶν ἁλωνιστικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ χρηματικὴ προκαταβολή, διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν πρώτων δαπανῶν τούτων καὶ τῶν οἰκογενειῶν των, ἐφ' ὅσον ἐννοεῖται ὑπάρχει οἰκονομικὴ εὐχέρεια ἐκ μέρους τῶν ἐπιχειρήσεων. Ἡ προκαταβολὴ αὕτη θὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν ἐκ τοῦ λαβεῖν τοῦ τεχνικοῦ προσωπικοῦ κατὰ τὸν πρῶτον τῆς ἐργασίας της μῆνα.

Εἰς ὅσα ἁλωνιστικὰ συγκροτήματα λειτουργοῦν καὶ μηχανοκίνητα ἀχυροπιεστικὰ μηχανήματα λαμβάνοντα τὴν κίνησίν των ἐκ τῆς αὐτῆς πηγῆς ἐξ ἧς λαμβάνει ταύτην καὶ ἡ ἁλωνιστικὴ μηχανή, καὶ κατὰ συνέπειαν τὸ ἴδιον τεχνικὸν προσωπικὸν τῶν ἁλωνιστικῶν συγκροτημάτων ἐργάζεται καὶ ἀσθύνεται διὰ τὸ ἀχυροπιεστικὸν μηχάνημα, θὰ λαμβάνῃ τοῦτο ἐπὶ πλέον τῶν διὰ τὸν ἁλωνισμὸν τῶν σιτηρῶν καθοριζομένων ποσοστῶν εἰς εἶδος καὶ ποσοστὸν 10ο/ο ἐπὶ τῆς εἰσπραττομένης εἰς χρῆμα ἀξίας ἐμματοποιήσεως, ὅπερ θὰ κατανέμηται ὡς ἑξῆς :

Ποσοστὸν 5ο/ο εἰς τὸν μηχανοδηγὸν τῆς ἁλωνιστικῆς, ποσοστὸν 3ο/ο εἰς τὸν ὁδηγὸν τοῦ ἑλκυστῆρος ἢ τὸν θερμαστὴν τῆς ἀτμομηχανῆς καὶ ποσοστὸν 2ο/ο εἰς τὸν βοηθὸν μηχανοδηγοῦ ἢ ποσοστὸν 7ο/ο εἰς τὸν μηχανοδηγὸν ἁλωνιστικῆς καὶ ταυτοχρόνως καὶ ὁδηγὸν ἑλκυστῆρος καὶ ποσοστὸν 3ο/ο εἰς τὸν βοηθὸν μηχανοδηγοῦ ἢ ποσοστὸν 6ο/ο εἰς τὸν μηχανοδηγὸν ἁλωνιστικῆς καὶ ποσοστὸν 4ο/ο εἰς τὸν ὁδηγὸν ἑλκυστῆρος ἢ θερμαστοῦ ἀτμομηχανῆς καὶ ταυτοχρόνως καὶ βοηθὸν μηχανοδηγοῦ.

ΙΙ. Ἀμοιβὴ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ

Ἀμοιβὴ μονίμου προσωπικοῦ.

Ὡς μόνιμον προσωπικὸν ἑκάστου ἁλωνιστικοῦ συγκροτήματος θεωροῦνται : α) οἱ δύο ταῖται, β) ὁ καραγωγεὺς (νεροκιλᾶς) καὶ γ) ὁ διαχειριστὴς (παραλήπτης). Δι' ἀμοιβὴν ἑκάστου ἐκ τοῦ μονίμου προσωπικοῦ καθορίζομεν 12 ὀκάδας σίτου ἡμερησίως καὶ δι' ὅσον ἐργασίαν καθ' ἅπασαν τὴν χώραν πλὴν τῆς Πε-

λοποννήσου και Δυτικής Ελλάδος δι' ἃς καθορίζομεν 10 ὁκάδας και δι' ὁκτάωρον ἐργασίαν. Δι' ἐργασίαν πλέον τῶν ὁκτὼ ὡρῶν ἡμερησίως ὡς και διὰ τὴν ταύτην κάτω τῶν ὁκτὼ ὡρῶν, ἡ ἀμοιβὴ θὰ αὐξομειοῦται ἀναλόγως.

Εἰς ἃς περιπτώσεις τὸ ἀλωνιστικὸν συγκρότημα ἀργεῖ λόγῳ ἀνωτέρας βίας πλέον τῆς ἡμέρας, ἡ ἀμοιβὴ τοῦ μονίμου ἐργατικοῦ προσωπικοῦ θὰ ἀναστέλλεται ἀπὸ τῆς ἑπομένης ἡμέρας ἀργίας μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἐπαναλειτουργίας τῶν ἐργασιῶν τούτων.

Τὸ ἐν λόγῳ μόνιμον ἐργατικὸν προσωπικόν, ὡς και τὸ τεχνικὸν τοιοῦτον, θὰ διατρέφεται εἰς βάρος τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ ἀλωνιστικοῦ συγκροτήματος καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας διαρκείας τοῦ ἀλωνισμοῦ, ἐκτὸς τοιούτων ἐργασίας ἢ ἀργίας.

Ἀμοιβὴ ἑκτάκτου ἡμερομισθίου ἐργατικοῦ προσωπικοῦ

Ὡς ἔκτακτον ἡμερομίσθιον ἐργατικὸν προσωπικὸν θεωρεῖται τὸ προσωπικὸν ἐκεῖνο τοῦ ἀλωνιστικοῦ συγκροτήματος, τὸ ὁποῖον χρησιμοποιεῖται, ἐργάζεται και κατὰ συνέπειαν ἀμείβεται και διατρέφεται μόνον καθ' ἃς ἡμέρας λειτουργεῖ τὸ ἀλωνιστικὸν συγκρότημα. Τὸ ἐν λόγῳ προσωπικόν, τὸ ὁποῖον συμφώνως τῇ ὑπ' ἀριθ. 110126)245)18-12-42 ἐγκυκλίῳ διαταγῇ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι ἀνώτερον τῶν 16 ἐργατῶν διὰ τὰ ἀλωνιστικὰ συγκροτήματα τῶν «51» και «48» τῶν 11 ἐργατῶν διὰ τὰ τοιαῦτα τῶν «42» και τῶν 8 ἐργατῶν διὰ τὰ τοιαῦτα τῶν «36» ἵντζῶν και κάτω, θὰ ἀμείβεται ὡς ἑξῆς :

α) Διὰ τὴν Μακεδονίαν, Θράκην, Θεσσαλίαν και Στερεὰν Ἑλλάδα (πλὴν Αἰτωλοακαρνανίας).

1) Οἱ ἄνδρες πρὸς ὁκτὼ (8) ὁκάδας σίτου ἡμερησίως και δι' ὁκτάωρον ἐργασίαν 2) αἱ γυναῖκες και τὰ παιδιὰ κάτω τῶν 19 ἐτῶν πρὸς ἓξ (6) ὁκάδας σίτου ἡμερησίως και δι' ὁκτάωρον ἐπίσης ἐργασίαν.

β) Διὰ τὴν Πελοπόννησον, Αἰτ]νίαν, Ἤπειρον και Νήσους.

1) Ἄνδρας πρὸς ἑπτὰ (7) ὁκάδας σίτου ἡμερησίως και δι' ὁκτάωρον ἐργασίαν 2) Γυναῖκες και παιδιὰ κάτω τῶν 19 ἐτῶν πρὸς πέντε (5) ὁκάδας σίτου ἡμερησίως και δι' ὁκτάωρον ἐργασίαν.

Δι' ἐργασίαν ἐπὶ πλέον ἢ ἔλαττον τῶν (8) ὡρῶν ἡμερησίως ἡ ὡς ἄνω ἀμοιβὴ θὰ αὐξομειοῦται ἀναλόγως.

Τὸ ὡς ἄνω ἡμερομίσθιον προσωπικὸν θὰ ἀμείβεται και θὰ διατρέφεται μόνον καθ' ἃς ἡμέρας ἐργάζεται εἰς τὸ ἀλωνιστικὸν συγκρότημα.

III. Διατροφὴ προσωπικοῦ ἀλωνιστικῶν συγκροτημάτων.

Εἰς τὸ ἀνωτέρω τεχνικὸν μόνιμον και ἔκτακτον ἡμερομίσθιον προσωπικὸν τῶν ἀλωνιστικῶν συγκροτημάτων θὰ χορηγῆται ὑπὸ τῶν ἐπιχειρήσεων ἡμερησίως και καθ' ἃς ἡμέρας ἀνωτέρω εἰδικώτερον δι' ἑκάστην κατηγορίαν προσωπικοῦ ἀναγράφεται, ἀνὰ μίαν (1) ὁκὰ ἄρτου μετὰ δύο γευμάτων και πρωϊνοῦ προγεύματος.

IV. Συγκέντρωσις σίτου.

Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἤθελεν ἐπιβληθῇ ὑπὸ τοῦ Κράτους ὑποχρεωτικὴ συγκέντρωσις τῶν ὑπὸ τῶν ἀλωνιστικῶν μηχανῶν εἰσπραχθησομένων ὡς ἀλωνιστικοῦ δικαιώματος ποσοστῶν σιτηρῶν, ὑποχρεοῦται ὁ ἐκμεταλλευτὴς τοῦ ἀλωνιστικοῦ συγκροτήματος νὰ καταβάλλῃ εἰς τὸ τεχνικὸν προσωπικὸν τὴν διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένην ἀμοιβήν, ὑπολογιζομένην κατὰ τὰ ἀνωτέρω και ἀποτιμωμένην εἰς χρῆμα βάσει τῆς ἑκάστοτε ἰσχυούσης τιμῆς συγκεντρώσεως, ὡς αὕτη θὰ ἐτίθετο διαμορφωθῇ κατὰ τὴν τελικὴν ἐκκαθάρισιν τῶν λογαριασμῶν συγκεντρώσεως.

Πᾶσα ἄλλη, τυχὸν ὑποχρέωσις τῶν ἀλωνιστικῶν συγκροτημάτων συμφωνουμένη εἰς εἶδος δὲν ἀναγνωρίζεται, τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης ἐξαιρουμένης εἰς χρῆμα κατὰ τὸν αὐτὸν ὡς ἄνω τρόπον.

γ. Ἐξαιρέσεις.

Τῆς παρούσης ἐξαιροῦνται οἱ Ἀναγκαστικοὶ Συνεταιρισμοὶ διαχειρίσεως κοινῆς χορτονομῆς συνιδιοκτησίας Ἐπαρχίας Ἀττικῆς, δι' οὓς ἰσχύει ἡ ἐλευθέρα μεταξὺ αὐτῶν συμφωνία και τοῦ τεχνικοῦ μονίμου και ἐκτάκτου ἡμερομισθίου ἐργατικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀλωνιστικῶν συγκροτημάτων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ἰουνίου 1948.

55820|7452|1949 Ἀπόφασις Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν και Ἐργασίας

Περὶ χορηγήσεως δώρου Χριστουγέννων εἰς φορτοεκφορτωτάς.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 210 τῆς 13 Δεκεμβρίου 1949)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν 1) Τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 28|44, ὡς ἐτροποποιήθησαν και συνεπληρώθησαν μεταγενεστέρως, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς τοιαύτας τοῦ κωδ. Νόμου 5167|32, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη και συνεπληρώθη μεταγενεστέρως και τὰς τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Α. Νόμου 877|1937.

Τὴν ἀπὸ μακροῦ χρόνου καθιερωθεῖσαν ἀρχὴν καταβολῆς δώρου εἰς τοὺς μισθωτούς, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων, Νέου Ἔτους και Πάσχα και τὰς ἐν προκειμένῳ προγενεστέρας ἡμῶν ἀποφάσεις, ἀποφασίζομεν :

Πρὸς ἀπόληψιν ἐκ μέρους τῶν εἰς τὰς φορτοεκφορτωτικὰς ἐργασίας ἀσχολουμένων τῆς εἰς τοὺς λοιποὺς μισθωτοὺς χορηγηθησομένης ἐκτάκτου παροχῆς λόγῳ δώρου τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων και Νέου Ἔτους και ἕνεκεν τοῦ ἰδιατύπου τῶν ἐργασιῶν τούτων, καθορίζομεν τὰ ἀκόλουθα :

1. Διὰ τοὺς στερουμένους μονίμου ἐργοδότου και ἀμειβομένους ἐπὶ τιμολογίῳ ἐργάτας φορτοεκφορτωτὰς λιμένων και ξηρᾶς, σημειωτάς, ζυγιστὰς και φύλακας ἐμπορευμάτων, αὔξησιν τοῦ ἰσχύοντος ἐργατικοῦ τιμολογίου ἀμοιβῆς των ἢ τῶν πάσης φύσεως νομίμων ἀποδοχῶν των ἀπὸ 16ης Δεκεμβρίου 1949 μέχρις 15ης Ἰανουαρίου 1950 συμπεριλαμβανομένης, κατὰ ποσοστὸν 40 ο|ο.

2. Διὰ τοὺς ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ Λιμένος Πειραιῶς ἐργαζομένους ἐπὶ ἡμερομισθίῳ ἢ τιμολογίῳ ἐργάτας ὡς οἱ σημειωταί, ἐργάται φορτηγίδων, φύλακες ἐμπορευμάτων, ζυγισταὶ γαιανθράκων, αὔξησιν τῶν πάσης φύσεως νομίμων ἀποδοχῶν των κατὰ τὸ ἐν παραγρ. 1 τῆς παρούσης ὁριζόμενον χρονικὸν διάστημα, κατὰ ποσοστὸν 40 ο|ο.

Ἐν περιπτώσει μὴ πραγματοποιήσεως εἰς τὸ ἀκέραιον ἐκ μέρους τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἐδαφίῳ τῆς διὰ τοὺς λοιποὺς μισθωτοὺς ὁρισθησομένης ἐκτάκτου παροχῆς, τὸ ὑπόλοιπον ποσὸν θέλει καταβληθῇ παρὰ τῶν οἰκείων αὐτῶν ἐργοδοτῶν κατ' ἀναλογίαν τῆς παρ' αὐτοῖς ἀπασχολήσεώς των.

3. Πρὸς κάλυψιν τῆς διὰ τῶν ἐργολάβων φορτοεκφορτώσεων λιμένων καταβληθησομένης ὡς ἄνω ἐκτάκτου παροχῆς εἰς τοὺς παρ' αὐτῶν κατὰ τὰς φορτοεκφορτώσεις χρησιμοποιουμένους ἐργάτας πάσης κατηγορίας, ὡς στερουμένους μονίμου ἐργοδότου, προσαυξάνονται τὰ ἐν ἰσχύϊ ἐργολαβικὰ δικαιώματα τὰ καταβαλλόμενα παρὰ τῶν φορτοπαραληπτῶν τῶν φορτίων, κατὰ ποσοστὸν 25 ο|ο διὰ τὸ ἐν παρ. 1 τῆς παρούσης ὁριζόμενον χρονικὸν διάστημα.

Ὡσαύτως πρὸς κάλυψιν τῆς ὡς ἄνω ἐκτάκτου παροχῆς τῶν ἐργατοχαραγωγέων (ἡνιόχων), προσαυξάνονται κατὰ ποσοστὸν 30 ο|ο τὰ τιμολόγια τῆς διὰ τῶν μέσων τούτων μεταφορᾶς εἰδῶν ἢ ἐμπορευ-

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.— Ἐργατριῶν γυναικείων ἀμφιέσεων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς—Προαστείων

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 10ην Ἰουλίου 1942, παρουσίᾳ τοῦ Ἀναπλ. Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἐξουσιοδοτημένου, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 5 τοῦ Ν. Δ. 1367/38, οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι: Κωνστ. Παπαδογιάννης, ἐκπρόσωπος τοῦ Βιοτεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν, Σπύρος Βαλσαμίδης, ἀντιπρόσωπος τοῦ Βιοτεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου Πειραιῶς, Χαράλαμπος Πετρόπουλος τοῦ Σωματείου ἐργοδοτῶν γυναικείων ἀμφιέσεων Ἀθηνῶν, Ἀνδρέας Κυριακόπουλος, ἐκπρόσωπος τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Ἑλλάδος, Βασίλειος Ράπτης, ἐκπρόσωπος τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου Ἀθηνῶν, Ἰωάννης Κασιμάτης, ἐκπρόσωπος τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου Πειραιῶς καὶ Μάρθα Ζορμπάνου, ἐκπρόσωπος τοῦ Σωματείου ἐργατριῶν μοδιστῶν Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, ἅπαντες ὑπὸ τὴν ἰδιότητά των ὡς ἐκπροσώπων τῶν ἀνωτέρω ὀργανώσεων καὶ ὀργανισμῶν νομίμως πληρεξουσιοδοτημένοι ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ὀργάνων τῶν ὡς ἄνω ὀργανώσεων καὶ ὀργανισμῶν ὡς ἐκπροσωπούντων, ἀπεφάσισαν τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως, δι' ἧς συνεφωνήθησαν τὰ κάτωθι:

I. Καθορίζονται κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων τῶν ἐργατριῶν γυναικείων ἀμφιέσεων (μοδιστῶν) ὡς ἀκολούθως:

1.	Δι' ὑπηρεσίαν μέχρις	ἑνὸς	ἑξαμήνου	δρχ.	4.000
2.	» »	1—2	ἐξαμήνων	»	5.000
3.	» »	2—3	»	»	6.000
4.	» »	3—4	»	»	7.000
5.	» »	2—3	ἐτῶν	»	10.000
6.	» »	ἄνω τῶν 3	ἐτῶν	»	15.000

II. Ἀπόφοιτοι Σχολῶν Κοπτικῆς καὶ Ραπτικῆς, λειτουργουσῶν κατόπιν ἀδείας τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, τὸ πρῶτον προσλαμβανόμεναι θὰ κατατάσσωνται μισθολογικῶς εἰς τὴν κατηγορίαν ὑπηρεσίας ἑνὸς ἕως δύο ἑξαμήνων, ἤτοι τῶν δραχ. 5.000.

Αἱ οὕτω κατατασσόμεναι θ' ἀκολουθοῦν τὴν κλιμακωτὴν αὔξησιν τῆς ἀντιστοίχου κατηγορίας.

III. Ὁ χρόνος τῆς ἐν τῷ ἐπαγγέλματι ὑπηρεσίας ἐξακριβοῦται διὰ πιστοποιητικῶν προϋπηρεσίας. Ἡ ἐν αὐτοῖς ἀναγραφομένη προϋπηρεσία προσμετρεῖται ἀπὸ τῆς εἰς τὸν ἐργοδότην παραδόσεως τῶν πιστοποιητικῶν.

Εἰδικῶς κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης ἐπιτρέπεται ἡ ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς καταθέσεως της παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου προσκόμισις των.

IV. Τὰ μέχρι σήμερον καταβαλλόμενα ἡμερομίσθια, ἐφ' ὅσον εἶναι ἀνώτερα τῶν διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένων, δὲν δύνανται νὰ μειωθοῦν.

V. Εἰς περίπτωσιν παροχῆς ἐκ μέρους τῶν ἐργοδοτῶν φαγητοῦ εἰς τὰς ὑπ' αὐτῶν ἀπασχολουμένας ἐργατρίας δὲν ἐπιτρέπεται μείωσις τῶν διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένων ἡμερομισθίων.

VI. Αἱ περὶ ὧν ἡ παροῦσα συλλογικὴ σύμβασις προβλέπει ἐργάτριαι δὲν δύνανται νὰ χρησιμοποιοῦνται εἰς οἰκιακὰς τοῦ ἐργοδότου ἐργασίας, ἐκτὸς τῆς τοιαύτης τοῦ καθαρισμοῦ τοῦ εἰς ὃ ἐργάζονται ἐργαστηρίου.

VII. Ρητῶς συνομολογεῖται ὅτι ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης δὲν θὰ ἐπέλθῃ ἐπιβάρυνσίς τις τοῦ κοινοῦ.

VIII. Εἰς τας περὶ ὧν ἡ παροῦσα ἐργατρίας χορηγοῦνται βιβλιάρια ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος, ὑπὸ Ἐπιτροπῆς, συνιστωμένης δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐξ ἑνὸς ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ὡς προέδρου, ἑνὸς ἐκπροσώπου τοῦ ἐργοδοτικοῦ Σωματείου καὶ ἑνὸς τοιούτου τοῦ Σωματείου ἐργατριῶν μοδιστῶν.

Χρέη Γραμματέως τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης ἐκτελεῖ ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ὁριζόμενος δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἡ δαπάνη διὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν ἐν λόγῳ βιβλιαρίων, καθὼς καὶ τὰ λοιπὰ τῆς Ἐπιτροπῆς ἔξοδα βαρύνουσιν τὰς εἰς ἃς χορηγηθήσονται ταῦτα ἐργατρίας, κανονισθησομένη δι' ἀποφάσεως τῆς κατὰ τὰ ἄνω Ἐπιτροπῆς.

Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη ἀποφαίζει διὰ τὰς προϋποθέσεις τῆς χορηγήσεως περὶ ὧν πρόκειται βιβλιαρίων.

IX. Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης παύουν ἰσχύουσαι οἱαιδήποτε συλλογικαὶ συμβάσεις ρυθμιστικαὶ τῶν ὅρων ἐργασίας τῶν περὶ ὧν πρόκειται ἐργατριῶν.

X. Ἡ παροῦσα ἰσχύει ἀφοῦ τεθῇ ὑπὸ τὴν ἔγκρι-

μάτων (καρραγώγια), διὰ τὸ ἐν παρ. 1 τῆς παρούσης ὁριζόμενον χρονικὸν διάστημα.

4. Εἰς τοὺς ἐργάτας τοῦ Ο.Λ.Π. θέλουσι καταβληθῇ, ὡς ἔκτακτος παροχή, εἰς μὲν τοὺς μονίμους 25 ἰσχύοντα ἡμερομίσθια εἰς ἕκαστον, ὡς ταῦτα καθωρίσθησαν διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 51000/47 καὶ 29488/49 ἡμετέρων ἀποφάσεων, εἰς δὲ τοὺς ἐλευθέρους ἓν ἡμερομίσθιον ἀνὰ ὀκτὼ (8) πραγματοποιηθέντα ἡμερομίσθια παρ' ἑκάστου τούτων ἀπὸ 16.4.49 μέχρι 20.12.49.

Αἱ διατάξεις τῆς γενικῆς ἡμῶν ἀποφάσεως «περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου παροχῆς λόγῳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων» καὶ Νέου Ἔτους εἰς τοὺς λοιποὺς μισθωτοὺς τῆς Χώρας», αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὴν χορήγησιν τῆς παροχῆς ταύτης εἰς τοὺς ἐν καταστάσει ἀσθενείας, στρατεύσεως, ὡς καὶ εἰς κρατήσεις ὑπὲρ Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν καὶ τέλος εἰς τὸν χρόνον ἀπολήψεως τῆς παροχῆς, ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν διὰ τῆς παρούσης ὁριζομένων.

Ἡ παροῦσα, ἰσχύουσα καθ' ἅπασαν τὴν Χώραν, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Δεκεμβρίου 1949.

58984/6221/1949. Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Περὶ τροποποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 57200/49 ἀποφάσεως. (*)

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 1 τῆς 2 Ἰανουαρίου 1950)

Εἰς τὸ ἄρθρον 6 τῆς ὑπ' ἀριθ. 57200/49 ἀποφάσεως ἡμῶν περὶ ἐκτάκτου παροχῆς εἰς τοὺς μισθωτοὺς λόγῳ δώρου Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους προστίθεται νέον ἐδάφιον ὑπ' ἀριθ. 2 ἔχον οὕτω:

«Εἰς τοὺς ὑποδηματεργάτας καὶ ραπτεργάτας ἡ παροχὴ τοῦ ἄρθρου 1 θὰ καταβληθῇ ὑπολογιζομένη μὲ ἡμερομίσθιον δραχ. 18.200 διὰ τοὺς τεχνίτας καὶ δραχ. 10.400 διὰ τοὺς βοηθοὺς αὐτῶν, ἐφαρμοζομένων καὶ δι' αὐτοὺς ἀναλόγως τῶν λοιπῶν διατάξεων τῆς παρούσης».

Εἰς τὸ ἄρθρον 10 αὐτῆς προστίθεται νέον ἐδάφιον ὑπ' ἀριθ. 3, ἔχον οὕτω.

«Εἰς τοὺς ἡφαιστοχρωματιστὰς καὶ ματσακονιστάς, δι' οὓς ἡ παροχὴ τοῦ ἄρθρου τούτου ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύναται νὰ ὑπερβῇ συνολικῶς τὰ 20 ἡμερομίσθια, δὲν θὰ καταβληθῇ δῶρον διὰ τὰ πραγματοποιηθέντα παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ κάτω τῶν τεσσάρων ἡμερομισθίων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Δεκεμβρίου 1949.

(*) ΕΕΔ 3, σελ. 44.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Σκέψεις τινὲς ἐπὶ τοῦ θετικοῦ δικαίου

Ἡ περίπτωσις τῆς Α.Π. 582|1949 (ἀνωτέρω σελ. 106) εἶναι πράγματι ἐνδιαφέρουσα. Ἐσημειώθησαν (ἀνωτέρω σελ. 105) δυὰ ἀπὸ ἀπόψεως θετικοῦ δικαίου ἠδύνατο, καθ' ἡμᾶς, νὰ σημειωθοῦν.

Ἂν ἐπανερχόμεθα ἤδη εἰς τὸ σημειωμά μας τοῦτο, εἶναι διότι ἡ περίπτωσις μᾶς ὑπενθύμισε τί ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ κατὰ τὸ θετικὸν δίκαιον, ἂν ὁ αὐτὸς μισθωτός, ὁ ὁποῖος προσέβαλε τὴν ἀπόλυσίν του ὡς καταχρηστικῶς ἀσκηθεῖσαν, μετὰ τὴν περιαγωγήν του εἰς μερικὴν ἀνικανότητα, λόγῳ τοῦ ἐργατικοῦ ἀτυχήματός του, ἠμποδίζετο ἐξ αἰτίας αὐτοῦ νὰ προσφέρῃ τὰς ἐκ τῆς συμβάσεως ὀφειλομένας ὑπηρεσίας του ἐπὶ χρόνον ὑπερ ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος καθορίζεται εἰς τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. 2112, ὡς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 4558|1930.

Ἀντὶ νὰ ἰμάχετο νὰ ἀποδείξῃ τὴν ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, καὶ' αὐτόν, ὑπέρβασιν τῶν ὁρίων τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ., διότι, σταθεὶς τυχηρὸς νὰ ἀναρρώσῃ ἐκ τοῦ ἀτυχήματός του ἐντὸς τῶν ὑπ' ἔτος τῶν ὑπ' ἔτος τῶν ὑπ' αὐτῶν χρονικῶν ὁρίων τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Νόμου 4558|1930, ἐπανέλαβε μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ νόμου τὴν διακοπεῖσαν ἐργασίαν του, θὰ συνέβαινε μὲ τὴν ἀνάστροφον πλέον ἰσχὺν τοῦ νόμου νὰ ἐθεωρεῖτο αὐτὸς λύσας τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ὥστε ὄχι πλέον νὰ ζητῇ τὴν παύσιν τῆς ἀσκήσεως τοῦ καταχρηστικῶς ἀσκηθέντος δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου, ἀλλὰ νὰ παραμένῃ ἀβοήθητος, ἐπιτρεμένος καὶ αὐτῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112 — μικρᾶς ἢ μεγάλης — τὴν ὁποίαν ἀνέμενε, ἠμέλησε ἤθελεν εὑρεθῇ χωρὶς ἐργασίαν.

Ἡ νομολογία τῶν δικαστηρίων, ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ Ἀκυρωτικοῦ, διὰ τῆς Α.Π. 336|1949, ἡ ὁποία δικαίως θεωρεῖται ὡς μία ἀπὸ τὰς σημαντικωτέρας ἐπὶ τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ἀποφάσεις του, διήνοιξε μίαν ὁδὸν σωτηρίας πράγματι τῶν μισθωτῶν, οἱ ὁποῖοι, ἐξ αἰτίας ἑνὸς παθολογικοῦ κωλύματος, εὑρίσκονται εἰς ἀδυναμίαν νὰ προσφέρουν τὰς ὑπηρεσίας των καὶ καλεῖται ἑκάστοτε ἡ καλὴ πίστις νὰ δώσῃ τὴν προσήκουσαν διὰ τὴν ἰσχὺν τῆς συμβάσεως λύσιν.

Ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ἀκόμη καὶ ἀτύχτον ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. 2112, ὡς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 Ν. 4558|1930, ἐξακολουθεῖ νὰ ρυθμίζῃ κατὰ τόσον περιοριστικὸν τρόπον, ἔξω τῆς θελήσεως τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἔξω τῶν δυνάμεών του — ποῖος δὲν θέλει νὰ θεραπευθῇ τὸ ταχύτερον; — τὸ θέμα τῆς ἀσχολίας τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του, λόγῳ ἀσθενείας.

Εἶναι, ὡς νὰ λέγῃ εἰς τὸν μισθωτόν: Τί νὰ σοῦ κάμω' Ἔπρεπε νὰ θεραπευθῇς ἐνωρίτερον...

Καὶ ἐπειδὴ δὲν κατέστη αὐτὸ δυνατόν, μεῖνε τώρα καὶ χωρὶς ἐργασίαν . .

σιν τοῦ Κ. Ο. Σ διὰ τὰς Εἰρηνοδικειακὰς Ἀρχιφερείας Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ Προαστείων.

XI. Πᾶσα παράβασις ἢ μὴ συμμόρφωσις πρὸς τὰς διατάξεις τῆς παρούσης Συλλογικῆς Συμβάσεως συνεπάγεται ἐκτὸς τῶν ποινικῶν κυρώσεων, συν τοῖς ἄλλοις καὶ τοῦ ν. 690|45, καὶ τὴν καταβολὴν εἰς τὴν εἰς βάρος τῆς ὁποίας ἐγένετο ἡ παράβασις πενταπλασίας ἀποζημιώσεως τῆς ὑπὸ τοῦ ν. 2112, ὡς οὗτος τροποποιηθεὶς μεταγενεστέρως ἰσχύει διὰ τοὺς ἐργάτας, ὁριζομένης.

XII. Ἡ παροῦσα συνετάγη εἰς δύο πρωτότυπα, ἐξ ὧν ἓν μὲν κατατεθήσεται εἰς τὸ Εἰρηνοδικεῖον Ἀθηνῶν πρὸς σύνταξιν τῆς σχετικῆς ἐκθέσεως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 16|21-11-1935 Ἀν. Νόμου «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» καὶ ἓν θὰ λάβῃ παραμείνῃ εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ Ὑπουργείου (*).

(*) *Σημ. ΕΕΔ:* Κατετέθη παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν τὴν 19-12-49, συνταχθείσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 17072|49 πράξεως καταθέσεως.

Τί πρέπει νὰ γίνῃ εἶναι ζήτημα μελέτης. Ὅ,τι πάντως δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ εἰς τὸ δίκαιον, εἶναι ἡ ἐντελὴς εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἔλλειψις βοηθείας πρὸς τὸν ἀτυχήσαντα ἐν ἀσθενείᾳ μισθωτόν, ἐκ τῆς ὁποίας ἐξαναγκάζεται νὰ μείνῃ ἄνεργος εἰς μίαν κακὴν τῆς ζωῆς του στιγμὴν καὶ θὰ συνέβαινε βεβαίως τὸ αὐτὸ καὶ εἰς τὸν ἀνάπηρον τοῦ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, ἀντὶ νὰ ἐπιδίδεται εἰς τὸν ἀγῶνα νὰ προσάψῃ εἰς τὴν ἀπόλυσίν του, διὰ τὴν ὁποίαν πάντως θ' ἀπεζημιώθη, τὸ στίγμα τῆς καταχρήσεως ἐκ τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

Κ. ΡΟΚΑ. Τὸ προνόμιον τῶν ἐκ μισθῶν ἀπαιτήσεων ἐν τῇ πτωχεύσει τοῦ ἐργοδότου, 1950.

Τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀνὰ χεῖρας μελέτης δὲν ἀπησχόλησεν ἰδιαιτέρως τοὺς παρ' ἡμῖν ἐρευνητὰς τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου. Πενιχρὰ ἐξ ἄλλου εἶναι ἡ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 646 Ἐμπορ. Νόμου νομολογία. Ὁ σ., γνωστὸς ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε ἀξιολόγων ἐργασιῶν του ἐπὶ θεμάτων τοῦ ἐμπορικοῦ δικαίου, ἀντιμετώπισε τὰ γεννώμενα προβλήματα μὲ τὴν ἐπιβαλλομένην ἐκ τοῦ ρόλου τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἰς τὴν σύγχρονον κοινωνικοοικονομικὴν ὀργάνωσιν εὐρύτητα ἀντιλήψεως. Ἡ ἔννοια τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 646 τοῦ Ἐμπ. Νόμου προνομίου, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 940 § 4 τῆς Πολ. Δικονομίας, παρουσιάζει πληρότητα καὶ σαφήνειαν, αἰσθητοποιουμένην διὰ χρησίμων, ἀπηλλαγμένων περιττοῦ φόρτου, παρατηρήσεων ἐκ τῆς συγκριτικῆς μελέτης ἀλλοδαπῶν νομοθεσιῶν. Κατὰ τὸν καθορισμὸν τῶν ἀπολαπόντων τοῦ προνομίου προσώπων (σ. 4-21), ὁ σ. καθοδηγούμενος ἐκ τῆς περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ μισθωτοῦ διδασκαλίας τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, διαπιστώνει τὴν σκέψιν (σ. 19), ὅτι ὁ ἡμέτερος νόμος (ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ ἄρθρον 549 τοῦ γαλλικοῦ καὶ τὰ ἀντίστοιχα 778 τοῦ Ἰταλικοῦ Ἐμπ. Κώδικος) δὲν ἀπαιτεῖ, ὅπως ὁ πτωχεύσας εἶναι ὁ μετὰ τῶν ὑπαλλήλων ἢ ἐργατῶν καταρτίζων τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ἀρκούμενος εἰς τὰ γεγονὸς ὅτι οἱ ἐργάται ἢ ὑπάλληλοι διετέλεσαν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ πτωχεύσαντος. Ἡ σκέψις αὕτη εἶναι ἄξια ἰδιαιτέρας προσοχῆς, καθόσον ἀντιμετωπίζει ἐνδιαφερούσαν πλευρὰν τῆς σχέσεως ἀπορριπτομένης ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ (βλ. ΕΕΔ 3,552), καλουμένης ἐμμίσθου συμβάσεως ἐργασίας. Εἰς τὸ ἐν συνεχείᾳ κεφάλαιον ὁ σ. καθορίζει τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀσφαλιζομένου διὰ τοῦ προνομίου μισθοῦ, δεχόμενος, ὀρθῶς, ὅτι καλύπτεται δι' αὐτοῦ ὄχι μόνον ἡ ἀκριβῶς προσδιορισμένη καὶ ὑπεσχημένη εἰς τὸν ἐργαζόμενον ἀντιπαροχὴ (βασικὸς μισθός), ἀλλὰ καὶ πᾶσα ἀντιπαροχὴ ἐφόσον πρόσθετον ἢ συμπληρωματικὸν τοῦ μισθοῦ χαρακτῆρα. Ἐν τῇ τοιαύτῃ διατυπώσει προφανῶς περιλαμβάνεται καὶ ὁ καλούμενος 13ος μισθὸς (περὶ οὗ ἐν ΕΕΔ 9,51 ἑξ.). Ἐκ τῶν ἀναπτύξεων τοῦ κεφαλαίου τούτου δέον νὰ σημειωθῶσιν αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὸ ἄρθρον 6 § 2 τοῦ ν. 2112 περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ὁποίου δὲν κρατεῖ ὁμοφωνία ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ πρίζει Ἐνδιαφέροντα παρατίθεμεν εἶναι τὰ περὶ τῆς ἐκτάσεως τοῦ προνομίου καὶ τῶν ἀτομικῶν καταδωκτικῶν μέτρων κεφάλαια. Ὡς παρατηρεῖ ὀρθῶς ὁ σ. (σ. 43), ἐκ τοῦ ὅτι οἱ ἐργαζόμενοι δὲν ἔχουν τοιχὸν «δικαιόγραφα» διὰ τὴν ἀπόδειξιν τῶν κατὰ τοῦ πτωχεύσαντος ἀπαιτήσεών των, δὲν ἕπεται, ὅτι στεροῦνται τοῦ δικαιώματος, ὅπως ὑποβληθῶσιν εἰς τὴν διαδικασίαν τῆς ἐπιληψεως. Ἀρκεῖ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ ὑποβολὴ σημειώματος περὶ τοῦ ζητουμένου ποσοῦ, ἐν ἀμφισβητήσει τοῦ ὁποίου ἀκολουθεῖται ἡ διαδικασία τοῦ ἄρθρου 340 Ἐμπ. Νόμου. Μὲ ἐπιτυχίαν τέλος ἀντιμετωπίζονται ζητήματά τινα ἀνακύπτοντα ἐκ τῆς διανομῆς τοῦ ἐνεργητικοῦ τῆς πτωχευτικῆς περιουσίας. Ὁ σ. τάσσεται κατὰ τοῦ ἀτομοποιοῦ τοῦ προνομίου ἐπὶ μόνης τῆς κινητῆς περιουσίας τοῦ πτωχεύσαντος καὶ προβαίνει εἰς ἐπιτυχῆ διακρίσεις ὡς πρὸς τὰς σχέσεις τοῦ ἐρευνωμένου προνομίου πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῶν ἐνυποθήκων ἢ ἐνεχυρούχων πιστωτῶν. Τὴν μελέτην κλείει κεφάλαιον περὶ τοῦ προνομίου ἐν τῷ πτωχευτικῷ συμβιβασμῷ.

ΑΛΕΞ. Α ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 9ος — Τεύχος 4 (202)

Ἀθῆναι, 15 Φεβρουαρίου 1958

Η ΜΙΣΘΩΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΟΣ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΒΑΣ. ΠΑΝΤ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, Δικηγόρου

Εἰς ἄρθρον του δημοσιευθὲν ἐν ΕΕΔ 9, σελ. 49, ὁ ἀξιότιμος Ἀρεοπαγίτης κ. *Καυκᾶς*, ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐκφρασθείσης γνώμης παρὰ τοῦ Καθηγητοῦ κ. *Ζέπου* ἐν τῷ Ἐνοχικῷ του (Εἰδικὸν σελ. 338), ὅτι ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 648 ἐπ. Α. Κ. ρυθμίζεται ἡ κοινὴ σύμβασις ἀνεξαρτήτου ἐργασίας, ἐναντι τῆς συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἐφ' ἧς καὶ μόνον ἐφαρμόζονται οἱ εἰδικοὶ νόμοι τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας τοῦ ἐργαζομένου, ἐπικουρικῶς δὲ ἡ συμπληρωτικῶς αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 648 ἐπ. Α. Κ., ἣν ἄποψιν εἴχομεν ὑποστηρίξει καὶ ἡμεῖς προηγουμένως ἐν ΕΕΔ 8, σελ. 357, ἐπανέρχεται εἰς τὴν ἐν τῷ Ἐνοχικῷ του (Α' τόμος, σελ. 270-273) διατυπωθεῖσαν γνώμην, ὅτι τὸ ἄρθρ. 648 ἐπ. Α. Κ. προβλέπει μόναν τὴν παροχὴν ἐξηρτημένης ἐργασίας, ρυθμιζομένην ἐν ταυτῷ καὶ ὑπὸ τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας.

Ὁ διακεκριμένος δικαστικός, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς γνώμης του παραπομπῶν, ἀκολουθεῖ τὰ ἐν Ἑλβετίᾳ διδασκόμενα, ὅτι τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 319 ἐπ. Ἑλβετικοῦ Κώδικος Ἐνοχῶν προβλεπομένης **Dienstvertrag** εἶναι ἡ παροχὴ ἐξηρτημένης ἐργασίας. Ἡ ἔννοια μάλιστα τῆς ἐξαρτήσεως ἐν τῇ Ἑλβετικῇ νομικῇ ἐπιστήμῃ εἶναι εὐρυτέρα τῆς ἐν τῇ Γερμανικῇ ἐπιστήμῃ διδαχθείσης καὶ παρ' ἡμῖν μεταφυτευθείσης τοιαύτης, ἀφοῦ ἡ σχέσις ἐξαρτήσεως θεμελιοῦται ἐπὶ μόνου τοῦ γεγονότος τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ μισθωτοῦ, κατὰ τὰς ρητὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 319 Ἑλβ. Κώδ. Ἐνοχ. νὰ παρέχῃ *ἐπὶ ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον* τὴν ἐργασίαν του. Ὁ τυπικὸς οὗτος χρονικὸς δεσμὸς συνδέει τὸ πρόσωπον τοῦ ἐργαζομένου πρὸς τὸν ἐργοδότην καὶ συνιστᾷ τὴν ἔννοιαν τῆς ἐξαρτήσεως *(Gysin*, Arbeitsrecht, 1943 σελ. 17).

Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι καὶ ὁ ἡμέτερος νομοθέτης κατὰ τὴν διατύπωσιν τοῦ ἄρθρ. 648 Α.Κ., καθορίζοντος τὴν ἔννοιαν τῆς μισθώσεως ἐργασίας, ἠκολούθησεν αὐτολεξεὶ τὸ ἄρθρ. 319 τοῦ Ἑλβ. Κώδ. Ἐνοχ., ἐξ οὗ δικαίως δύναταί τις νὰ παραουρθῇ εἰς τὴν ἀποδοχὴν τῶν διδαχθεισῶν ἐν Ἑλβετίᾳ ἀπόψεων, πλὴν ὅμως, ἐκ τῶν ἑπακολουθούντων ἄρθρων τοῦ ἡμετέρου Α.Κ καὶ ἰδίᾳ τοῦ ἄρθρου 675 περὶ μισθώσεως ἐμπιστευτικῶν ἐργασιῶν, ἐν ᾗ ὁ μισθωτὸς *δὲν διατελεῖ εἰς διαρκῆ σχέσιν ἐπὶ παγίῳ μισθῷ* καὶ τοῦ ἄρθρ. 650 περὶ τῶν ὑπὸ τῆς ἀρχῆς ἐπιτετραμμένων ἢ δημοσίᾳ προσφερομένων πρὸς διεξαγωγὴν ὑποθέσεων ἢ *κατ' ἐπάγγελμα* διεξαγόντων ὑποθέσεις, δείκνυται, καθ' ἃ διεξοδικῶς ἐν ΕΕΔ 8, σελ. 357, ἀνεπτύξαμεν, ὅτι ἀντικείμενον τῆς μισθώσεως ἐργασίας δύναται νὰ εἶναι καὶ ἡ παροχὴ ἀνεξαρτήτου ἐργασίας, οἷαν παρέχουν οἱ κατ' ἐπάγγελμα διεξάγοντες ὑποθέσεις, ὡς καὶ οἱ παρέχοντες ἐμπιστευτικὰς ἐργασίας οὐχὶ ἐν διαρκεῖ σχέσει καὶ ἐπὶ παγίῳ μισθῷ.

Ἀλλὰ τὸ κρίσιμον σημεῖον ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως μας, ὅτι αἱ περὶ μισθώσεως ἐργασίας διατάξεις τοῦ Α.Κ. καλύπτουν καὶ τὴν ἀνεξάρτητον ἐργασίαν, εἶναι ὅτι ὁ παρ' ἡμῖν Α.Κ., ἀκολουθῶν τὸ σύστημα τοῦ Γερμ. Α.Κ., διεσκεύασε τὴν ἐντολὴν ὡς σύμβασιν ἄνευ ἀμοιβῆς, εἰς τρόπον ὥστε πλέον ὅλαι αἱ ἀνώτεραι ὑπηρεσίαι (operae liberales), αἱ ὁποῖαι ὑπὸ τὸ προϊσχὸν δίκαιον ὑπήγοντο εἰς τὴν ἐμμισθον ἐντολὴν (δικηγόροι, ἰατροί, ἀρχιτέκτονες) νὰ μὴ δύνανται πλέον νὰ εὕρουν καταφύγιον εἰμὴ εἰς τὴν μίσθωσιν ἐργασίας (ἢ ἔργου), διαμορφωθεῖσαν κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ δύναται νὰ καλύψῃ καὶ τὴν παροχὴν ἐλευθερίου ἀνεξαρτήτου ἐργασίας, ἥτις ὑπὸ τὸ προϊσχὸν δίκαιον ὑπήγετο κατὰ κανόνα εἰς τὴν ἐμμισθον ἐντολήν (ἄρθρ. 676, 650 Α.Κ. καὶ αἰτιολ. ἔκθ. εἰσηγ. Ἐνοχ. σελ. 226 περὶ ἀναλογικῆς ἐφαρμογῆς διατάξεών τινων περὶ ἐντολῆς ἐπὶ ὡριομένης κατηγορίας ὑπηρεσιῶν, ἐχουσῶν ὡς ἀντικείμενον τὴν διεξαγωγὴν ὑποθέσεων).

Ἀντιθέτως ὁ Ἑλβ. Κώδιξ Ἐνοχῶν ἀναγνωρίζει καὶ τὸν θεσμὸν τῆς ἐμμίσθου ἐντολῆς ἐν ἄρθρῳ 394, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ὁποίου εἰς τὸν ἐντολοδόχον ὀφείλεται ἀμοιβή, ἐὰν ἐκ τῆς συμβάσεως ἡ συνηθείας προβλέπηται τοιαύτη.

Κατ' ἀκολουθίαν οὐδὲν ἑρμηνευτικὸν βοήθημα δυνάμεθα ν' ἀρυσθῶμεν ἐκ τῶν ἐν Ἑλβετίᾳ διδασκομένων, ὡς διασκευασθέντος τοῦ συστήματος τῶν συμβάσεων, τῶν ἐχουσῶν ἀντικείμενον ἐργασίαν ἢ διεξαγωγὴν ὑποθέσεως, ἐπὶ ἑτέρας βάσεως.

Ὡς πρὸς τὰ παραδείγματά μου, τὰ ὁποῖα ἀνέφερον εἰς τὴν προηγουμένην μελέτην μου (ΕΕΔ 8, σελ. 358) καὶ ἐφ' ὧν ἐκφέρει ἀντίθετον γνώμην ὁ ἀξιότιμος κ. ἀρθρογράφος, παρατηρητέα τὰ ἑξῆς:

Ὑπεστήριξα ὅτι ὁ ἠλεκτρολόγος, ὅστις διατηρεῖ ἴδιον κατάστημα, ἐν ᾧ ἀσκεῖ τὸ ἐπάγγελμά του, ἀναλαμβάνων ἐπὶ παγίᾳ ἀνταμοιβῇ τὴν παρακολούθησιν τῆς κανονικῆς λειτουργίας τῶν ἠλεκτρολογικῶν ἐγκαταστάσεων πολυκατοικίας τινός, παρέχει ἀνεξάρτητον ἐργασίαν, ρυθμιζομένην ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 648 ἐπ. Α. Κ. καὶ μὴ ὑπαγομένην εἰς τοὺς ἐργατικοὺς νόμους. Ὁ κ. *Καυκᾶς* θεωρεῖ τὴν ἐργασίαν ταύ-

την τοῦ ἠλεκτρολόγου ὡς ἐξηρτημένην, ἀνευρίσκων τὴν ἐξάρτησιν εἰς τὸ γεγονός, ὅτι οὗτος εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ μεταβαίνῃ πρὸς ἐπιδιόρθωσιν τῶν βλαβῶν τῶν ἠλεκτρολογικῶν ἐγκαταστάσεων, ὅταν καλῆται, ὑπακούων εἰς τὰς περὶ τούτου ὁδηγίας τοῦ ἰδιοκτήτου τῆς πολυκατοικίας. Δὲν νομίζομεν, οὐδ' ὑπεστηρίχθη ποτέ, ὅτι τοιαύτη εἶναι ἡ ἔννοια τῆς νομικῆς ἢ προσωπικῆς ἐξαρτήσεως, ἥτις θεωρεῖται ὡς χαρακτηριστικὸν τῆς συμβάσεως ἐργασίας κατὰ ρητὰς νομοθετικὰς διατάξεις (ἄρθρ. 6 Ν. 765|43, ἄρθρ. 2 Ν. 6298|34 καὶ ἄρθρ. 1 § 1 Ν.Δ. 1255|49). Εἶναι ἀπορίας ἄξιον πῶς εἶναι δυνατὸν ὁ ἐπαγγελματίας οὗτος, ὁ ὁποῖος καὶ φόρον ἐπιτηδεύματος πληρώνει καὶ ἴδιον προσωπικὸν ἀπασχολεῖ ἐν τῷ καταστήματί του, νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὴν ἐργατικὴν νομοθεσίαν καὶ ν' ἀξιώσῃ λ. χ. ἐφαρμογὴν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἢ τοῦ Ν. 118|45 κ.ἀ.

Ὅσον ἀφορᾷ ἐπίσης τὸν δικηγόρον, τὸν ἀσκοῦντα ἐλευθέρως τὸ ἐπάγγελμά του εἰς τὸ γραφεῖον του καὶ ἐν ταυτῷ ἀναλαμβάνοντα ἐπ' ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον τὴν διεξαγωγὴν ὑποθέσεων πελάτου τινὸς ἐπὶ παγίᾳ ἀμοιβῇ, δὲν νομίζομεν ὅτι καὶ οὗτος δύνανται νὰ θεωρηθῇ ὡς παρέχων ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι, ὡς ὑποστηρίζει ὁ κ. **Κανκᾶς**, ἔχει ὑποχρέωσιν ν' ἀναλαμβάνῃ τὴν ὑπεράσπισιν τῆς ἀνατεθείσης αὐτῷ ὑποθέσεως. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ἡ ὑποστηριζομένη παρὰ τούτου ἐκδοχὴ νομίζομεν, ὅτι συγχέει τὴν εἰδικὴν ἔννοιαν τῆς ἐξαρτήσεως μὲ τὴν συμβατικὴν ὑποχρέωσιν, ἥτις ἐν πάσῃ περιπτώσει προϋποθέτει καὶ αὐτὴ ποιάν τινα ἐξάρτησιν τοῦ ὀφειλέτου ἀπὸ τοῦ δανειστοῦ.

Ὁ δικηγόρος πάλιν, ὁ ἀναλαμβάνων τὴν διεξαγωγὴν ὡρισμένης μόνον ὑποθέσεως τοῦ πελάτου του, οἷον τὸ διαζύγιον αὐτοῦ, συνάπτει καὶ οὗτος κατὰ τὴν ὀρθοτέραν γνώμην μίσθωσιν ἐργασίας καὶ οὐχὶ ἔργου, ἀφοῦ κύριον ἀντικείμενον τῆς συμβάσεως εἶναι ἡ παρασχεθησομένη ἐργασία, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐπιτευχθησομένου ἀποτελέσματος, τῆς ἀμοιβῆς ὀφειλομένης καὶ ἐν περιπτώσει μὴ ἐπιτεύξεως τοῦ διαζυγίου (*Planck's* Kommentar zum B.G.B., τόμ. II, τεῦχ. 2, ἐκδ. 4η, 1923, II 2, § 627 σ. 1000. Πρβλ. ἐν τούτοις *Esser*, B.G.B. Schuldrecht, ἐκδ. 1η, 1949 § 234 σελ. 281, ὅστις θεωρεῖ τὸν ἰατρὸν τὸν δικαιούμενον ἀμοιβῆς καὶ ἐν περιπτώσει μὴ σωτηρίας τοῦ ἀσθενοῦς, ὡς συνάπτοντα μίσθωσιν ἔργου).

Μίσθωσις ἔργου εἶναι ἀντιθέτως, ὅταν ὁ δικηγόρος παρέχῃ ἐπ' ἀμοιβῇ συμβουλὴν τινα ἢ γνωμοδότησιν ἢ ἀναλαμβάνῃ ἐργολαβικῶς τὴν διεξαγωγὴν δίκης τοῦ πελάτου του, ὁπότε ἡ ἀμοιβὴ ὀφείλεται μόναν ἐν περιπτώσει ἐπιτεύξεως εὐνοϊκῆς ἐκβάσεως τῆς δίκης (*Planck's* Kommentar ἔνθ' ἀνωτ. II 2 σελ. 956, *Reichsgesichtsrate*, Kommentar, ἐκδ. 7η, τόμ. II, 1929, σελ. 241).

Ταῦτα ἐννοεῖται, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον ἡ σχέσις τοῦ δικηγόρου καὶ πελάτου θεωρηθῇ ὅτι ὑπάγεται εἰς τὸ ἰδιωτικὸν δίκαιον, διότι καθ' ἡμᾶς, ὡς ἄλλοτε ὑπεστηρίξαμεν (ΕΕΔ 3, σελ. 580, καὶ 6 σελ. 575), ἡ σχέσις αὐτὴ εἶναι δημοσίου δικαίου, τοῦ μὲν δικηγόρου χαρακτηριζομένου ὑπὸ ρητῶν νομοθετικῶν διατάξεων ὡς δημοσίου ὑπαλλήλου, τοῦ δὲ πελάτου εὑρισκομένου εἰς τὴν αὐτὴν νομικὴν κατάστασιν, εἰς ἣν εὑρίσκεται πᾶς ἰδιώτης χρησιμοποιῶν δημοσίαν τινὰ ὑπηρεσίαν.

Καὶ περαιτέρω, ἵνα προχωρήσωμεν εἰς παραδείγματα, οἱ ἀσκοῦντες ἐλεύθερα ἐπαγγέλματα, οἷον ὁ ἰατρός, ὁ καθηγητὴς τῆς ρυθμικῆς γυμναστικῆς, διατηρῶν ἰδίαν σχολήν, ὁ ἰδιωτικὸς ἀστυνομικός, ὁ ἐλεύθερος γεωπόνος κ.ἄ. συνάπτουν σύμβασιν μὲν ἀνεξαρτήτου ἐργασίας, ἐὰν ἀσκοῦντες ἐλευθέρως τὸ ἐπάγγελμά των ἀναλαμβάνουν τὴν ἐπὶ ὡρισμένῳ ἢ ἀορίστῳ χρόνῳ ἐπὶ παγίᾳ ἢ μὴ ἀμοιβῇ παροχὴν τῶν σχετικῶν μὲ τὸ ἐπάγγελμά των ὑπηρεσιῶν πρὸς τοὺς πελάτας των, μίσθωσιν δ' ἔργου ἐὰν ἀντικείμενον τῆς συμβάσεως εἶναι ὡρισμένον ἀποτέλεσμα ἐργασίας, λ.χ. ἡ παροχὴ τῆς ζητηθείσης διὰ συγκεκριμένην ὑπόθεσιν πληροφορίας ὑπὸ τοῦ ἰδιωτικοῦ ἀστυνομικοῦ.

Ἀντιθέτως, ἐὰν οὗτοι προσληφθοῦν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ὡρισμένου προσώπου, ὑπαγόμενοι ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν καὶ ἐποπτείαν του καὶ ὑπακούοντες εἰς τὰς ὁδηγίας τούτου, τελοῦν ἐν νομικῇ ἢ προσωπικῇ ἐξαρτήσει ἀπὸ τοῦ ἐργοδότου των, τῆς μεταξὺ αὐτῶν σχέσεως χαρακτηριζομένης ὡς συμβάσεως ἐργασίας, ὑπαγομένης εἰς τοὺς ἐργατικοὺς νόμους κατὰ πρῶτον καὶ ἐπικουρικῶς εἰς τοὺς περὶ μισθώσεως ἐργασίας κανόνας τῶν ἄρθ. 648 ἐπ. Α. Κ.

Τέλος δὲν θὰ πρέπει ν' ἀποκρύψωμεν τοὺς διισταγμούς μας διὰ τὴν προτεινομένην παρὰ τοῦ Καθηγητοῦ κ. **Ζέπου** (ΕΕΝ ιστ', σελ. 721) διορθωτικὴν ἑρμηνείαν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 648 ἐπ. καὶ 681 ἐπ. Α.Κ. κατὰ τρόπον ὥστε εἰς μὲν τοὺς περὶ μισθώσεως ἐργασίας κανόνας νὰ ὑπαχθῇ ἡ ἐξηρτημένη μόνον παροχὴ ἐργασίας, ἐνῷ εἰς τοὺς περὶ μισθώσεως ἔργου ἡ ἀνεξάρτητος τοιαύτη, διότι μία τοιαύτη ἑρμηνεία ἀνατρέπει ὁλόκληρον τὸ σύστημα τῆς διακρίσεως μεταξὺ μισθώσεως ὑπηρεσιῶν καὶ ἔργου, τὸ ὁποῖον καὶ ἱστορικῶς καὶ γλωσσικῶς ἐδραιώθη εἰς τὸ παρ' ἡμῖν νομικὸν κλῖμα, χωρὶς ν' ἁπλοποιῇ καὶ νὰ λύῃ τὰ ζητήματα, ἀλλ' ἀντιθέτως νὰ περιπλέκῃ ταῦτα, ἀφοῦ αἱ περὶ μισθώσεως ἔργου διατάξεις, διατυπωθεῖσαι παρ' ἡμῖν πρὸς ἄλλον σκοπόν, οὐδόλως εἶναι κατάλληλοι, ἵνα περιλάβουν πᾶσαν σχέσιν παροχῆς ἀνεξαρτήτου ἐργασίας, οἷον λ. χ. τὴν διεξαγωγὴν ὑποθέσεων ἐπ' ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον παρ' ἐλευθέρου ἐπαγγελματίου.

Ἀντιθέτως, ἡ ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ συστήματος τούτου ἐπιβαλλομένη ἐπέκτασις τῆς ἐννοίας τῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας ἐγκυμονεῖ σοβαρὸν κίνδυνον διὰ τοὺς λεγομένους «ἐλευθέρους ἐπαγγελματίας», οἵτινες ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς προστασίας αὐτῶν ὑπὸ τῶν ἐργατικῶν νόμων, θὰ ἐξαναγκασθοῦν ν' ἀπαλλοτριώσουν ἀντὶ εὐτελοῦς τιμήματος μέγα μέρος τῆς προσωπικότητός των, τιθέμενοι καὶ οὗτοι ἐν νομικῇ ἢ προσωπικῇ ἐξαρτήσει πρὸς τὸν ἐργοδότην των, τέως πελάτην των, χωρὶς ἐκ τῆς τοιαύτης ὑποταγῆς νὰ ἐπέρχηται καὶ σημαντικὴ βελτίωσις τῆς θέσεώς των.

Ἡ τελευταίως κτηθεῖσα πεῖρα κατέστησε ἐμφανῆ κάλλιον παντὸς ἄλλου τὴν κρίσιν τῶν θεσμῶν τῆς λεγομένης κοινωνικῆς νομοθεσίας, ἥτις παρὰ τὴν πληθώραν τῶν ἐργατικῶν νόμων κατέστη δυνατὸν τὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τοὺς ἐργαζομένους ἐν σχέσει ἐξαρτήσεως κάθε ἄλλο παρὰ ἀξιοζήλευτον ἐπίπεδον ζωῆς.

Η ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΣΧΕΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ Ν. 751)1948

Ὑπὸ τοῦ κ. **ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Κ. ΥΔΡΑΙΟΥ**, Δικηγόρου

Ἡ ἐκ τοῦ Ν. 751|1948 (ΕΕΔ 7, 658), ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 1196|1949 (ΕΕΔ 8, 918), ἀναγκαστικὴ σχέσις τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ (βλέπε περὶ αὐτῆς Σύνταξιν ΕΕΔ ἐν ΕΕΔ 8, 656 ἐπ.) λύεται κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 10 Ν. 751|1948, ὡς τὸ πρῶτον ἐδάφιον τῆς παραγράφου 1 αὐτοῦ ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν.Δ. 1196|1949 (ἐνθ. ἀνωτ.).

Τὸ ἄρθρον 10 Ν. 751|1948 ἔχει ἤδη ὡς ἑξῆς:

'Ο κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος προσλαμβανόμενος διατηρεῖται ὑποχρεωτικῶς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἣ ἐπιχειρήσει, παρ' ἣ τοποθετεῖται, ἐπὶ δύο ἀπὸ τῆς προσλήψεώς του ἔτη. Μετὰ τὴν πάροδον ἑνὸς ἔτους ὁ οὕτω προσληφθεὶς παραμένει ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, ἐξομοιούμενος πλήρως πρὸς τοὺς ἐν τῇ ἐπιχειρήσει μονίμους συναδέλφους του, ἡ δὲ μισθωτικὴ αὐτοῦ σχέσις διέπεται ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῶν ὀργανισμῶν καὶ τῶν ἐργατικῶν νόμων τῶν ρυθμιζόντων τὴν λειτουργίαν τοῦ 'Οργανισμοῦ ἣ ἐπιχειρήσεως, παρ' ἣ ἐτοποθετήθη, μὴ χορηγουμένου οὐδενὸς προνομίου ἐκ τοῦ νόμου τούτου. Ἐξαιρετικῶς δύναται ν' ἀπολυθῇ καὶ πρὸ τῆς παρελεύσεως τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας, ἀντικαθιστάμενος παρὰ τοῦ ἐργοδότου ἣ τοῦ οἰκείου Συμβουλίου ὑπὸ ἑτέρου, ἔχοντος τὰ αὐτὰ προσόντα τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 τοῦ παρόντος:

1) αὐτοδικαίως μέν, ἐφ' ὅσον ἤθελε καταδικασθῇ διὰ παράβασιν τῶν ἄρθρων 21, 22 καὶ 24 τοῦ Ποιν. Νόμου καὶ 2) κατόπιν ἀποφάσεως τῆς 'Επιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α. Ν. 244|36, καταβαλλομένης αὐτῷ τῆς ὑπὸ τοῦ Ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, ἀποζημιώσεως,

α) δι' ἀποδεδειγμένην ἀνεπάρκειαν ἢ ἀκαταλληλότητα, μὴ ὀφειλομένην πάντως εἰς τὰ τραύματά του, καὶ ἀνάρμοστον συμπεριφοράν.

β) διὰ παραβάσεις προβλεπομένας ὑπὸ τοῦ νομίμως ἀνεγνωρισμένου ὀργανισμοῦ ἢ κανονισμοῦ τῆς ὑπηρεσίας ἢ ἐπιχειρήσεως, δι' ἃς προβλέπεται ὡς ποινὴ ἡ ἀπόλυσις καὶ

γ) δι' ἀποδεδειγμένην οἰκονομικὴν ἀνεπάρκειαν τῆς ἐπιχειρήσεως, ὅπως διατηρήσῃ τοῦτον ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ.

Ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει προτάσσονται ἐν τῇ σειρᾷ ἀπολύσεως οἱ μὴ προστατευόμενοι ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου μισθωτοί.

Προκειμένου περὶ τοῦ Δημοσίου, τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων καὶ τῶν Ν.Π.Δ.Δ. ἡ ἀπόφασις τῆς 'Επιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α.Ν. 244 |1936 ἀντικαθίσταται δι' ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου, καταβαλλομένης ἀποζημιώσεως μόνον εἰς ἣν περίπτωσιν προβλέπεται τοιαύτη ὑπὸ τοῦ οἰκείου ὀργανισμοῦ.

Οἱ ἀπολυόμενοι συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου οὐδὲν δικαίωμα ἐπανατοποθετήσεως ἔχουσιν, ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως γ. Προκειμένου περὶ ἐργασιῶν ὡρισμένου χρόνου ὁ προσλαμβανόμενος εἰς αὐτάς, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος, ἀπολύεται ἅμα τῇ λήξει τῆς ἐργασίας, εἰς ἣν προσελήφθη, δύναται δὲ νὰ τοποθετηθῇ ἀλλαχοῦ, ἐφ' ὅσον ἡ ἀπασχόλησίς του παρὰ τῇ ἀνωτέρω ἐργασίᾳ, διήρκεσεν ὀλιγώτερον τοῦ ἔτους.

Τὸ ἀρχικὸν πρῶτον ἐδάφιον τῆς παραγρ. 1 τοῦ Ν. 751|48, πρὸ τῆς ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. 1196 ἀντικαταστάσεως, εἶχεν ὡς ἑξῆς: 'Ο κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος προσλαμβανόμενος διατηρεῖται ὑποχρεωτικῶς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἣ ἐπιχειρήσει, παρ' ἣ τοποθετεῖται ἐπὶ ἔτος τοὐλάχιστον ἀπὸ τῆς προσλήψεώς του, μετὰ τὴν πάροδον τοῦ ὁποίου καὶ μόνον δύναται ν' ἀπολυθῇ, καταβαλλομένης αὐτῷ τῆς ὑπὸ τοῦ Νόμου 2112, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, προβλεπομένης ἀποζημιώσεως.

Εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι τὸ ἀντικαταστῆσαν τὴν προηγουμένην διάταξιν ἄρθρ. 6 τοῦ Ν. Δ. 1196|1949 δὲν διακρίνεται διὰ νομοτεχνικὴν ἀρτιότητα. Μὴ περιεχόμενον εἰς τὸ σχέδιον τοῦ τροποποιητικοῦ τοῦ Ν. 751 νομοθετήματος, ἀλλὰ ψηφισθὲν κατὰ τὴν ἐν τῇ Βουλῇ συζήτησιν, κατὰ πρότασιν τοῦ εἰσηγητοῦ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου βουλευτοῦ, καταλείπει ἀμφιβολίας περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας του, λόγῳ τῆς ἀσαφοῦς διατυπώσεώς του.

'Ενῷ ἀφ' ἑνὸς ὁρίζει, ὅτι ὁ προσλαμβανόμενος διατηρεῖται ὑποχρεωτικῶς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἣ ἐπιχειρήσει, παρ' ἣ τοποθετεῖται, ἐπὶ δύο ἀπὸ τῆς προσλήψεώς του ἔτη—πρᾶγμα ὁμαλόν—ὁρίζει περαιτέρω, ὅτι μετὰ τὴν πάροδον ἑνὸς ἔτους ὁ οὕτω προσληφθεὶς παραμένει ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, ἐξομοιούμενος πλήρως πρὸς τοὺς ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ὑπηρετοῦντας μονίμους συναδέλφους του, ἡ δὲ μισθωτικὴ αὐτοῦ σχέσις διέπεται ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῶν ὀργανισμῶν καὶ τῶν ἐργατικῶν νόμων τῶν ρυθμιζόντων τὴν λειτουργίαν τοῦ ὀργανισμοῦ ἣ ἐπιχειρήσεως, παρ' ἣ ἐτοποθετήθη, μὴ χορηγουμένου οὐδενὸς προνομίου ἐκ τοῦ νόμου τούτου.

Φαίνεται δηλαδὴ ἡ δευτέρα παράγραφος τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. Δ. 1196|1949 νὰ ἀντιφάσκῃ πρὸς τὴν πρώτην παράγραφον, κατὰ τὴν ὁποίαν διατηρεῖται ὑποχρεωτικῶς ἐπὶ δύο ἔτη ὁ προσλαμβανόμενος, ἀφοῦ, ἂν ἀποκλεισθῇ ἡ σκέψις ὅτι ἡ δευτέρα αὐτὴ παράγραφος δὲν ἀφορᾷ τὴν ἀπόλυσιν—ἀποκρουομένη—ἀλλὰ τὴν μισθοδασίαν, προαγωγήν, πειθαρχίαν κλπ., ἐπερίττευεν, ὡς ἔχοντος ρυθμισθῇ τοῦ θέματος τούτου ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 751|1948, ἂν δέ, ὡς εἶναι τὸ ὀρθότερον, ἀφορᾷ τὴν ἀπόλυσιν, δὲν ἔχει τότε ἔννοιαν ἡ προηγουμένη παράγραφος τοῦ ἄρθρου 6 περὶ ὑποχρεωτικῆς διατηρήσεως ἐπὶ δύο ἔτη.

'Εν τούτοις εἶναι ἀναμφίβολον, τόσον ἐκ τῆς σαφοῦς διατυπώσεως «διατηρεῖται ὑποχρεωτικῶς ἐπὶ δύο ἔτη», ὅσον καὶ ἐκ τῆς διατηρηθείσης ἀνεπάφου διατάξεως τοῦ δευτέρου ἐδαφίου τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν. 751|1948 «... τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας...», ἡ ὁποία προβλέπει τὴν προ αὐτῆς δεδικαιολογημένην ἀπόλυσιν, καὶ ἐκ τῶν ἐν τῇ Βουλῇ ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου συζητήσεων (πρακτικὰ συνεδριάσε-

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΩΝ

Αὔξησις ὁρίων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως

Ἔκδοσις Υ. Α. 29488|2592|1949 δυνάμει Ν. 28|1944.—Προσαύξησις ἀποδοχῶν καθωρισμένων διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.—Ἔννοια ἐξουσιοδοτήσαντος Ν. 28|1944.—Ἀδιάφορος ὁ καθορισμὸς μισθῶν διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ μή.—Ἰσχὺς εἰσέτι Ν. 28|1944, καίτοι μεταβατικοῦ χαρακτῆρος.—Νόμιμος καὶ ἐπαρκὴς αἰτιολογία Υ. Α. 29488|2592|1949.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ κατωτέρω ἐνδιαφέρουσα ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ἡ ἐν Σύρῳ ἑδρεύουσα Ἕνωσις Βιομηχάνων Σύρου ἠσκησεν αἴτησιν ἀκυρώσεως κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|2592 τῆς 6ης Ἰουλίου 1949 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας (ΕΕΔ 8, 610), διὰ τῆς ὁποίας προσηυξήθησαν τὰ διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας τῆς 4 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 κατώτατα ὅρια ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, κατὰ 30 ο|ο, ἀπὸ 16 Μαΐου 1949 καὶ ηὐξήθησαν καὶ τὰ ἡμερομίσθια τῶν γυναικῶν, διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους:

α) Ὅτι ὁ Νόμος 28|44, βάσει τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη πρᾶξις, παρέχει ἐξουσίαν καθορισμοῦ ἀποδοχῶν μόνον τῶν ἐπὶ ἀτομικαῖς συμβάσεσιν ἐργαζομένων, οὐχὶ δὲ καὶ τῶν ὑπαγομένων εἰς συλλογικὰς συμφωνίας.

β) Ὅτι ὁ αὐτὸς Νόμος, ἐκδοθεὶς πρὸς ἀναπροσαρμογὴν τῶν μισθῶν εἰς τὴν γενομένην διὰ τοῦ Ν. 18|44 νομισματικὴν μεταρρύθμισιν, ἔχων σαφῶς μεταβατικῆς διατάξεως ἰσχύν, δὲν δύναται νὰ

ων Η', Θ' καὶ Ι τῆς 19, 22, 24 Αὐγούστου 1948), ὅτι ἡ προθεσμία ὑποχρεωτικῆς διατηρήσεως, ἑνὸς ἔτους προηγουμένως, ἐτέθη διὰ δύο ἔτη, διότι ἐκρίθη ἀνεπαρκὴς ἡ σχετικὴ προστασία.

Τὸ ἀντικατασταθὲν ἐδάφ. 1 § 1 ἄρθρου 10 ν. 751|1948 ὡριζεν ὅτι μετὰ τὴν πάροδον τοῦ ἔτους δύναται νὰ ἀπολυθῇ ὁ προσλαμβανόμενος, καταβαλλομένης αὐτῷ τῆς ὑπὸ τοῦ ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, ἀποζημιώσεως.

Ἡ ἀντικαταστήσασα διάταξις ἄρθρ. 6 Ν. Δ. 1196|1949, ἐνῷ ἐμποδίζει τὴν μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ ἑνὸς ἔτους τῆς ἀρχικῆς διατάξεως ἀπόλυσιν—πρᾶγμα περιττόν, ἀφοῦ πρὸ ἐλαχίστου διέγραφε τὴν χρονικὴν ἔκτασιν προστασίας ἀπὸ ἀπολύσεως—δύο ἔτη—ὁμιλεῖ περὶ πλήρους ἐξομοιώσεως, μετὰ τὴν πάροδον τοῦ ἔτους, πρὸς τοὺς ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ὑπηρετοῦντας μονίμους συναδέλφους των, καὶ ὅτι ἡ μισθωτικὴ των σχέσις διέπεται ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῶν ὀργανισμῶν καὶ τῶν ἐργατικῶν νόμων τῶν ρυθμιζόντων τὴν λειτουργίαν τοῦ ὀργανισμοῦ ἢ ἐπιχειρήσεως, μὴ χορηγουμένου οὐδενὸς προνομίου ἐκ τοῦ νόμου τούτου.

Ταῦτα δὲν ἔχουν, νομίζομεν, ἄλλην ἔννοιαν ἐκείνης, κατὰ τὴν ὁποίαν διὰ τῆς ἱκανῶς ἀσαφοῦς αὐτῆς διατάξεως ἐσκοπήθη ἡ ρύθμισις τοῦ θέματος μόνον ἀποζημιώσεως τῶν μετὰ δίετίαν ἀπολυομένων μισθωτῶν, βάσει τῶν ὀργανισμῶν καὶ τῶν ἐργατικῶν νόμων τῶν ρυθμιζόντων τὴν λειτουργίαν τοῦ ὀργανισμοῦ ἢ ἐπιχειρήσεως, ἐξομοιουμένων πρὸς καινοὺς μισθωτούς, χαρακτηριστικὸν δὲ εἶναι, ὅτι εἰς τὴν τελευταίαν περίοδον τοῦ ἄρθρου 6 ὁρίζεται σαφῶς ὅτι (μετὰ παρέλευσιν δίετίας) οὐδὲν προνόμιον ἐκ τοῦ νόμου τούτου χορηγεῖται.

Νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι τὸ ἄρθρον 6 τοῦ Ν. Δ. 1196|49, ὁμιλοῦν περὶ «μονίμων συναδέλφων» καὶ περὶ ἐφαρμογῆς τῶν ὀργανισμῶν, εἶχεν ὑπ' ὄψιν του νὰ παράσχῃ εἰς τὸν οὕτω προσλαμβανόμενον μονιμότητα, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον ὁ ὀργανισμὸς προβλέπῃ τοιαύτην, ὥστε καὶ μετὰ τὴν πάροδον τοῦ ἑνὸς ἔτους νὰ ὑπαχθῇ εἰς αὐτόν, μὲ δικαίωμα ἀπολύσεως δι' οὓς λόγους προβλέπει ὁ ὀργανισμός—καὶ μετὰ τὰ δύο ἔτη τῆς ὑποχρεωτικῆς προστασίας—εἶναι, νομίζομεν, ἀπαράδεκτον, ἀφοῦ θὰ προσέκρουεν εἰς τὴν σαφῆ διάταξιν τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐπὶ δύο ἔτη μόνον διατηρήσεως ἐν τῇ θέσει καί, ἐξ ἄλλου, δυσχερῶς θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξηγηθῇ ὁ λόγος τῆς διαφόρου αὐτῆς προστασίας, προκειμένου περὶ ἐπιχειρήσεων μὲ κανονισμοὺς μονιμότητος, εἰς τὰς ὁποίας ἐτοποθετήθη ὁ ἀπολυθεὶς ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, ἀπὸ ἐκείνης, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἐπιχειρήσεων, τὴν λειτουργίαν τῶν ὁποίων διέπουν οἱ συνήθεις ἐργατικοὶ νόμοι ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (Ν. 2112 κλπ.), ὅταν ὁ νομοθετικὸς λόγος τοῦ προνομίου εἶναι ὁ αὐτὸς διὰ πάντα τὰ πρόσωπα τοῦ Ν. 751|48.

Φαίνεται λοιπὸν ὁμαλώτερον νὰ δεχθῇ τις, ὅτι ὁ ὅρος «μόνιμοι συνάδελφοι», ὁ ὁποῖος μάλιστα ἀναφέρεται γενικῶς τόσον διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις, νομικὰ πρόσωπα κλπ., τὰ ὁποῖα ἔχουν κανονισμοὺς μονιμότητος, ὅσον καὶ δι' ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα διέπονται ὑπὸ τῶν ἐργατικῶν νόμων, ὑποδηλοῖ τοὺς τακτικῶς παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει ἢ νομικῷ προσώπῳ συναδέλφους, μὲ τὴν πρόδηλον σκέψιν τοῦ Νομοθέτου, ὅτι ἡ προστασία τοῦ νόμου ἔχει τὴν ἔννοιαν τῆς προσκαίρως τοποθετήσεως προσώπων, δεομένων αὐτῆς, καὶ πρὸς θεραπείαν μιᾶς προσωρινῆς ἀναγκαιότητος.

τύχη εφαρμογής μετά την συντέλεσιν της ανα-προσαρμογής.

γ) Ότι μετά την κατάρτισιν της συλλογικής συμφωνίας της 4 Νοεμβρίου 1947 επανήλθεν εν ισχύϊ το καθεστώς του ά.ν. της 16|21 Νοεμβρίου 1935, προς ο δεν συμβιβάζεται ο διά πράξεως της διοικήσεως εξουσιαστικός καθορισμός μισθών.

δ) Ότι διά της τροποποιήσεως των συλλογικώς συντεθέντων επέρχεται καταστρατήγησις του θεσμού της συλλογικής διαφοράς εργασίας, άλλως ότι η μεταβολή των όρων της συλλογικής συμφωνίας δέον να δικαιολογήται εξ αποτόμου μεταβολής των οικονομικών συνθηκών, ήτις πρέπει να προκύπτη εξ ειδικωτέρας αιτιολογίας και

ε) Ότι η παρέμβασις της διοικήσεως, χρωμένης της εκ του Ν. 28|44 εξουσίας, είναι επιτρεπτή μόνον ελλείψουσης συλλογικής συμφωνίας.

Επί τούτων εξεδόθη η κατωτέρω απόφασις του Συμβουλίου Επικρατείας.

Εφ' όσον εγένετο ήδη δεκτόν, ότι διά τον καθορισμόν των αποδοχών των μισθωτών ισχύουν παραλλήλως ο Ν. 28|44 και οι ά.ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περί συλλογικών συμβάσεων εργασίας» και 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περί συλλογικών διαφορών εργασίας (βλέπε σχετικώς Σ.Ε. 850|49, εισηγητής **Χ. Μητρέλιας**, ΕΕΔ 8, 400, Σ.Ε. 852|49, εισηγητής **Χ. Μητρέλιας**, ΕΕΔ 8, 402, Σ.Ε. 859|49, εισηγητής **Α. Ραγκούσης**, ΕΕΔ 8, 667, Σ.Ε. 1395|49, εισηγητής **Χ. Μητρέλιας**, ΕΕΔ 8, 619, Σ.Ε. 858|49, εισηγητής **Α. Ραγκούσης**, ΕΕΔ 8, 1026), ο δε νόμος 28|44, κατά την σταθεράν νομολογίαν του Συμβουλίου της Επικρατείας, έχει την έννοιαν ρυθμιστικής παρεμβάσεως της διοικήσεως δι' αναπροσαρμογήν των υφισταμένων μισθών και ημερομισθίων προς το εκ της συνεχούς μεταβολής της αγοραστικής αξίας του νομίσματος διαμορφούμενον εκάστοτε επίπεδον των τιμών (Σ.Ε. 1382|48, εισηγητής **Χ. Μητρέλιας**, ΕΕΔ 7, 598), ουδόλως βεβαίως επιτρεπόμενον εις τους αρμοδίους Υπουργούς να αναπροσαρμόσουν και τα συλλογικώς συμφωνηθέντα όρια αποδοχών, όταν ταύτα έπαυσαν να απηχούν την εκ της μεταβολής των οικονομικών συνθηκών επίδρασιν επί του τιμαρίθμου.

Άλλως, και υπό την γνωστήν άποψιν ότι, διαρκούσης της ισχύος συλλογικής συμβάσεως, είναι ανεπίτρεπτος η παρέμβασις των Επιτροπών Διαιτησίας του ά.ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 (βλέπε Σ.Ε. 1395|49, εισηγητής **Χ. Μητρέλιας**, ΕΕΔ 8, 619, Α.Π. 458|49, εισηγητής **Ε. Κολοκούνης**, ΕΕΔ 8, 932), θα συνέβαινε να μη δύναται κατ' ή Πολιτεία να άσκήση διά των αρμοδίων οργάνων της την ρυθμιστικήν των μισθών παρέμβασίν της, ενώπιον των μεταλλασσομένων οικονομικών συνθηκών, τοσούτο μάλλον, καθ' όσον μετά την θέσιν πάλιν εν εφαρμογή του συστήματος του καθορισμού των αποδοχών διά συλλογικών συμβάσεων εργασίας (συλλογικαί συμβάσεις 4 Νοεμβρίου 1947 και 1 Δεκεμβρίου 1947) ουδείς μισθωτός έμενε πλέον ακάλυπτος υπό συλλογικής συμβάσεως εργασίας, κατά τον ά.ν. 866|37, ώστε να καταλείπεται έδαφος αναπροσαρμογής κατά τον ά.ν. 28|44 των δι' ατομικών συμβάσεων εργασίας μόνον καθωρισμένων αποδοχών, αν υποτεθή, ότι τοιαύτην έννοιαν—απαράδεκτον—έχει ο ν. 28|1944.

Εξ αφορμής όμως του θέματος, επί του οποίου ησχολήθη το Συμβούλιον της Επικρατείας, χρήσιμοι, νομίζομεν, ότι αποβαίνουν οι ακόλουθοι συλλογισμοί επί του γνωστού και εξαιρετικώς ενδιαφέροντος ζητήματος, επί του οποίου ησχολήθη και το Συμβούλιον Επικρατείας και ο Άρειος Πάγος, περί του κύρους των διαρκούσης της ισχύος των από 4 Νοεμβρίου 1947 και 1 Δεκεμβρίου 1947 συλλογικών συμβάσεων εργασίας εκδοθεισών αποφάσεων των Επιτροπών Διαιτησίας (βλέπε σχετικώς Σ.Ε. 1395|49, ένθ' ανωτ., Α.Π. 458|49, ένθ' ανωτ.). Η περί ής ο λόγος υπ' αρ. 0. 29488|2592|49 υπουργική απόφασις (ένθ' ανωτ.), εκδοθείσα βάσει του ν. 28|44, και έχουσα υπερέχουσαν των λοιπών διατάξεων περί καθορισμού των αποδοχών δύναμιν (κατά το Συμβούλιον της Επικρατείας, Σ.Ε. 850|49 κλπ.) δεν επιβάλλει αυξήσεις 30 ο|ο μόνον επί των κατωτάτων ορίων των μισθών των συλλογικών συμβάσεων εργασίας.

Κατά την § 5 αυτής η προσαύξησις αύτη παρέχεται υποχρεωτικώς από της ισχύος αυτής και επί των από 10 Δεκεμβρίου 1947 μέχρις αυτής (8 Ιουλίου 1949) εκτελεστών διαιτητικών αποφάσεων.

Ανεξαρτήτως λοιπόν του αν είναι ορθή ή όχι η άποψις περί του ανεπιτρέπτου της παρεμβάσεως των Επιτροπών Διαιτησίας, διαρκούντος του χρόνου ισχύος των συλλογικών συμβάσεων εργασίας (αύτη ή Σ.Ε. 1395|49, ένθ' ανωτ., Α.Π. 458|49, ένθ' ανωτ., βλέπε όμως σημείωσίν μας εν ΕΕΔ 8, 932 επ. **Σχολιαστήν**, ΕΕΔ 8, 924 επ.), εφ' όσον οι αριθμοί εκ του ν. 28|44 Υπουργοί, ως αδιαβλήτως πλέον, υπό έποψιν εφαρμογής ν. 28, προσηύξησαν κατά 30 ο|ο τα υπό των άνευ αρμοδιότητος, έστω, των Επιτροπών καθορισθέντα όρια αποδοχών, ***θεωρούνται πλέον από 15 Μαΐου 1949 τα κατά 30 ο|ο προσηυξημένα ταύτα όρια ως τεθέντα κατά χρήσιν της εκ του ν. 28|1944 εξουσιοδοτήσεως, αφού άλλως θα έπιπτεν εις το κενόν η προσαύξησις ακύρως έστω καθορισθέντων μισθών.***

Έτσι μένως διά της απόψεως αυτής, ορθής, ως πιστεύομεν, και από της οποίας δεν ηρευνήθη το ζήτημα, διασώζονται τα υπό των μέχρι της υπουργικής αυτής αποφάσεως τοιαύτα καθορισθέντα όρια αποδοχών διά των αποφάσεων των Επιτροπών Διαιτησίας, των οποίων έκλονίσθη ήδη το κύρος των εκ των ανωτέρω, τόσον σημαντικών εις έκτασιν, αποφάσεων των Ανωτάτων Δικαστηρίων (ιδίως Α. Π. 458|49).

Συμβουλίου Επικρατείας 31|1950 Ολομ.

Πρόεδρος ο κ. **Π. Πουλίτσας**

Εισηγητής ο Σύμβουλος κ. **Χ. Μητρέλιας**

Δικηγόροι οι κ.κ. Σ. Θηβαίος, Ν. Κοντογιάννης, Πάρεδρος του Νομικού Συμβουλίου

Διά της υπό κρίσιν, εμπροθέσμως ασκηθείσης αιτήσεως, διώκεται η άκύρωσις της υπ' αριθ. 29488|2592 της 8ης Ιουλίου 1949 κοινής αποφάσεως των Υπουργών Εργασίας και Οικονομικών, δι' ής, εκδοθείσης επί τη βάσει του ν. 28|1944, ηυξήθησαν από 15 Μαΐου 1949 τα διά της συλλογικής συμβάσεως της 4ης Νοεμβρίου 1947 προβλεπόμενα διά τας γυναίκας κατώτατα όρια ημερομισθίων, προσηυξήθησαν δε όλα τα κατώτατα όρια ημερομισθίων, ανδρών, γυναικών και μαθητευομένων, κατά 30ο|ο.

Ο νόμος 28 της 14ης Νοεμβρίου 1944, εξουσιοδοτών τους Υπουργούς επί της Εργασίας και Οικονομικών, όπως προβαίνουν εις καθορισμόν των μισθών και ημερομισθίων των μισθωτών, των εργαζομένων επί συμβάσει εργασίας προς ιδιώτας εργοδότας, δεν ποιείται διάκρισιν

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

Ἁρμόδια ὄργανα ἐπὶ τῶν ὅρων ἐργασίας φορτοεκφορτωτῶν

Ἔννοια συλλογικῆς διαφορᾶς κατ' Α. Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935.—Μὴ ὑπαγωγὴ καὶ τῆς ἀμφισβητήσεως περὶ ὑπάρξεως κατ' ἀρχὴν σχέσεως ἐργασίας.—Θέμα ἀποκλειστικῆς ἁρμοδιότητος τῶν τακτικῶν δικαστηρίων.—Ἀναρμοδιότης Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας.—Καθορισμὸς ὅρων ἐργασίας φορτοεκφορτωτῶν.—Θέμα τῆς ἀποκλειστικῆς κανονιστικῆς ἁρμοδιότητος τῶν Ἐπιτροπῶν Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτώσεων.—Ἀναρμοδιότης Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας.—Ἀκυρότης σχετικῶν ἀποφάσεων.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἔχει ὡς ἑξῆς :

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 48 ἀπὸ 28 Αὐγούστου 1947 ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτώσεων Ξηρᾶς Καλαμῶν, ἐκδοθείσης ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἐδαφ. 4 τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ κωδ. νόμου 5167|1932 «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς ταῖς λιμένας τοῦ Κράτους φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν», ἐγένετο δεκτόν, ὅτι πᾶσα ἐργασία, ἀναφερομένη εἰς φορτοεκφορτώσεις καὶ μεταφορὰς ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς πόλεως Καλαμῶν, ἐνεργεῖται κατ' ἀποκλειστικὸν δικαίωμα ὑπὸ τῶν δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων ἐφωδιασμένων ἐλευθέρων ἐργατῶν (φορτοεκφορτωτῶν ξηρᾶς), ἀσχέτως τοῦ ἂν διὰ τὴν αὐτὴν ἐργασίαν ὁ ἐνδιαφερόμενος ἐργοδότης διαθέτῃ ἴδια ἐπαγγελματικὰ ἢ τεχνικὰ μέσα καὶ ἀσχέτως τοῦ τόπου, ἔνθα αὗται ἐκτελοῦνται, ἐντὸς δηλαδὴ ἢ ἐκτὸς τοῦ περιβόλου τῶν ἐπαγγελματικῶν αὐτοῦ ἐγκαταστάσεων.

Κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐστράφη ἡ ἤδη αἰτοῦσα δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ὅπερ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1148|1948 ἀποφάσεώς του ἠκύρωσε τὴν ὡς εἴρηται ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτώσεων Ξηρᾶς Καλαμῶν διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ λόγους. Κατόπιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης καὶ εἰς ἐκτέλεσιν αὐτῆς ἡ μὲν αἰτοῦσα ἠρνήθη νὰ δεχθῇ τὴν ὑπὸ τῶν φορτοεκφορτωτῶν ξηρᾶς Καλαμῶν προσφερομένην ἐργασίαν, ἀξιοῦσα ὅτι διὰ τὰς φορτοεκφορτωτικὰς ἐργασίας δύναται νὰ χρησιμοποιήσῃ ἰδίους ἐργάτας, οἱ δὲ φορτοεκφορτωταὶ Καλαμῶν ἠξίουν ἀντιθέτως, ὅπως αἱ ἐργασίαι αὗται διενεργῶνται ὑπ' αὐτῶν.

Συνεπείᾳ τούτου ἐθεωρήθη, ὅτι ἠγείρθη διένεξις μεταξὺ τῆς αἰτούσης καὶ τοῦ Σωματείου Φορτοεκφορτωτῶν Καλαμῶν, ἐμπίπτουσα εἰς τὰς περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν διατάξεις, ἐφ' ἧς συνετάγη σχετικὴ ἔκθεσις τοῦ ἁρμοδίου ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας. Ἡ διένεξις αὕτη, ὑπὸ τὴν ρηθεῖσαν ἔννοιαν, παρεπέμφθη εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 πρωτοβάθμιον ἐπιτροπὴν διαιτησίας τῆς περιφερείας τοῦ Πρωτοδικείου Καλαμῶν, ἥτις διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1|1949 ἀποφάσεως ἀπέσχε ν' ἀποφανθῇ, ὡς μὴ ἁρμοδία ἐπὶ τῆς προκειμένης διαφορᾶς.

Κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἠσκήθη ἐκ μέρους τοῦ Σωματείου Φορτοεκφορτωτῶν Ξηρᾶς Καλαμῶν προσφυγὴ ἐνώπιον τῆς ἐν Πατραις Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν, παραλλήλως δὲ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27611|2424 τῆς 28ης Ἰουνίου 1949 πράξεώς του, ἐκδοθείσης ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀ. ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935, παρέπεμψε τὴν προκειμένην διαφορὰν εἰς τὴν εἰρημένην ἐπιτροπήν.

Ἡ τελευταία αὕτη ἐξέδωσε τὴν ὑπ' ἀριθ. 1 τῆς 2ας Ἰουλίου 1949 ἀπόφασιν, δι' ἧς, δεχθεῖσα τὴν προσφυγὴν τοῦ Σωματείου Φορτοεκφορτωτῶν Ξηρᾶς Καλαμῶν, ἐξηφάνισε τὴν ὑπ' ἀριθ. 1|1949 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Καλαμῶν, ἀνεγνώρισεν, ὅτι ὑφίσταται ἐργασιακὴ σχέσις μεταξὺ τοῦ ἐν λόγῳ Σωματείου καὶ τῆς αἰτούσης, κατ' ἀκολουθίαν τῆς ὁποίας ἔχει πλήρη ἐφαρμογὴν ἐπ' αὐτῶν ἡ ἀπὸ 31 Ἰανουαρίου 1948 συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας «περὶ καθορισμοῦ ἀνωτάτου συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς τῶν τιμολογίων ἀμοιβῆς τῶν φορτοεκφορτωτῶν λιμένων καὶ ξηρᾶς τῆς χώρας», καθώρισε τέλος, ὅπως τὴν φόρτωσιν τῶν ἀλεύρων καὶ λοιπῶν ὑποπροϊόντων συνεχίσουν νὰ διενεργοῦν τὰ μέλη τοῦ Σωματείου, ἐπὶ νέῳ τιμολογίῳ, κατὰ μεταρρύθμισιν τοῦ ἤδη ὑφισταμένου ἀπὸ 16 Μαρτίου 1949.

Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐκηρύχθη ἐκτελεστὴ διὰ τῆς

τινα μεταξὺ μισθωτῶν διεπομένων ὑπὸ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ μὴ τοιούτων. Εὐλόγως δέ, διότι τοιαύτη διάκρισις θ' ἀντέκειτο κατὰ βάσιν εἰς τὴν δι' αὐτοῦ σκοπηθεῖσαν ρυθμιστικὴν παρέμβασιν τοῦ Κράτους ἐν τῇ ρηθείσῃ περιοχῇ, ἀσχέτως τῶν συμβατικῶς ἐν αὐτῇ ἰσχυόντων, εἴτε ἀτομικῶς, εἴτε συλλογικῶς συνετέθησαν ταῦτα. Συνεπῶς οἱ ἐπὶ τῆς ἀντιθέτου ἐκδοχῆς ἐρειδόμενοι πρῶτος, τρίτος καὶ πέμπτος ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν αἰτήσει λόγοι ἀκυρώσεως, εἶναι ἀπαραδέκτως προβαλλόμενοι, ὡς ἀβάσιμοι.

Ὁ ρηθεὶς νόμος, ἐκδοθεὶς ἐν συνεχείᾳ τῆς διὰ τοῦ νόμου 18 τῆς 9|10 Νοεμβρίου 1944 γενομένης νομισματικῆς μεταρρυθμίσεως πρὸς ἀναπροσαρμογὴν τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων εἰς τὰς ἐξ αὐτῆς δημιουργηθείσας συνθήκας, δέον ὄντως νὰ θεωρηθῇ, ὡς ἐκ τοῦ σκοποῦ καὶ τῆς φύσεώς του, ὅτι ἐθέσπισε δίκαιον μεταβατικοῦ χαρακτῆρος. Ἐφ' ὅσον ὅμως οὔτε ἡ εἰδικὴ αἰτία, ἐξ ἧς ὑπηγορεύθη ἡ ἔκδοσις αὐτοῦ, δύναται, καὶ νῦν ἔτι, κατὰ κοινὴν πεῖραν, νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἐξέλιπε, κατόπιν ἰδίως καὶ τῶν μεταγενεστέρων τοῦ νόμου 18 ἐπελθουσῶν νομισματικῶν ἀναπροσαρμογῶν, οὔτε καὶ ἐκ μεταγενεστέρας τινὸς αὐτοῦ διατάξεως προκύπτει, ἔστω καὶ ἐμμέσως, πλὴν σαφῶς, ἡ πρόθεσις τῆς καταργήσεώς του, ἀκωλύτως χωρεῖ ἡ περαιτέρω αὐτοῦ ἐφαρμογὴ ἐπὶ τῷ ρηθέντι σκοπῷ καὶ ἀπορριπτέος, ὡς μὴ βάσιμος, κρίνεται ὁ περὶ τοῦ ἀντιθέτου δεύτερος ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν αἰτήσει λόγος.

Τὰ ἐν τῷ προοιμίῳ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἐπικαλούμενα πραγματικὰ περιστατικά, ὡς δικαιολογοῦντα τὴν ἀνάγκην τῆς ἐκδόσεώς της, ἀποτελοῦσι νόμιμον καὶ ἐπαρκῆ αἰτιολογίαν αὐτῆς ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἐξουσιοδοτοῦντος αὐτὴν νόμου, ἀπορριπτομένου τοῦ περὶ τοῦ ἀντιθέτου λόγου, ὡς μὴ βασίμου.

ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΙΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΔΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΙΝ ΑΠΟΔΟΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Συνυπολογισμὸς εἰς χρηματικὴν παροχὴν δι' ὑπ' ἀριθ. 50416|5214|1948 Υ. Α.

Ὁρισμοὶ ὑπ' ἀριθ. 50416|5214|1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ χρηματικῆς πρὸς μισθωτοὺς παροχῆς ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἑορτῶν Χριστουγέννων 1947.—Καταβαλλομένη ὑπὸ ἐργοδοτῶν προσαύξησις ἐκ 30ο|ο ἐπὶ τῶν κατωτάτων ὁρίων ἀποδοχῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, λόγῳ βελτιώσεως ποσοτικῆς καὶ ποιοτικῆς ἀποδόσεως.—Συνυπολογισμὸς καὶ αὐτῆς εἰς χρηματικὴν παροχήν, ἀδιαφόρως τοῦ ἂν ἀνταπεκρίνετο πράγματι εἰς ἀνάλογον τοιαύτην ἀπόδοσιν.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τῆς ὑπ' ἀριθ. 50416|5214|1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 7, 919) ἐπεβλήθη ἡ καταβολὴ ἐκτάκτου χρηματικῆς παροχῆς πρὸς μισθωτούς, ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους 1949.

Ἡ παροχὴ αὕτη συνίστατο εἰς ἀποδοχὰς ἑνὸς μηνὸς διὰ τοὺς ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρέτας, 25 δὲ ἡμερομισθίων διὰ τοὺς ἐργατοτεχνίτας, βάσει τῶν κατωτάτων ὁρίων τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, ὡς καθορίζονται διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἢ τῶν κοινῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, τῶν ἐκδιδομένων κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Ν. 28|1944, ἐν αἷς θὰ συμπεριληφθῇ καὶ ἡ λόγῳ ποσοτικῆς ἢ ποιοτικῆς ἀποδόσεως τυχὸν καταβαλλομένη προσαύξησις, μὴ δυναμένη ὅμως νὰ ὑπερβῇ τὸ 30ο|ο ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν, ὡς αἱ προειρημέναι συλλογικαὶ συμβάσεις ὁρίζουσι.

Λόγος ἀναιρέσεως κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5647|49 ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ὑπῆρξεν, ὅτι ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐδέχθη, ὅτι εἰς τὴν ἐκτακτον αὐτὴν χρηματικὴν παροχὴν ὑπ' ἀριθ. 31010|2742 τῆς 7ης Ἰουλίου 1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δημοσιευθείσης τῇ 19ῃ Ἰουλίου 1949 (Φ.Ε.Κ. 108, τεῦχος Β').

Διὰ τῆς ἀσκηθείσης αἰτήσεως καὶ διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ λόγους καὶ τοὺς διὰ προσθέτου δικογράφου προταθέντας τοιούτους ἀναρμοδιότητος καὶ παραβάσεως τοῦ νόμου, ἐπεδιώχθη ἡ ἀκύρωσις ἀμφοτέρων τῶν ὡς εἴρηται ἀποφάσεων.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 27|1950 Ὁλομ.

Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Πουλίτσας**
Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Χ. Μητρέλιας**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Φ. Ἀγγελῆς, Π. Παπανικολάου Ι. Καποδίστριας, Κ. Καλαντζόπουλος

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐμπροθέσμως καὶ νομοτύπως ἀσκηθείσης αἰτήσεως, διώκεται ἡ ἀκύρωσις δι' ὑπέρβασιν ἐξουσίας τῆς ὑπ' ἀριθ. 1|1949 ἀποφάσεως τῆς ἐν Πάτραις Μονίμου Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἐργασίας καὶ τῆς κηρυξάσης αὐτὴν ἐκτελεστὴν ὑπ' ἀριθ. 31010|2742 τῆς 7ης Ἰουλίου 1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας.

Παραδεκτῶς παρεμβαίνει εἰς τὴν προκειμένην δίκην ὑπὲρ τοῦ κύρους τῶν προσβαλλομένων πράξεων τὸ ἐν Καλάμαις ἑδρεῦον σωματεῖον φορτοεκφορτωτῶν ξηρᾶς, κεκτημένον προφανὲς πρὸς ταῦτο συμφέρον.

Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀν. νόμου τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» (ἄρθρ. 1, 2, 3 καὶ 8) ὡς συλλογικὴ διαφορὰ ἐργασίας, ὑποκειμένη εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν Ἐπιτροπῶν Ὑποχρεωτικῆς Διαιτησίας, ἐν περιπτώσει μὴ φιλικῆς διευθετήσεως αὐτῆς, θεωρεῖται πᾶσα διένεξις, ἀναφερομένη εἰς τοὺς ὅρους ἢ τὰς συνθήκας ἐργασίας ἢ τὴν μεταβολὴν αὐτῶν, μεταξὺ ἐργοδότου ἀπασχολοῦντος ἀτομικῶς πλέον τῶν δέκα μισθωτῶν ἢ ἑνώσεως ἐργοδοτῶν καὶ ὁμάδος μισθωτῶν, μείζονος τῶν δέκα προσώπων. Εἰς τὴν ἔννοιαν ὅμως ταύτην τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς εἶναι φανερόν, ὅτι δὲν ἐμπίπτει καὶ ἡ ἀμφισβήτησις περὶ τοῦ ἂν ὀφίσταται κατ' ἀρχὴν σχέσις ἐργασίας μεταξὺ τῶν ὡς εἴρηται προσώπων, ἥτις, στρεφομένη περὶ τὴν ὕπαρξιν ἢ μὴ ἰσχυούσης μεταξὺ αὐτῶν συμβάσεως ἐργασίας, ἀνήκει εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν ἀρμοδιότητα τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, ὡς νομικὴ καθαρῶς διένεξις, οὐχὶ δὲ καὶ τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, αἵτινες, ὡς συλλογικὰ ὄργανα τῆς διαικήσεως, στεροῦνται πάσης δικαιοδοτικῆς ἐξουσίας.

Ἐξ ἄλλου ὁ καθορισμὸς τῶν ὅρων ἐργασίας τῶν διὰ βιβλιαρίων ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος ἐφωδιασμένων ἐλευθέρων φορτοεκφορτωτῶν ξηρᾶς καὶ θαλάσσης, ὡς καὶ πᾶσα μεταβολὴ αὐτῶν, ἀνήκει, συμφώνως πρὸς τὰς ἀναγκαστικοῦ δικαίου διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 5167|1932 «περὶ ρυθμίσεως τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν εἰς τοὺς λιμένας τοῦ Κράτους», ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 3 παρ. 1 τοῦ ἀν. νόμου 381|1936 καὶ τὸ ἄρθρον 4 παρ. 1 τοῦ ἀν. νόμου 2212|1940, εἰς τὴν κανονιστικὴν ἀποκλειστικῶς ἀρμοδιότητα τῶν κατὰ τόπους οἰκείων ἐπιτροπῶν ρυθμίσεως φορτοεκφορτώσεων, εἰς τὰς αὐτὰς δὲ ἐπιτροπὰς ἔχει ἀνατεθῇ, κατ' ἀποκλειστικὴν ἐπίσης ἔννοιαν ἐκ τῶν ἰδίων διατάξεων, καὶ ἡ διαιτητικὴ ἐπίλυσις τῶν ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ὡς εἴρηται ὅρων ἀναφυομένων διαφορῶν μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν τῆς κατηγορίας ταύτης. Κατ' ἀκολουθίαν, ἡ Ἀνωτέρα Μόνιμος Ἐπιτροπὴ Διαιτησίας Πατρῶν, ἀνευ τινὸς ἀρμοδιότητος ἐπελήφθη διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς της ἀμφοτέρων τῶν ὡς ἄνω ἀμφισβητουμένων ἐν προκειμένῳ θεμάτων, τὸ μὲν κρίνασα δι' αὐτῆς, ὅτι ὄντως ὑφίσταται σχέσις ἐργασίας μεταξὺ τῆς αἰτούσης καὶ τῶν μελῶν τοῦ παρεμβαίνοντος σωματείου, τὴν περὶ ἧς ἀμφισβήτησιν ὑπέλαβε ὡς συνιστῶσαν συλλογικὴν διαφορὰν ἐργασίας, τὸ δὲ καθορίσασα νέους ὅρους ἐργασίας, καὶ δὴ ἀναδρομικῶς, διὰ τοὺς ἐνδιαφερομένους φορτοεκφορτωτάς, ἐξ οὗ λόγου, βασίμως προβαλλομένου, ἀκυρωτέα καθίσταται αὐτή, ὡς καὶ ἡ κηρύξασα αὐτὴν ἐκτελεστὴν ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, ἀπορριπτομένης τῆς τὰ ἀντίθετα ὑποστηριζούσης παρεμβάσεως, ὡς μὴ βασίμου.

Διὰ ταῦτα

Δέχεται τὴν ὑπὸ κρίσιν αἴτησιν.
Ἀκυροῖ τὰς προσβαλλομένας ἀποφάσεις.

έπρεπε νά περιληφθῆ ἐπὶ πλέον καὶ προσαύξησις 30 ο|ο, χωρὶς ὅμως ἐκ παραλλήλου νά δέχηται, ὡς ὀρθῶς ἔκρινεν ἡ εἰρημένη διάταξις, ὅτι συνέτρεχε περίπτωσις ποιοτικῆς ἢ ποσοτικῆς ἀναλόγου αὐξήσεως τῆς ἀποδόσεως τῆς ἐργασίας τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, δικαιολογοῦσα ταύτην, καὶ ὅτι ἐκ τοῦ λόγου τούτου καὶ μόνον παρεσχέθη εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον τὸ ηὐξημένον τοῦτο ἡμερομίσθιον τῶν δραχ. 22.000, ἀντὶ τοῦ βασικοῦ τοιούτου τῶν δραχ. 17.000.

Ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς καταχωρουμένης κατωτέρω ἀποφάσεως αὐτοῦ ἐπικυροῖ ὡς ὀρθὴν τὴν ἄποψιν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου, δεχόμενος ὅτι ἡ ἔννοια τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως εἶναι νὰ καταβληθῇ καὶ ἡ προσαύξησις, ἐφ' ὅσον κατεβάλλετο πράγματι εἰς τοὺς μισθωτοὺς λόγῳ ποσοτικῆς ἢ ποιοτικῆς ἀποδόσεως των, ἀδιαφόρως τοῦ ἂν πράγματι ἀνταπεκρίνετο εἰς ἀνάλογον τοιαύτην ἀπόδοσιν τούτων.

Ἐφ' ὅσον κατὰ τὰς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας ἡ ἀμοιβὴ τῶν μισθωτῶν ἠδύνατο νὰ εἶναι ἀνωτέρα τῶν δι' αὐτῶν καθοριζομένων κατωτάτων ὁρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων μέχρι 30 ο|ο, ὑπὸ τὸν ἀπαράβατον ὅρον τῆς ἀναλόγου πρὸς τὴν αὔξησιν ταύτην βελτιώσεως τῆς ποιοτικῆς ἢ ποσοτικῆς ἀποδόσεως καὶ συνεπῶς τῆς μὴ αὐξήσεως τῶν τιμῶν τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων εἰδικῶς ἐκ τοῦ λόγου ταύτου —ἀνεξαρτήτως τοῦ ζητήματος ἂν ὁ τελευταῖος οὗτος ὅρος (τῆς μὴ αὐξήσεως τῶν τιμῶν) εἶναι ἔγκυρος, (βλέπε Σ.Ε. 852|1949, εἰσηγητὴς *Χ. Μηρελλιας*, ΕΕΔ 8, 402) — ὁ ἐργοδότης δὲν κατέβαλλεν ἤδη τὴν προσαύξησιν, κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως καὶ ἰσχύος τῆς ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἀναγνωρίζων ἤδη, ὅτι ὁ μισθωτὸς ἀπέδιδε ποιοτικῶς καὶ ποσοτικῶς (πρβλ. καὶ σύμφωνον Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3813|1949, Πρωτοδίκης *Θ. Τριανταφύλλου*, ΕΕΔ 8, 938), δὲν ἠδύνατο λογικῶς ἡ προμνημονευθεῖσα ὑπουργικὴ ἀπόφασις νὰ θέσῃ ὡς προϋπόθεσιν τῆς περὶ ἧς πρόκειται παροχῆς καὶ τὴν ἀπόδειξιν πράγματι βελτιώσεως τῆς ποιοτικῆς ἢ ποσοτικῆς ἀποδόσεως, ὡς ὀρθῶς δέχεται ὁ Ἄρειος Πάγος.

Ἀρείου Πάγου 616|1949 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιού**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Κ. Γκολφινόπουλος**

Δικηγόρος ὁ κ. Σ. Φιωκᾶς

Ἐκ τοῦ ἄρθρου 1 τῆς ὑπ' ἀριθ. 50416|5214 τῆς 16 Δεκεμβρίου 1948 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης κατ' ἐξουσιοδότησιν, παρεσχημένην ὑπὸ τοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου 28 τοῦ 1944, ὡς οὗτος αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ὡσαύτως ἀναγκαστικοῦ νόμου 866 τοῦ 1946, καὶ ὡς ἐκ τούτου κανόνας δικαίου, ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου ἐχοντας, θεμένης, καθ' ὃ ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ εἰς τοὺς διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀορίστου χρόνου συνδεομένους μετ' αὐτοῦ ἐργατοτεχνίτας ἔκτακτον χρηματικὴν παροχήν, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων 1948 καὶ τοῦ Νέου Ἔτους 1949, ἴσην πρὸς εἴκοσι πέντε ἡμερομίσθια βάσει τῶν κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων, ὡς ταῦτα καθορίζονται διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀποφάσεων ἐπιτροπῶν διαιτησίας ἢ τῶν κοινῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων τῶν ἐκδιδομένων κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου 28 τοῦ 1949, ἐν οἷς συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ λόγῳ ποσοτικῆς ἢ ποιοτικῆς ἀποδόσεως τυχὸν καταβαλλομένη προσαύξησις, μὴ δυναμένη ὅμως νὰ ὑπερβῇ τὸ 30 ο|ο ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν, ὡς αἱ προειρημέναι συλλογικαὶ συμβάσεις ὁρίζουσιν, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν παράγρ. 2 τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἐν τῇ καταβλητέᾳ εἰς τοὺς εἰρημένους ἐργατοτεχνίτας ἐκτάκτῳ χρηματικῇ παροχῇ περιλαμβάνεται καὶ ἡ προσαύξησις τῶν ἀποδοχῶν τῶν μέχρι 30 ο|ο, ἀρκεῖ καὶ μόνον αὕτη νὰ κατεβάλλετο εἰς αὐτοὺς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου λόγῳ ποσοτικῆς ἢ ποιοτικῆς ἀποδόσεως των, ἀδιαφόρως τοῦ ἂν καὶ πράγματι ἀνταπεκρίνετο εἰς ἀνάλογον τοιαύτην ἀπόδοσιν τούτων.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δεξάμενον ἀνελέγκτως, μετ' ἐκτίμησιν τῶν προσαχθεισῶν ἀποδείξεων, ὡς ἐκ τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀποφάσεως καὶ τῆς εἰς ἣν τὰς σκέψεις ἀναφέρεται αὕτη ἐπικυρωθείσης ὑπ' αὐτῆς πρωτοδίκου τοιαύτης δείκνυται, ὅτι ἡ ἀναιρεσείουσα ἐργοδότις κατέβαλλε κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀνωτέρω κοινῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως εἰς τὸν μετ' αὐτῆς διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀορίστου χρόνου συνδεόμενον ἐργατοτεχνίτην στοιχειοθέτην τυπογράφον ἀναιρεσίβλητον, λόγῳ ποσοτικῆς καὶ ποιοτικῆς ἀποδόσεώς του, προσαύξησιν ἐπὶ τοῦ εἰς δραχμὰς δέκα ἑπτὰ χιλιάδας προσηρμοσμένου, κατὰ τὰ ἐν τῇ ρηθείσῃ ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῇ συμβάσει, κατωτάτου ἡμερομισθίου του, μὴ ὑπερβαίνουσαν τὸ 30 ο|ο, μετὰ τοῦτο δὲ ἀποφηνάμενον δι' ἐπικυρώσεως τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως ὑπόχρεων τὴν ἀναιρεσείουσαν εἰς τὴν καταβολὴν τῷ ἀναιρεσιβλήτῳ καὶ τῆς προσαυξήσεως ταύτης, ὡς περιλαμβανομένης εἰς τὴν διαληφθεῖσαν ἔκτακτον χρηματικὴν παροχήν, ὀρθῶς ἐφήρμοσε καὶ ἡρμήνευσε τὰς ἐκτεθείσας διατάξεις οὐσιαστικοῦ νόμου καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀπορριπτέος.

Ἀπορριπτομένου τοῦ πρώτου λόγου ἀναιρέσεως συναπορριπτέοι τυγχάνουσι καὶ οἱ ὑπόλοιποι τρεῖς τοιοῦτοι, καὶ δὴ ὁ μὲν τέταρτος, ὡς ἐλκόμενος ὑπ' ἐκείνου, οἱ δὲ δεύτερος καὶ τρίτος, διότι ἀρκοῦντος τοῦ ἀνωτέρω ἐρείσματος, ὅπερ ἐπαρκῶς καὶ αὐτοτελῶς στηρίζει τὸ διατακτικὸν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἢ ὡς ἐκ περισσοῦ ἐκφερομένη ἐν αὐτῇ αἰτιολογία, ὅτι ἡ κατὰ τὸ ὡς ἄνω ποσοστὸν καταβαλλομένη ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον προσαύξησις εἶναι ὑπολογιστέα διὰ τὴν χορήγησιν τῆς ρηθείσης ἐκτάκτου χρηματικῆς παροχῆς, ὡς παρασχεθεῖσα ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης ἐργοδότιδος καὶ ἄνευ αὐξήσεως τῆς τιμῆς τῶν παραγομένων ὑπ' αὐτῆς προϊόντων, καὶ ἐσφαλμένη ἂν εἶναι, δὲν δύναται νὰ θεμελιώσῃ λόγον ἀναιρέσεως κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης.

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Έννοια τραπεζικών ὑπαλλήλων δι' ἐφαρμογὴν ὑπ' ἀριθ. 3602 Υ. Α.

Ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 3602|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, βάσει τοῦ Ν. 28|1944, περὶ καθορισμοῦ μισθοῦ τραπεζικῶν ὑπαλλήλων.— Ὑπαγωγὴ εἰς αὐτὴν καὶ πρακτικῶν μηχανικῶν, ἐργαζομένων παρὰ Τραπέζαις.—Ἀνεφάρμοστον εἰδικῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ ἀποδοχῶν πρακτικῶν μηχανικῶν.

Ὡς φαίνεται ἐκ τῆς παρατιθεμένης ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐπεζητήθη ὑπὸ μισθωτοῦ, ἐργαζομένου ὡς πρακτικοῦ μηχανικοῦ παρὰ Τραπέζῃ, ἐφαρμογὴ διὰ τὰς ἀποδοχάς του εἰδικῆς, βάσει τοῦ Ν. 28|1944 ἐκδοθείσης, ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ καθορισμοῦ μισθοῦ πρακτικῶν μηχανικῶν (τῆς 22002|1945, ΕΕΔ 4, 604), ἰσχυούσης κατὰ τὸν χρόνον τοῦ διοικητικοῦ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν (πρὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας).

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὑπ' ἀριθ. 3624|1948, εἶχεν, ἀντὶ τῆς ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἐφαρμόσει τὴν εἰδικὴν περὶ μισθοῦ τραπεζικῶν ὑπαλλήλων ὑπ' ἀριθ. 3602|1946 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν (ΕΕΔ 5,95).

Ἡ ἄποψις αὕτη ἐπικυροῦται ὡς ὀρθὴ ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τῆς παρατιθεμένης ἀποφάσεώς του.

Νομίζομεν, ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι ἀπροσμάχητον.

Κατὰ τὸ σύστημα τοῦ διοικητικοῦ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, βάσει τοῦ Ν. 28|1941, διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν σχετικῶν διοικητικῶν πράξεων, ἐφ' ὅσον αὗται διαχωρίζουν τοὺς μισθωτοὺς εἰς ὑπαλλήλους, ὑπηρέτας ἢ ἐργάτας, θὰ ἐρευνηθῇ τὸ εἶδος τῆς παρεχομένης ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ὑπηρεσίας, βάσει τοῦ γνωστοῦ κριτηρίου τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. 28|1944 (Α.Π. 93|1945, εἰσηγητὴς *Κ. Βοϊατζῆς*, ΕΕΔ 4, 528).

Τοῦτο ἰσχύει καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ Α.Ν. 866|1937 «περὶ προσθήκης διατάξεων εἰς τὸν περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας νόμον».

Ἡ ἔρευνα ὅμως αὕτη καθίσταται ματαία, ἂν ὑπάρχῃ εἰδικὴ ὑπουργικὴ ἀπόφασις ἢ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, ἡ ὁποία ἀναφέρεται εἰς τοὺς παρέχοντας ὡρισμένην ὑπηρεσίαν εἰς ἐπιχείρησιν, ὁπότε, ἂν αὐτὴ ἀπασχολῇ μισθωτοὺς πλείονας τῆς μιᾶς εἰδικοτήτων, θὰ ἐφαρμοσθῇ διὰ τοὺς μισθωτοὺς ἑκάστης εἰδικότητος ἡ οἰκεία ὑπουργικὴ ἀπόφασις ἢ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας.

Ὡς πρὸς τὴν σκέψιν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ὅτι εὔλογον εἶναι νὰ μὴ ἔχῃ ἐφαρμογὴν ὡς πρὸς τοὺς παρὰ Τραπέζαις ὑπηρετοῦντας μηχανικούς, ὡς μονίμους ὑπαλλήλους των, ἡ περὶ ἀποδοχῶν τῶν μηχανικῶν ὑπουργικὴ ἀπόφασις, διότι οὗτοι ἀπολαμβάνουσι μονιμότητος καὶ πάντων τῶν ἐκ τῶν κανονισμῶν προνομίων τῶν τραπεζικῶν ὑπαλλήλων, δὲν νομίζομεν, ὅτι βασίζει ἀποφασιστικῶς τὴν ὀρθότητα τῆς ἀπόψεως, ἀφοῦ ἡ μονιμότης εἶναι τι τὸ διάφορον τῆς μισθολογικῆς ρυθμίσεως, οὔτε βεβαίως ἔχει συνάρτησιν ἡ μονιμότης πρὸς τὸν τοιοῦτον ἢ τοιοῦτον καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν.

Ἀρείου Πάγου 591|1949 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλες**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Πλατύκας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Νάσλας, Ε. Ἀνδρουτσόπουλος

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν, βάσει τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 28|1944 περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνωσιν εἰς καθορισμὸν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, ἐκδοθεισῶν ρυθμιστικῶν τῶν μισθῶν τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἀποφάσεων α) τῆς ὑπ' ἀριθ. 3601 τῆς 8 Φεβρουαρίου 1946, ἥτις καθώρισε γενικῶς τὰς ἀποδοχὰς ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν ἀπὸ 1ης Φεβρουαρίου 1946, ἐξαιρέσασα ρητῶς διὰ τῆς παραγράφου 11 αὐτῆς τὸ προσωπικὸν τῶν Τραπεζῶν, περὶ ὧν ἀσχολεῖται ἑτέρα ἀπόφασις αὐτῶν β) τῆς ὑπ' ἀριθ. 3602 τῆς 8ης Φεβρουαρίου 1946 ὁμοίας, ἥτις καθώρισε τὰς ἀποδοχὰς τῶν τραπεζικῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν γενικῶς, ἀπὸ τῆς 1ης Φεβρουαρίου 1946, καταργήσασα διὰ τῆς παραγράφου 8 πᾶσαν προγενεστέραν περὶ καθορισμοῦ μισθοῦ ἀπόφασιν καὶ γ) τῆς ὑπ' ἀριθ. 22002 τῆς 8 Ὀκτωβρίου 1945, ἥτις καθώρισεν εἰδικῶς τοὺς μισθοὺς τῶν πρακτικῶν μηχανικῶν καὶ μηχανοδηγῶν, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ μὲν πρώτη ὑπ' ἀριθ. 3601 ἀφορᾷ γενικῶς πάντας τοὺς ὑπαλλήλους, πλὴν τῶν ἐν παραγράφῳ 11 ἐξαιρέσεων, ἡ δευτέρα ὑπ' ἀριθ. 3602 τοὺς τραπεζικοὺς ἐν τῇ ὁλότητι των, καὶ ἡ τρίτη ὑπ' ἀριθ. 22002, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν 3601, τοὺς πρακτικοὺς μηχανικοὺς καὶ μηχανοδηγούς. Ὡς ἐκ τοῦ γράμματος καὶ νομοθετικοῦ λόγου τῆς τελευταίας ταύτης ὑπ' ἀριθ. 22002 ἀποφάσεως, ὡς αὕτη συνεπληρώθη διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 29492|1945 καὶ 30790|1945 ὁμοίων, ἐκδοθείσης, ὡς ἐν αὐτῇ ἀναγράφεται, κατόπιν συμφωνίας ἀφ' ἑνὸς τοῦ Συνδέσμου Ἑλλήνων Βιομηχάνων καὶ Βιοτεχνῶν καὶ ἀφ' ἑτέρου τῆς Συνομοσπονδίας Μηχανικῶν Ἑλλάδος, σαφῶς προκύπτει, ὅτι αἱ διατάξεις αὐτῆς ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ παντὸς ἐργοδότου, ἀπασχολοῦντος διπλωματούχους πρακτικοὺς μηχανικοὺς καὶ μηχανοδηγούς, δὲν συμπεριλαμβάνει ὅμως τοὺς ἐκ τούτων ὑπηρετοῦντας παρὰ Τραπέζαις μονίμους ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρέτας, ὡς πρὸς οὓς ἰσχύει ἡ ὑπ' ἀριθ. 3602 εἰδικὴ περὶ αὐτῶν ἀπόφασις, εὔλογον δὲ νὰ μὴ ἔχῃ ἐφαρμογὴν ὡς πρὸς τοὺς παρὰ Τραπέζαις ὑπηρετοῦντας μηχανικοὺς καὶ μηχανοδηγούς, ὡς μονίμους ὑπαλλήλους των, ἢ ὡς ἄνω 22002, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν 3601 ἀπόφασιν, διότι οὗτοι ἀπολαμβάνουσι μονιμότητος καὶ πάντων τῶν ἐκ τῶν κανονισμῶν προνομίων τῶν τραπεζικῶν ὑπαλλήλων, δὲν παραλλάσσει δὲ ὁ χαρακτηρισμὸς ὑπαλλήλου τινὸς ὡς τραπεζικοῦ ἐκ τοῦ εἴδους τῆς παρεχομένης παρ' αὐτοῦ εἰς τὴν Τράπεζαν ὑπηρεσίας.

Καθ' ἃ ἐκ τῆς β' αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δείκνυται, δι' αὐτῆς ἐγένετο δεκτὸν ἀνελέγκτως, ἅτε τῆς κρίσεως ἀναγομένης εἰς ἐκτίμησιν πραγμάτων, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων πρακτικὸς μηχανικὸς προσελήφθη ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου Ἐθνικῆς Τραπέζης ὡς ὁδηγὸς τῶν μηχανῶν της, ἐνταχθεὶς εἰς τὸ τακτικὸν προσωπικόν της, ἀκολουθῶν τὴν ὑπὸ τοῦ ὀργανισμοῦ της προβλεπομένην ἱεραρχίαν, ἀμειβόμενος μὲ τὰς κοινὰς εἰς ἅπαντας τοὺς ὑπαλλήλους

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΜΟΝΟΜΕΡΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΟΡΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

Ἰσχὺς Ν. 118|1945 καὶ ἔννομοι ἐκ τῆς μεταβολῆς συνέπειαι

Ἀνεφάρμοστον τοῦ Κανονισμοῦ Ἐξωτερικῆς Ὑπηρεσίας Τροχιοδρόμων ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν λεωφορείων αὐτοκινήτων τῆς Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας Μεταφορῶν.—Ὅροι ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας.—Μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ ὅρων συμβάσεως ἐργασίας.—Ὑπὸ καθεστὼς ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 δὲν ἐπιφέρει λύσιν συμβάσεως, οὐδ' ὑποχρεοῖ μισθωτὸν εἰς ἀποδοχὴν μεταβολῆς ἢ ἀποχώρησιν διὰ δικαίωμα ἀποζημιώσεως Ν. 2112.—Δικαίωμα μισθωτοῦ, ἀποκρούοντος τὴν μεταβολήν, εἰς ἀπόληψιν τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως συμπεφωνημένων ἀποδοχῶν του.

Ζωηρὸν εἶναι τὸ ἐνδιαφέρον, θεωρητικὸν καὶ πρακτικόν, τῆς κατωτέρω παρατιθεμένης προσφάτου ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Δι' αὐτῆς καθορίζονται αἱ συνέπειαι ἐκ τῆς ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχύος τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων», ὡς ἐπεξετάθη διὰ τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Ν. Δ. καὶ ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 (βλέπε ΕΕΔ 5, 307, ΕΕΔ 8, 961) γενομένης ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων συμβάσεως ἐργασίας.

Ἡ ἐπικυρουμένη ὑπὸ τῆς ἐν λόγῳ ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως καὶ κατ' ἄλλην νομικὴν αἰτιολογίαν—ὡς ἀναφέρεται ἐν τῇ ἀποφάσει—σχεφθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 2131|1949 ἀπόφασις τοῦ κατὰ Ν. ΓΦΟΔ' Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν (Πρωτοδίκης *Γ. Κορκάρη*) ἔχει ὡς ἑξῆς: «Κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ Ν. 2112|1920 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων πᾶσα μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως, βλάπτουσα τὸν ὑπάλληλον, θεωρεῖται ὡς καταγγελία ταύτης, δι' ἣν ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τοῦ νόμου τούτου. Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης, ὑπὲρ τοῦ ὑπαλλήλου προφανῶς θεσπισθείσης, παρεσχέθη εἰς τοῦτον ἡ εὐχέρεια, ὅπως θεωρήσῃ ὡς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας πᾶσαν μονομερῆ μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως, βλάπτουσαν αὐτὸν καὶ ἐπιδιώξῃ μετὰ τοῦτο τὴν καταβολὴν τῆς ἀνηκούσης αὐτῷ ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου ἀποζημιώσεως. Δὲν διεγράφη διὰ τῆς διατάξεως ταύτης τὸ βάσει τῶν γενικῶν τοῦ δικαίου ἀρχῶν ἐκ τῆς συμβάσεως ἀπορρέον δικαίωμα τοῦ ὑπαλλήλου, ὅπως, ἐμμένων εἰς τὴν σύμβασιν, ἐπιδιώξῃ τὴν ἐκτέλεσιν ταύτης καὶ τὴν κατὰ τὴν σύμβασιν συμπεριφορὰν τοῦ ἐργοδότου. Ἐν προκειμένῳ ἡ ἐναγομένη ἑταιρία διὰ δηλώσεως αὐτῆς ἀπὸ 1 Δεκεμβρίου 1948, τοιχοκολληθείσης εἰς τὸν τόπον τῆς ἐργασίας, ἐδήλωσεν, ὅτι ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης τίθηται εἰς ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν λεωφορείων αὐτῆς τὸν κανονισμὸν τοῦ προσωπικοῦ τῆς ὑπηρεσίας τῶν τροχιοδρόμων, ἐπιδιώκουσα οὕτω τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ κανονισμοῦ τούτου καὶ εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν λεωφορείων αὐτῆς. Κατὰ τῆς τοιαύτης τῆς ἐναγομένης ἐπιδιώξεως σαφῶς ἀντετάχθη τὸ προσωπικὸν τῶν λεωφορείων, ἐν οἷς καὶ ὁ ἐνάγων, ἀποκρουσαν τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ κανονισμοῦ. Οὐδ' ἀναιρεῖ ἢ ματαιοῖ τὴν ἄρνησιν ἀποδοχῆς τοῦ κανονισμοῦ ταύτου ἐκ μέρους αὐτοῦ ἡ παραμονὴ αὐτοῦ ἐν τῇ ἐργασίᾳ καὶ μὴ ἐκ ταύτης ἀποχώρησις, ὡς ἀβασίμως ἰσχυρίζεται ἡ ἐναγομένη. Τὴν οὕτω ἐπιδιωχθεῖσαν μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως ἠδύνατο ὁ ἐνάγων νὰ ἀποκρούσῃ, εἴτε θεωρῶν καταγγελθεῖσαν τὴν σύμβασιν καὶ ἐπιδιώκων εἶτα τὴν καταβολὴν τῆς ἐκ τοῦ νόμου 2112 ἀποζημιώσεως, εἴτε ἐμμένων εἰς τὴν σύμβασιν καὶ ἀξιῶν τὴν πρὸς τοὺς ὅρους αὐτῆς συμμόρφωσιν τῆς ἐναγομένης (πρβλ. *Σακελλαρόπουλον*, Νομικὰ Πρόσωπα κλπ. ΕΕΔ 8, 135 ἑπ.)».

Ἡ νομικὴ αἰτιολογία τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως εἶναι διάφορος. Ἰσχύοντος τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945—δέχεται—ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν ὅρων τοῦ ὁποίου εἶναι ἄκυρος ἡ καταγγελία, ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ Ν. 2112|1920 θεωρουμένη ὡς καταγγελία τῆς συμβάσεως μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως δὲν ἐπιφέρει τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως, οὐδ' ὑποχρεοῖ τὸν μισθωτόν, ὅπως ἢ ἀποδεχθῇ τὴν μεταβολὴν ἢ ἀποχωρήσῃ τῆς ἐργασίας, περιοριζόμενος εἰς τὴν κατὰ Ν. 2112 ἀποζημίωσιν, καταστρατηγουμένου οὕτω διὰ τῆς τοιαύτης ἐμμέσου καταγγελίας τοῦ ἀσφαλιστικοῦ κατὰ τῆς ἀνεργίας σκοποῦ τοῦ νόμου 118|1945, ἀλλ' ὁ τοιοῦτος, ἀποκρούων τὴν μεταβολήν, μισθωτὸς δικαιοῦται, ὅπως ἀξιώσῃ τὴν ἀπόληψιν τῶν συμπεφωνημένων ἀποδοχῶν του.

Ἐκ τῆς μελέτης τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀπόψεως, νομίζομεν, ὅτι συνάγονται τὰ ἑξῆς: Ὅτι, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἐπιχειρήσεων, μὴ ὑπαγομένων εἰς τὸν Ν. 118|1945 καὶ τὴν κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 9 αὐτοῦ καταγγελίαν συμβάσεως, ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ ν. 2112 ἐξισουμένη πρὸς καταγγελίαν συμβάσεως

τῆς διδομένας ἀποδοχάς καὶ εἶναι μόνιμος τραπεζικὸς ὑπάλληλος. Κατὰ συνέπειαν ὀρθῶς τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς ὡς ἄνω ἀποφάσεις τῶν Ὑπουργῶν, δεχθὲν ὅτι διὰ τὸν κανονισμὸν τῆς μισθοδοσίας τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐφαρμογὴν ἔχει μόναν ἡ εἰδικὴ διὰ τοὺς τραπεζικοὺς ὑπαλλήλους ὑπ' ἀριθ. 3602 ἀπόφασις καὶ οὐχὶ ἡ 22002, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν 3601, καὶ αἱ ταύτας ἀποκλειστικῶς τροποποιοῦσαι καὶ ἑρμηνεύουσαι συναφεῖς 12100|1945, 1890, 27701, 29492, 30790 ἔτους 1945, 102, 8500 καὶ 17295 ἔτους 1946 ἀποφάσεις, καὶ δι' ἀπορρίψεως τῆς ἐφέσεως ἀποφηνάμενον ἀπορριπτέαν τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος διώκουσαν τὴν καταφήφισιν τῆς ἀναιρεσιβλήτου Τραπέζης εἰς πληρωμὴν μισθῶν αὐτῷ ἀπὸ 1ης Φεβρουαρίου 1946 μέχρι 31 Ὀκτωβρίου 1947, βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 22002, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 3601 καὶ τὰς ἀνωτέρω ἀναφερομένας τροποποιητικὰς αὐτῶν ἀποφάσεις, οἱ δὲ περὶ τοῦ ἐναντίου 1ος καὶ 2ος λόγοι ἀναιρετηρίου ἀπορριπτέοι εἰσίν, ὡς ἀβάσιμοι.

βλαπτική μεταβολή των όρων συμβάσεως παράγει το δικαίωμα αποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη. ἂν ὁ μισθωτὸς, μὴ ἀποδεχόμενος τὴν μεταβολήν, ἀποχωρήσῃ ἐκ τῆς ἐργασίας του. Ἐπανέρχεται δηλαδὴ ὁ Ἄρειος Πάγος εἰς τὴν ἄποψιν τῆς Α.Π. 149|1948 (εἰσηγητὴς **Δ. Θεοφίλου**, ΕΕΔ 7, 390), ἡ ὁποία, συνδέασα τὴν ἀποχώρησιν τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας πρὸς τὸ δικαίωμα ἀποζημιώσεως, ἀπεμακρύνθη τῆς ἀπόψεως τραγουμένων ἀποφάσεών του (Α. Π. 507|1938, Θέμ. Ν' 23, Α.Π. 180|1941, ΕΕΔ 1, 106) (βλέπε ἐπὶ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς τοῦ Α.Π. **Δ. Σακελλαρόπουλον**, ΕΕΔ 8, 134, ἰδία 137, πρβλ. ὅμως σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 7, 809, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί, ΕΕΔ 8, 273).

Τοῦτο ὅμως καὶ κατὰ τὸν Ἄρειον Πάγον ἤδη (βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 114, ἐπ. ὑπὸ τὴν ἀντίθετως ἀποφανθεῖσαν Πρωτοδίκου Πειραιῶς 1084|1949, Πρωτοδίκης **Κ. Κονσουρίσης**, ΕΕΔ 9, 114) δὲν ἰσχύει, προκειμένου περὶ μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων, ὑπαγομένων εἰς τὸν Ν. 118|45, ἡ ἄμεσος καταγγελία τῆς συμβάσεως τῶν ὁποίων ρυθμίζεται, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.

Φαίνεται συγχρόνως δεχόμενος ὁ Ἄρειος Πάγος, ὅτι διὰ τὸ δικαίωμα τῆς λήψεως τῶν συμπεφωνημένων ἐκ τῆς συμβάσεως, πρὸ τῆς μεταβολῆς της, ἀποδοχῶν καὶ ἐν προκειμένῳ ἀπαιτεῖται νὰ μὴ ἀποδεχθῇ ὁ μισθωτὸς τοὺς νέους βλαπτικοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως.

Ἀφοῦ ὅμως θεμέλιον τῆς ἀπόψεως τοῦ Α.Π. εἶναι τὸ ὅτι διὰ τῆς ἐμμέσου καταγγελίας τῆς συμβάσεως (μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων αὐτῆς) θὰ κατεστρατηγεῖτο ὁ ἀσφαλιστικὸς κατὰ τῆς ἀνεργίας σκοπὸς τοῦ νόμου 118|1945 (ὑπὸ τὴν ἔννοιαν νόμου δημοσίας τάξεως), ποίαν ἀξίαν δύναται νὰ ἔχῃ ἡ συναίνεσις τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὴν βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως;

Ἂν διὰ τῆς ἐμμέσου καταγγελίας καταστρατηγῆται ὁ ἀσφαλιστικὸς σκοπὸς τοῦ ν. 118|45, τότε πρέπει νὰ εἴπωμεν, ὅτι εἶναι ἄκυρος, ἐξ αὐτοῦ τοῦ λόγου, ἀφοῦ ἄκυρος εἶναι πᾶσα δικαιοπραξία, σύμβασις ἢ μονομερὴς δήλωσις ὄχι μόνον ὅσάκις εὐθέως πρὸς τὸν νόμον ἀντιτίθεται, ἀλλὰ καὶ ὅσάκις ἄγει εἰς καταστρατήγησιν τοῦ νόμου, χρησιμεύει δηλονότι πρὸς ἐπίτευξιν πρακτικοῦ ἀποτελέσματος, ἀντιτιθεμένου εἰς τὸ δίκαιον (**Regelsberger**, § 141, **Κρασσᾶ**, Γεν. Διδ. § 156).

Ἐν τούτοις δὲν εἶναι ἐξ αὐτοῦ τοῦ λόγου ἄκυρος. Ἡ ἀκυρότης βασίζεται εἰς τὸ ὅτι, θεωρουμένη ἡ μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ ὡς καταγγελία συμβάσεως, κατὰ τὸν γενικὸν κανόνα τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ν. 2112 (βλέπε καὶ ἄρθρ. 3 ἀ. ν. 771|37 περὶ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, Α. Π. 242|47, εἰσηγητὴς **Ε. Κολοκούρης**, ΕΕΔ 6, 524) δὲν ἐγένετο αὐτὴ κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 2112, ὡς ἐπὶ ἀμέσου καταγγελίας, ἀπαγγελλομένων τῶν αὐτῶν, ὡς ἐν ἄρθρῳ 9, συνεπειῶν, ὡς ἀπαγγέλλονται αἱ αὐταὶ συνέπειαι καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 7 ν. 2112, ὅταν ἡ ἄμεσος καταγγελία δὲν ὑπῆγετο, ὑπὸ τὸ καθεστὸς τοῦ ν. 2112, εἰς τυπικοὺς ἢ ἄλλους περιορισμούς, συνδυαζομένους πρὸς τὸ κῦρος αὐτῆς.

Ἡ ἀπαγγελία τῶν αὐτῶν συνεπειῶν ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118|1945 ἐνδείκνυται διὰ τὸν νομοθετικὸν λόγον τῆς διατάξεως καὶ τὸν ὅλον σκοπὸν τοῦ Ν. 118|1945, ὁ ὁποῖος ἐπιδιώκει τὴν καταπολέμησιν τῶν ἐκ τῆς ἀνεργίας δεινῶν τοῦ μισθωτοῦ, ἐκ τούτου δὲ τοῦ λόγου θὰ ἦτο ἐντελῶς ἐστερημένη νομοθετικοῦ ἐρείσματος ἡ ἄποψις, ὅτι μόνον ἀποζημίωσιν τοῦ νόμου 2112 δικαιοῦται ὁ μισθωτὸς, ἀποχωρῶν ἐκ τῆς ἐργασίας του, ὅταν ἀκριβῶς ἡ ἐνεργία του καθίσταται ἀντικείμενον ρυθμίσεως ὑπὸ τοῦ Ν. 118|1945.

Περαιτέρω, ἂν τυχὸν ὁ μισθωτὸς συναινέσῃ εἰς τὴν τοιαύτην ἄκυρον καταγγελίαν συμβάσεως καὶ παραμείνῃ ἐργαζόμενος ἡ συναίνεσις του ἔχει τὴν ἔννοιαν παραιτήσεως, νομίζομεν, ἀπὸ τῆς προσβολῆς τῆς καταγγελίας ὡς ἀκύρου, κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς σχετικῆς ἀκυρότητος, ὡς δέχεται ταύτην παγίως ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις (βλ. ΕΕΔ 8,492) καὶ προκειμένου περὶ ἀκύρων καταγγελιῶν συμβάσεων ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.

Οὕτω βαίνει καὶ ὁμαλὴ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 περὶ ἀποκλειστικῆς ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς καταγγελίας (καὶ μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς) ἐπιδόσεως ἀγωγῆς περὶ ἀκυρότητος αὐτῆς, εἰς περίπτωσιν μὴ ἀποδοχῆς αὐτῆς ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ, ἀφοῦ ἂν ἐδεχόμεθα, ὅτι εἰς τὴν διαμόρφωσιν τοῦ δικαιώματος μισθῶν ἐκ τῆς ἀρχικῆς συμβάσεως ἔχει σημασίαν μόνον ἡ ἀντίδρασις ἢ ὄχι τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τῆς τοιαύτης ἐνεργείας τοῦ ἐργοδότου, ὡς ἐννοεῖται ἐν τῇ ἀρεοπαγιτικῇ ἀποφάσει, δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἐρευνηθῇ κἂν, ἂν παρῆλθεν ὁ χρόνος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου τοποθετεῖ ὁ νόμος τὸ δικαίωμα, ὥστε διὰ τῆς παρόδου αὐτοῦ νὰ ἀπόλλυται τὸ δικαίωμα.

Ἀρείου Πάγου 22)1950 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιοῦ**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Χ. Καλέλλης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Τρίμης, Γ. Ἀντωνιάδης.

Τὸν ἰσχυρισμὸν τῆς ἀναιρεσειούσης, ἔνστασιν ἀποτελοῦντα κατὰ τῆς ἐφ' ἧς ἀπεφήνατο καὶ τὴν καταβολὴν καθυστερουμένων ἀποδοχῶν αἰτουμένης ἀπὸ 20 Μαΐου 1949 ἀγωγῆς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ὅτι τὸ διὰ τῆς ἀγωγῆς ζητούμενον ποσὸν ἀποδοχῶν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου παρεκράτησεν αὐτή, λόγῳ προστίμων, ἐπιβληθέντων αὐτῷ, δυνάμει κανονισμοῦ, ἐκδοθέντος παρ' αὐτῆς, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 3 τοῦ Ν. ΔΛ'|1912, (ἄρθρ. 3 κωδικοπ. διὰ Β. Διατάγματος 24 Ἰουλίου |21 Αὐγούστου 1920), ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὡς ἐκ τῆς 2ας σκέψεως αὐτῆς ἐμφαίνεται, ἀπέρριψεν, ἐπὶ τρισὶν ἐπαλλήλοις ἐρείσμασιν, ὧν ἕκαστον στηρίζει αὐτοτελῶς τὸ διατακτικὸν αὐτῆς, ἤτοι 1) διότι ὁ νόμος ΔΛ' δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν λεωφορείων τῆς ἀναιρεσειούσης περιλαμβανομένου ἀναιρεσιβλήτου, ἀλλ' ἀφορᾷ ἐργάτας ἢ τεχνίτας, ἀσχολουμένους εἰς κατασκευὴν εἰδῶν ἐμπορευσίμων, 2) διότι τὸ ἄρθρον 5 τοῦ κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ νόμου ΔΛ' ἐκδοθέντος Βασ. Διατάγματος τῆς 14|20 Σεπτεμβρίου 1912 ρητῶς ἐξήρεσεν ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου τούτου τὰς τροχιοδρομικὰς ἐπιχειρήσεις, οἷα ἡ ἀναιρεσείουσα, καὶ 3) διότι ἡ ἀναιρεσείουσα, καθ' ὁμολογίαν της, δὲν ἐτήρησε τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ αὐτοῦ Βασ. Διατάγματος τῆς 14|20 Σεπτεμβρίου 1912. Μετὰ ταῦτα ὁ πρῶτος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου, καθ' ὃ μέρος (παρ. 6 ἐδάφ. β') προσβάλλει τὸ τρίτον μόνον τῶν προεκτεθέντων ἐρεισμάτων, εἶναι μάταιον νὰ ἐξετασθῇ, διότι, καὶ βάσιμος, ἐὰν ἤθελεν ὑπολῃφθῇ ὁ λόγος οὗτος, οὐδαμῶς ἐντεῦθεν κλονίζεται ἡ ὀρθότης τῆς

απορριπτικής της άνωτέρω ενστάσεως διατάξεως της προσβαλλομένης αποφάσεως αύτοτελώς, ως είρηται, στηριζομένης επί των μη προσβαλλομένων δύο πρώτων των άνω ερεισμάτων.

Διά του άρθρου 42 της υπό τού Αναγκ. Νόμου 803|37 κυρωθείσης άπό 19 Ιουλίου 1937 συμβάσεως μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της αναιρειούσης, ωρίσθη, ότι τό Κράτος αναγνωρίζει, ότι οί τάς εξωτερικάς υπηρεσίας των σιδηροδρόμων και τροχιοδρόμων διέποντες κανονισμοί δέν εφαρμόζονται εις τό προσωπικόν των λεωφορείων της αναιρεσειούσης και ότι ή τελευταία αύτη θέλει υποβάλει εις τό αρμόδιον Υπουργείον τούς κανονισμούς τούς διέποντας τό προσωπικόν των λεωφορείων της, πρός έγκρισιν υπό τού εν λόγω Υπουργείου έξ ονόματος τού Κράτους. Ο ορισμοί ούτοι, μη αναφερόμενοι, ως οί εν άρθρ. 40 της αύτης συμβάσεως, εις συμβατικόν διακανονισμόν οικονομικών μεταξύ τού Κράτους και της αναιρεσειούσης απαιτήσεων, άλλ' αναγόμενοι εις την εν τη κοινωνική αποστολή του Κράτους περιλαμβανομένην μέριμναν ρυθμίσεως της σχέσεως εργασίας μεταξύ της αναιρεσειούσης και του προσωπικού των λεωφορείων αύτης, προσέλαβον, διά της κυρώσεως των υπό του Α. Ν. 803|37, τόν χαρακτήρα κανόνος δικαίου έξ αντικειμένου, κατισχύοντος, ως πρός τό προσωπικόν των λεωφορείων της αναιρεσειούσης, της προγενεστέρας διατάξεως του άρθρου 7 του νόμου 3752|29, δι' ού, καταργηθέντος του νόμου ΔΚΗ'|1912, διετηρήθη εν ισχύϊ ό επί τη βάσει αύτού εν εφαρμογή κατά τόν χρόνον εκείνον Γενικός Κανονισμός του προσωπικού των εν Ελλάδι σιδηροδρόμων, μέχρι της κατά τούς όρους του αύτου νόμου 3752 αντικαταστάσεώς του. Όθεν, κρίνας διά της προσβαλλομένης αποφάσεώς του ό τελεσιδίκως δικάσας Πρωτοδίκης, ότι ό δυνάμει του νόμου ΔΚΗ' τεθείς εν ισχύϊ υπό χρονολογίαν 17|10|1916 Γενικός Κανονισμός των εν Ελλάδι ατμηλάτων σιδηροδρόμων δέν εφαρμόζεται επί του προσωπικού των λεωφορείων της αναιρεσειούσης, εις ό ανήκει και ό αναιρεσίβλητος, ορθώς τάς διατάξεις του άρθρου 7 του Νόμου 3752|1929, εν συνδυασμώ αύτού πρός τόν Α. Ν. 803|37, ηρμήνευσε και εφήρμοσεν, απορριπτέος δέ, ως άβάσιμος, ό τό αντίθετον υποστηρίζων 3ος λόγος του αναιρετηρίου.

Η υπό των εις τάς διατάξεις του νόμου 118|45 υπαγομένων επιχειρήσεων (οία και ή αναιρεσείουσα, συμφώνως τώ άρθρω 1 παρ 1 εδάφ. γ' του Νομ. Διατάγματος της 8|11 Μαΐου 1946 «περί επεκτάσεως του νόμου 118|45, κλπ.» ως πρός τό μη διεπόμενον, κατά τά προεκτεθέντα και υπό του δικάσαντος Πρωτοδίκου δεκτά γενόμενα, υπό κανονισμού, καθιεροΰντος μονιμότητα, προσωπικόν των λεωφορείων της) καταγγελία της συμβάσεως εργασίας του προσωπικού, δέν επάγεται την λύσιν της συμβάσεως εργασίας, εάν δέν ετηρήθησαν υπό του καταγγείλαντος εργοδότου οί επί ποινή ακυρότητος της καταγγελίας επιβαλλόμενοι υπό των παρ. 1 και 3 του άρθρου 9 του αύτου νόμου 118 όροι. Συνεπώς επί των αύτων επιχειρήσεων και ή ως καταγγελία της συμβάσεως εργασίας θεωρουμένη, συμφώνως τώ άρθρω 7 του νόμου 2112|1920, μονομερής βλάπτουσα τόν υπάλληλον μεταβολή των όρων της υπαλληλικής συμβάσεως, εν μη ρητή και υπό τούς όρους του άρθρου 9 του νόμου 118 καταγγελία διά την περίπτωσιν της μη αποδοχής της μεταβολής υπό του ότι αύτη άφορά μισθωτού, δέν επιφέρει την λύσιν της συμβάσεως εργασίας, ούδ' υποχρεοί τόν μισθωτόν, όμως, ή αποδεχθή την βλάπτουσαν αύτόν μεταβολήν ή αποχωρήση της εργασίας, περιοριζόμενος εις την κατά τόν νόμον 2112 αποζημίωσιν, καταστρατηγουμένου ούτω διά της τοιαύτης εμμέσου καταγγελίας του ασφαλιστικού κατά της ανεργίας σκοπού του νόμου 118|1945, άλλ' ό τοιούτος, αποκρούων την μεταβολήν, μισθωτός δικαιούται, όπως, συνεχίζων την υπό τούς πρό της μεταβολής συμβατικούς όρους προσφοράν των υπηρεσιών του, άξιώση την απολήψιν των συμπεφωνημένων αποδοχών του. Όθεν, άφου κατ' ανέλεγκτον υπό του Αρείου Πάγου, συμφώνως τώ άρθρω 810 εδάφ. 2 Πολ. Δικονομίας, καθ' ό εις πράγματα μόνον αναγομένην, εκτίμησιν των ενώπιον του δικάσαντος Πρωτοδίκου προσκομισθεισών αποδείξεων, εγένετο δεκτόν διά της προσβαλλομένης αποφάσεώς του, ως εξ αύτης δείκνυται, τό μέν ότι ό μονομερώς υπό της αναιρεσειούσης την 1ην Δεκεμβρίου 1948 τεθείς εις εφαρμογήν και επί του προσωπικού των λεωφορείων της κανονισμός του προσωπικού της υπηρεσίας των τροχιοδρόμων περιείχε δυσμενείς διά τό εις ό και ό αναιρεσίβλητος ανήκει προσωπικόν των λεωφορείων, τό δέ ότι ού μόνον δέν απεδέχθη την τοιαύτην βλάπτουσαν αύτόν μεταβολήν των όρων της παρά τή αναιρεσειούση εργασίας του ό αναιρεσίβλητος, άλλά και ρητώς απέκρουσεν αύτήν, σφοδρώς αντιδράσας εις την εφαρμογήν του ως άνω κανονισμού τόσον αύτός, όσον και γενικώς τό προσωπικόν των λεωφορείων της αναιρεσειούσης, κατ' όρθήν μετά ταύτα ερμηνείαν και εφαρμογήν των προμνησθεισών διατάξεων έκρινεν, ει και επί άλλη νομική αιτιολογία, ότι εκ της μετά την τοιαύτην ρητήν άρνησιν αποδοχής της βλαπτικής δι' αύτόν μεταβολής συνεχίσεως της προσφοράς των υπηρεσιών του εις την αναιρεσείουσαν δέν θεωρείται ό αναιρεσίβλητος κατά νόμον ως αποδεχθείς την επ' αύτου εφαρμογήν του ως άνω μονομερώς υπό της αναιρεσειούσης επιβληθέντος κανονισμού και κατέληξεν εις επιδίκασιν των καθυστερουμένων αποδοχών του, απορριπτέος δέ ως άβάσιμος ό τό αντίθετον υποστηρίζων 2ος λόγος, ως και τό σχετικόν (παρ.6, εδάφ. α') μέρος του 1ου λόγου του αναιρετηρίου.

ΧΡΟΝΟΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΩΡΙΣΜΕΝΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ Ν.2112

Ἀποζημίωσις φοροτεχνικῶν ὑπαλλήλων κατ' ἄρθρ. 10 Α. Ν. 843|1948

Μεταβολὴ προσώπου ἐργοδότου κατ' ἄρθρ. 6 Ν. 2112.—Ὑπολογισμὸς δι' ἐφαρμογὴν Ν. 2112 καὶ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ὁ ὑπάλληλος διετέλεσε παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ ἐν τῇ αὐτῇ ἐργασίᾳ ἢ ἐπιχειρήσει, ἥτις μετεβιβάσθη εἰς ἄλλον καὶ ἀνελήφθη εἶτα ὑπὸ τοῦ παλαιοῦ ἐργοδότου.—Προϋπόθεσις ὅμως ἡ σύμβασις ἐργασίας νὰ εἶναι ἀορίστου χρόνου.—Χρόνος ὑπηρεσίας φοροτεχνικῶν παρ' ἐνοικιασταῖς φόρων δυνάμει συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου.

Ὅ,τι συνάγεται—γενικοῦ ἐνδιαφέροντος—ἐκ τῆς κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἀναιρούσης τὴν Πρωτοδικείου Χανίων 201|19, εἶναι, ὅτι προκειμένου νὰ καθορισθῇ ὁ χρόνος προειδοποιήσεως τοῦ ὑπαλλήλου κατὰ Ν. 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 4558|1930, καὶ ἡ ὀφειλομένη ἐν παραλείψει αὐτῆς ἀποζημίωσις, βάσει τοῦ συναλικοῦ χρόνου ὑπηρεσίας τοῦ ὑπαλλήλου, δὲν συνυπολογίζεται καὶ ὁ τοιοῦτος, καθ' ὃν ὁ μισθωτὸς διετέλεσεν ἐν συμβάσει ὡρισμένου χρόνου.

Σημειοῦται, ὅτι ἡ ἄποψις αὕτη τοῦ Ἀρείου Πάγου, τὸ πρῶτον ἤδη, καθ' ὅσον γνωρίζομεν, ἀσχολουμένου ἐπὶ τοῦ ζητήματος, εἶχε γίνῃ δεκτὴ ἤδη καὶ ὑπὸ τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας (βλέπε Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3153|1947, εἰσηγητὴς **Σ. Γάγγας**, ΕΕΔ 6, 451, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2003|48, Πρωτοδίκης **Σ. Μοτσενίγος**, ΕΕΔ 7, 320, Πρωτοδίκου Τρικάλων 50|1948, Πρωτοδίκης **Ε. Καβαλλιέρος**, ΕΕΔ 7, 823, Πρωτοδίκου Δράμας 12|1949, Πρωτοδίκης **Ε. Κοντοφρύδης**, ΕΕΔ 8, 544, πρβλ. ὅμως **Α. Σακελλαρόπουλον**, ΕΕΔ 6, 419 ἐπ.).

Βοηθοῦν, ἵνα ἐπιβεβαιωθῇ ἡ ὀρθότης τῆς ἀπόψεως, οἱ ἀκόλουθοι συλλογισμοί:

Ὁ Νόμος 2112|1920 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἀναφέρεται εἰς συμβάσεις μόνον ἀορίστου διαρκείας (ἄρθρ. 1 Ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη, Α. Π. 45|1935, ΕΕΝ β' 479), ἐνῷ αἱ συμβάσεις ὡρισμένης διαρκείας διέπονται ὡς πρὸς τὴν λῆξιν των ὑπὸ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου (ἄρθρ. 669 Α.Κ.).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 669 Α.Κ. ἡ σύμβασις ἐργασίας παύει αὐτοδικαίως λήξαντος τοῦ χρόνου, δι' ὃν συνωμολογήθη.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 4558|1930, (καὶ τὸ συναφὲς ἄρθρ. 1 β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1929 «περὶ ἐπεκτάσεως Ν. 2112|1920 ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν») ἡ ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ, προκειμένου περὶ συμβάσεως ἀορίστου διαρκείας, δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν ἄνευ προηγουμένης καταγγελίας τῆς συμβάσεως, κατὰ τὸν ἐν αὐτοῖς χρόνον, μὲ συντέλειαν, ἄλλως, τὴν καταβολὴν ἀποζημιώσεως (Α. Π. 251|1934, Θέμ. ΜΕ' 636, Α. Π. 45|1935, Θέμ. ΜΣΤ' 608, Α. Π. 76|1941, ΕΕΔ 1, 14, **Κ. Δημάκης**, ΕΕΔ 9, 99).

Ἑπομένως δὲν δύναται νὰ ταυτισθῇ ἡ αὐτοδικαία λῆξις τοῦ χρόνου συμβάσεως ὡρισμένης διαρκείας πρὸς τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἀορίστου τοιαύτης.

Διάφορον βεβαίως εἶναι τὸ ζήτημα, ἂν πράγματι ἡ σύμβασις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ἡ ὁποία προϋπῆρξε τῆς συμβάσεως ἀορίστου, ἐν τῇ ὁποίᾳ διετέλει ὁ μισθωτὸς κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταγγελίας αὐτῆς, δὲν ἦτο πράγματι σύμβασις ὡρισμένου χρόνου, ἀλλ' ὁ καθορισμὸς αὐτοῦ, χωρὶς νὰ δικαιολογῆται ἐκ τῆς φύσεως τῆς συμβάσεως, ἐπέβη σκοπίμως ἐν τῇ συμβάσει πρὸς καταστρατήγησιν τοῦ νόμου (σαφὲς ἄρθρ. 8 Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων»).

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτός, ἀναφέρων πάντως ἐν τῇ ἀγωγῇ του τὸν ἰσχυρισμὸν περὶ καταδολιεύσεως τοῦ νόμου (Α. Π. 166|1935, ΕΕΝ β' 922), ἀποδείξῃ καὶ τὰ πραγματικὰ περιστατικά, ἐπέρχεται ὡς συνέπεια ὁ συνυπολογισμὸς εἰς τὸν χρόνον τῆς συμβάσεως ἀορίστου διαρκείας καὶ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν οὗτος διετέλεσεν ἐν τοιαύτῃ κατὰ περιγραφὴν τοῦ νόμου χαρακτηρισθείσῃ ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων ὡς συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου (βλέπε γενικώτερον περὶ πράξεων **in fraudem legis**, ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον **Α. Τούσην**, ΕΕΔ 1, 420 ἐπ. καὶ περὶ συμβάσεων ὡρισμένης διαρκείας **Σύνταξιν** ΕΕΔ, ἐν ΕΕΔ 6, 602 ἐπ.).

Ἀρείου Πάγου 596|1949 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Σ. Μαυρομιχάλης**

Δικηγόρος ὁ κ. Γ. Σφουγγατᾶς

Κατὰ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ Ἀν. Νόμου 843|1948 «περὶ καταργήσεως τῶν φόρων ἐπὶ κυκλοφορίας τῶν ἀγαθῶν κλπ.», ἐπὶ τῶν διὰ τούτου αὐτοδικαίως ἀπολυομένων ἐκτάκτων ὑπαλλήλων εἰσπράξεως καὶ βεβαιώσεως τῶν δι' αὐτοῦ καταργουμένων φόρων ἐφαρμογὴν ἔχει, ὑπό τινας περιορισμούς, ὁ Νόμος 2112, ὡς μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθη, ἐκ δὲ τοῦ ἄρθρου 6 παρ. 1 τοῦ νόμου τούτου διαλαμβάνοντος ὅτι ἡ μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, ὁπωσδήποτε ἐπερχομένη, οὐδαμῶς ἐπηρεάζει τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὑπὲρ τοῦ ὑπαλλήλου διατάξεων τοῦ νόμου, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου, καθ' ὃ τυγχάνουσι προστασίας μόνον οἱ ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι οἱ προαληφθέντες ἐπὶ χρόνον μὴ ὡρισμένον, σαφῶς ἐξάγεται, ὅτι πρὸς καθορισμὸν τῆς ἀξιουμένης ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου ἀποζημιώσεως ὑπολογίζεται καὶ ὁ χρόνος, καθ' ὃν διετέλεσεν οὗτος παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ ἐν τῇ αὐτῇ ἐργασίᾳ ἢ ἐπιχειρήσει, ἥτις μετεβιβάσθη εἰς ἄλλον ἐργοδότην καὶ ἀνελήφθη εἶτα ὑπὸ τοῦ παλαιοῦ ἐργοδότου, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅμως ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας τοῦ ὑπαλλήλου μετὰ τοῦ ἐνδιαμέσου τούτου ἐργοδότου τυγχάνει ἀορίστου χρόνου, διότι ἐν τῇ ἀντιθέτῳ περιπτώσει διακόπτεται ὁ σύνδεσμος, ὅστις πρέπει νὰ ὑφίσταται συνεχῶς μεταξὺ τῆς ὑπηρεσίας, ἣν παρεῖχεν ὁ ὑπάλληλος μέχρι τοῦ χρόνου τῆς ἀπολύσεώς του καὶ τῆς παλαιᾶς τοιαύτης.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, καίτοι δέχεται, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν 2ας καὶ 3ης αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος παρεῖχε μὲν ἑκάστοτε μέχρι τῆς 1ης Ἀπριλίου 1941 τὰς ὑπηρεσίας παρὰ διαφόροις ἐνοικιασταῖς τοῦ δημοτικοῦ φόρου

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΒΑΣΙΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΜΟΝΙΜΟΤΗΤΟΣ

Αποκλειστική προθεσμία επιδόσεως αγωγής κατ' άρθρ. 2 Ν. 765|1943

Απόλυσις άκυρος πρό της εισαγωγής του άρθρ. 3 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 και υπό το κράτος ισχύος της διατάξεως του άρθρ. 2 § 7 Ν. 765|1943 περί τριμήνου αποκλειστικής προθεσμίας επιδόσεως αγωγής του κατά παράβασιν του άρθρ. 10 Ν. Δ. 424|1941 απολυομένου.—Εφαρμογή προθεσμίας επί πάσης άκύρου υπό του εργοδότου γενομένης απολύσεως και κατά παράβασιν κανονισμού.—Απαράδεκτον ισχυρισμού τό πρώτον εν τω Αρείω Πάγω.

Τό ιστορικόν της υποθέσεως, εφ' ης ή κατωτέρω απόφασις του Αρείου Πάγου, έχει ως εξής: Μισθωτός, υπηρετών παρά τη Ανωνύμω Ελληνική Τηλεφωνική Εταιρία, δι' αγωγής του ενώπιον του Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης, απολυθείς κατ' αυτόν, άκύρως, ήτοι κατά παράβασιν του άρθρου 12 § 6 25 § 2, 5-26 § 1, 2 του Γενικού Κανονισμού Προσωπικού Α.Τ.Ε., κυρωθέντος διά του Β. Δ. της 4|20 Νοεμβρίου 1939, κατ' εξουσιοδότησιν του Ν. 3752|1929, εζήτησε να τω καταβληθώσιν οι μισθοί του.

Η απόλυσις εγένετο την 4 Σεπτεμβρίου 1945 και ή σχετική αγωγή εκοινοποιήθη την 2 Αυγούστου 1946.

Το Πρωτοδικείον Θεσσαλονίκης, δικάσαν ως εφετείον, τελικώς, απέρριψε την αγωγήν ως απαράδεκτον, ως παρελθούσης της δυνάμει του τότε ισχύοντος άρθρου 2 § 7 ν. 765|1943 τριμήνου αποκλειστικής προθεσμίας προς επίδοσιν αγωγής.

Ο Άρειος Πάγος διά της καταχωρουμένης κατωτέρω αποφάσεως του έπικυροί την άποψιν ταύτην του Πρωτοδικείου ως ορθήν.

Το πρόβλημα εφαρμογής της αποκλειστικής προθεσμίας του άρθρου 2 § 7 ν. 765|1943, το οποίον κατηργήθη διά του άρθρου 6 Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 (ΕΕΔ 5, 284) και διά του άρθρου 3 του τελευταίου αύτου Ν.Δ. ωρίσθη πάλιν «πάσα άξιωσις μισθωτού, πηγάζουσα εξ άκύρου καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας, τυγχάνει απαράδεκτος, εφ' όσον ή σχετική αγωγή δεν εκοινοποιήθη εντός τριμήνου ανατρεπτικής προθεσμίας από της καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας», συνεδέετο αμέσως προς την έρευναν, αν ο συγκεκριμένος μισθωτός υπήγετο εις την προστασίαν του άρθρου 10 του Ν. 424|1941, ως αντικατεστάθη υπό του άρθρου 2 ν. 765|1943.

Το άρθρ. 2 § 7 Ν. 765|1943 (ΕΕΔ 3, 213) ωριζεν: «οι κατά παράβασιν των διατάξεων **του παρόντος άρθρου** απολυόμενοι μισθωτοί υποχρεούνται, όπως εντός τριμήνου προθεσμίας από της απολύσεως των επιδώσουν την σχετικήν αγωγήν . . .», κατά δε την εισηγητικήν του έκθεσιν (ΕΕΔ 2,661) έτέθη ή προθεσμία «διά να μη τελή επί μακρόν χρόνον ή παρά του εργοδότου γινομένη απόλυσις μισθωτού, **κατ' εφαρμογήν των διατάξεων του άρθρου Ο**, υπό την απειλήν της άκυρώσεως δι' αποφάσεως του δικαστηρίου, προς ό ενδεχομένως θα προσέφευγεν ο απολυθείς.

Προκειμένου όμως περί επιχειρήσεων διεπομένων υπό κανονισμών—ή περίπτωσις της αρεοπαγιτικής αποφάσεως—κατά την Α.Π. 371|1947 (εισηγητής **Χ. Σταυρόπουλος**, ΕΕΔ 7, 24) «διά του άρθρ. 2 του ν. 765|1953, του αντικαταστήσαντος το άρθρ. 10 του ν.δ. 424|1941, ούδαμώς εσκοπήθη να γίνεται απόλυσις υπαλλήλων επιχειρήσεων, διεπομένων υπό κανονισμών, κατά παρέκκλισιν τούτων, εξακολουθούντων και μετά την διάταξιν ταύτην να διέπουν τό προσωπικόν των τοιούτων επιχειρήσεων. Συνεπώς ή κατά παρέκκλισιν των κανονισμών τούτων απόλυσις τυγχάνει άκυρος».

Αφού λοιπόν δεν επρόκειτο περί απολύσεως κατ' εφαρμογήν του άρθρου 10 Ν. Δ. 424|1941, ως αντικατεστάθη υπό του άρθρου 2 Ν. 765|1943, νομίζομεν, ότι είναι συνεπές να γίνη δεκτόν ως ορθόν ότι και ή διά του άρθρου 2 του Ν. 765|1943 τεθείσα αποκλειστική προθεσμία επιδόσεως αγωγής δεν είχεν εν προκειμένω εφαρμογήν.

Και ναι μεν κατά την νομολογίαν του Αρείου Πάγου (Α. Π. 154|1946, εισηγητής **Σ. Δημητριάδης**, ΕΕΔ 5, 338, κλπ.) ή τριμηνος αποκλειστική προθεσμία του άρθρου 2 Ν. 765|1943 εθεμελίωτο, κατά τον χρόνον της ισχύος της, και επί άκύρων απολύσεων, κατά τον επακολουθήσαντα του Ν. Δ 424|1941, ως ετροποποιήθη, Ν. 118|1945, καίτοι δεν ανεγράφετό τι εν τω τελευταίω αύτω νόμω, ή συλλογιστική όμως της απόψεως υπήρξεν, ότι εκ των διατάξεων του Ν. 118 προκύπτει, ότι επιτρέπει εις τας βιομηχανικάς επιχειρήσεις ή απόλυσις του πλεονάζοντος προσωπικού των, **κατά προσθήκην και εού λόγου τούτου** της **απολύσεως** εις τους ωρισμένους υπό του άρθρου 10 του Ν. Δ. 424|1941 (βλέπε συλλογιστικήν Α. Π. 154|1946, ένθ' άνωτ.).

Αν τούτο ήτο συζητήσιμον, δεν δύναται όμως ασφα-

εγχωρίων προϊόντων, δυνάμει όμως συμβάσεως ωρισμένου χρόνου, δι' ον λόγον, δι' απορρίψεως της έφέσεως, επεκύρωσε την πρωτόδικον απόφασιν, μή προσμετρήσασαν τον χρόνον τούτον, εν τούτοις υπελόγισε τον χρόνον, καθ' ον ο αναιρεσίβλητος διετέλεσεν έκτακτος υπάλληλος του αναιρεσείοντος Δήμου διά την εισπραξιν του αύτου φόρου εις δύο περιόδους από της 1ης Απριλίου 1940 μέχρι της εκμισθώσεως του φόρου τούτου εις διαφόρους ενοικιαστάς, παρ' οίς, ως εδέχθη, εξεμίσθωσε τας υπηρεσίας του δι' ωρισμένον χρόνον, προσδιορίσαν τον χρόνον τούτον εν συνόλω εις 9 μήνας και 20 ημέρας και επροίκασεν ανάλογον αποζημίωσιν, συνισταμένην εις ενός μηνός μισθόν, κατά συμπλήρωσιν της ληφθείσης υπό του αναιρεσιβλήτου αποζημιώσεως εκ τριών μηνιαίων μισθών, επί τη σκέψει ότι ούτος συνεπλήρωσε δεκαετή υπηρεσίαν, καίτοι μεταξύ της προτέρας και μεταγενεστέρας παρά τω αναιρεσείοντι υπηρεσίας διεκόπη ο συνεχής σύνδεσμος της υπηρεσίας, ως εκ της μεσολαβησάσης παρά τοις ενδιαμέσοις εργοδόταις συμβάσεως εργασίας ωρισμένου χρόνου. Ούτως όμως αποφηνάμενον, ψευδώς ήρμήνευσε και εσφαλμένως εφήρμοσε τας άνω διατάξεις ουσιαστικού νόμου και αναιρετέαν κατέστησε την απόφασίν του κατά το άρθρον 807 παρ. 17 Πολ. Δικονομίας και κατά τον βάσιμον περί τούτου ιον λόγον αναιρέσεως, παραπεμπτέα δε ή υπόθεσις εις το Βον Τμήμα του Αρείου Πάγου διά την κατάλληλον του νόμου εφαρμογήν.

λῶς νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βάσις τῆς αὐτῆς συλλογιστικῆς καὶ διὰ τὰς κατὰ παράβασιν τῶν κανονισμῶν μονιμότητος γενομένας ἀκύρους ἀπολύσεις, ὥστε νὰ εἴπωμεν, ὅτι οἱ λόγοι ἀπολύσεως τῶν κανονισμῶν ἐνσωματοῦνται καὶ αὐτοὶ ὡς λόγοι ἀπολύσεως τοῦ Ν. Δ. 424|1941, ὡς ἐκεῖνοι τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, καὶ ἀπὸ τῆς βάσεως, ὅτι ἡ προθεσμία τοῦ ἄρθρ. 2 Ν. 765|1943 περιωρίζετο εἰς τὰς περιπτώσεις ἀπολύσεως τοῦ ἄρθρου 10 Ν. Δ. 424|1941 ὁ Ἄρειος Πάγος δι' ἐπανειλημμένων ἀποφάσεών του, πρὸ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 (περὶ τῆς ὁποίας κατωτέρω), ἀπεφάνθη, ὅτι ἡ αὐτὴ προθεσμία δὲν ἐφηρμόζετο ἐπὶ τῶν κατὰ παράβασιν τοῦ Α. Ν. 244|1936 ἀπολυομένων ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, διὰ τὰς ἀπολύσεις τῶν ὁποίων δὲν ὑπῆρχε νομοθετημένη διάταξις σχετικὴ (Α. Π. 242|1947, εἰσηγητὴς **Ε. Κολοκούρης**, ΕΕΔ 6, 524, Α. Π. 328|1947, εἰσηγητὴς **Χ. Σταυρόπουλος**, ΕΕΔ 6, 751, Α. Π. 350|1947, εἰσηγητὴς **Κ. Καυκᾶς**, ΕΕΔ 7, 29, Α. Π. 38|1948, εἰσηγητὴς **Β. Κυριακόπουλος**, ΕΕΔ 7, 280, ἀπὸ τῶν ὁποίων παρεξέκλινεν ἡ Α.Π. 259|1948, εἰσηγητὴς **Ν. Πλατύκας**, ΕΕΔ 7, 485, διὰ συλλογιστικῆς, ἡ ὁποία εἶναι ἐπιδεκτικὴ ἀντιρρήσεων (βλέπε σημείωσιν μας ἐν ΕΕΔ 7, 486), ἀλλὰ πάντως συνδυάζει τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 765|1943 πρὸς τὸν Α. Ν. 244|1936).

Δύναται λοιπὸν νὰ σημειωθῇ, χωρὶς φόβον νὰ εἶναι ἐσφαλμένον τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ περίπτωσις τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, μισθωτοῦ ἀπολυθέντος κατὰ παράβασιν κανονισμοῦ μονιμότητος, τὸν Σεπτέμβριον 1945, δὲν ὑπήγετο εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν προθεσμίαν ἐπιδόσεως ἀγωγῆς τοῦ ἰσχύοντος τότε ἄρθρου 2 ν. 765|1943, βάσει τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀπόψεως (Α. Π. 371|1947, ἔνθ. ἀνωτ.) ὅτι ἰσχυεν, ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχύος τοῦ Ν. 765|1943, οἱ κανονισμοὶ καὶ βεβαίως καὶ οὗτε ὁ Ν. 118|1945 (Α. Π. ὁλομελείας 205|1948, εἰσηγητὴς **Κ. Καυκᾶς**, ΕΕΔ 7, 398).

Ἡ τριμηνος προθεσμία ἀγωγῆς ἤρξατο ἐν προκειμένῳ ἀπὸ τῆς 11 Μαΐου 1946, ἡμέρας δημοσιεύσεως τοῦ Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 118|1945 κλπ.», κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ ὁποίου «πᾶσα ἀξίωσις μισθωτοῦ, πηγάζουσα ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τυγχάνει ἀπαράδεκτος, ἐφ' ὅσον ἡ σχετικὴ ἀγωγὴ δὲν ἐκοινοποιήθη ἐντὸς τριμήνου ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας» καὶ ἐκ τῆς γενικότητος τῆς διατάξεως ταύτης ἡ προθεσμία ἐφαρμόζεται ***ἐπὶ πάσης ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας***, ἀδιακρίτως ἂν προέρχεται αὕτη ἐκ παραβάσεως ἐργατικοῦ νόμου ἢ ὀφείλεται εἰς ἄλλον τινὰ λόγον (Α. Π. 576|1948, εἰσηγητὴς **Β. Μακρῆς**, ΕΕΔ 8, 96), κατὰ τὸ ἄρθρ. 18 § 1 Εἰσαγωγικοῦ Νόμου Α.Κ. 2783|41 (βλέπε **Α. Λεκατσερόπουλον**, ΕΕΔ 5, 421, Α.Π. 328|47, εἰσηγητὴς **Χ. Σταυρόπουλος** ΕΕΔ 6, 751, καθ' ἣν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 3 Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 ἐφαρμόζεται ἀπὸ τῆς ἰσχύος της καὶ ἐπὶ τῶν πρὸ αὐτῆς γεγεννημένων ἀξιώσεων καὶ ταῦτο οὐχὶ κατ' ἀνάστροφον ἰσχύν της, ἀφοῦ δὲν ὑπολογίζεται ὁ προδραμὼν χρόνος, ἀλλὰ κατ' ἐφαρμογὴν αὐτῆς ταύτης τῆς διατάξεως, ρυθμιζούσης καὶ τὰς πρὸ αὐτῆς γεγεννημένας καὶ μήπως ἀσκηθείσας ἀξιώσεις, ὅτε ὑπολογίζεται μόνον ὁ ἀπὸ τῆς ἰσχύος της διατρέχων χρόνος τῆς τριμήνου προθεσμίας.

Ἀρείου Πάγου 611|1949 Τμ. Α'.

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιοῦ**.

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Χαμάρτος**.

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Κολλιόπουλος, Ι. Ἀναστασόπουλος.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 10 § 7 τοῦ Ν. Διατάγματος 424|41, ὡς ἀντικατεστάθη δι' ἄρθρου 2 Νόμου 765|43, σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἡ διὰ ταύτης τατομένη τρίμηνος ἀποκλειστικὴ προθεσμία πρὸς ἔγερσιν τῶν εἰς τοὺς ἀκύρως ἀπολυομένους μισθωτοὺς προσηκουσῶν ἀγωγῶν διὰ τὴν ἀνόρθωσιν τῶν ἐκ τῆς ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐπελθουσῶν τούτοις ζημιῶν ἐφαρμογὴν ἔχει ἐπὶ πάσης ὑπὸ ἐργοδότου γενομένης ἀκύρου ἀπολύσεως μισθωτῶν, ἀνεξαρτήτως τῆς παραβιασθείσης διατάξεως, ἐφ' ὅσον πάντως διὰ τῆς διατάξεως ταύτης δὲν ὁρίζεται ἑτέρα προθεσμία πρὸς ἄσκησιν τῆς ἐκ τῆς τοιαύτης ἀκύρου ἀπολύσεως πηγαζούσης ἀγωγῆς, καὶ τοῦτο ἵνα μὴ τελῇ ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἡ παρὰ τοῦ ἐργοδότου γενομένη ἀπόλυσις ὑπὸ τὴν ἀπειλὴν τῆς ἀκυρώσεως ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου δικαστηρίου, εἰς ὃ ἐνδεχομένως θὰ προσέφευγεν ὁ ἀπολυθεὶς μισθωτός. Ὅθεν τὸ δικάσαν ἐφετεῖον, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, δεξάμενον, μετ' ἀνέλεγκτον, ὡς εἰς πράγματα μόνον ἀναγομένην ἐκτίμησιν, ὅτι κατὰ τὰ ἐν τῇ κρινομένῃ ἀγωγῇ ἐκτιθέμενα ἡ ἀπόλυσις τῆς ἀναιρεσειούσης ἐγένετο τὴν 4ην Σεπτεμβρίου 1945 ὑπὸ τῆς ἤδη ἀναιρεσιβλήτου Ἀνωνύμου Ἑλληνικῆς Τηλεφωνικῆς Ἑταιρίας ἀκύρως παρὰ τὸν Γενικὸν Κανονισμὸν τοῦ προσωπικοῦ της, καὶ ὅτι ἡ ἀγωγὴ αὕτη ἠγέρθη τὴν 30ὴν Ἰουνίου 1946 καὶ ἀποφηνάμενον ἀπαράδεκτον καὶ συνεπῶς ἀπορριπτέαν ταύτην ὡς ἐγερθεῖσαν μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 7 Νόμου 765|43 τατομένης τριμήνου ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς γενομένης ὡς ἄνω ἀπολύσεως, ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 10 παρ. 7 Νομ. Διατάγματος 424|41, ὡς ἀντικατεστάθη δι' ἄρθρου 2 Νόμου 765|43, καὶ ἀπορριπτέοι οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου μόνος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως, ὡς καὶ ὁ 1ος τῶν προσθέτων τοιούτων.

Ἡ διὰ τοῦ δευτέρου τῶν προσθέτων λόγων ἀναιρέσεως προβαλλομένη αἰτίασις κατὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὅτι κατ' ἐσφαλμένην ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 7 καὶ 3 Νόμου 765|43 ἀπερρίφθη ὡς ἀπαράδεκτος ἡ κρινομένη ἀγωγὴ τῆς ἀναιρεσειούσης, ἐνῷ προέκειτο συμβασις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ὡς καθοριζομένου ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ ὡρισμένου ὁρίου ἡλικίας διὰ τοὺς ὑπαλλήλους τῆς ἀναιρεσιβλήτου, ἐφ' ἧς δὲν εἶχον ἐφαρμογὴν αἱ ὡς ἄνω διατάξεις, εἶναι ἀπαράδεκτος κατὰ τὸ ἄρθρον 811 παρ. 2 τῆς Πολ. Δικονομίας, ἐφ ὅσον δὲν διατείνεται συνάμα ἡ ἀναιρεσείουσα, ὅτι προϋτάθη ὁ σχετικὸς ἰσχυρισμὸς καὶ ἐνώπιον τοῦ ἐκδόντος τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν Δικαστηρίου τῆς οὐσίας καὶ δὲν ἀνάγεται οὗτος εἰς τὴν κοινὴν εὐταξίαν.

Ὁ 3ος τῶν προσθέτων λόγων ἀναιρέσεως, αἰ-

ΚΡΙΤΗΡΙΟΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΞΗΡΤΗΜΕΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Έννοια όρου «μισθωτός» δι' έφαρμογήν άρθρου 9 Ν. 118|1945

Παροχή έργασίας ύπό νοσοκόμου, απασχολουμένης δι' ένέργειαν ένέσεων είς προσωπικόν επιχειρήσεως καί άμειβομένης κατά μονάδα έργασίας — Ύπαρξις προσωπικής έξαρτήσεως διά τήν έννοιαν τοῦ ὅρου «μισθωτός» κατ' ἄρθρ. 6 Ν. 765|1943 καί ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 5048|1949 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ὡς ἐφετείου κατὰ Ν. Γ'ΦΟΔ'.

Πρόκειται περὶ νοσοκόμου, ἡ ὁποία εἶχε προσληφθῆ ὑπὸ ἐπιχειρήσεως (τῆς Α.Ε. Ἑλληνικῶν Ἠλεκτρικῶν Σιδηροδρόμων) διὰ τὴν ἐνέργειαν ἐγχύσεως ἐνέσεων εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς ἐπιχειρήσεως, ὁσάκις παρίστατο ἀνάγκη, καθ' ὑπόδειξιν τῶν ἰατρῶν της, καὶ ἀντὶ ἀμοιβῆς κατὰ μονάδα ἐργασίας (κατ' ἔνεσιν), ἀπολυθείσης δέ, κατ' αὐτήν, ἀκύρως ἄνευ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945, ὡς ἐπεξετάθη διὰ τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Ν.Δ.

Ὁ Ἄρειος Πάγος, προκειμένου νὰ ἐφαρμοσθῆ ὁ Νόμος οὗτος, ἐρευνᾷ εἰς τὴν συγκεκριμένην αὐτὴν περίπτωσιν, ἂν ἐπρόκειτο περὶ μισθωτοῦ καὶ ἐπανέρχεται καὶ διὰ τῆς καταχωρουμένης κατωτέρω ἀποφάσεώς του εἰς τὸ γνωστὸν κριτήριον τῆς προσωπικῆς ἐξαρτήσεως (βλέπε περὶ αὐτοῦ παραπομπὰς εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 109, πρόσθες καὶ Α. Π. 565|1949, εἰσηγητὴς *Α. Κωττούλας*, ΕΕΔ 9, 105).

Ἀρείου Πάγου 578|1949 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιοῦ**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Χαμάρτος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Σοφιανόπουλος, Ι. Βαρβέρης.

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον μετ' ἀνέλεγκτον, ὡς εἰς πράγματα μόνον ἀναγομένην, ἐκτίμησιν τοῦ προσκομισθέντος ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ, ἐδέξατο, ὅτι ἡ ἤδη ἀναιρεσίβλητος, νοσοκόμος οὖσα τὸ ἐπάγγελμα, προσελήφθη ἀπὸ τοῦ ἔτους 1943 δι' ἀόριστον χρόνον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἀναιρεσειούσης διὰ τὴν ἔγχυσιν ἐνέσεων κατὰ παραγγελίαν τῶν ἰατρῶν τῆς ἀναιρεσειούσης εἰς τὸ προσωπικὸν ταύτης, εἴτε εἰς τὰ ἰατρεῖα αὐτῆς, εἴτε εἰς τὰς οἰκίας τῶν ἀσθενῶν, ἀντὶ ἀμοιβῆς χιλίων δραχμῶν κατ' ἔνεσιν, οὖσα ὑποχρεωμένη νὰ εὑρίσκεται ἐν τοῖς ἰατρείοις τῆς ἀναιρεσιβλήτου καθ' ὡρισμένας ὥρας ἐργασίας, ἐνεργοῦσα κατ' ἐντολὴν τῶν ἰατρῶν τῆς ἀναιρεσειούσης οὐ μόνον ἐγχύσεις ἐνέσεων, ἀλλὰ καὶ ἀλλαγὰς τραυμάτων, καὶ νὰ μεταβαίνῃ κατὰ τὰς λοιπὰς ὥρας τῆς ἡμέρας καὶ ὁσάκις παρίστατο ἀνάγκη εἰς τὰς οἰκίας τῶν ἀσθενῶν πρὸς ἔγχυσιν ἐνέσεων, συμφώνως πρὸς τὰς παραγγελίας τῶν ὡς ἄνω ἰατρῶν, μὴ κεκτημένη οὐδεμίαν πρωτοβουλίαν, οὔτ' ὡς πρὸς τὸν χρόνον, οὔτ' ὡς πρὸς τὸν τρόπον παροχῆς τῆς ὑπηρεσίας της, ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὁποίας, οὖσης μακρᾶς χρονικῆς διαρκείας, ἐξηρτᾶτο ἀπολύτως ἐκ τῶν κανονισμῶν τῆς ἀναιρεσειούσης, ὡς καὶ τῶν παρὰ τῶν ἰατρῶν ταύτης διδομένων ἐντολῶν, οὖσα ἐγγεγραμμένη καὶ εἰς τὸν Συν]σμὸν τῶν ὑπαλλήλων τῆς ἀναιρεσειούσης· κρίναν δ' ἀκολούθως, ὅτι πρόκειται σύμβασις συνομολογηθεῖσα μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων περὶ ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἅτε τῆς ἤδη ἀναιρεσιβλήτου ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς τοιαύτης ὑπηρεσίας της τελούσης εἰς προσωπικὴν ἐξάρτησιν ἐκ τῆς ἀναιρεσειούσης διὰ τῶν ἐντεταλμένων ἰατρῶν αὐτῆς, ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν καὶ διεύθυνσιν τῶν ὁποίων ἐξετέλει τὴν ἐργασίαν της, καὶ δι' ἀπορρίψεως τῆς ἀσκηθείσης ἐφέσεως καὶ ἐπικυρώσεως τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως δεξαμένου τὴν κρινομένην ἀγωγὴν τῆς ἀναιρεσιβλήτου, δι' ἧς αἰτεῖται τὴν καταβολὴν τῶν μισθῶν της, ὡς ἀπολυθείσης ἀκύρως ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ἐπεκταθέντος διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 περίπτ. γ' Ν. Δ]τος 8|11 Μαΐου 1946 καὶ ἐπὶ τῆς ἀναιρεσειούσης ἀνωνύμου ἑταιρίας, ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 6 Α.Ν. 765|1943 καὶ 9 Ν. 118|1945, οὐδεμίαν δὲ ἑτέραν διάταξιν νόμου παρέβιασε, καὶ ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου μόνος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ἐκτιμῆσαν ἀνελέγκτως τὰς προσαχθείσας ἀποδείξεις περὶ τῆς φύσεως τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἐργασίας καὶ ἀνευρὸν ἐκ τούτων, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει τῆς παρούσης ἐκτιθέμενα, ὡς προκύψαν καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἀναιρεσίβλητος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας της ἐξηρτᾶτο ἐκ τῶν κανονισμῶν τῆς ἀναιρεσειούσης, δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν πράγματα μὴ προταθέντα, ἀλλ' ἀναφέρει ἁπλῶς γεγονὸς προκύψαν ἐκ τῆς ἀποδείξεως, εἰς ἐνίσχυσιν τῆς κρίσεώς της περὶ τῆς τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἰδιότητος ὡς μισθωτοῦ, οὐδ' ἐδέχθη πράγματα ὡς ἀληθῆ ἄνευ ἀποδείξεως καὶ ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος ὁ πρῶτος τῶν προσθέτων λόγων ἀναιρέσεως.

Τὸ αὐτὸ Πρωτοδικεῖον, καθ' ὃ δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ἐν τῇ ἀνελέγκτως ὑπ' αὐτοῦ γενομένῃ ἐκτιμήσει τῶν προσαχθεισῶν ἀποδείξεων, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἠγουμένῃ δευτέρᾳ σκέψει τῆς παρούσης ἐκτιθέμενα, συνήγαγε τεκμήριον περὶ τῆς τῆς ἀναιρεσιβλήτου ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος τῆς ἐγγραφῆς ταύτης εἰς τὸν Συνεταιρισμὸν τῶν ὑπαλλήλων τῆς ἀναιρεσειούσης, ἐφ' ὅσον δὲ ἡ στάθμισις τῶν δικαστικῶν τεκμηρίων καὶ ἡ βαρύτης αὐτῶν ὡς πρὸς τὸ ἀποδεικτέον θέμα ἀνατίθεται ὅλως εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας (ἄρθρ. 276 Πολ. Δικ.), ὁδηγουμένου πρὸς τοῦτο ὑπὸ τῶν κανόνων τῆς λογικῆς καὶ τῆς ἀνθρωπίνης ἐμπειρίας, ἡ μὴ εἰδικὴ ἀπάντησις ἐπὶ ἰσχυρισμοῦ ἀμφισβητοῦντος τὴν τοιαύτην ἐν τῇ δίκῃ βαρύτητα δὲν ἱδρύει παραδεκτὸν λόγον ἀναιρέσεως κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 ἐδ. 7 τῆς Πολ. Δικονομίας. Ὅθεν ὁ δεύτερος τοῦ προσθέτου δικογράφου λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀπορριπτέος.

τιώμενος τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως διὰ κρίσεις μόνον, ἃς αὐτὴ ἐκ περισσοῦ ἐκφέρει περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 2§7 Νόμου 765|43 καὶ αἵτινες κρίσεις οὐδεμίαν συνάφειαν πρὸς τὸ διατακτικὸν αὐτῆς ἔχουσιν, εἶναι τελείως ἀλυσιτελεῖς καὶ καθ' ὃ τοιοῦτος ἀπορριπτέος.

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΚΥΡΟΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Καταβολὴ ἐλλιποῦς ἀποζημιώσεως Ν. 2112 καὶ συνέπειαι

Χαρακτηρισμὸς «συνοδοῦ ἐδάφους» ἀεροπλάνων ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου.—Στάθμισις τοῦ εἴδους τῆς παρεχομένης ὑπηρεσίας.—Συνέπεια μὴ καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112, ἀλλὰ τοιαύτης β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 ἡ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας συμβάσεως, κατ' ὄρθρ. 9 Ν. 118|1945

Εἰς ἀντίθετον τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, ὑπ' ἀριθ. 2739|1949 (Πρωτοδίκης *Α. Παπαχρήστου*, ΕΕΔ 8,808), πόρισμα καταλήγει ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ὡς ἐφετείου, ἐν σχέσει πρὸς τὴν ὑπαλληλικὴν ἰδιότητα ἐργαζομένης ὡς συνοδοῦ ἐπιβατικῶν ἀεροπλάνων.

Ταύτην ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις εἶχε θεωρήσει ὡς ὑπηρετικήν, ἐνῷ τὸ Πρωτοδικεῖον χαρακτηρίζει ὡς ὑπαλληλικήν.

Ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου γίνεται ὀρθοτέρα ἐκτίμησις τοῦ εἴδους τῆς ἐργασίας ἐν προκειμένῳ, ἵνα συγκροτηθῇ ἡ ἔννοια τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ἡ ὁποία εἶναι ἔννοια νομική (πρβλ. Α.Π 68|1942, εἰσηγητὴς *Ι. Σακκέτας*, ΕΕΔ 1,529, 240|1949, εἰσηγητὴς *Β. Διάρης*, ΕΕΔ 8, 493), ἀντιτίθεται, νομίζομεν, πρὸς τὴν ἐπιείκειαν, τὸ καλὸν καὶ τὸ ἴσον, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν του ὁ δικαστής, ἑρμηνεύων τοὺς νόμους (πλεῖσται διατάξεις τῶν πηγῶν) νὰ ἀπαγγελθῇ, ὡς ἐν προκειμένῳ, ἡ βαρεῖα κύρωσις τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945, διὰ τὸν λόγον, ὅτι ὑπὸ τὰς περιστάσεις ταύτας δὲν κατεβλήθη «ἐξ ὁλοκλήρου» ἡ ὑπὸ τοῦ Νόμου 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 4558|1930, καθοριζομένη ἀποζημίωσις, τῆς ὁποίας δικαιοῦται ἡ ἐνάγουσα, κατὰ τὸ Πρωτοδικεῖον, ἀλλ' ἀντιθέτως κατεβλήθη ἡ ἐκ τοῦ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 ἐπὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν» ἀποζημίωσις, τῆς ὁποίας—κατὰ τὴν ἐναγομένην ἐργοδότιδα καὶ τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν—ἐδικαιοῦτο αὕτη.

Δεδομένου δὲ ὅτι ἡ ὑπαλληλικὴ ἰδιότης δὲν καθορίζεται τόσον σαφῶς καὶ συγκεκριμένως ἐν τῷ νόμῳ, ἀλλ' ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐκτιμήσεως τοῦ εἴδους τῆς παρεχομένης εἰς ἑκάστην περίπτωσιν ὑπηρεσίας, βάσει γενικῶν κριτηρίων (ὄρθρ. 10 ν. 1284) καὶ θετικῶν καὶ ἀρνητικῶν ὁρισμῶν τοῦ νόμου, καλεῖται δὲ ὁ δικαστὴς νὰ συμπληρώσῃ τούτους ἐκ τῆς κοινωνικῆς του πείρας (βλ. ὑπ' ἀριθ. 7655|18 ἐγκύκλιον τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας περὶ κοινοποιήσεως τοῦ Ν. 1231), δύναται βασίμως νὰ καταλήξῃ τις ἐπὶ τῆς συγκεκριμένης περιπτώσεως τοῦ Πρωτοδικείου εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι τὸ δίκαιον, «ἡ τέχνη τοῦ καλοῦ καὶ ἐπιεικοῦς», ἐπέβαλλε νὰ μὴ ἀπαγγελθῇ ἡ βαρεῖα κύρωσις τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας συμβάσεως, ἐφ' ὅσον ὁ ἐργοδότης ἐτέλει ἐν καλῇ πίστει καὶ ὑπῆρχεν εἰλογος παρ' αὐτῷ ἀμφιβολία περὶ τῆς ἐκτάσεως τῆς ὑποχρεώσεώς του (πρβλ. Α.Π 294|49, εἰσηγητὴς *Δ. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 8,578).

Ἡ κρίσις τοιαύτη τοὐλάχιστον τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως (ἀσχέτως ἂν τελικῶς ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου δὲν ἐγένετο δεκτὴ) ἐπιμαρτυροῖ, ὅτι εὐλόγως ὁ ἐργοδότης ἀμφέβαλλε περὶ τῆς ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος τοῦ ὑπὸ καταγγελίαν συμβάσεως μισθωτοῦ.

Θὰ ἦτο διάφορον τὸ πρᾶγμα, ἂν προϋπῆρχε σταθερῶς ἀκολουθουμένη ἐπὶ τῆς συγκεκριμένης περιπτώσεως τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως δικαστικὴ ἄποψις, ὥστε νὰ μὴ συνεχωρεῖτο νὰ τεθῇ ζήτημα ἀμφιβολιῶν περὶ τῆς ὑποχρεώσεως καὶ τοῦ ἐντεῦθεν κύρους τῆς καταγγελίας συμβάσεως.

Αὕτη εἶναι, νομίζομεν, ἡ ὀρθὴ ἔννοια τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945, ἡ ὁποία δὲν ὁδηγεῖ καὶ εἰς ἀκρότητας.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10613|1949

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Μπιζίμης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Χ. Καθάρειος**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Α. Παληατσάρας, Ν. Παπαφιλίππου

Ἀρκούντως, κατὰ τὴν τοῦ δικαστηρίου τούτου κρίσιν καὶ ἐκτίμησιν, προέκυψεν, ὅτι ἡ ἐνάγουσα, ἔχουσα τὰ ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ἀξιούμενα προσόντα διὰ τὴν κατάληψιν θέσεως ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ της, ὡς ταῦτα ἀναγράφονται εἰς τὴν μνημονευθεῖσαν ὡς ἄνω κατάστασιν, δηλαδὴ καλὴν ἐμφάνισιν καὶ ἡλικίαν, ἀπολυτήριον Γυμνασίου, γνῶσιν δύο ξένων γλωσσῶν καὶ γενικῶς συμπεριφορὰν ἄφογον καὶ πολιτισμένην, μετὰ προηγουμένην δοκιμασίαν ἐνώπιον συγκροτηθείσης ἐπιτροπῆς, προσελήφθη τὴν 16|10|1948 εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐναγομένης, ἵνα ἐκτελῇ τὰ καθήκοντα τῆς «συνοδοῦ ἐδάφους». Διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην τῆς ἐναγούσης ἡ ἐναγομένη ἐχορήγησε μισθὸν μηνιαίως δραχμῶν 500.000 καὶ ἐπίδομα τροφῆς ἀξίας 5.000 δραχμῶν κατὰ τὰς ἐργασίμους ἡμέρας, καθ' ἃς μετεῖχεν εἰς τὸ συσσίτιον τῆς Ε.Β.Ε. (Ἑταιρικὴ Βάσις Ἑλληνικοῦ) ἐν τῷ ἀεροδρομίῳ. Τὰ καθήκοντα τῆς ἐναγούσης συνίσταντο εἰς τὸ νὰ παραλαμβάνῃ τοὺς ἐπιβάτας ἐκ τῶν αὐτοκινήτων τῆς ἑταιρίας, νὰ τοὺς ὁδηγῇ εἰς τὴν εἰδικὴν αἴθουσαν ἀναμονῆς τῶν ἐπιβατῶν, νὰ ἐλέγχῃ τὰς ταυτότητας αὐτῶν καὶ νὰ παρέχῃ οἱανδήποτε πληροφορίαν πρὸς τοὺς ἐπιβάτας, ὁμιλοῦσα συγχρόνως τὴν Γαλλικὴν ἢ Ἀγγλικὴν γλῶσσαν πρὸς τοὺς ἀγνοοῦντας τὴν Ἑλληνικήν. Τέλος νὰ παραλαμβάνῃ τοὺς ἐπιβάτας ἐκ τῆς αἰθούσης ἀναμονῆς καὶ νὰ τοὺς ὁδηγῇ βάσει τῶν συντεταγμένων καταστάσεων εἰς τὴν οἰκείαν θέσιν τοῦ ἀεροσκάφους. Τὰ ὡς ἄνω ἐκτιθέμενα προσόντα τῆς ἐναγούσης, ἡ πρόσληψίς της κατόπιν διαγωνισμοῦ καὶ μὲ τὴν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ κανονισμῷ τῆς ἑταιρίας ἀναφερομένην διαβάθμισιν «Δθ» (ἴδε τὰ ἔγγραφα τῆς προσλήψεως), τὸ ποσὸν τοῦ μισθοῦ, ὅπερ κατεβάλλετο, ὡς καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς ὑπαλλήλους ἐξ ἡμισείας εἰς δύο ἰσθμήρα καὶ τέλος τὸ εἶδος καὶ ὁ χαρακτὴρ τῆς προσφερομένης ὑπηρεσίας, ἀπαιτούσης κυρίως ἄφογον καὶ πολιτισμένην συμπεριφοράν, γνῶσιν ἐξ-

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΣΧΕΣΙΣ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ

Προστασία απολυομένων έκ των τάξεων του Στρατού

Καθορισμός υπηρεσιών τοποθετουμένων κατά Ν. 751|1948 προσώπων.—Δυνατή τοποθέτησις εις θέσεις εξηρτημένου προσωπικού.—Διορισμός ως δικηγόρου παρά Νομικώ Προσώπω πρό του Ν. Δ. 1196|1949.—Προϋπόθεσις νομιμότητος του διορισμού ή ύπαρξις ειδικού δικαστικού τμήματος.

Ὑποκειται αἴτησις ἀκυρώσεως κατ' ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου Προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ, διά τῆς ὁποίας, κατ' ἐφαρμογήν τοῦ Α. Ν. 751|1948 (ΕΕΔ 7, 658) ἐτοποθετήθη παρά Δήμῳ, μή ἔχοντι, βάσει τοῦ ὀργανισμοῦ του, ὀργανωμένον δικαστικόν τμῆμα, ὡς δικηγόρος, πρόσωπον, προστατευόμενον ὑπό τοῦ ἀνωτέρω νόμου, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπό τοῦ Ν. Δ. 1196|1949 (ΕΕΔ 8, 918).

Κατ' ἀρχήν ρητέον ὅτι τά Συμβούλια Προστασίας τοῦ Ν. 751|1948 εἶναι συλλογικά ὄργανα διοικήσεως (πρβλ. καί Σ. Ε. 22 |1937 περί τῶν Συμβουλίων τοῦ Α. Ν 244|1936) καί αἱ ἀποφάσεις αὐτῶν, ὡς διοικητικαί πράξεις, εἶναι δεκτικαί προσβολῆς δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καί ἐντός τῆς ὑπό τοῦ νόμου (ἄρθρ. 49 Ν. 3713 «περί Συμβουλίου Ἐπικρατείας») προθεσμίας τῶν 60 ἡμερῶν ἀπό τῆς γνωστοποιήσεως τῆς πράξεως (Σ. Ε. 22|1937).

Τό Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας εἰς τήν συγκεκριμένην αὐτήν περίπτωσίν του ἀκυροῖ τήν προσβληθεῖσαν διοικητικήν πρᾶξιν, σκεπτόμενον ὅτι ἐκ μέν τοῦ ἀρχικοῦ ἄρθρου 3 § 1 τοῦ Δ. Ν. 751|1948 προκύπτει, ὅτι ἡ τοποθέτησις τῶν ὑπό τούτου προστατευομένων προσώπων «εἶναι δυνατή εἰς θέσεις ἐξηρτημένου προσωπικοῦ, ἀφῆνον νά ἐννοηθῇ, ὅτι μεταξύ τοῦ ἐξηρτημένου προσωπικοῦ δέν περιλαμβάνεται ὁ δικηγόρος, ἐκ δέ τοῦ ἄρθρου 4 ἐδάφ. β' τοῦ Ν. Δ. 1196|1949 (ΕΕΔ 8,918), ρυθμίσαντος τήν ὑποχρεωτικήν ὡς δικηγόρου τοποθέτησιν, ἀπαιτεῖται πάντως καί διά τούς πρό τοῦ Ν. Δ. 1196|1948 διορισμούς νά ὑπάρχῃ παρά τῷ Νομικῷ Προσώπῳ ἡ τῇ ἐπιχειρήσει βάσει τῶν ὀργανισμῶν των ὀργανωμένων εἰδικόν δικαστικόν τμῆμα (βλέπε σχετικῶς καί συμφώνους σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 125 ἐπ., ἔνθα παρατίθενται σχετικά ἀποσπάσματα ἐκ τῶν ἐπισήμων πρακτικῶν τῆς Βουλῆς).

Ἄν τό πρόβλημα ἐξομαλύνεται, ἀπό ἀπόψεως διορισμοῦ, ὥστε νά μή εἶναι ἤδη μετά τό Ν. Δ. 1196|1949 ἀναγκαῖον νά ἐρευνηθῇ καί ἄν ὁ δικηγόρος δύναται νά θεωρηθῇ ὡς «ὑπαλλήλικόν προσωπικόν», ἀφοῦ ρητῶς περί τῶν δικηγόρων γίνεται ὁπωσδήποτε ρύθμισις, ὅμως παραμένει τό ζήτημα καί ἄν οἱ εἰς τά ὀργανωμένα εἰδικά τμήματα ἀπασχολούμενοι ὡς δικηγόροι, ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὁποίων θά ἐξαρτηθῇ καί ἡ τοποθέτησις τῶν ὑπό τοῦ Ν. 751|1948 προστατευομένων προσώπων ὡς δικηγόρων, δύνανται νά χαρακτηρισθῶσιν ὡς «ὑπάλληλοι», ὑπό τήν ἔννοιαν τῆς συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, τήν ὁποίαν, ὡς γνωστόν, ἀρνεῖται ὁ Ἄρειος Πάγος εἰς τούς δικηγόρους (βλέπε Α. Π. 493|1948, εἰσηγητής *Δ. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 7, 880, Α. Π. 155|1949, εἰσηγητής *Δ. Παπαναστασίου*, ΕΕΔ 8, 369, πρβλ. ὅμως *Κ. Καυκᾶν*, Σύμβασις ἐξηρτημένης καί ἀνεξαρτήτου ἐργασίας, ΕΕΔ 9, 49 ἐπ.).

Ἐν τούτοις τό ἄρθρον 4 τοῦ Ν. Δ. 1196|1949 (ἔνθ' ἀνωτ.) ὁρίζει «. . . ὑφίστανται ὀργανωμένα δικαστικά τμήματα καί ὑπηρετοῦν εἰς ταῦτα ἄνω τῶν δεκαπέντε ὑπαλλήλων δικηγόρων . . .».

Ἡ θεωρητική ὅμως ἔρευνα, ἄν οἱ δικηγόροι δύνανται νά θεωρηθῶσιν ὡς ὑπάλληλοι, ὑπό τήν ἔποψιν τοῦλάχιστον τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. Δ. 1196|1949, περιττεύει, ἀφοῦ ὁ Νομοθέτης ἠννόησε νά θεωρηθῶσι τοιοῦτοι οἱ εἰς τά ὀργανωμένα δικαστικά τμήματα ἀπασχολούμενοι δικηγόροι καί ἀφοῦ, ἄλλως, ὑπό τό συμπέρασμα ὅτι οἱ δικηγόροι δέν δύνανται νά εἶναι «ὑπάλληλοι», θά κατέληγε νά μείνῃ ἀνεφάρμοστον, ὡς πρός αὐτούς, τό Ν. Δ. 1196|1949.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 2011|1949 Ὁλομ.

Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Πουλίτσας**

Εἰσηγητής ὁ Σύμβουλος κ. **Γ. Παπαχατζῆς**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Δ. Δημητρίου, Δ. Φασιλάκης

Ὁ καθορισμός τῶν ὑπηρεσιῶν, εἰς ἃς ὑποχρεωτικῶς τοποθετοῦνται οἱ κατά τόν Νόμον 751|1948 προστατευόμενοι ἀπολυθέντες ἐκ τῶν

νων γλωσσῶν καί καλήν ἐμφάνισιν, μαρτυροῦσι, κατά τρόπον ἀναμφίβολον, ὅτι ὁ προέχων χαρακτήρ τῶν προσφερομένων ὑπηρεσιῶν εἶναι τό πνευματικόν στοιχεῖον καί ὄχι τό σωματικόν, διότι, ὡς ἀπεδείχθη, δέν ἦτο ὑποχρεωμένη νά μεταφέρῃ καί τάς ἀποσκευάς τῶν ἐπιβατῶν, ὁπότε ἡ ἐργασία αὐτή θά τήν ὑπεβίβαζεν εἰς τήν κατηγορίαν τῶν ὑπηρετῶν. Εἰς τήν ἀνωτέρω ἐκδοχήν συνηγορεῖ ἀκόμη καί τό ὅτι, κατά κοινήν πεῖραν, αἱ ἐχουσαι τά ὡς ἄνω ἐκτιθέμενα προσόντα δέν ἦτο δυνατόν νά ἀνεχθῶσι τήν ἐκτέλεσιν ὑπηρετικῶν ἐργασιῶν, τοῦτέστιν ἐργασιῶν βαναύσων ἢ χειρωνακτικῶν. Ἄλλως τε καί αὐτή ἡ ἐναγομένη, θεωρήσασα τό δελτίον ἀπογραφῆς τῆς ἐναγούσης πρός τό Ι.Κ.Α, εἰς ὃ αὐτη ἀνεγράφετο ὡς ὑπάλληλος καί ὄχι ὑπηρέτρια, καί κατατάξασα ταύτην μεταξύ τῶν ὑπαλλήλων της εἰς τήν κατηγορίαν τῆς διαβαθμίσεως «Δ9» προέκρινεν ἔκτοτε τήν σχέσιν τῆς ἐργασίας της ὡς τοιαύτην ὑπαλλήλου καί ὄχι ὡς ὑπηρετρίας. Τό ἐναντίον ὅθεν τούτων δεχθεῖσα ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἥτις ἐχαρακτήρισε τάς ὑπηρεσίας τῆς ἐναγούσης ὡς ὑπηρετικάς τοιαύτας καί ἀπορρίψασα περαιτέρω τήν ἀγωγήν της, ἥτις ἐζήτει τήν καταβολήν ἀποδοχῶν ἑνός μηνός, ἤτοι ἀπό 11|3|49 μέχρι 10|6|49, λόγῳ τοῦ ἀκύρου τῆς ἀπολύσεώς της, ὡς ἐκ τοῦ ὅτι δέν κατέβαλεν αὐτῇ ἡ ἐναγομένη τήν τοῦ νόμου 2112,ἀλλ' ἀποζημίωσιν 5 ἡμερομισθίων, ἐσφαλε κατά τούς βασίμους περί τούτου 1ον καί 2ον λόγους ἐφέσεως καί δέον ἐξαφανιζομένης τῆς ἐκκολουμένης ἀποφάσεως νά γίνῃ δεκτή ἡ ἀγωγή κατά τό κεφάλαιον αὐτῆς περί ἀκύρου ἀπολύσεώς της καί ἐξετασθῇ ἀκολούθως αὐτη ὡς πρός τό ἀξιούμενον ποσόν τῶν ἀποδοχῶν ἀπό τῆς 11|3|49 μέχρι 10|6|49.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΙΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

Ὑπολογισμὸς ἀριθμοῦ ἀπασχολουμένου παρ' ἐπιχειρήσει κλπ. προσωπικοῦ

Κοινὰ Ταμεῖα Εἰσπράξεων Λεωφορείων Αὐτοκινήτων.—Σκοπὸς συστάσεως ὡς νομικῶν προσώπων ἰδιωτικοῦ δικαίου.—Σύνδεσμος τῶν εἰς λεωφορεῖα ἐργαζομένων ὁδηγῶν καὶ εἰσπρακτόρων οὐχὶ μετὰ τῶν Κοινῶν Ταμείων, ἀλλὰ μετὰ τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν λεωφορείων αὐτοκινήτων.—Μὴ συνυπολογισμὸς καὶ ἀριθμοῦ αὐτῶν μετὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀπασχολουμένων παρὰ τοῖς Ταμείοις ὑπαλλήλων πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τοποθετουμένων κατ' Α. Ν. 751|48.—Ὑπολογισμὸς ἀριθμοῦ ἀπασχολουμένου πάσης φύσεως προσωπικοῦ διὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν τοποθετουμένων.

Δι' ἀποφάσεως τοῦ Τοπικοῦ Συμβουλίου Θεσσαλονίκης προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ, κατ' Α.Ν. 751|1948, ἐτοποθετήθη ἀναγκαστικῶς παρὰ τῷ Α' Κοινῷ Ταμείῳ Εἰσπράξεων Ἀστικῶν Λεωφορείων Θεσσαλονίκης, ὡς ὑπάλληλος αὐτοῦ, πρόσωπον προστατευόμενον ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 751|1948.

Εἰς τὴν τοποθέτησιν ταύτην προέβη τὸ Συμβούλιον, ὑπολαβὸν ὅτι ὑπάλληλοι τοῦ Ταμείου εἶναι καὶ οἱ ὁδηγοὶ καὶ εἰσπράκτορες τῶν μελῶν τῶν Ταμείων Ἰδιοκτητῶν Λεωφορείων, ἀναβιβάσαν τοὺς ὑπαλλήλους αὐτοῦ ἀπὸ 29 εἰς 221.

Τὸ ὡς ἄνω Ταμεῖον δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἐζήτησε τὴν ἀκύρωσιν τῆς ρηθείσης πράξεως τοῦ Συμβουλίου διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους:

Βάσει τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 7 καὶ 15 (ἐδάφ. 8) τοῦ ἀπὸ 22|7|1933 Ν. Δ., τοῦ κυρωθέντος διὰ τοῦ Ν. 6033|1934, ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν καὶ συνεπληρώθησαν διὰ τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ Α. Ν. 6|6|1935 «περὶ συγκοινωνιῶν δι' αὐτοκινήτων», τοῦ Α. Ν. 644|1945 καὶ τοῦ β. δ. τῆς 4|8|5|1948 «περὶ Κοινῶν Ταμείων Εἰσπράξεως τῶν Ἀστικῶν διὰ Λεωφορείων Συγκοινωνιῶν» ἱδρύθη τὸ προσφεῦγον Ταμεῖον, οὗτινος εἶναι ὑποχρεωτικῶς ἐκ τοῦ νόμου μέλη 41 ἰδιοκτῆται λεωφορείων.

Διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ Ταμείου τούτου προσελήφθησαν, κατόπιν ἀποφάσεων τῆς γενικῆς συνελεύσεως τῶν μελῶν, 29 ὑπάλληλοι καὶ εἰς ἐτοποθετήθη ἀναγκαστικῶς δυνάμει τοῦ Ν. 751|1948.

Ἀφοῦ ὅμως κατὰ τὸν νόμον, ἤτοι α) ἄρθρ. 9 παρ. 2 καὶ ἄρθρ. 10 παρ. 1 καὶ 2 τοῦ Β. Δ. τῆς 4|8|5|1948 β) ἄρθρ. 7 παρ. 5 τοῦ Ν. 6033|1934 καὶ ἄρθ. 17 τοῦ Α. Ν. τῆς 6|6|1935 ὑπάλληλοι τοῦ Ταμείου εἶναι ἐκεῖνοι, οἵτινες ἐξυπηρετοῦν ἀμέσως αὐτό, ἤτοι οἱ λογισταί, γραφεῖς, ἐλεγκταὶ καὶ σταθμάρχαι, καὶ οἵτινες συνδέονται μετ' αὐτοῦ διὰ σχέσεως ἐργασίας καὶ ἀμείβονται παρ' αὐτοῦ, καὶ οὐχὶ οἱ ἀπασχολούμενοι ὑπὸ τῶν μελῶν — ἰδιοκτητῶν αὐτοκινήτων, ἤτοι οἱ ὁδηγοὶ καὶ εἰσπράκτορες ἑκάστου αὐτοκινήτου, οἱ συνδεόμενοι διὰ σχέσεως ἐργασίας μετὰ τῶν ἰδιοκτητῶν αὐτοκινήτων, οἵτινες οὐδεμίαν ἀπολύτως σχέσιν ἔχουν μετὰ τῶν Ταμείων, ἐφ' ὅσον προσλαμβάνονται, ἀπολύονται, ἀμείβονται κλπ. μόνον ἀπὸ τοὺς ἰδιοκτήτας τῶν λεωφορείων, ἡ προσβαλλομένη πρᾶξις τοῦ Συμβουλίου παρὰ τὸν νόμον συνυπελόγισεν εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ταμείου τοὺς παρ' ἑκάστου τῶν μελῶν — ἰδιοκτητῶν αὐτοκινήτων ἀπασχολουμένους ὁδηγοὺς καὶ εἰσπράκτορας πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ παρὰ τοῦ Ταμείου ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ, κατ' ἐφαρμογὴν τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 751|1948.

Εἰς τὴν ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας δίκην παρενέβη ὁ τοποθετηθείς, ἰσχυρισθείς, ὅτι ἡ πρᾶξις τοῦ Συμβουλίου εἶναι νόμιμος α) διότι κατὰ τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Ν. 751|1948 (ἄρθρ. 3 παρ. 1) σημασίαν ἔχει ὁ ἀριθμὸς τοῦ πάσης φύσεως προσωπικοῦ μιᾶς ἐπιχειρήσεως, ἤτοι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀπασοδήποτε ἀπασχολουμένων πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ οἰκονομικοῦ σκοποῦ αὐτῆς καὶ ἑπομένως αὐτονοήτων τυγχάνει, ὅτι εἰς τὰς γνωστὰς ἐπιχειρήσεις Κοινῶν Ταμείων Εἰσπράξεων Ἀστικῶν Λεωφορείων ὡς κατ' ἕξοχὴν ἀπασχολούμενοι καὶ δυνάμενοι νὰ συμπεριληφθοῦν εἰς τὸ πάσης φύσεως προσωπικὸν των εἶναι οἱ εἰσπράκτορες καὶ ὁδηγοὶ τῶν λεωφορείων, οἵτινες, ὅλως τε, τηλῶν καὶ ὑπὸ τὴν διοικητι-

---

τάξεων τοῦ Στρατοῦ, γίνεται ἐν ἄρθρῳ 3 § 1 τοῦ νόμου τούτου καὶ ἐν ἄρθρῳ 4 τοῦ τροποποιήσαντος ταῦτον Ν. Δ. 1196|1949.

Ἐκ μὲν τῆς διατυπώσεως τοῦ ἄρθρου 3 § 1 τοῦ Νόμου 751|1948 προκύπτει, ὅτι ἡ τοποθέτησις τῶν προσώπων τούτων εἶναι δυνατὴ εἰς θέσεις ἐξηρτημένου προσωπικοῦ, μόνον δὲ διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 4 ἐδ. β' τοῦ Ν. Δ. 1196|1949, τῆς ὁποίας ἡ ἰσχὺς κατὰ τὸ ἐδάφ. γ' τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ἀνατρέχει εἰς τὸν χρόνον ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. 751|1948, ῥητῶς προβλέπεται ἡ τοποθέτησις τῶν δικηγόρων «... εἰς νομικὰ πρόσωπα, ἱδρύματα καὶ ἐπιχειρήσεις πάσης φύσεως, ἐν αἷς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὀργανισμῶν των ὑφίστανται ὠργανωμένα δικαστικὰ τμήματα καὶ ὑπηρετοῦσιν εἰς ταῦτα ἄνω τῶν δεκαπέντε ὑπαλλήλων δικηγόρων ...». Ἐν τέλει τοῦ ἐδαφίου β' ὁρίζεται, ὅτι «οἱ ἀνωτέρω περιορισμοὶ δὲν ἰσχύουσι, προκειμένου περὶ τῶν ἤδη διορισθέντων καὶ τοποθετηθέντων εἰς τὰ εἰδικὰ τμήματα ἐπιστημόνων ἐν γένει». Συνεπῶς ἡ τοποθέτησις τῶν προστατευομένων ἐφέδρων ὡς δικηγόρων ἐξηρτήθη κατὰ τὸν νόμον ἐκ τῆς ὑπάρξεως ὠργανωμένου δικαστικοῦ τμήματος παρὰ τῷ νομικῷ προσώπῳ ἢ τῇ ἐπιχειρήσει, ἔνθα γίνεται ἡ ὑποχρεωτικὴ τοποθέτησις, ἡ προϋπόθεσις δὲ αὕτη ἰσχύει καὶ διὰ τοὺς ἤδη διορισθέντας, ἐφ' ὅσον ἀπαιτεῖται νὰ ἔχουσι τοποθετηθῇ εἰς τὰ «εἰδικὰ τμήματα».

Ἡ προϋπόθεσις αὕτη δὲν συντρέχει παρὰ τῷ αἰτοῦντι Δήμῳ Καλλιθέας, οὗτινος ὁ ἰσχύων ὀργανισμὸς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας, ἤτοι τὸ διάταγμα τῆς 13 Σεπτεμβρίου 1947, οὐδόλως προβλέπει εἰδικὸν δικαστικὸν τμῆμα καὶ ἑπομένως ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις παρὰ τὸν νόμον διέταξε τὴν τοποθέτησιν τοῦ παρεμβαίνοντος Ο. Φ. ὡς δικηγόρου εἰς τὸν Δῆμον τοῦτον.

Ἡ ρηθεῖσα προσβαλλομένη πρᾶξις εἶναι κατ' ἀκολουθίαν ἀκυρωτέα, κατὰ τὸν περὶ τούτου βάσιμον λόγον τῆς αἰτήσεως ἀκυρώσεως, διὰ παράβασιν τοῦ Ν. 751|1948 καὶ ἰδίᾳ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. Δ. 1196|1949.

κὴν ἐξάρτησιν, τὸν ἔλεγχον καὶ τὴν πειθαρχικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ διαχειριστοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων συμφώνως πρὸς τὸ β. δ. τῆς 8|5|1948, ὅπερ προνοεῖ ἀκόμη καὶ περὶ μισθοδοσίας τῶν ὁδηγῶν καὶ εἰσπρακτόρων (ἄρθρ. 16) καὶ β) διότι καὶ ἂν ἀκόμη παρεδέχετό τις τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ προσφεύγοντος Ταμείου ὅτι τὸ πάσης φύσεως προσωπικὸν αὐτοῦ ἀνέρχεται εἰς 29 πρόσωπα, πάλιν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τοῦ τοπικοῦ Συμβουλίου Θεσσαλονίκης τυγχάνει νόμιμος, διότι σαφῶς ἐκ τοῦ Α. Ν. 751|1948, ἄρθρ. 3, προκύπτει, ὅτι, ἐφ' ὅσον ὁ ἀριθμὸς τοῦ ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ πάσης φύσεως εἶναι τοὐλάχιστον 20, προσλαμβάνεται μόνον εἰς, ἐφ' ὅσον ὅμως τὸ προσωπικὸν ὑπερβαίνει τοὺς 20, οὐχὶ ὅμως καὶ τοὺς 35, προσλαμβάνεται καὶ δεύτερος. Ἐπὶ τῶν ἀνω προταθέντων ἐξεδόθη ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἡ ὁποία ὀρθῶς ἐπιλύει τὰ προκύψαντα ζητήματα.

Γενικοῦ ἐνδιαφέροντος εἶναι ἡ ἄποψις τοῦ Συμβουλίου περὶ τρόπου ὑπολογισμοῦ τοῦ ἀπασχολουμένου παρ' ἐπιχειρήσει προσωπικοῦ πάσης φύσεως, ἵνα ἀναλόγως αὐτοῦ, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 751|1948, τοποθετηθοῦν ἀπολυόμενοι ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ (βλέπε καὶ σχετικὴν γνωμοδότησιν Νομικοῦ Συμβουλίου 1235|1949, εἰσηγητὴς *Α. Χατζηδάκης*, ἐν ΕΕΔ 8, 825).

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 2018|1949 Ὁλ·

Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Πουλίτσας**

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Χ. Παναγιωτόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ἀριστ. Τσάτσος, Σ. Λοϊζίδης.

Τὸ ἄρθρον 3 § 1 τοῦ Ν. 751|1948 «περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ» ὁρίζει ὅτι, πλὴν ἄλλων, καὶ τὰ νομικὰ πρόσωπα ἰδιωτικοῦ δικαίου ὑποχρεοῦνται, ὅπως, ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ κενῶν θέσεων, προσλάβωσιν ἐκ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἐφέδρων ὡρισμένον ἀριθμόν, ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ παρ' αὐτοῖς ἀπασχολουμένου καὶ μὴ ἐν στρατεύσει τελοῦντος προσωπικοῦ πάσης φύσεως, καὶ ὅστις ἀριθμὸς ὁρίζεται εἰς ἕνα μέν, ἐφ' ὅσον ὁ ἀριθμὸς τοῦ παρ' αὐτοῖς ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ εἶναι τοὐλάχιστον εἴκοσιν, ἀνὰ ἕν δὲ πρόσωπον εἰσέτι διὰ πᾶσαν ἐπὶ πλέον τῶν εἴκοσι πλήρη δεκαπενταδα προσωπικοῦ.

Ὡς προσωπικὸν τοῦ νομικοῦ προσώπου ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ὁποίου προσδιορίζεται ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπ' αὐτοῦ προσληπτέων ἐφέδρων, νοεῖται, κατὰ τὴν ἀνωτέρω διάταξιν, τὸ πάσης φύσεως προσωπικόν, τὸ ὁποῖον συνδέεται διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸ νομικὸν πρόσωπον.

Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν. Δ. τῆς 22|7|1933, τοῦ κυρωθέντος διὰ τοῦ νόμου 6033|1934, ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν καὶ συνεπληρώθησαν διὰ τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ Α. Ν. τῆς 6|6|1935 «περὶ συγκοινωνιῶν δι' αὐτοκινήτων κλπ.» καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ ἀπὸ 4|5|1948 β. δ. «περὶ Κοινῶν Ταμείων Εἰσπράξεων Ὑπεραστικῶν δι' Αὐτοκινήτων Συγκοινωνιῶν» τὰ Κοινὰ Ταμεῖα Εἰσπράξεως Ἀστικῶν Λεωφορείων, οἷον τὸ προσφεῦγον, συνιστώμενα ὑπὸ τῶν ἰδιοκτητῶν, τῶν ἐργαζομένων εἰς τὴν οἰκείαν ἀστικὴν συγκοινωνίαν, καὶ σκοπὸν ἔχοντα τὴν διαχείρισιν τοῦ συνόλου τῶν εἰσπράξεων τῶν αὐτοκινήτων τούτων καὶ τὴν κατανομὴν αὐτῶν μεταξὺ τῶν ἰδιοκτητῶν, ἔχουσιν ὡς προσωπικὸν ἕνα διαχειριστὴν καὶ ἄλλο προσωπικόν, τὸ ὁποῖον, ἀποτελούμενον ἀπὸ λογιστάς, ταμίας, ἐπόπτας γραμμῆς καὶ λοιπὸν βοηθητικὸν προσωπικόν, ὁρίζεται ὑπὸ τῆς γενικῆς συνελεύσεως τῶν μετόχων τοῦ Κοινοῦ Ταμείου, τῇ εἰσηγήσει τοῦ διαχειριστοῦ αὐτοῦ. Ἐκτὸς τοῦ προσωπικοῦ τούτου οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τὰ αὐτοκίνητα, οἱ ἰδιοκτῆται τῶν ὁποίων μετέχουσι τοῦ Κοινοῦ Ταμείου, ὡς οἱ ὁδηγοὶ καὶ οἱ εἰσπράκτορες, δὲν συνδέονται διὰ συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τοῦ Κοινοῦ Ταμείου, ἀλλὰ μετὰ τοῦ ἰδιοκτήτου τοῦ αὐτοκινήτου, ὅστις προσλαμβάνει αὐτούς, ἄνευ συμπράξεως τινος τοῦ Κοινοῦ Ταμείου, βαρύνεται μὲ τὰς ἀποδοχὰς αὐτῶν, ἀπολύει τούτους κατ' οἰκείαν κρίσιν, μόνον δὲ ἐν ἀρνήσει αὐτοῦ, ὅπως ἀπολύσῃ τινά, τὴν ὁριστικὴν ἀπόλυσιν τοῦ ὁποίου, ὡς πειθαρχικὴν ποινήν, προέτεινε τὸ Κοινὸν Ταμεῖον, ἀποφασίζει ἡ γενικὴ συνέλευσις τῶν μετόχων αὐτοῦ καὶ βαρύνεται ἀποκλειστικῶς αὐτὸς μὲ τὴν καταβλητέαν εἰς τούτους λόγῳ ἀπολύσεως ἀποζημίωσιν (ἄρθρα 10 καὶ 16 τοῦ β. δ. τῆς 4|5|1948 «περὶ Κοινῶν Ταμείων κλπ.»).

Ὡς προκύπτει ἐκ τῶν στοιχείων τοῦ φακέλλου, τὸ κατὰ τὰς ἀνωτέρω διατάξεις προσωπικὸν τοῦ προσφεύγοντος Κοινοῦ Ταμείου ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸν διαχειριστὴν αὐτοῦ καὶ ἐξ εἴκοσιν ἐννέα ἄλλων προσώπων, ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τοῦ ἀριθμοῦ τούτου ὁ ἀριθμὸς τῶν προσληπτέων ὑπὸ τοῦ αἰτοῦντος Ταμείου ἐφέδρων εἶναι κατὰ τὴν μνημονευθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 § 1 Ν. 751|1948, εἷς καὶ μόνον, ἀφοῦ οἱ ἐπὶ πλέον τῶν εἴκοσιν ἀπασχολούμενοι παρὰ τῷ Ταμείῳ τούτῳ καὶ συνδεόμενοι μετ' αὐτοῦ διὰ συμβάσεως ἐργασίας δὲν συμπληροῦσι πλήρη δεκαπενταδα. Δεδομένου συνεπῶς ὅτι, ὡς ἐκ τῶν αὐτῶν στοιχείων τοῦ φακέλλου προκύπτει, τὸ προσφεῦγον Ταμεῖον εἶχεν ἤδη προσλάβει ὑποχρεωτικῶς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Ν. 751|1948 τὸν ἔφεδρον Η. Φ., παρὰ τὸν νόμον ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐπέβαλε τὴν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ αὐτοῦ νόμου προσληψιν ὑπὸ τοῦ αἰτοῦντος Ταμείου καὶ δευτέρου ἐφέδρου, τοῦ ἤδη παρεμβαίνοντος, συνυπολογίσασα εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦ Ταμείου τούτου καὶ τοὺς ὁδηγοὺς καὶ εἰσπράκτορας τῶν αὐτοκινήτων τῶν ἀνηκόντων εἰς τοὺς μετόχους αὐτοῦ.

Κατὰ ταῦτα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τυγχάνει ἀκυρωτέα, ἐκτιμῶν δὲ τὸ Συμβούλιον τὰς περιστάσεις κρίνει ἀπαλλακτέον τὸν αἰτοῦντα τῶν ἐξόδων.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

Περιορισμὸς εἰς ἁπλῆν ἀποζημίωσιν Ν. 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη

'Ορισμοὶ Α. Ν. 244|1936 περὶ τρόπου ἀπολύσεως ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν.—Δικαίωμα ἀποζημιώσεως δι' ἀπροειδοποίητον ἀπόλυσιν.—Ἐφαρμογὴ Ν. 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη, καὶ διὰ τὸν ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντα ἔφεδρον παλαιὸν πολεμιστήν.

Τὸ Β' Τμῆμα τοῦ 'Αρείου Πάγου διὰ τῆς κατωτέρω καταχωρουμένης ἀποφάσεώς του, ἡ ὁποία ἐπέρχεται μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 428|1949 ἀπόφασιν τοῦ Α' Τμήματος (εἰσηγητὴς *Β. Κυμιακόπουλος*, ΕΕΔ 8, 887), συμφωνεῖ πρὸς τὴν ἄποψιν τοῦ Α' Τμήματος σχετικῶς πρὸς τὸ δικαίωμα τῆς διπλασίας ἀποζημιώσεως Ν. 2112|1920 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ν. 4558|1930, τῶν ἀπολυομένων ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, τὸ ὁποῖον, καθιερωθὲν διὰ τοῦ ν. 5532|1932, θεωρεῖται κατηργημένον ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 244|1936 (βλέπε καὶ συμφώνους σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 886 ἑπ.).

'Αλλὰ νομίζομεν, ὅτι τὸ ὑπὸ ἔρευναν ζήτημα δὲν ἦτο ἐν προκειμένῳ, ἂν ἔχῃ ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρον 24 τοῦ Α. Ν. 28|31 'Οκτωβρίου 1935 «περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν», κατὰ τὸ ὁποῖον, ὡς ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 23|24 Ἰανουαρίου 1936 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Α.Ν. 28|31 'Οκτωβρίου 1935, ἐρρυθμίζετο ἄλλως ἡ ἀπόλυσις τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, καὶ ὅπερ ἄρθρ. 24 κατηργήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 10 Α. Ν. 244|1936 (πλὴν τῆς παραγρ. 1 ἐδ. α—δ), ρυθμίσαντος ἄλλως τὸν τρόπον ἀπολύσεως τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ἀλλ' ἦν ὁ ν. 5532|1932, ὁ ὁποῖος προέβλεπε περὶ τοῦ τρόπου ἀποζημιώσεως τῶν μὴ ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν Προνοίας τοποθετηθέντων, ἀλλ' ἐλευθέρως προσληφθέντων ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, καθορίζων δικαίωμα διπλασίας ἀποζημιώσεως ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη, δύναται νὰ θεωρηθῇ ἰσχύων μετὰ τὸν Α. Ν. 244|1936 καὶ τὴν δι' αὐτοῦ ἐξίσωσιν προστασίας τῶν οἰκειοθελῶς προσληφθέντων πρὸς τοὺς ἀναγκαστικῶς διωρισμένους.

Ὁπωσδήποτε ὀρθὴ κατ' ἀποτέλεσμα, ἀνεξαρτήτως συλλογιστικῆς, εἶναι ἡ ἄποψις τοῦ 'Αρείου Πάγου περὶ τοῦ δικαιώματος ἁπλῆς ἀποζημιώσεως ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη, τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ἀνεξαρτήτως τρόπου καταρτίσεως τῆς συμβάσεως, ἐκδηλωθεῖσα καθ' ὁμοφωνίαν καὶ τῶν δύο Τμημάτων τοῦ 'Αρείου Πάγου (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 886 ἑπ.).

'Αρείου Πάγου 46|1950 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ 'Αντιπρόεδρος κ. **Κ. Βοϊατζῆς**

Εἰσηγητὴς ὁ 'Αρεοπαγίτης κ. **Α. Παπαναστασίου**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. 'Αργυρόπουλος, Δ. Τρίμης

Καὶ τὸ τμῆμα τοῦτο σύμφωνον ἔχει γνώμην πρὸς τὴν διὰ τῆς ἀναιρετικῆς ὑπ' ἀριθμ. 428 τοῦ 1949 ἀποφάσεως τοῦ Α'. τμήματος τοῦ 'Αρείου Πάγου ἐξενεχθεῖσαν, ὡς πρὸς τὸ δι' αὐτῆς λυθὲν νομικὸν ζήτημα, καθ' ὃ, ἐν περιπτώσει ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται εἰς πληρωμὴν ἀποζημιώσεως πρὸς τὸν ἀπολυθέντα ἔφεδρον παλαιὸν πολεμιστήν, τὸν ἀναγκαστικῶς προσληφθέντα, τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 2112 τοῦ 1920, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, ὁριζομένης καὶ οὐχὶ διπλασίας τοιαύτης.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 834 τῆς Πολ. Δικονομίας, ἐπανερχομένων τῶν διαδίκων εἰς ἣν ἦσαν κατάστασιν πρὸ τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως, προβαίνει τὸ Δικαστήριον τοῦτο εἰς τὴν συζήτησιν τῆς ἀπὸ 31 Μαΐου 1949 ἐφέσεως τοῦ Ν.Κ. κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 19 τοῦ 1948 ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὸν νόμον ΓΧΟΔ' ὁρισθέντος Πρωτοδίκου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν, μόνον ὡς πρὸς τοὺς λόγους, τοὺς ἀφορῶντας τὴν γενομένην ἐν μέρει δεκτὴν ἐπικουρικὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἐκκαλοῦντος, περὶ πληρωμῆς ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ἀπροειδοποίητον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου, οὐχὶ δὲ καὶ τοὺς ἀπευθυνομένους τοιούτους κατὰ τῆς ἀπορριφθείσης πρώτης βάσεως τῆς ἀγωγῆς, περὶ ἀκυρότητος τῆς γενομένης καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ὡς μὴ καταβληθείσης ἐξ ὁλοκλήρου τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζομένης ἀποζημιώσεως, καθ' ὅσον τὸ διὰ τῆς ὑπὸ τῆς ἐφέσεως ὑποβληθὲν παράπονον τοῦ ἐκκαλοῦντος περὶ ἐσφαλμένης ἀπορρίψεως τῆς ἀγωγῆς κατὰ τὴν βάσιν ταύτην, ἡ ἀναιρεθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 356 τοῦ 1949 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου ἀπέρριψεν, ἐπικυρωθείσης κατὰ τοῦτο ὁριστικῶς τῆς ἐπικαλουμένης ἀποφάσεως, ἀφοῦ αἰτήσει τῆς ἐφεσιβλήτου ἀνηρέθη ἡ ἀπόφασις τοῦ ἐφετείου μόνον κατὰ τὴν γενομένην ἐξ ὁλοκλήρου δεκτὴν ἐπικουρικὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς, καθ' ὃ μέρος καὶ ἐπανέρχονται συνεπῶς οἱ διάδικοι εἰς τὴν πρὸ τῆς ἀναιρέσεως κατάστασιν, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὴν συζήτησιν τῆς ἀπορριφθείσης ἀγωγῆς ὡς πρὸς τὴν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ὡς πρὸς τὴν ὁποίαν, κατὰ τὸν βάσιμον ἰσχυρισμὸν τῆς ἐφεσιβλήτου, κατέστη ὁριστικὴ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις.

Κατὰ τὴν παράγρ. 1 τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Α.Ν. 244|1936 «Ἔφεδροι παλαιοὶ πολεμισταί, ὑπηρετοῦντες εἰς τὰς ἐν ἄρθρῳ 2 ἐπιχειρήσεις κ.λ.π., δὲν ἀπολύονται εἰμὴ μόνον διά τινα τῶν ἐν ἄρθρ. 1 § 1 ἐδ. α-δ τοῦ ἀπὸ 23|24 Ἰανουαρίου 1936 Α.Ν. ἀναφερομένων λόγων ἀπολύσεως καὶ κατόπιν εἰδικῆς ἠτιολογημένης ἀποφάσεως τῆς κατὰ τὴν ἑπομένην παράγραφον ἐπιτροπῆς», κατὰ δὲ τὸ τελευταῖον ἐδάφιον τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, ὡς ἀντικατέστη τοῦτο διὰ τοῦ Α.Ν. 771|1937, «πᾶσα διάταξις προγενεστέρου νόμου ὁριζουσα ἄλλως τὰ τῆς ἀποζημιώσεως τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως καταργεῖται, πλὴν τῶν νόμων περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ἐφαρμοζομένων καὶ διὰ τοὺς κατὰ τὴν ἀνωτέρω διαδικασίαν ἀπολυομένους ἐφέδρους, ἐκτὸς ἐὰν δικαιοῦνται ἀποζημιώ-

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΝΕΟΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

Έννοια άρθρ. 7 Ν. 1799|1942 περί προστασίας πολεμιστών 1940—1941

Μή περιορισμός τοῦ δικαιώματος τιμητικῆς προαγωγῆς εἰς τὸν κατεχόμενον ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου βαθμὸν κατὰ τὴν ἔναρξιν ἰσχύος τοῦ Ν. Δ. 1799|1942.—Ἔκτασις καὶ εἰς τὸν ἀνώτερον βαθμὸν τοῦ κτηθέντος ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου ὑπὸ τὴν ἰσχὺν τοῦ Ν. Δ. 1799|1942.

Τὸ Β Τμῆμα τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐπιληφθὲν τῆς ὑποθέσεως μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 341|1949 Α' Τμήματος (εἰσηγητὴς Δ. Χαμάρος, ΕΕΔ 8,592), δι' ἧς ὁποίας ἀνηρέθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 3191|1948 ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 8, 76), διαφωνεῖ πρὸς τὴν ἄποψιν αὐτῆς, ἣν σχέσει πρὸς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ Ν. Δ. 1799|1942 (ΕΕΔ 1, 860) τιμητικὴν προαγωγὴν τῶν ὑπὸ τοῦ νομοθετικοῦ τούτου διατάγματος προστατευομένων προσώπων (πολεμιστῶν τοῦ πολέμου 1940—1941).

Ἀρείου Πάγου 74 καὶ 75|1950 Τμ Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Κ. Βοϊατζῆς**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανῆς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Λ. Ἀγραφιώτης, Ι. Καποδίστριας

Φέρεται πρὸς κρίσιν ἡ διαφορὰ μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 341|1949 ἀπόφασιν τοῦ Α' τμήματος, ἀνελοῦσαν τὴν ὑπ' ἀριθ. 3191|1948 ἀπόφασιν τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν καὶ παραπέμψασαν τὴν ὑπόθεσιν ἐνώπιον τοῦ τμήματος τούτου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν. Δ. 1799|1942, ἀντικαταστήσαντος τὸ ἄρθρον 11 τοῦ Ν. Δ. 1040|1942, οἱ ἀνάπηροι πολέμου, τραυματίαι καὶ ἔφεδροι ἀξιωματικοὶ ἢ ὁπλῖται πολεμισταὶ τοῦ πολέμου 1940-41, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 9, ἀντικατασταθέντος ὑπὸ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ν. 1764|1944, τυγχάνοντες πρὸ τοῦ πολέμου ὑπάλληλοι εἰς δημοσίας, δημοτικὰς ἢ κοινοτικὰς ὑπηρεσίας ἢ ὑπάλληλοι εἰς ὀργανισμοὺς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ ἐν γένει ὑφισταμένους κατὰ τὴν δημοσίευσιν αὐτοῦ, προάγονται κατ' ἀπόλυτον προτίμησιν εἰς τὸν ἀμέσως ἀνώτερον τοῦ ὃν κέκτηνται νῦν βαθμόν, πρὸς πλήρωσιν κενῶν ὀργανικῶν θέσεων, καὶ ἂν ἔτι δὲν ἔχωσι συμπληρώσει τὸν πρὸς προαγωγὴν ἀπαιτούμενον χρόνον, ἐφ' ὅσον κέκτηνται τὸ λοιπὸν κατὰ τὰς κειμένας σήμερον διατάξεις ἀπαιτούμενα προσόντα, προκύπτοντα ἐκ τῶν ἐκθέσεων ὑπηρεσιακῆς ἱκανότητος αὐτῶν καὶ μετὰ σύμφωνον γνώμην τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιακῶν συμβουλίων, ὅπου προβλέπονται τοιαῦτα». Ἐξ ἑτέρου δὲ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. 1745|1944 ὁρίζεται ὅτι «ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1799|1942 Ν. Δ. εἶναι ὅτι ἡ δι' αὐτοῦ προβλεπομένη προαγωγὴ εἶναι τιμητικὴ προαγωγή, παρεχομένη διὰ τὰς κατὰ τὸν πόλεμον προσενεχθείσας παρὰ τῶν πολεμιστῶν ὑπηρεσίας καὶ ἀσχέτως πρὸς πᾶσαν ἄλλην προαγωγήν, ἧς δικαιοῦνται ἢ ἔτυχον βάσει προσόντων ἢ εἰδικῶν νόμων, πρὸς τὴν ὁποίαν δὲν συμψηφίζεται, οὔτε καὶ ἀποκλείει αὐτήν. Τυχὸν ἤδη προαχθέντες βάσει τοῦ Ν. Δ. 1799|1942 οὐδόλως

σεώς τινος, ὑπερβαινούσης τὴν προβλεπομένην ὑπὸ τῶν νόμων περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας».

Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ ἀποζημίωσις τῶν ἀπολυομένων ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, τῶν προσληφθέντων ἀναγκαστικῶς ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεων, κατόπιν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ προδιαληφθέντος Α.Ν. 244|1936, ρυθμίζεται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου ὑπὸ τῶν διατάξεων τῶν νόμων περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας (νόμος 2112, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως), μὴ ἐχούσης ἐφαρμογὴν τῆς ἐναντίας εἰδικῆς ὡς πρὸς τούτους διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 24 τοῦ Α.Ν. τῆς 28|31 Ὀκτωβρίου 1935, ὡς ἀντικατέστη ὑπὸ τῆς παραγρ. 4 τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Α.Ν. τῆς 23|24 Ἰανουαρίου 1936, δι' οὗ ὁρίζεται ἀποζημίωσις ἐν ἀπολύσει τῶν ἀναγκαστικῶς προσληφθέντων παλαιῶν πολεμιστῶν 24 μηνιαίων μισθῶν, κατ' μῆνα καταβλητέων, καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς μὴ προσλήψεως αὐτῶν ὑπὸ ἐπιχειρήσεως ἄλλης, διότι αὕτη ρητῶς κατηργήθη ὑπὸ τῆς παραγρ. 3 τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ μνησθέντος Α.Ν. 244|1936. Ἡ δ' ἐν τῇ ὡς ἄνω 2α παραγράφῳ ἐν συνεχείᾳ φράσις «ἐκτὸς ἂν δικαιοῦνται ἀποζημιώσεώς τινος ὑπερβαινούσης τὴν προβλεπομένην ἀποζημίωσιν ὑπὸ τῶν νόμων περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας» δὲν ἀναφέρεται εἰς τὸν καταργηθέντα περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ἀπολυομένων καὶ ἀναγκαστικῶς προσληφθέντων παλαιῶν πολεμιστῶν ἀνωτέρω προγενέστερον νόμον, ἀλλ' εἰς τοὺς περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐπαναλαμβανομένου δι' αὐτῆς ὅ,τι καὶ ἐν ἄρθρ. 3 τοῦ νόμου 2112 ὡρίσθη, ἤτοι ὅτι καὶ οἱ περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας νόμοι δὲν θὰ τύχωσιν ἐφαρμογῆς διὰ παλαιὸν πολεμιστήν, ἐὰν ἐκ συμβάσεως, ἐθίμου ἢ ἄλλης οἱασδήποτε αἰτίας, ἀσχέτου πάντως πρὸς τὸν καταργηθέντα ἄνω νόμον, δικαιοῦνται οὗτοι μεγαλυτέρας τῆς παρ' ἐκείνων ὁριζομένης ἀποζημιώσεως. Ὅθεν ὁ ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν κατὰ τὸν νόμον ΓΧΟΔ' ὁρισθεὶς Πρωτοδίκης, δεχθεὶς διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεώς του ὅτι ὁ ἐκκαλῶν παλαιὸς πολεμιστής, ἀναγκαστικῶς προσληφθεὶς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 1 τοῦ Α.Ν. 244|1936, ὑφ' ἧς καὶ ἐκρίθη ἀπολυτέος, δὲν δικαιοῦται τῆς αἰτουμένης διπλασίας ἀποζημιώσεως τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 2112 ὁριζομένης διὰ τὴν ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου ἀπροειδοποίητον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, μεθ' ὃ ἀποφηνάμενος ἀπορριπτέαν τὴν ἀγωγὴν κατὰ τὸ αἴτημα τοῦτο, ὀρθῶς, εἰ καὶ δι' αἰτιολογίας συνεπτυγμένης, ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς διαληφθείσας διατάξεις, οἱ δὲ ἐναντίοι πρῶτος καὶ δεύτερος λόγοι ἐφέσεως κρίνονται ἀπορριπτέοι,

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΕΠΙ ΜΙΣΘΟΥ ΝΕΟΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

Έννοια άρθρου 7 Ν. Δ. 1799|1942 περὶ προαγωγῶν καὶ ἐπιδόματος μισθοῦ

Ἐξακολούθησις τῆς ἰσχύος τοῦ ἄρθρ. 7 Ν. Δ. 1799|1942 καὶ μετὰ τὴν Συντακτικὴν Πρᾶξιν 59|1945 καὶ τοὺς Ν. 19 καὶ 28|1944.—Δικαίωμα προαγωγῆς, μισθοῦ ἀνωτέρου βαθμοῦ καὶ ἐπιδόματος 15ο|ο ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ μισθοῦ.—Ὕπαρξις τοῦ δικαιώματος ἐπιδόματος μισθοῦ μόνον ἐν ἐλλείψει προσόντων.

Ζητήματα σχετικὰ πρὸς τὰ ἐκ τοῦ Ν. Δ. 1793|942 περὶ προστασίας τῶν πολεμιστῶν τοῦ πολέμου 1940—1941 παρεχόμενα εἰς αὐτοὺς εὐεργετήματα πραγματεύεται τὸ Πρωτοδικεῖον Θεσσαλονίκης.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ἀνωτέρω Ν. Δ. (ΕΕΔ 1, 860) οἱ ἀνάπηροι πολέμου, τραυματίαι καὶ ἔφεδροι ἀξιωματικοὶ ἢ ὁπλῖται πολεμισταὶ τοῦ πολέμου 1940—1941, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 9 αὐτοῦ, τυγχάνοντες πρὸ τοῦ πολέμου ὑπάλληλοι εἰς δημοσίας, δημοτικὰς ἢ κοινοτικὰς ὑπηρεσίας ἢ ὑπάλληλοι εἰς Ὀργανισμοὺς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐν γένει, ὑφισταμένους κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος, προάγονται κατ' ἀπόλυτον προτίμησιν εἰς τὸν ἀμέσως ἀνώτερον τοῦ τοῦ ὃν κέκτηνται νῦν βαθμοῦ πρὸς πλήρωσιν κενῶν ὀργανικῶν θέσεων, καὶ ἂν ἔτι δὲν ἔχωσι συμπληρώσει τὸν πρὸς προαγωγὴν ἀπαιτούμενον χρόνον, ἐφ' ὅσον κέκτηνται τὰ λοιπὰ κατὰ τὰς κειμένας σήμερον διατάξεις ἀπαιτούμενα προσόντα, προκύπτοντα ἐκ τῶν ἐκθέσεων ὑπηρεσιακῆς ἱκανότητος αὐτῶν καὶ μετὰ σύμφωνον περὶ τῆς ἱκανότητος αὐτῶν πρὸς προαγωγὴν γνώμην τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιακῶν συμβουλίων, ὅπου προβλέπονται τοιαῦτα.

Ἐφ' ὅσον κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις δὲν προβλέπεται ὀργανικὴ θέσις ἀνωτέρου βαθμοῦ τῆς ὑπὸ τούτων κατεχομένης, χορηγεῖται, ὑπὸ τὰς αὐτὰς προϋποθέσεις, ὁ μισθὸς τοῦ ἀμέσως ἀνωτέρου βαθμοῦ τῆς διαβαθμίσεως αὐτῶν ἐν τῇ διοικητικῇ ἱεραρχίᾳ. Μὴ ὑφισταμένης τοιαύτης διαβαθμίσεως χορηγεῖται ἡ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ λαμβανομένου παρ' αὐτοῦ μισθοῦ τοῦ ἀμέσως ἀνωτέρου βαθμοῦ.

Εἰς τοὺς ὁπωσδήποτε μὴ προαγομένους, ἐλλείψει προσόντων ἐν τῇ κατεχομένῃ ὑπηρεσίᾳ, χορηγεῖται ἐπίδομα ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ μισθοῦ 15 ο|ο ἐπὶ τοῖς ἑκατόν.

Πρέπει ἐν πρώτοις νὰ σημειωθῇ, ὅτι τὸ Ν. Δ. 1799|1942, ὡς ἠρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ Ν. 1745|1944 (ΕΕΔ 3, 597), κυρωθὲν διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 336|1946 καὶ 343|1946 Πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου (ΕΕΔ 5, 410, ΕΕΔ 5, 411) ἰσχύει ἤδη, (πρβλ. καὶ Σ. Ε. 758|1949, ΕΕΔ 8, 869), ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι θὰ ἰσχυε καὶ μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1950, ὡς κατοχυρὸν νομοθέτημα, κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 1070|49 Πρᾶξιν Ὑπουργ. Συμβουλίου (ΕΕΔ 9, 87).

Προέκυψεν ὅμως τὸ ζήτημα, κατὰ τὴν ἐφαρμογήν του, ἂν τὸ ἐκ 15ο|ο ἐπίδομα ἐπὶ τοῦ «ἀρχικοῦ μισθοῦ» τῆς τρίτης περιπτώσεως τοῦ ἄρθρου 7 αὐτοῦ δύναται νὰ θεωρηθῇ καταργηθὲν μετὰ τὸν Ν. 2ε|1944 περὶ διοικητικοῦ καθορισμοῦ τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων.

Τοῦτο ἐλύθη (Α. Π. 588|1949, εἰσηγητὴς Θ. Καυκᾶς, ΕΕΔ 8, 114) διὰ τῆς ὀρθῆς ἀπόψεως ὅτι ἐξακολουθεῖ πάντοτε ἰσχῦον (βλέπε καὶ τὰς ἐν ΕΕΔ 8, 114 σημειώσεις μας).

Ὡς φαίνεται ἐκ τῆς παρατιθεμένης ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, μισθωτός, προστατευόμενος ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. 1799|1942 καὶ ἔχων τὰ ἀπαιτούμενα πρὸς προαγωγὴν προσόντα, ἐζήτησε δι' ἀγωγῆς του νὰ τῷ καταβληθῇ τὸ ἐκ 15ο|ο ἐπίδομα τῆς τρίτης περιπτώσεως τοῦ ἄρθρου 7.

Ἡ τρίτη ὅμως περίπτωσις, ὡς εἶναι πρόδηλον ἐκ τῆς ἀντιπαραβολῆς της πρὸς τὰς λοιπὰς δύο τοῦ νόμου, δὲν ἀφεώρα αὐτόν, ἀλλ' οὗτος εἶχε δικαίωμα προαγωγῆς ἢ τοῦ μισθοῦ τοῦ ἀμέσως ἀνωτέρου βαθμοῦ, ἂν συνέτρεχον αἱ προϋποθέσεις τοῦ νόμου, ὡς ὀρθῶς δέχεται τὸ Πρωτοδικεῖον (βλέπε ἐκτενέστερον σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 7, 864 ἑπ.).

Πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι ἐν τῇ νομολογίᾳ τῶν δικαστηρίων εὗρεν ἀπήχησιν καὶ ἡ ἀντίπαλος γνώμη. Οὕτω κατὰ τὴν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1413|1947 (εἰσηγητὴς Γ. Κορίνης, ΕΕΔ 6, 395) ἐκ τῆς ἐννοίας τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 7 Ν. Δ. 1799|1942, τεθείσης ὑπὲρ τοῦ πολεμιστοῦ ὑπαλλήλου πρὸς διάκρισιν καὶ ἠθικὴν αὐτοῦ ἀμοιβήν, συνάγεται, ὅτι δύναται οὗτος νὰ ζητήσῃ κατ' ἐπιλογὴν τὴν ἡσσονα προστασίαν τοῦ νόμου, ἤτοι, ἀντὶ τῆς μὴ παρεχομένης προαγωγῆς, τὴν παροχὴν τοῦ εἰρημένου ἐπιδόματος, ἣν δὲν δύναται νὰ ἀρνηθῇ ὁ ἐργοδότης κατ' οὐδεμίαν περίπτωσιν, ἐλλείψει καὶ συμφέροντος, ἐφ' ὅσον προϋπόθεσις αὐτῆς εἶναι ἡ ἔλλειψις παρὰ τῷ ὑπαλλήλῳ τῶν πρὸς προαγωγὴν ἀπαιτουμένων προσόντων.

Ἡ ἄποψις αὕτη ὅμως νομίζομεν, ὅτι δὲν εἶναι ἀνεπίδεκτος ἀντιρρήσεων, ἀφοῦ δὲν πρόκειται περὶ

κωλύονται νὰ τύχωσι προαγωγῆς βάσει προσόντων κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις».

Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων, δι' ὧν πρὸς ἠθικὴν ἀμοιβὴν τῶν ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις αὐτῶν πολεμιστῶν ὑπαλλήλων εἰδικὴ καθιεροῦται τιμητικὴ προαγωγὴ ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ, ὃν κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. Δ. 1799|1942 κατεῖχον, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ τοιαύτη τιμητικὴ προαγωγὴ δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὸν βαθμόν, ὃν ὁ ὑπάλληλος ἐκέκτητο κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ προρρηθέντος Ν. Δ. 1799 (28 Σεπτεμβρίου 1942, συμφώνως τῷ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. 1745|1944), ἀλλ' αὐτὴ δύναται νὰ γίνῃ καὶ εἰς τὸν ἀνώτερον βαθμόν ἐκείνου, ὃν ἐκτήσατο ὁ ὑπάλληλος ὑπὸ τὴν ἰσχὺν τοῦ νόμου τούτου, δι' ὑπηρεσιακῆς προαγωγῆς, ὥστε ἂν ἐν τῷ μεταξὺ ὁ πολεμιστὴς ὑπάλληλος προήχθη ὑπηρεσιακῶς νὰ δικαιοῦται νὰ προαχθῇ περαιτέρω τιμητικῶς, ἀνατρεχούσης τῆς τιμητικῆς προαγωγῆς εἰς τὸν χρόνον τῆς ὑπηρεσιακῆς, πρὸς τὴν ὁποίαν δὲν συμψηφίζεται.

Τοιαύτην γνώμην ἐκφέρον τὸ τμῆμα τοῦτο εὑρίσκεται ἐν διαφωνίᾳ πρὸς τὴν ἐξενεχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Α' τμήματος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 341|1949 ἀναιρετικῆς ἀποφάσεώς του, ἐπὶ τῆς ἐν τῇ ἡγουμένῃ σκέψει διατάξεως καὶ δέον νὰ παραπεμφθῇ ἡ λύσις τοῦ ἀνωτέρω νομικοῦ ζητήματος εἰς τὴν Ὁλομέλειαν τοῦ Δικαστηρίου τούτου, πρὸς ἄρσιν τῆς μεταξὺ τῶν δύο τμημάτων ἀναφυείσης διαφωνίας.

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

ΕΞΟΜΟΙΩΣΙΣ ΠΟΛΕΜΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΠΡΟΣ ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

Έννοια τῶν σχετικῶν διατάξεων περὶ τῶν ἀμέσως παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἡσφαλισμένων

Διαστολὴ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 53 Ν. 6234|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» περιπτώσεως ἀνικανότητος ἡσφαλισμένου, λόγῳ ἀτυχήματος κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας, ἀπὸ περιπτώσεως ἀνικανότητος, λόγῳ ἀτυχήματος μὴ ἐπελθόντος κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας.—Ἔννοια ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περὶ ἐξομοιώσεως πρὸς ἐργατικὸν ἀτύχημα τῶν ἐν καιρῷ πολέμου καὶ ἐξ αἰτίας αὐτοῦ ἐπερχομένων τραυματισμῶν, δηλητηριάσεων κλπ. ἀμέσως παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἡσφαλισμένων

Λόγοι ἀναιρέσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 173|1949 ἀποφάσεως τοῦ Ἐφετείουθεσσαλονίκης ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς: Τὸ Ἐφετεῖον, δεχθὲν διὰ τῆς ἀποφάσεώς του ὅτι τὸ διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 28112|2011 τῆς 18 Ἰουλίου 1946 «περὶ καθορισμοῦ ἐπιδόματος ἀναπηρίας, λόγῳ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ», καὶ 15000 τῆς 9 Δεκεμβρίου 1946 «περὶ προσαυξήσεως τῶν συν. τάξεων Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως

ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους συγκρατουμένου δικαιώματος, ὥστε νὰ ἔχῃ ὁ μισθωτὸς δικαίωμα ἐπιλογῆς, ἀλλὰ τὸ ἐπίδομα συνεδυάσθη ρητῶς πρὸς τὴν ἔλλειψιν προσόντων αὐτοῦ πρὸς προαγωγήν, ὑπὸ τὴν ρητὴν δὲ αὐτὴν προϋπόθεσιν λειτουργεῖ ἡ προστασία.

Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 100|1950

Πρόεδρος ὁ κ. **Γ. Χαρίτος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεόπ. **Γ. Κώνστας**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Λ. Θεοδοσιάδης, Γ. Μαγγιώρης

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1040|42 Ν. Δ|τος, ὡς ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1799|42 Ν. Δ|τος, ἥτις, ὡς εἰδικὴ διάταξις ἐπὶ τοῦ θέματος, ὅπερ ρυθμίζει, ἐξακολουθεῖ νὰν ἰσχύουσα καὶ μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 59|45 Συντ. Πρᾶξιν καὶ νόμους 19|44 καὶ 28|44, κυρωθεῖσα μάλιστα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 333|46 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου (Α. Π. 588|48, ΕΕΔ 8, 114, 339|49, ΔΕΝ, τεῦχος 99.435, Ὁλ. Συμβουλίου Ἐπικρατείας 758|49 Θέμ. Ξ'584), «οἱ ἀνάπηροι πολέμου, τραυματίαι καὶ ἐφεδροι ἀξιωματικοὶ ἢ ὁπλῖται πολεμισταὶ τοῦ πολέμου 1940-41, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ παρόντος, τυγχάνοντες πρὸ τοῦ πολέμου ὑπάλληλοι εἰς δημοσίας, δημοτικὰς ἢ κοινοτικὰς ὑπηρεσίας ἢ εἰς ὀργανισμοὺς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐν γένει, ὀφισταμένους κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος, προάγονται κατ' ἀπολύτων προτιμησιν εἰς τὸν ἀμέσως ἀνώτερον βαθμόν, πρὸς πλήρωσιν κενῶν ὀργανικῶν θέσεων, καὶ ἂν ἔτι δὲν ἔχωσι συμπληρώσει τὸν πρὸς προαγωγὴν ἀπαιτούμενον χρόνον, ἐφ' ὅσον κέκτηνται τὰ λοιπὰ κατὰ τὰς κειμένας σήμερον διατάξεις ἀπαιτούμενα προσόντα.. Ἐφ' ὅσον κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις δὲν προβλέπεται ὀργανικὴ θέσις ἀνωτέρου βαθμοῦ τῆς ὑπὸ τούτων κατεχομένης, χορηγεῖται ὑπὸ τὰς αὐτὰς προϋποθέσεις ὁ μισθὸς τοῦ ἀμέσως ἀνωτέρου βαθμοῦ τῆς διαβαθμίσεως αὐτῶν ἐν τῇ διοικητικῇ ἱεραρχίᾳ. Μὴ ὀφισταμένης τοιαύτης διαβαθμίσεως χορηγεῖται ἡ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ λαμβανομένου παρ' αὐτοῦ μισθοῦ καὶ τοῦ μισθοῦ τοῦ ἀμέσως κατωτέρου βαθμοῦ. Εἰς τοὺς ὁπωσδήποτε μὴ προαγομένους, ἐλλείψει προσόντων ἐν τῇ κατεχομένῃ ὑπηρεσίᾳ, χορηγεῖται ἐπίδομα, ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ μισθοῦ 15 ἐπὶ τοῖς ο|ο». Σαφῶς δηλονότι διὰ τῆς ἀνωτέρω διατάξεως θεσπίζονται τρία διάφορα δικαιώματα, τρεῖς διακεκριμέναι περιπτώσεις, κατὰ τὰς δύο πρώτας τῶν ὁποίων ρητῶς προβλέπεται ἡ ὕπαρξις παρὰ τῷ δικαιούχῳ προσόντων πρὸς προαγωγήν, ὁπότε, ἐὰν μὲν ὑπάρχῃ κενὴ ὀργανικὴ θέσις ἀνωτέρου βαθμοῦ, προάγεται εἰς ταύτην, ἐὰν δὲ δὲν προβλέπεται τοιαύτη θέσις ἀνωτέρου βαθμοῦ τῆς ὑπὸ ταύτου κατεχομένης, χορηγεῖται ὁ μισθὸς τοῦ ἀμέσως ἀνωτέρου βαθμοῦ τῆς διαβαθμίσεως αὐτοῦ ἐν τῇ διοικητικῇ ἱεραρχίᾳ κλπ. Κατὰ τὴν τρίτην δέ, σαφῶς διαστελλομένην περίπτωσιν, χορηγεῖται τὸ ἐν λόγῳ ἐπίδομα 15 ο|ο μόνον εἰς τοὺς ἐλλείψει προσόντων μὴ προαγομένους. Ἐφ' ὅσον, ἑπομένως, διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ὡς διασαφηνίζεται διὰ τῶν προτάσεων, ὁ ἐνάγων ἰσχυρίζεται, ὅτι κέκτηται τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ρηθέντος Ν. Δ. 1799|42 προσόντα πολεμιστοῦ κλπ., ὡς καὶ τὰ ἀπαιτούμενα τοιαῦτα πρὸς προαγωγήν, καὶ ὅτι τὸ ἐναγόμενον νομικὸν πρόσωπον «ἠρνήθη νὰ τὸν προαγάγῃ εἰς τὸν ἀμέσως ἀνώτερον βαθμὸν τοῦ εἰσηγητοῦ ἢ ἄλλως τῷ ἀπονείμῃ, ἐν ἀνυπαρξίᾳ κενῆς ὀργανικῆς θέσεως ἀνωτέρου βαθμοῦ τῆς ὑπ' αὐτοῦ κατεχομένης, τὸν μισθὸν τοῦ ἀμέσως ἀνωτέρου βαθμοῦ τῆς διαβαθμίσεως του ἐν τῇ διοικητικῇ ἱεραρχίᾳ κλπ.» ἀβασίμως αἰτεῖται μετὰ ταῦτα τὴν καταψήφισιν τοῦ ἐναγομένου εἰς πληρωμὴν μόνον τοῦ ἐπιδόματος ἐκ 15 ο|ο ἐπὶ τοῦ μισθοῦ του ἀπὸ 11|11|44 μέχρι 24|10|49, ὅπερ ἐπίδομα, συνῳδὰ τοῖς προεκτεθεῖσι, χορηγεῖται μόνον εἰς τοὺς μὴ προαγομένους ἐλλείψει προσόντων, ἐν προκειμένῳ δέ, ὡς ἐρρέθη, ὁ ἐνάγων ἰσχυρίζεται ὅτι ἔχει τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα πρὸς προαγωγήν, πάντως δὲ δὲν ἐπικαλεῖται ἔλλειψιν τοιούτων. Ἔδει δηλονότι νὰ ζητήσῃ προαγωγήν, ἄλλως τὴν διαφορὰν μισθοῦ ἀνωτέρου βαθμοῦ κλπ., ὡς ὀρθῶς ἰσχυρίζεται καὶ τὸ ἐναγόμενον νομικὸν πρόσωπον, ἐφ' ὅσον μάλιστα εἶναι ἐνδεχόμενον ἡ τοποθέτησις τοῦ ἐνάγοντος εἰς ἀνωτέραν θέσιν, ἥτις θὰ συνεπήγετο δι' αὐτὸν καὶ ἀναλόγους ὑποχρεώσεις, νὰ συνδέεται καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ἐναγομένου, καλύπτοντος διὰ τῆς προαγωγῆς ταύτης ἐνδεχομένην ὑπηρεσιακὴν του ἀνάγκην κλπ. Ἀπορριπτέα ὅθεν κρίνεται ἡ ἀγωγὴ αὕτη, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἀπορριπτέα ἐπίσης αὕτη κρίνεται καὶ ὡς ἀόριστος καὶ ἀνεπίδεκτος συνεπῶς δικαστικῆς ἐκτιμήσεως, διότι δὲν ἀναφέρει ἐν αὐτῇ ὁ ἐνάγων ποῖον βαθμὸν εἶχε κατὰ τὴν ἐναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ ἀνωτέρου Ν. Δ. 1799|42, οὐδὲ ἀπὸ ποίας χρονολογίας κατέχει οὗτος τὸν βαθμὸν τοῦ γραμματέως α' τάξεως, ὃν ἰσχυρίζεται, ὅτι κατέχει σήμερον,

κατά 20 ο|ο άποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας καθοριζόμενον ἐπίδομα ἀναπηρίας παρέχεται μόνον εἰς τοὺς λόγῳ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς συνταξιοδοτουμένους παρ' αὐτοῦ, λόγῳ ἀναπηρίας ἐκ πολεμικοῦ ἀτυχήματος, καὶ ἐπὶ τῇ σκέψει ταύτῃ ἀπέρριψε τὴν ἀπὸ 6 Δεκεμβρίου 1948 ἀγωγὴν των, δι' ἧς ἠτήσατο, ὅπως τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καταβάλῃ εἰς αὐτόν, συνταξιοδοτούμενον παρ' αὐτοῦ ὡς ἄλλοτε ἄμεσον ἠσφαλισμένον παρ' αὐτῷ καὶ καταστάντα ἀνάπηρον ἐν καιρῷ πολέμου καὶ ἐξ αἰτίας αὐτοῦ τὰ ἀπὸ 1 Φεβρουαρίου 1946 μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1948 ἐπιδόματα ἐκ δραχ. 1.406.000, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς οὐσιαστικοῦ περιεχομένου διατάξεις τῶν ὡς ἄνω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, τὰς τῶν ἄρθρων 33 παρ. 1 καὶ 41 παρ. 2 τοῦ Ν. 6298|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ὡς καὶ τῶν ὑπ' ἀριθ. 67724 τῆς 24|10|1940 καὶ 75831|1940 ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ὡς ἐτροποποιήθησαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27436 |1941 ὁμοίας, καὶ δὴ τὴν διάταξιν τῆς παρ. 2 τοῦ ἄρθρ. 1 τῆς εἰρημένης 67724|1940 ἀποφάσεως, δυνάμει τῆς ὁποίας διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου, ἤτοι τοῦ ρηθέντος Ν. 6298|1934, ἐξομοιώθησαν πρὸς ἐργατικὰ ἀτυχήματα οἱ ἐν καιρῷ πολέμου καὶ ἐξ αἰτίας αὐτοῦ ἐπερχόμενοι τραυματισμοὶ δηλητηριάσεις ἐκ πολεμικῶν ἀερίων ἀναπηρίαι καὶ θάνατοι ἀμέσως ἠσφαλισμένων, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων, ὀρθῶς ἑρμηνευομένων καὶ ἐφαρμοζομένων, δικαιοῦνται τοῦ ἐπιδόματος καὶ οἱ παρὰ τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων συνταξιοδοτούμενοι ἄλλοτε ἄμεσοι ἠσφαλισμένοι αὐτοῦ καὶ ἐκ πολεμικοῦ γεγονότος καταστάντες ἀνάπηροι, οἷος ὁ ἀναιρεσείων, λόγῳ τῆς ἐξομοιώσεως τοῦ ἐπενεγκόντος τὴν ἀναπηρίαν πολεμικοῦ γεγονότος πρὸς ἐργατικὸν ἀτύχημα.

***

Χρησιμον νὰ σημειωθῇ—ἐπὶ τῆς λύσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου—ὅτι κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 48602) ἐγκ. 58 τῆς 22 Νοεμβρίου 1940 ἐγκυκλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, κοινοποιουσαν πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τὴν ὑπ' ἀριθ. 67721 τῆς 15 Νοεμβρίου 1940 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, περὶ ἧς πρόκειται, ὁ ὑποστὰς πολεμικὸν ἀτύχημα δικαιοῦται τοῦ εἰς τὸ ἐργατικὸν ἀτύχημα παρεχομένου ἐπιδόματος, ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις καὶ ὅρους τοῦ ἄρθρου 30 Ν. 6298. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν συνταξιοδότησιν τοῦ παθόντος πολεμικὸν ἀτύχημα ἰσχύει, ὅτι ἰσχύει, προκειμένου περὶ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος (πλὴν τῆς προϋποθέσεως τῆς καταβολῆς ἡμερομισθίων, ἧτις ἀπαιτεῖται διὰ τὴν συνταξιοδότησιν ταύτην), παρέχεται δηλαδὴ πρὸς ἡμέρων τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 33 § 5 καὶ 6 Ν. 6298.

Ἀρείου Πάγου 584|1949 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Ἠ. Παπαηλιοῦ**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Β. Μακρῆς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Τσώμης, Ι. Σόντης

Διὰ τὴν χορήγησιν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 33 τοῦ Νόμου 6298|1934 «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων» συντάξεως ἀναπηρίας τὸ ἄρθρον 41 ἐν παρ. 1 καὶ 2 διέστειλε τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ ἠσφαλισμένος κατέστη ἀνίκανος πρὸς ἐργασιαν συνεπείᾳ ἀτυχήματος ἐκ βιαίου συμβάντος ἐπελθόντος κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς ἢ ἐξ ἐπαγγελματικῆς νόσου, ὅτε οὗτος δικαιοῦται συντάξεως ἀναπηρίας, ὁσασδήποτε καὶ ἂν ἐπραγματοποίησεν ἡμέρας ἐργασίας, ἀπὸ τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν ὁ ἠσφαλισμένος κατέστη ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν ἐξ ἀτυχήματος μὴ ἐπελθόντος κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς, ὅτε οὗτος δικαιοῦται συντάξεως ἀναπηρίας, ἐφ' ὅσον ἐπραγματοποίησε περισσοτέρας τῶν τριακοσίων ἡμέρας ἐργασίας, ἐξ ὧν τοὐλάχιστον διακοσίας ἐντὸς τοῦ πολὺ τριετίας πρὸ τῆς ἐπελεύσεως τῆς ἀναπηρίας. Διὰ δὲ τῶν διατάξεων τῶν ὑπ' ἀριθ. 67724)1940 καὶ 75731|1940 ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ὡς τελικῶς ἐτροποποιήθησαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27435|1941 ὁμοίας, καθ' ἃς, πρὸς ἐργατικὸν ἀτύχημα ἐξομοιοῦνται διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου οἱ ἐν καιρῷ πολέμου καὶ ἐξ αἰτίας αὐτοῦ ἐπερχόμενοι καὶ ὁπωσδήποτε συμβαίνοντες τραυματισμοί, δηλητηριάσεις ἐκ πολεμικῶν ἀερίων, ἀναπηρίαι καὶ θάνατοι ἀμέσως ἠσφαλισμένων, ἐφ' ὅσον οὗτοι ἔχουν πραγματοποιήσει τεσσαράκοντα τοὐλάχιστον καταβολὰς ἀπὸ τῆς ὑπαγωγῆς των εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ἱδρύματος, προδήλως ἐσκοπήθη ὁ ἐξ ἐπιβαλλομένης πρὸς τὰ πρόσωπα ταῦτα εὐνοίας ὑπὲρ αὐτῶν περιορισμὸς τῶν ἡμερῶν ἐργασίας διὰ τὴν παροχὴν τῆς συντάξεως ἀναπηρίας, οὐχὶ δὲ καὶ ἡ ὁμοιωσις αὐτῶν πρὸς τοὺς παθόντας κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς, ὡς ἰδία τοῦτο καταδείκνυται ἐκ τοῦ ὅτι οὗτοι δικαιοῦνται συντάξεως ἀναπηρίας, ἐφόσον ἔχουσι πραγματοποιήσει ὡρισμένας ἡμέρας ἐργασίας, ἐνῷ οἱ ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς ἢ ἐξ ἐπαγγελματικῆς νόσου παθόντες δικαιοῦνται συντάξεως ἀναπηρίας ἀνεξαρτήτως χρόνου ἐργασίας. Συνεπῶς ἡ διάταξις τῆς ὑπ' ἀριθ. 26112)2011 ἀπὸ 18 Ἰουλίου)7 Σεπτεμβρίου 1946 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας «περὶ καθορισμοῦ ἐπιδόματος ἀναπηρίας λόγῳ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ», ὁρίζουσα ὅτι οἱ λόγῳ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς συνταξιοῦχοι τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, δικαιοῦνται ἀπὸ 1 Φεβρουαρίου 1946 ἐπιδόματος ἀναπηρίας, ὁριζομένου κατὰ βαθμὸν ἀναπηρίας ὡς κάτωθι κ.λ.π., προδήλως ἐννοεῖ ὡς δικαιουμένους τοῦ ἐπιδόματος τούτου μόνον τοὺς δικαιωθέντας συντάξεως λόγῳ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς, οὐχὶ δὲ καὶ τοὺς δικαιωθέντας συντάξεως λόγῳ ἀτυχήματος, μὴ ἐπελθόντος κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς, οἷον τυγχάνει καὶ τὸ ἐκτὸς τῆς ἐργασίας ἐκ πολεμικῆς αἰτίας τοιοῦτον, ἀφοῦ ἐν τῇ διατάξει ταύτῃ ρητῶς ἔνεκα τῇ ἐπικεφαλίδι καὶ τῷ σώματι αὐτῆς ὁρίζεται ὅτι τοῦ ἐπιδόματος τούτου δικαιοῦνται οἱ λόγῳ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς συνταξιοῦχοι, πρὸς οὓς κατὰ τὰ εἰρημένα δὲν ἀφωμοιώθησαν οἱ ἐκ πολεμικῆς αἰτίας παθόντες. Οὕτως ὅθεν ἀποφηναμένη ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, ὀρθῶς τὰς ἀνωτέρω διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ οὐδεμίαν ἑτέραν παρέβη, ὁ δὲ ἐναντίος μόνος τῆς ἀναιρέσεως λόγος εἶναι ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΔΡΑΧΜΗΣ ΚΑΙ ΤΙΜΗ ΞΕΝΩΝ ΝΟΜΙΣΜΑΤΩΝ

Έννοια τῆς ὑπ' ἀριθ. 804|1949 Πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου

Ἀνακοπὴ κατ' ἐπιταγῆς πρὸς πληρωμήν.—Ὑπερημερία δανειστοῦ μετὰ τὴν ὑπερτίμησιν τοῦ ἀλλοδαποῦ νομίσματος.—Ἄρθρ. 292 Α.Κ.—Μεταβολὴ τῆς ἐπισήμου τιμῆς τοῦ ξένου νομίσματος κατόπιν ὑποτιμήσεως τῆς δραχμῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 804|1949 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθείσης διὰ τοῦ Ν. Δ. 1159|1949.—Ἐκπλήρωσις παροχῆς ὑπὸ ὀφειλέτου.—Ἀπόσβεσις ἐνοχῆς διὰ καταθέσεως.

Πρωτοδικείου Πειραιῶς 2511|1949

Πρόεδρος ὁ κ. **Α. Φλώρος**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ἰ. Παπαγρηγορίου**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Π. Κολόμβος, Γ. Μῶλος

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀνακοπὴ τῆς κάτωθι ἀπογράφου ἐκτελεστοῦ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 1086|49 ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου τούτου ἀπὸ 16.9.49 ἐπιταγῆς πρὸς πληρωμὴν εἶναι νόμιμος, κατὰ τὸ ἄρθρον 235 Πολ. Δικ., διότι ἡ ἐπιταγὴ πρὸς πληρωμήν, οὖσα ἐξώδικος πρᾶξις, ὁδηγοῦσα εἰς κατάσχεσιν, γεννᾷ κίνδυνον βλάβης εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ ἐπιτασσομένου, ἡ δὲ ἀνακοπὴ κατ' αὐτῆς εἶναι ἄμυνα πρὸς πρόληψιν τῆς βλάβης, δύναται δὲ δι' αὐτῆς ὁ ἀνακόπτων νὰ προτείνῃ πρὸς ἀκύρωσιν πάντα λόγον, ὅστις καθιστᾷ ἀπαράδεκτον τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ τίτλου κατ' αὐτοῦ.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 292 § 2 Α. Κ., ἐὰν κατέστη ὑπερήμερος ὁ δανειστής, ἡ μετὰ τὴν ὑπερημερίαν τούτου ὑπερτίμησις τοῦ ἀλλοδαποῦ νομίσματος δὲν βαρύνει τὸν ὀφειλέτην. Ἐξ ἑτέρου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 804 τῆς 21.9.49 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθείσης διὰ τοῦ ν. δ. 1159 τῆς 11.11|10|1949, ἡ ἰσχὺς τοῦ ὁποίου κατὰ τὸ ἄρθρον 3 ἀνατρέχει ἀπὸ τῆς 21|9|49, σαφῶς ἐξεδηλώθη ἡ θέλησις τοῦ νομοθέτου περὶ μεταβολῆς τῆς ἐπισήμου τιμῆς τοῦ ξένου συναλλάγματος καὶ ὑπερτιμήσεως αὐτοῦ ἀπὸ τῆς 21|9|49 καὶ ἐντεῦθεν, κατόπιν ὑποτιμήσεως τῆς δραχμῆς, ἥτις ἠκολούθησε τὴν ὑποτίμησιν τῆς ἀγγλικῆς λίρας καὶ ἄλλων ξένων νομισμάτων, ἐὰν δὲ ἡ πρᾶξις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ηὔξησε τὴν τιμὴν τῶν ἀποδεικτικῶν συναλλάγματος, ἐνῷ ἠδύνατο νὰ αὐξήσῃ τὴν τιμὴν τοῦ ἀλλοδαποῦ νομίσματος διὰ νόμου, ὡς ἐγένετο διὰ τοῦ ἀ. ν. 879|46 περὶ σταθεροποιήσεως τῆς δραχμῆς, τοῦτο δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι καὶ μετὰ τὴν 21ην Σεπτεμβρίου 1949 δὲν μετεβλήθη ἡ ἐπίσημος τιμὴ τοῦ ξένου νομίσματος, ἀλλ' ἁπλῶς ἡ ὑπερτίμησις τοῦ ἀλλοδαποῦ νομίσματος ἐγένετο κατὰ τοιοῦτον τρόπον πρὸς ἀσφαλέστεραν πραγματοποίησιν τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ σκοποῦ, ὅστις ἐπεδιώκετο διὰ τῆς ὑποτιμήσεως τῆς δραχμῆς, ὅστις δὲν ἦτο μόνον ἡ ἐνίσχυσις τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου, ὡς τονίζεται εἰς τὸ πρῶτον ἄρθρον τοῦ νόμου 481|1947 περὶ ἐνισχύσεως τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου, ἀλλὰ ἡ συγκέντρωσις συναλλάγματος, ἥτις μέχρι τοὐδε ἠνοήθη διὰ τῆς ὑπερτιμήσεως τοῦ ἀλλοδαποῦ νομίσματος (Πρ. Πρ. Π. 2106|49, 2153|49). Ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὁ ἀνακόπτων διατείνεται, ὅτι τὴν 20ὴν Σ|βρίου 1949 προσέφερε πρὸς τὸν καθ' οὗ διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος ἅπαντα τὰ ποσὰ τῆς ἐπιταγῆς, ἤτοι δραχμὰς 7.500.000, ὑπολογίσας τὴν λίραν Ἀγγλίας πρὸς δραχμὰς 20.000, λόγῳ δὲ τῆς ἀπουσίας τούτου ἐκ τῆς ἐν Πειραιεῖ κατοικίας του τὴν 22 Σεπτεμβρίου 1949, κατέθεσεν εἰς τὸ Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων δραχ. 7.439.000, τὸ δὲ γραμμάτιον κατέθεσε παρὰ συμβολαιογράφῳ, ἀντίγραφον δὲ τῆς συνταγείσης πράξεως ἐκοινοποίησεν αὐτῷ καὶ οὕτω ἐπῆλθε πλήρης ἐξόφλησις. Καθ' ἃ ὅμως ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1445β τῆς 20.9.49 καὶ 1456β τῆς 22.9.49 ἐπιδοτηρίων παρ' ἡμῖν δικαστικοῦ κλητῆρος, δι' οὗ ἐγένετο ἡ προσφορὰ εἰς τὴν ἐν Πειραιεῖ κατοικίαν τοῦ καθ' οὗ καὶ ἡ ἐπίδοσις τῆς συμβολαιογραφικῆς πράξεως περὶ καταθέσεως τοῦ γραμματίου, οὗτος μετὰ τῆς οἰκογενείας του ἀπουσίαζεν ἐκ τῆς οἰκίας του, ἐκ δὲ τῶν ἐπικαλουμένων ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἀνακόπτοντος ἐπιδοτηρίων, δι' ὧν ἐπεδόθη ἡ ἔφεσις τοῦ ἀνακόπτοντος κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν Πρωτοδίκου, ἡ αἴτησις περὶ ἀναστολῆς καὶ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀνακοπή, ὡς καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ὁ καθ' οὗ προσῆλθε καὶ παρέλαβε τὸ κατατεθὲν ὡς ἄνω ποσὸν μὲ τὴν ἐπιφύλαξιν τῶν δικαιωμάτων τὴν 28.9.1949, καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τοῦ σχετικοῦ ἐπιδοτηρίου δικ. κλητῆρος, καὶ ἐξ ὧν πείθεται τελείως τὸ Δικαστήριον, ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ καθ' οὗ εἶχε κατοικίαν ἐν Πειραιεῖ, ἔνθα ἐγένοντο αἱ ἐπιδόσεις. Ἡ βραχυχρόνιος ὅμως ὡς ἄνω ἀπουσία τούτου κατὰ τὸ ἄρθρον 354 Α. Κ. δὲν κατέστησε τὸν καθ' οὗ ὑπερήμερον δεδομένου ὅτι ὁ χρόνος τῆς παροχῆς δὲν ἦτο ὡρισμένος, οὔτε ἐκ τῆς δικαιοπραξίας, οὔτε καὶ ἐκ τοῦ νόμου, οὔτε εἰδοποιήθη ἐγκαίρως ὑπὸ τοῦ ἀνακόπτοντος περὶ ἐπικειμένης καταβολῆς τῶν ποσῶν τῆς ἐπιταγῆς. Ἡ δὲ ἐν τῇ ἐπιταγῇ ἀπειλὴ ἀναγκαστικῆς ἐκτελέσεως καὶ ἡ προθεσμία τοῦ ἄρθρου 866 Πολ. Δικ. μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς ὁποίας ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἐπιταγῆς ἐπιτρέπεται εἰς τὸν δανειστὴν νὰ ἐνεργήσῃ ἐκτέλεσιν δὲν καθιστᾷ ἐκ τοῦ νόμου ὡρισμένον τὸν χρόνον τῆς παροχῆς, διότι ἡ προθεσμία αὕτη ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι εἶναι ἄκυρος ἡ ἐκτέλεσις, ἡ γενομένη πρὸ τῆς παρόδου τῆς προθεσμίας ταύτης, ὁ ἐπιτάσσων δανειστὴς ὅμως δὲν δεσμεύεται νὰ προβῇ εἰς ἀναγκαστικὴν ἐκτέλεσιν ἐντὸς ὡρισμένου χρόνου μετὰ τὴν πάροδον τῆς πρὸς ἐκτέλεσιν προθεσμίας.

Δὲν ὑποχρεοῦται ὁ ὀφειλέτης νὰ καταβάλῃ ἅμα τῇ λήξει τῆς προθεσμίας πρὸς ἐκτέλεσιν τὸ ἐπιτασσόμενον ποσόν, ἀλλὰ δικαιοῦται νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν παροχὴν καὶ ἐντὸς τοῦ χρόνου τῆς προθεσμίας ταύτης, ὅτε καὶ πάλιν κατὰ τὸ ἄρθρ. 354 § 2 Α.Κ. καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως, τῶν χρηστῶν συναλλακτικῶν ἠθῶν, τὸ προσωρινὸν κώλυμα τοῦ δανειστοῦ νὰ δεχθῇ τὴν παροχὴν δὲν καθιστᾷ τοῦτον ὑπερήμερον ἐκ τῆς αἰφνιδιαστικῆς ἐκπληρώσεως αὐτῆς (*Ζέπος*, Ἐνοχ.

6. 620, *Καποδίστριας*, Ἑρμ. Α. Κ. 354. Ι). Διὰ τῆς καταθέσεως ὅθεν τοῦ ὡς ἄνω ποσοῦ δὲν ἀπεσβέσθη ἡ ἐνοχὴ τοῦ ἀνακόπτοντος κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 427 καὶ 431 Α. Κ., τὸ δὲ ἄρθρον 434 Α.Κ., ὁρίζον ἐὰν ὁ ὀφειλέτης ἕνεκα λόγου ἀφορῶντος τὸ πρόσωπον τοῦ δανειστοῦ ἀδυνατῇ νὰ ἐκπληρώσῃ ἐν ἀσφαλείᾳ τὴν ὑποχρέωσίν του, δικαιοῦται εἰς δημοσίαν κατάθεσιν μετὰ τῶν αὐτῶν, ὡς ἐπὶ ὑπερημερίᾳ τοῦ δανειστοῦ ἀποτελεσμάτων, δὲν ἀφορᾷ τὴν βραχυχρόνιον ἀπομάκρυνσιν τοῦ δανειστοῦ ἐκ τῆς κατοικίας του. Ἀλλὰ καὶ τὸ γεγονὸς τῆς ἐξοφλήσεως τοῦ γραμματίου παρακαταθήκης δὲν σημαίνει, ὅτι ἐπῆλθεν ἐξόφλησις τοῦ ὀφειλομένου ποσοῦ, διότι ἡ ἐξόφλησις αὕτη, καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τῆς ἀπὸ 28 Σεπτεμβρίου 1949 ἐξωδίκου γνωστοποιήσεως τοῦ καθ' οὗ, ἔγινε μὲ τὴν ἐπιφύλαξιν τῶν δικαιωμάτων του ὡς πρὸς τὴν εἰσπραξιν τῆς ὑπολοίπου ἀπαιτήσεώς του, ἡ κατάθεσις δὲ τοῦ ὡς ἄνω ποσοῦ κατὰ τὴν 22 Σεπτεμβρίου, ὅτε ἡ τιμὴ τῆς ἀγγλικῆς λίρας μετὰ τῶν ἀποδεικτικῶν συναλλάγματος ἀνήρχετο εἰς 42.000 δραχ. λόγῳ τῆς ὡς ἄνω ὑπερτιμήσεως δὲν ἦτο πλήρης, ἀλλὰ μερική. Κατ' ἀκολουθίαν, δέον νὰ ἀπορριφθῇ ἐν μέρει ὁ τέταρτος λόγος τῆς ἀνακοπῆς καὶ ὁ δεύτερος τῶν προσθέτων, καθ' ὃν δὲν ἐπῆλθε διὰ νόμου οὐδεμία μεταβολὴ εἰς τὴν τιμὴν τοῦ ἀλλοδαποῦ νομίσματος, ἡ δὲ αὔξησις τῆς ἀξίας τῶν ἀποδεικτικῶν συναλλάγματος, ὅσον καὶ ἂν ἑρμηνεύεται ὡς κατ' οὐσίαν αὔξησις τῆς τιμῆς τῆς λίρας, δὲν μεταβάλλει τὸ κρατοῦν σύστημα τοῦ διὰ νόμου καθορισμοῦ τῆς ἀξίας τῆς λίρας, περιορισθῇ δὲ ἡ ἐν λόγῳ ἐπιταγὴ κατὰ δραχ. 7.439.000 διὰ τὸν ἐν ταῖς προηγουμέναις σκέψεσιν ἀναφερόμενον λόγον. Ἐπίσης δέον ν' ἀπορριφθῇ καὶ ὁ ἕτερος λόγος ὅτι ἐξ ἀνωτέρας βίας ἡ κατάθεσις ἐγένετο τὴν 22 Σεπτεμβρίου 1949, καθόσον δυνάμει τῆς γνωστῆς κυβερνητικῆς διαταγῆς ἤργησαν αἱ Τράπεζαι καὶ τὸ Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν τὴν 20 καὶ τὴν 21 Σεπτεμβρίου 1949. Διότι ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος, ὡς διατυποῦται, δὲν ἀποτελεῖ διὰ τὸν ἀνακόπτοντα ἀνωτέραν βίαν, ἐφ' ὅσον ἐγνώριζεν, ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς προσφορᾶς, ἤτοι τὴν 20ὴν Σεπτεμβρίου, τὸ Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ αἱ Τράπεζαι ἤργουν δυνάμει κυβερνητικῆς διαταγῆς, λόγῳ τῆς ἐπικειμένης ἀνατιμήσεως τοῦ ἀλλοδαποῦ νομίσματος, ἀλλὰ καὶ διότι, καὶ ἐὰν ἤθελε θεωρηθῇ ἀνωτέρα βία τὸ γεγονὸς τοῦτο, ἐφ' ὅσον δὲν κατέστη ὁ καθ' οὗ ὑπερήμερος, οὐδὲ συντρέχει κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἡ περίπτωσις τοῦ ἄρθρου 434 Α.Μ., οὐδεμίαν ἔννομον ἐπιρροὴν ἔχει ἐν προκειμένῳ, οὐδὲ ἰσχύει, ὅπως ἐξ αἰτίας τῆς ἀνωτέρας βίας θεωρηθῇ ὡς ἐνεργηθεῖσα ἡ κατάθεσις αὕτη. (*)

(*) *Παρατηρήσεις.*

1. Διὰ πρώτην φοράν, ἀφ' ἧς ἐθεσπίσθη τὸ 1931 ἡ νομοθεσία περὶ προστασίας τοῦ νομίσματος, εἰς τὸν ἀ. ν. 879|1946 ὡρίσθη διὰ νομοθετικῆς διατάξεως (ἄρθρ. 1 § § 1-2) ἡ σχέσις τῆς δραχμῆς πρὸς ξένα νομίσματα: 1 Ἀγγλικὴ λίρα =20.000 δρχ., 1 δολλάριον Η.Π.Α. = 5.000. Ἐκτοτε μέχρι τοῦ ν. δ. 481|1947 ἡ τιμὴ ἦτο ἀμετάβλητος καὶ ἐνιαία — ἡ ἐπίσημος ἐννοεῖται, ἥτις ἐξεφράζετο ἢ ἐλαμβάνετο ὑπ' ὄψιν εἰς τὰς νομίμους συναλλαγάς. Ἡ ἀνεπίσημος—δηλ. ἡ παράνομος—τιμὴ εἶχε σημειώσει ἀρκετὴν ἀπόκλισιν καὶ εἰς τὴν σχέσιν τῆς δραχμῆς πρὸς τὰ δύο ταῦτα ξένα νομίσματα καὶ εἰς τὴν σχέσιν μεταξὺ τῶν δύο τούτων νομισμάτων. Τὸ πρᾶγμα εἶχεν ἀντίκτυπον εἰς τὸ ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον τῆς χώρας δυσμενῆ, ὅστις καὶ ἐπεδιώχθη ν' ἀρθῇ διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ ν. δ. 481|1947 καθιερώσεως τῶν ἀποδεικτικῶν συναλλάγματος. Ταῦτα ἐκάλυπτον ἐν ἀρχῇ ὁλόκληρον, μετά τινα δὲ χρόνον μέρος τῆς διαφορᾶς μεταξὺ τῆς (νομίμου) ἐπισήμου καὶ τῆς ἀνεπισήμου (παρανόμου) τιμῆς. Τὸ μὴ καλυπτόμενον μέρος ἀντεστοίχει εἰς τὴν ἀνεπισήμως πάλιν ὑφισταμένην διαφορὰν τιμῆς μεταξὺ τῆς λίρας καὶ τοῦ δολλαρίου. Τὴν τελευταίαν ταύτην διαφορὰν ἐξήλειψεν ἡ τὴν ὑποτίμησιν τῆς λίρας κατὰ τὸν παρελθόντα Σ)βριον ἐπακολουθήσασα ἀπὸ 21|9|49 πρᾶξις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθεῖσα κατόπιν ὑπὸ τοῦ ν. δ. 1159|1949, αὐξήσασα τὴν τιμὴν τῶν ἀποδεικτικῶν εἰς ὃ ἐπίπεδον ἐπεβάλλετο, ἵνα ἡ ἐπίσημος τιμὴ ἐξισωθῇ πρὸς τὴν ἀνεπίσημον. Αὕτη εἶναι ἡ νομοθετικὴ ἱστορία τοῦ ζητήματος. Καὶ ἤδη ἐρωτᾶται: ἡ ταυτάδε ἐξίσωσις διὰ τῆς ἀνατιμήσεως τῶν ἀποδεικτικῶν συνεπήγαγε τὴν τροποποίησιν τοῦ ἀ. ν. 879|1946 κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 § § 1-2, ὅπερ καθιέρωσε τὴν ἐπίσημον τιμήν; Ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις ἀπαντᾷ ναί. Ὀρθῶς;

2. Τὸ ἐρώτημα γεννᾶται ἀφ' ἑνὸς ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ κατὰ Σεπτέμβριον 1949 γενομένη αὔξησις τῆς τιμῆς τῶν ἀποδεικτικῶν ἦτο συνέπεια τῆς ὑποτιμήσεως τῆς λίρας Ἀγγλίας καὶ ἀπεσκόπει εἰς τὴν ἀναπροσαρμογὴν τῆς ἀξίας τῆς δραχμῆς καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀπὸ τὴν μορφήν, τὴν ὁποίαν ἔλαβε τὸ μέτρον.

Πράγματι ἡ νομοθετικῶς κυρωθεῖσα πρᾶξις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δὲν λέγει, ὅτι τροποποιεῖ τὴν ἐν τῷ ἀ. ν. 879 καθωρισμένην σχέσιν τῆς δραχμῆς πρὸς τὴν Ἀγγλικὴν λίραν καὶ τὸ δολλάριον, ἀλλὰ «καθορίζει ἀπὸ τῆς 21ης Σεπτεμβρίου 1949 τὴν τιμὴν τῶν συμφώνως τῷ νόμῳ 481 τοῦ ἔτους 1947 ἐκδιδομένων ἀποδεικτικῶν συναλλάγματος ὡς ἀκολούθως:...»

Τοῦτο σημαίνει ἐκ πρώτης ὄψεως ὅτι ἡ πρᾶξις αὕτη δὲν θίγει τὸ μέχρι τοῦδε καθιερωμένον καθεστὼς τῶν δύο τιμῶν τοῦ συναλλάγματος, ἤτοι τῆς τοῦ ἀ. ν. 879 καὶ τῆς ηὐξημένης κατὰ τὴν ἀξίαν τῶν ἀποδεικτικῶν, καὶ κατ' ἀκολουθίαν δὲν ὀφείλεται εἰς πάσας τὰς περιπτώσεις ἐξοφλήσεως ὀφειλῶν εἰς ξένον νόμισμα ἡ συνάλλαγμα ἡ ηὐξημένη [μετ' ἀποδεικτικῶν] τιμὴ αὐτοῦ, ἀλλὰ μόνον εἰς ἃς περιπτώσεις ἐγένετο δεκτόν, καὶ πρὸ τῆς διὰ τῆς πράξεως ταύτης ἀνατιμήσεως τῶν ἀποδεικτικῶν, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ν. δ. 481 ὅτι ὀφείλεται ἡ μείζων τῆς τοῦ ἀ. ν. 879 τιμή.

Ἐν τούτοις, τοιαύτη ἑρμηνεία τοῦ νομισματικοῦ μέτρου τοῦ Σεπτεμβρίου 1949, ἐνῷ ἔχει ὑπὲρ αὐτῆς τὸ γράμμα τοῦ κειμένου, δὲν νομίζω ὅτι ἀνταποκρίνεται καὶ εἰς τὸ ἀληθὲς καὶ πλῆρες περιεχόμενον αὐτοῦ: Διότι—καὶ κατ' ἐμέ, συμφωνοῦντα κατὰ βάσιν πρὸς τὴν σχολιαζομένην ἀπόφασιν—διὰ τῆς νομοθετικῶς κυρωθείσης πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐτροποποιήθη αὐτὴ αὕτη ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀ. ν. 879, ἡ καθορίζουσα μέχρι τοῦδε τὴν σχέσιν τῆς δραχμῆς πρὸς τὴν ἀγγλικὴν λίραν καὶ τὸ δολλάριον, ἐξουσιοδοτηθείσης τῆς Τραπέζης Ἑλλάδος, ὅπως ἐφεξῆς, ἐν συνεννοήσει μετὰ τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς, ρυθμίζῃ τὴν σχέσιν ταύτην διὰ τῆς ρυθμίσεως τῆς τιμῆς τῶν ἀποδεικτικῶν (§ 2 τῆς πράξεως).

Την αντίληψίν μου αύτην στηρίζω έπί των άκολουθουσών σκέψεων:

Ή έν λόγω πράξις ύπηγορεύθη άπό την προηγηθείσαν ύποτίμησιν της λίρας έναντι τού δολλαρίου έκ της σχέσεως 1:4 είς την σχέσιν 1:2.80. Τό γεγονός τούτο ήτο άδύνατον ν' άγνοηθή είς την έφεξής διαμόρφωσιν της τιμής της δραχμής έν σχέσει πρός τά νομίσματα ταύτα.

Ό ά. ν. 879 τό 1946 είχεν ύπ' όψιν την σχέσιν: 1 λίρα Άγγλίας = 4 δολλάρια, δι' ό και άντιστοίχως είχεν όρισει: 1 λίρα Άγγλίας = 20.000 δρχ. και 1 δολλάριον = 5.000 δρχ. Και έπι της σχέσεως ταύτης είχε σταθεροποιήσει νόμω την δραχμήν.

Είναι άληθές ότι ή Πολιτεία διετήρησε την σχέσιν αύτην και όταν άργότερον, μετά δηλαδή την κατ' Ίανουάριον 1946 θέσπισίν της κατέστη πλασματική διά της ύποτιμήσεως έν γένει της δραχμής και διά της ύποτιμήσεως της λίρας έναντι τού δολλαρίου, ύποτιμήσεων έπελθουσών de facto έκ της έπιδράσεως οίκονομικής και άλλης φύσεως αίτιων, άλλ' άγνοηθεισών ύπό τών άρμοδίων νά τάς λάβουν ύπ' όψιν έπισήμως κυβερνήσεων. Δέν είχεν ή Άγγλική Κυβέρνησις ύποτιμήσει την λίραν μεχρι τού Σεπτεμβρίου 1949 και ή Τράπεζα της Άγγλίας έδέχετο νά πωλή και άγοράζη συνάλλαγμα έπι τή βάσει σχέσεως λίρας: δολλάριον 1:4 κατά συνέπειαν και ή Έλληνική Κυβέρνησις δέν μετέβαλε την έν τώ ά. ν. 879 τιμήν της δραχμής. Διαπιστώσασα όμως, ότι ή διαφορά μεταξύ έπισήμου και άνεπισήμου τιμής τού συναλλάγματος έπηρέαζε δυσμενώς τό έξωτερικόν έμπόριον της χώρας και την έν γένει συναλλαγματικήν κατάστασιν αύτης, προέβη είς την θέσπισιν τών κατά τό ν. δ. 481 άποδεικτικών συναλλάγματος, διά τών όποίων, χωρίς τυπικήν ή γενικήν τροποποίησιν της τιμής τού συναλλάγματος — πλεονέκτημα ίδίως ψυχολογικής σημασίας —, παρείχετο είς τά άρμόδια όργανα (την Τράπεζαν της Έλλάδος ύπό την ίδιότητά της τού ρυθμιστού τών συναλλαγματικών δυνατοτήτων και άναγκών τούς Οίκονομικούς Ύπουργούς, διά νά προλαμβάνουν άνατιμήσεις τών είδών) ή εύχέρεια άμέσως μέν νά έξουδετερώσουν τά έκ της προειρημένης διαφοράς δυσμενή έπακόλουθα διά της έξαλείψεως αύτης, έν τώ μέλλοντι δέ ν' άσκούν την έκάστοτε ένδεικνυομένην πολιτικήν είτε δι' έπεμβάσεως είς την τιμήν τών άποδεικτικών, πρός τά άνω ή πρός τά κάτω (άρθρ. 3 και 7 τού ν. δ.), είτε διά συντομεύσεως ή παρατάσεως της προθεσμίας αύτών (ά. ν. 515/1948, ά. ν. 762/1948, ν. δ. 1277/1949), είτε δι' έξαιρέσεων άπό της ύποχρεώσεως παραδόσεως άποδεικτικών διά την άπόκτησιν συναλλάγματος πρός είσαγωγήν ώρισμένων είδών πρώτης άνάγκης (άρθρ. 11 § 4 τού ν. δ.).

Ούτω ή Πολιτεία εύρέθη κατά Σεπτέμβριον 1949 κάτοχος ένός πρακτικού μηχανισμού, διαθέτοντος την άναγκαίαν έλαστικότητα διά την άσκησιν της συναλλαγματικής πολιτικής της Κυβερνήσεως. Και δέν ήθέλησε ν' άποστερηθή αύτού. Θά τόν άπεστερείτο δέ, έάν ή άναπροσαρμογή της δραχμής, ώς άποτέλεσμα της ύποτιμήσεως της άγγλικής λίρας, έπραγματοποιείτο διά της άπλής και εύθείας τροποποιήσεως τού άρθρ. 1 τού ά. ν. 879. Έάν έφεξής άντικαθίστατο ή έκεί τιμή 1 λίρα Άγγλίας = 20.000 δρχ. και 1 δολλάριον = 5.000 δρχ. μέ την τιμήν 1 λίρα Άγγλίας = 42.000 δρχ. και 1 δολλάριον = 15.000, είναι πρόδηλον ότι ώς αύτόματος συνέπεια θά έπήρχετο ή κατάργησις τού ν. δ. 481, πάντως ή άχρήστευσις τού ύπ' αύτού είσαχθέντος μηχανισμού. Δέν λέγω βεβαίως ότι δέν ήτο δυνατόν νά εύρεθή έν τοιαύτη περιπτώσει, διά νά θεραπεύση την άνάγκην ταύτην άνάλογός τις μηχανισμός, άλλ' εύλογον ήτο νά διατηρηθή ό ύπάρχων δεδοκιμασμένος, άντι ν' άναζητηθή νέος μέ όλας τάς άβεβαιότητας περι της άποτελεσματικότητός του.

Αύτός είναι — νομίζω — ό λόγος, διά τόν όποίαν ή άναπροσαρμογή έγένετο ύφ' ήν μορφήν βλέπομεν είς την πράξιν τού Ύπουργικού Συμβουλίου. Έχω την έντύπωσιν ότι ή σχολιαζομένη άπόφασις δέν άντελήφθη ύπ' αύτήν την έννοιαν τόν λόγον της κατά τόν είρημένον έμμεσον τρόπον άναπροσαρμογής, δεδομένου ότι άποβλέπει είς αύτόν σκοπόν συγκεντρώσεως συναλλάγματος, τόν όποίον όμως ήδύνατο νά έξυπηρετήση έξ ίσου ή εύθεία άναπροσαρμογή.

Ή Κυβέρνησις άντιμετώπισε την έν γένει άναπροσαρμογήν της δραχμής ώς άναγκαίαν συνέπειαν της ύπό της Άγγλικής Κυβερνήσεως ύποτιμήσεως της άγγλικής λίρας της έπελθούσης διά της άναπροσαρμογής της σχέσεως αύτης πρός τό δολλάριον. Και την έπραγματοποίησε, διά τόν προεκτεθέντα λόγον, μέ την αύξησιν της τιμής τών άποδεικτικών κατά τοσον άκριβώς ποσόν όσον άπητείτο νά προστεθή είς την έν τώ ά. ν. 879 καθωρισμένην τιμήν της λίρας και τού δολλαρίου, ώστε ή έκει σχέσις 1:4 (άγγλική λίρα = 20.000 δρχ. = 4 δολλάρια πρός 5.000 έκαστον) νά ύποβιβασθή είς την σχέσιν 1:2.80 (άγγλική λίρα 20.000 + 22.000 δρχ. = 2.80 δολλάρια πρός δρχ. 5.000 + 10.000 έκαστον).

Ή άναπροσαρμογή αύτη άνταποκρίνεται και συνάπτεται πρός την διά τού ά. ν. 879 γενομένην τότε «καταθεροποίησιν της δραχμής» (κατά τόν τίτλον τού ά. ν. τούτου) και συγκεκριμένως: άναστατεροποιεί την δραχμήν είς έπίπεδον χαμηλώτερον τού τού ά. ν. 879 λόγω τού παρεμπεσόντος, έπιβλητικής σημασίας διά την δραχμήν, γεγονότος της μεταβολής της σχέσεως της λίρας πρός τό δολλάριον διά τού προσδιορισμού της είς χαμηλότερον έπίπεδον.

Δι' αύτό και τό κυρώσαν την σχετικήν πράξιν τού Ύπουργικού Συμβουλίου νομοθέτημα (ν. δ. 1159) έτιτλοφόρησεν αύτήν «περι άναπροσαρμογής της δραχμής» (όχι: τών άποδεικτικών συναλλάγματος)· άλλά και αύτό τούτο τό Ύπουργικόν Συμβούλιον είς μεταγενεστέραν άπό 22-9-1949 πράξιν του χαρακτηρίζει τό μέτρον του της προηγουμένης ήμέρας ώς «νομισματικήν άναπροσαρμογήν» και ό έκ μέρους αύτού χαρακτηρισμός έχει την άξιαν αύθεντικής έρμηνείας, άφού προέρχεται άπό τό αύτό όργανον τό έκδόσαν και την πρώτην πράξιν.

Έπι πλέον διότι ούτως έπεφέρετο τροποποίησις είς τό άρθρ. 1 τού ά. ν. 879, τό Ύπουργικόν Συμβούλιον περιέλαβεν είς την πράξιν του την § 2, συμφώνως πρός την όποίαν «έξουσιοδοτεί την Τράπεζαν της Έλλάδος, όπως έφεξής ρυθμίζη... την τιμήν τών άποδεικτικών συναλλάγματος». Ή έξουσιοδότησις αύτη, άν άπέβλεπεν είς τό νά άπονείμη είς την Τράπεζαν της Έλλάδος την άρμοδιότητα νά καθορίζη την τιμήν τών άποδεικτικών διά τάς περιπτώσεις

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΑΓΩΓΗΣ ΕΞ ΑΚΥΡΟΥ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ

Ἀνάλογος ἐφαρμογὴ τῶν περὶ παραγραφῆς διατάξεων Α.Κ.

Ἔννοια ἄρθρου 18 Εἰσαγωγικοῦ Νόμου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ ἄρθρ. 279 Α.Κ.—Ἀνάλογος ἐφαρμογὴ τῶν περὶ παραγραφῆς διατάξεων καὶ ἐπὶ ταχθείσης ὑπὸ τοῦ νόμου ἢ τῶν μερῶν ἀποσβεστικῆς προθεσμίας μόνον ἐφ' ὅσον δὲν προσκρούει αὐτὴ εἰς τὸν σκοπὸν τῆς προθεσμίας.—Διὰ τῆς ἐφ' ἅπαξ ἐντὸς τῆς προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως μισθωτοῦ δὲν ὑφίσταται πλέον προθεσμία.—Ἀνεφάρμοστον ἐπομένως ἀναλόγως τῶν περὶ παραγραφῆς διατάξεων.

Λύεται διὰ τῆς κατωτέρω μιᾶς ἐκδοθείσης ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως τὸ μεγίστου πρακτικοῦ ἰδίως ἐνδιαφέροντος ζήτημα, τὸ ὁποῖον πλειστάκις ἀπησχόλησε τὴν θεωρίαν καὶ δικαστηριακὴν πρᾶξιν, τῆς ἀναλόγου ἐφαρμογῆς τῶν περὶ παραγραφῆς διατάξεων τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (ἄρθρ. 279) καὶ ἐπὶ τῆς ἀποκλειστικῆς προθεσμίας τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν 765|1943 (καταργηθέντος ἤδη) καὶ ἄρθρου 3 Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 118|1945 κλπ.» ἐπιδόσεως ἀγωγῆς τοῦ ἀκύρως ἀπολυομένου μισθωτοῦ.

Λόγος ἀναιρέσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 9497|1948 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ὡς ἑφετείου ὑπῆρξεν ὁ ἑξῆς:

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 18 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2783|1941 Εἰσαγωγικοῦ Νόμου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος αἱ περὶ παραγραφῆς διατάξεις τοῦ Α. Κ. ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ γεγεννημένων μέν, ἀλλὰ μήπω κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν αὐτοῦ παραγραφεισῶν ἀξιώσεων. Σαφῶς ὅθεν συνάγεται, ὅτι ἐν τῇ διατάξει ταύτῃ γίνεται λόγος μόνον περὶ ἐφαρμογῆς τῶν περὶ παραγραφῆς διατάξεων καὶ οὐχὶ τῶν περὶ ἀποσβεστικῆς προθεσμίας τοιούτων, ἐννοίας τελείως διαφόρου τῆς παραγραφῆς, μὴ χωρούσης κατ' ἀκολουθίαν ἀναλογικῆς ἐπεκτάσεως ἐπὶ ὅλως διαφορετικῶν ἐννοιῶν.

Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ὅμως ἀπόφασις, δεχθεῖσα ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 18 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου ἐπὶ τῆς κριθείσης ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως του, λαβούσης χώραν ἐν ἔτει 1941, ἦτοι πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Κώδικος, ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 279 Α. Κ. περὶ ἀποσβεστικῆς προθεσμίας καὶ κατ' ἀναλογίαν τούτου καὶ ἡ τοιαύτη τοῦ ἄρθρ. 261 τοῦ Α. Κ., καθ' ἣν ἡ διὰ τῆς ἀγωγῆς διακοπεῖσα παραγραφὴ ἄρχεται ἐκ νέου ἀπὸ τῆς τελευταίας διαδικαστικῆς πράξεως τῶν διαδίκων ἢ τοῦ δικαστηρίου, καὶ κρίνασα μετὰ ταῦτα ἀποσβεσθείσας τὰς ἐν ταῖς ἀγωγαῖς του ἀξιώσεις, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 2 § 7 τοῦ Ν. 765|43 τασσομένη τρίμηνος προθεσμία κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἄνω διατάξεων τοῦ Κώδικος, ἤρξατο ἐκ νέου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τούτου καὶ θεωρεῖται παρελθοῦσα, ἐφ' ὅσον ἀπὸ ταύτης μέχρι τῆς ἐπακολουθησάσης νέας διαδικαστικῆς πράξεως (ἐγέρσεως ἐκ αὐτοῦ δευτέρας ἀγωγῆς) τοῦ ν. δ. 481, ἦτο περιττή, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐλέχθη, ὅτι ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος εἶχε τὴν δύναμιν νὰ ἐπεμβαίνῃ κατὰ τρόπον προσδιαριστικὸν τῆς τιμῆς τῶν ἀποδεικτικῶν, διαπραγματευομένων ἐν τῷ Χρηματιστηρίῳ (ἄρθρ. 7 ν. δ. 481), ἀφοῦ τῆς εἶχεν ἀνατεθῇ ἡ ἔκδοσις τῶν ἀποδεικτικῶν καὶ ἐπιτραπῇ ἡ πώλησις καὶ ἀγορὰ αὐτῶν (ἄρθρ. 3 ν. δ.). Εὑρίσκει δικαιολογίαν καὶ ἦτο ἀναγκαία ἡ ἐξουσιοδότησις, ἀφ' ἧς στιγμῆς ἡ ἀξία τῶν ἀποδεικτικῶν προστίθεται εἰς τὴν ἐν τῷ ἀ. ν. 879 καθωρισμένην τιμὴν τῆς λίρας καὶ τοῦ δολλαρίου, ἤτις, ἄνευ τῆς ἐξουσιοδοτήσεως, δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ μεταβάλλεται διὰ πράξεων τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ὡς περιεχομένη εἰς διάταξιν νόμου (*).

Ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ γεγονὸς τῆς νομοθετικῆς κυρώσεως τῆς πράξεως μαρτυρεῖ, ὅτι αὐτὴ περιέχει τροποποίησιν εἰς τὸ κείμενον περὶ τιμῆς τοῦ συναλλάγματος δίκαιον [ἄρθρον 1 ἀ. ν. 879]. Διότι, ἂν ἐπρόκειτο μόνον περὶ ἁπλῆς αὐξήσεως τῆς τιμῆς τῶν ἀποδεικτικῶν, ταύτην ἠδύνατο νὰ ἐπιτύχῃ, κατὰ τὰ προειρημένα, ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, καλυπτομένης μόνον τῆς εὐθύνης της ἐπὶ τοιούτου θέματος ἀναγομένου εἰς τὸν τομέα τῆς γενικωτέρας οἰκονομικῆς πολιτικῆς ἀπὸ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἁρμοδίου ἐκ τῶν συνθηκῶν τοῦ πολιτεύματος νὰ καθορίζῃ τὴν κυβερνητικὴν πολιτικὴν ἐπὶ τῶν γενικωτέρων ζητημάτων, εἰς τὸ οἰκονομικὸν καὶ τὸ νομισματικόν, μὴ δεομένης δὲ εἰς τὸ συγκεκριμένον θέμα εἰδικῆς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως ἢ ἐγκρίσεως.

Ἴσως ἀντιταχθῇ ὅτι ἡ ἐν λόγῳ πρᾶξις περιέχει καὶ ἄλλας διατάξεις χρηζούσας νομοθετικῆς κυρώσεως. Τοῦτο εἶναι ἀληθές. Ἀλλ' ἐὰν αἱ διατάξεις τῶν §§ 1 καὶ 2 αὐτῆς δὲν εἶχον ἀνάγκην νομοθετικῆς κυρώσεως, δὲν θὰ ὑπεβάλλοντο εἰς αὐτὴν ἀποχωριζόμεναι καὶ περιλαμβανόμεναι εἰς χωριστὴν πρᾶξιν, ὥστε ν' ἀποφευχθῇ ὡς πρὸς αὐτὰς τὸ ἀναγκαῖον ἑπακόλουθον τῆς νομοθετικῆς κυρώσεως, ἡ ἀφαίρεσις δηλαδὴ τῶν περὶ ὧν αὐταὶ θεμάτων ἀπὸ τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐφεξῆς ὑπαγωγὴ των εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας.

ΠΑΝΤΕΛΗΣ Δ ΔΗΜΑΚΟΣ
Δικηγόρος

(*) Μὲ τὴν § 2 τῆς πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, νομοθετικῶς κυρωθείσης, ἐγκατελείφθη συνάμα τὸ ὑπὸ τοῦ ἀ. ν. 879, τὸ πρῶτον, εἰσαχθὲν σύστημα τῆς ἀμετακινήτως ὑπὸ νόμου καθωρισμένης τιμῆς καὶ σημειοῦται ἐπάνοδος εἰς τὸ προγενέστερον σύστημα τοῦ ἀ. ν. 362, κατὰ τὸ ὁποῖον (ἄρθρον 3 § 1) «ἡ ἰσοτιμία τῆς δραχμῆς πρὸς ... τὴν ἀγγλικὴν λίραν καὶ τὸ δολλάριον τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ὁρίζεται ὑπὸ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ...», προστεθείσης νῦν καὶ τῆς διατυπώσεως τῆς «συνεννοήσεως μετὰ τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς».

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΝΑΥΤΙΚΩΝ

Έννοια κατοικίας έναγομένου δι' έφαρμογήν διαδικασίας Ν. ΓΩΟΔ'.—Θέσις προσώπου ύπό δικαστικήν άναγόρευσιν.—Δικαίωμα δικαστικής παραστάσεως του πάσχοντος εκ διαρκούς πνευματικής νόσου.—Έφαρμογή άρθρ. 357 Εμπ. Νόμου. Αποζημίωσις ναυτικού εν περιπτώσει άσθενείας.—Υπαγωγή εις έξοδα νοσηλείας και έξόδων τροφοδοσίας του άσθενήσαντος ναύτου.—Περιπτωσις απαλλαγής του πλοιοκτήτου.

Πρωτοδίκου Άθηνών 4327|1949

Διαδικασία Ν. ΓΩΟΔ'

Πρόεδρος ο κ. **Ε. Μαλλιάρας**

Δικηγόροι οι κ. κ. Δ. Δρακωτός, Δ. Σαβράμης

Καθ' ά έκτίθεται έν τη ύπό κρίσιν άγωγη, ο ένάγων, άπογεγραμμένος έργάτης θαλάσσης ών, έναυτολογήθη, ώς ναύτης, έν Λιβόρνω την 23|1|1949 έπι του άϊπ «Μαρπήσσα», ούτινος πλοιοκτήτης, άλλως έφοπλιστής, άλλως διαχειριστής, άλλως πράκτωρ, είναι ο έναγόμενος, άντι μηνιαίου μισθού Λ. Α. 28 και άπελύθη εις Γένοβαν την 4|6|1949, διαπιστωθείσης ύπό ιατρών, μετά παρήλθε χρονικόν διάστημα μείζον του τριμήνου, ψευδώς ήρμήνευσε και έσφαλμένως έφήρμοσε τάς διαληφθείσας διατάξεις του άρθρ. 18 του Εισαγωγικού Νόμου Α.Κ. και των άρθρ. 279 και 261 του Α.Κ.

Ο Άρειος Πάγος λύει έν τω συνόλω του το ζήτημα, άντιθέτως προς την παγίως κρατούσαν παρά τω Πρωτοδικείω Άθηνών άποψιν περί έφαρμογής των περί παραγραφής διατάξεων του Α.Κ. και έν έπιδικία βλέπε άντι πάσης άλλης Πρωτοδικείου Άθηνών 3410|49, ΕΕΔ 8, 805, έφ' ής παρατηρήσεις *Κ. Φιλιππίδου*, ΕΕΔ 8, 805), (πρβλ. όμως Πρωτοδίκου Πειραιώς 977|49 Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 8, 852, *Γ. Άντωνιάδην*, ΕΕΔ 7, 678, *Άπ. Μπουρνιάν*, ΕΕΔ 8, 5).

Ούτω τίθεται διά της άρεοπαγιτικής άποφάσεως τέρμα εις την κρατούσαν έπι του θέματος συγχυσιν, άποκαθισταμένης της άληθούς έννοίας του νόμου, άφού διά της άντιθέτου άπόψεως, της έν πάση περιπτώσει έφαρμογής των περί παραγραφής διατάξεων, δέν έχει νόημα ύπάρξεως ο όρος «έναλόγως».

Άρείου Πάγου 137|1950 Τμ. Α'.

Προεδρεύων ο Άντιπρόεδρος κ. **Κ. Βοϊατζής**

Εισηγητής ο Άρεοπαγίτης κ. Α. Χαμάρτος

Δικηγόροι οι κ. κ. Ι. Ράντος, Α. Βουδούρης

Έκ των συνδεδυασμένων διατάξεων των άρθρων 18 Εισαγωγικού νόμου του Άστικού Κώδικος και του άρθρου 279 Α. Κ. σαφώς συνάγεται, ότι άπό της ισχύος του Άστικού Κώδικος άνάλογον έφαρμογήν έχουσιν έπι ταχθείσης ύπό του νόμου ή των μερών άποσβεστικής προθεσμίας, ής έντός δέον να άσκηθή το δικαίωμα, αί περί παραγραφής διατάξεις, έφ' όσον αύτη δέν προσκρούει εις τον σκοπόν, τον όποίον ή άποσβεστική προθεσμία είς την συγκεκριμένην περίπτωσιν ύπηρετεί. Τούτοις άκολούθως ή διάταξις του άρθρ. 261 Α. Κ., καθ' ήν «ή παραγραφή διακόπτεται διά της έγέρσεως της άγωγής και ης ούτω διακοπείσα παραγραφή άρχεται έκ νέου άπό της τελευταίας διαδικαστικής πράξεως των διαδίκων ή του Δικαστηρίου», δέν δύναται να τύχη άναλόγου έφαρμογής και έπι άποσβεστικής προθεσμίας, ής έντός δέον να άσκηθή το δικαίωμα, ώς προσκρουούσης της τοιαύτης έφαρμογής εις τον διά της προθεσμίας ταύτης διωκόμενον σκοπόν της άρσεως άβεβαιότητος, έπιβαλλομένης έκ του άντιθέτου συμφέροντος του ύποχρέου, όπως ή ύπ' αύτου δημιουργηθείσα κατάστασις μή παραμείνη έπι μακρόν άμφίβολος, άρσεως έπερχομένης διά της έντός του ταχθέντος χρόνου άσκήσεως του ώρισμένην διάρκειαν έκ του νόμου ή της συμβάσεως έχοντος δικαιώματος ύπό του δικαιούχου και ούτινος σκοπού συντελεσθέντος διά της έφ' άπαξ έντός της προθεσμίας ταύτης άσκήσεως του δικαιώματος διά της έγέρσεως της σχετικής άγωγής ή προθεσμία αύτη δέν ύφίσταται πλέον.

Ώς δείκνυται έκ της προσβαλλομένης άποφάσεως, το ώς έφετείον δικάσαν Πρωτοδικείον, καίτοι δεξάμενον ότι ή πρώτη των κρινομένων άγωγών του ήδη άναιρεσείοντος έκοινοποιήθη πρό της ισχύος του Α. Κώδ., έντός της ύπό του άρθρ. 10 παρ. 7 ν. Δ|του 424|41, ώς άντικατέστη δι' άρθρ. 2 ν. 765|943, τασσομένης τριμήνου άποσβεστικής προθεσμίας, ούχ' ήττον άπερρίψε ταύτην, ώς άπαράδεκτον, λόγω παρελεύσεως άπράκτου έν έπιδικία της ώς άνω τριμήνου προθεσμίας άπό της ισχύος του Α. Κώδικος. Ούτως όμως άποφηνάμενον ψευδώς ήρμήνευσε και έφήρμοσε τάς διατάξεις του άρθρ. 18 Εισαγωγικού Νόμου Α. Κώδικος και των άρθρ. 279 και 261 Α. Κ., άναιρετέαν καταστήσαν την προσβαλλομένην άπόφασίν του, κατά τον βάσιμον περί τούτου 2ον λόγον άναιρέσεως.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΠΟΔΟΧΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

Περίληψις: Ρύθμισις μισθῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488/2693/1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως. — Αὔξησις κατὰ 30 ο/ο. — Συμψηφισμὸς προηγουμένων αὐτήσεων. — Ἰσχὺς διαιτητικῆς ἀποφάσεως 35/1948 περὶ ἀποδοχῶν τραπεζικῶν ὑπαλλήλων. — Παροχὴ ἐργασίας καθ' ὑπερωρίας.

Νομικοῦ Συμβουλίου Ὅλομ.

Γνωμοδότησις 62/6333/1949

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Ν. Κοντογιάννης**.

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 55401/5729 ἀπὸ 9/12/49 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἡ Ὁλομέλεια τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, συνελθοῦσα σήμερον καὶ ἀπαρτισθεῖσα ἐκ τῶν κ. κ.: 1) *Κ. Δημητρακάκη*, Προέδρου τοῦ Ν. Σ. Κ., 2) *Ἰ. Κυβέλου*, Ἀντιπροέδρου, 3) *Στ. Μεσημέρη*, 4) *Χ. Βασιλακοπούλου*, 5) *Μ. Σταυροπούλου*, 6) *Ἰωάν. Κουμουτσοπούλου*, 7) *Κ. Περιφανάκη* 8) *Διον. Μπαρμπάτη*, 9) *Ἀνδρ. Χατζηδάκη*, 10) *Ἀριστείδου Ἀλεξίου*, 11) *Δ. Μαγγιώρου*, Νομικῶν Συμβούλων, 12) *Ἐμμ. Σαμαλέυ*, 13) *Θωμ. Βλαχοστεργίου*, 14) *Β. Σάββα* καὶ 15) *Ν. Κοντογιάννη*, Παρέδρων τοῦ Ν. Σ. Κ., ἀπεφάνθη, τῇ εἰσηγήσει μας, ἐπὶ τοῦ διὰ τοῦ ὡς ἄνω ἐγγράφου τεθέντος ἐρωτήματος, ὁμοφώνως, ὡς ἑξῆς:

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 29188/2592/1949 ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας διὰ τῆς § 3 αὐτῆς παρέσχε γενικῶς καὶ ὑποχρεωτικῶς ἀπὸ τῆς 15 Μαΐου 1949 τὴν κατὰ τὴν παράγρ. 2 τῆς ἀπὸ 4/11/47 Συλλογικῆς Συμβάσεως «περὶ ὑπαλλήλων, κλπ.» προβλεπομένην προσαύξησιν ἐκ 30 ο/ο ἐπὶ τῶν ἀναπροσαρμοσθέντων κατωτάτων ὁρίων μισθῶν τοῦ διὰ συμβάσεως ἢ σχέσεως ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου συνδεομένου ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν τῇ ἀπογραφῇ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἀναφερομένων τραπεζῶν, ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὁποίων ἐτέθη ἐκ νέου ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 1346/1948 ἐπιβαλλομένη κράτησις ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας τῶν Τραπεζικῶν Ὑπαλλήλων. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 1346/1948 ἐπιβάλλεται ἡ κράτησις ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας τῶν Τραπεζικῶν Ὑπαλλήλων ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῶν ἐν τῇ ἀπογραφῇ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἀναφερομένων τραπεζῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐτέθη ἐκ νέου ἡ κράτησις ἐκ τῆς ἀποφάσεως ταύτης. Ἐκ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐπιβάλλεται ἐκ νέου

κοῦ προσωπικοῦ τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν Τραπεζῶν.

Ἡ αὐτὴ ἀπόφασις, ἐν παραγρ. 4, ὥρισεν ἐπὶ λέξει ὅτι : «Ἡ τυχὸν ὁποσδήποτε χορηγηθεῖσα μέχρι σήμερον αὔξησις ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῆς παραγρ. 2 τῶν Συλλογικῶν Συμβάσεων τῆς 4|11|47 καὶ 1|12|47 καθοριζομένων βασικῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων συμψηφίζεται πρὸς τὴν διὰ τῶν προηγουμένων παραγράφων τῆς παρούσης παρεχομένην ὑποχρεωτικὴν ἐκ 30ο|ο προσαύξησιν. Ἐὰν ἡ χορηγηθεῖσα αὔξησις εἶναι κατωτέρα τοῦ 30 ο|ο, συμπληροῦται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης μέχρι τοῦ ποσοστοῦ τούτου, ἐὰν δὲ εἶναι ἀνωτέρα, διατηρεῖται, μὴ ἐπιτρεπομένης μειώσεως της».

Ἐνῷ δηλονότι ἡ προσαύξησις αὕτη εἶχε καθιερωθῆ διὰ τῆς παραγρ. 2 τῆς Συλλογ. Συμβάσεως τῆς 4|11|47 ὡς δυνητικὴ διὰ τοὺς ἐργοδότας καὶ ὑπὸ τὸν ἀπαράβατον ὅρον τῆς ἀναλόγου πρὸς τὴν αὔξησιν ταύτην βελτιώσεως τῆς ποιοτικῆς ἢ ποσοτικῆς ἀποδόσεως τοῦ ὑπαλλήλου καὶ συνεπῶς τῆς μὴ αὐξήσεως τῶν τιμῶν τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων, εἰδικῶς ἐκ τοῦ λόγου τούτου, ἤδη, διὰ τῆς ὡς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἐγενικεύθη δι' ἁπάσας τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐργασίας ὡς ὑποχρεωτική, ὑπὸ μόνον τὸν περιορισμόν, ὅτι αἱ ἐπιχειρήσεις δὲν θὰ ἔχωσιν ἤδη χορηγήσει τὴν προσαύξησιν ταύτην εἰς τοὺς ὑπαλλήλους των. Μεταξὺ μάλιστα τῶν δικαιολογιῶν τοῦ Νομοθετήματος ἀναφέρεται, ὅτι τυχὸν ἤδη χορηγηθῆ προσαύξησις ἐκ 30 ο|ο ὑπὸ τῶν πλείστων ἤδη ἐπιχειρήσεων, δηλονότι εἶχε δημιουργηθῆ ἐκ τῶν πραγμάτων ἡ κατάστασις, ἣν τὸ Νομοθέτημα οὕτως εἰπεῖν, ἀναγνωρίζει καὶ γενικεύει, ἐπιβάλλον τὴν αὔξησιν καὶ εἰς ἐκείνας τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐργασίας, αἵτινες δὲν τὴν εἶχον χορηγήσει.

Ἐγεννήθη ὅμως τὸ ἐρώτημα, ἂν εἰς τὸν ἀμέσως ἀνωτέρω συμψηφισμὸν τῆς παραγρ. 4 τῆς ἰσουργ. ἀποφάσεως περιλαμβάνονται καὶ τὸ κατὰτὶν τῆς ὑπ' ἀριθ. 35|48 ἀποφάσεως τῆς Ἀνωτέρας Μονίμου Ὑποχρεωτικῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν χορηγηθέντα προσαυξήματα ἐκ 10 ο|ο, 20 ο|ο καὶ 30 ο|ο εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῶν μεγάλων Τραπεζῶν Ἑλλάδος. Ἐθνικῆς κλπ.

Ὡς ἐκ τοῦ συνόλου τῆς διαιτητικῆς ταύτης ἀποφάσεως προκύπτει, ὑπὸ ταύτης εἰς παράγραφον 2 τῆς Συλλογ. Συμβάσεως τῆς ἀπὸ 4-11-47 Συλλογ. Συμβάσεως, ἵν' ἡ διαιτητικὴ ἀπόφασις ἐφήρμοσε, ἀπεδόθη ἡ ἔννοια, ὅτι τῆς ἐκ 30 ο|ο αὐξήσεως, ἐδικαιοῦντο οὐ μόνον οἱ μισθωτοί, οἱ ἐργαζόμενοι ὑπὲρ τὸ ἰσχὺν ὁρίριον, τῶν 33 ὡρῶν ἑβδομαδιαίως, οὐχὶ δὲ καὶ ἐκεῖνοι, αἵτινες, ἐργαζόμενοι 33 ὥρας, κατορθώνουν νὰ ἀποδίδουν ποσοτικῶς καὶ ποιοτικῶς βελτιωμένην ἐργασίαν.

Δι' ἣ καὶ ὑπὸ τῆς διαιτητικῆς ἀποφάσεως ἐχορηγήθη αὔξησις ἐκ 10 ο|ο εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τοὺς ἀπασχολουμένους ἐπὶ 33 ἕως 36 ὥρας ἑβδομαδιαίως, 20 ο|ο εἰς τοὺς ἐργαζομένους ἐπὶ 36 ἕως 39 ὥρας ἑβδομαδιαίως καὶ 30 ο|ο εἰς τοὺς ὑπαλλήλους, ἂν αἱ ὧραι ἐργασίας ἦσαν καθωρισθῆ ἀπὸ 39 μέχρι 42 ὥρας ἑβδομαδιαίως.

Σημειωθήτω, ὅτι ἡ αὐτὴ διαιτητικὴ ἀπόφασις ἀπέρριψε τὸ αἴτημα τῶν ὑπαλλήλων, ὅπως τοῖς χορηγηθῆ ἡ προσαύξησις ἐκ 30 ο|ο τῆς παραγρ. 2 τῆς Συλλογικῆς Συμβάσεως (ἄνευ αὐξήσεως τῶν ὡρῶν ἐργασίας), λόγῳ τῆς βελτιώσεως τῆς ποιοτικῆς ἀποδόσεως τῆς ἐργασίας των.

Ἀνεξαρτήτως τῆς ὀρθότητος τῆς ὑπὸ τῆς διαιτητικῆς ἀποφάσεως γενομένης ἑρμηνείας ταύτης τῆς παρ. 2 τῆς Συλλογικῆς Συμβάσεως τῆς 4-11-47, βέβαιον εἶναι, ὅτι αἱ ὑπὸ τῆς διαιτητικῆς ἀποφάσεως χορηγηθεῖσαι ὡς ἄνω αὐξήσεις ἐχορηγήθησαν κατ' ἐφαρμογὴν τῆς παρ. 2 τῆς συλλογικῆς ταύτης συμβάσεως.

Συνεπῶς, κατὰ τὴν ρητὴν ὡς ἄνω διάταξιν τῆς παραγρ. 4 τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως 29488|2592 τοῦ 1949, αἱ ὑπὸ τῆς διαιτητικῆς ἀποφάσεως χορηγηθεῖσαι ὡς ἄνω αὐξήσεις θὰ συμψηφισθοῦν εἰς τὴν γενικὴν ὑπὸ τῆς ὑπουργικῆς ταύτης ἀποφάσεως χορηγηθεῖσαν αὔξησιν τῶν 30 ο|ο.

Δεδομένου δὲ ὅτι, κατὰ τὴν 29488|2592 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, ἡ ὑπὸ ταύτης χορηγηθεῖσα αὔξησις ἐχορηγήθη γενικῶς εἰς πάντα, ἀνεξαρτήτως βελτιώσεως τῆς ἀποδόσεως ποιοτικῶς ἢ ποσοτικῶς, μετὰ τὴν ὑπουργικὴν ἀπόφασιν ταύτην ἅπαντες οἱ ὑπάλληλοι τῶν Τραπεζῶν, οἷς ἀφορᾷ ἡ 35|48 διαιτητικὴ ἀπόφασις, θὰ λαμβάνωσιν αὔξησιν 30 ο|ο, ***χωρὶς νὰ ἔχουν ὑποχρέωσιν νὰ ἐργάζωνται καθ' ὑπερωρί.» καὶ τὰ ὑπὸ τῆς 35|48 διαιτητικῆς ἀποφάσεως ὁρισθέντα.*** Δηλαδὴ ἡ 35|48 διαιτητικὴ ἀπόφασις ἔπαυσεν ἔχουσα οἱανδήποτε ἔννομον σημασίαν μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς 29488|2592 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Τὸ ζήτημα δὲ, ὅπερ, ἐνδεχομένως, μετὰ ταῦτα θὰ γεννηθῆ, μὴ τυχὸν οἱ ὑπάλληλοι οἱ ἐργαζόμενοι καθ' ὑπερωρίαν δικαιοῦνται νὰ λαμβάνωσι, πλὴν τῆς γενικῶς χορηγηθείσης ὑπὸ τῆς 29488|2592 ὑπουργ. ἀποφάσεως αὐξήσεως τῶν 30 ο|ο, καὶ ἄλλην τινὰ ἀποζημίωσιν, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ λυθῆ βάσει τῆς 35|48 διαιτητικῆς ἀποφάσεως, ἥτις, μετὰ τὴν 29488|2592 ὑπουργ. ἀπόφασιν, ἀπέβαλε πᾶσαν ἰσχύν, ἀλλὰ θὰ λυθῆ εἴτε συμφώνως πρὸς τὴν γενικὴν ἀρχὴν τοῦ ἄρθρου 659 Α.Κ., ἂν συντρέχωσιν αἱ προϋποθέσεις τῆς ἐφαρμογῆς τούτου, ἰδίᾳ δὲ, ἂν ἡ ἐφαρμογὴ τῆς διατάξεως ταύτης δὲν ἀντίκειται εἰς νεωτέραν διάταξιν δημοσίας τάξεως (νόμου ἢ ὑπουργ. ἀποφάσεως, κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν ἐκδοθείσης), ἐκ τῶν τυχὸν κειμένων ἄλλων εἰδικῶν διατάξεων νόμων, ὑπουργ. ἀποφάσεων, ἐκδοθεισῶν κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν, συλλογικῶν συμβάσεων ἢ κανονισμοῦ ἐπιχειρήσεων, τῶν προβλεπουσῶν τὴν ἀμοιβὴν τῆς καθ' ὑπερωρίαν ἐργασίας.

Εἰς τὴν ἔρευναν τοῦ ζητήματος τούτου δὲν προέβη ἡ Ὁλομέλεια τοῦ Ν.Σ.Κ., μὴ ἔχουσα ὑπ' ὄψιν της τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὴν λύσιν του στοιχεῖα.

ΚΩΛΥΜΑ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΔΙΑ ΠΑΡΟΧΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΜΙΣΘΟΥ

Περίληψις: Σύλληψις ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ὑπὸ στρατιωτικῶν Ἀρχῶν. — Ἐκκρεμεία ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἐπαναπρόσληψις του μετὰ τὴν θμηνον ἐπιστροφήν του ἐκ τῆς Μακρονήσου. — Προϋποθέσεις, ὑφ' ἃς θὰ ἐδικαιοῦτο μέρος τῶν μὴ δεδουλευμένων ἀποδοχῶν του, κατ' ἄρθρ. 657 καὶ 658 Α.Κ.

Νομικοῦ Συμβουλίου, Τμ. Α'
Γνωμοδότησις 65|399|1949
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Ν. Κοντογιάννης**

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 50131|4871 ἀπὸ 21|11|49 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, τὸ Α' τμῆμα τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, συνελθὸν σήμερον καὶ ἀπαρτισθὲν ἐκ τῶν κ.κ. 1) *Ι. Κυβελίου*, ἀντιπροέδρου τοῦ Ν.Σ.Κ., ὡς προέδρου τοῦ τμήματος 2) *Στ. Μεσημέρη*, 3) *Αθ. Παπαγιαννοπούλου*, 4) *Ἰω. Κουμουτσοπούλου*, 5) *Ἀνδρ. Χατζηδάκη*, καὶ 6) *Δ. Μαγγιώρου*, Νομικῶν Συμβούλ

λων, 7) *Ν. Κοντογιάννη*, 8) *Δημοσθ. Καλαντζάκου*, 9) *Γ. Γεωργακοπούλου* καί 10) *Κ. Κυριαζῆ*, Προέδρων τοῦ Ν.Σ.Κ. ἀπεφάνθη, τῇ εἰσηγήσει μας, ἐπί τοῦ διά τοῦ ὡς ἄνω ἐγγράφου τεθέντος ἐρωτήματος ὁμοφώνως ὡς ἑξῆς:

'Ιδιωτικός ὑπάλληλος, μηχανικός κυλινδρομύλου ἐν Πύργῳ, κατά Δεκέμβριον 1928, ἅμα τῇ ἐνάρξει τῶν ἐκκαθαριστικῶν ἐπιχειρήσεως τῆς Πελοποννήσου, συνελήφθη προληπτικῶς ὑπό τῶν 'Αρχῶν καί ἀπεστάλη εἰς Μακρόνησον, ἔνθα ἐκρατήθη μέχρι τῆς 11ης Σεπτεμβρίου 1949. Ὡς ἀναφέρεται ἐν τῇ αἰτήσει τοῦ ἐνδιαφερομένου, οὗτος, ἐπιστρέφων ἐκ τῆς ἐξορίας, ἐφωδιάσθη διά βεβαιώσεως τῶν 'Αρχῶν, ὅτι θά ἐπαναπροσληφθῇ ὑπό τῆς ἐργοδότιδος αὐτοῦ ἐπιχειρήσεως καί θά εἰσπράξῃ ἀπό αὐτήν τάς μή δεδουλευμένας ἀποδοχάς του. Καί ἡ μέν ἐπαναπρόσληψίς του ἐγένετο, πλήν ἐρωτᾶται, ἂν εἶναι βάσιμον τό περί καταβολῆς τῶν μή δεδουλευμένων ἀποδοχῶν αὐτοῦ αἴτημα, λαμβανομένου ἐπί πλέον ὑπ' ὄψιν, ὅτι, ὡς ὁμολογεῖται ἐν τῇ αὐτῇ ὡς ἄνω αἰτήσει τοῦ ρηθέντος ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, οὗτος καί εἰς τό παρελθόν, καί δή κατά τό ἔτος 1947, εἶχε συλληφθῇ ὑπό τῶν καταδιωκτικῶν 'Αρχῶν καί εἶχε παραπεμφθῇ ἐνώπιον τοῦ Στρατοδικείου Κορίνθου, ὡς πληροφοριοδότης τῶν συμμοριτῶν, ἀλλ' ἀπηλλάγη, κηρυχθείς ἀθῷος.

Ἐπί τοῦ ἀνακύπτοντος ζητήματος ἐφαρμογήν ἔχει τό ἄρθρ. 657 τοῦ Α.Κ., ὅπερ ἐπί λέξει ὁρίζει, ὅτι: «Ὁ ἐκμισθωτής διατηρεῖ τήν ἀξίωσιν αὐτοῦ ἐκ τόν μισθόν, ἐάν μετά δεκαήμερον τοὐλάχιστον παροχήν ἐργασίας κωλύεται νά ἐργασθῇ ἕνεκα σπουδαίου λόγου μή ὀφειλομένου εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ», ἐν συνδυασμῷ πρός τό ἀμέσως ἑπόμενον ἄρθρ. αὐτοῦ 658, κατά τό ὁποῖον «ὁ χρόνος, δι' ὃν κατά τό προηγούμενον ἄρθρον, ὑφισταμένου κωλύματος, διατηρεῖται ἡ ἐπί τόν μισθόν ἀξίωσις, δέν δύναται νά ὑπερβῇ τόν μῆνα, ἐάν τό κώλυμα ἐπῆλθεν ἐν τοὐλάχιστον ἔτος μετά τήν ἔναρξιν τῆς συμβάσεως, τόν ἥμισυ δέ μῆνα εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν κλπ.».

Ἐκ τῶν σαφῶν τούτων διατάξεων, δι' ὧν ἐθεσπίσθη ἡ εἰς βάρος τοῦ ἐργοδότου ἰδιορρυθμία νά φέρῃ οὗτος τόν κίνδυνον τοῦ τυχαίου κωλύματος, συνάγεται ἀνενδοιάστως, ὅτι μόνον, ἂν μή ὀφείληται τό κώλυμα εἰς ὑπαιτιότητα τοῦ ὑπαλλήλου, καταβάλλονται εἰς τοῦτον ὑπό τοῦ ἐργοδότου ἀποδοχαί μή δεδουλευμέναι, καί δή τό πολύ μέχρις ἑνός μηνός.

Ὅθεν ἐν τῇ περί ἧς τό ἐρώτημα συγκεκριμένῃ περιπτώσει θά ἐξαρτηθῇ ἡ σχετική ἀναγνώρισις τοῦ δικαιώματος τούτου τοῦ αἰτοῦντος ἐκ τῆς ἐρεύνης ἐπί τῶν αἰτίων τῶν προκαλεσάντων τήν σύλληψίν του καί δι' ἣν ἔρευναν θά ἦσαν ἀπαραίτητοι ἐπίσημοι βεβαιώσεις τῶν ἁρμοδίων 'Αρχῶν, μή ὑφισταμέναι, τό γε νῦν, ἐν τῷ φακέλλῳ.

ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΔΙΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΙΜΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Περίληψις: Αὔξησις ἀποδοχῶν μισθωτῶν διά τῶν ἀπό 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.—'Απαγόρευσις ἐπιπτώσεως ἐπί τῶν τιμῶν βιομηχανικῶν προϊόντων (*).

(*) ***Σημ. ΕΕΔ:*** Τό θέμα τῆς γνωμοδοτήσεως τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου ἔχει ἀντιμετωπισθῇ καί ὑπό τῆς Σ. Ε. 1482|1949, ΕΕΔ 8, 941, καί λυθῇ κατά τόν αὐτόν τρόπον, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι κατά τήν Σ. Ε. 850|1949, ΕΕΔ 8, 400, ὁ σχετικός ὅρος τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας εἶναι ἄκυρος.

Νομικοῦ Συμβουλίου, Τμ. Α'

Γνωμοδότησις 64|325|1949

Εἰσηγητής ὁ Πάρεδρος κ. **Ν. Κοντογιάννης**

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 23450|1971 ἀπό 14 'Οκτωβρίου 1949 ἐγγράφου τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εργασίας, τό Α' τμῆμα τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, συνελθόν σήμερον καί ἀπαρτισθέν ἐκ τῶν κ. κ. 1) *Ἰω. Κυβέλου*, 'Αντιπροέδρου τοῦ Ν.Σ.Κ. ὡς προέδρου τοῦ τμήματος, 2) *Στ. Μεσημέρη*, 3) *Ἀθ. Παπαγιαννοπούλου*, 4) *Ἰω. Κουμουτσοπούλου* καί 5) *Ἀνδρ. Χατζηδάκη*, Νομικῶν Συμβούλων, 6) *Νικ. Κοντογιάννη*, 7) *Δημ. Καλαντζάκου*, 8) *Γ. Γεωργακοπούλου* καί 9) *Κ. Κυριαζῆ*, Παρέδρων τοῦ Ν.Σ.Κ., ἀπεφάνθη τῇ εἰσηγήσει μας ἐπί τοῦ διά τοῦ ὡς ἄνω ἐγγράφου τεθέντος ἐρωτήματος ὁμοφώνως ὡς ἑξῆς:

'Η Διεύθυνις κοστολογήσεων τοῦ 'Υπουργείου 'Εφοδιασμοῦ, στηριζομένη εἰς τήν ὑπ' ἀριθ. 9 παρ. τῆς ἀπό 4-11-47 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐργασιῶν καί ἐπιχειρήσεων, ἀρνεῖται νά συμπεριλάβῃ εἰς τό κόστος τῶν προϊόντων τῆς αἰτούσης 'Εταιρίας 'Ελαιουργικῶν 'Επιχειρήσεων τάς συμφώνως πρός τάς συλλογικάς συμβάσεις τοῦ 1949 καταβαλλομένας εἰς τό ἐργατικόν καί ὑπαλληλικόν προσωπικόν αὐξήσεις τῶν ἀποδοχῶν.

'Ερωτᾶται, ἂν ἡ ὡς ἄνω ἐνέργεια τοῦ 'Υπουργείου 'Εφοδιασμοῦ εἶναι νόμιμος, ἂν δηλονότι ἀπαγορεύεται ἡ ἐπίπτωσις τῶν εἰς τό προσωπικόν τῶν ἐπιχειρήσεων χορηγηθεισῶν διά τῆς συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 4-11-47 αὐξήσεως ἐπί τῶν τιμῶν τῶν προϊόντων.

'Η σχετική ὡς ἄνω διάταξις τῆς παρ. 9 τῆς ἀπό 4-11-47 συλλογ. συμβάσεως, εἰς ἣν παραπέμπουσι καί αἱ λοιπαί μεταγενεστέρως συναφθεῖσαι συμπληρωματικαί συλλογικαί συμβάσεις, ἔχει ἐπί λέξει ὡς ἑξῆς:

«ΙΧ. Ἅπαντες οἱ ἐργοδοτικοί ἀντιπρόσωποι, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν δήλωσιν τοῦ 'Υπουργοῦ τῆς 'Εργασίας ὅτι ἐντός τοῦ τρέχοντος ἔτους θά μελετηθῇ τό ζήτημα τῶν πρός τά διάφορα 'Ασφαλιστικά Ταμεῖα εἰσφορῶν, μέ τάσιν μειώσεως αὐτῶν, δηλοῦν διά τῆς παρούσης, ὅτι αἱ τιμαί τοῦ ἐμπορίου καί αἱ τοιαῦται τῶν προϊόντων τῆς ἐλευθέρως ἐργαζομένης βιομηχανίας καί τῶν προϊόντων τῆς βιοτεχνίας δέν πρόκειται νά ἐπηρεασθοῦν ἐκ τῆς ἀναπροσαρμογῆς τῶν μισθῶν, ὡς αὕτη γίνεται διά τῆς παρούσης».

Εἶναι τοσοῦτον σαφής καί κατηγορηματική ἡ διάταξις αὕτη, ὥστε μόνον, ἐάν πρόκειται περί «ἐλευθέρως» ἐργαζομένης βιομηχανίας θά συνεχωρεῖτο ἡ ἐπίπτωσις. Καί διατείνεται μέν ἡ ἐνδιαφερομένη ἑταιρία, ὅτι δέν ἐργάζεται ἐλευθέρως, διότι ὑπόκειται εἰς τάς διατάξεις τοῦ 'Αγορανομικοῦ Κώδικος περί θεμιτοῦ κέρδους, μή δυναμένη νά διαθέτῃ τά προϊόντα της ἐλευθέρως βάσει τοῦ νόμου τῆς προσφορᾶς καί ζητήσεως, οὖσα ὑποχρεωμένη, ὡς ἀναφέρει ἐν τῇ αἰτήσει της, νά ὑποβάλλῃ κοστολόγια εἰς τό 'Υπουργεῖον 'Εφοδιασμοῦ, ὑποκείμενα εἰς τόν ἔλεγχον καί ἔγκρισιν αὐτοῦ, ὑφισταμένη τούς ἐλέγχους τῆς 'Αγορανομίας καί τοῦ 'Υπουργείου 'Εφοδιασμοῦ, πλήν, κατά τήν κρίσιν τοῦ Συμβουλίου, οἱ περιορισμοί οὗτοι ἐχουσιν ὑπό τῶν νόμων ἐπιβληθῇ εἰς ἁπάσας τάς ἐπιχειρήσεις, χωρίς ἐκ τούτου αὗται νά ἔχωσιν ἀπολέσῃ τήν «ἐλευθερίαν» των ὑπό τήν ἔννοιαν τῆς ὡς ἄνω διατάξεως παρ. 9 τῆς συλλογικῆς συμβάσεως. Μή ἐλευθέρως ἐργαζόμεναι βιομηχανίαι, ἐξαιρούμεναι τῆς ρηθείσης διατάξεως, δέον νά θεωρηθῶσι μόνον αἱ ἐπίτακτοι, αἱ ἐργαζόμεναι

ΝΟΜΟΙ - ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ - ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΙ - ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

1390]1949 ΝΟΜ. ΔΙΑΤΑΓΜΑ.—Περί κυρώσεως τοῦ ἀπό 8 Μαΐου 1946 Ν. Δ. «περί ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 118]1945 εἰς τὰς βιοτεχνικάς, ἐπαγγελματικάς καί λοιπάς ἐπιχειρήσεις καί τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων αὐτοῦ» (*).

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 366 τῆς 31 Δεκεμβρίου 1949)

ΔΙΑΤΑΓΜΑ.—Περί καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς ἅπαντα τά καταστήματα τῆς πόλεως Ἀμφιλοχίας, πλήν τῶν καφενείων, καφεζαχαροπλαστείων, καπνοπωλείων καί ἑστιατορίων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 347 τῆς 14 Δεκεμβρίου 1949)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Π. Δ/τος τῆς 8)14 Μαρτίου 1930 «περί κωδικοποιήσεως τῶν Νόμων περί Κυριακῆς ἀναπαύσεως», αἰτήσεν τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτικῶν καί ὑπαλληλικῶν ἀπό συμφώνου ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων Ἀμφιλοχίας, σύμφωνον γνώμην τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Ἀμφιλοχίας, γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας, ὡς καί τήν ὑπ' ἀριθ. 640)49 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν :

Ἄρθρον μόνον

Καθιεροῦμεν ὁλοκληρωτικήν Κυριακήν ἀργίαν εἰς ἅπαντα τά καταστήματα τῆς πόλεως Ἀμφιλοχίας, πλήν τῶν καφενείων, καφεζαχαροπλαστείων, καπνοπωλείων καί ἑστιατορίων.

Εἰς τόν αὐτόν ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργόν ἀνατίθεμεν τήν δημοσίευσιν καί ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Νοεμβρίου 1949.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ.—Περί καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τά ζαχαροπλαστεῖα τῆς πόλεως Ἡρακλείου Κρήτης, ἐξαιρουμένου τοῦ χρονικοῦ διαστήματος ἀπό 20 Ὀκτωβρίου ἕως 10 Ἰανουαρίου.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 347 τῆς 14 Δεκεμβρίου 1949)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6, παράγρ. 2, τοῦ Π. Διατάγματος τῆς 8)14 Μαρτίου 1930 «περί κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περί Κυριακῆς ἀναπαύσεως», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, κατόπιν αἰτήσεως τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων, μετά γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καί τήν ὑπ' ἀριθ. 642)49 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν :

Ἄρθρον μόνον.

1. Ἐκ τῶν ἐν τῇ πόλει τοῦ Ἡρακλείου Κρήτης λειτουργούντων ζαχαροπλαστείων παραμένουν ἀνοικτά καθ' ὅλην τήν ἡμέραν τῆς Κυριακῆς ἐκ περιτροπῆς τά ἡμίση τούτων, τῆς σειρᾶς κανονιζομένης δι' ἑκάστην κατηγορίαν καί συνοικίαν ὑπό τῆς οἰκείας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς, ἐξαιρουμένου τοῦ χρονικοῦ διαστήματος ἀπό 20 Ὀκτωβρίου ἕως 10 Ἰανουαρίου.

2. Διά τά προσωπικά τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ καταστημάτων ἰσχύουν αἱ διατάξεις τοῦ Π. Διατάγματος τῆς 27)9)10)1924 «περί ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως τῶν ὑπαλλήλων τῶν ξενοδοχείων κλπ.», διά τάς ἑβδομάδας, καθ' ἃς τό κατάστημα παρέμεινεν ἀνοικτόν τήν Κυριακήν.

Εἰς τόν αὐτόν ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργόν ἀνατίθεμεν τήν δημοσίευσιν καί ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Νοεμβρίου 1949.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ.—Περί καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς ἅπαντα τά Καταστήματα τῆς κωμοπόλεως Κάτω Ἀχαΐας, πλήν τῶν καφενείων, ζαχαροπλαστείων, οἰνομαγειρειωνκλπ.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 350 τῆς 17 Δεκεμβρίου 1949)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Π. Διατάγματος τῆς 8)14 Μαρτίου 1930 «περί κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περί Κυριακῆς ἀναπαύσεως», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, τῇ ἀπό συμφώνου αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων, καί σύμφωνον γνώμην τῆς ἀρμοδίας Κοινοτικῆς Ἀρχῆς μετά γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καί τήν ὑπ' ἀριθ. 639)49 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν :

Ἄρθρον μόνον.

Καθιεροῦμεν ὁλοκληρωτικήν Κυριακήν ἀργίαν εἰς ἅπαντα τά καταστήματα τῆς κωμοπόλεως Κάτω Ἀχαΐας, πλήν τῶν καφενείων, ζαχαροπλαστείων καί οἰνομαγειρείων, ἅτινα παραμένουν ἀνοικτά, ὡς καί τῶν κουρείων, κρεοπωλείων καί ἰχθυοπωλείων, ἅτινα θά ἀνοίγωσιν ἀπό τῆς 10ης π.μ. ἕως 1ης μ.μ.

Εἰς τόν αὐτόν ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργόν ἀνατίθεμεν τήν δημοσίευσιν καί ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Δεκεμβρίου 1949.

1101]1949 Πρᾶξις Ὑπουργ. Συμβουλίου. Περί παρατάσεως προθεσμίας τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 10 τῆς 59]45 Σ. Π.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 364 τῆς 31 Δεκεμβρίου 1949.)

Λαβόν ὑπ' ὄψει τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3 τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 10 τῆς ὑπ' ἀριθ. 59)45 Συντ. Πράξεως «περί καθορισμοῦ τῆς ὀργανικῆς συνθέσεως τῶν δημοσίων ἢ δημοσίου χαρακτῆρος ὑπηρε-

---

(*) *Σημ. ΕΕΔ* : Κατά τό ΣΧ']1946 Ψήφισμα Καταχωρεῖται τό ἄνω Ν.Δ. ἐν ΕΕΔ 5,283. Βλέπε τροποποίησιν αὐτοῦ ὑπό Ν.Δ. 1253]1949 ἐν ΕΕΔ 8, 961.

διά λογαριασμόν τοῦ Δημοσίου καί οὐχί αἱ λοιπαί, αἵτινες δέν ἐργάζονται μέν ἀσυδόσως, ἀλλά πάντως λειτουργοῦσιν ἐλευθέρως, τηροῦσαι τούς νόμους τοῦ Κράτους, ρυθμίζονται αὐταί τήν ποσότητα τῆς παραγωγῆς των καί τήν διάθεσιν τῶν προϊόντων των.

σιῶν», ὡς αὕτη ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 956|49 καὶ τοῦ ἄρθρου πρώτου τοῦ ΞΘ' Ψηφίσματος, ὡς καὶ σχετικὴν πρότασιν τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ, ἀποφασίζει:

Παρατείνει τὴν ἐν ἐδαφίῳ 1 τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 10 τῆς 59|45 Συντ. Πράξεως, ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 936|49 καὶ τοῦ κυρώσαντος τοῦτο ΞΘ' Ψηφίσματος, προθεσμίαν μέχρι τέλους Μαρτίου 1950.

Κἀδόσαν πρὸς τοῦτο τὴν ὑπ' ἀριθ. 1101 παροῦσαν πρᾶξιν του.

Ὁ Πρόεδρος — Τὰ Μέλη

Ἀκριβὲς ἀντίγραφον
Ἐν Ἀθήναις αὐθημερόν.
Ὁ Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ.—Περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Α. Ν. 965|1937 ἐπὶ τῶν Νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων Δωδεκανήσου.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 7 τῆς 9 Ἰανουαρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1031|49 Νόμου, 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 725|49 γνώμην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τῶν Ὑπουργῶν ἐπὶ τῆς Ὑγιεινῆς καὶ Οἰκονομικῶν, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Αἱ διατάξεις τοῦ Α.Ν. 965|37 «περὶ ὀργανώσεως τῶν δημοσίων νοσηλευτικῶν καὶ ὑγειονομικῶν Ἱδρυμάτων, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, ἐπεκτείνονται:

α) Ἐπὶ τῶν ἐν Δωδεκανήσῳ λειτουργούντων Νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων, ἅπαντα δὲ τὰ ἤδη λειτουργοῦντα τοιαῦτα Ἱδρύματα διέπονται ἐφεξῆς ὑπὸ τοῦ Νόμου τούτου, καθιστάμενα νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, πλὴν τῶν διὰ δωρεᾶς ἐν ζωῇ ἢ διὰ διατάξεως τελευταίας βουλήσεως συσταθέντων καὶ διεπομένων ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 2039|39, β) ὡς πρὸς τὴν ἵδρυσιν καὶ λειτουργίαν Πολυϊατρείων, Ἰατρείων κλπ. ἐν Δωδεκανήσῳ.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ὑγιεινῆς Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Β. Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Δεκεμβρίου 1949.

1406|1950 ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΣ.—«Περὶ κυρώσεως ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἐπὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας».

(Ε. Κ. τ. Α'. φ. 44 τῆς 13 Φεβρουαρίου 1950)

Λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὴν κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 8 Φεβρουαρίου 1950 τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ληφθεῖσαν ἀπόφασιν περὶ ἐκδόσεως Ἀναγκαστικοῦ Νόμου «περὶ κυρώσεως ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἐπὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», λόγῳ ὑφισταμένης κατεπειγούσης καὶ ἀναποφεύκτου ἀνάγκης, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Διὰ κοινῶν ἀποφάσεων τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, ἐκδιδομένων ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος καὶ δημοσιευομένων διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, δύνανται νὰ κυροῦνται αἱ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος ἐκδοθεῖσαι ἀποφάσεις τῶν κατὰ τὸν Α. Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἐπὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας καὶ κηρυχθεῖσαι ἐκτελεσταὶ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Ἀναγκαστικοῦ Νόμου.

Ὁ παρὼν Νόμος ἰσχύει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως, θέλει δὲ ὑποβληθῇ εἰς τὴν μέλλουσαν Βουλὴν πρὸς κύρωσιν, ἅμα τῇ ἐνάρξει τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Φεβρουαρίου 1950

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

211273)14355)1949. Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Γεωργίας καὶ Ἐργασίας.

Περὶ καθορισμοῦ ἀμοιβῆς τοῦ εἰς τὰ ἀλωνιστικὰ συγκροτήματα ἐργασθησομένου τεχνικοῦ κλπ. ἐργατικοῦ προσωπικοῦ.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 220 τῆς 23 Δεκεμβρίου 1949).

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) τὰς διατάξεις τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. Δ|τος 1412|48 «περὶ τρόπου καθορισμοῦ ἀμοιβῆς μηχανοδηγῶν ἀλωνιστικῶν συγκροτημάτων», 2) τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 28|1944, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, 3) τὴν διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 77066|1946 καὶ 86175|1947 ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐργασίας καὶ Γεωργίας προβλεπομένην ἀμοιβὴν τοῦ προσωπικοῦ ἀλωνιστικῶν συγκροτημάτων κατὰ τὰς ἀλωνιστικὰς περιόδους 1946—1947.

Τὰς συνθήκας ἐργασίας εἰς τὰ ἀλωνιστικὰ συγκροτήματα καὶ τὰς ἐκτεθείσας ἀπόψεις.

α) Τῆς Ὁμοσπονδίας Μηχανικῶν καὶ τῶν περιφερειακῶν παραρτημάτων τῶν μηχανοδηγῶν ἀλωνιστικῶν συγκροτημάτων,

β) Τῆς Ὁμοσπονδίας Ἰδιοκτητῶν ἀλωνιστικῶν μηχανῶν καὶ γ) τῆς Πανελληνίου Συνομοσπονδίας Ἑνώσεων Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν, ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν διὰ τὴν ἀλωνιστικὴν περίοδον 1949 ὡς κατωθι, τὴν εἰς εἶδος ἀμοιβὴν τοῦ εἰς τὰ ἀλωνιστικὰ συγκροτήματα ἐργασθησομένου τεχνικοῦ καὶ λοιποῦ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ.

Ι. Ἀμοιβὴ Τεχνικοῦ Προσωπικοῦ.

Αὕτη καθορίζεται εἰς ποσοστὸν τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ ἀλωνιστικοῦ δικαιώματος ὡς ἑξῆς:

Α'. Περιφέρεια Μακεδονίας—Θράκης.

1) Μηχανοδηγὸς ἀλωνιστικῆς μηχανῆς, ποσοστὸν ἐπὶ τούτου 10 ο|ο.

2) Ὁδηγὸς ἑλκυστῆρος ἢ θερμαστὴς ἀτμομηχανῆς, ποσοστὸν ἐπὶ τοιούτου 5 ο|ο.

3) Βοηθὸς μηχανοδηγοῦ ἀλωνιστικῆς μηχανῆς, ποσοστὸν ἐπὶ τούτου 4 ο|ο.

Β' Περιφέρεια Θεσσαλίας — Ἠπείρου—Στερεᾶς Ἑλλάδος—Πελοποννήσου καὶ Νήσων.

1) Μηχανοδηγὸς ἀλωνιστικῆς μηχανῆς, ποσοστὸν ἐπὶ τούτου 9,5 ο|ο.

2) Ὁδηγὸς ἑλκυστῆρος ἢ θερμαστὴς ἀτμομηχανῆς ποσοστὸν ἐπὶ τούτου 4,5 ο|ο.

3) Βοηθὸς μηχανοδηγοῦ ἀλωνιστικῆς μηχανῆς ποσοστὸν ἐπὶ τούτου 4 ο|ο.

Γ'. Γενικαὶ διατάξεις ἀφορῶσαι τὸ τεχνικὸν προσωπικὸν ἅπασῶν τῶν περιφερειῶν.

1) Τὰ ὡς ἄνω ποσοστὰ ἀμοιβῆς τοῦ τεχνικοῦ προσωπικοῦ νοοῦνται ἐπὶ τοῦ ὅπερ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καθοριζομένου δι' ἑκάστην περιφέρειαν ἀλωνιστικοῦ δικαιώματος ἀσχέτως τῆς ὑπὸ τῶν ἐκμεταλλευτῶν ἀλωνιστικῶν συγκροτημάτων εἰσπράξεως τυχὸν μικροτέρου ποσοστοῦ ἀλωνιστικοῦ δικαιώματος ἢ ἀμοιβῆς των εἰς χρῆμα.

2) Ἰδιωτικαὶ συμφωνίαι γενόμεναι πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς παρούσης καὶ ἐφ' ὅσον προβλέπουν δικαιώματα ἀνώτερα τῶν διὰ ταύτης καθοριζομένων, ἰσχύουν.

Ἐπίσης ἰσχύουν ἰδιωτικαὶ συμφωνίαι γενόμεναι πρὸ ἢ καὶ μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς παρούσης μεταξὺ Συνεται-

ρικῶν ὀργανώσεων καὶ τεχνικοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν ὑπηρετοῦντος παρ' αὐταῖς ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ ἢ ποσοστοῖς ἢ ἀμφοτέροις.

3) Εἰς ἣν περίπτωσιν ὁ μηχανοδηγὸς εἶναι κάτοχος καὶ πτυχίου ὁδηγοῦ ἁλκαστῆρος, συμφώνως τῇ παραγράφῳ 3 τοῦ ἀπὸ 22)4)39 Β. Δ/τος καὶ ἐκτελεῖ ἀμφοτέρας τὰς ὑπηρεσίας, δηλαδὴ τὴν τοῦ μηχανοδηγοῦ ἁλωνιστικῆς καὶ τὴν τοῦ ὁδηγοῦ ἁλκαστῆρος, τὸ δὲ ἁλωνιστικὸν συγκρότημα ἐργάζεται μὲ δύο πρόσωπα μόνον, ἤτοι τὸν μηχανοδηγὸν ἁλωνιστικῆς καὶ ἐν τ' αὐτῷ καὶ ὁδηγὸν ἁλκαστῆρος καὶ μὲ τὸν βοηθὸν μηχανοδηγοῦ, τότε τὰ ὡς ἄνω ποσοστὰ τοῦ τεχνικοῦ προσωπικοῦ κατανέμονται ὡς ἑξῆς :

Α'. Μακεδονίας—Θράκης.

α) Μηχανοδηγὸς ἁλωνιστικῆς καὶ ὁδηγὸς ἁλκαστῆρος (ἂν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον) : Ποσοστὸν 14,5 ὁ/ο ἐπὶ τοῦ ἁλωνιστικοῦ δικαιώματος.

β) Βοηθὸς μηχανοδηγοῦ : Ποσοστὸν 4,5 ὁ/ο ἐπὶ τοῦ ἁλωνιστικοῦ δικαιώματος.

Β'. Περιφέρεια Θεσσαλίας, Ἠπείρου, Στερεᾶς Ἑλλάδος, Πελοποννήσου καὶ Νήσων:

α) Μηχανοδηγὸς ἁλωνιστικῆς καὶ ὁδηγὸς ἁλκαστῆρος (ἂν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον) : Ποσοστὸν 13,5 ἐπὶ τοῦ ἁλωνιστικοῦ δικαιώματος.

β) Βοηθὸς μηχανοδηγοῦ : Ποσοστὸν 4,5 ὁ/ο ἐπὶ τοῦ ἁλωνιστικοῦ δικαιώματος.

γ) Εἰς ἣν περίπτωσιν ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἐκτελεῖ ὑπηρεσίαν ὁδηγοῦ ἁλκαστῆρος ἢ θερμαστοῦ ἀτμομηχανῆς καὶ βοηθοῦ μηχανοδηγοῦ, τὰ ὡς ἄνω ποσοστὰ ἀριστῆς θὰ κατανέμωνται ὡς ἑξῆς :

Α'. Περιφέρεια Μακεδονίας—Θράκης.

α) Μηχανοδηγὸς : Ποσοστὸν 12,5 ὁ/ο ἐπὶ τοῦ ἁλωνιστικοῦ δικαιώματος.

β) Βοηθὸς μηχανοδηγοῦ : Ποσοστὸν 6,5 ὁ/ο ἐπὶ τοῦ ἁλωνιστικοῦ δικαιώματος.

Β'. Περιφέρεια Θεσσαλίας, Ἠπείρου, Πελοποννήσου καὶ Νήσων.

α) Μηχανοδηγὸς : Ποσοστὸν 11,5 ὁ/ο ἐπὶ τοῦ ἁλωνιστικοῦ δικαιώματος.

β) Βοηθὸς μηχανοδηγοῦ : Ποσοστὸν 6,5ο/ο ἐπὶ τοῦ ἁλωνιστικοῦ δικαιώματος.

δ) Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ κίνησις τῆς ἁλωνιστικῆς μηχανῆς λαμβάνεται ἐκ μονίμου παραγωγῆς ρεύματος, τὰ ἀνωτέρω ποσοστὰ τοῦ ὁδηγοῦ ἁλκαστῆρος ἢ τοῦ μηχανοδηγοῦ (ὅταν ὁ τελευταῖος ἐκτελεῖ καὶ χρέη ὁδηγοῦ ἁλκαστῆρος), μειοῦνται κατὰ 1 ὁ/ο ἐπὶ τοῦ ποσοστοῦ τοῦ ἁλωνιστικοῦ δικαιώματος.

Τὰ ἀνωτέρω καθοριζόμενα ποσοστὰ ἁλωνισμοῦ θὰ καταβάλλωνται εἰς τὸ τεχνικὸν προσωπικόν, ἐφ' ὅσον τοῦτο κέκτηται τῶν ὑπὸ τῶν σχετικῶν Νόμων προβλεπομένων πτυχίων.

Ἡ διὰ τῆς παρούσης καθοριζόμενη διὰ τοὺς μηχανοδηγοὺς ἁλωνιστικῶν ἁμοιβὴ ἰσχύουν μόνον διὰ τὸ πρόσωπον τὸ ἐφωδιασμένον μὲ τὸ σχετικὸν πτυχίον, μὲ τὸ ὁποῖον (πρόσωπον) ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἁλωνιστικοῦ συγκροτήματος συνῆψε συμφωνίαν προσλήψεως του ὡς μηχανοδηγοῦ. Ἐπομένως, ἂν εἰς τὸ αὐτὸ ἁλωνιστικὸν συγκρότημα ὑπηρετῇ καὶ δεύτερος πτυχιοῦχος μηχανοδηγὸς ἁλωνιστικῆς, προσληφθεὶς ὅμως ὡς βοηθὸς ἢ ὁδηγὸς ἁλκαστῆρος, οὗτος θὰ δικαιοῦται μόνον τῆς ἁμοιβῆς τοῦ βοηθοῦ μηχανοδηγοῦ ἁλωνιστικῆς ἢ τοῦ ὁδηγοῦ ἁλκαστῆρος.

Ὡς βοηθοὶ μηχανοδηγοῦ ἁλωνιστικῆς μηχανῆς δύνανται νὰ ἐργασθῶσι καὶ οἱ κάτοχοι πτυχίων πρακτικοῦ μηχανικοῦ οἱασδήποτε τάξεως, ἐκδοθέντων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν καὶ Αὐτοκινήτων, δι' οὓς ἐπετράπη ἡ ἐργασία ἀπὸ τῆς ἁλωνιστικῆς περιόδου 1943 καὶ ἐντεῦθεν συμφώνως τῷ ἀπὸ 3)7)44 Διατάγματι περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 22)4)39 Βασιλικοῦ Διατάγματος «περὶ παροχῆς πτυχίων χειριστῶν γεωργικῶν μηχανῶν.

Ἐπίσης θὰ δύνανται νὰ ἐργασθοῦν ὡς βοηθοὶ καὶ οἱ κάτοχοι πτυχίων Τεχνικῶν Σχολῶν εἰδικότητος μηχανοτεχνίτου.

Κατ' ἐξαίρεσιν καὶ ἐν ἐλλείψει πτυχιούχων βοηθῶν μηχανοδηγοῦ δύνανται νὰ ἐργασθῶσιν ὡς βοηθοὶ μηχανοδηγοῦ καὶ μὴ πτυχιοῦχοι, ἐφ' ὅσον ἤθελον ἐφοδιασθῇ παρὰ τῶν οἰκείων Γεωργικῶν Ὑπηρεσιῶν, εἰς τὰς περιφερείας τῶν ὁποίων θὰ ἐργασθῇ τὸ εἰς ὃ προσελήφθησαν ἁλωνιστικὸν συγκρότημα διὰ σχετικῶν πιστοποιητικῶν ἐμφαινόντων, ὅτι ἐπὶ μίαν συνεχῆ τοὐλάχιστον τριετίαν εἰργάσθησαν ὡς βοηθοὶ μηχανοδηγοῦ, ἀπαγορευομένης τῆς προσλήψεως προσώπων μὴ ἐφωδιασμένων διὰ τῶν ἐν λόγῳ πιστοποιητικῶν.

Οἰκοθεν νοεῖται ὅτι εἰς τὰ ἀνωτέρω ποσοστὰ τοῦ τεχνικοῦ προσωπικοῦ περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἐργασία τῆς ἐπισκευῆς τοῦ ἁλωνιστικοῦ συγκροτήματος, ὡς καὶ τὸ καθάρισμα τούτου μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐργασίας.

Εἰς τὰ ὡς ἄνω τεχνικὰ προσωπικὰ τῶν ἁλωνιστικῶν συγκροτημάτων, ἐφ' ὅσον ταῦτα κατοικεῖ μονίμως εἰς ἕτερον Νομὸν ἐκείνου εἰς τὸν ὁποῖον θὰ ἐργασθῇ τὸ πρῶτον τὸ ἁλωνιστικὸν συγκρότημα, καταβάλλονται ὑπὸ τοῦ ἐκμεταλλευτοῦ καὶ τοῦ ἁλωνιστικοῦ συγκροτήματος τὰ ἔξοδα μεταβάσεως καὶ ἐπιστροφῆς τούτου εἰς τὴν ἑστίαν του.

Εἰς τὸ ἴδιον ὡς ἄνω τεχνικὸν προσωπικὸν δύναται νὰ χορηγῆται ὑπὸ τῶν ἁλωνιστικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ χρηματικὴ προκαταβολή, διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν πρώτων δαπανῶν τούτων καὶ τῶν οἰκογενειῶν των, ἐφ' ὅσον ἐννοεῖται ὑπάρχει οἰκονομικὴ εὐχέρεια ἐκ μέρους τῶν ἐπιχειρήσεων. Ἡ προκαταβολὴ αὕτη θέλει συμψηφισθῇ ἐκ τοῦ λαβεῖν τοῦ τεχνικοῦ προσωπικοῦ κατὰ τὸν πρῶτον τῆς ἐργασίας της μῆνα.

Εἰς ὅσα ἁλωνιστικὰ συγκροτήματα λειτουργοῦν καὶ μηχανοκίνητα ἀχυροπιεστικὰ μηχανήματα λαμβάνοντα τὴν κίνησίν των ἐκ τῆς αὐτῆς πηγῆς, ἐξ ἧς λαμβάνει ταύτην καὶ ἡ ἁλωνιστικὴ μηχανή, καὶ κατὰ συνέπειαν τὸ ἴδιον τεχνικὸν προσωπικὸν τῶν ἁλωνιστικῶν συγκροτημάτων ἐργάζεται καὶ εὐθύνεται διὰ τὸ ἀχυροπιεστικὸν μηχάνημα, θὰ λαμβάνῃ τοῦτο ἐπὶ πλέον τῶν διὰ τὸν ἁλωνισμὸν τῶν αἰτηρῶν καθοριζομένων ποσοστῶν, εἰς εἶδος καὶ ποσοστὸν 10 ὁ/ο ἐπὶ τῆς εἰσπραττομένης εἰς χρῆμα δεματοποιήσεως, ὅπερ θὰ κατανέμηται ὡς ἑξῆς :

Ποσοστὸν 5 ὁ/ο εἰς τὸν μηχανοδηγὸν τῆς ἁλωνιστικῆς, ποσοστὸν 3 ὁ/ο εἰς τὸν ὁδηγὸν τοῦ ἁλκαστῆρος ἢ τὸν θερμαστὴν τῆς ἀτμομηχανῆς καὶ ποσοστὸν 2 ὁ/ο εἰς τὸν βοηθὸν μηχανοδηγοῦ ἢ ποσοστὸν 7 ὁ/ο εἰς τὸν μηχανοδηγὸν ἁλωνιστικῆς καὶ ταυτοχρόνως καὶ ὁδηγὸν ἁλκαστῆρος καὶ ποσοστὸν 3 ὁ/ο εἰς τὸν βοηθὸν μηχανοδηγοῦ ἢ ποσοστὸν 6 ὁ/ο εἰς τὸν μηχανοδηγὸν ἁλωνιστικῆς μηχανῆς καὶ ποσοστὸν 4 ὁ/ο εἰς τὸν ὁδηγὸν ἁλκαστῆρος ἢ θερμαστὴν ἀτμομηχανῆς καὶ ταυτοχρόνως καὶ βοηθὸν μηχανοδηγοῦ.

ΙΙ. Ἁμοιβὴ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ.

1. Ἁμοιβὴ μονίμου προσωπικοῦ.

Ὡς μόνιμον προσωπικὸν ἑκάστου ἁλωνιστικοῦ συγκροτήματος θεωροῦνται : αἱ οἱ δύο ταῖται, β) ὁ καρραγωγεὺς (ναρουλᾶς) καὶ γ) ὁ διαχειριστὴς (παραλήπτης). Δι' ἁμοιβὴν ἑκάστου ἐκ τοῦ μονίμου προσωπικοῦ καθορίζομεν 12 ὁκάδας σίτου ἡμερησίως καὶ δι' ὅλην ἐργασίαν καθ' ἅπασαν τὴν χώραν, πλὴν τῆς Πελοποννήσου καὶ Δυτικῆς Ἑλλάδος, δι' ἃς καθορίζομεν 10 ὁκάδας καὶ δι' ὀκτάωρον ἐργασίαν. Δι' ἐργασίαν πλέον τῶν ὀκτὼ ὡρῶν ἡμερησίως, ὡς καὶ διὰ τὴν τοιαύτην κάτω τῶν ὀκτὼ ὡρῶν, ἡ ἁμοιβὴ θὰ αὐξομειοῦται ἀναλόγως.

Εἰς ἃς περιπτώσεις τὸ ἀλωνιστικὸν συγκρότημα ἀργεῖ λόγῳ ἀνωτέρας βίας πλέον τῆς ἡμέρας, ἡ ἀμοιβὴ τοῦ μονίμου ἐργατικοῦ προσωπικοῦ θὰ ἀναστέλλεται ἀπὸ τῆς ἑπομένης ἡμέρας ἀργίας μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἐπαναλειτουργίας τῶν ἐργασιῶν τούτων.

Τὸ ἐν λόγῳ μόνιμον ἐργατικὸν προσωπικόν, ὡς καὶ τὸ τεχνικὸν τοιοῦτον θὰ διατρέφεται εἰς βάρος τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ ἀλωνιστικοῦ συγκροτήματος καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας διαρκείας τοῦ ἀλωνισμοῦ, ἀσχέτως τοιούτων ἐργασίας ἢ ἀργίας.

2. Ἀμοιβὴ ἐκτάκτου ἡμερομισθίου ἐργατικοῦ προσωπικοῦ.

Ὡς ἔκτακτον ἡμερομίσθιον ἐργατικὸν προσωπικὸν θεωρεῖται τὸ προσωπικὸν ἐκεῖνο τοῦ ἀλωνιστικοῦ συγκροτήματος, τὸ ὁποῖον χρησιμοποιεῖται, ἐργάζεται καὶ κατὰ συνέπειαν ἀμείβεται καὶ διατρέφεται μόνον καθ' ἃς ἡμέρας λειτουργεῖ τὸ ἀλωνιστικὸν συγκρότημα. Τὸ ἐν λόγῳ προσωπικόν, τὸ ὁποῖον, συμφώνως τῇ ὑπ' ἀριθ. 110126)245)18)12)42 ἐγκυκλίῳ διαταγῇ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι ἀνώτερον τῶν 16 ἐργατῶν διὰ τὰ ἀλωνιστικὰ συγκροτήματα τῶν 54'' καὶ 48'', τῶν 11 ἐργατῶν διὰ τὰ τοιαῦτα τῶν 42'' καὶ τῶν 8 ἐργατῶν διὰ τὰ τοιαῦτα τῶν 36 ἰντζῶν καὶ κάτω, θὰ ἀμείβεται ὡς ἑξῆς :

α) Διὰ τὴν Μακεδονίαν, Θράκην, Θεσσαλίαν καὶ Στερεὰν Ἑλλάδα (πλὴν Αἰτωλοακαρνανίας).

1) Οἱ ἄνδρες πρὸς ὀκτὼ (8) ὀκάδας σίτου ἡμερησίως, καὶ δι' ὀκτάωρον ἐργασίαν. 2) Αἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδιὰ κάτω τῶν 19 ἐτῶν πρὸς ἓξ (6) ὀκάδας σίτου ἡμερησίως καὶ δι' ὀκτάωρον ἐπίσης ἐργασίαν.

β) Διὰ τὴν Πελοπόννησον, Αἰτωλοακαρνανίαν, Ἤπειρον καὶ Νήσους.

1) Ἄνδρες πρὸς ἑπτὰ (7) ὀκάδας σίτου ἡμερησίως καὶ δι' ὀκτάωρον ἐργασίαν, 2) Γυναῖκες καὶ παιδιὰ κάτω τῶν 19 ἐτῶν πρὸς πέντε (5) ὀκάδας σίτου ἡμερησίως καὶ δι' ὀκτάωρον ἐργασίαν.

Δι' ἐργασίαν ἐπὶ πλέον ἢ ἔλαττον τῶν ὀκτὼ (8) ὡρῶν ἡμερησίως ἡ ὡς ἄνω ἀμοιβὴ θὰ ἀξιομειοῦται ἀναλόγως.

Τὸ ὡς ἄνω ἡμερομίσθιον προσωπικὸν θὰ ἀμείβεται καὶ θὰ διατρέφηται μόνον καθ' ἃς ἡμέρας ἐργάζεται εἰς τὸ ἀλωνιστικὸν συγκρότημα.

III. Διατροφὴ προσωπικοῦ ἀλωνιστικῶν συγκροτημάτων.

Εἰς τὸ ἀνωτέρω τεχνικόν, μόνιμον καὶ ἔκτακτον ἡμερομίσθιον προσωπικὸν τῶν ἀλωνιστικῶν συγκροτημάτων, θὰ χορηγῆται ὑπὸ τῶν ἐπιχειρήσεων ἡμερησίως καὶ καθ' ἃς ἡμέρας ἀνωτέρω εἰδικώτερον δι' ἑκάστην κατηγορίαν προσωπικοῦ ἀναγράφεται ἀνὰ μία (1) ὀκὰ ἄρτου μετὰ δύο γευμάτων καὶ πρωϊνοῦ πρηγεύματος.

IV. *Συγκέντρωσις σίτου.*

Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἤθελεν ἐπιβληθῇ ὑπὸ τοῦ Κράτους ὑποχρεωτικὴ συγκέντρωσις τῶν ὑπὸ τῶν ἀλωνιστικῶν μηχανῶν εἰσπραχθησομένων ὡς ἀλωνιστικοῦ δικαιώματος ποσοτήτων σιτηρῶν, ὑποχρεοῦται ὁ ἐκμεταλλευτὴς τοῦ ἀλωνιστικοῦ συγκροτήματος νὰ καταβάλῃ εἰς τὸ τεχνικὸν προσωπικὸν τὴν διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένην ἀμοιβήν, ὑπολογιζομένην κατὰ τὰ ἀνωτέρω καὶ ἀποτιμωμένην εἰς χρῆμα βάσει τῆς ἑκάστοτε ἰσχυούσης τιμῆς συγκεντρώσεως, ὡς αὕτη θέλει διαμορφωθῇ κατὰ τὴν τελικὴν ἐκκαθάρισιν τῶν λογαριασμῶν συγκεντρώσεως.

Πᾶσα ἄλλη τυχὸν ὑποχρέωσις τῶν ἀλωνιστικῶν συγκροτημάτων συμφωνουμένη εἰς εἶδος δὲν ἀναγνωρίζεται, τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης ἐξοφλουμένης εἰς χρῆμα κατὰ τὸν αὐτὸν ὡς ἄνω τρόπον.

V. *Ἐξαιρέσεις.*

Τῆς παρούσης ἐξαιροῦνται οἱ Ἀναγκαστικοὶ Συνεταιρισμοὶ διαχειρίσεως κοινῆς χορτονομῆς συνιδιοκτησίας Ἐπαρχίας Ἀττικῆς, δι' οὓς ἰσχύει ἡ ἐλευθέρα μεταξὺ αὐτῶν συμφωνία καὶ τοῦ τεχνικοῦ μονίμου καὶ ἐκτάκτου ἡμερομισθίου ἐργατικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀλωνιστικῶν συγκροτημάτων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Δεκεμβρίου 1949

47266)4552)49 Ἀπόφ. Ὑπουργ. Ἐργασίας

Περὶ κηρύξεως ἐκτελεστῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 13)49 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, ἀφορώσης καθορισμὸν ἀποδοχῶν ξενοδοχοϋπαλλήλων ἐργαζομένων εἰς τινα ξενοδοχεῖα θερινῶν διαμονῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 195 τῆς 16 Νοεμβρίου 1949)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. τῆς 16)20.11.35 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ὡς καὶ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 18.6.1936 Β. Δ. «περὶ Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας κλπ.», ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστὴν ὡς ἔχει τὴν ὑπ' ἀριθ. 13)49 ἀπόφασιν τῆς κατὰ τὸν Α. Ν. τῆς 16)20.11.35 Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, δι' ἧς προσδιορίζονται αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ ξενοδοχείων τινῶν ἐν Κηφισσίᾳ καὶ Π. Φαλήρῳ, τελούντων ἐν συμβατικῇ μισθώσει μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ χρησιμοποιουμένων ὑπὸ τῆς Ἀμερικανικῆς Ἀποστολῆς (*).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Νοεμβρίου 1949

(*) Ἡ ὑπ' ἀριθ. 13)1949 ἀπόφασις ὡς ἄνω ἔχει κατὰ τὸ διατακτικόν της ὡς ἑξῆς :

Δ ι ὰ τ α ῦ τ α

Ἀποφαίνεται ὁμοφώνως

Ὅτι οἱ ὑπάλληλοι τῶν ἐν Κηφισσίᾳ καὶ Ψαλήρῳ ξενοδοχείων «Ἀπέργη», «Σέσιλ», «Πεντελικόν», «Πάλλας», «Σεμίραμις», «Λίντο» καὶ «Κάρλτον», ἐφ' ὅσον χρόνον ταῦτα τελοῦσι ἐν συμβατικῇ μισθώσει μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ χρησιμοποιοῦνται ὑπὸ τῆς Ἀμερικανικῆς Ἀποστολῆς, θὰ ὑπαχθῶσιν, ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀποδοχάς των, εἰς τὰς ὑπ' ἀριθ. 1, 2, 3 καὶ 4 παραγράφους τῆς ὑπ' ἀριθ. 18)1948 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας καὶ ἀφ' ἧς αὕτη ἰσχυσε, λαμβάνοντες τὰς ἀποδοχὰς τῶν ὑπαλλήλων ξενοδοχείων πόλεων, ὡς αὗται ἑκάστοτε καθορίζονται. Ἀπὸ δὲ τῆς 1ης Μαΐου 1949 καὶ ἐφεξῆς δικαιοῦνται οὗτοι ἐπὶ πλέον καὶ τροφῆς δωρεὰν καὶ ὕπνου.

Ἐκρίθη καὶ ἀπεφασίσθη ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Ὀκτωβρίου 1949 καὶ ἐδημοσιεύθη τὴν 21 Ὀκτωβρίου 1949.

55105)5702)1949 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ παρατάσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 2)1949 ἀποφάσεως Διαιτησίας Πατρῶν καφενείων κλπ.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 209 τῆς 9 Δεκεμβρίου 1949)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει : 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ Β. Δ. τῆς 18)6)36 «περὶ Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ ἐκτελέσεως τοῦ Α. Ν. τῆς 16)20.11.35 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», 2) τὰς διατάξεις τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Ν. 866)37, 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 28541)2543)16)7)49 ἀπόφασιν ἡμῶν καὶ 4) τὴν ἀπὸ 15)9)49 αἴτησιν τοῦ Συνδέσμου Ὑπαλλήλων Καφενείων κλπ. «ἡ Ἀνάστασις», ἀποφασίζομεν: Παρατείνομεν ἐπὶ ἓν εἰσέτι ἔξάμηνον τὴν ἰσχὺν τῆς ὑπ' ἀριθ. 2)1949 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Πατρῶν ἀπὸ τῆς λήξεώς της, καθ' ὅσον δὲν ἐπῆλθε μεταβολὴ τῶν κατὰ τὴν ἔκδοσιν αὐτῆς κρατουσῶν συνθηκῶν ἐργα-

σίας των ἐργαζομένων οὗς ἡ καταγγελθεῖσα διαιτητικὴ ἀπόφασις ἀφορᾷ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Δεκεμβρίου 1949.

21937]Κ. 219]49 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Περὶ ἐγκρίσεως χορηγήσεως ἐκτάκτου βοηθήματος ἐκ μιᾶς μηνιαίας συντάξεως εἰς συνταξιούχους ἀρτεργάτας Βορείου Ἑλλάδος, Ἠπείρου καὶ Πελοποννήσου.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 219 τῆς 22 Δεκεμβρίου 1949)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19]44 Νόμου, 2) τὰς ὑπ' ἀριθ. 16984]48 καὶ 3833]49 ἀναφορὰς τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, 3) σύμφωνον γνώμην τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς, συνεδριάσεις 231]10-1-49 καὶ 254]14-4-49, 4) σύμφωνον γνώμην τοῦ Κυβερνητικοῦ Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου, συνεδριάσεις 131]11-4-49 καὶ 135]2-5-49, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν χορήγησιν εἰς ἕκαστον τῶν συνταξιούχων Βορείου Ἑλλάδος, Ἠπείρου καὶ Πελοποννήσου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, ὡς καὶ εἰς τοὺς ἐκ τούτων ἀνιμνηριοπλήκτους, τοὺς καταφυγόντας εἰς πόλεις μακρὰν τῆς μονίμου κατοικίας των, ἐκτάκτου βοηθήματος ἴσου πρὸς τὸ ποσὸν μιᾶς μηνιαίας συντάξεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Δεκεμβρίου 1949.

56403]Ε. 1870]49 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ χορηγήσεως δώρου ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Νέου Ἔτους εἰς συνταξιούχους κλπ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 219 τῆς 22 Δεκεμβρίου 1949)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19]44 νόμου καὶ 2) τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν χορήγησιν ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἐπικειμένων ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Νέου Ἔτους:

1. Εἰς ἕκαστον τῶν συνταξιούχων καὶ βοηθηματούχων (τύπου συντάξεως) τῶν Ὀργανισμῶν κυρίας καὶ ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως, ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, δώρου ἴσου πρὸς τὸ ποσὸν μιᾶς μηνιαίας συντάξεως καὶ ἑνὸς μηνιαίου βοηθήματος, μετὰ τῶν ἀναλογούντων πάσης φύσεως ἐπιδομάτων.

Τοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω δώρου δικαιοῦνται οἱ συνταξιοῦχοι ἢ βοηθηματοῦχοι (τύπου συντάξεως), ἐφ' ὅσον ἔχει διακοπῇ ἢ θὰ ἔχει διακοπῇ ἡ ἐναρξις τῆς συνταξιοδοτήσεως ἀπὸ τῆς 1ης τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου 1949. Εἰς περίπτωσιν ἐνάρξεως τῆς συνταξιοδοτήσεως ἀπὸ 2—31 Δεκεμβρίου 1949 οἱ ἀνωτέρω θὰ λάβωσι τὸ τριακοστὸν τοῦ ὡς ἄνω δώρου, δι' ἑκάστην τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου ἐ.ἔ. καθ' ἃς συνταξιοδοτοῦνται.

Τὸ ὡς ἄνω δῶρον εἶναι καταβλητέον ἀπὸ τῆς 20ῆς Δεκεμβρίου ἐ.ἔ.

Ἐν περιπτώσει ταμειακῆς δυσχερείας τοῦ καταβάλλοντος Ὀργανισμοῦ διὰ τὴν ἐφ' ἅπαξ καταβολὴν τοῦ δώρου, δύναται τοῦτο νὰ καταβληθῇ εἰς 2 δόσεις, ἤτοι κατὰ μὲν τὰ δύο τρίτα (2]3) τὴν 20ὴν Δεκεμβρίου ἐ.ἔ., κατὰ τὸ ὑπόλοιπον δὲ ἓν τρίτον (1]3) ἐντὸς τοῦ δευτέρου δεκαπενθημέρου τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου 1950.

Τὸ διὰ τῆς παρούσης παρεχόμενον δῶρον καταβάλλεται μόνον ἐκ μιᾶς πηγῆς, ὁριζομένης ὡς ταυτοτικῆς ἐξ ἧς καταβάλλεται ἡ μεγαλυτέρα σύνταξις ἢ ὁμοίημα, συναπολογιζομένων καὶ τῶν καταβαλλομένων βοηθημάτων.

Ἐν περιπτώσει συρροῆς ἰσοπόσων συντάξεων ἢ βοηθημάτων ἐκ πλειόνων τῆς μιᾶς πηγῶν, τοῦτο δαπανᾶται κατ' ἰσομοιρίαν ἐκάστην τούτων.

Ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύναται τὸ ὡς ἄνω δῶρον νὰ ὑπερβῇ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν ὀκτακοσίων χιλιάδων (800.000).

Β. Εἰς ἕκαστον τῶν ὑπὸ τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἐπιδοτουμένων λόγῳ ἀσθενείας ἠσφαλισμένων δώρου ἴσου πρὸς α) τὸ ἐπίδομα 25 ἡμερῶν προκειμένου περὶ τῶν ἠσφαλισμένων τῶν συμπληρούντων δίμηνον συνεχῆ ἐπιδότησιν κατὰ τὴν 20ὴν Δεκεμβρίου 1949.

β) Τὸ ἐπίδομα δέκα πέντε (15) ἡμερῶν προκειμένου περὶ τῶν λοιπῶν ἐπιδοτουμένων λόγῳ ἀσθενείας.

Τὸ εἰς τοὺς ὡς ἄνω δοηθηματούχους ἀσθενείας παραχώρησιν δῶρον εἶναι καταβλητέον ἀπὸ τῆς 20ῆς Δεκεμβρίου ἐ.ἔ. Ἐν περιπτώσει ταμειακῆς δυσχερείας τοῦ καταβάλλοντος Ὀργανισμοῦ διὰ τὴν ἐφ' ἅπαξ καταβολὴν τοῦ δώρου, δύναται τοῦτο νὰ καταβληθῇ εἰς δύο δόσεις, κατὰ μὲν τὰ δύο τρίτα (2]3) τὴν 20ὴν Δεκεμβρίου 1949, κατὰ δὲ τὸ ὑπόλοιπον ἓν τρίτον (1]3) ἐντὸς τοῦ δευτέρου δεκαπενθημέρου τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου 1950.

Τούτου δικαιοῦνται οἱ ἀνωτέρω ἠσφαλισμένοι, ἐφ' ὅσον μία τουλάχιστον ἡμέρα ἐπιδοτήσεως ἐμπίπτει εἰς τὸ δεύτερον δεκαπενθήμερον τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. καὶ ἐφ' ὅσον δὲν δικαιοῦνται τοιαύτης κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις παρὰ τοῦ ἐργοδότου των.

Ὡς ἐπίδομα διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ κατὰ τ' ἀνωτέρω δώρου νοεῖται τὸ «παρ' ἑκάστου ἐπιδοματούχου λαμβανόμενον ἐπίδομα ἀσθενείας, μετὰ τῶν τυχὸν ἐπὶ τούτου προσαυξήσεων (λόγῳ ψυκτιώσεως κλπ).

Τὸ δῶρον τοῦτο ἀπαλλάσσεται πάσης ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου καὶ τρίτων κρατήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Δεκεμβρίου 1949.

97387]1949 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Μεταφορῶν, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Περὶ παροχῆς δώρου εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ἀτμηλάτων Σιδ]μων ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Νέου Ἔτους.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 13 τῆς 16 Ἰανουαρίου 1950).

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὴν παράγραφον 2 τοῦ Νόμου 19]1944 «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνῃ εἰς τροποποιήσεις φορολογικῶν συντελεστῶν» καὶ 2) τὸν Νόμον 28]1944 «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνουν εἰς τὸν καθορισμὸν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων», ἀποφασίζομεν:

Ὅπως ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους χορηγηθῇ εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ἀτμηλάτων Σιδηροδρόμων τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 318523]RONEO]393]1949 παρεχόμενον εἰς τὸ προσωπικὸν ἐν γένει τοῦ Δημοσίου κλπ. βοήθημα καὶ ὑπὸ τοὺς ἐν αὐτῇ διαλαμβανομένους ὅρους καὶ προϋποθέσεις.

Τὸ ὡς ἄνω βοήθημα εἰς οὐδεμίαν κράτησιν ὑπόκειται.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Δεκεμβρίου 1949.

2057]171]1958. Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Περὶ τροποποιήσεως τῆς § 4 τῆς ὑπ' ἀριθ.

55820]1949 ἀποφάσεως, σχετικῶς μὲ τὴν χορήγησιν ὡρῶν εἰς ἐλευθέρους ἐργάτας Ο.Α.Π.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 15 τῆς 20 Ἰανουαρίου 1950)

Εἰς τὴν § 4 τῆς ὑπ' ἀριθ. 55820]10[12]1949 ἡμετέρας ἀποφάσεως (*), τὴν ἀναφερομένην εἰς τὴν χορήγησιν ἐκτάκτου παροχῆς λόγῳ ἑορτῶν εἰς τοὺς ἐλευθέρους ἐργάτας Ο.Α.Π., τοὺς ἔχοντας ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ Ὀργανισμῷ Λ. Β., ἡ ὡς ἄνω ἔκτακτος παροχὴ θὰ καταβληθῇ ὑπολογιζομένη εἰς ἓν (1) ἡμερομίσθιον ἀνὰ ἑπτὰ (7) πραγματοποιηθέντα ἡμερομίσθια παρ' ἑκάστου τούτων, κατὰ τὸ ἀπὸ 16)4]1949 μέχρι 20)12]1949 χρονικὸν διάστημα. Ἡ παροχὴ αὕτη δὲν δύναται ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει νὰ ὑπερβῇ τὴν ὑπὸ τῆς § 4 τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 55820]1949 ἀποφάσεως ὁριζομένην τοιαύτην τῶν μονίμων ἐργατῶν τοῦ Ο.Α.Π.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Ἰανουαρίου 1950

323774]49 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν

Περὶ χορηγήσεως ἐπιδόματος ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων 1949 εἰς τοὺς συνταξιούχους ἐν γένει τοῦ Δημοσίου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 220 τῆς 23 Δεκεμβρίου 1949)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 19 τοῦ 1944 «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνῃ εἰς τροποποιήσεις φορολογικῶν συντελεστῶν» ἀποφασίζομεν

I. Εἰς τοὺς λαμβάνοντας ἐκ τοῦ Δημοσίου Ταμείου σύνταξιν, χορηγίαν, βοήθημα ἢ προκαταβολὴν ἐναντι συντάξεως, χορηγοῦμεν ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων 1949 ἐπίδομα ἴσον πρὸς τὰ τρία τέταρτα (3]4) τῆς μηνιαίας συντάξεως, βοηθήματος, χορηγίας ἢ προκαταβολῆς μετὰ τῶν ἐπὶ τούτων τυχὸν καταβαλλομένων πάσης φύσεως ἐπιδομάτων.

II. Τοῦ ἀνωτέρω ἐπιδόματος δικαιοῦνται οἱ λαμβάνοντες σύνταξιν, χορηγίαν, οἱ ὑπὸ ἐτησίαν ἀναβολὴν τελοῦντες βοηθηματοῦχοι ν.δ. 2208]48, ὡς καὶ οἱ λαμβάνοντες προκαταβολὴν ἢ τὰ 40 ο]ο ἀποδοχῶν ἐνεργείας ἐναντι τῆς ἀπονεμηθησομένης συντάξεως, ἐφ' ὅσον ἔχει διαταχθῇ ἢ θὰ διαταχθῇ ἡ πληρωμὴ τῆς συντάξεως κλπ. τὴν 1ην Δεκεμβρίου 1949. Τοῦ ἐπιδόματος δικαιοῦνται ἐπίσης καὶ αἱ οἰκογένειαι τῶν ἀποβιωσάντων συνταξιούχων, αἵτινες λαμβάνουσι βάσει εἰδικῶν διαταγῶν θηγῶν σύνταξιν, ὡς καὶ αἱ οἰκογένειαι τῶν παρὰ τῶν συμμοριτῶν ἁπαχθέντων συνταξιούχων. Εἰς περίπτωσιν ἐγγραφῆς τῶν συνταξιούχων ἀπὸ 2—30 Δεκεμβρίου 1949, οὗτοι θὰ λάβωσι τόσα τριακοστὰ τοῦ κατ' ἀνωτέρω ἐπιδόματος, ὅσαι αἱ ἀντίστοιχοι ἡμέραι ἐγγραφῆς των κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον, θὰ ὑπολογισθῇ δὲ καὶ θὰ καταβληθῇ ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τῶν Ταμείων ἐν περιπτώσει πληρωμῆς τῆς συντάξεως διὰ χρηματικοῦ ἐντάλματος.

III. Οἱ λαμβάνοντες δύο συντάξεις ἢ σύνταξιν καὶ χορηγίαν ἢ σύνταξιν καὶ ἀποδοχὰς ἐκ τοῦ Δημοσίου, θὰ λάβωσι τὸ ἐπίδομα ἐκ μιᾶς μόνον πηγῆς, κατ' ἐπιλογήν.

IV. Συνταξιοῦχοι τοῦ Δημοσίου, ὑπηρετοῦντες ὑφ' οἱανδήποτε μορφὴν ὡς ὑπάλληλοι εἰς Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, Ἀνωνύμους Ἑταιρίας, Τραπέζας ἐν γένει, ἐπιχειρήσεις κοινῆς ὠφελείας, Ἱδρύματα, Εἰδικὰ Ταμεῖα ἐν γένει, δὲν θὰ δικαιωθῶσι τοῦ διὰ τῆς παρούσης παρεχομένου ἐπιδόματος παρὰ τοῦ Δημοσίου, ἀλλὰ παρὰ τῶν παρ' οἷς μισθοδοτοῦνται ὡς ἄνω ἀναφερομένων Ὀργανισμῶν. Ἐὰν ὅμως τὸ παρὰ τῶν ὡς ἀνωτέρω Ὀργανισμῶν ἐπίδομα εἶναι μικρότερον ἐκείνου, ὅπερ θὰ ἐδικαιοῦντο οὗτοι ἐπὶ τῆς συντάξεως των, βοηθήματος ἢ προκαταβολῆς, θὰ καταβληθῇ εἰς τούτους παρὰ τοῦ Δημοσίου ἡ προκύπτουσα διαφορά, ἐπὶ τῇ προσαγωγῇ βεβαιώσεως τῶν παρ' οἷς ὑπηρετοῦσιν Ὀργανισμῶν, ἐμφαινούσης τὸ ποσόν, ὅπερ κατεβλήθη ὡς ἐπίδομα ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν των.

Ἐὰν οἱ κατὰ τ' ἀνωτέρω συνταξιοῦχοι οὐδὲν ποσὸν δικαιοῦνται λαμβάνειν ὡς ἐπίδομα ἐκ τῶν παρ' οἷς μισθοδοτοῦνται Ὀργανισμῶν, θὰ καταβληθῇ εἰς τούτους τὸ ἐπίδομα ἐπὶ τῆς συντάξεως των παρὰ τῶν Δημοσίων Ταμείων, βάσει βεβαιώσεως τῶν οἰκείων Ὀργανισμῶν, ἐμφαινούσης ὅτι οὐδὲν ποσὸν κατεβλήθη εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους ὡς ἐπίδομα, ὡς μὴ δικαιουμένους τοιούτου.

V. Ἡ ἀνωτέρω IV παράγραφος ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ διὰ τοὺς συνταξιούχους τοῦ Δημοσίου, οἵτινες λαμβάνουσι σύνταξιν καὶ παρὰ τῶν ὡς ἄνω ἀναφερομένων Ὀργανισμῶν.

VI. Οἱ λαμβάνοντες σύνταξιν κατὰ συμμετοχὴν ἢ κεχωρισμένως θὰ δικαιωθῶσιν ἐπιδόματος ἀναλόγως τοῦ μεριδίου τῆς καταβαλλομένης αὐτοῖς συντάξεως, οἱ δὲ λαμβάνοντες προσηυξημένην τοιαύτην θὰ δικαιωθῶσι τοῦ ἐπιδόματος τούτου ἐπὶ τῆς προσηυξημένης συντάξεως.

Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν συνδικαιοῦχον τῆς συντάξεως πρόσωπον λαμβάνει τὸ ὡς ἄνω ἐπίδομα ἐξ ἄλλης αἰτίας, τὰ λοιπὰ συνδικαιοῦχα τῆς συντάξεως πρόσωπα δικαιοῦνται τοῦ ἐπιδόματος τῶν Χριστουγέννων κατ' ἰσομοιρίαν.

VII. Τὸ ἐπίδομα Χριστουγέννων 1949 καταβληθήσεται εἰς τοὺς δικαιούχους τὴν 20ὴν Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. ἐπὶ τῇ ὑπευθύνῳ δηλώσει συνταχθησομένῃ ἐπὶ τῶν ἐξωφυλλικῶν ἀποδείξεων καὶ ἐμφαινούσῃ ὅτι δὲν λαμβάνουσι τοῦτο ἐξ οἱασδήποτε ἄλλης πηγῆς.

VIII. Τὸ ἀνωτέρω ἐπίδομα εἰς οὐδεμίαν φορολογίαν, κράτησιν ἢ εἰσφοράν ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ἢ τρίτων ὑπόκειται, ἐν οὐδεμιᾷ δὲ περιπτώσει δύναται νὰ ὑπερβῇ τοῦτο τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 1.200.000.

IX. Ἐπὶ μεταφορᾶς συντάξεως τὸ ἐπίδομα Χριστουγέννων καταβληθήσεται εἰς τοὺς δικαιούχους παρὰ τοῦ Ταμείου εἰς ὃ μετεφέρθη ἡ σύνταξίς των, ἐφ' ὅσον ἐκ τοῦ συνταξιοδοτικοῦ των βιβλιαρίου ἢ τοῦ σχετικοῦ φύλλου διακοπῆς συντάξεως προκύπτει ὅτι δὲν εἰσέπραξαν οὗτοι τὸ ἐπίδομα παρὰ τοῦ ἐξ οὗ μετέφερον τὴν σύνταξίν των Δημοσίου Ταμείου.

X. Τὸ ὡς ἄνω παρεχόμενον ἐπίδομα βαρύνει τὰς οἰκείας πιστώσεις τῶν συντάξεων.

XI. Τὸ ποσὸν τοῦ χορηγηθησομένου ὡς ἄνω ἐπιδόματος εἰς τοὺς λαμβάνοντας προκαταβολὰς ἐναντι τῆς ἀπονεμηθησομένης εἰς αὐτοὺς συντάξεως ἢ εἰς τοὺς λαμβάνοντας τὰ 40 ο]ο τῶν ἀποδοχῶν ἐνεργείας, δὲν θ' ἀχθῇ, ὡς καὶ αἱ προκαταβολαί, εἰς πίστωσιν τῆς διαχειρίσεως τῶν Ταμείων, ἀλλ' αἱ σχετικαὶ ἀποδείξεις πληρωμῆς θέλουσι τηρηθῇ μεταξὺ τῶν ἀντιτίμων τῶν Ταμείων μέχρι νεωτέρας ἡμῶν διαταγῆς.

Ἡ σύνταξις τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου 1950 θὰ καταβληθῇ ἀπὸ τῆς 28ης Δεκεμβρίου 1949, ἡ πίστωσις ὅμως τῶν Ταμείων θὰ γίνῃ ἐντὸς τοῦ Ἰανουαρίου 1950.

Εἰδικῶς διὰ τὰς πληρωμὰς ταύτας τὰ Ταμεῖα τὰ ἐξυπηρετούμενα παρὰ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος δὲν θὰ ἐκδόσωσι γραμμάτια εἰσπράξεως ὑπὸ τῶν λογαριασμῶν «Τράπεζα Ἑλλάδος — Εἰσπράξεις καὶ Πληρωμαὶ Δημοσίου» κατὰ τὰς ἀνωτέρω τέσσαρας τελευταίας ἡμέρας τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου ἐ. ἔ., ἀλλὰ τὴν πρώτην ἐργάσιμον ἡμέραν τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου 1950.

Ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος πρὸς ἣν ἔχομεν τὴν

(*) ΕΕΔ 9, 142

τιμὴν νὰ κοινοποιήσωμεν τὴν παροῦσαν, παρακαλεῖται, ὅπως παράσχῃ, ἀναλόγους ὁδηγίας εἰς τοὺς παρὰ τοῖς Ταμείοις πράκτορας καὶ διαχειριστὰς αὐτῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Δεκεμβρίου 1949.

49373]Σ. 1268]1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς Καταστατικὸν Ταμείου Συντάξεων Ἐφημεριδοπωλῶν καὶ Ὑπαλλήλων Πρακτορείων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 1 τῆς 2 Ἰανουαρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὸ ἄρθρον 59, παράγρ. 1, τοῦ Α. Ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «Περὶ Ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας» ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Ν. 694]1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας». 2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Ν. Δ. «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς».3) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἐφημεριδοπωλῶν καὶ Ὑπαλλήλων Πρακτορείων, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 280]10]2]1949 ἀναφορᾶς του, 4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 51]1949, συνεδρίασις 17η τῆς Η' περιόδου τῆς 20 Ὀκτωβρίου 1949, ἀποφασίζομεν.

Ὅπως ἐν τέλει τοῦ ἰσχύοντος Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἐφημεριδοπωλῶν καὶ Ὑπαλλήλων Πρακτορείων, προστεθῇ ἡ ἀκόλουθος μεταβατικὴ διάταξις.

Α'. Ὡς βάσις ὑπολογισμοῦ διὰ τὸν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἰσχύοντος Καταστατικοῦ ὑπολογισμὸν τοῦ ποσοῦ τῆς ἐξαγορᾶς τῆς ἀναγνωρισθείσης προϋπηρεσίας, ἐν τῇ περιπτώσει ἐπελεύσεως ἀσφαλιστικῆς περιπτώσεως παρεχούσης δικαίωμα εἰς σύνταξιν εἰς ἠσφαλισμένους τοῦ Ταμείου, λαμβάνεται ὁ κατὰ τεκμήριον μισθὸς τῆς κλάσεως εἰς ἣν κατετάγη ὁ ἠσφαλισμένος κατὰ τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ Καταστατικοῦ, καθοριζομένας ὡς ἀκολούθως.

Οἱ τῆς πρώτης κλάσεως θεωροῦνται ὅτι ἔχουν μισθὸν ἴσον πρὸς τὰς ἀποδοχὰς ἐφημεριδοπώλου πωλοῦντος 100 φύλλα ἐφημερίδων ἡμερησίως, οἱ τῆς δευτέρας 150 φύλλα, οἱ τῆς τρίτης 200 φύλλα, οἱ τῆς τετάρτης 250 φύλλα καὶ οἱ τῆς πέμπτης 300 φύλλα.

Ὁ κατὰ τὰ ἀνωτέρω τρόπος ὑπολογισμοῦ τῆς ἐξαγορᾶς προϋπηρεσίας ἐφαρμόζεται εἰς τὰς περιπτώσεις συνταξιοδοτήσεως ἠσφαλισμένων ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως καὶ ἐντεῦθεν.

Β'. Προκειμένου περὶ ἐπιστροφῆς ἀναληφθεισῶν καταθέσεων παρὰ ἠσφαλισμένων μέχρι τῆς ἀπελευθερώσεως (Ὀκτώβριος 1944), ἐπανελθόντων μετὰ ταῦτα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, πρὸς ὑπολογισμὸν τοῦ ἐπιστρεπτέου ἰσοδυνάμου πρὸς τὸ ἀναληφθὲν ποσόν, λαμβάνεται ὡς βάσις ὁ κατὰ τ' ἀνωτέρω μετὰ τὴν κατάταξιν τοῦ ἠσφαλισμένου εἰς τὰς ἀντιστοίχους κλάσεις καθοριζόμενος κατὰ τεκμήριον μισθός, ἐφ' οὗ ὑπολογίζεται εἰσφορὰ ἴση πρὸς 5 ο]ο τοῦ χρόνου τῆς ὑπηρεσίας δι' ὃν ἀνελήφθησαν αἱ καταθέσεις.

Ὁ κατὰ τ' ἀνωτέρω καθορισμὸς τοῦ καταβλητέου ποσοῦ ἔναντι τῶν ἀναληφθεισῶν καταθέσεων ἐφαρμόζεται διὰ τοὺς ἐπανελθόντας εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως καὶ ἐντεῦθεν μέχρι σήμερον, εἴτε ἀνεκατέβαλον, εἴτε μή, τὸ ἀναληφθὲν ποσόν, ἐφ' ὅσον ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος ζητήσωσι τὴν ἀναγνώρισιν τῆς προγενεστέρας ὑπηρεσίας των, δι' ἣν ἀνέλαβον τὰς εἰσφοράς των, δι' οἱανδήποτε αἰτίαν δι' αἰτήσεως των πρὸς τὸ Δ. Συμβούλιον.

Ὑπὸ τὰς αὐτὰς ὡς ἄνω προϋποθέσεις δύνανται νὰ ἐπιστραφοῦν ἀναληφθεῖσαι καταθέσεις παρὰ μελῶν οἰκογενείας ἠσφαλισμένων, ἐφ' ὅσον ὁ θάνατος τοῦ ἠσφαλισμένου ἐπῆλθε μετὰ τὴν ἐπαναπρόσληψίν του ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ καὶ πρὸ πάσης νέας ἐξόδου του δι' οἱανδήποτε αἰτίαν.

Γ'. Ἡ ἐξόφλησις τοῦ καταβλητέου ποσοῦ ἐνεργεῖται δι' ἐφ' ἅπαξ καταβολῆς, εἴτε διὰ μηνιαίων δόσεων καθοριζομένων ὑπὸ τοῦ Δ. Σ. καὶ μὴ δυναμένων νὰ ὑπερβοῦν τὰς ἑξήκοντα (60). Ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει, αἱ δόσεις αὗται, προκειμένου μὲν περὶ ἐνεργῶς ἠσφαλισμένων παρακρατοῦνται ὑποχρεωτικῶς παρὰ τῶν Πρακτορείων καὶ ἀποδίδονται εἰς τὸ Ταμεῖον μετὰ τῶν λοιπῶν εἰσφορῶν, προκειμένου δὲ περὶ συνταξιούχων παρακρατοῦνται ἐκ τῆς συντάξεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Δεκεμβρίου 1949

57238]Σ. 1481]1950 Ἀπόφ. Ὑπουργ. Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως ἄρθρου 35 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Γαλλοελληνικῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 1 τῆς 2 Ἰανουαρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ Ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀν. Νόμου 694]1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας». 2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Δ]τος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς». 3) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Γαλλοελληνικῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 550 ἐ. ἔ. ἀναφορᾶς του. 4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 847 ἐ. ἔ., συνεδρίασις 25η τῆς 1ης Δεκεμβρίου 1949 τῆς περιόδου Η'.) ἀποφασίζομεν:

Ὅπως ἡ παράγραφος τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Γαλλοελληνικῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων τροποποιηθῇ ὡς ἑξῆς:

«1. Τὸ παρὰ τοῦ Κλάδου Προνοίας παρεχόμενον βοήθημα εἰς τοὺς τοὺς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 33 δικαιουμένους τοιούτου ἠσφαλισμένους, πλὴν τῶν κληρονόμων αὐτῶν, περὶ ὧν προνοεῖ τὸ ἄρθρ. 36, ὁρίζεται διὰ τοὺς ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1949 ἐξελθόντας καὶ ἐφεξῆς ἐξερχομένους ἠσφαλισμένους καὶ τοὺς δικαιούχους ἀποβιούντων τοιούτων εἰς ἕνα προπολεμικὸν μισθόν, μὴ δυνάμενον νὰ ὑπερβῇ τὰς 5.000 προπολεμικὰς δραχμὰς διὰ πᾶν πλήρες ἔτος κρατήσεων ὑπὲρ τοῦ κλάδου Προνοίας πολλαπλασιαζόμενον ἐπὶ τὸν συντελεστὴν 120 διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τοῦ εἰς τὰς νέας δραχμὰς καταβλητέου βοηθήματος».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Δεκεμβρίου 1949

3274]1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἀληθοῦς ἐννοίας τῆς ὑπ' ἀριθ. 27641]17]7]1948 ἀποφάσεως.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 16 τῆς 21 Ἰανουαρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει α) Τὴν ὑπ' 46770]1947 ἀπόφα-

σιν ἡμῶν, β) τὴν ὑπ' ἀριθ. 27641|1948 ἀποφασιν ἡμῶν, γ) τὴν ὑπ' ἀριθ. 3255|11|2|1949 ἀπόφασιν ἡμῶν περὶ ἐπιδοτήσεως τῶν καπνεργατῶν, ἀποφασίζομεν:

Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς ὑπ' ἀριθ. 27641|17|7|1948 ἡμετέρας ἀποφάσεως εἶναι, ὅτι πρὸς ἐξόφλησιν τῶν προκαταβληθέντων δώδεκα ἐπιδομάτων ἀνεργίας κατὰ τὴν περίοδον ἐπιδοτήσεως 1947—1948 παρακρατηθῇ παρ' ἑκάστου ἐπιδοτουμένου καπνεργάτου ἐν συνόλῳ ἰσόποσον χρηματικὸν ποσὸν πρὸς τὸ ληφθέν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Ἰανουαρίου 1950

59364|Σ.1506|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 6-4-35 Δ)τος περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως Καταστατικοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 16 τῆς 21 Ἰανουαρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Α. Ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 694|1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας», 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Ν.Δ. «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», 3) πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν ἀποφασίζομεν:

Ὅπως τὸ β' ἐδάφιον τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀπὸ 6|4|1935 Διατάγματος περὶ τροποποιήσεως ἐν μέρει τοῦ Διατάγματος περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν τροποποιηθῇ ὡς ἑξῆς:

Πρὸς τοὺς φυματικοὺς ἐξομοιοῦνται καὶ οἱ πάσχοντες ἐκ καρκίνου ἢ ἐξ ἀφαιρέσεως τοῦ ἑνὸς νεφροῦ καὶ σκληρύνσεως τοῦ ἑτέρου ἢ ἐκ σκληρύνσεως ἀμφοτέρων τῶν νεφρῶν, καθὼς ἐπίσης καὶ οἱ πάσχοντες ἐκ νευροκτικομυελίτιδος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Ἰανουαρίου 1950

58847|7759|1150 Ἀποφ. Ὑπ. Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ 10ώρου ἐργασίας καθ' ἑκάστην εἰς φωτογραφεῖα Θεσσαλονίκης.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 17 τῆς 24 Ἰανουαρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει, τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ Π. Διατάγματος τῆς 8|13 Ἀπριλίου 1932 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τῶν Νόμων «περὶ χρονικῶν ὁρίων εἰς τὰ καταστήματα κλπ.», καὶ σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας, ἀποφασίζομεν:

Τροποποιοῦντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 36576|25-5-1933 ἡμετέραν ἀπόφασιν, καθορίζομεν τὰς ὥρας ἐργασίας τῶν φωτογραφείων τῆς πόλεως Θεσσαλονίκης εἰς δέκα (10) ἡμερησίως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Ἰανουαρίου 1950

58518|6226|1949 Ἀπόφ. Ὑπ. Ἐργασίας

Περὶ ληρύξεως ἐκτελεστῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 2|1949 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἡρακλείου Κρήτης περὶ καθορισμοῦ μισθῶν σερβιτόρων τῶν καφενείων καὶ ζαχαροπλαστείων Ἡρακλείου.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 12 τῆς 16 Ἰανουαρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ὡς καὶ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 18|6|1936 Β. Δ)τος «περὶ ἐπιτροπῶν διαιτησίας καὶ ἐκτελέσεως τοῦ Α. Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» καὶ 2) σχετικὴν ἔγκρισιν τοῦ Κυβερνητικοῦ Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου παρασχεθεῖσαν κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 147|19|12|19 συνεδρίασιν αὐτοῦ ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστήν, ὡς ἔχει, τὴν ὑπ' ἀριθ. 2|1949 ἀπόφασιν τῆς κατὰ τὸν Α. Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἡρακλείου Κρήτης, δι' ἧς καθωρίσθησαν ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1949 οἱ μισθοὶ τῶν σερβιτόρων Καφενείων καὶ Ζαχαροπλαστείων Ἡρακλείου Κρήτης.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ κοινοποιηθήτω πρὸς τοὺς ἐνδιαφερομένους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Ἰανουαρίου 1950

59362|Σ. 1508|1950 Ἀπ. Ὑπ. Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως Καταστατικοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Γεωργικῶν Συνεταιρικῶν Ὀργανώσεων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 17 τῆς 24 Ἰανουαρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει:

1) Τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ Ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Νόμου 694|37 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας».

2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Διατάγματος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς».

3) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Γεωργικῶν Συνεταιρικῶν Ὀργανώσεων, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1323|307 ἐ. ἔ. ἀναφορᾶς του, καὶ

4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀρ. πρωτ. ΣΚΑ 155, συνεδρ. 27η τῆς 10ης Δεκεμβρίου 1949 τῆς Η' Περιόδου), ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τὸ Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Γεωργικῶν Συνεταιρικῶν Ὀργανώσεων ἐπέλθωσιν αἱ κατωθὶ τροποποιήσεις καὶ προσθῆκαι:

1. Εἰς τὸ τέλος τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 17 προστίθεται ἡ ἀκόλουθος διάταξις:

«Αἱ ὑπὲρ τοῦ Ταμείου εἰσφοραὶ ἠσφαλισμένων καὶ ἐργοδοτῶν ὑπολογίζονται ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν καταβαλλομένων εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους πάσης φύσεως ἀποδοχῶν ἀνεξαρτήτως τῆς μορφῆς καὶ τῶν χρονικῶν ὁρίων καταβολῆς αὐτῶν».

II. Ἡ παράγραφος 2 τοῦ ἄρθρου 31 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

2. Δύναται ν' ἀναγνωρισθῇ ὡς συντάξιμος ὑπηρεσία ὁ χρόνος τῆς πραγματικῆς ἐπ' ἀντιμισθίᾳ καὶ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ὑπηρεσίας ἠσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου παρὰ Γεωργικαῖς Συνεταιρικαῖς Ὀργανώσεσι, ὁ διανυθεὶς πρὸ τῆς λειτουργίας τοῦ Ταμείου, ἤτοι πρὸ τῆς 22ας Ἰανουαρίου 1940, ἐφ' ὅσον ἠθέλεν ἐξαγορασθῇ παρὰ τοῦ ἠσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου ἢ τῶν μελῶν οἰκογενείας των. Ἡ ἐξαγορὰ

της κατά τήν προηγουμένην παράγραφον ἀναγνωρισθείσης προϋπηρεσίας, ἐνεργεῖται διά τῆς καταβολῆς εἰς τό Ταμεῖον τῶν εἰς τόν ἐξαγοραζόμενον χρόνον ἀναλογουσῶν εἰσφορῶν, ὑπολογιζομένων πρός 10 ο/ο ἐπί τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἠσφαλισμένου κατά τόν χρόνον τῆς ὑποβολῆς της αἰτήσεως. Καί προκειμένου περί τῶν ἀναγνωρισθεισῶν ἤδη ὑπηρεσιῶν κατά τόν χρόνον τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας. Τό ποσόν τῆς ἐξαγορᾶς βαρύνει κατά τό ἥμισυ τόν ἠσφαλισμένον καί κατά τό ἕτερον ἥμισυ τούς ἐργοδότας, παρ' οἷς ὑπηρέτει κατά τόν ἐξαγοραζόμενον χρόνον.

Ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν οἱ οἰκεῖοι ἐργοδόται δέν συγκατατίθενται εἰς τήν καταβολήν τοῦ ἀναλογοῦντος αὐτοῖς κατά τά προηγούμενα ἐδάφια ποσοῦ ἐξαγορᾶς, τοῦτο βαρύνει ἐξ ὁλοκλήρου τόν ἠσφαλισμένον ἢ συνταξιοῦχον.

Προκειμένου περί ἀμέσως συνταξιοῦχων ἢ μελῶν οἰκογενείας θανόντων ἠσφαλισμένων ἢ συνταξιούχων δικαιουμένων κατά τ' ἀνωτέρω εἰς ἀναγνώρισιν προϋπηρεσίας τοῦ ἐξ οὗ ἔλκουσι τά δικαιώματα θανόντος ἠσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου, τό ποσόν τῆς ἐξαγορᾶς ὑπολογίζεται ἐπί τῶν ἀποδοχῶν, τάς ὁποίας θά ἐλάμβανεν ὁ συνταξιοῦχος, ἐάν κατά τήν ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως καταβολῆς τοῦ ποσοῦ τῆς ἐξαγορᾶς διετηρεῖτο εἰς τήν ὑπηρεσίαν ἐπί ἀσφαλίστρῳ ὁ ο/ο.

Ἡ καταβολή τοῦ ποσοῦ τῆς ἐξαγορᾶς ἐνεργεῖται ἐφ' ἅπαξ ἢ κατά δόσεις, ὧν ὁ ἀριθμός ὁρίζεται ὑπό τοῦ Δ. Σ. καί δέν δύναται νά ὑπερβῇ τάς 100.

Αἱ βαρύνουσαι τόν ἴδιον ἠσφαλισμένον δόσεις παρακρατοῦνται παρά τοῦ ἐργοδότου, κατά τήν καταβολήν τῶν ἀποδοχῶν του, αἱ δέ βαρύνουσαι τούς συνταξιούχους ἐκ τῆς συντάξεως αὐτῶν, ἥτις πάντως δέν δύναται νά μειωθῇ ἐκ τοῦ λόγου τούτου πέραν τοῦ ποσοστοῦ 20ο/ο.

Αἱ βαρύνουσαι τούς ἐργοδότας δόσεις, ἐφ' ὅσον ἤθελον ἀναλάβει διά δηλώσεώς των πρός τό Ταμεῖον ὑποβληθείσης ἐντός τῆς κατά τό ἑπόμενον ἐδάφιον ἐνιαυσίας ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας τήν ὑποχρέωσιν καταβολῆς μέρους τοῦ ποσοῦ τῆς ἐξαγορᾶς καταβάλλονται ὑποχρεωτικῶς πρός τό Ταμεῖον κατά τά κεκανονισμένα χρονικά διαστήματα, ἐν περιπτώσει δέ καθυστερήσεως ἐφαρμόζονται αἱ γενικαί διατάξεις περί προσθέτων τελῶν καί ἀναγκαστικῆς εἰσπράξεως τῶν καθυστερουμένων πρός τό Ταμεῖον εἰσφορῶν.

Διά τήν ἀναγνώρισιν τῆς κατά τ' ἀνωτέρω προϋπηρεσίας δέον, ὅπως ὑποβληθῇ εἰς τό Ταμεῖον παρά τοῦ ἐνδιαφερομένου ἠσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου ἢ τῶν μελῶν οἰκογενείας των αἴτησις ἐντός ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἑνός ἔτους ἀπό τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης ἢ ἀπό τοῦ διορισμοῦ των, προκειμένου περί τῶν ἐν τῷ μέλλοντι ὑπαχθησομένων εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου.

ΙΙΙ. Ἡ παράγραφος 3 τοῦ ἄρθρου 31 τροποποιεῖται καί συμπληροῦται ὡς κάτωθι:

«3. Δύναται ἐπίσης ν' ἀναγνωρισθῇ ὡς συντάξιμος ὑπηρεσία καί ἡ παρά τῷ Δημοσίῳ ἢ παρ' Ὀργανισμοῖς Δημοσίου Δικαίου ἢ παρ' ἀνεγνωρισμέναις Τραπέζαις προϋπηρεσία ἠσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου. Ὁ χρόνος τῆς οὕτω ἀναγνωριζομένης καί τῆς παρά Συνεταιρικαῖς Ὀργανώσεσι προϋπηρεσίας δέν δύναται νά ὑπερβῇ, συνυπολογιζομένης καί τῆς παρά Συνεταιρικαῖς Ὀργανώσεσι προϋπηρεσίας, ἐπιτρέπεται μόνον μετά τήν συμπλήρωσιν πενταετοῦς πραγματικῆς ἐν ἀσφαλίσει ὑπηρεσίας παρά τῷ Ταμείῳ ἢ παρ' ἑτέρῳ Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως μισθωτῶν.

Ἡ ἐξαγορά τῆς κατά τά ἀνωτέρω προϋπηρεσίας ἐνεργεῖται ὑπό τούς ὅρους τῆς προηγουμένης παραγράφου, μή ὀφειλομένης μόνον τῆς ἐργοδοτικῆς εἰσφορᾶς».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Ἰανουαρίου 1950

1609|Σ. 41|1950 Ἀπόφ. Ὑπ. Ἐργασίας

Περί προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς ὀργανισμόν Ἐσωτερικῆς Ὑπηρεσίας Τ. Σ. Δ.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 18 τῆς 25 Ἰανουαρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τό ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περί Ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἑρμηνεύθη διά τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀν. Νόμου 694|1937 «περί αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καί τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας». 2) Τάς διατάξεις τοῦ ἀπό 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Δ/τος «περί ὀργανώσεως καί συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καί τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς». 3) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεων Αὐτοκινητιστῶν, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 24548) 21.12.1949 ἀναφορᾶς του. 4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 2, συνεδρίασις 32α τῆς Β' Περιόδου τῆς 4ης Ἰανουαρίου 1950), ἀποφασίζομεν:

Ὅπως ἐν τέλει τοῦ Ὀργανισμοῦ Ἐσωτερικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ταμείου Συντάξεων Αὐτοκινητιστῶν προστεθῇ ἡ ἀκόλουθος μεταβατική διάταξις:

«Οἱ κατά τήν δημοσίευσιν τῆς παρούσης συμπληρώσαντες τό ὅριον ἡλικίας ὑποχρεωτικῆς ἀποχωρήσεως ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ὑπάλληλοι καί ὑπηρέται τοῦ Ταμείου, διατηροῦνται ἐν ὑπηρεσίᾳ ἐπί ἓν εἰσέτι ἔτος ἀπό τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης ὡς ὑπεράριθμοι, τῶν ὑπό τούτων κατεχομένων ὀργανικῶν θέσεων λογιζομένων ὡς κενουθεισῶν. Οἱ οὕτω διατηρούμενοι ἐν ὑπηρεσίᾳ δέν δύνανται νά προαχθῶσι κατά τόν χρόνον τῆς τοιαύτης παρατάσεως τῆς ὑπηρεσιακῆς των σχέσεως.

Δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ταμείου ἐγκρινομένης ὑπό τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δύναται νά ἐπιτρέπηται ἡ παραμονή τῶν ἀνωτέρω ἐν ὑπηρεσίᾳ ἐπί μίαν εἰσέτι διετίαν ἀπό τῆς λήξεως τῆς κατά τό προηγούμενον ἐδάφιον ἐτησίας προθεσμίας».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Ἰανουαρίου 1950.

59353|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί τροποποιήσεως Καταστατικοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σ.Β.Δ.Ε.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 18 τῆς 25 Ἰανουαρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τό ἄρθρον 59, παράγρ. 1 τοῦ Α. Ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περί Ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἑρμηνεύθη διά τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Ν. 694|1937 «περί αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καί τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας». 2) Τάς διατάξεις τοῦ ἀπό 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Δ/τος «περί ὀργανώσεως καί συντονισμοῦ παρακολουθήσεως καί τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς». 3) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σ.Β.Δ.Ε. ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 107 ἐ. ἔ. ἀναφορᾶς του, 4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ. 67, συνεδρία-

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 'Υποδηματεργατών χειροποιήτων και μηχανοποιήτων ὑποδημάτων 'Αθηνῶν—Πειραιῶς

'Εν 'Αθήναις σήμερον τῇ 1ῃ Ἰουλίου 1948 ἐν τῷ 'Υπουργείῳ 'Εργασίας, παρουσίᾳ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ 'Υπουργείου 'Εργασίας Κων. Μαλατέστα, ἐξουσιοδοτημένου κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 1257]28 Α. Ν. διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 50329]20-12-47 ἀποφάσεως τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εργασίας, καὶ τοῦ Τμηματάρχου τοῦ 'Υπουργείου 'Εφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν Β. Καρνώτη, ἐξουσιοδοτηθέντος παρὰ τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 7841]3]002]5-6-48 ἐγγράφου, οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι Νικ. Λεοτσάκος ἐκ μέρους τῆς 'Αναπτύξεως Συνομοσπονδίας Βιοτεχνῶν 'Ελλάδος, Κ. Παπαδόγιαννης ἐκ μέρους τοῦ Βιοτεχνικοῦ 'Επιμελητηρίου 'Αθηνῶν, Νικ. Γαρύφαλος ἐκ μέρους τοῦ Συνδέσμου Καταστηματαρχῶν 'Υποδηματοποιῶν 'Αθηνῶν, 'Ελευθ. Ρίτσος, ἐκ μέρους τοῦ Συνδέσμου 'Εργολάβων Υποδηματοποιῶν 'Αθηνῶν, Ι. Παπαδόπουλος, καὶ Θρασ. Δημητριάδης ἐκ μέρους τῶν 'Εργοδοτῶν μηχανοποιήτων ὑποδημάτων 'Αθηνῶν, Νικ. Παγώτης καὶ 'Αθ. Μεταξᾶς ἐκ μέρους τοῦ Σωματείου ἐργοδοτῶν ὑποδηματοποιῶν Πειραιῶς, Δημ. Κακλαμανάκης, ἐκ μέρους τῆς 'Ενώσεως 'Υποδηματοποιῶν Πειραιῶς, Α. Γιαννούλης καὶ Π. Σαμιωτάκης ἐκ μέρους τῆς 'Ενώσεως 'Υποδηματοποιῶν Καταστηματαρχῶν Νικαίας, Αἰμίλιος 'Ιωνᾶς, ἐκ μέρους τῶν ἐργοδοτῶν ἀθλητικῶν εἰδῶν, ἀφ' ἑνός, καὶ ἀφ' ἑτέρου Ι. Σαλίκας ἐκ μέρους τῆς Γεν. Συν. τῶν 'Εργατῶν τῆς 'Ελλάδος, Β. Ράπτης, ἐκ μέρους τοῦ 'Εργατικοῦ Κέντρου 'Αθηνῶν, 'Ιωάννης Καρυμάτης, ἐκ μέρους τοῦ 'Εργατ. Κέντρου Πειραιῶς, Δημ. Φάκαλος καὶ Π. Καρακίτσος ἐκ μέρους τῆς 'Ενώσεως 'Υποδηματεργατῶν 'Αθηνῶν, ἅπαντες νομίμως ἐκπροσωπούμενοι ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ὀργάνων τῶν 'Οργανώσεων, τὰς ὁποίας ἐκπροσωποῦν, ἀνεφάνησαν τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ὑποδηματεργατῶν χειροποιήτων καὶ μηχανοποιήτων ὑποδημάτων 'Αθηνῶν—Πειραιῶς, δι' ἧς καθορίζεται ἡ κατ' ἀποκοπὴν ἀμοιβὴ τούτων (καλφαλίκι), ὡς καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας τούτων, ὡς ἀκολούθως:

'Αρθρον 1ον

Οἱ ὅροι τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ὑποχρεωτικοὶ διὰ πάντας τοὺς καταστηματάρχας κατασκευαστὰς ὑποδημάτων 'Αθηνῶν—Πειραιῶς, διὰ τοὺς ἐργολάβους ὑποδηματοποιοὺς τῶν περιφερειῶν 'Αθηνῶν—Πειραιῶς, ὡς καὶ διὰ πάντα ἐν γένει ὑποδηματοποιὸν τῶν περιφερειῶν 'Αθηνῶν—Πειραιῶς ἐκ τῶν ἀνηκόντων εἰς τὰς ὑπογραψάσας τὴν παρούσαν ὀργανώσεις.

'Αρθρον 2ον

I. 'Υποδήματα πολυτελείας

1) 'Απλᾶ γυναικεῖα καὶ ἀνδρικὰ μονόσολα	δραχ.	30.000
2) Φελὲ γυναικεῖα καὶ ἀνδρικὰ δίσολα, ὡς καὶ χρὲπ ντυτὰ ἢ ἄντυτα	»	34.000
3) Σκὶ μονὰ πατώματα	»	38.000
4) Τυρολέζικα διπλᾶ πατώματα καὶ ἀνδρικὰ τρίσολα	»	45.000
5) Φίντια ἀνδρικά, γυναικεῖα, ἔξοδα μηχανικοῦ	»	8.000

σις 27ῃ τῆς 10ης Δεκεμβρίου 1949 τῆς Η' περιόδου) ἀποφασίζομεν:

Ὅπως ἡ παράγραφος 2 τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων προσωπικοῦ Σ.Β.Δ.Ε. τροποποιηθῇ ὡς ἑξῆς:

«Τὰ ἄρρενα τέκνα καὶ οἱ ὀρφανοὶ ἀδελφοὶ ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ 21ου ἔτους τῆς ἡλικίας των, ὑπολογιζομένης πάντοτε μὲ ἀφετηρίαν τὴν 1ην Ἰουλίου τοῦ ἔτους τῆς γεννήσεώς των ἢ καὶ πρὸ τῆς ἐνηλικιώσεώς των ἐν περιπτώσει γάμου των».

'Εν 'Αθήναις τῇ 17 'Ιανουαρίου 1950

57935]Σ]1499]1950 'Απόφ. 'Υπ. 'Εργασίας

Περὶ τροποποιήσεως Ν. Δ. τῆς 26]4]26 περὶ τρόπου ἐν γένει λειτουργίας Τ.Α.Κ.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 18 τῆς 25 'Ιανουαρίου 1950)

'Εχοντες ὑπ' ὄψει: 1) τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ 'Αν. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ 'Οργανισμοῦ τοῦ 'Υπουργείου 'Εργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Ν. 694]1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τῆς 'Ασφαλιστικῆς Νομοθεσίας» 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 'Απριλίου 1946 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν 'Οργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς, 3) πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου 'Ασφαλίσεως Καπνεργατῶν, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6251 1948 ἀναφορᾶς του, 4) γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς 'Ασφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 152)1948, συνεδρίασις 28ῃ τῆς 15ης Δεκεμβρίου 1949 Περιόδου Η'), ἀποφασίζομεν:

Ὅπως ἡ παράγραφος Γ' τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. Δ]τος τῆς 26)4]1926 περὶ τρόπου ἐν γένει τῆς λειτουργίας τοῦ Ταμείου 'Ασφαλίσεως Καπνεργατῶν τροποποιηθῇ ὡς κάτωθι:

«Γ'. Μεταξὺ πάντων τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ. ἐκλέγονται εἰς τὴν ἀρχὴν ἑκάστου ἔτους καὶ ἐν περιπτώσει ἀνασυγκροτήσεως τοῦ Δ.Σ. κατὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ συνεδρίασιν δύο ἀντιπρόεδροι, ἐξ ὧν ὁ εἷς ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἠσφαλισμένων.

'Εν 'Αθήναις τῇ 17 'Ιανουαρίου 1950

58220]7705]1950 'Απόφ. 'Υπ. 'Εργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως μειώσεως τιμολογίου φορτ)σεως κονσερβῶν ἐν τῷ Λιμένι Κάστρου Λήμνου.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 21 τῆς 31 'Ιανουαρίου 1950)

'Εχοντες ὑπ' ὄψιν 1) Τὰς διατάξεις τοῦ κωδ. Νόμου 5161]1932 «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς Λιμένας Φορ)κῶν 'Εργασιῶν». 2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 2777]15-12-1949 ἀναφορὰν τοῦ Λιμενάρχου Λήμνου, δι' ἧς προτείνεται ἡ μείωσις τοῦ τιμολογίου φορτ)σεως κονσερβῶν ἐν τῷ Λιμένι Κάστρου – Λήμνου ἀποφασίζομεν:

'Εγκρίνομεν τὴν ἐν τῇ ἀνωτέρῳ ἀναφορᾷ τοῦ Λιμενάρχου Λήμνου προτεινομένην μείωσιν τοῦ τιμολογίου φορτ)σεων κονσερβῶν ἐν τῷ Λιμένι Κάστρου Λήμνου, ὡς ἔχει.

'Εν 'Αθήναις τῇ 21 'Ιανουαρίου 1950.

Π. Ὑποδήματα Α'. κατηγορίας

1) Ἁπλᾶ γυναικεῖα καὶ ἀνδρικὰ μονόσολα	δραχ.	22.000
2) Φελλὰ γυναικεῖα καὶ ἀνδρικὰ δισόλα, ὡς καὶ κρὲπ ντυτὰ καὶ ἄντικα	»	25,000
3) Σκὶ μονὰ πατώματα	»	29,000
4) Τυρολέζικα διπλᾶ πατώματα καὶ ἀνδρικὰ τρισόλα	»	33,000
5) Παιδικὰ καλφαλίκια, τὸ πάντως ἓν καλφαλίκι		
6) Φόντια ἀνδρικὰ καὶ γυναικεῖα ἔξοδα μηχανικοῦ	»	6,000
7) Παιδικά, γάζωμα μηχανῆ, ἔξοδα μηχανικοῦ Νο 22-30	»	3,000
8) Παιδικά, γάζωμα μηχανῆ, ἔξοδα μηχανικοῦ Νο 31-38	»	4,000

ΙΙΙ. Ὑποδήματα Β'. κατηγορίας

1) Ἁπλᾶ γυναικεῖα καὶ ἀνδρικὰ μονόσολα	δραχ.	19,000
2) Ἀνδρικὰ δισόλα τακούνια	»	22,000
3) Φόντια ἔξοδα μηχανικοῦ τὸ ζεῦγος	»	5,000

ΙΥ. Ὑποδήματα μηχανοποίητα

1) Ἁπλᾶ	δραχ.	13.000
2) Πλάτ—Φὸρμ καὶ κρὲπ	»	17,500
3) Φόντια	»	6,000
4) Τυρολέζικα ἁπλᾶ βάρδουλα ντυμένα	»	21,000
5) Μισὰ φελὰ μὲ βάρδουλο	»	15.600

Υ. Ὑποδήματα βάρδουλο καρφωτὰ μὲ τέγξ γάζωμα στὴ μηχανὴ

Α'. Ἐξ ἀδιαβρόχου δέρματος

1) Ἀνδρικὰ	δραχ.	11.000
2) Γυναικεῖα καὶ κατρόκια	»	11,000
3) Πέδιλα κατρόκια, τακούνια ντυμένα	»	8,000
4) Πέδιλα κατρόκια, τακούνια βαμμένα	»	7,000
5) Παιδικὰ Νο 22-30	»	4,000
6) » » 31-39	»	6,500

Β'. Ἐκ δέρματος προβιᾶς

Ἐφ' ὅσον τὰ φόρτια, οἱ μπομπέδες καὶ τὰ μποτίνια θὰ εἶναι ἐκ δέρματος θὰ καταβάλλωνται αἱ αὐταὶ ὡς ἄνω ἀμοιβαί. ἐφ' ὅσον ὅμως θὰ εἶναι ἐκ χάρτου ἢ χαρτονίου, θὰ καταβάλλωνται κατ' ἀποκοπὴν ἀμοιβαί, ὡς ἑξῆς:

Ἀνδρικὲς προβιὲς	δραχ.	9.000
Γυναικεῖες προβιὲς	»	9.000
Προβιὲς γυναικεῖες κατρόκια	»	9,000
Παιδικὰ Νο 22-30	»	3,500
Παιδικὰ Νο 31-39	»	6,000

Τὰ ὑποδήματα ταῦτα θὰ ἐξομοιοῦνται ὡς πρὸς τὴν σφράγισιν πρὸς τὰ τῆς Γ'. κατηγορίας, προστιθεμένης τῆς λέξεως «Σίντι—Μπίντι» εἰς τὰ ἐξ ἀδιαβρόχου καὶ «Σίντι—Μπίντι» προβιὲς εἰς τὰ ἐκ προβιᾶς.

ΥΙ. Μονὰ κολλητὰ ἢ γυριστὰ

Α'. Σκαρπίνια

Νο 18-25	δραχ.	3,500
Νο 26	»	4,500
Νο 27	»	5,000

Β Μποτάκι

Νο 18-25	»	4,500
Νο 26	»	5,000
Νο 27	»	5,500

Διὰ κάθε Νο ἄνω τῶν 27 τῶν δύο ὡς ἄνω εἰδῶν θὰ προστίθενται 500 δραχμαὶ ἐπὶ πλέον.

ΥΙΙ. Ρελιασταὶ (Νο 18-25)

Καστόρια λευκὰ ξυσμένα	δραχ.	1,700
Δερματίνια τελατίνια προβιὲς ξυσμένα	»	1,600
Καστόρια λευκὰ ἄξυστα	»	1,600
Λουστρίνια τελατίνια, προβιὲς ἄξυστα	δραχ.	1,500

ΥΙΙΙ. Παιδικὰ

Μονόδιπλα, προβιὲς φόρτια καὶ σκληρὰ χάρτινα πάτωμα στὸ χέρι, γάζωμα στὴ μηχανὴ

Νο 20-26	δραχ.	4.000

ΙΧ.

Εἰς πάσας τὰς ὡς ἄνω κατηγορίας (πλὴν τῶν περιπτώσεων Υ, ΥΙ, ΥΙΙ, ΥΙΙΙ) ἐφ' ὅσον τὸ γάζωμα θὰ ἐκτελῆται εἰς τὴν μηχανήν, θὰ μειοῦνται αἱ καθορισθεῖσαι κατ' ἀποκοπὴν ἀμοιβαὶ κατὰ 1000 δραχ. διὰ τὰ ἀνδρικὰ καὶ γυναικεῖα καὶ κατὰ 600 δραχ. διὰ τὰ παιδικὰ καὶ κατρόκια.

Χ.

Παντόφλαι καὶ συναφῆ

Α'. Πασσούμια μονὰ μαλακὲς	δραχ.	4.000
Γαλλικὲς	»	4,500
Γαλλικομάλακες	»	4,000
Πασσούμια κατρόκια	»	4,000
» Λουκιὲν	»	5,000
» Μεταξωτὰ	»	7,000
Γοβάκια πολίτικα	»	5,000
» Γαλλικὰ	»	5,000
Παιδικὰ παντοφλάκια Νο 23-31	»	3,000
Γοβακια ρούχινα καὶ σοσόνια ρούχινα	»	3,500
Παντόφλες μὲ φελὸ	»	3,500
» μονὲς	»	2,000
Παντοφλοπάσουμα	»	2.000
Παντόφλες χωρικὲς τομαρένιες	»	2,000
Γόβα μὲ γλῶσσα μὲ φόρτι	»	2,000
» χωρὶς γλῶσσα	»	1,500
Γαλλικὲς ὀρτάνι	»	2,500
Παντοφλοπάσουμα λαϊκὰ	»	1.200

Β'. Αἱ τιμαὶ τοῦ παρόντος ἄρθρου ἰσχύουν διὰ τὰ καταστήματα Β' Κατηγορίας. Ἐφ' ὅσον ὅμως τὰ ἀνωτέρω εἴδη θὰ κατασκευάζωνται ἢ θὰ πωλῶνται εἰς καταστήματα κατηγορίας Α'. ἡ πολυτελείας θὰ αὐξάνωνται αἱ ὡς ἄνω τιμαὶ κατὰ 20 ο|ο καὶ θὰ σφραγίζωνται ὑποχρεωτικῶς δι' εἰδικῆς σφραγίδος, ἧς ὁ τύπος θὰ ἐλθῃ καθορισθῇ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς.

ΧΙ.

Α'. Ἀνδρικὰ καὶ γυναικεῖα μόνον ἐκ δέρματος βακέττας

Ἀρβούλλα κοινὰ Νο 39-45	δραχ.	11,000
Λάστιχο ἀτόφια Νο 39-45 (σκαρπίνια)	»	11,000
Ντσαριστικα	»	12,000
Ἀρβούλλα παιδικὰ Νο 33-38	»	8,000
Μπότες ψηλὲς μονὲς	»	21,000
» » διπλὲς	»	22,000
» μέτριες	»	20,000

Ε'. Βακέττες παιδικές

(Τὰ συνήθως παραγγελλόμενα ὑπὸ τῶν Κρατικῶν Προμηθειῶν δι' Ἱδρύματα καὶ λοιπά)

Νο 23-28	δραχ.	5.500
Νο 29-31	»	6,500
Νο 32-38	»	7,000
Νο 39-40	»	10,000

ΧΙΙ.

Ἐπισκευαὶ ἐν γένει

Σόλες μισὲς ἀνδρικὲς καὶ γυναικεῖες	Πολυτελείας Α'. Κατ.	Β'. Κατ.
Γυναικεῖες δρχ.	8,000	6,000	5,000
Ὁλόκληρες ἀνδρικὲς »	12,000	8,000	6,500
» γυναικεῖες »	9,000	7,000	5,500
Ψίδια ἀνδρικὰ »	15,000	11,000	10,000
» γυναικεῖα »	13,000	9,000	8,000
Ρεμόντες ἀξιωμ)κῶν »	28,000	25,000	19,000
Ἄλλαγμα σόλες καὶ τακούνια »	13,000	10,000	9,000

Ἄλλαγμα γυναικεῖα δρχ.	Πολυτελ.	Α' κατ.	Β' κατ.
τακούνια »	5,000	4,000	3,000
Πετρελίτες ἀνδρικοί »	3,000	2,000	1,500
» γυναικεῖοι »	1,500	1,000	800

ΧΙΙΙ

Ἀθλητικὰ εἴδη ἐκ δέρματος

Ὑποδήματα ποδοσφαίρου Α' ποιότητος δρχ.		12,000
» » Β' » μὲ 5 σκάρες		10,000
» » Γ' » μὲ 3 σκάρες		9,000
» Ἀθλητικὰ δρόμου μὲ καρφιὰ Α' ποιότητος		12,000
» » Β. ποιότητος		10,000
» » Ἀλμάτων μὲ καρφιά, ἐπὶ πλέον τῶν ἀνωτέρω τιμῶν δρχ.	»	2,000
» ἀνωμάλου δρόμου	»	7,000
» ξιφασκίας	»	10,000
» πάλης κρὶπ	»	10,000
» ποδηλασίας	»	10,000
» διαιτητῶν	»	12,000
» χοροῦ	»	5,000
» ὀρειβασίας δίσολα φιλετάκι μὲ βιδόπροκες	»	25,000
» » τὰ αὐτὰ καὶ μὲ ὀρειβατικὰ καρφιὰ	»	30,000
» » δίσολα ἑλβετικὴ ραφὴ μὲ βιδόπροκες	»	30,000
» » τὰ αὐτὰ καὶ μὲ ὀρειβατικὰ καρφιὰ	»	35,000
» σκὶ ραφὴ ἑλβετική, τρίσολα	»	35,000
Σκάρες ὑποδημάτων ποδοσφαίρου μὲ τρεῖς σκάρες τὸ ζεῦγος	»	2,500
Σκάρες ὑποδημάτων ποδοσφαίρου μὲ μὶ πέντε σκάρες	»	3,500
Γενικὴ ἐπισκευὴ ὑποδημάτων ποδοσφαίρου	»	12,000
» » » ἀθλητικῶν μὲ καρφιὰ	»	12,000
» » » ἀνωμάλου	»	7,000
Ἐπισκευὴ ἀθλητικῶν ὑποδημάτων. Σόλες καὶ καρφιὰ	»	5,000
» » ὑποδημάτων ἀνωμάλου, σόλες	»	4,000
Μπάλλες		
Ποδοσφαίρου 10 φέτες βακέττας	»	7,000
» » χρωμίου ψιλές	»	8,000
» 10 φέτες χρωμίου χονδρὲς	»	10,000
» 12 »	»	6,000
» 12 » No 5	»	5,000
No 4	»	4,000
No 3	»	3,500
No 2	»	3,000
No 1	»	2,500
Πετόσφαιρα No 4	»	4,000
» No 5	»	5,000
Καλαθόσφαιρα Μπάσκετ-Μπώλ No 6-8 ἢ 12 φέτες	»	7,000
Μπάλλες Οὐώτερ-Πόλο μὲ βαλβίδα μὲ χονφὴ ραφὴ	»	10,000
Μεντσαὶν-Μπώλ, ἀγέμιστες 7,000, γεμιστὲς	»	10,000
Σφαῖρες πυγμαχίας, Πάντσινγκ—Μπώλ στρογγυλαὶ ἢ ἀπιοειδεῖς	»	10,000

Ἄρθρον 3ον

Κατὰ τὸ διάστημα τῆς πραγματικῆς ἐλαττώσεως τῆς ἐργασίας οἱ ἐργοδόται ὑποχρεοῦνται, ὅπως παρέχουν εἰς μὲν τοὺς ἄνευ βοηθοῦ τεχνίτας (καλημάδες) ἑβδομαδιαίαν ἐργασίαν καὶ ἀμοιβὴν τουλάχιστον δραχμὰς 90,000, εἰς δὲ τοὺς μετὰ εἰδικευμένου βοηθοῦ τοιοῦτον δραχ. 150,000, (90,000 διὰ τὸν κάλφαν καὶ 60,000 διὰ τὸν βοηθὸν τούτου).

Ἄρθρον 4ον

Αἱ ὡς ἄνω καθοριζόμεναι κατ' ἀποκοπὴν ἀμοιβαὶ διὰ τὴν περιφέρειαν Πειραιῶς θὰ ἰσχύουν μειωμέναι κατὰ 5 ο/ο.

Ἄρθρον 5ον

Τὰ διὰ τῆς παρούσης συμβαλλόμενα μέρη, ἔχοντα ὑπ' ὄψιν τὸ πολύπλοκον τοῦ ὑποδηματοποιητικοῦ ἐπαγγέλματος, λόγῳ τῶν πολλαπλῶν καὶ πολυσχιδῶν κατηγοριῶν ὑποδημάτων, αἵτινες ὄχι μόνον ὑφίστανται, ἀλλὰ καὶ ἀναφαίνονται καθ' ἑκάστην, καὶ ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ των, ὅπως οὐδὲν ζήτημα σχέσιν ἔχον πρὸς τὴν ἀμοιβὴν τῶν ὑποδηματεργατῶν παραμείνῃ ἐκκρεμὲς καὶ ἄλυτον, ἀποφασίζουν τὴν σύστασιν μικτῆς ἐπιτροπῆς ἐξ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν (μὴ δυναμένων νὰ ὑπερβοῦν τοὺς δύο ἐξ ἑκάστης τάξεως), ἑνὸς ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Ἐφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν καὶ ἑνὸς ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ὡς προέδρου, ἥτις ἑκάστοτε θὰ ἑρμηνεύῃ καὶ θὰ ἐπιλύῃ τὰς δημιουργουμένας διαφοράς, ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης συμβάσεως, καὶ ἥτις θὰ ἐπιλαμβάνηται τῶν ὡς ἄνω καθηκόντων της κατόπιν αἰτήσεως τῶν ἐνδιαφερομένων.

Αἱ ἀποφάσεις τῆς ἐπιτροπῆς ἐκδιδόμεναι ὑπὸ ἐκπροσώπων τοῦ Κράτους καὶ ἀντιπροσώπων τῶν δύο ἐνδιαφερομένων μερίδων, βασιζόμεναι ἀπολύτως ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν δεδομένων, θὰ τυγχάνουν ἀπολύτου ἐφαρμογῆς, δυνάμεναι νὰ χρησιμεύουν, ἐν περιπτώσει δυστροπίας τῶν καθ' ὧν αἱ ἀποφάσεις, ὡς ἀποδεικτικὰ μέσα εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια. Ἡ ἐν λόγῳ ἐπιτροπὴ εὑρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ, ἐφ' ὅσον εἶναι παρόντες ὁ πρόεδρος καὶ ἀνὰ ἕν τουλάχιστον ἐκ τῶν ἐργοδοτικῶν καὶ ἐργατικῶν μελῶν, αἱ δὲ ἀποφάσεις αὐτῆς λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν. Πρὸς κάλυψιν τῶν ἐξόδων τῆς ἐπιτροπῆς ἕκαστος προσφεύγων εἰς αὐτὴν ὑποχρεοῦται, ὅπως καταβάλῃ παράβολον.

Τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς, ὡς καὶ τὸ παράβολον ὁρίζονται ἑκάστοτε ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, διὰ σχετικῆς πρὸς τοῦτο ἀποφάσεώς του.

Ἄρθρον 6ον

Πρὸς πλήρη κατοχύρωσιν τῶν ἐν τῇ παρούσῃ καθοριζομένων κατωτάτων ἀμοιβῶν, ἅπαντα τὰ κατασκευαζόμενα ὑποδήματα, ὡς ταῦτα καθορίζονται ἐν τῇ παρούσῃ, δέον νὰ φέρουν τὴν σφραγῖδα τῆς κατηγορίας εἰς ἣν ἀνήκουν, κατὰ τὰ ἐν τῇ παρούσῃ συλλογικῇ συμβάσει διαλαμβανόμενα καὶ τῇ σχετικῇ ἀγορανομικῇ διατάξει.

Ἕκαστος ἐργοδότης ὀφείλει νὰ εἶναι ἐφωδιασμένος μὲ σφραγῖδας ἀντιστοιχούσας πρὸς τὰς κατηγορίας ὑποδημάτων, ἃ κατασκευάζει, ὑποχρεούμενος ὅπως, πρὶν ἢ παραλάβῃ παρὰ τῶν ἐργατῶν τὰ ὑποδήματα, ἅτινα κατασκευάζονται ἐν τῷ ἐργοστασίῳ ἢ ἐργαστηρίῳ του, σφραγίζῃ ταῦτα. Ἐκ παραλλήλου ἀπαγορεύεται ἀπολύτως εἰς τοὺς ἐργάτας νὰ καταβάζουν ἀπὸ τὸ καλαπόδι ὑποδήματα πρὸ τῆς σφραγίσεως των.

Τὰς ἐν λόγῳ σφραγῖδας θέλει χορηγῇ ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 τῆς παρούσης προβλεπομένη ἐπιτροπή, ἥτις θέλει καθορίσει δι' ἀποφάσεώς της τὰς ἐπὶ τούτου σχετικὰς λεπτομερείας, ἐν συνεχείᾳ τῶν κατωτέρω.

Σφραγῖδες θὰ χορηγοῦνται παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς εἰς διοτέχνας καὶ ἐργαλάδους μόνον ἐφ' ὅσον πεισθῇ κύτη, ὅτι οὗτοι πληροῦν τὰς προϋποθέσεις τοῦ ἐπιχειρηματίου, ἤτοι ὅτι κέκτηνται ἐργοστάσιον ἢ ἐργαστήριον, ἀπασχολοῦν μονίμως τέσσαρας τουλάχιστον ἐργάτας

και εύρίσκονται ἐγγεγραμμένοι εἰς τοὺς φορολογικοὺς καταλόγους, φέρουσα ἀθῶνην διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς χορηγήσεως σφραγίδος εἰς ἄτομα μὴ παρουσιάζοντα τὰς προϋποθέσεις ταύτας.

Αἱ ὡς ἄνω τεθεῖσαι προϋποθέσεις θὰ βεβαιώνωνται διὰ σχετικῶν πιστοποιητικῶν τῶν ἐργοδοτικῶν Σωματείων τῶν ὑπογραψάντων τὴν παροῦσαν σύμβασιν, ἐν ἀνάγκῃ δὲ καὶ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς κατόπιν εἰδικῆς πρὸς τοῦτο ἐρεύνης παρ' αὐτῆς.

Λαμβανομένου ὑπ' ὄψει ὅτι αἱ διατάξεις περὶ σφραγίσεως ἐπεξετάθησαν διὰ ἀγορανομικῶν διατάξεων ὡς πρὸς πάντα τὰ ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ πωλούμενα ὑποδήματα, οἱ τυχὸν ἐκτὸς Ἀθηνῶν—Πειραιῶς ἀπασχολούμενοι, ὅπως κατασκευάζουν ὑποδήματα πρὸς πώλησιν εἰς τὰς Ἀθήνας, Πειραιᾶ, ὑποχρεοῦνται καὶ αὐτοὶ νὰ συμμορφωθοῦν ὡς πρὸς πάσας τὰς διατάξεις τῆς παρούσης συμβάσεως. Μικροκαταστηματάρχαι, μὴ ἀπασχολοῦντες ἐργάτας (ἐκτὸς ἑνὸς βοηθοῦ) καὶ ἐπιδιδόμενοι κυρίως εἰς ἐπισκευάς καὶ ἐνίοτε εἰς κατασκευὴν μόνον ἐπὶ παραγγελίᾳ ὑποδημάτων, θὰ ἀπαλλάσσωνται τῆς σφραγίσεως.

Ἐργοδόται ἀποχωροῦντες τοῦ ἐπαγγέλματός των ὑποχρεοῦνται νὰ ἐπιστρέφουν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τὰς σφραγίδας των.

Πάντες οἱ μέλλοντες νὰ ἐφοδιασθοῦν διὰ σφραγίδων ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ ἀντιτίμου τῶν σφραγίδων καὶ τῶν ἐξόδων τῆς χορηγήσεως ταύτων, καθοριζομένων δι' ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρον 7ον

Καθορίζονται οἱ κάτωθι τύποι σφραγίδων.

1) Πολυτελείας ἑτοίμα
2) » Παραγγελίας
3) Α'. Κατηγορία
4) » » Παραγγελίαι
5) Β'. Κατηγορία
6) » » Παραγγελίαι
7) Μηχανοποίητα
8) Σίντι Μπίντι ἢ Σίντι Μπίντι προβιᾶς
9) Παιδικὰ πολυτελείας
10) » Ἀνῆς κατηγορίας
11) » Βας »
12) » Σίντι Μπίντι ἢ παιδικὰ Σίντι Μπίντι προβιᾶς
13) Μονὰ
14) Παιδικὰ προβιᾶς
15) Ἀνδρικὰ δακέτας
16) Παιδικὰ »
17) Παντόφλας

Ἐκτὸς τῶν ὡς ἄνω ἐνδείξεων ἑκάστη σφραγὶς θὰ φέρῃ ἀριθμὸν ἀντιστοιχοῦντα εἰς τὸν ἀριθμὸν μητρώου τοῦ εἰς ὃν θὰ χορηγηθῇ αὐτή, ὡς καὶ τὴν λέξιν «Ἀθῆναι» ἢ «Πειραιεύς».

Ἐφ' ὅσον παραστῇ ἀνάγκη, ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου Β τῆς παρούσης προβλεπομένη ἐπιτροπὴ θὰ δύναται νὰ θεσπίζῃ καὶ νέους τύπους σφραγίδων.

Ἄρθρον 8ον

Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς ἐργοδότας νὰ χορηγοῦν ὑποδήματα εἰς τοὺς ἐργάτας των ἐργασίαν ἐκτὸς τοῦ καταστήματος καὶ νὰ σφραγίζουν ὑποδήματα, μὴ προερχόμενα ἐκ τοῦ ἀτομικοῦ των ἐργαστασίου ἢ ἐργαστηρίου.

Ἄρθρον 9ον

Ἡ ὑπὸ τῆς παρούσης συμβάσεως προβλεπομένη ἐπιτροπὴ ἐξακολουθεῖ συνεχίζουσα τὸ ἔργον τῶν ἐπὶ βάσει προγενεστέρων συμβάσεων (10 Ἰουλίου 1939) καὶ 14 Μαρτίου 1940) λειτουργησασῶν ἐπιτροπῶν μεθ' ἃς ταυτίζεται ἀπολύτως καὶ ὧν αἱ ἀποφάσεις, ἐφ' ὅσον ἀπορρέουν τὴν χορήγησιν σφραγίδων, ἐξακολουθοῦν ἰσχύουσαι ὡς ἀπολύτως νόμιμοι καὶ ἔγκυροι, πλὴν τῶν τροποποιητικῶν καὶ συμπληρωματικῶν τῶν προγενεστέρων συμβάσεων ἀποφάσεων, αἵτινες παύουν ἰσχύουσαι ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης συμβάσεως.

Ἄρθρον 10ον

Πᾶσα ἀτομικὴ σύμβασις, ὑφισταμένη πρὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς παρούσης συμβάσεως ἐργασίας, περιέχουσα διὰ μισθωτὸν εὐνοϊκωτέρους τῶν τῆς παρούσης ὅρους ἐργασίας ἢ ἀμοιβῆς δὲν δύναται νὰ μεταβληθῇ ἐπὶ τὸ δυσμενέστερον.

Ἄρθρον 11ον

Ἐπειδὴ τὰ ὡς ἄνω ἡμερομίσθια, ὡς διαπιστώθη, καταβάλλονται ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν, αὐξήσεις τῆς τιμῆς τῶν ὑποδημάτων ἐκ τῆς ὡς ἄνω αἰτίας δὲν δικαιολογεῖται.

Ἄρθρον 12ον

Οἱ συμβαλλόμενοι ἐκτιμῶντες τὴν γενικὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῆς χώρας ἀποφαίζουν, ὅπως ἡ παροῦσα ἰσχύσῃ, κατὰ τύχῃ προηγουμένης ἐγκρίσεως ἐκ μέρους τοῦ Κυβερνητικοῦ Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 13ον

Ἡ κατ' ἀποκοπὴν ἀμοιβὴ τῶν ὑποδηματεργατῶν δύναται νὰ εἶναι ἀνωτέρα τῆς ὡς ἄνω καθοριζομένης μέχρι 30 τοῖς ἑκατὸν ὑπὸ τὸν ἀπαράβατον ὅρον τῆς ποιοτικῆς βελτιώσεως τῆς ἀποδόσεως τῆς ἐργασίας.

Ἄρθρον 14ον

Αἱ διατάξεις τῆς παραγράφου 4 τῆς ἀπὸ 4|11|47 Ἐθνικῆς Γενικῆς Συλλογικῆς Συμβάσεως ἐργατοτεχνιτῶν περὶ παροχῆς εἰς τοὺς μισθωτοὺς δώρου ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Πάσχα ἰσχύουσι καὶ διὰ τοὺς ὑποδηματεργάτας, δι' οὗ τὸ ἐν λόγῳ δῶρον θὰ ὑπολογίζεται βάσει ἡμερομισθίου ἴσου πρὸς τὸ 1|5 τοῦ ἑκάστοτε ἰσχύοντος διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἐλαττώσεως τῆς ἐργασίας κατωτάτου ὁρίου ἑβδομαδιαίας ἀμοιβῆς, περὶ ἧς ἀναφέρει τὸ ἄρθρο. 3 τῆς παρούσης. Πρὸς ἀποφυγὴν ἀμφισβητήσεων ὅσον ἀφορᾷ τὸν καθορισμὸν τῆς βάσεως τοῦ Νόμου 539|45 χορηγητέας εἰς τοὺς ὑποδηματεργάτας ἑτησίας ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν, συμφωνεῖται ὅτι αἱ ἀποδοχαὶ τῆς ἀδείας ταύτης ὑπολογίζονται βάσει ἡμερομισθίου ἴσου πρὸς τὸ ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ ὁριζόμενον τοιοῦτον.

Ἄρθρον 15ον

Πᾶς μὴ συμμορφούμενος ἢ παραβαίνων τὰς διατάξεις τῆς παρούσης, πλὴν τῆς κατ' αὐτοῦ δημιουργουμένης ἀστικῆς εὐθύνης, διώκεται καὶ ποινικῶς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 517|37 καὶ 690|45, ἐπὶ δὲ τῇ παραβάσει τούτου ἀνάντει τοῦ ζημιουμένου εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ πενταπλασίου τῆς ὑπὸ τοῦ Νόμου 2112 ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως ὁριζομένης ἀποζημιώσεως.

Ἄρθρον 16ον

Ἡ παροῦσα, ἀναγνωσθεῖσα παρουσίᾳ πάντων τῶν συμπραττόντων, ὑπογράφῃ εἰς δύο πρωτότυπα, ἐξ ὧν τὸ ἓν μὲν κατατεθήσεται εἰς τὰ Ἀρχεῖα τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, καὶ ἓν εἰς τὸ Εἰρηνοδικεῖον Ἀθηνῶν πρὸς σύνταξιν τῆς οἰκείας ἐκθέσεως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 16|21|11|35 Ἀναγκαστικοῦ Νόμου περὶ Συλλογικῶν Συμβάσεων Ἐργασίας. (*)

ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ — Προσωπικοῦ ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων, κλπ.

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 1ην Δεκεμβρίου 1949, ἐν τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας, παρουσίᾳ τῶν 1) Λεκάνδρου Πολυχρόνη, Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ 2) Χρήστου Ἀποστολάκου, Τμηματάρχου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας (Τμήματος Συλλογικῶν Συμβάσεων καὶ Μισθῶν), ἐξουσιοδοτηθέντων, κατὰ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ ἀ.ν. 1367|38, διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 46972|1949 καὶ 14850|49 ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι: 1) Χρ. Ἀτζήνης,

(*) Κατετέθη παρὰ τῇ γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν τὴν 11-11-49 διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 15231|49 ἐκθέσεώς του

Σ. Ψαράκος, Κ. Σταυρόπουλος καὶ Π. Μολιόζης τοῦ Σωματείου Ἐστιατορίων καὶ Ζυθεστιατορίων 2) Π. Μπαρλὰς καὶ Χ. Καλοκαιρινός, τοῦ Πανελληνίου Συνδέσμου Ζυθοπωλῶν—Ζυθεστιατόρων καὶ 3) Π. Γκρέτσης καὶ Π. Κλαουδάτος, τῆς Ἑνώσεως Ἐξοχικῶν Κέντρων καὶ Ἀναψυχῆς, καὶ οἱ 1) Βασίλειος Ράπτης, ἀντιπρόεδρος Ἐθνικοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου Ἀθηνῶν 2) Δημήτριος Κατσουλιέρης, πρόεδρος, καὶ Ὀδυσσεὺς Βλαχόπουλος, γενικὸς γραμματεὺς τῆς Ἑνώσεως Ὑπαλλήλων Ἐστιατορίων, Ζυθεστιατορίων καὶ Οἰνομαγειρείων Ἀθηνῶν καὶ Περιχώρων, ἅπαντες νομίμως ἐξουσιοδοτημένοι ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ὀργάνων τῶν Ὀργανώσεων, τὰς ὁποίας ἐκπροσωποῦσιν, ἀπεφάσισαν τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης, δι' ἧς συμφωνοῦνται τὰ ἀκόλουθα:

1ον) Τὸ ἔδαφιον γ' τῆς παραγρ. 1 τοῦ κεφ. Α' τῆς ἀπὸ 15|7|39 συλλογικῆς συμβάσεως τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐστιατορίων (*) ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολούθως:

«Εἰς ἅπασας τὰς ἐν τῇ παρούσῃ εἰδικότητας θὰ παρέχεται, πλὴν τοῦ μισθοῦ, ὑποχρεωτικῶς τροφὴ μεσημβρινοῦ, ἥτις δέον νὰ εἶναι ἐπαρκὴς καὶ καθαρὰ καὶ θὰ χορηγῆται δύο φορὰς κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐργασίας ἐντὸς τοῦ εἰκοσιτετραώρου, ὡς ἐπίσης καὶ εἰς τὰ νυκτερινὰ κέντρα, ἐφ' ὅσον ἡ ἐργασία αὐτῶν διαρκεῖ πέραν τῶν ὀκτὼ ὡρῶν, ἄλλως ἄπαξ, ὡς εἰς μπάρ, σύζυγι κλπ.

Εἰδικώτερον τὰ συμβαλλόμενα μέρη καθορίζουσιν ὡς ἀκολούθως τὸ ἑβδομαδιαῖον διαιτολόγιον, πρὸς ἄρσιν οἱασδήποτε μεταξὺ των προστριβῆς.

Δευτέρα	γεῦμα	ὄσπρια
Τρίτη	»	ἐντόσθια ἢ βακαλάος ἢ κρέας
Τετάρτη	»	λαδερὰ
Πέμπτη	»	κρέας
Παρασκευὴ	»	λαδερὰ ἢ ὄσπρια
Σάββατον	»	ψάρι
Κυριακὴ	»	κρέας

Ἅπαντα τὰ δραδινὰ γεύματα νὰ εἶναι ζυμαρικὰ ἢ γεωμηλα ἢ ἄλλου εἴδους ἀνωτέρας ἀξίας τῶν ἀνωτέρω.

Τὸν πίνακα τοῦ ἀνωτέρω διαιτολογίου αἱ ἐπιχειρήσεις ὑποχρεοῦνται, ὅπως, μερίμνῃ καὶ ἐνὸς ἀνευθυνόνου ἐκ τοῦ προσωπικοῦ, ἀναρτήσωσιν εἰς ἐμφανὲς μέρος πρὸς παρακολούθησιν ἐκ μέρους τῶν ἁρμοδίων.

Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν καταστήματά τινα δὲν θὰ παρέχωσι τροφὴν εἰς τὸ ὑπ' αὐτῶν ἀπασχολούμενον προσωπικόν, δι' οἱονδήποτε λόγον, θὰ καταβάλλωσιν εἰς τοῦτο τὴν ἀξίαν τῆς ὡς ἄνω τροφῆς, ὑπολογιζομένης πάντοτε εἰς τιμὴν κόστους ἀγορᾶς ὑπὸ τοῦ καταστήματος».

2) Τὸ ἔδαφιον γ' τῆς παραγράφου 2 τοῦ κεφ. Δ', τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω συμβάσεως ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολούθως:

«Οἱ σερβιτόροι οἱ ἐκτάκτως προσλαμβανόμενοι εἰς δεξιώσεις καὶ ἐπίσημα γεύματα δικαιοῦνται ἀμοιβῆς ἐκ δραχμῶν 100.000 ἡμερησίως καὶ τροφῆς. Οἱ εἰς ἁπλᾶ γεύματα προσλαμβανόμενοι θὰ λαμβάνωσι 50.000 δραχμὰς ἡμερησίως καὶ τροφήν, οἱ δὲ βοηθοὶ αὐτῶν 25.000 εἰς ἁπλᾶ καὶ 40.000 εἰς ἐπίσημα καὶ τροφῆς».

3) Τὸ ἔδαφιον δ' τῆς παραγράφου 2 τοῦ κεφ. Δ', ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολούθως:

«Τὸ ὑπὸ τῶν ἐξοχικῶν θερινῶν κέντρων ἐπιχειρήσεων προσλαμβανόμενον ἔκτακτον προσωπικὸν θὰ λαμβάνῃ ἐπὶ πλέον πάσης ἄλλης ἀμοιβῆς καὶ δραχμὰς 12.000 ἡμερησίως.

Ὡς ἔκτακτον δὲ προσωπικὸν θεωρεῖται τὸ οὕτω προσλαμβανόμενον καὶ μέχρι τριῶν ἡμερῶν.

Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς ἐργοδότας τῶν ἐπιχειρήσεων, ὅπως χρησιμοποιοῦν τοὺς σερβιτόρους αὐτῶν καθ' οἱονδήποτε τρόπον διὰ τὴν μεταφορὰν διαφόρων τροφίμων τῆς ἐπιχειρήσεως αὐτῶν, ὡς καὶ τοὺς βοηθοὺς διὰ τὴν μεταφορὰν διὰ χειραμάξιον.

4) Αἱ ὧραι ἐργασίας τῶν μισθωτῶν τῶν ἐπιχειρήσεων, περὶ ἧς ἡ παροῦσα συλλογικὴ σύμβασις, καθορίζονται ὡς ἀκολούθως:

1) Διὰ τὴν θερινὴν περίοδον, ἥτοι ἀπὸ 1|4—30|9, ὡς ἑξῆς: ἀπὸ 7 1|2 π.μ.—10 π.μ., ἀπὸ 12ης μεσημβρινῆς—3 1|2 μ.μ. καὶ ἀπὸ 7 μ.μ. ἕως 11 1|2.

2) Διὰ τὴν χειμερινὴν περίοδον, ἥτοι ἀπὸ 1|10—31|3, ὡς ἑξῆς: Ἀπὸ 8 π.μ.—10 1|2 π.μ., ἀπὸ 12ης μεσημβρινῆς—3 1|2 μ.μ. καὶ ἀπὸ 6 1|2—11 μ.μ.

3) Αἱ ὡς ἄνω ὧραι ἀπασχολήσεως δύνανται νὰ τροποποιηθῶσιν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἀναλόγως τῶν ἐκάστοτε ἐπικρατουσῶν ἀναγκῶν καὶ συνθηκῶν, κατανεμόμεναι τὴν μεσημβρίαν καὶ ἑσπέραν ὑπ' αὐτοῦ, μὴ δυνάμεναι ὅμως αὗται νὰ ὑπερβῶσι, ἐν τῷ συνόλῳ των, τὰς 10 1|2 ἡμερησίως. Εἰς τὰς ὡς ἄνω ὥρας δὲν περιλαμβάνεται ἡ ὥρα τοῦ φαγητοῦ.

4) Εἰς ἐπιχειρήσεις, εἰς ἃς ἔχουσι καθιερωθῆ ὧραι ἐργασίας κάτω τῶν 10 1|2, δὲν δύνανται νὰ αὐξηθῶσιν.

5) Ἡ συναλλαγὴ τῶν καταστημάτων μετὰ τῶν σερβιτόρων θὰ γίνεται ἐφ' ἑξῆς μὲ μάρκας ἢ μάρκας μπλὸκ ἢ κατ' ἀριθμὸν τραπεζῶν, ἀπαγορευομένου παντὸς ἄλλου συστήματος.

6) Αἱ ἐπιχειρήσεις ὑποχρεοῦνται, ὅπως προειδοποιήσωσι δαπάνῃ των, τοὺς σερβιτόρους τοὺς ἐργαζομένους διὰ τοῦ συστήματος μάρκας μπλόκ.

7) Οἱ ἤδη ἐφαρμοζόμενοι ὅροι ἐργασίας, ἐφ' ὅσον εἶναι εὐμενέστεροι διὰ τοὺς ἐργαζομένους, δὲν δύνανται διὰ τῆς παρούσης νὰ μεταβληθῶσι.

8) Πᾶσα παράβασις ἢ μὴ συμμόρφωσις πρὸς τὰς διατάξεις τῆς παρούσης, ἀνεξαρτήτως τῶν ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 547|1937 ἐπιβαλλομένων ποινικῶν κυρώσεων, θεωρεῖται καὶ ὡς ἀδικαιολόγητος καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, συναπαγομένη διὰ τὸν παραβάτην τὴν ὑποχρέωσιν πρὸς καταβολὴν ἀποζημιώσεως πενταπλασίας τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 2112, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, ὁριζομένης, ἀναλόγως τοῦ χαρακτηρισμοῦ τοῦ μισθωτοῦ, ὡς ἐργάτου ἢ ὑπαλλήλου.

9) Ἡ παροῦσα συνατάγη εἰς 6 πρωτότυπα, ὑπογραφέντα παρ' ἁπάντων τῶν ἐν ἀρχῇ τῆς παρούσης ἀναφερομένων, ἐξ ὧν ἓν μὲν θέλει κατατεθῆ παρὰ τῇ Γραμματείᾳ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν, ἀνὰ ἓν ἑλάβον αἱ συμβληθεῖσαι ὀργανώσεις καὶ ἓν παρέμεινε παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας (Δ|νσις 2). (*)

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Ἰσχύει διὰ τὰς Ἀθήνας καὶ τὰ Προάστια.

(*) Σημ. ΕΕΔ. Κατετέθη παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν τὴν 26 Δεκεμβρίου 1949, συνταχθείσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 17414|1949 πράξεως κατατέθεως.

Αι Απόψεις Μας

Σκέψεις τινές μετά τον Α. Ν. 1406|1950

Καταχωρείται ανωτέρω, σελ. 179, ο μάλλις δημοσιευθείς, αποδαίας σημασίας, Α. Ν. 1406|1950 «περί κυρώσεως αποφάσεων επιτροπών διαιτησίας επί συλλογικών διαφορών εργασίας».

Σκοπός του είναι τα τακτοποιήσῃ τὴν γνωστὴν ἤδη πραγματικὴν ἀνωμαλίαν μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 453|1949 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Απομένει όμως το ερώτημα, αν, ως διετυπώθη, επιτυγχάνεται νά τακτοποιηθῇ τὸ ὅλον πρόβλημα. Ἐνῷ ὁρίζει ὅτι δύνανται νὰ κυρωθοῦν αἱ ἀποφάσεις τῶν Ἐπιτροπῶν, αἱ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ, τίθεται ἀφ' ἑαυτοῦ ἐν τούτοις ζήτημα κύρους τῶν μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ νόμου ἐκδιδομένων ἀποφάσεων διαιτησίων, με το οξύ πάντοτε ερώτημα, αν πράγματι ανάρμοδίως παρεμβαίνουν αἱ Ἐπιτροπαί, ὡς ἐνομολογήθη. Κάλλιστα δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ καὶ μετὰ τὸν νόμον αὐτόν, ὡς διετυπώθη, ὅτι πράγματι ὑπῆρχε ἀναρμοδιότης τῶν Ἐπιτροπῶν καὶ ὁ νόμος ἦλθε νὰ κυρώσῃ τὰ γενόμενα, νομιμοποιῶν πραγματικὴν ἤδη κατάστασιν μισθῶν.

Είναι όμως τῷ ὄντι αὐτὴ ἡ ὀρθὴ τοῦ νέου νόμου ἔννοια; Φαίνεται ν' ἀποκλείῃ τοῦτο ὁ γνωστὸς δικαιολογητικὸς λόγος τῆς ἐκδόσεώς του.

Ἀλλὰ προκαλεῖ πάλιν εὐλόγως διαταγμοὺς ἡ μὴ αὐτοδικαία ἐκ τοῦ νόμου κύρωσις, ἀλλ' ἡ συνατότης τῆς κυρώσεως αὐτῶν—προϋποτιθεμένων ἀκύρων—δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, κατὰ διακριτικὴν ἐξουσίαν τῶν ἐξουσιοδοτουμένων ὀργάνων. Τοῦτο σημαίνει, ὅτι ἂν μία συγκεκριμένη ἀπόφασις διαιτησίας δὲν κυρωθῇ, ἐντὸς τῆς προθεσμίας, εἶναι πράγματι ἄκυρος. Τί ἰσχύει ὅμως περὶ τῆς ἁρμοδιότητος τῶν Ἐπιτροπῶν;

Καὶ ἂν τῷ μεταξὺ τί θὰ συμβῇ μὲ τὴν κατὰ χρῆσιν τοῦ Ν. 28|1944, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 24488|2592|1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως προσαυξησιν ἀπὸ 15 Μαΐου 1949 τῶν ὁρίων μισθῶν (κατὰ 30ο|ο) τῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων; Θὰ πάσχῃ αὐτὴ εἰς τὸ κενόν;

Αντί λοιπόν νά τὸ τακτοποιήσῃ ριζικῶς ὁ νέος νόμος, φαίνεται νὰ τὸ περιέπλεξε γενικώτερον τὸ ὅλον πρόβλημα.

Καὶ ὅμως ὑπῆρχε, κατὰ τὴν ἡμῶν ὄχι ἐσφαλμένην ἀντίληψίν μας, ἄλλος, ἁπλοῦς, τρόπος τακτοποιήσεως τοῦ: Νὰ ἑρμηνευθῇ κυθεντικῶς ὁ νόμος περὶ Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ἀφοῦ δὲν ἀμφισβητεῖται κατὰ βάσιν ἡ ἰσχύς του, καὶ ἵνα ἀπεκλείετο πᾶσα ἀμφιβολία περὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ νομοθετήματος ὡς ἑρμηνευτικοῦ πράγματι, μὲ συνέπειαν τὴν ὀπισθενεργὸν δύναμιν, νὰ ἀκυροῦντο διὰ τοῦ νόμου αἱ μέχρις αὐτοῦ ἀποφάσεις τῶν διαιτησιῶν.

Ταῦτα σημειώνονται προχείρως, ἐνῷ τὸ τεῦχος εἶναι ἀχεδὸν «ἐπὶ τοῦ πιεστηρίου».

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

«ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΟΣ»

Ἐκδιδομένη τῇ συνεργασίᾳ ***Π. Πουλίτσα***, Προέδρου τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ***Ι. Σακκέτα***, καὶ ***Ἠρ. Κυριακοπούλου***, Προέδρου καὶ Ἀντιπροέδρου τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὑπὸ ***Χ. Φραγκίστα***, ***Γ. Ράμμου***, ***Π. Ζέπου***, ***Κ. Σπηλιοπούλου***, ***Κ. Σούρλα***, ***Ἀλ. Λιτζεροπούλου***, ***Ἀλ. Τσιριτάνη***, ***Π. Βάλληνδα***, ***Γ. Μιχαηλίδου—Νουάρου***, ***Ι. Σόντη***, ***Ι. Καποδίστρια*** καὶ ***Α. Γαζῆ***, καθηγητῶν καὶ ὑφηγητῶν τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης.

Τόμος ΙΙ Α τεῦχος τρίτον.—Τόμος ΙΙ Β τεῦχος δεύτερον.

Η «Επιθεώρησις Εργατικού Δικαίου» ευχαρίστως αναγγέλλει τὴν πρόσφατον κυκλοφορίαν δύο ἀκόμη τευχῶν τῆς «ΕρμΑΚ», ἤτοι, κατὰ τὴν καθιερωθεῖσαν πλέον σύντμησιν, τοῦ ὡς ἄνω ἐπὶ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἑρμηνευτικοῦ ἔργου.

Διὰ τοῦ πρώτου ἐκ τῶν τευχῶν τούτων, ἐλθόντος εἰς τὴν δημοσιότητα περὶ τὰ μέσα τοῦ Νοεμβρίου 1949, καὶ περιέχοντος τὴν ὅλην τῶν ἄρθρων 389—409, κλείει ὁ πρῶτος ἡμίτομος τοῦ δευτέρου τόμου τοῦ ἔργου, ἀφιερωμένου εἰς τὸ Γενικὸν Μέρος τοῦ Ἐνοχικοῦ Δικαίου.

Ο ἡμίτομος οὗτος, μὲ τὰς 617 σελίδας του, ὀγκώδης καὶ ἐκτυπωμένος μὲ ἐξαιρετικὴν φιλοκαλίαν, περιλαμβάνων δὲ ὄγιον πίνακα περιεχομένων καὶ κατάλογον τῆς χρησιμοποιηθείσης πλουσίας βιβλιογραφίας, δεικνύει ὅτι τὸ ἔργον ὑπερέβη τὸ στάδιον τῶν τμηματικῶν ἐμφανίσεων καὶ ἀρχίζει νὰ ὁλοκληροῦται εἰς αὐτοτελεῖς μονάδας, συναμένας πλέον νὰ καταλάβουν ὁριστικὴν θέσιν εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῶν νομικῶν μας.

Τὸ ἕτερον τῶν κυκλοφορησάντων τευχῶν, περικλεῖον τὴν ἑρμηνείαν τῶν ἄρθρων 440—469, εἶναι τὸ δεύτερον ἐξ ἐκείνων ποὺ θὰ ἀποτελέσουν τὸν δεύτερον ἡμίτομον τοῦ τόμου τοῦ Γενικοῦ Μέρους τοῦ Ἐνοχικοῦ Δικαίου. Ἐκυκλοφόρησε, κατὰ τὴν διαδομένην ὑπὸ τῶν συγγραφέων ἐξήγησιν, πρὸ τοῦ πρώτου τεύχους τοῦ ἡμιτόμου τούτου, ἕνεκα τεχνικῶν λόγων, καθυστερησάντων τὴν ἐκτύπωσιν τοῦ κατὰ σειρὰν προηγουμένου. Καὶ, ὡς ὀρθῶς ἐκτίθεται, πρωθύστεροι ἐμφανίσεις τευχῶν, ὡς ἡ ἀνωτέρω, ἐνῷ οὐδεμίαν οὐσιαστικὴν ἀνωμαλίαν προκαλοῦν, παρουσιάζουν ἀντιθέτως τὸ πλεονέκτημα, ὅτι δύνανται ἀμέσως νὰ ἐξυπηρετηθοῦν οἱ περὶ τὸ δίκαιον ἀσχολούμενοι διὰ τῶν ἑτοίμων πρὸς κυκλοφορίαν τμημάτων τοῦ ἔργου.

Ἐξαιρετικὰ εὐχάριστος εἶναι ἡ διαπίστωσις, ὅτι τὸ ὡς ἄνω τεῦχος ἠκολούθησε τὸ ἀμέσως προηγηθὲν μὲ μεσολάβησιν δύο μόλις μηνῶν. Ταυτοχρόνως ἀνακοινοῦται ὅτι ὁ δεύτερος ἡμίτομος τοῦ τόμου τοῦ Γενικοῦ Μέρους τοῦ Ἐνοχικοῦ Δικαίου θὰ παρατεθῇ προσεχέστατα διὰ τῆς προσθήκης δύο ἀκόμη τευχῶν, τῶν ὁποίων ἡ ἐκτύπωσις ἔχει πρὸς τὸ τέρμα της.

Ἐπὶ πλέον ἀναγγέλλεται σχέδιον παραλλήλου ἐκδόσεως τμημάτων καὶ ἐκ τῶν ἄλλων πλὴν τοῦ Ἐνοχικοῦ κλάδου τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου. Πρόκειται περὶ καλῶν οἰωνῶν, δεικνυόντων ὅτι ὑπερνικῶνται βαθμηδὸν αἱ γεννῶσαι καθυστέρησιν δυσκολίαι, αἱ ὁποῖαι φυσικὸν εἶναι νὰ ἀνακύπτουν εἰς τὴν πραγματοποίησιν ἔργου τῆς ὀλκῆς τῆς «ΕρμΑΚ» κατὰ τὸ πρῶτον στάδιον τῆς ἐκτελέσεώς του. Δὲν πρέπει ἄλλως τε νὰ παραβλεφθῇ, ὅτι καὶ εἰς τὰς μεγάλας εὐρωπαϊκὰς χώρας τοιαῦται ἐκδόσεις ἀκολουθοῦν ἐπίσης, καὶ εὐλόγως ὄγιον, συχνὰ μάλιστα πολὺ ὀγκωδέστερον τῆς «ΕρμΑΚ», ρυθμόν.

Ἀπὸ ἀπόψεως περιεχομένου, τὸ πρῶτον ἐκ τῶν ἀναγγελλομένων τευχῶν περιλαμβάνει τὸ τέλος τῆς τόσον διαφωτιστικῆς ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 388 (ἀπροσδόκητος μεταβολὴ τῶν συνθηκῶν) ἑρμηνείας τοῦ Προέδρου τοῦ Ἀρείου Πάγου κ. ***Σακκέτα***, ἐπιμελῆ ἑρμηνείαν τῶν περὶ συμβατικῆς ὑπαναχωρήσεως ἄρθρων (389—401) ὑπὸ τοῦ κ. ***Γαζῆ***, καὶ πυκνογραμμένην συνθετικὴν μελέτην τῶν δυσχερῶν θεμάτων τοῦ ἀραβῶνος καὶ τῆς ποινικῆς ρήτρας (ἄρθρα 402—409) ὑπὸ τοῦ κ. ***Σόντη***. Τὸ ἕτερον τεῦχος ἀρχίζει ἀπὸ τὸ περὶ συμψηφισμοῦ τμῆμα (ἄρθρα 440—452), ὅπου ὁ κ. ***Φραγκίστας*** ἐπεξεργάζεται ἀριστοτεχνικῶς τὸν ἀποδεστικὸν τοῦτον λόγον τῶν ἐνοχῶν ἐν συναρτήσει πρὸς τὴν Πολιτικὴν Δικονομίαν, μὲ τὴν ὁποίαν στενῶς συνδέεται. Ἀκολουθοῦν ὀλίγαι, ἀλλὰ καλογραμμέναι σελίδες περὶ τῶν μικρῶν, ἀλλ' ἐνδιαφερόντων θεμάτων τῆς συγχύσεως καὶ τῆς ἀφάσεως χρέους (ἄρθρα 453—454, κ. ***Καποδίστριας***) καὶ ἔπειτα ἐξαντλητικὴ καὶ εὐσυναίσθητος ἀνάπτυξις τοῦ τόσον πρακτικοῦ θέματος τῆς ἐκχωρήσεως (ἄρθρα 455—469) ὑπὸ τοῦ κ. ***Σούρλα***.

Καθίσταται σχεδὸν περιττὸν νὰ ἐπαναληφθῇ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον καὶ ἄλλοτε ἐτονίσαμεν, ὅτι ἡ ὅλη ὑφὴ τοῦ ἔργου, μὲ τὸν πρωτοφανῆ διὰ τὴν Ἑλλάδα πλοῦτον τῶν ἐξεταζομένων ζητημάτων καὶ τὴν ἐν πνεύματι ἐξυπηρετήσεως τῆς πράξεως ἀντιμετώπισίν των, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὰ ἀναμφισβήτητα ἐπιστημονικὰ ἀφόδια τῶν συγγραφέων, θὰ ἐξασφαλίσῃ, εἰς τὴν «ΕρμΑΚ» σημαντικὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τὴν διαμόρφωσιν τοῦ νέου Ἀστικοῦ μας Δικαίου. Κάθε νεοεκδιδόμενον τεῦχος τοῦ ἔργου ἐμπεδώνει ἀκόμη περισσότερον τὴν ἀντίληψιν αὐτήν

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 9ος — Τεῦχος 5 (203)

Ἀθῆναι, 1 Μαρτίου 1950

ΤΑ ΟΡΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΕΩΣ

Ὑπὸ τοῦ κ. **ΠΑΝ. Δ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ**, Γεν. Διευθυντοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας

Α'. Η ΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΔΙΟΙΚΗΣΙΝ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» δημοσιεύει κατωτέρω τὸ πρῶτον μέρος διαφωτιστικῆς ἐπὶ τῆς ἀπὸ ἀπόψεως κειμένης νομοθεσίας θέσεως τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν εἰς τὴν Διοίκησιν τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως εἰσηγήσεως ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1|1950 ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 61 § 1 Ν. 6298|1934 Τμήματος Συμβουλίου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, (κατωτέρω σελ. 217) τοῦ εἰσηγητοῦ τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως καὶ μέλους τοῦ Συμβουλίου κ. ***Παν. Δ. Μητσοπούλου***.

Εἰς τὸ ἀκολουθοῦν εἰς τὸ ἑπόμενον τεῦχος Β' κεφάλαιον ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ ἐκτέλεσις ὑπηρεσίας» ἐρευνᾶται ἡ καθ' ὅλου ἔννοια τοῦ ὅρου «κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας» τοῦ προστατευτικοῦ τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν Α. Ν. 694|1937, προκειμένου περὶ παραπτωμάτων τῶν ἱκανῶν νὰ δικαιολογήσωσι τὴν ἄνευ τῆς εἰδικῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου τούτου ἀπόλυσίν των καὶ τὴν ἄμεσον ἀπομάκρυνσίν των ἀπὸ τὴν διοίκησιν τῶν οἰκείων ὀργανισμῶν κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως.

Τὸ δεύτερον μέρος τῆς εἰσηγήσεως ἀσχολεῖται περὶ τῆς φύσεως καὶ τῶν ὁρίων τῆς συνδικαλιστικῆς δράσεως ὄχι μόνον ἀπὸ ἀπόψεως κειμένης ἑλληνικῆς νομοθεσίας, ἀλλὰ εὐρύτερον ἀπὸ ἀπόψεως οὐσιαστικῆς καὶ δὴ κοινωνιολογικῆς, πολιτικῆς καὶ οἰκονομικῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Ὁ Νόμος 694|1937 καὶ ὁ ἀποχρῶν λόγος ἀπολύσεως

1.—Κατὰ τὴν παράγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Νόμου 694|1937 (196) «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς ἀσφαλιστικῆς νομοθεσίας»: Ἠσφαλισμένοι εἰς Ταμεῖα Συντάξεως . . . . . τυγχάνοντες μέλη τῶν Διοικ. Συμβουλίων . . . . . ὡς ἐκπρόσωποι τῶν ἐργαζομένων παρὰ τοῖς Ὀργανισμοῖς τούτοις καὶ ἀπολυόμενοι τῆς θέσεώς των ἄνευ ἱκανῶς ἀποχρῶντος λόγου, κρινομένου παρὰ τοῦ κατὰ τὴν παράγρ. 4 Τμήματος τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, διατηροῦσι καὶ μετὰ τὴν ἀπόλυσίν των τὴν ἰδιότητά των ὡς μελῶν τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων . . . . . μέχρι λήξεως τῆς θητείας των. . . . . .

Ἡ δευτέρα παράγραφος τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου καὶ νόμου ὁρίζει ὅτι: «Οἱ οὕτως ἀπολυόμενοι λαμβάνουν ἀφ' ἑνὸς παρὰ τοῦ Ταμείου Συντάξεων τὰς οἰκείας ἀσφαλιστικὰς παροχὰς τὰς προβλεπομένας ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ αὐτοῦ διὰ τοὺς ἀπομακρυνομένους «ἕνεκα καταργήσεως θέσεως» καὶ ἀφ' ἑτέρου, προσθέτως, παρὰ τοῦ ἐργοδότου «ὡς ἀποζημίωσιν διὰ ζημίαν ἐπελθοῦσαν ἐν τῇ ἐξυπηρετήσει κοινωφελοῦς σκοποῦ» ποσὸν ὑπολογιζόμενον κατὰ τρόπον ὁριζόμενον ὑπὸ τῆς αὐτῆς παραγράφου.

Τὸ ἐδ. γ' τῆς παραγρ. 2 ἐπεκτείνει τὴν «προστασίαν» τοῦ νόμου κατὰ τινα τρόπον προληπτικῶς, ἐκτὸς τῶν ἐν ἐνεργείᾳ μελῶν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου καὶ εἰς πρόσωπα μὴ τυγχάνοντα μέλη τοῦ Διοικ. Συμβουλίου, ἀλλ' ἔχοντα κατόπιν ἐκλογῆς σειρὰν διορισμοῦ τῶν ὡς μελῶν, «ἐφ' ὅσον ἤθελον ἀπολυθῇ ἄνευ ἱκανῶς ἀποχρῶντος λόγου».

Ἐπίσης διὰ τῆς παραγρ. 3 παρέχεται ἀνάλογος προστασία εἰς ἐκπροσώπους καὶ ἐπὶ διετίαν μετὰ τὴν λῆξιν τῆς θητείας ὡς μελῶν τῶν Διοικ. Συμβουλίων.

2.—Οὕτω αἱ παράγρ. 1, 2 καὶ 3 καθιεροῦν ὑπὲρ τῶν ἐκπροσώπων τῶν ἐργαζομένων τῶν μετασχόντων, μετεχόντων (ἐν ἐνεργείᾳ) ἢ ἐχόντων σειρὰν συμμετοχῆς εἰς τὴν διοίκησιν τῶν Ὀργανισμῶν κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, ἐφ' ὅσον οὗτοι θὰ ἀπελύοντο ἄνευ ἱκανῶς ἀποχρῶντος λόγου, εἰδικὴν προστασίαν, συνισταμένην εἰς τὸ ὅτι οὗτοι:

α) διατηροῦν—ἐφ' ὅσον εἶναι ἐν ἐνεργείᾳ—τὴν ἰδιότητά των ὡς μελῶν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου μέχρι τῆς λήξεως τῆς θητείας των.

β) λογίζονται διὰ τὴν συνταξιοδότησιν παρὰ τοῦ Ταμείου ὡς ἀπολυόμενοι «λόγῳ καταργήσεως θέσεως», ὑπαγόμενοι οὕτω εἰς ρύθμισιν τῆς συντάξεώς των εὐνοϊκωτέραν τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν ἀπεμακρύνοντο τῆς ὑπηρεσίας ἐξ ἰδίας βουλήσεως καὶ ὑπαιτιότητος, καὶ

γ) λαμβάνουν «προσθέτως» ἀποζημίωσιν παρὰ τοῦ ἐργοδότου, ὡς ὑποστάντες ζημίαν ἐν τῇ ἐξυπηρετήσει κοινωφελοῦς σκοποῦ.

3.—Ἡ παράγρ. 4 ἀσχολεῖται μὲ τὸν τρόπον προσδιορισμοῦ τοῦ περιεχομένου τῆς ἐννοίας «ἱκανῶς ἀποχρῶντος λόγου», διὰ τὴν ὁποίαν, ἐνῷ αὐτὴ περιέχει ἀξιολογικὴν κρίσιν ἀνθρωπίνων

πράξεων, ὁ νόμος δέν παρέχει λεπτομερῆ κριτήρια. Θεωρητικῶς μία κρίσις, διά νά μή διατρέχῃ τόν κίνδυνον νά θεωρηθῇ ὡς γενομένη βάσει ἁπλῶν ἐντυπώσεων ἤ διαθέσεων ἀντιπαθείας ἤ συμπαθείας, πρέπει νά στηρίζεται εἰς ἀναλυτικήν μελέτην, κατάταξιν καί ἐκτίμησιν τῶν στοιχείων ὁλοκλήρου συμπλέγματος ἀτομικῶν καί κοινωνικῶν συντελεστῶν τῆς συμπεριφορᾶς τοῦ κρινομένου (ἴδε σχετικῶς ΕΕΔ 7, 590). Ἀντί ἀναλυτικῆς ἐκθέσεως κριτηρίων ὁ νόμος ἐπαναλαμβάνει πρός σχετικόν ἀποσαφηνισμόν τήν ἔννοιαν τοῦ ἀποχρῶντος λόγου διά τῶν φράσεων «σοβαρῶν παραπτωμάτων κατά τήν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας» καί τοῦ «ἱκανῶς δικαιολογημένου». Θεσπίζει ὅμως πρακτικήν λύσιν τοῦ ἀξιολογικοῦ τούτου προβλήματος, τοῦ θεωρητικῶς λίαν δυσχεροῦς καί ἀνεπιδέκτου συντόμου ἐκθέσεως, διά τῆς ἀναθέσεως εἰς τό Τμῆμα τοῦ Συμβουλίου, ἀποτελουμένου ἀπό τεχνικῶς μορφωμένα καί πρακτικῶς ἔμπειρα μέλη, νά κρίνῃ κατ' ἐλευθέραν ἐκτίμησιν, ἀναλόγως τῶν ἰδιαιτέρων περιστατικῶν ἑκάστης περιπτώσεως καί τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς κρατικῆς διοικήσεως. Ἐν τούτοις παρέχει στοιχειώδεις τινάς ὁδηγίας διά τήν κρίσιν, θέτων ὀλίγα ἀκρότατα ὅρια οὐσιαστικά καί συγχρόνως ἐλάχιστα δικονομικά.

Οὕτω ἀπό ἀπόψεως οὐσιαστικῆς ὁρίζει :

α) Διά τούς ἐργαζομένους : ὅτι εὑρίσκεται πέραν ἀπό τά ὅρια τοῦ ἄνευ «ἱκανῶς ἀποχρῶντος λόγου» καί ἐπομένως ἐκτός τῆς προστασίας τοῦ νόμου ἡ περιοχή δράσεως τῶν ἐκπροσώπων, ἡ καλυπτομένη ἀφ' ἑνός ὑπό ρητῶς ὁριζομένων διατάξεων τινων ποινικῶν νόμων, ὅπως π. χ. τῶν ἄρθρων 22 καί 24 τοῦ ποινικοῦ νόμου, καί ἀφ' ἑτέρου ὑπό πράξεων γενομένων «κατά τήν ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας», αἱ ὁποῖαι δύνανται νά κριθοῦν ὑπό τοῦ Τμήματος ὡς σοβαρά παραπτώματα, ἱκανά ὅπως δικαιολογήσουν ἀπόλυσιν.

β) Ἀπό τούς ἐργοδότας ἀπαιτεῖ, προφανῶς ὡς οὐσιῶδη τύπον, πρό τῆς ἀπολύσεως, ὅπως θέτουν ἑκάστην περίπτωσιν ὑπό τήν κρίσιν τοῦ Τμήματος.

Ἀπό ἀπόψεως δικονομικῶν ὁδηγιῶν ἀπαιτεῖ μόνον, ὅπως οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἀκουσθοῦν ὑπό τοῦ Τμήματος. Ἡ ἐνώπιον τοῦ Τμήματος διαδικασία δύναται νά κινηθῇ, εἴτε δι' αἰτήσεως τοῦ προτιθεμένου νά προβῇ εἰς ἀπόλυσιν ἐργοδότου, εἴτε, ἐν περιπτώσει ἀναλήψεως ἤδη πρωτοβουλίας παρ' αὐτοῦ, προβάντος εἰς ἀπόλυσιν, χωρίς νά ζητήσῃ τήν κρίσιν τοῦ Τμήματος, διά προσφυγῆς τοῦ ἰδίου τοῦ ἀπολυθέντος ἐκπροσώπου τῶν ἐργαζομένων. Κατά τά λοιπά, δικονομικῶς, ἀφήνεται εἰς τό Τμῆμα, προεδρευόμενον ἀπό ἀρεοπαγίτην, ἐλευθερία ἐκτιμήσεως τῶν ἀναγκαίων ἐνεργειῶν διά τήν ἀντικειμενικήν ἔρευναν τῶν περιστατικῶν ἑκάστης περιπτώσεως καί τήν οὐσιαστικήν εὕρεσιν τοῦ προσήκοντος.

Οὕτω τό Τμῆμα δέν δεσμεύεται ὑπό διαδικαστικῶν τύπων. Διά τήν ὑποβολήν καί συμπλήρωσιν τῶν πρός αὐτό αἰτημάτων καί προτάσεων δέν ὑπάρχει ἐκ τοῦ Νόμου περιοριστικός τύπος ἤ προθεσμία. Ὁ προσδιορισμός τῶν ἀναγκαίων διά τήν πρόοδον τῆς ἐκδικάσεως λεπτομερειῶν ἀπόκειται εἰς τήν ἐλευθέραν κρίσιν τοῦ Τμήματος. Ἕνεκα τούτου τά αἰτήματα τῶν προσφευγόντων, συγκαταθέσει τοῦ Τμήματος, νομίμως δύνανται νά συμπληρωθοῦν ἤ τροποποιηθοῦν κατά τήν ἐνώπιον αὐτοῦ συζήτησιν, ὅπως καί διά τῶν ἐπιτραπέντων παρά τοῦ Τμήματος ἐγγράφων σημειωμάτων—προτάσεων περιεχουσῶν τάς ἀπόψεις ἑκατέρου τῶν ἐνδιαφερομένων, τά ὁποῖα ὑποβληθέντα εἰς πολλαπλοῦν διενεμήθησαν εἰς ὅλα τά μέλη τοῦ Τμήματος. Ὅθεν τό αἴτημα τῆς διατηρήσεως ἤ μή τῆς ἰδιότητος τοῦ μέλους τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, καί ἄν δέν καλύπτεται ὑπό τῆς διατυπώσεως τῆς ἀπό 4 Λύγούστου 1949 αἰτήσεως προσφυγῆς, ρητῶς προβληθέν κατά τήν ἐνώπιον τοῦ Τμήματος προφορικήν διαδικασίαν καί ἀναπτυσσόμενον εἰς τό ὑποβληθέν σχετικόν σημείωμα μέ προτάσεις, δέον νά τεθῇ ὑπό κρίσιν.

Ταῦτα, ἀνεξαρτήτως τῆς ἀπόψεως ὅτι ἐκ τῆς στενῆς ἀλληλουχίας τῶν διατάξεων τῶν διαφόρων παραγράφων τοῦ ἄρθρου 9 εἰς τήν ὑπό κρίσιν περίπτωσιν τό σύνολον τῶν διατυπωθέντων αἰτημάτων περιέχεται ἤδη οἰωσπῶς καί ἐμμέσως εἰς τήν ἀρχικήν αἴτησιν προσφυγῆς.

4.—Ἐκ τῆς ἀλληλουχίας τῶν διατάξεων τῶν διαφόρων παραγράφων καί ἐδαφίων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Νόμου 694/1937 προκύπτει, ὅτι, ἐφ' ὅσον θά ἔκρινε τό Τμῆμα, ὅτι κατά τάς ἀπόψεις του, δέν συντρέχει ἱκανῶς ἀποχρῶν λόγος ἀπολύσεως ὑπαλλήλου μέλους τοῦ Διοικ. Συμβουλίου Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ, ἡ ὑπό τοῦ νόμου ἀπονεμομένη προστασία εἶναι ἐνιαία καί ἀδιαίρετος, ἐκδηλουμένη ὑπό τριπλῆν μορφήν, ἀναλόγως τριῶν, δυναμένων νά θιγοῦν διά τῆς ἀπολύσεως, σχέσεων τοῦ ὑπό ἀπόλυσιν ἤ τοῦ ἀπολυθέντος ἑνός καί τοῦ αὐτοῦ ἑκάστοτε προσώπου.

5.—Ὁ τοιοῦτος καθορισμός τοῦ περιεχομένου τοῦ νόμου βασίζεται εἰδικώτερον εἰς τά ἑξῆς :

Ἡ παρ. 1 τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου ἐξαγγέλλει τό κύριον πρός ρύθμισιν θέμα (διατήρησις τῆς ἰδιότητος μελῶν διοικήσεων Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν) καί ὁρίζει ποίους κυρίως (τά ἐν ἐνεργείᾳ μέλη τῶν διοικήσεων) ἀφορᾷ ἡ προστασία ἐναντίον πιθανῆς ἐχθρότητος τοῦ ἐργοδότου καί ὑπό ποίας συνθήκας. Αἱ διατάξεις ὅμως αὗται, ὡς εἴδομεν, λογικῶς χρήζουν συμπληρώσεων, ἀφ' ἑνός οὐσιαστικῶν καί ἀφ' ἑτέρου δικονομικῶν. Τοῦτο γίνεται εἰς τάς ἑπομένας παραγράφους, αἱ ὁποῖαι οὕτω δέν δύνανται λογικῶς νά χωρισθοῦν ἀπό τήν παράγραφον 1. Μεταχειριζόμενος ὁ νόμος εἰς τήν παράγραφον 1 ὡς ὅρον τήν, λόγῳ τῆς ἀξιολογικῆς φύσεώς της θεωρητικῶς καί συντόμως δυσχεροῦς προσδιορισμοῦ τοῦ ἐννοιολογικοῦ αὐτῆς περιεχομένου, ἔκφρασιν «ἱκανῶς ἀποχρῶντος λόγου», παραπέμπει ρητῶς εἰς τήν παρ. 4 διά τήν μέσῳ πρακτικοῦ μηχανισμοῦ εὕρεσιν τοῦ περιεχομένου τούτου, ἐπαναλαμβάνων τήν αὐτήν ἀξιολογικήν ἔννοιαν, μέ τάς ἐκφράσεις «σοβαρά παραπτώματα κατά τήν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας» καί «ἱκανῶς δικαιολογημένον» καί συνδέον στενῶς τάς δύο αὐτάς (1 καί 4) παραγράφους.

Τό πρῶτον ἐδάφιον τῆς παραγράφου 2 ἀρχίζει μέ τήν φράσιν: «Οἱ οὕτως ἀπολυόμενοι». Μέ τήν διατύπωσιν αὐτήν τοῦτο ἀναφέρεται εἰς τήν παρ. 1, συνδέεται στενῶς ἐννοιολογικῶς πρός αὐτήν καί συμπληροῦται ὑφ' ὁλοκλήρου τῆς παρ. 1. Εἰς τήν ἔκφρασιν «Οἱ οὕτως ἀπολυόμενοι», «οἱ» σημαίνει: οἱ γνωστοί ἐκ τῶν προλεχθέντων, δηλαδή οἱ «ἠσφαλισμένοι»... οἱ τυγχάνοντες μέλη Διοικητικῶν Συμβουλίων ὡς ἐκπρόσωποι τῶν ἐργαζομένων... οἱ ὁποῖοι διατηροῦσι καί μετά τήν ἀπόλυσίν των τήν ἰδιότητα ὡς μελῶν.. .., «οὕτω» σημαίνει: ἄνευ ἱκανῶς ἀποχρῶντος λόγου κρινομένου κατά τήν παράγραφον 4.

Τὸ ἐδάφιον γ' τῆς αὐτῆς παραγράφου 2 ἀπονέμον προστασίαν προσθέτως καὶ εἰς ἄλλα, μολονότι τελοῦντα ὑπὸ μειωμένας πως πιθανότητας δυσμενείας ἀπὸ μέρους τοῦ ἐργοδότου πρόσωπα, πλὴν τῶν ἐν παρ. 1 καὶ 2, ἐδάφιον α', ἐπίσης ἀναφέρεται γραμματικῶς καὶ λογικῶς εἰς τὰς «προηγουμένας» αὐτὰς διατάξεις καὶ ἀναγράφον μόνον τὴν εἰδοποιὸν διαφορὰν τῆς νέας κατηγορίας προστατευομένων: τὸ «νὰ ἔχουν σειρὰν διορισμοῦ» λογικῶς ἐπαναλαμβάνει κατὰ τὰ λοιπὰ—πλὴν βεβαίως τοῦ «τυγχάνοντες μέλη τῶν Δ Σ,»—τὰς «προηγουμένας» ἐννοίας τῶν παρ. 1 καὶ 2 ἐδάφ. α'. Οὕτω, πρῶτον: ὁμιλεῖ περὶ τῆς «προστασίας καὶ κατὰ τὰ προηγούμενα», δηλ. ἀφ' ἑνὸς περὶ τῆς κατὰ τὴν παρ. 1 ἀποκτήσεως καὶ διατηρήσεως κατὰ τὴν σειρὰν των τῆς ἰδιότητος ὡς μελῶν τοῦ Δ. Σ. καὶ ἀφ' ἑτέρου περὶ τῶν κατὰ τὸ ἐδάφιον α' τῆς παρ. 2 ἀσφαλιστικῶν παροχῶν παρὰ τοῦ Ταμείου, σὺν τῇ ἀποζημιώσει παρὰ τοῦ ἐργοδότου καὶ δεύτερον: ῥητῶς ἐπαναλαμβάνει αὐτολεξεί, ἀπαραλλάκτως καὶ ταυτοσήμως, τὴν θεμελιώδη καὶ χαρακτηριστικὴν τοῦ ὅλου ἄρθρου προϋπόθεσιν τῶν ρυθμιζομένων ὑπὸ τοῦ νόμου περιπτώσεων: «ἐφ' ὅσον ἤθελον ἀπολυθῇ ἄνευ ἱκανῶς ἀποχρώντος λόγου», ἥτις οὕτω ῥητῶς ὁρίζεται ὡς συνεπαγομένη, ἐκτὸς τῆς «διατηρήσεως τῆς ἰδιότητος» κατὰ τὴν παράγραφον 1, καὶ τὴν «κατὰ τὸ ἀμέσως προηγούμενα» ἀποζημίωσιν. Καί, νομίζω, δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι ὁ νόμος ἤθελησεν εἰς τὰ συνήθως σχετικῶς δευτερεύοντα συνδικαλιστικὰ στελέχη, τὰ ἔχοντα ἁπλῶς σειρὰν θητείας μελλοντικῆς, καὶ διὰ τοῦτο ἔτι περιωρισμένας πιθανότητας ἐργοδοτικῆς ἀντιπαθείας, ἤθελησε νὰ χορηγήσῃ προστασίαν μεγαλυτέραν —δηλαδὴ ἀφ' ἑνὸς ἐξασφάλισιν τῆς «ἰδιότητος ὡς μελῶν», ἡ ὁποία ἀναμφισβητήτως κατὰ τὴν παράγραφον 1 ἐπακολουθεῖ τὴν προϋπόθεσιν «ἄνευ ἀποχρώντος λόγου», καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀποζημίωσιν,—ἐνῷ διὰ τοὺς ἐν ἐνεργῷ θητείᾳ σημαντικωτέρους ἐκπροσώπους τοὺς ἐκτιθεμένους εἰς περισσοτέρας πιθανότητας κινδύνου ἐργοδοτικῆς ἐχθρότητος, ἐχώρισε τὴν κατὰ τὴν παρ. 1 τιμητικὴν ἰδιότητα ἀπὸ τὰ κατὰ τὰς ἑπομένας παραγράφους περιουσιακὰ ὠφελήματα.

Ἡ παρ. 3, προνοοῦσα, διὰ τὴν περίπτωσιν ἐμμόνως ὑποβοσκούσης ἐχθροπαθείας, περὶ κωλύψεως διὰ προστασίας τῶν ἐκπροσώπων τῶν ἐργαζομένων καὶ ἐπὶ χρονικὸν διάστημα δύο ἐτῶν πέραν τῆς λήξεως τῆς θητείας των, ῥητῶς ἀναφέρεται εἰς τὰς παρ 2 καὶ 1, ὡς ἀποτελούσας ἐννοιολογικὴν ἑνότητα καὶ συμπληροῦται ὑπ' αὐτῶν, ἀνάπηρος ἄλλως ἐννοιολογικῶς καὶ μὴ δυναμένη νὰ νοηθῇ ἄνευ αὐτῶν.

Τέλος ἡ παρ. 4, παραπέμπουσα εἰς τὰ «εὐεργετήματα» τῶν «προηγουμένων» παραγράφων, δὲν δύναται νὰ χωρισθῇ τόσον ἀπὸ τὰς παραγρ. 3 καὶ 2, ὅσον καὶ ἀπὸ τὴν παρ. 1, ἀκόμη καὶ ἂν, ἀπροόπτως ἢ ἐκ προθέσεως, ἤθελομεν ἐπιχειρήσει νὰ δεχθῶμεν, ὅτι «προηγούμεναι» εἶναι μόνον αἱ παρ. 3 καὶ 2 καὶ ὄχι πρὸ παντὸς ἡ θεμελιοῦσα τὸ ὅλον ἄρθρον παρ. 1. Ἡ παρ. 4 διὰ τῶν ὁπωσδήποτε προηγουμένων αὐτῆς παρ. 3 καὶ 2 εἶναι ἀναποφεύκτως, ἐμμέσως ὡς ἀνωτέρω, συνδεδεμένη μὲ τὴν παρ. 1. Ἐκτὸς τούτου ἡ παρ. 4, ρυθμίζουσα εἰς τὴν τελευταίαν φράσιν της τὸ ὑποχρεωτικὸν τῶν ἀποφάσεων τοῦ Τμήματος ἀναφέρει «τ ο ὺ ς» ἀπολυθέντας, οἱ ὁποῖοι εἶναι «οἱ ἀπολυόμενοι» τῆς παρ. 3 οἱ «οὕτως ἀπολυόμενοι» τῆς παρ. 2 καὶ οἱ «ἀπολυόμενοι ἄνευ ἱκανῶς ἀποχρώντος λόγου» τῆς παρ. 1, οἱ ὁποῖοι πάντες καὶ παντοῦ εἶναι οἱ ἴδιοι ἀκριβῶς οἱ ἀπολυόμενοι, λόγῳ μὴ σοβαρῶν παραπτωμάτων κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας των τῆς παρ. 4 καὶ διὰ τοὺς ὁποίους μόνους καὶ τοὺς αὐτοὺς ἔγινεν ὁ νόμος.

6.—Κατὰ ταῦτα

α) Τὰ πρόσωπα καὶ ἡ προστασία, περὶ τῶν ὁποίων, ἀσχολεῖται ἡ παρ. 1, εἶναι ἀκριβῶς τὰ αὐτὰ μὲ τὰ τῆς παρ. 4.

β) Ὁ ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ Τμήματος τιθέμενος λόγος τῆς ἀπολύσεως εἶναι ὁ αὐτὸς εἰς ὅλας τὰς παραγράφους τοῦ ἄρθρου.

Οὐδόλως οἱ λόγοι, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὴν παρ. 1 πρέπει νὰ συντρέξουν, διὰ νὰ ἐξακολουθήσῃ ὁ ἀπολυθεὶς νὰ εἶναι μέλος τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ, διαστέλλονται ἀπὸ τοὺς κατὰ τὴν παρ. 4 λόγους, διὰ νὰ τύχῃ τῶν κατὰ τὴν παρ. 2 ἢ 3 εὐεργετημάτων τοῦ νόμου».

Ὁ λόγος εἶναι εἷς. Ἡ διατύπωσίς του ἀλλάζει κατὰ τὸν λογικὸν κανόνα ὅτι γίνεται ἀντιληπτὴ ἀκριβέστερον καὶ βεβαιότερον ἡ σημασία μιᾶς ἐκφράσεως, ὅταν ἡ ἰδία αὐτὴ διατυπωθῇ ἄλλως, μὲ διαφόρους λέξεις: ἐνταῦθα, ἀπόλυσις ἄνευ ἱκανῶς ἀποχρώντος λόγου=ἀπόλυσις ἐν τῇ ἐξυπηρετήσει κοινωφελοῦς σκοποῦ=ἀπόλυσις λόγῳ παραπτωμάτων ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας μὴ σοβαρῶν=ἀπόλυσις μὴ ἱκανῶς δεδικαιολογημένη=ἀπόλυσις ἀναίτιος καὶ

γ) ἡ προστασία ἡ παρεχομένη δι' ὅλων τῶν παραγράφων εἶναι ἀδιαίρετος, θὰ ἔλεγον μονολιθική, χορηγουμένη ἢ ὑποκειμένη εἰς ἄρνησιν ἐνιαίως καὶ ἀδιαιρέτως καθ' ὅλα τὰ στοιχεία αὐτῆς. Ἡ ἁρμοδιότης τοῦ Τμήματος ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ νόμου περιωρισμένη εἰς τὴν κρίσιν περὶ τοῦ ἱκανῶς ἢ μὴ ἀποχρώντος λόγου τῆς ἀπολύσεως. Τούτου κριθέντος ὑπὸ τοῦ Τμήματος ἐπέρχεται ἢ μὴ ὡς συνέπεια ἐκ τοῦ νόμου ἡ ἀπώλεια ἢ διατήρησις τῆς ἰδιότητος τοῦ μέλους καὶ τὰ οἰκονομικὰ δικαιώματα. Τὰ διάφορα αὐτὰ στοιχεῖα δὲν ἀποτελοῦν πολλὰς διαφόρους προστασίας, δυναμένας νὰ χορηγηθοῦν χωριστὰ εἰς διάφορα ἄτομα. Ἁπλῶς ἀνταποκρίνονται εἰς τὰς διαφόρους ἐκ τῆς ἀπολύσεως θιγομένας σχέσεις ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ μισθωτοῦ ἀπολυομένου ἄνευ ἱκανῶς ἀποχρώντος λόγου.

Ἐφ' ὅσον λοιπὸν ἡ προστασία εἶναι ἐνιαία, μερικὴ παραίτησις δὲν χωρεῖ. Καὶ τοῦτο, ἐφ' ὅσον θὰ ἐγίνετο δεκτὸν προηγουμένως, ὅτι χωρεῖ γενικῶς ἀδικαιολόγητος παραίτησις μισθωτοῦ ἀπὸ δημοσίου δικαιώματος (σύνταξις) (ἴδε Β. Δ]γμα τῆς 23-11-1939 «περὶ Δικονομίας τῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων» (511) ἄρθρ. 25 καὶ αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν ἐν τέλει τοῦ Κεφ. Θ' σελ. Ἐφ. τῆς Κυβ. 3330, Κῶδ. Ν. Ζαχαρ. 1939 σελ. 1047) ἡ δημοσίου λειτουργήματος (ὑπηρεσία ὡς μέλους Διοικ. Συμβουλίου) πρὸς συμβιβασμὸν μὲ τὸν ἐργοδότην.

δ) Τὸ Συμβούλιον δὲν ἔχει ἁρμοδιότητα νὰ ἐπιληφθῇ ἀμέσως τῆς κρίσεως περὶ τῶν συνθηκῶν τῆς ἀπολύσεως καὶ τῶν συνεπειῶν μιᾶς ποινικῆς καταδίκης ἀπὸ τῆς ἀπόψεως καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, πρὸς ἔλεγχον τοῦ τρόπου ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου καὶ λῆψιν ἀποφάσεως ad hoc περὶ τοῦ ἐγκύρου ἢ μὴ τῆς ἀπολύσεως ταύτης. Μόνον εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν θὰ εἶχε τοιαύτην ἁρμοδιότητα, θὰ ἔπρεπε τὸ Τμῆμα νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν του, μεταξὺ τῶν πρώτων στοιχείων, καὶ

τους κανονισμούς της Ε.Τ.Ε. ὡς ἀποτελοῦντας τμῆμα τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὅπως ἐπίσης καὶ τοὺς σχετικοὺς μὲ τὴν ἄσκησιν τῶν δικαιωμάτων νόμους. Διὰ τὸν σχηματισμὸν ὅμως γνώμης ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτοῦ ὡς ὀργάνου τῆς κρατικῆς διοικήσεως τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς περὶ τῆς σοβαρότητος τοῦ λόγου τῆς ἀπολύσεως διὰ τὴν θέσιν τῶν ἀπολυθέντων ὡς μελῶν τῆς Διοικήσεως Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου καὶ ἐφ' ὅσον συντρέχουν αἱ προϋποθέσεις αὐτοῦ, ὀφείλει νὰ προβῇ εἰς ἔρευναν καὶ ἀξιολόγησιν τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν, ὡς ταῦτα ἐβεβαιώθησαν ὑπὸ τῆς ποινικῆς ἀποφάσεως, ἵνα ἐκ τῆς ἐρεύνης ταύτης ἀχθῇ εἰς χαρακτηρισμοὺς καὶ συμπεράσματα περὶ τοῦ ἱκανῶς ἀποχρῶντος λόγου τῆς ἀπολύσεως, ἐν συσχετίσει καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τοῦ ἂν οἱ ἀπολυθέντες ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου διὰ καταγγελίας τῆς ἰδιωτικοῦ δικαίου σχέσεως ἐργασίας πρέπει νὰ διατηρήσουν τὴν δημοσίου δικαίου ἰδιότητα μελῶν τῆς Διοικήσεως τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ, «τὴν ἐμπιστευμένην εἰς αὐτοὺς κρατικὴν ὑπηρεσίαν» κατὰ τὴν ἔκφρασιν τῆς αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως τοῦ νόμου.

7.—Ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἰδιότητα τῶν προσφευγόντων ὡς μελῶν τῆς Διοικήσεως Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως καὶ τὴν ὑφὴν τοῦ λειτουργήματος τούτου παρατηροῦμεν:

Ὁ σοφὸς πατὴρ τῶν κλαδικῶν ὀργανισμῶν κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, ὁ ὁποῖος διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν τυχηρῶν τῆς ζωῆς τῶν μισθωτῶν ἐθέσπισεν ἐν Ἑλλάδι, κατὰ μίμησιν γερμανικῶν προτύπων, τὴν ἀρχὴν τῆς κρατικῆς φροντίδος προνοίας κατ' ἐπιχείρησιν, δηλαδὴ εἰς ἔκτασιν δυναμένην νὰ γίνῃ εὐκόλως ἀντιληπτὴν καὶ παρακολουθήσιμον ἀπὸ τοὺς ἀμέσως ἐνδιαφερομένους, ὡς καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς τριμεροῦς στενῆς συνεργασίας πολιτείας, ἐργασίας καὶ διοικήσεως ἐπιχειρήσεων εἰς τὴν Διοίκησιν τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, ἦτο ὁ πρῶτος γενικὸς νόμος περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἐργατῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων 2868|1923 (373). Οὗτος ὑπεχρέωνε ὅλας τὰς ἐπιχειρήσεις, αἱ ὁποῖαι ἀπησχόλουν ἄνω τῶν 70 μισθωτῶν, νὰ ἱδρύσουν Ὀργανισμοὺς ὑποχρεωτικῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως τοῦ προσωπικοῦ των. Ἐπέβαλεν εἰς αὐτὰς — μὲ κυρώσεις ποινικὰς — ὅπως ἀναλάβουν τὴν πρωτοβουλίαν νὰ ὁρίσουν συνεισφορὰς ἰδικάς των καὶ ἐπιμελοῦνται τῆς διενεργείας κρατήσεων ἀπὸ τοὺς μισθούς των, ἵνα δι' αὐτῶν ἱδρύσουν Ταμεῖα συντάξεων (ἄρθρ. 4 α) καὶ ὅπως ὑποβάλουν τὰ Καταστατικά των πρὸς ἔγκρισιν καὶ ἀπονομὴν τῆς νομικῆς προσωπικότητος κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου.

Οἱ ἀμέσως συνδεόμενοι καὶ παρακολουθούμενοι ἀπὸ τοὺς ἠσφαλισμένους καὶ τὸν οἰκεῖον ἐργοδότην φορεῖς οὗτοι τῆς ὑποχρεωτικῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, τῶν ὁποίων ἡ ἀρχικὴ ἀποσυγκεντρωτικὴ ὀργανωτικὴ ἰδέα ὠφείλετο εἰς τὸν Μπισμάρκ — ὁ ὁποῖος εἰς ἄλλους κύκλους τῆς δημοσίας ὁράσεώς του εἶχεν ἀποδείξει, ὅτι ἐγνώριζε νὰ ὀργανώνῃ μεγαλοφαντάστους συγκεντρωτικὰς συνθέσεις τῆς δημοσίας ζωῆς, ὅπου αὐτὰι ἐνεδεικνύοντο — ἐθεωρήθησαν ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεώς των ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης ὡς νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου ἀσκοῦντα κρατικὴν διοίκησιν.

Ὁ κρατικὸς χαρακτὴρ τοῦ λειτουργήματος τῶν ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν εἶχεν ἀναγνωρισθῇ ἐν Ἑλλάδι καὶ εἶχε νομολογηθῇ παγίως ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας του (ἴδε μακρὰν σειρὰν ἀποφάσεων Σ.τ.Ε. εἰς ***Σ. Παπαφράγκον***, Πορίσματα ἐκ τῆς Νομολογίας τοῦ Σ.τ.Ε. (1935) σελ. 175).

Κατὰ τὸν νόμον 1495|1938, ὁ ὁποῖος εἶχεν ὑπ' ὄψιν του τὴν ἱστορικὴν ἐξέλιξιν τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἴδε αἰτιολ. Ἔκθεσιν αὐτοῦ ἐν: ***Π. Μητσοπούλου***, «Περὶ τὰ θεμέλια τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως» σ. 95 καὶ ἑπ.), οἱ ἀσφαλιστικοὶ ὀργανισμοὶ γίνονται νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ἀφ' ἧς καὶ ἐφ' ὅσον ἀσκοῦν ὑποχρεωτικὴν κοινωνικὴν ἀσφάλισιν (1). Ὑπὸ τοῦ Ν. Δ|τος 671|1941 (383) (ἄρθρ. 1, παρ. 1, Β' γ') ρητῶς ἐχαρακτηρίσθησαν ὡς ὀργανισμοὶ ἀσκοῦντες ἀποσυγκεντρωμένην κρατικὴν διοίκησιν.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 4, παρ. 3, τοῦ Νόμου 5376|1932 (106) «τὰ μὴ ἐκ δημοσίων ὑπαλλήλων μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως . . . . . ὀφείλουσι κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων των τὰς εὐθύνας τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ἀπολαύουσι τῆς ὑπὲρ τούτων διὰ τοῦ νόμου θεσπισμένης εἰδικῆς προστασίας».

Τέλος κατὰ τὴν ἀπὸ 15 Μαρτίου 1937 εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ ν. 694 διὰ τοῦ νόμου τούτου λαμβάνονται μέτρα προστασίας τῶν μισθωτῶν ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς ἐμπιστευμένης εἰς αὐτοὺς κρατικῆς ὑπηρεσίας ὡς μελῶν τῶν Διοικ. Συμβουλίων . . . . . τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως.

8.—Εἰδικώτερον τὸ σχετιζόμενον μὲ τὴν ὑπὸ κρίσιν ὑπόθεσιν Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ τῶν Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ Ἑλλάδος εἶχεν ὡς πρόδρομον τῆς ἰδέας προνοίας διὰ τοὺς ἐργαζομένους ἕνα λογαριασμὸν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, συσταθέντα, κατὰ τὰς πληροφορίας τῆς Ε.Τ.Ε. ἀπὸ τοῦ 1867 ὑπὸ διοίκησιν καὶ διαχείρισιν τῆς Διοικήσεως τῆς Τραπέζης. Ἐπρόκειτο περὶ λογαριασμοῦ προοριζομένου κατὰ τὴν θέλησιν τῆς Διοικήσεως τῆς Ε.Τ.Ε. διὰ τὴν ἄσκησιν προνοίας ὑπὲρ τοῦ προσωπικοῦ, ὁ ὁποῖος ὅμως δὲν εἶχεν οὐδεμίαν σχέσιν μὲ «Ἕνωσιν προσώπων», καὶ ἦτο βεβαίως ἄνευ νομικῆς προσωπικότητος. Μετὰ τὴν κωδικοποίησιν τοῦ νόμου 2868|1923 (373) ἡ Ε.Τ.Ε. ὑποχρεουμένη εἰς τὴν ἵδρυσιν ἰδιαιτέρου ὀργανισμοῦ ὑποχρεωτικῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, ὑπέβαλε πρὸς ἔγκρισιν, συμφώνως πρὸς τὸν νόμον, Καταστατικὸν Ταμείου Συντάξεων, τὸ ὁποῖον ὅμως ἐξ ἀρχῆς ἐνίσχυεν οἰκονομικῶς διὰ τοῦ μέχρι τότε ὑπὸ τῆς Διοικήσεως αὐτῆς τηρουμένου ἀναλόγου προορισμοῦ λογαριασμοῦ.

Ἡ ἐνίσχυσις αὕτη τοῦ οὕτω νεοϊδρυθέντος

---

1. (Πρβλ. ***H. Rosin***, Recht der Arbeiterversicherung, τ. I, σ. 642, τ. II, σ. 278 καὶ ἑπ. ***Otto Mayer***, Deutsches Verwaltungsrecht, τ. II³, § 57, σελ. 342 καὶ ἑπ. Graf Hue de Grais—Peters, Handbuch der Verfassung und Verwaltung § 394 σ. 879. ***F. Fleiner—Στυμφαλιάδη***, Διοικητικὸν Δίκαιον σ. 98. ***L. Richter***, Sozialversicherungsrecht σ. 22. ***G. Henrich***, Die Problematik der Sozialversicherung σ. 94, 104. ***W. Jellinek***, Verwaltungsrecht³, σ. 178, 185, 540, ***Nachtrag*** 32. ***Stier—Somlo***, εἰς Handwoerterbuch der Rechtswissenschaften τ. III σ. 363 (ἄρθρ. Invaliden—Altersversicherung).

αὐτοτελοῦς νομικοῦ προσώπου ἐπεβάλλετο ἐκ λόγων στοιχειωδῶν ὑπολογισμῶν τῶν δυνατοτήτων ἐπαρκείας τοῦ νέου Ταμείου Συντάξεων, ὅπως δυνηθῇ νὰ ἀναγνωρίζῃ εἰς τοὺς συντόμως ἐξερχομένους συνταξιούχους τὰ παρὰ τῇ ΕΤΕ, πρὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ νέου νομικοῦ προσώπου, ἔτη προϋπηρεσίας. Ἄνευ τῆς ἐνισχύσεως ταύτης ἔπρεπε ὁ νέος ὀργανισμὸς νὰ ἀρχίσῃ ὑπολογίζων δι' ἀπονομὴν συντάξεως ὡς χρόνον ὑπηρεσίας μόνον τὸν ἀπὸ τῆς δυνάμει τοῦ νόμου ἱδρύσεώς του, ὅπως τοῦτο συνέβη μὲ τὸ Ι.Κ.Α., τὸν μεγαλύτερον ἐν Ἑλλάδι Ὀργανισμὸν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, τὸν ἱδρυθέντα διὰ τοῦ νόμου 6298|1934 (346). Εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ Ι.Κ.Α. ἡ μὴ πρόβλεψις ἀναγνωρίσεως ἐτῶν προϋπηρεσίας, ἰδίως διὰ τοὺς ἐξερχομένους τῆς πρώτης γενεᾶς ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως αὐτοῦ καὶ ἰδιαιτέρως κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη αὐτῆς, διεμόρφωσε συντάξεις τόσον μικράς, ὥστε ἔθεσεν εἰς τοὺς μισθωτοὺς τὸ συναίσθημα βεβαίου πλέον κινδύνου, ἐνῷ ἕως τότε ἐφησύχαζον μὲ τὴν ἐλπίδα συντόμου πραγματώσεως εὐπρεποῦς ἀσφαλίσεως των. Ἀκριβῶς δὲ κατὰ τοῦ νέου κινδύνου, τὸν ὁποῖον ἀπετέλει δι' αὐτοὺς αὐτὸ τοῦτο τὸ Ι.Κ.Α., ἐξεπήδησεν ἔκτοτε πληθώρα μερικωτέρων ἐπικουρικῶν Ταμείων ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τὸ σύστημα τοῦ Νόμου 2868|1923, τὰ ὁποῖα καὶ μόνον, λόγῳ ἀμέσου παρακολουθήσεως καὶ γνώσεως καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς ὄντως εὐκολώτερον χορηγουμένης ἰδιαιτέρας προσθέτου ἐργοδοτικῆς ἐνισχύσεως, τοὺς δίδουν τὸ αἴσθημα ἀσφαλείας.

Γενικῶς διὰ πᾶσαν κρίσιν περὶ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως—ἰδίως τοῦ κλάδου συντάξεως—καὶ τοῦ τρόπου ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας τοῦ θεσμοῦ πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν, ὅτι ὁ ρόλος του καὶ ἡ ἀποστολή του εἶναι κατὰ σημαντικώτατον μέρος ψυχολογικά. Ὁ θεσμὸς ἐξεκίνησεν ἀπὸ τὴν βασικὴν καὶ ἀναμφιβήτητον ἐκ τῆς πραγματικῆς ζωῆς διαπίστωσιν ὅτι «ἡ ἀβεβαιότης διὰ τὸ προσεχές μέλλον εἶναι ἡ σταθερὰ μορφὴ τῆς μισθώσεως ἐργασίας» (*W. Cooper—Κ. Δοσίου* «Αἱ ἀξιώσεις τῆς ἐργασίας καὶ τοῦ κεφαλαίου», ἔκδοσις Συλλόγου Ὠφελίμων Βιβλίων σελ. 104, πρβλ. σχετικῶς καὶ ὑπ' ἀριθ. 19504|1943 ἐγκύκλιον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας παράγρ. 12, σελ. 7) «τὸ στοιχεῖον τῆς ἀβεβαιότητος διὰ τὴν αὔριον εἶναι ἀπὸ τὰ κυριώτερα συστατικὰ τῆς ἐννοίας τῆς «ἐξαρτήσεως τοῦ μισθωτοῦ», πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς ὁποίας διεμορφώθη σχεδὸν ὁλόκληρον τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον, καὶ τὴν ἀναφερομένην ὑπὸ τοῦ *J. Dunlop* εἰς τὴν πραγματείαν του «**The Development Of Labor Organization** γνώμην τοῦ *F. Tannenbaum*» ἀπὸ τὸ ἔργον του «**The Labor Movement, Its Conservative Functions and Social Consequences**» (1921) ὅτι ὁ ἐργάτης μετέχει εἰς τὰς ὀργανώσεις, διότι ζητεῖ . . . . «νὰ ἀναχαιτίσῃ τὸ ρεῦμα τῆς ἀβεβαιότητος ὑπὸ τοῦ ὁποίου ἀπειλεῖται ἡ ζωή του». Ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλισις προσπαθεῖ νὰ καταπολεμήσῃ τὴν ἀβεβαιότητα μὲ τὴν ὑπόσχεσιν καὶ πρακτικὴν πρόβλεψιν δυνατότητος, ὑπὸ κρατικὴν ἐγγύησιν, ἀντιμετωπίσεως τῶν ἀναπροφεύκτων τυχηρῶν τῆς ζωῆς. Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ὁ θεσμὸς καθημερινῶς προσφέρει κυρίως εἰς τὸ κοινωνικὸν σύνολον, καὶ ὄχι εἰς τοὺς ἐπὶ μίαν ὁλόκληρον ζωὴν καθημερινῶς μὲν καταβάλλοντας, μόνον δὲ περὶ τὰς δυσμὰς τοῦ βίου λαμβάνοντας παροχὰς μισθωτούς, εἶναι τὸ συναίσθημα ἀσφαλείας διὰ τὰ τυχηρὰ τῆς αὔριον, ποὺ δίδει εἰς αὐτοὺς μὲ σπουδαῖα κοινωνικὰ ἀποτελέσματα (δὲν τὴν προμνηθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 19504|1943 ἐγκύκλιον παράγρ. 11 καὶ ἑπ.). Ἐκ τούτου ἡ κοινωνικὴ ἀποτελεσματικότης τοῦ ὅλου θεσμοῦ εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὴν μείωσιν τοῦ συναισθήματος τούτου, δυναμένην νὰ προέλθῃ εἴτε ἐκ τοῦ κρινομένου ὡς ἀνεπαρκοῦς μεγέθους τῶν ἀσφαλιστικῶν ὑποσχέσεων καὶ παροχῶν, εἴτε ἕνεκα αἰσθήματος ἀποξενώσεως τῶν μισθωτῶν ἀπὸ τοῦ ὀργανισμοῦ των, λόγῳ ὑπερβολικῆς ἀναμίξεως ἄλλων παραγόντων, ὡς π. χ. τοῦ κράτους ἢ τοῦ ἐργοδότου.

Εἰς τὴν περίπτωσιν μιᾶς ἀφ' ἑνὸς ἡ πρωτοβουλία διὰ τὴν ἱδρυσιν καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ διὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῶν ἐτῶν προϋπηρεσίας καὶ τὴν ἐξασφάλισιν εὐπρεποῦς μεγέθους παροχῶν ἀπαραιτήτως, πρὸς οἰκονομικὴν ἐπάρκειαν, ἐνισχυσις τοῦ νεοϊδρυθέντος ὀργανισμοῦ ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως, ἥτις ἐπραγματώθη διὰ τοῦ μέχρι τότε ἰδιωτικοῦ λογαριασμοῦ προνοίας, τῇ θελήσει τοῦ διαθέτοντος αὐτὸν ἐργοδότου, ἦτο ἐκ τοῦ νόμου ἐπιβεβλημένη πρὸς ἰσορρόπησιν τῶν πόρων καὶ τῶν παροχῶν» (Ἰδ. ἄρθρ. 1 τοῦ νόμου 591|1937 (126) καὶ τὴν ἐπ' αὐτοῦ αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν). Ἡ ἐνίσχυσις ἰδιαιτέρως ἦτο ἀναγκαία καὶ οὐδένα εἶχε χαρακτῆρα χαριστικὸν ἡ ἰδιαιτέρας εὐνοίας ἢ ἰδιαιτέρου συνδέσμου τοῦ ἐργοδότου πρὸς τὸ Ταμεῖον Συντάξεων. Ἔκτοτε τοὺς ἀσφαλιστικοὺς κατὰ τῆς ἀβεβαιότητος ὀκοποὺς διὰ τὸ προσωπικὸν τῆς ΕΤΕ ἀνέλαβε, κρατικῶς ἠγγυημένους κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 2868, τὸ νέον νομικὸν πρόσωπον (ἄρθρον 5 τοῦ νόμου), μὲ ἰδιαίτερον πλέον διοικητικὸν ὄργανον (ἄρθρον 6 τοῦ νόμου), τὸ Διοικητικὸν του Συμβούλιον, καὶ διεπόμενον ὑπὸ τοῦ νομίμως ἐγκεκριμένου καταστατικοῦ, ἔχοντος ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου.

9.— Τὰ Διοικητικὰ Συμβούλια τῶν ἀποσυγκεντρωμένων κρατικῶν ὑπηρεσιῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως διορίζονται ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας ἐπὶ θητείᾳ ὁριζομένῃ ὑπὸ τοῦ νόμου —καταστατικοῦ. Ἐν τούτοις ἡ θέσις τῶν μισθωτῶν μελῶν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου, μολονότι ὀργάνων τῆς κρατικῆς διοικήσεως, ἐξαρτᾶται ἐμμέσως ἐκ τῆς θελήσεως τῶν ἐργοδοτῶν. Οὗτοι δυνάμενοι ἐν περιπτώσει ἀπαρεσκείας νὰ καταγγέλουν τὴν σύμβασιν ἐργασίας τῶν ἐκπροσώπων τῶν ἐργαζομένων, ἠδύναντο νὰ ἀφαιροῦν ἀπὸ τὰ μέλη τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τὴν ἰδιότητα, ὑπὸ τὴν ὁποίαν μετεῖχον αὐτῶν. Δοθέντος μάλιστα ὅτι συνήθως πρόκειται περὶ συνδικαλιστικῶν ὀργάνων, δὲν εἶναι σπάνιον φαινόμενον δυσμενοῦς διαθέσεως τῶν ἐργοδοτῶν πρὸς τοὺς ἐκπροσώπους τῶν ἐργαζομένων, λόγῳ τῶν φυσικῶν ἐπαγγελματικῶν προστριβῶν καὶ ἐρίδων μεταξὺ συνδικαλιστικῶν ὀργάνων καὶ ἐργοδοτῶν. Ἡ αἰτιολογικὴ ἔκθεσις τοῦ Ν. 694 δέχεται, ὅτι οἱ ἐκπρόσωποι εἶναι ἐνίοτε ἐκτεθειμένοι εἰς ἀναίτιον δίωξιν ἐκ μέρους τῶν ἐργοδοτῶν. Καὶ ταῦτα ἐκτὸς τῆς ἔστιν ὅτε ἐμφανιζομένης σαφοῦς ἀντιθέσεως καὶ ἀκόμη συγκρούσεως συμφερόντων μεταξὺ ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν καὶ ἐπιχειρήσεων. Κατὰ τῆς ἐξαρτήσεως αὐτῆς ἐθεσπίσθη ὁ νόμος 694|1937, ὁρίσας κατ' ἀρχήν: Οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ἐργαζομένων, ἂν ἀπολυθοῦν παρὰ τοῦ ἐργοδότου, χωρὶς νὰ διαπράξουν ἀτιμωτικὸν ἀδίκημα ἢ σοβαρὸν παράπτωμα «κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας των», διατηροῦν καὶ μετὰ τὴν ἀπόλυσίν των τὴν ἰδιότητα τῶν ὡς μελῶν τῶν Διοικ. Συμβουλίων, μέχρι τῆς λήξεως τῆς κατὰ νόμον θητείας των.

10.—Ὁ νόμος 694 ἐζήτησε νὰ καταστήσῃ ἀνεξαρτήτους καὶ ἀνεπηρεάστους τοὺς ἐκπροσώπους τῶν ἐργαζομένων ἐν τῇ ἀσκήσει τῶν καθηκόντων αὐτῶν ὡς μελῶν τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων. Θέλει νὰ ἀποκλείσῃ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐλευθέρως ἀσκουμένης ἐργοδοτικῆς πρωτοβουλίας πρὸς λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας—τὴν ὁποίαν ἀμέσως καὶ καθ' ἑαυτὴν δὲν περιορίζει—ἐφ' ὅσον αὐτὴ δύναται νὰ ἔχῃ ἀποτελέσματα ἐπὶ τῆς ὑπὸ δημοσίας τάξεως νόμων διεπομένης διοικήσεως τῶν ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν.

Παρὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, κρίνοντος κατὰ τὰς ἀπόψεις του, ἀπόλυσιν, οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ἐργαζομένων πρέπει νὰ παραμένουν εἰς τὰ δημόσια καθήκοντά των. Ἐν τούτοις δυνατὸν ὁ ἐργοδότης νὰ προσέφυγεν εἰς τὸ ἔσχατον τοῦτο μέτρον τοῦ ὑπηρεσιακοῦ θανάτου, λόγῳ ἀτιμωτικῆς πράξεως τοῦ μισθωτοῦ, ἡ ὁποία δὲν προοιωνίζεται οὐδὲν καλὸν διὰ τὴν διοίκησιν τοῦ ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ ἢ διὰ σοβαρὰ παραπτώματα αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας του, τῆς ὁποίας ἡ καλὴ ἐκτέλεσις πρέπει νὰ ἐξασφαλισθῇ ὑπὸ τοῦ νόμου. Αἱ περιπτώσεις αὗται ἐπηρεάζουν καὶ τὴν ἐν τῷ συμβουλίῳ θέσιν τῶν ἐκπροσώπων τῶν ἐργαζομένων. Καὶ περὶ μὲν τῆς τελέσεως ἀτιμωτικοῦ ἀδικήματος κρίνει τὸ ἁρμόδιον ποινικὸν δικαστήριον. Κατόπιν τῆς κρίσεως ταύτου ὁ ἐργοδότης δύναται νὰ ἀπολύσῃ τὸν μισθωτὸν ἀζημίως καὶ μὲ συνέπειαν ἐκ τοῦ νόμου τὴν ἀποπομπήν του ἀπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ.

Εἰς ἄλλας ὅμως περιπτώσεις ἐργοδοτικῆς πρωτοβουλίας ἀπολύσεως ὁ νόμος ἐπιτρέπει ἐξαιρετικῶς εἰς τὴν περὶ ἀπολύσεως κρίσιν τοῦ ἐργοδότου νὰ εἶναι ἀποτελεσματικὴ καὶ διὰ τὴν θέσιν τοῦ ἐκπροσώπου τῶν ἐργαζομένων ἐν τῇ διοικήσει τῶν ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν μόνον, ἂν ἠδυνήθη ἀπελύθη πρᾶξις ἀφ' ἑνὸς ἔλαβε χώραν «κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας του» καὶ ἀφ' ἑτέρου συνιστᾷ «σοβαρὸν» παράπτωμα. Ἀλλὰ τὴν σοβαρότητα τοῦ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ παραπτώματος θὰ κρίνῃ τὸ Τμῆμα, εἰδικὸν σοβαρᾶς συνθέσεως συλλογικὸν ὄργανον τῆς δημοσίας διοικήσεως τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς (τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας), ἀποκλειομένων κατὰ ρητὴν διάταξιν τοῦ δημοσίας τάξεως νόμου καὶ αὐτῶν τῶν τακτικῶν δικαστηρίων (παρ. 4 τοῦ νόμου ἐν τέλει· αἱ ἀποφάσεις τοῦ Τμήματος εἶναι ὑποχρεωτικαί... ὑποκείμεναι μόνον εἰς τὴν αἴτησιν ἀκυρώσεως ἐνώπιον τοῦ Σ. τ. Ε. Πρβλ. ἀναλόγως Α. Π. 44|1934 ΕΕΝ α 89).

11.—Ὁ νόμος ἐκκινεῖ ἀπὸ δυσπιστίαν ἀπέναντι τῶν ἐργοδοτῶν, ὁμοίαν τοὐλάχιστον πρὸς ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ῥητῶς διακηρύττει τὸ ἰσχῦον σήμερον (Ζ' Συντακτικὴ πρᾶξις τοῦ 1935) ἄρθρον 114 τοῦ Συντάγματος τοῦ 1927 ἀπέναντι αὐτῆς ταύτης τῆς πολιτειακῆς διοικητικῆς ἐξουσίας, προκειμένου περὶ μονίμων δημοσίων ὑπαλλήλων. Τὸ ἄρθρον 114, ὡς γνωστόν, σκοπεῖ τὴν προαγωγὴν τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν διὰ τῆς διατηρήσεως ὑπαλλήλων πεπειραμένων καὶ ἀνεπηρεάστων. Πρὸς τοῦτο τοὺς ἐξασφαλίζει ἀπὸ αὐθαιρέτους ἀπολύσεις καὶ μεταθέσεις. Κατὰ τὸν ***Lowell***, τὸν ὁποῖον ἀναφέρει ὁ ***Κ. Βασιλείου*** ('Η ἀναθεώρησις τοῦ Συντάγματος σελ. 155) ἡ ἐξάρτησις τοῦ ὑπαλλήλου ἀπὸ τὰς ἀνεγνωρισμένας ὀργανώσεις τῆς δημοσίας ζωῆς, τὰ πολιτικὰ κόμματα, εἶναι «ἔγκλημα». Αὐστηρότερος βεβαίως θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς ἐξαρτήσεως ὀργάνων τῆς δημοσίας διοικήσεως ἀπὸ ἰδιωτικὴν οἰκονομικὴν ἐκμετάλλευσιν, ὅπως ἀπὸ μίαν ἐργοδότιδα ἀνώνυμον ἑταιρίαν, ἡ ὁποία ὁμολογουμένως καὶ ἐξ ὁρισμοῦ ἔχει ἀποστολὴν τὴν ἐπιδίωξιν ἰδιωτικοῦ κέρδους.

12.—Δοθέντος οὕτω τοῦ γενικοῦ κανόνος ἐν ἀνάγκῃ ἐξασφαλίσεως ἀπὸ παντὸς ἐπηρεασμοῦ τῶν ἐχόντων εὐθύνας καὶ δικαιώματα δημοσίων ὑπαλλήλων μελῶν τῶν Διοικ. Συμβουλίων τῶν 'Οργανισμῶν Κοινωνικῆς 'Ασφαλίσεως», ἡ μὲν ἀνάγκη ἀποκλεισμοῦ τῆς ἐργοδοτικῆς πρωτοβουλίας εἶναι ἀναμφισβήτητος. Ὁ ἐργοδότης δύναται νὰ ἀποφασίσῃ ἀπόλυσιν, κατὰ τὰς ἀπόψεις του καὶ τοὺς κανονισμούς του, μὲ μόνους περιορισμοὺς τοὺς νόμους τοὺς γενικῶς ἰσχύοντας περὶ τοῦ θέματος τούτου. Τὸ Τμῆμα τοῦ ΣΚΑ, ὄργανον τῆς κρατικῆς διοικήσεως τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς—τὸ ὁποῖον, ὡς εἴδομεν, δὲν ἔχει ἁρμοδιότητα κρίσεως καὶ ἀποφάσεως ἀμέσου περὶ τοῦ ἐγκύρου ἢ μὴ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἀπολύσεως, ὑποχρεοῦται νὰ ἐξετάσῃ τὰ περιστατικὰ τῆς ἀπολύσεως ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τοῦ προορισμοῦ του ὡς ὀργάνου τῆς διοικήσεως τῆς κρατικῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς.

Καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς ὁ νόμος, ὡς εἴδομεν, ὁρίζει ὅτι δὲν εἶναι ἀνεκτὰ ἀτιμωτικά τινα ποινικὰ ἀδικήματα, ὡς καὶ «σοβαρὰ παραπτώματα» κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς παρὰ τῷ ἐργοδότῃ ὑπηρεσίας. Πλὴν τῶν ἐξαιρέσεων αὐτῶν οἱ ἐκπρόσωποι κατὰ γενικὸν κανόνα διατηροῦν τὴν «ἰδιότητά» των εἰς τὰς Διοικήσεις τῶν 'Οργανισμῶν Κοινωνικῆς 'Ασφαλίσεως. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἔκτασις τῆς κατ' ἐξαίρεσιν τοῦ βασικοῦ κανόνος χορηγουμένης ἐλευθερίας κρίσεως τοῦ κρίνοντος, ἀπὸ τῆς ἀπόψεως του τὰ περιστατικὰ τῆς ἀπολύσεως, Τμήματος τοῦ ΣΚΑ, πρέπει νὰ ἑρμηνεύεται στενῶς. Καὶ τοῦτο ὄχι μόνον κατὰ τὴν γενικὴν ἀρχὴν τοῦ δικαίου, λόγῳ τοῦ ὅτι εἶναι ἐξαιρετικὴ διάταξις, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν φιλελευθέραν ἀντίληψιν τὴν ἀποδεχομένην τὴν κρατικὴν ἀνάμιξιν περιοριστικῶς καὶ μόνον ὅπου ῥητῶς ἐκ τοῦ νόμου ἐπιτρέπεται, ἥτις ἀντίληψις ἐμπνέει ἀναμφισβητήτως τὸ ἰσχῦον Σύνταγμα καὶ ἀσφαλίζει τὴν ἐλευθερίαν τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς καὶ τοῦ ἐργοδοτικοῦ κόσμου. Τοῦτο καὶ ἰσχύει περὶ τοῦ ὅρου «κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας», ἥτις εἶναι ἑρμηνευτέα στενῶς. Τοὐναντίον περιορισμοὶ τῆς ἐξουσίας ταύτης τῆς διοικήσεως—ἄνευ ἱκανῶς αἰτιολογημένου λόγου, ὁράσις τῶν μισθωτῶν ἐκτὸς τῆς ὑπηρεσίας—πρέπει νὰ ἑρμηνεύωνται εὐρέως, ἵνα καθίσταται ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον πραγματικὴ ἡ προστασία τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν τῶν «ἐξυπηρετούντων—κατὰ τὸν νόμον—κοινωφελεῖς σκοπούς» ὡς ἐκπροσώπων τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰ ὄργανα τῆς διοικήσεως τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως.

13.—Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε ἐκτεθέντων συνάγομεν ὅτι:

Αἱ διατάξεις τῶν §§ 1-4 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 694|1937 εὑρίσκονται εἰς στενὴν ἀλληλουχίαν καὶ ἀλληλοσυμπληροῦνται πρὸς ἀκριβέστερον καθορισμὸν καὶ ἀποσαφήνισιν τοῦ περιεχομένου τῆς ἐννοίας τοῦ «ἱκανῶς αἰτιολογημένου λόγου» ἀπολύσεως. Ἡ χορηγουμένη εἰς τὰ συνδικαλιστικὰ στελέχη προστασία δι' αὐτῶν εἶναι ἐνιαία καὶ ἀδιαίρετος. Χορηγεῖται ἐν τῷ συνόλῳ, ἂν διαγνωσθῇ ὑπὸ τοῦ Τμήματος ἀπόλυσις «ἄνευ ἱκανῶς αἰτιολογημένου λόγου» ἢ ὑπόκειται εἰς ἄρνησιν, ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, καθ' ὅλα τὰ μέρη αὐτῆς.

(Συνεχίζεται εἰς τὸ ἑπόμενον)

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΩΝ

Ἐξουσιοδότησις Ν. 28|1944 καὶ ἐλευθερία συνάψεως ἀτομικῶν συμβάσεων

Ἔννοια τῆς διὰ τοῦ Ν. 28|1944 ἐξουσιοδοτήσεως τῶν Ὑπουργῶν πρὸς καθορισμὸν μισθῶν.—Θέσπισις δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἀνωτάτου ὁρίου.—Ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 3601|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.—Ἀνεπίτρεπτος ὑπέρβασις ὁρίου ἀποδοχῶν αὐτῆς διὰ συμβατικοῦ καθορισμοῦ.

Ἐνώπιον τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐπιληφθέντος τῆς ὑποθέσεως μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 222|1949, Α' Τμήματος (εἰσηγητὴς *Ἰ. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 8, 461), ἐτέθη πάλιν τὸ γνωστὸν ζήτημα, ἂν ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς διὰ τοῦ Ν. 28|1944 δοθείσης εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς καθορισμὸν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν εἶναι ὁ ὑπ' αὐτῶν καθορισμὸς καὶ ἀνωτάτου ὁρίου ἀποδοχῶν (πρόκειται περὶ τῆς προϊσχυσάσης τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1917 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπ' ἀριθ. 3601|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ΕΕΔ 5, 94, καθ' ἣν εἶχε καθορισθῇ κατ' ἀνώτατον ὅριον ὁ μισθὸς τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων εἰς δρχ. 250.000), μὲ συνέπειαν τὸ ἀνεπίτρεπτον δικαστικῆς ἀναγνωρίσεως ἀξιώσεως μισθοῦ πέραν τοῦ ὁρίου τούτου, καθωρισμένου δι' ἀτομικῆς συμβάσεως.

Καὶ τὸ Β' Τμῆμα τοῦ Ἀρείου Πάγου συμφωνεῖ πρὸς τὴν ἄποψιν τοῦ Α' Τμήματος, τὸ ὁποῖον ἐβάσισε τὴν ἄποψίν του ἐπὶ τῆς σκέψεως ὅτι σκοπὸς τοῦ καθορισμοῦ ἀνωτάτου ὁρίου ἀποδοχῶν διὰ τοῦ Ν. 28|1944 καὶ τοῦ ἀνεπιτρέπτου ὑπερβάσεως διὰ συμβατικοῦ καθορισμοῦ μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν ὑπῆρξεν ἡ δικαία κατανομὴ τῶν ἀγαθῶν ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ ἀποφυγὴ ὑπερτιμήσεως τούτων.

Ἂν ὅμως τοῦτο πράγματι ἐπεδίωκεν ὁ Α. Ν. 28|1944, τότε πῶς ἐξηγεῖται διὰ τοῦ **Α. Ν. 690|1945** (ΕΕΔ 4, 665), ἐπιγραφομένου «περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ Α. Ν. 28|44» ἀναφορὰ εἰς καθωρισμένας εἴτε ὑπὸ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἴτε ὑπὸ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἴτε ὑπὸ διοικητικῶν πράξεων, εἴτε ὑπὸ τοῦ νόμου, ἀποδοχάς, πρὸς ἐπιβολὴν ποινικῶν κυρώσεων, ἀφοῦ, ἂν τοιαύτην ἔννοιαν εἶχεν ὁ Α. Ν. 28|1944, νὰ ἀπαγορεύσῃ δηλαδὴ ἀτομικὰς συμβάσεις ὑπὲρ τὰ ὅρια τῶν βάσει αὐτοῦ ἐκδιδομένων διοικητικῶν πράξεων, πῶς θὰ ἠδύνατο νὰ καταρτισθῇ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, καθορίζουσα ἀνώτερα ὅρια ἀποδοχῶν, ἢ πῶς θὰ ἠδύνατο νὰ ὑπάρξουν νομίμως ἀποδοχαὶ βάσει ἀτομικῆς συμβάσεως, τὰς ὁποίας ἐν τούτοις φαίνεται νὰ κατοχυρώνῃ ὁ Α. Ν. 690|1945, ἐπιβάλλων ποινικὰς κυρώσεις κατὰ τῶν ἐργοδοτῶν;

Καὶ ἐνῷ ὁ Α. Ν. 690|1945 ἀπετέλεσεν—ὀρθῶς βεβαίως—ἀποφασιστικὸν ἔρεισμα τῆς ἀπόψεως ὅτι παραλλήλως πρὸς τὸν Α. Ν. 28|1944 λειτουργεῖ καὶ ὁ Α. Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» (βλέπε Σ. Ε. 850|1949, εἰσηγητὴς *Χ. Μητρέλιας*, ΕΕΔ 8, 400 καὶ λοιπάς, συμφώνους σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 303 ἐπ.· τοῦτο ἐξάγεται σαφῶς ἤδη καὶ ἐκ τοῦ Α. Ν. 1406|1950, ΕΕΔ 9, 179), περιορίζεται διὰ τῆς ἀπόψεως ὅτι ὁ Ν. 28|1944 ἔχει τὴν ἔννοιαν δεσμεύσεως τῆς ἐλευθερίας τῶν ἀτομικῶς συμβαλλομένων εἰς τὰ ὑποχρεωτικὰ ἐξ αὐτοῦ ἀνώτατα ὅρια ἀποδοχῶν αὐτὴ αὕτη ἡ δυνατότης συνάψεως συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀφοῦ—κατὰ συνέπειαν τῆς ἀπόψεως αὐτῆς—καὶ τὰ συλλογικῶς συμβαλλόμενα μέρη δὲν θὰ δύνανται νὰ ὑπερβῶσι τὰ βάσει τοῦ Ν. 28|1944 καθοριζόμενα ὅρια ἀποδοχῶν.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει καθίστανται ἀμφιβόλου ἰσχύος καὶ αἱ ἀκολουθήσασαι τὴν 3601|1946 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, περὶ τῆς ὁποίας πρόκειται, συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας τῆς 4 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947, ἐφ' ὅσον καθώρισαν μισθοὺς ὑπὲρ τὰ ὅρια τῆς προρρηθείσης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἀφοῦ καὶ ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, παρ' ὅλον τὸν κανονιστικὸν χαρακτῆρα αὐτῆς, ἀπομένει πάντοτε σύμβασις τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, συναπτομένη κατὰ τὸν τύπον τῶν ἰδιωτικῶν συμβάσεων καὶ πρὸς ρύθμισιν ἰδιωτικῶν σχέσεων, μὴ ἐπιτρεπομένης κατ' αὐτῆς αἰτήσεως ἀκυρώσεως (Σ. Ε. 34|1940, Θέμ. ΝΒ' 118), οὔτε δημόσια ὄργανα εἶναι οἱ ὑπογράφοντες αὐτήν, ὥστε νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι κινοῦνται ἐντὸς τοῦ σκοποῦ τῆς δικαίας κατανομῆς τῶν ἀγαθῶν ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ ἀποφυγῆς ὑπερτιμήσεως τούτων, ὁ ὁποῖος προσιδιάζει εἰς ἀσκοῦντα δημοσίαν ἐξουσίαν ὄργανα, ἐκ νόμου ἐντεταλμένα πρὸς τοῦτο.

Ἡ σχολιαζομένη ἀρεοπαγιτικὴ ἄποψις γνωρίζομεν ἤδη, ὅτι δὲν εἶναι βεβαίως νέα. Ἔχει γίνῃ δεκτὴ καὶ διὰ προηγουμένων ἀποφάσεών του (βλέπε καὶ Α. Π. 224|1949, εἰσηγητὴς *Κ. Γκολφινόπουλος*, ΕΕΔ 8 454, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Ἀλλὰ δὲν ἀπαβαίνει, νομίζομεν, ματαία ἡ θεώρησις πάλιν τοῦ προβλήματος, τὸ ὁποῖον, ἀνεπιτυχῶς, καθ' ἡμᾶς, ἐξ ἀρχῆς τοποθετηθέν, κατέληξε νὰ γίνῃ καὶ πρόβλημα, τὸ αὐτό, ἐκ τῶν ἰσχυουσῶν ἤδη συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, μὲ τὸ ἐρώτημα ἂν δύναται νὰ γίνῃ δι' ἀτομικῆς συμβάσεως ὑπέρβασις καὶ τῶν ὁρίων αὐτῶν (βλέπε ἐπὶ τοῦ προβλήματος *Μιχ. Γ. Κυπραίου*, ΕΕΔ 8, 1013, ἔνθα ἀνασκοπεῖται τοῦτο καὶ σχολιάζεται ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις) καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου πλειστάκις, ὡς γνωστόν, ἀπησχολήθησαν τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας, μὲ διαφόρους γνώμας, ἐνῷ εἰσέτι ἐπ' αὐτοῦ δὲν ἀπεφάνθη ὁ Ἄρειος Πάγος.

Ἀρείου Πάγου 97|1950 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Κ. Βοϊατζῆς**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ε. Μιατριώτης**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Μπουρῆς, Δ. Δάφλος

Καὶ τὸ τμῆμα τοῦτο τοῦ Ἀρείου Πάγου σύμ-

ΑΝΑΔΡΟΜΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΡΥΘΜΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΝ

Έννοια μισθωτοῦ διά τήν κατά Ν. 28]1944 άναπροσαρμογήν τῶν μισθῶν

Παροχή έξουσίας είς τούς Ὑπουργούς πρός ρύθμισιν μισθῶν, κατά Ν. 28]1944, καί άναδρομικῶς.—Ἐφαρμογή Ν. 28]1944 καί έπί τῶν κατ' άποκοπήν ἡ μονάδα έργασίας άμειβομένων μισθωτῶν.—Σκοπός τοῦ ν. 28]1944.—Ἀναπροσαρμογή τῶν άποδοχῶν τῶν μισθωτῶν είς τά έκ τῆς νομισματικῆς μεταρρυθμίσεως έπίπεδα τιμῶν.—Ἀνατροπή τοῦ συντρέχοντος κατ' άρχήν τεκμηρίου τούτου.

Ὑπό τοῦ ἐν Ἀθήναις έδρεύοντος νομικοῦ προσώπου «Αὐτόνομος Σταφιδικός Ὀργανισμός» ἠσκήθη αἴτησις άκυρώσεως τῆς ὑπ' άριθ. 9638]660 τῆς 16 Ἰουλίου 1949 κοινῆς τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας άποφάσεως, έκδοθείσης έπί τῇ βάσει τῶν Α. Ν. 28]1944 καί 866]1946, καθ' ὁ μέρος αὕτη, άναπροσαρμόσασα τήν άμοιβήν τῶν σταφιδοκαρφωτῶν τῆς περιφερείας Ζακύνθου, προσέδωκεν ἑαυτῇ καί δύναμιν άνατρέχουσαν μέχρι τῆς 19 Νοεμβρίου 1948, περιλαμβάνουσαν τοὐτέστιν ἐννεάμηνον χρονικόν διάστημα.

Ὡς λόγοι άκυρώσεως προεβλήθησαν οἱ άκόλουθοι: α) Ὅτι ἡ προσβαλλομένη πρᾶξις περιέχει οὐσιωδῶς άνάκλησιν προηγουμένου καθορισμοῦ τῶν αὐτῶν άμοιβῶν, άντικειμένην εἰς τάς άρχάς τοῦ άνακλητοῦ τῶν διοικητικῶν πράξεων. β) Ὅτι, στηριζομένη νόμῳ βάσιμον τήν άγωγήν διά τούς άπό 1ης Φεβρουαρίου 1946 μέχρι 30 Ἀπριλίου 1947 μισθούς, καθώς καί τά ἐν ἠγουμένῃ αἰτιολογίᾳ δῶρα, βάσει μηνιαίου μισθοῦ δραχμῶν έξακοσίων χιλιάδων, καί κατά συνέπειαν μεταρρυθμιστέα αὐτή, κατά τόν περί τοὐτου βάσιμον λόγον έφέσεως.

Εἶναι μέν άληθές, ὅτι έκ τῶν ἐν τῇ έκκαλουμένῃ άποφάσει μνημονευομένων άποδεικτικῶν στοιχείων έπαρκῶς βεβαιοῦται, ὅτι μεταξύ τῶν ἤδη διαδίκων συνωμολογήθη διά τήν άμφισβητουμένην άπό 1ης Φεβρουαρίου 1946 περίοδον μισθός μείζων τοῦ ὑπό τῆς ὡς ἄνω διαληφθείσης ὑπουργικῆς άποφάσεως καθορισθέντος άνωτάτου ὁρίου τῶν δραχμῶν διακοσίων πεντήκοντα χιλιάδων, πλήν περιοριζομένου τοῦ μείζονος ταὐτου, συμφώνως πρός τάς ὡς ἄνω διατάξεις, εἰς δραχμάς διακοσίας πεντήκοντα χιλιάδας, οἱ ὑπό άμφισβήτησιν μισθοί μηνῶν δέκα πέντε, ἤτοι άπό 1ης Φεβρουαρίου 1946 μέχρι 30 Ἀπριλίου 1947, άνέρχονται εἰς τό ποσόν τῶν δραχμῶν τριῶν έκατομμυρίων έπτακοσίων πεντήκοντα χιλιάδων (3.750.000), συναφῶς δέ καί τά ὑπό άμφισβήτησιν δῶρα τοῦ Πάσχα 1946 καί 1947, άνά δραχμάς 125.000, τῶν Χριστουγέννων 1946 εἰς δραχμάς 250.000, τό δέ δῶρον τῶν Χριστουγέννων 1945, ὡς συνομολογεῖται ἑκατέρωθεν, εἰς δραχμάς 315.000, ἡ άξίωσις τοῦ ἐνάγοντος ἐκ τῶν αἰτιῶν τούτων άνέρχεται εἰς τό ποσόν τῶν δραχμῶν τεσσάρων έκατομμυρίων πεντακοσίων έξήκοντα πέντε χιλιάδων (4.565.000), προστιθεμένων δέ εἰς τό ποσόν τοῦτο καί τοῦ έπαρκῶς βεβαιουμένου τοιούτου ἐκ τῶν αὐτῶν άποδεικτικῶν στοιχείων, άλλά καί μή άμφισβητουμένου ὑπό τῶν διαδίκων, ἐκ δραχμῶν ἑνός έκατομμυρίου έκατόν έννενήκοντα πέντε χιλιάδων (1.195.000) διά τούς ἐν τῇ έκκαλουμένῃ άποφάσει μῆνας άπό 1ης Ἀπριλίου 1945 μέχρι 31 Ἰανουαρίου 1946, προκύπτει ὡς ἄθροισμα τό ποσόν τῶν δραχμῶν πέντε έκατομμυρίων έπτακοσίων έξήκοντα χιλιάδων (5.760.000), εἰς ὅ ποσόν δέον νά περιορισθῇ τό διά τῆς άγωγῆς ζητούμενον τοιοῦτο, τῆς προσφορᾶς καί καταθέσεως ὑπό τῆς έναγομένης ἐλάσσονος ποσοῦ μή καταστησάσης ὑπερήμερον τόν δανειστήν ἐνάγοντα, οὐδέ τήν κατά τάς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν άρθρων 427 καί 431 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος άπόσβεσιν τῆς ένοχῆς ἐπενεγκούσης.

φωνον ἔχει τήν γνώμην πρός τήν ὑπό τῆς άναιρετικῆς άποφάσεως έξενεχθεῖσαν, ὅσον άφορᾷ τό νομικόν ζήτημα ὅτι διά τοῦ νόμου 28]1944, ὡς οὗτος αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διά τοῦ Ἀναγκαστ. Νόμου 866]1946, ἐδόθη έξουσιοδότησις εἰς τούς Ὑπουργούς Ἐργασίας καί Οἰκονομικῶν πρός καθορισμόν τῶν μισθῶν καί ἡμερομισθίων πάντων τῶν ὑπαλλήλων, ἐργατῶν, τεχνιτῶν καί ἐν γένει τῶν μισθωτῶν, ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς ὁποίας έξουσιοδοτήσεως περιλαμβάνεται καί ἡ τούτων έξουσία πρός καθορισμόν τοῦ άνωτάτου ὁρίου τοῦ μισθοῦ, ὅπερ δέν δύναται νά ὑπερβῇ συμβατικός καθορισμός τούτου μεταξύ ἐργοδοτῶν καί μισθωτῶν, ὡς ὑπόκειται ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς έξουσιοδοτήσεως ταὐτης καί ὁ διά τῆς, πρός έκτέλεσιν τῶν ὡς ἄνω διατάξεων, καθορισμός εἰς δραχμάς διακοσίας πεντήκοντα χιλιάδας, κατ' άνώτατον ὅριον μηνιαίως, τῶν ὑπό πάσης ἐν γένει έπιχειρήσεως καταβλητέων μισθῶν διά τῆς άπό 15]28 Φεβρουαρίου 1946 καί ὑπ' άριθ. 3601]1946 άποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καί Οἰκονομικῶν.

Ἐπανερχομένων τῶν διαδίκων μετ' άναίρεσιν, εἰς ἣν κατάστασιν ἦσαν οὗτοι πρό τῆς άναιρεθείσης άποφάσεως, συμφώνως πρός τήν διάταξιν τοῦ άρθρου 834 τῆς Πολ. Δικονομίας, ἐξεταστέα ἡ μετά νόμιμον προδικασίαν εἰσαγομένη άπό 15 Ὀκτωβρίου 1947 ἔφεσις τῆς έναγομένης ἑταιρίας κατά τῆς ὑπ' άριθ. 142]1947 άποφάσεως τοῦ κατά τήν διαδικασίαν τοῦ Γ?ΟΔ' 1911 νόμου «περί ἐκδικάσεως τῶν μεταξύ ἐργοδοτῶν καί ἐργατῶν διαφορῶν», δικάσαντος Πρωτοδίκου, δι' ἧς ἐδέξατο οὗτος τήν κατά τῆς ἐκκαλούσης ἑταιρίας άγωγήν διά ποσόν δραχμῶν 11.710.000, ὑπολογισθέντων τῶν άπό 1ης Φεβρουαρίου 1946 μέχρι 30 Ἀπριλίου 1947 μισθῶν δεκαπέντε μηνῶν άνά δραχμάς έξακοσίας χιλιάδας μηνιαίως, καθώς καί τῶν άπό 1ης Φεβρουαρίου 1946 δώρων Χριστουγέννων καί Πάσχα βάσει ἴσου μηνιαίου μισθοῦ δραχμῶν 600.000, ἐπί τῇ ἐκδοχῇ ὅτι ἦτο νόμῳ ἐπιτετραμμένος ὁ συμβατικός καθορισμός μισθοῦ μείζονος τοῦ ἐν τῇ ἄνω διαληφθείσῃ άποφάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καί Οἰκονομικῶν άναγραφομένου άνωτάτου ὁρίου τῶν δραχμῶν διακοσίων πεντήκοντα χιλιάδων.

Μετά τήν διδομένην ἐπί τοῦ νομικοῦ ζητήματος λύσιν ἡμάρτεν ἡ έκκαλουμένη άπόφασις, άντιθέτως τόν νόμον ἑρμηνεύσασα καί άποφηναμένη νόμῳ βάσιμον τήν άγωγήν διά τούς άπό 1ης Φεβρουαρίου 1946 μέχρι 30 Ἀπριλίου 1947 μισθούς, καθώς καί τά ἐν ἠγουμένῃ αἰτιολογίᾳ δῶρα, βάσει μηνιαίου μισθοῦ δραχμῶν έξακοσίων χιλιάδων, καί κατά συνέπειαν μεταρρυθμιστέα αὐτή, κατά τόν περί τοὐτου βάσιμον λόγον έφέσεως.

Εἶναι μέν άληθές, ὅτι έκ τῶν ἐν τῇ έκκαλουμένῃ άποφάσει μνημονευομένων άποδεικτικῶν στοιχείων έπαρκῶς βεβαιοῦται, ὅτι μεταξύ τῶν ἤδη διαδίκων συνωμολογήθη διά τήν άμφισβητουμένην άπό 1ης Φεβρουαρίου 1946 περίοδον μισθός μείζων τοῦ ὑπό τῆς ὡς ἄνω διαληφθείσης ὑπουργικῆς άποφάσεως καθορισθέντος άνωτάτου ὁρίου τῶν δραχμῶν διακοσίων πεντήκοντα χιλιάδων, πλήν περιοριζομένου τοῦ μείζονος ταὐτου, συμφώνως πρός τάς ὡς ἄνω διατάξεις, εἰς δραχμάς διακοσίας πεντήκοντα χιλιάδας, οἱ ὑπό άμφισβήτησιν μισθοί μηνῶν δέκα πέντε, ἤτοι άπό 1ης Φεβρουαρίου 1946 μέχρι 30 Ἀπριλίου 1947, άνέρχονται εἰς τό ποσόν τῶν δραχμῶν τριῶν έκατομμυρίων έπτακοσίων πεντήκοντα χιλιάδων (3.750.000), συναφῶς δέ καί τά ὑπό άμφισβήτησιν δῶρα τοῦ Πάσχα 1946 καί 1947, άνά δραχμάς 125.000, τῶν Χριστουγέννων 1946 εἰς δραχμάς 250.000, τό δέ δῶρον τῶν Χριστουγέννων 1945, ὡς συνομολογεῖται ἑκατέρωθεν, εἰς δραχμάς 315.000, ἡ άξίωσις τοῦ ἐνάγοντος ἐκ τῶν αἰτιῶν τούτων άνέρχεται εἰς τό ποσόν τῶν δραχμῶν τεσσάρων έκατομμυρίων πεντακοσίων έξήκοντα πέντε χιλιάδων (4.565.000), προστιθεμένων δέ εἰς τό ποσόν τοῦτο καί τοῦ έπαρκῶς βεβαιουμένου τοιούτου ἐκ τῶν αὐτῶν άποδεικτικῶν στοιχείων, άλλά καί μή άμφισβητουμένου ὑπό τῶν διαδίκων, ἐκ δραχμῶν ἑνός έκατομμυρίου έκατόν έννενήκοντα πέντε χιλιάδων (1.195.000) διά τούς ἐν τῇ έκκαλουμένῃ άποφάσει μῆνας άπό 1ης Ἀπριλίου 1945 μέχρι 31 Ἰανουαρίου 1946, προκύπτει ὡς ἄθροισμα τό ποσόν τῶν δραχμῶν πέντε έκατομμυρίων έπτακοσίων έξήκοντα χιλιάδων (5.760.000), εἰς ὅ ποσόν δέον νά περιορισθῇ τό διά τῆς άγωγῆς ζητούμενον τοιοῦτο, τῆς προσφορᾶς καί καταθέσεως ὑπό τῆς έναγομένης ἐλάσσονος ποσοῦ μή καταστησάσης ὑπερήμερον τόν δανειστήν ἐνάγοντα, οὐδέ τήν κατά τάς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν άρθρων 427 καί 431 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος άπόσβεσιν τῆς ένοχῆς ἐπενεγκούσης.

ριζομένη εἰς τοὺς Α. Ν. 28|1944 καὶ 866|1937, δὲν δικαιολογεῖται ἐξ ἀποτόμου μεταβολῆς τῶν οἰκονομικῶν ὅρων.

γ) Ὅτι ἀντίκειται εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς χρηστῆς διοικήσεως, ἀνατρέπουσα τὰς προϋποθέσεις ὑπολογισμοῦ τοῦ κόστους τῆς στιγίδος, εἰς βάρος τῶν παραγωγῶν.

δ) Ὅτι ἡ προσβαλλομένη πρᾶξις πλανᾶται, ὑπολαμβάνουσα ὅτι αἱ ἐνδικοι ἀμοιβαὶ δὲν ἀναπροσηρμόσθησαν.

ε) Ὅτι ἐκ τοῦ Α. Ν. 866|1946 δὲν παρέχεται δικαίωμα ἀναδρομικῆς αὐξήσεως ἀμοιβῆς ἐπὶ συμβάσει ἔργου ἢ ἐργασίας μέν, ἀλλὰ κατὰ μονάδα ἀμειβομένης καὶ

στ) Ὅτι ἡ ἀπόφασις ἀντίκειται εἰς τὸν νόμον, μὴ διακρίνουσα μεταξὺ ἐχόντων εἰσέτι ἐνεργὸν ἀτομικὴν σύμβασιν ἐργατῶν καὶ ἐκείνων, ὧν ἡ σχέσις ἐργασίας ἐλύθη πρὸ τῆς ἐκδόσεώς της.

Ἰδιαιτέραν σημασίαν ἐν προκειμένῳ ἔχει ἡ σκέψις τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ὅτι διὰ τὰς κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 28|1944 ὁριζομένας δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἀποδοχὰς τῶν μισθωτῶν συντρέχει, κατ' ἀρχήν, τὸ τεκμήριον τῆς ἀναπροσαρμογῆς αὐτῶν εἰς τὰ ἐκ τῆς νομισματικῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ Ν. 18|1944 καὶ τῶν μεταγενεστέρων δημιουργηθέντα ἐπίπεδα τιμῶν, τοῦθ' ὅπερ ἀποτελεῖ καὶ τὸν ἀληθῆ σκοπὸν τοῦ Ν. 28. Τὸ τεκμήριον ὅμως ἀνατρέπεται, ὅταν τὰ εἰς ἑκάστην συγκεκριμένην περίπτωσιν ἐπικαλούμενα ὑπὸ τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων στοιχεῖα ἐλέγχωνται ἀνακριβῆ ἢ ἀνυπόστατα, καθιστῶντα οὕτω αὐτὰς ἀναπήρους ἐξ ἐπόψεως αἰτιολογικοῦ κύρους.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 29|1950 Ὁλομ.

Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Πουλίτσας**

Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Χ. Μητρέλιας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Χριστόπουλος, Ν. Κοντογιάννης.

Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου

Ὁ νόμος 28|44, ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ νόμου 866|46, παρέχει εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς τῆς Ἐργασίας καὶ τῶν Οἰκονομικῶν τὴν ἐξουσίαν, ὅπως διὰ κοινῶν αὐτῶν ἀποφάσεων καθορίζωσι τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια τῶν πάσης φύσεως ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας πρὸς ἰδιώτας ἐργοδότας ἐργαζομένων μισθωτῶν, καὶ ἀναδρομικῶς. Διοικητικὴ ὅμως πρᾶξις, ὁρίζουσα ἀναδρομικὴν ἐφαρμογὴν αὐτῆς, ἀποτελεῖ κατ' ἀνάγκην ἀνάκλησιν προγενεστέρας τοιαύτης, ρυθμιζούσης τὸ αὐτὸ θέμα διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς ἀναδρομικῆς ἰσχύος της. Ἐφ' ὅσον ὅμως ἡ ἀναδρομὴ συγχωρεῖται ἐκ τοῦ νόμου, ἡ ἐξ αὐτῆς ἐπερχομένη ἀνάκλησις παρίσταται ὡσαύτως θεμιτή, ἀσχέτως παντὸς ἄλλου ὅρου, καὶ ἑπομένως ἀβασίμως προβάλλεται ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἀκυρότης τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, περιεχούσης τοιαύτην ἀναδρομήν.

Ὡς μισθωτὸς λογίζεται, πλὴν ἀπὸ θεωρίας, καὶ ἐκ νομοθετικοῦ προσδιορισμοῦ παρ' ἡμῖν πᾶν φυσικὸν πρόσωπον, ὅπερ παρέχει ἐξηρτημένην ἐργασίαν εἰς ἐργοδότην ἐπ' ἀμοιβῇ, καθοριζομένῃ εἴτε κατὰ λόγον τῆς χρονικῆς διαρκείας τῆς ἐργασίας (μισθός, ἡμερομίσθιον), εἴτε ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀποτελέσματος αὐτῆς κατὰ μονάδα ἢ κατ' ἀποκοπήν, ἀνεξαρτήτως τοῦ χρόνου διαρκείας αὐτῆς (ἄρθρον 1 παρ. 2 ἀν. ν. 16|20-11-35, ἄρθρον 6 νόμου 765|43, ἄρθρον 6 ν. δ. 8|11-5-46). Κατὰ ταῦτα ὁ νόμος 28, ὡς αὐθεντικῶς κατὰ τ' ἀνωτέρω ἡρμηνεύθη, τυγχάνει ἐφαρμοστέος καθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν ἔκτασιν καὶ ἐπὶ τῶν κατ' ἀποκοπὴν ἢ κατὰ μονάδα ἀμειβομένων μισθωτῶν, οἷοι οἱ ὑπὸ τοῦ προσφεύγοντος ὀργανισμοῦ ἐν προκειμένῳ ἀπασχολούμενοι, ἀπορριπτομένου τοῦ περὶ τοῦ ἀντιθέτου σχετικοῦ λόγου ἀκυρώσεως, ὡς μὴ βασίμου.

Διὰ τὰς κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου 28 ὁριζομένας ὡς ἀνωτέρω δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἀποδοχὰς τῶν μισθωτῶν συντρέχει κατ' ἀρχὴν τὸ τεκμήριον τῆς ἀναπροσαρμογῆς αὐτῶν εἰς τὰ ἐκ τῆς νομισματικῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ νόμου 18|44 καὶ τῶν ἑπακολουθησάντων αὐτοῦ μεταγενεστέρων τοιούτων ὑπ' ἀριθ. 362|45 καὶ 879|45 δημιουργηθέντα ἐπίπεδα τιμῶν, τοῦθ' ὅπερ ἀποτελεῖ καὶ τὸν ἀληθῆ σκοπὸν τοῦ ρηθέντος νόμου (28). Τὸ τεκμήριον ὅμως τοῦτο ἀνατρέπεται, ὅταν τὰ εἰς ἑκάστην συγκεκριμένην περίπτωσιν ἐπικαλούμενα ὑπὸ τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων πραγματικὰ στοιχεῖα ἐλέγχωνται ἀνακριβῆ ἢ ἀνυπόστατα, καθιστῶντα οὕτω αὐτὰς ἀναπήρους ἐξ ἐπόψεως αἰτιολογικοῦ κύρους.

Ἐν προκειμένῳ διὰ τὴν ἀναδρομικὴν ἀπὸ 19ης Νοεμβρίου 1948 ἐπαύξησιν τῶν ἀμοιβῶν τῶν ἐν αὐτῇ μισθωτῶν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐπικαλεῖται τὸ γεγονὸς τῆς μὴ ἀναπροσαρμογῆς αὐτῶν διὰ τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1ης Δεκεμβρίου 1947 ἐθνικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας. Ἀσχέτως ὅμως τοῦ ὅτι ἡ αἰτιολογία αὕτη, οὕτω ἀορίστως διατυπουμένη, εὑρηται εἰς προφανῆ ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς ὅρους καὶ τὴν ἔκτασιν ἐφαρμογῆς τῶν συλλογικῶν τούτων συμβάσεων ἐργασίας, αἵτινες, λόγῳ τοῦ χαρακτῆρος αὐτῶν ὡς ἐθνικῶν, περιλαμβάνουσι τὸ σύνολον τῶν ἐν τῇ χώρᾳ μισθωτῶν, συμφώνως τῷ ἀν. νόμῳ 1367|38, περὶ ὧν πάντων ρητῶς διαλαμβάνει καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 46500 τῆς 19ης Νοεμβρίου 1947 ἐγκύκλιος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας (παρ. 4), πάντως ἐκ τῶν στοιχείων τοῦ φακέλλου αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ὡς εἴρηται μισθωτῶν φέρονται ἀναπροσαρμοσθεῖσαι καὶ ἔτι περαιτέρω διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 26076|3148 τῆς 23ης Ὀκτωβρίου 1948 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν αὐτῶν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν Ὑπουργῶν, καὶ δὴ ἀναδρομικῶς διὰ τὸ ἀπὸ 1ης Φεβρουαρίου 1948 καὶ ἐφεξῆς χρονικὸν διάστημα. Οὕτως ὅμως ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὡς πρὸς τὴν τοιαύτην αὐτῆς ἀναδρομήν, ἐλέγχεται ἐρειδομένη ἐπὶ αἰτιολογίας νόμῳ καὶ πράγματι ἀνακριβοῦς, ἐξ οὗ λόγου, βασίμως προβαλλομένου, ἀκυρωτέα καθίσταται, ὡς πρὸς ταύτην.

Διὰ ταῦτα

Δέχεται τὴν ὑπὸ κρίσιν αἴτησιν.

Ἀκυροῖ ἐν μέρει τὴν προσβαλλομένην ἀποφασιν, κατὰ τὰ ἐν τῷ αἰτιολογικῷ τῆς παρούσης.

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΩΝ ΔΙ' ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Κῦρος ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας περὶ ἀποδοχῶν μισθωτῶν

Προσωπικὸν τῶν Ἀμερικανικῶν Ἑταιριῶν μετὰ τὸ Ν. Δ. 1275|1949.—Μισθὸς ὁδηγῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων.—Ἐφαρμογὴ εἰδικῶς ὑπ' ἀριθ. 1|1949 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας.—Νομιμότης ἐκδόσεως ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας κατὰ διάρκειαν ἰσχύος συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.—Θεμιτὴ ἀτομικὴ σύμβασις περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ὑπὲρ τὰ ὅρια συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Λεῖγμα ἐμμονῆς τοῦ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης (βλέπε σχετικῶς καὶ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 2289|1949, εἰσηγητὴς *Δ. Χατζόπουλος*. ΕΕΔ 9, 19, Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 82|1949, Πρωτοδίκης *Σ. Τούσας*, ΕΕΔ 8, 534) εἰς τὴν ὀρθήν, ὡς ἐσημειώσαμεν ἤδη, ἄποψιν περὶ τοῦ ἐπιτρεπτοῦ τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων καθορισμοῦ μισθῶν ὑπὲρ τὰ ὅρια τῶν ἰσχυουσῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας (πρβλ. σχετικῶς καὶ *Μιχ. Γ. Κυπραίου* ΕΕΔ 8, 1013 ἑπ.) ἀποτελεῖ ἡ κατωτέρω νεωτέρα ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης.

Τοῦτο συνάγεται ἐκ τῆς συλλογιστικῆς τῆς ἀποφάσεως, τὴν ὁποίαν χρησιμοποιεῖ αὕτη, διὰ νὰ καταλήξῃ — μόνη εἰς τὴν ὁμοφωνίαν τῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 453|1949 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου (εἰσηγητὴς *Δ. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 8, 936) — εἰς τὴν ἀντίθετον τῆς ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου γενομένης δεκτῆς ἀπόψεως, σχετικῶς μὲ τὸ κῦρος τῶν διαρκούσης τῆς ἰσχύος τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων Ἐπιτρ. Διαιτησίας (πρβλ. ἐν τούτοις νομολογίαν δικαστηρίων τῆς οὐσίας ἐν ΕΕΔ 9, 59 καὶ Πρωτοδικείου Πειραιῶς 2878|1949, εἰσηγητὴς *Κ. Κουτσουρέλης*, κατωτέρω σελ. 308).

Τὸ ἐνδιαφέρον τοῦτο νομικὸν ζήτημα, τὸ ὁποῖον ἀπησχόλησεν εὐρέως τὴν νομικὴν σκέψιν, ἔλαβε ἤδη ἄλλην μορφὴν διὰ τοῦ προσφάτως δημοσιευθέντος ἀ.ν. 1406|1950 «περὶ κυρώσεως ἀποφάσεων Ἐπιτρ. Διαιτησίας ἐπὶ συλλ. διαφορῶν ἐργασίας», (ΕΕΔ 9, 179).

Πρέπει, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 9, 192) νὰ συναχθῇ πλέον ἐκ τοῦ νόμου τούτου, ὅτι πρίγματι αἱ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου ἐκδοθεῖσαι ἀποφάσεις Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας προϋπετέθησαν ὡς ἄκυροι.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἁρμοδιότητα τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ τὸ ἐπιτρεπτὸν τῆς παρεμβάσεως αὐτῶν κατὰ τὸν μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Α.Ν. 1406|1950 χρόνον, ἀπομένει τὸ ζήτημα ἀνοικτόν.

Ἐν τούτοις πρέπει νὰ συναχθῇ πάλιν ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἀ.ν. 1406|1950 ὡς διετυπώθη, ὅτι ἐν ὅσῳ ἐξακολουθεῖ ἡ ἰσχὺς τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας — λόγος, ὁ ὁποῖος ἐστήριξε τὴν ἄποψιν τῆς ἀκυρότητος τῶν ἀποφάσεων τῶν Ἐπιτροπῶν καὶ κατελήξαμεν εἰς τὸν Α. Ν. 1406|1950 —, αἱ ὁποῖαι συλλογικαὶ συμβάσεις ἰσχύουν, κατὰ παράτασιν τοῦ χρόνου αὐτῶν διὰ τῆς τελευταίας κατὰ χρονολογικὴν σειράν, ὑπ' ἀριθ. 56803|5959|1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 9, 88), μέχρι 31 Μαρτίου 1950, εἶναι πάλιν ἀνεπίτρεπτος ἡ παρέμβασις τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, προκειμένου νὰ ἀποφανθοῦν περὶ ἀλλαγῆς μισθῶν, περὶ οὗ θέματος προβλέπουν αἱ πρὸ ὀλίγου μνημονευθεῖσαι συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας.

Ἀλλὰ καὶ πάλιν, ἂν δὲν παραταθῇ διὰ νέας ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὁ χρόνος ἰσχύος τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, θὰ μετατραποῦν αὗται εἰς ἀορίστου χρόνου καὶ θὰ ἰσχύσουν μέχρι τῆς κατ' ἄρθρ. 5 Α.Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» καταγγελίας αὐτῶν, τῆς ὁποίας πάλιν τὰ ἀποτελέσματα ἀρχονται μετὰ δύο μῆνας ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς περὶ ταύτης δηλώσεως (ἄρθρ. 5 Α.Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935). Ἐν τῷ μεταξὺ συνέπεια τῆς τοιαύτης ἐξελίξεως τοῦ ζητήματος — καὶ ἀπὸ νομοθετικοῦ κειμένου τοῦ Α. Ν. 1406|1950 — θὰ εἶναι νὰ παρίσταται τὸ Κράτος ἀπαθὴς θεατὴς ἐνδεχομένων συγκρούσεων κεφαλαίου καὶ ἐργασίας, ἀνίκανον διὰ τῶν ἁρμοδίως πρὸς τοῦτο συνεστημένων συλλογικῶν ὀργάνων του — τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας — νὰ ρυθμίσῃ τὸ θέμα τῶν μισθῶν, περὶ τοῦ ὁποίου μόνος πλέον κανονιστικὸς τρόπος ἀπομένει ὁ διὰ τοῦ Ν. 28|944 καθοριζόμενος.

Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 119|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Π. Δουμπόγιας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Στογιαννόπουλος, Κ. Κουλκίδης

Ἐκ τῆς ἀπὸ 22 Αὐγούστου 1949 ὑπογραφείσης συμβάσεως μεταξὺ τῶν ἐναγομένων ἑταιριῶν καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, κυρωθείσης διὰ τοῦ Ν. Δ. 1275|49 καὶ ἰδίᾳ τοῦ ἄρθρ. 7 παράγρ. 3 τῆς προμνησθείσης συμβάσεως καὶ τῶν ἄρθρ. 13 καὶ 14 τοῦ Ν. Δ. 1275|49, σαφῶς προκύπτει, ὅτι τὸ ἀναληφθὲν προσωπικὸν τῶν τέως ἑταιριῶν "Ατκινσον—Ντρέϊκ καὶ Πάρκ καὶ τὸ προσληφθησόμενον ἐν τῷ μέλλοντι προσωπικὸν θὰ θεωρῆται ὡς προσωπικὸν τῶν ἐναγομένων ἑταιριῶν καὶ αἱ ἀποδοχαὶ αὐτοῦ θὰ ρυθμίζωνται βάσει τῶν Σ. Σ. τῶν ἰσχυουσῶν ἐπὶ τῶν ὁδηγῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων κλπ. τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν, ἐφ' ὅσον, καθ' ἃ συνομολογεῖται, ὁ ἐνάγων προσελήφθη ἀρχικῶς ὑπὸ τῶν ἀμερικανικῶν ἑταιριῶν "Ατκινσον—Ντρέϊκ καὶ Πάρκ, ἐν συνεχείᾳ εἰργάσθη παρὰ τῷ Ἑλληνικῷ Δημοσίῳ καὶ ἀνελήφθη παρὰ τῶν ἐναγομένων, δυνάμει τῆς προμνησθείσης συμβάσεως, αἱ δὲ ἐναγόμεναι εἶναι ἀνώνυμοι ἑταιρίαι. Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ἀνωνύμων ἑταιριῶν κλπ. τῆς 28|9|1937 καθώρισε τὰς ἀποδοχὰς τῶν ὁδηγῶν εἰς δραχμ. 3750 μηνιαίως. Αἱ ἀποδοχαὶ αὗται ἀναπροσηρμόσθησαν διὰ τῆς ἐθνικῆς συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 4|11|47 εἰς δραχμ. 590.000 ἀπὸ 20|10|47 καὶ ἐφεξῆς. Ἡ διάρκεια τῆς ἰσχύος τῆς Σ. Σ. 4|11|47 ὡρίσθη ἑξάμηνος, διὰ διαφόρων ὅμως ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, ἐκδοθεισῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Ν. 866|1937, ὡς αὕτη σύθεντικῶς ἠρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Α. Ν. 1367|1938, παρετάθη ἡ ἰσχὺς αὐτῆς ἐπὶ πολλὰ ἑξάμηνα, ἰσχύει δὲ καὶ μέχρι σήμερον. Διαρκούσης τῆς ἰσχύος τῆς Σ. Σ. 4|11|47 ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 1|1949 ἀπόφασις τῆς κατὰ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΚΑΤ' ΑΜΟΙΒΑΙΑΝ ΘΕΛΗΣΙΝ

Προστασία τῶν ἐπὶ συμβάσει ὑπαλλήλων κατὰ περίπτωσιν στρατεύσεως

Ἐλευθερία συμβαλλομένων πρὸς μετατροπὴν συμβάσεως ἀορίστου χρόνου εἰς ὡρισμένου.—Περιορισμὸς μόνον εἰς περίπτωσιν ὑπάρξεως σκοποῦ καταστρατηγήσεως τῶν νόμων περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.—Κρίσις περὶ ἐλλείψεως σκοποῦ καταστρατηγήσεως τῶν περὶ προστασίας τῶν στρατευομένων διατάξεων.—Ἔννοια Ν. 417|1941.—Προϋπόθεσις ἡ ὕπαρξις συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου κατὰ χρόνον προσκλήσεως τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα.

Λόγαι ἀναιρέσεως τῆς ὑπ' ἀριθ .1604|1949 ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, (εἰσηγητὴς *Ν. Ἐγκολφόπουλος*), ἐπικυρούσης τὴν πρωτόδικον ὑπ' ἀριθ. 397|48 (Πρωτοδίκης *Κ. Τρουπάκης*, ΕΕΔ 8, 208) ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Ἀπὸ τῆς πρώτης μετὰ τῆς ἐργοδότιδος αὐτοῦ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, συναφθείσης τὴν 25|6|1945 καὶ ληξάσης τὴν 23|9|1945, ὁ ἀναιρεσείων ἐξηκολούθησε νὰ προσφέρῃ ἀνελλιπῶς τὰς ὑπηρεσίας του μέχρι τῆς 31|12|1948, ὁπότε ἀκύρως, παρὰ τὸν Ν. 118|1945, ἀπελύθη, μόνη δὲ ὑπογραφὴ τῆς τελευταίας συμβάσεως, ὡς ὡρισμένου χρόνου, δὲν δύναται νὰ μετατρέψῃ τὴν πρότερον ἀορίστου χρόνου, λυομένην μόνον διὰ καταγγελίας, εἰς ὡρισμένου τοιαύτην, ἐφ' ὅσον ἀντιβαίνει εἰς τὸ ἄρθρ. 8 Ν. 2112.

Ἑπομένως ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου, δεχθεῖσα ὅτι ἡ ὑπογραφὴ τῆς τελευταίας ἀπὸ 23|10|1948 δῆθεν συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου μετέτρεψε τὴν μεταξὺ των σύμβασιν ἀπὸ ἀορίστου χρόνου εἰς ὡρισμένου, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς διατάξεις περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τοῦ Ν. 2112 (ἄρθρ. 1, 3, 7, 8) καὶ τῶν ἄρθρων 671 καὶ 672 Α. Κ.

β) Μετὰ τὴν ὀνομασίαν τοῦ ἀναιρεσείοντος ὡς ἀξιωματικοῦ τὸ νομικὸν πρόσωπον—ἐργοδότης αὐτοῦ, ἐπικειμένης τῆς μεταθέσεώς του εἰς τὸ μέτωπον, πρὸς ἀποφυγὴν καταβολῆς μισθοῦ, προέβη εἰς ἄλλαγὴν αὐτοῦ, μειώσας τοῦτον, καὶ ἕνεκα τοῦ λόγου τούτου εἰς τὴν τελευταίαν ἀπὸ 25|10|1948 σύμβασιν, μὲ δόλιον σκοπὸν νὰ ἀποφύγῃ, ὄχι μόνον τὴν καταβολὴν μισθοῦ εἰς τοῦτον, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐξασφαλισθῇ ἐκ τῶν συνεπειῶν τῆς ἀτάκτου ἀπολύσεως, δηλονότι τῶν ἀπαιτουμένων διατυπώσεων τοῦ Ν. 118|1945 καὶ τῆς καταβολῆς τῆς ὑπὸ τοῦ Ν. 2112 προβλεπομένης ἀποζημιώσεως, δεδομένου δὲ ὅτι μέχρι τῆς 25|10|1948 εἶχεν ὑπογράψει καὶ ἄλλας παρομοίας συμβάσεις, δι' ὧν καθωρίζετο ὁ ἑκάστοτε καταβλητέος μισθός, δεδικαιολογημένως πλανηθεὶς ὑπέγραψε καὶ τὴν τελευταίαν, δι' ἧς ἐξυπηρετοῦντο οἱ ὑποπτοι σκοποὶ τοῦ ἐργοδότου του πρὸς καταστρατήγησιν τοῦ νόμου καὶ οὐχὶ οἰκειοθελῶς, ὡς ὑδέχθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ψευδῶς οὕτω ἑρμηνεύσασα καὶ ἐφαρμόσασα τὰς ἄνω διατάξεις.

γ) Σύμβασις ἐργασίας, ἧς ἡ χρονικὴ διάρκεια οὐδὲ ἐκ τοῦ εἴδους καὶ τοῦ σκοποῦ αὐτῆς καὶ τοῦ ἐκτελεστέου ἔργου συνάγεται, συνισταμένη σύμβασιν διὰ χρόνον μὴ ὡρισμένον καὶ διέπεται ὑπὸ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 1 καὶ 8 τοῦ Ν. 2112, ὡς τροποποιηθεῖς ἰσχύει, τοιαύτη δὲ εἶναι προδήλως καὶ ἡ πρόσληψις ὑπαλλήλων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἀντιδίκου του, οὖσης συνεχοῦς καὶ μὴ περιοριζομένης χρονικῶς, καὶ ἂν ἡ πρόσληψις ἐγένετο δι' ὡρισμένον χρόνον. Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, κρῖναν ὅτι ἡ ἀπὸ 25|10|1948 ὑπογραφεῖσα σύμβασις μετέτρεψε τὴν μεταξὺ των σύμβασιν ἐργασίας ἀορίστου χρόνου εἰς ὡρισμέ-

---

τὸν Α. Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Ἀθηνῶν, κηρυχθείσης ἐκτελεστῆς καθ' ἅπασαν τὴν ἐπικράτειαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2470|20|5|49 μὲ ἀνάδρομον ἰσχὺν ἀπὸ 21|1|49, δι' ἧς καθωρίσθη ὁ μισθὸς τῶν ὁδηγῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων ἀνωνύμων ἑταιριῶν κλπ. εἰς τὸ αὐτὸ ποσὸν τῶν δραχμ. 590.000 (ὡς οὗτος καθωρίσθη καὶ διὰ τῆς Σ. Σ. 4|11|47), προσετέθησαν ὅμως ἐπιδόματα λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν, ἤτοι δραχ. 50.000 διὰ τὴν σύζυγον τοῦ μισθωτοῦ καὶ δραχ. 25 000 δι' ἕκαστον ἄρρεν τέκνον κάτω τῶν 18 ἐτῶν καὶ θῆλυ τέκνον ἡλικίας κάτω τῶν 20 ἐτῶν.

Ἐξεταστέον ἀποβαίνει, ἂν ἡ προμνησθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 1|49 ἀπόφασις εἶναι ἔγκυρος ἢ ἄκυρος. Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ὑπεστηρίχθησαν δύο ἀπόψεις ἐν τῇ νομολογίᾳ τῶν ἀνωτάτων Δικαστηρίων. Ὁ Α. Π. διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 453|1949 ἀποφάσεώς του (ὅρα ταύτην ἐν Θέμ. σελ. 710) ἐδέχθη ὅτι, διαρκούσης τῆς ἰσχύος τῆς Σ.Σ. 4|11|47, ἔστω συνεπείᾳ παρατάσεως δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἀποκλείεται ἡ ρύθμισις τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν δι' ἀποφάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας. Ἀντιθέτως τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας διὰ τῶν 1721|49 καὶ 852|49 ἀποφάσεων τῆς ὁλομελείας (Θέμ. 281, ΕΕΔ 8, σελ. 1028), ἐδέχθη ὅτι ἐκ παραλλήλου δύνανται νὰ ρυθμίζωνται αἱ ἀποδοχαὶ τῶν μισθωτῶν 1) διὰ Σ.Σ. 2) δι' ἀποφάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας καὶ 3) διὰ κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας βάσει τοῦ Α.Ν. 28|44. Παρὰ τὸν σεβασμόν, τὸν ὁποῖον τρέφομεν πρὸς τὸ ἀκυρωτικόν, θεωροῦμεν ὀρθοτέραν τὴν ἄποψιν τῆς ὁλομελείας τοῦ Σ.Ε., ὡς πλέον ἐπιεικῆ, ὡς εὐνοϊκωτέραν διὰ τοὺς μισθωτοὺς καὶ σύμφωνον πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ ἄρθρου 680 τοῦ Α. Κ., διὰ τοῦ ὁποίου δὲν ἀποκλείονται ἀτομικαὶ συμβάσεις ἐργασίας, δι' ὧν συμφωνεῖται μισθὸς ἀνώτερος τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τῆς Σ.Σ. (Α.Π. 179|49 Θέμ. 296) καὶ διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ νομικοῦ λόγου δὲν ἀποκλείεται καὶ ρύθμισις τῆς διενέξεως μεταξὺ μισθωτῶν καὶ ἐργοδοτῶν καὶ ὁ καθορισμὸς ἀποδοχῶν ἀνωτέρων τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τῆς Σ.Σ. δι' ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, ἀφοῦ καὶ αἱ ἀποφάσεις αὗται κηρύσσονται ἐκτελεσταὶ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἤτοι τοῦ ἁρμοδίου ὀργάνου τῆς πολιτείας, ἐφ' ὅσον ἡ διένεξις ἀνεφάνη μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ συμβατικοῦ χρόνου τῆς ἰσχύος τῆς Σ.Σ. τῆς 4|11|47.

νου τοιαύτην καὶ ἔλεγεν αὐτὴ ὅμα τῇ λήξει τῆς τελευταίας συμβάσεως καὶ δὲν ἔχουσιν ἐπὶ ταύτης ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 2112 καὶ Ν. 118 ψευδῶς ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε ταύτας.

δ) Καὶ ἂν ὑποτεθῇ, ὅτι ἡ μεταξὺ των σύμβασις ἐργασίας ἦτο ὡρισμένου χρόνου, κακῶς ἐδέχθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὡς ἔγκυρον τὴν ἀπόλυσίν του, κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 417|1941, ὡς ἰσχύει, μετὰ τὸν Ν. 650|1941, καθ' ὅσον, ἐὰν ἡ τελευταίως ὑπογραφεῖσα σύμβασις ὡρισμένου χρόνου ἦτο δυνατὸν νὰ μετατρέψῃ τὴν σύμβασιν ἀορίστου χρόνου εἰς ὡρισμένην τοιαύτην, τὴν αὐτὴν δυνατότητα θὰ εἶχον καὶ αἱ προηγουμένως ὑπογραφεῖσαι συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου καὶ ὡς ἐκ τούτου, στρατευθέντος αὐτοῦ κατὰ τὴν ἰσχὺν μιᾶς τῶν προϋπογραφεισῶν συμβάσεων, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ χωρήσῃ ἀπόλυσις αὐτοῦ, προστατευομένου ἔκτοτε ὑπὸ τοῦ Ν. 417|1941. Ἄλλως ὁ σκοπὸς τοῦ Ν. 417|1941 ἦτο νὰ προστατεύσῃ τοὺς ἕνεκα τῆς στρατεύσεως των ἀπομακρυνομένους τῆς ὑπηρεσίας των ὑπαλλήλους. Ἑπομένως, αὐτοῦ ὄντος ἐπὶ συμβάσει ὑπαλλήλου, ἀσχέτως ἂν ὑπέγραψε ταύτην ὡς στρατιώτης ἢ πολίτης, καὶ ὑπὸ τὴν ἐφεδρικήν του ἰδιότητα ἀπομακρυνθεὶς τῆς ἐργασίας του, ἵνα προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὴν πατρίδα, προστατεύεται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 417|1941, τὰ ἀντίθετα δὲ δεχθεῖσα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ψευδῶς ἠρμήνευσε καὶ κακῶς ἐφήρμοσε τὰς διατάξεις τοῦ ἄνω Νόμου.

* * *

Πράγματι, ὡς δέχεται ὁ Ἄρειος Πάγος, δὲν ἀπαγορεύεται ὑπὸ οὐδεμιᾶς διατάξεως νὰ μετατραπῇ ἀμοιβαίᾳ συναινέσει μία σύμβασις ἀορίστου χρόνου εἰς τοιαύτην ὡρισμένου.

Κατὰ τὸν νόμον (βλέπε Dernburg—*ἀνοβουνιώτου*, Ἐνοχ. § 65, Windscheid, Ἐνοχ. § 357, σημ. 4 καὶ 7) πᾶσαι αἱ ἐνοχαί, καὶ συνεπῶς καὶ αἱ ἐκ μισθώσεως ὑπηρεσίας τοιαῦται, λύονται καὶ συμβάσει (πρβλ. Ἐφετ. Ἀθηνῶν 180|1931, Θέμ. ΜΕ', 497).

Ἀρκεῖ ἓν προκειμένῳ νὰ μὴ γίνεται τοῦτο πρὸς καταστρατήγησιν τῶν περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας διατάξεων τοῦ Νόμου (ἄρθρ. 8 Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων»), ὁπότε ἂν ὁ καθορισμὸς τοῦ χρόνου ἐν τῇ συγκεκριμένῃ συμβάσει δὲν δικαιολογῆται ἐκ τῆς φύσεως τῆς συμβάσεως, ἀλλ' ἐτέθη πρὸς καταστρατήγησιν τοῦ νόμου, λογίζεται ἡ οὕτω συναφθεῖσα σύμβασις ὡς τοιαύτη ἀορίστου χρόνου καὶ ἰσχύουν οἱ περὶ αὐτῆς νόμοι καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Πότε ὁ καθορισμὸς τῆς χρονικῆς διαρκείας τῆς συμβάσεως δὲν δικαιολογεῖται, ἀλλ' ἐτέθη πρὸς καταστρατήγησιν τοῦ νόμου, ἀνήκει εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, ὑποχρέου πάντως τοῦ μισθωτοῦ νὰ ἀποδείξῃ τὰ πραγματικὰ περιστατικὰ καὶ νὰ ἀναφέρῃ ἐν τῇ ἀγωγῇ του τὸν ἰσχυρισμὸν περὶ καταδολιεύσεως τοῦ νόμου (Δ. Π. 166|1935, ΕΕΝ β' 922).

Ἐνῷ ταῦτα ἔχουν κατ' ἀρχὴν οὕτω, ἐν προκειμένῳ, καθ' ἃ ἔχομεν ὑπ' ὄψιν, ὁ συγκεκριμένος μισθωτός, παρὰ τὴν στρατεύσιν του ὡς ἀξιωματικοῦ, ἐξηκολούθει νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὸν ἐργοδότην του—νομικὸν πρόσωπον, ἀμειβόμενος διὰ τὴν παροχὴν ταύτην ἀντὶ δραχ. 750.000 μηνιαίως καὶ τὴν 25 Ὀκτωβρίου 1948 κατηρτίσθη μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐργοδότου του νέα σύμβασις, ὡρισμένου χρόνου, μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1948, διὰ τῆς ὁποίας, ἀφοῦ ἐμειώθησαν αἱ ὧραι ἐργασίας, ἐμειώθη καὶ ὁ μισθὸς εἰς δραχ. 400.000.

Ὑπὸ τὸ ἐκτεθὲν πραγματικὸν ὀλίκον συνάγεται, ὅτι ἡ στράτευσις ὡς ἀξιωματικοῦ δὲν ἐπέφερε τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως, κατὰ περιορισμὸν ἐκ τοῦ νόμου (βλέπε καὶ ἄρθρ. 48 τοῦ Α. Ν. 833|1937 «περὶ στελέχους ἐφέδρων τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ», καθ' ὃ ἐθεωρεῖτο ὡς ἐν ἀδείᾳ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του καὶ ἐδικαιοῦτο νὰ ἀναλάβῃ μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του ταύτην, ὑφ' οὓς ὅρους σχετικοὶ περὶ τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων νόμοι ὁρίζουν, καὶ δὲν ὑπεχρέου βεβαίως αὐτὸν εἰς παροχὴν ὑπηρεσιῶν).

Ἐτέρωθεν ἐκ τῆς νομοθετικῆς προστασίας τῶν στρατευομένων δὲν ἐδικαιοῦτο παροχῆς τινος, ἐκτὸς ἂν συνέτρεχον οἱ ὅροι τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α. Ν. 2672|1940 (ΕΕΔ 7,583), ἂν δηλαδὴ ὁ μισθός του ὡς ἀξιωματικοῦ ὑπελείπετο τοῦ κατὰ Ν. 3514|28 καὶ 519|1948 ὀφειλομένου εἰς ὁπλίτας ἐπιδόματος, ἀπότε ἐδικαιοῦτο τῆς διαφορᾶς, καταβλητέας ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου. Παρέχων ὅμως τὰς ὑπηρεσίας του καὶ μετὰ τὴν στράτευσίν του ἐδικαιοῦτο βεβαίως τῆς ἀντιπαροχῆς ἐκ τοῦ μισθοῦ του.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως διὰ τῆς νέας συμβάσεως, ὡρισμένου χρόνου, κατελύθη ἡ παλαιὰ ἀορίστου χρόνου, ὑφ' ἣν καὶ ἐτέλει κατὰ τὴν στράτευσίν του καὶ τὸ ἐντεῦθεν ζήτημα εἶναι ἂν, ἐφ' ὅσον ἐκ τοῦ νόμου θεωρεῖται ὁ μισθωτὸς ὡς τελῶν ἐν ἀδείᾳ (ἄρθρ. 48 Α. Ν. 833|1937), μὲ δικαίωμα ἀναλήψεως τῆς θέσεώς του μετ' ἀποστράτευσιν, ἠδύνατο νὰ εἶναι ἰσχυρὰ μία τοιαύτη σύμβασις, ὡς ἐν προκειμένῳ, ἡ ὁποία κατέληγεν εἰς παραίτησιν τῶν ἐκ τοῦ σχετικοῦ προστατευτικοῦ νόμου δικαιωμάτων του ἐκ τῆς στρατεύσεως.

Νομίζομεν, ὅτι ἀπὸ τῆς πλευρᾶς ταύτης ἔδει νὰ περιορισθῇ ἡ ἔρευνα, μὲ τὴν συνέπειαν νὰ θεωρηθῇ ἄκυρος ὡς πρὸς τὴν συνομολόγησιν τοῦ ὡρισμένου χρόνου αὐτῆς, ἐφ' ὅσον ἡ ἐκ τῶν προτέρων παραίτησις ἀπηγορεύετο ἐκ τοῦ εἰσάγοντος γενικὸν κανόνα ἄρθρου 11 Α. Ν. 547|1937 (πρβλ. *Α. Λιτζεροπούλου*, Ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ Ν. Δ. 424|41, σελ. 22-26 καὶ εἰδικῶς προκειμένου περὶ τῆς νομοθετικῆς προστασίας τῶν στρατευομένων, ἐξ ὅλου τοῦ πνεύματος καὶ σκοποῦ αὐτῆς πρβλ. ὡς πρὸς τοῦτο νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 5,504).

Σημειωτέον ὅτι ἐν προκειμένῳ δὲν ἠδύνατο νὰ γίνῃ λόγος περὶ προθέσεως καταστρατηγήσεως τοῦ Ν. 118|45, ὡς ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ, διότι τὸ ἐν λόγῳ νομικὸν πρόσωπον δὲν ὑπήγετο εἰς τὸν Ν. 118|45.

Ἀρείου Πάγου 53|1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Πλατύκας**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Θ. Γιοΐλης, Δ. Ἀγραφιώτης.

Οὐδεμία διάταξις τοῦ νόμου 2112|1920 ἢ τοῦ νόμου 118|1945 ἢ τῶν ἄρθρ. 671 καὶ 672 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἢ οἱουδήποτε ἄλλου νόμου ἀπαγορεύει, ὅπως σύμβασις ἐργασίας ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἀορίστου χρόνου μετατραπῇ, τῇ ἐλευθέρᾳ βουλήσει τῶν συμβαλλομένων, διὰ νέας συμβάσεως εἰς τοιαύτην ὡρισμένου χρόνου, ἐφ' ὅσον ἡ νέα αὕτη σύμβασις δὲν ἐγένετο πρὸς καταστρατήγησιν τῶν περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως διατάξεων τοῦ νόμου 2112|1920. Ὅθεν, δεξάμενον τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσ-

ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ ΜΕΤΑ Θ' ΨΗΦΙΣΜΑ

Ἀπόλυσις διὰ πειθαρχικὰς παραβάσεις καὶ δικαιοδοσία Ἐπιτροπῶν Ψηφίσματος

Ἀνάθεσις ὑπὸ τοῦ Θ' Ψηφίσματος ἀσκήσεως ἀποκλειστικῆς δικαιοδοσίας πρὸς κρίσιν ἐπὶ τῶν ἐν αὐτῷ παραβάσεων εἰς Ἐπιτροπάς.—Διατήρησις ὅμως τῆς δικαιοδοσίας τῶν ὑπηρεσιακῶν πειθαρχικῶν ὀργάνων πρὸς ἐπιβολὴν ποινῶν διὰ παραβάσεις μὴ προβλεπομένας ἐν τῷ Ψηφίσματι.—Ἀπόλυσις μισθωτοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης.

Ἐπικυροῦται διὰ τῆς κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἡ ὑπ' ἀριθ. 1401/48 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (εἰσηγητὴς *Χ. Καραπανζῆς*, ΕΕΔ 7, 638, ἐφ' ἧς βλέπε καὶ σχόλιον *Φ. Δ. Ἀγγελῆ*, ΕΕΔ 7, 639).

βαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὅτι ἡ προϋπάρχουσα σύμβασις ἐργασίας μεταξὺ τῶν διαδίκων ἀορίστου χρόνου μέχρι τῆς 25 Ὀκτωβρίου 1948 μετετράπη, διὰ νέας αὐτοτελοῦς συμβάσεως ἐργασίας, εἰς τοιαύτην ὡρισμένου χρόνου ἀπὸ τῆς 25 Ὀκτωβρίου 1948 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1948, καὶ ὅτι ἡ νέα αὕτη σύμβασις κατηρτίσθη ἐλευθέρως καὶ ἀβιάστως, ἄνευ οἱασδήποτε ἀνάγκης ἢ ἐξαναγκασμοῦ τοῦ ἀναιρεσείοντος, καὶ δὲν ἐγένετο πρὸς καταστρατήγησιν τῶν περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως διατάξεων τοῦ νόμου 2112/1920 καὶ ἀποφηναμένου δι' ἀπορρίψεως τῆς ἐφέσεως ἀπορριπτέαν τὴν ἀγωγήν, διώκουσαν τὴν πληρωμὴν μισθῶν, λόγῳ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ συνομολογηθέντος χρόνου, ὀρθῶς τὰς ὡς ἄνω διατάξεις τῶν νόμων ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ οὐδεμίαν διάταξιν νόμου παρεβίασεν, οἱ δὲ περὶ τοῦ ἐναντίου 1 καὶ 3 λόγοι ἀναιρέσεως τοῦ ἀναιρετηρίου ἀβάσιμοι καὶ ἀπορριπτέοι.

Καθ' ἃ ἐκ τῆς γ.' αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δείκνυται, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐδέχθη ἀνελέγκτως, ἀπὸ τῆς κρίσεώς του ἀναγομένης εἰς ἐκτίμησιν πραγμάτων, ὅτι ἡ νέα ἀπὸ 25 Ὀκτωβρίου 1948 σύμβασις ἐργασίας μεταξὺ τῶν διαδίκων κατηρτίσθη ἐλευθέρως καὶ ἀβιάστως, ἄνευ οἱασδήποτε ἀνάγκης ἢ ἐξαναγκασμοῦ τινος τοῦ ἀναιρεσείοντος, καὶ δὲν ἐγένετο πρὸς καταστρατήγησιν τῶν περὶ προστασίας τῶν στρατευομένων διατάξεων καὶ γενικῶς πρὸς περιγραφὴν τῶν ἐξ αὐτῶν δικαιωμάτων του. Ὅθεν, ὁ 2ος λόγος ἀναιρετηρίου, ἐφ' ὅσον μὲν ὑποστηρίζει, ὅτι ἡ νέα αὕτη ἐργασιακὴ σύμβασις ἐγένετο μὲ σκοπὸν καταστρατηγήσεως τῶν δικαιωμάτων του καὶ ἐκ τούτου ἦτο ἄκυρος, εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀντιτιθέμενος εἰς τὰ δεκτά, ὡς ἐρρήθη, γενόμενα ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἐφ' ὅσον δὲ περαιτέρω ὑποστηρίζει, ὅτι ὁ πλανηθεὶς ὑπέγραψε τὴν σύμβασιν ταύτην, ὡς ἀπαράδεκτος, συνῳδὰ τῷ ἄρθρ. 811 § 2 τῆς Πολ. Δικονομίας, καθὸ νέος καὶ μὴ ἀναγόμενος εἰς τὴν κοινὴν εὐταξίαν, ἐφ' ὅσον ὁ ἀναιρεσείων δὲν ἰσχυρίζεται ὅτι τοιοῦτον ἰσχυρισμὸν ὑπέβαλεν ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τῆς οὐσίας.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ νόμου 417/1941, εἰς ἣν ὑπήχθησαν καὶ οἱ ὑπάλληλοι νομικῶν προσώπων καὶ κοινωφελῶν ὀργανισμῶν διὰ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ νόμου 650/1941 καὶ ὁριζούσης ὅτι «ὑπάλληλοι τοῦ Δημοσίου ἢ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ὑπηρετοῦντες ἐπὶ συμβάσει ὡρισμένης χρονικῆς ἰσχύος καὶ κληθέντες κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεως ὡς ἔφεδροι εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ, διατηροῦνται ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ καὶ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς συμβάσεως, ἐφ' ὅσον χρόνον διήρκεσεν ἡ εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ ὑπηρεσία των ὡς ἐφέδρων, ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει, οὐχὶ ἐπὶ χρονικὸν διάστημα μεῖζον τοῦ κατὰ τὴν στράτευσίν του ὑπολειπομένου μέχρι τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως χρόνου» σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἀναγκαῖοι ὅροι, ἵνα συντρέξῃ ἡ ἐκ τοῦ νόμου τούτου προστασία τῶν στρατευθέντων, εἶναι α') ἡ σύμβασις ἐργασίας νὰ συνήφθη μὲ τὸ δημόσιον ἢ νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου ἢ κοινωφελῆ ὀργανισμόν, β') νὰ εἶναι ὡρισμένης χρονικῆς διαρκείας καὶ οὐχὶ ἀορίστου χρόνου καὶ γ') νὰ ἐκλήθη ὁ ὑπάλληλος εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ ὡς ἔφεδρος κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεως, δὲν ἔχει δ' ἐφαρμογὴν εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ κατάρτισις τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως ἔλαβε χώραν κατὰ χρόνον, καθ' ὃν ὁ ὑπάλληλος ὑπηρέτει ἤδη ὡς ἔφεδρος εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ ἢ ἡ σύμβασις ἐργασίας ἦτο ἀορίστου χρόνου. Συνεπῶς, ἐφ' ὅσον τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ἐδέχθη, καθ' ὃ ἐκ τῆς δ' αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δείκνυται, τὸ μὲν ὅτι, ὅτε ἐκλήθη ἐν ἔτει 1946 ὁ ἀναιρεσείων εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ ὡς ἔφεδρος δὲν συνεδέετο μετὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ἀλλὰ διὰ τοιαύτης ἀορίστου χρόνου, τὸ δὲ ὅτι τὴν ἐπίδικον ὡρισμένου χρόνου σύμβασιν ἐργασίας συνῆψεν οὗτος μετὰ τὴν στράτευσίν του, καὶ ὅτι δὲν ἐγένετο ἡ ἀπόλυσις αὐτοῦ πρὸ τῆς στρατεύσεώς του ἡ ἐπικειμένης ταύτης, καὶ ἀποφηνάμενον δι' ἀπορρίψεως τῆς ἐφέσεως ἀπορριπτέαν τὴν ἐπὶ ἀκυρώσει τῆς ἀπολύσεώς του ἀγωγήν, ὀρθῶς τὰς ὡς ἄνω διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσεν, ὁ δὲ περὶ τοῦ ἐναντίου 4ος λόγος ἀναιρετηρίου ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

Καὶ ὁ 5ος λόγος ἀναιρετηρίου, ἀποβιδὼν εἰς τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν τὸ σφάλμα, ὅτι δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψει καὶ δὲν ἐξετίμησε τοὺς παρ' αὐτοῦ νομοτύπως προταθέντας ἰσχυρισμούς του, κατὰ νόμον ἀσκοῦντας ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης, ὡς ἀπορρίψασα τὸν πρόσθετον λόγον ἐφέσεως ὡς ἀπαράδεκτον, ὡς μὴ προταθέντα πρωτοδίκως, ὡς διατυποῦται, εἶναι ἀπολύτως ἀόριστος καὶ ἀνεπίδεκτος δικαστικῆς ἐκτιμήσεως, μὴ καθοριζομένου τοῦ περιεχομένου τοῦ ὑποβληθέντος ἰσχυρισμοῦ, ἐξ οὗ θὰ κριθῇ ἂν οὗτος ἦτο νόμιμος, ὡς ἀσκῶν πράγματι οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης, καὶ ἐκ τοῦ λόγου τούτου εἶναι ἀπορριπτέος.

ΙΖ', ΙΗ', ΚΒ', ΚΔ' καὶ ΚΖ', ὑπάλληλοι τῆς 'Αγροτικῆς Τραπέζης τῆς 'Ελλάδος, συνεργασθέντες ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 2 παράγρ. 2 τοῦ Ψηφίσματος τούτου μετὰ τῶν κατακτητῶν, ἀπολύονται διὰ Β. Διατάγματος, προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας, κατόπιν γνωμοδοτήσεως τῆς διὰ τοῦ Ψηφίσματος τούτου συνισταμένης Ἐπιτροπῆς, ἡ δὲ διαδικασία αὕτη εἶναι ἀποκλειστική, μὴ ἐπιτρεπομένης παραλλήλου δικαιοδοσίας ἄλλου ὀργάνου διὰ τὴν ἀπόλυσιν ὑπαλλήλου τῆς ΑΤΕ, λόγῳ συνεργασίας μετὰ τοῦ ἐχθροῦ, ὡς ἀριδήλως προκύπτει α) ἐκ τοῦ σκοποῦ τοῦ Ψηφίσματος τούτου, καθ' ἃ ἐν τῷ προοιμίῳ αὐτοῦ σαφῶς ἐκτίθεται β) ἐκ τῶν συνεπειῶν τῆς βάσει τοῦ Ψηφίσματος ἀπολύσεως γ) ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 9 αὐτοῦ, δι' ἧς προβλέπεται ἀναθεώρησις πάσης ἀπολύσεως ὑπαλλήλου τῆς ΑΤΕ, γενομένης μέχρι τῆς 30|9|46 εἰς ἐκτέλεσιν κατοχικῶν ἢ μετακατοχικῶν νομοθετικῶν ἢ διοικητικῶν πράξεων δ) ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 14 παράγρ. 2 τοῦ ἀ.ν. 688|45 «περὶ προσωπικοῦ τῶν Τραπεζῶν», ὡς ἐπίσης καὶ τοῦ ἄρθρου 11 ν.δ. 56|46 «περὶ κυρώσεως, τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 8|5|46 ν. δ. «περὶ τροποποιήσεως τῆς περὶ 'Αγροτικῆς Τραπέζης τῆς 'Ελλάδος Νομοθεσίας». Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ὧδεν ἀπόφασις, δεχθεῖσα, παρὰ ταῦτα, ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἰσχύος τοῦ Θ' Ψηφίσματος ὑπῆρχε παράλληλος δικαιοδοσία τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου τῆς ΑΤΕ (ἄρθρον 67 τοῦ 'Οργανισμοῦ αὐτῆς, ν. 2581|40), διὰ τὴν ἀπόλυσιν ὑπαλλήλου τῆς ΑΤΕ, λόγῳ συνεργασίας μετὰ τοῦ ἐχθροῦ καὶ τῆς πρὸς τοῦτο ἀναλήψεως διοικητικῆς θέσεως, προφανῶς ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ σφαλερῶς ἐφήρμοσε τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1, 2, 3, 5 καὶ 9 τοῦ Θ' Ψηφίσματος.

β) Ὡσαύτως κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ αὐτοῦ Ψηφίσματος ἐδέχθη α) ὅτι τοῦτο ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῆς ἰδικῆς του περιπτώσεως, ἤτοι τῆς ἀπολύσεως ὑπὸ πειθαρχικοῦ Συμβουλίου βάσει νόμου προκαταρκτικοῦ, ἐνῷ, κατὰ τὸ σαφὲς γράμμα τῆς διατάξεως ταύτης, κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 9 ἐπικυροῦνται ἢ ἀκυροῦνται ἀπολύσεις ὑπαλλήλων τῆς ΑΤΕ, γενόμεναι μέχρι 28|8|43, βάσει κατοχικῶν ἢ μετακατοχικῶν νομοθετημάτων ἢ διοικητικῶν πράξεων, β) ὅτι τὸ ἄρθρον 9 ἀπειλεῖ κατὰ τοῦ αἰτουμένου τὴν ἀναθεώρησιν καὶ ἀποτυγχάνοντος, ὡς κύρωσιν, τὴν συνέπειαν τοῦ ἄρθρου 8 παράγρ. 1 τοῦ Θ' Ψηφίσματος, ἐνῷ τὸ σημεῖον τοῦτο τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Θ' Ψηφίσματος ἐτροποποιήθη διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 4 παράγρ. 9 τοῦ Γ' Ψηφίσματος, ἀπαλειφθείσης τῆς ὡς ἄνω κυρώσεως, τὴν διάταξιν δὲ ταύτην παντελῶς ἠγνόησε ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, θεωροῦσα ἰσχύουσαν τὴν ἀρχικὴν τοῦ ἄρθρου 9 διατύπωσιν, τὸ σφάλμα δὲ τοῦτο ἤσκησε οὐσιώδη ἐπίδρασιν εἰς τὰς σκέψεις τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης καὶ τὸ διατακτικὸν αὐτῆς γ) ὅτι τὸ ἄρθρον 9 ἀπειλεῖ τὴν κύρωσιν τοῦ ἄρθρου 8 παράγρ. 2 τοῦ Θ' Ψηφίσματος ἐν ἀπορρίψει τῆς αἰτήσεως ἀναιρέσεως τοῦ ἀπολυθέντος, ἐνῷ ἡ ἀληθὴς ἔννοια αὐτοῦ εἶναι, ὅτι δὲν καθιστᾷ χειρόνα τὴν θέσιν τοῦ προσφεύγοντος, οὗτινος κυροῦται ἡ ἀπόλυσις, ἀλλὰ στερεῖ αὐτὸν τοῦ δικαιώματος νὰ ζητήσῃ νέαν ἀποζημίωσιν, διὰ τὴν κυρουμένην ἀπόλυσιν, ἐφ' ὅσον οὗτος ἔτυχεν ἀποζημιώσεως συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις, βάσει τῶν ὁποίων ἀπελύθη, περιοριζομένης τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 8 παράγρ. 2 ἀποζημιώσεως εἰς μόνους τοὺς κατὰ τὸ Θ' Ψήφισμα ἀπολυομένους, οἵτινες δὲν ἐδικαιώθησαν συντάξεως. Τὰ ἐναντία δεχθεῖσα ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ σφαλερῶς ἐφήρμοσε τὰ ἄρθρα 9, 8 παράγρ. 1 καὶ 2 τοῦ Θ' Ψηφίσματος, καταστήσασα οὕτω ἑαυτὴν ἀναιρετέαν.

'Αρείου Πάγου 52|1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ 'Αρεοπαγίτης κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Πλατύκας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Βιτσεντζᾶτος, Θ. Καστόπουλος

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Θ' Ψηφίσματος «περὶ ἐξυγιάνσεως τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν», ὡς τοῦτο συνεπληρώθη καὶ ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ΙΗ' ὁμοίου, λόγοι ἀπολύσεως «κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς αὐτοῦ» τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 ἀναφερομένων προσώπων, ἐν οἷς περιλαμβάνονται καὶ οἱ ὑπάλληλοι τῆς 'Αγροτικῆς Τραπέζης τῆς 'Ελλάδος, εἶναι μόνον «1) ἀπουσία καὶ συνειδητὴ συνεργασία μετὰ τῶν κατακτητῶν ἢ ἐπιδρομέων τῆς χώρας πρὸς ὑποβοήθησιν τῶν κατ' αὐτῆς σκοπῶν των ἢ πρὸς ἐπιτευξιν οἱωνδήποτε ὠφελημάτων» καὶ 2) «οἱανδήποτε συμμετοχὴ ἢ συνέργεια εἰς τὴν ἐκδήλωσιν τῆς ἀπὸ 3 Δεκεμβρίου 1944 μέχρι τῆς 12 Φεβρουαρίου 1945 στάσεως» καὶ πρὸς κρίσιν τῶν ὡς ἄνω παραβάσεων τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ Ψηφίσματος προσώπων συνεστήθησαν αἱ ἐν ἄρθρῳ 5 αὐτοῦ ἐπιτροπαί, αἵτινες, ὡς σαφῶς ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ Ψηφίσματος προκύπτει, ἀσκοῦσιν ἀποκλειστικὴν δικαιοδοσίαν πρὸς κρίσιν ἐπὶ τῶν ἐν τῷ Ψηφίσματι παραβάσεων, ἀρξοῦντος κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἰσχύος τοῦ Ψηφίσματος παντὸς ἑτέρου ὀργάνου, ὅπερ κατὰ τὴν κρατοῦσαν νομοθεσίαν ἤσκει τοιαύτην δικαιοδοσίαν, οὐδεμία δὲ ὅμως δικαιοδοσία παρεχωρήθη διὰ τοῦ Ψηφίσματος ταῖς ἐπιτροπαῖς, ὅπως κρίνωσι καὶ τὰς μὴ ἐμπιπτούσας εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ πειθαρχικὰς παραβάσεις τῶν ὑπαλλήλων τούτων, οὐδόλως ἀνασταλείσης διὰ τοῦ Ψηφίσματος τῆς ἐκ τῆς κειμένης νομοθεσίας δικαιοδοσίας τῶν ὑπηρεσιακῶν πειθαρχικῶν ὀργάνων πρὸς ἐπιβολὴν πειθαρχικῶν ποινῶν, διὰ τὰς μὴ ἐμπιπτούσας εἰς τὸ ἄνω Ψήφισμα παραβάσεις τῶν ἐν ἄρθρ. 1 αὐτοῦ ὑπαλλήλων, ἡ δὲ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ψηφίσματος, τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων, προνοουμένη ἐπικύρωσις ἢ ἀκύρωσις γενομένων ἀπολύσεων ἢ ὑποβιβασμῶν ὑπαλλήλων περιλαμβάνει μόνον τὰς εἰς ἐκτέλεσιν νομοθετικῶν ἢ διοικητικῶν πράξεων τῶν Κυβερνήσεων, διὰ τὸν ἀπὸ τῆς ἐχθρικῆς Κατοχῆς μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Ψηφίσματος χρόνον γενομένας ἀπολύσεις διὰ συντακτικῶν πράξεων ἢ νόμων, οὐχὶ δὲ καὶ τὰς συνεπείᾳ πειθαρχικῆς ποινῆς ὑπὸ ὑπηρεσιακῶν πειθαρχικῶν ὀργάνων διὰ παραπτώματα, ἀσχετα πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Ψηφίσματος, καὶ δὴ μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος του γενομένας ἀπολύσεις, ἃς τινας οὐδόλως θίγει τὸ Ψήφισμα.

Καθ' ἃ ἐκ τῆς πρώτης αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δείκνυται, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐδέχθη ἀνελέγκτως, ὅτε τῆς κρίσεώς του ἀναγομένης εἰς ἐκτίμησιν πραγμάτων, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων, ὑπάλληλος τῆς 'Αγροτικῆς Τραπέζης τῆς 'Ελλάδος, ἀπελύθη τῆς θέσεώς του, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 45 τῆς 16 'Απριλίου 1947 ἀποφάσεως τοῦ δευτεροβαθμίου πειθαρχικοῦ συμβουλίου τῆς Τραπέζης, συνεστη-

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΔΙ' ΕΛΛΕΙΨΙΝ ΝΟΜΙΜΟΦΡΟΣΥΝΗΣ

Δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἐκ Ν. 2112 ἢ ἄλλης διατάξεως

Περιορισμὸς εἰς μόνην τὴν ἐκ δύο μηνῶν ἀποζημίωσιν Ν. 516|1948 καὶ κατάργησις δι' αὐτοῦ πάσης ἄλλης ἀποζημιώσεως, εἴτε δυνάμει νόμου, εἴτε δυνάμει συμβάσεως. – Ἀπόλυσις μισθωτοῦ Τραπέζης Ἑλλάδος.

Δι' αἰτήσεως ἀναιρέσεως κατὰ τῆς ἐπικυρουμένης ὑπὸ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου ὑπ' ἀριθ. 119|1949 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀνών ὑπεστηρίχθη, ὅτι διὰ τοὺς ἀπολυομένους κατὰ τὸν Α. Ν. 516|1948 δὲν κατηργήθη ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν 4568|1930, καθόσον ὁ ἀνωτέρω ἀναγκ. νόμος κατήργησε μόνον τὰς ἀπαγορευτικὰς διατάξεις τὰς ἀπαγορευούσας τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ οὐχὶ τὰς συνεπείας τῆς ἀπολύσεως, ὡς ἐπίσης ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ νόμου καθοριζομένη ἀποζημίωσις τῶν μισθῶν δύο μηνῶν δὲν ἀποκλείει πᾶσαν ἄλλην μεγαλυτέραν ἀποζημίωσιν, ὀφειλομένην ἐπὶ τῇ βάσει διατάξεων ἄλλων νόμων, οὔτε ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει κατηργήθη ἡ ὑποχρέωσις τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος πρὸς παροχὴν ἀποδοχῶν ἓξ μηνῶν, δυνάμει τῆς ἀπὸ 26 Ἰουλίου 1946 ἀποφάσεως τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου της, ἀφοῦ ἡ ὑποχρέωσις αὕτη δὲν ἐδημιουργήθη διὰ γενικῆς ἢ εἰδικῆς διατάξεως νόμου, ἀλλὰ δι' ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Τραπέζης, ἀποτελούσης τμῆμα τῆς μεταξὺ αὐτῶν ὑφισταμένης συμβάσεως ἐργασίας, οὔσης ἀνεξαρτήτου πάσης προστατευτικῆς τῆς συμβάσεως ἐργασίας διατάξεως καὶ μὴ θιγείσης κατὰ τοῦτο ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 516|1948.

Ἀρείου Πάγου 16|1950 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιοῦ**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Β. Μακρῆς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Οἰκονομίδης, Δ. Ἀγραφιώτης

Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 παρ. 1 τοῦ διὰ τοῦ ΜΘ'] μένου νομίμως, βάσει τοῦ ἄρθρου 69 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2584|40 νόμου περὶ κυρώσεως τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, δι' ἧς ἐπεβλήθη αὐτῷ ἡ πειθαρχικὴ ποινὴ τῆς ἀριστικῆς ἀπολύσεως ἀπὸ τῆς θέσεώς του, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι «ἀπεδέχθη ἀξίωμα ἐκτὸς τῆς Τραπέζης ἄνευ προηγουμένης ἐγκρίσεως τῆς διοικήσεως, ἐπεδείξεν ἀναξιοπρεπῆ διαγωγήν, ἀποδεχθεὶς προσφερθὲν ὑπὸ τῶν κατακτητῶν ἀξίωμα Νομάρχου, καὶ ἐμείωσε διὰ τῆς τοιαύτης ἐνεργείας του τὸ κῦρος τῆς Τραπέζης», ἤτοι διὰ παραβάσεις προβλεπομένας ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῶν ἄρθρων 51 παρ. 2 καὶ 67 παρ. Β' τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2584|40 νόμου, αἵτινες οὐδαμῶς προβλέπονται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Θ' Ψηφίσματος. Κατ' ἀκολουθίαν, συννόμως ἀπελύθη ὁ ἀναιρεσείων τῆς ὑπηρεσίας, βάσει τῆς ἄνω ἀποφάσεως τοῦ ἀρμοδίου πρὸς κρίσιν πειθαρχικοῦ συμβουλίου τῆς Τραπέζης, καὶ ὀρθῶς, εἰ καὶ ἐπὶ ἑτέρᾳ ἐν μέρει αἰτιολογίᾳ, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἀπεφήνατο διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ἀπορριπτέαν τὴν ἀγωγήν, διώκουσαν τὴν καταβολὴν μισθῶν, λόγῳ ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεώς του, οἱ δὲ περὶ ψευδοῦς ἑρμηνείας καὶ ἐφαρμογῆς τῶν ὡς ἄνω διατάξεων τοῦ Θ' Ψηφίσματος Λος καὶ Βος λόγοι ἀναιρέσεως ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ ἀπορριπτέοι κρίνονται, ὡς ἀβάσιμοι.

1948 Ψηφίσματος, κυρωθέντος ὑπ' ἀριθ. 516|1948 Ἀν. Νόμου, οἱ κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος ὑπηρετοῦντες ὑπάλληλοι ἢ ὑπηρέται, περὶ ὧν ἡ παρ. 1 τοῦ προηγουμένου ἄρθρου (ἐν οἷς καὶ οἱ ὑπάλληλοι ἀνωνύμων τραπεζιτικῶν ἑταιριῶν), ἐφ' ὅσον ἤθελε διαπιστωθῇ, ὅτι δὲν εἶναι νομιμόφρονες, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 3, ἀπολύονται ὁριστικῶς τῆς ὑπηρεσίας, τηρουμένων τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ παρόντος, ἀναστελλομένων εἰδικῶς διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην τῶν περὶ ἰσοβιότητος καὶ μονιμότητος σχετικῶν διατάξεων τοῦ Συντάγματος, ὡς καὶ πάσης ἄλλης περὶ προστασίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας διατάξεως· οἱ οὕτως ἀπολυόμενοι ὑπάλληλοι, ὑπηρέται ἢ ἐργάται δικαιοῦνται, λόγῳ τῆς τοιαύτης ἀπολύσεών των, ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὰς ἀποδοχὰς δύο μηνῶν. Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 4 παρ. 3 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἡ ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου νομιμοφροσύνης, διαπιστοῦσα τὴν μὴ νομιμοφροσύνην τοῦ ὑπαλλήλου, ἔχει ὑποχρεωτικὴν ἰσχὺν διὰ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ἢ ἄλλο ἁρμόδιον διὰ τὴν ἀπόλυσιν ὄργανον (διοικητὴν Τραπέζης, διευθυντὴν ἐπιχειρήσεως κλπ.), ὅστις ὑποχρεοῦται, ὅπως ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεώς της προβῇ εἰς τὴν ἔκδοσιν τῆς πράξεως ἀπολύσεως ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ μὴ νομιμόφρονος ὑπαλλήλου.

Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων συνάγεται, ὅτι οἱ συμφώνως πρὸς τὸν 516 εἰρημένον νόμον ἀπολυόμενοι ὑπάλληλοι, ὑπηρέται ἢ ἐργάται δικαιοῦνται, ἕνεκα τῆς ἀπολύσεως των, μόνον τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου εἰδικῶς παρεχομένης ὡς ἄνω ἀποζημιώσεως, στεροῦνται δὲ πάσης ἄλλης, εἴτε δυνάμει νόμου, εἴτε δυνάμει συμβάσεως, παροχῆς χορηγουμένης ἕνεκα ἀπολύσεως, ἀδιαφόρως τοῦ χαρακτηρισμοῦ αὐτῆς ὡς ἀποζημιώσεως ἢ ἄλλου βοηθήματος. Ὅθεν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δεξάμενον ἀνελέγκτως κατὰ τὸ ἄρθρον 810 παρ. 2 τῆς Πολ. Δικονομίας, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων, ὑπάλληλος παρὰ τῇ ἀναιρεσιβλήτῳ Τραπέζῃ, ἀπελύθη τῆς ὑπηρεσίας, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 516|1948, ὡς κριθεὶς μὴ νομιμόφρων παρὰ τοῦ ἁρμοδίου Συμβουλίου νομιμοφροσύνης, καὶ ἀκολούθως ἀπορρίψαν, δι' ἐπικυρώσεως τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος, δι' ἧς οὗτος, λόγῳ τῆς ἀπολύσεώς του ταύτης, ἠτήσατο 1) τὴν ἀναλόγως τῶν ἐτῶν τῆς ὑπηρεσίας του ἀποζημίωσιν τοῦ νόμου 2112|1920 καὶ 2) τὰς ἀποδοχὰς ἓξ μηνῶν, τὰς παρεχομένας δυνάμει τῆς ἀπὸ 17 Ἰουλίου 1946 ἀποφάσεως τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου τῆς ἀναιρεσιβλήτου Τραπέζης εἰς τοὺς δι' οἱονδήποτε λόγον ἀπομακρυνομένους τῆς ὑπηρεσίας τῆς Τραπέζης, ἔχοντας δὲ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀπομακρύνσεως τὸ δικαίωμα συντάξεως, ὀρθῶς τὰς ἀνωτέρω διατάξεις ἑρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ οἱ ἐναντίοι λόγοι ἀναιρέσεως εἶναι ἀβάσιμοι καὶ ἀπορριπτέοι.

ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Θεμιτὴ ἄσκησις δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως, κατ' ἄρθρ. 281 Α. Κ.

Ἐλευθερία καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ περιορισμοὶ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 281 Α. Κ.—Ἐπιρροὴ λήψεως ἐπιδόματος ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἐπὶ τῆς προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου, λόγῳ καταχρήσεως δικαιώματος.—Ἀπόλυσις διὰ λόγους ἐκδικήσεως μισθωτοῦ δι' ἐνεργείας του πρὸς προάσπισιν νομίμων ἐργατικῶν συμφερόντων.—Ἐπιτρεπτὸν νέων μαρτύρων κατ' ἔφεσιν κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ?ΟΔ'.—Ὅροι ἀπωλείας δικαιώματος.—Ἀνεπίτρεπτον παραιτήσεως δικαιώματος, ἀφορῶντος τὴν δημοσίαν τάξιν.—Βάρος ἀποδείξεως νομιμότητος ἀπολύσεως.—Συνέπειαι ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως.—Ἀκυρότης ὑπ' ἀριθ. 8|1948 διαιτητικῆς ἀποφάσεως.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεώς του ἐπικυροῖ τὴν ὑπ' ἀριθ. 1070|49 Πρωτοδίκου Πειραιῶς (Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 8, 891).

Ἐσημειώσαμεν ἐπὶ τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως (ΕΕΔ 8, 890 ἑπ.), ὅτι καὶ καθ' ἡμᾶς ἡ συγκεκριμένη περίπτωσις, ἡ ὁποία ὑπῆχθη ὑπὸ τὴν δικαστικὴν κρίσιν ἀμφοτέρων τῶν βαθμῶν, καθ' ὁμόφωνον αὐτῶν λύσιν, ἀποτελεῖ κλασσικὴν περίπτωσιν καταχρήσεως δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ὅταν τὰ ἐξ ὧν ἐκινήθη ὁ ἐργοδότης ἐλαττήρια συνίστανται, ὡς ἐν προκειμένῳ ἐκρίθη, εἰς ἐκδίκησιν αὐτοῦ κατὰ τοῦ μισθωτοῦ, ἐνεργήσαντος διὰ τὴν ἱκανοποίησιν νομίμων δικαίων του (βλέπε σχετικῶς καὶ Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς 1692|1949, εἰσηγητὴς *Ε. Σερατηγάκης*, ΕΕΔ 8, 799, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί, ΕΕΔ 9, 16 ἑπ. ἔνθα γενικὴ συγκέντρωσις τῆς νομολογίας ἐπὶ τῆς καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ ἀναλόγους περιστάσεις, ὡς ἡ τῆς καταχωρουμένης δικαστικῆς ἀποφάσεως).

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως ἐτονίσθη σκεται ἡ Α. Π. 66|1948 (εἰσηγητὴς *Κ. Βοϊατζῆς*, ΕΕΔ 7, 238), καθ' ἣν κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἐποθέσεως πρέπει νὰ προτείνωνται τὰ περιστατικά, ἐκ τῶν ὁποίων, μὲ ἀντικειμενικὰ κριτήρια, θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ κριθῇ, ἂν ἐν τῇ ἀσκήσει τοῦ δικαιώματος συντρέχῃ κατάχρησις δικαιώματος, κατὰ τὸ ἄρθρ. 281 Α. Κ., ὥστε νὰ δύναται τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας καὶ αὐτεπαγγέλτως νὰ προβαίνῃ ἐπὶ τῇ βάσει τούτων εἰς ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου.

Τὸ Πρωτοδικεῖον, προκειμένου νὰ ἐπιδικάσῃ εἰς τὸν κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος οὕτω ἀπολυθέντα μισθωτὸν τοὺς ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου μισθούς του, οἱ ὁποῖοι εἶχον καθορισθῇ διὰ διαιτητικῆς ἀποφάσεως, ἐκδοθείσης κατὰ τὴν διάρκειαν ἰσχύος τῆς ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐπανέρχεται εἰς τὴν γνωστὴν ἄποψιν τῆς Α. Π. 453|1949 (εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 8, 936) περὶ ἀκυρότητος τῶν ἀποφάσεων διαιτησίας (βλ. συναφῶς νεώτερον Α. Ν. 1406|1950, ΕΕΔ 9, 179).

Πρωτοδικείου Πειραιῶς 2878|1949

Διαδικασία Ν. Γ?ΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Καρμάλης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης **Κ. Κουτουρίσης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Ἀλεξίου, Γ. Βάγιας

Μετὰ τὸν ν. 118|45, ὡς οὗτος τροποποιηθεὶς καὶ συμπληρωθεὶς ὑπὸ τοῦ ν. διατάγματος 8|11|5|46 ἰσχύει κατὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, ἐχορηγήθη μὲν εἰς τοὺς ἐργοδότας τὸ δικαίωμα τῆς ἐλευθέρας καὶ ἀναπροσκλήτου καταγγελίας τῶν ἀορίστου χρόνου συμβάσεων ἐργασίας, ἐπὶ τηρήσει μόνον τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 § 1 τοῦ νόμου τούτου διατυπώσεων καὶ καταβολῇ τῆς ἀποζημιώσεως, τὸ δικαίωμα ὅμως τοῦτο, ὡς πᾶν δικαίωμα, δὲν εἶναι ἀπόλυτον, ἀλλὰ δέον ν' ἀσκῆται ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς καλῆς πίστεως καὶ τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἢ τοῦ δι' ὃν ἐχορηγήθη τοῦτο εἰς τὸν ἐργοδότην οἰκονομικοῦ ἢ κοινωνικοῦ αὐτοῦ σκοποῦ, ὑποκειμένου οὕτω καὶ τοῦτο εἰς τὸν ἐκ τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. περιορισμὸν βάσει ἀντικειμενικῶν κριτηρίων (Α.Π. 34|47 Θέμ. ΝΗ' σελ. 148 καὶ ΕΕΝ 15' σελ. 139, Α.Π. 200|49, ΕΕΔ 8, σελ. 369, *Καποδίστριος* ΕΕΔ 5, 578 σημ. 185, σελ. 582), ἀπότε ἡ παρὰ τὴν ἀπαγόρευσιν τούτου «καταχρηστικὴ» ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τῆς καταγγελίας ὁδηγεῖ εἰς ἀκυρότητα αὐτῆς, κατ' ἄρθρον 174 καὶ 180 Α. Κ., καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ σύμβασις ἐργασίας συνεχίζεται καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ λειτουργοῦν πᾶσαι αἱ ἑκατέρωθεν ὑποχρεώσεις τῶν συμβαλλομένων, ὡς καὶ ἡ ἐξ αὐτῶν εὐθύνη, (*Π. Ζέπος*, Εἰδ. Ἐνοχ. Τόμ. Β', τεῦχος 3, σελ. 373 - 375, *Καποδ.* ΕΕΔ 5, 612). Ὀρθῶς ἄρα ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐξέτασεν, ἐὰν ἡ παρὰ τῆς ἐκκαλούσης γενομένη καταγγελία τῆς μεταξὺ ταύτης καὶ τοῦ ἐνάγοντος ἐφεσιβλήτου ὑπαρχούσης τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου εἶναι ἄκυρος, ὡς ἀντικειμένη εἰς τὸ ἄρθρον 281 Α.Κ., καίτοι ἡ ἐκκαλοῦσα ἐτήρησε τὰς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|45 ἐπιβαλλομένας διατυπώσεις. Τὸ ὅτι ὁ ἐνάγων ἐφεσίβλητος ἐπεδοτήθη ἅμα τῇ ἀπολύσει του ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας δὲν ἐβεβαιώθη οὔτε πρωτοδίκως, οὔτε καὶ κατὰ τὴν παροῦσαν κατ' ἔφεσιν δίκην, ἂν καὶ τὸ τοιοῦτον δὲν θ'ἀπετέλει φραγμὸν τοῦ Δικαστηρίου πρὸς ἐξέτασιν τῶν προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ., ὄντος δημοσίας τάξεως, καὶ ὡς ἐκ τούτου μὴ ἐπιτρεπομένης παραιτήσεως ἐκ τῆς προστασίας αὐτοῦ. Κατὰ ταῦτα ὁ πρῶτος λόγος τῆς ἐφέσεως ἐστὶν ἀπορριπτέος, ὡς νόμῳ ἀβάσιμος.

Ἐκ τῆς συνεκτιμήσεως τῶν κατατεθέντων ἐνόρκως πρωτοδίκως ἐξεταισθέντων μαρτύρων ἀποδείξεως καὶ ἀνταποδείξεως καὶ τῶν ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης ἐνώπιον Συμβολαιογράφου ἐξεταισθέντων ἐνόρκως δύο μαρτύρων ὑπαλλήλων της, τῶν παρὰ τῶν διαδίκων προσαχθέντων καὶ ἐπικληθέντων ἐγγράφων καὶ τῆς ἐν γένει διαδικασίας ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν κρίσιν καὶ τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων ἐπρωτοστάτησεν εἰς τὴν ἔκδοσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 8|1948 διαιτητικῆς ἀποφάσεως, δι' ἧς ηὐξήθησαν τὰ ἡμερομίσθια καὶ τῶν εἰς τὸ ἐργοστάσιον τῆς ἐκκαλούσης ἐργαζομένων ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ἑπομένως διὰ τῆς τοιαύτης διαιτητικῆς ἀποφάσεως ἐθίγοντο ἀμέσως τὰ οἰκονομικὰ συμφέροντα τῆς ἐκκα-

λούσης, ὅτι ὁ αὐτὸς ἐφεσίβλητος παρενέβη μετ' ἄλλων ἐργατῶν τῆς ἐκκαλούσης εἰς τὴν ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας συζήτησιν αἰτήσεως περὶ ἀκυρώσεως τῆς ἄνω διαιτητικῆς ἀποφάσεως τοῦ Κ.Τ. βιομηχάνου ὁμοίας ἐπιχειρήσεως πρὸς τὴν τοιαύτην τῆς ἐκκαλούσης, ἥτις ἐκ τῆς ἐκβάσεως τῆς ὑποθέσεως ταύτης εἶχεν ἄμεσον συμφέρον, ἐφ' ὅσον ἡ ὕπαρξις τῆς προρρηθείσης διαιτητικῆς ἀποφάσεως ἔθιγεν ἀμέσως τὰ οἰκονομικὰ ταύτης συμφέροντα, ὅτι ὁ αὐτὸς ἐφεσίβλητος, διότι ἡ ἐκκαλοῦσα δὲν συνεμορφώθη εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς προδιαληφθείσης ἀποφάσεως καὶ μετὰ τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἄνω αἰτήσεως τοῦ Κ. Τ. ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἐπρωτοστάτησε μεταξὺ τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῆς ἐκκαλούσης, ὅπως καταφύγουν εἰς τὰ Δικαστήρια καὶ ἐπιτύχουν τὸν δικαστικὸν καταναγκασμὸν τῆς ἐκκαλούσης πρὸς καταβολὴν αὐτοῖς τῶν ὅσων βάσει τῆς διαιτητικῆς ἀποφάσεως ἐδικαιοῦντο οὗτοι. Καὶ ναὶ μὲν αἱ κατὰ τῆς ἐκκαλούσης ἀγωγαὶ τῶν ἐργατοτεχνιτῶν της κατετέθησαν εἰς τὸ ἁρμόδιον Δικαστήριον ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἐφεσιβλήτου, πλὴν ὅμως αἱ ἐνέργειαι τούτου παρ' αὐτοῖς, ὅπως πεισθοῦν καὶ ἐγείρουν τὰς ἄνω ἀγωγάς των, ἐγένοντο πολὺν χρόνον πρὸ τῆς ἀπολύσεώς του. Τῶν ἀνωτέρω ἐνεργειῶν τοῦ ἐφεσιβλήτου εἶχε λάβει γνῶσιν ἡ ἐκκαλοῦσα καὶ εἶχεν ἄμεσον συμφέρον νὰ προλάβῃ τὰς ἐναντίον της δικαστικὰς ἐνεργείας τῶν ἐργατοτεχνιτῶν της καὶ πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ της τούτου ἔδει νὰ ἐξοβελίσῃ ἐκ τοῦ μέσου τὸν μόνον δραστηρίως κινούμενον ἐφεσίβλητον ἐνάγοντα καὶ οὕτω διὰ τῆς ἀπολύσεώς του θὰ ἐπέφερε σύγχυσιν μεταξὺ τοῦ προσωπικοῦ της, ὅπερ, θορυβούμενον ἐκ τῆς ἀπολύσεως τοῦ πρωτοστατοῦντος ἐφεσιβλήτου, θὰ ἐπετύγχανε ν' ἀποσοβήσῃ τὴν ἔγερσιν τῶν ἐναντίον της ἀγωγῶν, ὅτι ὁ ἐνάγων ἦτο ἐν ἀπολύτῳ τάξει μὲ τὴν ἐργασίαν του, δεδομένου ὅτι οὐδέποτε ἐτιμωρήθη δι' ἀνυπακοὴν πρὸς τοὺς προϊσταμένους του ἢ διὰ καθυστέρησιν ἢ μὴ κανονικὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας καὶ μόνον κατὰ τὰς μὴ ἐργασίμους ὥρας ἠσχολεῖτο μὲ τὰ συλλογικὰ συμφέροντα τῶν συναδέλφων του. Ὁ πρωτοδίκως ἐξετασθεὶς μάρτυς τῆς ἐκκαλούσης καταθέτει, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος δὲν ἦτο τακτικὸς εἰς τὴν ἐργασίαν του, ἣν ἐγκατέλειπε καὶ περιήρχετο τὰ διάφορα τμήματα τοῦ ἐργοστασίου πρὸς συγκέντρωσιν ὑπογραφῶν διὰ τὴν ἔγερσιν ἀγωγῶν κατὰ τῆς ἐκκαλούσης καὶ ἕνεκεν τούτου «ἔμενε ἡ δουλειὰ πίσω», οἱ δὲ μετὰ τὴν πρωτόδικον δίκην ἐξετασθέντες ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου μάρτυρες τῆς ἐκκαλούσης, ὧν τὴν μαρτυρίαν δὲν δεσμεύεται τὸ Δικαστήριον νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν, συμφώνως τοῖς ἄρθροις 12 καὶ 16 τοῦ ν. ΓΦΟΔ', ὡς ἰσχύει νῦν (Α. Π. 292|49, ΕΕΔ 8, σελ. 599), καταθέτουσιν ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἐργασίας του ἠσχολεῖτο μὲ τὸ νὰ πιέζῃ τοὺς ἐργάτας νὰ δεχθοῦν νὰ ἐγείρουν ἀγωγὰς κατὰ τῆς ἐκκαλούσης, μὲ συνεπακολουθοῦν τὴν μείωσιν τῆς ἀποδόσεως τοῦ ἐργοστασίου, ἥτις (ἀπόδοσις) ηὐξήθη μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἐφεσιβλήτου. Πλὴν ὅμως αἱ καταθέσεις αὗται τῶν μαρτύρων τῆς ἐκκαλούσης, ἐκτὸς τῆς ὑπερβολικότητος, ἣν ἐνέχουν ἐν ἑαυταῖς, ἔρχονται εἰς ἀντίθεσιν μὲ τοὺς κανονισμοὺς τῆς ἐκκαλούσης, διότι, ἐφ' ὅσον αἱ ἐνέργειαι τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐγένοντο εἰς χρόνον κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον μακρόν, ἀφοῦ καὶ μείωσις τῆς ἀποδόσεως τοῦ ἐργοστασίου τῆς ἐκκαλούσης ἐπῆλθε κατὰ τὰς καταθέσεις των θὰ ἔδει, κατὰ τὴν κοινὴν πεῖραν καὶ λογικήν, ἡ ἐκκαλοῦσα, ἡ ὁποία εἶναι ἄριστα ὠργανωμένη, νὰ εἶχε τιμωρήσῃ πειθαρχικῶς οὐ μόνον ἅπαξ, ἀλλὰ πολλάκις, τὸν ἐφεσίβλητον, πλὴν ὅμως καθ' ὅλον τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς παρ' αὐτῇ ἐργασίας του, δὲν ἐβεβαιώθη ὅτι οὗτος εἶχε τιμωρηθῇ παρὰ τῆς ἐκκαλούσης, ἔστω καὶ ἅπαξ, διὰ μὴ ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας του ἢ δι' ἀπασχόλησιν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ προσωπικοῦ κατὰ τὰς ἐργασίμους ὥρας. Ὅθεν ἐξ ὅλων τῶν ἀνωτέρω βεβαιοῦται, ὅτι ἡ ἐκκαλοῦσα προέβη εἰς τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὁρμηθεῖσα ἐξ ἐκδικητικῶν ἐλατηρίων κατ' αὐτοῦ, διότι οὗτος ἐτόλμησε νὰ ἐνδιαφερθῇ διὰ τὰ συλλογικὰ οἰκονομικὰ συμφέροντα τῶν συναδέλφων του καὶ ἑπομένως ὀρθῶς ὁ πρωτοδίκως δικάσας Πρωτοδικὴς ἀπεδέχθη τὸ ἄκυρον τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου βάσει τοῦ ἄρθρου 281 Α. Κ. (*Καποδίστριας*, ΕΕΔ 5, 584), διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ὑπ' ἀριθ. 1070|49 ἀποφάσεώς της, εἰς ἃς τὰς ὀρθὰς, νομίμους καὶ βασίμους σκέψεις καὶ τὸ Δικαστήριον τοῦτο ἀναφέρεται καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀπορριπτέαι κρίνονται οἱ δεύτερος καὶ τρίτος λόγοι τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως.

Ἡ ἀπώλεια τοῦ δικαιώματος ἐπέρχεται καὶ διὰ παραιτήσεως, δυναμένης νὰ δηλωθῇ ρητῶς ἢ καὶ σιωπηρῶς διὰ πράξεων ἢ παραλείψεων, ἐξ ὧν συμπερασματικῶς, ἀλλὰ σαφῶς καὶ ἀνενδοιάστως νὰ συνάγεται ἡ τοιαύτη τοῦ παραιτουμένου θέλησις καὶ ἐν ἀμφιβολίᾳ δέον ἡ παραίτησις ἀτενῶς νὰ ἑρμηνεύηται (*Μπαλῆς*, Γενικαὶ Ἀρχαὶ § 36 καὶ 31, *Ολκ.* Γεν. Ἀρχ. § 48 σημ. 3, Α.Π. 89|35, Θέμ. ΜΣΤ' σελ. 682). Ἐν προκειμένῳ ἐβεβαιώθη ἐκ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω ἀποδεικτικῶν μέσων, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος δὲν ἤσκησε τὰ ἐκ τοῦ ν. 118|45 δικαιώματά του, δηλαδὴ δὲν ἠτήσατο τὴν ἐκ τοῦ Β. Δ|τος τῆς 16|18|7|20 ἀποζημίωσίν του λόγῳ τῆς ἀπολύσεώς του, ἀλλ' ἀπεναντίας ἐκ τῆς ἀπὸ 23 Μαΐου 1949 ἐνώπιον τοῦ ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν Πρωτοδίκου ἀγωγῆς του βεβαιοῦται ὅτι οὗτος, θεωρῶν ἄκυρον τὴν κατὰ τὴν 16ην Μαΐου 1949 γενομένην ἀπόλυσίν του ἐκ μέρους τῆς ἐκκαλούσης, ἤγειρε τὴν ὡς εἴρηται κατ' αὐτῆς ἀγωγήν του καὶ ἠτήσατο, ὅπως τῷ ἐπιδικασθῇ ἡ ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8|48 διαιτητικῆς ἀποφάσεως προκύπτουσα διαφορὰ ἡμερομισθίων του ἀπὸ τῆς ἰσχύος της μέχρι τῆς ἐγέρσεως τῆς προρρηθείσης ἀγωγῆς, ἤτοι μέχρι τῆς 23|5|49, τουτέστι καὶ διὰ χρόνον μεταγενέστερον τῆς κατὰ τὴν 16|5|49 λαβούσης χώραν ἀπολύσεώς του καὶ ἑπομένως, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ἡ τοιαύτη δικαστικὴ ἐνέργεια τοῦ ἐφεσιβλήτου δὲν σημαίνει παραίτησιν ἀπὸ τοῦ δικαιώματος προσβολῆς τῆς καταγγελίας, ὡς ἀντιτιθεμένης εἰς τὸ ἄρθρ. 281 Α. Κ., ἥτις δέον νὰ εἶναι σαφὴς καὶ ἀναμφίβολος. Ἀπ' ἐναντίας σημαίνει πεποίθησιν τούτου ὅτι ἡ γενομένη ἀπόλυσίς του ἦτο ἄκυρος βάσει τοῦ ὡς εἴρηται ἄρθρου 281, Α. Κ. τοῦθ' ὅπερ ἐπιρρωννύει καὶ ἡ ἔγερσις τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς μὲ κυρίαν ταύτης βάσιν τὸ ἄκυρον τῆς ἀπολύσεώς του δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 281 Α. Κ. Ἐξ ἄλλου ἡ παραίτησις οὐδεμίαν ἔχει ἰσχύν, ἂν τὸ ἀπαλλοτριούμενον δικαίωμα ἀφορᾷ τὴν δημοσίαν τάξιν (*Γ. Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχαὶ § 31), ὁ περιορισμὸς δὲ τοῦ ἄρθρου 281 Α. Κ. ἀφορᾷ τὴν δημοσίαν τάξιν (*Γ. Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχαὶ § 166), ὡς ἐπίσης καὶ αἱ διέπουσαι τὴν ἐργασιακὴν σχέσιν διατάξεις (*Καποδίστρια*, Ἑρμ. Ἐργ. Δικαίου

ΑΠΟΧΗ ΕΚ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΧΥΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

Κώλυμα παροχῆς ὑπηρεσιῶν καὶ ἀξίωσις μισθοῦ κατ' ἄρθρ. 657 καὶ 658 Α. Κ.

Κρίσις περὶ σιωπηρᾶς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐξ ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας δι' ἄλλον λόγον, ἐκτὸς τῶν ἐν ἄρθρῳ 5 Ν. 2112 ἀναφερομένων, κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως.—Ἀποχὴ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας ἕνεκα προφυλακίσεως ἐπὶ τριμηνον συνιστᾷ σιωπηρὰν καταγγελίαν συμβάσεως ἐκ μέρους αὐτοῦ.—Ληπτέα ὑπ' ὄψιν διὰ τὸν σχηματισμὸν κρίσεως. Προϋπόθεσις τῆς ἐκ τῶν ἄρθρ. 657 καὶ 658 Α. Κ. ἀξιώσεως μισθοῦ ἡ ἔλλειψις ὑπαιτιότητος καὶ ἐλαφρᾶς ἔτι ἀμελείας τοῦ μισθωτοῦ.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Θεσσαλονίκης ἀκολουθεῖ διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεώς του τὴν γνωστὴν καὶ κρατοῦσαν τελευταίως ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 356|1949 Α.Π. (εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 8, 647) ἄποψιν περὶ τῆς ἐπιρροῆς τῆς ἐκ τῆς ἐργασίας ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ (δι' ἄλλον λόγον, πλὴν ἀσθενείας, τοῦ ἄρθρ. 5 Ν. 2112|1920, ὡς ἠρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 3 Ν. 4558|1930) ἐπὶ τῆς ἰσχύος τῆς συμβάσεως ἐργασίας (βλέπε καὶ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 6838|1949, εἰσηγητὴς *Δ. Παπαχρήστου*, ΕΕΔ 8, 844, ἔνθα σημειώσεις μας καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Πρωτοδικεῖον Θεσσαλονίκης 2619|1949

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Γ. Χαρίτος**

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Ι. Ντεγιάννης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Τσιπηνιᾶς, Η. Νικολάπουλος

Ἐκ τῶν ἐν τῇ δικογραφίᾳ ἐγγράφων καὶ τῶν ἐκατέρωθεν ἐξηγήσεων τῶν διαδίκων προέκυψαν τὰ ἑξῆς πραγματικὰ περιστατικά: Ὁ ἐνάγων—ἐνῶν ἐκκαλῶν—προσελήφθη ὡς ὁδηγὸς αὐτοκινήτου τῶν ἐναγομένων δι' ἀόριστον χρόνον κατ' Ἀπρίλιον 1947. Τὴν 28ην Ἰανουαρίου 1949 συνελήφθη δυνάμει ἐντάλματος προφυλακίσεως τοῦ ἀνακριτοῦ Βεροίας, ἕνεκα φόνου, ὡς ἐκτελεσθέντος παρ' αὐτοῦ τὸν Ἰούνιον 1944, καὶ παρέμεινεν ἐν προφυλακίσει μέχρι τῆς 3ης Μαΐου 1949, ὁπότε, δικασθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐνταῦθα δικαστηρίου Κακουργιοδικῶν, ἠθωώθη. Μετὰ τὴν ἀποφυλάκισίν του παρουσιάσθη εἰς τοὺς ἐργοδότας ἐναγομένους καὶ προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του, ἀλλ' αὗται δὲν ἐγένοντο ἀποδεκταί. Κατόπιν δὲ τούτου ἐζήτησε διὰ τῆς ἀπὸ 16|5|49 ἀγωγῆς του νὰ τῷ καταβληθῇ α) μισθὸς ἑνὸς μηνὸς ἀπὸ 5|5|49 μέ 4|6|49, καθ' ὃ διάστημα προσέφερεν οὗτος τὰς μὴ γενομένας ἀποδεκτὰς ὑπηρεσίας του καὶ β) μισθὰν ἑνὸς μηνὸς δυνάμει τῶν ἄρθρων 657, 658 Α.Κ. Ἡ ἀγωγὴ ἀπερρίφθη κατ' ἀμφότερα αὐτῆς τὰ αἰτήματα.

Κατὰ τὴν ὀρθὴν σκέψιν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως ἐν ᾗ περιπτώσει ὁ ἐργάτης ἐκωλύθη, ὅπως παράσχῃ τὰς ὑπηρεσίας του ἐπὶ βραχὺ σχετικῶς χρονικὸν διάστημα καὶ διὰ λόγον τινά, ἐκτὸς τῶν ἀναφερομένων ἐν τῷ ἄρθρῳ 5 § 3 τοῦ § 8). Κατὰ ταῦτα, τοῖς ἀνωτέρω λόγοις, ἀπορριπτέος κρίνεται καὶ ὁ τέταρτος λόγος τῆς κρινομένης ἐφέσεως, τὸ μὲν ὡς οὐσίᾳ, τὸ δὲ ὡς νόμῳ ἀβάσιμος.

Ὁ ἐργοδότης εἰς οὐδὲν ἕτερον ὑποχρεοῦται, εἰμὴ νὰ ἐπικαλεσθῇ καὶ ἀποδείξῃ τὴν συμφώνως τοῖς νόμοις γενομένην ὑπ' αὐτοῦ ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ, ἥτις καὶ ἐνέχει τὸ τεκμήριον τῆς νομίμου αἰτίας τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὁ δ' ἐπικαλούμενος κατάχρησιν δικαιώματος μισθωτὸς ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ ταύτην, ἧς ἀποδεικνυομένης, ἐὰν ζητῆται ἡ ἀναγνώρισις τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας, ὁ ἐργοδότης θεωρεῖται ὑπερήμερος καὶ καταδικάζεται εἰς πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ τοῦ μισθωτοῦ, δικαιούμενος μόνον νὰ καταλογίσῃ εἰς αὐτὸν πᾶν ποσόν, ὅπερ ὁ ἀκύρως ἀπολυθεὶς ὠφελήθη ἐκ τῆς ἀλλαχοῦ παροχῆς τῆς ἐργασίας του (*Κ. Καυκᾶ*, Εἰδ. Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 669 § 5), χωρὶς ὁ μισθωτὸς νὰ ὑποχρεοῦται νὰ ἰσχυρισθῇ καὶ ἀποδείξῃ, ὅτι συνεπείᾳ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεώς του ἐζημιώθη (*Καποδίστριας* ΕΕΔ 5, 613). Κατὰ ταῦτα ὁ πέμπτος λόγος τῆς κρινομένης ἐφέσεως ὅτι ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἔδει ν' ἀπορριφθῇ ὡς ἀόριστος, διότι δὲν ἀνέφερε τί ἐζημιώθη οὗτος ἐκ τῆς δῆθεν ἀκύρου ἀπολύσεώς του, ἐστί, συνῳδὰ τοῖς ἀνω, ἀπορριπτέος ὡς νόμῳ ἀβάσιμος, δεδομένου δὲ ὅτι ὁ ἐφεσιβλήτος ἠτήσατο τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεώς του, ὡς γενομένης κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος παρὰ τῆς ἐκκαλούσης καὶ τὴν συνεπείᾳ τῆς ἀκυροτητος τῆς ἀπολύσεώς του καταδίκην τῆς ἐκκαλούσης, καθὸ ὑπερημέρου, εἰς τὴν καταβολὴν αὐτῷ τῶν ἡμερομισθίων του καὶ ἣν καταχρηστικὴν ἀπόλυσίν του, καθ' ἃ εἴρηται ἐν προηγουμένῃ ἡμῶν σκέψει, ἐβεβαίωσεν ἀρκούντως οὗτος, ὀρθῶς ὁ πρωτοδίκως δικάσας Πρωτοδίκης ἐδέχθη διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεώς του ὅτι ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ περιείχεν ἅπαντα τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενα στοιχεῖα.

Οὐχὶ ὀρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ὑπελογισε τὸ ἡμερομίσθιον τοῦ ἐφεσιβλήτου πρὸς δραχμὰς 16.500, συνῳδὰ τῇ ὑπ' ἀριθ. 8|48 διαιτητικῇ ἀποφάσει, ἥτις οὐχὶ ἐγκύρως ἐλήφθη, ὡς ἰσχυούσης τότε τῆς ἀπὸ 4|11|47 συλλογικῆς συμβάσεως (Α. Π. 453|49, ΕΕΔ 8, σελ. 936), ἐνῷ ἔδει νὰ ὑπολογίσῃ τοῦτο βάσει τῆς ἀπὸ 4|11|47 συλλογικῆς συμβάσεως πρὸς δραχμὰς 11.000, οὐν τῇ προσαυξήσει 30 ο|ο, βάσει τῆς ὑπ' ἀριθμ. 29488|2592|49 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἤτοι πρὸς δραχμὰς 14.300 καὶ νὰ ἐπιδικάσῃ ὑπὲρ τοῦ ἐφεσιβλήτου τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 715.000, ἀντὶ τοῦ ἐσφαλμένως ὑπ' αὐτῆς ἐπιδικασθέντος ὑπὲρ αὐτοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν 825.000, δι' ὃ, δεκτοῦ καθισταμένου τοῦ ἕκτου λόγου τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως, ὡς βασίμου, δέον ὅπως ἀνακληθῇ, ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο, ἡ ὡς εἴρηται ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως καταδικασθῇ ἡ ἐκκαλοῦσα καὶ καταβάλῃ τῷ ἐφεσιβλήτῳ διὰ 50 ἡμερομίσθια του δραχμ. 715.000.

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΠΡΟΣΛΗΨΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΔΙΑ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΕΥΡΕΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Κῦρος ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ ἐξαιρέσεως αὐτοκινητιστικῶν ἐπιχειρήσεων

Ὁρισμοὶ ἄρθρ. 9 Ν. 118]1945.—Δυνατότης δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐξαιρέσεως τῆς ὑποχρεώσεως προσλήψεως μισθωτῶν διὰ τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας, ἐφ' ὅσον συντρέχουν ἀποχρῶντες λόγοι, κατ' οὐσιαστικὴν ἐκτίμησιν Διοικήσεως.—Νομιμότης ὑπ' ἀριθ. 36214]1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 2 § 1 τοῦ συστήσαντος τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας Α. Ν. 118]1945 εἰς τὴν παρὰ τῷ Ταμείῳ ταύτῳ εἰδικὴν ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀνεργίας ὑπάγονται οἱ μισθωτοὶ τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων τῆς περιφερείας τοῦ Νομοῦ Ἀττικῆς.

Συμφώνως δὲ πρὸς τὴν § 7 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου αἱ διατάξεις τοῦ εἰρημένου νόμου δύνανται, δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδιδομένων μετὰ γνώμην τῆς Διοικήσεως τοῦ Ταμείου, νὰ ἐπεκτείνωνται, ὑπὸ ὅρους καὶ προϋποθέσεις καθοριζομένας ἐν αὐταῖς, καὶ ἐπὶ ἑτέρων κατηγοριῶν μισθωτῶν.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐξουσιοδοτήσεως ταύτης καὶ μετὰ γνώμην τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 20517 τῆς 27]5]48 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 7,503), δι' ἧς αἱ διατάξεις τοῦ Α. Ν. 118]1945, ὑπὸ τοὺς ὅρους καὶ τὰς προϋποθέσεις, ἃς ὥρισεν ἡ αὐτὴ ἀπόφασις, ἐπεξετάθησαν ἐπὶ τῶν μισθωτῶν τῶν ἐπιχειρήσεων, αἵτινες ἔχουσιν ὡς ἀντικείμενον τὴν δι' αὐτοκινήτων συγκοινωνίαν καὶ τὰς μεταφορὰς διὰ ξηρᾶς.

Ἀκολούθως διὰ νέας ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ὑπ' ἀριθ. 36217 τῆς 29]9]1948 (ΕΕΔ 7, 879), ὡρίσθη, ὅτι καὶ ἐπιχειρήσεις, αἵτινες ἔχουσιν ὡς ἀντικείμενον τὴν δι' αὐτοκινήτων συγκοινωνίαν καὶ τὰς μεταφορὰς διὰ γῆς, ἀπαλλάσσονται τῆς ὑποχρεώσεως νὰ προσλαμβάνωσι τοὺς ὁδηγοὺς τῶν αὐτοκινήτων αὐτῶν ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἐπιδοτουμένων.

Τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας προσέβαλε δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως τὴν τελευταίαν αὐτὴν ἀπόφασιν διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους :

Ν. 2112, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν. 4558, καὶ τῷ Ν. 3514 (ἀσθένειαν, στράτευσιν, λοχείαν γυναικός), θὰ κριθῇ κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως καὶ τῶν συναλλακτικῶν ἠθῶν, ἂν ἡ τοιαύτη ἐκ τῆς ἐργασίας ἀποχὴ —ὑπαίτιος ἢ ἀνυπαίτιος ἀδιάφορον— συνιστᾷ οἰωνηράν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ. Πρὸς σχηματισμὸν δὲ τῆς ἐν λόγῳ κρίσεως λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν αἱ εἰδικαὶ περιστάσεις καὶ συνθῆκαι, ὑφ' ἃς συνετελέσθη ἡ ἀποχή, ἡ χρονικὴ αὐτὴ διάρκεια, ὡς καὶ ἡ αἰτία, ἥτις τὴν προεκάλεσεν (Α. Π. 356]49, ΕΕΔ τόμ. 8, σελ. 547). Ἐν προκειμένῳ, ὡς καὶ ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις ὀρθῶς δέχεται, ἡ διάρκεια τῆς ἀποχῆς, τὸ ἀβέβαιον τῆς λήξεως αὐτῆς καὶ αἱ λοιπαὶ ἐκεῖ ἀναφερόμεναι συνοδεύουσαι αὐτὴν συνθῆκαι δικαιολογοῦσι τὴν ἀπόφασιν ὅτι αὐτὴ ἀπετέλει οἰωνηράν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐνάγοντος. Ἡ λύσις δὲ αὐτὴ δὲν ἀντίκειται εἰς τὰ ἄρθρα 657-658 Α. Κ., διότι ταῦτα ρυθμίζουσι τελείως διάφορον θέμα. Συγκεκριμένως ταῦτα προβλέπουσι τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται εἰς ἀπόληψιν μισθοῦ μέχρι 15 ἡμερῶν ἢ ἑνὸς μηνὸς ἐν περιπτώσει ἀνυπαιτίου κωλύματος παροχῆς τῆς ἐργασίας, οὐδόλως ὅμως τὸ ζήτημα ἂν ἡ παρατεινομένη ἀποχὴ ἀποτελῇ ἢ ὄχι καταγγελίαν τῆς συμβάσεως (Πρωτ. Ἀθηνῶν 6838]49, ΕΕΔ 8, 844-46). Ἀφ' ἑτέρου δὲ ταῦτα προβλέπουσι μόνον τὴν περίπτωσιν τῆς ἀνυπαιτίου ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας, ἐνῷ δυνατὸν κατὰ τὰς περιπτώσεις καὶ ὑπαίτιος τοιαύτη πιθανὸν νὰ μὴ συνιστᾷ καταγγελίαν τῆς συμβάσεως (***Καυκᾶς*** ἐν ΕΕΔ 8, σελ. 613). Ἀπορριπτέος δθεν ὁ 1ος λόλος ἐφέσεως ὡς νόμῳ ἀβάσιμος.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρων 657 καὶ 658 Α. Κ. προκύπτει, ὅτι ὁ ἐκμισθωτής, ἂν καὶ μὴ ἐργαζόμενος, δικαιοῦται νὰ λάβῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ ἐπὶ 15 ἡμέρας ἢ ἕνα μῆνα ὑπὸ τὰς ἑξῆς προϋποθέσεις. α) Νὰ διατελῇ ἐπὶ 10ήμερον τοὐλάχιστον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ μισθωτοῦ β) ἡ μὴ παροχὴ τῆς ἐργασίας νὰ ὀφείλεται εἰς σπουδαῖον λόγον καὶ γ) οὗτος νὰ εἶναι ἀνυπαίτιος (***Καυκᾶ***, Ἔνοχ. Δίκαιον σελ. 320), λέγοντες δὲ ἀνυπαίτιον ἐννοοῦμεν ἀπηλλαγμένον καὶ ἐλαφρᾶς ἔτι ἀμελείας ἐκ μέρους τοῦ ἐργαζομένου (***Ζέπου***, Ἔνοχ. Δίκαιον Π σελ. 356 σημ. 3). Ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει ναὶ μὲν ὁ ἐνάγων ἠθωώθη διὰ τῆς ἀποφάσεως τῶν Κακουργιοδικῶν, ἀλλ' ἐξ αὐτοῦ καὶ μόνον δὲν συνάγεται τὸ ἀνυπαίτιον τοῦ κωλύματος. Διότι, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν καταθέσεων ἐνίων ἐκ τῶν ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου ἐκείνου ἐξετασθέντων μαρτύρων, τὰς ὁποίας τὸ δικαστήριον συνεκτιμᾷ πρὸς σχηματισμὸν τῆς πεποιθήσεώς του, ὁ ἐνάγων, καθ' ὃν χρόνον φέρεται ἐκτελέσας τὸ ἀδίκημα, δι' ὃ προεφυλακίσθη, εἶχεν ἀναμιχθῇ ἐνεργῶς εἰς τὴν κίνησιν ἀνατρεπτικῶν ὀργανώσεων, τῶν ὁποίων ἡ ὕπαρξις ἦτο πλέον παγκοίνως γνωστὸν ὅτι ἦτο ἐγκληματική. Ἀναπόφευκτος δὲ συνέπεια τούτου ἦτο νὰ κατηγορηθῇ διὰ πράξεις, αἱ ὁποῖαι ὄντως ἐξετελέσθησαν ὑπὸ προσώπων τοῦ ἀμέσου περιβάλλοντός του, τὸ ἀβέβαιον δὲ τοῦ χρόνου καὶ τῶν συνθηκῶν τοῦ ἐγκλήματος ἐδικαιολόγει τὴν κίνησιν κατ' αὐτοῦ ποινικῆς ἀγωγῆς, ὡς ἑνὸς ἐκ τῶν δραστῶν αὐτοῦ, καὶ τὴν ἐν συνεχείᾳ προφυλάκισίν του. Οὕτω δὲ ἐνεργῶν ὁ ἐκκαλῶν εὑρίσκετο τοὐλάχιστον ἐν ἐλαφρᾷ ἀμελείᾳ, διότι ἔπρεπε νὰ προβλέψῃ τὸ ἐνδεχόμενον μεταγενεστέρας δικ. διώξεως. Ὁ συνεπεία ταύτης ἐπελθὼν ἀργότερον λόγος μὴ παροχῆς τῆς ὑπηρεσίας του δὲν εἶναι ἀνυπαίτιος. Ἀπορριπτέος ὁθεν καὶ ὁ 2ος λόγος ἐφέσεως περὶ σφάλματος τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, δεχθείσης τὸ αὐτό, ἂν καὶ μὲ διάφορον αἰτιολογίαν, ὡς νόμῳ ἀβάσιμος.

α) Διότι ἀντίκειται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 9 § 4 τοῦ Α. Ν. 118|1945,

β) Διότι ἐξεδόθη καθ' ὑπέρβασιν τῆς διὰ τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου 3 § 7 τοῦ αὐτοῦ νόμου χορηγηθείσης εἰς τὴν διοίκησιν ἐξουσιοδοτήσεως καὶ

γ) Διότι εἶναι ὅλως ἀναιτιολόγητος.

Τὸ ἔννομον συμφέρον τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας διὰ τὴν ἐπιδίωξιν τῆς ἀκυρώσεως τῆς προσβαλλομένης πράξεως συνίστατο εἰς τὸ ὅτι αὕτη ἐμείου τὰς πιθανότητας ἀπαλλαγῆς του ἀπὸ μέρους τῶν δικαιουμένων τοῦ εἰδικοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας.

Ἡ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας διδομένη εἰς τὸ νομικὸν τοῦτο ζήτημα λύσις νομίζομεν, ὅτι δὲν εἶναι ἀνεπίδεκτος ἀντιρρήσεων διὰ τὴν ὀρθότητά της.

Τὸ ἄρθρ. 4 Ν. 118|1945 ἐπέβαλε τὴν ὑποχρέωσιν ἁπασῶν τῶν ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἀσκουμένων ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἢ τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων καὶ τῶν λοιπῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, νὰ προσλαμβάνωσι τοὺς «πάσης φύσεως μισθωτούς των, οὓς προτίθενται νὰ ἀπασχολήσουν εἰς περιφερείας, ἐφ' ἃς ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος, μέσῳ τῶν οἰκείων Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας. Οἱ ὑποδεικνυόμενοι πρὸς ἐργασίαν δέον νὰ προέρχωνται κατὰ ποσοστὸν 50 ο|ο ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἐπιδοτουμένων τοιούτων.

Προφανὴς σκοπὸς τῆς διατάξεως εἶναι νὰ ἀπορροφηθῶσιν εἰς ἐργασίαν οἱ ἱκανοὶ πρὸς τοιαύτην ἠσυχασμένοι τοῦ Ταμείου, ἀνεξαρτήτως ἂν ὁ ἐργοδότης, ὁ καταναγκαζόμενος ἐν ἄρθρῳ 4 § 9 Ν. 118|1945, δὲν ὑπάγεται εἰς τὸν Ν. 118 (οὕτω καὶ γνωμοδότησις Νομικοῦ Συμβουλίου 76|2271|1945, εἰσηγητὴς **Α. Χατζηδάκης**. ΕΕΔ 4, 489).

Ἂν περαιτέρω διὰ τῆς § 1 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ὁρίζεται, ὅτι ἡ ἰσχὺς αὐτῆς δύναται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας νὰ ἐπεκτείνεται ὑπὸ ὅρους ἐν αὐτοῖς ἀναφερομένους εἰς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις καινῆς ὠφελείας, ὡς καὶ ἐπὶ παντὸς ἐργοδότου, τοῦτο ἔχει τὴν ἔννοιαν ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ νόμου νὰ ἐπεκταθῇ ἡ γενικὴ αὕτη ὑποχρέωσις καὶ ἐπὶ τῶν ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας, ὡς καὶ ἐπὶ παντὸς ἐργοδότου καὶ καὶ εἰς περιφερείας, ἔνθα δὲν ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 118|1945 (οὕτω ὀρθῶς **Γ. Τρίμης**, Ἡ ἀνεργία ἐν τῇ ἑλληνικῇ νομοθεσίᾳ, σελ. 189 ἐπ., ἄλλως πως ἡ ἀνωτέρω γνωμ. Νομικοῦ Συμβουλίου).

Ἡ ἐξαίρεσις τῆς προσβληθείσης ἐπὶ ἀκυρώσει ὑπ' ἀριθ. 30217|1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἐν ᾗ αὕτη ἀφορᾷ περιφέρειαν, εἰς ἣν ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 118|1945, ἀντιτίθεται εἰς τὸν νόμον (ἄρθρ. 9 § 4 Ν. 118), ὁ ὁποῖος, διὰ τῆς διατάξεως § 7 ἄρθρ. 2 αὐτοῦ, βάσει τῆς ὁποίας φέρεται ἐκδοθεῖσα ἡ ὑπουργικὴ αὕτη ἀπόφασις, παρέσχε τὴν ἐξουσιοδότησιν τῆς ἐπεκτάσεως τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 118|1945 εἰς ἑτέρας (πλὴν τῶν μισθωτῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, τοὺς ὁποίους ἀρχικῶς ἀφεώρα) κατηγορίας μισθωτῶν, ὑπὸ ὅρους καὶ προϋποθέσεις καθοριζομένας ἐν αὐταῖς, μὴ συγχρονομένας ὅμως πρὸς τὴν σαφῆ διάταξιν τοῦ ἄρθρου 9 § 4 Ν. 118|1945, ἀφοῦ καὶ ἄνευ τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 118|1945 ἐπὶ τῶν μισθωτῶν αὐτοκινητιστικῶν ἐπιχειρήσεων διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20617|1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἐφ' ὅσον οἱ μισθωτοὶ οὗτοι ἀπησχολοῦντο εἰς περιφέρειαν, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐφηρμόζοντο αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 118|1945, ἔπρεπε νὰ προσληφθοῦν καὶ ἐκ τῶν ἐπιδοτουμένων ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας. Χαρακτηριστικὸν μάλιστα εἶναι, ὅτι ὅπου ἐχρειάσθη νὰ νομοθετηθῇ ἐξαίρεσις τῆς προσλήψεως μισθωτῶν, μέσῳ τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας, τοῦτο ἐγένετο διὰ νόμου (βλέπε ἄρθρ. 4 Ν. 775|49, διὰ τὰ Κρατικὰ Ἐργοστάσια Ἀεροπλάνων).

Ταῦτα ἐννοεῖται ἔχουν μεταβληθῇ ἤδη διὰ τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ Ν. Δ. 1255|49 «περὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Ν. 118|45 κλπ.» (ΕΕΔ 8,961), διὰ τοῦ ὁποίου ἀντικατεστάθησαν αἱ παράγρ. 4,5,6 καὶ 7 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 ὡς ἑξῆς: «Ἅπασαι αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, περιλαμβανομένων καὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, Δήμων, Κοινοτήτων καὶ τῶν λοιπῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ἀσκουμένων, ὑποχρεοῦνται ὅπως προσλαμβάνωσι τοὺς μισθωτοὺς αὐτῶν, τοὺς συνδεομένους διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, μέσῳ τοῦ οἰκείου Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας. Εἰς τοὺς ὡς ἄνω ὑποχρέους παρέχεται ἡ εὐχέρεια, ὅπως ἐπιλέγωσι (Σ. Σ. ἂν δὲν κάμνωμεν λάθος δὲν ὑπάρχει ἐνεργητικὸν ρῆμα «ἐπιλέγω») τοὺς προσληφθησομένους ἐκ τῶν ἐγγεγραμμένων ἐν γένει εἰς τοὺς καταλόγους ἀνέργων τοῦ οἰκείου Γραφείου Ἐργασίας (πρβλ. σχετικῶς ἐπὶ τῆς ἐννοίας τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως ὑπ' ἀριθ. 56300|49 ἐγκύκλιον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἐν ΕΕΔ 9,40).

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1459|1949 Ὁλομ.

Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Πουλίτσας**

Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Χ. Μητρέλιας**

Ἀντιγόρος ὁ κ. Γ. Ἡσαΐας

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ τελευταίου ἐδαφίου τῆς παρ. 4 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων», ὁριζούσης ὅτι ἡ ἰσχὺς τῆς παραγράφου ταύτης, καθιερούσης τὴν ὑποχρεωτικὴν πρόσληψιν τῶν πάσης φύσεως μισθωτῶν εἰς ἃς περιφερείας ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ ρηθέντος νόμου, μέσῳ τῶν οἰκείων Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας, δύναται νὰ ἐπεκτείνεται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, ὑπὸ ὅρους ἐν αὐταῖς ἀναφερομένους, εἰς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις καινῆς ὠφελείας, ὡς καὶ ἐπὶ παντὸς ἀδιαστίκτως ἐργοδότου, παρέπεται, ὅτι δι' ὁμοίων ἀποφάσεων τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργοῦ δύνανται καὶ νὰ ἐξαιροῦνται τῆς τοιαύτης ὑποχρεώσεως ἐπιχειρήσεις τῶν ὡς εἴρηται κατηγοριῶν ἢ καὶ μεμονωμέναι ἐν γένει ἐργοδόται, ἐφ' ὅσον συντρέχουσιν ἀποχρῶντες πρὸς τοῦτο λόγοι, ἀποκείμενοι εἰς τὴν οὐσιαστικὴν ἐκτίμησιν τῆς Διοικήσεως, δεόντως ἑκάστοτε αἰτιολογουμένων.

Ἐν προκειμένῳ διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας ἐξῄρεσε τῆς ρηθείσης ὑποχρεώσεως τὰς ἐπιχειρήσεις τῶν δι' αὐτοκινήτων συγκοινωνιῶν καὶ μεταφορῶν, καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν πρόσληψιν τῶν ὁδηγῶν τούτων, ἐπικαλούμενος τὴν ἰδιάζουσαν ἐμπειρίαν, ἣτις ἀπαιτεῖται διὰ τὰς θέσεις ταύτας, καὶ τὴν εὐθύνην, δι' ἧς βαρύνεται ἐξ αὐτῶν κατὰ νόμον ὁ κύριος τῆς ἐπιχειρήσεως. Κατ' ἀκολουθίαν σύννομος παρίσταται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καὶ ἀπορριπτέα κρίνεται ἡ κατ' αὐτῆς ὑπὸ κρίσιν αἴτησις καθ' ὅλους τοὺς θεμελιοῦντας αὐτὴν λόγους.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Δικαίωμα αποζημιώσεως διά παράβασιν συλλογικής συμβάσεως έργασίας

Χαρακτήρ τής έκ τών συλλογικών συμβάσεων έργασίας 4]11]1947 αποζημιώσεως διά παράβασιν αύτών ώς ποινικής ρήτρας.—Κατάπτωσις αύτής ανεξαρτήτως πάσης άλλης αποζημιώσεως έκ τού Ν. 2112.—Μή ύπαγωγή μισθωτών γεωργικών συνεταιρισμών είς καταγγελίαν συμβάσεως κατ' άρθρ. 9 Ν. 118]1945.—Απαλλαγή άγωγών εργατικής διαδικασίας Ν. Γ΄ΘΔ' τής καταβολής δικαστικού ενσήμου.

Τό ζήτημα τής ύπαγωγής ή μή τών μισθωτών γεωργικών συνεταιρισμών διά την καταγγελίαν συμβάσεως έργασίας είς τό άρθρ. 9 τού Ν. 118]1945, μετά την ύπ' αριθ. 21242]1948 ύπουργικήν απόφασιν, ή οποία επεξέτεινε τόν Νόμον 118]1945, καί έπι τών πάσης φύσεως συνεταιρισμών (ΕΕΔ 7, 864), απετέλεσεν αντικείμενον διχογνωμίας (βλέπε ύπερ τής μή ύπαγωγής Πρωτοδικείου Δράμας 125]1949, εισηγητής *Ε. Κοντοφρύδης*, ΕΕΔ 7, 459, Πρωτοδίκου Αθηνών 1410]1949, Πρωτοδίκης *Κ. Τρουπάκης*, ΕΕΔ 7, 460, γνωμοδ. Νομ. Συμβουλίου τού Κράτους, εισηγητής *Γρ. Κοντογιαννόπουλος*, ΕΕΔ 8, 217, καί ύπερ τής ύπαγωγής Πρωτοδίκου Χαλκιδικής 1]1950, Πρωτοδίκης *Ι. Δέσπης*, ΕΕΔ 8, 682, ένθα καί αύμφωνοι σημειώσεις μας).

Η καταχωρουμένη κατωτέρω απόφασις συντάσσεται καί αύτη πρός την κρατήσασαν έν τή δικαστηριακή πρακτική άποψιν τής μή ύπαγωγής τών γεωργικών συνεταιρισμών είς τόν Ν. 118]1945, ως επεξετάθη διά τού από 8]11 Μαΐου 1946 Ν. Δ. Έννοείται, ότι τούτο αναφέρεται είς τόν πρό τής διά τού Ν. Δ. 1255]1949 (ΕΕΔ 8, 961) τροποποιήσεως τού Νόμου 118]1945 χρόνον, διότι διά τού Ν. Δ. 1255]1949 ετέθη νέα βάσις ασφαλίσεως τών μισθωτών (άρθρ. 1 Ν. Δ. 1255]1949), ή ιδιότης δηλαδή τού μισθωτού, ήτοι τού παρέχοντος εξηρτημένην εργασίαν ή ύπηρεσίαν έναντι αμοιβής εφ' ωρισμένην ή αόριστον διάρκειαν, τού ησφαλισμένου κατά τής ασθενείας είς τό Ι.Κ.Α. (βλέπε είσηγητ. έκθεσιν Ν. Δ. 1255]1949 έν ΕΕΔ 8, 964 έπ.).

Όσον αφορά την άποψιν τής έν λόγω δικαστικής αποφάσεως περί τού δικαιώματος αποζημιώσεως τού μισθωτού διά παραβασιν συλλογικής συμβάσεως έργασίας, υπομιμνήσκεται καί ή νεωτέρα σχετική ύπ' αριθ. 610]1949 (εισηγητής *Ι. Αποστολόπουλος*, ΕΕΔ 9, 101) απόφασις τού Αρείου Πάγου.

Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 15]1949

Διαδικασία Ν. Γ΄ΘΔ'

Πρωτοδίκης ο κ. **Μιχ. Καλεύρας**

Δικηγόροι οι κ. κ. Α. Ζάκας, Ε. Καναράχος

Συμφώνως πρός τόν XIIον όρον τής από 4-11-47 συλλογικής συμβάσεως έργασίας τών «πάσης φύσεως επιχειρήσεων καί εργασιών», πάς μή συμμορφούμενος ή παραβαίνων τάς διατάξεις ταύτης υποχρεούται έναντι τού ζημιουμένου είς την καταβολήν τού πενταπλασίου τής υπό τού ν. 2112, ως ούτος μεταγενεστέρως ετροποποιήθη καί συνεπληρώθη, αποζημιώσεως. Η τοιαύτη αποζημίωσις συνιστά, κατά την επικρατήσασαν καί όρθοτέραν άποψιν, ποινικήν ρήτραν, ήτις καταπίπτει, κατά την σαφή διάταξιν τού άρθρ. 405 Α. Κ., έάν ο εργοδότης «ύπαιτίως» άρνείται νά συμμορφωθή πρός την συλλογικήν ταύτην σύμβασιν καί καταβάλλεται ανεξαρτήτως πάσης αποζημιώσεως, πηγαζούσης άπ' ευθείας έκ τού ν. 2112 (ώρα Πρ. Πρ. Μεσολογγίου 205]48 ΕΕΔ 7, 758, Πρ. Βεροίας 25]48 αύτόθι 850, Πρ. Αθ. 6510]48 ΕΕΔ 8, 111, *Ι. Καποδίστρια*: Η Συλλογική Σύμβασις Εργασίας κλπ. § 168, πρβλ. σχετικώς καί *Χ. Οἰκονόμου* ύπό την Α. Π. 340]40 Θέμ. ΜΑ' 633 έπ.) Εν προκειμένω διά τής υπό κρίσιν αγωγής (έκθέσεως εργατικής διαφοράς)—παραδεκτώς εισαγομένης πρός εκδίκασιν ένώπιον ημών καί άνευ καταβολής δικαστικού ενσήμου, λόγω τού ολιγοδαπάνου τής παρούσης διαδικασίας (πρβλ. Πρ. Χαλκιδικής 1]49 ΕΕΔ 8, 683 καί τάς έν αύτη παραπομπάς εις παλαιοτέραν νομολογίαν)—ιστορείται ότι ο ενάγομενος Γαλακτοκομικός Συνεταιρισμός Αγελαδοτρόφων Μυτιλήνης, οὗ ύπάλληλος διετέλεσεν ο ενάγων, δέν συνεμορφώθη πρός την ως άνω συλλογικήν σύμβασιν, καθόσον κατέβαλλεν εις τόν ενάγοντα, χαρακτηρισας αύτόν ως εργάτην, αποδοχάς δρχ. 390.000 κατά μήνα, ένω έδει νά καταβάλη αύτώ, ως υπαλλήλω, μισθόν 480.000 δραχμών κατά μήνα, καί ότι ο ενάγων εδικαιώθη διά τής ύπ' αριθ. 279]49 τελεσιδίκου αποφάσεως τού κατ' έφεσιν δικάσαντος Πρωτοδικείου Μυτιλήνης, δι' ής εχαρακτηρίσθη ως υπάλληλος, δικαιούμενος μηνιαίου μισθού 480.000 δραχμών, καί αιτείται ή αποζημίωσις τού άνω XIIου όρου τής περί ής πρόκειται συλλογικής συμβάσεως. Καί ναί μέν δέν αναφέρεται ρητώς έν τή κρινομένη αγωγή, ότι ή παράβασις αύτη εγένετο κ ώ π α ι τ ί ω ς, πλήν, κατά την κρίσιν ημών, έκ τού συνόλου τής αγωγής καί τής παραδεκτής βελτιώσεως ταύτης διά τών προτάσεων τού ενάγοντος, συνάγεται, ότι γίνεται ύπ' αύτού επίκλησις πταίσματος τού εναγομένου. Κατά ταύτα—καί ασχέτως τού ότι υποστηρίζεται έν τή επιστήμη καί ή άποψις ότι τό πταίσμα τού παραβάτου τεκμαίρεται πάντοτε (πρβλ. *Ι. Καποδίστρια*, ένθ. ανωτέρω) → νόμιμος τυγχάνει ή ύπό κρίσιν αγωγή κατά τό πρώτον κεφάλαιον ταύτης καί εξεταστέα ουσία αποβαίνει, απορριπτέα δέ πάντα τά έναντία ως μή νόμιμα.

Κατά τάς διατάξεις τού άρθρου 9 §§ 1 καί 3 τού ν. 118]45, οί εργοδόται, οί υπαγόμενοι εις τάς διατάξεις τού νόμου τούτου, δικαιούνται μέν νά καταγγείλωσι την σύμβασιν εργασίας τού πλεονάζοντος προσωπικού των, δέον όμως έν τή περιπτώσει ταύτη, όπως ή καταγγελία γίνη καθ' ωρισμένους τύπους. Εν εναντία περιπτώσει ή τοιαύτη καταγγελία είναι άκυρος καί ο τ ο ι ο υ τ ο τ ρ ό π ω ς άκύρως απολυθείς μισθωτός δικαιούται ν' αξιώση την καταβολήν τών μισθών του μέχρι τής έκ νέου κατά νόμιμον τρόπον καταγγελίας, ανεξαρτήτως τού άν παρέσχε τάς υπηρεσίας του πρός τόν εργοδότην, καταστάντα, κατά πλάσμα, συμφώνως πρός τ' ανωτέρω, υπερήμερον περί την αποδοχήν τών υπηρεσιών του (άρθρ. 656 Α. Κ., πρβλ. *Σ. Βενιζέλη*: Η καταγγελία συμβάσεως έργασίας § 67).

Ετέρωθεν όμως, συνωδά τή διατάξει τού

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΣΧΕΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΑΠΗΡΩΝ

Ἐξάρτησις ὑποχρεώσεως ἐπιχειρήσεων ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ

Διαρκὴς ἰσχὺς Ν. Δ. 1799|1942.—Ἀπεριόριστον χρονικῶς δικαιώματος Διοικήσεως πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν ἀνέργων ἀναπήρων.—Ὑποχρέωσις εἰς πρόσληψιν τῶν ὀργανισμῶν δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων.—Ἀριθμὸς ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ καὶ ἀριθμὸς ἀναγκαστικῶς προσλαμβανομένων ἀναπήρων.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἔχει ὡς ἑξῆς: Διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν διετάχθη ἡ πρόσληψις παρ' Ἀνωνύμου ἐνταῦθα ἑδρευούσης Ἑταιρίας ὡς ὑπαλλήλου αὐτῆς ἀναπήρου τοῦ πολέμου 1940—1941, βάσει τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. Δ. 1799|1942, διατηρηθέντος ἐν ἰσχύϊ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 383|30-5-1946 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Τὴν πρᾶξιν ταύτην προσέβαλε δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἡ Ἀνώνυμος Ἑταιρία καὶ διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους:

α) Διότι ἡ κατὰ τὸ Ν. Δ. 1799|1942 ὑποχρέωσις προσλήψεως ἀναπήρων τοῦ πολέμου 1940 — 1941 ἐξαντλεῖται διὰ τῆς ἐφ' ἅπαξ προσλήψεως τοῦ ὁριζομένου ἐν τῷ νόμῳ ἀριθμοῦ, ἐν πάσῃ περιπτώσει μετὰ τὴν πάροδον εὐλόγου χρόνου ἀπὸ τῆς θεσπίσεως ταύτης ὡς ἄνω νόμου δὲν ὑφίσταται ὑποχρέωσις προσλήψεως ἀναπήρου κατ' ἐφαρμογὴν τούτου.

Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἐπανέρχεται εἰς τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 758|1949 ἀποφάσεώς του (ΕΕΔ 8, 869) περὶ τῆς ἰσχύος εἰδικῶς τοῦ Ν. Δ. 1799|1942 (ὡς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ Ν. 1745|1944) (ΕΕΔ 1, 860, ΕΕΔ 3, 597), κυρωθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 333|1946 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου (ΕΕΔ 5, 410) ἀποψίν του καὶ καθορίζει καὶ τὴν ἔκτασιν ὑποχρεώσεως προσλήψεως, ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ἀπασχολουμένου ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως προσωπικοῦ (βλέπε σχετικῶς καὶ γνωμοδότησιν Νομικοῦ Συμβουλίου 99 τῆς 3 Νοεμβρίου 1949, εἰσηγητὴς **Α. Δέκκας**, ΕΕΔ 9, 137).

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1277|1949 Ὁλομ.

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Ν. Τσαμαδὸς**

Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Γ. Θ. Σπυρόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Μπουφίδης, Γ. Γεωργακόπουλος, Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου.

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως διώκεται ἡ ἀκύρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 159001|Σ|8|1 τῆς 12 Ἰουλίου 1948 πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Στρατιωτικῶν, δι' ἧς διετάχθη ἡ προσφεύγουσα ἑταιρία, ὅπως προσλάβῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν της τὸν ἀνάπηρον πολέμου 1940 — 1941 Χ. Β., κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. Δ. 1799|1942 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1040|1942 Ν. Δ. «περὶ μέτρων προστασίας τῶν ἀναπήρων πολέμου ὁπλιτῶν ἐν γένει καὶ ἄλλων τινῶν δια-

---

ἄρθρ. 1 ἐδ. 2 τοῦ ν. δ. τῆς 8|11-5-46 «περὶ ἐπεκτάσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ν. 118|45», ἐξηρέθησαν ρητῶς ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ν. 118|45 αἱ «γεωργικαί, δασικαὶ καὶ ἁλιευτικαὶ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις». Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι, συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 21242|46 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδοθεῖσαν δυνάμει ἐξουσιοδοτήσεως κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 2 § 7 τοῦ ἄνω ν. 118|45, ὑπήχθησαν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου «αἱ πάσης φύσεως συνεταιρισμοὶ καὶ κοινοπραξίαι». Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῆς ὑπουργικῆς ταύτης ἀποφάσεως πρὸς τὴν ἐν λόγῳ διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 § ἐδ. 2 τοῦ ν. δ. τῆς 8|11-5-46, ἐξαιρεσάσης ρητῶς καὶ κατηγορηματικῶς ἐκ τοῦ ν. 118|45 τὰς ἄνω ἐπιχειρήσεις, ἀβιάστως συνάγεται, κατὰ τὴν ὀρθοτέραν γνώμην, ὅτι ἡ ἄνω ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἀφορᾷ εἰς πάντα ἄλλον συνεταιρισμόν, μὴ ὑπαγόμενον εἰς τὰς ἄνω τρεῖς κατηγορίας ἐπιχειρήσεων, ἤτοι ἀφορᾷ εἰς πάντας τοὺς ἀστικοὺς ἐν γένει συνεταιρισμούς, διότι, ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, τὸ μὲν θὰ περιεῖχεν ὑπέρβασιν τῆς δοθείσης τῷ Ὑπουργῷ ἐξουσιοδοτήσεως ὑπὸ τοῦ νομοθέτου, τὸ δὲ θὰ παρέβλεπε τὸν λόγον τῆς μὴ ὑπαγωγῆς τῶν ἄνω ἐπιχειρήσεων εἰς τὰς διατάξεις ταῦ ν. 118|45, ὅστις, καθ' ἃ τονίζεται ἐν τῇ εἰσηγητικῇ ἐκθέσει αὐτοῦ (πρβλ. ταύτην ἐν Κώδ. Θέμ. 1946 σελ. 211), εἶναι τὸ γεγονός, ὅτι αἱ ἐπιχειρήσεις αὗται τελοῦν ὑπὸ εἰδικὰς συνθήκας. Πράγματι ἡ ἀπασχόλησις τῶν μισθωτῶν εἰρημένων ἐπιχειρήσεων εἶναι κατὰ κανόνα μὴ συνεχὴς καὶ δὲν συμβιβάζεται πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄνω νόμου, ἀπαιτοῦντος παγίαν τινὰ ἀπασχόλησιν. Ἐξ ἄλλου αἱ ἐπιχειρήσεις αὗται δὲν ἔχουν οἰκονομικὴν ἐπιφάνειαν, ἐπιτρέπουσαν τὴν ἐπιβάρυνσίν των δι' εἰσφορῶν καὶ ἄλλων ἀποζημιώσεων. Ἀποτελοῦντούς πλέον ἀσθενεῖς οἰκονομικῶς κλάδους τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν οἰκονομίας (πρβλ. Γνωμ. Νομ. Συμβ. 2|308|48 Τμ. Α', ἐν ΕΕΔ 8,212, Πρ. Δράμας 125|49 ΕΕΔ 8,459, Πρ. Ἀθ. 1410|49 ΕΕΔ 8,460, contra Πρ. Βεροίας 2|49 ΕΕΔ 8,238). Εἰς τὰς τοιαύτας γεωργικὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ὑπάγονται καὶ οἱ γαλακτοκομικοὶ συνεταιρισμοὶ ἐν γένει, καθ' ὅσον ἡ κτηνοτροφία ἀποτελεῖ κλάδον τῆς γεωργίας ὑπὸ τὴν εὐρυτέραν τῆς λέξεως σημασίαν (ad hoc Πρ. Ἀθ. 1410|49, ἔνθ. ἀνωτ.). Ἐφ' ὅσον, ὅθεν, διὰ τοῦ δευτέρου κεφαλαίου τῆς κρινομένης ἀγωγῆς αἰτοῦνται ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος μισθοί, λόγῳ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἕνεκα μὴ συμμορφώσεως πρὸς τὴν ἐν λόγῳ συλλογικὴν σύμβασιν τοῦ ἐναγομένου Γαλακτοκομικοῦ Συνεταιρισμοῦ Ἀγελαδοτρόφων, οὗ σκοπὸς εἶναι ἡ συγκέντρωσις τῆς παραγωγῆς γάλακτος τῶν μελῶν του καὶ ἡ προώθησις ταύτης πρὸς τὴν κατανάλωσιν καὶ ὅστις προφανῶς εἶναι γεωργικὴ ἐπιχείρησις, μὴ νόμιμος τυγχάνει ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, κατὰ τὸ κεφάλαιον τοῦτο.

ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΣ ΔΙΟΡΙΖΟΜΕΝΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Ἀξίωσις μισθοῦ συναδέλφων καὶ ἀρχὴ ἴσης μεταχειρίσεως

Ὁρισμοὶ ἄρθρ. 3 Ν. 751|1948.—Ὑπαγωγὴ καὶ τῶν κατὰ Ν. 751|1948 διοριζομένων ἀναγκαστικῶς εἰς μισθολογικὸν καθεστὼς λοιπῶν μισθωτῶν.—Καταβολὴ εἰς αὐτοὺς ἠὐξημένου ἡμερομισθίου, ὑπὸ εἰδικοὺς συμβατικοὺς ὅρους τελοῦντας.—Ἔλλειψις ὁμοίου δικαιώματος καὶ τοῦ διοριζομένου τὸ πρῶτον προσώπου τοῦ Ν. 751|1948.—Ἄσκησις δικαιώματος ἐργοδότου κατ' ἄρθρ. 281 Α. Κ. καὶ ἀρχὴ ἴσης μεταχειρίσεως μισθωτῶν.

Τὸ ἀπασχολήσαν τὴν κατωτέρω δικαστικὴν ἀπόφασιν θέμα σχετίζεται πρὸς τὴν μισθοδοσίαν τῶν κατὰ τὸν Ν. 751|48 «περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν ὑπηρετούντων ἢ ὑπηρετησάντων εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ . . .» (ΕΕΔ 7,658) ὑποχρεωτικῶς προσλαμβανομένων προσώπων.

Σχετικὴ ρυθμιστικὴ διάταξις εἶναι ἡ τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἄνω Νόμου, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐτὸ δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου προσλαμβανόμενον προσωπικὸν ὑπάγεται, ὅσον ἀφορᾷ τὴν μισθοδοσίαν, ἐπιδόματα, προαγωγὴν καὶ πειθαρχίαν εἰς τὸ αὐτὸ καθεστώς, ὑπὸ τὸ ὁποῖον ὑπάγεται καὶ τὸ ὑπόλοιπον προσωπικὸν τῆς αὐτῆς ὑπηρεσίας ἢ ἐπιχειρήσεως, δυνάμει νόμων, διαταγμάτων, ὑπ. ἀποφάσεων, συλλογικῶν συμβάσεων ἢ ἐσωτερικῶν κανονισμῶν κλπ

Ἡ κατωτέρω δικαστικὴ ἀπόφασις, ἐχουσα νὰ κρίνῃ καταχθεῖσαν εἰς δίκην ἀξίωσιν μισθωτοῦ, ἀναγκαστικῶς κατὰ τὸν ἄνω νόμον τοποθετηθέντος, ἐπὶ ἡμερομισθίου, οἷον ἐλάμβανον καὶ οἱ λοιποὶ ἐν τῇ αὐτῇ ἐργασίᾳ συνάδελφοί του—ἀνώτερον τοῦ νομίμου— περιορίζεται νὰ ἐρευνήσῃ τὸ ζήτημα μόνον ὑπὸ ἔποψιν ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 281 Α. Κ. (καταχρήσεως δικαιώματος) ἐνῷ συγχρόνως ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἴσης μεταχειρίσεως τῶν μισθωτῶν, ἐφ' ἧς ἐβάσισεν ὁ μισθωτὸς τὴν ἀξίωσίν του, σκέπτεται, ὅτι αὕτη δὲν καθιεροῦται ὑπὸ νόμου τινὸς ὡς κανὼν δικαίου, ἀλλ' ἀποτελεῖ μόνον πρακτικὴν ὁδηγίαν τοῦ τί εἶναι ἐν τῇ συμβάσει καλόπιστος καὶ ἠθικὴ χρῆσις τῶν ἐκ ταύτης δικαιωμάτων τοῦ ἐργοδότου.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἡ ἄποψις αὕτη δὲν εἶναι νέα. Υἱοθετήθη ὑπὸ τῶν Α. Π. 16|48 (εἰσηγητὴς *Α. Θεοφίλου*, ΕΕΔ 7,84. Α. Π. 136|49. εἰσηγητὴς *Α. Θεοφίλου*, ΕΕΔ 7,330).

Ἐν τούτοις καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπὸ τοῦ Α. Π. γενομένης βραδύτερον ἐκδοχῆς, ὅτι καὶ τὸ ἄρθρ. 281 Α.Κ. ἔχει ἐφαρμογὴν μόνον εἰς τὰ ἐκ θετῆς διατάξεως νόμου δικαιώματα (βλέπε Α. Π. 234|1949, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 8, 471) αἱ νεώτεραι ἀποφάσεις τοῦ Α. Π. δέχονται ὡς κανόνα δικαίου καὶ ἐρευνοῦν τὴν παραβίασιν τῆς ἀρχῆς τῆς ἴσης μεταχειρίσεως ἐπορρέουσαν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 288 Α. Κ. (οὕτω Α.Π. 259|1949, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 8, 533, Α.Π. 349|1949, εἰσηγητὴς *Κ. Γκολφινόπουλος*, ΕΕΔ 8, 685, σύμφωνος *Κ. Καυκᾶς*, Ἐνοχ. Δίκαιον, σελ. 309, βλέπε καὶ λοιποὺς ἐν ΕΕΔ 8,362, πρβλ. *Σχολιαστήν*, ἐν ΕΕΔ 8, 657).

Ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 8, 532) ἐπὶ τῆς περιπτώσεως, ἡ ὁποία ἀπησχόλησε τὴν ἐν λόγῳ δικαστικὴν ἀπόφασιν, καὶ συχνάκις ἀπασχολεῖ τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν, κυρίως δὲν πρόκειται, ἂν ὁ ἐργοδότης καταβάλλων εἰς ἄλλους μισθωτοὺς μεῖζονα μισθὸν καὶ ἀρνούμενος τὴν καταβολὴν τούτου εἰς συγκεκριμένον μισθωτόν, ποιεῖται κατάχρησιν δικαιώματος, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 281 Α. Κ. ἀλλ' ἂν ὁ ὀφειλέτης ἐργοδότης ἐκπληροῖ τὴν παροχὴν αὐτοῦ, ὡς ἀπαιτεῖ ἡ καλὴ πίστις, κατ' ἄρθρ. 288 Α. Κ. (βλέπε ἑρμηνείαν ἄρθρου ἐν Ἐρμ. Α. Κ., 288, *Τσιριντάνην*).

Ἂν λάβωμεν ἤδη ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἡ ἀναγκαστικὴ ἐκ τοῦ Ν. 751|48 σχέσις εἰσήχθη πρὸς προστασίαν τῶν ἐν αὐτῷ προσώπων καὶ ὑποχρεοῖ τοὺς ἐργοδότας εἰς ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῶν, ἀνεξαρτήτως ἂν κρίνωνται ὑπ' αὐτῶν καὶ εἶναι ὑπερ-

---

τάξεων», διατηρηθέντος ἐν ἰσχύϊ δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 333|30-5-1946 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Τὸ ἄρθρον 4 § 2 τοῦ ὡς ἄνω Ν. Δ., ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη πρᾶξις, ὁρίζει, ὅτι «ὀργανισμοὶ δημοσίου καὶ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὡς καὶ πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεις, ὑποχρεοῦνται, ὅπως προσλάβωσιν ὡς ὑπαλλήλους ἀναπήρους τοῦ τελευταίου πολέμου, ἀσχέτως ὑπάρξεως ἢ μὴ ὀργανικῶν θέσεων, ὡς ὑπεραρίθμους καὶ κατὰ τὴν ἑξῆς ἀναλογίαν: 1) ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦν τοὐλάχιστον 15 ὑπαλλήλους, θὰ προσλαμβάνωσιν ἓν ἐκ τῶν ἀνωτέρω προσώπων. 2) . . . 3) ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦν ἄνω τῶν 100, θὰ προσλαμβάνωσι τρία ἐπὶ τοῖς ἑκατόν.

Ἐν προκειμένῳ, ὡς πρακύπτει ἐκ τοῦ ὑπ' ὑπ' ἀριθ. 1840 τῆς 22|8|1947 ἐγγράφου τῆς ἑταιρίας πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ λοιπὰ ἔγγραφα τοῦ φακέλλου, τὸ ἀπασχολούμενον παρ' αὐτῆς προσωπικὸν εἰς τὰ κεντρικὰ γραφεῖα καὶ ἐργοστάσια αὐτῆς ἀνήρχετο κατὰ τὴν θέσπισιν τοῦ νόμου εἰς 92 πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ἐμειώθησαν μεταγενεστέρως (1947) εἰς 78, ἑπομένως, ἐφ' ὅσον τὸ ἀπασχολούμενον παρὰ τῆς αἰτούσης προσωπικὸν δὲν ὑπερβαίνει τοὺς ἑκατόν, δὲν ἔχει αὕτη ὑποχρέωσιν προσλήψεως ὡς ὑπαλλήλων πέραν τῶν τριῶν ἀναπήρων τοῦ τελευταίου πολέμου, συμφώνως τῇ προεκτεθείσῃ διατάξει τοῦ μνησθέντος νομοθετικοῦ διατάγματος.

Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῶν στοιχείων τοῦ φακέλλου, ἡ προσφεύγουσα ἑταιρία ἔχει προσλάβει βάσει τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ οὗ νόμου 3 ὑπαλλήλους ἐκ τῶν ἀναπήρων τοῦ τελευταίου πολέμου, οἵτινες καὶ ὑπηρετοῦσιν ἔτι παρ' αὐτῇ, κατ' ἀκολουθίαν ἡ προσβαλλομένη πρᾶξις, διατάξασα τὴν τοποθέτησιν καὶ ἑτέρου ἀκόμη ἀναπήρου ὡς ὑπαλλήλου τῆς ἑταιρίας, ἀντίκειται, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει, εἰς τὴν διαληφθεῖσαν διάταξιν τοῦ νόμου καὶ ἀκυρωτέα αὕτη τοὐτῳ τῷ λόγῳ ἀποβαίνει.

Ὡς ἐκρίθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 758|1949 ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἡ ἰσχὺς τοῦ ἐν λόγῳ Ν. Διατάγματος 1799|1942 εἶναι διαρκὴς καὶ οὐχὶ περιωρισμένης διαρκείας, οὐδ' ἐπιβάλλεται ἡ ἐντὸς εὐλόγου χρόνου ἀπὸ τῆς θεσπίσεως τοῦ νόμου τούτου ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τῆς Διοικήσεως πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν ἀνέργων ἀναπήρων, ὡς ἰσχυρίζεται ἡ αἰτοῦσα. Ὅθεν ἀπορριπτέοι ὡς ἀβάσιμοι τυγχάνουσιν ἀμφότεραι οἱ σχετικοὶ λόγοι ἀκυρώσεως.

ἀριθμοί, καὶ τὸ ὅτι ὁ νόμος (ἄρθρον 5 § 3 Ν. 751) ἐξωμοίωσε τοὺς ἀναγκαστικῶς τοποθετουμένους, κατὰ τὸ θέμα τοῦ μισθοῦ, πρὸς τοὺς δι' ἐλευθέρας συμβάσεως προσλαμβανομένους, ὥστε νὰ μὴ δημιουργήσῃ μὲν ὡς πρὸς ταῦτο ἰδιαίτερα προνόμια, ἀλλὰ καὶ νὰ μὴ καταστήσῃ καὶ χειροτέραν τῶν τελευταίων τὴν θέσιν των ὑπὸ ἄποψεως μισθοῦ, διήκει καὶ διὰ μέσου τοῦ νόμου τὸ νομοθετικὸν πνεῦμα τοῦ τρόπου ἐκπληρώσεως τῆς παροχῆς ἐκ μέρους τῶν ἐργοδοτῶν.

Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 863|1949

Διαδικασία Ν. ΓΡΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Θ. Λάππας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Τσιτηνιώς, Κ. Βουλκίδης

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ἐπιδιώκεται κυρί' ως, ὅπως καταδικασθῇ ὁ ἐναγόμενος νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν ἐνάγοντα, τοποθετηθέντα ὡς τυπογράφον εἰς ἐνταῦθα ἐκδιδομένην πρωϊνὴν ἐφημερίδα ἰδιοκτησίας τοῦ ἐναγομένου, δυνάμει τῆς προσαγομένης ὑπ' ἀριθμ. 7|30—10—48 ἀποφάσεως τοῦ τοπικοῦ Συμβουλίου Θεσσαλονίκης, ἐκδοθείσης εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου 751|1948 «περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν ὑπηρετούντων ἢ ὑπηρετησάντων εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παρούσης κατὰ τοῦ Ἔθνους συμμοριακῆς δράσεως», τὴν ἐπὶ πλέον διαφορὰν μεταξὺ τῶν ἡμερομισθίων τῶν λοιπῶν συναδέλφων τοῦ ἐνάγοντος τυπογράφων καὶ τοῦ ἰδικοῦ του διὰ τὸ ἀπὸ 20.12.48 μέχρις 6.10.49 χρονικὸν διάστημα, διὰ δὲ τὸ ἀπὸ 4.12.47 ἕως 20.12.48 τὰ ἡμερομίσθιά του ηὐξημένα, ὡς τὰ τῶν λοιπῶν συναδέλφων τοῦ ἐνάγοντος, λόγῳ μὴ ἀποδοχῆς τῆς ἐργασίας ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου. Ἰσχυρίζεται ὁ ἐνάγων, ὅτι, καίτοι ἐργάζεται ὑπὸ τὰς αὐτὰς συνθήκας καὶ ὅρους μὲ τοὺς λοιποὺς συναδέλφους του, ἐκτελῶν τὴν αὐτὴν ἐργασίαν καὶ ἔχων τὴν αὐτὴν ποιοτικὴν καὶ ποσοτικὴν ἀπόδοσιν μὲ αὐτούς, λαμβάνει ἡμερομίσθιον πολὺ κατώτερον ἐκείνου, ὅπερ λαμβάνουσι οἱ συνάδελφοι οὗτοι, καὶ τοῦτο κατὰ παράβασιν τῆς ἀρχῆς τῆς ἴσης μεταχειρίσεως τῶν μισθωτῶν ἐν τῇ συμβάσει μισθώσεως ἐργασίας καὶ τοῦ ἄρθρ. 281 τοῦ Α.Κ.. Ἐπὶ πλέον διὰ τὸ ἀπὸ 1|9|1949 ἕως καὶ 6.10.49, ὅτε καὶ ἀπελύθη ὁ ἐνάγων, χρονικὸν διάστημα, ἐπιδιώκει τὴν ἐπὶ πλέον διαφορὰν μεταξὺ τῶν ἡμερομισθίων τῶν λοιπῶν συναδέλφων του καὶ τοῦ ἰδικοῦ του δυνάμει ἐγγράφου συμφωνίας τοῦ νομίμου ἐκπροσώπου τοῦ ἐναγομένου μετὰ τῶν ἐκπροσώπων τῆς διοικήσεως τοῦ ἐπαγγελματικοῦ του σωματείου.

Τὸ ἄρθρ. 3 παράγρ. 3 τοῦ Ν. 751|48, δυνάμει τοῦ ὁποίου προσελήφθη, ὡς εἴρηται, ὁ ἐνάγων ἐν τῇ ἐπιχειρήσει τοῦ ἐναγομένου, ὡς τυπογράφος, ὁρίζει ὅτι οὗτος ὑπάγεται, ὅσον ἀφορᾷ τὴν μισθοδοσίαν, ἐπιδόματα, προαγωγὴν καὶ πειθαρχίαν ὑπὸ τὰ αὐτὰ καθεστώς, ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἑκάστοτε ὑπάγεται καὶ τὸ ὑπόλοιπον προσωπικόν, τῆς αὐτῆς ὑπηρεσίας ἢ ἐπιχειρήσεως, δυνάμει νόμων, διαταγμάτων, ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, συλλογικῶν συμβάσεων ἢ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ κλπ. Ἐν προκειμένῳ, καθ' ἃ συνομολογεῖται καὶ ὑπὸ τῶν διαδίκων, τὸ νόμιμον ἡμερομίσθιον τῶν τυπογράφων, οἵος ὁ ἐνάγων, δυνάμει τῆς προπολεμικῆς συλλογικῆς συμβάσεως τῶν τυπογράφων, ἀναπροσαρμοσθὲν διὰ τῆς ἀπὸ 4-11-47 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργατοτεχνιτῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, εἶναι δραχμαὶ 19.000. Τὸ τοιοῦτον νόμιμον ἡμερομίσθιον ἐλάμβανεν ὁ ἐνάγων καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς ἐργασίας του παρὰ τῷ ἐναγομένῳ καὶ μάλιστα κάτι πλέον τούτου, ἤτοι δραχμὰς 20.000. Ἐξ ἄλλου συνομολογεῖται ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, ὅτι εἰς τοὺς λοιποὺς συναδέλφους τοῦ ἐνάγοντος τυπογράφους κατέβαλλεν ἡμερομίσθια ηὐξημένα καὶ ὑπὲρ τὰ ὡς ἄνω νενομοθετημένον ποσόν, ἤτοι συμβατικὰ ἡμερομίσθια, ἰσχυριζόμενος ὁ ἐναγόμενος ὅτι μετ' αὐτῶν συνδέεται διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀπὸ μακροῦ χρόνου καὶ ὑπὸ εἰδικοὺς συμβατικοὺς ὅρους, λ. χ. νὰ τοῖς καταβάλῃ καὶ τὰ ἡμερομίσθια τῶν Κυριακῶν, καίτοι δὲν εἰργάζοντο, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐκ τῆς ποσοτικῆς καὶ ποιοτικῆς ἀποδόσεως αὐτῶν.

Ἐκ τῆς περὶ τὴν ἀπόδειξιν διαδικασίας καὶ δὴ ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν παρ' ἡμῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων, ἐκτιμωμένων, καθ' ἑαυτὰς καὶ ἐν συνθυασμῷ πρὸς ἀλλήλας, πρὸς τὰ ὑπὸ τῶν διαδίκων ἐνώπιόν μας ἐκτεθέντα καὶ διὰ τῶν προτάσεων των ἱστορηθέντα, ὡς καὶ πρὸς τὰ παρ' αὐτῶν προσκομισθέντα ἔγγραφα, ἐβεβαιώθη ἀρκούντως, κατὰ τὴν κρίσιν μας, ὅτι ὁ ἐναγόμενος κατέβαλλεν εἰς τοὺς λοιποὺς συναδέλφους τοῦ ἐνάγοντος τυπογράφους συμβατικὰ ἡμερομίσθια μείζονα τῶν νομίμων, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι προσέλαβε τούτους ἀπὸ μακροῦ χρόνου καὶ ὑπὸ εἰδικοὺς συμβατικοὺς ὅρους καὶ λόγῳ τῆς ποσοτικῆς καὶ ποιοτικῆς ἀποδόσεως τῆς ἐργασίας αὐτῶν, οἷα δὲν ἐβεβαιώθη ἡ τοῦ ἐνάγοντος. Συνεπῶς ὁ ἐναγόμενος, παρέχων τὸ κατὰ τὰ ἄνω νόμιμον ἡμερομίσθιον εἰς τὸν ἐνάγοντα καὶ ηὐξημένας ἀποδοχὰς εἰς τοὺς λοιποὺς συναδέλφους τοῦ ἐνάγοντος, ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι κατὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος, τὸ ὁποῖον τῷ παρέχει ὁ νόμος νὰ διαθέτῃ τὴν περιουσίαν αὐτοῦ κατὰ βούλησιν, ὑπερβαίνει καὶ δὴ προφανῶς τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ὑπὸ τῆς καλῆς πίστεως ἢ τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἢ ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ ἢ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος ἑκάστου ἐργοδότου, ὅπως προάγῃ τὴν ἐργασίαν του, χωρὶς νὰ προξενῇ ζημίαν εἰς τρίτους ἢ τὸ κοινωνικὸν σύνολον. Κατ' ἀκολουθίαν οὔτε κατάχρησις τοῦ δικαιώματος ὑφίσταται ἐν προκειμένῳ, οὔτε παραβίασις τῆς ἀρχῆς τῆς ἴσης μεταχειρίσεως, ἣν ἐπικαλεῖται ὁ ἐνάγων καὶ ἥτις δὲν καθιεροῦται ὑπὸ νόμου τινὸς ὡς κανὼν δικαίου, ἀλλ' αὐτὴ ἀποτελεῖ πρακτικὴν ὁδηγίαν τοῦ τί εἶναι ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας καλόπιστος καὶ ἠθικὴ χρῆσις τῶν ἐκ ταύτης δικαιωμάτων τοῦ ἐργοδότου, πάντα δὲ τὰ ἐναντία ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ὑποστηριζόμενα εἶναι ἀβάσιμα καὶ ἀπορριπτέα (Α. Π. 16|1948, ΕΕΔ 7, 84, Α. Π. 136|48, ΕΕΔ 7, 330) καὶ δέον ν' ἀπορριφθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ κατὰ τὴν κυρίαν αὐτῆς βάσιν, ὡς καὶ κατὰ τὸ μέρος, καθ' ὃ διώκεται δι' αὐτῆς ἡ καταβολὴ ηὐξημένων ἡμερομισθίων ἀπὸ 1-9-49 ἕως 6-10-49 δυνάμει τῆς ὡς ἄνω συμφωνίας τοῦ σωματείου τοῦ ἐνάγοντος μετὰ τοῦ ἐναγομένου, καθ' ὅσον, καθ' ἃ ἐβεβαιώθη, ὁ ἐνάγων ἐξηρέθη τῆς συμφωνίας ταύτης.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΜΟΥ

ΑΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΟΣ ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΗΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ

Έννοια παραπτωμάτων μισθωτοῦ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας

Ὁρισμοί Α. Ν. 694|1937.—Ἀδικαιολόγητος ἀπόλυσις μισθωτῶν ἐκπροσώπων ἡσφαλισμένων καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως.—Ἁρμοδιότης πρὸς κρίσιν ἐπὶ τῶν λόγων ἀπολύσεως τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως—Ἐκτέλεσις ὑπὸ μισθωτοῦ πράξεων ὑπὸ ἰδιότητα ὡς μέλους διοικήσεως σωματείου.—Χαρακτηρισμὸς ὡς μὴ ἐκτελεσθεισῶν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας των.—Θεώρησις ἑπομένως τῆς ἀπολύσεως ἕνεκα τῶν πράξεων τούτων ὡς ἀδικαιολογήτου.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Τμήματος Συμβουλίου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων τοῦ ἄρθρου 61 § 1 Ν. 6298|1934 ἔχει ἐν περιλήψει ὡς ἑξῆς:

Δύο ὑπάλληλοι τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ὄντες μέλη τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Συλλόγου τῶν Ὑπαλλήλων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ὁ εἷς πρόεδρος καὶ ὁ ἄλλος ἀντιπρόεδρος τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀπελύθησαν ἐκ τῆς θέσεώς των ὁριστικῶς, μετὰ τὴν ἔκδυσιν ἀποφάσεως τοῦ πενταμελοῦς Ἐφετείου Ἀθηνῶν, διὰ τῆς ὁποίας κατεδικάσθησαν διὰ δημοσιεύματα κατὰ τῆς Διοικήσεως τῆς Τραπέζης, ἐν σχέσει πρὸς κατ' αὐτοὺς ὡρισμένας ἐνεργείας αὐτῆς κατὰ τὸν χρόνον τοῦ ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος.

Ἡ Τράπεζα προέβη εἰς τὴν ἀπόλυσιν, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 16 τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς ὑπηρεσίας της, δι' ἐπιδειχθείσαν ὑπ' αὐτῶν, ὡς ὑπαλλήλων ταύτης, ἀσυμβίβαστον διαγωγήν.

Οἱ ἀπολυθέντες ὅμως εἶναι ἡσφαλισμένοι παρὰ τῷ Ταμείῳ Συντάξεων τοῦ Προσωπικοῦ τῶν Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ Ἑλλάδος καὶ μέλη τοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου τούτου ὡς ἐκπρόσωποι τῶν ἡσφαλισμένων.

Ἐκ τούτου προσέφυγον εἰς τὸ ἀνωτέρω συλλογικὸν διοικητικὸν ὄργανον, ἁρμόδιον ἐκ τοῦ Α.Ν. 694|1937 νὰ ἀποφανθῇ περὶ τοῦ ἂν ἡ ἀπόλυσις αὐτῶν κρίνεται ἀποχρώντως δεδικαιολογημένη, (πρβλ. καὶ Α. Π. 579|1949, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 9, 78).

Τὸ Συμβούλιον ἀποφαίνεται, ὅτι τὰ περὶ ὧν ἐπρόκειτο παραπτώματα δὲν ἔλαβον χώραν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας τῶν ἀπολυθέντων καὶ δὲν συνιστῶσιν ἱκανῶς ἀποχρῶντας λόγους, δυναμένους νὰ δικαιολογήσωσι τὴν ἀπόλυσιν.

Ἐνδιαφέρουσα εἶναι καὶ ἡ δημοσιευομένη ἀνωτέρω, σελ. 193, εἰσήγησις τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας *Π. Μητσοπούλου*.

Συμβουλίου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων Τμῆμα ἄρθρου 61 § 1 Ν. 6298|1934, ἀριθ. ἀποφ. 1|1950.

Μέλη: **Κ. Γκολφινόπουλος**, Ἀρεοπαγίτης, Πρόεδρος, **Π. Μητσόπουλος**, Γεν. Διευθυντὴς Ὑπουργείου Ἐργασίας (εἰσηγητής), **Δ. Βεζάνης**, Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου, **Κ. Χρυσανθόπουλος**, Διευθυντὴς Κοιν. Ἀσφαλίσεων Ὑπουργείου Ἐργασίας, **Διον. Μαντζουλίνος**, ἀντιπρόσωπος Συνδέσμου Ἑλλήνων Βιομηχάνων, **Ι. Πατσαντζῆς**, ἀντιπρόσωπος Γ. Σ. Ε. Ε.

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ι. Καποδίστριας, Α. Μαλαγαρδῆς, Ε. Ἀνδρουτσόπουλος.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 9 παράγρ. 1 τοῦ νόμου 694 τοῦ 1937 ἡσφαλισμένοι εἰς τὰ Ταμεῖα Συντάξεως ἢ Προνοίας καὶ ἐν γένει εἰς Ὀργανισμοὺς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, τυγχάνοντες μέλη τῶν διοικητικῶν συμβουλίων ἢ ἐξελεγκτικῶν ἐπιτροπῶν, ὡς ἐκπρόσωποι τῶν ἐργαζομένων παρὰ τοῖς Ὀργανισμοῖς τούτοις, καὶ ἀπολυόμενοι τῆς θέσεώς των, ἄνευ ἀποχρῶντος λόγου, κρινομένου παρὰ τοῦ Τμήματος τούτου τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, διὰ καταγγελίας τῆς συμβάσεως παρὰ τῶν ἐπιχειρήσεων, παρ' αἷς ἐργάζονται ὡς ἐργάται ἢ ὑπάλληλοι ἐπ' ἀντιμισθίᾳ, διατηροῦσι καὶ μετὰ τὴν ἀπόλυσίν των τὴν ἰδιότητά των ὡς μελῶν τῶν ὡς ἄνω διοικητικῶν συμβουλίων ἢ ἐξελεγκτικῶν ἐπιτροπῶν μέχρι λήξεως τῆς θητείας των ἢ περατώσεως τοῦ ἐλέγχου καὶ ἀπολαμβάνουσιν, ἐκτὸς τοῦ εὐεργετήματος τούτου, καὶ τῶν περὶ ὧν αἱ παράγραφοι 2 καὶ 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ἄλλων τοιούτων. Κατὰ δὲ τὴν παράγρ. 4 τοῦ ἄρθρου τούτου, πάντων τῶν ὡς ἀνωτέρω εὐεργετημάτων δὲν δικαιοῦνται οἱ ἀπολυόμενοι α) λόγῳ δικαστικῆς καταδίκης ἐπὶ ἀδικήματι ἐκ τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τῶν ἄρθρων 22 καὶ 24 τοῦ ποιν. νόμου καὶ β) λόγῳ σοβαρῶν παραπτωμάτων κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας των, ἱκανῶν, ὅπως δικαιολογήσωσιν ἀπόλυσιν, περὶ τῆς σοβαρότητος τῶν ὁποίων καὶ ἑπομένως τοῦ ἱκανῶς δεδικαιολογημένου ἢ ἀναιτίου τῆς ἀπολύσεως ἀποφασίζει ὁριστικῶς, τῇ προσφυγῇ τοῦ ἀπολυθέντος ἢ τοῦ προτιθεμένου νὰ προβῇ εἰς ἀπόλυσιν ἐργοδότου, τὸ Τμῆμα τοῦτο τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, ἀφοῦ ἀκούσῃ τοὺς ἐνδιαφερομένους. Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἀλληλοσυμπληρουμένων πρὸς καθορισμὸν καὶ ἀποσαφήνισιν τῆς ἐννοίας τοῦ ἐκτεθέντος ἀποχρῶντος λόγου διατάξεων τούτων, ὡς καὶ τῆς διὰ τὸν ἀνωτέρω νόμον αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κατὰ τὴν ὁποίαν δι' αὐτοῦ ἐλήφθησαν μέτρα προστασίας τῶν μισθωτῶν, οἵτινες ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς ἐμπεπιστευμένης εἰς αὐτοὺς κρατικῆς ὑπηρεσίας ὡς μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ τῶν Ἐπιτροπῶν ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ἤθελον ἐκτεθῇ εἰς ἀναίτιον διωξιν ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, συνάγεται, ὅτι τὸ Τμῆμα τοῦτο ἁρμόδιον τυγχάνει ν' ἀποφανθῇ περὶ τοῦ ἂν τὰ παραπτώματα, δι' ἅτινα ἀπελύθησαν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου των οἱ συγκεντροῦντες τὰς ἀνωτέρω ἰδιότητας μισθωτοί, ἔλαβον χώραν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πρὸς τὸν ἐργοδότην ὑπηρεσίας των, εἶναι σοβαρὰ καὶ ὡς τοιαῦτα δικαιολογοῦσι τὴν ἀπόλυσιν αὐτῶν, κατὰ τρόπον, ὥστε αὕτη νὰ μὴ παρίσταται ἀναίτιος, οὐχὶ δὲ καὶ περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς χωρησάσης ἄνευ τῆς συνδρομῆς παραπτωμάτων διὰ τὰ ἐκτεθέντα ἀπολύσεως τῶν εἰρημένων μισθω-

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΕΞΟΥΣΙΑ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΙΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΙΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

Κῦρος διατάξεως Α. Ν. 694|1937 ὑπὸ συνταγματικὴν ἔποψιν

Τροποποίησις δι' ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κατ' Α. Ν. 694|1937, ὀργανισμοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἑταιριῶν Οἰνοποιΐας, Ζυθοποιΐας καὶ Οἰνοπνευματοποιΐας, καὶ ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλισιν καὶ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ.—Ἀκυρότης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὡς ἀντισυνταγματικῆς.

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 24127|Σ. 545 τῆς 20 Μαΐου 1949 πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας (ΦΕΚ 93 τῆς 18 Ἰουλίου 1949, τεῦχος Β') προσετέθη διάταξις εἰς τὸ ἄρθρον 3 § 1 τοῦ διὰ τοῦ Α. Ν. 1654|1939 θεσπισθέντος καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἑταιριῶν Οἰνοποιΐας, Ζυθοποιΐας καὶ Οἰνοπνευματοποιΐας, καθ' ἣν διάταξιν εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦτο ἀσφαλίζονται ὑποχρεωτικῶς, πλὴν τῶν ὑπαλλήλων καὶ κλητήρων τῶν καταστημάτων καὶ ἐργοστασίων τῶν ὡς ἄνω ἑταιριῶν, καὶ τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν τῶν αὐτῶν ἑταιριῶν, ἐφ' ὅσον τὸ τελευταῖον τοῦτο δὲν ἀσφαλίζεται ὑποχρεωτικῶς εἰς ἕτερον ἐπικουρικὸν Ταμεῖον ἢ εἰς εἰδικὸν Λογαριασμὸν Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως.

Κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἠσκήθη αἴτησις ἀκυρώσεως ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Οἴνων καὶ Οἰνοπνευμάτων διὰ παράβασιν νόμων καὶ ἐπ' αὐτῆς ἐξεδόθη ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, ἐρευνῶν τὴν ἐξουσιοδότησιν ταύτην τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, διὰ τοῦ Α.Ν. 694|1934, κρίνει ταύτην, λόγῳ τῆς γενικότητος καὶ τῆς εὐρύτητος αὐτῆς, ὡς ἀντι-

---

τῶν διὰ καταγγελίας ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ὅθεν οἱ προσφεύγοντες νομίμως αἰτοῦνται διὰ τῶν ὑπὸ κρίσιν προσφυγῶν των, ἵνα τὸ Τμῆμα τοῦτο τοῦ Συμβουλίου ἀποφασίσῃ περὶ τῆς σοβαρότητος τοῦ παραπτώματος, δι' ὃπερ ἀπελύθησαν ἀριστικῶς τῆς ὑπηρεσίας των ὑπὸ τῆς καθ' ἧς αἱ προσφυγαὶ αὗται ἐργοδότιδος, ὡς καὶ περὶ τοῦ κατὰ πόσον τοῦτο ἔλαβε χώραν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς πρὸς αὐτὴν ὑπηρεσίας καὶ εἶναι ἱκανὸν νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἀπόλυσίν του, τὰ δὲ ἐναντία ὑπὸ τῆς ἐργοδότιδος ὑποστηριζόμενα ἀπορριπτέα τυγχάνουσιν.

Ἐκ τῶν ἐνώπιον τοῦ συμβουλίου τούτου προφορικῶς καὶ ἐγγράφως ἐκατέρωθεν ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων ἀναπτυχθέντων, ὡς καὶ ὑπὸ τούτων προσαχθέντων ἐγγράφων πλήρως ἀποδεικνύεται ἡ ἰδιότης τῶν προσφευγόντων ὡς μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ἐνταῦθα ἑδρεύοντος Ταμείου Συντάξεων τῶν Ὑπαλλήλων τῶν Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ Ἑλλάδος, ὡς καὶ ἡ τοιαύτη τούτων ὡς ὑπαλλήλων τῆς καθ' ἧς ἡ προσφυγή καὶ δὴ τοῦ μὲν Κ. Α. ὡς τμηματάρχου Β' αὐτῆς, τοῦ δὲ Θ. Θ. ὡς λογιστοῦ Α' ταύτης. (*)

Τὸ Τμῆμα, δεχόμενον ὡς ἀποδεικνυομένας ἐκ τοῦ δεδικασμένου τῆς προμνησθείσης ἀποφάσεως τοῦ Πενταμελοῦς Εφετείου Ἀθηνῶν τὰς πράξεις, δι' ἃς οἱ προσφεύγοντες κατεδικάσθησαν διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ἥτις ἐδέχθη συγχρόνως, ὅτι οὗτοι ἐνήργησαν ὑπὸ τὴν ρηθεῖσαν ἰδιότητα μελῶν τῆς διοικήσεως σωματείου, καὶ ἐκτιμῶν τὰς πράξεις ταύτας, εἰς τὰς ὁποίας, κατὰ τὰ ἐν ἀμέσῳ ἡγουμένῃ σκέψει ἔγγραφα τῆς κλήσεως πρὸς ἀπολογίαν, τῆς ἀποφάσεως τῆς ἐπιτροπῆς τῶν παραπτωμάτων τοῦ προσωπικοῦ τῆς καθ' ἧς αἱ προσφυγαὶ ἐργοδότιδος καὶ τῆς ἀπολύσεως τῶν προσφευγόντων, ἐντοπίζονται τὰ παραπτώματα, δι' ἅτινα οὗτοι ἐκρίθησαν ἀπολυτέοι, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ προφορικῶς καὶ ἐγγράφως ἀναπτυχθέντα ὑπὸ τῶν ἑκατέρωθεν μερῶν ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τούτου, πείθεται, ὅτι τὰς πράξεις ταύτας οἱ προσφεύγοντες ἐξετέλεσαν οὐχὶ ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς πρὸς τὴν ἐργοδότιδα ὑπηρεσίας των καὶ ἐπομένως οὐχὶ ὡς ὑπάλληλοι αὐτῆς, ἀλλ' ὡς μέλη τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς, καὶ ἐπομένως ὡς ὄργανα τοῦ ἀποτελοῦντος ἴδιον αὐθύπαρκτον καὶ ἀνεξάρτητον ἀπὸ τὴν ἐργοδότιδα νομικὸν πρόσωπον τοῦ ἐνταῦθα ἑδρεύοντος Συλλόγου τῶν Ὑπαλλήλων τῆς ἐργοδότιδος ταύτης. Τοσοῦτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον τὸ περιεχόμενον τοῦ ὅρου «κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας» προσδιορίζεται δι' ἀναφορᾶς πρὸς τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἐκμεταλλεύσεως (Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας 23094|1947, ΕΕΔ 6, 447) ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς λόγῳ τῆς ἐκμεταλλευτικῆς ὀργανώσεως συνθήκας, ὑφ' ἃς συνήθως λαμβάνει χώραν ἡ ὑπὸ ταύτης χρῆσις τῶν ἐκμισθουμένων πρὸς αὐτὴν ἐργατικῶν δυνάμεων (ΦΕΚ 511|1939 ἰδίως σ.σ. 3317, 3325, Γ. καὶ 3329, Β. 1, β' καὶ 2, α). Εἰς τὰς ὑπὸ ἐκτίμησιν ὅμως περιπτώσεις κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑπὸ τῶν προσφευγόντων διαπραχθεισῶν ὑπὸ τὴν ἰδιότητα αὐτῶν ὡς μελῶν τῆς ἀνεξαρτήτου ἀπὸ τοῦ ἐργοδότου διοικήσεως τοῦ σωματείου αὐτῶν κολασίμων πράξεων, διακόπτεται, ἰδίως κατὰ τὴν ἔκφρασιν γνώμης διὰ τοῦ τύπου, ἡ χαρακτηρίζουσα τὴν ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας συμβατικῶς συνομολογουμένη καὶ ὑπὸ τῆς ὀργανώσεως καὶ τῶν κανονισμῶν προβλεπομένη συνέπεια τῆς θελήσεως τοῦ ἐκμισθωτοῦ πρὸς τὴν θέλησιν τοῦ ἐργοδότου, δι' ὃπερ αἱ τοιαῦται πράξεις μὴ συντρέχοντος τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπομένου καὶ στενῶς ἑρμηνευτέου στοιχείου τῆς τελέσεως αὐτῶν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας, δὲν συνιστῶσιν ἱκανῶς ἀποχρῶντα λόγον, ἥτοι σοβαρὸν παράπτωμα κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας των, ἱκανὸν νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ὑπὸ τῆς καθ' ἧς αἱ προσφυγαὶ ἀπόλυσιν τῶν προσφευγόντων, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 9 παράγρ. 1 καὶ 4 τοῦ νόμου 694 τοῦ 1937 (Ἐφ. Κ. 196).

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Ἐκτίθεται περαιτέρω ἐν τῇ ἀποφάσει τὸ πραγματικὸν τῆς ὑποθέσεως.

ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΟΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ

Ἀσφάλισις εἰς Ταμεῖον Συντάξεως Προσωπικοῦ Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ Ἑλλάδος

Ἀσφαλιζόμενα πρόσωπα.—Ἐξαίρεσις ὑπαγωγῆς εἰς ἀσφάλισιν τῶν παρεχόντων εἰς τὰς Τραπέζας ὑπηρεσίας ἢ ἐργασίαν οὐχὶ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα.—Παροχὴ ὑπηρεσιῶν ὡς ἐκτιμητοῦ ὑπὸ στρατιωτικοῦ συνταξιούχου.—Ἐκτίμησις αὐτῆς ὡς συνιστώσης παροχὴν ὑπηρεσιῶν οὐχὶ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα.

Κατὰ τὸ καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Συντάξεως Προσωπικοῦ Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ Ἑλλάδος ἀσφαλίζονται ὑποχρεωτικῶς παρ' αὐτῷ οἱ Διοικηταὶ καὶ Ὑποδιοικηταὶ τῶν Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ Ἑλλάδος καὶ πάντες οἱ ἀνήκοντες εἰς τὸ ὑπαλληλικὸν (κύριον καὶ βοηθητικὸν) καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν αὐτῶν, ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ διορισμοῦ των. Δὲν ἀσφαλίζονται πρόσωπα, παρέχοντα πρὸς τὰς τρεῖς Τραπέζας ὑπηρεσίας ἢ ἐργασίαν ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἢ οὐχὶ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα.

Εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως κατέστη κρίσιμον, πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς ἄνω διατάξεως, νὰ διαγνωσθῇ, ἂν ὄντως ἐν προκειμένῳ ὑπῆρξε σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας καὶ ἂν ἡ παροχὴ τῶν ὑπηρεσιῶν ἐγένετο κατὰ κύριον ἐπάγγελμα.

Περὶ τοῦ ὅτι ἡ προσωπικὴ ἐξάρτησις εἶναι τὸ χαρακτηριστικὸν γνώρισμα τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι σύμφωνος ἡ θεωρία καὶ πρᾶξις (βλέπε παραπομπὰς ἐν ΕΕΔ 9, 109, πρόσθε Α. Π. 565]1949, εἰσηγητὴς *Δ. Κωττούλας*, ΕΕΔ 9, 105, Α.Π. 578]1949, εἰσηγητὴς *Δ. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 9, 160).

Ἡ θεωρία τῆς οἰκονομικῆς ἐξαρτήσεως τοῦ μισθωτοῦ, τὴν ὁποίαν ἀνέπτυξεν ὁ Cohe (βλέπε καὶ *Ε. Περεπούλου*, ἐν ΕΕΔ 4, 75 σημ. 13) δὲν ἀκολουθεῖται, ἀφοῦ αὐτὴ ἡ ἰδιότης ἐκείνου, ὁ ὁποῖος μισθοδοτεῖται, ἐπάγεται ἀναγκαστικῶς ἕνα δεσμὸν ὑποτελείας ἀπέναντι ἐκείνου, ὁ ὁποῖος πληρώνει τὴν ἐργασίαν του(Γαλλικοῦ Ἀκυρωτικοῦ 6]7]1931).

Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν δὲ τῆς προσωπικῆς ἢ νομικῆς ἐξαρτήσεως τίθενται παρ' ἡμῖν καὶ σχετικαὶ διατάξεις, ὁσάκις ἀπητήθη νὰ ρυθμισθῇ θέμα, ἀναγόμενον εἰς τὴν σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας (βλέπε ἄρθρ. 1 Ν. Δ. 1255]1949 «περὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Ν. 118]1945», ΕΕΔ 8, 961, κατὰ τὸ ὁποῖον «εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς πάντα τὰ πρόσωπα, τὰ παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἐναντι ἀμοιβῆς . . . .».

Ἐν τῇ ἐφετειακῇ ὅμως ἀποφάσει, καθ' ἣς ἡ ἀναίρεσις, ὡς φαίνεται ἐκ τῆς κατωτέρω ἀποφ-

---

συνταγματικήν, ἀντικειμένην εἰς τὴν θεμελιώδη ἀρχὴν περὶ διακρίσεως τῶν ἐξουσιῶν.

Παλαιοτέρα ἐπὶ τοῦ θέματος ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας (ἡ ὑπ' ἀριθ. 36]1939, ἀδημοσίευτος εἰς νομικὰ περιοδικά), χωρὶς νὰ ἐρευνήσῃ τὸ ζήτημα, ἀπὸ συνταγματικῆς ἀπόψεως, εἶχε δεχθῇ, ἐπὶ παρομοίας περιπτώσεως, τροποποιήσεως δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας τοῦ καταστατικοῦ τοῦ ἐν Ἀθήναις ἑδρεύοντος Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Ἑλληνικοῦ Κράτους καὶ ὑπαγωγῆς εἰς αὐτὸ πάντων τῶν ἀποτελούντων τὸ ἐν Ἑλλάδι ἐργαζόμενον προσωπικὸν τῆς Διεθνοῦς Ἑταιρίας Κλινοστρωμνῶν, ὅτι ἐκ τῆς διατυπώσεως τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 § 2 τοῦ Α. Ν. 694]1937, ὁριζούσης ὅτι ἐπιτρέπεται πᾶσα τροποποίησις τῆς ὀργανώσεως τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν, ἀφορῶσα τὰς βασικὰς ἀρχὰς καὶ τὰς λεπτομερείας αὐτῆς συνάγεται σαφῶς, ὅτι ἡ ἁρμοδιότης τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας εἶναι εὐρεῖα καὶ ἐπομένως δύναται οὗτος νὰ ὑπαγάγῃ εἰς ἓν Ταμεῖον προσωπικοῦ μιᾶς ἐπιχειρήσεως καὶ ἄλλα πρόσωπα, ἀρκεῖ νὰ τελοῦν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους διαβιώσεως καὶ ἐργασίας.

Διὰ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀποφάσεώς του τὸ Συμβούλιον ὀρθῶς χαρακτηρίζει τὴν ἐξουσιοδότησιν ὡς ἀντισυνταγματικήν, ἐφ' ὅσον ἔχει τὴν ἔννοιαν ρυθμίσεως δι' αὐτῆς θεμάτων καθαυτὸ νομοθετικοῦ περιεχομένου.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 28)1950 Ὁλομελ.

Προεδρος ὁ κ. **Π. Πουλίτσας**

Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Χ. Μητρέλιας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Φορμάκης, Ν. Κοντογιάννης.

Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου.

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, δι' ἧς εὑρύνεται ὁ κύκλος τῶν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἑταιριῶν Οἰνοποιίας, Ζυθοποιίας καὶ Οἰνοπνευματοποιίας ἠσφαλισμένων προσώπων, κατὰ τροποποίησιν τοῦ διὰ τοῦ ἀ. ν. 1654]1939 θεσπισθέντος ὀργανισμοῦ του, διὰ τῆς προσθήκης καὶ τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ τῶν ὡς εἴρηται ἑταιριῶν, ἐξεδόθη, ὡς ἐκ τοῦ προοιμίου αὐτῆς δείκνυται, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐν ἄρθρῳ 59 παράγρ. 1 τοῦ ἀ. ν. τῆς 11ης Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας» ἐξουσιοδοτήσεως, συμφώνως πρὸς τὴν ὁποίαν, ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀ. ν. 694]1937, πᾶσαι αἱ διατάξεις τῶν ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ ρηθέντος Ὑπουργείου, αἱ ἀφορῶσαι εἰς τὰς βασικὰς ἀρχὰς καὶ τὰς λεπτομερείας τῆς ὀργανώσεως αὐτῶν καὶ αἱ διὰ τυπικῶν νόμων γενόμεναι, πλὴν τῶν ἀφορωσῶν εἰς κοινωνικοὺς πόρους, δύνανται νὰ τροποποιῶνται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας. Ὡς ὅμως ἤδη ἐκρίθη ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἡ ἐξουσιοδότησις αὕτη, λόγῳ τῆς γενικότητος καὶ τῆς εὐρύτητος αὐτῆς, στερεῖται συνταγματικοῦ κύρους, ἀντικειμένη εἰς τὴν θεμελιώδη ἀρχὴν τοῦ ἡμετέρου πολιτεύματος περὶ διακρίσεως τῶν ἐξουσιῶν (Ὁλ. 1368]1946). Συνεπῶς ἡ προσβαλλομένη ὑπουργικὴ ἀπόφασις στερεῖται ἐγκύρου ἐρείσματος καὶ τῷ λόγῳ τούτῳ, βασίμως προσβαλλομένη, καθίσταται ἀκυρωτέα.

Διὰ ταῦτα

Δέχεται τὴν ὑπὸ κρίσιν αἴτησιν.

Ἀκυροῖ τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας.

σεως τοῦ Ἀρείου Πάγου, γίνεται λόγος περὶ προσωπικῆς ἐξαρτήσεως καὶ οἰκονομικῆς τοιαύτης, λόγῳ τῶν μικρῶν ἐκ τῆς ἐργασίας τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ἀποδοχῶν του, ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ ποσὸν τῆς συντάξεώς του, ὡς ἐν ἀποστρατείᾳ ἀνωτάτου ἀξιωματικοῦ.

Ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις θεωρεῖ τὰ γενόμενα ὑπὸ τῆς ἐφετειακῆς ἀποφάσεως δεκτὰ πραγματικὰ περιστατικὰ ὅτι συνιστοῦν παροχὴν ὑπηρεσιῶν οὐχὶ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα.

Εἶναι φανερὸν ἐκ τῆς ἐν ἀρχῇ διατάξεως τοῦ καταστατικοῦ τοῦ ἐν λόγῳ ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου, ὅτι διὰ τῆς ἐξαιρέσεως τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὴν παρ' αὐτῷ ἀσφάλισιν τῶν παρεχόντων ὑπηρεσίας ἐπ' εὐκαιρίᾳ καὶ οὐχὶ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἐσκοπήθη ἡ προστασία ἐκείνων μόνον τῶν προσώπων, τὰ ὁποῖα συνδέονται μονίμως πρὸς τὰς Τραπέζας καὶ παρέχουν ὑπηρεσίας κατὰ κύριον ἐπάγγελμα.

Κατὰ τὴν νομολογίαν ὅμως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας (βλέπε Σ. Ε. 471/1941, ὁλομελ. εἰσηγητὴς *Κ. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 1, 180), ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ παρεμφερῶν διατάξεως καταστατικοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ναυτικῶν Πρακτόρων καὶ Ὑπαλλήλων, εἰς τὸ ὁποῖον ἀσφαλίζονται ὑποχρεωτικῶς οἱ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ναυτικοὶ πράκτορες, τὸ ἐν τῇ διατάξει «κύριον ἐπάγγελμα» πρέπει νὰ ἀποτελῇ τὴν βασικὴν ἐπαγγελματικὴν ἐνασχόλησιν τοῦ προσώπου τούτου, νὰ κυριαρχῇ τοῦτέστιν εἰς τὴν ἐπαγγελματικὴν ζωὴν αὐτοῦ καὶ συνεπῶς ἡ ἐπαγγελματικὴ συνείδησις καὶ δράσις τοῦ ἀσκοῦντος τὸ ἐπάγγελμα αὐτό, ἐξευρισκόμεναι ἐκ τοῦ ὅλου τρόπου τῆς ἀσκήσεως του καθορίζουν πρωτίστως καὶ κυρίως, ἂν εἶναι τοῦτο κύριον ἢ ὄχι καὶ οὐχὶ μόνα τὰ οἰκονομικὰ ἀποτελέσματα αὐτοῦ ἐν σχέσει πρὸς ἄλλα ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ προσώπου τυχὸν ἀσκούμενα ἐπαγγέλματα, διότι τὰ οἰκονομικὰ ἀποτελέσματα τῶν τυχὸν πλειόνων ἐπαγγελμάτων δύνανται μὲν, λαμβανόμενα ὑπ' ὄψιν μετὰ τῶν ὑπαρχόντων ἄλλων στοιχείων, νὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν διευκρίνισιν τοῦ κυρίου ἐπαγγέλματος ἐκ τῶν πλειόνων, δὲν δύνανται ὅμως μόνα νὰ τὸ προσδιορίσωσι.

Περαιτέρω, κατὰ τὴν αὐτὴν ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἡ προσβληθεῖσα ἀπόφασις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ περὶ οὗ ἐπρόκειτο Ταμείου διέλαβεν, ὅτι διεπιστώθη, ὅτι ὁ προσφεύγων ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ἑτέρων ἐπαγγελμάτων του ἀποκομίζει προσόδους μεγαλυτέρας τῶν προσόδων του ἐκ τοῦ πρακτορειακοῦ ἐπαγγέλματος, ἐνῷ ἡ πρόσοδος ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος τούτου, συγκρινομένη μὲ ἓν ἕκαστον ἐκ τῶν ἑτέρων ἐπαγγελμάτων του, εἶναι μεγαλυτέρα καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν ἦτο ἀσφαλιστέος.

Ἐκ τούτου ὅμως κατέστη ἡ ἀπόφασις τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου ἀκυρωτέα, διότι ἔκρινεν ὡς μὴ κύριον τὸ ὑπὸ τοῦ προσφεύγοντος ἀσκούμενον ἐπαγγέλμα μόνον λόγῳ τῶν οἰκονομικῶν τοῦ ἐπαγγέλματος αὐτοῦ ἀποτελεσμάτων, ἐν σχέσει πρὸς τοιαῦτα ἄλλων τοῦ προσφεύγοντος ἐπαγγελμάτων, δὲν ἠρεύνησε δὲ ἂν ἀποτελῇ τὸ ἐπάγγελμά του τοῦτο ἢ ὄχι τὴν βασικὴν ἐπαγγελματικὴν ἐνασχόλησίν του.

Κατὰ *Χ. Ἀγαλλόπουλον* (ΕΕΔ 3, 324) ὡς κύριον ἐπάγγελμα νοεῖται ἡ ἐπαγγελματικὴ δραστηριότης, ἐξ ἧς ἀποκερδαίνει τὰς ἀξιολόγους διὰ τὴν διαβίωσίν του ποσόν, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ παρεπόμενον, ἐξ οὗ κερδίζει ἀσήμαντα διὰ τὸν ἄνω σκοπὸν ποσά.

Εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως δὲν ἠδύνατο, νομίζομεν, νὰ τεθῇ ζήτημα ἀσκήσεως πλειόνων ἐπαγγελμάτων, ὥστε νὰ θεωρηθῇ ὁ περὶ οὗ ἐπρόκειτο ὡς μὴ παρέχων ὑπηρεσίας κατὰ κύριον ἐπάγγελμα, ἀφοῦ δὲν βεβαιοῦται, ὅτι οὗτος ἠσκεῖ καὶ ἄλλο ἐπάγγελμα, οἷον βεβαίως δὲν ἀσκεῖ ὁ συνταξιοῦχος ἁπλῶς τοῦ Δημοσίου.

Ἀρείου Πάγου 550/1949 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιοῦ**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Β. Μακρῆς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Θ. Τραπεζούντιος, Γ. Ἀλεξιάδης, Ι. Καποδίστριας

Οὔτε διατείνεται ὁ ἀναιρεσείων, οὔτε καὶ πράγματι ἐπεκαλέσθη ἐνώπιον τοῦ Ἐφετείου κατὰ τὴν συζήτησιν, ἐφ' ἧς ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις ἐξεδόθη, ὁμολογίαν τῶν ἀναιρεσιβλήτων περὶ τῆς ἀληθείας τῶν πραγματικῶν γεγονότων τῆς ἀγωγῆς του, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ προσαγομένου ἀντιπεφωνημένου ἀντιγράφου τῶν ἐγγράφων αὐτῶν πρωτάσεων. Ὅθεν ὁ πρῶτος λόγος τῆς ἀναιρέσεως, καθ' ὃν δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν τοιαύτη ὁμολογία ὡς ἀποδεικτικὸν μέσον, εἶναι ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀποφάσεως καὶ τῆς εἰς ἣν αὕτη ἀναφέρεται ὑπ' ἀριθ. 3606/40 ἐπικυρωθείσης ὑπ' αὐτῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου, τὸ δικάσαν Ἐφετεῖον ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἐν τῇ ἐκτιμήσει τῶν ἀποδείξεων καὶ ἅπαντα τὰ ἐπικληθέντα καὶ προσκομισθέντα ἔγγραφα, ἔλαβεν ἄρα ὑπ' ὄψει καὶ τὰ ἐν τῷ δευτέρῳ τῆς ἀναιρέσεως λόγῳ ἀναφερόμενα τοιαῦτα, ὡς καὶ τὸν κανονισμὸν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Ταμείου καὶ ὀργανισμοὺς τῆς ὑπηρεσίας τῆς ἀναιρεσιβλήτου Τραπέζης καὶ τοῦ τεχνικοῦ αὐτῆς τμήματος καὶ συνεπῶς ὁ ἐναντίος δεύτερος λόγος τῆς ἀναιρέσεως εἶναι ἀπορριπτέος.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 ἐδ. 2 τοῦ νόμου 2868 ἔτους 1922 ἐκδοθέντος καὶ νομίμως ἐγκριθέντος κανονισμοῦ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Ταμείου ἀσφαλίζονται ὑποχρεωτικῶς παρ' αὐτῷ οἱ Διοικηταὶ καὶ Ὑποδιοικηταὶ τῶν Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Ἐθνικῆς Κτηματικῆς καὶ Ἑλλάδος καὶ πάντες οἱ ἀνήκοντες εἰς τὸ ὑπαλληλικὸν (κύριον καὶ βοηθητικὸν) καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν αὐτῶν, ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ διορισμοῦ των. Δὲν ἀσφαλίζονται πρόσωπα, παρέχοντα πρὸς τὰς τρεῖς Τραπέζας ὑπηρεσίας ἢ ἐργασίαν ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἢ οὐχὶ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα. Ὡς δὲ δείκνυται ἐκ τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀποφάσεως καὶ τῆς, εἰς ἣν αὕτη ἀναφέρεται, ὑπ' ἀριθ. 3603/48 τοῦ Πρωτοδικείου, τὸ δικάσαν Ἐφετεῖον ἀνελέγκτως ἐδέχθη, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων, τυγχάνων συνταξιοῦχος ἀνώτατος ἀξιωματικός, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1923, προσελήφθη ὡς ἀμισθος ἐκτιμητὴς παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος, ἀπὸ δὲ τοῦ ἔτους 1927 παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Κτηματικῇ Τραπέζῃ ὡς ἐκτιμητὴς μὲν μέχρι τοῦ ἔτους 1938, ὡς τεχνικὸς δὲ ἐπιθεωρητὴς ἔκτοτε μέχρι τῆς ἀπολύσεως του, ἐπὶ μηνιαίᾳ ἀποζημιώσει δραχμῶν 2000—3000 καὶ προσθέτως ἀποζημιώσει δι' ἑκάστην ἐκτίμησιν δραχμ. 65 ὡς ἐπιθεωρητὴς καὶ 150 ὡς ἐκτιμητής, ὅτι ἡ ἀπασχόλησίς του συνίστατο εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν εἰς ὑποθήκην προσφερομένων ἀκινήτων, προσῆρχετο δὲ εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Τραπέζης ὡς ἐκτιμητὴς μὲν ἐπὶ μίαν ὥραν καθ' ἑκάστην ἐργάσιμον ἡμέραν πρὸς συνεννόησιν μετὰ τῶν πελατῶν καὶ τῆς ὑπηρεσίας,

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΝΑΥΤΙΚΩΝ

I

Ναυτική συλλογική σύμβασις έργασίας 23 Δεκεμβρίου 1939.—Θέσπισις κανόνων ουσιαστικού νόμου.—Δικαίωμα πολεμικού επιδόματος δι' έκάστην ήμέραν πλού φορτηγών πλοίων έν επικινδύνω ζώνη.—Έννοια όρων «πλούς» και «ήμέραι πλού». —Χαρακτηρισμός ως επικινδύνου ζώνης και της παραμονής του πλοίου έν άκινησία.

Λύεται διά της κατωτέρω αποφάσεως της Όλομελείας του Αρείου Πάγου το αποτελέσαν αντικείμενον διαφωνίας των δύο Τμημάτων (βλέπε σχετικώς Α. Π. 318|1949, Α' Τμήματος, είσηγητής *Κ. Γκολφινόπουλος*, ΕΕΔ 8, 641, Α. Π. 608|1949 Β' Τμήματος, είσηγητής *Ι. Τραχανής*, ΕΕΔ 9, 84) ζήτημα έν σχέσει προς την έννοιαν της από 23 Δεκεμβρίου 1939 ναυτικής συλλογικής συμβάσεως έργασίας και το εξ αύτης δικαίωμα ειδικού πολεμικού επιδόματος.

Η Όλομέλεια του Αρείου Πάγου συντάσσεται προς την γνώμην του Β' Τμήματος.

Επαναλαμβάνεται υπό της Όλομελείας του Αρείου Πάγου ή δεκτή γενομένη ήδη υπό του Αρείου Πάγου άποψις ότι αι συλλογικαί συμβάσεις έργασίας έχουν χαρακτήρα κανόνων του εξ αντικειμένου δικαίου και έντεύθεν ισχύν ουσιαστικού νόμου (βλέπε και Α. Π. 589|48, ΕΕΔ 8, 104, 178|49, ΕΕΔ 8, 361, Α. Π. 141|49, ΕΕΔ 8, 364, Α. Π. 318|49, ΕΕΔ 8, 641), χωρίς βεβαίως το πράγμα να παραλλάσση έκ του ότι γίνεται επίκλησις του Α. Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περί συλλογικών συμβάσεων έργασίας» και Α. Ν. 1367|1938, δηλαδή νόμων αφορώντων τας χερσαίας συλλογικάς συμβάσεις έργασίας, ένφ εν προκειμένω θά έδει, κατ' ακριβολογίαν, προκειμένου περί ναυτικής συλλογικής συμβάσεως έργασίας, να ληφθή υπ' όψιν ο σχετικός περί αυτής Α.Ν. 2171|40.

Αρείου Πάγου 148|1950 Όλομελείας

Προεδρεύων ο Αντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Είσηγητής ο Αρεοπαγίτης κ. **Χ. Καλέλλης**

Δικηγόροι οι κ.κ. Θ Λιβαθηνός, Α. Στρατηγόπουλος

Έν τω προοιμίω της από 23 Δεκεμβρίου 1939 συλλογικής συμβάσεως μεταξύ της Ενώσεως των Ελλήνων Εφοπλιστών και της Πανελληνίου Ναυτικής Ομοσπονδίας, (ής η ισχύς παρετάθη διά των από 28 Ιουνίου 1940 και 12 Ιουλίου 1940 μεταξύ των αυτών οργανώσεων συλλογικών συμβάσεων), καθορίζονται ως αίτια μεν συνομολογήσεως αυτής η «διαπίστωσις ότι εξακολουθούσιν οι εκ της εν Ευρώπη εμπολέμου καταστάσεως κίνδυνοι, οι προκαλέσαντες την από 1ης Σεπτεμβρίου 1939 πληρωμήν πολεμικών επιδομάτων εις τα πληρώματα φορτηγών πλοίων», ως επιδιωκόμενος δε διά της συμβάσεως σκοπός ή επιθυμία των συμβληθέντων, «όπως εξασφαλισθή υλική αμοιβή διά τους έργάτας θαλάσσης, ικανοποιητική άφ' ενός εν σχέσει προς τας κατά τον χρόνον καταρτίσεως αυτής συνθήκας εργασίας εν τη φορτηγώ ναυτιλία και αναλόγου άφ' ετέρου προς τους κινδύνους, τους οποίους εκάστοτε αντιμετωπίζουσιν οι επί των περί ων πρόκειται πλοίων εργαζόμενοι έργάται θαλάσσης». Είτα διά μεν του πρώτου εδαφίου της αυτής συμβάσεως συμφωνείται «να καταβάλλεται επί πλέον του καθωρισμένου βασικού μισθού δι' άπαντας τους πλόας των φορτηγών πλοίων και τας ημέρας παραμονής αυτών εν οιωδήποτε λιμένι και δι' άπαν το προσωπικόν των πλοίων τούτων γενικόν πολεμικόν επίδομα, ίσον προς 80 ο|ο επί του ισχύοντος βασικού μισθολογίου», διά δε του 2ου εδαφίου συμφωνείται «να καταβάλλεται επί πλέον του καθωρισμένου βασικού μισθού και του γενικού πολεμικού επιδόματος, περί ού το προηγούμενον εδάφιον, ειδικόν πολεμικόν επίδομα, υπολογιζόμενον δι' έκάστην ημέραν πλού των φορτηγών πλοίων εν τη επικινδύνω ζώνη (ως τοιαύτης χαρακτηριζομένης και της Ερυθράς θαλάσσης διά των ως άνω από 28.6.40 και 12.7.40 συλλογικών συμβάσεων) και διά το κατώτερον πλήρωμα εν γένει ημερησίως εις Λ.Α. δύο και δέκα σελλίνια, ότι το ειδικόν τούτο πολεμικόν επίδομα καταβάλλεται διά τας ημέρας κατάπλου και άπόπλου έκ λιμένος του πλοίου, ως επίσης καταβάλλεται διά τας ημέρας παραμονής του πλοίου εις Downs και όχι διά περισσοτέρας των δέκα ημερών».

Έκ των προεκτεθέντων και συμφώνως τοις

ως επιθεωρητής δε επί δίωρον καθ' έκάστην εργάσιμον ημέραν, απασχολούμενος εις εργασίας γενικής φύσεως, διδομένας αύτω υπό του διευθυντού του τεχνικού τμήματος, κατά τας ώρας δε αύτας απησχολείτο, εάν και εφ' όσον υπήρχεν εργασία της αρμοδιότητός του, ότι δεν υπήγετο εις τους κανονισμούς της πειθαρχίας της Τραπέζης, ούτε εις προσωπικήν εξάρτησιν, ούτε και εις οικονομικήν τοιαύτην λόγω των μικρών εκ της εργασίας του ταύτης αποδοχών του, εν συγκρίσει προς το ποσόν της συντάξεώς του, ως εν αποστρατεία ανωτάτου αξιωματικού, άλλ' ούτε και δελτίον παρουσίας υπέγραφεν αύτος, ως οι λοιποί υπάλληλοι της Τραπέζης. Τα ούτως υπό της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως δεκτά γενόμενα πραγματικά περιστατικά και ιδία το ότι ο αναιρεσείων, ανώτατος εν αποστρατεία αξιωματικός, προσελήφθη αρχικώς ως άμισθος έκτιμητής και είτα επί μικρά αποζημιώσει, εν συγκρίσει προς το ποσόν της εκ του Δημοσίου λαμβανομένης συντάξεως, ότι ελάχιστα απησχολείτο εις τα γραφεία της αναιρεσιβλήτου Τραπέζης, εάν και εφ' όσον υπήρχεν εργασία της αρμοδιότητός του, και ότι δεν υπήγετο εις τους περί πειθαρχίας κανονισμούς της εργοδότιδος Τραπέζης, συνιστώσι παροχήν υπηρεσιών ουχί κατά κύριον επάγγελμα. Όθεν ούτως αποφηναμένη ή αναιρεσιβαλλομένη απόφασις ορθώς την ως άνω διάταξιν ήρμήνευσε και εφήρμοσεν, οι δε εναντίοι τρίτος και τέταρτος λόγοι αναιρέσεως είναι αβάσιμοι και απορριπτέοι.

ἄρθροις 3 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου τῆς 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» καὶ 5 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1367|38 Ἀναγκ. Νόμου, τὸν νομικὸν χαρακτῆρα κανόνων τοῦ ἐξ ἀντικειμένου δικαίου καὶ ἐντεῦθεν ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου ἐχόντων ὁρισμῶν τῆς ὡς ἄνω ἀπὸ 23.12.39 συλλογικῆς συμβάσεως, συνάγεται ὅτι ἐν αὐτοῖς οἱ ὅροι «πλοῦς» καὶ «ἡμέραι πλοῦ» ἐτέθησαν ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς χρονικῆς διαρκείας τῆς διαδρομῆς τοῦ ἀναλαβόντος μεταφορὰν φορτίου φορτηγοῦ πλοίου ἀπὸ τοῦ ἀπόπλου αὐτοῦ ἐκ τοῦ λιμένος τῆς φορτώσεως του μέχρι τοῦ κατάπλου του εἰς τὸν λιμένα τοῦ κατὰ τὸ ναυλοσυμφωνητικὸν προορισμοῦ του καὶ τῆς ἐν αὐτῷ ἐκφορτώσεώς του, εἰς ἣν χρονικὴν διαρκειαν περιλαμβάνεται καὶ ὁ χρόνος τῶν κατὰ τὴν τοιαύτην διαδρομὴν τοῦ πλοίου ἀναγκαίων προσεγγίσεων καὶ προσορμίσεων, ἐξαιρεθεισῶν ρητῶς ὡς πρὸς τὸ εἰδικὸν πολεμικὸν ἐπίδομα μόνον τῶν ἡμερῶν παραμονῆς τοῦ πλοίου ἐντὸς λιμένος πέραν τῶν ἡμερῶν τοῦ εἰς αὐτὸν κατάπλου καὶ τοῦ ἐξ αὐτοῦ ἀπόπλου του (τῆς τοιαύτης ἐννοίας ἐν τῇ ὡς ἄνω συλλογικῇ συμβάσει προεπικουρουμένης καὶ ἐκ τῆς ὁμοίας ἐννοίας τοῦ ὅρου «πλοῦς» ἐν ταῖς διεπούσαις τὰς σχέσεις πλοιοκτήτου, πλοιάρχου καὶ πληρώματος καὶ συνεπῶς, ὡς ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματός των, οἰκείαις εἰς τοὺς συμβληθέντας διατάξεσι τῶν ἄρθρων 280, 323, 324, 328, 332, 342, 343, 350 καὶ 357 τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου) καὶ ὅτι συνεπῶς εἰς τὰς ἡμέρας πλοῦ, δι' ἃς τὸ κατώτερον πλήρωμα δικαιοῦται τοῦ κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἐδάφ. 2 τῆς συλλογικῆς συμβάσεως εἰδικοῦ πολεμικοῦ ἐπιδόματος περιλαμβάνονται καὶ αἱ ἡμέραι τῆς ἀναγκαστικῆς ἐν τῇ ἐπικινδύνῳ ζώνῃ, ἀλλ' ἐκτὸς λιμένος, ἔστω καὶ ἐπ' ἀγκύρας, παραμονῆς τοῦ πλοίου, καθ' ἣν οἱ αὐτοί, ἂν μὴ καὶ πλείονες, λόγῳ τῆς ἀκινησίας του, ὑφίστανται ἐκ πολεμικῆς δράσεως κινδύνους τοῦ πλοίου πρὸς τοὺς ἀντιμετωπιζομένους ὑπὸ τοιαύτου κινουμένου ἐκτὸς λιμένος ἐν τῇ ἐπικινδύνῳ ζώνῃ. Ἡ ἔννοια αὕτη τῆς συλλογικῆς συμβάσεως καθίσταται ἐκδηλωτέρα καὶ ἐκ τοῦ ἐν τῷ 5ῳ ἐδαφίῳ αὐτῆς ὅρου, καθ' ὃν «διὰ τὴν καταβολὴν τῶν πολεμικῶν ὡς ἄνω γενικῶν καὶ εἰδικῶν ἐπιδομάτων δὲν ὑπολογίζονται αἱ ἡμέραι, καθ' ἃς τὸ πλοῖον λόγῳ ἀρνήσεως τοῦ πληρώματος νὰ ἐκτελέσῃ τὴν εἰς αὐτὸ ἐπιβαλλομένην ὑπηρεσίαν, ἠναγκάσθη νὰ ἀνακόψῃ τὸν πλοῦν ἢ ν' ἀναβάλῃ τὸν ἀπόπλουν ἢ καθ' ἃς ἠναγκάσθη νὰ διακόψῃ τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἐν τῷ λιμένι ἐργασίαν, εἴτε καὶ καθ' ἃς ἐπεβραδύνθη ἡ ἔναρξις αὐτῆς», ἐξ οὗ ὅρου εἰκότως συνάγεται, κατ' ἀντιδιαστολήν, ὅτι ἐὰν ἡ αἰτία τῆς ἀνακοπῆς τοῦ πλοῦ καὶ παραμονῆς ἐν ἀκινησίᾳ τοῦ πλοίου, ἔστω καὶ ἠγκυροβολημένου ἐντὸς τοῦ χώρου τῆς ἐπικινδύνου ζώνης, ἀλλ' ἐκτὸς λιμένος, δὲν ὀφείλεται εἰς ἄρνησιν ἐκτελέσεως ὑπηρεσίας ὑπὸ τοῦ πληρώματος, ἀλλ' εἰς πρᾶξιν τοῦ πλοιάρχου ἢ ἀνωτέραν βίαν, ὁ ἐπὶ τοῦ πλοίου ὑπηρετῶν ἐργάτης θαλάσσης δικαιοῦται καὶ διὰ τὸν χρόνον τῆς τοιαύτης ἐν ἀκινησίᾳ ἐν τῇ ἐπικινδύνῳ ζώνῃ παραμονῆς εἰς ἀπόληψιν τοῦ εἰδικοῦ πολεμικοῦ ἐπιδόματος τοῦ ὡς ἄνω ἐδαφίου 2 τῆς συμβάσεως καὶ 2) ἐκ τοῦ ἀκροτελευτίου ὅρου τῆς αὐτῆς συμβάσεως, καθ' ὃν «ἐν περιπτώσει δράσεως διὰ πολεμικῶν ὅπλων ἢ μέσων ἐν γένει (βομβαρδισμοῦ, τορπιλισμοῦ κλπ.) ἐναντίον λιμένων ἐμπολέμων κρατῶν θὰ καταβάλλεται τὸ ἥμισυ τοῦ εἰδικοῦ πολεμικοῦ ἐπιδόματος τῆς ἐπικινδύνου ζώνης καὶ διὰ τὰς ἡμέρας παραμονῆς τοῦ πλοίου εἰς τοὺς λιμένας τούτους, κατὰ τῶν ὁποίων ἤθελεν ἐκδηλωθῇ τοιαύτη δρᾶσις», ἐξ οὗ ὅρου προκύπτει, ὅτι ἡ ἐκδοχὴ τῆς μὴ καταβολῆς τοῦ εἰδικοῦ πολεμικοῦ ἐπιδόματος εἰς τὸ πλήρωμα τῶν ἐκτὸς λιμένος ἐν τῇ ἐπικινδύνῳ ζώνῃ παραμενόντων ἐν ἀκινησίᾳ φορτηγῶν θὰ ἔθετεν αὐτό, παρὰ τὴν διαδηλωθεῖσαν ἐν τῇ συλλογικῇ συμβάσει πρόθεσιν ἀναλόγου πρὸς τοὺς ἀντιμετωπιζομένους κινδύνους ἀμοιβῆς, εἰς ἴσσονα μοῖραν ἔναντι τῶν πληρωμάτων ὁμοίων πλοίων, εὑρισκομένων ἐντὸς λιμένων καὶ συνεπῶς διατρεχόντων ἐλάσσονας κινδύνους.

Διὰ ταῦτα

Αἴρον τὴν προκειμένην μεταξὺ τῶν δύο Τμημάτων τοῦ Ἀρείου Πάγου διαφωνίαν.

Ἀποφαίνεται, ὅτι κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ἀπὸ 23 Δεκεμβρίου 1939 συλλογικῆς συμβάσεως μεταξὺ τῆς Ἑνώσεως τῶν Ἑλλήνων Ἐφοπλιστῶν καὶ τῆς Πανελληνίου Ναυτικῆς Ὁμοσπονδίας τὸ κατώτερον πλήρωμα τῶν φορτηγῶν ἀτμοπλοίων δικαιοῦται εἰς ἀπόληψιν τοῦ ἐκ λιρῶν Ἀγγλίας 2.10.0 εἰδικοῦ πολεμικοῦ ἐπιδόματος, περὶ οὗ τὸ ἔδαφιον 2 τῆς προμνησθείσης συλλογικῆς συμβάσεως, καὶ διὰ τὰς ἡμέρας τῆς κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πλοῦ ἐντὸς τῶν ὑπὸ τῆς αὐτῆς συμβάσεως (ὡς αὕτη συνεπληρώθη διὰ τῶν μεταξὺ τῶν αὐτῶν ὀργανώσεων συλλογικῶν συμβάσεων τῆς 28.6.40 καὶ 12.7.40) χαρακτηριζομένων ὡς ἐπικινδύνων ζωνῶν παραμονῆς τοῦ πλοίου ἐν ἀκινησίᾳ, ἔστω καὶ ἠγκυροβολημένου, ἐντὸς λιμένος, ἐξαιρέσει τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν ἡ τοιαύτη ἀκινησία τοῦ πλοίου ὀφείλεται εἰς ἄρνησιν τοῦ πληρώματος νὰ ἐκτελέσῃ τὴν εἰς αὐτὸ ἐπιβαλλομένην ὑπηρεσίαν.

II

Ἀποζημίωσις ἐξ ἀπωλείας ἀποσκευῶν θυμάτων ἐκ πολεμικῶν κινδύνων. — Δικαίωμα ἐπ' αὐτῆς καὶ κληρονόμων θανόντος. — Ναυτικὴ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας 5 Αὐγούστου 1941.

Λύεται διὰ τῆς καταχωρουμένης κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ἐπικυρούσης τὴν ὑπ' ἀριθ. 192|1949 Πρωτοδικείου Πειραιῶς (Πρόεδρος ***Δ. Φλῶρος***, εἰσηγητὴς ***Ἀρ. Κλαπέας***, ΕΕΔ 8, 432), τὸ γνωστὸν ζήτημα, ἂν ἐκτείνεται τὸ δικαίωμα ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ἀπώλειαν ἀποσκευῶν καὶ εἰς τοὺς κληρονόμους τῶν ναυτικῶν τῶν θυμάτων ἐκ πολεμικῶν κινδύνων, τὸ ὁποῖον ἀπετέλεσεν ἀντικείμενον διχογνωμίας ἐν τῇ πρακτικῇ τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας (βλέπε καὶ σύμφωνον πρὸς τὴν ἄποψιν τοῦ Ἀρείου Πάγου Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 234|1949, Πρωτοδίκης ***Ε. Μαλλιάρας***, ΕΕΔ 8, 644, ἀντίθετον ὅμως Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 499|1949, Πρωτοδίκης ***Γ. Κορκάρης***, ΕΕΔ 8, 776).

Ἀρείου Πάγου 100|1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλες**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Κωττούλας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Ἀντωνιάδης, Κ. Βενιέρης

Διὰ τῆς ἀπὸ 5 Αὐγούστου 1941 συλλογικῆς συμβάσεως τῆς συναφθείσης ἐν Λονδίνῳ μεταξὺ τῶν ἐκπροσώπων τῆς ἐκεῖ ἐδρευούσης τότε ἐπαγγελματικῆς ὀργανώσεως τῶν Ἑλλήνων ἰδιοκτητῶν καὶ ἐφοπλιστῶν καὶ τῶν ἐκπροσώπων τῶν ἐν αὐτῇ ἀναφερομένων ὀργανώσεων τῶν πληρωμάτων τῶν ἑλληνικῶν ἐμπορικῶν ἀτμοπλοίων καὶ ἀποσκοπούσης, ὡς ἐν ἀρχῇ αὐτῆς ἐκτίθεται, τὴν ἐπιβολὴν τάξεως εἰς τὴν

ἑλληνικὴν ἐμπορικὴν ναυτιλίαν καὶ τὴν ὁπλοόστευσιν καὶ ἀναπροσαρμογὴν τοῦ ὑφισταμένου συστήματος, συνωμολογήθη διὰ τοῦ κεφαλαίου Ε' αὐτῆς, παράγραφος 1, εἰς ἐκδήλωσιν συμπαθείας πρὸς τὰ θύματα ἐκ πολεμικῶν κινδύνων (τορπιλλισμένους κλπ) αὔξησις ἀπὸ 1|8|41 τῆς ὑπὲρ αὐτῶν ἀσφαλιστικῆς ἀποζημιώσεως, λόγῳ ὁλικῆς ἀπωλείας τῶν ἀποσκευῶν των, ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης, ὁρισθείσης κατὰ τροποποίησιν τῆς παραγράφου 4 τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ νόμου 2116|1939 «περὶ ἀσφαλίσεως τῶν πληρωμάτων τῶν ἑλληνικῶν ἐμπορικῶν ἀτμοπλοίων κατὰ κινδύνων πολέμου» εἰς λίρας Ἀγγλίας 95 διὰ τὸν πλοίαρχον καὶ τὸν πρῶτον μηχανικόν, 75 διὰ τοὺς λοιποὺς ἀξιωματικοὺς καὶ 45 διὰ τὰ κατώτερα πληρώματα, ἐξ' ὧν αἱ 55, 45, 25 θὰ κατεβάλλοντο ὑπὸ τοῦ συσταθέντος διὰ τοῦ νόμου τούτου ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ (ΑΟΚΠ), αἱ λοιπαὶ δὲ 40, 30 καὶ 20 ὑπὸ τοῦ πλοιοκτήτου ὡς ὅρον.

Σχετικῶς μὲ τὴν πληρωμὴν τῶν ἀσφαλιστικῶν ἐν γένει ἀποζημιώσεων, λόγῳ θανάτου μελῶν τοῦ πληρώματος πλοίων, προελθόντος ἐκ κινδύνου πολέμου, ἀνικανότητος αὐτῶν πρὸς ἐργασίαν καὶ ἀπωλείας τῶν ἀποσκευῶν των ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας, ὡρίσθη διὰ τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ εἰρημένου νόμου 2116|1939, ὅτι ἡ πληρωμὴ αὕτη θὰ γίνεται ὑπὸ τοῦ Ὀργανισμοῦ ΑΟΚΠ ἀπ' εὐθείας εἰς τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 13 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἠσφαλισμένα πρόσωπα τοῦ πληρώματος, ἐν περιπτώσει δὲ θανάτου τούτων εἰς τοὺς συγγενεῖς των τοὺς ἀναφερομένους εἰς τὴν παράγραφον 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 17, εἰς οὓς καὶ περιέρχεται αὕτη. Ἐκ τῶν ὡς ἄνω ὁρισμῶν τῆς διαληφθείσης συλλογικῆς συμβάσεως, ἐχούσης ἰσχὺν νόμου καὶ ἐπικαλουμένης ὡς τοιαύτης ἐν τῇ προκειμένῃ διαφορᾷ ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων, ἐν συνδυασμῷ καὶ μὲ τὴν διαληφθεῖσαν διάταξιν τοῦ νόμου 2116, ὃν εἶχεν ὑπ' ὄψιν της καὶ ἡ συλλογικὴ αὕτη σύμβασις, σαφῶς προκύπτει, ὅτι εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἐκ τορπιλλισμοῦ ἢ ἄλλης πολεμικῆς αἰτίας ἐπῆλθε θάνατος μέλους τινὸς τοῦ πληρώματος ἑλληνικοῦ ἐμπορικοῦ ἀτμοπλοίου ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 13 ἀναφερομένων, ἅμα δὲ καὶ ἀπώλεια τῶν ἀποσκευῶν τοῦ θανόντος τούτου, περιέρχεται εἰς τοὺς κατὰ τὸ ἄρθρον 17 συγγενεῖς καὶ κληρονόμους του καὶ ἡ διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν ἀποσκευῶν του ὁρισθεῖσα διὰ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἀσφαλιστικὴ ἀποζημίωσις, καταβαλλομένη εἰς τούτους ὑπὸ τοῦ εἰρημένου ὀργανισμοῦ, ὡς καὶ τοῦ πλοιοκτήτου, δυνάμει τῆς ρητῆς ἐν αὐτῇ συνομολογίας καὶ κατὰ τὴν ἐκτεθεῖσαν δι' ἑκάτερον ἀναλογίαν, καθὸ δικαιούχων καὶ ταύτης ὡς θυμάτων πολέμου καὶ τούτων κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς εἰρημένης συμβάσεως καὶ ὡς περιουσιακοῦ στοιχείου τοῦ θανόντος, εἰς οὓς θὰ περιήρχοντο καὶ αἱ ἀποσκευαί, ἐὰν τυχὸν ἐσώζοντο. Οὐδαμῶς συνάγεται ἐκ τῶν ὡς ἄνω νομικῶν ὁρισμῶν, οὔτε ἐξ ἄλλου τινός, ὅτι ἡ ἀποζημίωσις λόγῳ ἀπωλείας τῶν ἀποσκευῶν ἦτο καταβλητέα εἰς τὴν περίπτωσιν μόνον, καθ' ἣν θὰ ἔπεζη ἐκ τῶν πολεμικῶν κινδύνων ὁ κύριος τούτων καὶ εἰς ἐκεῖνον προσωπικῶς, ἐφ' ὅσον οὐδεμία σχετικῶς γίνεται διάκρισις. Ἑπομένως, ἐφ' ὅσον τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, καθ' ἃ δείκνυται ἐκ τῆς δευτέρας αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἐδέχθη ἀνελέγκτως δι' ἀναφορᾶς του καὶ εἰς τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν, ὅτι τοῦ τορπιλλισθέντος ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ κατὰ Μάϊον 1943 ἐμπορικοῦ ἀτμοπλοίου, οὗτινος ἦτο πλοιοκτήτρια ἡ ἀναιρεσείουσα, μέλος τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ὡς ὑποπλοίαρχος ἦτο ὁ σύζυγος καὶ πατὴρ τῶν ἀναιρεσιβλήτων, ὅτι ἐπῆλθεν ὁ θάνατος ἐκείνου, πνιγέντος συνεπείᾳ τοῦ τορπιλλισμοῦ τοῦ πλοίου, ὅτι ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας ἐπῆλθε καὶ ἡ ὁλικὴ ἀπώλεια τῶν ἀποσκευῶν τοῦ θανόντος, ἔκρινε δὲ μετὰ ταῦτα, ὅτι, συμφώνως τῇ εἰρημένῃ συλλογικῇ συμβάσει καὶ τῷ νόμῳ 2119, ἦτο ὑπόχρεως ἡ ἀναιρεσείουσα νὰ καταβάλῃ εἰς τοὺς ἀναιρεσιβλήτους τὸ ἀναλογοῦν εἰς αὐτὰς ποσὸν λιρῶν Ἀγγλίας 30 τῆς ἀσφαλιστικῆς ἀποζημιώσεως, λόγῳ ἀπωλείας τῶν ἀποσκευῶν ἐκ πολεμικῶν κινδύνων, ὀρθῶς ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς διαληφθείσας διατάξεις καὶ οὐδεμίαν ἄλλην παρεβίασεν, ἀπορριπτέος δὲ ὡς ἀβάσιμος ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου μοναδικὸς λόγος ἀναιρέσεως.

III

Κίνδυνοι πολέμου κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Α. Ν. 2116|1939. — Μὴ ὑπαγωγὴ εἰς τούτους καὶ τῆς ἁλώσεως τοῦ πλοίου. — Μισθοὶ καὶ ἔξοδα παλιννοστήσεως πληρώματος. — Ἐπιβάρυνσις δι' αὐτῶν τοῦ πλοιοκτήτου, κατ' ἄρθρον 354 Ἐμπορ. Νόμου. — Καθορισμὸς ἀσφαλιστικῆς ἀποζημιώσεως κατὰ Ν. 2116|1939, ὡς ἐτροποποιήθη. — Ἁρμόδιον δικαστήριον.

Ἀρείου Πάγου 5|1950 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιοῦ**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Δ. Μίχος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Στάης, Ν. Χαλικιόπουλος, Ι. Ἀγγελάκης.

Τὸ μὲν ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ τρίτου ἑδαφίου τοῦ μόνου ἄρθρου τοῦ Β. Δ. τῆς 1 Μαρτίου 1940, ἐκδοθέντος βάσει τῆς χορηγηθείσης ἐξουσιοδοτήσεως ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 12 § 2 τοῦ Α. Ν. 2116|1939 «περὶ ἀσφαλίσεως τῶν πληρωμάτων τῶν ἑλληνικῶν ἐμπορικῶν πλοίων κατὰ κινδύνων πολέμου», ὁριζούσης ὅτι ἀσφαλιζόμενος κίνδυνος εἶναι ἡ ἐκ τοῦ Ἐμπ. Νόμου «ἀπορρέουσα ὑποχρέωσις πρὸς παλιννόστησιν τῶν δικαιουμένων εἰς ταύτην μελῶν τοῦ πληρώματος ἑλληνικοῦ ἐμπορικοῦ ἀτμοπλοίου, ἀπολεσθέντος ἢ καταστάντος ἀνίκανου πρὸς πλοῦν, συνεπείᾳ πολεμικοῦ κινδύνου», ἐξ ἑτέρου ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου θεωροῦνται ὡς κίνδυνοι πολέμου ἐκ ναρκῶν, βράσεως ἀεροσκαφῶν, τορπιλλῶν, βομβῶν καὶ πολεμικῶν ὅπλων ἢ μέσων ἐν γένει, σαφῶς προκύπτει, ὅτι μεταξὺ τῶν «κινδύνων πολέμου», οὓς περιοριστικῶς ἀναφέρει τὸ ρηθὲν ἄρθρον 1, δὲν περιλαμβάνεται ἡ ἅλωσις τοῦ πλοίου καὶ ἑπομένως ἡ ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ἀπορρέουσα κατὰ τὸ ἄρθρον 354 τοῦ Ἐμπ. Νόμου ὑποχρέωσις τοῦ πλοιοκτήτου πρὸς καταβολὴν τῶν μισθῶν καὶ τῶν ἐν γένει ἐξόδων παλιννοστήσεως τοῦ πληρώματος δὲν εἶναι ἀντικείμενον ἀσφαλίσεως ὑπὸ τοῦ μνησθέντος νόμου 2116 καὶ ἐξακολουθεῖ βαρύνουσα τὸν πλοιοκτήτην. Εἰς τὴν ἐκδοχὴν ταύτην δὲν ἀντίκειται τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Ν. 50|1946, δι' οὗ ὁρίζεται, ὅτι εἰς τὰς περιπτώσεις ἀπωλείας πλοίου ἐκ πολεμικοῦ κινδύνου περιλαμβάνεται καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ κατακράτησις ἢ κατάσχεσις αὐτοῦ, καθόσον τοῦτο δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ πάντων τῶν ἑδαφίων τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ρηθέντος Β. Δ., ἀλλὰ

μόνον ἐπὶ τοῦ τετάρτου ἐδαφίου, ὅπερ καὶ μόνον, ὡς ρητῶς ἐν αὐτῷ ἀναφέρεται, ἑρμηνεύει, καὶ τὸ ὁποῖον ἐδάφιον δὲν ἀφορᾷ εἰς τὰς ἐκ τοῦ ἄρθρου 354 τοῦ Ἐμπ. Νόμου ἀπορρεούσας ὑποχρεώσεις ἐν περιπτώσει ἀλώσεως τοῦ πλοίου, ἀλλὰ τὰς ἀποζημιώσεις, ὧν δικαιοῦνται τὰ πληρώματα τῶν πλοίων, δυνάμει τῆς κυρωθείσης διὰ τοῦ Ν. 4004|1929 διεθνοῦς συμβάσεως, κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τῆς ὁποίας αἱ ἀποζημιώσεις αὗται ἀφορῶσι τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς ἀνεργίας τῆς ἐπερχομένης ἐκ τῆς ἀπωλείας τοῦ πλοίου λόγῳ ναυαγίου, ἤτοι ρυθμίζει ἀντικείμενον ὅλως διαφορον τοῦ ὑπὸ τοῦ τρίτου ἐδαφίου προβλεπομένου. Ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὡς ἐξ αὐτῆς δείκνυται, δεξαμένη, εἰ καὶ ἐπὶ ἄλλῃ αἰτιολογίᾳ, ὅτι τὰ ἐν γένει ἔξοδα παλιννοστήσεως τοῦ ἐκ τῶν ἀναιρεσιβλήτων Ν. Χ. ἀφείλαντο παρὰ τῆς ἀναιρεσειούσης καὶ νομμοποιεῖται παθητικῶς ἡ κατ' αὐτῆς ἀγωγὴ τοῦ ἐνάγοντος ἐδρθῶς τὰς μνησθείσας διατάξεις οὐσιαστικοῦ περιεχομένου ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ οὐδεμίαν ἑτέραν παρεβίασε, ἀπορριπτέος δὲ ὁ ἀντίθετα ὑποστηρίζων πρῶτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 16 τοῦ Α. Ν. 2116|1939, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 2557|1940, ἡ ἀσφαλιστικὴ ἀποζημίωσις καθορίζεται ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ κινδύνων πολέμου, τῇ αἰτήσει τοῦ δικαιούχου ἢ τοῦ νομίμου πληρεξουσίου καὶ ἀντικλήτου αὐτοῦ, δι' ἠτιολογημένης ἀποφάσεώς του, καθ' ἣς ὁ δικαιοῦχος δύναται νὰ ἀσκήσῃ τὸ ἐνδικον μέσον τῆς ἐφέσεως, ἤτις δικάζεται ὑπὸ τοῦ δευτεροβαθμίου ἀσφαλιστικοῦ δικαστηρίου, μέχρι δὲ τῆς συστάσεως αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν ἄρθρ. 634 καὶ ἑπόμενα τῆς Πολ. Δικ., μὴ δικαιουμένου νὰ παραπέμψῃ τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸ δικαστήριον, ἡ ἀπόφασις του δὲ εἰς οὐδὲν τακτικὸν ἢ ἔκτακτον ἐνδικον μέσον ὑπόκειται. Κατὰ τὴν διάταξιν ταύτην, εἰδικὴν οὖσαν καὶ ὡς τοιαύτην μὴ καταργηθεῖσαν ὑπὸ τῆς γενικῆς διατάξεως τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. 765 (1943) καθοριζούσης γενικῶς τὰς εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΦΟΔ' νόμου ὑπαγομένας ὑποθέσεις ἡ ἐπίλυσις τῶν ἀσφαλιστικῶν διαφορῶν τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ ν. 2116 ὑπάγεται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν ὡς ἄνω δικαστηρίων καὶ ἑπομένως ἡ ἐνδικος ἀπὸ 26 Φ|ρίου 1948 ἀνακοίνωσις μετὰ προσεπικλήσεως πρὸς παρέμβασιν τῆς ἐναγομένης πρὸς τὸν ἀσφαλιστικὸν Ὀργανισμὸν κινδύνων πολέμου, δι' ἧς ζητεῖται ἡ παρέμβασις αὐτοῦ πρὸς ἀνάληψιν τοῦ δικαστικοῦ ἀγῶνος καὶ ἡ ὑποχρέωσις αὐτοῦ πρὸς καταβολὴν τοῦ ποσοῦ, εἰς ὃ ἤθελε αὕτη καταδικασθῇ, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ ἐνδικος ἀπαίτησις ἔχει παρ' αὐτοῦ ἀσφαλισθῇ κατὰ νόμον, ἀναρμοδίως εἰσάγεται ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων τοῦ Νόμου ΓΦΟΔ'. Ὅθεν οὕτως ἀποφηναμένη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις δὲν ἐσφαλε καὶ εἶναι ἀπορριπτέος ὁ τ' ἀντίθετα ὑποστηρίζων δεύτερος λόγος ἀναιρέσεως.

Ὁ τρίτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος, καθ' ὃν τὸ μέν, ἐνῷ ἀπεδείχθη ὅτι αἱ ἐν Γαλλίᾳ δαπάναι ἐγένοντο εἰς γαλλικὰ φράγκα, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις μετέτρεψε ταῦτα ἄνευ νομίμου λόγου εἰς λίρας Ἀγγλίας, τὸ δὲ ἐνῷ διὰ τῆς ἀγωγῆς ἐζητήθη ἡ καταδίκη τῆς ἀναιρεσειούσης εἰς δολλάρια, ἡ αὐτὴ ἀπόφασις κατεδίκασε αὐτὴν εἰς πληρωμὴν λιρῶν Ἀγγλίας, εἶναι ἀπορριπτέος τὸ μέν ὡς ἀβάσιμος, διότι ὡς ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δείκνυται, αὕτη ἐκτιμῶσα τὰς προσαχθείσας ἀποδείξεις ἐδέξατο ἐμμέσως, πλὴν σαφῶς, ὅτι αἱ ἐν Γαλλίᾳ δαπάναι ἐγένοντο εἰς λίρας Ἀγγλίας, ἡ κρίσις δὲ αὕτη κατὰ τὸ ἄρθρ. 810 § 2 τῆς Πολ. Δικ. δὲν ὑπόκειται εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου, τὰ δὲ ὡς ἀπαράδεκτος, διότι ἡ ἐπιδίκασις ἄλλου, παρὰ τὸ αἰτηθέν, συνιστῶσα λόγον ἀναψηλαφήσεως κατὰ τὸ ἄρθρον 785 § 1 τῆς Πολ. Δικ. δὲν ἱδρύει παραδεκτὸν λόγον ἀναιρέσεως κατὰ τὸ ἄρθρ. 811 § 2 Πολ. Δικ.

IV

Ἀποζημίωσις ναυτικοῦ ἐν περιπτώσει ναυαγίου τοῦ πλοίου. — Ὑπολογισμὸς καὶ ἀντικείμενον τροφῆς. — Ἰσχὺς ἐμπορικῶν συνηθειῶν. — Ὑπαγωγὴ ἀξιώσεων ναυτικῶν εἰς διαδικασίαν Ν ΓΦΟΔ'. — Ἀπαλλαγὴ ὑποχρεώσεως ἐφοπλιστοῦ διὰ παραχωρήσεως τοῦ πλοίου. — Ἄρθρ. 278 Ἐμπορ. Νόμου. — Ἀποζημίωσις δι' ἀπώλειαν ἰματισμοῦ.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 11237|1949

Διαδικασία Ν. ΓΦΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Μπιζίμης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Π. Πεφάνης**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Α. Σουρμελῆς, Κ. Ἀντύπας

Κατ' ἄρθρον 2 τῆς ἐν Γενούῃ ὑπογραφείσης Διεθνοῦς Συμβάσεως περὶ ἀποζημιώσεως λόγῳ ἀνεργίας εἰς περίπτωσιν ἀπωλείας πλοίου ἐκ ναυαγίου, κυρωθείσης ὑπὸ τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 21|8|1925, τοῦθ' ὅπερ ὡσαύτως ἐκυρώθη καὶ ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ νόμου 4004 τῆς 26|28 Φεβρουαρίου 1929, ἐν περιπτώσει ἀπωλείας ἐκ ναυαγίου οἱουδήποτε πλοίου ὁ ἐφοπλιστὴς ὀφείλει νὰ πληρώσῃ εἰς ἕκαστον ἐκ τῶν ὑπηρετούντων ἐπὶ τοῦ πλοίου τούτου ναυτικῶν ἀποζημίωσιν, ὅπως ἀντιμετωπίσῃ τὴν ἀνεργίαν τὴν προελθοῦσαν ἐκ τῆς ἀπωλείας τοῦ πλοίου λόγῳ ναυαγίου. Ἡ ἀποζημίωσις αὕτη θὰ πληρώνεται διὰ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς πραγματικῆς ἀργίας τοῦ ναυτικοῦ βάσει τοῦ συμφωνημένου μισθοῦ, τὸ δὲ πληρωτέον ὡς ἀποζημίωσις ποσὸν εἰς ἕκαστον ναυτικόν, δυνάμει τῆς ἀνωτέρω συμβάσεως, δύναται νὰ ὁρισθῇ μέχρι μισθῶν δύο μηνῶν. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ μισθοῦ δέον νὰ θεωρηθῇ περιλαμβανόμενον καὶ πᾶν ὅ,τι ὁ ναυτικὸς λαμβάνει χάριν καὶ ἕνεκεν τῆς παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ, τοῦτέστιν ἀντὶ μισθοῦ, ἄρα καὶ ἡ τροφοδοσία αὐτοῦ ἢ τὸ ἀντίτιμον αὐτῆς, ὡς ἐξυπακουόμενον συμπλήρωμα ἢ προσαύξησις τοῦ χρηματικοῦ μισθοῦ, ἐφ' ὅσον. Ἄλλως τε, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 4005 τῆς 26|28 Φεβρουαρίου 1926 «περὶ τροφοδοσίας τῶν πληρωμάτων τῶν ἐμπορικῶν πλοίων», ὡς καὶ τὰς τοιαύτας τῆς ἀπὸ 7|11|47 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐπιβατηγῶν καὶ φορτηγῶν πλοίων, τὸ πλήρωμα δικαιοῦται τροφῆς δαπάναις τοῦ πλοιοκτήτου κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐν τῷ πλοίῳ ὑπηρεσίας του. Ἡ ἐκδοχὴ αὕτη ἐνισχύεται, πρὸς τοῖς ἄλλοις, καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τῆς παραγρ. 2 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 2112|20, ἐν ᾗ ὁρίζεται, ὅτι ὡς τακτικαὶ ἀποδοχαὶ θεωροῦνται ὁ μισθός, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη παροχή, ἐφ' ὅσον δίδεται ἀντὶ μισθοῦ, οἷον παροχὴ εἰς εἴδος, προμήθειαι κλπ. (πρβλ. καὶ *Καποδ.* § 212 ἑπόμ., Α.Π. 412|33 Ν.Δ. 807, Ἐφ. Αἰγ. 134|34 ΜΒ' 587, Ὁλομ. Νομ. Συμβ. 30|49, ΕΕΔ 8, 171). Τὰ ἄρθρα 354 καὶ 357 τοῦ Ἐμπ. Νόμου εἶναι ὅλως ἄσχετα πρὸς τὸ ὑπὸ κρίσιν ζήτημα, καθ' ὅσον τὸ μὲν ἄρθρον 351 ἀναφέρεται εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν δεδουλευμένων μισθῶν εἰς τὰ μέλη τοῦ πληρω-

ματος μέχρι τοῦ ναυαγίου, τῆς ἀπώσεως ἢ τῆς κεκηρυγμένης ἀνικανότητος τοῦ πλοίου, τὸ δὲ ἄρθρον 337, ἀνεξαρτήτως τῆς φραστικῆς του διατυπώσεως, προβλέπει τὴν παροχὴν ἀποζημιώσεως εἰς τὸν ναυτικὸν ἕνεκεν λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας δι' ἀσθένειαν αὐτοῦ, ὑπὸ τὰς εἰδικώτερον ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ μνημονευομένας διακρίσεις. Ἀντιθέτως ὁ προπαρατεθεὶς 1004 νόμος προβλέπει παροχὴν ἀποζημιώσεως εἰς τὰ μέλη τοῦ πληρώματος διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς λόγῳ ναυαγίου λύσεως τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, γενομένης, ὡς προεξετέθη, δεκτῆς τῆς ἀπόψεως, ὅτι ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ χρηματικοῦ μισθοῦ περιλαμβάνεται καὶ ἡ τροφοδοσία ἢ τὸ ἀντίτιμον αὐτῆς. Οὕτως ἀποφηνάμενος καὶ ὁ τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν ἐκδούς Πρωτοδικής, οὐδαμῶς ἡμαρτε καὶ κατ' ἀκολουθίαν οἱ ἀντίθετοι 1ος καὶ 2ος λόγοι ἐφέσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος (ἐναγομένου) Δημοσίου, ὡς διὰ τῶν ἐγγράφων αὐτοῦ προτάσεων συμπληροῦνται καὶ ἀναπτύσσονται, εἰσίν, ὡς ἀβάσιμοι, ἀπορριπτέοι.

Αἱ ἐμπορικαὶ συνήθειαι, ὡς μὴ παράγουσαι κανόνας δικαίου, δὲν δύνανται ν' ἀποτελέσωσι τὴν βάσιν τῆς δημιουργίας ἐννόμων σχέσεων. Ἂν ὅμως οἱ συμβαλλόμενοι κατὰ τὴν σύναψιν τῆς συμβάσεως συνηλλάγησαν ἐν γνώσει τῶν ἐπικρατουσῶν περὶ ἐν ὄψει ἐννόμων σχέσεων συνηθειῶν, τότε αἱ συνήθειαι λαμβάνονται ὑπ' ὄψει διὰ τὴν ἑρμηνείαν τῆς βουλήσεως τῶν συναλλαξαμένων. Ὅθεν, ἐφ' ὅσον ὁ ἐφεσίβλητος (ἐνάγων) ἐπικαλεῖται τὴν ὕπαρξιν συνηθείας μεταξὺ τῶν ναυτιλλομένων, ὅπως ἐν περιπτώσει ναυαγίου τὸ πλήρωμα ἀποζημιώνεται τὴν ἀξίαν τοῦ ἀπολεσθέντος ἱματισμοῦ του, καὶ ὅτι ἐν ὄψει συνηθείας ταύτης προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐκκαλοῦντος, νομίμως διώκει τὴν καταβολὴν ἀποζημιώσεως καὶ διὰ τὸν ἀπολεσθέντα συντεῖμι ναυαγίου τοῦ ἀτμοπλοίου ἱματισμόν του. Περαιτέρω, δεδομένου, ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ νόμου Γ?ΟΔ', ὡς νῦν ἰσχύει, πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, δικάζεται κατὰ τὴν ὑπὸ τούτου διαγραφομένην ἀποκλειστικὴν διαδικασίαν, ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, ὑπὸ Πρωτοδίκου, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Πρωτοδικείου, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ κατοικία τοῦ ἐναγομένου, παρέπεται ἐντεῦθεν, ὅτι ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ ὁρμοδίως εἰσήχθη πρὸς ἐκδίκασιν κατὰ τὴν διαληφθεῖσαν διαδικασίαν καὶ ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιον αὐτῆς περὶ καταβολῆς εἰς τὸν ἐφεσίβλητον ἀποζημιώσεως διὰ τὴν λόγῳ τοῦ ναυαγίου ἀπώλειαν τοῦ ἱματισμοῦ του, ἅτε καὶ ἐν προκειμένῳ ὑποκειμένης ἀξιώσεως ἀπορρεούσης ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας (πρβλ. καὶ Α.Π. 313|48, ΕΕΔ 7, 537, Πρωτ. Ἀθ. 5810|48 ΕΕΔ 8, 58). Οὕτως ἀποφηνάμενος καὶ ὁ τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν ἐκδούς Πρωτοδίκης, ὀρθῶς ἔκρινε καὶ κατ' ἀκολουθίαν ὁ ἀντίθετος 3ος λόγος ἐφέσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος Δημοσίου, ὡς διὰ τῶν προτάσεών του συμπληροῦται καὶ ἀναπτύσσεται, ὡς ἀβάσιμος, ἐστὶν ἀπορριπτέος.

Κατὰ τὴν παρ. 4 τοῦ ἄρθρου 278 τοῦ Ἐμπ. Νόμου ὁ πλοιοκτήτης δὲν δύναται νὰ ἀπαλλαγῇ διὰ τῆς παραχωρήσεως τοῦ πλοίου καὶ τοῦ ναύλου τῶν διὰ μισθοὺς τοῦ πληρώματος ὑποχρεώσεώς του, ὡς ἀντιθέτως δύναται, κατὰ τὴν παρ. 3 τοῦ αὐτοῦ 278 ἄρθρου, ν' ἀπαλλαγῇ τῶν κατὰ τὰς παρ. 1 καὶ 2 τοῦ ἄρθρου τούτου ὑποχρεώσεών του ἐκ τῶν πράξεων καὶ τῆς δικαιοπρακτικῆς δράσεως τοῦ πλοιάρχου καὶ τῶν πράξεων τοῦ πληρώματος, καθὼς καὶ τῶν ἐξόδων καὶ ἀποζημιώσεων τῶν ὀφειλομένων λόγῳ θαλασσίου ἀρωγῆς ἢ ναυαγιαιρέσεως. Περαιτέρω, καθ' ἃ ῥητῶς ἐπιτάσσει τὸ ἄρθρον 280 τοῦ Ἐμπ. Νόμου, ἡ παραχώρησις γίνεται διὰ δηλώσεως ἐνώπιον Συμβολαιογράφου, συντασσομένης τῆς προσηκούσης πράξεως, ἀντιγράφου τῆς ὁποίας, πρὸς τοῖς ἄλλοις, ἐπιδίδεται καὶ εἰς τὸν τηροῦντα τὸ νηολόγιον, ἐν ᾧ εἶναι ἐγγεγραμμένον τὸ πλοῖον, ὅστις ἐγγράφει τὴν παραχώρησιν ἐν τῷ οἰκείῳ φύλλῳ τοῦ νηολογίου. Ὅθεν, προκειμένου περὶ ὑποχρεώσεων διὰ μισθοὺς τοῦ πληρώματος καὶ οὐχὶ περὶ τῶν ὡς ἄνω λοιπῶν περιπτώσεων, συνάμα δὲ καὶ τῆς παραχωρήσεως μὴ γενομένης ὑπὸ τοῦ Δημοσίου διὰ δηλώσεως ἐνωπίου Συμβολαιογράφου καὶ ἐγγραφῆς τῆς οἰκείας πράξεως εἰς τὸ νηολόγιον, προϋποθέσεις, ἃς οὐδ' ἐπικαλεῖται κἂν ὡς τηρηθείσας τὸ Δημόσιον, ἀβασίμως προβάλλει τὴν παραχώρησιν τῆς ἀξίας τοῦ πλοίου καὶ τοῦ ναύλου πρὸς ἀπαλλαγὴν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ὡς ἄνω ὑποχρεώσεών του. Ἄλλως τε, ἐφ' ὅσον τὸ Δημόσιον προβαίνει εἰς τὴν παραχώρησιν οὐχὶ τοῦ πλοίου, ἀλλὰ τῆς ἀξίας αὐτοῦ καὶ τοῦ ναύλου, τὸ δὲ ἄρθρον 279 τοῦ Ἐμπ. Νόμου, εἰς ἀντικατάστασιν τῆς παραχωρήσεως τοῦ πλοίου ἀπαιτεῖ οὐχὶ τὴν παραχώρησιν τῆς ἀξίας αὐτοῦ, ἀλλὰ τὴν καταβολὴν ταύτης, ὅλως ἀλυσιτελῶς τὸ Δημόσιον προβάλλει τὴν τοιαύτην παραχώρησιν πρὸς ἀπαλλαγὴν του ἀπὸ τῶν ἐν προκειμένῳ ὑποχρεώσεών του καὶ κατ' ἀκολουθίαν οἱ ἀντίθετοι 5ος καὶ 6ος λόγοι ἐφέσεως, ὡς διὰ τῶν προτάσεων ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος Δημοσίου συμπληροῦνται καὶ ἀναπτύσσονται, ὡς ἀβάσιμοι ἀμφότεροι, ἀπορριπτέοι καθίστανται, ὀρθῶς προαχθέντος εἰς τὸ αὐτὸ ὡς ἀνωτέρω συμπέρασμα τοῦ τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν ἐκδόντος Πρωτοδίκου.

Περαιτέρω συνομολογεῖται ἐκατέρωθεν α) ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος ὑπηρέτει δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ὡρίστου χρόνου ὡς ἐργάτης θαλάσσης εἰς τὸ ναυαγῆσαν ἰδιόκτητον ἀτμοπλοῖον τοῦ Δημοσίου μέχρι τοῦ ναυαγίου, ὡς καὶ ὁ χρόνος καὶ τόπος, καθ' ὃν ἔλαβε χώραν τοῦτο β) ὁ ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν, καθ' ἃς οὗτος παρέμεινεν ἐν πραγματικῇ ἀνεργίᾳ λόγῳ τοῦ ἐπισυμβάντος, ὡς εἴρηται, ναυαγίου καὶ γ) ἡ κατὰ τὸ ναυάγιον ἀπώλεια τοῦ ἱματισμοῦ του, διαφιλονικουμένης οὐδὲν ἧττον ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, οὐ μόνον τῆς πρὸς ἀποζημίωσιν ὑποχρεώσεώς του, ἀλλὰ καὶ τῆς ποσότητος τῶν ἀπολεσθέντων εἰδῶν καὶ γενικώτερον τῆς καθόλου ἀξίας αὐτῶν. Ἐκ δὲ τῆς ἐν γένει τοῦ ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ οἰκονομίας, καθ' ἅπερ εἰδικώτερον ἐν τῇ ἐκκαλουμένῃ ἀποφάσει ἀναλύεται, καὶ εἰς ἣν ἀνάλυσιν κατὰ πάντα καὶ τὸ Δικαστήριον τοῦτο ἀναφέρεται, ἐβεβαιώθη ὅτι ἡ ἀξία τῆς παρεχομένης εἰς τὸν ἐφεσίβλητον τροφοδοσίας, ἡ εἰς τὸν βασικὸν μισθὸν συνυπολογιστέα, ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 225.000 μηνιαίως. Ὡς πρὸς τὸ χορηγούμενον εἰς τὰ πληρώματα τῶν ἐπιβατηγῶν πλοίων κατὰ τὴν προσαγομένην σχετικὴν ἀπὸ 27-11-47 συλλογικὴν σύμβασιν ἐπίδομα ἐκτάκτων κινδύνων ναυσιπλοΐας, δὲν δύναται ἐν προκειμένῳ τοῦτο νὰ συνυπολογισθῇ, καθ' ὃ μὴ συντρεχούσης κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ἐν τῇ κρινομένῃ διαφορᾷ τῆς εἰδικῆς ταύτης περιπτώσεως. Ἐξ ἄλλου, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ κεφάλαιον τῆς ἀγωγῆς περὶ καταβολῆς τῆς ἀξίας τοῦ ἀπολεσθέντος ἱματισμοῦ τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἐκ τοῦ αὐτοῦ, ὡς εἴρηται, ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ, καθ' ἃ εἰδικώτερον ἀναλύεται ἐν τῇ ἐκκαλουμένῃ ἀποφάσει, καὶ εἰς ἣν ἀνάλυσιν καὶ αὕθις τὸ Δικαστήριον τοῦτο πλήρως ἀναφέρεται, ἀποχρώντως ἐβεβαιώθη ἡ ὕπαρξις τῆς σχετικῆς περὶ ἀποζημιώσεως δι' ἀπολεσθέντα λόγῳ ναυαγίου ἱματισμὸν συνηθείας, ἐν ὄψει τῆς ὁποίας ἐγένετο ἡ πρόσληψις τοῦ ἐφεσιβλήτου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ πλοιοκτή-

ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΑΓΩΓΗ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ ΔΙ' ΑΤΟΜΙΚΑ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑ ΜΕΛΩΝ

Είδος διαφορών κατά την εργατικήν διαδικασίαν Ν. ΓΦΟΔ'

Προϋπόθεσις εφαρμογής της διαδικασίας Ν. ΓΦΟΔ' ή ύπαρξις αξιώσεως πηγαζούσης έκ συμβάσεως έργασίας.—Σύναψις συμβάσεως διά μέσου Σωματείου ως εντεταλμένου αντιπροσώπου των μελών του. Δυνατότης εγέρσεως αγωγών εκ μέρους επαγγελματικού Σωματείου προς προστασίαν των εκ της συμβάσεως ή πραγματικής παροχής εξηρτημένης εργασίας αξιώσεων των μελών του.—Δικαιώματα εκ συλλογικής συμβάσεως εργασίας.—Όροι εγέρσεως αγωγής και συζητήσεως.

Πρωτοδίκου Πειραιώς 1449|1949

Διαδικασία Ν. ΓΦΟΔ'

Πρωτοδίκης ο κ. **Κ. Παπαμιχαλόπουλος**

Διά της υπό κρίσιν αγωγής του το ένάγον Σωματείον, υπό την επωνυμίαν «Σωματείον Φορτοεκφορτωτών Σίτου Κυλινδρομύλων, Αποθηκών και Γενικού Εμπορίου ή Επαγγελίστρια», εκπροσωπούμενον νομίμως υπό του Προέδρου αυτού, ισχυρίζεται τα εξής: ότι δυνάμει συμβάσεως εργασίας, καταρτισθείσης ενταύθα μεταξύ της νομίμου διοικήσεως αυτού, ως εκπροσώπου των μελών—εργατών αυτού και του εν Πειραιεί υποκαταστήματος της Αγροτικής Τραπέζης της Ελλάδος, εκπροσωπουμένου υπό του Δ|τού αυτού, εξεμίσθωσε τας υπηρεσίας των εργατών μελών αυτού διά την εκφόρτωσιν, ζύγισιν και μεταφοράν εις τας αποθήκας τούτου (υποκαταστήματος) φορτίων βρώμης, κομισθέντων εκ του εξωτερικού, επί τω εκάστοτε ισχύοντι τιμολογίω φορτοεκφορτώσεων· ότι βάσει της συμφωνίας ταύτης, καίτοι το Σωματείον διά των εργατών του εξετέλεσεν από 14-5-48 μέχρι 2-7-48 άπασας τας ανατεθείσας αυτώ φορτοεκφορτώσεις, ζυγίσεις, ενσακκώσεις και μεταφοράς της κομισθείσης βρώμης, εν τούτοις το εναγόμενον υπ|μα τω καθυστερεί βάσει της από 31-1-48 συλλογικής συμβάσεως υπόλοιπον αμοιβής εκ δραχμών 3.010.169, κατά τα εν αυτή (τη αγωγή) λεπτομερέστερον αναφερόμενα κονδύλια, επί τη δικαιολογία, ότι η εν τέλει της υπ' αριθμόν 18337|3143 αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας «περί αναπροσαρμογής τιμολογίου κλπ» διάταξις, ή ορίζουσα χρονάλογιαν ισχύος αυτής από 1-1-48, είναι άκυρος και ότι δήθεν η υπουργική αύτη απόφασις ισχύει από της δημοσιεύσεώς της εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (3-6-1948) και αίτείται την καταβολήν της καθυστερουμένης ταύτης αμοιβής απ' ευθείας εις αυτό τούτο το ενάγον Σωματείον. Ούτω έχουσα η αγωγή, ερευνητέα απαβαίνει κατά το νόμω και ουσίαν βάσιμον αυτής κατά τα κατωτέρω.

Κατά το άρθρον 1 του ν. ΓΦΟΔ', «πάσα ιδιωτική αξίωσις μισθωτού ή εν περιπτώσει θανάτου αυτού των κατά νόμον δικαιουμένων προσώπων κατά του εργοδότου ή του διαδόχου αυτού, πηγάζουσα εκ σχέσεως εργασίας, δικάζεται, κατά τας διατάξεις του παρόντος νόμου κλπ». Εκ της διατάξεως ταύτης σαφώς προκύπτει, ότι προϋπόθεσις της εφαρμογής της μνησθείσης διαδικασίας είναι αί προβαλλόμεναι αξιώσεις να πηγάζουν εκ συμβάσεως εργασίας (*Γ. Ράμμος*, ΕΕΔ 7, 843, Α.Π. 313|48 ΝΘ' 799, Α.Π. 120|48, Θέμ Ξ' 17). Επί του προκειμένου, ως εκτίθενται εν τη αγωγή τα πραγματικά περιστατικά, πρόκειται αναμφιβόλως περί αξιώσεως πηγαζούσης εκ συμβάσεως εργασίας, ήτοι περί αξιώσεως πηγαζούσης εκ της συμβάσεως εργασίας, ην το Σωματείον, ως εντεταλμένος αντιπρόσωπος των μελών του, συνωμολόγησε μετά του εναγομένου υπ|τος, διά λ|μων και επ' ονόματι των αντιπροσωπευομένων τούτων μελών αυτού (άρθρον 211 Α.Κ., *Καποδίστριας*, Δίκ. Σωματείων § 36). Είναι δε εντελώς διάφορον το ζήτημα, αν την εκ της εργασιακής ταύτης σχέσεως αγωγήν νομιμοποιήται να άσκηση και το ένάγον Σωματείον. Περί τούτου εν τη επομένη σκέψει. Επομένως τα εναντία υποστηριζόμενα είναι απορριπτέα, ως μη νόμιμα (όρα όμως άλλως σκεπτομένην υπ' αριθ. 2993|48 απόφ. Π.Α., ΕΕΔ 7, 540).

Είναι πράγματι λίαν αμφισβητούμενον το ζήτημα, εάν τα επαγγελματικά σωματεία έχουν το δικαίωμα να εγείρουν γενικώς αγωγής προς προστασίαν των εκ της συμβάσεως ή πραγματικής παροχής εξηρτημένης εργασίας πηγαζουσών αξιώσεων ιδιωτικού δικαίου των κατ' ίδίαν μελών των (όρα περί τούτου *Γ. Ράμμον* ΕΕΔ. 7, 843), *Καποδίστριαν*, Το Δίκαιον των Σωματείων § 38 και 39, *Τούσην*, Νομικά Πρόσωπα, σελίς 24 και 25, *Γ. Μητσόπουλον*, ΕΕΔ 7, 815 επ. και Εφ. Ελλ Νομ. ΙΕ' 649). Υπάρχουν όμως πλείονες διατάξεις, αίτινες είς κατ' ίδίαν περιπτώσεις ρυθμίζουν το ζήτημα. Μία των ειδικών τούτων διατάξεων είναι και ή του άρθρου 8 του Α.Ν. της 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περί συλλογικών συμβάσεων». Εκ της διατάξεως ταύτης σαφώς προκύπτει, ότι τα επαγγελματικά σωματεία έχουν την εξουσίαν να επιδιώκουν δικαστικώς υπέρ αυτών τα εκ των συλλογικών συμβάσεων πηγάζοντα ατομικά δικαιώματα των κατ' ίδίαν μελών των, τα οποία έχουν συνάψει ατομικάς συμβάσεις εργασίας μετά

του Δημοσίου, εξ ού γεγονότος παρέπεται και ή υποχρέωσις τούτου προς καταβολήν της ζητουμένης αποζημιώσεως. Επίσης εβεβαιώθη ότι τόσον εις τους αξιωματικούς, όσον και εις τα κατώτερα πληρώματα, τα είδη κλινοσκευής, ως και τα είδη τραπέζης φαγητού, χορηγούνται υπό του πλοίου και συνεπώς διά τον καθορισμόν της αξίας του ιματισμού δέον να μη συμπεριληφθώσι τ' αντικείμενα ταύτα. Εν συνεχεία εβεβαιώθη, ότι ο εφεσίβλητος διετήρει εν τω πλοίω τα εν τη αγωγή μνημονευόμενα είδη ιματισμού, εξαιρέσει των «ρημένων ως μη ληπτέων υπ' όψει, άτινα άλλως και απαραίτητα ήσαν εις αυτόν και μάλιστα εν καιρώ χειμώνος, ως εκ του χρόνου (30-11-48), καθ' ον έλαβε χώραν το ναυάγιον, εν τέλει δ' εβεβαιώθη, ότι η αξία τούτων ανήρχετο εις ό ποσόν ώρισεν ή εκκαλουμένη απόφασις, εύλογον και παρά του Δικαστηρίου τούτου θεωρούμενον. Κατά ταύτα και ο εναπομείνων αντίθετος προς λόγος εφέσεως του εκκαλούντος Δημοσίου, ως αβάσιμος, έστιν απορριπτέος.

ΘΕΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΑΜΟΙΒΑΙ ΕΚ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΥΠΕΡ ΤΑ ΝΟΜΙΜΑ ΟΡΙΑ

Γνωμοδότησις τοῦ κ. *Ι. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ*, Ὑφηγητοῦ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν

Ἐρώτημα:

Παρὰ τῆς Ἀνωνύμου Ἑταιρίας ἐμπορομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Α.Β» ἠρωτήθην ποίας ἀμοιβῆς δικαιοῦνται οἱ ἐργάται, οἱ παρέχοντες καθ' ὑπερωρίαν ἐργασίαν εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις λειτουργοῦν κλωστήριον καὶ πλεκτοπωλεῖον αὐτῆς.

Ἀπάντησις:

Ι.—Βασικὸν κείμενον νόμου, προνοῆσαν παρ' ἡμῖν περὶ τῆς ρυθμίσεως τῶν χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας, εἶναι τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ν. ΓΨΛΔ'|1911 «περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν καὶ περὶ ὡρῶν ἐργασίας», κατὰ τὸ ὁποῖον: «Δι' εἰδικῶν βασιλικῶν διαταγμάτων, ἐκδιδομένων μετὰ πρότασιν τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου τῆς Ἐργασίας, ὁριοθήσονται ἑκάστοτε, δι' ἑκάστην βιομηχανικὴν ἐπιχείρησιν, αἱ ὧραι ἐργασίας καὶ τῆς πρὸς ἀνάπαυσιν διακοπῆς αὐτῆς, ἀνολόγως τῆς φύσεως αὐτῆς».

Τῆς ἐξουσιοδοτήσεως ταύτης ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία ἔκαμεν εὐρεῖαν χρῆσιν, ἰδίως μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ν. 2269|1920 «περὶ κυρώσεως τῆς διεθνοῦς συμβάσεως τῆς Διεθνοῦς Συνδιασκέψεως Ἐργασίας τῆς Οὐασιγκτῶνος περὶ περιορισμοῦ τῶν ὡρῶν ἐργασίας ἐν ταῖς βιομηχανικαῖς ἐπιχειρήσεσιν εἰς 8 καθ' ἡμέραν καὶ 48 καθ' ἑβδομάδα». Διὰ τῆς βασικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 2 τῆς διὰ τοῦ νόμου τούτου κυρουμένης διεθνοῦς συμβάσεως ὁρίζεται, ὅτι εἰς πάσας τὰς οἱουδήποτε εἴδους βιομηχανικὰς ἐργασίας, δημοσίας ἢ ἰδιωτικάς, ὡς καὶ εἰς τὰ παραρτήματα αὐτῶν, ἐξαιρέσει ἐκείνων, εἰς ἃς ἀπασχολοῦνται μέλη μόνον μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς οἰκογενείας, ἡ διάρκεια τῆς ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τὰς 8 ὥρας καθ' ἡμέραν καὶ 48 καθ' ἑβδομάδα. Ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ ἀναφέρονται αἱ ἐξαιρετικαὶ περιπτώσεις, καθ' ἃς δὲν ἐφαρμόζεται ἡ περὶ ὀκταώρου ἡμερησίας ἐργασίας διάταξις. Ἐν δὲ τοῖς ἄρθροις 3 καὶ 4 ἀναγράφονται αἱ περιπτώσεις, καθ' ἃς ἐπιτρέπονται ὑπερβάσεις ἀπὸ τῆς ὀκταώρου ἐργασίας. Διὰ τοῦ ἄρθρου 6 τῆς συμβάσεως ὁρίζεται ὅτι «διὰ *κανονισμῶν*», ἐκδιδομένων ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Ἀρχῆς» καθορισθήσονται κατὰ βιομηχανίαν ἢ κατ' ἐπάγγελμα αἱ ἐπιτρεπταὶ διάρκειαι ἢ προσωριναὶ παρεκκλίσεις ἀπὸ τοῦ νομίμου ὀκταώρου. Διὰ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ὁρίζεται ὅτι «Οἱ *κανονισμοὶ* οὗτοι συντάσσονται μετὰ γνωμοδότησιν τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτικῶν καὶ ἐργατικῶν ὀργανώσεων, ὅπου ὑφίστανται τοιαῦται. Οἱ κανονισμοὶ οὗτοι θέλουσι καθορίσει τὸ μέγιστον ὅριον τῶν προσθέτων ὡρῶν, αἵτινες εἰς ἑκάστην περίπτωσιν δύνανται νὰ ἐπιτραποῦν. Τὸ διὰ τὰς προσθέτους ταύτας ὥρας ἀναλογοῦν ἡμερομίσθιον θὰ εἶναι ηὐξημένον κατὰ 25 ο|ο τοὐλάχιστον ἐν σχέσει πρὸς τὰ κανονικὸν τοιοῦτον».

Ὡς σαφῶς προκύπτει ἐκ τῶν διατάξεων ταύτων, αἵτινες κυρωθεῖσαι διὰ τοῦ ν. 2269|1920, ἀποτελοῦν κείμενον αὐτοῦ, παρέχεται ἡ ἐξουσία εἰς τὴν ἁρμοδίαν Ἀρχήν, δηλ. (τότε) εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ὅπως, μετὰ γνωμοδότησιν τῶν οἰκείων ἐργοδοτικῶν καὶ ἐργατικῶν ὀργανώσεων, καθορίσῃ τὰς ἐπιτρεπτὰς προσθέτους ὥρας ἐργασίας, ὁρίζεται δὲ ὅτι τὸ εἰς τὰς προσθέτους *ταύτας* ὥρας ἐργασίας ἀναλογοῦν ἡμερομίσθιον θὰ εἶναι ηὐξημένον κατὰ 25 ο|ο τοὐλάχιστον ἐναντι τοῦ κανονικοῦ.

Μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ν. 2269|1920 καὶ τὴν δι' αὐτοῦ κύρωσιν τῆς διεθνοῦς συμβάσεως περὶ ὀκταώρου ἡμερησίας ἐργασίας ἤρχισαν ἐκδιδόμενα ἐκτελεστικὰ διατάγματα, ἅτινα ἐπεκαλοῦντο ἀφ' ἑνὸς τὴν κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐκ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν ΓΨΛΔ'|1911 ἐξουσιοδότησιν, ἀφ' ἑτέρου δὲ γενικῶς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2269|1920 καὶ τὰ ὁποῖα περιώριζον τὰς ὥρας ἐργασίας εἰς 8 καθ' ἡμέραν καὶ 48 καθ' ἑβδομάδα, ὡς πρὸς ὡρισμένας βιομηχανικὰς ἐργασίας. Τὰ διατάγματα ταῦτα ἐκωδικοποιήθησαν εἰς τὸ ἐνιαῖον προεδρ διάταγμα τῆς 2|4 Ἰουνίου|4 Ἰουλίου 1932 «περὶ κωδικοποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ ὀκταώρου ἐργασίας διατάξεων», τὸ ὁποῖον ὅμως, ἐπικαλούμενον τὴν ἐκ τοῦ ἄρθρου 2 ν.

τῶν ὑπογραψάντων τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργοδοτῶν ἢ τῶν ὑπαγομένων εἰς τινα τῶν ὑπογραψασῶν τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ὀργανώσεων ἢ ἔναντι τῶν ὁποίων ἰσχύει ὁπωσδήποτε κατόπιν ἐπεκτάσεως κλπ. ἡ περὶ ἧς πρόκειται συλλογικὴ σύμβασις (*Ράμμος*, ἐνθ' ἀνωτέρω). Ὑποχρεοῦνται ὅμως νὰ προσεπικαλέσουν εἰς τὴν τοιαύτην δίκην τὸ μέλος αὐτῶν τὸ ἀτομικῶς συμβεβλημένον μετὰ τοῦ ἐργοδότου, ὅπως παρέμβῃ εἰς τὴν δίκην, ἀναγνωρίσῃ ὅτι τὸ σωματεῖον ἐνήργησεν ὡς ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ καὶ συνεχίσῃ ἰδίῳ ὀνόματι τὴν δίκην. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν τὸ Σωματεῖον ἀσκεῖ τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀτομικῶς συμβεβλημένου μέλους του, ἣτις ὑπάγεται εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ' καὶ δὲν ἀσκεῖ ἀγωγὴν ἐξ ἰδίου δικαίου πρὸς ὑπεράσπισιν προσβληθέντος συλλογικοῦ συμφέροντος, ἐξ οὗ ἐζημιώθη, ὥστε νὰ γεννηθῇ ζήτημα διαδικασίας. Ἑπομένως, ἐν προκειμένῳ, ἀφοῦ πρόκειται περὶ ἀτομικῶν δικαιωμάτων τῶν μελῶν τοῦ ἐναγόντος Σωματείου, πηγαζόντων ἐκ συλλογικῆς συμβάσεως, συντρέχουν δὲ καὶ αἱ ὡς ἄνω λοιπαὶ προϋποθέσεις, τὸ ἐνάγον Σωματεῖον νομιμοποιεῖται ἐνεργητικῶς εἰς τὴν ἔγερσιν τῆς ὑπ' ὄρισιν ἀγωγῆς τῆς ἀνηκούσης εἰς αὐτὰ (τὰ μέλη) καὶ καλῶς εἰσάγει ταύτην κατὰ τὴν παροῦσαν διαδικασίαν, ἀλλὰ εἶναι ἀπαράδεκτος ἡ συζήτησις αὐτῆς, ἀφοῦ εἰς ταύτην δὲν προσεπεκλέσθησαν πρὸς παρέμβασιν τὰ ἀτομικῶς συμβεβλημένα μετὰ τοῦ ὑπ[τος μέλη αὐτοῦ καὶ ἀφοῦ ἐξ ἄλλου δὲν προκύπτει ἐκ τοῦ δικογράφου τῆς ἀγωγῆς, ὅτι ἡ δίκη αὕτη διεξάγεται ἰδίῳ μὲν τοῦ Σωματείου ὀνόματι, ἀλλ' ὡς γενικοῦ ἐντολοδόχου τῶν ἀτομικῶς, μετὰ τοῦ ὑπ[τος, συμβεβλημένων μελῶν αὐτοῦ (Α.Π. 13|48 ΙΕ' 215, ἔνθα σημειώσεις καὶ νομ. ὕλη καὶ Θέμ. ΝΘ' 188), ὁπότε θὰ ἐγεννᾶτο πάλιν ζήτημα ὑπάρξεως ὁμοδικίας μεταξὺ τῶν πλειόνων ἐναγόντων.

Γ΄)ΛΔ΄)1911 περιωρισμένην έξουσιοδότησιν, τάς διατάξεις τοῦ ν. 2269)1920 καὶ τάς ὅλως ἀσχέτους διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 ν. 2943)1922 καὶ τῶν ἄρθρων 7 § 3 καὶ 8 § 1 τοῦ διατάγματος τῆς 8 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», δέν ἠρκέσθη εἰς τὸν καθορισμὸν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐφ' ὧν ἐφαρμόζεται ἡ ὀκτάωρος ἡμερησία ἐργασία ἀλλὰ περιέλαβε καὶ πολλὰς διατάξεις ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ ν. 2269)1920 κυρωθείσης διεθνοῦς συμβάσεως, ὡς καὶ νέας διατάξεις, τὸ πρῶτον διὰ τοῦ προεδρικοῦ τούτου διατάγματος θεσπιζομένας, περὶ τῆς νομιμότητος τῶν ὁποίων σφοδρῶς ἀμφιβάλλομεν (βλ. ἐν Θέμ. ΜΘ΄ 780 καὶ γνωμοδότησιν τοῦ παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ Εἰσαγγελέως *Μπουροπούλου* ἐν Θέμ ΝΒ΄ 68. Σημειωτέον ὅτι καὶ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ ὁποίου εἶχε τεθῆ τὸ διάταγμα τοῦτο, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 337)3 6 1932 πρακτικοῦ αὐτοῦ εἶχεν ὑποδείξῃ τὴν ἀπάλειψιν τοῦ ἄρθρου 18, ἀλλ' ἐν τούτοις τὸ ἄρθρον διετηρήθη εἰς τὸ κείμενον τοῦ διατάγματος).

Διὰ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ διατάγματος τούτου ὁρίζεται ὅτι κατὰ τὰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἐπιτρέπεται ὑπέρβασις τοῦ νομίμου ὀκταώρου τῆς ἐργασίας, δέον νὰ ἐκδοθῇ ἄδεια εἰς μὲν τὰς Ἀθήνας καὶ τὸν Πειραιᾶ ὑπὸ τοῦ γενικοῦ ἐπιθεωρητοῦ ἐργασίας, εἰς δὲ τὰς λοιπὰς περιφερείας ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου ἐπιθεωρητοῦ ἐργασίας, ὅπου δὲ δὲν ὑφίσταται τοιοῦτος ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς. Πρὸς χορήγησιν τῆς ἀδείας ταύτης τὸ ἄρθρον 9 τοῦ αὐτοῦ διατάγματος ἀπαιτεῖ, ὅπως ὁ κύριος ἢ ὁ διευθυντὴς ἐπιχειρήσεως ὑποβάλῃ αἴτησιν ἀναγράφουσαν α) τὴν αἰτίαν, δι' ἣν ζητεῖ τὴν ἄδειαν, β) τὰς τροποποιήσεις, ἃς προτείνει νὰ γίνωσι προσωρινῶς εἰς τὰς συνήθεις ὥρας ἐργασίας, γ) τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀπασχοληθησομένων ἐργατῶν καὶ δ) τὴν διὰ τὰς προσθέτους ὥρας ἀναλογοῦσαν ἀντιμισθίαν, ἥτις δέον νὰ εἶναι ηὐξημένη τοὐλάχιστον κατὰ 25 ο)ο, ἐν σχέσει πρὸς τὴν κανονικὴν τοιαύτην.

Ἡ τελευταία αὕτη διάταξις, περὶ πληρωμῆς μισθοῦ ηὐξημένου κατὰ 25 ο)ο πλέον τοῦ συμβατικῶς καθωρισμένου, ἀποτελοῦσα τροποποίησιν τῶν περὶ μισθώσεως ἐργασίας διατάξεων τοῦ ἀστικοῦ δικαίου (βλ. ἤδη καὶ ἄρθρ. 659 § 2 ΑΚ) καὶ τῆς βασικῆς ἀρχῆς τῆς ἐλευθερίας τῶν συμβάσεων (ἥτις ἴσχυεν εἰσέτι τῷ 1932 ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸν τῶν πληρωτέων ἀποδοχῶν), ἐφ' ὅσον δὲν ἐγένετο κατὰ τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 6 τῆς διὰ τοῦ ν. 2269)1920 κυρωθείσης διεθνοῦς συμβάσεως καθοριζόμενον τρόπον, δηλ. διὰ κανονισμοῦ ἐκδιδομένου παρὰ τῆς ἀρμοδίας Ἀρχῆς καὶ ἀφορῶντος ὡρισμένην βιομηχανίαν ἢ ὡρισμένον ἐπάγγελμα, καὶ δὴ *μετὰ γνωμοδότησιν τῶν οἰκείων ἐργοδοτικῶν καὶ ἐργατικῶν ὀργανώσεων*, εἶναι διάταξις ἄκυρος, διότι ἐθεσπίσθη ἄνευ νομίμου ἐξουσιοδοτήσεως. Ὅπως δήποτε ὅμως, καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς ἀκυρότητός της, ἡ διάταξις αὕτη ἀφορᾷ μόνον τὰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις καθ' ἃς οἱ ἐργοδόται δύνανται νὰ ζητήσουν, ὅπως τοῖς ἐπιτραπῇ ἡ καθ' ὑπερωρίαν ἀπασχόλησις τῶν ἐργατῶν καὶ ἐφ' ὅσον ἤθελε τοῖς χορηγηθῇ ἡ ἄδεια αὕτη. Δι' ὑπερωριακὴν ἐργασίαν παρασχεθεῖσαν ἄνευ προηγουμένης διοικητικῆς ἀδείας, οἱ παρὰ τὸν νόμον ἐργασθέντες δὲν δικαιοῦνται νὰ ζητήσουν εὐθέως τὸν μισθόν, ἀλλὰ δικαιοῦνται μόνον εἰς τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ τοῦ ἐργοδότου (ΑΚ 904 ἑπ.), ἐφ' ὅσον ἐπῆλθε πράγματι τοιοῦτος πλουτισμός (Βλ. καὶ *Nipperday*, ἐν **Reichsgerichts-Festschrift** τόμ. IV σελ. 209, ἔνθα καὶ παραπομπαὶ εἰς συγγραφεῖς).

2.– Τὸ κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐμφανισθὲν ὡς κωδικοποιήσαν καὶ συμπληρῶσαν (ἄνευ νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως) τὰς περὶ θώρου ἐργασίας διατάξεις προεδρικὸν διάταγμα ἐπεξετάθη βραδύτερον διὰ πολλῶν διαταγμάτων, ἐκδιδομένων πάντοτε βάσει τοῦ ἄρθρου 2 ν. Γ΄)ΛΔ΄)1911, εἰς ἁπάσας τὰς βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις. Ἐν τῶν διαταγμάτων τούτων εἶναι καὶ τὸ β.δ. τῆς 28)29 Ἀπριλίου 1937 «περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ὀκταώρου ἐργασίας εἰς τὰ ὑφαντουργεῖα, κλωστοϋφαντουργεῖα κλπ.», διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ὁποίου ὁρίζεται, ὅτι «ἡ διὰ τὰς προσθέτους ὥρας ἀναλογοῦσα ἀντιμισθία δέον νὰ εἶναι ηὐξημένη *κατὰ 50 ο)ο* ἐν σχέσει μὲ τὴν κανονικὴν τοιαύτην».

Ἡ διάταξις αὕτη τοῦ βασ. διατάγματος ἐπὶ οὐδενὸς νόμου στηριζομένη, θεσπισθεῖσα δὲ καθ' ὑπέρβασιν τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. Γ΄)ΛΔ΄)1911 ἐξουσιοδοτήσεως, εἶναι ἄκυρος. Ἐν ἔτει 1937, ὅτε ἐδημοσιεύθη ἡ διάταξις αὕτη, ἴσχυεν εἰσέτι ὡς πρὸς τὰς ἀποδοχὰς τῶν ἐργατῶν ἡ συμβατικὴ ἐλευθερία, ἥτις ἀποτελεῖ βασικὸν κανόνα τοῦ δικαίου καὶ ἥτις δύναται μόνον διὰ νόμου νὰ περιορισθῇ (πρβλ. *Enneccerus-Lehmann*, **Lehrbuch des Schuldrechts**, 1932, § 99). Ἀλλὰ τὸ β.δ. τῆς 28)29 Ἀπριλίου 1937 δὲν εἶναι νόμος καὶ ἀκύρως ἐπέβαλε ἄνευ νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως τὴν κατὰ 50 ο)ο αὔξησιν τοῦ μισθοῦ, διὰ τὴν καθ' ὑπερωρίαν (καὶ μάλιστα ἀδιακρίτως) παρεχομένην ἐργασίαν ὑπὸ τῶν ἐργατῶν τῶν ὑφαντουργείων, κλωστοϋφαντουργείων, νηματουργείων, σχοινοποιείων, καλτσοποιείων, πλεκτοφανελλοποιείων καὶ πλεκτηρίων ἐν γένει. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, παρελθούσης τῆς 3ετοῦς προθεσμίας, περὶ ἧς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ αὐτοῦ β.δ. τῆς 28)29 Ἀπριλίου 1937, τὰ τῶν ὡρῶν ἐργασίας εἰς τὰ βιομηχανικὰ ἐργοστάσια, ἅτινα ἀφορᾷ τὸ διάταγμα τοῦτο, διέπονται ἤδη ὑπὸ τοῦ προεδρικοῦ διατάγματος τῆς 27 Ἰουνίου)4 Ἰουλίου 1932, ὅπερ, κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, ὁρίζει, εἰ καὶ ἀκύρως, τὸν πληρωτέον, διὰ τὴν καθ' ὑπερωρίαν ἐργασίαν, μισθὸν ηὐξημένον κατὰ 25 ο)ο.

Εἰς ἐπίμετρον πρὸς τ' ἀνωτέρω σημειωτέα καὶ τὰ ἑξῆς:

α) Ὁ Ἀν. ν. 547)1937, ὅστις διὰ τοῦ ἄρθρου 7, τροποποιήσας τὴν § 2 τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ διατάγματος τῆς 8)13 Ἀπριλίου 1932 «περὶ χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας εἰς τὰ καταστήματα κλπ», ὥρισεν ὅτι ἡ διάρκεια τῆς ἐργασίας τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν, τῶν τραπεζῶν καὶ τῶν γραφείων ἐν γένει δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τὰς 7 ὥρας ἡμερησίως καὶ ὅτι διὰ τὰς νομίμους παρεκκλίσεις ἀπὸ τοῦ ἑπταώρου τούτου καταβάλλεται ἡμερομίσθιον τῆς κανονικῆς ὥρας ηὐξημένον κατὰ 30 ο)ο, ἀφορᾷ μόνους τοὺς ὑπαλλήλους, ἐργάτας ἢ ὑπηρέτας, τοὺς ἐργαζομένους εἰς τὰ γραφεῖα τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν καὶ τραπεζῶν, οὐχὶ ὅμως καὶ τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς βιομηχανικὰ ἐργοστάσια καὶ ἐξωτερικὰς ὑπηρεσίας ἐπιχειρήσεων ἀσκουμένων ὑπὸ ἀνωνύμων ἑταιριῶν (παρεμφερεῖς αἱ ὑπ' ἀριθ. 429)1948 καὶ 269)1949 ἀποφάσεις Ἀρείου Πάγου ἐν ΕΕΔ 7, 828, ΕΕΔ 8, 552).

β) Ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ νομοθέτης, πεπλανημένως ὑπολαβὼν ὡς κατὰ πάντα ἔγκυρον τὸ ὡς ἄνω πρ. διάτ. τῆς 27 Ἰουνίου)4 Ἰουλίου 1932, ἀνεφέρθη διὰ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Α.Ν. 547)1937 εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 9 καὶ 10 τοῦ διατά-

ΝΟΜΟΙ - ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ - ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΙ - ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ.—Περί καθιερώσεως όλοκληρωτικής Κυριακής άργίας άπάντων τών έμπορικών καταστημάτων Στυλίδος, πλήν τών έστιατορίων, οίνομαγειρείων, καφενείων, ζαχαροπλαστείων, γαλακτοπωλείων καί περιπτέρων πωλήσεως σιγαρέττων.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 34 τής 4 Φεβρουαρίου 1950)

"Εχοντες ὑπ' ὄψει τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Π. Δ/τος τής 8/14 Μαρτίου 1930 «περί κωδικοποιήσεως τών νόμων περί Κυριακής ἀναπαύσεως», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπί τής Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, τῇ αἰτήσει τών ἐνδιαφερομένων ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων, μετά γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καί τήν ὑπ' ἀριθ. 373/49 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Καθιεροῦμεν ὁλοκληρωτικήν Κυριακήν ἄργίαν εἰς ἅπαντα τά ἐμπορικά καταστήματα τής κωμοπόλεως Στυλίδος, πλήν τών ἐστιατορίων, οἰνομαγειρείων, καφενείων, ζαχαροπλαστείων, γαλακτοπωλείων καί περιπτέρων πωλήσεως σιγαρέττων.

Εἰς τόν αὐτόν ἐπί τής Ἐργασίας Ὑπουργόν ἀνατίθεμεν τήν δημοσίευσιν καί ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Ἰανουαρίου 1950

ΔΙΑΤΑΓΜΑ.—Περί καθιερώσεως ἡμερῶν ὁλοκληρωτικῆς ἀργίας καί ἡμιαργίας τῶν παντοπωλείων τής Μυτιλήνης.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 34 τής 4 Φεβρουαρίου 1950)

"Εχοντες ὑπ' ὄψει τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 2 τοῦ Π. Δ/τος τής 8/14 Μαρτίου 1930 «περί κωδικοποιήσεως τών νόμων περί Κυριακής ἀναπαύσεως», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπί τής Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, τῇ αἰτήσει τών ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτικῶν ὀργανώσεων καί συμφώνῳ γνώμῃ τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Μυτιλήνης, μετά γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καί τήν ὑπ' ἀριθ. 77/49 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Καθιεροῦμεν τάς κάτωθι ἑορτάς, ὡς ἡμέρας ὁλοκληρωτικῆς ἀργίας διά τά παντοπωλεῖα τής πόλεως Μυτιλήνης:

1) Τήν Ἰανουαρίου, ἑορτή Ἁγίου Βασιλείου.
2) Τήν 6ην Ἰανουαρίου, ἑορτή τῶν Θεοφανείων.
3) Τήν 17 Φεβρουαρίου, ἑορτή Ἁγίων Θεοδώρων.
4) Τήν Μαΐου.
5) Τήν 15ην Αὐγούστου, ἑορτή τής Κοιμήσεως τής Θεοτόκου.
6) Τήν 8ην Νοεμβρίου, ἑορτή Ταξιαρχῶν καί ἀπελευθερώσεως τής Νήσου, ὡς καί ἡμιαργίας τάς κάτωθι ἑορτάς, καθ' ἃς τά παντοπωλεῖα παραμένουν κλειστά τάς μεσημβρινάς ὥρας:
1) Τήν 2αν Φεβρουαρίου, ἑορτή τής Ὑπαπαντῆς.
2) Τήν 23ην Ἀπριλίου, ἑορτή τοῦ Ἁγίου Γεωργίου.
3) Τήν 21ην Μαΐου, ἑορτή τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου καί Ἑλένης.
4) Τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς.
5) Τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Σωτῆρος.
6) Τήν Καθαρά Δευτέρα.
7) Τήν 26 Ὀκτωβρίου, ἑορτή τοῦ Ἁγίου Δημητρίου.
8) Τήν 6ην Δεκεμβρίου, ἑορτή τοῦ Ἁγίου Νικολάου.
9) Τήν 6ην Αὐγούστου, ἑορτή τής Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος.

Εἰς τόν αὐτόν ἐπί τής Ἐργασίας Ὑπουργόν ἀνατίθεμεν τήν δημοσίευσιν καί ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Ἰανουαρίου 1950.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ.—Περί καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας τῶν ὀπωροπωλείων καί πλανοδίων πωλητῶν τῆς πόλεως Ἀγρινίου, ὡς καί κατά τήν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Χριστοφόρου.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 34 τής 4 Φεβρουαρίου 1950)

"Εχοντες ὑπ' ὄψει τάς διατάξεις τῶν ἄρθρων 2 καί 6 τοῦ Π. Δ/τος τής 8/14 Μαρτίου 1930 «περί κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περί Κυριακής ἀναπαύσεως», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπί τής Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων καί ὁμοφώνου γνώμης τής Ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Αἰτωλοακαρνανίας, μετά γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καί τήν ὑπ' ἀριθ. 772/49 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Καθιεροῦμεν κατά τάς Κυριακάς καί κατά τήν ἑορτήν τοῦ Ἁγίου Χριστοφόρου ὁλοκληρωτικήν ἀργίαν εἰς ἅπαντα τά ὀπωροπωλεῖα καί τούς πλανοδίους πωλητάς τής πόλεως Ἀγρινίου.

Εἰς τόν αὐτόν ἐπί τής Ἐργασίας Ὑπουργόν ἀνατίθεμεν τήν δημοσίευσιν καί ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Ἰανουαρίου 1950

ΔΙΑΤΑΓΜΑ.—Περί καταργήσεως τοῦ Β.Δ. τής 1/12/48)17/12/1948 «περί καθιερώσεως τής ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τά ζαχαροπλαστεῖα τής πόλεως Βόλου».

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 34 τής 4 Φεβρουαρίου 1950)

"Εχοντες ὑπ' ὄψει τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Π. Δ. τής 8/14 Μαρτίου 1930 «περί κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περί Κυριακής ἀναπαύσεως», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπί τής Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων, μετά

γματος τούτου ρύδόλως ἕπεται, ὅτι ὁ Νομοθέτης ἐκύρωσεν ἐμμέσως ὁλόκληρον τό προεδρικόν τοῦτο διάταγμα, ἐγκρίνας τρόπον τινά καί τάς ἄνευ νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως διατάξεις αὐτοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Ὀκτωβρίου 1949

Ὁ γνωμοδοτῶν

Ι. Καποδίστριας

Ὑφηγητής ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν

γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 774|49 ταυτάτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Καταργοῦμεν τὸ Β.Δ. τῆς 1 Δεκεμβρίου)17 Δεκεμβρίου 1948 «περὶ καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας τῶν ζαχαροπλαστείων τῆς πόλεως Βόλου» καὶ καθορίζομεν, ὅπως ἅπαντα τὰ ζαχαροπλαστεῖα τῆς πόλεως Βόλου παραμένωσι ἀνοικτὰ κατὰ τὰς Κυριακάς.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατιθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Ἰανουαρίου 1950

ΔΙΑΤΑΓΜΑ.—Περὶ καταργήσεως τοῦ Β.Δ. τῆς 17|9)17|10|47 «περὶ καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας τῶν καφενείων τῆς πόλεως Ἡρακλείου Κρήτης».

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 34 τῆς 4 Φεβρουαρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 § 2 τοῦ Π. Δ. τῆς 8|14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 775|49 ταυτάτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Καταργοῦμεν τὸ Β. Δ. τῆς 17ης Σεπτεμβρίου)17 Ὀκτωβρίου 1947 «περὶ καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας τῶν καφενείων τῆς πόλεως Ἡρακλείου Κρήτης».

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατιθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Ἰανουαρίου 1950

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

70|1950 Πρᾶξις Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.—Περὶ χορηγήσεως τῶν τροφίμων τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου π. ἔ. καὶ εἰς τὸ πάσης φύσεως προσωπικὸν τῶν Ν.Π.Δ.Δ.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 34 τῆς 4 Φεβρουαρίου 1950)

Λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὰς κειμένας διατάξεις, ὡς καὶ τὴν σχετικὴν εἰσήγησιν τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργῶν

Ἀποφασίζει:

Ὅπως εἰς τὸ πάσης φύσεως προσωπικὸν τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου χορηγηθοῦν δι' ἕκαστον τούτων, ὡς καὶ διὰ τὰ προστατευόμενα ὑπ' αὐτοῦ μέλη, τὰ διὰ τὸν μῆνα Δεκέμβριον π. ἔ. χορηγηθέντα τρόφιμα εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, ἐπὶ καταβολῇ τοῦ ἐν τῇ σχετικῇ κοινῇ ἀποφάσει ὁριζομένου χρηματικοῦ ποσοῦ καὶ ἐν ἀδυναμίᾳ χορηγήσεως τούτων καταβληθῇ ποσὸν ἀρκτικὸν ἴσον πρὸς τὴν διαφορὰν μεταξὺ τῆς καταβληθείσης ὑπὸ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων τιμῆς διὰ τὴν ἀγορὰν τῶν χορηγηθέντων εἰς αὐτοὺς καὶ τὰ προστατευόμενα μέλη αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου διὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα καὶ τῆς τιμῆς λιανικῆς πωλήσεως τῶν χορηγηθέντων εἰδῶν, συμφώνως τῇ ἀγορανομικῇ διατιμήσει κατὰ τὸ τέλος ἑκάστου μηνός, ὡς αὕτη καθορίζεται ἑκάστοτε ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν.

Κατὰ τὰ λοιπὰ θέλουν ἰσχύσει α) τὸ ἐδάφ. γ' τῆς παραγράφου 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 876|10.10.49 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, διαγραφομένης ἐκ τοῦ ἐδαφίου τούτου τῆς φράσεως «τῶν λαμβανόντων ἀποδοχὰς κάτω τῶν δραχμῶν ὀκτακοσίων χιλιάδων (800.000) μηνιαίως», ὡς καὶ αἱ παράγραφοι 3,4,5 καὶ 7 τῆς προμνησθείσης πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐκδόσαν πρὸς τοῦτο τὴν ὑπ' ἀριθ. 70 παροῦσαν πρᾶξιν των.

Ὁ Πρόεδρος — Τὰ μέλη

Ἀκριβὲς ἀντίγραφον

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Φεβρουαρίου 1950.

46535|Σ. 1181|1950 Ἀπόφ. Ὑπ. Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως Καταστατικοῦ Κλάδου Συντάξεων τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 18 τῆς 25 Ἰανουαρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὸ ἄρθρον 59 παράγρ. 1 τοῦ ἀ. ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἑρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀ. ν. 694|1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας», 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Διατάγματος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», 3) πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας, ἀποδεχθείσαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3473 ἐ. ἔ. ἀναφορᾶς του, 4) γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 200 ἐ. ἔ. συνεδρίασις 14. τῆς 8ης Ὀκτωβρίου 1949, ἀποφασίζομεν:

Ὅπως οἱ παράγραφοι 1, 2 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Καταστατικοῦ Κλάδου Συντάξεων τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας τροποποιηθῶσιν ὡς ἀκολούθως:

1. Τὰ ὀνόματα τῶν ὑπ' ἀριθ. 15688|1942 43237|Σ. 1403)44 κοινῶν ἀποφάσεων Ὑπουργῶν Μεταφορῶν καὶ Ἐργασίας καὶ τοῦ Ν.Δ)τος 6725.7.1948 θεσπισθέντατέλη ἐκ 5ο)ο, 3ο)ο καὶ 2 ο.ο. ἤτοι ἐν συνόλῳ 11ο)ο ὑπὲρ τοῦ κλάδου Συντάξεων ἐπὶ τῆς ἑκάστοτε τιμῆς τῶν εἰσιτηρίων ἐπὶ οἱασδήποτε ἐν γένει ἐπιβατικῆς μεταφορᾶς, εἴτε κανονικῆς, εἴτε ἐπὶ πιστώσει ταυτάτης καὶ δι' οἱασδήποτε μεταφορικοῦ μέσου τοῦ Δικτύου ἢ τρίτου διὰ λογαριασμόν τῆς ἐπιχειρήσεως.

Αἱ παράγραφοι 4, 5, 6 λαμβάνουσι ἀντιστοίχως τοὺς ἀριθμοὺς 2, 3, καὶ 4.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Ἰανουαρίου 1950.

57934|Σ. 1500|1950 Ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης ἐδαφίου εἰς παράγρ. 2 ἄρθρ. 18 Καταστατικοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 19 τῆς 26 Ἰανουαρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ Ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Ν. 694|37 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας», 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Διά-

ταγματος «περί οργανώσεως και συντονισμού της παρακολουθήσεως και του έλέγχου των Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής», 3) πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου Μεταλλευτών, υποβληθείσαν ήμίν διά της υπ' αριθ. 4580)49 αναφοράς αύτου, 4) γνώμην του Συμβουλίου Κοινωνικής Ασφαλίσεως (αριθ. πρωτ. ΣΚΑ' 394)49, συνεδρίασις 28η της 15 Δεκεμβρίου 1949, περίοδος Η'), αποφασίζομεν:

Όπως εις την παράγρ. 2 του άρθρου 16 του Καταστατικού του Ταμείου Μεταλλευτών προστεθή νέον εδάφιον υπό στοιχείον Β' έχον ως κάτωθι:

«Β) Οι καταστάντες σωματικώς ή πνευματικώς ανάπηροι εις βαθμόν ανικανότητος 50 ο)ο και άνω συνεπεία πολεμικού ατυχήματος κατά την έννοιαν των διατάξεων της υπ' αριθ. 67724)40 υπουργικής αποφάσεως ή συνεπεία κακοηχιών ή ατυχημάτων επελθόντων διαρκούντος του στασιαστικού κινήματος του Δεκεμβρίου 1944 ή διαρκούσης της κατά του Έθνους ανταρσίας, εγγεγονότων συνδεομένων υποχρεώσεται προς το κίνημα και την ανταρσίαν, μη οφειλομένων δε πάντως εις άμεσον ή έμμεσον συμμετοχήν του παθόντος εις ταύτα, ως και τα κατά τό άρθρον 31 μέλη οικογενείας του υπό τας αύτας ως άνω συνθήκας θανόντος ή εκτελεσθέντος ή αιχμαλωτισθέντος ή απαχθέντος εις δμηρίαν ηφαλισμένου του Ταμείου, εφ' όσον ο θάνατος ή ή εκτέλεσις ή ή εξαφάνισις του αιχμαλωτισθέντος ή απαχθέντος εις δμηρίαν αποδεικνύεται διά πιστοποιητικών των αρμοδίων πολιτικών ή στρατιωτικών ή αστυνομικών Αρχών, βασιζομένων επί των παρ' αύταις υπαρχόντων στοιχείων ή ένόρκων βεβαιώσεων και υπό τον όρον ότι ο παθών ή ο θανών ηφαλισμένος απησχόλειτο κατά τον άμεσον πρό της στρατεύσεως ή της αναπηρίας ή της αιχμαλωσίας ή της απαγωγής εις δμηρίαν ή του θανάτου ή της εκτελέσεως χρόνον εις μεταλλεία ή λατομεία και ή απασχόλησις του αύτη αποδεικνύεται εκ των παρά τω Ταμείω τηρουμένων στοιχείων».

Εν Αθήναις τη 17 Ιανουαρίου 1950.

39937)3722)1950 Απόφ Υπουργού Εργασίας

Περί παρατάσεως επί εξάμηνον της από 9.5.46 συλλογικής συμβάσεως των περιποιητών Μεσολογγίου και Περιχώρων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 21 της 31 Ιανουαρίου 1950)

Έχοντες υπ' όψει: 1) Τας διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 3 του Α. Ν. 866)37, ως και του άρθρου 9 παρ. 1 του Α. Ν. 1367)38. 2) αίτησιν του Εθνικού Συλλόγου Περιποιητών Μεσολογγίου και Περιχώρων «περί παρατάσεως της καταγγελθείσης από 9.5.46 συλλογικής συμβάσεως εργασίας» αποφασίζομεν:

Παρατείνομεν επί εν (1) εξάμηνον την ισχύν της από 9.5.46 συλλογικής συμβάσεως των περιποιητών Μεσολογγίου και Περιχώρων.

Εν Αθήναις τη 26 Ιανουαρίου 1950.

6318)499)1950 Απόφ. Υπουργών Εργασίας και Εμπορικής Ναυτιλίας

Περί εγκρίσεως πρακτικού Ε.Ρ.Φ.Α. Ηρακλείου

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 31 της 15 Φεβρουαρίου 1950)

Έχοντες υπ' όψει:

1) Τας διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 3 του Αν. Νόμου 381)36.

2) Το διά της υπ' αριθ. 5043)2.12.49 αναφοράς του Διμενάρχου Ηρακλείου υποβληθέν ήμίν απόσπασμα πρακτικών συνεδριάσεως της Ε.Ρ.Φ.Α. Ηρακλείου, υπ' αριθ. 5, θέμα 2ον, της 21-11-49, περί μειώσεως των προκτορατικών δικαιωμάτων επί φορτίων πισκοφάλτου, αποφασίζομεν:

Εγκρίνομεν την εν τω ανωτέρω πρακτικώ της Ε.Ρ.Φ.Α. Ηρακλείου ληφθείσαν απόφασιν, ως έχει.

Εν Αθήναις τη 10 Φεβρουαρίου 1950.

6019)1950 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί επεκτάσεως των διατάξεων του Ν. 118)45 εις τας περιφερείας Κύμης, Αλιβερίου, Πασσά κλπ.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 31 της 15 Φεβρουαρίου 1950)

Έχοντες υπ' όψει: 1) Τας διατάξεις του Ν. 118)45 και του Ν. Δ. της 8)11 Μαΐου 1946. 2) Τας διατάξεις του Ν. Δ)τος 1255)49 «περί τροποποιήσεως ενίων διατάξεων του Ν. 118)45» 3) Απόφασιν του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου Ανεργίας, ληφθείσαν κατά την συνεδρίασιν της 11)1)50, περί επεκτάσεως των διατάξεων του Ν. 118)45, ως ούτος συνεπληρώθη μεταγενεστέρως εις τας ως κατωτέρω αναφερομένας περιοχάς, 4) Την υπ' αριθ. 22360)1037)19-1-50 αναφοράν του Ταμείου Ανεργίας, αποφασίζομεν:

Επεκτείνομεν τας διατάξεις περί ασφαλίσεως ανεργίας, του Ν. 118)45 και του Ν. Δ)τος 1255)49, εις τας παρυφερείας:

1) Λιγνιτωρυχείων Κύμης, Αλιβερίου, Πασσά, Ανδροντιάνων και Μαλετιάνων.

2) Μεταλλείων σιδήρου—χαλκού Σκύρου.

3) Μεταλλείων λευκολίθου Μαντουδίου και Λίμνης.

4) Λατομείων Ερετρείας, Σκύρου και Χαλκίδος.

Η ασφαλιστική αρμοδιότης του Γ)τος Χαλκίδος επεκτείνεται και εις τα εν τη προηγουμένη παραγρ. οριζόμενα λιγνιτωρυχεία, μεταλλεία και λατομεία.

Η ισχύς της ασφαλίσεως ανεργίας άρχεται μετά έναμήνα από της δημοσιεύσεως της παρούσης εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τη 6 Φεβρουαρίου 1950.

5489)1950 Απόφ. Υπουργού Εργασίας.

Περί χαρακτηρισμού επιχειρήσεων ως εποχιακών εργαζομένων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 31 της 15 Φεβρουαρίου 1950)

Έχοντες υπ' όψει: 1) τας διατάξεις των άρθρων 2, παράγραφ. 3 και 7 παράγρ. 1 του Ν. Δ)τος 1255)49 «περί τροποποιήσεως ενίων διατάξεων του Ν. 118)45», 2) την διά της υπ' αριθ. 9265)(00)1.2.50 αναφοράς του Ταμείου Ανεργίας υποβληθείσαν ήμίν γνώμην του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου, ληφθείσαν κατά την συνεδρίασιν αύτου της 23)1)50, αποφασίζομεν:

Χαρακτηρίζομεν τας κάτωθι επιχειρήσεις ως εποχιακάς:

1) Παρασκευής αλιπάστων ιχθύων.
2) Επεξεργασίας ξηρών σύκων.
3) Επεξεργασίας σταφίδος.
4) Συσκευασίας σταφυλών.
5) Κονσερβοποιίας γεωργικών προϊόντων.
6) Συσκευασίας εσπεριδοειδών.
7) Ελαιοτριβεία.
8) Παρασκευής αεριούχων ποτών.
9) Παρασκευής πάγου (διά τα άστικά κέντρα, εις τα οποία ο πάγος παρασκευάζεται μόνον κατά τους θερινούς μήνας).

Η κατά το άρθρον 3 Ν. 118)45 εισφορά προς το Ταμείον δεν να καταβάλλεται εις την ωρισμένην Τράπεζαν εντός 15 ημερών το αργότερον από του πέρατος του μηνός, κατά την διάρκειαν του οποίου έχει να καταβληθή ο μισθός ή τα ημερομίσθιον.

'Επιχειρήσεις, αν ή πρός το Ταμείον εισφορά δι' έκαστον μήνα δέν υπερβαίνει τάς 20.000 δραχ., δύνανται νά καταθέτωσι ταύτην είς τήν Τράπεζαν άνά τρίμηνον καί έντός τής κατά τήν προηγουμένην παράγραφον προθεσμίας.

'Εν 'Αθήναις τή 7 Φεβρουαρίου 1950

6834)169)50 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας

Περί παρατάσεως ἰσχύος τῆς ὑπ' ἀριθ. 24378 ἀποφάσεως 'Υπουργοῦ 'Εργασίας.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 31 τῆς 15 Φεβρουαρίου 1950)

"Εχοντες ὑπ' ὄψιν : Τό ὑπ' ἀριθ. 419)37 Ν. Δ. «περί τρόπου διανομῆς τοῦ ὑπέρ τῶν ἐργατῶν Θεάτρου διατιθεμένου ποσοστοῦ εἰδικοῦ τέλους ἐπί τῶν δημοσίων θεαμάτων», ἐγκρίνομεν, ὅπως ἡ ὑπ' ἀριθ. 24378 ἀπό 20 Μαΐου 1949 ἀπόφασις ἡμῶν ἰσχύσῃ μέχρι τέλους Φεβρουαρίου 1950.

'Εν 'Αθήναις τῇ 9 Φεβρουαρίου 1950.

56366)I 444)50 'Απόφ. 'Υπουργῶν Οἰκονομικῶν καί 'Εργασίας

Περί αὐξήσεως τῶν εἰς χρῆμα παροχῶν τοῦ Κλάδου 'Ασθενείας τοῦ Ι. Κ. Α.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 25 τῆς 4 Φεβρουαρίου 1950)

"Εχοντες ὑπ' ὄψιν : α) τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19)44 Νόμου «περί ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνῃ εἰς τροποποιήσεις τῶν χορολογικῶν συντελεστῶν», β) τήν ὑπ' ἀριθ. 31060)2448)13.12.49 ἀναφοράν τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν 'Ασφαλίσεων, γ) τάς κρατούσας οἰκονομικάς συνθήκας, τό σημερινόν ἐπίπεδον τῶν μισθῶν καί ἡμερομισθίων καί τάς οἰκονομικάς δυνατότητας τοῦ Κλάδου 'Ασθενείας τοῦ Ι.Κ.Α. ἀποφασίζομεν :

'Ορίζομεν ἀπό 1ης Δεκεμβρίου 1949 τά ποσά τῶν ὑπό τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν 'Ασφαλίσεων χορηγουμένων ἡμερησίων ἐπιδομάτων ἀσθενείας ἐκ κοινῆς νόσου, φυματιώσεως, ἀτυχήματος καί μητρότητος, ὡς καί τά εἰς' ἅπαξ δοκθήματα λόγῳ τοκετοῦ καί δι' ἔξοδα κηδείας ὡς ἀκολούθως :

1. 'Επίδομα ἀσθενείας ἐκ κοινῆς νόσου καί ἐπίδομα μητρότητος.

α) Κλάσεις	Ἡμερομίσθιον	Μέσον ἡμερομ.	Ποσοστόν ἐπί μέσου ἡμερομ.	Ἐπίδ.
I	μέχρι 9.450	8.000	69 ο)ο	5.500
II	9.500—16.450	13.000	54 ο)ο	7.000
III	16.500—24.950	20.750	41 ο)ο	8.500
IV	25.000 καί ἄνω	30.000	33 ο)ο	10.000

β) Διά τήν κατάταξιν τῶν ἠσφαλισμένων εἰς μίαν τῶν περί ὧν ἀνωτέρω κλάσεων θά λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν ὁ μέσος ὅρος τῶν ἡμερομισθίων, τῶν ληφθέντων κατά τάς εἴκοσι τελευταίας ἡμέρας, καθ' ἃς οὗτοι εἰργάσθησαν πρό τῆς ἀσθενείας των.

γ) Ἡ διάταξις τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου θέλει ἰσχύσει καί διά τούς κατά τήν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης ἐπιδοτουμένους ἠσφαλισμένους, ἐξαιρέσει ἐκείνων, ὧν ἡ ἐπιδότησις ἤρχισε πρό τῆς 1ης Μαΐου 1949, εἰς οὓς θά καταβάλληται εἰς μέν τούς ἄνδρας ἐπίδομα ΙΙ κλάσεως, εἰς δέ τάς γυναῖκας καί τούς μαθητευομένους ἐπίδομα Ι κλάσεως.

'Εν περιπτώσει ὅμως, καθ' ἣν ὁ κατά τά ἀνωτέρω ὑπολογισμός τοῦ πραγματικῶς ληφθέντος μέσου ὅρου ἡμερομισθίου κατά τάς εἴκοσιν (20) ἡμέρας, καθ' ἃς εἰργάσθη ὁ ἠσφαλισμένος, πρό τῆς ἐκδηλώσεως τῆς ἀνικανότητος πρός ἐργασίαν, δικαιολογεῖ τήν καταβολήν ἀνωτέρου ἐπιδόματος, καταβάλλεται τοῦτο.

2) 'Επίδομα φυματιώσεως καί ἀτυχήματος.

Προκειμένου περί ἐπιδοτουμένων λόγῳ ἀνικανότητος ἐκ φυματιώσεως ἢ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος καί ἐπαγγελματικῆς ἀσθενείας τά κατά τήν προηγουμένην παράγραφον καταβλητέα ποσά ἐπιδομάτων προσαυξάνονται κατά 20 ο)ο.

3) 'Εφ' ἅπαξ βοηθήματα λόγῳ τοκετοῦ καί δι' ἔξοδα κηδείας.

Ταῦτα ἀπό τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης ὁρίζονται εἰς δραχ. τριακοσίας χιλιάδας (300.000).

Ἡ ἰσχύς τῆς παρούσης ἀνατρέχει ἀπό τῆς 1ης Δεκεμβρίου 1949.

'Εν 'Αθήναις τῇ 30 'Ιανουαρίου 1950.

5404)1950 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας

Περί ἐγκρίσεως Κανονισμοῦ Λειτουργίας Δ. Σ. Ταμείου 'Ανεργίας.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 25 τῆς 4 Φεβρουαρίου 1950)

"Εχοντες ὑπ' ὄψιν :

1. Τάς διατάξεις τοῦ Νόμου 118)45.

2. Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Νομ. Δ)τος 1255) 1949 «περί τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Ν. 118)48», καί

3. Τάς ὑπ' ἀριθ. 22546)4056)22.12.49 καί 22872) 12132)28.12.49 ἀναφοράς τοῦ Ταμ. 'Ανεργίας, δι' ὧν ὑποβάλλονται ἡμῖν ἀποφάσεις τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ ἀνωτέρω Ταμείου, ληφθεῖσαι κατά τάς συνεδριάσεις αὐτοῦ τῆς 14.12.49 καί 21.12.49 περί ἐγκρίσεως Κανονισμοῦ Λειτουργίας Διοικ. Συμβουλίου Ταμείου 'Ανεργίας καί περί ἀποζημιώσεων τῶν μελῶν τοῦ Δ. Σ. κλπ., ἐγκρίνομεν τόν ὡς ἑπόμενον Κανονισμόν

Κανονισμόν

Λειτουργίας Διοικητικοῦ Συμβουλίου Ταμείου 'Ανεργίας.

"Αρθρον 1.

Τό Δ. Σ. συνεδριάζει μετά πρόσκλησιν τοῦ Προέδρου αὐτοῦ ἢ τούτου κωλυομένου τοῦ ἀναπληροῦντος αὐτόν 'Αντιπροέδρου, τακτικῶς ἢ ἐκτάκτως, ὁσάκις ἔθελε παραστῇ πρός τοῦτο ἀνάγκη, κατά τήν κρίσιν τοῦ Προέδρου, ἢ ἤθελον αἰτήσει τοῦτο τρία τοὐλάχιστον τακτικά μέλη αὐτοῦ.

Δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. δύνανται νά ὁρίζωνται ὡρισμέναι ἡμέραι τακτικῶν συνεδριάσεων.

"Αρθρον 2.

1. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ.Σ. καταρτίζει τήν ἡμερησίαν διάταξιν τῆς συνεδριάσεως, ἐν ᾗ περιλαμβάνονται τά κατ' αὐτήν συζητητέα ὑπό τοῦ Δ.Σ. θέματα.

2. Ἐν τῇ ἡμερησίᾳ διατάξει δύνανται νά περιληφθῶσι καί θέματα, τῶν ὁποίων τήν συζήτησιν ἠτήσαντο δύο τοὐλάχιστον τακτικά μέλη τοῦ Δ.Σ. πρό τῆς καταρτίσεως ταύτης.

3. Ἡ κατά τό προηγούμενον ἄρθρον πρόσκλησις πρός συνεδρίασιν μετά τῆς ἡμερησίας διατάξεως ἐπιδίδονται ἐπί ἀποδείξει εἰς τά μέλη τοῦ Δ.Σ καί τόν Κυβ. 'Επίτροπον δύο τοὐλάχιστον ἡμέρας πρό τῆς συνεδριάσεως.

'Εν περιπτώσει ἐπειγούσης ἀνάγκης δύναται νά συντμηθῇ ὁ χρόνος τῆς προσκλήσεως μέχρις 24 ὡρῶν.

4. Μετά τῆς ἡμερησίας διατάξεως διανέμονται καί αἱ τυχόν ὑπάρχουσαι ἔγγραφοι εἰσηγήσεις ἢ ἐκθέσεις ἐπί τῶν συζητηθησομένων ἐν τῷ Συμβουλίῳ θεμάτων ὡς καί τά σχέδια Κανονισμῶν.

5. Αἱ προσκλήσεις κοινοποιοῦνται πάντοτε εἰς τά τακτικά μέλη καί τόν Κυβερνητικόν 'Επίτροπον. Ἐάν μέλος τι ἢ ὁ Κυβερνητικός 'Επίτροπος κωλύεται νά παραστῇ, δέον νά εἰδοποιήσῃ ἀμελλητί, εἴτε ἀπ' εὐθείας τόν ἀναπληρωτήν του, εἴτε τήν ὑπηρεσίαν τοῦ Ταμείου, ἥτις ἀποστέλλει τήν πρόσκλησιν εἰς τό ἀναπληρωματικόν μέλος, ἐκτός ἐάν ἔχῃ ἤδη εἰδοποιήσει περί τοῦ κωλύματος προηγουμένως τήν ὑπηρεσίαν τοῦ

Συμβουλίου, ότε ἡ ἀποστολὴ τῆς προσκλήσεως γίνεται ἀπ' εὐθείας εἰς τὸν ἀναπληρωτήν.

6. Θέματα μὴ περιλαμβανόμενα ἐν τῇ ἡμερησίᾳ διατάξει δὲν δύνανται νὰ συζητηθῶσιν, ἐκτὸς ἐὰν παρίστανται τὰ δύο τρίτα τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ. καὶ ὁμοφώνως γίνῃ δεκτὸν ὑπὸ τῶν παρόντων κατὰ τὴν συνεδρίασιν μελῶν ὅτι πρόκειται περὶ ἐπιγούσης ἀνάγκης μὴ ἐπιδεχομένης ἀναβολήν.

Ἄρθρον 3.

Ἐπὶ τῇ ἐγγράφῳ προτάσει τριῶν τοὐλάχιστον ἐκ τῶν τακτικῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ. ἀναγραφήσεται καὶ τὸ θέμα δι' ὃ ζητεῖται ἡ συνεδρίασις, ὑποχρεοῦται ὁ Πρόεδρος νὰ συγκαλέσῃ συνεδρίασιν ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν διὰ τὴν συζήτησιν τῶν ἐν τῇ προτάσει θεμάτων.

Ἐν περιπτώσει μὴ ἀπαρτίας τὰ θέματα ταῦτα ἀναγράφονται πρῶτα εἰς τὴν ἑπομένην τακτικὴν συνεδρίασιν.

Ἄρθρον 4.

Ἅμα τῇ ἀποστολῇ τῶν προσκλήσεων, κατατίθεται ὁ φάκελλος τῶν συζητητέων θεμάτων, μετὰ πάντων τῶν σχετικῶν ἐγγράφων εἰς τὸν γραμματέα τοῦ Δ. Σ., ὅπου δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν αὐτοῦ τὰ μέλη καὶ νὰ ζητήσωσιν αἰσθήποτε στοιχεῖα ὑποβοηθοῦντα τὴν ἐν τῷ Συμβουλίῳ συζήτησιν.

Ἄρθρον 5.

1. Αἱ συνεδρίασεις τοῦ Δ. Σ. δὲν εἶναι δημόσιαι.

2. Τὸ Δ. Σ. δύναται νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν παράστασιν κατὰ τὰς συζητήσεις ἐπιτροπῶν ἢ προσώπων πρὸς παροχὴν πληροφοριῶν ἢ ὑποστηρίξιν ὡρισμένων ζητημάτων.

Ἄρθρον 6.

1. Τῶν ἐν τῷ Διοικ. Συμβουλίῳ συζητήσεων καὶ λαμβανομένων ἀποφάσεων τηροῦνται πρακτικὰ ὑπὸ τοῦ Γραμματέως αὐτοῦ, ἐπιμελείᾳ τοῦ Προέδρου τοῦ Δ. Σ., ὧν ἀπαγορεύεται ἡ ἀνακοίνωσις ἄνευ εἰδικῆς ἐγκρίσεως τοῦ Δ. Σ. Ἀντίγραφα τῶν πρακτικῶν ἢ ἀποσπάσματα τούτων δύνανται νὰ χορηγηθῶσι μόνον μετ' ἀπόφασιν τοῦ Δ. Σ.

Πρακτικὰ συντάσσεται καὶ διὰ τὰς ματαιουμένας ἐλλείψει ἀπαρτίας συνεδριάσεις.

Πρακτικὰ ἀφορῶντα θέματα ἐμπιστευτικὰ δὲν ἀποστέλλονται μετὰ τῆς προσκλήσεως, ἀλλ' ἀναγιγνώσκονται κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἑπομένης συνεδριάσεως.

Ἐπὶ ἀσθενῶν περιπτώσεων δύναται τὸ Δ. Σ. ν' ἀποφασίσῃ τὴν τήρησιν ἐστενογραφημένων πρακτικῶν.

2. Ἀντίγραφον τῶν πρακτικῶν ἀποστέλλεται εἰς τὰ τακτικὰ μέλη αὐτοῦ μετὰ τῆς προσκλήσεως τῆς ἑπομένης συνεδριάσεως.

Ἄρθρον 7.

1. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον εὑρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ ἐφ' ὅσον οἱ παρόντες εἶναι πλείονες τῶν ἀπόντων, παρίσταται δὲ ἀπαραιτήτως ὁ Πρόεδρος ἢ εἷς τῶν Ἀντιπροέδρων καὶ ὁ Γραμματεύς.

2. Αἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται διὰ πλειοψηφίας τῶν παρόντων καὶ διὰ φανερᾶς ἢ μυστικῆς ψηφοφορίας κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δ. Σ.

Ἐν ἰσοψηφίᾳ, ἐπὶ φανερᾶς ψηφοφορίας, ὑπερισχύει ἡ γνώμη ὑπὲρ ἧς ἐδόθη ἡ ψῆφος τοῦ Προέδρου ἢ τοῦ ἀναπληροῦντος αὐτὸν Ἀντιπροέδρου.

3. Ἐφ' ὅσον παρὰ τοῦ Δ. Σ. συζητεῖται ὑπόθεσις ἀφορῶσα ἰδιωτικὰ συμφέροντα μέλους τινὸς τοῦ Δ. Σ. ἢ συγγενοῦς αὐτοῦ μέχρι τοῦ τετάρτου βαθμοῦ, τὸ μέλος τοῦτο κωλύεται νὰ παραστῇ κατὰ τὴν συζήτησιν καὶ νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν ψηφοφορίαν.

3. Ἀποφάσει τοῦ Δ. Σ. δύναται νὰ ἐνταλθῇ ἡ ἀποχώρησις ἐκ τῆς συνεδριάσεως τοῦ Εἰσηγητοῦ, τοῦ Γραμματέως τοῦ Δ. Σ. προκειμένου νὰ συζητηθῶσι προσωπικὰ ζητήματα ἢ θέματα ἐξαιρετικῶς οἰασθήποτε. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ πρακτικὰ τηρεῖ ἓν ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δ. Σ. ὁριζόμενον παρ' αὐτοῦ.

5. Προκειμένης ψηφίσεως Κανονισμῶν, ἡ περὶ τούτου συζήτησις γίνεται εἰς δύο ἢ πλείονας διαφόρους συνεδριάσεις, ἅπαξ κατ' ἀρχὴν καὶ ἄρθρα καὶ ἅπαξ εἰς τὸ σύνολον.

Ἄρθρον 8.

1. Κηρυχθείσης ἐν ἀπαρτίᾳ τῆς συνεδριάσεως ἐπιλαμβάνονται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως καὶ ὑπογράφονται παρὰ τῶν παραστάντων κατὰ τὴν συνεδρίασιν μελῶν, τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου, τοῦ Διευθυντοῦ καὶ τοῦ Γραμματέως.

Αἱ τυχὸν ἀντιρρήσεις ἐπὶ τῶν πρακτικῶν καταχωροῦνται εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς ἑπομένης συνεδριάσεως.

2. Ἐὰν ἓν τέταρτον τῆς ὥρας μετὰ τὴν καθορισθεῖσαν ὥραν ἐναρξέως τῆς συνεδριάσεως δὲν ἔχῃ ἐπιτευχθῇ ἀπαρτία, ὁ Πρόεδρος δικαιοῦται ἢ αἰτήσει τῆς πλειοψηφίας τῶν παρόντων ὑποχρεοῦται νὰ κηρύξῃ ματαιωθεῖσαν τὴν συνεδρίασιν.

3. Οὐδεμία ὑπηρεσιακὴ ἐνέργεια γίνεται ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Δ. Σ. πρὸ τῆς ἐπικυρώσεως τῶν πρακτικῶν, πλὴν τῶν περιπτώσεων, καθ' ἃς ἀποφασίσει ρητῶς τὸ Συμβούλιον ὅτι ἡ ἀπόφασίς του εἶναι ἐκτελεστὴ πρὸ τῆς ἐπικυρώσεως τῶν πρακτικῶν.

Ἄρθρον 9.

1. Πᾶν μέλος τοῦ Δ. Σ. καὶ ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος δύνανται πρὸ τῆς ἡμερησίας διατάξεως νὰ προβῶσιν εἰς ἀνακοινώσεις ἢ ν' ἀσκήσωσιν ἔλεγχον ἐφ' ὡρισμένων ἐνεργειῶν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ταμείου.

2. Ἡ ἐν τῷ Διοικ. Συμβουλίῳ συζήτησις γίνεται κατὰ τὴν σειρὰν τῆς ἀναγραφῆς τῶν θεμάτων ἐν τῇ ἡμερησίᾳ διατάξει, τὴν ὁποίαν δύναται νὰ μεταβάλῃ τὸ Δ. Σ. δι' ἀποφάσεώς του, ἐὰν εὑρίσκῃ ἀποχρῶντας πρὸς τοῦτο λόγους.

3. Τὰ μέλη τοῦ Δ. Σ. λαμβάνουσι τὸν λόγον παρὰ τοῦ Προέδρου τοῦ Δ. Σ. κατὰ τὴν σειρὰν τῆς πρὸ τούτου αἰτήσεώς των.

4. Ἡ εἰς τὰς συνεδριάσεις τοῦ Δ. Σ. εὐταξία τηρεῖται μεριμνᾷ τοῦ Προέδρου, δικαιουμένου ν' ἀνακαλῇ εἰς τὴν τάξιν, ν' ἀφαιρῇ τὸν λόγον ἢ καὶ νὰ κηρύττῃ λήξασαν τὴν συνεδρίασιν.

Ἄρθρον 10.

1. Περατωθείσης τῆς συζητήσεως θέματός τινος ὁ Πρόεδρος θέτει τὸ ζήτημα εἰς ψηφοφορίαν κατὰ τὴν ἀλφαβητικὴν σειρὰν τῶν μελῶν τοῦ Δ. Σ., τοῦ Προέδρου ψηφίζοντος τελευταίου.

2. Ἐπὶ ὑποβολῆς πλειόνων προτάσεων ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος, ὁ Πρόεδρος θέτει ταύτας εἰς ψηφοφορίαν κατὰ τὴν σειρὰν τῆς ὑποβολῆς των, πλὴν ἐάν μία ταύτων εἶναι γενικωτέρα ὅτε προηγεῖται ἡ ἐπ' αὐτῆς ψηφοφορία.

Ἄρθρον 11.

1. Εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον, ὡς καὶ εἰς πάσας τὰς δυνάμει Νόμων, Διαταγμάτων ἢ ἀποφάσεων τοῦ Δ. Σ. συνιστωμένας Ἐπιτροπάς, εἰσηγεῖται τὰ θέματα ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ταμείου.

2. Τὸ Δ. Σ. δύναται ν' ἀναθέσῃ τὴν εἰσήγησιν ἐφ' ὡρισμένων θεμάτων εἰς ἓν ἢ πλείονα μέλη αὐτοῦ.

Ἄρθρον 12.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον δύναται νὰ καταρτίζῃ Ἐπιτροπὰς ἐκ μελῶν καὶ μὴ αὐτοῦ πρὸς γνωμοδότησιν ἢ προπαρασκευὴν ἐπὶ ἐνδιαφερόντων τὸ Ταμεῖον ζητημάτων.

Πρόεδρος τῶν κατὰ τ' ἀνωτέρω συνιστωμένων Ἐπιτροπῶν εἶναι τὸ διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. ὁριζόμενον μέλος αὐτοῦ.

Ἄρθρον 13.

1. Τὸν Πρόεδρον τοῦ Δ. Σ. ἀπόντα ἢ κωλυόμενον ἀναπληροῦν τοὺς μὲν μῆνας Ἰανουάριον, Μάρτιον, Μάϊον, Ἰούλιον, Σεπτέμβριον καὶ Νοέμβριον ὁ ἐργοδοτικός, τοὺς δὲ

λριπους μήνας ὁ ἐργατικὸς ἀντιπρόεδρος, μὴ ἀπαλλαττομένης τῆς κοινῆς συνεννοήσει μεταλλαγῆς τῶν μηνῶν.

3. Ὁ ἀναπληρῶν, κατὰ τὰ προηγούμενον ἐδάφιον, τὸν Πρόεδρον, Ἀντιπρόεδρος δύναται ἐν περιπτώσει κωλύματος ἢ ἀπουσίας ν' ἀναπληρωθῇ ὑπὸ τοῦ ἑτέρου Ἀντιπροέδρου, τοῦ κωλύματος ἢ τῆς ἀπουσίας του ἀνακοινουμένης ἐγγράφως εἰς τὸ Ταμεῖον.

3. Δύναται ὁ Πρόεδρος τῇ ἐγκρίσει τοῦ Δ. Σ. ν' ἀναθέσῃ μέρος τι τῶν εἰς αὐτὸν ἀνατεθειμένων ἁρμοδιοτήτων εἰς τοὺς Ἀντιπροέδρους κατὰ τὰ εἰδικώτερον διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. ὁριζόμενα.

4. Χρέη γραμματέως τοῦ Δ. Σ. ἐκτελεῖ εἷς τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ταμείου ὁριζόμενος εἰς τὴν ἀρχὴν ἑκάστου ἔτους ὑπ' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὁρίζεται καὶ ἀναπληρωτὴς τοῦ Γραμματέως διὰ τὴν περίπτωσιν ἀπουσίας ἢ κωλύματος τούτου.

Ἄρθρον 14.

1. Ἡ εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου καταβαλλομένη ἀποζημίωσις δι' ἔξοδα παραστάσεως καὶ κινήσεως αὔξάνεται κατὰ πεντήκοντα τοῖς ἑκατόν.

Εἷς ἕκαστον τῶν Ἀντιπροέδρων τοῦ Δ. Σ., τὸν Κυβερνητικὸν Ἐπίτροπον, τὴν κατὰ τὴν παράγραφον 1 ὁ ἄρθρον 10 τοῦ Ν. Δ/τος 1255/49 Σύμβουλον καὶ τὸν Εἰσηγητὴν τοῦ Δ. Σ. καταβάλλεται ἀποζημίωσις διὰ τὴν αὐτὴν ὡς ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ αἰτίαν ἴση πρὸς τὰ δύο τρίτα τῆς ἑκάστοτε ἀποζημιώσεως τοῦ Προέδρου τοῦ Δ. Σ. Εἰς τὸν ἀσφαλιστικὸν σύμβουλον καταβάλλεται διὰ τὴν αὐτὴν ὡς ἄνω αἰτίαν ἀποζημίωσις ἴση πρὸς τὸ ἓν δεύτερον τῆς ἑκάστοτε ἀποζημιώσεως τοῦ Προέδρου τοῦ Δ.Σ., εἰς δὲ τὸν Γραμματέα τοῦ Δ. Σ. καταβάλλεται ἀποζημίωσις ἴση πρὸς τὸ ἓν τέταρτον τῆς ἑκάστοτε ἀποζημιώσεως τοῦ Προέδρου τοῦ Δ. Σ.

2. Ἡ κατὰ συνεδρίασιν ἀποζημίωσις τῶν μελῶν τοῦ Δ. Σ., τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου, τοῦ Εἰσηγητοῦ καὶ Γραμματέως αὐτοῦ ὡς καὶ τῶν μελῶν τῶν ὑπὸ τοῦ Δ. Σ. συνιστωμένων Ἐπιτροπῶν ὁρίζεται εἰς τριάκοντα πέντε χιλιάδας δραχμάς. Ἡ ἀποζημίωσις αὕτη καταβάλλεται εἰς τοὺς παρόντας καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ματαιώσεως τῆς συνεδριάσεως ἐλλείψει ἀπαρτίας.

3. Εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Τ.Δ.Ε. καταβάλλεται ἀποζημίωσις δι' ἔξοδα παραστάσεως καὶ κινήσεως ἴση πρὸς τὸ ἓν τρίτον τῆς εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Δ. Σ. ἑκάστοτε καταβαλλομένης, προκειμένου περὶ Γπ/των Α' κατηγορίας καὶ πρὸς τὸ ἓν τέταρτον αὐτῆς προκειμένου περὶ Γπ/των Β' κατηγορίας.

Εἰς τὸν Ἀντιπρόεδρον τῆς Τ.Δ.Ε., Εἰσηγητὴν καὶ τὸν Γραμματέα αὐτῆς παρέχεται ἀποζημίωσις διὰ τὴν αὐτὴν ὡς ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ αἰτίαν ἴση πρὸς τὸ ἥμισυ μέν τῆς εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Τ.Δ.Ε. ἑκάστοτε καταβαλλομένης προκειμένου περὶ τοῦ Ἀντιπροέδρου καὶ τοῦ Εἰσηγητοῦ καὶ πρὸς τὸ 1/3 προκειμένου περὶ τοῦ Γραμματέως αὐτῆς.

4) Εἰς πάντα ἀνεξαιρέτως τὰ μετέχοντα τῶν συνεδριάσεων μέλη τῶν Τ.Δ.Ε., τὸν Εἰσηγητὴν καὶ τὸν Γραμματέα αὐτῶν παρέχεται ἀποζημίωσις δι' ἑκάστην συνεδρίασιν ἴση πρὸς τὰ 2/3 τῆς ἑκάστοτε διὰ τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. καθωρισμένης τοιαύτης καὶ διὰ συνεδριάσεις οὐχὶ πλείονας τῶν τριῶν κατὰ μῆνα διὰ τὰ Ὑποκαταστήματα Α' κατηγορίας καὶ τῶν δύο κατὰ μῆνα, διὰ τὰ Ὑποκαταστήματα Β' κατηγορίας.

Ἡ ἀποζημίωσις αὕτη καταβάλλεται εἰς τοὺς παρόντας καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ματαιώσεως τῆς συνεδριάσεως ἐλλείψει ἀπαρτίας.

Ἡ παροῦσα, ἧς ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1950, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφ. τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Φεβρουαρίου 1950

5205/Σ.102/1950 Ἀπόφ. Ὑπουργ. Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως Καταστατικοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Καπνεμπορικῶν Ἐπιχειρήσεων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 25 τῆς 4 Φεβρουαρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει :

1) Τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἑρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Νόμου 694/37 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας».

2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Δ/τος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς».

3) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Καπνεμπορικῶν Ἐπιχειρήσεων, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 157/49 ἀναφορᾶς αὐτοῦ.

4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, ἀρ. πρωτ. ΣΚΑ 277, συνεδρίασις 22α τῆς 10ης Νοεμβρίου 1949, Περίοδος Η'.

Ἀποφασίζομεν :

Ὅπως εἰς τὸ Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Καπνεμπορικῶν Ἐπιχειρήσεων ἐπέλθωσιν αἱ κάτωθι τροποποιήσεις :

1. Ἡ παράγραφος 1 τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμ. Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Καπνεμπορικῶν Ἐπιχειρήσεων τροποποιουμένη διαμορφοῦται ὡς ἀκολούθως :

Ἄρθρον 17ον

Ἀναγνώρισις προϋπηρεσίας

I. Ἡ περὶ ἧς τὸ ἐδάφιον Β' τῆς παραγρ. 2 τοῦ προηγουμένου ἄρθρου πραγματικὴ καὶ συνταξιμος ὑπηρεσία καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον 1) ὅτι ὁ ἠσφαλισμένος ἔχει συμπληρώσει 5ετῆ ἐν ἀσφαλίσει ὑπηρεσίαν καὶ 2) ὅτι ἡ τοιαύτη προϋπηρεσία του δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν διὰ τὴν ἀπονομὴν ἐπικουρικῆς συντάξεως παρ' ἑτέρου ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ, δύναται α) ἐφ' ὅσον μὲν αὐτὴ δὲν ὑπερβαίνει τὴν ὀκταετίαν νὰ ἀναγνωρίζεται ὁλόκληρος, β) ἐφ' ὅσον δὲ αὐτὴ ὑπερβαίνει τὴν ὀκταετίαν νὰ ἀναγνωρίζωνται ἐκ ταύτης ἐπὶ πλέον τῆς ὀκταετίας τόσα ἔτη ὅσα τὰ πέραν αὐτῆς ἔτη τῆς ἐν τῷ Ταμείῳ ἀσφαλίσεως αὐτοῦ. Ἐν οὐδεμιᾷ πάντως περιπτώσει ἐπιτρέπεται ἀναγνώρισις συνολικῆς προϋπηρεσίας ἀνωτέρας τῶν δέκα πέντε (15) ἐτῶν.

II. Ἐν τέλει τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Καπνεμπορικῶν Ἐπιχειρήσεων προστίθεται ἡ κάτωθι μεταβατικὴ διάταξις:

Καπνικοὶ ὑπάλληλοι, οἵτινες μέχρι τῆς 1ης Ἀπριλίου 1941 εἰργάζοντο μονίμως εἰς Καπνεμπορικὰς Ἐπιχειρήσεις καὶ ἦσαν ἐγγεγραμμένοι παρὰ τῷ Ταμείῳ, ἐφ' ὅσον ἐξηναγκάσθησαν λόγῳ τῶν πολεμικῶν γεγονότων ν' ἀπομακρυνθῶσι τῆς ὑπηρεσίας των ἢ ἀπελύθησαν λόγῳ ἀνατολῆς ἢ περιορισμοῦ τῶν ἐργασιῶν τῆς παρ' ἧ ὑπηρέτουν ἐπιχειρήσεως, δύνανται τῇ αἰτήσει των κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου νὰ ἀναγνωρισθῶσιν ὡς συντάξιμον ὑπηρεσίαν τὸν χρόνον καθ' ὃν διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους παρέμειναν ἐκτὸς ὑπηρεσίας κατὰ τὸ ἀπὸ 1.4.41 μέχρι τῆς 1.11.44 χρονικὸν διάστημα, ἐφ' ὅσον μετὰ ταῦτα ἀνέλαβον ἐκ νέου ἐργασίαν ἀσφαλιστέαν παρὰ τῷ Ταμείῳ. Τὰ διὰ τὴν ἀπόδειξιν τῶν ἀνωτέρω στοιχείων δικαιολογητικὰ καθορισθήσονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Φεβρουαρίου 1950.

779/29/1950 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν καὶ Οἰκονομικῶν

Περὶ χορηγήσεως ἐπιδόματος 30ο/ο καὶ εἰς τοὺς

στρατευθέντας ἐκτὸς συς ὑπαλλήλους τοῦ Υπουργείου Ἐφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 22 τῆς 1 Φεβρουαρίου 1950).

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 19)1944 «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνῃ εἰς τροποποιήσεις φορολογικῶν συντελεστῶν κλπ.».

2) Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 149212)49 ἀπόφασιν Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν.

3) Τὸ ἄρθρον 59 Α. Ν. 786)48, ὡς ἐκυρώθη ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. 1165)49, ἀποφαίζομεν:

Ἐγκρίνομεν, ὅπως τοῦ ἐπιδόματος 300)ο δικαιωθῶσιν ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1949 οἱ εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ ὑπηρετοῦντες ἄνευ τυπικῶν προσόντων ἐκτακτοι τοῦ καταργηθέντος Ὑπουργείου Ἐφοδιασμοῦ, οἱ μισθοδοτούμενοι συμφώνως τῇ ὑπ' ἀριθμ. 146251)ΡΟΝΕΟ 118)ε.ἔ. ἐγκ. Δ)γῆ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν (Γ.Δ.Α.Α.).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Ἰανουαρίου 1950

56502)Ε1876)54182)Σ1385)1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως ἄρθρου τινὸς ἐσωτερικοῦ Κλάδου Συντάξεων τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Τροχιοδρόμων καὶ Ἠλεκτρισμοῦ Θεσσαλονίκης

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 22 τῆς 1 Φεβρουαρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἑρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀν. Νόμου 694)1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας», 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Δ)τος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», 3) πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Τροχιοδρόμων καὶ Ἠλεκτρισμοῦ Θεσ)νίκης, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 335)22-6-1949 ἀναφορᾶς αὐτοῦ, 4) γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 213)18-7-49, συνεδριάσεως 24ῃ τῆς 24ης Νοεμβρίου 1949, Περιόδος Η'), ἀποφαίζομεν:

Ὅπως ἡ παράγραφος Ε', τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Κλάδου Συντάξεων τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Τροχιοδρόμων καὶ Ἠλεκτρισμοῦ Θεσσαλονίκης τροποποιηθῇ ὡς κάτωθι:

«Ε'. Ἡ καταβολὴ τῆς Ἐπιχειρήσεως ὑπολογιζομένη πρὸς (12ο)ο διδεκα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐφ' ὅλων τῶν ἀναφερομένων συνταξίμων ἀποδοχῶν ἐν τῇ Α'. παραγράφῳ τοῦ παρόντος ἄρθρου. Ἡ καταβολὴ αὕτη τῆς Ἐπιχειρήσεως ἀποδίδεται εἰς τὸ Ταμεῖον Συντάξεων δι' ὀνομαστικῶν καταστάσεων καὶ ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς πληρωμῆς τῶν μετόχων».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Ἰανουαρίου 1950

1107)Σ.33)1950 Ἀπόφ. Υπ)γοῦ Ἐργασίας

«περὶ προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς καταστατικὸν Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Τροχιοδρόμων καὶ Ἠλεκτρισμοῦ Θεσ)νίκης (Κλάδου Συντάξεων)».

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 22 τῆς 1 Φεβρουαρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἑρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀν. Νόμου 694)1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας», 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Ν. Δ)τος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», 3) πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Τροχιοδρόμων καὶ Ἠλεκτρισμοῦ Θεσσαλονίκης, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 532)16-9-49 ἀναφορᾶς του, 4) γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 310 π. ἐ., συνεδρίασις 30ὴ τῆς Η' περιόδου τῆς 22ας Δεκεμβρίου 1949), ἀποφαίζομεν:

Ὅπως ἐν τέλει τῆς παραγράφου 5 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Τροχιοδρόμων καὶ Ἠλεκτρισμοῦ Θεσ)νίκης (κλάδου Συντάξεων) προστεθῇ ἡ ἀκόλουθος μεταβατικὴ διάταξις:

«Διὰ τὴν ἀναγνώρισιν καὶ ἐξαγορὰν πάσης προϋπηρεσίας συμφώνως τῷ καταστατικῷ καὶ τῷ Α. Ν. 244)1936 «περὶ παλαιῶν πολεμιστῶν», κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου, δέον ὅπως οἱ μὲν κατὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς παρούσης ἠσφαλισμένοι, συνταξιοῦχοι ἢ δικαιοδόχοι θανόντων συνταξιούχων ἢ ἠσφαλισμένων, ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἑνὸς ἔτους ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως ταύτης, οἱ δὲ νεοπροσλαμβανόμενοι ἐντὸς ἑτους ἀπὸ τῆς ὑπαγωγῆς των εἰς τὴν ἀσφάλισιν ὑποβάλλωσι σχετικὴν αἴτησιν πρὸς τὸ Ταμεῖον».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Ἰανουαρίου 1950

1102)Σ.30)1950 Ἀπόφ. Υπ)γοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως ὁριστικοῦ Κανονισμοῦ Ἀσφαλιστικῶν Παροχῶν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως τοῦ Ὑπαλληλικοῦ Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Τσιμέντων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 22 τῆς 1 Φεβρουαρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει:

1) Τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Α. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἑρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Νόμου 694)37 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας».

2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Ν. Δ)τος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς».

3) Πρότασιν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως τοῦ Ὑπαλληλικοῦ Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Τσιμέντων, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1591) 11-11-49 ἀναφορᾶς του.

4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. Σ. Κ. Α. 369 π. ἐ., συνεδρίασις 30ὴ τῆς Η' Περιόδου τῆς 22ας Δ)βρίου 1949), ἀποφαίζομεν:

Ὅπως ἡ παράγραφος 2 τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ ὁριστικοῦ Κανονισμοῦ Ἀσφαλιστικῶν Παροχῶν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως τοῦ Ὑπαλληλικοῦ Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Τσιμέντων τροποποιηθῇ ὡς ἀκολούθως:

«2. Κατ' ἐξαίρεσιν οἱ βοηθηματοῦχοι καὶ τὰ μέλη οἰκογενείας τούτων τὰ τυγχάνοντα ἤδη βοηθήματος βάσει τῶν διατάξεων τοῦ Προσωρινοῦ Κανο-

νισμαῦ Ἀσφαλιστικῶν Περιοχῶν καὶ μὴ συγκεντροῦνται τὰς ὑπὸ τοῦ παρόντος διαγραφομένας προϋποθέσεις συνταξιοδοτήσεως, δικαιοῦνται βασικῆς συντάξεως ἴσης πρὸς τὸ 1|3 ἐκείνης, ἥτις θὰ τοῖς ἀπενέμετο, ἐὰν ἐξεπλήρουν τὰς προϋποθέσεις τοῦ παρόντος. Εἰς ἣν ὅμως περίπτωσιν τὸ ὡς ἄνω 1|3 εἶναι κατώτερον τῆς κατωτάτης συντάξεως τῆς ὁριζομένης ἐν ταῖς ἑκάστοτε ἀποφάσεσι τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, οὗτοι λαμβάνουσιν ὡς σύνταξιν τὸ ποσὸν τῆς κατωτάτης τοιαύτης τῆς καθοριζομένης ὑπὸ τῶν ὡς ἄνω ἀποφάσεων».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Ἰανουαρίου 1950

11785|50 Ἀπόφ. Ὑπ|γοῦ Δημοσίας Τάξεως

Περὶ ἀντιμισθίας ἀγροφυλάκων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 26 τῆς 6 Φεβρουαρίου 1950)

«Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 13 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1476|42 Νομ. Δ|τος περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ Ἀγρατικῆς Ἀσφαλείας Νόμων», διατηρηθὲν ἐν ἰσχύϊ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 167 τῆς 18ης Μαρτίου 1946 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, καθ' ἣ δύναται δι' ἀποφάσεως ἡμῶν νὰ ρυθμίζωνται τὰ τῆς ἀντιμισθίας ἀγροφυλάκων, ὡς καὶ τὰ ἄρθρα 27 καὶ 28 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1010 ἔτους 1937 Α. Ν. «περὶ Κώδικος Ἀγροτικῆς Ἀσφαλείας», ὡς ταῦτα ἐτροποποιήθησαν καὶ συνεπληρώθησαν μεταγενεστέρως, ἀποφασίζομεν:

Ἄρθρον 1.

1. Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον Ἀγροτικῆς Ἀσφαλείας, εἰς ἃς περιπτώσεις ὁρίζει κατὰ τὸ ἄρθρον 27 παρ. 1 τοῦ Α. Ν. 1010|37 τὴν ἀμοιβὴν τῶν ἀγροφυλάκων περιοχῆς τινος εἰς ἀντιμισθίαν ἐν ὅλῃ ἢ ἐν μέρει εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα, καταβαλλομένην αὐτοῖς ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τῶν ἐξουσιαστῶν ἢ μισθωτῶν ἢ καλλιεργητῶν τῶν φυλασσομένων κτημάτων, καθορίζει ἅμα καὶ τὸ ποσὸν τῆς καταβλητέας ἑκάστῳ ἀγροφύλακι ἀμοιβῆς, εἴτε ἐπακριβῶς, εἴτε κατ' ἐλάχιστον καὶ ἀνώτατον ἑτήσιον ἢ μηνιαῖον ὅριον, τηρουμένων πάντως τῶν διὰ τῶν κειμένων ἑκάστοτε σχετικῶν διατάξεων ὁριζομένων ὁρίων ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν νομικῶν προσώπων Δημοσίου Δικαίου.

2. Διὰ τῶν κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον ἀποφάσεών του τὸ Ε. Σ. Α. ὁρίζει τὴν ἀντιμισθίαν, εἴτε εἰς ποσότητα ἐξ ἑνὸς ἢ πλειοτέρων γεωργικῶν προϊόντων, παραγομένων ἐκ τῶν φυλασσομένων κτημάτων, εἴτε εἰς δραχμάς.

3. Ἡ ἀμοιβὴ τῶν ἀρχιφυλάκων ἀγροτ. ἀσφαλείας ὁρίζεται πάντοτε εἰς μηνιαῖον μισθόν, καταργουμένης πάσης ἀντιθέτου μέχρι σήμερον διατάξεως.

4. Καταργεῖται πᾶσα προγενεστέρα διάταξις, προβλέπουσα τὴν καθ' οἱονδήποτε τρόπον χορήγησιν εἰς ὑπαλλήλους ἀγρ. ἀσφαλείας καὶ πάντα ἄλλον, ἐκτὸς τῶν ἀγροφυλάκων, εἰδῶν ἀντιμισθίας.

Ἄρθρον 2

1. Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον ἐκτελοῦν τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου Ἀγροτικῆς Ἀσφαλείας καὶ λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τὰς κρατούσας τοπικὰς συνηθείας, τὸ σύνολον τῶν κατ' εἶδος ἀγροτικῶν κτημάτων, τὴν συνήθη γεωργικὴν των πρόσοδον, τὰς ἀνάγκας φυλάξεως, τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀγροφυλάκων καὶ τὴν προβλεπομένην κατὰ τὴν συγκομιδὴν ἀγοραίαν ἀξίαν τῶν γεωργικῶν προϊόντων ὁρίζει δι' ἀποφάσεώς του τὸ ἀκριβὲς ποσὸν τῆς ἀντιμισθίας κατ' ἀγροφύλακα ἐντὸς τοῦ ὁριαθέντος ὑπὸ τοῦ Ε.Σ.Α. ὁρίου καὶ προβαίνει εἰς τὴν βεβαίωσιν τοῦ ὀφείλοντος ἕκαστον κτηματίαν ποσοῦ ἀντιμισθίας διὰ πίνακος ἀντιμισθίας.

2. Τὸ ποσὸν τῆς ἀντιμισθίας ὁρίζεται τὸ αὐτὸ διὰ πάντας τοὺς ἀγροφύλακας τῆς αὐτῆς ἀγροτικῆς περιοχῆς.

Διάφορος ἀντιμισθία ἐν τῇ αὐτῇ ἀγροτικῇ περιοχῇ δύναται νὰ ὁρισθῇ δι' αἰτιολογημένης ἀποφάσεως τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου δι' ἀγροφύλακα μεμονωμένης κτηματικῆς θέσεως ἢ ἰδίου συνοικισμοῦ, ὁπότε καταρτίζεται καὶ ἴδιος πίναξ ἀντιμισθίας.

Ἄρθρον 3

1. Οἱ ἐν ἄρθρῳ 28 παρ. 1 τοῦ Α. Ν. 1010|37 πίνακες ἀντιμισθίας καταρτίζονται πρὸ τῆς συγκομιδῆς τῶν γεωργικῶν προϊόντων, ἐφαρμοζομένων ἀνάλογως τῶν περὶ καταρτίσεως τῶν ἐτησίων καταλόγων βεβαιώσεως τῶν ἀμέσων εἰσφορῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 34 παρ. 1 τοῦ Α.Ν. 1010|37 καὶ τοῦ ἄρθρ. 20 παράγραφοι 1—6 τοῦ ἀπὸ 30|5|38 Ε. Δ. τοῦ ρηθέντος νόμου καὶ ἀφορώσι τὸ ἐν ἄρθρῳ 5 παρ. 1 τῆς παρούσης χρονικὸν διάστημα.

2. Μετὰ τὴν ὁριστικοποίησιν τῶν πινάκων ἀντιμισθίας διαγραφὴ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τῆς ἐκκαθαρισθείσης πρὸς εἰσπραξιν ἀντιμισθίας ἐπιτρέπεται ὁποτεδήποτε, ἀλλὰ πάντως πρὸ τῆς εἰσπράξεως, κατόπιν προσφυγῆς τοῦ φορολογουμένου δι' ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου ἀγρονομικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 4.

1. Ὁ κατάλογος ἀντιμισθίας, εἰς διπλοῦν καταρτιζόμενος, διαβιβάζεται εἰς τὸν Ἀγρονόμον μετ' ἀντιγράφων τῶν οἰκείων ἀποφάσεων καὶ ἀνακοινώσεως ὡς καὶ τῶν σχετικῶν ἀποδεικτικῶν δημοσιεύσεως. Ὁ εἰς διπλοῦν κατάλογος οὗτος δέον νὰ ᾖ κατηρτισμένος νομοτύπως, συντεταγμένος δὲ μετὰ τῆς προσηκούσης ἐπιμελείας καὶ τάξεως καὶ προσηκόντως ὑπογεγραμμένος, ὡς προσήκει εἰς τίτλον ἐκτελεστόν, ἄλλως ὁ κατάλογος οὐδεμίαν κέκτηται ἰσχὺν καὶ ὁ εἰσπράττων ὑπόκειται εἰς τὰς κατὰ τοὺς κειμένους Νόμους ποινικὰς, ἀστικὰς καὶ πειθαρχικὰς συνεπείας.

Ταῦτα ἰσχύουν καὶ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ κατὰ τὴν παρ. 3 ἀποσπάσματα.

2. Τὸ ἓν τῶν ἀντιτύπων τοῦ καταλόγου παραδίδεται ἢ ἀποδείξει εἰς τὸν δικαιοῦμενον ἀγροφύλακα πρὸς εἰσπραξιν. Αὕτη βεβαιοῦται δι' ὑπογραφῆς τοῦ πληρώσαντος ἔναντι τοῦ ὀνοματεπωνύμου του ἐν τῷ καταλόγῳ, ἥτις ἀναπληροῦται ἐν ἀδυναμίᾳ δι' ὑπογραφῆς, κατ' ἐντολήν του, τρίτου προσώπου.

3. Ἐπὶ πλειόνων ἀγροφυλάκων ἐν τῇ αὐτῇ ἀγροτικῇ περιοχῇ ἕκαστος ἐπιμελεῖται τῆς εἰσπράξεως τῆς ἀντιμισθίας του δυνάμει ἐπισήμου ἀποσπάσματος ἐκ τοῦ πίνακος ἀντιμισθίας, ἐκδιδομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος ἢ τοῦ Ἀγρονόμου, ὁριζόντων τοὺς ὀφειλέτας, παρ' ὧν ἕκαστος ἀγροφύλαξ θὰ εἰσπράξῃ ἀντιμισθίαν, καὶ ἐπιμελουμένων τῆς κατὰ τὸ προσῆκον μέτρον διανομῆς τῶν εἰσπραττομένων ποσῶν μεταξὺ τῶν δικαιούχων.

4. Οἱ κατὰ τὴν παρ. 2 κατάλογοι καὶ τὰ ἀποσπάσματα ταῦτα μετὰ τὴν ὁλοκληρωτικὴν εἰσπραξιν καὶ τὸν ὑπὸ τοῦ Ἀγρονόμου μηκανονισμένον ἔλεγχόν των καταστίθενται εἰς τὸ Ἀρχεῖον τοῦ Ἀγρονομείου, παρ' ᾧ δέον νὰ τηρῶνται αἰωνίως διὰ τὸν κατὰ τὰς ἐπιθεωρήσεις ἔλεγχόν των.

Ἄρθρον 5.

1. Ἡ ἀντιμισθία εἶναι ἀπαιτητὴ ἀπὸ τῆς συγκομιδῆς ἑκάστου τῶν ὀφειλομένων γεωργικῶν προϊόντων καὶ παρέχεται εἰς τὸν ἀγροφύλακα διὰ τὸν δεδουλευμένον χρόνον ὑπηρεσίας του ἀπὸ τῆς συγκομιδῆς τοῦ αὐτοῦ γεωργικοῦ προϊόντος τοῦ προηγουμένου ἔτους.

2. Πρὸς οἰκονομικὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀγροφυλάκων καὶ ἔναντι δεδουλευμένης ἀντιμισθίας των δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου εὔποροι ἢ προσδευτικοὶ ἐξουσιασταὶ ἢ μισθωταὶ ἢ καλλιεργηταὶ ἀγροτ. κτημάτων νὰ ὑποχρεωθῶσιν εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ ὅλου

ή μέρους της ὑπ' αὐτῶν ὀφειλομένης ἀντιμισθίας καὶ πρὸ τῆς συγκομιδῆς τῶν γεωργικῶν προϊόντων.

3. Ἡ οὕτω καταβληθεῖσα ἀντιμισθία συμψηφίζεται πρὸς τὴν τελικὴν ἐκκαθαρισθησομένην ὀφειλὴν ἑκάστου τῶν κτηματιῶν τούτων

4. Ἐν ἀδυναμίᾳ τυχὸν καταβολῆς τῆς προσδιορισθείσης ἐκ τινος γεωργικοῦ προϊόντος ποσότητος ἀντιμισθίας ὑπὸ τοῦ ὑποχρέου, δύναται οὗτος νὰ καταβάλῃ ἰσαξίαν ποσότητα ἐξ ἑτέρων γεωργικῶν προϊόντων. Ἂν συναινῇ καὶ ὁ δικαιοῦχος ἀγροφύλαξ, ἢ ἐν πάσῃ περιπτώσει τὸ ἀντίτιμον εἰς χρῆμα συμφώνως πρὸς τὴν κατὰ τὸν χρόνον τῆς συγκομιδῆς ἀγοραίαν χονδρικὴν τιμήν.

5. Ἀγροφύλαξ ἀπολυόμενος ἢ παραιτούμενος, ὑποχρεοῦται εἰς ἐπιστροφὴν πρὸς τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον πάσης εἰσπραχθείσης πλέον τῆς δεδουλευμένης ἀντιμισθίας, ὑποκειμένους ἄλλως εἰς τὰς ποινὰς τῆς ὑπεξαιρέσεως. Ἡ οὕτως ἐπιστραφομένη ἀντιμισθία διατίθεται πρὸς ἀμοιβὴν τοῦ ἀντικαταστάτου ἀγροφύλακος.

Ἄρθρον 6

1. Ἐπὶ προσδιορισμοῦ τῆς ἀμοιβῆς ἐν μέρει εἰς μισθὸν καὶ ἐν μέρει εἰς ἀντιμισθίαν ἐρανικὴ εἰσφορὰ ὑπὲρ τοῦ Ι.Τ.Α. δύναται νὰ ἐπιβληθῇ ἀποκλειστικῶς εἰς τὰ ἐξαιρεθέντα ρητῶς τῆς ἀντιμισθίας ἀγροτικὰ κτήματα.

2 Αἱ παράγρ. 3,3,4 καὶ 5 τοῦ ἄρθρου 28 τοῦ Κώδικος Ἀγροτικῆς Ἀσφαλείας ἐξακολουθοῦσιν ἰσχύουσαι, ὡς τροποποιοῦνται καὶ συμπληροῦνται διὰ τῆς παρούσης.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ἰουνίου 1948

4614|Σ.100|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ Κανονισμοῦ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ 26 τῆς 6 Φεβρουαρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο κύρωσιν ἰσχυούσαν ἐνεργείᾳ ἐρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀν. Νόμου 694|1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας», 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Νομοθετικοῦ Δ)ματος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», 3) πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2057|1949 ἀναφορᾶς αὐτοῦ, 4) γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοιν. Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 359, συνεδρίασις 29η, τῆς 17 Δεκεμβρίου 1949, περίοδος Η'), ἀποφασίζομεν:

Ὅπως τὸ ἄρθρον 16 τοῦ Κανονισμοῦ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν, τροποποιούμενον καὶ συμπληρούμενον, διαμορφωθῇ ὡς ἀκολούθως:

1) Ἄρθρον 16. 1. Οἱ ὑπάλληλοι εἰσπράξεων, τυγχάνουσιν ἕκαστος διὰ τὸν ἀνατεθειμένον εἰς αὐτὸν τομέα ὑπεύθυνοι διὰ τὴν τακτικὴν καὶ ἀκριβῆ βεβαίωσιν καὶ εἴσπραξιν τῶν εἰσφορῶν τῶν ἠσφαλισμένων καὶ τῶν ἐσόδων ἐργοδοτικῶν τοιούτων. Εἰς ταύτας προβαίνουσι μετὰ λεπτομερῆ καὶ ἐμπεριστατωμένον ἔλεγχον περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀπασχολουμένων παρ' ἑκάστης ἐπιχειρήσεως μισθωτῶν, περὶ τοῦ ἀκριβοῦς χρόνου ὑπηρεσίας ἑκάστου ἐξ αὐτῶν καὶ τοῦ ἀκριβοῦς ποσοῦ τῶν ἀποδοχῶν ἑκάστου τούτων, ὡς καὶ παντὸς ἑτέρου στοιχείου, ὅπερ θὰ ἠδύνατο νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς τοῦ Ταμείου, ὑποχρεούμενοι, ὅπως συγκρίνωσι τὰς οἰκείας ὑπευθύνους δηλώσεις καὶ καταστάσεις εἰσφορῶν ἑκάστου ἐργοδότου μετὰ τοῦ βιβλίου μισθολογίου καὶ εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α. Τούτας μετὰ τὸν ἔλεγχον τοῦτον παραλαμβάνουσι καὶ παραζίδουσι πλήρως καὶ ἐπακριβῶς συντεταγμένας καθ' ὅλας αὐτῶν τὰς στήλας καὶ ἰδιαιτέρως ὡς πρὸς τὴν στήλην τοῦ ἀριθμοῦ μητρώου, ὑποχρεούμενοι, ὅπως, πρὸ τῆς παραδόσεως των εἰς τὸν Ἐπόπτην ἢ Ἐπιθεωρητὴν ἐσόδων, ἐλέγχωσιν αὐτάς, συμπληρῶσι τὰς ἐλλείψεις των καὶ ἀναφέρωσι συγχρόνως καθ' ἑκάστην πᾶσαν ἐπελθοῦσαν μεταβολὴν εἰς τὴν κατάστασιν τῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ τομέως των (ἔναρξις λειτουργίας νέων ἐπιχειρήσεων, παῦσις ἐργασιῶν αὐτῶν, ἐλάττωσις ἢ αὔξησις προσωπικοῦ κλπ.).

Ὅλως ἰδιαιτέρως οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι εὐθύνονται διὰ τὴν ἀπόλυτον ἀκρίβειαν τῶν εἰς τὰς καταστάσεις ἀναγραφομένων καὶ εἰσπραττομένων ποσῶν, διὰ πᾶσαν καθυστέρησιν τῆς εἰσπράξεως καὶ οἱανδήποτε ἀμέλειαν διὰ τὴν κατὰ μῆνα βεβαίωσιν τῶν ὀφειλομένων εἰσφορῶν, λῆψιν τῶν οἰκείων καταστάσεων καὶ τακτικὴν κατὰ μῆνα ὑποβολὴν αὐτῶν εἰς τὴν Ἐπιθεώρησιν πρὸς χρέωσιν ὑπὸ ταύτης καὶ τοῦ Λογιστηρίου τῶν οἰκείων λογ)σμῶν, διὰ τὴν ἀπογραφὴν τῶν νέων ἠσφαλισμένων καὶ τὸν ἐφοδιασμὸν των διὰ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου.

2. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ταμείου δύναται δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ νὰ ἀναθέτῃ τὴν ἄσκησιν τοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐλέγχου καὶ εἰς ἄλλους, πλὴν τῶν ὡς ἄνω ἀναφερομένων, ὑπαλλήλους τοῦ Ταμείου.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον χρησιμοποιεῖται ἐναλλὰξ ἀριθμὸς ὑπαλλήλων, μὴ δυναμένος νὰ ὑπερβῇ ἑκάστοτε τὸ 1)3 τοῦ παρὰ τῷ Ταμείῳ ὑπηρετοῦντος προσωπικοῦ.

3. Τὸ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον προσωπικὸν τοῦ Ταμείου δὲν δύναται νὰ χρησιμοποιηθῇ διὰ τὸν ἔλεγχον εἰς ὥρας συμπιπτούσας μετὰ τῶν κεκανονισμένων ὡρῶν ἐργασίας τοῦ Ταμείου.

4. Ἡ ἀποζημίωσις τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω πέραν τῶν κεκανονισμένων ὡρῶν ἐργασίας χρησιμοποιουμένων ὑπαλλήλων ὁρίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου, δὲν δύναται δὲ αὐτὴ νὰ ὑπερβαίνῃ τὰς 150.000 δραχ. κατὰ μῆνα δι' ἕκαστον τῶν χρησιμοποιουμένων ὑπαλλήλων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Ἰανουαρίου 1950.

11526|898|1950 Ἀπόφασις Προέδρου Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ κυρώσεως ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἐπὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 1406|1950 Ἀναγκ. Νόμου (Φ.Ε.Κ. Τεῦχος Α' 44|13|2|50).

Ἀποφασίζομεν:

Ι. Κυροῦμεν, ὡς ἔχουσι καὶ ἀφ' ἧς ἰσχυσαν τὰς ἀπὸ Ν|βρίου 1935 μέχρι τέλους Ἰουλίου 1941 ἐκδοθείσας καὶ κηρυχθείσας ἐκτελεστὰς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἀποφάσεις τῶν κατὰ τὸν Ἀναγκ. Νόμον τῆς 18|20|Νοεμβρίου 1935 Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας.

ΙΙ. Κυροῦμεν ἐπίσης τὰς κατωτέρω, ὡς ἐκηρύχθησαν ἐκτελεσταὶ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἀποφάσεις Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ ἀφ' ἧς αὗται ἰσχυσαν:

1) τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 11055|30-3-48 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κηρυχθεῖσαν ἐκτελεστήν, ὑπ' ἀριθ. 1|48 ἀπόφασιν Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς,

Διαιτησίας Ἀθηνῶν «περὶ καθορισμοῦ ἡμερομισθίων σταφιδεργατῶν Α.Σ.Ο.» (1)

2) τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 12185|3-4 48 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κηρυχθεῖσαν ἐκτελεστήν, ὑπ' ἀριθ. 2|48, ἀπόφασιν Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν «περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν πρακτικῶν μηχανικῶν καὶ μηχανοδηγῶν ἐργοστασίων πάσης τῆς Χώρας». (2)

3) τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 17431|10-5-48 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κηρυχθεῖσαν ἐκτελεστήν, ὑπ' ἀριθ. 1|48, ἀπόφασιν Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Θεσ|νίκης «περὶ καθορισμοῦ ἀμοιβῆς ἐκδορυφραγίων Θεσ|νίκης» (3).

4) τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 23398|48 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κηρυχθεῖσαν ἐκτελεστήν, ὑπ' ἀριθ. 3|48 ἀπόφασιν Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν «περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν προσωπικοῦ λεωφορείων ἀστικῶν καὶ ὑπεραστικῶν γραμμῶν πάσης τῆς Χώρας» (4).

5) τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 15774|48 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κηρυχθεῖσαν ἐκτελεστήν, ὑπ' ἀριθ. 1|14-4-48, ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Χαλκίδος «περὶ καθορισμοῦ μισθῶν σερβιτόρων καφενείων καὶ ζαχαροπλαστείων Χαλκίδος» (5).

6) τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 23101|16-7-48 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κηρυχθεῖσαν ἐκτελεστήν, ὑπ' ἀριθ. 4|48, ἀπόφασιν Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν «περὶ καθορισμοῦ προσαυξήσεως ἡμερομισθίων θερμαστῶν καὶ ἀρχιθερμαστῶν ἐργοστασίων πάσης τῆς Χώρας» (6)

7) τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 30267|16-9-48 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κηρυχθεῖσαν ἐκτελεστήν, ὑπ' ἀριθμ. 9|1948, ἀπόφασιν Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν «περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ζαχαροπλαστείων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς» (7)

8) τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 32329|21-9-48 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κηρυχθεῖσαν ἐκτελεστήν, ὑπ' ἀριθμ. 12|1948, ἀπόφασιν Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν «περὶ καθορισμοῦ προσαυξήσεως ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων Α.Σ.Ο. διὰ παροχὴν ἐπιδόματος πόλεως». (8)

9) τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 38649|13-11-48 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κηρυχθεῖσαν ἐκτελεστήν, ὑπ' ἀριθμ. 2|1948, ἀπόφασιν Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πειραιῶς «περὶ καθορισμοῦ ἡμερομισθίων καὶ λοιπῶν ὅρων ἐργασίας ἐργατοτεχνιτῶν τμημάτων παραγωγῆς ὑελοπινάκων Ἑταιρίας Λιπασμάτων». (9)

10) τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 40010|19-11-48 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κηρυχθεῖσαν ἐκτελεστήν, ὑπ' ἀριθμ. 13|1948, ἀπόφασιν Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν «περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν προσωπικοῦ καφενείων τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης». (10)

11) τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 46221|30 11-48 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κηρυχθεῖσαν ἐκτελεστήν, ὑπ' ἀριθμ. 15|1948, ἀπόφασιν Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, «περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ἠλεκτροτεχνικοῦ προσωπικοῦ βιομηχανικῶν ἐργοστασίων πάσης τῆς Χώρας». (11)

12) τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 41919|4-11-48 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κηρυχθεῖσαν ἐκτελεστήν, ὑπ' ἀριθμ. 17|1948, ἀπόφασιν Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν «περὶ ἑρμηνείας διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθμ. 7|1948 ἀποφάσεως τῆς αὐτῆς Ἐπιτροπῆς, ἀφορώσης ἐργατοτεχνίτας κεραμοποιΐας» (12).

13) τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 50658|5-2-49 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κηρυχθεῖσαν ἐκτελεστήν, ὑπ' ἀριθμ. 2|1948, ἀπόφασιν Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πατρῶν «περὶ καθορισμοῦ ἡμερομισθίων προσωπικοῦ ἐργοστασίων Χαρτοποιΐας Λαδοπούλου» (13).

14) τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 6153|5-2-49 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κηρυχθεῖσαν ἐκτελεστήν, ὑπ' ἀριθμ. 1|1948 ἀπόφασιν Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Χίου «περὶ καθορισμοῦ αὐξήσεως τιμολογίου ἀμοιβῆς καρραγωγέων πόλεως Χίου» (14).

15) τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 19202|29-4-49 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κηρυχθεῖσαν ἐκτελεστήν, ὑπ' ἀριθμ 1|1949, ἀπόφασιν Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πατρῶν, «περὶ σερβιτόρων ζαχαροπλαστείων—γαλακτοπωλείων καὶ μικτῶν τοιούτων καταστημάτων Πατρῶν» (15).

16) τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 7632|8-2-49 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κηρυχθεῖσαν ἐκτελεστήν, ὑπ' ἀριθμ. 35|1948, Δευτεροβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν «περὶ προσαυξήσεως ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων Τραπεζῶν, Ἑλλάδος, Ἐθνικῆς, Ἀγροτικῆς καὶ Κτηματικῆς, ἐν συνδυασμῷ πρὸς ὥρας ἐργασίας τούτων» (16).

17) τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 15605|29-4 49 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κηρυχθεῖσαν ἐκτελεστήν, ὑπ' ἀριθ. 19|1948, ἀπόφασιν Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν «περὶ καθορισμοῦ ἀμοιβῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἐργοστασίων ἀρβυλοποιΐας πάσης τῆς Χώρας» (17).

18) τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 17945|9-4-49 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κηρυχθεῖσαν ἐκτελεστήν, ὑπ' ἀριθμ. 3|1949, ἀπόφασιν Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν «περὶ καθορισμοῦ τιμολογίου ἀμοιβῆς συνιστητῶν καὶ ταξινομητῶν ζώων, ζωαγορῶν Ἀθηνῶν» (18).

19) τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 24370|20-5-49 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κηρυχθεῖσαν ἐκτελεστήν, ὑπ' ἀριθμ. 1|1949, ἀπόφασιν Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν «περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ὁδηγῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων βιομηχανικῶν καὶ ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων πάσης τῆς Χώρας» (19).

20) τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 24368|20-5-49 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κηρυχθεῖσαν ἐκτελεστήν, ὑπ' ἀριθμ. 2|1949, ἀπόφασιν Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν «περὶ καθορισμοῦ προσαυξήσεων ἐπὶ ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ἐργοστασίου διυθειούχου ἀνθρακος Ἐλευσῖνος» (20).

21) τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 35404|19-7-49 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κηρυχθεῖσαν ἐκτελεστήν ὑπ' ἀριθμ. 3|1949, ἀπόφασιν Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Θεσσαλονίκης «περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων παντοπωλείων—ἐδεσδιοπωλείων καὶ συναφῶν καταστημάτων Θεσ|νίκης» (21).

22) τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 34742|2-9-49 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κηρυχθεῖσαν ἐκτελεστήν, ὑπ' ἀριθμ 6|1949 ἀπόφασιν Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν «περὶ καθορισμοῦ ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνιτῶν ἐργοστασίων ρητινικῶν προϊόντων» (22).

23) τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 37847|27-8-49 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κηρυχθεῖσαν ἐκτελεστήν, ὑπ' ἀριθμ. 8|1949 ἀπόφασιν Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν «περὶ προσαυξήσεως κατὰ 30|ο τῶν ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Τραπέζης Ἀθηνῶν» (23).

24) τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 34446|49 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κηρυχθεῖσαν ἐκτελεστήν, ὑπ'

ἀριθμ. 6)1949, ἀπόφασιν Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πειραιῶς «περὶ καθορισμοῦ ἡμερομισθίων μολυβδουργῶν καὶ ὀξυγονοκολλητῶν Ἑταιρίας Λιπασμάτων» (21).

25) τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 33959)2-9-49 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κηρυχθεῖσαν ἐκτελεστήν, ὑπ' ἀριθμ. 2)49, ἀπόφασιν Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Καλαμῶν «περὶ καθορισμοῦ ἀμοιβῶν καὶ λοιπῶν ὅρων ἐργασίας ὑποδηματεργατῶν Καλαμῶν» (22).

26) τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 40127)7-9-49 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κηρυχθεῖσαν ἐκτελεστήν, ὑπ' ἀριθμ. 2)49, ἀπόφασιν Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πύργου «περὶ καθορισμοῦ ἡμερομισθίων κλπ. τῶν σταφιδοσυσκευαστῶν καὶ σταφιδοσυσκευαστηρίων Πύργου, Ἀμαλιάδος, Κατακώλου» (23).

27) τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 36548)9-8-49 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κηρυχθεῖσαν ἐκτελεστήν, ὑπ' ἀριθμ. 1)49, ἀπόφασιν Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ῥοδόπης «περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν κλπ.» τοῦ προσωπικοῦ ἑστιατορίων, καφενείων μπάρ καὶ οὐζερὶ Κομοτινῆς» (24).

28) τὰς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 38182)23-8-49 ἀποφάσεις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κηρυχθείσας ἐκτελεστάς, ὑπ' ἀριθμ. 7)49 καὶ 9)49, ἀποφάσεις, τῆς μὲν Πρωτοβαθμίου, τῆς δὲ Δευτεροβαθμίου Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας Ἀθηνῶν «περὶ καθορισμοῦ ἡμερομισθίων κλπ.» τῶν ἐργατῶν σπορελαιουργείων, πυρηνελαιουργείων καὶ σαπωνοποιείων πάσης τῆς Χώρας» (25).

29) τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 47752)5-10-49 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κηρυχθεῖσαν ἐκτελεστήν, ὑπ' ἀριθμ. 10)49, ἀπόφασιν Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν «περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν προσωπικοῦ λιωφορείων περιφερείας Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν» (26).

30) τὰς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 40865)11-10-49 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κηρυχθείσας ἐκτελεστάς, ὑπ' ἀριθμ. 12)49, ἀπόφασιν Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν καὶ ὑπ' ἀριθμ. 12)49 ἀπόφασιν Δευτεροβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν «περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν προσωπικοῦ κουρείων καὶ κομμωτηρίων Ἀθηνῶν» (27).

31) τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 49160)18-11-49 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κηρυχθεῖσαν ἐκτελεστήν, ὑπ' ἀριθμ. 8)49, ἀπόφασιν Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πειραιῶς «περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν προσωπικοῦ κουρείων καὶ κομμωτηρίων Πειραιῶς» (28).

32) τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 57872)22-12-49 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κηρυχθεῖσαν ἐκτελεστήν, ὑπ' ἀριθμ. 9)49, ἀπόφασιν Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πειραιῶς «περὶ καθορισμοῦ ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνιτῶν σιδηροβιομηχανίας καὶ μετάλλου πάσης τῆς Χώρας» (29).

33) Τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 37813)18-8-49 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κηρυχθεῖσαν ἐκτελεστήν, ὑπ' ἀριθ. 5)49, ἀπόφασιν Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν «περὶ καθορισμοῦ τιμολογίου μεταφορέων νεκρῶν θερμάτων μικρῶν ζώων». (30)

ΙΙ. Κυροῦμεν, ἀφ' ἧς ἰσχυσαν καὶ καθ' ὃ μέρος ἐκρίθησαν ἰσχυραὶ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, τὰς κάτωθι διαιτητικὰς ἀποφάσεις:

1) Τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 31202)16-8-48 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κηρυχθεῖσαν ἐκτελεστήν, ὑπ' ἀριθ. 6)48 ἀπόφασιν Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν «περὶ καθορισμοῦ ἡμερομισθίων ἐργατῶν βιομηχανικῶν ἐργοστασίων κεραμοποιίας καὶ πλινθοποιίας» (31).

2) Τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 26516)16-8-48 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κηρυχθεῖσαν ἐκτελεστήν, ὑπ' ἀριθ. 7)48, ἀπόφασιν Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν «περὶ καθορισμοῦ ἡμερομισθίων ἐργατῶν κεραμοποιίας καὶ πλινθοποιίας βιοτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων» (32).

3) Τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 30526)16-5-48 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κηρυχθεῖσαν ἐκτελεστήν, ὑπ' ἀριθμ. 8)48, ἀπόφασιν Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν «περὶ καθορισμοῦ ἡμερομισθίων ἐργατῶν βιομηχανικῶν καὶ βιοτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων ἀγγειοπλαστικῆς» (33).

4) Τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41173)30-11-48 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κηρυχθεῖσαν ἐκτελεστήν, ὑπ' ἀριθ. 14)48, ἀπόφασιν Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν «περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν διπλωματούχων χημικῶν καὶ μηχανικῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν ἁπάσης τῆς Χώρας» (34).

ΙΥ. Ἡ παροῦσα κύρωσις τῶν ὡς ἄνω διαιτητικῶν ἀποφάσεων ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι αὐταὶ νομίμως ἐξεδόθησαν, ἀδιαφόρως τῆς ὑπάρξεως, κατὰ τὸν χρόνον ἐκδόσεως αὐτῶν, γενικῶν ἢ εἰδικῶν συλλογικῶν συμβάσεων, ἰσχυουσῶν εἴτε λόγῳ μὴ λήξεως τοῦ συμβατικοῦ χρόνου ἰσχύος αὐτῶν, εἴτε διὰ παρατάσεως τῆς ἰσχύος των βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 3 παράγρ. 1 τοῦ Α. Ν. 866)37, ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Α. Ν. 1367)38.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως (*).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Μαρτίου 1950.

1) ΕΕΔ 7, σελ. 302. 2) ΕΕΔ 7, σελ. 302. 3) ΕΕΔ 7, σελ. 419. 4) ΕΕΔ 7, σελ. 619. 5) ΕΕΔ 7, σελ. 580. 6) ΕΕΔ 7, σελ. 620. 7) ΕΕΔ 7, σελ. 797. 8) ΕΕΔ 7, σελ. 757. 9) ΕΕΔ 8, σελ. 41. 10) ΕΕΔ 8, σελ. 126. 11) ΕΕΔ 8, σελ. 125. 12) ΕΕΔ 8, σελ. 12. 13) ΕΕΔ 8, σελ. 215. 14) ΕΕΔ 9, σελ. 215. 15) ΕΕΔ 8, σελ. 562. 16) ΕΕΔ 8, σελ. 214. 17) ΕΕΔ 8, σελ. 561. 18) ΕΕΔ 8, σελ. 563. 19) ΕΕΔ 8, σελ. 565. 20) ΕΕΔ 8, σελ. 567. 21) ΕΕΔ 8, σελ. 745. 22) ΕΕΔ 8, σελ. 877. 23) ΕΕΔ 8, σελ. 832. 24) ΕΕΔ 8, σελ. 876. 25) ΕΕΔ 8, σελ. 1058. 26) ΕΕΔ 8, σελ. 1058. 27) ΕΕΔ 8, σελ. 831. 28) ΕΕΔ 9, σελ. 94 (σχετικῶς). 29) ΕΕΔ 9, σελ. 46. 30) ΕΕΔ 9, σελ. 45. 31) ΕΕΔ 9, σελ. 139. 32) ΕΕΔ 9, σελ. 138. 33) ΕΕΔ 8, σελ. 832. 34) ΕΕΔ 7, σελ. 667. Βλέπε Σ. Ε. 859)49, ΕΕΔ 8, σελ. 666. 35) ΕΕΔ 7, σελ. 665. Βλέπε Σ. Ε. 857)49. 36) ΕΕΔ 7, σελ. 669. Βλέπε Σ. Ε. 866)49. 37) ΕΕΔ 8, σελ. 610. Βλέπε Σ. Ε. 852)49, ΕΕΔ 8, σελ. 401.

(*) ***Σημ. ΕΕΔ:*** Ἀπεστάλη πρὸς δημοσίευσιν, ὑπογραφεῖσα. Καταχωρεῖται πρὸ αὐτῆς, λόγῳ τοῦ σπουδαίου ἐνδιαφέροντος

Αι Απόψεις Μας

Ανώμαλα δικαίου

Μεταξύ των πολλών ανωμάλων του δικαίου, που ενεφάνισεν επανειλημμένως από των στηλών της η «Επιθεώρησις Εργατικού Δικαίου», χωρίς να βρυνθή να λείψουν διά νομοθετικής επεμβάσεως, ώστε το εργατικόν δικαιον ν' αποκτήση την αναγκαίαν του ενότητα, είναι και το γνωστόν ανώμαλον της διαφοροποιήσεως του τρόπου υπολογισμού της αποζημιώσεως του Ν. 2112.

Ως έχουν τα νομοθετικά κείμενα και η ανάλογος ερμηνεία των, παγίως ήδη κρατούσα εις την δικαστηριακήν πράξιν και καθ' όδηγιαν του Αρείου Πάγου, δύο τρόποι υπολογισμού της αποζημιώσεως αυτής υπάρχουν εις το δικαιον: Αν ο μισθωτός απάγεται εις τον Ν. 118|1945, ως επεξετάθη, θα υπολογισθή η αποζημίωσις με βάσιν τας αποδοχάς του τελευταίου της καταγγελίας συμβάσεως μηνός. Αλλ' ο λογικός και δίκαιος αυτός τρόπος υπολογισμού, που απαλλάσσει τον μισθωτόν και από τον έκ της μεταβολής των οικονομικών συνθηκών και άλλαγής του μισθολογίου ανεκτίπαον του μειωμένου ενδεχομένως προ του τελευταίου μηνός της καταγγελίας μισθού, κατά περίεργον του δικαίου ιδιοτροπίαν, δεν ισχύει δι' όσους μισθωτούς δεν υπάγονται εις τον Ν. 118. Τούτων η αποζημίωσις υπολογίζεται βάσει των αποδοχών, που θά είχον προ της καταγγελίας και επί τόσους μήνας πρίν, όσος ο χρόνος προειδοποιήσεως του Ν. 2112.

Αν δεν κάμνομεν λάθος, επεχειρήθη δι' ενός σχεδίου νόμου να εξαλειφθή η περίεργος αυτή ανωμαλία του δικαίου, που αντιβαινει συγχρόνως και εις την αρχήν της ίσης επί τέλους μεταχειρίσεως των μισθωτών, και διεφάνη η ελπίς ότι θά παύση το εργατικόν δίκαιον επί του σημείου αυτού τουλάχιστον να είναι ασύνδετον και συμπτωματικόν.

Αλλά φαίνεται να είναι πολύ άχαρι εγχείρημα το έργον να ισορροπηθή εις λογικήν βάσιν τα δίκαιον. Και το σχέδιον νόμου παρέμεινε σχέδιον.

Εν τω μεταξύ επήλθεν επί του απασχολούντος θέματος τούτο το νέον, διά νομοθετήσεως με άλλον σκοπόν: Το Ν. Δ. 1255|1949 περί τροποποιήσεως του Ν. 118|1945 ήλλαξεν, ως γνωστόν, την βάσιν του κύκλου των υπαγομένων εις την ασφάλισιν του σχετικού Ταμείου μισθωτών. Ο Ν. 118|45 εφαρμόζεται επί μισθωτών ησφαλισμένων εις το Ι.Κ.Α. ή παρ' άλλω ησφαλισμένω Οργανισμώ κατά της ασθενείας και όπου έχει η ασφάλισις του Ι.Κ.Α. επεκταθή.

Ταύτα σημαίνουν, ότι και η αποζημίωσις του Ν. 2112 εξαρτάται, κατά τον τρόπον υπολογισμού της, εκ της ασφαλιστικής αυτής προϋποθέσεως. Αν αύτη είναι δεδομένη, αναγνωρίζεται εις τον μισθωτόν το δικαίωμα να υπολογισθή η αποζημίωσις του κατά τον λογικόν τρόπον του αρθρ. 2 του Ν. 118.

Αλλ' αφού πάλιν είναι δεδομένον ότι η κατά της ασθενείας ασφάλισις δεν εφαρμόζεται εισέτι εις πολλά αστικά κέντρα της χώρας, καθώς είναι γνωστόν και μάς πληροφορεί περί αυτού η εισηγητική του Ν. Δ. 1255|49 έκθεσις, πρέπει να συναγεται, ότι διαταράσσεται πάλιν ο κύκλος των γινομένων ή όχι της λογικής βάσεως του Ν. 118 διά την αποζημίωσίν των, κατά τρόπον, τον οποίον δεν νομίζομεν, ότι υποπτεύθη ο Νομοθέτης του Ν.Δ. 1255.

Άλλον βεβαίως σκοπόν επεδίωκε το νομοθέτημα. Αλλ' η συνέπεια — αφού διέφυγεν η προσοχή — έρχεται ήδη μόνη της και μοιραία.

Είναι ανάγκη να είπωμεν πάλιν ότι πρέπει να διορθωθή η ανωμαλία;

Συνέχεια ζητήματος

Αφού ηστόχησεν εις την διατύπωσίν του ο Νόμος 1406|1950 «περί κυρώσεως αποφάσεων επιτροπών διαιτησίας επί συλλογικών διαφορών εργασίας» (ΕΕΔ 9, 179), ως εσημειώσαμεν (ΕΕΔ 9, 192), επιχειρείται να αποκατασταθή ο αληθής σκοπός του δι' ερμηνείας εν υπουργική αποφάσει (βλέπε σχετικώς ΕΕΔ 9, 237).

Τοιαύτη βεβαίως έπρεπε να είναι η διατύπωσις του νόμου. Αν ήδη η εντεύθεν περιπλοκη αποφεύγεται δι' ερμηνείας του νόμου εν υπουργική αποφάσει, θ' αποφανθή σχετικώς η δικαστηριακή πράξις.

Ταύτα προχείρως και εν συντομία.

Αλληλογραφία

Σύνδεσμον Συνεργατών Υπαλλήλων. Κιάτον: Η αποζημίωσις των απολυομένων ιδιωτικών υπαλλήλων ρυθμίζεται από του Ν. 2112|1920, ως τροποποιήθη από του Ν. 4558|1930. Δι' υπαλλήλους μέχρι ενός έτους 30 ημερών. Πλέον του έτους και όχι πέραν των τεσσάρων ετών 60 ημερών. Δι' υπαλλήλους συμπληρώσαντας τετραετή υπηρεσίαν 8 μηνών. Δι' υπαλλήλους συμπληρώσαντας εξαετή υπηρεσίαν 4 μηνών. Δι' υπαλλήλους συμπληρώσαντας οκταετή υπηρεσίαν 5 μηνών. Δι' υπαλλήλους συμπληρώσαντας δεκαετή υπηρεσίαν 6 μηνών. Διά πάν έτος υπηρεσίας υπερ την δεκαετίαν προστίθεται εις τους 6 μήνας 1 μήν, μέχρι το πολύ δύο ετών.

Οι στρατευόμενοι μισθωτοί των επιχειρήσεων και οργανώσεων ιδιωτικού δικαίου των κλάσεων 1945 και νεωτέρων (κληρωτοί), της περιπτώσεώς σας, δεν δικαιούνται επιδόματος μισθού κατά Ν. 519|1948, εφ' όσον δηλαδή οί της κλάσεως 1945 και 1946, περί των οποίων ενδιαφέρεσθε, δεν υπηρέτουν εν τω στρατω κατά την 10 Ιανουαρίου 1948, οπότε εδημοσιεύθη ο Ν. 519|48.

Οι εθελονται δικαιούνται κατά Ν. 519|48.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ανδρέου Χρ. Τούση. Εφέτου: Οικογενειακον Δικαιον, ημίτομος πρώτος, Αθήναι 1950.

Εκυκλοφόρησεν ο πρώτος ημίτομος του Οικογενειακού Δικαίου του Εφέτου κ. *Ανδρ. Χρ. Τούση*, περιλαμβάνων τα κεφάλαια περί μνηστείας, γάμου, άκύρου και ακυρωσίμου γάμου, προσωπικών σχέσεων των συζύγων, περιουσιακών σχέσεων των συζύγων εν γένει, περί προικός και της ουσιαστικής διατάξεις περί διαζυγίου. Ο συγγραφεύς, γνωστός και εκ του προ δετίας κυκλοφορήσαντος Εμπραγμάτου Δικαίου, δεν αρκείται εις την επεξεργασίαν, συστηματικήν και λεπτομερή των διατάξεων του Αστικού Κώδικος, αλλ' επεκτείνεται και εις το προϊσχύσαν δίκαιον, ώστε ο νομικός να έχη πλήρη εικόνα του οικογενειακού δικαίου, ως εξελίχθη παρ' ημίν. Η χρησιμοποίησις της αλλοδαπής και ημεδαπής βιβλιογραφίας και νομολογίας είναι πλουσιωτάτη και τελείως ενημερωμένη. Περαιτέρω, κατά το σύστημα, όπερ εχρησιμοποίησε και εις το Εμπράγματον αυτού Δίκαιον, επεξεργάζεται και πάν οικονομικόν ζήτημα, σχετικόν με την πραγμάτωσιν των οικογενειακών αξιώσεων, ώστε το βιβλίον να είναι εξ ίσου χρήσιμον τόσον εις τον θεωρητικόν, όσον και εις τον πρακτικόν νομικόν. Με την όσον οίον κυκλοφορίαν και του δευτέρου ημιτόμου του βιβλίου πληρούται πραγματική ανάγκη συγχρονισμένου συστήματος οικογενειακού δικαίου.

Νικ. Σ. Χαλκούσα. Δικηγόρου: Ο ορισμός του δικαίου. Αθήναι 1950.

Ο συγγραφεύς εις εισύνοπτον μελέτην ασχολείται με το θέμα τί είναι δίκαιον, με τον ορισμόν του υπό των νομοδιδασκάλων, την έλλειψιν αληθούς ορισμού, το ανέφικτον αυτού, και με την έννοιαν του δικαίου.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 9ος — Τεῦχος 6 (204)

Ἀθῆναι, 15 Μαρτίου 1950

Ο ΜΙΣΘΟΣ ΚΑΙ Η ΝΟΜΙΚΗ ΦΥΣΙΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ

(Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750/1949 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς)

Ὑπὸ τοῦ κ. **ΜΙΧ. Γ. ΚΥΠΡΑΙΟΥ**, Δικηγόρου

I. Ἡ οὐσία τοῦ προβλήματος.

Ἂν καὶ ἐμμέσως, εἰς τὸ Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς ἐδόθη ἡ εὐκαιρία διὰ τῆς περιπτώσεως, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ἀνωτέρω σημειουμένη ἀπόφασις (βλ. ταύτην κατωτ. σελ. 269) νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ ζήτημα, ἐὰν εἶναι ἔγκυρος καὶ ἰσχυρὰ ἡ συνομολόγησις δι' ἀτομικῆς συμβάσεως καὶ ἡ καταβολὴ μισθοῦ ἀνωτέρου τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας. Τὸ Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς διὰ τῆς ἀποφάσεώς του ταύτης, χωρὶς νὰ δώσῃ μίαν εὐθεῖαν ἀπάντησιν εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο, ἐδέχθη, ὅτι ὁ ἐργοδότης, ὁ ὁποῖος συνεφώνησε καὶ κατέβαλλε μισθὸν ἀνώτερον τῶν κατωτάτων ὁρίων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, ὑποχρεοῦται, διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν πρὸς τὸ Ἵδρυμα τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν του τὸν πράγματι καταβληθέντα μισθόν. Εἰς τὸ πόρισμα ὅμως τοῦτο, ὡς εἴπομεν, ἦχθη τὸ Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς οὐχὶ διὰ μιᾶς κατὰ μέτωπον πορείας σκέψεως, ἀλλὰ τρόπον τινὰ ὑπερεπήδησε τὴν οὐσίαν τοῦ τεθέντος πρὸ αὐτοῦ προβλήματος καὶ προσεπάθησε διὰ πλαγίας ὁδοῦ νὰ καταλήξῃ εἰς τὸ ἀνωτέρω πόρισμα. Ἡ οὐσία τοῦ τεθέντος πρὸ αὐτοῦ προβλήματος ἦτο, ἐὰν ἐγκύρως καὶ νομίμως συμφωνῆται καὶ καταβάλλεται μισθὸς ἀνώτερος τῶν κατωτάτων ὁρίων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων. Ἐκ τῆς ἀπαντήσεως, ἡ ὁποία θὰ ἐδίδετο εἰς τὸ ἀνωτέρω ἐρώτημα, θὰ ἐξηρτᾶτο ἐπὶ ποίου μισθοῦ ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ ὑπολογίσῃ τὰς ἀσφαλιστικὰς εἰσφοράς, τὰς ὁποίας ὀφείλει διὰ τοὺς μισθωτοὺς-ἠσφαλισμένους.

Τὸ Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς διὰ τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεώς του πρὸς καθορισμὸν τῶν ὀφειλομένων ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν προσέφυγεν εἰς τὸ ἄρθρον 6 τοῦ νόμου 6298 καὶ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸ «πραγματικὸν γεγονὸς τῆς καταβολῆς μισθῶν εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους». Τὸ πραγματικὸν δὲ τοῦτο γεγονὸς τῆς καταβολῆς, διὰ προτάσεώς του ἐν συνεχείᾳ ἐντὸς παρενθέσεως, χαρακτηρίζει ἐπὶ λέξει ὡς ἑξῆς: «(ἡ δὲ τοιαύτη καταβολή, ἀποτελοῦσα δικαιοπραξίαν ἀφηρημένην καὶ ἀποκεχωρισμένην τῆς ὑποκειμένης αἰτίας, εἶναι ἰσχυρὰ καὶ ἔγκυρος (*Δ. Γιαννοπούλου* Γενικαὶ Ἀρχαί, τόμος Β' ὑπ' ἄρθρ. 174 § 4 δ, Kipp ἐν Wind-*Ἀγγυρ.*-τόμος Δ' ἀριθμ. 423) καὶ παράγει πάσας τὰς μετ' αὐτῆς συνδεομένας κατὰ νόμον συνεπείας)». Διὰ τῆς τοιαύτης ἐπιχειρηματολογίας του τὸ Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς, ἐνῶ ἀπέφυγε νὰ δώσῃ λύσιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἐγκυρότητος τῆς συμβάσεως καὶ τῆς καταβολῆς μισθοῦ ὑπὲρ τὰ ὅρια τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, καθώρισε, ὅτι αἱ πρὸς τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων εἰσφοραὶ ὑπολογίζονται βάσει τοῦ συμφωνηθέντος καὶ καταβληθέντος ἀνωτέρου τῶν συλλογικῶν συμβάσεων μισθοῦ. Ἀνεξαρτήτως τῆς ὀρθότητος τοῦ πορίσματος, εἰς ὃ κατέληξεν ἡ ὡς ἄνω ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς, ἡ πορεία σκέψεως, τὴν ὁποίαν τοῦτο ἠκολούθησε, παρουσιάζει ἰδιαίτερον θεωρητικόν, ἀλλὰ καὶ πρακτικὸν ἐνδιαφέρον.

Εἰς τὸ ἐνδιαφέρον τοῦτο ὀφείλεται ἡ κατωτέρω ἐπιχειρουμένη στοιχειώδης κριτικὴ ἀνάλυσις τῶν σχετικῶν ἐννοιῶν.

II. Τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ ν. 6298 καὶ τὸ ὕψος τοῦ μισθοῦ.

Τὸ ἄρθρον 6 τοῦ ν. 6298 καθορίζει τὴν εὐρύτητα τοῦ ὅρου «μισθός», ὁ ὁποῖος λαμβάνεται ὑπ' ὄψει διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ μεγέθους τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν. Τὸ ἄρθρον 6 τοῦ ν. 6298 δίδει εἰς τὸν ὅρον «μισθὸς» εὐρύτατον ἀληθῶς περιεχόμενον. Ὑπὸ τὸν ὅρον «μισθὸς» νοεῖται ὄχι μόνον ἡ χρηματικὴ ἀμοιβή, ἀλλὰ καὶ πᾶσα εἰς εἶδος ἀμοιβή, ὡς καὶ πᾶν περιουσιακὸν ὄφελος, γενικῆς ὁπωσδήποτε φύσεως, τὸ ὁποῖον περιέρχεται εἰς τὸν μισθωτὸν-ἠσφαλισμένον λόγῳ τῆς παρασχεθείσης παρ' αὐτοῦ εἰς τὸν ἐργοδότην ἐργασίας ἢ ὑπηρεσίας. Ὑπὸ τὸν ὅρον «μισθὸς» περιλαμβάνονται ὄχι μόνον αἱ σταθεραὶ χρηματικαὶ ἀποδοχαὶ κατὰ χρονικὴν μονάδα, ἀλλὰ καὶ τὰ ποσοστὰ εἰς κέρδη, αἱ προμήθειαι, αἱ ὑπερωρίαι, αἱ αὐξήσεις λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν, αἱ αὐξήσεις λόγῳ ἀκριβείας βίου, τὰ βραβεῖα καλῆς ἀποδόσεως ἐν τῇ ἐργασίᾳ, αἱ χιλιομετρικαὶ ἀποζημιώσεις τῶν μετακινουμένων ὑπαλλήλων κλπ. Ὡσαύτως αἱ εἰς εἶδος ἀποδοχαί, π. χ. τροφή, κατοικία, ἐνδυμασία κλπ. περιλαμβάνονται ὑπὸ τὸν ὅρον «μισθός», ἐφ' ὅσον χορηγοῦνται ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου. Ἐπὶ πλέον τούτων ὑπὸ τὸν ὅρον «μισθὸς» περιλαμβάνονται καὶ αἱ ἀποδοχαί, αἵτινες καταβάλλονται οὐχὶ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, ἀλλὰ παρὰ διαφόρων ἄλλων προσώπων, ὡς συμβαίνει π.χ. μὲ τὰ φιλοδωρήματα, τὰ ὁποῖα καταβάλλονται μὲν εἰς τὸν

μισθωτόν συνεπεία τῆς ἀπασχολήσεώς του, ἀλλά παρά διαφόρων προσώπων καί οὐχί παρά τοῦ ἐργοδότου. Ὡσαύτως «μισθός» θεωρεῖται κατά τό ἄρθρον 6 τοῦ ν. 6298 καί τό ποσόν, ὅπερ καταβάλλεται εἰς τόν μισθωτόν συνεπείᾳ τῆς ὑπό τοῦ ἐργοδότου παρασχεθείσης εὐκαιρίας εἰς τοῦτον ν' ἀσκῇ παραλλήλως καί *ἄλλην* ἐπαγγελματικήν ἀπασχόλησιν, π.χ. τό ποσόν, ὅπερ δίδεται εἰς τό προσωπικόν τοῦ θεάτρου ὡς ἐνοίκιον διά τάς παρεχομένας διόπτρας εἰς τούς θεατάς κλπ. Ἐννοεῖται ὅτι τά ποσά ταῦτα προστίθενται εἰς τό ὕψος τοῦ «μισθοῦ», ὅταν λαμβάνωνται κατά συνήθειαν καί εἶναι σοβαρά ἐν σχέσει πρός τήν καταβαλλομένην παρά τοῦ ἐργοδότου ἀντιμισθίαν. (Βλ. σχετικῶς *Χρ. Ἀγαλλοπούλου*: Αἱ Κοινωνικαί Ἀσφαλίσεις σ. 88).

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συνάγεται σαφῶς, ὅτι τό ἄρθρον 6 τοῦ ν. 6298 καθώρισε τό πλάτος τῆς ἐννοίας τοῦ μισθοῦ *ὑπό τό νομικόν καθεστώς* περί μισθοῦ, ὅπερ *ὑπῆρχε*, ὅτε εἶδε τό φῶς ὁ ν. 6298. Τήν εὐρύτητα τοῦ περιεχομένου τοῦ ὅρου «μισθός» λαμβάνουν ὑπ' ὄψιν καί αἱ ἰσχύουσαι συλλογικαί συμβάσεις δι' ὡρισμένην τοὐλάχιστον περίπτωσιν, δι' ἣν ὁρίζουν εἰς τήν παρ. VII ὅτι «αἱ διατάξεις τῆς παρούσης *δέν ἰσχύουν* δι' ἐκείνους ἐκ τῶν ἀνωτέρω μισθωτῶν, διά τούς ὁποίους ἡ ἀμοιβή των συνίσταται ἐν ὅλῳ ἤ κατά κύριον αὐτῆς μέρος ἐκ τοῦ προϊόντος ποσοστῶν ἤ φιλοδωρημάτων». Ἡ ἀπόληψις ἄρα μισθοῦ ἀνωτέρου τῶν κατωτάτων ὁρίων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων εἰς τάς συγκεκριμένας ταύτας μόνον περιπτώσεις τοὐλάχιστον (ποσοστά, φιλοδωρήματα) δέν ὑπάγεται εἰς τόν περιορισμόν τοῦ κατωτάτου ὁρίου τῶν συλλογικῶν συμβάσεων. Εἶναι ὅμως ἄλλο τό ζήτημα, ἐάν ὁ ἀνώτερος μισθός τῶν κατωτάτων ὁρίων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων συμφωνῆται καί καταβάλλεται δυνάμει ἀτομικῆς συμβάσεως. Εἰς τήν περίπτωσιν ταύτην, ἐάν δεχθῶμεν ἄκυρον τήν συμφωνίαν καί τήν καταβολήν τοῦ ἀνωτέρου τούτου μισθοῦ, ὡς ἀντικειμένην εἰς τάς διατάξεις τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, κατά ποῖον τρόπον δυνάμεθα νά ἀναστήσωμεν ταύτην εἰς τόν νομικόν κόσμον διά τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν. 6298; Ἡ ἐν λόγῳ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ ν. 6298, ὡς ἐλέχθη, καθορίζει τήν ἔκτασιν τοῦ περιεχομένου τοῦ ὅρου «μισθός», ἐφ' ὅσον ἐννοεῖται τήν ἔκτασιν ταύτην *δέν* ἀπαγορεύει κανών τις δικαίου. Ἡ κρατοῦσα δικαστηριακή ἄποψις δέχεται ὡς ἀκύρους τάς συμβάσεις, δι' ὧν καθορίζεται καί καταβάλλεται μισθός ἀνώτερος τῶν κατωτάτων ὁρίων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων. Ἡ ἰδία αὐτή δικαστηριακή ἄποψις, ἡ δεχομένη ὡς ἄκυρον τήν σύμβασιν καί καταβολήν τοῦ μισθοῦ τούτου κατά ποῖον τρόπον δύναται μετά νομικῆς συνεπείας καί στοιχειώδους λογικῆς νά ὑποστηρίξῃ, ὅτι ὁ βάσει τῆς σχετικῆς ἀτομικῆς συμβάσεως καταβαλλόμενος ἀνώτερος μισθός τῶν κατωτάτων ὁρίων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων πρέπει νά ληφθῇ ὑπ' ὄψιν διά τόν καθορισμόν τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν, δηλ. πῶς παράγει πάσας τάς συνδεομένας μέ αὐτόν ἐννόμους συνεπείας, ἐφ' ὅσον εἶναι «ἄπρακτος» κατά νόμον; Ἡ ἄποψις, τήν ὁποίαν ὑπεστηρίξαμεν εἰς ἄρθρον μας δημοσιευθέν εἰς τήν παροῦσαν Ἐπιθεώρησιν (βλ. ΕΕΔ τόμ. 8, σελ. 1013 ἐπ.), καθ' ἣν ἐγκύρως δι' ἀτομικῆς συμβάσεως ὀφείλεται καί καταβάλλεται μισθός ἀνώτερος τῶν κατωτάτων ὁρίων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, ὁδηγεῖ κατά τήν ἀντίληψίν μας εἰς ὀρθοτέραν καί συνεπεστέραν λύσιν καί εἰς τήν περίπτωσιν τοῦ καθορισμοῦ τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν.

Τό ἄρθρον 6 τοῦ ν. 6298, ὡς ἐλέχθη, σκοπόν ἔχει νά περιλάβῃ ὑπό τόν ὅρον «μισθός» πᾶν οἱαδήποτε φύσεως ἀντλούμενον εἰσόδημα ἐκ τῆς παρεχομένης ἐξηρτημένης ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ, ἐφ' ὅσον, ἐννοεῖται, *δέν προσκρούει* εἰς ἀπαγορευτικήν τινα διάταξιν. Εἰς τάς περιπτώσεις τῶν μισθωτῶν, οἱ ὁποῖοι λαμβάνουν κυμαινομένας ἀποδοχάς, διά τήν κατάταξίν των εἰς μισθολογικήν κλάσιν πρός ὑπολογισμόν τῆς εἰσφορᾶς λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὁ μέσος ὅρος τῆς συνήθους περιόδου ἐργασίας καί βάσει αὐτοῦ γίνεται ἡ κατάταξις. Τό ποσόν, ὅπερ εἰσέπραξε *πράγματι* ὁ μισθωτός, δέν ἔχει σημασίαν εἰς τήν περίπτωσιν ταύτην, ἐάν εἶναι ἀνώτερον ἤ κατώτερον (ἄρθρον 7 § 5 τοῦ ν. 6248). Συνεπῶς ὑπάρχουν καί περιπτώσεις, καθ' ἃς «τό πραγματικόν γεγονός τῆς καταβολῆς μισθῶν εἰς τούς ἠσφαλισμένους» δέν ἔχει σημασίαν διά τήν κατάταξιν εἰς τήν μισθολογικήν κλάσιν πρός καθορισμόν τῆς εἰσφορᾶς. Ἐκεῖνο, τό ὁποῖον ἔχει σημασίαν, εἶναι ἐάν τό «πραγματικόν γεγονός» τῆς καταβολῆς μισθοῦ ἀνωτέρου τῶν κατωτάτων ὁρίων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων εἶναι ἔγκυρον, ἰσχυρόν καί παράγει πρός ὅλας τάς κατευθύνσεις τάς ἐννόμους συνεπείας. Τό «πραγματικόν γεγονός» τῆς καταβολῆς ἀνωτέρων μισθῶν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, κατά τήν ἀντίληψίν μας ἐν πάσῃ περιπτώσει δέν δύναται, ὡς ἄλλος μυθικός Ἰανός, νά ἔχῃ δύο ὄψεις: Τήν ἄκυρον καί ἀνίσχυρον καί τήν ἔγκυρον καί ἰσχυράν. Ταιοῦτό τι θά ἀπετέλει νομικόν τέρας. Κατά τήν ἄκυρον καί ἀνίσχυρον ὄψιν του τό ἁρμόδιον δικαστήριον θά ἀπέρριπτε τήν ἀγωγήν τοῦ μισθωτοῦ —ἠσφαλισμένου, ὁ ὁποῖος θά ἠξίου τήν καταβολήν εἰς αὐτόν ἀποζημιώσεως, λόγῳ καταγγελίας μέ βάσιν τόν πραγματικῶς καταβαλλόμενον εἰς αὐτόν συμπεφωνημένον μισθόν, μολονότι θά εἶχε προσκομίσει τό βιβλιάριον τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων, ἐκ τοῦ ὁποίου θ' ἀπεδεικνύετο ὅτι αἱ ἀσφαλιστικαί εἰσφοραί ὑπελογίσθησαν ἐπί τοῦ ὡς ἄνω συμφωνηθέντος καί *καταβληθέντος* μισθοῦ, ἀνωτέρου τοῦ κατωτάτου ὁρίου τῶν συλλογικῶν συμβάσεων. Ἐξ ἄλλου, κατά τήν ἔγκυρον καί ἰσχυράν ὄψιν του—ὡς συνέβη μέ τήν ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς—ὁ ἐργοδότης, ἀλλά καί ὁ μισθωτός—ἠσφαλισμένος, θά ὑπεχρεοῦντο νά καταβάλλουν ἀσφαλιστικάς εἰσφοράς ἐπί τοῦ συμφωνηθέντος καί *καταβληθέντος* μισθοῦ, ὅστις, μολονότι εἶναι ἀνώτερος τοῦ κατωτάτου ὁρίου τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, διά τήν περίπτωσιν ταύτην θεωρεῖται νομίμως καί ἐγκύρως καταβληθείς. Καί ἀκόμη κατά τήν ἰδίαν νομικήν λογικήν τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς, ἐάν ἀπεδεικνύετο *ἡ καταβολή κατωτέρου μισθοῦ* τῶν κατωτάτων ὁρίων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, θά ἐθεωρεῖτο ἔγκυρος καί ἰσχυρά καί ἐπ' αὐτοῦ τοῦ κατωτέρου μισθοῦ θά ὑπελογίζοντο αἱ εἰσφοραί, ἀδιαφόρως ἐάν ὁ μισθός οὗτος ρητῶς *ἀπαγορεύεται* ὑπό νόμου κατ' ἐξοχήν δημοσίας τάξεως...

III. Ἡ νομική φύσις τῆς καταβολῆς.

Τό Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς περαιτέρω διά τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεώς του ἔδεχθη ὅτι ἡ καταβολή τοῦ ἀνωτέρου ταύτου μισθοῦ ἀποτελεῖ «δικαιοπραξίαν ἀφηρημένην καί ἀποκεχωρισμένην τῆς ὑποκειμένης αὐτῇ αἰτίας» καί συνεπῶς ἡ ἰσχύς καί τό κῦρος αὐτῆς δέν ἐπηρεάζεται ἐκ

τῆς ἰσχύος καὶ τοῦ κύρους τῆς ὑποκειμένης αὐτῇ αἰτίας, δηλ., τῆς παροχῆς μισθοῦ ἀνωτέρου τῶν κατωτάτων ὁρίων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, ἥτις πηγάζει ἐκ τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Δύο εἶναι τὰ θέματα, ἅτινα πρέπει νὰ ἐρευνηθοῦν ἐνταῦθα: Α') ἐὰν ἡ καταβολὴ ἀποτελῇ δικαιοπραξίαν καὶ Β') ἐὰν ἡ καταβολὴ ἀποτελῇ ἀφηρημένην δικαιοπραξίαν.

Α. 1. Ἡ καταβολὴ (solutio) συνίσταται εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμφωνηθείσης παροχῆς — ἐν προκειμένῳ τῆς πληρωμῆς ἀνωτέρου τῶν συλλογικῶν συμβάσεων μισθοῦ. Διὰ τῆς καταβολῆς ἀποσβέννυται ἡ ἐνοχή. Ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει ἡ καταβολὴ τοῦ συμφωνηθέντος μισθοῦ ἀποσβεννύει τὴν ἐνοχὴν τοῦ μισθωτοῦ ἔναντι τοῦ ἐργοδότου. Ἡ καταβολὴ ἐξαλείφει τὴν ἐνοχικὴν σχέσιν, καταλύει τὸν δεσμὸν τῆς ἐνοχῆς **ipso jure**.

Ἡ καταβολὴ δυνατὸν νὰ συνίσταται εἰς μεταβίβασιν πραγμάτων ἢ δικαιωμάτων εἰς τὸν δανειστὴν ἢ καὶ εἰς ἁπλᾶ γεγονότα ἢ εἰς ἁπλῆν πραγματικὴν συμπεριφορὰν θετικῆς ἢ ἀρνητικῆς φύσεως. Π. χ. ἡ καταβολή, προκειμένου περὶ ἐνοχῆς ἐξ ἀγοραπωλησίας κινητοῦ πράγματος, συνίσταται εἰς τὴν παράδοσιν τοῦ πράγματος, δηλ. εἰς τὴν μεταβίβασιν τῆς κυριότητος τοῦ πράγματος εἰς τὸν ἀγοραστήν. Ἐπίσης ἡ καταβολὴ δυνατὸν νὰ συνίσταται εἰς τὸ πραγματικὸν γεγονὸς τῆς μεταφορᾶς ἑνὸς πράγματος ἢ τῆς παροχῆς μιᾶς ὑπηρεσίας κλπ.

Ὁ ***Heck*** εἰς τὸ βιβλίον του **Grundriss des Schuldrechts** (1929) § 55 παρατηρεῖ χαρακτηριστικῶς: «Ἐπειδὴ ἑκάστη ἐνοχὴ καθορίζει ἐν πρόγραμμα παροχῆς, δυνάμεθα νὰ χαρακτηρίσωμεν τὸ ***γεγονὸς*** τῆς καταβολῆς ὡς ἐκτέλεσιν τοῦ προγράμματος». Ἡ νομικὴ φύσις τῆς καταβολῆς ἀποτελεῖ ἓν ἐκ τῶν πλέον δυσκόλων καὶ περιμαχήτων θεμάτων τοῦ δικαίου. Ἐν Ἑλλάδι, καθ' ὅσον τοὐλάχιστον γνωρίζομεν, δὲν ἔτυχε εἰσέτι τῆς θεούσης θεωρητικῆς ἐρεύνης ἡ νομικὴ φύσις τῆς καταβολῆς. Ἐν Γερμανίᾳ ἤδη ἀπὸ τοῦ 19ου αἰῶνος οἱ πανδεκτισταὶ διῆλθον τὴν ζωὴν των ἐρίζοντες ἐὰν ἡ καταβολὴ ἀποτελῇ «δικαιοπραξίαν» ἢ μόνον «ἁπλοῦν πραγματικὸν γεγονός». Οἱ συντάκται τοῦ γερμανικοῦ ἀστικοῦ κώδικος δὲν ἔθεσαν τέρμα εἰς τὴν ἔριδα ταύτην διὰ μιᾶς διατάξεως, διότι ἐπίστευον ὅτι εἶναι ἔργον τῆς νομικῆς ἐπιστήμης καὶ ὄχι τοῦ νόμου νὰ λύσῃ τὸ ζήτημα, ἐὰν ἡ καταβολὴ ἀποτελῇ δικαιοπραξίαν ἢ ἁπλοῦν πραγματικὸν γεγονός. Ἀλλὰ μέχρι καὶ τῶν ἡμερῶν μας ἡ ἐπιστήμη δὲν κατέληξεν εἰς ὁμόφωνον γνώμην περὶ τῆς νομικῆς φύσεως τῆς καταβολῆς. Κατωτέρω θὰ προσπαθήσωμεν νὰ παραθέσωμεν ἐν συνόψει τὰς νεωτέρας καὶ κυριωτέρας ἀπόψεις περὶ τῆς νομικῆς φύσεως τῆς καταβολῆς, ὡς διετυπώθησαν ἐν Γερμανίᾳ.

α) Ἡ καταβολὴ ***καθ' ἑαυτὴν*** ἀποτελεῖ δικαιοπραξίαν καὶ δὴ διμερῆ τοιαύτην, δηλ. σύμβασιν. Συνεπῶς ἀπαιτεῖται σύμπτωσις τῶν ἑκατέρωθεν βουλήσεων. Εἰς περίπτωσιν ἐλλείψεως τῆς συμπτώσεως ταύτης δὲν ἔχομεν ἀληθῆ καταβολήν. Ἡ θεωρία αὕτη διακρίνει, παρὰ τὸ πραγματικὸν γεγονὸς τῆς παροχῆς, τὴν συνομολόγησιν μιᾶς συμβάσεως καταβολῆς.

Παρατηροῦμεν ὅτι ἡ θεωρία αὕτη εἶναι ἀπορρουστέα, διότι ἀναιρεῖται ἀπὸ τὰς ἀπείραριθμους δυνατότητας ἐκτελέσεως τῆς παροχῆς ἄνευ συμπράξεως τοῦ δανειστοῦ, ὅπως π. χ. συμβαίνει εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεων, αἵτινες συνίστανται εἰς παράλειψιν ἢ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ἑνὸς πραγματικοῦ γεγονότος, ὅπως εἶναι ἡ μεταφορὰ ἑνὸς πράγματος, τὸ καθάρισμα τῆς οἰκίας ὑπὸ τῆς ὑπηρετρίας κλπ.

β) Ἑτέρα θεωρία ὑποστηρίζει, ὅτι ἡ καταβολὴ δὲν εἶναι κατ' ἀνάγκην σύμβασις, εἶναι ὅμως ἐν πάσῃ περιπτώσει δικαιοπραξία μονομερής, ἡ ὁποία σκοπὸν ἔχει τὴν ἀπόσβεσιν τῆς ἐνοχῆς. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἡ βούλησις τοῦ ὀφειλέτου κατευθύνεται εἰς τὴν ἀπόσβεσιν τῆς ἐνοχῆς (**animo solvendi**).

Παρατηροῦμεν ὅτι καὶ κατὰ τῆς θεωρίας ταύτης τῆς ὑποστηριζούσης ὅτι ἡ καταβολὴ ἀποτελεῖ μονομερῆ δικαιοπραξίαν, δύναται νὰ ἀντιταχθῇ ὅτι ὑπάρχουν ὑποχρεώσεις, εἰς τὰς ὁποίας ἡ ἐκτέλεσις, ἡ καταβολὴ συνίσταται εἰς παραλείψεις ἢ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ἑνὸς πραγματικοῦ γεγονότος. Ἐπίσης ὑπάρχουν περιπτώσεις, εἰς τὰς ὁποίας ὁ προσκαίρως, ἔστω, ἀνίκανος πρὸς δικαιοπραξίαν ὀφειλέτης ἐκτελεῖ τὴν ὀφειλομένην παροχήν. Π. χ. ὁ μουσικὸς ἐκτελεῖ τὴν ἀνειλημμένην ὑποχρέωσιν, ὅπως συμπράξῃ εἰς συναυλίαν, διατελῶν εἰς τοιαύτην κατάστασιν μέθης, ὥστε νὰ ἐλλείπῃ παρ' αὐτῷ ἡ βούλησις (βλ. ***Oertmann***: **Kommentar. Recht der Schuldverhältnisse**, 1928, σελ. 368).

γ. Ἡ καταβολὴ ἐμφανίζεται συνήθως ὑπὸ τὴν μορφὴν συμβάσεως, ***καθ' ἑαυτὴν*** ὅμως δὲν ἀποτελεῖ σύμβασιν, διότι δύναται νὰ γίνῃ καὶ δι' ἁπλῶν πραγματικῶν γεγονότων, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὸ οὐσιαστικὸν περιεχόμενον καὶ τὸν σκοπὸν τῆς ἐνοχῆς. Ἡ καταβολὴ δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ συμμόρφωσις πρὸς τὴν ἐνοχικὴν ἐπιταγήν. Κατὰ τὴν θεωρίαν ταύτην καταβολὴ εἶναι ἡ ἐκτέλεσις τῆς ὀφειλομένης παροχῆς, ἡ ὁποία δύναται νὰ συνίσταται εἰς πρᾶξιν ἢ παράλειψιν καὶ συνεπῶς δὲν ἔχει κανένα δικαιοπρακτικὸν χαρακτῆρα. Ἡ καταβολὴ ***ἐμφανίζει*** δικαιοπρακτικὸν χαρακτῆρα ***μόνον*** εἰς τὰς περιπτώσεις ἐκείνας, ὅπου ἡ πρᾶξις τῆς παροχῆς συνίσταται εἰς μίαν δικαιοπραξίαν. Ἡ προσκόλλησις εἰς τὴν δικαιοπρακτικὴν φύσιν τῆς καταβολῆς ***καθ' ἑαυτὴν*** συγκροτεῖται εἰς πλείστας περιπτώσεις μὲ τὰ ***πραγματικὰ*** περιστατικὰ τῆς καταβολῆς. Ἡ θεωρία αὕτη εἶναι σήμερον ***ἡ κρατοῦσα***.

Ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς ὀρθότητος τῆς κρατούσης ταύτης θεωρίας, καθ' ἣν ἡ καταβολὴ δὲν εἶναι καθ' ἑαυτὴν σύμβασις, ἀλλὰ δύναται νὰ εἶναι τοιαύτη, γεννῶνται ὡρισμέναι βάσιμοι ἀντιρρήσεις. Παρατηροῦμεν ὅτι ἡ θεωρία αὕτη ***συγχέει τὰς ἐμπραγμάτους συμβάσεις***, αἱ ὁποῖαι ὑπάρχουν εἰς τὰς «συμβατικὰς» περιπτώσεις καταβολῆς μὲ ***τὴν μὴ ὑπάρχουσαν ἀποσβεστικὴν τῆς ἐνοχῆς σύμβασιν***. Βεβαίως αἱ ἐμπράγματοι αὗται συμβάσεις προϋποθέτουν τὴν ἀντικειμενικὴν ὕπαρξιν μιᾶς ἀποσβεστέας ἐνοχῆς, ἡ ὁποία δικαιολογεῖ τὴν πρὸς καταβολὴν γενομένην παροχήν. Ἀλλὰ τὴν τοιαύτην ἐνοχὴν προϋποθέτουν μόνον ὑπὸ ***τὴν ἔννοιαν ἑνὸς ἀντικειμενικοῦ σκοποῦ τῆς παροχῆς***. Ἐὰν ἐλλείπῃ ἡ ταιαύτη ἐνοχή, τότε χωρεῖ ἡ **condictio indebiti**—ὄχι ὅμως καὶ ὅταν, διαπιστουμένης τῆς ἀντικειμενικῆς ὑπάρξεως τῆς ἐνοχῆς, ἐλλείπῃ ἁπλῶς ἡ ὑποκειμενικὴ σύμπτωσις τῆς βουλήσεως περὶ τῆς καταβολῆς. Δὲν πρέπει νὰ γίνεται σύγχυσις μεταξὺ τῶν ἐμπραγμάτων καὶ τῶν προσωπικῶν ἐννόμων συνεπειῶν. Ἐὰν ὁ δανειστὴς δὲν ἀποκτήσῃ τὴν

κυριότητα τοῦ παρεχομένου πράγματος, παρεμποδίζεται ἡ ἐπιτευξις τῆς παροχῆς, συνεπῶς καὶ τῆς διὰ *μέσου* αὐτῆς πραγματοποιουμένης ἀποσβέσεως τῆς ἐνοχῆς. Ἐὰν ὅμως ὁ δανειστὴς ἀποκτήσῃ τὴν κυριότητα τοῦ μεταβιβασθέντος πράγματος, δὲν δύναται *νὰ ἀρνηθῇ* τὴν ἀπόσβεσιν τῆς ἐνοχῆς, ἰσχυριζόμενος ὅτι ἔλαβεν ἕνεκα ἄλλης τινὸς causa, π. χ. δωρεᾶς. Τὸ ἀντίθετον θ' ἀπετέλει μίαν ἀσυρίκτον protestatio facto contraria. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου παρατηροῦμεν ὅτι ἐὰν ἦτο ἀναγκαία ἡ ὕπαρξις μιᾶς causa solvendi ὑπὸ τὴν ἔννοιαν μιᾶς *συμβάσεως καταβολῆς*, διὰ ποῖον λόγον θὰ ἔπρεπε ἡ τοιαύτη σύμβασις καταβολῆς νὰ ὑπάρχῃ *μόνον εἰς τὰς συμβατικὰς (διμερεῖς) πράξεις παροχῆς καὶ ὄχι ἐξ ἴσου καὶ εἰς τὰς μονομερεῖς τοιαύτας*; Ἡ ὑπὸ τῆς κρατούσης ταύτης θεωρίας γενομένη διάκρισις μεταξὺ μονομερῶν καὶ διμερῶν, δικαιοπρακτικῶν καὶ καθαρῶς πραγματικῶν *πράξεων παροχῆς*, εἶναι ὀρθή. Ἡ θεωρία αὕτη ὅμως ἐφ' ὅσον ἀντιλαμβάνεται διαφόρως ἐκ τῆς ὡς ἄνω διακρίσεως *καὶ τὴν καταβολὴν καθ' ἑαυτήν* εἶναι ἐσφαλμένη, διότι πρέπει νὰ περιορισθῇ εἰς τὴν ἀνωτέρω διάκρισιν τῶν πράξεων παροχῆς, αἱ ὁποῖαι κατευθύνονται εἰς τὴν πραγματοποίησιν τοῦ ἐνοχικοῦ σκοποῦ.

Περαιτέρω δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ἐπὶ πλέον, ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται δικαιοπρακτικὴ ἱκανότης τῶν μερῶν διὰ τὴν καταβολὴν *καθ' ἑαυτήν*. Βεβαίως ὅμως ἀπαιτεῖται ἡ ὕπαρξις δικαιοπρακτικῆς ἱκανότητος, προκειμένου περὶ τῶν μεταβιβαστικῶν δικαιωμάτων καὶ πραγμάτων πράξεων, *διὰ μέσου* τῶν ὁποίων πραγματοποιεῖται ἡ καταβολή. Ὁ μουσικὸς π.χ., ὁ ὁποῖος μετέχει εἰς τὴν συναυλίαν, ὅπως εἶχε ἀναλάβῃ ὑποχρέωσιν, διατελῶν εἰς κατάστασιν μέθης ἀποκλείουσαν τὴν συνείδησιν τῶν πραττομένων, ἀποσβεννύει ὡς τόσον τὴν ἐνοχικὴν σχέσιν διὰ τῆς οὕτω γενομένης καταβολῆς, διότι αὕτη δηλ. ἡ καταβολὴ εἰς τὴν συγκεκριμένην ταύτην περίπτωσιν δὲν πραγματοποιεῖται *διὰ μέσου* πράξεως μεταβιβαστικῆς δικαιώματος ἢ πράγματός τινος, δι' ἣν κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις ἀπαιτεῖται ἡ ὕπαρξις δικαιοπρακτικῆς ἱκανότητος.

Εἰς τὴν ἀνωτέρω ἀνάλυσιν ἐφιστῶμεν ἰδιαιτέρως τὴν προσοχὴν τοῦ ἀναγνώστου ἐπὶ τῆς γενομένης λεπτῆς διακρίσεως.

Ὑπάρχουν ὅμως καὶ περιπτώσεις, κατὰ τὰς ὁποίας διὰ τὴν καταβολὴν *ὡς τοιαύτην* εἶναι ἀπαραίτητος εἷς ἰδιαίτερος καθορισμὸς τῆς βουλήσεως τοῦ ὀφειλέτου—ὄχι ὅμως καὶ τοῦ δανειστοῦ. Ἐὰν π.χ. εἷς ὀφειλέτης ἔχῃ πολλὰς ἐνοχὰς νὰ ἐκπληρώσῃ, καθίσταται ἀναγκαῖον κατὰ τὴν καταβολὴν νὰ δηλώσῃ ποίαν ἐνοχὴν ἐκ τῶν πολλῶν σκοπεῖ νὰ ἀποσβέσῃ διὰ τῆς πράξεως τῆς παροχῆς — ἐφ' ὅσον ἐννοεῖται ἡ παροχὴ αὕτη δὲν δύναται νὰ καλύψῃ καὶ νὰ ἀποσβέσῃ ὅλας τὰς ἐνοχάς. Συγκεκριμένως π.χ. ἐὰν ὡς κληρονόμος τοῦ πατρός μου βαρύνωμαι μὲ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ μεταβιβάσω ἐν ἀνθοδοχεῖον εἰς τὸν Α καὶ μεταβιβάζω τοῦτο λόγῳ δωρεᾶς, ὁ σκοπὸς τῆς ἐνοχικῆς σχέσεως εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην δυνατὸν νὰ ἐκπληροῦται καὶ νὰ ἀποσβέννυται οὕτω ἡ ἐνοχή, προφανῶς ὅμως οὐδόλως λύεται ἡ ὑποχρέωσίς μου ὡς κληρονόμον διὰ μιᾶς ἀληθοῦς καταβολῆς. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην, ἄνευ σχετικῆς δηλώσεως τῆς βουλήσεως τοῦ ὀφειλέτου δὲν δυνάμεθα νὰ γνωρίζωμεν ποία ἐνοχὴ πρόκειται νὰ ἀποσβεσθῇ.

Ἐπίσης ὁ δανειστής, πρὸς τὸν ὁποῖον ἐγένετο ἡ καταβολὴ πρὸς ἀπόσβεσιν ὡρισμένης ἐνοχῆς κατὰ σχετικὴν δήλωσιν τοῦ ὀφειλέτου, δὲν δύναται νὰ δηλώσῃ, ὅτι τὴν γενομένην πρὸς αὐτὸν καταβολὴν δέχεται πρὸς ἀπόσβεσιν ἄλλης τυχὸν ὑπαρχούσης μετὰ τοῦ ἰδίου ὀφειλέτου ἐνοχικῆς σχέσεως. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἀποσβέννυται ἡ ἐνοχικὴ σχέσις, τὴν ὁποίαν ἐδήλωσε καὶ καθώρισεν ὁ ὀφειλέτης.

Ἐκ τῆς γενομένης ἀνωτέρω στοιχειώδους ἀναλύσεως προκύπτει, ὅτι ἡ καταβολὴ δὲν εἶναι δικαιοπραξία, ἀλλὰ πραγματικὸν γεγονός. Ἡ ἐνέργεια τῆς καταβολῆς δὲν στηρίζεται ποτὲ ἐπὶ *βουλητικοῦ* στοιχείου, ἀλλὰ πάντοτε ἐπὶ τοῦ πραγματικοῦ γεγονότος τῆς πραγματοποιήσεως τοῦ *σκοποῦ* τῆς ἐνοχικῆς σχέσεως, πραγματοποιήσεως ἐπιτυγχανομένης *διὰ μιᾶς πράξεως παροχῆς*, ἥτις πρέπει *νὰ διακρίνηται* τοῦ ἁπλοῦ γεγονότος τῆς πραγματοποιήσεως τοῦ ἐνοχικοῦ σκοποῦ. Ἡ πρᾶξις τῆς παροχῆς δυνατὸν νὰ ἔχῃ δικαιοπρακτικὸν χαρακτῆρα, ἡ καταβολὴ ὅμως καθ' ἑαυτὴν δὲν ἔχει οὐδεμίαν σχέσιν. (Περὶ ὅλων σχετικῶς τῶν ἀνωτέρω πλείονα βλ. *Ennecerus—Lehmann*: Lehrbuch des bürgelichen Rechts II, Recht der Schuldverhältnisse. σελ. 223, 1932. *Oertmann*: Kommentar, Recht der Schuldverhältnisse I σελ. 368, 1928. *Hedemann*: Schuldrecht σελ. 173. 1931. Schmidt Bürgeliches Recht. 179, 1927. *Oertmann*: Sammlung Göschen, Recht des bürgelichen Gesetzbuches, Schuldrecht σελ. 102 1927. *Erich Jung* Bürgeliches Recht εἰς Stammler's Enzyklopädie σελ. 837).

2. Ἡ ἀνωτέρω ρηθεῖσα ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς ὁρίζει ἐπὶ λέξει τὰ ἑξῆς: «..... λσμβάνεται ὑπ' ὄψει τὸ πραγματικὸν *γεγονὸς* τῆς καταβολῆς μισθῶν εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους, ἡ δὲ *τοιαύτη* καταβολὴ *ἀποτελοῦσα δικαιοπραξίαν*. ..», εἰς τρόπον ὥστε δυσκόλως νὰ δύναταί νὰ καθορίσῃ τις καὶ τὴν ἀποψιν τῆς πρωτοδικειακῆς ταύτης ἀποφάσεως σχετικῶς μὲ τὴν φύσιν τῆς καταβολῆς. Ὡς ἔχει ἡ ἀνωτέρω διατύπωσις, ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις φαίνεται μᾶλλον δεχομένη ὅτι ἡ καταβολὴ εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν ταύτην ἀποτελεῖ *ταυτοχρόνως* πραγματικὸν γεγονὸς καὶ δικαιοπραξίαν. Τοιαύτη ὅμως ἄποψις προφανῶς εἶναι ἐντελῶς ἀσυρίκτος. Τὸ πολὺ-πολύ, τὸ ὁποῖον, καθ' ἡμᾶς, θὰ ἠδύνατό τις νὰ ὑποστηρίξῃ θέλων νὰ ἀποφύγῃ τὴν ἐξαντλητικῶς λεπτολόγον ἀνάλυσιν τῆς γερμανικῆς νομικῆς σκέψεως καὶ ἀκολουθῶν ἕνα μᾶλλον ἐμπειρικὸν τρόπον νομικῶς σκέπτεσθαι, θὰ ἦτο ὅτι ἡ φύσις τῆς καταβολῆς ποικίλλει *ἀπὸ περιπτώσεως εἰς περίπτωσιν*. Ἐὰν δηλ. ἡ καταβολὴ ἀποτελῇ δικαιοπραξίαν ἢ ἁπλοῦν πραγματικὸν γεγονός, δὲν δύναται νὰ εἶναι *a priori* γνωστόν, ἀλλ' ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐρεύνης ἑκάστης συγκεκριμένης περιπτώσεως.

Οὕτω θὰ ἠδυνάμεθα εἰς μὲν τὴν Α περίπτωσιν νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἡ καταβολὴ συνίσταται εἰς ἁπλοῦν πραγματικὸν γεγονός, ἐνῶ εἰς τὴν Β' περίπτωσιν ἔχει δικαιοπρακτικὸν χαρακτῆρα. Ἐκεῖνο ὅμως, τὸ ὁποῖον, κατὰ τὴν ἀντίληψίν μας, κατ' οὐδένα τρόπον νομικῆς λογικῆς δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν εἶναι, ὅτι εἰς τὴν Α συγκεκριμένην περίπτωσιν ἡ καταβολὴ ἀποτελεῖ *ταυτοχρόνως* πραγματικὸν γεγονὸς καὶ δικαιοπραξίαν.

Β. 1. Ἂς ὑποθέσωμεν ὅμως πρὸς στιγμὴν ὅτι τὸ πόρισμα τῆς ἀνωτέρω ἀναλύσεως εἶναι, ὅτι ἡ καταβολὴ ἀποτελεῖ δικαιοπραξίαν. Ἐρωτᾶται

ἤδη: ἡ τοιαύτη δικαιοπραξία εἶναι ἀφῃρημένη καὶ ἀποκεχωρισμένη τῆς ὑποκειμένης αὐτῇ αἰτίας, ὡς ὁρίζει ἡ ὑπ' ἀριθ. 2750|1949 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς; Εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο θὰ προσπαθήσωμεν νὰ δώσωμεν μίαν ἀπάντησιν διὰ τῆς κατωτέρω ἀναλύσεως.

Ὡς γνωστόν, πᾶσα δικαιοπραξία κατὰ τὴν βούλησιν τῶν μερῶν γίνεται πρός τινα σκοπόν (causa). Οἱ συνηθέστεροι σκοποὶ εἶναι: τῆς ἐκπληρώσεως ὑποχρεώσεως (causa solvendi), τῆς ἐλευθεριότητος (causa donandi) καὶ τῆς κτήσεως δικαιώματος ἐκ μέρους τοῦ ἐπιδιδόντος (causa credendi ἢ acquirendi). Ἡ σχέσις, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκονται ὁ σκοπὸς (causa) πρὸς τὴν ἐπιδιώκουσαν αὐτὸν δικαιοπραξίαν εἶναι διττή: εἴτε ὁ σκοπὸς ἀποτελεῖ συστατικὸν στοιχεῖον τῆς δικαιοπραξίας, εἴτε εὑρίσκεται ἐκτὸς τῆς δικαιοπραξίας. Εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ σκοπός, ἡ αἰτία, ἀποτελεῖ συστατικὸν στοιχεῖον τῆς δικαιοπραξίας, εἶναι προφανὲς ὅτι τὸ παράνομον ἢ ἀθέμιτον τοῦ σκοποῦ, τῆς αἰτίας, καθιστᾷ ἄκυρον καὶ ἀνίσχυρον καὶ τὴν ἐπιδιώκουσαν τὸν σκοπὸν τοῦτον δικαιοπραξίαν. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην λέγομεν ὅτι ἡ δικαιοπραξία εἶναι αἰτιώδης, δηλ. ἡ νομική της ὕπαρξις ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς νομιμότητος τῆς αἰτίας τοῦ σκοποῦ της. Συνήθως εἰς τὸν κοινωνικὸν βίον αἱ δικαιοπραξίαι μὲ οἰκονομικὸν περιεχόμενον εἶναι αἰτιώδεις. Δυνατὸν ὅμως ἡ ὑποκειμένη αἰτία νὰ εἶναι ἀνεξάρτητος τῆς δικαιοπραξίας. Τότε λέγομεν ὅτι ἡ δικαιοπραξία εἶναι ἀφῃρημένη, δηλ. ἡ δικαιοπραξία ὑφίσταται καθ' ἑαυτὴν ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπάρξεως ἢ νομιμότητος τῆς αἰτίας. Ἡ διευκόλυνσις τῶν συναλλαγῶν ἐπέβαλε τὴν μορφὴν τῶν ἀφῃρημένων δικαιοπραξιῶν εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις, ἀπὸ τῆς stipulatio τοῦ Ρωμαϊκοῦ δικαίου μέχρι τῆς συναλλαγματικῆς τοῦ συγχρόνου δικαίου. Τὸ κανονικὸν ὅμως καὶ σύνηθες σήμερον εἶναι ἡ αἰτιώδης δικαιοπραξία καὶ ἐξαίρεσιν ἀποτελεῖ ἡ ἀφῃρημένη τοιαύτη (βλέπε σχετικῶς: *Oertmann*: Sammlung Göschen, Recht des bürgelichen Gesetzbuches, Allgemeiner Teil II σελ. 45, 1928. *Μπαλῆ*: Γενικαὶ Ἀρχαὶ σελ. 71, 1941. *Schmidt*.: Bürgeliches Recht, σελ. 75, 1927, *Endemann*: Römisches Privatrecht 116, 1925. *Theodor Kipp*: Das Römische Recht εἰς Stammler's Enzyklopädie, σελ. 195 ἑπ., *Enneccerus-Lehmann* Lehrbuch des bürgelichen Rechts, II Recht der Schulverhältnisse σελ. 223, 1932).

Κατὰ τὸν ἰσχύοντα παρ' ἡμῖν Α.Κ. ἡ δικαιοπραξία εἶναι κατὰ κανόνα αἰτιώδης, εἰς ὡρισμένας μάλιστα περιπτώσεις ἡ αἰτία δὲν διακρίνεται (διαιτέρως, ἀλλ' ἐνυπάρχει εἰς τὸ περιεχόμενον τῆς δικαιοπραξίας, π. χ. εἰς τὴν πώλησιν, τὴν μίσθωσιν, τὴν υἱοθεσίαν κλπ. Βεβαίως καὶ εἰς τὸν ἡμέτερον Α.Κ. ὑπάρχουν καὶ θέματα ἀφῃρημένων δικαιοπραξιῶν, αἱ ὁποῖαι ὑπηγορεύθησαν ἐκ τῆς ἀνάγκης τῆς προσφορωτέρας ἐξυπηρετήσεως ὡρισμένων συγχρόνων συναλλαγῶν. Οὕτω ἀφῃρημένων δικαιοπραξιῶν θέματα ὁρίζει κατ' ἐξαίρεσιν ὁ Α.Κ. τὰ ἑξῆς: ἐπὶ μὲν τῶν ἐμπραγμάτων ἔχομεν τὴν μεταβίβασιν κινητῶν (ἄρθρ. 1034), ἐπὶ δὲ τῶν ἐνοχικῶν τὴν ἄφεσιν χρέους (ἄρθρ. 454), τὴν ἐκχώρησιν (ἄρθρ. 455), τὴν ἀναδοχὴν χρέους (471), τὴν ὑπόσχεσιν καὶ ἀναγνώρισιν χρέους (ἄρθρ. 873), τὴν ἔκταξιν, ὡς καὶ τὴν ἀποδοχὴν αὐτῆς (ἄρθρ. 876, 877), τὸ ἀνώνυμον χρεώγραφον (ἄρθρ. 888). Ἐπίσης ὑπάρχουν καὶ τινες ἀφῃρημέναι δικαιοπραξίαι τοῦ ἐμπορικοῦ δικαίου. Ἡ «δικαιοπραξία» — ἐὰν ὑποτεθῇ ὅτι ἐθεωρεῖτο τοιαύτη — τῆς καταβολῆς οὐδαμοῦ ἀναφέρεται εἰς τὸν Α.Κ. μεταξὺ τῶν ἀφῃρημένων δικαιοπραξιῶν. Τοῦτο σημαίνει δύο τινά: Ἢ ὁ Α.Κ. θεωρεῖ ταύτην ὡς πραγματικὸν γεγονὸς ἢ ὡς δικαιοπραξίαν αἰτιώδη. Ὡς εἴπομεν καὶ ἀνωτέρω, ὑπάρχουν περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ καταβολὴ συνίσταται εἰς ἓν πραγματικὸν γεγονός, π. χ. εἰς τὸν χρωματισμὸν τῆς οἰκίας κλπ. Εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας δὲν γεννᾶται ζήτημα, ὅτι ἡ καταβολὴ δὲν δύναται νὰ εἶναι δικαιοπραξία καὶ μάλιστα ἀφῃρημένη. Τὸ ζήτημα γεννᾶται, ὅταν ἡ ἐπιτασσομένη παροχὴ κατὰ τὸ περιεχόμενον τῆς ἐνοχικῆς σχέσεως ἔχῃ δικαιοπρακτικὸν χαρακτῆρα. Ἐκτὸς τῶν ὅσων εἴπομεν σχετικῶς ἀνωτέρω, τονίζομεν καὶ ἐνταῦθα, ὅτι εἰς τοιαύτας περιπτώσεις ἡ πρᾶξις τῆς παροχῆς τοῦ ὀφειλέτου προκαλεῖται ἀπὸ τὴν *παράστασιν ἑνὸς συγκεκριμένου σκοποῦ*, χάριν τῆς πραγματοποιήσεως τοῦ ὁποίου ὁ ὀφειλέτης προβαίνει εἰς τὴν καταβολήν. Συνεπῶς ἡ καταβολὴ οὐσιαστικῶς δὲν δύναται νὰ εἶναι *ἀφῃρημένη* καὶ ἀνεξάρτητος τοῦ σκοποῦ, τῆς αἰτίας (causa).

Τὸ δίκαιον ὅμως καὶ ἐπὶ αὐτῶν τῶν ἀναιτιωδῶν ἢ ἀφῃρημένων δικαιοπραξιῶν δὲν ἐγκαταλείπει ἀβοήθητον τὸν ὀφειλέτην, ὁ ὁποῖος ἐκπληρώνει ἐνοχὴν ἐξ ἀνυπάρκτου ἢ παρανόμου ἢ ἀνηθίκου αἰτίας. Τὸ δίκαιον ἐπιτρέπει μὲν νὰ τεθῇ ἡ αἰτία ἐκτὸς τῆς δικαιοπραξίας (ἀφῃρημένη δικαιοπραξία), δὲν ἀδιαφορεῖ ὅμως διὰ τὴν ἀνυπαρξίαν ἢ ἐλαττωματικότητα τῆς ἐκτὸς τοῦ δικαιοπρακτικοῦ τούτου δεσμοῦ αἰτίας. Τὰ ἐκ τῆς τοιαύτης ἀφῃρημένης δικαιοπραξίας ἐπερχόμενα ἀποτελέσματα οὐδόλως θεωροῦνται ὡς *ὁριστικὰ* καὶ νομίμως ἔχοντα. Ὁ ὀφειλέτης ἔχει εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην τὴν ἀγωγὴν ἢ ἔνστασιν τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ (ἄρθρ. 904).

2. Εἰς τὴν συγκεκριμένην λοιπὸν περίπτωσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750|1949 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς, ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ καταβολὴ ἀνωτέρου μισθοῦ τῶν κατωτάτων ὁρίων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἀποτελῇ ἀφῃρημένην δικαιοπραξίαν, δὲν ἕπεται ἐκ τούτου ὅτι ὁ ἐργοδότης στερεῖται τοῦ δικαιώματος νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν καταβληθέντων μισθῶν λόγῳ ἀνυπάρκτου ἢ παρανόμου αἰτίας. Ὁ καταβληθεὶς ὡς ἄνω μισθὸς δὲν ἀπεκτήθη *ὁριστικῶς* κατὰ νόμον ὑπὸ τοῦ λαβόντος αὐτὸν καὶ συνεπῶς αἱ ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ δὲν δύνανται νὰ ὑπολογισθοῦν ἐπὶ «μισθοῦ», ὁ ὁποῖος κατὰ νόμον δύναται νὰ ἐπιστραφῇ εἰς τὸν καταβαλόντα αὐτόν (Βλέπε *Μπαλῆν*, Γενικαὶ Ἀρχαί, σελ. 72, 1941 καὶ Ἑρμ. Α.Κ. σελ. 352, 1948).

IV. Πρόσθετος συνέπεια ἀποδοκιμαζομένη ὑπὸ κανόνος δημοσίας τάξεως.

Ἀλλ' ἀνεξαρτήτως ὅλων τῶν ἀνωτέρω τὸ ἄτοπον, εἰς τὸ ὁποῖον ὁδηγεῖ ἡ καθ' ἡμᾶς ἐσφαλμένη πορεία σκέψεως τῆς ρηθείσης ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς, γίνεται ψηλαφητόν, ἐὰν ὑποθέσωμεν, ὅτι ὁ ἐργοδότης, ἀντὶ νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι *κατέβαλε* παρανόμως ἀνώτερον μισθὸν τοῦ κατωτάτου ὁρίου τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, ἰσχυρίζετο καὶ ἀπεδείκνυε *τὴν καταβολὴν* μισθοῦ *κατωτέρου* τῶν κατωτάτων ὁρίων. Ἡ νομικὴ τεχνική, ἡ ὁποία δέχεται, ὅτι ἡ καταβολὴ ἀποτελεῖ «ἀφῃρημένην δικαιοπραξίαν ἀποκεχωρισμένην τῆς ὑποκειμένης αὐτῇ αἰτίας» τί θὰ ἔκαμνε τὸν ἀποδεικνυόμενον τοῦτον ἰσχυρισμόν, καθ' ὃν

ΤΑ ΟΡΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΕΩΣ

Ὑπὸ τοῦ κ. **ΠΑΝ. Δ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ**, Γεν. Διευθυντοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας

*) Ἀποχρῶντες λόγοι ἀπολύσεως εἶναι α) ὡρισμένα ποινικὰ ἀδικήματα συνεπαγόμενα παρεπομένας ποινὰς καὶ β) σοβαρὰ παραπτώματα «κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν» τῆς ὑπηρεσίας. Ἡ σοβαρότης τῶν τοιούτων παραπτωμάτων κρίνεται ἀπὸ τὸ Τμῆμα.

Οὕτω ὑπὸ τοῦ ν. 694 προστατεύεται ἡ «ἐκτὸς ὑπηρεσίας» συνδικαλιστικὴ δρᾶσις τῶν μετεχόντων εἰς τὴν διοίκησιν τῶν ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν, ἐφ' ὅσον ταῦτα δὲν διαπράττουν ἀτιμωτικὰ ἀδικήματα, τῆς προστασίας ἐξαρτωμένης, εἰς τελευταίαν ἀνάλυσιν, ἐκ τῆς ἑρμηνείας τοῦ ὅρου «κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας», ὅστις πάντως εἶναι στενῶς ἑρμηνευτέος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

Ἡ ἐκτέλεσις ὑπηρεσίας

1. Ἡ Ἔννοια τοῦ ὅρου «κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας» συνδέεται στενῶς πρὸς τὸ περιεχόμενον τῆς τεχνικῆς καὶ νομικῆς ἐννοίας «ἐκμεταλλεύσεως» καὶ δύναται νὰ προσδιορισθῇ δι' ἀναφορᾶς πρὸς τὸν ὀργανωτικὸν μηχανισμὸν τῆς ἐκμεταλλεύσεως, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς λόγῳ τοῦ μηχανισμοῦ τούτου συνθήκας, ὑπὸ τὰς ὁποίας συνήθως λαμβάνει χώραν ἡ ὑπὸ τῆς ἐκμεταλλεύσεως «χρῆσις» τῶν ἐκμισθουμένων πρὸς αὐτὴν ἐργατικῶν δυνάμεων.

Περὶ τῆς ἐννοίας τῶν ὅρων ἐκμετάλλευσις καὶ ἐπιχείρησις ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 23094|1947 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας (ΕΕΔ 6,447). Κατὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην «ἐκμετάλλευσις» εἶναι ἡ ὀργάνωσις ὡρισμένων ὑλικῶν μέσων καὶ μισθίων προσωπικῶν δυνάμεων πρὸς μόνιμον ἐξυπηρέτησιν ὡρισμένης οἰκονομικῆς δραστηριότητος. Εἶναι σύνολον λεπτομερειακῶν λειτουργιῶν, αἵτινες χρησιμοποιοῦσαι ἀφ' ἑνὸς εἰδικὴν ὀργάνωσιν τῆς μισθωτῆς ἐργασίας καὶ εἰδικὸν οἰκονομικὸν ἐξοπλισμὸν καὶ ἀφ' ἑτέρου γνωστὰ ἐμπειρικὰ καὶ ἐπιστημονικὰ δεδομένα, κατὰ δεδομένους κανόνας, συντονίζονται εἰς μίαν ἀσφαλῶς ἐκ τῶν προτέρων ὑπολογίσιμον καὶ καθωρισμένην διαρκῆ δρᾶσιν, ἐξυπηρετοῦσαν τὴν παραγωγὴν ὡρισμένου εἴδους οἰκονομικῶν ἀγαθῶν ἢ ὑπηρεσιῶν. Ἐντὸς τῆς ἐκμεταλλεύσεως πραγματοῦται ἡ ὠργανωμένη παροχὴ πρὸς τὸν ἐργοδότην τῆς ἀνθρωπίνης ἐργασίας ἔναντι ἀνταλλαγμάτων».

Αἱ λόγῳ τῆς ἐκμεταλλευτικῆς ὀργανώσεως συνθῆκαι, ὑφ' ἃς χρησιμοποιεῖται ἡ μισθωτικὴ ἐργασία, ἀναπτύσσονται εἰς τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τῆς δικονομίας τῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων (Φ.Ε.Κ. 511|1939, ἰδίως σ.σ. 3317, 3325, Γ' καὶ 3329, Β, 1,β καὶ 2,α. Κῶδ. Ν. Ζαχαρ. 1939, ἰδίως σ.σ. 1033, 1041, Γ' καὶ 1046, Β,1,β' καὶ 2,α).

2. Γενικῶς «κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας των» εὑρίσκονται οἱ μισθωτοὶ μιᾶς ἐκμεταλλεύσεως ὄχι μόνον ὅταν εἶναι «μὲ τὴν πέννα εἰς τὸ χέρι», ἀλλ' ἐφ' ὅσον αἱ ἐνέργειαι αὐτῶν γίνονται ἐντὸς τοῦ κύκλου τῆς εἰδικῆς (κατὰ χρόνον, τόπον, μέσα καὶ περιεχόμενον, ἀναλόγως τῆς ἐκμεταλλεύσεως) ὀργανώσεως τῆς ἐργασίας των, ἥτις σκοπεῖ τὴν ἐξυπηρέτησιν οἰκονομικῆς δραστηριότητος ἐπιδιωκούσης τὰ συμ

(*) Συνεχίζεται ἐκ τῆς στλ. 198.

ἐχώρησε καταβολὴ μισθοῦ κατωτέρου τῶν κατωτάτων ὁρίων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων.

Ἐὰν ἤθελε νὰ εἶναι συνεπὴς πρὸς ἑαυτὴν ἡ νομικὴ αὕτη τεχνική, ἔπρεπε νὰ δεχθῇ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον καὶ νὰ καθορίσῃ τὰς ἀσφαλιστικὰς εἰσφορὰς ἐπὶ ποσοῦ μισθοῦ, τὸ ὁποῖον ***ἀπαγορεύεται*** ὑπὸ διατάξεως νόμου κατ' ἐξοχὴν δημοσίας τάξεως. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς θὰ ἐδέχετο ὡς ἔγκυρον καὶ ἰσχυρὰν τὴν «ἀφῃρημένην δικαιοπραξίαν» τῆς καταβολῆς μισθοῦ ***κατωτέρου*** τοῦ κατωτάτου ὁρίου τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, ***κατὰ παράβασιν ἀπαγορευτικῆς διατάξεως νόμου δημοσίας τάξεως***, ὡς εἶναι ἡ διάταξις, ἥτις καθορίζει τὰ κατώτατα ὅρια τοῦ μισθοῦ.

V. Συμπέρασμα.

Ἡ ὡς ἄνω ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς, καθ' ἡμᾶς, ὑπέπεσεν εἰς τὴν ἀνωτέρω σειρὰν ἀτοπημάτων, διότι ἀπέφυγε τὴν κατὰ μέτωπον ἐπίλυσιν τοῦ ζητήματος. Ἀντὶ νὰ ἐπιλύσῃ κατ' εὐθείαν τὸ ζήτημα, ἐὰν εἶναι ἐπιτρεπτὴ κατὰ νόμον ἡ συνομολόγησις καὶ καταβολὴ μισθοῦ ἀνωτέρου τῶν κατωτάτων ὁρίων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, κατέφυγεν εἰς τὸ ἄρθρον 6 τοῦ ν. 6298, εἰς τὸ «πραγματικὸν γεγονὸς τῆς καταβολῆς μισθοῦ», καὶ εἰς τὴν κατασκευὴν παραλλήλως τῆς «ἀφῃρημένης δικαιοπραξίας τῆς καταβολῆς».

Ὅλαι αὐταὶ αἱ πλάγιαι ὁδοὶ συνετέλεσαν εἰς τὴν ἐσφαλμένην πορείαν τῆς σκέψεως τῆς ῥηθείσης ἀποφάσεως, ἀνεξαρτήτως φυσικὰ τῆς ὀρθότητος τοῦ πορίσματος, εἰς ὃ κατέληξε ἢ ἠδύνατο ὑπὸ ἄλλας προϋποθέσεις νὰ καταλήξῃ.

Ἐὰν ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις ἐδέχετο τὴν ὀρθήν, καθ' ἡμᾶς, ἄποψιν ὅτι εἶναι δηλ. ἰσχυρὰ καὶ νόμιμος ἡ συνομολόγησις καὶ καταβολὴ μισθοῦ ὑπὲρ τὰ κατώτατα ὅρια τῶν συλλογικῶν συμβάσεων εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν ὑπῆρχε κίνδυνος ἡ σκέψις αὕτη νὰ ὁδηγήσῃ εἰς τὰς ἀνωτέρω ἐσφαλμένας λύσεις. Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἀκόμη τὸ Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς ἠκολούθει τὴν κρατήσασαν εἰς τὴν νομολογίαν ἄποψιν, καθ' ἣν ἀπαγορεύεται ἡ συνομολόγησις καὶ καταβολὴ μισθοῦ ὑπὲρ τὰ κατώτατα ὅρια τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, θὰ ἀπέφευγε καὶ πάλιν, νὰ καταλήξῃ ἐνδεχομένως εἰς τὴν παράνομον λύσιν νὰ δεχθῇ ὡς νόμιμον καὶ ἰσχυρὰν τὴν καταβολὴν μισθοῦ ***κατωτέρου*** τοῦ κατωτάτου ὁρίου τῶν συλλογικῶν συμβάσεων. Ὡς ἐγένετο ὅμως ἡ ἀντιμετώπισις τοῦ ζητήματος, μοιραίως θὰ ἠδύνατο νὰ ὁδηγήσῃ εἰς ἀπαραδέκτους κατὰ τὸν νόμον λύσεις. Ἀλλὰ καὶ πέραν τούτου, ὡς φρονοῦμεν ὅτι κατεδείχθη ἐκ τῶν ἀνωτέρω, οὐχὶ ὀρθῶς καθώρισε τὴν νομικὴν φύσιν τῆς καταβολῆς.

φέροντα τῆς ἐκμεταλλεύσεως. Αἱ ἐξ αἰτίας καὶ πρὸς «ἐκτέλεσιν» τῆς ὑπηρεσίας γενόμεναι πράξεις καθορίζονται ὑπὸ τῆς «εἰδικῆς ὀργανώσεως ἐργασίας» καὶ εὑρίσκονται εἰς ἄμεσον αἰτιώδη ὀργανωτικὸν σύνδεσμον πρὸς αὐτὴν καὶ τὰς συμφώνως πρὸς αὐτὴν διαταγὰς τοῦ ἐργοδότου.

Ἐντὸς τοῦ κύκλου τῆς εἰδικῆς ὀργανώσεως, καὶ πάντως ἐντὸς τῶν νομίμων χρονικῶν καὶ τῶν συνήθων τεχνικῶν ὁρίων καὶ ὅρων, ὁ μὲν ἐργοδότης δικαιοῦται νὰ διατάσσῃ, ὁ δὲ ἐργαζόμενος ὀφείλει νὰ ὑπακούῃ, διαμορφῶν τὰς ἐκδηλώσεις τῶν ἀνθρωπίνων ἱκανοτήτων του πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἀνατιθεμένης εἰς αὐτὸν ἐργασίας, κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ ἐργοδότου. Ἀμφότεροι, ἀλλὰ ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ ἐργοδότου, εἶναι διαρθρωμένοι ἐντὸς τοῦ ὀργανωτικοῦ συνόλου τῆς ἐκμεταλλεύσεως, ἐντὸς ὀργανωτικῶς συγκεκροτημένου μηχανισμοῦ, εἰς σχέσιν ἀνισότητος, ἐξουσιαστικὴν καὶ διευθύνσεως διὰ τὸ μέν, ἐξαρτήσεως καὶ πειθηνίου ἑτεροκινησίας διὰ τὸν δέ, σχέσιν, καθ' ἣν «ἡ νομικὴ ἰσότης εἰς τὴν πραγματικότητα ἀντικαθίσταται ἀπὸ σχέσιν ὑποταγῆς». Αἱ ἐνέργειαι ἑκατέρου, γινόμεναι κατὰ τὰς προδιαγεγραμμένας εἰδικὰς ἀπαιτήσεις τοῦ πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων τῆς ἐκμεταλλεύσεως ὀργανωτικοῦ μηχανισμοῦ, εὑρίσκονται διαρκούσης τῆς ἐντὸς τῶν νομίμων χρονικῶν ὁρίων ἐκτελέσεως ὑπηρεσίας ὀργανωτικῶς καὶ λογικῶς, κατ' ἀρχήν, εἰς ἐσωτερικὴν συνέπειαν καὶ συνέχειαν αἰτίας καὶ ἀποτελέσματος, τοῦ μὲν ἐργοδότου ἐκφράζοντος τὴν θέλησίν του καὶ διευθύνοντος, τοῦ δὲ μισθωτοῦ ἀποδεχθέντος ἤδη κατὰ συνείδησιν τὴν συμμόρφωσιν πρὸς τὴν ξένην θέλησιν καὶ ἑκάστοτε ἐκτελοῦντος (πρβλ. Ἐφημ. Κυβ. τ. α. φ. 511|1949 σ. 3317) Ἡ διαμόρφωσις τῶν ἐκδηλώσεων τῶν ἀνθρωπίνων ἱκανοτήτων τοῦ μισθωτοῦ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν θέλησιν τοῦ ἐργοδότου, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ὑπὸ ρητῶν διατάξεων δημοσίας τάξεως περὶ χρονικῶν ὁρίων τῆς ἐργασίας πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων τῆς ἐκμεταλλεύσεως διάρθρωσις αὐτοῦ ἐντὸς τοῦ ὑπηρεσιακοῦ μηχανισμοῦ, ἤτοι ἐφ' ὅσον νομίμως διαρκεῖ ἡ ἐκτέλεσις ὑπηρεσίας».

3. Τούναντίον ἐνέργειαι τῶν μισθωτῶν γενικῶς ἐκτὸς τῆς «εἰδικῆς αὐτῆς ὀργανώσεως τῆς ἐργασίας» δὲν περιλαμβάνονται ὑπὸ τὸν ὅρον «κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας». Ἐπειδὴ ὁ νόμος δὲν προβλέπει ρητῶς, πρέπει δέ, ὡς ἐβεβαιώθη, νὰ ἑρμηνεύηται στενῶς, εἰς τὸν ὅρον «ἐκτέλεσις ὑπηρεσίας» τοῦ Ν. 694 δὲν περιλαμβάνονται αἱ πράξεις αἱ γενόμεναι «ἐξ ἀφορμῆς» τῆς ἐκτελέσεως τῆς ὑπηρεσίας, δηλαδὴ αἱ πράξεις αἱ τελοῦσαι οὐχὶ εἰς ἄμεσον αἰτιώδη —κατὰ τὸν ὀργανωτικὸν μηχανισμὸν— σύνδεσμον, ἀλλ' ἁπλῶς εἰς ἔμμεσόν τινα συνάφειαν πρὸς τὴν ἐν τῇ εἰδικῇ ὀργανώσει ἐργασίαν, ἥτις εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτὰς δὲν ἀποτελεῖ τὴν μοναδικήν, λόγῳ τῆς ὑπηρεσιακῆς ὀργανώσεως, γενεσιουργὸν αἰτίαν τῶν πράξεων, ἀλλ' εἶναι συνεργὸς μετ' ἄλλων αἰτιῶν.

Ἀκόμη τέλος ὀλιγώτερον δὲν περιλαμβάνονται ὑπὸ τὸν ὅρον «κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας» πράξεις, γενόμεναι μὲν ὑπὸ προσώπου ἐντασσομένου συνήθως πρὸς βιοπορισμόν, ἐντὸς ὡρισμένης, πρὸς ἐξυπηρέτησιν ὡρισμένων συμφερόντων, λειτουργούσης εἰδικῆς ὀργανώσεως ἐργασίας, ἐνεργήσαντος ὅμως ἐκτὸς τῶν σκοπῶν καὶ τοῦ μηχανισμοῦ τῆς ὀργανώσεως καὶ τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότου, κατ' ἰδίαν ἐλευθέραν κρίσιν καὶ μὲ ὑπεύθυνον πρωτοβουλίαν, πρὸς ἐπιδίωξιν συμφερόντων διαφόρων, ἢ ἀκόμη περισσότερον, ἀντικρουομένων πρὸς τὰ τῆς ἐκμεταλλεύσεως, καὶ οὕτω εὑρισκομένου ἐκτὸς τῶν μόνον ἐκ τοῦ σκοποῦ τοῦ μηχανισμοῦ, τῶν συμφερόντων τῆς ἐκμεταλλεύσεως καὶ τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότου προδιαγραφομένων ὁρίων «ἐκτελέσεως τῆς ὑπηρεσίας». Οὕτω δὲν ὀφείλονται εἰς τὴν ὑπηρεσιακὴν ὀργάνωσιν καὶ δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὸν ὑπηρεσιακὸν μηχανισμὸν πράξεις ἀναμφισβητήτως καὶ κατὰ τὴν δικαστικὴν ἀπόφασιν, γενόμεναι ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τῶν ἡγετῶν τῶν συνδικαλισμένων μισθωτῶν, οἱ ὁποῖοι, χωρὶς καὶ μάλιστα ἐναντίον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότου ἐπιδιώκουν ἴδια, διάφορα καὶ συνήθως ἀντικρουόμενα πρὸς τὰ τοῦ ἐργοδότου συμφέροντα.

Εἰς τοὺς ἡγέτας τούτους τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων πρέπει, κατ' ἀρχήν, νὰ ἀναγνωρίζεται ἐν τῇ ἐπιδιώξει ἰδίων οἰκονομικῶν συμφερόντων, πρωτοβουλία καὶ ἐλευθερία ἐνεργείας καὶ ἐκλογῆς μέσων, διὰ τὴν ἐπιβολὴν τῶν ἀπόψεών των, τοὐλάχιστον ἴσην πρὸς τὴν ἀναγνωριζομένην εἰς τοὺς ἐργοδότας ἐν τῇ οἰκονομικῇ δράσει των, ἀνεξαρτήτως ἀξιολογικῆς κρίσεως περὶ τῶν χρησιμοποιουμένων ἑκατέρωθεν μέσων καὶ προβλεπομένων κυρώσεων. Ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς φύσεως τῆς «κοινωνικῆς ἡγεσίας» ἡ ὕπαρξις καὶ διατήρησις αὐτῆς ἀπαιτεῖ π ρ ω τ ο β ο υ λ ί α ν, ἐνεργητικότητα, ἐπιμονήν (πρβλ. ***Stanfeld-Sargent***: **The basic teachings of the great psycologists** σ. 281). Τούτου δοθέντος καὶ γνωστοῦ ὄντος τοῦ ρόλου καὶ τῆς ἀνάγκης ἡγεσίας διὰ τὴν ὕπαρξιν καὶ ἀνάπτυξιν ὁμαδικῶν κινημάτων καὶ ὀργανώσεων, ἡ ἀναγνώρισις ἐλευθέρας πρωτοβουλίας εἰς τοὺς συνδικαλιστικοὺς ἡγέτας ἀποφασίζει οὐσιαστικῶς τὸ πρόβλημα τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς κοινωνικῆς ἀνάγκης καὶ τῆς νομιμότητος τῆς ὑπάρξεως ἀνεπηρεάστου συνδικαλιστικοῦ κινήματος, δηλ. τὸ πρόβλημα τῆς πρακτικῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἐκ τοῦ Συντάγματος δικαιώματος τοῦ συνεταιρίζεσθαι—πρόβλημα τὸ ὁποῖον νομικῶς τοὐλάχιστον ἔχει λυθῇ κατὰ τρόπον, ὥστε κατ' ἀρχὴν νὰ μὴ ἔχῃ ἀνάγκην σήμερον συζητήσεως.

Ἐν σχέσει μόνον πρὸς τὴν ἔκτασιν τῆς «ἐλευθερίας» αὐτῆς τῶν ἐπαγγελματικῶν σωματείων νομίζω σκόπιμον νὰ παραθέσω μερικὰς ἐπεξηματικὰς αὐτῆς σκέψεις τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας.

Τοῦτο ἔχει ἀπασχοληθῇ μὲ τὸ περιεχόμενον τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Συντάγματος εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 885|1946 ἀπόφασιν αὐτοῦ. Κατ' αὐτὴν ἐκ τοῦ πνεύματος τῆς συνταγματικῆς διατάξεως περὶ ἐλευθερίας τοῦ συνεταιρίζεσθαι σαφῶς προκύπτει ὁ περιορισμὸς αὐτοῦ τούτου τοῦ νομοθέτου—καὶ ἑπομένως καὶ πάσης ἄλλης κρατικῆς ἢ ἰδιωτικῆς κανονιστικῆς ἐξουσίας— ὅπως μὴ διὰ τῶν διατάξεων δεσμεύῃ τὸ δικαίωμα τοῦ συνεταιρίζεσθαι μέχρις οὐσιώδους μειώσεως ἢ ἐξουδετερώσεως αὐτοῦ. Ἡ ἐλευθερία δὲ τοῦ συνεταιρίζεσθαι δὲν εἶναι νοητή, ἄνευ τῆς ἐλευθερίας τοῦ διοικεῖν τὸ σωματεῖον διὰ τῆς ἐλευθέρας βουλήσεως τῶν μελῶν αὐτοῦ ἐκδηλουμένης διὰ τῶν ὀργάνων αὐτοῦ. Εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι «διοίκησις εἶναι ἡ ἐνέργεια φυσικοῦ τινος ἢ νομικοῦ προσώπου ἡ συνιστομένη εἰς τὴν ἐπιμέ-

λειαν τῶν ὑποθέσεων αὐτοῦ». Ἑπομένως πᾶν ὅ,τι ἐπιχειροῦν τὰ ὄργανα διὰ τῶν ὁποίων, τὸ σωματεῖον καθίσταται ἱκανὸν νὰ θέλῃ καὶ νὰ ἐνεργῇ πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ κατὰ τὸ καταστατικὸν προορισμοῦ του, προστατεύεται ἀπὸ τὴν δύναμιν τῆς συνταγματικῆς διατάξεως, ἀπαγορευομένης πάσης ἐπεμβάσεως — κατὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας — «ἀλλοιούσης ἐπὶ τὸ δυσμενέστερον διὰ τοὺς πολίτας τὸ καθεστὼς τῆς συνδικαλιστικῆς ἐλευθερίας». Ἑπομένως καὶ οἱ «ἐκ συναλλάγματος» ἰσχύοντες κανονισμοὶ τῆς Τραπέζης καὶ αἱ πειθαρχικαὶ αὐτῆς δικαιοδοσίαι ὑποχρεοῦνται νὰ ἀφήνουν ἀπρόσκοπτον τὴν ἐντὸς τῶν νόμων λειτουργίαν τῆς συνδικαλιστικῆς ἐλευθερίας διοικήσεως τῶν ὑποθέσεων τοῦ σωματείου κατὰ τὴν ἐλευθέραν κρίσιν τῶν συνδικαλιστικῶν ὀργάνων — τηρούντων τοὺς νόμους τοῦ κράτους. Ἡ ἐλευθερία δράσεως εἶναι γενικὸς ὅρος. Ἡ ὑποχρέωσις τηρήσεως τῶν νόμων προϋποθέτει εἰδικὰς διατάξεις τούτων, μὴ ἐπιτρεπομένης ὑπὸ τοῦ Συντάγματος, ἰδίως ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ περιεχόμενον τοῦ ἄρθρου 13 καὶ πρὸς τὸν νόμον περὶ σωματείων τῆς γενικῆς καὶ συλλήβδην ἀπαλλοτριώσεως τῆς ἐλευθερίας διοικήσεως τῶν σωματειακῶν ὑποθέσεων κατὰ τὴν ὑποκειμενικὴν περὶ ὀξιότητος ἢ ἀσυμβιβάστου πρὸς τὴν ἰδιότητα τραπεζιτικοῦ ὑπαλλήλου κρίσιν τοῦ ἐργοδότου, χωρὶς βεβαίως ἐκ τούτου νὰ παρεμποδίζεται ἡ λειτουργία τῶν ποινικῶν ἢ ἄλλων νόμων τοῦ Κράτους.

4. Οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ἐργαζομένων, ἐφ' ὅσον ἐνεργοῦν «ὑπὸ τὴν ἰδιότητα» συνδικαλιστικῶν ἡγετῶν δὲν εὑρίσκονται πράγματι καὶ δὲν πρέπει πλέον νὰ εὑρίσκωνται «ἐν ὑπηρεσίᾳ» καὶ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ἐργοδότου κατὰ τὴν δρᾶσιν των αὐτήν. Κατ' αὐτὴν πράγματι διακόπτεται ἡ ἐκ τοῦ μηχανισμοῦ τῆς ἐκμεταλλεύσεως ἐσωτερικὴ «συνέπεια» πρὸς τὴν θέλησιν τοῦ ἐργοδότου του καὶ ἡ «συνέχεια τῶν ἐκδηλώσεων μισθωτοῦ καὶ ἐργοδότου, ἥτις χαρακτηρίζει τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας. Ἰδιαιτέρως τοῦτο ἰσχύει ὄχι μόνον πράγματι, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἄλλης, συνταγματικῆς, διατάξεως διὰ τὴν ἔκφρασιν «γνώμης ἢ στοχασμῶν». Τὴν διακοπὴν ταύτην ἀπὸ τὴν θέλησιν τοῦ ἐργοδότου ρητῶς ἐπιβάλλει, κατ' ἀρχήν, καὶ τὸ ἄρθρον 14 ἀναμιγνυόμενον εἰς τὸ θέμα μας μετὰ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ Συντάγματος. Τοῦτο ἀπαγορεύει εἰδικώτερον πᾶν προληπτικὸν διὰ τὴν «ἔκφρασιν τῆς γνώμης» μέτρον εἴτε ἀπὸ τὴν νομοθετικήν, εἴτε ἀπὸ τὴν δικαστικήν, εἴτε τὴν διοικητικὴν κρατικὴν ἐξουσίαν καὶ ἑπομένως ἀπὸ οἱανδήποτε βεβαίως ἄλλην ὠργανωμένην ἐπιβολὴν προερχόμενον. Ἑπομένως ἀπαγορεύει, κατ' ἀρχήν, καὶ πάντα διαρκέστερον μηχανισμὸν ἄγοντα εἰς δέσμευσιν ἢ κατ' ἀλλοτρίαν θέλησιν ἀναγκαστικὴν διαμόρφωσιν τῆς γνώμης. Πολὺ δὲ περισσότερον ἀπαγορεύει τὴν κατ' ἀρχὴν νομικὴν ἀναγνώρισιν «κανονισμῶν» μονίμου ἐξουσιαστικῆς ὀργανώσεως ἢ σχέσεως, ἡ ὁποία ἔχει τὴν ἀπαίτησιν καὶ, πράγματι, καταλήγει εἰς διαμόρφωσιν τῶν ἐκδηλώσεων τῶν ἀνθρωπίνων ἱκανοτήτων τοῦ μισθωτοῦ, ἐφ' ὅσον οἱ κανονισμοὶ οὗτοι θὰ ἔφθανον μέχρι τοῦ σημείου νὰ ἀποτελέσουν εἶδος μονίμου συστήματος «μέτρων» παγίως «προληπτικῶν», ἀγόντων, κατ' ἀρχὴν καὶ ἐκ τῶν προτέρων, εἰς ὑποχρέωσιν συμμορφώσεως πρὸς ξένην θέλησιν, διὰ τὴν ἔκφρασιν «γνώμης» ἢ τῶν «στοχασμῶν». Καὶ ταῦτα, ἀνεξαρτήτως τῶν, βεβαίως, ἐπιτρεπομένων, καὶ, ὡς εἴδομεν, νομίμως δυναμένων νὰ ἐπιβάλλωνται πολυειδῶν «κατασταλτικῶν» μέτρων. Διακοπτομένης καὶ ἐκ τοῦ νόμου καὶ δὴ κατὰ βασικωτάτην ἀρχὴν τῆς ἑλληνικῆς νομικῆς τάξεως τῆς πρὸς τὴν ἐργοδοτικὴν θέλησιν «συνεπείας καὶ «συνεχείας» διὰ τὴν «ἔκφρασιν γνώμης» δὲν θὰ ἦτο συνταγματικῶς καὶ ἐκ τούτου καὶ μόνου νὰ ὑπάρχῃ δι' αὐτὴν «συναλλαγματικῶς» συμπεφωνημένη «ἐκτέλεσις ὑπηρεσίας».

Εἰδικώτερον ἡ ἐπιβαλλομένη, ὡς ἐλέχθη ἤδη εἰς τὴν περίπτωσιν μας, στενὴ ἑρμηνεία τοῦ ὅρου «κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας» θὰ ἠδύνατο νὰ ὑποστηρίξῃ καὶ στενώτερον ἀκόμη ἀπὸ τὸ ὡς ἄνω γενικῶς παραδεκτὸν περιεχόμενον αὐτοῦ. Πάντως δὲν ἐπιτρέπει οὐδεμίαν διεύρυνσιν τούτου.

Κατὰ ταῦτα αἱ πράξεις τῶν προσφευγόντων συνδικαλιστικῶν ἐκπροσώπων τῶν ἐργαζομένων παρὰ τῇ Ε.Τ.Ε. δὲν περιλαμβάνονται καὶ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ περιλαμβάνωνται εἰς τὰς «κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας» διενεργουμένας ἐφ' ὅσον ἐγένοντο κατὰ τὴν διεξαγωγὴν ἢ ἐξ ἀφορμῆς συνδικαλιστικῆς δράσεως καὶ δὴ δι' ἐκφράσεως γνώμης.

Ἡ διαφορὰ ἀντιλήψεως τῆς ἐργοδοτίδος ὅτι ὁ ὅρος «ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας» σημαίνει ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν εὐρύτατα νοουμένων ὑποχρεώσεων ἐκ τοῦ συναλλάγματος ἐργασίας, τὸ ὁποῖον παρακολουθεῖ παντοῦ καὶ πάντοτε τὸν μισθωτὸν παραδίδοντα τρόπον τινὰ ἀπεριορίστως πρὸς «χρῆσιν» ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου πᾶσαν ἐκδήλωσιν τῆς προσωπικότητός του, ἐφ' ὅσον οὗτος «κατὰ τὸν κανονισμὸν» θὰ ἔκρινε τοῦτο «ἀντάξιον» ὑπαλλήλου τῆς τραπέζης του, δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἀποδεκτή. Εἶναι ἀπαράδεκτος, διότι, ἐκτὸς τῶν προεκτεθέντων στενωτέρων νομίμων λόγων, ἡ ἀπεριόριστος, μόνιμος καὶ συνεχὴς παραχώρησις ὅλων τῶν ἐκδηλώσεων ἑνὸς ἀνθρώπου πρὸς συνεχῆ κατὰ ξένην βούλησιν, ἔστω καὶ διὰ μισθωτικοῦ «συναλλάγματος», χρῆσιν παρ' ἄλλου δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὰς ἡμέρας μας. Ἡ οὕτως ἐπερχομένη οὐσιαστικῶς, ἂν μὴ πλήρης ἀπαλλοτρίωσις, τοὐλάχιστον διαρκὴς μείωσις τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος δὲν εἶναι ἀνεκτὴ πλέον σήμερον ὄχι μόνον γενικῶς ἀπὸ τὴν συνταγματικὴν τάξιν καὶ τὴν κοινωνικὴν συνείδησιν, ἀλλὰ καὶ εἰδικώτερον ἀπὸ τὰς βασικὰς ἀρχὰς τοῦ ἀναπτυσσομένου διαρκῶς ἀντιθέτως πρὸς πεπαλαιωμένας παραδόσεις Ἐργατικοῦ Δικαίου, διὰ τοῦ ὁποίου τὴν ἐφαρμογὴν ἔγινε τὸ καθ' ἡμᾶς τμῆμα καὶ τὸ ὁποῖον ρητῶς θέλει «νὰ ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τὴν ἀνταγωνιστικὴν οἰκονομικὴν κυκλοφορίαν τμῆμα τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς (Φ. Κυβ. 511|1939 σ. 3326, Κωδ. Ν. 1939, σ. 1042). Καὶ τὸ Τμῆμα τοῦτο τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς εἶναι ἀκριβῶς τὸ ἐκτὸς ὑπηρεσίας, τὸ ὁποῖον καὶ πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἀνεξάρτητον τῆς ἐργοδοτικῆς θελήσεως καὶ πρέπει νὰ εἶναι σεβαστόν.

Ἀλλὰ καὶ ἡ καταδικαστικὴ τῶν προσφευγόντων ἀπόφασις τοῦ Πενταμελοῦς Ἐφετείου ρητῶς δέχεται, ὅτι τὰς πράξεις δυσφημήσεως ἐνήργησαν ὁ μὲν Κ.Α. ὡς πρόεδρος, ὁ δὲ Θ.Θ. ὡς μέλος τῆς διοικήσεως τοῦ σωματείου καὶ δὴ διὰ τοῦ περιεχομένου τῶν ἐκδοθεισῶν ὑπ' αὐτῶν «ὑπὸ τὴν ρηθεῖσαν ἰδιότητα τῶν ἀνακοινώσεων των». Καὶ τοῦτο ἀνεξαρτήτως, ἐπὶ

τοῦ παροντος, τῆς ἀνάγκης συμβιβασμοῦ, τῆς ἐκ δεδικασμένου διαπιστώσεως ταύτης πρὸς τὴν ἐπίσης ἐκ δεδικασμένου διαπίστωσιν τοῦ προκύπτοντος «μοναδικοῦ» σκοποῦ δυσφημήσεως».

Ἄλλως, καὶ ἂν αἱ κολάσιμοι ἀνακοινώσεις ἐγίναν, κατὰ τὴν αὐτὴν ποινικὴν ἀπόφασιν, ἐπὶ εἰδικωτέρῳ «μοναδικῷ» σκοπῷ δυσφημήσεως τοῦ ἐργοδότου, πάντως γενόμεναι ἀπὸ ἀπόψεως γενικῆς τελεολογικῆς σκοπιμότητος, περὶ ἧς κατωτέρω, «ὑπὸ τὴν ρηθεῖσαν ἰδιότητα» κατὰ τὴν αὐτὴν ἐπίσης ἀπόφασιν, δὲν ἐγίναν ἐπὶ μοναδικῷ σκοπῷ καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν ἐξυπηρετήσεως τῶν συμφερόντων τοῦ ἐκμεταλλευτικοῦ μηχανισμοῦ, ἧτις ἀποκλειστικὴ «εἰδικὴ σκοπιμότης ἐξυπηρετήσεως» εἶναι ἀπαραίτητον στοιχεῖον χαρακτηριστικὸν τῆς σ τ ε ν ῶ ς ἀπαιτουμένης εἰδικῶς ὑπὸ τοῦ νόμου 694 «ἐκτελέσεως ὑπηρεσίας». Τοῦτο ἀλλωστε δέχεται οὐσιαστικῶς καὶ ἡ ἀπολύσασα ἀπόφασις τῆς Ε. Τ. Ε., στηριζομένη εἰς τὴν γενικὴν τοῦ κανονισμοῦ διάταξιν περὶ «ἀσυμβιβάστου διαγωγῆς» καὶ ὄχι εἰς μίαν ἐκ τῶν πολλῶν ἐν τῷ κανονισμῷ ἀπαριθμουμένων παραβάσεων, αἵτινες ἐκ τῆς φύσεώς των εἶναι προφανές, ὅτι δὲν δύνανται νὰ λάβουν χώραν εἰμὴ μόνον κατὰ τὴν «ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας». Ταῦτα, ἀνεξαρτήτως τῆς ἀπόψεως ὅτι ὁ ὅρος «ἀσυμβίβαστος διαγωγή» εἶναι πολὺ γενικὸς καὶ ὅσον γενικώτερος εἶναι εἷς κανών, τόσον εὐκολώτερον εἶναι νὰ ὑποστηριχθῇ παράβασίς του, ἰδίως ὅταν ὁ ἰσχυρότερος τῶν ἀντιδικούντων εἶναι δικαστὴς τῆς ἰδίας διαφορᾶς.

5.— Καὶ πάντα ταῦτα, τονίζω καὶ πάλιν, μόνον ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς ἐ ξ ε ι δ ι κ ῆ ς σ κ ο π ι μ ό τ η τ ο ς προκειμένου περὶ συνδικαλιστικῶν στελεχῶν ἀπαιτουμένης ὑπὸ τοῦ νόμου 694 «ἐκτελέσεως ὑπηρεσίας» καὶ ἀνεξαρτήτως τῶν δυνατῶν, βεβαίως, ποικίλων ἀπὸ διαφόρων ἀπόψεων ἀξιολογήσεων καὶ κυρώσεων, βάσει χαρακτηρισμῶν ἢ κρίσεων περὶ παραβάσεως διαφόρων συναντωμένων καὶ συρρεόντων — ὅπως εἰς τὴν ὑπ' ὄψιν μας περίπτωσιν — συστημάτων ἐλέγχου ὑπὸ ἐξουσιαστικῶν θελήσεων ἢ κανονισμῶν, διαφόρων προελεύσεων καὶ συστάσεων, ἀτομικῶν ἢ ὁμαδικῶν, ἀγράφων ἢ γραπτῶν, αὐθαιρέτων ἢ ἀντικειμενικῶν.

Τὰ ἀναπτυχθέντα, δηλαδή, περὶ τοῦ ὅτι ἡ διὰ τοῦ τόπου δυσφήμησις ὑπὸ συνδικαλιστικῶν ἡγετῶν τῆς διοικήσεως τῆς ἐργοδότιδος ἐκμεταλλεύσεως, κατὰ τὴν νομικὴν τάξιν καὶ τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ λαβοῦσα χώραν κατὰ τὴν «ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας» τοῦ ν. 694, δὲν σημαίνουν καθόλου, ὅτι διὰ τῆς ἀποδοχῆς τούτων παραδέχομαι ὡς ὑπάρχουσαν κατ' ἀρχὴν συνταγματικὴν ἢ ἄλλως νομικὴν ἢ ἠθικὴν ἀσυδοσίαν τῶν συνδικαλιστῶν ἀδικοπραγούντων. Ἑκάστη περίπτωσις παραπτώματος ἢ ἀδικήματος εἶναι εἰδικῶς ἐξεταστέα ἀναλόγως τῶν ἑκάστοτε ὑποκειμενικῶν καὶ ἀντικειμενικῶν πραγματικῶν περιστατικῶν καὶ τοῦ συντρέχοντος κανόνος κρίσεως, ἀλλὰ δὲν πρόκειται καθόλου περὶ τούτου ἐνταῦθα. Τὸ μόνον βέβαιον ἐκ τῶν ἀνωτέρω εἶναι, ὅτι ἡ ἐλευθερία ἐκφράσεως γνώμης, προστατευομένη διὰ θεμελιώδους κανόνος δημοσίας τάξεως, δὲν δύναται νομίμως νὰ ὑπαχθῇ εἰς οὐδεμίαν «προληπτικὴν» διὰ νόμου ἢ «συναλλάγματος» δέσμευσιν καὶ τὰ δι' «ἐκφράσεως γνώμης» παραπτώματα — «καταστατικῶς», πάντως κολάσιμα καὶ δὴ συσσωρευτικῶς εἰς τὴν περίπτωσίν μας — ὑπὸ οὐδενὸς «ἐκ τῶν προτέρων» ὡρισμένου κανόνος ἢ κανονισμοῦ ἢ συμβάσεως εἶναι δυνατὸν νομίμως νὰ θεσπίζωνται ἢ νὰ συνομολογοῦνται ὡς παραβάσεις «κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας».

Ταῦτα ἰσχύοντα γενικῶς περὶ ὅλων τῶν πολιτῶν, λόγῳ τῆς σημασίας τῆς ἐλευθερίας τῆς ἐκφράσεως τῶν γνωμῶν ἢ στοχασμῶν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος, καὶ τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου, ἰσχύουν καὶ περὶ τῶν συνήθως διὰ συμβάσεως διαθετόντων πρὸς ἐργοδότην τὴν «χρῆσιν» τῶν ἀνθρωπίνων ἱκανοτήτων αὐτῶν. Ἀλλὰ ταῦτα καὶ πρέπει νὰ ἰσχύουν εἰδικώτερον περὶ τῶν σωματειακῶν ἡγετῶν καὶ ἐξ ἰδιαιτέρων λόγων καὶ σκοπιμότητος. Ἀκριβῶς δὲ οἱ λόγοι οὗτοι ἔχουν ἀναγνωρισθῇ ὑπὸ τοῦ νόμου 694, ὡς δηλοῦται καὶ ἐκ τῆς αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως, ἡ ὁποία ὁμιλεῖ περὶ «ἐ κ θ έ σ ε ω ς» τῶν μελῶν τῶν Δ. Συμβουλίων εἰς ἀναίτιον «δ ι ω ξ ι ν».

Τὰ συνδικαλιστικὰ στελέχη καὶ ἰδίως οἱ ἀρχηγοὶ εἶναι ὑποχρεωμένοι ἐκ τῶν πραγμάτων νὰ ἀγωνίζωνται κυρίως διὰ τοῦ λόγου συνεχῶς καὶ πολυπλεύρως. Ἀγωνίζονται ἐλευθέρως καὶ κατὰ τὴν ὑπεύθυνον κρίσιν των, βεβαίως ἄνευ ὁδηγιῶν ἀπὸ τὸν ἐργοδότην, δηλαδὴ ἀγωνιζόμενοι ἐνεργοῦν «ἐκτὸς ὑπηρεσίας» — καὶ τοῦτο ἔχει κυρίως ὑπ' ὄψιν του ὁ Ν 694, ὁ ὁποῖος ἐξαιρεῖ ἀπὸ τὴν κρίσιν τοῦ Τμήματος τὴν ἐκτὸς ὑπηρεσίας δρᾶσιν τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν.

Οὗτοι δροῦν διὰ τοῦ λόγου ὄχι πρὸς ἤρεμον καὶ ἀκριβῆ διερεύνησιν ἐπιστημονικῶν ἢ δικαστικῶν ἀληθειῶν, ἀλλὰ πρὸς πρόκλησιν ζωηρῶν ἐντυπώσεων, συνήθως ἐπιτυγχανομένων δι' ἐντόνων εἰκόνων, φραστικῶν ὑπερβολῶν, καὶ ἀντιθετικῶν ρητορικῶν εὑρημάτων. Εἶναι γνωστὸν δέ, ὅτι οἱ συνδικαλιστικοὶ ἀρχηγοί, οἱ ὁποῖοι πρέπει νὰ διακρίνωνται ἀπὸ τοὺς «διανοουμένους ἐργατολόγους», διαιροῦνται εἰδικώτερον εἰς «πολεμικοὺς» καὶ «διαπραγματευτικοὺς» ἢ ἄλλως κοινῶς «ἀρχηγοὺς παζαρευτάς» (πρβλ. G. H. Commons Labor Movement εἰς τ. VIII σελ. 685 καὶ ἐπ. τῆς Encyclopaedia of the Social Sciences. Καὶ οἱ προσφεύγοντες ἡγέται εἶναι κατ' ἐξοχὴν «πολεμικοὶ» ἀναδειχθέντες καὶ ἐπιτυχόντες εἰς σκληροὺς πολυπλεύρους συνδικαλιστικοὺς ἀγῶνας ἤδη καὶ πρὸ τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ 1944.

Ὑπάρχει ἐν γενικὸν νόμιμον (ἄρθρον 1 τοῦ Α.Ν 1935 (543) καὶ ἄρθρον 1 τοῦ νόμου 560] 1946 [237]) τεκμήριον, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν κρίσιν ἐργατικῶν περιπτώσεων, τὸ τεκμήριον ὅτι ὅλοι γενικῶς οἱ ἀποχειροβιῶτοι εὑρίσκονται εἰς «ἡλαττωμένην» πνευματικὴν καὶ ψυχικὴν κατάστασιν, ἐκτὸς τῆς οἰκονομικῆς (πρβλ. τὰς ἐγκυκλίους τοῦ Ὑπ. Ἐργασίας 19504]1943 σ. 6 καὶ ἐπ. καὶ 25056]1943 σ. 3, ΦΕΚ. 511]1939 σ. 3330 καὶ *Π. Μητσοπούλου*: «Περὶ τὰ θεμέλια τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως σ. 64 ἐν τέλει καὶ ἰδίως α. 111).

Διὰ νὰ κρίνωμεν κατὰ τὸ ἐργατικὸν δίκαιον τὴν περίπτωσίν μας, πρέπει νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν κατὰ πρῶτον λόγον τὴν ἐκ τῶν γενικῶν κοινωνικῶν συνθηκῶν κατάστασιν ταύτην τῶν μισθωτῶν, ἡ ὁποία εἶναι τοιαύτη, ὥστε νὰ ἔχῃ, κατὰ νόμον, ἀνάγκην «βελτιώσεως». Ἔπειτα πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι οἱ συνδικαλιστικοὶ ἡγέται ἐκ τῶν ἰδιαιτέρων ἐπαγγελματικῶν

ἀναγκῶν, λόγω τῆς ἰδιότητος των ὡς «ἀρχηγῶν» ἀπαιτεῖται, ὡς ἐλέχθη, νὰ ἀναπτύσσουν ἰδιαιτέρως «ἐνεργητικότητα, πρωτοβουλίαν, ἐπιμονήν, τὰ ὁποῖα δὲν συμβιβάζονται πρὸς τὴν θέλησιν τοῦ ἐργοδότου ἢ γενικώτερον τὸν τύπον τοῦ πειθηνίου γραφειοκρατικοῦ ὑποζυγίου τῆς παλαιᾶς ἐργοδοτικῆς παραδόσεως. Τέλος, προκειμένου περὶ «πολεμικῶν» ἀρχηγῶν καὶ ὑπὸ τὰς ἀπὸ ἑξαετίας εἰδικὰς συνθήκας καὶ κινδύνους τοῦ συνδικαλιστικοῦ κινήματος ἐν Ἑλλάδι, πρέπει νὰ τοὺς ἀναγνωρισθῇ ὡς δικαιολογημένον ἐκ τῶν πραγμάτων ἰδιαιτέρως ἔντονον ἀγωνιστικὸν πνεῦμα. Ἐκ τοῦ οὕτω εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς καταστάσεως ὀφειλομένου ἰσχυροῦ ἀγωνιστικοῦ πνεύματος πρέπει ἐν συνεχείᾳ νὰ ἀναγνωρισθῇ, ὅτι τὰ συνδικαλιστικὰ στελέχη σὺν τῷ χρόνῳ ἐθιζόμενα εἰς μαχητικὴν διάθεσιν καὶ εἰς φραστικὰς ὑπερβολάς, εἶναι «ἐκτεθειμένα» εἰς εἶδος τι ἰδιαιτέρου «ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου ὑπερβάσεως τῶν ἐσκαμμένων» τοὐλάχιστον διὰ τοῦ λόγου. Οὗτοι ὑπόκεινται εἰς εἰδικὸν «ἐπαγγελματικὸν κίνδυνον ἀμετροεπείας».

6. Ἄγομαι ὄντως νὰ δεχθῶ ὅτι, γενικῶς, ἔννοιά τις, «κινδύνου» συνήθους διὰ τοὺς θερμοὺς ὑπερασπιστὰς μιᾶς ὑποθέσεως καὶ εἰδικώτερον «κινδύνου ἀμετροεπείας» ἐναντίον τῶν ἀντιπάλων, φύσεως ἀναλόγου πρὸς τὴν τοῦ γνωστοῦ «ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου», προκύπτει ἐκ τῶν πραγμάτων καὶ δικαιολογεῖται κατὰ λογικὴν ἐκτίμησιν τῆς πραγματικῆς καταστάσεως. Ταῦτα γενικῶς καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι κατὰ τὴν εἰδικὴν περίπτωσίν μας προέκυψεν, ὅτι οἱ δρᾶσται, κατὰ τὴν ποινικὴν ἀπόφασιν, ἀφ' ἑνὸς «δὲν ἐτέλουν ἐν γνώσει» τῆς «ἀναληθείας» τῶν ἀνακοινωθέντων πραγματικῶν στοιχείων καὶ ἀφ' ἑτέρου ρητῶς ὑπῆχθησαν εἰς ἐξαίρεσιν τοῦ κατ' ἀρχὴν «ἐκ δεδικαιολογημένου ἐνδιαφέροντος» ἀτιμωρήτου τοῦ ἄρθρου 26 παρ. 1 τοῦ Ν. 5060|1931. Τούτων γινομένων δεκτῶν δὲν θὰ ἤτο, νομίζω, παράλογος ἡ κρίσις, ὅτι δὲν πρέπει οἱ «πολεμικοὶ» ἡγέται νὰ ἐπωμίζωνται ἐξ ὁλοκλήρου, καὶ δὴ ἐπ' ἀόριστον καὶ σωσωρευτικῶς, νέας διαρκῶς εὐθύνας διὰ κολοσσιαῖον ποινικῶς ἄδικημα, διαπραχθὲν ὑπὸ τὴν ἡγετικὴν συνδικαλιστικὴν αὐτῶν «ἰδιότητα».

Εἶμαι πεπεισμένος ὅτι κατὰ δικαίαν ἐκτίμησιν τῶν πραγματικῶν ὅρων καὶ περιστατικῶν ὀφείλουν εὐλόγως νὰ δειχθοῦν ἐπιεικῆ τοὐλάχιστον τὰ εἰδικὰ ὄργανα κοινωνικῆς πολιτικῆς, ὅπως τὸ Τμῆμα, πρὸς τὰ ὁποῖα ἡ ὑπ' ἀριθ. 25056|1943 ἐγκύκλιος τοῦ Ὑπ. Ἐργασίας ὑπενθυμίζει: «Τὸ ὅτι συχνὰ οἱ μισθωτοὶ δὲν παρουσιάζονται «καθὼς πρέπει» ὀφείλεται, πρὸ παντός, εἰς κοινωνικοὺς λόγους. Ἀπὸ αὐτὴν δὲ ἀκριβῶς τὴν αἰτίαν ἔγιναν αἱ ὑπηρεσίαι (Κοινων. Πολιτικῆς), μὲ ἀποστολὴν νὰ τοὺς βοηθοῦν ὑλικῶς καὶ ψυχικῶς καὶ νὰ τοὺς κάμουν καλλιτέρους».

Ἀλλ' ἐκτὸς τῶν ὀργάνων τῆς Κοινωνικῆς Πολιτικῆς, φρονῶ, ὀφείλει νὰ δειχθῇ ἐπιεικὴς καὶ ἡ ἐργοδότις ἐκμετάλλευσις. Αὕτη, ἐπιβαλοῦσα ἤδη κατὰ τὴν κρίσιν της τὴν αὐστηροτάτην τῶν πειθαρχικῶν ποινῶν, δὲν διατρέχει, νομίζω, τὸν κίνδυνον νὰ θεωρηθῇ ἐξαιρετικῶς εὐλόγιστος. Καὶ τοῦτο, ἰδίως ἐφ' ὅσον, κατὰ τὴν δήλωσίν της πρὸς τὸ Τμῆμα, δέχεται συνεννόησιν διὰ τὰ οἰκονομικὰ αἰτήματα τῆς προσφυγῆς, μολονότι ἔχουσα ὑποχρέωσιν ἀπέναντι τῶν μετόχων μεγάλης προσοχῆς εἰς τὰς οἰκονομικὰς ἀπόψεις, ὡς ἐκ νομίμου προορισμοῦ ἐμπορευομένην τὴν πίστιν ἐπὶ σκοπῷ κέρδους. Φρονῶ ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ μὴ διώκῃ περαιτέρω μετὰ τῆς αὐτῆς ἀμειλίκτου αὐστηρότητος τοὺς ἀδικήσαντας αὐτὴν δι' ἀμετροεπείας, κατὰ πραγμάτωσιν «ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου», διὰ τὰς συνεπείας τοῦ ὁποίου γενικῶς καὶ ἀνεξαρτήτως τῶν ἰδιαιτέρων περιστατικῶν δὲν κρίνεται ἀνεύθυνος ὁ ἐργοδότης, καὶ ἁμαρτήσαντας «ὑπὸ τὴν ἰδιότητα» πολεμικῶν συνδικαλιστικῶν ἡγετῶν, Ἐπιδιώκουσα, δι' ἠθικοὺς βεβαίως λόγους, ἐφ' ὅσον διὰ τοὺς οἰκονομικοὺς δὲν εἶναι τόσον σκληρά, νέαν μείωσιν τῶν ἀδικησάντων καὶ ἀτυχησάντων δι' ἀποπομπῆς των καὶ ἀπὸ δημόσιον λειτούργημα, τὸ ὁποῖον ἔχει κριθῇ σκόπιμον, νὰ ὑπάγεται ὑπὸ τὴν κρατικὴν ρύθμισιν, ἀσφαλῶς ἐπιδεικνύει ὑπερβολὴν ζήλου.

Σημειωτέον ὅτι διὰ τὴν σχέσιν μεταξὺ τοῦ μεγέθους τῆς ἀσφαλῶς δι' αὐθυποβολῆς ἐπιτεινομένης αὐστηρότητος τῆς ἠθικῆς κρίσεως τῆς ἐξοργισμένης Τραπέζης καὶ τοῦ μεγέθους τῆς αὐστηρότητος τῆς κρίσεως διὰ τὸ αὐτὸ σημεῖον τῶν ἀνεπηρεάστων βεβαίως κρατικῶν ποινικῶν δικαστῶν θὰ ἠδύνατό τις νὰ ἰσχυρισθῇ, ὅτι ἔχομεν ἤδη ἕνα βεβαιωμένον «ἐκ δεδικασμένου» λόγον: χίλια πρὸς ἕν. Ἡ Τράπεζα, μηνύσασα τοὺς προσφεύγοντας, ἐζήτησε ἀπὸ τὸ ποινικὸν δικαστήριον νὰ ἐπιδικάσῃ εἰς αὐτὴν δραχμὰς 100.000.000 δι' ἠθικὴν βλάβην. Τὸ δικαστήριον τῆς ἐπεδίκασεν 100.000. Ἂν ὁ οὕτω προκύπτων λόγος περιλαμβάνεται εἰς τὴν δύναμιν τοῦ δεδικασμένου — διὰ τὸ ὁποῖον οἱ νομικοὶ δικαιολογημένως εἶναι τόσον εὐρίσθητοι — τότε δὲν θὰ ἐχρειάζετο περαιτέρω συζήτησις διὰ τὴν ὑπὸ κρίσιν προσφυγήν. Τοῦτο ἰδίως ἂν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν καὶ ὁ ἕτερος προτεινόμενος ὑπὸ τῶν προσφευγόντων λογαριασμός, καθ' ὃν ἕκαστος τῶν ἀδικησάντων μελῶν τῆς διοικήσεως τοῦ σωματείου φέρει τὸ ἓν δωδέκατον τοῦ συνόλου τῆς εὐθύνης.

Ὅτι τὸ προτεινόμενον εἶδος ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου ἀπαντᾷ συχνὰ κατὰ τὴν ἄσκησιν πολιτικῆς καὶ εἰδικώτερον πολιτικῆς προπαγάνδας δύναταί τις νὰ ἐξακριβώσῃ πλειστάκις καθ' ἡμέραν.

Ὡς γνωστόν, ἡ πολιτική, ὡς τέχνη καὶ πρακτικὴ τῆς διακυβερνήσεως ἀνθρώπων, ἀσκεῖται διὰ παντοειδῶν μέσων, μεταξὺ τῶν ὁποίων συγκαταλέγονται: συνήθεια, βία, πειθήνιος συγκατάθεσις, στρατηγικὴ καὶ συμβολισμός. Πολιτικὴ δὲ ἀσκεῖται ὄχι μόνον ἐκ μέρους τοῦ κράτους, ἀλλὰ καὶ ἐκ μέρους τῶν πολυαρίθμων κοινωνικῶν σχηματισμῶν, οἱ ὁποῖοι περιλαμβάνονται ἐντὸς αὐτοῦ καὶ τὸ συναπαρτελοῦν (π. χ. οἰκογένεια, ἐκκλησία, κόμματα, σωματεῖα, ἑταιρίαι κ. λ. π.).

Ἐν μεταξὺ τῶν κυριωτέρων μέσων διενεργείας πολιτικῆς, ὁ συμβολισμός, ὁρᾷ διὰ διαφόρων συμβόλων, τελετῶν καὶ ἄλλων μέσων ἀσκήσεως ὑποβολῆς, τῶν ὁποίων ἡ ἀποτελεσματικότης ἔχει σήμερον διαπιστωθῇ πειραματικῶς καὶ μετρηθῇ ἐργαστηριακῶς ὑπὸ τῆς νεωτέρας ἐμπειρικῆς ψυχολογίας. Μεταξὺ τῶν ἀποτελεσματικωτέρων τρόπων δράσεως εἶναι ἡ προπαγάνδα.

Ἡ προπαγάνδα καὶ ἀπὸ τὴν νεωτέραν κοινωνιολογίαν θεωρεῖται τόσον σημαντικὸς παράγων, ὥστε νὰ συγκαταριθμῆται μεταξὺ τῶν πρώτων στοιχείων κοινωνικῆς μελέτης, τιθεμένη

εἰς ἴσην μοῖραν μὲ τὴν προσωπικότητα, τὴν οἰκογένειαν, τὸ ἐπίπεδον ζωῆς, τὰς προδιαθέσεις (πρβλ. H. A. Phelps ἄρθρ. Social Units, εἰς τὸ Dictionary of Sociology Διεύθ. H. Pratt-Fairchild). Τὸ ἀμερικανικὸν Πανεπιστήμιον Κολούμπια τῆς Ν. Ὑόρκης εἶχεν ἱδρύσει πρὸ τοῦ πολέμου εἰδικὸν «Ἰνστιτοῦτον Ἀναλύσεως τῆς Προπαγάνδας», τὸ ὁποῖον κατόπιν ἐπιστημονικῶν παρατηρήσεων εἶχε διατυπώσει τὸν ἑπτάλογον τοῦ προπαγανδιστοῦ, ὅπου ἔχει συνοψίσει τὰ βασικὰ μέσα καὶ πρακτικὰ παραγγέλματα, ἀσκήσεως ἀποτελεσματικῆς προπαγάνδας. Τὸ πρῶτον ἄρθρον τοῦ ἑπταλόγου τούτου ἔχει ὡς ἑξῆς:

1. «Δυσφημιστικοὶ χαρακτηρισμοὶ τῶν ἀντιπάλων μὲ συνταρακτικὰς ὕβρεις. Παραδείγματα: Κομμουνιστής, Φασίστας, Προδότης».

Τὸ 2ον ἄρθρον συνιστᾷ ἰσχυρισμοὺς ἐξ ἴσου ἀπέχοντας τῆς ἀληθείας ἐξ ἀντιθέτου ὡς ἑξῆς: «Λαμπραὶ γενικότητες μὲ χρησιμοποίησιν μεγαλοστόμων λέξεων ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἀπόψεων π. χ. ἐλευθερία, φιλοπατρία, 100 ο/ο πατριῶτης» (πρβλ. πρακτικὰ τῶν συζητήσεων τοῦ Δ. Σ. τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας τῆς 2 Ἀπριλίου 1947 καὶ *Γ. Σακελλαρίου* Κοινωνιολογία* σελ. 124). Ἀνάλογον σεβασμὸν πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν ἀντικειμενικὴν ἀκρίβειαν κατὰ διαφόρους ἄλλους τρόπους συνιστοῦν καὶ τὰ ὑπόλοιπα ἄρθρα τοῦ ἑπταλόγου τοῦ προπαγανδιστοῦ.

Κατὰ τὴν ἐπιστημονικὴν δηλαδὴ αὐτὴν διαπίστωσιν, διὰ νὰ εἶναι ἀποτελεσματικὴ ἡ ἄσκησις πολιτικῆς μεταξὺ τῶν συνανθρώπων μας, οἱοι οὗτοι, πράγματι εἶναι, καὶ οὐχί, ὅπως θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι, πρέπει οἱ ἐπιδέξιοι πολιτικοὶ διακυμαινόμενοι μεταξὺ δύο ἄκρων, ἀπὸ τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τοῦ ποινικοῦ νόμου, ἀποκλειστικοῦ σκοποῦ δυσφημήσεως, εἰς τὸν ἀποκλειστικὸν σκοπὸν ἐξυμνήσεως, νὰ καταντοῦν, μεταξὺ ὕβρεων καὶ ὕμνων, τοὐλάχιστον ἄξιοι ἀγχόνης, ἀπὸ ἀπόψεως σεβασμοῦ πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ἂν θέλουν νὰ ἐπιτύχουν.

Πάντως μικρὸν δεῖγμα πραγματώσεως τοιούτου «ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου» ἀμετροεπείας, παρέχουν αὐταὶ αὐταὶ αἱ προτάσεις τῆς ΕΤΕ πρὸς τὸ Τμῆμα. Εἶναι μία λίαν ἐπικαίρως ἀξιοπρόσεκτος περίπτωσις μὲ κλινικὰ φαινόμενα παραλείψεις τινὰς περὶ τὴν κυριολεκτικὴν ἀκριβολογίαν ἢ τὸ αἰμόλον τοῦ ὕφους, ἢ τὴν κοινωνικὴν ἀβροφροσύνην ἢ τὸ ἀθλητικὸν πνεῦμα κατὰ τὴν διεξαγωγὴν ἑνὸς ἀγῶνος καὶ μὲ συμπαθέστατα θύματα προνευστάζοντα διὰ τὸν ἐπιοῦσιον ἐν μέσῳ ἀτμοσφαίρας τρικυμιώδους καὶ θολῆς ἐκ ζωηρῶν ἀντιγνωμιῶν, ἀντεγκλήσεων, ἐρίδων καὶ, μοιραίως, ὀργῆς, τοὺς δικηγόρους τῆς Τραπέζης. Αἱ πρὸς τὸ Τμῆμα προτάσεις ἔγιναν βεβαίως ὄχι διὰ τὴν ἄσκησιν προπαγάνδας καὶ πρὸς συνδαύλισιν τοῦ ἀγωνιστικοῦ μένους συναδέλφων, ὅπως τὰ δυσφημιστικὰ δημοσιεύματα τοῦ Συλλόγου, ἀλλὰ πρὸς ὑποβοήθησιν ψυχρᾶς—ἀνθρωπίνως—δικαιοσύνης. Τὰς ἔγραφε, ὡς ἡ ὑπογραφή, χεὶρ ἔχουσα προορισμὸν νὰ «συντελῇ—ὅπως ἡ αὐτὴ χεὶρ ἔγραψεν εἰς τὸ «Λεξικὸν τῆς Νομικῆς»—εἰς τὴν εὐστοχωτέραν διαχείρισιν καὶ ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης», καὶ μάλιστα καθ' ἣν στιγμὴν ἀκριβῶς διὰ τῶν προτάσεων αὐτῶν ζητεῖται αὐστηρὰ κρίσις τοῦ Τμήματος ἐναντίον τῶν θυμάτων τοῦ αὐτοῦ «ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου» ἐκ τῆς ἄλλης ἀντιθέτως προνευσταζούσης ἄκρας, ἤτις ὅμως, ἂν κρίνῃ τις ἀπὸ τὸ προσεκτικὸν ὕφος τῶν προτάσεών της πρὸς τὸ Τμῆμά τοῦτο, ἐδιδάχθη πολλὰ ἐκ τῶν ἐν τῷ μεταξὺ συμβάντων.

Οἱ προσφεύγοντες ὑπεβλήθησαν ἤδη εἰς τὴν κρατικὴν ποινικὴν κάθαρσιν δι' ἀδίκημα, διὰ τὸ ὁποῖον ἐπεμετρήθη ποινή, ἐπανορθωτικὴ μέν, ἀλλὰ μόλις κινουμένη περὶ τὰ ὅρια τῶν ἀστυνομικῶν ποινῶν,—δηλαδὴ ὅπως ἐλέχθη,— καὶ τὸ φέρω ὡς παράδειγμα ὕφους φαντακτεροῦ, «ὠδυνε πενταμελὲς καὶ ἔτεκε πταῖσμα»—καὶ κατόπιν ἀπελύθησαν ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας των δι' ὅσα—κατὰ τὰς προτάσεις—«ἥμεσαν» ἐναντίον τῆς διοικήσεως τῆς Τραπέζης. Ἤδη διὰ τῶν προτάσεων τῆς ΕΤΕ ὑποβάλλονται εἰς περαιτέρω θεραπείαν διὰ καταιονήσεως παιδαγωγικῶν, προφανῶς, χαρακτηρισμῶν ὡς δρᾶσται ἀτιμωτικῶν καὶ ἐγκληματικῶν πράξεων καὶ «κατηγορούμενοι» καὶ συκοφάνται—καὶ ταῦτα μετὰ τὴν ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ δεδικασμένου, ἐναντι τῆς ὁποίας οἱ νομικοὶ εἶναι ἐξαιρετικῶς εὐαίσθητοι, βεβαιουμένην ὕπαρξιν ἁπλῆς δυσφημήσεως, δηλαδὴ πλημμελήματος μὴ συνεπαγομένου παρεπομένας ἀτιμωτικὰς ποινάς, καὶ μετὰ τὴν ἔκτισιν τῆς ποινῆς. Καὶ περαιτέρω: ψεῦσται, δολοφόνοι, ποταποί. Παραλείπω ἄλλους, δικαιολογημένους πως ἐκ τῶν πραγμάτων, χαρακτηρισμούς, ὅπως δρᾶσται ἀσχημοσυνῶν καὶ ἀπρεπειῶν ἰταμοί κ.λ.π. Καὶ ταῦτα πάντα ἄνευ ἀνάγκης καὶ ὅλως ἀνιδιοτελῶς καὶ ἐκτὸς τοῦ συμφώνου πρὸς τοὺς ἐργοδοτικοὺς κανονισμοὺς ὡς ἀναξίων τῆς Τραπέζης ὑπαλλήλων, ἐπιδειξαμένων διαγωγὴν ἀσυμβίβαστον πρὸς τὰς τραπεζιτικὰς αὐτῆς παραδόσεις, ὅστις συνεπέφερε τὴν ἀπόλυσιν. Ὑπαρχούσης ὅμως καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν πραγματώσεως ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου ἐπελθόντος «ἐν βρασμῷ ψυχικῆς ὁρμῆς ὑπερασπίσεως» τὰ θύματα, κατὰ τὴν γνώμην μου, δὲν πρέπει νὰ καταλογισθοῦν μὲ εὐθύνας καὶ συνεπείας.

7. Ἰδιαιτέρως ὅμως δύναται, φρονῶ, νὰ συζητηθῇ ἡ ἄποψις ἐπιεικείας, διότι οἱ προσφεύγοντες εἶχον ἐπὶ δεκαετηρίδας «κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας των» ἐν τῇ στενῇ ἐννοίᾳ τοῦ Ν. 694 «καλὰ φύλλα Μητρώου», τοὐλάχιστον μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ὑπερβάσεως ὑπ' αὐτῶν ὁρίων μεταξὺ τοῦ ἀγωνιστικοῦ θάρρους ἀναγνωρισθέντος εἰς αὐτοὺς ὡς χρησίμου εἰς ἐθνικούς, ἐπαγγελματικοὺς καὶ οἰκονομικοὺς ἀγῶνας, καὶ τοῦ δυσφημιστικοῦ θράσους, εἰς τὸ ὁποῖον ὡς πολεμικοὶ ἠγέται διωλίσθησαν τόσον εὐκολώτερον, ὅσον προέβησαν εἰς δημοσίευσιν γνωμῶν περὶ γεγονότων τῶν ὁποίων, κατὰ τὴν ποινικὴν ἀπόφασιν «δὲν τελοῦν ἐν γνώσει τῆς ἀληθείας». Τέλος ἡ σαφὴς διαστολὴ τῆς ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος ὑπὸ τὴν ὁποίαν μόνον εἶναι νοητὴ ἡ ἐκτέλεσις ὑπηρεσίας ἀπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ συνδικαλιστικοῦ ὀργάνου καὶ μάλιστα ἡ ἀντίθεσις ἐτονίσθη κατὰ τὴν ποινικὴν δίκην ἀπὸ ἁρμοδίους εἰδικούς.

.....

8. Γινομένου εἰς τὰ προηγούμενα λόγου περὶ δικαιολογουμένης ἐπιεικείας πρέπει νὰ διευκρινίσω καὶ πάλιν, ὅτι τὸ Τμῆμα οὐδεμίαν ἔχει ἁρμοδιότητα νὰ κρίνῃ τὴν ἀπόλυσιν καθ' αὐτὴν ὡς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ὑποχρεοῦται ὅμως νὰ ἐξετάσῃ ταὺς πραγματικοὺς λόγους τῆς ἀπολύσεως καὶ τὴν γενομένην ὑπὸ τῆς ἐργοδότιδος ἐκτίμησιν αὐτῶν, ἵνα σχηματίσῃ γνώμην περὶ τοῦ δεδικαιολογημένου ἢ μὴ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἀπολύσεως διὰ

τὴν κρίσιν περὶ ὑπάρξεως ἢ μὴ ἱκανῶς ἀποχρώντος λόγου ἀπολύσεως ἀπὸ τῶν ἀπόψεών του. Ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε ἐρεύνης ἐντὸς τῆς ἁρμοδιότητος ταύτης τοῦ Τμήματος — ἵνα ἀνακεφαλαιώσω τὰ μέχρι τοῦδε λεχθέντα — ἀπεδείχθη κυρίως μέν, ὅτι αἱ δι' ἃς ἀπελύθησαν πράξεις τῶν προσφευγόντων ἀπὸ ἀπόψεως τῆς ἐπιβαλλομένης στενῆς ἑρμηνείας τοῦ Ν. 694 δὲν ἐλαβον χώραν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας, διότι κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τούτων πράγματι μὲν δὲν ὑπῆρχε, νόμῳ δὲ δὲν ἠδύνατο ὁπωσδήποτε νὰ ὑπάρχῃ, ἡ χαρακτηρίζουσα τὴν ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας συνέπεια μεταξὺ τῆς διευθυνούσης ἐργοδοτικῆς θελήσεως καὶ τῆς ἐκ ταύτης συμβατικῶς ἐντὸς τῶν νομίμων ὁρίων ἐξαρτωμένης ἐκτελεστικῆς θελήσεως τοῦ μισθωτοῦ. Ἐκτὸς ὅμως τούτων συμπληρωματικῶς παρετηρήθη, ὅτι ἡ φύσις τῆς κατὰ τὴν ἄσκησιν πολιτικῆς, ἡγετικῆς μαχητικῆς δράσεως, ἂν δὲν δύναται γενικῶς νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἀπὸ ἀπόψεως τῆς κρατικῆς διοικήσεως τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως ἀναγνωρισθεῖσαν διὰ τοῦ Ν. 694 πλήρη ἀπαλλαγὴν τῶν «ἐκτὸς ὑπηρεσίας δρώντων συνδικαλιστικῶν στελεχῶν ἀπό πάσης εὐθύνης δι' ὑπερβάσεις — πλὴν συκοφαντικῶν — τοῦ συνήθους μέτρου ἐκφράσεων, καθιστᾷ ἀναμφισβητήτως σφόδρα πιθανὴν τὴν ἀδυναμίαν ψυχραίμου κρίσεως τῶν μαχητικῶν ἡγετῶν καὶ σοβαρωτάτην τὴν ἀμφιβολίαν περὶ τῆς ἐπιβαλλομένης ἐκ τῆς φύσεως τῆς προσπαθείας καὶ τῆς ἐπιτρεπομένης νομίμως ἐκτάσεως τῶν συνδικαλιστικῶν δικαιωμάτων καὶ ἑπομένως τοῦ τρόπου ἀσκήσεως αὐτῶν, ὅστις τρόπος πάντως πρέπει νὰ κριθῇ ἐν συσχετίσει μὲ τὴν ὅλην δημιουργηθεῖσαν ἐκ συνδικαλιστικῶν ἀγώνων τεταραγμένην ἀτμόσφαιραν καὶ τὴν ἐκατέρωθεν ἐπιδεικνυομένην κατὰ τὴν διάρκειαν τούτων ἔλλειψιν προσοχῆς περὶ τὸ μέτρον, ὥστε λόγῳ τῶν ἀμφιβολιῶν περὶ τὰ ὅρια τοῦ δικαιώματος νὰ μὴ εἶναι δυνατὸν νὰ καταλογισθοῦν εὐθῦναι. Τοῦτο καὶ καθιστᾷ ἐκδηλον τὸν λόγον θεσπίσεως καὶ τὴν σκοπιμότητα τῆς διατάξεως τοῦ νόμου 694, ἥτις ἐξήρεσε πάσης κρίσεως τὰς ἐκτὸς ὑπηρεσίας συνδικαλιστικὰς ἔριδας καὶ περιώρισε τὴν κρίσιν τοῦ Τμήματος εἰς μόνα τὰ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας διαπραττόμενα παραπτώματα.

Ἡ ἀρχὴ τοῦ νόμου, διατυπωθεῖσα οὐσιαστικῶς κατ' ἐφαρμογὴν βασικῆς ἀρχῆς τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, εἶναι ὅτι ἐπιτρέπεται νὰ θεωρηθῇ ὑπὸ τοῦ Τμήματος ἀποχρὼν λόγος σοβαρὸν παράπτωμα, κριθὲν παρὰ τοῦ ἐργοδότου ὡς κολάσιμον δι' ἀπόλυσεως, μόνον ἐφ' ὅσον τοῦτο ἀνήκει εἰς τὸ τμῆμα τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς τὸ εὑρισκόμενον ὑπὸ νομίμους ὅρους ἐν συναλλακτικῇ κυκλοφορίᾳ. Ὁ ἐργοδότης, κρίνων ἀπό τῶν συμφερόντων του καὶ τῶν ἀπόψεών του συμβάντα τοῦ ἐκτὸς κυκλοφορίας τμήματος, δύναται μέν, γενικῶς, καθ' ὅ, ἐκ τῆς ἐλευθερίας τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς καὶ ὑπὸ τοὺς περιορισμοὺς τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἔχει δικαίωμα, νὰ ἀπολύσῃ τὸν μισθωτὸν ἐκπρόσωπον τῶν ἐργαζομένων, ἀλλὰ διὰ τοιαύτην ἀπόλυσιν τὸ Τμῆμα δὲν ἔχει δικαίωμα οὐδὲ κἂν νὰ ἐξετάσῃ τὴν σοβαρότητα τῶν παραπτωμάτων. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν οἱ συνδικαλισταὶ παραμένουν εἰς τὴν διοίκησιν τῶν ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν των, πλὴν τῶν περιπτώσεων ἀτιμωτικῶν ἀδικημάτων, διὰ τὰ ὁποῖα προβλέπονται αἱ παρεπόμεναι ποιναὶ ἀπὸ τὸν ποινικὸν νόμον.

Τὸ Σύνταγμα ἐξ ἄλλου προστατεύει τὴν ἐλευθερίαν τῆς συνδικαλιστικῆς δράσεως ὑπὸ τὸν ὅρον τηρήσεως τῶν νόμων. Ἡ συναλλακτικὴ ἐλευθερία ἀσφαλίζεται ὑπὸ νόμου καὶ συνομολογεῖται ἐντὸς τῶν πλαισίων νόμου. Γεννῶνται ὅμως, ὡς εἴδομεν, σοβαρώταται ἀμφιβολίαι, ἂν δύναται νὰ ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον συναλλαγῆς ἀπεριορίστως τὸ σύνολον τῶν ἐκδηλώσεων τῶν ἀνθρωπίνων ἱκανοτήτων καὶ εἰδικώτερον κατ' ἀρχὴν αἱ ἐκδηλώσεις αἱ «λόγῳ τῆς ἰδιότητος» συνδικαλιστοῦ νόμιμοι ἢ μή, ἐφ' ὅσον διὰ τῆς συμβατικῆς ἀπαλλοτριώσεως τούτων θὰ ἐθίγετο ἡ συνδικαλιστικὴ ἐλευθερία. Εἰς ἐνίσχυσιν τῶν ἀμφιβολιῶν τούτων ἔρχονται αἱ διατάξεις καὶ αἱ λεπτομέρειαι τῆς διαδικασίας τῆς ψηφίσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 98 Διεθνοῦς Συμβάσεως τῆς Γενεύης τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως Ἐργασίας, ἥτις ἐψηφίσθη κατὰ τὴν διεθνῆ διάσκεψιν ἐργασίας τοῦ παρελθόντος θέρους.

Κατὰ τὰ ἄρθρον 1 τῆς συμβάσεως ταύτης «περὶ τῆς ἐν τῇ πράξει ἐφαρμογῆς τῶν ἀρχῶν τοῦ δικαιώματος συλλογικῶν ὀργανώσεων καὶ διαπραγματεύσεων», οἱ μισθωτοὶ πρέπει νὰ προστατεύωνται καταλλήλως, ὥστε νὰ μὴ καθίστανται ὁπωσδήποτε ἡ θέσις των ἐν τῇ βιοποριστικῇ ἀπασχολήσει των δυσμενεστέρα λόγῳ τῆς ὑπ' αὐτῶν ἀσκήσεως τῆς συνδικαλιστικῆς ἐλευθερίας καὶ ἰδίως . . . νὰ μὴ ἀπολύωνται ἢ ἄλλως νὰ ζημιοῦνται λόγῳ συμμετοχῆς εἰς . . . συνδικαλιστικὴν δρᾶσιν ἐκτὸς τῶν ὡρῶν ἐργασίας ἢ, μὲ τὴν συγκατάθεσιν τοῦ ἐργοδότου, καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τούτων. Ἡ διατύπωσις τῶν διατάξεων τῆς 98 συμβάσεως «ἐκτὸς τῶν ὡρῶν ἐργασίας», ἥτις εἶναι ἀντίστοιχος μὲ τὸν ὅρον τοῦ ἑλληνικοῦ νόμου «κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας», γενομένη 13 ἔτη μετὰ τὸν νόμον 694)37, δεικνύει τὴν ἐκ τῆς πραγματικῆς καταστάσεως ἀνάγκην θεσπίσεως διακρίσεως μεταξὺ τῆς κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας» δράσεως καὶ τῆς δράσεως, ἡ ὁποία λαμβάνει χώραν ἐκτὸς τῶν ὡρῶν ὑπηρεσίας, καὶ δὴ ἐν τῇ διεξαγωγῇ συνδικαλιστικῶν ἀγώνων.

Κατὰ τὴν ἐπεξεργασίαν τοῦ κειμένου τῆς συμβάσεως ταύτης ἐν τῇ εἰδικῇ ἐπιτροπῇ τῆς Συνδιασκέψεως Ἐργασίας, ὅπως φαίνεται ἐκ τῶν ἐντύπων προσωρινῶν πρακτικῶν τῆς XXXII συνόδου 1949 (No 27), ἐπροτάθη ἡ προσθήκη εἰς τὴν διατύπωσιν τῆς τελευταίας περιόδου μετὰ τὰς λέξεις «συνδικαλιστικὴν δρᾶσιν» τῶν λέξεων: «ἐφ' ὅσον αὐτὴ εἶναι σύμφωνος μὲ τὴν ἰσχύουσαν νομοθεσίαν», ἀλλά, κατὰ τὰ πρακτικὰ (σελ. Υ) «ἡ τροποποίησις αὐτὴ ἀπερρίφθη διὰ ψήφων 171 ἐναντίον 2», δηλαδὴ ἐπὶ 173 ἀντιπροσώπων κρατικῶν, ἐργοδοτικῶν καὶ ἐργατικῶν, οἱ 171 εἶπον, ὅτι δυνατὸν ἡ συνδικαλιστικὴ δρᾶσις νὰ εἶναι καὶ παράνομος, ἀλλὰ καὶ πάλιν δὲν πρέπει νὰ συνεπάγεται δίωξιν, τοὐλάχιστον ἐργοδοτικὴν (χειροτέρευσιν τῆς θέσεως, ἀπόλυσιν). Μεταξὺ τῶν 171 εἶναι καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν Ἑλλήνων ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατῶν.

Εἶναι γεγονὸς ὅτι ἡ σύμβασις αὐτὴ δὲν ἐκυρώθη εἰσέτι δι' ἐσωτερικοῦ νόμου. Ἐν τούτοις ὅμως τὸ περιεχόμενον αὐτῆς συνεφωνήθη ὑπὸ προσώπων φερόντων ἰδιότητα δημοσίων ὀργάνων, νομίμως ἐξουσιοδοτημένων ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐνεργούντων ἐν ὀνόματι αὐτῆς ἐκδηλούσης τὴν θέλησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους.

Οὕτω τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος νομίμως προῆλθεν εἰς διεθνεῖς σχέσεις, ἐξεδήλωσε σαφῶς ρυθμιστικὰς προθέσεις καὶ συνωμολόγησεν ἐγκύρως διεθνεῖς συμφωνίας μὲ περιεχόμενον τὸ κείμενον τῆς 98 συμβάσεως τῆς Γενεύης, τὸ ὁποῖον οὕτω ἀποτελεῖ τὸ περιεχόμενον νομίμου καὶ ἐγκύρου κυβερνητικῆς πράξεως τῆς Ἑλληνικῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, καταληξάσης εἰς σύναψιν δεσμεύσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ἀναγνωριζομένης ὑπὸ τοῦ Διεθνοῦς Δικαίου.

Ἡ διεθνὴς αὐτὴ συμφωνία ὑφίσταται ὄχι μόνον ὡς σαφὴς ἐκδήλωσις ρυθμιστικῶν τάσεων, ἀλλὰ καὶ τυπικῶς ἀπὸ ἀπόψεως ἐσωτερικοῦ δικαίου ὡς ὑποχρέωσις τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ἵνα ζητήσῃ τὴν κατὰ τὴν κρατοῦσαν συνταγματικὴν τάξιν θέσπισιν τοῦ περιεχομένου αὐτῆς ὡς συστήματος κανόνων ἐσωτερικοῦ δικαίου. Δὲν εἶναι ὅμως ἁπλοῦν «σχέδιον νόμου».

Ἐν τῷ μεταξύ, προκειμένης κρίσεως ὑπὸ τῶν ὀργάνων τῆς Ἑλληνικῆς Διοικήσεως ζητημάτων προβλεπομένων ὑπὸ τῆς συμβάσεως, ἡ διεθνοῦς δικαίου δέσμευσις τῆς Ἑλληνικῆς κυβερνητικῆς θελήσεως δὲν δύναται νὰ θεωρῆται ἀνύπαρκτος τοὐλάχιστον ὡς ἑρμηνευτικὸν μέσον. Αὕτη ὑποστηριζομένη ἀπὸ ἐπιβλητικὴν ἐπίσημον ἐκδήλωσιν τῆς διεθνοῦς κοινῆς συνειδήσεως περὶ τοῦ ἐπιβαλλομένου τρόπου ρυθμίσεως τοῦ ὑπὸ τῆς 98 συμβάσεως προβλεπομένου θέματος, ὑφισταμένη δὲ πάντως ὡς θέλησις τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, ἔστω καὶ ἁπλῶς ὑπὸ τύπον διεθνοῦς κρατικῆς ὑποσχέσεως, ὀφείλει νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τῶν ἑλληνικῶν κρατικῶν ὀργάνων. Τὰ διοικητικὰ ὄργανα πρέπει νὰ φροντίσουν νὰ πραγματώνουν εἰς τὰ καθ' ἕκαστον τὰς ἐπισήμους ὑποσχέσεις τοῦ Κράτους. Οὕτω τὸ περιεχόμενον τῆς 98 συμβάσεως δύναται νὰ χρησιμοποιῆται μέχρι τῆς ἐπικυρώσεώς της, τοὐλάχιστον πρὸς ἑρμηνείαν ὑπαρχουσῶν εἰς τὸ ἰσχύον ἐσωτερικὸν δίκαιον σχετικῶν διατάξεων, πρὸς ἐφαρμογὴν αὐτῶν εἰς τὰ τυχὸν παρουσιαζόμενα εἰς τὴν τρέχουσαν διοικητικὴν πρᾶξιν καθ' ἕκαστον ζητήματα.

Τὸ ἑλληνικὸν Κράτος διὰ τῆς νομοτύπου ὑπερψηφίσεως τῆς συμβάσεως 98 ὑποσχέθη διεθνῶς, ὅτι θὰ λάβῃ ὅλα τὰ πρόσφορα μέτρα, διὰ νὰ μὴ ἀπολύωνται τὰ συνδικαλιστικὰ στελέχη ἕνεκα συνδικαλιστικῆς δράσεως. Ἐκ τῶν πρακτικῶν τῶν συζητήσεων εἰς τὴν ἐπιτροπὴν φαίνεται ἡ ὑπόσχεσίς του, ὅτι θὰ προστατεύσῃ τοὺς συνδικαλιστὰς ἀπὸ ἐργοδοτικὴν ἀπόλυσιν ὁπωσδήποτε, καὶ ἂν ἀκόμη οὗτοι κατὰ τὴν συνδικαλιστικὴν δρᾶσιν παρενόμησαν. Μετὰ τὴν δι' ἐσωτερικοῦ νόμου κύρωσιν τῆς συμβάσεως 98, ἡ ὁποία θὰ ἀποτελῇ νεώτερον νόμον ρυθμίζοντα τὴν εὐθύνην τῶν συνδικαλιστικῶν ἡγετῶν, μὲ τὴν εὐρυτάτην διατύπωσιν «νὰ μὴ καθίσταται χειροτέρα ἡ θέσις των» ἀσφαλῶς θὰ γεννηθοῦν πολλὰ ζητήματα.

Γενικῶς δι' αὐτῆς καθιεροῦται εἰδικὴ προστασία τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν, εἰδικὰ δικαιώματα δημοσίου δικαίου. Ταῦτα θεσπίζονται πρὸς τὸ δημόσιον συμφέρον αὐτῶν. Ἡ νέα αὐτὴ προστασία τοῦ συνδικαλιστικοῦ στελέχους δὲν περιλαμβάνει τὸ ἀκαταδίωκτον αὐτοῦ γενικῶς, δὲν διαμορφώνει εἶδος τι ἀσυλίας ἀναλόγου μὲ τὴν τῶν βουλευτῶν κατὰ τὴν ἄσκησιν τῶν βουλευτικῶν καθηκόντων των. Ἀσφαλίζει μόνον ἐναντίον χειροτερεύσεως τῆς θέσεως ἐν τῇ βιοποριστικῇ ἀπασχολήσει καὶ ἰδίως ἐναντίον ἀπολύσεως διὰ συνδικαλιστικὴν δρᾶσιν γενικῶς καὶ ἑπομένως καὶ διὰ τὴν ἔκφρασιν γνώμης. Θεσπίζει ἀκαταδίωκτον τοῦ συνδικαλιστικοῦ στελέχους μόνον ὡς πρὸς τὴν θέσιν του εἰς τὴν βιοποριστικήν του ἀπασχόλησιν καὶ ἰδίως τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀπαγορεύουσαν μόνον τὴν χειροτέρευσιν τῆς θέσεώς του καὶ ἰδίως τὴν ἀπόλυσιν ἀπὸ μέρους τοῦ ἐργοδότου, οὐχὶ δὲ τὴν ζήτησιν ἄλλων εὐθυνῶν, ὡς ποινικῶν, ἄλλων πειθαρχικῶν συνδικαλιστικῶν κλπ.

Ἡ διάταξις αὐτὴ τῆς συμβάσεως 98, μὴ κυρωθεῖσα εἰσέτι δι' ἐσωτερικοῦ νόμου, δὲν τροποποιεῖ ἀκόμη ρητῶς τὴν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου κειμένην νομοθεσίαν. Ἀναμφισβητήτως ὅμως, ὡς ἐλέχθη, ἀποτελεῖ σαφῆ ἐκδήλωσιν τῶν ρυθμιστικῶν τάσεων ὄχι μόνον τῶν διεθνῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐκπροσωπηθέντων ἐν τῇ διασκέψει καθ' ἑκάστων Κρατῶν. Κυρίως ὅλως ἐφ' ὅσον ἐγένετο ἤδη δεκτὴ παρὰ τῶν ἐκπροσώπων τῶν ἐντολοδόχων τῶν μᾶλλον ἀντιπροσωπευτικῶν ὀργανώσεων, Ἑλλήνων ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατῶν, καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἐντολῆς δὲν ἀπαιτεῖται ἔγκρισις τῶν ὑπὸ τοῦ ἐντολοδόχου ἐνεργηθέντων παίζει ρόλον ἀποφασιστικὸν καὶ πρέπει νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν πάντοτε διὰ τὴν ἑρμηνείαν τοῦ περιεχομένου πάσης ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας. Διότι, προκειμένου μὲν περὶ τῶν κρατικῶν ἐκπροσώπων δὲν ἰσχύουν οἱ κανόνες τῆς ἐντολῆς, καθ' οὓς δὲν ἀπαιτεῖται ἐπικύρωσις τῶν πράξεων τῆς ἐντολοδόχου. Ἡ διεθνὴς σύμβασις τελειοῦται ἅμα τῇ ἐπικυρώσει. Προκειμένου ὅμως περὶ τῶν πράξεων τῶν ἐκπροσώπων τῶν ὀργανώσεων τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῶν ἐργατῶν, αἱ ὁποῖαι παρ' ὅλην τὴν μεγάλην πλέον σημασίαν των διὰ τὴν δημοσίαν ζωήν, ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι νομικὰ πρόσωπα ἰδιωτικοῦ δικαίου, αἱ πράξεις τῶν ἐντολοδόχων αὐτῶν ἰσχύουν διὰ τοὺς ἐντολεῖς καὶ δεσμεύουν αὐτοὺς (ἐργοδοτικὰς καὶ ἐργατικὰς ὀργανώσεις) ἄνευ ἐπιγενομένης ἐπικυρώσεως.

Σχετικῶς μὲ τὸν ἰσχυρισμὸν ὅτι μία διεθνὴς σύμβασις ἐργασίας πρὸ τῆς ἐπικυρώσεώς της διὰ νόμου εἶναι ἓν ἁπλοῦν σχέδιον νόμου, τονίζεται σήμερον ἰδιαιτέρως ἡ ἐπιρροὴ τῶν διεθνῶν συμβάσεων ἐργασίας ἐπὶ τῆς κρατικῆς κυριαρχίας. Ὁ *Θ. Βλαχόπουλος* γράφει ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου τὰ ἑξῆς (Ε.Ε.Δ. 8,795): Σήμερον ἡ διεθνοποίησις τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας καὶ γενικώτερον ἡ διεθνὴς ὀργάνωσις τῆς ἐργασίας ὑπῆχθη εἰς τὴν ἁρμοδιότητα διεθνῶν διοικητικῶν ὀργάνων διαρκῶν καὶ ἀπολαυόντων ἰδίας διεθνοῦς νομικῆς προσωπικότητος. Ἡ πίεσις τούτων ἐπὶ τῆς ἐθνικῆς κυριαρχίας ἑκάστου Κράτους εἶναι ἤδη ἐμφανής. Διδάσκεται σήμερον, ὅτι αἱ λειτουργίαι τῶν διεθνῶν τούτων ὀργανισμῶν δὲν δύνανται νὰ ἐμποδισθοῦν ὑπὸ τοῦ δόγματος τῆς ἐθνικῆς κυριαρχίας, ἀλλὰ μόνον αἱ ἐξουσίαι τούτων περιορίζονται ἐναντι ταύτης. Πρέπει ἄλλωστε ἐπὶ πλέον νὰ διακρίνῃ τις μεταξὺ περιορισμοῦ (Limitation) καὶ μειώσεως (Diminution) τῆς ἐθνικῆς κυριαρχίας. Παραλληλίζεται ἡ μὲν ἔννοια τοῦ περιορισμοῦ τῆς ἐθνικῆς κυριαρχίας πρὸς τὴν ἀπαντῶσαν ἐν τῷ Ἀστικῷ Δικαίῳ ἔννοιαν τοῦ περιορισμοῦ τῆς αὐτονομίας τῆς βουλήσεως τῶν συμβαλλομένων, ἡ δ' ἔννοια τῆς μειώσεως ταύτης πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ περιορισμοῦ τῆς ἱκανότητος πρὸς τὸ συμβάλλεσθαι. Ἐντεῦθεν γίνεται δεκτὸν ὅτι «... τὰ κράτη περιορίζονται οἰκειοθελῶς καὶ κατὰ μέγα μέρος ἐν τῇ ἐνασκήσει τῆς ἰδίας αὐ-

τῶν βουλήσεως διά πλείστων συμβατικῶν δεσμῶν, ὡς καί διά πλείστων δεσμῶν, ἐχόντων τήν ἰδιότητα θεσμοῦ καί προερχομένων ἐκ τῆς δημιουργίας καί λειτουργίας τῶν διεθνῶν τούτων ὑπηρεσιῶν. Ὁ δέ περιορισμός δέν ἔχει πλέον χαρακτῆρα τυχαῖον, ἀλλά κατά τό μᾶλλον καί μᾶλλον γενικώτερον καί διαρκῶς λόγῳ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν διεθνῶν ὀργανώσεων καί τῆς ἐπεκτάσεως τῶν λειτουργιῶν τούτων, παρά τήν περιωρισμένην φύσιν τῶν ἀντιστοίχων ἐξουσιῶν των. . . .» Τό Διεθνές Ἐργατικόν Δίκαιον ἀποτελεῖ τμῆμα τοῦ Διεθνοῦς Δημοσίου Δικαίου οὐ μόνον διότι συνδέεται πρός τήν ἔννοιαν τῆς ἐθνικῆς κυριαρχίας, ἀλλά καί διότι, ὡς ἔχουν σήμερον τά πράγματα, ἀποτελεῖ καί τό σημεῖον κάμψεως ταύτης πρό τῶν διεθνῶν ἐργατικῶν θεσμῶν.

Ἐπίσης τό λεχθέν ὅτι αἱ διατάξεις τῆς 98 Διεθνοῦς Συμβάσεως καί ὅταν ἰσχύσουν θά εἶναι ἁπλῆ ἐπανάληψις τῆς γενικῆς διατάξεως τοῦ Συντάγματος περί ἐλευθερίας τοῦ πολιτικῶς συνεταιρίζεσθαι δέν εἶναι ἀκριβές.

Τό δικαίωμα τοῦ ἐπαγγελματικῶς συνεταιρίζεσθαι ἀποκτᾷ σήμερα μεγαλυτέραν κοινωνικήν σημασίαν, ἀκόμη καί ἀπό τό πολιτικῶς συνεταιρίζεσθαι. Σήμερον ζητεῖται νά ἐξασφαλισθῇ ὁ συνδικαλισμός ὄχι μόνον ἀπέναντι τῶν κρατικῶν ἐξουσιῶν, ἀλλά καί ἀπέναντι παντός ἄλλου μερικωτέρου κοινωνικοῦ σχηματισμοῦ, ὁ ὁποῖος θά εἶχε διάθεσιν νά ἐμποδίσῃ τήν ἐξέλιξίν του. Τήν εἰδικωτέραν δέ αὐτήν ἀκριβῶς προστασίαν τῶν ἐργαζομένων ἐπεδίωξε καί ἡ διακήρυξις τῆς Φιλαδελφείας, ἥτις ἐκυρώθη διά τοῦ Ν. Δ 399] (188]47) «περί κυρώσεως πράξεως τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου (Συντάγματος) τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως Ἐργασίας» καί ἥτις ὁρίζει (Παράρτημα I, Β,): «Ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου καί τοῦ συνεταιρίζεσθαι εἶναι ἀπαραίτητος ὅρος σταθερᾶς προόδου».

Ἀναλόγου περιεχομένου παρεξήγησις περί τοῦ ὅτι δυνατόν νά θεσπίζωνται νέαι διατάξεις νόμων, χωρίς οὐδέν νά προσθέτουν εἰς τήν ὑπάρχουσαν νομικήν τάξιν — ἰδίως ὅταν ἡ παλαιοτέρα κρίνεται μᾶλλον ἐπιθυμητή ἀπό τούς ἑρμηνευτάς — γίνεται διά τοῦ ἰσχυρισμοῦ ὅτι ἡ διάταξις τοῦ Ν. 694 «κατά τήν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας» σημαίνει γενικῶς «κατά τήν ἐκπλήρωσιν οἱωνδήποτε ὑποχρεώσεων, τάς ὁποίας ἀναλαμβάνει μέ τήν σύμβασιν πρός τόν ἐργοδότην». Ἐάν ἡ πρόθεσις τοῦ Ν. 694 ἦτο ἁπλῶς νά ἐπαναλάβῃ τήν ὑπάρχουσαν μέχρι τῆς ἰσχύος του ρύθμισιν, δέν θά προσέθετε τήν φράσιν «κατά τήν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας». Καί τό στενόν, ὡς ἀνεπτύχθη ἤδη, περιεχόμενον τοῦ ὅρου τούτου κρινόμενον ὑπό τοῦ εἰδικοῦ κρατικοῦ ὀργάνου, τοῦ καθ' ἡμᾶς Τμήματος, εἶναι τό «νέον», τό ὁποῖον προσετέθη διά τοῦ Ν. 694.

9. Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε λεχθέντων ἐξάγεται ὅτι αἱ «ὑπό τήν ἰδιότητα» μελῶν τῆς διοικήσεως σωματείου, δηλαδή κατά τήν διενέργειαν συνδικαστικῆς δράσεως τυχόν λαμβάνουσαι χώραν δυσμενεῖς διά τοῦ τύπου, μή ὀυκοφαντικαί, κρίσεις ἐναντίον τοῦ ἐργοδότου, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν εἰδικώτερον εἶναι κολάσιμοι ἤ μή, δέν εἶναι δυνατόν ἐκ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων νά γίνονται κατά τήν «ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας» καί δέν ἐπιτρέπεται ἐκ τοῦ νόμου νά θεωρηθοῦν γενόμεναι «κατά τήν ἐκτέλεσιν» τοιαῦτης.

Τό ἄρθρον 9 τοῦ ν. 694, ἐξαιροῦν ἀπό τήν κρίσιν τοῦ Τμήματος τήν ἐκτός ὑπηρεσίας δράσιν τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν—μέχρι τῆς περιοχῆς τῶν ἀτιμωτικῶν ἀδικημάτων—καί ἐνισχυόμενον ἀπό τό Σύνταγμα καί τάς διατάξεις τῆς 98 Διεθνοῦς Συμβάσεως Ἐργασίας, θεσπίζει πλήρη ἀνεξαρτησίαν ἀπό τούς «κανονισμούς» τοῦ ἐργοδότου τῶν «ὑπό τήν ἰδιότητα» συνδικαλιστικῶν στελεχῶν ἐνεργούντων ἐκτός τοῦ ἐκμεταλλευτικοῦ μηχανισμοῦ καί ἐκτός τῶν νομίμων χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας. Κατά τάς «ἐλευθέρας» ὥρας ὁ ἐκπρόσωπος τῶν μισθωτῶν δύναται νά ἀσκῇ ἐλευθέρως κριτικήν ἔστω καί δυσμενῆ, ἀκόμη καί ποινικῶς κολάσιμον—φθάνει νά μή εἶναι συκοφαντική—δι' ὅλας τάς καλάς καί τάς κακάς πράξεις τοῦ ἐργοδότου. Τά κατά τήν ἄσκησιν τῆς κριτικῆς ταύτης παραπτώματα, ἐξαιρούμενα τῆς κρίσεως τοῦ Τμήματος, οὐδέποτε κατά ν. 694 δύνανται νά εἶναι σοβαρά, καί οὐδέποτε δύνανται νά συνιστοῦν ἀποχρῶντα λόγον ἀπολύσεως.

Οὕτω αὐστηρῶς τυπολογικῶς διά τοῦ ἀποκλεισμοῦ τῆς κρίσεως τοῦ Τμήματος τό ἀπασχολοῦν ἡμᾶς θέμα δύναται νά θεωρηθῇ λελυμένον. Ἐν τούτοις πρός ἐνίσχυσιν τῆς πειστικότητος αὐτῆς ἡ τυπολογική αὐτη λύσις εἶναι σκόπιμον νά συμπληρωθῇ μέ ἀπαντήσεις τινάς εἰς ὀλίγους ἐκ τῶν οὐσιαστικῶν ἰσχυρισμῶν τῶν ἀντιδικούντων τούς σχετιζομένους ἀμέσως πρός τήν ἰσχύουσαν νομικήν ρύθμισιν καί πρός τήν ἐπί τοῦ θέματος ἡμῶν ἐκδοθεῖσαν ποινικήν ἀπόφασιν καί τό ἐκ ταύτης δεδικασμένον.

Καί διά νά κλείσω μέ τό κεφάλαιον τοῦτο θά ἐσυνόψιζον τήν ὅλην ὑπόθεσιν ὡς ἑξῆς, κατά μίμησιν τοῦ γνωστοῦ γνωμικοῦ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου περί καλῶν πράξεων τοποθετουμένων κακῶς: Οἱ προσφεύγοντες, ὡς συνδικαλιστικοί ἡγέται, κατηγόρησαν τήν διοίκησιν τῆς Τραπέζης διά κακάς πράξεις. Ἡ Τράπεζα ἀπέδειξεν εἰς τό Δικαστήριον, ὅτι ἔκαμε καλάς πράξεις, τάς ὁποίας οὗτοι εἶχον παρεξηγήσει, δι' ὃ εἰς τούς κατηγόρους κατεγνώσθη ποινή ἁπλῆς δυσφημήσεως. Ἐν τούτοις ἐκ τῆς δικογραφίας τῆς ὅλης ποινικῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας, ἐκ τῆς διατυπώσεως τῆς ποινικῆς ἀποφάσεως καθ' ἥν, μολονότι αἱ κατηγορίαι ἦσαν ἀναληθεῖς, ἐν τούτοις οἱ ἐνεργήσαντες, ὡς συνδικαλισταί ἠγέται, κατεδικάσθησαν δι' ἁπλῆν δυσφήμησιν καί ἐκ τῆς περαιτέρω ἐνώπιον τοῦ Τμήματος σχηματισθείσης δικογραφίας ἠδύνατο νά γεννηθοῦν μερικά ἐρωτήματα, ὅπως π. χ.:

Μήπως ἐπειδή αἱ καλαί αὐταί πράξεις ἐτοποθετήθησαν κατά τρόπον, ὥστε νά γεννοῦν παρεξηγήσεις ὑπάρχουν καί ἐξ αὐτῆς τῆς ποινικῆς δίκης «ἐκ δεδικασμένου» ἐλαφρυντικά διά τούς προσφεύγοντας, ἐάν ἤδη μετά τήν ποινικήν κάθαρσιν ἤθελον κριθῇ αὐτήν τήν φοράν κυρίως ὑπό τήν ἰδιότητα τῶν συνδικαλιστῶν;

Μήπως τοῦτο ἀκριβῶς δηλοῦται ἐκ τῆς διαπιστώσεως τοῦ ποινικοῦ δικαστηρίου «περί τῆς ἰδιότητος», ὑφ' ἣν ἐνήργησαν οἱ δυσφημήσαντες, ἰδιότητος διά τήν προστασίαν καί ἀνάπτυξιν τῆς ὁποίας ὑπάρχει τό Ὑπουργεῖον Ἐργασίας καί τά ὀργανά του;

Ἀλλά τότε πῶς διά τῆς δυνάμεως τοῦ αὐτοῦ δεδικασμένου δύνανται νά συμβαδίσουν ἀλληλοχειραγωγούμεναι, χωρίς ἀσυμβιβάστους ἀντιθέσεις, ἡ διαπίστωσις τῆς «ἰδιότητος» μέ τήν διαπίστωσιν τοῦ «μοναδικοῦ» σκοποῦ τῆς δυσφημήσεως;

(Συνεχίζεται εἰς τό ἑπόμενον)

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Κῦρος ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Ὁλοκλήρωσις καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ κῦρος αὐτῆς κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.—Ὑποχρέωσις ἐγγράφου καταγγελίας καὶ καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112 ἢ καταθέσεως ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως μισθωτοῦ πρὸς εἰσπραξιν.—Πρόσθετος ὑποχρέωσις ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας ὡλοκληρωμένης.—Ἔκδοσις ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ Νόμου ἐξουσιοδοτήσεως.—Ἀκυρότης ἀναγγελίας ἀπολύσεως ἐκ παραλείψεως στοιχείου χρονολογίας, ποσοῦ καὶ τρόπου καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεώς του κηρύσσει ἄκυρον καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 γενομένην, διὰ τὸν λόγον ὅτι ἐν τῇ πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀναγγελίᾳ αὐτῆς δὲν περιελήφθη καὶ τὸ ὂν στοιχεῖον τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560|48 (ΕΕΔ 8, 122) ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἡ χρονολογία, ποσὸν καὶ τρόπος καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 (πρβλ. οὕτω καὶ Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 9773|1949, εἰσηγητὴς *Κ. Δαλιάνης*, ΕΕΔ 9, 122).

Ὡς εἶναι γνωστόν, ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἠμφισβητήθη ἡ νομιμότης αὐτῆς, ὡς πρὸς τὴν ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς ἀναγγελίας καὶ ἑπομένως τῆς καταγγελίας ἐπιβαλλομένην δι' αὐτῆς ὑποχρέωσιν ἀναγγελίας καὶ τῆς χρονολογίας, ποσοῦ καὶ τρόπου καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112 (βλέπε παραπομπὰς εἰς νομολογίαν α' βαθμοῦ διαδικασίας Ν. ΓΩΟΔ' ἐν ΕΕΔ 9, 112, ἔνθα σημειώσεις μας).

Τὸ Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεώς του θεωρεῖ νόμιμον κατὰ τοῦτο τὴν ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, καθόσον—ἀκεπτεται — προκύπτει ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118, ὅτι ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται ν' ἀναγγείλῃ τὴν καταγγελίαν ὡλοκληρωμένην, τοιαύτη δὲ εἶναι μετὰ τὴν καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112.

Ἡ ἄποψις αὕτη τοῦ Πρωτοδικείου δὲν εἶναι νέα. Εἶχεν ἀπήχησιν καὶ εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 177|48 Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν (Πρωτοδίκης *Α. Κονταλῆς*, ΕΕΔ 7, 80, πρβλ. καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 7, 79 ἑπ., ἀντιθέτοι ὅμως αἱ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 771|1945, Πρωτοδίκης *Δ. Πάντελος*, ΕΕΔ 4, 267, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 6219|1947, Πρωτοδίκης *Κ. Τρουπάκης*, ΕΕΔ 7, 82, πρβλ. καὶ *Δ. Ζακελλαρόπουλον*, ΕΕΔ 7, 105 ἑπ.).

Ἂν ὅμως ἡ ἄποψις τοῦ Πρωτοδικείου δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι εἶναι κατὰ βάσιν ὀρθοτέρα, πρέπει συγχρόνως νὰ γίνεται, ὡς ὁμαλὴ συνέπεια, δεκτόν, ὅτι ἡ τριήμερος προθεσμία τῆς ἀναγγελίας τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 (ἤδη ὀκταήμερος, κατ' ἄρθρ. 6 § 2 Ν. Δ. 1255|49, ΕΕΔ 8, 96) δὲν ἄρχεται ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ἀλλ' ἀπὸ τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112 καὶ ἀπὸ ταύτης ἐπίσης ἄρχεται ἡ τρίμηνος προθεσμία ἐπιδόσεως ἀγωγῆς τοῦ ἀκύρως ἀπολυθέντος μισθωτοῦ, κατ' ἄρθρ. 3 Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 (βλέπε ἐν τούτοις Α. Π. 339|1946, εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 5, 617).

Ἐνῷ ὅμως τὸ Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεώς του δέχεται, ὅτι κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|45 ἡ ἀναγγελία πρέπει ἀναγκαίως νὰ ἑπεται τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112, περιορίζει συγχρόνως τὴν καταβολὴν αὐτῆς ἐντὸς τῶν ἡμερῶν προθεσμίας τῆς ἀναγγελίας ἀπὸ τῆς ἐγγράφου καταγγελίας αὐτῆς, παρ' ὅλον ὅτι ὁ Νόμος (ἄρθρ. 9 Ν. 118) ὁρίζει, ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας θεωρεῖται ἔγκυρος, *ἀφ' ἧς* καταβληθῇ ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112 (οὕτω Α. Π. 15|1948, εἰσηγητὴς *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 7, 111).

Δὲν φαίνεται ὀρθὸν νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ὁ Νόμος, ἐκφραζόμενος οὕτω «... *ἀφ' ἧς* καταβληθῇ ἡ ἀποζημίωσις ...» εἶχεν ὑπ' ὄψιν του νὰ καταβληθῇ αὕτη ἐντὸς τῆς ἐλαχίστης προθεσμίας, ἀρχικῶς, τῶν 3 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς καταγγελίας, ἀφοῦ ναὶ μὲν ἐσκόπησε νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τὸν μισθωτὸν τὴν καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112, συνδυάσας πρὸς τοῦτο τὴν καταβολὴν πρὸς τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας, ὥστε νὰ μὴ ζημιοῦται ὁ μισθωτὸς ἐκ τῆς βραδύτητος τῆς καταβολῆς, διαφαίνεται ὅμως καὶ ἡ πρόθεσις διευκολύνσεως τοῦ ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν ἐνδεχομένως μεγάλων ἀποζημιώσεων τοῦ Ν. 2112 εἰς χρόνον ἀνάλογον πρὸς τὴν δυνατότητα ἐκ μέρους του τῆς καταβολῆς. Δὲν συμβιβάζεται λογικῶς τὸ «... *ἀφ' ἧς* καταβληθῇ ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112 ...» πρὸς τὴν ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 θέσπισιν τῆς τριημέρου (ἀρχικῶς) προθεσμίας ἀναγγελίας, καὶ δὲν φαίνεται ὀρθὸν νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ναὶ μὲν ὁ Νόμος ἠννόησε ν' ἀναγγέλλεται ὡλοκληρωμένη, κατὰ τὸ Πρωτοδικεῖον, καταγγελία διὰ καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112 καὶ νὰ διατάσσεται ἐξ ἑτέρου καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως ταύτης ἐντὸς τῶν ἐλαχίστων ἡμερῶν προθεσμίας ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9329|1949

Διαδικασία Ν. ΓΩΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ἰ. Μπιζίμης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Χ. Καθάρειος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Γυφτόπουλος, Σ. Σπετσάκης

Ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 § 1 τοῦ Ν. 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 § 3 τοῦ Ν. Δ.

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΣΥΜΨΗΦΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΟΥ ΠΡΟΣ ΑΠΑΙΤΗΣΙΝ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ ΕΚ ΖΗΜΙΩΝ

Ἄρθρ. 664 Α.Κ. καὶ εἰδικαὶ διατάξεις ἐργατικοῦ δικαίου περὶ ζημιῶν ὑπὸ μισθωτοῦ

Ὑποχρέωσις μισθωτοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν ἐργασίας μετ' ἐπιμελείας.—Δικαίωμα ἐργοδότου, κατ' ἄρθρ. 664 Α. Κ., πρὸς συμψηφισμὸν μισθοῦ πρὸς ἀνταπαίτησιν του κατὰ τοῦ μισθωτοῦ ἕνεκα ζημίας, προξενηθείσης ὑπ' αὐτοῦ δολίως.—Ὑπερίσχυσις διατάξεως ἄρθρου 664 Α. Κ. τῆς διατάξεως ἄρθρ. 3 β. δ. 24]7]1920.—Ἐπιτρεπτὸν κρατήσεων ἐκ τῶν ἐργατικῶν μισθῶν ἀντιτίμου τροφίμων καὶ ἄλλων εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης, παρεχομένων παρὰ τοῦ ἐργοδότου.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ β. δ. τῆς 24 Ἰουλίου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως εἰς ἓν ἐνιαῖον κείμενον τῶν νόμων περὶ πληρωμῆς τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν καὶ περὶ τῶν μισθῶν τῶν ὑπηρετῶν καὶ ὑπαλλήλων (βλέπε *Τ. Τσιμπούκη*, Δίκαιον Ἰδιωτικῶν Ὑπαλλήλων καὶ Ἐργατῶν, ἔκδ. 1935, σελ. 65) ἐκ τῶν ἐργατικῶν μισθῶν δὲν ἐπιτρέπεται κράτησις, εἰμὴ (μεταξὺ ἄλλων) ε') ἀντιτίμου ζημιῶν, προξενηθεισῶν παρὰ τοῦ ἐργάτου εἰς εἴδη ἢ μηχανήματα τοῦ ἐργοδότου ἢ πραγματικῆς ἀξίας πρώτης ὕλης προϊόντων, καταστραφέντων ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐργάτου.

Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὸ ἄρθρ. 664 Α. Κ. § 2, ἡ ἀπαγόρευσις τοῦ συμψηφισμοῦ ἀπαιτήσεως τοῦ ἐργοδότου κατὰ τοῦ μισθωτοῦ πρὸς ὀφειλόμενον ὑπὸ τοῦ πρώτου μισθόν, ἐφ' ὅσον ὁ μισθὸς οὗτος εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖος εἰς διατροφήν του, δὲν ἰσχύει ἐπὶ συμψηφισμοῦ πρὸς ἀπαίτησιν, ἣν ἔχει ὁ ἐργοδότης ἕνεκα ζημίας προξενηθείσης ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ***δολίως*** ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Συμφωνία, δι' ἧς περιορίζονται τὰ δικαιώματα τοῦ ἐργοδότου ἐκ ταῦ ἄρθρου τούτου, εἶναι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 679 Α.Κ., ἄκυρος.

Κατὰ τὸ ἄρθρον ἤδη 38 τοῦ εἰσαγωγικοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος Νόμου 2783]1941 (ΕΕΔ 5, 317) διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ (πλὴν τῶν ἄλλων) καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος οἱ νόμοι περὶ πληρωμῆς ἢ κρατήσεων τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων αὐτῶν, ἐνῷ κατὰ τὸ αὐτὸ ἄρθρον (μεταξὺ τῶν ἄλλων) ἡ διάταξις ταῦ ἄρθρ. 664 Α. Κ. ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῶν πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Α.Κ. συνομολογηθεισῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Εἶναι προφανές, ὅτι διατηρεῖται παραλλήλως ἡ ἰσχὺς καὶ τῶν δύο τούτων νόμων (οὕτω καὶ *Κ. Καυκᾶς*, Ἔνοχ. Δίκαιον, ὑπ' ἄρθρ. 664, σελ. 335, *Α. Σακελλαρόπουλος*, Συμψηφισμὸς ἀνταπαιτήσεως ἐργοδότου πρὸς ὀφειλόμενον μισθὸν (ἄρθρ. 664 Α. Κ.), ΕΕΔ 7 803 ἑπ.) καὶ ζήτημα εἶναι μόνον ἂν διὰ ταῦ ἄρθρ. 664 § 2 Α. Κ. ὡς πρὸς τὸ ρυθμιζόμενον ὑπ' αὐτοῦ θέμα συμψηφισμοῦ ἀπαιτήσεως ἐργοδότου ἕνεκα ζημίας, προξενηθείσης ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ***δολίως*** ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς συμβάσεως ἐργασίας, θεωρῆται καταργηθεῖσα ἢ διὰ τοῦ β. δ. τῆς 24 Ἰουλίου 1920 ὡς ἄνω ρύθμισις τῶν κρατήσεων ἐκ τοῦ μισθοῦ ἕνεκα ζημιῶν, ὁσάκις δὲν συντρέχει δόλος τοῦ μισθωτοῦ.

Ἐπ' αὐτοῦ προσήκει καταφατικὴ ἀπάντησις (οὕτω καὶ οἱ ἀνωτέρω ἀναφερόμενοι συγγραφεῖς), ἀφοῦ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συνυπάρξουν καὶ αἱ δύο, ἡ μία στενωτέρα τῆς ἄλλης, νομοθετικαὶ ρυθμίσεις.

Παρεμφερῶς, εἰλημμένον καὶ αὐτὸ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 340 τοῦ Ἑλβετικοῦ Κώδικος Ἐνοχῶν, ὡς τὸ ἰσχῦον ἤδη ἄρθρ. 664 Α. Κ., εἶχε διασκευασθῆ καὶ τὸ ἄρθρ. 321 τοῦ προσχεδίου εἰσηγητοῦ (*Κ. Τριανταφυλλόπουλος*) 1936, ἐκφραζόμενον περὶ ζημίας ἐπενεχθείσης «ἐκ προθέσεως» ἀντὶ τοῦ ταυτοσήμου ὅρου τοῦ ἄρθρ. 664 «δολίως».

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα, ἂν ταυτίζεται ἡ «κράτησις» τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ β. δ. 24 Ἰουλίου 1920 πρὸς τὸν συμψηφισμὸν τοῦ ἄρθρ. 664 Α. Κ. ὑπενθυμίζεται,

---

8]11]5]1946, συνάγεται σαφῶς, ὅτι ἡ καταγγελία, ὡς μονομερὴς δικαιοπραξία, δὲν ὁλοκληροῦται καὶ δὲν λαμβάνει κῦρος, διὰ νὰ ἰσχύουν τὰ ἔννομα αὐτῆς ἀποτελέσματα, ἂν μὴ γίνῃ ἐγγράφως πρῶτον καὶ δεύτερον, ἂν μὴ καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ ὁριζομένη ἐν τῷ νόμῳ ἀποζημίωσις (Α. Π. 15]1948 Θέμ. ΝΘ' 189 καὶ σύμφωνα αὐτοθι σχόλια *Ι. Καποδίστρια*), ἢ, ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως πρὸς εἰσπραξιν τῆς ἀποζημιώσεως, ἂν μὴ χωρήσῃ δημοσία κατάθεσις κατὰ τὸ ἄρθρ. 431 Α. Κ. Ἐκ δὲ τῆς § 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118]1945, καθ' ἣν «αἱ ἐπιχειρήσεις τῆς § 1 ὑποχρεοῦνται ν' ἀναγγείλουν ἐγγράφως ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν εἰς τὸ Ταμεῖον καὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τῆς περιφερείας των πᾶσαν ὑπ' αὐτῶν γενομένην κατὰ τὰ ἀνωτέρω καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας ταύτης, κατὰ τὰ λεπτομερέστερον δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁριζόμενα, προκύπτει, ὅτι ὁ ἐργοδότης εἶναι ὑπόχρεως νὰ ἀναγγείλῃ τὴν καταγγελίαν ὁλοκληρωμένην, διότι λέγει τὴν «γενομένην κατὰ τὰ ἀνωτέρω καταγγελίαν». Διὰ τὴν ὁλοκλήρωσιν ὅμως, ὡς ἐλέχθη, εἶναι ἀνάγκη, ἐκτὸς τῆς ἐγγράφου εἰδοποιήσεως, νὰ ἐχωρησε καὶ καταβολὴ τῆς ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως ἢ δημοσία κατάθεσις.

Ἁρμοδίως ἄθεν καὶ ἐντὸς τῆς ὑπὸ τῆς ἄνω διατάξεως παρασχεθείσης ἐξουσιοδοτήσεως ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560]48 ἀποφάσεως ἀπῄτησε παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν, ὅπως, μεταξὺ τῶν ἄλλων στοιχείων, ἡ ἀναγγελία τῆς καταγγελίας περιέχῃ ὡς στοιχεῖον τοῦ ἀπολυομένου, ὡς δοῦ τοιοῦτον, καὶ τὴν χρονολογίαν, ποσὸν καὶ τρόπον καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως Ν 2112 (καταβολὴ ἢ κατάθεσις παρὰ Ταμείῳ Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων). Καὶ ναὶ μὲν εἶναι ἀνεκτὰ σφάλματα εἰς τὴν ἀναγγελίαν τῶν στοιχείων τῆς ἄνω καταγγελίας πρός τε τὸ Ταμεῖον καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, τὰ ὁποῖα δὲν θέτουν ἐν ἀμφιβολίᾳ τὴν ἀτομικότητα τῆς καταγγελθείσης συμβάσεως (Α. Π. 161]47, Θέμ. ΝΗ' σελ. 269), ἐκ τούτου ὅμως δὲν ἕπεται, ὅτι δύναται ἀζημίως νὰ ἐλλείπῃ στοιχεῖον αὐτῆς καὶ δὴ τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὴν χρονολογίαν, ποσὸν καὶ τρόπον καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112.

ΑΝΑΔΡΟΜΙΚΗ ΡΥΘΜΙΣΙΣ ΤΙΜΟΛΟΓΙΩΝ ΦΟΡΤΟΕΚΦΟΡΤΩΤΩΝ

Ἀγωγὴ Σωματείου διὰ δικαιώματα μελῶν ἐκ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας

Προσεπίκλησις Σωματείου πρὸς παρέμβασιν τῶν μελῶν ἐν τῇ δίκῃ.—Ἀκυρότης ὑπ' ἀριθ. 18537]2143]1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὡς πρὸς τὴν ἀναδρομικὴν ἰσχὺν αὐτῆς.—Δικαίωμα ἀναδρομικῆς ἀμοιβῆς δυνάμει εἰδικῆς συμφωνίας.—Δήλωσις βουλήσεως καὶ πλάνη περὶ τὰ παραγωγικὰ αἴτια τῆς βουλήσεως.—Κῦρος συμφωνίας.

Εἰσήχθη πρὸς δίκην καὶ καθίσταται ἀντικείμενον ἐρεύνης ὑπὸ τῆς κατωτέρω πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως ἡ αὐτὴ διαφορά, περὶ τῆς ὁποίας ἡ ὑπ' ἀριθ. 1449]49 Πρωτοδίκου Πειραιῶς (Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 226) δι' ἀγωγῆς τοῦ ἐνδιαφερομένου ἐπαγγελματικοῦ σωματείου, ἀφοῦ τοῦτο προσεκάλεσε εἰς παρέμβασιν ἐν τῇ δίκῃ τὰ δι' αὐτοῦ συμβληθέντα μέλη του, προκειμένου περὶ διαφορᾶς ἐκ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 Α. Ν. 16]21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.»

Σχετικῶς ἤδη πρὸς τὴν νομιμότητα ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἡ ὁποία ἐγκρίνει ἀναδρομικὴν ρύθμισιν τιμολογίων φορτοεκφορτωτῶν, ἡ ἐν λόγῳ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις ἀκολουθεῖ διὰ τῆς ἀπόψεώς της ἐκείνην τῆς Σ. Ε. 351]1949 (ὁλομελ., εἰσηγητὴς *Χ. Μητρέλιας*, ΕΕΔ 8, 1030), ἐν τούτοις ὅμως εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν ἀναγνωρίζει ὑφισταμένην ἀξίωσιν τῶν μισθωτῶν πρὸς πληρω-

---

ὅτι καὶ κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ προσχεδίου συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἔτους 1913, συνταχθέντος ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ *Κ. Τριανταφυλλοπούλου* (ΕΕΔ 1, 873) ἀντιμετωπίσθη τοῦτο, διατυπωθέντος τοῦ ἄρθρου 22 αὐτοῦ ὡς ἑξῆς: «Ἡ ἐπὶ μισθὸν ἀξίωσις τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ Ν. ΔΛ' τῆς 24 Ἰανουαρίου 1912 (κωδικοποιημένον Διάταγμα 21 Ἰουλίου 1920) ἐκ μισθωτῶν ὑπόκειται εἰς συμψηφισμὸν μόνον κατὰ τὰς ἐν ἄρθρῳ 3 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ὑπὸ στοιχεῖα ε' καὶ στ' περιπτώσεις.

Ἐπεξηγοῦσα ἡ εἰσηγητικὴ τοῦ προσχεδίου τοῦ νόμου τούτου ἔκθεσις (*Κ. Τριανταφυλλοπούλου*, ἐν ΕΕΔ 1, 905) τὴν τοιαύτην διατύπωσιν τῆς διατάξεως ἀναφέρει ταῦτα: «Ἀπαγορεύων ὁ νόμος οὗτος (ΔΛ') κατὰ κανόνα «κρατήσεις», ἤτοι μειώσεις μισθοῦ, ἐννοεῖ βεβαίως νὰ ἀποκλείσῃ κατὰ κανόνα καὶ τὸν συμψηφισμὸν τῆς ἐπὶ μισθὸν ἀξιώσεως πρὸς ἀνταπαίτησιν τοῦ ἐργοδότου. Ἐπειδὴ ὅμως καὶ αὕτη ἡ λύσις δυνατὸν νὰ ἀμφισβητηθῇ ἐν τῇ πράξει, ἅτε τῆς «κρατήσεως» μὴ φερούσης τὴν αὐτὴν μὲ τὸν συμψηφισμὸν νομικὴν μορφήν, ὡρίσθη ρητῶς ὅτι συμψηφισμὸς μισθοῦ τοιούτων προσώπων ἐπιτρέπεται πρὸς ἀνταπαιτήσεις τοῦ ἐργοδότου, ἐφ' ὅσον ὁ τελευταῖος δι' ἀνταπαιτήσεώς του δικαιοῦται νὰ κάμῃ κράτησιν. Αἱ περιπτώσεις αὗται εἶναι αἱ ἐκ τοῦ ἄρθρου 3 στοιχ. ε' καὶ στ' τοῦ νόμου ΔΛ', οὐχὶ δὲ καὶ ἡ τοῦ στοιχείου α', καθ' ὅσον ἡ προκαταβολὴ μισθοῦ δὲν γίνεται obligandi causa, εἰς τρόπον ὥστε νὰ λογισθῇ ὁ ἐργοδότης ὡς δανειστὴς τοῦ προκαταβληθέντος ποσοῦ, ἀλλὰ solvendi causa, ἑπομένως ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τοῦτο δὲν ἔχει πλέον ἀξίωσιν ὁ ἐργάτης.

Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 18]1949

Διαδικασία Ν. Γ'ΦΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μιχ. Καλεύρας**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Μακρῆς, Γ. Βαμβουλῆς

Συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 652 § 1 Α. Κ. ὁ μισθωτὸς (ἐκμισθωτὴς κατὰ τὴν διατύπωσιν τοῦ Α. Κ.), ὀφείλει νὰ ἐκτελέσῃ μετ' ἐπιμελείας τὴν ἀναληφθεῖσαν ἐργασίαν, εὐθυνόμενος διὰ τὴν ἐκ δόλου ἢ ἀμελείας προξενηθεῖσαν εἰς τὸν ἐργοδ. τὴν (μισθωτὴν κατ' Α. Κ.) ζημίαν, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 644 § 2 ὁ ἐργοδότης δύναται νὰ συμψηφίσῃ ὀφειλόμενον μισθὸν πρὸς ἀνταπαίτησιν του κατὰ τοῦ μισθωτοῦ, ἕνεκα ζημίας προξενηθείσης ὑπὸ τούτου «δολίως» ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἡ τελευταία αὕτη διάταξις διαφέρουσα, ὡς πρὸς τὸ στοιχεῖον τοῦ δόλου τῆς διατάξεως τοῦ ἐδ. ε' τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ κωδικοποιημένου ν. ΔΛ']1912 (δ. τῆς 24]7]1920), ἐξακολουθοῦντος ἰσχύοντος δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 38 § 1 τοῦ Εἰσ. ν. Α. Κ., ὑπερισχύει ἐκείνης, λόγῳ τῆς εἰδικῆς ἐπιταγῆς τῆς § τοῦ ἄνω ἄρθρου Εἰσ. ν. Α. Κ. (πρβλ. *Κανκᾶ*: Ἔνοχ. ἄρθρ. 664 § 4, *Α. Σακελλαροπούλου*: Συμψηφισμὸς ἀνταπαιτήσεως ἐργοδότου πρὸς ὀφειλόμενον μισθὸν ἐν ΕΕΔ 7, 803). Τὰ ἐν ταῖς προτάσεσιν ὅμως τοῦ ἐναγομένου ἱστορούμενα, ὅτι ἐξ ὑπαιτιότητός του, λόγῳ ἀγνοίας καὶ ἐλλείψεως προσοχῆς ὡς πρὸς τὸ ψῆσιμον καὶ τὴν ἐκλογὴν τοῦ χώματος, τὰ κατασκευασθέντα εἰς τὸ κεραμοποιεῖον τοῦβλα ἦσαν ἄχρηστα καὶ ἄνευ ἀξίας, δι' ὃ καὶ ἔμειναν ἀπώλητα, δὲν συνιστοῦν τὴν κατὰ τὰς ἄνω διατάξεις ἔνστασιν συμψηφισμοῦ, ἐφ' ὅσον, κατὰ τὴν ἡμετέραν κρίσιν, ἐξ αὐτῶν δὲν προκύπτει, ὅτι ὁ ἐναγόμενος ἐπικαλεῖται δόλον τοῦ ἐνάγοντος, ἄλλως καὶ διότι δὲν καθορίζεται τὸ ποσὸν τῆς συμψηφιστέας ζημίας, τῆς βαρυνούσης τὸν ἐνάγοντα, καὶ ἀπορριπτέος ὡς μὴ νόμιμος, ὁ σχετικὸς ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου, ἄλλως καὶ ὡς ἀόριστος.

Ναὶ μὲν συνῳδὰ τῷ ἄρθρῳ 3 στοιχ. ζ' τοῦ ἄνω ν. ΔΛ']1912 ἐκ τῶν ἐργατικῶν μισθῶν ἐπιτρέπεται κράτησις ἀντιτίμου τροφίμων καὶ ἄλλων εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης, παρεχομένων παρὰ τοῦ ἐργοδότου, κατόπιν ἀδείας, διδομένης διὰ διατάγματος, κατὰ τὴν λεπτομερῶς ἐν τῷ ἄνω ἄρθρῳ ἐκτιθεμένην διαδικασίαν (πρβλ. παραπομπὰς ἡγουμένης σκέψεως), ὁ ἰσχυρισμὸς ὅμως τοῦ ἐναγομένου, ὅτι ὁ ἐνάγων μετ' ἄλλων τεσσάρων ἐργατῶν ἔλαβεν ἐπὶ πιστώσει τρόφιμα καὶ συγαρέττα ἀξίας δρχ. 600.400 ἀπὸ τοὺς ἐν ταῖς προτάσεσι τοῦ ἐναγομένου ἀναφερομένους παντοπώλας, κατόπιν δοθείσης ἐγγυήσεως ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου καὶ ἐν τῷ ὁποίῳ δὲν ἀναφέρεται ὅτι τὰ τρόφιμα ἐχορήγησεν ὁ ἐναγόμενος, οὔτε πόσα καὶ ποίας ἀξίας ἀναλογοῦσιν εἰς τὸν ἐνάγοντα, οὔτε, τὸ κυριώτερον, ὅτι ἐτηρήθη ἡ διαδικασία χορηγήσεως τῆς σχετικῆς ἀδείας, ἀπορριπτέος κρίνεται ὡς μὴ νόμιμος, ἄλλως καὶ ὡς ἀόριστος.

μήν, δυνάμει της αποδειχθείσης μεταξύ των διαδίκων ατομικής συμφωνίας.

Πρωτοδίκου Πειραιώς 2|1950

Διαδικασία Ν. Γ?ΟΔ'

Πρωτοδίκης ο κ. **Κ. Παπαμιχαλόπουλος**

Δικηγόροι οι κ. κ. Κ. Σπηλιώτης, Γ. Ζυμάρης

Διά της υπό κρίσιν αγωγής του το ένάγον Σωματείον, υπό την επωνυμίαν «Σωματείον Φορτοεκφορτωτών Σίτου Κυλινδρομύλων 'Αποθηκών και Γενικού Εμπορίου «Η Ευαγγελίστρια», εκπροσωπούμενον νομίμως υπό του προέδρου αυτού, ισχυρίζεται τα εξής: ότι δυνάμει συμβάσεως εργασίας, καταρτισθείσης ενταύθα μεταξύ της νομίμου διοικήσεως αυτού, ως εκπροσώπου των μελών εργατών αυτού και του εν Πειραιεί υποκαταστήματος 'Αγροτικής Τραπέζης της 'Ελλάδος, εκπροσωπουμένου υπό ταύ Δ]τού αυτού, εξεμίσθωσε τας υπηρεσίας των εργατών μελών αυτού διά την εκφορτωσιν, ζύγισιν και μεταφοράν εις τας αποθήκας ταύτου (υποκαταστήματος) φορτίων βρώμης, κομισθέντων εκ του εξωτερικού, επί τω εκάστοτε ισχούντι τιμολογίω φορτοεκφορτώσεων, ότι βάσει της συμφωνίας ταύτης, καίτοι το Σωματείον διά των εργατών του εξετέλεσε από 14|5|48 μέχρι 2|7|48 άπασας τας ανατεθείσας αύτω φορτοεκφορτώσεις, ζυγίσεις ενσακκώσεις και μεταφοράς της κομισθείσης βρώμης, εν τούτοις τό εναγόμενον υποκατάστημα τω καθυστερεί, βάσει της από 31|1|48 συλλογικής συμβάσεως, υπόλοιπον άμοιβής εκ δραχμών 3.010.109 κατά τα εν αύτη (τη άγωγή) λεπτομερέστερον αναφερόμενα κονδύλια, επί τη δικαιολογία ότι ή εν τέλει της υπ' αριθμ. 18337|2143 αποφάσεως του 'Υπουργού 'Εργασίας «περί αναπροσαρμογής τιμολογίου κλπ.» διάταξις, ή ορίζουσα χρονολογίαν ισχύος αύτης από 1|1|48, είναι άκυρος και ότι ή υπουργική αύτη απόφασις ισχύει από της δημοσιεύσεως της εις την 'Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (3|6|48) και αίτείται την καταβολήν της καθυστερουμένης ταύτης άμοιβής άπ' ευθείας εις αυτό, ήτοι το ένάγον Σωματείον. Ούτως έχουσα ή αγωγή έρευνητέα αποβαίνει κατά το νόμω και ουσία βάσιμον αύτης, κατά τα κατωτέρω.

Την δίκην ταύτην το ένάγον Σωματείον ανεκοίνωσε προς τα ατομικώς συμβληθέντα μετά της Τραπέζης μέλη αυτού, προσεπικαλέσαν αυτά, όπως παρέμβουν και αναλάβουν την διεξαγωγήν αύτης, ταύτα δε (τα μέλη) παρεμβαίνουν, αναγνωρίζουν ότι το Σωματείον ενήργησεν ως αντιπρόσωπον αυτών και αναλαμβάνουν την δίκην ιδίω αυτών ονόματι. Δι' ούς λόγους εκθέτομεν εις την προεκδοθείσαν υπ' αριθμ. 1449|49 απόφασίν μας, τόσον ή ανακοίνωσις μετά προσεπικλήσεως, όσον και ή παρέμβασις, είναι νόμιμος, έστω και αν ή παρέμβασις γίνεται δι' ενός δικογράφου, διότι συντρέχουν τα στοιχεία της ομοδικίας (όρα απόφασίν μας 485|48 ΕΕΔ 7 σελ. 686) και δέον, δεκτής καθισταμένης της παρεμβάσεως, να τεθή εκτός δίκης το Σωματείον.

Οι ενάγοντες διά της πρώτης βάσεως της αγωγής των ισχυρίζονται, ότι ή εναγομένη είναι υπόχρεος εις την καταβολήν του εν αύτη ποσού, βάσει του ισχύοντος επηυξημένου τιμολογίου, του εγκριθέντος υπό του αρμοδίου 'Υπουργού και ισχύοντος από 1|1|48. Συνεπώς το νόμιμον ή μή της βάσεως ταύτης θά εξαρτηθή εκ του εάν ή διάταξις της υπ' αριθμ. 18337|2143| Υ.Α. «περί αναπροσαρμογής τιμολογίου κλπ.», ή ορίζουσα χρονολογίαν ισχύος αύτης από της 1|1|48 είναι ή ού έγκυρος, διότι κατά τα πραγματικά περιστατικά, συνομολογείται ή αγωγή, την 31|1|48 συνήφθη μεταξύ εκπροσώπων των Εμπορικών 'Επιμελητηρίων, των Βιομηχανικών 'Επιμελητηρίων και των 'Εμπορικών Συλλόγων 'Αθηνών και Πειραιώς αφ ενός και εκπροσώπων της ΓΣΕΕ και της ομοσπονδίας φορτοεκφορτωτών 'Ελλάδος αφ' ετέρου συλλογική σύμβασις εργασίας, ορίζουσα τα ανώτατα όρια, εντός των οποίων θ' αναπροσαρμόζωνται υπό των οικείων 'Επιτροπών τα τιμολόγια των φορτοεκφορτωτών Λιμένων και Ξηράς της χώρας. Διά της συλλογικής ταύτης συμβάσεως ώρίσθη, ότι ή αναπροσαρμογή θά εξικνείτο μέχρι του 185πλασίου των προπολεμικώς ισχυόντων και ότι αί επεξεργαζόμεναι τα τιμολόγια άμοιβών των φορτοεκφορτωτών 'Επιτροπαί θά ήδύναντο να προσδώσωσι εις τας αποφάσεις των ισχύν ανατρέχουσαν μέχρι της 1|11|47. Βάσει της ανωτέρω συλλογικής συμβάσεως ή 'Επιτροπή ρυθμίσεως φορτοεκφορτώσεων Ξηράς Πειραιώς δι' αποφάσεώς της, ληφθείσης κατά την συνεδρίασιν της 5|5|48, προέτεινε την αναπροσαρμογήν του τιμολογίου φορτοεκφορτώσεων Ξηράς Πειραιώς, την δε πρότασίν της ταύτην ενέκρινεν ο 'Υπουργός της 'Εργασίας διά της υπ' αριθμ. 18337|2143|24|5|48 αποφάσεώς του, δι' ής εν τέλει ώρισεν ότι «ή παρούσα, ής ή ισχύς άρχεται από της 1|1|48, δημοσιευθήτω διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως», ή δημοσίευσις δε αύτη πράγματι επηκολούθησε, γενομένη εις το υπ' αριθ. 83της 3|6|48 φύλλον (τεύχος Β) της 'Εφημερίδος της Κυβερνήσεως. 'Η τοιαύτη όμως περί αναδρομικής δυνάμεως διάταξις της ως άνω εγκριτικής υπουργικής αποφάσεως είναι άκυρος διά τους εξής λόγους: α) διότι αντίκειται προς το άρθρον 3 εδ. 3 του Προεδρικού Δ]τος της 4|9| Μαρτίου 1932 περί ρυθμίσεως των εις τους λιμένας φορτοεκφορτωτικών εργασιών, αί διατάξεις του οποίου επεξετάθησαν δυνάμει των άρθρων 3 του 'Αν. Ν. 381|36 και 4 §1 του άν νόμου 2212|40 και επί των φορτοεκφορτωτικών εργασιών ξηράς, όπερ ορίζει, ότι «αί επιτροπαί ρυθμίσεως φορτοεκφορτώσεων εκάστου λιμένος εκτός των άλλων καθηκόντων των, έχουν ως τοιούτον την επεξεργασίαν γενικών ή ειδικών κανονισμών διεξαγωγής των φορτοεκφορτώσεων ότι οί εν λόγω κανονισμοί και τιμολόγια υπόκεινται εις την έγκρισιν του 'Υπουργού, δυναμένου να τροποποιήση τας διατάξεις αύτων, και ότι ή τοιαύτη έγκρισις ενεργείται διά πράξεων δημοσιευομένων εν τη 'Εφημερίδι της Κυβερνήσεως, από δε της εγκρίσεως των κανονισμοί και τιμολόγια ισχύουν υποχρεωτικώς, προσδιορίζοντα αναγκαστικώς τους όρους της εργατικής συμβάσεως μεταξύ των απασχολουμένων εις τας φορτοεκφορτωτικάς εργασίας κλπ.», ήτοι ορίζει, ότι τα τιμολόγια και οί κανονισμοί των επιτροπών ρυθμίσεως φορτοεκφορτώσεων ισχύουν από της δημοσιεύσεως εις την 'Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της πράξεως του 'Υπουργού, δι' ής ενεκρίθησαν ούτοι και β) διότι ή ανωτέρω υπ' αριθ. 18337|21143|24|5|48 υπουργική απόφασις, ως διοι-

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΙΣΧΥΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΠΙ ΑΚΥΡΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Ἐφαρμογὴ Νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας

Μισθωτοὶ συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων.—Κατάρτισις συμβάσεως κατὰ παράβασιν Νόμου περὶ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης.—Ἀκυρότης συμβάσεως καὶ ἀνεφάρμοστον νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.—Ἀνεφάρμοστον συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.—Ἔλλειψις καὶ δικαιώματος πολλαπλασίας ἀποζημιώσεως Ν. 2112 διὰ παράβασιν συλλογικῆς συμβάσεως.—Χαρακτὴρ ἀποζημιώσεως ὡς ποινικῆς ῥήτρας.—Δικαίωμα πάντως ἀποζημιώσεως μισθωτοῦ κατὰ διατάξεις περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ.—Εἰσαγωγὴ ἀξιώσεως κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ΄ΟΔ΄.—Ἀνεπίτρεπτος μεταβολὴ βάσεως ἀγωγῆς.

Σύμφωνος εἶναι ἡ ἄποψις καὶ τῆς κατωτέρω καταχωρουμένης ἀποφάσεως τοῦ εἰς α΄ βαθμὸν δικάσαντος Πρωτοδίκου Ἀγρινίου πρὸς ἐκείνην τῆς Πρωτοδικείου Ἀγρινίου 297|1949 (κατωτέρω σελ. 261) σχετικῶς πρὸς τὸ θέμα καταγγελίας τῶν ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας.

Ὡς φαίνεται ὅμως ἐκ τῆς αὐτῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως, ὑπῆρχεν ἐν τῇ ἀγωγῇ καὶ αἴτημα τοῦ μισθωτοῦ πρὸς καταβολὴν αὐτῷ τῆς ἐκ τῆς οἰκείας συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας διαφορᾶς μισθῶν καὶ τῆς πενταπλασίας ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 διὰ τὴν παράβασιν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὸν σχετικὸν ὅρον τῶν ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις, βασιζομένη εἰς τὸ ἄκυρον ἐν προκειμένῳ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, δὲν ἀναγνωρίζει ὡς νομίμους τὰς τοιαύτας ἀξιώσεις τοῦ μισθωτοῦ.

Θίγεται οὕτω διὰ τῆς ἀποφάσεως τὸ ἐνδιαφέρον νομικὸν ζήτημα, ἂν αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας κατὰ τὰ ἐν τῷ διατακτικῷ, χωρὶς ὅμως νὰ κηρυχθῇ προσωρινῶς ἐκτελεστή ἡ παροῦσα, διότι πρόκειται περὶ ὑποθέσεως μὴ κατεπειγούσης.

κητικὴ πρᾶξις, δὲν δύναται, κατ' ἀρχήν, ἄνευ εἰδικῆς ἐξουσιοδοτήσεως, νὰ ἐκδοθῇ μετὰ δυνάμεως ἀνατρεχούσης εἰς χρόνον προγενέστερον τῆς συντελέσεώς της, ἔτι δὲ ὀλιγώτερον ἐν προκειμένῳ λόγῳ τῆς ἀνωτέρω διατάξεως, ἥτις ῥητῶς ὁρίζει, ὅτι τὰ τιμολόγια ἀμοιβῆς φορτοεκφορτώσεων ἰσχύουσιν ὑποχρεωτικῶς ἀπὸ τῆς ἐγκρίσεώς των, συντελουμένης τυπικῶς διὰ τῆς δημοσιεύσεως τῆς σχετικῆς πράξεως εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως(Ὁλομ. Συμβ. Ἐπικρατείας 251|49, ΕΕΔ 8, 1030 Ὁλ. Σ.Ε. 452|33, Ὁλ. Συμβ. Ἐπικρ. 1075|34) καὶ γ) διότι ἡ ἀπὸ 31|1|48 συλλογικὴ σύμβασις, ἥτις ὁρίζει ὅτι αἱ ἐπιτροπαὶ ρυθμίσεως φορτοεκφορτώσεων δύνανται νὰ προσδώσωσιν εἰς τὰς ἀποφάσεις των ἰσχύν, ἀνατρέχουσαν μέχρι τῆς 1|11|47, δὲν ὑπερισχύει τῆς ἀνωτέρω διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 ἐδάφ. 3 τοῦ Πρ. Δ|τος τῆς 4|9 Μαρτίου 1932, ἥτις κανονίζει τὴν ἐν προκειμένῳ ἁρμοδιότητα τῆς διοικήσεως (ὅρα *Καποδ.* Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας § 116 καὶ Ὁλ. Συμβ. Ἐπ. 251|49, ΕΕΔ 8, 1030). Δέον συνεπῶς, ὅπως ἀπορριφθῇ ἡ πρώτη βάσις τῆς ἀγωγῆς.

Οἱ ἐνάγοντες διὰ τῆς δευτέρας βάσεως τῆς ἀγωγῆς των, ἥτις σαφῶς διατυποῦται ἐν αὐτῇ καὶ παραδεκτῶς διασαφηνίζεται καὶ συμπληροῦται διὰ τῶν προτάσεων, ἰσχυρίζονται, ὅτι ἡ ἐναγομένη εἶναι ὑπόχρεως εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ ἐν αὐτῇ (τῇ ἀγωγῇ) ποσοῦ, διότι ἐγένετο εἰδικὴ συμφωνία, ὅπως πληρωθοῦν βάσει τοῦ νέου τιμολογίου, ὅπερ κατήρτισεν ἡ ἐπιτροπὴ ρυθμίσεως καὶ οὗτινος ἡ ἔγκρισις ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ ἀνεμένετο, γενομένη ἐν τέλει διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 18337|2143|24|5|48 ἀποφάσεως, δημοσιευθείσης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως τὴν 3|6|48. Πράγματι ἐκ τοῦ συνόλου τῶν προσαχθέντων ἀποδεικτικῶν στοιχείων (ἐγγράφων μαρτυρικῶν καταθέσεων ἐνώπιον ἡμῶν καὶ ἐνώπιον Συμ|φου) ἐβεβαιώθημεν, ὅτι ἐγένετο τοιαύτη συμφωνία. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην (Μάϊος 1948) δὲν εἶχε δημιουργηθῇ ζήτημα κύρους ἢ ἀκυρότητος τῆς περὶ ἀναδρομικότητος διατάξεως τῆς ὡς ἄνω ἐγκριτικῆς ἀποφάσεως καὶ πάντες οἱ ἐργοδόται συνεφώνουν καὶ ἐπλήρωνον βάσει τῶν νέων τιμολογίων, ὧν ἡ ἀναδρομικὴ ἔγκρισις ἦτο βεβαία (ὅρα ἔγγραφα Ὑπουργείων). Ἐν ὄψει τούτου καὶ ἡ ἐναγομένη Τράπεζα κατήρτισε τὴν ὡς ἄνω συμφωνίαν, ἥτις εἶναι ἔγκυρος, ἔστω καὶ ἂν ἐσφαλμένως ἐνόμισεν, ὅτι εἶναι ἔγκυρος ἡ περὶ ἀναδρομικότητος διάταξις τῆς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἥτις σημειωθήτω δὲν εἶχεν ἐκδοθῇ εἰσέτι τότε, ἀλλ' ἀναμένετο νὰ ἐκδοθῇ, διότι ἡ πλάνη περὶ τὰ παραγωγικὰ αἴτια τῆς βουλήσεως δὲν καθιστᾷ ἄκυρον τὴν δήλωσιν βουλήσεως (ἄρθρον 143 Α.Κ.). Καὶ αὐτὸς ὁ μάρτυς τῆς ἐναγομένης δὲν ἀρνεῖται τὴν κατάρτισιν τῆς ἀνωτέρω συμφωνίας, ἀλλ' ἰσχυρίζεται ὅτι ἐγένετο αὕτη ὑπὸ τὴν ἐξυπακουομένην ἔννοιαν, ὅτι ἡ περὶ ἀναδρομικότητος διάταξις ἦτο ἔγκυρος καὶ τοῦτο διότι ἡ Τράπεζα ἀποτελεῖ Ὀργανισμὸν ἐλεγχόμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας κλπ. Ἀλλ' ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 185479|5|12|48 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ καὶ αὐτὸ τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας διέταξε νὰ ἐφαρμόζηται ἀναδρομικῶς ἢ ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 18334|24|5|48 ἐγκριτικὴ ὑπουργικὴ ἀπόφασις. Ἄκυρος δὲν δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι εἶναι ἡ συμφωνία, διότι τὸ ἄρθρον 3 ἐδάφ. 3 τοῦ ἀνωτέρω Προεδρ. Δ|τος τῆς 4|9 Μαρτίου 1932, ὅπερ χαρακτηρίζει ὡς ἀκύρους τὰς ἀντιθέτους πρὸς ἐγκεκριμένα τιμολόγια συμφωνίας, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐν προκειμένῳ, διότι δὲν ἀντιτίθεται αὕτη πρὸς ἐγκεκριμένα τιμολόγια, ἀφοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς συμφωνίας ταύτης ἴσχυεν ἡ ὑπ' ἀριθ. 3672|9|2|46 ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ἥτις δὲν ἀπηγόρευεν εὐνοϊκωτέρας συμφωνίας. Δέον συνεπῶς, ὅπως γίνῃ δεκτὴ ἡ ἀγωγὴ κατὰ τὰ ἐν τῷ διατακτικῷ,

σίας ἐφαρμόζονται ἐπί ἀκύρων συμβάσεων, ἐκ τῆς λύσεως τοῦ ἀποίου ζητήματος ἐξαρτᾶται καί ἡ κατάπτωσις τῆς συνομολογημένης ὡς ποινικῆς ρήτρας ἀποζημιώσεως διά τήν παράβασιν αὐτῶν.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἐκ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Α. Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περί συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» προκύπτει, ὅτι ἡ συλλογική σύμβασις ἐργασίας προϋποθέτει νά ὑπάρχῃ ἐν λειτουργίᾳ σύμβασις ἐργασίας, ἀφοῦ οἱ ὅροι τῆς συλλογικῆς καθίστανται ὑποχρεωτικῶς ὅροι τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως (βλέπε καί ἄρθρ. 3 τοῦ αὐτοῦ νόμου), ἡ σύμβασις δέ ἐργασίας διακρίνεται τῆς ἁπλῆς σχέσεως ἀπασχολήσεως, ἤτις ὑπάρχει ὁσάκις ἡ σύμβασις εἶναι δι' ἕνα νόμιμον λόγον ἄκυρος (βλέπε περί τῆς σχέσεως ἐργασίας *Ι. Καποδίστριαν*, ΕΕΔ 3, 68 ἑπ.).

Περί συμβάσεως ἐπίσης ἐργασίας κάμνει λόγον καί τό ἄρθρον 680 Α.Κ. (βλέπε ἑρμηνείαν αὐτοῦ ὑπό *Κ. Καυκᾶ*, Ἔνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 680 Α. Κ. σελ. 319 ἑπ.), τό ὁποῖον ὀρθῶς ἐδιδάχθη, ὅτι δέν ἐννοεῖ τήν ἁπλῆν σχέσιν ἐργασίας (οὕτω *Κ. Καυκᾶς*, ἔνθ' ἀνωτ. ὑπ' ἄρθρ. 648 Α.Κ σελ. 293).

Ἐνῶ ταῦτα οὕτως ἔχουν, ὑπεστηρίχθη (βλέπε *Ι. Καποδίστριαν*, Ἡ συλλογική σύμβασις ἐργασίας, σελ. 221 ἑπ.) ὅτι διά τήν ἐφαρμογήν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας δέν ἐνδιαφέρει, ἂν ἡ τυχόν ὑφισταμένη ἀτομική σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἔγκυρος ἤ ἄκυρος. Ἀρκεῖ ὅτι πρόκειται πραγματική ἐξηρτημένη ἐργασιακή σχέσις (βλέπε σχετικῶς καί *τον αὐτόν*, ἐν ΕΕΔ 3, 79).

Ἀπό νομολογιακῆς ἀπόψεως δέν ἐδόθη, καθ' ὅσον γνωρίζομεν, ἡ εὐκαιρία νά ἀσχοληθῇ εὐρύτερον ἐπί τοῦ θέματος ἡ δικαστηριακή πρᾶξις.

Ἡ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 8|1941 (εἰσηγητής *Κ. Δάρας*, ΕΕΔ 1, 503), ἐδέχθη, ὅτι προϋπόθεσις τῆς ἐφαρμογῆς τῶν κανονιστικῶν ὅρων τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, δηλονότι τῶν ὅρων, οἵτινες διέπουσι τάς ἀτομικάς συμβάσεις ἐργασίας, εἶναι ἡ ὕπαρξις μόνον ἐξηρτημένης ἐργασιακῆς σχέσεως (δεχομένη τήν ἄποψιν *Καποδίστρια*), ἀλλ' εἶχε νά κρίνῃ ὄχι περί ἀκύρου συμβάσεως, ἀλλά περί ἀνωνύμου συναλλάγματος, περί τῆς ἐφαρμογῆς τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἐπί τοῦ ὁποίου ἀρνητικῶς εἶχεν ἀποφανθῇ ἡ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 1216|1942 (εἰσηγητής *Κ. Γιαννόπουλος*, ΕΕΔ 1, 493).

Ἂν ὅμως δέν ἐπιτρέπεται νά ὑπάρξῃ σοβαρά ἀντίρρησις ὅτι αἱ συλλογικαί συμβάσεις ἐργασίας ἐφαρμόζονται καί ὅταν πρόκειται περί ἀνωνύμου συναλλάγματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν, ἀφοῦ καί κατά τό ἄρθρ. 649 Α. Κ. ἐξέλιπεν ἤδη ἡ γενομένη πρότερον (μέ ἀντιρρήσεις τῆς θεωρίας, βλέπε *Γ. Σιμωνέτου*, Ἐντολή καί μίσθωσις ὑπηρεσιῶν ἤ ἔργου, 1937, σελ. 28) διάκρισις μεταξύ μισθώσεως ὑπηρεσιῶν καί ἀνωνύμου συναλλάγματος, ἀμφιβολίαι δύνανται νά γεννηθοῦν, ἂν πράγματι αἱ συλλογικαί συμβάσεις ἐργασίας δύνανται νά ἐφαρμοσθῶσιν ἀπ' εὐθείας ὡς κανόνες δικαίου ἐπί ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας, ἀφοῦ κατ' ἄρθρ. 180 Α. Κ. οἱ ἄκυροι συμβάσεις λογίζονται ὡς μή γενόμεναι (βλέπε σημείωσιν μας ἐν ΕΕΔ 9, 68).

Ἂν περαιτέρω τόσον κατά τό προϊσχύον τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος δίκαιον, ὅσον καί κατ' ἄρθρ. 904 Α. Κ. ἀναγνωρίζεται ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ εἰς ἀπόδοσιν αὐτῷ τῆς ὠφελείας τοῦ ἐργοδότου (βλέπε σχετικῶς Α. Π. 345|1949, εἰσηγητής *Δ. Μίχος*, ΕΕΔ 8, 542, Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 3458|1949, εἰσηγητής *Θ. Κακίσης*, ΕΕΔ 8, 503), ἐκ τῆς παροχῆς πράγματι τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, δέν ἕπεται, ὅτι ἐφαρμόζονται αἱ συλλογικαί συμβάσεις ἐργασίας εὐθέως, ὡς ἐπί ἐγκύρου συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλά καθίσταται πάντοτε ἀντικείμενον ἀποδείξεως ποία ἡ προσγενομένη εἰς τόν ἐργοδότην ὠφέλεια (πρβλ. *Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχικόν Δίκαιον ὑπ' ἄρθρ. 648, σελ. 302), ἡ ὁποία πάντως δέν θά εἶναι δυνατόν νά εἶναι μικροτέρα τοῦ ποσοῦ, τό ὁποῖον ὁρίζει ἡ οἰκεία συλλογική σύμβασις ἐργασίας, ἂν ἐπρόκειτο περί ἐγκύρου συμβάσεως ἐργασίας καί τοῦ ποσοῦ αὐτῆς θά ἐδικαιοῦτο ὁπωσδήποτε, κατ' ἐλάχιστον ὅριον, πᾶς ἐργαζόμενος εἰς ἐργασίας, ὁποίας προσέφερεν ὁ ἐν ἀκύρῳ συμβάσει τελῶν.

Πρωτοδίκου Ἀγρινίου 1|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Κ. Ἀτσάλης**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Σ. Τυλιγάδης, Γ. Σιδέρης

Κατά τάς συνδεδυασμένας διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 § 1 καί 3 καί ἄρθρ. 4 τοῦ Α. Ν. 516 τῆς 8|8 Ἰανουαρίου 1948, κυρωθέντος διά τοῦ ΜΘ' τῆς 17|19 Ἀπριλίου 1948 ψηφίσματος «περί ἐλέγχου νομιμοφροσύνης κλπ.» ὑπάλληλοι πάσης φύσεως, ὑπηρέται καί ἐργάται συνεταιριστικῶν ἐν γένει ὀργανώσεων, οἷα τυγχάνει καί ἡ ἐναγομένη Ἕνωσις, διά νά προσληφθῶσιν εἰς τήν ὑπηρεσίαν ἐφεξῆς, ἀπαιτεῖται νά εἶναι νομιμόφρονες, κατά τήν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ αὐτοῦ Νόμου, τῆς νομιμοφροσύνης τούτων κρινομένης παρά τῶν ὑπό τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ συνιστωμένων συμβουλίων, βάσει τῶν ὑπό τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ρηθέντος νόμου ὁριζομένων κριτηρίων. Πᾶς, κατά παράβασιν τῶν ἄνω διατάξεων, διορισμός ἢ πρόσληψις τοιούτων ὑπαλλήλων, εἶναι ἐξ ὑπαρχῆς ἄκυρος καί οὐδέν συνεπάγεται ἀποτέλεσμα καί ἑπομένως ἡ οὕτω συναπτομένη σύμβασις ἐργασίας τυγχάνει ἄκυρος καί ὡς μή γενομένη, ὡς ἀντικειμένης τό μέν εἰς τήν ὡς ἄνω ρητήν ἀπαγορευτικήν διάταξιν τοῦ νόμου συνῳδά τοῖς ἄρθροις 174 καί 180 τοῦ Ἀστ. Κώδικος, τό δέ εἰς διατάξεις νόμου δημοσίας τάξεως, οἷαι εἶναι, ὡς ἐκ τῆς ὅλης ὑφῆς καί τοῦ σκοποῦ των, αἱ προρρηθεῖσαι τοιαῦται, θεσπισθεῖσαι ἐκ λόγων γενικωτέρου συμφέροντος, ἀφορῶντος τήν δημοσίαν ἀσφάλειαν καί τάξιν, τῆς τοιαύτης ἀκυρότητος προβαλλομένης ὑπό ἑκατέρου τῶν συμβαλλομένων καί ἐξεταστέας καί αὐτεπαγγέλτως ὑπό τοῦ Δικαστηρίου. Προκειμένου δέ περί τοιαύτης ἀκύρου συμβάσεως ἐργασίας, δύναται νά καταγγελθῇ αὕτη ὑπό τοῦ ἐργοδότου ἀζημίως καί ἀπροειδοποιήτως καί οὔτε ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 21|2|1920, ὡς ἐτροποποιήθη καί ἐπεξετάθη, ὀφείλεται, οὔτε καί ἀπαιτεῖται ἡ διά τό κῦρος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας συνδρομή τῶν τυπικῶν καί οὐσιαστικῶν προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Νόμου 118|45 (Α. Π. 63|1948, 70|1948 ἐν ΕΕΔ 7, σελ. 199 καί 274, Α. Π. 345|1949 ΕΕΔ 8, σελ. 542, Πρωτ. Ἀγρινίου 297|1949) οὔτε δέ καί ἡ μή συμμόρφωσις τοῦ ἐργοδότου τούτου πρός τάς ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει συλλογικάς συμβάσεις ἐργασίας δύναται νά ἐπιφέρῃ τήν κατάπτωσιν ὑπέρ τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἐργαζομένου τῆς δι' αὐτῆς ἀπαγγελλομένης ποινῆς τοῦ πενταπλασίου τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν.2112|1920, καθόσον αὕτη, οὖσα ποινική ρήτρα, προϋποθέτει ἔγκυρον σύμβασιν, συνῳδά τῷ ἄρθρῳ 408 τοῦ Ἀστ. Κώ-

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΑΚΥΡΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Κατάρτισις συμβάσεως κατὰ παράβασιν Νόμου περὶ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης

Μισθωτοὶ Ἑνώσεως Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν.—Ὑπαγωγὴ συμβάσεως εἰς περιορισμοὺς Α.Ν. 516|1948 περὶ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης.—Ἀκυρότης συμβάσεως.—Ἀνεφάρμοστον νόμων καταγγελίας συμβάσεως ἐπὶ ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀγρινίου ἀπησχόλησε περίπτωσις καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας μισθωτοῦ Γεωργικοῦ Συνεταιρισμοῦ, ἡ ὁποία δὲν ἐγένετο, ὡς φαίνεται ἐκ τῆς καταχωρουμένης κατωτέρω ἀποφάσεώς του, μετὰ τήρησιν τῶν τυπικῶν καὶ οὐσιαστικῶν προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945, ὡς ἐπεξετάθη.

Ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ἔχῃ ἐφαρμογὴν ἡ ἀνωτέρω διάταξις ἐπὶ τῶν μισθωτῶν τῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν (βλέπε περὶ αὐτοῦ Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 15|1949, Πρωτοδίκης ***Μ. Καλεύρας***, ΕΕΔ 9, 213, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί), εἰς τὴν συγκεκριμένην ταύτην περίπτωσιν τὸ Πρωτοδικεῖον, χαρακτηρίζον τὴν ὑπ' ὄψιν του τεθεῖσαν σύμβασιν ἄκυρον, ὡς συναφθεῖσαν κατὰ παράβασιν τοῦ Α. Ν. 516|1948 περὶ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης κλπ., ἀκολουθεῖ μετὰ τοῦτο τὴν ἐπανειλημμένως ὑπὸ τοῦ Ἀκυρωτικοῦ γενομένην δεκτὴν ἄποψιν περὶ ἀνεφαρμόστου γενικῶς τῶν νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐπὶ ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας (βλέπε σχετικῶς τελευταίαν κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν Α.Π. 597|1949, εἰσηγητὴς ***Π. Τζαννετάκης***, ΕΕΔ 9, 57, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Ἂν ὅμως ἡ ἄποψις τελῇ ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὸ θετικὸν δίκαιον, νομίζομεν ὅτι τὸ ζήτημα περιέρχεται εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ θετέου πλέον δικαίου, καθ' ὅσον ὑπὸ τὰς σημερινὰς ἐπιδιώξεις τῆς πολιτείας πρὸς καταπολέμησιν τῆς ἀνεργίας καὶ τὰ ληφθέντα ὑπ' αὐτῆς ὡς μέσα πραγματώσεως τοῦ τοιούτου σκοποῦ νομοθετικὰ μέτρα (Ν. 118|1945, ὡς ἰσχύει ἤδη), δὲν πρέπει νὰ ἀπομένουν ἔξω τοῦ κύκλου τῆς προστασίας αὐτῆς πρόσωπα, τὰ ὁποῖα διὰ τὸν ἕνα ἢ ἄλλον λόγον—καὶ ὑπάρχουν πλεῖστοι λόγοι ἀκυρότητος (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 8, 147, ΕΕΔ 9, 58)—συνῆψαν μετὰ τοῦ ἐργοδότου των ἄκυρον σύμβασιν ἐργασίας.

Ἡ σημείωσις αὕτη ἔχει τὴν θέσιν της ὄχι τόσον ἀπὸ ἀπόψεως ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112, τῆς ὁποίας στεροῦνται οἱ ἐν ἀκύρῳ συμβάσει ἐργασίας τελοῦντες μισθωτοί, ὅσον ἀπὸ ἀνάγκης τηρήσεως τῶν διαδικαστικῶν τύπων τοῦ νόμου διὰ τὴν ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἐπιδότησίν των καὶ συγχρόνως καὶ τὴν διὰ τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας ἐξεύρεσιν ἐργασίας ἐκ μέρους τῶν ὑποκειμένων εἰς πᾶσαν στιγμὴν εἰς ἀνεργίαν μισθωτῶν, ἀφοῦ ἀποτόμως καὶ εἰς πᾶσαν στιγμὴν δύναται, κατὰ τὸ ἰσχύον ἤδη θετικὸν δίκαιον, νὰ παύσῃ ὑφισταμένη καὶ ἡ ἁπλῆ ἐν προκειμένῳ σχέσις ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ.

Πρωτοδικεῖον Ἀγρινίου 297|1949

Διαδικασία Ν. Γ⊃ΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ν. Μουλαγιάννης**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Γεραρῆς**

Ἡ ἐκκαλοῦσα ἐναγομένη Ἕνωσις Γεωργικῶν

δικος. Ἐν προκειμένῳ, καθ' ἃ ῥητῶς συνομολογεῖται ὑπὸ τῶν διαδίκων, κατὰ τὴν κατάρτισιν τῆς ἐπικαλουμένης συμβάσεως ἐργασίας δὲν ἐτηρήθησαν αἱ ὑπὸ τῶν ἄρθρ. 1 § 1, 2 καὶ 3 καὶ 4 τοῦ νόμου 516|48, ὡς εἴρηται, ἀπαραίτητοι διὰ τὸ κῦρος αὐτῆς προϋποθέσεις, τῷ λόγῳ δὲ τούτῳ ἡ ἐναγομένη ἰσχυρίζεται τὸ ἄκυρον τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Συνεπῶς ἡ ἐπικαλουμένη σύμβασις ἐργασίας τυγχάνει ἄκυρος καὶ ὡς μὴ γενομένη, ἐν συνειρμῷ δὲ τοῖς ἀνωτέρω, ἡ ἐναγομένη Ἕνωσις ἀπροειδοποιήτως καὶ ἀζημίως ἠδύνατο νὰ καταγγείλῃ ταύτην καὶ ἄνευ τῶν τυπικῶν καὶ οὐσιαστικῶν προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ νόμου 118|45, ὡς ἐτροποποιήθη. Κατ' ἀκολουθίαν, νομῳ καὶ οὐσίᾳ ἀβασίμως ὁ ἐνάγων αἰτεῖται τοὺς ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του καὶ μέχρι τῆς ἐγέρσεως τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς μισθοὺς του καὶ τὴν διαφορὰν τούτων βάσει τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ὡς καὶ τὴν ὑπὸ τούτων ἀπαγγελλομένην ποινὴν τοῦ πενταπλασίου τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 καὶ δέον νὰ ἀπορριφθῇ αὕτη καὶ τὰ ἐναντία ἀβάσιμα ἐλέγχονται.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι κατὰ τὰς περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διατάξεις τῶν ἄρθρων 904 καὶ ἑπ. τοῦ Ἀστ. Κώδικος ὑποχρεοῦται ὁ ἐργοδότης καὶ ἄκύρου οὔσης τῆς συμβάσεως ἐργασίας νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν μισθωτὸν καὶ κατὰ τὴν παρούσαν διαδικασίαν τὰς δεδουλευμένας ἀποδοχὰς αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον κατέστη ἀδικαιολογήτως πλουσιώτερος (Α.Π. 345|49, ΕΕΔ 8, 542, Α.Π. 63|48 καὶ 70|48, ΕΕΔ 7, 199 καὶ 274). Πλὴν τὸ τοιοῦτον πρέπει νὰ ἐπιζητῆται διὰ τῆς ἀγωγῆς, εἴτε κατὰ κυρίαν βάσιν, εἴτε ἐπικουρικῶς, οὐχὶ δὲ τὸ πρῶτον διὰ τῶν προτάσεων, ἅτε μεταβαλλομένης, οὐχὶ παραδεκτῶς, τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς κατὰ τὰ ἄρθρα 158, 160 καὶ 533 τῆς Πολ. Δικον. Ἡ παρεχομένη δὲ ὑπὸ τῶν συνδεδυασμένων διατάξεων τῶν ἄρθρων 12, 13, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 § 5 τοῦ νόμου 765|43 καὶ τοῦ Β. Δ. τῆς 1|14 Αὐγούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τοῦ νόμου Γ⊃ΟΔ'|1911» ἔκτασις τῆς ἐλευθερίας τῶν ἐργατικῶν δικαστῶν ἀπὸ τῶν διαδικαστικῶν τύπων δὲν παρέχει τὸ δικαίωμα εἰς αὐτοὺς νὰ λαμβάνωσιν οἱκοθεν ὑπ' ὄψιν περιστατικά, μὴ περιεχόμενα εἰς τὴν ἀγωγὴν ἢ εἰς τὰς θεμιτῶς βελτιούσας αὐτὴν προτάσεις, μεταβάλλοντα τὴν βάσιν αὐτῆς (Α.Π. 149|47, ΕΕΔ 6, 345). Συνεπῶς ἐν προκειμένῳ οὐχὶ παραδεκτῶς τὸ πρῶτον διὰ τῶν προτάσεων ὁ ἐνάγων ἐπιζητεῖ ἐπικουρικῶς, λόγῳ τῆς ἀκυρότητος τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τὴν διαφορὰν τῶν δικαιουμένων νομίμων ἀποδοχῶν του, βάσει τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἐξ ἄλλης ἢ διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς νομίμου αἰτίας, ἤτοι ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, ἄλλως ἐξ ἀδικοπραξίας κατὰ τὸ ἄρθρον 914 τοῦ Ἀστ. Κώδικος, ἅτε μεταβαλλομένης δι' αὐτῶν τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς. Κατ' ἀκολουθίαν δέον νὰ ἀπορριφθῇ καὶ ὡς πρὸς τὰ κονδύλια ταῦτα ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΣΧΕΣΙΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

Ὅρια ἐλέγχου πράξεων διοικητικῶν Ἀρχῶν ὑπὸ πολιτικῶν Δικαστηρίων

I

Τοποθέτησις προσώπων προστατευομένων ὑπὸ τοῦ Ν.751|1948 ἐκ μέρους τῶν Συμβουλίων προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ.—Χαρακτηρισμὸς τῶν Συμβουλίων ὡς συλλογικῶν διοικητικῶν ὀργάνων.—Προσβολὴ πράξεων αὐτῶν δι'αἰτήσεως ἀκυρώσεως.—Ἐπιτρεπτὸν ἐλέγχου δικαστηρίων περὶ τοῦ κύρους καὶ νομιμότητος.—Ἔκτασις νομοθετικῆς προστασίας τοῦ ἀναγκαστικῶς τοποθετουμένου.—Ὑποχρέωσις ἐργοδότου διὰ προσδιορισμὸν ἐργασίας ἀναλόγου.—Δικαίωμα μισθοῦ.

Ζητήματα σχετικὰ πρὸς τὴν νομοθετικὴν προστασίαν τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ (βλέπε Ν. 751|48, ΕΕΔ 7, 658, Ν.Δ. 1196|49, ΕΕΔ 8, 918) πραγματεύονται καὶ αἱ τρεῖς παρατιθέμεναι κατωτέρω δικαστικαὶ ἀποφάσεις.

Ἡ πρώτη ἐξ αὐτῶν (Πρωτοδικείου Κερκύρας 43|49) ἔχει ὑπ' ὄψιν της προφανῶς τὸν Ν. 751|1948 πρὸ τῆς διὰ τοῦ Ν. Δ. 1196|49 γενομένης τροποποιήσεως του, ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ὁποίου ἐγεννήθη ἡ ἐφ' ἧς ἀπεφάνθη συγκεκριμένη διαφορά.

Ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 9,71) ἐπὶ τῆς σχετικῆς Πρωτοδικείου Πειραιῶς 2889|49 (εἰσηγητὴς *Σ. Ἀλεξανδρῆς*. ΕΕΔ 8, 71) ἤδη κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ Ν. Δ. 1196|49 (ἔνθ' ἀνωτ.) παρέχεται ἡ εὐχέρεια

Συνεταιρισμῶν Ἀγρινίου παραπονεῖται κατὰ τῆς ἐκκαλουμένης πρωτοδίκου ἀποφάσεως ὅτι ἐσφαλμένως ἐδέχθη τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐνάγοντος ἐφεσιβλήτου, καὶ ἐπεδίκασεν αὐτῷ ἀποζημίωσιν, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|45, λόγῳ ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Κατὰ τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 παρ. 1, 2 καὶ 3 ἄρθρ 4 τοῦ Α.Ν. 516 τῆς 8|8 Ἰανουαρίου 1948,κυρωθέντος διὰ τοῦ ΜΘ' τῆς 17|19 Ἀπριλίου 1948 ψηφίσματος «περὶ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης τῶν δημοσίων κλπ. ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν)» ὑπάλληλοι πάσης φύσεως, ὑπηρέται καὶ ἐργάται συνεταιριστικῶν ἢ γένει ὀργανώσεων (οἷα τυγχάνει καὶ ἡ ἐκκαλοῦσα Ἕνωσις Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν), διὰ νὰ προσληφθῶσιν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἐφεξῆς, ἀπαιτεῖται νὰ εἶναι νομιμόφρονες, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ αὐτοῦ Νόμου, ἡ διαπίστωσις δὲ τῆς νομιμοφροσύνης γίνεται παρὰ Συμβουλίου συνιστωμένου παρὰ τοῦ ἁρμοδίου (ἐν προκειμένῳ τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας), καὶ τοῦ ὁποίου, συμβουλίου νομιμοφροσύνης καλουμένου, ἔργον εἶναι νὰ ἀποφαίνεται περὶ τῆς νομιμοφροσύνης τῶν αἰτουμένων διορισμὸν ἢ πρόσληψιν ὡς ἄνω ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν καὶ ἐργατῶν. Τὸ συμβούλιον τοῦτο τῆς νομιμοφροσύνης ἀποφαίνεται ὑποχρεωτικῶς περὶ τῆς νομιμοφροσύνης τῶν αἰτουμένων, ὅπως διορισθῶσιν ἢ προσληφθῶσι τὸ πρῶτον, βάσει τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ρηθέντος νόμου ὁριζομένων κριτηρίων. Κατὰ τὴν ρητὴν τοῦ αὐτοῦ νόμου διάταξιν (ἐν τέλει παρ. 1 ἄρθρ. 1) διορισμὸς ἢ πρόσληψις, γενομένη κατὰ παράβασιν τῆς διατάξεως, τῆς ὁριζούσης ὅτι ἐφεξῆς ἀπαιτεῖται ὁ διοριζόμενος ἢ προσλαμβανόμενος νὰ εἶναι νομιμόφρων, εἶναι ἐξ ὑπαρχῆς ἄκυρος καὶ οὐδὲν συνεπάγεται ἀποτέλεσμα. Αἱ ρηθεῖσαι διατάξεις, ἐκτὸς τοῦ ὅτι τυγχάνουσι δημοσίας τάξεως, διότι ἐκ τῆς ὅλης ὑφῆς αὐτῶν καὶ τοῦ περιεχομένου των θάλπουσι συμφέροντα ἐνδιαφέροντα τὸ Κράτος καὶ τὸ κοινωνικὸν σύνολον, ὑπηγορεύθησαν δὲ ἐκ λόγων γενικωτέρου συμφέροντος, ἀφορῶντος τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν καὶ τάξιν,ἀλλὰ καὶ ρητῶς ἀπαγγέλλουσι τὴν ἀκυρότητα, τῆς παρὰ τὰς ρηθείσας διατάξεις γενομένης προσλήψεως. Κατὰ παγίαν νομολογίαν τοῦ Ἀκυρωτικοῦ Δικαστηρίου τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν. 118|45 τὸ καθορίζον ἀποζημίωσιν διὰ τὸ ἀπροειδοποίητον τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας νοεῖ ὁπωσδήποτε συμβάσεις ἐγκύρους. Σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας, ἀντιβαίνουσα εἰς διατάξεις Νόμου ἀπαγορευτικάς, τεθείσας χάριν τοῦ δημοσίου συμφέροντος, εἶναι ἄκυρος καὶ δύναται ὁ ἐργοδότης νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ταύτην ἀπροειδοποιήτως καὶ ἀζημίως καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς διατυπώσεως, καὶ ἂν ἀκόμη οὗτος συνωμολογῆ ταύτην, δυνάμενος ὁποτεδήποτε νὰ ἀποστῇ, προβάλλων τὴν ἀκυρότητα τῆς συμβάσεως (Α. Π. 345|49, Θέμ. Ξ' σελ. 443, Α. Π. 70|48, Θέμ. ΝΘ' σελ. 378, ἔνθα καὶ σύμφωνοι σημειώσεις *Ι. Καπαδίστρια*, Α. Π. 63|48, Θέμ. ΝΘ' σελ. 378, Πρωτοδικείου Πειραιῶς 1454|47, ΕΕΔ 7, σελ. 48). Ἐν προκειμένῳ, τοῦ ἐνάγοντος ἐφεσιβλήτου προσληφθέντος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἑνώσεως Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ρηθέντος Α. Ν. 516|48 καὶ μὴ προσαγόντος ἀπόφασιν τοῦ οἰκείου συμβουλίου νομιμοφροσύνης, τοῦτέστι γενομένης προσλήψεώς του κατὰ παράβασιν τῶν ρηθεισῶν ἀπαγορευτικῶν διατάξεων δημοσίας τάξεως, τυγχάνει ἄκυρος ἡ σύμβασις ἐργασίας, συνῳδὰ καὶ τοῖς ἄρθροις 174 καὶ 180 Α.Κ., κατὰ τὸν νόμιμον ἄλλωστε περὶ τούτου ἰσχυρισμὸν τῆς ἐκκαλούσης, νομίμως διὰ τῶν προτάσεων τῆς παρούσης δίκης προβαλλόμενον, ἀφοῦ τυγχάνει δημοσίας τάξεως ἐξεταζόμενος εἰς πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης (*Οἰκον.— Λιβ.*, Πολ. Δικ. Τόμ. Λ' σελ. 506), καὶ συνεπῶς ἐδικαιοῦτο ἡ Ἕνωσις Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν, λόγῳ τῆς ἀκυρότητος τῆς συμβάσεως, νὰ καταγγείλῃ ὁποτεδήποτε τὴν σύμβασιν ἀπροειδοποιήτως καὶ ἀζημίως. Ὅθεν, δέον ὅπως γίνῃ δεκτὴ καὶ κατ' οὐσίαν ἡ ἔφεσις καὶ ἐξαφανισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἥτις ἐπὶ τῇ ἐσφαλμένῃ προϋποθέσει ἐγκύρου συμβάσεως ἐργασίας ἐδέχθη τὴν ἀγωγὴν καὶ ἐπεδίκασε τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|45,καὶ ἀπορριφθῇ ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἐνάγοντος ἐφεσιβλήτου, ὡς μὴ νόμιμος.

εἰς τὸ Κεντρικὸν καὶ τὰ Τοπικὰ Συμβούλια, ὅπως τοποθετοῦν τοὺς ἀποστρατευομένους ἀναλόγως τῶν προσόντων των, χαρακτηρίζοντας αὐτοὺς ὡς ὑπαλλήλους, ἐργατοτεχνίτας καὶ ὑπηρέτας.

Ἐπομένως διὰ τῆς μεταρρυθμίσεως ταύτης τοῦ Ν.Δ. 1196|1949 ἀφῃρέθη ἀπὸ τοὺς ἐργοδότας τὸ δικαίωμα τῆς τοποθετήσεως ἀναλόγως τῶν ἱκανοτήτων τοῦ ἀναγκαστικῶς διοριζομένου, ὡς ὑπαλλήλου, ἐργατοτεχνίτου ἢ ὑπηρέτου, τὸ ὁποῖον πάντως ὀρθῶς τὸ Πρωτοδικεῖον, ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχύος τοῦ ἀρχικοῦ ἄρθρου 8 Ν.751|48, δέχεται, ὅτι περιωρίζετο ὑπὸ τῶν ὁρίων δικαίας ἀντικειμενικῆς κρίσεως (βλέπε σχετικῶς καὶ Πρωτοδικείου Πειραιῶς 2889|49, ἔνθ' ἀνωτ. καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 7, 650, ΕΕΔ 8, 378, ΕΕΔ 9, 71).

Συνέπεια τῆς τοιαύτης ἐκ μέρους τῶν Συμβουλίων τοποθετήσεως τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ ἐν λόγῳ νόμου προσώπων εἶναι καὶ ὅτι ἀναλόγως τῆς ἰδιότητος αὐτῶν ὡς ὑπαλλήλων, ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν θὰ ἐφαρμοσθῇ διὰ τὴν μισθοδοσίαν των ἡ οἰκεία συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, ὑπουργικὴ ἀπόφασις ἢ ἀπόφασις ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας, ἡ ἐφαρμοζομένη καὶ διὰ τὸ λοιπὸν προσωπικὸν τῆς ἐπιχειρήσεως (πρβλ. καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 378, Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 863|1949, Πρωτοδίκης *Θ. Λάππας*, ΕΕΔ 9, 216, σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 215 ἑπ.).

Τὸ Πρωτοδικεῖον Κερκύρας διαχωρίζει τὰ ὅρια τοῦ δικαστικοῦ ἐλέγχου τῶν διοικητικῶν πράξεων, ὁποία εἶναι ἡ σχετικὴ ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τοῦ στρατοῦ, βάσει τῆς κρατούσης ἀρχῆς.

Ἀντιθέτως ἡ παρατιθεμένη καὶ ἐπ' αὐτοῦ θέματος ἀσχολουμένη ὑπ' ἀριθ. 566|1949 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης ἐπὶ ἰσχυρισμοῦ ἐργοδότου ὅτι ὁ τοποθετηθεὶς παρ' αὐτῷ ἐτοποθετήθη καθ' ὑπέρβασιν τοῦ νομίμου ἀριθμοῦ τῶν προσληπτέων ὑπ' αὐτοῦ, δέχεται ὅτι τοῦτο εἶναι τῆς κρίσεως τοῦ δικαστηρίου, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν τελεῖ, νομίζομεν, ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὰ ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ δικαστηριακῇ πράξει κρατοῦντα, προκειμένου περὶ ἐρεύνης πραγμάτων ἐν τῇ θεωρήσει διοικητικῆς πράξεως ὡς νομίμου (βλέπε σχετικῶς Δικαστηρίου συγκρούσεως καθηκόντων 3|1930, Θέμ. ΜΑ' 291, Α. Π. 282|1939 Ὀλομελ. Θέμ. Ν' 743, Πρωτοδικείου Βόλου 90|1948, εἰσηγητὴς *Κ. Δάρας*, ΕΕΔ 7, 690, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί, πρβλ. καὶ *Βασ. Παντ. Βασιλείου*, ἐν ΕΕΔ 8, 1 ἑπ.), ἐφ' ὅσον ναὶ μὲν ὁ νόμος ὁρίζει προσληπτέων ὑποχρεωτικῶς ἀριθμὸν τῶν ὑπὸ τούτου προστατευομένων προσώπων, ἀναλόγως τοῦ διατηρουμένου ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως προσωπικοῦ, ἀλλ' ἡ οὐσιαστικὴ ἐκτίμησις περὶ αὐτοῦ, ἀμφισβητουμένου, εἶναι ἐξυρημένη τῆς δικαιοδοσίας τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων, κατ' ἄρθρ. 3 Πολιτ. Δικονομίας.

Οὕτω τὸ ζήτημα ἀντιμετωπίζετο παγίως καὶ κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀναλόγου προστασίας τοῦ Α.Ν.244|1936 «περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν», (βλέπε σχετικῶς *Τ. Τσιμπούκη*, Δίκαιον περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ἔκδ. 1937).

Ἡ τρίτη τῶν κατωτέρω δικαστικῶν ἀποφάσεων, ἡ ὑπ' ἀριθ. 318|1950, ἀσχολεῖται, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος, τὸ ὁποῖον ἀπησχόλησε καὶ τὴν Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3527|49 (Πρωτοδίκης *Α. Παπαχρήστου*, ΕΕΔ 8, 908, βλέπε σχετικῶς καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 908).

Διάφορος ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου εἶναι ἡ συλλογιστικὴ τῶν δύο αὐτῶν ἀναφερομένων δικαστικῶν ἀποφάσεων, αἱ ὁποῖαι ὅμως ἀκολουθοῦν τὴν αὐτὴν λύσιν.

Ὅ,τι δύναται νὰ σημειωθῇ ἐπὶ τῆς συλλογιστικῆς τῆς καταχωρουμένης κατωτέρω ἀποφάσεως εἶναι, νομίζομεν, τοῦτο: Δὲν δύναται νὰ ἐννοηθῇ ἐκ τοῦ νόμου σκοπηθεὶν ἡ ἀναγκαστικὴ τοποθέτησις προσώπων, πασχόντων ἐκ μεταδοτικῶν νόσων, ἐκ τῶν ὁποίων ὑπόκειται κίνδυνος μεταδόσεως καὶ εἰς τὸ λοιπὸν προσωπικὸν τῆς ἐπιχειρήσεως, μὲ συνέπειαν τὴν κατὰ τὸ ἀστικὸν δίκαιον ὑποχρέωσιν ἀποζημιώσεως τῶν παθόντων ἐκ μέρους τῆς ἐπιχειρήσεως (ὡς περὶ αὐτοῦ ἔκρινε τὸ Σ.Ε. διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 670|1937 ἀποφάσεώς του).

Ἄλλο δ' εἶναι τὸ ζήτημα τοῦ νομίμου τρόπου ἀκυρώσεως τῆς σχετικῆς διοικητικῆς πράξεως καὶ ἐλέγχου αὐτῆς ὑπὸ τοῦ πολιτικοῦ δικαστηρίου, περὶ τοῦ ὁποίου σημειώνεται ἀνωτέρω.

Πρωτοδικείου Κερκύρας 43|1949

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ν. Γιωτόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Μπάκολης, Σ. Βανδρούδος

Ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 5 καὶ 6 τοῦ Ν. 751|48 προκύπτει ὅτι ἁρμόδια ὄργανα πρὸς ὑποχρεωτικὴν τοποθέτησιν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 καὶ 2 προσώπων καθορίζονται τὸ κεντρικὸν καὶ τὰ τοπικὰ συμβούλια προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, ἅτινα καὶ εἶναι συλλογικὰ ὄργανα διοικήσεως καὶ αἱ πράξεις αὐτῶν, ὡς ἐκτελεσταὶ διοικητικαὶ πράξεις, ὑπόκεινται εἰς αἴτησιν ἀκυρώσεως ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας (σχετ. ΕΕΔ 5, 205, 7, 656 καὶ 8, 423). Ἐξ ἑτέρου βάσει τῶν ἰσχυουσῶν ἀρχῶν τοῦ διοικητικοῦ δικαίου καὶ πρὸς διάκρισιν τῶν λειτουργιῶν τῆς Πολιτείας τὰ τακτικὰ δικαστήρια δὲν δύνανται μὲν νὰ προβῶσιν εἰς τὴν ἀκύρωσιν τῶν πράξεων τῆς Διοικήσεως, οὐδ' εἰς ἐνάσκησιν ἐλέγχου ἐπὶ τῆς οὐσιαστικῆς ἐνεργείας τῶν ὀργάνων αὐτῆς, ἀνήκει ὅμως εἰς ταῦτα τὸ δικαίωμα περὶ τῶν εἰς αὐτὰ ὑπαγομένων κατ' ἄρθρ. 1 πολ. δικ. διαφορῶν περὶ ἰδιωτικῶν δικαιωμάτων νὰ ἐλέγχωσι τὸ κῦρος καὶ τὴν νομιμότητα τῶν διοικητικῶν πράξεων, ἐρευνῶντα ἂν αὕτη ἐγένετο κατὰ τοὺς διαγεγραμμένους ὅρους τοῦ νόμου καὶ ἐντὸς τῆς ἀνηκούσης αὐτῇ ἐξουσίας, ὑπὸ τὸν περιορισμὸν ὅμως νὰ μὴ ἐπεκτείνηται ὁ τοιοῦτος ἔλεγχος καὶ ἐπὶ θεμάτων, ἐφ' ὧν ἀπεφάσισεν ἡ Διοίκησις κατὰ διακριτικὴν ἐξουσίαν (*Παπαχατζῆ*: Ἡ ἔννοια τῆς διακριτικῆς εὐχερείας τῶν διοικητικῶν Ἀρχῶν σ. 91 ἑπ., 125 καὶ ἑπόμ., Α. Π. 122|1937, Θέμ. ΜΗ' σ. 690 καὶ 49|1945 ὁλ. Θέμ. ΝΣΤ' 248 καὶ 209|1948 Ε.Ε.Ν. ΙΕ' σελ. 403). Κατὰ συνέπειαν δι' ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀ.ν. 751|1948 τοπικοῦ συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων στρατοῦ νομίμως τοποθετεῖται ὁ ἀποστρατευθείς, συγκεντρῶν τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου προσόντα, παρ' ὑποχρέῳ πρὸς ἀναγκαστικὴν πρόσληψιν μισθωτῶν ἐπιχειρήσει.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω νόμου ὁ κατὰ τὰς διατάξεις αὐτοῦ ἀναγκαστικῶς προσλαμβανόμενος, διατηρεῖται ὑποχρεωτικῶς ἐν τῇ ἐπιχειρήσει, παρ' ᾗ τοποθετεῖται, ἐπὶ ἓν τοὐλάχιστον ἔτος, ἀπαλλύεται δὲ ἐξαιρετικῶς καὶ πρὸ τῆς παρελεύσεως τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας διά τινα τῶν ἐν § § 2 ἐδ. α, β, γ τοῦ ἀρ-

θρου τούτου ἐνδεικτικῶς ἀναφερομένων λόγων, καὶ ἰδίως δι' ἀκαταλληλότητα, μὴ ὀφειλομένην εἰς τὰ τραύματά του καὶ κατόπιν ἀποφάσεως τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Αν. ν. 244|1936 ἐπιτροπῆς, καταβαλλομένης αὐτῷ τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 7 ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, ἀποζημιώσεως. Ὑποκειμένης δὲ καὶ ταύτης, καθὸ ἐκδοθείσης παρὰ συλλογικοῦ ὀργάνου διοικήσεως, εἰς αἴτησιν ἀκυρώσεως ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας.

Ἐκ τοῦ ἄρθρ. 3 § 3 ν. 751|1948 συνάγεται, ὅτι ἡ τοποθέτησις τοῦ ἀπολυομένου ἐκ τοῦ στρατοῦ εἰς ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν θέσιν ἐπαφίεται εἰς τὸν ἐργοδότην, ὀφείλοντα κατὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ διευθυντικοῦ τούτου δικαιώματος νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰς σωματικὰς αὐτοῦ ἱκανότητας ἢ τεχνικὰς γνώσεις ἢ λοιπὰ προσόντα τοῦ προσλαμβανομένου καὶ καθορίσῃ τὴν βάσει αὐτῶν προσιδιάζουσαν αὐτῷ ἐργασίαν κατὰ δικαίαν κρίσιν, συμφώνως καὶ τῷ ἄρθρῳ 371 Α.Κ. ὁρίζοντι ὅτι, ἐὰν ὁ προσδιορισμὸς τῆς παροχῆς ἀνετέθη εἰς τινα τῶν συμβαλλομένων ἢ εἰς τρίτον, ἐν ἀμφιβολίᾳ θεωρεῖται ὅτι οὗτος δέον νὰ γίνῃ κατὰ δικαίαν κρίσιν. Δυσχέρεια γεννᾶται περὶ τὸν κατὰ ποσὸν καθορισμὸν τοῦ μισθοῦ, ἐφ' ὅσον ἐπιχείρησις, μὴ ἀποδεχθεῖσα τὰς ὑπηρεσίας τοῦ ἀναγκαστικῶς παρ' αὐτῇ τοποθετηθέντος, δὲν προβαίνει καὶ εἰς τὴν εἰς ἀνάλογον θέσιν, βάσει τῶν προσόντων του, τοποθέτησιν, ἐξ ἧς θὰ ῥυθμίζετο καὶ τὸ μέγεθος τοῦ μισθοῦ, ὅταν ἐμπροθέσμως προσῆλθεν ὁ τοποθετηθεὶς καὶ ἠτήσατο τὴν τοποθέτησιν, καταρτισθείσης οὕτω τῆς ἀναγκαστικῆς συμβάσεως ἐργασίας. Δεδομένου ὅμως ὅτι καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων τοῦ ν. 28|1944, ὅταν αὗται διακρίνουν τὸν μισθὸν ἀναλόγως τῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ ὡς ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου, γίνεται βάσει τῶν στοιχείων τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ ν. 1234|1918 (Α. Π. 92|1945 Θέμ. ΝΣΤ' σελ. 334) καὶ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἕπεται ὅτι, ὁρίζοντος τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ νόμου 751|1948 περὶ καταβολῆς τῆς μισθοδοσίας τῶν κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου ἀπολυομένων, τὸ δικαστήριον θὰ ἐπιδικάσῃ τὸν μισθόν, εἰς περίπτωσιν μὴ νομίμου ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν, ἐκείνον, ὃν θὰ ἐδικαιοῦτο ἀναλόγως τῆς ἐργασίας, τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ ἀποδεχθῇ ὁ ἐργοδότης (ΕΕΔ 7 σ. 656 καὶ 8 σ. 378, σχετ. Α. Π. 113|1943 ΕΕΔ 2 σ. 534 καὶ 171|1948, ΕΕΔ σ. 7 405). Καὶ οὕτω ἂν αἱ γραμματικαὶ γνώσεις τοῦ μισθωτοῦ παρέχουν τούτῳ τὸ δικαίωμα νὰ ἐκτελῇ ἐργασίαν ὑπαλλήλου θὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ διὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην προσήκουσα συλλογικὴ σύμβασις, ἐνῷ, ἂν πρόκειται περὶ ἐργάτου, ἡ διὰ τὴν εἰδικότητά του ὁμοία σύμβασις περὶ ἐργατῶν ἐν γένει, ἂν δὲ τέλος ὁ ἐσωτερικὸς κανονισμὸς τῆς ἐπιχειρήσεως παρ' ᾗ ὁ ἀναγκαστικῶς τοποθετούμενος, ἀπαιτῇ διάφορα προσόντα, δέον ὁ μισθωτὸς νὰ μὴ ἔχῃ ἀξίωσιν ἐπὶ τὸν μεγαλύτερον μισθόν, ἀλλ' εἰς ἐκεῖνον, ὅστις ἀναλογεῖ εἰς τὴν ἀπὸ ἀπόψεως γραμματικῶν καὶ ἄλλων εἰδικῶν προσόντων θέσιν (Σ. Ε. 17|1940 καὶ Ἐφ. Ἀθην. 918|1939 ΕΕΝ Ε' σελ. 416).

II

Ἀναγκαστικὴ σχέσις ἐργασίας κατὰ Ν. 751|43.—Ἄσκησις αἰτήσεως ἀκυρώσεως κατὰ πράξεως Συμβουλίου.—Οὐχὶ ἀναστολὴ ἐκτελέσεως τῆς διοικητικῆς πράξεως.—Ἔλεγχος νομιμότητος ὑπὸ πολιτικῶν δικαστηρίων.—Ἔκτασις ἐλέγχου καὶ ὑπὸ ἔποψιν τηρήσεως οὐσιαστικῶν προϋποθέσεων νόμου.—Τοποθέτησις καθ' ὑπέρβασιν νομίμου ἀριθμοῦ.

Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 556|1949

Διαδικασία Ν. ΓΩΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ **Α. Παπαγιάννης**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Α. Φιλιππίδης, Ι. Καμπίτογλου

Ἡ ἄσκησις αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας κατὰ πράξεων τῶν Συμβουλίων τοῦ ν. 751|48 περὶ διορισμῶν τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ δὲν ἐπιφέρει ἀναστολὴν ἐκτελέσεως των. Τὰ ἀστικὰ δικαστήρια ὑποχρεοῦνται παρεμπιπτόντως μόνον εἰς ἔλεγχον τῆς νομιμότητος διοικητικῶν πράξεων, ἵνα οὕτω προέλθωσιν εἰς ἐπίλυσιν τῆς πολιτικῆς διαφορᾶς. Δὲν δικαιοῦνται εἰς ἀκύρωσιν διοικητικῶν πράξεων.

Καθ' ὁ προκύπτει ἐκ τῆς ἐπικαλουμένης παρὰ τοῦ ἐναγοντος καὶ ὧδε προσαγομένης ὑπ' ἀριθ. 19|17.6.49 ἀποφάσεως τοῦ ἐνταῦθα «Τοπικοῦ Συμβουλίου Προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ», ἐτοποθετήθη οὗτος παρὰ τῇ ἐναγομένῃ, ὡς ἔχων τὰ προσόντα τοῦ ν. 751|48. Ὁ ἐνάγων ἐβεβαιώθη ἐκ τῆς διαδικασίας, ὅτι τὴν 21.6.49, ἤτοι ἐντὸς τῆς ἐν ἄρθρῳ 9 τοῦ εἰρημένου νόμου προθεσμίας, καὶ καθ' ἑκάστην μέχρι τῆς 20.7.49, προσήρχετο παρὰ τῇ ἐναγομένῃ πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας, ἀλλὰ τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας του ἀποκρούει αὐθαιρέτως ἡ ἐναγομένη. Ἡ ἀπόφασις αὕτη τοῦ Τοπικοῦ Συμβουλίου, οὖσα ἐκτελεστὴ διοικητικὴ πρᾶξις, εἶναι ὑποχρεωτική, ὡς ἐκδοθεῖσα κατὰ τοὺς νομίμους τύπους, οὐδόλως ἀναστελλομένη ἐκ τῆς ἀσκηθείσης κατ' αὐτῆς αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ὡς ἀβασίμως ἰσχυρίζεται ἡ ἐναγομένη (***Παπαφράγγου***, Πορίσματα ἐκ τῆς νομολογίας τοῦ Σ. Ε § 69 σελ. 221, ***Κυπριακοπούλου***, Ἑλληνικὸν Διοικητικὸν Δίκαιον, τόμος Γ' παρ. 112). Ἀλλὰ καὶ περαιτέρω ῥητέον ὅτι, ὑποκειμένου διοικητικῆς φύσεως ζητήματος, ὅπερ ὁ νόμος, ἀφαιρέσας ἀπὸ τὰ τακτικὰ δικαστήρια, ἀνέθηκεν εἰς τὴν κρίσιν καὶ ἀπόφασιν τῆς Διοικήσεως, ἀπαγορεύεται εἰς αὐτὰ ἡ ἐπέμβασις εἰς τὴν κρίσιν ταύτην, πλὴν ὁσάκις ὁ νόμος ὑπέβαλε τὴν ἐνέργειαν τῆς Διοικήσεως εἰς ὡρισμένας προϋποθέσεις ἢ ἐκανόνισε τὸν τρόπον τῆς ἐνεργείας της, ὡς ἐν προκειμένῳ (ἄρθρ. 3 ἕως 5 τοῦ ν. 751|48), τὰ τακτικὰ Δικαστήρια δὲν κωλύονται χάριν ἀναγνωρίσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαιώματος εἰς παρεμπίπτουσαν ἐξέτασιν τῆς νομιμότητος τῆς διοικητικῆς πράξεως οὐχὶ μόνον ἐξ ἀπόψεως τυπικῆς, ἀλλὰ καὶ δι' ἔλλειψιν οὐσιαστικῶν προϋποθέσεων καὶ εἰς μὴ ἀναγνώρισιν ἐννόμων εἰς ταύτην ἀποτελεσμάτων, χωρὶς ὅμως νὰ ἀπαγγέλλωσι τὴν ἀκυρότητα ταύτης (***Χ. Φραγκίστα***, Δικαστικὴ Ἀνεξαρτησία, 1940, σελ. 23). Ὅθεν νομίμως τὸ ἐναγόμενον προβάλλει πρὸς παρεμπίπτουσαν ἐξέτασιν τὸ διοικητικῆς φύσεως ζήτημα τοῦ μὴ νομίμου τῆς κρίσεως τοῦ Τοπικοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 751|48, ὡς καθ' ὑπέρβασιν τοποθετήσαντος τὸν ἐνάγοντα, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι διὰ τῆς οἰκειοθελοῦς προσλήψεως τῶν ἐν ταῖς προτάσεσι του ἀναφερομένων ἐφέδρων ἐχόντων τὰ νόμιμα προσόντα, ὡς καὶ ἑτέρων δι' ἀποφάσεων τοῦ Γ. Σ. τοποθετηθέντων, συνεπληρώθη ὁ ἀριθμὸς τῶν προσληπτέων καὶ ἀπαλλάσσεται οὕτω τοῦτο τῆς ὑποχρεώσεως προσλήψεως ἄλλου, κατ' ἄρθρ. 3 παρ. 2 τοῦ αὐτοῦ νόμου.

III

Ἀναγκαστική σχέσις ἐργασίας κατὰ Ν. 751|48.— Ὑποχρεωτικῶν προσλήψεως ἀναπήρων, τραυματιῶν καὶ παθόντων ἐκ τῶν κακουχιῶν ἐπιστρατεύσεως.— Ἀδιάφορος ἀσθένεια τοποθετηθέντος. —Ἀπαράδεκτον ἰσχυρισμοῦ ἐνώπιον πολιτικοῦ δικαστηρίου περὶ ἐλλείψεως οὐσιαστικῶν προσόντων τοποθετηθέντος.— Ἀνεφάρμοστον διατάξεων περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας ἐργατῶν.—Χρόνος ἐκπνοήσεως διοικητικῆς πράξεως περὶ διορισμοῦ. —Μετάταξις προσωπικοῦ Ἀνωνύμου Ἑλλ. Τηλεφωνικῆς Ἑταιρίας εἰς Ὀργανισμὸν Τηλεπικοινωνιῶν

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 318|1950

Διαδικασία Ν. ΓΩΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Π. Χρυσομάλλης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Σταθάτος, Π. Παπαπαῦλος

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ἐκτίθησιν ὁ ἐνάγων, ὅτι, τοποθετηθείς δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 6|2-12-1948 ἀποφάσεως τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Συμβουλίου Προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ, ὡς ὑπαγόμενος εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 751|1948, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐναγομένης, ἵνα προσφέρῃ εἰς αὐτὴν ὑπηρεσίαν ἀνάλογον πρὸς τὰς σωματικὰς κλπ. ἱκανότητάς του, προσεφέρεν εἰς αὐτὴν τὰς ὑπηρεσίας του, ἃς αὕτη ἠρνήθη νὰ ἀποδεχθῇ, διώκει δὲ ὅπως ὑποχρεωθῇ ὁ ἐναγόμενος καὶ τῷ καταβάλῃ τὰς ἐκ δραχμῶν 442.000 μηνιαίως ἀποδοχάς του διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 1 Ἰουλίου μέχρι 30 Νοεμβρίου 1949, τῶν τοῦ προηγουμένου χρόνου τοιούτων αἰτηθεισῶν διὰ προηγουμένων ἀγωγῶν, πρὸς δὲ καὶ δραχμὰς 150.000 μηνιαίως διὰ τὸν Μάϊον καὶ Ἰούνιον 1949 ὡς διαφορὰν ἐπὶ πλέον τῶν ἤδη ληφθεισῶν ἐκ δραχμῶν 340.000 μηνιαίως διὰ τοὺς μῆνας τούτους ἀποδοχῶν του. Τοιοῦτον ἀντικείμενον ἔχουσα ἡ ἀγωγὴ αὕτη εἶναι νόμῳ βάσιμος, ἐρειδομένη ἐπὶ τῶν ἄρθρων 1 παρ. 1 β, 3 καὶ 6 παρ. 2 τοῦ Ν. 751|1948 καὶ δέον νὰ ἐξετασθῇ κατ' οὐσίαν.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 751|1948 προκύπτει, ὅτι ἡ πρόσληψις τῶν διὰ τοῦ Νόμου τούτου προστατευομένων προσώπων εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὰς ἐν αὐτῷ ἀναφερομένας ὑπηρεσίας καὶ νομικὰ πρόσωπα, ἐκ δὲ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ αὐτοῦ Νόμου, καθ' ἣν εἰς ταύτας ὑπάγονται καὶ οἱ ἀνάπηροι, οἱ τραυματίαι καὶ παθόντες ἐκ τῶν κακουχιῶν τῆς ἐπιστρατεύσεως καὶ κριθέντες ὡς ἐκ τούτου ἀνίκανοι, χωρὶς νὰ γίνεται διάκρισις περὶ τοῦ βαθμοῦ τῆς ἀναπηρίας των, τοῦ εἴδους τοῦ τραύματος ἢ τῆς παθήσεώς των, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 10 παρ. 1 ἐδ. 2 τοῦ αὐτοῦ νόμου, καθ' ὃ οἱ κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 ὑποχρεωτικῶς προσλαμβανόμενοι δύνανται ἐξωρετικῶς νὰ ἀπολυθῶσι καὶ πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους, δι' ὃ κατὰ τὸ ἐδ. 1 τῆς αὐτῆς παραγράφου εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἡ διατήρησις των εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, κατόπιν ἀποφάσεως τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α.Ν. 244|1936, δι' ἀποδεδειγμένην ἀνεπάρκειαν ἢ ἀκαταλληλότητα, μὴ ὀφειλομένην πάντως εἰς τὰ τραύματά των, συνάγεται, ὅτι δὲν δύνανται αἱ ρηθεῖσαι ὑπηρεσίαι ἢ νομικὰ πρόσωπα ν' ἀρνηθῶσι τὴν πρόσληψιν τῶν εἰς αὐτὰς ἀναγκαστικῶς τοποθετουμένων, ἐπὶ τῷ ἰσχυρισμῷ ὅτι εἶναι ἀσθενεῖς. Ὁ ἰσχυρισμὸς ὅθεν τοῦ ἐναγομένου ὅτι ἠρνήθη νὰ προσλάβῃ τὸν ἐνάγοντα, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι οὗτος, πάσχων ἐξ ἀνοικτῆς φυματιώσεως, ἦτο ἀκατάλληλος δι' ὑπηρεσίαν, τὸ δὲ διότι ὑφίστατο κίνδυνος μολύνσεως καὶ τῶν συναδέλφων του, ἀλυσιτελῶς προβάλλεται, στερούμενος νομικῆς σημασίας, δὲν ἐβεβαιώθη δὲ ἐξ ἑτέρου ἐκ τῆς ἐν γένει περὶ τὴν ἀπόδειξιν διαδικασίας, ὅτι ὁ ἐνάγων, ὡς ἐκ τῆς ρηθείσης παθήσεώς του, ἦτο ἐντελῶς ἀνίκανος πρὸς πᾶσαν ἐργασίαν, καὶ ὁ περὶ τοῦ ἀντιθέτου ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου ἀπορριπτέος κρίνεται ὡς ἀβάσιμος.

Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου, ὅτι ὁ ἐνάγων δὲν ἔχει τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Ν. 751|1948 οὐσιαστικὰ προσόντα, ἀπορριπτέος κρίνεται, ὡς ἀπαράδεκτος, διότι ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ αὐτοῦ νόμου προκύπτει, ὅτι ἡ περὶ τούτου κρίσις, ἀνατεθεῖσα ἀποκλειστικῶς εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου προβλεπόμενα συμβούλια, ἐξῃρέθη τῆς δικαιοδοσίας τοῦ δικαστηρίου.

Ἡ μεταξὺ τῶν ὡς ἄνω Ἀρχῶν καὶ νομικῶν προσώπων καὶ τῶν εἰς ταύτας ὑποχρεωτικῶς τοποθετουμένων προσώπων σχέσις διέπεται ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῶν εἰδικῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου καὶ ἑπομένως δὲν ἔχουσιν ἐπ' αὐτῆς ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ἐπικαλουμένου Π. Δ. τῆς 14|22-3-1934 «περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν κλπ.». Ὁ ἰσχυρισμὸς ὅθεν τοῦ ἐναγομένου «περὶ ἀκυρότητος τῆς μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐνάγοντος ἀναγκαστικῆς συμβάσεως, ὡς ἀντικειμένης εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ρηθέντος Διατάγματος, ἀπορριπτέος κρίνεται ὡς ἀβάσιμος.

Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 751|1948 καὶ ἰδίᾳ ἐκ τῆς τοῦ ἄρθρου 10 § 1 ἐπ. αὐτοῦ, προβλέποντος περὶ ἀπολύσεως τῶν συμφώνως τῷ νόμῳ αὐτῷ ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντων προσώπων, προκύπτει, ὅτι ἀπὸ τῆς δι' ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου συμβουλίου τοποθετήσεως αὐτῶν ἡ πρόσληψις θεωρεῖται τελειωθεῖσα. Ἑπομένως ὁ ἐνάγων ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6)2)12)1948 ἀποφάσεως τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Κεντρικοῦ Συμβουλίου τοποθετήσεώς του παρὰ τῆς Α.Ε.Τ.Ε. θεωρεῖται ἀνήκων εἰς τὸ προσωπικὸν αὐτῆς. Κατὰ τὸ ἄρθρον 22 τοῦ Ν.Δ. 1049)1949 «περὶ ὀργανώσεως τῶν τηλεπικοινωνιῶν τῆς Ἑλλάδος» ἅπαν τὸ προσωπικὸν τῆς Α.Ε.Τ.Ε. μετατάσσεται εἰς τὸν ΟΤΕ ὡς προσωπικὸν αὐτοῦ, μεθ' ὅλων τῶν δικαιωμάτων καὶ πλεονεκτημάτων τῶν ὑπ' αὐτῶν μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ Νόμου τούτου κεκτημένων καὶ ἀπορρεόντων ἐκ τοῦ μέχρι τοῦδε ἰσχύοντος γενικοῦ κανονισμοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς καὶ ἐκ τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας. Ἑπομένως καὶ ὁ ἐνάγων, ὡς ἀνήκων, κατὰ τὰ εἰρημένα, εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς Α.Ε.Τ.Ε. δυνάμει τῆς διατάξεως ταύτης μετετάχθη εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦ ἐναγομένου. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ αὐτοῦ Νόμου 1049)1949, καθ' ἣν αἱ πάσης φύσεως διατάξεις περὶ ἀναγκαστικῆς προσλήψεως προσωπικοῦ κλπ. δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν διὰ τὸ προσωπικὸν τοῦ Ο.Τ.Ε. δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ ἤδη ὑπηρετοῦντος προσωπικοῦ αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον δὲν ὁρίζεται τοῦτο ρητῶς ἐν τῷ νόμῳ. Ὁ ἰσχυρισμὸς ὅθεν τοῦ ἐναγομένου ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ Νόμου 751)48 δὲν ὠφελοῦσι τὸν ἐνάγοντα, μηδέποτε διατελέσαντα μεταξὺ τοῦ προ-

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΕΠΑΝΑΛΗΨΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΜΕΤ' ΑΠΟΣΤΡΑΤΕΥΣΙΝ

Ὑποχρέωσις δηλώσεως πρὸς τὸν ἐργοδότην καὶ ἔννοια δηλώσεως

Προϋπόθεσις δικαιώματος ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ ἀπολυθέντος μισθωτοῦ ἡ ἐμπρόθεσμος πρὸς τὸν ἐργοδότην δήλωσις αὐτοῦ. — Ἀνεπίτρεπτος ἡ θέσις ὅρου ἐν τῇ δηλώσει πρὸς ἐπανάληψιν ἐργασίας διὰ τοποθέτησίν του εἰς τόπον ἐργασίας τῆς προτιμήσεώς του, ἀντὶ ἐκείνης πρὸ τῆς στρατεύσεως. — Διατάξεις ὀργανισμοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 § 1 καὶ 2 τοῦ Ν. 3514|1928 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως», ὡς ἐπεξετάθη διὰ τοῦ Α. Ν. 547|1937 καὶ ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ τελευταίου Ν. 519|1948 (βλέπε κωδικοποίησιν ἰσχυουσῶν διατάξεων ἐν ΕΕΔ 7, 581 ἐπ.), ὁ ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου προστατευόμενος μισθωτὸς ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του ἐκ τοῦ στρατοῦ πρέπει νὰ δηλώσῃ πρὸς τὸν ἐργοδότην ἢ τὸν ἀντιπρόσωπόν του, ἐὰν προτίθεται νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν του, ὁπότε ὀφείλει νὰ προσέλθῃ πρὸς τοῦτο ἐντὸς 15 ἡμερῶν.

Παρελθούσης ἀπράκτου τῆς μηνιαίας προθεσμίας ὁ ὑπάλληλος ἐκπίπτει τοῦ εὐεργετήματος τοῦ ἄρθρου 1 (ἤτοι νὰ μὴ ἀποτελῇ ἡ στράτευσις τὸν λόγον διαλύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας).

Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 Ν. Δ. 439|1941, κυρωθὲν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 324|1946 Πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου (ΕΕΔ 5, 371), ἐφαρμοζομένου καὶ κατὰ τὴν παροῦσαν περίοδον (βλέπε Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 6536|1948, προεδρείων ***Β. Φαρμακίδης***, ΕΕΔ 8, 162), οἱ τραυματίαι πολέμου, οἱ ἀσθενεῖς ἕνεκα τῶν κακουχιῶν τοῦ πολέμου, ἢ αἰχμάλωτοι ἔφεδροι στρατιωτικοὶ τῆς ξηρᾶς, θαλάσσης, ἀέρος καὶ χωροφυλακῆς ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι δύνανται νὰ προβῶσιν εἰς τὴν ὡς ἄνω δήλωσιν πρὸς τὸν ἐργοδότην ἢ τὸν ἀντιπρόσωπόν του ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐν τῷ νοσοκομείῳ ἀποθεραπείας των ἢ τῆς ἐπανόδου των ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας, ὁπότε ὀφείλουσι νὰ προσέλθωσι πρὸς ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας των ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δηλώσεώς των, δικαιούμενοι εἰς ἀπολήψιν τοῦ ἐν ἄρθρῳ 5 τοῦ Ν. 3514 ὁριζομένου ποσοστοῦ μισθοδοσίας.

Εἶναι βέβαιον, ὅτι ἡ τοιαύτη ὑπὸ τοῦ νόμου τιθεμένη προθεσμία εἶναι ἀποκλειστική, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ἐντὸς τοῦ χρονικοῦ αὐτῆς διαστήματος τοποθετεῖται τὸ δικαίωμα καὶ ἡ πάροδος αὐτοῦ ἐπάγεται ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν ἀπόσβεσιν τοῦ δικαιώματος (***Kegelsberger-Μαριδάκη*** Γεν. Διδ. § 126).

Ἂν, ἑπομένως, ὁ μισθωτὸς δὲν δηλώσῃ πρὸς τὸν ἐργοδότην ἢ ἀντιπρόσωπόν του ἐντὸς τῆς μηνιαίας προθεσμίας τὴν πρόθεσίν του νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν του, ἐκπίπτει τοῦ δικαιώματος νὰ ἐπαναλάβῃ αὐτήν.

Λέγων ὅμως «....νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν του» ἐννοεῖ προδήλως ταύτην, ὡς ἐλειτούργει καὶ ἐν ᾗ τόπῳ ἐλειτούργει πρὸ τῆς διὰ τοῦ ἄρθρου 1 Ν. 3514 ἐπελθούσης ἀναστολῆς ἐκτελέσεως αὐτῆς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπὸ τὰ ὅπλα ὑπηρεσίας του (ἐφ' ὅσον φυσικὰ συντρέχουν οἱ ὅροι προστασίας του).

Οὐδὲν πλέον ἐκ τῆς παρεμπεσούσης στρατεύσεως ἔχει δικαίωμα ὡς πρὸς τὸν τρόπον καὶ χρόνον ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως, ἄλλως ἢ ὡς ἐλειτούργει πρὸ τῆς στρατεύσεως, εἰμὴ μόνον νὰ θεωρηθῇ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 Ν. Δ. 346|1941, ἔχον, κατὰ τὸ ἄρθρ. 12 τοῦ Ν. 751|1948 (ΕΕΔ 7, 661), ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς χώρας καὶ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς παρούσης κατὰ τοῦ Ἔθνους συμμοριακῆς δράσεως στρατευθέντων ἢ στρατευθησομένων ὡς ἐφέδρων, κληρωτῶν ἢ ἐθελοντῶν μισθωτῶν, ὡς χρόνος πραγματικῆς ὑπηρεσίας διανυθείσης ἐν ἀνωνύμῳ ἑταιρίᾳ, ἐπιχειρήσει κλπ., παρ' ᾗ ὑπηρέτουν πρὸ τῆς στρατεύσεως, πρὸς προσαύξησιν τοῦ μισθοῦ αὐτῶν, προαγωγήν, κανονισμὸν συντάξεως καὶ παντὸς ἑτέρου δικαιώματος τούτων, ὁ χρόνος τῆς στρατιωτικῆς των ὑπηρεσίας.

Παρεμβολὴ ἑπομένως ἐν τῇ δηλώσει ὅρου, καθιστῶντες αὐτὴν ἀσαφῆ καὶ ἀβέβαιαν ἀντίκειται εἰς τὸν δικαιοπρακτικὸν σκοπὸν τοῦ δικαιώματος, ἀκόμη δὲ περισσότερον καθιστᾷ ἀνεφάρμοστον τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ Ν. 3514, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐὰν ὁ ἐργοδότης ἀντικαταστήσῃ τὸν στρατευθέντα δι' ἄλλου — προϋποτίθεται ἡ χρησιμοποίησις τοῦ ἀντικαταστάτου ἐν τῇ αὐτῇ ἐργασίᾳ καὶ τόπῳ — ἡ σύμβασις τοῦ τελευταίου τούτου διαλύεται αὐτοδικαίως ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῆς ἐργασίας τοῦ ἀποστρατευθέντος ἄνευ οὐδεμιᾶς ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἀποζημίωσιν, πλὴν τῆς πρὸς αὐτὸν καταβολῆς τοῦ 1)2 τῆς ἡμερησίας ἀμοιβῆς του ἐπὶ 15θήμερον.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 150|1950

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ε. Μαλλιάρας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Σκορδάκης, Γ. Ραζῆς

Κατὰ τὴν διάταξιν τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 3514 «ὁ ὑπάλληλος ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του ἐκ τοῦ στρατοῦ δέον νὰ δηλώσῃ πρὸς τὸν ἐργοδότην ἢ τὸν ἀντιπρόσωπόν του, ἐὰν προτίθεται νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν του, ὁπότε ὀφείλει νὰ προσέλθῃ πρὸς τοῦτο ἐντὸς 15 ἡμερῶν. Παρελθούσης ἀπράκτου τῆς μηνιαίας προθεσμίας ὁ ὑπάλληλος ἐκπίπτει τοῦ εὐεργετήματος τοῦ ἄρθρου 1», κατὰ

σωπικοῦ τῆς Α.Ε.Τ.Ε. ἀπορριπτέος κρίνεται ὡς ἀβάσιμος.

Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ ἐπισφαλοῦς τῆς ὑγείας τοῦ ἐνάγοντος, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας θὰ ἔδει νὰ τοποθετηθῇ εἰς ὑπηρεσίαν ἀποθηκαρίου, κλητῆρος ἢ παρεμφεροῦς τοιαύτης, ὁ μηνιαῖος μισθὸς αὐτοῦ βάσει τῶν ἀπὸ 16 Σεβρίου 1937 καὶ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 340.000 μηνιαίως (1800 προπολεμικῶς), ἐφ' ὅσον οὐδὲν προβάλλεται περὶ προσόντων καὶ προϋπηρεσίας αὐτοῦ, προσαυξανόμενος κατὰ 30 ο|ο, συμφώνως τῇ ὑπ' ἀριθ. 29488|1949 ἀποφάσει τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἀπὸ 15 Μαΐου 1949.

δέ τήν τοιαύτην τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ αὐτοῦ νόμου «ὑπάλληλος ἐπαναλαβών κατά τόν νόμον ταῦτον τήν ἐργασίαν του δέν δύναται πρό τῆς παρελεύσεως ἔτους νά ἀπολυθῇ τῆς θέσεώς του, εἰμή διά κατά κοινήν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένην αἰτίαν, ἄλλως δικαιοῦται εἰς ἀποζημίωσιν, ἴσην πρός τούς μισθούς ἓξ μηνῶν οὕς ἐλάμβανε πρό τῆς στρατεύσεώς του». Ἐν τῇ κρινομένῃ περιπτώσει ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν ἐνόρκως ἐνωπίον μας ἐξετασθέντων μαρτύρων, τῶν προσαγομένων ἐγγράφων καί τῆς ὅλης ἀποδεικτικῆς διαδικασίας, ἐβεβαιώθημεν, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος ἐδήλωσε μέν ἐντός μηνός ἀπό τῆς ἀπολύσεώς του ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ διά τῆς ἀπό 20.5.49 ἀναφορᾶς του (ἀπελύθη τήν 24.4.49), ὅτι προτίθεται νά ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν παρ' αὐτῇ, πλήν οὐχί εἰς τό ὑποκατάστημα Κιλκίς, ἔνθα εἶχε μετατεθῇ πρό τῆς στρατεύσεώς του, ἀλλ' εἰς τό Κεντρικόν Ἀθηνῶν. Καί εἰς τό ὡς ἄνω ἔγγραφον μέν ἡ αἴτησίς του αὕτη ἐνέχει τόν τύπον παρακλήσεως, ὅπως τοποθετηθῇ εἰς ὑπηρεσίαν τῶν Ἀθηνῶν, ἀλλ' ὡς δείκνυται ἐκ τῶν μεταγενεστέρων δηλώσεών του πρός τήν ἐκκαλοῦσαν (βλ. ταύτας ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 97|30.5.49 πρακτικῷ πειθαρχικοῦ συμβουλίου της), ἄς δηλώσεις του οὐδαμῶς ἀμφισβητεῖ, ἐδήλωσεν, ὅτι ἀδυνατεῖ νά ἀπομακρυνθῇ τῶν Ἀθηνῶν, λόγῳ τῆς οἰκονομικῆς του καταστάσεως.

Πράγματι δέ, ὡς δέν ἀμφισβητεῖ ὡσαύτως οὗτος, δέν μετέβη ἐντός τῆς ὡς ἄνω ὑπό τοῦ νόμου τασσομένης προθεσμίας τῶν 15 ἡμερῶν εἰς τήν ἐν Κιλκίς θέσιν του, εἰς ἣν εἶχε μετατεθῇ, δυνάμει διαταγῆς τῆς ἐκκαλούσης εἰς τό ὑποκατάστημα Κιλκίς. Ἡ οὕτως ὅμως γενομένη δήλωσις, ἡ ἔννοιαν ἔχουσα ὅτι δέχεται νά ὑπηρετήσῃ εἰς τό κεντρικόν Κατάστημα Ἀθηνῶν, ἀλλ' οὐχί μακράν τῶν Ἀθηνῶν καί δή εἰς τό Ὑποκατάστημα Κιλκίς, εἰς ὃ εἶχε τοποθετηθῇ ἢ εἰς ἄλλο ἐπαρχιακόν, εἰς ὃ ἐξεδήλωσε τήν ἐπιθυμίαν της ἡ ἐκκαλοῦσα νά τόν μεταθέσῃ ἐκ τοῦ ἐν Κιλκίς ὑποκαταστήματός της, ἐάν ἐπεθύμει οὗτος (βλέπε τό ὡς ἄνω πρακτικόν), δέν πληροῖ τήν ἔννοιαν τῆς προπαρατεθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 3514, ἥτις δέν ἐπιτρέπει εἰς τόν ἀπολυθέντα νά θέσῃ ὡς ὅρον ἐν τῇ δηλώσει του ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας του τήν τοποθέτησίν του εἰς τόπον ἐργασίας τῆς προτιμήσεώς του, ἀντί ἐκείνης, εἰς ἣν ἦτο τεταγμένος πρό τῆς στρατεύσεώς του, ἰσοδυναμοῦσα πρός δήλωσιν ἀποποιήσεως πρός ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας του καί ἑπομένως, μή ἐπαναληφθείσης ταύτης ὁπωσδήποτε, δηλαδή οὔτε ἐμπράκτως, οὔτε κατ' ἄλλον τρόπον, ἐξέπεσεν ὁ ἐφεσίβλητος τοῦ εὐεργετήματος τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου 3514, μή ἀπαιτουμένης διά τήν ἀπόλυσίν του ἀποφάσεως τῆς κατά τό ἄρθρον 11 τοῦ α. ν. 244|1936 Ἐπιτροπῆς, τῆς θεσπισθείσης διά τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Α.Ν. 547|1937, καθ' ὅσον τοιαύτη ἀπόφασις ἀπαιτεῖται διά τήν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ ὑπάλληλος ἐπανέλαβε κατά τόν Νόμον 3514 τήν ἐργασίαν του καί ἀπελύθη πρό τῆς παρελεύσεως ἔτους, περίπτωσις μή συντρέχουσα ἐν τῇ κρινομένῃ περιπτώσει, καθ' ὃ ἐλέχθη, καί ἑπομένως δέν δικαιοῦται οὗτος τῆς ἑξαμήνου ἀποζημιώσεως τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ν. 3514. Ὁ ἰσχυρισμός του ὅτι δέν εἶχε μετατεθῇ εἰς τό Ὑποκατάστημα Ἀθηνῶν, δέν ἔχει νόμιμον ἔρεισμα.

Κατά τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 παράγρ. 1 τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς ἐκκαλούσης, ἐπέχοντος θέσιν οὐσιαστικοῦ νόμου, ἅτε κυρωθέντος ὑπό τοῦ Α.Ν. 2584|1940 «ὁ ὑπάλληλος δέν ἔχει δικαίωμα ν' ἀξιώσῃ, ὅπως ἐξακολουθήσῃ ὑπηρετῶν ἐν τῷ τόπῳ ἢ θέσει ἐν ᾗ διωρίσθη», κατά δέ τήν ὁμοίαν τῆς παραγράφου 8 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου «ὑπάλληλος, μετατιθέμενος κατά τούς ὅρους τοῦ ὀργανισμοῦ, ὀφείλει νά μεταβῇ καί ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν εἰς τήν διά τῆς οἰκείας ἀποφάσεως τοῦ Διοικητοῦ ὁριζομένην νέαν του θέσιν, ἐντός τῆς διά ταύτης τασσομένης προθεσμίας, ἥτις δέν δύναται νά εἶναι ἀνωτέρα τοῦ μηνός». Ἀφοῦ ἑπομένως ἡ περί μεταθέσεώς του εἰς τό Ὑποκατάστημα Κιλκίς διαταγή τῆς ἐκκαλούσης τῷ εἶχε κοινοποιηθῇ ἐγκύρως, δέν δύναται νά θεωρηθῇ οὗτος ὡς ὑπάλληλος τοῦ Κεντρικοῦ Καταστήματος, ἀφοῦ μάλιστα αὕτη δέν ἀφῆκε καί εὐκαιρίαν τινά ἀπό τοῦ νόμου νά τῷ δηλώσῃ εἴτε ἐγγράφως, εἴτε προφορικῶς, διά τῶν ἐκπροσώπων της ὅτι ἐξηκολούθει πάντοτε νά τήν θεωρῇ ἰσχυράν. Ὁ ἰσχυρισμός τοῦ ἐφεσιβλήτου ὅτι συνάγεται σιωπηρά ἀνάκλησις τῆς μεταθέσεώς του ἐκ Κιλκίς ἐκ τοῦ ὅτι κατεβλήθησαν εἰς τήν ἐνταῦθα διαμένουσαν ἀδελφήν του, κατ' ἐξουσιοδότησίν του ἐκ τοῦ Κεντρικοῦ Καταστήματος, ἀποδοχαί του, καθ' ὃν χρόνον ὑπηρέτει εἰς τόν στρατόν (μῆνας Φεβρουάριον, Μάρτιον καί Ἀπρίλιον 1949) δέν εὐσταθεῖ, διότι οὐδαμῶς, κατά τήν κρίσιν μας, ἐκ τοῦ περιστατικοῦ τούτου δύναται νά συναχθῇ τοιαύτη πρόθεσις ἀνακλήσεως, ἥτις, ἐάν ὑπῆρχε, θά ἠδύνατο νά ἐκδηλωθῇ διά σχετικῆς ἀποφάσεώς της.

Μετά τά λεχθέντα ἀνωτέρω ἀλυσιτελής ἀποβαίνει ἡ ἐξέτασις τοῦ ἰσχυρισμοῦ, ἐάν ἡ ἀπόφασις τοῦ δευτεροβαθμίου πειθαρχικοῦ τῆς ἐκκαλούσης συμβουλίου, ἡ ἐξαφανίσασα τήν ὁμοίαν τοῦ πρωτοβαθμίου τοιούτου, κατέστη ἢ οὐ τελεσίδικος διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 6010|48 ἀποφάσεώς μας (διαδικασία ν. 3514), διότι αὕτη δέν ἔκρινεν, οὔτε ἠκύρωσε τήν γενομένην μετάθεσιν τοῦ ἐφεσιβλήτου εἰς τό ὑποκατάστημα Κιλκίς, ἀλλ' ἀνέβαλε τήν λῆψιν ἀποφάσεως, ἐάν συνέτρεχε λόγος ἀπολύσεως τούτου ἐκ τῆς παρά τῇ ἐκκαλούσῃ ὑπηρεσίας του. Κατ' ἀκολουθίαν πάντων τῶν ἀνωτέρω ἔσφαλεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, παρίδοῦσα τόν ἐν ταῖς προτάσεσι τῆς ἐκκαλούσης καί ἀποδειχθέντα καί πρωτοδίκως σαφῆ ἰσχυρισμόν της ὅτι ἡ ἀγωγή τοῦ ἀντιδίκου της ἦτο ἀπορριπτέα, ἐπί τῷ λόγῳ ὅτι οὗτος ἐπί πολύν χρόνον μετά τήν πάροδον τοῦ ἑνός μηνός ἀπό τῆς ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεώς του δέν ἠθέλησε νά προσέλθῃ καί ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν εἰς τήν ἐν τῷ ἐν Κιλκίς ὑποκαταστήματι της θέσιν του, κατά τόν μοναδικόν λόγον τοῦ ἐφετηρίου καί τῶν προτάσεών της, καί οὕτως ἐδέχθη τήν ἀγωγήν, ἐνῷ ἔδει νά ἀπορρίψῃ ταύτην, μή στηριζομένην εἰς τόν νόμον.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ ΣΤΡΑΤΕΥΘΕΝΤΩΝ

Περιορισμοὶ ἀπολύσεως καὶ ἐπιτρεπόμενοι ἐκ τοῦ Νόμου λόγοι

Ἁρμοδιότης Ἐπιτροπῆς ἄρθρ. 7 Α.Ν. 244|1936 πρὸς κρίσιν περὶ δεδικαιολογημένης αἰτίας ἀπολύσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Ν. 3514 προστατευομένων μισθωτῶν.—Ἀντικείμενον ἁρμοδιότητος Ἐπιτροπῆς καὶ πολιτικῶν δικαστηρίων.—Ὑβριστικὴ συμπεριφορὰ μισθωτοῦ.—Θεώρησις ὡς δεδικαιολογημένης αἰτίας ἀπολύσεως.

Ὡς εἶναι γνωστόν, ἡ πρὸ τῆς παραιτήσεως ἔτους ἀπὸ τῆς ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας τοῦ ἀποστρατευθέντος μισθωτοῦ ἀπόλυσις του δι' οὐχὶ κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένην αἰτίαν ἐπάγεται, κατ' ἄρθρ. 4 κωδικοποιημένου Ν. 3514|1928 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως», ὡς ἐπεξετάθη καὶ ἐτροποποιήθη (βλ. κωδικοποίησιν ἰσχυουσῶν διατάξεων ἐν ΕΕΔ 7, 581 ἐπ.), ἀποζημίωσιν ἐξ ἀποδοχῶν ἓξ μηνῶν (βλέπε σχετικῶς καὶ Α. Π. 68|1949, εἰσηγητὴς *Ἰ. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 8, 211).

Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὸ ἄρθρ. 11 Α. Ν. 547|1937 ἡ κρίσις περὶ τῶν λόγων ἀπολύσεως, ἀφαιρεθεῖσα τῆς δικαιοδοσίας τῶν δικαστηρίων, ἀνήκει εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 Α.Ν. 244|1936 «περὶ προστασίας τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν» Πρωτοδικειακὴν Ἐπιτροπήν, ἐφαρμοζομένων ἀναλόγως τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 7 Α. Ν. 244|1936 (βλέπε περὶ τῆς ἐννοίας αὐτοῦ Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Προστασίας Παλαιῶν Πολεμιστῶν Πρωτοδ. Ἀθηνῶν 24|1949, εἰσηγητὴς *Κ. Τρουπάκης*, ΕΕΔ 8, 946 καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 945 ἐπ.).

Ἐν προκειμένῳ φαίνεται νὰ προσέτρεχεν ὁ ἐργοδότης εἰς τὴν Ἐπιτροπήν, ἀφοῦ εἶχεν ἤδη συντελεσθῇ ἡ ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἐντεῦθεν ἐγεννήθη τὸ ζήτημα, ἂν τοῦτο παρακωλύῃ τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς.

Πράγματι, ὡς ἡ Ἐπιτροπὴ δέχεται, ἀφοῦ αὕτη εἶναι συλλογικὸν διοικητικὸν ὄργανον (Σ.Ε. 818|1938 καὶ ἄλλαι) καὶ ὡς τοιοῦτον δὲν δικαιοδοτεῖ (πρβλ. Σ. Ε. 27|1950, εἰσηγητὴς *Χ. Μητρέλιας*, ΕΕΔ 9, 151, γνωμ. Νομ. Συμβουλίου δη|323|1949, *Τρ. Κοντογιαννόπουλος*, ΕΕΔ 8, 1004) δὲν ἔχει ἁρμοδιότητα ν' ἀποφασίσῃ ἐπὶ νομικῶν ζητημάτων, οἷα τὰ συνεχόμενα πρὸς τὸ δικαίωμα ἀποζημιώσεως τοῦ μισθωτοῦ, ἂν ἐκ μόνης τῆς ἄνευ προηγμένης ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἀπολύσεως δημιουργῆται ἤδη τὸ δικαίωμα τῆς ἀποζημιώσεως (βλέπε σχετικῶς *Σύνταξιν* ἐν ΕΕΔ 8, 260), διὰ τὰ ὁποῖα ἁρμόδια καθίστανται τὰ πολιτ. δικαστήρια.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα, ἂν διὰ τῆς ἀναλόγου ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ Α. Ν. 244|36 περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 11 Α. Ν. 547|37, ἐσκοπήθη νὰ ἐφαρμοσθῶσι καὶ αἱ οὐσιαστικαὶ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Ν. 23|24 Ἰανουαρίου 1935, αἱ ὁποῖαι καθορίζουν τοὺς λόγους ἀπολύσεως τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, κατ' ἄρθρ. 7 Α. Ν. 244|36, ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις (βλέπε παραπομπὰς ἐν ΕΕΔ 6, 96) δέχεται, ὅτι ἡ ἀνάλογος ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 7 Α. Ν 244|36 ἀναφέρεται εἰς τὸ δικονομικὸν μέρος αὐτῶν, νὰ ἀποφαίνηται δηλαδὴ διὰ τὴν ἀπόλυσιν ἡ Πρωτοδικειακὴ Ἐπιτροπή.

Ὡς οὐσιαστικοὶ ὅμως λόγοι ἀπολύσεως παρέμειναν πάντες οἱ δυνάμενοι νὰ συγκρατήσωσι τὴν ἔννοιαν τῆς κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένης αἰτίας ἀπολύσεως, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι ἀναμφιβόλως ἡ ἀνάρμοστος συμπεριφορὰ τοῦ μισθωτοῦ, περὶ τῆς ὁποίας πρόκειται εἰς τὴν συγκεκριμένην ὧδε περίπτωσιν.

Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς Προστασίας Παλαιῶν Πολεμιστῶν

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1|1950

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης καὶ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς κ. **Κ. Τρουπάκη**.

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Μ. Κυπραῖος, Θ. Φασιλάκης

Ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις, ἐπιδιώκουσα, ὅπως ἀναγνωρισθῇ ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ καθ' οὗ αἴτησις, ἐπαναλαβόντος κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ κωδ. Ν. 3514 τὴν παρὰ τῇ αἰτούσῃ ἐργασίαν του μετὰ τὴν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσίν του, ἐπιδειχθεῖσα ἀπέναντι τοῦ προϊσταμένου του διευθυντοῦ ὑβριστικὴ καὶ ἀνάρμοστος συμπεριφορὰ ἀποτελεῖ, κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν, δεδικαιολογημένην αἰτίαν πρὸς ἀπόλυσιν αὐτοῦ, εἶναι νόμιμος κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ ἀνωτέρου νόμου, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸ τὸ ἄρθρον 11 § 2 τοῦ Α. Ν 547|1937.

Τὸ ὑπὸ τοῦ καθ' οὗ ἡ αἴτησις προβαλλόμενον γεγονὸς ὅτι ἡ αἰτοῦσα προέβη ἤδη εἰς τὴν ἀπόλυσίν του πρὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως οὐδόλως ἐνδιαφέρει τὴν ἐπιτροπήν, ἥτις καλεῖται μόνον νὰ ἀποφανθῇ περὶ τοῦ ἂν συντρέχῃ ἡ ἐπικαλουμένη κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένη αἰτία, διότι περὶ τοῦ γεγονότος ἂν ἔλαβεν ἢ μὴ χώραν ἀπόλυσις ἁρμόδια ν' ἀποφασίσωσι εἶναι τὰ τακτικὰ δικαστήρια κατὰ τὴν ἐκδίκασιν τῆς περὶ καταβολῆς τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως ἀγωγῆς, ἅτινα ἐπίσης εἶναι ἁρμόδια νὰ ἀποφασίσωσι καὶ περὶ τοῦ ζητήματος, ἂν ἡ ἐκ τῶν ὑστέρων προσφυγὴ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν δύναται νὰ ἀγάγῃ εἰς κατάλυσιν τοῦ ἐκ τυχὸν λαβούσης ἤδη χώραν ἀπολύσεως κτηθέντος δικαιώματος ἀποζημιώσεως.

Ὡς ἐκ τῶν ἐξετασθέντων ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς μαρτύρων ἀπεδείχθη, ὁ καθ' οὗ ἡ αἴτησις ἐξ ἀφορμῆς τῆς παρακρατήσεως δύο ἡμερομισθίων του, ὀφειλομένης εἰς ἀπουσίαν του κατὰ τὰς ἀντιστοίχους ἡμέρας, ἐμφανισθεὶς ἐνώπιον τοῦ προϊσταμένου διευθυντοῦ, συμπεριεφέρθη πρὸς αὐτὸν ἄνευ οὐδεμιᾶς δεδικαιολογημένης αἰτίας ὅλως ἀναρμόστως καὶ ἀπρεπῶς, ἐξυβρίσας τοῦτον ἐπὶ παρουσίᾳ ἄλλων, εἰς δὲ τὰς γενομένας πρὸς αὐτὸν ὑπαδείξεις καὶ συστάσεις, ὅπως ζητήσῃ συγγνώμην διὰ τὴν ἐπιδειχθεῖσαν συμπεριφοράν, ἠρνήθη νὰ συμμορφωθῇ. Ἡ οὕτως ἐπιδειχθεῖσα ὑβριστικὴ καὶ ἀνάρμοστος συμπεριφορὰ ἀποτελεῖ πράγματι, κατὰ τὴν κρίσιν τῆς ἐπιτροπῆς, τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ κωδ. νόμου 3514 κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένην αἰτίαν πρὸς ἀπόλυσιν τοῦ καθ' οὗ ἡ αἴτησις, οὗ ἕνεκα δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις.

Διὰ ταῦτα

Δέχεται τὴν ὑπὸ κρίσιν αἴτησιν.

Ἀποφαίνεται ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ καθ' οὗ ἡ αἴτησις ἐπιδειχθεῖσα ὑβριστικὴ καὶ ἀνάρμοστος συμπεριφορά, κατὰ τὰ ἐν τῷ σκεπτικῷ, ἀποτελεῖ κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένην αἰτίαν πρὸς ἀπόλυσιν αὐτοῦ.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ

ΕΙΣΦΟΡΑΙ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟΝ ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Μισθοί άνώτεροι συλλογικών συμβάσεων έργασίας καί τρόπος ύπολογισμοῦ είσφορῶν

Ἀνακοπή ἐργοδότου κατὰ πράξεως ἐπιβολῆς εἰσφορῶν εἰς βάρος αὐτοῦ διὰ τὸ Ἵδρυμα Κοινων. Ἀσφαλίσεων.—Ἄρθρ. 235 Πολιτ. Δικ.—Ὁρισμοὶ Ν. 6298|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» διὰ τὸν ὑπολογισμὸν εἰσφορῶν ἐργοδότου.—Λῆψις ὑπ' ὄψιν τοῦ πράγματι καταβαλλομένου μισθοῦ εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους.—Ἀδιάφορον ἂν οἱ μισθοὶ ὑπερβαίνουν τὰ ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καθοριζόμενα ὅρια.—Λῆψις ὑπ' ὄψιν μόνον τοῦ πραγματικοῦ γεγονότος τῆς καταβολῆς τοῦ μισθοῦ.

Τὸ τόσον ἀπασχολῆσαν ζήτημα τοῦ κύρους τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἐπανέρχεται καὶ πάλιν ὑπὸ τὴν δικαστικὴν κρίσιν, ὑπὸ τὴν μορφὴν ἤδη ἂν καὶ αἱ κατὰ τὸν Ν 6298|1934 «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων» καθοριζόμεναι εἰσφοραὶ ὑπολογίζωνται ἐπὶ τῶν νομίμων ὁρίων ἀποδοχῶν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Γνωστὸν εἶναι, ὅτι τὸ ζήτημα τοῦ κύρους τῶν ὑπὲρ τὰ ὅρια ταῦτα ἀτομικῶν συμβάσεων ἐξακολουθεῖ ν' ἀντιμετωπίζεται ὑπὸ τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας μὲ διχασμὸν γνωμῶν (βλέπε προχείρως ΕΕΔ 9, 19, ΕΕΔ 9, 20, ΕΕΔ 8, 534, ΕΕΔ 9, 114), χωρὶς νὰ ὑπάρξῃ μέχρις ὥρας ἐκδηλώσεις τῆς γνώμης καὶ τοῦ Ἀκυρωτικοῦ, (Ἡ ἐν τῇ κατωτέρᾳ δικαστικῇ ἀποφάσει ἀναφερομένη Α. Π. 224|1949 (ΕΕΔ 8, 455) ἀφορᾷ εἰς τὸ ὑπὸ τῆς βάσει τοῦ Ν. 28|1944 ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 3691|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καθοριζόμενον ἀνώτατον ὅριον ἀποδοχῶν τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων (σχετικὴ καὶ ἡ Α. Π. 97|1950, ΕΕΔ 9, 193). Ἰσχυούσης μέχρι τῆς ἰσχύος ἤδη τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας).

Ἐρευνᾶται ἀνωτέρω (βλέπε ***Μιχ. Γ. Κυπραίου***, σελ. 241) ἀναλυτικώτερον ἡ ὀρθότης τῆς ἀπόψεως, τὴν ὁποίαν ἀκολουθεῖ τὸ Πρωτοδικεῖον ἐπὶ τοῦ παρεμπεσόντος τούτου ζητήματος.

Ὅ,τι θὰ ἠδύνατο νὰ ὑπομνησθῇ ἤδη εἶναι, ὅτι ὁ Νόμος 6298|1934 «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων» εἰσήχθη, καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ καθορισμὸς τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν δὲν ἦτο ἀντικείμενον νομοθετικῆς ρυθμίσεως, ἀλλ' ἀπετέλει θέμα ἀναγόμενον εἰς τὴν ἐλευθέραν διαπραγμάτευσιν τῶν μερῶν, ἀφοῦ τότε ἦτο ἀκόμη ἄγνωστος καὶ ὁ θεσμὸς τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως, ἀφοῦ ἤδη ἰσχύει ὁ νομικὸς καθορισμὸς τῶν μισθῶν, τὸ θέμα τοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν εἰσφορῶν δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ἔμεινεν ἄθικτον, ἂν πράγματι εἶχον αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας τὴν ἔννοιαν ὅτι δι' αὐτῶν ἀπεκλείσθη πᾶσα ἰδιωτικὴ συμφωνία, ἡ ὁποία ν' ἀντιτίθεται πρὸς τὸν δι' αὐτῶν καθορισμόν.

Θὰ ἦτο, νομίζομεν, παράχορδον —ἀπὸ νομοθετικῆς ἀπόψεως— νὰ θεωρῆται ὡς μὴ γενομένη (ἄρθρ. 180 Α. Κ.) ἡ ἀτομικὴ σύμβασις, ἡ ὁποία προσκρούει εἰς τοὺς δημοσίας τάξεως σκοποὺς τῆς συλλογικῆς συμβάσεως—ὡς δέχεται ἡ μία γνώμη τῆς δικαστηριακῆς πράξεως—καὶ νὰ ἐξακολουθῇ ὑπολογιζομένη ἡ εἰσφορὰ πρὸς τὸ Ἵδρυμα Κοινων. Ἀσφαλίσεων ἐπὶ τοῦ πράγματι καταβαλλομένης ἀντιμισθίας, διὰ συμβάσεως δηλαδὴ μὴ γενομένης κατὰ τὸ δίκαιον.

Εἶναι ὀρθὸν πάντως, ὅτι οἱ πρὸς τὸ Ἵδρυμα Κοινων. Ἀσφαλίσεων εἰσφοραί, ὡς καὶ πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας τοῦ Ν. 118|1945, ὑπολογίζονται ἐπὶ τοῦ πράγματι λαμβανομένου μισθοῦ (βλέπε καὶ ἄρθρ. 3 Ν. 118 «συνολικαὶ ἀποδοχαί», ὑπὸ τὴν ἔννοιαν καὶ ἐπὶ τῶν τυχὸν περαν τῶν ὑπὸ τῶν ἑκάστοτε ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καθοριζομένων ἀποδοχῶν, βλέπε ἐγκύκλ. 21961|1946 Ὑπουργείου Ἐργασίας, ΕΕΔ 5, 369), ἀλλὰ τοῦτο, διότι ἐκ τῶν νομοθετικῶν κειμένων πρακύπτει τὸ ἐπιτρεπτὸν τῶν ὑπὲρ τὰ ὅρια τοῦ διοικητικοῦ καθορισμοῦ ἡ διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἀτομικῶν συμβάσεων.

Πρωτοδικείου Πειραιῶς 2750|1949

Πρόεδρος ὁ κ. **Α. Φλῶρος**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ν. Ἀποστολόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Στεφανάκης, Μ. Γαλὸς

Νομίμως φέρεται πρὸς συζήτησιν ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀνακοπὴ κατὰ τῆς ἀπὸ 13 Ἀπριλίου 1949 πράξεως ἐπιβολῆς εἰσφορῶν εἰς βάρος τῆς ἀνακοπτούσης ἐκ μέρους τοῦ καθ' οὗ, διώκουσα δὲ τὴν ἀκύρωσιν καὶ ἐξαφάνισιν ταύτης, ὡς μὴ ὑφισταμένης τῆς ἐν αὐτῇ ὀφειλῆς, νόμῳ βάσιμός ἐστιν, ἐρειδομένη εἰς τὸ ἄρθρον 235 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, ἐφ' ὅσον στρέφεται κατ' ἐξωδίκου πράξεως, εἰς ἣν ἡ ἀνακόπτουσα δὲν συνήργησεν, οὔτε προσεκλήθη, καὶ ἥτις φέρει βλάβην καὶ κίνδυνον εἰς τὰ νόμιμα συμφέροντά της. Ὡς ἐκ τούτου ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν, τῆς ἐρεύνης μὴ περιοριζομένης εἰς τὸν τίτλον μόνον τῆς ὀφειλῆς, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ἂν ὑφίσταται κατὰ τοὺς νόμους καὶ ἐκ νομίμου αἰτίας ἡ ὀφειλή, ἐφ' ὅσον, ὡς ἐν προκειμένῳ, δὲν ἀνετέθη ὁ προσδιορισμὸς αὐτῆς εἰς διοικητικὸν δικαστήριον ἢ ἐπιτροπάς, ὁπότε θὰ ἀπεκλείετο ἡ δικαιοδοσία τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 6 § 1, 8, 9 καὶ 22 παράγρ. 1 τοῦ Νόμου 6298|1934 διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν εἰσφορῶν τοῦ ἐργοδότου λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὁ πράγματι καταβαλλόμενος μισθὸς εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους, οἵτινες κατατάσσονται εἰς μισθολογικὰς κλάσεις, αἱ δὲ εἰσφοραὶ καταβάλλονται κατὰ τὸ ἄρθρ. 22 δι' ἐπικολλήσεως εἰδικῶν ἐνσήμων ἐπὶ τῶν βιβλιαρίων τῶν ἠσφαλισμένων. Εἰσφοραὶ μὴ καταβληθεῖσαι ἐντὸς τῆς προθεσμίας τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 22 ἐπιβαρύνονται διὰ προσθέτου τέλους, ἴσου πρὸς 10ο/ο τῶν καθυστερουμένων εἰσφορῶν (ἄρθρον 23 § 1 Νόμου 6298). Τούτων δεδομένων οἱ ἰσχυρισμοὶ τῆς ἀνακοπτούσης ὅτι οἱ μισθωτοὶ δὲν ἐπραγματοποίησαν παρ' αὐτῇ τὰ ἐν τῇ προσβαλλομένῃ πράξει ἡμερομίσθια, οὐδὲ κατεβλήθη αὐτοῖς μισθός, δι' ὃν ἀναλογεῖ ἡ ἐπιβληθεῖσα εἰσφορὰ καὶ πρόσθετα τέλη εἰς βάρος αὐ-

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΔΙΚΑΙΟΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΕΚ ΤΗΣ ΠΕΡΙ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

Κήρυξις έκπτώτου διοικητικοῦ συμβουλίου διά διαχειριστικὰς ἀνωμαλίας.—Ἀνεπίτρεπτον ἐπὶ παραβάσεως ἀγορανομικῆς διατάξεως εἰς βάρος τῶν μελῶν σωματείου.

Τὰ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἔχει ὡς ἑξῆς:

Κατόπιν ἀναφορᾶς ὡρισμένων ἐπαγγελματιῶν ἐν Ἀθήναις, ὑποβληθείσης κατ' Ὀκτώβριον 1948 πρὸς τὴν Νομαρχίαν Ἀττικῆς καὶ καταγγελλούσης αἰσχροκέρδειαν τῶν διοικούντων ἐπαγγελματικὸν σωματεῖον, ἡ Νομαρχία ἐζήτησε σχετικὰς πληροφορίας παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Ἐφοδιασμοῦ, ὅπερ δι' ἐγγράφου του ἐγνωστοποίησε πρὸς τὴν Νομαρχίαν, ὅτι ἠσκήθη πρᾶγμα ποινικῆ δίωξις κατὰ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ρηθέντος ἐπαγγελματικοῦ σωματείου ἐπὶ παραβάσει ἀγορανομικῆς κανονιστικῆς διαταγῆς τοῦ Ὑπουργείου Ἐφοδιασμοῦ, καθοριζούσης τὰ ἔξοδα μεταφορᾶς καὶ διανομῆς βιωτικοῦ ἀγαθοῦ, παρεχομένου παρὰ τοῦ Ὑπουργείου καὶ διανεμομένου εἰς τὰ μέλη τοῦ σωματείου μέσῳ τῆς διοικήσεως αὐτοῦ.

Κατόπιν τούτου ἡ Νομαρχία Ἀττικῆς διὰ τῆς προσβληθείσης ἀποφάσεώς της ἐκήρυξεν ἔκπτωτον τὸ διοικητικὸν συμβούλιον τοῦ σωματείου, στηριζομένη εἰς τὸν Ν. 1179|1938 περὶ Νομαρχῶν, εἰς τὸν Ν. 281 τοῦ 1914 περὶ σωματείων καὶ εἰς τὸ διάταγμα τῆς 15 Μαΐου 1920 περὶ ἐπαγγελματικῶν σωματείων, καὶ διώρισε προσωρινὴν διοικητικὴν ἐπιτροπήν.

Τὴν νομαρχιακὴν ταύτην πρᾶξιν προσέβαλον τὰ κηρυχθέντα ἔκπτωτα μέλη τῆς διοικήσεως τοῦ σωματείου, προβάλλοντα παράβασιν τοῦ ἄρθρου 46 § 1 τοῦ Ν. 1179, τοῦ ἄρθρου 32 § 2 τοῦ Ν. 281, πλὴν περὶ τὰ πράγματα καὶ ἄλλους λόγους.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1348|1949 Ὁλομ.

Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Πουλίτσας**
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Γ. Παπαχατζῆς**
Δικηγόρος ὁ κ. Δ. Στράγγας

Τὸ ἄρθρον 32 παρ. 2 τοῦ περὶ σωματείων Νόμου 281 τοῦ 1914 ὁρίζει, ὅτι ὁσάκις βεβαιοῦται παράβασις τῶν διατάξεων τοῦ καταστατικοῦ τοῦ σωματείου, δυναμένη νὰ ἐπισύρῃ ποινικὴν δίωξιν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ αὐτοῦ νόμου ἢ σπουδαία διαχειριστικὴ ἀνωμαλία ἢ χρηματικὴ κατάχρησις, δυναμένη νὰ ἐπισύρῃ κατὰ τὸν ποινικὸν νόμον δίωξιν, ἡ ἐποπτεύουσα τὸ σωματεῖον κρατικὴ Ἀρχή, πλὴν τῆς παραπομπῆς τῆς ὑποθέσεως εἰς τὴν δικαιοσύνην, δύναται, ὡς εἰδικώτερον ἐν ἄρθρῳ 33 τοῦ αὐτοῦ νόμου θεσπίζεται, νὰ κηρύσσῃ ἔκπτωτον τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ σωματείου καὶ νὰ ὁρίζῃ καὶ ἐγκαθιστᾷ προσωρινὴν διοικητικὴν καὶ διαχειριστικὴν ἐπιτροπήν, συγκαλοῦσα συγχρόνως ἔκτακτον γενικὴν συνέλευσιν ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἀρχαιρεσιῶν. Ἀνάλογοι δὲ διατάξεις ἐθεσπίσθησαν καὶ ἐν ἄρθρῳ 49 παρ. 3 τοῦ Διατάγματος τῆς 13|20 Μαΐου 1920 «περὶ ἐπαγγελματικῶν σωματείων».

Τὰς ὡς ἄνω νομοθετικὰς διατάξεις αἱ προσβαλλόμεναι ἀποφάσεις τοῦ Νομάρχου Ἀττικῆς, ἔχοντος κατὰ τὸ ἄρθρ. 14 παρ. 5 τοῦ Νόμου 1179 τοῦ 1938 τὴν ἁρμοδιότητα τῆς κηρύξεως τῆς ἐκπτώσεως, ἐφήρμοσαν οὐχὶ ἐπὶ διαχειριστικῶν ἀνωμαλιῶν ἢ χρηματικῶν καταχρήσεων, ὡς ὁ Νόμος ὁρίζει, δηλονότι ἐπὶ νοσφίσεως χρημάτων τοῦ νομικοῦ προσώπου, ἀλλ' ἐπὶ παραβάσεως ἀγορανομικῆς διατάξεως, ἤτοι ἐπὶ περιπτώσεως μὴ ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπομένης, καὶ δὴ ἐπὶ τῇ ἁπλῇ καταγγελίᾳ περὶ ὄθεν παραβάσεως ἀγορανομικῆς διατάξεως εἰς βάρος τῶν μελῶν τοῦ σωματείου, ἄνευ τινὸς προηγουμένης διοικητικῆς ἀνακρίσεως ἢ ἄλλης ἐνεργείας ἐπὶ σκοπῷ διευκρινίσεως τῆς βασιμότητος τῶν καταγγελθέντων.

Ἄλλως τε οὐδὲ ἡ ἐπικαλουμένη παράβασις ἀγορανομικῆς διατάξεως παρὰ τῶν αἰτούντων εἶχε λάβει χώραν, ὡς ἐξηκριβώθη κατὰ τὴν ἐπακολουθήσασαν τὴν ἔκδοσιν τῶν προσβαλλομένων πράξεων ποινικὴν δίκην, καθ' ἣν ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 899 τοῦ 1949 ἀπόφασις τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν (τοῦ τμήματος ἐκδικάσεως ἀγορανομικῶν ἀδικημάτων), ἐπικυρωθεῖσα καὶ κατ' ἔφεσιν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 657 τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἀποφάσεως τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν, δι' ἧς οἱ αἰτοῦντες ἐκηρύχθησαν ἀθῷοι τῆς ἀποδοθείσης αὐτοῖς ποινικῆς κατηγορίας λόγῳ ἀνυπαρξίας ποινικοῦ ἀδικήματος.

Κατὰ ταῦτα αἱ προσβαλλόμεναι νομαρχιακαὶ πράξεις, ἐπιβαλοῦσαι τὴν ἔκπτωσιν τῶν αἰτούντων ἀπὸ τῆς διοικήσεως τοῦ ἐπαγγελματικοῦ αὐτῶν σωματείου διὰ λόγους οὐχὶ νομίμους, τυγχάνουσι μὴ νόμιμοι καὶ ἀκυρωτέαι, κατὰ τὸν

τῆς, ἄρνησιν τῶν προϋποθέσεων τοῦ δικαιώματος τοῦ καθ' οὗ ἀποτελεῖ καὶ δέον νὰ ὑποχρεωθῇ τὸ καθ' οὗ ν' ἀποδείξῃ τὰς προϋποθέσεις τοῦ δικαιώματός του διὰ τὸ ποσὸν τῆς ἀξιουμένης παρὰ τῆς ἀνακοπτούσης εἰσφορᾶς διὰ παντὸς νομίμου ἀποδεικτικοῦ μέσου καὶ μαρτύρων, συγχωρουμένων λόγῳ ἀνεφίκτου κτήσεως ἐγγράφου ἀποδείξεως, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῶν ἀποδεικτέων γεγονότων (ἄρθρον 304 § 2 Πολιτικῆς Δικονομίας).

Ὁ ἐπικουρικῶς προβαλλόμενος ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγομένης, ὅτι δὲν ὑφίσταται ὑποχρέωσις ταύτης, ὅπως καταβάλῃ τῷ καθ' οὗ μεταγενεστέραν εἰσφορὰν ἐπὶ τῶν ὑπ' αὐτῆς καταβαλλομένων μισθῶν τῶν ὑπ' αὐτῆς ἀπασχολουμένων μισθωτῶν, ἐφ' ὅσον οὗτοι εἶναι ἀνώτεροι τῶν ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καθοριζομένων καὶ δὲν δικαιοῦται κατὰ νόμον εἰς ἀπόληψιν τούτων ὁ μισθωτὸς (Α.Π. 221|1949), εἶναι ἀπορριπτέος, διότι, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Νόμου 5298, ἐν τῷ καθορισμῷ τῆς εἰσφορᾶς λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν τὸ πραγματικὸν γεγονὸς τῆς καταβολῆς μισθῶν εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους, ἡ δὲ τοιαύτη καταβολή, ἀποτελοῦσα δικαιοπραξίαν ἀφηρημένην καὶ ἀποκεχωρισμένην τῆς ὑποκειμένης αἰτίας, εἶναι ἰσχυρὰ καὶ ἔγκυρος (*Δ. Γιαννοπούλου* Γενικαὶ Ἀρχαὶ Τόμος Β' ὑπ' ἄρθρ. 174 § 4 δ', Kipp ἐν Windsch.—*Ἀργ.* Τόμος Δ' ἀριθμ. 423) καὶ παράγει πάσας τὰς μετὰ τούτου συνδεομένας κατὰ τὸν νόμον συνεπείας).

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΙΣΧΥΣ ΑΡΘΡΟΥ 357 ΕΜΠ. ΝΟΜΟΥ ΜΕΤΑ Ν. 551

Έκτασις νομοθετικής προστασίας άσθενοῦντος κατὰ πλοῦν ναυτικοῦ

Ἐφαρμογὴ Ν. 551 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων καὶ ἐπὶ ἐργατῶν θαλάσσης.—Συνύπαρξις μετὰ τῆς ἐκ τοῦ Ν. 551 προστασίας καὶ τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 357 Ἐμπ. Νόμου.—Ἀνεπίτρεπτον ἀφαιρέσεως τῶν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 357 μισθῶν ἐκ τῆς κατὰ Ν. 551 ἀποζημιώσεως, συντρεχούσης μετὰ τῆς ἐκ τοῦ Ν. Α. Τ. συντάξεως.

Ἐνδιαφέροντα ζητήματα, ἀφορῶντα εἰς τὴν προστασίαν τοῦ ναυτικοῦ, πραγματεύεται ἡ μετὰ πολλῆς πράγματι προσοχῆς καὶ ἐπιμελείας ἐκδοθεῖσα κατωτέρω δικαστικὴ ἀπόφασις.

Ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὰς σχετικῶς ἐκφρασθείσας γνώμας τῆς θεωρίας καὶ δικαστηριακῆς πράξεως, καταλήγει εἰς τὴν ἄποψιν, ὅτι ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 357 Ἐμπ. Νόμου ἀξίωσις τοῦ ναυτικοῦ ἐπὶ τοὺς μισθοὺς καὶ νοσήλεια αὐτοῦ, διαρκοῦντος τοῦ πλοῦ, δὲν καταργήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 551 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων.

Πράγματι τὸ ζήτημα τοῦτο ἀποτελεῖ ἀντικείμενον διχασμοῦ γνωμῶν.

Ἐκτὸς τῶν ἐν τῇ ἐν λόγῳ ἀποφάσει ἀναφερομένων, ὑπεστηρίχθη καὶ ὅτι ναὶ μὲν ἡ προστασία τῶν ναυτικῶν καὶ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 357 Ἐμπ. Νόμου καὶ τοῦ Ν. 551 (ἐπεκταθέντος εἰς τοὺς ἐργάτας θαλάσσης διὰ τοῦ ἄρθρ. 5 Ν. 2193|1920) δημιουργεῖ δι' αὐτοὺς πλεονεκτικὴν κατάστασιν ἔναντι τῶν ἄλλων ἐργατῶν, ὡς πρὸς τὰ ἀτυχήματα, ἀλλ' αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 551 ἀρχίζουν νὰ προστατεύουν τὸν ναυτικόν, ἀφ' ἧς λήξῃ ἡ εἰδικὴ μέ-

---

περὶ αὐτοῦ προβαλλόμενον ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν αἰτήσει βάσιμον λόγον ἀκυρώσεως.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

ΑΙΤΗΣΙΣ ΑΚΥΡΩΣΕΩΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

Δικαίωμα αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἐκτελεστῶν πράξεων διοικητικῶν Ἀρχῶν. Στέρησις ὅμως αὐτοῦ εἰς περίπτωσιν πλήρους ἀποδοχῆς τῆς πράξεως ἢ ἀνεπιφυλάκτου συναινέσεως.—Προσβολὴ ἀποφάσεως Λιμενικοῦ Ταμείου περὶ ἀπολύσεως ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ μετὰ τὸν Α. Ν. 843|1948.—Θεώρησις ὡς ἀποδοχῆς τῆς ἀποφάσεως ἐκ τῆς εἰσπράξεως ἀποζημιώσεως δι' ἀπόλυσιν.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ὁ προσφεύγων ἐτοποθετήθη ὡς παλαιὸς πολεμιστὴς κατὰ τὸ ἔτος 1937 εἰς θέσιν κλητῆρος τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου Χαλκίδος καὶ τὸ 1940 διὰ πράξεως τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς Χαλκίδος μετετάχθη εἰς θέσιν βοηθοῦ βεβαιωτοῦ εἰς τὴν κατὰ τὸν ὀργανισμὸν ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου Χαλκίδος προβλεπομένην ἔκτακτον ὑπηρεσίαν εἰσπράξεως φόρων.

Διὰ τοῦ Α. Ν. 843|1948 (ΕΕΔ 8, 84) κατηργήθησαν ἀπὸ 10 Ἰανουαρίου 1948 οἱ φόροι καὶ δικαιώματα, γενικοὶ ἢ τοπικοί, οἱ εἰσπραττόμενοι κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἢ τὴν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ μεταφορὰν ἀγαθῶν πάσης φύσεως. Ἐξηρέθησαν ὅμως τὰ τέλη καὶ δικαιώματα, τὰ εἰσπραττόμενα λόγῳ παροχῆς ὑπηρεσιῶν ἢ χρήσεως πραγμάτων ἢ ἔργων, ὡρίσθη δὲ ὅτι τὸ εἰς τὰς ἐκτάκτους ὑπηρεσίας βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν καταργουμένων δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν φορολογιῶν ὑπηρετοῦν προσωπικὸν ἀπολύεται αὐτοδικαίως τῆς ὑπηρεσίας, καταβάλλεται δὲ εἰς τοῦτο ἕνεκα τῆς ἀπολύσεως ἡ ὑπὸ τοῦ Ν. 2112 ὁριζομένη ἀποζημίωσις.

Οὕτω δι' ἐγγράφου τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου ἀπὸ 5 Ἰανουαρίου 1949 ἐκοινοποιήθη εἰς τὸν προσφεύγοντα σχετικὴ τηλεγραφικὴ περὶ ἀπολύσεως τοῦ προσωπικοῦ διαταγὴ τοῦ Ὑπουργείου Δημοσίων Ἔργων.

Ὁ προσφεύγων εἰσέπραξεν ἀνεπιφυλάκτως τὴν ἕνεκεν τῆς ἀπολύσεως ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω νόμου ὁριζομένην ἀποζημίωσιν καὶ ἤσκησεν αἴτησιν ἀκυρώσεως κατὰ τῆς πράξεως τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου Χαλκίδος, διὰ τῆς ὁποίας τῷ ἐκοινοποιήθη ἡ κατὰ τὸν Α. Ν. 843|1948 ἐπιτασσομένη ἀπόλυσίς του.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1303|1949 Ὁλομ.

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Μ. Τσαμαδὸς**
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Ν. Μπουρόπουλος**
Δικηγόρος ὁ κ. Γ. Γεωργακόπουλος, Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου

Ναὶ μὲν κατ' ἀρχὴν αἱ ἐκτελεσταὶ πράξεις τῶν διοικητικῶν Ἀρχῶν καὶ τῶν διοικησιν ἀσκούντων νομικῶν προσώπων ὑπόκεινται εἰς προσβολὴν διὰ τοῦ ἐνδίκου μέσου τῆς αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, πλὴν ὅμως ἡ ἐκ μέρους τοῦ εἰς ὃν ἀμέσως ἀφορᾷ ἡ πρᾶξις πλήρης ἀποδοχὴ ταύτης ἢ ἀνεπιφύλακτος συναίνεσις εἰς τὴν ἐκ ταύτης ἀπορρέουσαν νομικὴν καὶ πραγματικὴν κατάστασιν ἀποτελεῖ τοῦτον τοῦ δικαιώματος τῆς ἀσκήσεως τοῦ ἐνδίκου μέσου τῆς αἰτήσεως ἀκυρώσεως.

Ὡς ἐκ τοῦ φακέλλου προκύπτει, ὁ αἰτῶν εἰσέπραξε τῇ 14ῃ Φεβρουαρίου 1949 ἄνευ ἐπιφυλάξεως δραχμὰς δύο ἑκατομμύρια τριακοσίας εἴκοσι χιλιάδας εἰς ἐξόφλησιν τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Α. Ν. 843|1948 ὁριζομένης ἕνεκεν τῆς ἀπολύσεως ἀποζημιώσεως, ἡ τοιαύτη δὲ εἰσπραξις συνιστᾷ, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Συμβουλίου, ἀποδοχὴν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἀποκλείουσαν κατὰ τὴν ἡγουμένην σκέψιν τὴν ὑπὸ τοῦ αἰτοῦντος ἄσκησιν αἰτήσεως ἀκυρώσεως.

ρημα τοῦ ἄρθρ. 357 Ἐμπ. Νόμου (*Σ. Ἀγαπητίδης*, Αἱ σύγχρονοι τάσεις ἐν τῇ προστασίᾳ τῆς ναυτικῆς ἐργασίας, σελ. 160).

Κατ' ἄλλην γνώμην (βλέπε *Α. Κογιάννη*, Ἡ ἔννοια τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἡ ἀσφάλισις τοῦ ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου, ἔκδ. 1939, σελ. 149) δὲν πρόκειται περὶ ἀποζημιώσεως εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρ. 357 Ἐμπ. Νόμου. Ἡ διάταξις ρυθμίζει τὴν ναυτικὴν σύμβασιν ἐργασίας, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὀφειλὴν τοῦ μισθοῦ καὶ συντρέχει μετὰ τοῦ Ν. 551, πλὴν τῆς περὶ νοσηλείας διατάξεως, καθ' ὃ μέτρον ἡ κατὰ τὸν Ν. 551 (ἄρθρ. 7) παροχὴ νοσηλείας εἰς τὸν παθόντα ναυτικὸν ἀποσβεννύει ὡς ἐκπληρωθεῖσαν τὴν πρὸς νοσηλείαν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐργοδότου θαλάσσης, ἣν ὁρίζει τὸ ἄρθρ. 357 Ἐμπ. Νόμου.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 1561|1949

Διαδικασία Ν. ΓΦΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Κ. Παπαμιχαλόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Λαιμός, Γ. Παρασκευόπουλος

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς οἱ ἐνάγοντες διατείνονται τὰ ἑξῆς: ὅτι ὁ Μ. Μ., οὗτινος τυγχάνουν μόνοι ἐξ ἀδιαθέτου κληρονόμοι, ὑπηρέτει ὡς ναύτης καταστρώματος, ἐπὶ τοῦ ἀχτ «Διαμαντὴς», οὗ ἰδιοκτήτης, ἐφοπλιστὴς καὶ διαχειριστὴς τυγχάνει ὁ ἐναγόμενος, ἀντὶ μηνιαίας μισθοτροφοδοσίας Λ. Α. 18.5.0, ὅτι οὗτος τὴν μεσημβρίαν τῆς 27-7-42 κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐν τῷ πλοίῳ ὑπηρεσίας του καὶ συγκεκριμένως μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐπὶ τῆς γεφύρας τοῦ πλοίου φυλακῆς του (βάρδιας), ἐνῷ κατήρχετο τῆς γεφύρας τοῦ πλοίου, διὰ νὰ μεταβῇ εἰς τὸν κοιτῶνα του, λόγῳ τοῦ ὅτι αἱ βαθμίδες τοῦ πλοίου ἦσαν βεβρεγμέναι ἐκ τῆς πιπτούσης βροχῆς, ὠλίσθησε καὶ κατέπεσεν ἐξ ὕψους ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, ὅτι ἐκ τῆς πτώσεώς του ταύτης ἐτραυματίσθη εἰς διάφορα μέρη τοῦ σώματός του καὶ σοβαρώτερον εἰς τὸν ἀριστερὸν ὦμον, τὴν ἀριστερὰν πλευρὰν καὶ τὴν ὀσφύν, δι' ἣ, ὅταν τὸ πλοῖον ἔφθασεν εἰς τὸ Σουέζ, ἀπελύθη αὐτόθι τὴν 16|10|42, λόγῳ τοῦ τραυματισμοῦ του, δαπάναις δὲ τοῦ πλοίου εἰσήχθη εἰς τι Νοσοκομεῖον τῆς Ἀλεξανδρείας, ὅπου διεπιστώθη, ὅτι εἶχεν ὑποστῇ κάταγμα τῆς ἀριστερᾶς κατ' ὦμον ἄρθρώσεως, μετὰ πολυμηνον δὲ θεραπείαν ἐξῆλθεν αὐτοῦ, συνεχίσας τὴν θεραπείαν του εἰς τὰς αὐτόθι ὑπηρεσίας τοῦ οἴκου τοῦ Ναύτου μέχρι τῆς 6|10|43, ὅτε, ἐπιδεινωθείσης τῆς καταστάσεώς του, εἰσήχθη καὶ πάλιν εἰς τὸ αὐτόθι Κοτσίκειον Νοσοκομεῖον, εἰς ὃ καὶ ἀπεβίωσεν, ὅτι ἕνεκα τούτου ἤγειραν ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου ἀγωγήν, αἰτούμενοι τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ νόμου 551, ἣν ἐπιδικασθεῖσαν, καὶ εἰσέπραξαν ἐξ ὁλοκλήρου ἀπὸ μακροῦ, ὅτι ὁ δικαιοπάροχός των ὅμως ἐδικαιοῦτο, βάσει τοῦ ἄρθρου 357 Ἐμπ. Ν., καὶ τὰς ἀποδοχάς του τεσσάρων μηνῶν ἐκ Λ. Α. 73.0.0, ἃς ἤδη δικαιοῦνται νὰ λάβουν οὗτοι, ὡς κληρονόμοι αὐτοῦ καὶ αἰτοῦνται τὸ εἰς δραχμὰς ἰσόποσον τῶν Λιρῶν τούτων. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγὴ τῶν ἐρευνητέα ἀποβαίνει, κατὰ τὸ νόμῳ καὶ οὐσίᾳ βάσιμον αὐτῆς, κατὰ τὰ κατωτέρω.

Ἅπαντα τὰ πραγματικὰ περιστατικὰ συνομολογοῦνται μεταξὺ τῶν διαδίκων. Τὸ μόνον, ὅπερ ἀμφισβητεῖται, εἶναι τὸ ἂν οἱ ἐνάγοντες δικαιοῦνται νὰ λάβουν, ἐκτὸς τῆς ἀποζημιώσεως, τῆς προβλεπομένης ὑπὸ τοῦ νόμου 551 καὶ ἣν ἔλαβον ἤδη, καὶ τὴν ἀποζημίωσιν, τὴν προβλεπομένην ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 357 τοῦ Ε. Ν. Οὔτε οἱ ἀσχοληθέντες μὲ τὸ ζήτημα τοῦτο, οὔτε ἡ νομολογία εἶναι σύμφωνος ἐπὶ τῆς διδομένης ἐπ' αὐτοῦ λύσεως, οὕτω δὲ ὑποστηρίζονται αἱ κάτωθι κυρίως γνῶμαι: α) ὅτι μετὰ τὴν ἐπέκτασιν τοῦ ν. 551 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν θαλάσσης (ὅρα τὸ ἤδη ἰσχὺον ἄρθρον 18 ἐδάφιον γ' τοῦ Ν. 551 ἄρθρ. 5 ν. δ. 408|1941, *Φωκ. Ποταμιάνου* ἐν Ἐργατικῷ Δικαίῳ ἔτος 1ον, τεῦχος Α-Β' σελ. 82, *Ἀνασσ.* § 311 σημ. 52, *Δέκκας* ΜΔ' 348, *Διεζερόπουλος*, ΝΑ' 613, Α. Π. 62|36 ΜΖ' 428, Α. Π. 144|36 ΜΖ' 607, Α. Π. 272|40 ΝΑ' 613), αἱ σχετικαὶ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 357 Ε. Ν. κατηργήθησαν ὡς πρὸς τὰ ἐκ βιαίου συμβάντος ἀτυχήματα εἰ ὑπαγόμενα εἰς τὸν νόμον 551, ὡς πρὸς τὰ ὁποῖα συνεπῶς μόνον ἡ ἀποζημίωσις τοῦ νόμου τούτου δύναται νὰ ζητηθῇ (*Δανιόλος*, Θέμ. Ν' 440-441, *Ἀλεξ. Βαμβέτσος*, Θέμ. ΝΑ' σελ. 553) β) ὅτι ὁ νόμος 551 δὲν κατήργησε τὰς ἀντιστοίχους διατάξεις τοῦ ἄρθρου 357 καὶ ὅτι συνεπῶς ὁ ἐργάτης θαλάσσης, ὁ ἀθενήσας ἢ τραυματισθεὶς ἐν πλῷ ἐκ βιαίου ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, δικαιοῦται νὰ λάβῃ ἀθροιστικῶς τόσον τὴν ἐκ τοῦ νόμου 551 ἀποζημίωσιν, ὅσον καὶ τοὺς ἐκ τοῦ ἄρθρου 357 Ἐμπ. Νόμου μισθοὺς καὶ νοσήλεια (Ἐφ. Ἀθ. 1169|37 ΜΘ' 21) γ) ὅτι διὰ τοῦ νόμου 551 δὲν κατηργήθησαν αἱ ἀντίστοιχοι διατάξεις τοῦ ἄρθρου 357 Ε. Ν., ἀλλ' ἐκ τῆς μεγαλυτέρας ἀποζημιώσεως εἶναι ἀφαιρετέα ἡ μικροτέρα (Πρ. Π. Π. 529|39) καὶ δ) ὅτι ὁ παθὼν ἐργατικὸν ἀτύχημα ἐργάτης θαλάσσης τοὺς τέσσαρας πρώτους μῆνας θὰ ἀποζημιωθῇ βάσει τοῦ ἄρθρου 357 Ε. Ν., μετὰ ταῦτα δὲ βάσει τοῦ νόμου 551.

Τὸ ἄρθρον 18 ἐδάφιον 3 τοῦ νόμου 551 ὁρίζει, ὅτι «προκειμένου περὶ ἐργατῶν θαλάσσης, αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἐφαρμόζονται, ἐπιφυλασσομένης πάντοτε τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου ΓΣΚΣ' περὶ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου». Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης δὲν προκύπτει, κατὰ τὴν κρίσιν μας οὔτε ρητή, οὔτε σιωπηρὰ κατάργησις τῶν ἀντιστοίχων περὶ ἀσθενείας συνεπείᾳ τραυματισμοῦ ἐκ βιαίου συμβάντος διατάξεων τοῦ ἄρθρου 357 Ε. Ν., διότι ἀμφότεροι οἱ νόμοι οὗτοι, ἦτοι τόσον ὁ νόμος 551, ὅσον καὶ ἄρθρον 357 Ε. Ν., δύνανται νὰ συνυπάρχουν. Οὔτε ἐκ τοῦ σκοποῦ τῆς ἄνω διατάξεως συνάγεται τοιαύτη κατάργησις, διότι δι' αὐτῆς δὲν ἐσκοπήθη νὰ μειωθοῦν τὰ ὑπὲρ τῶν ἐργατῶν θαλάσσης ἰσχύοντα προστατευτικὰ μέτρα, ἀλλὰ νὰ ἐκταθοῦν ὑπὲρ αὐτῶν καὶ τὰ ὑπὲρ τῶν λοιπῶν ἐργατῶν ὑπὸ τοῦ νόμου 551 παρεχόμενα πλεονεκτήματα διὰ τὸ μετὰ τὴν πάροδον τετραμήνου διάστημα, καθ' ὃ οὐδεμία μέριμνα ὑπὸ τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου ἐλαμβάνετο. Ἐὰν ἐγένετο δεκτόν, ὅτι διὰ τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 551 καὶ εἰς τοὺς ἐργάτας θαλάσσης κατηργήθησαν αἱ ἀντίστοιχοι διατάξεις τοῦ ἄρθρου 357 Ε.Ν. αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τοὺς ἐκ βιαίου συμβάντος τραυματισμούς, θὰ καθιεροῦτο ἡ ἀνισότης, ὁ μὲν ἀσθενήσας ἁπλῶς ἐπὶ τετράμηνον ἐργάτης θαλάσσης νὰ λαμβάνῃ ὅλους τοὺς μισθούς του, ὁ δὲ παθὼν ἐκ βιαίου ἀτυχήματος, ὑπαγομένου εἰς τὸν νόμον 551, καὶ νοσήσας ἐπὶ τετράμηνον ἐπίσης νὰ λαμβάνῃ μέρος μόνον τῶν μισθῶν του. Ἡ ἐν ἀρχῇ διάταξις διαλαμβάνει τὴν φράσιν «ἐπιφυλασσομένης πάντοτε τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου ΓΣΚΣ' περὶ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου» καὶ γεννᾶται ἐντεῦθεν τὸ ζήτημα, ἐὰν ὁ ἐκ βιαίου συμβάντος παθὼν ἐργάτης θαλάσσης δικαιοῦται νὰ λάβῃ ἀθροιστικῶς ὄχι μόνον τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ νόμου 551 καὶ τὴν ἐκ τοῦ Ν. Ἀπομ. Ταμείου σύνταξιν (Α.Π. 62|36 ΜΖ 428, Α.Π. 144|36 ΜΖ 428), ἀλλὰ καὶ τοὺς μισθοὺς τοῦ ἄρθρου 357 τοῦ Ε. Ν., ἢ ἂν πρέπει νὰ γίνεται ἀφαίρεσις τούτων, ὡς ληφθέντων διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. Βεβαίως κατὰ τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ ν. δ. «ἐπὶ πολλῶν ἀγωγῶν συντρεχουσῶν μίαν ὀφείλει τις κινεῖν.

ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Διαφοραὶ ὑπαγόμεναι εἰς ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. ΓΦΟΔ'

Προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς διαδικασίας Ν. ΓΦΟΔ' ἡ ὕπαρξις ἰδιωτικῆς ἀξιώσεως μισθωτοῦ μὲ νομικὴν θάσιν αὐμθασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας ἀντὶ ἀμοιβῆς, ἀνεξαρτήτως τρόπου καθορισμοῦ αὐτῆς.—Δαπάναι πλοιάρχου διὰ λογαριασμὸν πλοιοκτήτου.—Ἀπαράδεκτον εἰσαγωγῆς κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΦΟΔ'.

Ἁρμόδιος διὰ τὴν ἐκδίκασιν ὧν ἐκ τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου ἀξιώσεων τῶν ναυτεργατῶν κατὰ τοῦ πλοιοκτήτου, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 1 Ν. ΓΦΟΔ', ὡς ἐτροποποιήθη τελικῶς διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 1968|1944, τυγχάνει ὁ ὑπ' αὐτοῦ ὁριζόμενος δικαστὴς κατὰ τὴν εἰδικὴν ταύτην διαδικασίαν, ἀφοῦ ἐπιόκειται ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ κατ' ἐργοδότου, πηγάζουσα ἐκ τῆς μεταξὺ αὐτῶν ὑφισταμένης σχέσεως ἐργασίας (Α. Π. 405|1948, ΕΕΔ 7, 835, Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 74|1935, ΕΕΝ γ' 277, Πρωτοδίκου Πειραιῶς 145|1945, ΕΕΔ 6, 626, Πρωτοδίκου Πειραιῶς 121|48, ΕΕΔ 7, 789, *Κ. Ρόκας*, ΕΕΔ 6, 610).

Ὡς ὅμως δέχεται καὶ ἡ κατωτέρω δικαστικὴ ἀπόφασις, προϋπόθεσις τῆς ἐφαρμογῆς ἐν γένει τῆς διαδικασίας Ν. ΓΦΟΔ' εἶναι νὰ ὑπάρχῃ ἀξίωσις ἐξ ἐξηρτημένης ἐργασίας, δυνάμει συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου (Α. Π. 93|1948, ΕΕΔ 7, 256, Α. Π. 90|1949, ΕΕΔ 8, 430), ἀνεξαρτήτως τρόπου καθορισμοῦ τῆς ἀμοιβῆς (Α Π. 313|1948, ΕΕΔ 7, 537).

Ἐξ ἄλλου σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας ὑπόκειται, ὅταν ὁ μισθωτὸς τελῇ εἰς προσωπικὴν ἐκ τοῦ ἐργοδότου ἐξάρτησιν, ἐκπληρῶν τὴν ἐργασίαν του ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν καὶ ἐποπτείαν αὐτοῦ (Α. Π. 149|1948, ΕΕΔ 7, 390, Α. Π. 395|1946, ΕΕΔ 6, 39, Α. Π. 117|1942, ΕΕΔ 1, 591, Α. Π. 565|1949, ΕΕΔ 9, 105, Α. Π. 578|1949, ΕΕΔ 9, 160. Βλέπε περὶ ἐξαρτήσεως *Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχ. Δίκαιον, σελ. 271 ἑπ., *Π. Ζέπου*, Ἐνοχ. Δίκαιον, Εἰδικὸν Μέρος, Τεῦχος Γ', *Γ. Σιμωνέτου*, Δώδεκα μελέται ἀστικοῦ καὶ ἐργατικοῦ δικαίου, σελ. 118 ἑπ., *Ἰ. Καποδίστρια*, Ἡ σχέσις ἐργασίας, ΕΕΔ 3, 67, ἑπ., *Χ. Οἰκονόμου*, Δίκαιον Ἐργατικῶν Ἀτυχημάτων, σελ. 82 ἑπ., τὸν *αὐτόν*, ΕΕΔ 7, 165, *Α. Χατζηδάκην*, ΕΕΔ 2, 292, καὶ ἐκ τῆς νομοθεσίας ἄρθρ 5 Ν. 765|1943, ΕΕΔ 2, 292, διατηρηθὲν ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὴν κατάργησιν τοῦ νόμου τούτου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 324|1946 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, (ΕΕΔ 5, 370), ἄρθρ. 1 Ν. Δ. 1255|1949, ΕΕΔ 8, 961).

Ὁ νόμος (ἄρθρ. 1 Ν. 1968|44), κάμνων λόγον περὶ ἰδιωτικῆς ἀξιώσεως, πηγαζούσης ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας, ἐννοεῖ, ὅτι ἡ σχέσις ἐργασίας (βλέπε περὶ αὐτῆς *Ἰ. Καποδίστριαν*, ΕΕΔ 3, 67, ἑπ.), εἶναι εὐρυτέρα τῆς ἐγκύρου συμβάσεως ἐργασίας, περιλαμβάνουσα καὶ ἀξίωσιν τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου του συνεπείᾳ ἀνισχύρου συμβάσεως (*Γ. Ράμμος*, ΕΕΔ 3, 387 ἑπ., Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4364|1946, ΕΕΔ 5, 497).

Ἡ ἀξίωσις πάντως, τὴν ὁποίαν ἔχει ὑπ' ὄψιν της ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, δὲν εἶναι ἐξ ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι, προερχόμεναι ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας, δύνανται νὰ εἰσαχθῶσι πρὸς ἐκδίκασιν κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 1557|1949

Διαδικασία Ν. ΓΦΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Κ. Παπαμιχαλόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Ἀρβανίτης, Γ. Ρεδιάδης

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς του ὁ ἐνάγων διατείνεται τὰ ἑξῆς: ὅτι τὸν Ἰούλιον τοῦ ἔτους 1948 ἐναυτολογήθη ὡς πλοίαρχος ἐπὶ τοῦ φορτηγοῦ ἀτμ. «Ἑλληνικὸς Ἀστήρ», οὗτινος ἰδιοκτήτρια, ἄλλως ἐφοπλίστρια, τυγχάνει ἡ ἐναγομένη, ὅτι τὴν 3.5.49 τὸ ρηθὲν πλοῖον, φέρον φορτίον, κατέπλευσεν εἰς τὸν λιμένα Γενούης τῆς Ἰταλίας, κατὰ τὸν ἐκεῖ δὲ γενόμενον ἔλεγχον ὑπὸ τῶν Τελωνειακῶν Ἀρχῶν εὑρέθη κεκρυμμένη παρὰ μελῶν τοῦ πληρώματος ἀρκετὴ ποσότης σιγαρέττων, ὑποκειμένη εἰς δασμόν, ὅτι μετὰ καταγραφὴν τῶν σιγαρέττων τούτων ἐπρόκειτο νὰ κρατηθῇ τὸ πλοῖον, πρὸς ἀποφυγὴν δὲ τούτου καὶ τῶν μεγάλων ζημιῶν, αἵτινες ἐντεῦθεν ἐπρόκειτο νὰ ἐπέλθουν διὰ τὴν ἐναγομένην, οὗτος, ὡς πλοίαρχος, κατέθεσε, λόγῳ ἐγγυήσεως, ὁρισθείσης παρὰ τῶν αὐτόθι ἁρμοδίων Ἰταλικῶν Ἀρχῶν, λιρέττας Ἰταλίας 2.600.000 εἰς δολλάρια, ἤτοι κατέθεσε 4095 δολλάρια, ὑπολογισθέντα πρὸς 635 λιρέττας ἕκαστον, καὶ οὕτω ἐπέτυχε τὴν ἐλευθέρωσιν τοῦ πλοίου, ὅτι συνεπείᾳ τούτου εἶναι ὑπόχρεως ἡ ἐναγομένη νὰ τῷ κατα-

---

δὶς γὰρ τὸ αὐτὸ λαμβάνειν οὐ θέμις», ἀλλ' ἀφοῦ ἐν προκειμένῳ αὐτὸς οὗτος ὁ νομοθέτης τοῦ νόμου 551, τελῶν ἐν γνώσει τοῦ ἄρθρου 357 Ε. Ν., δὲν κατήργησε τοῦτο, ἠθέλησε προδήλως, ὅπως καὶ τοὺς ἐκ τοῦ ἄρθρου τούτου μισθοὺς λαμβάνῃ ἀθροιστικῶς ὁ ἐργάτης θαλάσσης. Ἔναντι συνεπῶς τῶν ρητῶν τούτων ὁρισμῶν δὲν ἔχει ἔδαφος ἐφαρμογῆς ἡ ὡς ἄνω διάταξις τοῦ ν. δ. Περὶ τῆς compensatio lucri cum damno (*Τριανταφλλ.* Ἐνοχικ. Δο ἔκδοσις 1938, σελ. 211 ἑπόμ.) δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἐπίσης λόγος, ἀφοῦ γίνεται, δεκτόν, ὅτι τὸ ἄρθρον 357 Ε. Ν. ἰσχύει ἐκ παραλλήλου μὲ τὸν ν. 551 καὶ συνεπῶς οἱ μισθοὶ αὐτοῦ ἀποτελοῦν μέρος τῆς ὀφειλομένης συνολικῶς ἀποζημιώσεως. Ἕνεκα τῶν ἄνω λόγων ὀρθοτέρα παρίσταται, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, ἡ δευτέρα τῶν ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει γνωμῶν, ἥτις εἶναι καὶ ἡ ἐπιεικεστέρα διὰ τοὺς ἐργαζομένους. Ἀφοῦ δὲ περαιτέρω συνομολογεῖται ἡ ἀγωγή, δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ αὕτη, χωρὶς ὅμως νὰ κηρυχθῇ καὶ προσωρινῶς ἐκτελεστὴ ἡ παροῦσα, διότι πρόκειται περὶ ζητήματος λίαν ἀμφισβητουμένου, δι' ὃ δέον πρὸ τῆς ἐκτελέσεως νὰ ἀκουσθῇ καὶ ἡ γνώμη πολυμελοῦς καὶ ἀνωτέρου δικαστηρίου.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΣΧΕΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΡΑΥΜΑΤΙΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΗΡΩΝ ΠΟΛΕΜΟΥ

Νομικοῦ Συμβουλίου γνωμ. 53|3|1950. Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Α. Λέκκας**

Ἐπὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 8206|24|11|1949 ἐρωτήματος τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης τὸ Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους (Τμῆμα Β'), συγκείμενον ἐκ τοῦ Ἀντιπροέδρου *Γ. Φραγκούλη*, τῶν Συμβούλων *Μ. Σταυροπούλου*, *Δ. Μπαρμπάτη*, *Κ. Περιφανάκη*, *Α. Ἀλεξίου* καὶ τῶν Παρέδρων *Κ. Ρουμπάνη*, *Α. Λέκκα* (εἰσηγητοῦ) καὶ *Β. Σάββα* κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 2|2|1950, ἐγνωμοδότησε κατὰ πλειοψηφίαν (σύμβουλοι *Μ. Σταυρόπουλος*, *Δ. Μπαρμπάτης*, *Κ. Περιφανάκης*, *Α. Ἀλεξίου* καὶ Πάρεδροι *Κ. Ρουμπάτης*, *Α. Λέκκας* καὶ *Β. Σάββας*) τὰ ἑξῆς: Κατὰ τὸ ἄρθρον μόνον τοῦ Α. Ν. 1140|46 «περὶ μετατάξεως δακτυλογράφων τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης εἰς θέσεις γραφέων...» δακτυλογράφοι τῆς κεντρικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, ἔχουσαι ἀπολυτήριον Γυμνασίου καὶ ὑπερπενταετῆ ὑπηρεσίαν δακτυλογράφων ἐν τῷ Ὑπουργείῳ Δικαιοσύνης, μετατάσσονται εἰς θέσεις γραφέων τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργείου, ἐφ' ᾧ κέκτηνται βαθμῷ καὶ μισθῷ, αὐξανομένου τοῦ ὀργανικοῦ ἀριθμοῦ τῶν θέσεων τῶν γραφέων τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης κατὰ πέντε. Ἐκ τοῦ περιεχομένου καὶ τῆς διατυπώσεως τῆς διατάξεως ταύτης καὶ ἐν ὄψει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ Ν. 2404|1920 «περὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν πολιτικῶν Ὑπουργείων», καθ' ἣν γραφεῖς β' διορίζεται ὁ ἔχων ἀπολυτήριον Γυμνασίου καὶ ἐπιτυγχάνων εἰς διαγωνισμόν, σαφῶς προκύπτει, ὅτι πρόκειται περὶ κανονιστικῆς διατάξεως μεταβατικῆς ἰσχύος, δι' ἧς δημιουργεῖται ὑποχρέωσις διὰ τὴν διοίκησιν, ὅπως μετατάξῃ εἰς θέσεις γραφέων δακτυλογράφους τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, αἱ ὁποῖαι ἔχουσιν ἀπολυτήριον Γυμνασίου καὶ ὑπερπενταετῆ ὑπηρεσίαν εἰς θέσιν δακτυλογράφου κατὰ τὴν ἰσχύν τοῦ ὡς ἄνω νόμου, αὐξανομένων πρὸς τοῦτο τῶν θέσεων τῶν γραφέων β' κατὰ πέντε. Ὅθεν, ὑπαρχούσης ὑποχρεώσεως, ὅπως αἱ διὰ τοῦ ἀνωτέρω νόμου δημιουργούμεναι πέντε θέσεις γραφέων πληρωθῶσι διὰ μετατάξεως δακτυλογράφων, ἐχουσῶν ἀπολυτήριον γυμνασίου καὶ ὑπερπενταετῆ ὑπηρεσίαν δακτυλογράφου κατὰ τὴν ἰσχύν τοῦ νόμου (τοῦ Συμβούλου *Μ. Σταυροπούλου* διατυπώσαντος ἐπὶ πλέον τὴν γνώμην ὅτι αἱ θέσεις αὗται ἐδημιουργήθησαν εἰδικῶς διὰ τὴν μετάταξιν ἰσαρίθμων δακτυλογράφων ἐχουσῶν τὰ καθοριζόμενα προσόντα, ὥστε ἐν μὴ ὑπάρξει τοιούτων ἢ ὀλιγωτέρων τῶν πέντε δέον νὰ θεωρηθῶσιν ἀντιστοίχως ὡς μὴ δημιουργούμεναι ἢ ὡς ἠλαττωμέναι αἱ θέσεις τῶν γραφέων) ἀποκλείεται ἡ πλήρωσις τούτων διὰ διορισμοῦ, οὐδὲ ἡ βάσει τοῦ νόμου τούτου μέλλουσα νὰ γίνῃ μετάταξις ἰσοῦται πρὸς διορισμόν (βλ. ΣΕ Ὀλ. 1558|48 Θέμ. σ. 266). Κατ' ἀκολουθίαν δὲν ὑφίσταται ἔδαφος ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 751|1948 «περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ κ.λ.π.», ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 1196|49 καὶ 32 Ν. 1324|49, καθ' ὅσον ἡ διὰ τῶν διατάξεων τούτων θεσπιζομένη ὑποχρέωσις τῆς πληρώσεως τῶν κενῶν θέσεων διὰ τραυματιῶν καὶ ἀναπήρων τῶν πολέμων 1940 καὶ ἐντεῦθεν ἡ προτίμησις τούτων ἐπὶ ἴσοις ὅροις (ἄρθρ. 32 Ν. 1324) ἰσχύει μόνον, ὁσάκις αἱ θέσεις αὗται πρόκειται νὰ πληρωθῶσι διὰ διορισμοῦ

βάλῃ τὸ ποσὸν τοῦτο, διότι κατεβλήθη παρ' αὐτοῦ πρὸς ἐλευθέρωσιν τοῦ πλοίου της, ἄλλως διότι κατέστη κατ' αὐτὸ εἰς βάρος του ἀδικαιολογήτως πλουσιώτερα αὕτη καὶ αἰτεῖται, ὅπως ὑποχρεωθῇ αὕτη καὶ τῇ καταβάλῃ τὸ ποσὸν τοῦτο κατὰ τὰ ἐν τῷ αἰτητικῷ ὁριζόμενα. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγὴ ἐρευνητέα ἐν πρώτοις ἀποβαίνει, ἐὰν ὑπάγεται αὕτη εἰς τὴν ἡμετέραν ἐκ τοῦ νόμου ΓΦΟΔ' ἁρμοδιότητα.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ν. ΓΦΟΔ' πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου αὐτοῦ τῶν κατὰ νόμον δικαιουμένων προσώπων κατὰ τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, δικάζεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, ἀνεξαρτήτως ποσοῦ κλπ. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης σαφῶς προκύπτει, ὅτι εἰς τὴν ἁπλῆν καὶ ταχεῖαν διαδικασίαν τοῦ ἄνω νόμου ὑπάγονται αἱ ἰδιωτικαὶ ἀξιώσεις τῶν μισθωτῶν κατὰ τῶν ἐργοδοτῶν, αἱ νομικὴν βάσιν ἔχουσαι σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας ἀντὶ ἀμοιβῆς, ἀνεξαρτήτως τρόπου καθορισμοῦ αὐτῆς (Α. Π. 313|48, ΝΘ' 799). Ἡ ὑπὸ κρίσιν ὅμως ἀγωγή, ὡς ἐκτίθενται τὰ πραγματικὰ περιστατικά, δὲν ἔχει ὡς νομικὴν βάσιν τὴν σύμβασιν ἐργασίας, διότι δυνάμει ταύτης ὁ ἐνάγων δὲν εἶχεν οὐδεμίαν ὑποχρέωσιν νὰ καταβάλῃ τὸ ὑπερ. λόγῳ ἐγγυήσεως, κατέβαλε ποσόν, ἀλλ' ἔχει ὡς νομικὴν βάσιν τὴν συνυπάρχουσαν μεταξὺ πλοιοκτήτου καὶ πλοιάρχου σχέσιν τῆς ἐντολῆς πρὸς διοίκησιν τοῦ πλοίου καὶ ἐπιτυχίαν τῆς ἀποστολῆς (ὅρα *Ἀνασταπ.* 303, Luon Caen et Renault — *Κ. Σούρλος*, τόμ. 5ος § 496 ἑπόμενα). Βάσει ταύτης ὁ πλοίαρχος ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ ἐνεργήσῃ πᾶσας τὰς νομικὰς πράξεις ἢ ἐπιχειρήσεις διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἀποστολῆς, ἀντιπροσωπεύων ἐν τούτῳ τὸν ἐντολέα του πλοιοκτήτην, συνεπῶς δὲ καὶ νὰ μεριμνήσῃ διὰ τὴν ἐλευθέρωσιν τοῦ πλοίου (Luon Caen et Renault, ἔνθ' ἀνωτ.). Ἐὰν διὰ τὴν ἐλευθέρωσιν τοῦ πλοίου τούτου ὑπεβλήθη εἰς δαπάνας καὶ θεωρηθοῦν αὗται ὡς κανονικαὶ ἢ ὑπέστη διὰ τοῦτο ἄνευ πταισματός του ζημίας, δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ ταύτας παρὰ τοῦ ἐντολέως του πλοιοκτήτου (ἄρθρα 721-723 Α. Κ.), ἀλλὰ διὰ τῆς ἐκ τῆς ἐντολῆς ἀγωγῆς εἰσαγομένης κατὰ τὴν τακτικὴν διαδικασίαν καὶ οὐχὶ κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην, ἤτοι τοῦ νόμου ΓΦΟΔ', εἰς ἣν ὑπάγονται μόνον αἱ ἐν ἀρχῇ τῆς παρούσης σκέψεως ἀγωγοί. Δέον συνεπῶς, κατὰ τὸ ἄρθρον 8 Ν. ΓΦΟΔ', ὅπως ἀπορριφθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ἀλλὰ συμψηφισθῇ καὶ ἡ δικ. δαπάνη, διότι ἕκαστος τῶν διαδίκων εὐλόγως ἀμφέβαλλε περὶ τῆς ἁρμοδιότητος ἡμῶν πρὸς ἐκδίκασιν αὐτῆς.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ—ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ—ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΘΕΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

'Εγκύκλιος 41|άριθ. πρωτ. 3093|1950

Περί αναπροσαρμογής επιδομάτων ασθενείας, ατυχήματος, μητρότητος κλπ.

Πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκ)ματα τοῦ Ι.Κ.Α.

Κοινοποιοῦμεν ὑμῖν κατωτέρω, τὴν ὑπ' ἀριθ. 56366 |1444 τῆς 30|1|50 κοινὴν ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας (*) περὶ τῶν ἐν περιλήψει ἀναφερομένων αὐξήσεων, πρὸς γνῶσιν καὶ ἐκτέλεσιν.

Σχετικῶς παρέχομεν ὑμῖν τὰς κατωτέρω ὁδηγίας:

I. Τὸ ἐπίδομα τῆς πρώτης κλάσεως θέλει καταβληθῆ ἀκέραιον καὶ εἰς ἃς περιπτώσεις τὸ πραγματικὸν ἡμερομίσθιον εἶναι κατώτερον τοῦ ἐπιδόματος.

II. Ἡ διάταξις τοῦ ἐδαφ. γ τῆς κοινοποιουμένης ἀποφάσεως, δι' ἧς καθορίζεται, ὅτι, ἐὰν ἡ ἐπιδότησις ἤρξατο πρὸ τῆς 1ης Μαΐου 1949, οἱ δικαιοῦχοι κατατάσσονται εἰς κλάσεις κατὰ τὰ ἐν αὐτῇ ὁριζόμενα, ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν περιπτώσεων, καθ' ἃς ἡ ἐπιδότησις ἤρξατο μετὰ τὴν 1ην Μαΐου π.ἔ., ἡ δὲ διακοπὴ τῆς ἐργασίας δι' οἱονδήποτε λόγον ἐπῆλθε πρὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης.

III. Προκειμένου περὶ ἡσφαλισμένων, οἵτινες μετὰ τὴν 1ην Μαΐου 1949 ἔχουν πραγματοποιήσει ἀριθμόν τινα ἡμερομισθίων ἐπὶ ἔλαττον τῶν εἴκοσιν (20), ὁ μέσος ὅρος ἡμερησίου μισθοῦ, βάσει τοῦ ὁποίου ἐνεργεῖται ἡ κατάταξις εἰς τὰς προβλεπομένας μισθολογικὰς κλάσεις, θὰ ἐξευρίσκεται, λαμβανομένων ὑπ' ὄψει τῶν ἡμερομισθίων τούτων, τῶν δὲ ὑπολοίπων μέχρι τῶν εἴκοσι (20) λογιζομένων, ὡς πραγματοποιηθέντων μὲ ἀμοιβὴν ἴσην πρὸς τὸν μέσον ὅρον τῆς κλάσεως, εἰς ἣν θὰ κατατάσσεται ὁ ἡσφαλισμένος, ἂν οὐδὲν ἡμερομίσθιον εἶχε πραγματοποιήσει μετὰ τὴν 1ην Μαΐου 1949. Π.χ. ἡσφαλισμένος ἐργασθεὶς μετὰ τὴν 1)5)49 ἐπὶ 10 ἡμέρας μὲ ἡμερομίσθιον 20.000 δρχ. θὰ κατατάσσηται εἰς τὴν III κλάσιν, εἰς ἣν ἀντιστοιχεῖ τὸ κατὰ τὸν ὡς ἄνω τρόπον ὑπολογισμοῦ ἐξευρισκόμενον ἡμερομίσθιόν του τῶν 16.500 δραχ. ($\frac{10\times20.000+10\times13.000}{20}=\frac{330.000}{20}=16500$) ἢ ἂν πρόκειται περὶ γυναικὸς ἢ μαθητευομένου εἰς τὴν II κλάσιν, εἰς ἣν ἀντιστοιχεῖ τὸ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐξευρισκόμενον ἡμερομίσθιον τῶν 14.000 ($\frac{10\times20.000+10\times8.000}{20}=\frac{280.0000}{20}=14.000$).

IV. Εἰς ἣν περίπτωσιν ὡς μέσον ἡμερομίσθιον τοῦ τελευταίου πρὸ τῆς ἀσθενείας 20ημέρου ἤθελε προκύψει ποσὸν μεῖζον τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου μιᾶς κλάσεως, πλὴν ὅμως ἔλασσον τῆς ἀμέσως ἀνωτέρας τοιαύτης π.χ. δραχ. 9.470 ἢ 16.480, ὁ ἡσφαλισμένος θὰ κατατάσσηται εἰς τὴν ἀνωτέραν κλάσιν, ἐφ' ὅσον τὸ ἡμερομίσθιόν του ὑπερβαίνει τὸ ἀνώτατον ὅριον τῆς κατωτέρας κατὰ ποσὸν μεῖζον τῶν 25 δρχ., ἄλλως θὰ κατατάσσηται εἰς τὴν κατωτέραν κλάσιν.

Οὕτως εἰς τὰ δύο ἀνωτέρω παραδείγματα εἰς μὲν

(*) ΕΕΔ 9, σελ. 232.

κατὰ τὰς ἰσχυούσας ὀργανικὰς διατάξεις ἑκάστης ὑπηρεσίας. Τὸ ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ ἔννοια τῶν ἀνωτέρω διατάξεων προκύπτει σαφῶς ἐκ τοῦ περιεχομένου καὶ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄνω διατάξεων, ἡτις συνδυασμένη ἑρμηνεία ἐπιβάλλεται λόγῳ συναφείας πασῶν τῶν ἐν λόγῳ διατάξεων. Οὕτω διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 751 ὁρίζεται, ὅτι αἱ προσλήψεις προσώπων τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 εἰς τὰς δημοσίας κ.λ.π. ὑπηρεσίας θὰ πραγματοποιηθοῦν, ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν κεναὶ ὀργανικαὶ θέσεις.... καὶ εὐθὺς ὡς ἤθελεν ἀρθῇ ἡ διαταχθεῖσα κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Κυβερνήσεως ἀναστολὴ διορισμοῦ εἰς αὐτὰς πάσης φύσεως προσωπικοῦ. Διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. Δ. 1196 ὁρίζεται ὅτι... αἱ δημόσιαι ὑπηρεσίαι κλπ. ὑποχρεοῦνται, ὅπως συμπληρώσωσι τὰς κενὰς ἢ κενωθησομένας θέσεις διὰ τραυματιῶν κλπ. ἐφ' ὅσον οὗτοι ἔχουσι τὰ προσόντα τὰ προβλεπόμενα ὑπὸ τῶν οἰκείων νόμων ἢ τῶν εἰς ἐκτέλεσιν τούτων διαταγμάτων ἢ ἀποφάσεων, ἡ δὲ τοποθέτησις τοῦ ἀναπήρου γίνεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας...» καὶ τέλος διὰ τοῦ ἄρθρ. 32 τοῦ Ν. 1324 ὁρίζεται, ὅτι αἱ δημόσιαι κλπ. ὑπηρεσίαι ὑποχρεοῦνται νὰ προτιμῶσι τὰ ἐν ἄρθρ. 1 καὶ 2 πρόσωπα, ἐφ' ὅσον συγκεντροῦσι τὰ αὐτὰ πρὸς τοὺς λοιποὺς ὑποψηφίους προσόντα... ἐν περιπτώσει δὲ προσλήψεως διὰ διαγωνισμοῦ τὰ αὐτὰ ὡς ἄνω πρόσωπα θὰ προσλαμβάνωνται, ἐφ' ὅσον ἐπιτύχουν καὶ εἰς ποσοστὸν 1)5. ἀνεξαρτήτως σειρᾶς ἐπιτυχίας. Ἐκ τοῦ περιεχομένου τούτου τῶν ἐν λόγῳ διατάξεων καὶ δὴ τῆς φράσεως «εὐθὺς ὡς ἤθελεν ἀρθῇ ἡ διαταχθεῖσα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἀναστολὴ διορισμῶν...» καὶ τῆς φράσεως «ὑποχρεοῦνται νὰ προτιμῶσι...», ἐφ' ὅσον ταῦτα συγκεντροῦσι τὰ αὐτὰ πρὸς τοὺς λοιποὺς ὑποψηφίους προσόντα», γενομένης ἐν τῇ αὐτῇ διατάξει διακρίσεως ὡς πρὸς τοὺς διὰ διαγωνισμοῦ προσλαμβανομένους, πλήρως συνάγεται ἡ ἀνωτέρω δοθεῖσα εἰς τὰς διατάξεις ταύτας ἔννοια, ὅτι τὸ ὑπὲρ τῶν ἀναπήρων καθιερούμενον προνόμιον ἰσχύει, ἐφ' ὅσον αἱ κεναὶ θέσεις πρόκειται νὰ πληρωθῶσι διὰ προσλήψεως (λέξις πολλάκις ἐπαναλαμβανομένη ἐν ταῖς ἀνωτέρω διατάξεσι), ἤτοι διὰ διορισμοῦ.

Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ μειοψηφήσαντος ἀντιπροέδρου ***Γ. Φραγκούλη*** ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Α.Ν. 1140|46 «περὶ μετατάξεως δακτυλογράφων κλπ.» δὲν δημιουργεῖται ὑποχρέωσις διὰ τὴν διοίκησιν, ἀλλὰ διὰ τῆς λέξεως «μετατάσσονται» παρέχεται εὐχέρεια εἰς αὐτήν, ὅπως τὰς διὰ τοῦ ὡς ἄνω νόμου δημιουργουμένας πέντε θέσεις γραφέων πληρώσῃ εἴτε διὰ μετατάξεως δακτυλογράφων, ἐχουσῶν τὰ ἐν αὐτῷ καθοριζόμενα προσόντα, εἴτε διὰ διορισμοῦ, καὶ συνεπῶς πρόκειται κατ' οὐσίαν πλήρωσις κενῶν θέσεων διὰ διορισμοῦ (ἀφοῦ καὶ ἡ μετάταξις ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἀποτελεῖ νέον διορισμόν) καὶ κατισχύουσι τοῦ Ν. 1140|46 αἱ ὑπὲρ τῶν ἀναπήρων προστατευτικαὶ διατάξεις τῶν νόμων 751, 1196 καὶ 1324|1949.

τὴν πρώτην περίπτωσιν θὰ καταταχθῇ εἰς τὴν Ι, ἐνῷ εἰς τὴν ἑτέραν εἰς τὴν ΙΙΙ κλάσιν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Φεβρουαρίου 1950

ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Ἐγκύκλιος 274|1949

Περὶ χορηγήσεως εἰς ἠσφαλισμένους ἐνδείξεων ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν.

Πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.

Ὡς τυγχάνει εἰς ὑμᾶς γνωστόν, ἡ λόγῳ ἀσθενείας ἀποχὴ ἠσφαλισμένου ἐκ τῆς ἐργασίας του ὄχι μόνον δὲν ἐπιφέρει λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ τοὐναντίον ὁ ἐργοδότης συνεπείᾳ ρητῶν διατάξεων τοῦ Ἐργατικοῦ Κώδικος (ἄρθρα 657 - 658, περὶ ὧν βλ. ἐγκυκλίους ὑπ' ἀριθ. 72)1946 καὶ 126)1948) ὑποχρεοῦται εἰς τὴν ἐφ' ὡρισμένον χρόνον καὶ ὑφ' ὡρισμένας προϋποθέσεις καταβολὴν τῆς διαφορᾶς τῆς ἀντιμισθίας μεταξὺ τοῦ ὑπὸ τοῦ Ἱδρύματος παρεχομένου ἐπιδόματος ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν καὶ τοῦ ὑπὸ τούτου πρὸ τῆς ἀσθενείας καταβαλλομένου μισθοῦ.

Ἐπειδὴ ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῶν διατάξεων τούτων συχνάκις δημιουργοῦνται προστριβαὶ μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ἠσφαλισμένων, ἰδίᾳ λόγῳ δυσχερειῶν περὶ τὴν ἀπόδειξιν τῆς αἰτίας, ἕνεκεν τῆς ὁποίας διακόπτεται ἡ παροχὴ ἐργασίας, τοῦ χρόνου τῆς ὑπολογιζομένης ἀποχῆς, κλπ., πρὸς ἀποφυγὴν δὲ τῶν κατ' ἐπανάληψιν ὑποβληθέντων ἡμῖν παραπόνων παρ' ἐργοδοτῶν καὶ ἠσφαλισμένων, παραγγέλλομεν τὰ κάτωθι :

Ὅσάκις τοῦτο ζητεῖται δέον νὰ χορηγῆτε εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους δικαιολογητικὰ τῆς ἀποχῆς τούτων ἐκ τῆς ἐργασίας των λόγῳ ἀσθενείας

Τὰ δικαιολογητικὰ του θὰ ἐκδίδωνται παρὰ τοῦ ἀποφαίζοντος περὶ τῆς ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν ὀργάνου (ἰατροῦ ἐπιτροπῆς) ἐφ' ἁπλοῦ χάρτου. Καὶ προκειμένου μὲν περὶ μικρᾶς διαρκείας ἀσθενείας θὰ χρησιμοποιῶνται καὶ σήμαρον ἐν χρήσει ἔντυπα ὑπὸ τὸν τίτλον «πιστοποιητικὸν ἱκανότητος», ἐπὶ δὲ τῶν λοιπῶν περιπτώσεων ἕτερα, τῶν ὁποίων αἰτεῖται ὑπόδειγμα ἐν τέλει τῆς παρούσης.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Δεκεμβρίου 1949

ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Ἐγκύκλιος 16|1950

Περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 118|1945.

Πρὸς Ἅπαντα τὰ Ὑποκ)ματα τοῦ Ι.Κ.Α.

Πρὸς ἄρσιν διατυπωθεισῶν ἀμφιβολιῶν ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 118|45 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, ὁρίζοντος ἐν τῷ ἄρθρῳ 11 αὐτοῦ, ὅτι «αἱ ἡμέραι ἐπιδοτήσεως τοῦ ἀνέργου ὁπολογίζονται ὡς ἡμέραι ἐργασίας διὰ τὴν ἀσφάλισίν του κατὰ τῆς ἀσθενείας, ἀναπηρίας, γήρατος καὶ θανάτου παρὰ τῷ Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, εἰς τὸν ὁποῖον τυγχάνει ἠσφαλισμένος, γνωρίζομεν εἰς ὑμᾶς ὅτι ἐπὶ ὁποδολῆς αἰτήσεως ἀπονομῆς συντάξεως ἠσφαλισμένου μας, ὅστις ἐδικαιώθη ἐπιδόματος παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας θὰ προσμετρῶνται εἰς τὰς παρ' αὐτοῦ πραγματοποιηθείσας ἡμέρας ἐργασίας καὶ ἅπασαι αἱ ἡμέραι τῆς τοιαύτης ἐπιδοτήσεώς του τόσον διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρου 40 τοῦ ν. 6290, ὅσον καὶ διὰ τὴν ἐξεύρεσιν, κατὰ τὰς ἰσχυούσας διατάξεις, τοῦ ποσοῦ τῆς αἰτουμένης συντάξεώς του.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Ἰανουαρίου 1950.

ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Ἐγκύκλιος 282|1949

Περὶ οὐσιαστικῆς ἰσχύος τῆς ἀσφαλιστικῆς σχέσεως ἐν τῇ χορηγήσει τῶν ἐπιδομάτων μητρότητος.

Πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.

Ὑπὸ τοῦ Ὑποκ|τήματός μας Ἀθηνῶν ὑπεβλήθη ἡμῖν ἐρώτημα περὶ τοῦ ἐν τῇ περιλήψει θέματος μετὰ τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 23680|2434|11-6-47 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἀπὸ τῆς 19|8|1947 τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 33 Ν. 6298.

Ἀπαντῶντες εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο καὶ εἰς συμπλήρωσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 101|1947 ἐγκυκλίου ἡμῶν γνωρίζομεν τὰ κάτωθι :

Ὡς γνωστόν, πρὸ τῆς ἰσχύος τῆς ὡς ἄνω τροποποιήσεως κατὰ τὰς παρεσχημένας εἰς ὑμᾶς προγενεστέρως ὁδηγίας, διὰ τὴν πλήρωσιν τῶν προϋποθέσεων ἀσφαλιστικῆς ἱκανότητος, προκειμένου περὶ τῆς καταβολῆς ἐπιδομάτων μητρότητος, ὡς χρήσιμον χρονικὸν σημεῖον ἐλαμβάνετο ὑπ' ὄψιν οὐχὶ ὁ χρόνος καθ' ὃν ἐπήρχετο ὁ τοκετός, ἀλλ' ἡ ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐγεννᾶτο ἡ ἐφ' ἑκάστου τῶν ἀνωτέρω ἐπιδομάτων ἀξίωσις.

Οὕτως ἀπῃτεῖτο ἡ πραγματοποίησις 60 ἡμερομισθίων ἐντὸς τῶν τελευταίων 12 μηνῶν πρὸ τῆς 42ας ἡμέρας πρὸ τοῦ τοκετοῦ προκειμένου περὶ ταῦ ἐπιδόματος κυοφορίας, ἢ πρὸ τοῦ τοκετοῦ τούτου προκειμένου περὶ τοῦ ἐπιδόματος λοχείας κ.ο.κ.

Ἡ λύσις αὕτη, ὑπαγορευομένη ἐκ τῆς σκέψεως, ὅτι ἕκαστον τῶν ἐπιδομάτων κυοφορίας, λοχείας καὶ θηλάσεως, καίτοι ἐκ τῆς αὐτῆς πραγματικῆς αἰτίας παρεχόμενον, ἐν τούτοις ἀποτελεῖ αὐτοτελῆ παροχήν, περιοδικῶς καὶ ὑπὸ ἰδίας ἑκάστη προϋποθέσεις καταβαλλομένην οὐδεὶς λόγος νὰ τροποποιηθῇ νῦν, ἐκ μόνου τοῦ λόγου, ὅτι πρὸς ἀποφυγὴν τῶν εἰς βάρος τοῦ Ἱδρύματος καταδολιεύσεων εἰσήχθη ὡς πρόσθετος προϋπόθεσις ἡ πραγματοποίησις 200 ἡμερομισθίων ἐντὸς τῆς προηγουμένης διετίας.

Ἐπὶ τοῦ θέματος ὅρα τούτου, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς ἐκ τῶν ἰσχυουσῶν νῦν διατάξεων ἐν τῷ συνόλῳ των (ἐδ. α' καὶ β', τῆς παρ. 1 ἄρθρ. 39 Ν. 6298) συναγομένης ἐνιαίας ρυθμίσεως, δέον νὰ δεχθῶμεν ὅτι, ἵνα ἠσφαλισμένη τις κριθῇ ἀσφαλιστικῶς ἱκανή, πρέπει νὰ ἔχῃ πραγματοποιήσει ἐντὸς τῆς τελευταίας διετίας, ἥτις προηγεῖται τῆς ἐναρξεως καταβολῆς ἑκάστου ἐπιδόματος 200 ἡμέρας ἐργασίας, ἐκ τῶν ὁποίων πεντήκοντα (50) τοὐλάχιστον ἐντὸς τῶν τελευταίων 12 μηνῶν.

Ἀντίθετος ἐκδοχή, ἥτις θὰ ἐλάμβανεν ὑπ' ὄψιν ὡς κρίσιμον γεγονὸς τὴν ἐπέλευσιν τοῦ τοκετοῦ, ἐκτὸς τοῦ ὅτι δὲν εὑρίσκει ἔρεισμα οὔτε εἰς τὴν γραμματικὴν ἑρμηνείαν τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου (ἡ ἐν αὐτοῖς παράθεσις τοῦ ὅρου «τοκετοῦ» μετὰ τὸν τῆς «ἀσθενείας» καὶ πρὸ τοῦ «θανάτου» ἄγει ἡμᾶς νὰ δεχθῶμεν ἀντιστοιχοῦντα μᾶλλον πρὸς τὰς παροχὰς τοῦ ἄρθρου 26 ἢ τὰς τοῦ ἄρθρου 31), θὰ κατέληγε εἰς τὸ ἄτοπον συμπέρασμα νὰ ἀποδέχεται τὴν καταβολὴν ἐπιδόματος ἐπὶ παραδείγματι κυοφορίας καὶ ὁσάκις δὲν ὑφίσταται ἀσφαλιστικὴ ἱκανότης κατὰ τὸν χρόνον καταβολῆς τούτου. Τοῦτο βεβαίως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ λεχθῇ, ὅτι εἶναι σύμφωνον μὲ τὸν σκοπὸν καὶ τὸ πνεῦμα τῶν ἀνωτέρω διατάξεων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Δεκεμβρίου 1949

ΝΟΜΟΙ - ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ - ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΙ - ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ.—Περὶ διοικήσεως τοῦ Κλάδου Ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας τῶν Δημοτικῶν καὶ Κοινοτικῶν Ὑπαλλήλων.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 53 τῆς 22 Φεβρουαρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει α) τὰς διατάξεις τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Α. Ν. 796)1948, ὡς ἐκυρώθη καὶ ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1266)49 Νομ. Διατάγματος καὶ β) τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ Νομ. Διατάγματος 1258)1949 «περὶ διατάξεων ἀφορωσῶν εἰς τοὺς Δήμους καὶ τὰς Κοινότητας», μετὰ σχετικὴν γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, καταχωρισθεῖσαν εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 64)1950 πρᾶξιν αὐτοῦ, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

1. Ὁ Κλάδος Ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας τῶν ὑπαλλήλων τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων τῆς περιφερείας τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης (Κ.Α.Δ.Κ.Υ.), ὁ συσταθεὶς διὰ τῶν διατάξεων τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Α. Ν. 796)1948, εἶναι αὐτοτελὴς καὶ ἡ περιουσία του ἀνεξάρτητος, διοικεῖται δὲ ὑπὸ ἰδίου Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

2. Ὁ Κ.Α.Δ.Κ.Υ. σκοπὸν ἔχει τὴν πραγματοποίησιν εἰς τοὺς ἡσφαλισμένους τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ ὃ ἀναφερομένων παροχῶν καὶ τελεῖ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ἄρθρον 2.

Διοίκησις-ἐκπροσώπησις

1. α) Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Κλάδου ἀπαρτίζεται ἐκ τῶν: 1) Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, 2) Διευθυντοῦ τῆς ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ἐσωτερικῶν Διευθύνσεως Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως, 3) Διευθυντοῦ τῆς ἐν τῷ αὐτῷ Ὑπουργείῳ Διευθύνσεως Προσωπικοῦ Ὀργανισμῶν Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως, 4) Προϊσταμένου τμηματάρχου τοῦ τμήματος Δημοτικῆς καὶ Κοινοτικῆς Διοικήσεως τῆς Διευθύνσεως Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν καὶ 5) τριῶν ἐκπροσώπων τῶν ἡσφαλισμένων, προερχομένων ἐκ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ὑπαλλήλων ὁριζομένων, μετὰ τῶν ἀναπληρωτῶν των, ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, ἐπὶ διετεῖ θητείᾳ, ἥτις ἄρχεται τὴν 1ην Ἰανουαρίου καὶ λήγει τὴν 31ην Δεκεμβρίου τοῦ ἑπομένου ἔτους.

Ἐκ τῶν τριῶν ἐκπροσώπων τῶν ἡσφαλισμένων, ὁ εἰς δέον ἀπαραιτήτως νὰ εἶναι μόνιμος ὑπάλληλος δημοτικὸς ἰατρός.

β) Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου εἶναι ὁ Γενικὸς Διευθυντής, ἀντιπρόεδρος δὲ ὁ Διευθυντὴς τῆς Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως.

Τὸν πρόεδρον ἀπόντα ἢ κωλυόμενον ἀναπληροῖ ὁ Ἀντιπρόεδρος.

Τὰ καθήκοντα Γραμματέως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐκτελεῖ εἷς τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Κλάδου ἐπὶ βαθμῷ Γραμματέως β' τάξεως τοὐλάχιστον ἢ μόνιμος ἐν ἐνεργείᾳ δημοτικὸς ὑπάλληλος ἐπὶ τῷ αὐτῷ βαθμῷ.

γ) Τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου μετέχουν ἄνευ ψήφου ὁ Διευθυντὴς τοῦ Κλάδου, ὁσάκις δὲν παρίσταται ἀνάγκη καὶ ὁ Ἀρχίατρος, οἵτινες, ἐν τῇ ἁρμοδιότητι ἑκάστου, εἰσηγοῦνται τὰ ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου φερόμενα πρὸς συζήτησιν θέματα καὶ παρέχουσι περὶ τούτων τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας.

δ) Εἰς τὰ μέλη, τὸν Διευθυντὴν καὶ Ἀρχίατρον τοῦ Κλάδου παρέχεται, λόγῳ συμμετοχῆς εἰς τὰς συνεδριάσεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, οἷα καὶ ὅση ἀποζημίωσις παρέχεται ἑκάστοτε διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν εἰς τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Τ.Α.Δ.Κ.Υ., εἰς τὸν Γραμματέα δὲ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κλάδου ἀποζημίωσις ἴση πρὸς τὰ ἥμισυ τοῦ βασικοῦ μισθοῦ του.

ε) Εἰς τὸν Πρόεδρον καὶ Ἀντιπρόεδρον τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου παρέχεται κατὰ μῆνα οἷα καὶ ὅση ἀποζημίωσις παρέχεται ἑκάστοτε εἰς τὸν Πρόεδρον καὶ Ἀντιπρόεδρον τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Τ.Α.Δ.Κ.Υ.

Τὸ ἀνώτατον ὅριον τῶν κατὰ μῆνα συνεδριῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ὁρίζεται ὡς τοῦ Τ.Α.Δ.Κ.Υ.

στ) Τὸν Κλάδον ἐκπροσωπεῖ εἰς τὰς σχέσεις αὐτοῦ ἐνώπιον τῶν Δημοσίων Ἀρχῶν κλπ. ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐν ἀπουσίᾳ ἢ κωλύματι τούτου ὁ νόμιμος ἀναπληρωτής του.

2. Οἱ εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Κλάδου ἐκπρόσωποι τῶν ἡσφαλισμένων, ἐὰν ἀδικαιολογήτως δὲν ἤθελον παραστῇ εἰς τέσσαρας κατὰ συνέχειαν συνεδρίας, θεωροῦνται ὡς παραιτηθέντες καὶ ἀντικαθίστανται.

Ἄρθρον 3.

1. Εἰς τὸν Κ.Α.Δ.Κ.Υ. ἀσφαλίζονται ὑποχρεωτικῶς κατὰ τῆς ἀσθενείας:

α) Οἱ μόνιμοι ὑπάλληλοι, οἱ τακτικοὶ καὶ ἔκτακτοι ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρέται, οἱ δόκιμοι καὶ μετακλητοὶ ὑπάλληλοι τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων, ἐφ' ὧν πάντες οὗτοι ἀμείβονται μὲ μηνιαῖον μισθὸν καὶ ὑπηρετοῦσιν εἰς τοὺς Δήμους καὶ Κοινότητας, τοὺς περιλαμβανομένους εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης ἢ τὰς περιφερείας, εἰς ἃς ἤθελεν ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις κατὰ τῆς ἀσθενείας.

β) Οἱ συνταξιοῦχοι ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρέται τῶν κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάφιον Δήμων καὶ Κοινοτήτων, καὶ

γ) Τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας τῶν ἐν τοῖς ἐδαφίοις α' καὶ β' ἡσφαλισμένων.

2. Ὡς μέλη οἰκογενείας τοῦ ἡσφαλισμένου θεωροῦνται:

α) Ἡ σύζυγος καὶ ἐπὶ ἡσφαλισμένης ὁ ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν καὶ ἄπορος σύζυγος, β) Τὰ ἄγαμα τέκνα (νόμιμα, νομιμοποιηθέντα, ἐκουσίως ἢ δικαστικῶς ἀναγνωρισθέντα καὶ ἐπὶ ἡσφαλισμένης τὰ φυσικὰ τέκνα), τὰ μὲν ἄρρενα μέχρι συμπληρώσεως τοῦ 18ου ἔτους τῆς ἡλικίας, τὰ δὲ θήλεα, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχουν ἰδίαν ἐργασίαν, γ) Τὰ ἀνάπηρα ἄγαμα τέκνα, ἐφ' ὅσον εἶναι ἀνίκανα πρὸς ἐργασίαν, δ) Ἡ χήρα μήτηρ καὶ ὁ ἀνίκανος καὶ ἄπορος πατὴρ καὶ ε) Οἱ ὀρφανοὶ πατρὸς καὶ μητρὸς ἄγαμοι ἀδελφοί, ἀδελφαὶ καὶ ἔγγονοι, κατὰ τὰς ἐν τῷ ἀνωτέρω ἐδαφίῳ β' διακρίσεις, ἐφ' ὅσον εἶναι ἄποροι.

3. Τὰ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον ὅρια ἡλικίας παρατείνονται, ἐφ' ὅσον τὰ τέκνα, ἀδελφοὶ καὶ ἔγγονοι συνεχίζουν τὰς σπουδάς των, πάντως ὅμως οὐχὶ πέραν τοῦ 20οῦ ἔτους τῆς ἡλικίας των.

4. Τὰ ἐν παραγράφῳ 2 πρόσωπα θεωροῦνται ὡς

μέλη τῆς οἰκογενείας τῶν ἠσφαλισμένων, ἐὰν συμβιοῦν μετ' αὐτῶν καὶ ἡ συνήρησις των βαρύνει ἀποκλειστικῶς τοὺς ἠσφαλισμένους.

5. Τὰ πρὸς ἀναγνώρισιν τῶν προστατευομένων μελῶν τῆς οἰκογενείας ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα καθορίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κλάδου.

6. Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τοῦ Κλάδου παύει αὐτοδικαίως ἡ εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισις κατὰ τῆς ἀσθενείας τῶν εἰς τὸ Ἵδρυμα τοῦτο ἠσφαλισμένων ἐκ τῶν ἐν παραγράφοις 1 καὶ 2 ἀναφερομένων.

Ἄρθρον 4.
Πόροι

Α') Πόροι τοῦ Κλάδου εἶναι:

1) Κράτησις δύο τοῖς ἑκατὸν (2 ο/ο) α) ἐπὶ τῶν παγίων μηνιαίων ἀποδοχῶν τῶν ἠσφαλισμένων ἐν ἐνεργείᾳ ὑπαλλήλων (βασικοῦ μισθοῦ καὶ τῶν παρακολουθούντων τοῦτον παγίων ἐπιδομάτων) καὶ β) ἐπὶ τῶν ἐκτάκτων παροχῶν λόγῳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Νέου Ἔτους, ὡς καὶ τοῦ Πάσχα, πρὸς τοὺς αὐτοὺς ὑπαλλήλους.

2) Κράτησις πέντε τοῖς ἑκατὸν (5 ο/ο) ἐπὶ τῆς μηνιαίας συντάξεως τῶν ἠσφαλισμένων συνταξιούχων, ὡς καὶ τῶν πρὸς τούτους ἐκτάκτων παροχῶν λόγῳ τῶν ἐντῷ ἐδαφίῳ 1β ἑορτῶν.

3) Εἰσφορὰ τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων, ὧν οἱ ὑπάλληλοι ὑπήχθησαν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Κλάδου, ἴση πρὸς τὸ 1,5)12 τῶν κατὰ τὴν διάρκειαν ἑκάστου οἰκονομικοῦ ἔτους καταβληθεισῶν εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους ἐν ἐνεργείᾳ ὑπαλλήλους παγίων ἀποδοχῶν (ἄρθρα 2 καὶ 4 Α.Ν. 1332|1938).

4) Εἰσφορὰ τῶν ἠσφαλισμένων διὰ τὰ δικαιούμενα περιθάλψεως μέλη τῆς οἰκογενείας των ἐξ ἑνὸς τοῖς ἑκατὸν (1 ο/ο) ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν ἢ συντάξεως αὐτῶν δι' ἕκαστον ἠσφαλισμένον μέλος.

5) Αἱ ἐκ χαριστικῆς αἰτίας πρόσοδοι, καὶ

6) Αἱ πρόσοδοι τῆς περιουσίας τοῦ Κλάδου.

Β') Ἀπὸ τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τὸν Κλάδον παύει ἡ κατὰ τὰ ἄρθρα 2 καὶ 4 τοῦ Ἀν. Νόμου 1532)1938 ὑποχρέωσις τῶν Δήμων πρὸς παροχὴν ἰατρικῆς περιθάλψεως, καταβολῆς δαπανῶν νοσηλείας κλπ εἰς ὑπαλλήλους αὐτῶν. Ἐπίσης παύει ἡ ὑποχρέωσις τῶν Κοινοτήτων διὰ τὴν παροχὴν εἰς τοὺς ὑπαλλήλους αὐτῶν ἰατρικῆς περιθάλψεως κλπ.

Ἄρθρον 5.
Ἀσφαλιστικαὶ παροχαί.

1. Ὑφ' ἑκάστου Κλάδου παρέχονται εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους αὐτοῦ: α) Γενικὴ ἰατρικὴ περίθαλψις, β) φαρμακευτικὴ περίθαλψις, γ) εἰδικὴ ἰατρικὴ περίθαλψις, δ) προληπτικὴ ἰατρικὴ περίθαλψις, ε) ὀδοντοϊατρικὴ περίθαλψις, ς) παρακλινικαὶ ἐξετάσεις ζ) νοσοκομειακὴ καὶ σανατοριακὴ περίθαλψις καὶ η) μαιευτικὴ ἀντίληψις.

Προσθέτως δὲ ἐπίδομα κυοφορίας καὶ τοκετοῦ καὶ ἐπίδομα ἀεροθεραπείας.

2. Ἡ ἔναρξις ἢ ἡ διακοπὴ τῆς χορηγήσεως ἑκάστης τῶν κατὰ τὴν § 1 παροχῶν ὁρίζονται κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

3. Δὲν πραγματοποιοῦνται παροχαὶ διὰ τὰς ἐκ τῆς χρήσεως ναρκωτικῶν, μέθης, ὡς καὶ τραυμάτων συνεπείᾳ ἐρίδων, ἐπερχομένας ἀσθενείας, δι' ἃς πρόδηλος εἶναι ἡ ὑπαιτιότης τοῦ ἠσφαλισμένου.

Ἄρθρον 6.
Ἀσφαλιστικὴ ἱκανότης

1. Οἱ εἰς τὸν Κλάδον ἠσφαλισμένοι ἐφοδιάζονται δι' ἀτομικοῦ βιβλιαρίου ἀσθενείας, εἰς ὃ ἐμφαίνονται καὶ τὰ δικαιούμενα παροχῶν ἀσθενείας εἰς βάρος τοῦ Κλάδου μέλη τῆς οἰκογενείας των.

2. Ἐν τῷ βιβλιαρίῳ ἐγγράφονται κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν αἱ πραγματοποιούμεναι ἑκάστοτε παροχαί.

3. Βιβλιάριον ἀσθενείας χορηγεῖται μετὰ τρίμηνον ἀπὸ τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν.

4. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον καθορίζει τὸν τύπον τοῦ βιβλιαρίου ἀσθενείας.

5. Μέχρι τῆς χορηγήσεως βιβλιαρίου ἀσθενείας αἱ παροχαὶ ἀσθενείας χορηγοῦνται ἐπὶ τῇ βάσει ὑπηρεσιακῶν σημειωμάτων.

6. Αἱ παροχαὶ ἀσθενείας διακόπτονται μετὰ τρίμηνον ἀπὸ τῆς δι' οἱανδήποτε αἰτίαν ἀπωλείας τῆς ἀσφαλιστικῆς ἱκανότητος τοῦ ἀμέσως ἠσφαλισμένου.

7. Ληξάσης τῆς ἀσφαλίσεως οὐδὲν δικαίωμα εἰς ἀπόδοσιν κρατήσεων ἢ εἰσφορῶν ἔχουν οἱ πρώην ἠσφαλισμένοι ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει (*)

Ἄρθρον 12.
Συμβάσεις.

1. Ὁ Κλάδος διὰ τὴν παροχὴν τῆς ἰατρικῆς, νοσοκομειακῆς καὶ πάσης ἄλλης περιθάλψεως εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους συνάπτει συμβάσεις μετὰ τῶν διαφόρων ὑγειονομικῶν ἱδρυμάτων ἢ ἰδιωτικῶν κλινικῶν ἢ ἀναθέτει τὴν σχετικὴν ἐντολὴν εἰς ἰατρούς.

2. Οἱ ὅροι τῶν συμβάσεων, τὰ καταβλητέα νοσήλεια καὶ αἱ ἀμοιβαὶ τῶν εἰς οὓς ἀνατίθεται ἡ ἐντολὴ ἐπισκεπτῶν ἰατρῶν ὁρίζονται δι' ἀποφάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

3. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἰατρῶν εἰς οὓς ὁ Κλάδος Ἀσθενείας δύναται νὰ ἀναθέσῃ τὴν παροχὴν ἰατρικῆς περιθάλψεως, δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ συνολικῶς τοὺς ἑβδομήκοντα (70), ὅλων τῶν εἰδικοτήτων, διὰ τὴν περιφέρειαν τῆς ἕως Διοικήσεως τῆς Πρωτευούσης.

4. Τὰ νοσηλευτικὰ ἱδρύματα, μεθ' ὧν δύναται νὰ συναφθῶσι συμβάσεις καὶ οἱ ἰατροί, εἰς οὓς δύναται νὰ ἀνατεθῇ ἡ παροχὴ εἰς ἠσφαλισμένους ἰατρικῆς περιθάλψεως, ὁρίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

5. Ἡ φαρμακευτικὴ περίθαλψις παρέχεται εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους βάσει συνταγῶν τῶν ἰατρῶν, μέσῳ φαρμακείων δὲ ὁριζομένων δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 13.
Προμήθειαι καὶ ἔργα.

1. Αἱ προμήθειαι καὶ τὰ ἔργα τοῦ Κλάδου ἐνεργοῦνται διὰ δημοπρασίας, ἐπὶ τῇ βάσει ὅρων ἐγκριθέντων παρὰ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

2. Αἱ δημοπρασίαι ἐνεργοῦνται ἐνώπιον τριμελοῦς ἐπιτροπῆς, συγκροτουμένης ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

3. Τὰ πρακτικὰ τῶν δημοπρασιῶν ἐγκρίνονται ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

4. Τὰ μέχρι 5.000.000 ἔργα καὶ προμήθειαι δύνανται νὰ ἐνεργῶνται διὰ προχείρων διαγωνισμῶν.

5. Κατὰ τὸν ὡς ἄνω τρόπον διενεργεῖται καὶ ἡ ἐκποίησις πραγμάτων τοῦ Κλάδου.

6. Αἱ μισθώσεις πραγμάτων πρὸς χρῆσιν ὑπὸ τοῦ Κλάδου ἢ τοῦ Κλάδου πρὸς τρίτους ἐνεργοῦνται διὰ δημοπρασίας κατὰ τὰς ὡς ἄνω διατάξεις.

7. Αἱ παραλαβαὶ τῶν ἔργων καὶ τῶν προμηθευομένων εἰδῶν ἐνεργοῦνται ὑπὸ Ἐπιτροπῶν, συγκροτουμένων δι' ἀποφάσεων τοῦ Διοικ. Συμβουλίου.

Ἄρθρον 14.
Στέρησις παροχῶν.

Ἠσφαλισμένοι κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος,

(*) Σημ. ΕΕΔ: τὰ λοιπὰ ἄρθρα 7—11 ἀφορῶσιν εἰς τὰ προσωπικὸν ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας.

ἐπιχειρήσαντες νὰ ἐξαπατήσουν ἢ ἐξαπατήσαντες τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κλάδου δι' ἀνακριβῶν δηλώσεων περὶ τὴν ἀσθένειαν ἢ τὸ πρόσωπον τοῦ ἀσθενοῦς ἢ διαπράξαντες οἱανδήποτε παράπτωμα εἰς βάρος τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Κλάδου ἢ τῶν μετὰ τοῦ Κλάδου συμβεβλημένων Ἰδρυμάτων, καταστημάτων καὶ προσώπων, δύνανται νὰ στερηθῶσιν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, μέχρις ἑνὸς ἔτους, τῶν παροχῶν τῆς ἀσφαλίσεως, εἴτε οἱ ἴδιοι μόνον, εἴτε καὶ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας των.

Ἄρθρον 15.

Οἰκονομικὴ διοίκησις.

1. Τὸ οἰκονομικὸν ἔτος ἀρχεται τὴν 1ην Ἰουλίου ἑκάστου ἔτους καὶ λήγει τὴν 30ὴν Ἰουνίου τοῦ ἑπομένου.

2. Ὁ Προϋπολογισμὸς τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων καὶ αἱ τροποποιήσεις τούτου, ψηφιζόμεναι ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἐγκρίνονται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν.

3. Διατάκτης τῶν δαπανῶν εἶναι ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἢ ὁ νόμιμος ἀναπληρωτής του, δυναμένου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κλάδου νὰ ἐξουσιοδοτῇ καὶ εἰς τὸν Διευθυντήν, ὅπως ἐντέλλεται οὗτος τὴν πληρωμὴν ὡρισμένων δαπανῶν.

4. Αἱ κατὰ τὰ ἐδάφια 1, 2 καὶ 4 τοῦ ἄρθρου 4 κρατήσεις παρακρατοῦνται ὑπὸ τοῦ ἐνεργοῦντος τὴν πληρωμὴν τῶν μισθῶν ἢ συντάξεων τὸ δὲ συνολικὸν ποσὸν αὐτῶν, μετὰ τῆς εἰσφορᾶς τοῦ ἐδαφίου 3, κατατίθεται εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος ἐντὸς τοῦ πρώτου πενθημέρου ἑκάστου μηνός, διὰ τὸν προηγούμενον, εἰς πίστωσιν εἰδικοῦ λογαριασμοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ταμεῖον Κλάδου Ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας τῶν Δημοτικῶν καὶ Κοινοτικῶν Ὑπαλλήλων».

Ἐν περιπτώσει καθυστερήσεως καταβολῆς τῆς εἰσφορᾶς τοῦ ἐδαφίου 3 λαμβάνεται αὐτη, ἐντολῇ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, ἐκ τῶν ἐσόδων τοῦ λογαριασμοῦ τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 843]948 καὶ κατατίθεται ἀπ' εὐθείας εἰς πίστωσιν τοῦ οἰκείου λογαριασμοῦ παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ.

5. Οἱ ἐκτελοῦντες τὴν ταμειακὴν ὑπηρεσίαν τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων εὐθύνονται προσωπικῶς διὰ τὴν ἔγκαιρον ἀπόδοσιν εἰς τὸν Κλάδον τῶν ὑπὲρ αὐτοῦ κρατήσεων ἢ εἰσφορῶν, ἰσχύοντος καὶ ἐν προκειμένῳ τοῦ δευτέρου ἐδαφίου τῆς παραγράφου 6 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Νόμου 1726]944.

6. Ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς λήξεως ἑκάστου οἰκονομικοῦ ἔτους καταρτίζεται ὁ ἀπολογισμὸς καὶ ὁ γενικὸς ἰσολογισμὸς τοῦ Κλάδου. Ἔλεγχος τῆς ἐνιαυσίας διαχειρίσεως ἐνεργεῖται ἐν τοῖς Γραφείοις τοῦ Κλάδου ὑπὸ ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης ἐξ ἑνὸς ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ δύο ἡσφαλισμένων ἐν ἐνεργείᾳ ὑπαλλήλων ἀνωτέρων βαθμῶν, ὁριζομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, ὁριζόντος καὶ τὴν καταβλητέαν εἰς τούτους ἐφ' ἅπαξ ἀποζημίωσιν διὰ τὸν ἔλεγχον.

Εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τίθενται τὰ βιβλία πρακτικῶν συνεδριῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, τὰ βιβλία διαχειρίσεως καὶ πᾶν σχετικὸν στοιχεῖον.

Αἱ καταλογιστικαὶ ἀποφάσεις ἐκτελοῦνται τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ Δημοτικοῦ Ταμίου τῆς ἕδρας τοῦ Κλάδου κατὰ τὰς διατάξεις περὶ εἰσπράξεως Δημοσίων ἐσόδων, τὰ δὲ εἰσπραττόμενα κατατίθενται εἰς πίστωσιν τοῦ παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ οἰκείου λογαριασμοῦ.

7. Ἡ ἐξυπηρέτησις τῶν ἡσφαλισμένων διὰ τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος διατάγματος προβλεπομένων παροχῶν ἐνεργεῖται ἐντὸς τῶν οἰκονομικῶν δυνατοτήτων τοῦ λογαριασμοῦ τοῦ Κλάδου.

Ἄρθρον 16.

1. Τὸ ἀπὸ 13]20 Δεκεμβρίου 1948 Βασ. Διάταγμα «περὶ λειτουργίας τοῦ παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως Δημοτικῶν καὶ Κοινοτικῶν Ὑπαλλήλων Κλάδου Ἀσθενείας», καταργεῖται.

2. Ἡ παρακολούθησις τῆς λειτουργίας τοῦ Ταμείου τούτου ἀνήκει εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῆς Διευθύνσεως Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Φεβρουαρίου 1950

1422]1950 ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΣ. — Περὶ διατάξεών τινων ἀφορωσῶν τὸ προσωπικὸν τῆς Υ. Ε. Κ. Α.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 67 τῆς 2 Μαρτίου 1950)

Λαβόντες ὑπ' ὄψει τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 22 Φεβρουαρίου 1950 τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ληφθεῖσαν ἀπόφασιν περὶ ἐκδόσεως, λόγῳ κατεπειγούσης καὶ ἀναποφεύκτου ἀνάγκης, Ἀναγκ. Νόμου «περὶ διατάξεών τινων ἀφορωσῶν τὸ προσωπικὸν τῆς Υ. Ε. Κ. Α.» ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1.

1. Ὁ ὁλικὸς ἀριθμὸς τοῦ πάσης φύσεως καὶ εἰδικότητος προσωπικοῦ τῆς συσταθείσης δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 27461 τῆς 15]11]1944 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Μεταφορῶν προσωρινῆς Ὑπηρεσίας Ἐκμεταλλεύσεως Κρατικῶν Αὐτοκινήτων δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τὸ γινόμενον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐν πλήρει ἐκμεταλλεύσει τελούντων ἑκάστοτε παρὰ τῇ Ὑπηρεσίᾳ ταύτῃ φορτηγῶν αὐτοκινήτων ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν δύο καὶ ἓξ δέκατα (2,6).

2. Τὸ τυχὸν ὑπηρετοῦν κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου παρὰ τῇ Υ. Ε. Κ. Α. προσωπικὸν πέραν τοῦ προκύπτοντος κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον ἀριθμοῦ, μὴ συνυπολογιζομένου μόνον τοῦ στρατευθέντος καὶ ὑπηρετοῦντος εἰς τὸν Στρατόν, ἀπολύεται ὡς πλεονάζον.

3. Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου καὶ μέχρις ὁριστικῆς ρυθμίσεως τῆς θέσεως τῆς Υ. Ε. Κ. Α. ἀπαγορεύεται ἡ πρόσληψις προσωπικοῦ οἱασδήποτε φύσεως πέραν τοῦ κατὰ τὴν παράγραφον 1 προκύπτοντος ἀριθμοῦ, ὅστις ἀποτελεῖ τὸ ἀνώτατον ὅριον τοῦ δυναμένου νὰ χρησιμοποιῆται ὁπωσδήποτε παρὰ τῇ Υ. Ε. Κ. Α. προσωπικοῦ.

Ἄρθρον 2.

1. Διὰ Β. Διαταγμάτων, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Μεταφορῶν, δύναται νὰ καθορίζηται ὁ ἀριθμὸς τοῦ προσωπικοῦ κατὰ κατηγορίας καὶ εἰδικότητας, ἐντὸς πάντοτε τοῦ διὰ τοῦ προηγουμένου ἄρθρου 1 καθοριζομένου ἀνωτάτου ὁλικοῦ ὁρίου, ὡς καὶ ἡ σύνθεσις καὶ ἡ διάρθρωσις ἐν γένει τῶν κατ' ἰδίαν Ὑπηρεσιῶν τῆς Υ.Ε.Κ.Α.

2. Ἡ μισθοδοσία καὶ αἱ ἀπολαυαὶ ἐν γένει τοῦ προσωπικοῦ τῆς Υ. Ε. Κ. Α. μὴ προερχομένου ἐξ ἀποσπάσεως παρ' ἄλλων Κρατικῶν Ὑπηρεσιῶν ἢ Σιδηροδρομικῶν Ἐπιχειρήσεων καὶ μὴ συνδεομένου δι' εἰδικῆς συμβάσεως καθορίζονται, ὡς καὶ μέχρι τοῦδε, διὰ μόνων τῶν περὶ αὐτοῦ εἰδικῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Μεταφορῶν, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργα-

σιας, μὴ ἐχουσῶν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τούτου συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ ἑτέρων γενικῶν ἢ εἰδικῶν ἀποφάσεων Ὑπουργῶν, ἐφ' ὅσον δὲν συνέπραξε καὶ ὁ τῶν Μεταφορῶν, οὐδὲ τῶν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 (Ἐφ. Κυβ. τεῦχ. Β' ἀριθ. 54 τῆς 20|3|46 καὶ ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 (Ἐφ. Κ. τεῦχ. Β' τῆς 7|7|1946) ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας. (*)

"Ἄρθρον 3.

Ἐπὶ τοῦ ἀπολυθέντος ὁπωσδήποτε πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ ἐφεξῆς ἀπολυομένου προσωπικοῦ τῆς Υ. Ε. Κ. Α. ἐφαρμόζονται μόνον αἱ κυρωθεῖσαι διὰ τοῦ Α. Ν. ὑπ' ἀριθ. 913|1949 ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὑπ' ἀριθ. 956 τῆς 17|11|47 καὶ ὑπ' ἀριθ. 976 τῆς 27|11|47 (**).

"Ἄρθρον 4.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ὑποβληθήσεται δὲ πρὸς κύρωσιν εἰς τὴν μέλλουσαν νὰ συνέλθῃ Βουλήν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Φεβρουαρίου 1950

1409|1950 ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΣ. — Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ ἐποπτείας καὶ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπουργείου Ἐργασίας.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 51, τῆς 18 Φεβρουαρίου 1950).

Λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 15ης Φεβρουαρίου 1950 τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ληφθεῖσαν ἀπόφασιν περὶ ἐκδόσεως Ἀναγκαστικοῦ Νόμου περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ ἐποπτείας καὶ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ταῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, λόγῳ ὑφισταμένης κατεπειγούσης καὶ ἀναποφεύκτου ἀνάγκης, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν

"Ἄρθρον 1ον

1. Παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας συνιστᾶται Κεντρικὸν Ἐποπτικὸν Συμβούλιον Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, ἀποκαλούμενον ἐν τοῖς ἑπομένοις, χάριν συντομίας, «Ἐποπτικὸν Συμβούλιον», ἔργον τοῦ ὁποίου εἶναι:

Α. Ἡ ἐνάσκησις ἐλέγχου τῶν πεπραγμένων τῶν Ἐξελεγκτικῶν Ἐπιτροπῶν, περὶ ὧν ἡ παραγρ. 4.

Β. Ἡ κατ' ἀναθεώρησιν ἔκδοσις ὁριστικῶν ἀποφάσεων καταλογισμοῦ καὶ

Γ. Ἡ ἔγκρισις τῶν προϋπολογισμῶν καὶ ὁ ἔλεγχος τῶν ἰσολογισμῶν καὶ ἀπολογισμῶν τῶν Ὀργανισμῶν.

2. Ὁ προληπτικὸς ἔλεγχος τῶν Ὀργανισμῶν, συνιστάμενος εἰς τὴν πρὸ πάσης ἐξοφλήσεως τοῦ σχετικοῦ ἐντάλματος πληρωμῆς οἱασδήποτε δαπάνης, πλὴν τῶν τοιούτων ἐκ παροχῶν, βεβαιώσιν ὅτι ἡ πληρωμὴ ἐντέλλεται ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἐγκεκριμένης πιστώσεως, ὅτι ἐν τῇ ἐνεργείᾳ τῆς δαπάνης ἐτηρήθησαν αἱ ἰσχύουσαι διατάξεις περὶ ἐκτελέσεως δαπανῶν τοῦ Ὀργανισμοῦ καὶ ὅτι ἐπισυνάπτονται εἰς τὸ ἔνταλμα πάντα τὰ ἀποδεικνύοντα τὴν νόμιμον ἐνέργειαν τῆς δαπάνης δικαιολογητικά, ἀσκεῖται παρ' εἰδικῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὀργανισμοῦ, ὁριζομένων παρὰ τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου καὶ ἀπολαυόντων εἰδικῆς προστασίας, κατὰ τὰ εἰδικώτερον δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ ὁριζόμενα.

3. Δύναται εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις καὶ πρὸς ἐξακρίβωσιν καταγγελλομένων παραβάσεων ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας νὰ ἐντέλλεται τὸν Πρόεδρον τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, ὅπως ἐπιμεληθῇ τῆς ἐνεργείας διὰ τῶν οἰκείων ὀργάνων ἐκτάκτου ἐλέγχου, ἑνὸς ἢ πλειόνων τῶν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν καὶ τὸν ἔλεγχον τοῦ Ὑπουργείου τελούντων Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως.

4. Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος αἱ ὑπὸ τῶν σχετικῶν διατάξεων τῶν Καταστατικῶν τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως προβλεπόμεναι Ἐξελεγκτικαὶ Ἐπιτροπαὶ πρὸς διενέργειαν τῶν ἐτησίων διαχειριστικῶν ἐλέγχων συγκροτοῦνται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, ἐγκρινομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ. Τὸ πόρισμα τῶν Ἐπιτροπῶν τούτων ἀπευθύνεται πρὸς τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον, ὅπερ ἀποφαίνεται ἐπ' αὐτοῦ, δυνάμενον εἰς περιπτώσεις διαπιστώσεως ἐλλείψεων ἐν τῷ ἐνεργηθέντι ἐλέγχῳ νὰ ἀποφασίσῃ εἴτε τὸν ἐπανέλεγχον, εἴτε τὴν συμπλήρωσιν τοῦ γενομένου ἐλέγχου κατὰ ὡρισμένα σημεῖα διὰ τῆς διεξαγωγῆς συμπληρωματικῆς ἐρεύνης ἢ ἀνακρίσεως ἢ καὶ τὴν προσαρμογὴν τῶν στοιχείων τῆς διαχειρίσεως εἰς τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον πρὸς διεξαγωγὴν παρ' αὐτοῦ τούτου ταῦ Συμβουλίου ἐπανελέγχου.

Εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν ὁ ἔλεγχος δέον νὰ συντελεσθῇ ἐντὸς εὐλόγου χρόνου, ὅστις ὁπωσδήποτε δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τοὺς δύο μῆνας ἀπὸ τῆς προσαγωγῆς τῶν στοιχείων τῆς διαχειρίσεως εἰς τὸ Συμβούλιον.

Αἱ Ἐξελεγκτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐκδίδουν καταλογιστικὰς ἀποφάσεις κατὰ τῶν ὑπολόγων, καθ' ὧν ἐπιτρέπεται ἀναθεώρησις ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως των ἐνώπιον τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, κατὰ τὰ εἰδικώτερον διὰ Διατάγματος ὁρισθησόμενα.

Ὑπόλογοι εἶναι πᾶν ὄργανον τῆς διοικήσεως ἢ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὀργανισμοῦ, ἐντεταλμένον τὴν εἰσπραξιν ἐσόδων, τὴν ἀπονομὴν καὶ τὴν πληρωμὴν οἱασδήποτε παροχῆς, ἐξόδων ἢ ἄλλης δαπάνης αὐτοῦ καὶ ἐν γένει οἱ ὁπωσδήποτε, ἐστω καὶ ἄνευ νομίμου ἐξουσιοδοτήσεως, διαχειριζόμενοι χρήματα ἢ ὑλικὸν ἀνήκοντα εἰς τὸν Ὀργανισμόν.

"Ἄρθρον 2ον

1. Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον ἀπαρτίζεται:

α) Ἐξ ἑνὸς Συμβούλου τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, ἐκλεγομένου ὑπὸ τοῦ Σώματος, ὡς Προέδρου.

β) Ἐκ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

γ) Ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ Προϋπολογισμοῦ τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Δημοσίου Λογιστικοῦ.

δ) Ἐξ ἑνὸς ἐκπροσώπου τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν τῆς Ἑλλάδος, ὑποδεικνυομένου ὑπὸ τῆς Διοικήσεως ταύτης.

ε) Ἐξ ἑνὸς Ἀντιπροσώπου τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν, ὑποδεικνυομένου ὑπὸ τῆς Διοικήσεως ταύτης.

στ) Ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Ὑπηρεσίας Ἐπιθεωρήσεως καὶ Ἐλέγχου Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν, ὡς εἰσηγητοῦ, ἄνευ ψήφου.

2. Χρέη Γραμματέως τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου ἐκτελεῖ εἷς τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, τῶν ὑπηρετούντων παρὰ τῇ Ὑπηρεσίᾳ Ἐπιθεωρήσεως καὶ Ἐλέγχου.

(*) ΕΕΔ 5, 223, ΕΕΔ 5, 382. Πρόκειται περὶ ἀμοιβῶν δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ νυκτερινὴν ἐργασίαν.

(**) ΕΕΔ 8, σελ. 434.

3. Ὁ Προεδρος, τὰ Μέλη καὶ ὁ Γραμματεὺς τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου μετ' ἰσαρίθμων ἀναπληρωματικῶν, ἀντιστοίχως λαμβανομένων, διορίζονται ἐπὶ τριετεῖ θητείᾳ διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

4. Ἀπαγορεύεται ἡ συμμετοχὴ τῶν μελῶν τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, τοῦ Εἰσηγητοῦ καὶ τοῦ Γραμματέως αὐτοῦ εἰς τὰ συλλογικὰ ὄργανα διοικήσεως τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ παρόντος Ὀργανισμῶν, Λογαριασμῶν κλπ.

5. Πᾶσα ὑπηρεσία τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου διεξάγεται διὰ τῆς παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας ὑφισταμένης Ὑπηρεσίας Ἐπιθεωρήσεως καὶ Ἐλέγχου, τὰ ὄργανα τῆς ὁποίας διατίθενται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ὑπὸ τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ Προέδρου αὐτοῦ πρὸς ἐνέργειαν ἐλέγχων.

6. Διὰ Β. Δ. καθορισθήσονται τὰ τῆς ἐν γένει λειτουργίας τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, ἡ ἐνώπιον τούτου διαδικασία, ὁ τρόπος διεξαγωγῆς τῆς ὑπηρεσίας του, τὰ τῆς ἀποζημιώσεως τῶν μελῶν του καὶ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ χρησιμοποιουμένου προσωπικοῦ, ὡς καὶ πᾶσαι αἱ λοιπαὶ δαπάναι ἐν γένει λειτουργίας, αἵτινες βαρύνουν τὸν παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας ὑφιστάμενον λογαριασμὸν βελτιώσεως Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως.

Ἄρθρον 3ον

1. Ἡ σύνθεσις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἑκάστου τὸ ὑπὸ τὴν Ἐποπτείαν καὶ τὸν ἔλεγχον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ὁρίζεται καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ πρόσωπα τῶν Προέδρων καὶ Ἀντιπροέδρων, ὡς ἀκολούθως:

α) Παρ' ἑκάστῳ Διοικητικῷ Συμβουλίῳ τῶν ὡς ἄνω Ὀργανισμῶν ὑφίσταται εἷς Πρόεδρος καὶ δύο Ἀντιπρόεδροι, παρεκτὸς τῆς περιπτώσεως Ὀργανισμῶν Ἀσφαλίσεως μόνον ἐργοδοτῶν, παρ' οἷς ὑπάρχει μόνον εἷς Ἀντιπρόεδρος.

β) Ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος δὲν δύνανται νὰ κατέχουν τὰς ὡς ἄνω θέσεις Προέδρων καὶ Ἀντιπροέδρων ὑπάλληλοι Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, τελούντων ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἢ δημόσιοι γενικῶς ὑπάλληλοι ἐξαιρέσει μελῶν τοῦ Συμβουλίου Ἐπιρατείας, Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους καὶ δικαστικῶν λειτουργῶν ἐν γένει, ὡς καὶ Καθηγητῶν καὶ Ὑφηγητῶν Ἀνωτάτων Ἐκπαιδευτικῶν Ἱδρυμάτων καὶ ἁπάντων τούτων, εἴτε ἐν ἐνεργείᾳ, εἴτε ἐκτὸς ὑπηρεσίας.

γ) Δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας διορίζονται εἰς τὰς θέσεις τῶν Προέδρων τῶν περὶ ὧν πρόκειται Ὀργανισμῶν εἰδικοὶ ἐπιστήμονες εἰς τὰ ζητήματα Κοινωνικῆς Πολιτικῆς, ἰδιώτας γενικωτέρας εἰς τὸν τομέα τούτων δράσεως, ὡς καὶ οἱ δυνάμενοι κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον νὰ καταλάβωσι τοιαύτας θέσεις δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ λειτουργοὶ ἐν ἐνεργείᾳ ἢ ἐκτὸς ὑπηρεσίας, ὑποχρεωτικῶς ἁπαντες λαμβανόμενοι ἐκ πίνακος ἑκατονταδος προσώπων, καταρτιζομένου ἑκάστοτε ἐφ' ἅπαξ εὐθὺς μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ παρόντος καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς τὴν ἀρχὴν ἑκάστου ἔτους ὑπὸ Ἐπιτροπῆς, ἀπαρτιζομένης ἐκ τοῦ παρὰ τῷ Διοικητικῷ Συμβουλίῳ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας Ἀρεοπαγίτου, ὡς προέδρου, τοῦ παρὰ τῷ ἰδίῳ Συμβουλίῳ Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου, τοῦ Προέδρου τοῦ κατ' ἄρθρον 1 τοῦ παρόντος Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, τοῦ Διευθυντοῦ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως τοῦ ἰδίου Ὑπουργείου, ἑξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ ἑτέρου τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν, ἀμφοτέρων ὑποδεικνυομένων ὑπὸ τούτων.

δ) Ἐν περιπτώσει ὑπάρξεως δύο Ἀντιπροέδρων, τὰς θέσεις αὐτῶν καταλαμβάνουν δι' ἐκλογῆς ἀνὰ εἷς τῶν ἐν τῷ Συμβουλίῳ ἀντιπροσώπων τῶν μισθωτῶν καὶ τῶν ἐργοδοτῶν, ἐν περιπτώσει δὲ ἑνὸς Ἀντιπροέδρου τὴν θέσιν καταλαμβάνει δι' ἐκλογῆς εἷς τῶν ἐν τῷ Συμβουλίῳ ἀντιπροσώπων τῶν ἡσφαλισμένων.

ε) Ἡ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκλογὴ τῶν Ἀντιπροέδρων ἑκάστου Διοικητικοῦ Συμβουλίου γίνεται κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ὑπὸ τὴν νέαν σύνθεσιν αὐτοῦ διὰ μυστικῆς ψηφορίας μεταξὺ πάντων τῶν μελῶν.

στ) Θητεία τῶν κατὰ τὸν παρόντα Νόμον διοριζομένων Προέδρων καὶ ἐκλεγομένων Ἀντιπροέδρων εἶναι ἡ ὑπὸ τῶν οἰκείων Καταστατικῶν τῶν Ὀργανισμῶν προβλεπομένη.

2. Γραμματεῖς τῶν ὡς ἄνω Διοικητικῶν Συμβουλίων ὁρίζονται ὑπάλληλοι τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ ἐν ἀδυναμίᾳ ὑπάλληλοι τοῦ οἰκείου Ὀργανισμοῦ.

3. Πᾶσα διάταξις, προβλέπουσα κατὰ διάφορον τρόπον τοῦ ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ καθοριζομένου τὰ τῆς συνθέσεως καὶ συγκροτήσεως τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, καταργεῖται.

4. Μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῶν πράξεων τούτων τὰ ἤδη ὑφιστάμενα ὄργανα διοικήσεως ἐνασκοῦν νομίμως τὰ καθήκοντά των.

5. Αἱ διατάξεις τῶν προηγουμένων παραγράφων τοῦ παρόντος ἄρθρου δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ὡς πρὸς τοὺς Προέδρους Διοικητικῶν Συμβουλίων, οἵτινες κατὰ τὰς ἰσχυούσας σήμερον διατάξεις ἢ Καταστατικὰ εἴτε ἐκλέγονται ὑπὸ τῶν μελῶν τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων, εἴτε προβλέπονται, ὡς ἐκ τῆς κατεχομένης ὑπ' αὐτῶν θέσεως, προϋποτιθεμένου πάντοτε ὅτι δὲν πρόκειται περὶ προσώπων, ἅτινα κατὰ τὴν παράγραφον 1 ἐδάφιον β' τοῦ παρόντος ἄρθρου δὲν δύνανται ἐφεξῆς νὰ κατέχουν θέσεις Προέδρων ἢ Ἀντιπροέδρων.

Ἄρθρον 4ον

1. Παρ' ἑκάστῳ Διοικητικῷ Συμβουλίῳ ἐκ τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν ἐποπτείαν καὶ τὸν ἔλεγχον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ἐν γένει συνιστᾶται διὰ τοῦ παρόντος θέσις Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου, ὅστις μετέχει ἄνευ ψήφου τῶν συνεδριάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ τῶν τυχὸν λειτουργουσῶν Ἐπιτροπῶν, δικαιούμενος νὰ λαμβάνῃ τὸν λόγον ἐπὶ παντὸς θέματος καὶ νὰ ὑποβάλῃ προτάσεις.

Ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ, ἐντὸς 48 ὡρῶν ἀπὸ τῆς λήψεως, τὴν ἀναστολὴν πάσης ἀποφάσεως τοῦ Διοικ. Συμβουλίου ἢ Ἐπιτροπῆς ἣν ἤθελε κρίνει ὡς ἀντικειμένην πρὸς τὰς διατάξεις τῶν κειμένων Νόμων, Διαταγμάτων ἢ Κανονισμῶν ἐν γένει. Ἡ ἀπόφασις αὕτη δὲν ἐκτελεῖται μέχρις οὗ ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ Διοικ. Συμβουλίου ἢ τῆς Ἐπιτροπῆς ἄρῃ τὴν διαφωνίαν ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἥτις εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν Ὀργανισμόν.

Ἐπὶ διαφωνίας τοῦ Ἐπιτρόπου πρὸς ἀπόφασιν Ἐπιτροπῆς ἀποφαίνεται κατὰ πρῶτον βαθμὸν τὸ Διοικ. Συμβούλιον, τοῦ Ἐπιτρόπου δυναμένου νὰ ἐπιμείνῃ ἐπὶ τῆς διαφωνίας του.

Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ Ὑπουργὸς δὲν ἤθελε κοινοποιήσει εἰς τὸν Ὀργανισμὸν τὴν ἐπὶ τῆς διαφωνίας ἀπόφασίν του ἐντὸς 10 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήψεως τῆς σχετικῆς αἰτήσεως τοῦ Ἐπιτρόπου, τὸ Διοικ.

Συμβούλιον δύναται ν' ἀποφασίσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐφ' ἧς ἡ διαφωνία ἀποφάσεως.

Ὁ Ἐπίτροπος δύναται νὰ ἀναστείλῃ ἐφ' ἅπαξ καὶ μέχρι τῆς ἑπομένης συνεδριάσεως τὴν ἐκτέλεσιν οἱασδήποτε ἀποφάσεως, παντὸς συλλογικοῦ ὀργάνου διοικήσεως τοῦ Ὀργανισμοῦ ἢ τῶν τυχὸν λειτουργουσῶν Ἐπιτροπῶν, ἐφ' ὅσον ἤθελε διατυπώσει ἰδιολαγημένας ἐπιφυλάξεις ἀναφερομένας εἰς τὸ συμφέρον τοῦ Ὀργανισμοῦ.

Αἱ ἀποφάσεις αὗται, ἐφ' ὅσον τὰ συλλογικὰ ὄργανα διοικήσεως ἢ αἱ Ἐπιτροπαὶ ἤθελον ἐπιμείνει εἰς τὴν ἐκτέλεσίν των ἐπανεισάγονται πρὸς συζήτησιν εἰς ἑτέραν αὐτῶν συνεδρίασιν. Διὰ τὴν διαφωνίαν ταύτην δέον ὁ Ἐπίτροπος ν' ἀναφέρεται αὐθημερὸν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας, ὑποβάλλων ἅμα ἐν ἀντιγράφῳ τὴν διαφωνίαν του.

2. Ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος καὶ ὁ ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ διορίζονται διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐκ τῶν παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας ὑπηρετούντων τρυλαχιστον ἐπὶ βαθμῷ Εἰσηγητοῦ καὶ ἄνω ὑπαλλήλων, καλοῦνται δὲ πάντοτε ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς συνεδριάσεως εἰς πάσας τὰς συνεδριάσεις τοῦ Διοικ. Συμβουλίου καὶ τῶν Ἐπιτροπῶν.

Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁρισθήσονται τὰ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Προέδρου, ἀντιπροέδρου, μελῶν, γραμματέως καὶ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου ὡς καὶ τοῦ ἀναπληρωτοῦ του, δι' ἕκαστον τῶν Ὀργανισμῶν τούτων.

3. Αἱ ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου προβλεπόμεναι Ἐπιτροπαὶ εὑρίσκονται ἐν ἀπαρτίᾳ παρισταμένου τοῦ ἡμίσεος πλέον ἑνὸς τῶν μελῶν αὐτῶν.

4. Ἐν παραλείψει τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας ἢ ὀργανώσεως, ὅπως ὑποδειχθῇ ἐντὸς πενθημέρου ἀπὸ τῆς σχετικῆς προσκλήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας τακτικὰ ἢ ἀναπληρωματικὰ μέλη εἰς ἃς ὑπὸ τοῦ παρόντος Νόμου προβλεπομένας Ἐπιτροπάς, ὁρίζει ταῦτα ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ ἐκ τῶν οἰκείων κατηγοριῶν κατὰ τὴν ἀπόλυτον αὐτοῦ κρίσιν.

Ἄρθρον 5.

1. Αἱ διατάξεις τῶν προηγουμένων ἄρθρων τοῦ παρόντος δὲν ἰσχύουσι διὰ τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ τὸ Ταμεῖον Προνοίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων, αἱ δὲ τῶν ἄρθρων 3 καὶ 4 δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν εἰμὴ ἐπὶ Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως χαρακτηριζομένων ὡς Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.

2. Ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 580|45 προβλεπομένη Ἐπιτροπὴ ἐγκρίσεως τῶν προϋπολογισμῶν τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν τῆς δικαιοδοσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καταργεῖται. Ἐπίσης καταργεῖται πᾶσα διάταξις ὁρίζουσα ἄλλως περὶ τῶν ἐν τῷ παρόντι ὁριζομένων.

3. Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου δύνανται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐφ' ἅπαξ ἐκδιδομένων ἐντὸς 10 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νὰ ἐπεκτείνωνται καὶ ἐπὶ ἄλλων Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

4. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Φεβρουαρίου 1950

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

33735|4030|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συνταξέων Ἠθοποιῶν, Συγγραφέων Μουσικῶν καὶ Τεχνιτῶν Θεάτρου.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 28 τῆς 10 Φεβρουαρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1. Τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Α. Νόμου τῆς 1|ης Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Ν. 694|37 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας».

2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Διατάγματος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς».

3) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἠθοποιῶν, Συγγραφέων, Μουσικῶν καὶ Τεχνιτῶν Θεάτρου, ὑποβληθεῖσαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 522 ἐ. ἔ. ἀναφορᾶς του, καὶ

4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 178, συνεδρ. 13 τῆς 24ης Ἰουλίου 1947), ἀποφασίζομεν :

Τὰ ἐδάφια γ' καὶ δ' τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἠθοποιῶν, Συγγραφέων, Μουσικῶν καὶ Τεχνιτῶν Θεάτρου τροποποιοῦνται ὡς ἑξῆς :

Ἐδάφ. γ'. Αἱ θήλεις ἠθοποιοὶ τοῦ δραματικοῦ κλάδου καὶ αἱ ἄρρενες ἠθοποιοὶ τοῦ ὠδικοῦ κλάδου, ἀφοῦ συμπληρώσωσι τὸ 50ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ 264 μηνῶν συντάξιμον ὑπηρεσίαν.

Ἐδάφ. δ'. Οἱ μουσικοὶ πνευστῶν ὀργάνων, οἱ ἄνδρες χορευταὶ καὶ αἱ ὑποβολεῖς, ἀφοῦ συμπληρώσωσι τὸ 48ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ 264 μηνῶν συντάξιμον ὑπηρεσίαν.

Προκειμένου περὶ ὑποβολέων, ἐχόντων καὶ ἑτέραν εἰδικότητα ἐν τῷ θεάτρῳ δέον ὅπως ἐκ τῆς ὡς ἄνω συνταξίμου ὑπηρεσίας τῶν 264 μηνῶν, οἱ 180 μῆνες ἀφορῶν ἀποκλειστικῶς ὑπηρεσίαν ὑποβολέως καὶ νὰ ἔχουν πραγματοποιηθῇ κατὰ τὰ τελευταῖα πρὸ τῆς συνταξιοδοτήσεως των ἔτη.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Φεβρουαρίου 1950.

1908|162|50 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ παρατάσεως Συλλογικῆς Συμβάσεως ταξιθετῶν καὶ ταξιθετριῶν Κινηματογράφων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 28 τῆς 10 Φεβρουαρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει : 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 3 τοῦ Α. Ν. 866|37, 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 9 παρ. 1 τοῦ Α.Ν. 1367|38, 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 35219|3178 ἀπὸ 30.7.49 ἀπόφασιν ἡμῶν καὶ 4) σχετικὴν αἴτησιν τοῦ Σωματείου ταξιθετῶν Ἀθηνῶν-Πειραιῶς, ἀποφασίζομεν :

Παρατείνομεν ἐπὶ ἓν εἰσέτι ἐξάμηνον, ἤτοι μέχρι τῆς 18.8.50 τὴν ἰσχὺν τῆς ἀπὸ 7.2.46 Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἐργασίας (ὡρῶν ἐργασίας) ταξιθετῶν καὶ ταξιθετριῶν Κινηματογράφων Α.Π.Π. διὰ τὴν Πανελλήνιον Ἕνωσιν Κινηματογραφιστῶν, ἧτις προέβη εἰς καταγγελίαν ταύτης.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Φεβρουαρίου 1950.

1007|82|50 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 339|10.2.49 πράξεως τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ο.Α.Π.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 29 τῆς 11 Φεβρουαρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου

28)44, ὡς συνεπληρώθησαν μεταγενεστέρως, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς ταυτάς τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Α. Ν. 877)37 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ Ο.Α.Π. διατάξεων» καὶ 2) Τὴν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 121)15)2.1.50 ἐγγράφου τοῦ Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν ὑπ' ἀριθ. 339)10.12.49 πρᾶξιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ὀργανισμοῦ τούτου, περὶ ἑρμηνείας τῶν ὑπ' ἀριθ. 3475)3027)4.8.47 καὶ 51000)29.12.47 ἡμετέρων ἀποφάσεων, ἀναφερομένων εἰς τὸν καθορισμὸν τῶν ἡμερομισθίων ἐργατῶν Ο.Α.Π., ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 339)10.12.49 πρᾶξιν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς, ὡς ἔχει.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Φεβρουαρίου 1950.

57935)Σ.1499)50 Ἀπόφ. Ὑπ)γοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως Ν.Δ. τῆς 26.4.26 «περὶ τρόπου ἐν γένει λειτουργίας Τ.Α.Κ.»

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 39 τῆς 11 Φεβρουαρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει:

1) Τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς οὗτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀν. Νόμου 694)37 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας».

2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Δ)τος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς».

3) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6251)1948 ἀναφορᾶς του.

4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 152)1943, συνεδριάσεως 28η τῆς 15.12.49, Περιόδος Η').

Ἀποφασίζομεν

Ὅπως ἡ παράγραφος γ' τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. Δ)τος τῆς 26)4)26 περὶ τοῦ τρόπου ἐν γένει τῆς λειτουργίας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν, τροποποιηθῇ ὡς κάτωθι:

«Γ'. Μεταξὺ πάντων τῶν μελῶν τοῦ Δ. Σ. ἐκλέγονται εἰς τὴν ἀρχὴν ἑκάστου ἔτους, καὶ ἐν περιπτώσει ἀνασυγκροτήσεως τοῦ Δ. Σ. κατὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ συνεδρίασιν, δύο Ἀντιπρόεδροι, ἐξ ὧν ὁ εἷς ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἠσφαλισμένων».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Ἰανουαρίου 1950.

6011)50 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἀντικαταστάσεως τῆς παρ. 3 τοῦ ἄρθρ. 16 τοῦ Κανονισμοῦ Ἐσωτερικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 29 τῆς 11 Φεβρουαρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. Δ)τος 1255)49 «περὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Ν. 118)45 κλπ.», 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 580)45 Α. Ν. «περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων περὶ Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως», 3) τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 2339)316)2.1.50 ἀναφορᾶς τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ὑποβληθεῖσαν γνώμην τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου ληφθεῖσαν κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 1)2)50, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν, ὅπως ἡ παράγρ. 3 τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ Κανονισμοῦ Ἐσωτερικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἀντικατασταθῇ διὰ τῆς ὡς κάτωθι:

«Μετ' ἀπόφασιν τοῦ Δ. Σ., ἐγκρινομένην παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δύναται νὰ καθορίζηται ὑπερωριακὴ ἀπασχόλησις τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ταμείου δι' ὡρισμένον χρόνον καὶ ἐπὶ ὡρισμένῃ ὡριαίᾳ ἀμοιβῇ, ὁσάκις πρὸς ἀντιμετώπισιν ἐκτάκτου ὑπηρεσιακῆς ἀνάγκης τὸ Δ. Σ., μετὰ ἠτιολογημένην ἔκθεσιν τοῦ Διευθυντοῦ, κρίνῃ ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ πρὸς τοῦτο πέραν τῶν ἐργασίμων ὡρῶν ἀπασχόλησις τοῦ προσωπικοῦ.

Προκειμένου περὶ Ὑπ)των καὶ Παραρτημάτων δέον νὰ προϋπάρχῃ ἠτιολογημένη ἔκθεσις τοῦ προϊσταμένου τοῦ Ὑποκαταστήματος καὶ ἀπόφασις τῆς Τ.Δ.Ε.».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Φεβρουαρίου 1950.

57934)Σ. 1500)50 Ἀπόφ. Ὑπ)γοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης ἑδαφίου εἰς παράγρ. 2 ἄρθρ. 16 Καταστατικοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 29 τῆς 11 Φεβρουαρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει:

1) Τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀν. Νόμου 694)37 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας».

2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Δ)τος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς».

3) Πρότασιν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 4580)49 ἀναφορᾶς αὐτοῦ.

4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. Σ.Κ.Α. 394)49, συνεδριάσεως 28 τῆς 15 Δεκεμβρίου 1949 Περιόδος Η'), ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τὴν παράγρ. 2 τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν προστεθῇ νέον ἑδάφιον ὑπὸ στοιχεῖον Β' ἔχον ὡς κάτωθι:

«Β' Οἱ καταστάντες σωματικῶς ἢ πνευματικῶς ἀνάπηροι εἰς βαθμὸν ἀνικανότητος 50 ο)ο καὶ ἄνω συνεπείᾳ πολεμικοῦ ἀτυχήματος κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 67724)40 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἢ συνεπείᾳ κακουχιῶν ἢ ἀτυχημάτων ἀπολεθόντων διαρκοῦντος τοῦ στασιαστικοῦ κινήματος τοῦ Δεκεμβρίου 1944 ἢ διαρκούσης τῆς κατὰ τοῦ Ἔθνους ἀνταρσίας ἐκ γεγονότων συνδεομένων ὁπωσδήποτε πρὸς τὸ κίνημα καὶ τὴν ἀνταρσίαν, μὴ ὀφειλομένων δὲ πάντως εἰς ἄμεσον ἢ ἔμμεσον συμμετοχὴν τοῦ παθόντος εἰς ταῦτα, ὡς καὶ τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 31 μέλη οἰκογενείας τοῦ ὑπὸ τὰς αὐτὰς ὡς ἄνω συνθήκας θανόντος ἢ ἐκτελεσθέντος ἢ αἰχμαλωτισθέντος ἢ ἀπαχθέντος εἰς ὁμηρίαν ἠσφαλισμένου τοῦ Ταμείου, ἐφ' ὅσον ὁ θάνατος ἢ ἡ ἐκτέλεσις ἢ ἡ ἐξαφάνισις τοῦ αἰχμαλωτισθέντος ἢ ἀπαχθέντος εἰς ὁμηρίαν ἀποδεικνύεται διὰ πιστοποιητικῶν τῶν ἁρμοδίων πολιτικῶν ἢ στρατιωτικῶν ἢ ἀστυνομικῶν Ἀρχῶν, βασιζομένων ἐπὶ τῶν παρ' αὐταῖς ὑπαρχόντων στοιχείων ἢ ἐνόρκων βεβαιώσεων, καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι ὁ παθὼν ἢ ὁ παθὼν ἠσφαλισμένος ἀπησχόλειτο κατὰ τὸν ἀμέσως πρὸ τῆς στρατεύσεως ἢ τῆς ἀναπηρίας ἢ τῆς αἰχμαλωσίας ἢ τῆς ἀπαγωγῆς εἰς ὁμηρίαν ἢ τοῦ θανάτου ἢ τῆς ἐκτελέσεως χρόνον εἰς μεταλλεῖα ἢ λατομεῖα καὶ ἡ ἀπασχόλησις

του αὐτῆ ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν παρὰ τῷ Ταμείῳ τηρουμένων στοιχείων».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Ἰανουαρίου 1950.

46535|Σ.1181|50 Ἀπόφ. Ὑπ|γοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως Καταστατικοῦ Κλάδου Συντάξεων τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 29 τῆς 11 Φεβρουαρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει :

1) Τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀν. Νόμου 694|37 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας».

2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Δ|τος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς».

3) Πρότασιν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σιδ|μων Θεσσαλίας, ὑποβληθεῖσαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3473|50 ἀναφορᾶς του.

4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. Σ.Κ.Α. 200 ε.ξ., συνεδρ. 14η τῆς 8 Ὀκτωβρίου 1949), ἀποφασίζομεν:

Ὅπως αἱ παράγραφοι 1, 2 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Καταστατικοῦ Κλάδου Συντάξεων τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σιδ|μων Θεσσαλίας τροποποιηθῶσιν ὡς ἀκολούθως.

«1. Τὰ δυνάμει τῶν ὑπ' ἀριθ. 15688|42. 13237|Σ. 1403|44 κοινῶν ἀποφάσεων Ὑπουργῶν Μεταφορῶν καὶ Ἐργασίας καὶ τοῦ Ν. Δ. 672|5-7-48 θεσπισθέντα τέλη ἐκ 5ο|ο, 3ο|ο καὶ 3ο|ο ἤτοι ἐν συνόλῳ 11ο|ο ὑπὲρ τοῦ Κλάδου Συντάξεων ἐπὶ τῆς ἑκάστοτε τιμῆς τῶν εἰσιτηρίων ἐπὶ οἱασδήποτε ἐν γένει, ἐπιβατικῆς μεταφορᾶς εἴτε κανονικῆς εἴτε ἐπὶ πιστώσει τοιαύτης καὶ δι' οἱουδήποτε μεταφορικοῦ μέσου τοῦ Δικτύου ἢ τρίτου διὰ λογαριασμὸν τῆς ἐπιχειρήσεως.

Αἱ παράγραφοι 4, 5, 6 λαμβάνουσι ἀντιστοίχως τοὺς ἀριθμοὺς 2, 3 καὶ 4».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Ἰανουαρίου 1950.

59363|Σ. 1507|50 Ἀπόφ. Ὑπ|γοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σ.Β.Δ.Ε.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 29 τῆς 11 Φεβρουαρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει :

1) Τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀν. Νόμου 694|37 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας».

2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Δ|ματος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς».

3) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σ.Β.Δ.Ε., ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 107 ε. ξ. ἀναφορᾶς του.

4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 67, συνεδρίασις 27 τῆς 10ης Δεκεμβρίου 1949 τῆς Β' Περιόδου).

Ἀποφαινόμεθα

Ὅπως ἡ παράγραφος 2 τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σ.Β.Δ.Ε. τροποποιηθῇ ὡς ἑξῆς :

«Τὰ ἄρρενα τέκνα καὶ οἱ ὀρφανοὶ ἀδελφοὶ ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ 20οῦ ἔτους τῆς ἡλικίας των, ὑπολογιζομένης πάντοτε μὲ ἀφετηρίαν τὴν 1ην Ἰουλίου τοῦ ἔτους τῆς γεννήσεώς των, ἢ καὶ πρὸ τῆς ἐνηλικιώσεως των ἐν περιπτώσει γάμου των».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Ἰανουαρίου 1950.

1108|Σ. 32|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρ. 34 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Λαχανοκηπουρῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 27 τῆς 7 Φεβρουαρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει : 1) τὸ ἄρθρον 59 § 1 τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀν. Νόμου 694|1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας», 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Διατάγματος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς» 3) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Λαχανοκηπουρῶν, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 100|28)(1)49 ἀναφορᾶς του, 4) γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 392 π. ξ. συνεδρίασις 30ὴ τῆς Β' Περιόδου τῆς 22ας Δεκεμβρίου 1949) ἀποφασίζομεν :

Ὅπως ἡ § 1 τοῦ ἄρθρου 34 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Λαχανοκηπουρῶν τροποποιηθῇ ὡς ἀκολούθως :

«1. Τὰ κεφάλαια τοῦ Ταμείου κατατίθενται εἰς μίαν ἢ πλείονας τῶν Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Ἑλλάδος, Ἀγροτικῆς, Κτηματικῆς, Λαϊκῆς, Ἰονικῆς, Ἀθηνῶν, Ἐμπορικῆς καὶ Ἑλληνικῆς Ἐμπορικῆς Πίστεως κατὰ τὰς περὶ τούτου ἀποφάσεις τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου, τηρουμένων τῶν τυχὸν ἐξ ἑτέρων γενικῶν ἢ εἰδικῶν Νόμων ἐπιβαλλομένων ἑκάστοτε περιορισμῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Ἰανουαρίου 1950

1109|Σ. 31|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Κανονισμοῦ Ἐσωτερικῆς Ὑπηρεσίας Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 27 τῆς 7 Φεβρουαρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει : 1) τὸ ἄρθρον 59 § 1 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Α.Ν. 694|1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας», 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Δ|τος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», 3) πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2892|

15-11-49 ἀναφορᾶς του, 4) γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ. 883 π. ἔ. συνεδρίασις 30ὴ τῆς Η' περιόδου τῆς 22ας Δεκεμβρίου 1949), ἀποφασίζομεν:

Ὅπως τό ἄρθρον 15 τοῦ Κανονισμοῦ Ἐσωτερικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ταμείου Συντάξεων καί Προνοίας Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας τροποποιηθῇ ὡς ἀκολούθως:

Οἱ ὁπωσδήποτε ὑπηρετοῦντες κατά τήν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος ὑπάλληλοι καί ὑπηρέται τοῦ Ταμείου ἐντάσσονται ἐντός μηνός ἀπό τῆς ἰσχύος του εἰς τάς διά τοῦ παρόντος προβλεπομένας θέσεις καί εἰς τόν κατώτερον βαθμόν ἑκάστης θέσεως δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. ἐγκρινομένης ὑπό τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας βάσει τῆς ἐπιδιωχθείσης ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἱκανότητος, φιλεργίας καί ἤθους. Οἱ οὕτω ἐνταχθησόμενοι διατηροῦσι τάς ἀποδοχάς των, ἃς ἐλάμβανον πρό τῆς ἐντάξεώς των μέχρι τῆς ἐξελίξεως των εἰς βαθμόν, δι' ὃν καταβάλλονται ἴσαι τοὐλάχιστον πρός τάς ἃς ἐλάμβανον ἀποδοχάς κατά τήν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος.

Εἰς τήν θέσιν γραφέως δύναται νά ἐνταχθῇ ὁ ἤδη ὑπηρετῶν ἐν τῷ Ταμείῳ ὡς κλητήρ, ἐφ' ὅσον κέκτηται τά διά τήν θέσιν ταύτην προβλεπόμενα προσόντα.

Ἡ παροῦσα, ἧς ἡ ἰσχύς ἀνατρέχει ἀφ' ἧς ἴσχυσεν ὁ παρών Κανονισμός, δημοσιευθήτω διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Ἰανουαρίου 1950

1104)Σ.11]1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί τροποποιήσεως προαιρέσεως διατάξεως εἰς Καταστατικόν Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως τοῦ Ὑπαλληλικοῦ Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Ταιμέντων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 27 τῆς 7 Φεβρουαρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει:

1) Τό ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Α. Ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περί ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διά τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Ν. 694]37 «περί αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καί τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας».

2) Τάς διατάξεις τοῦ ἀπό 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Διατάγματος «περί ὀργανώσεως καί συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καί τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς».

3) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως τοῦ Ὑπαλληλικοῦ Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Ταιμέντων, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 1596)11.11.49 ἀναφορᾶς του.

4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 870 π. ἔ., συνεδρίασις 30 τῆς Η' Περιόδου τῆς 22ας Δεκεμβρίου 1949), ἀποφασίζομεν:

Ὅπως ἡ εἰς τό τέλος τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως τοῦ Ὑπαλληλικοῦ Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Ταιμέντων προστεθεῖσα διά τῆς ὑπ' ἀριθμ. 8803)Σ. 197]17.6.42 (Φ.Ε.Κ. 91 τεῦχος Β' τῆς 30.6.42) ἀποφάσεως ἡμῶν διάταξις τροποποιηθῇ ὡς ἀκολούθως:

«Δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου, ἐγκριναμένης παρά τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, νά χορηγῶνται δάνεια εἰς τούς ἠσφαλισμένους τοῦ Ταμείου μέχρι τοῦ ποσοῦ τριῶν (3) μηνιαίων ἀποδοχῶν των καί εἰς τούς συνταξιούχους αὐτοῦ μέχρι τοῦ ποσοῦ τριῶν μηνιαίων συντάξεων κατ' ἀνώτατον ὅριον ὑπό τούς ὅρους καί περιορισμούς τῶν ἑκάστοτε ἰσχυουσῶν σχετικῶν ἐγκυκλίων ἢ ἀποφάσεων τοῦ ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ.

Τά κατά τ' ἀνωτέρω χορηγούμενα δάνεια ἐξοφλοῦνται κατά μηνιαίας τοκοχρεωλυτικάς δόσεις, ἑκάστη τῶν ὁποίων δέν δύναται νά ὑπερβαίνῃ τό 1)12 τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τοῦ ἠσφαλισμένου καί τό 1)12 τῆς μηνιαίας συντάξεως τοῦ συνταξιούχου καί ἐπί τόκῳ 4 ο)ο».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Ἰανουαρίου 1950

1106)Σ.29]1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί τροποποιήσεως Νομοθεσίας Ταμείου Συντάξεων καί Προνοίας Προσωπικοῦ Τροχιοδρόμων καί Ἠλεκτρισμοῦ Θεσσαλονίκης.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 27 τῆς 7 Φεβρουαρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) τά ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Α. Ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περί ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διά τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Ν. 694]37 «περί αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καί τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας», 2) τάς διατάξεις τοῦ ἀπό 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Δ)τος «περί ὀργανώσεως καί συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καί τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», 3) πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεων καί Προνοίας Προσωπικοῦ Τροχιοδρόμων καί Ἠλεκτρισμοῦ Θεσσαλονίκης, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 623)17.11.49 ἀναφορᾶς του, 4) γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 879 π. ἔ., συνεδρίασις 30 τῆς Η' Περιόδου τῆς 22ας Δεκεμβρίου 1949), ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τήν Νομοθεσίαν τοῦ Ταμείου Συντάξεων καί Προνοίας Προσωπικοῦ Τροχιοδρόμων καί Ἠλεκτρισμοῦ Θεσσαλονίκης ἐπέλθωσιν αἱ κάτωθι τροποποιήσεις:

I. Τό ἐδάφ. α' τῆς παραγράφου 3, τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Καταστατικοῦ Κλάδου Συντάξεων τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως:

«3. Εἰς ἐντόκους καταθέσεις ὄψεως καί προθεσμίας, εἰς μίαν ἤ πλείονας τῶν Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Ἑλλάδος, Κτηματικῆς, Ἀγροτικῆς, Λαϊκῆς, Ἰονικῆς, Ἀθηνῶν καί Ἐμπορικῆς κατά τάς περί τούτου ἀποφάσεις τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου, τηρουμένων τῶν τυχόν ἐξ ἑτέρων γενικῶν ἤ εἰδικῶν Νόμων ἐπιβαλλομένων ἑκάστοτε περιορισμῶν».

II. Τό ἄρθρον 7 τοῦ Κανονισμοῦ Κλάδου Προνοίας τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως:

«Τά διαθέσιμα Κεφάλαια τοῦ Κλάδου Προνοίας κατατίθενται εἰς μίαν ἤ πλείονας τῶν Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Ἑλλάδος, Κτηματικῆς, Ἀγροτικῆς, Λαϊκῆς, Ἐθνικῆς, Ἀθηνῶν καί Ἐμπορικῆς Τραπέζης κατά τάς περί τούτου ἀποφάσεις τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου, τηρουμένων τῶν τυχόν ἐξ ἑτέρων γενικῶν ἤ εἰδικῶν Νόμων ἐπιβαλλομένων ἑκάστοτε περιορισμῶν».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Ἰανουαρίου 1950.

11526|898]1950 Ἀπόφ. Προέδρου Κυβερνήσεως καί Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί κυρώσεως ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἐπί συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας (*)

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 38 τῆς 1 Μαρτίου 1950)

20813|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἀεροπορίας καί Οἰκονομικῶν

Περί καθορισμοῦ τῶν ὅρων κλπ. τῆς χορηγήσεως τῆς ἐκτάκτου χρηματικῆς παροχῆς λόγῳ τῶν

(*) ΕΕΔ 9, σελ. 237 ἐπ.

εορτών εἰς τὸ ἐργατοτεχνικὸν καὶ βοηθητικὸν προσωπικὸν τοῦ Κ.Ε.Α.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 38 τῆς 1 Μαρτίου 1950)

"Εχοντες ὑπ' ὄψει: 1) τὴν ὑπ' ἀριθ. 283694|5.11.49 ἡμετέραν ἀπόφασιν «περὶ καθορισμοῦ ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνικοῦ καὶ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ Κ.Ε.Α.», 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 57200|17.12.49 κοινὴν ἀπόφασιν τῶν Υπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας περὶ καταβολῆς ἐκτάκτου χρηματικῆς παροχῆς ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους, ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν τοὺς ὅρους καὶ τὰς προϋποθέσεις ὑφ' ἃς χορηγεῖται ἡ ἔκτακτος χρηματικὴ παροχὴ λόγῳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους εἰς τὸ ἐργατοτεχνικὸν καὶ βοηθητικὸν προσωπικὸν τοῦ Κ.Ε.Α. ὡς κατωτέρω:

1. 25 (εἴκοσι πέντε) πλήρη ἡμερομίσθια, ὡς ταῦτα καθορίζονται εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 283694|5.11.49 κοινὴν ἀπόφασιν τῶν Υπουργῶν Ἀεροπορίας καὶ Οἰκονομικῶν καταβάλλονται εἰς τοὺς συνδεομένους διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀορίστου χρόνου, συναφθείσης πρὸ τῆς 15 Ἀπριλίου 1949 καὶ ὑφισταμένης τὴν 16 Δεκεμβρίου 1949.

2. Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ σύμβασις ἐργασίας συνήφθη μετὰ τὴν 15 Ἀπριλίου 1949 ἢ συναφθεῖσα προγενεστέρως ἔλυθη μετέπειτα, ἡ ἀνωτέρω χρηματικὴ παροχὴ θὰ καταβληθῇ μειωμένη κατὰ τὸ 1|25 δι' ἑκάστην δεκαήμερον ἐλλειπούσης ἐργασίας, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ ὀκτάμηνον χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 15.6.49 μέχρι 15.12.49 διῃρέθη εἰς 24 δεκαήμερα, ἑκάστην τῶν ὁποίων ἀντιστοιχεῖ τὸ 1|24 τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τῆς ἐκτάκτου χρηματικῆς παροχῆς.

3. Κλάσμα ὑπερβαῖνον τὸ πενθήμερον λογίζεται ὡς συμπεπληρωμένον δεκαήμερον.

4. Οἱ οἰκειοθελῶς ἀποχωρήσαντες ἢ οἱ ἀπομακρυνθέντες δι' αἰτίαν ὀφειλομένην εἰς πταῖσμα των δὲν δικαιοῦνται οὐδεμιᾶς χρηματικῆς παροχῆς.

5. Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ σύμβασις ἐργασίας συνήφθη τὴν 15 Ἀπριλίου 1949 καὶ ἐξακολουθεῖ ἰσχύουσα καὶ μετὰ τὴν 16.12.49, ἡ χορηγουμένη χρηματικὴ παροχὴ θὰ καταβληθῇ μειωμένη κατὰ 1|25 δι' ἑκάστην δεκαήμερον ἐλλειπούσης ἐργασίας ἀπὸ τῆς 1.4.49 μέχρι τῆς ἡμερομηνίας προσλήψεως.

"Η ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω διακρίσεις χορηγουμένη ἔκτακτος χρηματικὴ παροχὴ θέλει ὑπολογισθῇ καὶ ἐπὶ τῶν χορηγουμένων ἐπιδομάτων οἰκογενειακῶν βαρῶν καὶ πολυετοῦς ὑπηρεσίας ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ, περὶ οὗ προβλέπει τὸ ἄρθρον Α' παράγραφος Δ' τῆς ὑπ' ἀριθ. 283694|5.11.49 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Υπουργῶν Ἀεροπορίας καὶ Οἰκονομικῶν.

7. "Η ἔκτακτος χρηματικὴ παροχὴ ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω διακρίσεις θὰ καταβληθῇ:

α) Εἰς τοὺς ἐν καταστάσει ἀσθενείας τελοῦντας μετὰ ἢ ἄνευ ἀποδοχῶν.

β) Εἰς τοὺς ἐν καταστάσει στρατεύσεως (ἔφεδροι, κληρωτοί, ἐθελονταί).

8. Οἱ τυχὸν προσληφθέντες μετὰ τὴν 16.12.49 δὲν δικαιοῦνται οὐδεμιᾶς χρηματικῆς παροχῆς.

9. "Η διὰ τῆς παρούσης χορηγουμένη ἔκτακτος χρηματικὴ παροχὴ ὑπάγεται εἰς ἁπάσας τὰς ὑπὲρ τῶν οἰκείων Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν κρατήσεις, πλὴν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Μαρτίου 1950.

2252)Σ.61|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργ. Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς Καταστατικὸν Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἀσφαλιστῶν καὶ προσωπικοῦ Ἀσφαλιστικῶν Ἐπιχειρήσεων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 32 τῆς 16 Φεβρουαρίου 1950)

"Εχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Α. Ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Ν. 694|37 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας». 2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Δ|τος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς». 3) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἀσφαλιστῶν καὶ Προσωπικοῦ Ἀσφαλιστικῶν Ἐπιχειρήσεων, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1982|49 ἀναφορᾶς του, 4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 384|12.12.49, συνεδρίασις 31η τῆς 29ης Δεκεμβρίου 1949 Περιόδου Η'), ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τὸ Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἀσφαλιστῶν καὶ Προσωπικοῦ Ἀσφαλιστικῶν Ἐπιχειρήσεων προστεθῇ διάταξις ἔχουσα οὕτω:

«Παρατείνεται ἐπὶ ἓν ἐτοῦτο ἔτος ἀφ' ἧς ἔληξεν ἡ ἰσχὺς τῆς παραγράφου 5 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου, ἤτοι μέχρι τῆς 19ης Ἰουνίου 1950».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Φεβρουαρίου 1950.

1606)Σ.50|1950 Ἀπόφ. Ὑπ|γοῦ Ἐργασίας

Περὶ καταργήσεως παραγρ. 5 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Κανονισμοῦ Ἐσωτερικῆς Ὑπηρεσίας Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Λιπασμάτων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 32 τῆς 16 Φεβρουαρίου 1950)

"Εχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Α. Ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Ν. 694|37 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας». 2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Δ|τος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», 3) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Λιπασμάτων ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3451|30.7.49, 4) γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 264 π.ε., συνεδρίασις 32α τῆς Η' περιόδου τῆς 4ης Ἰανουαρίου 1950), ἀποφασίζομεν:

"Οπως ἡ παράγραφος 5 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Κανονισμοῦ Ἐσωτερικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Λιπασμάτων καταργηθῇ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Φεβρουαρίου 1950.

1609)Σ.51|1950 Ἀπόφ. Ὑπ|γοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς Κανονισμὸν Παροχῶν Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Α. Ε. Οἰνοποιΐας—Ζυθοποιΐας—Οἰνοπνευματοποιΐας.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 32 τῆς 16 Φεβρουαρίου 1950)

"Εχοντες ὑπ' ὄψει:

1. Τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Α. Ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Ν. 694|37 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας».

2. Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Δ|τος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς».

3. Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Α. Ε.

Οἰνοποιίας—Ζυθοποιίας—Οἰνοπνευματοποιίας, ὑποβληθεισανἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1615|5 12.49 ἀναφορᾶς του.

4. Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀρ. πρωτ. ΣΚΑ 388 π. ἔ., συνεδρίασις 32α τῆς Η' Περιόδου τῆς 4ης Ἰανουαρίου 1950).

Ἀποφαίζομεν:

Ὅπως ἐν τέλει τοῦ Κανονισμοῦ Παροχῶν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Α. Ε. Οἰνοποιίας—Ζυθοποιίας—Οἰνοπνευματοποιίας προστεθῇ μεταβατικὴ διάταξις, ἔχουσα ὡς ἀκολούθως:

«Παρατείνεται, ἀφ' ἧς ἔληξεν, ἐπὶ ἓν ἔτος ἡ ἐν ἄρθρῳ 2 ὁριζομένη προθεσμία πρὸς ἀναγνώρισιν προϋπηρεσίας».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Φεβρουαρίου 1950.

2253)Σ.62|1950 Ἀπόφ. Ὑπ|γοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως Κανονισμοῦ τοῦ Κλάδου Προνοίας τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Τροχιοδρόμων καὶ Ἠλεκτρισμοῦ Θεσσαλονίκης.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 32 τῆς 16 Φεβρουαρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Α. Ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1943 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 694|37 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας». 2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Δ)τος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς. 3) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπ. Τροχιοδρόμων καὶ Ἠλεκτρισμοῦ Θεσ|νίκης ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 136|13.4.49 ἀναφορᾶς αὐτοῦ. 4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ' 146|49, συνεδρίασις 31η τῆς 29 Δεκεμβρίου 1949, Περιόδου Η'), ἀποφαίζομεν:

Ὅπως εἰς τὸν Κανονισμὸν τοῦ Κλάδου Προνοίας (Ν. Δ. 1818|42) τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Τροχιοδρόμων καὶ Ἠλεκτρισμοῦ Θεσ|νίκης ἐπανεχθῶσιν αἱ κάτωθι προσθῆκαι καὶ τροποποιήσεις:

I. Ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου 1 προστίθεται νέον ἐδάφιον ἔχον οὕτω:

«Εἰς τὸν Κλάδον Προνοίας ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς πάντα τὰ διὰ τὸν Κλάδον Συντάξεων τοῦ Ταμείου ἀσφαλιζόμενα πρόσωπα».

II. Ἡ παράγραφος 1 τοῦ ἄρθρου 18 τροποποιεῖται ὡς κάτωθι:

«1. Αἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 4 καθοριζόμεναι εἰσφοραὶ τῆς τε Κρατικῆς Ἐκμεταλλεύσεως καὶ τῶν ἠσφαλισμένων ἀρχονται ἀπὸ πρώτης τοῦ ἑπομένου τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης μηνός, ἐφεξῆς δὲ αἱ εἰσφοραὶ ἑκάστου ὑπαλλήλου τεχνίτου καὶ ἐργάτου εἶναι ὑποχρεωτικαὶ ἀπὸ τῆς ὑπαγωγῆς των εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Κλάδου Προνοίας τοῦ Ταμείου».

III. Ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου 14 προστίθεται τὸ ἀκόλουθον ἐδάφιον:

«Ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως ἠσφαλισμένου πρὸ τῆς διετοῦς ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Κλάδου Προνοίας τοῦ Ταμείου, ὁ ἀπολυόμενος δικαιοῦται εἰς τὴν ἀπόληψιν τῶν περὶ ὧν τὰ ἐδάφια 1, 3 καὶ 4 τοῦ ἄρθρου τοῦ παρόντος ἀτομικῶν του εἰσφορῶν ἐπιστρεφομένων αὐτῷ ἀτόκως».

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ τῆς 1ης τοῦ ἑπομένου μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Φεβρουαρίου 1950.

2251)Σ.60|1950 Ἀπόφ. Ὑπ|γοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς προσωρινὸν κανισμὸν παροχῶν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἠλεκτροτεχνιτῶν Ἑλλάδος.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 32 τῆς 16 Φεβρουαρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει:

1. Τὸ ἄρθρον 59 παράγρ. 1 τοῦ Α. Νόμου τῆς 11ης Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 694|37 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας».

2. Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Διατάγματος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς».

3. Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἠλεκτροτεχνιτῶν Ἑλλάδος, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1337|21.10.49 ἀναφορᾶς αὐτοῦ.

4. Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. Σ.Κ.Α. 351|4.11.49, συνεδρίασις 33η τῆς 9ης Ἰανουαρίου 1950, περιόδου Η'), ἀποφαίζομεν:

Ὅπως εἰς τὸ τέλος τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ προσωρινοῦ Κανονισμοῦ Παροχῶν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἠλεκτροτεχνιτῶν Ἑλλάδος προστεθῇ διάταξις, ἔχουσα ὡς κάτωθι:

«Οὐδέποτε χορηγεῖται σύνταξις ἀναδρομικῶς διὰ χρόνον μακρότερον τῶν δώδεκα (12) μηνῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς πρὸς συνταξιοδότησιν αἰτήσεως. Ἐν οὐδεμιᾷ δὲ περιπτώσει καταβάλλεται σύνταξις διὰ χρόνον προγενέστερον τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ».

Ἡ παροῦσα ἰσχύει ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1948.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10ῃ Φεβρουαρίου 1950.

33018|1950 Ἀπόφ. Γεν. Διοικητοῦ Κρήτης

Περὶ ἐγκρίσεως πρακτικῶν συνεδριάσεως Ε.Ρ.Φ. Λιμένος Χανίων—Σούδας.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 32 τῆς 16ης Φεβρουαρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3 παράγρ. 3 τοῦ Δ)τος τῆς 4-3-32 «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας τοῦ Κράτους φορ|κῶν ἐργασιῶν», ὡς συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 27-11-29 Δ)τος «περὶ καθορισμοῦ ἁρμοδιότητος Γενικῶν Διοικητῶν».

2) Τὰ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 16 Α. Δ. ἀναφορᾶς τῆς Λιμενικῆς Ἀρχῆς Χανίων ὑποβληθέντα ἡμῖν πρὸς ἔγκρισιν ὑπ' ἀριθ. 77 καὶ 78 πρακτικὰ συνεδριάσεως τῆς Ε.Ρ.Φ. Λιμένος Χανίων—Σούδας, ἀποφαίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὰς ἐν τοῖς ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 77 καὶ 78 πρακτικοῖς συνεδριάσεως τῆς Ε.Ρ.Φ. Λιμένος Χανίων—Σούδας ληφθείσας ἀποφάσεις ὡς ἔχουσι.

Ἐν Χανίοις τῇ 30 Ἰανουαρίου 1950.

7915|665|1950 Ἀπόφασις Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας

Περὶ καθορισμοῦ πρακτορειακῶν δικαιωμάτων Λιμένος Ρόδου.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 37 τῆς 25 Φεβρουαρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὰς διατάξεις τῆς παρ 2 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Α. Νόμου 881|36 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν Νόμων 5167 καὶ 5944 περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας φορτ|κῶν ἐργασιῶν». 2) Τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 137|17.12.49 ἀναφορᾶς του Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτ|σεων Λιμένος Ρόδου ὑποβληθὲν ἡμῖν ἀντίγραφον πρακτικῶν συνεδριάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης ὑπ' ἀριθ. 15|2.12.49 περὶ καθορισμοῦ κατὰ κατηγορίας τιμολογίου πρακτορειακῶν δικαιωμάτων Λιμένος Ρόδου, ἀποφαίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὸ ἐν τῷ ἀνωτέρῳ πρακτικῷ τῆς Ἐπιτροπῆς ρυθμίσεως φορ|σεων Λιμένος Ρόδου καθοριζόμενον τιμολόγιον πρακτορειακῶν δικαιωμάτων ὡς ἔχει.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Φεβρουαρίου 1950

Αι Απόψεις Μας

Περιπτώσεις καί δίκαιον

Καθώς είναι γνωστόν, παραλλήλως πρός τούς νόμους περί υποχρωτικής καταγγελίας τής συμβάσεως έργασίας, πού αποτελούν τήν ύλην τού έργατικού δικαίου, ισχύει καί τό άρθρ. 669 Α. Κ. δι' όσας περιπτώσεις δέν καλύπτουν οί είδικοί αύτοί νόμοι.

Τό ζήτημα κυρίως ένεφανίσθη είς τήν δικαστηριακήν πράξιν έκ τής στενότητος έφαρμογής τού από 16|18 Ιουλίου 1920 δ.δ. «περί επεκτάσεως τού Ν. 2112 κλπ. καί έπί τών έργατών, τεχνιτών καί υπηρετών» έπί μόνων τών είς τό έξουσιοδοτήσαν διά τήν έκδοσιν τού διατάγματος άρθρ. 12 νόμου 2112 επιχειρήσεων (βιομηχανικών, μεταλλευτικών ή χειροτεχνικών επιχειρήσεων).

Έκ τούτου έγένετο δεκτόν, ότι όσαι επιχειρήσεις ή έργασίαι δέν καλύπτονται υπό τού έν λόγω διατάγματος, υπάγονται, ώς πρός τήν καταγγελίαν συμβάσεως έργασίας τών μισθωτών των, είς τό άρθρ 669 Α. Κ.

Η λύσις βεβαίως, από απόψεως νομοθετικών κειμένων, είναι ορθή καί δικαία. Κατά τό άρθρ. 38 τού Εισαγωγικού Νόμου τού Αστικού Κώδικος 2783|1941 διατηρούνται έν ισχύϊ, μεταξύ τών άλλων, καί οί νόμοι περί υποχρεωτικής καταγγελίας τής συμβάσεως έργασίας, είς όσην έκτασιν βεβαίως έχουν εφαρμογήν, μέ συνέπειαν τά υπάρχοντα είς τήν νομοθεσίαν κενά νά συμπληρούνται υπό τών διατάξεων τού Κώδικος.

Έν τούτοις, έν άπό νομοθετικών κειμένων φαίνεται νά είναι τό πράγμα δικαίον, διασπάται αδικαιολογήτως ή ενότης τού τρόπου καταγγελίας συμβάσεως, άφού διάφορος είναι καί κατά τρόπον καί κατ' έκτασιν προστασίας ή ρύθμισις τών νόμων περί υποχρεωτικής καταγγελίας συμβάσεως έργασίας (δ. δ. 16|18 Ιουλίου 1920) έκείνης τού άρθρ. 669 Α. Κ.

Τό πρώτον καθορίζει τόν χρόνον καταγγελίας συμβάσεως μέχρις 60 ημερών, αναλόγως τού χρόνου υπηρεσίας τού μισθωτού. Τό δεύτερον παγιοποιεί τήν προθεσμίαν προειδοποιήσεως, ανεξαρτήτως χρόνου υπηρεσίας είς 15 ημέρας.

Τό πρώτον άκόμη δέν απαλλάσσει τής υποχρεώσεως καταγγελίας συμβάσεως καί όταν υπάρχη δεδικαιολογημένη αίτια απολύσεως (πλήν τής περιπτώσεως τού άρθρου 6 αύτού), τό δεύτερον όμως άρθρ. 669 Α. Κ. συνδυαζόμενον πρός τό άρθρ. 672 Α. Κ. επιτρέπει τήν άνευ τηρήσεως προθεσμίας, οποτεδήποτε, καταγγελίαν συμβάσεως διά σπουδαίον λόγον καί μάλιστα χωρίς νά αποκλείεται τό δικαίωμα τούτο διά συμφωνίας.

Τό πρώτον τέλος δ. δ. 16|18 Ιουλίου 1920 θεωρεί έγκυρον τήν καταγγελίαν συμβάσεως καί όταν δέν τηρηθή ή δι' αύτού δριζομένη προθεσμία προειδοποιήσεως, μέ συνέπειαν τήν καταβολήν αναλόγου αποζημιώσεως. Τό δεύτερον άρθρ. 669 Α. Κ. θεωρεί άκυρον τήν καταγγελίαν καί ισχύουσαν τήν σύμβασιν μέχρι τής παρόδου τού χρόνου προειδοποιήσεως (15 ημερών).

Αλλά δέν είναι καί άνευ σημασίας τό ότι το άρθρ. 669 Α. Κ. εφαρμόζεται έπί τών μετά τήν ισχύν τού Α. Κ. συνομολογηθεισών σχέσεων, ώστε νά προκύπτη ή συνέπεια νά στερούνται οιασδήποτε νομοθετικής προστασίας οί μισθωτοί τών αύτών κατηγοριών επιχειρήσεων καί έργασιών, τών οποίων ή σχέσις ρυθμίζεται ήδη υπό τού άρθρ. 669 Α. Κ.—άς' όσον δέν υπάγονται είς τό δ. δ 16|18 Ιουλίου 1920—άν ή σύμβασίς των συνωμολογήθη πρό τού Α. Κ.

Σημειούντες τ' ανωτέρω σκοπόν έχομεν νά τονίσωμεν τήν θεσπισθείσαν είς τό ισχύον δίκαιον καταγγελίας τής συμβάσεως έργασίας πολυαρχίαν, ή οποία δεβαίως δέν απεικονίζει τήν αναγκαίαν ενότητα, πού θά έπρεπε νά διακρίνη τό δίκαιον, ώστε νά είναι άμεσος αντιληπτή έκ μέρους τών ενδιαφερομένων ή έκτασις τών υποχρεώσεων καί δικαιωμάτων των.

Η συνέπεια βεβαίως αύτη προήλθεν αναγκαίως έκ τής συνυπάρξεως τής είδικής έργατικής νομοθεσίας τού Αστικού Κώδικος, κατά τήν είσαγωγήν τού οποίου διέφυγεν (ώς ή περίπτωσις τών μή υπαγομένων είς τό δ. δ. 16|18 Ιουλίου 1920 σχέσεων, ένώ πρόθεσις καί σκοπός τού Νομοθέτου τού Εισαγωγικού τού Αστικού Κώδικος Νόμου, ώς καταφαίνεται έκ τού άρθρου 38 αύτού, υπήρξε νά εφαρμοσθή ή είδική έργατική νομοθεσία, μέ τήν σκέψιν προδήλως ότι αύτη καλύπτει τό σύνολον τών περιπτώσεων.

Ένόσω όμως έκ τών πραγμάτων διεπιστώθησαν κατά τήν εφαρμογήν αί ανωτέρω έξελίξεις, νομίζομεν ότι δέν θά έβλαπτε ό αναγκαίος συντονισμός τών σχετικών διατάξεων, ώστε, άφού κυριαρχική σκέψις υπήρξε νά διατηρηθή καί μετά τόν Κώδικα ή έργατική νομοθεσία έπί τού έξεταζομένου θέματος, νά υπαχθούν τουλάχιστον όλαι αί περιπτώσεις είς αύτήν.

Κατ' απλήν λογικήν σκέψιν θεωρείται αδικαιολόγητος ή διαφοροποίησις αύτή τού δικαίου, ένώ, έξ άλλου, δέν εξυπηρετείται τουλάχιστον καμμία είδική σκοπιμότης.

Τινά έκ τού Αστικού Κώδικος

Καί επειδή ό λόγος περί ανωμάλων τού δικαίου φίλος αναγνώστης τής «Επιθεωρήσεως Εργατικού Δικαίου» μας έρωτά, άν πράγματι δικαιολογήται ή εξάρτησις τής εφαρμογής τών άρθρων 657 καί 658 Α. Κ. έκ τού χρόνου καταρτίσεως τής συμβάσεως, ώστε νά έχουν ταύτα εφαρμογήν μόνον έπί τών μετά τήν ισχύν τού Αστικού Κώδικος συναφθεισών σχέσεων.

Πρέπει πράγματι νά ομολογηθή, ότι τά άρθρα 657 καί 658 Α. Κ., τά οποία, ώς γνωστόν, κατ' έκτροπήν τής γενικής αρχής τού δικαίου, επιβάλλουν είς τόν εργοδότην τήν είς αύτά υποχρέωσιν μισθού, άν ό μισθωτός εμποδισθή από απουσίαν κώλυμα νά παράσχη τάς υπηρεσίας του, αποτελούν μίαν μεγάλης σημασίας κοινωνικήν διάταξιν, άγνωστον είς τό έκλιπτον προηγούμενον τού Αστικού Κώδικος βυζαντινορρωμαϊκόν δίκαιον.

Τόσην μάλιστα σημασίαν απέδωσεν ό Αστικός Κώδιξ είς την διάταξιν, ώστε νά κηρύξη, κατά τό άρθρ. 679 αύτού, άκύρους τάς συμφωνίας, διά τών οποίων περιορίζονται τά έκ τών άρθρ. 657 καί 658 δικαιώματα τού μισθωτού.

Ακριβώς όμως, ένεκα τής εξόχως κοινωνικής σημασίας τής διατάξεως, θά έπρεπε, νομίζομεν, ό Αστικός Κώδιξ ή ό Νομοθέτης τού Εισαγωγικού του Νόμου νά φανή γενναιότερος είς την κοινωνικήν επιδίωξίν του, ώστε δι' αύτής νά καλυφθούν καί αί περιπτώσεις τών πρό τού Κώδικος συναφθεισών σχέσεων, άφού, όπως καί έν έχη, είναι δύσκολον λογικώς νά έννοήση ό μισθωτός τόν λόγον τής διαφοροποιήσεως αύτής τού δικαίου, αναλόγως τού χρόνου τής συμβάσεως.

Τό ανώμαλον αύτό τού δικαίου, καθ' όσον γνωρίζομεν, τό είχεν ήδη αντιληφθή πρό τινος καιρού τό Υπουργείον Εργασίας καί δι' ενός σχεδίου νόμου διωρθούτο είς τό δικαίον.

Αλλά δέν επετεύχθη νά καταστή τούτο νόμος. Ένας λόγος όμως περισσότερος ότι δέν απώλεσε τό ζήτημα την αξίαν του.

Αλληλογραφία

Κον **Χ. Τ. Θεσσαλονίκην**: Δέν έγινε νεωτέρα τροποποίησις είς την νομοθεσίαν περί στρατευομένων μισθωτών ιδιωτικών επιχειρήσεων πέραν τού τελευταίου κατά χρονολογικήν σειράν Ν. 519|1948.

Τό σχέδιον νόμου, περί τού οποίου έγραψαν πρό καιρού αί καθημερινάι εφημερίδες, δέν εψηφίσθη.

Διά τό στρατευόμενον μόνον προσωπικόν τού Δημοσίου, Δήμων, Κοινοτήτων καί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου εισήχθη ό Ν. 986|1949 (ΕΕΔ 8, 604).

Παραράματα

Έν σελ. 217 τού παρόντος τόμου, α' στήλη, 5η σειρά, ή φράσις «δύο υπάλληλοι τής Τραπέζης τής Ελλάδος...» νά διορθωθή είς το ορθόν «δύο υπάλληλοι τής Εθνικής Τραπέζης τής Ελλάδος...».

Η ΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΙΣ ΠΕΡΙ ΧΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΠΡΟΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥΣ ΕΠ' ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ 1950

17590|1375|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας (*).

«Περὶ καταβολῆς ἐφ' ἅπαξ χρηματικῆς παροχῆς εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῆς χώρας ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα 1950».

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 28|44, 866|1946 καὶ 1093|1946.

2) Τοῦ Κωδ. Νόμου 5167|32, τοῦ Ν. Δ. 1254|49 καὶ τοῦ Α. Ν. 877|37.

3) Τὸ ἄρθρον 4 τῶν ἀπὸ 4-11-47 ἐθνικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

4) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 927|5-11-49 πρᾶξιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

5) Τὸν Νόμον 85|43 καὶ

6) Τὰς ὑπ' ἀριθ. 13400|46, 13443|47, 16202|48 καὶ 18561|49 ἀποφάσεις ἡμῶν

Ἀποφασίζομεν:

Ἄρθρον 1 — Μισθωτοί, παρέχοντες ἐξηρτημένην ἐργασίαν παρ' ἐργοδότῃ φυσικῷ ἢ νομικῷ προσώπῳ καὶ συνδεόμενοι μετ' αὐτοῦ διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀορίστου χρόνου, δικαιοῦνται, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα 1950, ἐφ' ἅπαξ χρηματικῆς παροχῆς ἴσης πρὸς τὸ ἥμισυ ἑνὸς μηνιαίου μισθοῦ, διὰ τοὺς ἐκ τούτων ἀμειβομένους διὰ μισθοῦ, καὶ πρὸς 15 (δέκα πέντε) ἡμερομίσθια, διὰ τοὺς ἐκ τούτων ἀμειβομένους δι' ἡμερομισθίου.

2) Ἡ ὡς ἄνω παροχὴ βαρύνει τοὺς οἰκείους ἐργοδότας.

Ἄρθρον 2. — 1) Ἡ ὑπὸ τοῦ προηγουμένου ἄρθρου προβλεπομένη παροχὴ θέλει ὑπολογισθῇ ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ διαιτητικῶν ἀποφάσεων ἢ ἀποφάσεων ἐκδοθεισῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 28|44 καθωρισμένων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, προσηυξημένων α) διὰ τῶν δι' ἀποφάσεων ἡμῶν χορηγηθεισῶν προσαυξήσεων καὶ β) διὰ τῶν ἐπιδομάτων καὶ προσαυξήσεων, τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἢ διαιτητικῶν ἀποφάσεων ἢ ἀποφάσεων ἐκδοθεισῶν βάσει τοῦ νόμου 28|44.

2) Ἐπιδόματα παρεχόμενα λόγῳ ὑπερωριακῆς ἀπασχολήσεως ἢ δι' ἐθνοπορικὰ ἔξοδα δὲν ὑπολογίζονται.

3) Δὲν ὑπολογίζονται ὁμοίως αἱ χορηγούμεναι τυχὸν εἰς εἶδος παροχαὶ καὶ ἡ τροφή, φωτισμός, οἴκησις, ἔνδυσις ἢ τὰ ἀντίτιμον τούτων, ἐφ' ὅσον τοιαῦται παροχαὶ δὲν προβλέπονται ρητῶς ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ διαιτητικῶν ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων. Συνυπολογίζονται ὅμως αἱ τυχὸν διὰ τὰ ἀνωτέρω εἴδη ἐνεργούμεναι κρατήσεις ἐκ τῶν ἀποδοχῶν.

4) Εἰς ἃς περιπτώσεις ἡ ἀμοιβὴ τοῦ μισθωτοῦ καθορίζεται δι' ἐλευθέρας συμφωνίας, ἐλλείψει εἰδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας κλπ., διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1 θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν διὰ τοὺς ἐκ τούτων ὑπαλλήλους ἡ ἀπὸ 12-8-36 ἐθνικὴ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ὑπαλλήλων, ὡς αὕτη ἀναπροσηρμόσθη διὰ τῶν ἀπὸ 4-11-47 καὶ 1-12-47 ἐθνικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|49 ἀποφάσεως ἡμῶν, διὰ δὲ τοὺς ἐργατοτεχνίτας καὶ ὑπηρέτας τὸ ἄρθρον 6 τῆς παρούσης.

Ἄρθρον 3. — 1) Τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1 δικαιοῦνται εἰς τὸ ἀκέραιον οἱ εἰς σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας ταλαιπωροῦντες κατὰ τὴν 1ην Ἀπριλίου ε. ἔ. μισθωτοί, συναφθείσης πρὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1950.

2) Ἐὰν ἡ σύμβασις ἐργασίας συνήφθη μετὰ τὴν 1-1-1950 ἢ συναφθεῖσα προγενεστέρως ἐλύθη μετέπειτα καὶ μέχρι τῆς Ἀπριλίου 1950, ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1 τῆς παρούσης προβλεπομένη παροχὴ θὰ καταβληθῇ εἰς τοὺς δικαιούχους ταύτης μειωμένη κατὰ 5|15 δι' ἕκαστον μῆνα ἐλλείποντος ἀπὸ 1-1-50 μέχρι 1-4-50 ἐργασίας.

3) Κλάσμα ὑπερβαῖνον τὸ 15ήμερον θεωρεῖται συμπεπληρωμένος μήν.

4) Οἱ οἰκειοθελῶς ἀποχωρήσαντες τῶν ἐργασιῶν των μισθωτοί, ὡς καὶ οἱ ἀπολυθέντες ἄνευ ἀποζημιώσεως διά τινα τῶν λόγων τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2112, δὲν δικαιοῦνται τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1. Δὲν θεωρεῖται οἰκειοθελὴς ἀποχώρησις διὰ τὴν καταβολὴν τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1 ἡ συνεπείᾳ ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ ἐπελθοῦσα λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

5) Οἱ παρασχόντες ἐξηρτημένην ἐργασίαν κατὰ τὸ ἀπὸ 1-1-50 μέχρι καὶ 1-4-50 χρονικὸν διάστημα, περιοδικῶς, εἰς πλείονας τοῦ ἑνὸς ἐργοδότας, δικαιοῦνται παρ' ἑκάστου ἐκ τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1 τῶν 5|15 δι' ἕκαστον μῆνα ἐργασίας.

Ἄρθρον 4.—1) Τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1 δικαιοῦνται καὶ οἱ ἐν καταστάσει α) ἀσθενείας β) στρατεύσεως (ἔφεδροι, κληρωτοί, θέλοντες) καὶ γ) ἀδείας ταλαιπωροῦντες μισθωτοί, ἐφαρμοζομένων ἀναλόγως ἐπ' αὐτῶν τῶν λοιπῶν διατάξεων τῆς παρούσης.

2) Ἐπίσης δικαιοῦνται ταύτης ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω προϋποθέσεις καὶ οἱ ἐπὶ μισθῷ Νομικοὶ Σύμβουλοι Ἄνων, Ἑταιριῶν καὶ ἐπιχειρήσεων ἐν γένει.

3) Τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρ. 1 δικαιοῦνται εἰς τὸ ἥμισυ καὶ οἱ εἰς κατάστασιν διαθεσιμότητος ταλαιπωροῦντες μισθωτοί, ἐφ' ὅσον εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην περιῆλθον πρὸ τῆς 15.2.50, ἄλλως ἔχουν ἐφαρμογὴν καὶ δι' αὐτοὺς αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 3.

Ἄρθρον 5.—1) Οἱ εἰς σχέσιν ἐξηρτημένης ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου ἢ ἔργου διατελέσαντες μισθωτοὶ κατὰ τὸ ἀπὸ 1.1.50 μέχρι καὶ 1.4.50 διάστημα, δικαιοῦνται τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1 ἐν ἀναλογίᾳ πρὸς τὸ 1|15 ταύτης ἀνὰ 5 πραγματοποιηθέντα ἡμερομίσθια.

2) Εἰς τὰς διατάξεις τῆς ἀνωτέρω παραγράφου ὑπάγονται καὶ οἱ ἐργατοτεχνῖται τῶν δημοσίων ἔργων.

3) Ἐὰν ὅμως ἡ σχέσις ἐργασίας τῶν ἐν τῇ παραγρ. 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου μισθωτῶν συνῃφθείσα πρὸ τῆς 1-1-50 ἐξακολουθεῖ ὁριστικῶς μένουσα τὴν 1-4-50, ἡ παροχὴ τοῦ ἄρθρου 1 θὰ καταβληθῇ εἰς τὸ ἀκέραιον.

Ἄρθρον 6.—1) Εἰς τοὺς παρέχοντας ἐξηρτημένην ἐργασίαν εἰς μόνιμον ἐργοδότην ἐπ' ἀμοιβῇ κατὰ μονάδα ἐργασίας ἡ παροχὴ τοῦ ἄρθρου 1 ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τῶν ἄρθρων 3,4,5 τῆς παρούσης θὰ ὑπολογισθῇ βάσει ἡμερομισθίου δραχ. 20.000 διὰ τοὺς τεχνίτας καὶ δραχ. 15.000 διὰ τοὺς ἀνειδικεύτους ἐργάτας, ἐφ' ὅσον ὑπὸ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ διαιτητικῶν ἀποφάσεων ἢ ἀποφάσεων τοῦ Ν. 28|44 δὲν προβλέπονται εὐνοϊκώτερα βασικὰ ἡμερομίσθια.

2) Εἰς τοὺς ὑποδηματεργάτας καὶ ραπτεργάτας ἡ παροχὴ τοῦ ἄρθρου 1 θὰ ὑπολογισθῇ βάσει ἡμερομισθίου δραχ. 18.200 διὰ τοὺς τεχνίτας καὶ δραχ. 10.400

(*) Ὑπογραφεῖσα ἀπεσταλη πρὸς δημοσίευσιν εἰς τὴν Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως.

διά τούς δοκιμούς αὐτῶν, καταβληθήσεται δέ εἰς ἀμφοτέρους ὑπό τοῦ ἐργοδότου του τεχνίτου.

"Ἄρθρον 7.—1) Εἰς τούς σταφυλεργάτας καί τούς ἐργάτας σταφίδος ἐν γένει θέλει καταβληθῆ, ἀντί τῆς ὑπό τοῦ ἄρθρ. 1 προβλεπομένης παροχῆς, ἀνά 5 πραγματοποιηθέντα ἡμερομίσθια κατά τό ἀπό 1.1.50 μέχρι καί 1.4.50 διάστημα ἓν ἡμερομίσθιον ἤ κλάσμα τούτου διά τά κάτω τῶν πέντε πραγματοποιηθέντα, ὑπολογιζόμενον κατά τά ἐν ἄρθρ. 2 τῆς παρούσης ὁριζόμενα. Ἡ διά τούς ἐκ τούτων ἀμειβομένους κατά τεμάχιον βάσει τοῦ πηλίκου τῆς διαιρέσεως τῶν πραγματοποιηθεισῶν εἰσπράξεων ἐν τῇ ὡς ἄνω χρόνῳ διά τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἡμερῶν καθ' ἃς ἐν αὐτῷ εἰργάσθησαν.

2) Πρός ἐξεύρεσιν τῶν πραγματοποιηθέντων ἡμερομισθίων τῶν ἐπί τιμολογίῳ ἀμειβομένων ἐργατῶν σταφίδος Ἡρακλείου, ἐάν ὅπως τό σύνολον τῶν πραγματοποιηθεισῶν ἀπό 1.1.50 μεχρι καί 1.4.50 εἰσπράξεων διαιρεθῇ διά τοῦ ὑπό τῆς ἀπό 5.12.47 οἰκείας συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας προβλεπομένου ἡμερομισθίου μή δυναμένων νά ὑπερβοῦν τά 15 δι' ἕκαστον μισθωτόν.

"Ἄρθρον 8.—1) Οἱ ἐκ τῶν μισθωτῶν τοῦ ἄρθρου 1 ἀμειβόμενοι διά ποσοστῶν ἤ φιλοδωρημάτων μόνον δέν δικαιοῦνται τῆς ὑπό τοῦ ἄρθρου 1 προβλεπομένης παροχῆς.

2) Οἱ ἐκ τούτων ἀμειβόμενοι διά μικτοῦ συστήματος ὑπό τάς προϋποθέσεις καί διακρίσεις τῶν προηγουμένων ἄρθρων δικαιοῦνται τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1, ὑπολογιζομένης ἐπί τοῦ μισθοῦ.

3) Ὁμοίως δικαιοῦνται τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρ. 1, συντρεχουσῶν καί τῶν λοιπῶν προϋποθέσεων τῆς παρούσης, καί οἱ ἀρτεργάται καί οἱ ἀρτοβοηθοί.

"Ἄρθρον 9.—Εἰς ἃς περιπτώσεις ἡ παροχή τοῦ ἄρθρου 1 ρυθμίζεται διαφορετικῶς ὑπό συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἤ διαιτητικῶν ἀποφάσεων, ὑπερτερεῖ τῆς παρούσης αἱ σχετικαί διατάξεις τούτων.

"Ἄρθρον 10.—Πρός ἀπόληψιν ἐκ μέρους τῶν εἰς τάς φορτικάς ἐργασίας ἀσχολουμένων τῆς εἰς τούς λοιπούς μισθωτούς χορηγηθησομένης ἐφ' ἅπαξ παροχῆς ἐπί τοῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα ἔτους 1950 καί ἕνεκεν τοῦ ἰδιοτύπου τῶν ἐργασιῶν τούτων καθορίζομεν τά ἀκόλουθα :

1) Διά τούς στερουμένους μονίμου ἐργοδότου καί ἀμειβομένους ἐπί τιμολογίῳ ἐργάτας φορτ)τάς λιμένων καί ξηρᾶς, σημειωτάς, ζυγιστάς καί φύλακας ἐμπορευμάτων, αὔξησιν τοῦ ἰσχύοντος ἐργατικοῦ τιμολογίου ἀμοιβῆς των ἤ τῶν πάσης φύσεως νομίμων ἀποδοχῶν των ἀπό 3ης Ἀπριλίου 1950 μέχρι 3ης Μαΐου 1950 συμπεριλαμβανομένης κατά ποσοστόν 35 ο/ο.

2) Διά τούς ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ λιμένος Πειραιῶς ἐργαζομένους ἐπί ἡμερομισθίῳ ἤ τιμολογίῳ ἐργάτας, ὡς οἱ σημειωταί ἐργάται φορτηγίδων, φύλακες ἐμπορευμάτων, ζυγισταί γαιανθράκων, αὔξησιν τῶν πάσης φύσεως νομίμων ἀποδοχῶν των, κατά τό ἐν παραγράφῳ 1 τοῦ παρόντος ὁριζόμενον χρονικόν διάστημα, κατά ποσοστόν 35 ο/ο. Ἐν περιπτώσει μή πραγματοποιήσεως εἰς τό ἀκέραιον ἐκ μέρους τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ ἕδαφίῳ τῆς διά τούς λοιπούς μισθωτούς ὁριζομένης ἐν ἄρθρῳ 1 παροχῆς, τό ὑπόλοιπον ποσόν θέλει καταβληθῆ παρά τῶν οἰκείων αὐτῶν ἐργοδοτῶν κατ' ἀναλογίαν τῆς παρ' αὐτοῖς ἀπασχολήσεώς των, κατά τά δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Ο.Α.Π. ὁριζόμενα.

3) Πρός κάλυψιν τῆς διά τῶν ἐργολάβων φορτ)σεων λιμένων καταβληθησομένης ὡς ἐκτάκτου παροχῆς εἰς τούς παρ' αὐτῶν κατά τάς φορτ)σεις χρησιμοποιουμένους ἐργάτας πάσης κατηγορίας ὡς στερουμένους μονίμου ἐργοδότου, προσαυξάνονται τά ἐν ἰσχύϊ ἐργολαβικά δικαιώματα τά καταβαλλόμενα παρά τῶν φορτοπαραλητῶν τῶν φορτίων κατά ποσοστόν 12 1/2 ο/ο διά τό ἐν παρ. 1 τοῦ παόντος ὁριζόμενον χρονικόν διάστημα. Ὡσαύτως πρός κάλυψιν τῆς ὡς ἄνω ἐκτάκτου παροχῆς τῶν ἐργατοκαρραγωγέων (ἡνιόχων) προσαυξάνονται κατά ποσοστόν 20 ο/ο τά ἰσχύοντα τιμολόγια τῆς διά τῶν μέσων τούτων μεταφορᾶς εἰδῶν ἤ ἐμπορευμάτων χαρραγώγια διά τό ἐν παραγρ. 1 τοῦ παόντος ἄρθρου ὁριζόμενον χρονικόν διάστημα.

"Ἄρθρον 11.—1) Τῶν ἐπί τιμολογίῳ ἀμειβομένων καί εἰς μή μόνιμον ἐργοδότην ἀπασχολουμένων μισθωτῶν, ἐκδορροφαγέων, ἐργατῶν καταργασίας ἐντέρων, ἀκαταργάστων δερμάτων κλπ. αὐξάνονται τά τιμολόγια ἀμοιβῆς των διά τό χρονικόν διάστημα ἀπό 1.4.50 μέχρι καί 2.5.50 κατά ποσοστόν 15 ο/ο.

2) Εἰς τούς ὀρναλοχρωματιστάς καί ματσακονιστάς, ἀντί τῆς ὑπό τοῦ ἄρθρου 1 προβλεπομένης παροχῆς, θέλει καταβληθῆ ἀνά τέσσαρα πραγματοποιηθέντα κατά τό ἀπό 1.1.50 μέχρι καί 1.4.50 διάστημα ἡμερομίσθια, ἐν ἡμερομισθίῳ ἐκ δραχ. 22.000. Διά τά κάτω τῶν τεσσάρων παρ' ἑκάστῳ ἐργοδότῃ πραγματοποιηθέντα οὐδέν θέλει καταβληθῆ.

3) Εἰς τούς ἐλευθέρους ἐργάτας τοῦ Ο.Α.Π. θά καταβληθῆ ὡς χρηματική παροχή τοῦ ἄρθρου 1 τῆς παρούσης ἓν (1) ἡμερομίσθιον ἀνά τέσσαρα πραγματοποιηθέντα ἡμερομίσθια παρ' ἑκάστου τούτων, κατά τό ἀπό 1.1.50 μέχρι 1.4.50 χρονικόν διάστημα.

"Ἄρθρον 12.—1) Ἡ παροχή τοῦ ἄρθρου 1 συμφωνεῖται πρός πᾶσαν ἐπί σκοπῷ δώρου διά τάς ἑορτάς τοῦ Πάσχα χορηγουμένην, πλήν τῆς περιπτώσεως κρατήσεων ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ ἐπί σκοπῷ καταβολῆς τοιούτου δώρου, καθ' ἣν αἱ κρατήσεις αὐτῶν θά καταβληθοῦν ἐπί πλέον τῆς ὑπό τοῦ ἄρθρου 1 τῆς παρούσης προβλεπομένης παροχῆς.

2) Ἐάν ὁ ἐργοδότης καταβάλλῃ εἰς τούς παρ' αὐτῷ ἀπασχολουμένους μισθωτούς μισθόν ἢ ἡμερομίσθιον ὑψηλότερον τοῦ καθοριζομένου ὑπό τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἢ διαιτητικῶν ἀποφάσεων κλπ., τό ἐπί πλέον τούτου ποσόν δέν συμψηφίζεται πρός τήν παροχήν τοῦ ἄρθρου 1 τῆς παρούσης.

"Ἄρθρον 13.—1) Εἰς τούς κατά τήν 31-3-50 ἐπιδοτουμένους ἀνέργους τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας καί τῶν παρ' ἄλλοις Ὀργανισμοῖς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως λειτουργούντων κλάδων ἀνεργίας χορηγεῖται ἔκτακτον ἐπίδομα, λίγῳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα, ἴσον πρός τό ἐπίδομα ἑνός 10ημέρου.

2) Εἰδικῶς εἰς τούς κατά τήν 12.2.50 ἐπιδοτηθέντας ἀνέργους καπναεργάτας χορηγοῦνται διά τήν αὐτήν αἰτίαν δέκα ἡμερήσια ἐπιδόματα ἀνεργίας, ἐφ' ὅσον κατά τήν 1.4.50 δέν εὑρίσκονται εἰς σχέσιν ἐργασίας.

"Ἄρθρον 14.— Ἡ παροχή τοῦ ἄρθρου 1 ὑπόκειται εἰς πάσας τάς νομίμους κρατήσεις ὑπέρ τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν.

"Ἄρθρον 15.—1) Ἡ ὑπό τῶν ἄρθρων 1-9 τῆς παρούσης προβλεπομένη παροχή θά καταβληθῇ μόνον ἐκ μιᾶς πηγῆς, ἧς ταυτότης ὁριζομένης τῆς ἐξ ἧς καταβάλλονται αἱ μεγαλύτεραι ἀποδοχαί.

2) Ἐν περιπτώσει συρροῆς ἰσοποσῶν ἀποδοχῶν ἐκ πλειόνων πηγῶν, ἡ καταβολή τῆς παροχῆς ταύτης θά βαρύνῃ κατ' ἰσομοιρίαν ἑκάστην ἐξ αὐτῶν.

3) Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν μία τῶν κατά τάς προηγουμένας παραγράφους πηγῶν εἶναι τό Δημόσιον ἢ Νομικόν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου, ἡ παροχή αὕτη εἶναι καταβλητέα ἐκ τῶν ἄλλων πηγῶν.

"Ἄρθρον 16.—Ἡ παροχή τῶν ἄρθρων 1-9 τῆς παρούσης θά καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου μέχρι τῆς 9ης Ἀπριλίου 1950, ἐφ' ὅσον δέν ὑπερβαίνει συνολικῶς τό ποσόν τῶν 300.000. Ἐάν ὅμως τό σύνολον ταύτης ὑπερβαίνῃ τάς 300.000 δραχμάς, τό ἐπί πλέον ποσόν θά καταβληθῇ μέχρι τῆς 13ης Ἀπριλίου 1950.

"Ἄρθρον 17.—Ἡ παροῦσα ἀπόφασις, ἰσχύουσα καθ' ἅπασαν τήν Ἐπικράτειαν, δημοσιευθήτω διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Ἀπριλίου 1950

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 9ος — Τεῦχος 7 (205)

Ἀθῆναι, 1 Ἀπριλίου 1950

Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥ ΑΝΗΛΙΚΟΥ ΕΝ ΤΩι ΕΛΛΗΝΙΚΩι ΔΙΚΑΙΩι

Ὑπὸ τοῦ κ. **Δ. ΑΛ. ΓΕΡΟΝΤΑ**, Δικηγόρου

Ὁ ἐργαζόμενος ἀνήλικος τὸ πρῶτον ἐπροστατεύθη παρ' ἡμῖν διὰ τοῦ νόμου ΔΚΘ' τῆς 24 Ἰανουαρίου]7 Φεβρουαρίου 1912 «περὶ ἐργασίας γυναικῶν καὶ ἀνηλίκων». Πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ἄνω νόμου δὲν εἶχον θεσπισθῆ κατ' ἰδίαν διατάξεις περὶ τῆς ἐν ἐργασίᾳ θέσεως αὐτοῦ, ἐκτὸς βεβαίως ἐκείνων, αἵτινες ἐνυπῆρχον ἐν τῷ Ἀστικῷ Δικαίῳ καὶ ἀνεφέροντο εἰς τὴν καθόλου προστασίαν τοῦ ἀνηλίκου. Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει καὶ ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ τελευταίου τούτου δικαίου συνήγετο, ὅτι ἡ ἐργασία αὐτοῦ ἦτο ἐπιτρεπτή. Οὕτω ὁ Ἕλλην νομοθέτης διὰ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ νόμου ΧΠΘ' τῆς 17 Αὐγούστου 1861 «περὶ ἀνηλίκων, ἐπιτροπείας, χειραφεσίας καὶ κηδεμονίας αὐτῶν», ἀμέσως καὶ σαφῶς ἀνεγνώριζεν εἰς τὸν ὑπερδεκατετραετῆ ἀνήλικον τὸ δικαίωμα νὰ ἐκμισθώνῃ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἐργασίαν, καθορίσας συγχρόνως ὅτι ἡ τοιαύτη ἐκμίσθωσις τελεῖ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν τῆς παροχῆς ἀδείας ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἢ τοῦ ἐπιτρόπου.

Διὰ δὲ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ αὐτοῦ νόμου ὡλοκληροῦτο, τρόπον τινά, τὸ πρὸς ἐργασίαν δικαίωμα τοῦ ἄνω ἀνηλίκου, ἀναγνωριζομένου εἰς αὐτὸν δικαιώματος διαθέσεως «ἄνευ τῆς συναινέσεως τοῦ πατρὸς ἢ τοῦ ἐπιτρόπου» παντὸς, ὅπερ ἀπέκτα οὗτος ἐκ τῆς ἰδίας του ἐργασίας ἢ τοῦ ἐδίδετο πρὸς χρῆσιν (1) (2).

Μὲ τὴν πάροδον ὅμως τοῦ χρόνου, ὅτε ὀλίγον κατ' ὀλίγον οἱ διάφοροι κλάδοι τῆς ἐργασίας ἤρχισαν νὰ ἐγκαταλείπουν τὸν τύπον τῆς βιοτεχνίας καὶ μετεβάλλοντο εἰς ἐκτεταμένας ἐπιχειρήσεις, τὸ δὲ ἐμπόριον καθημερινῶς ἐλάμβανε πλέον ἐντατικὴν μορφήν, ἀνέκυψαν ἐπιτακτικαὶ καὶ ἄμεσοι αἱ ἀνάγκαι τῆς διαμορφουμένης ἐργατικῆς τάξεως καὶ διετυποῦντο εἰς συγκεκριμένα αἰτήματα.

Ὑπὸ τὴν πίεσιν ὅθεν τῶν πραγμάτων καὶ ἀλλαχοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐν Ἑλλάδι, ἐψηφίσθησαν διάφοροι νόμοι, σκοπὸν ἔχοντες τὴν κατασφάλισιν ἐν τινι μέτρῳ τοῦ δικαίου τῶν ἐργαζομένων. Ἡ σπουδαιότης δὲ τῶν ἐργατικῶν τούτων νόμων καὶ ἡ μεγίστη σημασία, ἣν οὗτοι ἐνέχουν διὰ τὴν κοινωνικὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν ἰσορροπίαν τῶν οἰκονομικῶν δυνάμεων, καταφαίνεται καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι καὶ σήμερον ἔτι, ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἰσχύος τοιούτων προστατευτικῶν μέτρων, οἱ ἐργοδόται, οὐχὶ βεβαίως ἐν τῷ συνόλῳ των, δεικνύουν ἔναντι τῶν ἐργαζομένων ἀσυνήθη ἀδιαφορίαν καὶ ἀστοργίαν. Παλαιότερον δὲ ἡ κατάστασις αὕτη ἐνεφανίζετο ὑπὸ μορφήν, κατὰ πολὺ χειροτέραν τῆς σημερινῆς. Οὕτω ἐν Γαλλίᾳ κατὰ τὸ α' ἥμισυ τοῦ 19ου αἰῶνος ἡ διάρκεια τῆς ἐργασίας ἦτο 14-15 ὧραι ἡμερησίως, μὲ διακοπὴν 1 ὥρας διὰ τὸ μεσημβρινὸν γεῦμα. Κατὰ τὸ ἔτος 1840 ὁ μέσος καθημερινὸς μισθὸς ἦτο περίπου 2 φρ. διὰ τὸν ἄρρενα καὶ 1 φρ. διὰ τὴν ἐργαζομένην γυναῖκα, 0,45 τοῦ φρ. διὰ τὰ παιδία 8-10 ἐτῶν καὶ 0,75 τοῦ φρ. δι' ἐκείνα τῶν 16 ἐτῶν. Ἡ ἐργασία συνεπῶς διεξήγετο ὑπὸ ἀφαντάστως σκληροὺς ὅρους, τὸ δὲ φαινόμενον τῶν κάτω τῶν δέκα ἐτῶν ἐργαζομένων ἀνηλίκων δὲν ἦτο ἀσύνηθες ἐν Γαλλίᾳ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Εὐτυχῶς ὅτι τὸ ἄτοπον τοῦτο περιωρίσθη διὰ τοῦ νόμου τῆς 22]3]1841, δι' οὗ ἀπηγορεύθη ἡ χρῆσις ἐν τοῖς ἐργοστασίοις παίδων μικροτέρων τῶν 8 ἐτῶν καὶ περιωρίσθη εἰς 8 ὥρας ἡμερησίως ἡ ἐργασία τῶν ἀνηλίκων ἡλικίας 8-12 ἐτῶν. (3) Ἐν Ἑλλάδι πάντως οἱ ὅροι τῆς ἐργασίας δὲν ἔφθασαν εἰς τοιοῦτον καταθλιπτικὸν ἐπίπεδον, ἴσως διότι ἡ μεγάλη ἀνάπτυξις τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ τῶν βιομηχανιῶν ἐν γένει συνέπεσε μὲ τὴν ἐπιψήφισιν τῶν βασικῶν ἐργατικῶν νόμων. Καὶ μεταξὺ αὐτῶν προέ-

(1) Βλ. καὶ αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ νόμου τούτου ἐν Οἰκογενειακῷ Δικαίῳ *Κρασσᾶ-Πράτσικα*, σελ. 497, ἔνθα χαρακτηριστικῶς τονίζεται, ὅτι ἀναπόφευκτος ἀνάγκη ὑπηγόρευσε τὴν παραδοχὴν ἐξαιρέσεών τινων ἐκ τοῦ γενικοῦ κανόνος τοῦ ἀπαγορεύοντος τὴν ἄνευ συναινέσεως τῶν ἐπιμελητῶν ἀπαλλοτρίωσιν τῆς περιουσίας τοῦ ἀνηλίκου, διὰ τὸν συμπληροῦσαντα τὸ 14ον ἔτος ἀνήλικον, αἵτινες δὲ ἐξαιρέσεις διαλαμβάνονται ἐν τοῖς ἄρθροις 5 καὶ 6. Ταῦτα δὲν μετεβλήθησαν διὰ τῶν ἄρθρων 135 καὶ 136 τοῦ ἰσχύοντος Ἀστικοῦ Κώδικος.

(2) Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 6977]1948 ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ὁ ἀνήλικος, ὁ συμπληρώσας τὸ 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας του, δύναται νὰ παρίσταται ἐπὶ δικαστηρίου δι' ὅ,τι κερδαίνει ἐκ τῆς ἐργασίας του (ΕΕΔ 7, σελ. 749, βλ. καὶ *Κρασσᾶ - Πράτσικα*, Οἰκογεν. Δίκαιον § 217 σελ. 472 καὶ ἑπ. Σχετικὴ καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 632]1948 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς (ΕΕΔ 8, 60), ἀντίθετος ὅμως ἡ ὑπ' ἀριθ. 6315]1949 τοῦ Πρωτ]κείου Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 8, 914).

(3) Βλ. Traité de Droit du Travail par *Paul Durand* et *R. Jaussaud*. Paris 1947, σελ. 74, 75.

χουσαν θέσιν καταλαμβάνει ἀσφαλῶς καὶ ὁ διαληφθεὶς νόμος ΔΚΘ' τοῦ 1912 «περὶ ἐργασίας γυναικῶν καὶ ἀνηλίκων».

Τοποθετούμενος ὁ νόμος οὗτος εἰς τὰ πλαίσια τῆς ἐποχῆς του ἀπετέλεσε προοδευτικόν, πράγματι, νομοθέτημα, ὅπερ καὶ σήμερον ἔτι, μετὰ τεσσαράκοντα σχεδὸν ἔτη, ἐξακολουθεῖ κατὰ μέγιστον μέρος νὰ διέπῃ τὰ τῆς ἐργασίας τῶν ἀνηλίκων.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 1 αὐτοῦ τίθεται γενικὴ, ἀπαγορευτικὴ ἀρχή, συνισταμένη εἰς τὴν μὴ χρησιμοποίησιν ὡς ἐργατῶν ἢ μαθητευομένων παιδίων μὴ συμπληρωσάντων τὸ 12ον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῶν (4). Ἐν συνεχείᾳ ἀναγράφονται περιοριστικῶς ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ αἱ ἐπιχειρήσεις, ἐφ' ὧν ἰσχύει ἡ ἀπαγόρευσις (ὡς λ. χ. εἰς τὰ βιομηχανικὰ καὶ βιοτεχνικὰ ἐργοστάσια καὶ ἐργαστήρια, εἰς τὰ λατομεῖα, εἰς τὰς οἰκοδομικὰς ἐργασίας, εἰς τὰ ἑστιατόρια καὶ τὰ καφενεῖα κ. ἄ.), ἀφιεμένου κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἑνὸς τμήματος τῶν ἐργαζομένων ἀνηλίκων ἐκτὸς τῆς προστασίας αὐτοῦ (5).

Ὡς κατώτατον, ἐπιτρεπτὸν διὰ τὴν ἐργασίαν ὅριον τίθεται τὸ 13ον ἔτος τῆς ἡλικίας τοῦ ἀνηλίκου (ἀπαγορεύεται ἡ ἐργασία, λέγει ὁ νόμος, εἰς παιδία ***μὴ συμπληρώσαντα*** τὸ 12ον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῶν), χωρὶς ὅμως ἡ ἄνω ἀρχὴ νὰ εἶναι ἀνεξαίρετος. Οὕτω, ἡ ἀπαγόρευσις δὲν ἰσχύει προκειμένου περὶ ἀνηλίκων ὑπερβάντων τὸ 10ον ἔτος τῆς ἡλικίας των, ἐφ' ὅσον ἡ χρησιμοποίησις αὐτῶν ἐν τῇ ἐργασίᾳ γίνεται ὑπὸ τῶν ἰδίων των γονέων ἢ ἐπιτρόπων, ἀπασχολοῦνται δὲ ἐν αὐτῷ μέλη τῆς ἰδίας οἰκογενείας ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ πατρός, τῆς μητρὸς ἢ τοῦ ἐπιτρόπου. Ἀλλὰ καὶ πάλιν, ἐὰν ἡ ἐργασία εἶναι ἐκ τῶν ἐπικινδύνων ἢ ἐπιβλαβῶν τοιούτων ἢ γίνεται διὰ μηχανικῆς κινητηρίου δυνάμεως, κατισχύει ἡ ἀπαγόρευσις (ἄρθρον 1 τοῦ νόμου). Καθίσταται οὕτω ἐμφανὲς ἐκ τῶν προεκτεθέντων ὅτι ὁ σκοπὸς τοῦ νομοθετικοῦ τούτου μέτρου πρὸς προστασίαν τῶν ἀνηλίκων κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας των ὑπῆρξεν ἀρκετὰ εὐρύς, παρ' ὅλον ὅτι ἡ περιοριστικὴ ἀπαρίθμησις τῶν ὑπὸ ἀπαγόρευσιν ἐπιχειρήσεων ἀποκλείει, καθ' ἃ προελέχθη, ἓν μέρος τῶν ἐργαζομένων ἀνηλίκων τῆς προστασίας αὐτοῦ. Διότι πράγματι δὲν εἶναι αἱ ἐν τῷ νόμῳ ἀπαριθμούμεναι ἐργασίαι αἱ μόναι ἐπαχθεῖς τοιαῦται, ἀφοῦ καὶ ἄλλαι ἐκτὸς αὐτοῦ κείμεναι παρίστανται ἀνάγκη νὰ ρυθμισθοῦν νομοθετικῶς (6).

Κριτήρια διὰ τὴν παρεχομένην προστασίαν ἐλήφθησαν, ἐκτὸς τῆς ἡλικίας, μερικὰ χαρακτηριστικὰ στοιχεῖα τῆς ἐργασίας, ὡς λ. χ. τὸ βάρος ἢ τὸ εἶδος αὐτῆς ἢ καὶ ἡ ὥρα, καθ' ἣν παρέχεται αὕτη. Τὰ τελευταῖον μάλιστα τοῦτο διαφαίνεται σαφέστερον ἐκ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ νόμου, δι' οὗ ἀπαγορεύεται ἀπολύτως μετὰ τὴν 9ην ἑσπερινὴν καὶ πρὸ τῆς 5ης πρωϊνῆς εἰς νεαρὰ πρόσωπα, μὴ συμπληρώσαντα τὸ 16ον ἔτος τῆς ἡλικίας των, νὰ πωλῶσιν οἱαδήποτε ἀντικείμενα ἢ νὰ παρέχωσιν οἱανδήποτε ἐργασίαν εἰς τὰς ὁδούς, τὰς πλατείας ἢ τοὺς δημοσίους ἐν γένει τόπους (7).

Ἐν τούτοις ὅμως, ἐνῷ τίθεται διὰ τῆς διατάξεως ταύτης μία τόσον ἀπόλυτος — καὶ ἐπαινετὴ πράγματι — ἀπαγόρευσις διαφυλάττουσα τὸν ἀνήλικον ἐκ τῆς πρώρου πρωϊνῆς ἐγέρσεως καὶ ἐκ τῆς νυκτερινῆς ἀγρυπνίας, διὰ τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἰδίου τούτου ἄρθρου καθορίζεται ἐν τούτοις ὅτι «τῶν ἀνωτέρω ἀπαγορεύσεων ἐξαιροῦνται οἱ ἄρρενες πωληταὶ ἐφημερίδων, οἱ συμπληρώσαντες τὸ 12ον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῶν». Ἡ τελευταία αὕτη παράγραφος, ἐρχομένη εἰς τελείαν ἀντίθεσιν πρὸς αὐτὸν τὸν ὑπὸ τοῦ νόμου καθοριζόμενον σκοπόν, καθίσταται ἀνεξήγητος, διότι διερωτᾶται κανεὶς διατί τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἐφημεριδοπώλου ἐκρίθη παρὰ τοῦ νομοθέτου ὀλιγώτερον ἐπαχθὲς καὶ διατί ἐπὶ τῶν οὕτω ἐργαζομένων δὲν ἀσκεῖ ἐπιβλαβῆ ἐπίδρασιν ἡ πρὸ τῆς 5ης πρωϊνῆς καὶ μετὰ τὴν 9ην ἑσπερινὴν ἀπασχόλησις; Νομίζομεν ὅτι ἐν προκειμένῳ συντρέχει ὁ ἴδιος δικαιολογητικὸς λόγος, ὅστις ἀπέβλεφεν εἰς τὴν καθόλου προστασίαν τοῦ ἐργαζομένου ἀνηλίκου (8).

---

(4) Ἐνδιαφέρον εἶναι νὰ σημειωθῇ ἐνταῦθα ὅτι εἰς τὰς νομοθεσίας ἄλλων κρατῶν τίθεται ἡ διάκρισις τοῦ φύλου ὡς βάσις τῆς διακρίσεως τῆς ἐργασίας. Οὕτω λ. χ. διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 14498 τῆς 29|10| 1927 διατάγματος τῆς Πορτογαλίας καὶ δὴ διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 αὐτοῦ καθορίζεται ὅτι «... ὁ ὅρος παιδίον ἀναφέρεται καὶ εἰς τὰ δύο φύλα καὶ περιλαμβάνει πρόσωπα ἀνδρικοῦ γένους μέχρις ἡλικίας 16 ἐτῶν καὶ πρόσωπα θηλυκοῦ γένους μέχρις ἡλικίας 18 ἐτῶν. (Βλ. Serie legislative du Bureau International du Travail, Juillet 1930). Παρ' ἡμῖν τοιοῦτον τι δὲν ἀναγράφεται ἐν τῷ νόμῳ, προφανῶς διότι, ὅπου οὗτος θέλει νὰ προστατεύσῃ τὰς γυναῖκας, ὁμιλεῖ εἰδικῶς περὶ αὐτῶν.

(5) Σχετικὴ καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 128|1943 ἀπόφασις τοῦ Πρ. Πρωτ. Ἀθηνῶν, δεχομένη τὸ περιωρισμένον τῆς προστασίας (ΕΕΔ 2, 437).

(6) Ἐν Γαλλίᾳ διὰ τοῦ Διατάγματος τῆς 21|3|14 ἀφορῶντος τὰς ἐπικινδύνους ἐργασίας τὰς ἀπαγορευομένας εἰς τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδία, καὶ δὴ διὰ τῶν ἄρθρων 1, 2, 3, 4 καὶ ἐπόμ. αὐτοῦ λαμβάνεται αὐστηρὰ κρόνοια καὶ διὰ τοὺς πέραν τῶν 12 ἐτῶν ἐργαζομένους ἀνηλίκους, ἐξικνουμένη μέχρι τοῦ 18ου ἔτους τῆς ἡλικίας, ὡς καὶ διὰ τὰς γυναῖκας, ἀδιακρίτως ἡλικίας (Βλ. Code du travail et de la prévoyance sociale τοῦ Henry Bourdeaux, ἐπιμελείᾳ τῶν *Gaston Griolet* καὶ *Charles Vergé*, Paris 1924, σελ. 337.338).

(7) Διὰ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Β. Δ. τῆς 14)26-8-1913 «περὶ ἐκτελέσεως τοῦ περὶ ἐργασίας γυναικῶν καὶ ἀνηλίκων ΔΚΘ' ν., ὡς πρὸς τὰ ἐργοστάσια, ἐργαστήρια, ἐμπορικὰ καταστήματα καὶ πρατήρια παντὸς εἴδους», ἀπαγορεύεται εἰς ἄρρενας κάτω τῶν 18 ἐτῶν καὶ εἰς γυναῖκας ἀδιακρίτως ἡλικίας, ν' ἀρχίζουν οἱασδήποτε φύσεως ἐργασίαν πρὸ τῆς 5ης πρωϊνῆς, οὐδὲ νὰ τερματίζουν ταύτην μετὰ τὴν 9ην ἑσπερινήν.

(8) Διὰ τοῦ προμνησθέντος ὑπ' ἀριθ 14498 τῆς 29)10)27 Δ)τος τῆς Πορτογαλικῆς Δημοκρατίας (ἄρθρ. 8) προσδιορίζεται ἡ νυκτερινὴ ἐργασία ὡς «πᾶσα ἐργασία ἐκτελουμένη μεταξὺ τῆς 21ης καὶ 5ης ὥρας ἀπὸ τοῦ Μαΐου μέχρι Ὀκτωβρίου συμπεριλαμβανομένου καὶ ἀπὸ τῆς 20ῆς μέχρι τῆς 7ης ὥρας κατὰ τοὺς ἄλλους μῆνας τοῦ ἔτους» (Βλ. Serie legislative du bureau international du Travail. Juillet 1930).

Ἐν Αὐστρίᾳ διὰ τοῦ Δ)τος τῆς 15.6.1928 τοῦ ὁμοσπονδιακοῦ Ὑπουργείου τῆς Κοινωνικῆς Ἀντιλήψεως ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς ὑπερβάντας τὸ 16ον ἔτος τῆς ἡλικίας των ἀνηλίκους νὰ ἐργάζωνται εἰς τὰ ὑαλουργεῖα καὶ εἰς ἄλλας παντοειδεῖς ἐργασίας κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας, ἐφ' ὅσον προηγουμένως ἠθε-

Προνοεί προσέτι ὁ νόμος περὶ τῆς διαρκείας τῆς ἐργασίας, περιορίζων τὸ ὅριον τῶν μὴ ὑπερβάντων τὸ 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας των ἀνηλίκων εἰς 6 ὥρας ἡμερησίως, τῶν δὲ μὴ ὑπερβάντων τὸ 18ον ἔτος εἰς 10 ὥρας ἡμερησίως (⁹).

Τὸν νόμον ΔΚΘ' τοῦ 1912, ὅστις ἐστηρίχθη κυρίως ἐπὶ τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ Γερμανικοῦ ἐπαγγελματικοῦ κώδικος (¹⁰), ἐπακολουθεῖ ὁ νόμος 2271 τῆς 25 Ἰουνίου]1 Ἰουλίου 1920 «περὶ κυρώσεως τῆς διεθνοῦς συμβάσεως τῆς διεθνοῦς συνδιασκέψεως τῆς ἐργασίας τῆς Οὐασιγκτῶνος περὶ καθορισμοῦ κατωτάτου ὁρίου ἡλικίας τῶν ἀνηλίκων εἰς τὰς βιομηχανικὰς ἐργασίας». Διὰ τοῦ νέου τούτου νομοθετήματος ἐπέρχεται μία οὐσιώδης, ἐπὶ τὰ βελτίω, μεταβολὴ ὑπὲρ τοῦ ἐργαζομένου ἀνηλίκου, καθ' ὅσον διὰ τοῦ ἄρθρου 2 αὐτοῦ ἀπαγορεύεται εἰς ἀνηλίκους κάτω τῶν 14 ἐτῶν ν' ἀπασχολοῦνται ἢ νὰ ἐργάζωνται εἰς βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις ἐξαιρέσει καὶ πάλιν τῶν ἐργασιῶν ἐκείνων, εἰς ἃς ἀπασχολοῦνται μόνον μέλη μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς οἰκογενείας. Ἡ εὐμενὴς ὅμως αὕτη μεταχείρισις τῶν ἀνηλίκων παρέχεται μόνον εἰς τοὺς ἐξ αὐτῶν ἐργαζομένους εἰς τὰς βιομηχανίας, ὡς αἱ τελευταῖαι αὗται ἐνδεικτικῶς καθορίζονται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου τούτου. Ἐξακολουθοῦν οὕτω ἰσχύοντα καὶ τὰ ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ Ν. ΔΚΘ τοῦ 1912 μνημονευθέντα μειονεκτήματα, δοθέντος ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ καὶ τῶν δύο νόμων εἶναι παράλληλος ἐν πολλοῖς, ἐκτὸς ἐνίων διατάξεων, αἵτινες, ἀντίθετοι οὖσαι πρὸς τὸν νεώτερον νόμον, καταργοῦνται σιωπηρῶς ὑπ' αὐτοῦ.

Οὕτω καὶ πάλιν παρέμεινεν ἐκτὸς τῆς νομοθετικῆς προστασίας ἓν ποσοστὸν ἐργαζομένων ἀνηλίκων, ὅπερ ὅμως μεταγενεστέρως ἐπροστατεύθη, κατὰ ἕνα μεγάλο μέρος, δι' εἰδικῶν νόμων. (¹¹)

Διὰ τὴν ἀκριβῆ τήρησιν καὶ τὴν κανονικὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὑπὲρ τῶν ἀνηλίκων προστατευτικῶν διατάξεων ὁ Νομοθέτης ἐπρονόησε καὶ ἔλαβε σειρὰν ὡρισμένων μέτρων, ἀποσκοπούντων εἰς τὸ νὰ ἐμποδίσωσι τὸν ἐργοδότην ἀπὸ τὴν καταστρατήγησιν ἢ ἀπὸ τὴν παράλειψιν τῆς τηρήσεως τῶν θεσπιζομένων.

Τὰ μέτρα ταῦτα συνίστανται: α) Εἰς τὴν πιστοποίησιν τῆς ὑγιεινῆς καταστάσεως τῶν ἀνηλίκων πρὸ τῆς ἀναλήψεως τῆς ἐργασίας αὐτῶν. Οὕτω διὰ τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ Ν. ΔΚΘ' τοῦ 1912 καθορίζεται, ὅτι πρόσωπα, μὴ συμπληρώσαντα τὸ 16ον ἔτος τῆς ἡλικίας των, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ χρησιμοποιοῦνται εἰς τὰς ἐν τῷ αὐτῷ νόμῳ ἀπαριθμουμένας ἐργασίας, ἐὰν δὲν εἶναι ἐφωδιασμένα διὰ πιστοποιητικοῦ ἰατροῦ, βεβαιοῦντος ὅτι ἔχουν ἐμβολιασθῆ καὶ εἶναι ὑγιᾶ καὶ ἱκανὰ πρὸς ἐξάσκησιν τῆς σχετικῆς ἐργασίας, ἄνευ βλάβης τῆς ὑγείας των ἢ τῆς σωματικῆς των ἀναπτύξεως. Τίθεται οὕτω μία ἐγγύησις ὑπὲρ τοῦ ἐργαζομένου ἀνηλίκου, ἐπιτρεπομένης τῆς ἀναλήψεως ὑπηρεσίας μόνον ὑπὸ τοῦ ὑγιοῦς τοιούτου. (¹²)

β) Εἰς τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐργοδότου, ὅπως γνωρίσῃ εἰς τὴν οἰκείαν ἀστυνομικὴν Ἀρχὴν τὸ ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἀνηλίκου. Οὕτω διὰ τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ Ν. ΔΚΘ' καὶ τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τούτου Δ]τος ὑποχρεοῦται ὁ ἐργοδότης, ὅστις μέλλει νὰ χρησιμοποιήσῃ ἀνήλικον μὴ συμπληρώσαντα τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας του, πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐργασίας νὰ γνωστοποιήσῃ εἰς τὴν ἀστυνομικὴν Ἀρχὴν τὸ ὀνοματεπώνυμον αὐτοῦ, τὰς ἡμέρας, καθ' ἃς θὰ γίνεται ἡ ἐργασία, τὸν χρόνον τῆς καθ' ἑκάστην ἀρχῆς καὶ λήξεως αὐτῆς, ὡς καὶ τῶν διακοπῶν, καὶ τέλος τὸ εἶδος τῆς ἐργασίας.

γ) Εἰς τὴν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐργασίας διασκευὴν τοῦ χώρου κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ ἐξασφαλίζεται ἡ ὑγεία τοῦ ἐργαζομένου ἀνηλίκου. Κατὰ τὸν νόμον οἱ ἐργοδόται οἱ ἀπασχολοῦντες πρόσωπα, μὴ ὑπερβάντα τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῶν, ὀφείλουν νὰ τηροῦν τὸ μέρος, ἔνθα ἀσκεῖται ἡ ἐργασία, εἰς κατάστασιν διαφυλάττουσαν τὴν ἠθικήν, τὴν ὑγείαν καὶ τὴν σωματικὴν ἀκεραιότητα τοῦ ἀνηλίκου. (¹³)

Καὶ δ) εἰς τὴν ἐπιβολὴν ποινικῶν κυρώσεων κατὰ τῶν παραβατῶν ἐργοδοτῶν.

Ἐν τῷ νόμῳ ὁρίζεται, ὅτι αἱ παραβάσεις τῶν ὑπ' αὐτοῦ διατεταγμένων διώκονται αὐτεπαγγέλτως ἢ ἐπὶ τῇ μηνύσει τῶν ἐπιθεωρητῶν ἢ ἐποπτῶν ἐργασίας ἢ τῶν ἀστυνομικῶν ὀργάνων ἢ παντὸς ἐργάτου καὶ πάσης ἐργατικῆς ἑνώσεως, ἐκδικάζονται δὲ δι' ἀπ' εὐθείας κλήσεως. (¹⁴)

Ἐπίσης καὶ ὁ πατὴρ ἢ ἡ μήτηρ ἢ ὁ ἐπίτροπος

λον κριθῇ παρὰ ταῦ κρατικοῦ ἰατροῦ ἱκανοὶ διὰ τὴν τοιαύτην ἐργασίαν (βλ. Serie législative κλπ. Février 1931).

(⁹) (Ἄρθρον 2 ν. ΔΚΘ' καὶ ἄρθρ. 6 τοῦ Β. Δ. τῆς 14]26.8.1913). Ἐννοεῖται ὅτι μετὰ τὴν καθιέρωσιν τοῦ δώρου τὸ τοιοῦτον δὲν ἰσχύει (ἄρθρ. 2 Ν. 2269]1920).

(¹⁰) Βλ. ἐπ' αὐτοῦ *Ι. Καποδίστρια*. Ἑρμηνεία Ἐργατικοῦ Δικαίου, 1937, σελ. 143.

(¹¹) Οὕτω λ. χ. διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἀ. ν. 759]1937 «περὶ προστασίας ἐπαγγελμάτων τινῶν καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων ἐργατικῶν τινων νόμων» ἀπαγορεύεται ἡ χρησιμοποίησις κατ' οἶκον ὡς ὑπηρετῶν προσώπων μὴ συμπληρωσάντων τὸ 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῶν καὶ μὴ ἐφοδιασμένων διὰ βιβλιαρίων ὑγείας.

(¹²) Τοῦτ' αὐτὸ ἐπαναλαμβάνεται καὶ διὰ τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ Β. Δ. τοῦ 1913, ἐκδοθέντος εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ Ν. ΔΚΘ' τοῦ 1912.

Ὁμοίως καὶ ἐν Πορτογαλίᾳ διὰ τοῦ μνημονευθέντος ὑπ. ἀριθ. 14498]29.10.27 Δ]τος (ἄρθρον 4) καθορίζεται ὅτι «οὐδὲν παιδίον γίνεται δεκτὸν πρὸς ἐργασίαν, χωρὶς νὰ κέκτηται ἓν βιβλιάριον, χωρὶς νὰ ἔχῃ ὑποστῇ μίαν ἰατρικὴν ἐξέτασιν πιστοποιοῦσαν τὴν ἱκανότητα αὐτοῦ πρὸς ἐργασίαν καὶ χωρὶς νὰ ἔχῃ βεβαιωθῇ ὅτι γνωρίζει γραφὴν καὶ ἀνάγνωσιν».

(¹³) Ἄρθρον 16 Ν. ΔΚΘ' τοῦ 1912 καὶ ἄρθρον 35 τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἀπὸ 14]26.8.1913 Β. Δ.

Καὶ τὸ ἄρθρον 662 τοῦ ἰσχύοντος Ἀστικοῦ Κώδικος διαλαμβάνει, ὅτι ὁ ἐργοδότης (μισθωτὴς) ὀφείλει νὰ διαρρυθμίζῃ τὰ τῆς ἐργασίας, ὡς καὶ τὰ τοῦ χώρου αὐτῆς, κατὰ τρόπον ὥστε νὰ προστατεύεται ἡ ζωὴ καὶ ἡ ὑγεία τοῦ ἐμμισθωτοῦ (ἐργαζομένου). Τὸ ἄρθρον τοῦτο προνοεῖ βεβαίως περὶ ὅλων τῶν ἐργαζομένων καὶ οὐχὶ μόνον περὶ τῶν ἀνηλίκων.

(¹⁴) Ἄρθρον 18 τοῦ ν. ΔΚΘ' τοῦ 1912, ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου 6 ἐδάφ. 2 τοῦ ν. 2193]1920.

(¹⁵) Βλ. καὶ ἄρθρ. 38 τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ν. ΔΚΘ' Β. Δ]τος καὶ ἄρθρ. 10 ἐδ. 1 τοῦ ν. 6142]1934.

Διὰ πληθύος ἐπίσης νεωτέρων νόμων ἐθεσπίσθησαν ποιναὶ κυρώσεις κατὰ τῶν παραβατῶν ἐργοδοτῶν, ὡς λ. χ. διὰ τοῦ Α. Ν. 759]1937, διὰ τοῦ Ν. 4211]1929 (ἄρθρον 2) κ. ἄ.

ΤΑ ΟΡΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΕΩΣ

Ὑπὸ τοῦ κ. **ΠΑΝ. Δ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ**, Γεν. Διευθυντοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

Τὸ δεδικασμένον καὶ τὰ νόμιμα ὅρια τῆς συνδικαλιστικῆς δράσεως

(*) 1. Ἐφ' ὅσον τὸ ἁρμόδιον ποινικὸν δικαστήριον ἔχει διαπιστώσει τὴν ὕπαρξιν ὡρισμένων γεγονότων, πᾶν διοικητικὸν ὄργανον ὀφείλει νὰ δεχθῇ τὰ οὕτω διαπιστωμένα συμβάντα, ὡς ἀποδεδειγμένα ἀπὸ τὴν δύναμιν τοῦ δεδικασμένου τῆς ποινικῆς ἀποφάσεως. Ἐπίσης, τὸ διοικητικὸν ὄργανον ὀφείλει νὰ δεχθῇ ὡς βεβαιωμένας ἐκ τοῦ δεδικασμένου καὶ τὰς περιστάσεις, ὑπὸ τὰς ὁποίας ἔλαβον χώραν τὰ οὕτω ἀποδεικνυόμενα γεγονότα, ἐφ' ὅσον περὶ τῶν περιστάσεων τούτων ὑπάρχουν διαπιστώσεις εἰς τὴν ποινικὴν ἀπόφασιν.

Ἐκ τοῦ δεδικασμένου τῆς ὑπ' ἀριθ. 218|49 ἀποφάσεως τοῦ Πενταμελοῦς Ἐφετείου Ἀθηνῶν

τοῦ ἀνηλίκου τιμωροῦνται διὰ χρηματικῆς ποινῆς ἢ ποινῆς φυλακίσεως μέχρι δύο μηνῶν, αἵτινες ἐπέτρεψαν εἰς ἀνήλικον τέκνον ἢ ἐπιτροπευόμενον τοιοῦτον νὰ ἐργασθῇ παρὰ τὰς διατάξεις τῶν νόμων. (1)

***

Ἡ περὶ προστασίας τῶν ἐργαζομένων ἀνηλίκων ἑλληνικὴ νομοθεσία, παρὰ τὰς μερικὰς ἐλλείψεις της, κατέδειξεν ὅτι ἀντελήφθη ἐπαρκῶς τὴν μεγάλην κοινωνικὴν σημασίαν τοῦ ἀντικειμένου, τὸ ὁποῖον ἐκλήθη νὰ ρυθμίσῃ. Ἐν ὅμως θέμα, ὅπερ μέχρι σήμερον οὐδὲ κατ' ἐλάχιστον ἐθίγη κατὰ τὴν ἐπιψήφισιν τῶν ὑπὲρ τῆς προστασίας τοῦ ἀνηλίκου νομοθετικῶν μέτρων, εἶναι καὶ τὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας αὐτοῦ. Ἐλλείψει ὅθεν εἰδικῆς διατάξεως, πρέπει νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ἔχουν ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν ἀνηλίκων τὰ ἐπὶ ἐνηλίκων κρατοῦντα (Ν. 2112|1920, Β. Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, Ν. 4558|1930, Ν. 6299|1934, Α. Ν. 2581|1940).

Οἱ εἰδικοὶ ὅμως ὅροι, οἵτινες ἰσχύουν ἐπὶ τῆς ἐργασίας τῶν ἀνηλίκων, ἡ φύσις καὶ τὸ ἰδιόρρυθμον τοῦ ρυθμιζομένου ἀντικειμένου, ἡ κοινωνικὴ καὶ ἐθνικὴ σημασία αὐτῆς, ἐπιβάλλουν, καὶ ὡς πρὸς τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως τῆς ἐργασίας νὰ ἰσχύσουν ἐπίσης εἰδικοὶ ὅροι, σύμφωνοι καὶ ἀνάλογοι πρὸς ἐκείνους, οἵτινες διέπουν κατὰ τρόπον εὐμενέστερον τὴν σύμβασιν καὶ τὸ περιεχόμενον τῆς ἐργασίας τοῦ ἀνηλίκου. Ἴσως τὸ θέμα τοῦτο νὰ γίνῃ ἐν καιρῷ ἀντικείμενον εἰδικῆς νομοθετικῆς μερίμνης.

Ἐκεῖνο ὅμως, τὸ ὁποῖον γενικώτερον δύναται νὰ διαπιστώσῃ κανεὶς ἐπὶ τῆς ἐν γένει ἐργασίας τῶν ἀνηλίκων, εἶναι ὅτι, παρὰ τὰ θεσπισμένα καὶ ἰσχύοντα, δὲν ἐφηρμόσθησαν μετ' αὐστηρᾶς ἀρχῆς παρὰ τῶν ἐντεταλμένων διοικητικῶν ὀργάνων τὰ προστατευτικὰ μέτρα. Οὕτω καὶ ἄλλοτε καὶ σήμερον ἔτι βλέπομεν τὴν παιδικὴν ἡλικίαν προσφέρουσαν ἀντὶ εὐτελοῦς τιμήματος τὴν ἐργασίαν της, ἥτις προσφορὰ πολλάκις ἐξικνεῖται μέχρις ἐπαιτείας ἢ μέχρι πλήρους καὶ ὁλοκληρωτικῆς ἐκμεταλλεύσεως ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ ἀσυνειδήτου γονέως ἢ ἐπιτρόπου.

(*). Συνεχίζεται ἐκ τῆς σελίδος 254.

τὸ Τμῆμα ὀφείλει νὰ δεχθῇ ὡς ἀποδεδειγμένας δύο διαπιστώσεις τῆς ἀποφάσεως ταύτης:

α) Ὅτι οἱ προσφεύγοντες «ὑπὸ τὴν ἰδιότητα» μελῶν τῆς διοικήσεως σωματείου προέβησαν εἰς ὡρισμένας πράξεις ἁπλῆς δυσφημήσεως, ἀνηκούσας εἰς «γένος» περιπτώσεων «δυσμενῶν κρίσεων» κατ' ἀρχὴν μὴ τιμωρουμένων κατὰ τὰς προβλέψεις τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρ. 26 τοῦ Ν. 5060, ὡς περιεχουσῶν χαρακτηριστικὰ στοιχεῖα τοὐλάχιστον «ἀνάλογα» πρὸς «ἐκδηλώσεις γινομένας πρὸς ἄσκησιν νομίμων καθηκόντων» ἢ ἐκ «δεδικαιολογημένου ἐνδιαφέροντος», καὶ

β) Ὅτι εἰς τὰς πράξεις ταύτας συνυπάρχει προσθέτως καὶ τὸ στοιχεῖον «μοναδικοῦ σκοποῦ δυσφημήσεως», τὸ ὁποῖον προστιθέμενον εἰς τὰ λοιπὰ κοινὰ στοιχεῖα τοῦ γένους, ὡς εἰδοποιὸς διαφορὰ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ νόμου, συνιστᾷ ἰδιαίτερον «εἶδος» πράξεων τοῦ γένους τούτου, τῶν μόνων κατ' ἐξαίρεσιν τιμωρουμένων.

Ἡ κατὰ τὰς ὑποκειμενικὰς ὅμως προτιμήσεις πρόταξις ἢ μονόπλευρος τονισμὸς τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης τῶν διαπιστώσεων τούτων ἄγει εἰς διάφορα τελικὰ συμπεράσματα. Οὕτω:

Ἡ Ε.Τ.Ε. π.χ. τονίζει τὸν σκοπὸν τῆς δυσφημήσεως ὡς ἀποδεικνύοντα ἰταμότητα τῶν προσφευγόντων, ἐπικαλεσθέντων «συκοφαντικῶς» ψευδῆ γεγονότα ἢ ἄλλως γεγονότα τῶν ὁποίων διέστρεψαν τὸν σκοπόν, καὶ πολιτευθέντων ἐξῶ ὡρισμένων «παραδόσεων», ὑπὸ τὰς ὁποίας εἶχον διαπαιδαγωγηθῇ γενναὶ ὑπαλλήλων τοῦ Ἱστορικοῦ Ἱδρύματος. Φρονεῖ ὅτι οὔτε ὑπὸ τὸν συνδικαλιστικὸν μανδύαν δὲν εἶναι ἀνεκταὶ παραβάσεις ὑποχρεώσεων ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, περιλαμβανούσης τὴν τήρησιν τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Τραπέζης, παρακολουθοῦντος παντοῦ καὶ πάντοτε τὸν ὑπάλληλον τῆς Τραπέζης καὶ ἀπαγορεύοντος, ὁπουδήποτε καὶ ὁπωσδήποτε, οἱανδήποτε ἀσυμβίβαστον κατὰ τὴν κρίσιν τῆς Ε.Τ.Ε. πρὸς τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου αὐτῆς διαγωγήν. Ἐκ τούτων ἐπάγεται ὅτι ὑπάρχει ἀποχρῶν λόγος ἀπολύσεως.

Τοὐναντίον ἕκαστος τῶν προσφευγόντων τονίζει «τὴν ἰδιότητα» τοῦ μέλους τοῦ Συλλογικοῦ Ὀργάνου τοῦ Σωματείου τοῦ προβάντος ἐν συνδικαλιστικῇ δράσει εἰς τὰ ποινικῶς κολασθέντα δημοσιεύματα, τὰ ὁποῖα οὔτε κακοήθη, οὔτε συκοφαντικὰ ἦσαν. Ἰσχυρίζεται ὅτι ἔθιξε διὰ τούτων τὸ πρόσωπον τοῦ Διοικητοῦ οὐχὶ ὡς ὑπαλλήλος, ἀλλ' ὡς ὄργανον τοῦ Συλλόγου, ἐντὸς μακρᾶς σειρᾶς πράξεων ἐθνικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς δράσεως, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὰ ὑπὸ «τὴν ἰδιότητα» μελῶν τῆς διοικήσεως τοῦ σωματείου γενόμενα δημοσιεύματα, τὰ ὁποῖα ἐκρίθησαν μὲν κατόπιν καὶ ποινικῶς κολάσιμα ὡς δυσφημιστικά, ἀλλὰ διὰ τούτων ὅμως ἐπετελέσθη καθῆκον ἐναντι τοῦ ἀγωνιζομένου Ἔθνους ἐπιβαλλόμενον εἰς συνδικαλιστὰς ἀγωνιζομένους ἀπὸ μακροῦ κατὰ τοῦ Κομμουνισμοῦ καὶ προτασσόμενον τοῦ καθήκοντος τηρήσεως τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Τραπέζης. Πάντως ὑπὸ τὴν «ἰδιότητα» ταύτην, ἕκαστος εὑρίσκεται ἐν συνδικαλιστικῇ δράσει εἰς ἔξαψιν, τῆς ὁποίας εἶναι δυνατὸν νὰ ψέγεται ὁ Διοικητὴς καὶ νὰ ἀποτολμῶνται ἀκόμη καὶ ὕβρεις, ὁπότε ἔχουν βεβαίως τὸν

λόγον τὰ ποινικὰ δικαστήρια. Ἡ συνδικαλιστικὴ ὅμως δρᾶσις, περιλαμβανομένη εἰς τὴν ἐλευρίαν τοῦ συνεταιρίζεσθαι, προστατεύεται κατ' ἀρχὴν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος. Αὐτὴ ὅμως πράγματι προσβάλλεται καὶ καταπιέζεται ἂν ὁ ἐργοδότης δύναται νὰ ἀπειλῇ δι' ἀπολύσεως πᾶν συνδικαλιστικὸν ὄργανον, τὸ ὁποῖον θὰ τοῦ ἐγίνετο κατὰ τὴν συνδικαλιστικὴν δρᾶσιν ὑπερβαλόντως ὀχληρόν, καὶ συνεπάγεται ἐκ ταύτων ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀποχρῶν λόγος ἀπολύσεως.

2. Τὸ Τμῆμα τοῦτο εἶναι ὄργανον, ὡς ἐλέχθη, τῆς Κρατικῆς Διοικήσεως τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, κατασταθὲν κατὰ τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ νόμου 694 διὰ τὴν προστασίαν τῶν μισθωτῶν μελῶν τῶν Διοικήσεων τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ἀπὸ «ἀναιτίου ἐργοδοτικῆς διώξεως», εἰς τὴν ὁποίαν αὗται κατὰ προϋπόθεσιν τοῦ νόμου «εἶναι ἐκτεθειμέναι». Τὸ Τμῆμα κρίνει κυρίως περὶ τῆς παραμονῆς ἢ μὴ τῶν προσφευγόντων μισθωτῶν εἰς τὴν «ἐμπιστευμένην» κατὰ τὴν αὐτὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν «εἰς αὐτοὺς κρατικὴν ὑπηρεσίαν». Ἤδη μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου κρατικοῦ ὀργάνου ποινικὴν κάθαρσιν αἱ δύο διαπιστώσεις φέρονται ἐνώπιον τοῦ Τμήματος, κρατικοῦ ὀργάνου κοινωνικῆς πολιτικῆς, αὐτὴν τὴν φορὰν, ἀποτελοῦντος ὄχι μέσον κολασμοῦ πλέον, ἀλλὰ μέσον ἐκδηλώσεως τῆς προστατευτικῆς τῶν μισθωτῶν κρατικῆς φροντίδος. Κατὰ τὸ πρῶτον ἄρθρον τοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου 560|45 εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας —καὶ ἑπομένως εἰς τὰ ὄργανά του, ὅπως τὸ Τμῆμα— ἀνήκει ἡ ἐπιδίωξις... ἐφαρμογῆς συστηματικῶν μέτρων πρὸς τὸν σκοπόν... νὰ προστατεύωνται ἀποτελεσματικώτερον τὰ ἀτομικὰ (τῶν μισθωτῶν) δικαιώματα καὶ νὰ ἀναπτύσσεται ἐλευθέρως ἡ κατὰ τοὺς νόμους ὁμαδικὴ των ὀργάνωσις καὶ δρᾶσις».

Αἱ δύο διαπιστώσεις, μολονότι τὸ ποινικὸν δικαστήριον ἐνδιεφέρετο κυρίως διὰ τὸ κολάσιμον ἢ μὴ τῶν πράξεων, παραδίδονται ὑπὸ τῆς ποινικῆς ἀποφάσεως παρατακτικῶς, καὶ ἐφ' ὅσον ἤδη πρέπει νὰ ἐχῃ ἐξαντληθῇ δεδικασμένως ἡ ποινικὴ κρατικὴ ὀργή, αὗται παραλαμβάνονται ἀπὸ τὸ Τμῆμα χωρὶς αὐδεμίαν ἐκ τῶν προτέρων ἀποφασισμένην ἢ δεδικασμένην ἀξιολογικὴν κατάταξιν αὐτῶν. Τὸ Τμῆμα ὀφείλει νὰ λάβῃ μὲν ἀμφοτέρας ὑπ' ὄψει, νὰ τὰς ἐκτιμήσῃ ὅμως ἀπὸ τῶν σχετιζομένων μὲ τὴν ἀποστολήν του ἀπόψεων. Αἱ δύο αὗται διαπιστώσεις διὰ τὸ Τμῆμα καλύπτονται ἀμφότεραι ὑπὸ τοῦ δεδικασμένου τρόπον τινὰ ἀμφιρρόπως. Αὗται ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνονται ἑτερώνυμοι καὶ ἑτερόλογοι καὶ ὡς εἴδομεν ἐπιδεκτικαὶ ἀντιθετικῆς χρησιμοποιήσεως. Διὰ τὴν θετικὴν σύγκρισιν καὶ ἀξιολογικὴν των κατάταξιν εἶναι ἀνάγκη πρώτου λογικῆς τακτοποιήσεως αὐτῶν δι' εὑρέσεως κοινῶν χαρακτηριστικῶν, κοινοῦ τινος λογικοῦ ὅρου.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι «ὁλόκληρον τὸ παραθεδομένον δίκαιον εἶναι λύσις προβλήματος λογικῆς τακτοποιήσεως διασταυρουμένων ὑποθέσεων τῆς κοινωνικῆς ζωῆς φωτιζομένων μονοπλεύρως ἀπὸ τὸ ἀνταγωνιστικὸν συμφέρον» καὶ ὅτι «τὸ ἐργατικὸν δίκαιον», διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τμήματος τοῦ ὁποίου κατεστάθη τὸ Τμῆμα, ὡς ὄργανον τοῦ Κεντρικοῦ Κρατικοῦ Μηχανισμοῦ Κοινωνικῆς Πολιτικῆς, «ζητεῖ νὰ προσθέσῃ εἰς ἀνάλογον ***πρόβλημα ἐπιτυχίας συνδυασμῶν*** ἀκόμη ἓν στοιχεῖον τὸν σεβασμὸν πρὸς τὸν ἄνθρωπον» καὶ τὴν ἀνθρωπίνην προσπάθειαν «καὶ νὰ ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τὴν ἀνταγωνιστικὴν οἰκονομικὴν κυκλοφορίαν τμῆμα τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς», θέλει νὰ βοηθήσῃ ἀδυνάτους καὶ ἀποβλέπει εἰς τὴν προσοδευτικὴν ὑλικὴν καὶ πνευματικὴν βελτίωσιν τῶν ἀσθενεστέρων οἰκονομικῶς (Τὸ. Ἐφ. Κυβ. 511|39 σ. 3326 Κωδ Ν. σ. 1042 καὶ ἐπ. Κεφ. Η').

Διὰ τὴν προσήκουσαν ἀπόφασιν τοῦ Τμήματος πρέπει αἱ δύο διαπιστώσεις νὰ «τακτοποιηθοῦν» δικαίως, δηλαδὴ κατ' ἀρχὴν λογικῶς, τιθέμεναι ἀμφότεραι ἐπὶ μιᾶς κοινῆς λογικῆς βάσεως, ἀναγόμεναι κατά τινα τρόπον εἰς λογικόν τινα κοινὸν παρονομαστήν, ὑποδεικνυόμενον ἀπὸ τὴν ἀποστολὴν τοῦ Τμήματος ὡς προστάτου τῆς ἀνθρωπίνης προσπαθείας τῶν ἀποχειροβιώτων. Τοιαύτην κατάταξιν θὰ διευκολύνει ἡ ἐξέτασις ἀμφοτέρων ἀπὸ ἀπόψεως ἀνθρωπίνης σκοπιμότητος καὶ δὴ ἡ ἀναγωγὴ ἀμφοτέρων εἰς μίαν κοινὴν καὶ διὰ τὰς δύο ἀνθρωπίνην σκοπιμότητα, ἐπιδιωκομένην ὑπὸ τῶν κρινομένων. Ἡ ἐξέτασις πρέπει νὰ γίνῃ ὄχι πλέον ἐπὶ σκοπῷ κρατικῆς διώξεως των, ἥτις ἔχει ἤδη ἐξοφληθῇ, ἀλλὰ ἐπὶ σκοπῷ ἐξασφαλίσεως «τῆς ἐλευθέρας ἀναπτύξεως τῆς ὁμαδικῆς ὀργανώσεως καὶ δράσεως τῶν μισθωτῶν» (Ν. 360|45) καὶ προστασίας των ἀπὸ ἐργοδοτικῆς διώξεως (Ν. 694|37), ἥτις ἔχει ἤδη ἐκδηλωθῇ δι' ἀποπομπῆς ἀπὸ τὴν βιοποριστικὴν ἀπασχόλησίν των. Ἀλλὰ ἐξεταζόμεναι ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης ἀποδεικνύονται εὐκόλως ἀμφότεραι αἱ διαπιστώσεις ὡς λογικῶς περιλαμβανόμεναι κοινῶς, ἐντὸς μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἀνθρωπίνης σκοπιμότητος, ἐντὸς μιᾶς τελολογικῆς σειρᾶς ὅρων, ἥτις προκύπτει ἐκ τῆς ἀνθρωπίνης ἀνάγκης βελτιώσεως τῶν ὅρων ζωῆς καὶ ἐκ τῆς ἐπιδιώξεως ἱκανοποιήσεως αὐτῆς, δι' ἐπιβολῆς τῶν ἀπόψεων τῶν «συνεταιρισμένων» μισθωτῶν. Ἡ προσπάθεια βελτιώσεως τῆς θέσεως παντὸς ἀνθρώπου εἶναι σύμφωνος μὲ στοιχειωδεστάτας ἀνάγκας τῆς ὑλικῆς καὶ ἠθικῆς φύσεώς του, καὶ ἑπομένως βασικῶς σεβαστή.

Ὁ νόμος 399|1947, παράρτ. ΙΙ, α' (φ. 183, σελ. 907 στήλ. α') ὥρισεν ὡς ὑπερτάτην ἀρχήν, διέπουσαν τὴν διεθνῆ δραστηριότητα ἐπὶ τοῦ κοινωνικοῦ πεδίου, ὅτι: «Πάντα τὰ ἀνθρώπινα ὄντα, ἀνεξαρτήτως φυλῆς, θρησκεύματος ἢ γένους, ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιδιώκουν τὴν ὑλικήν των πρόοδον καὶ τὴν πνευματικήν των ἀνάπτυξιν, ἐν ἐλευθερίᾳ καὶ ἀξιοπρεπείᾳ, ἐν οἰκονομικῇ ἀσφαλείᾳ καὶ μὲ ἴσας δυνατότητας ἐπιτυχίας». Καὶ ὅτι «ἡ πραγματοποίησις τῶν συνθηκῶν, δι' ὧν θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐπίτευξις τοῦ ἀποτελέσματος τούτου, δέον νὰ ἀποτελῇ τὸν κύριον σκοπὸν τῆς ἐθνικῆς καὶ διεθνοῦς πολιτικῆς.

3.—Ἡ πραγματοποίησις τῶν ἀπόψεων τῶν μισθωτῶν εἶναι ὁ τελικὸς ὅρος τῆς σειρᾶς τῆς ἐξεταζομένης σκοπιμότητος, εἶναι τὸ «τέλος», «τὸ οὗ ἕνεκα», τὸ ὁποῖον προβάλλεται ὡς ἰδέα τῆς πραγματοποιήσεως, ἐν ὄψει τῆς ὁποίας, ὡς «τελικῆς αἰτίας» ἢ «τελικοῦ σκοποῦ», διαμορφοῦται ὁλόκληρος ἐνδιάμεσος λογικὴ σειρὰ μέσων καὶ ἐνεργειῶν πρὸς ἐπιδίωξιν τῆς ἐπιβολῆς τῶν ἀπόψεων.

Ἡ τελολογικὴ αὐτὴ σειρὰ ἄρχεται ἀπὸ «πρῶτον ὅρον» αὐτῆς τὴν ἀνάγκην τῆς πραγματοποιήσεως τῶν ἀπόψεων, διέρχεται διὰ διαφόρων ὁδηγουμένων καὶ διαμορφουμένων ἀπὸ τὴν ἰδέαν τῆς πραγματοποιήσεως «μέσων ὅρων» (ὑλικὸν καὶ μορφὴ ἢ εἴδος ἐπιδιώξεων, καὶ «ἐπαρκεῖς αἰτίαι μερικώτεραι» αἰτιοκρατικῶς ἢ μηχανικῶς συνδεδεμέναι πρὸς τὰ ἄμεσα αὐτῶν ἀποτελέσματα) οἱ ὁποῖοι ὅροι συναποτελοῦν τὰ «μέσα»

τῆς τελολογικῆς κινήσεως, καὶ ἡ ὅλη σειρὰ σταματᾷ εἰς τὸ τέλος τῆς πραγματώσεως τῆς ἐπιβολῆς τῶν ἀπόψεων ὡς «τελικὸν ὅρον» αὐτῆς. Ἡ ἰδέα τοῦ «τελικοῦ ὅρου» τούτου λογικῶς παρίσταται ὡς ἀποτέλεσμα, τὸ ὁποῖον ὅμως εἶναι συγχρόνως καὶ ὁ λόγος ὑπάρξεως καὶ τελολογικῆς διαμορφώσεως ὅλης τῆς σειρᾶς τῶν διαμέσων, μερικωτέρων αἰτιῶν καὶ ἀποτελεσμάτων, τὰ ὁποῖα μεταξύ των συνδέονται ἀμέσως αἰτιοκρατικῶς καὶ ἀπό ἀπόψεως ἐξωτερικῆς ἐμπειρίας μηχανικῶς.

Διά νὰ φέρω ἓν περισσότερον συγκεκριμένον παράδειγμα λαμβάνω τὴν ἐπιδίωξιν καλύψεως τῆς ἀνθρωπίνης ἀνάγκης οἰκήσεως διὰ κατασκευῆς οἰκίας. Τὸ «τέλος», «τὸ οὗ ἕνεκα», εἶναι ἡ οἰκία. Ἐν ὄψει τῆς ἰδέας τῆς οἰκίας, ὡς τελικῆς σκοπιμότητος, λαμβάνει χώραν ὁλόκληρος λογικὴ σειρὰ μερικωτέρων, ἐν τῷ συνόλῳ μὲν τελολογικῶς, ἀλλ' ἐν τοῖς καθ' ἕκαστον ἀμέσως αἰτιοκρατικῶς καὶ μηχανικῶς συνδεομένων αἰτιοτήτων καὶ σκοπῶν καὶ ἀντιστοίχων πρακτικῶν ἐκδηλώσεων, ὅπως ἡ εὕρεσις τῶν λίθων καὶ πλίνθων καὶ ξύλων καὶ κεράμων (ὕλη), ἡ χρῆσις καὶ ἡ ταξιθέτησις αὐτῶν (μορφή, εἶδος), ἡ ἐργασία τοῦ ἀρχιτέκτονος καὶ τῶν ἐργατῶν (ἐπαρκὴς αἰτία ἢ ἄμεσος αἰτιοκρατικὴ μηχανικὴ αἰτία), ἅτινα πάντα βεβαίως ἀναγκαῖα διὰ τὴν πρὸς τὸ «τέλος» πρόοδον τῆς σειρᾶς συνδέονται ἐντὸς λειτουργίας μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς διεπούσης ὅλην τὴν σειρὰν τελολογικῆς αἰτιότητος, πρὸς τὸν τελικὸν σκοπὸν τῆς ἀποκτήσεως οἰκίας.

Τὸ κυρίως βαρύνον λογικῶς, ἀλλὰ καὶ ἀξιολογικῶς, ἡ κυρία «ἀξία» εἶναι ἡ κατάλληλος οἰκία. Ὅλαι αἱ ἐνδιάμεσοι, ἀναγκαῖαι βεβαίως, διὰ τὸ τέλος ἐκδηλώσεις, αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ εἶναι λυσιτελεῖς καὶ ὀρθαί, ἀλλὰ εἶναι ἀνθρωπίνως ἀναπόφευκτον νὰ εἶναι ἐνίοτε ἀλυσιτελεῖς καὶ ἡμαρτημέναι, ἔρχονται γενικῶς εἰς δευτέραν «λογικὴν» ἀλλὰ καὶ ἀξιολογικὴν μοῖραν ἐναντι τῆς οἰκίας, ἀνεξαρτήτως τῆς εἰδικωτέρας ἐν τοῖς καθ' ἕκαστον τεχνικῆς ἢ ὅλης ἀξιολογικῆς αὐτῶν βαθμολογίας.

Ἀναλόγως ἔχουν λογικῶς τὰ πράγματα, προκειμένης ἐπιδιώξεως ἐπιβολῆς τῶν ἀπόψεων τῶν μισθωτῶν, πρὸς ἐπίτευξιν τῶν ὁμαδικῶν συμφερόντων, διὰ συνθηκαλιστικῆς δράσεως.

Ἡ ὕπαρξις τῆς ὀργανώσεως καὶ ἀρχηγῶν (ὑλικὴν δράσεως), ἡ κατάλληλος κίνησις καὶ ἐκδήλωσις τῆς δυνάμεως δι' αἰτημάτων, συζητήσεων, ἀσκήσεως πιέσεως, ἀπεργιῶν, ἐκφοβίσεως ἢ ἄλλης ψυχολογικῆς ἐπιβολῆς (μορφὴ ἢ εἶδος δράσεως), ἡ ἡγετικὴ στρατηγικὴ καὶ τακτικὴ καὶ αἱ διατασσόμεναι εἰς τὰ καθ' ἕκαστον μέλη τῆς ὀργανώσεως ἐνέργειαι (ἐπαρκὴς ἢ ἄμεσος μηχανικὴ αἰτία «τῶν διαμέσων εἰς τὰ καθ' ἕκαστον ἐνεργειῶν), διαρθροῦνται ἐντὸς τῆς αὐτῆς γενικῆς τελολογικῆς σειρᾶς. Πάντες οἱ ὅροι οὗτοι διέπονται μὲν ἐν τοῖς καθ' ἕκαστον ἀπὸ ἀμέσους αἰτιοκρατικὰς ἢ μηχανικὰς συνδέσεις μερικωτέρων αἰτιῶν καὶ ἀποτελεσμάτων, ἀλλὰ κινοῦνται ἐν τῷ συνόλῳ πρὸς τὴν τελικὴν σκοπιμότητα τῆς πραγματώσεως τῆς ἐπιβολῆς, ἡ ὁποία εἶναι ἡ κυρίως βαρύνουσα λογικῶς ἀλλὰ καὶ ἀξιολογικῶς.

Μὲ ἄλλας λέξεις πᾶσα σκόπιμος ἀνθρωπίνη ἐνέργεια ἀποτελεῖ μέσον πρὸς ἐπιδίωξιν ἑνὸς ἀμέσως προσπιπτόντος εἰς τὴν ἐμπειρικὴν παρατήρησιν, εἰδικοῦ, ἀποκλειστικοῦ καὶ μοναδικοῦ σκοποῦ μερικωτέρου, δι' ὃ σχετικῶς περιωρισμένης σημασίας, μολονότι ἐμπειρικῶς εὐκόλως γινομένου ἀντιληπτοῦ ἀμέσως. Περισσότεροι ὅμως μερικοὶ σκοποὶ ἀποτελοῦν προϋποθέσεις καὶ μέσα ἐπιτεύξεως ἄλλων γενικωτέρων ἐπιδιώξεων τοῦ ἀνθρώπου. Αἱ καθ' ἑκάστην διεσπαρμέναι ἐνέργειαι συνδέονται εἰς ἀνωτέραν ἑνότητα σοβαρωτέρας σημασίας διὰ τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴν διὰ μιᾶς γενικωτέρας τελολογικῆς σκοπιμότητος συντονιζούσης τοὺς μερικωτέρους σκοποὺς εἰς ἀπώτερόν τι ὡρισμένον τέλος.

Οὕτω ἡ ἄμεσος μηχανικὴ γνῶσις δὲν εἶναι ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν τελολογικὴν ἐξήγησιν καὶ αἱ δύο αὗται ἀπόψεις πρακτικῶς δὲν εἶναι ἀνεπίδεκτοι ἀναγωγῆς εἰς ἑνότητα ἐπιτυγχανομένην λογικῶς εἴτε διὰ συνδέσμου μέσου πρὸς σκοπόν, εἴτε λόγῳ σχέσεως εἴδους πρὸς γένος. Οὕτω πᾶσα πρᾶξις δύναται νὰ γίνῃ ἀντιληπτή, νὰ ἐξηγηθῇ καὶ νὰ κριθῇ ἐν συσχετίσει πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην βούλησιν, ἀφ' ἑνὸς ὡς μερικὴ ἐκδήλωσις στενώτερον αὐτοτελὴς συντελουμένη πλήρως, ἀπὸ ἀπόψεως ἐξωτερικῆς ἐμπειρίας, ἀμέσως μηχανικῶς, δι' αἰτιώδους συνδέσμου μερικωτέρας ἀποκλειστικῆς βουλητικῆς αἰτίας καὶ ἀμέσου μερικωτέρου ἀποτελέσματος, καὶ ἀφ' ἑτέρου συγχρόνως τελολογικῶς ὡς ἁπλοῦν μέσον ἢ εἶδος ἐν συσχετίσει πρὸς γενικωτέρους σκοποὺς, ἀπώτερα ἀποτελέσματα καὶ ἀνωτέρας ἀνθρωπίνους ἐπιδιώξεις καὶ ἀξίας. Αἱ τελευταῖαι καὶ πρέπει νὰ βαρύνουν περισσότερον εἰς ἕνα ἀξιολογικὸν τῆς ἀνθρωπίνης προσπαθείας ζυγόν. Ἂν τοὐναντίον ἐγίνετο δεκτὸν γενικῶς ὅτι συγχωρεῖται ἡ παραμέλησις τοῦ τέλους χάριν τῶν μέσων, τοῦτο θὰ ὡδηγοῦσεν εἰς πλήρη κατάργησιν τῶν ἰδεωδῶν τῆς πνευματικῆς ζωῆς, τὰ ὁποῖα κυρίως χαρακτηρίζουν τὸν «Ἄνθρωπον». Ὁ A. D. Ritchie εἰς τὸ βιβλίον του Civilization Science and Religion καταλήγει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ κατατρύχουσα σήμερον τὸν κόσμον ἀπογοήτευσις καὶ ἀνησυχία εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς παραμελήσεως τῶν γενικωτέρων σκοπῶν τοῦ ἀνθρώπου, χάριν τῶν μέσων.

Ὁ μονόπλευρος τονισμὸς τῆς ἀμέσου μηχανικῆς αἰτιότητος μὲ ἀποκλεισμὸν τῆς τελολογικῆς σκοπιμότητος εἶναι χαρακτηριστικὸν γνώρισμα τοῦ τρόπου τοῦ σκέπτεσθαι τοῦ ὑλιστικοῦ «ἐπιστημονισμοῦ», κατὰ τὸν ὁποῖον ὁ κόσμος ἀποτελεῖ πλέγμα φαινομένων διεπομένων ἀπὸ αὐστηροὺς νόμους, χωρὶς οὐδεμίαν ἀνωτέραν σκοπιμότητα καὶ ἐλευθερίαν. Ἐν τούτοις ὁ περιωρισμένος ἄμεσος μηχανισμὸς πράγματι δὲν δύναται νὰ κριθῇ ὡς συστατικὸς τῆς κοινωνικῆς πραγματικότητος τόσον ὅσον ἡ εὐρυτέρα τελικὴ σκοπιμότης, ἡ ὁποία εἶναι δημιουργὸς προσπαθείας, ὁρμῆς καὶ ἀνατάσεως ψυχικῆς.

Ἀπὸ μιᾶς εὐρυτέρας ἀπόψεως ἔχει ἤδη λεπτομερῶς ἀποδειχθῇ (*J. Lachelier*: Le Fondement de l' Induction) ὅτι ἡ αἰτιότης ἔχει ὡς ἀναγκαῖον συμπλήρωμα τὴν σκοπιμότητα, ἡ ὁποία τὴν κατευθύνει καὶ ἡ ὁποία ἀποδεικνύουσα τὴν ὕπαρξιν σκέψεως διὰ μέσου τῶν φαινομένων προϋποθέτει ἀναγκαίως ἐλευθερίαν τινὰ κατὰ τρόπον ὥστε ἡ αἰτιότης, ἡ σκοπιμότης καὶ ἡ ἐλευθερία ἀποδεικνύονται ὡς τρεῖς ἀπόψεις τοῦ πνεύματος λαμβάνοντος συνείδησιν ὑπάρξεως τῆς δράσεώς του, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐξαρτᾶται τελικῶς πᾶσα ἄλλη ὕπαρξις (ἀρχὴ τοῦ σπιριτουαλιστικοῦ πραγματισμοῦ ἢ θετικισμοῦ *Lachelier*, Boutroux, Bergson).

(Συνεχίζεται εἰς τὸ ἑπόμενον)

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΑΞΙΩΣΕΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΞ ΑΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΟΥ ΠΛΟΥΤΙΣΜΟΥ

Είδος διαφορών ὑπαγομένων εἰς ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. Γ?ΟΔ'

Προσβολὴ πρωτοβαθμίου ἀποφάσεως μετὰ δευτεροβαθμίου.—Ἀπαράδεκτος.—Ἀξιώσεις ἐκδικαζόμεναι κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. Γ?ΟΔ'.—Εἰσαγωγὴ μόνον τῶν νομικὴν βάσιν ἐχουσῶν σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας.—Ἀπαράδεκτον ἀγωγῆς περὶ ἀποζημιώσεως βάσει ἀρχῶν ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ.

Εὐθὺς ἀμέσως πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι τὰ πρακτικὰ ἀποτελέσματα ἐκ τῆς προκρινομένης ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου ὡς ὀρθῆς λύσεως ἐπὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος νομικοῦ ζητήματος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀπησχολήθη—ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 9117|1948 Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ΕΕΔ 7, 910—εἶναι ἐξόχως σημαντικά, ὡς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω.

Τὸ ἀρχικὸν ἄρθρον 1 τοῦ Ν. Γ?ΟΔ', ὡς ἐκωδικοποιήθη ὑπὸ τοῦ β. δ. 1|4 Αὐγούστου 1920, ἐφέρετο ἔχον ὡς ἑξῆς: Αἱ διαφοραὶ, αἱ ἀντικείμενον ἔχουσαι ἀξιώσεις περὶ πληρωμῆς ἡμερομισθίων ἢ μισθῶν ἢ ἄλλης ἀποζημιώσεως, ὀφειλομένης ***ἐκ συμβάσεως περὶ παροχῆς ἐργασίας*** . . . δικάζονται κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἑπομένων ἄρθρων.

Ὁ ὅρος ὅμως «ἐκ συμβάσεως» περιώριζε τὸ εἶδος τῶν εἰς τὴν διαδικασίαν ταύτην ὑπαγομένων ἀξιώσεων, ὥστε νὰ γεννηθῇ ζήτημα, ἂν εἰς τὴν διαδικασίαν ὑπήγοντο καὶ αἱ ἐξ ἀνωνύμου συναλλάγματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν ἀξιώσεις (ἀποφατικῶς ἡ Α. Π. 67|1927, Θέμ. ΗΗ' 355).

Τοῦτο ἔχων ὑπ' ὄψιν ὁ νεώτερος Νομοθέτης διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 4032|1929 ἀπήλειψε τὴν φράσιν «ἐκ συμβάσεως», ἀκριβῶς μὲ τὸν σκοπὸν νὰ διαπλατύνῃ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς διαδικασίας καὶ ἐπὶ τῶν διαφορῶν ἐξ ἀνωνύμων συναλλαγμάτων (βλέπε ἔκθεσιν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀπὸ 3 Δεκεμβρίου 1928) (καταφατικῶς ἡ μεταγενεστέρα Α. Π. 33|1932, Θέμ. ΜΓ', 226).

Ἦρκει λοιπὸν κατὰ τὸ διὰ τοῦ Ν. 4032|1929 διασκευασθὲν ἄρθρ. 1 Ν. Γ?ΟΔ' «αἱ διαφοραί, αἱ ἀντικείμενον ἔχουσαι ἀξιώσεις περὶ πληρωμῆς ἡμερομισθίων ἢ μισθῶν ἢ ἄλλης ἀποζημιώσεως, ***ὀφειλομένης (περὶ) παροχῆς ἐργασίας***, αἱ μὴ ὑπερβαίνουσαι . . . δικάζονται κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἑπομένων ἄρθρων» νὰ ὑπάρχῃ ἁπλῶς ἀξίωσις ἐκ παροχῆς ἐργασίας, ἀδιαφόρως ἂν αὕτη (ἡ ἐργασία) παρείχετο συνεπείᾳ συμβάσεως, ἀνωνύμου συναλλάγματος ἢ ἁπλῆς σχέσεως ἐργασίας.

Περαιτέρω ὁ Ν. 765|1943, ἄρθρ. 4, (ΕΕΔ 2 631), ἀντικατέστησε τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ β. δ. 1|4 Αὐγούστου 1920, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, ὡς ἑξῆς: Πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ κλπ. πηγάζουσα ***ἐκ σχέσεως ἐργασίας*** . . . δικάζεται κλπ.

Χαρακτηριστικὸν τῆς προθέσεως τοῦ Νομοθέτου καὶ ἐννοίας τῆς τοιαύτης διατάξεως, ἡ ὁποία ἐπανελήφθη διὰ τοῦ ἰσχύοντος ἤδη ἄρθρ. 1 Ν. 1968|1944 (ΕΕΔ 3, 624) εἶναι, ὅτι ὁ Νομοθέτης τοῦ μεταγενεστέρου τοῦ Ν. 765|1943 Ν. 1141|1944, τροποποιήσας τὸ ἄρθρ. 490 ἐδ. 2 ἠ' Πολ. Δικ. ἐνέμεινεν οὕτος εἰς τὸν ὅρον «ἐκ συμβάσεως ἐργασίας», ὥστε εἰς τὴν τακτικὴν διαδικασίαν τοῦ Εἰρηνοδικείου—ἰσχύουσαν μέχρι τοῦ Ν. 1968|1944—νὰ ἐκδικάζωνται αἱ ἐκ συμβάσεως ἐργασίας ἀξιώσεις, ἐνῷ αἱ «ἐκ σχέσεως ἐργασίας» μέχρι τοῦ ποσοῦ τοῦ Ν. 765|1943 εἰς τὴν διαδικασίαν Ν. Γ?ΟΔ' (βλέπε περὶ τούτου ***Γ. Ράμου***, ΕΕΔ 3, 387 ἑπ.).

Ἀσκόπως λοιπὸν δὲν ἐχρησιμοποιήθησαν αἱ διάφοροι κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν ὅροι «ἐκ συμβάσεως ἐργασίας», «ἐκ σχέσεως ἐργασίας».

Ἀνεξαρτήτως δὲ τοῦ ὅτι εἶναι διάφοροι αἱ ὅροι αὐτοί, ἀφοῦ σχέσις ἐργασίας νοεῖται ὑπάρχουσα, ὁσάκις ἡ σύμβασις διά τινα λόγον εἶναι ἄκυρος (***Γ. Ράμος***, ἔνθ' ἀνωτ., ***Ι. Καποδίστρια***, ΕΕΔ 3, 67 ἑπ., ἔνθα ἀναφέρονται τὰ διδαχθέντα ἐν τῇ ξένῃ ἐπιστήμῃ περὶ τῆς σχέσεως ἐργασίας) ἢ ὅταν καὶ ἄνευ τοῦ βασικοῦ, κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς περὶ καταρτίσεως τῶν συμβάσεων, στοιχείου δημιουργῆται ἀναγκαστικῶς, ὑπὸ τοῦ νόμου (περίπτωσις ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ὁμοία Ν. 751|1948 κλπ.) σχέσις ἐργασίας, πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον δὲν φαίνεται νὰ διαχωρίζῃ ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ἀλλ' ἀντιθέτως ἀναμιγνύει ἐναλλὰξ τοὺς ὅρους «σχέσις ἐργασίας» «οἱαδήποτε σχέσις ἐργασίας»—ὅρος, ὁ ὁποῖος προϋποθέτει ὡρισμένας πολλὰς σχέσεις ἐργασίας, ἐνῷ μία εἶναι αὕτη—«σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας», ὥστε νὰ καταλήξῃ εἰς τὴν λύσιν, ὅτι ὁ νόμος προϋποθέτει ἀξίωσιν, νομικὴν βάσιν ἔχουσαν ***σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας***, ἐνῷ κάλλιστα δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἐξηρτημένη ἐργασία ἐξ ἁπλῆς σχέσεως, δὲν εὑρίσκει τις διά τινα λόγον ὁ Νομοθέτης τοῦ Ν. 765|1943 χρησιμοποιήσας τὸν ὅρον «***ἐκ σχέσεως ἐργασίας***» ἀρχικῶς—καὶ βραδύτερον τοῦ Ν. 1968|1944—ἠθέλησε νὰ φανῇ αὐστηρότερος τοῦ Νομοθέτου τοῦ προϊσχύοντος Ν. 4032|1929.

Θὰ ἐξελαμβάνετο δὲ αὐστηρότερος, ὅταν ἐνῷ εἶχεν ὑπ' ὄψιν του ἰσχύον τὸ ἄρθρ. 1 Ν. Γ?ΟΔ', ὡς διεσκευάσθη ὑπὸ τοῦ Ν. 4032|1929, «ἀξιώσεις... ἐκ παροχῆς (ἁπλῶς) ἐργασίας»—***καὶ ἄνευ συμβάσεως ἀνομφιβόλως***—ἐπανήρχετο πάλιν εἰς τὰς «ἐκ συμβάσεως» ἀξιώσεις, ἐνῷ, διαπλατύνων τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, ἀσχέτως ποσοῦ, ἐξεδήλωνε σαφῶς τὸν σκοπὸν ὄχι αὐστηρότερος τοῦ προηγουμένου Νομοθέτου νὰ γίνῃ, ἀλλὰ τοὐναντίον νὰ διευκολύνῃ τὸν μισθωτόν.

Ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεώς του ἐπαναλαμβάνει ἀκριβῶς ὅ,τι ἐδέχθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 313|1948 (εἰσηγητὴς ***Ν. Πλατύκας***, ΕΕΔ 7, 537) ἀποφάσεώς του.

Ἐκεῖ πάντως τὰ πραγματικὰ περιστατικὰ ἦσαν διάφορα καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς συλλογιστικῆς τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεώς του δὲν ἐπρόκειτο περὶ παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας.

'Εν προκειμένῳ τίθεται ὡς δεδομένον παροχὴ ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἐκ τῆς ὁποίας βεβαίως ἐγεννᾶτο ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ εἰς ἀπόδοσιν τῆς ὠφελείας, τὴν ὁποίαν ἔσχε τὸ Δημόσιον ἐκ τῆς ἄνευ ἐγκύρου συμβάσεως παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του (πρβλ. καὶ Α Π. 345|1949, εἰσηγητὴς *Δ. Μίχος*, ΕΕΔ 8, 543, ὑποχρεούμενος (ὁ ἐργοδότης) κατὰ τὰς περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διατάξεις τοῦ νόμου νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν μισθωτὸν τὰς ἀποδοχὰς αὐτοῦ διὰ τὴν παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν, ἐφ' ὅσον ἐκ ταύτης κατέστη πλουσιώτερος») καὶ νομίζομεν, ὅτι ἀφοῦ ἐπρόκειτο περὶ ἰδιωτικῆς ἀξιώσεως μισθωτοῦ κατὰ ἐργοδότου, δὲν ἀπεκρούετο νὰ εἰσαχθῇ αὕτη κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, ἐφ' ὅσον ἐπηγάζεν ἐξ ἁπλῆς σχέσεως ἐργασίας, ἁπλῆς δηλαδὴ ἀπασχολήσεως.

***

Ἐγένετο ἐν ἀρχῇ λόγος περὶ τῶν ἐξόχως σημαντικῶν πρακτικῶν ἀποτελεσμάτων ἐκ τῆς διδομένης ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου λύσεως.

Ἀκυρότητες ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ προκύπτουν πολλαί (βλέπε περὶ αὐτῶν *Β. Βασιλείου*, ΕΕΔ 9, 1 ἐπ.)

Μία ἐκ τῶν κατὰ πᾶσαν ὥραν ἀπαντωμένων περιπτώσεων εἶναι ἐκ τῆς κατὰ παράβασιν τῶν νομίμων χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας παροχῆς ἐργασίας.

Ἐντεῦθεν βεβαίως ἡ ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ βάσει τῶν περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διατάξεων.

Τὰ Δικαστήρια τῆς οὐσίας, ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὴν ἄποψιν τῆς θεωρίας (βλέπε *Γ. Ραμόν*, ἔνθ' ἀνωτ., *Ι. Κασταδιστρίαν*, ΕΕΔ 6, 516), παγίως, ἄνευ διασπάσεως γνώμης, ἐδέχοντο τὸ νόμιμον τῆς ἀναζητήσεως τῆς ἀμοιβῆς διὰ τὴν παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν κατὰ τὴν προστατευτικὴν τῶν μισθωτῶν διαδικασίαν, (βλέπε προχείρως ΕΕΔ 8, 108).

Διὰ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀπόψεως κλείεται ἤδη ἡ θύρα τῆς διαδικασίας. Ἂν πράγματι ὁ δικονομικὸς νόμος ἔχῃ τὴν ἔννοιαν νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ οὐσιαστικοῦ νόμου (ἄρθρ. 904 Α. Κ.) διὰ τοὺς μισθωτούς—δὲν νομίζομεν ὅτι θὰ ὑπάρξουν πολλοὶ νὰ ἀναζητήσουν τὴν ἀμοιβήν των διὰ τῆς τακτικῆς διαδικασίας, χωρὶς νὰ ἔχουν ἐν τῷ μεταξὺ ἀποθάνῃ—δύο τινὰ πρέπει νὰ συμβοῦν: Ἢ νὰ θεωρηθῇ μὴ γεγραμμένον διὰ τοὺς μισθωτοὺς τὸ ἄρθρ. 904 Α. Κ. ἢ — καὶ νομίζομεν τὸ ταχύτερον—νὰ ἐπέμβῃ ὁ Νομοθέτης.

Πιθανὸν νὰ εἶναι δίκαιον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀνίκανον νὰ ἐκφράζῃ τὰς ἀνάγκας τῆς συγχρόνου ζωῆς.

Ἀρείου Πάγου 101|1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Πλατύκας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Μαγγιώρος, Πάρκδρος Νομικοῦ Συμβουλίου, Ι. Μογγογιάννης

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 136|1948 ἀπόφασις τοῦ πρωτοδικῶς δικάσαντος Πρωτοδίκου συνεσωματώθη εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 9117|48 ἀπόφασιν τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, δι' ἀπορρίψεως τῆς ἐφέσεως, συνεπῶς ἡ προκειμένη αἴτησις περὶ ἀναιρέσεως, ἐφ' ὅσον στρέφεται καὶ κατὰ τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, εἶναι ἀπορριπτέα, ὡς ἀπαράδεκτος, διότι μόνον ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου βλάπτει τὸ ἀναιρεσεῖον, καὶ αὕτη μόνη ὑπόκειται εἰς τὸ ἔνδικον μέσον τῆς ἀναιρέσεως, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἄρθρων 811 παράγρ. 2 καὶ 812 παράγρ. 2 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ἀπὸ 1 Αὐγούστου 1920 Β. Δ., κωδικοποιήσαντος τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου ΓΨΟΔ' περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Νόμου 765|43, κατὰ τὰς διατάξεις αὐτοῦ δικάζεται πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ, ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, πηγάζουσα ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης, σαφῶς συνάγεται, ὅτι εἰς τὴν ἁπλῆν καὶ ταχείαν διαδικασίαν τοῦ ἀνω νόμου ὑπάγεται οὐχὶ πᾶσα ἀξίωσις, πηγάζουσα ἐξ οἱασδήποτε σχέσεως ἐργασίας, ἀλλ' αἱ ἰδιωτικαὶ ἀξιώσεις τῶν μισθωτῶν κατὰ τῶν ἐργοδοτῶν, αἱ νομικὴν βάσιν ἔχουσαι σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἀντὶ ἀμοιβῆς, ἀνεξαρτήτως τοῦ τρόπου καθορισμοῦ ταύτης, πάντως ὅμως ἐργασίας ἐξηρτημένης, περιλαμβανομένης δ' ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς κατὰ τὸ ἀστικὸν δίκαιον συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας, ἀδιαφόρου ὄντος ἂν ὁ μισθὸς καθωρίσθη ρητῶς ἢ ἀφέθη ὁ καθορισμὸς εἰς τὴν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός.

Ὡς ἐκ τῆς β' αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δείκνυται, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ἐκτιμήσαν πάντας τοὺς ὑποβληθέντας ἰσχυρισμοὺς τῶν διαδίκων καὶ τὰς προσαχθείσας ἀποδείξεις, ἐδέχθη, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος εἶχε προσληφθῇ ὑπὸ τῆς Ὑπηρεσίας Ἐκμεταλλεύσεως Κρατικῶν Αὐτοκινήτων καὶ εἰργάζετο παρὰ τοῖς ἐν Πειραιεῖ γραφείοις αὐτῆς, ἀπελύθη δὲ τῆς θέσεώς του ταύτης τῇ 5 Ἰουνίου 1947 ὅτι ὁ προϊστάμενος τῆς ὑπηρεσίας του τῇ 21 Ἰουνίου 1947 τὸν ἐκάλεσε δι' ἐγγράφου του, ὅπως προσέλθῃ ἐνώπιόν του τὴν 23 Ἰουνίου 1947 καὶ λογοδοτήσῃ ἐπὶ τῆς διαχειρίσεώς του καὶ ὅτι οὗτος ἐξηκολούθησε προσερχόμενος καὶ ἐργαζόμενος μέχρι τῆς 22 Σεπτεμβρίου 1947, οὐχὶ ὅμως δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας, καὶ ὅτι διὰ τὴν παρασχεθεῖσαν ταύτην ὑπηρεσίαν του δικαιοῦται εἰς λῆψιν ἀποζημιώσεως, βάσει τῶν ἀρχῶν τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 904 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἐφ' ὅσον τὸ Δημόσιον ὠφελήθη ἐκ τῆς παρασχεθείσης παρ' αὐτοῦ ὑπηρεσίας, διότι, ἂν οὗτος δὲν ἐξετέλει ταύτην, θὰ ἠναγκάζετο νὰ τὴν ἀναθέσῃ εἰς ἕτερον πρόσωπον ἐπ' ἀμοιβῇ.

Κατὰ τὰ οὕτω γενόμενα δεκτὰ ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως πραγματικὰ περιστατικὰ δὲν πρόκειται περὶ ἀξιώσεως μισθωτοῦ, βάσιν ἐχούσης σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας ἀντὶ ἀμοιβῆς, ἀλλ' ἀξίωσις ἀποζημιώσεως, ὅλως ἄσχετος πρὸς σύμβασιν μισθώσεως ἐργασίας, ἧτις εἶναι ἀναγκαία προϋπόθεσις, ὅπως ὑπαχθῇ ἡ διαφορὰ εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ'. Συνεπῶς τὰ ἐναντία δεχθὲν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ἡ ἔννοια τοῦ ἐν τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' ὅρου «σχέσεως ἐργασίας» εἶναι εὐρυτέρα τῆς συμβάσεως μισθώσεως ὑπηρεσιῶν, περιλαμβάνουσα καὶ τὴν ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἀξίωσιν, καὶ ἐπὶ ταύτῃ κρῖναν ἑαυτὸ ἁρμόδιον νὰ δικάσῃ, κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ', καὶ περαιτέρω ἀποφηνάμενον δι' ἀπορρίψεως τῆς ἐφέσεως δεκτὴν τὴν ἀγωγήν, διώκουσαν τὴν πληρωμὴν ἀποζημιώσεως λόγῳ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, ἐσφαλμένως ἐκήρυξεν ἑαυτὸ ἁρμόδιον καὶ ἀναιρετέαν ἐκ τούτου τὴν ἀπόφασίν του κατέστησε, συνῳδὰ τῷ ἄρθρῳ 807 παράγρ. 4 τῆς Πολ. Δικονομίας, προκειμένης ἀναρμοδιότητος λόγῳ ὕλης, κατὰ τὸν περὶ τούτου βάσιμον μοναδικὸν λόγον ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ.

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

Καθορισμὸς κατ' ἐξουσιοδότησιν ἀποδοχῶν προσωπικοῦ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου

I

Ὁρισμοὶ Α. Ν. 759]1937 περὶ φορτεχνικῶν ὑπαλλήλων.—Παροχὴ ἐργασίας εἰς Λιμενικὰ Ταμεῖα.—Χαρακτηρισμὸς ὑπηρετούντων ὡς ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων.—Δικαίωμα ἀναζητήσεως κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΩΟΔ' προσθέτου ἀμοιβῆς ἐκ παροχῆς ἐργασίας κατὰ Κυριακάς, δυνάμει ὑπ' ἀριθ. 8900]1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.—Ἔννοια ἐφοδιασμοῦ φορτεχνικοῦ ὑπαλλήλου δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου.—Ἐξουσιοδότησις Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν διὰ Ν. 19]1944 πρὸς καθορισμὸν ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.—Ἀδιάφορον εἶδος σχέσεως ἐργασίας.

Προσεβλήθη δι' αἰτήσεως ἀναιρέσεως ἡ καταχωρουμένη κατωτέρω (σελ. 300) ὑπ' ἀριθ. 178β ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Χαλκίδος (*).

Λόγοι ἀναιρέσεως, προταθέντες ὑπὸ τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου Χαλκίδος, ὑπῆρξαν:

α) Τὸ δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὸν νόμον καὶ ἐσφαλμένως ἐξετίμησε τὰς ἀποδείξεις, δεχθὲν ὅτι ἐπὶ τῆς σχετικῆς κατ' αὐτοῦ ἀπὸ 16]3]49 ἀγωγῆς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου εἶχον ἐφαρμογὴν οἱ ἐργατικοὶ νόμοι καὶ ὅτι ἀρμοδίως εἰσήχθη αὕτη ἐνώπιον τοῦ κατὰ τὸν νόμον 1968]44 ἀρμοδίου ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν Πρωτοδίκου, ἐνῷ ἔδει νὰ ἀπορρίψῃ τὴν ἐν λόγῳ ἀγωγήν, ὡς νόμῳ καὶ οὐσίᾳ ἀβάσιμον καὶ ὡς ἀναρμοδίως εἰσαχθεῖσαν, ἐφ' ὅσον, ὡς ἀπεδείχθη, ὁ ἀναιρεσίβλητος, διορισθεὶς ὑπ' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς 10 Νοεμβρίου 1932, ὡς ὑπάλληλος ἐπὶ τῆς βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν λιμενικῶν φόρων (βάσει τῶν περὶ Λιμενικῶν Ταμείων διατάξεων διὰ τὴν ὑπὸ τούτων προβλεπομένην ὑπηρεσίαν τῆς εἰσπράξεως τῶν λιμενικῶν φόρων), καὶ ὑπηρετήσας μέχρι τῆς 10 Ἰανουαρίου 1949 (ἀπολυθεὶς δυνάμει τοῦ ἀ.ν. 834]1949 «περὶ καταργήσεως τῶν φόρων ἐπὶ τῆς κυκλοφορίας τῶν ἀγαθῶν»), συνεδέετο μετ' αὐτοῦ δι' ὑπηρεσιακῆς σχέσεως οὐχὶ ἰδιωτικοῦ, ἀλλὰ δημοσίου χαρακτῆρος, ὑπαχθεὶς ἢ ἐνταχθεὶς ὑπὸ τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τῶν περὶ Λιμενικῶν Ταμείων διατάξεων ὀργανισμῶν τῆς ἐσωτερικῆς του ὑπηρεσίας. Τὸ ζήτημα τῆς ἁρμοδιότητος συνέχεται μετὰ τῆς οὐσίας καὶ συνεπῶς, ἐφ' ὅσον ὁ ἀναιρεσίβλητος συνεδέετο μετὰ τοῦ Ταμείου δι' ὑπηρεσιακῆς σχέσεως δημοσίου χαρακτῆρος, δὲν ἐχώρει ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ἐργατικῶν νόμων καὶ ἑπομένως καὶ ἡ διαδικασία τοῦ νόμου ΓΩΟΔ', ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ νόμου 1968]44.

β) Τὸ δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὸν νόμον καὶ ἐσφαλμένως ἐξετίμησε τὰς ἀποδείξεις, δεχθὲν ὅτι ἐπὶ τῆς προκειμένης διαφορᾶς ἔχουν ἐφαρμογὴν οἱ ἐργατικοὶ νόμοι καὶ ἡ διαδικασία τοῦ νόμου ΓΩΟΔ', ὡς ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἦτο φορτεχνικὸς ὑπάλληλος, ἐνῷ ἔδει νὰ ἀπορρίψῃ τὴν σχετικὴν ἀγωγήν, ὡς νόμῳ καὶ οὐσίᾳ ἀβάσιμον καὶ ὡς ἀναρμοδίως εἰσαχθεῖσαν. Ὁ ἐπικαλούμενος ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀ. ν. 759]1937 «περὶ φορτεχνικῶν ὑπαλλήλων» κατ' οὐδὲν ἀναιρεῖ τὴν ὡς εἴρηται συνδέουσαν αὐτὸ μετὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου σχέσιν δημοσίου χαρακτῆρος. Προφανῶς ὁ νόμος οὗτος ἠθέλησε νὰ χορηγήσῃ εἰς περίπτωσιν ἀπολύσεως ἢ καταργήσεως θέσεως τοιούτων ὑπαλλήλων (καὶ ὅταν ἀκόμη ὑπηρετοῦν ὑπὸ σχέσιν δημοσίου χαρακτῆρος, ὡς ἔπραξε παραπλησίως καὶ ὁ νόμος 4518]1930 «περὶ καταστάσεως τῶν δημοτικῶν ὑπαλλήλων»), ἀποζημίωσίν τινα καὶ ἀπένειμε εἰς τούτους τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου 2112 καθοριζομένην. Οἱ λοιποὶ ὅμως ἐργατικοὶ νόμοι δὲν ἔχουν ἐφαρμογήν, ὅταν οὗτοι δὲν ὑπηρετοῦν ὑπὸ σχέσιν ἰδιωτικοῦ χαρακτῆρος, ἀλλὰ μόνον ὁ νόμος 2112, δηλ. τὸ μέτρον ἀποζημιώσεως τῆς καθοριζομένης ὑπὸ τοῦ νόμου 2112. Ἡ ἀληθὴς ὅθεν ἔννοια τοῦ ρηθέντος νόμου 759]937 εἶναι, ὅτι οἱ φορτεχνικοὶ ὑπάλληλοι, ὅταν ὑπηρετοῦν ὑπὸ σχέσιν δημοσίου χαρακτῆρος, μόνον καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν νόμον 2112 θεωροῦνται, ὅτι διατελοῦν ἐν σχέσει ἐργασίας ἰδιωτικοῦ χαρακτῆρος διὰ νὰ τοῖς δώσῃ τὸ μέτρον τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου τούτου. Ἐὰν ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ρηθέντος 759]1937 νόμου δὲν ἦτο ἡ ἀνωτέρω, θὰ ἤρκει ὁ νομοθέτης νὰ εἴπῃ, ὅτι «οἱ φορτεχνικοὶ ὑπάλληλοι θεωροῦνται ὡς πρὸς τὴν σχέσιν ἐργασίας ὡς ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι», ὁπότε αὐτονοήτως θὰ ἐφηρμόζοντο ἐπ' αὐτῶν ἅπαντες οἱ ἐργατικοὶ νόμοι καὶ συνεπῶς καὶ ὁ νόμος 2112 καὶ οὐδεμία ἀνάγκη θὰ ὑπῆρχε νὰ ἐπακολουθήσῃ ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ (759]1937) καὶ ἡ φράσις ὅτι ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 2112 (ἥτις περιττὴ θὰ ἦτο, ἀφοῦ εἰς τοὺς ἐργατικοὺς νόμους περιλαμβάνεται καὶ ὁ νόμος 2112), ἂν δὲν ἐσκόπει ὁ νομοθέτης τὰ ἀνωτέρω.

γ) Τὸ δικάσαν Πρωτοδικεῖον δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν του πράγματα προταθέντα καὶ ἔχοντα κατὰ νόμον οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης καὶ ἐπαγόμενα τὴν ἀπόρριψιν τῆς ὡς ἄνω ἀγωγῆς, τοῦτέστιν ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος διωρίσθη παρ' αὐτῷ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1932 (δηλ. πολλὰ ἔτη πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ὡς ἄνω νόμου 759]37) καὶ δὲν εἶχεν οὗτος ἐπαγγελματικὸν βιβλιάριον, ἀλλὰ μετὰ τὸν νόμον τοῦτον ἐφωδιάσθη διὰ τοιούτου, διὰ νὰ δύναται, ἐὰν ἀπελύετο, νὰ προτιμηθῇ ἀλλαχοῦ, καὶ ἑπομένως δὲν ἦτο τότε οὗτος φορτεχνικὸς ὑπάλληλος, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου τούτου, ἀφοῦ ἡ τοιαύτη ἰδιότης εἶχεν ὡς προϋπόθεσιν τὴν κατὰ τὴν πρόσληψιν ὕπαρξιν ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου. Ἡ δὲ ἔκδοσις μεταγενεστέρως τοῦ ὡς ἄνω νόμου 759]37 (καὶ ἂν ἀκόμη οὗτος εἶχε τὴν ἔννοιαν, ἣν μὴ ὀρθῶς τοῦ δίδει ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη) δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ μεταβάλῃ τὴν

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Εἶχεν ἤδη στοιχειοθετηθῇ ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις καὶ αἱ ἐπ' αὐτῆς σημειώσεις μας, ὅταν ἐλάβομεν γνῶσιν τῆς ἐπ' αὐτῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου.

ήδη κτηθεῖσαν σχέσιν δημοσίου χαρακτῆρος εἰς ἰδιωτικοῦ τοιαύτου.

δ) Ἄλλως τὸ δικάσαν Πρωτοδικεῖον κατ' ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου δὲν ἐδέχθη, ὅτι ὁ ἀνωτέρω νόμος 759|37 (καὶ ἂν ἀκόμη οὗτος εἶχε τὴν ἔννοιαν, ἣν μὴ ὀρθῶς τοῦ διδει ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη), κατηργήθη ὑπὸ τοῦ Β. Δ. 14|1|1939 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ Λιμενικῶν Ταμείων διατάξεων», διότι τὸ ἐν λόγῳ Β. Δ. ἀφορᾷ καὶ εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς εἰσπράξεως τῶν λιμενικῶν φόρων καὶ καθιεροῖ εἰδικὸν κανόνα δικαίου, καταργήσαντα πάντα ἕτερον προηγούμενον.

ε) Ἄλλως τὸ δικάσαν Πρωτοδικεῖον δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν του πράγματα προταθέντα καὶ ἔχοντα κατὰ νόμον οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης καὶ ἐπαγόμενα τὴν ἀπόρριψιν τῆς ὡς ἄνω ἀγωγῆς, τοὐτέστιν ὅτι ὁ ἀναιρεσιβλητος ἀνέκαθεν ἀπεδέχθη καὶ ἐλάμβανε τοὺς μισθούς του βάσει τοῦ νόμου 19|44, ὅστις ἔχει ὑπ' ὄψιν του πρόσωπα συνδεόμενα διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου καὶ οὐχὶ βάσει τοῦ νόμου 28|1944, ὅστις ἀφορᾷ πρόσωπα, συνδεόμενα διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου. Οὐδέποτε δὲ ἐφηρμόσθησαν ὑπὸ τοῦ Κράτους ἐπὶ τῶν Λιμενικῶν Ταμείων οἱ ἐργατικοὶ νόμοι καὶ μὴ νομίμως ἀξιοῖ τὴν ἐφαρμογὴν τούτων ὁ ἀναιρεσίβλητος.

* * *

Ὡς σημειοῦται κατωτέρω ἐπὶ τῆς ἐπικυρουμένης ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Χαλκίδος, αὕτη πράγματι, ὡς δέχεται καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος, πρέπει νὰ εἶναι ἡ ὀρθὴ ἔννοια τοῦ Ν. 759|1937.

Πέραν ὅμως τῆς ὀρθῆς αὐτῆς ἀπόψεως, ἀξία ἰδιαιτέρας προσοχῆς εἶναι ἡ τελευταία σκέψις τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ἐν σχέσει πρὸς τὸν Ν. 19|1944.

Αὕτη σκέπτεται, ὅτι διὰ τοῦ Ν. 19|1944 παρεσχέθη, εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν τὸ δικαίωμα, ὅπως δι' ἀποφάσεών του προσαρμόσῃ πρὸς τὴν νομισματικὴν διαρρύθμισιν τῆς χώρας τὰς ἀντιμισθίας τῶν παρὰ τοῖς Νομικοῖς Προσώποις Δημοσίου Δικαίου ἐργαζομένων, ἀδιαφόρως τοῦ εἴδους τῆς μετ' αὐτῶν συνδεούσης σχέσεως ἐργασίας.

Μετήλλαξεν ἐπὶ τοῦ θέματος γνώμην ὁ Ἄρειος Πάγος ; Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 98|1948 ἀποφάσεώς του (εἰσηγητὴς **Χ. Σταυρόπουλος** ΕΕΔ 7, 856) εἶχε δεχθῇ ὅτι «ὁ Ν. 19|1944 ἔχει ὑπ' ὄψιν πρόσωπα, συνδεόμενα διὰ συμβάσεως δημοσίου δικαίου», διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 484|1948 (εἰσηγητὴς **Δ. Κωτσούλας**, ΕΕΔ 7, 907) εἶχε δεχθῇ, ὅτι ἡ βάσει τοῦ Ν. 28|1944 ἐκδοθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικὴ ἀπόφασις (περὶ προσηυξημένης ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς) ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ἐφ' ὅσον ἡ σχέσις ἡ συνδέσσασα ταῦτα μετ' αὐτοῦ ἀπορρέει ἐκ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν δὲ ταύτην τοῦ Ἀκυρωτικοῦ οὕτω ἐφηρμόζετο ὁ νόμος ὑπὸ τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας (βλέπε προχείρως Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς 647|1949, εἰσηγητὴς **Δ. Κλαπέας**, ΕΕΔ 8, 409).

Ἂν ἡ νέα αὕτη ἄποψις τοῦ Ἀρείου Πάγου εἶναι ὀρθοτέρα τῆς προηγουμένης, ἐκτὸς τοῦ ὅτι, ἐφ' ὅσον ὑφίσταται σχέσις ἰδιωτικοῦ δικαίου μετὰ τοῦ νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ συνύπαρξις δύο ἐκ τοῦ νόμου ἐξουσιοδοτήσεων διὰ τὴν αὐτὴν κατηγορίαν μισθωτῶν, τοῦ Ν. 19|1944 καὶ τοῦ Ν. 28|1944,—ἡ περὶ ἧς πρόκειται ἐνταῦθα ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικὴ ἀπόφασις ἐξεδόθη βάσει τοῦ Ν. 28|1944—καθίσταται προβληματικὴ καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν μεταγενεστέρων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἐπὶ τῶν ἐργαζομένων εἰς νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου καὶ συνδεομένων μετ' αὐτῶν διὰ σχέσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀφοῦ παρόμοιον θέμα ρυθμίσεως τῶν μισθῶν ρυθμίζει ἀποκλειστικῶς ὁ Ν. 19|44, διάφορος τοῦ Ν. 28|1944 (πρβλ. Α. Π. 390|1947, εἰσηγητὴς **Δ. Μῖχος**, ΕΕΔ 7, 85).

Δὲν νομίζομεν, ὅτι ἀποβάλλει τὴν ἀξίαν της, ὡς ὀρθῆς, ἡ προηγουμένη τοῦ Ἀρείου Πάγου ἄποψις, ἡ ὁποία καθιστᾷ δυνατὴν τὴν ἐφαρμογὴν τῶν δύο νόμων, 19 καὶ 28|1944.

Ἀρείου Πάγου 126|1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Κ. Βοΐατζῆς**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Χαμάρτος**
Δικηγόρος ὁ κ. Ζ. Ζάχος

Ἐκ τῶν συνδεδυασμένων διατάξεων τῶν παραγράφων 1 καὶ 2 ἄρθρ. 1 Α. Ν. 759|1937 σαφῶς συνάγεται, ὅτι οἱ ἀσκοῦντες τὸ ἐπάγγελμα τοῦ φοροτεχνικοῦ ὑπαλλήλου παρ' ἑταιρίᾳ ἢ νομικῷ προσώπῳ δημοσίου δικαίου, Δήμῳ ἢ Κοινότητι, θεωροῦνται ὡς ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι, ὡς πρὸς τὴν σχέσιν τῆς μετὰ τούτων συνδεούσης αὐτοὺς ἐργασίας, ἐφαρμοζομένων συνεπῶς ἐπὶ τῆς τοιαύτης συμβάσεως ἐργασίας τῶν περὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων διατάξεων, μὴ καταργηθείσης τῆς ὡς ἄνω εἰδικῆς διατάξεως παρ. 2 ἄρθρ. 1 Α.Ν. 759|37 διὰ μεταγενεστέρας τινὸς τοιαύτης (*), οὐδὲ διὰ τοῦ Β. Δ|γματος 14|19 Ἰανουαρίου 1939 «περὶ κωδικοποιήσεως (ἁπλῶς) τῶν περὶ Λιμενικῶν Ταμείων διατάξεων». Ὅθεν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δεξάμενον, καθ' ἃ ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του δείκνυται, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος εἰργάζετο παρὰ τῷ ἀναιρεσείοντι, ὡς φοροτεχνικὸς ὑπάλληλος, καὶ ἀποφηνάμενον μετὰ παραδοχὴν τῆς ἀσκηθείσης ἐφέσεως, ὅτι εἶναι ἐφαρμοστέα ἡ διαδικασία τοῦ Ν. Γ?ΟΔ' ἐπὶ τῆς κρινομένης ἀγωγῆς, δι' ἧς διώκεται ἡ τούτῳ καταβολὴ καθυστερουμένης προσθέτου ἀμοιβῆς διὰ παρασχεθείσας ὑπηρεσίας κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἑορτάς, ἀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς ὡς ἄνω διατάξεις τῶν νόμων καὶ ἀπορριπτέοι, ὡς ἀβάσιμοι, οἱ 1ος, 2ος καὶ 4ος λόγοι ἀναιρέσεως.

Ὁ τρίτος λόγος ἀναιρέσεως, καθ' ὃν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος διωρίσθη παρ' αὐτῷ πρὸ τοῦ Α. Ν. 759|1937, ἤτοι ἀπὸ τοῦ 1932, καὶ δὲν εἶχεν οὗτος ἐπαγγελματικὸν βιβλιάριον, ἀλλὰ μετὰ τὸν νόμον τοῦτον ἐφωδιάσθη διὰ τοιούτου, ἑπομένως δὲν ἦτο τότε οὗτος φοροτεχνικὸς ὑπάλληλος, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου τούτου, ἀπορριπτέος κρίνεται, καθόσον ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος οὐδεμίαν ἐπιρροὴν ἀσκεῖ εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης, δεδομένου ὄντος ἐκ τοῦ ὁριζομένου δι' ἄρθρου 1 παρ. 1 Α. Ν. 759|1937, ὅτι ἐφεξῆς οὐδεὶς δύναται νὰ ἀσκήσῃ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ φοροτεχνικοῦ ὑπαλλήλου, ἂν δὲν ἔχῃ ἐφοδιασθῇ δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου, δὲν ἔπεται ὅτι ἡ πρὸ τοῦ νόμου τούτου ἐργασία τούτου δὲν θέλει θε-

(*) ***Σημ. ΕΕΔ.*** Βλέπε ὅμως ὡς πρὸς τοὺς Δήμους ἄρθρ. 23 Ν. Δ. 1465|1942, ΕΕΔ 1, 703, περὶ οὗ κατωτέρω.

ωρηθῇ ὡς τοιαύτη φορτοεχνικοῦ ὑπαλλήλου, καὶ ἑπομένως ἡ μὴ λῆψις ὑπ' ὄψιν τούτου δὲν ἱδρύει τὸν ἐκ τοῦ ἄρθρου 807 ἐδάφ. 7 Πολ. Δικονομίας λόγον ἀναιρέσεως

Ὁ 5ος λόγος ἀναιρέσεως, καθ' ὃν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἀνέκαθεν ἀπεδέχθη καὶ ἐλάμβανε τοὺς μισθούς του βάσει τοῦ Ν. 19|1944, ἔχοντος ὑπ' ὄψιν τὰ πρόσωπα τὰ συνδεόμενα διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου, ἀπορριπτέος κρίνεται, καθ' ὅσον ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος οὐδεμίαν ἄσκει ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς προκειμένης δίκης, καὶ δὴ ὡς πρὸς τὸ εἶδος τῆς σχέσεως ἐργασίας τῆς συνδεούσης τὸν ἀναιρεσίβλητον μετὰ τοῦ ἀναιρεσείοντος, ἅτε διὰ τοῦ ἄρθρου 2 Νόμου 19|1944 παρασχεθέντος εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν τοῦ δικαιώματος, ὅπως δι' ἀποφάσεών του προσαρμόσῃ πρὸς τὴν νομισματικὴν διαρρύθμισιν τῆς Χώρας τὰς ἀντιμισθίας τῶν παρὰ τοῖς Νομικοῖς Προσώποις Δημοσίου Δικαίου ἐργαζομένων, ἀδιαφόρως τοῦ εἴδους τῆς μετ' αὐτῶν συνδεούσης σχέσεως ἐργασίας, καὶ ἑπομένως ἡ μὴ λῆψις ὑπ' ὄψιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ τούτου δὲν ἱδρύει τὸν ἐκ τοῦ ἄρθρου 807 παρ. 7 Πολ. Δικονομίας λόγον ἀναιρέσεως.

II

Θεώρησις Λιμενικῶν Ταμείων ὡς νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου.—Σχέσις προσωπικοῦ.—Χαρακτηρισμὸς ὡς τοιαύτης δημοσίου δικαίου.—Ἀνεφάρμοστον διαδικασίας Ν. ΓΨΟΔ'.—Ἐπίλευσις Α. Ν. 759|1937.—Χαρακτηρισμὸς φορτοεχνικῶν ὑπαλλήλων ὡς ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων.—Ἐφαρμογὴ καὶ ἐπ' αὐτῶν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς ἐκ παροχῆς ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς καὶ λοιπῶν περὶ μισθῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων. — Βάσις ὑπολογισμοῦ προσθέτου ἀμοιβῆς.

Ζητήματα ἐκ τῆς σχέσεως τῶν φορτοεχνικῶν ὑπαλλήλων πραγματεύονται αἱ κατωτέρω παρατιθέμεναι δικαστικαὶ ἀποφάσεις.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Χαλκίδος, προκειμένου νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν ὑπ' ἀριθ. 8900|46 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν περὶ προσαυξήσεως κατὰ 75 ο|ο τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν διὰ παροχὴν ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς καὶ λοιπὰς μὴ ἐργασίμους ἡμέρας (ΕΕΔ 5, 223), ἡ ὁποία ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ἀρκεῖ ὅτι ἡ συνδέουσα αὐτὰ μετὰ τῶν ὑπαλλήλων των σχέσις εἶναι τοιαύτη τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου (Α. Π. 484|1948, εἰσηγητὴς *Α. Κωτσούλας*, ΕΕΔ 7, 906), ἐρευνᾷ, ὡς ἀναγκαῖον στοιχεῖον, τὴν φύσιν τῆς σχέσεως φορτοεχνικῶν ὑπαλλήλων πρὸς Λιμενικὰ Ταμεῖα καὶ καταλήγει εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι αὕτη διέπεται ὑπὸ τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Περὶ τοῦ ὅτι τὰ Λιμενικὰ Ταμεῖα ἀποτελοῦν νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ἀσκοῦντα διοίκησιν, εἶναι ἤδη δεδομένον (Σ. Ε. 132|1939, Ὁλομελ. *Α. Τούση*, Νομικὰ Πρόσωπα, σελ. 10).

Ἐξ ἄλλου ὅμως κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Α. Ν. 759|1937 «περὶ προστασίας ἐπαγγελμάτων τινῶν καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων ἐργατικῶν τινων νόμων» οἱ φορτοεχνικοὶ ὑπάλληλοι θεωροῦνται, ὡς πρὸς τὴν σχέσιν ἐργασίας, ὡς ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2112 «περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας», ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως.

Συνάγεται, νομίζομεν, ἀσφαλῶς ἐκ τῆς ἀνωτέρω διατάξεως — ὡς καὶ τὸ Πρωτοδικεῖον δέχεται, ἀντιθέτως πρὸς τὴν γνώμην τοῦ α' βαθμοῦ — ὅτι δὲν ἠννοήθη μόνον ἡ ὑπαγωγὴ εἰς τὸν νόμον 2112, ἀφοῦ γενικῶς ἐκφράζεται ὁ νόμος περὶ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, μία ἐκ τῆς ὁποίας συνέπεια εἶναι ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Ν. 2112.

Προϋπῆρξεν, ἄλλως τε, τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ ἀ. ν. 759|1937 ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀ.ν. 547|1937 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων ἐργατικῶν τινων νόμων», κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ ὧραι ἐργασίας τῶν ἐξωτερικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν εἰσπράξεως φόρων (διοδίων κλπ.) καὶ τῶν ζυγιστῶν, ἀνεξαρτήτως ἂν οὗτοι ὑπηρετοῦσιν εἰς ἰδιωτικὴν ἐπιχείρησιν ἢ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, δὲν δύνανται νὰ ὑπερβαίνωσι τὰς 10 καθ' ἑκάστην, πλὴν ἂν κατὰ τὸ εἰκοσιτετράωρον ἀπασχολοῦνται τρεῖς ἐναλλασσόμεναι ὁμάδες, ὁπότε δὲν δύνανται νὰ ὑπερβαίνωσι τὰς ὀκτὼ ἡμερησίως.

Καὶ ἐκ τῆς διατάξεως ἄρα ταύτης, ἡ ὁποία, μετὰ τῶν λοιπῶν ἐν τῷ ἀ. ν. 547|37 προϋποθέτει ὑφισταμένην σχέσιν ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας λαμβανομένῃ ἐκ τοῦ ὀργανικοῦ του νόμου μερίμνῃ, συνάγεται, ὅτι ὁ χαρακτηρισμὸς ὑπὸ τοῦ ἀ. ν. 759|1937 τῆς σχέσεως τῶν φορτοεχνικῶν ὑπαλλήλων ὡς τοιαύτης τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου δὲν ἀναφέρεται μόνον εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 2112.

Παρόμοιον ζήτημα ἐγεννήθη καὶ κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας τοῦ Αὐγούστου 1936, τῶν κυρωθεισῶν διὰ τοῦ ἀ. ν. 99|1936, καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 292|1939 ἀποφάσεως του (Θέμ. Ν' σ. 753) ἐφήρμοσε τὴν ἀπὸ 12.8.1936 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐπὶ φορτοεχνικοῦ ὑπαλλήλου ὑπηρετοῦντος εἰς Δῆμον, μὲ τὴν σκέψιν ὅτι ἡ σχέσις αὐτοῦ διήρετο ὑπὸ τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Ἡ ἄποψις τοῦ Πρωτοδικείου Χαλκίδος εἶναι ὅτι, ἔστω καὶ ἂν ἡ σχέσις τοῦ μετὰ τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου συνδεομένου φορτοεχνικοῦ ὑπαλλήλου, προσληφθέντος κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ὀργανισμοῦ του, εἶναι τοιαύτη τοῦ δημοσίου δικαίου, ἠθελήθη ὑπὸ τοῦ ἀ. ν. 759|37, κατὰ πλάσμα τοῦ νόμου, νὰ θεωρηθῇ ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν πασῶν τῶν περὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων διατάξεων καὶ ἑπομένως — ἀνεξαρτήτως τῆς ἐσφαλμένης πορείας σκέψεως, τὴν ὁποίαν ἀκολουθεῖ — ἐφαρμόζει τὴν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 (ἔνθ' ἀνωτ.) ὑπουργικὴν ἀπόφασιν.

Ἀντιθέτως ἡ καταχωρουμένη κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. 259|1949 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, ἐνώπιον τῆς ὁποίας ἐτέθη ὁμοία περίπτωσις ὑπαλλήλου Λιμενικοῦ Ταμείου, ἀξιοῦντος ἀμοιβὴν ἐξ ὑπερωριῶν καὶ ὑπὲρ τὴν συνήθη ἐργασίαν καὶ τοιαύτην πρόσθετον δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς, ἀπορρίπτει τὰς ἐν λόγῳ ἀξιώσεις μὲ τὴν σκέψιν ὅτι ἡ ἐν προκειμένῳ σχέσις ἐργασίας δὲν παύει νὰ θεωρῆται δημοσίου δικαίου καὶ μετὰ τὸν ἀ. ν. 759|1937, ὁ ὁποῖος ἔχει ἐφαρμογὴν — κατὰ τὴν αὐτὴν ἀπόφασιν — μόνον ὅπου εἰδικῶς δὲν ρυθμίζεται ἡ περίπτωσις.

Δὲν νομίζομεν, ὅτι ἐκ τοῦ ἀ. ν. 759|1937, ἐκφραζομένου γενικῶς περὶ φορτοεχνικῶν ὑπαλλήλων, καταλείπεται ἔδαφος τοιαύτης ἐρεύνης, ἀφοῦ ἄλλως δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ ἡ σαφὴς καὶ

άνευ διαστολών διάταξις τοῦ ἄρθρου 8 ά. ν. 547 1937 περὶ ὡρῶν ἐργασίας, οὔτε καὶ ἡ διάταξις τοῦ ά. ν. 759|1937 περὶ ἐφοδιασμοῦ δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων, ἡ ὁποία ἀφορᾷ καὶ τὰ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου (βλ. 'Ενώσεως Δήμων καὶ Κοινοτήτων τῆς 'Ελλάδος 1564|1938, ἐν 'Επιθ. Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως, ἔτος ΙΖ', τεῦχος β', 1938, σελ. 441).

Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς εἰς τοὺς Δήμους ἢ Κοινότητας ὑπηρετοῦντας φορτεχνικοὺς ὑπαλλήλους, κατὰ τὸ ἄρθρον 23 τοῦ ν. δ. 1465|1942 (ΕΕΔ 1, 703) φορτεχνικοὶ ὑπάλληλοι, προσλαμβανόμενοι ὑπὸ Δήμων ἢ Κοινότητος, δυνάμει εἰδικοῦ ὀργανισμοῦ διὰ τὴν βεβαίωσιν καὶ εἰσπραξιν τῶν ἐσόδων αὐτῶν, εἶναι ἔκτακτοι κοινοτικοὶ καὶ δημοτικοὶ ὑπάλληλοι, ὑπαγόμενοι εἰς τὰς περὶ αὐτῶν ἰσχυούσας ἑκάστοτε διατάξεις τοῦ Κώδικος τῆς κοινοτικῆς καὶ δημοτικῆς νομοθεσίας.

Ἀντιθέτως πρὸς τὴν Πρωτοδίκου Πειραιῶς 565|946 (Πρωτοδίκης *Γ. Κυνηδάς*, ΕΕΔ 6, 18) ἡ κατωτέρω παρατιθεμένη ἐπίσης ὑπ' ἀριθ. 105|1949 Πρωτοδίκου Βάλου θεωρεῖ ὅτι ὁ νόμος οὗτος δὲν μετέβαλε τὴν φύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν πρὸ αὐτοῦ προσληφθέντων φορτεχνικῶν ὑπαλλήλων (βλ. σχετικῶς ἐπὶ τοῦ ά. ν. 843|1948, περὶ τοῦ ὁποίου πρόκειται, ΕΕΔ 8, 579 ἐπ.).

Πρωτοδικείου Χαλκίδος 178[β]|1949

Διαδικασία Ν. ΓΩΟΔ' κατ' ἔφεσιν.

Πρόεδρος ὁ κ. **Γ. Σπανέας.**

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Ι. Γεωργακόπουλος.**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Κόλλιας, Δ. Κοντης.

Τὸ ἐφεσιβλήτων Λιμενικῶν Ταμείων ἀποτελεῖ νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, ἀσκοῦν κατὰ παραχώρησιν τοῦ Κράτους διοίκησιν, διέπεται δὲ ὑπὸ τοῦ Β. Δ. τῆς 14 Ἰανουαρίου 1939 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ Λιμενικῶν Ταμείων διατάξεων» καὶ τοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 19708|1937 ἀποφάσεως τοῦ Νομάρχου Εὐβοίας ἐγκριθέντος ὀργανισμοῦ καὶ ἑπομένως τὸ παρὰ τοῦ Ταμείου τούτου συμφώνως τῷ Νόμῳ καὶ τῷ ὀργανισμῷ προσλαμβανόμενον προσωπικὸν δὲν διατελεῖ εἰς ἰδιωτικοῦ δικαίου σχέσιν πρὸς αὐτό, καθ' ὅσον ἡ ὡς ἄνω πρόσληψις εἶναι μονομερὴς δημοσίου δικαίου πρᾶξις (διορισμός), ἐπιχειρουμένη κυριαρχικῶς, ἡ δὲ συγκατάθεσις τοῦ διορίζομένου εἶναι ἁπλῶς νομικὴ προϋπόθεσις διὰ τὸ ἔγκυρον αὐτῆς, ἄρα διὰ τὰς ἐκ τῆς σχέσεως ταύτης πηγαζούσας ἀπαιτήσεις δὲν ἔχει κατ' ἀρχὴν ἐφαρμογὴν ἡ διαδικασία τοῦ Νόμου ΓΩΟΔ', ὡς ἰσχύει ἤδη μετὰ τὴν διὰ τοῦ Νόμου 1968|1944 τροποποίησιν αὐτοῦ, ὡς ἀφορῶσα τὰς ἀξιώσεις ἐκ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου (Α. Π. 93|48 ΕΕΝ ιστ' 318). Ἄλλως ἔχει τὸ ζήτημα διὰ τὰς ὑπὸ νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου προσλήψεις προσωπικοῦ ἐπὶ συμβάσει, ὁπότε ἡ μεταξὺ των σχέσις εἶναι σχέσις ἰδιωτικοῦ δικαίου (Α. Π. 484|48 ΕΕΝ ιστ' 170, Π. Α. 8953|48 Δελτ. Ἐργ. Νομοθ. Δεκ. 1948 σελ. 535). Ταιαύτη ὅμως περίπτωσις δὲν ὑφίσταται ἐν προκειμένῳ, ἀτε τοῦ ἐνάγοντος καὶ ἤδη ἐκκαλοῦντος προσληφθέντος διὰ διορισμοῦ συμφώνως τῷ Νόμῳ καὶ τῷ ὀργανισμῷ τοῦ ἐφεσιβλήτου Ταμείου. Πλὴν ὅμως ὁ ἐκκαλῶν, ὡς προέκυψεν ἐκ τῶν διεξαχθεισῶν ἀποδείξεων, προσελήφθη καὶ εἰργάζετο ὡς φορτεχνικὸς ὑπάλληλος καὶ ἑπομένως δι' αὐτὸν ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρον 1 § 2 τοῦ Α. Ν. 759|37, καθ' ὃ «οἱ φορτεχνικοὶ ὑπάλληλοι θεωροῦνται ὡς ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 2112», ἤτοι οἱ ἀνωτέρω θεωροῦνται, κατὰ πλάσμα τοῦ Νόμου, ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν οὐχὶ μόνον τοῦ Ν. 2112, ἀλλὰ καὶ πασῶν τῶν περὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων διατάξεων, ὅσον ἀφορᾷ τὴν σχέσιν ἐργασίας, ἔστω καὶ ἂν ἡ σχέσις αὕτη – ὡς ἐν προκειμένῳ – δὲν εἶναι ἰδιωτικῆς φύσεως καὶ τοῦτο διότι ρητὸν εἶναι τὸ γράμμα τοῦ Νόμου, δυναμένου ἄλλως νὰ ὁρισθῇ ἁπλῶς ὅτι οἱ φορτεχνικοὶ ὑπάλληλοι ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 2112 ἢ ὅτι θεωροῦνται ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 2112, ὡς τοιοῦτον τι ἔπραξε διὰ τοὺς δημοτικοὺς ὑπαλλήλους (ἄρθρον 15 Ν. 4548|30), ὁρίσας ὅτι οἱ μὴ συμπληρώσαντες τὸν συντάξιμον χρόνον δημοτικοὶ ὑπάλληλοι «ἀποζημιοῦνται κατὰ τὰς διατάξεις περὶ ἀπολυομένων ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», μὴ ἀναφέρων τι σχετικῶς μὲ τὴν φύσιν τῆς σχέσεως ἐργασίας αὐτῶν (σχετικὴ ἡ ὑπ' ἀριθ. 40|1948 ἀπόφασις τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους). Ἰσχύει δὲ ἡ ἀνωτέρω διάταξις τοῦ Νόμου 759|37 ὡς εἰδικὴ καὶ μετὰ τὸ Β. Δ τῆς 14|1|39 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ Λιμενικῶν Ταμείων διατάξεων», μὴ καταργηθεῖσα ρητῶς ἢ σιωπηρῶς παρ' αὐτοῦ ἢ ἄλλου νεωτέρου Νόμου, ἀπορριπτέοι δὲ οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου ἰσχυρισμοὶ τοῦ ἐφεσιβλήτου.

Κατὰ τ' ἀνωτέρω ἡ ἐπίδικος ἀγωγή, διώκουσα καταβολὴν προσθέτου ἀμοιβῆς εἰς φορτεχνικὸν ὑπάλληλον διὰ παρασχεθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς ἐργασίαν, ἤτοι ἀξιωσιν πηγάζουσαν ἐκ σχέσεως ἐργασίας, ἐφ' ἧς δυνάμει τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 2 Α. Ν. 759|37 ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ περὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων διατάξεις, ἐν αἷς καὶ αἱ τοῦ Νόμου ΓΩΟΔ', ὡς οὗτος ἰσχύει σήμερον, καλῶς εἰσήχθη κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Νόμου τούτου ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου Πρωτοδίκου καὶ οὐχὶ ὀρθῶς οὗτος ἔκρινεν αὐτὴν ἀπορριπτέαν, ὡς ἀναρμοδίως εἰσαχθεῖσαν. Δέον ἑπομένως, ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιον τοῦτο, νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἔφεσις ἐξαφανιζομένης τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως.

Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω σκέψεων ἔχουσιν ἐπὶ τῆς ὑπὸ κρίσιν διαφορᾶς ἐφαρμογὴν ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ ὑπ' ἀριθ. 8900|46 ἀπόφασις Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ὡς ἐφαρμοζομένη ἐπὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ἀφ' ἑτέρου δὲ αἱ καθορίζουσαι τοὺς μισθοὺς αὐτῶν ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, δεδομένου ὅτι ὡς βάσις πρὸς ὑπολογισμὸν τῆς προσθέτου ἀμοιβῆς θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν τὸ καταβλητέον ἡμερομίσθιον καὶ οὐχὶ τὸ καταβληθὲν ὑπὸ τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου (Π. Π. 444|48, ΕΕΔ 7|524, Π. Α. 6548|48, ΕΕΔ 7|733, Π. Α. 1494|48, ΕΕΔ 7|252), ὡς τοῦτο καὶ ἐκ τοῦ κειμένου τῆς ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 8900|46 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐξάγεται, ὁριζούσης ταύτης ὅτι καταβάλλεται τὸ «κεκανονισμένον» ἡμερομίσθιον, ἤτοι τὸ διὰ τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἢ συλλογικῶν συμβάσεων καθοριζόμενον(*).

(*) Ἡ ἐξαφανισθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 4|1949 ἀπόφασις Πρωτοδίκου Χαλκίδος (Πρωτοδίκης Κ. Καρβελᾶς) εἶχεν ὡς ἑξῆς:

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Β. Δ. τῆς 1|14 Αὐγούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου ΓΩΟΔ' περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν κλπ.», ὡς ἰσχύει ἤδη μετὰ

τὴν διὰ τοῦ Νόμου 1968|44 ἀντικατάστασιν αὐτοῦ, πᾶσα ἰδιωτικὴ ἄξίωσις μισθωτοῦ (νοουμένου διὰ τοῦ ὅρου τούτου «μισθωτός», κατὰ τὸ ἄρθρον 6 ἐδ. 1 τοῦ Νόμου 765|43, τοῦ φυσικοῦ προσώπου, ὅπερ παρέχει εἰς ἕτερον φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον οἱασδήποτε φύσεως ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἔναντι, ὡς ἀνταλλάγματος διὰ τὴν τοιαύτην παροχὴν ὑπηρεσίας, ὀφειλομένου μισθοῦ) κατὰ τοῦ ἐργοδότου, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, δικάζεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου, ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, ὑπὸ Πρωτοδίκου ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ κατοικία τοῦ ἐναγομένου κλπ. Ἐκ τούτων σαφῶς συνάγεται, ὅτι εἰς τὴν ἄνω διαδικασίαν ὑπάγεται οὐχὶ πᾶσα σχέσις ἐργασίας, ἀλλὰ μόνον ἡ μεταξὺ μισθωτοῦ καὶ ἐργοδότου τοιαύτη, προκύπτουσα ἐκ τῆς παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας δυνάμει συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου (Α. Π. 93|48 ΕΕΔ 256). Προκειμένου περὶ τοῦ ἐναγομένου Λιμενικοῦ Ταμείου, ἀποτελοῦντος νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου ἐκ τῶν ἀσκούντων κατὰ παραχώρησιν τοῦ Κράτους διοίκησιν (Σ. Ε. ὁλομέλεια 132|1929), διεπομένου ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἀπὸ 14 Ἰανουαρίου 1939 Β. Δ. «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ Λιμενικῶν Ταμείων κειμένων διατάξεων» καὶ ὑπὸ τοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀρ. 19708|37 ἀποφάσεως τοῦ Νομάρχου Εὐβοίας ἐγκριθέντος ὀργανισμοῦ ὑπηρεσίας αὐτοῦ, τὸ παρ' αὐτοῦ προσλαμβανόμενον ὑπαλληλικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν κατὰ Νόμον καὶ τὸν ἐγκεκριμένον ὡς ἄνω κανονισμόν, διὰ τὴν πραγμάτωσιν τοῦ σκοποῦ του δὲν διατελεῖ εἰς σχέσιν παροχῆς ἐπ' ἀνταλλάγματι ὑπηρεσίας πρὸς αὐτό, δυνάμει ἀμφοτεροβαρῶν δικαιοπραξίας, ἀνηκούσης εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, καθ' ἣν ἀμφότερα τὰ συμβαλλόμενα μέρη προέρχονται πρὸς κατάρτισιν αὐτῆς μετὰ δηλώσεως ἐχούσης κατὰ νόμον ἴσην δύναμιν ἢ ἀξίαν, ἀλλὰ συνδέεται πρὸς αὐτὸ διὰ μονομεροῦς δημοσίου δικαίου πράξεως δικαιοπρακτικῆς φύσεως, ἐπιχειρουμένης κυριαρχικῶς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Νόμου καὶ πάντοτε κατὰ τὰς διατάξεις αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐγκεκριμένου κατὰ τὰ ἄνω κανονισμοῦ ὑπὸ τοῦ ἐκπροσωποῦντος τὸ νομικὸν τοῦτο πρόσωπον ὀργάνου, ὡς Ἀρχῆς, ἡ δὲ συγκατάθεσις τοῦ οὕτω προσλαμβανομένου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν προσωπικοῦ, εἴτε προηγουμένη, εἴτε ἐπακολουθοῦσα τῆς πράξεως τοῦ διορισμοῦ του, εἶναι ἁπλῶς νομικὴ προϋπόθεσις διὰ τὸ ἔγκυρον αὐτῆς, τῆς δηλώσεως τοῦ νομικοῦ προσώπου τούτου ἐξακολουθούσης νὰ εἶναι ὑπερτέρας ἔναντι τοῦ διοριζομένου ἐκ λόγων δημοσίου συμφέροντος (*Καποδίστρια*, Ἑρμηνεία Ἐργατικοῦ Δικαίου § 318 καὶ 319, Α. Π. 93|48 ΕΕΔ 7|256, 98|45 ΕΕΔ 4|569, 832|35 Θέμ. ΜΖ' 253, 504|33 Θέμ. ΜΕ' 145 καὶ 34|33 Θέμ. ΜΔ' 227). Τοιαύτης δ' ἐν προκειμένῳ οὔσης τῆς σχέσεως τοῦ ἐνάγοντος—διορισθέντος κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ὡς ἄνω ὀργανισμοῦ τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἐναγομένου Λιμενικοῦ Ταμείου ἀρχικῶς ὡς ἐκτάκτου αὐτοῦ ὑπαλλήλου εἰς θέσιν βεβαιωτοῦ τοῦ λιμενικοῦ φόρου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 218|1932 πράξεως τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐγκριθείσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 14349|32 ἀποφάσεως τοῦ Νομάρχου Εὐβοίας καὶ μετ' ἀπόλυσιν ἀναδιορισθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 46|1936 πράξεως τῆς αὐτῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς ὡς εἰσπράκτορος λιμενικῶν φόρων ξηρᾶς καὶ ἀνακαταταχθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 56|1940 πράξεως τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐγκριθείσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 15962|1940 ἀποφάσεως τοῦ Νομάρχου Εὐβοίας, δημοσιευθείσης εἰς τὸ ὑπ' ἀρ. 102 τῆς 25|10|40 Φ. Ε. Κ. «πράξεις Ν. Π. Δ. Δ.» εἰς θέσιν βεβαιωτοῦ, εἰσπράκτορος κλπ. (βλέπε προσαγόμενον ἔγγραφον ἀρχικοῦ διορισμοῦ καὶ κάτωθι αὐτοῦ μεταβολάς)—ἡ ἐκ τῆς σχέσεως ταύτης ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ἡ διώκουσα πρόσθετον ἀμοιβὴν διὰ παρασχεθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐκ τοῦ Νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς τοῦ ἔτους ἐργασίαν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900 ἀπὸ 12|3|46 σχετικῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας [ἥτις εἰρήσθω ἐν παρόδῳ δὲν ἔχει ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογήν, ἐφ' ὅσον ἡ συνδέουσα τὸ ἐναγόμενον μὲ τὸν ἐνάγοντα σχέσις δὲν ἀπορρέει, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, ἐκ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου (Α. Π. 484|48 ΕΕΔ 7|307)], ὑπάγεται οὐχὶ εἰς τὴν εἰδικὴν διαδικασίαν τοῦ ὡς ἄνω ΓΩΟΔ' Νόμου, ἀλλ' εἰς τὴν κοινὴν τοιαύτην καὶ ἀναρμοδίως εἰσάγεται ἐνώπιον ἡμῶν. Ἡ τοιαύτη ἀναρμοδιότης ἐρευνᾶται καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος, καθ' ὅσον πρόκειται περὶ ἐλλείψεως δικαιοδοσίας καθιστώσης τὴν κατὰ παράβασιν τῶν περὶ ταύτης ὁρισμῶν ἐκδοθεῖσαν ἀπόφασιν ἄκυρον κατὰ τὸ ἄρθρον 759 παρ. 2 τῆς Πολ. Δικ., τῆς τοιαύτης ἐκδοχῆς εὑρισκούσης ἔρεισμα κατ' ἀντιδιαστολὴν καὶ εἰς τὸ ἄρθρον 191 Πολ. Δικ., ὅπερ κατ' ἐξαίρεσιν ἐπιτρέπει τὴν καθ' ὡρισμένον τύπον παρέκτασιν τῆς ἀντικειμενικῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Εἰρηνοδίκου. Δέον κατ' ἀκολουθίαν νὰ παραπεμφθῇ ἡ ἐνδικος ἀγωγὴ, συμφώνως τῷ, ὡς ἐτροποποιήθη, ἄρθρῳ 25 Πολ. Δικ. εἰς τὸ κατὰ τὴν κοινὴν διαδικασίαν ἁρμόδιον Δικαστήριον.

Ἡ συνδέουσα τὸ ἐναγόμενον Λιμενικὸν Ταμεῖον μὲ τὸν ἐνάγοντα φοροτεχνικὸν ὑπάλληλον δημοσίου δικαίου σχέσις δὲν μεταβάλλεται εἰς ἰδιωτικοῦ δικαίου τοιαύτην ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ἐπικαλουμένης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 § 2 τοῦ Α. Ν. 759|37, καθ' ὅσον, κατὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως ταύτης, θεωροῦνται οἱ φοροτεχνικοὶ ὑπάλληλοι ὡς ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι ὡς πρὸς τὴν σχέσιν ἐργασίας μόνον διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου 2112.

III

Εἶδος διαφορῶν κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΩΟΔ'.—Ἀνεφαρμοστον ἐπὶ διαφορῶν ἐκ σχέσεως δημοσίου δικαίου.—Θεώρησις Λιμενικῶν Ταμείων ὡς νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου καὶ σχέσεως προσωπικοῦ αὐτῶν ὡς δημοσίου δικαίου.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ φοροτεχνικοῦ Λιμενικῶν Ταμείων Α. Ν. 759|1937.—Ἐξακολούθησις χαρακτηρισμοῦ σχέσεως ὡς δημοσίου δικαίου.

Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 259|1949

Διαδικασία Ν. ΓΩΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Γ. Κώνστας**

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, δι' ἣν κατεβλήθη τὸ προσῆκον τέλος δικαστικοῦ ἐνσήμου, ὁ ἐνάγων ἐκτίθησιν, ὅτι προσελήφθη παρὰ τοῦ ἐναγομένου νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου τὸ ἔτος 1933 ὡς ὑπάλληλος αὐτοῦ, ἐπὶ βαθμῷ γραφέως α', ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ εἰσπράξεως τῶν φόρων αὐτοῦ καὶ εἰργάσθη μέχρι τῆς 10|1)49, αἰτεῖται δὲ διὰ τῆς προκειμένης διαδικασίας τοῦ Νόμου ΓΩΟΔ', ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῶν νόμων 765)43 καὶ 1968)44, ὅπως ὑποχρεωθῇ τὸ ἐναγόμενον νὰ καταβάλῃ αὐτῷ α) λόγῳ τῆς ὑπὲρ τὰς κεκανονισμένας ὥρας ἐργασίας του ἀπὸ 22)2)46 μέχρι 9)1)49 τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 659 Α.Κ. προβλεπομένην συμπληρωματικὴν ἀμοιβὴν καὶ β) λόγῳ τῆς κατὰ τὰς ἑορτὰς καὶ Κυριακὰς ἐργασίας του τὴν ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900)46 Υ. Α.

προβλεπομένην αὔξησιν κατὰ 75 ο|ο ἐπὶ τοῦ μισθοῦ του.

Εἰς τὴν παροῦσαν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου ΓΦΟΔ' εἰσάγονται πρὸς ἐκδίκασιν ἰδιωτικαὶ ἀξιώσεις μισθωτῶν, πηγάζουσαι ἐκ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, κατὰ φυσικοῦ προσώπου ἢ νομικοῦ τοιούτου οἱασδήποτε φύσεως (δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου), ἀρκεῖ δηλονότι ἡ συνδέουσα τοὺς μισθωτοὺς πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦτο σχέσις νὰ συνιστᾷ σύμβασιν περὶ παροχῆς ἐργασίας. ἐμπίπτουσαν εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς δικαιοπραξίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, τὸ δὲ πρόσωπον (φυσικὸν ἢ νομικὸν) νὰ ἀσκῇ ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν οὐχὶ τοῦ δημοσίου δικαίου (Α.Π. 395)46 ΝΗ' σελ. 49). Ἐν προκειμένῳ τὸ ἐναγόμενον εἶναι νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, ὡς ὁμολογεῖ καὶ ὁ ἐνάγων, ὡς εἶναι ἄλλα τὰ Λιμενικὰ Ταμεῖα, ἀσκοῦν διοίκησιν (Σ.Ε. 132)1929, *Καποδίστρια*, Ἐρμ. Ἐργ. Δικ. § 318 σημ. 2, Β. Δ. τῆς 19 Ἰανουαρίου 1939 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ Λιμενικῶν Ταμείων κειμένων διατάξεων»), ὁ δὲ ἐνάγων προσελήφθη τὸ ἔτος 1933, ὡς ὁμολογεῖ καὶ προκύπτει ἐκ τῶν προσαγομένων ἐγγράφων καὶ τῆς ὅλης διαδικασίας, ὡς γραφεὺς α'. (εἰσπράκτωρ) ἐν ὀργανικῇ θέσει, προβλεπομένῃ ἤδη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ ἐναγομένου, ἐγκριθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1994)28|39 ἀποφάσεως τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Μακεδονίας, δημοσιευθείσης ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 28|39 τεύχει Ε. Κ. (β' τεῦχος). Συνεπῶς ἡ μετὰ τοῦ ἐνάγοντος σχέσις τοῦ ἐναγομένου εἶναι δημοσίου δικαίου, μὴ δυναμένη νὰ θεωρηθῇ ὡς ἔχουσα τὸν κατὰ τὸ ἀστικὸν δίκαιον χαρακτῆρα καθαρᾶς συμβάσεως ἐργασίας, καθόσον συνήφθη αὕτη οὐχὶ δυνάμει συμβάσεως, ἀλλὰ διὰ μονομεροῦς διοικητικῆς (δημοσίου δικαίου) πράξεως ὑποταγῆς, ἐπιχειρηθείσης κυριαρχικῶς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Νόμου (ἐν προκειμένῳ τοῦ ἐγκεκριμένου ὀργανισμοῦ τοῦ ἐναγομένου) καὶ κατὰ τοὺς ὅρους αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ ὁποίᾳ ἡ συγκατάθεσις τοῦ διορισθέντος ἐνάγοντος δὲν ἀπετέλει ἄλλο τι ἢ ἁπλῆν προϋπόθεσιν τοῦ ἐγκύρου τῆς πράξεως. Ἐνῷ τοὐναντίον θὰ ἐθεωρεῖτο ἰδιωτικοῦ δικαίου σχέσις, ἂν ἀμφότερα τὰ μέρη ταῦτα προῆρχοντο πρὸς κατάρτισιν αὐτῆς μετὰ θελήσεως ἐχούσης κατὰ νόμον ἴσην δικαιοπρακτικὴν δύναμιν καὶ ἀξίαν (*Καποδίστρια* § 904 καὶ ἐπ. Α. Π. 34|33 Θέμ. ΜΔ' σελ. 227, *Κρασσᾶ*, Ἐν. Διδ. § 41, τοῦθ' ὅπερ ἐν προκειμένῳ δὲν συνέβη.

Ἡ δημιουργηθεῖσα οὕτω μεταξὺ ἐνάγοντος καὶ ἐναγομένου ἀπὸ τοῦ ἔτους 1933 σχέσις δημοσίου δικαίου δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὅτι μετέβαλε χαρακτῆρα, μετατραπεῖσα εἰς τοιαύτην ἰδιωτικοῦ δικαίου διὰ τοῦ μεταγενεστέρου Α. Ν. 759|1937, διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὁποίου ὡρίσθη, ὅτι ἐφεξῆς οὐδεὶς δύναται νὰ ἀσκήσῃ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ φορτεχνικοῦ ὑπαλλήλου διὰ λογαριασμὸν Ἑταιρίας ἢ νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου ἢ Κοινότητος, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχει ἐφοδιασθῇ δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου, χορηγουμένου παρ' εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς, καὶ ὅτι (παρ. 2) οἱ φορτεχνικοὶ ὑπάλληλοι θεωροῦνται ὡς πρὸς τὴν σχέσιν ἐργασίας ὡς ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 2112.

Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει, ἐφ' ὅσον δι' εἰδικῆς διατάξεως (τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ ἐναγομένου), ὡς ἐρρήθη, ὁ ἐνάγων θεωρεῖται ὡς μόνιμος ὑπάλληλος αὐτοῦ (τῆς ὑπηρεσίας βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως λιμενικῶν φόρων ξηρᾶς), κατέχων ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ του ὀργανικὴν θέσιν πληρουμένην πάντοτε διὰ διορισμοῦ βάσει ὡριομένων διατυπώσεων καὶ συνεπῶς ἡ μεταξὺ τούτου καὶ τοῦ ἐναγομένου σχέσις δὲν ἀνήκει εἰς τὴν σφαῖραν δικαιοπραξίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐν προκειμένῳ ἡ διάταξις τοῦ ἀνωτέρω Α.Ν., οὔσα γενικῆς φύσεως καὶ ἀφορῶσα πάντας τοὺς φορτεχνικοὺς ὑπαλλήλους, ὧν τὴν σχέσιν ἐργασίας ἠθέλησεν ὁ ἀνωτέρω Α. Ν. νὰ χαρακτηρίσῃ γενικῶς, ἤτοι εἰς ἃς περιπτώσεις δὲν ρυθμίζεται αὕτη εἰδικῶς.

Βασίμως ὅθεν προβάλλει τὸ ἐναγόμενον τὴν ἔνστασιν ὅτι ἀναρμοδίως εἰσάγεται ἡ ἀγωγὴ αὕτη κατὰ τὴν παροῦσαν εἰδικὴν καὶ ἀποκλειστικὴν διαδικασίαν τοῦ Νόμου ΓΦΟΔ', διότι ἡ ἀπορριπτέα κρίνεται ἡ ἀγωγὴ αὕτη, καθόσον δὲν δύναται νὰ παραπεμφθῇ κατὰ τὸ ἄρθρον 25 τῆς Πολ. Δικ. εἰς τὸ ἁρμόδιον Δικαστήριον, διότι κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην (ν. ΓΦΟΔ'), συντάσσεται σχετικὴ ἔκθεσις ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει τοῦ ἐνάγοντος.

IV

Σύμβασις ἐργασίας φορτεχνικῶν ὑπαλλήλων μετὰ Δήμου.—Καταγγελία συμβάσεως κατ' Α. Ν. 843|1948.—Δικαίωμα ἀποζημιώσεως.—Ἔννοια τακτικῶν ἀποδοχῶν κατὰ Ν. 2112.—Συνυπολογισμὸς καὶ οἰκονομικῶν ἐνισχύσεων μισθωτῶν ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς.—Χαρακτηρισμὸς φορτεχνικῶν ὑπαλλήλων κατ' Α. Ν. 759|1937, ὡς ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων

Πρωτοδίκου Βόλου 105|1949

Διαδικασία Ν. ΓΦΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Κ. Δάρας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Τ. Ἀντιάς, Ν. Ῥάζης

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ὁ ἐνάγων ἐκθέτει, ὅτι προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου Δήμου διὰ συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου κατὰ μῆνα Ἀπρίλιον τοῦ 1938 ἔτους, ὡς ὑπάλληλος τῆς ἐκτάκτου ὑπηρεσίας βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν δημοτικῶν ἐσόδων, καὶ ὅτι προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του μέχρι τῆς 10 Ἰανουρίου ἔ. ἔτους, ὅτε ἀπελύθη, συμφώνως πρὸς τὸν ν. 843|48 περὶ καταργήσεως τῶν φόρων ἐπὶ τῆς κυκλοφορίας τῶν ἀγαθῶν καὶ ἀναπληρώσεως τῶν ἐξ αὐτῶν ἐσόδων, ἐνῷ δὲ ὁ ἐναγόμενος Δῆμος, ἦτο ὑπόχρεως εἰς καταβολὴν ἀποζημιώσεως ἓξ ἓξ μηνῶν μισθῶν, κατέβαλεν αὐτῷ τοιαύτην ἀποζημίωσιν, χωρὶς νὰ ὑπολογίσῃ τὸ ἀντιστοιχοῦν ποσοστὸν εἰς τοὺς μισθοὺς ἐκ τῶν δώρων τοῦ Πάσχα καὶ τῶν Χριστουγέννων, συνιστάμενον κατὰ τὸν γενόμενον διὰ τῶν προτάσεων περιορισμὸν εἰς τὰ 6|12 ἑνὸς μισθοῦ (ἐπὶ μηνιαίου μισθοῦ δραχ. 440.000), ὡς καὶ τὴν ἀξίαν τῶν τροφίμων, τῶν ὁποίων ἐδικαιοῦτο δυνάμει τῶν ὑπ' ἀριθ. 28125|1948 καὶ 16273|1949 διαταγῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν ἐκ δραχμῶν 347.000 καὶ τὴν ὁποίαν ἔλαβε κατὰ τοὺς μῆνας Σ)βριον, Ὀκτώβριον, Ν)βριον καὶ Δ)βριον τοῦ 1948 καὶ αἰτεῖται τὴν καταδίκην αὐτοῦ εἰς πληρωμὴν τῶν ἐν λόγῳ ποσῶν πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἀποζημιώσεώς του.

Κατὰ τὴν § 1 τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Α.Ν. 843|48 τὸ εἰς τὰς ἐκτάκτους ὑπηρεσίας βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν διὰ τοῦ νόμου τούτου καταργουμένων δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν φορολογιῶν ὑπηρετοῦν ἐπὶ μισθῷ ἢ ἀποζημιώσει ἢ ἡμερο-

μισθίῳ προσωπικόν ἀπολύεται αὐτοδικαίως τῆς ὑπηρεσίας ἀπό τῆς χρονολογίας τῆς καταργήσεως τῶν φόρων, καταβάλλεται δέ εἰς τοῦτο, ἕνεκεν τῆς ἀπολύσεως, ἡ ὑπό τοῦ νόμου 2112, ὡς ἐτροποποιήθη, ὁριζομένη ἀποζημίωσις διά τούς ἄνευ προειδοποιήσεως ἀπολυομένους ἰδιωτικούς ὑπαλλήλους, μή δυναμένη ἐν πάσῃ περιπτώσει νά ὑπερβῇ τό ποσόν τῶν ἓξ μηνῶν. Κατά τήν σαφῆ ταύτην διάταξιν ἡ ἀποζημίωσις τῶν βάσει τοῦ νόμου τούτου ἀπολυομένων ὁρίζεται βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη. Κατά τά συνδεδυασμένα ἄρθρα 1 καί 3 τοῦ νόμου αὐτοῦ διά τόν ἔχοντα δεκαετῆ ὑπηρεσίαν, ὡς ὁ ἐνάγων, ἡ ἀποζημίωσις διά τούς ἄνευ προειδοποιήσεως ἀπολυομένους ἰδιωτικούς ὑπαλλήλους ὁρίζεται εἰς τό σύνολον τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν, τάς ὁποίας θά ἐλάμβανεν ὁ ἀπολυόμενος κατά τούς ἓξ πρό τῆς ἀπολύσεώς του μῆνας, κατά τήν § 2 δέ τοῦ ἄρθρου 3 ὡς τακτικαί ἀποδοχαί ὑπαλλήλου θεωροῦνται ὁ μισθός, ὡς καί πᾶσα ἄλλη παροχή, ἐφ' ὅσον δίδεται ἀντί μισθοῦ, οἷον παροχή εἰς εἶδος κλπ. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν εἶναι καί ἡ ἐπί ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα καί τῶν Χριστουγέννων—Νέου Ἔτους διδομένη οἰκονομική ἐνίσχυσις τῶν μισθωτῶν, ἐφ' ὅσον εἶναι τακτική καί συνεχής, ὡς τακτικόν συμβατικόν ἀνταλλαγμα τῆς προσφερομένης ὑπηρεσίας (πρβλ. Α. Π. 397|1947, ΕΕΔ 7, σ. 76, Π. Ἀθ. 4948|48, αὐτόθι, σελ. 778), πολύ περισσότερον μετά τάς ἀπό 4 Ν|βρίου 1947 συλλογικάς συμβάσεις ἐργασίας. Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω νόμῳ βάσιμος παρίσταται ἡ ὑπό κρίσιν ἀγωγή καί δέον ὅπως κατ' οὐσίαν ἐξετασθῇ, καταβληθέντος καί τοῦ ἀναλόγου τέλους δικαστικοῦ ἐνσήμου μετά τοῦ ἐν αὐτῷ δικαιώματος τοῦ Τ.Σ.Ν., ἁρμοδίως φερομένη ἐνώπιον ἡμῶν κατά τήν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΦΟΔ', ὡς ἐτροποποιήθη, τῆς περί ἀναρμοδιότητος ἐνστάσεως τοῦ ἐναγομένου Δήμου ἀπορριπτομένης, ἐφ' ὅσον κατά τά ὑπό τοῦ ἐνάγοντος ἐκτιθέμενα ὑπόκειται σύμβασις ἰδιωτικοῦ δικαίου, τῆς διαδικασίας ταύτης μή ἀποκλεισμένης καί εἰς τήν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ ἐργοδότης τυγχάνει νομικόν πρόσωπον δημοσίου δικαίου (πρβλ. Π.Α. 63183|1947, ΕΕΔ 6, σελ. 430) καί οὐχί διότι ὑπόκειται ἀξιώσεις τοῦ ν. 2112, κατ' ἄρθρον 10 τοῦ ὁποίου πᾶσα διαφορά, προκύπτουσα ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ, ἐκδικάζεται κατά τάς διατάξεις τοῦ ν. ΓΦΟΔ', ἀναλόγως ἐφαρμοζομένου, ἅτε ἐν προκειμένῳ τῆς ἀξιώσεως τοῦ ἐνάγοντος προκυπτούσης ἐκ τοῦ ἄνω ν. 843|1948, ὅστις ἀναφέρεται εἰς τάς διατάξεις τοῦ Ν. 2112 μόνον ὡς πρός τόν καθορισμόν τῆς καταβλητέας ἀποζημιώσεως, ὑπόκειται δέ σύμβασις ἰδιωτικοῦ δικαίου, καθ' ὅσον κατ' ἄρθρον 1 § 2 τοῦ ν. 759|1937 οἱ φοροτεχνικοί ὑπάλληλοι τοῦ Δήμου, ὡς εἶναι ὁ ἐνάγων, θεωροῦνται ὡς πρός τήν σχέσιν ἐργασίας ὡς ἰδιωτικοί ὑπάλληλοι, τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ ν. δ. 1465|1942, καθ' ὁ φοροτεχνικοί ὑπάλληλοι προσλαμβανόμενοι ὑπό Δήμου ἤ Κοινότητος, δυνάμει εἰδικοῦ ὀργανισμοῦ, εἶναι ἔκτακτοι δημοτικοί καί κοινοτικοί ὑπάλληλοι (ἐκτός ὅτι ἀφορᾷ τούς προσλαμβανομένους δυνάμει εἰδικοῦ ὀργανισμοῦ, ὅπερ δέν ἐπικαλεῖται ὁ ἐναγόμενος Δῆμος), μή μεταβαλόντος, κατά τήν γνώμην ἡμῶν, ὡς ἐκ τῆς διατυπώσεώς του, τήν φύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν πρό τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου αὐτοῦ προσληφθέντων φοροτεχνικῶν ὑπαλλήλων.

Βεβαιοῦται ὅτι πλέον τῆς δεκαετίας ὑπηρέτησεν ὁ ἐνάγων, ὡς φοροτεχνικός ὑπάλληλος τοῦ ἐναγομένου Δήμου, ὅτι ὁ λαμβανόμενος πρό τῆς ἀπολύσεως ὑπ' αὐτοῦ μισθός ἀνήρχετο εἰς 446.000 δραχμάς μηνιαίως, ὅτι διά τούς μῆνας Σ|βριον μέχρι Δ|βρίου 1948 (περιλαμβανομένους εἰς τό πρό τῆς ἀπολύσεως ἑξάμηνον) ἔλαβε δραχ. 347.000 δι' ἀντίτιμον χορηγηθέντων τροφίμων ὡς τακτικόν συμβατικόν ἀνταλλαγμα κατ' ἀναλογίαν τῶν χορηγηθέντων καί εἰς τούς δημοσίους ὑπαλλήλους τροφίμων καί μέχρι τῆς ὁριστικῆς ρυθμίσεως ηὐξημένου μισθολογίου καί ὅτι ἐπίσης ὁ ἐνάγων ἐλάμβανε τακτικῶς ἀνά ἡμισυ μισθόν, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα καί τῶν Χριστουγέννων καί Νέου Ἔτους. Ἡ ἀμφισβήτησις μεταξύ τῶν διαδίκων ἐγκειται εἰς τό ἐάν πρέπει νά ὑπολογισθῇ εἰς τήν ἀποζημίωσιν τῶν ἓξ μηνῶν τοῦ ἐνάγοντος καί τό ἀναλογοῦν εἰς αὐτούς ἐκ τῶν χορηγουμένων δώρων, τοῦτέστι τό 1|2 (6|12) αὐτῶν, ὡς καί τό ποσόν τῶν 347.000 δραχ. Ἐφ' ὅσον ὅμως ἡ χορήγησις τῶν δώρων, ὅσον καί τῶν τροφίμων, ἐγένετο, κατά τά ἀνωτέρω, εἰς ἀντάλλαγμα τῶν προσφερθεισῶν ὑπό τοῦ ἐνάγοντος ὑπηρεσιῶν καί αἱ παροχαί αὗται ἐγκεινται ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν τακτικῶν παροχῶν τοῦ ἄρθρου 3 § 2 τοῦ ν. 2112, αἵτινες καί δέον ὅπως ὑπολογισθοῦν εἰς τήν ἀποζημίωσιν. Τό ὅτι ἡ χορήγησις τροφίμων ἐξηρτήθη ἐκ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ Δήμου δέν ἀσκεῖ ἐπιρροήν, ἐφ' ὅσον ὑπό τοῦ ἐναγομένου Δήμου ἐχορηγήθησαν τοιαῦτα, τά ὁποῖα οὕτω καί ἀπετέλεσαν τμῆμα τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων του, ὡς ἐκ τῆς οἰκονομικῆς ἀντοχῆς του. Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω καί ἐφ' ὅσον, ὡς ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει ἀνεπτύχθη, ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 10 § 1 τοῦ Α. Ν. 843|48 οὐδεμίαν ποιεῖται διάκρισιν, ἀναφερομένη ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τάς διατάξεις τοῦ ν. 2112, ὡς πρός τόν καθορισμόν τῆς ἀποζημιώσεως (ἀβασίμως ὑποστηριζομένης τῆς ἀντιθέτου γνώμης ὑπό τοῦ ἐναγομένου), δέον ὅπως γίνῃ δεκτή ἡ ὑπό κρίσιν ἀγωγή.

ΠΟΙΝΙΚΟΝ ΑΔΙΚΗΜΑ ΕΚ ΜΗ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΜΙΣΘΟΥ

Έννοια όρου «άπασχολούμενοι» τοῦ σχετικοῦ Α. Ν. 690|1945

Στοιχεῖον ποινικοῦ ἀδικήματος διὰ μὴ ἐμπρόθεσμον καταβολὴν ἀποδοχῶν εἰς ἀπασχολουμένους μισθωτοὺς κατ' Α. Ν. 690|1945.—Ἀδιάφορος ἡ μὴ ἀπασχόλησις κατὰ χρόνον ὑποβολῆς μηνύσεως.

Συμβουλίου Πλημμελειοδικῶν Θεσσαλονίκης 100|1950

Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Δαλιάνης**
Μέλη: οἱ κ.κ. *Σ. Τούσας*, Πρωτοδίκης, *Γ. Κώνστας*, Πάρεδρος Πρωτοδικῶν (εἰσηγητής)
Εἰσαγγελεύς ὁ κ. *Χ. Μουστάκης*

Οἱ 1) Θ. Β. καὶ 2) Ν. Π. κατηγγέλθησαν ἁρμοδίως ἐπὶ παραβάσει τοῦ Νόμου 690|45.

Συνεπείᾳ τούτου ἐνηργήθη προεισαγωγικὴ ἀνάκρισις, μετὰ τὸ πέρας τῆς ὁποίας ὑποβαλὼν πρὸς τὸ Συμβούλιον τοῦτο ὁ παρ' αὐτῷ Εἰσαγγελεὺς τὴν σχηματισθεῖσαν δικογραφίαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 60 ἐ. Ε. ἐγγράφου προτάσεώς του ἐξέθηκε τὰ ἑξῆς: Συνεπείᾳ τῆς ἀπὸ 10 Ἰανουαρίου 1950 ἐγκλήσεως τοῦ Π. Γ. ἠγέρθη ποινικὴ ἀγωγὴ κατὰ τῶν Θ. Β. καὶ Ν. Π. ἐπὶ παραβάσει τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Νόμου 690|45. Κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀνωτέρῳ ἐγκλήσει ἱστορούμενα οἱ μηνυόμενοι ἀρνοῦνται νὰ καταβάλωσιν εἰς τὸν μηνυτὴν τοὺς δεδουλευμένους μισθούς του ἐπὶ ποσοστοῖς, ὡς μηχανικοῦ τοῦ ἀλωνιστικοῦ συγκροτήματος τῶν μηνυομένων, ἀπὸ 8 Ἰουλίου 1949 μέχρι 13 Αὐγούστου ἰδίου ἔτους ἐκ 5530 ὀκάδων σίτου ἐπὶ ἀλωνισθείσης ποσότητος 372.000 ὀκάδων σίτου.

Ἐπειδὴ ἡ ἀπασχόλησις τοῦ μισθωτοῦ, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν εἰς τὴν ὁποίαν ἔχει προσληφθῇ, εἶναι, ὡς προκύπτει σαφῶς ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς φράσεως «ἀντὶ μισθοῦ ἀπασχολουμένους» τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Νόμου 690|45, στοιχεῖον ἐκ τῶν οὐκ ἄνευ πρὸς ἐπέλευσιν τῶν ποινικῶν κυρώσεων τοῦ νόμου τούτου, ὁσάκις ὁ ἐργοδότης ἢ ὁ διευθυντὴς τῆς ἐπιχειρήσεως κ.τ.λ. δὲν καταβάλλει εἰς τὸν μισθωτὸν ἐμπροθέσμως τὰς ὡς ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας ὀφειλομένας ἀποδοχάς του καὶ τὰς πάσης φύσεως χορηγίας, τὰς καθωρισμένας ὑπὸ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἴτε ὑπὸ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἴτε ὑπὸ διοικητικῶν πράξεων, εἴτε ὑπὸ τοῦ νόμου ἢ ἐθίμου (ἴδε ὑπ' ἀριθ. 517|48 ἀπόφασιν Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας καὶ ὑπ' ἀριθ. 588|49 βουλεύμα ἡμῶν).

Ἐπειδὴ κατ' ἀκολουθίαν τούτου, ἐφ' ὅσον ὁ ἐγκαλῶν δὲν ἀπασχολεῖται ἤδη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν μηνυομένων, δὲν συντρέχουσιν ἐν προκειμένῳ ἅπαντα τὰ στοιχεῖα τῆς παραβάσεως τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ νόμου 690|45 καὶ δὴ τὸ τῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἔστω καὶ ἂν ἀπελύθη οὗτος παρανόμως ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου. Διὰ ταῦτα. Προτείνομεν νὰ μὴ γίνῃ κατηγορία ἐλλείψει ἱκανῶν καὶ ἀποχρώντων ἐνδείξεων κατὰ τῶν Θ. Β. καὶ Ν. Π. κατοίκων Θεσσαλονίκης, ἐπὶ παραβάσει τοῦ Νόμου 690|45, πράξει φερομένῃ ὡς πραχθείσῃ κατὰ Ἰανουάριον 1950 καὶ προγενεστέρως εἰς βάρος τοῦ Π. Γ. καὶ νὰ μὴ ἐπιβληθῶσι τὰ ἔξοδα εἰς βάρος τοῦ ἐγκαλοῦντος, ὡς μὴ συντρεχούσης πρὸς τοῦτο νομίμου περιπτώσεως. Ἐν Θεσσαλονίκῃ τῇ 23 Ἰανουαρίου 1950.

Ὁ Εἰσαγγελεὺς *Χρ. Μουστάκης*

Σκεφθὲν κατὰ τὸν Νόμον

Τὰ ἐν τῇ ἐγκλήσει ἱστορούμενα πραγματικὰ περιστατικὰ ἄτινα διαλαμβάνονται καὶ ἐν τῇ εἰσαγγελικῇ προτάσει, στοιχειοθετοῦσι πλήρως, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Συμβουλίου, τὸ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Νόμου τοῦ 690|45 ποινικὸν ἀδίκημα, καθ' ὅσον αἱ ὀφειλόμεναι τῷ ἐγκαλοῦντι ἐκ τῆς ἐν λόγῳ σχέσεως ἐργασίας ἀποδοχαὶ ἀνάγονται εἰς χρόνον, καθ' ὃν οὗτος ἀπησχολεῖτο παρὰ τῷ ἐγκαλουμένῳ ἐργοδότῃ, τοῦ ἀνωτέρω ἀδικήματος συντελεσθέντος ταὐτοτίμως ἅμα τῇ ἀρνήσει τοῦ ἐργοδότου, ὅπως καταβάλῃ τὰς ἀπαιτητὰς (δεδουλευμένας) ἀποδοχὰς αὐτοῦ (ἥτις ἄρνησις συνεχίζεται μέχρι σήμερον), ἀδιαφόρου ὄντος ἂν ἡ σχετικὴ ἔγκλησις ὑποβάλλεται νῦν, ὅτε δὲν ἀπασχολεῖται οὗτος παρ' αὐτῷ. Παρίσταται ὅθεν ἀνάγκη, ὅπως, μεταρρυθμιζομένης τῆς εἰσαγγελικῆς προτάσεως, διαταχθῇ περαιτέρω ἀνάκρισις, ἐπὶ τῷ τέλει, ὅπως διακριβωθῇ, ἂν ὑφίσταται, ἐν προκειμένῳ, τοιαύτη ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας ἀξίωσις τοῦ ἐγκαλοῦντος, καθ' ὅσον τὸ τοιοῦτον δὲν ἠρευνήθη ἐν τῇ προανακρίσει.

Διὰ ταῦτα

Ἰδὸν καὶ τὸ ἄρθρον 251 παρ. 3 τῆς Ποιν. Δικον. Μεταρρυθμίζον τὴν πρότασιν τοῦ Εἰσαγγελέως.

Διατάσσει περαιτέρω ἀνάκρισιν, ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως ἐνεργηθῶσι τὰ ἐν τῷ σκεπτικῷ τοῦ παρόντος ἀναφερόμενα. (*)

(*) ***Παρατηρήσεις***: Ἡ πρότασις τοῦ κ. Εἰσαγγελέως, προσηλωθεῖσα περισσότερον τοῦ δέοντος εἰς τὸ γράμμα τοῦ Α. Ν. 690|45 καὶ μὴ ἀναζητήσασα περαιτέρω τὸ πνεῦμα τούτου, ὡδηγήθη εἰς λύσιν σύμφωνον ἴσως πρὸς τὴν ἑρμηνευτικὴν μέθοδον, ἣν ἠκολούθησε, ὀξέως ὅμως ἀντικρουομένην ἐκ τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ σκοποῦ τούτου.

Ἀληθὴς ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ ἀφετηρία τῆς ἑρμηνείας τῶν ποινικῶν νόμων εἶναι ἡ καλουμένη γραμματικὴ ἑρμηνεία, ἡ ὁποία ἀναμφιβόλως πρέπει νὰ χωρῇ μετὰ τῆς δεούσης προσοχῆς καὶ ὑπὸ τοὺς περιορισμοὺς πάντοτε τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ποιν. Νόμου, οὕτως ὥστε νὰ μὴ παραβιάζηται τὸ κῦρος τῆς ἀρχῆς τῆς ἀπαγορευούσης τὴν ἐπιβολὴν ποινῆς ἄνευ νόμου, (βλ. σχόλιά μου ἐξ ἀφορμῆς τοῦ Ν. Δ. 615|48 ἐν Ν. Δικ. τ. 1 σ. 339). Ἡ τήρησις ὅμως τῆς ἐν λόγῳ ἀρχῆς δὲν σημαίνει κατ' ἀνάγκην προσκόλλησιν εἰς τὸ γράμμα τοῦ νόμου καὶ ἑπομένως ἀποκλεισμὸν ἐν τῷ Ποινικῷ Δικαίῳ τῆς λογικῆς ἑρμηνείας. Καὶ τὸ διαυγέστερον ἀκόμη κείμενον δὲν εἶναι εἰ μὴ νεκρὸν γράμμα καὶ ἡ εὐδόκιμος ἐφαρμογή του ἐξαρτᾶται κυρίως ἐκ τοῦ ἐὰν ὁ ἐφαρμοστὴς κατορθώσῃ νὰ συνειδητοποιήσῃ τὸν ναὸν τοῦ νόμου. «Εἶδέναι δὲ τοὺς νόμους οὐ τὰ γινώσκειν τὰ ῥήματα, ἀλλὰ τὴν δύναμιν αὐτῶν». Γραμματικὴ ἑρμηνεία ἄνευ ἐπικουρίας ὑπὸ τῆς λογικῆς τοιαύτης οὐχὶ σπανίως, ὁμοιάζει πρὸς ξύλον, τὸ ὁποῖον, ὡς ἑστερημένον χυμοῦ, εἶναι λίαν εὔθραυστον. Οὔτε ἐξ ἄλλου ἡ ἔννοια τοῦ λογικῶς ἑρμηνευομένου νόμου ἀλλοιοῦται, ὅταν ἡ τοιαύτη ἑρμηνευτικὴ μέθοδος κινεῖται αὐστηρῶς ἐντὸς τῶν πλαισίων τοῦ ἔργου αὐτῆς. Ἀναζητῶν ὁ ἐφαρμοστὴς τὴν ἀληθῆ τοῦ νόμου ἔννοιαν, ὅταν ἡ ἐκ τοῦ γράμματος συναγομένη εἶναι ἀμφίβολος, οὔτε νόμον μὴ ὑπάρχοντα δημιουργεῖ, οὐδὲ τὸν ὑπάρχοντα μεταβάλλει, ἀλλὰ συντελεῖ σπουδαίως εἰς τὴν

πλήρη τήρησιν τοῦ ἀνωτέρω ἀπαγορευτικοῦ κανόνος τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ποιν. Νόμου (*Ἠλιοπούλου*: Ποιν. Δικαίων σ. 51 ἑπ. *Καλλιγᾶ*: Γεν. Ἀρχαὶ 106 ἑπ. *Regelsberger*: Γεν. Ἀρχαὶ τ. 1, σ. 176 ἑπ.).

Ἡ εἰσαγγελικὴ ἐπομένως πρότασις ἔπρεπε καὶ ὤφειλε νὰ χωρήσῃ εἰς ἔρευναν πέραν τοῦ γράμματος τοῦ νόμου. Σπανιώτατα ἀτυχῶς οἱ νομοθετοῦντες ἐξηγοῦσι τοὺς λόγους, ἐξ ὧν ὡρμήθησαν, ὡς καὶ τὸν σκοπόν, ὃν ἐπιδιώκουσι ἐν τῇ θεσπίσει διαφόρων νόμων. Διὰ πάντα ὅμως παροικοῦντα τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ παρακολουθοῦντα τὰς σχέσεις ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν, νομίζω, ὅτι δὲν κινδυνεύει νὰ ἀναγορευσῃ σκοπὸν ξέναν ἢ ὑποβλιμιαῖον, ἐὰν ὑποστηρίξῃ ὅτι τούτου σκοπὸς εἶναι ἡ ἐμπρόθεσμος λῆψις ὑπὸ τοῦ ἐργαζομένου τῶν γλίσχρων ἀποδοχῶν του, ἵνα διὰ τούτων οὗτος, στερούμενος ἑτέρων πόρων, ἀντιμετωπίζῃ εὐχερέστερον τὰς πολλαπλὰς ἐπιτακτικὰς ἀνάγκας του, ἡ θεραπεία τῶν ὁποίων, πέραν τῆς ἀνεπαρκείας τῶν ἀποδοχῶν του, καθίσταται ἔτι περισσότερον προβληματικὴ καὶ ἐκ τῆς συστηματικῆς ἀναβλητικότητος καὶ δυσπροπίας (occasio legis) τοῦ ἐργοδότου εἰς τὴν καταβολὴν τούτων. Οὕτω τεθειμένου τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου ἡ ἄποψις τῆς εἰσαγγελικῆς προτάσεως, ὅτι δηλαδὴ «ἡ ἀπασχόλησις τοῦ μισθωτοῦ εἶναι ἐκ τῶν οὐκ ἄνευ προς ἐπέλευσιν τῶν ποινικῶν κυρώσεων ταῦ Α. Ν. 690|45», εἶναι, νομίζομεν, ἀντίθετος πρὸς τὸν σκοπὸν τούτων καὶ ὁδηγεῖ μέχρις ἀκρωτηριάσεως αὐτοῦ. Ἐὰν δὲ ἡ δυστροπία τοῦ ἐργοδότου εἰς τὴν καταβολὴν τῶν καθυστερουμένων ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ εἶναι ποινικῶς κολάσιμος, ὑφισταμένης τῆς σχέσεως ἐργασίας (τῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τὴν εἰσαγγελικὴν πρότασιν), θὰ ἦτο ἀνεπίτρεπτος ἡ ἀσυδοσία τοῦ ἐργοδότου νὰ καθυστερῇ ἀτιμωρητὶ τὰς ἀποδοχὰς τοῦ μὴ ἀπασχολουμένου μισθωτοῦ, ἐφ' ὅσον τὰς αὐτὰς καὶ οὗτος ἀντιμετωπίζει ἀνάγκας, μὲ μόνην χρωμαζόυσαν διαφορὰν ὅτι αἱ ἀνάγκαι τούτου, ἐν σχέσει πρὸς τὰς τοῦ ἀπασχολουμένου, μένουν εἰς μεγαλυτέραν ἔκτασιν ἀνικανοποίητοι, λόγῳ τῆς ἀναγκαστικῆς ἀνεργίας του! Εἶναι φανερὸν καὶ οὐδεμία καταλείπεται εἰς ἡμᾶς ἀμφιβολία, ὅτι ὁ νόμος οὗτος ἀπέβλεψε, διὰ τῆς ἀποσοβήσεως τῆς καθυστερήσεως τῶν ἀποδοχῶν, εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ συνόλου «τοῦ ἐπαγγέλματος» τῶν ἐργαζομένων, εἴτε οὗτοι εὑρίσκονται ἐν ἐνεργῷ ἐργασιακῇ σχέσει, εἴτε μή. Ἄλλως τε «τὰ ὑπέρ τινος εἰσαχθέντα κατ' αὐτοῦ οὐχ' ἑρμηνεύεται». Καὶ ἔτι πλέον. Ὁ ἐφαρμοστὴς δὲν εἶναι ἀκαμπτος ὑποτεταγμένος εἰς τὸν νόμον, ἀλλὰ συνάμα εἶναι καὶ ὁ συμβιβαστὴς (interpres) μεταξὺ τοῦ νόμου καὶ τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ πρακτικοῦ βίου καὶ τὸ μὴ προσαρμόσιμον ἐκδέχεται ἐν ἀμφιβολίᾳ ὡς μὴ ἠθελημένον (*Regelsberger* I σ. 187).

Καθ' ἡμᾶς τὰ στοιχεῖα τὰ στοιχειοθετοῦντα τὸ ἀδίκημα τοῦ Α. Ν. 690|45 εἶναι α) ἀπαίτησις τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου ἐξ ὀφειλομένων ἀποδοχῶν, ἀπορρεουσῶν ἐκ συμβάσεως ἐργασίας ἢ συλλογικῶν συμβάσεων ἢ διοικητικῶν πράξεων κτλ. καὶ κατὰ τοὺς ὅρους τούτων καὶ 2) ἡ βεβαίωσις ὅτι ὁ ἐργοδότης παρέλιπε τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου ἐπιτασσομένην καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν, (βλ. μελέτην μου ΕΕΔ 7 σ. 680). Ἅμα τῇ συνυπάρξει τῶν ἀνωτέρω ὅρων τὸ ἀδίκημα τῆς παραλείψεως ἔχει πλήρως συντελεσθῇ καὶ ἐν τῇ παραλείψει ἐγκειται τὸ ἀξιόποινον.

Ἡ εἰσαγγελικὴ πρότασις, στηριχθεῖσα εἰς τὴν φράσιν τοῦ ἀνωτέρω νόμου «ἀντὶ μισθοῦ ἀπασχολουμένους» εἰσάγει ὡς στοιχεῖον ἀπαραίτητον πρὸς ἐπέλευσιν τῶν ποινικῶν κυρώσεων τοῦ νόμου τούτου καὶ τὰ τῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ. Πρέπει δηλαδή, κατὰ τὴν εἰσαγγελικὴν πρότασιν, ὁ μισθωτὸς καθ' ὃν χρόνον ζητεῖ τὴν ποινικὴν δίωξιν τοῦ ἐργοδότου διὰ τὴν μὴ ὑπὸ τοιοῦτου καταβολὴν τῶν δεδουλευμένων ἀποδοχῶν, νὰ εὑρίσκεται καὶ ἐν ἐνεργῷ ἐργασιακῇ σχέσει. Εἰς ἐνίσχυσιν δὲ τῆς ἀπόψεως της ἐπικαλεῖται καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 517|48 ἀπόφασιν τοῦ Συμβ. Ἐπικρατείας. Ἡ ἀπόφασις ὅμως αὐτη, ἡ ὁποία εἶχε νὰ κρίνῃ, ἂν νομίμως διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τῆς ὑπ' ἀριθ. 49890|47 ἀποφάσεως Ὑπουργ. Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας (ΕΕΔ 7, 80) ἠδύνατο νὰ καθορισθῶσι ἀναδρομικῶς χρηματικὰ δῶρα εἰς καπνεργάτας, οἵτινες κατὰ τὴν ἰσχὺν ταύτης εἶχον παύσει νὰ συνδέωνται διὰ συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τοῦ ὑποχρέου ἐργοδότου, ἐκήρυξε ταύτην καὶ κατὰ τὸ μέρος τοῦτο ἀκυρωτέαν, καὶ ὀρθῶς, στηριχθεῖσα οὐχὶ ἐπὶ τῆς γραμματικῆς ἑρμηνείας τῆς φράσεως «εἰς τοὺς ἀπασχολουμένους» τοῦ ἄρθρ. 1 τῆς ὑπ' ἀριθ. 49890|47 ἀποφάσεως, ὡς πράττει ἡ εἰσαγγελικὴ πρότασις ἐπὶ τῆς ἀναλόγου φράσεως τοῦ Α. Ν. 690|45 «ἀντὶ μισθοῦ ἀπασχολουμένους», ἀλλὰ ἐπὶ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Α. Ν. 28|44 «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τῶν Ὑπουργῶν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνωσι εἰς καθορισμὸν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων», ὡς αὐθεντικῶς ἑρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 866|46, καὶ τοῦ ἄρθρου 4 τῆς ἀπὸ 4|11|47 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατοτεχνιτῶν—κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ὁποίων ἐγένετο ἐπὸ τῆς ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καθορισμὸς ἀποδοχῶν—καὶ ἐκ τῶν ὁποίων διατάξεων σαφῶς προκύπτει—ἐπάγεται ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις—«ὅτι πρέπει νὰ ὑφίσταται ἐνεργὸς ἀτομικὴ σύμβασις, καθ' ὃν χρόνον ἡ ἀξίωσις πρὸς καταβολὴν τῶν οὕτωσι καθοριζομένων ἀποδοχῶν καθίσταται ἀπαιτητή, τὸ μέγεθος τῶν ὁποίων καὶ μόνον, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ συμβάσεων, ἡ ἀφετηρία τῆς ἰσχύος τῶν ὁποίων ἀνατρέχει εἰς τὸ παρελθόν, δύναται νὰ καθορίζηται καὶ ἀναδρομικῶς».

Παραθέτω τὸ σκεπτικὸν τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως τοῦ Συμβ. Ἐπικρατείας κατὰ τὸ ἀνωτέρω μέρος ταύτης, παρ' ἧς φαίνεται ἐμποτισμένη ἡ εἰσαγγελικὴ πρότασις, διὰ νὰ καταδειχθῇ ἔτι περισσότερον τὸ ἀφαλερὸν ταύτης, ἡ ὁποία ἀνεπιτυχῶς καὶ ἐπὶ περιπτώσεως ὅλως διαφόρου, ὡς εἶναι ὁ Α. Ν. 690|45, ἠξίωσεν, ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ καὶ ἐφαρμογῇ τούτου, στοιχεῖον, τὸ ὁποῖον, ἐφ' ὅσον ἐπὶ τῆς περιπτώσεως, ἐφ' ἧς ἔκρινεν ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἐδέχθη, ὅτι τοῦτο πραέκυπτεν εἰδικῶς ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Α. Ν. 28 καὶ τοῦ ἄρθρου 4 τῆς ἀπὸ 4-11-47 συλλογικῆς συμβάσεως ἐφ' ὧν ἐθεμελιοῦτο ἡ ὑπ' ἀριθ. 49890|47 ἀπόφασις, δὲν εἶναι νοητὸν τὸ ἐν λόγῳ στοιχεῖον, τῆς ἐνεργοῦ δηλ. ἐργασιακῆς σχέσεως, νὰ ἀπαιτηθῇ καὶ προκειμένου περὶ τοῦ Α. Ν. 690|45, μὴ στηριζομένου ἐπὶ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω ἢ ἀναλόγων διατάξεων. Οὔτε ἐξ ἄλλου διὰ τοῦ νόμου τούτου γίνεται ρύθμισις ἀναδρομικῶν ἀποδοχῶν, διὰ νὰ ἔχῃ θέσιν ἡ ἀνωτέρω σκέψις τῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἥτις ἀπῄτησε τὸ στοιχεῖον τῆς ἐνεργοῦ συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ διὰ τούτου φρονοῦμεν ἀδιστάκτως, ὅτι θεσπίζεται ἐπιτακτικὸς κανὼν δικαίου, ἐπιβάλλων εἰς τὸν ἐργοδότην ὡρισμένην ἐνέργειαν, συνισταμένην εἰς τὴν ὑπὸ τούτου ἐμπρόθεσμον καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν, αἵτινες, κατὰ τοὺς ὅρους τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἢ διοικητικῶν πράξεων κλπ., κατέστησαν ἀπαιτηταὶ καὶ ἐν τοσούτῳ καθυστεροῦνται.

Ἀνεξαρτήτως ὅμως πάντων τούτων ἡ λύσις τῆς εἰσαγγελικῆς προτάσεως δὲν εὑρίσκεται καὶ ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὴν βάσιν, ἐφ' ἧς ἐστηρίχθη. Ἐφ' ὅσον παρὰ ταύτης γίνεται δεκτόν, ὅτι ἡ ἀπόλυσις τοῦ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Δικαίωμα προσθέτων οἰκονομικῶν ἐνισχύσεων ἐπὶ ἑορταῖς

Ἐξουσιοδότησις Ὑπουργῶν πρὸς καθορισμὸν ἀποδοχῶν μισθωτῶν κατὰ Ν. 28]1944.—Καθιέρωσις παροχῆς προσθέτων ἀποδοχῶν ἐπὶ ἑορταῖς κατὰ συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας.—Προϋπόθεσις δικαιώματος ἡ ὕπαρξις ἐντύπου ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας κατὰ χρόνον ἐκδόσεως Υ. Α.—Ἔλλειψις δικαιώματος ἀπολυθέντων πρὸ αὐτῆς.

Ἡ κατωτέρω δικαστικὴ ἀπόφασις, στηριζομένη ἐπὶ τῆς γνωστῆς ἐπὶ τοῦ θέματος ἀπόψεως τοῦ Σ. Ε. 517]1948 (εἰσηγητὴς *Χ. Μητρέλιας*, ΕΕΔ 7, 364) καὶ Α. Π. 495]49 (εἰσηγητὴς *Α. Παπαναστασίου*, ΕΕΔ 8, 982) δὲν ἀναγνωρίζει ὡς οὖσαν ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ Ν. 28]1944, ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 866]46, παρασχεθείσης εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἐξουσιοδοτήσεως τὴν σχετικὴν διάταξιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 57200]49 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 9, 44), τὴν ὑποχρεοῦσαν εἰς καταβολὴν ἀναλόγου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Ν. Ἔτους 1950 εἰς μισθωτούς, τῶν ὁποίων ἡ σύμβασις ἐργασίας ἐλύθη πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ὑπουργικῆς αὐτῆς ἀποφάσεως.

Ἡ ἄποψις αὕτη περὶ τῆς ἐννοίας γενικῶς τῆς ἀναδρομικῆς αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κατὰ τὸν Ν. 28]1944, ὡς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ Ν. 866]1946 (βλέπε ἐν τούτοις σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 980 ἐπ., ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί) καὶ ὄχι μόνον κατὰ τὸν νόμον τοῦτον, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας (βλέπε Α. Π. 495]1949, ἔνθ' ἀνωτ.), δὲν περιορίζεται φυσικὰ μόνον ἐπὶ τοῦ δικαιώματος τῆς παροχῆς τῆς ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως, ὅπερ εἶναι καὶ τὸ ἀντικείμενον τῆς κατωτέρω πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως, ἀλλ' ἐκτείνεται καὶ ἐπὶ ἄλλων δικαιωμάτων τῶν μισθωτῶν.

Τοιαῦτα δικαιώματα εἶναι α) τὸ ἐκ τοῦ Ν. 2112]20 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ὡς ἑτεροποιηθὲν ὑπὸ τοῦ Ν. 4558]1930, ἢ τοῦ β. δ. 16]18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 κλπ. β) τὸ ἐκ τοῦ Α. Ν. 539]1945 «περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀποδοχῶν μετ' ἀδείων», ἄρθρ. 5 § 5, δικαίωμα ἀποζημιώσεως τῶν ἡμερῶν ὀφειλομένης καὶ μὴ παρασχεθείσης ἀδείας.

Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον τοῦτο δικαίωμα ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 σημειωτέον ὅτι κατὰ τὴν ἄποψιν ταύτην, ὅτι δηλαδὴ ἡ ἀναδρομικὴ ρύθμισις τῶν ἀποδοχῶν δὲν καταλαμβάνει καὶ τὰς συμβάσεις ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι ἐλύθησαν πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς σχετικῆς διοικητικῆς πράξεως, ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112 δὲν θὰ ὑπολογισθῇ βάσει τῶν ἀποδοχῶν τοῦ τελευταίου μηνὸς τῆς καταγγελίας (ἄρθρ. 9 Ν. 118]1945), ἐκείνων τὰς ὁποίας θὰ ἐλάμβανεν ὁ μισθωτὸς ἂν δὲν ἀπελύετο—ἂν ἡ ἀναδρομικὴ αὔξησις ἀποδοχῶν ἐνέπεσεν ἐντὸς τοῦ τελευταίου τούτου μηνός—ἀλλὰ θὰ ὑπολογισθῇ βάσει ἐκείνων, τὰς ὁποίας πράγματι ἔλαβε πρὸ τῆς αὐξήσεως, ἀφοῦ καθ' ὃν χρόνον ἀπελύθη δὲν εἶχε γίνῃ ἡ ἀναδρομικὴ αὔξησις ἀποδοχῶν καὶ χωρὶς πάντως νὰ ἔχῃ δικαίωμα συμπληρωματικῆς ἀποζημιώσεως (βλέπε ἐν τούτοις Α. Π. 101]1945, εἰσηγητὴς *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 5, 615, καθ' ἣν δὲν ἐπηρεάζεται τὸ κῦρος τῆς γενομένης ἤδη καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118]1945, ἀναγνωρίζεται ὅμως δικαίωμα συμπληρωματικῆς ἀποζημιώσεως, ἡ ἄποψις τῆς ὁποίας ἀνατρέπεται ἤδη ἐκ τῆς νεωτέρας τοιαύτης τῆς Α. Π. 495]1949 (ἔνθ' ἀνωτ.) περὶ τῆς ἐλλείψεως κἂν δικαιώματος τοῦ ὑπὸ τὰς περιστάσεις ταύτας ἀπολυθέντος μισθωτοῦ).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 562]1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΩΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Η. Τριανταφύλλου**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Χ. Μπαζός, Τ. Κάης

Διὰ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Ν. 28]44, ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ Α.Ν. 866]46, εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας παρεσχέθη ἡ ἐξουσιοδότησις, ὅπως διὰ κοινῶν αὐτῶν ἀποφάσεων, δημοσιευομένων διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καθορίζωσι καὶ ἀναδρομικῶς τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια, ὡς καὶ τὰς προσαυξήσεις ἢ τὰς κρατήσεις πάντων τῶν ὑπαλλήλων, ἐργατῶν τεχνιτῶν καὶ παντὸς ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων κλπ. Ἀφ' ἑτέρου, παραλλήλως πρὸς τὴν ὡς ἄνω διάταξιν διὰ τῆς τετάρτης παραγράφου τῆς ἀπὸ 4]11]1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν μισθωτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ὡρίσθη, ὅτι εἰς τοὺς μισθωτούς, τοὺς ἔχοντας συμπληρώσει ἐτησίαν ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ ἐργοδότῃ θὰ καταβάλληται, ἐπὶ πλέον τῶν τακτικῶν μισθῶν ἢ ἡμερομισθίων, εἷς μισθὸς ἢ 25 ἡμερομίσθια, ὑπολογιζόμενα βάσει τῶν ἐν ταῖς παραγράφοις 1, 2 καὶ 3 καθοριζομένων κατωτάτων ὁρίων. Ὁ κατ' ἐφαρμογὴν ἑκατέρας τῶν διατάξεων τούτων καθορισμὸς διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν τῶν περὶ ὧν αὗται ἀποδοχῶν, ἐξ ὧν ἡ πρώτη ἀφορᾷ εἰς τοὺς διὰ συμβάσεως ἐργασίας συνδεομένους, ἡ δὲ δευτέρα καθορίζει σαφῶς τὸν ἐξ αὐτῆς συνδεόμενον ἐργοδότην, προϋποθέτει, κατὰ τὴν σαφῆ τούτων ἔννοιαν, ὅτι ὀφείλεται ἐνεργὸς σύμβασις ἐργασίας, καθ' ὃν χρόνον ἡ ἀξίωσις πρὸς καταβολὴν τῶν οὕτω καθοριζομένων ἀποδοχῶν καθίσταται ἀπαιτητή, τὸ μέγεθος τῶν ὁποίων καὶ μόνον, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ συμβάσεων, ἡ ἀφετηρία τῆς ἰσχύος τῶν ὁποίων ἀνατρέχει εἰς τὸ παρελθόν, δύναται νὰ καθορίζηται ἀναδρομικῶς (Α.Π. 495]49, ΕΕΔ 8, σελ. 982, Σ.Ε. 517]48, ΕΕΔ 7, σελ. 364). Ὅθεν

μισθωτοῦ εἶναι «παράνομος», ἡ σύμβασις ἐργασίας δὲν λύεται, ἀλλ' ἐξακολουθεῖ νὰ ὑφίσταται, διότι τόσον κατὰ τὰς πρὸ τοῦ Α. Κ. γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου (νόμ. 5 κώδ. 1, 14), ὅσον καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 174, δικαιοπραξία ἀντικειμένη εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν νόμου εἶναι ἄκυρος, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 180 Α. Κ. ἡ ἄκυρος δικαιοπραξία λογίζεται ὡς μὴ γενομένη καὶ οὐδὲν κατὰ συνέπειαν ἐπέρχεται ἔννομον ἀποτέλεσμα.

ΛΕΩΝ Δ. ΠΑΝΑΓΗΣ, Δικηγόρος

ΑΠΑΙΤΗΣΙΣ ΜΙΣΘΟΥ ΕΡΓΑΤΩΝ ΕΡΓΟΛΑΒΟΥ ΚΑΤΑ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ

Δικαίωμα προσεπικλήσεως έργοδότου πρὸς ἐργολάβον διὰ παρέμβασιν ἐν τῇ δίκῃ

Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 702 Α. Κ.—Παροχὴ ἐξ αὐτοῦ εὐθείας ἀγωγῆς ἐργατῶν οἰκοδομικῶν ἐργασιῶν κατ' ἐργοδότου δι' ὀφειλὴν μισθοῦ ὑπὸ ἐργολάβου.—Ἐπιτρεπτὸν προσεπικλήσεως ἐργολάβου κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ'ΤΟΔ'.—Εὐθύνη ἐργολάβου.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 702 Α. Κ. ἐργάται, χρησιμοποιούμενοι ὑπὸ τοῦ ἐργολάβου εἰς κατασκευὴν οἰκοδομικοῦ ἔργου ἢ ἄλλης ἀκινήτου ἐγκαταστάσεως, ἔχουσι διὰ τὸν μισθὸν αὐτῶν ἀπαίτησιν ἀπ' εὐθείας κατὰ τοῦ ἐργοδότου μέχρι τοῦ ποσοῦ, ὅπερ οὗτος ὀφείλει εἰς τὸν ἐργολάβον.

Ὁ ἐργοδότης, ἀφ' ἧς ὁ ἐργάτης ἐδήλωσεν εἰς αὐτόν, ὅτι ἀσκεῖ τὴν ἀπαίτησιν του, δὲν δύναται πλέον νὰ καταβάλλῃ εἰς τὸν ἐργολάβον ἢ τὸν διάδοχον αὐτοῦ ἢ νὰ συμβιβασθῇ μετὰ τούτων ἐπὶ ζημίᾳ τοῦ ἐργάτου.

Συμφωνία, περιορίζουσα ἐκ τῶν προτέρων τὰ δικαιώματα ταῦτα τοῦ ἐργάτου, εἶναι ἄκυρος (βλέπε ἑρμηνείαν ἄρθρου ἐν *Κ. Καυκᾶ*, Ἔνοχ. σελ. 427).

Παρεμφρόνως εἶχε διατυπωθῇ καὶ τὸ ἄρθρ. 355 Προσχεδίου Εἰσηγητοῦ Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς 1936, ἐπεξηγεῖται δὲ ὑπὸ τοῦ Εἰσηγητοῦ (*Κ. Τριανταφυλλοπαύλου*) εἰς τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσίν του (βλέπε ἐπίσημον ἔκδοσιν Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, 1936), ὅτι ἡ ἀγωγὴ αὕτη τῶν ἐργατῶν εἶναι εὐθεῖα καὶ ἄσχετος ἄρα πρὸς τὴν τοῦ ἄρθρ. 1025 Πολ. Δικ.

Ζητήματα προκύπτοντα ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρ. 702 Α. Κ. πραγματεύεται ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις.

Εἰς ὅ,τι μόνον θὰ ἠδύναντο νὰ ὑπάρξουν, νομίζομεν, διστάσαι εἶναι εἰς τὸ ἂν ἡ τοιαύτη τῶν ἐργατῶν ἀγωγὴ κατὰ τοῦ ἐργοδότου δύναται νὰ εἰσαχθῇ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ'ΤΟΔ', ὡς τελικῶς διεμορφώθη διὰ τοῦ Ν. 1968|1944, ἀφοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην ἐκδικάζονται ἀξιώσεις μισθωτῶν κατ' ἐργοδοτῶν αὐτῶν, ἐν προκειμένῳ δὲ ἐργοδότης ἐμφανίζεται ὁ ἐργολάβος, ἀνεξαρτήτως ἂν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 702 Α. Κ. ὑποκαθίσταται οὗτος εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἔναντι τῶν ἐργατῶν του ὑποχρεώσεων ὑπὸ ταῦ ἐργοδότου του, διὰ λόγους ἐξασφαλιστικοὺς τῶν συμφερόντων τῶν ἐργατῶν.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 1540|1949

Διαδικασία Ν. Γ'ΤΟΔ

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Κ. Παπαμιχαλόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Φ. Φουτρῆς, Δ. Ντάγκας

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς του ὁ ἐνάγων διατείνεται τὰ ἑξῆς: ὅτι ἡ ἐναγομένη ἀνέθεσεν εἰς τὸν Α.Κ., ἐργολάβον οἰκοδομῶν, τὴν ἐκτέλεσιν οἰκοδομικῶν ἐργασιῶν εἰς τὴν ἐνταῦθα οἰκίαν της· ὅτι οὗτος, ἤτοι ὁ ἐργολάβος, προσέλαβεν αὐτόν, ὡς κτίστην, διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐργασιῶν τούτων καὶ ἐχρησιμοποίησεν αὐτόν, ὡς τοιοῦτον, ἀπὸ τῆς 14ης μέχρι τῆς 19ης Μαρτίου 1949, ἤτοι ἐπὶ ἓξ ἡμέρας, χωρὶς νὰ τῷ καταβάλῃ τὰ συμπεφωνημένα ἡμερομίσθια ἐκ δραχμῶν 40.000 ἕκαστον, ἤτοι ἐν συνόλῳ δραχμὰς 240.000 καὶ τοῦτο διότι ἡ ἐναγομένη δὲν κατέβαλε πρὸς ταῦτον (ἐργολάβον) ὁλόκληρον τὸ συμφωνηθὲν διὰ τὴν ἐκτελεσθεῖσαν ἐργασίαν, ποσόν, ἀλλὰ τῷ ὀφείλει δραχμὰς 750.000 καὶ ὅτι βάσει τοῦ ἄρθρου 702 Α. Κ. αἰτεῖται παρὰ τῆς ἐναγομένης τὸ ἀνω πρὸς αὐτὸν παρὰ τοῦ ἐργολάβου ὀφειλόμενον ποσόν. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγὴ του εἶναι αὕτη νόμιμος, ὡς ἐρειδομένη ἐπὶ τῶν περὶ μισθώσεως ὑπηρεσιῶν διατάξεων τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὸ ἄρθρον 702 αὐτοῦ, ὅπερ παρέχει εὐθεῖαν ἀγωγὴν τῶν ἐργατῶν κατὰ τοῦ ἐργοδότου διὰ τὰ ὀφειλόμενα αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ ἐργολάβου ἡμερομίσθια (*Βάλληνδας*, ὑπ' ἄρθρον 702 Α.Κ.), ὡς νόμιμος δὲ ἐξεταστέα ἀποβαίνει.

Ἡ ἐναγομένη ἐργοδότις, ἰσχυριζομένη ὅτι οὐδὲν ὀφείλει τῷ ἐργολάβῳ, ἀνακοινοῖ ἅμα τὴν ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει δίκην πρὸς τὸν ἐργολάβον τοῦτον Α.Κ. καὶ προσεπικαλεῖ αὐτόν, ὅπως παρέμβῃ εἰς αὐτήν, τεθῇ αὕτη ἐκτὸς δίκης, ἀναλάβῃ αὐτὸς τὸν δικαστικὸν ἀγῶνα καὶ ὑποχρεωθῇ οὕτω ὁ ἴδιος, ἐν περιπτώσει ἥττης, νὰ πληρώσῃ πρὸς τὸν ἐνάγοντα τὰ αἰτούμενον ποσόν, συνεπείᾳ δὲ τῆς ἀνακοινώσεως ταύτης μετὰ προσεπικλήσεως ὁ προσεπικαλούμενος ἐργολάβος παρεμβαίνει διὰ τῶν προτάσεων, ὁμολογεῖ τὴν ἀγωγὴν καὶ ἀρνεῖται τὴν προσεπίκλησιν.

Καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι εἶναι ἐπιτρεπτὴ προσεπίκλησις καὶ παρέμβασις κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην, ἐφ' ὅσον αὗται εἶναι σχετικαὶ πρὸς τὰς ἐκδικαζομένας κατ' αὐτὴν ὑποθέσεις (ὄρα ἄρθρον 4 § 3 Ν. 765|43) καὶ πάλιν τότε, ἀφοῦ τὸ ἀνωτέρω περιεχόμενον καὶ αἰτητικὸν ἔχει ἐν προκειμένῳ ἡ προσεπίκλησις, εἶναι αὕτη ἀπορριπτέα διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους: α) διότι, ἀφοῦ τὸ ἄρθρον 702 Α.Κ. καθιεροῖ εὐθεῖαν ἀγωγὴν τῶν ἐργατῶν κατὰ τῶν ἐργοδοτῶν διὰ τὰ ὀφειλόμενα αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ ἐργολάβου ἡμερομίσθια, κατ' οὐδεμίαν διάταξιν δικαιοῦται ἡ προσεπικαλοῦσα νὰ τεθῇ ἐκτὸς δίκης καὶ ν' ἀναλάβῃ τὰς ἀτομικάς της εὐθύνας ὁ προσεπικαλούμενος ἐργολάβος, διότι οὕτω θὰ ἐτίθετο ἐκποδὼν τὸ ἄρθρον 702 Α.Κ. καὶ β) διότι ὁ προσεπικαλούμενος ἐργολάβος δὲν εἶναι δικονομικὸς ἐγγυητής, ὥστε, παρεμβαίνων, νὰ δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ, ὅπως ἀναλάβῃ αὐτὸς τὸν δικαστικὸν ἀγῶνα, τιθεμένης ἐκτὸς δίκης τῆς προσεπικαλούσης, διότι, διὰ νὰ καταδικασθῇ αὕτη, θὰ πρέπῃ νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι ὀφείλει πρὸς τὸν ἐργολάβον, ἀλλὰ τότε δὲν θὰ ὑπάρχῃ περίπτωσις ἀποζημιώσεως, ἀφοῦ κατεδικάσθη νὰ δώσῃ ἐκεῖνο, ὅπερ ὤφειλε τῷ ἐργολάβῳ. Δὲν δύναται

ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου τρίτου, παράγραφος δευτέρα, τῆς ὑπ' ἀριθ. 57200|49 Υ.Α. «περὶ παροχῆς εἰς τοὺς μισθωτοὺς δώρου ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Ν. Ἔτους 1950», καθ' ἣν, ἐὰν ἡ σχέσις ἐργασίας συνήφθη μετὰ τὴν 15ην Ἀπριλίου 1949 ἢ συναφθεῖσα προγενεστέρως ἐλύθη μετέπειτα, ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τῆς παρούσης προβλεπομένη παροχὴ θὰ καταβληθῇ εἰς τοὺς δικαιούχους ταύτης μειωμένη κατὰ τὸ 1|25 δι' ἕκαστον δεκαήμερον ἐλλείποντος ἐργασίας, ὡς θεσπισθεῖσα καθ' ὑπέρβασιν τῆς παρασχεθείσης ἐξουσιοδοτήσεως, δὲν ὑποχρεοῖ τὴν ἐναγομένην εἰς καταβολὴν τῆς ρηθείσης παροχῆς εἰς τὸν ἐνάγοντα, ἐφ' ὅσον ἡ σύμβασις ἐργασίας του ἐλύθη, κατὰ τὴν ὁμολογίαν του, τὴν 12ην Νοεμβρίου 1949, ἤτοι καθ' ὃν χρόνον δὲν εἶχεν ἐκδοθῇ ἡ προρρηθεῖσα ὑπουργικὴ ἀπόφασις.

ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

Έννοια Α. Ν. 1406|1950 καὶ κυρώσεως ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας

Ὕπαρξις πάντοτε δικαιοδοσίας Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας δι' ἐπίλυσιν διενέξεων ἄλλου εἴδους, ἐκτὸς περὶ ἀποδοχῶν μισθωτῶν.—Ἔννοια Α. Ν. 1406|1950.—Καθιέρωσις προσθέτου βαθμοῦ δικαιοδοσίας.—Ἀναφορὰ Νόμου εἰς νομίμως ἐκδοθείσας ἀποφάσεις Ἐπιτροπῶν.—Ἐξακολούθησις ὑπάρξεως δικαιοδοσίας Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ μετὰ τὸν Α. Ν. 1406|1950.

Ἐπόμενον ἦτο μετὰ τὸν Α.Ν. 1406|1950 «περὶ κυρώσεως ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἐπὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» (ΕΕΔ 9, 179), ὡς διετυπώθη, νὰ προκύψῃ ζήτημα ὑπάρξεως δικαιοδοσίας τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας διὰ τὸν μετὰ τὴν δημοσίευσιν αὐτοῦ χρόνον, ἐφ' ὅσον ἐξακολουθοῦν εἰσέτι ἰσχύουσαι αἱ ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 γενικαὶ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας, γεγονός, τὸ ὁποῖον ὡδήγησεν εἰς τὴν γνωστὴν ἄποψιν τῆς δικαστηριακῆς πράξεως (Α.Π. 453|1949, εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 8, 936, πρβλ. καὶ Σ.Ε. 1695|1949 (μὲ τινα παραλλαγήν), εἰσηγητὴς *Χ. Μητρέλιας*, ΕΕΔ 8, 617) περὶ ἐλλείψεως δικαιοδοσίας, ἰσχυουσῶν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Ἡ πλειοψηφία τῶν μελῶν τῆς κατωτέρω Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, δεχομένη τὴν ἑαυτῆς δικαιοδοσίαν, σκέπτεται, ὅτι ὁ (ἀστοχήσας ὡς ἐσημειώσαμεν, ΕΚΔ 9, 240 εἰς τὴν διατύπωσίν του) Α. Ν. 1406|1950 δὲν προϋπέθεσεν ὡς ἀκύρως ἐκδοθείσας τὰς πρὸ αὐτοῦ ἀποφάσεις Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ἀλλὰ καθιέρωσε πρόσθετον βαθμὸν δικαιοδοσίας διὰ τὴν διοικητικὴν κύρωσίν των, μετ' ἔρευναν τῆς σκοπιμότητος ἐφαρμογῆς αὐτῶν, ἐν ὄψει τῆς ὅλης οἰκονομικῆς καταστάσεως.

Ζωηραὶ ὅμως ἀμφιβολίαι ἐπιτρέπονται περὶ τῆς ὀρθότητος τοῦ τοιούτου τρόπου σκέπτεσθαι διὰ τὴν διακρίβωσιν ἂν ὑφίσταται πράγματι δικαιοδοσία τῶν Ἐπιτροπῶν μετὰ τὸν Α.Ν. 1406|1950.

Ἡ ἀφορμὴ ἐκδόσεως τοῦ ἐν λόγῳ Νόμου (occasio legis) εἶναι γνωστή. Προηγήθησαν αἱ γνωσταὶ (ἀνωτέρω) δικαστικαὶ ἀποφάσεις—ἰδίᾳ ἡ Α.Π. 453|49, ἐφ' ὅσον ἡ Σ.Ε. 1395|49 διὰ τῆς ἐκδοχῆς αὐτῆς δὲν παρέβλαπτε τὴν δικαιοδοσίαν τῶν Ἐπιτροπῶν—αἱ ὁποῖαι ἠρνήθησαν τὸ ἐπιτρεπτὸν παρεμβάσεως τῶν Ἐπιτροπῶν, ἐνόσῳ διαρκεῖ ἡ ἰσχὺς τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Ἑπομένως δὲν ἐγεννήθη ζήτημα σκοπιμότητος ἐφαρμογῆς τῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως, ὡς ἡ πλειοψηφία τῆς Ἐπιτροπῆς ἀκρίτευται, ὅτι ὑπῆρξεν ὁ σκοπὸς τῆς διὰ τοῦ Α.Ν. 1406|50 κυρώσεως αὐτῶν, μὲ κατάληξιν νὰ καθιερωθῇ πρόσθετος βαθμὸς δικαιοδοσίας—Προέδρου Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας—καὶ μόνον διὰ τὰς μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Νόμου ἐκδοθείσας ἀποφάσεις Ἐπιτροπῶν.

Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν 1|1950

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Α. Κοντολάτος**
Μέλη: *Τ. Δούης*, ἀντιπρόσωπος Συνδέσμου Ἑλλήνων Βιομηχάνων, *Ν. Κλωνάρης*, ἀντιπρόσωπος Ὁμοσπονδίας ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ὑπαλλήλων χημικῆς βιομηχανίας, *Χ. Φωτιάδης*, ἀντιπρόσωπος Ἐθνικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Ἑλλάδος, Π. Γιφτόπουλος, ἀντιπρόσωπος Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν.
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Παπαδόπουλος, Ι. Παπαθεοδώρου.

Κατὰ τὴν προσαγομένην ἔκθεσιν τοῦ ἁρμο-

νὰ χαρακτηρισθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν προσεπίκλησις οὔτε ὡς προσεπίκλησις τρίτου πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ παθητικῶς ἀνομιμοποιήτου τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἐνάγοντος, διότι δὲν ἔχει ἀνάλογον αἰτητικόν, οὔτε ὡς προσεπίκλησις τοῦ ἔχοντος δικαίωμα εἰς παρέμβασιν καὶ τριτανακοπήν, διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, οὔτε ὡς προσεπίκλησις ὁμοδίκου, δεδομένου ὅτι τὴν ὁμοδικίαν δὲν ἀποκλείει τὸ γεγονὸς τῆς εὐθύνης κατὰ διάφορον ποσοστόν, διότι μόνον ἐπὶ τῆς κατ' ἀνάγκην ὁμοδικίας ἔχει τὴν θέσιν της αὕτη (*Κατσικοπούλου*, Πολ. Δικ. ὑπ' ἄρθρον 69 ἀριθ. 14), οὔτε καὶ ὡς ἁπλῆ ἀνακοίνωσις, ἀφοῦ καὶ γινομένης δεκτῆς τῆς ἀγωγῆς ἡ προσεπικαλοῦσα δὲν δικαιοῦται, κατὰ τὰ προειρημένα, νὰ ζητήσῃ ἐγγύησιν ἢ ἀποζημίωσιν παρὰ τοῦ προσεπικαλουμένου. Δέον συνεπῶς, ὅπως ἡ προσεπίκλησις αὕτη ἀπορριφθῇ, ὡς μὴ νόμιμος, καὶ καταδικασθῇ ἡ προσεπικαλοῦσα εἰς τὴν δικαστικὴν δαπάνην τοῦ παρεμβάντος.

Ἐβεβαιώθησαν τὰ ἑξῆς: Ὁ Ν.Γ., ἐνεργῶν κατ' ἐντολὴν καὶ διὰ λογαριασμὸν τῆς ἐναγομένης ἀδελφῆς αὐτοῦ, ἀνέθεσεν εἰς τὸν Α. Κ. ἐργολάβον οἰκοδομῶν, τὴν κατασκευὴν τοῦ μανδροτοίχου τῆς ἐνταῦθα οἰκίας της, ἀντὶ τοῦ συμφωνηθέντος τιμήματος δραχμῶν 800.000. Ὁ ἐργολάβος οὗτος προσέλαβεν ὡς κτίστην τὸν ἐνάγοντα, ἀντὶ ἡμερομισθίου 40.000, ὡς καὶ ἑτέρους ἐργάτας, καὶ ἐπεδόθη εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀναληφθέντος ἔργου. Ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας ἐνεφανίσθησαν καὶ ἄλλαι ἐργασίαι, τὰς ὁποίας ἐπίσης ἐξετέλεσεν ὁ ἐργολάβος, ἐντολῇ τῆς ἐναγομένης, διαθέσας διὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν καὶ ἰδικά του ὑλικὰ καὶ περισσότερον χρόνον ἐργασίας. Ὅταν ἐπερατώθη τὸ ἔργον, ὁ ἐργολάβος ἠξίωσε τὴν καταβολὴν δραχμῶν 1.548.000, ἔλαβεν ὅμως δραχμὰς μόνον 800.000 καὶ οὕτω δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐξοφλήσῃ τὰ ἡμερομίσθια τοῦ ἐνάγοντος. Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἐκθέσεων τῶν μηχανικῶν ἀποδεικνύεται, ὅτι ἡ συντελεσθεῖσα ἐργασία εἶναι ἀξίας δραχμῶν 1.150.000, ἀφοῦ δὲ κατεβλήθησαν εἰς τὸν ἐργολάβον δραχμαὶ 800.000, ὀφείλεται εἰς τοῦτον τὸ ὑπόλοιπον ἐκ δραχμῶν 350.000. Δέον συνεπῶς, ὅπως γίνῃ δεκτὴ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ καὶ καταδικασθῇ ἡ ἐναγομένη εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ αἰτουμένου ποσοῦ, ὅπερ ὁμολογεῖται ὑπὸ τοῦ ἐργολάβου, ὅτι ὀφείλεται εἰς τὸν ἐνάγοντα.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΠΟΧΗ ΕΚ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΧΥΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

Ὑπέρβασις ἕνεκεν ἀσθενείας μισθωτοῦ χρονικῶν ὁρίων ἄρθρ. 3 Ν. 4558|1930

Ἀξίωσις μισθοῦ ἐκ τῶν ἄρθρ. 657 καὶ 658 Α. Κ.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας συνομολογηθεισῶν πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς Α. Κ.—Ἀποχὴ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας ἕνεκεν ἀσθενείας.—Ἐφαρμογὴ καὶ ἔννοια ἄρθρ. 5 Ν. 2112.—Ὑπέρβασις χρονικῶν ὁρίων ἀσθενείας ἄρθρ. 3 Ν. 4558|1930.—Οὐχὶ συναγωγὴ λύσεως συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τοῦ νόμου, ἀλλὰ κρίσις βάσει ἀρχῶν καλῆς πίστεως.

Ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, ἀσχολουμένη καὶ αὐτὴ ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 2112|20, ὡς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 Ν. 4558|30, διατάξεως, ἡ ὁποία εἶναι ἤδη γνωστόν, ὅτι προεδίου ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἡ προκύψασα διένεξις μεταξὺ τῆς Ὁμοσπονδίας ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ὑπαλλήλων χημικῆς βιομηχανίας ἀφ' ἑνὸς καὶ τοῦ Συνδέσμου Ἑλλήνων Βιομηχάνων ἀφ' ἑτέρου δὲν ἐλύθη διὰ συμβιβασμοῦ, καθ' ἃ ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ ἀπὸ 16|20 Νοεμβρίου 1935 Ἀν. Νόμου «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» ὁρίζεται, καὶ νομίμως αὐτὴ φέρεται ἐνώπιον τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ἰδίου νόμου ἐπιτροπῆς διαιτησίας καὶ ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν ἀποβαίνει.

Σχετικῶς μὲ τὸ ζήτημα τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ δικαιοδοσίας τῆς ἐπιτροπῆς διαιτησίας πρὸς ἐπίλυσιν συλλογικῶν διαφορῶν βάσει τοῦ Α.Ν. τῆς 16|11|35, ἐφ' ὅσον χρόνον ἰσχύουσιν αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις, περὶ τοῦ ὁποίου ζητήματος οἱ μὲν ἀντιπρόσωποι τῶν ἐργαζομένων ἐτάχθησαν ὑπὲρ τῆς ὑπάρξεως δικαιοδοσίας, οἱ δὲ ἀντιπρόσωποι τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τοῦ ἐπιμελητηρίου κατά, ἡ ἐπιτροπὴ *κατὰ πλειοψηφίαν*, σχηματισθεῖσαν διὰ τῆς προσχωρήσεως τοῦ Προέδρου αὐτῆς πρὸς τὴν γνώμην τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἐργαζομένων, σκέπτεται ὡς ἑξῆς:

Ἐν πρώτοις τὸ ζήτημα τοῦτο ἀνακύπτει μόνον προκειμένου νὰ ἐπιλυθῇ διένεξις περὶ τῶν καταβλητέων ἀποδοχῶν, οὐχὶ δὲ καὶ διὰ τὴν ἐπίλυσιν ἄλλου εἴδους διενέξεων, ὡς π. χ. περὶ τῶν συνθηκῶν ἐργασίας ἀπὸ ἀπόψεως ὑγιεινῆς, περὶ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῶν ἐργαζομένων ὡς ἐργατῶν ἢ ὡς τεχνιτῶν, διαβαθμίσεως αὐτῶν ἢ ἐντάξεως των εἰς κατηγορίας ἀναλόγους πρὸς τὴν εἰδικότητά των κλπ., εἰς ἃς περιπτώσεις ἡ δικαιοδοσία τῆς ἐπιτροπῆς διαιτησίας πάντοτε ἀνεγνωρίσθη ὡς ὑφισταμένη. Ἐπὶ δὲ τῶν περιπτώσεων διενέξεως περὶ τῶν καταβλητέων ἀποδοχῶν, ἐφ' ὧν ἡ νομολογία τῶν ἀνωτάτων δικαστηρίων εἶχε διχασθῇ (ἴδε Ὀλ. Σ.Ε. 859|49, 139|49 καὶ Α. Π. 453|49 εἰς ΕΕΔ 8, σελ. 667, 619 καὶ 932) νέον ἐπιχείρημα παρέχει καὶ ὁ Α.Ν. 1406|50 ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως τῆς ὑπάρξεως δικαιοδοσίας παρὰ τῇ ἐπιτροπῇ. Πράγματι ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ γίνεται μνεία περὶ ἀποφάσεων τῶν ἐπιτροπῶν διαιτησίας, ἐκδοθεισῶν μέχρι τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ, ἑπομένως καὶ ὑπὸ καθεστὼς ἰσχυουσῶν ἢ νομίμως παραταθεισῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ κηρυχθεισῶν ἐκτελεστῶν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 16-11-35. Ἀναφέρεται δηλαδὴ ὁ νόμος οὗτος 1406 εἰς ἀποφάσεις ὡς νομίμως ἐκδεδομένας καὶ καθιεροῖ πρόσθετον βαθμὸν δικαιοδοσίας διὰ τὴν διοικητικὴν κύρωσιν αὐτῶν μετ' ἔρευναν τῆς σκοπιμότητος ἐφαρμογῆς αὐτῶν ἐν ὄψει τῆς ὅλης οἰκονομικῆς καταστάσεως καὶ οὐχὶ διὰ τὸν ἔλεγχον νομιμότητος αὐτῶν ἀπὸ ἀπόψεως δικαιοδοσίας τῶν ἐπιτροπῶν ἢ τοπικῆς ἁρμοδιότητος αὐτῶν. Τὴν σκοπιμότητα ταύτην ἐξετάζει καὶ ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας μόνος, κυρῶν τὰς ἀποφάσεις βάσει τοῦ Α.Ν. 16-11-35. Ἐκρίθη ὅμως ἀναγκαία ἡ καθιέρωσις καὶ νέου βαθμοῦ δικαιοδοσίας, εἰδικῶς διὰ τὰς μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου τούτου 1406 (13-2-50) ἐκδεδομένας καὶ κεκυρωμένας ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας διαιτητικὰς ἀποφάσεις, λόγῳ τῆς ἰδιαιτέρας σοβαρότητος τοῦ ζητήματος κατὰ τὴν ἄνω περίοδον, ὑποβαλλομένων οὕτω εἰς νέαν κύρωσιν τῶν ἀποφάσεων τῶν διαιτητικῶν ἐπιτροπῶν, μὲ τὰς ὁποίας ἠσχολήθη καὶ τὸ Συντονιστικὸν Συμβούλιον.

Ἡ ἄποψις τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἐργοδοτῶν ὅτι ἐκ τοῦ γράμματος τοῦ Νόμου 1406 πρέπει νὰ συναγάγωμεν κατ' ἀντιδιαστολὴν συμπέρασμα, ὅτι ἀποκλείεται ἀπὸ τοῦ Νόμου περιπτωσις ἐκδόσεως ἀποφάσεων τῶν ἐπιτροπῶν διαιτησίας ἐφεξῆς, θὰ ἦτο βάσιμος, ἂν ὁ νόμος 1406 ἠσχολεῖτο μὲ τὴν κύρωσιν ἀποφάσεων ἀκύρων ἤδη, ὅπερ δὲν συμβαίνει, κατὰ τὰ προεκτιθέμενα.

Τὴν ὑπὸ τῆς πλειοψηφίας ὑποστηριζομένην ἄποψιν ἐνισχύει καὶ ἡ κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ Α.Ν. 1406 ἐκδοθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 11526|893|50 κοινὴ ἀπόφασις τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐν τέλει τῆς ὁποίας περιελήφθη δήλωσις, ὅτι ἡ κύρωσις τῶν ἐν αὐτῇ διαιτητικῶν ἀποφάσεων ἔχει τὴν ἔννοιαν ὅτι αὗται νομίμως ἐξεδόθησαν, ἀδιαφόρως τῆς ὑπάρξεως κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τῶν γενικῶν ἢ εἰδικῶν συλλογικῶν συμβάσεων, ἰσχυουσῶν εἴτε λόγῳ μὴ λήξεως τοῦ συμβατικοῦ χρόνου ἰσχύος αὐτῶν, εἴτε διὰ παρατάσεως αὐτοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Α.Ν. 856|37, ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Α.Ν. 1367|38 (ἴδε τὴν ἐν λόγῳ ἀπόφασιν ἐν ΕΕΔ 9, σελ. 237).

Μετὰ τ' ἀνωτέρω ἡ ἐπιτροπὴ κρίνει ἀναγκαίαν τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως πρὸς συγκέντρωσιν στοιχείων ἀπαραιτήτων διὰ τὸν σχηματισμὸν τῆς ἐπὶ τῆς οὐσίας κρίσεως αὐτῆς, ἰδίᾳ δὲ τὴν προσαγωγὴν α) καταστάσεως τῶν ἀποτελούντων τὴν ὁμοσπονδίαν σωματείων μετὰ σημειώματος πληροφοριακοῦ ποῖα ἐξ αὐτῶν ἔχουσι καταρτίσει χωριστὴν κλαδικὴν συλλογικὴν σύμβασιν β) καταστάσεως κατὰ κατηγορίας τῶν ἐργοστασίων, τὰ ὁποῖα ἀπασχολοῦσι προσωπικὸν ὑπαγόμενον εἰς τὰ ὑπὸ κρίσιν θέματα γ) καταστάσεως ἐμφαινούσης τὴν σχέσιν τῶν ἡμερομισθίων τῆς 24989 ἀποφάσεως πρὸς τὰ προπολεμικὰ δ) οἱουδήποτε ἄλλο στοιχεῖον, τὸ ὁποῖον τὰ μέρη θὰ ἐθεώρουν συντελεστικὸν πρὸς κατατόπισιν τῆς ἐπιτροπῆς.

κάλεσαν επιμόνους συζητήσεις και κατέληξεν εις διαφόρους γνώμας, δέχεται ταύτα: Έκ τοῦ ἄρθρ. 5 Ν. 2112, ὡς ἡρμηνεύθη, δὲν συνάγεται, ὅτι πᾶσα ἄλλη ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του, πλὴν ἕνεκα ἀσθενείας ἢ λοχείας, σημαίνει σιωπηρὰν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους αὐτοῦ, ἀλλ' ἀπόκειται εἰς τὸν δικαστὴν νὰ κρίνῃ βάσει τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως, ἀκολουθοῦσα ἐν τούτῳ τὴν τελευταίαν ἄποψιν τῆς Α.Π. 356|49, εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*. (ΕΕΔ 8, 547), (βλέπε σχετικῶς καὶ *Κ. Καυκᾶν*, ΕΕΔ 8, 613, *Σχολιαστήν*, ΕΕΔ 8, 529).

Τὸ ἰδιαίτερον ὅμως ἐνδιαφέρον τῆς ἐν λόγῳ δικαστικῆς ἀποφάσεως ἔγκειται εἰς τοῦτο: Ὅτι ἡ αὐτὴ λύσις προσήκει καὶ προκειμένου περὶ μισθωτοῦ, ἡ ἀποχὴ ἐκ τῆς ἐργασίας τοῦ ὁποίου, λόγῳ ἀσθενείας, ὑπερέβη τὰ ἐν ἄρθρῳ 3 Ν. 4558|30 τιθέμενα χρονικὰ ὅρια ἀπουσίας, ἀφοῦ καὶ μὲν ὁ νόμος καθορίζει τὰ χρονικὰ ταῦτα ὅρια, ἀλλ' ὁ καθορισμὸς αὐτῶν συνδυάζεται πρὸς τὴν ἀπαγόρευσιν ἐκ τοῦ νόμου νὰ θεωρηθῇ ὁ μισθωτὸς ὡς λύων αὐτὸς τὴν σύμβασιν ἐργασίας. Πέραν τῶν χρονικῶν τούτων ὁρίων δύναται νὰ συναχθῇ σιωπηρὰ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως, ὡς συμβαίνει καὶ ἐπὶ πάσης ἄλλης ὑπαιτίου ἢ ἀνυπαιτίου ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας (βλέπε ἄνω παρακομπάς).

Χρήσιμον εἶναι νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἡ ἄποψις αὕτη δὲν εἶναι ἡ κρατήσασα ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει, ἡ ὁποία δέχεται, ὅτι διὰ τῆς ὑπερβάσεως τῶν ἐκ τοῦ ἄρθρου 3 Ν. 4558|30 τιθεμένων χρονικῶν ὁρίων θεωρεῖται λυομένη ἡ σύμβασις ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ (Α.Π. 158|46, ΕΕΔ 4 650, Α.Π. 337|46, ΕΕΔ 5, 621, Α.Π. 20|47, ΕΕΔ 6, 166, Α.Π. 100|47, ΕΕΔ 6, 299, πρβλ. καὶ *Κ. Καυκᾶν*, Ἐνοχ. σελ. 323).

Ἐν τούτοις βαίνει, νομίζομεν, ὁμαλῶς καὶ πρὸς τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 5 Ν. 2112, ὡς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρ 3 Ν 4558|30, τὸ ὁποῖον δὲν εἰσήγαγε—κατὰ τὸν ἐξ ἀντιδιαστολῆς κανόνα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου βασίζεται ἡ ἀντιπαλος ἄποψις—τὴν αὐτοδικαίως ἐκ τοῦ νόμου λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἰς περίπτωσιν ὑπερβάσεως τῶν νομίμων χρονικῶν ὁρίων (πρβλ. Α. Π. 432|48, ΕΕΔ 7, 814, Α.Π. 237|49, ΕΕΔ 8, 447, ἀλλ' ἀπηγόρευσε μόνον νὰ συναχθῇ τὸ τεκμήριον παραιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐντὸς τῶν ἄνω χρονικῶν ὁρίων (πρβλ. *Κ. Δημάκην*, ΕΕΔ 7, 145 ἑπ., *Α. Σακελλαρόπουλον*, ΕΕΔ 4, 650, *Τ. Τσιμπούκην*, ΕΕΔ 6, 424 ἑπ.), ὡς βαίνει ὁμαλῶς καὶ πρὸς τὴν τελευταίως κρατοῦσαν ἄποψιν, δεκτὴν ὑπὸ τῆς Α.Π. 356|49, ἵνθ' ἀνωτ., γενομένην περὶ τῶν συνεπειῶν ἐκ τῆς δι' ἄλλον λόγον, πλὴν ἀσθενείας, ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας, μὲ κριτήριον πάντοτε τὴν καλὴν πίστιν, ἡ ὁποία δὲν εἶναι λογικὸν νὰ καλῆται ἀπὸ τοῦ δικαστοῦ πρὸς κρίσιν, ἂν ἡ σύμβασις ἐργασίας τοῦ ἀνυπαιτίως (καὶ ὑπαιτίως) ἀπουσιάσαντος ἐκ τῆς ἐργασίας δι' ἄλλον λόγον, ἐκτὸς ἀσθενείας, θεωρῆται λυθεῖσα βάσει τῶν συμπαρομαρτούντων ἄλλων περιστατικῶν, ὁπότε δὲν ὑπάρχει προκαθωρισμένος χρονικὸς περιορισμός, καὶ προκειμένου περὶ ἀπουσίας τοῦ μισθωτοῦ, ἕνεκα ἀσθενείας, ἡ ὁποία βεβαίως εἶναι καὶ αὐτὴ ἀνυπαίτιος, ἡ καλὴ πίστις τίθεται εἰς ἀργίαν καὶ ἰσχύει τὸ τεκμήριον λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ πάροδον τοῦ ἑνὸς μηνός, ὁ ὁποῖος εἶναι καὶ τὸ κατώτερον χρονικὸν ὅριον ἀπουσίας, κατ' ἄρθρ. 3 Ν. 4558|30.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 86|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Γ. Κρεκίδας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Γεωργάτος, Γ. Βολονάκης

1. Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ὁ ἐνάγων ἐκθέτει, ὅτι προσελήφθη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης τὴν 1)11)45, ὡς τεχνίτης ὑαλουργός, καὶ προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του ἐν συνεχείᾳ μέχρι τῆς 24)1) 1949, ὅτε, λόγῳ ἀσθενείας τῶν πνευμόνων ὑπὸ μορφὴν T.B.C., ἔτυχεν ἀδείας μέχρι τῆς 8)2)49. Ἐν συνεχείᾳ ἐκωλύθη ἐκ τῆς αὐτῆς ἀσθενείας νὰ παράσχῃ τὰς ἐργασίας του μέχρι τῆς 31)10)49, ὁπότε καὶ ἐκρίθη ἱκανὸς πρὸς ἐργασίαν ὑπὸ τῆς Α.Δ.Ε. τοῦ Ι.Κ.Α., ἐνεφανίσθη εἰς τὴν ἐναγομένην, ἵνα συνεχίσῃ τὴν ἐργασίαν του, ἀλλ' αὕτη δὲν ἀπεδέχθη ταύτην. Δεδομένου ὅτι ἡ ἐκ τῆς ἐργασίας του ἀποχὴ κατὰ τὸ ὡς ἄνω διάστημα ἕνεκεν τοῦ ὡς ἄνω σπουδαίου λόγου δὲν θεωρεῖται καταγγελία ἐκ μέρους αὐτοῦ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ συνεχίζεται, κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως, ὑποχρεοῦται ἡ ἐναγομένη, ὅπως καταβάλῃ αὐτῷ τὰ ἡμερομίσθιά του, ἀφ' ἧς προσεφέρθη νὰ παράσχῃ τὰς ἐργασίας του καὶ ἐπιζητεῖ ταῦτα, ὡς καὶ ἀξιοῖ περὶ καταβολῆς αὐτῷ ἡμερομισθίων ἑνὸς μηνὸς ἀπὸ 24)1-23)2)1949, καθ' ὃν ἐκωλύθη νὰ παράσχῃ τὰς ὑπηρεσίας του ἐκ σπουδαίου λόγου, τῆς ἀσθενείας του, ἐν ὄψει καὶ τοῦ χρόνου τῆς παρὸ τῇ ἐναγομένῃ ὑπηρεσίας αὐτοῦ. Αὕτη, τοιοῦτον περιεχόμενον ἔχουσα, ἐρευνητέα ἀποβαίνει διὰ τὸ νόμῳ καὶ οὐσίᾳ ὑποστατὸν αὐτῆς.

Περὶ τῆς ἀντιμισθίας τοῦ ὡς ἄνω χρόνου τῆς ἀσθενείας του βλέπε τὸ ἄρθρον 657 τοῦ Α. Κ., οὐχ' ἧττον ὅμως εἰς τὸ ἄρθρον 38 § 2 τοῦ Α.Ν. 2783)41 ἀναφέρονται αἱ διατάξεις τοῦ Α.Κ. αἱ ἐφαρμοζόμεναι καὶ ἐπὶ τῶν πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς αὐτοῦ συνομολογηθεισῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ τοιαύτη ὁμολογεῖ καὶ ἐν τῇ ἀγωγῇ ὅτι εἶναι καὶ ἡ συνδέουσα τοὺς διαδίκους ἐργασιακὴ σχέσις, δὲν ἀναφέρεται δὲ εἰς τὸ ὡς ἄνω ἄρθρον τοῦτο εἰσαγωγικοῦ Νόμου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ τὸ ἄρθρον 657 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος. Κατ' ἀκολουθίαν ἐπὶ τῆς κρινομένης ἐργασιακῆς συμβάσεως, συναφθείσης πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Α.Κ. καὶ μετ' αὐτήν, ἐφαρμογὴν ἔχουσιν αἱ προϊσχύουσαι διατάξεις τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου καὶ ἰδίᾳ οἱ ν. 15 § 6 Π (19.2) ν. 10 πρ. Π. (14,2), καθ' ἃς, ἐὰν ὁ ἐκμισθωτὴς τῶν ὑπηρεσιῶν ἐκ λόγων ἀφορώντων τὸ πρόσωπον αὐτοῦ κωλύεται νὰ ἐργασθῇ ἄνευ ὑπαιτιότητός του, ἀπαλλάσσεται πάσης εὐθύνης, δὲν λαμβάνει ὅμως τὸν μισθὸν του, τὸν ἀντιστοιχοῦντα εἰς τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης δὲν εἰργάσθη (Ἐνοχ. *Παπαρρ.* τόμ. β § 75 σελ. 102, *Windsch.* § 401 σημ. 6 καὶ 404 σημ. 5, *Καλλιγᾶ* § 321 σελ. 494 σημ. 4, *Α. Διτζεροπούλου*, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὸ ν. δ. 424, σελ. 87 σημ. 76, *Ι. Κυπρ.* Ἑρμην. Ἐργ. Δικ. § 323, Α. Π. 478)39, Θέμ. ΝΑ' σελ. 78-79). Τούτοις ἕνεκα ἡ ἐνδικος ἀξίωσις μισθοῦ ἑνὸς μηνὸς τῆς ἀσθενείας τοῦ ἐνάγοντος δὲν εὑρίσκει νόμιμον ἔρεισμα, τὸ γε νῦν ἔχον καὶ ἀπορριπτέα κρίνεται ἡ κρινομένη ἀγωγὴ κατὰ τὸ σχετικὸν κονδύλιον.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 5 § 3 τοῦ ν. 2112, ὡς τοῦτο συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 4558,

και τὸ ἄρθρον 8 τοῦ ἀπὸ 16)18 Ἰουλίου 1920 Β. Δ)τος ἀποχὴ ὑπαλλήλου ἀπὸ τῆς ἐργασίας, ὀφειλομένη εἰς βραχείας σχετικῶς διαρκείας ἀσθένειαν, μὴ ὑπερβαίνουσαν τὰ ὑπ' αὐτοῦ καθοριζόμενα ὅρια, προσηκόντως ἀποδεδειγμένην ἢ προκειμένου περὶ γυναικὸς εἰς λοχείαν, δὲν θεωρεῖται ὡς λύσις τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους αὐτοῦ. Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῶν διατάξεων τούτων εἶναι, ὅτι ὅταν ἡ ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ, ὀφειλομένη εἰς βραχεῖαν ἀσθένειαν του δὲν ὑπερβαίνῃ τὰ ἐν αὐτοῖς ἀναφερόμενα χρονικὰ ὅρια ἢ προκειμένου περὶ γυναικός, ἐὰν ὀφείλεται αὕτη εἰς λοχείαν της, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους του. Ἑπομένως, ὅταν ἡ ἀποχὴ αὐτοῦ ὀφείλεται εἰς ἄλλην ἀνυπαίτιον αἰτίαν, εἰς τὸν δικαστὴν ἀπόκειται νὰ κρίνῃ βάσει τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως, ἥτις ἀείποτε διεῖπε τὰς συναλλαγὰς καὶ ὁ νεώτερος νομοθέτης εἰδικὴν περὶ τούτου διάταξιν διέλαβεν ἐν τῷ ἰσχύοντι ἀστικῷ δικαίῳ (ἄρθρον 200 Α.Κ.), ἐκτιμῶντα τὰς ἑκάστοτε εἰδικὰς περιστάσεις καὶ συνθήκας, ὑφ' ἃς συνετελέσθη ἡ ἀποχή, ἐὰν τὸ χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ διῆρκεσεν αὕτη ἡ αἰτία, ἥτις τὴν προεκάλεσε, δύνανται νὰ ἐκτιμηθῶσιν ὡς συνιστῶντα σιωπηρὰν δήλωσιν βουλήσεως τοῦ ἀπέχοντος μισθωτοῦ περὶ λύσεως τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους αὐτοῦ (Α.Π. 356)1949, ΕΕΔ τόμ. 8, σελ. 547). Τοῦτ' αὐτὸ ρητέον καὶ ἂν ἡ ἀποχὴ ὀφείλεται εἰς ἀσθένειαν, ὑπερβαίνουσαν τὰ τιθέμενα ὑπὸ τοῦ ὡς ἀνωτέρω εἰρῆται νόμου ὅρια, δηλαδὴ καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ αἱ εἰδικαὶ συνθῆκαι, ὑφ' ἃς συνετελέσθη ἡ ἀποχή, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως, θέλουσιν ἀποτελέσει τὸ κριτήριον διὰ τὴν κρίσιν, ἂν δύναται ἡ ἀποχὴ νὰ θεωρηθῇ ὡς σιωπηρὰ ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ καταγγελία τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως.

Ἐκ τῶν ἐν γένει ἐξηγήσεων τῶν διαδίκων καὶ τῶν προσαγομένων ἐγγράφων ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐνάγων, προσληφθεὶς ὑπὸ τῆς ἐναγομένης τὴν 1)11)45, ὡς ἐργατοτεχνίτης ὑαλουργός, παρέσχεν ἕκτοτε τὰς ὑπηρεσίας του μέχρι τῆς 24)1)1949, ἀποκερδαίνων ἡμερομίσθιον ἐκ δραχμῶν 40.000, ἀντιστοιχούν εἰς τὴν παρεχομένην ὑπ' αὐτοῦ ἐργασίαν. Τὴν 24)1)1949 ἔτυχεν ἀδείας καὶ μέχρι τῆς 8)2)1949, πλὴν δὲν ἐπανῆλθε κατὰ τὴν λῆξιν της εἰς τὴν ἐργασίαν του, διότι ἐν τῷ μεταξὺ εἶχεν ἐκδηλωθῇ εἰς αὐτὸν πάθησις τῶν πνευμόνων ὑπὸ μορφὴν T.B.C., ἥτις καὶ διεπιστώθη ὑπὸ τῆς Α.Τ.Ε. τοῦ Ι.Κ.Α., ἥτις ἐξήτασε τοῦτον καὶ ἔκρινεν αὐτὸν ἀνίκανον πρὸς ἐργασίαν. Ἡ ὡς ἄνω ἀσθένεια αὐτοῦ διήρκεσε μέχρι τῆς 31)10)49 καὶ διεπιστοῦτο ἡ ὕπαρξις αὐτῆς ὑπὸ τῆς ὡς ἄνω ἐπιτροπῆς δι ἐκθέσεως αὐτῆς καὶ ἐτύγχανε καὶ σχετικοῦ ἐπιδόματος ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. παρ' ᾧ ἦτο οὗτος ἠσφαλισμένος. Ἡ αὐτὴ ὡς ἄνω ἐπιτροπὴ ἔκρινε τοῦτον ἱκανὸν πρὸς ἐργασίαν τὴν 31)10)49 καὶ ἀμέσως τὴν ἑπομένην προσῆλθεν παρὰ τῇ ἐναγομένῃ, ἵνα ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν, ἀλλ' αὕτη δὲν ἀπεδέχθη ταύτην, προβαλοῦσα τὴν ἀποχὴν αὐτοῦ κατὰ τὸ ὡς ἄνω διάστημα καὶ τὴν ἐκ μέρους του καταγγελίαν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, κρίνασα ὅτι τοιαύτην ἔννοιαν ἔχει ἡ ἀποχὴ αὐτοῦ καὶ ἔχουσα διαμηνύσει αὐτῷ τὴν τοιαύτην κρίσιν της διὰ τοῦ ἀπὸ 27)3)1949 ἐγγράφου αὐτῆς, ἐπιδοθέντος αὐτῷ τὴν 28)3)49. Τῆς ὡς ἄνω ἀσθενείας αὐτοῦ ἔλαβε γνῶσιν καὶ ἡ ἐναγομένη ἐκ προσκομισθείσης ὑπ' αὐτοῦ βεβαιώσεως, δι' ὃ καὶ ἐχορήγησεν αὐτῷ δῶρον ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα 1949. Τῶν ἀνωτέρω δεδομένων καὶ λαμβανομένων ὑπ' ὄψει τῆς αἰτίας, τῆς προκαλεσάσης τὴν ἀπὸ τῆς ἐργασίας του ἀποχὴν τοῦ ἐνάγοντος, τῶν εἰδικῶν συνθηκῶν, ὑφ' ἃς συνετελέσθη αὕτη, τοῦ χρονικοῦ διαστήματος, καθ' ὃ διήρκεσε καὶ τῆς δηλώσεως αὐτοῦ περὶ ἀμέσου ἐπαναλήψεως τῶν ἐργασιῶν του παρὰ τῇ ἐναγομένῃ, εὐθὺς ὡς παρῆλθεν ἡ αἰτία, ἡ προκαλέσασα τὴν ἀποχήν του καὶ ἐκρίθη ἱκανὸς πρὸς ἐργασίαν ὑπὸ τῆς Α.Δ.Ε. τοῦ Ι.Κ.Α., ἐν ὄψει καὶ τῶν ἐν ἠγουμένῃ σκέψει καὶ τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως, δὲν ἐπιτρέπουσι νὰ κριθῇ ἡ ἀποχὴ τοῦ ἐνάγοντος ἐκ τῆς ἐργασίας αὐτοῦ ὅτι συνιστοῦν σιωπηρὰν δήλωσιν τῆς βουλήσεως αὐτοῦ περὶ λύσεως ἐκ μέρους του τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως καὶ οὕτως ἐλύθη ἐκ μέρους αὐτῆς ἡ ἐργασιακὴ σύμβασις, μὴ καταγγελθείσης δὲ ταύτης ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, ὀφίστατο αὕτη κατὰ τὴν 1)11)49, καθ' ἣν ἐνεφανίσθη οὗτος παρὰ τῇ ἐναγομένῃ, ἵνα ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν καὶ ἡ μὴ ἀποδοχὴ ταύτης ὑπ' αὐτῆς δημιουργεῖ ὑπὲρ αὐτοῦ ἀξίωσιν ἐκ τοῦ ἄρθρου 656 Α.Κ. ἐπὶ τῶν ἡμερομισθίων αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ὡς ἄνω χρόνου καὶ ἐφεξῆς καὶ κατὰ τὸ ἔνδικον χρονικὸν διάστημα.

Ἡ ὡς ἄνω ἀξίωσις δὲν ἀποκρούεται ἐκ τῆς κοινοποιηθείσης τῷ ἐνάγοντι ἀπὸ 22)3)49 δηλώσεως τῆς ἐναγομένης, περὶ ἧς ἀνωτέρω, καθ' ὅσον ἡ ἐν λόγῳ δήλωσις δὲν ἐνέχει καταγγελίαν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως ἐκ μέρους τῆς ἐναγομένης, ὁπότε ἐξ αὐτῆς καὶ τῆς παρόδου ἀπὸ ταύτης τῆς τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας μέχρις ἐγέρσεως τῆς κρινομένης θ' ἀπεκρούετο ἡ ἔνδικος ἀξίωσις (ἄρθρον 3 δ)τος 8)11)Μαΐου 1946), ἀλλὰ δηλοῦται ἐν αὐτῇ, ὅτι ἡ ἀποχὴ τοῦ ἐνάγοντος ἐκ τῆς ἐργασίας αὐτοῦ πέραν τῶν νομίμων ὁρίων θεωρεῖται ὡς λύσις τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως ἐκ μέρους αὐτοῦ, πλὴν τοιαύτην ἔννοιαν δὲν ἐκρίθη, κατὰ τ' ἀνωτέρω, ὅτι ἐνεῖχεν ἡ ἀποχὴ αὐτοῦ καὶ δέον ν' ἀπορριφθῶσιν οἱ ἀντίθετοι ἰσχυρισμοὶ αὐτοῦ.

Κατὰ τ' ἀνωτέρω καὶ δεδομένου ὅτι κατὰ τὸ ἔνδικον χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ ἐβεβαιώθη θὰ ἐπραγματοποίει 15 ἡμερομίσθια καὶ θὰ παρῆγεν ἐργασίαν ἀποδίδουσαν αὐτῷ δραχ. 40.000 καθ' ἡμέραν ἐργασίας, ἡ ἐκ τῆς ὡς ἄνω αἰτίας ἀξίωσις τοῦ ἐνάγοντος ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 600.000, δι' ὃ ποσὸν δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ἔνδικος ἀγωγή, ἀπορριπτομένων τῶν ἀντιθέτων ἰσχυρισμῶν

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

ΘΕΣΙΣ ΕΙΣ ΑΡΓΙΑΝ ΚΑΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΝ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ

Ἐπιτρεπτὴ ἄσκησις δικαιώματος κατ' ἄρθρ. 281 Ἀστικοῦ Κώδικος

Ὑπαγωγὴ καὶ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, καθ' ὅσον ἀφορᾷ πειθαρχίαν, εἰς ἐφαρμοζομένας γενικὰς κανονιστικὰς διατάξεις ὀργανισμοῦ ὑπηρεσίας ἐργοδότου.—Θέσις μισθωτοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ εἰς ἀργίαν δυνάμει νομίμως ἐκδεδομένου κανονισμοῦ ὡς διοικητικὸν μέτρον νόμιμος.—Ἀντίθεσις ὅμως παρατάσεως πρὸς ἄρθρ. 281 Α. Κ.—Θεώρησις ἐκ τούτου ἀργίας ὡς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως, ἰσουμένης πρὸς καταγγελίαν.

Τὸ πραγματικὸν τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω δικαστικὴ ἀπόφασις, ἔχει ὡς ἑξῆς: Ὑπάλληλος Ὀργανισμοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, συγκεντρῶν τὰ προσόντα τοῦ ἀ. ν. 28|31.10.1935 ὡς ἔφεδρος παλαιὸς πολεμιστὴς καὶ ὑπηρετῶν ὡς τοιοῦτος παρ' αὐτῷ, ἠλέγχθη διὰ διαχειριστικάς, κατὰ τὸν ἐργοδότην του, ἀνωμαλίας καὶ κατόπιν τούτου ἡ διοικοῦσα ἐπιτροπὴ τοῦ Ὀργανισμοῦ δι' ἀποφάσεώς της, ληφθείσης τὴν 9ην Μαρτίου 1949, ἔθεσε τοῦτον εἰς ἀργίαν ἀπὸ 5ης Μαρτίου 1949 καὶ μέχρι περατώσεως τῆς πειθαρχικῆς διὰ τὴν ἐν λόγῳ αἰτίαν διωξεως του.

Τὸ μέτρον τοῦτο ἐλήφθη ὡς συντηρητικὸν δυνάμει σχετικοῦ ἄρθρου τοῦ κανονισμοῦ του, νομίμως ἐγκεκριμένου, κατὰ τὸ ὁποῖον «ὑπάλληλος δύναται τεθῇ εἰς ἀργίαν, ἀποφάσει τῆς διοικούσης ἐπιτροπῆς, μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ συμβουλίου διοικητικῆς ὑπηρεσίας, ἐὰν ὑπάρχῃ κατ' αὐτοῦ ἐκκρεμὴς πειθαρχικὴ δίκη, ἐξ ἧς πιθανολογεῖται βλάβη τῶν συμφερόντων τοῦ Ὀργανισμοῦ, κατὰ τὴν περὶ τούτου κρίσιν τοῦ συμβουλίου διοικητικῆς ὑπηρεσίας.

Ἡ κατάστασις ὅμως αὕτη — τῆς θέσεως εἰς ἀργίαν — παρετάθη πέραν τοῦ δέοντος καὶ μέχρι τῆς συζητήσεως τῆς ἀγωγῆς — 25 Νοεμβρίου 1949 — οὐδεμία ἐλήφθη κατὰ τοῦ ὑπαλλήλου πειθαρχικὴ ἀπόφασις, ἐνῷ οὗτος, ὢν ἐν ἀργίᾳ, ἐλάμβανε τὰ 2|3 τῶν ἀποδοχῶν του, καὶ διὰ διαμαρτυρίας του, κοινοποιηθείσης τὴν 20ὴν Ἰουλίου 1949, διεμαρτυρήθη διὰ τὴν κατ' αὐτὸν τοιαύτην παράνομον κατάστασιν.

Περὶ τοῦ ὅτι ἐκ τῶν κειμένων νομοθετικῶν περὶ προστασίας τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν διατάξεων (ἀ. ν. 18|31.10.1935, 244|1936, 771|37) δὲν ἠμποδίζετο ὁ ἐργοδότης, ἐφ' ὅσον ἰσχύει σχετικὸς κανονισμός, νὰ λάβῃ τὸ μέτρον τῆς ἀργίας, ὡς καὶ διὰ τοὺς λοιποὺς μισθωτούς, εἶναι, νομίζομεν, ὡς καὶ ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις δέχεται, ἀναμφισβήτητον.

Μόνον ἂν ἐπρόκειτο περὶ ἀπολύσεως διὰ πειθαρχικὰς παραβάσεις, προβλεπομένας ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ καὶ δι' ἃς εἶναι συντεθειμένα πειθαρχικὰ συμβούλια, δὲν ἀρκεῖ ἡ ἀπόφασις τοῦ συμβουλίου, προκειμένου περὶ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ἀλλ' ἀπαιτεῖται πάντως διὰ τὸ ἔγκυρον τῆς ἀπολύσεως ἡ προσφυγὴ τοῦ ἐργοδότου εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 7 ἀ. ν. 244|1936 Πρωτοδικειακὴν Ἐπιτροπὴν Προστασίας Ἐφέδρων Παλαιῶν Πολεμιστῶν (Σ. Ε. 515|1939, Ὁλομελ. 934|1939, Ὁλομελ. 647|1941. Ὁλομελ. (ΕΕΔ 1, 269), ἀφοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρου 7 § 1 ἀ. ν. 244|1936 συνάγεται, ὅτι τὴν οὐσιαστικὴν κρίσιν περὶ τοῦ ἂν συντρέχῃ νόμιμος λόγος ἀπολύσεως παλαιοῦ πολεμιστοῦ ὁ νόμος ἐπεφύλαξεν ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἁρμοδίαν Ἐπιτροπήν, ἄνευ προηγουμένης ἀποφάσεως τῆς ὁποίας δὲν δύναται ν' ἀπολυθῇ οὗτος, ἀνεξαρτήτως ἂν τὸ πειθαρχικὸν συμβούλιον ἔκρινε δεδικαιολογημένην τὴν ἀπόλυσιν διὰ λόγον, ὁ ὁποῖος ἐμπίπτει εἰς τοὺς λόγους τοῦ νόμου (Σ. Ε. 133|1942, Ὁλομελ., ΕΕΔ 1, 594).

Δὲν ἀπετέλει, λοιπόν, ἐν προκειμένῳ μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν (ἄρθρ. 1 ἀ. ν. 771|1937) τῶν ὅρων συμβάσεως ἐργασίας ἡ θέσις τοῦ μισθωτοῦ εἰς ἀργίαν, δυνάμει τοῦ ὡς εἴρηται ἐγκεκριμένου κανονισμοῦ του, ὥστε νὰ ἐξομοιοῦται πρὸς ἀπόλυσιν (ἄρθρ. 1 ἀ. ν. 771|1937) καὶ νὰ εἶναι αὐτὴ ἄκυρος, ἐφ' ὅσον δὲν ἐχώρησε δι' αὐτὴν προηγουμένη ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρ. 7 ἀ. ν. 244|1936, ἡ ὁποία σημειωτέον περιορίζεται ὑπὸ τοῦ νόμου εἰς τὴν κρίσιν περὶ τῆς συνδρομῆς ἢ μὴ τῶν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου προβαλλομένων καὶ ὑπὸ τοῦ νόμου ἢ κανονισμοῦ προβλεπομένων λόγων ἀπολύσεως, χωρὶς νὰ παρέχεται εἰς αὐτὴν διακριτικὴ ἐξουσία περὶ ἀναβολῆς τῆς ἀπολύσεως ἢ λήψεως ἄλλου τινὸς μέτρου (Σ. Ε. 1037|1940, ΕΕΔ 1, 242).

Ἀντιθέτως τὸ μέτρον τῆς ἀργίας ἀπετέλει ἄσκησιν παρεχομένου ὑπὸ τοῦ νόμου δικαιώματος καὶ ἐντεῦθεν ἡ ἐν λόγῳ δικαστικὴ ἀπόφασις ἐρευνᾷ ἂν ἡ ἄσκησις τοῦ τοιούτου δικαιώματος ἐγένετο κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 281 Α. Κ.

Ὡς φαίνεται ἐξ αὐτῆς, ἀρνητικῶς ἀποφαίνεται, στηριζομένη εἰς τὸ γεγονός, ὅτι ἡ ἀργία τοῦ μισθωτοῦ μὲ τὴν ἐντεῦθεν συνέπειαν τῆς λήψεως τῶν 2|3 τῶν ἀποδοχῶν του, ὑπερέβη τὸ ἐπιτρεπόμενον ἐκ τῶν περιστάσεων μέτρον.

Ἡ ἀπόφασις — ἐπὶ ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς — ἀναγνωρίζει, ὅτι ἡ μετὰ τὴν 20ὴν Ἰουλίου 1949 παράτασις τῆς καταστάσεως ἀργίας, εἰς τὴν ὁποίαν ἀπὸ τῆς 5ης Μαρτίου ἰδίου ἔτους ἐτέθη ὁ ἐνάγων, ἀποτελεῖ μονομερῆ ἐκ μέρους τοῦ ἐναγομένου μεταβολὴν τῆς ἐνδίκου συμβάσεως ἐργασίας, βλάπτουσαν τὸν ἐνάγοντα καὶ ἰσουμένην πρὸς καταγγελίαν αὐτῆς.

Θὰ μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ νομίζωμεν, ὅτι εἶναι ἐσφαλμένον τὸ συμπέρασμα, εἰς τὸ ὁποῖον κατέληξεν, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν σκέψεων αὐτῆς.

Ἀφοῦ ἡ ἐνέργεια τῆς ἐναγομένης ἐξετιμήθη ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ ὡς ἀντικειμένη εἰς τὸ ἄρθρον 281 Α.Κ., συνέπεια ἔπρεπε νὰ ἦτο ὄχι ἡ θεώρησις αὐτῆς ὡς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων συμβάσεως, ἀλλ' ἡ ἀπαγόρευσις τῆς καταχρηστικῆς τοῦ δικαιώματος ἀσκήσεως, οὔσης ἀκύρου τῆς δικαιοπραξίας (Α. Π. 287-289|1948, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 7, 552), κατ' ἄρθρ. 174 Α. Κ. (πρβλ. *Ι. Καποδίστριαν*, ΕΕΔ 6, 557, *Α. Σακελλαρόπουλον*, ΕΕΔ 7, 305). περαιτέρω δὲ συνέπεια τῆς τοιαύτης θεωρήσεως εἶναι ἡ καταβολὴ πλήρων ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ, ἀφοῦ οὕτω θὰ ἤροντο αἱ ἐπιζήμιοι δι' αὐτὸν συνέπει-

αι, ἐν περιπτώσει καταψηφιστικῆς ἀγωγῆς, τοῦ ἐργοδότου καθισταμένου ὑποημέρου ἐκ τοῦ ἄρθρου 656 Α. Κ.

Ἐκ τῆς λύσεως, τὴν ὁποίαν προέκρινεν ἡ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, θεωρήσασα τὴν ἐνέργειαν τῆς ἐναγομένης ὡς μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἰσουμένην πρὸς καταγγελίαν, ἐνῷ ἀναγνωρίζεται ὡς ὑφισταμένη δικαιοπραξία, ἡ ὁποία ἐν τοιούτοις ἐκ τοῦ ἄρθρ. 180 τοῦ Α. Κ. (συνδυαζομένου πρὸς ἄρθρ. 174 Α. Κ.) λογίζεται ὡς μὴ γενομένη, τὸ δικαίωμα ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐνάγοντος βιαίζεται εἰς τὴν ἄνευ ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Προστασίας Παλαιῶν Πολεμιστῶν ἀπόλυσιν (ἄρθρον 10 ἀ. ν. 244|1936), ἐνῷ προκειμένου περὶ ἀκύρου πράξεως, μὴ ὑφισταμένης ἐκ τούτου μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως (Λ. Π. 321|1949, εἰσηγητὴς *Ε. Κολακούρης*, ΕΕΔ 8, 673), ὡς ἐν προκειμένῳ, δὲν συνέτρεχε λόγος νὰ ἀποφανθῇ ἡ Ἐπιτροπή.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 120|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΦΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Β. Φαρμακίδης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Χάραρης, Ἰ. Χριστόπουλος

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ἐκτίθεται, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου Λύτονόμου Ὀργανισμοῦ (Α.Σ.Ο.) κατ' Ὀκτώβριον 1935, ὡς ὑπάλληλος, ἐπὶ χρόνῳ μὴ ὡρισμένῳ καὶ εἰργάσθη ἕκτοτε εἰς τὸ ἐν Θουρίῳ συγκρότημα δεξαμενῶν καὶ ἐργοστάσιον αὐτοῦ, ὅτι τὴν 17ην Φεβρουαρίου 1949 ὁ ἐναγόμενος ἔθεσε τὸν ἐνάγοντα ἐκτὸς ὑπηρεσίας, ἐν συνεχείᾳ δὲ τὴν 16ην Μαρτίου ἰδίου ἔτους εἰς ἀργίαν ἀναδρομικῶς ἀπὸ 5 Μαρτίου 1949, καταβάλλων εἰς αὐτὸν ἀπὸ τῆς χρονολογίας ταύτης τὰ 2|3 τῶν ἀποδοχῶν του, ὅτι, ὁ ἐνάγων εἶναι ἔφεδρος παλαιὸς πολεμιστής, ὅτι, μὴ προβὰς μέχρι σήμερον ὁ ἐναγόμενος εἰς ἄρσιν τοῦ μέτρου τῆς ἀργίας, ἐνήργησε καθ' ὑπέρβασιν τῶν ὁρίων τῶν ἐπιβαλλομένων ἐκ τῆς καλῆς πίστεως, τῶν χρηστῶν ἠθῶν καὶ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ τυχὸν δικαιώματός του, ὅπως θέσῃ τὸν ἐνάγοντα εἰς ἀργίαν καὶ ὅτι ὁ ἐναγόμενος ἀρνεῖται νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν ἐνάγοντα τὸ ὀφειλόμενον ἀπὸ ἔτους λόγῳ προσμετρήσεως εἰς τὴν πραγματικὴν παρ' αὐτῷ ὑπηρεσίαν του τοῦ χρόνου τῆς παραμονῆς του ἐν τῇ ζώνῃ τῶν πρόσω ἐπίδομα δεκαπενταετοῦς ὑπηρεσίας. Διώκεται δὲ διὰ τῆς ἀγωγῆς, καθ' ἃ συνάγομεν, ἑρμηνεύοντες τὸ αἰτητικὸν αὐτῆς, ὅπως ἀναγνωρίσωμεν, ὅτι αἱ ἐνέργειαι αὗται τοῦ ἐναγομένου ἀποτελοῦσι μονομερεῖς ὑπ' αὐτοῦ μεταβολὰς τῆς ἐνδίκου συμβάσεως ἐργασίας βλαπτικὰς διὰ τὸν ἐνάγοντα καὶ συνεπῶς ὅτι συνιστῶσι καταγγελίαν αὐτῆς καὶ δὴ ἀπὸ 25ης Ἰουλίου 1949, χρονολογίας κοινοποιηθείσης ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος εἰς τὸν ἐναγόμενον σχετικῆς διαμαρτυρίας.

Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐνάγαντος, ὅτι ὡς ἔφεδρος παλαιὸς πολεμιστὴς δὲν ἠδύνατο νὰ τεθῇ ἐκτὸς ὑπηρεσίας καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς ἀργίαν, εἶναι ἀβάσιμος. Εἰς τὸν ἐργοδότην δὲν δύναται παρὰ νὰ ἀναγνωρισθῇ τὸ δικαίωμα, ὅπως λάβῃ μέτρα ἀσφαλείας ἔναντι τοῦ ὑπαλλήλου του, ὅστις ἀποκαλύπτεται καταχρώμενος τῆς ἐμπιστοσύνης αὐτοῦ, τοιοῦτον δὲ ἐπιτεταμμένον μέτρον εἶναι καὶ ἡ προσωρινὴ ἀπομάκρυνσις τοῦ ὑπαλλήλου τούτου ἐκ τῆς θέσεώς του μέχρι τῆς λήψεως ἄλλων προσφορωτέρων μέτρων, ἥτις ἀπομάκρυνσις δὲν δύναται οὕτω νὰ θεωρηθῇ ὡς μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Οὐδεὶς δύναται νὰ ἀξιώσῃ, ὅπως ὁ ἐργοδότης ἐξακολουθήσῃ ἐμπιστευόμενος τὸ ταμεῖον τῆς ἐπιχειρήσεώς του εἰς οἱονδήποτε ὑπάλληλον, εἰς βάρος τοῦ ὁποίου διεπιστώθησαν ἀνωμαλίαι, καὶ δὴ τοιαῦται, ἀφορῶσαι μεγάλα ποσά, ὡς ἐν προκειμένῳ. Ἀφ' ἑτέρου κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ Α. Νόμου 244 τοῦ 1936 ἔφεδροι παλαιοὶ πολεμισταί, ὑπηρετοῦντες εἰς τὰς ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ νόμου τούτου ἐπιχειρήσεις, ὀργανισμούς, νομικὰ πρόσωπα κλπ., δὲν ἀπολύονται, εἰ μὴ μόνον διά τινα τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 § 1 ἐδ. α τοῦ ἀπὸ 23|24 Ἰανουαρίου 1936 ἀναγκαστικοῦ Νόμου ἀναφερομένων λόγων ἀπολύσεως καὶ κατόπιν εἰδικῆς ἠιολογημένης ἀποφάσεως ὡρισμένης ἐπιτροπῆς, κατὰ δὲ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 771 τοῦ 1937 πρὸς ἀπόλυσιν ἐξομοιοῦται καὶ πᾶσα μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, βλάπτουσα τὸν ὑπηρετοῦντα, πλὴν τῶν περιπτώσεων, τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ἀν. Νόμου 244. Κατὰ τὴν τελευταίαν ταύτην διάταξιν οἱ ἔφεδροι παλαιοὶ πολεμισταὶ διέπονται, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν πειθαρχίαν, ὑπὸ τῶν ἐν ἑκάστῳ ὀργανισμῷ, νομικῷ προσώπῳ κλπ., παρ' ᾧ ἔχουσι προσληφθῇ, ἐφαρμοζομένων ἑκάστοτε γενικῶν κανονιστικῶν διατάξεων, ἐξαιρέσει τῆς περιπτώσεως τῆς ἀπολύσεως, δι' ἣν ἐφαρμόζονται αἱ εἰδικαὶ διατάξεις τοῦ ἐν λόγῳ Νόμου. Συνεπῶς ἡ ἀργία, εἰς ἣν ἐτέθη ὁ ἐνάγων, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, οὖσα προδήλως μέτρον, ἀφορῶν εἰς τὴν πειθαρχίαν, δὲν ἀποτελεῖ, αὐτὴ καθ' ἑαυτήν, μονομερῆ μεταβολὴν ἐκ μέρους τοῦ ἐναγομένου τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος, θεωρουμένου ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του ὡς παλαιοῦ πολεμιστοῦ, ἐφ' ὅσον προβλέπεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 45 τοῦ μνησθέντος κανονισμοῦ, ὅστις, ἐκδοθεὶς κατὰ τὴν νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν καὶ ἐγκριθείς, ὡς εἴρηται, νομίμως, ἔχει ἰσχὺν Νόμου. Τοιουτοτρόπως ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, καθ' ὅσον διώκει, ὅπως ἀναγνωρισθῇ, ὅτι τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ἐνάγων ἐτέθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ἐκτὸς ὑπηρεσίας καὶ τὸ ὅτι οὗτος ἐτέθη εἰς ἀργίαν, καίτοι εἶναι ἔφεδρος παλαιὸς πολεμιστής, ἀποτελοῦσι μονομερεῖς ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου μεταβολὰς τῆς ἐνδίκου συμβάσεως ἐργασίας, δέον νὰ ἀπορριφθῇ ὡς νόμῳ ἀβάσιμος.

Ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 45 παράγρ. 4 ἐδ. 1 τοῦ ἄνω κανονισμοῦ τοῦ ἐναγομένου θέσις τοῦ ὑπαλλήλου εἰς ἀργίαν ἀποτελεῖ μέτρον συντηρητικὸν καὶ δὲν λογίζεται ὡς ποινή. Ἐκ τούτου παρέπεται, ὅτι ἡ κατάστασις τῆς ἀργίας ὑπαλλήλου τοῦ ἐναγομένου (καὶ γενικῶς παντὸς ὑπαλλήλου) δὲν δύναται νὰ παρατείνηται, εἰ μὴ κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον, ὅστις εἶναι ἀναγκαίος διὰ τὴν περαίωσιν τῆς εἰς βάρος τοῦ ὑπαλλήλου ὑποθέσεως, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἐτέθη οὗτος εἰς τὴν ἐν λόγῳ κατάστασιν, ἐὰν δὲ ἡ ὑπόθεσις αὐτὴ εἶναι οὐχὶ ποινικῆς, ἀλλὰ πειθαρχικῆς φύσεως, ὡς ἐν προκειμένῳ, εἶναι αὐτονόητος ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐναγομένου, ὅπως θέσῃ τάχιστα τέρμα εἰς τὴν ἐκκρεμότητα, διότι, ἄλλως ἐνεργῶν καὶ ἀφίνων νὰ παρατείνηται ἡ κατάστασις τῆς ἀργίας τοῦ ὑπαλλήλου ἐπὶ χρόνον μακρότερον τοῦ δέοντος, ἀσκεῖ τὸ δικαίωμά του καθ' ὑπέρβασιν τῶν ὁρίων τῶν ἐπιβαλλομένων ὑπὸ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΙΣΧΥΣ ΑΚΥΡΩΤΙΚΗΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΥ ΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ

Δεδικασμένον διὰ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια ἐξ ἀποφάσεως Συμβουλίου Ἐπικρατείας

Ἀκύρωσις πράξεως Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ περὶ διορισμοῦ προσώπου τοῦ Ν. 751|1948 ὑπὸ Συμβουλίου Ἐπικρατείας.—Ἰσχὺς ὡς ὑποχρεωτικοῦ δεδικασμένου διὰ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια.—Παῦσις ἐξ ὑπαρχῆς συμβάσεως ἐργασίας.—Ἔλλειψις ὑπερημερίας ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν ὑπηρεσιῶν.

Ὡς φαίνεται ἐκ τῆς καταχωρουμένης κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης, πρόσωπον προστατευομένων ὑπὸ τοῦ Ν. 751|1948 «περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν ὑπηρετούντων ἢ ὑπηρετησάντων εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατεύε (ΕΕΔ 7, 658) (βλέπε καὶ τροποποιητικὸν Ν. Δ. 1196|1949, ΕΕΔ 8, 918) ἐτοποθετήθη ὑπὸ τοῦ Τοπικοῦ Συμβουλίου Θεσσαλονίκης ἀναγκαστικῶς ὡς μισθωτὸς εἰς ἐπιχείρησιν.

Ἡ ἐπιχείρησις ἠρνήθη τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του, ἠσκήθη κατ' αὐτῆς ἀγωγὴ περὶ πληρωμῆς τοῦ μισθοῦ του καὶ παρήχθη τελεσιδικία ἐξ ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου, ὡς ἐφετείου.

Ἀλλ' ἡ σχετικὴ πρᾶξις τοῦ Συμβουλίου ἠκυρώθη δι' ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Παρὰ ταῦτα ὁ ἐνδιαφερόμενος μισθωτὸς ἤγειρε καὶ δευτέραν ἀγωγὴν ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης, ἀξιῶν καταβολὴν μισθοῦ.

Ἡ ἀπόφασις ἀπορρίπτει τὴν ἀξίωσιν ταύτην ὡς μὴ νόμιμον. Πράγματι, ἀφοῦ ἐκηρύχθη ἡ διοικητικὴ πρᾶξις ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἀκυρος, ἡ ἀκυρότης λογίζεται ἀφ' ἧς στιγμῆς συνετελέσθη ἡ ἀκυρωθεῖσα πρᾶξις. Συνεπῶς ἡ ἀπόφασις ἔχει ἀναδρομικὴν ἰσχύν, αἴρονται δὲ πᾶσαι αἱ συνέπειαι ἐκ τῆς διοικητικῆς πράξεως καὶ ἂν ἐνηργήθησαν μεταγενεστέρως ἄλλαι πράξεις, στηριζόμεναι ἐπὶ τῆς ἀκυρουμένης πράξεως, αἴρονται πᾶσαι αὐτοδικαίως, ἀφοῦ αἴρεται ἡ βάσις αὐτῶν (*Berthélemy*, droit admin. 1913, σελ. 978). Ἡ ἀπόφασις, ἡ ὁποία κηρύσσει τὴν ἀκύρωσιν, ἐξαφανίζει τελείως τὴν ἀκυρουμένην πρᾶξιν, θεωροῦσα αὐτὴν ὡς μὴ γενομένην καὶ ἰσχύει ἔναντι πάντων (erga omnes) ἡ ἀκυρότης τῆς πράξεως (*Ν. Μπακοπούλου*, Περὶ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, 1914, σελ. 216).

Ἐξ ἄλλου, ἡ ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἐκδοθεῖσα μεταξὺ τῶν αὐτῶν διαδίκων, ἀποτελεῖ δεδικασμένον καὶ διὰ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, καὶ ἄνευ εἰδικῆς περὶ τούτου νομοθετικῆς μερίμνης (βλέπε ἐν τούτοις καὶ ἄρθρ. 50 Ν. 3713 «περὶ Συμβουλίου Ἐπικρατείας», ὡς συνεπληρώθη δι' ἄρθρ. 3 Ν. 5488), ἀφοῦ, ἄλλως τε, αἱ συνέπειαι τῶν ἀποφάσεων αὐτοῦ, καθὸ πηγάζουσαι ἐκ τῶν περὶ διακρίσεως τῶν ἐξουσιῶν καὶ τῶν περὶ διοικητικῆς δικαιοσύνης διατάξεων τοῦ καταστατικοῦ τῆς Πολιτείας χάρτου, δὲν θὰ ἠδύναντο ἀντιθέτως διὰ νόμου νὰ ρυθμισθοῦν (*Παπαφράγκου*, Πορίσματα ἐκ τῆς Νομολογίας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας § 70, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 1198|1935, ΕΕΝ γ' 561).

Θὰ διέφερε βεβαίως τὸ ζήτημα, ἂν ὁ μισθωτός, τοῦ ὁποίου ἠκυρώθη ὁ διορισμός, εἰργάσθη παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει, τὴν ὁποίαν προϋπέθεσεν ὡς ὑπόχρεων πρὸς ἀναγκαστικὴν σύμβασιν ἡ ἀκυρωθεῖσα διοικητικὴ πρᾶξις, ὁπότε, ἂν δὲν εἶχε καταβληθῇ ὁ μισθός του, ἠδύνατο, ὡς καὶ ἡ ἐν λόγῳ δικαστικὴ ἀπόφασις σκέπτεται, νὰ ζητήσῃ βάσει τοῦ ἄρθρ. 904 Α. Κ. τὴν ἀπόδοσιν τῆς ὠφελείας τοῦ ἐργοδότου ἐκ τῆς παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του.

Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 857|1949

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Π. Δουμπόγιας**

Κατὰ τὰ ἐν τῇ ἐνδίκῳ ἐκθέσει ἀγωγῇ ἐκτιθέμενα πραγματικὰ περιστατικὰ ὁ ἐνάγων ἐτοποθετήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 19 τῆς 17.6.1949 ἀποφάσεως τοῦ ἐνταῦθα Συμβουλίου τοῦ Ν. 751|1948 «περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ» ὡς μισθωτὸς παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ἑταιρίᾳ, καταρτισθείσης οὕτως ἀναγκαστικῶς συμβάσεως μισθώσεως ὑπηρεσιῶν ἐκ τοῦ νόμου. Οὗτος προσεφέρθη, ὅπως ἀναλάβῃ ἐργασίαν παρὰ τῇ ἐναγομένῃ, ἥτις δὲν ἀπεδέχθη τὴν νομίμως προσφερθεῖσαν ἐργασίαν αὐτοῦ, καταστᾶσα οὕτως ὑπερήμερος περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας τούτου, ἐφ' ᾧ καὶ ἤγειρεν οὗτος ἀγωγὴν κατὰ τῆς ἐναγομένης, διώκουσαν τὴν καταβολὴν τῶν νομίμων ἡμερομισθίων αὐτοῦ, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθμ. 566|49 ἀπόφασις ἡμῶν, ἐπιδικάσασα τὰ ἡμερομίσθια τῷ ἐνάγοντι διὰ τὸ χρονικὸν

τῆς καλῆς πίστεως καὶ συνεπῶς κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 281 Ἀστ. Κώδικος, κατὰ τὴν περίπτωσιν δὲ ταύτην ὑφίσταται ὄντως μονομερὴς μεταβολὴ ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ὑπαλλήλου, τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος μέτρου μεταβαλλομένου ὑπὸ τὰς συνθήκας ταύτας εἰς ποινὴν καὶ μέσον ἀποστερήσεως τοῦ ὑπαλλήλου τοῦ πλείστου ἢ τοῦ ὅλου τῶν ἀποδοχῶν του, δοθέντος ὅτι κατὰ τὴν παράγρ. 2 τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου τοῦ αὐτοῦ κανονισμοῦ, διαρκούσης τῆς καταστάσεως ἀργίας, ὁ ὑπάλληλος λαμβάνει τὰ 2|3 τῶν ἀποδοχῶν του, δυναμένης τῆς διοικητικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἐναγομένου νὰ στερήσῃ τοῦτον τοῦ συνόλου αὐτῶν μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ συμβουλίου διοικητικῆς ὑπηρεσίας ἐν ὡρισμένῃ περιπτώσει. Τὸ ὅτι δέ, κατὰ τὰς παρ. 3 καὶ 4 ἐδ. 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου τοῦ κανονισμοῦ, ἀπαλλασσομένου τοῦ ὑπαλλήλου πάσης κατηγορίας, ἀποδίδονται αὐτῷ αἱ κρατηθεῖσαι ἀποδοχαί, ὁ δὲ χρόνος τῆς ἀργίας ὑπολογίζεται εἰς τὸν χρόνον τῆς ὑπηρεσίας, δὲν εἶναι λόγος, ὅπως ἀπομακρυνθῇ τις τοῦ ἀνωτέρω πορίσματος, καθ' ὅσον τὸ μόνον ἐξεταστέον ἐν προκειμένῳ εἶναι, ἂν ἐν τῷ παρόντι εἶναι καλόπιστος ἢ μὴ ἡ παράτασις τῆς ἀργίας τοῦ ὑπαλλήλου. Ἐξ ἄλλου ἡ ἄποψις τοῦ ἐναγομένου ὅτι τὸ δικαίωμά του, ὅπως θέτῃ εἰς ἀργίαν τοὺς ὑπαλλήλους του καὶ καθορίζῃ τὸν χρόνον διαρκείας αὐτῆς δὲν ὑπόκειται εἰς δικαστικὸν ἔλεγχον, δὲν εἶναι βάσιμος (ὅρα σχετικὴν μελέτην *Β. Βασιλείου* ἐν ΕΕΔ 8, 1 ἐπ.).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΤΗΡΗΣΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΜΙΣΘΟΥ

Συνοίκησις μελῶν οἰκογενείας στρατευομένου ὡς προϋπόθεσις ηὐξημένων ἐπιδομάτων

Ὁρισμοί Ν. 519|1948.—Ἀναφορὰ εἰς Ν. 2564|1940 διὰ τὸν καθορισμὸν μελῶν οἰκογενείας στρατευομένου μισθωτοῦ πρὸς ὑπολογισμὸν ἐπιδομάτων μισθοῦ.—Οὐχὶ ἀπαραίτητος συνοίκησις μελῶν

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ Ν. 519|1948 (ΕΕΔ 7, 61) διὰ τὸ δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ τοῦ στρατευομένου μισθωτοῦ ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ὅρου «οἰκογένεια» τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. 3514|28 περιλαμβάνονται τὰ ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ Ν. 2564|1940 ἀναφερόμενα πρόσωπα, ἐφ' ὅσον ἡ συντήρησις αὐτῶν βαρύνει κυρίως τὸν στρατευθέντα.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ Ν. 2564|1940 οἰκογένεια νοεῖται ἡ συνοικοῦσα μετὰ τοῦ στρατευθέντος ὁπλίτου πρὸ τῆς στρατεύσεως αὐτοῦ καὶ ἀπαρτιζομένη ἐκ τῆς συζύγου, τῶν τέκνων αὐτοῦ, ὡς καὶ τῶν γονέων καὶ ἀδελφῶν θηλέων μὲν ἀγάμων ἢ ἐν χηρείᾳ διατελούντων, ἀρρένων δὲ μὴ συμπληρωσάντων τὸ 17ον ἔτος τῆς ἡλικίας των ἢ συμπληρωσάντων τὸ 17ον ἔτος τῆς ἡλικίας των ἢ συμπληρωσάντων ταῦτο, ἀλλ' ἀνικάνων πρὸς πᾶσαν ἐργασίαν.

Εἶναι, νομίζομεν, φανερὸν ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης τοῦ ἄρθρ. 2 Ν. 519|1948, ὅτι ἡ ἀναφορὰ αὐτοῦ εἰς τὸ ἄρθρ. 2 Ν. 2564|1940 ἐγένετο, ἵνα καθορισθοῦν τὰ πρόσωπα μόνον τῆς οἰκογενείας καὶ δὲν συναπαιτεῖται νὰ συνῴκουν πράγματι τὰ πρόσωπα ταῦτα μετὰ τοῦ στρατευθέντος ὡς δέχεται καὶ ἡ κατωτέρω προεδρική, κατ' ἔφεσιν κατὰ Ν. 3514, ἔφεσις.

Ἡ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 4612|1948 (προεδρεύων **Γ. Κορκάρης**, ΕΕΔ 7, 833) ἔβη—ὀρθῶς—ἀκόμη περαιτέρω, δεχθεῖσα ὅτι ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 3514, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ Ν. 519|48, καὶ ἐκ τοῦ σκοποῦ αὐτῆς, ἐγκειμένου εἰς τὴν οἰκονομικὴν προστασίαν τῶν οἰκογενειῶν τῶν στρατευομένων, προκύπτει, ὅτι ὡς χρόνος διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ καταβλητέου ἐπιδόματος, ὑπὸ τὴν διάκρισιν ἂν ὁ στρατευθεὶς συντηρῇ οἰκογένειαν ἢ οὔ, θὰ ληφθῇ οὐχὶ ὁ χρόνος τῆς στρατεύσεως αὐτοῦ, ἀλλ' ὁ τοιοῦτος, καθ' ὃν εἶναι ἀπαιτητὸν τὸ ἐπίδομα.

Τοῦτο εἶναι λογικὸν ἐπακόλουθον τῆς σκέψεως ὅτι δὲν ἐνδιαφέρει κατὰ νόμον, ἂν πράγματι τὰ ἐν αὐτῷ μέλη οἰκογενείας τοῦ στρατευθέντος συνῴκουν πρὸ τῆς στρατεύσεως μετ' αὐτοῦ, ἀφοῦ καὶ ἡ συντήρησις δὲν τοποθετεῖται εἰς χρόνον πρὸ τῆς στρατεύσεως.

Θὰ ἦτο πράγματι ἐκτὸς πάσης λογικῆς σκέψεως, εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν τῆς προεδρικῆς ἀποφάσεως, ἡ μὴ ἀναγνώρισις δικαιώματος συνυπολογισμοῦ ὡς μέλους οἰκογενείας διὰ τὸ ἐπίδομα μισθοῦ καὶ τῆς συζύγου τοῦ στρατευθέντος, ὁ ὁποῖος ἐνυμφεύθη κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς στρατεύσεως — καὶ ἑπομένως δὲν συνῴκει μετ' αὐτοῦ πρὸ τῆς στρατεύσεως — ἀφοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρου 1391 Α. Κ. (βλέπε **Α. Τούση**, Οἰκογ. Δίκαιον, σελ. 80) προκύπτει ὑποχρέωσις τοῦ συζύγου πρὸς διατροφὴν τῆς συζύγου καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον προσθέτως παρέχονται τὰ ἐκ τοῦ Ν. 3514 ἐπιδόματα μισθοῦ.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 116|1950

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν
Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ε. Μαλλιάρας**
Δικηγόρος ὁ κ. Γ. Ἀρκούδης

Κατὰ μὲν τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ

διάστημα ἀπὸ 21 - 6 - 49 ἕως 20 - 7 - 49, τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐπικυρωθείσης ὑπὸ τοῦ παρ' ᾧ διατελοῦμεν Πρωτοδικείου διὰ τῆς ἀπορρίψεως τῆς κατ' αὐτῆς ἀκηθείσης ἐφέσεως διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2200|49 ἀποφάσεως αὐτοῦ. Ἤδη ὁ ἐνάγων αἰτεῖται τὰς ἀποδοχὰς αὐτοῦ διὰ χρόνον μεταγενέστερον τῶν ἐπιδικασθέντων ἡμερομισθίων. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγὴ αὕτη καὶ διώκουσα τὴν καταβολὴν τῶν καθυστερουμένων ἡμερομισθίων αὐτοῦ ἀπὸ 21)7)49 ἕως 30)11)49, νόμῳ βάσιμός ἐστιν, ἐρειδομένη ἐπὶ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 648, 653, 655, 656 τοῦ Α.Κ., καὶ ὡς τοιαύτη τύποις δεκτὴ καθίσταται καὶ ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν ἀποβαίνει.

Ἐκ τῶν προσαγομένων ἐγγράφων βεβαιοῦται, ὅτι ὁ ἐνάγων ἐτοποθετήθη παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ὡς μισθωτὸς ἐργάτης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 19|1949 ἀποφάσεως τοῦ ἐντοῦθα Συμβουλίου τοῦ Ν. 751|48 «περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ», συναφθείσης οὕτως ἀναγκαστικῆς συμβάσεως ἐργασίας, καθ' ἣν τὴν βούλησιν τοῦ ἐργοδότου ἀντικατέστησεν ἡ ἐπιταγὴ τοῦ νόμου, ἐκδηλωθεῖσα διὰ τῆς προμνησθείσης ἀποφάσεως τοῦ ἐνταῦθα Συμβουλίου τοῦ Νόμου 751|1948. Προϋπόθεσις τῆς ἐγκυρότητος τῆς **ex lege** συμβάσεως ἐργασίας εἶναι τὸ ἔγκυρον τῆς ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὸν νόμον 751|48 τοπικοῦ Συμβουλίου. Ἡ ἀπόφασις ὅμως αὕτη, δυνάμει τῆς ὁποίας ὁ ἐνάγων ἐτοποθετήθη παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ἑταιρίᾳ ὡς μισθωτός, ἠκυρώθη διὰ τῆς προσαγομένης ἐν κεκυρωμένῳ ἀντιγράφῳ ὑπ' ἀριθ. 1615|49 ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἥτις, ὡς ἐκδοθεῖσα μεταξὺ τῶν ἤδη διαδίκων, ἀποτελεῖ δεδικασμένον μεταξὺ αὐτῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 50 τοῦ ν. 3713 «περὶ Συμβουλίου Ἐπικρατείας», ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 5468 (Α. Π. 227|49, Θέμις Ξ' σ. 348). Ἐξαφανισθείσης ὅθεν τῆς ὑπ' ἀριθ. 19|49 ἀποφάσεως τοῦ τοπικοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 751|48 ἔπαυσεν ὑφισταμένη ἐξ ὑπαρχῆς ἡ σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας μεταξὺ τῶν διαδίκων καὶ δέον, ὅπως ἀπορριφθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ὡς κατ' οὐσίαν ἀβάσιμος, δεκτῆς καθισταμένης τῆς περὶ δεδικασμένου ἐνστάσεως τῆς ἐναγομένης, ὡς κατ' οὐσίαν βασίμου. Ὁ ἐνάγων δὲν ἐπικαλεῖται, ὅτι εἰργάσθη παρὰ τῷ ἐναγομένῳ κατὰ τὸ ὑπὸ κρίσιν χρονικὸν διάστημα, ὥστε νὰ ἐρευνηθῇ τὸ ζήτημα, ἂν κατὰ τὴν παροῦσαν διαδικασίαν ἠδύνατο οὗτος νὰ ζητήσῃ τὴν καταβολὴν τῶν ἡμερομισθίων αὐτοῦ λόγῳ προσφερθείσης ἐργασίας βάσει ἀκύρου συμβάσεως ἐργασίας καὶ τὰ ἐναντία ἀπορριπτέα.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Ἐξουσιοδότησις Ν. 28|1944 καὶ παροχὴ εἰς μισθωτοὺς οἰκονομικῶν ἐνισχύσεων

Ἀδιάλυτον συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τοῦ Ν. 3514.—Σκοπὸς ἡ ἐπάνοδος ἐν τῇ ἐργασίᾳ καὶ ἡ ὑπὸ ὅρους καταβολὴ ἐπιδομάτων μισθοῦ.—Ἁρμοδιότης Εἰρηνοδίκου ἐπὶ διαφορῶν ἐκ τοῦ Ν. 3514.—Ἀνυπόχρεον καταβολῆς παροχῶν, ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἑορτῶν, εἰς μὴ δικαιουμένους ἐπιδομάτων μισθοῦ ἐστρατευμένους μισθωτούς.—Ἀνίσχυρον σχετικῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, κατ' ἐξουσιοδότησιν Ν. 28|1944.

Ἡ ἄποψις τῆς κατωτέρω πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως, ἡ ὁποία ὀρθῶς καὶ συμφώνως πρὸς τὴν παγίως κρατοῦσαν ἄποψιν τῆς δικαστηριακῆς πράξεως δὲν ἀναγνωρίζει δικαίωμα τῆς συνήθους ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Πάσχα παρεχομένης πρὸς τοὺς μισθωτοὺς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως διὰ τῶν βάσει τοῦ Ν. 28|1944 ἐκδιδομένων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, καὶ εἰς τοὺς ἐν στρατεύσει τελοῦντας μισθωτούς, ἐφ' ὅσον δὲν δικαιοῦνται ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, κατὰ τὰς προϋποθέσεις τοῦ Ν. 3514|28, ὡς ἰσχύει ἤδη τροποποιηθείς (βλέπε ΕΕΔ 7, 581 ἐπ.), δίδει τὴν εὐκαιρίαν νὰ συνοψισθοῦν τὰ συμπεράσματα τῆς δικαστηριακῆς πράξεως ἐπὶ τοῦ ἐπικαίρου καθιστα-μένου πάλιν θέματος τούτου.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι αἱ σχετικαὶ περὶ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τῶν μισθωτῶν ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορ-τῶν τῶν Χριστουγέννων καὶ Πάσχα ὑπουργικαί, βάσει τοῦ Ν. 28|1944, ἀποφάσεις καθορίζουν κατὰ κανόνα τὸ αὐτὸ δικαίωμα καὶ ἐξ ὁλοκλήρου μάλιστα παροχῆς καὶ διὰ οὓς ἐν στρατεύσει τελοῦντας μισθωτούς.

Ἀφοῦ ὅμως ὁ Ν. 28|1944, ὡς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 866|1946, ἔχει τὴν ἔννοιαν ἀναπροσαρμο-γῆς τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων πρὸς τὸ ἐκ τῆς συνεχοῦς μεταβολῆς τῆς ἀγοραστικῆς ἀξίας τοῦ νομίσματος διαμορφούμενον ἑκάστοτε ἐπίπε-δον τῶν τιμῶν (Σ. Ε. 1382|1948, Ὁλομ. εἰσηγη-τὴς *Χ. Μητρέλιας*, ΕΕΔ 7, 598, Σ. Ε. 31|1950, Ὁλομ. εἰσηγητὴς *Χ. Μητρέλιας*, ΕΕΔ 9, 149), ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ μισθοῦ κατ' ἄρθρ. 648 Α. Κ., ὡς ἀντιπαροχῆς δηλαδὴ διὰ τὴν παροχὴν ἐργα-σίας, καὶ ἀφοῦ ἐκ τοῦ Ν. 3514|28 δὲν παρέχεται δικαίωμα τοιούτου μισθοῦ, ἀλλ' ἡ ἐξ αὐτοῦ προ-στασία ἀνάλυεται α) εἰς τὸ ἀδιάλυτον τῆς συμβά-σεως ἐργασίας ἕνεκα τῆς στρατεύσεως, ἐφ' ὅσον βεβαίως συντρέχουν αἱ προϋποθέσεις τοῦ νόμου, ἵνα ἔχῃ τὸ δικαίωμα ὁ στρατευθεὶς νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν του μετὰ τὴν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσιν αὐτοῦ β) εἰς τὸ δικαίωμα λή-

---

νόμου 519|1948 «ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ὅρου «οἰκογέ-νεια» τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 3514|1928 περι-λαμβάνονται τὰ ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ νόμου 2564|1940 «περὶ παροχῆς ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος κλπ» ἀνα-φερόμενα πρόσωπα, ἐφ' ὅσον ἡ συντήρησις αὐτῶν βαρύνει κυρίως τὸν στρατευθέντα, κατὰ δὲ τὴν ὡς ἄνω τοιαύτην» τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α. Ν. 2564|1940 «οἰκογένεια κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου τούτου, δικαιουμένη εἰς παροχὴν ἐπιδό-ματος, νοεῖται ἡ συνοικοῦσα μετὰ τοῦ στρα-τευθέντος ὁπλίτου πρὸ τῆς στρατεύσεως αὐτοῦ καὶ ἀπαρτιζομένη ἐκ τῆς συζύγου, τῶν τέκνων αὐτοῦ, ὡς καὶ τῶν γονέων καὶ ἀδελφῶν, θηλέων μὲν ἀγάμων ἢ ἐν χηρείᾳ διατελούντων, ἀρρένων δὲ μὴ συμπληρωσάντων τὸ 17ον ἔτος τῆς ἡλικίας των ἢ συμπληρωσάντων τοῦτο, ἀλλ' ἀνικάνων πρὸς πᾶσαν ἐργασίαν». Ἡ ὡς ἄνω διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 519|1948, ὡς ἐκ ταύτης προκύπτει, παραπέμπει εἰς τὴν ὁμοίαν τοῦ ἄρ-θρου 5 τοῦ νόμου 2564|1940 μόνον διὰ νὰ καθο-ρισθῶσι ποῖα εἶναι τὰ πρόσωπα τοῦ ὅρου «οἰκογένεια», οὐχὶ δὲ εἰς τὴν προϋπόθεσιν τῆς συνοικήσεως πρὸ τῆς στρατεύσεως τοῦ ὁπλίτου, διότι ὡς προϋπόθεσις ἐν τούτῳ (ἄρθρῳ 2 ν. 519|1948) τίθεται μόνον ὅτι ἡ συντήρησις δέον νὰ ἐπιβαρύνῃ κυρίως τὸν στρατευθέντα. Ἐφ' ὅσον, ἑπομένως, ὡς δὲν ἀμφισβητεῖται, ἡ συν-τήρησις τῆς συζύγου τοῦ ἐφεσιβλήτου, νυμφευ-θέντος κατὰ Μάϊον 1949, βαρύνει ἀποκλειστικῶς τοῦτον (κατ' ἄρθρον 1398 Α. Κ.), ὀρθῶς ἡ ἐκκα-λουμένη ἀπόφασις ἐπεδίκασεν αὐτῷ ἠὐξημένον ἐπίδομα, λόγῳ συντηρήσεως οἰκογενείας, ἤτοι τῆς συζύγου του. Ἀλλά, καὶ ἂν ἤθελε θεωρηθῇ ὅτι ἡ εἰρημένη διάταξις ἀναφέρεται καὶ εἰς τὴν προϋπόθεσιν τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 2564|1940, τῆς συνοικήσεως τοῦτέστι τῆς οἰκογενείας μετὰ τοῦ ὁπλίτου πρὸ τῆς στρατεύσεώς του, ἐκδο-χὴν, ἣν ἀποστέργομεν, καὶ τότε εἰς τὴν αὐτὴν λύσιν καταλήγομεν, ὅτι τοὐτέστιν ἡ σύζυγος τοῦ ἐνάγοντος, ἣν ἐνυμφεύθη διαρκούσης τῆς στρατεύσεώς του, συντηρουμένη ὑπ' αὐτοῦ, ἐμπίπτει εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ ὅρου τοῦ νό-μου «οἰκογένεια», διότι ὁ νομοθέτης, διὰ τῆς φράσεως «οἰκογένεια . . . . . νοεῖται ἡ συνοι-κοῦσα μετὰ τοῦ στρατευθέντος ὁπλίτου πρὸ τῆς στρατεύσεως αὐτοῦ», ἠθέλησε νὰ ἀποκλείσῃ μέλη οἰκογενείας ἐκ τῶν ἀπαριθμουμένων ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ, ἅτινα ὀφίσταντο μὲν κατὰ τὴν στράτευσίν του, ἀλλὰ δὲν συνῴκουν μετ' αὐτοῦ πρὸ τῆς στρατεύσεώς του, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν σύ-ζυγον, ἂν οὗτος ἐνυμφεύετο κατὰ τὴν στρά-τευσίν του, ἢ τὰ τέκνα, ἅπερ θὰ ἀπέκτα κατὰ ταύτην. Ἀντίθετος ἐκδοχὴ θὰ ἦγεν εἰς τὸ ἄτοπον νὰ δικαιῶνται καὶ νὰ λαμβάνωσι ἐπίδομα οἱ ἀδελφοὶ καὶ αἱ ἀδελφαὶ ἄγαμοι ἢ χῆραι τοῦ στρατευθέντος καὶ νὰ μὴ λομβάνωσι τοιοῦτον ἡ σύζυγος καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ, πρᾶγμα, ὅπερ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ θεσπίσῃ ὁ νομοθέτης τοῦ Α. Ν. 2564|1940. Κατ' ἀκολουθίαν, ὁ μοναδικὸς λόγος ἐφέσεως, ἂν ἀποτελοῦσιν αἱ αἰτιάσεις τοῦ ἐφετηρίου καὶ τῶν προτάσεων, περὶ κακῆς ἑρμηνείας τοῦ νόμου ὑπὸ τοῦ δικάσαντος Εἰρη-νοδίκου, δεχθέντος ὅτι, ἐνῷ κατὰ τὴν στράτευ-σίν του δὲν εἶχε νυμφευθῇ ὁ ἐφεσιβλήτος καὶ ἑπομένως ἡ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς στρατεύ-σεώς του γενομένη σύζυγός του δὲν συνῴκει μετ' αὐτοῦ πρὸ τῆς στρατεύσεώς του, ἐν τού-τοις ἐμπίπτει εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ ὅρου «οἰκογέ-νεια» τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 519|1948 καὶ ἐπὶ τῇ ἐκδοχῇ ταύτῃ ἐπεδίκασεν αὐτῷ ὡς ἐπίδομα τὰ 2|3 τῆς μισθοδοσίας του, ἐνῷ ἔδει δῆθεν νὰ ἀπορρίψῃ τὴν ἀγωγήν, κατὰ τοῦτο κ.λ.π. εἶναι ἀπορριπτέος ὡς νόμῳ ἀβάσιμος, ὡς καὶ ἡ ἔφεσις,

ψεως ἐπιδομάτων μισθοῦ, πάλιν ἐὰν συντρέχουν αἱ προϋποθέσεις τοῦ νόμου, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅμως ὄχι μισθοῦ ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλ' ἐκ τοῦ νόμου, ὡς κατὰ εἰδικὴν νομοθετικὴν προστασίαν, ἡ ὁποία ἐπιρρίπτει τὸ βάρος τοῦ ἐκ τῆς στρατεύσεως κινδύνου εἰς τὸν ἐργοδότην, εἶναι πράγματι ἐκτὸς τῆς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ν. 28|1944 ἡ διὰ τῆς βάσει τοῦ νόμου τούτου ἐκδιδομένης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως σχετικὴ παροχὴ καὶ εἰς τοὺς ἐν στρατεύσει μισθωτούς.

Οὔτε πάλιν καὶ ἐκ τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, διὰ τῶν ὁποίων συνεφωνήθη τοιαύτη τακτικῶς κατὰ τὰ Χριστούγεννα καὶ τὸ Πάσχα διδομένη παροχή, συνάγεται τοιαύτη πρόθεσις τῶν συλλογικῶς συμβληθέντων νὰ ἀφορᾷ ἡ παροχὴ αὕτη καὶ εἰς τοὺς ἐν στρατεύσει καὶ μὴ ἐν ἐνεργῷ πράγματι συμβάσει τελοῦντας, ἀφοῦ ἄλλως καὶ αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας δύνανται νὰ περιέχουν τοιούτους ὅρους, ὁποῖοι καθίστανται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 Α Ν. 16|21Νοεμβρίου 1936 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», ὑποχρεωτικῶς ὅροι τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Ἀπὸ τοιούτου πνεύματος ἀντιλαμβάνεται καὶ ὅρο ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις παγίως (οὕτω αἱ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 4473|48, προεδρευόντων *Α. Κοντολάτος*, ΕΕΔ 7, 851, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4879|48, Πρωτοδίκης *Γ. Κορκάρης*, ΕΕΔ 7, 726, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5697|48, Πρωτοδίκης *Α. Καλλέργης*, ΕΕΔ 7, 826, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5606|48, Πρωτοδίκης *Κ. Τρουπάκης*, ΕΕΔ 8, 163, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 401|49, προεδρεύοντος *Κ. Τρουπάκης*, ΕΕΔ 8, 205, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 637|49, προεδρεύοντος *Δ. Μητράκος*, ΕΕΔ 8, 296, (μόνη διάσπασις γνώμης ἡ τῆς Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 561|49, Πρωτοδίκης *Χ. Ζέρβας*, ΕΕΔ 8, 252).

Ἐνῷ ὅμως οὕτως ἔχει τὸ πράγμα, ἀπὸ ἀπόψεως ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ν. 28|44, ὥστε νὰ ἐπέρχηται ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει ἡ συνέπεια ὁ μὴ δικαιούμενος ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος νὰ μὴ δικαιοῦται κἂν τῆς παροχῆς τῶν ἐν λόγῳ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἡ τακτικῶς διδομένη αὕτη παροχή, ἀνεξαρτήτως τῆς ἰσχύος τῶν ἀποφάσεων τούτων, ἐνδιαφέρει καὶ τοὺς ἐν στρατεύσει τελοῦντας μισθωτούς, οἱ ὁποῖοι δικαιοῦνται ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ Ν. 3514|28, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀκολουθον τοιαύτην σκέψεως: Ἀφοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 Ν. 519|1948 (ΕΕΔ 7, 581) ὡς βάσις διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν ἐπιδομάτων μισθοῦ λαμβάνεται ἡ μισθοδοσία, τὴν ὁποίαν θὰ ἐλάμβανε πράγματι ὁ στρατευθείς, ἐὰν δὲν ἐστρατεύετο, θὰ συνυπολογισθῇ καὶ ἡ παροχή, περὶ ἧς ὁ λόγος, εἰς τὴν μισθοδοσίαν, πρὸς ὑπολογισμὸν τοῦ δικαιουμένου ἐπιδόματος κατὰ Ν. 3514|28, καὶ θὰ καταλήξῃ νὰ προσαυξηθῇ οὕτω τὸ ἐπίδομα τῶν μηνῶν, καθ' οὓς καθίσταται ἀπαιτητὴ ἡ ἐν λόγῳ παροχή.

Πάντως ὅμως ἡ ἐξ αὐτοῦ διαφορά, ὡς διαφορὰ ἐκ τοῦ Ν. 3514|28, θὰ εἰσαχθῇ πρὸς ἐκδίκασιν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρ. 6 Ν. 3514 ἐνώπιον τοῦ ἀριοδίου Εἰρηνοδίκου (πρβλ. καὶ Πρ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 3270|49, προεδρεύοντος *Α. Μαλλιάρας*, ΕΕΔ 8, 1039).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 613|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΣΟΔ

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Χ. Κοντογεώργης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Ταμπελῆς, Θ. Παπαθεράτων

Ἀληθῶς κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 § 1 τοῦ ν. 3514|1928, ὡς οὗτος ἰσχύει, ἐφ' ὅσον συντρέχουσιν αἱ ἐν τῇ διατάξει ταύτῃ προϋποθέσεις, ἡ στράτευσις δὲν ἀποτελεῖ λόγον διαλύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας αὐτοῦ, τοῦτο ὅμως σημαίνει, μόνον, ὅτι ὁ ἐργοδότης ὀφείλει νὰ δεχθῇ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ αὐτοῦ τὸν ἀποστρατευόμενον μισθωτόν του, ἐὰν βεβαίως συντρέχωσιν ὑπὲρ αὐτοῦ αἱ προϋποθέσεις τοῦ νόμου τούτου (παράγρ. 2), οὐχὶ δὲ καὶ ὅτι ἡ στράτευσις παντὸς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου παρέχει εἰς αὐτὸν ἀξίωσιν ἐπὶ μισθόν ἢ ἐπιδότησιν. Διότι ἡ μὲν περὶ μισθοῦ ἀξίωσις προϋποθέτει παροχὴν ἐργασίας, ἡ δὲ ἐπὶ ἐπιδότησιν ἀξίωσις, περὶ ἧς εἰρήσθω ὅτι εἶναι εἰσακτέα κατὰ τὴν εἰδικὴν διαδικασίαν τοῦ εἰρημένου Ν. 3514|1928, ἀνήκει μόνον εἰς τοὺς ὡς ἐφέδρους ὑπηρετοῦντας μισθωτούς (ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. 3514|1928, ὡς τὸ ἄρθρον τοῦτο ἰσχύει μετὰ τὴν διὰ τοῦ Ν. 519|1948 ἀντικατάστασιν τῆς πρώτης παραγράφου αὐτοῦ), κατ' ἐξαίρεσιν δὲ καὶ εἰς τοὺς ὡς κληρωτοὺς μὲν ὑπηρετοῦντας μισθωτούς, πλὴν μόνον τοὺς ἀκολουθοῦντας τὴν κλάσιν τοῦ 1944 καὶ εἰς ἐκείνους ἐκ τῶν ἀκολουθούντων τὰς κλάσεις 1945 καὶ 1946, ὅσοι συνέβη νὰ ὑπηρετῶσι κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ εἰρημένου νόμου 519|1948, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 4 § 1 αὐτοῦ.

Πράγματι, τόσον διὰ τοῦ ἄρθρου 9 τῆς ὑπ' ἀριθ. 504|6|5214|1948, ὅσον καὶ διὰ τοῦ ἄρθρου 9 τῆς ὑπ' ἀριθ. 18531|1949 κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ὡρίσθη, ὅτι τὰ δι' αὐτῶν χορηγηθέντα ἐπιδόματα Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους 1948 καὶ Πάσχα 1949 εἶναι καταβλητέα καὶ εἰς τοὺς ἐν στρατεύσει ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐφέδρου ἢ τοῦ κληρωτοῦ ἢ τοῦ ἐθελοντοῦ διατελοῦντας μισθωτούς, πλὴν, καὶ ἂν ἔτι ἤθελε γίνει δεκτὸν ὅτι αἱ ἀποφάσεις ἐκεῖναι ἀναφέρονται καὶ εἰς τοὺς μὴ δικαιουμένους ἐπιδοτήσεως ἐστρατευμένους μισθωτούς, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προελθῇ ἐξ αὐτῶν ὑποχρέωσις τῶν ἐργοδοτῶν εἰς πληρωμὴν τῶν ἐν αὐταῖς ἐπιδομάτων καὶ πρὸς τοὺς μὴ δικαιουμένους τῆς προστασίας τοῦ ν. 519|1948 μισθωτούς των. Διότι διὰ τοῦ Ν. 28|1944, δυνάμει τοῦ ὁποίου εἶναι ἐκδεδομέναι αἱ ἀποφάσεις ἐκεῖναι, παρεσχέθη εἰς τοὺς ἐκδόντας αὐτὰς εἰρημένους Ὑπουργοὺς ἐξουσιοδότησις μόνον πρὸς καθορισμὸν τῶν ἑκάστοτε εἰς τοὺς ἐργαζομένους πληρωτέων μισθῶν ἢ οἱωνδήποτε ἐπιδομάτων, ἀσχέτως πρὸς ὑπαρξιν ἐνεργῶν συμβάσεων μισθώσεως ἐργασίας.

Κατ' ἀκολουθίαν τούτων ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, δι' ἧς ὁ ἐνάγων, ὁμολογῶν ἑαυτὸν διατελοῦντα ἐν ἐπιστρατεύσει ὑπὸ τὴν ἰδιότητα κληρωτοῦ, ἀνήκοντος εἰς τὴν κλάσιν 1947, ἐπιζητεῖ τὴν καταψήφισιν τοῦ ἐναγομένου, ὡς πρὸ τῆς στρατεύσεώς του ἐργοδότου του, εἰς πληρωμὴν αὐτῷ τῶν ἐπιδομάτων τῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους 1948 καὶ Πάσχα 1949, τοῦτο δὲ ἐπὶ τῷ ἰσχυρισμῷ ὅτι ἐκ τῆς ἀπὸ 15ης Δεκεμβρίου 1948 ἐπιστρατεύσεώς του δὲν διεκόπη ἡ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐναγομένου μισθωτικὴ τῆς ἐργασίας του σχέσις, εἶναι ἀπορριπτέα, ὡς μὴ νόμιμος, ἐφ' ὅσον, κατὰ τὰ ἐκτιθέμενα ἐν αὐτῇ γεγονότα, ὁ ἐνάγων δὲν διατελεῖ μετὰ τοῦ ἐναγομένου ἐν ἐνεργῷ μισθωτικῇ τῆς ἐργασίας του σχέσει. Ἐν τούτοις, καθ' ἡμετέραν κρίσιν, ἡ ἐκατέρωθεν δικαστικὴ δαπάνη δέον νὰ συμψηφισθῇ διὰ βεβαιωθείσαν ἐλλειψιν ὑπαιτιότητος ἐκ τῆς ἀσαφείας τῶν ἐπὶ τῆς διαφορᾶς ἐφαρμοστέων διατάξεων.

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

Αξιώσεις δι' αναγνωριστικών αγωγών κατά διαδικασίαν Ν. Γ⊃ΟΔ'

Διάλυσις διά Ν. Δ. 1049]1949 'Ανωνύμου 'Ελληνικής Τηλεφωνικής 'Εταιρίας καί ύποκατάστασις αύτής δι' 'Οργανώσεως Τηλεπικοινωνιών 'Ελλάδος.—Παραδεκτόν εισαγωγής αξιώσεων μισθωτών δι' αναγνωριστικής αγωγής κατά διαδικασίαν Ν. Γ⊃ΟΔ'—Περιέλευσις ησφαλισμένου εις ανικανότητα καί δικαιώματα έκ τής εφαρμογής τού Γενικού Κανονισμού Προσωπικού Α.Ε.Τ.Ε.

Πρωτοδίκου 'Αθηνών 4887]1949

Διαδικασία Ν. Γ⊃ΟΔ'

Πρωτοδίκης ό κ. **Ε. Μαλλιάρας**

Δικηγόροι οί κ.κ. Γ. Τσαγκαρόπουλος, Δ. Κυριαγιάννης, Ε. Κουβαριτάκης, Σ. Παπαδαντωνάκης

1.—'Εν τή ύπό κρίσιν αγωγή έκτίθεται, ότι ό ένάγων προσελήφθη ύπό τής έκ τών εναγομένων 'Ανωνύμου 'Ελληνικής Τηλεφωνικής 'Εταιρίας (Α.Ε.Τ.Ε) ώς κλητήρ τήν 21)2)1936, έπί συμβάσει εργασίας αορίστου χρόνου, ύπηρέτησε δέ ώς τοιούτος μέχρις 6)8)1946, ότε άπελύθη ύπό ταύτης κατά τάς διατάξεις τών ν. 2112)1920 καί 118)45. Διαρκούσης όμως τής άνωτέρω ύπηρεσίας του καί συγκεκριμένως κατ' Αύγουστον 1948 ησθένησεν έκ φυματιώσεως άμφοτέρων τών πνευμόνων, κατασταθείς άνίκανος πρός πάσαν εργασίαν, δι' ό έτυχε, τό μέν άναρρωτικής άδείας μετά πλήρων αποδοχών κατά τό έκτοτε διάστημα τής ύπηρεσίας του, τό δέ έπιδόματος φυματικού, καταβαλλομένου κατά τούς κανονισμούς τής ώς άνω εναγομένης εις τούς έκ φυματιώσεως πάσχοντας ύπαλλήλους της. 'Οτι ούτος, άφού καθ' όλον τό διάστημα τής ύπηρεσίας του διετέλεσεν ησφαλισμένος εις τό Ταμείον 'Ασφαλίσεως προσωπικού τής Α.Ε.Τ.Ε, δηλαδή τής ώς άνω εναγομένης καί κατέβαλεν άπασας τάς εισφοράς του, έξακολουθεί δέ νά είναι άσθενής καί ησφαλισμένος, έδικαιούτο νά άξιώση παρά τής είρημένης εταιρίας νά αποχωρήση ένεκα τής νόσου καί τής έξ αύτής ανικανότητός του πρός εργασίαν καί συνεπώς νά κριθή παρά τών αρμοδίων έπιτροπών τής τε εταιρίας καί τού Ταμείου, έάν πράγματι συνέτρεχε τοιαύτη περίπτωσις πρός τόν σκοπόν νά τύχη τής παρά τού Ταμείου εις τήν προκειμένην περίπτωσιν χορηγητέας εις αύτόν συντάξεως. Καί αίτείται ήδη, όπως αναγνωρισθώσι δικαστικώς τά άνωτέρω (έννομοι σχέσεις καί πραγματικά περιστατικά) καί δή α) ότι διετέλεσεν ώς κλητήρ τής Α.Ε.Τ.Ε. άπό 21)2)1936 μέχρις 6)8)1946, β) ότι κατά τό διάστημα τούτο διετέλεσεν ησφαλισμένος εις τό δεύτερον τών εναγομένων καί κατέβαλεν εις τούτο (Ταμείον) τάς νομίμους εισφοράς του, γ) ότι κατά τήν 6)8)1946 άπελύθη παρά τής Α.Ε.Τ.Ε διά καταγγελίας τής συμβάσεως εργασίας, δ) ότι κατά τό ώς άνω διάστημα τής ύπηρεσίας του έτυχε τό μέν άναρρωτικής άδείας μετά πλήρων αποδοχών, τό δέ έπιδόματος φυματικού, ε) ότι άπό τής εκδηλώσεως τής νόσου του μέχρι τής απολύσεως του καί κατά ταύτην ήτο ανίκανος πρός πάσαν εργασίαν, στ) ότι ή πρώτη τών εναγομένων ύποχρεούται νά τόν παραπέμψη εις τήν κατά τούς σχετικούς κανονισμούς της (άρθρον 12 παρ. 2 Γεν. Κανονισμού προσωπικού κλπ.) αρμοδίαν έπιτροπήν, ίνα κριθή, έάν τόσον κατά τόν χρόνον τής απολύσεώς του, όσον καί έκτοτε συνεχώς μέχρι καί τής αγωγής του, ήτο καί είναι σωματικώς ανίκανος πρός πάσαν εργασίαν καί ζ) ότι τό δεύτερον τών εναγομένων ώς άνω Ταμείον ύποχρεούται καί τούτο νά τόν παραπέμψη ένώπιον τής αύτής ώς άνω έπιτροπής καί νά όρίση τόν κατά τούς αύτούς κανονισμούς ιατρόν καί αντιπρόσωπον αύτού, όπως κριθή, έάν κατά τόν χρόνον τής απολύσεώς του, όσον καί έκτοτε συνεχώς καί αδιαλείπτως, ήτο καί είναι σωματικώς ανίκανος πρός πάσαν εργασίαν. Ούτως έχουσα ή ύπό κρίσιν αγωγή είναι νόμω βάσιμος, ώς αναγνωριστική (άρθρον 127 Α. Ν. 2783)1941 «περί εισαγωγικού νόμου τού 'Αστ. Κώδικος», *Γ. Μπαλή*, Γεν. 'Αρχαί τού 'Αστικού Δικαίου κατά τόν Κώδικα, έκδοσις Γ' § 134 σελ. 295), αρμοδίως δ' εισάγεται ένώπιόν μας πρός συζήτησιν, προβήλου όντος τού έννόμου συμφέροντος τού ένάγοντος πρός δικαστικήν αναγνώρισιν τής ύπάρξεως τών ώς άνω έννόμων σχέσεων κλπ.), αρμοδίως δέ εισάγεται ένώπιόν μας πρός συζήτησιν (άρθρον 1 ν. Γ⊃ΟΔ', Α.Π. 189]49 ΕΕΔ 8, σελ. 432. *Γ. Ράμμος* έν ΕΕΔ 6 σ. 289) καί έρευνητέα.

2.—Κατά τήν διάταξιν τού άρθρου 3 παρ. 1 έδ. β τού Ν. Δ. 1049 τής 1]1 Σ)βρίου 1949 «περί οργανώσεως τών Τηλεπικοινωνιών τής 'Ελλάδος» ό Ο.Τ.Ε. άποκτά, δυνάμει τού νόμου τούτου, πλήρη κυριότητα έφ' όλου τού ενεργητικού καί περιουσίας τής 'Εταιρίας (τής Α.Ε.Τ.Ε.), ύποκαθιστών αύτήν εις όλα τά δικαιώματα, προνόμια καί εξουσίας, καί τάς αντιστοίχους ύποχρεώσεις καί καθήκοντα, κατά δέ τήν παρ. 7 τού άρθρου 4 έχει ούτος τό δικαίωμα νά ένάγη καί νά ένάγηται. Νομίμως ένθεν παρεμβαίνει κυρίως (Π.Δ. 89) ούτος, ώς ύποκαταστατής εις τά δικαιώματα καί ύποχρεώσεις τής έναχθείσης αρχικώς 'Ανωνύμου 'Ελληνικής Τηλεφωνικής 'Εταιρίας, διαλυθείσης ήδη διά τού ώς άνω Ν.Δ. καί δέον νά τεθή έκτός δίκης ή έκ τών εναγομένων 'Ανώνυμος 'Ελληνική Τηλεφωνική 'Εταιρία.

3.—'Ως έξάγεται έκ τών α) άπό 10)6)1940 επιστολής τής Α.Ε.Τ.Ε. πρός τόν ένάγοντα, έν ή αναφέρεται έπί λέξει: «Λόγω τής ιδιότητος ύμών ώς έκτάκτου, άρθρου 50 παρ. 1, 5 τού Γ.Κ.Π., ύπάγεσθε αποκλειστικώς εις τάς περί έκτάκτων ειδικάς διατάξεις τού Γ.Κ.Π. καί ιδία τάς διατάξεις τού άρθρου 3 αύτού τών περί μονίμου προσωπικού διατάξεων τού Γ.Κ.Π., μή έχουσών εφαρμογήν ώς πρός ύμάς, β) τής άπό 6)8)1946 εξωδίκου δηλώσεως μετά προσκλήσεως τής Α.Ε.Τ.Ε. πρός τόν αύτόν ένάγοντα έν ή αναφέρεται έπί λέξει «... σάς απολύομεν άπό σήμερον έκ τής θέσεώς σας τού έκτάκτου κλητήρος κλπ.» ό ένάγων μέχρι τής απολύσεώς του ύπό τής Α.Ε.Τ.Ε. ύπηρέτησε παρ' αύτή ώς έκτακτος κλητήρ. 'Αφ' έτέρου, κατά τήν διάταξιν τού άρθρου 2 παρ. 4 τού Γενικού Κανονισμού Προσωπικού τής Α.Ε.Τ.Ε.

«άπασαι αί διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, ἐν αἷς δὲν γίνεται εἰδικὴ μνεία περὶ ἐκτάκτου προσωπικοῦ, ἐφαρμόζονται ἐπὶ τοῦ μονίμου προσωπικοῦ, ἀφορῶσαι ἀποκλειστικῶς τοῦτο», κατὰ δὲ τὴν ὁμοίαν τοῦ ἄρθρου 3 παρ. 3 τοῦ ἰδίου Κανονισμοῦ «τὸ ἔκτακτον προσωπικὸν δὲν ὑπάκειται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ, πλὴν ἐκείνων, αἵτινες ρητῶς περὶ αὐτοῦ ποιοῦνται λόγον. Τὸ προσωπικὸν τοῦτο διέπεται ὑπὸ τῶν γενικῶν νόμων περὶ συμβάσεως ἐργασίας καὶ περὶ καταγγελίας αὐτῆς, ὡς καὶ ὑπὸ τῶν εἰδικῶν ὅρων τῆς προσλήψεως τοῦ...» καὶ κατὰ τὴν διάταξιν τῆς παρ. 5 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 3 «τὸ ἔκτακτον προσωπικὸν ἀπολύεται ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως, τηρουμένων τῶν διατάξεων τοῦ νόμου περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας». Συνεπῶς διὰ τὸ ἔκτακτον προσωπικόν, εἰς ὃ ἀνήκει, ὡς ἐλέχθη, καὶ ὁ ἐνάγων, δὲν ἰσχύουν οἱ λόγοι ἀπολύσεως τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ, οἱ ἀναφερόμενοι εἰς τὸ ἄρθρον 12 τοῦ εἰρημένου Γ.Κ.Π., εἷς ἐκ τῶν ὁποίων εἶναι καὶ ὁ ἕνεκα σωματικῆς ἢ πνευματικῆς νόσου, καθιστώσης τὸν ὑπάλληλον διαρκῶς ἀνίκανον πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἀνατεθείσης αὐτῷ ἐργασίας, ἀφοῦ ἐν τῷ ἄρθρῳ 12 οὐδόλως γίνεται μνεία περὶ ἐκτάκτου προσωπικοῦ. Ἀλλ' οὔτε καὶ εἰς τὸ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ Γ.Κ.Π. ἀνῆκεν ὁ ἐνάγων, διότι τὸ προσωπικὸν τοῦτο εἶναι μόνιμον, κατατασσόμενον εἰς τὰς ἐν τῇ παραγράφῳ Β' τούτου μισθολογικὰς κλάσεις τοῦ ἀρχικληπτῆρος, ἀρχιθυρωροῦ, νυκτοφύλακος, κληπτῆρος Α', θυρωροῦ Α', κληπτῆρος Β' καὶ θυρωροῦ Β', εἰς οὐδεμίαν τῶν ὁποίων ὑπήγετο ὁ ἐνάγων, διότι ἄλλως θὰ ὠνομάζετο μὲ ἕνα τῶν ὡς ἄνω βαθμῶν καὶ οὐχὶ «ἔκτακτος κληπτήρ». Συνέπεται ὅτι δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπ' αὐτοῦ, ἀφοῦ δὲν γίνεται ἐν αὐτῇ εἰδικὴ μνεία περὶ ἐκτάκτου προσωπικοῦ, ἡ διάταξις τῆς παρ. 7 τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ Γ.Κ.Π., καθ' ἣν «τὸ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν ἀπολύεται ἕνεκα συμπληρώσεως τοῦ 60οῦ ἔτους ἡλικίας ἕνεκα σωματικῆς ἢ πνευματικῆς νόσου, συνεπαγομένης διαρκῆ ἀνικανότητα πρὸς ἐργασίαν...εἰς τὸ οὕτως ἀπολυόμενον προσωπικὸν χορηγεῖται ἀποζημίωσις κατὰ τὰς διατάξεις, τὰς διακρίσεις καὶ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 12, ἀναλόγως ἐφαρμοζομένου». Ὥστε ἀπομένει ὡς τρόπος ἀπολύσεως τοῦ ἐκτάκτου προσωπικοῦ ὁ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 παρ. 3 καὶ 5 τοῦ Γ.Κ.Π. καθοριζόμενος, ἤτοι ὁ τῶν διατάξεων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ὃν καὶ πράγματι ἐτήρησεν ἡ Α.Ε.Τ.Ε., ἀπολύσασα τὸν ἐνάγοντα κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 118)45, ὡς ὁμολογεῖται καὶ ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος. Συνεπῶς ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, καθ' ὅσον στρέφεται κατὰ τῆς ἐναγομένης Α.Ε.Τ.Ε. καὶ τοῦ ὑποκατασταθέντος εἰς τὰ δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις ταύτης παρεμβάντος κυρίως Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν, ἀποβαίνει ἀπορριπτέα, ὡς παθητικῶς ἀνομιμοποίητος, ἀφοῦ οὐδεμίαν ὑποχρέωσιν εἶχε ἡ ἐν λόγῳ Ὑπηρεσία νὰ παραπέμψῃ τὸν ἐνάγοντα εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 12 § 2 τοῦ Γενικοῦ Κανονισμοῦ προσωπικοῦ της ἐπιτροπὴν πρὸς κρίσιν περὶ τοῦ ἂν ἦτο σωματικῶς ἀνίκανος πρὸς πᾶσαν ἐργασίαν, ὅπερ ἄρθρον 12 δὲν ἴσχυε διὰ τοῦτον, καθ' ἃ ἀνωτέρω εἴρηται.

4.—Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 14 § 1 τοῦ Καταστατικοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Α.Ε.Τ.Ε. εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦτο «ἀσφαλίζονται ὑποχρεωτικῶς οἱ ἀπαρτίζοντες τὸ πάσης φύσεως ἔμμισθον προσωπικὸν τῆς Α.Ε.Τ.Ε., ὡς καὶ οἱ ὁπωσδήποτε παρέχοντες εἰς τὴν Ἑταιρίαν ταύτην τὰς ὑπηρεσίας αὐτῶν καὶ ἀμειβόμενοι διὰ περιοδικῶν παροχῶν», κατὰ δὲ τὴν ὁμοίαν τοῦ ἄρθρου 16 τούτου «δικαίωμα συντάξεως ἔχει ... ε) ὁ ἠσφαλισμένος ἂν μετὰ τριετῆ τοὐλάχιστον ὑπηρεσίαν ἐν ἀσφαλίσει ἀποχωρήσῃ τῆς ὑπηρεσίας τῆς Α.Ε.Τ.Ε., συνεπείᾳ νόσου καθιστώσης αὐτὸν ἀνίκανον σωματικῶς ἢ διανοητικῶς πρὸς πᾶσαν ἐργασίαν, ἀνεξαρτήτως ἡλικίας». Προφανῶς ἡ διάταξις αὕτη ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν μονίμων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, ἐφ' ὧν καὶ μόνων, καθ' ἃ εἴρηται ἐν τῇ προηγουμένῃ σκέψει, ἔχει ἰσχὺν τὸ ἄρθρον 12 τοῦ Γ.Κ.Π. τῆς Α.Ε.Τ.Ε. ἐν τῷ ἀποίῳ ὡς λόγος ἀπολύσεως καταλέγεται καὶ ὁ ἕνεκα σωματικῆς ἢ πνευματικῆς νόσου κλπ. Ἐκ τῆς διατάξεως ὅμως τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ καταστατικοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Α.Ε.Τ.Ε., καθ' ἣν «ἡ ἕνεκα νόσου σωματικὴ ἢ πνευματικὴ ἀνικανότης πρὸς πᾶσαν ἐργασίαν κρίνεται καὶ βεβαιοῦται συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Γενικοῦ Κανονισμοῦ προσωπικοῦ τῆς Α.Ε.Τ.Ε. καὶ ὑπὸ τῆς ὑπ' αὐτῶν προβλεπομένης ἁρμοδίας ἐπιτροπῆς ... Ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἐπιτροπῆς κρίνεται καὶ ἡ ἕνεκα νόσου σωματικὴ ἢ πνευματικὴ ἀνικανότης πρὸς πᾶσαν ἐργασίαν τοῦ ἐκτάκτου προσωπικοῦ τῆς Α.Ε.Τ.Ε., τοῦ ὑπαγομένου εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου», συνάγεται, κατὰ τὴν κρίσιν μας, ὅτι καὶ τὸ ἀπολυθὲν ἔκτακτον προσωπικόν, καίπερ δὲν ἀπελύθη ἕνεκα νόσου (διότι δὲν ἰσχύουν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ Γ.Κ.Π. τῆς Α.Ε.Τ.Ε., ὡς ἐλέχθη), δικαιοῦται συντάξεως, ἐάν, κατὰ τὴν κατ' ἀναλογίαν ἐφαρμοζομένην διάταξιν τῆς περιπτώσεως Ε' τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ Καταστατικοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Α.Ε.Τ.Ε., ἔχῃ τοὐλάχιστον τριετῆ ὑπηρεσίαν ἐν ἀσφαλίσει καὶ πάσχῃ ἐκ νόσου καθιστώσης ταῦτο ἀνίκανον πρὸς πᾶσαν ἐργασίαν. Συνεπῶς τοιοῦτον δικαίωμα ἔχει καὶ ὁ ἐνάγων, ἐὰν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεώς του κατείχετο ὑπὸ νόσου καθιστώσης αὐτὸν ἀνίκανον σωματικῶς πρὸς πᾶσαν ἐργασίαν. Ὡς ὁμολογεῖται καὶ ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Α.Ε.Τ.Ε., ἡ σχετικὴ αἴτησίς του περὶ χορηγήσεως συντάξεως ὑπεβλήθη εἰς αὐτὸ ἐντὸς τῆς διετίας ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀπολύσεώς του τῆς ἀπαιτουμένης ὑπὸ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ Καταστατικοῦ του, ἀναλόγως ἐφαρμοζομένης καὶ εἰς τὴν ὁμοίαν περίπτωσιν (χορηγήσεως συντάξεως λόγῳ νόσου κλπ.) τοῦ ἐνάγοντος.

5. Ὁμολογουμένων, ἄλλως βεβαιουμένων πλήρως, τῶν λοιπῶν βεβαιωτέων περιστατικῶν ἐκ τῶν ἐγγράφων καὶ τῆς ἐν γένει συζητήσεως τῆς ὑποθέσεως, δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ἀναγνωριζομένων τῶν ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐνόμων σχέσεων κλπ., πλὴν τοῦ ὑπὸ στοιχ. στ' ταύτης (ὅτι ὑποχρεοῦται ὁ Ὀργανισμὸς Τηλεπικοινωνιῶν νὰ τὸν παραπέμψῃ εἰς τὴν κατὰ τοὺς κανονισμοὺς της ἁρμοδίαν ἐπιτροπὴν κλπ.) καὶ τοῦ ὑπὸ στοιχ. ε', τοὐτέστιν ὅτι ἀπὸ τῆς ἐκδηλώσεως τῆς νόσου του μέχρι τῆς ἀπολύσεώς του καὶ κατὰ ταύτην ἦτο ἀνίκανος πρὸς πᾶσαν ἐργασίαν, διὰ τὴν ὁποίαν ἀνικανότητα τυγχάνει ἁρμοδία νὰ κρίνῃ ἡ ἐξ ἰατρῶν ἐπιτροπὴ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ Γενικοῦ Κανονισμοῦ Προσωπικοῦ τῆς Α.Ε.Τ.Ε.

(*) **Σημειώσεις**: Αἱ τηλεπικοινωνίαι (τηλέγραφος, τηλέφωνα, ἀσύρματος) ὑπῆρξαν ἀνέκαθεν ἐν Ἑλλάδι κρατικὴ ὑπηρεσία, ἐξαιρέσει ὡρισμένων τμημάτων, τὰ ὁποῖα παρεχωρήθησαν εἰς ἰδιωτικὴν

ἐκμετάλλευσιν. Ἡ ἠλεκτρικὴ τηλεγραφία εἰσήχθη ἐν Ἑλλάδι τὸ 1859, ἡ ἀστικὴ τηλεφωνία τὸ 1891, ἡ ὑπεραστικὴ τηλεφωνία τὸ 1913, ὁ πρῶτος παράκτιος σταθμὸς ἀσυρμάτου ἐγκατεστάθη τὸ 1911. Τὸ 1866 παρεχωρήθη εἰς τὴν Ἑταιρίαν Ράλλη—Binney τὸ δικαίωμα νὰ ἐγκαταστήσῃ ὑποβρυχίους τηλεγραφικὰ γραμμάς, συνδεούσας τὰ παράλια τῆς Ἑλλάδος μεταξὺ των καὶ μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Τὸ 1878 ἡ ἑταιρία αὕτη συνεχωνεύθη μετὰ τῆς **Eastern Telegraf Company Limited**, ἥτις ὑποκατεστάθη εἰς τὰ δικαιώματα τῆς πρώτης, συμπληρώσασα τὸ ἐσωτερικὸν καὶ ἐξωτερικὸν ὑποβρύχιον δίκτυον τῆς Ἑλλάδος καὶ ὀργανώσασα τὰς μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ ὑποβρυχίους τηλεγραφικὰς ἐπικοινωνίας. Τὸ 1930 παρεχωρήθη ἡ ἀστικὴ τηλεφωνία εἰς τὴν Α.Ε.Τ.Ε., τὰ κεφάλαια τῆς ὁποίας μεταπολεμικῶς περιῆλθον εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον κατὰ τὰ 82ο/ο. Τὸ 1937 διεδέχθη τὴν **Eastern** ἡ ἐπίσης Βρεταννικὴ Ἑταιρία **Cable and Wireless**, ἡ ὁποία ἀνέλαβε καὶ τὴν μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ ραδιοηλεκτρικὴν τηλεπικοινωνίαν. Αἱ τηλεπικοινωνίαι εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς εἶναι ὀργανωμέναι ὑπὸ μορφὴν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, εἰς τὰ πλεῖστα ὅμως ἐκ τῶν Κρατῶν αὗται εἶναι κρατικοποιημέναι, πλὴν ὡρισμένων τμημάτων, ὡς ἐν Ἀγγλίᾳ (1946), Γαλλίᾳ, Γερμανίᾳ, Σουηδίᾳ, Ἑλβετίᾳ, Ὁλλανδίᾳ, Νορβηγίᾳ, Τσεχοσλοβακίᾳ, Δανίᾳ, Φινλανδίᾳ, Αὐστραλίᾳ, Ἰαπωνίᾳ, Μεξικῷ (1948). Τὸ τηλεπικοινωνιακὸν δίκτυον, ἰδίως τὸ ὑπεραστικόν, εὑρέθη μεταπολεμικῶς κατεστραμμένον κατὰ 70ο/ο, αἱ δὲ ἐσωτερικαὶ ἐγκαταστάσεις κατὰ 95ο/ο καὶ ἡ ὑπηρεσία τῶν Τ.Τ.Τ. ἀντιμετώπιζε τὸ ζήτημα τῆς ἀνασυγκροτήσεώς αὐτοῦ. Περὶ τὰ τέλη 1947 ἡ ὑπηρεσία τῶν Τ.Τ.Τ. ἔθεσεν ὑπ' ὄψιν τῆς Ἀμερικανικῆς Ἀποστολῆς Βοηθείας τὰς ἀνάγκας αὐτῆς διὰ τὴν ἀνασυγκρότησιν τῶν Τηλεπικοινωνιῶν. Ἡ Ἀμερικανικὴ Ἀποστολὴ Βοηθείας, ἀποδιδοῦσα τὴν κακὴν κατάστασιν τῆς ὑπηρεσίας ταύτης κυρίως εἰς τὴν κρατικὴν διοίκησιν, προέτεινε τὴν συγχώνευσιν ὅλων τῶν τηλεπικοινωνιακῶν κλάδων εἰς μίαν ἰδιωτικὴν ἑταιρίαν, ἐξαρτήσασα μάλιστα τὴν παροχὴν τῶν ἀναγκαίων πιστώσεων διὰ τὴν ἀναδιοργάνωσιν τοῦ κλάδου τούτου ἐκ τῆς ἀποδοχῆς ταύτης, ἡ πρότασις ὅμως αὕτη ἀρχικῶς δὲν ἐγένετο δεκτή. Τὸν Σεπτέμβριον 1948 ὅμως ὑπεγράφη μεταξὺ τῆς Ἀμερικανικῆς Ἀποστολῆς Βοηθείας καὶ τοῦ τότε πρωθυπουργοῦ Θ. Σοφούλη σχετικὴ συμφωνία, εἰς τὸ ὑποβληθὲν δὲ κατὰ τὸν Δεκέμβριον 1948 εἰς τὴν ἐν Παρισίοις διάσκεψιν τετραετὲς Ἑλληνικὸν σχέδιον Μάρσαλ γίνεται μνεία περὶ συγχωνεύσεως τῶν Τηλεπικοινωνιῶν εἰς ὀργανισμὸν διοικούμενον βάσει τῶν ἀρχῶν διοικήσεως τῆς ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως [πρβλ. προσωρινὸν μακροπρόθεσμον πρόγραμμα οἰκονομικῆς ἀνορθώσεως Ἑλλάδος σελ. 71-72 ἔκδοσις Α.Σ.Α.]. Ἐπηκολούθησε σχετικὴ ἀρθρογραφία καὶ διαμαρτυρίαι τοῦ προσωπικοῦ τηλεπικοινωνιῶν εἰς τὸν ἡμερήσιον τύπον, ἄνευ ὅμως ἀποτελέσματος, διότι τὴν 1ην Σεπτεμβρίου 1946 ἐδημοσιεύθη τὸ Ν.Δ. 1049 «περὶ ὀργανώσεως τῶν τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος». Ἡ σχετικὴ ἐξουσιοδότησις διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ νομοθετικοῦ τούτου διατάγματος ἐδόθη διὰ τοῦ ψηφίσματος ΞΗ' «περὶ διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς κλπ.», εἰς τὸ ἄρθρον 2 § ῆ τοῦ ὁποίου προβλέπεται ἡ ἔκδοσις Ν.Δ διὰ μέσου ἀφορῶντα τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προγράμματος Ἀμερικανικῆς οἰκονομικῆς βοηθείας. Τόσον τὸ ψήφισμα ΞΗ', ὅσον καὶ τὸ Ν.Δ. 1049, δὲν ἐκυρώθησαν ὑπὸ τῆς διαλυθείσης Ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς. Διὰ τοῦ Ν.Δ. 1049 συνεχωνεύθησαν αἱ παρὰ τοῦ Κράτους ἐκμεταλλευόμεναι ὑπηρεσίαι τηλεπικοινωνιῶν μετὰ τῆς Α.Ε.Τ.Ε. καὶ ἀπετέλεσαν τὸν Ὀργανισμὸν Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος «Ο.Τ.Ε.». Εἰς τὸν Ὀργανισμὸν δὲν συνεχωνεύθη τὸ τμῆμα τὸ ἐκμεταλλευόμενον ὑπὸ τῆς **Cable and Wireless**, ὅπερ θὰ ἐνσωματωθῇ μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ μισθώματος αὐτῆς (ἄρθρ. 2 § 2). Ὁ Ο.Τ.Ε. ἀποτελεῖ νομικὸν πρόσωπον **sui generis** [πρβλ. **zournal des Télécommunications** 1949 σελ. 513], λειτουργοῦν ὡς ἀνώνυμος ἑταιρία, ἀνήκουσα εἰς τὸ Κράτος, ἀπολαύει οἰκονομικῆς καὶ διοικητικῆς αὐτονομίας καὶ ὑπόκειται εἰς τὴν ἐποπτείαν τοῦ Κράτους (ἄρθρον 3). Τὸ ζήτημα τῆς μορφῆς ταῦ ὀργανισμοῦ τούτου ἀπετέλεσε ἀντικείμενον μακρῶν καὶ ζωηροτάτων συζητήσεων, ὁ δὲ γενόμενος δεκτὸς τύπος ἀποτελεῖ προφανῶς συμβιβασμὸν τῶν διϊσταμένων ἀπόψεων [πρβλ. καὶ ***Μιχ. Πεσμοζόγλου*** σχετικὴν μελέτην εἰς ἐφημερίδα «Ἑστία»]. Τὸ κεφάλαιον τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀποτελισθὲν ἐκ τῆς ἀξίας τοῦ ἐνεργητικοῦ τῶν στοιχείων τῶν ἐνσωματουμένων κλάδων, ἀνήκει εἰς τὸ Κράτος. Ὁ Ο.Τ.Ε. διοικεῖται ἀπὸ 12μελὲς διοικητικὸν Συμβούλιον καὶ Γενικὸν Διευθυντήν. Τὰς ἐξουσίας τῆς γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Νόμου 2190 ἀσκεῖ ἡ ἐπιτροπὴ τῶν Μετόχων ἐξ ἑπτὰ μελῶν (ἄρθρ. 3). Τὸ Κράτος ἀσκεῖ ρυθμιστικὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τῆς ἐκμεταλλεύσεως διὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Τ.Τ.Τ. τῇ συμπράξει ἐννεαμελοῦς Τηλεπικοινωνιακοῦ Συμβουλίου καὶ τῆς παρὰ τῷ Ὑπουργῷ Τ.Τ.Τ. συσταθείσης Γενικῆς Δ/σεως Τηλεπικοινωνιῶν (ἄρθρ. 27-29). Ὁ Ο.Τ.Ε. ἀναλαμβάνει ἅπαντα τὰ τηλεγρ.-τηλεγραφεῖα πλὴν τῶν τρίτης τάξεως, ἅτινα θὰ ἐξυπηρετῶνται ὑπὸ τῆς ταχυδρομικῆς ὑπηρεσίας, μετονομαζομένης εἰς γενικὴν διεύθυνσιν Ταχυδρομείων. Ἐκ τοῦ προσωπικοῦ ὁ Ὀργανισμὸς ἀναλαμβάνει ἅπαν τὸ προσωπικὸν τῆς Α.Ε.Τ.Ε. καὶ ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Τ.Τ.Τ. τὸ ἀπασχολούμενον εἰς τὰς τηλεπικοινωνιακὰς ὑπηρεσίας, ὡς καὶ τὸ ἥμισυ ἐκ τῶν μικτῶν ὑπηρεσιῶν. Τὸ ἄρθρον 22 τοῦ νόμου προβλέπει διὰ τὴν μετάταξιν καὶ ἔνταξιν τοῦ προσωπικοῦ τούτου. Τὰ κεκτημένα συνταξιοδοτικὰ δικαιώματα τοῦ ἀναληφθησομένου προσωπικοῦ τῆς μὲν Α.Ε.Τ.Ε. διατηροῦνται, τοῦ δὲ Κρατικοῦ, δι' ὅσους ἔχουν 10 ἐτῶν ὑπηρεσίαν, μεταφέρονται εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως τοῦ Προσωπικοῦ τῆς Α.Ε.Τ.Ε., ὅπερ διευρυνόμενον μετονομάζεται εἰς Τ.Α.Π. Ο.Τ.Ε καὶ δι' ὅσους ἔχουν ἄνω τῶν 10 ἐτῶν ἡ παρὰ τῷ Ο.Τ.Ε. ὑπηρεσία θεωρεῖται ὡς συνέχεια τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας καὶ θὰ συνταξιοδοτηθῶσι ὑπὸ τοῦ Κράτους (ἄρθρον 22 § 4).

Ἡ ἀνωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις πραγματεύεται ἀναγνωριστικὴν ἀγωγὴν ὑπαλλήλου τῆς τέως Α.Ε.Τ.Ε. Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως ἔχει ὡς ἑξῆς: Ὁ ἐνάγων εἶχεν προσληφθῇ τὸ 1936 παρὰ τῆς Α.Ε.Τ.Ε. ὡς ἔκτακτος κλητὴρ ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου καὶ ἀπελύθη τὸ 1946 κατὰ τὰς διατάξεις τῶν Νόμων 2112/1920 καὶ 118/1945. Διαρκούσης τῆς ὑπηρεσίας του ὁ ἐνάγων ἠσθένησε, τὸν Αὔγουστον 1943, ἐκ φυματιώσεως, καταστὰς ἀνίκανος πρὸς πᾶσαν ἐργασίαν, τυχὼν διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἀναρρωτικῆς ἀδείας καὶ ἐπιδόματος φυματικοῦ. Ἐν τούτοις ὁ ἐνάγων δὲν παρεπέμφθη παρὰ τῆς τέως Α.Ε.Τ.Ε. εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Γ.Κ.Π. (ἄρθρον 13 § 2) προβλεπομένην ὑγειονομικὴν ἐπιτροπήν, ἵνα αὕτη ἀποφανθῇ περὶ τῆς ἀνικανότητος ἢ μὴ αὐτοῦ, ἀλλ' ἀπελύθη διὰ καταγγελίας συμβάσεως, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι οὗτος ἦτο ἠσφαλισμένος εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Α.Ε.Τ.Ε.-Ο.Τ.Ε. καὶ κατέβαλε τὰς εἰσφοράς του. Διὰ τῆς ἀγωγῆς του ὁ ἐνάγων, στρεφόμενος κατὰ τῆς τέως Α.Ε.Τ.Ε. καὶ

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΝΑΥΤΙΚΩΝ

I

Ἐπέλευσις θανάτου ναυτικοῦ, ἀποτόκου εἰδικῆς ἀμελείας πλοιάρχου, συνισταμένης εἰς παράλειψιν τηρήσεως ἰσχυόντων ἐπὶ ἐμπορικῶν πλοίων κανονισμῶν καὶ διαταγμάτων. — Ὑπογρέωσις προσαγωγῆς ἐπὶ δικαστηρίου δι' ἀπόδειξιν ἀγωγῆς διαταγμάτων καὶ κανονισμῶν. — Ἀπαράδεκτον ἀποδείξεως διὰ μαρτύρων.

Ἐφετείου Ἀθηνῶν 1554|1949

Πρόεδρος ὁ κ. Σ. **Βλαχογιάννης**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἐφέτης κ. Χ. **Ρομπόκος**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Δ. Καλογερᾶς, Π. Λιβανός, Ν. Ζαχαρίας

Ὡς ἐκ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀπὸ 28 Μαΐου 1947 ἀγωγῆς τῆς ἐφεσιβλήτου ἐναγούσης προκύπτει, αὕτη ἐξαιτεῖται, δι' ἑαυτὴν καὶ ὡς νομίμως ἐπιτροπος τῶν ἀνηλίκων δύο τέκνων της, τὴν ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀποζημίωσιν διὰ στέρησιν διατροφῆς, λόγῳ θανάτου τοῦ συζύγου καὶ πατρὸς ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας του ἐν τῷ ἐμπορικῷ πλοίῳ τῆς ἐκκαλούσης, παρ' ἧς καὶ εἶχε προσληφθῇ ὡς ναύκληρος, τοῦ θανάτου ὄντος ἀποτόκου, ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰδικῆς ἀμελείας τοῦ ὑποπλοιάρχου τοῦ πλοίου, ἐγκειμένης εἰς παράλειψιν τούτου τῆς τηρήσεως ἰσχυόντων ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν πλοίων κανονισμῶν καὶ διαταγμάτων, ἤτοι ἕνεκα μὴ τηρήσεως ἰσχυόντων ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν πλοίων κανονισμῶν καὶ διαταγμάτων, ἤτοι ἕνεκα μὴ τηρήσεως ἐπιβαλλομένων διὰ τῶν κανονισμῶν τούτων ὅρων ἀσφαλείας, ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐκ τῶν ἐξαρτίων τοῦ πλοίου καθέλκυσιν ἐπὶ ταῦ καταστρώματος αὐτοῦ τῶν σωσιβίων λέμβων, ἧς παραλείψεως ἕνεκα ὁ ρηθεὶς δικαιοπάροχος τῶν ἐναγόντων, ἐκτελῶν τοιαύτην ἐργασίαν (καθελκύσεως σωσιβίου λέμβου), καὶ παραυρθεὶς ὑπὸ τοῦ βάρους ταύτης ὑπέστη θλάσιν κατὰ τὴν ἀριστερὰν λαγόνα αὐτοῦ, ἐξελιχθεῖσαν εἰς διαπύησιν μετατραυματικὴν καὶ εἶτα εἰς ἐμβολὴν λιπώδη πνευμονικήν, ἐν ταυτῷ δὲ καὶ ἐξ ἀμελείας τοῦ πλοιάρχου, μὴ ὁδηγήσαντος ἐγκαίρως τὸν παθόντα εἰς κατάλληλον ἰατρόν, ἐφ' ὅσον προσήγγισε τὸ πλοῖον εἰς Μαδαγασκάρην, ἔνθα καὶ ὑπῆρχον νοσοκομειακαὶ ἐγκαταστάσεις, ἐξ ὧν αἰτιῶν καὶ ἀπέβιωσεν ὁ ρηθεὶς δικαιοπάροχος. Ἐπὶ τούτοις, καὶ ἀμφισβητηθείσης τῆς ἀγωγῆς παρὰ τῆς ἐνωγομένης καὶ ἤδη ἐκκαλούσης, ἔδει ἡ ἐνάγουσα ν' ἀποδείξῃ διὰ προσαγωγῆς νομίμων ἀντιγράφων, τὴν ἔκδοσιν διαταγμάτων καὶ κανονισμῶν ἐκδοθέντων ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Ἀρχῆς, περιεχόντων τοὺς, ὡς προεξετέθη, ὅρους ἀσφαλείας, ὧν ἡ τήρησις ἐπεβάλλετο εἰς τοὺς ἄνω ἐν τῷ πλοίῳ ἀντιπροσώπους τῆς ἐναγομένης καὶ ἐσφαλμένος τὸ πρωτόδικον δικαστήριον ἐπέτρεψε τὴν ἀπόδειξίν του καὶ διὰ μαρτύρων. Ὅθεν μεταρρυθμιστέα ἐν τούτῳ ἡ συνεκκαλουμένη προδικαστικὴ ἀπόφασις, κατὰ τὸν ἀγετικὸν λόγον τῆς ἐφέσεως, ὡς ἀναπτύσσεται οὗτος διὰ τῶν προτάσεων τῆς ἐκκαλούσης.

Ἐκ τοῦ παρὰ τῆς ἐφεσιβλήτου προσαγομένου κανονισμοῦ ἐργασίας ἐπὶ τῶν ἑλληνικῶν φορτηγῶν πλοίων (800 κόρων καὶ ἄνω), ἐγκριθέντος καὶ ταθέντος εἰς ἐφαρμογὴν διὰ τοῦ ἀπὸ 6 Δεκεμβρίου 1939 Β. Διατάγματος, δὲν προκύπτει, ὅτι πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ πληρώματος τῶν ἐν λόγῳ πλοίων καὶ διὰ τὴν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως τοῦ Προσωπικοῦ Α.Ε.Τ.Ε.-Ο.Τ.Ε. αἰτεῖται τὴν δικαστικὴν ἀναγνώρισιν τῶν ἀνωτέρω ἐννόμων σχέσεων καὶ πραγματικῶν γεγονότων. Ἡ ἀπόφασις ἀποφαίνεται: 1) ὅτι νομίμως παρεμβαίνει κυρίως ὁ Ο.Τ.Ε. ὡς ὁποκαταστήσας εἰς τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τὴν ὑπὸ ἐκκαθάρισιν ἐναχθεῖσαν Α.Ε.Τ.Ε. (ἄρθρον 8 § 1 ἐδ. Β' Ν. 1049) καὶ θέτει ἐκτὸς δίκης αὐτήν 2) κρίνει τὴν ἀγωγὴν διὰ τὴν ἐναγομένην Α.Ε.Τ.Ε. καὶ τὸν κυρίως παρεμβαίνοντα Ο.Τ.Ε. ἀπορριπτέαν, ὡς παθητικῶς ἀνομιμοποίητον, καθ' ὅσον ἐκ τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ Γ.Κ.Π. (ἄρθρα 50 § 1-3 § 8 καὶ 12 § 3) οὐδεμίαν ὑποχρέωσιν εἶχεν ἡ Ἑταιρία νὰ παραπέμψῃ τὸν ἐνάγοντα εἰς ὑγειονομικὴν Ἐπιτροπὴν καὶ 3) δέχεται τὴν ἀγωγὴν ὡς πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Α.Ε.Τ.Ε. Ο.Τ.Ε. ὅπερ, ἀποτελοῦν Ν.Π.Δ.Δ. καὶ ἐκπροσωπούμενον παρὰ τοῦ Προέδρου αὐτοῦ, εἶχεν ὑποχρέωσιν νὰ παραπέμψῃ τὸν ἐνάγοντα εἰς τὴν ἁρμοδίαν ἐπιτροπήν, βάσει τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου, καθ' ὃ ἡ ἕνεκα νόσου ἀνικανότης πρὸς ἐργασίαν τοῦ ἐκπάκτου προσωπικοῦ κρίνεται ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ μονίμου τοιούτου.

Εἰς τὴν ὑπὸ κρίσιν ὑπόθεσιν ὑρίστανται ἀμφότεροι οἱ ὅροι τῆς ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς, τοὐτέστιν ἔννομος σχέσις (δικαίωμα) καὶ ἔννομον συμφέρον, καθ' ὅσον συμφέρον ὑπάρχει καὶ ὅταν ἁπλῶς δὲν ἀναγνωρίζεται ὑπάρχον δίκαιον, ὡς ἐν προκειμένῳ ἡ μὴ ἀναγνώρισις τοῦ δικαιώματος παραπομπῆς τοῦ ἐνάγοντος εἰς τὴν ὑγειονομικὴν ἐπιτροπὴν καὶ ἡ συνεπείᾳ τούτου στέρησις τῆς συντάξεως, διότι καὶ τότε λογίζεται προσβαλλόμενον τὸ δικαίωμα [πρβλ. Ε. Α. 178|1930, Δικαστικὴ Γ. 168, Ε. Α. 1755|1947, ΕΕΝ ΙΕ 31, Ε.Α 2165|47, ΕΕΝ ΙΕ 322, Π.Α. 6024|48 ΕΕΝ ΙΕ 631, Ε. Α. 2016, ΕΕΝ ΙΕ 171, Ε.Α. 3072|48, ΕΕΝ ΙΣΤ 679 καὶ σχόλ. Ε.Α. 634|49, ΕΕΝ ΙΣΤ 400 κλπ.]. Τὸ δικαίωμα παροχῆς συντάξεως εἰς τὸν ἐργαζόμενον ἀλλοστε, ὡς ἐνοχικὸν δικαίωμα πηγάζον ἐκ τῆς σχέσεως συμβάσεως ἐργασίας, δύναται νὰ ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς, κατὰ τὸ ἄρθρον 127 τοῦ εἰσαγωγικοῦ Νόμου Α.Κ. οὐχὶ βεβαίως διὰ τὴν ἀναγνώρισιν ἢ μὴ συντάξεως, ἀλλὰ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν προπαρασκευὴν καὶ ἐξασφάλισιν τῆς ἐπιδιώξεως τῆς συνταξιοδοτικῆς ἀξιώσεως [Ε Α. 511 Δικαστικὴ 11 σελ. 560, Α.Π. 134, Δ|χὴ 12 σελ. 510 καὶ αἱ ἐν αὐτῇ παρατομαί, Α. Π 71, ΕΕΔ 3, σελ. 340] λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς ταύτης δύναται νὰ εἶναι εἴτε ἡ ἔννομος σχέσις, εἴτε ἡ ἐκ ταύτης πηγάζουσα εἰδικωτέρα σχέσις, [πρβλ. Γ. Μητσοκούλου, Ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ σελ. 133].

Ν. Π.

καθέλκυσιν τῶν ἐπὶ τῶν ἐξαρτίων εὑρισκομένων σωσιβίων λέμβων ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, ἐπιβάλλεται εἰδικὸς τρόπος καθελκύσεως τούτων, καὶ δὴ διὰ χρήσεως συσπάστου καὶ ἀτμοῦ μηχανῆς, αἱ δὲ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 36 ὑδ. δ' καὶ ε' τοῦ αὐτοῦ κανονισμοῦ, εἰς ἐντελῶς διάφορα θέματα ἀφορῶσαι, ὡς ἐκ τοῦ περιεχομένου ταύτων δείκνυται, εἶναι ἐν προκειμένῳ ἀνεφάρμοστοι. Δὲν συντρέχει, κατ' ἀκολουθίαν, ἡ ὕπαρξις ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἰδικῆς ἀμελείας τοῦ ὑποπλοιάρχου τῆς ἐναγομένης, οἵαν ἐν τῇ ἀγωγῇ ἰσχυρίζεται, κατὰ τὸ πρῶτον κεφάλαιον αὐτῆς, ἀναφορικῶς πρὸς τὸ παῖσμα τοῦ ὑποπλοιάρχου ἡ ἐναγουσα ἐφεσίβλητος, ἐφ' ὅσον δὲ παρὰ ταύτης οὐδὲν ἄλλο προσάγεται ἔγγραφον, ἀποδεικνῦον τὴν παρ' ἁρμοδίας Ἀρχῆς ἔκδοσιν διατάγματος ἢ κανονισμοῦ περὶ τῶν ὡς εἴρηται ὅρων ἀσφαλείας, ἐν σχέσει τοιούτοις μὲ τὴν καθέλκυσιν σωσιβίων λέμβων, εἰς ἣ ἐναγουσα ἐπικαλεῖται, ἡ προσαγωγὴ δὲ αὐτῶν προαποδεικτικῶς ἦτο ὑποχρεωτική, κατὰ τὸ ἄρθρον 250 τῆς Π.Δ., ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ νόμου 980]46, δέον, κατὰ τὸν περὶ τούτου βάσιμον καὶ δεκτὸν λόγον τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως, ὡς διὰ τῶν προτάσεων οὗτος ἀναπτύσσεται, ἐξαφανιζομένης τῆς τὸ ἐναντίον δεξαμένης καὶ ἐκκαλουμένης ὁριστικῆς ἀποφάσεως, ν' ἀπορριφθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ τῆς ἐναγούσης (ἐφεσιβλήτου), κατὰ τὸ πρῶτον κεφάλαιον αὐτῆς, ὡς ἀναπόδεικτος (ὅρα Α. Π. 159]1947, Θέμ. ΝΗ' 268).

Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν, ὡς ἐν προκειμένῳ, ἐκκαλεῖ ὁ ἐναγόμενος, ἐξετάζεται παρὰ τοῦ Ἐφετείου τὸ νόμῳ βάσιμον τῆς ἀγωγῆς, ὡς καὶ ἡ ἀοριστία ταύτης, καὶ ἂν ἔτι ὁ ἐκκαλῶν ἐναγόμενος δὲν ἐπιλῆται τοιοῦτον λόγον ἐφέσεως (Α.Π. 191]1909, Θέμ. Κ' 612). Ἐν προκειμένῳ καὶ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἕτερον κεφάλαιον τῆς ἀγωγῆς, καθ' ὃ ἡ ἐνάγουσα αἰτιᾶται ἀμέλειαν τοῦ πλοιάρχου, μὴ ὁδηγήσαντος τὸν παθόντα σύζυγον της ἐγκαίρως εἰς ἰατρὸν κλπ., ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ὡς ἐξ αὐτῆς προκύπτει, σὺδαμῶς διαλαμβάνει, ὅτι ὁ πλοίαρχος ἔλαβε γνῶσιν τῆς ἀσθενείας καὶ ἠμέλησε νὰ μεριμνήσῃ, ὅπως παρασχεθῶσιν αὐτῷ αἱ πρῶται βοήθειαι (ἄρθρον 10 παρ. 1 τοῦ προσαγομένου ὡς ἄνω κανονισμοῦ), ὡς καὶ ὅτι, βαρείας οὔσης ἡ παρατεινομένης τῆς ἀσθενείας τοῦ αὐτοῦ παθόντος, ἠμέλησε νὰ καταπλεύσῃ ἢ καὶ καταπλεύσας εἰς τὸν πλησιέστερον λιμένα ἠμέλησε νὰ συνεννοηθῇ μετὰ τῆς Λιμενικῆς ἢ Προξενικῆς καὶ τῆς Ὑγειονομικῆς Ἀρχῆς διὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ πάσχοντος εἰς νοσοκομεῖον καὶ κλινικὴν κλπ. (ἄρθρον 10 παρ. 2 τοῦ αὐτοῦ κανονισμοῦ). Ὅθεν καὶ ἐλλειψει τῶν ἀνω παραγωγικῶν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐναγούσης (δι' ἑαυτὴν καὶ ὑπὸ τὴν ἰδιότητα) στοιχείων ἀπορριπτέα ὡς ἀόριστος καὶ ἀνεπίδεκτος δικαστικῆς ἐκτιμήσεως ἐλέγχεται ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, κατὰ τὸ ρηθὲν δεύτερον κεφάλαιον αὐτῆς. Ἐξαφανιστέαι δὲ ἀμφότεραι αἱ τὸ ἐναντίον δεξάμεναι ὡς πρὸς τοῦτο, προδικαστικὴ καὶ ὁριστική, συνεκκαλούμεναι ἀποφάσεις.

II

Δικαίωμα πολεμικοῦ ἐπιδόματος ναυτικῶν κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 28]1939 διαιτητικὴν ἀπόφασιν διὰ πλοῦν ἑλληνικοῦ φορτηγοῦ πλοίου ἐν ἐπικινδύνῳ πολεμικῇ ζώνῃ.—Πρὸ ὑπόθεσις τὸ νόμιμον πέρας τοῦ πλοῦ καὶ ἡ ἄφιξις τοῦ πλοίου εἰς λιμένα προορισμοῦ του.

Πρωτοδικείου Πειραιῶς 2898]1949

Διαδικασία Ν Γ?ΟΔ' κατ' ἔφ-σιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Α. Φλῶρος**

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Π Μακρυγιάννης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Δρακωτός, Λ. Διπλούδης

Ἀληθὲς μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 28]1939 ἀπόφασιν τῆς Ἀνωτάτης Διαιτητικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐφ' ἧς καὶ ἡ ἔνδικος ἀγωγὴ τοῦ ἐκκαλοῦντος στηρίζεται, ἡ αἰτήσασα ἐπὶ τὴν καταβολὴν τοῦ ἐκ 15 λιρῶν Ἀγγλίας κατωτάτου ὁρίου πολεμικοῦ ἐπιδόματος, διὰ διάπλουν ἐν ἐπικινδύνῳ ζώνῃ Α' κατηγορίας, γεννᾶται ἀνεξαρτήτως τοῦ χρόνου παραμονῆς τοῦ πλοίου ἐν αὐτῇ, εἰς ἣν περίπτωσιν οὗτος δὲν ἤθελεν ἐξαρκέσει, ὅπως τὸ πολεμικὸν ἐπίδομα, ἐπὶ τῷ νομίμῳ ὑπολογισμῷ, ἐξιχθῇ μέχρι τοῦ κατωτάτου τούτου ὁρίου. Ἐν τούτοις, ἐφ' ὅσον, κατὰ τὴν σαφῆ ἔννοιαν τῆς διαιτητικῆς ταύτης ἀποφάσεως (προκύπτουσαν ἐκ τῆς ὅλης διατυπώσεως αὐτῆς, ὡς καὶ ἐκ τοῦ ἐν αὐτῇ καθορισμοῦ καὶ ἑνὸς ἀνωτάτου ἀνυπερβλήτου ὁρίου), τὸ οὕτω καθοριζόμενον πολεμικὸν ἐπίδομα παρέχεται διὰ πάντα αὐτοτελῆ καὶ πλήρη πλοῦν (ταξείδιον) τοῦ πλοίου, δέον ὅπως τὸ ἐπικίνδυνον διάστημα ἐν τῇ θαλάσσῃ, ὅπερ πρόκειται νὰ διατρέξῃ τὸ πλήρωμα κατὰ τὸν πλοῦν τοῦτον πράγματι ὁλοκληρωθῇ καὶ συμπληρωθῇ. Ἡ προϋπόθεσις ὅμως αὕτη οὐδόλως συντρέχει, ὁσάκις ὁ ἀρξάμενος ἤδη, διὰ μέσου ἐπικινδύνου ζώνης, πλοῦς δὲν συμπληροῦται (νόμιμον δὲ πέρας τούτου νοεῖται κατὰ τὸ ἄρθρον 280 Ἐμπ. Ν. ἡ ἄφιξις πλοίου εἰς τὸν λιμένα προορισμοῦ καὶ ἡ πλήρης ἐκφόρτωσις τῶν ἐμπορευμάτων), ἀλλ' ἐκουσίως διακόπτεται προώρως ὑπὸ τοῦ ἐργάτου θαλάσσης, ὅστις καὶ ἐγκαταλείπει τὸ εἰς ὃ ὑπηρετεῖ πλοῖον, ἐνῷ τοῦτο, ὁδεῦον πρὸς τὸ νόμιμον τέρμα τοῦ ταξειδίου του, πρόκειται νὰ συνεχίσῃ τὸν πλοῦν καὶ περαιτέρω ἐν ζώνῃ ἐπικινδύνῳ. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ ἐπίδομα θέλει ὑπολογισθῇ, καθ' ὃν ἡ διαιτητικὴ ἀπόφασις διαγράφει τρόπον, ἤτοι ἐπὶ τῇ βάσει μόνον τῶν ἡμερῶν, καθ' ἃς ὁ δικαιοῦχος παρέμεινεν ἐπὶ τοῦ πλοίου, διαπλέων ἐπικίνδυνον ζώνην, ἔστω καὶ ἂν οὕτω δὲν συμπληροῦται καὶ λαμβάνεται τὸ κατώτατον ὅριον.

Ὅθεν, ἐφ' ὅσον ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν περιπτώσει, ὑπάρχει ἀμφισβητήσεώς τινος, ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν, ὢν νεναυτολογημένος ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου τῆς ἐφεσιβλήτου καὶ δι' ἐμφορτον πλοῦν ἀπὸ Ἀργεντινῆς μέχρι Δανίας (κειμένης ἐν ζώνῃ Α' κατηγορίας), ἔλυσεν ἐν τούτοις τὴν μετ' αὐτοῦ σύμβασιν ἐργασίας καὶ ἀπεβιβάσθη ἐκουσίως τοῦ πλοίου ἐν Λισσαβώνι, μετὰ ἡμέρων μόνον διάπλουν ἐν ζώνῃ Α' κατηγορίας, ἐνῷ ὁ αὐτὸς πλοῦς ἐπρόκειτο νὰ συνεχισθῇ καὶ περαιτέρω διὰ μέσου ἐπικινδύνου ζώνης, μέχρι τοῦ ὡς εἴρηται τόπου προορισμοῦ, ὀρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη πρωτόδικος ἀπόφασις, κατ' ἐφαρμογὴν τῆς διαληφθείσης ἀληθοῦς ἐννοίας τῆς τὴν ἔνταμον τῆς ἀγωγῆς βάσιν ἀποτελούσης εἰρημένης ὑπ' ἀριθ. 28]1939 διαιτητικῆς ἀποφάσεως, ἀπεφήνατο, ὅτι δὲν δικαιοῦται ὁ ἐνάγων (ἐκκαλῶν) τοῦ κατωτάτου πλήρους ὁρίου πολεμικοῦ ἐπιδόματος ζώνης Α' κατηγορίας, ἀλλὰ μόνον τοῦ ἀναλογοῦντος εἰς ὅσας ἡμέρας ἔπλευσεν οὗτος δι' αὐτῆς.

Οὗτος ὅθεν μὴ νόμιμος τυγχάνει ὁ περὶ τοῦ ἀντιθέτου λόγος τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως, ἣτις ἐπ' αὐτοῦ μόνον ἐρειδομένη, ἀπορριπτέα ὡσαύτως ἀποβαίνει, ὡς κατ' οὐσίαν ἀβάσιμος.

ΝΟΜΟΙ - ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ - ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΙ - ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

1427|1950 ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΣ.—Περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περί Ἐράνου «Πρόνοια Βορείων Ἐπαρχιῶν Ἑλλάδος».

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 72 τῆς 2 Μαρτίου 1950)

Λαβόντες ὑπ' ὄψει τήν κατά τήν συνεδρίασιν τῆς 1ης Μαρτίου 1950 τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ληφθεῖσαν ἀπόφασιν «περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περί Ἐράνου «Πρόνοια Βορείων Ἐπαρχιῶν τῆς Ἑλλάδος», λόγῳ ὑφισταμένης καί ἀναποφεύκτου ἀνάγκης, ἀπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

Τό πάσης φύσεως προσωπικόν (ὑπαλληλικόν, ὑπηρετικόν, τεχνικόν, ἐργατικόν κλπ.) τῶν Γραφείων, Παιδουπόλεων, Κέντρων κλπ. τοῦ Ἐράνου «Πρόνοια Βορείων Ἐπαρχιῶν τῆς Ἑλλάδος» δέν ὑπάγεται εἰς τάς διατάξεις περί προσλήψεως, μισθοδοσίας, ὡρῶν ἐργασίας, προβιβασμῶν, ἀπολύσεως κλπ. τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἰδιωτικῶν ἐν γένει ἐπιχειρήσεων.

Ἐξαιρετικῶς καί μόνον προκειμένου περί ἀπολύσεως καταβάλλεται εἰς τό προσωπικόν τῆς προηγουμένης παραγράφου ἡ ὑπό τοῦ Νόμου 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπό τοῦ Νόμου 4558|1930 ἡ ἡ ὑπό τοῦ β. δ. τῆς 16|7|1920 προβλεπομένη ἀποζημίωσις, ὑπολογιζομένη μόνον ἐπί τῆς εἰς χρῆμα μισθοδοσίας αὐτοῦ.

Ὑπό τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος διέπονται καί αἱ γενόμεναι ἤδη ἀπολύσεις προσωπικοῦ, ἐφ' ὧν δέν ἐξεδόθη τελεσίδικος ἀπόφασις.

Ἄρθρον 2

Ἡ παράγραφος 1 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α. Ν. 1419|1950 «περί κυρώσεως τοῦ πρωτοκόλλου τοῦ Ἀνεσυ κλπ.» ἀντικαθίσταται, ἀφ' ἧς ἰσχυσεν, ὡς ἀκολούθως:

«*Ἄρθρον 7*

1. Ἡ ὑπέρ τοῦ Ἐράνου Βορείων Ἐπαρχιῶν τῆς Ἑλλάδος εἰσφορά τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Α. Ν. 843|48 ὁρίζεται εἰς εἴκοσι τοῖς ἑκατόν (20 ο|ο) ἐπί τῶν ἀπό 1ης Μαρτίου 1950 καί ἐφεξῆς πραγματοποιουμένων ἐσόδων συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 4 τοῦ Ἀν. Νόμου 843|48, ὡς ἀντικατεστάθη διά τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Ν. 1419|50, ἐπεκτεινομένη καί ἐπί τῶν ἀπό τῆς αὐτῆς ἡμέρας πραγματοποιουμένων ἐσόδων ἐπί τοῦ φόρου τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ αὐτοῦ Α.Ν. 843|48».

Ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπό τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1ῃ Μαρτίου 1950

ΔΙΑΤΑΓΜΑ.—Περί ἐπεκτάσεως τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 2 § 5 τοῦ Α.Ν. 539|1945 «περί χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτούς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν» εἰς τοὺς ἐν τοῖς χυτηρίοις ἐργαζομένους μισθωτούς.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 77 τῆς 9 Μαρτίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2, παράγρ. 5, τοῦ Ἀ.Ν. 539|45 «περί χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτούς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, μετά σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καί τήν ὑπ' ἀριθ. 28|1950 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Οἱ ἐν τοῖς χυτηρίοις ἐργαζόμενοι δικαιοῦνται κατ' ἔτος ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν περιλαμβανούσης οὐχί ὀλιγωτέρας τῶν δώδεκα (12) ἀλλεπαλλήλων ἐργασίμων ἡμερῶν.

Εἰς τόν αὐτόν ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργόν ἀνατίθεμεν τήν δημοσίευσιν καί ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Φεβρουαρίου 1950.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ.— Περί καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας κατά τάς Κυριακάς τῶν ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων, μαγειρείων καί οἰνομαγειρείων τῆς πόλεως Χίου, κατά τήν θερινήν περίοδον

(Φ.Κ. τ. Α' φ. 77 τῆς 9 Μαρτίου 1950).

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 παρ. 2 τοῦ Π. Δ|τος τῆς 8|14 Μαρτίου 1930 «περί κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περί Κυριακῆς ἀναπαύσεως», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, κατόπιν αἰτήσεως τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων, μετά γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καί τήν ὑπ' ἀριθ. 14|1950 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

1. Ἐκ τῶν ἐν τῇ πόλει τῆς Χίου λειτουργούντων ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων, μαγειρείων καί οἰνομαγειρείων μένουν ἀνοικτά καθ' ὅλην τήν Κυριακήν, ἐκ περιτροπῆς, τά ἡμίσυ τούτων, κατά τήν θερινήν περίοδον, τῆς σειρᾶς κανονιζομένης δι' ἑκάστην κατηγορίαν καί συνοικίαν ὑπό τῆς οἰκείας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς.

2. Διά τό προσωπικόν ἰσχύουν αἱ διατάξεις τοῦ Δ|τος τῆς 27 Σεπτεμβρίου 1924 «περί ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως τῶν ὑπαλλήλων τῶν ξενοδοχείων κλπ.», διά τάς ἑβδομάδας καθ' ἃς τό κατάστημα παρέμειναν ἀνοικτόν τήν Κυριακήν.

3. Ἐξαιροῦνται τῆς διατάξεως τῆς παρ. 1 τοῦ παρόντος Δ|τος τά ἑστιατόρια τῶν ξενοδοχείων ὅπου, εἰς ἃ παρέχεται ὑποχρεωτικῶς μετά τοῦ ὕπνου καί τροφή (Table d'Hotel, ὑπαγόμενα εἰς τάς διατάξεις τοῦ Διατάγματος τῆς 27 Σεπτεμβρίου 1924 «περί ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως κλπ.».

Εἰς τόν αὐτόν ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργόν ἀνατίθεμεν τήν δημοσίευσιν καί ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Φεβρουαρίου 1950.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

42343|Σ.1043|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί τροποποιήσεως Κανονισμοῦ Συντάξεων Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καί Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 26 τῆς 6 Φεβρουαρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) τό ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ

Α. Ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἠρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Ν. 694|1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας», 21 τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Ν. Δ/τος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς». 3) πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1229|1947 ἀναφορᾶς του, 4) γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 211|1947, συνεδρίασις 7ὴ τῆς Η' περιόδου τῆς 8-9-1949), ἀποφασίζομεν:

Εἰς τὸν κανονισμὸν Συντάξεων τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν ἐπέρχονται αἱ κάτωθι συμπληρώσεις καὶ τροποποιήσεις:

Ι. Τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Κανονισμοῦ Συντάξεων τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

Ἄρθρον 2

1. Συντάξεως ἀναπηρίας δικαιοῦται ὁ ἠσφαλισμένος (ἠσφαλισμένη), ὅστις ἐπραγματοποίησεν 1500 τοὐλάχιστον ἡμέρας ἐργασίας ἐν τῇ ἀσφαλίσει τοῦ Ταμείου, ἐξ ὧν 800 τοὐλάχιστον ἐντὸς τῆς τελευταίας πρὸ τῆς ἐκδηλώσεως τῆς ἀναπηρίας τριετίας καὶ ἀνεξαρτήτως χρονικῶν προϋποθέσεων ἂν ἡ ἀναπηρία ὀφείλεται:

α) εἰς βίαιον συμβάν, ἐπελθὸν ἐν τῇ ἐκτελέσει ἢ ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐργασίας,

β) εἰς τὴν ἐπαγγελματικὴν νόσον τῆς μολυβδιάσεως,

γ) εἰς πολεμικὸν ἀτύχημα κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ὑπ' ἀριθ. 67724|1940 ὑπουργικῆς ἢ εἰς κακοήθειαν καὶ ἀτυχήματα ἐπελθόντα διαρκοῦντος τοῦ στασιαστικοῦ κινήματος τοῦ Δεκεμβρίου 1944 ἢ τῆς κομμουνιστικῆς ἀνταρσίας, ἐκ γεγονότων συνδεομένων ὁπωσδήποτε πρὸς τὸ κίνημα καὶ τὴν ἀνταρσίαν, μὴ ὀφειλομένων ὅμως εἰς ἄμεσον ἢ ἔμμεσον συμμετοχὴν τοῦ παθόντος εἰς αὐτὰ ἐναντίον τοῦ Κράτους.

2. Συντάξεως λόγῳ γήρατος δικαιοῦνται οἱ ἠσφαλισμένοι οἱ διακόψαντες τὴν ἄσκησιν τῆς ἐπαγγελματικῆς των ἀπασχολήσεως, ἐφ' ὅσον προκειμένου μὲν περὶ ἀρρένων συνεπλήρωσαν τὸν 55ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ ἐπραγματοποίησαν 8.400 τοὐλάχιστον ἡμέρας ἐργασίας ἐν τῇ ἀσφαλίσει τοῦ Ταμείου, προκειμένου δὲ περὶ θηλέων τὸ 50ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ 7.000 τοὐλάχιστον ἡμέρας ἐργασίας ἐν ἀσφαλίσει, ἐξ ὧν 300 τοὐλάχιστον κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ἐντὸς τῆς τελευταίας τριετίας πρὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως περὶ ἀπονομῆς συντάξεως.

Προκειμένου περὶ ἠσφαλισμένου αἰτοῦντος τὴν ἀπονομὴν συντάξεως μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ 55ου ἔτους τῆς ἡλικίας του, αἱ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀπαιτούμεναι διὰ τὴν χορήγησιν συντάξεως 8.000 ἡμερήσιαι καταβολαὶ μειοῦνται ἀνὰ 500 διὰ πᾶν ἔτος ἐπὶ πλέον τοῦ 55ου μέχρι καὶ τοῦ 60ου ἔτους ἡλικίας συμπεριλαμβανομένου.

Προκειμένου δὲ περὶ ἠσφαλισμένης, ἡλικίας ἄνω τῶν 50 ἐτῶν, αἱ κατὰ τ' ἀνωτέρω ἀπαιτούμεναι διὰ τὴν χορήγησιν συντάξεως 7.000 ἡμερήσιαι καταβολαὶ μειοῦνται ἀνὰ 500 μὲν διὰ πᾶν ἐπὶ πλέον τοῦ 50οῦ ἔτους ἡλικίας μέχρι καὶ τοῦ 55ου ἔτους, συμπεπληρωμένου, ἀνὰ 250 δὲ πέραν τοῦ ἔτους τούτου μέχρι καὶ τοῦ 60οῦ ἔτους συμπεριλαμβανομένου.

3. Ὡς ἀνάπηρος κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς παρ. 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου νοεῖται ὁ ἠσφαλισμένος, ὅστις, λόγῳ παθήσεως ἢ βλάβης ἢ ἐξασθενήσεως σωματικῆς ἢ πνευματικῆς, δὲν δύναται νὰ κερδίζῃ δι' ἐργασίας ἀνταποκρινομένης πρὸς τὸ ἠσφαλισμένον ἐπάγγελμά του πλέον τοῦ τρίτου ἐκείνου, ὅπερ συνήθως κερδίζει ἐν τῇ αὐτῇ περιφερείᾳ ἕτερος ἠσφαλισμένος τοῦ αὐτοῦ ἐπαγγέλματος καὶ τῆς αὐτῆς ἱκανότητος.

4. Σύνταξις ἀναπηρίας παρέχεται εἰς τὸν ἀνίκανον πρὸς ἐργασίαν ἠσφαλισμένον, ἐφ' ὅσον κατόπιν γνωματεύσεως τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 7 παρ. 5 τοῦ παρόντος Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς ἡ πρὸς ἐργασίαν ἀνικανότης αὐτοῦ μέλλει νὰ διαρκέσῃ ὑπὲρ τοὺς ἓξ (6) μῆνας.

5. Ὁ ἠσφαλισμένος, ἐὰν καταστῇ ἀνάπηρος ἐκ προθέσεως ἢ συνεπείᾳ πλημμελήματος ἢ κακουργήματος παρ' αὐτοῦ διαπραχθέντος καὶ διαπιστωθῇ ἡ ἐνοχή του διὰ τελεσιδίκου δικαστικῆς ἀποφάσεως, δὲν δικαιοῦται συντάξεως ἀναπηρίας. Ἐὰν ὅμως ὑπάρχωσι πρόσωπα ἐκ τῶν εἰς τὸ ἄρθρον 4 ἀναφερομένων, ταῦτα δικαιοῦνται τῆς συντάξεως ἧς θὰ ἐδικαιοῦντο εἰς περίπτωσιν θανάτου τοῦ ἠσφαλισμένου.

6. Τὸ εἰς σύνταξιν ἀναπηρίας καὶ γήρατος δικαίωμα ἄρχεται ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ ἑπομένου ἐκείνου, καθ' ὃν ὑπεβλήθη ἡ αἴτησις περὶ ἀπονομῆς συντάξεως. Ἐὰν ὅμως ὁ ἠσφαλισμένος λαμβάνῃ ἐπίδομα ἀσθενείας ἢ ἀνεργίας παρ' ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ, τὸ εἰς σύνταξιν δικαίωμα ἄρχεται ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ ἐπιδόματος τούτου.

ΙΙ. Τὸ ἄρθρον 8 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

1. Τὸ ποσὸν τῆς μηνιαίας συντάξεως λόγῳ γήρατος ἀποτελεῖται ἐκ παγίου βασικοῦ ποσοῦ ἐξ 750 προπολεμικῶν δραχμῶν καὶ ἐκ τῶν κάτωθι προσαυξήσεων:

α) δι' ἕκαστον ἔτος ἀσφαλίσεως καὶ διὰ τὰ πρῶτα 10 ἔτη ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν 1 ο|ο ἐπὶ τῶν μηνιαίων συντάξιμων ἀποδοχῶν,

β) δι' ἕκαστον ἔτος ἀσφαλίσεως μετὰ τὴν συμπλήρωσιν 10ετίας ἐν ἀσφαλίσει 1,5 ο|ο ἐπὶ τῶν αὐτῶν συντάξιμων ἀποδοχῶν καὶ

γ) δι' ἕκαστον ἔτος ἀσφαλίσεως διανυόμενον προκειμένου περὶ ἠσφαλισμένου ἀπὸ τοῦ 55ου ἔτους τῆς ἡλικίας καὶ προκειμένου περὶ ἠσφαλισμένης ἀπὸ τοῦ 50οῦ ἐν τῇ ἀσφαλίσει τοῦ Ταμείου 2ο|ο ἐπὶ τῶν αὐτῶν συντάξιμων ἀποδοχῶν.

2. Ὡς συντάξιμοι ἀποδοχαὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης νοοῦνται προκειμένου περὶ ἠσφαλισμένων ἀμειβομένων δι' ἡμερομισθίου τὸ 25πλάσιον τοῦ ἡμερησίου μισθοῦ καὶ προκειμένου περὶ ἠσφαλισμένων ἀμειβομένων διὰ μηνιαίου μισθοῦ, ἐκεῖνος τοῦ ὁποίου θὰ ἐδικαιοῦτο ὁ ἠσφαλισμένος βάσει τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἂν ἀπησχολεῖτο τὴν 30.6.41, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς εἰδικότητος αὐτοῦ κλπ. κατὰ τὴν χρονολογίαν ἐπαληθεύσεως τοῦ κινδύνου.

3. Ὡς ἔτη ἀσφαλίσεως διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης νοοῦνται διὰ τοὺς ἐπὶ ἡμερομισθίῳ ἀμειβομένους ἠσφαλισμένους 250 ἡμερήσιαι καταβολαὶ πρὸς τὸ Ταμεῖον. Τὸ τυχὸν ἐναπομένον ὑπόλοιπον ἐκ τῆς διαιρέσεως τοῦ συνολικοῦ ἀριθμοῦ ἡμερησίων καταβολῶν διὰ 300, ὑπολογίζεται ὡς πλῆρες ἔτος ἂν εἶναι ἀνώτερον τοῦ 150. Ἄλλως παραλείπεται.

4. Καθ' ὁμοιον τρόπον ὑπολογίζονται καὶ αἱ λόγῳ ἀναπηρίας ἀπονεμόμεναι ὑπὸ τοῦ Ταμείου συντάξεις, ὑπολογιζομένου ὡς κατωτάτου ὁρίου προσαυξήσεως 20ο|ο ἐπὶ τῶν συντάξιμων ἀποδοχῶν.

5. Αἱ μέχρι τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης ἀπονεμηθεῖσαι συντάξεις κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἑκάστοτε

ισχυουσῶν διατάξεων ἀναπροσαρμόζονται κατὰ ποσὸν βάσει τῶν διατάξεων τῆς παρούσης, μὴ δυναμένων ὅμως νὰ ὑπερβαίνωσιν ἐκ τοῦ λόγου τούτου μείωσίν τινα.

6) Αἱ κατὰ τὰς διατάξεις τῶν προηγουμένων παραγράφων ὑπολογιζόμεναι συντάξεις ἀναπροσαρμόζονται κατὰ ποσὸν εἰς νέας δραχμὰς βάσει τῶν ἑκάστοτε ἰσχυουσῶν σχετικῶν κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, προσαυξανόμεναι καὶ διὰ τῶν ὑπὸ τούτων προβλεπομένων προσθέτων ἐπιδομάτων.

7. Τὰ ποσὰ τῶν οὕτω ἐξευρισκομένων συντάξεων εἰς νέας δραχμὰς μετὰ τῶν πάσης φύσεως προσθέτων ἐπιδομάτων προσαυξάνονται κατὰ 30ο/ο, ἐὰν ὁ δικαιοῦχος εὑρίσκεται εἰς κατάστασιν ἀπολύτου ἀναπηρίας, ἀπαιτούσης τὴν διαρκῆ βοήθειαν καὶ συμπαράστασιν τοῦ τρίτου προσώπου.

III. Τὸ ἄρθρον 4 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

Ἐν περιπτώσει θανάτου ἠσφαλισμένου, πραγματοποιήσαντος 1500 τοὐλάχιστον ἡμέρας ἐργασίας ἐν τῇ ἀσφαλίσει τοῦ Ταμείου, ἐξ ὧν 300 κατὰ τὴν τελευταίαν πρὸ τοῦ θανάτου τριετίαν, ὡς καὶ ἐν περιπτώσει θανάτου συνταξιούχου ἢ ἠσφαλισμένου ἀποβιώσαντος συνεπείᾳ τῶν ἐν τῇ παρ. 1 ἐδάφ. α΄-γ΄ ἀναφερομένων αἰτιῶν, ἀδιαφόρως προϋποθέσεων δικαιοῦνται συντάξεως τὰ κάτωθι ἀναφερόμενα μέλη οἰκογενείας τοῦ ἀποβιώσαντος:

α) Ἡ χήρα ἢ ὁ ἄπορος καὶ ἀνάπηρος χήρος, οὗ ἡ συντήρησις ἔβαρυνε κυρίως τὴν θανοῦσαν.

β) Τὰ νόμιμα τέκνα, τὰ νομιμοποιηθέντα καὶ υἱοθετηθέντα, ὧν ἡ υἱοθεσία ἔλαβε χώραν ἐν τοὐλάχιστον ἔτος πρὸ τοῦ θανάτου ἢ τῆς χορηγήσεως συντάξεως εἰς τὸν θετὸν πατέρα καὶ ἐπὶ θανάτου ἠσφαλισμένης ἢ συνταξιούχου καὶ τὰ νόθα αὐτῆς τέκνα.

γ) Οἱ κατὰ τὸν χρόνον τοῦ θανάτου τοῦ ἠσφαλισμένου ἢ τοῦ συνταξιούχου (τῆς ἠσφαλισμένης ἢ τῆς συνταξιούχου) ὀρφανοὶ πατρὸς καὶ μητρός, ἔγγονοι καὶ προγονοί, ἐφ' ὅσον οὗτοι συνετηροῦντο κυρίως ὑπ' αὐτοῦ (αὐτῆς).

δ) Οἱ γονεῖς, ἐὰν ἡ συντήρησις των ἔβαρυνε κυρίως τὸν θανόντα (ἢ τὴν θανοῦσαν).

2. Ἡ χήρα (χῆρος) δὲν δικαιοῦνται συντάξεως:

α) Ἐὰν ὁ θάνατος τοῦ συζύγου (τῆς συζύγου) ἐπῆλθε πρὸ τῆς παρόδου ἓξ μηνῶν (6) ἀπὸ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου, ἐκτὸς

α) Ἐὰν ὁ θάνατος ὀφείλεται εἰς ἀτύχημα.

β) Ἐὰν ὑφισταμένου τοῦ γάμου ἐγεννήθη ἢ διὰ τοῦ γάμου ἐνομιμοποιήθη τέκνον.

γ) Ἐὰν ἡ χήρα κατὰ τὸν χρόνον τοῦ θανάτου τελῇ εἰς κατάστασιν ἐγκυμοσύνης, καὶ

Β) Ἐὰν ὁ θανὼν (ἡ θανοῦσα) ἐλάμβανε κατὰ τὴν τέλεσιν τοῦ γάμου σύνταξιν ἀναπηρίας ἢ γήρατος, ὁ δὲ θάνατος ἐπῆλθε πρὸ τῆς παρόδου 24 μηνῶν ἀπὸ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου.

3) Τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως εἰς ὃ δικαιοῦται ἡ χήρα (χῆρος) ἰσοῦται πρὸς τὰ 60ο/ο (ἑξήκοντα ἑκατοστὰ) τοῦ ποσοῦ τῆς συντάξεως τοῦ θανόντος (θανούσης), τῆς συντάξεως, δηλαδή, ἣτις ἀπενεμήθη εἰς αὐτὸν (αὐτήν) ἢ εἰς ἣν θὰ ἐδικαιοῦτο οὗτος (αὕτη), ἐὰν κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου καθίστατο ἀνάπηρος.

4) Τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως ἑκάστου τέκνου ἰσοῦται πρὸς τὰ 20ο/ο (εἴκοσι ἑκατοστὰ) τοῦ ποσοῦ τῆς συντάξεως τοῦ θανόντος (θανούσης).

Προκειμένου περὶ τέκνου ὀρφανοῦ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν γονέων ἡ κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάφιον σύνταξις αὐτοῦ διπλασιάζεται.

Τὸ σύνολον τῶν συντάξεων τῆς χήρας (χήρου) καὶ τῶν τέκνων δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως τοῦ θανόντος (θανούσης).

Ἐὰν τὸ σύνολον τῶν συντάξεων ὑπερβαίνῃ τὸ ὅριον τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου, ἡ σύνταξις ἑκάστου δικαιουμένου μειοῦται ἀναλόγως.

5. Οἱ περὶ ὧν ἡ παρ. 1 ἔγγονοι, προγονοὶ καὶ γονεῖς δικαιοῦνται συντάξεως, ἐὰν δὲν ὑφίστανται χήρα (χῆρος) ἢ τέκνα δικαιούμενα συντάξεως ἢ ἐὰν ὑφισταμένων τοιούτων διὰ τῆς ἱκανοποιήσεως τῶν εἰς σύνταξιν δικαιωμάτων αὐτῶν δὲν ἐξηντλήθη τὸ ὁριζόμενον ἐν ἐδαφίῳ 3 τῆς παραγρ. 4 τοῦ παρόντος ἄρθρου.

6. Τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως ἑκάστου ἐγγόνου, προγονοῦ ἢ γονέως ἰσοῦται πρὸς τὸ εἴκοσι ἑκατοστὰ (20ο/ο) τῆς συντάξεως τοῦ θανόντος (τῆς θανούσης), χωρὶς ὅμως τὸ σύνολον τῶν συντάξεων τῶν ἐγγόνων, προγονῶν καὶ γονέων νὰ δύναται νὰ ὑπερβῇ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιπτώσει τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως τοῦ θανόντος (τῆς θανούσης), ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ περιπτώσει τοῦ αὐτοῦ ἐδαφίου τὸ ποσὸν τὸ ἀπομένον ἐκ τῆς ἐν λόγῳ συντάξεως μετὰ τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ εἰς σύνταξιν δικαιώματος τῆς χήρας (χήρου) ἢ τῶν τέκνων.

Αἱ διατάξεις τοῦ τρίτου ἐδαφίου εἰς παραγρ. 1 ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ ἐν προκειμένῳ.

7. Ἐὰν πρόσωπον ἐκ τῶν κατὰ τὰς προηγουμένας διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου δικαιουμένων συντάξεως τελῇ εἰς κατάστασιν ἀπολύτου ἀναπηρίας, τὸ κατὰ τοὺς ἀνωτέρω ὁρισμοὺς ἐξευρισκόμενον ποσὸν συντάξεως ἐπαυξάνεται μετὰ τὴν ἀναπροσαρμογήν του εἰς νέας δραχμὰς κατὰ τὸ ἥμισυ, χωρὶς ἡ τοιαύτη ἐπαύξησις νὰ θίγῃ ὁπωσδήποτε τὰ δικαιώματα τῶν λοιπῶν δικαιουμένων συντάξεως προσώπων.

8. Τὸ δικαίωμα εἰς σύνταξιν λόγῳ θανάτου ἄρχεται ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ ἑπομένου ἐκείνου τοῦ θανάτου τοῦ ἠσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου, ἐξ οὗ ἔλκουσι τὸ δικαίωμα τὰ κατὰ τὴν παράγρ. 1 τοῦ παρόντος μέλη οἰκογενείας τοῦ θανόντος καὶ λήγει:

α) Διὰ τοῦ θανάτου τοῦ συνταξιούχου.

β) Ἐπὶ συντάξεως τέκνων, ἐγγόνων, ἀδελφῶν καὶ προγόνων, προκειμένου μὲν περὶ ἀρρένων, ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ 18ου ἔτους τῆς ἡλικίας του, προκειμένου δὲ περὶ θηλέων τοῦ 21ου.

Τὸ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὅριον ἡλικίας:

αα') Δὲν ἰσχύει προκειμένου περὶ τέκνου, ἐγγόνου ἢ προγονοῦ ἀνικάνου, λόγῳ παθήσεως διὰ πᾶσαν βιοποριστικὴν ἐργασίαν καὶ

ββ') Παρατείνεται μέχρι τοῦ 21ου (εἰκοστοῦ πρώτου) ἔτους τῆς ἡλικίας, ἐφ' ὅσον τὰ ἀνωτέρω πρόσωπα συνεχίζουσι τὴν μόρφωσιν αὐτῶν εἰς Σχολὰς γενικῆς ἢ ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν ἀσκοῦν βιοποριστικὸν ἐπάγγελμα.

γ) Διὰ τῆς συνάψεως γάμου.

Ἐν περιπτώσει συνάψεως γάμου ὑπὸ τῆς χήρας συζύγου τὰ δικαιούμενα συντάξεως τέκνα λογίζονται ὡς ἀμφοτεροπλεύρως ὀρφανά.

9. Τὸ εἰς σύνταξιν δικαίωμα μελῶν οἰκογενείας ἀπόλλυται:

α') Ἐὰν ταῦτα καταδικασθοῦν δι' ἀποφάσεως ποινικοῦ δικαστηρίου διὰ πρᾶξιν, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας ἐπῆλθεν ὁ θάνατος τοῦ ἠσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου.

β) Ὡς πρὸς τὴν χήραν σύζυγον ἢ μητέρα ἐὰν αὕτη ἐκπέσῃ τῆς ἐπιτροπείας τῶν τέκνων της δι' αἰσχρὰν διαγωγήν.

ΙΥ. Ἡ παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 6 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

"Ἄρθρον 6.

§ 1. Ἠσφαλισμένη, συμπληρώσασα τοὐλάχιστον 500 ἡμερησίας καταβολὰς πρὸς τὸ Ταμεῖον καὶ ἀποχωροῦσα ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος λόγῳ γάμου αὐτῆς, ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς τελέσεως αὐτοῦ δικαιοῦται εἰς ἐπιστροφὴν τῶν ἀτομικῶν μόνον αὐτῆς εἰσφορῶν ἐντόκως πρὸς 5 ο/ο. Ὁ τόκος ἐπὶ τῶν εἰσφορῶν ἑκάστου ἔτους ὑπολογίζεται ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ ἑπομένου ἔτους.

Υ. Τὸ ἐδάφιον δ' τῆς παρ. 5 τοῦ ἄρθρου 7 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

Τὸ Δ. Συμβούλιον τοῦ Ταμείου δικαιοῦται νὰ παραπέμψῃ ἐκ νέου κατὰ τὴν κρίσιν του τοὺς συνεπείᾳ ἀναπηρίας δικαιωθέντας συντάξεως εἰς τὴν κατὰ τ' ἀνωτέρω Ὑγειονομικὴν Ἐπιτροπὴν πρὸς διαπίστωσιν τῆς ἐξακολουθήσεως τῆς ὑπάρξεως τῆς ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν ὡς καὶ ν' ἀποφασίζῃ περὶ διακοπῆς τῆς συντάξεως ἐν ᾗ περιπτώσει ὁ δικαιοῦχος ἐστερήθη μιᾶς τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν χορήγησιν ταύτης προϋποθέσεων.

Ἐν περιπτώσει διακοπῆς τῆς παρεχομένης συντάξεως ἀναπηρίας ἢ ἀπορρίψεως ὑποβληθείσης αἰτήσεως περὶ ἀπονομῆς τοιαύτης συντάξεως ὁ ἐνδιαφερόμενος δὲν δύναται νὰ ὑποβάλῃ νέαν αἴτησιν περὶ συνταξιοδοτήσεώς του λόγῳ ἀναπηρίας πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς διακοπῆς τῆς συντάξεώς του ἢ τῆς ἀπορρίψεως τῆς αἰτήσεώς του, ἐκτὸς ἐὰν διὰ νεωτέρας γνωματεύσεως τῆς ἁρμοδίας Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς διαπιστωθῇ ἡ ἐπιδείνωσις τῆς ὑγιεινῆς ταύτου καταστάσεως.

VI. Ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου 7 προστίθενται παράγραφοι 8 καὶ 9, ἔχουσαι οὕτως :

8. Ἡ καταβολὴ τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου χορηγουμένων συντάξεων ἀναστέλλεται :

α') Ἐφ' ὅσον ὁ συνταξιοῦχος ἐκτίει ποινὴν στερητικὴν τῆς ἐλευθερίας του μακροτέραν τοῦ ἔτους.

Ἐὰν ὅμως ὑπάρχωσιν πρόσωπα, ἅτινα εἰς περίπτωσιν θανάτου τοῦ συνταξιούχου θὰ ἐδικαιοῦντο συντάξεως, καταβάλλεται εἰς τὰ ἐν λόγῳ πρόσωπα τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως, ἥτις εἰς περίπτωσιν θανάτου τοῦ συνταξιούχου θὰ ἀπενέμετο εἰς αὐτά.

β') Ἐφ' ὅσον ὁ συνταξιοῦχος ἠθέλεν ἀναλάβῃ ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν θεμελιοῦσαν ὑποχρέωσιν ἀσφαλίσεως παρὰ τῷ Ταμείῳ.

9. Συνταξιοῦχοι λαμβάνοντες ἐκ τοῦ Ταμείου προσωπικὴν σύνταξιν ἐξ οἱουδήποτε λόγου ὡς ἀμέσως ἠσφαλισμένοι αὐτοῦ, δικαιοῦνται ἐν περιπτώσει καθ' ἣν κτῶνται δικαιώματος μεταβιβάσεως αὐτοῖς καὶ ἑτέρας συντάξεως, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, νὰ ἐκλέξωσι τὴν μείζονα τούτων προσαυξανομένην κατὰ ποσοστὸν 50ο/ο τῆς ἑτέρας τοιαύτης.

VII. Τὰ ἄρθρα 14, 15, 16, 17 καὶ 18 τροποποιοῦνται ὡς κάτωθι :

"Ἄρθρον 14

1. Τὸ δικαίωμα εἰς σύνταξιν παραγράφεται μετὰ παρέλευσιν τριῶν ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς γενέσεώς του.

2. Οὐδέποτε χορηγοῦνται συντάξεις ἀναδρομικῶς διὰ χρόνον μακρότερον τῶν 12 μηνῶν ἀπὸ τῆς εἰς τὸ Ταμεῖον ὑποβολῆς τῆς περὶ ἀπονομῆς ἢ αὐξήσεως τῆς συντάξεως αἰτήσεως.

3. Ἀπαιτηταὶ συντάξεις, μὴ εἰσπραχθεῖσαι ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν κατέστησαν ἀπαιτηταί, παραγράφονται.

4. Αἱ περὶ ἀναστολῆς καὶ διακοπῆς τῶν βραχυπροθέσμων παραγράφων διατάξεις τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἐφαρμόζονται ἐν προκειμένῳ ἀναλόγως.

5. Ἐὰν ὁ ἀποκτήσας δικαίωμα εἰς σύνταξιν ἀπεβίωσε πρὸ τῆς λήξεως τῆς κατὰ τὴν παράγραφον 1 τριετοῦς προθεσμίας, χωρὶς νὰ ὑποβάλῃ αἴτησιν περὶ ἀπονομῆς αὐτῷ συντάξεως ἡ ἐν λόγῳ τριετὴς προθεσμία παρατείνεται ἐπὶ ἓν εἰσέτι ἔτος ἀπὸ τῆς λήξεώς της διὰ τὴν ὑποβολὴν αἰτήσεως παρὰ τῶν δικαιούχων τοῦ θανόντος.

"Ἄρθρον 15.

Τὰ διὰ τὴν θεμελίωσιν τοῦ δικαιώματος εἰς σύνταξιν καὶ τὸν καθορισμὸν τοῦ ποσοῦ ταύτης ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ καθορίζονται διὰ γενικῆς ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου.

"Ἄρθρον 16

Κατὰ τὸν παρόντα κανονισμὸν ὡς ἔτη ἡλικίας λογίζονται τὰ συμπεπληρωμένα τοιαῦτα.

Ἐφ' ὅσον ὅμως ἡ ἐν τῇ ληξιαρχικῇ πράξει ἢ ἐν τῷ πιστοποιητικῷ ἡλικίας δὲν καθορίζεται ἡ ἡμερομηνία γεννήσεως, θεωρεῖται διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ἡλικίας καὶ τὸν παρόντα Κανονισμὸν ὡς ἡμερομηνία γεννήσεως ἡ πρώτη Ἰουλίου τοῦ ἔτους τῆς γεννήσεως.

"Ἄρθρον 17.

Ἕκαστος συνταξιοῦχος ὑποχρεοῦται νὰ καθιστᾷ γνωστὴν εἰς τὸ Ταμεῖον ἐντὸς τριμήνου τὸ βραδύτερον πᾶσαν μεταβολὴν ἐπερχομένην εἰς τὴν προσωπικὴν ἢ οἰκογενειακὴν αὐτοῦ κατάστασιν, ἐπιφέρουσαν μείωσιν ἢ διακοπὴν τῆς συντάξεως.

Ὁ μὴ ἐγκαίρως γνωστοποιῶν τὴν μεταβολὴν ταύτην δύναται νὰ στερῆται τῆς συντάξεως ἐπὶ τρίμηνον δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου, ὑποχρεούμενος εἰς τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἐπὶ πλέον ἐγκρεωστήτως ληφθέντων ποσῶν καὶ εἰς τὴν καταβολὴν ποσοστοῦ 10 ο/ο ἐπὶ τῶν ἐξόδων τοῦ Ταμείου τῶν διατεθέντων διὰ τὴν συγκέντρωσιν τῶν ἀναγκαίων στοιχείων τῶν ἐπιφερόντων τὴν μείωσιν τῆς συντάξεως.

"Ἄρθρον 18

1) Ἀπαγορεύεται ἡ δωρεὰ ἐν ζωῇ, ἡ κατάσχεσις ἢ ἡ ἐκχώρησις τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου παρεχομένων συντάξεων.

Ἐξαιρετικῶς ἐπιτρέπεται ἡ κατάσχεσις ἢ ἐκχώρησις μέχρι τῶν δύο πέμπτων τοῦ ποσοῦ τῶν συντάξεων λόγῳ διατροφῆς συζύγου κατιόντων καὶ ἀνιόντων.

2) Συμψηφισμὸς κατὰ δόσεις μὲ τὰς κατὰ τὸν παρόντα Κανονισμὸν χορηγουμένας συντάξεις ἐπιτρέπεται μόνον πρὸς ἀπόσβεσιν οἱασδήποτε ὀφειλῆς τῶν δικαιούχων πρὸς τὸ Ταμεῖον. Ὁ συμψηφισμὸς γίνεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Συμβουλίου καὶ ἀφορᾷ εἰς τὸ 1/3 τὸ πολὺ τῆς συντάξεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Φεβρουαρίου 1950

54151/Σ.1393/1950 Ἀπόφ. Ὑπ. Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως κανονισμοῦ ἀσθενείας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 24 τῆς 3 Φεβρουαρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει : 1) τὸ ἄρθρον 59, παράγρ. 1, τοῦ Α. Ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Α. Ν. 694/1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας», 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Ν. Δ. «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», 3) πράτασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, ὁποβληθεῖσαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5566 π. ἔ. ἀναφορᾶς του, 4) γνώμην τοῦ Συμβου-

λίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 89 π. ἔ., συνεδριάσεως 96ῃ τῆς Ζ' Περιόδου, 7ῃ καὶ 28ῃ τῆς Η' Περιόδου τῆς 14|1|1949, 8|9|1949 καὶ 17|11|1949), ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὸν Κανονισμὸν Ἀσθενείας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν ἐξ ἄρθρων εἴκοσι πέντε (25), ἔχοντα ὡς ἀκολούθως:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Γενικαὶ Διατάξεις

Ἄρθρον 1.

Ἀντικείμενον τῆς Ἀσφαλίσεως.

Ἀντικείμενον τῆς ὑπὸ τοῦ Ταμείου ἀσκουμένης ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας εἶναι ἡ χορήγησις τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος προβλεπομένων εἰς εἶδος καὶ εἰς χρῆμα παροχῶν εἰς τοὺς ἀμέσως ἠσφαλισμένους καὶ συνταξιούχους του καὶ εἰς τὰ μέλη οἰκογενείας τούτων, κατὰ τὰ εἰδικώτερον ὁριζόμενα ἐν τοῖς ἑπομένοις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

Ἄρθρον 2.

Κατηγορίαι παροχῶν.

1) Οἱ παρὰ τῷ Ταμείῳ ἀμέσως ἠσφαλισμένοι ὡς καὶ οἱ λόγῳ ἀναπηρίας καὶ γήρατος συνταξιοῦχοι τούτου, ἀποκαλούμενοι ἐν τοῖς ἑπομένοις χάριν συντομίας «ἠσφαλισμένοι», δικαιοῦνται τῶν κάτωθι κατηγοριῶν παροχῶν:

1. Ἰατρικῆς περιθάλψεως.
2. Μαιευτικῆς περιθάλψεως.
3. Φαρμακευτικῆς περιθάλψεως.
4. Νοσοκομειακῆς περιθάλψεως.
5. Σανατοριακῆς περιθάλψεως.
6. Προσθέτου περιθάλψεως.
7. Ἐπιδόματος ἀσθενείας.
8. Ἐπιδομάτων κυοφορίας — λοχείας καὶ θηλάσεως.
9. Δαπανῶν μετακινήσεως.
10. Βοηθήματος κηδείας.

2) Τὰ περὶ ὧν τὸ ἑπόμενον ἄρθρον μέλη οἰκογενείας τῶν περὶ ὧν ἡ προηγουμένη παράγραφος ἠσφαλισμένων καὶ συνταξιούχων ὡς καὶ οἱ συνταξιοῦχοι λόγῳ θανάτου τοῦ Ταμείου, ἀποκαλούμενοι ἐν τοῖς ἑπομένοις χάριν συντομίας διὰ τοῦ ὅρου «Μέλη οἰκογενείας», δικαιοῦνται ὁπωσδήποτε τῶν ἐν τῇ παραγρ. 1 ἀναφερομένων ὑπ' ἀριθ. 1 καὶ 8 κατηγοριῶν παροχῶν, εἰδικῶς δὲ ἡ σύζυγος ἠσφαλισμένου, οὐχὶ δὲ καὶ συνταξιούχου, καὶ νοσοκομειακῆς καὶ μαιευτικῆς περιθάλψεως.

3) Δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ τοῦ Ταμείου, ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δύναται ἐφ' ὅσον ἐπιτρέπει τοῦτο ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ Ταμείου, νὰ χορηγῆται νοσοκομειακὴ καὶ πρόσθετος περιθάλψις ὡς καὶ αἱ δαπάναι μετακινήσεως καὶ εἰς τὰ μέλη οἰκογενείας. Διὰ τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως θὰ ὁρίζωνται καὶ τὰ τῆς συμμετοχῆς τούτων εἰς τὴν δαπάνην τῶν περὶ ὧν ἀνωτέρω κατηγοριῶν, ἥτις δὲν δύναται πάντως νὰ εἶναι κατωτέρα τοῦ 1|2 ταύτης, αἱ περιπτώσεις χορηγήσεως αὐτῶν καὶ ἡ κατ' ἀνώτατον ὅριον διάρκεια νοσοκομειακῆς νοσηλείας, μὴ δυναμένη πάντως νὰ ὑπερβῇ τὸν μῆνα.

Ἄρθρον 3.

Μέλη οἰκογενείας.

1. Ὡς μέλη οἰκογενείας τῶν ἠσφαλισμένων ἢ συνταξιούχων, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς παραγρ. 2 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ παρόντος, νοοῦνται:

α) Ἡ σύζυγος καὶ ἐπὶ ἠσφαλισμένης ὁ ἀνάπηρος καὶ ἄπορος σύζυγος.

β) Τὰ ἄγαμα τέκνα (νόμιμα, νομιμοποιηθέντα, ἀναγνωρισθέντα, υἱοθετηθέντα, προγονοὶ καὶ ἐπὶ ἠσφαλισμένης τὰ νόθα) μέχρι συμπληρώσεως τοῦ 16ου τῆς ἡλικίας των.

γ) Ἡ μήτηρ καὶ ὁ ἀνάπηρος καὶ ἄπορος πατήρ.

δ) Οἱ ἄγαμοι ὀρφανοὶ πατρὸς καὶ μητρὸς ἔγγονοι καὶ ἀδελφοὶ μέχρι συμπληρώσεως τοῦ 16ου ἔτους τῆς ἡλικίας.

2. Τὰ ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ ἀναφερόμενα πρόσωπα θεωροῦνται ὡς μέλη οἰκογενείας τοῦ ἠσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου, ἐφ' ὅσον συμβιοῦσι μετ' αὐτοῦ καὶ ἡ συντήρησις των βαρύνει κυρίως αὐτόν.

Θεωρεῖται ὅτι ὑπάρχει συμβίωσις καὶ ἂν διὰ λόγους σοβαροὺς (ὑγείας, σπουδῶν κλπ.) κριθησομένους ὑπὸ τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου, ὁ σύζυγος ἢ ἡ σύζυγος ἢ τὰ τέκνα δὲν διαμένουν προσωρινῶς ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην.

3. Τὸ περὶ οὗ ἡ παράγραφος 1 ὅριον ἡλικίας τῶν τέκνων δὲν ἰσχύει, ἐφ' ὅσον ταῦτα εἶναι ἀνίκανα πρὸς πᾶσαν ἐργασίαν κατὰ σχετικὴν γνωμάτευσιν τῆς Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ταμείου, παρατείνεται δὲ μέχρι καὶ τοῦ 21ου ἔτους τῆς ἡλικίας, ἐφ' ὅσον ταῦτα συνεχίζουν τὰς σπουδάς των εἰς Σχολὰς γενικῆς ἢ ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Ἄρθρον 4.

Προϋποθέσεις χορηγήσεως παροχῶν.

1. Αἱ κατὰ τὸν παρόντα Κανονισμὸν παροχαὶ χορηγοῦνται εἰς μὲν τὸν ἠσφαλισμένον ἢ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας τούτου, ἐφ' ὅσον οὗτος ἔχει πραγματοποιήσει 90 ἡμερησίας ἀσφαλιστικὰς εἰσφορὰς κατὰ τὸ προηγούμενον τῆς ἐπαληθεύσεως τοῦ κινδύνου (ἐκδηλώσεως τῆς ἀσθενείας) δωδεκάμηνον, εἰς δὲ τὸν συνταξιοῦχον ἢ μέλη τῆς οἰκογενείας του, ἐφ' ὅσον οὗτος λαμβάνει παρὰ τοῦ Ταμείου σύνταξιν.

2. Διὰ τὴν χορήγησιν εἰδικῶς τῶν περὶ ἓν παραγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 2 ὑπ' ἀριθ. 4, 5, 6, 7, 8 καὶ 9 κατηγοριῶν παροχῶν δέον ὅπως ὁ ἠσφαλισμένος ἐπραγματοποίησεν ἀνεξαρτήτως τῆς κατὰ τὴν προηγουμένην διάταξιν προϋποθέσεως καὶ 250 ἡμέρας ἐργασίας ἐν τῇ ἀσφαλίσει τοῦ Ταμείου κατὰ τὴν τελευταίαν πρὸ τῆς ἐπαληθεύσεως τοῦ κινδύνου διετίαν.

3. Ἐν περιπτώσει στρατεύσεως ἢ ἀδυναμίας πρὸς ἄσκησιν τοῦ ἀρτεργατικοῦ ἐπαγγέλματος, ἐκ κρατικῆς ἐπιταγῆς πρὸς ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας, ἠσφαλισμένου, ὅστις κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς στρατεύσεως ἢ τῆς ἐπελεύσεως τοῦ κωλύματος ἐπλήρου τὰς προϋποθέσεις τῆς παραγρ. 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου, ὁ ἐν στρατεύσει ἢ κωλύματι πρὸς ἐργασίαν διανυθεὶς χρόνος δὲν ὑπολογίζεται εἰς τὸ κατὰ τὴν παράγρ. 1 δωδεκάμηνον.

4. Ἡ παρ' ἑτέρῳ Ὀργανισμῷ Κοιν. Ἀσφαλίσεως ὑποχρεωτικὴ ἀσφάλισις κατὰ τῆς ἀσθενείας συνταξιούχου ἢ δοθησιματούχου τοῦ Ταμείου ἀποκλείει τὴν χορήγησιν τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος προβλεπομένων παροχῶν, μετὰ τὴν ὑπὸ τούτων ἀπόκτησιν ἀσφαλιστικῆς ἱκανότητος παρὰ τῷ νέῳ Ὀργανισμῷ.

Οἱ περὶ ὧν αἱ διατάξεις τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου δοθησιματοῦχοι καὶ συνταξιοῦχοι τοῦ Ταμείου ὑποχρεοῦνται, ὅπως ὑποβάλουν εἰς τὸ Ταμεῖον σχετικὴν δήλωσιν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ὑπαγωγῆς των εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀσθενείας ἀσφάλισιν ἑτέρου Ὀργανισμοῦ οἱ δὲ ἤδη ὑποχρεωτικῶς ἠσφαλισμένοι κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς ἕτερον Ὀργανισμόν, ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος.

Οἱ παραλείποντες τὴν ὑποβολὴν τῆς ἀνωτέρω δηλώσεως δύνανται νὰ στερηθοῦν δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ταμείου, ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τῆς συντάξεως αὐτῶν διὰ χρονικὸν διάστημα μέχρι τριῶν μηνῶν κατ' ἀνώτατον ὅριον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Παροχαὶ εἰς εἶδος.

Ἄρθρον 5.

Ἰατρικὴ περίθαλψις.

1. Ἡ ἰατρικὴ περίθαλψις συνίσταται εἰς τὴν χορη-

σιμοποίησιν τῶν καταλλήλων διὰ τὴν διάγνωσιν καὶ θεραπείαν τῶν νόσων ἰατρικῶν καὶ βοηθητικῶν φροντίδων καὶ εἰς τὴν διενέργειαν τῶν ἀπαραιτήτων παρακλινικῶν ἐξετάσεων. Αὕτη παρέχεται καθ' ἣν ἕκτασιν δικαιολογεῖ ταύτην ἡ σοβαρότης ἑκάστης περιπτώσεως καὶ ἐπιτρέπουσι τὰ διατιθέμενα ἐν τῇ χώρᾳ ἐπιστημονικὰ καὶ τεχνικὰ μέσα. Αὕτη δέον νὰ εἶναι ἐπαρκὴς καὶ σκόπιμος, χωρὶς ὅμως νὰ ὑπερβαίνῃ τὸ μέτρον τοῦ ἀναγκαίου. Προληπτικοὶ ἐμβολιασμοὶ πάσης φύσεως συμπεριλαμβάνονται εἰς τὴν ἰατρικὴν περίθαλψιν.

2. Ἡ ἰατρικὴ περίθαλψις χορηγεῖται διὰ τῶν συμβεβλημένων μετὰ τοῦ Ταμείου ἰατρῶν, γενικῆς ἰατρικῆς καὶ εἰδικοτήτων. Βοηθητικαὶ φροντίδες, περιλαμβανόμεναι ἐν τῇ ἰατρικῇ ἀντιλήψει, δύνανται νὰ παρέχωνται καὶ ὑπὸ βοηθητικῶν ὑγειονομικῶν ὀργάνων (νοσοκόμων, μαλακτῶν κλπ.), ἐφ' ὅσον τὸ τοιοῦτον ἐπιτρέπεται ὑπὸ τῆς Ἰατρικῆς Δεοντολογίας.

3. Εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις καὶ λόγῳ ἐπειγούσης ἀνάγκης δύναται ὁ πάσχων νὰ χρησιμοποιήσῃ διὰ μίαν μόνον ἐπίσκεψιν μὴ συμβεβλημένον μετὰ τοῦ Ταμείου ἰατρόν, ὑποχρεούμενος νὰ ἀναγγείλῃ ἐντὸς 48 ὡρῶν τὴν χρησιμοποίησιν ταύτου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ταμείου. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ καταβάλλεται ὑπὸ τοῦ Ταμείου ἡ ἀμοιβὴ τῆς γενομένης ἰατρικῆς ἐπισκέψεως, ἐφ' ὅσον ὁ Ἀρχίατρος ἤθελε κρίνει δεδικαιολογημένους τοὺς λόγους τοῦ ἐπείγοντος. Ἡ εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας καταβλητέα ἀμοιβὴ ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύναται νὰ εἶναι ἀνωτέρα τοῦ κατωτάτου ὁρίου τῆς ἑκάστοτε ἰσχυούσης κρατικῆς διατιμήσεως.

4. Πᾶς θεράπων ἰατρὸς ὀφείλει νὰ παρέχῃ εἰς τὸν ἠσφαλισμένον ἀσθενῆ μετὰ πάσης προσοχῆς καὶ ἐπιμελείας τὴν ἀναγκαίαν ἰατρικὴν βοήθειαν πρὸς ταχεῖαν ἀνάκτησιν τῆς ὑγείας του καὶ τῆς πρὸς ἐργασίαν ἱκανότητός του. Φάρμακα καὶ ἄλλα θεραπευτικὰ μέσα δέον νὰ χρησιμοποιῇ ὁ ἰατρὸς ἐν μέτρῳ μὴ ὑπερβαίνοντι τὸ ἑκάστοτε αὐστηρῶς ἀναγκαῖον. Κατὰ τὴν ἀναγραφὴν τῶν φαρμάκων ὁ ἰατρὸς ὑποχρεοῦται νὰ ἀκολουθῇ τοὺς κανόνας τῆς οἰκονομικῆς συνταγογραφίας, τηρῶν ἐν τούτῳ ἐπακριβῶς τὰς ἐκδιδομένας σχετικὰς ὁδηγίας, ὑποκείμενος ἄλλως τε καὶ εἰς τὴν καταβολὴν ἀποζημιώσεως πρὸς τὸ Ταμεῖον ἐν περιπτώσει ἐπιβαρύνσεως αὐτοῦ διὰ κατὰ παράβασιν τῶν ἑκάστοτε ἰσχυόντων κανόνων, χορηγήσεως φαρμάκων καὶ ἄλλων θεραπευτικῶν μέσων. Ἐν γένει ὁ θεράπων ἰατρὸς ὀφείλει ν' ἀποφεύγῃ πᾶσαν ἐνέργειαν δυναμένην νὰ ἐπιβαρύνῃ οἰκονομικῶς τὸν Ὀργανισμὸν ἄνευ ἀποχρῶντος λόγου.

5. Ἀπαγορεύεται ἀπολύτως ἡ παρὰ τοῦ ἰατροῦ ἀπαίτησις ἢ ἀποδοχὴ χρηματικῆς ἀμοιβῆς ἐφ' οἱανδήποτε δικαιολογίαν, χορηγουμένης ἐκ μέρους τοῦ ἀσθενοῦς ἢ τρίτου προσώπου ὑπὲρ αὐτοῦ, ἡ εἰσπραξὶς ἐξόδων αὐτοκινήτου καὶ ἐν γένει οἱασδήποτε προσθέτου ἀμοιβῆς ἐκ μέρους τοῦ περιθαλπομένου. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ὑποχρεοῦται, ἐκτὸς τῶν ἄλλων συνεπειῶν ν' ἀποδώσῃ εἰς τὸν ἠσφαλισμένον τὸ πενταπλάσιον.

6. Διὰ τὴν παροχὴν τῆς περιθάλψεως ἐν Ἰατρείοις δύναται τὸ Δ. Σ τοῦ Ταμείου νὰ συμβάλλεται μετ' ἄλλων ἀσφαλιστικῶν καὶ νοσηλευτικῶν Ὀργανισμῶν διατηρούντων Ὑγειονομικὰ κέντρα καὶ Ἰατρεῖα.

7. Ἡ Ἰατρικὴ περίθαλψις παρέχεται ἐν τοῖς Ἰατρείοις τοῦ Ταμείου ἢ τῶν μετ' αὐτοῦ συμβεβλημένων ἰατρῶν καὶ ὀργανισμῶν, ἐκτὸς ἂν ἡ κατάστασις τῆς ὑγείας τοῦ ἀσθενοῦς δὲν ἐπιτρέπῃ τὴν εἰς τὸ Ἰατρεῖον μετάβασιν, ὅτε δύναται νὰ καλέσῃ πρὸς ἐπίσκεψιν ἰατρὸν τοῦ Ταμείου κατ' οἶκον. Ἡ κατ' οἶκον ἐπίσκεψις δέον νὰ γίνεται πάντοτε ἐντὸς τοῦ δυνατοῦ ταχυτέρου χρόνου. Ὁ ἀσθενὴς δύναται νὰ ἀξιώσῃ, ὅπως ὁ ἰατρὸς ἐπισκεφθῇ αὐτὸν ἀμέσως κατ' οἶκον μόνον εἰς ἃς περιπτώσεις ἐκ τῆς ἀναβολῆς ἐπέρχεται προφαν�ὴς κίνδυνος ἢ χειροτέρευσις τῆς καταστάσεως. Ἐπὶ ταύτου δέον νὰ ἐφίσταται εἰδικῶς ἡ προσοχὴ τοῦ ἰατροῦ κατὰ τὴν κλῆσιν αὐτοῦ. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ δι' ἐπισκέψεις νυκτερινάς. Ἡ πρώτη ἐπίσκεψις εἶναι πάντοτε ἐπείγουσα διὰ τὸν ἰατρόν.

Ὅσάκις ὁ καλούμενος πρὸς ἐπίσκεψιν ἰατρὸς γενικῆς ἰατρικῆς κρίνει ὅτι ὁ πάσχων ἔχει ἀνάγκην νὰ ὑποβληθῇ εἰς ἐξέτασιν ἢ θεραπείαν παρὰ τοῦ ἰατροῦ ὡρισμένης εἰδικότητος, εἰσηγεῖται ἁρμοδίως τὴν παραπομπὴν τούτου εἰς τὸν συμβεβλημένον μετὰ τοῦ Ταμείου ἰατρὸν τῆς οἰκείας εἰδικότητος, πλὴν τῆς περιπτώσεως συνδρομῆς ἐξαιρετικῶν ὅρων, ὁπότε δύναται νὰ παραπέμψῃ τοῦτον ἀπ' εὐθείας εἰς τὸν εἰδικὸν ἰατρόν. Αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης παραγράφου καθορισθήσονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

8. Ὁδοιπορικὰ ἔξοδα πρὸς μετάβασιν εἰς Ἰατρεῖον ἢ πρὸς κλῆσιν ἰατροῦ δὲν χορηγοῦνται. Τοιαῦτα παρέχονται μόνον εἰς ἐντελῶς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς δὲν δύναται, λόγῳ τῆς καταστάσεώς του, νὰ βαδίσῃ ὁ ἠσφαλισμένος. Ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δικαιοῦται ὁ ἠσφαλισμένος εἰς ἀπόδοσιν τῶν ἐκ χρησιμοποιήσεως κοινῶν μεταφορικῶν μέσων προκληθεισῶν δαπανῶν.

Ἄρθρον 6.
Ὀδοντιατρικὴ ἀντίληψις

Εἰς τὴν ἰατρικὴν περίθαλψιν ὑπάγεται καὶ ἡ ὀδοντιατρικὴ ἀντίληψις, περιλαμβάνουσα :

1. Τὴν ἐξαγωγὴν ὀδόντων.

2. Τὴν θεραπείαν καὶ σφράγισιν προσβεβλημένων ὀδόντων.

3. Τὴν διάνοιξιν καὶ θεραπείαν ἀποστημάτων.

4. Τὴν θεραπείαν οὐλίτιδων καὶ

5. Τὴν ἀπομάκρυνσιν τρυγίας καὶ ἐν γένει τὸν καθορισμὸν τῶν ὀδόντων.

Οἱ ἠσφαλισμένοι καὶ τὰ μέλη οἰκογενείας δικαιοῦνται ἐπίσης εἰς γενικὴν ἅπαξ τοῦ ἔτους ἐξέτασιν τῶν ὀδόντων ἄνευ ἑτέρας ὀδοντικῆς παροχῆς.

Εἰς τὴν ὀδοντιατρικὴν ἀντίληψιν περιλαμβάνονται καὶ τὰ ἀναγκαιοῦντα ἀναισθητικὰ φάρμακα.

Ἡ χρησιμοποίησις χρυσοῦ ἢ ἄλλων πολυτίμων μετάλλων διὰ τὴν σφράγισιν ὀδόντων ἀπαγορεύεται.

Ἄρθρον 7.
Ὑποχρεώσεις ἀσθενῶν.

1. Ὁ ἀσθενὴς ὑποχρεοῦται νὰ συμμορφοῦται πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ θεράποντος ἰατροῦ διατασσομένην θεραπείαν καὶ νὰ ἀποφεύγῃ πᾶσαν ἐνέργειαν, ἥτις εἶναι ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν κατάστασιν του ἢ παρεμποδίζει τὴν ταχεῖαν θεραπείαν καὶ ἀνάρρωσιν αὐτοῦ.

Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει δύναται νὰ στερῆται ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τῶν εἰς χρῆμα παροχῶν διὰ χρονικὸν διάστημα μέχρι τριῶν μηνῶν. Ἡ στέρησις ἀναγγέλλεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. ἀφοῦ προηγουμένως κληθῇ ὁ ἀσθενής, ὅπως ὑποβάλῃ ἐντὸς 48 ὡρῶν τὰς παρατηρήσεις του.

2. Ὁ ἀσθενὴς ὀφείλει νὰ ἐπιτρέπῃ τὴν εἴσοδον εἰς τὴν κατοικίαν αὐτοῦ εἰς τὰ ἐντεταλμένα διὰ τὸν ἔλεγχον τῶν ἀσθενῶν πρόσωπα πρὸς διαπίστωσιν τοῦ εἴδους καὶ τῆς ἐκτάσεως τῆς ἀκολουθουμένης θεραπείας κατὰ πᾶσαν ὥραν τῆς ἡμέρας, ν' ἀπαντᾷ προθύμως εἰς τὰ ὑπ' αὐτῶν διὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ Ταμείου τιθέμενα ἐρωτήματα καὶ νὰ δέχεται τὴν ὑπὸ τῶν ἰατρῶν ἐξέτασιν.

Ἄρθρον 8
Ἰατρικὰ συμβούλια.

Ἐὰν ὁ θεράπων ἰατρὸς κρίνῃ ὅτι συντρέχει περι-

πτωσις συγκλήσεως Ἰατρ. Συμβουλίου, αἴτεται τοῦτο παρὰ τοῦ Ἀρχιάτρου, ὅστις ἀποφαίζει σχετικῶς. Τὸ Ἰατρικὸν Συμβούλιον συγκροτεῖται ἐκ τοῦ θεράποντος ἰατροῦ, τοῦ Ἀρχιάτρου καὶ ἑξ ἑνὸς ἰατροῦ ἀναγνωριομένου κύρους ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Ἀρχιάτρου, οὗτινος ἡ ἀμοιβὴ ὁρίζεται διὰ γενικῆς ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου.

Τὴν σύγκλησιν Συμβουλίου δύνανται νὰ αἰτήσηται παρὰ τοῦ Ἀρχιάτρου καὶ ὁ περιθαλπόμενος ἡσφαλισμένος καὶ τὰ μέλη οἰκογενείας τούτου.

Ἄρθρον 9.

Μαιευτικὴ περίθαλψις.

1. Ἀντὶ μαιευτικῆς περιθάλψεως παρέχεται εἰς τὴν περίπτωσιν τοκετοῦ ἡσφαλισμένης οὐχὶ συνταξιούχου ἢ συζύγου ἡσφαλισμένου οὐχὶ δὲ καὶ συνταξιούχου ἑφ' ἅπαξ βοήθημα τοκετοῦ. Τὸ βοήθημα ἰσοῦται ἐπὶ τοκετοῦ ἀμέσως ἡσφαλισμένης πρὸς 20 πλήρη ἡμερομίσθια αὐτῆς καὶ ἐπὶ τοκετοῦ συζύγου ἡσφαλισμένου οὐχὶ δὲ καὶ συνταξιούχου πρὸς 15 πλήρη ἡμερομίσθια τοῦ συζύγου της.

2. Τὸ βοήθημα καταβάλλεται μετὰ τὸν τοκετὸν ἐπὶ τῇ προσαγωγῇ τῆς ληξιαρχικῆς πράξεως γεννήσεως.

3. Τὸ βοήθημα διπλασιάζεται ἐν περιπτώσει τοκετοῦ διδύμων καὶ τριπλασιάζεται ἐν περιπτώσει γεννήσεως τριδύμων.

4. Εἰς ἐξαιρετικῶς σοβαρὰς περιπτώσεις ἀνωμάλως ἐξελισσομένων τοκετῶν, δύναται τὸ Ταμεῖον νὰ χορηγήσῃ περίθαλψιν ἐν μαιευτηρίῳ.

5. Διαρκούσης τῆς περιόδου κυοφορίας, λοχείας καὶ θηλάσεως παρέχονται εἰς τὴν ἡσφαλισμένην ἢ τὴν σύζυγον ἡσφαλισμένου αἱ ἐνδεδειγμέναι συμβουλαὶ καὶ ἐξηγίαι ὑπὸ τῆς Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ταμείου ἄνευ οἱασδήποτε ἐπιδαρύνσεως των.

Ἄρθρον 10.

Φαρμακευτικὴ περίθαλψις-Παρεχόμενα φάρμακα

1. Τὸ Ταμεῖον παρέχει εἰς τοὺς ἡσφαλισμένους του καὶ τὰ μέλη οἰκογενείας τὰ ἀναγκαῖα πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ὑγείας καὶ τῆς πρὸς ἐργασίαν ἱκανότητός των ἢ πρὸς ἀνακούφισιν ἐκ τῆς νοσηρᾶς των καταστάσεως φάρμακα καὶ λοιπὰ ὄντα θεραπευτικὰ μέσα μέχρι τοῦ ποσοῦ τοῦ ἐνδεδειγμένου ἐν ἑκάστῃ περιπτώσει κατὰ τοὺς κανόνας τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς οἰκονομικῆς συνταγογραφίας.

Τὸ Ταμεῖον χορηγεῖ ὡσαύτως εἰς τοὺς ἡσφαλισμένους καὶ τὰ μέλη οἰκογενείας τὰς ἀναγκαίας πρὸς διάγνωσιν τῶν νόσων οὐσίας.

2. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. δύναται νὰ καταρτισθῇ πίναξ τῶν παρεχομένων ὑπὸ τοῦ Ταμείου φαρμάκων καὶ λοιπῶν οὐσιῶν καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν χορηγητέων κατ' ἀνώτατον ὅριον ποσοτήτων.

3. Φαρμακευτικὰ ἰδιοσκευάσματα καὶ συσκευασίαι προστατευόμεναι δι' εἰδικῆς ὀνομασίας παρέχονται μόνον ὅσάκις δὲν δύνανται νὰ ἀναπληρωθῶσι δι' ἄλλων φαρμακευτικῶν συνθέσεων.

Δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. δύναται νὰ καταρτισθῇ πίναξ περιλαμβάνων τὰ δυνάμενα νὰ ἀναπληρωθοῦν διὰ συνήθων συνθέσεων ἰδιοσκευάσματα ὡς καὶ τοιαῦτα ὧν ἐπιτρέπεται ἡ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ταμείου χορήγησις.

4. Φάρμακα μὴ περιλαμβανόμενα εἰς τὴν ἑκάστοτε ἰσχύουσαν ἐπίσημον Ἑλλην. φαρμακοποιίαν, τῶν ὁποίων ἡ χρῆσις διὰ θεραπευτικοὺς σκοποὺς δὲν εἶναι κοινῶς παραδεδεγμένη, δὲν χορηγοῦνται ὑπὸ τοῦ Ταμείου. Ἀμφισβητήσεις ἀφορῶσαι τὰ χορηγητέα φάρμακα φέρονται πρὸς ἐπίλυσιν ὑπὸ τοῦ παραγγείλαντος τὴν χορήγησιν ἰατροῦ ἢ τοῦ ἀσθενοῦς ἐνώπιον τοῦ Ἀρχιάτρου.

5. Εἰς τὴν ἀξίαν τοῦ φαρμάκου δὲν περιλαμβάνεται τὸ περιέχον τοῦτο δοχεῖον, φιάλη, κυτίον κλπ., ὅπερ προσαγέται ἰδιαιτέρως ὑπὸ τοῦ ἡσφαλισμένου, ἐκτὸς ἐὰν ὡς ἐκ τοῦ συνήθους τρόπου συσκευασίας τοῦ φαρμάκου περιλαμβάνεται εἰς τὴν ἀξίαν τοῦ φαρμάκου καὶ τὸ περιέχον.

6. Τὰ φάρμακα χορηγοῦνται διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ταμείου μόνον ἐπὶ τῇ βάσει συνταγῆς του ἀρμοδίου πρὸς παροχὴν τῆς ἰατρικῆς περιθάλψεως εἰς τὸν ἡσφαλισμένον ἰατρόν.

7. Συνταγαί, ἐκδιδόμεναι παρ' ἰατρῶν ἀναρμοδίων, ἐκτελοῦνται διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ταμείου μόνον ἐφ' ὅσον ἐγκρίνονται πρὸ τῆς ἐκτελέσεως των ὑπὸ τοῦ Ἀρχιάτρου.

Εἰς ἐπειγούσας ὅμως περιπτώσεις ἡ ἔγκρισις δύναται νὰ ζητηθῇ ἐκ τῶν ὑστέρων, τὸ βραδύτερον ὅμως ἐντὸς δύο ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐκτελέσεως, ἐπὶ τῇ βάσει ἀντιγράφου τῆς ἐκτελεσθείσης συνταγῆς, χορηγουμένου πρὸς τοῦτο ὑπὸ τοῦ φαρμακοποιοῦ. Διαθέσεις τῆς ἐγκρίσεως, καταβάλλεται τὸ ἀντίτιμον εἰς τὸν πλήρωσαντα τὴν ἀξίαν τῆς συνταγῆς ἡσφαλισμένον.

8. Ἑκάστη συνταγὴ ἐκτελεῖται μόνον ἅπαξ ἀπαγορευομένης παραγγελίας πρὸς ἐπανεκτέλεσιν αὐτῆς.

9. Ἡ συνταγὴ δέον νὰ προσάγεται πρὸς ἐκτέλεσιν ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐπ' αὐτῆς ὑπὸ τοῦ ἐκδιδόντος ἰατροῦ σημειώματος χρονολογίας.

10. Δύναται τὸ Δ. Σ. νὰ ὁρίσῃ τὴν θεωρησιν ὡρισμένων κατηγοριῶν συνταγῶν πρὸ τῆς ἐκτελέσεως των ὑπὸ τοῦ Ἀρχιάτρου.

11. Ὀδοιπορικὰ ἔξοδα πρὸς μετάβασιν εἰς φαρμακεῖον πρὸς ἐκτέλεσιν συνταγῆς δὲν χορηγοῦνται.

12. Ἐπὶ τῆς συνταγῆς ἀναγράφονται ὑπὸ τοῦ παραγγέλλοντος ἰατροῦ τὸ ὀνοματεπώνυμον, ἡ διεύθυνσις καὶ ὁ ἀριθμὸς μητρώου τοῦ ἡσφαλισμένου, ἐὰν δὲ ἡ συνταγὴ ἀφορᾷ μέλος τῆς οἰκογενείας τοῦ ἡσφαλισμένου καὶ ἡ συγγενικὴ σχέσις αὐτοῦ πρὸς τὸν ἀμέσως ἡσφαλισμένον.

13. Συνταγαὶ φέρουσαι μεταβολάς, διορθώσεις, ξέσματα κλπ. δὲν ἀναγνωρίζονται ὑπὸ τοῦ Ταμείου καὶ δὲν καταβάλλεται τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν.

14. Ὁ τύπος τῶν συνταγῶν καθορισθήσεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. Τοῦτο δύναται νὰ θεσπίζῃ ἰδίου χρώματος συνταγὰς διὰ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας.

15. Ὁ φαρμακοποιὸς ὀφείλει νὰ ἀρνηθῇ τὴν διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ταμείου ἐκτέλεσιν συνταγῆς τινος, ἐὰν αὕτη προσάγεται μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν 5 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς της ἢ ἐὰν αὕτη δὲν εἶναι ἀναγεγραμμένη ἐπὶ εἰδικοῦ ἐντύπου τῆς ἀσφαλίσεως καὶ δὲν ὑπογράφεται παρ' ἰατροῦ συμβεβλημένου μετὰ τοῦ Ταμείου, ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως τῆς παρ. 7 τοῦ παρόντος ἄρθρου. Τὸ Ταμεῖον ὑποχρεοῦται, ὅπως ἐφοδιάσῃ τὰ φαρμακεῖα διὰ καταλόγων τῶν ἰατρῶν, τὰς συνταγὰς τῶν ὁποίων δύναται νὰ ἐκτελῶσι διὰ λογαριασμὸν αὐτοῦ.

Ἄρθρον 11.

Τρόπος παροχῆς τῆς φαρμακευτικῆς περιθάλψεως.

1. Αἱ συνταγαὶ ἐκτελοῦνται ὑπὸ τινος τῶν συμβεβλημένων μετὰ τοῦ Ταμείου Φαρμακοποιῶν. Δύναται διὰ συμβάσεως καταρτιζομένης μεταξὺ τοῦ Ταμείου καὶ τοῦ Πανελληνίου Φαρμακευτικοῦ Συλλόγου καὶ περιλαμβανούσης λεπτομερῶς τοὺς ὅρους τῆς παροχῆς φαρμάκων (ἐκπτώσεις ἐπὶ τοῦ ἐγκεκριμένου τιμολογίου, τρόπον καὶ χρόνον πληρωμῆς φαρμάκων κλπ.) νὰ ἀνατίθεται ἡ ἐκτέλεσις τῶν συνταγῶν εἰς ἅπαντας τοὺς

φαρμακοποιους έκάστης πόλεως εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ταμείου.

2. Τὸ Ταμεῖον δύναται νὰ ἀπαγορεύσῃ τὴν ἐκτέλεσιν συνταγῶν διὰ λογαριασμόν του ὑπὸ συμβεβλημένου φαρμακοποιοῦ εἰς περίπτωσιν παραβάσεως ἐκ μέρους τούτου τῶν ὅρων τῆς φαρμακευτικῆς συμβάσεως ὡς καὶ εἰς περίπτωσιν νοθείας τῶν χορηγουμένων φαρμάκων ἢ πλημμελοῦς ἐκτελέσεως τῶν συνταγῶν. Περὶ τούτου εἰδοποιεῖ διὰ παντὸς προσφόρου μέσου τοὺς ἠσφαλισμένους καὶ ἀναφέρει εἰς τὰς ἁρμοδίας ἀρχὰς διὰ τὸν προσήκοντα κολασμὸν βάσει τῶν κειμένων διατάξεων. Ἡ ἀπαγόρευσις ἀπαγγέλλεται ὑπὸ τοῦ Δ. Σ. τῇ αἰτήσει τοῦ Διευθυντοῦ ἢ τοῦ Ἀρχιάτρου.

3. Ὁ πάσχων δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συνταγῆς εἰς οἱονδήποτε φαρμακεῖον ἐκ τῶν συμβεβλημένων μετὰ τοῦ Ταμείου, ἀπαγορευομένης αὐστηρῶς πάσης συναλλαγῆς ὑπὲρ ὡρισμένου φαρμακείου ἐκ μέρους τοῦ ἰατροῦ ἢ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ταμείου.

Ἡ παραλαβὴ τῶν φαρμάκων τῶν ἀναγραφομένων εἰς τὴν συνταγὴν δέον νὰ βεβαιοῦται διὰ τῆς ὑπογραφῆς ἀπ' αὐτῆς τοῦ ἠσφαλισμένου ἢ μέλους τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ κατὰ τὰ εἰδικώτερον δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. ὁριζόμενα.

Ἄρθρον 12.

Νοσοκομειακὴ περίθαλψις.

1. Ἡ νοσοκομειακὴ περίθαλψις περιλαμβάνει τὴν εἰς θεραπευτήριον νοσηλείαν τοῦ πάσχοντος δσάκις ὁ ἀσθενὴς λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἀσθενείας ἢ τῆς ἐλλείψεως μέσων διὰ τὴν ἄπαρκῆ κατ' οἶκον περίθαλψιν ἔχει ἀνάγκην εἰσαγωγῆς εἰς θεραπευτήριον. Ἡ εἰσαγωγὴ ἐν θεραπευτηρίῳ ἐνεργεῖται πάντοτε κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ἀρχιάτρου τοῦ Ταμείου ἐγκρινομένης ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Παροχῶν Ἀσθενείας προτάσει τοῦ θεράποντος ἰατροῦ. Εἰς τὴν νοσοκομειακὴν περίθαλψιν περιλαμβάνεται πλὴν τῆς ἐνδιαιτήσεως τοῦ ἀσθενοῦς καὶ ἡ ἰατρικὴ καὶ φαρμακευτικὴ περίθαλψις, ἄνευ οἱασδήποτε συμμετοχῆς τούτου εἰς τὰς σχετικὰς δαπάνας.

2. Ἡ νοσοκομειακὴ περίθαλψις παρέχεται ὑπὸ τῆς ἰδιοκτήτου κλινικῆς τοῦ Ταμείου καὶ ἐν ἀδυναμίᾳ χρησιμοποιήσεως τῆς κλινικῆς τοῦ Ταμείου ὑπὸ τῶν μετὰ τοῦ Ταμείου συμβεβλημένων θεραπευτηρίων καὶ εἰς τὴν Γ' θέσιν τούτων, τῆς ἐπιλογῆς μεταξὺ τούτων ἀνηκούσης εἰς τὸν ἀσθενῆ.

Δύναται ὁ πάσχων νὰ νοσηλευθῇ εἰς ἀνωτέραν τῆς γ' θέσεως, ἐν τοιαύτῃ ὅμως περιπτώσει ἡ ἐπὶ πλέον διαφορὰ βαρύνει ἐξ ὁλοκλήρου τοῦτον. Ὡσαύτως δύναται ὁ ἠσφαλισμένος κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ Δ. Σ. νὰ αἰτῆται τὴν νοσηλείαν του εἰς νομίμως λειτουργοῦν θεραπευτήριον μὴ συμβεβλημένον μετὰ τοῦ Ταμείου, πλὴν ὅμως τὰ ὑπὸ τοῦ Ταμείου καταβαλλόμενα ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ νοσήλια δὲν δύνανται νὰ εἶναι ἀνώτερα τῶν ἰσχυόντων διὰ τὰ μετὰ τοῦ Ταμείου συμβεβλημένα ὁμοειδῆ θεραπευτήρια, τῆς τυχὸν ἐπὶ πλέον διαφορᾶς βαρυνούσης ἐξ ὁλοκλήρου τὸν ἀσθενῆ.

3. Τὰ ἔξοδα μεταφορᾶς τοῦ πάσχοντος εἰς τὸ θεραπευτήριον δι' ἀσθενοφόρου αὐτοκινήτου, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ἀνάγκη πρὸς τοῦτο, διαπιστουμένη ὑπὸ τοῦ Ἀρχιάτρου, βαρύνουν τὸ Ταμεῖον καὶ καταβάλλονται εἰς τὸν δικαιοῦχον ἐπὶ τῇ προσαγωγῇ τῆς σχετικῆς ἀποδείξεως πληρωμῆς.

4. Ὁ ἐν θεραπευτηρίῳ νοσηλευόμενος ὑποχρεοῦται νὰ συμμορφοῦται πρὸς τοὺς Κανονισμοὺς αὐτοῦ, νὰ ἐκπληροῖ τὰ ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως τοῦ θεραπευτηρίου διατασσόμενα καὶ τὴν ὑπὸ τῶν ἰατρῶν διατασσομένην θεραπείαν καὶ νὰ ἀποφεύγῃ πᾶσαν ἐνέργειαν, ἡ ὁποία εἶναι ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν κατάστασίν του ἢ παρεμποδίζει τὴν ταχεῖαν θεραπείαν καὶ ἀνάρρωσιν αὐτοῦ. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει δύναται νὰ στερῆται τῶν εἰς χρῆμα παροχῶν κατὰ τὰ ἐν παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ παρόντος ὁριζόμενα.

5. Ἐν τῇ ἐγκρίσει πρὸς εἰσαγωγὴν ἐν νοσοκομείῳ (εἰσιτήριον εἰσόδου) σημειοῦται καὶ τὸ νοσοκομεῖον, ὅπερ θὰ δεχθῇ τὸν ἀσθενῆ. Πᾶν εἰσιτήριον μὴ χρησιμοποιηθὲν ἐντὸς 8 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως του καθίσταται ἄκυρον.

6. Ἡ ἔγκρισις ζητεῖται ἐκ τῶν προτέρων, ἐξαιρετικῶς δὲ ἐκ τῶν ὑστέρων καὶ πάντως πρὸ τῆς παρελεύσεως 24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς εἰσαγωγῆς μόνον ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἐπειγουσῶν περιπτώσεων, καθ' ἃς ἡ ἄμεσος παροχὴ ἰατρικῆς περιθάλψεως ἐν νοσοκομείῳ θεωρεῖται ἐπιβεβλημένη ἐκ τῆς καταστάσεως τοῦ ἀσθενοῦς, ἐκ δὲ τῆς ἀναβολῆς ἐπίκειται κίνδυνος. Ἐν περιπτώσει ἐκπροθέσμου ἀναγγελίας τὰ Ταμεῖον βαρύνεται μὲ τὴν δαπάνην νοσηλείας ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ὡς ἄνω ἀναγγελίας τῆς εἰσόδου του ἐν θεραπευτηρίῳ.

7. Ἡ ὑπὸ τοῦ Ταμείου διδομένη ἔγκρισις πρὸς νοσηλείαν ἀσθενοῦς ἐν νοσοκομείῳ ἰσχύει δι' ὡρισμένον χρόνον, καθοριζόμενον ὑπὸ τοῦ Ἀρχιάτρου μετὰ γνώμην τοῦ θεράποντος ἰατροῦ. Ὁ χρόνος οὗτος δύναται νὰ παραταθῇ κατὰ τὰς πραγματικὰς ἀνάγκας τοῦ ἀσθενοῦς, ἀλλ' οὐχὶ καὶ πέραν τοῦ ἑξαμήνου διὰ τὴν αὐτὴν ἀσθένειαν μετὰ σύμφωνον γνώμην καὶ τῆς οἰκείας Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς.

Εἰς ἐντελῶς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. λαμβανομένης μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ταμείου νὰ παραταθῇ ἡ νοσοκομειακὴ περίθαλψις μέχρι ἑνὸς ἐτέρου τριμήνου.

Ἄρθρον 13.

Σανατοριακὴ περίθαλψις.

1. Ἡ σανατοριακὴ περίθαλψις περιλαμβάνει τὴν ἐν σανατορίῳ περίθαλψιν τῶν πασχόντων ἐκ φυματιώσεως καὶ ἐχόντων ἔνδειξιν νοσηλείας ἐν σανατορίῳ, κατὰ τὸν προσήκοντα ἐπιστημονικὸν τρόπον βεβαιουμένης, ἄνευ οὐδεμιᾶς συμμετοχῆς τοῦ περιθαλπομένου εἰς τὰς δαπάνας ἰατρικῆς καὶ φαρμακευτικῆς περιθάλψεως.

2. Ἡ σανατοριακὴ περίθαλψις παρέχεται εἰς συμβεβλημένα μετὰ τοῦ Ταμείου καὶ νομίμως λειτουργοῦντα ἐν τῇ Χώρᾳ σανατόρια.

3. Ἡ διάρκεια τῆς σανατοριακῆς περιθάλψεως ὁρίζεται κατὰ περίπτωσιν παρὰ τῆς Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς Φυματικῶν τοῦ Ταμείου, δὲν δύναται δὲ νὰ παραταθῇ αὕτη πέραν τῶν 18 μηνῶν, ἐκτὸς ἂν συντρέχῃ περίπτωσις ἐφαρμογῆς ἀμφοτεροπλεύρου τεχνητοῦ πνευμοθώρακος ἢ ἀνάγκη ἐφαρμογῆς θωρακοπλαστικῆς ἢ ἄλλης παρεμφεροῦς ἐπεμβάσεως καὶ γενικῶς εἰς περιπτώσεις ἀνάγκης συνεχοῦς καὶ ἀμέσου παρακολουθήσεως πρὸς ἐφαρμογὴν ἐνεργητικῆς τεχνικῆς θεραπείας, ὁπότε δύναται ἡ σανατοριακὴ περίθαλψις νὰ παραταθῇ μέχρι πέρατος τῆς θεραπείας, οὐχὶ δὲ πάντως πέραν τῶν 24 μηνῶν ἐν συνόλῳ. Ὡσαύτως εἰς ὅλως ἐκτάκτους περιπτώσεις δύναται νὰ παραταθῇ ἡ σανατοριακὴ περίθαλψις μέχρι 36 τὸ πολὺ μηνῶν.

Ἡ ἔγκρισις πρὸς εἰσαγωγὴν ἐν σανατορίῳ παρέχεται πάντοτε ἐκ τῶν προτέρων δι' ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Παροχῶν Ἀσθενείας, εἰσηγήσει τοῦ θεράποντος ἰατροῦ καὶ μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς Φυματικῶν τοῦ Ταμείου. Ἡ τελευταία αὕτη καθορίζει καὶ τὸ σανατόριον εἰς ὃ θὰ εἰσαχθῇ ὁ ἀσθενής, μὴ παρεχομένου αὐτῷ δικαιώματος ἐπιλογῆς.

4. Οἱ ἔχοντες ἐνδείξιν νοσηλείας ἐν σανατορίοις καὶ ἀρνούμενοι τὴν εἰς σανατόριον εἰσαγωγὴν των στεροῦνται τοῦ δικαιώματος οἱασδήποτε ἀσφαλιστικῆς παροχῆς ἐκ τοῦ Ταμείου διὰ τὴν πάθησίν των ταύτην μέχρις οὗ ὁ πάσχων ἀποδεχθῇ τὴν εἰσαγωγὴν του ἐν σανατορίῳ

Αἱ διατάξεις τῶν παραγρ. 3 καὶ 4 τοῦ προηγουμένου ἄρθρου 12 ἔχουν ἐφαρμογὴν καὶ ἐν προκειμένῳ.

5. Μετὰ 18 μηνῶν ἢ καὶ μικροτέρας διαρκείας νοσηλείαν ἐν σανατορίῳ, ἐφ' ὅσον ἔχει κλινικῶς ἰαθῇ ὁ ἀσθενὴς (ἀρνητικὰ πτύελα διαπιστωθέντα εἰς ἐπανειλημμένας ἐξετάσεις) τὸ Δ. Σ. δύναται νὰ ἀποφασίσῃ μετὰ γνωμάτευσιν τῆς Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς Φυματικῶν τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ ἀσθενοῦς εἰς εἰδικὸν ἀναρρωτήριον καὶ τὴν παραμονήν του ἐν αὐτῷ μέχρις ἓξ τὸ πολὺ μηνῶν.

Ἐπὶ συνεχίσεως τῆς νοσηλείας εἰς ἀναρρωτήριον καὶ ἐφ' ὅσον ἤθελε διαπιστωθῇ ὑπὸ τῆς Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς Φυματικῶν ἡ δυνατότης ἐξόδου τοῦ ἀσθενοῦς ἐκ τοῦ ἀναρρωτηρίου ἄνευ βλάβης τῆς ὑγείας του, τὸ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου δύναται νὰ ἐγκρίνῃ τὴν χορήγησιν ἐφ' ἅπαξ χρηματικοῦ ποσοῦ μέχρι τῆς ἀξίας νοσηλείων ἐν ἀναρρωτηρίῳ δύο μηνῶν.

Ἐφ' ὅσον τὸ Ταμεῖον δὲν διαθέτει ἀναρρωτήρια δύναται νὰ συμβάλλεται μετ' ἄλλου Ὀργανισμοῦ, παρὰ τοῦ ὁποίου ἔχει ἱδρυθῇ καὶ λειτουργεῖ ἀναρρωτήριον, καταλλήλων διὰ τὸν ἀνωτέρω σκοπόν.

Δι' ὅσους ἐκ τῶν ἀσθενῶν δὲν ἔχει ἐπιτευχθῇ σταθερὰ δεκτίμασις (κλινικὴ ἕξις) δέον νὰ εἰσάγωνται μετὰ γνώμην τῆς Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς Φυματικῶν εἰς εἰδικὰ ἀπομονωτήρια, ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν τοιαῦτα, ἄλλως παρατείνεται ἡ νοσηλεία των ἐν σανατορίῳ μέχρι τῆς συνταξιοδοτήσεως, ἐφ' ὅσον κέκτηνται τὰς σχετικὰς προϋποθέσεις, οὐχὶ δὲ πάντως πέραν τῶν 36 μηνῶν ἐν συνόλῳ.

6. Δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Ταμείου, ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, νὰ συσταθῇ εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Ἀττικῆς εἴτε ἀπὸ κοινοῦ μετ' ἄλλου ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ, εἴτε μόνον ὑπὸ τοῦ Ταμείου ἴδιον ἀναρρωτήριον, εἰς ὃ θὰ εἰσάγωνται οἱ ἡσφαλισμένοι, οἵτινες ὁδηγοῦνται τῆς γνωματεύσεως τῆς Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ταμείου ἔχουν ἀνάγκην ἀεροθεραπείας ὡς πάσχοντες ἐκ πνευμονικῶν παθήσεων ἢ ἄλλης νόσου, δι' ἣν ἐνδείκνυται ἡ ἐν ἀναρρωτηρίῳ νοσηλεία.

Δι' εἰδικοῦ Κανονισμοῦ καταρτιζομένου ὑπὸ τοῦ Δ. Σ. καὶ ἐγκρινομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας θέλουν καθορισθῇ τὰ τῆς ὀργανώσεως καὶ ἐν γένει λειτουργίας τοῦ ἀναρρωτηρίου ἐν περιπτώσει συστάσεώς του ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη συναφὴς λεπτομέρεια. Ἡσφαλισμένοι ἀρνούμενοι νὰ εἰσαχθοῦν εἰς τὸ ἀναρρωτήριον στεροῦνται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. αὐτοῦ τοῦ δικαιώματος οἱασδήποτε παροχῆς εἰς χρῆμα ἐκ τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

Ἄρθρον 14.

Πρόσθετος περίθαλψις.

Ἡ πρόσθετος περίθαλψις περιλαμβάνει κατὰ τὰ ἐν τοῖς ἑπομένοις ἄρθροις 15-19 εἰδικώτερον ὁριζόμενα:

α) Τὴν ἐφαρμογὴν ἠλεκτροθεραπειῶν, μηχανοθεραπειῶν καὶ λοιπῶν συναφῶν εἰδικῶν θεραπειῶν.

β) Τὴν παροχὴν παντὸς εἴδους προθέσεων καὶ ἑτέρων βοηθητικῶν θεραπευτικῶν μέσων, καὶ

γ) Τὴν παροχὴν λουτροθεραπείας.

Ἄρθρον 15.

Ἀκτινοθεραπεῖαι καὶ προθέσεις.

1. Εἰς τοὺς ἡσφαλισμένους τοῦ Ταμείου παρέχονται, εἴτε εἰς τὰς ἰδίας αὐτοῦ ἐγκαταστάσεις, ἐφ' ὅσον διαθέτει τοιαύτας, εἴτε εἰς τὰς διὰ συμβάσεως ἐξασφαλιζομένας τοιαύτας ἑτέρων Ἱδρυμάτων, Ὀργανισμῶν κλπ. ἡ ἰδιωτῶν, ἀκτινοθεραπεῖαι, τεχνηταὶ ὑπεριώδεις ἀκτῖνες, θεραπεῖαι διὰ γαλβανικοῦ καὶ φαραδικοῦ ρεύματος, διὰ θερμοῦ ἀέρος, ἠλεκτρόλουτρα, φωτοθεραπεῖαι, φωτόλουτρα καὶ ἐν γένει, πάσης φύσεως μηχανοθεραπεῖαι ἢ ἄλλαι εἰδικαὶ θεραπεῖαι.

2. Ὡσαύτως παρέχονται ὑπὸ τοῦ Ταμείου εἰς τοὺς ἡσφαλισμένους του τὰ πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ὑγείας ἢ τῆς ἀπαγγελματικῆς των ἱκανότητος ἢ πρὸς ἀνακούφισιν νοσηρᾶς καταστάσεως ἀναγκαῖα διαρκοῦς χρήσεως βοηθητικὰ θεραπευτικὰ μέσα, οἷα κηλεπίδεσμοι, ὀμφαλεπίδεσμοι, ζῶναι, στηθόδεσμοι, ἐλαστικαὶ περικνημίδες, πέλματα πλατυποδίας, ἀναρτῆρες παντὸς εἴδους προθέσεις, ὡς τεχνητὰ μέλη καὶ τεχνητοὶ ὀφθαλμοί, ὀρθοπαιδικαὶ συσκευαί, ἀκουστικὰ μηχανήματα.

Εἴδη ὑποκείμενα εἰς φθορὰν ἀντικαθίστανται καὶ ἐπιδιορθοῦνται δαπάναις τοῦ Ταμείου, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ἀρχιάτρου, βεβαιούσης ὅτι εἶναι ἡ φθορὰ συνέπεια κανονικῆς καὶ ἐπὶ τὸν προσήκοντα χρόνον χρησιμοποιήσεως τοῦ εἴδους.

3. Θεραπευτικὰ μέσα καὶ ὄργανα παροδικῆς χρήσεως, οἷον συσκευαὶ εἰσπνοῶν, ἠλεκτρισμῶν, θερμοῦ ἀέρος, θερμογόνοι συσκευαὶ ἢ φιάλαι, βακτηρίαι κλπ., ἐφ' ὅσον ταῦτα δύνανται νὰ χρησιμοποιῶνται ἀλληλοδιαδόχως ὑπὸ πλειόνων προσώπων ἄνευ κινδύνου τῆς ὑγείας των δύνανται νὰ παρέχωνται ὑπὸ τοῦ Ταμείου εἰς τοὺς ἡσφαλισμένους πρὸς χρῆσιν δι' ὡρισμένον χρόνον, μεθ' ὃν δέον νὰ ἐπιστρέφωνται καθαρὰ καὶ εἰς ἣν κατάστασιν παρεδόθησαν.

Δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. δύναται νὰ καθορισθῇ ποσόν, ὅπερ οἱ ἡσφαλισμένοι ὀφείλουσι νὰ καταθέτωσι κατὰ τὸν δανεισμὸν τῶν ἄνω εἰδῶν ὡς ἐγγύησιν διὰ τὴν ἐπιστροφὴν ἢ πρὸς κάλυψιν τῆς ἀπαιτηθησομένης δαπάνης δι' ἐπιδιόρθωσιν ὑλαβῶν ὀφειλομένων εἰς ὑπαιτιότητα τοῦ λαβόντος καὶ οὐχὶ εἰς τὴν ἐκ τῆς συνήθους χρήσεως φθοράν.

Δαπάναι ἐπισκευῶν γενομένων ἀπ' εὐθείας παρὰ τῶν ἡσφαλισμένων δὲν ἀποδίδονται ὑπὸ τοῦ Ταμείου.

Ἄρθρον 16.

Ὀμματοϋάλια.

Τὸ Ταμεῖον παρέχει ὀμματοϋάλια εἰς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην τοιούτων.

Ἡσφαλισμένος λαβὼν ὀμματοϋάλια δὲν δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ νέα τοιαῦτα πρὸ τῆς παρελεύσεως διετίας ἀπὸ τῆς παροχῆς, ἐκτὸς ἐὰν κατέστη ἐν τῷ μεταξὺ ἀναγκαία ἡ προμήθεια νέων, ἕνεκα μεταβολῆς ἐπελθούσης εἰς τὴν ὅρασιν αὐτοῦ, προσηκόντως διαπιστουμένης.

Ἡ προμήθεια ὀμματοϋαλίων δέον νὰ γίνῃ ἐντὸς 15ημέρων ἀπὸ τῆς ἐγκρίσεώς της, ἄλλως δὲν βαρύνει τὸ Ταμεῖον.

Ἐπὶ τῆς ἐγκρίσεως ἀναγράφεται τὸ εἰδικὸν ἢ εἰδικὰ καταστήματα, παρ' οἷς δέον νὰ γίνῃ ἡ προμήθεια τῶν ὀμματοϋαλίων ἐκ τῶν συμβεβλημένων μετὰ τοῦ Ταμείου.

Προμήθεια γενομένη παρ' ἄλλῳ πωλητῇ ἀναγνωρίζεται ὑπὸ τοῦ Ταμείου καὶ ἀποδίδεται εἰς τὸν ἡσφαλισμένον τὸ καταβληθὲν ἀντίτιμον μόνον ἐφ' ὅσον τὸ ὑποδειχθὲν ἢ ὑποδειχθέντα καταστήματα ἤθελον βεβαιώσει ἐπὶ τῆς ἐγκρίσεως, ὅτι ἐστεροῦντο τοῦ εἴδους, ὅταν ἐζητήθη παρὰ τοῦ ἡσφαλισμένου.

Ἡσφαλισμένοι προμηθευόμενοι εἶδος διάφορον τοῦ ἐν τῇ ἐγκρίσει ἀναγραφομένου καταβάλλουν ἐξ ἰδίων τὸ ἀντίτιμον.

Τὸ Ταμεῖον δὲν ἀναλαμβάνει τὴν δαπάνην τῆς ἐπιδιορθώσεως ὀμματοϋαλίων.

Ἄρθρον 17.

Τεχνητοὶ ὀδόντες.

1. Τεχνητοὶ ὀδόντες καὶ ἐν γένει ὀδοντικαὶ προθέσεις, κύριαι καὶ βοηθητικαί, παρέχονται ὑπὸ τοῦ Ταμείου εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου, ἐφ' ὅσον αὗται εἶναι ἀπαραίτητοι πρὸς ἀνάκτησιν ἢ διατήρησιν τῆς ὑγείας αὐτῶν.

2. Πᾶσα προθετικὴ ὀδοντικὴ ἐργασία ἐκτελεῖται διὰ συνήθων ὑλικῶν, ἀποκλειομένης τῆς χρησιμοποιήσεως χρυσοῦ ἢ ἄλλου πολυτίμου μετάλλου ἢ πορσελάνης. Ἐὰν ὁ ἠσφαλισμένος ἀπαιτήσῃ τὴν χρησιμοποίησιν τοιούτων ὑλικῶν ὀφείλει νὰ καταβάλῃ τὴν προκύπτουσαν ἐπὶ πλέον δαπάνην εἰς ὑλικὸν καὶ ἐργασίαν.

3. Ἡ ἐπιδιόρθωσις ὀδοντικῶν προθέσεων φθαρεισῶν συνεπείᾳ κανονικῆς χρήσεως δύναται νὰ ζητηθῇ ὑπὸ τοῦ ἠσφαλισμένου μόνον μετὰ πάροδον πενταετίας ἀπὸ τῆς ὁριστικῆς παραδόσεως αὐτῶν, ἀποδεικνυομένης διὰ βεβαιώσεως τοῦ οἰκείου ἰατροῦ, ἀντικατάστασις δὲ καταστραφεισῶν τοιούτων μόνον μετὰ πάροδον ὀκταετίας.

Προθέσεις ἀπολεσθεῖσαι ὑπὸ τοῦ ἠσφαλισμένου ἢ καταστραφεῖσαι λόγῳ μὴ κανονικῆς χρήσεως δὲν ἀντικαθίστανται ὑπὸ τοῦ Ταμείου.

Ἄρθρον 18.

Λουτροθεραπεία.

1. Ἡ λουτροθεραπεία περιλαμβάνει τὴν χρησιμοποίησιν τεχνητῶν λουτρῶν ἐν ὑδροθεραπευτηρίοις ἢ αὐτοφυῶν λουτρῶν ἢ λασπολούτρων ἐπὶ τῇ συμμετοχῇ τοῦ λουομένου εἰς τὸ 1/3 τῆς σχετικῆς δαπάνης ἑκάστου λουτροῦ.

2. Δὲν δύναται νὰ παρασχεθῇ λουτροθεραπεία εἰς αὐτοφυῆ λουτρὰ εἰς πλείονας τῶν 200 κατ' ἔτος ἠσφαλισμένων.

Οἱ ἀποστελλόμενοι πρὸς θεραπείαν εἰς αὐτοφυῆ λουτρὰ ἠσφαλισμένοι ὁρίζονται ὑπὸ τῆς ἐν τῷ Κέντρῳ λειτουργούσης Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ταμείου προτιμωμένων τῶν ἐμφανιζόντων σοβαρωτέρας ἐνδείξεις.

3. Ἐπὶ χρησιμοποιήσεως αὐτοφυῶν λουτρῶν κειμένων ἐκτὸς τοῦ τόπου τῆς διαμονῆς τοῦ ἠσφαλισμένου παρέχεται εἰς τοῦτον διπλοῦν ἐπίδομα ἀσθενείας δι' ὅσας ἡμέρας θέλει διαρκέσει ἡ λουτροθεραπεία κατὰ τὴν γνωμάτευσιν τῆς Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ταμείου. Τὸ ἥμισυ τοῦ ἐπιδόματος τούτου προκαταβάλλεται εἰς τὸν ἠσφαλισμένον ἅμα τῇ ἀναχωρήσει διὰ τὸν τόπον τῆς λουτροθεραπείας, τὸ δὲ ἕτερον ἥμισυ ὡς ἐπίσης καὶ τὸ ἀντίτιμον τῶν εἰσιτηρίων τῶν λουτρῶν ἀποστέλλεται εἰς αὐτὸν διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς εἰς τὸν τόπον τῶν λουτρῶν καὶ ἅμα τῷ πέρατι τούτων. Ἐπίσης παρέχονται καὶ τὰ ἔξοδα μεταβάσεως καὶ ἐπιστροφῆς εἰς τὰ λουτρὰ διὰ τῆς συντομωτέρας ὁδοῦ καὶ τοῦ εὐθηνοτέρου μέσου (εἰσιτήριον γ' θέσεως) ὡς καὶ πρόσθετος ἡμερησία ἀποζημίωσις καθοριζομένη ἑκάστοτε δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου καὶ μέχρι δραχ. 10.000 πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς δαπάνης ἐνοικίου εἰς τὸν τόπον τῶν λουτρῶν. Ἐπὶ λουτροθεραπείας εἰς λουτρὰ κειμένα πλησίον τοῦ τόπου διαμονῆς τοῦ ἠσφαλισμένου καταβάλλονται μόνον τὰ ἐνδεχομένως ἀναγκαῖα ἔξοδα μεταβάσεως καὶ ἐπιστροφῆς. Ὡς λουτρικὴ περίοδος ἑκάστου ἔτους ὁρίζεται τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 15 Ἰουνίου μέχρι 15 Ὀκτωβρίου.

Ἠσφαλισμένοι, δικαιωθέντες τῶν λόγῳ λουτροθεραπείας παροχῶν, ἐφ' ὅσον ἤθελε διαπιστωθῇ ὅτι δὲν ὠφελήθησαν πράγματι εἰς λουτροθεραπείαν πλὴν τῶν ἄλλων νομίμων συνεπειῶν τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τῶν Καταστατικῶν διατάξεων τοῦ Ταμείου, στεροῦνται δι' ὑποφάσεως τοῦ Δ. Σ. τοῦ δικαιώματος λουτροθεραπείας.

Τὸ Δ. Σ. θέλει καθορίσει δι' ἀποφάσεως του τὰ ὑποβλητέα πρὸς βεβαίωσιν τῆς ὑποβολῆς εἰς λουτροθεραπείαν δικαιολογητικά, ἅτινα καὶ δέον νὰ προσάγωνται πρὸ τῆς καταβολῆς τοῦ ἐπιδόματος στέγης καὶ τῶν ἐξόδων μεταβάσεως καὶ ἐπιστροφῆς εἰς τὰς πηγάς.

Οἱ ἠσφαλισμένοι ὑποχρεοῦνται νὰ μεταβαίνουν εἰς τὰ ὑπὸ τῆς Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ταμείου ὑποδεικνυόμενα αὐτοφυῆ λουτρά, μὴ δικαιούμενοι οὐδεμιᾶς παροχῆς ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει.

Ἄρθρον 19.

Διαδικασία παροχῆς προσθέτου περιθάλψεως.

Αἱ περὶ ὧν τὰ ἄρθρα 15-17 τοῦ παρόντος παροχαὶ προσθέτου περιθάλψεως χορηγοῦνται δι' ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Παροχῶν Ἀσθενείας μετὰ γνωμάτευσιν τῆς ἐν τῷ Κέντρῳ λειτουργούσης Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ταμείου.

Ἄρθρον 20.

Συμμετοχὴ εἰς τὰς δαπάνας περιθάλψεως.

1. Ἰατρικὴ, νοσοκομειακὴ καὶ σανατοριακὴ περίθαλψις παρέχονται ἄνευ οἱασδήποτε συμμετοχῆς τοῦ περιθαλπομένου εἰς τὴν δαπάνην αὐτῶν βαρυνούσαν ἐξ ὁλοκλήρου τὸ Ταμεῖον. Εἰς τὴν ἰατρικὴν περίθαλψιν ἀνήκουν καὶ αἱ πάσης φύσεως παρακλινικαὶ ἐξετάσεις.

2. Ἡ φαρμακευτικὴ περίθαλψις βαρύνει, προκειμένου μὲν περὶ καινῶν φαρμάκων κατὰ τὸ 1/7 τὸν περιθαλπόμενον καὶ κατὰ τὰ 6/7 τὸ Ταμεῖον, προκειμένου δὲ περὶ ἰδιοσκευασμάτων κατὰ τὸ 1/4 τὸν περιθαλπόμενον καὶ κατὰ τὰ 3/4 τὸ Ταμεῖον, ἐκτὸς ἂν πρόκειται περὶ ἀντισυφιλικῶν καὶ ἀντιφυματικῶν φαρμάκων καινῶν καὶ ἰδιοσκευασμάτων, δι' ἃ οὐδεμία καταβάλλεται συμμετοχὴ παρὰ τοῦ συφιλιδικοῦ ἢ φυματικοῦ περιθαλπομένου.

3. Κατὰ τὴν χορήγησιν τῶν παροχῶν τῆς προσθέτου περιθάλψεως ὁ εἰς ὃν χορηγοῦνται αὗται συμμετέχει ὑποχρεωτικῶς εἰς τὸ 1/3 τῆς δαπάνης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ IIIα.

Ἄρθρον 21.

Ἐπίδομα Ἀσθενείας.

1. Ἐὰν ὁ ἠσφαλισμένος, οὐχὶ δὲ καὶ ὁ συνταξιοῦχος, συνεπείᾳ ἀσθενείας, μὴ ὀφειλομένης εἰς δόλον αὐτοῦ, καταστῇ ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν καὶ συνεπείᾳ ταύτης ἀπέχει τῆς ἐργασίας του, δικαιοῦται ἡμερησίου χρηματικοῦ ἐπιδόματος (ἐπίδομα ἀσθενείας).

2. Τὸ Ταμεῖον δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. τούτου νὰ διακόπτῃ, εἰσηγήσει τοῦ Ἀρχιάτρου, τὴν καταβολὴν τοῦ ἐπιδόματος ἢ νὰ παρέχῃ μέρος μόνον τούτου, ὁσάκις διαπιστοῦται προσηκόντως ὅτι ὁ δικαιοῦχος ἐπεδείνωσε τὴν κατάστασιν τῆς ὑγείας του συνεπείᾳ μὴ τηρήσεως τῶν ἐκ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἐπιβαλλομένων ἐκ τῆς ἀσθενείας ὑποχρεώσεων.

3. Τὸ ἐπίδομα ἀσθενείας καταβάλλεται μόνον ἐπὶ ἀνικανότητος παρατεινομένης πέραν τῶν 5 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀναγγελίας αὐτῆς εἰς τὸ Ταμεῖον καὶ ἐφ' ὅσον διαρκεῖ αὕτη, τὸ πολὺ δὲ ἐπὶ 180 ἡμέρας διὰ τὴν αὐτὴν ἀσθένειαν.

4. Τὸ ποσὸν τοῦ ἐπιδόματος ἀσθενείας ὁρίζεται ἴσον πρὸς τὰ 60 ο/ο τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 25 ἡμερομισθίου τοῦ ἠσφαλισμένου, παρέχεται δὲ καὶ διὰ τὰς μὴ ἐργασίμους ἡμέρας.

Τὸ κατὰ τ' ἀνωτέρω βασικὸν ἐπίδομα προσαυξάνεται κατὰ 5 ο/ο ἐπὶ τοῦ ἡμερομισθίου δι' ἕκαστον προστατευόμενον μέλος οἰκογενείας ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 8 τοῦ παρόντος ἀναφερομένων καὶ μέχρι 3 τὸ πολὺ μελῶν.

Ἐν περιπτώσει ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν λόγῳ φυματιώσεως καὶ μέχρι τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ πάσχοντος εἰς σανατόριον τὸ κατὰ τὸ ἀνωτέρω βασικὸν ἐπίδομα μετὰ τῶν οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων προσαυξάνεται κατὰ 20 ο)ο.

Ὁ εἰς παντὸς εἴδους θεραπευτήρια, κλινικὰς νοσοκομεῖα, σανατόρια, ἀναρρωτήρια καὶ ἀπομονωτήρια δαπάνας τοῦ Ταμείου νοσηλευόμενος ἠσφαλισμένος οὐχὶ δὲ καὶ συνταξιοῦχος δικαιοῦται ὁλοκλήρου τοῦ βασικοῦ ἐπιδόματος ἀσθενείας, ἐφ' ὅσον συντηρεῖ δύο τοὐλάχιστον μέλη οἰκογενείας ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 8 ὁριζομένων, μειουμένου τοῦ ποσοῦ τούτου εἰς τὰ 2)3. ἐφ' ὅσον ὁ προστατευόμενος συντηρεῖ ἓν μέλος οἰκογενείας καὶ εἰς τὸ 1)3 ἐὰν δὲν δαρύνεται ὁπωσδήποτε μὲ τὴν συντήρησιν μέλους οἰκογενείας.

5. Ἐφ' ὅσον ὁ ἠσφαλισμένος λαμβάνει ἀντιμισθίαν παρὰ τοῦ ἐργοδότου του κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας του λόγῳ ἀσθενείας, τὸ ἐπίδομα ἀσθενείας μειοῦται εἰς τρόπον ὥστε τὸ σύνολον τῆς ἀντιμισθίας καὶ τοῦ ἐπιδόματος ἀσθενείας νὰ μὴ ὑπερβαίνῃ τὴν ἀντιμισθίαν ἣτις καταβάλλετο εἰς τὸν ἠσφαλισμένον πρὸ τῆς ἐκδηλώσεως τῆς ἀνικανότητος.

Ὁ περιορισμὸς οὗτος δὲν ἰσχύει ἐφ' ὅσον ὁ ἠσφαλισμένος πάσχει ἐκ φυματιώσεως καὶ δὲν τυγχάνει σανατοριακῆς περιθάλψεως ἡ ἀσθένεια τοῦ πάσχοντος συμπίπτει πρὸς τὸν χρόνον τῆς κατὰ τὸν Νόμον 3239)15 ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν

6. Τὸ ἐπίδομα ἀσθενείας προκαταβάλλεται εἰς τὸν δικαιοῦχον ἢ τὸν νόμιμον αὐτοῦ ἀντιπρόσωπον ἅμα τῇ διαπιστώσει τῆς ἀνικανότητος καὶ διὰ τὸν ἀριθμὸν καθορισθέντα κατὰ πρόβλεψιν χρόνον διαρκείας αὐτῆς, ἀποκλειομένης πάντως τῆς προκαταβολῆς ἐπιδομάτων διὰ πλείονας τῶν 30 ἡμερῶν.

Ἡ καταβολὴ τοῦ ἐπιδόματος ἀσθενείας μέχρι 10 ἡμερῶν ἐνεργεῖται διὰ μὲν τὴν Κεντρικὴν Ὑπηρεσίαν δι' ἀποφάσεως τοῦ Διευθυντοῦ, διὰ δὲ τὰ Ὑποκαταστήματα καὶ Ἀσφαλ(κὰς Ὑπ)τὰς δι' ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου Προϊσταμένου τοῦ Ὑπ)τος ἢ Προέδρου τῆς Ἀσφ. Ὑπ)πῆς καὶ κατόπιν γνωματεύσεως τοῦ θεράποντος ἰατροῦ τοῦ Ταμείου.

Προκειμένου περὶ ἠσφαλισμένων, ὧν ἡ ἀνικανότης παρατείνεται πέραν τῶν 10 ἡμερῶν, διὰ τὴν συνέχισιν τῆς καταβολῆς τοῦ ἐπιδόματος ἀπαιτεῖται διὰ μὲν τὴν Κεντρικὴν Ὑπηρεσίαν ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς Παροχῶν Ἀσθενείας μετὰ γνώμην τῆς οἰκείας Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς, διὰ δὲ τὰ Ὑποκαταστήματα καὶ Ἀσφαλιστικὰς Ὑποεπιτροπὰς καὶ διὰ χρονικὸν διάστημα μέχρι 2 μηνῶν ἀπόφασις τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς τοῦ Ὑποκαταστήματος ἢ τῆς Ἀσφ. Ὑπ)πῆς μετὰ γνώμην τῆς οἰκείας Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς ἢ ἑλλείψει ταύτης τοῦ ἀρχαιοτέρου παθολόγου ἰατροῦ τοῦ Ταμείου τοῦ Ὑπ)τος ἢ τῆς Ἀσφαλιστικῆς Ὑπ)πῆς.

Προκειμένου περὶ ἐπιδοτήσεως ἠσφαλισμένων διὰ χρονικὸν διάστημα πέραν τῶν 2 μηνῶν ἀπαιτεῖται πάντοτε ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς Παροχῶν Ἀσθενείας μετὰ γνώμην τῆς Κεντρικῆς Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ταμείου.

Προκειμένου περὶ νοσηλευομένων ἐν Θεραπευτηρίοις δαπάναις τοῦ Ταμείου, τὸ ἐπίδομα καταβάλλεται εἰς μὲν τοὺς ἠσφαλισμένους (Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς) τῆς Κεντρικῆς ὑπηρεσίας ἐντολῇ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ταμείου, εἰς δὲ τοὺς ἠσφαλισμένους τῶν Ὑποκαταστημάτων καὶ Ἀσφαλιστικῶν Ὑποεπιτροπῶν ὑπὸ τοῦ Προϊσταμένου τοῦ οἰκείου Ὑποκαταστήματος ἢ τοῦ Προέδρου τῆς οἰκείας Ἀσφαλιστικῆς Ὑποεπιτροπῆς, ἄνευ ἑτέρας τινὸς διατυπώσεως.

Ἄρθρον 22.

Ἐπίδομα κυοφορίας, λοχείας καὶ θηλάσεως

1. Αἱ ἠσφαλισμέναι τοῦ Ταμείου οὐχὶ καὶ οἱ συνταξιοῦχοι τούτου δικαιοῦνται ἐπὶ ἓξ ἑβδομάδας πρὸ τοῦ τοκετοῦ καὶ ἐπὶ ἴσον χρόνον μετ' αὐτὸν ἡμερησίου ἐπιδόματος κυοφορίας καὶ λοχείας

Ἡ ἡμέρα τῆς ἐνάρξεως τῆς πρὸ τοῦ τοκετοῦ περιόδου ἀνικανότητος λόγῳ κυοφορίας ὁρίζεται δᾶσει γνωματεύσεως ἰατροῦ τοῦ Ταμείου, αὕτη δὲ λήγει πάντοτε τὴν τελευταίαν ἡμέραν τῆς 6ης ἑβδομάδος, ἐὰν δὲ ὁ τοκετὸς ἐπέλθῃ πρὸ τοῦ καθοριοθέντος χρονικοῦ σημείου τὴν ἡμέραν τοῦ τοκετοῦ.

2. Τὸ ἐπίδομα κυοφορίας καὶ λοχείας καταβάλλεται ἐφ' ὅσον ἡμέρας τῆς ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ περιόδου ἡ ἠσφαλισμένη, οὐχὶ δὲ καὶ ἡ συνταξιοῦχος, ἀπέχει τῆς ἐργασίας της, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν μὴ ἐργασίμων ἡμερῶν.

3. Ἐν περιπτώσει τοκετοῦ ἡ ἠσφαλισμένη δικαιοῦται ἐπιδόματος θηλάσεως ἐπὶ 60 ἡμέρας μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ ἐπιδόματος λοχείας καὶ ἐφ' ὅσον τὸ νεογνὸν εὑρίσκεται ἐν ζωῇ.

Ἐὰν ἡ ἠσφαλισμένη ἀποθάνῃ πρὸ τῆς λήξεως τοῦ χρόνου παροχῆς τοῦ ἐπιδόματος καταβάλλεται τὸ ἐπίδομα διὰ τὰς ὑπολοίπους ἡμέρας εἰς τὸν κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ταμείου ἐπιμελούμενον τῆς συντηρήσεως τοῦ βρέφους.

4. Τὸ ποσὸν τοῦ ἐπιδόματος κυοφορίας, λοχείας καὶ θηλάσεως ὁρίζεται ἴσον πρὸς τὰ 2)3 τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 25 ἡμερησίου μισθοῦ.

5. Τὰ ἐπιδόματα κυοφορίας, λοχείας καὶ θηλάσεως προκαταβάλλονται καθ' ἑκάστην ἑβδομάδα, δᾶσει δικαιολογητικῶν ὁριοθησομένων ὑπὸ τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου, ἀποφάσει τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ταμείου ἢ τῶν Προϊσταμένων Ὑπ)των καὶ τῶν Προέδρων τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ὑποεπιτροπῶν.

Ἄρθρον 23.

Δαπάναι μετακινήσεως.

Ἐὰν ἐν τῷ τόπῳ διαμονῆς τοῦ ἀσθενοῦς ἠσφαλισμένου δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ νοσηλεία ἐν νοσοκομείῳ καὶ γενικῶς ἡ παροχὴ τῆς ζητούσης εἰδικῆς ἰατρικῆς ἀντιλήψεως, ἣν ἀπαιτεῖ ἡ ἀσθένειά του, τὸ Ταμεῖον συμμετέχει εἰς τὰς δαπάνας πρὸς μετάβασιν καὶ ἐπιστροφὴν τοῦ ἀσθενοῦς, ἐν ἀνάγκῃ δὲ καὶ ἑνὸς συνοδοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ τόπου τῆς διαμονῆς εἰς τὸ πλησιέστερον κέντρον, εἰς ὃ εἶναι δυνατὸν νὰ παρασχεθῇ εἰς αὐτὸν ἡ ζητουμένη ἰατρικὴ ἢ νοσοκομειακὴ περιθάλψις.

Περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς μετακινήσεως ἀσθενοῦς καὶ τῆς παρακολουθήσεως αὐτοῦ παρὰ συνοδοῦ ἀποφαίνεται ὁ προϊστάμενος τοῦ Ὑπ)τος ἢ ὁ Πρόεδρος τῆς Ἀσφαλιστικῆς Ὑποεπιτροπῆς, μετὰ γνώμην τῆς Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας.

Τὰ ἔξοδα μεταβάσεως καὶ ἐπιστροφῆς τοῦ ἠσφαλισμένου καὶ τοῦ τυχὸν ἀναγκαιοῦντος συνοδοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς κατοικίας εἰς τὸν τόπον τῆς θεραπείας αὐτοῦ ὑπολογίζονται ἐπὶ τῇ βάσει εἰσιτηρίου γ' θέσεως ἐπ' Σιδ)μου καὶ δ' ἐπὶ ἀτμοπλοίου ἢ ἁπλῆς θέσεως ἐπὶ τῶν ἐπικρατεστέρων μέσων ἐπικοινωνίας (αὐτοκινήτου συγκοινωνίας, ἁεν(ινοπλοίου κλπ.) ἐὰν ἡ κατάστασις τῆς ὑγείας του ἐπιβάλλῃ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Προϊσταμένου τοῦ Ὑποκαταστήματος ἢ τοῦ Προέδρου τῆς Ἀσφαλ. Ὑποεπιτροπῆς καὶ μετὰ γνωμάτευσιν τῆς Ὑγειον. Ὑπηρεσίας τὴν ἀνωτέρω μεταφοράν, δύναται τὸ Ταμεῖον νὰ παραχωρήσῃ εἰσιτήριον δ' θέσεως ἐπὶ σιδ)μου. Ἕνεκα ὅμως ἐξαιρετικῶν λόγων δύναται νὰ ἐγκριθῇ ἡ χρησιμοποίησις καὶ ἑτέρων μεταφορικῶν μέσων (ἀεροπλάνου) κλπ.

διαρκούσης της μετακινήσεως και της εκτός του τόπου συνήθους κατοικίας του ασθενούς παραμονής αυτού καταβάλλεται εις τοῦτον το κεκανονισμένον επίδομα ασθενείας, ηὐξημένον κατά 50 ο/ο, εφ' όσον δεν νοσηλεύεται εν θεραπευτηρίω, οπότε δεν καταβάλλεται η ανωτέρω προσαύξησις.

Ο μετακινούμενος ασθενής οφείλει να αναγγελθῇ εντός 24 ωρών από της αφίξεώς του εις την υπηρεσίαν του Ταμείου του Κέντρου εις ο μετακινείται. Άλλως στερείται των εις χρήμα παροχών κατά το από της παρόδου των 24ώρου και μέχρι της αναγγελίας του χρονικόν διάστημα.

Άρθρον 24

Έξοδα κηδείας.

1. Εν περιπτώσει θανάτου ησφαλισμένου ή συνταξιούχου το Ταμείον καταβάλλει δι' έξοδα κηδείας άφ' άπαξ δοθῆμα κατά τα εν τοις επομένοις παραγράφοις ὁριζόμενα.

2. Το δοθῆμα κηδείας ισοῦται επί μεν θανάτου ησφαλισμένου προς 30 ημερομισθια, υπολογιζόμενα κατά τα εν άρθρω 25 ὁριζόμενα, επί δε θανάτου συνταξιούχου προς δύο μηνιαίας συντάξεις του θανόντος.

3. Το δοθῆμα κηδείας καταβάλλεται δόσει ληξιαρχικῆς πράξεως θανάτου του ησφαλισμένου ή συνταξιούχου εις τον ή την σύζυγον ή ελλείψει τοιούτου εις τα τέκνα ή ελλείψει τοιούτων εις τους γονείς του θανόντος ή τους αδελφούς ή τους εγγόνους αὐτοῦ ή ελλείψει τοιούτων εις τον επιμεληθέντα κατά την κρίσιν του Δ.Σ. του Ταμείου της κηδείας του ησφαλισμένου.

Το Ταμείον δύναται επίσης εν περιπτώσει ελλείψεως ή μὴ εγκαίρου αναγγελίας των ως άνω προσώπων να επιμεληθῇ απ' ευθείας της κηδείας του ησφαλισμένου. Εις την περίπτωσιν ταύτην, εφ' όσον υπάρχουν μέλη οικογενείας και συντρέχει περίπτωσις συμβιώσεως, καταβάλλεται εις ταῦτα το τοχόν απομένον υπόλοιπον των εξόδων.

Άρθρον 25.

1. Οι εξελθόντες από 1|1|1949 σωματικοί ησφαλισμένοι εκ σανατορίων ή αναρρωτηρίων ή απομονωτηρίων ως και οι εφεξῆς εξερχόμενοι τούτων δικαιοῦνται εφ' άπαξ δοθῆματος εγκαταστάσεως εκ δρ. 4.000.000. Δεν χορηγεῖται το κατά τα ανωτέρω δοθῆμα εν περιπτώσει καθ' ἣν ο ησφαλισμένος έτυχε του κατά το άρθρ. 13 § δ εφ' άπαξ χρηματικοῦ ποσοῦ ἀξίας νοσηλείων εν αναρρωτηρίω 2 μηνῶν.

2. Ημερομίσθιον, εφ' ού υπολογίζονται αι υπό των διατάξεων του παρόντος Καταστατικού προβλεπόμεναι παροχαί εις χρῆμα, είναι το εκάστοτε ισχύον ημερομίσθιον εις χρῆμα της κατηγορίας εις την οποίαν υπήγετο ο ησφαλισμένος κατά την επέλευσιν της ασφαλιστικῆς περιπτώσεως.

3. Όπου εν τῷ παρόντι Κανονισμῷ αναφέρεται ο όρος «Αρχίατρος», ὡς τοιοῦτος νοεῖται διά μεν την Κεντρικήν Υπηρεσίαν ο προϊστάμενος της Κεντρικῆς Υγειονομικῆς Υπηρεσίας, διά δε τα υποκαταστήματα και τας ασφαλιστικάς υποεπιτροπάς ο προϊστάμενος της Τοπικῆς Υγειονομικῆς Υπηρεσίας και εν ελλείψει τοιούτου ο αρχαιότερος εκ των εν τῷ Υποκαταστήματι ή εν τῇ Ασφαλιστικῇ Υποεπιτροπῇ συμβεβλημένος παθολόγος ιατρός.

4. Όπου εν τῷ παρόντι Κανονισμῷ αναφέρεται ο όρος «Οικεία Υγειονομική Επιτροπή», ὡς τοιαύτη νοεῖται διά μεν την κεντρικήν υπηρεσίαν ή εν Αθήναις λειτουργοῦσα Υγειονομική Επιτροπή, διά τα υποκαταστήματα και τας ασφαλιστικάς υποεπιτροπάς ή οικεία Τοπική Υγειονομική Επιτροπή και εν ελλείψει τοιαύτης ή Υγειονομική Επιτροπή του πλησιεστέρου υποκαταστήματος ή Ασφαλιστικῆς Υποεπιτροπῆς ή της Κεντρικῆς Υπηρεσίας.

5. Μέχρι καταρτίσεως του νέου Κανονισμοῦ Συντάξεων του Ταμείου και διά χρονικόν διάστημα μὴ δυνάμενον πάντως να υπερβῇ τους ἓξ μῆνας από της ισχύος του παρόντος, το υπό του άρθρου 21 § 4 τούτου προβλεπόμενον επίδομα ασθενείας ηὐξημένον κατά την υπό του τρίτου εδαφίου της αὐτῆς παραγράφου εξ 20 ο/ο προσαύξησιν χορηγεῖται εις τους πάσχοντας εκ καρκίνου ή εξ αφαιρέσεως του ενός νεφροῦ και σκληρύνσεως του ετέρου ή εκ σκληρύνσεως αμφοτέρων των νεφρῶν ή εκ νευροψυχοπαθειῶν, έστω και άνευτοι υπερέβησαν τας 180 ημέρας επιδοτήσεως.

Εν Αθήναις τῇ 11ῃ Ιανουαρίου 1950.

7909)662]1950 Απόφ. Υπουργῶν Εργασίας και Εμπορικῆς Ναυτιλίας.

Περί καθορισμοῦ τιμῆς χρήσεως ἀδιαβρόχων καλυμμάτων εἰς Λιμένα Βόλου.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 37 της 25 Φεβρουαρίου 1950)

Έχοντες υπ' όψιν: 1) Τας διατάξεις της παρ. 2 του άρθρ. 3 του Α. Νόμου 381|56 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των Νόμων 5167 και 5944 «περί ρυθμίσεως των εις τους Λιμένας φορτ)κῶν εργασιῶν» 2) Το διά της υπ' αριθ. 699|30)12)49 αναφοράς του Γραφείου Εργασίας Λιμένος Βόλου υποβληθεν ήμιν αντίγραφον πρακτικῶν συνεδριάσεως της Επιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτ)σεων του λιμένος τούτου υπ' αριθ. 140 παρ. 2 της 24|12)49 περί καθορισμοῦ τιμῆς χρήσεως ἀδιαβρόχων καλυμμάτων αποφασίζομεν:

α) Εγκρίνομεν την εν τῷ ανωτέρω πρακτικῷ της Επιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορ)σεων Λιμένος Βόλου ὁριζομένην από της ισχύος της παρούσης τιμὴν χρήσεως ἀδιαβρόχων καλυμμάτων ὡς έχει.

β) Ὁριζομεν, ὅπως ἡ ὡς ἀνω τιμὴ χρήσεως ἀδιαβρόχων καλυμμάτων ισχύσῃ μειωμένη κατά ποσοστόν 10 ο/ο διά τον υπολογισμόν και εξόφλησιν των παρά των Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν οφειλομένων δικαιωμάτων χρήσεως των εν λόγω ἀδιαβρόχων, απορρίπτοντες την εν τῷ ανωτέρω πρακτικῷ προτεινομένην τιμήν.

Εν Αθήναις τῇ 17 Φεβρουαρίου 1950.

7891)634]1950 Απόφ. Υπ]γοῦ Εργασίας.

Περί ἐγκρίσεως πρακτικοῦ Ε. Ρ. Φ. Δ. Γυθείου.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 37 της 25 Φεβρουαρίου 1950)

Έχοντες υπ' όψιν: 1) Τας διατάξεις της παρ. 3 του άρθρ. 3 του κωδ. Νόμου 5167)32 «περί ρυθμίσεως των εις τους Λιμένας φορ)κῶν εργασιῶν» 2) Το διά της υπ' αριθ. 228)114)20)1)50 αναφορᾶς του Προέδρου της Επιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορ)σεων Λιμένος Γυθείου υποβληθεν ήμιν αντίγραφον πρακτικῶν συνεδριάσεως της Επιτροπῆς ταύτης υπ' αριθ. 98|13)1)50 περί καταταξεως της σακευασμένης εις δέματα ξυλείας εις την 4ην παράγραφον της III κατηγορίας του τιμολογίου την υπολογιζομένην κατά κυβικόν, αποφασίζομεν:

Εγκρίνομεν την εν τῷ ανωτέρω πρακτικῷ της Επιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορ)σεων Λιμένος Γυθείου ληφθεῖσαν απόφασιν ὡς έχει.

Η παροῦσα, ἧς ἡ ισχὺς ἀρχεται από της εγκρίσεως

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.— Δενδροανθοκηπουρών

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 1ην Νοεμβρίου 1949, ἡμέραν Τρίτην καὶ ἐν τῷ Καταστήματι τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, παρουσίᾳ τοῦ τμηματάρχου τοῦ τμήματος συλλογικῶν συμβάσεων καὶ μισθῶν Χρ. Ἀποστολάκου, νομίμως ἐξουσιοδοτηθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1485|85| 13-1-1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι: 1) Ἀλέξανδρος Πρίνος, ἐκ μέρους τῆς Ἐθνικῆς Ἑνώσεως Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος, 2) Νικόλαος Σταματελόπουλος, ἐκ μέρους τοῦ Σωματείου Σποροπωλῶν, Φυτοπωλῶν καὶ Δενδροπωλῶν ἡ «Ἁγία Εἰρήνη», 3) Ἰωάννης Πιπίδης, ἐκ μέρους τοῦ Γεωργικοῦ Πιστωτικοῦ Συνεταιρισμοῦ Κηφισιᾶς ἡ «Ἕνωσις» 4) Βασίλειος Σφυρής, ἐκ μέρους τοῦ Γεωργικοῦ Συνεταιρισμοῦ «Ἀγ. Ἐλευθερίας» Πατησίων, ἀφ' ἑνός, καὶ οἱ 1) Ἀνδρέας Κυριακόπουλος, ἐκ μέρους τῆς Γ.Σ.Ε.Ε., 2) Βασίλειος Ράπτης, ἐκ μέρους τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου Ἀθηνῶν, 3) Κων)ντινος Κοιλιαρίδης Πρόεδρος καὶ 4) Νικόλαος Δούτζης, Γεν. Γραμματεὺς τῆς Ἀνθοκηπουρικῆς Ἑνώσεως τῆς Ἑλλάδος ἀφ' ἑτέρου, ἁπαντες νομίμως ἐξουσιοδοτημένοι ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ὀργάνων τῶν Ὀργανώσεων, τὰς ὁποίας ἐκπροσωποῦσιν, ἀπεφάσισαν τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, δι' ἧς συμφωνοῦνται τὰ κάτωθι:

1ον) Καθορίζονται τὰ κατώτατα ὅρια τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἀνθοκηπουρῶν τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, ὡς ἀκολούθως:

Μαθητευομένων		
Μὲ ὑπηρεσίαν μέχρις 6 μηνῶν	Δρ.	9.750
» » ἀπὸ 6 μηνῶν μέχρις 1 ἔτους	»	13.850
» » » 1 ἔτους καὶ ἄνω	»	14.300
Βοηθῶν τεχνιτῶν		
1) Διὰ τὸ πρῶτον ἔτος	»	14.820
2) Μετὰ τὸ » »	»	16.900
Τεχνιτῶν		
1) Διὰ τὸ πρῶτον ἔτος	»	18.850
2) » » δεύτερον ἔτος	»	20.540
3) » » τρίτον » καὶ ἄνω	»	22.100

της, δημοσιευθῇ τοῦτο διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Φεβρουαρίου 1950.

57226)7637|1950 Ἀπόφ. Υπ|γοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως πρακτικοῦ Ε.Ρ.Φ.Α. Νάξου.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 37 τῆς 25 Φεβρουαρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ κωδ. Νόμου 5167|32 «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς Λιμένας φορ)κῶν ἐργασιῶν». 2) Τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 153|3|12|49 ἀναφορᾶς τοῦ Ἐπόπτου Ἐργασίας Νάξου ὑποβληθὲν ἡμῖν ἀντίγραφον πρακτικῶν συνεδριάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορ|σεων Λιμένος Νάξου, ὑπ' ἀριθ. 28 τῆς 3|12|49, περὶ ὁριστικῆς ρυθμίσεως ὡρῶν ἐπιστασίας μεταξὺ φορ)τῶν Λιμένος καὶ λεμβούχων διαφορᾶς, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὰς ἐν τῷ ἀνωτέρω πρακτικῷ τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορ)σεων Λιμένος Νάξου ληφθείσας ἀποφάσεις ὡς ἔχουσι.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Φεβρουαρίου 1950.

Ἀρχιτεχνιτῶν

Ἡμερομίσθιον » 26.000

Ἐφ' ὅσον ὑπὸ τῶν τεχνιτῶν καὶ ἀρχιτεχνιτῶν διατίθενται καὶ ἐργαλεῖα τὰ ὡς ἄνω ἡμερομίσθια καταβάλλονται ηὐξημένα κατὰ 30 ο|ο.

2ον Γενικοὶ ὅροι.

Α'. Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἐργοδόται τινὲς παρέχουσι τροφὴν αἱ ἀνωτέρω ἀποδοχαὶ θὰ καταβάλλωνται μειωμέναι κατὰ 13 ο|ο.

Διὰ παροχὴν κατοικίας ἢ τυχὸν χορηγούμενα εἴδη αὐδεμία μείωσις ἐπιτρέπεται.

Διὰ τῆς παρούσης δὲν δύνανται νὰ μειωθῶσιν αἱ τυχὸν μέχρι σήμερον καταβαλλόμεναι ἀνώτεραι τῶν ὡς ἄνω ἀποδοχαί.

Β'. Εἰς τοὺς κατ' ἀποκοπὴν ἀμειβομένους ὑποχρεοῦνται οἱ ἐργοδόται, ὅπως ἐξασφαλίσωσι κατ' ἐλάχιστον ὅριον ἀμοιβῆς τὴν ἀνωτέρω ἡμερησίαν ἀποζημίωσιν δι' ἑκάστην ἡμέραν ἐργασίας.

Ὡς τεχνίτης θεωρεῖται ὁ εἰδικευμένος ἐργάτης ὁ ἐργασθεὶς ἐπὶ τετραετίαν ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν ἀρχιτεχνίτου ἢ γεωπόνου ἢ ὁ ἔχων πτυχίον μέσης γεωργικῆς Σχολῆς καὶ διετῆ ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος.

Ὡς ἀρχιτεχνίτης θεωρεῖται ὁ ἔχων 15ετῆ συνολικὴν ἐργασίαν ἢ δετῆ τοιαύτην καὶ πτυχίον μέσης Γεωργικῆς Σχολῆς, εἰς ἀμφοτέρας δὲ τὰς περιπτώσεις ὁ ἔχων νὰ ἐπιδείξῃ ἐργασίας του διαμορφώσεως καὶ συντηρήσεως κήπων, ἐξ ὧν νὰ προκύπτῃ, ὅτι κατέχει πλήρως ἀπὸ τεχνικῆς καὶ καλλιτεχνικῆς ἀπόψεως τὴν κηπουρικὴν καὶ δενδροκομίαν.

Ἡ κατηγορία, εἰς ἣν ἀνήκει ἕκαστος μισθωτός, θὰ ἐμφαίνηται ἐκ τοῦ σχετικοῦ βιβλιαρίου τεχνικῆς καὶ μισθολογικῆς κατατάξεως, ἐκδοθησομένου ὑπὸ Ἐπιτροπῆς, ἥτις θὰ συσταθῇ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἀποτελουμένης ἐκ τῶν κάτωθι:

1) Ἑνὸς ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ὡς προέδρου.

2) Δύο (2) ἀντιπροσώπων τῶν ἐργοδοτῶν καὶ

3) Δύο (2) ἀντιπροσώπων τῶν ἐργαζομένων.

Χρέη γραμματέως τῆς Ἐπιτροπῆς θὰ ἐκτελῇ ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

Πᾶσα παράβασις ἢ μὴ συμμόρφωσις πρὸς τοὺς ὅρους τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως θεωρεῖται ὡς ἀδικαιολόγητος καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, ὑποχρεοῦσα τοὺς παραβάτας εἰς καταβολὴν πενταπλασίας τῆς ὑπὸ τοῦ Νόμου 2112, ὡς οὗτος ἐπεξετάθη ἐπὶ ἐργατοτεχνιτῶν, ὁριζομένης ἀποζημιώσεως.

Ἡ παροῦσα ἰσχύει διὰ τὴν τέως Διοικησιν Πρωτευούσης. Ἡ παροῦσα συλλογικὴ σύμβασις συνετάγη εἰς δέκα πρωτότυπα, ὑπογραφέντα παρὰ τῶν συμβαλλομένων, ἐξ ὧν ἓν μὲν θὰ κατατεθῇ παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν, ἓν θὰ κατατεθῇ παρὰ τῷ Ἀρχείῳ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας (Δ|νσις Β') καὶ ἀνὰ ἓν ἔλαβον οἱ συμβαλλόμενοι (*).

(*) Κατετέθη παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν τὴν 24|1|50, συνταχθείσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 912|50 πράξεως καταθέσεως, ἐκηρύχθη ὑποχρεωτικὴ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5732|4|2|50 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΦΕΚ β' τεῦχος 29 τῆς 11|2|1950).

Αι Απόψεις Μας

Τινὰ περὶ Νομολογίας

Ἀπὸ μίαν παλαιὰν γενικὴν ἔκθεσιν τῶν Δικαστηρίων τοῦ Κράτους, ὑπὸ τοῦ τότε Ἐπιθεωρητοῦ—Ἀρεοπαγίτου Γ. Πετρίτση, δημοσιευομένην ἐν Δικαστικῇ, τόμος 10ος, ἔτος 1938, σελ. 121 ἑπ., παραλαμβάνομεν ταῦτα:

Ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι ἡ διατύπωσις ἐνίοτε τῶν ἀποφάσεων δὲν εἶναι ἡ πρέπουσα, δι' ὃ καὶ ἔδωσεν ἀφορμὴν καὶ ἄλλου κ. Ἐπιθεωρητοῦ παρατηρήσεων καὶ ἀντάρων ὀδηγιῶν, ὅπως μὴ ἐκλαμβάνεται ἡ νομολογία ὡς πηγὴ δικαίου. Τοιαύτας πλημμελεῖς ἀποφάσεων διατυπώσεις πολλὰς συνηντήσαμεν. Ἴδε, ἐν παραδείγματι, σχετικὰς ὀκύγνις, ἀρχομένας οὕτω: «Ἐπειδὴ κατὰ τὴν νομολογίαν . . . τὸ ζήτημα ἔχει οὕτω . . .» «Ἐπειδὴ ἡ νομολογία τῶν Δικαστηρίων ἔχει δεχθῇ ὅτι . . . καὶ ἐπομένως τὸ ζήτημα λύεται οὕτω . . .» κλπ. Ἀλλ' ἐκ τῶν μεμονωμένων τούτων περιστατικῶν δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ἀποδώσωμεν τοῖς Δικασταῖς ἔλλειψιν τῆς δουλοπρεποῦς ἐπιγνώσεως, ὑποδείξαντες δ' ἐπανειλημμένως τούτοις, ὅτι, ἐνῷ ἀφ' ἑνὸς ἡ νομολογία δὲν εἶναι τοιαύτη τοῦ δικαίου πηγή, τοὐναντίον ἀφ' ἑτέρου δέον πάντοτε νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἡ δέον νὰ ἔχῃ γνῶσιν ταύτης ὁ Δικαστής, χάριν τῆς ὁμοιομορφίας τῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων, διότι, καθ' ἃ διδάσκουσι νομομαθεῖς καὶ δημοσιολόγοι, διὰ τὴν εὐνομίαν καὶ τὸ συμφέρον τῶν Κρατῶν δὲν ἀρκεῖ ἡ ὁμοιόμορφος νομοθεσία, ἀλλὰ καὶ τὸ ὁμοιόμορφον τῆς ἐφαρμογῆς. Ὅθεν καὶ πάλιν ἐπαναλαμβάνομεν, ὡς καὶ ἄλλοτε, ὅτι τὸ ὁμοιόμορφον τῆς ἐφαρμογῆς ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς παρακολουθήσεως, παρεκτὸς τῆς ἐπιστήμης, τῆς ἑρμηνευούσης τοὺς νόμους, καὶ τῆς νομολογίας τῶν Δικαστηρίων, ὑφ' ὧν αἱ νόμοι ἐφαρμόζονται, καὶ πρὸ πάντος τῆς τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Ἐὰν ἐπὶ δυσχερῶν καὶ ἀμφιβαλλομένων νομικῶν ζητημάτων—συνεχίζει ἡ ἔκθεσις—ἡ νομολογία, ὡς πολλάκις συμβαίνει, κυμαίνηται, ὁ Δικαστὴς ὀφείλει βεβαίως, ἐφαρμόζων τὰς γνωστὰς ἑρμηνευτικὰς μεθόδους, νὰ ἀντλήσῃ ἐκ τε τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς πείρας αὐτοῦ συμπεράσματα, προσαρμοζόμενα, παρεκτὸς τοῦ γράμματος τοῦ νόμου, καὶ πρὸς τὴν λογικὴν καὶ τὴν τῶν πραγμάτων ἀντίληψιν, καθόσον ἡ δικαιοκρισία ψυχολογία μᾶς διδάσκει, ὅτι ἐνίοτε ὁ ἐφαρμοστὴς τῶν νόμων ἀποδεικνύεται ἐν τοῖς πράγμασιν ἀνώτερος καὶ τοῦ διδάσκοντος (τοῦτο ἔχει τονίσει καὶ ἐν εἰδικῇ μελέτῃ ὁ νομομαθὴς Καλλιγάς).

Ἡ ἀναδρομὴ εἰς τὴν ποὸ 15ετίας ἔκθεσιν ταύτην, ἡ ὁποία περιέχει ἀναμφισβητήτους ἀληθείας, νομίζομεν, ὅτι δὲν εἶναι διὰ τὸν τομέα τοὐλάχιστον τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, διὰ τὸν ὁποῖον καὶ τὸ ἐνδιαφέρον μας, ἄχρηστος.

Πολὺ περισσότερον, ὡς πρὸς τὸ ὁμοιόμορφον τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ δικαίου, διότι ἡ ἔλλειψις ὁμοιομορφίας βαρύνει, καθ' ἀνάγκην, ἐπὶ ὁλοκλήρων ὁμάδων μισθωτῶν, αἱ ὁποῖαι θίγονται ἐκ τῆς τοιαύτης λύσεως ἢ ἐξυπηρετοῦνται ὑπὸ τῆς ἄλλης, ἐνῷ σκοπὸς τοῦ δικαίου εἶναι νὰ θάλπεται δι' αὐτοῦ τὸ σύνολον τῶν ὁμοίων κατηγοριῶν μισθωτῶν, ὑπὲρ τῶν ὁποίων εἰσάγεται.

Πολλὰ εἶναι ὅμως εἰς τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου τὰ δείγματα ἀνομοιομόρφου ἐφαρμογῆς.

Μέχρις ἑνὸς σημείου πιαίει βεβαίως ἡ ἀσάφεια καὶ προχειρότης, διακοσμητικὸν γνώρισμα τῆς συντάξεως πλείστων διατάξεων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου.

Ἀλλὰ δὲν ἀποκρύπτομεν τὸ βάσιμον, νομίζομεν, παράπονον τῆς κοινῆς νομικῆς γνώμης, ὅτι συχνάκις διαπράσσεται ἡ ὁμοιόμορφος καὶ ὁμαλὴ ἐφαρμογὴ τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου—πρᾶγμα ἐπιζήμιον—ἐκ τῶν σημειουμένων ἀντιθετικῶν πρὸς ἀλλήλας ἀποφάσεων τοῦ Ἀκυρωτικοῦ.

Ἡ περίπτωσις τῆς Α. Π. 126/1950 (ἀνωτέρω σελ. 297), σχετικῶς πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ν. 19/1944, δὲν εἶναι ἡ μόνη.

Ἐπὶ μιᾶς . . . νεκραναστάσεως

Οἱ . . . παλαιόφρονες ἐνθυμοῦνται, ὅτι ἐχάλασε κυριολεκτικῶς ὁ κόσμος μὲ τὴν ἔκφρασιν διαφόρων γνωμῶν τῆς θεωρίας καὶ πράξεως ἐπὶ τῆς ἐννοίας τῆς διατάξεως τοῦ Α. Ν. 99/1935 «ἅπαξ παράβασις τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας θεωρεῖται ἀδικαιολόγητος καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὑποχρεοῦσα τοὺς παραβάτας εἰς καταβολὴν διπλασίας ἀποζημιώσεως κ.λ.π.», μὲ τὴν ἀοίγαστον ἐπὶ πολὺν χρόνον ἔριδα, ἂν διὰ τὴν ἀποζημίωσιν ἀπαιτῆται ἡ προηγουμένη ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας, κεῖμαι ἀπὸ τὸ ὁποῖον μίαν ἀπηλλάξεν ἡ ὁμαλὴ διατύπωσις τῶν ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, μὴ ἐπαναλαβουσῶν τὸν ὅρον—ἀντικείμενον τῶν διχογνωμιῶν—«θεωρεῖται ἀδικαιολόγητος καταγγελία».

Ἰδοὺ ὅμως ὅτι ἡ ἀνωτέρω, σελ. 335, καταχωρουμένη συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ἐνδοαπνθοκηπουρῶν τὸν ἀνέστησε πάλιν. (Ἴδετε καὶ τὴν συλλογικὴν σύμβασιν προσωπικοῦ ἑστιατορίων κλπ., ΕΕΔ 9, 190).

Δὲν παρακολουθεῖ ἡ ἁρμοδία ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας τὰς ἐξελίξεις ἐπὶ τῶν πεπραγμένων της; Ἀλλὰ τί χρησιμοθοῦν οἱ ἀμέσως ἐνδιαφερόμενοι καὶ τὰ δικαστήρια νὰ βασανίζωνται;

Ὀρθὰ κοινωνικῶς . . . ἀλλὰ παράνομα

Εἰς ἄλλας στήλας τοῦ παρόντος δημοσιεύονται τὰ συμπεράσματα τῆς δικαστηριακῆς πράξεως σχετικῶς πρὸς τὴν νομιμότητα τῶν βάσει τοῦ Α. Ν. 28/1941 ἐκδιδομένων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων κατὰ τὴν διάταξιν τῶν περὶ παροχῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ἐπὶ ταῖς ἐορταῖς καὶ εἰς τοὺς ἐν στρατεύσει.

Δὲν ὑπάρχει ἀντίρρησις ἐκ μέρους οὐδενὸς κοινωνικῶς σκεπτομένου ὅτι ἀπὸ νομοθετικῆς ἀπόψεως δὲν βαίνει τὸ πρᾶγμα ὁμαλῶς. Εἰς κάποιον σχέδιον νόμου, συνταχθὲν πρὸ καιροῦ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἐπροποιεῖτο ὡς πρὸς τοῦτο ὁ Α. Ν. 28/1944 καὶ ἐπεκυροῦντο αἱ ἐκδοθεῖσαι, ἄνευ ἐξουσιοδοτήσεως, ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις.

Ἀλλ' ἀντὶ νὰ γίνῃ νόμος τὸ σχέδιον, ἐξακολουθεῖ νὰ ἐκδίδωνται ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, ἀνάπηροι νομικῶς.

Κάτι ὅμως θὰ ἔπρεπε νὰ εἴχε γίνῃ πρὸ πολλοῦ, ἀφ' ὅτου ἐνεφανίσθη τὸ ζήτημα, ὥστε νὰ μὴ ἐπαναλαμβάνωνται εἰς ἀλλεπαλλήλους ὑπουργικὰς ἀποφάσεις αὐτὰ τὰ ἐκτὸς ἐξουσιοδοτήσεως κείμενα καὶ νὰ μένῃ πάντοτε ἡ ἐντύπωσις ἑνὸς ἀσταθοῦς δικαίου, ἐνῷ τὸ θέμα κοινωνικῶς ὀρθὸν εἶναι νὰ ρυθμίζεται, ὡς τὸ ρυθμίζουν αἱ διαβλητὰ ἐν τούτοις ὡς πρὸς τὸ κῦρος των ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις.

Ἐκδόσεις

Ἐξεδόθησαν τὰ τεύχη 1—2 τῶν μηνῶν Ἰανουαρίου-Φεβρουαρίου 1950 τῆς μηνιαίας νομικῆς ἐπιθεωρήσεως «Ἀρμενόπουλος», ἐκδιδομένης ὑπὸ τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Θεσσαλονίκης.

Τὸ λαμπρὸν αὐτὸ περιοδικόν, εἰς τὸ ὁποῖον ἀντικατοπτρίζεται ἡ ἐπιστημονικὴ καὶ νομολογιακὴ κίνησις τῆς Βορείου Ἑλλάδος, εἰσῆλθεν ἤδη εἰς τὸ ἓν ἔτος τῆς ἰδρύσεώς του.

Ἐκ τῆς ἐνδιαφερούσης ὕλης τῶν νέων αὐτῶν τευχῶν σημειοῦμεν ἐνδιαφέρουσαν μελέτην τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ δικηγόρου κ. Ἰω. Δέδε περὶ τῶν Νόμων 3514 καὶ 3515 καὶ ἐπιδομάτων τῶν στρατευομένων, ἔνθα ἐλέγχονται αἱ γνῶσται ὑποστηριχθεῖσαι ἐν τῇ νομολογίᾳ τῶν Δικαστηρίων καὶ ἐν τῇ θεωρίᾳ ἀντίπαλοι ἀπόψεις.

Εἶναι καὶ αὐτὸ ἐν κεφάλαιον τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου πολλαὶ αἱ κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν ἀντιθέσεις γνωμῶν.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 9ος — Τεύχος 8 (206)

Ἀθῆναι, 15 Ἀπριλίου 1950

Ο Ν. 118)45 ΚΑΙ ΟΙ ΓΕΩΡΓΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ

Ὑπὸ τοῦ κ. **ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ,** Δικηγόρου ἐν Πάτραις

Ἐν σχέσει μὲ τὸ ζήτημα τῆς ὑπαγωγῆς ἢ μὴ τῶν γεωργικῶν συνεταιρισμῶν εἰς τὸν νόμον 118)1945, μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 21242)1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 7, 664), δι' ἧς ἐπεξετάθησαν αἱ διατάξεις τούτου ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως συνεταιρισμῶν, ὑπεστηρίχθησαν τρεῖς γνῶμαι:

Ἡ πρώτη γνώμη, ἣν ἐξήνεγκε τὸ Νομικὸν Συμβούλιον (2)308)1948 ΕΕΔ 7, 212), ὑποστηρίζει ὅτι ἐν τῇ ἐπεκτάσει τοῦ Νόμου 118)45 ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως συνεταιρισμῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 21242 ἀποφάσεως δὲν περιλαμβάνονται οἱ γεωργικοὶ συνεταιρισμοί, ὡς ἀποτελοῦντες γεωργικὰς ἐπιχειρήσεις, ρητῶς ἐξαιρουμένας διὰ τοῦ ἄρθρου 1 § 2 ν.δ. 8)11 Μαΐου 1948. (1)

Ἡ δευτέρα γνώμη (Πρωτ)κείου Πατρῶν 36)50, εἰσηγητὴς ὁ Ἐμμισθος Πάρεδρος κ. *Δημ. Περδίκης*) (κατωτέρω σελ.352) δέχεται μέν, ὅτι ἐξηρέθησαν τοῦ νόμου 118)45 αἱ γεωργικαὶ ἐπιχειρήσεις, περιορισθείσης κατὰ τοῦτο τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἣν παρέχει αὐτῷ τὸ ἄρθρον 2 § 7 τοῦ νόμου 118)1945, πλὴν ἀποφαίνεται ὅτι, ἐφ' ὅσον ὁ γεωργικὸς συνεταιρισμὸς ἀσκεῖ ἐμπορικὰς καὶ λοιπὰς μὴ γεωργικὰς ἐργασίας, δὲν ἀποτελεῖ, ἐκ μόνης τῆς ὀνομασίας του ὡς τοιούτου, γεωργικὴν ἐπιχείρησιν καὶ, ἑπομένως ὑπάγεται εἰς τὸν νόμον 118)1945.(2)

Ἡ τρίτη τέλος γνώμη (εἰσαγωγ. σχόλ. ΕΕΔ 8, 683) περιορίζει τὴν ἐξαίρεσιν τῶν γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων ἐπὶ ἐκείνων, αἵτινες φέρουσι μίαν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 ν. δ. 8)11 Μαΐου 1945 μορφῶν, διότι δὲν θὰ ἦτο νοητὸν ὁ νομοθέτης τοῦ νόμου αὐτοῦ νὰ ἀπομακρυνθῇ τῆς βάσεως, ἣν ἔθεσεν ὡς πρὸς τὴν ἐπέκτασιν ἐπὶ μόνων τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 ἐπιχειρήσεων, κάμνων λόγον περὶ γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων γενικῶς, χωρὶς νὰ ἐνδιαφέρεται, ἂν αἱ ἐπιχειρήσεις αὗται θὰ ἠδύναντο νὰ περιλαμβάνωνται εἰς τὰς τοιαύτας τοῦ ν. δ)τος 8)11 Μαΐου 1946.

Ἐν δψει τῶν κειμένων καὶ τῶν ὑποστηριχθεισῶν ἀπόψεων ρητέα τὰ ἑξῆς: (3)

I

Ὁ νόμος 118)45, ἐν ἄρθρῳ 2 § 7, ὡριζεν ὅτι δι' ἀποφάσεων, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, μετὰ γνώμην τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ταμείου, δύνανται νὰ ἐπεκταθοῦν αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος «α)..., καὶ β) εἰς ἑτέρας κατηγορίας μισθωτῶν, ὁριζομένας ἐν αὐταῖς, ὑπὸ ὅρους καὶ προϋποθέσεις καθοριζομένας ἐν αὐταῖς». Τὸ μετὰ τὸν νόμον τοῦτον ἐκδοθὲν ν.δ. τῆς 8)11 Μαΐου 1946, ἐν ἄρθρῳ 1 § 1, ὥρισεν, ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 118)45 ἐπεκτείνονται: α) ἐπὶ τῶν βιοτεχνικῶν καὶ ἐπαγγελματικῶν ἐπιχειρήσεων β) ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ γ) ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, ἐν παραγράφῳ 2 δέ, πλὴν ἄλλων, ὅτι «εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου (δηλαδὴ τοῦ ἄρθρου 1) δὲν ὑπάγονται... καὶ αἱ γεωργικαί, δασικαὶ καὶ ἁλιευτικαὶ ἐπιχειρήσεις. Τόσον ἡ πρώτη, ὅσον καὶ ἡ δευτέρα γνώμη, ἑρμηνεύουσαι τὰ κείμενα ταῦτα, δέχονται, ὅτι διὰ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 1 ν. δ. 8)11 Μαΐου 1946 καθιεροῦται γενικὴ ἐξαίρεσις ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 118)1945 τῶν γεωργικῶν καὶ λοιπῶν ἐπιχειρήσεων, περιορισθείσης ὡς πρὸς αὐτὰς τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἐδαφ. β' τῆς § 7 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 118)45 παρασχεθείσης τῷ Ὑπουργῷ Ἐργασίας ἐξουσίας καὶ, ἑπομένως, καταλήγουσιν, ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθ. 21242)1948 ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐν αἷς ἡ πρώτη γνώμη ἀδιακρίτως κατατάσσει καὶ τοὺς γεωργικοὺς συνεταιρισμούς, ἐνῷ ἡ δευτέρα ἐρευνᾷ τὸ εἶδος τῆς ὑπὸ τούτων ἀσκουμένης ἐπιχειρήσεως.

1.— Ὡς εἶναι διατετυπωμένον τὸ διάταγμα τῆς 8)11 Μαΐου 1946, εὐκρινῶς καὶ κατὰ τρόπον ἀναμφιβόλον προκύπτει εἰς ποῖα σημεῖα ὁ νομοθέτης ἠθέλησε δι' αὐτοῦ νὰ τροποποιήσῃ τὸν νόμον 118)45 καὶ εἰς ποῖα οὔχι. Καὶ πράγματι, διὰ τοῦ ἄρθρου 1 ν.δ. 8)11 Μαΐου 1946 ἐπεξετάθησαν αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 118)45 ἐπὶ τῶν ἐν αὐτῷ ἐπιχειρήσεων, ἐξηρέθησαν δὲ τότε τῆς ἐπεκτάσεως, διὰ τοὺς ἐν τῇ αἰτιολογικῇ ἐκθέσει λόγους, αἱ γεωργικαί, δασικαί, ἁλιευτικαὶ ἐπιχειρήσεις, ἔστω καὶ ἂν ἔφερον τὸν τύπον καὶ τὴν μορφὴν τῶν ἐπιχειρήσεων, ἐφ' ὧν ἡ ἐπέκτασις, χωρὶς τὸ παράπαν νὰ τροποποιῆται ἢ νὰ προκύπτῃ, ὅτι ἠθελήθη τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 2 § 7 β' (ν. 118)45), ὥστε νὰ ἐξαιρεθῶσι γενικῶς αἱ ρηθεῖσαι ἐπιχειρήσεις τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 118)45. Ἡ ἐξαίρεσις, δηλαδή, τῶν γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων ἔχει τὴν ἔννοιαν τοῦ περιορισμοῦ τῆς ἐπεκτάσεως, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ περιληφθῶσι, τότε μόνον, εἰς αὐτὴν αἱ φέρουσαι τὸν ἴδιον τύπον γεωργικαὶ ἐπιχειρήσεις, οὐχὶ δὲ τὴν γενικὴν ταιαύτην, ὥστε νὰ μὴ εἶναι δυνατὴ καὶ ἡ ἐν τῷ μέλλοντι ἐπέκτασις καὶ ἐπ' αὐτῶν τοῦ νόμου 118)45, ἄνευ ἰσοδυνάμου τῷ ν. δ)τι κειμένου. Ἐνισχύεται ἡ ἄποψις αὕτη

---

1. Σύμφωνοι καὶ αἱ Πρωτ)κεῖου Δράμας 125)1949, ΕΕΔ 8, 459, Πρωτ)κου Ἀθην. 1410)49, ΕΕΔ 8, 460, Πρωτ)κου Μυτιλήνης 15)1949, ΕΕΔ 9, 213.

2. Πρωτ)κου Χαλκιδικῆς 1)1950.

3. Προφανῶς ὅσον ἀφορᾷ τὸ πρὸ τοῦ ν.δ. 1255)1949 καθεστώς.

ἐκ τοῦ ὅτι ὁ νομοθέτης, ἐν ἄρθρῳ 1 § 2, ἐξαιρεῖ τὰς ρηθείσας ἐπιχειρήσεις τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ἄρθρου», ἤτοι τοῦ ἄρθρου 1 ν. δ. 8|11 Μαΐου 1946, δι' οὗ ἐπεκτείνονται αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 118 ἐπὶ τῶν ἐν αὐτῷ ἐπιχειρήσεων καὶ δὲν ἐξαιρεῖ ταύτας τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 118|45, ὡς θὰ ἔγραφεν, ἐὰν ἐσκόπει τροποποίησιν τούτου. Ἄλλως τε θὰ τὸ ὡριζε ρητῶς καὶ σαφῶς, ὡς πράττει ἐν ἄρθρῳ 2 (ν δ. 8)11 Μαΐου 1946), ἔνθα ὁμιλεῖ περὶ τῶν εἰς τὸν νόμον 118)45 τροποποιήσεων τοῦ νόμου 118|45, ἐνῷ ἐν ἄρθρῳ 1 ὁμιλεῖ περὶ μὴ ὑπαγωγῆς εἰς τὸ «παρὸν ἄρθρον». Παρέμεινε, κατ' ἀκολουθίαν, ἀμείωτον τὸ δικαίωμα τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, ὡς τοῦτο διαγράφεται ἐν ἄρθρῳ 2 § 7 νόμου 118, ὅπως ἐπεκτείνη δι' ἀποφάσεων της τὰς ρηθείσας διατάξεις καὶ ἐπὶ πάσης κατηγορίας μισθωτῶν, καὶ, ἑπομένως, ἐγκύρως διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 21242|48 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐπεξετάθησαν αἱ διατάξεις τοῦ ν. 118 καὶ ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως συνεταιρισμῶν, ἐν οἷς καὶ οἱ γεωργικοί.

2. Οὕτω φρονοῦμεν, ὅτι τοποθετεῖται νομικῶς τὸ ὅλον ζήτημα καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ ὁμιλῶμεν περὶ σιωπηρᾶς, εἴτε ὁλικῆς, εἴτε μερικῆς, τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 2 § 7, καθόσον σιωπηρὰ κατάργησις νόμου ἐπέρχεται, ὅταν ὁ νέος νόμος ρυθμίζῃ τὰ αὐτά, ὡς καὶ ὁ παλαιός, θέματα, κατὰ τρόπον ὥστε νὰ εἶναι ἀσυμβίβαστος πρὸς τὸν παλαιὸν ἢ νὰ σκοπῇ τὴν ἄρσιν τοῦ παλαιοῦ, ὅπερ δὲν συμβαίνει ἐν προκειμένῳ, τοσοῦτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον δὲν εἶναι νοητὸν ἐν εἰδικῇ διατάξει, οἷα ἡ τοῦ ἄρθρου 1 ν. δ 8|11 Μαΐου 1946, νὰ προσδοθῇ γενικότης περιλαμβάνουσα τοὺς πάσης φύσεως γεωργικοὺς συνεταιρισμοὺς καίτοι μὴ φέροντας τὰ χαρακτηριστικὰ τῶν ἐν ταύτῃ ἐπιχειρήσεων (εἰδικώτερον εἰσαγωγ. σχόλ. ΕΕΔ 8, 683).

II.

Περαιτέρω, ἐὰν δεχθῇ τις τὴν ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 36|1950 ἀποφάσεως Πρωτοδικείου Πατρῶν ὑποστηριζομένην ἐπὶ τοῦ νομικοῦ θέματος ἐκδοχήν, δὲν εἶναι δυνατόν, εἰμὴ νὰ καταλήξῃ εἰς τὰ αὐτὰ μὲ ἐκείνην συμπεράσματα, ὅσον ἀφορᾷ τὴν φύσιν τοῦ γεωργικοῦ συνεταιρισμοῦ.

1. Ὁ γεωργικὸς συνεταιρισμὸς δὲν ταυτίζεται, κατ' ἀνάγκην, πρὸς τὴν γεωργικὴν ἐπιχείρησιν, ὡς, ἐσφαλμένως καθ' ἡμᾶς, δέχεται τὸ Νομικὸν Συμβούλιον ἐν τῇ ἄνω γνωμοδοτήσει του, ἀκολουθοῦν σκεπτικὸν καταλῆγον εἰς τὰ ἐσφαλμένα καὶ ἀνεπιεικῆ συμπεράσματα, εἰς ἃ καταλήγει ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τῶν κοινωνικῶν φαινομένων ἡ ἀπεριόριστος ἐφαρμογὴ τῆς γνωστῆς περὶ ἀναγκαίου ὅρου (condicio sine qua non) θεωρίας περὶ αἰτιώδους συναφείας (*Τριανταφυλλόπουλος*, Ἐνοχ. Ἐκδ. Β', § γ II).

Ἐκεῖνο ὅπερ προσδίδει εἰς τὸν συνεταιρισμὸν τὴν ἰδιότητα τῆς γεωργικῆς ἐπιχειρήσεως, δὲν εἶναι ἡ ἰδιότης τῶν ἀποτελούντων τοῦτον μελῶν, ἀλλὰ τὸ εἶδος τῆς ὑπὸ τοῦ συνεταιρισμοῦ ἀσκουμένης ἐπιχειρήσεως. Δεδομένου δέ, ὅτι, κατὰ κρατοῦντα καὶ εὔστοχον ὁρισμόν (*Γεωργ. Τρίμη* «Ἡ ἀνεργία ἐν τῇ Ἑλληνικῇ νομοθεσίᾳ», σελ. 110), «ὡς γεωργικὴ ἐπιχείρησις δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ἡ ἐπιχείρησις, τῆς ὁποίας ἡ βάσις συνίσταται εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς καὶ εἰς τὴν συγκομιδὴν τῶν προϊόντων αὐτῆς ἢ εἰς τὴν συλλογὴν τῶν ἄνευ ἰδιαιτέρας καλλιεργείας φυομένων γεωργικῶν εἰδῶν», διὰ νὰ χαρακτηρίσωμεν τὸν συνεταιρισμὸν ὡς τοιαύτην ἐπιχείρησιν, δέον ν' ἀποβλέψωμεν εἰς τὸ εἶδος τῆς ὑπὸ τούτου ἀναπτυσσομένης δραστηριότητος καὶ οὐχὶ εἰς τὴν ἰδιότητα τῶν ἀποτελούντων αὐτόν, κατὰ πλειονότητα, μελῶν, ἐξ ἧς ἐπεκράτησε συνήθεια νὰ λαμβάνωσι τὴν ὀνομασίαν των οἱ συνεταιρισμοί. Διότι, τί εἴδους γεωργικὴν ἐπιχείρησιν θὰ ἠδύνατο νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι ἀσκοῦσιν αἱ δευτεροβάθμιοι Ἑνώσεις, αἵτινες κυρίως ἀσχολοῦνται μὲ τραπεζιτικὰς ἐργασίας, μὲ ἐμπόριο, μὲ μεταφορὰς κλπ.;

Ὁ λόγος, δι' ὃν κατὰ τὸ ν.δ. 8|11 Μαΐου 1946, ἐξηρέθησαν τότε τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 118|1945 αἱ γεωργικαὶ ἐπιχειρήσεις, ἀνάγεται εἰς τὰς εἰδικὰς συνθήκας, ὑφ' ἃς αὗται τελοῦσι καὶ διότι κατὰ κανόνα τὸ προσωπικὸν τούτων προσλαμβάνεται κατόπιν συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου. Δύναται ὅμως νὰ ὑποστηριχθῇ τὸ αὐτό, ὅσον ἀφορᾷ τοὺς μὴ σκοποῦντας καλλιέργειαν τῆς γῆς συνεταιρισμούς, ἀλλ' ἀποβλέποντας εἰς τὴν διὰ τῆς ἐπιχειρήσεως διαφόρων ἐμπορικῶν πράξεων προαγωγὴν τῆς ἰδιωτικῆς οἰκονομίας τῶν μελῶν των; Ἀναμφισβητήτως ὄχι.

III.

Ἀναγκαῖον συμπέρασμα ἐκ τῶν ἄνω παρέπεται ὅτι: 1) Ἡ ὑπ' ἀριθ. 21242|1948 ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δι' ἧς ἐπεξετάθησαν αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 118|45 ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως συνεταιρισμῶν, περιλαμβάνει καὶ τοὺς γεωργικοὺς τοιούτους, ἀσχέτως τοῦ εἴδους τῆς παρ' αὐτῶν ἀσκουμένης ἐπιχειρήσεως, ἀτε μὴ περιορισθείσης τῆς παρασχεθείσης τῷ Ὑπουργῷ Ἐργασίας ἐξουσιοδοτήσεως ἐκ τοῦ ἄρθρου 2 § 7 νόμου 118|45 καὶ 2) ὅτι, ἐὰν δεχθῇ τις τὴν ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 36|1950 Πρωτοδικείου Πατρῶν ἀποφάσεως ὑποστηριζομένην ἐκδοχήν, δέον πάντοτε νὰ ἀποβλέπωμεν εἰς τὸ εἶδος τῆς ὑπὸ συνεταιρισμοῦ ἀσκουμένης ἐπιχειρήσεως.

ΤΑ ΟΡΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΕΩΣ

Ὑπὸ τοῦ κ. **ΠΑΝ. Δ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ**, Γεν. Διευθυντοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας

(*) 4. Ἐὰν τὰ προηγηθέντα εἶναι λογικὰ καὶ πρέπει νὰ γίνουν ἀποδεκτά, πρέπει βάσει τούτων νὰ γίνῃ ἡ δικαία λύσις τοῦ προβλήματος τῆς ἀξιολογικῆς κατατάξεως τῶν δύο διαπιστώσεων, αἱ ὁποῖαι ἀμφότεραι πρέπει νὰ ἀποτελοῦν ἐξ ἴσου μετὰ τὴν ποινικὴν κάθαρσιν ἀποδεδειγμένα πραγματικὰ στοιχεῖα τῆς κρίσεως τοῦ Τμήματος.

Βάσιν τῆς κατατάξεως ὑπὸ τοῦ Τμήματος πρέπει κατὰ ὑποχρέωσιν ἐκ ῥητῆς διατάξεως νὰ ἀποτελέσῃ ὁ σεβασμὸς τῆς ἀνθρωπίνης προσπαθείας πρὸς βελτίωσιν τῶν ὅρων ζωῆς. Οὕτω δύναται νὰ εὑρεθῇ ἀνθρωπίνη σκοπιμότης, ἥτις νὰ διήκῃ καὶ διὰ τῶν δύο ἐξ ἴσου ἀποδεδειγμένων διαπιστώσεων, αἵτινες τοποθετούμεναι οὕτω ἐπὶ τῆς αὐτῆς βάσεως θὰ δύνανται νὰ συγκριθοῦν καὶ νὰ καταταγοῦν ἀξιολογικῶς ἀπὸ ἀπόψεως κρατικῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς, τὴν ὁποίαν ἀκριβῶς ἐτάχθη νὰ ἐξυπηρετῇ τὸ Τμῆμα.

Αἱ δύο διαπιστώσεις θέτουν, ὡς ἐλέχθη, πρὸ τοῦ Τμήματος δύο ἀνθρωπίνους σκοπιμότητας διακριθείσας ὑπὸ τῶν ποινικῶν δικαστῶν ἀπὸ μακρᾶν σειρᾶν σκοπίμων ἐνεργειῶν τῶν προσφευγόντων: ἀφ' ἑνὸς τὴν δυσφήμησιν καὶ ἀφ' ἑτέρου τὴν σειρὰν πράξεων τῆς συνδικαλιστικῆς «ἰδιότητος».

Ἡ πρώτη διαπίστωσις ἀποτελεῖ λογικῶς μίαν αφικτὴν αἰτιοκρατικὴν ἑνότητα, ἐμπειρικῶς ἀμέσως προσπίπτουσαν ὡς εἰδικὴν σχέσιν μηχανικῆς αἰτιότητος μεταξὺ τοῦ «μοναδικοῦ» βουλητικοῦ σκοποῦ δυσφημήσεως καὶ τοῦ ἀμέσου ἀποτελέσματος αὐτῆς, τῆς μειώσεως τῆς ὑπολήψεως τοῦ ἐργοδότου. Ἡ αἰτιότης αὕτη λογικῶς δὲν δύναται νὰ περιλάβῃ ἐνδιαμέσως σύδεμίαν ἄλλην στενωτέραν αἰτιώδη σχέσιν, διότι δι' αὐτῆς θὰ διεκόπτετο ὁ ἀναγκαῖος διὰ τὸ ποινικὸν ἀποτέλεσμα σύνδεσμος τῆς δυσφημητικῆς βουλήσεως τῶν δραστῶν καὶ τῆς «μοναδικῶς» εἰς ταύτην ὀφειλομένης ἀντικειμενικῆς ὑποστάσεως τοῦ ἀδικήματος. Τοῦτο σημαίνει, ὅτι ἡ δυσφήμησις δὲν δύναται, λογικῶς, νὰ περιλάβῃ τὴν σειρὰν τῆς συνδικαλιστικῆς δράσεως.

Τοὐναντίον ἡ συνδικαλιστικὴ δρᾶσις, ἐφ' ὅσον πρέπει νὰ γίνῃ μία λογικὴ κατάταξις, εἶναι ἀναγκαίως προτακτέα, ὡς λογικῶς πολὺ εὐρυτέρα. Εἰδικώτερον μάλιστα εἰς τὴν περίπτωσίν μας ἡ συνδικαλιστική, ὡς πολιτική, δρᾶσις ὄχι μόνον δύναται νὰ περιλάβῃ ἀνέτως, ἀλλὰ καὶ κατὰ μίαν θετικήν, ἀνεξαρτήτως ἠθικῆς ἀξιολογήσεως, ἀπόψιν, ὀφείλει νὰ περιλαμβάνῃ εἰς τὸν μακρὰν τελολογικὸν συρμόν της καὶ τὴν δυσφήμησιν.

Ταῦτα, ἀνεξαρτήτως τῆς εὐρυτέρας ἀνθρωπιστικῆς προοπτικῆς, ὅτι ἡ πολιτικὴ δρᾶσις, μόνον ἂν συνοδεύεται ἀπὸ τὴν ἠθικὴν ὁρᾶσιν, εἶναι πράγματι ἐξυπηρετικὴ τοῦ κοινοῦ συμφέροντος, τὸ ὁποῖον «συντίθεται ἀπὸ τὰς ἠθικὰς ἀντιλήψεις, τὰς ἐθνικὰς παραδόσεις καὶ τὰ ὑλικὰ συμφέροντα» (Le Fur).

Οὕτω, ἀπὸ ἀπόψεως καθαρῶς τυπικῆς λογικῆς, ἐφ' ὅσον κατὰ τὸ δεδικασμένον πρέπει νὰ συνυπάρχουν αἱ δύο διαπιστώσεις καὶ πρὸς τοῦτο πρέπει νὰ τακτοποιηθοῦν, εἶναι προτακτέα ἡ γενικωτέρα καὶ εὐρεῖα τελολογικὴ σειρὰ τῆς συνδικαλιστικῆς δράσεως, ὑπὸ τὴν ὁποίαν δύναται νὰ ὑπαχθῇ ἡ εἰδικωτέρα καὶ στενὴ σκοπιμότης τῆς δυσφημήσεως.

5. Οἱ ποινικοὶ δικασταὶ προέταξαν τὴν δυσφήμησιν. Ἀλλὰ οὗτοι ἦσαν ἁρμόδιοι ἀκριβῶς καὶ μόνον διὰ τὴν ποινικὴν ἄποψιν καὶ ἐξ ὑπηρεσιακοῦ καθήκοντος συνεκέντρωσαν, διὰ τοῦ ἐπιστημονικοῦ φακοῦ τῆς εἰδικεύσεώς των, τὴν προσοχήν των κυρίως καὶ μοναδικῶς εἰς τόσον μόνον τμῆμα τῶν ἐκδηλώσεων τῆς δράσεως τῶν προσφευγόντων, ὅσον ἀκριβῶς καὶ μοναδικῶς ἔφθανε διὰ τὴν σύστασιν τῆς ἀντικειμενικῆς ὑποστάσεως ἀδικήματος, διὰ τὸ ὁποῖον καὶ μόνον οὗτοι εἶχον κληθῇ καὶ ἠδύναντο ἁρμοδίως νὰ κρίνουν. Διὰ τοὺς ποινικοὺς λοιπὸν δικαστάς, τοὺς λόγῳ τῆς εἰδικῆς ποινικῆς ἀποστολῆς των, μόνον τὴν ἄποψιν ταύτης προτάξαντας καὶ ταύτην κυρίως ἐξετάσαντας καὶ περιορισθέντας κυρίως εἰς μικρὸν μόνον τμῆμα δράσεως τῶν προσφευγόντων, ἐξετασθὲν ὑπ' αὐτῶν ἀποκλειστικῶς ποινικῶς, δηλαδὴ μόνον ἀπὸ ἀπόψεως ἀφ' ἑνὸς ὑπάρξεως ἀντικειμενικῶν στοιχείων προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ ποινικοῦ νόμου, καὶ ἀφ' ἑτέρου ὑπαγωγῆς αὐτῶν, ἀπὸ ἀπόψεως συνεπειῶν εἰς περίπτωσίν τινα τοῦ νόμου τούτου, ἡ πρώτη διαπίστωσις τῆς δυσφημήσεως εἶναι εἰδικὸν ἀποτέλεσμα καὶ πραγμάτωσις μοναδικοῦ, ἐν τῇ εἰδικῇ στενότητί του, σκοποῦ μειώσεως τοῦ ἐργοδότου. Πρόκειται δηλαδὴ περὶ βουλητικῆς ἐκδηλώσεως ἑπαρκοῦς, κατὰ τὰς προβλέψεις τοῦ ποινικοῦ νόμου καὶ διὰ τοῦτο κατὰ τὰς αὐτὰς προβλέψεις μοναδικῆς, ὡς καθ' αὐτὴν ἀρκούσης, διὰ τὴν ἀντικειμενικὴν ὑπόστασιν ποινικοῦ ἀδικήματος, δι' ὃ καὶ καταλογισθέντος εἰς ἐκείνην.

Ἀλλ' ὁμοῦ συγχρόνως, κατὰ τὴν διαπίστωσιν ἐκ τῶν αὐτῶν εἰδικευμένων παρατηρήσεων τῶν ποινικῶν δικαστῶν, οἱ προσφεύγοντες ἐνήργησαν τὰς κολασίμους πράξεις «ὑπὸ τὴν ἰδιότητα» συνδικαλιστικῶν ἡγετῶν. Ἀκριβέστερον, ὡς δηλοῦται, διὰ ῥητῆς παραπομπῆς τῆς ποινικῆς ἀποφάσεως, δι' ὃ κατ' ἀκριβῆ ἐκ τοῦ δεδικασμένου χαρακτηρισμόν, οὗτοι ἐνήργησαν πράξεις ἀνηκούσας εἰς γένος «δυσμενῶν κρίσεων» προβλεπόμενον ὑπὸ τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 26 τοῦ Ν. 5060. Καὶ ὑπὸ τῆς διατάξεως ταύτης καθιεροῦται εἶδός τι «συγγνωστῆς παρανομίας» διὰ γένος πράξεων, γινομένων διὰ «δυσμενῶν κρίσεων», περιεχουσῶν χαρακτηριστικὰ στοιχεῖα τοὐλάχιστον «ἀνάλογα» πρὸς «ἐκδηλώσεις γινομένας πρὸς ἄσκησιν νομίμων καθηκόντων» ἢ ἐκ «δεδικαιολογημένου ἐνδιαφέροντος». Τὸ γένος τοῦτο τῶν πράξεων κηρύσσεται γενικῶς ἀτιμώρητον, πλὴν εἰδικῆς ἐξαιρέσεως διὰ τὴν περίπτωσιν διαπιστώσεως μοναδικοῦ σκοποῦ ἐξυβρίσεως. Ὁ μοναδικὸς οὗτος σκοπός, κατὰ ταῦτα, ἀποτελεῖ εἰδοποιὸν διαφοράν, ἥτις προστίθεται εἰς τὰ ἀναγκαίως πάντως ὑπάρχοντα λοιπὰ κοινὰ χαρακτηριστικὰ στοιχεῖα τοῦ κατ' ἀρχὴν ἀτιμωρήτου γένους πράξεων καὶ διαμορφοῖ τὸ εἶδος τῶν κατ' ἐξαίρεσιν τιμωρουμένων. Καὶ αἱ κολασθεῖσαι δηλαδὴ πράξεις, δι' ἃς ἤδη ἀπετίθη ἡ προσήκουσα κρατικὴ ποινή, ἔχουν βασικῶς τὰ γενικὰ χαρακτηριστικὰ καὶ ἀνήκουν εἰς τὸ γένος

(*) Συνεχίζεται ἐκ τῆς σελ. 294.

τῶν δυσμενῶν κρίσεων ἐκ «δεδικαιολογημένου ἐνδιαφέροντος» τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 26.

Ἐξοφληθέντος ὅμως ἀπό ἀπόψεως τοῦ κράτους τοῦ ἐκ τοῦ «μοναδικοῦ» καὶ περιωρισμένου σκοποῦ δυσφημήσεως» προκύψαντος ποινικοῦ λογαριασμοῦ τῶν προσφευγόντων, παραμένει διά τό Κράτος καί τά κρατικά ὄργανα ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ δεδικασμένου ἡ δευτέρα γενικωτέρα εὐρεῖα σκοπιμότης, ἡ ἐπιδίωξις ἐπιβολῆς συνδικαλιστικῶν ἀπόψεων. Αὕτη εἰς τήν περίπτωσίν μας, κατά τήν ρητήν παραπομπήν τῆς ποινικῆς ἀποφάσεως, εἶναι τοὐλάχιστον μία «ἀνάλογος περίπτωσις» πρός τάς πράξεις τάς γενομένας «πρός ἐκτέλεσιν νομίμων καθηκόντων ἢ ἄσκησιν νομίμου ἐξουσίας ἢ χάριν προστασίας δικαιώματος ἢ ἄλλου δεδικαιολογημένου ἐνδιαφέροντος». Εἰς τήν περίπτωσιν μας δηλαδή αὐτή αὕτη ἡ ἐφαρμοσθεῖσα ποινική διάταξις μᾶς δίδει τόν τύπον τῆς τακτοποιήσεως τῶν δύο διαπιστώσεων, δεχομένη διά τῆς παραπομπῆς εἰς τό ἄρθρ. 26 § 1 ὡς «γένος», εὐρύτερον, τελολογικήν σειράν διαμορφουμένην ἀπό «δυσμενεῖς κρίσεις» ἐκ «δεδικαιολογημένου ἐνδιαφέροντος», καί ὡς «εἶδος» τήν εἰδικήν ἐξαίρεσιν διαπιστώσεως «μοναδικοῦ» σκοποῦ ἐξυβρίσεως, ὅσης ὡς «εἰδοποιός διαφορά» προστίθεται εἰς τά πάντως ὑπάρχοντα λοιπά στοιχεῖα τοῦ «γένους» τῆς εὐρυτέρας ἐκ δεδικαιολογημένης αἰτίας σειρᾶς. Οὕτω, μετά τήν ἐξόφλησιν τοῦ ποινικοῦ λογαριασμοῦ παραμένουν ἐνώπιον τοῦ Τμήματος ἐκδηλώσεις λαβοῦσαι χώραν ἐκ «δεδικαιολογημένου» συνδικαλιστικοῦ «ἐνδιαφέροντος», δι' ὃ δχι μόνον οὐδόλως περαιτέρω κρατικῶς κολαστέαι, ἀλλ' οὐδέ κἂν κατακριτέαι ὡς «δεδικαιολογημέναι», ἐφ' ὅσον ἡ προσπάθεια βελτιώσεως τῆς θέσεως εἶναι ἔκφρασις στοιχειωδους ὑλικῆς καί ἠθικῆς ἀνάγκης παντός ἀνθρώπου, ἀποτελοῦσης δικαίωμα ἐκ τοῦ νόμου 399|47.

Τήν ἀπόψιν ταύτην ἐνισχύει καί ὁ ἱδρυτικός τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας νόμος (Ε. Κ. 563)1935). Ὁ νόμος οὗτος ἀναθέτει μέ τό ἴον ἄρθρον του εἰς τό Ὑπουργεῖον καί τά ὄργανά του, ἑπομένως καί εἰς τό Τμῆμα, τήν φροντίδα διά τήν βελτίωσιν τῆς τύχης τῶν ἀσθενεστέρων οἰκονομικῶς καί τήν αὔξουσαν αὐτῶν συμμετοχήν εἰς τό ἀγαθά τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ. Προσθέτως δέ καί ὁ νόμος 560|1945 σαφέστερον ἐνισχύει τήν ἄποψιν ταύτην, ἐπαναλαμβάνων τάς αὐτάς διατάξεις τοῦ ἱδρυτικοῦ νόμου καί ἐξηγῶν ἀναλυτικώτερον ὡς εἰδικήν (πρβλ. ἀνωτέρω κεφάλ. Β' παρ. 9 ἐδάφ. β') ἀποστολήν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας τό «νά προστατεύωνται ἀποτελεσματικώτερον τά ἀτομικά των δικαιώματα καί νά ἀναπτύσσεται ἐλευθέρως ἡ κατά τούς νόμους ὁμαδική ὀργάνωσις καί δράσις τῶν ἀντί μισθοῦ ἐργαζομένων». «Συνδικαλιστική δέ δράσις» κατά τήν **Encyclopaedia of the Social Sciences** (τόμ. VIII ἄρθρ. **labor movement** ὑπό J. R. Commons) εἶναι «ἡ ὠργανωμένη δράσις τῶν ἀποχειροβιώτων πρός βελτίωσιν τῶν συνθηκῶν ζωῆς εἴτε ἀμέσως, εἴτε εἰς ὀλιγώτερον ἢ περισσότερον ἀπέχον μέλλον».

Ἀλλά οὕτω καί ἀπό εἰδικωτέρας ἀπόψεως στενωτέρου προορισμοῦ τοῦ Τμήματος, ἡ λογικῶς προτακτέα διαπίστωσις τῆς πρός βελτίωσιν τῶν συνθηκῶν ζωῆς συνδικαλιστικῆς δράσεως ἀποτελεῖ καθ' αὐτήν σημαντικόν μέρος αὐτοῦ τούτου τοῦ στενωτέρου προορισμοῦ τοῦ Τμήματος λόγῳ τῆς εἰδικῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ ἀφ' ἑνός ὡς ὀργάνου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, προοριζομένου διά τήν βελτίωσιν τῆς θέσεως τῶν μισθωτῶν, καί ἀφ' ἑτέρου ἐκ τοῦ ν. 694, ὁ ὁποῖος τό συνέστησε, διά νά προστατεύσῃ τά «ἐκτεθειμένα» εἰς δίωξιν συνδικαλιστικά στελέχη.

Εἰς τήν περίπτωσίν μας διά τό Τμῆμα μένουν ὡς παράγοντες τῆς κρίσεώς του μόνον λόγοι σκοπιμότητος ἐξυπηρετήσεως τῆς καλῆς κρατικῆς διοικήσεως, τῆς κατά τό σημεῖον τοῦτο προστατευτικῆς τοῦ συνεταιριζεσθαι καί τῆς ἐκφράσεως γνώμης τῶν μισθωτῶν, οἵτινες κατά νομιμον τεκμήριον δέονται «βελτιώσεως», ἀλλά προσθέτως δέν δύναται νά παροραθῇ ἀπό τό Τμῆμα, ἡ τονισθεῖσα διά τῆς ἑτέρας τῶν διαπιστώσεων τοῦ ποινικοῦ δικαστηρίου—μολονότι τούτου ἐκ προορισμοῦ ἐπιδιώκοντος μόναν τήν ποινικήν ἄποψιν — καί πανθομολογουμένη μακροχρόνιος συνδικαλιστική δρᾶσις καί ἐπιτυχής τροχεία ἐπαγγελματική πάλη τῶν προσφευγόντων, ἰδίως ἐναντίον ξενοκινήτων συνομωτῶν, ὅθεν συνδικαλιστῶν. Δέν ἐπιτρέπεται ὁλόκληρος ἡ δρᾶσις αὕτη νά μή ληφθῇ ὑπ' ὄψιν καί ὑπό τοῦ Τμήματος, εἰδικοῦ κρατικοῦ ὀργάνου προστατευτικοῦ τῶν ἀτομικῶν ἐλευθεριῶν καί τῆς «ἐλευθέρας ἀναπτύξεως τῆς ὁμαδικῆς ὀργανώσεως καί δράσεως», ἔστω καί σφαλλομένης, καί νά διαγραφῇ καί πάλιν πρό ἑνός κολασθέντος ἤδη συνδικαλιστικοῦ πταίσματος διά τοῦ λόγου. Καί ταῦτα ἔτι μᾶλλον ὅταν τοῦ πταίσματος τούτου, ὡς εἴδομεν, δύναται σοβαρῶς νά συζητηθῇ ὁ χαρακτηρισμός ὡς ἀτυχήματος ἐργασίας, ὀφειλομένου εἰς πραγμάτωσιν συνηθεστάτου ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου τῶν μαχητικῶν ἀρχηγῶν, λόγος διά τόν ὁποῖον καί προβλέπεται κατ' ἀρχήν ὡς ἀτιμώρητον ὑπό τοῦ ἄρθρου 26 § 1 τοῦ ν. 5060.

Ὅλα ταῦτα ἐξηγοῦν καί δικαιολογοῦν ἀφ' ἑνός τήν διάταξιν τοῦ ν. 694, καθ' ἣν ἀπαγορεύεται ἡ κρίσις τοῦ Τμήματος διά τάς ἐκτός ὑπηρεσίας πράξεις τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν, ἐφ' ὅσον αὗται δέν συνεπάγονται κατά τόν ποινικόν νόμον παρεπομένας ποινάς, καί ἀφ' ἑτέρου τάς διατάξεις τῆς 98 Διεθνοῦς Συμβάσεως Ἐργασίας.

Καί ταῦτα πάντα ἀνεξαρτήτως τῶν συντρεχόντων εἰδικωτέρων εἰς τήν περίπτωσίν μας ἀτομικῶν, ἑκατέρωθεν, περιστατικῶν, προθέσεων, ἐνεργειῶν, παρεξηγήσεων καί ἀγνοιῶν.

δον. Τό ὑποβληθέν ἤδη εἰς ποινικήν κάθαρσιν παράπτωμα ἐκρίθη «δεδικασμένως» ὡς ἀνῆκον εἰς τό γένος τῶν πράξεων τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 26 τοῦ ν. 5060, καί ἴσως ἐκ τῶν ὑστέρων δύναται νά κριθῇ ἀκόμη τό πολύ ὡς ἡμαρτημένη πολιτική ἐκδήλωσις ἐν τῇ μακρᾷ σειρᾷ πράξεων τῆς συνδικαλιστικῆς σκοπιμότητος. Ἤδη ταῦτο προετάχθη ἐξαντλητικῶς, πρῶτον ὑπό τοῦ ποινικοῦ δικαστηρίου, δεύτερον παρά τοῦ ἐργοδότου καί τρίτον—παρά τοῦ Συλλόγου—τῇ ἐλευθερίᾳ φροντίδι, μάλιστα, τοῦ ἐργοδότου, ὡς κατετέθη ἐνώπιον τοῦ Τμήματος, χωρίς νά ἀντικρουσθῇ. Δέν δικαιολογεῖται μέ κανένα τρόπον νά καλύψῃ καί ἐκ τετάρτου ὁλόκληρον τήν ἐπίσης δεδικασμένως τονιζομένην συνδικαλιστικήν δρᾶσιν καί νά προταχθῇ καί ὑπό τοῦ Τμήματος τοῦ ἐκ προορισμοῦ προστατεύοντος τούς συνδικαλιστικούς ἡγέτας «ἐκτεθειμένους» εἰς ἐργοδοτικήν δίωξιν καί δή ὅπως εἰς τήν περίπτωσίν μας ἐκδηλωθεῖσαν ἤδη κατά τόν αὐστηρότερον τρόπον. Καθαρμένον ἤδη κρατικῶς τό παράπτωμα

δεν πρέπει νά ἀποτελέσῃ καὶ πάλιν τὸ μᾶλλον ἀποφασιστικὸν στοιχεῖον τῆς νέας κρατικῆς κρίσεως ὑπὸ τοῦ Τμήματος. Τοὐναντίον τὸ δεδικαιολογημένον ἢ μὴ τῆς περαιτέρω, τῇ ἐργοδοτικῇ φροντίδι, διώξεως πρέπει νά κριθῇ ὑπὸ τοῦ Κράτους αὐτὴν τὴν φορὰν ὄχι πλέον στενῶς ποινικῶς, ἀλλὰ ἀπὸ γενικωτέρων ἀπόψεων, διὰ τὰς ὁποίας τοῦτο ἀνέλαβε νὰ προνοῇ. Καὶ τοιαῦται εἶναι: ἡ γενικὴ ψυχικὴ κατάστασις τῶν μισθωτῶν, αἱ γενικαὶ κοινωνικαὶ καὶ ἐθνικαὶ σύγχρονοι συνθῆκαι, ἡ εἰδικὴ ψυχικὴ κατάστασις τῶν πολεμικῶν ἡγετικῶν στελεχῶν καὶ ἡ γενικὴ γραμμὴ τῆς τηρηθείσης ἐν μέσῳ τῶν συγχρόνων κινδύνων τοῦ συνδικαλισμοῦ πολιτικῆς, ἔστω καὶ ἂν αὐτὴ εἰς τινας κολασίμους ἐκδηλώσεις της ἠνώχλησε σοβαρῶς τὸν ἐργοδότην, χαρακτηρίζοντα αὐτὰς ὡς παραβάσεις τῆς ἐπὶ «γενεᾶς ὑπαλλήλων» τηρηθείσης ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει του «ἠρέμου τάξεως». Εἶναι τοὐλάχιστον γνωστὸν πλέον σήμερον καὶ ἀπὸ τῆς πλέον συντηρητικῆς ἀπόψεως, ὅτι «τάξις» οἰκονομικῶς καὶ ἐπαγγελματικῶς δὲν σημαίνει ἀναγκαίως ἠρεμίαν, ἀλλ' ἐλευθεραν συναγωνιστικὴν ζωηρὰν τοὐλάχιστον κίνησιν καὶ ἀμιλλαν.

Ἐξ ἄλλου, ἔχει ἤδη γίνῃ σαφῶς ἀντιληπτόν, ὅτι παράνομος δρᾶσις δὲν εἶναι ἀνεκτὴ ἀπὸ τὴν ἔννομον τάξιν. Τοῦτο ἐξεδηλώθη σαφῶς διὰ τῆς ποινικῆς καταδίκης καὶ τῆς ἀποτίσεως τῆς προσηκόντως μετρηθείσης ποινῆς. Οὐσιαστικὴ ὅμως ἀπὸ μέρους τοῦ Κράτους συσσώρευσις καὶ ἄλλων μὴ προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ ποινικοῦ νόμου παρεπομένων ποινῶν ὑπερβαίνει τὴν ἤδη κατὰ τὸ προσῆκον μέτρον ἐκδηλωθεῖσαν κρατικὴν πρόθεσιν τιμωρίας.

Τὸ πνεῦμα τῆς συνεχιζομένης ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου διώξεως ἕνεκα, ἔστω, θράσους, ἐπιδειχθέντος ἐναντίον αὐτοῦ ὑπὸ συνδικαλιστικῶν στελεχῶν διὰ «δυσμενοῦς κριτικῆς» κατὰ τὴν διεξαγωγὴν συνδικαλιστικοῦ ἀγῶνος, δὲν δικαιολογεῖται νὰ ὁδηγήσῃ καὶ τὰς σκέψεις καὶ ἀποφάσεις κρατικῶν ὀργάνων, προωρισμένων ἀκριβῶς διὰ τὴν ἐναντίον τοιαύτης διώξεως προστασίαν τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν. Ἐν πρώτοις ἡ συμμετοχὴ τούτων εἰς τὴν διοίκησιν τῶν ὀργανισμῶν κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, σημαντικοῦ τομέως τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς, γίνεται, ἐκτὸς ἄλλων λόγων (ἴδ. Ἐφημ. τῆς Κυβ. 511)25)11. 1939 σελ. 3326 ἐν ἀρχῇ), διὰ νὰ ἀποτελῇ δι' αὐτὰς σχολεῖον πρὸς καλλιέργειαν καὶ ἀνάπτυξιν ἡγετικῶν ἱκανοτήτων, μεταξὺ τῶν ὁποίων, ὡς ἐλέχθη (ἀνωτ. Κεφ. Β' παρ. 3 ἐδ. γ' καὶ παρ. 5 ἐδ' ζ), εἶναι πρωτοβουλία, ἐνεργητικότης, θάρρος ἀγωνιστικόν (πρβλ. ἀνωτ. Κεφ. Β' παρ. 7 ἐδ α') καὶ κριτικὴ ἱκανότης περὶ πραγμάτων καὶ προσώπων. Ἐξ ἄλλου, τὰ ὄργανα τῆς κοινωνικῆς π ο λ ι τ ι κ ῆ ς πρέπει νὰ ἀσκοῦν πάντοτε καὶ πράγματι «πολιτικήν». Ἔχουν ἀποστολὴν ὄχι μόνον νὰ ἐφαρμόζουν ἁπλῶς καὶ τυπολατρικῶς κειμένας νομικὰς διατάξεις ἐπὶ τῶν πραγμάτων, ἀλλὰ νὰ δροῦν ἐντὸς τῶν νόμων καὶ τοῦ πνεύματος αὐτῶν, κατὰ τρόπον ὥστε νὰ ἐπηρεάζουν τὰ πράγματα καὶ νὰ προσπαθοῦν νὰ τὰ διαμορφώνουν, συμφώνως πρὸς τὰς ἐπιδιώξεις τῆς γενικῆς κρατικῆς πολιτικῆς, τῆς ὁποίας τμῆμα εἶναι ἡ κοινωνικὴ πολιτική. Εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι οἱ ἐνεργοῦντες ὡς ὄργανα τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἔχοντα κατὰ τὸν νόμον 560 (ἄρθρ. 1) προορισμὸν νὰ μελετοῦν καὶ νὰ ἐπιδιώκουν τὴν θέσπισιν καὶ ἐφαρμογὴν συστηματικῶν μέτρων, «πρὸς τὸν σκοπὸν . . . νὰ προστατεύωνται ἀποτελεσματικώτερον τὰ ἀτομικὰ δικαιώματα» τῶν μισθωτῶν, ἔχουν ὑποχρέωσιν ὄχι μόνον νὰ σέβωνται οἱ ἴδιοι τὴν ἐλευθερίαν τοῦ συνεταιρίζεσθαι καὶ τῆς ἐκφράσεως γνωμῶν, ἀλλὰ νὰ καταβάλλουν πᾶσαν φροντίδα, διὰ νὰ ἀποφεύγεται καὶ νὰ παραμερίζεται κάθε ἐμπόδιον, ὁθενδήποτε προερχόμενον, δυνάμενον νὰ παρεμβληθῇ εἰς τὴν ὑπὸ τῶν μισθωτῶν ἐλευθέραν ἄσκησιν ἀτομικῶν αὐτῶν δικαιωμάτων, τὰ ὁποῖα, κατὰ τὸν κυρώσαντα διεθνῆ σύμβασιν ἐργασίας ν. 399)1947, κηρύσσονται, ὡς εἴδομεν, «ἀπαραίτητος ὅρος σταθερᾶς προόδου».

7. Ἡ ὀργὴ ἔχει ἤδη φέρει τὸν ἐργοδότην εἰς αὐθαίρετον πρᾶξιν διώξεως τῶν μελῶν τῆς διοικήσεως ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ. Ἡ ἀπόλυσις τῶν προσφευγόντων εἶναι αὐθαίρετος, διότι ἀπεφασίσθη χωρὶς τὴν τήρησιν οὐσιώδους τύπου (ἴδ. ἀνωτ. Κεφ. Α' παρ. 3 ἐδ. β' περιπτ. β'), χωρίς, δηλαδή, ὅπως ἐπιτάσσει ὁ νόμος 694, νὰ ζητήσῃ τὴν κρίσιν τοῦ Τμήματος, ὅταν «προὐτίθετο νὰ προβῇ εἰς ἀπόλυσιν» ἐκπροσώπων τῶν ἐργαζομένων. Ἡ παράλειψις αὐτὴ, ἐκδήλωσις ὠργισμένης βίας, ἀποδεικνύει, τοὐλάχιστον, τὴν ὑπαρξιν προθέσεως διώξεως ἀπὸ μέρους τοῦ ἐργοδότου—τῆς ὁποίας ἀκριβῶς τὴν ἐκδήλωσιν φοβεῖται ἡ αἰτιολογικὴ ἔκθεσις τοῦ ν. 694—καὶ δὴ διώξεως ἐκδηλωθείσης παρανόμως.

Ἡ ἄνευ τηρήσεως οὐσιώδους τύπου τοῦ ν. 694 ἀπόλυσις τῶν ἐκπροσώπων τῶν ἠσφαλισμένων, μὴ διαπραξάντων ἀτιμωτικὸν ἀδίκημα, δικαιολογεῖ τὴν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου καταβολὴν τοὐλάχιστον τῆς ὑπὸ τοῦ Νόμου προβλεπομένης ἀποζημιώσεως, ἥτις σημειωτέον δὲν ἐπανορθοῖ ἐν τῷ συνόλῳ, ἰδίως δὲ μελλοντικῶς, τὰς ἐκ τῆς ἀπωλείας τῆς βιοποριστικῆς ἀπασχολήσεως ζημίας. Οἱ προσφεύγοντες, παρανομήσαντες διὰ τῆς δυσφημήσεως, ἀπέτισαν φυλάκισιν, χρηματικὴν ἀποζημίωσιν καὶ ἀπώλειαν τῆς θέσεώς των. Ὁ ἐργοδότης παρανομήσας διὰ τῆς αὐθαιρέτου ἀπολύσεως, ὀφείλει τοὐλάχιστον νὰ καταβάλῃ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ νόμου, διὰ τὴν ὁποίαν ἀλλωστε ὁ ἴδιος κατ' ἀρχὴν δέχεται συζήτησιν (πρβλ. Κεφ. Β' § 6 ἐδ. β'). Οὗτος ἀντιτίθεται κυρίως εἰς τὴν παραμονὴν τῶν προσφευγόντων εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ ἀσφαλιστικοῦ φορέως. Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι θέμα καθαρῶς δημοσίας τάξεως, ἡ ρύθμισις τοῦ ὁποίου δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἀποτελῇ ἀντικείμενον ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας ἢ, ὡς ἐλέχθη (πρβλ. ἀνωτ. Κεφ. Α', § 6 περιπτ. γ' ἐδ.β'), συμβιβασμοῦ.

Συνεχιζομένη ἡ διωκτικὴ ὀργὴ τοῦ ἐργοδότου, ἀκόμη καὶ μετὰ τὴν ἁρμοδίως γενομένην ὑπὸ τῆς πολιτικῶς ὠργανωμένης κοινωνίας ἐξοφλησιν τῆς ὀφειλῆς ἐκ τῆς διαπραχθείσης διὰ «δυσμενοῦς κριτικῆς» ἐκ δεδικαιολογημένου συνδικαλιστικοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ μετὰ τὴν αὐθαίρετον ἀπόλυσιν, ἀποδεικνύει ὑπερβολὴν ἐκδικητικοῦ ζήλου καὶ ἐξακολούθησιν ἀδίκου ἐξοντωτικῆς προθέσεως ἐναντίον συνδικαλιστῶν, πταισάντων μέν, ἀλλ' ὑποστάντων ἤδη τὴν ποινικὴν κάθαρσιν καὶ τὴν αὐθαιρεσίαν τοῦ ἐργοδότου, ἥτις ἰδιαιτέρως ὑπῆρξεν ἤδη σημαντικώτατα ζημιογόνος δι' αὐτούς, ὑλικῶς, ἠθικῶς καὶ ψυχικῶς. Ἀλλ' εἶναι ἀνεγνωρισμένη ἀρχὴ τῆς δημοσίας τάξεως τὸ ὅτι «δὲν εἶναι ὀρθὸν καὶ κοινωνικὸν τὸ νὰ ἐπωφελῆται τις ἐν τῇ κακοβουλίᾳ

του ὡρισμένων ἀληθῶν περιστατικῶν, διὰ νὰ δημιουργήσῃ ἐπ' αὐτῶν τὴν ἠθικὴν ἐξόντωσιν ἑτέρου» (Εἰσηγ. ἔκθεσις σχεδίου Ποινικοῦ Κώδικος σελ. 536). Εἰς τὴν περίπτωσίν μας δὲ ὁ ζῆλος αὐτὸς δύναται ἰδιαιτέρως νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς κακόβουλος, διότι, ἂν ἡ ἄσκησίς του γίνῃ ἀνεκτὴ ὑπὸ τοῦ Τμήματος, θὰ καταλήξῃ εἰς πραγματικὴν, ἐκ τοῦ φόβου καὶ τῆς ἀπειλῆς, παρακώλυσιν τῆς πραγματώσεως βασικοῦ κανόνος τῆς πολιτικῶς ὠργανωμένης κοινωνίας, ὁ ὁποῖος εἶναι καὶ «ἀπαραίτητος ὅρος σταθερᾶς κοινωνικῆς προόδου», τῆς ἐλευθερίας συλλογικῆς ὀργανώσεως καὶ δράσεως. Ἡ ἐκλογὴ τοῦ εἴδους τῆς δράσεως καὶ τῶν καθ' ἕκαστα ἐκδηλώσεων καὶ μέσων αὐτῆς πρέπει νὰ εἶναι ἐντελῶς ἀνεπηρέαστα καὶ νὰ ἐξαρτῶνται μόνον ἀπὸ τὴν—ὀρθὴν ἢ ἀνθρωπίνως σφαλερὰν—κρίσιν τῆς συνδικαλιστικῆς ἡγεσίας περὶ τοῦ ἑκάστοτε συμφέροντος (πρβλ. ἀνωτ. Κεφ. Β' παρ. 3 ἐδ. γ').

Ἐκ τούτων πάντων ἐμφαίνεται, ὅτι οὐδόλως ἐπιβάλλεται ἐκ τοῦ παραθέτοντος ἀμφοτέρας τὰς διαπιστώσεις ποινικῶς δεδικασμένου μονομερὴς πρόταξις καὶ πάλιν τοῦ σκοποῦ δυσφημήσεως, ὡς μόνου βαρύνοντος ἀποφασιστικῶς στοιχείου διὰ τὴν κρίσιν τοῦ Τμήματος.

Τοὐναντίον ὑπάρχει οὐσιαστικῶς δεδικασμένον ἐναντίον πάσης ἐπανόδου τοῦ κράτους καὶ τῶν ὀργάνων του εἰς τὴν διὰ τῆς ἀποτίσεως τῆς ποινῆς ἐξοφληθεῖσαν κρατικῶς ὀφειλὴν ἐκ τῆς ἁπλῆς δυσφημήσεως, ἥτις πολλαχῶς καὶ ῥητῶς ὑπὸ τῆς ποινικῆς ἀποφάσεως χαρακτηρίζεται ὡς ἀνήκουσα εἰς εὐρυτέραν συνδικαλιστικὴν δρᾶσιν.

Ἡ ἐκ τῆς ἁπλῆς δυσφημήσεως ὀφειλὴ πρὸς τὴν πολιτικῶς ὠργανωμένην κοινωνίαν ἔχει ἤδη ἐξοφληθῇ δεδικασμένως. Ἐπίσης μολονότι δεδικασμένως ἡ διὰ τοῦ τύπου ἐπίθεσις κατὰ τοῦ ἐργοδότου ἔχει χαρακτηρισθῇ ὡς συνδικαλιστικὴ καὶ, ἐκ τοῦ ν. 694 κατ' ἀρχήν, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι συκοφαντική, εἶναι συγγνωστή, ἐν τούτοις αὐτὴ ἔχει ἐπιφέρει ἀπώλειαν τῆς βιοποριστικῆς ἀπασχολήσεως τῶν προσφευγόντων καὶ ἐξ ἐνεργείας τοῦ ἐργοδότου ἐκπτωσιν ἀπὸ τὴν σωματειακὴν ὀργάνωσιν. Ἂν κατόπιν ὅλων τούτων δὲν θεωρηθῇ κλεισθείς, ἐπὶ τέλους, ὁ ἐκ τῆς δυσφημήσεως λογαριασμός, γεννᾶται εὔλογος τὸ ἐρώτημα ἕως πότε καὶ μέχρι ποίου σημείου ἐπιτρέπεται νὰ βαρύνῃ ἐπὶ τῶν διὰ τοῦ λόγου ἀδικησάντων κατὰ τὴν διεξαγωγὴν συνδικαλιστικοῦ ἀγῶνος νέα διαρκὴς ἐπίσημος συσσώρευσις ζημιῶν καὶ διώξεων.

Οὕτω ἐναντίον μιᾶς ἐκ νέου ἀποφασιστικῆς προτάξεως τοῦ διωκτικοῦ πνεύματος ὑπὸ τοῦ Τμήματος ἀντιτίθεται τὸ δεδικασμένον ἀκριβῶς τῆς δυσφημήσεως καὶ ἡ συνδικαλιστικὴ ἰδιότης. Τοιαύτη πρόταξις θὰ καταντοῦσεν εἰς οὐσιαστικὴν τοῦ Κράτους ἐπάνοδον ἐπὶ νομίμως τιμωρηθέντος ἀδικήματος. Θὰ ἦτο ἠθελημένη παρεμπόδισις τῆς δεδικασμένως ἀναγνωρισθείσης εἰς τὴν περίπτωσίν μας καὶ διὰ πλέγματος ὁλοκλήρου διατάξεων—ὄχι μόνον κοινῶν ἐσωτερικῶν νόμων, ἀλλὰ συνταγματικοῦ καὶ διεθνοῦς δημοσίου δικαίου—κηρυττομένης ὡς ἐλευθέρας καὶ προστατευτέας συνδικαλιστικῆς δράσεως, ἰδίως τῆς γενομένης δι' ἐκφράσεως στοχασμῶν. Ἡ πρόταξις αὐτὴ θὰ ἦτο ὄχι μόνον ἀδικαιολόγητος, ἀλλὰ σαφῶς παράνομος.

8. Οἱ κύριοι ἐργοδοτικοὶ ἰσχυρισμοὶ εἶναι: Ἡ μίσθωσις ὑπηρεσιῶν περιλαμβάνει καὶ δικαιολογεῖ ἀπεριόριστον κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ ἐργοδότου διάθεσιν ὅλων τῶν ἀνθρωπίνων ἐκδηλώσεων. Ἡ συνδικαλιστικὴ δρᾶσις, θεωρουμένη ὑπηρεσία παρὰ τῷ ἐργοδότῃ, περιορίζεται εἰς μόνην τὴν ἐπιδίωξιν τῶν ἀμέσων οἰκονομικῶν καὶ ἐπαγγελματικῶν συμφερόντων τῶν συνδικαλισμένων μισθωτῶν, παρὰ τὴν διάταξιν αὐτοῦ τούτου τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Σωματείου (ἄρθρ. Ι παρ. 3) ὅτι τὰ μέσα ἐπιδιώξεως τῶν συνδικαλιστικῶν σκοπῶν εἶναι «ἡ μελέτη καὶ παρακολούθησις τῶν ἐπαγγελματικῶν καὶ κοινωνικῶν ζητημάτων» καὶ παρὰ τὴν ὑποχρέωσιν πάντων τῶν ἐντὸς τῆς πολιτικῶς ὠργανωμένης κοινωνίας ζώντων νὰ ἐνδιαφέρωνται καὶ νὰ ἐξυπηρετοῦν τὸ κοινὸν συμφέρον περιλαμβάνον, ὡς ἐλέχθη, τὰς ἠθικὰς ἀντιλήψεις, τὰς ἐθνικὰς παραδόσεις καὶ τὰ ὑλικὰ συμφέροντα.

Οἱ ἐργοδοτικοὶ ἰσχυρισμοὶ φαίνονται βασιζόμενοι ἀφ' ἑνὸς ἐπὶ τῆς, ὡς ἐκ δεδικασμένου, ὑποχρεώσεως περαιτέρω κολασμοῦ ἑνὸς ποινικοῦ ἀδικήματος καὶ ἀφ' ἑτέρου ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ συμβατικοῦ πταίσματος.

Ἀλλ' ἀπὸ ἀπόψεως ποινικοῦ ἀδικήματος ἂν, ὡς ἐλέχθη, εἶναι βεβαιωμένον ὅτι ἡ δύναμις τοῦ δεδικασμένου ἐπιβάλλει τὴν ὑποχρέωσιν ἀποδοχῆς ὅλων τῶν διαπιστωθέντων ὑπὸ τῆς ποινικῆς ἀποφάσεως πραγματικῶν περιστατικῶν, εἶναι ἐξ ἴσου βέβαιον, ὅτι ὄχι μόνον δὲν ἐπιβάλλει τὴν ἐπανάληψιν ἐκδόσεως καὶ ὑπὸ ἄλλων κρατικῶν ὀργάνων, ἀναλόγως ζημιογόνων διατακτικῶν, ἀλλ' ἀκριβῶς τὰ ἀποκλείει.

Ὡς συμβατικὴ ὑπαίτιος παράβασις τὸ θέμα γίνεται προσπάθεια νὰ τοποθετηθῇ μονομερῶς ἐντὸς τῶν πλοισίων τοῦ κλασσικοῦ συναλλακτικοῦ δικαίου, ἀγνοουμένης τῆς σημερινῆς κοινωνικῆς νομικῆς τάξεως καὶ μάλιστα αὐτοῦ τούτου τοῦ συνταγματικοῦ δικαίου καὶ τοῦ διαρκῶς ἀναπτυσσομένου ἐσωτερικοῦ καὶ διεθνοῦς ἐργατικοῦ. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ἐνοχικοῦ δικαίου—καὶ ἂν ἠθέλομεν δεχθῇ, μολονότι ἀπαράδεκτον, ὅτι δύναται κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ ἐργοδότου νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν μόνον τὸ συμβατικὸν μέρος, ὅπως ὑπ' αὐτοῦ ἑρμηνεύεται, ἀπομονούμενον ἀπὸ τῶν σχετικῶν κανόνων δημοσίας τάξεως—ἀσφαλῶς γεννῶνται διάφορα μὴ λυθέντα ἁρμοδίως ζητήματα, ὅπως: Ἡ μὴ ἐκτέλεσις ἑνὸς σημείου ἐκ τῶν συμφωνηθέντων, μᾶλλον ἀορίστου ἐν τῇ γενικότητι τῆς διατυπώσεως του, ἀπὸ τὸν ἕτερον τῶν ἀντισυμβληθέντων, ὁμολογουμένως καλῶς κατὰ τὰς λοιπὰ ἐκτελοῦντα τὰς κυρίας συμβατικὰς ὑποχρεώσεις, προσβάλλει ὄντως—ὡς ἀπεφάνθη ὁ ἐργοδότης—τὴν ὕπαρξιν τοῦ συναλλάγματος καὶ δικαιολογεῖ λύσιν τῆς συμβάσεως ἢ προσβάλλει μόνον τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει μέχρι ποίου σημείου δικαιολογεῖ ἢ μή, καὶ ποίαν, παρακράτησιν ἀντιπαροχῆς. Τὰ ζητήματα ταῦτα δὲν ἔχουν νομίμως κριθῇ διὰ τῆς ἄλλως αὐθαιρέτου (ἰδ. ἀμέσως προηγ. παράγρ.) ἀποφάσεως τοῦ ἐργοδότου, ἀλλὰ καί, ὡς ἐλέχθη, δὲν ἀνήκει εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Τμήματος ἡ οὐσιαστικὴ ἔρευνα αὐτῶν.

Ἀλλ' οἱ ἐργοδοτικοὶ ἰσχυρισμοὶ κυρίως ἀποτελοῦν προφανῆ παρεξήγησιν περὶ τῆς ἐπιτρεπομένης σήμερον ἐκτάσεως τῶν ἀστικῶν ἐνοχῶν ἐναντι τῶν καθιερωμένων πλέον ἀτομικῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου καὶ εἰδικώτερον τοῦ ἐργαζομένου ἀνθρώπου.

(Τὸ τέλος εἰς τὸ ἑπόμενον).

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΑΤΑΧΡΗΣΙΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ

Ἐλευθερία ἀπολύσεως καὶ περιορισμοὶ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 281 Ἀστικοῦ Κώδικος

Παροχὴ μὲν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 δικαιώματος ἐργοδοτῶν πρὸς καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ περιορισμὸς τῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος ἐκ τοῦ ἄρθρ. 281 Α. Κ.—Ἐκτίμησις καλοπίστου ἀσκήσεως δικαιώματος κατ' ἀντικειμενικὰ κριτήρια ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ.—Ἐξουσία ἀπαγορεύσεως καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος καὶ ἀκυρώσεως δικαιοπραξίας.—Ἀπόλυσις ἐξ ἐλατηρίων ἐκδικήσεως κατὰ τοῦ μισθωτοῦ ἀντίθετος πρὸς ἄρθρ. 281 Α. Κ.—Ἐλευθερία δικαστοῦ κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ΄ΟΔ.

Ὡς ὅλα τὰ δικαιώματα, οὕτω καὶ τὸ δικαίωμα καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, παγίως γίνεται δεκτόν, ὅτι ὑποβάλλεται κατὰ τὴν ἄσκησίν του εἰς τοὺς περιορισμοὺς τοῦ ἄρθρ. 281 Α. Κ. (*Π. Ζέπου*, Εἰδικ. Ἔνοχ. Τόμος Β', τεῦχος 3, σελ. 373—375, *Κ. Καυκᾶς*, Ἔνοχ., Εἰδικὸν Μέρος, Τόμος Α' σελ. 349, *Ι. Καποδίστριας*, ΕΕΔ 5, 480 ἑπ., καὶ ἐκ τῆς δικαστηριακῆς πράξεως παραπομπαὶ ἐν ΕΕΔ 8, 799, ΕΕΔ 9, 16, ΕΕΔ 9, 208 κλπ.).

Ἡ παράβασις τοῦ ἄρθρ. 281 Α. Κ., ἰσχύοντος κατὰ τὸ ἄρθρ. 19 τοῦ εἰσαγωγικοῦ Νόμου 2783|1941 καὶ ἐπὶ τῶν πρὸ αὐτοῦ ἐννόμων σχέσεων (Α. Π. 34|1947, εἰσηγητὴς *Χ. Σχίμφλε*, ΕΕΔ 6, 246) ἐπάγεται τὴν ἀκυρότητα τῆς πράξεως, ἀφοῦ κατ' ἄρθρ. 178 Α. Κ. δικαιοπραξία, ἀντικειμένη εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν νόμου, ὡς τοιούτου νοουμένου ἐκείνου δημοσίας τάξεως (Α. Π. 70|1948, εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 7, 274) εἶναι ἄκυρος (πρβλ. *Κ. Καυκᾶν*, Ἔνοχ. Δίκαιον, Εἰδικ. Μέρος, *Ι. Καποδίστριαν*, ΕΕΔ 6, 557, *Α. Σακελλαρόπουλον*, ΕΕΔ 7, 305, Α. Π. 287—289|1948, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 7, 552).

Ἐκ τούτου ἕπεται, ὅτι ὁ ἐργοδότης, ὁ παραβαίνων τὸ ἄρθρ. 281 Α. Κ. εἰς τὴν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, καθίσταται ὑπερήμερος περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ καὶ ὀφείλει τὸν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 656 Α. Κ. μισθόν του.

Πρὸς τοιαύτην λύσιν καταλήγει καὶ ἡ κατωτέρω παρατιθεμένη ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ ὁποία, ὑπάγουσα τὰ ὑπὸ τὴν κρίσιν της τεθέντα πραγματικὰ περιστατικὰ εἰς τὴν νομικὴν ἔννοιαν τῆς καταχρήσεως δικαιώματος (Α. Π. 200|1949, εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 8, 369), ἀποφαίνεται, ὅτι ἡ συγκεκριμένη καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, ὁρισθεῖσα ἐξ ἐλατηρίων ἐκδικήσεως κατὰ τοῦ μισθωτοῦ, ἀντιτίθεται πρὸς τὸ ἄρθρ. 281 Α. Κ. (πρβλ. ὡς πρὸς τὴν τοιαύτην ἐξ ἐκδικήσεως ὑπαγορευθεῖσαν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας *Ι. Καποδίστρια*, Ἡ καταχρηστικὴ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ΕΕΔ 5, 580, σημ. 198 καὶ νομολογίαν δικαστηρίων τῆς οὐσίας ἐν ΕΕΔ 9, 16 ἑπ., ἔνθα παράθεσις νομολογίας).

Εἰς τὴν σειρὰν τῶν ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου, αἱ ὁποῖαι ἠσχολήθησαν ἐπὶ τεθεισῶν ὑπὸ τὴν κρίσιν του περιπτώσεων καταχρηστικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἀφ' ἧς τὸ ἄρθρ. 281 Α. Κ. ἤρξατο ἐφαρμοζόμενον, ἡ παρατιθεμένη ἀπόφασις εἶναι ἡ δευτέρα, μετὰ τὴν Α. Π. 34|47 ἔνθ' ἀνωτ., ἡ ὁποία δέχεται ὑπάρξασαν, βάσει τῶν δεκτῶν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας γενομένων πραγματικῶν περιστατικῶν, καταχρηστικὴν ἄσκησιν δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Εὐκαιρία δίδεται ἤδη νὰ ὑπομνησθοῦν αἱ περιπτώσεις, ἐφ' ὧν ἠσχολήθη ὁ Ἄρειος Πάγος, καὶ νὰ σημειωθοῦν αἱ ἐπ' αὐτῶν λύσεις.

Κατὰ τὴν πρώτην ἐπὶ τοῦ θέματος Α. Π. 34|1947 (ἔνθ' ἀν.) ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ., καθ' ἣν ἡ ἄσκησις δικαιώματος ἀπαγορεύεται, ἐὰν αὕτη ὑπερβαίνῃ προφανῶς τὰ ὅρια, τὰ ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς καλῆς πίστεως ἢ τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἢ ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ ἢ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος, ἥτις διάταξις, ὡς ἰσχύουσα κατὰ τὸ ἄρθρ. 19 τοῦ εἰσαγωγικοῦ νόμου καὶ ἐπὶ τῶν πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος γεγονότων καὶ σχέσεων, ἔχει καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐφαρμογὴν καὶ ὀρθῶς ἐφηρμόσθη ὑπὸ τοῦ ἐφετείου, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ κατάχρησις δικαιώματος ἐν τῷ νεωτέρῳ δικαίῳ ἔχει εὐρύτερα ὅρια τῶν ἐν τῷ ρωμαϊκῷ δικαίῳ καθοριζομένων, ἀφοῦ δὲν ἀπαγορεύεται μόνον ἡ ἐκ κακοβουλίας ἄσκησις τοῦ δικαιώματος, ὅταν τοῦτ' ἔστιν ἡ ἄσκησις γίνεται οὐχὶ πρὸς ὠφέλειαν τοῦ δικαιούχου, ἀλλ' ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον, ἵνα ζημιωθῇ ἄλλος, ἀλλὰ τάσσονται ἀντικειμενικὰ κριτήρια τῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος, ἡ καλὴ πίστις, τὰ χρησιὰ ἤθη καὶ ὁ εἰς τὸ δικαίωμα ἐγκείμενος σκοπός, ἀπαγορευομένης τῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος καθ' ὑπέρβασιν τῶν ὁρίων τούτων, τῶν ὁποίων ἡ ἀνεύρεσις ἀφίεται εἰς τὸν δικαστήν, ἀφοῦ καὶ τῆς καλῆς πίστεως ἢ τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἡ ἔννοια, ὅπως καὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος, εἶναι ἔννοια νομική.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δεκτῶν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας γενομένων, ὅτι ὁ ἀπολυθεὶς μισθωτὸς ὡς πλεονάζων ἐτύγχανεν ἐκ τῶν παλαιοτέρων ἀρίστων ὑπαλλήλων, μὴ βαρυνόμενος διὰ πειθαρχικῆς τινος ποινῆς, πολεμιστὴς τοῦ Ἀλβανικοῦ μετώπου, ἐνῶ ἔδει νὰ μὴ ἀπολυθῇ, ἐφ' ὅσον νεώτεροι τούτου, τελοῦντες ἐν ἴσοσυνι μοίρᾳ, παρέμειναν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐδέχθη, ὅτι ὑπῆρξεν ἐν προκειμένῳ καταχρηστικὴ καταγγελία συμβάσεως.

Κατὰ τὴν Α. Π. 66|1948 (εἰσηγητὴς *Κ. Βοϊατζῆς*, ΕΕΔ 7, 238)—ἐπρόκειτο περὶ καθηγητοῦ (διωτι-

κοῦ ἐκπαιδευτηρίου—ἡ διαφορὰ ἀντιλήψεων ἐκπαιδευτικῶν μεταξὺ τοῦ ἀπολυθέντος καὶ τῶν ὑπευθύνων τὸ ἐκπαιδευτήριον δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὅτι ἀποτελεῖ ἐπαρκῆ αἰτιολογίαν τῆς ἀπολύσεως ἐκ τοῦ συμφέροντος τῆς εὐρυθμίας ἐν τῇ διδασκαλίᾳ καὶ δὲν ἀποτελεῖ ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος κατὰ τρόπον προφανῶς ἀντιβαίνοντα εἰς τὴν καλὴν πίστιν ἢ τὰ χρηστὰ ἤθη.

Κατὰ τὴν Α. Π. 305|1948 (εἰσηγητὴς **Χ. Σταυρόπουλος**, ΕΕΔ 7, 513), κατ' ὀρθὴν ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 281 Α. Κ. τὸ Πρωτοδικεῖον ἐδέχθη, ὅτι δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀποτελοῦσα κατάχρησιν δικαιώματος ἡ γενομένη ἀπόλυσις ἐκ γεγονότος ἐπακολουθήσαντος, ἤτοι τοῦ διορισμοῦ ἑτέρου εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἀπολυθέντος. Ὁ τοιοῦτος διορισμὸς θὰ ἀπετέλει τεκμήριον τῆς ἐν τῇ ἀπολύσει γενομένης καταχρήσεως δικαιώματος, πλὴν τὸ δικαστήριον ἐν τῇ ἐκτιμήσει τῆς ὅλης ἀποδεικτικῆς διαδικασίας κατέληξεν εἰς τὴν ἀνέλεγκτον κρίσιν, ὅτι δὲν προέκυψε βεβαίωσις τῶν γεγονότων.

Κατὰ τὴν Α. Π. 287—289|1948 (εἰσηγητὴς **Β. Κυριακόπουλος**, ΕΕΔ 7, 552) κατὰ τὸ ἄρθρ. 281 Α. Κ. ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος ἀπαγορεύεται, ἐὰν αὕτη ὑπερβαίνῃ προφανῶς τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς καλῆς πίστεως ἢ τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἢ ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος, κατὰ τὴν ἔννοιαν δὲ τῶν διατάξεων τούτων καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ἔτι, καθ' ἣν εἶναι ἐλευθέρα ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος, δὲν εἶναι ἐν τοσούτῳ ἀνεξέλεγκτος καὶ ἀπεριόριστος ἡ ἄσκησις αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ δικαιούχου, ὑποκειμένη εἰς τὴν ἀντικειμενικὴν κρίσιν ἂν αὕτη ἐγένετο κατὰ τοὺς κανόνας καὶ ὅρους, οὓς ἀπαιτοῦσιν ἡ καλὴ πίστις καὶ τὰ χρηστὰ ἤθη, καὶ δὲν ἀντίκειται αὕτη εἰς τὸν ἐν τῷ δικαιώματι ἐγκείμενον κοινωνικὸν ἢ οἰκονομικὸν σκοπόν, δικαιουμένου τοῦ δικαστοῦ, μετ' ἐκτίμησιν τῶν ἀντικειμενικῶν ἀνωτέρω κριτηρίων, νὰ ἀπαγορεύσῃ ἐν προφανεῖ ὑπερβάσει παρὰ τοῦ δικαιούχου τῶν ἐπιβαλλομένων, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ὁρίων, τὴν κατὰ χρηστικὴν τοῦ δικαιώματος ἄσκησιν. Ἀλλ' ὅμως ἐν προκειμένῳ οὐδαμῶς δύναται νὰ συναχθῇ, ὅτι ἡ ἐναγομένη ἐν τῇ ἀσκήσει τοῦ ἐκ τοῦ κανονισμοῦ αὐτῆς δικαιώματος πρὸς κατάργησιν θέσεων καὶ ἀπόλυσιν τῶν πλεοναζόντων μετ' αὐτὴν μισθωτῶν τοῦ μονίμου προσωπικοῦ της ὑπερέβη τὰ ὅρια τῶν ἐν ἄρθρῳ 281 Α. Κ. κριτηρίων, ὥστε νὰ ἀπαγορευθῇ εἰς αὐτὴν ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τούτου, κηρυσσομένης ἀκύρου τῆς ἀπολύσεως, ἀφοῦ ἡ κατάργησις τῶν θέσεων καὶ ἡ ἐπακολουθήσασα ἀπόλυσις τῶν μισθωτῶν της ὑπηγορεύθη ἐκ πραγματικῆς ἀνάγκης καὶ δὲν ὠφείλετο εἰς ἐπιβολὴν δυαμενῶν κατὰ τῶν ἀπολυθέντων κυρώσεων διὰ συμμετοχὴν αὐτῶν εἰς κηρυχθεῖσαν ἀπεργίαν.

Κατὰ τὴν Α.Π. 200|1949 (εἰσηγητὴς **Κ. Καυκᾶς**, ΕΕΔ 8, 369) κατὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ., ἔχοντος ἐφαρμογήν, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 19 τοῦ εἰσαγωγικοῦ νόμου, καὶ ἐπὶ τῶν πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Κώδικος ἐννόμων σχέσεων, ἀπαγορεύεται ἡ ἄσκησις τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου παρεχομένου δικαιώματος, ὅταν αὕτη ὑπερβαίνῃ προφανῶς τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς καλῆς πίστεως, τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἢ ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ ἢ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος. Τὰ δὲ ὑπὸ τοῦ ἄνω ἄρθρου τιθέμενα κριτήρια τῆς καλῆς πίστεως, τῶν χρηστῶν ἠθῶν καὶ τοῦ εἰς τὸ δικαίωμα ἐγκειμένου σκοποῦ ἀποτελοῦσιν ἔννοιαν νομικήν, τοῦ Ἀρείου Πάγου δυναμένου νὰ κρίνῃ ἐὰν τὰ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας ἀνελέγκτως γενόμενα δεκτὰ περιστατικὰ συνιστῶσιν ὑπέρβασιν τῶν ὁρίων τῶν ὡς ἄνω νομικῶν ἐννοιῶν. Τὸ ἐφετεῖον, δεχθὲν ὅτι ὁ ἀπολυθεὶς ἦτο ἱκανὸς καὶ ἔμπειρος ὑπάλληλος ἐν τῇ ἐργασίᾳ του, μὴ παρασχὼν πρὸς τὴν ἐργοδότιδα ἱκανὴν αἰτίαν ἀπολύσεως, ὅτι ἦτο ἔγγαμος, πατὴρ δύο τέκνων, καὶ ὅτι εἶχε βοηθὸν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ του, προσληφθέντα κατὰ τὸν ἴδιον χρόνον μὲ αὐτόν, ὅτι παρὰ τῇ ἐργοδότιδι ὑπηρέτει ἐπίσης νεώτερος κατὰ ὑπηρεσίαν τοῦ ἀπολυθέντος, ἐκτελῶν συναφῆ πρὸς αὐτὸν ὑπηρεσίαν, καὶ ὅτι μετὰ ταῦτα ἡ ἐργοδότις κατεχράσθη τοῦ εἰς αὐτὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 χορηγηθέντος δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως, ἐνῷ ἔδει νὰ προτιμήσῃ ἐν τῇ καταγγελίᾳ ἢ τὸν βοηθὸν αὐτοῦ ἢ τὸν εἰς συναφῆ ὑπηρεσίαν ἀσχολούμενον νεώτερόν του, ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὸ ἄρθρ. 281 Α.Κ., διότι ἡ μὴ προτίμησις ἐν τῇ καταγγελίᾳ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἣν εἶχε συνάψει μετὰ τοῦ βοηθοῦ τοῦ ἀπολυθέντος ἐκ μόνου τοῦ λόγου ὅτι οὗτος ἦτο βοηθὸς αὐτοῦ, ἔχων τὸν ἴδιον χρόνον ὑπηρεσίας μὲ αὐτόν, δὲν συνιστᾷ ὑπέρβασιν τῆς καλῆς πίστεως καὶ ἑπομένως ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος τῆς καταγγελίας συμβάσεως κατὰ παράβασιν ἄρθρ. 281 Α.Κ. καὶ ἡ μὴ ὑπὸ τῆς ἐργοδότιδος προτίμησις ἐν τῇ καταγγελίᾳ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἣν εἶχε συνάψει μετὰ τοῦ νεωτέρου, διὰ μόνον τὸ δεκτὸν γενόμενον γεγονὸς ὅτι οὗτος ἦτο νεώτερος ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ (πρβλ. καὶ εἰσαγγ. ἀγόρευσιν **Δ. Κιουσοπούλου**, ΕΕΔ 8, 353 ἑξ.).

Κατὰ τὴν Α.Π. 582|1949 (εἰσηγητὴς **Δ. Μίχος**, ΕΕΔ 9, 107) δὲν συνιστᾷ καταχρηστικὴν ἄσκησιν δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἡ τοιαύτη ὅταν ἐγένετο ἐκ δεδικαιολογημένης αἰτίας, ἥτις εἶναι ἡ ἐλάττωσις τῆς πρὸς ἐργασίαν ἱκανότητος τοῦ μισθωτοῦ. Ἔστω καὶ ἂν ἡ ἐλάττωσις τῆς πρὸς ἐργασίαν ἱκανότητος τοῦ μισθωτοῦ ἐπῆλθεν ἐξ ἀτυχήματος συμβάντος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας του καὶ ἐξ αἰτίας ταύτης.

* * *

Αὕτη εἶναι ἡ ἐπὶ τοῦ θέματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὰ ὅρια τοῦ ἄρθρ. 281 Α. Κ. νομολογία τοῦ Ἀρείου Πάγου. Ὅ,τι ὑποπίπτει εἰς τὴν ἀντίληψιν τοῦ μελετητοῦ, εἶναι, νομίζομεν, ὅτι ἐσημειώθη ἐν τῇ μέχρι τοῦδε ἐφαρμογῇ ἔλλειψις ἑνότητος γραμμῆς, ὡς πρὸς τὴν ὑπαγωγὴν τῶν αὐτῶν πραγματικῶν περιστατικῶν εἰς τὴν νομικὴν ἔννοιαν τῆς καταχρήσεως δικαιώματος. Οὕτω τὰ αὐτὰ σχεδὸν πραγματικὰ περιστατικὰ ὑπήχθησαν κατὰ διάφορον λύσιν εἰς τὸ ἄρθρ. 281 Α. Κ. ὑπὸ τῶν Α. Π. 34|1947 καὶ 200|1949.

Διδάσκεται, ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἀνοτιώδης (**Γ. Μπαλῆ**, Γεν. Ἀρχ. κατὰ τὸν Κώδικα, 1944 § 24, σ. 86), ἀλλὰ τοῦτο (βλέπε ἐν τούτοις **Κ. Δημάκην**, ΕΕΔ 5, 526 ἑξ.) δὲν σημαίνει, ὅτι παραβλάπτει τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἀσκήσεως αὐτῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 281 Α. Κ., τὸ ὁποῖον συνιστᾷ τὸ μέσον ἠθικὸν μέτρον, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ διέπῃ τὴν ἔννομον συναλλαγήν (**Γ. Μαριδάκης**, Αἰτιολογικὴ Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ προσχεδίου τῶν Γενικῶν Ἀρχῶν, ἐπίσημος Ἔκθεσις Ὑπουργείου Δικαιοσύνης 1936, σελ. 120 ἑξ.).

Ἀπὸ τοιούτου πνεύματος προδήλως ὁρμᾶται ἡ συλλογιστικὴ τῆς παρατιθεμένης ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου, καθ' ἣν παρέχεται μὲν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τὸ δικαίωμα νὰ καταγγέλλωσι μονο-

μερῶς καὶ ἀναιτιωδῶς τὴν μετὰ τῶν μισθωτῶν των σύμβασιν ἐργασίας, ὑπὸ τοὺς περιορισμοὺς ὅπως τοῦ ἄρθρ. 281 Α. Κ.

Πλεοναστικὸν ὅμως φαίνεται τὸ λεγόμενον «...μονομερῶς», ἀφοῦ αὐτὴ ἡ καταγγελία εἶναι μονομερὴς δήλωσις, διὰ τῆς ὁποίας σκοπεῖται ὁ τερματισμὸς μιᾶς διαρκοῦς ἐνοχῆς (*Μοσφερρ*, Ἐνοχ. § 143, *Γ. Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχ. § 37, *Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχ. Λίκαιον, σελ. 34, *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΝ ιε' 580, σημ. 2), τὸ δὲ «ἀναιτιωδῶς» πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν ἔννοιαν, ὅτι ὁ καταγγέλλων δὲν ὀφείλει ἐξηγήσῃ τῶν λόγων, οἱ ὁποῖοι τὸν ὡδήγησαν εἰς τὴν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματός του (*Κ. Δημάκης*, ΕΕΔ 5, 527).

Ἐν τούτοις εἰς τὸ ἄρθρ. 281 Α. Κ. καθορίζονται τὰ ὅρια, εἰς τὰ ὁποῖα σταματᾷ ἡ ἐξουσία τοῦ δικαιούχου περὶ τὴν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ. Ἐφ' ὅσον ἡ προσπάθεια τοῦ νομοθέτου κατεύθυναν ἔχει τὴν ἀνάκωσιν φραγμοῦ κατὰ πάσης τάσεως πρὸς ἐγωϊστικὴν ἢ ἀνήθικον ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος, τὰ στοιχεῖα τοῦ ἄρθρ. 281 ἀποτελοῦν τὰς ἀσφαλεῖς βάσεις πρὸς ἐπισήμανσιν τοῦ σημείου, πέραν τοῦ ὁποίου ἀρχίζει ὁ κλονισμὸς τῆς εὐσταθείας τῶν συμβάσεων, ἡ δὲ προστασία τοῦ ὑποχρέου γίνεται ἐπὶ θυσίᾳ τοῦ δικαιούχου (πρβλ. *Γ. Μαριδάκης*, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 128).

Δὲν εἶναι, τέλος ἄσκοπον νὰ σημειωθοῦν ταῦτα: Ὅσον καὶ ἂν ὑπὸ τὸ καθεστὸς τῆς ἐλευθέρως δυναμένης νὰ ἀσκηθῇ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας παρέχῃ φραγμόν τινα ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 281 Α. Κ. προστασία, ἡ ὀρθὴ βεβαίως, ἀπὸ ἀπόψεως θετικοῦ δικαίου, κήρυξις ὡς ἀκύρου τῆς καταγγελίας θὰ ἐλέγομεν, ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ ἀντικατασταθῇ, δι' εἰδικῆς νομοθετικῆς διατάξεως, διὰ τῆς ἐπιβολῆς ἀποζημιώσεων βαρυτάτων, ἀναλόγων πρὸς τὸ θλιβερὸν ἀποτέλεσμα νὰ περιέρχωνται εἰς ἀνεργίαν καὶ ἑπομένως εἰς μεγάλην ἔνδειαν μισθωτοί, οἱ ὁποῖοι κατέστησαν θύματα ἐγωπαθοῦς διαθέσεως τοῦ ἐργοδότου.

Ζῶντες ἐντὸς τῆς κοινωνικῆς πραγματικότητος καὶ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ σχέσις ἐργασίας εἶναι καθαρῶς σχέσις προσωπική, διστάζομεν ν' ἀναγνωρίσωμεν ἐπαρκῆ ὠφελιμότητα εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 281 Α Κ., διὰ τῆς ἀναγκαστικῆς πρὸς καιρὸν μόνον συνεχίσεως τῆς σχέσεως, ἡ ὁποία τόσον θὰ ἔχῃ διαταραχθῇ ἐκ τοῦ παρεμπεσόντος δικαστικοῦ ἀγῶνος, ὁ ὁποῖος, προκειμένου μάλιστα περὶ σχέσεως μεταξὺ φυσικῶν προσώπων, ἐπόμενον εἶναι νὰ καθιστᾷ δυσχερῆ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως, ἡ ὁποία ἐνδιαφέρει.

Ἀρείου Πάγου 186|1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Β. Κυριακόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Ζαρκάδης, Γ. Δημητρίου

Παρεσχέθη μὲν διὰ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 118|1945 νόμου «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων», οὗτινος αἱ διατάξεις ἐπεξετάθησαν διὰ τοῦ Ν. Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946 καὶ ἐπὶ τῶν βιοτεχνικῶν, ἐπαγγελματικῶν καὶ λοιπῶν ἐν αὐτῷ ἐπιχειρήσεων, τὸ δικαίωμα, ὅπως καταγγέλλωσι μονομερῶς καὶ ἀναιτιωδῶς τὴν μετὰ τῶν μισθωτῶν αὐτῶν σύμβασιν ἐργασίας, ὅμως, ὡς ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 281 τοῦ Ἀστ. Κώδικος σαφῶς προκύπτει, καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ἔτι, καθ' ἣν εἶναι ἐλευθέρα ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος, δὲν εἶναι ἐν τοσούτῳ ἀνεξέλεγκτος καὶ ἀπεριόριστος ἡ ἄσκησις αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ δικαιούχου, ὑποκειμένου εἰς τὴν ἀντικειμενικὴν κρίσιν ἂν αὕτη ἐγένετο κατὰ τοὺς κανόνας καὶ ὅρους, οὓς ἀπαιτοῦσιν ἡ καλὴ πίστις καὶ τὰ χρηστὰ ἤθη, καὶ δὲν ἀντίκειται αὕτη εἰς τὸν ἐν τῷ δικαιώματι ἐγκείμενον κοινωνικὸν ἢ οἰκονομικὸν σκοπόν, δικαιουμένου τοῦ δικαστοῦ, μετ' ἐκτίμησιν τῶν ἀντικειμενικῶν ἀνωτέρω κριτηρίων, ν' ἀπαγορεύσῃ, ἐν προφανεῖ ὑπερβάσει παρὰ τοῦ δικαιούχου τῶν ἐπιβαλλομένων, κατὰ τ' ἀνωτέρω, ὁρίων, τὴν καταχρηστικὴν τοῦ δικαιώματος ἄσκησιν καὶ νὰ ἀκυρώσῃ, κατ' ἄρθρ. 178 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, τὴν εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη ἀντικειμένην δικαιοπραξίαν.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον δεχάμενον, κατὰ τὴν περὶ πραγμάτων ἀνέλεγκτον κρίσιν του, ὅτι ἡ ἐργοδότις ἀναιρεσείουσα ἑταιρία κατήγγειλε κατὰ τὴν 15ην Ἰουνίου 1948 τὴν μετὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὑπαλλήλου της σύμβασιν ἐργασίας, ὅτι μοναδικὴν πρὸς τοῦτο ἀφορμὴν ἀπετέλεσεν ἡ ὑπόνοια, ὅτι ὁ οὕτω ἀπολυθεὶς μισθωτὸς της ἐσυκοφάντησε τὸν προϊστάμενόν του προσωπάρχην, δοὺς εἰς τὰς ἀστυνομικὰς Ἀρχὰς πληροφορίας, ὅτι περιθάλπει τοὺς κομμουνιστὰς ἐργατοτεχνίτας, ὅτι εἶναι κινηματίας Μέσης Ἀνατολῆς, καταδικασθεὶς εἰς πρόσκαιρα δεσμά, ὅτι συνεργάζεται μετὰ συγγενοῦς τοῦ κομμουνιστοῦ Β. Μ. καὶ ὅτι τυγχάνει μέλος κομμουνιστικῆς ὀργανώσεως, κατόπιν τῶν ὁποίων καταγγελιῶν, διαταγῇ τοῦ Ὑπουργείου Δημοσίας Τάξεως, ἐνηργήθη διοικητικὴ ἐξέτασις πρὸς ἐξακρίβωσιν τῶν ἀποδιδομένων κατ' αὐτοῦ αἰτιάσεων, ὅτι ἀπεδείχθησαν μὲν ἀβάσιμα τὰ κατὰ τοῦ προσωπάρχου καταγγελθέντα, ἀλλ' ὅτι δὲν μετεδόθησαν ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου εἰς τὰς ἀστυνομικὰς Ἀρχὰς αἱ κατ' αὐτοῦ ἀνωτέρω πληροφορίαι, ὃν περαιτέρω δέχεται ὡς κεκτημένον πειθαρχίαν ἀρίστην καὶ ἦθος ἀμεμπτον, ὡς ἱκανότατον, μὲ ἐξαιρετικὴν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ὑπηρεσιακὴν διαγωγὴν καὶ ἀπόδοσιν, ὧν ἕνεκεν ἰδιαιτέρων προσόντων τῷ εἶχον ἀνατεθῇ ὑπὸ τῆς ἐργοδότιδος καθήκοντα προϊσταμένου τῶν γραφείων ἐλέγχου παραγωγῆς ὑφαλουργείου καὶ ἀπὸ τῆς 7ης Νοεμβρίου 1947 καθήκοντα ἐπόπτου τοῦ ὅλου ἐργοστασίου της καὶ ὅτι ἡ ἐκ μέρους τῆς ἐργοδότιδος καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας διὰ τὴν ὑποπτευθεῖσαν συμπεριφορὰν αὐτοῦ ἐναντι τοῦ προσωπάρχου της φέρει ἔντονον τὴν σφραγῖδα τῆς ἐκδικήσεως, κρῖναν δὲ μετὰ ταῦτα, ὅτι ἡ ἐκ λόγων ἐκδικήσεως γενομένη καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας εὑρηται εἰς ὀξεῖαν ἀντίθεσιν πρὸς τὴν καλὴν πίστιν καὶ τὰ χρηστὰ ἤθη, ἀλλὰ καὶ εἰς προφανῆ ἀντίθεσιν πρὸς τὸν οἰκονομικὸν καὶ κοινωνικὸν σκοπὸν τοῦ διὰ τῶν ν. 118|45 καὶ Ν. Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946 χορηγηθέντος δικαιώματος τῆς καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, δι' ὧν ἐσκοπήθη ἡ προστασία τῶν μισθωτῶν, ἀλλὰ καὶ ἡ διὰ χρησιμοποιήσεως καταλλήλων προσώπων ταχεία ἀνασυγκρότησις τῆς χώρας, τῆς ἀπολύσεως ἀρίστου, πειθαρχικοῦ καὶ ἀποδοτικοῦ εἰς τὴν ἐργασίαν ὑπαλλήλου ζημίαν καὶ οὐχὶ ὠφέλειαν ἐπενεγκόντος εἰς τὴν ἐργοδότιδα ἑταιρίαν, ἀπεφήνατο, ἐπὶ τούτοις, ὡς καταχρηστικήν, κατ' ἄρθρ. 281 τοῦ Ἀστ. Κώδικος, τὴν παρ' αὐτῆς ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος τῆς καταγγελίας συμβάσεως καὶ ἄκυρον, κατ' ἄρθρ. 178 τοῦ αὐτοῦ Κώδικος, τὴν γενομέ-

ΙΣΧΥΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ

Περίπτωσις ἀπολύσεως μισθωτοῦ μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας

Λέσχη Ἐργαζομένου Κοριτσιοῦ.—Χαρακτηρισμὸς ὡς νομικοῦ προσώπου ἰδιωτικοῦ δικαίου.—Ἐφαρμογὴ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ αὐτοῦ ἐπὶ πάντων τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ἱδρύματος.—Προϋπόθεσις ὅμως ἡ γνῶσις αὐτοῦ, τεκμαιρομένης ἀποδοχῆς ἐκ τῆς ἐξακολουθήσεως παροχῆς ὑπηρεσιῶν ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου.—Ἀπόλυσις μισθωτοῦ λόγῳ συμπληρώσεως ὁρίου ἡλικίας ἐκ τοιούτου μὴ γνωστοποιηθέντος κανονισμοῦ.—Δικαίωμα ἀποζημιώσεως Ν. 2112.

Λόγος ἀναιρέσεως κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6730|1949 ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος κατὰ τὴν διαδικασίαν Ν. Γ?ΟΔ' Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ἦτο ἡ ἑξῆς:

Κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου, ἔτι δὲ καὶ κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν νόμων καὶ δὴ τῶν οὐσιαστικῶν διατάξεων περὶ ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος, ἐκτάσεως καὶ ἐφαρμογῆς νόμου καὶ τοῦ νόμιμον ἰσχὺν ἔχοντος ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐν Ἀθήναις ἐδρεύοντος Ἱδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Λέσχη τοῦ Ἐργαζομένου Κοριτσιοῦ» ἀπὸ 22 Μαΐου 1944, καθορίζοντος ἐν ἄρθρῳ 24 ὑποχρεωτικὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν παρ' αὐτῷ ὑπαλλήλων, ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ ἐν αὐτῇ τασσομένου ὁρίου ἡλικίας των, ἐγένετο δεκτὸν διὰ τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀποφάσεως, ὅτι ὁ ρηθεὶς ἐσωτερικὸς κανονισμὸς κατὰ τὴν περὶ ὁρίου ἡλικίας διάταξιν ἐφαρμόζεται ὑποχρεωτικῶς καὶ ἐπὶ τῶν προγενεστέρως προσληφθέντων ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὑπαλλήλων, ἀδιαφόρως ἂν οὗτοι ἔλαβον κἂν γνῶσιν ἢ οὔ τούτου καὶ ἀπεδέχθησαν τοῦτον, οἷος ὁ ἀναιρεσείων, προσληφθεὶς ὡς ὑπάλληλος τοῦ ἐν λόγῳ Ἱδρύματος 22 ἔτη πρὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ κανονισμοῦ καὶ μηδέποτε λαβὼν γνῶσιν, μηδὲ ἀποδεχθεὶς ποτὲ τοῦτον, καὶ συνεπῶς, ἀπολυθεὶς διὰ τῆς ἀπὸ 16|9|48 πράξεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου περὶ ἀπολύσεώς του λόγῳ συμπληρώσεως τοῦ τεταγμένου ὁρίου ἡλικίας κατὰ τὸν κανονισμόν, ἀπελύθη οὐχὶ διὰ μονομεροῦς καταγγελίας τῆς συμβάσεώς των, ἀλλὰ (δῆθεν) κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, (ὡς αὕτη ἐκ τῶν ὑστέρων ἐτροποποιήθη καὶ δῆθεν κατὰ τὸν κανονισμόν), ἐξ οὗ ἀπέρριψε τὴν περὶ νομίμου ἀποζημιώσεως λόγῳ ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἀγωγήν, ἐνῷ κατὰ τὸν νόμον καὶ κατὰ τὴν ἀληθῆ αὐτοῦ ἔννοιαν καὶ ἑρμηνείαν ὁ ἄνω Κανονισμός, ὡς πολὺ μεταγενέστερος τῆς προσλήψεώς του καὶ τῆς καταρτισθείσης συμβάσεώς του ἐργασίας, ἄνευ οὐδεμιᾶς συμμετοχῆς του ἐκδοθείς καὶ μηδέποτε γενόμενος δεκτὸς ὑπ' αὐτοῦ, μὴ λαβόντος κἂν γνῶσιν, δὲν εἶχεν οὔτος ἐφαρμογὴν ἐπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν σχετικὴν περὶ ὁρίου ἡλικίας διάταξιν, οὐδὲ μετέβαλε κατὰ τοῦτο τὴν σύμβασίν του, συνεπῶς ἐχώρησεν ἀπόλυσίς του οὐχὶ κατὰ τοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως, ἀλλὰ μονομερὴς καὶ αἰθαίρετος καὶ ἀπροειδοποίητος ἀπόλυσις.

***

Ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς κατωτέρω ἐνδιαφερούσης ἀποφάσεώς του, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ κανονισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου καὶ δὲν ἐπέχει ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου, ἀξιοῖ —καὶ ὀρθῶς— ὡς ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν δεσμεύσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐξ αὐτοῦ νὰ ἔχῃ προηγουμένως ὁ τελευταῖος αὐτὸς λάβῃ γνῶσιν αὐτοῦ.

Τοῦτο εἶναι συνέπεια τῆς συμβατικῆς περὶ κανονισμοῦ θεωρίας (βλέπε σχετικῶς ***Paul Durand*** καὶ ***R. Jaussaud.*** Traite de droit du travail, Paris 1947. τόμ. 1, σελ. 145 § 115, μετάφρ. ***Σ. Μοτσενίγου***, ΕΕΔ 7, 505 ἑπ.), κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ κανονισμὸς δὲν εἶναι εἰμὴ ἡ σύμβασις τῶν μερῶν, γεννᾷ δὲ οὕτω ὑποχρεώσεις καὶ δικαιώματα, κατὰ τὸν τρόπον τῆς καταρτίσεως τῶν συμβάσεων (βλέπε σχετικῶς ***Κ. Καυκᾶ***». Ἐνοχικὸν Δίκαιον, Εἰδικὸν Μέρος, Τόμος Α' σελ. 280 ἑπ.).

Ἀπὸ τοιούτου πνεύματος καὶ ἡ Α. Π. 228|1947 (εἰσηγητὴς ***Β. Κυριακόπουλος***, ΕΕΔ 6, 440) ἀντιμετωπίζει τὸν κανονισμόν, σκεπτομένη ὅτι διὰ τῆς προσλήψεως καὶ προσχωρήσεως τοῦ μισθωτοῦ εἰς τοὺς κανονισμοὺς τῶν ἐργοδοτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων (contrat d' adhésion)

γην ἀπόλυσιν αὐτοῦ. Οὕτω δὲ ἀποφηνάμενον ὀρθῶς ὑπῆγαγε τ' ἀνελέγκτως δεκτὰ γενόμενα πραγματικὰ περιστατικὰ εἰς τὰς διαληφθείσας διατάξεις, ἃς ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε, καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

Ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 12 καὶ 16 τοῦ ἀπὸ 1 Αὐγούστου 1920 Β.Δ. «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ ν. Γ?ΟΔ' περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν, ὡς τροποποιηθὲν ἤδη, ἰσχύει, σαφῶς προκύπτει, ὅτι κατὰ τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν δέον νὰ καταβάλλεται πᾶσα προσπάθεια, ὅπως ἡ ὑπόθεσις περατωθῇ τὸ ταχύτερον καὶ κατὰ τὸ δυνατὸν ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ συνεδριάσει, μὴ δεσμευομένου τοῦ δικαστοῦ ὑπὸ διαδικαστικῶν τύπων, ἀλλ' ἀκολουθοῦντος ἑκάστοτε τὴν ὁδόν, δι' ἧς κρίνει, ὅτι ἀσφαλέστερον, ταχύτερον καὶ ὀλιγοδαπανώτερον δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας. Ὡς δ' ἐν προκειμένῳ ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δείκνυται, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, βάσει τῶν σαφῶς ἑκατέρωθεν προβληθέντων πραγματικῶν ἰσχυρισμῶν καὶ μετ' ἐκτίμησιν τοῦ συνόλου τῶν παρ' ἑκατέρου τῶν διαδίκων προσκομισθέντων σχετικῶς ἀποδεικτικῶν στοιχείων, ἄρα καὶ τοῦ συνόλου τῆς ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης ἐπικληθείσης καὶ προσκομισθείσης ἐκθέσεως ἐξαγομένου τῆς παρὰ τοῦ ταγματάρχου χωροφυλακῆς Ν. Π. ἐνεργηθείσης διοικητικῆς κατὰ τοῦ ἄνω προσωπάρχου ἐξετάσεως, ἐδέξατο, ὅτι δὲν εἶναι ὁ ἀναιρεσίβλητος ὁ μεταδόσας εἰς τὰς ἀστυνομικὰς Ἀρχὰς τὰς κατ' αὐτοῦ πληροφορίας, ὡς καὶ ὅτι ἀπόλυσις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου δὲν ἦτο ἐπωφελὴς διὰ τὴν ἀναιρεσείουσαν, μὴ ἀπαιτουμένης ἀπαραιτήτως ἰδιαιτέρας περὶ ἀποδείξεως ἀποφάσεως, καὶ οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου δεύτερος καὶ τρίτος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγοι ἀναιρέσεως εἶναι ἀβάσιμοι καὶ ἀπορριπτέοι.

συνιστᾶται συναινετικὴ ἐξ ἐλευθέρας βουλήσεως σύμβασις ἐργασίας μεταξὺ τῶν συμβληθέντων αὐτοῦ μισθωτοῦ καὶ ἐργοδότου, ἐξ ἧς γεννῶνται συμβατικαὶ ἑκατέρωθεν δεσμεύσεις πρὸς τήρησιν τῶν ἐν τῷ κανονισμῷ διατάξεων.

Ἐπεχειρήθη ἐν τῇ παρ' ἡμῖν νομοθεσίᾳ νὰ ρυθμισθῇ νομοθετικῶς τὸ θέμα τῆς ἰσχύος τῶν κανονισμῶν διὰ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Α. Ν. 199|1936, ὡς ἡρμηνεύθη αὐθεντικῶς ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ Α. Ν. 547|1937, κατὰ τὸ ὁποῖον αἱ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου συντασσόμεναι κανονισμοὶ ἐργασίας καὶ ἐσωτερικῆς τάξεως, ἵνα εἶναι ὑποχρεωτικοὶ διὰ τὸν ἐργαζόμενον, δέον νὰ συνετάχθησαν ἐγγράφως καὶ νὰ ἀνεκοινώθησαν πρὸς αὐτὸν πρὸ τῆς προσλήψεώς του, ἀλλὰ τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ Α. Ν. 199|1936 καὶ τὸ ἄρθρ. 10 Α. Ν. 547|1937 ἀντικατεστάθησαν διὰ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Α. Ν. 759|1937 «περὶ προστασίας ἐπαγγελμάτων τινῶν καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων ἐργατικῶν τινων νόμων» δι' ἄλλων ἀσχέτων πρὸς τὴν ὑποχρεωτικότητα καὶ ἀνακοίνωσιν τῶν κανονισμῶν.

Ἑπομένως ἀπομένει πάντοτε ἡ ἐφαρμογὴ τῶν κοινῶν διατάξεων, βάσει τῶν ὁποίων θὰ κριθῇ ὁ τρόπος ἀνακοινώσεως — δὲν διέγραφε, ἄλλως τε, τὸν τρόπον ἀνακοινώσεως καὶ τὸ ἄρθρ. 5 Α. Ν. 199|1936, ὡς ἡρμηνεύθη — καὶ ἡ ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ γνῶσις καὶ ἀποδοχὴ τοῦ κανονισμοῦ.

Πάντως ἡ ἀνακοίνωσις πρέπει νὰ εἶναι εἴτε ρητή, εἴτε σιωπηρά. Ρητὴ εἶναι, ὅταν ὁ ἐργοδότης ἀνακοινοῖ ὁ ἴδιος ἢ δι' ἀντιπροσώπου του τὸν κανονισμόν, σιωπηρὰ δὲ ὅταν ἀναρτηθῇ τοῦτον εἰς ἐμφανῆ μέρη τοῦ ἐργοστασίου του, ὁπότε τεκμαίρεται λαβὼν γνῶσιν ὁ μισθωτὸς *(Κ. Καυκᾶς*, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 282).

* * *

Εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως συνεδυάσθη ἡ ἔλλειψις δικαιώματος ἀποζημιώσεως τοῦ ἀπολυθέντος μισθωτοῦ βάσει τοῦ Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας» — τὸ ὁποῖον δὲν ἀνεγνώρισε τὸ Πρωτοδικεῖον, ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ ὅτι κατὰ τὸν κανονισμὸν ὑποχρεωτικῶς ἀπελύθη ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ ὁρίου ἡλικίας, ἐκ τοῦ ἂν ἔλαβε πράγματι ὁ μισθωτὸς γνῶσιν τοῦ κανονισμοῦ.

Νομίζομεν, ὅτι καὶ ἂν εἶχε λάβῃ ὁ μισθωτὸς γνῶσιν τοῦ κανονισμοῦ, πάλιν δὲν παρεκωλύετο τὸ ἐκ τοῦ Ν. 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη, δικαίωμα ἀποζημιώσεως, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν νεωτέραν καὶ κρατοῦσαν ἤδη ἄποψιν ἡ σύμβασις, ἐν τῇ ὁποίᾳ τίθεται ὑποχρεωτικὸν ὅριον ἡλικίας τοῦ μισθωτοῦ, εἶναι τοιαύτη ἀορίστου χρόνου (βλέπε Α. Π. 200|1948, εἰσηγητὴς ***Ε. Κυλοκούρης***, ΕΕΔ 7, 388, ἔνθα σημειώσεις μας, Α. Π. 294|1949, εἰσηγητὴς ***Α. Χαμάρτος***, ΕΕΔ 8, 578, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαὶ εἰς θεωρίαν), καὶ ἐφ' ὅσον διὰ τοῦ κανονισμοῦ δὲν ἐλαμβάνετο τοὐλάχιστον ἴση πρὸς τὴν τοῦ νόμου 2112|1930 προστασία, κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 Ν. 4558|1930 (πρβλ. Α Π. 306|1939, Θέμ. ΜΕ' 817, Α. Π. 175|1939, Θέμ. Ν. 616, Α. Π. 559|1940, Θέμ. ΝΒ' 214).

Ἀρείου Πάγου 221|1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Κ. Βοϊατζῆς**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Χαμάρτος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Δερλώπας, Σ. Ζαχόπουλος

Ἐκ τῶν συνδεδυασμένων διατάξεων τοῦ ἄρθρου 25 Ν. 5101 τοῦ 1931 «περὶ ἐνεργείας ἐρανῶν καὶ φιλανθρωπικῶν ἢ λαχειοφόρων ἀγορῶν» καὶ ἄρθρ. 15 τοῦ ἀπὸ 12 Ἰουνίου 1942 Διατάγματος «περὶ συμπληρώσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ ὀργανώσεως τῆς προστασίας τῆς ἀπόρου ἐργαζομένης νεάνιδος διατάξεων» σαφῶς συνάγεται, ὅτι ὁ ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ἰδίου νομικὸν πρόσωπον ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀποτελοῦντος ἱδρύματος τῆς «Λέσχης Ἐργαζομένου Κοριτσιοῦ» συνταχθεὶς ἐσωτερικὸς κανονισμὸς τούτου καὶ ἐγκριθεὶς δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Προνοίας ἐφαρμόζεται ἐπὶ πάντων τῶν τοῦ ἱδρύματος τούτου ὑπαλλήλων καὶ αὐτῶν ἔτι τῶν πρὸ τῆς συντάξεως καὶ ἐγκρίσεως τοῦ κανονισμοῦ τούτου προσληφθέντων, ὑπὸ τὴν ἀπαραίτητον ὅμως προϋπόθεσιν ὅτι οὗτοι ἔλαβον γνῶσιν τούτου, ὃν τεκμαίρονται ἀποδεχθέντες διὰ τῆς ἐξακολουθήσεως τῆς παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν των. Ὡς ὅμως δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δι' ἀπορρίψεως τῆς ἀσκηθείσης ἐφέσεως καὶ ἐπικυρώσεως τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως, ἀπέρριψε τὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος ἀγωγὴν περὶ ἀποζημιώσεώς του ἐκ τοῦ Ν. 2112, λόγῳ ἀκύρου(*) ἀπολύσεώς του, δεξάμενον, μετ' ἀνέλεγκτον, προκειμένου περὶ πραγμάτων, ἐκτίμησιν, ὅτι ἡ ἀπόλυσις του ἐγένετο λόγῳ συμπληρώσεως ὁρίου ἡλικίας, τεθειμένου ὑπὸ τοῦ ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, συνταγέντος καὶ ἐγκριθέντος μετὰ τὴν πρόσληψίν του εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τούτου, χωρὶς ὅμως νὰ ἐρευνήσῃ καὶ νὰ δέχηται, ὅτι τοῦ ὡς ἄνω ἐφαρμοσθέντος κανονισμοῦ, μὴ συνιστῶντος ἐξ ἀντικειμένου δίκαιον, οὐδὲ δημοσιευομένου εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἔλαβε γνῶσιν ὁ ἀναιρεσείων, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἐνώπιον τοῦ ὡς ἄνω Δικαστηρίου τῆς οὐσίας ὑποβληθεισῶν προτάσεων αὐτοῦ. Οὕτως ὅμως ἀποφηνάμενον κατέστησεν ἀναιρετέαν τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασίν του, ὡς ψευδῶς ἑρμηνεύσαν τὰς ὡς ἄνω οὐσιαστικοῦ δικαίου διατάξεις, ἃς ἐκ πλαγίου παρεβίασε, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 807 παρ. 17 καὶ 809 Πολ. Δικονομίας, κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου πρῶτον λόγον ἀναιρέσεως.

(*) ***Σημ. ΕΕΔ*** : Ὄχι «ἀκύρου», προφανῶς κατὰ παραδρομήν, ἀλλ' «ἀπροειδοποιήτου». Ἡ παρὰ τὸν Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς ἐτροποποιήθη, ἀπόλυσις δὲν ἐπάγεται ἀκυρότητα, ἀλλὰ μόνον ἀποζημίωσιν (ἄρθρ. 3 αὐτοῦ) ὀφείλει ὁ παραβάτης (Α. Π. 251|1934, Θέμ. ΜΕ' 636, Α.Π. 45|1935, Θέμ. ΜΣΤ' 608, Α.Π. 76|1941, ΕΕΔ 1, 14).

Ἐπιφυλάσσεται ἡ περίπτωσις καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ διὰ τὰς ὑπαγομένας εἰς τὸν Ν. 118|1945, ὡς ἐπεξετάθη καὶ ἐτροποποιήθη (Ν. Δ. 1253|1949), ἐπιχειρήσεις, ἡ παράβασις τῶν ὁρισμῶν τῶν ὁποίων ἐπάγεται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 Ν. 118|1945, ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας.

ΜΕΤΑΘΕΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΕΙΣ ΑΛΛΗΝ ΠΟΛΙΝ

Θεώρησις ὑπὸ τὴν ἔννοιαν βλαπτικῆς μονομεροῦς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας

Ἔννοια ἄρθρ. 7 Ν. 2112|1920.—Ἐπέλευσις ἐννόμων ἀποτελεσμάτων καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, εἰς περίπτωσιν μεταθέσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ, ἐφ' ὅσον εἶναι βλαπτικὴ διὰ τοῦτον.—Προσφορὰ στέγης, δαπανῶν μετακινήσεως τοῦ μισθωτοῦ κατὰ μετάθεσιν.—Θεώρησις ὡς μὴ βλαπτικῆς διὰ τὸν μισθωτὸν καὶ ἑπομένως καταγγελίας συμβάσεως κατ' ἄρθρ. 7 Ν. 2112.—Ἔννοια δεδικασμένου.

Ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ἐπικυροῦσα τὴν ὑπ' ἀριθ. 313|1949 Πρωτοδικείου Πατρῶν, ἀσχολεῖται ἐπὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος νομικοῦ θέματος, τῶν ἐννόμων συνεπειῶν ἐκ τῆς μεταθέσεως μισθωτοῦ εἰς ἄλλην πόλιν.

Τὰ νομοθετικὰ κείμενα ἔχουν ὡς ἑξῆς: Τὸ ἄρθρ. 7 Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» καὶ ἄρθρ. 5 τροποποιητικοῦ Ν. 4558|1930 (ΕΕΔ 6, 30) ὁρίζουν τὰ ἑξῆς: Πᾶσα μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως, βλάπτουσα τὸν ὑπάλληλον, θεωρεῖται ὡς καταγγελία ταύτης, δι' ἣν ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου. Ὡς μία τοιαύτη θεωρεῖται ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ μετάθεσις τοῦ ὑπαλλήλου εἰς γραφεῖον, λειτουργοῦν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ἐφ' ὅσον δὲν ἀποδέχεται τὴν μετάθεσιν ὁ μετατιθέμενος ὑπάλληλος. Ἐξ ἄλλου, καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 Α. Ν. 771|1937 περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, μὲ ἀπόλυσιν ἐξομοιοῦται καὶ πᾶσα μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, βλάπτουσα τὸν ὑπηρετοῦντα, πλὴν τῶν περιπτώσεων τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 244|1936 Α. Ν. Ἡ μετάθεσις τοῦ ὑπηρετοῦντος εἰς ὑποκατάστημα τοῦ ἐξωτερικοῦ γίνεται μόνον τῇ συγκαταθέσει τούτου.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 7 Ν. 2112|1920 περὶ ὑπαλλήλων ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ ἐργατῶν διὰ τὴν ταὐτότητα τοῦ νομικοῦ λόγου (βλέπε προχείρως ΕΕΔ 7, 723), ὡς ἐπίσης ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῶν αὐτῶν καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 1 Α. Ν. 771|1937, ἀφοῦ ἡ νομοθετικὴ προστασία τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν καλύπτει καὶ ἐργάτας (ὁμόφωνος ἡ νομολογία Σ. Ε. καὶ Α. Π., βλέπε Σ. Ε. 557|39, κλπ., Α. Π. 129|47, ΕΕΔ 6, 343).

Ἀκόμη ἡ αὐτὴ διάταξις ἐφαρμόζεται καὶ διὰ τὴν ἐκ τοῦ Ν. 3514|1928 προστασίαν τῶν στρατευομένων διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ νομικοῦ λόγου (πρβλ. προχείρως Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 181|1942, 241|1942, πραεδρείων *Χ. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 1, 588, 589).

Τὰ συμπεράσματα ἤδη ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς ὑπὸ τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας εἶναι τὰ ἑξῆς:

α) Κατ' ἀρχήν, μὴ ὁρίζοντος τοῦ Ν. 2112 πότε θεωρεῖται ἡ μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς ἐργασίας ὡς ἐπιζήμιος διὰ τὸν μισθωτόν, ἐναπόκειται εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, λαμβάνοντος ὑπ' ὄψιν οὐχὶ θεωρητικὰ καὶ ἀφῃρημένα στοιχεῖα, ἀλλὰ τὰς εἰδικάς, ἐν ἑκάστῃ συγκεκριμένῃ περιπτώσει, ἰσχυσάσας συνθήκας, ν' ἀποφανθῇ ἑκάστοτε, ἂν ἐπέρχεται ὄντως βλάβη εἰς τὸν μισθωτὸν ἐκ τῆς ἐπιβληθείσης ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου μεταβολῆς τῶν ὅρων τῆς ἐργασίας (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 324|1942, πραεδρείων *Χ. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 2, 177).

β) Διὰ νὰ ἰσοδυναμῇ ἡ μεταβολὴ πρὸς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, θὰ πρέπει νὰ εἶναι βλαπτικὴ διὰ τὸν μισθωτόν, θὰ πρέπει δηλονότι νὰ δημιουργῇ ἡ μεταβολὴ δυσμενεστέρας συνθήκας παροχῆς ἐργασίας, εἴτε ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῶν προσφερομένων ὑπηρεσιῶν, εἴτε ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ ἀνταλλάγματος αὐτῶν καὶ δὴ εἴτε ἀμέσως, εἴτε ἐμμέσως. Ἑπομένως τοιαύτη μεταβολὴ συντρέχει καὶ ὅταν ἡ μείωσις τοῦ μισθοῦ προέρχεται ἐκ τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ μισθωτοῦ νὰ δαπανᾷ περισσότερα ἢ ὅταν ἡ παροχὴ τῶν ὑπηρεσιῶν καθίσταται ἐπιπονωτέρα οὐχὶ καθ' ἑαυτήν, ἀλλὰ λόγῳ συμπαρομαρτούσης τυχὸν τὴν μεταβολὴν χειροτερεύσεως τῶν συνθηκῶν διαβιώσεως (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9754|1947, εἰσηγητὴς *Σ. Γάγγας*, ΕΕΔ 6, 717).

Ὑπὸ τὸ νομικὸν τοῦτο διάγραμμα ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις εἰδικῶς ἐπὶ τῆς μεταθέσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐδέχθη:

1.—Κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 Ν. 2112|1920 πᾶσα μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως, βλάπτουσα τὸν ὑπάλληλον, θεωρεῖται ὡς καταγγελία ταύτης. Εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο προστέθη διὰ τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 4558|1930 διάταξις, καθ' ἣν ὡς μία τοιαύτη μεταβολή, ἐν πάσῃ περιπτώσει, θεωρεῖται ἡ μετάθεσις εἰς γραφεῖον, λειτουργοῦν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ἐφ' ὅσον δὲν ἀποδέχεται ταύτην ὁ μετατιθέμενος ὑπάλληλος. Διὰ τῆς προσθήκης ταύτης ἠθέλησεν ὁ Νομοθέτης τοῦτο: Νὰ ἐξαιρέσῃ τῆς κρίσεως τοῦ δικαστοῦ μόνον τὴν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν μετάθεσιν τοῦ ὑπαλλήλου. Πᾶσα ἄλλη μετάθεσις δύναται νὰ ἀποτελέσῃ μονομερῆ μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς ἐργασίας, ἐφ' ὅσον, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστοῦ, εἶναι βλαπτικὴ διὰ τὸν ὑπάλληλον (Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 3111|46, εἰσηγητὴς *Χ. Παπανάκος*, ΕΕΔ 6, 368).

Περαιτέρω ἡ αὐτὴ ἀπόφασις κρίνει, ὅτι ἡ ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας μετάθεσις τοῦ ἐνάγοντος (ἐκ Θεσσαλονίκης εἰς Ἀθήνας) συνιστᾷ μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων ἐργασίας, διότι αἱ δαπάναι τῆς μεταθέσεως εἶναι μεγάλαι καὶ ἡ ἐν Ἀθήναις ἐξεύρεσις στέγης εἶναι προβληματική, ἂν μὴ ἀδύνατος, δι' ἕνα ὑπάλληλον, τοῦ ὁποίου αἱ μηνιαῖαι ἀποδοχαὶ ἀνήρχοντο (τότε) εἰς 200.000 περίπου δραχμάς.

2.—Ἡ μετάθεσις αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν τοῦ μισθωτοῦ εἰς ἄλλην πόλιν τῆς ἡμεδαπῆς παρὰ κλάδῳ τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ ἐργοδότου δὲν ἀποτελεῖ βεβαίως μονομερῆ μεταβολὴν τῶν ὅρων ἐργασίας, ἐκτὸς ἂν τὸ ἀντίθετον συνεφωνήθη ρητῶς ἢ προκύπτῃ σιωπηρῶς ἐκ τῆς φύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Κατὰ τὸν χρόνον τῆς προσλήψεως τοῦ ἐνάγοντος ἡ φύσις τῆς ἐργασίας τῆς ἐργοδότιδος ἀπέκλειε σαφῶς τὴν δυνατότητα τοιαύτης μεταθέσεως, πρόδηλος δὲ κατέστη, ἐκ τῆς αὐτῆς φύσεως, ἡ σιωπηρὰ συμφωνία περὶ παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του ἐν τῷ τόπῳ, εἰς τὸν ὁποῖον κεῖται τὸ ἐργοστάσιον τῆς ἐργοδότιδος καὶ ἔνθα συναπτῶς ἐπὶ ἔτη καὶ κατὰ τὴν συμφωνίαν παρεσχέθησαν αὗται. Ἐὰν ἡ ἐργοδότις ἐκ κερδοσκοπικῶν ἢ ἄλλων λόγων ὡφιγενῶν μετέφερεν ὁλόκληρον ἢ τμῆμα τοῦ ἐρ-

γοστασίου της Άλλαχοῦ τῶν Ἀθηνῶν, δὲν ὑπαχρεοῦται ὁ μισθωτὸς ν' ἀκολουθήσῃ τὴν τοιαύτην μεταφοράν, καὶ ἂν ἔτι τῷ προσεφέροντο τὰ πρὸς ταῦτο μέσα, πολλῷ δὲ ἧττον, ὅταν μέλλῃ οὗτος ν' ἀναγκασθῇ ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας συγκοινωνίας καὶ δαπάνην δυσανάλογον ἢ δυσβάστακτον νὰ ὑποστῇ πρὸς μετάβασιν ἐν τῷ τόπῳ τῆς ἐργασίας καὶ πρὸς ἐπιστροφήν ἐξ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ χιλιόμετρα ὁλόκληρα πεζῇ νὰ διατρέξῃ, ἀφοῦ δὲν ἰσχυρίσθη ἡ ἐργοδότις, ὅτι διέθεσε τὰ πρὸς ταῦτο συγκοινωνιακὰ μέσα (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 390|1942, προεδρεύων ὁ *Κ. Σύρρος*, ΕΕΔ 1, 617).

3.—Ἐπὶ ἀγωγῆς μισθωτοῦ, μὲ βάσιν μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν ὅρων συμβάσεως ἐκ τῆς μεταθέσεως αὐτοῦ ὡς ἐργάτου ἐκ τοῦ ἐν Πειραιεῖ ἐργοστασίου τῆς ἐργοδότιδος εἰς Ἐρμιόνην, ὅπου ἡ ἐργασία διεξήγετο ὑπὸ ὅρους δυσμενεστέρους, διαταχθείσης τῆς μεταθέσεως ὑπὸ τὰς κρατούσας τότε οἰκονομικὰς καὶ βιωτικὰς συνθήκας, αἱ ὁποῖαι περιήγαγον τὸν μισθωτὸν εἰς δυσμενεστέραν οἰκονομικὴν κατάστασιν καὶ εἰς ἀδυναμίαν συντηρήσεως τῆς πολυμελοῦς οἰκογενείας του, ἡ ὁποία ἐγκατεστημένη ἐν Πειραιεῖ, τόπῳ ἐργασίας, δὲν ἠδύνατο, ἄνευ μεγίστης ζημίας της, νὰ ἐγκατασταθῇ ἀλλαχοῦ, ἐθεωρήθησαν ταῦτα ὅτι συνιστοῦν βλαπτικὴν μεταβολὴν ὅρων συμβάσεως (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3577|1943, εἰσηγητὴς *Χ. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 2, 531).

4.—Ἡ μετάθεσις τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τοῦ ἐν Ὑμηττῷ (Ἀθηνῶν) ἐργοστασίου τῆς ἐργοδότιδος, ἔνθα ἐπὶ δεκαετίαν οὗτος εἰργάζετο συναπτὸς εἰς ἄλλο αὐτῆς ἐργοστάσιον, ἀπέχον δεκάδα ὅλων χιλιομέτρων τοῦ πρώτου, ἀποτελεῖ ὑπὸ τὰς σημερινὰς (τότε) παγκοίνως γνωστὰς συνθήκας συγκοινωνίας, στεγάσεως καὶ διαβιώσεως καὶ ἀφοῦ μάλιστα δὲν ἐπιθανολογήθη, ὅτι τοῦτο ἐγένετο ἐκ πραγματικῆς ὑπηρεσιακῆς ἀνάγκης, ἀθεραπεύτου, ὅλως, μονομερῆ ἐπὶ τὰ χεῖρω μεταβολὴν τῶν ὅρων ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 55|1943, προεδρεύων ὁ *Κ. Σύρρος*, ΕΕΔ 2, 269).

5.—Ἡ μετάθεσις τοῦ μισθωτοῦ (ἐκ Πειραιῶς εἰς Ἐρμιόνην) οὔτε ἀμέσως ἔθιγε τοὺς ὅρους παροχῆς ἐργασίας, οὔτε ἐμμέσως, ἀφοῦ μάλιστα αἱ δαπάναι ἐκεῖ εἶναι ἐν γένει μικρότεραι ἢ ἐν Πειραιεῖ καὶ ὅμως ὁ μισθὸς διετηρεῖτο εἰς τὰ αὐτὰ ἐπίπεδα. Γενικῶς δηλονότι ἀντικειμενικῶς ἡ μετάθεσις αὕτη δὲν δημιουργεῖ δυσμενεστέρους ὅρους παροχῆς τῆς ἐργασίας διὰ πάντα κατὰ κανόνα μετατιθέμενον. Ἁπλῶς καὶ μόνον εἰδικαὶ ἀτομικαὶ συνθῆκαι τοῦ ἐνάγοντος καθίστων ταύτην δυσμενῆ, διότι εἶχεν οἰκίαν ἰδιόκτητον ἐν Πειραιεῖ καὶ διότι ὁ υἱός του εἰργάζετο ἐν Πειραιεῖ, οὕτω δὲ θὰ ἐπιβαρύνετο μὲ τὸ ἐνοίκιον τῆς ἐν Ἐρμιόνῃ οἰκίας καὶ θὰ ἐχώριζε τὰ ἔσοδά του ἀπὸ τὰ τοῦ υἱοῦ του. Μονομερὴς ὅμως μεταβολή, βλάπτουσα τὸν μισθωτόν, νοεῖται ἡ ἐπιδρῶσα ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ἐπὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐν γένει, ἐπὶ πάσης δηλονότι συμβάσεως ἐργασίας, ὡς ἐκ τῶν συνθηκῶν, αἵτινες συνωδεύουσι τὴν μεταβολὴν ταύτην, καὶ οὐχὶ ὡς ἐκ τῶν συνθηκῶν, ὑφ' ἃς τελεῖ ὁ μισθωτός. Τὸ βλαβερὸν τῆς μεταβολῆς ἐξετάζεται ἐν σχέσει πρὸς τὴν σύμβασιν ἐργασίας καὶ τὰς συμπαραμαρτούσας εἰς ταύτην, ὡς μεταβάλλεται ἀπὸ τὸν ἐργοδότην, συνθήκας καὶ οὐχὶ ἐν σχέσει πρὸς τὸ ἄτομον τοῦ μισθωτοῦ (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9754|1947, εἰσηγητὴς *Σ. Γάγας*, ΕΕΔ 6, 717).

6.—Ἐν σχέσει πρὸς τὸν τόπον παροχῆς ὑπηρεσιῶν δύναται νὰ συμφωνηθῇ, ὅτι ὁ ἐκμισθώσας τὰς ὑπηρεσίας του δικαιοῦται νὰ παρέχῃ ταύτας εἰς τὸν ἐργοδότην καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς μισθώσεως μόνον εἰς ὡρισμένον διὰ τῆς συμβάσεως τόπον (Ἐφετ. Ἀθηνῶν 1198|1947, εἰσηγητὴς *Α. Ἀργυράκης*, ΕΕΔ 7, 515).

7.—Ναὶ μὲν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 7 Ν. 2112|1920, ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 5 Ν. 4558|1930, ἀποκλείεται μόνον ἡ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν μετάθεσις τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ἀποτελοῦσα ἄλλως μεταβολὴν βλαπτικὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, κατὰ συνέπειαν δὲν ἀποκλείεται ταιαύτη ἐν τῷ ἐσωτερικῷ, ἀλλὰ τοῦτο, ἐφ' ὅσον δὲν συνεφωνήθη τὸ ἀμετάθετον, ὅτε πλέον ἐκ τῆς συμβάσεως ἀποκλείεται καὶ ἡ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ μετάθεσις (Α. Π. 511|1948, εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς* ΕΕΔ 7, 896).

8.—Στάδιον ἐρεύνης διὰ τὸν δικαστὴν εἶναι ἡ διαπίστωσις ὅτι ἡ μετάθεσις γίνεται πρόξενος βλάβης διὰ τὸν μισθωτὸν καὶ οὐδὲν πλέον. Ἐφ' ὅσον αἱ συνθῆκαι διαβιώσεως εἰς τὸν νέον τόπον ἐργασίας διὰ τὸν μισθωτὸν δὲν εἶναι οὐσιωδῶς διάφοροι ἐκείνων τοῦ παλαιοῦ, ἡ στέγη δύναται νὰ ἐξασφαλισθῇ (μὲ τὸν διπλασιασμὸν τοῦ μισθοῦ, εἰς ὃν προῆλθον προθύμως οἱ ἐναγόμενοι), δὲν ὑφίσταται ἡ κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ ὅρων ἐργασίας (Εἰρηνοδικοῦντος Πρωτοδίκου Πολυγύρου 9|1949, Πρωτοδίκης *Ι. Δέσπης*, ΕΕΔ 8, 864).

* * *

Εἶναι, νομίζομεν, ἀναμφισβήτητον, ὅτι ἐκ τοῦ ἄρθρ. 7 Ν. 2112|1920, ὡς συνεπληρώθη δι' ἄρθρου 5 Ν. 4558|1930, ἐπιτρέπεται καὶ ἄνευ συναινέσεως τοῦ μισθωτοῦ ἡ μετάθεσις του ἐν τῷ ἐσωτερικῷ, ἀρκεῖ μόνον νὰ μὴ εἶναι δι' αὐτὸν βλαπτική.

Πότε μία τοιαύτη μετάθεσις δύναται νὰ εἶναι βλαπτικὴ διὰ τὸν μισθωτόν, εἶναι ζήτημα τῆς συγκριμένης περιπτώσεως, μὲ γνώμονα τὴν δικαίαν, ἀντικειμενικὴν κρίσιν (πρβλ. *Ι. Καποδίστριαν*, Ἑρμ. Ἐργ. Δικ. § 330 καὶ *Α. Μπουρνιᾶν*, ΕΕΔ 6, 705 ἐπ.).

Ἡ περίπτωσις τῆς καταχωρουμένης κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ ὁποία σταθμίζει δεόντως τὰ πραγματικὰ στοιχεῖα τῆς ἐξασφαλίσεως κατοικίας τοῦ ὑπὸ μετάθεσιν μισθωτοῦ, τῆς πληρωμῆς εἰς αὐτὸν τῶν δαπανῶν μετακινήσεώς του κλπ., δίδει τὸ μέτρον τῆς ὀρθῆς κρίσεως (πρβλ. καὶ συμφώνους σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 2, 269), μόνον δὲ οὕτω ἀναγνωρίζεται ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος διευθύνσεως, τὸ ὁποῖον ἔχει πᾶς ἐργοδότης νὰ μεταθέσῃ τὸν μισθωτὸν εἰς ἄλλην θέσιν, ἐὰν θεωρῇ τοῦτο ἀπαραίτητον καὶ ἐπιθυμητὸν πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἐπιχειρήσεως (πρβλ. Γερμ. Ἀκυρωτικοῦ 26 Νοεμβρίου 1930, ΕΕΔ 1, 602, φθάνοντος νὰ δέχεται, ὅτι καθίσταται ἀντικείμενον ἐρεύνης καὶ ἂν ἡ μετάθεσις δὲν ἀποτελῇ ἀδικαιολογήτων μέτρον).

Ἀρείου Πάγου 135|1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Κ. Βοϊατζῆς**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Κ. Γκολφινόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Μουρίκης, Φ. Πλυτᾶς

Ἐκ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου 2112 τοῦ 1920, ὡς τοῦτο συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 4558 τοῦ 1930, ὁρίζοντος ὅτι πᾶσα μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως, βλάπτουσα τὸν ὑπάλληλον, θεωρεῖται

ὡς καταγγελία ταύτης, δι' ἣν ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τοῦ ὡς ἄνω νόμου, ὡς μία δὲ τοιαύτη μεταβολὴ θεωρεῖται ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ μετάθεσις τοῦ ὑπαλλήλου εἰς γραφεῖον λειτουργοῦν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ἐφ' ὅσον δὲν ἀποδέχεται ταύτην ὁ μετατιθέμενος ὑπάλληλος, σαφῶς συνάγεται, ὅτι, ἵνα ἡ μετάθεσις ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου εἰς γραφεῖον λειτουργοῦν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ ἐπάγηται τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, δέον νὰ εἶναι βλαπτικὴ διὰ τὸν ὑπάλληλον. Ὅθεν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δεξάμενον ἀνελέγκτως διὰ τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὅτι ἡ ἀναιρεσίβλητος διὰ τὴν ἀπὸ τὸ ἐν Πάτραις παραγγελιοδοχικὸν καὶ ἀσφαλιστικὸν γραφεῖον της εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις τοιοῦτον αὐτῆς μετάθεσιν τοῦ ἀναιρεσείοντος ὑπαλλήλου της προσέφερεν εἰς τοῦτον διαμέρισμα ἐν Πειραιεῖ ἐκ τριῶν δωματίων μετὰ τῶν λοιπῶν χρειωδῶν μὲ μηνιαῖον ἐνοίκιον δραχμῶν ἑβδομήκοντα χιλιάδων, ἀνελάμβανε τὰς δαπάνας τῆς μετακινήσεως τῆς οἰκογενείας του, ὡς καὶ τὰς τῆς κινήσεως αὐτοῦ, καὶ ἐμείου τὰς ὥρας ἐργασίας του κατὰ 45' τῆς ὥρας, τοῦτέστι κατὰ τὸν χρόνον, ὅστις ἀπῃτεῖτο διὰ τὴν ἐκ Πειραιῶς εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις γραφεῖον της μετάβασιν τούτου καὶ τἀνάπαλιν, καὶ ὅτι ἡ ὑπὸ τοιούτους ὅρους γενομένη μετάθεσις τοῦ ἀναιρεσείοντος δὲν ἦτο βλαπτικὴ δι' αὐτόν, εἶτα δὲ ἀποφηνάμενον, ὅτι αὕτη δὲν θεωρεῖται ὡς ἀποτελοῦσα καταγγελίαν τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως ἐκ μέρους τῆς ἀναιρεσιβλήτου καὶ συνεπῶς δὲν ἐπάγεται τὰς συνεπείας τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 2112 τοῦ 1920, ὀρθῶς ἐφήρμοσε καὶ ἡρμήνευσε τὰς ἀνωτέρω οὐσιαστικοῦ νόμου διατάξεις καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου τέταρτος λόγος ἀναιρέσεως ἀπορριπτέος τυγχάνει.

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὡς ἐξ αὐτῆς δείκνυται, ἀνελέγκτως ἐδέξατο, ὅτι ἡ ἀναιρεσίβλητος τὴν ὡς ἐν ἡγηθείσῃ σκέψει ἀνάληψιν ὑπ' αὐτῆς τῶν ἐξόδων κινήσεως τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὡς καὶ μείωσιν τῶν ὡρῶν ἐργασίας του κατὰ 45' τῆς ὥρας, ἐγνωστοποίησεν εἰς τοῦτον ἐγγράφως συγχρόνως μὲ τὴν ἀνακοίνωσιν εἰς αὐτὸν τῆς ἀποφάσεώς της περὶ τῆς ἐκ Πατρῶν εἰς Ἀθήνας μεταθέσεως τούτου, τὰ οὕτω δὲ δεκτὰ γενόμενα δὲν ἀποτελοῦσιν αὐτοτελεῖς πραγματικοὺς ἰσχυρισμούς, ἀλλὰ συνιστῶσιν ἀρνητικὰ τῆς ἐπὶ τῆς βλαπτικότητος διὰ τὸν ἀναιρεσείοντα τῆς ἐκτεθείσης μεταθέσεώς του ἐρειδομένης ἀγωγῆς του γεγονότα, ἅτινα ὡς τοιαῦτα τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας, ἐκτιμῶν τὰς ἀποδείξεις, ἵνα κρίνῃ περὶ τῆς βασιμότητος τῆς ἀγωγῆς, ἠδύνατο νὰ συναγάγῃ ἐξ αὐτῶν, χωρὶς νὰ εἶναι ἀνάγκη ἰδιαιτέρας ἐπικλήσεως τῶν γεγονότων τούτων. Συνεπῶς ὁ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζων δεύτερος λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀπορριπτέος.

Καθ' ἃ ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν τετάρτης καὶ ἕκτης σκέψεων τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀποφάσεως, αὕτη κατὰ τὴν κρίσιν της περὶ τῆς μὴ ὑπάρξεως μεταξὺ τῶν διαδίκων ρητῆς ἢ σιωπηρᾶς συμφωνίας περὶ μὴ μεταθέσεως τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐκ Πατρῶν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν πάντα τὰ παρ' ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων ἐπικαλεσθέντα καὶ προσαχθέντα ἔγγραφα, ἄρα καὶ τὸ ἐν τῷ τρίτῳ λόγῳ ἀναιρέσεως ἀναφερόμενον ἰδιωτικὸν συμφωνητικόν, ἐὰν δὲ ἐν τῇ ἐκτιμήσει τῶν ἐγγράφων ποιῆται ἰδιαιτέραν ἔξαρσιν τινῶν ἐξ αὐτῶν, οὐδαμῶς παρίσταται, ὅτι παρεῖδε καὶ τὰ ρηθέν ἰδιωτικὸν ἔγγραφον, ἡ δὲ ἐκτίμησις τούτου, ἀνατεθεῖσα εἰς τὴν κυριαρχικὴν ἐξουσίαν τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας, δὲν ὑπόκειται εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου κατὰ τὰ ἄρθρα 256 καὶ 810 § 2 τῆς Πολ. Δικονομίας. Ὅθεν ὁ ἐναντίος τρίτος λόγος ἀναιρέσεως ἀπορριπτέος τυγχάνει.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἄρθρων 273 § 3, 274, 225, 226 καὶ 234 § 3 τῆς Πολ. Δικονομίας, δὲν συγχωρεῖται ν' ἀμφισβητηθῇ καὶ καταστῇ ἀντικείμενον νέας δίκης τὸ διὰ τελεσιδίκου ὁριστικῆς ἀποφάσεως κεκριμένον δίκαιον. Ἡ τοιαύτη δὲ τελεσιδικία, ἥτις κατὰ νόμον εἶναι περὶ τοῦ δικαιώματος, διὰ τὸ ὁποῖον ὁ δικαστικὸς ἀγών, καὶ τῆς ἐξ ἧς τοῦτο παρήχθη δικαιολογητικῆς αἰτίας, ἐκτείνεται καὶ εἰς τὸ δικαίωμα ἢ τὴν ἔννομον σχέσιν, ἅτινα μετ' ἐκείνου, ὡς ἔχοντα ἐμπροθὴν εἰς τὴν διάγνωσιν αὐτοῦ, γενόμενα παρεμπιπτόντως ἀντικείμενα ἐξετάσεως, ἀπεφασίσθησαν προσέτι ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου, ὄντος κατὰ νόμον ἁρμοδίου καὶ διὰ ταῦτα, καθὸ συνιστῶντα ἀναγκαίαν προϋπόθεσιν, ἀλλὰ μόνον, ἐφ' ὅσον ἦτο ἀναγκαῖον νὰ ἐπιληφθῇ τῆς λύσεως αὐτῶν τὸ δικαστήριον καὶ ἐστηρίχθη ἐπὶ τούτων ἡ ἐκδοθεῖσα ὁριστικὴ ἀπόφασις.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς πέμπτης σκέψεως τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ἐκτιμήσαν ἀνελέγκτως τὸ περιεχόμενον τῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 828 τοῦ 1948 τελεσιδίκου ἀποφάσεώς του ἐπικυρωθείσης ὑπ' ἀριθ. 144 τοῦ 1948 τοιαύτης τοῦ κατὰ νόμον 1968 τοῦ 1944 δικάσαντος Πρωτοδικου, δέχεται, ὅτι ὑπ' αὐτῆς ἀπερρίφθη ἑτέρα ἀγωγὴ τοῦ ἀναιρεσείοντος περὶ ὑποχρεώσεως τῆς ἀναιρεσιβλήτου εἰς τὴν καταβολὴν αὐτῷ τοῦ μισθοῦ του τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου 1948 διὰ τὰς προσενεχθείσας ὑπὸ τούτου ὑπηρεσίας του ὡς ὑπαλλήλου τῆς ἀναιρεσιβλήτου καὶ μὴ ὑπ' αὐτῆς δεκτὰς γενομένας, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων δὲν ἐδικαιοῦτο τὸν ὡς ἄνω μισθόν, ὡς ἐχούσης λυθῇ τῆς συμβάσεως ἐργασίας τὴν 20ὴν Ἰανουαρίου 1948 διὰ καταγγελίας ταύτης, ἐπελθούσης ἕνεκα μονομεροῦς ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου μεταβολῆς τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ταύτης, βλαπτικῆς διὰ τὸν ἀναιρεσείοντα, συνισταμένης εἰς τὴν μετάθεσιν τούτου ἀπὸ τὸ ἐν Πάτραις εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις γραφεῖόν της. Ἐκ τῶν ὡς ἄνω δεκτῶν γενομένων ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀποφάσεως, ὡς συναγομένων ἐκ τῶν ρηθεισῶν ὑπ' ἀριθ. 828 καὶ 144 τοῦ 1948 ἀποφάσεων, τὸ ἐκδὸν ταύτην δικαστήριον, ὡς ἐξ αὐτῆς ἀποδεικνύεται, ἦχθη εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι οὐδόλως προκύπτει, ὅτι τὸ παρεμπιπτόντως ὑπὸ τῶν ἀποφάσεων τούτων ἐξετασθὲν ζήτημα περὶ τοῦ τίς τῶν διαδίκων εἶναι ὁ καταγγείλας τὴν ὑπαλληλικὴν σύμβασιν συνίστα ἀναγκαίαν προϋπόθεσιν τῆς τότε ὑποβληθείσης εἰς τὸ δικαστήριον διαφορᾶς καὶ ὅτι ἡ λύσις αὐτοῦ ἦτο ἀπαραίτητος διὰ τὴν διάγνωσιν ταύτης, ἀφοῦ τὸ διατακτικὸν τῶν ἀπορριψασῶν τὴν ὡς ἄνω ἀγωγὴν διαληφθεισῶν ἀποφάσεων στηρίζεται οὐχὶ εἰς τὸ ποίος ὑπῆρξεν ὁ λύσας τὴν ἐκτεθεῖσαν σύμβασιν ἐργασίας, ἀλλ' εἰς τὴν λύσιν ταύτης. Οὕτω δὲ κρίναν ὀρθῶς ἀπεφήνατο, ὅτι δὲν ὑπάρχει δεδικασμένον ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀποφάσεων, κωλῦον τὴν ἐκ νέου ἐξέτασιν τοῦ ἀναφυέντος ζητήματος περὶ τοῦ τίς τῶν διαδίκων εἶναι ὁ λύσας τὴν ὑπαλληλικὴν σύμβασιν, καὶ οὐδαμῶς παρέβιασε τὰς περὶ δεδικασμένου διατάξεις. Συνεπῶς ὁ ἀντίθετος πρῶτος λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀπορριπτέος.

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΙΣ ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Κύκλος ἐπιχειρήσεων ὑπαγομένων εἰς καταγγελίαν συμβάσεως κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|45

Ἀρχικαὶ διατάξεις Ν. 118|1945.—Μεταγενεστέρα διὰ τοῦ Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 ἐπέκτασις Ν. 118|1945. — Ἐξαίρεσις ὑπαγωγῆς γεωργικῶν, ἀμιγῶν ὅμως, ἐπιχειρήσεων.—Ὑπαγωγὴ εἰς Ν. 118|1945 μικτῶν ἐπιχειρήσεων διὰ τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς ἄλλας ἐργασίας, πλὴν γεωργικῶν, μισθωτούς.—Ἐπέκτασις Ν. 118|1945 καὶ ἐπὶ Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, ἀσκουσῶν μικτὰς ἐπιχειρήσεις.—Ἔννοια ἐπεκτάσεως Ν. 118|1945 διὰ τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Ν. Δ.

Τὸ ἐνδιαφέρον τῆς παρατιθεμένης ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ἡ ὁποία ἐπικυροῖ τὴν ὑπ' ἀριθ. 2577|1948 ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς (εἰσηγητὴς *Δ. Θεοδοσόπουλος*, ΕΕΔ 8, 191) (σχετικὴ καὶ ὑπ' ἀριθ. 333|1948 ἀπόφασις τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου, εἰσηγητὴς *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 7, 557, ἐφ' ἧς βλέπε παρατηρήσεις *Δ. Σακελλαροπούλου*, ἐν ΕΕΔ 8, 558) ἐκτείνεται εἰς τὸ πρὸ τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 «περὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Ν. 118|1945 κλπ.», (ΕΕΔ 8, 961) νομοθετικὸν καθεστὼς, διότι διὰ τοῦ τελευταίου τούτου νομοθετήματος ἐτέθη νέα βάσις ἀσφαλίσεως τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τῆς ἀνεργίας καὶ ἑπομένως καὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ἡ ἀπασχόλησις τοῦ μισθωτοῦ εἰς περιφερείας, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ἡ ἀσφάλισις αὐτοῦ παρ' αὐτῷ ἢ παρ' ἑτέρῳ Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας (πρβλ. καὶ εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν Ν. Δ. 1255|1949, ΕΕΔ 8, 965 καὶ ὑπ' ἀριθ. 56300|1949 ἑρμηνευτικὴν ἐγκύκλιον Ὑπουργείου Ἐργασίας ἐν ΕΕΔ 9, 34 ἐπ.).

Ἀρείου Πάγου 118|1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Β. Κυριακόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Δόγκας, Κ. Μπαλτᾶς

Διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 118 τῆς 13ης Φεβρουαρίου 1945 συνέστη Ταμεῖον Ἀνεργίας, σκοπὸς τοῦ ὁποίου, κατὰ τὴν παράγραφον 1 τοῦ ἄρθρου 2 αὐτοῦ, εἶναι ἡ κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισις τῶν μισθωτῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, εἰς ἣν ὑπήχθησαν ὑποχρεωτικῶς πάντες οἱ κατὰ τὴν δημοσίευσιν αὐτοῦ μισθωτοὶ τῶν ὡς εἴρηται ἐπιχειρήσεων, διὰ τοῦ ἄρθρου δὲ 1 τοῦ Ν. Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946 ἐπεξετάθησαν αἱ διατάξεις τοῦ ἄνω νόμου καὶ ἐπὶ τῶν μισθωτῶν ἄλλων ἐπιχειρήσεων, κατὰ τὰ ἐν αὐτῷ καθοριζόμενα, περιληφθεισῶν εἰδικῶς ἐν ἐδαφ. γ' τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου τούτου καὶ τῶν μισθωτῶν τῶν πάσης φύσεως ἀνωνύμων ἑταιριῶν. Καὶ καθωρίσθη μὲν διὰ τῆς παραγράφου 2 τοῦ αὐτοῦ πρώτου ἄρθρου τοῦ ὡς εἴρηται Νομ. Διατάγματος, ὅτι εἰς τὰς περὶ ἀσφαλίσεως μισθωτῶν ἀνωτέρω διατάξεις δὲν ὑπάγονται, ἐκτὸς ἄλλων, καὶ αἱ γεωργικαὶ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, ἀλλ' ἐκ τοῦ περιεχομένου ταύτης σαφῶς προκύπτει, ὅτι αἱ περὶ μὴ ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν διατάξεις αὗται ἀφορῶσι τὰς ἀμιγῶς γεωργικὰς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις, καθ' ὅσον ἐπὶ μικτῶν ἐπιχειρήσεων, ἀσκουσῶν πέραν τῆς γεωργικῆς καὶ ἄλλας τοιαύτας καὶ ἀπασχολουσῶν μισθωτοὺς ἰδιαιτέρως δι' ἑκάστην ἐξ αὐτῶν, τῆς εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας ἀσφαλίσεως ἐξαιροῦνται μόνον οἱ εἰς τὴν γεωργικὴν κατὰ κύριον λόγον ἀσχολούμενοι μισθωτοί, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὰς λοιπὰς ἐργαζόμενοι τοιοῦτοι, αἱ διατάξεις δ' αὗται πλήρη ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως ἀνωνύμων ἑταιριῶν, αἵτινες, ἐκτὸς τῆς γεωργικῆς, ἀσκοῦσι καὶ ἑτέρας ἐπιχειρήσεις καὶ ἀπασχολοῦσι μισθωτοὺς ἰδιαιτέρως δι' ἑκάστην ἐξ αὐτῶν, μὴ ὑπαγομένων εἰς τὴν ἀσφάλισιν μόνον τῶν εἰς τὴν γεωργικὴν ἐκμετάλλευσιν αὐτῶν, κατὰ κύριον λόγον, ἀσχολουμένων μισθωτῶν των.

Ἐν προκειμένῳ, ἐφ' ὅσον τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ἐδέξατο ὅτι ἡ ἀναιρεσειοῦσα εἶναι ἀνώνυμος ἑταιρία, κατὰ τὴν ἀνέλεγκτον περὶ πραγμάτων κρίσιν του, ὅτι αὕτη τυγχάνει οὐ μόνον ἀγροτική, ἀλλὰ καὶ ἐμπορικὴ ἐπιχείρησις, καὶ ὅτι ὡς ἐμπορικὴ τοιαύτη εἶναι ἐγγεγραμμένη εἰς τὰ τὰ μητρῶα τοῦ ἐμπορικοῦ ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν, περαιτέρω δέ, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ὑπάλληλός της ἠσχολεῖτο οὐχὶ εἰς τὸ γεωργικόν, ἀλλὰ τὸ ἐμπορικὸν τμῆμα τῶν ἐπιχειρήσεών της, ὀρθῶς ἔκρινεν, ὅτι ὑπήγετο, κατὰ τοὺς διαληφθέντας νόμους, εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν, ἀποφηνάμενον δέ, μετὰ ταῦτα, ὡς ἄκυρον τὴν ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης ἐργοδότιδος ἀνωνύμου ἑταιρίας, γενομένην καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, λόγῳ μὴ συμμορφώσεώς της πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118|1945, διὰ τὴν ἔγκυρον καταγγελίαν αὐτῆς, ἀπαιτουμένας διατυπώσεις, εἰς ὀρθόν, εἰ καὶ ἐπὶ ἑτέρᾳ ἐσφαλμένῃ αἰτιολογίᾳ, κατέληξε διατακτικόν, τὴν ὀρθότητα τοῦ ὁποίου ραδιαμῶς ἐπηρεάζει ἡ ἐσφαλμένη ὑπαγωγὴ τῶν δεκτῶν γενομένων ἀνωτέρω πραγματικῶν περιστατικῶν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἑδαφίου β' τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ὡς εἴρηται Νομ. Διατάγματος, ἐχουσῶν ὡς προϋπόθεσιν ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις, ὧν οἱ φορεῖς, φυσικὰ πρόσωπα, τυγχάνουσιν ἠσφαλισμένοι εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας Ἐμπόρων, ἀντὶ τῆς ὑπαγωγῆς τούτων, ὡς ἔδει, εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἑδαφίου γ', τὰς ἀφορώσας, ὡς ἐν προκειμένῳ, μισθωτοὺς ἀνωνύμων ἑταιριῶν, καὶ οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ σχετικοὶ λόγοι ἀναιρέσεως εἶναι ἀβάσιμοι καὶ ἀπορριπτέοι.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 1 ταῦ προρρηθέντος Νομ. Διατάγματος τῆς 8|11 Μαΐου 1946 ἐπεξετάθησαν ἐπὶ τῶν ἐν αὐτῷ εἰδικῶς διαλαμβανομένων ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων, ἄρα καὶ τῶν πάσης φύσεως ἀνωνύμων ἑταιριῶν, αἱ διατάξεις τῆς παρ. 5 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ 118|1945 νόμου, ἐξ ὧν σαφῶς προκύπτει, ὅτι εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς ἐκ τῶν ὡς εἴρηται ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων, κατ' ἀμάχητον ἐκ τοῦ νόμου τεκμήριον, πᾶσαι αἱ ἐγγεγραμμέναι εἰς τὸ μητρῶα τοῦ οἰκείου ἐπιμελη-

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Ὑπαγωγὴ εἰς Ν. 118|1945 καὶ καταγγελία συμβάσεως κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945

Παροχὴ ἐξουσίας εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας δυνάμει ἄρθρ. 2 § 7 Ν. 118|1945 πρὸς ἐπέκτασιν Ν. 118|1945 καὶ εἰς ἑτέρας κατηγορίας μισθωτῶν.—Ἐξαίρεσις διὰ τοῦ Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 τῶν γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων.—Ἐπέκτασις διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 21242|1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως Ν. 118|1945 ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως συνεταιρισμῶν.—Περιορισμὸς ἐξουσιοδοτήσεως προκειμένου περὶ γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων.—Χαρακτηρισμὸς ὅμως Γεωργικῆς Συνεταιριστικῆς Τραπέζης οὐχὶ ὡς γεωργικῆς ἐπιχειρήσεως.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Πατρῶν διὰ τῆς καταχωρουμένης κατωτέρω ἀποφάσεώς του ἀσχολεῖται ἐπὶ περιπτώσεως καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας μισθωτοῦ Γεωργικοῦ Συνεταιρισμοῦ, κατ' ἐφαρμογὴν τῆς ὑπ' ἀριθ. 21242|1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν τῶν πάσης φύσεως Συνεταιρισμῶν» (ΕΕΔ 7, 664), πρὸ τῆς διὰ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945 (ΕΕΔ 8, 961) μεταρρυθμίσεως, ἡ ὁποία, ὡς σημειοῦται ἀνωτέρω, σελ. 251, μετέβαλε τὴν βάσιν ἀσφαλίσεως.

Τὸ ζήτημα τῆς ὑπαγωγῆς ἢ μὴ καὶ τῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν εἰς τὸν Ν. 118|1945, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἀπετέλεσεν ἀντικείμενον διχογνωμιῶν (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 8, 682, ἔνθα σημειώσεις μας καὶ παραπομπαὶ εἰς τὰς ἐξενεχθείσας γνώμας), ἐρευνᾶται δὲ καὶ ἀνωτέρω (βλέπε *Γ. Α. Γιαννακόπουλον*, σελ. 337).

Πάντως καὶ κατὰ πρόσφατον ἀπόφασιν τοῦ Α. Π., τὴν 57|1950 (Ἀρχεῖον Νομολογίας, ἔτος 1ον, σελ. 55), οἱ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 602|1914 «περὶ συνεταιρισμῶν», συνιστώμενοι συνεταιρισμοί, ἀποβλέποντες κυρίως εἰς τὴν προστασίαν τῶν ἰδιωτικῶν συμφερόντων τῶν συνιστώντων αὐτούς, ὡς δῆλον καθίσταται ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου καὶ ἰδίᾳ τῶν ἄρθρων 1, 12 καὶ 55, καθ' ἃ οἱ κατὰ τὸν νόμον τοῦτον συνεταιρισμοὶ εἶναι ἑταιρίαι, σκοποῦσαι τὴν διὰ συνεργασίας τῶν συνεταίρων προαγωγὴν τῆς ἰδιωτικῆς οἰκονομίας ἑκάστου αὐτῶν, κεκτημέναι ἐμπορικὴν ἰδιότητα καὶ ὑποκείμεναι εἰς πτῶχευσιν, δὲν εἶναι νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Τοῦτο ἔχει σημασίαν καὶ διὰ τὴν ἐκτίμησιν τῆς σχέσεως τῶν παρὰ τοῖς Συνεταιρισμοῖς ἐργαζομένων ὡς τοιαύτης ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀφοῦ, ἀνεξαρτήτως τῆς δυνατότητος ὑπαγωγῆς τῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν εἰς τὸν Ν. 118|1945, κατ' ἐφαρμογὴν τῆς προμνησθείσης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἡ ὁποία ἐπεκτείνει τὸν Ν. 118|1945 εἰς τοὺς πάσης φύσεως συνεταιρισμούς (περὶ οὗ ζητήματος οἱ σημειούμεναι διχογνωμίαι), ἡ διὰ τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐπέκτασις, βάσει τοῦ ἄρθρ. 2 § 7 Ν. 118|1945, προϋποθέτει τὴν ὕπαρξιν μισθωτῶν, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ διὰ συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου συνδεομένου μετὰ τοῦ ἐργοδότου των.

Πρωτοδικείου Πατρῶν 36|1950

Διαδικασία Ν. Γ?ΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. Κ. Μαρμαρᾶς

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. Δ. Περδίκης

Κατὰ τὰς διατάξεις τῶν §§ 1 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118|45 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων» αἱ ἀρχικῶς εἰς τὸν νόμον αὐτὸν ὑπαχθεῖσαι βιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις τοῦ Νομοῦ Ἀττικῆς ὤφειλον νὰ ἐνεργῶσιν ἐγγράφως πᾶσαν καταγγελίαν τῆς μετὰ τῶν μισθωτῶν αὐτῶν συμβάσεως ἐργασίας, νὰ ἀναγγέλλωσι ταύτην ἐγγράφως εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ εἰς τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ προκαταβάλλωσι τὴν ὑπὸ τοῦ Νόμου 21|2 ὁριζομένην ἀποζημίωσιν διὰ τὴν περίπτωσιν ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας. Διὰ τῆς § 7 ἐδάφ. β' τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ αὐτοῦ Νόμου παρεσχέθη εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἐργασίας ἡ ἐξουσιοδότησις τοῦ ἐπεκτείνειν τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου καὶ εἰς ἑτέρας κατηγορίας μισθωτῶν, ἀνεξαρτήτως τῆς ἰδιότητος τοῦ ἐργοδότου, διὰ δὲ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Ν.Δ. «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 118|1945 εἰς τὰς βιοτεχνικάς, ἐπαγγελματικὰς καὶ λοιπὰς ἐπιχειρήσεις καὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων αὐτοῦ» ἐπεξετάθη ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Ν. 118|1945 καὶ εἰς τὰς λοιπὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐξηρέθησαν αὐτῶν μόνον αἱ γεωργικαί, δασικαὶ καὶ ἁλιευτικαὶ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, περιορισθείσης ὡς πρὸς αὐτὰς τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἐδαφ. β' τῆς § 7 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Νόμου 118|1945 τῷ Ὑπουργῷ Ἐργασίας παρασχεθείσης ἐξουσίας. Τῆς τοιαύτης κατ' ἐξουσιοδότησιν ἐξουσίας χρώμενος ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας ἐξέδοτο τὴν ὑπ' ἀριθμ. 21242|1—6—1948 ἀπόφασίν του, δι' ἧς, ἰσχυσάσης κατὰ τὴν § 1 αὐτῆς ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν 11ην Αὐγούστου 1948 δημοσιεύσεώς της εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἐπεξετείνετε τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 118|1945 καὶ τοῦ τροποποιητικοῦ αὐτοῦ Ν. Δ|τος τῆς 8|11 Μαΐου 1946 εἰς τοὺς κατὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς ἀποφάσεως διὰ σχε-

---

τηρίου ὡς τοιαῦται, ἐκ δὲ τῶν μὴ ἐγγεγραμμένων ἐκεῖναι, περὶ ὧν ἤθελεν ἀποφανθῇ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ὅτι ἀποτελοῦσι τοιαύτας. Ἑπομένως, ἀφοῦ τὸ δικάσαν ἐφετεῖον ἀνελέγκτως δέχεται, ὅτι ἡ ἀνωνυμοποιηθεῖσα ἀνώνυμος ἑταιρία εἶναι ἐγγεγραμμένη εἰς τὰ μητρῶα τοῦ ἐμπορικοῦ ἐπιμελητηρίου ὡς ἐμπορικὴ ἐπιχείρησις, τῆς ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως προεκδοθείσης 333|1947 ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας τοῦ Δικαστηρίου τούτου ἀποφηναμένης ὅτι δὲν ὑπάγεται αὐτὴ εἰς τὴν ἀσφάλισιν, ὡς μὴ ἐγγεγραμμένη εἰς τὰ μητρῶα ὡς βιομηχανικὴ ἐπιχείρησις, κατ' ἀμάχητον τεκμήριον προκύπτει, ὅτι οἱ μισθωτοὶ αὐτῆς τοῦ ἐμπορικοῦ τμήματος ὑπάγονται εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν τοῦ νόμου 118|1945, αὐτὴ δὲ εἰς τὰς ἐκ τοῦ νόμου τούτου ἐπιβαλλομένας ὑποχρεώσεις, καὶ οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ σχετικοὶ λόγοι ἀναιρέσεως εἶναι ἀβάσιμοι καὶ ἀπορριπτέοι.

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΡΟΠΟΛΕΜΙΚΗΣ ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑΣ ΔΙΑ ΜΕΤΑΛΛΙΚΩΝ ΔΡΑΧΜΩΝ

Ἀναπροσαρμογὴ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 49253|1947 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως

Μισθολόγιον προσωπικοῦ Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας Μεταφορῶν.—Ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 49253|1947 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.—Λῆψις ὑπ' ὄψιν τοῦ μέσου ὅρου πράγματι ἐφαρμοσθέντος ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως συντελεστοῦ ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου μέχρις 28 Ὀκτωβρίου 1940 καὶ οὐχὶ τοῦ συντελεστοῦ τῆς ὑπ' ἀριθ. 19|1939 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας.

Ἀναιρεῖται διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου ἡ ὑπ' ἀριθ. 16|5|1949 ἀπόφασις Πρωτοδικοῦ Ἀθηνῶν (Προεδρίας *Η. Τριανταφύλλου*, ΕΕΔ 9, 62, ἔνθα σημειώσεις μας ἐπὶ τοῦ θέματος).

Ὁ Ἄρειος Πάγος, ἑρμηνεύων τὴν ὑπ' ἀριθ. 49253|1947 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν (ΕΕΔ 6, 767) κατὰ τὸν ὁρὸν αὐτῆς «...ἐφαρμοσθέντων συντελεστῶν» ἀποφαίνεται, ὅτι ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ὅρου εἶναι, ὅτι λαμβάνεται ὁ μέσος ὅρος τοῦ πράγματι ἐφαρμοσθέντος ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως συντελεστοῦ κατὰ τὸ ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου μέχρις 28 Ὀκτωβρίου 1940 χρονικὸν διάστημα καὶ οὐχὶ ὁ συντελεστής, ὃν ἡ αὐτὴ ἐπιχείρησις ἐξαναγκαζομένη θὰ ἦτο τυχὸν ὑπόχρεως ἐξ οἱασδήποτε ἄλλης νομικῆς αἰτίας νὰ ἐφαρμόσῃ κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα, ἀλλ' ὃν δὲν ἐφήρμοσε πράγματι.

Ταῦτα γίνονται δεκτὰ ἐν ὄψει τῆς ἰσχυούσης κατὰ τὸ ἐν λόγῳ χρονικὸν διάστημα ὑπ' ἀριθ. 19|1939 διαιτητικῆς ἀποφάσεως (πρόκειται περὶ ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας Μεταφορῶν).

Πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἡ διαιτητικὴ αὕτη ἀπόφασις, κυρωθεῖσα καὶ προσφύτως διὰ τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Α. Ν. 1406|1950 ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 11526|808|1950 ἀποφάσεως Προέδρου Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 9, 237), μεταξὺ τῶν ἄλλων κυρωθεισῶν, ἰσχύει καὶ ἤδη, καὶ νομίζομεν, ὅτι δὲν τελεῖ ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὸν κανονιστικὸν χαρακτῆρα καὶ τὸ ὑποχρεωτικὸν αὐτῆς, κατ' ἄρθρ. 23 τοῦ διατάγματος 18 Ἰουνίου|1 Αὐγούστου 1936, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ Α. Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» καὶ τὰ πορίσματα ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ὑπὸ τῆς δικαστηριακῆς πράξεως, σύμφωνα καὶ πρὸς τὰ ὑπὸ τῆς θεωρίας διδαχθέντα (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 62), νὰ θεωρηθῇ ἡ ἐν λόγῳ ὑπουργικὴ ἀπόφασις ὡς ἀναφερομένη εἰς παράνομον κατάστασιν δικαίου, ἀφοῦ τοιαύτη ἐμφανίζεται ἐκ τῆς μὴ ἐφαρμογῆς πράγματι τῆς ὑποχρεωτικῆς διαιτητικῆς ἀποφάσεως.

Κατὰ τὸ σαφὲς ἄρθρ. 3 Α.Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935, ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχύος τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη ἡ ἀνωτέρω δικαστικὴ ἀπόφασις, συμβάσεις ἐργασίας θεωροῦνται περιέχουσαι τοὺς ὅρους τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ἀκυρουμένων τῶν ἀντιθέτων συμφωνιῶν.

Ἐκομένως κατὰ τὸ κρίσιμον χρονικὸν διάστημα, εἰς τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται ἡ ἑρμηνευομένη ὑπουργικὴ ἀπόφασις, δὲν ἴσχυε νομικῶς ἄλλο μισθολογικὸν καθεστὼς ἐκείνου τῆς διαιτητικῆς ἀποφάσεως, ἂν δὲ ἡ διαιτητικὴ ἀπόφασις δὲν ἐφηρμόσθη πράγματι, δὲν σημαίνει, ὅτι ἠτόνησεν ἡ ὑποχρεωτικὴ ἰσχὺς αὐτῆς—τοῦτο ἐξ οὐδεμιᾶς σκέψεως ἐπὶ νόμου στηριζομένης δύναται νὰ δικαιολογηθῇ—οὔτε βεβαίως οἱ ἁρμόδιοι κατὰ Ν. 28|1944 Ὑπουργοί, ἐνῷ εἶχον ἤδη διὰ τῆς ἐπαναφορᾶς τῶν προπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας (καὶ ἀποφάσεων διαιτησιῶν) ὑπὸ τῶν ἀπὸ 4

σεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου συνδεομένους μισθωτοὺς τῶν πάσης φύσεως συνεταιρισμῶν, συνεργατικῶν καὶ κοινοπραξιῶν ἐν γένει, ὡς καὶ εἰς ἄλλας, ἀδιαφόρους διὰ τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν, κατηγορίας μισθωτῶν. Κατὰ τὴν 11 Αὐγούστου 1948, καθ' ἃ ἐκ τῶν ἀποδεικτικῶν ἐν τῇ δικογραφίᾳ στοιχείων βεβαιοῦται καὶ ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου συνομολογεῖται, ὁ ἐκκαλῶν ὑπηρέτει εἰς τὴν ἐφεσιβλητον, ὡς νυκτοφύλαξ τῶν ἀποθηκῶν αὐτῆς, συνδεόμενος διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀορίστου χρόνου.

Κατὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τῶν προδιαληφθεισῶν διατάξεων τοῦ Ν. 118|1945 καὶ τοῦ Ν. Δ|τος τῆς 8|11 Μαΐου 1945 εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας παρεσχέθη ἡ ἐξουσία νὰ ἐπεκτείνῃ τὰς διατάξεις αὐτῶν εἰς ἑτέρας κατηγορίας μισθωτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων, ἐκτὸς τῶν ἐπιχειρήσεων ἐκείνων, αἵτινες ὡς ἀποκλειστικὸν σκοπὸν ἔχουσι τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς καὶ τὴν κατὰ συνέπειαν ταύτης παραγωγὴν προϊόντων ἢ τὴν πρωτότυπον καὶ οὐχὶ παράγωγον ἐκμετάλλευσιν τῶν δασικῶν ἐκτάσεων ἢ τὴν ἁλιείαν τοῦ θαλασσίου πλούτου. Ἡ ἐφεσιβλητος ὅμως Γεωργικὴ Συνεταιριστικὴ Τράπεζα, ὡς δευτεροβάθμιος συνεταιριστικὴ ὀργάνωσις, ἀφοῦ καὶ ἡ ἰδία δὲν ἀμφισβητεῖ ὅτι εἶναι τοιαύτη, δὲν εἶναι γεωργικὴ ἐπιχείρησις, διότι εἶναι αὐτόνομον καὶ ἀνεξάρτητον νομικὸν πρόσωπον μὲ αὐτοτελῆ οἰκονομικὴν ὑπόστασιν, ἰδιαιτέρως κεχωρισμένην ἀπὸ τοῦ ἐπαγγελματικοῦ κύκλου τῶν μελῶν της, εἶναι ἐμπορικὴ ἑταιρία κατὰ τὴν § 1 τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ Ν. 602 καὶ κατὰ γενομένην δεκτὴν ἐκδοχὴν ἀποτελεῖ ἐπιχείρησιν, τῆς ὁποίας σκοπὸς εἶναι ἡ ἐνέργεια τῶν ἐμπορικῶν πράξεων τῆς διαμεσολαβήσεως περὶ τὴν πίστιν, ἔστιν ὅτε δὲ καὶ τῆς προμηθείας γεωργικῶν καὶ ἐν γένει ἐφοδίων εἰς τὰ μέλη (Νόμος 602 «περὶ συνεταιρισμῶν», ἄρθρ. 3 τοῦ προσκομισθέντος ἐντύπου καταστατικοῦ, *Καρόλου Ζὶντ* «Οἱ Γεωργικοὶ Συνεταιρισμοὶ» κατὰ μετάφρασιν *Ἀντ. Χατζηαποστόλου*). Κατὰ τ' ἀνωτέρω αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 118|1945 ἔχουσι ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν ἀπολύσεων τῶν μισθωτῶν τῆς ἐφεσιβλήτου καὶ δέον νὰ γίνῃ δεκτὸς ὁ δεύτερος τῆς ἐφέσεως λόγος, μεταρρυθμισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις καὶ κατὰ συνέπειαν ἐρευνηθῇ κατ' οὐσίαν ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου τούτου ἡ τοῦ ἐκκαλοῦντος ὑπ' ἀριθ. 354|1949 ἐργατικὴ ἀγωγὴ κατὰ τὸ κεφάλαιον τοῦ κύρους τῆς γενομένης ἀπολύσεως καὶ τῆς καταβολῆς τῶν μισθῶν τῶν μηνῶν Ἰουνίου καὶ Ἰουλίου τοῦ 1949 ἔτους.

Νοεμβρίου 1947 τοιούτων ἀναπροσαρμοσθῇ αἱ ἀποδοχαί (τῶν προπολεμικῶν), ἠδύναντο νὰ παρίδουν τὴν διαμορφωθεῖσαν οὕτω νομικὴν κατάστασιν, ἀναφερθέντες εἰς ἀτομικὰς προπολεμικὰς συμβάσεις, ἀνεξαρτήτως ἂν αὗται ἦσαν νομικῶς ἄκυροι, ἐφ' ὅσον ἀντέβαινον εἰς διατάξεις συλλογικῶν.

Ἀντιθέτως καὶ ἐκ τοῦ Α. Ν. 1406|1950 «περὶ κυρώσεως ἀποφάσεων ἐπιτροπῶν διαιτησίας ἐπὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» (ΕΕΔ 9, 179) καὶ ἐκ τῆς σχετικῆς, εἰς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ, ἐκδοθείσης ἀποφάσεως (ΕΕΔ 9, 237) συνάγεται ἐμμονὴ καὶ τοῦ συγχρόνου Νομοθέτου εἰς τὸ ἰσχῦσαν προπολεμικῶς νομικὸν καθεστὼς περὶ ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, ἀφοῦ καὶ μετὰ τὴν γνωστὴν ὁμφισβήτησιν περὶ τοῦ κύρους τῶν σχετικῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων ὑπὸ τῆς δικαστηριακῆς πράξεως προβαίνει εἰς τὴν κύρωσιν αὐτῶν.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ποια τὰ ἔννομα ἀποτελέσματα ἐκ τῆς κυρώσεως, ταῦλάχιστον ὡς πρὸς τὴν ἐνδιαφέρουσαν τὴν περίπτωσιν ὑπ' ἀριθ. 19|1939 διαιτητικὴν ἀπόφασιν;

Ἀρείου Πάγου 215|1950 Τμ. Α'

Πρωεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Κ. Βοϊατζῆς**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Χ. Καλέλλης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Λ. Τρίμης, Κ. Δημάκης

Κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ δευτέρου ἐδαφίου τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ νόμου 28|1944 ἐκδοθείσης καὶ ἐντεῦθεν τὸν νομικὸν χαρακτῆρα κανόνος τοῦ ἐξ ἀντικειμένου δικαίου ἐχούσης ὑπ' ἀριθ. 49253|11.12.1947 κοινῆς ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Μεταφορῶν, Δημοσίων Ἔργων, Τ.Τ.Τ. καὶ Ἐργασίας (δημοσιευθείσης διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἐν τεύχει Β' 1947, σελ. 1028 καὶ ἰσχυσάσης ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1947, κατὰ τὰ ἐν τέλει αὐτῆς ὁριζόμενα), ὅσον ἀφορᾷ τὸ προσωπικὸν τῶν ἐπιχειρήσεων, αἵτινες προπολεμικῶς εἶχον ἐν ἐφαρμογῇ σύστημα μισθοδοσίας μεταλλικῶν δραχμῶν, ὡς ἀναπροσαρμοστέα κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἀπὸ 4.11.1947 καὶ 1.12.1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας μισθολογικὴ βάσις δέον νὰ λαμβάνωνται οἱ κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο ἰσχύοντες δι' ἑκάστην ἐπιχείρησιν προπολεμικοὶ βασικοὶ μισθοί, πολλαπλασιαζόμενοι «ὑφ' ἑκάστης τούτων» ἐπὶ τὸν μέσον ὅρον τῶν κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου μέχρις 28 Ὀκτωβρίου 1940 «ἐφαρμοσθέντων ὑπὸ ταύτης» συντελεστῶν. Ἐξ ἄλλου ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 36703|3345 τῆς 10 Αὐγούστου 1949, κατ' ἐξουσιοδότησιν ἐπίσης τοῦ Ν. 28|44 ἐκδοθείσης (δημοσιευθείσης δὲ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ἐν τεύχει Β' 1949 σελ. 747|8), χορηγηθεῖσα ἀπὸ 15 Μαΐου 1949 προσαύξησις 30 ο|ο, ὡς πρὸς τὰς διὰ τῆς ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 49253|47 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἀναπροσαρμοσθείσας ἀποδοχάς, ὑπολογίζεται, ὡς ῥητῶς ἐν αὐτῇ ὁρίζεται, ἐπὶ τοῦ συμφώνως τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ ἀποφάσει ἐξευρισκομένου ποσοῦ κανονικῶν ἀναπροσαρμοσμένων ἀποδοχῶν.

Ἐκ τῶν ὁρισμῶν τούτων σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἐπὶ ἐπιχειρήσεων, αἵτινες προπολεμικῶς εἶχον ἐν ἐφαρμογῇ σύστημα μισθοδοσίας μεταλλικῶν δραχμῶν, ὡς συντελεστὴς πολλαπλασιασμοῦ τοῦ εἰς μεταλλικὰς δραχμὰς βασικοῦ μισθοῦ πρὸς ἐξεύρεσιν τῶν κατὰ τὰς συλλογικὰς συμβάσεις τῆς 4.11.47 καὶ 1.12.47 ἀναπροσαρμοστέων ἀποδοχῶν δι' ἑκάστην τοιαύτην ἐπιχείρησιν, τόσον διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν ἀπὸ 4.11.47 κανονικῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, ὅσον καὶ τῆς ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τούτων προσαυξήσεως 30 ο|ο ἀπὸ 15.5.49, λαμβάνεται ὁ μέσος ὅρος τοῦ πράγματι ἐφαρμοσθέντος ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης συντελεστοῦ κατὰ τὸ ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου μέχρις 28 Ὀκτωβρίου 1940 χρονικὸν διάστημα καὶ οὐχὶ ὁ συντελεστής, ὃν ἡ αὐτὴ ἐπιχείρησις, ἐξαναγκαζομένη, θὰ ἦτο τυχὸν ὑπόχρεως ἐξ οἱασδήποτε ἄλλης νομικῆς αἰτίας νὰ ἐφαρμόσῃ κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 1.1.40 μέχρις 28.10.40, ἀλλ' ὃν δὲν ἐφήρμοσεν αὐτῇ πράγματι. Ἡ ἔννοια αὕτη τῶν ὡς ἄνω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἀναδεικνύεται καὶ ἐκ τῶν ἐν προοιμίῳ τῆς πρώτης ἐξ αὐτῶν διατυπουμένων ὡς ληφθεισῶν ὑπ' ὄψιν σταθερῶν βάσεων πρὸς ρύθμισιν τοῦ ποσοῦ τῶν ἀναπροσαρμοστέων ἀποδοχῶν, ἤτοι ἀφ' ἑνὸς μὲν τῶν κατὰ τὴν ἔκδοσίν της οἰκονομικῶν καὶ νομισματικῶν συνθηκῶν τῆς Χώρας, ἀφ' ἑτέρου δὲ τῶν ὑφισταμένων καὶ προπολεμικῶς συνθηκῶν ἀμοιβῆς τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ ἀμειβομένου βάσει εἰδικῶν κανονισμῶν.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 26531|3193 τῆς 19.7.48 κοινὴ ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας (Ἐφημ. Κυβ. 1948, τ. Β' σ. 595|6), ἧς ἡ ἰσχὺς κατὰ τὰ ἐν αὐτῇ ὁριζόμενα ἤρξατο ἀπὸ 8 Μαΐου 1948, γενικὴ οὖσα καὶ ἀφορῶσα εἰς τὰ προσωπικὰ ἐπιχειρήσεων, ὧν ἡ μισθολογικὴ κατάταξις προπολεμικῶς ἐρρυθμίζετο ὑπὸ ἐσωτερικῶν κανονισμῶν (μὴ ἐγκεκριμένων ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Ἀρχῆς, περὶ ὧν τὸ πρῶτον ἐδάφιον τῆς ὑπ' ἀριθ. 49253|1947 ὡς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως', προβλεπόντων μισθολογικὰ κλιμάκια εἰς δραχμάς, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων, αἵτινες προπολεμικῶς εἶχον εἰς ἐφαρμογὴν σύστημα μισθοδοσίας μεταλλικῶν δραχμῶν, δι' ὃ προσωπικὸν τὸ μέτρον τοῦ ἀναπροσαρμοστέου μισθοῦ ὥρισεν εἰδικῶς τὸ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει παρατιθέμενον δεύτερον ἐδάφιον τῆς ὑπ' ἀριθ. 49253|47 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἧς τὴν διάρκειαν τῆς ἰσχύος μνημονεύει ἐν προκειμένῳ καὶ αὐτὴ ἡ προμνησθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 26531|3193 ὑπουργικὴ ἀπόφασις.

Ὡς ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τοῦ δείκνυται, ὁ δικάσας Πρωτοδίκης, κατ' ἀνέλεγκτον ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 810 ἐδάφ. 2 Πολ. Δικονομίας, ἐκτίμησιν πραγμάτων, δέχεται, ὅτι ἡ μισθοδοσία τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπηρεσιῶν τῆς ἀναιρεσειούσης ἐπιχειρήσεως, εἰς ὃ περιλαμβάνεται καὶ ὁ ἀναιρεσίβλητος, ἐρρυθμίζετο προπολεμικῶς ὑπὸ ἐγκυκλίων παρ' αὐτῆς ἐκδιδομένων καὶ παγίως ἐφαρμοζομένων, δι' ὧν οἱ μισθοὶ καὶ ἐπιδόματα καθωρίζοντο εἰς μεταλλικὰς δραχμάς, καὶ ὅτι ἡ ἀναιρεσείουσα, μὴ συμμορφωθεῖσα πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 19|39 ἀπόφασιν τῆς Ἀνωτέρας Μονίμου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, ἥτις εἶχεν ὁρίσει ὡς συντελεστὴν πολλαπλασιασμοῦ τῶν εἰς μεταλλικὰς δραχμὰς ἀποδοχῶν τοῦ ὡς ἄνω προσωπικοῦ τὸν ἑκάστοτε τιμάριθμον τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἐξηκολούθησε καὶ μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως ἐκείνης, καὶ δὴ καὶ κατὰ τὸ ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου μέχρις 28 Ὀκτωβρίου 1940 χρονικὸν διάστημα, νὰ ἐφαρμόζῃ ὡς συντελεστὴν πολλαπλασιασμοῦ τῶν εἰς μεταλλικὰς δραχμὰς βασικῶν μισθῶν τοῦ αὐτοῦ προσωπικοῦ της τὸν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1934 ὑπ' αὐτῆς τεθέντα εἰς ἐφαρμογήν, κατώτερον δὲ τοῦ τιμαρίθμου, συντελεστὴν 23,50. Μετὰ ταῦτα, κρίνας ὁ δικάσας Πρωτοδίκης ὅτι ἡ

ΙΣΧΥΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΩΣ ΚΑΝΟΝΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ὑπολογισμὸς χρηματικῆς παροχῆς δι' ἑορτὰς τῶν κατὰ μονάδα ἐργασίας ἐργαζομένων

Ὁρισμοὶ ὑπ' ἀριθ. 46700|1947 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ χρηματικῆς πρὸς μισθωτοὺς παροχῆς δι' ἑορτὰς Χριστουγέννων 1947.—Ὑπολογισμὸς παροχῆς τῶν κατὰ μονάδα ἐργασίας ἐργαζομένων καὶ δι' ἐνεργοῦ κατὰ τὴν 4 Νοεμβρίου 1947 ἀτομικῆς συμβάσεως συνδεομένων μετὰ τοῦ ἐργοδότου των βάσει τῶν λαμβανομένων καὶ ἀνωτέρων τῶν ὁρίων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἀποδοχῶν.

Ἡ κατωτέρω εἶναι ἡ τρίτη κατὰ σειρὰν ἀπόφασις, τὴν ὁποίαν ἐξέδιδε ὁ Ἄρειος Πάγος ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος.

Ἡ πρώτη, Α. Π. 589|1948 (εἰσηγητὴς *Κ. Γκολφινόπουλος*, ΕΕΔ 8, 104), ἐδέχθη, ὅτι κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς ὑπ' ἀριθ. 19400|47 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως «περὶ καταβολῆς ἐκτάκτου χρηματικῆς παροχῆς εἰς τὸ ὑπαλληλικόν, ὑπηρετικὸν καὶ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικόν, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους 1948» (ΕΕΔ 6, 761) ἡ παροχὴ αὕτη τῶν κατὰ μονάδα ἐργασίας ἀμειβομένων ἐργατοτεχνιτῶν θὰ ὑπολογισθῇ βάσει ἀμοιβῆς κατὰ μονάδα καθωρισμένης ὑπὸ τῆς κατὰ τὴν 4 Νοεμβρίου 1947 ἰσχυούσης καὶ ἐνεργοῦ ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἂν εἶναι ἡ ἀμοιβὴ αὕτη ἀνωτέρα τῶν ὑπὸ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καθοριζομένων κατωτάτων ὁρίων, ἀφοῦ ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ κατωτάτου ὁρίου ἡμερομισθίου προϋποτίθεται περιλαμβανομένη ἡ ἀρχή ὅτι, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ταύτης καταβάλλονται ἡμερομίσθια ἀνώτερα τῶν δι' αὐτῆς καθοριζομένων, δὲν δύνανται νὰ μειωθοῦν.

Ἡ δευτέρα Α. Π. 312|1949 (εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 8, 623), διαφωνοῦσα πρὸς τὴν προηγουμένην, ἀκολουθεῖ, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 8, 104), τὴν ὀρθὴν ἄποψιν: Ἡ παροχὴ ὑπολογίζεται βάσει τῶν κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων, ὡς ὁρίζεται καὶ διὰ τοὺς ἐπὶ σταθερῷ ἡμερομισθίῳ ἐργαζομένους.

Ἡ τρίτη ἀπόφασις, ἡ παρατιθεμένη κατωτέρω, ἐπανέρχεται πάλιν εἰς τὴν ἄποψιν τῆς πρώτης, Α. Π. 589|1948, ἔνθ' ἀνωτ.

Δὲν πρόκειται ἤδη νὰ σημειωθῇ καὶ πάλιν ποῖα ἐπιζήμια ἀποτελέσματα διὰ τὸ ὁμοιόμορφον τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ δικαίου προκαλεῖ ἡ παρατηρουμένη αὕτη—καὶ ὄχι σπανίως—ἀντίθεσις γνωμῶν ἐπὶ ταὐτοῦ θέματος καὶ ἐντὸς τῶν κόλπων τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου μας, ἐνῷ διὰ τῆς νομολογίας του πρέπει νὰ διατηρῆται παγία καὶ ἐνιαία ἡ τοῦ νόμου ἐφαρμογή (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 7, 624).

Ἡ ἔρευνά μας εἰς τὴν συγκεκριμένην αὐτὴν περίπτωσιν, ἡ ὁποία τοὺς ἀπησχόλησε τὸν Ἄρειον Πάγον, στρέφεται ἤδη εἰς τὸ ἂν ὀρθῶς ἐκρίθη ἐσφαλμένη ἡ δευτέρα γνώμη τῆς Α. Π. 319|1949, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἀπεμακρύνθη ἡ νεωτέρα ἀπόφασίς του καὶ ἐπανῆλθεν οὕτω πάλιν εἰς ἐκείνην τῆς πρώτης ἀποφάσεως.

Τὸ κύριον ἐπιχείρημα τῆς δεκτῆς πάλιν γενομένης ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐκδοχῆς—κατὰ παραμερισμὸν τῆς ἀμέσως προηγουμένης—εἶναι, ὅτι, ἀφοῦ κατὰ τὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας τῆς 4 Νοεμβρίου 1947 ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ κατωτάτου ὁρίου ἡμερομισθίου προϋποτίθεται περιλαμβανομένη ἡ ἀρχὴ ὅτι, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ταύτης καταβάλλονται ἡμερομίσθια ἀνώτερα τῶν δι' αὐτῶν καθοριζομένων, δὲν δύνανται νὰ μειωθῶσι, ἡ παροχὴ θὰ ὑπολογισθῇ ἐπ' αὐτῶν.

Τοῦτο ὅμως, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ ἐπανάληψιν τῆς ἀρχῆς τῆς ἐλαχίστης διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας προστασίας, δὲν ἔχει σύνδεσμον πρὸς τὴν ὑποχρέωσιν τῆς παροχῆς ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν, τὴν ὁποίαν προβλέπουν αἱ ἀνωτέρω συλλογικαὶ συμβάσεις καὶ καθ' ὃ μέτρον αὕτη προβλέπουν, ρυθμίζεται δὲ καὶ ὑπὸ τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Ν. 28|1944 ἐκδιδομένης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Καθ' ὃν χρόνον ὑπεγράφοντο αἱ συλλογικαὶ αὗται συμβάσεις δὲν ὑπῆρχεν οὐδεμία διάταξις δικαίου, ἡ ὁποία νὰ προβλέπῃ περὶ τοιαύτης παροχῆς, ἀλλ' αὕτη ἦτο ἀντικείμενον ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ ἔθιμον.

Διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων κατέστη τακτικὴ παροχὴ καὶ σαφῶς νομίζομεν, χωρὶς ἐξ ἄλλου νὰ ὑπάρξῃ δέσμευσις ἀλλοθεν, καθωρίσθη (§ IV)

ἀναιρεσείουσα, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 49253|47, 26531|48 καὶ 36703|49 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ὑπεχρεοῦτο, ὅπως ἀπὸ 1ης Νῃβρίου 1947 τόν, ὃν δέχεται, ἐκ μεταλλικῶν δραχμῶν 200.50 βασικὸν μισθὸν τοῦ ἀναιρεσείοντος πολλαπλασιάζῃ πρὸς ἐξεύρεσιν τῶν ἀναπροσαρμοστέων ἔκτοτε ἀποδοχῶν του, οὐχὶ ἐπὶ τόν, ὃν ἐπίσης δέχεται, ὅτι αὕτη ἐφήρμοσε κατὰ τὸ ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1940 ἕως 28 Ὀκτωβρίου 1940 χρονικὸν διάστημα, συντελεστὴν 23.50, ἀλλ' ἐπὶ τῷ μέσῳ ὅρῳ 27.50 τοῦ διὰ τῆς προμνησθείσης ὑπ' ἀριθ. 19|1939 διαιτητικῆς ἀποφάσεως καθορισθέντος καὶ κατὰ τὰ δεκτὰ παρ' αὐτῆς γενόμενα, μηδέποτε ἐφαρμοσθέντος ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης, τιμαριθμικοῦ κατὰ τὸ ἴδιον χρονικὸν διάστημα συντελεστοῦ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐπὶ τῇ, κατὰ τὰ ἐν ταῖς δυσὶ πρώταις σκέψεσι τῆς παρούσης, ἐσφαλμένῃ ταύτῃ ἐκδοχῇ καταλήξασα εἰς μερικὴν παραδοχὴν τῆς ἐφ' ἧς ἀπεφήνατο ἀπὸ 18 Ὀκτωβρίου 1949 ἀγωγῆς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου καὶ ἐπιδίκασιν αὐτῷ διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του διαφορᾶς ἀναπροσηρμοσμένων ἀποδοχῶν ἀπὸ 1.11.47 καὶ προσαυξήσεως αὐτῶν κατὰ 30 ο|ο ἀπὸ 15.5.49, ὑπὲρ τὸ ποσὸν τὸ ἐξευρισκόμενον δι' ὑπολογισμοῦ συντελεστοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν βασικῶν εἰς μεταλλικὰς δραχμὰς ἀποδοχῶν του ἐπὶ τὸν ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης ἐφαρμοσθέντα ἀπὸ 1.1.40 μέχρις 28.10.40 συντελεστήν, ψευδῶς τοὺς οὐσιαστικοῦ περιεχομένου ὁρισμοὺς τῶν ὡς ἄνω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσεν, ἐντεῦθεν δὲ ἀναιρετέαν κατὰ τὸ διατακτικὸν τῆς παρούσης κατέστησε τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασίν του, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 807 ἐδάφ. 17 Πολ. Δικονομίας καὶ κατὰ τὸν βάσιμον ὑπὸ στοιχ. Α' λόγον τοῦ ἀναιρετηρίου, διὰ τὸν λόγον δὲ τοῦτον ἐπερχομένης τῆς ἀναιρέσεως δέον ἡ ὑπόθεσις νὰ παραπεμφθῇ εἰς νέαν συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ Β' τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου, συνῳδὰ τῷ ἄρθρῳ 836 Πολ. Δικονομίας, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 3 ἐδάφ. Β' τοῦ Νόμου ΧΜΖ'|1877.

ΑΣΚΗΣΙΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΤΟΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Θεώρησις ὑπὸ τὴν ἔννοιαν καταχρηστικῆς ἀσκήσεως κατ' ἄρθρ. 281 Α. Κ.

Δικαίωμα ἐπιχειρήσεως πρὸς θέσιν μισθωτοῦ εἰς διαθεσιμότητα λόγῳ ἐλλείψεως ἢ περιορισμοῦ ἐργασιῶν κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ὡς ἐπεξετάθη, καὶ συνέπειαι.—Ἔρευνα κατ' ἐφαρμογὴν ἄρθρ. 281 Α. Κ.—Ἀποδοχαὶ ἀρτοϋπαλλήλων.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 § 2 τοῦ Ν. 118|45, διατηρηθὲν ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὸ Ν. Δ. 1355|49 (ΕΕΔ 8, 961), καὶ ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεις, ἐφ' ὅσον ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἀπασχόλησιν ὅλου ἢ μέρους τοῦ προσωπικοῦ των, δικαιοῦνται, ἀντὶ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, νὰ θέτουν εἰς διαθεσιμότητα τοὺς μισθωτοὺς τούτους, μὴ δυναμένην νὰ ὑπερβῇ ἐν συνόλῳ τοὺς τρεῖς μῆνας ἐτησίως. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ οἱ ἐν λόγῳ μισθωτοὶ δὲν ἐγγράφονται εἰς τὸ Ταμεῖον,

---

ἡ παροχὴ αὕτη βάσει τῶν σταθερῶν κατωτάτων ὁρίων αὐτῶν, ἀδιαφόρως ἂν κατὰ τὴν ὑπογραφὴν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ὑπῆρχον συμβατικῶς συνωμολογημένα ἀνώτερα ἡμερομίσθια, τὰ ὁποῖα (§ VIII συλλογικῶν συμβάσεων) ναὶ μὲν δὲν δύνανται νὰ μειωθῶσιν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, ἀλλὰ τίποτε δὲν ἐμπόδιζε νὰ μὴ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν διὰ τὴν τὸ πρῶτον θεσπιζομένην διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας παροχήν, κατ' ἀναφορὰν πρὸς τὸν διὰ τῶν προπολεμικῶν συλλογικῶν συλλογικῶν συμβάσεων κανονιστικὸν τρόπον καθορισμοῦ ἀποδοχῶν καὶ οὐχὶ πρὸς ἐκεῖνον δι' ἀτομικῶν συμβάσεων.

Ἂν ἡ ἄποψις τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἐτέλει πλησιέστερον πρὸς τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς νομικῆς διατάξεως, τότε θὰ ἔπρεπε νὰ γίνῃ δεκτόν, δεδομένου ὅτι ὅλαι αἱ προπολεμικαὶ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας περιέχουν τὸν ὅρον «ἐκ τῆς ἐννοίας τοῦ κατωτάτου ὁρίου μισθοῦ προϋποτίθεται περιλαμβανομένη ἡ ἀρχή, ὅτι ἐφ' ὅσον καταβάλλονται μισθοὶ ἀνώτεροι δὲν δύνανται νὰ μειωθοῦν», ὅτι διὰ τῶν συλλογικῶς συμβληθέντων εἰς τὰς ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1947 συλλογικὰς συμβάσεις εἰσεκοπήθη ἡ ἀναπροσαρμογὴ καὶ ἐκείνων τῶν μισθῶν, οἱ ὁποῖοι εὑρέθησαν νὰ εἶναι ἀνώτεροι τῶν ὁρίων τῶν προπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων κατὰ τὴν ὑπογραφήν των, πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι βεβαίως κἂν ὑποστηρίξιμον, ὡς ὀρθῶς δέχεται ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις. Ταῦτα, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι καὶ ἐκ τοῦ ὅλου συστήματος τοῦ ἀκολουθουμένου ἐπὶ τοῦ θέματος ὑπὸ τῶν διοικητικῶν πράξεων, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 8, 105), δὲν προκύπτει λύσις ὡς ἡ τῆς ἐν λόγῳ ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως.

Ἀρείου Πάγου 217|1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Κ. Βοϊατζῆς**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Ἀποστολόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Ζαρκάδης, Ν. Χαλικιόπουλος

Κατὰ τὰ ἄρθρα 2 ἐδάφ. Α' καὶ 5 τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 28|1944, ὡς αὐτὸς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 866|46, ἐκδοθείσης 46400|1947 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας εἰς πάντα ἐργατοτεχνίτην κατὰ μονάδα ἐργαζόμενον εἰς μόνιμον ἐργοδότην καὶ μετ' αὐτοῦ συνδεόμενον διὰ σχέσεως ἐργασίας (διωτικοῦ δικαίου ἀορίστου χρόνου θὰ καταβληθῇ ὑπὸ τοῦ ρηθέντος ἐργοδότου, ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων 1947 καὶ τοῦ Νέου Ἔτους 1948, ἔκτακτος χρηματικὴ παροχή, ἴση πρὸς τὰς ἀποδοχάς του εἴκοσι πέντε πλήρων ἡμερομισθίων του, ὡς ταῦτα ἑκάστοτε νομίμως καθορίζονται διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ κοινῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἐκδιδομένων κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Ἀν. Νόμου 28|1944, κατὰ δὲ τὰς παραγράφους Χ καὶ ΧΙΙ τῆς κανόνας δικαίου περιεχούσης ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, ὁ παρὰ τοῦ οἰκείου ἐργοδότου καθορισμὸς τῆς ἀμοιβῆς τῶν ἀνωτέρω μισθωτῶν δέον νὰ ἐνεργῆται κατὰ τρόπον δυνάμενον νὰ ἀσφαλίζῃ τοὐλάχιστον εἰς αὐτὸν τὰ ἐν τῇ παραγράφῳ 1 τῆς αὐτῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίου, καὶ ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταῦ κατωτάτου ὁρίου ἡμερομισθίου προϋποτίθεται περιλαμβανομένη ἡ ἀρχή, ὅτι, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ταύτης καταβάλλονται ἡμερομίσθια ἀνώτερα τῶν δι' αὐτῶν καθοριζομένων δὲν δύνανται νὰ μειωθῶσιν.

Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς συνάγεται, ὅτι εἰς τὸν ὑπὸ τὰς ἐκτεθείσας προϋποθέσεις ἐργαζόμενον καὶ συνδεόμενον μετὰ τοῦ ἐργοδότου ἐργατοτεχνίτην ὁ ἐργοδότης οὗτος ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ ἔκτακτον χρηματικὴν παροχὴν ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων 1947 καὶ τοῦ Νέου Ἔτους 1948 ἴσην πρὸς τὰς ἀποδοχὰς του 25 ἡμερομισθίων πλήρων, τοὐτέστι πλήρους ἀπασχολήσεώς του, μὲ βάσιν ἀμοιβὴν κατὰ μονάδα ἐργασίας καθωρισμένης ὑπὸ τῆς κατὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς προμνησθείσης συλλ. συμβάσεως ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ταῦτα εἶναι ἀνώτερα τῶν ὑπὸ τῆς αὐτῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἥτοι κατὰ τὴν 4ην Νοεμβρίου 1947 ἰσχυούσης καὶ ἐνεργοῦ ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ταῦτα εἶναι ἀνώτερα τῶν ὑπὸ τῆς αὐτῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὁριζομένων δι' αὐτὸν κατωτάτων ἡμερομισθίων, ἄλλως ἴσην πρὸς τὰς ἀποδοχάς του τῶν 25 κατωτάτων τούτων ἡμερομισθίων, οὐχὶ δὲ πάντοτε ἴσην πρὸς τὰς ἀποδοχάς του τῶν 25 τοιούτων κατωτάτων ἡμερομισθίων. Ὅθεν καὶ τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ἀποφηνάμενον ὅτι ἡ ἀναιρεσείουσα ἐργοδότις ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον ἐργατοτεχνίτην της ἔκτακτον παροχὴν διὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων 1947 ἴσην πρὸς τὰς ἀποδοχάς του 25 ἡμερῶν καὶ οὐχὶ πρὸς τὰς ἐν τῇ ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῇ συμβάσει ἐργασίας ὁριζομένας δι' αὐτὸν κατὰ κατώτατον ὅριον, ὀρθῶς τὰς ὡς ἄνω διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ἀπορριπτέος κρίνεται, ὡς ἀβάσιμος, ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου μοναδικὸς λόγος ἀναιρέσεως.

άλλὰ λαμβάνουν παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν των ὡ ἥμισυ τῶν πλήρων ἀποδοχῶν των».

Ἡ διάταξις αὕτη, κατόπιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ προαναφερθέντος Δ/τος, διὰ τοῦ ὁποίου, ἀπὸ τῆς 16ης Δεκεμβρίου 1949, ἡμέρας ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος της «εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς πάντα τὰ πρόσωπα, τὰ παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἐναντι ἀμοιβῆς, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦνται εἰς περιφερείας εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ἀσφαλίζονται παρ' αὐτῷ ἢ παρ' ἑτέρῳ Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας», ἐφαρμόζεται ἐφ' ὅλων τῶν ἐπιχειρήσεων, αἵτινες ἀπασχολοῦν μισθωτοὺς ὑπαγομένους (ἢ ὑπακτέους) εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν.

Δὲν ἀπέκτησαν ὅμως τὸ δικαίωμα τοῦτο καὶ οἱ ἀπασχολοῦσαι μισθωτοὺς συνδεομένους διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένης διαρκείας, καίτοι οἱ τελευταῖοι οὗτοι ὑπήχθησαν εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν ὑπὸ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1255/949 Ν.Δ., διότι τὸ ἄρθρ. 9 § 2 τοῦ Ν. 118/945 ἀναφέρεται εἰς ἐργαζομένους συνάψαντας σύμβασιν ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, τῶν ὁποίων ἐπιτρέπεται ἡ θέσις εἰς διαθεσιμότητα, ὡς ἠπιώτερον μέτρον, ἀντὶ τῆς καταγγελίας.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ παρατηροῦμεν ὅτι ρητῶς ἐξαιροῦνται ἐκ τῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ προαναφερθέντος ὑπ' ἀριθ. 1255/1949 Ν. Δ., καὶ συνεπῶς δὲν δύνανται νὰ τεθοῦν εἰς διαθεσιμότητα καὶ τὰ πληρώματα τῶν ἐμπορικῶν πλοίων, οἱ μισθωτοὶ οἱ ἠσφαλισμένοι κατὰ τοῦ κινδύνου ἀνεργίας εἰς ἑτέρους Ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμοὺς καὶ οἱ εἰς τὰς φορτοεκφορτωτικὰς ἐργασίας τῶν λιμένων τοῦ Κράτους προσλαμβανόμενοι δι' ὡρισμένον χρόνον σημειωταὶ ἐμπορευμάτων καὶ ἐργάται πάσης κατηγορίας. Οἱ τελευταῖοι οὗτοι δὲν ἠδύναντο νὰ τεθοῦν εἰς διαθεσιμότητα καὶ ἂν ἔτι ὑπήγοντο εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν, διὰ τὸν ἀνωτέρω ἐκτεθέντα λόγον (τοῦ ὡρισμένου τῆς χρονικῆς διαρκείας τῆς συμβάσεώς των).

Ποῖα τώρα πρόσωπα ἀσφαλίζονται κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ τοὺς λοιποὺς φορεῖς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, τοὺς ἄλλως κλαδικοὺς ἀσφαλιστικοὺς ὀργανισμοὺς ἀποκαλουμένους, ὁρίζουν διὰ μὲν τὸ πρῶτον τὰ ἄρθρα 2 καὶ 3 τοῦ Ν. 6298/34 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», διὰ δὲ τοὺς λοιποὺς τὰ καταστατικὰ τούτων ἢ οἱ Νόμοι ἢ τὰ Διατάγματα, δι' ὧν ἱδρύθησαν.

Ἐπὶ δυσχεροῦς, πάντως, διακρίσεως, ἐὰν πρόσωπόν τι ὑπάγεται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, δίδεται ἡ προσήκουσα λύσις ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 παράγρ. 1 τοῦ Ν. 6298/34, κατὰ τὸ ὁποῖον «ἐπὶ δυσχεροῦς διακρίσεως ἐξηρτημένης ἢ μὴ ἐργασίας ἢ τοῦ κυρίου ἢ μὴ ἐπαγγέλματος προσώπου τινός, ταῦτο θεωρεῖται ὑπαγόμενον εἰς τὴν ἀσφάλισιν».

Εἰς τὸ ἐρώτημα ἂν ὑπόκειται εἰς τὸν δικαστικὸν ἔλεγχον ἡ κρίσις τοῦ ἐργοδότου περὶ θέσεως ἀριθμοῦ τινος μισθωτῶν του, ἐξ ἐκείνων κατὰ τῶν ὁποίων ἐπιτρέπεται ἡ λῆψις τοῦ μέτρου, εἰς διαθεσιμότητα, τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας δίδουν ἀποφατικὴν ἀπάντησιν, δέχονται ὅμως ὅτι ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τούτου δὲν πρέπει νὰ ἐνεργῆται κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ ὑπερβαίνῃ τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Α. Κ. ἐπιβαλλόμενα ὅρια (Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 728/919, Πρωτοδίκης *Ε. Μαλλιάρας*, ΕΕΔ 8, 281, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 6250/947, Πρωτοδίκης *Κ. Τρουπάκης*, ΕΕΔ 7, 50).

Ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις ἐρευνᾷ, εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσίν της, ἂν ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τῆς θέσεως εἰς διαθεσιμότητα ἐγένετο ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Α. Κ.

Περαιτέρω, ἔχουσα νὰ κρίνῃ περὶ τοῦ καταβλητέου μισθοῦ εἰς ὑπάλληλον ἀρτοποιείου, δέχεται ὅτι δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν ἡ ἀπὸ 13/12/47 συλλογικὴ σύμβασις «περὶ καθορισμοῦ κατωτάτων ὁρίων μηνιαίων μισθῶν ὑπαλλήλων τῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων» (ΕΕΔ 7, 31), ἥτις κατὰ τὸ ἄρθρον 4 αὐτῆς ἄρθρον εἰς τὸ ἐπὶ τῆς πωλήσεως προσωπικόν, ἐφ' ὅσον οὗτος ἠσχολεῖτο κατὰ κύριον λόγον εἰς τὴν πώλησιν ἀρτοσκευασμάτων (κουλουρίων, παξιμαδίων κ.τ.λ.), ἀλλ' ἐφαρμογὴν ἔχουν αἱ εἰδικαὶ κοιναὶ ἀποφάσεις τῶν Ὑπουργῶν Ἐφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, αἱ καθορίζουσαι τὰς ἀποδοχὰς τῶν ἀρτοϋπαλλήλων, αἵτινες προσηυξήθησαν κατὰ 30 ο/ο, διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 171866/9564/949 καὶ 182743/10201/949 ἀποφάσεων τῶν ἐν λόγῳ Ὑπουργῶν (ΕΕΔ 9, 47).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 838/1950

Διαδικασία Ν. Γ?ΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ε. Μαλλιάρας**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Ἀμοργιανός, Σ. Παπαμόσχου

Καθ' ἃ ἐκθέτει ἐν τῇ ἀγωγῇ του ὁ ἐνάγων, προσελήφθη παρὰ τοῦ ἐναγομένου κατ' Αὔγουστον 1939 ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὡς ὑπάλληλος ἀρτοποιείου, τῆς ὑπηρεσίας του συνισταμένης εἰς τὴν πώλησιν ἄρτου, κουλουρίων, παξιμαδίων κ.λ.π., ἀντὶ μηνιαίου μισθοῦ, συνισταμένου, μετὰ τὴν κατὰ 30 ο/ο προσαύξησιν ἀπὸ 15/5/1949, εἰς δραχμὰς 657.000, τὴν 5/11/1949 ὅμως ἐτέθη εἰς τριμηνον διαθεσιμότητα, καθ' ὃν χρόνον θὰ λαμβάνῃ τὸ ἥμισυ τῶν πλήρων ἀποδοχῶν του, ταῦτο ὅμως ἐγένετο κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος, διότι ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τούτου (ἄρθρον 9 Ν. 118/45) ἐν τῇ πραγματικότητι δὲν ἐπιδιώκει ἐξυπηρέτησιν οὐσιαστικῆς τινος ἀνάγκης, δεδομένου ὅτι προσετέθησαν ἕτεροι δύο πωληταί, καὶ αἰτεῖται, ὅπως ἐπιδικασθῇ τὸ συνολικὸν ποσὸν τῶν δραχμῶν 2.352.000, προερχόμενον ἐκ τῶν ἑξῆς αἰτίων α) δραχμαὶ 657.000 διὰ μισθὸν του μηνὸς Νοεμβρίου 1949 β) δραχμαὶ 942.000, δι' ὀφειλομένην διαφορὰν μισθοῦ του ἀπὸ 20/10/1947 μέχρι 15/5/1949 καὶ γ) δραχμαὶ 753.500, δι' ὀφειλομένην διαφορὰν μισθῶν του ἀπὸ 15/5/1949 μέχρι 31/10/1949. Οὕτως ἔχουσα ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ εἶναι νόμῳ βάσιμος, ἐρειδομένη εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 281, 648, 655 καὶ 656 Α. Κ. καὶ ὡς ταιαύτη εἶναι τύποις δεκτὴ καὶ ἐρευνητέα.

Ἐκ τῶν δεόντως ἐκτιμωμένων καταθέσεων τῶν ἐνόρκως ἐξετασθέντων μαρτύρων, τῶν προσαγομένων ἐγγράφων καὶ τῆς λοιπῆς ἐν γένει διαδικασίας ἐβεβαιώθημεν, ὅτι ἡ κυρία ἐργασία τοῦ ἐνάγοντος εἶναι ἡ πώλησις ἄρτου ἐν τῷ ἀρτοποιείῳ τοῦ ἐναγομένου. Καὶ ἐπώλει μὲν αὐτὸς καὶ τινα ἄλλα εἴδη, ἤτοι παξιμάδια, κουλούρια κ.λ.π., πλὴν ἡ κατανάλωσις τούτων, ἐν σχέσει πρὸς τὴν κατανάλωσιν τοῦ ἄρτου, ἦτο κατὰ πολὺ μικροτέρα. Ἡ κατανάλωσις τοῦ ἄρτου ὅμως, ἀφ' ἧς ἐπετράπη ἡ διὰ δελτίων προμήθεια ἐξ ἀρτοποιείου τῆς ἀρεσκείας τῶν δελτιούχων, ἠλατ-

ΠΑΡΟΧΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ ΜΗ ΕΡΓΑΣΙΜΟΥΣ ΗΜΕΡΑΣ

Πρόσθετος άμοιβὴ μισθωτῶν κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 Υ. Α.

Σώρευσις ἀγωγῶν πολλῶν ἐναγόντων ἐν τῷ αὐτῷ δικογράφῳ ἀγωγῆς.—Ἐνεργητικὴ νομιμοποίησις.—Διατάξεις ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 Υ. Α. περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς μισθωτῶν διὰ παροχὴν ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς καὶ ὑπὸ τοῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτάς.—Τίνες κατὰ νόμον αἱ μὴ ἐργάσιμοι ἑορταί.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν «περὶ καταβολῆς ηὐξημένου ἡμερομισθίου εἰς ἐργαζομένους κατὰ μὴ ἐργασίμους ἡμέρας» (ΕΕΔ 6, 223) εἰς τὸ ἐν γένει προσωπικὸν πασῶν ἐν γένει τῶν ἐν τῇ χώρᾳ ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, περιλαμβανομένων καὶ τῶν ξενοδοχείων ὅπου, ὅπερ, λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας του, ἀπασχολεῖται κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς τοῦ ἔτους, καταβάλλεται διὰ τὰς ἡμέρας ταύτας τὸ κεκανονισμένον ἑκάστοτε ἡμερομίσθιον, ηὐξημένον κατὰ 75 ο|ο.

Αἱ διατάξεις τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως δὲν ἀφοροῦν τοὺς ἐπὶ ποσοστοῖς ἀμειβομένους περιπτέρους ἑστιατορίων, καφενείων, ζαχαροπλαστείων καὶ συναφῶν καταστημάτων.

Ἐκθὺς ὅμως τῇ ἐφαρμογῇ τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἐνώπιον τῆς δικαστηριακῆς πράξεως ἐτέθη τὸ ζήτημα, ἂν ἐξακολουθῇ ἡ ἐν λόγῳ ὑπουργικὴ ἀπόφασις νὰ ἰσχύῃ, πλήρως δὲ καὶ ὀρθῶς ἐδέχθη τοῦτο ἡ πρᾶξις (πρβλ. προχείρως σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 7, 444).

Τὸ ζήτημα εἶναι ἤδη—καὶ περὶ αὐτοῦ ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις—ποῖαι, ἐκτὸς τῶν Κυριακῶν, αἱ ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμέναι ὡς μὴ ἐργάσιμοι ἑορταὶ τοῦ ἔτους.

Ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις ἐφαρμόζει τὸ ἀπὸ 9 Φεβρουαρίου |15 Μαΐου 1926 Διάταγμα, ὡς ἐκυρώθη διὰ τοῦ Π.Δ 22|27 Ἰουλίου 1927, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀφορᾷ τὴν περίπτωσιν, διότι πρόκειται περὶ ὁρισμοῦ ἡμερῶν ἀργίας τῶν κρατικῶν Ὑπηρεσιῶν.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ἀνωτέρω ὑπουργικὴ ἀπόφασις ἔχει ὑπ' ὄψιν της τὸ ἄρθρ. 2 Ν. Δ. 14|3|1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως» (βλέπε *Τ. Τσιμπούκη*, Δίκαιον Ἰδιωτικῶν Ὑπαλλήλων καὶ Ἐργατῶν ἐν Ἑλλάδι, ἔκδ. 1935, σελ. 365), κατὰ τὸ ὁποῖον (ἄρθρ. 2), ἐκτὸς τῶν Κυριακῶν, ἑορτάσιμοι ἡμέραι εἶναι μόνον αἱ ἑξῆς: α) Ἡ τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ, β) ἡ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, γ) ἡ Δευτέρα τοῦ Πάσχα καὶ διὰ διαταγμάτων, προκαλουμένων παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας (νῦν Ἐργασίας), τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτικῶν ἢ ὑπαλληλικῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων καὶ κατόπιν συμφώνου γνώμης τῆς ἁρμοδίας δημοτικῆς, κοινοτικῆς, διοικητικῆς ἢ ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς δύνανται νὰ ὁρίζωνται εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ ἄλλαι ἑορτάσιμοι ἡμέραι ὡς ἡμέραι ὁλοκληρωτικῆς ἢ μερικῆς ἀναπαύσεως.

Γενικοῦ περιεχομένου εἶναι καὶ τὸ Κανονιστικὸν Διάταγμα 24|24 Ὀκτωβρίου 1944 «περὶ ἑορτασμοῦ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου», κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ὁποίου ἡ 28η Ὀκτωβρίου, ἐπέτειος τῆς ἀντιστάσεως τοῦ Ἔθνους εἰς τὴν Ἰταλικὴν ἐπίθεσιν καὶ τῆς συμμετοχῆς του εἰς τὸ συμμαχικὸν μέτωπον τῆς ἐλευθερίας, ὁρίζεται ὡς ἡμέρα ἐθνικοῦ ἑορτασμοῦ καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 αὐτοῦ δι'

γώθη, ὡς ἐκ τοῦ ὅτι οἱ τελευταῖοι προετίμων τὴν προμήθειαν τοῦ ἄρτου ἐξ ἀρτοποιείων διαθετόντων γερμανικοὺς κλιβάνους, οἷον δὲν διαθέτει τὸ τοῦ ἐναγομένου, εἰς σημεῖον ὥστε νὰ διακόψῃ οὗτος ὡς ἀσύμφορον καὶ ἀντιοικονομικὴν τὴν ἀρτοποίησιν καὶ νὰ περιορισθῇ εἰς τὴν μεταπώλησιν ἁπλῶς ἄρτου παραγωγῆς ἀρτοποιείου διαθέτοντος ἔμμεσον θέρμανσιν, συγχρόνως δὲ νὰ θέσῃ τὸν ἐνάγοντα, καθ' ὃ εἶχε δικαίωμα ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 παρ. 2 τοῦ Ν. 118|45, εἰς τριμηνον διαθεσιμότητα, καταβάλλων εἰς τοῦτον τὸ ἥμισυ τῶν πλήρων ἀποδοχῶν του. Ἡ πρόσληψις μιᾶς θήλεως ὑπαλλήλου προσωρινῶς, ὡς ἐβεβαιώθημεν, πρὸς πώλησιν γλυκισμάτων κατὰ τὸ διάστημα τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων, Νέου Ἔτους κ.λπ. ὡς εἴθισται νὰ γίνηται εἰς τὰ καταστήματα (ἰδίως τὰ πωλοῦντα γλυκίσματα κατὰ τὰς ἑορτὰς ταύτας), σύδαμῶς ἀναιρεῖ τὰ ἀνωτέρω βεβαιωθέντα περιστατικά. Ἑπομένως ἡ οὕτω γενομένη ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐνάγοντος, ὅπως, ἐφ' ὅσον ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιχειρήσεως δὲν ἐπιτρέπει ἀπασχόλησιν ὅλου ἢ μέρους τοῦ προσωπικοῦ της, δύναται νὰ θέτῃ εἰς διαθεσιμότητα τοὺς μισθωτοὺς τούτους, μὴ δυναμένην νὰ ὑπερβῇ ἐν συνόλῳ τοὺς τρεῖς μῆνας, δὲν ὑπερβαίνει, προφανῶς, τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς καλῆς πίστεως ἢ τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἢ ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ ἢ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος καὶ ἡ ἀγωγὴ κατὰ τὸ α' κεφάλαιον αὐτῆς εἶναι ἀπορριπτέα, ὡς ἀβάσιμος.

Ἐκ τοῦ γενομένου ἐν τῇ προηγουμένῃ σκέψει δεκτοῦ περιστατικοῦ ὅτι ὁ ἐνάγων, ὡς ἀσχολούμενος κατὰ κύριον, ἂν ὄχι ἀποκλειστικόν, λόγον, εἰς τὴν πώλησιν ἄρτου καὶ ἐν μέρει ἀρτοσκευασμάτων, ἕπεται ὅτι διὰ τοῦτον δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν ἡ ἀπὸ 13|12|1947 συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας «περὶ καθορισμοῦ κατωτάτων ὁρίων μηνιαίων μισθῶν καὶ ὑπαλλήλων ἐμπορικῶν καταστημάτων», ἀλλ' αἱ εἰδικαὶ κοιναὶ ἀποφάσεις τῶν Ὑπουργῶν Ἐφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, καθ' ἃς ὁ μισθὸς τοῦ ἐνάγοντος ἦτο μέχρι μὲν τῆς 30|6|1949 δραχμαὶ 400.000, ἀπὸ δὲ 1|7|1949 δραχμαὶ 520.000 (προσαύξησις 30 ο|ο κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 171.866|9.564|12|11|49 ἀπόφασιν τῶν ἄνω Ὑπουργῶν) μηνιαίως, πλέον μιᾶς ὀκᾶς ἄρτου ἡμερησίως. Ἀφοῦ δ' ὁμολογεῖται (ἀποδεικνύεται, ἄλλως τε, ἐκ τῶν προσαγομένων ἐγγράφων ἀποδείξεων τοῦ ἐνάγοντος) ὅτι ἐλάμβανε τὰ ὡς ἄνω ποσὰ μηνιαίως κανονικῶς, ἀπομένει νὰ τῷ ἐπιδικασθῶσι αἱ καθυστερούμεναι ἀποδοχαὶ τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου 1949 ἐκ δραχμῶν 310.000.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΣΧΕΣΙΣ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ

Προϋποθέσεις νομίμου τοποθετήσεως κατὰ Ν. 751|1948 καὶ 1196|1949

Πρόβλεψις τοποθετήσεως διὰ Ν. 751|1948 τῶν στρατευθέντων ὡς ὑπαλλήλων, παρεχόντων ἐξηρτημένην ἐργασίαν πρὸς ἐργοδότην.—Σχέσις δικηγόρου.—Τοιαύτη ἐντολῆς.—Μεταγενέστεροι Ν. 751|1948 ὁρισμοὶ Ν.Δ. 1196|1949.—Προϋποθέσεις νομίμου διορισμοῦ ὡς δικηγόρων.

Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας διὰ τῆς κατωτέρω, μὲ ἀναλυτικωτέραν αἰτιολογίαν, νεωτέρας ἀποφάσεώς του ἐπανέρχεται εἰς τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2011|1949 (εἰσηγητὴς *Γ. Παπαχατζῆς*, ΕΕΔ 9, 162) ἐκφρασθεῖσαν ἄποψίν του περὶ τῆς κατὰ τὸν Ν. 751|1948 (ΕΕΔ 7, 659), ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν. Δ. 1196|1949 (ΕΕΔ 8, 918), ἀναγκαστικῶς συναπτομένης σχέσεως δικηγόρου πρὸς τὰς ἐκ τῶν νόμων τούτων ὑποχρέους ἐπιχειρήσεις, νομικὰ πρόσωπα κλπ. (βλέπε σχετικῶς καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 162, ΕΕΔ 9, 125 ἑπ.).

Ἡ ἀκυρουμένη πρᾶξις τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, διὰ τῆς ὁποίας ἐτοποθετήθη παρ' ἀνωνύμῳ ἐνταῦθα ἐδρευούσῃ Ἑταιρίᾳ πρόσωπον ἐκ τῶν τοῦ Ν. 751|1948 ὡς δικηγόρος, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι, ὡς καὶ τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας δέχεται, δὲν ἠδύνατο νὰ ἱδρυθῇ δι' αὐτῆς ἄλλη σχέσις, πλὴν τῆς ὑπαλληλικῆς, τὴν ὁποίαν ἐννοεῖ ὁ Ν. 751|48 —καὶ τοιαύτη σχέσις δὲν εἶναι κατὰ τὰ δεκτὰ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας καὶ Ἀρείου Πάγου γενόμενα (βλέπε Σ. Ε. 371|1943, ΕΕΔ 2, 651, Σ.Ε. 535|1943, ΕΕΔ 2, 88, Α. Π. 493|1948, ΕΕΔ 7, 890, Α. Π. 155|1949, ΕΕΔ 8, 369) ἡ σχέσις δικηγόρου πρὸς φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον διὰ παροχὴν δικηγορικῶν ὑπηρεσιῶν—ὑπερέβη τὸν νόμον 751|1948 διὰ τοῦ καθορισμοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν, τὰς ὁποίας θὰ προσέφερεν ὁ τοποθετούμενος.

Ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 8, 733 ἐπ. ἐπὶ τῆς ἀντιθέτως ἀποφανθείσης Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6490|1949, εἰσηγητὴς *Χ. Κυραμανλῆς*, ΕΕΔ 8, 734) ἐκ τοῦ ἀρχικοῦ Ν. 751|1948, ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχύος τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη ἡ ἀκυρουμένη ἤδη διοικητικὴ πρᾶξις, δὲν παρείχετο εἰς τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον ἢ τὰ Τοπικὰ Συμβούλια ἐξουσία νὰ καθορίζουν ταῦτα συγκεκριμένως τὸ εἶδος τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ τοποθετουμένου, ἀλλὰ τοῦτο καθορίζετο ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου (ἄρθρ. 3 § 8 Ν. 751|1948) ἀναλόγως τῶν σωματικῶν τοῦ τοποθετουμένου ἱκανοτήτων ἢ τεχνικῶν γνώσεων ἢ λοιπῶν προσόντων, πάντως κατὰ δικαίαν κρίσιν (πρβλ. καὶ Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς 2889|1949, εἰσηγητὴς *Σ. Ἀλεξανδρῆς*, ΕΕΔ 8, 71, Πρωτοδικείου Κερκύρας 43|1949, εἰσηγητὴς *Ν. Γιωτόπουλος*, ΕΕΔ 9, 262). Μόνον μετὰ τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ Ν. Δ. 1196|1949 (ΕΕΔ 8, 918) παρεσχέθη εἰς τὰ Συμβούλια ἐξουσία νὰ

ἀποφάσεων τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργῶν θέλουσι κανονισθῇ τὰ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ παρόντος.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 281|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΛ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Γ. Κρεκίδας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Σπετσάκης, Μ. Ἀσημάκος

Καθ' ἃ ἐν τῇ ἐνδίκῳ ἀγωγῇ ἐκτίθενται τὰ πραγματικὰ περιστατικὰ τοῦ ἀξιουμένου δικαιώματος, δι' αὐτῆς οἱ ἐνάγοντες, συνδεόμενοι μετὰ τῶν ἐναγομένων διὰ συμβάσεως ἐργασίας, ἐπιδιώκουσι δικαίωμα, χορηγηθὲν αὐτοῖς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|46 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὡς ἐργασθέντες εἰς ἐξαιρεσίμους ἡμέρας, δι' ἃς χορηγεῖται διὰ τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως προσαύξησις ἐπὶ τοῦ βασικοῦ αὐτῶν ἡμερομισθίου. Ὡς ἐκ τούτου ἐμφανίζεται τοῦτο ἀπορρέον ἐκ τῆς αὐτῆς νομικῆς αἰτίας, ἑπομένως ὑφίσταται ἡ προϋπόθεσις τῆς ἐνεργητικῆς νομιμοποιήσεως, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἱστορούμενα, τυχὸν δὲ μὴ ὕπαρξις ἐν τῇ οὐσίᾳ αὐτῆς δὲν ἐπιδρᾷ ἐπὶ τοῦ κύρους τοῦ δικογράφου, ἀλλὰ καθιστᾷ ἀπορριπτέαν τὴν ἀγωγήν, ὡς πρὸς τὸν μὴ ἔχοντα τὸ δικαίωμα (*Ἐθνικ.* Πολ. Δικ. § 80 σημ. 4, *Οἰκ. — Λιβ.* § 51 σημ. 3α, Α. Π. 177|1934 ΕΕΝα σελ. 452). Τούτοις ἕνεκα ἀπορριπτέοι κρίνονται οἱ ἀντίθετοι ἰσχυρισμοὶ τῶν ἐναγομένων ὡς ἀβάσιμοι.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 8900|46 κοινὴν ἀπόφασιν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας παρέχεται εἰς τοὺς ἐργαζομένους κατὰ Κυριακὰς καὶ τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου ἐξαιρεσίμους ἡμέρας προσαύξησις 75 ο|ο ἐπὶ τοῦ βασικοῦ αὐτῶν ἡμερομισθίου, οὐχὶ δὲ καὶ τὰς τοπικῇ συνηθείᾳ καθωρισμένας ἐξαιρετέας ἑορτάς, καθ' ἃ σαφῶς συνάγεται ἐκ τῆς ἐν γένει διατυπώσεως ταύτης, ὁριζούσης «τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐν τῷ νόμῳ καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς τοῦ ἔτους». Ἐκατέρωθεν ὁμολογεῖται, ὅτι οἱ ἐνάγοντες εἰργάσθησαν κατὰ τὴν 26|10|49 καὶ 6|12|49, πλὴν ἡ ἐναγομένη ἀμφισβητεῖ τὴν ὑποχρέωσιν πρὸς καταβολὴν αὐτοῖς τῆς προσαυξήσεως τῆς προβλεπομένης ὑπὸ τῆς ὡς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὑποστηριζούσα ὅτι αἱ ἑορταὶ αἱ συμπίπτουσαι κατὰ τὰς ὡς ἄνω ἡμερομηνίας δὲν εἶναι ἐκ τῶν νόμῳ ἐξαιρετέων.

Τὸ Ν. Δ|γμα τῆς 9ης Φεβρουαρίου 1926, ὡς ἐκυρώθη, τροποποιηθέν, διὰ τοῦ Ν. Δ|τος τῆς 22|27 Ἰουλίου 1927, καθορίζει τὰς κατὰ νόμον ἐξαιρετέας ἡμέρας καὶ καθ' ἃς κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 8900|46 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, ἐκτὸς τῶν Κυριακῶν ὀφείλεται προσαύξησις ἐξ 75 ο|ο ἐπὶ τοῦ βασικοῦ εἰς τοὺς ἐργαζομένους κατ' αὐτάς, καθ' ἃ καὶ ἀνωτέρω διείληπται. Ἐν τῷ ὡς ἄνω Διατάγματι περιλαμβάνεται ἡ ἑορτὴ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, οὐχὶ δὲ καὶ ἡ τοιαύτη τοῦ Ἁγίου Νικολάου, οὔτε ἐξ ἄλλης νομίμου διατάξεως ἡ ἐν λόγῳ ἑορτὴ καθιερώθη ὡς νόμῳ ἐξαιρετέα καὶ ὡς ἐκ τούτου ὀφείλεται ἡ προσαύξησις εἰς τοὺς ἐνάγοντας καὶ διὰ τὴν ἐργασίαν αὐτῶν κατὰ τὴν τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν τοιαύτην τοῦ Ἁγίου Νικολάου, καὶ δέον ν' ἀπορριφθῶσιν οἱ ἀντίθετοι ἰσχυρισμοί, ἰδίᾳ δὲ καὶ οἱ ἀναγόμενοι εἰς τὰ περὶ ἔθιμου καὶ τὰς κατ' αὐτὸ ἐξαιρετέας ἡμέρας, ὡς ἀβάσιμοι.

τοποθετῶσι τὰ προστατευόμενα πρόσωπα ἀναλόγως τῶν προσόντων των ὡς ὑπαλλήλους, ἐργατοτεχνίτας, ὑπηρέτας, ἡ τυχὸν δὲ ἀμφισβήτησις περὶ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς ἰδιότητος τοῦ τοποθετουμένου λύεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας.

Εἰδικῶς ὡς πρὸς τὸν διορισμὸν δικηγόρων προβλέπει ἤδη τὸ ἄρθρ. 4 § 2 Ν. Δ. 1196|1949.

Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας διὰ τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως του, ἑρμηνεῦον τὴν διάταξιν ταύτην, ὡς πράγματι εἶναι ἡ ἀληθὴς αὐτοῦ ἔννοια, ἀποφαίνεται, ὅτι καὶ διὰ τοὺς πρὸ τοῦ Ν. Δ. 1196|49 γενομένους διορισμοὺς (τοὺς ὁποίους νομιμοποιεῖ ἀπὸ τὴν προϋπόθεσιν ταύτην τὸ Ν. Δ. 1196|1949), ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρχῃ παρὰ τῷ ὑποχρέῳ ἐργοδότῃ εἰδικὸν δικαστικὸν τμῆμα, ὀργανικῶς συγκεκροτημένον, μόνον ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρχῃ ὁ ἀριθμὸς τῶν δεκαπέντε ὑπηρετούντων ὑπαλλήλων δικηγόρων (διὰ τοὺς, ἐπαναλαμβάνομεν, πρὸ τοῦ Ν. Δ. 1196|1949 διορισμούς).

Ταῦτα ἀπὸ ἀπόψεως τεθειμένου δικαίου. Ἀπὸ νομοθετικῆς ἤδη ἀπόψεως, ἄξιον σημειώσεως, νομίζομεν, εἶναι τὸ ὅτι κατηναλώθη ὅλη ἡ νομοθετικὴ προσπάθεια εἰς τὴν ρύθμισιν τῆς προσλήψεως τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου προστατευομένων προσώπων ὡς δικηγόρων καὶ οὐδεὶς ὑπαντεύθη τὸ ἀντιβαῖνον εἰς τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ δικηγορικοῦ λειτουργήματος ἀνώμαλον νὰ ρυθμίζεται ἡ ἀπόλυσις κατὰ τὸν αὐτῶν τρόπον, ὡς ἐπὶ κοινῶν μισθωτῶν, τοῦ ἄρθρου 10 Ν. 751|1948, διὰ τῆς ἀποφάσεως τῶν Πρωτοδικειακῶν Ἐπιτροπῶν Προστασίας Ἐφέδρων Παλαιῶν Πολεμιστῶν, εἰς τὰς ὁποίας συμμετέχουν πρόσωπα (πλὴν τοῦ δικαστικοῦ) βεβαίως ἀκαταλλήλα νὰ κρίνωσι τοὐλάχιστον περὶ τῆς ἀποδεδειγμένης ἀνεπαρκείας ἢ ἀκαταλληλότητος (ἄρθρ. 10 Ν. 751|48) τοῦ δικηγόρου.

Ταῦτα, δεδομένου ὅτι κατ' ἄρθρ. 10 Ν. 751|1948, ὡς ἰσχύει ἤδη μετὰ τὴν διὰ τοῦ Ν. Δ. 1196|1949 μεταρρύθμισιν, οἱ κατὰ τὸν Νόμον ταῦτον ὑποχρεωτικῶς προσλαμβανόμενοι ἀπολύονται δι' ἀπεδεδειγμένην ἀνεπάρκειαν ἢ ἀκαταλληλότητα, μὴ ὀφειλομένην πάντως εἰς τὰ τραύματά του, καὶ ἀναρμοστον ὑπερφορὰν καὶ διὰ παραβάσεις προβλεπομένας ὑπὸ τοῦ νομίμως ἀντεγγραφομένου ὀργανισμοῦ ἢ κανονισμοῦ τῆς ὑπηρεσίας ἢ ἐπιχειρήσεως, δι' ἃς προβλέπεται ὡς ποινὴ ἡ ἀπόλυσις, πάντοτε ὅμως δι' ἀποφάσεως τῆς Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς Προστασίας Παλαιῶν Πολεμιστῶν, ἡ ὁποία εἶναι ἀπαραίτητος καὶ διὰ τὴν ἐκλεγταίαν ταύτην περίπτωσιν, ἀκόμη καὶ ὅταν εἶναι περὶ αὐτῆς συντεθειμένα εἰδικὰ πειθαρχικὰ συμβούλια (Σ. Ε. 133|1942, Ὁλομελ. ΕΕΔ 1, 594).

Βεβαίως οὐδεὶς δύναται νὰ ἀρνηθῇ, ὅτι ἡ νομοθετικὴ προστασία ἔπρεπε νὰ καλύψῃ καὶ τοὺς δικηγόρους.

Ἐν τούτοις πᾶς τις πρέπει νὰ συμφωνήσῃ ὅτι ἡ ἰδιορρυθμία τῆς σχέσεως ἐπέβαλλε καὶ τὴν ἰδιορρυθμίαν τῆς προστασίας τῆς σχέσεως, κατ' ἀπομάκρυνσιν τῆς περὶ κοινῶν μισθωτῶν προστασίας τοῦ Ν. 751|48, ὥστε νὰ μὴ ἐμφανισθῇ τὸ ἐκ τῶν εἰσαχθέντων νομοθετικῶν κειμένων ἀνώμαλον, περὶ οὗ ἀνωτέρω.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 168|1950 Ὁλομ.

Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Πουλίτσας**

Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Μ. Στασινόπουλος**

Δικηγόρος ὁ κ. Γ. Κασίμης

Ἐκ τῆς ὅλης οἰκονομίας τοῦ περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐφέδρων νόμου 751 καὶ ἐκ τῆς συχνῆς ἐν αὐτῷ μνείας τῶν ὅρων σύμβασις ἐργασίας καὶ μισθωτικὴ σχέσις, ὡς καὶ ἐκ τῆς ἀναφορᾶς εἰς τοὺς θεσμοὺς τῶν συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας, τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας κλπ., προκύπτει σαφῶς, ὅτι ὁ νόμος οὗτος προέβλεψε τὴν πρόσληψιν τῶν ἐφέδρων εἰς θέσεις ὑπαλλήλων, παρεχόντων ἐξηρτημένην ἐργασίαν πρὸς ἐργοδότην. Ὁ δικηγόρος κατὰ τὰ παραδεδεγμένα καὶ ῥητῶς καθιερούμενα ἐν τῷ δικηγορικῷ κώδικι, δὲν συνάπτει σύμβασιν ἐργασίας, ἀλλὰ σχέσιν ἐντολῆς, ἐλευθέρως καὶ ἀναιτιολογήτως ἀνακλητήν, ὑπάγεται δὲ εἰς ἰδίαν κατάστασιν, δημοσίας φύσεως, κατοχυρουμένην δι' εἰδικῶν διατάξεων, αἵτινες οὐδόλως θίγονται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 751, ἀναφερομένων τοὐναντίον, ὡς ἐλέχθη, εἰς τὴν σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας. Συνεπῶς διορισμὸς δικηγόρου ὡς τοιούτου παρά τινι τῶν ἐν τῷ νόμῳ μνημονευομένων ἐπιχειρήσεων δὲν εὑρίσκει ἔρεισμα εἰς τὸν νόμον τοῦτον.

Ἐν ἄρθρῳ 4 § 2 τοῦ Ν. Δ. 1196|1949 ὡρίσθη, ὅτι ἐπιτρέπεται διορισμὸς δικηγόρων εἰς ἐπιχειρήσεις, παρ' αἷς ὑφίστανται ὠργανωμένα δικαστικὰ τμήματα, ἐν οἷς ὑπηρετοῦσιν ἄνω τῶν δέκα πέντε ὑπαλλήλων δικηγόρων, πλὴν ὅμως οὔτε ἡ προσβαλλομένη πρᾶξις ἐπικαλεῖται, οὔτε ἐκ τῶν στοιχείων τῆς δικογραφίας προκύπτει, ὅτι ἐν τῇ αἰτούσῃ ὑφίσταται τοιοῦτο τμῆμα, ἀριθμοῦν δέκα πέντε τοὐλάχιστον ὑπαλλήλους δικηγόρους. Συνεπῶς οὐδ' ἡ διάταξις αὕτη δύναται νὰ στηριχθῇ τὴν προσβαλλομένην πρᾶξιν.

Ἐν τῷ αὐτῷ ὡς ἄνω ἄρθρῳ τοῦ Ν. Δ. 1196 ὡρίσθη πρὸς τούτοις, ὅτι «οἱ ὡς ἄνω περιορισμοὶ δὲν ἰσχύουν προκειμένου περὶ τῶν ἤδη διορισθέντων καὶ τοποθετηθέντων εἰς εἰδικὰ τμήματα ἐπιστημόνων ἐν γένει», διὰ τῆς διατάξεως δὲ ταύτης, ὀρθῶς ἑρμηνευομένης, ἤρθη μὲν ὁ περιορισμὸς τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὰ δικαστικὰ τμήματα δικηγόρων, ἀλλ' ὅμως διετηρήθη ἡ προϋπόθεσις τῆς ὑπάρξεως εἰδικοῦ δικαστικοῦ τμήματος, ὀργανικῶς συγκεκροτημένου παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει, παρ' ᾗ διορίζεται ὁ δικηγόρος. Τὴν ὕπαρξιν ὅμως τοιούτου δικαστικοῦ τμήματος παρὰ τῇ αἰτούσῃ οὔτε ἡ προσβαλλομένη πρᾶξις ἐπικαλεῖται, οὔτε τὰ στοιχεῖα τῆς δικογραφίας ἀποδεικνύουν τι. Συνεπῶς οὔτε εἰς τὴν τελευταίαν ὡς ἄνω διάταξιν δύναται νὰ στηριχθῇ ἡ προσβαλλομένη πρᾶξις.

Μὴ διεπομένης ὑπὸ τῶν ὡς ἄνω εἰδικῶν περὶ δικηγόρων ἐφέδρων διατάξεων, ἡ προσβαλλομένη πρᾶξις ἀποτελεῖ διορισμὸν ὑπαλλήλου τῆς κοινῆς ἐν τῷ νόμῳ 751 κατηγορίας, ὡς τοιαύτη δὲ εἶναι ἰσχυρά, ἀκύρου οὔσης μόνον τῆς ἐν αὐτῇ ῥήτρας περὶ τοποθετήσεως τοῦ Γ. Π. ὡς δικηγόρου, ὡς καὶ παντὸς εἰδικωτέρου καθορισμοῦ τῶν ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως ἀνατεθησομένων εἰς τὸν διορισθέντα καθηκόντων, καθ' ὅσον τοιοῦτος καθορισμὸς ἀντίκειται εἰς τὸν νόμον, ὅστις ὁρίζει ἐν ἄρθρῳ 3 § 3, ὅτι τὸ τοποθετούμενον προσωπικὸν χρησιμοποιεῖται ἀναλόγως τῶν προσόντων αὐτοῦ κατὰ τὰς ἀνάγκας καὶ τὴν κρίσιν τοῦ ἐργοδότου.

Διὰ ταῦτα

Δέχεται τὴν ὑπὸ κρίσιν αἴτησιν,

Ἀκυροῖ τὴν προσβαλλομένην πρᾶξιν καθ' ὃ μέρος καθώρισεν εἰδικώτερον τὴν ὑπὸ τοῦ διορισθέντος ὑπαλλήλου ἀσκηθησομένην ἐν τῇ αἰτούσῃ ἐπιχειρήσει ὑπηρεσίαν.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΜΟΥ

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΗΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Βάσις ὑπολογισμοῦ ἀποζημιώσεων κατ' ἄρθρ. 9 Α. Ν. 694|1937

Προστασία ἐκπροσώπων ἐργαζομένων παρ' Ὀργανισμοῖς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως.—Ἀδικαιολόγητος ἀπόλυσις, κατ' ἄρθρ. 9 Α. Ν. 694|1937, καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου.—Ἔννοια ἄρθρ. 9 Α. Ν. 694|1937.—Ὑποχρέωσις ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν ἀποζημιώσεως πρὸς συμπλήρωσιν ποσοῦ μηνιαίων ἀπολαυῶν ἀπολυθέντος, ἀντιστοιχοῦντος εἰς τὸν κατεχόμενον κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως βαθμόν.—Ἰσχυρισμὸς περὶ μὴ ἐκδόσεως ἀποφάσεως Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως τὸ πρῶτον παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ.—Ἀπαράδεκτον.

Ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, μετ' αἴτησιν ἀναιρέσεως κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 7943|1943 Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (εἰσηγητὴς *Ν. Ἐγκολφόπουλος*, ΕΕΔ 8, 912), ἐτέθη τὸ ζήτημα τῆς βάσεως ὑπολογισμοῦ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Α.Ν. 694|1937 προβλεπομένων ἀποζημιώσεων τῶν ἀδικαιολογήτως ἀπολυομένων ἐκπροσώπων ἡσφαλισμένων παρ' Ὀργανισμοῖς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως.

Λύγοι ἀναιρέσεως τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως ὑπῆρξαν:

α) Ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσεν ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 9 Α. Ν. 694|1937, δεχθεῖσα ὅτι δι' αὐτῆς ἐκοπήθη ὁ καθορισμὸς τῆς μισθολογικῆς κατηγορίας καὶ οὐχὶ τοῦ καταβλητέου κατὰ τὸ ἀνάλογον χρονικὸν διάστημα μισθοῦ, ἐνῷ ρητὴ καὶ σαφὴς εἶναι ἡ διάταξις τοῦ ἄνω νόμου, ὁρίζουσα ὅτι ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ προσθέτως εἰς τοὺς οὕτω ἀπολυομένους ὡς ἀποζημίωσιν μηνιαίους διὰ ζημίαν, ἐπελθοῦσαν ἐν τῇ ἐξυπηρετήσει κοινωφελοῦς σκοποῦ, ποσόν, τὸ ὁποῖον, προστιθέμενον εἰς τὰς τυχὸν λαμβανομένας ἀσφαλιστικὰς παροχάς, συμπληρώνει τὸ ποσὸν τῶν μηνιαίων ἀπολαυῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης, τόσον κατηγορηματικῆς καὶ σαφοῦς, οὐδεμία ἀπομένει ἀμφιβολία, ὅτι ὁ νομοθέτης διὰ τῆς φράσεως «τῶν ἀπολαυῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως» ἐννοεῖ τὸν μισθόν, ὃν ἐλάμβανεν ὁ ἀπολυθεὶς κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεως, διότι, ἐὰν ἠννόει τὴν μισθολογικὴν κατάταξιν, θὰ διετύπωνε τὴν διάταξιν κατ' ἄλλον τρόπον, θὰ ἔλεγε π. χ. μὲ τὰς ἑκάστοτε ἀπολαυάς, ἃς θὰ ἐλάμβανεν οὗτος κατὰ τὸ νόμιμον χρονικὸν διάστημα, ἐὰν ἐτέλει ἐν ἐνεργῷ ὑπηρεσίᾳ. Ἡ δὲ πρὸς ἐπίρρωσιν τῆς γνώμης τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀποφάσεως ἐπίκλησις τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 1 Ν. 6439 εἶναι ἀτυχής, διότι ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετον ἐξάγεται ἐξ αὐτῆς, ἤτοι ὅπου ὁ νομοθέτης βλέπει, ὅτι μετεβλήθησαν αἱ κοινωνικαὶ καὶ οἰκονομικαὶ συνθῆκαι, σπεύδει νὰ ρυθμίσῃ τὰ γεννώμενα ζητήματα. Ἐν προκειμένῳ ὁ Νομοθέτης, ἂν ἤθελε νὰ ρυθμίσῃ τὸ ζήτημα συμφώνως πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀποφάσεως ἐξενεχθεῖσαν γνώμην, θὰ ἐρρύθμιζε τοῦτο διὰ νέας νομοθετικῆς διατάξεως, ὡς ἔπραξε εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ νόμου 6439.

β) Κακῶς ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη δὲν ἀπέρριψε τὴν ἀγωγήν, ἐφ' ὅσον αὕτη δὲν εἶχε τὰ κατὰ νόμον ἀπαιτούμενα στοιχεῖα, ἤτοι ἀπόφασιν τοῦ τμήματος τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 61 παρ. 1 τοῦ Ν. 6298 Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως περὶ τῆς ἄνευ ἱκανῶς ἀποχρώντος λόγου ἀπολύσεως τούτου, ὅπερ δέον νὰ ἐκτίθεται, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 533 παρ. 3 καὶ 4 τῆς Πολιτ. Δικονομίας, ἐν τῇ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ β. δ. 1|4 Αὐγούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως διατάξεων Ν. Γ'ΦΟΔ'» συνταττομένῃ ἐκθέσει ἀγωγῆς ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Πρωτοδίκου, ἡ παράλειψις τοῦ ὁποίου καθιστᾷ τὴν ἀγωγὴν ἀόριστον καὶ ἀπορριπτέαν.

* * *

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ ὁποία ἐπικυροῖ τὴν καθ' ἧς ἡ ἀναίρεσις ἀνωτέρω ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ὡς ἐφετείου—σημειωτέον ὅτι καὶ ὁ πρῶτος βαθμὸς ἀπεφάνθη ὁμοίως (βλέπε ΕΕΔ 8, 586),—ὁ Ἄρειος Πάγος καταλήγει εἰς τὴν ἄποψιν, ὅτι ἡ ἔννοια τοῦ ἄρθρ. 9 Α. Ν. 694|1937 εἶναι, ὅτι ἡ ἀποζημίωσις πρέπει νὰ εἶναι τοσαύτη, ὥστε νὰ συμπληροῦται δι' αὐτῆς τὸ ποσὸν τῶν μηνιαίων ἀπολαυῶν, τὸ ἀντιστοιχοῦν εἰς τὸν βαθμόν, τὸν ὁποῖον εἶχον οἱ δικαιοῦχοι κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως.

Θὰ ἠδύνατο ὅμως, νομίζομεν, νὰ παρατηρηθῇ, ὅτι τὸ πρόβλημα τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τῆς ἐν λόγῳ νομικῆς διατάξεως δὲν λύεται ἐν τῷ συνόλῳ του, διότι βαθμοὶ ἐν τῇ ὑπαλληλικῇ ἱεραρχίᾳ ὑπάρχουν ὅπου δι' ἐσωτερικῶν κανονισμῶν ἐπιχειρήσεων προβλέπονται τοιοῦτοι—ἡ ἀπόφασις εἶχε περίπτωσιν ὑπαλλήλου Τραπέζης—ἐνῷ ὁ Α. Ν. 694|1937 καταλαμβάνει, ὡς ἐκ τῆς γενικότητος, διὰ τῆς ὁποίας ἐκφράζεται, πάσας τὰς ἐπιχειρήσεις, εἶναι δὲ ἐντόνως χαρακτηριστικόν, ὅτι τὸ ἄρθρ. 9 αὐτοῦ ἀναφέρεται καὶ εἰς ἐργάτας, διὰ τοὺς ὁποίους, ἀκόμη καὶ εἰς ὅσας ἐπιχειρήσεις ἔχει ληφθῇ δι' ἐσωτερικῶν κανονισμῶν μέριμνα βαθμολογικῆς ἐξελίξεως, εἶναι ἀήθης ἡ βαθμολογικὴ αὐτῶν ἐξέλιξις.

Βεβαίως—ἀπὸ νομοθετικῆς ἀπόψεως—ἐμφανίζεται ἤδη ἄδικος ἡ βάσις ὑπολογισμοῦ τῶν ἀποζημιώσεων βάσει τῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως ἀποδοχῶν, ἀφοῦ εἶναι παγκοίνως γνωστόν, ὅτι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη μεταβάλλονται οὐσιωδῶς αἱ οἰκονομικαὶ συνθῆκαι καὶ κατὰ συνάρτησιν καὶ αἱ ἀποδοχαὶ τῶν μισθωτῶν, ἐνῷ ὁ Α.Ν. 694|1937 εἰσήχθη ὑπὸ ὁμαλὰς καὶ σταθερὰς οἰκονομικὰς συνθήκας.

Ἀλλ' ὅ,τι ἔκαμεν ἤδη ὁ Α. Ν. 765|1943 (ἄρθρ. 5) (ΕΕΔ 2, 632) διὰ τὴν παρεμφερῆ περίπτωσιν τῶν ἀποζημιώσεων τοῦ ἄρθρ. 4 Ν. 3514|1928 περὶ τῆς προστασίας τῶν στρατευομένων μισθωτῶν, κατὰ τὸ ὁποῖον (ἀρχικὸν) ἄρθρον ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ἀδικαιολογήτως ἀπολυομένου προσώπου τοῦ Νόμου τούτου ὑπελογίζετο πρότερον βάσει τῶν ἀποδοχῶν ἓξ μηνῶν, ἃς ἐλάμβανε πρὸ τῆς στρατεύσεώς του, ἱκανοποιήσας τὴν ἀνάγκην ἀναπροσαρμογῆς ἐκ τῆς μεταβολῆς τῶν συνθηκῶν διὰ τῆς λήψεως ὡς βάσεως τῶν ἀποζημιώσεων τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεως ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, ἠδύνατο καὶ ὤφειλε νὰ γίνῃ καὶ διὰ τὰς ἀποζημιώσεις

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΣΤΡΑΤΕΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΩΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Παροχὴ ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ διάρκειαν χρόνου στρατεύσεως

Νομοθετικαὶ διατάξεις περὶ προστασίας στρατευομένων μισθωτῶν ἐπὶ συμβάσει τελούντων κατὰ χρόνον προσκλήσεως ὑπὸ τὰ ὅπλα.—Ἀναστολὴ συμβάσεως κατὰ διάρκειαν στρατεύσεως καὶ δικαίωμα παροχῆς ἐπιδομάτων μισθοῦ κατ' ἄρθρ. 5 Ν. 3514 καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεως.—Μισθοὶ ἐξ ὑπερημερίας ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ.—Ἀναρμοδιότης Εἰρηνοδίκου κατὰ διαδικασίαν Ν. 3514.

Τὰ νομοθετικὰ κείμενα ἔχουν ὡς ἑξῆς: Κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 Α. Ν. 1843]1939 (ΕΕΔ 7, 681, ἔνθα κωδικοποίησις τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων Ν. 3514) εἰς ὑπηρετοῦντας ἐπὶ συμβάσει εἰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐργασίας ἐν γένει, ἀπασχολούσας τὸ ἐν ἄρθρ. ἢ τοῦ Ν. 3514 προσωπικὸν καὶ ἔχοντας συμπληρώσει τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ χρονικὰ ὅρια ἐργασίας ἐν περιπτώσει στρατεύσεως των παρέχονται τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ ἐπιδόματα, ἐφ' ὅσον ἡ ἀμοιβή των εἶναι παγίως καθωρισμένη καὶ καταβάλλεται καθ' ὡρισμένα χρονικὰ διαστήματα.

Κατὰ τὸ Ν. Δ. 417]1941 ὑπάλληλοι τοῦ Δημοσίου ἢ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ὑπηρετοῦντες ἐπὶ συμβάσει ὡρισμένης χρονικῆς ἰσχύος καὶ κληθέντες κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεως ὡς ἔφεδροι εἰς τὰς τάξεις τοῦ κατὰ γῆν, θάλασσαν ἢ ἀέρα Στρατοῦ ἢ τῶν Σωμάτων Δημοσίας Ἀσφαλείας, διατηροῦνται ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ καὶ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς συμβάσεως, παρατεινομένου αὐτοδι-

---

τοῦ ἄρθρ. 9 Α. Ν. 694]1937, ἂν, ὡς πιστεύομεν, παρὰ τὴν δημόφωνον ἐπὶ τοῦ προκειμένου δικαστικὴν γνώμην, ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ νόμου εἶναι ἡ ἀντίθετος καὶ ὑφ' ἡμῶν ὑποστηριζομένη (βλέπε καὶ τὰς ἐν ΕΕΔ 8, 586, ΕΕΔ 8, 911 ἐπ. σημειώσεις μας).

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν δεύτερον λόγον ἀναιρέσεως, ἐπὶ τοῦ ὁποίου, ὡς μὴ προταθέντος ἐν τῷ ἐφετείῳ, δὲν ἀπεφάνθη ὁ Ἄρειος Πάγος, βλέπε σχετικῶς Α. Π. 579]1949 (εἰσηγητὴς **Α. Χαμάρτος**, ΕΕΔ 9, 78).

Ἀρείου Πάγου 225]1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Κ. Βοϊατζῆς**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Κ. Καυκᾶς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Μωραΐτης, Ι. Ξυνός, Π. Πετρίδης

Κατὰ τὸ ἄρθρον 9 παρ. 1 καὶ 2 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 694 τοῦ 1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας» ἠσφαλισμένοι εἰς τὰ Ταμεῖα Συντάξεως ἢ Προνοίας καὶ ἐν γένει εἰς Ὀργανισμοὺς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, τυγχάνοντες μέλη τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων ἢ ἐξελεγκτικῶν Ἐπιτροπῶν, ὡς ἐκπρόσωποι τῶν ἐργαζομένων παρὰ τοῖς Ὀργανισμοῖς τούτοις καὶ ἀπολυόμενοι τῆς θέσεώς των ἄνευ ἱκανῶς ἀποχρῶντος λόγου, κρινομένου παρὰ τοῦ κατὰ τὴν παράγρ. 4 τμήματος τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, διὰ καταγγελίας τῆς συμβάσεως παρὰ τῶν ἐπιχειρήσεων, παρ' αἷς ἐργάζονται, ὡς ἐργάται ἢ ὑπάλληλοι ἐπ' ἀντιμισθίᾳ, διατηροῦσι καὶ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν των τὴν ἰδιότητά των ὡς μελῶν τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων ἢ Ἐξελεγκτικῶν Ἐπιτροπῶν μέχρι λήξεως τῆς θητείας ἢ περατώσεως τοῦ ἐλέγχου. Οἱ οὕτως ἀπολυόμενοι λαμβάνουν τὰς ὑπὸ τῶν οἰκείων καταστατικῶν διατάξεων τῶν Ταμείων Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως προβλεπομένας παροχάς, λόγῳ ἀπολύσεως ἕνεκα καταργήσεως θέσεως, τοῦ ἐργοδότου ὑποχρεουμένου νὰ καταβάλῃ προσθέτως εἰς αὐτοὺς ὡς ἀποζημίωσιν μηνιαίως διὰ ζημίαν, ἐπελθοῦσαν ἐν τῇ ἐξυπηρετήσει κοινωφελοῦς σκοποῦ, ποσόν, τὸ ὁποῖον, προστιθέμενον εἰς τὰς τυχὸν ὡς ἄνω λαμβανομένας ἀσφαλιστικὰς παροχάς, συμπληρώνει τὸ ποσὸν τῶν μηνιαίων ἀπολαυῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως.

Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει παρατεθείσης διατάξεως τοῦ νόμου, δι' ἧς ἐσκοπήθη ἡ πλήρης προστασία τῶν μισθωτῶν ἐν τῇ ἀσκήσει τῶν καθηκόντων των ὡς μελῶν τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων, ὑπὸ τὴν ἰδιότητά των ὡς ἐκπροσώπων τῶν ἐργαζομένων, εἶναι, ὅτι ἡ ἀποζημίωσις, ἣν δέον νὰ καταβάλῃ αὐτοῖς ὁ ἐργοδότης, ὅταν ἀπολύῃ αὐτοὺς τῆς θέσεώς των ἄνευ ἱκανῶς ἀποχρῶντος λόγου, δέον νὰ εἶναι τοσαύτη, ὥστε νὰ συμπληροῦται δι' αὐτῆς τὸ ποσὸν τῶν μηνιαίων ἀπολαυῶν, τὸ ἀντιστοιχοῦν εἰς τὸν βαθμόν, τὸν ὁποῖον εἶχον οὗτοι κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεώς των. Ἀντίθετος ἐκδοχή, καθ' ἣν θὰ ἔδει νὰ χορηγῆται εἰς αὐτοὺς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ὀλιγώτερον ποσὸν τοῦ ἄνω ἐκτεθέντος, θὰ ἀντέκειτο εἰς τὸν προεκτεθέντα σκοπὸν τοῦ νόμου, ἀφοῦ οὕτω δὲν θὰ παρείχετο αὐτοῖς δι' αὐτοῦ πλήρης προστασία ἔναντι τῶν αὐθαιρέτων ἀπολύσεων τῶν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου. Ὅθεν οὕτω κρίναν καὶ τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ὀρθῶς τὰς ἄνω διατάξεις τοῦ νόμου ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ὁ περὶ τοῦ ἀντιθέτου α' λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀπορριπτέος.

Οὔτε διὰ τοῦ ἀπὸ 21-6-49 ἐφετηρίου του, οὔτε διὰ τῶν ἀπὸ 29-8-49 ὑποβληθεισῶν προτάσεών του πρὸς τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ἰσχυρίσατο τὸ ἀναιρεσεῖον (καθ' ἃ ἐξ αὐτῶν προσαγομένων δείκνυται), ὅτι ἔδει ν' ἀπορριφθῇ ἡ ἔνδικος ἀγωγὴ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐκ τοῦ λόγου ὅτι δὲν ἰσχυρίζετο δι' αὐτῆς, ὅτι εἶχεν ἐκδοθῇ ἀπόφασις τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 61 παρ. 1 τοῦ νόμου 6298 Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, βεβαιοῦσα τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἀπόλυσις τούτου ὑπ' αὐτοῦ ἐγένετο ἄνευ ἱκανῶς ἀποχρῶντος λόγου. Ὅθεν ὁ μοναδικὸς λόγος τοῦ προσθέτου ἀναρετηρίου, δι' οὗ τὸ πρῶτον νῦν προβάλλει τὸν ὡς ἄνω ἰσχυρισμόν του, εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀπαράδεκτος, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 811 παρ. 2 τῆς Πολ. Δικονομίας, μὴ ἀναγόμενος εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν.

καίους τοῦ χρόνου διαρκείας ταύτης, ἐφ' ὅσον χρόνον διήρκεσεν ἡ εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ ἢ τῶν Σωμάτων Δημοσίας Ἀσφαλείας ὑπηρεσία των ὡς ἐφέδρων, ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει οὐχὶ ἐπὶ χρονικὸν διάστημα μεῖζον τοῦ κατὰ τὴν στράτευσίν των ὑπολειπομένου μέχρι τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως χρόνου.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 Ν. Δ. 1836|1942 αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ὑπ' ἀριθ. 417|1941 Ν. Δ. ἐπεκτείνονται, ἐφαρμοζόμεναι ἀναλόγως, καὶ ἐπὶ ὑπαλλήλων τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, ὡς καὶ τῶν βιομηχανικῶν, βιοτεχνικῶν, ἐμπορικῶν καὶ ἄλλων ἐπιχειρήσεων, ἐφ' ὅσον αὗται εὑρίσκονται ἐν λειτουργίᾳ.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ Ν. Δ. 650|1941 εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ὑπ' ἀριθ. 417|1941 Ν. Δ. ὑπάγονται καὶ οἱ ὑπάλληλοι Νομικῶν Προσώπων, Κοινωφελῶν Ὀργανισμῶν καὶ οἱ ἐπὶ συμβάσει προσληφθέντες καὶ στρατευθέντες ὑπάλληλοι τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.

Τέλος κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 Ν. 986|1949 (ΕΕΔ 8, 601), αἱ διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 417|1941 «περὶ τακτοποιήσεως τῆς καταστάσεως τῶν στρατευθέντων ἐπὶ συμβάσει ὑπαλλήλων» ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ διὰ τοὺς ὡς κληρωτοὺς στρατευομένους.

Τὰ ἀνωτέρω νομοθετήματα ὑπηγορεύθησαν ἐκ τῆς ἀνάγκης νὰ προστατευθοῦν καὶ αἱ ἐπὶ συμβάσει ὡρισμένου χρόνου τελοῦντες κατὰ τὴν στράτευσίν των, ἀφοῦ, ὡς εἶναι τὸ ὀρθὸν (βλέπε **Σύνταξιν** ἐν ΕΕΔ 7, 792), ὁ νόμος 3514|1928 ἀφορᾷ εἰς συμβάσεις ἀορίστου χρόνου.

Ἡ κατωτέρω προεδρικὴ κατ' ἔφεσιν ἀπόφασις κρίνει περίπτωσιν μισθωτοῦ, τελοῦντος κατὰ τὴν στράτευσίν του ἐν συμβάσει ὡρισμένου χρόνου, καὶ ἐπιδικάζει ἐπιδόματα μισθοῦ κατὰ Ν. 3514 καὶ πέραν τοῦ χρόνου διαρκείας τῆς συμβάσεως, ἀφοῦ αὕτη ἀνεστάλη ἤδη ἐκ τοῦ νόμου καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Α. Ν. 1843|1939 παρέχεται τὸ δικαίωμα καταβολῆς ἐπιδομάτων μισθοῦ καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα (πρβλ. ὅμως Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 1002|1949, Πρόεδρος ***Κ. Καρμάλης***, ΕΕΔ 8, 596).

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 620|1950

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Β. Φαρμακίδης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Κουτσουμπέλης, Ε. Σταματιάδης

Κατὰ μὲν τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Α.Ν. νόμου 1843 τοῦ 1939 «εἰς ὑπηρετοῦντας ἐπὶ συμβάσει εἰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐργασίας ἐν γένει, ἀπασχολούσας τὸ ἐν ἄρθρῳ 5 τοῦ Νόμου 3514 προσωπικὸν καὶ ἔχοντας συμπληρώσει τὰ ἐν ἄρθρῳ τούτῳ χρονικὰ ὅρια ἐργασίας ἐν περιπτώσει στρατεύσεώς των, παρέχονται τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ ἐπιδόματα, ἐφ' ὅσον ἡ ἀμοιβή των εἶναι παγίως καθωρισμένη καὶ καταβάλλεται καθ' ὡρισμένα χρονικὰ διαστήματα, ἐκτὸς ἐὰν δι' ἑτέρων διατάξεων παρέχηται μείζων τῆς τοῦ νόμου 3514 προστασία», κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον μόνον παρ. 1 ἐδ. 1 τοῦ Ν.Δ. 417 τοῦ 1941, ὅπερ ἐκυρώθη διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 292 καὶ 324 τοῦ 1946 πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ συμβουλίου, «ὑπάλληλοι τοῦ Δημοσίου ἢ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ὑπηρετοῦντες ἐπὶ συμβάσει ὡς ἔφεδροι εἰς τὰς τάξεις τοῦ κατὰ γῆν, θάλασσαν ἢ ἀέρα Στρατοῦ ἢ τῶν Σωμάτων Δημοσίας Ἀσφαλείας, διατηροῦνται ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ καὶ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς συμβάσεως, παρατεινομένου αὐτοδικαίως τοῦ χρόνου διαρκείας ταύτης, ἐφ' ὅσον χρόνον διήρκεσεν εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ ἢ τῶν Σωμάτων Δημοσίας Ἀσφαλείας ὑπηρεσία των ὡς ἐφέδρων, ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει οὐχὶ ἐπὶ χρονικὸν διάστημα μεῖζον τοῦ κατὰ τὴν στράτευσίν των ὑπολειπομένου μέχρι τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως χρόνου» καὶ τέλος κατὰ τὸ διὰ τῆς δευτέρας τῶν ὡς ἄνω πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κυρωθὲν ἄρθρον 2 τοῦ Νομοθ. Διατάγματος 650 τοῦ 1941 εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ὑπ' ἀριθ. 417 τοῦ 1941 Ν. Διατάγματος ὑπάγονται καὶ οἱ ἐπὶ συμβάσει προσληφθέντες καὶ στρατευθέντες ὑπάλληλοι τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὑπάλληλοι κοινωφελῶν ὀργανισμῶν, οἷος ἐστὶν ὁ ἐκκαλῶν, καθ' ἃ συνομολογεῖ, ἀλλὰ καὶ ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ προσαγομένου καταστατικοῦ του (ἄρθρον 2 αὐτοῦ), καλούμενοι ὑπὸ τὰ ὅπλα, δικαιοῦνται τὸ μὲν ἐπιδοτήσεως καθ' ὁλόκληρον τὸν χρόνον τῆς ὑπ' αὐτὰ ὑπηρεσίας των, ἀναστελλομένης κατ' αὐτὸν τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τὸ δὲ ὅπως μετὰ τὴν ἀπόλυσίν των ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ κλπ ζητήσωσιν, ὅπως ὑπηρετήσωσι παρὰ τοῖς ἐν λόγῳ ὀργανισμοῖς ἐπὶ χρονικὸν διάστημα τὸ πολὺ ὅσον τὸ ἀπὸ τῆς στρατεύσεώς των μέχρι τῆς λήξεως τοῦ συμφωνηθέντος χρόνου τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Κατ' ἀκολουθίαν ὁ δεύτερος λόγος τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως, καθ' ὃν ὁ ἐφεσίβλητος, προσληφθεὶς δι' ὡρισμένον χρόνον, δικαιοῦται ἐπιδοτήσεως μόνον ἐπὶ τρεῖς καὶ ἥμισυ μῆνας, ὅσος ὁ ἀπὸ τῆς στρατεύσεώς του μέχρι τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως χρόνος καὶ οὐχὶ καθ' ὁλόκληρον τὴν διάρκειαν τῆς ὑπὸ τὰ ὅπλα ὑπηρεσίας του, εἶναι ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος. Ἡ ἀγωγὴ ὅμως, δι' ἧς διώκεται ὁ μισθὸς τοῦ περὶ οὗ ἀνωτέρω χρονικοῦ διαστήματος, λόγῳ ὑπερημερίας τοῦ μισθωτοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ στρατευθέντος περὶ τὴν ἀποδοχὴν αὐτῶν, οὐδεμίαν σχέσιν ἐχούσης τῆς ἀπαιτήσεως ταύτης πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τὰς ἀπορρεούσας ἐκ τοῦ νόμου 3514, θέλει ἐκδικασθῇ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΧΟΔ' καὶ οὐχὶ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ νόμου 3514, ὄντος καθ' ὕλην ἀναρμοδίου τοῦ Εἰρηνοδίκου, δικάζοντος κατὰ τὴν τελευταίαν ταύτην διαδικασίαν, πρὸς ἐκδίκασιν αὐτῆς.

ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΕΚΔΙΚΑΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΚΑΤΑ Ν. Γ'ΦΟΔ'

Ἐλευθερία κρίσεως Πρωτοδικείου κατὰ ἐκδίκασιν ἐφέσεων

I

Ἀδέσμευτον καὶ τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν Ν. Γ'ΦΟΔ' δικάζοντος πρωτοδικείου ὡς ἐφετείου ἀπὸ διαδικαστικῶν τύπων. — Δυνατότης λήψεως ὑπ' ὄψιν ἐγγράφου μὴ ἔχοντος ἀποδεικτικὴν ἰσχὺν κατ' ἄρθρ. 402 Πολιτ. Δικονομίας.

Ζητήματα σχετικὰ μὲ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ'ΦΟΔ' (βλέπε κωδικοποίησιν ἰσχυουσῶν διατάξεων ἐν ΕΕΔ 6, 404 ἑπ.) πραγματεύονται αἱ παρατιθέμεναι ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου (πρβλ. καὶ Α.Π. 294|1949, εἰσηγητὴς *Δ. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 8, 578, καθ' ἣν καὶ τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάζον Πρωτοδικεῖον κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 12 καὶ 16 β.δ. 1|4 Αὐγούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ Ν. Γ'ΦΟΔ', ὡς τὸ τελευταῖον τοῦτο ἀντεκατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 § 7 Α.Ν. 765|43 καὶ ἐτροποποιήθη δι' ἄρθρου μόνου § 5 Ν. 1968|44, διὰ τὴν κρίσιν τῆς διαφορᾶς δὲν δεσμεύεται ὑπὸ διαδικαστικῶν τύπων, ἀλλ' ἀκολουθεῖ ἑκάστοτε τὴν ὁδόν, δι' ἧς ἀσφαλέστερον, ταχύτερον καὶ ὀλιγοδαπανώτερον δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας, Α.Π. 292|1949, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 8, 509, καθ' ἣν, κατὰ τὰς ἄνω διατάξεις τὸ Πρωτοδικεῖον δὲν δεσμεύεται ἐκ τοῦ ἄρθρ. 746 Πολ. Δικ., καθ' ὃ ἐν τῇ νέᾳ δίκῃ δὲν ἐπιτρέπονται νέοι μάρτυρες (πρβλ. καὶ Α.Π. 192|1948, εἰσηγητὴς *Α. Θεοφίλου*, ΕΕΔ 7, 456, Α.Π. 401|48, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 7, 874), Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς 215|1949, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 8, 778, καθ' ἣν ναὶ μὲν ὁ δικάζων κατὰ τὴν διαδικασίαν Ν. Γ'ΦΟΔ' ἀπηλλάγη τῆς τηρήσεως πλείστων διαδικαστικῶν τύπων, δὲν χορηγεῖται ὅμως εἰς τοῦτον τὸ δικαίωμα, ὅπως λαμβάνῃ οἱκοθεν ὑπ' ὄψιν περιστατικά, μὴ περιεχόμενα ἐν τῇ ἀγωγῇ ἢ εἰς τὰς θεμιτῶς βελτιούσας ταύτην πρωτοδίκου πρότασις, Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 6261|49, εἰσηγητὴς *Ε. Γιοτσαλίτης*, ΕΕΔ 8, 999, καθ' ἣν κατὰ τὸ ἄρθρ. 12 Ν. Γ'ΦΟΔ' ἐν τῇ διαδικασίᾳ τοῦ νόμου τούτου ὁ δικάζων δικαστής, μὴ δεσμευόμενος ὑπὸ διαδικαστικῶν τύπων, ἀλλ' ἀκολουθῶν ἑκάστοτε τὴν ὁδόν, δι' ἧς νομίζει, ὅτι ἀσφαλέστερον, ταχύτερον καὶ ὀλιγοδαπανώτερον θὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας, δύναται, κατὰ τὴν κρίσιν του, πλὴν ἄλλων παρεκκλίσεων ἐκ δικονομικῶν κανόνων, διεπόντων τὰ τῆς ἀποδείξεως, νὰ ἐπιτρέψῃ μάρτυρας καὶ ἂν τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς εἶναι ἀνώτερον τοῦ ἐν ἄρθρῳ 300 Πολ. Δικ. ὁριζομένου ποσοῦ, μέχρι τοῦ ὁποίου, κατ' ἀρχήν, συγχωρεῖται ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις, ὡς ἐπίσης καὶ τὴν ἐξέτασιν μάρτυρος ἐξαιρετέου κατὰ νόμον.

Ἀρείου Πάγου 222|1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Κ. Βοϊατζῆς**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Μίχος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Σκουλαρίκης, Δ. Ὀρφανίδης

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως αὕτη, ὡς ρητῶς βεβαιοῖ, ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ ἐξετίμησε μετὰ τῶν λοιπῶν ἀποδεικτικῶν στοιχείων καὶ τὰ παρὰ τῶν διαδίκων ἐπικαλούμενα καὶ προσαγόμενα ἔγγραφα, ἑπομένως ἔλαβεν ὑπ' ὄψει καὶ ἐξετίμησε καὶ τὴν παρὰ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐπικληθεῖσαν καὶ προσαχθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 359 τῆς 8 Μαΐου 1949 βεβαίωσιν τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος Ὠρωποῦ, οὐδόλως δὲ ἦτο ὑποχρεως, ὅπως μνημονεύσῃ εἰδικῶς καὶ ἰδιαιτέρως ταύτην. Ὅθεν, ὁ τ' ἀντίθετα ὑποστηρίζων πρῶτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 16 τοῦ Βασ. Διατάγματος τῆς 1 Αὐγούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου Γ'ΦΟΔ' κ.λ.π.», ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 4 παρ. 6 τοῦ Νόμου 765|1943 καὶ τοῦ ἄρθρου μόνου παράγρ. 5 τοῦ Νόμου 1968|44, τὸ κατ' ἔφεσιν δικάζον Πρωτοδικεῖον δικάζει κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου, κατὰ τὸ ἄρθρον 12 τοῦ ὁποίου τὸ δικαστήριον καταβάλλει πᾶσαν προσπάθειαν, ὅπως ἡ ὑπόθεσις περατωθῇ κατὰ τὸ δυνατὸν ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ συνεδριάσει, μὴ δεσμευόμενον ὑπὸ διαδικαστικῶν τύπων, ἀλλ' ἀκολουθοῦν ἑκάστοτε τὴν ὁδόν, δι' ἧς νομίζει, ὅτι ἀσφαλέστερον, ταχύτερον καὶ ὀλιγοδαπανώτερον δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας, ἰδίᾳ δὲ δύναται κατὰ τὴν κρίσιν του νὰ ἐπιτρέψῃ μάρτυρας, ὅπου λόγῳ ποσοῦ δὲν ἐπιτρέπονται, νὰ ἐκτιμᾷ ἐλευθέρως τὴν τυχὸν σύνθετον δικαστικὴν ὁμολογίαν, τὴν μαρτυρίαν μάρτυρος ἐξαιρετέου, τὴν παράλειψιν τῆς δόσεως τοῦ τυχὸν ἐπιβληθέντος δικαστικοῦ ὅρκου καὶ τὸν τυχὸν δοθέντα τοιοῦτον. Οὕτω τὸ δικαστήριον δὲν ὑποχρεοῦται νὰ ἀκολουθήσῃ ὡρισμένους κανόνας ἐν τῇ ἀποδείξει πρὸς σχηματισμὸν τῆς κρίσεώς του καὶ ἑπομένως δύναται νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ ἐκτιμήσῃ καὶ ἔγγραφα ἐκδοθέντα παρ' ἀναρμοδίας Ἀρχῆς καὶ μὴ ἔχοντα κατὰ τὸ ἄρθρον 402 τῆς Πολ. Δικονομίας ἀποδεικτικὴν ἰσχύν, ὡς καὶ καταθέσεις μαρτύρων ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου, δι' ὃ ἐξεδόθη τὸ ἔγγραφον τοῦτο. Ὅθεν τὸ κατ' ἔφεσιν δικάσαν Πρωτοδικεῖον, λαβὸν ὑπ' ὄψιν καὶ ἐκτιμήσαν μετὰ τῶν λοιπῶν ἀποδεικτικῶν στοιχείων καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 8|4|227 τῆς 25 Σεπτεμβρίου 1949 ἔγγραφον τοῦ Ἄστυν. Σταθμάρχου Ὠρωποῦ, δι' οὗ παρέχεται βεβαίωσις περὶ τῆς κατοικίας τοῦ ἀναιρεσείοντος ὡς καὶ τὰς ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου μαρτυρικὰς καταθέσεις, δὲν ἔσφαλε καὶ εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος ὁ τ' ἀντίθετα ὑποστηρίζων δεύτερος καὶ τελευταῖος λόγος ἀναιρέσεως.

II

Ἐκτίμησις ἐγγράφου, ἐν σχέσει πρὸς ἀποδεικτέον θέμα. — Κυριαρχικὴ κρίσις δικαστηρίου οὐσίας διαφεύγουσα ἔλεγχον Ἀρείου Πάγου. — Ἐκ-

δίκασις ἐφέσεως κατ' ἀπόφασεως κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΦΟΔ'.—Ἐκτροπαὶ ἐκ τῆς Πολιτ. Δικονομίας.—Ἐλευθερία Δικαστοῦ.—Ἀπαράδεκτον τὸ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου ἰσχυρισμοῦ. Ἰσχυρισμὸς περὶ καταχρηστικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.—Ἔλλειψις ἐμπιστοσύνης εἰς εὐσυνειδησίαν ὑπαλλήλου.—Λόγος νομίμου ἀσκήσεως δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως.

Ἀρείου Πάγου 103|1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρέπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανῆς**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Νάσιας, Θ. Κωστόπουλος

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, αὕτη μετ' ἀνέλεγκτον ἐκτίμησιν τοῦ ὑπὸ τῶν διαδίκων προσκομισθέντος ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ, ἔκρινεν ὡς ἀποδειχθέν, ὅτι ἡ ἀναιρεσείουσα διετέλει εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἀναιρεσιβλήτου ὑπὸ δοκιμασίαν καὶ ὄχι ὡς μόνιμος ταύτης ὑπάλληλος. Ἔλαβε συνεπῶς ὑπ' ὄψιν τὸν ἰσχυρισμὸν τῆς ἀναιρεσειούσης, ὅτι ἦτο μόνιμος τῆς ἀναιρεσιβλήτου ὑπάλληλος καὶ ἀπέκρουσε τοῦτον ὡς μὴ ἀποδειχθέντα. Συνεπῶς ὁ πρῶτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

Ἡ ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου τῆς οὐσίας ἐκτίμησις ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων ὑπὸ τῶν διαδίκων ἐγγράφων, ἐν σχέσει πρὸς ἀποδεικτέον θέμα ἀμφισβητηθέντος πραγματικοῦ ἰσχυρισμοῦ, τοὐτέστιν ἐάν καὶ ὁποῖα περὶ τούτου προκύπτῃ ἐξ αὐτῶν ἀπόδειξις, ἀνήκουσα, κατὰ τὸ ἄρθρ. 256 Πολιτικῆς Δικονομίας, κυριαρχικῶς εἰς αὐτό, διαφεύγει τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου, κατὰ τὸ ἄρθρ. 810 παράγρ. τῆς αὐτῆς Δικονομίας. Συνεπῶς ὁ δεύτερος τῆς ἀναιρέσεως λόγος κατὰ τὴν αἰτίασιν αὐτοῦ ὅτι ἐσφαλμένως ἐξετιμήθησαν ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως προσαχθέντα ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης ἔγγραφα ὡς ἁπλᾶ τεκμήρια, εἶναι ἀπορριπτέος ὡς μὴ νόμῳ βάσιμος.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 16 τοῦ τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου ΓΦΟΔ', κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 4 παρ. 7 τοῦ Ν. 765 (1943) καὶ ἄρθρου μόνου πδρ. 5 τοῦ Ν. 1968 (1944) καὶ τὸ κατ' ἔφεσιν δικάζον Πρωτοδικεῖον δικάζει κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου, οἵαι εἰσὶν αἱ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 12 αὐτοῦ ὁριζόμεναι. Κατὰ τὸν τούτων ὁρισμὸν «ὁ Εἰρηνοδίκης καταβάλλει πᾶσαν προσπάθειαν, ὅπως ἡ ὑπόθεσις περατωθῇ κατὰ τὸ δυνατὸν ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ συνεδριάσει, μὴ δεσμευόμενος ὑπὸ δικαστικῶν τύπων, ἀλλ' ἀκολουθῶν ἑκάστοτε τὴν ὁδόν, δι' ἧς νομίζει, ὅτι ἀσφαλέστερον, ταχύτερον καὶ ὀλιγοδαπανώτερον δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας». Ἐν συνεχείᾳ δὲ ἀναφέρονται παραδειγματικῶς καὶ ὡρισμέναι ἐκτροπαὶ ἐκ τῶν περὶ ἀποδείξεως κανόνων τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, αἵτινες γενικώτερον συγχωροῦνται καὶ ὅταν προσαρμόζωνται πρὸς τὴν ὅλην οἰκονομίαν καὶ τὸ πνεῦμα τῆς διαδικασίας τοῦ νόμου τούτου (ἄρθρ. 20 αὐτοῦ). Συνεπῶς ἡ ὑπὸ τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου ἐκτίμησις καὶ ἐγγράφου μεταξὺ τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς ἀναιρεσιβλήτου διαμειφθέντος μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς δίκης, εἰς οὐδεμίαν παράβασιν νόμου ἐμπίπτει καὶ ὁ δεύτερος τῆς ἀναιρέσεως λόγος κατὰ τὸ σχετικὸν αὐτοῦ μέρος εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

Κατὰ τὰ ἐν παρ. 2 τοῦ προκαρατεθέντος ἄρθρ. 12 ὁριζόμενα ὁ Εἰρηνοδίκης δύναται, κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ, νὰ ἐκτιμᾷ ἐλευθέρως μεταξὺ ἄλλων καὶ τὴν ὑπὸ διαδίκου παράλειψιν τῆς προσκομίσεως ἐγγράφου χρησίμου πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας. Πλὴν ἐν προκειμένῳ ἡ ἀναιρεσείουσα οὔτε ἰσχυρίζεται, ὅτι ἐπεκαλέσθη τὴν ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου προσκόμισιν ὡρισμένων ἐγγράφων, οὔτε τὴν ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου εἰδικῶς ἐκτίμησιν τῆς παραλείψεως ταύτης καὶ ὁ τρίτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος ἀπορριπτέος ἐστὶν ὡς ἀόριστος.

Οὐδαμῶς διατείνεται ἡ ἀναιρεσείουσα, ὅτι τὸν ἰσχυρισμὸν αὐτῆς, καθ' ὃν ἡ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς ἀναιρεσιβλήτου σύμβασις ἐργασίας ἦτο ὡρισμένου χρόνου, ἤτοι ἑνὸς ἔτους, ὑπέβαλεν ἐνώπιον τοῦ ἐκδόντος τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν Δικαστηρίου. Κατὰ συνέπειαν ὁ ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ τέταρτος λόγος ἀναιρέσεως, καθ' ὃν δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ὁ τέταρτος ἰσχυρισμός, τυγχάνει ἀπορριπτέος, ὡς ἀπαράδεκτος.

Ὡς ἐκ τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως δείκνυται, τὸ δικάσαν Δικαστήριον, μετ' ἀνέλεγκτον ἐκτίμησιν τῶν ἐκ τῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας προκυψάντων πραγματικῶν περιστατικῶν, ἐδέξατο, ὅτι δὲν ἐβεβαιώθησαν τὰ γεγονότα, ἐφ' ὧν ἡ ἀναιρεσείουσα ἐστήριξε τὴν ἀγωγήν της, ἀλλὰ τοὐναντίον ἐδέχθη, ὅτι ἡ ἀπόλυσις τῆς ἀναιρεσειούσης ἐγένετο ὑπὸ τῆς διοικήσεως τῆς ἀναιρεσιβλήτου, βάσει τοῦ διὰ τοῦ νόμου 2584|1940 κυρωθέντος κανονισμοῦ της, διότι ἡ ὑπηρεσία οὐδεμίαν εἶχεν ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν εὐσυνειδησίαν καὶ ἐργασίαν αὐτῆς καὶ δὲν ἐδικαιολογεῖτο ἡ διατήρησις καὶ μονιμοποίησις αὐτῆς ὡς ἀκαταλλήλου. Βάσει τῶν ὡς ἀποδεκτῶν γενομένων πραγματικῶν περιστατικῶν τὸ Δικαστήριον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του κατ' ὀρθὴν ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Α. Κ., ὀρθῶς ἔκρινεν, ὅτι ἡ ἀπόλυσις τῆς ἀναιρεσειούσης δὲν ἐγένετο κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος καὶ ὁ τ' ἀντίθετα ὑποστηρίζων πέμπτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος ἀπορριπτέος ἐλέγχεται, ὡς ἀβάσιμος.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ—ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ—ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΧΡΗΜΑΤΙΚΗ ΠΑΡΟΧΗ ΠΡΟΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥΣ ΔΙΑ ΤΟ ΠΑΣΧΑ 1950

(Ἐπεξηγήσεις τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας)

Ἐγκύκλιος Ὑπουργείου Ἐργασίας ὑπ' ἀριθ. 17591|1376 τῆς 1 Ἀπριλίου 1950.

Περὶ κοινοποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 17590|1375| 1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως «περὶ καταβολῆς ἐφ' ἅπαξ χρηματικῆς παροχῆς ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἑορτῶν Πάσχα 1950» καὶ παροχῇ συμπληρωματικῶς ἐπεξηγήσεων

Πρὸς

1) Ἅπαντα Ὑπουργεῖα καὶ Γενικὰς Διοικήσεις, 2) Διευθύνσεις, Ὑπηρεσίας καὶ Εἰδικοὺς Εἰσηγητὰς παρ' ἡμῖν, 3) Ἐπιθεωρήσεις Ἐργασίας, 4) Ἀρχηγεῖον Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς, 5) Σύνδεσμον Ἑλλήνων Βιομηχάνων, 6) Ἐμπορικὰ καὶ Βιοτεχνικὰ Ἐπιμελητήρια Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, 7) Γ.Σ.Ε.Ε., 8) Ἐργατικὰ Κέντρα Ἀθηνῶν — Πειραιῶς — Θεσσαλονίκης, 9) Διεύθυνσιν Β', Τμῆμα Ι, παρ' ἡμῖν.

Ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ κοινοποιήσωμεν συνημμένως τὴν ὑπ' ἀριθ. 17590|1375 ἀπόφασιν ἡμῶν καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν περὶ χορηγήσεως ἐφ' ἅπαξ χρηματικῆς παροχῆς, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα 1950, εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῆς χώρας καὶ νὰ παράσχωμεν συμπληρωματικῶς ἐπ' αὐτῆς τὰς κάτωθι ἐπεξηγήσεις :

Ι. Διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τῆς ὡς εἴρηται ἀποφάσεως καθορίζεται ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸ ποσὸν τοῦ δώρου τοῦ Πάσχα, ὁριζόμενον εἰς ἓν 15θήμερον ἢ 15 ἡμερομίσθια, ἀναλόγως τοῦ τρόπου ἀμοιβῆς τοῦ μισθωτοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ καθορίζονται ὡς δικαιοῦχοι τούτου οἱ μισθωτοί, οἵτινες παρέχουν ἐξηρτημένην ἐργασίαν εἰς οἱονδήποτε ἐργοδότην, ἀρκεῖ ἡ ἐργατικὴ αὐτῶν σχέσις νὰ εἶναι τοιαύτη τοῦ Ἰδιωτικοῦ δικαίου.

ΙΙ. Διὰ τοῦ ἄρθρου 2 καθορίζεται τὸ ὕψος τοῦ ποσοῦ τοῦ δώρου καὶ ὁ τρόπος ὑπολογισμοῦ αὐτοῦ. Τὸ δῶρον θὰ ὑπολογισθῇ οὐχὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ καταβαλλομένου μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου, ἀλλ' ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ προβλεπομένου κατωτάτου ὁρίου δι' ἑκάστην κατηγορίαν μισθωτῶν ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ διαιτητικῶν ἀποφάσεων ἢ ἀποφάσεων ἐκδοθεισῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 28|44. Εἰς τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια ταῦτα θὰ συνυπολογισθοῦν α) αἱ δι' ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας χορηγηθεῖσαι προσαυξήσεις καὶ β) τὰ ἐπιδόματα, τὰ προβλεπόμενα ὑπὸ συλλογικῶν συμβάσεων ἢ διαιτητικῶν καὶ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων (π. χ. οἰκογενειακῶν βαρῶν, ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας, πολυετοῦς ὑπηρεσίας κ. λ. π.). Ῥητῶς ἐκ τῶν ἐπιδομάτων ἐξαιροῦνται τὰ χορηγούμενα δι' ὑπερωριακὴν ἀπασχόλησιν, καθὼς ἐπίσης καὶ τὰ ὁδοιπορικὰ ἔξοδα. Ἐξαίρεσις τέλος γίνεται καὶ τῶν εἰς εἶδος παροχῶν, ἐν αἷς καὶ ἡ τροφή, οἰκισμός, φωτισμὸς καὶ ἔνδυσις, ὡς καὶ τοῦ ἀντιτίμου τούτων, ἐφ' ὅσον εἴτε ταῦτα αὐτούσια, εἴτε τὸ ἀντίτιμον τούτων δὲν προβλέπονται ὑπὸ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ ἄλλων διαιτητικῶν ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων. Ἐφ' ὅσον ὅμως αἱ ὡς ἄνω παροχαὶ προβλέπονται ρητῶς ὑπὸ συλλογικῶν συμβάσεων κλπ. ἐπὶ πλέον τοῦ μισθοῦ (ὡς νοσοκόμοι, ἐργάται σαπωνοποιΐας κ.λ.π.) θὰ συνυπολογισθοῦν αὗται εἰς τὸ ποσὸν τοῦ καταβλητέου δώρου. Ἐπίσης θὰ συνυπολογισθοῦν εἰς τὸ καταβλητέον δῶρον αἱ τυχὸν διὰ τὰς ἀνωτέρω παροχὰς ἐνεργούμεναι κρατήσεις ἐκ τοῦ μισθοῦ. Διὰ τῆς παραγρ. τέλος 4 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ὁρίζεται ὡς βάσις διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ δώρου τῶν μισθωτῶν, ὧν ἡ ἀνημισθία ὁρίζεται ἐλευθέρᾳ συμφωνίᾳ, ἐλλείψει εἰδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας κλπ., ἡ ἀπὸ 12-8-36 ἐθνικὴ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας διὰ τοὺς ἐκ τούτων ὑπαλλήλους, καὶ τὸ ἄρθρον 6 τῆς ἀποφάσεως διὰ τοὺς ἐργατοτεχνίτας.

ΙΙΙ. Διὰ τοῦ ἄρθρου 3 καθορίζεται, ὅτι δικαιοῦχοι τοῦ δώρου εἰς τὸ ἀκέραιον εἶναι ὅσοι ἐκ τῶν μισθωτῶν συνῆψαν σύμβασιν ἐργασίας πρὸ τῆς 1-1-50, ὑφισταμένην τὴν 1-4-50. Ἐν συνεχείᾳ καὶ συμφώνως πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς παρ. ΙΥ τῶν ἀπὸ 4-11-47 ἐθνικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας παρασχεθεῖσαν εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τῆς Ἐργασίας ἐξουσιοδότησιν καθορίζεται τὸ ποσὸν τοῦ δώρου τῶν μισθωτῶν, οἵτινες συνεβλήθησαν μετὰ τοῦ ἐργοδότου των μετὰ τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1950 ἢ συμβληθέντες πρότερον ἀπελύθησαν μετὰ τὴν 1-1-50. Διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τοῦ δώρου τούτων ὑπολογίζονται ἀντιστοίχως εἰς ἕκαστον τῶν ἐργασίμων μηνῶν Ἰανουαρίου, Φεβρουαρίου καὶ Μαρτίου 1950 τὰ 5|15 τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τοῦ δώρου, τοῦ ὑπὲρ τὸ 15θήμερον διαστήματος θεωρουμένου ὡς μηνὸς συμπεπληρωμένου. Οὕτω μισθωτὸς συνάψας σύμβασιν ἐργασίας πρὸ τῆς 1-1-50 καὶ ἀπολυθεὶς π.χ. τὴν 20-2-50 θὰ λάβῃ δῶρον τὰ 10|15 τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ (5|15 διὰ τὸν Ἰανουάριον καὶ 5|15 διὰ τὰς 20 ἡμέρας τοῦ Φεβρουαρίου, αἵτινες ὡς ὑπερβαίνουσαι τὸ 15θήμερον λογίζονται συμπεπληρωμένος μήν). Ἕτερος πάλιν μισθωτὸς προσληφθεὶς π. χ. τὴν 10-1-50, ἐφ' ὅσον ἐξακολουθεῖ ἐργαζόμενος τὴν 1-4-50, θὰ λάβῃ πλῆρες τὸ δῶρον (15|15), ἤτοι 5|15 δι' ἕκαστον τῶν μηνῶν Ἰανουάριον, Φεβρουάριον καὶ Μάρτιον. Δὲν δικαιοῦνται τοῦ δώρου ὅσοι παρητήθησαν ἢ ἀπελύθησαν δι' ἀξιόποινον ἀδίκημα διαπραχθὲν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας των ἢ δι' ὑποβολὴν κατ' αὐτῶν μηνύσεως δι' ἀδίκημα ἐν γένει φέρον βαθμὸν πλημμελήματος, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2112. Οἱ μισθωτοί, ὅμως, ὧν ἡ σύμβασις ἐργασίας ἐλύθη συνεπείᾳ παρατάσεως τῆς ἀσθενείας των ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια, ὡς ταῦτα καθορίζονται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 4558 τοῦ 1930, δικαιοῦνται τοῦ δώρου διὰ τὸν μέχρι τῆς ἐπελεύσεως τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας χρόνον.

ΙΥ.—Διὰ τοῦ ἄρθρου 4 ὁρίζεται, ὅτι θὰ λάβουν τὸ δῶρον οἱ μισθωτοὶ οἱ τελοῦντες α) εἰς

κατάστασιν ἀσθενείας μετὰ ἢ ἄνευ ἀποδοχῶν (ἐφ' ὅσον ὑφίσταται κατὰ τὴν 1-4-50 σύμβασις ἐργασίας, καθ' ὅσον, ταύτης λυθείσης συνεπείᾳ ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ, ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρον 3, ὡς διευκρινίζεται ἀνωτέρω), β) εἰς κατάστασιν στρατεύσεως (ἔφεδροι, κληρωτοί, ἐθελονταί) καὶ γ) εἰς κατάστασιν ἀδείας (κανονικῆς ἢ ἀναρρωτικῆς μετὰ ἢ ἄνευ ἀποδοχῶν). Κατὰ τὰ λοιπὰ ἰσχύουν καὶ δι' αὐτοὺς αἱ διατάξεις τῆς ἀποφάσεως, ἤτοι τὸ δῶρον θὰ ὑπολογισθῇ καὶ δι' αὐτοὺς βάσει τοῦ ἄρθρου 2, θὰ τὸ λάβουν δὲ εἰς τὸ ἀκέραιον ἂν ἡ σύμβασις ἐργασίας των συνήφθη πρὸ τῆς 1—1—50 καὶ διήρκεσε καθ' ὅλον τὸ κρίσιμον 3μηνον, καὶ θὰ ἰσχύσουν τέλος καὶ δι' αὐτοὺς αἱ εἰδικαὶ διατάξεις τῆς ἀποφάσεως, ἐὰν ἀνήκουν εἰς εἰδικὰς κατηγορίας (σταφιδεργάται, ἀμειβόμενοι κατ' ἀποκοπὴν ἢ ἐπὶ τιμολογίῳ κλπ.). Ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ ὁρίζεται ὅτι θὰ τύχουν τοῦ δώρου καὶ οἱ νομικοὶ σύμβουλοι τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν καὶ ἐπιχειρήσεων ἐν γένει, κατὰ τὸ ἥμισυ δὲ καὶ οἱ εἰς κατάστασιν διαθεσιμότητος βάσει τοῦ Α. Ν. 1181 1945 τελοῦντες μισθωτοί, ἐφ' ὅσον ἡ κατάστασις διαθεσιμότητος ἐπῆλθε πρὸ τῆς 20-2-50. Ἐὰν αὕτη ἐπῆλθε μεταγενεστέρως θὰ χορηγηθῇ ὁλόκληρον τὸ δῶρον, πληρουμένων καὶ τῶν λοιπῶν προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρου 3.

V.—Διὰ τοῦ ἄρθρου 5 καθορίζονται τὰ τοῦ δώρου τῶν μισθωτῶν ὡρισμένου χρόνου ἢ ἔργου. Καὶ ἐὰν μὲν ἡ σύμβασις ἐργασίας τούτων διήρκεσε καθ' ὅλον τὸ κρίσιμον 3μηνον, θὰ καταβληθῇ τὸ δῶρον ὁλόκληρον καὶ εἰς αὐτούς. Ἐὰν ὅμως ἡ σύμβασις αὕτη διήρκεσεν ὀλιγώτερον πάντοτε ἐντὸς τοῦ κρισίμου τριμήνου, θὰ καταβληθῇ τὸ 1/15 τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τοῦ δώρου δι' ἑκάστην πεντάδα πραγματοποιηθέντων ἡμερομισθίων ἀπὸ 1-1-50 μέχρι 1-4-50 ἢ κλάσμα τούτου διὰ τὰ κάτω τῶν πέντε. Ἐπίσης ρητῶς ἀναφέρονται ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ ὡς δικαιοῦχοι τοῦ δώρου, κατὰ τὰς ἀνωτέρω ἀναλογίας, καὶ οἱ ἐργατοτεχνῖται δημοσίων καὶ λοιπῶν ἔργων. Ὑπόχρεοι κατὰ κανόνα διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ δώρου τούτου τυγχάνουν οἱ ἐργολάβοι, ἐκτὸς ἂν τὸ ἀντίθετον συνάγεται ἐκ τῆς μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ κυρίου τοῦ ἔργου συμβάσεως.

VI.—Ἐν τοῖς ἄρθροις 6-10 ρυθμίζονται τὰ τῆς καταβολῆς τοῦ δώρου εἰς ὡρισμένας κατηγορίας μισθωτῶν, εἰς ἃς λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας, τοῦ τρόπου ἀμοιβῆς των κ.λ.π. δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχουν ἐφαρμογὴν αἱ γενικαὶ διατάξεις τῶν προηγουμένων ἄρθρων. Οὕτω ἐν ἄρθρῳ 6 ὁρίζονται τὰ τοῦ δώρου τῶν κατὰ μονάδα ἐργασίας ἀμειβομένων μισθωτῶν. Πλὴν τοῦ ἄρθρου 2, αἱ διατάξεις τῶν λοιπῶν προηγουμένων ἄρθρων ἔχουν ἐφαρμογὴν καὶ δι' αὐτούς. Τὸ ποσὸν τοῦ δώρου ὁρίζεται δι' αὐτοὺς μὲ βάσιν ἡμερομίσθιον δρ. 20.000 διὰ τοὺς τεχνίτας καὶ δρ. 15.000 διὰ τοὺς ἀνειδικεύτους ἐργάτας. Πάντες οἱ μὴ ἀνειδίκευτοι ἐργάται ὑπάγονται εἰς τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ δώρου εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν τεχνιτῶν. Εἰς ἃς περιπτώσεις διὰ τοὺς κατὰ μονάδα ἐργασίας ἀμειβομένους προβλέπεται ὑπὸ συλλ. συμβάσεως ἐργασίας ἢ ἄλλης διατάξεως βασικὸν ἡμερομίσθιον ἀνώτερον τῶν ὡς ἄνω καθοριζομένων, ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ δώρου θὰ γίνῃ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀνωτέρου τούτου ἡμερομισθίου. Οἰκόθεν νοεῖται ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 ἔχουν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν κατὰ μονάδα ἐργασίας ἀμειβομένων μισθωτῶν, οἵτινες ἀπασχολοῦνται εἰς μόνιμον ἐργοδότην.

VII.—Εἰς τὸ ἄρθρον 7 καθορίζονται τὰ τοῦ δώρου τῶν ἐργατῶν σταφίδος ἐν γένει, ἤτοι σταφιδοκιβωτοποιῶν, σταφιδοουσκευαστῶν, σταφιδοκαρφωτῶν κλπ., ὡς καὶ τῶν ἐργατῶν νωπῶν σταφυλῶν. Εἰς τούτους θὰ χορηγηθῇ ὡς δῶρον ἓν ἡμερομίσθιον, ὑπολογισθησόμενον ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλ. συμβάσεων ἐργασίας ἢ διαιτητικῶν ἀποφάσεων ἢ ἀποφάσεων τοῦ Ν. 2844 προβλεπομένου διὰ κάθε πεντάδα πραγματοποιηθέντων ἡμερομισθίων κατὰ τὸ κρίσιμον 3μηνον. Εἰς ἕκαστον πραγματοποιηθὲν ἡμερομίσθιον κατὰ τὸ κρίσιμον 3μηνον ἀντιστοιχεῖ 1/5 τοῦ ἡμερομισθίου δώρου. Κατὰ συνέπειαν, ἂν σταφιδεργάτης ἐπραγματοποίησε κατὰ τὸ κρίσιμον 3μηνον π.χ. 12 ἡμερομίσθια, θὰ λάβῃ ὡς δῶρον 2 ὅσον 2/5 ἡμερομίσθια.

VIII.—Διὰ τοῦ ἄρθρου 8 ἐξαιροῦνται τοῦ δώρου ὅσοι ἐκ τῶν μισθωτῶν ἀμείβονται διὰ ποσοστῶν ἢ φιλοδωρημάτων μόνον. Ἐὰν ὅμως ἡ ἀμοιβὴ τούτων γίνεται διὰ μικτοῦ συστήματος, ἤτοι μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου καὶ ποσοστῶν ἢ μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου καὶ φιλοδωρήματος, θὰ καταβληθῇ καὶ εἰς αὐτοὺς δῶρον, ὑπολογιζόμενον ἐπὶ μόνου τοῦ μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου.

IX.—Ἐν τῷ ἄρθρῳ 9 ὁρίζεται ὅτι ὅπου εἰδικαὶ ἢ κλαδικαὶ συλλογικαὶ συμβάσεις (καπνεργατῶν κλπ.) προβλέπουν κατ' ἄλλον τρόπον τὰ τοῦ δώρου τοῦ Πάσχα ὑπερισχύουν αὗται τῶν διατάξεων τῆς ἀποφάσεως τοῦ δώρου, πλὴν τῶν ὑποδηματεργατῶν, δι' οὓς ἐτέθη εἰδικὴ διάταξις.

X.—Ἐν ἄρθρῳ 10 καθορίζονται τὰ τοῦ δώρου τῶν φορτοεκφορτωτῶν καὶ λοιπῶν ἐργατῶν λιμένων, καρραγωγέων κλπ.

XI.—Διὰ τοῦ ἄρθρου 11 αὐξάνονται τὰ τιμολόγια τῶν ἀμειβομένων ἐπὶ τιμολογίῳ μισθωτῶν ἐπὶ ἕνα μῆνα κατὰ ποσοστὸν 15 ο/ο. Οἰκοθεν νοεῖται, ὅτι ἡ διάταξις αὕτη ἔχει ἰσχὺν εἰς τοὺς μισθωτούς, οἵτινες δὲν ἀπασχολοῦνται εἰς μόνιμον ἐργοδότην, δὲν ἔχει δὲ ἐφαρμογὴν εἰς τοὺς σταφιδεργάτας καὶ σταφυλεργάτας ἐν γένει, δι' οὓς προβλέπει τὸ ἄρθρον 7. Ἐν συνεχείᾳ εἰς τὸ αὐτὸ ἄρθρον ὁρίζονται τὰ τοῦ δώρου τῶν ὑφαλοχρωματιστῶν - ματσακονιατῶν καὶ τῶν ἐλευθέρων ἐργατῶν τοῦ Ο.Λ.Π., ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἡμερομισθίων, ἅτινα ἔχουν πραγματοποιήσει ἐντὸς τοῦ κρισίμου τριμήνου διαστήματος ἀπὸ 1—1—50 μέχρι 1—4—50.

XII.—Διὰ τοῦ ἄρθρου 12 καθορίζεται συμψηφισμὸς τοῦ δώρου τῆς ἀποφάσεως πρὸς πᾶσαν ἄλλην παροχήν, διδομένην ὑπὸ μορφὴν δώρου, ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα, εἴτε ἐκ διατάξεων κανονισμοῦ, εἴτε ἄλλης διατάξεως Νόμου, εἴτε ἔθιμου. Ἐὰν ὅμως ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν γίνωνται κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους κρατήσεις, ἐπὶ σκοπῷ καταβολῆς δώρου τοῦ Πάσχα, αἱ κρατήσεις αὗται θὰ καταβληθοῦν ἐπὶ πλέον τοῦ ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως καθοριζομένου δώρου. Δὲν ἐπέρχεται ὅμως συμψηφισμὸς τοῦ δώρου πρὸς καταβαλλόμενον μισθὸν μεγαλύτερον τῶν ὑπὸ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ ἄλλων διατάξεων προβλεπομένων κατωτάτων ὁρίων.

XIII.—Εἰς τὰ ἄρθρα 13 καὶ 14 τῆς ἀποφάσεως ρυθμίζονται τὰ τοῦ δώρου τῶν ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἐπιδοτουμένων ἀνέργων καὶ τὰ τῶν κρατήσεων ἐκ τοῦ ποσοῦ ταῦ δώρου ὑπὲρ ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν.

XIV.—Εἰς τὸ ἄρθρον 15 ρυθμίζονται τὰ τῆς καταβολῆς τοῦ δώρου εἰς τοὺς παρὰ διαφόροις ἐργοδόταις ἐργαζομένους.

XV.—Εἰς τὸ ἄρθρον 16 ὁρίζεται ὅτι τὸ δῶρον δέον, ὅπως καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου τὸ βραδύτερον μέχρι τῆς Μ. Πέμπτης (6ης Ἀπριλίου 1950), ἐφ' ὅσον τὸ σύνολον ταύτης δὲν ὑπερβαίνει τὸ ποσὸν τῶν δρχμ. 300.000. Τὸ πέραν τῶν 300 χιλ. ποσὸν θὰ καταβληθῇ μέχρι 13—4—50.

XVI.—Παραίνοντες παρακαλοῦμεν, ὅπως, βάσει τῶν παρεχομένων ὡς ἄνω ἐπεξηγήσεων, μεριμνήσητε διὰ τὴν ἀκριβῆ ἐφαρμογὴν τῆς κοινοποιουμένης ἀποφάσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Ἀπριλίου 1950

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Ἐγκύκλιος Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ὑπ' ἀριθ. 142 [ἀριθ. πρωτ. Π. 13979] τῆς 1 Σεπτεμβρίου 1949.

«Περὶ τῆς ὑποχρεώσεως ὑποβολῆς ἀτομικῶν δηλώσεων φόρου ΣΤ' κατηγορίας καὶ παροχῆς στοιχείων ὑπὸ τῶν διαφόρων ὑπηρεσιῶν».

Πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑπουργεῖα, Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, Τραπέζας, Ἀνωνύμους Ἑταιρίας, Ὀργανισμούς, Ταμεῖα, Εἰδικοὺς Λ[αμοὺς, Ἐμπορικά, Βιομηχανικά, Βιοτεχνικά, Ἐπαγγελματικὰ καὶ Τεχνικὰ Ἐπιμελητήρια.

(Κοινοποιουμένη εἰς τοὺς κ. κ. Οἰκον. Ἐφόρους τοῦ Κράτους καὶ ἀνακοινουμένη εἰς τὴν Γεν. Ἐπιθεώρησιν Οἰκον. Ἐφοριῶν).

Μὲ βαθυτάτην λύπην ἐλάβομεν γνῶσιν ὅτι ὑπάλληλοί τινες τῶν ὑπηρεσιῶν ὑμῶν, κυρίως ἀνώτεροι καὶ ἀνώτατοι, παρέλειψαν τὴν ἐπίδοσιν φορολογικῆς δηλώσεως Σ', κατηγορίας τῶν καθαρῶν προσόδων, παρὰ τὴν ὑποχρέωσιν ἣν εἶχον λόγῳ τοῦ ποσοῦ τῶν ἀποδοχῶν των. Ἐπιθυμοῦντες νὰ ἀρθῇ τὸ ἄτοπον τοῦτο παρακαλοῦμεν, ὅπως καλέσητε τοὺς ὑφ' ὑμᾶς ὑπαλλήλους καὶ λάβωσιν ἐνυπογράφως γνῶσιν τῆς παρούσης, συστήσητε δὲ εἰς αὐτοὺς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν φορολογικῶν ὑποχρεώσεων των, ἐντὸς τῶν διὰ τῆς παρούσης τασσομένων προθεσμιῶν,—1. Διὰ τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. δ. 419[47 ὁ φόρος μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργατῶν, συνταξιούχων καὶ ὑπαλλήλων (ἰδιωτικῶν, νομικῶν προσώπων καὶ δημοσίων, πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν) τῶν κτηθεισῶν ἐντὸς ἑκάστου τῶν ἑπτὰ τριμήνων ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου 1947 μέχρι 30 Ἰουνίου 1949 ὡρίσθη ὡς ἀκολούθως :

Κλιμάκιον	Φορολογικὸς συντελεστὴς % κλιμακίου	Φόρος κλιμακίου	Σύνολον ἀποδοχῶν τριμήνου	Σύνολον φόρου ἑκάστου τριμήνου
1.500.000	—	—	1.500.000	—
1.500.000	1	15.000	3.000.000	15.000
3.000.000	5	150.000	6.000.000	165.000
3.000.000	15	450.000	9.000.000	615.000
3.000.000	25	750.000	12.000.000	1.365.000
Ὑπερβ)λον	40			

Ὡς ἀποδοχαὶ νοοῦνται ὁ μισθός, τὸ ἐπίδομα πολυετίας, οἰκογενειακῶν βαρῶν, βαθμοῦ, θέσεως, αἱ ὑπερωρίαι, τὰ ποσοστά, αἱ ἀμοιβαὶ ἐκ τῆς συμμετοχῆς εἰς τὰς ἐπιτροπάς, συμβούλια, αἱ συντάξεις, τὰ ἡμερομίσθια καὶ ἂν γένῃ πᾶσα ἀπολαβὴ εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα. Πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ φόρου ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ἀποδοχῶν ἐκπίπτονται αἱ κρατήσεις ὑπὲρ τῶν Μετοχικῶν Ταμείων.—2. Ἂν ὑπάλληλός τις ἐκτήσατο διὰ τὸ τρίμηνον 1[1[48—31[3[48 ἀποδοχὰς δραχ. 6.300.000 (6.300.000 μεῖον 100.000 κρατήσεις Μετοχικῶν Ταμείων) ὁ φόρος αὐτοῦ θὰ εἶναι :

Ἐπὶ δραχ.	6.000.000	φόρος	165.000
» »	200.000	15%	30.000
Σύνολον			195.000

3. Τὸ τοῦ ἐργοδότου ἢ τῆς ὑπηρεσίας παρακρατεῖται τὸ προσῆκον ποσὸν τοῦ φόρου καὶ καταβάλλεται ὑπ' αὐτῶν εἰς τὸ Δημόσιον. Διὰ τὸν ὑπάλληλον ἢ ἐργάτην ἢ συνταξιοῦχον δημιουργεῖται ὑποχρέωσις καταβολῆς συμπληρωματικῶς φόρου ἀπ' εὐθείας ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ Δημόσιον, ὁσάκις ὁ παρακρατηθεὶς φόρος εἶναι ποσὸν μικρότερον τοῦ ἀναλογοῦντος φόρου ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἀποδοχῶν συμφώνως πρὸς τὴν ἐν § 1 τῆς παρούσης κλίμακα. Εἰς τὸ ἀνωτέρω παράδειγμα, ἂν ὑποτεθῇ ὅτι ὁ παρακρατηθεὶς φόρος εἶναι δραχ. 47.000 (6.200.000—1.500.000—4.700.000 πρὸς 1%) δημιουργεῖται ὑποχρέωσις καταβολῆς συμπληρωματικῶς φόρου δραχ. 148.000 (195.000 μεῖον 47.000).—4. Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 16 § 1 τοῦ ἀ. ν. 324[45 παρέχομεν προθεσμίαν ὑποβολῆς ἐμπροθέσμου δηλώσεως διὰ τὰς ἀποδοχὰς ἑκάστου τῶν ἑπτὰ τριμήνων (1[10[1947—30[6[49) μέχρι καὶ τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1949. Ἡ δήλωσις θὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον τῆς ἀνεστώσης κατοικίας τοῦ ὑποχρέου ὑπαλλήλου κλπ. Ὁ ὀφειλόμενος φόρος ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τούτου θὰ καταβληθῇ εἰς ἕξ μηνιαίας δόσεις, ἐξ ὧν ἡ πρώτη ἂν τῇ δηλώσει ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου 1949, ἑκάστη δὲ τῶν ὑπολοίπων ἐντὸς ἑκάστου τῶν ἀμέσως ἑπομένων μηνῶν.—5. Μετὰ τὴν παρέλευσιν ἀπράκτου τῆς προθεσμίας ταύτης θὰ ἐνεργηθῇ ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων οἰκονομικῶν ἐφόρων σχετικὸς ἔλεγχος καὶ κατὰ τῶν μὴ ἐκπληρωσάντων τὴν ὑποχρέωσίν των ταύτην θὰ ληφθοῦν ἐξαιρετικῶς αὐστηρὰ μέτρα (πειθαρχικὴ δίωξις, δημοσίευσις τῶν ὀνομάτων των κλπ.), διότι εἶναι ἀπαράδεκτον ὑπάλληλοι καὶ μάλιστα δημόσιοι λειτουργοί, νὰ εἶναι παραβάται τοῦ φορολογικοῦ νόμου, ἐνῷ θὰ ἔδει λόγῳ τῆς ἰδιότητος καὶ τῆς μορφώσεως των νὰ ἀποτελοῦν τὸ ὑπόδειγμα συνεπῶν φορολογουμένων.—6. Ἐντέλλονται ὅλοι, πρὸς οὓς ἀπευθύνεται ἡ παροῦσα, ὅπως μέχρι 31 Ὀκτωβρίου 1949 ἀποστείλωσιν εἰς τὸν ἁρμόδιον οἰκονομικὸν ἔφορον κατάστασιν τῶν πάσης φύσεως προσθέτων ἀποδοχῶν, αἵτινες καταβληθήσαν εἰς δημοσίους καὶ ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου, εἰδικοῦ λογαριασμοῦ παραβόλων, Νομικῶν Προσώπων, Τραπεζῶν κλπ. δι' ἐργασίαν ἀφορῶσαν τὸ ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου 1947 μέχρι 30 Ἰουνίου 1949 χρονικὸν διάστημα. Εἰς τὴν σχετικὴν κατάστασιν θὰ ἀναγραφῇ τὸ ὀνοματεπώνυμον, ἡ ἰδιότης καὶ ἡ διεύθυνσις τοῦ ὑπαλλήλου καὶ τὸ ποσὸν τῆς ἀπολαβῆς διακεκριμένως δι' ἕκαστον τῶν ἑπτὰ τριμήνων. Δὲν θὰ περιληφθῶσιν εἰς τὰς ἀποσταλησομένας καταστάσεις τὰ ἐπιδόματα τὰ καταβαλλόμενα μετὰ τοῦ μισθοῦ διὰ τῶν αὐτῶν καταστάσεων (οἷον πολυετοῦς ὑπηρεσίας, οἰκογενειακῶν βαρῶν, βαθμοῦ ἢ θέσεως κλπ.).—Καθιστῶμεν προσωπικῶς ὑπευθύνους τοὺς ὑπηρεσιακοὺς προϊσταμένους ἑκάστου Ὑπουργείου διὰ τὰς Κεντρικὰς Ὑπηρεσίας ἢ ἑκάστης Ὑπηρεσίας ἢ Νομικοῦ Προσώπου ἢ Τραπέζης ἢ Ἀνωνύμου Ἑταιρίας κλπ. διὰ τὴν ἔγκαιρον ἀποστολὴν εἰς τὸν ἔφορον, τῶν στοιχείων τούτων.—7. Ἁρμόδιον οἰκονομικὸν ἔφορον, εἰς ὃν θὰ ἀποσταλῶσι τὰ στοιχεῖα, ὁρίζομεν : α) τὸν οἰκονομικὸν

ΝΟΜΟΙ - ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ - ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΙ - ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ — Περί έκπροσωπήσεως τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ο.Τ.Ε. διά τήν κύρωσιν τοῦ κανονισμοῦ προσωπικοῦ συμφώνως τῷ Ν. 3752.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 76 τῆς 8 Μαρτίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τάς διατάξεις: 1) τοῦ Ν.Δ. 1049|1949 ἄρθρ. 8 «περί συντάξεως τοῦ Γενικοῦ Κανονισμοῦ Προσωπικοῦ τοῦ Ο.Τ.Ε.», συμφώνως πρός τάς παραδεχθείσας ἀρχάς, τάς διεπούσας τό προσωπικόν τῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καί κατά τήν διαδικασίαν τῶν κειμένων διατάξεων περί προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας, 2) τοῦ Νόμου 3752 ἄρθρ. 2 παρ. 2 περί προαπαιτουμένης γνώμης τοῦ ἐνδιαφερομένου προσωπικοῦ διά τήν κύρωσιν, συμφώνως τῷ ἄρθρ. 1 τοῦ αὐτοῦ Νόμου, τοῦ Γενικοῦ Κανονισμοῦ Προσωπικοῦ καί 3) τήν ὑπ' ἀριθ. 80|1950 γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ ἐπί τῶν Τ.Τ.Τ. Ὑπουργοῦ, ἀποφασίσαμεν καί διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1.

Ἡ ἀνάδειξις ἐκπροσώπων τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ο.Τ.Ε. διά τήν κατά τά ἀνωτέρω κύρωσιν τοῦ Γενικοῦ Κανονισμοῦ Προσωπικοῦ ἐνεργεῖται συμφώνως πρός τάς κατωτέρω διατάξεις.

Ἄρθρον 2.

Τό προσωπικόν τοῦ Ο.Τ.Ε. τό ὠργανωμένον εἰς σωματεῖα ἤ ὀργανώσεις, ἐδρευούσας ἐν Ἀθήναις καί λειτουργούσας κατά τάς ἐκάστοτε ἰσχυούσας σχετικάς περί τούτων διατάξεις, ἐκπροσωπεῖται διά τε τήν ἀρχικήν κύρωσιν τοῦ ἀνωτέρω κανονισμοῦ προσωπικοῦ ὡς καί διά τήν μεταγενεστέραν τροποποίησιν ἤ συμπλήρωσιν δι' ἑνός μέλους ἐξ ἑκάστου σωματείου ὡς τακτικοῦ καί ἑτέρου ὡς ἀναπληρωματικοῦ τοιούτου, εἰδικῶς πρός τοῦτο ἐκλεγομένου, συμφώνως πρός τά κατά τό καταστατικόν ἑκάστου σωματείου ἰσχύοντα περί ἐκλογῆς τοῦ Διοικητικοῦ αὐτοῦ Συμβουλίου.

Τό προσωπικόν, τό μή περιλαμβανόμενον εἰς τά ὡς ἄνω ὠργανωμένα σωματεῖα, ἐκπροσωπεῖται δι' ἐκπροσώπων, ἑνός τακτικοῦ καί ἑνός ἀναπληρωματικοῦ, ἐκλεγομένων διά γενικῆς ψηφοφορίας, κατά τά κατωτέρω.

Διά τήν πρώτην ἐφαρμογήν, τό προσωπικόν ἀντιπροσωπεύεται κεχωρισμένως διά τόν κλάδον τῆς Ὑπεραστικῆς Ἐκμεταλλεύσεως καί τόν κλάδον Ἀστικῆς τοιαύτης, τούς ἀναληφθέντας παρά τοῦ Ο.Τ.Ε.

Ἄρθρον 3.

Διά τήν ἀνάδειξιν ἐκπροσώπων τοῦ μή ὠργανωμένου προσωπικοῦ διενεργοῦνται ἐκλογαί καθ' ἅπαν τό Κράτος καί κατά περιφερειακάς Διευθύνσεις τῆς τέως Ὑπεραστικῆς Ἐκμεταλλεύσεως ἤ κατά περιοχάς ἄλλως καθοριζομένας δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ ΤΤΤ.

Διά τῆς αὐτῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως συνιστᾶται τοπική Ἐπιτροπή ἐν τῇ ἕδρᾳ ἑκάστης τῶν καθοριζομένων περιοχῶν ἐκ δύο μελῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ο.Τ.Ε. ὑπό τήν προεδρίαν ἑνός ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Τ. Τ. Τ.

Ἐνώπιον τῶν Ἐπιτροπῶν τούτων καί εἰς ἡμέραν καί τόπον καθοριζόμενον ἐν τῇ ὑπουργικῇ ἀποφάσει διεξάγεται ἡ ψηφοφορία.

Δικαίωμα ψήφου ἔχει ἅπαν τό προσωπικόν τό ὑπηρετοῦν ἐν τῇ περιφερείᾳ ἑκάστης τοπικῆς Ἐπιτροπῆς καί μή περιλαμβανόμενον εἰς ὠργανωμένα σωματεῖα, διά μέν τήν ἀρχικήν κύρωσιν τοῦ κανονισμοῦ, ἐφ' ὅσον ὑπηρετεῖ εἰς τινα τῶν κλάδων τῶν ἀναληφθεισῶν παρά τοῦ Ο.Τ.Ε. ἐκμεταλλεύσεων (Ὑπεραστικῆς καί Ἀστικῆς) κατά τήν ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν τοῦ Ο.Τ.Ε., διά δέ τήν τυχόν μεταγενεστέραν τροποποίησιν ἤ συμπλήρωσιν, ἐφ' ὅσον συμπληρώνει ἐνιαύσιον ὑπηρεσίαν ἕνα μῆνα πρό τῶν ἐκλογῶν παρά τῷ Ο. Τ. Ε.

Ἐκλέξιμοι εἶναι ἐκ τοῦ προσωπικοῦ οἱ ἔχοντες τοὐλάχιστον διετῆ ὑπηρεσίαν παρά τῷ Ο Τ. Ε. ἤ ταῖς παρ' αὐτοῦ ἀναληφθείσαις ἐκμεταλλεύσεσι (Ἀστικῇ καί Ὑπεραστικῇ) καί ὑπηρετοῦντες ἐν Ἀθήναις.

Παρά τοῦ Ο Τ.Ε. συντάσσεται πίναξ τοῦ ὑπηρετοῦντος εἰς τήν περιοχήν ἑκάστης τοπικῆς Ἐπιτροπῆς προσωπικοῦ τοῦ δικαιουμένου κατά τά ἀνωτέρω ψήφου.

Βάσει τοῦ πίνακος τούτου, θεωρουμένου παρά τοῦ Ὑπουργοῦ Τ.Τ Τ. 15 ἡμέρας τοὐλάχιστον πρό τῶν ἐκλογῶν καί ἀποστελλομένου μεριμνῃ τοῦ Ὑπουργείου εἰς τόν πρόεδρον ἑκάστης τοπικῆς Ἐπιτροπῆς, διενεργεῖται ἡ ψηφοφορία.

Ἡ ψηφοφορία εἶναι μυστική διά ψηφοδέλτιου.

Τό ψηφοδέλτιον θά φέρῃ δύο κατ' ἀνώτατον ὅριον ὀνόματα ὑποψηφίων (ὀνοματεπώνυμον πλήρες), δύναται δέ νά εἶναι ἔντυπον δακτυλογραφημένον ἤ καί χειρόγραφον. Ἡ ἀναγραφή πλειόνων ὀνομάτων καθιστᾷ τό ψηφοδέλτιον ἄκυρον.

Ἕκαστος ψηφοφόρος ἐγκλείει ἐντός φακέλλου ἓν ψηφοδέλτιον συμπεπληρωμένον κατά τά ἀνωτέρω καί σφραγίζει τόν φάκελλον. Ὁ φάκελλος μονογραφούμενος ὑπό τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ρίπτεται παρά τοῦ ψηφοφόρου εἰς τήν ψηφοδόχον.

Μετά τήν λῆξιν τῆς ψηφοφορίας ἡ Ἐπιτροπή προβαίνει εἰς τήν ἀποσφράγισιν τῆς ψηφοδόχου καί ἐν συναχείᾳ τῶν ἐν αὐτῇ φακέλλων καί συντάσσει πρακτικόν ἀποτελεσμάτων. Ἐν τῷ πρακτικῷ θά ἀναγράφωνται πλήν τῶν ὀνομάτων τῶν ὑποψηφίων καί τῶν ψήφων οὓς ἔλαβεν ἕκαστος αὐτῶν, τῶν ἀκύρων ψηφοδελτίων καί αἱ τυχόν γενόμεναι ἐνστάσεις, ἐφ' ὧν ἀποφαίνεται ἀμέσως ἡ Ἐπιτροπή, ὡς καί πᾶσα ἄλλη λεπτομέρεια σχετική πρός τήν διενέργειαν τῆς ψηφοφορίας.

Τό ἐν τῇ ἕδρᾳ ἑκάστης τοπικῆς Ἐπιτροπῆς προσωπικόν ψηφίζει αὐτοπροσώπως, τό δέ ἐν τῇ περιφερείᾳ αὐτῆς δι' ἐκπροσώπου ἐγγράφως ἐξουσιοδοτημένου.

ἔφορον συγκεντρώσεως φορολογικῶν στοιχείων (Κανάρη —Ροδοβελτ) διά τήν περιφέρειαν τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, δ) τόν Ε' οἰκονομικόν ἔφορον διά τήν Θεσ|νίκην, γ) τόν Α' οἰκονομικόν ἔφορον διά τάς Πάτρας καί Βόλον καί δ) τόν οἰκονομικόν ἔφορον, εἰς τήν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου ἐδρεύει ἡ ὑπηρεσία κλπ. Διά τάς λοιπάς περιφερείας —Ὁ οἰκονομικός ἔφορος, ὅστις θά διαπιστώσῃ παράλειψιν ὑποβολῆς τῶν σχετικῶν καταστάσεων, ἐντέλλεται νά ἀναφέρῃ ἀμέσως εἰς τό Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν (Γ. Δ. Ἀμέσων Φόρων—Δ|οιν 2—τμῆμα Β'), διά νά λάβῃ ὁδηγίας περί τῶν μέτρων, ἅτινα δέον νά λάβῃ ἐναντίον ἑκάστου παραβάτου.—8. Ἔχομεν τήν τιμήν νά παρακαλέσωμεν, ὅπως οἱ κ. κ. Ὑπουργοί, εὐαρεστούμενοι, ἀνακοινώσωσι τήν παροῦσαν εἰς ὅλας τάς ὑπ' αὐτούς Ὑπηρεσίας, ὡς καί τούς ἐποπτευομένους ὑπ' αὐτῶν Ὀργανισμούς, Ταμεῖα κλπ.

Τὸ πρακτικὸν τῆς τοπικῆς Ἐπιτροπῆς μετὰ τῶν φακέλλων, τῶν ψηφοδελτίων, τῶν ἐξουσιοδοτικῶν ἐπιστολῶν καὶ τοῦ πίνακος ψηφοφόρων ὑποβάλλεται παρὰ τοῦ Προέδρου αὐτῆς κὸθημερὸν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Τ. Τ. Τ., Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν ἐκλογῆς ἐκπροσώπου προσωπικοῦ τοῦ Ο.Τ.Ε.

Ἄρθρον 4

Παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Τ.Τ.Τ. συνιστᾶται Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Τ.Τ.Τ. τῆς καθοριζούσης τὰς περιοχὰς ἐκλογῶν καὶ τοπικὰς Ἐπιτροπάς, ἀποτελουμένη ἐκ τριῶν μελῶν ὑπαλλήλων τῆς Γεν. Διευθύνσεως Τηλεπικοινωνιῶν ἐπὶ βαθμῷ τοὐλάχιστον τμηματάρχου α'.

Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπή, συγκεντροῦσα τὰ πρακτικὰ ἁπασῶν τῶν τοπικῶν Ἐπιτροπῶν, συντάσσει συγκεντρωτικὸν πρακτικόν, ἀγαγράφον τὰ ὀνόματα τῶν ὑποψηφίων καὶ τοὺς ψήφους ἃς ἔλαβεν ἕκαστος εἰς τὰς κατὰ τόπους περιοχάς.

Ὁ πρῶτος κατὰ σειρὰν ἐπιτυχίας εἶναι τὸ τακτικὸν μέλος τῆς ἀντιπροσωπείας καὶ ὁ δεύτερος τὸ ἀναπληρωματικὸν τοιοῦτον.

Τὸ ἀνωτέρω πρακτικὸν κυροῦται ἐντὸς πενθημέρου ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς αὐτοῦ παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Τ.Τ.Τ., δυναμένου νὰ ἀκυρώσῃ τὴν ἐκλογὴν καὶ διατάξῃ τὴν ἐπανάληψιν αὐτῆς ἀλλὰ τοῦτο μόνον διὰ οὐσιώδεις παραβάσεις τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος διατάγματος καὶ δι' ἃς περιοχὰς συντρέχουσι τοιαῦται.

Μετὰ τὴν κύρωσιν τοῦ πρακτικοῦ καὶ ἐντὸς εἴκοσι ἡμερῶν ἀπ' αὐτῆς δημοσιεύεται διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ, δι' ἧς ἀναγνωρίζονται τὰ ἐκλεγέντα ὡς τακτικὰ καὶ ἀναπληρωματικὰ μέλη τῆς ἀντιπροσωπείας.

Εἰς τὸν κύτὸν ἐπὶ τῶν Τ.Τ.Τ. Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22ᾳ Φεβρουαρίου 1950

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

17590]1375]1950 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 56 τῆς 1 Ἀπριλίου 1950)

«Περὶ καταβολῆς ἐφ' ἅπαξ χρηματικῆς παροχῆς εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῆς χώρας ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα 1950».

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 28]44, 866]1946 καὶ 1093]1946.

2) Τοῦ κωδ. Νόμου 5167]32, τοῦ Ν. Δ. 1254]49 καὶ τοῦ Α. Ν. 877]37,

3) Τὸ ἄρθρον 4 τῶν ἀπὸ 4-11-47 ἐθνικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

4) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 927]5-11-49 πρᾶξιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

5) Τὸν Νόμον 85]43 καὶ

6) Τὰς ὑπ' ἀριθ. 13400]46, 13443]47, 26202]48 καὶ 18531]49 ἀποφάσεις ἡμῶν

Ἀ π ο φ α σ ί ζ ο μ ε ν:

Ἄρθρον 1. —1. Μισθωτοί, παρέχοντες ἐξηρτημένην ἐργασίαν παρ' ἐργοδότῃ φυσικῷ ἢ νομικῷ προσώπῳ καὶ συνδεόμενοι μετ' αὐτοῦ διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀορίστου χρόνου, δικαιοῦνται, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα 1950, ἐφ' ἅπαξ χρηματικῆς παροχῆς ἴσης πρὸς τὸ ἥμισυ ἑνὸς μηνιαίου μισθοῦ, διὰ τοὺς ἐκ τούτων ἀμειβομένους διὰ μισθοῦ, καὶ πρὸς 15 (δέκα πέντε) ἡμερομισθίων διὰ τοὺς ἐκ τούτων ἀμειβομένους δι' ἡμερομισθίου.

2) Ἡ ὡς ἄνω παροχὴ ἁρμόζει τοῖς οἰκείοις ἐργοδόταις.

Ἄρθρον 2. — 1. Ἡ ὑπὸ τοῦ προηγουμένου ἄρθρου προβλεπομένη παροχὴ θέλει ὑπολογισθῇ ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ διαιτητικῶν ἀποφάσεων ἢ ἀποφάσεων ἐκδοθεισῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 28]44 καθορισμένων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, προσαυξημένων α) διὰ τῶν δι' ἀποφάσεων ἡμῶν χορηγηθεισῶν προσαυξήσεων καὶ β) διὰ τῶν ἐπιδομάτων καὶ προσαυξήσεων, τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἢ διαιτητικῶν ἀποφάσεων ἢ ἀποφάσεων ἐκδοθεισῶν βάσει τοῦ νόμου 28]44.

2. Ἐπιδόματα παρεχόμενα λόγῳ ὑπερωριακῆς ἀπασχολήσεως ἢ δι' ὁδοιπορικὰ ἔξοδα δὲν ὑπολογίζονται.

3. Δὲν ὑπολογίζονται ὁμοίως αἱ χορηγούμεναι τοιχόν εἰς εἶδος παροχαὶ καὶ ἡ τροφή, φωτισμός, οἰκισμός, ἔνδυσις ἢ τὰ ἀντίτιμον τούτων, ἐφ' ὅσον τοιαῦται παροχαὶ δὲν προβλέπονται ρητῶς ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ διαιτητικῶν ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων. Συνυπολογίζονται ὅμως αἱ τυχὸν διὰ τὰ ἀνωτέρω εἴδη ἐνεργούμεναι κρατήσεις ἐκ τῶν ἀποδοχῶν.

4. Εἰς ἃς περιπτώσεις ἡ ἀμοιβὴ τοῦ μισθωτοῦ καθορίζεται δι' ἐλευθέρας συμφωνίας, ἐλλείψει εἰδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας κλπ., διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1 θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν διὰ τοὺς ἐκ τούτων ὑπαλλήλους ἡ ἀπὸ 12-8-36 ἐθνικὴ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ὑπαλλήλων, ὡς αὕτη ἀναπροσηρμόσθη διὰ τῶν ἀπὸ 4-11-47 καὶ 1-12-47 ἐθνικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488]49 ἀποφάσεως ἡμῶν, διὰ δὲ τοὺς ἐργατοτεχνίτας καὶ ὑπηρέτας τὸ ἄρθρον 6 τῆς παρούσης.

Ἄρθρον 3. — 1. Τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1 δικαιοῦνται εἰς τὸ ἀκέραιον οἱ εἰς σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας τελοῦντες κατὰ τὴν 1ην Ἀπριλίου ἐ. ἔ. μισθωτοί, συναφείας πρὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1950.

2. Κἂν ἡ σύμβασις ἐργασίας συνήφθη μετὰ τὴν 1-1-1950 ἢ συναφθεῖσα προγενεστέρως ἐλύθη μετέπειτα καὶ μέχρι 1ης Ἀπριλίου 1950, ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1 τῆς παρούσης προβλεπομένη παροχὴ θὰ καταβληθῇ εἰς τοὺς δικαιούχους ταύτης μειουμένη κατὰ 1)15 δι' ἕκαστον μῆνα ἐλλειπούσης ἀπὸ 1-1-50 μέχρι 1-4-50 ἐργασίας.

3. Κλάσμα ὑπερβαῖνον τὸ 15ὸν μηνὸς θεωρεῖται συμπεπληρωμένος μήν.

4. Οἱ οἰκειοθελῶς ἀποχωρήσαντες τῶν ἐργασιῶν των μισθωτοί, ὡς καὶ οἱ ἀπολυθέντες ἄνευ ἀποζημιώσεως διά τινα τῶν λόγων τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2112, δὲν δικαιοῦνται τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1. Δὲν θεωρεῖται οἰκειοθελὴς ἀποχώρησις διὰ τὴν καταβολὴν τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1 ἡ συνεπείᾳ ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ ἐπελθοῦσα λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

5. Οἱ παρασχόντες ἐξηρτημένην ἐργασίαν κατὰ τὸ ἀπὸ 1-1-50 μέχρι καὶ 1-4-50 χρονικὸν διάστημα, περιοδικῶς, εἰς πλείονας τοῦ ἑνὸς ἐργοδότας δικαιοῦνται παρ' ἑκάστου ἐκ τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1 τῶν 1)15 δι' ἕκαστον μῆνα ἐργασίας.

Ἄρθρον 4.—1) Τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1 δικαιοῦνται καὶ οἱ ἐν καταστάσει α) ἀσθενείας β) στρατεύσεως (ἐφεδροι, κληρωτοί, ἐθελονταί) καὶ γ) ἀδείας τελοῦντες μισθωτοί, ἐφαρμοζομένων ἀναλόγως ἐπ' αὐτῶν τῶν λοιπῶν διατάξεων τῆς παρούσης.

2. Ἐπίσης δικαιοῦνται ταύτης ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω προϋποθέσεις, καὶ οἱ ἐπὶ μισθῷ Νομικοὶ Σύμβουλοι Ἀνων. Ἑταιριῶν καὶ ἐπιχειρήσεων ἐν γένει.

3. Τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρ. 1 δικαιοῦνται εἰς τὸ ἡ-

μιου και οί εις κατάστασιν διαθεσιμότητος τελούντες μισθωτοί, έφ' όσον είς την κατάστασιν ταύτην περιήλθον πρό της 15.2.50, άλλως έχουν έφαρμογήν και δι' αύτους αί διατάξεις του άρθρ. 3

"*Αρθρον 6.*—1) Οί εις σχέσιν έξηρτημένης έργασίας ώρισμένου χρόνου ή έργου διαταλέσαντες μισθωτοί κατά τό από 1.1.50 μέχρι και 1.4.50 διάστημα, δικαιούνται της παροχής του άρθρου 1 έν αναλογία πρός τό 1)15 ταύτης άνά 5 πραγματοποιηθέντα ήμερομίσθια.

2. Εις τάς διατάξεις της άνωτέρω παραγράφου υπάγονται και οί έργατοτεχνίται των δημοσίων έργων.

3. Έάν όμως ή σχέσις έργασίας των έν τη παραγρ. 1 του παρόντος άρθρου μισθωτών συναφθείσα πρό της 1-1-50 έξακολουθή ύφισταμένη την 1-4-50, ή παροχή του άρθρου 1. θά καταβληθή είς τό άκέραιον.

"*Αρθρον 6.*—1. Εις τους παρέχοντας έξηρτημένην έργασίαν εις μόνιμον έργοδότην έπ' άμοιβή κατ' μονάδα έργασίας ή παροχή του άρθρου 1 υπό τάς προϋποθέσεις των άρθρων 3,4,5 της παρούσης θά υπολογισθή βάσει ήμερομισθίου δραχ. 20.000 διά τους τεχνίτας και δραχ 15.000 διά τους άνειδικεύτους έργάτας, έφ' όσον υπό συλλογικών συμβάσεων έργασίας ή διαιτητικών αποφάσεων ή αποφάσεων του Ν. 2844 δέν προβλέπονται εύνοϊκώτερα βασικά ήμερομίσθια.

2. Εις τους υποδηματεργάτας και ραπτεργάτας ή παροχή του άρθρου 1 θά υπολογισθή βάσει ήμερομισθίου δραχ. 18.200 διά τους τεχνίτας και δραχ. 10.400 διά τους βοηθούς αύτων, καταβληθησεται δέ εις άμφοτέρους υπό του έργοδότου του τεχνίτου.

"*Αρθρον 7.*—1. Εις τους σταφυλεργάτας και τους έργάτας σταφίδος έν γένει θέλει καταβληθή, άντι της υπό του άρθρ. 1 προβλεπομένης παροχής, άνά 5 πραγματοποιηθέντα ήμερομίσθια κατά τό από 16.12.49 μέχρι και 1.4.50 διάστημα έν ήμερομίσθιον ή κλάσμα τούτου διά τά κάτω των πέντε πραγματοποιηθέντα, υπολογιζόμενον κατά τά έν άρθρ. 2 της παρούσης όριζόμενα, ή διά τους έκ τούτων άμειβομένους κατά τεμάχιον βάσει του πηλίκου της διαιρέσεως των πραγματοποιηθεισών είσπράξεων έν τω ώς άνω χρόνω διά του άριθμου των ήμερων καθ' άς έν αύτω είργάσθησαν

2. Πρός έξεύρεσιν των πραγματοποιηθέντων ήμερομισθίων των έπι τιμολογίω άμειβομένων έργατων σταφίδος Ήρακλείου, δέον όπως το σύνολον των πραγματοποιηθεισών από 16.12.49 μεχρι και 1.4.50 εισπράξεων διαιρεθή διά του υπό της από 5.12.47 οίκείας συλλογικής συμβάσεως έργασίας προβλεπομένου ήμερομισθίου μη δυναμένων να υπερβώσι τά 15 δι' έκαστον μισθωτόν.

"*Αρθρον 8.*—1. Οί έκ των μισθωτών του άρθρου 1 άμειβόμενοι διά ποσοστών ή φιλοδωρημάτων μόνον δέν δικαιούνται της υπό του άρθρου 1 προβλεπομένης παροχής.

2. Οί έκ τούτων άμειβόμενοι διά μικτου συστήματος υπό τάς προϋποθέσεις και διακρίσεις των προηγουμένων άρθρων δικαιούνται της παροχής του άρθρου 1, υπολογιζομένης έπι του μισθού.

3. Όμοίως δικαιούνται της παροχής του άρθρ. 1, συντρεχουσών και των λοιπών προϋποθέσεων της παρούσης, και οί άρτεργάται και οί άρτοϋπάλληλοι.

"*Αρθρον 9.*—Εις άς περιπτώσεις ή παροχή του άρθρου 1 ρυθμίζεται διαφορετικώς υπό συλλογικών συμβάσεων έργασίας ή διαιτητικών αποφάσεων, υπερισχύουν της παρούσης αί σχετικαί διατάξεις τούτων.

"*Αρθρον 10.*—Πρός άπόληψιν έκ μέρους των εις τάς φορτικάς έργασίας ασχολουμένων της εις τους λοιπούς μισθωτούς χορηγηθησομένης έφ' άπαξ παροχής έπι ταις έορταις του Πάσχα έτους 1950 και ένεκεν του ιδιοτύπου των έργασιών τούτων καθορίζομεν τά άκόλουθα :

1. Διά τους στερουμένους μονίμου έργοδότου και άμειβομένους έπι τιμολογίω έργάτας φορτ)τας λιμένων και ξηράς, σημειωτάς, ζυγιστάς και φύλακας έμπορευμάτων, αύξησιν του ισχύοντος έργατικου τιμολογίου άμοιβής των ή των πάσης φύσεως νομίμων αποδοχών των από 3ης Απριλίου 1950 μέχρι 3ης Μαΐου 1950 συμπεριλαμβανομένης κατά ποσοστόν 25 ο|ο.

2. Διά τους έν τη περιοχή του λιμένος Πειραιώς έργαζομένους έπι ήμερομισθίω ή τιμολογίω έργάτας, ώς οί σημειωταί, έργάται φορτηγίδων, φύλακες έμπορευμάτων, ζυγισταί γαιανθράκων, αύξησιν των πάσης φύσεως νομίμων αποδοχών των, κατά τό έν παραγράφω 1 του παρόντος όριζόμενον χρονικόν διάστημα, κατά ποσοστόν 25 ο|ο Έν περιπτώσει μή πραγματοποιήσεως εις τό άκέραιον έκ μέρους των έν τη προηγουμένω εδαφίω της διά τους λοιπους μισθωτούς όριζομένης έν άρθρω 1 παροχής, τό υπόλοιπον ποσόν θέλει καταβληθή παρά των οίκείων αύτων έργοδοτων κατ' αναλογίαν της παρ' αύτοις απασχολήσεώς των, κατά τά δι' αποφάσεως του Δ. Συμβουλίου του Ο.Α.Π. ορισθησόμενα

3. Πρός κάλυψιν της διά των έργολάβων φορτ)σεων λιμένων καταβληθησομένης ώς έκτάκτου παροχής είς τους παρ' αύτων κατά τας φορτ)σεις χρησιμοποιουμένους έργάτας πάσης κατηγορίας ώς στερουμένους μονίμου έργοδότου, προσαυξάνονται τά έν ισχύϊ έργολαβικά δικαιώματα τά καταβαλλόμενα παρά των φορτοπαραλητών των φορτίων κατά ποσοστόν 12 1/2 % διά τό έν παρ. 1 του παρόντος όριζόμενον χρονικόν διάστημα. Ωσαύτως πρός κάλυψιν της ώς άνω έκτάκτου παροχής των έργατοκαρραγωγέων (ηνιόχων) προσαυξάνονται κατά ποσοστόν 20 % τά ισχύοντα τιμολόγια της διά των μέσων τούτων μεταφοράς ειδών ή εμπορευμάτων καρραγώγια διά το έν παραγρ. 1 του παρόντος άρθρου όριζόμενον χρονικόν διάστημα.

"*Αρθρον 11.*—1. Των έπι τιμολογίω άμειβομένων και εις μή μόνιμον έργοδότην άπασχολουμένων μισθωτών, έκλοροσφαγέων, έργατων κατεργασίας έντέρων, άκατεργάστων δερμάτων κλπ. αύξάνονται τά τιμολόγια άμοιβής των διά τό χρονικόν διάστημα από 3.4.50 μέχρι και 2.5.50 κατά ποσοστόν 20 ο|ο.

2. Εις τους βρυλοχρωματιστάς και ματσακονιστάς, άντι της υπό του άρθρου 1 προβλεπομένης παροχής, θέλει καταβληθή άνά τέσσαρα πραγματοποιηθέντα κατά τό από 1.1.50 μέχρι και 1.4.50 διάστημα ήμερομίσθια, έν ήμερομίσθιον έκ δραχ. 22.000. Διά τά κάτω των τεσσάρων παρ' έκάστω έργοδότη πραγματοποιηθέντα ούδέν θέλει καταβληθή.

3. Εις τους έλευθέρους έργάτας του Ο.Α.Π. θά καταβληθή ώς χρηματική παροχή του άρθρου 1 της παρούσης έν (1) ήμερομίσθιον άνά τέσσαρα πραγματοποιηθέντα ήμερομίσθια παρ' έκάστου τούτων, κατά τό από 1.1.50 μέχρι 1.4.50 χρονικόν διάστημα.

"*Αρθρον 12.*—1. Η παροχή του άρθρου 1 συμφηφίζεται πρός πάσαν έπι σκοπώ δώρου διά τας έορτας του Πάσχα χορηγουμένην, πλήν της περιπτώσεως κρατήσεων έκ των αποδοχών του μισθωτου, έπι σκοπώ καταβολής τοιούτου δώρου, καθ' ήν αί κρατήσεις αύται θά καταβληθούν έπι πλέον της υπό του άρθρου 1 της παρούσης προβλεπομένης παροχής.

2. Έάν ό έργοδότης καταβάλλη εις τους παρ' αύτω απασχολουμένους μισθωτους μισθόν ή ήμερομίσθιον ύψηλότερον του καθοριζομένου υπό των συλλογικών συμβάσεων ή διαιτητικών αποφάσεων κλπ., τό έπι πλέον τούτο ποσόν δέν συμφηφίζεται πρός την παροχήν του άρθρου 1 της παρούσης.

"*Αρθρον 13.*—1. Εις τους κατά την 31-3-50 έπιδοτουμένους άνέργους του Ταμείου Ανεργίας και των παρ' άλλοις Οργανισμοίς Κοινωνικής Ασφαλίσεως λει-

τουργούντων κλάδων ἀνεργίας χορηγεῖται ἔκτακτον ἐπίδομα, λόγῳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα, ἴσον πρὸς τὸ ἐπίδομα ἑνὸς 15θημέρου.

2. Εἰδικῶς εἰς τοὺς κατὰ τὴν 12.2.50 ἐπιδοτηθέντας ἀνέργους καπνεργάτας χορηγοῦνται διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν δέκα ἡμερήσια ἐπιδόματα ἀνεργίας, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν 1.4.50 δὲν εὑρίσκονται εἰς σχέσιν ἐργασίας, πλὴν τῶν καπνεργατῶν Ἀγρινίου, διὰ τοὺς ὁποίους ὁρίζεται ἡ 8|4|50 ὡς χρονολογία ἀνεργίας.

Ἄρθρον 14. — Ἡ παροχὴ τοῦ ἄρθρου 1 ὑπόκειται εἰς πάσας τὰς νομίμους κρατήσεις ὑπὲρ τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν.

Ἄρθρον 15.—1. Ἡ ὑπὸ τῶν ἄρθρων 1-9 τῆς παρούσης προβλεπομένη παροχὴ θὰ καταβληθῇ μόνον ἐκ μιᾶς πηγῆς, ὡς ταύτης ὁριζομένης κατὰ τὰ ἑξῆς καταβάλλονται αἱ μεγαλύτεραι ἀποδοχαί.

2. Ἐν περιπτώσει συρροῆς ἰσοπόσων ἀποδοχῶν ἐκ πλειόνων πηγῶν, ἡ καταβολὴ τῆς παροχῆς ταύτης θὰ βαρύνῃ κατ' ἰσομοιρίαν ἑκάστην ἐξ αὐτῶν.

3. Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν μία τῶν κατὰ τὰς προηγουμένας παραγράφους πηγῶν εἶναι τὸ Δημόσιον ἢ Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου, ἡ παροχὴ αὕτη εἶναι καταβλητέα ἐκ τῶν ἄλλων πηγῶν.

Ἄρθρον 16.—Ἡ παροχὴ τῶν ἄρθρων 1-9 τῆς παρούσης θὰ καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου μέχρι τῆς 6ης Ἀπριλίου 1950, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπερβαίνει συνολικῶς τὸ ποσὸν τῶν δρχ. 300.000. Ἐὰν ὅμως τὸ σύνολον ταύτης ὑπερβαίνῃ τὰς 300.000 δραχμάς, τὸ ἐπὶ πλέον ποσὸν θὰ καταβληθῇ μέχρι τῆς 13ης Ἀπριλίου 1950.

Ἄρθρον 17.—Ἡ παροῦσα ἀπόφασις, ἰσχύουσα καθ' ὅλην τὴν Ἐπικράτειαν, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Ἀπριλίου 1950

57236|Σ.1478|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεως Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων Ἀττικῆς.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 83 τῆς 18 Φεβρουαρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ Ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἑρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀν. Νόμου 694|1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας», 2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1940 Νομ. Διατάγματος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», 3) Τὰς διατάξεις τῶν Ν. 95|1943 καὶ 580|1945, Ἀν. Νόμου 1022|1946, Νομ. Διατάγματος 229|1947, Ν. 520|48, Α. Νόμου 901|49, 4) Προτάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων Ἀττικῆς, ὑποβληθείσας ἡμῖν διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 182 καὶ 30 ἐ. ἔ. ἀναφορῶν του, 5) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 262 ἐ. ἔ., συνεδριάσεις 24ην καὶ 25ην τῆς 24ης Νοεμβρίου καὶ 1ης Δεκεμβρίου 1949, Περιόδου Β'), ἀποφαίζομεν, ὅπως τὸ Α' μέρος τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων Ἀττικῆς τροποποιηθῇ ὡς κατωθι:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

Πόροι τοῦ Ταμείου

Ἄρθρον 4.

Α' Πόροι τοῦ Ταμείου εἶναι οἱ ἑξῆς:

1. Εἰσφορὰ μηνιαία τοῦ ἐργοδότου ὑπολογιζομένη πρὸς 10 ο|ο ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν πάσης φύσεως εἰς χρῆμα ἀποδοχῶν τῶν ἠσφαλισμένων ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν, τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν, ἤτοι:

α) Ἐπὶ τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων μετὰ τῶν λόγῳ συμπληρώσεως τριετίας ὡς καὶ ἕνεκα προαγωγῶν, προαναβάσεων τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ ἐκάστοτε ἰσχύοντος Κανονισμοῦ τιμαριθμικῆς μισθοδοσίας τοῦ Προσωπικοῦ τῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων Ἀττικῆς,

β) Ἐπὶ τῶν πραγματοποιουμένων ἑκάστοτε δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν ἐκ χιλιομετρικῶν διανύσεων καὶ ἐξ ἀποζημιώσεως λόγῳ ἐνοικίου, ὡς αὗται καθορίζονται ὑπὸ τοῦ ἑκάστοτε ἰσχύοντος Κανονισμοῦ δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν,

γ) Ἐπὶ τῶν χορηγουμένων ἐπιδομάτων λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν,

δ) Ἐπὶ τοῦ κατ' ἔτος κατὰ πάγιον 30ιμον χορηγουμένου 13ου μισθοῦ,

ε) Ἐπὶ οἱασδήποτε ἄλλης εἰς χρῆμα ἀποδοχῆς χορηγουμένης ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου.

Ἡ ἀνωτέρω εἰσφορὰ καταβάλλεται εἰς τὸ Ταμεῖον ἐντὸς τῶν ἑπομένων ἀπὸ τῆς πληρωμῆς δέκα πέντε (15) ἡμερῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν μισθοδοτικῶν καταστάσεων τοῦ προηγουμένου μηνός, ἀντίγραφον τῶν ὁποίων κοινοποιεῖ ὁ ἐργοδότης πρὸς τὸ Ταμεῖον.

2. Τὸ προϊὸν τῆς συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου Γ.Σ.Κ. (1907) ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 1368|1918 ἐπιβαλλῆς τέλους 5 λεπτῶν ἐπὶ ἑκάστου ἐπιβατικοῦ εἰσιτηρίου ἁπλῆς διαδρομῆς καὶ 10 λεπτῶν μετ' ἐπιστροφῆς τοιούτου τῆς γραμμῆς Κηφισσίας καὶ Λαυρίου τῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων Ἀττικῆς.

3. Τὸ ἀναλογοῦν ὑπ' ἀριθ. 38519|1941 καὶ 38519|1942 κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Μεταφορῶν καὶ Ἐργασίας ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς ὑπ' ἀριθ. 47289|1941 καὶ 12816|Κ668|1943 τοιαύτας τῶν ἰδίων Ὑπουργῶν θεσπισθέντα τέλη ἐκ 5ο|ο καὶ 3ο|ο, ἤτοι ἐν συνόλῳ 8ο|ο ἐπὶ τῆς ἑκάστοτε τιμῆς τῶν ἐπιβατικῶν εἰσιτηρίων ἐν γένει τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῆς γραμμῆς Λαυρίου τῆς ἐνεργουμένης δι' οἱουδήποτε μεταφορικοῦ μέσου εἴτε ὑπὸ τῶν Σ.Π.Α.Π., εἴτε ὑπὸ τρίτων διὰ λογαριασμόν τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης, ἢ παρ' οἱουδήποτε ἑτέρου ποιουμένου χρῆσιν τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῆς γραμμῆς ταύτης.

4. Τὸ ἀναλογοῦν τῆς ὑπ' ἀριθ. 18610|589|1944 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Μεταφορῶν καὶ Ἐργασίας, συμπληρωθείσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 18618|590|1944 ὁμοίας, θεσπισθὲν τέλος 1 ο|ο ἐπὶ τῆς ἑκάστοτε τιμῆς τῶν ἐπιβατικῶν εἰσιτηρίων ἐν γένει τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν γραμμῶν ὁλοκλήρου τοῦ Σιδηροδρομικοῦ δικτύου τῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς—Πελοποννήσου τῆς ἐνεργουμένης δι' οἱουδήποτε μεταφορικοῦ μέσου, εἴτε ὑπὸ τῶν Σ.Π.Α.Π., εἴτε ὑπὸ τρίτων διὰ λογαριασμόν τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης ἢ παρ' οἱουδήποτε ἑτέρου ποιουμένου χρῆσιν τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἀνωτέρω γραμμῶν.

Κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν ὑπ' ἀριθ. 3, 4 καὶ 5 τελῶν, τὰ κλάσματα χιλιοδράχμου λογίζονται εἰς ἀκέραια χιλιόδραχμα.

Τὰ ὑπ' ἀριθ. 3, 4 καὶ 5 τέλη, εἰσπράττονται ἀποκλειστικῶς ὑπὲρ τοῦ Ταμείου καὶ ἀποδίδονται εἰς αὐτὸ παρὰ τῶν ὑποχρέων πρὸς τοῦτο κατὰ μῆνα, τὰ δραβδότερον δὲ ἐντὸς τοῦ ἑπομένου ἀπὸ τῆς εἰσπράξεως των.

5. Τὰ ἐπιβαλλόμενα πρόστιμα εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τεχνίτας καὶ ἐργάτας.

6. Τὸ προϊὸν τῶν τυχὸν ὡς ἀζητήτων ἀποκτωμένων ἀποσκευῶν καὶ ἐμπορευμάτων.

7. Οἱ τόκοι καὶ αἱ πάσης φύσεως πρόσοδοι τῶν κεφαλαίων τοῦ Ταμείου.

8. Διευκρινίζεται ὅτι ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω πόρων ἰσχύει καὶ ὁ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 11151|1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἱδρυθεὶς τοιοῦτος.

Ἡ παροῦσα, ἡς ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1950, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Φεβρουαρίου 1950.

5116|396|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως Κανονισμοῦ Διοικήσεως καὶ Παροχῶν τοῦ Κ.Α.Φ. Ξηρᾶς Ἀθηνῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 40 τῆς 2 Μαρτίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. Δ. 1254|1949 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τῶν περὶ φορτοεκφορτώσεως νόμων» καὶ 2) τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 4|31.1.1950 ἀναφορᾶς τοῦ Προέδρου τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς Κ.Α.Φ. Ξηρᾶς Ἀθηνῶν ὑποβληθὲν ἡμῖν πρακτικὸν τῆς ἀπὸ 24.1.50 συνεδριάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης περὶ ἀχθέντος Κανονισμοῦ Διοικήσεως καὶ Παροχῶν τοῦ Κεφαλαίου Ἀποζημιώσεως Φορτ)τῶν Ξηρᾶς Ἀθηνῶν, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὸν ὡς ἄνω ὑποβληθέντα ἡμῖν Κανονισμὸν Διοικήσεως καὶ Παροχῶν τοῦ Κεφαλαίου Ἀποζημιώσεως Φορτοεκφορτωτῶν Ξηρᾶς Ἀθηνῶν, ἔχοντα ὡς ἀκολούθως:

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΩΝ

Τοῦ Κεφαλαίου Ἀποζημιώσεως Φορτοεκφορτωτῶν Ξηρᾶς Ἀθηνῶν

ΜΕΡΟΣ Ι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Τίτλος. Ἕδρα. Σκοπὸς Διοικήσεως.

Ἄρθρον 1.

Τὰ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ κοιν. Νόμου 5167|93 «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας φορτ)κῶν ἐργασιῶν», ὡς αὐτὰι συνεπληρώθησαν καὶ ἐτροποποιήθησαν μεταγενεστέρως, συσταθὲν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 4351|11.3.47 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (Φ.Ε.Κ. τεῦχος Β' 59) 1947 Κεφάλαιον Ἀποζημιώσεως Φορ)τῶν Ξηρᾶς Ἀθηνῶν) ἑδρεύει ἐν Ἀθήναις καὶ διέπεται ὑπὸ τῶν ἐκάστοτε κειμένων διατάξεων καὶ τοῦ παρόντος κανονισμοῦ.

Ὅπου τοῦ παρόντος ἀναφέρεται Κ.Α.Φ. νοεῖται τὸ Κεφάλαιον Ἀποζημιώσεως Φορ)τῶν καὶ ὅπου Πρόεδρος, ὁ Πρόεδρος τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Κ.Α.Φ.

Ἄρθρον 2.

Σκοπὸς τοῦ Κ.Α.Φ. εἶναι ἡ παροχὴ μηνιαίου βοηθήματος ἢ ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως εἰς τὰ ἐν ἄρθρῳ 16 τοῦ παρόντος ἀναφερόμενα πρόσωπα, ἢ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας αὐτῶν ἐν περιπτώσει ἐξόδου τούτων ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος.

α) Λόγῳ ἀποκαταστάσεως ἰσορροπίας μεταξὺ προσφορᾶς καὶ ζητήσεως ἐργασίας καὶ

β) Διὰ λόγους ἀσφαλείας ἐν τῇ διεξαγωγῇ τῆς ἐργασίας (ἀναπηρία, γῆρας, θάνατος κλπ)

Ἄρθρον 3.

Τὸ Κ. Α. Φ. διοικεῖται ὑπὸ ἑπταμελοῦς Ἐπιτροπῆς ὁριζομένης δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ ἀποτελουμένης ἐκ δύο ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἐξ ὧν ὁ εἷς Πρόεδρος καὶ ὁ ἕτερος Ἀντιπρόεδρος, ἑνὸς ἐκπροσώπου τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου, ἑνὸς ἐκπροσώπου τοῦ Ἐπαγγελματικοῦ καὶ Βιοτεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου, δύο ἐκπροσώπων τῶν ἐργατῶν καὶ τοῦ παρὰ τῇ Ε.Γ.Φ.Σ. Ἀθηνῶν ἐκπροσώπου τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς.

Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη, ἀποκαλουμένη ἐν τῷ παρόντι «Διοικητικὴ Ἐπιτροπή», ἔχει εἰδικώτερον τὰς ἑξῆς ἁρμοδιότητας:

1) Διαχειρίζεται τὴν περιουσίαν τοῦ Κ.Α.Φ. συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, τῶν κειμένων Νόμων καὶ Ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἢ διαταγῶν.

2) Ἐπιμελεῖται τῆς κανονικῆς εἰσπράξεως τῶν πόρων αὐτοῦ.

3) Ἀποφασίζει ἐπὶ πάσης αἰτήσεως παροχῆς μηνιαίου βοηθήματος, ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως καὶ πάσης ἄλλης παροχῆς προβλεπομένης ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων καὶ μεριμνᾷ διὰ τὴν πληρωμὴν τούτων.

4) Ἐγκρίνει πᾶσαν δαπάνην σχετιζομένην μὲ τὴν λειτουργίαν ἐν γένει τοῦ Κ.Α.Φ., μὴ προβλεπομένην ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων.

5) Ἀποφασίζει περὶ τῆς τοποθετήσεως τῶν Κεφαλαίων του καὶ τῆς ἐκποιήσεως, ἀποθηκεύσεως ἢ ἐναγοριάσεως τῶν περιουσιακῶν στοιχείων.

6) Συμβιβάζεται ἢ παραιτεῖται ἀπὸ τοὺς δικαστικοὺς ἀγῶνας.

7) Ἐγκρίνει τὴν σύναψιν πάσης φύσεως συμβάσεων.

8) Καταρτίζει τὸν ἐτήσιον Προϋπολογισμὸν καὶ Ἀπολογισμὸν τοῦ Κ.Α.Φ., καὶ

9) Ἐπιμελεῖται τῆς λήψεως παντὸς μέτρου ἀποσκοποῦντος εἰς τὴν ἀρτιωτέραν ἐκπλήρωσιν τῶν σκοπῶν τοῦ Κ.Α.Φ.

Αἱ ἐπὶ σοβαρῶν ζητημάτων ἀποφάσεις τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς (ἐπενδύσεως Κεφαλαίων, ἐναγοριάσεως, ἀποθηκεύσεως, ἐκποιήσεως περιουσιακῶν στοιχείων κλπ.) δὲν ἐκτελοῦνται ἄνευ προηγουμένης ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

2) Ὁ Πρόεδρος ἢ τούτου κωλυομένου ὁ Ἀντιπρόεδρος διευθύνει τὰς συνεδριάσεις τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἐκπροσωπεῖ τὸ Κ.Α.Φ. ἐξωδίκως καὶ δικαστικῶς.

3) Τὸ Κ. Α. Φ. δὲν δεσμεύεται ἔναντι τρίτων, ἄνευ προηγουμένης ἀποφάσεως τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς.

4) Χρὴ γραμματέως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκτελεῖ εἷς τῶν τακτικῶν ὑπαλλήλων τοῦ Κ. Α. Φ. ἢ ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ὁριζόμενος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. Οὗτος τηρεῖ τὰ πρακτικὰ καὶ ἐπιμελεῖται τῶν σχετικῶν, κατὰ τὰς ὑποδείξεις τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς, ὑπηρεσιῶν.

5) Εἷς τῶν Πρόεδρον, Ἀντιπρόεδρον, Γραμματέα τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς χορηγεῖται μηνιαία ἀποζημίωσις ἴση πρὸς τὴν τοιαύτην τὴν καθοριζομένην ἑκάστοτε διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας διὰ τοὺς Προέδρους, Ἀντιπροέδρους καὶ Γραμματεῖς τῶν Ἐπιτροπῶν τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως τῶν ὑπαγομένων ὑπὸ τὸν ἔλεγχον καὶ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας. Εἰς τούτους καὶ τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς χορηγεῖται ἐπίσης κατὰ συνεδρίασιν ἀποζημίωσις, ἴση πρὸς τὴν διὰ τῆς ὡς ἄνω κοινῆς ἀποφάσεως καθοριζομένην τοιαύτην διὰ τὰ μέλη καὶ γραμματεῖς τῶν Ἐπιτροπῶν τῶν ὡς εἴρηται Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν.

Αἱ ἀμειβόμεναι συνεδριάσεις δὲν δύνανται νὰ ὑπερβοῦν κατὰ μῆνα τὰς τρεῖς (3).

6) Εἷς τοὺς ἀσκοῦντας τὴν ἐν γένει ἐποπτείαν καὶ ἔλεγχον ἐπὶ τῆς βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν πόρων τοῦ Κ.Α.Φ., Πρόεδρον Ε.Γ.Φ.Σ., Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς Κ.Α.Φ. ὡς καὶ τοὺς Ἀντιπροέδρους αὐτῶν δοάκις

ἀναπληρῶν τούτους εἰς τὰ καθήκοντα τῆς εἰσπράξεως τῶν πόρων, παρέχεται διὰ τὰς προαθέτους ταύτας ὑπηρεσίας των τὸ ποσοστὸν 4 ο/ο ἐπὶ τῶν πραγματοποιουμένων εἰσπράξεων καὶ ὑπὸ τὸν περιορισμὸν ὅτι τὸ ἐκ τοῦ ποσοστοῦ τούτου ἀναλογοῦν εἰς ἕκαστον χρηματικὸν ποσὸν δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ 1/2 τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν αὐτῶν.

Ἄρθρον 4.

1) Ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ συνέρχεται κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Προέδρου καὶ τούτου κωλυομένου τοῦ Ἀντιπροέδρου, θεωρεῖται δὲ ἐν ἀπαρτίᾳ, ἐφ' ὅσον παρίστανται τὰ 2/3 τοῦ συνόλου τῶν μελῶν αὐτῆς, ἐν οἷς ὁ Πρόεδρος ἢ Ἀντιπρόεδρος.

2) Αἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν τῶν παρόντων μελῶν διὰ φανερᾶς ψηφοφορίας, ἐν ἰσοψηφίᾳ δὲ νικᾷ ἡ γνώμη μεθ' ἧς ἐτάχθη ἡ ψῆφος τοῦ Προέδρου. Μυστικὴ ψηφοφορία ἐνεργεῖται, ὁσάκις τοῦτο κρίνει ἀπαραίτητον ὁ Πρόεδρος ἢ ζητεῖται παρὰ δύο μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας ἐν μυστικῇ ψηφοφορίᾳ ἡ πρότασις θεωρεῖται ἀπορριφθεῖσα.

3) Ἐὰν πρόκειται νὰ συζητηθῇ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ὑπόθεσις ἀφορῶσα ἰδιωτικὰ συμφέροντα μέλους τινὸς αὐτῆς ἢ συγγενοῦς αὐτοῦ μέχρι τετάρτου βαθμοῦ, τὸ μέλος τοῦτο δὲν δύναται νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν συζήτησιν καὶ τὴν ψηφοφορίαν.

Ἡ ἐπὶ τῆς ἐξαιρέσεως ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς λαμβάνεται μετὰ πρότασιν τοῦ ἐνδιαφερομένου ἢ παντὸς μέλους αὐτῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

Πόροι — Διαχείρισις.

Ἄρθρον 5.

Πόροι τοῦ Κ.Α.Φ. εἶναι:

α) Αἱ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 35940/46 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ὁριζόμεναι εἰσφοραί.

Αἱ εἰσφοραὶ αὗται ἀποτελοῦσιν εἰδικὴν ἐπιβάρυνσιν τῶν τιμολογίων φορτ)σεων ἐνσωματουμένη πρὸς ταύτα, εἶναι ὑποχρεωτικαὶ διὰ πάντα φορτωτὴν ἢ παραλήπτην καὶ ἀκολουθοῦσι πᾶσαν τυχὸν μεταγενεστέρως ἐνεργηθησομένην αὔξομείωσιν τῶν τιμολογίων.

β) Τὸ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8238/858/26.2.48 ἡμετέρας ἀποφάσεως ὁριζόμενον ποσοστὸν ἀτομικῆς εἰσφορᾶς τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν ἀσφάλισιν τῶν Κ.Α.Φ. ὑπαλλήλων τῶν ἐν λόγῳ Κεφαλαίων.

γ) Τὰ λόγῳ πειθαρχικῆς ποινῆς ἐπιβαλλόμενα πρόστιμα.

δ) Οἱ τόκοι τῶν παρὰ Τραπέζαις καταθέσεων ἢ ἄλλων ἐπενδύσεων τῶν Κεφαλαίων τοῦ Κ.Α.Φ. καὶ

ε) Πᾶσα πρόσοδος ἐκ χαριστικῆς αἰτίας.

Ἄρθρον 6.

1. Ἡ εἰσπραξις τῆς ὑπὲρ Κ.Α.Φ. ἐργοδοτικῆς εἰσφορᾶς ἐνεργεῖται μετὰ τῶν φορτ)κῶν δικαιωμάτων βάσει τριπλοτύπων εἰσπράξεως τῶν δικαιωμάτων τούτων, παρ' εἰσπρακτόρων ὁριζομένων ὑπὸ τῆς Ε.Ρ.Φ.Σ. καὶ ὑποδεικνυομένων ἐκ τῶν μελῶν τοῦ οἰκείου Σωματείου ὑπὸ τῆς Διοικήσεως αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν καταλληλοτέρων μελῶν τοῦ Σωματείου.

2. Παρ' ἑκάστῳ Σωματείῳ ἢ ὁμάδι Φορ)τῶν τηρεῖται βιβλίον εἰσπράξεως καὶ κατανομῆς τῶν ἐργατικῶν δικαιωμάτων, εἰς ὃ ἀναγράφονται καθ' ἑκάστην τὰ εἰσπραχθέντα ἐργατικὰ δικαιώματα τῶν διαφόρων ὁμάδων τοῦ Σωματείου, ἅτινα ἑκάστην ἑσπέραν μετὰ τὸ τέλος τῆς ἐργασίας θὰ ἀθροίζωνται καὶ ἐκ τοῦ συνόλου τούτων θὰ ἐξάγεται ἡ ἀναλογοῦσα ὑπὲρ Κ.Α.Φ. εἰσφορὰ ἐκ ποσοστοῦ 6ο/ο (ἐργοδοτικὴ καὶ ἐργατικὴ), τέλος δὲ ἡ κατανομὴ τοῦ ὑπολοίπου εἰς ἀναλογοῦντα εἰς τοὺς φορτ)τὰς μερίδια.

3. Ἡ ὡς ἄνω ὑπὲρ Κ.Α.Φ εἰσφορὰ παρακρατεῖται ὑπ' εὐθύνην τοῦ Σωματείου καὶ ἀποδίδεται εἰς τὸ Κ.Α.Φ. κατὰ διαστήματα ὁριζόμενα ὑπὸ τῆς Διοικήσεως αὐτοῦ, ἀπαραιτήτως δὲ ὁσάκις αἱ εἰσπράξεις ὑπερβαίνουν τὰς 500.000 δρχ.

Ἡ ἀπόδοσις αὕτη ἐνεργεῖται διὰ συνοπτικῆς καταστάσεως συνταχθησομένης βάσει τοῦ ἀνωτέρου βιβλίου εἰσπράξεως καὶ κατανομῆς ὑπὸ τοῦ Σωματείου καὶ βεβαιωμένης ἐν ἐπικεφαλίδι μέν:

α) τὸν τίτλον τοῦ Κ.Α.Φ. καὶ β) τὸν τίτλον τοῦ ἀποδιδόντος Σωματείου ἢ ὁμάδος, κατὰ στήλας δέ:

α) ἑκάστην ἡμερομηνίαν εἰσπράξεως ἐργατικῶν δικαιωμάτων,

β) τὸν ἀριθμὸν σελίδος τοῦ βιβλίου εἰσπράξεως καὶ κατανομῆς τούτων,

γ) τὰ εἰσπραχθέντα καθ' ἑκάστην ἡμερομηνίαν ἐργατικὰ δικαιώματα καὶ

δ) τὴν ἀναλογοῦσαν εἰς τὰ δικαιώματα ταῦτα ὑπὲρ Κ.Α.Φ. εἰσφοράν (6 ο/ο).

Ἡ συνοπτικὴ αὕτη κατάστασις μετὰ τὴν ἄθροισιν τῶν ἀνωτέρω ποσῶν (ἐργατικῶν δικαιωμάτων καὶ ὑπὲρ Κ.Α.Φ. εἰσφορᾶς) ὑπογράφεται ὑπὸ τοῦ ἐντεταλμένου διὰ τὴν ἀπόδοσιν ἐκπροσώπου τοῦ Σωματείου ἢ ὁμάδος καὶ θεωρεῖται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Σωματείου τούτου.

4. Ὁ ἐντεταλμένος μὲ τὴν εἰσπραξιν τῶν ὑπὲρ Κ.Α.Φ. εἰσφορῶν Πρόεδρος ἢ Ἀντιπρόεδρος ἐναργεῖ ταύτην βάσει τῶν ἀνωτέρω στοιχείων (βιβλίου εἰσπράξεως καὶ κατανομῆς ἐργατικῶν δικαιωμάτων, συνοπτικὴ κατάστασις) ἐκδίδων τριπλότυπον ἀπόδειξιν εἰσπράξεως εἰσφορῶν Κ.Α.Φ. ἠριθμημένην καὶ περιλαμβάνουσαν τὰ κατὰ τὴν κρίσιν τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς ἀναγκαιοῦντα στοιχεῖα θεωρῶν ἀντιστοίχως καὶ παραλλήλως καὶ τὰς ἀντιστοίχους σελίδας τοῦ ἀνωτέρω βιβλίου εἰσπράξεως καὶ κατανομῆς καὶ τὰς ἀναφερομένας ἐν τῇ οἰκείᾳ στήλῃ τῆς συνοπτικῆς καταστάσεως.

5. Ἡ μία τῶν τριπλοτύπων τούτων ἀποδείξεων παραδίδεται εἰς τὸν καταβάλλοντα τὰς ὑπὲρ Κ.Α.Φ. εἰσφοράς, ἡ δευτέρα ἀποτελεῖ παραστατικὸν στοιχεῖον διὰ τὴν ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κ.Α.Φ. ἔκδοσιν γραμματίου καταθέσεως πρὸς τὴν Τράπεζαν, τοῦ ἀπομένοντος μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ ὑπὸ τῆς παρ. 6 τοῦ ἄρθρου 3 ποσοστοῦ καθαροῦ πρὸς κατάθεσιν χρηματικοῦ ποσοῦ, καὶ ἡ τρίτη παραμένει εἰς τὸ παρὰ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κ.Α.Φ. τηρούμενον στέλεχος.

6. Εἰς τὰς ἀρχὰς ἑκάστου μηνὸς ἡ Τράπεζα ἀποστέλλει εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κ.Α.Φ. λογαριασμὸν κινήσεως αὐτοῦ κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα.

7. Ἀπαγορεύεται ἡ χρησιμοποίησις χρημάτων ἐκ τῶν εἰσπράξεων τοῦ Κ.Α.Φ. πρὸ τῆς καταθέσεως τούτων εἰς τὸν παρὰ τῇ Τραπέζῃ λογαριασμὸν αὐτοῦ.

8. Δύναται ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ νὰ καταθέτῃ τὰ κεφάλαια αὐτοῦ εἰς μίαν ἢ πλείονας τῶν ἐν Ἀθήναις ἀναγνωρισμένων Τραπεζῶν (Ἐθνικὴ, Ἑλλάδος, Ἀθηνῶν, Ἀγροτικὴ, Λαϊκὴ, Ἰονικὴ, Ἐμπορικὴ) ὁριζομένας δι' ἀποφάσεως αὐτῆς.

9. Τὴν ἐν γένει ἐποπτείαν καὶ τὸν ἔλεγχον ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων τῶν πόρων τοῦ Κ.Α.Φ. ἀσκεῖ παραλλήλως μετὰ τοῦ Προέδρου τῆς Ε.Ρ.Φ.Σ. καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς προσωπικῶς.

Ἄρθρον 7.

1. Ἡ πραγματοποίησις δαπανῶν λειτουργίας τοῦ Κ.Α.Φ. ὡς καὶ τῶν παρ' αὐτοῦ χορηγουμένων παροχῶν ἐνεργεῖται ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ ἐγκρινομένου προϋπολογισμοῦ κατὰ τὰ ἐν τῷ οἰκείῳ ἄρθρῳ ὁριζόμενα.

2. Ἡ ἀνάληψις ἐκ τῆς Τραπέζης τοῦ ἑκάστοτε ἀναλογοῦντος ποσοῦ διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν δαπανῶν καὶ παροχῶν ἐνεργεῖται βάσει τριπλοτύπων ἐνταλμάτων πληρωμῆς ὑπογραφομένων ὑπὸ τοῦ Προέδρου ἢ Ἀντι-

προέδρου καὶ ἑνὸς ἐκ τῶν μελῶν τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς ὁριζομένου μετὰ τοῦ ἀναπληρωτοῦ του δι' ἀποφάσεως αὐτῆς.

3. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω τριπλοτύπων ἐντάλματος τὸ ἓν παραλίβεται εἰς τὸν δικαιοῦχον ἢ τὸ παρ' αὐτοῦ ἐξουσιοδοτούμενον πρόσωπον διὰ τὴν ἐξόφλησιν ἐκ τῆς Τραπέζης τοῦ ἀναλογοῦντος χρηματικοῦ ποσοῦ, τὸ ἕτερον ἀποστέλλεται εἰς τὴν Τράπεζαν, ἵνα ἐάσῃ τοῦτον ἐνεργῆσῃ τὴν πληρωμήν, τὸ δὲ στέλεχος παραμένει εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κ.Α.Φ.

4. Ἡ Τράπεζα ἐνεργοῦσα τὴν ἐξόφλησιν τοῦ ἐντάλματος ἐπιστρέφει τοῦτο εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κ.Α.Φ. διὰ τὴν ἐπισύναψίν του εἰς τὰ λοιπὰ δικαιολογητικὰ τῆς ἐνεργηθείσης δαπάνης. Ἅτινα φυλάσσονται παρ' αὐτῇ κατὰ σειρὰν τῶν κεφαλαίων καὶ ἄρθρων τοῦ προϋπολογισμοῦ.

5. Αἱ προμήθειαι γραφικῆς ὕλης, ἐντύπων, ἐπίπλων καὶ σκευῶν, ὡς καὶ πάσης φύσεως ἐπισκευαί, ἐνεργοῦνται, ἐφ' ὅσον ἡ πρὸς τοῦτο δαπάνη δὲν ὑπερβαίνει τὰς 500.000 δραχμάς, κατόπιν ἐντολῆς τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς τοῦ Κ.Α.Φ. Ἐφ' ὅσον ἡ δαπάνη ὑπερβαίνει τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 500.000 καὶ μέχρι 2.000.000 δραχ., ἡ προμήθεια ἐνεργεῖται ἄνευ διαγωνισμοῦ παρὰ τῆς κατωτέρω ὁριζομένης Ἐπιτροπῆς Προμηθειῶν, κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς. Ἐφ' ὅσον ἡ ἀπαιτηθησομένη δαπάνη ὑπερβαίνει τὸ ποσὸν τῶν 2.000.000 δρχ. ἐνεργεῖται ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Προμηθειῶν, κατόπιν προχείρου μειοδοτικοῦ διαγωνισμοῦ, δημοσιευομένου ἐν περιλήψει εἰς δύο ἡμερησίας Ἐφημερίδας τῶν Ἀθηνῶν τρεῖς ἡμέρας πρὸ τῆς διενεργείας τοῦ διαγωνισμοῦ.

6. Ἡ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον Ἐπιτροπὴ Προμηθειῶν συνιστᾶται δι' ἀποφάσεως τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς καὶ ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ Προέδρου ἢ Ἀντιπροέδρου αὐτῆς καὶ ἐκ δύο τακτικῶν μετὰ ἰσαρίθμων ἀναπληρωματικῶν μελῶν, ἐξ ὧν τὸ ἓν ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τὸ ἕτερον ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἐργατῶν.

Ἄρθρον 8.

Τοποθέτησις τῶν Κεφαλαίων τοῦ Κ.Α.Φ.

1. Δι' ἀποφάσεως τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς ἐγκρινομένης ἁρμοδίως δύνανται τὰ ἀποθεματικὰ τοῦ Κ.Α.Φ. νὰ ἐπενδύωνται:

α) Εἰς Κρατικὰ χρεώγραφα ἢ μετοχὰς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ ἀγορὰ χρεωγράφων ἐνεργεῖται πάντοτε μέσῳ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, πρὸς ἣν δίδεται σχετικὴ ἔγγραφος ἐντολὴ κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς.

Τὰ εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ Κ.Α.Φ. χρεώγραφα κατατίθενται πρὸς φύλαξιν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Κ.Α.Φ. παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος.

β) Εἰς δραχμοπρόθεσμα δάνεια πρὸς τοὺς ὑπαγομένους εἰς τὸ Κ.Α.Φ. (φορεῖς), δοηθηματοδοτουμένους, προσωπικὸν Κ.Α.Φ.) ἐπὶ νομίμῳ τόκῳ ἐξοφλουμένα εἰς μηνιαίας δόσεις καθοριζομένας ἐν τῇ σχετικῇ ἀποφάσει καὶ ἐφ' ὅσον συντρέχουσιν ἐξαιρετικοὶ λόγοι χορηγήσεως τοιούτων δανείων, ὡς οἱ ἐν προκειμένῳ ὁριζόμενοι ὑπὸ ἐγκυκλίων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ ἐφ' ὅσον οἱ ἀνωτέρω κέκτηνται τὰς προϋποθέσεις δοηθοδοτήσεως καὶ τέλος ποσοστιαίου περὶ φορέων ἐφ' ὅσον ἡ Διοίκησις τῆς οἰκείας ὀργανώσεως θέλει ἐγγυηθῇ διὰ τὴν ἐξόφλησιν τοῦ δανείου.

γ) Εἰς ἀγορὰν προσοδοφόρων ἢ πρὸς ἐγκατάστασιν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κ.Α.Φ. ἀστικῶν ἀκινήτων κειμένων ἐντὸς τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως.

Ἄρθρον 9.

1. Διὰ τὴν ἀγορὰν ἀκινήτων ἀπαιτεῖται προηγουμένης ἐκτιμήσεως τῆς ἀξίας αὐτοῦ ἐνεργουμένη παρὰ τετραμελοῦς Ἐπιτροπῆς ἀπαρτιζομένης ὡς ἀκολούθως:

α) Ἐξ ἑνὸς τεχνικοῦ ἀνωτέρου Δημοσίου Ὑπαλλήλου.

β) Ἐξ ἑνὸς τῶν παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Κτηματικῇ Τραπέζῃ χρησιμοποιουμένων ἐκτιμητῶν καὶ

γ) Ἐκ δύο μελῶν τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς ὁριζομένων παρ' αὐτῆς.

2. Ἡ περὶ ἀγορᾶς ὡρισμένου ἀκινήτου ἀπόφασις τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς ὑπόκειται εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, πρὸς ὃ ὑποβάλλεται ὁλόκληρος ὁ φάκελλος τῆς ἀγορᾶς μετ' ἀντιγράφου τῶν σχετικῶν πρακτικῶν τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς, τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐκτιμητικῆς Ἐπιτροπῆς κλπ.

3. Ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας δικαιοῦται νὰ ἐνεργήσῃ κατὰ τὴν κρίσιν του νέαν ἐκτίμησιν τοῦ ἀκινήτου, αἱ δαπάναι τῆς ὁποίας βαρύνουσι τὸ Κ.Α.Φ.

4. Αἱ δαπάναι τῶν ἐκτιμήσεων βαρύνουσι τὸ Κ.Α.Φ., αἱ δὲ ἀμοιβαὶ τῶν ἐκτιμητῶν καθορίζονται δι' ἀποφάσεως τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς.

5. Τὰ μέλη τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς τὰ μετέχοντα εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν δὲν δικαιοῦνται οὐδεμιᾶς ἀποζημιώσεως.

6. Ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ δύναται νὰ προβαίνῃ εἰς ἀνοικοδόμησιν ἐπὶ ἰδιοκτήτων γηπέδων τοῦ Κ.Α.Φ ἢ νὰ καταβαλλῃ καὶ οἰκοδομῇ ἀκίνητα κτήματα αὐτοῦ ἢ νὰ ἀνακαινίζῃ ὁλικῶς ἢ μερικῶς τοιαῦτα μετ' ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας. Τὰ ἔργα ταῦτα ἐκτελοῦνται κατὰ τὰς διατάξεις περὶ ἀναγέρσεως δημοσίων κτιρίων.

Ἄρθρον 10.

Ὑπηρεσία τοῦ Κ.Α.Φ.

1. Ἡ ὑπηρεσία τοῦ Κ.Α.Φ. διεξάγεται παρὰ τοῦ τακτικοῦ ἢ ἐκτάκτου προσωπικοῦ αὐτοῦ, ὁριζομένου ἐπὶ τοῦ παρόντος ὡς ἀκολούθως:

α) Ἐξ ἑνὸς Γραμματέως τοῦ Κ.Α.Φ ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ Ὑπουργικοῦ ἀκολούθου ἢ Γραμματέως β' ἢ α' τάξεως ἢ Εἰσηγητοῦ.

β) Ἐκ μιᾶς Δακτυλογράφου ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ Ὑπουργικοῦ Γραφέως α' τάξεως ἢ ἀκολούθου ἢ Γραμματέως β'.

Γραμματεὺς τοῦ Κ.Α.Φ. ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ ἀκολούθου διορίζεται ὁ ἔχων τὰ ὑπὸ τοῦ Διατάγματος τῆς 27.9.40 «περὶ καταστάσεως τῶν εἰς τὰ Γραφεῖα Ἐργασίας Λιμένων ὑπηρετούντων ὑπαλλήλων» ὁριζόμενα προσόντα διὰ τὸν διορισμὸν Γραμματέως Γραφείων Ἐργασίας Λιμένων.

Δακτυλογράφος ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ Ὑπουργικοῦ Γραφέως α' τάξεως διορίζεται ἡ ἔχουσα τὰ ὑπὸ τῆς προηγουμένης παραγράφου ὁριζόμενα προσόντα, προσέτι δὲ καὶ ἐπαρκεῖς γνώσεις γραφομηχανῆς.

Ὁ διορισμὸς τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Κ.Α.Φ. εἰς τινα τῶν ἀνωτέρω θέσεων ἐνεργεῖται προτάσει τῆς Διοικήσεως τοῦ Κ.Α.Φ. δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δημοσιευομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Οἱ τὸ πρῶτον διοριζόμενοι ὑπάλληλοι τοῦ Κ.Α.Φ. θεωροῦνται ἐπὶ ἓν ἔτος ὡς δόκιμοι. Μετὰ τὴν πάροδον τοῦ ἔτους οἱ ἐκ τούτων κριθέντες ἱκανοὶ μονιμοποιοῦνται δι' ἀποφάσεως τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς ὑποκειμένης εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἐν περιπτώσει μὴ εὐδοκίμου ὑπηρεσίας ἀπολύονται κατὰ τὴν ὡς ἄνω περὶ μονιμοποιήσεως διαδικασίαν.

Τὸ εὐδόκιμον ἢ μὴ τῆς ὑπηρεσίας τῶν ὑπαλλήλων χαρακτηρίζεται δι' ἐκθέσεως τοῦ Προέδρου ἢ Ἀντιπροέδρου τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς.

Ἡ προαγωγὴ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Κ. Α. Φ. ἀπὸ βαθμοῦ εἰς βαθμὸν ἐνεργεῖται μετὰ τριετῆ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν ἐν ἑκάστῳ βαθμῷ, δι' ἀποφάσεως τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς ὑποκειμένης εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἄρθρον 11.

1. Τὸ ἤδη ὁπωσδήποτε ὑπηρετοῦν προσωπικὸν τοῦ Κ.Α.Φ., ἐφ' ὅσον ἀπασχολεῖται παρ' αὐτῷ ὑπὲρ τὸ ἔτος, ἐντάσσεται ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος, δι' ἀποφάσεως τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς, ὑποκειμένης εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, εἰς τινα τῶν ἀνωτέρω θέσεων καὶ βαθμῶν (Γραμματέως καὶ Δακτυλογράφου) ἀναλόγως τῶν προσόντων καὶ τοῦ εὐδοκίμου τῆς ὑπηρεσίας ἑκάστου. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ προγενεστέρα παρὰ τῷ Κ.Α.Φ. ὑπηρεσία των θεωρεῖται διανυθεῖσα εἰς τὸν εἰς ὃν ἐνταχθήσονται βαθμόν.

2. Δύναται δι' ἀποφάσεως τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς τόσον διὰ τὴν ἀρτιωτέραν ὀργάνωσιν τοῦ Κ. Α. Φ. ὅσον καὶ διὰ τὴν τήρησιν τῆς λογιστικῆς ὑπηρεσίας καὶ διὰ λόγους οἰκονομίας μέχρι τῆς θεσπίσεως θέσεως καὶ τοῦ διορισμοῦ προϊσταμένου τῆς λογιστικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κ.Α.Φ., νὰ ἀνατίθενται τὰ καθήκοντα ταύτα, ὡς καὶ τὰ τοῦ εἰσηγητοῦ τῶν θεμάτων, εἰς τινα τῶν παρὰ τῇ ἁρμοδίᾳ ὑπηρεσίᾳ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ὑπηρετούντων ὑπαλλήλων, ἐπὶ μηνιαίᾳ ἀποζημιώσει ὁριζομένῃ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ μὴ δυναμένῃ νὰ ὑπερβῇ τὰ 2/3 τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τῆς κυρίας του θέσεως.

3. Εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις καὶ δσάκις αἱ ἀνάγκαι τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κ.Α.Φ. ἐπιβάλλουσι τὴν παρ' αὐτῷ ἀπασχόλησιν καὶ ἑτέρου προσωπικοῦ δύναται νὰ ἀνατίθεται δι' ἀποφάσεως τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς καὶ ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἡ διεξαγωγὴ ὡρισμένων ὑπηρεσιῶν τοῦ Κ.Α.Φ. εἰς τὰ κατὰ τὴν κρίσιν της κατάλληλα πρόσωπα ἐπὶ μηνιαίᾳ ἀποζημιώσει ὁριζομένῃ ὑπ' αὐτῆς καὶ μὴ δυναμένῃ νὰ ὑπερβῇ τὰς δραχμὰς 500.000 μηνιαίως.

Ἄρθρον 12.

1. Πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ὑφισταμένων ὑπηρεσιακῶν ἀναγκῶν τὸ Κ.Α.Φ. δύναται δι' ἀποφάσεως τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς νὰ συνιστᾶται ὑπηρεσιακὸν συνεργεῖον ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Κ.Α.Φ., ἡ ἐμοιβὴ τοῦ ὁποίου θὰ βαρύνῃ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Κ.Α.Φ.Ξ. Ἀθηνῶν καὶ θὰ εἶναι ἴση πρὸς τὴν ἑκάστοτε καθοριζομένην διὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.

2. Ἡ διάρκεια τῆς λειτουργίας τοῦ συνεργείου ὁρίζεται δι' ἀποφάσεως τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τῆς ὑπηρεσίας, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν ἐργασίμων ἡμερῶν δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰς 20 κατὰ μῆνα, αἱ δὲ ὧραι συνεργείου τὰς 50 μηνιαίως.

3. Ἡ συμμετοχὴ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Κ.Α.Φ. εἰς τὸ συνεργεῖον βεβαιοῦται δι' ἐνημαστικῆς καταστάσεως, συνταχθησομένης παρὰ τοῦ προϊσταμένου τῆς ὑπηρεσίας καὶ θεωρουμένης παρὰ τοῦ Προέδρου τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Λογιστικὴ καὶ διαχειριστικὴ ὀργάνωσις τοῦ Κεφαλαίου.

Ἄρθρον 13.

1. Ἡ οἰκονομικὴ χρῆσις τοῦ Κ.Α.Φ. ἄρχεται τὴν πρώτην Ἰανουαρίου καὶ λήγει τὴν τριακοστὴν πρώτην Δεκεμβρίου ἑκάστου ἔτους.

2. Τὸ Κ.Α.Φ. τηρεῖ πάντα τὰ ἐν τῷ ἀπὸ 2/3/33 Ν. Διατάγματι «περὶ λογιστικῆς λειτουργίας τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως» καὶ ταῖς ἑκάστοτε ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Δ)τος τούτου ὁδηγίαις τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ὁριζόμενα σχετικὰ καὶ εἰδικὰ λογιστικὰ βιβλία.

Ἄρθρον 14.

Προϋπολογισμός, Ἰσολογισμὸς καὶ ἀπολογισμός. Ἔλεγχος.

1. Εἰς τὸ τέλος ἑκάστης χρήσεως συντάσσεται ὁ Προϋπολογισμὸς ἐσόδων, δαπανῶν καὶ παροχῶν τοῦ Κεφαλαίου τῆς ἑπομένης χρήσεως, καθ' ὃν τρόπον ὁρίζει τὸ ἀπὸ 14.7.37 Β. Δ)μα «περὶ τρόπου καταρτίσεως καὶ ἐγκρίσεως τοῦ Προϋπολογισμοῦ τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως» καὶ αἱ κατ' ἐφαρμογὴν τούτου ὁδηγίαι τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

2. Ὁ Προϋπολογισμὸς οὗτος μετὰ συζήτησιν καὶ ἀπόφασιν ἐπ' αὐτοῦ τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς τοῦ Κ.Α.Φ. ὑποβάλλεται πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας πρὸς ἔγκρισιν.

3. Ὁ ἐγκεκριμένος παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Προϋπολογισμὸς ἀναγράφεται εἰς ἴδιον βιβλίον, ὅπερ τηρεῖται ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κ.Α.Φ.

Ἄρθρον 15.

1. Ἐντὸς τοῦ πρώτου μηνὸς ἑκάστου ἔτους συντάσσεται ὁ Ἀπολογισμὸς καὶ Ἰσολογισμὸς τῆς διαχειρίσεως τοῦ Κεφαλαίου τῆς λήξάσης χρήσεως μετ' ἀπολύτου σαφηνείας, εἰς τρόπον ὥστε εὐχερῶς καὶ ἀσφαλῶς νὰ ἐξάγεται ἐξ αὐτοῦ ἡ ἀληθὴς οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ κεφαλαίου, ὡς λεπτομερέστερον ὁρίζεται εἰς τὸ ἀπὸ 3.3.39 Ν. Δ)μα «περὶ λογιστικῆς ὑπηρεσίας τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν» καὶ τὰς ἐπὶ τῇ βάσει τούτου σχετικὰς ὁδηγίας τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

2. Μετὰ τὴν κατὰ τ' ἀνωτέρω κατάρτισιν τοῦ Ἰσολογισμοῦ καὶ Ἀπολογισμοῦ ἑκάστης χρήσεως διενεργεῖται ἔλεγχος τῆς διαχειρίσεως τοῦ Κ.Α.Φ. παρ' ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς συνισταμένης κατ' ἔτος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ ἀποτελουμένης ἐξ ἑνὸς δημοσίου ὑπαλλήλου ὡς προέδρου, ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῶν ἐργοδοτῶν καὶ ἑτέρου τοιούτου τῶν ἐργατῶν, ὑποδεικνυομένων ὑπὸ τῶν οἰκείων ὀργανώσεων. Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη μετὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἐλέγχου συντάσσει εἰς διπλοῦν σχετικὴν ἔκθεσιν, ἣν ὑποβάλλει διὰ τοῦ προέδρου αὐτῆς εἰς τὴν Διοικητικὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Κ.Α.Φ.

Ἡ διοίκησις Κ.Α.Φ. μετὰ τ' ἀνωτέρω ἐγκρίνει τὸν Ἀπολογισμὸν καὶ Ἰσολογισμὸν τοῦ Κ.Α.Φ. τῆς ἐλεγχθείσης χρήσεως, οἷς μετ' ἀντιγράφου τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς ὑποβάλλει εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας πρὸς ἔγκρισιν.

3. Εἰς τὸν πρόεδρον καὶ τὰ μέλη τῆς ἐν λόγῳ Ἐπιτροπῆς καταβάλλεται ἀποζημίωσις διὰ τὸν ἔλεγχον ἑκάστης χρήσεως ἴση πρὸς τὴν τοιαύτην τὴν ὁριζομένην διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας διὰ τὸν ἔλεγχον τῆς διαχειρίσεως τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως τῶν ὑπαγομένων εἰς τὸν ἔλεγχον καὶ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

Παροχοί:

Ἄρθρον 16.

Ὑπαγόμενοι εἰς τὸ Κ.Α.Φ.

Εἰς τὸ Κ.Α.Φ. Ξηρᾶς Ἀθηνῶν ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς :

1. Πάντες οἱ ἐργάται φορ)ται οἱ ἐφοδιασθέντες ἢ ἐφοδιαζόμενοι διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος φορ)τοῦ ὑπὸ τῆς Ε.Ρ.Φ.Ξ.Α. βάσει τῶν κειμένων περὶ φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν διατάξεων καὶ ἐγγεγραμμένοι εἰς τὸ μητρῶον τῆς Ἐπιτροπῆς.

2. Οἱ εἰς τὴν Κομιστικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Τελωνείου Ἀθηνῶν καὶ Ἀερολιμένος Ἀθηνῶν ἀσχολούμενοι καὶ κατωχυρωμένοι ὡς ἀνωτέρω ἐργάται.

3. Οἱ ὑπάλληλοι τοῦ Κ.Α.Φ., ἐφ' ὅσον ἤθελον ζητήσει τοῦτο δι' αἰτήσεώς των.

Ἄρθρον 17.

Δικαιοῦχοι.

Δικαίωμα πρὸς ἀπόληψιν ἐκ τοῦ Κ.Α.Φ. μηνιαίου βοηθήματος ἢ ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως ἔχουσιν οἱ ἐργάται φορτ)ται, ὧν ἡ ἀπομάκρυνσις ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος ἐγένετο:

1. Διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς διεξαγωγῆς τῶν φορτ)κῶν ἐργασιῶν, ἤτοι λόγῳ:

α) Γήρατος τοῦ φορτοεκφορτωτοῦ.

β) Σωματικῆς ἢ διανοητικῆς ἀνικανότητος καὶ καθ' ὃ διάστημα ὑφίσταται ἡ ἀνικανότης, καὶ

γ) Ὁριστικῆς ἀφαιρέσεως τοῦ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος, λόγῳ πειθαρχικοῦ παραπτώματος.

δ) Δύνανται νὰ χορηγῶνται παροχαὶ εἰς τοὺς δικαιοδόχους ὑπὸ προϋποθέσεις λόγῳ προνοίας.

2. Πρὸς ἀποκατάστασιν σχετικῆς ἰσορροπίας μεταξὺ προσφορᾶς καὶ ζητήσεως ἐργασίας εἰς τὰς φορτ)τικὰς ἐργασίας.

Ἄρθρον 18.

Μηνιαῖον βοήθημα τύπου συντάξεως καὶ ἐφ' ἅπαξ ἀποζημίωσις.

1. Μηνιαῖον βοήθημα τύπου συντάξεως παρέχεται εἰς τοὺς εἰς τὸ Κ.Α.Φ. ἠσφαλισμένους εἰς τὰς κάτωθι περιπτώσεις:

α) Λόγῳ γήρατος.

β) Λόγῳ σωματικῆς ἢ πνευματικῆς νόσου, καθιστώσης τοῦτον ἀνίκανον διὰ τὴν περαιτέρω ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός του.

γ) Λόγῳ ἀτυχήματος ἐπισυμβάντος ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἢ ἕνεκα ταύτης καταστήσαντος τὸν παθόντα ἀνίκανον διὰ τὴν περαιτέρω ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός του.

2. Ἐφ' ἅπαξ ἀποζημίωσις χορηγεῖται εἰς τοὺς ὁριστικῶς ἀπομακρυνομένους τοῦ ἐπαγγέλματος.

α) Πρὸς ἀποκατάστασιν σχετικῆς ἰσορροπίας μεταξὺ προσφορᾶς καὶ ζητήσεως ἐργασίας εἰς τὰς φορτ)κὰς ἐργασίας, καὶ

β) Λόγῳ πειθαρχικῆς ποινῆς ἐπιβληθείσης κατὰ τὴν παράγραφον 4 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν.Δ. 1254)1949.

γ) Λόγῳ θανάτου ἠσφαλισμένου ἐν ἐνεργείᾳ.

δ) Λόγῳ θανάτου βοηθηματοδοτουμένου.

Ἄρθρον 19.

Προϋποθέσεις ἀπονομῆς μηνιαίου βοηθήματος.

Α'. Λόγῳ γήρατος.

Λόγῳ γήρατος παρέχεται μηνιαῖον βοήθημα εἰς τὸν συμπληρώσαντα τὸ ἑξηκοστὸν τέταρτον ἔτος τῆς ἡλικίας του ἢ τὸ 60ὸν τοιοῦτον ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν τῆς αἰκειοθελοῦς ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἀπομακρύνσεώς του ἐκ τῆς ἐργασίας τοῦ φορτ)τοῦ καὶ ἐφ' ὅσον εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ὁ ἠσφαλισμένος ἔχει ὑπερδεκαετῆ ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος ἐξ ἧς πενταετῆ συμμετοχὴν εἰς τὸ Κ.Α.Φ.

Β' Λόγῳ σωματικῆς ἢ πνευματικῆς νόσου:

Μηνιαίου βοηθήματος λόγῳ σωματικῆς ἢ πνευματικῆς νόσου παρέχεται εἰς τὸν συνεπείᾳ τῆς νόσου καταστάντα ἀνίκανον διὰ τὴν περαιτέρω ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός του.

Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁ δικαιοῦχος δέον νὰ ἔχῃ ὑπερδεκαετῆ τουλάχιστον ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος, ἐξ ἧς πενταετῆ συμμετοχὴν εἰς τὸ Κ.Α.Φ.

Ἡ ἀνικανότης διαπιστοῦται ὑπὸ τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς ἣν ὑποχρεωτικῶς παραπέμπονται πρὸς ἐξέτασιν οἱ αἰτούμενοι τὴν χορήγησιν μηνιαίου βοηθήματος λόγῳ ἀνικανότητος.

Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἡ Πρωτοβάθμιος Ἐπιτροπὴ τοῦ Ι.Κ.Α. ἤθελε κρίνῃ μερικῶς ἀνίκανον τὸν ἐξετασθέντα, δύναται ἐφ' ὅσον ἤθελε κριθῇ ὅτι οὗτος εἶναι ἀνίκανος διὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ φορτ)τοῦ νὰ παραπέμπεται πρὸς ἐξέτασιν εἰς τριμελῆ Ὑγειονομικὴν Ἐπιτροπήν, ἀποτελουμένην ἐκ τοῦ ἰατροῦ Ἐπαγγελματικῆς Ὑγιεινῆς τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἑτέρου ἰατροῦ ὁριζομένου ὑπὸ τῆς Διοικήσεως τοῦ Κ.Α.Φ. καὶ ἑτέρου ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ πρὸς ἐξέτασιν ἐργάτου. Ἡ ἀμοιβὴ τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης ὁριζομένη ἑκάστοτε δι' ἀποφάσεως τῆς Διοικήσεως τοῦ Κ.Α.Φ. βαρύνει τὸ Κ.Α.Φ.

Γ'. Μηνιαίου βοηθήματος δικαιοῦνται ὡσαύτως καὶ οἱ φορτ)ται εἰς περίπτωσιν ἀτυχήματος ἐπισυμβάντος ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἢ ἕνεκα ταύτης καταστήσαντος τὸν παθόντα ἀνίκανον διὰ τὴν περαιτέρω ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός του, τῆς ἀνικανότητος διαπιστουμένης καὶ ἐν προκειμένῳ ὡς ἀνωτέρω ἐν τῇ περιπτώσει Β'.

Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τὸ μηνιαῖον βοήθημα χορηγεῖται ἄνευ ἄλλης τινὸς προϋποθέσεως τόσον ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἔτη προϋπηρεσίας, ὅσον καὶ τὴν ἡλικίαν τοῦ παθόντος, πλὴν μόνον τῆς προϋποθέσεως ὅτι ὁ παθὼν κατὰ τὸν χρόνον καθ' ὃν ἐπῆλθε τὸ ἀτύχημα ἦτο ἐφοδιασμένος διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος νομίμως ἐκδοθέντος ὑπὸ τῆς Ε.Ρ.Φ.Ξ.

Οἱ τῶν περιπτώσεων Β' καὶ Γ' βοηθηματοδοτούμενοι καὶ ἄγοντες ἡλικίαν κατωτέραν τῶν 50 ἐτῶν ὑποβάλλονται ἀνὰ διετίαν εἰς ἐξέτασιν παρὰ τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς περὶ τῆς καταστάσεως τῆς ὑγείας των, συντασσομένης παρ' αὐτῆς σχετικῆς γνωματεύσεως, ἐφ' ἧς ἀποφασίζει ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ τοῦ Κ.Α.Φ. περὶ τῆς ἐξακολουθήσεως ἢ τῆς διακοπῆς τῆς βοηθηματοδοτήσεως. Ἐν περιπτώσει διακοπῆς τῆς ἐπιδοτήσεως ὁ ἐργάτης δύναται νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἐργασίαν.

Ἄρθρον 20.

Ποσὸν μηνιαίου βοηθήματος—Προσαυξήσεις.

1. Τὸ ποσὸν τοῦ βασικοῦ μηνιαίου βοηθήματος ὁρίζεται εἰς προπολεμικὰς δραχμὰς τρεῖς χιλιάδας ἑκατὸν (3.100), ἀναπροσαρμοζόμενον ἑκάστοτε πρὸς τὰ διὰ κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ὁριζόμενα διὰ τοὺς οἰκονομικῶς αὐτάρκεις Ὀργανισμοὺς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως τοὺς ὑπαγομένους ὑπὸ τὸν ἔλεγχον καὶ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

2. Τὸ οὕτω ἀναπροσαρμοζόμενον μηνιαῖον βοήθημα προσαυξάνεται κατὰ ποσοστὸν πέντε ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (5 0)ο) δι' ἕκαστον ὑπὲρ τὴν δεκαετίαν ἔτος ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος.

3. Προκειμένου περὶ φορ)τῶν, οἵτινες κατέστησαν ἀνίκανοι πρὸς ἐργασίαν, λόγῳ πνευμονικῆς φυματιώσεως ἢ τοιαύτης ἄλλης μορφῆς, δικαιοῦνται ἐπὶ πλέον τοῦ βασικοῦ μηνιαίου βοηθήματος καὶ τοῦ ἐπιδόματος φυματικῶν τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τῶν ἑκάστοτε ὡς ἄνω κοινῶν ἀποφάσεων.

4. Ἐὰν ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ Κεφαλαίου δὲν ἐπιτρέπῃ τὴν χορήγησιν τῶν ἐν τῷ ἀνωτέρω ἄρθρῳ ὁριζομένων ποσῶν μηνιαίου βοηθήματος καὶ ἐπιδομάτων, δύνανται δι' ἀποφάσεως τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς τοῦ Κεφαλαίου νὰ καταβάλλωνται κατωτέρα τούτων ποσά, τῆς μειώσεως ὑπολογιζομένης εἰς ἐνιαῖον διὰ πάντα κλιμάκια καὶ τὰ ἐπιδόματα ποσοστὸν ἐπὶ τοῖς ἑκατόν, καὶ ἀνάλογον πρὸς τὴν οἰκονομικὴν ἀντοχὴν τοῦ Κεφαλαίου.

Ἄρθρον 21.

Ὑπολογισμὸς χρόνου ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος.

1. Ὡς χρόνος ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος λογίζεται

κατ' ἀρχὴν ὁ χρόνος καθ' ὃν ὁ ἐργάτης φορτ)τὴς ξηρᾶς ἢ κομιστὴς ἦτο νομίμως ἐφοδιασμένος διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος ἢ προσωρινῆς ἀδείας ἐργασίας (σημειώματος).

2. Εἰς τὸν κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον χρόνον δύναται κατὰ τὴν ἀπόλυτον κρίσιν τῆς Διοικήσεως τοῦ Κ.Α.Φ.Ξ.Α. νὰ προσμετρηθῇ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει καὶ ὁ χρόνος ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος ὁ διανυθεὶς ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῶν περὶ φορτ)ήσεων Νόμων εἰς τοὺς φορτ)τὰς ξηρᾶς καὶ πρὸ τῆς ἐκδόσεως βιβλιαρίου ἢ προσωρινῆς ἀδείας, ἀποδεικνυομένου διὰ παντὸς ἐγγράφου ἀποδεικτικοῦ μίσου, ὡς καὶ δι' ἐνόρκου ἐνωπίου τοῦ Εἰρηνοδίκου βεβαιώσεως δύο μαρτύρων προερχομένων εἴτε ἐκ τῶν παρὰ τῇ Ε.Ρ. Φ.Ξ.Α. ταμιακῶν ἢ προέδρων ἐργατικῶν μελῶν, εἴτε ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἐμπόρων.

3. Ἡ ἀνωτέρω ἔνορκος βεβαίωσις ὡς καὶ πᾶν ἕτερον ἔγγραφον πιστοποιοῦν χρόνον ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος πρὸ τῆς ἐκδόσεως βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος ἢ προσωρινῆς ἀδείας ἐργασίας δέον νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κ.Α.Φ.Ξ.Α. ὑπὸ μὲν τῶν ἤδη ἐφοδιασμένων διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος ἐντὸς ἑξ μηνῶν ἀναρρεπτικῆς προθεσμίας, ἀρχομένης ἀπὸ τῆς καινοποιήσεως τοῦ παρόντος εἰς τὰ ἐνδιαφερόμενα Σωματεῖα, ὑπὸ δὲ τῶν μελλοντικῶς ἐφοδιασθησομένων διὰ τοῦ ὡς εἴρηται βιβλιαρίου πρὸ τῆς χορηγήσεως τούτου.

Ἄρθρον 22.

Διαδικασία ἀπονομῆς μηνιαίου βοηθήματος.

Οἱ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ παρόντος δικαιούμενοι νὰ τύχωσι μηνιαίου βοηθήματος δέον νὰ ὑποβάλωσιν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κ.Α.Φ. σχετικὴν αἴτησιν συνοδευομένην ὑπὸ τῶν ἀναγκαίων πιστοποιητικῶν καὶ εἰδικώτερον :

1. Διὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ γήρατος :

α) πιστοποιητικὸν περὶ τοῦ συνολικοῦ χρόνου ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος ὡς καὶ περὶ τοῦ χρόνου συμμετοχῆς τοῦ αἰτοῦντος εἰς τὸ Κ.Α.Φ. ἐκδιδόμενον ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κ.Α.Φ. βάσει τῶν παρ' αὐτῇ τηρουμένων στοιχείων καὶ

β) πιστοποιητικὸν τοῦ Δήμου ἢ Κοινότητος περὶ ἐγγραφῆς τοῦ αἰτοῦντος εἰς τὰ μητρῶα τῶν ἀρρένων.

2. Διὰ τὴν περίπτωσιν Β' τοῦ ἄρθρου 19.

α) πιστοποιητικὸν περὶ τοῦ συνολικοῦ χρόνου ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος ὡς καὶ περὶ τοῦ χρόνου συμμετοχῆς τοῦ αἰτοῦντος εἰς τὸ Κ.Α.Φ. ἐκδιδόμενον ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κ.Α.Φ.

β) γνωμάτευσιν τῆς Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 19, διαπιστοῦσαν τὴν σωματικὴν ἢ πνευματικὴν ἀνικανότητα τοῦ αἰτοῦντος διὰ τὴν ἄσκησιν περαιτέρω τοῦ ἐπαγγέλματος του.

3. Διὰ τὴν περίπτωσιν ἀνικανότητος συνεπείᾳ ἀτυχήματος ἐπισυμβάντος κατὰ τὴν ἐργασίαν.

α) πιστοποιητικὸν ὅτι ὁ αἰτῶν ἔτύγχανε φορ)τὴς ἐφοδιασμένος διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος.

β) ἔκθεσιν τῆς ὁμοδίας ὑπηρεσίας ἢ πορίσματος ἀνακρίσεων διὰ τὸ κατὰ τὴν ἐργασίαν καὶ τὰς συνθήκας ὑφ' ἃς ἐπισυνέβη τὸ ἐργατικὸν ἀτύχημα.

γ) γνωμάτευσιν τῆς Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 19 περὶ τῆς ἀνικανότητος τοῦ παθόντος.

Ἄρθρον 23

Προϋποθέσεις χορηγήσεως ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως

Α'. Ἐφ' ἅπαξ ἀποζημίωσις χορηγεῖται εἰς τοὺς ἀπομακρυνομένους τοῦ ἐπαγγέλματος φορτ)τὰς, λόγῳ πλεονασμοῦ, πρὸς ἀποκατάστασιν σχετικῆς ἰσορροπίας μεταξὺ προσφορᾶς καὶ ζητήσεως ἐργασίας εἰς τὰς φορτ)κὰς ἐργασίας καὶ ἔχοντας ὑπερδεκαετῆ ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος, ἐξ ἧς πενταετῆ συμμετοχὴν εἰς τὸ Κ.Α.Φ.

Β'. Ὁ λόγῳ πειθαρχικοῦ παραπτώματος τιμωρούμενος φορτ)τὴς, ὅστις ἀφαιρεῖται ὁριστικῶς τὸ βιβλιάριον ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος, δικαιοῦται ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως, ἐφ' ὅσον ἔχει ὑπερδεκαετῆ ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ φορ)τοῦ, ἐξ ἧς πενταετῆ συμμετοχὴν εἰς τὸ Κ.Α.Φ.

Ἄρθρον 24.

Διαδικασία χορηγήσεως ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως.

Διὰ τὴν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 18 παρ. 2 τοῦ παρόντος ἀπομάκρυνσιν φορτ)τοῦ δέον ἕκαστος νὰ συγκεντρώνῃ τὰ κατωθι στοιχεῖα, ἀποτελοῦντα τὰ ἀπαραίτητα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν χορήγησιν τῆς ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως :

1. Διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς, λόγῳ πλεονασμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐργατῶν, ἀπομακρύνσεως ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος πρὸς ἀποκατάστασιν σχετικῆς ἰσορροπίας μεταξὺ προσφορᾶς καὶ ζητήσεως ἐργασίας :

α) Πιστοποιητικὸν περὶ τοῦ χρόνου ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος ὡς κατοχυρωμένου ἐργάτου, ὡς καὶ περὶ τοῦ χρόνου συμμετοχῆς τοῦ ἀπομακρυνομένου εἰς τὸ Κ.Α.Φ., ἐκδιδόμενον ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κ.Α.Φ., βάσει τῶν παρ' αὐτῇ τηρουμένων στοιχείων καὶ,

β) ἠιτιολογημένην περὶ ἀπομακρύνσεως ἀπόφασιν τῆς Ε.Ρ.Φ.Ξ.Α.

2. Διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς λόγῳ πειθαρχικῆς ποινῆς ἀπομακρύνσεως, τὸ αὐτὸ ὡς ἄνω πιστοποιητικὸν περὶ τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας καὶ χρόνου συμμετοχῆς εἰς τὸ Κ.Α.Φ. τοῦ ἀπομακρυνομένου, ὡς καὶ κεκυρωμένον ἀντίγραφον τῆς περὶ ἐπιβολῆς ποινῆς ἀποφάσεως τῆς Ε.Ρ.Φ.Ξ.Α. ἢ ἄλλης ὁμοδίας Ἀρχῆς.

Ἄρθρον 25.

Ποσὸν ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως.

Α) Τὸ ποσὸν τῆς ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως διὰ τὴν περίπτωσιν Α' τοῦ ἄρθρου 23 ὁρίζεται εἰς 24 μηνιαῖα βοηθήματα, ἅτινα θὰ ἐλάμβανεν ὁ ἀπομακρυνόμενος ἐκ τῆς ἐργασίας ἐὰν ἐδικαιοῦτο μηνιαίου βοηθήματος ὑπολογιζομένου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

Β') Διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς λόγῳ ποινῆς ἀπομακρύνσεως ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος τὸ ποσὸν τῆς ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως ὁρίζεται δι' ἀποφάσεως τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς Κ. Α. Φ. καὶ κατ' ἀπόλυτον αὐτῆς κρίσιν, μὴ δυνάμενον νὰ ὑπερβῇ τὰ 12 μηνιαῖα βοηθήματα ὑπολογιζόμενα κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

Ἄρθρον 26.

Βοηθηματοδόσεις λόγῳ θανάτου - Δικαιοδόχοι.

1. Ἐν περιπτώσει θανάτου φορτ)τοῦ ἐφοδιασμένου διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος δικαιοῦνται τῆς ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως οἱ δικαιοδόχοι τοῦ θανόντος φορτ)τοῦ, ἐφ' ὅσον ὁ θανὼν εἶχεν ὑπερδεκαετῆ ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος ἐξ ἧς πενταετῆ συμμετοχὴν εἰς τὸ Κ. Α. Φ. πρὸ τῆς ἐκδόσεως ταῦ ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου διανυθέντος χρόνου ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος, ἀποδεικνυομένου συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ παρόντος.

Διὰ τὴν ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ χορήγησιν τοῦ μηνιαίου βοηθήματος ἀπαιτοῦνται τὰ κάτωθι δικαιολογητικά.

α) Ληξιαρχικὴ πρᾶξις θανάτου τοῦ ἀποβιώσαντος φορτ)τοῦ.

β) Πιστοποιητικὸν περὶ τοῦ συνολικοῦ χρόνου ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ φορτ)τοῦ, ὡς καὶ περὶ τοῦ χρόνου συμμετοχῆς τούτου εἰς τὸ Κ. Α. Φ., ἐκδιδόμενον ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κ. Α. Φ.

Ἐπὶ πλέον ἐπὶ ἐγγάμων ληξιαρχικὰς πράξεις γάμου καὶ γεννήσεως τῶν τέκνων τῶν προστατευομένων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος, ἐπὶ ἀγάμων δὲ ἢ ἐν χηρείᾳ τελούντων ἄνευ τέκνων πιστοποιητικὸν ἡλικίας τῶν γονέων τῶν ὑπερβάντων τὸ ὄγδοον ἔτος τῆς ἡλικίας των.

Ἐλλείψει ληξιαρχικῶν πράξεων γεννήσεων τῶν προστατευομένων τέκνων ἢ ἀδελφῶν πιστοποιητικὸν τῶν ἁρμοδίων Ἀρχῶν.

2. Ἐπίσης εἰς περίπτωσιν θανάτου βοηθηματοδοτηθέντος ἐκ τοῦ Κ. Α. Φ. διὰ μηνιαίου βοηθήματος δικαιοῦνται ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως οἱ δικαιοδόχοι τοῦ θανόντος βοηθηματοδοτουμένου.

Εἰς ἀμφοτέρας τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις ὡς δικαιοδόχοι λογίζονται τὰ πρόσωπα τὰ ἀναφερόμενα ἐν τῷ ἑπομένῳ ἄρθρῳ 27 τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 27.
Δικαιοδόχοι.

1. Ὡς δικαιοδόχοι τοῦ θανόντος ἐν ἐνεργείᾳ ἢ βοηθηματούχου ἐργάτου θεωροῦνται:

α) Ἡ νόμιμος σύζυγος, ἐφ' ὅσον κατὰ τὸν χρόνον τοῦ θανάτου τοῦ φορτ]τοῦ δὲν εἶναι διεζευγμένη δι' ὁριστικῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως, τὰ ἐκ νομίμου γάμου τέκνα, τὰ μὲν ἄρρενα μέχρι συμπληρώσεως τοῦ 17ου ἔτους τῆς ἡλικίας των, τὰ δὲ θήλεα ἐφ' ὅσον εἶναι ἄγαμα καὶ κάτω τῶν 30 ἐτῶν ἡλικίας, καὶ τέλος τὰ ἐκ νομίμου γάμου τέκνα ἀνεξαρτήτως προϋποθέσεων, ἐφ' ὅσον εἶναι ἀποδεδειγμένως ἀνάπηρα ἢ ἀνίκανα πρὸς ἐργασίαν.

β) Οἱ γονεῖς, ἐφ' ὅσον ὑπερέβησαν τὸ ὄγδοον ἔτος τῆς ἡλικίας των, ἢ εἶναι ἀνίκανοι πρὸς ἐργασίαν.

2. Ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν κατὰ τὸν χρόνον τοῦ θανάτου τοῦ δικαιοπαρόχου δικαιοῦχα πρόσωπα τῆς πρώτης κατηγορίας (σύζυγος ἢ τέκνα), ἀποκλείονται τὰ πρόσωπα τῆς δευτέρας. Μὴ ὑπαρχόντων προσώπων τῆς πρώτης κατηγορίας, καλοῦνται τὰ πρόσωπα τῆς δευτέρας κατηγορίας (γονεῖς).

3. Ἐν περιπτώσει ὑπάρξεως πλειόνων τοῦ ἑνὸς δικαιοδόχων τῆς αὐτῆς κατηγορίας, ἡ ἐφ' ἅπαξ ἀποζημίωσις κατανέμεται κατ' ἰσομοιρίαν μεταξὺ πάντων τούτων.

Ἄρθρον 28.

Εἰς τὰς ἐν ἄρθρῳ 26 τοῦ παρόντος ὁριζομένας περιπτώσεις ἡ ἐφ' ἅπαξ ἀποζημίωσις ἰσοῦται:

α) Διὰ τοὺς δικαιοδόχους θανόντας φορτ]τοῦ τοῦ μὴ ἐκ τοῦ Κ.Α.Φ. βοηθηματοδοτηθέντος πρὸς 24 (εἴκοσι τέσσαρα) μηνιαῖα βοηθήματα, ἅτινα ἐλάμβανεν ὁ θανὼν φορτ]τής, ἐὰν ἐδικαιοῦτο κατὰ τ' ἀνωτέρω μηνιαίου βοηθήματος.

β) Διὰ τοὺς δικαιοδόχους τοῦ ἀποβιοῦντος φορτ]τοῦ τοῦ λαμβάνοντος μηνιαῖον βοήθημα ἐκ τοῦ Κ.Α.Φ. πρὸς δώδεκα (12) μηνιαῖα βοηθήματα, ἐφ' ὅσον οὗτος εἶχε βοηθηματοδοτηθῇ ἐκ τοῦ Κ.Α.Φ. ἐπὶ 12 τοὐλάχιστον μῆνας. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ὁ ὡς ἄνω ἀριθμὸς τῶν 12 μηνιαίων βοηθημάτων προσαυξάνεται κατὰ τόσα μηνιαῖα βοηθήματα, ὅσοι εἶναι οἱ ὑπολειπόμενοι μῆνες πρὸς συμπλήρωσιν 12μήνου βοηθηματοδοτήσεως τοῦ θανόντος.

Ἄρθρον 29.

Αἱ ὑπὸ τοῦ παρόντος ὁριζόμεναι παροχαὶ ἀπονέμονται μόνον κατόπιν ἠτιολογημένης ἀποφάσεως τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς τοῦ Κ.Α.Φ. ἐν ᾗ ἀπαραιτήτως μνημονεύονται αἱ δικαιολογοῦσαι τὴν χορήγησιν τῆς παροχῆς διατάξεις.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπιλαμβάνεται τῆς ἀπονομῆς παροχῆς κατόπιν συντόμου ἐκθέσεως τοῦ προϊσταμένου τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κ.Α.Φ. ἢ τοῦ παρὰ τῇ Ἐπιτροπῇ εἰσηγητοῦ, ἐν ᾗ ἐκτίθενται τὰ καθ' ἕκαστον στοιχεῖα καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ θέματος πρότασις ἢ γνώμη αὐτοῦ.

Ἡ ἐν λόγῳ ἔκθεσις μετ' ἀντιγράφου τῆς ληφθείσης ὑπὸ τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς τοῦ Κ. Α. Φ. ὁριστικῆς ἀποφάσεως ἐπισυνάπτονται εἰς τὸν φάκελλον τοῦ αἰτοῦντος τὴν παροχὴν ἢ βοηθηματοδοτουμένου, εἰς ὃν φυλάσσονται ἅπαντα τὰ ἀφορῶντα τὸ θέμα στοιχεῖα (ἔγγραφα, πιστοποιητικά, γνωματεύσεις κλπ.), ἅτινα ἀποτελοῦσι τὰ βασικὰ ἀπαραίτητα δικαιολογητικὰ τῆς ἀπονομῆς ἢ τῆς μὴ παροχῆς.

Ἡ περὶ ἀπονομῆς ἢ μὴ ἀπόφασις τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς τοῦ Κ.Α.Φ κοινοποιεῖται ἐπὶ ἀποδείξει εἰς τὸν ἐνδιαφερόμενον, ὅστις δύναται νὰ ἐκκαλέσῃ ταύτην ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως ἐνώπιον τῆς παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας λειτουργούσης Ἐπιτροπῆς Ἐφέσεων, ἀποτελουμένης ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ὡς Προέδρου ἑνὸς ἐργοδοτικοῦ ἀντιπροσώπου ὑποδεικνυομένου ὑπὸ τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν, ἑνὸς ἐργατικοῦ ἀντιπροσώπου ὑποδεικνυομένου ὑπὸ τῆς Ὁμοσπονδίας Φορτ]τῶν Ἑλλάδος.

Χρέη εἰσηγητοῦ Γραμματέως ἐνεργεῖ ὁ ἁρμόδιος τμηματάρχης τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

Ἡ ἀμοιβὴ τῆς Ἐπιτροπῆς καθορίζεται κατὰ τὰ ὑπὸ τῶν κοινῶν ἀποφάσεων ὁριζόμενα, καταβάλλεται δὲ κατ' ἀναλογίαν τῶν ἀποθεματικῶν τοῦ Κ.Α.Φ, κατὰ τὰ δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ ὁριζόμενα κατ' ἔτος.

Ἄρθρον 30.

Ἡ καταβολὴ τῶν μηνιαίων βοηθημάτων ἄρχεται ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ ἑπομένου ἐκείνου καθ' ὃν ἔλαβε χώραν τὸ γεγονός, τὸ θεμελιοῦν τὴν παροχὴν (βοήθημα) ἐξαιρέσει τῆς περιπτώσεως ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, καθ' ἣν ἡ καταβολὴ τοῦ μηνιαίου βοηθήματος ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἑπομένης ταύτου ἡμέρας, ὑποχρεουμένου τοῦ παθόντος ν' ἀναφέρῃ ἀμελλητὶ περὶ τοῦ ἀτυχήματος ἐντὸς τοῦ 48ώρου.

Ἄρθρον 31.

Εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν ἀποβιούντων φορτ]τῶν βοηθηματοδοτουμένων ἡ μὴ καταβάλλεται ὡς ἔξοδα κηδείας ποσὸν ἴσον πρὸς δύο (2) μηνιαῖα βοηθήματα, ὅπερ ἐλάμβανεν ἢ ἐδικαιοῦτο λαμβάνειν ὁ ἀποθανών.

Ἄρθρον 32.

Γενικαὶ Διατάξεις.

Τὸ μηνιαῖον βοήθημα ἢ ἐφ' ἅπαξ ἀποζημίωσις καταβάλλεται προσωπικῶς εἰς τὸν δικαιοῦχον ἢ τὸν νόμιμον αὐτοῦ πληρεξούσιον εἰς τὸ τέλος ἑκάστου μηνός, βάσει ἀποδείξεων ἢ καταστάσεων (προκειμένου περὶ πληρωμῆς τὴν αὐτὴν ἡμέραν πλειόνων βοηθηματοδοτουμένων), αἵτινες ἐπισυνάπτονται εἰς τὸ πρὸς τοῦτο ἐκδοθὲν ἔνταλμα πληρωμῆς τῆς ἡμέρας ἐκείνης.

Αἱ ἀποδείξεις ἢ καταστάσεις χαρτοσημαίνονται νομίμως.

Αἱ χορηγούμεναι βάσει τοῦ παρόντος πάσης φύσεως παροχαὶ παραγράφονται μετὰ παρέλευσιν τριετίας ἀφ' ἧς κατέστησαν ἀπαιτηταί.

Ἄρθρον 33.

Οἱ κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐκ τοῦ Κ.Α.Φ. ἐπιδοτούμενοι διὰ μηνιαίου βοηθήματος ἐφοδιάζονται παρὰ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κ.Α.Φ. διὰ «βιβλιαρίου βοηθηματοδο-

τήσεως», ὁ τόπος εἰς οὗ ὁποίου βρίσκεται ὑπὸ τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς τοῦ Κεφαλαίου.

Κατὰ Ἰανουάριον ἑκάστου ἔτους οἱ διὰ μηνιαίου βαθμήματος ἐπιδοτούμενοι δέον να προσαγάγωσι βεβαίωσιν τῆς ὁμοδίας Ἀρχῆς περὶ τοῦ ἀμεταβλήτου τῶν προϋποθέσεων τῆς χορηγουμένης παροχῆς.

Ἄρθρον 34.

Οἱ τυχόντες ἐκ τοῦ Κ. Α. Φ. παροχῆς (μηνιαίου βαθήμα, ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεις) δὲν δύνανται τοῦ λοιποῦ ν' ἀναλάβωσιν οἱανδήποτε ἐργασίαν σχέσιν ἔχουσαν μὲ τὰς φορτίσεις καὶ ρυθμιζομένην κατὰ τὰς περὶ φορτίσεων ἐργασιῶν κειμένας διατάξεις.

Ἄρθρον 35.

Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος πάντες οἱ φορτίται ἐντὸς ἑξαμήνου δέον νὰ προσκομίσωσι τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ Κ. Α. Φ. τὰ ἐν ἄρθρῳ 21 σχετικὰ στοιχεῖα περὶ τοῦ χρόνου τῆς ἐργασίας αὐτῶν ὡς φορτίτων, τοῦ διανυθέντος πρὸ τῆς χορηγήσεως αὐτοῖς ὑπὸ τῆς Ε. Ρ. Φ. Ξ. Α. βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος, πρὸς ἐνημέρωσιν τοῦ ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κ. Α. Φ. τηρουμένου μητρῴου τῶν ἐργατῶν.

Ἄρθρον 36.

Τὸ ὑπαλληλικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν τοῦ Κ. Α. Φ. ὑπάγεται εἰς τὰς περὶ βοηθηματοδοτήσεως διατάξεις τοῦ Κ. Α. Φ., τῆς ὑπηρεσίας ἐκτοχρονουμένης νὰ παρακρατῇ ἐκ τῶν ἀποδοχῶν του τὴν ἑκάστοτε κεκανονισμένην ἐργατικὴν κράτησιν, τῆς ἐργοδοτικῆς εἰσφορᾶς βαρυνούσης τὸ Κ. Α. Φ.

Ἄρθρον 37.

Μεταβατικαὶ Διατάξεις

Εἰς τὰ προστατευόμενα μέλη τῶν θανόντων ἢ θνησκόντων φορτίων ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως λειτουργίας τοῦ Κ. Α. Φ. Ξ. Α. ἤτοι ἀπὸ τῆς 5 Ὀκτωβρίου 1948 καὶ μέχρι συμπληρώσεως πενταετίας, ἤτοι μέχρι τῆς 5ης Ὀκτωβρίου 1953, ὡς καὶ εἰς τοὺς κατὰ τὸ αὐτὸ διάστημα ἀπομακρυνθησομένους δι' οἱονδήποτε ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 17 ἀναφερομένων λόγων, καταβάλλονται τὰ 3/4 τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος ὁριζομένων παροχῶν, ἐφ' ὅσον, συντρεχουσῶν τῶν λοιπῶν προϋποθέσεων, οἱ θανόντες ἢ οἱ ἀπομακρυνόμενοι ἢ ἀποχωροῦντες τοῦ ἐπαγγέλματος ἔχουν συμπληρωμένην πενταετῆ ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος ἀνεξαρτήτως χρόνου συμμετοχῆς εἰς τὸ Κ. Α. Φ., ἀρκεῖ μόνον οἱ ἀνωτέρω κατὰ τὸν χρόνον καθ' ὃν ἐπῆλθε τὸ γεγονὸς τὸ θεμελιοῦν τὸ δικαίωμα παροχῆς νὰ εἶχον ἄρχίσει ἐκπληρούμενοι τὰς πρὸς τὸ Κ.Α.Φ. ὑποχρεώσεις των.

Ἄρθρον 38.

Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ καταργοῦνται αἱ μέχρι σήμερον ὑφιστάμεναι ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου διατάξεις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Φεβρουαρίου 1950

15000/1173/1950 Ἀπόφ. Ὑπ/γοῦ Ἐργασίας

Περὶ παρατάσεως τῶν ὑπὸ 4/11/47, 1/12/47 Ἐθνικῶν Γενικῶν Συλλογικῶν Συμβάσεων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 54 τῆς 30 Μαρτίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 11 παρ. 3 τοῦ Α. Ν. 868/1937, ὡς καὶ τοῦ ἄρθρου 9, παρ. 1 τοῦ Α. Ν. 1367/1938 καὶ 2) προγενεστέρας ὁμοίας ἀποφάσεις ἡμῶν, ἀποφασίζομεν:

Παρατείνομεν ἐπὶ τρεῖς (3) εἴσετι μῆνας ἀπὸ τῆς λήξεώς των (31.3.50) τὰς κατωθι Ἐθνικὰς Γενικὰς Συλλογικὰς Συμβάσεις Ἐργασίας:

1) Τῶν ὑπαλλήλων οἱασης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ὑπὸ χρονολογίαν 1/11/47, ἥτις ἐνεκρίθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 927/17 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ κατετέθη δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 20189/10.11.47 πράξεως παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν.

2) Τὰς ἀπὸ 1/12/47 συμπληρωματικὰς τῆς ὡς ἄνω αἵτινες ἐνεκρίθησαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 993/3-12-47 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ κατετέθησαν δυνάμει τῶν ὑπ' ἀριθ. 21790/5.12.47 καὶ 21791/5-12-47 πράξεων παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν.

3) Τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ὑπὸ χρονολογίαν 4/11/47, ἥτις ἐνεκρίθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 927/5.11.47 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ κατετέθη δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 20188/10.11.47 πράξεως παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν.

4) Τὴν συμπληρωματικὴν αὐτῆς ὑπὸ χρονολογίαν 1/12/1947, ἥτις ἐνεκρίθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 993/3-12.47 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ κατετέθη δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 21789/5.12.47 πράξεως παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Μαρτίου 1950.

17152/Ε. 454/1950 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως χορηγήσεως δώρου ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα εἰς τοὺς συνταξιούχους τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 55 τῆς 31 Μαρτίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει:

1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 19/1944 Ἀν. Νόμου καὶ,

2) τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

1. Ἐγκρίνομεν τὴν χορήγησιν ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἐπικειμένων ἑορτῶν τοῦ Πάσχα,

Α') 1. Εἰς ἕκαστον τῶν συνταξιούχων καὶ βοηθηματούχων (τύπου συντάξεως) τῶν Ὀργανισμῶν κυρίας καὶ ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως, ὁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, δῶρου ἴσου πρὸς τὸ ἥμισυ (1/2) μιᾶς μηνιαίας συντάξεως ἢ ἑνὸς μηνιαίου βοηθήματος, τῆς μηνιαίας συντάξεως ἢ βοηθήματος ὑπολογιζομένης μετὰ τῶν ἀναλογούντων πάσης φύσεως ἐπιδομάτων, μὴ λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς ἐπὶ τῇ βάσει τῆς παραγράφου 1 τοῦ Κεφ. 3 τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 50850/947 κοινῆς ἀποφάσεως ἡμῶν ἐνεργουμένης τυχὸν μειώσεως ταύτων κατὰ 15 0/0.

2. Τὸ κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάφιον δῶρον θὰ λάβουν οἱ συνταξιοῦχοι ἢ βοηθηματοῦχοι (τύπου συντάξεως) ἐφ' ὅσον δικαιοῦνται συντάξεως ἢ βοηθήματος μέχρι τῆς 10ης Μαρτίου 1950. Εἰς περίπτωσιν ἐναρξεως τῆς πληρωμῆς τῆς συντάξεως ἢ τοῦ βοηθήματος ἀπὸ 11ης Μαρτίου 1950 οἱ ἀνωτέρω θὰ λάβωσι τόσα τριακοστὰ τούτου, ὅσαι αἱ ἡμέραι ἀπὸ 11ης Μαρτίου μέχρις 9 Ἀπριλίου 1950, καθ' ἃς δικαιοῦνται συντάξεως ἢ βοηθήματος.

3. Τὸ διὰ τῆς παρούσης παρεχόμενον δῶρον καταβάλλεται μόνον ἐκ μιᾶς πηγῆς, ὁριζομένης ὡς ταυτοτης τῆς ἐξ ἧς καταβάλλεται ἡ μεγαλυτέρα σύνταξις ἢ βοήθημα, συνυπολογιζομένων καὶ τῶν καταβαλλομένων ἐπιδομάτων.

Ἐν περιπτώσει συρροῆς ἰσοπόσων συντάξεων ἢ βοηθημάτων ἐκ πλειόνων τῆς μιᾶς πηγῶν, ἡ καταβολὴ τούτων βαρύνει κατ' ἰσομοιρίαν ἑκάστην ἐξ αὐτῶν.

4. Ἐν περιπτώσει συρροῆς συντάξεων ἢ βοηθημάτων ἐκ τοῦ Δημοσίου καὶ Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανι-

ομοῦ τὸ δῶρον θὰ καταβληθῇ ἀπὸ τοῦ συνταξιοδοτοῦντος Ὀργανισμοῦ, ἐν περιπτώσει δὲ καθ' ἣν τοῦτο εἶναι κατώτερον ἐκείνου, ὅπερ θὰ ἐλάμβανεν ὁ δικαιοῦχος ἐκ τοῦ Δημοσίου, τὴν ἐπὶ πλέον διαφορὰν θέλει λάβει ὁ ἐνδιαφερόμενος παρὰ τοῦ Δημοσίου Ταμείου, ἐξ οὗ λαμβάνει τὴν σύνταξίν του, ἐπὶ τῇ προσαγωγῇ βεβαιώσεως τοῦ οἰκείου Ὀργανισμοῦ ἐμφαινούσης τὸ καταβληθὲν αὐτῷ παρὰ τούτου ποσὸν δώρου.

5. Ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύναται τὸ ὡς ἄνω δῶρον νὰ ὑπερβῇ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 650.000.

Β'.) 1. Εἰς ἕκαστον τῶν ὑπὸ τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἐπιδοτουμένων λόγῳ ἀσθενείας ἠσφαλισμένων δώρου ἴσου πρὸς α) τὸ ἐπίδομα 15 ἡμερῶν προκειμένου περὶ τῶν ἠσφαλισμένων τῶν σωματηροῦντων δίμηνον συνεχῆ ἐπιδότησιν κατὰ τὴν 4.4.50 καὶ β) τὸ ἐπίδομα 10 ἡμερῶν προκειμένου περὶ τῶν λοιπῶν ἐπιδοτουμένων λόγῳ ἀσθενείας ἠσφαλισμένων.

2. Τὸ κατὰ τὸ προηγούμενον ἑδάφιον δῶρον θὰ λάβουν οἱ ἀνωτέρω ἠσφαλισμένοι, ἐφ' ὅσον μία τοὐλάχιστον ἡμέρα ἐπιδοτήσεως ἐμπίπτει εἰς τὸ ἀπὸ 25 Μαρτίου μέχρι 9 Ἀπριλίου 1950 χρονικὸν διάστημα καὶ ἐφ' ὅσον δὲν δικαιοῦνται δώρου παρὰ τοῦ ἐργοδότου των κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις.

3. Ὡς ἐπίδομα, διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω δώρου, νοεῖται τὸ παρ' ἑκάστου ἐπιδοματούχου λαμβανόμενον ἐπίδομα ἀσθενείας μετὰ τῶν τυχὸν ἐπὶ τούτου προσαυξήσεων (λόγῳ ἰνφιατιώσεως κλπ.).

4. Ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἐπιδοματοῦχος δικαιοῦται τυχὸν καὶ ἑτέρου δώρου λόγῳ ὑπάρξεως παρ' αὐτῷ καὶ τῆς ἰδιότητος τοῦ συνταξιούχου ἢ ἐπιδοματούχου (τύπου συντάξεως) τοῦ Δημοσίου ἢ τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ ἁρμοδιότητος Ὑπουργείου Ἐργασίας, τὸ χορηγούμενον ἐπίδομα λόγῳ ἀσθενείας μειοῦται εἰς τὸ ἥμισυ.

ΙΙ. Τὸ εἰς τοὺς συνταξιούχους, βοηθηματοῦχους καὶ ἐπιδοματοῦχους παρεχόμενον κατὰ τὰ ἀνωτέρω δῶρον ἀπαλλάσσεται πάσης ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου καὶ τρίτων κρατήσεως.

ΙΙΙ. Ἡ καταβολὴ τοῦ περὶ οὗ ἡ παροῦσα δώρου θέλει ἀρχίσει τὴν 3ην Ἀπριλίου 1950.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Μαρτίου 1950.

8403)Σ. 178)50 Ἀπόφ. Υπ)γοῦ Ἐργασ(ας"

Περὶ προσθήκης παραγράφου εἰς ἄρθρον 11 τοῦ Κανονιστικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Η.Ε.Μ.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 41 τῆς 7 Μαρτίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1936 «περὶ Ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἑρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀν. Νόμου 6941)1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας».

2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Ν. Διατάγματος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς».

3) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας Μεταφορῶν ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 382)19 ἀναφορᾶς.

4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 283)49, συνεδρ. 84ης τῆς 12 Ἰανουαρίου 1950), ἀποφαίζομεν :

Ὅπως εἰς τὸ ἄρθρον 11 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας Μεταφορῶν προστεθῇ παραγρ. 2α, ἔχουσα οὕτω :

2α. Δὲν δικαιοῦνται συντάξεως, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῆς ἀνωτέρω παρ. καὶ τῆς παρ. 4 τοῦ παρόντος ἄρθρου, οἱ ἐκ τῶν μετόχων τοῦ Ταμείου κεκτημένοι ἢ ἀποκτῶντες ἐπαγγελματικὴν ἄδειαν ὁδηγῶν αὐτοκινήτου, ἐφ' ὅσον δὲν καταθέτουσι παρὰ τῷ Ταμείῳ τὴν ἄδειάν των ταύτην ἢ πιστοποιητικὸν Δημοσίας Ἀρχῆς ἢ Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου περὶ καταθέσεως ταύτης παρ' αὐτοῖς. Εἰς τὴν διάταξιν ταύτην ὑπόκεινται καὶ οἱ ἤδη συνταξιοδοτούμενοι βάσει τῶν παρ. 2 καὶ 4 τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς παρ. 2, 2α καὶ 4 τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ Καταστατικοῦ ὁδηγοὶ αὐτοκινήτων, ὑποχρεούμενοι, ὅπως καταθέσωσι τὴν ἄδειάν των ταύτην ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης διατάξεως, ἀναστελλομένης ἄλλως τῆς περαιτέρω συνταξιοδοτήσεώς των μέχρι τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω καταθέσεως τῆς ἀδείας αὐτῶν.

Ἡ συνταξιοδότησις τῶν ἀνωτέρω ἐπαναλαμβάνεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς καταθέσεως τῆς ἐπαγγελματικῆς των ἀδείας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Μαρτίου 1950.

7591)416)1950 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας

Περὶ ἀναπροσαρμογῆς εἰσφορῶν δυτῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 42 τῆς 8 Μαρτίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : 1) τὴν ὑπ' ἀριθ. 680)9.2.50 ἀναφορὰν τοῦ Ν Α Τ., 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 40135)(1761) 2.11.49 κοινὴν ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐμπ. Ἔργων, Ἐμπορ. Ναυτιλίας καὶ Ἐργασίας (Φ.Ε.Κ. 189 Α' 1949) δι' ἧς ηὐξήθη ὁ συντελεστὴς ἀποζημιώσεως ἐργατικῶν ἀτυχημάτων καὶ εἰδικῶς διὰ τὰ ἀτυχήματα δυτῶν ἀπὸ 1)1)50 εἰς τὸ 200 πλάσιον τοῦ μέχρι σήμερον ἰσχύοντος 150πλασίου, 3) τὸν Α.Ν. 560)37 «περὶ σπογγαλιείας» καὶ 4) τὸν Ν. 10)44, ἀποφαίζομεν :

Τροποποιοῦντες τὰς ἰσχυούσας μέχρι σήμερον κοινὰς ἡμῶν ἀποφάσεις, ὅσον ἀφορᾷ τὰς καταβαλλομένας εἰσφορὰς εἰς τὸ Κεφάλαιον δυτῶν, ὁρίζομεν ταύτας ὡς ἀκολούθως :

1) Τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ Α.Ν. 560)37 τέλη ἐπὶ τῇ ἐκδόσει ἀδείας σπογγαλιείας :

α') Ἐφ' ὅσον τὸ ἐν τῇ ἀδείᾳ καθοριζόμενον πρὸς σπογγαλιείαν βάθος εἶναι μέχρι δέκα ὀκτὼ (18) ὀργυιῶν εἰς δραχ. ἓν ἑκατομμύριον (1.000.000) διὰ τὴν θερινὴν περίοδον καὶ δραχ. ἑπτακοσίας πεντήκοντα χιλιάδας (750.000) διὰ τὴν χειμερινὴν περίοδον.

β') Ἐφ' ὅσον τὸ ἐν τῇ ἀδείᾳ καθοριζόμενον πρὸς σπογγαλιείαν βάθος εἶναι μέχρις εἴκοσι πέντε (25) ὀργυιῶν εἰς δραχ. ἓν ἑκατομμύριον πεντακοσίας χιλιάδας (1.500.000) διὰ τὴν θερινὴν περίοδον καὶ δραχ. ἓν ἑκατομμύριον (1.000.000) διὰ τὴν χειμερινὴν τοιαύτην.

γ') Ἐφ' ὅσον τὸ ἐν τῇ ἀδείᾳ καθοριζόμενον πρὸς σπογγαλιείαν βάθος εἶναι ἄνω τῶν εἴκοσι πέντε (25) ὀργυιῶν εἰς δραχ. δύο ἑκατομμύρια πεντακοσίας χιλιάδας (2.500.000) διὰ τὴν θερινὴν περίοδον καὶ δραχμ. δύο ἑκατομμύρια (2.000.000) διὰ τὴν χειμερινὴν τοιαύτην.

2) Τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 1 ἐδ. β' προβλεπομένην εἰσφορὰν δι' ἕκαστον ναυτολογούμενον δύτην.

α) Διὰ τὴν θερινὴν περίοδον εἰς δραχμ. ἑξακοσίας χιλιάδας (600.000) καὶ

β) Διὰ τὴν χειμερινὴν περίοδον εἰς δραχμ. τετρακοσίας πεντήκοντα χιλιάδας (450.000) καὶ

3) Τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 1 ἐδ. γ' προβλεπομένην εἰδικὴν εἰσφορὰν (ἐγγύησιν) πλοιοκτήτου

α) Διὰ τὰ κάτω τῶν εἴκοσι πέντε (25) ὀργυιῶν βάθη εἰς δραχμ. ἓξ ἑκατομμύρια (6.000.000) διὰ τε τὴν θερινὴν καὶ χειμερινὴν περίοδον.

β) Διὰ τὰ ἄνω τῶν εἴκοσι πέντε (25) ὀργυιῶν βάθη εἰς δραχμ. ὀκτὼ ἑκατομμύρια (8.000.000) διὰ τε τὴν θερινὴν καὶ χειμερινὴν περίοδον.

Κοινοποιηθήτω δεόντως καὶ δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Φεβρουαρίου 1950.

11385|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1409)50 Α. Νόμου καὶ ἐπὶ τοῦ Ὀργανισμοῦ τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας, Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 42 τῆς 8 Μαρτίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 ἐδ. 3 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 14"9)50 Α. Νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ ἐποπτείας καὶ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ἀποφασίζομεν:

Ἐπεκτείνομεν τὰς διατάξεις τοῦ ὡς ἄνω Α. Νόμου καὶ ἐπὶ τοῦ Ὀργανισμοῦ τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας, Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, ἀσκοῦντος κοινωνικὴν πολιτικὴν καὶ ὑπαγομένου εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Φεβρουαρίου 1950.

58956|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Περὶ ἐγκρίσεως κανονισμοῦ προσωπικοῦ Ἐργατικῆς Ἑστίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 43 τῆς 8 Μαρτίου 1950)

12147|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ ἐγκρίσεως Κανονισμοῦ Προσωπικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 44 τῆς 9 Μαρτίου 1950)

48776|6420|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας.

Περὶ ἐγκρίσεως πρακτικοῦ Ε.Ρ.Φ.Α. Καβάλας περὶ αὐξήσεως τιμολογίου σημειωτῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 47 τῆς 16 Μαρτίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Α. Νόμου 381)1936 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν Νόμων 5167 καὶ 5944» καὶ 2) τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 470)9)10)1949 ἀναφορᾶς τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορ)σεων Λιμένος Καβάλας ὑποβληθὲν ἡμῖν πρακτικὸν τῆς ὑπ' ἀριθ. 13)1)10)49 πράξεως ὑπ' ἀριθ. 30)1949 συνεδριάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης περὶ αὐξήσεως τοῦ τιμολογίου ἀμοιβῆς τῶν ὑπαλλήλων παραδόσεως καὶ παραλαβῆς ἐμπορευμάτων (σημειωτῶν) τοῦ λιμένος τούτου, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν διὰ τῆς ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 30 πράξεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 13)1)10)1949 πρακτικοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορ)σεων Λιμένος Καβάλας προτεινομένην αὔξησιν τοῦ τιμολογίου ἀμοιβῆς τῶν ὑπαλλήλων παραδόσεως καὶ παραλαβῆς ἐμπορευμάτων (σημειωτῶν) τοῦ λιμένος τούτου, τοῦ διαμορφωθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10630)1073)1949 ἡμετέρας ἀποφάσεως κατὰ 30 ο)ο, πλὴν τοῦ τιμολογίου διὰ τὰ χύδην δημητριακὰ καὶ πετρελαιοειδῆ, δι' ἃ παραμένει τὸ διὰ τῆς μνημονευομένης ταύτης ἀποφάσεως καθορισθέν.

Τὸ διὰ τῆς αὐξήσεως ταύτης διαμορφούμενον τιμολόγιον μειοῦται κατὰ 10 ο)ο ἐπὶ ἐφοδίων ἐξωτερικοῦ καὶ λοιπῶν εἰδῶν δημοσίου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Μαρτίου 1950

59160|7790|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας.

Περὶ ἐγκρίσεως αὐξήσεως συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς δικαιωμάτων Ν. Πρακτόρων λιμένος Καβάλας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 47 τῆς 16 Μαρτίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Α. Ν. 381)1936 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν Νόμων 5167 καὶ 5944» καὶ 2) τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 469 ἐ. ἔ. ἀναφορᾶς τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτ)σεων Λιμένος Καβάλας ὑποβληθὲν ἡμῖν πρακτικὸν τῆς ὑπ' ἀριθ 13) 1.10 49 (πρᾶξις ὑπ' ἀριθ. 30) συνεδριάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης περὶ αὐξήσεως τῶν δικαιωμάτων ἀμοιβῆς τῶν Ν. Πρακτόρων τοῦ λιμένος τούτου, ἀποφασίζομεν:

Τροποποιοῦντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 30066)1948 ἡμετέραν ἀπόφασιν ἐγκρίνομεν τὴν αὔξησιν τοῦ διὰ ταύτης ὁριζομένου συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς τῶν προπολεμικῶς ἰσχυόντων πρακτορειακῶν δικαιωμάτων λιμένος Καβάλας (120πλάσιον), εἰς 140πλάσιον, διατηρουμένων ὅμως ἐν ἰσχύϊ τῶν ἐν τῇ μνησθείσῃ ἀποφάσει ἀναφερομένων ἐξαιρέσεων, ὡς καὶ τῆς μειώσεως τῶν οὕτω διαμορφουμένων δικαιωμάτων ἐπὶ εἰδῶν δημοσίου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Μαρτίου 1950.

9379|820|1950 Ἀπόφ. Ὑπ)γοῦ Ἐργασίας.

Περὶ ἐγκρίσεως πράξεως Ε.Γ.Φ.Α. Κατακώλου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 47 τῆς 16 Μαρτίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ κωδ. Νόμου 5167)32 «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας φορτ)κῶν ἐργασιῶν», 2) τὰς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 31)14)2,50 ἀναφορᾶς τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτ)σεων Λιμένος Κατακώλου ὑποβληθείσας ἡμῖν ὑπ' ἀριθ. 1 καὶ 2 πράξεις

τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2)3)2)50 πρακτικοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης περὶ κατατάξεως τῶν μοναπωλιακῶν εἰδῶν εἰς ἀντιστοίχους κατηγορίας τοῦ ἰσχύοντος τιμολογίου εἰδῶν Δημοσίων καὶ περὶ καθορισμοῦ τιμολογίου φορ)σεων ξυλείας, ἀποφασίζομεν :

Ἐγκρίνομεν μόνον τὸ ἐν τῇ ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 2 πράξει τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτ)σεων Λιμένος Κατακώλου καθοριζόμενον τιμολόγιον φορ)σεως ξυλείας ὡς ἔχει, τῆς ὁριζομένης κατατάξεως μονοπωλιακῶν εἰδῶν εἰς τιμολογιακὴν κατηγορίαν τῶν εἰδῶν Δημοσίου μὴ ὑποκειμένης εἰς ἡμετέραν ἔγκρισιν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Μαρτίου 1950

9378|819|1950 Ἀπόφ. Ὑπ|γοῦ Ἐργασίας.

Περὶ ἐγκρίσεως πράξεων Ε.Ρ.Φ.Δ. Κατακώλου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 47 τῆς 16 Μαρτίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1. Τὰς διατάξεις τοῦ κωδ. Νόμου 5167)32 «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας φορ)κῶν ἐργασιῶν», ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς τοιαύτας τῆς παρ. 3 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ἀν. Νόμου 381)36.

2. Τὰς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 30)14.2.50 ἀναφορᾶς τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτ)σεων Λιμένος Κατακώλου ὑποβληθείσης ἡμῖν ὑπ' ἀριθ. 10 καὶ 11 πράξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1)1950 πρακτικοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης περὶ καθορισμοῦ ποσοστοῦ ἐπὶ τῆς διενεργούσης ἁμοιβῆς τῶν φορ)τῶν λόγῳ χρησιμοποιήσεως μηχανικῶν μέσων καὶ περὶ καθορισμοῦ τιμολογίου φορ)σεως βαρελίων.

3. Τὴν ὑπ' ἀριθ. 57601)7638)21.12.49 ἡμετέραν ἐγκύκλιον, ἀποφασίζομεν :

Τροποποιοῦντες τὰς ἀνωτέρω πράξεις τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορ)σεων Λιμένας Κατακώλου, ὁριζομεν τὰ ἀκόλουθα :

α) Ἐγκρίνομεν, ὅπως, εἰς περιπτώσεις χρησιμοποιήσεως μηχανικῶν μέσων κατὰ τὰς φορ)σεις καὶ ἀπολείας τῆς ἐργασίας τῶν φορτ)τῶν, καταβάλλεται ἐπὶ τῆς οὕτω διαφευγούσης ἁμοιβῆς των ποσοστὸν 30 ο)ο τοῦ τιμολογίου. Τοῦτο θέλει ἰσχύσει ἐπὶ ἑξάμηνον χρονικὸν διάστημα, ὁπότε ἡ Ε.Ρ.Φ.Δ.Κ. θέλει κατὰ τὴν ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 57601 ἐγκύκλιον ἡμῶν ἐπανεξετάσει τὸ ζήτημα.

β) Ἐγκρίνομεν τὸ ἐν τῇ ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 11 πράξει ὁριζόμενον τιμολόγιον φορ)σεως βαρελίων, ὡς ἔχει.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Μαρτίου 1950.

8782|Σ.186|1950 Ἀπόφ. Ὑπ|γοῦ Ἐργασίας.

Περὶ προσθήκης διατάξεως «εἰς ἄρθρον 15 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 47 τῆς 16 Μαρτίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει : 1) τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Α. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ Ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς ταῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀν. Νόμου 604)1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας», 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Ν. Δ)τος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», 3) πρόταιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ. (δίκτ. Λαρισαϊκοῦ) ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6892)26)11)49 ἀναφορᾶς του 4) γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 330 π.ἔ. συνεδρίασις 36η τῆς Η' περιόδου τῆς 26 Ἰανουαρίου 1950) ἀποφασίζομεν :

Ὅπως ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ ΣΕΚ (δίκτ. Λαρισαϊκοῦ) προστεθῇ διάταξις, ἔχουσα ὡς ἀκολούθως :

«Δύναται τὸ Δ. Συμβούλιον τοῦ Ταμείου, ἐφ' ὅσον ἐπιτρέπει τοῦτο ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις αὐτοῦ, ν' ἀποφασίζῃ, ὅπως διὰ τοὺς εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ ΣΕΚ ἀσφαλιζομένους συνταξιούχους, βάσει τῶν διατάξεων τοῦ Α. Ν. 1057)46 πρὸς παροχὴν εἰς αὐτοὺς ἰατροφαρμακευτικῆς περιθάλψεως, τὸ Ταμεῖον ἐπιβαρύνεται μὲ τὴν καταβολὴν τοῦ ἡμίσεως τοῦ κεκανονισμένου ἀσφαλίστρου, τοῦ ἑτέρου ἡμίσεως βαρύνοντος τοὺς συνταξιούχους καὶ παρακρατουμένου ἐκ τῆς συντάξεώς των».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Μαρτίου 1950

13525|1151|1950 Ἀπόφ. Ὑπ|γοῦ Ἐργασίας.

Περὶ ἐγκρίσεως πρακτικῶν Ε.Ρ.Φ.Δ. Βόλου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 47 τῆς 16 Μαρτίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ κωδ. Νόμου 5167)1932 «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας φορτ)κῶν ἐργασιῶν».

2) Τὰ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 136)11)3)1950 ἀναφορᾶς τοῦ Γραφείου Ἐργασίας Λιμένος Βόλου ὑποβληθέντα ἡμῖν ἀντίγραφα πρακτικῶν συνεδριάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτ)σεων τοῦ Λιμένος τούτου, ὑπ' ἀριθ. 143)17)2)50, 145)27)2)50 καὶ 146)1)3)50, «περὶ διαρρυθμίσεως καὶ ἀναπροσαρμογῆς τοῦ τιμολογίου ἁμοιβῆς τῶν ἐργατῶν φορτ)τικῶν λιμένος Βόλου» μετὰ τῶν κανονιστικῶν τούτου διατάξεων, ἀποφασίζομεν :

Ἐγκρίνομεν τὰς ἐν τοῖς ἀνωτέρω πρακτικοῖς ληφθείσας ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτ)σεων Λιμένος Βόλου, ὡς ἔχουσι.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Μαρτίου 1950.

4054|54|1950 Ἀπόφ. Γενικοῦ Διοικητοῦ Βορείου Ἑλλάδος.

Περὶ ἐγκρίσεως πρακτικοῦ Ε.Ρ.Φ.Δ. Θεσσαλονίκης.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 47 τῆς 16 Μαρτίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει : α) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 3) 4)32 Δ)τος «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς Λιμένας τοῦ Κράτους φορτ)κῶν ἐργασιῶν», ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ Α. Ν 381)36 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν Νόμων 5167 καὶ 5914 περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας τοῦ Κράτους φορτ)κῶν ἐργασιῶν». β) Τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2212)1940 Α. Ν. «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων τῶν περὶ φορτ)σεων Νόμων». γ) Τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 195)46 Νόμου «περὶ καθορισμοῦ ἁρμοδιοτήτων τοῦ Ὑπουργοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Βορείου Ἑλλάδος» καὶ δ) τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 138 ἐ.ἔ. ἀναφορᾶς τοῦ Γραφείου Ἐργασίας Λιμένος Θεσσαλονίκης ὑποβληθὲν ἡμῖν πρακτικὸν συνεδριάσεως τοῦ Κ.Α.Γ. Λιμένος Θεσσαλονίκης ὑπ' ἀριθ. 439 τῆς 14ης Φεβρουαρίου 1950, ἀποφασίζομεν :

Ἐγκρίνομεν τὰς διὰ τοῦ ὡς ἄνω πρακτικοῦ ληφθείσας ἀποφάσεις :

1) «Περὶ ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Κ.Α.Φ. προσώπων δικαιουμένων».

2) «Περὶ ἀναπροσαρμογῆς συντάξεως λόγῳ θανάτου».

3) «Περὶ καθορισμοῦ ὅρων ἐξοφλήσεως δανείου ἐργολάβων φορτ)σεων».

Ἐν Θεσσαλονίκῃ τῇ 2 Μαρτίου 1950.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ἐπὶ μιᾶς ἐξουσιοδοτήσεως

Φίλη «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου»

Διερμηνεύων τὴν κοινὴν ἀπορίαν ἀπευθύνω νὰ σοῦ ἀπευθύνω ἕνα ἐρώτημα: Τί συμβαίνει λοιπὸν μὲ τὰς διοικητικὰς πράξεις κατὰ Ν. 28|1944: Εἶναι τόσον δύσκολον αὐτὴ ἡ ἐξουσιοδότησίς του νὰ συγκρατηθῇ εἰς τὰ νόμιμα πλαίσια;

Ἂν ὅμως οἱ ἁρμόδιοι τῶν διοικητικῶν πράξεων συντάκται παρηκολούθουν τοὐλάχιστον τὰς ἐξελίξεις ἐκ τῶν ἐφαρμογῶν ὑπὸ τῆς τόσον προσεκτικῆς δικαστηριακῆς πράξεως, θὰ εἶχον ἤδη—εἰς πολλὰ—τὴν αἴσθησιν τοῦ νομικοῦ χώρου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐπιτρέπεται ἀπὸ τὸν νόμον νὰ κινηθοῦν αἱ τόσον μεγάλης—εἰς ἀποτελέσματα—σημασίας διοικητικαὶ πράξεις, μὲ ἰσχὺν νόμου ἐκδιδόμεναι. Καὶ ὄχι μόνον θὰ ἀπηλλάσσοντο τὰ δικαστήρια, εἰς τὸν τόσον φόρτον τῆς ἐργασίας των, ν' ἀσχολοῦνται διαρκῶς περὶ τῶν αὐτῶν θεμάτων, ἀλλὰ—τὸ κυρώτερον—δὲν θὰ ἐνεφανίζετο τὸ φαινόμενον τῆς μερικῆς συμμορφώσεως πρὸς τὴν διοικητικὴν πρᾶξιν, ἐκείνων μόνον, ποὺ δὲν ἔτυχε νὰ ἐρευνήσουν ἢ νὰ πληροφορηθοῦν, ἂν ὅσα λέγονται εἰς τὴν διοικητικὴν πρᾶξιν τὰ λέγει πράγματι καὶ ὁ νόμος ἢ ἡ διοικητικὴ Ἀρχή—ὡς εἶναι βέβαιον εἰς πολλὰ—νομοθετεῖ.

Καὶ διὰ νὰ γίνουν αὐτά, ποὺ σοῦ γράφω πλέον νοητά, λυποῦμενος εἰλικρινῶς, διότι ἡ ὀρθότης τῶν κοινωνικῶν μέτρων ποὺ περιβάλλονται τὸν ψευδῆ μανδύαν τῆς νομιμότητος μὲ τὰς διοικητικὰς πράξεις, θὰ ἐπέβαλλε τὸ νομικῶς ἀδιάβλητόν των, παραπέμπω ὅσους κατὰ τύχην θὰ ἀπησχολοῦντο νὰ ἀναγνώσουν τὰς γραμμὰς αὐτὰς εἰς τὴν πρόσφατον—μίαν ἐκ τῶν πολλῶν τοῦ εἴδους αὐτοῦ—ὑπουργικὴν ἀπόφασιν περὶ χρηματικῆς πρὸς μισθωτοὺς παροχῆς διὰ τὸ μέλλις παρελθὸν Πάσχα.

Καλῶς ἢ κακῶς—δὲν εἶναι ἤδη θέμα συζητήσεως—ὁ Ἄρειος Πάγος, μὲ τὴν γνωστὴν—καὶ ἐπιβλημένην—παντοδυναμίαν τῆς γνώμης του, ἠρνήθη τὴν νομιμότητα διατάξεως προηγουμένης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὡς ἡ τῆς § 2 ἄρθρ. 3 τῆς σχολιαζομένης.

Ἐν τούτοις ἐπαναλαμβάνεται πάλιν ἡ ἄκυρος αὐτὴ διάταξις.

Ποῖος ἀπὸ τοὺς ἐνδιαφερομένους, γνώστης τοῦ πράγματος, πείθεται περὶ τῆς νομιμότητος τῆς διατάξεως καὶ ἐξαναγκάζεται πρὸς συμμόρφωσιν;

Ἂν πάλιν οἱ ἀνίδεοι τῆς νομικῆς ἀσταθείας τῆς ὑποχρεώσεως σπεύδουν νὰ συμμορφωθοῦν πρὸς αὐτὴν—καὶ ἕνα μέρος μόνον μισθωτῶν ἔχει τὴν τύχην νὰ καρποῦται τοιοῦτον ἀνάπηρον νομικῶς δικαίωμα—δὲν ὑπολάθετει κανείς, πιστεύω, ὅτι αὐτός, εἰς ἐσχάτην ἀνάλυσιν, εἶναι ὁ προορισμὸς τοῦ δικαίου; Νὰ ἐξαρτᾶται ἡ ἐφαρμογή του ἐκ τῆς ἀγνοίας τῆς ἀτρεκότητος τῶν βάθρων του.

Παράνομος εἶναι, κατὰ τὴν παγίαν δικαστηριακὴν πρᾶξιν, ἡ διάταξις § 1 ἄρθρ. 4. Ἐν τούτοις ἐπαναλαμβάνεται καὶ αὐτὴ στερεοτύπως, παρὰ τὰ ὀρθὰ πορίσματα ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς.

Ἀλλὰ τὴν προσοχὴν τοῦ μελετητοῦ ἐπισύρει ἡ νέα αὐτὴν τὴν φορὰν—ἄγνωστος εἰς τὰς σχετικὰς προηγουμένας ὑπουργικὰς ἀποφάσεις—διάταξις § 4 ἄρθρου 3.

Ποῖον ἀληθῶς νομικὸν στήριγμα δύναται νὰ ἔχῃ τὸ ἐν αὐτῇ πρωτοτύπως ὁριζόμενον «οἱ ἀπολυθέντες ἄνευ ἀποζημιώσεως διὰ τινα τῶν λόγων τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2112 δὲν δικαιοῦνται τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1»;

Ἂν, κατὰ τὴν ἄποψιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, τὸ δικαίωμα τῆς παροχῆς συνδιάζεται πρὸς τὸ γεγονὸς νὰ ὑπάρχῃ ἐνεργὸς σύμβασις κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως, ἡ διάταξις πίπτει εἰς τὸ κενόν.

Ἂν πάλιν ἤθελε θεωρηθῇ, ὅτι εἶναι ἰσχυρὰ ἡ διάταξις τῆς § 2 ἄρθρ. 3 καὶ διὰ τοὺς ἀπολυθέντας, προκύπτει ἐκ τοῦ Ν. 28|1944, ὅτι οἱ ἁρμόδιοι Ὑπουργοὶ δύνανται νὰ φθάνουν εἰς διακρίσεις τῆς αἰτίας, δι' ἣν ἡ ἀπόλυσις;

Ἀλλά, λέγει ἀκόμη καὶ ἡ διάταξις § 4 ἄρθρ. 3: Οἱ οἰκειοθελῶς ἀποχωρήσαντες τῶν ἐργασιῶν των μισθωτοὶ δὲν δικαιοῦνται τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρ. 1. Δὲν θεωρεῖται οἰκειοθελὴς ἀποχώρησις διὰ τὴν καταβολὴν τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρ. 1 ἡ συνεπείᾳ ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ ἐπελθοῦσα λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἐδῶ πλέον ὁ συναισθηματισμὸς κατενίκησε πᾶσαν νομιμότητα. Ἀλλ' εἶναι, νομίζομεν, πολὺ νὰ λέγῃ ὁ νόμος – ὡς τοὐλάχιστον παγίως ἑρμηνεύεται —ὅτι ἐκ τῆς ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ δι' ἀσθένειαν ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια λύεται ἡ σύμβασις ἐργασίας—παραδέχεται τοῦτο καὶ ἡ ὑπουργικὴ ἀπόφασις—νὰ λέγῃ τὸ ἄρθρ. 657, 658 Α. Κ. πόσου μισθοῦ δικαιοῦται ὁ ἀσθενής, νὰ λέγῃ τὸ προϊσχύον—καὶ ἀκόμη διὰ τὰς ὑπὸ τὸ κράτος αὐτοῦ συναφθείσας σχέσεις ἐφαρμοζόμενον—δίκαιον, ὅτι δὲν δικαιοῦται οὐδενὸς μισθοῦ ὁ ἀσθενὴς καὶ νὰ ἔρχεται ἡ διοικητικὴ πρᾶξις νὰ νομοθετῇ δικαίωμα μισθοῦ.

Πᾶς τις, φίλη «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου», κοινωνικῶς σκεπτόμενος, ἐπικροτεῖ εἰς τὴν οὐσίαν του κάθε μέτρον, τεῖναν νὰ μετριάσῃ τὴν γνωστὴν ἔνδειαν τῶν μισθωτῶν.

Ἀλλὰ θὰ συμφωνήσετε, ὅτι διακεκριμέναι εἶναι, κατὰ τὸ Σύνταγμα, αἱ λειτουργίαι τῆς Πολιτείας.

Μὲ πολλὴν ἐκτίμησιν

Τακτικὸς ἀναγνώστης

Ἰδιοτροπίαι δικαίου

— Ἰσχύει ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς τὴν πόλιν σου; ἐρωτᾷ συνάδελφόν του μισθωτός.

Ὁ ἐρωτηθεὶς ἀπήντησε καταφατικῶς. Ἀλλ' ὁ ἐρωτήσας ἐστάθη, ὡς νὰ ἐξηλοφθόνει, ἐνῶ ὁ ἄλλος ἐδοκίμασε νὰ τοῦ δώσῃ τὴν παρηγορίαν, ὅτι θὰ φθάσῃ κάποτε καὶ εἰς τὴν πόλιν του ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλισις. Τὸν κατεῖχεν ἡ σκέψις ὅτι ὁ συνάδελφός του θὰ ἐφοβεῖτο τὴν ἔλευσιν καμμιᾶς ἀδοκήτου ἀσθενείας, ποὺ ἐχρειάζετο τὴν περιβάλψιν τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ διὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἦτο, κατὰ τὰ οἰκονομικά του—πῶς νὰ εἶναι; —προητοιμασμένος.

— Ξενύχεις.... τὸν ἠρώτησε ὁ συνάδελφός του..... Ἀνησυχῶ πότε θὰ ἔλθῃ καὶ εἰς τὴν πόλιν μου ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. δι' ἕνα κυρίως λόγον. Ὑπηρετῶ 30 χρόνια εἰς μίαν ἐπιχείρησιν καὶ φοβοῦμαι, ὅτι κατ' αὐτὰς θ' ἀπολυθῶ. Ὁ νόμος λέγει, ὅτι ὅπου συνιστᾶται Ὑποκατάστημα τοῦ Ι. Κ. Α., αὐτομάτως ἐπεκτείνεται ἡ ἀσφάλισις καὶ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας. Εἶναι βέβαια τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας, ποὺ ἐνδιαφέρει εἰς τὰς ἡμέρας τῆς ἀνεργίας. Ἀλλὰ κυρίως, φίλε μου, ἀνησυχῶ διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112.

Ὁ συνομιλητής του, ἄνιδεος τῶν ἰδιοτροπιῶν τοῦ δικαίου, εἶχεν ἀρχίσει νὰ μὴ ἐννοῇ τίποτε ἀπ' αὐτά. Τοῦ ἐξεδήλωσε τὴν ἀπορίαν του.

— Ἀλλὰ μήπως, φίλε μου, ἠμπορεῖ κανεὶς λογικὸς ἄνθρωπος νὰ τὸ ἐννοήσῃ; Καὶ ὅμως ἔται λέγουν τὰ νομοθετικά μας κείμενα. Ἂν ἀσφαλίζεσαι εἰς τὸ Ι.Κ.Α. κατὰ τῆς ἀσθενείας, ἀσφαλίζεσαι καὶ εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ ἔχεις καὶ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112 μὲ βάσιν τὰς ἀποδοχὰς τοῦ τελευταίου μηνὸς τῆς ἀπολύσεώς σου. Ἂν ὄχι, ἡ ἀποζημίωσίς σου ὑπολογίζεται μὲ βάσιν τὰς ἀποδοχάς, ποὺ ἔλαβες πρὶν ἀπὸ ὅσον χρόνον πρέπει νὰ εἰδοποιηθῇς διὰ τὴν ἀπόλυσίν σου. Καὶ βέβαια δι' ἐμέ, μετὰ 30 χρόνια ὑπηρεσίας, εἶναι μία μεγάλη διαφορά.

Ὁ συνομιλητής του τὸν ἐπρόσεχε διαπορῶν. Ἦτο ἀδύνατον πλέον νὰ ἐννοήσῃ πῶς ὑπάρχουν εἰς τὸ δίκαιον αἱ περίεργοι αὐταὶ Ἰδιοτροπίαι...

Μεταφέρομεν ἐδῶ τὸν διάλογον. Καὶ ἐρωτῶμεν καὶ ἡμεῖς τὸν ἀναγνώστην, ἂν δύναται καὶ αὐτὸς νὰ ἐννοήσῃ...

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 9ος — Τεύχος 9 (207)

Ἀθῆναι, 1 Μαΐου 1950

Ο ΝΕΟΣ ΓΑΛΛΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ὑπό τοῦ κ. **ΘΕΟΔΩΡΟΥ Γ. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΥ**, Δικηγόρου (πρώην Πρωτοδίκου)

Ι'. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑΙ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

Ὁ νέος γαλλικὸς νόμος τῆς 11ης Φεβρουαρίου 1950 περὶ ***συλλογικῶν συμβάσεων*** καὶ διαδικασίας ρυθμίσεως τῶν ***συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας*** ἀποτελεῖ ἤδη τὸ κέντρον τῆς βαρύτητος τοῦ συγχρόνου εὐρωπαϊκοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου. Ἡ ἐμπεριστατωμένη μελέτη τούτου εἶναι ἀναγκαία, οὐ μόνον διὰ τὴν ἑλληνικὴν θεωρίαν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, λόγῳ τῆς ἐπιστημονικῆς σπουδαιότητος τοῦ νομοθετικοῦ τούτου κειμένου, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν ἕλληνα νομοθέτην, λόγῳ τῶν λύσεων, ἃς παρέχει ἐπὶ συγκεκριμένων μορφῶν νομικῆς ἐκδηλώσεως τῶν ἐργατικῶν καὶ οἰκονομικῶν προβλημάτων τῆς συγχρόνου εὐρωπαϊκῆς κοινωνίας, ἐν ᾗ μετέχει καὶ ἡ ἡμετέρα χώρα.

Α'. Προϊστορία

Αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας ἐξεπήδησαν ἐκ τῆς βιομηχανικῆς πρακτικῆς τοῦ 19ου αἰῶνος. Ἐλλείψει εἰδικῆς νομοθεσίας ἡ νομικὴ θεωρία, στηριχθεῖσα εἰς τὸ δόγμα τῆς αὐτονομίας τῆς βουλήσεως (ἄρθρ. 1134 Γαλλ. Ἀστ. Κώδ.), δυνάμει τοῦ ὁποίου πᾶσα σύμβασις νομίμως καταρτισθεῖσα ἀποτελεῖ νόμον διὰ τοὺς συμβαλλομένους (1), ἐδέχθη ἀρχικῶς ὅτι αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας ἔχουν τὴν νομικὴν διάρθρωσιν τῶν συνήθων συμβάσεων τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου. Δύο μεταγενέστεραι διαπιστώσεις ἦλθον νὰ διαταράξουν τὴν ἄποψιν ταύτην.

α) Τὸ γεγονὸς ὅτι αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας ἠδύναντο νὰ συναφθοῦν ὑπὸ ἐργατικῶν ἢ ἐργοδοτικῶν ὁμάδων ***ἐστερημένων*** νομικῆς προσωπικότητος (2).

β) Τὸ γεγονὸς τῆς ἐφαρμογῆς τούτων καὶ ἐπὶ προσώπων ***μὴ προσωπικῶς συμβληθέντων***, ὅπερ ἀντιτίθεται πρὸς τὸ δόγμα τῆς σχετικότητος τῶν συμβάσεων.

Ἡ τελευταία αὕτη διαπίστωσις ἠνάγκασε τὴν ***συμβατικὴν θεωρίαν*** νὰ δεχθῇ, ὅτι ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ἐνεῖχε τὰ χαρακτηριστικὰ στοιχεῖα τῆς ***ἐντολῆς*** ἢ τῆς ***διαχειρίσεως ἀλλοτρίων*** ἢ τῆς ***συμβάσεως ὑπὲρ τρίτου*** (3). Δὲν πρόκειται βεβαίως νὰ ἐπιχειρηθῇ ἐνταῦθα ἡ κριτικὴ τῆς συμβατικῆς θεωρίας. Πρόκειται ἁπλῶς νὰ δοθῇ τὸ θεωρητικὸν κλῖμα τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐν Γαλλίᾳ πρὸ πάσης νομοθετικῆς ρυθμίσεως ταύτης. Πρέπει ἐν τούτοις νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἡ συμβατικὴ θεωρία (καὶ ἰδίᾳ οἱ μεταγενέστεροι ὑποστηρικταὶ ταύτης) ἀνεγνώρισε τὴν ματαιότητα τῆς τοιαύτης προσπαθείας ἐγκλωβισμοῦ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐντὸς τῶν καθιερωμένων πλαισίων τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου, ἐπέμεινε δὲ μόνον ἐπὶ τῆς ἰδέας ὅτι τὰ λογικὰ ἐρείσματα τῆς νομικῆς θεωρίας περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας δὲν δύνανται νὰ θεμελιωθοῦν εἰμὴ ἐπὶ τῶν κανόνων περὶ αὐτονομίας τῆς βουλήσεως καὶ συμβατικῆς ἐλευθερίας (4).

Ὁ πρῶτος γαλλικὸς νόμος τῆς ***25ης Μαρτίου 1919*** δὲν ἠδύνατο εἰμὴ νὰ ἀκολουθήσῃ πιστῶς τὰς ἰδέας τῆς συμβατικῆς θεωρίας, ὑπὸ τὴν πίεσιν ἀλλωστε καὶ σταθερᾶς ἐν τούτῳ νομολογίας, ἀναπτυχθείσης ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ 19ου αἰῶνος (5). Ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ νόμου τούτου ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας δὲν ἀποτελεῖ ***σύμφωνον ἀναγκαστικῆς προσχωρήσεως***, ἀλλὰ ***σύμβασιν τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου***, δι' ἧς δεσμεύονται μόνον οἱ δι' αὐτῆς συμβληθέντες. Δὲν ἐνδιαφέρει ἐνταῦθα ἡ λεπτομερὴς ἀνάλυσις τοῦ πρώτου τούτου γαλλικοῦ νόμου, ὅστις ἔχει ἤδη ἱστορικὴν ἀξίαν. Πρέπει μόνον νὰ σημειωθῇ, ὅτι ὁ νόμος οὗτος δὲν ἱκανοποίησεν, ἐν τῷ συνόλῳ του, τὰς οἰκονομικὰς καὶ κοινωνικὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐποχῆς του (6).

Ὁ δεύτερος γαλλικὸς νόμος τῆς ***24ης Ἰουνίου 1936*** εἶναι συνέπεια τῆς κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν πολιτικῆς ἐπικρατήσεως τοῦ γαλλικοῦ ἐργατικοῦ κινήματος. Ἡ ἐργοδοτικὴ ἀντίστασις ἐκάμφθη ὑπὸ τὴν πίεσιν ἑνοποιημένης συνδικαλι-

---

(1) ***Gounot***, L'autonomie de la volonté, thèse, Dijon, 1909 σελ. 34 ἑξ. ***Waline***, L'individualisme et le droit, Paris, 1945 σελ. 171 ἑξ.

(2) ***Rouast***, Essai sur la nature juridique du contrat collectif dans le droit des obligations, thèse, Lyon, 1909, σελ. 274. ***Pirou***, Les conceptiones juridiques successives du contrat collectif en France, thèse, Cannes, 1909, σελ. 154.

(3) ***Saleilles***, Bulletin de la société d' études législatives, 1908, τόμ. VII'., σελ. 78.

(4) ***Rouast—Durand***, Précis de legislation industrielle, Paris, 1947, No 184.

(5) Lyon, 10 mars 1908, D. P. 1909, 2, 33, note Capitant. Cass. 7 juillet 1910, D. P. 1911, 1, 201, note Nast. Cass. 2 août 1921, S. 1912.1.201, note Wahl.

(6) ***Planiol—Ripert—Rouast***, Traité pratique de droit civil français, τόμ. XI., No 882 - 888.

στικῆς δράσεως, ἥτις ἤλλαξε ριζικῶς τὴν οἰκονομικὴν διάρθρωσιν τῆς ἀγορᾶς ἐργασίας. Ἡ προσφορὰ καὶ ἡ ζήτησις ἐργασίας ἔπαυσαν νὰ εἶναι *ἀτομικαὶ* καὶ *μένουσαι*, καταστᾶσαι *συλλογικαὶ* καὶ *πολλάκις*, διὰ τῆς παρεμβάσεως τῶν συνδικάτων καὶ τῶν ἐργοδοτικῶν ὀργανώσεων. Ἡ ἀγορὰ ἐργασίας ἐγκατέλειπε σταθερῶς τὰ δόγματα τοῦ ἐλευθέρου συναγωνισμοῦ, ἵνα εἰσέλθῃ εἰς τὸ πλαίσιον τοῦ ἀμφιμεροῦς μονοπωλίου. Ἡ νομικὴ συνέπεια τῆς ἐξελίξεως ταύτης ἐξεδηλοῦτο διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ νομοθέτου ἐγκαταλείψεως τῆς συμβατικῆς θεωρίας. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι καὶ πρὸ τοῦ νόμου τούτου ἡ νομικὴ διδασκαλία εἶχεν ἀρχίσει νὰ διαπιστώνῃ τὸν *κανονιστικὸν χαρακτῆρα* τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας. Τοῦτο ὠφείλετο εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ *Duguit* περὶ *νομικῆς πράξεως* (7). Ἐδιδάσκετο, ὅθεν, ὅτι ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας δὲν συμβιβάζεται πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς ἀστικῆς συμβάσεως. Ἡ τελευταία αὕτη ὑποθέτει συμβαλλομένους ἔχοντας ἀντιθέτους σκοπούς, ἐξ οὗ ἕπεται, ὅτι ἡ σύναψις τῆς συμφωνίας εἶναι ζήτημα ἀμοιβαίων ὑποχωρήσεων. Ἀντιθέτως, ἐν τῇ συλλογικῇ συμβάσει ἐργασίας, οἱ συμβαλλόμενοι ὁμάδες ἐπιδιώκουν τὸ αὐτὸ πρᾶγμα καὶ κινοῦνται ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ σκοποῦ: ἥτοι ὑπὸ τοῦ καθορισμοῦ τῶν ὅρων ἐργασίας ἐν τῷ περὶ οὗ πρόκειται ἐπαγγέλματι. Ἐξ ἄλλου, ἐνῷ ἡ ἀστικὴ σύμβασις δημιουργεῖ νομικὴν κατάστασιν ὑποκειμενικήν, ἀτομικὴν καὶ προσωρινοῦ χαρακτῆρος, ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας δημιουργεῖ ἀντικειμενικήν, ἀπρόσωπον καὶ διαρκῆ νομικὴν κατάστασιν. Συνεπῶς, κατὰ τὴν *κανονιστικὴν θεωρίαν*, ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ἀποτελεῖ *πρᾶξιν - κανόνα* (acte-règle) ἢ *δόγμα* (norme), ἀποτελεῖ πηγὴν δημιουργίας *ἀντικειμενικοῦ δικαίου* καὶ παρουσιάζεται κοινωνικῶς ὡς ὁ καταστατικὸς χάρτης τῶν ἐργατικῶν σχέσεων (8). Ἡ διδασκαλία αὕτη ἐπηρέασεν αἰσθητῶς τὸν γαλλικὸν νόμον τοῦ 1936, ἐν τῇ αἰτιολογικῇ ἐκθέσει τοῦ ὁποίου διατυποῦται σαφῶς ὅτι αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας δέον νὰ ἀποτελοῦν «..... τὸν *νόμον*, εἰς τὰς σχέσεις μεταξὺ ἐργαζομένων καὶ ἐργοδοτῶν, ἐντὸς τῶν διαφόρων κλάδων τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος τῆς χώρας» (9).

Ὁ τρίτος γαλλικὸς νόμος τῆς *23ης Δεκεμβρίου 1946* ἐξαφανίζει καὶ τὰ ἐλάχιστα ἴχνη τῆς συμβατικῆς θεωρίας, ἅτινα διετήρησεν ὁ νόμος τοῦ 1936. Οὕτω σταθεροποιεῖται καὶ τελειοποιεῖται ὁ κανονιστικὸς χαρακτὴρ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, δεδομένου ὅτι διὰ τοῦ νόμου τούτου καθορίζεται ὁλόκληρος ἱεραρχία ἀλληλοϋπερτεθειμένων συλλογικῶν συμβάσεων, αἵτινες καλοῦνται νὰ ρυθμίσουν τὰ ἐπαγγέλματα εἰς διαφόρους κλίμακας, ἐθνικήν, ἐπαρχιακήν, τοπικήν, ἔτι δὲ καὶ εἰς τὴν περιωρισμένην κλίμακα τῆς ἐπιχειρήσεως. Συνεπῶς διὰ τοῦ νόμου τούτου ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας λαμβάνει τὰ χαρακτηριστικὰ στοιχεῖα τοῦ *θεσμοῦ* καὶ ἀπομακρύνεται σαφῶς τῶν ἀντιλήψεων τῆς παλαιᾶς συμβατικῆς θεωρίας. Ἡ ἐξέλιξις αὕτη δὲν εἶναι τυχαία. Δὲν ὀφείλεται μόνον εἰς τὴν πίεσιν τῶν συνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων. Ἀποτελεῖ, ἐν ὡρισμένῳ μέτρῳ, ἀνάγκην τῆς *διευθυνομένης οἰκονομίας*, ἥτις, χωρὶς νὰ ἀρνῆται τὸ καπιταλιστικὸν σύστημα, ζητεῖ τὴν ὀργάνωσίν του ἐπὶ νέων βάσεων. Ἐντὸς τοῦ συστήματος τούτου ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας δὲν δύναται εἰμὴ νὰ ἔχῃ κανονιστικὸν χαρακτῆρα (10).

Ὁ νέος γαλλικὸς νόμος τῆς *11ης Φεβρουαρίου 1950* δὲν ἀφίσταται τῆς νομοθετικῆς παραδόσεως περὶ τοῦ κανονιστικοῦ χαρακτῆρος τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἐν τούτοις—καὶ ἂν ἔτι ἀπὸ νομοθετικῆς πλευρᾶς τὸ ζήτημα δύναται νὰ θεωρηθῇ λελυμένον ἐν Γαλλίᾳ—ἡ νομικὴ θεωρία ἔχει δικαίωμα νὰ προχωρῇ πρὸς νέας ἐρεύνας. Ἐκ τῆς ἐπιστημονικῆς ταύτης ἀνάγκης ἐγεννήθη ἡ διδασκαλία περὶ *δυαδικότητος* τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας. Κατὰ τὴν ἄποψιν ταύτην, ὑποστηριχθεῖσαν ἀρχικῶς ὑπὸ τῆς γερμανικῆς θεωρίας (11), εἶτα δὲ ἐν Ἰταλίᾳ τῇ ἐπιρροῇ τοῦ *Romano* (12) καὶ ἐν Γαλλίᾳ διὰ τῆς διδασκαλίας τοῦ *Durand*, τὸ ζήτημα τῆς νομικῆς φύσεως τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν λύεται διὰ μόνης τῆς ἀποδοχῆς τῆς συμβατικῆς ἢ τῆς κανονιστικῆς θεωρίας, διότι ἑκάστη τῶν ἀπόψεων ταύτων ἠρτῆται ἐκ τοῦ ἂν μελετᾷ τις τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς *μεθόδου κατεργασίας* ταύτης ἢ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ *περιεχομένου* της. Εἶναι ὅθεν κατακριτέον νὰ βλέπῃ τις ἐν αὐτῇ μόνον στοιχεῖα συμβάσεως ἢ κανονισμοῦ. Ἀντὶ τῆς ἀντιθέσεως δέον νὰ ἐπιχειρηθῇ ἡ *σύνθεσις* τῶν δύο τούτων θεωριῶν (13).

Β'. Ἀναγκαιότης τοῦ νέου νόμου

Ἡ ἀνάγκη δημιουργίας νέου νόμου περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐν Γαλλίᾳ ὀφείλεται εἰς τὴν *κρίσιν* τούτων ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ νόμου τοῦ 1946. Κατὰ τὸν *Durand* (14), οἱ λόγοι τῆς τοιαύτης κρίσεως πηγάζουν:

1) Ἐκ τῶν μεταξὺ ἀλλήλων σχέσεων τῶν ἐργατικῶν ὀργανώσεων ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ καθορισμοῦ τῆς ἐννοίας τοῦ πλέον ἀντιπροσωπευτικοῦ συνδικάτου. Πράγματι, ἡ μεταξὺ τῶν συνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων διαμάχη περὶ τοῦ ποία τούτων, οὖσα πλέον ἀντιπροσωπευτική, δικαιοῦται νὰ μετάσχῃ εἰς τὴν κατεργασίαν καὶ σύναψιν τῆς οἰκείας συλλογικῆς συμβάσεως ὡδήγησεν εἰς οὐσιαστικὴν ἀχρήστευσιν τοῦ νόμου

---

(7) *Duguit*, Transformations générales du droit privé, σελ. 115.

(8) *Bréthe de la Gressaye*, Nature juridique de la convection collective de travail these, Bordeaux, 1921 σελ. 18, *Scelle*, Le droit ouvrier, Paris, 1922, σελ. 99-102.

(9) *Corte—Floret*, La loi du 24 Juin 1936 Vers une conception étatique de la convention collective de travail, Revue critique de législation et de jurisprudence, 1937 σελ. 135.

(10) *Desmaulles*, Les conventions collectives de travail sous la tutelle de l'Etat, Semaine Juridique, 1947, No 631.

(11) *Hueck—Nipperdey*, Lehrbouch des Arbeitsrechts, 1932, τόμ. II', σελ. 28 - 351 (ἰδίᾳ σελ. 60 καὶ 105).

(12) *J. I. Le Brancha*, εἰς Etudes en l'honneur de *F. Gény*, τόμ. III', σελ. 187-227.

(13) *Durand*, Le dualisme de la convention collective de travail, Revue trimestrielle de droit civil 1939, σελ. 358.

(14) *Durand*, La loi du 11 février 1950 sur les conventions collectives du travail, *Droit Social*, mars 1950, σελ. 93.

τοῦ 1946, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο ἐλύθη, κατὰ τρόπον ἱκανοποιητικόν, διὰ τῆς πρωθυπουργικῆς ἀποφάσεως τῆς 8ης Ἀπριλίου 1948 [14].

2) Ἐκ τῶν μεταξὺ Κράτους καὶ συνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων σχέσεων. Πράγματι, αἱ ἀνάγκαι τῆς διευθυνομένης οἰκονομίας ἠνάγκασαν τὸ Κράτος εἰς διαρκεῖς παρεμβάσεις ἐμποδιζούσας τὴν ἀπρόσκοπτον ἐφαρμογὴν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων. Ἡ ἐντεῦθεν ἔλλειψις ἰσορροπίας εἰς τὰς σχέσεις συνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων καὶ Κράτους ὡδήγησεν εἰς κρίσιν τὰς συλλογικὰς συμβάσεις.

3) Ἐκ τῶν σχέσεων μεταξὺ ἐργατικῶν καὶ ἐργοδοτικῶν ὀργανώσεων. Αἱ μεταξὺ τούτων ἀντιθέσεις ἐμφανίζονται κυρίως ἐπὶ δύο σημείων: Εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς συνδικαλιστικῆς δράσεως καὶ εἰς τὸ κόστος τῶν ἐργατικῶν διεκδικήσεων. Εἰς τὰς ἀντιθέσεις ταύτας κυρίως ὀφείλεται ἡ μὴ σύναψις, εἰς εὐρυτάτην κλίμακα, συλλογικῶν συμβάσεων ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ νόμου τοῦ 1946.

Γ'. Οἰκονομικαὶ αἰτίαι

Οὐδεὶς δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ σήμερον τὴν τεραστίαν ἀλληλεξάρτησιν μεταξὺ τῶν οἰκονομικῶν δεδομένων καὶ τῶν θεσμῶν τοῦ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου [15]. Τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον εἶναι κατὰ μείζονα λόγον εὐαίσθητον ἔναντι τῶν δεδομένων τῆς συγχρόνου οἰκονομίας, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ ἐργατικοὶ νόμοι ἐνάσκουν, ἐμμέσως ἢ ἀμέσως, ἀποφασιστὴν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς (παραγωγῆς, σχηματισμοῦ τιμῶν, ἐργατικῆς ἀπασχολήσεως, ἀγοραστικῆς δυνάμεως τῶν μισθωτῶν κλπ.). Καὶ ἴσως δὲν εἶναι πλέον παράτολμος ἡ ἰδέα ὅτι προϊόντος τοῦ χρόνου τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον κέκτηται ἀποστολὴν καθαρῶς οἰκονομικῆς φύσεως [16]. Αἱ οἰκονομικαὶ αἰτίαι, αἵτινες ὡδήγησαν εἰς τὸν νέον γαλλικὸν νόμον περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, διαπιστοῦν τὴν ἀνωτέρω τάσιν. Ἡ ἀνάλυσις τούτων δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἐνταῦθα. Ἀλλ' ἡ διαπίστωσίς των εἶναι ἀναγκαία. Κατὰ τὸν *Durand* [17], τρεῖς οἰκονομικαὶ αἰτίαι ἐνίσχυσαν τὸ αἴσθημα περὶ καταργήσεως τοῦ νόμου τοῦ 1946 καὶ περὶ δημιουργίας νέου νόμου περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας. Αὗται εἶναι:

α) Ἡ ἐπιστροφὴ τῆς γαλλικῆς οἰκονομίας εἰς καθεστὼς οἰκονομικῆς ἐλευθερίας.

β) Ἡ πρόκλησις εὐρυτάτου κινήματος ἐργατικῶν διεκδικήσεων.

γ) Ἡ ἀλλαγὴ τῆς συναλλαγματικῆς βάσεως.

Συνέπεια: Ὑπάρχει ἀσυμβίβαστον μεταξὺ ἐλευθέρου σχηματισμοῦ τῶν τιμῶν ἐν τῇ ἀγορᾷ ἐμπορευμάτων καὶ δεσμεύσεως τῶν μισθῶν ὑπὸ τοῦ Κράτους ἐν τῇ ἀγορᾷ ἐργασίας. Ἐφ' ὅσον δὲν ἐθεν, αἱ τιμαὶ τῶν ἐμπορευμάτων δὲν δύνανται πλέον νὰ δεσμευθοῦν, εἶναι οἰκονομικῶς καὶ ἠθικῶς ἐπιβεβλημένον νὰ παρασχεθῇ πλήρης ἐλευθερία ἐν τῷ σχηματισμῷ τῶν μισθῶν ἐν τῇ ἀγορᾷ ἐργασίας. Τοιαύτη εἶναι ἡ κυριωτέρα οἰκονομικὴ ἀποστολὴ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων τοῦ νέου γαλλικοῦ νόμου. Ἡ ἐπιτυχία τούτων θὰ ἐξαρτηθῇ, συνεπῶς, ἐκ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν τὰ ἐργατικὰ συνδικάτα καὶ αἱ ἐργοδοτικαὶ ὀργανώσεις ἐν Γαλλίᾳ θὰ χειρισθοῦν τὸ μισθολογικὸν πρόβλημα.

ΙΙ'. ΔΙΑΡΘΡΩΣΙΣ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ.

Ἡ τεχνικὴ κατασκευὴ τοῦ νέου γαλλικοῦ νόμου παρουσιάζει ἀρκετὴν τελειότητα, παρὰ τὰς περιπετείας, αἱ ὁποῖαι συνώδευσαν τὴν ψήφισίν του. Διαιρεῖται οὗτος εἰς τρεῖς τίτλους, ἐξ ὧν ὁ πρῶτος ἀφορᾷ τὴν διάρθρωσιν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, ὁ δεύτερος τὴν διαδικασίαν ρυθμίσεως τῶν συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας καὶ ὁ τρίτος περιέχει εἰδικάς τινας διατάξεις, ἀφορώσας τὴν προσαρμογὴν τοῦ νέου νόμου πρὸς τὸ κρατοῦν Δίκαιον. Θὰ ἐπιχειρήσωμεν γενικὴν μόνον σύνοψιν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου, θίγοντες ἐν πάσῃ συντομίᾳ τὰ προκύπτοντα ἑκάστοτε νομικὰ ζητήματα.

Α'. Φύσις καὶ κῦρος τῆς συλλογικῆς συμβάσεως

1. Ὁρισμός: Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, κατὰ τὸν γαλλικὸν νόμον, εἶναι συμφωνία ἐπὶ τῶν ὅρων ἐργασίας, συναφθεῖσα μεταξὺ μιᾶς ἢ περισσοτέρων ἐργατικῶν συνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων καὶ μιᾶς ἢ περισσοτέρων ἐργοδοτικῶν τοιούτων ἢ οἱασδήποτε ὁμάδος ἐργοδοτῶν ἢ καὶ ἑνὸς ἢ περισσοτέρων ἐργοδοτῶν ἀτομικῶς λαμβανομένων. Ἡ τοιαύτη σύμβασις δύναται νὰ περιέχῃ, χάριν τῶν ἐργαζομένων, διατάξεις εὐνοϊκωτέρας τῶν ὑπαρχουσῶν εἰς τοὺς νόμους καὶ τὰ διατάγματα, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ παραβιάζῃ διατάξεις τούτων δημοσίας τάξεως, εἶναι δέ, ἀπὸ ἀπόψεως τοπικῆς ἁρμοδιότητος, ἐθνική, ἐπαρχιακὴ ἢ τοπική.

Παρὰ τὴν ἐπιφύλαξιν, ἣν δύναται νὰ ἔχῃ τις διὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ συγχρόνου νομοθέτου, νομίζομεν ὅτι ὁ ἄνω ὁρισμὸς ἱκανοποιεῖ τὴν σύγχρονον θεωρίαν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου [18]. Ἐν τούτοις θὰ ἠδύνατο νὰ προστεθῇ, ὅτι ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας δὲν καθορίζει μόνον τοὺς ὅρους καθ' οὓς διεξάγεται ἡ ἐργασία, ἀλλὰ καὶ τὰ δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις τῶν ἐπαγγελματικῶν ὁμάδων, αἵτινες ὑπέγραψαν ταύτην, τοῦ γαλλικοῦ νόμου μὴ ἀποκλείοντος καὶ τὸ περιεχόμενον τοῦτο. Διότι δὲν πρέπει νὰ παροράται, ὅτι ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ἀποτελεῖ *νόμον τῆς ὁμάδος*, οὗτινος ἡ ἰσχὺς εἶναι κατωτέρα τῆς τοῦ πραγματικοῦ νόμου, ἀλλ' ἀνωτέρα τῆς ἰσχύος τῆς συμβάσεως [19] καὶ ὅτι ἀκριβῶς ἡ τοιαύτη ἰδιότης ταύτης, δημιουργοῦσα αὐτοτελεῖς νομικὰς σχέσεις μεταξὺ τῶν ὁμάδων,

---

[14] Ὅρα ταύτην εἰς *Droit Social*, avril 1948, σελ. 156.

[15] *Josserand*, Un ordre juridique nouveau, chr. D. H. 1937, 41. *Ripert*, Le regime démocratique et le droit civil moderne, Paris, 1948, No 137 - 166. *Jean van Houte*, Les repercussions de l' économie dirigée sur les institutions de droit privé, Rev. Econ. Intern., déc. 1936, σελ. 561 - 580.

[16] *Durand*, Une orientation nouvelle du droit du travail, Dallog critique, 1941, chr. VII', σελ. 39.

[17] *Durand*, La loi du 11 février 1950 sur les conventions collectives du travail, *Droit Social*, mars 1950, σελ. 94 ἑξ.

[18] *Durand-Jaussand*, Traité de droit du travail, Paris, 1947, τόμ. Γ' No 104. *Rouast-Durand*, Précis de législation industrielle, Paris, 1947, No 180. *Pic - Kréher*, Le nouveau droit ouvrier français, Paris 1913, No 283. *Capitant-Cuche*, Précis de législation industrielle, Paris, 1936, No 116.

αἵτινες συνεβλήθησαν ἐν αὐτῇ, ἀναγκάζει συγγραφεῖς τινας νὰ ὁμιλοῦν περὶ *εἰδικοῦ δικαίου*(71) ἢ περὶ γενικωτέρας τάσεως *προλεταριοποιήσεως* τοῦ συγχρόνου δικαίου (72) ἢ καὶ περὶ *παρακμῆς* τούτου (73), παρ' ὅλον ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ ἀντιπαρατηρηθῇ, ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει, ὅτι δὲν πρόκειται περὶ παρακμῆς τοῦ δικαίου, ἀλλὰ τοῦ *μηχανισμοῦ*, καθ' ὃν τοῦτο ἐκδηλοῦται.

2. Ἐκπροσώπησις. Οἱ ἐκπρόσωποι τῶν οἰκείων ὀργανώσεων νομιμοποιοῦνται νὰ ὑπογράψουν τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐπ' ὀνόματι τούτων:

α) Εἴτε βάσει *καταστατικῆς ρήτρας* τῆς ὀργανώσεως,

β) Εἴτε βάσει *εἰδικῆς ἀποφάσεως* ταύτης,

γ) Εἴτε βάσει *εἰδικῆς ἐγγράφου ἐντολῆς* δοθείσης ἀτομικῶς ὑφ' ἑκάστου τῶν μελῶν.

Οὕτω λύεται νομοθετικῶς μία τῶν σπουδαιοτέρων ὄψεων τοῦ ζητήματος τῆς *ἐργατικῆς ἐκπροσωπήσεως*, ἥτις πλείστας ἐδημιούργησεν εἰς τὸ παρελθὸν ἑρμηνευτικὰς δυσχερείας. Ἡ τρίτη λύσις προσκολλᾶται εἰς τὴν συμβατικὴν θεωρίαν, ἀλλ' αἱ δύο πρῶται εἶναι ἐκδηλώσεις τοῦ κανονιστικοῦ χαρακτῆρος τῆς συλλογικῆς συμβάσεως. Παρὰ ταῦτα τὸ γενικώτερον ζήτημα τῆς ἐργατικῆς ἐκπροσωπήσεως δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ εἰσέτι πλήρως λελυμένον (74).

3. Κατηγορίαι: Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας κατατρίζεται *ἐγγράφως* ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, εἶναι δὲ ὡρισμένου (οὐχὶ πέραν τῶν πέντε ἐτῶν) ἢ ἀορίστου χρόνου. Μετὰ τὴν πάροδον τῆς προθεσμίας ἢ ὡρισμένου χρόνου συλλογικὴ σύμβασις ἐξακολουθεῖ νὰ ἰσχύῃ ὡς ἀορίστου χρόνου, αὐτὴ δὲ παύει νὰ ἰσχύῃ διὰ τῆς βουλήσεως τοῦ ἑνὸς τῶν μερῶν. Πᾶσα συλλογικὴ σύμβασις δύναται νὰ προβλέπῃ τὰς προϋποθέσεις *καταγγελίας, ἀνανεώσεως* ἢ *ἀναθεωρήσεως* ταύτης.

4. Προσχωρήσεις: Πᾶν ἐπαγγελματικὸν συνδικάτον, μὴ μετέχον τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, δύναται νὰ προσχωρήσῃ εἰς ταύτην μεταγενεστέρως. Ἡ προσχώρησις εἶναι πρᾶξις *τυπικὴ* καὶ γίνεται *ἐγγράφως* διὰ κοινοποιήσεως ταύτης εἰς τὸν γραμματέα τοῦ δικαστηρίου, ἔνθα ἡ συλλογικὴ σύμβασις εἶναι κατατεθειμένη. Τὸ δικαίωμα προσχωρήσεως ἀνήκει μόνον εἰς *ἐπαγγελματικὰ συνδικάτα*. Οὕτω στερεῖται πλέον ἀξίας ἡ παλαιὰ ἀμφισβήτησις ἐπὶ τοῦ ἂν ἕκαστος ἐργοδότης δύναται ἢ μὴ νὰ προσχωρήσῃ εἰς τινα συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας παρ' ἄλλων ὑπογραφεῖσαν (ὅρα ἐπὶ τούτου παρατηρήσεις *Michel Debré*, D. P. 1936. 4. 374).

5. Διατυπώσεις. Αὗται δὲν παρουσιάζουν ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον. Πρόκειται περὶ τῶν διατυπώσεων *καταθέσεως*, ἐξ ὧν κυρίως ἤρτηται ἡ ἔναρξις τῆς ἰσχύος τῆς συλλογικῆς συμβάσεως.

6. Δεσμευόμενα πρόσωπα: Διὰ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως δεσμεύονται:

α) Οἱ ὑπογράψαντες ταύτην προσωπικῶς.

β) Τὰ μέλη τῶν συμβληθεισῶν ὀργανώσεων.

γ) Αἱ προσχωρήσασαι μεταγενεστέρως ὀργανώσεις.

δ) Τὰ ἑκάστοτε μέλη τούτων.

Οὕτω ὁ νόμος ἐξισώνει τὰς συμβληθείσας ἀρχικῶς ὀργανώσεις πρὸς τὰς μεταγενεστέρως προσχωρησάσας. Ἐν τούτοις παλαιότερον ἡ θεωρία καὶ ἡ νομολογία διέκρινον τὴν νομικὴν θέσιν ἑκάστης τούτων. Ἐδέχοντο, δηλονότι, ὅτι αἱ προσχωροῦσαι ὀργανώσεις ἀποκτοῦν καὶ ἀναδέχονται τὰ ἐκ τοῦ *νόμου* δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ ἐκ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως δημιουργηθέντα χάριν τῶν προσωπικῶς συμβληθεισῶν ὀργανώσεων (75).

Β'. Τοπικὰ καὶ οὐσιαστικὰ ὅρια

Ἐν προκειμένῳ ὁ νόμος διακρίνει:

1) *Τὰς ἐθνικὰς συλλογικὰς συμβάσεις*: Αὗται ρυθμίζουν τὰς σχέσεις μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν ὡρισμένου κλάδου δραστηριότητος δι' ὅλην τὴν χώραν, προπαρασκευάζονται δὲ ὑπὸ *μικτῆς ἐπιτροπῆς*, συγκροτουμένης παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, ἰδίᾳ αὐτοῦ πρωτοβουλίᾳ ἢ τῇ αἰτήσει τῶν οἰκείων ἐθνικῶν συνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων τῶν ἐργοδοτῶν ἢ ἐργατῶν.

2) *Τὰς προσηρτημένας συλλογικὰς συμβάσεις*: Αὗται ἀφοροῦν τὰς *κυριωτέρας* ἐπαγγελματικὰς κατηγορίας καὶ περιέχουν τοὺς ἐν αὐταῖς ἰδιαιτέρους ὅρους ἐργασίας.

Εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις τίθεται τὸ ζήτημα τοῦ ποῖαι συνδικαλιστικαὶ ὀργανώσεις δέον νὰ θεωρηθοῦν ὡς αἱ πλέον ἀντιπροσωπευτικαί. Ὁ νόμος ὁρίζει ὅτι ἡ ἀντιπροσωπευτικότης δέον νὰ στηριχθῇ ἐπὶ τῶν ἑξῆς κριτηρίων:

α) Ἀριθμὸς μελῶν.

β) Ἀνεξαρτησία.

γ) Εἰσφοραί.

δ) Πεῖρα καὶ ἀρχαιότης τοῦ συνδικάτου.

ε) Πατριωτικὴ στάσις κατὰ τὴν κατοχήν.

Δὲν δύναται νὰ συζητηθῇ ἐνταῦθα λεπτομερῶς τὸ ζήτημα τοῦτο. Παρατηρητέον, ἐν τούτοις, ὅτι ἡ ἔννοια τοῦ πλέον ἀντιπροσωπευτικοῦ συνδικάτου, εἰσαχθεῖσα τὸ πρῶτον διὰ τῆς Συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν ἐν ὄψει τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως τῆς Ἐργασίας, (76) ἀποτελεῖ βαθυτάτην τροποποίησιν τοῦ συνδικαλιστικοῦ δικαίου, ὡς οὖσα ἀντίθετος πρὸς τὸ γενικῶς ἀνεγνωρισμένον δικαίωμα τῆς συνδικαλιστικῆς ἐλευθερίας. Ἐν τούτοις εἶναι ἀναγκαία διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν ὁρίων τῆς ἐλευθερίας ταύτης. Ἐπομένως τὸ συζητητέον εἶναι βάσει ποίων στοιχείων δέον αὐτὴ νὰ καθορίζηται. Ἐπὶ τούτου παρατηροῦμεν, ὅτι ὁ νέος γαλλικὸς νόμος δὲν ἀρκεῖται εἰς τὰ ἤδη ὑπὸ τῆς θεωρίας παραδεδεγμένα νομικὰ κριτήρια, δι' ὧν καὶ μόνον δύναται νὰ διασφαλισθῇ ἡ νομικὴ ὀργάνωσις τῆς συνδικαλιστικῆς ἐλευθερίας, ἀλλ' εἰσάγει καὶ κριτήρια καθαρῶς πολιτικά, ὡς ἡ πατριωτικὴ στάσις τοῦ συνδικάτου κατὰ τὴν Κατοχήν.

(Τὸ τέλος εἰς τὸ ἑπόμενον)

---

(71) *Ripert*, Le régime démocratique et le droit civil moderne. Paris. 1948. No 212.

(72) *Jossérand*, Sur la reconstitution d'un droit de classe. D. H. 1937 σελ. 1.

(73) *Savatier*, Les métamorphoses économiques et sociales du droit civil d'aujourd'hui. Paris. 1948. No 285. Τοῦ αὐτοῦ: Prolétarisation du droit civil. D. P. 1947 σελ. 161.

(74) *Ripert*, Le déclin du droit. Paris. 1949. No8.

(75) *Marchal*, L' action ouvrière et la transformation du régime capitaliste. Paris. 1943. σελ. 107 ἑξ.

(76) *Rouast - Durand*, op. cit., No 195. Cour supérieure d' arbitrage. 26 oct. 1938. *Droit Social*, 1939. 29.

(77) *Scelle*, L' Organisation internationale du travail. Paris. 1930. σελ. 146 ἑξ.

ΤΑ ΟΡΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΕΩΣ

Ὑπό τοῦ κ. **ΠΑΝ. Δ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ**, Γεν. Διευθυντοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας

(*) Τὰ δικαιώματα τοῦ ἐργαζομένου ἀνθρώπου δὲν εἶναι, ὡς φρονεῖ ὁ ἐργοδότης, ἁπλᾶ προσχηματικὰ καλύμματα καὶ διαφανεῖς ἢ διάτρητοι μανδύαι ἢ πέπλοι. Εἶναι τόσον οὐσιώδη καὶ σημαντικά, ὥστε ρυθμίζονται διὰ βασικῶν κανόνων δημοσίας τάξεως, οἱ ὁποῖοι ἀναμφισβητήτως ὑπερισχύουν ἀπὸ τὰς ἀντικειμένας εἰς αὐτοὺς συμβατικὰς ὑποχρεώσεις. Ἰδιαιτέρως, προκειμένου περὶ «ἐκμισθώσεως» ὑπηρεσιῶν ὑπὸ ἐργαζομένων ἀνθρώπων, εἶναι ἀληθές, ὡς παρατηρεῖ καὶ ὁ κ. *Κ. Δημάκης* (ΕΕΔ Ι. 780), ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας βαρύνεται ἀπὸ τὴν ἀντίληψιν ὅτι ὁ ἐργοδότης ἀσκεῖ ὄχι μόνον μίαν οἰκονομικήν, ἀλλὰ — ὡς ἐπιτραπῇ ὁ ὅρος — καὶ μίαν ἠθικὴν δεσποτείαν. Ὁ μισθωτὸς δὲν πρέπει μόνον νὰ ἐκτελῇ καλῶς τὴν ἐργασίαν του, δηλ. — διὰ νὰ ὁμιλήσωμεν τὴν γλῶσσαν τῶν νόμων — νὰ καταβάλλῃ μόνον τὴν ὑποσχεθεῖσαν παροχήν, ἀλλὰ πρέπει καὶ νὰ δεικνύῃ ἐπὶ πλέον τὴν ἁρμόζουσαν συμπεριφοράν...». Ἀλλὰ καὶ ἡ ἑλληνικὴ Ἐφημερὶς τῆς Κυβερνήσεως ἀφ' ἑνὸς εἶναι σαφεστέρα εἰς τὸν προσδιορισμὸν τῶν ἐκ κληρονομίας ἐπιβαρύνσεων τῆς διαθέσεως ἐργατικῶν δυνάμεων (τδ. φ. 511|1939 σελ. 3315, ἐν ἀρχῇ τοῦ Γ'), ἀφ' ἑτέρου δὲ διαπιστώνει ὅτι «ὁ τρόπος διαθέσεως τῶν ἐργατικῶν δυνάμεων, αἱ ὁποῖαι κατὰ ν. 399 «δὲν εἶναι ἐμπορεύματα», ἐπηρεάζει ἀμέσως καὶ σημαίνει διάθεσιν αὐτοῦ τούτου τοῦ προσώπου τοῦ ἐργαζομένου» (τδ. ἔνθα προηγουμένως καὶ ἰδίως σελ. 3316, Κώδ. Νόμων 1939, 1032, περὶ τοῦ πραγματικοῦ περιεχομένου τῆς «προσωπικῆς ἐξαρτήσεως» καὶ τῶν σχετικῶν νομικῶν ὅρων). Ἕνεκα τούτου ἔχουν ἤδη ρητῶς θεσπισθῇ καὶ ἐν Ἑλλάδι διὰ τοῦ νόμου 399|1947 αἱ γενικαὶ ἀρχαὶ τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, αἱ περιλαμβανόμεναι εἰς τὴν διακήρυξιν τῆς Φιλαδελφείας τοῦ 1944, ἀποτελοῦσαν ἐπιστέγασμα καὶ γενικὰς ὁδηγίας διὰ τὴν ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν ὁλοκλήρου τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου. Ἐκ τούτων αἱ ἀμέσως σχετιζόμεναι μὲ τὸ θέμα ἡμῶν, ὡς ἀφορῶσαι τὴν ἰδιόρρυθμον ἐν τῇ οἰκονομικῇ συναλλαγῇ θέσιν τῆς ἀποτελούσης πολύτιμον κοινωνικὸν ἀγαθὸν μὴ ἀφιέμενον εἰς τὴν ἐλευθέραν διάθεσιν οὐδενός, ἀνθρωπίνης ἐργασίας, τὰ ἀτομικὰ δικαιώματα τῶν ἐργαζομένων, τοὺς ὅρους καὶ σκοποὺς τῆς δράσεως τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἐργαζομένων, τὴν νομικὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἀνάγκης τῆς ἐπιδιώξεως τῆς βελτιώσεως τῆς θέσεως, καὶ τῆς ἐξασφαλίσεως ἰσότητος πιθανοτήτων ἐπιτυχίας κατ' αὐτήν, ἔχουν κατὰ τὸν Ἑλληνικὸν τοῦτον Νόμον διατυπωθῇ (Φ.Ε.Κ. 183|47 σελ. 907) ὡς ἑξῆς:

«Ἡ ἐργασία δὲν εἶναι ἐμπόρευμα». «Ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου καὶ τοῦ συνεταιρίζεσθαι εἶναι ἀπαραίτητος ὅρος σταθερᾶς προόδου.... Οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἐργαζομένων καὶ τῶν ἐργοδοτῶν συνεργαζόμενοι ἰσοτίμως ..... συμμετέχουν εἰς ἐλευθέρας συζητήσεις καὶ εἰς ἀποφάσεις δημοκρατικοῦ χαρακτῆρος πρὸς προαγωγὴν τοῦ κοινοῦ ἀγαθοῦ».

«Πάντα τὰ ἀνθρώπινα ὄντα ... ἔχουν δικαίωμα νὰ ἐπιδιώκουν τὴν ὁλικὴν των πρόοδον καὶ τὴν πνευματικήν των ἀνάπτυξιν ..., ἐν οἰκονομικῇ ἀσφαλείᾳ καὶ μὲ ἴσας δυνατότητας ἐπιτυχίας», καὶ «Ἡ πραγματοποίησις τῶν συνθηκῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ καταστῇ δυνατὴ ἢ ἐπιτευξις τοῦ ἀποτελέσματος τούτου δέον νὰ ἀποτελῇ τὸν κύριον σκοπὸν τῆς ἐθνικῆς ..... πολιτικῆς» (1).

Ὅσον ἀφορᾷ ὅμως τὴν πραγματικὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀρχῶν τούτων, αἱ ὁποῖαι ἐν Ἑλλάδι ἔχουν διακηρυχθῇ ἀπὸ τοῦ 1939, θὰ ἠδύνατό τις

(1) Πρέπει νὰ τονισθῇ ὅτι ταυτόσημος, μολονότι πολὺ ἀναλυτικώτερα, εἶναι ἡ εἰς τὸ φύλλον 511 τοῦ 1939 τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ἀπὸ μορφὴν αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως τῆς Δικονομίας τῶν Λοσφαλιστικῶν Δικαστηρίων γενομένη Ἑλληνικὴ Διακήρυξις τῶν Ἀρχῶν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, εἰς τὴν ὁποίαν συχνὰ ἀναφερόμεθα. Αὕτη ἔχει ἐξαιρετικῶς ἐπηυξημένην διὰ τὴν ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν πάσης διατάξεως τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου σημασίαν διὰ τὸν ἑξῆς βαρυσήμαντον λόγον: Αἱ Ἰδέαι της ἀποτελοῦν συγχρονισμένην διατύπωσιν τῆς προσπαθείας ὑπὲρ τῆς δικαιοσύνης καὶ ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας, ὅπως αὗται διεμορφώθησαν ὑπὸ τῆς αἰωνοβίου ἀνθρωπιστικῆς Ἑλληνικῆς παραδόσεως (τδ. Ἐφ. Κυβ. 1949 σελ. 3325 στήλ. β' καὶ ὑπὸ στοιχ. ΙΑ' σελ. 3332). Διακηρυχθεῖσαι διὰ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ἓν ἔτος πρὸ τῆς εἰς τὰ Βορειοηπειρωτικὰ βουνὰ ἐμπράκτου συγχρόνου καθαγιάσεως αὐτῶν διὰ τοῦ αἵματος τῆς Ἑλληνικῆς Νεότητος, αἱ «Ἀρχαί», τῶν ὁποίων τὸ ἀτενῶς Ἐργατικὸν Τμῆμα συνεπυκνώθη ὑπὸ στοιχ. Ζ (σελ. 3325), ἔτυχον μὲν πανηγυρικῆς διεθνοῦς καθιερώσεως κατὰ τὰ αὐτὰ σημεῖα καὶ ὑπὸ σχεδὸν τὴν αὐτὴν ἐννοιολογικὴν διατύπωσιν εἰς τὴν «Διακήρυξιν τῆς Φιλαδελφείας» τοῦ 1944, ἀπὸ τὴν ἀγωνιζομένην ἀνθρωπότητα, σήμερον δὲ ἀποτελοῦν τὸ κείμενον τοῦ Ἑλληνικοῦ νόμου 399 τοῦ 1947 τοῦ κυρώσαντος καὶ διεθνῶς ἀναληφθεῖσαν συμβατικὴν ὑποχρέωσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους περὶ ἐπιβολῆς τῆς τηρήσεως τῶν ἀρχῶν τούτων. Παρέχει ἀφορμὴν δικαιολογημένης ἐθνικῆς ὑπερηφανείας ἡ παραβολὴ σελίδων τινῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τοῦ 1939, ὅπως 3329 στηλ. α' ἐν τέλει (τὸ περιεχόμενον τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης) καὶ 3325 (Ζ' Αἱ Ἀρχαὶ τοῦ Ἐργ. Δικαίου) πρὸς τὴν σελίδα 907 τῆς αὐτῆς ἐπισήμου Ἐφημερίδος τοῦ ἔτους 1947 (Διακηρύξεις τῆς Φιλαδελφείας). Σημειωτέον ὅτι ἡ ἀναλυτικωτέρα καὶ περιέχουσα κοινωνιολογικὴν καὶ ψυχολογικὴν ἐξήγησιν τῶν «Ἀρχῶν» (πρβλ. σ. 3314 καὶ 3315) Ἑλληνικὴ Διακήρυξις τοῦ 1939 εἶναι τμῆμα ἐργασίας ἑτοίμης ἤδη ἀπὸ τοῦ 1935, ἡ ὁποία ἐχρησιμεύσεν τότε ὡς βάσις καὶ ὁδηγὸς διὰ τὴν ἵδρυσιν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας (Ὀργανισμὸς εἰς Ἐφημ. Κυβ. φ. 548|1935) καὶ τῆς ὁποίας ἄλλα τμήματα, διεπόμενα ἐκδήλως ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἀκριβῶς τρόπου τοῦ σκέπτεσθαι καὶ τοῦ αὐτοῦ ἰδεολογικοῦ προσανατολισμοῦ, ἐπὶ τῆς αὐτῆς σταθερῶς ἀνθρωπιστικῆς γραμμῆς, ἐνεφανίσθησαν ἐπισήμως: εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως τοῦ 1941 (σελ. 2047 — 2010), εἰς τὰς ὑπ' ἀριθ. 19504 ἀπὸ 11-6-43 καὶ 25056 ἀπὸ 22-7-44 ἐγκυκλίους τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, τὰ πρακτικὰ τοῦ Διοικητ. Συμβουλίου τῆς «Ἐργατικῆς Ἑστίας» (Συνεδρίασις τῆς 7-4-1947) καὶ ἀλλαχοῦ.

Συνεχίζεται ἐκ τῆς σελ. 198.

νὰ ἐπαναλάβῃ ἀπὸ τὴν διακηρύξασαν αὐτὰς Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως (Φ. 511|1939 σελ. 3332, ΚΩδ. Ν. 1939, 1048 καὶ ἑπ.): «Πρὸς τοῦτο ὅμως καὶ πρὸ τούτου εἶναι ἀσφαλῶς ἀναγκαιοτάτη ἡ κατανόησις καὶ ἀφομοίωσις τῶν βασικῶν ἀρχῶν τοῦ νέου δικαίου ἀπὸ τοὺς ἐφαρμοστάς του. Ἡ ἀκριβὴς γνῶσις τοῦ . . . κειμένου τοῦ νόμου, βοηθουμένη ἀπὸ καλὴν θέλησιν, ἐξυπνάδα καὶ τιμιότητα δὲν θὰ ἀρκέσῃ διὰ τὴν ἐπιτυχῆ διεξαγωγὴν τοῦ νεοφανοῦς ἔργου. Ἀνάγκη πρὸ παντὸς διαμορφώσεως τοῦ πνεύματος, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ τὸ διέπῃ· ἴσως ἐνταῦθα ἔχει τὴν θέσιν της ἐπανάληψις τῆς σοφῆς παρατηρήσεως «ἂν δὲν τὸ αἰσθάνεσθε πρυσπάθεια περιττή, ἀπὸ τὴν ψυχή σας ἄμα δὲν πηγάζει».

Ἡ παραβολὴ τῶν ἐργοδοτικῶν ἰσχυρισμῶν πρὸς τὴν οὕτω κειμένην θεμελιώδη νομικὴν ρύθμισιν τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐργαζομένου ἀποδεικνύει τοὺς ἰσχυρισμοὺς τούτους ὡς ἐκδηλον παρεξήγησιν μιᾶς ἀορίστου ἐν τῇ γενικότητι αὐτῆς διατάξεως ἰδιωτικοῦ κανονισμοῦ περὶ κάθε συμβιβάστου διαγωγῆς». Ἡ ἰσχὺς τοῦ κανονισμοῦ λογίζεται ὀφειλομένη εἰς συμφωνίαν, ἀφορῶσαν τὴν ἐντὸς νομίμων ὁρίων παροχὴν οἰκονομικῶν ἀγαθῶν. Πράγματι ὅμως «ἡ μὲν ἐργασία δὲν εἶναι ἐμπόρευμα», ὁ δὲ κανονισμὸς ἐπιβάλλεται παρὰ τοῦ ἐργοδότου κυριαρχικῶς καὶ ἀσυζητητί, καὶ ἐφαρμόζεται ἑκάστοτε παρ' αὐτοῦ κατ' ἰδίαν κρίσιν. Ἡ παρεξήγησις αὕτη συνδυάζεται εἰς τὴν περίπτωσιν μιᾶς πρὸς παρερμηνείαν ἐν τῷ συνόλῳ τῆς ποινικῆς ἀποφάσεως προτεινομένην ὑπὸ τὸν τύπον εὐαισθήτου σεβασμοῦ πρὸς ἓν μόνον μέρος αὐτῆς. Μία παρεξήγησις μετὰ μιᾶς παρερμηνείας, φρονῶ, κατ' ἀρχήν, ὅτι δὲν δύνανται νὰ καταργήσουν ὁλόκληρον σύμπλεγμα θεμελιωδῶν διατάξεων δημοσίας τάξεως, διὰ τὴν ἀποκάλυπτον καὶ εὐθεῖαν κατάργησιν τῶν ποίων θὰ ἐχρειάζοντο: Συντακτικὴ Ἐθνοσυνέλευσις καὶ νέαι διεθνεῖς συνθῆκαι καὶ σειρὰ ἐσωτερικῶν νόμων. Καὶ ταῦτα, ἀνεξαρτήτως τῶν κοινωνικῶν καὶ ἰδεολογικῶν καὶ πολιτικῶν προϋποθέσεων τῶν ἀπαραιτήτων διὰ μίαν τοιαύτην πολιτιστικὴν ἀναδρομὴν κατὰ τινας δεκάδας αἰώνων, ὥστε νὰ φθάσωμεν εἰς ἐποχάς, κατὰ τὰς ὁποίας ἦσαν ἄγνωστοι καὶ ἐν Ἑλλάδι αἱ ἔννοιαι τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἀξιοπρεπείας τοῦ ἀνθρώπου. Αἱ εἰδικαὶ νομικαὶ διατάξεις περὶ τοῦ σεβασμοῦ τῆς ἀτομικῆς ἐλευθερίας τῶν μισθωτῶν, τῆς ἐλευθερίας τῆς συνδικαλιστικῆς ὀργανώσεως καὶ δράσεως αὐτῶν καὶ ἰδίως τῆς ἐλευθερίας τῆς ἐκφράσεως τῶν στοχασμῶν, εἶναι ἀσφαλῶς νεώτερα νομικὰ ἀποκτήματα, χωρὶς διὰ τοῦτο νὰ εἶναι ὀλιγώτερον ἀξιοσέβαστα, ἔστω καὶ παρὰ τοὺς κατὰ «τὴν παράδοσιν» κανονισμούς.

Λεπτομερὴς οὐσιαστικὴ ἔρευνα τῆς φύσεως καὶ τῆς σημασίας τῶν ὑπὸ τῶν τελευταίων τούτων διατάξεων προστατευομένων ἀνθρωπίνων ἀξιῶν, καθὼς καὶ τῶν συνεπειῶν τῆς παρεμποδίσεως τῆς ἐφαρμογῆς τῆς προστασίας λόγῳ διαρκοῦς αὐστηρᾶς ἐξαρτήσεως, πρὸς ἐξυπηρέτησιν οἰκονομικῶν συμφερόντων, δὲν ἔχει τὴν θέσιν της ἐνταῦθα, ἐπειδὴ ὑπερβαίνει τὰ ὅρια μιᾶς στενῶς δογματικῆς, καὶ ἀπὸ ἀπόψεως νομικῶν κειμένων, διαπραγματεύσεως τοῦ θέματός μας. Εἶναι ὅμως βεβαιωμένον (πρβλ. Ἐφημ. Κυβ. 511|39 σελ. 3314 καὶ 1941 Φ. 383 σελ. 2039, ΚΩδ. Νόμων 1939 σ. 1029 καὶ ἑπ.), ὅτι πολλάκις, λόγῳ τοῦ ὅτι εἰς τὸ ἀστικὸν δίκαιον ἔχει τὰς ρίζας της ἡ νομικὴ καταγωγὴ καὶ διαμόρφωσις τῆς σκέψεως ὅλου τοῦ νομικοῦ μας κόσμου», δίδεται μονομερῶς μεγάλη προσοχὴ ἀπὸ τοὺς ἐπαγγελματίας νομικούς μας εἰς τὰς συμβατικὰς ἀπόψεις. Διὰ τὴν τόνωσιν ὅθεν τῆς προσοχῆς τῶν συνήθως ἀστικολόγων νομικῶν ἐπὶ τοῦ συμπλέγματος τῶν σχετιζομένων πρὸς τὸ θέμα μας διατάξεων τοῦ δημοσίου δικαίου, δὲν θὰ ἦτο ἴσως ἄσκοπος μία συντομώτατα γενομένη ὡς δι' ἐπικεφαλίδων ὑπόμνησις, ἀπὸ διαφόρων ἀπόψεων, προϋποθέσεων τινων καὶ λόγων γενέσεως τῶν θεμελιωδῶν τῆς πολιτισμένης ἐννόμου τάξεως διατάξεων τούτων, ὅπως:

α) Κοινωνιολογικῶς καὶ ὀργανωτικῶς: Γενικῶς ἡ ἀνακοίνωσις τῶν νοημάτων καὶ στοχασμῶν εἶναι τὸ σημεῖον ἐκκινήσεως ὅλων τῶν κοινωνικῶν σχέσεων καὶ λειτουργιῶν. Ἡ ἐλευθέρα δὲ ἀνακοίνωσις καὶ διάδοσις ἰδεῶν καὶ γνώσεων εἶναι ἀποφασιστικὴ διὰ τὴν φυσικὴν καὶ ποιοτικὴν διαμόρφωσιν τῶν κοινωνικῶν σχηματισμῶν, τῆς κοινωνίας, τῶν κοινωνικῶν ἐλέγχων καὶ τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος, ἡ ὁποία ἐπηρεάζεται ἐκ πάντων τούτων.

Εἰδικώτερον ὀργανωτικῶς: Προσδιορισμὸς τοῦ σημείου, μέχρι τοῦ ὁποίου εἶναι ἀναγκαία διὰ τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν ἡ νομικὴ ἀναγνώρισις καὶ προστασία τῆς ἐπιβολῆς τῆς ἐργοδοτικῆς θελήσεως ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ μισθωτοῦ, λαμβανομένων ὑπ' ὄψει:

ὅτι εἰς τὴν πραγματικότητα ἡ σχέσις ἐργασίας συνεπάγεται ἐξάρτησιν τοῦ μισθωτοῦ προσωπικήν (πρβλ. Ἐφημ. τῆς Κυβ. 511|1939 παραγρ. «Γ', Ρωμαΐζουσα ρύθμισις καὶ πραγματικὴ κατάστασις. Ἀνάλυσις ἐννοίας ἐξαρτήσεως» καὶ ἰδίως σελ. 3316 καὶ 3317 στηλ. α' ἐν τέλει καὶ ἑπ. καὶ σελ. 3329 καὶ ἑπ. ΚΩδ. Ν. 1032, 1033, 1045 ἑπ.),

ὅτι «ἡ ἔννοια τῆς ἐξαρτήσεως εἶναι ἡ εἰδοποιὸς διαφορὰ τοῦ εἴδους ἐργασίας, μὲ τὴν ὁποίαν καὶ μόνην ἀσχολεῖται τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον» (Ἐφ. Κυβ. ἔνθα προηγ. σελ. 3315 στηλ. α' ἐν τέλει, ΚΩδ. Νόμ. 1031),

ὅτι ἡ ἐξηρτημένη ἐργασία «ἀπετέλεσε τὸ κέντρον εὐρείας ρυθμιστικῆς δράσεως, ἀπὸ τὴν ὁποίαν διεμορφώθη τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον πρὸς κανονισμὸν τῶν ἐξ αὐτῆς ζητημάτων καὶ τῆς θέσεως τῶν ἐξ αὐτῆς ἀποζώντων», καὶ «παρουσιάζει ἰδιάζοντα χαρακτηριστικὰ στοιχεῖα μεγάλης κοινωνικῆς σημασίας», τῶν ὁποίων ἡ ἀντιμετώπισις προσδιώρισε «τὴν διαμόρφωσιν τοῦ ὅλου Ἐργατικοῦ Δικαίου» (Ἐ. Κ. ἔνθα προηγ. στηλ. α' ἐδ. α' καὶ β') καὶ

ὅτι τὸν ἐργοδότην τὸν ἐνδιαφέρει καὶ δικαιολογεῖται νὰ τοῦ ἀναγνωρισθῇ καὶ νομικῶς τὸ ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἀπρόσκοπτον παραγωγὴν καὶ κυκλοφορίαν ἀγαθῶν καὶ ὑπηρεσιῶν («ἐκτέλεσις ὑπηρεσίας» ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ) καὶ ἓν λογικὸν ἐκ ταύτης κέρδος. Πέραν τοῦ δικαιολογουμένου τούτου ἐνδιαφέροντος ἐπιβάλλεται—ὅπως ἄλλωστε ὁ νόμος 399|1947 ὁρίζει—ἡ ἐξασφάλισις πλήρους ἰσοτιμίας μισθωτῶν καὶ ἐργοδοτῶν καὶ ἀνθρωπίνης ἀνεξαρτησίας τῶν μὲν ἀπὸ τοὺς δέ, ὅσον τὸ δυνατὸν πληρεστέρας, καθ' ὃ μέτρον εἶναι δυνατὴ καὶ ἐπιτρέπεται ἐκ τῆς κοινωνικῆς διαιρέσεως τῆς ἐργασίας καὶ τῆς ἐκ ταύτης ὀργανικῆς ἀλληλεγγύης.

β) Ψυχολογικῶς καὶ πολιτιστικῶς: ἡ ἀπεριόριστος ἐξάρτησις καὶ ὑποταγὴ προσβάλλει καὶ ὑποβιβάζει τὴν ψυχικὴν ποιότητα τοῦ ἀνθρώπου ἢ γεννᾷ τὸ αἴσθημα πιέσεως μὲ ψυχολογικὴν ἀτιμοσφαιραν γόνιμον πρὸς ἀνατρεπτικὰς ἰδεολογίας καὶ προσπαθείας. Ἀλλὰ

συνήθως μέ την ἄνευ διακοπῆς καὶ ἄνευ ὅρων ὑποταγήν, δηλαδή τήν συνεχῆ καὶ ἀπεριόριστον ψυχολογικήν ἀποδοχήν τῆς ξένης θελήσεως, ὁ ἄνθρωπος, ἐκτός ἀπό τό αἴσθημα τῆς ἐλευθερίας καὶ ὀξιοπρεπείας, χάνει — καὶ τοῦτο εἶναι τό χειρότερον πάντων — τάς ψυχικάς καὶ ἠθικάς ἱκανότητας, αἱ ὁποῖαι δίδουν τήν ἀξίαν καὶ τήν δυνατότητα νά ἀποκτήσῃ ὁ ἴδιος τήν ἐλευθερίαν του καὶ νά τήν διατηρήσῃ. Καὶ ἡ ἐλευθερία ἀποκτᾶται καὶ διατηρεῖται δι' ἀτομικῆς ἑκάστου προσπαθείας, δέν παραχωρεῖται ἕτοιμη καὶ δέν ἐξασφαλίζεται ὑπό οὐδενός προστάτου, ὁσονδήποτε ἰσχυροῦ.

γ) Πολιτικῶς καὶ οἰκονομικῶς: πρέπει νά ἀποφευχθῆ καὶ νά διασκεδασθῆ ἡ συνήθης δύσπιστος προδιάθεσις πρός τό συνδικαλιστικόν κίνημα λόγῳ τῆς συχνῆς παρεξηγήσεως ὅτι εὔνοια πρός συνδικαλιστικήν ὀργάνωσιν, ἰδίως ὅταν αὕτη εὑρίσκεται εἰς ἀντίθεσιν πρός τήν διοίκησιν μεγάλης τραπεζικῆς ἐπιχειρήσεως, δέν εἶναι σύμφωνος πρός τήν ἀρμόζουσαν πρό παντός εἰς κρατικά ὄργανα «συντηρητικήν» στάσιν. Τοὐναντίον ἐπιβάλλεται, ἀπό ἀποψεως «συντηρητικότητος», νά ἐξετασθῆ ὁ βαθμός πραγματικοῦ σεβασμοῦ καὶ ἐξυπηρετήσεως τῆς ἀτομικῆς ἰδιοκτησίας παρ' ἑκατέρου τῶν διαφόρων τούτων καινωνικῶν σχηματισμῶν. Ἐπίσης εἶναι ἀναγκαῖος ὁ σαφής διαχωρισμός τῆς ἐννοίας τοῦ συνδικαλισμοῦ ἀπό ἄλλους κοινωνικούς σχηματισμούς καὶ ὀργανώσεις καὶ ἰδεολογίας πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς δράσεως, μετά τῶν ὁποίων αὐτος πολλάκις συγχίζεται, ἀδίκως, ἀπο πολλούς.

Πρέπει νά ἀναγνωρισθῆ εἰς τά συνδικαλιστικά στελέχη ἐλευθερία δράσεως τοὐλάχιστον ἴση πρός τήν ἐξασφαλιζομένην ἀπό τήν ἔννομον τάξιν εἰς τούς οἰκονομικῶς ὁρῶντας ἐργοδότας. Καὶ ἀπό τῆς ἀπόψεως αὐτῆς κατ' ἀρχήν ἡ ἑλληνική ἔννομος τάξις ἀνέχεται τούς οἰκονομικῶς ἀνταγωνιζομένους νά ὠθοῦν πράγματι τόν ἀγῶνα των μέχρι δικαιώσεως τῶν ἐγωϊστικῶν των συμφερόντων. Κατά τήν μεταφοράν ὅμως τοῦ περιεχομένου τῶν ἐννοιῶν τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἰσότητος εἰς τήν πρᾶξιν δέν θά ἔπρεπε, ἰδίως τά κρατικά ὄργανα κοινωνικῆς πολιτικῆς, νά περιορίζωνται μόνον εἰς ἀναγνώρισιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐλευθερίας τῆς δράσεως, ἀλλά καὶ νά προχωροῦν εἰς θετικάς ἐνεργείας διά τήν ἐξασφάλισιν αὐτῆς.

Πρέπει νά ἔχουν ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἐλευθερία δέν σημαίνει μόνον ἀπουσίαν περιορισμῶν ἀπό μέρους τῆς κυβερνητικῆς ἢ ἄλλης κοινωνικῆς δυνάμεως, ἀλλά, προκειμένου περί τῶν μισθωτῶν, σημαίνει, ὡς ὁ νόμος 3991/47 ὁρίζει, καὶ ἐξασφάλισιν «ἴσων δυνατοτήτων ἐπιτυχίας», δηλαδή παροχῆς εὐκαιριῶν διά τήν ἄνησίν της. Αὐτη ὅμως πολλάκις, λόγῳ τῆς πραγματικῆς κατανομῆς τῶν ἑκατέρωθεν δυνάμεων, εἶναι δυνατόν νά ἐπιτευχθῆ μόνον διά θετικῆς κρατικῆς παρεμβάσεως ὑπέρ τῶν μισθωτῶν. Παράλειψις ἐν ὀνόματι τῆς ἰσότητος θετικῆς κρατικῆς προστασίας τῶν μισθωτῶν δύναται νά καταλήξῃ, λόγῳ τῆς ἀνισότητος τῶν ἑκατέρωθεν διατιθεμένων δυνάμεων καὶ μέσων, εἰς δικαίωσιν τοῦ *Ἀνατόλ Φράνς*, ἐκφράζοντος τόν θαυμασμόν του διά τήν «μεγαλειώδη ἰσότητα» τῶν νόμων, «οἱ ὁποῖοι ἀπαγορεύουν ἐξ ἴσου τόσον εἰς τόν πτωχόν, ὅσον καὶ εἰς τόν πλούσιον, νά ἐποιτῇ τόν ἐπιούσιον καὶ νά κοιμᾶται ὑπό τάς γεφύρας».

Ἡ αὐτή διαφορά τῶν ἑκατέρωθεν διατιθεμένων μέσων καὶ δυνάμεων συνδυάζεται καθημερινῶς μέ τό γινόμενον ἀνεκτόν δικαίωμα, τῶν ἐν τῇ οἰκονομικῇ ζωῇ ἀνταγωνιζομένων, νά ὠθοῦν τήν πάλην των μέχρι—τῆς λίαν δυσκόλου—ἱκανοποιήσεως τῶν ἐγωϊστικῶν των συμφερόντων. Καὶ ὁ συνδυασμός οὗτος δίδει πολύ διάφορα ὅρια εἰς τήν ἔκτασιν τῆς ἑκατέρωθεν ἐλευθερίας καὶ διάφορον πυκνότητα καὶ στερεότητα εἰς διάφορα ἑκατέρωθεν εἴδη «καλυμμάτων» καὶ «μανδυῶν».

Κατ' ἀρχήν βεβαίως πρέπει νά γίνῃ δεκτόν, ὅτι ὁ ἀγών οὗτος τῶν ἐγωϊστικῶν συμφερόντων κατά νόμιμον τεκμήριον διεξάγεται ἐντός τοῦ φράκτου τῶν πολυειδῶν ποινικῶν διατάξεων καὶ ὑπό ἀγρύπνων παρακολούθησιν ἀτέγκτων ποινικῶν δικαστῶν, χωρίς ὅμως νά λείπῃ ἐντελῶς καὶ ἡ παρακολούθησις, τῆς συνήθως λόγῳ ἐθισμοῦ ἀδιαφόρου, ὡς πολυπείρου, οὐχί ὅμως πάντοτε περιφρονητέας, κοινῆς γνώμης.

Ὁ φράκτης ὅμως τῶν ποινικῶν νόμων καὶ ἀστικῶν θεσμῶν τῆς οἰκονομικῆς πάλης, μολονότι μή στερούμενος πάντοτε ἐλαστικότητος, φαίνεται ὅτι γίνεται αἰσθητός μόνον ὅταν ὑπερβαίνεται, ὡσάν — ὅπως ἔλεχθη χαρεκάκως — νά ἔχῃ γίνῃ μόνον δι' αὐτό. Καὶ τοῦτο καθ' ἣν ἔκτασιν δέν τροποποιεῖται, χρείας τυχούσης, καταλλήλως διά νεωτέρων νόμων. Πάντως ὁ φράκτης τῶν νόμων ὑπάρχει καὶ ὡς ἀπειλή τιμωρίας, σχετικῶς εὐκόλως κινουμένης ἰδίως κατά τῶν ἀμεσώτερον προσκοπτόντων μερικωτέρων ἡμαρτημένων σημείων γενικωτέρας δράσεως. Καὶ ἡ γενική αὐτή δρᾶσις τότε δύσκολως τίθεται ὑπό κλίμακα πρός τάς ἐν συνόλῳ προσφερθείσας δι' αὐτῆς ὑπηρεσίας.

Ὅλα ὅμως ταῦτα εἰς τήν πραγματικότητα πολλάκις λαμβάνουν χώραν ἐντός ἐλευθερίας κινήσεων μέ ὅρια πραγματικά ἀνάλογα πρός τά διατιθέμενα μέσα καὶ δυνάμεις. Κατά τήν ἄσκησιν ὅμως ταύτης, ὡς καὶ τῆς σχετικῆς πολιτικῆς, συμβαίνει νά λαμβάνουν χώραν ἐνίοτε ὑπερβάσεις, ὁπότε προθύμως οἱ ἀντενδιαφερόμενοι ἀπαιτοῦν τόν κολασμόν. Ἡ ἔκτασις ὅμως τῆς τιμωρίας — πέραν τῆς σχετικῶς ἀκριβοῦς μετρήσεως κατά τόν λεπτομερῆ ποινικόν νόμον — εἶναι δυσπροσδιόριστος καὶ πάντως βαθμική καὶ σχετική δυναμένη νά ἐκτιμᾶται διαφόρως ἀπό διαφόρων ἀπόψεων καὶ διαφόρων κριτῶν καὶ κρινομένων.

Ἐν μέσῳ τῆς σχετικότητος τά κρατικά ὄργανα ἔχουν τήν ὑποχρέωσιν νά σέβωνται πρό παντός τάς δημοσίου δικαίου διατάξεις, ἰδίως ὅταν αὗται ἀποτελοῦν τά θεμέλια τῆς, πολλαχόθεν δυστυχῶς ἐν κινδύνῳ, ἀνθρωπιστικῆς νομικῆς τάξεως.

Ὁπωσδήποτε ὅμως κατά τήν ἀπαίτησιν ἐπιβολῆς νέων ποινῶν δέν θά ἠδυνάμην νά βεβαιώσω πόσοι ἐκ τῶν ἀνταγωνιζομένων ἐν μέσῳ τοῦ ἐκκωφαντικοῦ θορύβου ἐκ τῆς ἀκατα παύστου κινήσεως μηχανῶν, προπαγανδῶν καὶ χρηματοκιβωτίων καὶ τῆς διώξεως «μετά παραφορᾶς ἄνευ χαρᾶς» πρό πάντων τοῦ συμφέροντος, καλῶς ἢ καὶ κακῶς ἐννοουμένου, θά ἠδύναντο πρῶτον: ἁπλῶς καὶ μόνον νά ἀκούσουν καὶ δεύτερον: νά ἀκούσουν ἄνευ φόβου τούς λόγους τοῦ Χριστοῦ: ὁ ἀναμάρτητος πρῶτος τόν λίθον βαλέτω.

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ

Πρό τῆς διατυπώσεως τοῦ τελικοῦ συμπεράσματος νομίζω χρήσιμον αὐτοτομον ὑπόμνησιν τῶν κυριωτέρων ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε συναντηθέντων νομικῶν, ἀλλά καὶ τινων πραγματικῶν, δεδομένων ὡς ἑξῆς:

Ι.—Αί διατάξεις τῶν παραγράφων 1—4 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 694|37 ἐθεσπίσθησαν διά τήν προστασίαν τῶν εἰς τάς διοικήσεις τῶν ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν ἐκπροσώπων τῶν μισθωτῶν ἀπό παθανῆς ἀδικαιολογήτου ἐργοδοτικῆς διώξεως, δι' ἀπολύσεως ἄνευ ἱκανῶς ἀποχρώντος λόγου. Ὅλαι αἱ διατάξεις τῶν παραγράφων τούτων ἀλληλοσυμπληροῦνται πρός καθορισμόν τοῦ περιεχομένου τῆς ἐννοίας τοῦ «ἱκανῶς ἀποχρώντος λόγου» ἀπολύσεως. Ἡ χορηγουμένη εἰς τά συνδικαλιστικά στελέχη προστασία εἶναι ἐνιαία καί ἀδιαίρετος.

ΙΙ.— Κατά τάς διατάξεις τοῦ Ν. 694 τό Τμῆμα εἶναι ἀρμόδιον νά κρίνῃ μόνον ἄν τά παραπτώματα, διά τά ὁποῖα ἀπελύθησαν οἱ προσφεύγοντες ἐκπρόσωποι τῶν ἐργαζομένων, ἐτελέσθησαν «κατά τήν ἐκτέλεσιν τῆς παρά τῷ ἐργοδότῃ ὑπηρεσίας των», καί μόνον ἐν καταφατικῇ περιπτώσει εἶναι ἀρμόδιον νά κρίνῃ, ἄν τά παραπτώματα ταῦτα εἶναι ἱκανῶς σοβαρά, ὥστε νά δικαιολογῆται ἡ ἀπόλυσις καί ἡ συνεπείᾳ ταύτης ἀπομάκρυνσις ἐκτῆς θέσεως τῶν μελῶν τῆς διοικήσεως ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ.

ΙΙΙ.— Κατά βασικήν ἀρχήν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου αἱ ὧραι τῆς ζωῆς ἑνός μισθωτοῦ διακρίνονται ἀφ' ἑνός εἰς ὥρας διατιθεμένας δι' «ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας», πρός ὁρισμόν τῶν μέσων συντηρήσεως εἰς τήν ζωήν καί ἀφ' ἑτέρου εἰς «ἐκτός ὑπηρεσίας» ἐλευθέρας ὥρας πρός ἐξυπηρέτησιν ὅλων τῶν ἄλλων ἀνθρωπίνων ἀναγκῶν καί σκοπῶν. Ἡ διαίρεσις αὕτη εἶναι καί τό βασικόν στοιχεῖον τοῦ Νόμου 694. Οὕτος ἀπαγορεύει νά λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὑπό τοῦ Τμήματος, ἔστω καί συμβατική, διάθεσις τῶν ἐκτός ὑπηρεσίας ὡρῶν τῶν ἐκπροσώπων τῶν ἐργαζομένων καί θεσπίζει οὕτω ὑποχρεωτικήν, καί διά τήν κρίσιν τοῦ Τμήματος, ἀνεξαρτησίαν τῶν ἐκπροσώπων τῶν μισθωτῶν ἀπό τόν ἐργοδότην διά τήν δρᾶσιν αὐτῶν, ἡ ὁποία λαμβάνει χώραν ἔξω ἀπό τόν μηχανισμόν τῆς ἐκμεταλλεύσεως καί ἔξω ἀπό τά νόμιμα χρονικά ὅρια ἐργασίας, ἐφ' ὅσον δέν ἀποτελεῖ ἀτιμωτικόν ποινικόν ἀδίκημα. Οὕτω διά τοῦ περιορισμοῦ τῆς ἀρμοδιότητος καί ἑπομένως τῆς δυνατότητος κρίσεως τοῦ Τμήματος προστατεύεται ἀπό ἐργοδοτικῆς διώξεως ἀκόμη καί ἡ ὑπό μορφήν παραπτωμάτων διά τόν ἐργοδότην ἐμφανιζομένη ἐκτός ὑπηρεσίας, πλήν ἀτιμωτικῶν ἀδικημάτων, συνδικαλιστική δρᾶσις τῶν εἰς τάς διοικήσεις τῶν ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἠσφαλισμένων.

ΙΥ.— Αἱ «ὑπό τήν ἰδιότητα» μελῶν τῆς διοικήσεως τοῦ σωματείου, δηλαδή κατά τήν διενέργειαν συνδικαλιστικῆς δράσεως, γενόμεναι διά τοῦ τόπου κολάσιμοι «δυσμενεῖς κρίσεις» περί τοῦ ἐργοδότου, δέν ἐγένοντο κατά τήν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας καί δέν εἶναι δυνατόν ἐκ τοῦ νόμου νά θεωρηθοῦν γενόμεναι κατά τήν ἐκτέλεσιν τοιαύτης, καί τοῦτο διότι:

Υ.— Ἐκτός τοῦ ὅτι, κατά βασικήν ἀρχήν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, πρέπει νά ὑπάρχῃ ἐκτός οἰκονομικῆς συναλλαγῆς τμῆμα τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἐργαζομένων δέν ἐπιτρέπεται εἰδικώτερον ἐκ τοῦ νόμου 694 νά εἶναι νυχθημερόν συνεχῶς καί παντοῦ καί πάντοτε «ἐν ἐκτελέσει ὑπηρεσίας», δεσμευμένοι ἀπό τό συμβόλαιον μισθώσεως ὑπηρεσιῶν. Τοῦτο ἄλλως τε δέν ἐπιτρέπεται καί ἐκ τοῦ Συντάγματος κατ' ἀρχήν καί μάλιστα ἐφ' ὅσον δρῶν συνδικαλιστικῶς καί ἰδίως ἐφ' ὅσον ἐκφράζουν γνώμας.

Συμβατική ὑπαγωγή τοῦ μισθωτοῦ εἰς ἐργοδοτικήν κρίσιν διά τήν ἐκτός ὑπηρεσίας κοινωνικήν συμπεριφοράν θά ἦτο δυνατόν νά νοηθῇ ἀπό ἀπόψεως ἀστικοῦ δικαίου μόνον ἐφ' ὅσον νόμος δημοσίας τάξεως δέν τήν ἀπηγόρευεν. Εἰς τήν περίπτωσίν μας ὅμως καί τό Σύνταγμα πολλαχῶς καί εἰδικώτερον οἱ ν.694καί399ρητῶς τήν ἀπαγορεύουν.

VI.— Ἡ διάταξις τοῦ Ν. 694 στηρίζεται, προκειμένου περί συνδικαλιστικῆς δράσεως ἐκδηλουμένης δι' ἐκφράσεως γνώμης, ἰδιαιτέρως, καί εἰς τό ἄρθρον 14 τοῦ Συντάγματος. Τοῦτο ἀπαγορεύει πᾶσαν ἐκ τῶν προτέρων δέσμευσιν τῆς ἐκφράσεως γνώμης. Οὐδείς κανονισμός δύναται νά προβλέψῃ ὑποχρέωσιν πρός ρύθμισιν τῆς ἐκφράσεως τῆς γνώμης. Πᾶς ὅρος δεσμευτικός καί συμβατικῶς συνομολογηθείς, εἶναι παράνομος καί ἄκυρος. Τά ὅρια τίθενται ἀπό τόν ν. 5060|31.

VII.— Ὑπέρ τῆς ἑρμηνείας ταύτης τοῦ ν. 694 συνηγοροῦν ὄχι μόνον οἱ περί ἐλευθερίας τῆς ἐκφράσεως γνώμης, καθώς καί τοῦ συνεταιρίζεσθαι, διατάξεις τοῦ Συντάγματος, ἀλλά καί ἡ 98 Διεθνής Σύμβασις Ἐργασίας τῆς Γενεύης. Αὕτη προβλέπει ἐξασφάλισιν τοῦ συνδικαλισμένου μισθωτοῦ ἐναντίον ἀπολύσεως ὑπό τοῦ ἐργοδότου διά πᾶσαν, ἀκόμη καί παράνομον, συνδικαλιστικήν αὐτοῦ δρᾶσιν ἐκτός τῶν ἐργασίμων ὡρῶν.

VIII.— Ἡ συνδικαλιστική δρᾶσις «δικαιολογεῖ ἐνδιαφέρον» συνεπαγόμενον ἀτιμωρησίαν διά δυσμενεῖς κρίσεις, προβλεπομένην ἀπό τήν παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 26 τοῦ Ν. 5060, εἰς τόν ὁποῖον ρητῶς παραπέμπει ἡ καταδικαστική τῶν προσφευγόντων ποινική ἀπόφασις. Ἡ παράγραφος αὕτη καθιερεῖ εἶδος τι «συγγνωστῆς παρανομίας διά τοῦ λόγου». Ἡ νεωτέρα Ἐμπειρική Ψυχολογία ἐπαληθεύει τήν πρός ἄσκησιν ἐπιτυχοῦς πολιτικῆς ἀνάγκην μειώσεως τοῦ ἀντιπάλου καί οὕτω δικαιολογεῖ μέν τήν κατά τά ἀμέσως προηγούμενα ἀτιμωρησίαν, στηρίζει δέ τήν ἀνάγκην ἀναγνωρίσεως ἀνεξαρτησίας τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν —ἰδίως τῶν πολεμικῶν ἡγετῶν— ἀπό τόν ἐργοδότην κατά τήν διεξαγωγήν συνδικαλιστικῆς δράσεως, ἰδίως διά τοῦ λόγου.

ΙΧ.— Ἡ διατύπωσις τῆς ποινικῆς ἀποφάσεως ὅτι ἡ «ὑπό τήν ἰδιότητα» ὀργάνων τοῦ σωματείου μείωσις τῆς ὑπολήψεως τοῦ ἐργοδότου ἐγένετο ***ἐπί μοναδικῷ σκοπῷ δυσφημήσεως*** δέν σημαίνει καθόλου ἀποδοχήν ἐκ μέρους τοῦ ποινικοῦ δικαστηρίου τοῦ ὅτι ἡ ἐκτέλεσις τῶν κολασίμων πράξεων δέν ἔγινε κατά τήν διάρκειαν συνδικαλιστικῆς δράσεως, ἀποκλειομένης οὕτω τῆς διαπιστώσεως ταύτης ἐκ τοῦ δεδικασμένου. Τούναντίον, ἐκτός τῆς ρητῆς διαπιστώσεως ὅτι αἱ δυσμενεῖς κρίσεις ἐγένοντο ***«ὑπό τήν ρηθεῖσαν ἰδιότητα»*** διά τῆς ρητῆς ἐπίσης παραπομπῆς τῆς αὐτῆς ποινικῆς ἀποφάσεως εἰς τόν Ν. 5060 (ἄρθρ. 26 παρ. 1) ἡ συνδικαλιστική δρᾶσις, καί κατά μόνον τό τμῆμα τῶν δυσμενῶν κρίσεων, κηρύσσεται ἔννοια γένους, πολύ εὐρυτέρα τῆς στενῆς ἀμέσου αἰτιοκρατικῆς σκοπιμότητος τῆς δυσφημήσεως, τήν ὁποίαν ὡς ἔννοιαν εἴδους περιλαμβάνει. Εἰς τήν ποινικήν αὐτήν πρόνοιαν, ἀποδεικνύουσαν βαθεῖαν γνῶσιν τῶν ἀδυναμιῶν καί ἀτελειῶν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, εὐκόλως παρασυρομένης ὑπό τοῦ ἐνδιαφέροντος εἰς ὑπερβασίας, ἡ νεωτέρα Ἐμπειρική Ψυχολογία προσθέτει, ὅτι στενῶς τεχνικῶς, δηλαδή ἀπό ἀπόψεως πρά-

γματι ἀπαιτουμένης ἐνεργείας πρὸς ἐπίτευξιν ζωηρῶν ἐντυπώσεων διὰ τὴν ἄσκησιν πολιτικῆς —ὄχι ἀπὸ ἀπόψεως ἠθικῆς καὶ πράγματι ἀνθρωπιστικῆς—ἡ συνδικαλιστικὴ δρᾶσις, ἐφ' ὅσον εἶναι ἄσκησις πολιτικῆς, πρέπει νὰ περιλαμβάνῃ καὶ δυσφήμησιν.

Χ. Οἱ προσφεύγοντες ἐτιμωρήθησαν κατὰ τὴν κρίσιν τῶν κρατικῶν ποινικῶν ὀργάνων κατ' ἐξαίρεσιν διὰ τὰς μερικωτέρας ταύτας —συνδικαλιστικὰς πάντως— πράξεις, αἵτινες ὅμως καθαρθεῖσαι ποινικῶς ἐξακολουθοῦν νὰ παραμένουν, κατὰ τὴν αὐτὴν ποινικὴν ἀπόφασιν, πάντοτε ἐντὸς μακρᾶς σειρᾶς πράξεων τῆς συνδικαλιστικῆς δράσεως. Αὕτη πρέπει ἀξιολογικῶς νὰ προταχθῇ καὶ νὰ προστατευθῇ διὰ τῆς κρίσεως τῶν ὀργάνων τῆς κρατικῆς διοικήσεως τῶν ταχθέντων ἀκριβῶς πρὸς προστασίαν τοῦ συνδικαλισμοῦ ἔστω καὶ σφαλλομένου. Τὰ συνδικαλιστικὰ στελέχη πρέπει νὰ προστατεύωνται, ἀκριβῶς διότι εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ σφάλλωνται καὶ εἶναι κατὰ κοινὴν πεῖραν ἐκτεθειμένα εἰς ἐργοδοτικὴν δίωξιν. Ἔχουν ἀνάγκην προστασίας καὶ βελτιώσεως λόγῳ γνωστῶν ἀτελειῶν ἐκ κοινωνικῶν λόγων, γενικῶς τῶν μισθωτῶν, ἔστω καὶ συνδικαλισμένων, καὶ τῶν ἀναποφεύκτων, ἰδίως κατὰ τὴν ἀγωνιστικὴν προσπάθειαν, λόγῳ ἐντάσεως τοῦ ἐνδιαφέροντος, συνεπειῶν τῶν ἀτελειῶν καὶ ἐλαττωμάτων τούτων.

XI. Ἡ διὰ τῆς κρίσεως τοῦ Τμήματος περαιτέρω ἐξόντωσις τῶν πταισάντων καὶ κρατικῶς ἤδη τιμωρηθέντων δὲν εἶναι οὔτε ὀρθή, οὔτε κοινωνική, ἀλλὰ πρὸ πάντων εἶναι παράνομος, διότι δι' ὅλους τοὺς προαναφερθέντας λόγους ἔχει ἤδη θεσπισθῇ ρητῶς ὑπὸ τοῦ Ν. 694, ὅτι ἡ κρίσις ἀπαγορεύεται, τοὐλάχιστον εἰς τὸ Τμῆμα, ἐφ' ὅσον, ὅπως εἰς τὴν περίπτωσίν μας, ἐπιδιώκεται νὰ ἐπιβληθῇ διὰ δυσμενεῖς κρίσεις μὴ συκοφαντικὰς καὶ μὴ γενομένας «κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας».

Οἱ κύριοι ἐργοδοτικοὶ ἰσχυρισμοὶ εἶναι:

Ἐπιτρέπεται ἡ συμβατικὴ ἀπεμπόλησις ὑπὸ τῶν μισθωτῶν τοῦ συνόλου τῶν ἐκδηλώσεων τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος καὶ αὐτῶν ἀκόμη τῶν συνδικαλιστικῶν καὶ τῆς ἐκφράσεως γνωμῶν. Ἐπιτρέπονται ἀτέρμονες ζημιογόνοι διὰ τοὺς προσφεύγοντας συνέπειαι ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ ποινικοῦ δεδικασμένου. Μάλιστα, διὰ νὰ φαίνεται ὅτι ἡ δύναμις αὕτη δύναται νὰ στηρίξῃ τοιαύτας συνεπείας, πρέπει, εἰς τὴν περίπτωσιν μας, νὰ χρησιμοποιήσῃ τὸ κείμενον τῆς ἀποφάσεως κατὰ τὸ ἥμισυ καὶ μονοπλεύρως.

Εἰς τοὺς ἰσχυρισμοὺς τούτους ἀντιτίθεται ὁλόκληρον πυκνὸν πλέγμα νομικῶν διατάξεων δημοσίας τάξεως, ὅπως: Αἱ ἀρχαὶ τοῦ προστατευτικοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ταχθέντος νὰ ἀφαιρῇ ἀπὸ τὴν οἰκονομικὴν κυκλοφορίαν μέρος τοὐλάχιστον τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς. Εἰς ἐνίσχυσιν τούτων ἔρχονται αἱ συνταγματικαὶ πρὸς τὴν κρατικὴν δύναμιν ἐντολαὶ περὶ προστασίας τῆς ἐλευθερίας τοῦ συνεταιρίζεσθαι, τῆς δικαιοδικῆς δράσεως καὶ ἐκφράσεως γνώμης. Αὗται πάλιν ρητῶς ἐπεκτείνονται καὶ ἐναντίον πάσης κοινωνικῆς δυνάμεως διὰ τοῦ Ν. 3991/47 καὶ 98ης Διεθνοῦς Συμβάσεως Ἐργασίας. Τέλος διὰ τὴν αὐτὴν προστασίαν ἐθεσπίσθησαν καὶ αἱ ἐκφράζουσαι ρητότερον τὸ πνεῦμα ὅλων τούτων τῶν ἐκ διαφόρων πλευρῶν νομικῶν ρυθμίσεων διατάξεις τοῦ Ν. 694/37, ἀποκλείοντος κρίσιν τοῦ Τμήματος διὰ παραπτώματα, ἐκτὸς ὑπηρεσίας, ἐφ' ὅσον ταῦτα δὲν ἔχουν τὸν χαρακτῆρα ἀτιμωτικῶν ἀδικημάτων. Καὶ οἱ ὅροι οὗτοι ἀκριβῶς συντρέχουν εἰς τὴν περίπτωσίν μας ἀποκλείοντες κρίσιν τοῦ Τμήματος.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ἐκ τούτων πάντων συνάγεται ὅτι:

Α' Γενικῶς: Ἡ συνδικαλιστικὴ ἐκτὸς ὑπηρεσίας διὰ τοῦ λόγου δρᾶσις τῶν εἰς τὰς διοικήσεις τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ἀντιπροσώπων τῶν μισθωτῶν εἶναι ἀνεξάρτητος ἀπὸ τοὺς κανονισμοὺς ἢ τὴν θέλησιν τοῦ ἐργοδότου καὶ ἐλευθέρα δυναμένη νὰ περιλαμβάνῃ καὶ δυσμενεῖς—ἢ καὶ κολασίμους ἀκόμη, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι συκοφαντικαί— κρίσεις κατὰ τοῦ ἐργοδότου. Ἐντὸς τῶν ὁρίων τούτων ἡ συνδικαλιστικὴ δρᾶσις δὲν δύναται νὰ ἀποτελέσῃ ἱκανῶς ἀποχρῶντα λόγον ἀπολύσεως κατὰ τὸν Ν. 694/1937.

Β'. Εἰδικώτερον: Αἱ δι' ἃς ἐκλήθησαν εἰς ἀπολογίαν πράξεις τῶν προσφευγόντων, τελεσθεῖσαι «ὑπὸ τὴν ἰδιότητα» μελῶν τῆς διοικήσεως τοῦ ἀνεξαρτήτου σωματείου τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ε.Τ.Ε καὶ ἐν παροξυσμῷ ἀπὸ μακροῦ διαρκοῦντος συνδικαλιστικοῦ ἀγῶνος, ἐγένοντο ἐξ ἀφορμῆς ἀσκήσεως — ἀνεξαρτήτως ὑπερβασιῶν — συνδικαλιστικῶν δικαιωμάτων καὶ κατὰ τὴν ἔκφρασιν γνώμης. Δὲν ὑπάρχει ἄμεσος αἰτιώδης σύνδεσμος πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας των καὶ δὲν ἐγένοντο «κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν» αὐτῆς. Τούτου δοθέντος, τὸ Τμῆμα, χωρὶς νὰ εἰσέλθῃ εἰς περαιτέρω οὐσιαστικὴν ἔρευναν τῆς σοβαρότητος τῶν παραπτωμάτων, τῶν ὁποίων ἡ σοβαρότης κατὰ τὸν νόμον 694 θὰ ἔπρεπε νὰ κριθῇ μόνον ἂν εἶχον τελεσθῇ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας, ὀφείλει ἀπὸ τῶν ἀπόψεων τοῦ νόμου τούτου καὶ διὰ τὰς νομίμους ἐκ τούτου συνεπείας, νὰ δεχθῇ ὅτι ἡ ἀπόλυσις ἐγένετο ἄνευ ἱκανῶς ἀποχρῶντος λόγου.

2.— Καὶ ταῦτα μὲν διὰ τὴν λύσιν τοῦ ὑπὸ κρίσιν θέματος ἀπὸ ἀπόψεως κειμένων νόμων.

Κατὰ βάσιν δὲν θεωρῶ συζητήσιμον τὴν ὑπόθεσιν, ὅτι μετὰ τὰ μέχρι τοῦδε ἐκτεθέντα θὰ ἦτο τυχὸν ἀναγκαία ἀπὸ στενῆς νομικῆς ἀπόψεως καὶ οὐσιαστικὴ περαιτέρω ἔρευνα τοῦ θέματος. Ἐν τούτοις φρονῶ, ὅτι μία τοιαύτη κριτικὴ ἐργασία δύναται νὰ εἶναι χρήσιμος ἀπὸ ἀπόψεως γενικωτέρας σκοπιμότητος. Τοιαύτην σκοπιμότητα θὰ ἐξυπηρετοῦσεν ἡ οὐσιαστικὴ ἀνάπτυξις τοῦ θέματος πρὸς ἀποφυγὴν ἢ ἀνακριβῶν ἐντυπώσεων καὶ εὐκόλων κρίσεων κοινωνικῶν ἢ καὶ ἀτόπων συμπερασμάτων—τὰ ὁποῖα ὑπαινίσσονται, ἄλλως τε, εἰς διαφόρους τόνους ἀμφότερα τὰ ἀντενδιαφερόμενα μέρη—ἐκ τῆς προτεινομένης καθαρῶς νομικῆς λύσεως. Ἡ νομικὴ λύσις, χωρὶς τὴν λεπτομερεστέραν ἀνάπτυξιν οὐσιαστικῶν—κοινωνιολογικῶν, πολιτικῶν, οἰκονομικῶν, ψυχολογικῶν—ἀπόψεων περὶ τῶν ὁποίων ἀνωτέρω ἐγένοντο ἐνιαχοῦ ἐλάχιστοι νύξεις, μόνον ὅπου αὗται ἦσαν ἀπαραίτητοι πρὸς στοιχειώδη ἐξήγησιν τῶν κειμένων νομικῶν διατάξεων, ἔχει μὲν ἀσφαλῆ νομικήν, ἀλλὰ κάπως στενῶς τυπολογικὴν βάσιν.

Γενικῶς ὅμως ἡ κρατικὴ κοινωνικὴ πολιτικὴ δημοκρατικοῦ κράτους πρέπει νὰ ἀσκῆται κατὰ τρόπον ὄχι μόνον νομότυπον, ἀλλ' ὅσον τὸ δυνατὸν εὐρέως πειστικώτερον. Διὰ τὴν λυσιτελῆ διεξαγωγήν της δὲν φθάνει ὁ διὰ τοῦ νόμου ἢ ἄλλων μέσων ἐπιβολῆς ἐξαναγκασμός. Ἀπαιτεῖται συζήτησις, καὶ

Η ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ ΕΞΕΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΥΠΑΡΞΕΩΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΒΟΛΗΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

Ὑπὸ τοῦ κ. **ΦΙΛΙΠΠΟΥ Δ. ΑΓΓΕΛΗ,** Δικηγόρου παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ

I. Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, καίτοι κατὰ νόμον Ἀνώτατον Διοικητικὸν Δικαστήριον, κρίνον ἐπὶ τῆς νομιμότητος ἐκτελεστῶν πράξεων τῆς Διοικήσεως ἢ συλλογικῶν διοικητικῶν ὀργάνων καὶ ἐπιτροπῶν, ἐν τούτοις παρίσταται ἀνάγκη, ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς δικαιοδοσίας καὶ ἁρμοδιότητός του, ὅπως παρεμπιπτόντως κρίνῃ καὶ ἐπὶ θεμάτων ἀστικοῦ δικαίου.

Οὕτω κατὰ τὴν ἔρευνάν του πρὸς κρίσιν περὶ τῆς βασιμότητος λόγων ἀκυρώσεως, προβαλλομένων κατ' ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, ἐκδοθείσης κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἀ.ν τῆς 16/20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» καὶ τοῦ ἐκτελεστικοῦ αὐτοῦ Βασ. Διατάγματος τῆς 18 Ἰουνίου)1 Αὐγούστου 1935 «περὶ τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ ἐκτελέσεως τοῦ ἀ.ν 16 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», προέβη, προσφάτως, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 287)1950 ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας του (εἰσηγ. ὁ Σύμβουλος κ. *Χ. Μητρέλιας*), ὀρθῶς, εἰς τὴν ἀπόκρουσιν ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων αὐτῶν, ἐλλειπούσης σχέσεως συμβάσεως ἐργασίας.

Ἡ ἀπόφασις αὕτη σκέπτεται οὕτω: Ἐπειδὴ ὁ ἀ.ν. νόμος τῆς 16)20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» ὡς συλλογικὴν διαφορὰν ἐργασίας, ὑποκειμένην εἰς ὑποχρεωτικὴν διαιτησίαν, ἐν περιπτώσει μὴ φιλικῆς διευθετήσεως αὐτῆς, χαρακτηρίζει πᾶσαν διένεξιν, ἀναφερομένην εἰς τοὺς ὅρους ἢ τὰς συνθήκας ἐργασίας ἢ τὴν μεταβολὴν αὐτῶν, μεταξὺ ἐργοδότου ἀπασχολοῦντος ἀτομικῶς πλέον τῶν δέκα ταὐλάχιστον μισθωτοὺς ἢ ἑνώσεως ἐργοδοτῶν καὶ ὁμάδος μισθωτῶν μεγαλειτέρας τῶν δέκα προσώπων. Τόσον ὅμως ἐκ τοῦ νομοθετικοῦ τούτου προσδιορισμοῦ, ὅσον καὶ ἐκ τῆς ἰδίας αὐτῆς ἐννοίας, ἡ συλλογικὴ διαφορὰ ἐργασίας προϋποθέτει ἀπαραιτήτως ὡς δεδομένην, ἐξ ἀτομικῶν ἀναγκαίως συμβάσεων, σχέσιν ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐπαγγελματικῶν μερῶν, τῶν φερομένων ὡς τελούντων ἐν διενέξει, οἱ ὅροι τῶν ὁποίων, ὡς καὶ πᾶς ἕτερος μὴ ῥητῶς ὑπ' αὐτῶν προβλεπόμενος, καθ' ὅσον ἀποτελοῦσιν ἀντικείμενον τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς, δύνανται νὰ τροποποιῶνται ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας (ἄρθρα 1 καὶ 8 ἐδάφ. 1 καὶ 3 ἀ.ν). Ἐκ τούτου παρέπεται, ὅτι μὴ ὑπάρχοντος τοῦ ῥηθέντος ἐννόμου δεσμοῦ μεταξὺ τῶν ἀντιτιθεμένων ἐπαγγελματικῶν μερῶν πᾶσα οὐσιαστικὴ μεταξὺ αὐτῶν διένεξις ἐν τῇ σφαίρᾳ τῶν ἐπαγγελματικῶν των συμφερόντων στερεῖται τοῦ χαρακτῆρος τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς, μὴ ὑποκειμένη ὡς τοιαύτη εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ὑποχρεουμένων εἰς ἀπόρριψιν αὐτῆς, ὡς τύποις ἀπαραδέκτου. Ὅθεν, τ' ἀντίθετα δεχθεῖσα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν καὶ προβᾶσα περαιτέρω εἰς τὸν, ὡς προειρηται, καθορισμὸν τιμολογίων διὰ μεταφορὰς εἰδῶν, ἐνεργουμένας ἐλευθέρως ἑκάστοτε ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπαγγελματιῶν, δι' ὃν ἁρμόδιος ἐκ τοῦ ἄρθρου 1 § 1 ἐδάφ. ιβ τοῦ ἀγορανομικοῦ κώδικος τυγχάνει ὁ Ὑπουργὸς τοῦ Ἐφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι αἱ ἐνώπιον τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας φερόμεναι συλλογικαὶ διαφοραὶ ἐργασίας δὲν ἔχουσιν ὡς ἀναγκαίαν προϋπόθεσιν ὑφισταμένην σύμβασιν ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων ἑκάστοτε ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν, κατέστη ἀκυρωτέα, ὡς καθ' ὑπέρβασιν ἁρμοδιότητος ἐκδοθεῖσα, κατὰ τὸν βασίμως περὶ τούτου προβαλλόμενον λόγον, ἀκυρουμένης ὡσαύτως ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας καὶ τῆς κηρυξάσης αὐτὴν ἐκτελεστὴν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας».

II. Ἡ ὀρθότης τῆς ἀποφάσεως ταύτης (πρβλ. καὶ Συμβ. Ἐπικρατείας (ὁλομ.) 27)1950, ΕΕΔ 9, 150, εἰσηγ. ὁ Σύμβουλος κ. *Χ. Μητρέλιας*), εἶναι ἀνεπίδεκτος οἱασδήποτε σοβαρᾶς ἀμφισβητήσεως (βλ. καὶ γνωμοδ. ἐν Θέμ. ΝΒ' 263, ἔτι δὲ ΕΕΝ β' 201), ἀλλὰ τὸ ἐν προκειμένῳ ἐγειρόμενον ζήτημα εἶναι μέχρι ποίου σημείου δύναται τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας νὰ προχωρῇ καὶ ἐρευνᾷ ἢ κρίνῃ ἐπὶ τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ συμβάσεως ἐργασίας, θέματος ἀστικοῦ δικαίου.

Δύναται τοῦτο, ἁπλῶς καὶ μόνον, διότι ὑπὸ τῆς ἐνώπιον αὐτοῦ προσβαλλομένης διοικητικῆς πράξεως γίνεται δεκτόν, ὅτι δὲν ὑφίσταται σύμβασις ἐργασίας, νὰ ἀκυροῖ αὐτὴν ὡς καθ' ὑπέρβασιν δικαιοδοσίας καὶ ἁρμοδιότητος ἐκδοθεῖσαν, ἐπὶ θεμάτων λύσεως συλλογικῶν διαφορῶν διὰ διαιτησίας; Ἢ, καὶ πλέον τούτου, ἀμφισβη-

---

πειθῶ, μὲ χρησιμοποίησιν τῶν εἰδικευμένων γνώσεων ἐμπειρογνωμόνων, τιθεμένων κατὰ τρόπον προσιτὸν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς κοινῆς κρίσεως. Ἀπαιτεῖται συγκατάθεσις τῆς κοινῆς κρίσεως, ἡ ὁποία πάντως πρέπει νὰ μετέχῃ τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς, ὅσον τὸ δυνατὸν γενικώτερον. Ἀλλὰ προσθέτως καὶ εἰδικώτερον, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Στ. Παπαφράγκου (Πορίσματα ἐκ τῆς νομολογίας τοῦ Σ. τ. Ε.* σελ. 178), διὰ νὰ κριθῇ ἡ νομιμότης μιᾶς διοικητικῆς ἐνεργείας βάσει τοῦ δεδηλωμένου σκοποῦ καὶ τοῦ ὅλου πνεύματος τοῦ Νόμου, εἶναι ἀνάγκη πολλάκις νὰ ἀποβλέψῃ ὁ κρίνων καὶ εἰς τὴν οὐσίαν.

Οὕτω ἡ οὐσιαστικὴ ἔρευνα ἐνδείκνυται καὶ ὡς ἐπαλήθευσις τῆς στενῶς νομοτύπου λύσεως δι' ἄλλης ἀδοῦ διερχομένης διὰ μέσου τῆς εὐρείας κοινωνικῆς, ὄχι μόνον νομικῆς, πραγματικότητος, πρὸς τόνωσιν τῆς κατὰ ἐλευθέραν συνείδησιν—κρίνουσαν πολλάκις καὶ νόμους—πειστικότητος αὐτῆς. Διὰ τοὺς λόγους τούτους φρονῶ, ὅτι ἀξίζει τὸν κόπον νὰ συμπληρωθῇ ἡ παροῦσα διὰ μιᾶς γενικωτέρας μέν, ἀλλὰ οὐσιαστικωτέρας ἐρεύνης τοῦ θέματος περὶ τῶν δικαιολογουμένων ἐκ τῶν πραγμάτων ὁρίων τῆς συνδικαλιστικῆς δράσεως, ἐξεταζομένης τῆς φύσεως, καὶ οὕτω τῆς σημασίας, τοῦ συνδικαλιστικοῦ κινήματος ἀπὸ ἀπόψεως κοινωνιολογικῆς, ψυχολογικῆς, πολιτικῆς καὶ οἰκονομικῆς.

τουμένης ἐνώπιον αὐτοῦ τῆς ὑπάρξεως συμβάσεως ἐργασίας δύναται τοῦτο, παρεμπιπτόντως, νὰ ἐξετάσῃ εἰς πᾶσαν περίπτωσιν τὴν ὕπαρξιν ἢ μὴ συμβάσεως ἐργασίας, διὰ τὴν ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν νομικῶν διατάξεων, αἵτινες ἀνήκουσιν αὐτῷ, κατὰ τὴν δικαιοδοσίαν του καὶ ἁρμοδιότητά του».

Αὐτὸ τοῦτο τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, (ὁλομ.) 27|1950, ΕΕΔ, 9, 150 (εἰσηγ. ὁ Σύμβουλος κ. *Χ. Μηχέλης*), προκειμένου νὰκρίνῃ, ἐὰν ἁρμοδίως ἢ μὴ ἐπελήφθη ἡ Ἐπιτροπὴ Διαιτησίας πρὸς λύσιν διαφορᾶς κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἀ. ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ἠρνήθη τὸ δικαίωμα ἐρεύνης εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Διαιτησίας ἐπὶ τῆς ὑπ' αὐτῆς κρίσεως περὶ τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ σχέσεως συμβάσεως ἐργασίας, ἀπαραιτήτου ὅρου καὶ προϋποθέσεως διὰ τὴν ὑπ' αὐτῆς λύσιν τῆς διαφορᾶς διὰ διαιτησίας. Οὕτω δέ, σαφῶς, διατυποῦται ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως ταύτης: «Ἐπειδὴ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀν. νόμου τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» (ἄρθρ. 1,2,3 καὶ 8), ὡς συλλογικὴ διαφορὰ ἐργασίας, ὑποκειμένη εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἐν περιπτώσει μὴ φιλικῆς διευθετήσεως αὐτῆς, θεωρεῖται πᾶσα διένεξις, ἀναφερομένη εἰς τοὺς ὅρους ἢ τὰς συνθήκας ἐργασίας ἢ τὴν μεταβολὴν αὐτῶν, μεταξὺ ἐργοδότου ἀπασχολοῦντος πλέον τῶν δέκα μισθωτῶν ἢ ὁμάδος ἐργοδοτῶν καὶ ὁμάδος μισθωτῶν. Εἰς τὴν ἔννοιαν ὅμως ταύτην τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς εἶναι φανερόν, ὅτι δὲν ἐμπίπτει καὶ ἡ ἀμφισβήτησις περὶ τοῦ ἂν ὑφίσταται κατ' ἀρχὴν σχέσις ἐργασίας μεταξὺ τῶν ὡς εἴρηται προσώπων, ἥτις, στρεφομένη περὶ τὴν ὕπαρξιν ἢ μὴ ἰσχυούσης μεταξὺ αὐτῶν συμβάσεως ἐργασίας ἀνήκει εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν ἁρμοδιότητα τῶν τακτικῶν Δικαστηρίων, ὡς νομικὴ καθαρῶς διένεξις, οὐχὶ δὲ καὶ τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, αἵτινες, ὡς συλλογικὰ ὄργανα τῆς διοικήσεως, στεροῦνται πάσης δικαιοδοτικῆς ἐξουσίας».

Ἡ ἄποψις αὕτη ἔχει σπουδαίας πρακτικὰς συνεπείας, γενικευομένη δὲ θὰ ἠδύνατο νὰ στερήσῃ τῆς δικαιοδοτικῆς ἐξουσίας ἐπεμβάσεως τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἐπὶ συλλογικῶν διενέξεων εἰς πᾶσαν περίπτωσιν, κατ' ἣν, ἔστω καὶ ἐκ προφανοῦς κακοπιστίας ἢ παρελκυστικότητός τινος τῶν ἐνδιαφερομένων, θὰ προὐβάλλετο ἐνώπιον αὐτῶν ὑπ' αὐτοῦ ἡ ἔλλειψις συμβάσεως ἐργασίας. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἐφ' ὅσον ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς ἐκκρεμοῦς καὶ ἐν συλλογικῇ διενέξει σχέσεως θὰ ἀπετέλει «προδικαστικὸν» ζήτημα, ἁρμοδιότητος μόνον τῶν τακτικῶν Δικαστηρίων, θὰ ἐκωλύετο ἡ Ἐπιτροπὴ Διαιτησίας νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν ἔρευναν καὶ κρίσιν ἐπὶ τῆς συλλογικῆς διενέξεως, μέχρις ἐπιλύσεως αὐτοῦ ὑπ' ἐκείνων.

Ἀλλὰ δὲν καθιεροῦται τοιαύτη ἐπικίνδυνος ἀρχὴ ὑπὸ τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως, οὔτε ἀπὸ τῆς δικαιοδοσίας τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἀφαιρεῖται τὸ δικαίωμα, ὅπως, παρεμπιπτόντως ἐξετάζωσι μόνον τὸ ζήτημα ὑπάρξεως ἢ μὴ συμβάσεως ἐργασίας ἐν τῇ πρὸ αὐτῶν ὑπὸ διένεξιν σχέσει. Εἰς αὐτάς, ὀρθῶς, δὲν ἀνήκει ἡ «κρίσις» περὶ τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ συμβάσεως ἐργασίας, ὡς συλλογικῆς ἀμφισβητήσεως ἢ διενέξεως αὐτῆς καθ' ἑαυτήν. Ἀλλὰ «διένεξις», ἀναφερομένη εἰς τοὺς ὅρους ἢ τὰς συνθήκας ἐργασίας, ὑπόκειται εἰς τὴν κρίσιν αὐτῶν—τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας—καὶ ἐν τοιαύτῃ τινὶ διενέξει, ἀμφισβητηθείσης τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἣν αὕτη ἀφορᾷ, παρεμπιπτόντως, δύναται νὰ ἐξετασθῇ παρὰ τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἡ ὕπαρξις ἢ μὴ συμβάσεως ἐργασίας, ἀφοῦ δὲν πρόκειται περὶ κρίσεως καὶ ἀποφάσεως αὐτῶν ἐπὶ τούτου, ἀλλὰ περὶ ἐξετάσεως παρεμπιπτούσης, ἀπαραιτήτου διὰ τὴν κρίσιν των, δι' ἣν εἶναι αὐταί, αἱ Ἐπιτροπαὶ Διαιτησίας, ἁρμόδιαι.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν ὑφίσταται κρίσις καὶ ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας ἐπὶ τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ συμβάσεως ἐργασίας—δι' ὃ αὕτη εἶναι ἀναρμοδία—ἀλλὰ περὶ τῶν ἐφαρμοστέων ὅρων καὶ συνθηκῶν ἐργασίας ἐν παρεμπιπτόντως ἐξετασθείσῃ συμβάσει ἐργασίας, διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὁποίων καὶ τὴν ἐπ' αὐτῶν κρίσιν ἁρμοδία εἶναι ἡ Ἐπιτροπὴ Διαιτησίας.

III.—Τὸ διὰ τὰς Ἐπιτροπὰς Διαιτησίας τοῦ ἀ.ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» ἀναγνωριζόμενον δικαίωμα τῆς ὡς «παρεμπιπτοντος» ἐξετάσεως τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ συμβάσεως ἐργασίας, ὡς προϋποθέσεως διὰ τὴν περαιτέρω ἁρμοδιότητα αὐτῶν, ἐπιλύσεως συλλογικῶν διαφορῶν, ἀφορωσῶν τοὺς ὅρους ἢ τὰς συνθήκας ἐργασίας ἢ τὴν μεταβολὴν αὐτῶν, μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν δέον νὰ γίνῃ δεκτὸν καὶ διὰ τὴν ἐν τούτῳ ἁρμοδιότητα τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, κατ' ἀνάλογον ἐφαρμογὴν καὶ τῶν διὰ τὰ πολιτικὰ Δικαστήρια κρατούντων, ἐν περιπτώσει ὑπ' αὐτῶν παρεμπιπτόντος ἐξετάσεως θεμάτων διοικητικοῦ περιεχομένου καὶ ἁρμοδιότητος, εἰς ἃ βεβαίως δὲν περιλαμβάνεται τὸ κατ' ἀποκλειστικὸν καὶ μόνον καὶ κατὰ κύριον λόγον δικαίωμα κρίσεως ὑπ' αὐτοῦ—τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας—περὶ ὑπάρξεως ἢ μὴ σχέσεως συμβάσεως ἐργασίας.

Ὅθεν ἡ παρὰ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἔρευνα καὶ κρίσις περὶ τὴν ὕπαρξιν ἢ μὴ συμβάσεως ἐργασίας περιορίζεται μόνον εἰς τὴν παρεμπίπτουσαν ἐξέτασιν καὶ βεβαίωσιν τῆς σχέσεως, καίτοι θέματος ἀστικοῦ δικαίου, ἐφ' ὅσον τοῦτο συνδέεται μὲ τὴν ὑπ' αὐτοῦ κρίσιν λόγων ἀναγομένων εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν αὐτοῦ ἁρμοδιότητα καὶ δικαιοδοσίαν. Ὑπὸ τοιαύτην δὲ ἔννοιαν κέκτηται ἐπίσης ἁρμοδιότητα τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, ὅπως ἐλέγχῃ καὶ τὰς ἐνώπιόν του ἀγομένας διοικητικὰς πράξεις διὰ τὴν νόμιμον ὑπ' αὐτῶν κρίσιν ἐπὶ τῶν συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΜΙΣΘΟΥ ΕΙΣ ΕΙΔΟΣ

Ἐκδίκασις ἀξιώσεων κατὰ ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. Γ΄ΘΟΔ΄

Τίνες διαφοραὶ ἐκδικάζονται κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ΄ΘΟΔ΄.—Ἀδιάφορον ἂν προσδιορίσθη ἀντιπαροχὴ διὰ τὴν ἐργασίαν εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος.—Ἀδέσμευτον δικαστῶν κατὰ Ν. Γ΄ΘΟΔ΄ ἐκ διαδικαστικῶν τύπων.—Ἔννοια Α. Ν. 562|1945.—Περιπτώσεις ἀκυρότητος δικαιοπραξιῶν εἰς εἶδος.—Ἐπιτρεπτὸν συνομολογήσεως ἐργατικοῦ μισθοῦ εἰς εἶδος.—Παραδεκτὸν νέου ἰσχυρισμοῦ τὸ πρῶτον παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ, ἀναγομένου εἰς κοινὴν εὐταξίαν.

Ἐνδιαφέροντα θέματα ἐρευνᾷ ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, μετ' ἀναίρεσιν κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 416|49 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Βόλου, ὡς ἐφετείου κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ΄ΘΟΔ΄.

Ἐν πρώτοις γίνεται δι' αὐτῆς δεκτόν, ὅτι κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ΄ΘΟΔ΄, ὡς ἰσχύει ἤδη (βλέπε κωδικοποίησιν ἰσχυουσῶν διατάξεων ἐν ΕΕΔ 6, 404 ἐπ.), ἐκδικάζονται ἀξιώσεις μισθωτῶν κατὰ ἐργοδοτῶν, ἀδιαφόρως ἂν διὰ τῆς συμβάσεως προσδιορίσθη τὸ ὀφειλόμενον, ὡς ἀντιπαροχὴ διὰ τὴν ἐργασίαν, εἰς χρῆμα ἢ εἶδος ἢ ἂν ὁ ἐργοδότης ἀσκῇ ἐμπορικὴν ἐπιχείρησιν ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τοῦ Ν. ΔΛ΄|1912 ἢ μή (πρβλ. καὶ Α. Π. 315|1948 εἰσηγητὴς *Ν. Πλατόκος*, ΕΕΔ 7, 337), *Κ. Καυκᾶς* Ἐνοχ. Εἰδ. Μέρος, Τόμ. Α΄ σ. 314.

Πρέπει νὰ σημειωθῇ, πρὸς καλλιτέραν κατανόησιν τῆς λύσεως τοῦ ζητήματος, ὅτι ὁ σχετικὸς λόγος ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν ὁ ἑξῆς: «Ἐκ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου Γ΄ΘΟΔ΄, ὡς ἔχει μετὰ τὴν διὰ τοῦ ἄρθρου 1 § 1 Ν. 1968|1944 γενομένην τροποποίησιν, καὶ δὴ ἐκ τῆς ἐν αὐτῷ φράσεως «ἀνεξαρτήτως ποσοῦ», ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ αὐτὸ ἄρθρον 1 τοῦ κωδικοποιηθέντος Ν. Γ΄ΘΟΔ΄, ὡς εἶχε πρὸ τῆς ἄνω τροποποιήσεως, καὶ δὴ ἐκ τῆς ἐν αὐτῷ φράσεως «καὶ μὴ ὑπερβαίνουσαι ἐν συνόλῳ τὰς δραχμὰς .....» προκύπτει, ὅτι, διὰ νὰ ἰσχύσῃ ἡ ἐξαιρετικὴ διαδικασία τοῦ νόμου τούτου, ἀπαιτεῖται, ὅπως ὑπάκειται ἀξίωσις περὶ πληρωμῆς ἡμερομισθίων ἢ μισθῶν ἢ οἱασδήποτε ἄλλης ἀποζημιώσεως συνισταμένης εἰς χρῆμα. Ἂν ὁ νομοθέτης τῆς τελευταίας τροποποιήσεως ἤθελε νὰ ὑπαγάγῃ εἰς τὴν ἐξαιρετικὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου οἱανδήποτε ἀξίωσιν τοῦ μισθωτοῦ, δηλαδὴ «ἀνεξαρτήτως τοῦ εἴδους αὐτῆς», θὰ μετεχειρίζετο τὴν φράσιν «ἀνεξαρτήτως τῆς ἀξίας τοῦ ἀντικειμένου αὐτῆς» ἢ ἄλλην παρεμφερῆ καὶ οὐχὶ τὴν ἣν μετεχειρίσθη φράσιν «ἀνεξαρτήτως ποσοῦ». Ἐκ δὲ τοῦ τίτλου τοῦ Ν. Γ΄ΘΟΔ΄, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 1 Ν. ΔΛ΄, προκύπτει, ὅτι εἰς τὴν ἐξαιρετικὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ΄ΘΟΔ΄ δὲν ὑπάγονται αἱ ἀξιώσεις οἱουδήποτε ἐργάτου, ἀλλὰ μόνον τοῦ συγκεντροῦντος τὴν ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ Ν. ΔΛ΄ καθοριζομένην ἰδιότητα τοῦ ἐργάτου, οἷος δὲν τυγχάνει ὁ ἀναιρεσίβλητος, καθὼ γεωργικὸς ἐργάτης, ὡς ἐπίσης δὲν ὑπάγονται αἱ ἀξιώσεις καθ' οἱουδήποτε ἐργοδότου, ἀλλὰ μόνον κατὰ τοῦ συγκεντροῦντος τὴν ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ καθοριζομένην ἰδιότητα τοῦ ἐργοδότου, οἷος δὲν τυγχάνει ὁ ἀναιρεσείων, καθὼ ἰδιοκτήτης ἀγροκτήματος, διὰ τὴν καλλιέργειαν τοῦ ὁποίου προσέλαβε τὸν ἀναιρεσίβλητον, δεδομένου ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ β. δ. περὶ ἁρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικείων ἡ ἐκμετάλλευσις τοῦ ἀγροκτήματος, καὶ ἀλλότριον ἂν εἶναι, δὲν ἀποτελεῖ ἐπιχείρησιν, ἀλλὰ καθαρῶς ἀστικὴν πρᾶξιν.

Ὁ Ἄρειος Πάγος καὶ ἐπὶ τῶν δύο αὐτῶν λόγων ἀναιρέσεως καταλήγει εἰς ὀρθὴν ἀναμφιβόλως λύσιν.

Ὁ περιορισμὸς τῆς ἐργατικῆς διαδικασίας τοῦ Ν. Γ΄ΘΟΔ΄ ἐπὶ μόνων τῶν διαφορῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν βιομηχανικῆς ἢ βιοτεχνικῆς ἐργασίας ἐγίνετο ἀρχικῶς διὰ τοῦ σχεδίου τοῦ νόμου αὐτοῦ, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸν Ν. ΔΛ΄.

Τὸ σχέδιον ὅμως τοῦτο παρεπέμφθη εἰς τὴν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν καὶ ἡ τελευταία αὕτη, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἀπὸ 5 Δεκεμβρίου 1911 ἐκθέσεώς της (Ἐπετηρὶς Ὑπουργείου Δικαιοσύνης 19 1, τεῦχος 4, σελ. 271 ἐπ.), ἐπεζήτησε γενικωτέραν διατύπωσιν, καθιστῶσαν δυνατὴν τὴν ἐκ τῶν περιστάσεων ἐπέκτασιν τῆς εἰδικῆς ταύτης διαδικασίας, διότι «ἡ αὐτὴ κοινωνικὴ ἀνάγκη τῆς ταχείας καὶ ὀλιγοδαπάνου δικαστικῆς ἐπιδιώξεως ὑπάρχει, κατὰ τὴν κρίσιν τῆς Ἐπιτροπῆς, καὶ ὡς πρὸς πᾶσαν ἄλλην ἐκ τοῦ συναλλάγματος τῆς ἐργασίας πηγάζουσαν ἀπαίτησιν οὐ μόνον τοῦ βιομηχανικοῦ ἢ βιοτεχνικοῦ ἐργάτου, ἀλλὰ καὶ παντὸς ἰδιώτου προσφέροντος ὁπωσδήποτε τὰς ὑπηρεσίας του εἰς βιοπονικήν, γεωργικήν, κτηνοτροφικήν, δασικὴν καὶ λοιπὴν ἐμπορικήν, οἰκιακὴν ἢ καὶ ἐν γένει ἰδιωτικὴν ἐργασίαν».

Ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο ἐνομοθετήθη ἡ διάταξις τοῦ ἀρχικοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν Γ΄ΘΟΔ΄ (βλέπε σχετικῶς *Τ. Τσιμπούκην*, Ὁ Ν. Γ΄ΘΟΔ΄ περὶ ἐκδικάσεως ἐργατικῶν διαφορῶν, ΕΕΔ 1, 685).

Ἀλλ' ἐκτὸς τούτων, καὶ διὰ τῶν μεταγενεστέρων νομοθετημάτων (Ν. 5588|1932, Ν. 765|1943, Ν. 1968|1944) προκύπτει πλέον ἢ σαφῶς ἡ γενικότης τῶν κατὰ τὴν διαδικασίαν ἐκδικαζομένων διαφορῶν, ἀφοῦ ἡ διαδικασία ἀναφέρεται εἰς μισθωτούς, μισθωτὸς δὲ καὶ ἀπὸ νομοθετικοῦ κειμένου (ἄρθρ. 6 Ν. 765|1943) λογίζεται πᾶν φυσικὸν πρόσωπον, ὅπερ παρέχει ἐξηρτημένην ἐργασίαν εἰς ἐργοδότην ἐπ' ἀμοιβῇ, ἀνεξαρτήτως τοῦ τρόπου καθορισμοῦ αὐτῆς (πρβλ. προχείρως Σ. Ε. 28|1950, εἰσηγητὴς *Χ. Μηλιάλιας*, ΕΕΔ 9, 201).

Περαιτέρω, ἐπὶ τοῦ παραδεκτοῦ εἰσαγωγῆς κατὰ τὴν διαδικασίαν καὶ ἀξιώσεων μισθωτῶν εἰς εἶδος, ὡς ἀνταλλάγματος διὰ τὴν παροχὴν ἐργασίας—ἐν προκειμένῳ ἐλαίου—ρητέα τὰ ἑξῆς: Ὁ Ν. 1968|1948 διεσκεύασε τὸ ἄρθρ. 1 Ν. Γ΄ΘΟΔ΄ ὡς ἑξῆς «πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις...» προφανῶς ὑπὸ τὴν

ἔννοιαν ὄχι μόνον τῆς χρηματικῆς ἀπαιτήσεως (πρβλ. **Φ. Ἀγγελήν**, ΕΕΔ 4, 660), τοῦτο δὲ τελεῖ καὶ ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὸν ἐπιτρεπόμενον ἐκ τοῦ νόμου προσδιορισμὸν τῆς ἀμοιβῆς τοῦ μισθωτοῦ εἰς εἶδος (βλέπε περὶ αὐτοῦ καὶ Α. Ν. 690|1945, ΕΕΔ 4, 665), διὰ τὴν προστασίαν τῆς ὁποίας ἐκ τοῦ αὐτοῦ νομοθετικοῦ λόγου καθιεροῦται ἡ διαδικασία.

Πολὺ πρὸ τοῦ Ν. 1968|1944, ἄλλως τε, ἐξεδηλώθη ἡ ταυτὴ νομοθετικὴ θέλησις διὰ τοῦ Ν. 3756|29 «περὶ ἀμοιβῶν ἀρτεργατῶν κλπ.», καθ' ὃν, ἐκτὸς τοῦ ἡμερομισθίου, ἐπεβλήθη καὶ ἡ παροχὴ εἰς ἕκαστον ἀρτεργάτην αὐτουσίου ἄρτου καὶ ἐλήφθη συγχρόνως πρόνοια ἐκδικάσεως τῶν διαφορῶν αὐτῶν κατὰ τὴν διαδικασίαν Ν. ΓΦΟΔ'.

***

Ἐπὶ τῆς λύσεως ἤδη, τὴν ὁποίαν δίδει ὁ Ἄρειος Πάγος ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ κύρους τῆς εἰς εἶδος ἀμοιβῆς τῶν μισθωτῶν, πέραν τῆς γενικῆς θεωρήσεως, εἰς τὴν ὁποίαν προβαίνει ὁ Ἄρειος Πάγος ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ Α. Ν. 362|1945 (πρβλ. σχετικῶς **Π. Δημάκου**, Ἡ νομιμότης τῆς εἰς εἶδος ἢ ἀξίαν εἴδους ρήτρας, ΕΕΔ 8, 266 ἐπ.), εἰς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον ἀναγνωρίζεται ἡ εἰς εἶδος ἀμοιβὴ τῶν μισθωτῶν (βλέπε ἐκτὸς τοῦ ἀναφερομένου ὑπὸ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως Α. Ν. 866|1946, ΕΕΔ 5, 57 καὶ ἄρθρ. μόνον Α. Ν. 690|1945, ΕΕΔ 4, 665, «... ἀποδοχὰς ἢ πᾶσης φύσεως χορηγίας...», Α. Ν. 488|1945, ΕΕΔ 4, 406, Α. Ν. 511|1945, ΕΕΔ 4, 444).

Ἀρείου Πάγου 199|1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανᾶς**

Δικηγόρος ὁ κ. Χ. Ἀποστολάκης

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Βασ. Διατάγματος τῆς 1|4 Αὐγούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τοῦ Νόμου ΓΦΟΔ' περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν κλπ.», ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου 765|43 καὶ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ νόμου 1968|44, διαλαμβανούσης «πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, δικάζεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἀνεξαρτήτως ποσοῦ ὑπὸ Πρωτοδίκου, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Πρωτοδικείου κλπ.» προκύπτει, ὅτι εἰς τὴν ἐξαιρετικὴν ταύτην διαδικασίαν ὑπάγονται γενικῶς πᾶσαι αἱ διαφοραὶ τῶν μισθωτῶν κατὰ τῶν ἐργοδοτῶν, αἱ πηγάζουσαι ἐκ παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας, δυνάμει συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀδιαφόρως ἂν δι' αὐτῆς προσδιωρίσθη τὸ ὀφειλόμενον ὡς ἀντιπαροχὴ διὰ τὴν ἐργασίαν εἰς χρῆμα ἢ εἶδος ἢ ὁ ἐργοδότης ἀσκῇ ἐμπορικὴν ἐπιχείρησιν ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τοῦ νόμου ΔΛ'|1912 ἢ μή. Κατ' ἀκολουθίαν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ἀποφανθέν, διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὅτι ἀρμοδίως ὁ δικάσας Πρωτοδίκης ἐπελήφθη τῆς ἐκδικάσεως τῆς ἐνδίκου τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἀγωγῆς, ἀφορώσης τὴν πληρωμὴν αὐτῷ συμπεφωνημένων μισθῶν εἰς εἶδος ἐκ σχέσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, συνεμορφώθη πρὸς τὴν ἀνωτέρω διάταξιν καὶ ὁ περὶ ἀντιθέτου πρῶτος λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς μὴ νόμῳ βάσιμος.

Ὡς ἐκ τῆς ἐφ' ἧς ἡ προσβαλλομένη ἀποφάσεως ἐξεδόθη ἀγωγῆς τοῦ ἤδη ἀναιρεσιβλήτου δείκνυται, ἐν αὐτῇ πρὸς θεμελίωσιν τῆς ἐκ μισθῶν ἀξιώσεως του ρητῶς ἀναφέρεται καὶ ὅτι προσελήφθη οὗτος ἐπὶ ἡμερομισθίῳ δύο ὀκάδων ἐλαίου, συνυπολογιζομένων ὡς ἐργασίμων ἡμερῶν, κατὰ ρητὴν συμφωνίαν καὶ τῶν ἑορτῶν καὶ τῶν ἐξαιρετέων ἡμερῶν καὶ εἰργάσθη ἐν συνεχείᾳ ἀπὸ τῆς προσλήψεώς του, πραγματοποιήσας ἡμερομίσθια 360. Ταῦτα δεχθὲν καὶ τὸ Δικαστήριον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, μετ' ἀνέλεγκτον ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων, οὐδόλως ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν πράγματα μὴ προταθέντα καὶ ὁ δεύτερος τῆς ἀναιρέσεως λόγος εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 16 τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου ΓΦΟΔ', ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 παρ. 7 τοῦ νόμου 765|43 καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου μόνου παρ. 5 τοῦ νόμου 1968|44, τὸ κατ' ἔφεσιν δικάζον Πρωτοδικεῖον δικάζει κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου, ἐν αἷς καὶ τὸ ἄρθρον 12, κατὰ τὸ ὁποῖον διὰ τὴν κρίσιν τῆς διαφορᾶς, διὰ τὴν ὑπὸ τούτου θεσπιζομένην διαδικασίαν, δὲν δεσμεύεται ὑπὸ δικονομικῶν τύπων, ἀλλ' ἀκολουθεῖ ἑκάστοτε τὴν ὁδόν, δι' ἣν ἀσφαλέστερον, ταχύτερον καὶ ὀλιγοδαπανώτερον δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας κλπ. Ὡς δὲ ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δείκνυται, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον πρὸς σχηματισμὸν τῆς ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως κρίσεώς του, λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὰς καταθέσεις τῶν πρωτοδίκως ἐξετασθέντων μαρτύρων, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὰ ἐπικληθέντα καὶ προσαχθέντα ἔγγραφα, δέχεται ὡς βεβαιωθέντα ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐπραγματοποίησεν, ὡς καὶ ἡ εἰς ἣν ἀναφέρεται πρωτοδίκως ἀπόφασις δέχεται, ἐν συνόλῳ ἡμερομίσθια 360. Συνεπῶς καὶ βάσει ἀποδείξεων τὴν περὶ τούτου κρίσιν του ἐξήνεγκε καὶ ἐκ τῆς ὡς ἄνω γενικότητος τῆς ἐκτιμήσεως τῶν τῆς ἀποδείξεως στοιχείων σαφῶς προκύπτει, ὅτι τοῦτο ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν πάντα τὰ ἑκατέρωθεν ἐπικληθέντα καὶ προσαχθέντα ἔγγραφα, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὰ εἰδικῶς ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιόντος ἀναφερόμενα, τουτέστι τὰς ὑπ' ἀριθ. 25574 καὶ 25475 ἐκθέσεις Συμ|φου Βόλου ἐξετάσεως μαρτύρων. Ὅθεν ὁ τρίτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος, ὅτι ἐδέχθη ὡς πραγματοποιηθέντα 360 ἡμερομίσθια τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἄνευ ἀποδείξεως, καθὼς καὶ ὁ τέταρτος, ὅτι δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἐπικληθέντα ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἔγγραφα, εἶναι ἀπορριπτέοι, ὡς ἀβάσιμοι.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν παραγράφων 1 καὶ 2 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Α. Ν. 362|45, οὗτινος ἡ ἰσχὺς διετηρήθη καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ εἰσαγωγικοῦ νόμου, διαλαμβανουσῶν τῆς μὲν παραγράφου 1 ὅτι πᾶσα δικαιοπραξία ἔγγραφος ἢ προφορική, ἐξ ἧς πηγάζουν ἀξιώσεις ἢ ὑποχρεώσεις πρὸς καταβολὴν τιμήματος ἢ μισθώματος πράγματος ἢ ἀμοιβῆς πάσης φύσεως ὑπηρεσιῶν ἢ ἔργου ὑπὲρ προσώπου διαμένοντος ἐν Ἑλλάδι, δύναται νὰ συνομολογῆται μόνον εἰς δραχμάς, τῆς δὲ παραγρ. 2, ὅτι ρήτρα ἐν δικαιοπραξίᾳ, δι' ἧς, παρὰ τὴν ὡς ἄνω διάταξιν, συνομολογοῦνται ἀξιώσεις καὶ ὑποχρεώσεις ἐν Ἑλλάδι εἰς χρυσόν, χρυσᾶ νομίσματα ἢ συνάλλαγμα ἢ εἰς δραχμάς μέν, ὧν ὅμως τὸ ποσὸν ἀφίεται νὰ προσδιορισθῇ ἐκ τιμῆς τοῦ χρυσοῦ ἢ τῶν χρυσῶν νομισμάτων ἢ τοῦ συναλλάγματος ἢ τοῦ τιμαρίθμιου, εἶναι ἄκυρος, σαφῶς συνάγε-

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΜΙΣΘΟΥ ΥΠΕΡ ΤΑ ΝΟΜΙΜΑ ΟΡΙΑ

Ἀποζημίωσις διὰ παροχὴν ἐργασίας κατὰ τὰς Κυριακάς, νυκτερινὰς ὥρας, ἡμέρας ὑποχρεωτικῆς ἀναπαύσεως καὶ καθ' ὑπέρβασιν νομίμων χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας

Ὑποχρεωτικὸς ἐκ λόγων δημοσίας τάξεως καθορισμὸς ἀποδοχῶν μισθωτῶν εἰς νόμιμα ὅρια.— Βάσις ὑπολογισμοῦ ἀμοιβῆς διὰ παροχὴν ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς καὶ νυκτερινὰς ὥρας ἡ νόμιμος μισθοδοσία. Ἔλλειψις δικαιώματος εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν διὰ τοῦ ὑπερτέρου τοῦ νομίμου μισθοῦ καλύπτεται ἡ πρόσθετος ἀμοιβή.— Βάσις ὑπολογισμοῦ καὶ ἀμοιβῆς διὰ παροχὴν ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια ἡ νόμιμος μισθοδοσία.— Ἀναζήτησις δι' ἀγωγῆς ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ.— Δικαίωμα ἀμοιβῆς διὰ παροχὴν ἐργασίας καθ' ἡμέρας ὑποχρεωτικῆς ἀναπαύσεως.— Ἀναζήτησις δι' ἀγωγῆς ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ.

Ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, ὑπῆρξεν ἡ καταβολὴ εἰς μισθωτὸν ἐστιατορίου προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ λοιπὰς ὡς μὴ ἐργασίμους καθιερωμένας ἑορτάς, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 6, 253), παροχῆς μισθοῦ δι' ἐργασίαν ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια, ἐν προκειμένῳ τῶν δέκα ὡρῶν ἡμερησίως, κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 17625|5848 1948 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 8, 138), καὶ δι' ἐργασίαν καθ' ἡμέρας ὑποχρεωτικῆς ἀναπαύσεως.

Εἶναι ἐκτὸς ἀμφισβητήσεως, δέχεται δὲ τοῦτο παγίως καὶ ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις (βλέπε ἀντὶ πάσης ἄλλης Πρωτοδικείων Ἀθηνῶν 8952|1948, εἰσηγητὴς *Β. Φαρμακίδης*, ΕΕΔ 8, 66, ἔνθα καὶ λοιπαί παραπομπαί), ὅτι ἡ ἐξ 75ο|ο πρόσθετος ἀμοιβὴ δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ λοιπὰς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὑπολογίζεται ἐπὶ τοῦ νομίμου μισθοῦ, καὶ τοῦτο δέχεται καὶ ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις.

Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὴν αὐτὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν, τὴν ἄποψιν τῆς ὁποίας ἀκολουθεῖ καὶ ἤδη ἡ παρατιθεμένη ἀπόφασις, ἂν ὁ μισθωτὸς ἀμείβεται δι' ἀποδοχῶν ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια, συμψηφίζεται εἰς ταῦτα τὸ προκῦπτον ἐκ τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ποσὸν (Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 6322|1948, Πρωτοδίκης *Γ. Κορκάρης*, ΕΕΔ 8, 74, Πρωτοδίκου Πειραιῶς 441|1948, Πρωτοδίκης *Γ. Κρεκίδας*, ΕΕΔ 7, 822, πρβλ. ὅμως τὰς ἐν ΕΕΔ 8, 742 σημειώσεις μας).

Ἀνεξαρτήτως ἤδη τοῦ ἂν ὀρθῶς ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις ἀντιμετωπίζῃ τὸ ζήτημα (βλέπε τὰς ἐν ΕΕΔ 8, 742 σημειώσεις μας), δὲν ἐρευνᾶται, καθ' ὅσον γνωρίζομεν, ὑπ' αὐτῆς καὶ τὸ ἐρευνητέον ἂν εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν ἐπιτρέπεται ἐκ τοῦ νόμου ἡ κατὰ Κυριακὰς ἐργασία, ἀφοῦ προδήλως ἡ ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικὴ ἀπόφασις περὶ καθορισμοῦ τῆς ἐν αὐτῇ προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς ἔχει ὑπ' ὄψιν της ἢ πρέπει νὰ ἔχῃ περιπτώσεις ἐπιτρεπομένης ἐκ τοῦ νόμου ἐργασίας (πρβλ. σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 7, 835).

Ὑπομιμνήσκεται καὶ τὸ ἀπὸ 5 Μαρτίου 1948 Διάταγμα «περὶ ὥρας τῆς Κυριακῆς ἀναπαύσεως τὴν 14 Μαρτίου 1948» (ΕΕΔ 7, 222), κατὰ τὸ ὁποῖον μόνον ἀφοῦ ἐπετράπη ἡ ἐργασία κατὰ τὴν Κυριακὴν 14ην Μαρτίου 1948 εἰς πάσας τὰς ἐν τῷ Κράτει βιομηχανικάς, βιοτεχνικὰς καὶ ἐμπορικὰς ἐργασίας διερρυθμίσθη ἡ ἀμοιβὴ τῶν μισθωτῶν μετὰ τῆς προσαυξήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως κατὰ τὸν ἐν τῷ διατάγματι τούτῳ, δι' εἰδικὸν τότε σκοπόν, τρόπον.

Ἐκ τῶν ἀσχοληθεισῶν ἐπὶ τοῦ θέματος δικαστικῶν ἀποφάσεων σημειοῦμεν μόνον τὴν ὑπ' ἀριθ. 484|1948 Πρωτοδίκου Πειραιῶς (Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 7, 685), ἡ ὁποία σκέπτεται ὡς ἑξῆς: Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ π. δ/τος 8|14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως»—εἶχεν ὑπ' ὄψιν της περίπτωσιν ὑπαγομένην εἰς τοῦτο—ἀπαγορεύεται ἡ ἐργασία καὶ αὐτὰς καὶ αἱ διατάξεις αὗται, ὡς συνάγεται ἐκ τοῦ παρ' αὐτῶν ἐπιδιωκομένου γενικωτέρου σκοποῦ, εἶναι προδήλως ἀπαγορευτικαί, διότι εἶναι δημοσίας τάξεως καὶ δὲν δύναται ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῶν ν' ἀποκλεισθῇ δι' ἀντιθέτου συμφωνίας. Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὸ ἄρθρ.

ται, ὅτι, ὁριοθεισῶν ἀποκλειστικῶς τῶν ρητρῶν, ὧν ἀπαγορεύεται ἡ συνομολόγησις, τοιαύτη εἰς εἶδος δὲν ἀπαγορεύεται, ἐφ' ὅσον πράγματι εἰς τοιοῦτον γενήσεται ἡ παροχὴ καὶ δὲν ἀποσκοπεῖται ἡ καταστρατήγησις τῆς ὡς ἄνω ἀπαγορεύσεως, εἴτε διότι ἐν τῇ πραγματικότητι καταβλητέον δὲν εἶναι τὸ ὡς συνομολογηθὲν φερόμενον εἶδος, ἀλλ' ἡ ἑκάστοτε ἀξία αὐτοῦ, εἴτε διότι ὁ ὑπόχρεως, μὴ ὢν κάτοχος, ὀφείλει ἀλλοθεν νὰ ἐξεύρῃ τοῦτο, ὅτε ἡ ὑποχρέωσις ἐμμέσως ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἑκάστοτε ἀξίας τοῦ εἴδους, εἴτε ἔτι πλέον τὸ εἶδος δὲν εἶναι χρήσιμον εἰς τὸν δικαιοῦχον, ἀλλὰ θέλει ἐκποιήσει τοῦτο, ὅτε πάλιν ἐμμέσως ἡ ὑποχρέωσις συνίσταται εἰς ὁραχμάς, ὧν ὅμως τὸ ποσὸν κανονίζεται ἐκ τῆς ἑκάστοτε ἀξίας τοῦ εἴδους. Ὅθεν, ἐφ' ὅσον, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκτιθέμενα, ὑπόκειται ἀξίωσις πληρωμῆς τῷ ἀναιρεσιβλήτῳ ἐκ τῶν προτέρων συμφωνηθέντος μισθοῦ ἐξ ὀκάδων ἐλαίου 2 ἡμερησίως διὰ παρασχεθείσας τῷ ἀναιρεσείοντι ὑπηρεσίας ἐν τῷ ἐξ ἐλαιοδένδρων ἀγροκτήματι αὐτοῦ, τουτέστιν ἐκ τοῦ παραχθησομένου ἐξ αὐτοῦ προϊόντος, ἡ τοιαύτη σύμβασις, καθ' ἧς δὲν προβάλλεται ὅτι συνέστη πρὸς καταδολίευσιν τοῦ νόμου, οὐδόλως εἰς τὰς προπαρατεθείσας διατάξεις ἀντίκειται. Ἡ ἐκδοχὴ δ' αὐτὴ ὑποστηρίζεται ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἐπακολουθήσαντος Α. Ν. 866|46, καθ' ἣν ὁρίζεται, ὅτι ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 28|44 εἶναι ὅτι δυνάμει τοῦ νόμου τούτου οἱ Ὑπουργοὶ δύνανται, ἐκτὸς ἄλλων, νὰ προσδιορίζουν τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἐν γένει μισθωτῶν καὶ ἀναδρομικῶς ἢ καὶ εἰς εἶδος ἢ καὶ δι' ἐνισχύσεως εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος τῶν προμηθευτικῶν συνεταιρισμῶν αὐτῶν ἀπὸ μέρους τῶν οἰκείων ἐργοδοτῶν αὐτῶν. Ἐντεῦθεν ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου τῶν ἐμπροθέσμως κοινοποιηθέντων προσθέτων μοναδικὸς λόγος, ὅστις, ὡς ἀναγόμενος εἰς τὴν κοινὴν εὐταξίαν, παραδεκτῶς προβάλλεται τὸ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος.

174 Α. Κ. δικαιοπραξία άντικειμένη εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν, ἐφ' ὅσον δὲν συνάγεται ἄλλο τι, εἶναι ἄκυρος. Ἄρα καὶ ἡ ἐπικαλουμένη παρὰ τοῦ ἐνάγοντος συμφωνία περὶ παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ νύκτας εἶναι ἄκυρος (Α. Π. 63|48, ΕΕΔ 7, 119, Α. Π. 70|48, ΕΕΔ 7, 278, ΕΕΔ 7, 835). Ἀλλ' ἐὰν ἡ συμφωνία αὕτη εἶναι ἄκυρος, δὲν εἶναι ὅμως καὶ ἀθέμιτος (*Καποδίστριας*, ΜΘ' 745 καὶ ΕΕΔ 6, 515). Ἐκ τούτου ἕπεται, ὅτι ἐὰν δὲν ὀφείλεται δι' αὐτὴν εἰς τὸν ἐνάγοντα μισθός, ὀφείλεται εἰς τοῦτον βάσει τοῦ ἄρθρ. 904 Α. Κ. ἡ ὠφέλεια, τὴν ὁποίαν ἐκ τῆς ἐκτελέσεως τῆς παρανόμου ταύτης συμφωνίας ἀπεκόμισεν ὁ ἐναγόμενος. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ ἐναγόμενος ὠφελήθη ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον θὰ ἐπλήρωνεν εἰς τὸν μισθωτὸν τῆς κατηγορίας τοῦ ἐνάγοντος, ἐργαζόμενον κατόπιν ἀδείας κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς νύκτας, ἤτοι τὸ 75ο|ο ἐπὶ τοῦ ἡμερομισθίου του διὰ τὰς Κυριακὰς καὶ 25ο|ο ἐπὶ τοῦ ἡμερομισθίου του διὰ τὰς νύκτας (βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310|46 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως). Εἶναι ἤδη ὀρθῶς δεδομένον, ὅτι ἐπὶ ἀκύρου συμβάσεως—καὶ τοιαύτη προδήλως εἶναι ἡ περὶ παροχῆς ἀπηγορευμένης ἐργασίας—ἀναγνωρίζεται ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ εἰς ἀπόδοσιν αὐτῷ τῆς ὠφελείας τοῦ ἐργοδότου (πρβλ. Α. Π. 345|1949, εἰσηγητὴς *Δ. Μίχος*, ΕΕΔ 8, 542). Ἀλλὰ διὰ τὴν ἀνεύρεσιν τῆς ὠφελείας αὐτῆς δὲν θὰ γίνῃ ἐδῶ ἐκτὸς ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (καὶ τῆς ἐπὶ ἐργασίας κατὰ νυκτερινὰς ὥρας ὑπ' ἀριθ. 18410|46 ἑτέρας), ἀλλὰ καθίσταται πάντοτε ἀντικείμενον ἀποδείξεως ποία ἡ ὠφέλεια (πρβλ. *Κ. Καυκᾶ*, Ἔνοχ. Δίκαιον ὑπ' ἄρθρ. 618, σελ. 302), μὴ δυναμένη πάντως νὰ εἶναι κατωτέρα τῆς νομίμου μισθοδασίας τοῦ μισθωτοῦ τῆς συγκεκριμένης κατηγορίας τοῦ δικαιούχου.

Ἐν τοιαύτῃ ὅμως περιπτώσει, ἐφ' ὅσον δηλαδὴ ὑπόκειται ἄκυρος σύμβασις καὶ ἐξ αὐτῆς ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τὰς περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διατάξεις (ἄρθρ. 904 Α.Κ.), ἡ σχετικὴ ἀγωγὴ δὲν εἶναι τοιαύτη ἐκ συμβάσεως, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἄρθρ. 904 Α. Κ., τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ φέρῃ τὰ στοιχεῖα (πρβλ. καὶ Πρωτοδίκου Ἀγρινίου 1|1950, Πρωτοδίκης *Κ. Ἀτσάλης*, ΕΕΔ 9, 260), ἀνεξαρτήτως τῆς ὀρθότητος τῆς ἀπόψεως (Α. Π. 101|50, εἰσηγητὴς *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 9, 296), ὅτι ἡ τοιαύτη ἀγωγὴ δὲν εἰσάγεται παραδεκτῶς κατὰ τὴν διαδικασίαν Ν. Γ?ΟΔ (βλέπε καταφατικῶς *Κ. Καυκᾶ*, Ἔνοχ. Δίκαιον, σελ. 292, σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 296 ἑξ.).

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν παροχὴν ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια, θέματος ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀσχολεῖται ἐπίσης ἡ κατωτέρω ἀπόφασις, καὶ ἡ σύμβασις περὶ τοιαύτης ἐργασίας εἶναι βεβαίως ἄκυρος. Ἂν, ἑπομένως, ὁ ἐργοδότης συμφωνήσῃ ὅτι ὁ μισθωτὸς θὰ ἐργάζεται καὶ πέραν τῶν νομίμων χρονικῶν ὁρίων, ἡ τοιαύτη συμφωνία εἶναι ἄκυρος, τυχὸν δὲ ἐκτέλεσις αὐτῆς παρέχει δικαίωμα ἀποδόσεως μόνον τῆς ὠφελείας τοῦ ἐργοδότου, κατ' ἄρθρ. 904 Α. Κ. (πρβλ. αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν Σχεδίου Ἀστικοῦ Κώδικος εἰσηγητοῦ *Κ. Τριανταφυλλοπούλου*, ἔκδ. Ἐθνικοῦ Τυπογραφείου 1938, σελ. 228, *Ι. Καποδίστριαν*, ΕΕΔ 9, 227 ἑξ.). Ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἀνεύρεσιν τῆς ὠφελείας τοῦ ἐργοδότου δὲν θὰ ληφθῇ ὑποχρεωτικῶς ὑπ' ὄψιν ἡ νόμιμος προσαύξησις τῆς κανονικῆς ἀμοιβῆς, ἀλλὰ καθίσταται καὶ πάλιν ζήτημα ἀποδείξεως τί ποσὸν ὠφελήθη ὁ ἐργοδότης.

Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τέλος τῆς παροχῆς ἐργασίας καθ' ἡμέρας ὑποχρεωτικῆς ἐκ τοῦ νόμου ἀναπαύσεως, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις ἀναφέρει, ὅτι ἀμφισβητεῖται, ἂν ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ ἀποζημίωσιν (βλέπε τὰς ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως ἀναφερομένας παραπομπάς), πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι κατὰ τὴν ὀρθῶς κρατοῦσαν ἄποψιν (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 857 ἑξ. ἔνθα παραπομπαί) δὲν ὑποστηρίζεται ὁ ἀποκλεισμὸς τοιαύτης ἀξιώσεως ἤδη.

Νομοθετικὴ ἄλλως τε ἐπικύρωσις τῆς ὀρθότητος τῆς τοιαύτης ἀπόψεως παρέχεται καὶ ἐκ τοῦ Α. Ν. 539|1945 «περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν» (ΕΕΔ 4, 474), κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ ὁποίου εἰς πάντα μισθωτόν, ἀναλαμβάνοντα ἔμμισθον ἀπασχόλησιν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐτησίας ἀδείας του ὁ ἀπασχολήσας τοῦτον ἐργοδότης δικαιοῦται νὰ μὴ καταβάλλῃ ἀμοιβὴν διὰ τὸ ἀντίστοιχον χρονικὸν διάστημα. Τοῦτο δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν γενικῆς ἀρχῆς, ἀλλ' ἐσκοπήθη νὰ ρυθμισθῇ ἐξαιρετικῶς οὕτω τὸ θέμα τῆς κανονικῆς ἀδείας τοῦ μισθωτοῦ διὰ λόγους ὑψίστης κοινωνικῆς ἀναγκαιότητος.

Γενίκευσις ὅμως τῆς ἐξαιρετικῆς αὐτῆς διατάξεως δὲν φαίνεται νὰ «ἐπιβάλλεται ἐκ τοῦ δικαίου, ἀφοῦ μόνον ὅπου εἰδικῶς ἐσκοπήθη τοῦτο ἐρρυθμίσθη δι' εἰδικῆς διατάξεως.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἄποψιν τῆς κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως, ὅτι ἡ διάταξις τῆς ἀναφερομένης συλλογικῆς συμβάσεως (4 Νοεμβρίου 1947) περὶ μὴ ἀνωτέρων ταύτης ἀποδοχῶν κατισχύει, ὡς νεωτέρα, τῆς τοῦ ἄρθρου 680 Α.Κ. νομίζομεν, ὅτι συγχέει τὸν κανονιστικὸν χαρακτῆρα τῆς διατάξεως τῆς συλλογικῆς συμβάσεως πρὸς τὴν ἐκ τοῦ ἄρθρου 680 Α.Κ. διάταξιν νόμου, πρὸς ἣν μόνον ὀφείλει ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας νὰ προσαρμοσθῇ, ἀφοῦ αὕτη δὲν δύναται νὰ περιέχῃ ὅρους ἀντιτιθεμένους πρὸς τὸν νόμον (πρβλ. Σ.Ε. 370|1943, ΕΕΔ 2, 759).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 998|1950

Διαδικασία Ν. Γ?ΟΔ

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Β. Φαρμακίδης**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Θ. Τζαναβάρας, Λ. Καφούλης

Ὡς σαφῶς προκύπτει ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900 τοῦ 1946 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἡ ὑπ' αὐτῆς προβλεπομένη πρόσθετος ἀμοιβὴ ἐξ 75ο|ο τοῦ ἡμερησίου μισθοῦ διὰ παροχὴν ἐργασίας κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ λοιπὰς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς ὑπολογίζεται ἐπὶ τοῦ νομίμου μισθοῦ καὶ ὀφείλεται μόνον, ἐφ' ὅσον καὶ καθ' ὅσον ὁ πράγματι καταβαλλόμενος μισθὸς ὑπολείπεται τοῦ ἀθροίσματος τοῦ νομίμου τοιούτου καὶ τῆς ἐν λόγῳ προσθέτου ἀμοιβῆς. Ἐν προκειμένῳ ὁ μισθός, ὃν ὑπεχρεοῦτο κατὰ νόμον νὰ καταβάλῃ ἡ ἐναγομένη εἰς τὸν ἐνάγοντα, καθοριζόμενος ἐπὶ τῇ βάσει τῶν συνδεδυασμένων διατάξεων τῆς συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 19ης Αὐγούστου 1938 τῶν ἐργατῶν ἐν γένει, τῆς ὁμοίας τῆς 4ης Νοεμβρίου 1947 τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|2592 τοῦ 1949 ἀποφάσεως τῶν ὡς ἄνω Ὑπουργῶν, ἦτο δραχμαὶ 429.000 κατὰ μῆνα (143000×30), τῆς διατάξεως τῆς παρ. ΙΙ τῆς δευτέρας τῶν ὡς ἄνω συλλογικῶν συμβάσεων, καθ' ἣν ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύναται νὰ γίνῃ ὑπέρβασις τῶν ὑπὸ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΙΣ ΟΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΩΝ

Έννοια Ν.Δ. 672|1948 καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως κατὰ Ν. 2112

Ἐπιτρεπτὸν ἐρημοδικίας ἐπὶ δικῶν ἐκ συμβάσεως ἐργασίας. — Ὑποχρεωτικὴ ἀπόλυσις σιδηροδρομικῶν ὑπαλλήλων μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας κατὰ Ν. Δ. 672|1948. — Ἀδέσμευτον ἐκ Συντάγματος. — Ἐφαρμογὴ Α. Ν. 501|1936 καὶ δικαίωμα ἐξ αὐτοῦ ἀποζημιώσεως Ν. 2112.

Ἀντικείμενον ἐρεύνης τῆς παρατιθεμένης κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ Ν. Δ. 672|1948 «περὶ καθορισμοῦ ὑποχρεωτικῶν ὁρίων ἡλικίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων» (ΕΕΔ 7, 377).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀνωτέρω Ν. Δ τὸ συμπληροῦν τὰ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ αὐτοῦ ὑποχρεωτικὰ ὅρια ἡλικίας προσωπικὸν ἀπολύεται ὑποχρεωτικῶς τῆς ὑπηρεσίας, διαγραφόμενον ἐκ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ.

Ὁ ὅρος «ἀπόλυσις», τὸν ὁποῖον χρησιμοποιεῖ ὁ Νόμος καὶ ἐπιβάλλει αὐτὴν ὡς ὑποχρεωτικήν δὲν εἶναι, νομίζομεν, ταυτόσημος πρὸς τὴν αὐτοδικαίαν λύσιν τῆς συμβάσεως, ὡς ἐπεξηγεῖται ἐν τῇ ἀρεοπαγιτικῇ ἀποφάσει.

Τὴν διάκρισιν, ἡ ὁποία δὲν εἶναι ἄνευ σημασίας, ἔκαμεν ὀρθῶς ἡ παλαιοτέρα Α. Π. 291|1943 (Θέμ. ΜΔ' 579), κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ὑποχρεωτικὴ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας λόγῳ συμπληρώσεως ὁρίου ἡλικίας ἀποχώρησις δὲν σημαίνει, ὅτι αὐτοδικαίως ἐπέρχεται ἡ λύσις τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως, ἀλλ' ὅτι διὰ ταύτην ἀπαιτεῖται κοινοποίησις τοῦ ἐγγράφου τῆς ἀπολύσεως. — Ἀποζημίωσις ὀφειλομένης ἀδείας, (πρβλ. καὶ Σ. Ε. 156-|19, ΕΕΔ 8, 976).

Τοῦτο καθίσταται ὁμαλώτερον, προκειμένου περὶ τοῦ Ν. Δ. 672|1948 (ἔνθ' ἀνωτ.), τὸ ὁποῖον εἰς πλείονας αὐτοῦ διατάξεις ἀναφέρεται εἰς ἀπόλυσιν (καὶ ὄχι ἀποχώρησιν), ἐκ τῆς ὁποίας ἀπολύσεως γενικῶς, προκειμένου περὶ μισθωτῶν συμπληρωσάντων τὸ ὅριον ἡλικίας, ἐξαρτᾶται καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν. 4358|1930, ἀφοῦ κατὰ τὴν νεωτέραν ὑποστηριζομένην καὶ δεκτὴν ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου γενομένην ἄποψιν (βλέπε Α. Π. 200|1948, εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκοίρης*, ΕΕΔ 7, 388, Α. Π. 121|1948, εἰσηγητὴς ὁ αὐτός, ΕΕΔ 7, 272) ἡ σύμβασις, ἐν τῇ ὁποίᾳ καθορίζεται ὅριον ἡλικίας τῆς συμβάσεως ταύτης καθοριζομένων ὁρίων ἡμερομισθίων, εἰμὴ μέχρι 30ο|ο καὶ ὑπὸ τὸν ἀπαράβατον ὅρον τῆς ἀναλόγου βελτιώσεως τῆς ποιοτικῆς ἢ ποσοτικῆς ἀποδόσεως τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἥτις διάταξις εἶναι δημοσίας τάξεως, ὡς σκοπηθείσης δι' αὐτῆς τῆς ἀποφυγῆς ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου τῆς διαταράξεως τοῦ οἰκονομικοῦ ἐπιπέδου τῆς ζωῆς, κατισχυούσης ὡς νεωτέρας τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 680 παρ. 3 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἐκ τῆς ὁποίας προκύπτει, ὅτι ὅροι ἀτομικῶν συμβάσεων ἐργασίας, εὐνοϊκώτεροι τῶν τοιούτων συλλογικῶν συμβάσεων, εἶναι ἐπικρατέστεροι αὐτῶν, ταυτοτρόπως δὲ ὁ καταβληθεὶς ὡς ἄνω ὑπὸ τῆς ἐναγομένης εἰς τὸν ἐνάγοντα μισθὸς ὑπερκαλύπτει τὸ ἄθροισμα τοῦ νομίμου μισθοῦ του καὶ τῆς περὶ ἧς πρόκειται προσθέτου ἀμοιβῆς, τῆς ἀμοιβῆς ταύτης ἀνερχομένης εἰς δραχμὰς 53,625 δι' ἕκαστον μῆνα (14.300Χ075Χ5). Συνεπῶς ἀπορριπτέα ἐστὶν ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, καθ' ὅσον διώκει τὴν πληρωμὴν εἰς τὸν ἐνάγοντα δραχμῶν 864.000, λόγῳ προσθέτου ἀμοιβῆς του διὰ τὴν παροχὴν παρ' αὐτοῦ ἐργασίας εἰς τὴν ἐναγομένην κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ λοιπὰς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς τοῦ χρόνου τῆς παρὰ ταύτῃ ὑπηρεσίας του.

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ δέον νὰ ἀπορριφθῇ καὶ ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιον αὐτῆς, δι' οὗ διώκεται ἡ πληρωμὴ ἀποζημιώσεως διὰ τὴν παροχὴν ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος τῆς ὡς ἄνω ὑπὲρ τὸ νόμιμον χρονικὸν ὅριον ἐργασίας, διότι ἡ ἀποζημίωσις αὕτη, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι δὲν δύναται νὰ ζητηθῇ, ὅταν ὁ πράγματι καταβαλλόμενος ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου μισθὸς καλύπτῃ καὶ ταύτην, ἥτις ὑπολογίζεται ἐπὶ τοῦ νομίμου μισθοῦ (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6548|1948 ΕΕΔ 7,733), ὡς ἐν προκειμένῳ (ὅρα τὴν ὑπ' ἀριθ. 6322|1948 ἀπόφασιν ἡμῶν ἐν ΕΕΔ 8,74), ἀπαιτεῖται μόνον διὰ τῆς ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ (Ἀστ. Κώδικος 904) ἀγωγῆς (πρβλ. Α.Π. 345|1949 ΕΕΔ 8,542), ἧς ὅμως τὰ στοιχεῖα δὲν φέρει ἡ ὑπὸ κρίσιν τοιαύτη.

Ἀμφιβητεῖται, ἂν ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ ἀποζημίωσιν λόγῳ παροχῆς ἐργασίας κατὰ τὰς ἡμέρας, καθ' ἃς δικαιοῦται ἀναπαύσεως (ὅρα τὴν ὑπ' ἀριθ. 61105|1948 ἀπόφασιν ἡμῶν ΕΕΔ 8, 74 καὶ τὴν ἄνω ὑπ' ἀριθ. 6322 τοιαύτην, ὡς καὶ τὴν Πρωτ. Πειραιῶς 636|1949, ΕΕΔ 8,858). Καὶ γενομένης ὅμως δεκτῆς τῆς καταφατικῆς γνώμης, ἥτις, καθ' ἡμᾶς, εἶναι ὀρθοτέρα, δέον ν' ἀπορριφθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ κατὰ τὸ κεφάλαιον αὐτῆς, δι' οὗ διώκεται ἀποζημίωσις διὰ τὴν παροχὴν ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος τῆς ἐργασίας του κατὰ τὰς ἡμέρας, κατὰ τὰς ὁποίας ἔδει νὰ τύχῃ ἀναπαύσεως, συμφώνως πρὸς τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τοῦ Διατάγματος τῆς 27 Σ|βρίου|10 Ὀκτωβρίου 1924 «περὶ ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως τῶν ὑπαλλήλων τῶν ξενοδοχείων ἑστιατορίων, καφενείων κλπ.», ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Διατάγματος τῆς 31 Ἰουλίου|10 Αὐγούστου 1940, τοῦ ἄρθρου 12 παρ. 6 τοῦ διατάγματος τῆς 8|14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως» καὶ τοῦ διατάγματος τῆς 7|16 Ἰουλίου 1946 «περὶ ἐπεκτάσεως τῆς μερικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ καταστήματα τοῦ Δήμου Λουτρακίου —Περαχώρας», καθ' ὅσον καὶ ἡ ἀποζημίωσις αὕτη δύναται νὰ ζητηθῇ μόνον βάσει τῶν διατάξεων περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ (ὅρα τὴν ὑπ' ἀριθ. 6105 ὡς ἄνω ἀπόφασιν ἡμῶν), εἰς τὰς ὁποίας ὅμως καὶ προκειμένου περὶ τῆς ἀποζημιώσεως ταύτης δὲν θεμελιοῦται ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή.

τοῦ μισθωτοῦ λογίζεται ὡς ἀορίστου χρόνου (βλέπε καὶ λοιπὰς παραπομπὰς ἐν ΚΕΔ 8. 972).

Εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν τοῦ Ν.Δ.672|1948 ὁ Ἄρειος Πάγος, ἐρευνῶν τὸ ζήτημα ἂν ὑφίσταται διὰ τὸν οὕτω ἀπολυόμενον δικαίωμα ἀποζημιώσεως Ν. 2112, ἀναφέρεται εἰς τὸν Α. Ν 301|1936 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων τοῦ Ν. 5613|1932 περὶ συμβουλίων προσωπικοῦ παρὰ τοῖς Σιδηροδρόμοις Ἑλληνικοῦ Κράτους», ὁ ὁποῖος ἐξαρτᾷ τὸ δικαίωμα τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2 12 μόνον ἐὰν δὲν ὑφίσταται Ταμεῖον Προνοίας —ἀφοῦ δὲ εἰς τὴν περίπτωσιν, ἐφ' ἧς ἐδίκασε—μισθωτοῦ Σιδηροδρόμων Βορειοδυτικῆς Ἑλλάδος, μετ' ἀναίρεσιν κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 85|1949 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Μεσολογγίου—ὑφίσταται Ταμεῖον Προνοίας, ἀποφαίνεται, ὅτι δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ὁ Ν. 2112.

Ἄξιον ἐν πρώτοις προσοχῆς εἶναι, ὅτι ὁ Ἄρειος Πάγος δὲν δέχεται, ὡς πρὸς αὐτό, καταργηθέντα διὰ τοῦ ἄρθρου 11 Ν. Δ. 672|1948 τὸν Ν. 301|1936 ὡς ἀντιτιθέμενον πρὸς αὐτό.

Ἐν τούτοις—περὶ αὐτοῦ δὲν ἐξετάθη ἡ ἔρευνα—παραμένει πάντοτε ζήτημα, ἂν ἀρχῇ μόνῃ ἡ ὕπαρξις Ταμείου Προνοίας διὰ τὸν ἀποκλεισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 ἢ κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Ν. Δ. 672|1948 (καὶ τὴν συναφῆ τοῦ Α. Ν. 301|1936) ἀπαιτῆται νὰ δικαιοῦται ὁ μισθωτὸς καὶ ἀντιστοίχου ἐκ τοῦ Ταμείου βοηθήματος.

Κατὰ τὴν Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 482|1950 (Πρωτοδικης *Ε. Μαλλιάρας*, ἀδημοσίευτος) μετὰ τὸν Α. Ν. 301|1936 ὁ Ν. 2112 δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν διὰ τὸ συμπληροῦν τὸ καθωρισμένον ὅριον ἡλικίας προσωπικῶν τῶν περὶ ὧν ἐπιχειρήσεων, ὅπερ προειδοποιούμενον περὶ συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας παραιτεῖται ἢ ἐν μὴ παραιτήσει του ἀπολύεται, εἰς ἀμφοτέρας δὲ τὰς περιπτώσεις τυγχάνει μέτοχον τοῦ τυχὸν παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει λειτουργοῦντος Ταμείου Προνοίας, ἐν τῇ ἐννοίᾳ προφανῶς ὅτι ὑφίστανται αἱ ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου ἢ ἄλλων νόμων προβλεπόμεναι προϋποθέσεις δικαιώματος λήψεως τοῦ ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος, τοῦ νομοθέτου ἀποβλέψαντος εἰς τὴν στέρησιν τῆς ἐκ τοῦ Ν. 2112 ἀποζημιώσεως μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ ἀπολυόμενος λαμβάνει ἐφ' ἅπαξ βοήθημα ἐκ τοῦ τυχὸν λειτουργοῦντος παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει Ταμείου Προνοίας, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὴν τοιαύτην, καθ' ἣν λειτουργεῖ μὲν τοιοῦτον Ταμεῖον, ἀλλ' ὁ ἀπολυόμενος δι' οἱανδήποτε λόγον δὲν δικαιοῦται τοῦ ἐφ' ἅπαξ ἐξ αὐτοῦ βοηθήματος. Τὰς διατάξεις ταύτας οὐδαμῶς θίγουσιν αἱ τοιαῦται τοῦ Ν. Δ. 672|1948, ὅστις νόμος ἐν ἄρθρῳ 3 πραγματεύεται περὶ ἀποδοχῶν εἰς τὸ συμπληρῶσαν τὴν 1|2|1947 τὸ καθωρισμένον ὅριον ἡλικίας προσωπικόν, παρακρατηθησομένων ἐκ τῆς ἀπονεμηθησομένης συντάξεως τοῦ οἰκείου Ταμείου, περίπτωσις, ἧτις δὲν συνέτρεχε συγκεκριμένως ἐν τῇ ἐν λόγῳ ἀποφάσει, ὥστε νὰ θεωροῦνται κατηργημέναι διὰ τῆς ἐν ἄρθρῳ 11 Ν. Δ. 672|1948 διατάξεως «πᾶσα ἀντίθετος εἰδικὴ ἢ γενικὴ διάταξις καταργεῖται».

Συνεπῶς, κατὰ τὴν αὐτὴν ἀπόφασιν, ἐφ' ὅσον ὁ ἀπολυθεὶς λόγῳ συμπληρώσεως ὁρίου ἡλικίας δὲν ἐδικαιώθη συντάξεως, καθ' ὅσον δὲν ἦτο ἠσφαλισμένος, ἀλλ' οὔτε καὶ βοηθήματος ἐκ τοῦ Κλάδου Προνοίας τοῦ Ταμείου, ὡς μὴ συμπληρώσας τὰς κατὰ τὸν κανονισμὸν αὐτοῦ κρατήσεις, ἐπιστραφεισῶν μόνον τῶν καταθέσεών του, δικαιοῦται τῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112.

Ἀρείου Πάγου 261|1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Κ. Βοΐατζῆς**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Δ. Μίχος**

Δικηγόρος ὁ κ. Γ. Κουσουρέλης

Μὴ ἐμφανιζομένης τῆς ἀναιρεσιβλήτου κατὰ τὴν σημερινὴν νόμιμον ἐξ ἀναβολῆς, δικάσιμον τῆς ὑποθέσεως, ἐκφωνηθείσης ἐκ τῆς σειρᾶς τοῦ πινακίου, καίτοι ἐκλήθη αὕτη νομίμως, ὡς δείκνυται ἐκ τοῦ προσαγομένου ἀποδεικτικοῦ δικ. κλητῆρος, δέον αὕτη νὰ δικασθῇ, ὡσανεὶ ἐνεφανίσθη, κατὰ τὸ ἄρθρον 827 παρ. 1 τῆς Πολ. Δικονομίας, ἐπιτρεπομένης τῆς ἐρημοδικίας κατὰ τὸ ἄρθρον 13 παρ. 2 ἐδ. γ' καὶ ζ' τοῦ Διατάγματος τῆς 15|27 Ἰουλίου 1944 «περὶ κωδικοποιήσεως τοῦ δικαιοστασίου», ἐφ' ὅσον πρόκειται δίκη κατὰ ἐργοδότου ἀνωνύμου ἑταιρίας, ἀπορρεούσα ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Τὸ Νομ. Δ)γμα 672 τῆς 5|7 Μαΐου 1948 ὁρίζει ἐν μὲν τῷ ἄρθρῳ 1 παρ. 1 αὐτοῦ, ὅτι «τὸ ὑπὸ τῶν κανονισμῶν τῶν Ταμείων ἢ κλάδων Προνοίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων προβλεπόμενα ὅρια ἡλικίας, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τῶν ὁποίων ὤφειλον νὰ ἀποχωρήσωσι τῆς ὑπηρεσίας οἱ συμπληροῦντες αὐτά, ὡς καὶ τὰ προβλεπόμενα ὑπὸ τοῦ Νόμου 5613|1932 καὶ Ἀν. Νόμου 301|1936, δι' ἃς περιπτώσεις ἐφημόζοντο ταῦτα, καθίστανται ὑποχρεωτικά, τοῦ συμπληροῦντος αὐτὰ προσωπικοῦ ἀπολυομένου ἐφεξῆς ὑποχρεωτικῶς τῆς ὑπηρεσίας», ἐν δὲ τῷ ἄρθρ. 2 παρ. 1, ὅτι «τὸ συμπληροῦν τὰ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὑποχρεωτικὰ ὅρια ἡλικίας προσωπικὸν ἀπολύεται ὑποχρεωτικῶς τῆς ὑπηρεσίας, διαγραφόμενον τῆς δυνάμεως αὐτοῦ», καὶ τέλος ἐν τῷ ἄρθρῳ 5 παρ. 1 αὐτοῦ, ὅτι «τὸ βοήθημα, ὅπερ εἶναι ἐφεξῆς καταβλητέον παρὰ τῶν Ταμείων Προνοίας εἰς τὸ ἐξερχόμενον τῆς ὑπηρεσίας προσωπικόν», καθορίζεται κατὰ τὰ ἐν αὐτῷ ποσοστά». Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς προκύπτει ἀφ' ἑνὸς μέν, ὅτι ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ ὁρίου ἡλικίας τὸ προσωπικὸν τῶν ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων ἀπολύεται ὑποχρεωτικῶς ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως, εἰς ἣν ὑπηρετεῖ, διαγραφόμενον ἐκτοτε τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, τοῦτέστιν ἡ σύμβασις ἐργασίας λύεται αὐτοδικαίως κατ' ἐπιταγὴν τοῦ νόμου, τὸ βοήθημα δὲ καταβάλλεται πλέον ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ταμείου ἀπ' εὐθείας ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅτι αἱ πρὸς τὰς ἄνω διατάξεις ἀντίθετοι τοιαῦται τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 5, 8 καὶ 9 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 301 τῆς 19 Ὀκτωβρίου 4 Νοεμβρίου 1936 κατηργήθησαν. Ἡ ἐκδοχὴ αὕτη οὐδεμίαν δέσμευσιν τῆς ἐλευθερίας ἐργασίας ἐπάγεται, οὔτε καὶ εἰς τὸ ἰσχὺον Σύνταγμα ἀντίκειται, ὅπερ τοὐναντίον θεσπίζει παρεμφερεῖς διατάξεις περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀποχωρήσεως λόγῳ ὁρίου ἡλικίας. Ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, δεξαμένη ἀνελέγκτως, ὡς ἐξ αὐτῆς δείκνυται, ὅτι ὁ ἀνερεσείων ἀπελύθη τὴν 16 Μαΐου 1948 διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 135 τῆς 15 Μαΐου 1948 ἐγγράφου τῆς ἀναιρεσιβλήτου, ὡς συμπληρώσας τὸ νόμιμον ὅριον ἡλικίας, ἤτοι τὸ ἑξηκοστὸν ἔτος, μετὰ ταῦτα δὲ διὰ παραδοχῆς τῆς ἐφέσεως ἐξαφανίσασα τὴν ἐκκληθεῖσαν ἀπόφασιν καὶ ἀπορρίψασα τὴν ἀγωγὴν κατὰ τὴν κυρίαν αὐτῆς βάσιν, δι' ἧς ἠτεῖτο ἡ ἐν αὐτῇ ἀποζημίωσις, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι, παρὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 9 τοῦ Ἀν. Νόμου 301|1936, ἀπελύθη ὁ ἀναιρεσίων, λόγῳ ὁρίου ἡλικίας ἀκύρως, ὀρθῶς τὰς

διαληφθείσας διατάξεις ούσιαστικού περιεχομένου ήρμήνευσε καί έφήρμοσε, δι' ὃ εἶναι ἀπορριπτέοι οἱ τ' ἀντίθετα ὑποστηρίζοντες λόγοι ἀναιρέσεως, πρῶτος καί τέταρτος, κατά τό πέμπτον ἐδάφιον αὐτοῦ.

Ὁ δεύτερος τῆς ἀναιρέσεως λόγος, καθ' ὃν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις «ψευδῶς ἡρμήνευσε καί ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τήν ὑπ' ἀριθ. 50416 (1948) ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καί Οἰκονομικῶν, ἐκδοθεῖσαν κατά νομοθετικήν ἐξουσιοδότησιν καί ἐπέχουσαν, ὡς ἐκ τούτου, θέσιν ἀντικειμενικοῦ δικαίου», εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀόριστος, ἐφ' ὅσον δέν καθορίζεται τό σφάλμα, εἰς ὃ ὑπέπεσεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ καί ἐφαρμογῇ τῆς ρηθείσης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς ἕκτης αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, αὕτη ἀπέρριψε τό τῆς ἀγωγῆς αἴτημα περί ἀποζημιώσεως λόγῳ μή χορηγήσεως κατά τό ἔτος 1947 τῆς κανονικῆς ἀδείας, ἧς ἐδικαιοῦτο ὁ ἀναιρεσείων, ἐπί τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι δέν ἀναφέρεται ἐν αὐτῇ, ὅτι ἐζητήθη τοιαύτη ἄδεια ἐγγράφως καί ὁ χρόνος τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως ἀδείας, ὡς τό ἄρθρον 4 τοῦ Νόμου 539 τῆς 5)6 Σεπτεμβρίου 1945 ἀπαιτεῖ, ἵνα κριθῇ, ἐάν συντρέχωσι καί αἱ λοιπαί προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου τούτου, ἐπικουρικῶς δέ ἐπί τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ὁ ρηθείς νόμος 539 δέν προβλέπει ἀποζημίωσιν διά τήν μή χορήγησιν τῆς ἀδείας, πλήν τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρου 5 παρ. 3—5, περί ὧν δέν πρόκειται, οὔτε καί περί καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας πρόκειται, διότι ὁ ἀναιρεσείων ἀπελύθη ὑποχρεωτικῶς λόγῳ ὁρίου ἡλικίας καί οὐχί δι' ἀφορμήν βαρύνουσαν τόν ἐργοδότην. Ἡ ὡς ἄνω κυρία αἰτιολογία, μή πληττομένη δι' οὐδενός λόγου ἀναιρέσεως, ἀρκεῖ αὐτοτελῶς πρός στήριξιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς ἀποφάσεως καί ἑπομένως εἶναι μάταιον νά ἐξετασθῇ ὁ λόγος ἀναιρέσεως, δι' οὗ πλήττεται ἡ ἐπικουρική αἰτιολογία, διότι, καί ἄν ὑποτεθῇ ὅτι αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη, οὐδόλως ἐκ τούτου ἐπηρεάζεται ἡ ὀρθότης τοῦ διατακτικοῦ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως. Ὅθεν εἶναι ἀπορριπτέοι οἱ λόγοι ἀναιρέσεως, τρίτος καί τέταρτος, κατά τό ὄγδοον ἐδάφιον αὐτοῦ.

Αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 2112)1920 δέν δύνανται νά τύχωσιν ἐφαρμογῆς ἐπί τῶν κατά τάς διατάξεις τοῦ Νομ. Δ)τος 672)1948 ἀπολυομένων ὑποχρεωτικῶς λόγῳ ὁρίου ἡλικίας, διότι, κατά τήν ρητήν διάταξιν τῶν παραγράφων 5 καί 6 τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 1 τοῦ Ἀν. Νόμου 301)1936, αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 2112 δέν ἔχουσιν ἐφαρμογήν, ἐάν παρά τῇ ἐπιχειρήσει λειτουργῇ Ταμεῖον Προνοίας, ὅτε λαμβάνουσιν οἱ ἀπολυόμενοι λόγῳ ὁρίου ἡλικίας τό παρά τοῦ κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου προβλεπόμενον βοήθημα, ἐάν δέ δέν ὀφείληται τοιοῦτον Ταμεῖον, τότε καί μόνον ἡ ἀπόλυσις γίνεται συμφώνως πρός τόν νόμον 2112, ὅτε λαμβάνουσι τάς ἀποζημιώσεις τοῦ νόμου τούτου. Ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὡς ἐξ αὐτῆς δείκνυται, δεξαμένη ἀνελέγκτως ὅτι ὁ ἀναιρεσείων ἀπελύθη, λόγῳ συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας, καί ὅτι ὑπάρχει Ταμεῖον Προνοίας τῶν ὑπαλλήλων τῶν Σ.Β.Δ.Ε., μετά ταῦτα δέ διά παραδοχῆς τῆς ἐφέσεως ἀπορρίψασα τήν ἔνδικον ἀγωγήν, κατά τήν ἐπικουρικήν αὐτῆς βάσιν δι' ἧς ἠτεῖτο ἡ καταβολή τῆς ἐν αὐτῇ ἀποζημιώσεως βάσει τοῦ νόμου 2112, λόγῳ μή τηρήσεως τῆς ἐν αὐτῷ προθεσμίας καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὀρθῶς, εἰ καί ἐπί ἄλλῃ αἰτιολογίᾳ, τάς διαληφθείσας διατάξεις οὐσιαστικοῦ περιεχομένου ἐφήρμοσε καί ἡρμήνευσε καί οὐδεμίαν ἑτέραν παρεβίασε, δι' ὃ εἶναι ἀπορριπτέος ὁ τ' ἀντίθετα ὑποστηρίζων τέταρτος λόγος ἀναιρέσεως κατά τά ἐδάφια αὐτοῦ 1, 2, 3 καί 7.

Κατά μέν τό ἄρθρον 1 τοῦ Ἀν. Νόμου 301)36, ἐφ' ὅσον οἱ ἰσχύοντες νόμοι ἢ κανονισμοί Ταμείων Προνοίας δέν προβλέπουσι ὅρια ἡλικίας διά τό προσωπικόν τῶν σιδηροδρομικῶν καί τροχιοδρομικῶν ἐπιχειρήσεων, ταῦτα καθορίζονται ὡς ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ λεπτομερῶς ὁρίζεται κατά δέ τό ἄρθρον 1 παρ. 1 τοῦ Νομ. Διατάγματος 672)1948 τά ὑπό τῶν κανονισμῶν τῶν Ταμείων ἢ Κλάδων Προνοίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων προβλεπόμενα ὅρια ἡλικίας, ἐπί τῇ συμπληρώσει τῶν ὁποίων ὤφειλον νά ἀποχωρήσωσι τῆς ὑπηρεσίας οἱ συμπληρώσαντες αὐτά, ὡς καί τά προβλεπόμενα ὑπό τῶν Νόμων 5613)1932 καί τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 301)1936, δι' ἃς περιπτώσεις ἐφηρμόζοντο ταῦτα, καθίστανται ὑποχρεωτικά, τοῦ συμπληροῦντος αὐτά προσωπικοῦ ἀπολυομένου ἐφεξῆς ὑποχρεωτικῶς τῆς ὑπηρεσίας. Ἑπομένως αἱ περί ὁρίου ἡλικίας διατάξεις τοῦ κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου Προνοίας τῶν Σ.Β.Δ.Ε. δέν ἐκυρώθησαν δι' ἁπλῆς διοικητικῆς πράξεως, ἤτοι δι' ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ, ἀλλά διά θετικῆς διατάξεως νόμου. Ὅθεν εἶναι ἀπορριπτέος ὁ τ' ἀντίθετα ὑποστηρίζων τέταρτος λόγος ἀναιρέσεως κατά τό τέταρτον ἐδάφιον αὐτοῦ.

Εἶναι ἀπορριπτέος ὁ τέταρτος λόγος ἀναιρέσεως κατά τό 6ον ἐδάφιον αὐτοῦ, δι' οὗ πλήττονται αἱ αἰτιολογίαι τῆς μειοψηφούσης γνώμης τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, διότι τό διατακτικόν αὐτῆς δέν ἐρείδεται ἐπί τῶν αἰτιολογιῶν τούτων, ἀλλ' ἐπί τῆς πλειοψηφίας.

ΑΔΕΙΑΙ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΜΙΣΘΟΥ ΚΑΤΑ ΔΙΑΡΚΕΙΑΝ ΑΔΕΙΑΣ

Πρόσθετοι άμοιβαί έξ έργασίας κατά Κυριακάς καί νυκτερινάς ώρας

Έφαρμογή Α. Ν. 539]1945 «περί χορηγήσεως κατ' έτος είς τούς μισθωτούς άδειών μετ' άποδοχών».—Ύποχρέωσις παροχής είς μισθωτόν κατά διάρκειαν άδείας συνήθους μισθού έν άνυπαρξία είδικής ρυθμίσεως διά συλλογικής συμβάσεως έργασίας.—Συνυπολογισμός είς μισθόν καί άμοιβής δι' έργασίαν κατά Κυριακάς καί νυκτερινάς ώρας δυνάμει ύπ' άριθ. 8900]1946 καί 18310]1946 ύπουργικών άποφάσεων.—Βάσις όμως ύπολογισμού ή νόμιμος διά συλλογικών συμβάσεων έργασίας μισθοδοσία.—Έννοια άρχής περί μή μειώσεως μισθών άνωτέρων όρίων συλλογικών συμβάσεων έργασίας.

Κατά τό άρθρ. 3 § 1 Α.Ν. 539]1945 «περί χορηγήσεως κατ' έτος είς τούς μισθωτούς άδειών μετ' άποδοχών» (ΕΕΔ 4 474) κατά τήν διάρκειαν τής άδείας ό μισθωτός δικαιούται τών συνήθων άποδοχών, ών θά έδικαιούτο, έάν άπησχολείτο παρά τή ύποκειμένη έπιχειρήσει διά τόν άντίστοιχον χρόνον ή τών άποδοχών τών τυχόν διά τήν περίπτωσιν ταύτην καθωρισμένων διά συλλογικής συμβάσεως.

Είναι προφανές, νομίζομεν, ότι σκοπός τής διατάξεως ύπήρξε νά μή στερηθή ό μισθωτός κατά τήν διάρκειαν τής άδείας του, ή όποία τείνει είς έξασφάλισιν λογικού χρόνου άδείας μετ' άποδοχών διά σωματικήν καί ψυχικήν άνάπαυσιν τών έργαζομένων (βλέπε είσηγ. έκθεσιν έν ΕΕΔ 5, 331), τού μισθού αύτού, τόν όποίον θά έλάμβανε, άν, κατ' άρχήν, είργάζετο.

Ό νόμος (άρθρ. 3 § 3) έπεξηγεί ότι έν τή έννοίᾳ τών άποδοχών περιλαμβάνονται καί αί παντός είδους πρόσθετοι ή συμπληρωματικαί τακτικαί παροχαί (άντίτιμον τροφής, έπιδόματα κ.λ.π.), πλήν τής παρεχομένης κατοικίας.

Λέγων όμως ταύτα ό νόμος, έν άρμονίᾳ καί πρός τό άρθρ. 3 τού Ν. 2112]1920 «περί ύποχρεωτικής καταγγελίας συμβάσεως έργασίας ίδιωτικών ύπαλλήλων», έννοεί, νομίζομεν, νά καταβάλλωνται αί άποδοχαί αύται σταθερώς καί παγίως, έξυπακούεται δέ ή σταθερότης ού μόνον έκ τής πράγματι λήψεως τών άποδοχών τούτων, άλλά καί έκ τού ών νομίμως παρέχονται.

Ταύτα, διότι ένδέχεται νά καταβάλλωνται άποδοχαί δι' έργασίαν, τής όποίας ή χρονική έκτασις νά περιορίζεται έκ τού νόμου, άπότε δέν είναι δυνατόν νά ύποτεθή, ότι ό Νόμος, καθορίζων τάς άποδοχάς, ών δικαιούται ό μισθωτός κατά τήν διάρκειαν τής άδείας του, είχεν ύπ' όψιν του τοιαύτην παράνομον παροχήν έργασίας.

Άνεξαρτήτως δέ τού ότι ό μισθωτός έχει έν πάσῃ περιπτώσει κατά τού έργοδότου άξίωσιν πρός άπόδοσιν είς αύτόν τής ώφελείας έκ μιάς τοιαύτης παροχής έργασίας τό κρίσιμον δέν είναι, άν έργαζόμενος θά είχε δικαίωμα τοιαύτης άποζημιώσεως, άλλ' άν ήδύνατο ό Νόμος (539]45) νά άναφερθή είς περιπτώσεις παρανόμου παροχής έργασίας, όταν γνωρίζη ό Νομοθέτης ότι διά σειράς νομοθετικών διατάξεών του έπιβάλλει τήν άπαγόρευσιν τής έργασίας.

Κατά τήν Α. Π. 530]1949 (είσηγητής *Α. Θεοφίλου*, ΕΕΔ 8, 1034) είς τήν άποζημίωσιν τού Ν. 2112 δέν ύπολογίζονται αί άμοιβαί δι' ύπερωρίας, έργασίαν μή τακτικήν, άφού αύται όφείλονται μόνον όσάκις παρέχονται (άντίθετος είσαγγελική άγόρευσις, *Χ. Οίκονόμου*, ΕΕΔ 8, 1035, πρβλ. συμφώνους πρός τήν άποψιν τού Α. Π. σημειώσεις μας έν ΕΡΔ 8, 370 έπ.).

Ό Άρειος Πάγος ήρκέσθη νά θεμελιώσῃ τήν άποψίν του έπί τού ότι αί άμοιβαί δι' ύπερωρίας άναφέρονται είς έργασίαν μή τακτικήν, άφού αύται όφείλονται μόνον όσάκις παρέχονται.

Χρήσιμον όμως είναι νά σημειωθῇ πρός συμπλήρωσιν ότι είς όσας περιπτώσεις δέν καθορίζονται χρονικά νόμιμα όρια έργασίας, είναι ζήτημα συμβάσεως καί πραγματικών έκάστοτε, άν αί ύπερωρίαι παρέχονται τακτικώς, όπότε πρόκειται περί τακτικών άποδοχών, ώστε νά μή δύναται νά τεθῇ γενικός κανών. Άντιθέτως όπου ύπό τού νόμου καθορίζονται ώρισμένα χρονικά όρια έργασίας, δέν δύναται έκ τού νόμου πλέον νά θεωρηθῇ ή άμοιβή τού μισθωτού διά τήν ύπέρβασιν τών νομίμων όρίων ώς τακτική, άφού μόνον έπί ώρισμένας ώρας κατ' έτος έπιτρέπεται ή παρέκκλισις άπό τού προγράμματος ώρών έργασίας (βλέπε άρθρ. 6 π. δ. 27 Ίουνίου]30 Ίουλίου 1932 περί όκταώρου).

Τό αύτό δύνανται νά σημειωθῇ καί διά τήν περίπτωσιν άμοιβής έκ τής παροχής έργασίας κατά Κυριακάς καί νυκτερινάς ώρας, δυνάμει τών ύπ' άριθ. 8900]1946 καί 18310]1946 ύπουργικών άποφάσεων, όσάκις έκ τού νόμου άπαγορεύεται ή έργασία κατά Κυριακάς ή κατά τήν νύκτα ή έπιτρέπεται μέχρις ώρισμένης ώρας τής νυκτός (πρβλ. άρθρ. 9 β. δ. 14]26 Αύγούστου 1913 «περί έκτελέσεως Ν. ΔΚΘ' περί έργασίας γυναικών καί άνηλίκων»).

Ή κατωτέρω πρωτοδικειακή άπόφασις σκέπτεται γενικώς, ότι είναι ύπολογιστέαι είς τόν μισθόν τής άδείας καί ή κατά 75ο]ο καί 25ο]ο προσαύξησις τού μισθού, κατ' έφαρμογήν τών ύπ' άριθ. 890]1946 (έργασία κατά Κυριακάς) καί 183 0] 1946 (νυκτερινή έργασία) ύπουργικών άποφάσεων (πρβλ. σχετικώς καί Πρωτοδίκου Άθηνών 1044]49, Πρωτοδίκης *Γ. Κορκάρη*, ΕΕΔ 8, 371, δεχ μένην ότι ύπολογίζεται καί ή άμοιβή διά τήν ύπέρ τάς κεκανονισμένας ώρας άπασχόλησιν, άντίθετον όμως Πρωτοδίκου Βόλου 453]47, Πρωτοδίκης *Π. Βουγά*., ΕΕΔ 6, 721).

Περαιτέρω ή αύτή άπόφασις άκολουθεί τήν γνωστήν ήδη (βλέπε καί κατωτέρω σελ. 405) άποψιν περί τού ύπολογισμού τών δυνάμει τών άνωτέρω ύπουργικών άποφάσεων προσαυξήσεων μισθού.

Ένδιαφέρουσα τέλος είναι ή σκέψις τής άποφάσεως περί τής νομιμότητος τών ύπέρ τά όρια τών συλλογικών συμβάσεων μισθών, κατ' έκτέλεσιν άτομικών συμβάσεων, δεχομένη τήν γνωστήν έν τή νομολογίᾳ άποψιν, άν καί έπί τού προκειμένου, άνεξαρτήτως τού άν έπετρέπετο ή ύπέρβασις ιών

νομίμων ὁρίων μισθοῦ, αἱ ἀνωτέρω προσαυξήσεις τοῦ μισθοῦ διὰ παροχὴν ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς καὶ νυκτερινὰς ὥρας ἦσαν ὑπολογιστέαι πάντως ἐπὶ τῶν νομίμων ἀποδοχῶν, νόμιμοι δὲ τοιοῦται λογίζονται αἱ κατὰ κατώτατον γενικὸν ὅριον ὁριζόμεναι, χωρὶς νὰ σημαίνῃ ἂν κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 29188|2592|1949 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν περὶ προσαυξήσεως κατὰ 30ο|ο τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν ἀπὸ 10 Μαΐου 1949 (ΕΕΔ 8, 610) δὲν δύνανται αἱ ἀνώτεραι τῶν ὁρίων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἀποδοχαὶ νὰ μειωθοῦν.

Τέλος τὸ ἀντιμετωπιζόμενον ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως ζήτημα ἂν ὑπολογίζωνται εἰς τὸν μισθὸν τῶν ἡμερῶν ἀδείας αἱ ἀνωτέρω πρόσθετοι ἀποδοχαὶ ἐνδιαφέρει καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρ. 5 Α. Ν. 539|1945 περὶ ἀποζημιώσεως τοῦ μισθωτοῦ διὰ τῶν ἀποδοχῶν ἡμερῶν ὀφειλομένης ἀδείας, τῆς ὁποίας δὲν ἔκαμε χρῆσιν, λόγῳ τῆς ἀπολύσεώς του, ἐν συσχετισμῷ πρὸς τὴν ἐκ τοῦ Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς ἐτροποποιήθη, ἀποζημίωσιν καὶ διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς τελευταίας «ροέκυψε ἤδη τὸ αὐτὸ ζήτημα ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει (βλέπε Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 784|47, εἰσηγητὴς *Γ. Κορκάρης*, ΕΕΔ 8, 718, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2146|48, εἰσηγητὴς *Μ. Οἰκονομόπουλος*, ΕΕΔ 7, 517, ἀρνητικῶς ἀποφαινομένης).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 957|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. Ε. Μαλλιάρας

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Γιομπρές, Ἀχ. Παπανικολάου

Κατὰ τὴν διάταξιν τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 539|1945 Α. Ν. «κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀδείας ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται τῶν συνήθων ἀποδοχῶν, ὧν θὰ ἐδικαιοῦτο, ἐὰν ἀπησχολεῖτο παρὰ τῇ ὑποκειμένῃ ἐπιχειρήσει κατὰ τὸν ἀντιστοίχον χρόνον, ἢ τῶν ἀποδοχῶν τῶν τυχὸν διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην καθωρισμένων διὰ συλλογικῆς συμβάσεως». Ἐκ τῆς σαφοῦς ταύτης διατάξεως συνάγεται, ὅτι εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ ἀφορῶσα τὸν μισθωτὸν οἰκεία συλλογικὴ σύμβασις καθορίζει τυχὸν τὰς καταβλητέας ἀποδοχὰς εἰς τὸν μισθωτόν, τὸν τυγχάνοντα τῆς ἐτησίας ἀδείας του ἀναψυχῆς (καὶ τοιαῦται συλλογικαὶ συμβάσεις εἶναι ἡ ἀπὸ 31-12-1938 «θυρωρῶν πολυκατοικιῶν», ἡ ἀπὸ 28-9-1937 «ὁδηγῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων βιομηχανιῶν, Ἄνων, Ἑταιριῶν, ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων», ἡ ἀπὸ 23-9-1937 «ὁδηγῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων λατομείων», ἡ ἀπὸ 13-9-1938 «φοροτεχνικῶν ὑπαλλήλων», ἡ ἀπὸ 12-8-1948 «προσωπικοῦ Ἑταιρίας Ὑβάτων», ἡ ἀπὸ 3-12-1936 «μαθητευομένων τυπογράφων, λιθογράφων», καὶ ἄλλαι), τότε οὗτος δικαιοῦται τῶν ἀποδοχῶν τούτων, εἰς περίπτωσιν ὅμως, καθ' ἣν δὲν καθορίζεται ἐν τῇ οἰκείᾳ συλλογικῇ συμβάσει τοιοῦτόν τι, τότε ὁ ἀδειοῦχος μισθωτὸς δικαιοῦται τῶν συνήθων ἀποδοχῶν, ὧν θὰ ἐδικαιοῦτο, ἐὰν ἀπησχολεῖτο κατὰ τὸν χρόνον ταύτην (τῆς ἀδείας) εἰς τὴν ἐργασίαν του, κατὰ δὲ τὴν § 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 3 «ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν ἀποδοχῶν περιλαμβάνονται καὶ αἱ παντὸς εἴδους πρόσθετοι ἢ συμπληρωματικαὶ τακτικαὶ παροχαὶ (ἀντίτιμον τροφῆς, ἐπιδόματα κλπ), πλὴν τῆς τυχὸν παρεχομένης κατοικίας». Ἑπομένως ἐν προκειμένῳ, μὴ καθοριζούσης εἰδικῆς συλλογικῆς τινος συμβάσεως τὰς καταβλητέας ἀποδοχὰς εἰς τοὺς ὑπαλλήλους κλπ. τῆς Δημοτικῆς Ἐκμεταλλεύσεως Ἀτριόφωτος Ἀθηνῶν, εἰς ἣν ἀνήκει καὶ ὁ ἐνάγων, ἐδικαιοῦτο οὗτος κατὰ τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἔλαβε τὴν ἄδειάν του κατὰ τὰ ἔτη 1947 καὶ 1948 νὰ λάβῃ τὰς συνήθεις ἀποδοχάς, ἃς θὰ ἐδικαιοῦτο, ἐὰν ἀπησχολεῖτο κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του, τοῦτ' ἔστι καὶ τὴν κατὰ 75ο|ο προσαύξησιν τοῦ μισθοῦ του διὰ τὴν κατὰ τὰς Κυριακὰς ἐργασίαν του, συνῳδὰ τῇ ὑπ' ἀριθ. 8900 46 ἀποφάσει τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας καὶ τὴν τοιαύτην κατὰ 25ο|ο δι' ἀπασχόλησιν του ἀπὸ 10 μ. μ. μέχρις 6 π. μ. συνῳδὰ τῇ § 5 τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310) 46 ἀποφάσει τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω Ὑπουργῶν. Ὁμολογουμένου ἑπομένως ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ὅτι ὁ ἐνάγων λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας του, ἐὰν δὲν ἐτύγχανε τῆς ἀδείας του κατὰ τὰ ἔτη 1947 καὶ 1948, θὰ εἰργάζετο τρεῖς Κυριακὰς μηνιαίως καὶ ἐπὶ 15 νύκτας εἰς νυκτερινὴν βάρδιαν, θὰ ἐδικαιοῦτο καὶ τῶν ἀντιστοίχων ποσοστῶν τῆς μισθοδοσίας του. Ὁ ἰσχυρισμός του ὅτι ἡ μισθοδοσία τοῦ ἐνάγοντος ἦτο ὑπερτέρα τῆς καθοριζομένης ὑπὸ τῆς οἰκείας συλλογικῆς συμβάσεως, διότι, ἐνῷ κατὰ τὰς ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 890)1946 καὶ 18310)46 ὑπουργικὰς ἀποφάσεις αἱ εἰρημέναι προσαυξήσεις ὑπολογίζονται οὐχὶ ἐπὶ τοῦ καταβαλλομένου ἡμερομισθίου, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ καταβλητέου τοιούτου, κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἀδείας του ἠμείφθη οὗτος μὲ ἀποδοχὰς ἀνωτέρας τῶν νομίμων, σὺν τῷ ἀθροίσματι τῶν ἐκ τῶν προσαυξήσεων τοῦ 75ο|ο καὶ 25ο|ο, εὐσταθεῖ νόμῳ, διότι πράγματι ἐκ τῶν ἀποφάσεων τούτων σαφῶς προκύπτει, ὅτι αἱ ἐν λόγῳ προσαυξήσεις εἶναι ὑπολογιστέαι οὐχὶ ἐπὶ τοῦ καταβαλλομένου μισθοῦ, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ καταβλητέου κατὰ νόμον καὶ ὅτι αὗται καταβάλλονται μόνον ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς μισθοδοτεῖται διὰ τοῦ νομίμου μισθοῦ, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν λαμβάνῃ ὁπωσδήποτε μισθὸν ἴσον ἢ ἀνώτερον τοῦ ἀθροίσματος τοῦ νομίμου καὶ τῶν προσαυξήσεων τούτων. Ἡ ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ὑποστηριζομένη ἔκδοχὴ ὅτι διὰ τῆς διατάξεως τῆς § 8 τῆς ἀπὸ 4-11-1947 συλλ. συμβάσεως ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων κλπ., καθ' ἣν ἐκ τῆς ἐννοίας τοῦ κατωτάτου ὁρίου μισθοῦ προϋποτίθεται περιλαμβανομένη ἡ ἀρχὴ ὅτι, ἐφ' ὅσον καταβάλλονται μισθοὶ ἀνώτεροι τῶν διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένων, δὲν δύνανται νὰ μειωθοῦν καὶ τῆς τοιαύτης τῆς § 4 τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488) 2592)1949 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, καθ' ἣν «ἐὰν ἡ χορηγηθεῖσα αὔξησις εἶναι κατωτέρα τοῦ 30ο|ο συμπληροῦται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης, ἐὰν δὲ εἶναι ἀνωτέρα διατηρεῖται, μὴ ἐπιτρεπομένης μειώσεώς της» συνάγεται δῆθεν, ὅτι θεωροῦνται ὡς νόμιμοι μισθοὶ καὶ οἱ ἐπὶ πλέον τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἢ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καταβληθέντες, εἰς τρόπον μάλιστα ὥστε νὰ δύνανται νὰ ζητηθῇ ἡ συμπλήρωσις των εἰς τὸ ἐπίπεδον τοῦτο, ἐὰν τυχὸν κατεβλήθη κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἰσχύος τῶν ἐλαττόν τούτου, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἐλαττόν τοῦ νομίμου, δὲν εἶναι νόμῳ βάσιμος, διότι ἀμφότεραι αἱ ὡς ἄνω διατάξεις δὲν ἔχουν ἄλλην ἔννοιαν, εἰμὴ ὅτι δὲν ἠθελήθη διὰ τὸ μέλλον ἡ μείωσις τῶν μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος των χορηγουμένων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, ἔστω καὶ ἂν ἐπρόκειτο περὶ τοιούτων μὴ νομίμων, βάσει τῶν μέχρι τότε ἰσχυουσῶν διατάξεων.

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΡΓΟΥ

ΔΙΑΚΡΙΣΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΟΥ ΑΠΟ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ἐκδίκασις ἀξιώσεων κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. Γ⊗ΟΔ'

Ἀνάληψις ὑπὸ λογιστοῦ καταρτισμοῦ λογιστικῶν βιβλίων.—Χαρακτηρισμὸς συμβάσεως ὡς τοιαύτης ἔργου.—Ἔννοια συμβάσεως ἔργου καὶ διάκρισις ἀπὸ συμβάσεως ἐργασίας.—Ἀπαράδεκτον εἰσαγωγῆς ἀξιώσεων ἐκ συμβάσεως ἔργου κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ⊗ΟΔ'

Ἡ ἔρευνα τῆς κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως περὶ διακρίσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπὸ τῆς τοιαύτης ἔργου (ἐργολαβίας) ἐχρειάσθη, εἰς τὴν συγκεκριμένην ταύτην περίπτωσιν, ἵνα ἀποφανθῇ ἂν ὀρθοδίως εἰσήχθη ἡ ἀγωγὴ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ⊗ΟΔ'.

Εἶναι ἤδη δεδομένον, ὅτι αἱ ἐκ συμβάσεως ἔργου (ἐργολαβίας) προκύπτουσαι διαφοραὶ δὲν εἰσάγονται κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ⊗ΟΔ', ἡ ὁποία προϋποθέτει διαφορὰς ἐκ σχέσεως ἐργασίας (ἄρθρ. 1 Ν. 1968|1944, ΕΕΔ 6, 404 ἑπ.) (βλέπε σχετικῶς Α. Π 159|927, Θεμ. ΛΑ' 538 καὶ λοιπὰς παραπομπὰς ἐν ΕΕΔ 8, 927 ἑπ.).

Πέραν ἀκόμη τοῦ δικονομικοῦ ἐνδιαφέροντος, τὸ ὁποῖον ἔχει ἡ διάκρισις τῆς σχέσεως, ὑπάρχει τὸ ἐνδιαφέρον τῆς ἐφαρμογῆς τῶν προστατευτικῶν τῆς σχέσεως ἐργασίας οὐσιαστικῶν νόμων, ὡς λ. χ. καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἐργατικῶν ἀτυχημάτων κλπ.

Ὡς φαίνεται, ἐν προκειμένῳ ἀνελήφθη ἔργον καταρτισμοῦ ὡρισμένων λογιστικῶν βιβλίων, μετὰ τὸ πέρας τοῦ ὁποίου θὰ ἔπαυεν ἡ σύμβασις, χωρὶς νὰ ὑπάρξῃ ἡ εἰδοποιὸς διαφορὰ τῆς συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἀπὸ ἐκείνης τοῦ ἔργου, ἡ προσωπικὴ ἐξάρτησις τοῦ μισθωτοῦ (πρβλ. Α Π. 565|1949, εἰσηγητὴς *Α. Κωτσούλας*, ΕΕΔ 9, 193).

Σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας προϋποθέτουν οἱ ἐργατικοὶ νόμοι, ὅταν ἀναφέρωνται εἰς μισθωτοὺς καὶ μισθωτάς, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 6 Ν. 763|1943, εἶναι πᾶν φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον, τὸ ὁποῖον παρέχει εἰς ἕτερον φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον οἱανδήποτε φύσεως ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἐναντι ἀμοιβῆς (πρβλ. *Κ. Κων-ά*, Σύμβασις ἐξηρτημένης καὶ ἀνεξαρτήτου ἐργασίας, ΕΕΔ 9, 49 ἑπ. καὶ λοιπὰς παραπομπὰς ἐν ΕΕΔ 9, 109).

Δὲν ἐνδιαφέρει διὰ τὴν διάκρισιν τῆς συμβάσεως ὁ τρόπος πληρωμῆς τῆς ἐργασίας.

Ἂν τοῦτο ἐλαμβάνετο ὑπ' ὄψιν θὰ ἐχαρακτηρίζετο ὡς μίσθωσις ἔργου ἐκείνη, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁ συμβληθεὶς συνεφωνήθη νὰ ἀμείβεται κατ' ἀποκοπήν, ἐνῷ καὶ ἡ ἀμοιβὴ αὕτη δύναται νὰ ὑπάρξῃ εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας (ἄρθρ. 6 Ν. 763|43, ἄρθρ. 618 § 2 Α. Κ., *Χ. Οἰκονόμου*, Δίκαιον Ἐργ. Ἀτυχημάτων, σελ. 86).

Αἱ συμβάσεις τῶν βιομηχανικῶν ἐργατῶν, οἱ ὁποῖοι πληρώνονται «μὲ τὸ κομμάτι» καὶ διατελοῦν μᾶλλον ἢ ἧττον ὑπὸ τὴν ἐπιβλεψιν τοῦ ἐργοδότου, δὲν δύνανται κατ' ἀρχὴν νὰ χαρακτηρισθοῦν κατὰ διαφόρους κανόνα ἀπὸ τὰς συμβάσεις συναδέλφων των, οἵτινες πληρώνονται μὲ τὴν ἡμέραν (*Κ. Γριτσοπούλου*, Αἰτιολογικὴ Ἔκθεσις ἐπὶ Σχεδίου Ἀστικοῦ Κώδικος, ἐκδ. Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, 1936, σελ. 226, Ὁ αὐτός, Αἰτιολογικὴ ἔκθεσις ἐπὶ σχεδίου νόμου συμβάσεως ἐργασίας, 1913, ΕΕΔ 1, 875).

Ἐξ ἄλλου εἰς τὴν σύμβασιν ἔργου (περὶ αὐτῆς βλέπε *Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχ. Δίκαιον κατὰ τὸν Κώδικα, Εἰδικὸν μέρος, σελ. 388) ἀπαιτεῖται ἡ διόρθωσις τοῦ ἐλαττωματικῶς ἐκτελεσθέντος ἔργου, (*Ὀρτμπουργ — Δυοβουνιώτου*, Ἐνοχ. § 113, Α. Κ. ἄρθρ. 688), ἐνῷ εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας ὁ μισθωτὸς εὐθύνεται διὰ ζημίας προξενουμένης ἐξ ἀμελείας ἢ δολίως ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς συμβάσεως (ἄρθρ. 652 Α. Κ.).

Οὕτω χαρακτηρίζεται ὡς σύμβασις ἐργασίας ἐκείνη, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁ ραπτεργάτης ἀναλαμβάνει νὰ ἐκτελέσῃ ἐργασίαν ραφῆς ἐνδυμασιῶν ἐν ἐπιχειρήσει, ἀμειβόμενος κατὰ μονάδα ἐργασίας, (εἶδος τῆς λεγομένης κατ' ἀποκοπὴν ἀμοιβῆς, *Τρέων αφυλλόπουλος*, Αἰτιολογικὴ ἔκθεσις, ἔνθ' ἀνωτ.), ἐφ' ὅσον διατελεῖ ὑπὸ τὴν προσωπικὴν ἐξάρτησιν τοῦ ἐργοδότου, ἐνῷ λογίζεται τελῶν ἐν συμβάσει ἔργου, ὅταν λαμβάνῃ παρὰ τοῦ ἐργοδότου νὰ κατασκευάσῃ κατ' οἶκον μίαν ἐνδυμασίαν ἢ τμῆμα ἐνδυμασίας (ἐκτέλεσις ὡρισμένου ἔργου, ἄρθρ. 681 Α. Κ.), (πρβλ. ὑπ' ἀριθ. 7615|1924 ἐγκύκλιον Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας περὶ κοινοποιήσεως τοῦ ἀπὸ 16|18 Ἰουλίου β δ. «περὶ ἐπεκτάσεως Ν. 2112 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν»).

Χαρακτηρίζεται εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως ὡς τελῶν ἐν συμβάσει ἔργου ὁ λογιστής, ὁ ὁποῖος ἀνέλαβε νὰ καταρτίσῃ ὡρισμένα λογιστικὰ βιβλία ἄνευ ἀναμίξεως τοῦ ἐργοδότου εἰς τὸν τρόπον, καθ' ὃν ἤθελεν ἐκτελεσθῇ ἡ ἐργασία (πρβλ. σχετικῶς καὶ Α Π. 498|1948, Θέμ. Ν' 300), ἐπὶ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, καθ' ἣν δὲν τελεῖ ἐν συμβάσει ἐργασίας ὁ ἀναλαβὼν τὴν μεταφορὰν ὡρισμένων πραγμάτων τοῦ ἐργοδότου δι' ἰδίων μεταφορικῶν μέσων καὶ ἐπὶ ὡρισμένῃ κατ' ἀποκοπὴν ἀμοιβῇ, ἄνευ ἀναμίξεως τινος εἰς τὴν ἐκτελεσθησομένην ἐργασίαν τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ κυρίου ἐπιχειρήσεως, ἀποβλέποντος μόνον εἰς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συμφωνηθείσης ἐργασίας καὶ μὴ ἐνδιαφερομένου περὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν αὕτη θέλει ἐκτελεσθῇ).

Ὁ λογιστὴς ὅμως, ὁ ὁποῖος ἀναλαμβάνει ἐφ' ὡρισμένον ἢ ὁριστὸν χρόνον νὰ τηρῇ ἐπ' ἀμοιβῇ τὰ λογιστικὰ βιβλία ἐπιχειρήσεως, ἀδιαφόρως ἂν δὲν ἀπασχολῆται συνεχῶς παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει, διότι τὸ συνεχὲς ἢ ὄχι τῆς ἐργασίας ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς φύσεως τῶν ἀνατιθεμένων ὑπηρεσιῶν (Ἐφετ. Πατρῶν 19|1935, ΕΕΝ β, σελ. 491), τελεῖ ἐν συμβάσει ἐργασίας καὶ ἐφαρμόζεται ἐπ' αὐτοῦ μεταξὺ τῶν ἄλλων, ἐπὶ συμβάσεως ὁρίστου χρόνου καὶ ὁ Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων».

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4835|1949

Διαδικασία Ν. Γ⊗ΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Π. Μαλλιάρας**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ν. Γιατζόγλου, Κ. Μαριντσίδης

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς του ὁ ἐνάγων,

ΙΣΧΥΣ ΝΟΜΩΝ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΡΥΘΜΙΣΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΕΩΣ

Ἀναδρομικὴ ἰσχὺς Α. Ν. 1427|1950 περὶ ἀποδοχῶν κλπ. προσωπικοῦ παιδοπόλεων

Ἐκτίμησις περιεχομένου νόμου πρὸς κρίσιν περὶ ἀναδρομικῆς ἰσχύος αὐτοῦ.—Ἀναδρομικὴ ἰσχύς, προκειμένου περὶ νόμου δημοσίου συμφέροντος.—Αὐτεπάγγελτος ὑπὸ τῶν δικαστηρίων ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ ἐπιδίκων διαφορῶν.—Ὁρισμοὶ Α. Ν. 1427|1950.—Θεώρησις ὡς κατ' ἔξοχὴν νόμου δημοσίας τάξεως καὶ ἀναδρομικὴ ἐντεῦθεν ἰσχὺς τῆς δι' αὐτοῦ ρυθμίσεως καταστάσεως προσωπικοῦ παιδοπόλεων.—Ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ προγενεστέρων ἀξιώσεων ἐκ μισθῶν βάσει τῶν περὶ μισθωτῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων διατάξεων.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ προσφάτου Α. Ν. 1427|1950 (ΕΕΔ 9, 823) τὸ πάσης φύσεως προσωπικὸν (ὑπαλληλικὸν ὑπηρετικόν, τεχνικόν, ἐργατικὸν κλπ.) τῶν Γραφείων Παιδοπόλεων, Κέντρων κλπ. τοῦ Ἐράνου «Πρόνοια Βορείων Ἐπαρχιῶν τῆς Ἑλλάδος» δὲν ὑπάγεται εἰς τὰς διατάξεις περὶ προσλήψεως, μισθοδοσίας, ὅρων ἐργασίας, προβιβασμῶν, ἀπολύσεως κλπ. τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἰδιωτικῶν ἐν γένει ἐπιχειρήσεων.

Ἐξαιρετικῶς καὶ μόνον, προκειμένου περὶ ἀπολύσεως, καταβάλλεται εἰς τὸ προσωπικὸν ἡ ὑπὸ τοῦ Ν. 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν 4558|1930, ἢ ὑπὸ τοῦ β δ. τῆς 16|7|1920 προβλεπομένη ἀποζημίωσις, ὑπολογιζομένη μόνον ἐπὶ τῆς εἰς χρῆμα μισθοδοσίας αὐτοῦ. Ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος διέπονται καὶ αἱ γενόμεναι ἤδη ἀπολύσεις προσωπικοῦ, ἐφ' ὧν δὲν ἐξεδόθη τελεσίδικος ἀπόφασις.

Ἀντικειμένου ἐρεύνης τῆς παρατιθεμένης δικαστικῆς ἀποφάσεως εἶναι, ἂν ὁ Νόμος οὗτος καὶ προκειμένου περὶ ἀξιώσεως τοῦ ἐν λόγῳ προσωπικοῦ ἐκ τοῦ πρὸ αὐτοῦ δικαίου, ἐν σχέσει πρὸς τὴν παροχὴν εἰς αὐτὸ ἀποζημιώσεως διὰ τὴν καθ' ὑπέρβασιν τῶν ὡρῶν ἐργασίας καὶ κατὰ Κυριακὰς παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του, ἔχῃ ἀναδρομικὴν ἰσχὺν καὶ περὶ αὐτοῦ καταφατικῶς ἀποφαίνεται ἡ ἀπόφασις.

Πράγματι, ἐκτὸς τῆς περὶ δημοσίας τάξεως ἀρχῆς, αὕτη πρέπει νὰ εἶναι ἡ ὀρθὴ ἔννοια τοῦ νόμου καὶ ἐκ τῆς ἐπιταγῆς αὐτοῦ ὅτι αἱ γενόμεναι ἀπολύσεις διέπονται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου τούτου, ἀφοῦ δι' αὐτοῦ ὑποδηλοῦται ὅτι δὲν ἠθέλησε νὰ διασπάσῃ τὴν ἀναδρομικὴν ἰσχὺν τοῦ νόμου μόνον ὡς πρὸς τὰς ἀπολύσεις ὥστε κατὰ τὰ λοιπὰ ρυθμιζόμενα δι' αὐτοῦ θέματα νὰ διαφοροποιῆται ἡ ἰσχύς του, περιοριζομένη ὡς πρὸς αὐτὰ ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου.

Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 253|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Σ. Σταυρατιάδης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Τσιτσελίκης, Θ. Φραγκόπουλος

Ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία ἐν τῇ ρυθμίσει θεμά-

ἐκθέτων ὅτι τῷ ἀνετέθη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης κατὰ Δεκέμβριον 1948 ὁ καταρτισμὸς τῶν λογιστικῶν βιβλίων της τῶν οἰκονομικῶν ἐτῶν 1946-1947 καὶ 1947-1948, ἐπὶ τῷ ἐκαιέρωθεν συμφωνηθέντι σκοπῷ τῆς δικαίας, εὐλόγου, κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρὸς καὶ εἰθισμένης ἀποζημιώσεως, ἄλλως καὶ ἐπὶ τῷ ἐξυπακουομένῳ τοιούτῳ σκοπῷ, δεδομένου ὅτι εἶναι λογιστὴς τὸ ἐπάγγελμα, παρέχων ἐπ' ἀμοιβῇ τὰς λογιστικὰς του ὑπηρεσίας, ὅτι πρὸς τοῦτο εἰργάσθη ἐπὶ δεκαπεντάωρον καὶ ἐπὶ πεντήκοντα πέντε ἡμέρας καὶ ὅτι ἡ ἐναγομένη ὡς ἀμοιβὴν τῆς ἐργασίας του ταύτης τῷ κατέβαλε τὸ ποσὸν τῶν 2.000.000, ἐνῷ ἔπρεπε ὡς ἐκ τοῦ ὄγκου ταύτης, νὰ τῷ καταβληθῇ τὸ ποσὸν τῶν 10.000.000, αἰτεῖται, ὅπως τῇ ἐπιδικασθῇ ἡ ἐξ 8.000.000 διαφορά.

Ἐφ' ὅσον ὁ ἐνάγων ἰσχυρίζεται, ὅτι, ἀσχέτως τῆς παρὰ τῷ ἐνοχομένῳ ὑπαλληλικῆς του σχέσεως καὶ ἐξαρτήσεως, τὴν σύμβασιν τοῦ καταρτισμοῦ τῶν λογιστικῶν βιβλίων κατήρτισεν ὡς λογιστής, παρέχων κατ' ἐπάγγελμα τοιούτου εἴδους λογιστικὰς ὑπηρεσίας (ἐὰν ὡς ἐξηρτημένος ὑπάλληλος παρεῖχε τὴν ἐν λόγῳ ὑπηρεσίαν θὰ ἔδει νὰ αἰτήσηται ἀμοιβὴν λόγῳ ὑπερωριακῆς ἐργασίας του, βάσει τῶν κατὰ νόμον ἀποδοχῶν του, ἥτις, προφανῶς, δὲν θὰ ἦτο μεγαλυτέρα τῆς καταβληθείσης τοιαύτης) καὶ δεδομένου ὅτι ἀνέλοβε νὰ φέρῃ εἰς πέρας καὶ παραδώσῃ ὡρισμένον ἔργον, ἀποτελοῦν τὸ προϊὸν τῆς ἐργασίας του (ἀδιαφόρως τοῦ χρόνου, ὅστις θὰ ἐχρειάζετο πρὸς τοῦτο) καὶ κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε ἅμα τῷ πέρατι τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου νὰ μὴ δεσμεύηται πλέον (ὡς πρὸς αὐτό) ἔναντι τοῦ μισθωτοῦ, λαμβανούσης πέρας τῆς μεταξὺ των συμβάσεως, καὶ ὅτι δὲν εἶχεν ὑποχρέωσιν νὰ συμμορφοῦται πρὸς τὰς ὁδηγίας ἢ συμβουλὰς του ἐργοδότου, δὲν πρόκειται περὶ συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας, ἀλλὰ περὶ τοιαύτης μισθώσεως ἔργου (Α.Π. 395|1946 Θέμ. ΝΗ' σ. 49, Α.Π. 149|1948, ΕΕΔ 7 σ. 390, **Κ. Καυκᾶς** Ἐνοχ. Δίκ. ὑπ' ἄρθρα 648-649 σχόλια § 2 καὶ ὑπ' ἄρθρα 681 6-2 παρ. 5, βλέπε καὶ σχόλια ἐν ΕΕΔ 6 σ. 114, σχετικῶς μὲ ἐργασίαν λογιστοῦ, προσλαμβανομένου νὰ τακτοποιήσῃ ἐκ τῶν προτέρων ἐμπορικὰ βιβλία, χαρακτηριζομένης τῆς τοιαύτης προσλήψεως ὡς συμβάσεως μισθώσεως ἔργου). Ἀλλὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ν. ΓΨΟΔ', ὡς οὗτος τροποποιηθείς ἰσχύει, κατὰ τὰς διατάξεις τούτου δικάζεται πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, καὶ κατὰ συνέπειαν ἐξ ἄλλης σχέσεως (ἔργου π. χ.) πηγάζουσα δὲν εἰσάγεται κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην (Α.Π. 159|947 Θέμ. ΛΗ' 538, Α.Π. 313|1948, ΕΕΔ 7 σ. 537). Ἡ κρινομένη ἀγωγὴ ὅθεν, ὡς ἀναρμοδίως εἰσαχθεῖσα ἐνώπιον ἡμῶν κατὰ τὴν προκειμένην ἐξαιρετικὴν διαδικασίαν, δέον κατ' ἄρθρον 8 παρ. 2 τοῦ ν. ΓΨΟΔ', ὡς οὗτος ἰσχύει νῦν, ν' ἀπορριφθῇ (**Κτιστάκη**, Πολ. Δικ. ὑπ' ἄρθρον 490).

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΡΥΘΜΙΣΙΣ ΦΟΡΤΟΕΚΦΟΡΤΩΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΞΗΡΑΣ

Θεώρησις Ν. Δ. 1254|1949 άπὸ συνταγματικῆς ἐπόψεως

Σκοπὸς Ν. Δ. 1254|1949.—Προστασία γενικωτέρου κοινωνικοῦ συμφέροντος.—Ἁρμονία πρὸς συνταγματικὰς διατάξεις περὶ ἰσότητος καὶ προσωπικῆς ἐλευθερίας.

Καθὼς εἶναι γνωστόν, ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῶν προϋφισταμένων τοῦ Ν. Δ. 1251|1941 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων τῶν περὶ φορτοεκφορτώσεων νόμων» (ΕΕΔ 8, 1006) νόμων περὶ φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν ἐν τῇ ξηρᾷ, προέκυψε ζήτημα κύρους αὐτῶν, ἀπὸ συνταγματικῆς ἐπόψεως, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς ἐργασίας δι' ἄλλων προσώπων, μὴ ἐφοδιασμένων δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων, ὡς οἱ ἐργάται φορτοεκφορτώσεων.

Τὸ ζήτημα ἐλύθη, κηρυχθέντων τῶν νόμων τούτων ὡς ἀντισυνταγματικῶν (βλέπε Α. Π. 230|949, εἰσηγητὴς *Α. Παπανασίου*, ΕΕΔ 8, 111, Σ.Ε. 1145|1948, εἰσηγητὴς *Χ. Μητρέλιας* ΕΕΔ 7, 672, Εἰσαγγελέως τῶν ἐν Λευκάδι Πλημμελειοδικῶν προβούλευμα 487|1949, εἰσαγγελεὺς *Ν. Λάσκαρης*, ΕΕΔ 8, 942).

Περαιτέρω ὅμως διὰ τοῦ Ν Δ. 1254|1949 (ἔνθ' ἀνωτ.) ἐρρυθμίσθη ἐπὶ ἄλλων βάσεων τὸ καθ' ὅλου φορτοεκφορτωτικὸν ἐν τῇ ξηρᾷ ζήτημα (βλέπε καὶ εἰσηγητ. ἔκθεσιν ἐν ΕΕΔ 8, 1008), καὶ τοῦ ὁποίου, ὡς φαίνεται ἐκ τῆς παρατιθεμένης κατωτέρω ποινικῆς ἀποφάσεως, προεβλήθη καὶ πάλιν ἡ ἀντισυνταγματικότης του.

Διὰ τῆς ἐν λόγῳ ποινικῆς ἀποφάσεως θεωρεῖται ὁ νέος οὗτος νόμος ὡς ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὰς συνταγματικὰς διατάξεις τελῶν καὶ νομίζομεν, ὅτι εἶναι ὀρθὴ ἡ ἄποψις αὕτη, ἀφοῦ ἡ ἐλευθερία

τῶν ἐπιτακτικῆς κοινωνικῆς ἀνάγκης ἔχει τὸ δικαίωμα, ὅπως ἐκδίδῃ διατάξεις, ὑπαγούσας ὑπ' αὐτὰς ὅλας τὰς ἀναφερομένας εἰς παρόμοια θέματα σχέσεις, ὡς καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῶν γεγονότων τῶν σχετιζομένων μὲ αὐτάς, ἐφ' ὅσον ἤθελον γεννηθῇ ἐν τῷ μέλλοντι.

Ἐν τῇ ἀσκήσει τοῦ τοιούτου αὐτῆς δικαιώματος, ἐν τῇ προκρίσει τοῦ κατ' αὐτὴν ὀρθοῦ, καίτοι περιορίζεται ἐκ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ Α. Κ., ἀποτελοῦντος ἐπανάληψιν τῆς προϊσχυούσης ἀρχῆς περὶ μὴ ἐπανόδου εἰς τὰ γεγονότα, ὁριζόντος ὅτι ὁ νόμος περὶ τοῦ μέλλοντος ὁρίζει καὶ δὲν ἔχει ἀναδρομικὴν ἰσχύν, δύναται ἐν τούτοις νὰ προσδίδῃ εἰς αὐτὰς ἀναδρομικὴν δύναμιν, μὲ μόνην περιστολὴν τοῦ ταιούτου αὐτῆς δικαιώματος τὴν ἐκ τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ Συντάγματος ἀρχήν, καθ' ἣν δὲν θίγονται κεκτημένα δικαιώματα ἰδιοκτησίας.

Ἐν ἑκάστῃ συνεπῶς συγκεκριμένῃ περιπτώσει ἐκ τῆς ἐκτιμήσεως τοῦ περιεχομένου τοῦ νόμου κρίνεται, ἂν οὗτος ἔχῃ ἔστω καὶ σιωπῶν, ἀναδρομικὴν ἰσχύν, ἣν θεωρεῖται ἔχων, δσάκις πρόκειται περὶ δημοσίου συμφέροντος, οἷον ἀποτελεῖ ἡ ρύθμισις θέματος ὑψίστου κοινωνικοῦ περιεχομένου, πρὸ τοῦ ὁποίου δὲν δύναται νὰ ὑποχωρῇ τὸ ἰδιωτικόν, ἐφ' ὅσον ἐκ τῆς ἀναδρομικῆς ἐξυπηρετεῖται τὸ πρῶτον, δείποτε τῶν δικαστηρίων ἐφαρμοζόντων καὶ αὐτεπαγγέλτως τὴν ἐν λόγῳ ἀνάδρομον διάταξιν καὶ ἐπὶ ἐπιδίκων εἰσέτι διαφορῶν, ἐν οἱῳδήποτε σταδίῳ ἢ βαθμῷ τῆς δίκης καὶ ἂν εὑρίσκωνται αὗται (Α Π. 204|1946, ΕΕΝ ιγ' 353, Ε.Α. 1513|1948 ΕΕΝ ιδ' 17, Ε.Π. 75|1947 ΕΕΝ, ιδ' 333, *Α. Δημόπουλος* ἐν ΕΕΝ ιστ' 1).

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 (§ 1) τοῦ Α. Ν. 1427|1950 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ ἐράνου «Πρόνοια Βορείων Ἐπαρχιῶν τῆς Ἑλλάδος» τὸ πάσης φύσεως προσωπικὸν (ὑπαλληλικόν, ὑπηρετικόν, τεχνικόν, ἐργατικὸν) τῶν γραφείων, παιδοπόλεων κλπ, δὲν ὑπάγεται εἰς τὰς διατάξεις περὶ προσλήψεως, μισθοδοσίας ὡρῶν ἐργασίας, προβιβασμῶν, ἀπολύσεως τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἰδιωτικῶν ἐν γένει ἐπιχειρήσεων, κατὰ δὲ τὴν § 3 αὐτοῦ ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος διέπονται καὶ αἱ γενόμεναι ἤδη ἀπολύσεις προσωπικοῦ, ἐφ' ὧν δὲν ἐξεδόθη τελεσίδικος ἀπόφασις.

Ὡς δῆλον ἐξ αὐτοῦ γίνεται, οὗτος ἀναφέρεται εἰς παιδοπόλεις, σκοπὸς τῶν ὁποίων εἶναι, καθ' ἃ ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ κανονισμοῦ αὐτῶν ἀπὸ 18 Αὐγούστου 1948 ὁρίζεται, ἡ παροχὴ ποσοσπικοῦ ἀσύλου καὶ ἡ περιθαλψις τῶν διασωζομένων ἐκ τῆς ἀπειλῆς τοῦ παιδομαζώματος παίδων τῆς ὑπαίθρου καὶ δὴ τῶν περιοχῶν ἐκείνων, αἵτινες κατέστησαν ἐπισφαλεῖς λόγῳ τῶν ἐν αὐταῖς διαδραματιζομένων γεγονότων.

Εἶναι δηλονότι νόμος κατ' ἐξοχὴν δημοσίας τάξεως, διώκων καὶ ρυθμίζων ὕψιστα κοινωνικοῦ περιεχομένου θέματα, ὡς ἡ οἰκονομικὴ διασφάλισις τῶν παιδοπόλεων, ἐπιδιωκουσῶν τὴν ἀσφάλισιν τῶν παίδων, ὡς ὁ τοιοῦτος σκοπός των ἔχει ἀναγνωρισθῇ παγκοσμίως. Πᾶν ὅθεν ζήτημα παρ' αὐτοῦ θιγόμενον, ὡς ἡ ἀποστέρησις τῶν παρ' αὐτοῖς ἐργαζομένων τῶν ἀσφαλίσεων τῶν ἐργατικῶν νόμων καὶ μάλιστα καὶ ἐπὶ γενομένων εἰσέτι ἀπολύσεων, φέρει τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἐνδιαφέροντος ἀμέσως τὴν δημοσίαν τάξιν, πρὸ τοῦ ὁποίου δὲον νὰ ὑποχωρῇ τὸ συμφέρον τοῦ μισθωτοῦ, ἐν ἴσῃ μοίρᾳ τιθέμενον καὶ τοῦτο εἶναι σπουδαῖον. Ἆρα, ἐφ' ὅσον ἐν αὐτῷ καὶ δὴ ἐν § 3 ἄρθρου 1 αὐτοῦ ρητῶς ὁρίζεται, ὅτι περιλαμβάνονται ἐν τῇ ρυθμίσει τοῦ ζητήματος τῶν ἀποδοχῶν καὶ αἱ γενόμεναι ἀπολύσεις, πρόδηλος ἡ ἀναδρομικότης αὐτοῦ, εἰ καὶ ἐν σιωπῇ ὁμοία θὰ ἦτο κατὰ τὰ προειρημένα ἡ λύσις.

Τούτων ὅθεν δοθέντων καὶ ἀφοῦ διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς διώκεται παρὰ τῆς ἐναγούσης, ἥτις παρεῖχεν εἰς τὴν ἐνταῦθα παιδόπολιν τὰς ὡς παιδαγωγοῦ ὁμαδάρχου ὑπηρεσίας της, ἡ παροχὴ ἀποζημιώσεως διὰ τὴν καθ' ὑπέρβασιν τῶν ὡρῶν ἐργασίας καὶ κατὰ Κυριακὰς παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν της, θέματα δηλονότι, ἅτινα ρητῶς ἐρρύθμισεν ὁ Α.Ν. 1427|1950, ἀπαγορεύσας τὴν ἐπὶ δικασίαν, ἢ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ὡς ἄνευ πλέον ἀντικειμένου, εἶναι ἀπορριπτέα.

της ἐργασίας τελεῖ μὲν ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Συντάγματος, ἀλλ' ὁ Νομοθέτης δύναται νὰ θέσῃ πρὸς προστασίαν ἀνωτέρων καὶ γενικωτέρων κοινωνικῶν συμφερόντων περιορισμοὺς καὶ νὰ ἐπιβάλῃ ρυθμιστικὰς ὑποχρεώσεις, κατὰ τρόπον ἐξυπηρετικὸν καὶ τῶν ἐργαζομένων καὶ τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου (Σ.Ε. 585|1930, Σ.Ε. 445|1931 καὶ λοιπαί), ὡς ἐν προκειμένῳ γίνεται διὰ τοῦ Ν. Δ. 1254|1949.

Εἰδικῶς διὰ τὸ ἐν λόγῳ Ν.Δ. κατὰ τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ (ΕΕΔ 8, 1008) ἡ κοινωνικὴ σκοπιμότης, ὅπως αἱ διενεργούμεναι φορτοεκφορτώσεις εἰς τὴν ξηρὰν πραγματοποιοῦνται μὲ ταχύτερον ρυθμόν, ἡ ἐξασφάλισις τῆς μεταφορᾶς τῶν μεταφερομένων εἰδῶν ἢ ἐμπορευμάτων ἄνευ μεγαλυτέρας φθορᾶς τῆς τοῦ ἐλαχίστου ὁρίου τοῦ ἐπιτρεπτοῦ, ἡ ἀσφάλεια, ἡ ὁποία ἐπιτυγχάνεται δι' ἐξειδικευμένων ἔργατῶν, τελούντων ὑπὸ κρατικὸν ἔλεγχον καὶ ἐποπτείαν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν εἰς σιδηροδρομικοὺς σταθμούς, ἀποθήκας καὶ ἐγκαταστάσεις ἐργοστασίων, ἀεροδρόμια κλπ., ἡ ταχεῖα καὶ ἀσφαλὴς προώθησις ἐφοδίων ὑπὸ τοιούτων ἔργατῶν, ὁ κανονικὸς ρυθμός, ὁ ὁποῖος ἐνδείκνυται νὰ ὑφίσταται εἰς τὰς τοιαύτας ἐργασίας ὑπὸ τὸν ἔλεγχον καὶ ἐποπτείαν τοῦ Κράτους, ὁ καθορισμὸς τῶν φορτοεκφορτωτικῶν τιμολογίων ξηρᾶς ὑπὸ ὀργάνων, ἀσκούντων διοίκησιν, καὶ ὁ ἔλεγχος καὶ ἡ ἔγκρισις τούτων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐπιβάλλουσι τὴν θέσπισιν εἰδικῶν διατάξεων, ὡς ἐν τῷ Ν. Δ. 1254|1949.

Μονομελοῦς Πλημμελ. Πειραιῶς 8492|1949

Πλημμελειοδικης ὁ κ. Σ. **Αλεξανδρῆς**

Ἐκ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Νομ. Δ|τος 1254|49 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ φορτοεκφορτώσεων νόμων» συνάγεται, ὅτι ἡ φορτοεκφορτωτικὴ ἐργασία, ὑπὸ τὸν ὃν αὐτὴ καθορίζεται κύκλον, ἐνεργεῖται παρ' ἔργατῶν, ἐφωδιασμένων διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος φορτοεκφορτωτοῦ, πρὸς ἐξασφάλισιν εὐρυθμίας καὶ διὰ λόγους δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας, ἤτοι ὁ σκοπὸς ἐν τῇ ρυθμίσει τῆς ἐργασίας ταύτης ἀνάγεται εἰς προστασίαν γενικωτέρου κοινωνικοῦ συμφέροντος, χάριν τοῦ ὁποίου ἐπιβάλλεται ἡ ἀπασχόλησις ἐξειδικευμένων ἔργατῶν ὑπὸ κρατικὸν ἔλεγχον καὶ ἐποπτείαν, σαφῶς δὲ διαγράφεται ἡ ἐκ τῆς κοινωνικῆς ἀνάγκης σκοπιμότη, τοῦ νόμου ἔν τε τῷ κειμένῳ καὶ τῇ εἰσηγητικῇ ἐκθέσει. Ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ὑπερ ὁ νόμος ρυθμίζει θέματος, ἀφορῶντος σχέσεις ἐκ συμβάσεως ἐργασίας, ὑποκειμένας εἰς ἐπιτακτικωτέραν ἀνάγκην νομοθετικῆ, ρυθμίσεως, ἐκδηλοῦται ἡ ὡς ἄνω βασικὴ ἐπιδίωξις τοῦ νόμου, χάριν τῆς ὁποίας καθιεροῦται σύστημα ἐργασίας, μὴ δυνάμενον ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ θεωρηθῇ ὡς προνόμιον ὑπὲρ ὡρισμένων προσώπων, πολλῷ μᾶλλον, ὅταν πρὸς μεγαλυτέραν ἰσορροπησιν τῶν συναλλακτικῶν σχέσεων ἐν τῇ ἐργασίᾳ φορτοεκφορτώσεων ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ ἐν λόγῳ νόμου, ὅτι εἶναι ἐλευθέρα ἡ πρόσληψις ἐργατῶν, μὴ ἐφωδιασμένων διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος φορτοεκφορτωτοῦ, εἰς περιπτώσεις δευτερευούσης φορτοεκφορτωτικῆς ἐργασίας (ποσοτήτων βάρους μέχρι 500 χλγ., γεωργικῶν καὶ κτηνοτροφικῶν προϊόντων μεταφερομένων ὑπ' αὐτῶν τούτων τῶν παραγωγῶν, εἰδῶν ἐκτελέσεως οἰκοδομικῶν ἐργασιῶν κλπ.). Δὲν ἀντίκεινται ἑπομένως αἱ διατάξεις τοῦ προαναφερομένου νόμου εἰς τὴν συνταγματικὴν ἀρχὴν περὶ ἰσότητος καὶ προσωπικῆς ἐλευθερίας τῶν πολιτῶν, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ὁποίας δύναται ὁ νομοθέτης νὰ καθοριζῇ τὰ ἐνδεικνυόμενα μέτρα διὰ τὸν ὁμαλώτερον κοινωνικὸν βίον, τῶν ὁποίων συνηθεστέρα ἡ ἀνάγκη παρίσταται εἰς τὸν δημοσίας τάξεως χαρακτῆρα τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου (Α. Π. 235|1949 Θέμ. Ξ' 301, Σ.Ε. 2175|197, 321|48, Θέμ. ΝΘ' 97, 299, Α.Π. 235|1946 Θ, ΝΖ'—357, *Ν.Ν Σαμπόλου*, Συνταγμ. Δίκ. τόμ. Γ' σελ. 38 σημ. 2, σελ. 54, *Ι. Καποδίστρια*, Ἑρμ. Ἐργ. Δικαίου § 8, *Ἀπ. Γεωλίδης* ἐν Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τομος 3|227-238, *Φ. Ἀγγελῆς*, Ν. Δίκαιον τόμ. 4|483). Ὅθεν ἀπορριπτέα κρίνεται ἡ ἔνστασις τῆς ὑπερασπίσεως περὶ ἀνισυνταγματικότητος τοῦ ὡς ἄνω νομοθετικοῦ διατάγματος (*).

(*) Ἡ πρότασις τοῦ Εἰσαγγελέως (Ἀντεισαγγελεὺς κ. *Νικ. Γαβαλλᾶς*), σύμφωνος πρὸς τὴν ἄνω ἀπόφασιν ἐπὶ τῆς συνταγματικότητος τοῦ Ν.Δ. 1254|1949, ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ἀληθῶς διὰ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 4 καὶ 5 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος τοῦ 1911 καθιερώθη ἔνθεν μὲν ἡ ἐλευθερία τῆς ἐργασίας (περιλαμβανομένη ἐν τῇ εὐρυτέρᾳ ἐννοίᾳ τοῦ ἀπαραβιάστου τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας), ἔνθεν δὲ ἡ ἀρχὴ τῆς ἰσότητος τῶν Ἑλλήνων ἐνώπιον τοῦ Νόμου, ἥτις συνταγματικὴ ῥήτρα ἔχουσα τὸν χαρακτῆρα ἐπιτυγῆς καὶ οὐχὶ ἁπλῶς εὐχῆς, ἐκρίθη ὅτι ἀπευθύνεται οὐ μόνον πρὸς τὸν ἐφαρμοστὴν τοῦ νόμου, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν νομοθέτην, ὑποχρεοῦσα αὐτὸν εἰς ὁμοιόμορφον μεταχείρισιν τῶν Ἑλλήνων πολιτῶν ὑπὸ τὰς αὐτὰς ἢ ὁμοίας περιστάσεις (Α. Π. 3|36, 122|37, 235|1949 καὶ πλείσται ἄλλαι). Ἐξ ἄλλου ὁμοφώνως ἐγένετο δεκτόν, ὅτι ἐπιτρέπεται εἰς τὸν νομοθέτην νὰ εἰσαγῃ ἐξαιρέσεις καὶ διαστολάς, ἔτι δὲ νὰ καθορίζῃ καὶ περιορισμοὺς τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων κατ' ἴσον δι' ἅπαντας τοὺς Ἕλληνας μέτρον, ἐφ' ὅσον ταῦτα πάντα δικαιολογοῦνται ἐξ ἀποχρώντων λόγων γενικωτέρου δημοσίου ἢ κοινωνικοῦ συμφέροντος. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲ ἀκριβῶς τὸ ὑπ' ἀριθ. 1254|49 νομοθετικὸν διάταγμα «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τῶν περὶ φορτοεκφορτώσεων νόμων», ἀναθέτει ἀποκλειστικῶς τὴν ἐνέργειαν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν ξηρᾶς εἰς ἐργάτας ἐφωδιασμένους διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος φορτοεκφορτωτοῦ ξηρᾶς πρὸς ἐξασφάλισιν εὐρυθμίας καὶ διὰ λόγους δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας, ὡς ῥητῶς ὁρίζει ἐν ἄρθρῳ 1 § 2. Ἐφ' ὅσον ἄρα τὸν καθιερούμενον περιορισμὸν τῆς ἐλευθερίας τῆς ἐργασίας ἐν τῷ κύκλῳ τῶν φορτοεκφορτώσεων δικαιολογεῖ ἀποχρώντως αὐτὸ τὸ κείμενον τοῦ νόμου πρὸς συμπλήρωσιν μάλιστα τῆς μνησθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 § 2 φερομένης καὶ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 4 περίπτωσις α', καθ' ἣν οἱ ἐφοδιαζόμενοι διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος δέον νὰ προσάγωσι καὶ πιστοποιητικὸν νομιμοφροσύνης) οὐδαμῶς δύναται νὰ κριθῇ, ὅτι ἡ διάταξις αὕτη ἀντίκειται πρὸς τοὺς προῤῥηθέντας ὁρισμοὺς τοῦ Συντάγματος, ὡς ἀβασίμως ἰσχυρίζονται οἱ κατηγορούμενοι.

ΠΟΙΝΙΚΟΝ ΑΔΙΚΗΜΑ ΕΚ ΦΟΡΤΟΕΚΦΟΡΤΩΤΙΚΩΝ ΝΟΜΩΝ

Διατήρησις ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων φορτοεκφορτωτῶν μετὰ Ν. Δ. 1254|1949

Ἔννοια Ν. Δ. 1254|1949.—Περιορισμοὶ ἀνωτάτου ὁρίου ἡλικίας φορτοεκφορτωτῶν καὶ πιστοποιητικοῦ νομιμοφροσύνης.—Ἀφοροῦν εἰς τοὺς ἐφ' ἑξῆς ἀποκτῶντας ἐπαγγελματικὰ βιβλιάρια.—Διατήρησις ὑπὸ φορτοεκφορτωτῶν ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων των πρὸ τοῦ Ν.Δ. 1254|49.

Διὰ τοῦ Ν. Δ. 1254|1949 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τῶν περὶ φορτοεκφορτώσεων νόμων» (ΕΕΔ 8 1006) ἐρρυθμίσθησαν ἐπὶ νέων βάσεων τὰ τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν ξηρᾶς (βλέπε εἰσηγητ. ἔκθεσιν νόμου, ΕΕΔ 8, 1008).

Δι' αὐτοῦ (ἄρθρ. 10) οἱ παραβάται τῶν διατάξεών του καὶ τῶν εἰς ἐκτέλεσιν τούτου ἐκδιδομένων διαταγμάτων ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων τιμωροῦνται ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς ἢ τῶν ὀργάνων τοῦ οἰκείου Γραφείου Ἐργασίας διὰ χρηματικῆς ποινῆς ἢ διὰ φυλακίσεως μέχρι τριῶν μηνῶν, ἐν ὑποτροπῇ δὲ δι' ἀμφοτέρων τῶν ποινῶν τούτων.

Κατ' ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως ταύτης ἐδιώχθη παραβάτης, διότι δὲν ἐχρησιμοποίησε, παρὰ τὸν νόμον, κατὰ τὴν ἐκφόρτωσιν ἐμπορευμάτων του, ἐργάτας ἐφωδιασμένους διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος φορτοεκφορτωτῶν ξηρᾶς ἥτις ἐκφόρτωσις ἔδει νὰ ἐνηργεῖτο ἀποκλειστικῶς παρὰ τούτων διὰ τὴν ἐξασφάλισιν εὐρυθμίας καὶ διὰ λόγους δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας.

Ἐντεῦθεν προέκυψε τὸ ζήτημα, ἂν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἐν λόγῳ νόμου ἀπαιτῆται ὁ ἐφοδιασμὸς τῶν φορτοεκφορτωτῶν ξηρᾶς διὰ νέων ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων, κατὰ τὸ Ν. Δ 1254|1949, ἢ οἱ ἔχοντες ἐφοδιασθῇ προηγουμένως κατὰ τὸν Ν. 5167|1932 διατηροῦσι ταῦτα, ὁπότε τελεσιουργεῖται τὸ ἐκ τοῦ Ν. Δ. 1254|1949 ἀδίκημα ἐκ τῆς μὴ προσλήψεως ἐργατῶν διὰ τοιούτων ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων ἐφωδιασμένων.

Καταφατικῶς ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον τοῦτο ἀποφαίνεται τὸ Μονομελὲς Πλημμελειοδικεῖον Πειραιῶς, ἐνῷ ἀντίθετος εἶναι ἡ κατισχυρουμένη ἐπίσης κατωτέρω εἰσαγγελικὴ πρότασις.

Ἡ ἀσάφεια τῆς διατάξεως προέκυψεν ἐκ τῆς κατὰ τὴν ψήφισιν τοῦ Ν. Δ. 1251|1949 προσθήκης ἐν ἀρχῇ ἄρθρ. 4 τῶν λέξεων «ἐφ' ἑξῆς».

Τὸ ἀρχικὸν σχέδιον τοῦ Ν. Δ. 1254 (ἄρθρ. 4) εἶχε διατυπωθῇ ὡς ἀκολούθως:

Οἱ διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος φορτοεκφορτωτοῦ ἐφοδιαζόμενοι ἐργάται δέον νὰ ἔχουν τὰ ἀκόλουθα προσόντα:

α) Νὰ εἶναι στρατολογικῶς ἐν τάξει Ἕλληνες ὑπήκοοι.

β) Νὰ ἔχουν ἡλικίαν ἄνω τῶν 18 ἐτῶν καὶ ἔλαττον τῶν 40.

γ) Νὰ εἶναι σωματικῶς ἱκανοὶ πρὸς ἐργασίαν, βάσει βεβαιώσεως ἰατροῦ τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἢ ἄλλης Δημοσίας Ἀρχῆς.

δ) Νὰ μὴ ἔχουν καταδικασθῇ ἐπὶ ἀδικήματι ἐπισύροντι τὰς κυρώσεις τῶν ἄρθρων 22 καὶ 24 Ποιν. Νόμου.

ε) Νὰ μὴ ἀσκοῦν ἕτερον κύριον ἐπάγγελμα καὶ νὰ μὴ κέκτηνται ἐπαρκῆ ἀτομικὴν περιουσίαν.

Ἡ Ἐπιτροπή, ἐξετάζουσα καὶ κρίνουσα ἐλευθέρως, ἀποφασίζει περὶ τῶν ἐργατῶν, εἰς οὓς δέον νὰ χορηγηθῇ βιβλιάριον ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος.

Πρέπει ἐνταῦθα νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἐνῷ διὰ τῆς αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως (ἔνθ' ἀνωτ.) ἐπεξηγεῖται, ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρου 11 ὁρίζονται αἱ προϋποθέσεις διατηρήσεως τῶν ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων αἵτινες ἤδη ἐφωδιασμένων διὰ τοιούτων ἐργατῶν φορτοεκφορτώσεων ξηρᾶς, οὔτε εἰς τὸ σχέδιον ὑπάρχει ἄρθρ. 11 ρυθμίζον τὸ θέμα, οὔτε εἰς τὸ τελικῶς ψηφισθὲν κείμενον.

Φαίνεται, ὅτι τὰ ἐν τῇ αἰτιολογικῇ ἐκθέσει ἀναφερόμενα ὡς ἄρθρα 11, 12, 13 ἀπηλείφθησαν καὶ ἀπέμεινε μόνον τὸ ἄρθρ. 11 «πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον καταργεῖται».

Εἰς τὴν αὐτὴν ὅμως αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν ἐπεξηγεῖται, ὅτι αἱ εἰς τὸ ἄ ἄρθρ. 4 τοῦ σχεδίου (καὶ νόμου) τιθέμεναι διατάξεις ἰσχυον καὶ κατὰ τὸ παρελθόν, πράγματι δὲ εἰς τὸ ἄρθρ. 5 Ν. 3459, ἄρθρ. 5 π. δ. 4|9 Μαρτίου 1932 «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν» συναντῶνται αἱ ἑξῆς διατάξεις:

α) Οἱ στρατολογικῶς ἐν τάξει Ἕλληνες ὑπήκοοι, β) οἱ ἄγοντες ἡλικίαν ἄνω τῶν 18 ἐτῶν, γ) οἱ ἀποδεδειγμένως ἀσκοῦντες τὸ ἐπάγγελμα τοῦ φορτοεκφορτωτοῦ πρὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1925, δ) οἱ μὴ ἀσκοῦντες ἄλλο ἐπάγγελμα ἢ μὴ γνωρίζοντες ἄλλην τέχνην ἢ μὴ ἔχοντες ἀτομικὴν ὑπηρεσίαν, ε) οἱ μὴ ἔχοντες σωματικὴν ἢ πνευματικὴν βλάβην ἢ ἀνικανότητα καθιστῶσαν διαρκῆ ἢ ἐπικίνδυνον αὐτοὺς τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ φορτοεκφορτωτοῦ, στ) οἱ μὴ καταδικασθέντες ἐπὶ παραβάσει τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ Ποιν. Νόμου.

Διὰ τῆς προσθήκης πρὸ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ σχεδίου Ν.Δ. 1254|49 τῶν λέξεων «ἐφ' ἑξῆς», ὥστε νὰ ἀναγιγνώσκεται ἤδη ἡ § 1 ἄρθρου 4 Ν. Δ. «ἐφ' ἑξῆς οἱ διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος φορτοεκφορτωτοῦ ἐφοδιασμένοι ἐργάται...» καὶ ἐκ τῶν ἐν τῇ Βουλῇ συζητήσεων (πρακτικὰ συνεδριάσεως ΛΕ' 21 Ὀκτωβρίου 1949) συνάγεται, νομίζομεν, ὡς καὶ ἡ εἰσαγγελικὴ πρότασις δέχεται, ὅτι ὑποχρέωσιν ἐκδόσεως βιβλιαρίων ἔχουν καὶ οἱ ἐφωδιασμένοι δι' αὐτῶν πρότερον, τοσοῦτον μᾶλλον, καθ' ὅσον εἶχε κατὰ τὴν διατύπωσιν τοῦ νομοσχεδίου γεννηθῇ σκέψις νὰ θεσπισθοῦν διατάξεις περὶ τῶν προϋποθέσεων διατηρήσεως τῶν ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων τῶν ἤδη ἐφωδιασμένων διὰ τοιούτων ἐργατῶν (αἰτιολογικὴ ἔκθεσις, ἔνθ' ἀνωτ.), ἡ ὁποία ἐγκατελείφθη τὸ πιστοποιητικὸν δὲ νομιμοφροσύνης προσετέθη διὰ τοὺς ἐφοδιαζομένους τὸ πρῶτον διὰ βιβλιαρίου, τὸ δὲ ὅριον ἡλικίας τοῦ ἑδαφ. β' τοῦ ἄρθρου 4 ἀφορᾷ μόνον τὴν ἔνταξιν (δήλωσις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, πρακτικὰ συνεδριάσεων Βουλῆς, ἔνθ' ἀνωτ.)

Ἐνισχύει τὴν ἄποψιν ἡ παρατήρησις βουλευτοῦ, καθ' ἣν «ὑπάρχουν δύο κατηγορίαι· Ἡ πρώτη εἶναι ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι προκειται νὰ ἐφοδιασθοῦν μὲ βιβλιάρια καὶ ἡ δευτέρα εἶναι ἐκείνη, ἡ ὁποία ἀφορᾷ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι θὰ ἐφοδιασθοῦν μὲ βιβλιάρια εἰς τὸ μέλλον».

Ἂν, τέλος, τὰ πρὸ τοῦ νόμου ἐκδεδομένα βιβλιάρια ἰσχυον, ἄλλη θὰ ἦτο ἡ διατύπωσις τοῦ ἑδαφ. β' τοῦ ἄρθρου 4 Ν.Δ. 1254|49 «τὸ ὡς ἄνω ὅριον ἡλικίας δὲν ἰσχύει διὰ τοὺς ἐφοδιασθέντας διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος βάσει τῶν

διατάξεων τοῦ Ν. 5167)1932». Θὰ ἀνεγράφετο ρητῶς εἰς τὸν Νόμον, ὅτι οἱ ἐφωδιασμένοι ἤδη διὰ βιβλιαρίων διατηροῦσι ταῦτα, ὁπότε ἡ διατήρησις των προϋπέθετε καὶ τὸ ἀνεφάρμοστον δι' αὐτοὺς τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου ἡλικίας, τὸ ὁποῖον δὲν ὑπῆρχε προηγουμένως κατὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ βιβλιαρίου.

Μονομελοῦς Πλημμελ. Πειραιῶς 8493)1949

Πλημμελειοδίκης ὁ κ. **Σ. Ἀλεξανδρῆς**

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρ. 4, 9, 11 τοῦ Νομοθ. Δ)τος 1254)1949 συνάγεται, ὅτι οἱ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ κωδικ. νόμου 5167)1932 ἐφωδιασμένοι δ' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων φορτοεκφορτωταὶ διατηροῦν ταῦτα, μόνον δὲ διὰ τοὺς ἀφ' ἑξῆς ἀποκτῶντας τοιαῦτα βιβλιάρια τίθεται περιορισμὸς ἀνωτάτου ὁρίου ἡλικίας καὶ ἀπαιτεῖται πιστοποιητικὸν νομιμοφροσύνης. Ἡ ἐκδοχὴ αὕτη προκύπτει ἐκ τῆς οἰκείας εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως καὶ τῶν ἐπισήμων πρακτικῶν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐξουσιοδοτήσεως (συνεδρ. ΛΕ' τῆς 21 Ὀκτωβρίου 1949), ἔνθα ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας ποιεῖται τὴν δήλωσιν περὶ προσθήκης τῆς λέξεως «ἐφ' ἑξῆς», ἐν σχέσει πρὸς τὴν προταθεῖσαν τροπολογίαν τοῦ ἄρθρου 4 περὶ τὴν ὑποβολὴν καὶ πιστοποιητικοῦ νομιμοφροσύνης ἐκ μέρους τοῦ ἐνδιαφερομένου νὰ ἐφοδιασθῇ δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου καὶ ἀναφέρονται προτάσεις τῶν βουλευτῶν Ι. Μπερνίτσα, Χ. Παπαδάγκα, Α. Μπέη Ἀντωνοπούλου κατὰ τὴν συζήτησιν ἐπὶ τῶν ἄρθρων 4 καὶ 11 τοῦ Νομοθ. Δ)τος.

Ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων, τῶν ἀπολογιῶν τῶν κατηγορουμένων καὶ τῆς ἐν γένει ἀποδεικτικῆς διαδικασίας πλήρως ἀπεδείχθη ὅτι ὁ κατηγορούμενος «ἐξετέλεσε τὴν ἀποδιδομένην εἰς αὐτὸν πρᾶξιν, περιέχουσαν τὰ κατὰ νόμον στοιχεῖα διὰ τὸ ἀξιόποινον ταύτης.

Ἡ πρᾶξις, δι' ἣν ὁ κατηγορούμενος εἶναι ἔνοχος, προβλέπεται καὶ τιμωρεῖται ἐκ τῶν ἄρθρων 1 παράγρ. 1, 2 καὶ ἄρθρ. 10 τοῦ Νομοθ. Δ)τος 1254)1949 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τῶν περὶ φορτοεκφορτώσεων νόμων.»

(*) Ἡ πρότασις τοῦ Εἰσαγγελέως (Ἀντεισαγγελεὺς κ. *Νικ. Γαβαλᾶς*) ἔχει ἀντιθέτως ὡς ἑξῆς:

Ἡ ἀποδιδομένη εἰς τὸν κατηγορούμενον πρᾶξις συνίσταται εἰς τὸ ὅτι οὗτος προσέλαβε διὰ τὴν ἐνέργειαν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν πρόσωπα μὴ κεκτημένα βιβλιάρια ταυτότητος, ἡ πρᾶξις δὲ αὕτη, φερομένη ὡς ἀποτελοῦσα παράβασιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1254)49 ν. δ., διώκεται καὶ τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ νόμου. Ἐκ τῆς ἀποδεικτικῆς ὅμως διαδικασίας καὶ δὴ ἐκ τῶν καταθέσεων Ἐπιθεωρητοῦ Ἐργασίας καὶ Ἐπόπτου Ἐργασίας ἀκλονήτως πιστοῦται, ὅτι δὲν ἤρξατο εἰσέτι ἡ χορήγησις τοιούτων βιβλιαρίων, ἔτι δὲ ὅτι οὐδὲ ἡ οἰκεία ἐπιτροπὴ ρυθμίσεως φορτοεκφορτώσεων ξηρᾶς συγκροτήθη εἰς σῶμα. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ν. 5167, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη δι' ἄρθρ. 3 § 1 Α. Ν. 381)36, ἄρθρ. 4 καὶ 5 ἀ.ν. 2112)40 καὶ ἄρθρ. 7 νόμου 1749)944 ἔχει ἤδη ἐφοδιασθῇ διὰ τοιούτων βιβλιαρίων ἀριθμὸς ἐργατῶν, ὠργανωμένων μᾶλλον εἰς ἐπαγγελματικὰ σωματεῖα, ἀλλ' ἡ κρίσις μου εἶναι ὅτι διὰ τοῦ μνησθέντος προσφάτου Νομοθετικοῦ Δ)τος ἐπιτάσσεται ὁ ἐκ νέου ἐφοδιασμὸς κατὰ τὰς διατάξεις αὐτοῦ τῶν φορτοεκφορτωτῶν διὰ βιβλιαρίων καὶ ὅτι συνεπῶς ἡ παρ' ἐργοδότου χρησιμοποίησις ἐλευθέρων ἐργατῶν μόνον μετὰ τὸν ἐκ νέου ἐφοδιασμὸν διὰ βιβλιαρίων ταυτότητος συνιστᾷ ἀδίκημα ποινικῶς κολαστέον. Εἰς τὴν κρίσιν ταύτην καταλήγω ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κατωθι ρητῶν διατάξεων τοῦ νόμου α) τοῦ ἄρθρου 1 § 2, καθ' ἣν «ἡ φορτοεκφορτωτικὴ ἐργασία ἐνεργεῖται ἀποκλειστικῶς δι' ἐργατῶν ἐφωδιασμένων διὰ βιβλιαρίου... *κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος*», β) τῶν ἄρθρων 2 καὶ 3, ἅτινα ρυθμίζουσι τὸ μὲν πρῶτον τὴν σύνθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς ρυθμίσεως φορτοεκφορτώσεων, κατὰ τρόπον πάντως διάφορον (εἰ καὶ ὡς πρὸς τινα μόνον μέλη) τῶν προγενεστέρων νόμων, τὸ δὲ δεύτερον τὰ καθήκοντα τῆς ἐπιτροπῆς, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἀναγράφονται καὶ ὁ ἐφοδιασμὸς τῶν ἐργατῶν διὰ βιβλιαρίου καὶ ἡ ἐπεξεργασία τιμολογίων ἀμοιβῆς κλπ., γ) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ καθορίζοντος τὰ προσόντα τῶν φορτοεκφορτωτῶν. Εἰδικώτερον δι' αὐτοῦ, ἐν ᾧ προσδιορίζεται ὅτι τὸ ὅριον ἡλικίας δέον νὰ εἶναι ἀνω τῶν 18 καὶ ἔλαττον τῶν 40 ἐτῶν, καθορίζεται περαιτέρω, ὅτι τὰ ὅρια ταῦτα δὲν ἰσχύουν δι' τοὺς ἤδη ἐφωδιασμένους διὰ βιβλιαρίων, οἵτινες πάντως προκειται ἐκ νέου νὰ ἐφοδιασθῶσι διὰ βιβλιαρίων βάσει τοῦ νόμου, ὡς ρητῶς ἐξάγεται ἐκ τῶν συζητήσεων τοῦ νόμου ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτῆς ΑΣΤ' τῆς 24 Ὀκτωβρίου 1949 καὶ δὴ ἐκ τῆς ἀγορεύσεως τοῦ βουλευτοῦ Ε. Γονῆ, δ) ἐκ τῆς καθοριζούσης τὴν κατὰ τόπον ἰσχὺν τοῦ νόμου ἐντὸς τῆς Ἐπικρατείας διατάξεως τοῦ ἄρθρου 9, ὅπερ ἐπὶ τῇ ἐναντίᾳ ἐννοχῇ, ὅτι δηλ. ἰσχύουσιν εἰσέτι — μὲ ποινικὰς μάλιστα κυρώσεις — τὰ κατὰ τὸν ν. 5167 ἐκδεδομένα βιβλιάρια, θὰ ἦτο ἄνευ λογικῆς ἀποδόσεως καὶ ε) ἐκ τῆς ἀκροτελεύτου τοῦ νόμου διατάξεως, καθ' ἣν πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη πρὸς αὐτὸν καταργεῖται. Σημειωτέον δὲ ὅτι αἱ μέχρι τοῦδε ἰσχύουσαι διατάξεις, ὅσον ἀφορᾷ τὴν μονοπωλιακὴν ἄσκησιν τῶν φορτοεκφορτώσεων, ἔχουσιν ἐπανειλημμένως κριθῇ παρὰ τῶν Δικαστηρίων ὡς ἀντισυνταγματικαὶ (ἴδε πρόσφατον ὑπ' ἀριθ. 235)49 ἀπόφασιν Α.Π. ἀναιρέσασαν τὴν ὑπ' ἀριθ. 628)48 ἀπόφασιν Πλημμελειοδικείου Δράμας, καταδικάσασαν εἰς φυλάκισιν 10 ἡμερῶν ἐπὶ παραβάσει ν. 5167)32 κλπ.). Ἐκ τῶν προειρημένων, κατὰ τὴν κρίσιν μου, συνάγεται, ὅτι μέχρις σήμερον δὲν ἔχουσιν ἐκπληρωθῇ αἱ τυπικαὶ καὶ οὐσιαστικαὶ προϋποθέσεις διὰ τὸν κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου καθοριζομένας διατυπώσεις ἐφοδιασμὸν τῶν φορτοεκφορτωτῶν διὰ βιβλιαρίων ταυτότητος καὶ ὅτι ἐκ τοῦ λόγου τούτου δὲν ὑφίσταται ἐπὶ τοῦ προκειμένου παράβασις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου. Ἡ ὑπὸ τῶν μαρτύρων διατυπουμένη δυσχέρεια περὶ τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἐργασίας δύναται βεβαίως διοικητικῶς μόνον ν' ἀντιμετωπισθῇ διὰ τῆς ἀναθέσεως τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν εἰς τοὺς ἤδη ἐφωδιασμένους διὰ ταυτοτήτων ἐργάτας μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν τῆς οἰκείας Ἐπιτροπῆς. Προτείνω ὅθεν τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ κατηγορουμένου.

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Όροι καταρτίσεως συμβάσεως καὶ δικαίωμα ἀποδοχῶν

Διορισμὸς ἐκ τοῦ νόμου ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν διὰ χρονικὸν διάστημα ἑνὸς ἔτους.—Κατάργησις δι' Α. Ν. 881|1943 μονιμότητος Α. Ν. 2545|1940.—Ἀνανέωσις συμβάσεως.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 484|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. Ε. Μαλλιάρας

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ν. Διαμαντόπουλος, Δ. Ρουτσάκος

Ἰστορῶν ὁ ἐνάγων ἐν τῇ ἀγωγῇ του ὅτι δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 28|1948 πράξεως τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Δημοτικῶν Σχολείων Α' Περιφερείας Ἀθηνῶν προσελήφθη ὡς διευθυντὴς τοῦ ἰδιωτικοῦ δημοτικοῦ σχολείου τοῦ ἐναγομένου ἐπὶ βαθμῷ τμηματάρχου Α' τάξεως, ἐργασθεὶς ἀπὸ Σ|βρίου 1948 συνεχῶς ὡς τοιοῦτος καὶ ὅτι ὁ μισθός του, βάσει τῶν ὡρῶν διδασκαλίας του μετὰ τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος (10ο|ο) καὶ πολυετοῦς ὑπηρεσίας (25ο|ο) ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 1.435.000 μηνιαίως, τὸ δ' ἐκ 40ο|ο ἐπίδομά του διευθύνσεως ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 546.000, αἰτεῖται νὰ τῷ ἐπιδικασθῇ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 1.911.000 δι' ἀποδοχὰς του τοῦ μηνὸς Ν|βρίου 1949, δεδομένου ὅτι ἐξακολουθεῖ νὰ ἦ διωρισμένος ὡς διευθυντὴς τοῦ εἰρημένου ἐκπαιδευτηρίου του, χωρὶς ὁ ἐναγόμενος νὰ ἀποδέχηται τὰς ὑπηρεσίας του. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγή, εἶναι νόμῳ βάσιμος (Α.Κ. 648, 656) καὶ ὡς τοιαύτη τύποις δεκτὴ καὶ ἐρευνητέα.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 881|28|30 Ὀκτωβρίου 1943 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 2545 τοῦ 1940 «περὶ κλπ.», ἐπικυρωθείσαν καὶ ὑπὸ τῆς συμφώνως τῇ ὑπ' ἀριθ. 58|1945 συντακτικῇ πράξει ἐκδοθείσης ὑπ ἀριθ. 296 τῆς 30|5|1946 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, «τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων θὰ ἀπαρτίζηται κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1943-1944 καὶ τὰ ἑπόμενα τούτου σχολικὰ ἔτη ἐκ τῶν ἐχόντων τὰ ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 2545|1940 «περὶ ἰδιωτικῶν σχολείων κλπ.» καθοριζόμενα προσόντα διὰ διορισμοῦ, μετὰ πρότασιν τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων, καθ' ἃ ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας, καθ' ἕκαστον ἔτος ἐκδιδομένη, θέλει ὁρίζει». Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1943 1944 καὶ ἐφ' ἑξῆς, καθ' ἕκαστον ἔτος, τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων, ἐκλεγόμενον ἐκ τοῦ κύκλου τῶν συγκεντρούντων τὰ ὑπὸ τοῦ ρηθέντος νόμου 2545|1940 ὁριζόμενα προσόντα, διορίζεται μετὰ πρότασιν τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων, κατὰ τὰ δι' ἀποφάσεως, ἐκδιδομένης καθ' ἕκαστον ἔτος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας, καθοριζόμενα, καταργηθείσης οὕτω τῆς διὰ τῶν ἄρθρων 32 καὶ 33 τοῦ νόμου 2545|1940 θεσπισθείσης μονιμότητος τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων καὶ καθιερωθέντος ἐκ νέου τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ νόμου 1216|1938 καθορισθέντος διορισμοῦ τῶν ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν διὰ χρονικὸν διάστημα ἑνὸς ἔτους (Α.Π. 330|1948, ΕΕΔ 7, 634, Α.Π. 452|1949, ΕΕΔ 8, 1038). Ἐν προκειμένῳ, ὡς συνάγεται ἐκ τῶν ἐν ἀντιγράφῳ προσαγομένων ὑπ' ἀριθ. 56634|23-7-1949 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Παιδείας, καθ' ἣν οἱ κατὰ τὸ παρελθὸν σχολικὸν ἔτος διδάξαντες εἰς ἰδιωτικὰ σχολεῖα συνταξιοῦχοι ἐκπαιδευτικοὶ θὰ ἐξακολουθήσωσιν ὑπηρετοῦντες καὶ κατὰ τὸ ἀρχόμενον σχολικὸν ἔτος 1949-1950 καὶ ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 42120|30|5|1949 ὁμοίας του, καθ' ἣν ἀπεφασίσθη ὅπως κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1949-1950 τὸ προσωπικὸν τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν διευθυντῶν αὐτῶν, ἀπαρτισθῇ 1) ἐκ τῶν προταθέντων λειτουργῶν κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1948-1949, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 55796|1948 ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργοῦ, καθ' ἣν ὁ διορισμὸς θέλει ἐγκριθῇ μέχρι τέλους τοῦ παρόντος σχολικοῦ ἔτους (δηλ. τοῦ 1948-1949) μετὰ τὸν ἔλεγχον τῶν ἁρμοδίων Συμβουλίων τῆς νομιμοφροσύνης αὐτῶν κλπ.» διὰ τὸν διορισμὸν κατὰ τὸ τρέχον σχολικὸν ἔτος τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων, δὲν προεκλήθη ἡ σχετικὴ πρότασις τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων, ὡς ἡ ὡς ἄνω διάταξις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 881|1943 ὁρίζει, διορισθέντων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας διὰ τῆς ἀποφάσεώς του ταύτης τῶν προταθέντων, ἑπομένως, καὶ τοῦ ἐνάγοντος κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος.

Καὶ ἂν ἤθελε θεωρηθῇ ἡ κατὰ τὰ ἀνωτέρω πρότασις τοῦ ἰδιοκτήτου τοῦ ἰδιωτικοῦ σχολείου ὡς ἀναγκαία προϋπόθεσις διὰ τὸ κῦρος τοῦ διορισμοῦ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ λειτουργοῦ, ἐν προκειμένῳ ἡ ἐπακολουθήσασα μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1948-1949 ἄνευ ἐναντιώσεως ἀποδοχὴ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου (τῇ ἐγκρίσει τῆς ἁρμοδίας διοικητικῆς Ἀρχῆς, ὡς ἐλέχθη), ἤτοι καθ' ὁλόκληρον τὸν μῆνα Ὀκτώβριον 1949, ὡς ἐβεβαιώθη, λογίζεται ὡς ἀναπληροῦσα τὴν πρότασιν καὶ ὡς ἀνανεοῦσα τὴν σύμβασιν ἐργασίας καὶ διὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1949-1950, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 671 Α.Κ. ἄλλως τε, ὅπερ ὁρίζει ὅτι σύμβασις ἐργασίας, συνομολογηθεῖσα δι' ὡρισμένον χρόνον, ἐὰν λήξαντος τοῦ χρόνου αὐτῆς ὁ ἐκμισθωτὴς ἐξακολουθῇ τὴν ἐργασίαν ἄνευ ἐναντιώσεως τοῦ μισθωτοῦ, λογίζεται ἀνανεωθεῖσα ἐπ' ἀόριστον (καὶ ἐν τῇ ὑπ' ὑπ' ὄψιν περιπτώσει, ὡς ἐκ τῆς ἐπιταγῆς τοῦ νόμου 881|1943, ἀπαιτοῦντος, ὡς ἐλέχθη, διορισμόν, διαρκείας ἑνὸς ἔτους πάντοτε, δέον νὰ λογισθῇ ἡ ἀνανέωσις μέχρι τέλους τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1949-1950). Οἱ ἰσχυρισμοὶ τοῦ ἐναγομένου ἑπομένως περὶ ἐλλείψεως τῶν προϋποθέσεων τῆς προτάσεως ὑπ' αὐτοῦ πρὸς διορισμὸν τοῦ ἐνάγοντος καὶ τῆς προσλήψεως τοῦ τελευταίου, εἶναι ἀπορριπτέοι ὡς ἀβάσιμοι.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 656 Α.Κ. ἐὰν ὁ μισθωτὴς κατέστη ὑπερήμερος περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας, ὁ ἐκμισθωτὴς δικαιοῦται νὰ ἀπαιτήσῃ τὸν μισθόν, μὴ ὑπεχρεούμενος εἰς πα-

ροχήν της έργασίας έν άλλω χρόνω. Βεβαιωθέντας, έπομένως, ότι ο ένάγομενος κατά τον μήνα Νίβριον 1949 δέν άπεδέχθη τάς προσφερομένας ύπό τοῦ ένάγοντος ύπηρεσίας, ύποχρεως τυγχάνει, όπως καταβάλη τάς άποδοχάς τοῦ δευτέρου, ώς έκ της ύπερημερίας του ταύτης, άφοῦ άπολυσις τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν ίδιωτικῶν έκπαιδευτηρίων γίνεται διά τούς λόγους καί κατά τήν διαδικασίαν, ήν διαγράφουσι τά άρθρα 32, 33 καί 34 τοῦ Α.Ν. 2545|1940, καί ήτις έν προκειμένω δέν έτηρήθη καί έπομένως δέν ύφίσταται άπόλυσις, διά νά μή δικαιοῦται τῶν άποδοχῶν του ο ένάγων. Ἡ ὑπ' άριθ 96718 τῆς 30|1.1|1949 διαταγή τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας πρός τόν έναγόμενον (κοινοποιηθεῖσα καί εἰς τόν άριόδιον Ἐπιθεωρητήν), δι' ἧς διατάσσεται ἡ μή άνάθεσις ὑπηρεσίας εἰς τόν ένάγοντα εἰς τό ἰδιωτικόν δημοτικόν σχολεῖον τοῦ ἐναγομένου, εἰ μή μόνον μετά τήν δημοσίευσιν τῆς ὑπαγραφείσης άνακλήσεως, τῆς άδείας ἱδρύσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δημοτικοῦ σχολείου του ἐν Χαλανδρίῳ, ἐκδοθεῖσα κατά τήν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ μηνός Νίβριου, ὁπωσδήποτε δέν δύναται νά ἔχῃ ἐπιρροήν ἐπί τοῦ δικαιώματος μισθοδοτήσεως τοῦ ένάγοντος διά τόν μῆνα Νίβριον 1949, ἥν μισθοδότησιν ἀφορᾷ ἡ ὑπό κρίσιν ἀγωγή. Τέλος ἡ ὑπό στοιχ. δ' διάταξις τῆς ὑπ' ἀριθ 56634|23-7-1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Θρησκευμάτων καί Ἐθνικῆς Παιδείας, καθ' ἥν ἀπαγορεύεται εἰς ἰδιοκτήτας σχολείων, ἔχοντας τά νόμιμα προσόντα νά διδάσκωσιν εἰς ἕτερα ἰδιωτικά σχολεῖα καί ἐάν θεωρηθῇ, ὅτι ἔχει ἰσχύν νόμου, ὡς ἐκ τῆς διά τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 881|1943 δοθείσης αὐτῷ ἐξουσιοδοτήσεως, δέν δύναται νά περιλαμβάνῃ καί τήν περίπτωσιν τοῦ ένάγοντος, ὅστις ἐκ τῆς διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 52477|7-8 1949 ὑπουργικῆς πράξεως (ΦΕΚ 222 τοῦ 1949 τεῦχος Γ') χορηγηθείσης αὐτῷ ἀδείας ἱδρύσεως ἰδιωτικοῦ δημοτικοῦ σχολείου ἐν Χαλανδρίῳ, ὑπό τόν ὅρον ὅπως λειτουργήσῃ τοῦτο μετά τήν χορήγησιν καί εἰδικῆς ἀδείας λειτουργίας, συμφώνως πρός τό ἄρθρον 13 τοῦ Α.Ν. 2545|1940, δέν δύναται νά θεωρηθῇ καί ἰδιοκτήτης σχολείου, πρίν ἤ τῷ χορηγηθῇ ἡ εἰδική ἄδεια λειτουργίας σχολείου, ἥτις προϋποθέτει εἰδικήν διαδικασίαν καί εἰδικας προϋποθέσεις (βλέπε σχετικῶς τό ὡς ἄνω 16 ἄρθρον Α.Ν. 2545|1940). Ἐπομένως ὁ ἰσχυρισμός τοῦ ἐναγομένου ὅτι καί λόγῳ τῆς εἰρημένης ἀπαγορεύσεως δέν εἶχε τά προσόντα διορισμοῦ ὁ ένάγων ἤ ὅτι δέν δικαιοῦται ἀποδοχῶν εἶναι ὡσαύτως ἀβάσιμος καί ὡς τοιοῦτος ἀπορριπτέος.

Καθ' ἃ δείκνυται ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1787|15-10-1948 ἐγγράφου τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Δημοτ. Σχολείων Α' περιφερείας Ἀθηνῶν, ὁ ένάγων, βάσει τῶν προσόντων του καί τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας του, συμφώνως τῷ Α. Ν. 615|45, διεβαθμίσθη ἐπί τόν βαθμόν τοῦ τμηματάρχου α', διορισθείς ὡς διευθυντής του δημοτικοῦ σχολείου τοῦ ἐναγομένου μέ ὥρας διδασκαλίας 28 καθ' ἑβδομάδα. Αἱ ἀποδοχαί τῶν ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτικῶν διά τό σχολικόν ἔτος 1949-1950 καθωρίσθησαν διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 40021|3726|49 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας (ΕΕΔ 9, 93), ὡς αὗται καθορίζονται διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 36769|1946 ἀποφάσεως, ἥτις (ἐν ΕΕΔ 6, 155) ἐξισοῖ ταύτας πρός τάς ἀποδοχάς τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ὁμοιοβάθμων τῶν δημοσίων ἐκπαιδευτικῶν, ἀνεξαρτήτως ἐάν οὗτοι εἶναι ἀδιόριστοι, συνταξιοῦχοι κλπ., ἄς καί θά παρακολουθοῦν εἰς τάς ἑκάστοτε αὐξομειώσεις των. Περαιτέρω (§ 2 καί 3) ὁρίζεται, ὅτι πρός καθορισμόν τῆς δι' ἑκάστην ἑβδομαδιαίαν ὥραν διδασκαλίας μηνιαίας ἀντιμισθίας θά διαιρῆται τό ἄθροισμα τῶν ἐν γένει μηνιαίων ἀποδοχῶν τῶν ὁμοιοβάθμων δημοσίων ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν α) διά τούς τῆς στοιχειώδους διά τοῦ ἀριθμοῦ 28, β) διά τούς τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως διά τοῦ ἀριθμοῦ 24 καί γ) διά τούς διευθυντάς διά τοῦ ἀριθμοῦ 18. Εἰδικῶς εἰς τούς διευθυντάς τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων θά καταβάλληται καί ποσοστόν ἴσον πρός τά 40 ο|ο τῶν ἀποδοχῶν των ἐν γένει ὡς ἐπίδομα διευθύνσεως. Τέλος διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 268601 τῆς 22|9|47 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, ἐκδοθείσης βάσει τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 19|44 καί κυρωθείσης ὑπό τοῦ Α.Ν. 913|49, ὁ μισθός τοῦ τμηματάρχου Α' τάξεως καθωρίσθη εἰς δρχ. 500.000 (ἄρθρον 2), διά δέ τοῦ ἄρθρου 12 § 2 τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως ὡς προστατευόμενα μέλη τοῦ ὑπαλλήλου, δι' ἃ δικαιοῦται οὗτος οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος, νοοῦνται ἡ σύζυγος καί τά ἄγαμα τέκνα τοῦ ὑπαλλήλου, τά μέν ἄρρενα μέχρι συμπληρώσεως τοῦ 17ου ἔτους, τά δέ θήλεα μέχρι συμπληρώσεως τοῦ 18ου ἔτους τῆς ἡλικίας των, ἐφ' ὅσον δέν ἔχουν εἰσοδήματα κλπ. Ἐν προκειμένῳ, ἐπομένως, βεβαιωθέντων προσέτι ἐκ τῶν προσαγομένων ἐγγράφων καί τῆς λοιπῆς διαδικασίας, ὅτι ὁ ένάγων εἶχε διορισθῇ καί ἦτο διευθυντής τοῦ ἐκπαιδευτηρίου τοῦ ἐναγομένου, ὅτι καθ' ἑβδομάδα συνεπλήρου 18 ὥρας διδασκαλίας ἐν αὐτῷ καί ὅτι οὐδέν προστατευόμενον μέλος ἐξ ἐκείνων, ἅτινα ἀφορᾷ ἡ ὡς ἄνω ὑπουργική ἀπόφασις συνετήρει, δεδομένου ὅτι τά δύο τέκνα του, καθ' ἃ καί ὁ ἴδιος ὁμολογεῖ, ἔχουσι συμπληρώσει τό 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καί οὕτω δέν δικαιοῦται οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος καί ὅτι ὡς συνταξιοῦχος ἔχει συμπληρώσει προϋπηρεσίαν 25 ἐτῶν ὡς δημοδιδάσκαλος δικαιούμενος οὕτω προσαυξήσεως κατά ποσοστόν 25 ο|ο τοῦ βασικοῦ μισθοῦ του (ἄρθρον 11 ἀποφάσεω.), αἱ νόμιμοι ἀποδοχαί του κατά τόν μῆνα Νίβριον 1949 ἀνέρχονται εἰς τό ποσόν τῶν δρχμ. 1.137.500, βασικός μισθός τμηματάρχου Α' δρχ. 500.000+δρχ. 150.000, λόγῳ ποσοστοῦ κατά 3 ο|ο ἐπί τοῦ κατωτάτου ὁρίου τῆς καθοριζούσης τάς ἀποδοχάς του ἀποφάσεως κατά τήν ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας = δραχμαί 650.000 + δραχμαί 162500, ἤτοι ποσοστόν 25ο|ο ἐπί τῶν 650.000 δραχμῶν λόγῳ 25ετοῦς προϋπηρεσίας = δραχμαί 812.500, ὅπερ ποσόν, διαιρούμενον διά 18 καί πολλαπλασιαζόμενον ἐπί τόν αὐτόν ἀριθμόν ὡρῶν, δέν μεταβάλλεται καί ὅπερ ἀποτελεῖ τόν μηνιαῖον μισθόν τοῦ ένάγοντος διά τόν μῆνα Νίβριον 1949, ὅστις δέον νά τῷ ἐπιδικασθῇ καί τό ποσόν προσέτι δραχμῶν 324.950, ὅπερ ἀποτελοῦν τά 40ο|ο τούτου ὡς ἐπίδομα διευθύνσεως. Τοῦτέστι δέον νά γίνῃ δεκτή ἡ ὑπό κρίσιν ἀγωγή διά συνολικόν ποσόν δραχμῶν 1.137.400, ἀπορριπτομένων τῶν ἐναντίων ὡς ἀβασίμων καί μή νομίμων.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΒΑΣΙΚΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΔΙΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΜΙΣΘΟΥ

Έννοια συντομεύσεως διά Ν. 519|1948 χρόνου ύπηρεσίας παρ' έργοδότη

I

Προστασία έθελοντών.—Προϋπόθεσις δικαιώματος επιδομάτων μισθού κατά διάρκειαν στρατεύσεως έφέδρου, κληρωτού ή έθελοντού ή πρό της στρατεύσεως έξαμήνου παρά τω έργοδότη υπηρεσία.—Ισοδυναμούς εἰ. δίμηνον χρόνου υπηρεσίας κατά Ν. 519|1948 ἃ αφίρεται εἰς δικαίωμα επαναλήψεως έργασίας μετ' αποστρατεύσεως.—Μη θεώρησις συμπεπληρωμένου έξαμήνου τού τεταμήνου κατά § 2 άρθρ. 5 Ν. 3514.

Συνεπληρώθη πρό πολλού έν έτος άπό της θέσεως έν έφαρμογή τού τροποποιητικού τού Ν. 3514|1928 περί προστασίας τών στρατευομένων μισθωτών Ν. 519|1948 (ΕΕΔ 7, 581, ένθα κωδικοποίησις τών ισχυουσών νομοθετικών διατάξεων) καί έξακολουθεί νά διχάζωνται αί γνώμαι της δικαστηριακής πράξεως έπί της έκτάσεως της νομοθετικής αύτής προστασίας.

Ούτω έκ τών τριών παρατιθεμένων νεωτέρων δικαστικών αποφάσεων—σημειωτέον ότι αύται είναι τού β' βαθμού, κατ' έφεσιν, καί τερματίζουν δυιστικώς τήν διαφοράν, χωρίς νά συγχωρήται αναίρεσις κατά τών τοιούτων αποφάσεων της διαδικασίας τού Ν. 3514 (Α. Π. 56ª|949, είσηγητής *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 9, 81)—αί δύο έξ αύτών ακολουθούν τήν άποψιν ότι καί μετά τό άρθρ. 6 τού Ν. 519|1948 βασικός χρόνος υπηρεσίας διά τό δικαίωμα επιδοτήσεως παραμένει τό συμπεπληρωμένον έξάμηνον παρά τω έργοδότη ένω κατά τήν τρίτην δύναται νά προσαυξηθή ή προϋπηρεσία τού μισθωτού παρά τω αύτω ή άλλω έργοδότη, έφ' όσον έχει συμπληρώσει δίμηνον παρά τω έξ ού στρατεύεται έργοδότη υπηρεσίαν.

Έχουν ήδη έκτενώς, δοθείσης εύκαιρίας, αναπτυχθή αί αντιπαλοι άπόψεις όχι μόνον έπί τού έν λόγω ζητήματος, τό οποίον πάλιν απασχολεί τήν δικαστηριακήν πράξιν, άλλά καί έπί άλλων, τά οποία κατέστησαν αντικείμενον διχογνωμιών.

Ό,τι έν προκειμένω είναι σκοπιμώτερον ήδη, έφ' όσον έκ τών πραγμάτων καθίσταται αδύνατον νά προέλθη ή δικαστηριακή πράξις είς μιαν ενότητα γνωμών έπί νόμου βασικώς τήν δημοσίαν τάξιν ενδιαφέροντος, άφού δικονομικώς είναι ανέφικτον νά ακουσθή ή γνώμη τού Άρείου Πάγου, ή οποία καί θά συνέβαλλε νά αποκτήση τήν αναγκαίαν ενότητα έφαρμογής τό είδικόν αύτό δίκαιον, είναι νά επισημανθούν τά σημεία έκείνα τών διαφωνιών έπί της έννοίας τού νόμου, ώστε όχι μόνον νά κατατοπισθή ό ενδιαφερόμενος, άλλά τό σπουδαιότερον νά κινηθή ή προσοχή τού Νομοθέτου διά μίαν επισημον νομοθετικήν τακτοποίησιν τών ζητημάτων, ή οποία έν τούτοις θά έπρεπε νά μή είχε βραδύνει.

α) Άμφισβητείται, άν διά τό δικαίωμα της επιδοτήσεως απαιτήται νά έχη ό μισθωτός συμπληρώσει παρά τω έργοδότη του έξάμηνον υπηρεσίαν, καθ' ον χρόνον στρατεύεται, ή αρκεί δίμηνον καί προσαύξησις προϋπηρεσίας πρός συμπλήρωσιν (βλέπε σχετικώς παραπομπάς είς νομολογίαν μέ αντιμαχομένας γνώμας έν ΕΕΔ 8, 843, πρόσθες καί Προέδρου Πρωτ. Πατρών 662|1949, ΕΕΔ 8, 942 Προέδρου Πρωτ. Πειραιώς 1954|49, ΕΕΔ 8, 1042 καί κατωτέρω αναφερομένας).

β) Αμφισβητείται, άν θεωρήται έκ τού νόμου συμπεπληρωμένον τό έξάμηνον—ύπό τήν έκδοχήν ότι απαιτείται πάντως έξάμηνος υπηρεσία παρά τω έργοδότη—καί άν λείπη δίμηνον, κατ' έφαρμογήν της § 2 άρθρ. 5 Ν. 3514, ώστε ό έχων συμπληρώσει τετράμηνον υπηρεσίαν νά δικαιούται επιδοτήσεως (βλέπε παραπομπάς είς νομολογίαν έν ΕΕΔ 8, 1042).

γ) Άμφισβητείται, άν τό έξάμηνον—μετά τήν συμπλήρωσιν πάντως συνεχούς διμήνου υπηρεσίας—πρέπει νά είναι καί αύτό συνεχές (βλέπε Προέδρου Πρωτ. Άθηνών 1|3|1949, ΕΕΔ 8, 248).

δ) Άμφισβητείται, άν ό χρόνος της στρατιωτικής υπηρεσίας συνυπολογίζεται είς τόν χρόνον της πραγματικής παρά τω έργοδότη πρό της στρατεύσεως υπηρεσίας, διά τήν επαύξησιν τού δικαιουμένου επιδόματος μισθού (βλέπε Προέδρου Πρωτ. Άθηνών 4924|1949, ΕΕΔ 9, 129, Προέδρου Πρωτ. Μυτιλήνης 427|1949, ΕΕΔ 9, 130).

ε) Άμφισβητείται άκόμη ποία τά κατά στρατολογικάς κλάσεις προστατευόμενα διά τό επίδομα τών κληρωτών πρόσωπα (βλέπε Προέδρου Πρωτ. Πειραιώς 597|1949, ΕΕΔ 8, 838, Προέδρου Πρωτ. Άθηνών 637|949, ΕΕΔ 8, 296).

στ) Άμφισβητείται, άν έν διαλύσει της επιχειρήσεως παύη ή υποχρέωσις επιδομάτων μισθού ή απαιτήται προηγουμένη κατ' Α. Ν. 2672|1940 άδεια τού Υπουργού Εργασίας (Προέδρου Πρωτ. Άθηνών 29|1949, ΕΕΔ 8, 160, ΠροέδρουΠρωτ. Άθηνών 1555|1948, ΕΕΔ 8, 500 καί λοιπή αύτόθι νομολογία).

ζ) Άμφισβητείται, άν διά τήν μεταβίβασιν τών έκ τού Ν. 3514 υποχρεώσεων αρκή ή συνέχισις άπλώς της επιχειρήσεως υπό νέου έργοδότου ή ή κατά νομικόν τύπον διαδοχή (βλέπε Προέδρου Πρωτ. Πατρών 662|1949, ΕΕΔ 8, 947 καί λοιπάς αύτόθι παραπομπάς).

η) Άμφισβητείται, άν έπί διαλύσεως της επιχειρήσεως παύη ή έκ τού άρθρ. 4 Ν. 25 4 υποχρέωσις τού έργοδότου πρός υποχρεωτικήν διατήρησιν τού αποστρατευθέντος έπί ένα έτος άπό της επαναλήψεως της έργασίας του ή απαιτήται προηγουμένη απόφασις της Επιτροπής άρθρ. 7 Α. Ν. 547|37 (βλέπε σχετικώς ΕΕΔ 8, 752, ΕΕΔ 8, 835).

Ως φαίνεται έκ της ενδεικτικής αύτης απαριθμήσεως τών ζητημάτων, έπί τών οποίων στασιάζεται ή γνώμη τών δικαστηρίων, ταύτα δέν είναι ούτε όλίγα, ούτε άσήμαντα.

Άν αποδοθή, ώς πρέπει, ή δέουσα σημασία της σπουδαιότητός των καί τακτοποιηθούν νομοθετικώς, προκληθέντα έκ της ασαφείας τών σχετικών διατάξεων, δέν ανακαλύπτει τις τό νέον, άν είπη, ότι θετικόν κέρδος έχει νά αποκομίση τό καλώς εννοούμενον δίκαιον.

Προέδρου Πρωτ. Άθηνών 1036|1950

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' έφεσιν

Προεδρεύων ό Πρωτοδίκης κ. **Α. Παπαχρήστου**

Δικηγόροι οί κ.κ. Γ. Δημάδης, Σ. Σπετσάκης

Κατ' άρθρον μέν 6 § 2 Ν. 519/1948 αί διατά-

ξεις τοῦ νόμου 3514, ὡς οὗτος τροποποιεῖται διὰ τοῦ παρόντος (Ν. 519), ἐπεκτείνονται καὶ ἐπὶ τῶν ἐθελουσίως καταταγέντων ἢ κατατασσομένων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παρούσης συμμοριακῆς δράσεως εἰς τὰς ἐνόπλους δυνάμεις, ἐφ' ὅσον συγκεντροῦται τὰ προσόντα τοῦ νόμου τούτου, κατ' ἄρθρ. 4 Ν. 3514)28 ἡ ὑπὸ τὰ ὅπλα προσκλησις παντὸς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ὑπηρετοῦντος πλέον τῶν 6 μηνῶν εἰς οἱονδήποτε κατάστημα, γραφεῖον ἢ ἐπιχείρησιν, δὲν ἀποτελεῖ λόγον διαλύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας αὐτοῦ καὶ τέλος κατ' ἄρθρ. 5 Ν. 3514 (1 Ν. 519)48) ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται εἰς καταβολὴν τῶν ἐν οὐτῷ ποσῶν, διαρκούσης τῆς ὑπὸ τὰ ὅπλα ὑπηρεσίας τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 Ν. 3514 προσώπων. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων σαφῶς προκύπτει, ὅτι βασικὴ προϋπόθεσις πρὸς παροχὴν ἐπιδόματος εἰς στρατευόμενον ἐφεδρον, κληρωτὸν ἢ ἐθελοντήν εἶναι ἡ πρὸ τῆς στρατεύσεώς του ἐξάμηνος τοὐλάχιστον ὑπηρεσία του παρὰ τῷ ἐργοδότῃ. Ἡ εὐεργετικὴ διάταξις τοῦ ἄρθρου 6 § 1 Ν. 519, καθ' ἣν, διαρκούσης τῆς παρούσης κατὰ τοῦ Ἔθνους συμμοριακῆς δράσεως, ἡ προστασία τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 3514 (καὶ οὐχὶ τοῦ νόμου τούτου ἐν τῷ συνόλῳ του) ἐπεκτείνεται εἰς πάντας τοὺς στρατευθέντας (ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους, κλπ., ἐφ' ὅσον ἔχουν συμπεπληρωμένην τοὐλάχιστον δύο μηνῶν ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ, ἀναφερομένη ρητῶς εἰς τὸ δικαίωμα πρὸς διατήρησιν παρὰ τοῦ στρατευθέντος τῆς θέσεώς του διαρκούσης τῆς στρατεύσεως, εἶναι ὅλως ἀσχετος πρὸς τὸ ἕτερον εὐεργέτημα, τὸ ἐκ τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 3514 τῆς παροχῆς ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, αὐτε καὶ ἡ διατηρηθεῖσα ἐν ἰσχύϊ § 2 τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 3514 παρέχει δικαίωμα συμπληρώσεως τετραμήνου διαστήματος, ἀναφερομένη, μετὰ τὴν τροποποίησιν, εἰς τὰς περιπτώσεις β' καὶ γ' τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 5 (Πρ. Ἀθην. 3322)48. ΕΕΔ 7,489). Ἀντίθετος ἑρμηνεία ἀντίκειται εἰς τὸ γράμμα τῶν ἀνωτέρω διατάξεων, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ νομοθέτου, σαφῶς δηλωθέντα, τῆς διατηρήσεως τῆς θέσεως καὶ παρὰ τῶν οὕτω στρατευομένων καὶ τῆς μὴ ὑπερμέτρου ἐπιβαρύνσεως τῶν ἐργοδοτῶν. Ἐπὶ περιπτώσεως ἀντιθέτου θελήσεώς του ὁ νομοθέτης σαφῶς ἐξεφράσθη (Ν. Δ. 25)5)935 Κώδιξ Νόμων 1935 σελ. 418 — ὅρα εἰδικώτερον Προέδρου Πρωτοδικῶν Ἀθηνῶν (Ν. 3514) 986)949, 4677)49, 4473)48 ΕΕΔ 7,651, Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 2487/48 ΕΕΔ 8,79).

Ἐφ' ὅσον ἐν τῇ ἀπὸ 17)12)949 ἀγωγῇ του ὁ ἐφεσίβλητος ὁμολογεῖ, ὅτι παρὸ τῆς ἐκκαλούσης προσελήφθη ὡς κόπτης κατὰ Μάϊον 1947, ἐστρατεύθη δὲ ὡς ἐθελοντὴς τὴν 23 Σ)βρίου 1947, ὧν τῆς κλάσεως 1948, ἤτοι πρὸ πάσης συμπληρώσεως κατὰ τὴν στράτευσίν του ἑξαμήνου ὑπηρεσίας παρὰ τῇ ἐκκαλούσῃ, ἔσφαλεν ἡ ἐκκαλουμένη, βάσει τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων, δεχθεῖσα αὐτήν, αἴτημα ἔχουσαν τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἐφεσιβλήτου πρὸς καταβολὴν αὐτῷ ἐπιδόματος διὰ τὸ ἀπὸ 20)1)1948 ἔτους 15)12)1949 διάστημα, καὶ ἐπιδικάσασα τῷ ἐφεσιβλήτῳ δραχμὰς 4.400.000 καὶ δέον νὰ μεταρρυθμισθῇ, ἐπὶ τῷ τέλει ν' ἀπορριφθῇ ἡ ἀγωγή, ὡς ἀβάσιμος, κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου τρίτον λόγον τῆς ἐφέσεως.

II

Βασικὸς χρόνος δικαιώματος ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ Ν. 3514 μετὰ τὴν δια Ν. 519)1948 τροποποίησιν τὸ συμπεπληρωμένον παρὰ τῷ ἐργοδότῃ ἑξάμηνον χρόνου ὑπηρεσίας.—Περίπτωσις δυνατῆς προσαυξήσεως προϋπηρεσίας μισθωτοῦ.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 625)1950

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ **Β. Φαρμακίδης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Καχούρος, Κ. Παπαρρηγόπουλος

Ὡς σαφῶς προκύπτει ἐκ τῆς διατάξεως τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 3514, ὡς αὐτὴ ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 519, ἵνα τύχῃ τις ἐπιδοτήσεως, δέον νὰ ἔχῃ συμπληρώσει ἑξάμηνον ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ ἐργοδότῃ, εἰς ὃν παρεῖχε τὰς ὑπηρεσίας του καὶ κατὰ τὸν χρόνον τῆς προσκλήσεως του ὑπὸ τὰ ὅπλα. Εἰς τὴν ἀρχὴν δὲ ταύτην οὐδεμίαν ἐπέφερε μεταβολὴν ἡ μεταβατικὴ διάταξις τοῦ ἄρθρου 6 § 1 τοῦ νόμου 519, καθ' ὅσον δι' αὐτῆς ἐσκοπήθη ἡ μείωσις, διαρκούσης τῆς συμμοριακῆς κατὰ τοῦ Ἔθνους δράσεως, εἰς δύο μῆνας τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ νόμου 3514 ἀπαιτουμένου χρόνου ὑπηρεσίας ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον διὰ τὴν κτῆσιν ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ τοῦ δικαιώματος, ὅπως συνεχίσῃ τὴν παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του εἰς τὸν ὡς ἄνω ἐργοδότην μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ. Ἐξ ἄλλου ἡ διάταξις τῆς παρ. 3 τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 3514 περὶ προσαυξήσεως τῆς ὑπηρεσίας τοῦ στρατευθέντος διὰ προϋπηρεσίας παρ' ἄλλῳ ἐργοδότῃ ἔχει ἐφαρμογὴν μόνον ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν τῆς συμπληρώσεως παρὰ τῷ ἐργοδότῃ, παρ' ᾧ ὑπηρέτει ὁ μισθωτὸς κατὰ τὸν χρόνον τῆς προσκλήσεως του ὑπὸ τὰ ὅπλα ἑξαμήνου ὑπηρεσίας (ὅρα περὶ τῶν ἀνωτέρω ἀποφάσεις ἡμῶν 4473)48 ΕΕΔ 7,651, 6,121)1948, 6,188)1948, ΕΕΔ 8,161-162, 538)1949 ΕΕΔ 8,296, 3128)1949 ΕΕΔ 8,379, Προέδρου Πρωτ. Ἠρ. 527)1946 ΕΕΔ 7,834, Γνωροδ. Ὁλομ. Νομ. Συμβουλίου 864)278)1948 ΕΕΔ 8,85).

Ἐφ' ὅσον ἡ ἐφεσίβλητος παρέσχε τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα μόνον ἀπὸ τῶν μέσων Μαΐου 1949 μέχρι τῆς 1ης Αὐγούστου ἰδίου ἔτους, καθ' ἃ ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ του ὁμολογεῖ, ἤτοι ἐπὶ χρόνον ἐλάσσονα τοῦ ἑξαμήνου, δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ προσμέτρησις τῆς παρ' ἄλλοις ἐργοδόταις προϋπηρεσίας του καὶ συνεπῶς δὲν δικαιοῦται αὐτὸς ἐπιδοτήσεως παρὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει ἐκτιθέμενα. Βασίμως ὅθεν παραπονεῖται ὁ ἐκκαλῶν, διότι ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐδέχθη τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴν καὶ ὑπεχρέωσε αὐτόν, ὅπως καταβάλῃ εἰς τὸν ἐφεσίβλητον λόγῳ ἐπιδόματος δραχμὰς 600.000 καὶ δέον ὅπως, γινομένης δεκτῆς τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως, κατὰ τὸν σχετικὸν λόγον αὐτῆς, ἐξαφανισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις καὶ ἀπορριφθῇ ἡ ἐνδικος ἀγωγή.

III

Δυνατὴ ἐκ τοῦ Νόμου προσαύξησις προϋπηρεσίας τοῦ ἔχοντος συμπληρώσει δίμηνον ὑπηρεσίαν παρ' ἐργοδότῃ διὰ δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ Ν. 3514.—Διαδικασία προσαυξήσεως προϋπηρεσίας.—Ἄγνοια στρατεύσεως καὶ συνέπειαι.—Καταχρηστικὴ ἄσκησις δικαιώματος.—Παροχαὶ δι' ἐορτάς.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1001)1950

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Κ. Τρουπάκης**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ζ. Ἀντωνιάδης, Σ. Πολιτόπουλος

Ἐφ' ὅσον ὁ ἐφεσίβλητος, ὅτε ἐστρατεύθη (17

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΑΝΕΡΓΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Συνέχισις ἐπιδοτήσεως ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἢ ἄλλων Ἀσφαλιστ. Ὀργανισμῶν

Ἀνάλυσις νομοθετικῆς ἐπιδιώξεως πρὸς προστασίαν στρατευομένων μισθωτῶν.—Στράτευσις ἀνέργου μισθωτοῦ λαμβάνοντος ἐπίδομα ἀνεργίας ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας—Ἐξακολούθησις παροχῆς ἐπιδόματος καὶ μετὰ στράτευσιν καὶ διάρκεια ἐπιδοτήσεως.—Παραμονὴ στρατευθέντος ἐν Μακρονήσῳ καὶ ἐπιρροὴ ἐπὶ δικαιώματος ἐπιδομάτων.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 § 2 Ν. 519|948 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ τῶν στρατευομένων ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν νομοθεσίας» (ΕΕΔ 7, 60) ἡ στράτευσις ὡς ἐφεδρου ἢ κληρωτοῦ ἀνέργου μισθωτοῦ, λαμβάνοντος ἐπίδομα ἀνεργίας παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἢ ἄλλου ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ, ἀποτελεῖ λόγον συνεχίσεως τῆς ἐπιδοτήσεως αὐτοῦ μέχρι καὶ τῆς παρόδου διμήνου ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως ἀπὸ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ.

Περὶ τῆς ἐννοίας τῆς νομικῆς αὐτῆς διατάξεως ὁ-

Δεκεμβρίου 1946), εἶχε συμπεπληρωμένην ἐν τῇ ἐπιχειρήσει τῆς ἐκκαλούσης πραγματικὴν ὑπηρεσίαν ὑπὲρ τὸ δίμηνον, κατὰ τὰ ἐκατέρωθεν συνομολογηθέντα, ἤτοι τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ κωδ. Νόμου 3514 ἀπαιτούμενον διὰ τὴν μετὰ τὴν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσιν προστασίαν χρόνον ὑπηρεσίας, ὡς οὗτος περιωρίσθη, διαρκούσης τῆς παρούσης κατὰ τοῦ Ἔθνους συμμοριακῆς βράσεως, ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 6 παρ. 1 τοῦ Ν. 519)1948, ἄρθως καὶ κατὰ τὴν κρίσιν μας ἔκρινεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐν τῇ συγκεκριμένῃ ταύτῃ περιπτώσει ὅτι ὁ χρόνος οὗτος ὑπηρεσίας δύναται νὰ προσαυξηθῇ πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ διὰ τὴν ἀπόληψιν ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος ἀπαιτουμένου ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 παρ. 1 τοῦ κωδ. Νόμου 3514, ὡς ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου 519, ἀπαιτουμένου χρόνου ἑξαμήνου ὑπηρεσίας διὰ τῆς προσμετρήσεως ἑτέρας, ὀρθῶς ἐπίσης δεκτῆς γενομένης ὡς ἀποδεδειγμένης προϋπηρεσίας παρ' ἄλλοις ἐργοδόταις, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 1 τοῦ Νόμου 1843)1939 καὶ κατὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ καθιερουμένην κλίμακα, ὅπερ, ὅσον ἀφορᾷ τὴν προσμέτρησιν ταύτην, ἀναφέρεται ρητῶς, εἰς τὸν διὰ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ κωδ. ν. 3514 προστασίαν ἀπαιτούμενον χρόνον ὑπηρεσίας, περιοριοθέντα ἤδη εἰς δύο μῆνας. Ὁρίζον δὲ τὸ ἄρθρον 1 παρ. 1 τοῦ Α.Ν. 1843 ὅτι ἡ προσαύξησις αὕτη δύναται νὰ γίνῃ κατ' ἀπόφασιν τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ κωδ. ν. 3514 ἁρμοδίων δικαστηρίων, οὐδαμῶς ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι πρέπει ἀπαραιτήτως ἡ προσαύξησις αὕτη ν' ἀναγνωρισθῇ δι' ἰδιαιτέρας προηγουμένης ἀποφάσεως, ἀλλ' ὅτι αὕτη δύναται νὰ γίνῃ καὶ δι' αὐτῆς ταύτης τῆς ἀποφάσεως τῶν ἁρμοδίων διὰ τὴν ἐπίλυσιν τῶν ἐκ τοῦ ν. 3514 διαφορῶν δικαστηρίων, τῆς ἐκδιδομένης ἐπὶ τῆς περὶ πληρωμῆς τῶν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων ἀγωγῆς, κατὰ τὴν ἐκδίκασιν τῆς ὁποίας τὰ δικαστήρια ταῦτα ὀφείλουσι ν' ἀποφασίσωσι περὶ τοῦ ἂν συντρέχῃ περίπτωσις προσμετρήσεως ἑτέρας τυχὸν ἐπικαλουμένης ἀποδεδειγμένης προϋπηρεσίας, ὡς ἀποτελούσης ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν τοῦ ἐπιδιωκομένου δικαιώματος, ἧς δεκτῆς καθισταμένης ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει κατὰ τὴν εἰς τὰ δικαστήρια ταῦτα παρεχομένην σχετικὴν δυνητικὴν ἐξουσίαν, τὸ πρὸς ἐπιδότησιν δικαίωμα θεωρεῖται ὡς ἐξ ὑπαρχῆς ὑφιστάμενον καὶ οὐχὶ ἀπὸ μόνου τοῦ χρόνου τῆς δικαστικῆς ἀναγνωρίσεως τῆς προσαυξήσεως ταύτης, ὡς ἀβασίμως ὑποστηρίζει ἡ ἐκκαλοῦσα, διότι ἡ τοιαύτη ἀναγνώρισις δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἄλλην ἔννοιαν, εἰμὴ ὅτι καὶ ὁ πραγματικὸς καὶ ὁ προσαυξανόμενος χρόνος ὑπηρεσίας ὑφίστατο κατ' αὐτὸν τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεως, ἀφοῦ ὑπὸ τὴν ἀντίθετον ἄποψιν ὁ στρατευθεὶς θὰ καθίστατο ἔκπτωτος τοῦ πρὸς ἀπόληψιν ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος δικαιώματος ἐκ μόνου τοῦ λόγου τῆς μὴ ἐγκαίρου ἐπιδιώξεως αὐτοῦ, συνέπεια, ἡ ὁποία προσκρούει προφανῶς εἰς τὸν προστατευτικὸν σκοπὸν τοῦ νόμου, ὅστις, ἐκτὸς τῶν ἰσχυόντων γενικῶν περὶ παραγραφῆς ὁρισμῶν, οὐδένα εἰδικὸν χρονικὸν περιορισμὸν ἔταξεν ὡς πρὸς τὴν ἄσκησιν τῆς σχετικῆς ἀξιώσεως. Ἐξ ἄλλου, ἡ παρὰ τῇ ἐκκαλούσῃ τυχὸν ἄγνοια τῆς στρατεύσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου εἶναι ἄνευ νομίμου συνεπείας, διότι ὑπὸ τοῦ νόμου οὐδεμία καθιεροῦται ὑποχρέωσις πρὸς γνωστοποίησιν τῆς στρατεύσεως, ἥτις εἰς πολλὰς περιπτώσεις εἶναι καὶ ἀδύνατος διὰ τὸν στρατευθέντα, συνήθως ὑπηρετοῦντα μακρὰν τοῦ τόπου τῆς ἐργασίας του. Ἐκ τοῦ ὅτι δὲ ὁ ἐφεσίβλητος δὲν προέβη εἰς ἐπιδίωξιν τῆς ἀπαιτήσεώς του κατὰ τὸ ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. 519 (21 Ἰανουαρίου 1948), ὅτε ἀπεκτήθη τὸ πρὸς ἐπιδότησιν δικαίωμα, μέχρι τῆς ἀπολύσεως του ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ (24 Νοεμβρίου 1949) διαρρεύσαν χρονικὸν διάστημα, δὲν ἕπεται ἀναγκαίως, ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦτο ἀσκεῖται ἤδη καθ' ὑπέρβασιν, καὶ δὴ προφανῆ, τῶν ὁρίων τοῦ ἄρθρου 281 Ἀστικοῦ Κώδικος, διότι ἐκ τούτου καὶ μόνον δὲν ἠδύνατο, κατὰ τὴν κρίσιν μας, ἐν τῇ συγκεκριμένῃ ταύτῃ περιπτώσει νὰ δημιουργηθῇ παρὰ τῇ ἐκκαλούσῃ ἡ εὐλόγως πεποίθησις, ὅτι δὲν ὑφίστατο παρὰ τῷ ἐφεσιβλήτῳ τὸ δικαίωμα τοῦτο, συνεκτιμωμένης καὶ τῆς δυσχερείας, ἐν ᾗ διετέλει οὗτος κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς στρατεύσεως του πρὸς ἐπιδίωξιν τῆς σχετικῆς ἀπαιτήσεώς του. Ὅθεν ὀρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐπεδίκασεν ἐν μέρει τὰ ζητηθέντα ἐφεδρικὰ ἐπιδόματα, εἶναι δὲ ἀβάσιμοι οἱ σχετικοὶ λόγοι τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως.

Ἡ διὰ τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐπιδιωχθεῖσα ἀπαίτησις περὶ πληρωμῆς τῶν διὰ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καθοριζομένων ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν χρηματικῶν παροχῶν κατὰ τὸ διὰ τὸ ἐφεδρικὸν ἐπίδομα καθοριζόμενον ποσοστόν, ἐφ' ὅσον αἱ παροχαὶ αὗται περιλαμβάνονται ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Ν. 519 μισθοδοσίας, ἣν ὁ ἐφεσίβλητος θὰ ἐλάμβανεν, ἂν δὲν ἐστρατεύετο, δὲν ἀποτελεῖ ἄλλο τι, εἰμὴ ἀπαίτησιν ἐξ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος καὶ ὡς ἐκ τούτου ἁρμοδίως εἰσήχθη κατὰ τὴν προκειμένην διαδικασίαν καὶ εἶναι ἀβάσιμος ὁ σχετικὸς λόγος ἐφέσεως.

σχολείται ἡ κατωτέρω προεδρικὴ κατὰ Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν ἀπόφασις.

Προέδρου Πρωτ. Θεσσαλονίκης 17|1950

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Π. Δουμπόγιας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Γλάστρας, Τζων Θωμᾶς

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 § 2 τοῦ Ν. 519|48 «ἡ στράτευσις ὡς ἐφέδρου ἢ κληρωτοῦ ἀνέργου μισθωτοῦ, λαμβάνοντος ἐπίδομα ἀνεργίας παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἢ ἄλλου Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ, ἀποτελεῖ λόγον συνεχίσεως τῆς ἐπιδοτήσεως αὐτοῦ μέχρι τῆς παρόδου δεκαμήνου ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως ἀπὸ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ». Πρὸς ἐξεύρεσιν τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τῆς διατάξεως ταύτης δέον νὰ ἀνατρέξωμεν εἰς τὴν ὅλην προσπάθειαν τοῦ νομοθέτου, ὅπως προστατεύσῃ τοὺς στρατευομένους μισθωτούς. Διὰ τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 3514 ἐχορηγήθη ἐπίδομα στρατεύσεως μόνον εἰς τοὺς ἐφέδρους ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους, ἐπειδὴ ὅμως οὕτω δὲν ἐδικαιοῦντο τοῦ ἐπιδόματος οἱ ἐργατοτεχνῖται, διὰ τοῦ ἀ. ν. 547|37 ἐπεξετάθησαν αἱ προστατευτικαὶ διατάξεις τοῦ ν. 3514 καὶ ἐπ' αὐτῶν. Ἡ κοινωνικὴ ὅμως πολιτικὴ τοῦ Κράτους δὲν ἦτο πλήρης καὶ ἐπαρκής, ἐφ' ᾧ καὶ ἐξεδόθη ὁ Ν. 519|48, διὰ τοῦ ὁποίου, τὸ πρῶτον, αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 3514, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀ. ν. 547|37 καὶ 1843|39, ἐπεξετάθησαν ἀφ' ἑνὸς καὶ ἐπὶ τῶν κληρωτῶν στρατευομένων ἐργατοϋπαλλήλων ἀφ' ἑτέρου καὶ ἐπὶ τῶν ἐργαζομένων ἐποχιακῶς μισθωτῶν, οἵτινες, ὡς μὴ ἔχοντες συνεχῆ ἐργασίαν, ἐλάμβανον, ἐπὶ τι χρονικὸν διάστημα καθ' ἕκαστον ἔτος, ἐπίδομα ἀνεργίας καὶ περαιτέρω ἡ πρόνοια ἐπὶ τῶν στρατευομένων ἐπεξετάθη καὶ εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ Δημοσίου καὶ Ν. Π. Δ. Δ. διὰ τῆς Υ. Α. 149|93|48, κυρωθείσης διὰ τοῦ Α. Ν. 913|49. Οὕτως ἡ προσπάθεια τοῦ νομοθέτου, ἀπηχοῦντος τὰς περὶ κοινωνικῆς δικαιοσύνης νεωτέρας ἀντιλήψεις τοῦ Κράτους, τείνει εἰς τὸ νὰ περιλάβῃ ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 3514 ὅσον οἷόν τε περισσοτέρας κατηγορίας μισθωτῶν.

Ἐκ τῆς ὑπὸ τὸ ἀνωτέρω πρῖσμα ἐξεταζομένης ratio legis τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 4 § 2 τοῦ Ν. 519|48 ἀνακύπτει ἀβιάστως ἡ ὀρθὴ βούλησις τοῦ νομοθέτου. Κατὰ τὴν ὀρθὴν ὅθεν ἔννοιαν τῆς προμνησθείσης διατάξεως δικαιοῦται ἐπιδόματος ἀνεργίας καὶ πέραν τῆς περιόδου ἀνεργίας, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν στρατεύσεώς του καὶ ἐπὶ δίμηνον ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως ἀπὸ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ οὐ μόνον ὁ στρατευθεὶς ἔφεδρος ἢ κληρωτὸς ἐργατοϋπάλληλος ἐντὸς τῆς περιόδου τῆς ἀνεργίας καὶ λαμβάνων ἢ δικαιούμενος νὰ λάβῃ ἐπίδομα ἀνεργίας, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνος, ὅστις, διαρκούσης τῆς στρατεύσεώς του, κατὰ τὴν ἐπακολουθήσασαν περίοδον ἀνεργίας ἔλαβεν ἐπίδομα ἀνεργίας, διότι ἀντίθετος ἐκδοχή, ἥτις ὑποστηρίζεται ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου Ταμείου Ἀνεργίας, θὰ εἶχεν ὡς συνέπειαν, ὅπως ἐκ τῶν λόγω ἐποχιακῆς ἐργασίας μεθισταμένων εἰς τὴν κατάστασιν ἀνεργίας μισθωτῶν λαμβάνωσιν ἐπίδομα ἀνεργίας καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς στρατεύσεώς των κ.λ.π. μόνον ἐλάχιστον ποσοστὸν τούτων, δεδομένου ὅτι ἡ περίοδος ἀνεργίας, ὡς αὕτη καθορίζεται ἑκάστοτε δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, εἶναι διαρκείας περίπου τριῶν μηνῶν κατ' ἔτος καὶ οἱ στρατευόμενοι κατὰ τοὺς ὑπολοίπους ἐννέα μῆνας τοῦ ἔτους νὰ μὴ δικαιοῦνται ἐπιδόματος βάσει τῆς προμνησθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 4 § 2 τοῦ Ν. 519|48, δημιουργουμένης οὕτω προνομιούχου μειοψηφίας στρατευομένων μισθωτῶν, μὴ ἐπιτυγχανομένου οὕτω τοῦ σκοποῦ τοῦ νομοθέτου, ὅπως μὴ ἀποστερῆται ἡ οἰκογένεια τοῦ μαχομένου ὑπὲρ τῆς πατρίδος τῆς στοιχειώδους ὑλικῆς βοηθείας καὶ μὴ περισπᾶται ἡ πολεμικὴ προσπάθεια τοῦ στρατευθέντος μισθωτοῦ ἐκ τῆς στερήσεως τῆς οἰκογενείας του τῶν στοιχειωδῶν μέσων συντηρήσεως.

Ἐν προκειμένῳ ἐκ τῶν προσαγομένων ἐγγράφων, τῶν ἰσχυρισμῶν καὶ ἐξηγήσεων τῶν διαδίκων, ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν ἡμῶν, ὅτι ὁ ἐνάγων ἐκκαλῶν εἶναι ἠσφαλισμένος καπνεργάτης εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν (ΤΑΚ) (βιβλιάριον ὑπ' ἀριθμ. μητρῴου 23487). Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2539|48 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἀπὸ 20-12-1947 οἱ ἠσφαλισμένοι εἰς τὸ ΤΑΚ καπνεργάται ὑπῆχθησαν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, παρ' οὗ λαμβάνουσι πλέον ἐπίδομα ἀνεργίας. Ὁ ἐνάγων ἐκκαλῶν ἀνῆκει εἰς τὴν κλάσιν 1938 καὶ ὡς ἔφεδρος ἐστρατεύθη τὴν 22-11-1947 καὶ ὑπηρέτησεν ὡς τοιοῦτος εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ μέχρι τῆς 5|10-49. Κατὰ τὴν περίοδον ἀνεργίας τοῦ ἔτους 1947-1948, ὡς αὕτη καθωρίσθη διὰ τῆς Υ.Α.46770|1947, ἀπὸ 1-12-1947 μέχρι 11-3-1948 ἔλαβεν οὗτος ἐπίδομα ἀνεργίας 53 ἡμερομισθίων πρὸς δραχμὰς 6.000 ἡμερησίως, βάσει τῆς Υ.Α. 46770/47. Ἐν τῷ μεταξὺ διορκούσης τῆς προμνησθείσης περιόδου ἀνεργίας καὶ τῆς στρατεύσεως τοῦ ἐνάγοντος, ἐδημοσιεύθη ὁ Ν. 519|48 (10|1|48), ἰσχύσας ἀπὸ τῆς 20|1|48 καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐδικαιοῦτο ὁ ἐνάγων, ὡς ἐμπίπτων εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 4 § 2 τοῦ νόμου τούτου καὶ καταληφθεὶς ὑπ' αὐτῶν, ἐπιδόματος ἀνεργίας, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς στρατεύσεώς του καὶ ἐπὶ δύο μῆνας μετὰ τὴν ἀπόλυσιν του ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, κατὰ τὰ προεκτεθέντα (ἐφ' ὅσον χρόνον οὗτος δὲν ἀνέλαβεν ἐργασίαν κατὰ τὸ δίμηνον τοῦτο διάστημα). Τὸ Ταμεῖον Καπνεργατῶν κατέβαλε τῷ ἐνάγοντι ἐκκαλοῦντι ἐπίδομα ἀνεργίας μέχρι καὶ τῆς 11|3|48, ὅτε ἔληξεν ἡ περίοδος ἀνεργίας, καὶ οὐχὶ ἐν συνεχείᾳ μέχρι καὶ ἀπολύσεως τούτου ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ. Ἡ ὑποχρέωσις αὕτη βαρύνει πλέον ἀπὸ 20|12|47 τὸ ἐναγόμενον βάσει τῆς Υ. Α. 2539|48 Νομίμως ὅθεν, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, ἠτήσατο οὗτος παρὰ τοῦ ἐναγομένου ἐφεσιβλήτου Ταμείου Ἀνεργίας τὴν ἀπόληψιν τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας διὰ τὸν μετὰ τὴν 11|3|48 καὶ ἐφεξῆς μέχρις ἀπολύσεως ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ χρόνον ἐπὶ 20 ἡμερομίσθια μηνιαίως πρὸς δρχ 6.000 ἡμερησίως ἀπὸ 12|3|48 μέχρι 6|2|49 βάσει τῆς Υ. Α. 46770|47 καὶ ἀπὸ 7|2|49 μέχρις 6|10|49 πρὸς δραχ. 10.000 ἡμερησίως βάσει τῆς Υ. Α. 8255|49. Δικαιοῦται οὕτως ὁ ἐνάγων ἐκκαλῶν νὰ λάβῃ ἐπίδομα ἀνεργίας δραχ. 6000Χ215 ἡμερομισθία (ἀπὸ 12|3|48|5|2|49)=δραχ. 1.290.000 καὶ ἀπὸ 7|2|49-6|10|49 (ὅτε ἀπελύθη) δραχ. 10.000 Χ158=δραχ. 1.580.000, ἤτοι δραχ. 2.870.000. Ἐναντι αὐτῶν ἔλαβε οὗτος κατὰ τὴν περίοδον ἀνεργίας 1948—1949 δραχ. 440.000 καὶ δικαιοῦται νὰ λάβῃ ὑπόλοιπον δραχμ. 2.430.000 Ἀντιθέτως κρίνας ὁ πρωτοβάθμιος δικαστὴς καὶ ἐπὶ τῇ σκέψει ὅτι ὁ ἐνάγων κατὰ τὴν χρονολογίαν τῆς

ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Θέματα έργατικῆς διαδικασίας Ν. Γ?ΟΔ'

I

Σχέσις ὑπαλλήλου ἑνώσεως γεωργικῶν συνεταιρισμῶν, νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου.— Ἰδιωτικὴ ἀμφοτεροβαρὴς σύμβασις.— Οὐχὶ περίπτωσις ἰδιαζούσης φύσεως ὑπηρεσίας ἄρθρ. 324 § 9 Πολ. Δικ. καὶ ἐξαρτήσεως τοῦ ὑπαλλήλου παρὰ τοῦ ἐργοδότου. — Ἔννοια διατάξεως ἄρθρ. 324 § 9 Πολ. Δικ.

Ἐπαναλαμβάνεται καὶ διὰ τῆς κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ἡ ὁποία ἀναιρεῖ τὴν Πρωτοδικείων Γρεβενῶν 142|1934, ἡ δεκτὴ ἤδη γενομένη καὶ προηγουμένως (βλέπε Α. Π. 264|1934, Θέμ. ΜΕ' σελ. 674) ἄποψις περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρ. 324 § 9 Πολ. Δικ., ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ?ΟΔ', ὡς τροποποιηθεὶς ἰσχύει ἤδη, δὲν τηροῦνται οἱ περὶ ἀποδείξεως αὐστηροὶ κανόνες τῆς Πολιτ. Δικονομίας (βλέπε λοιπὰς ἀποφάσεις Ἀρείου Πάγου ἐν ΕΕΔ 9, 361 ἑπ.).

στρατεύσεως του δὲν ἐλάμβανεν ἐπίδομα ἀνεργίας καὶ δὲν δικαιοῦται τοιούτου βάσει τοῦ ἄρθρ. 4 § 2 τοῦ ν. 519|48, ἀπορρ ψας τὴν ἔνδικον ἀγωγήν, ἐσφαλμένως ἡρμήνευσε τὴν διαληφθεῖσαν διάταξιν καὶ δέον ὅπως ἐξαφανισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, δεκτῆς καθισταμένης τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως καὶ τῆς ἐνδίκου ἀγωγῆς, διὰ τὸ προμνησθὲν ποσὸν τῶν δραχμῶν 2.430.000 ὡς κατ' οὐσίαν βασίμου, καὶ τὰ ἐναντία ἀπορριπτέα ὡς ἀβάσιμα. Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου ἐφεσιβλήτου ὅτι ὁ ἐνάγων ὡς στρατευθεὶς ἐκρατεῖτο εἰς Μακρόνησον κλπ. οὐδεμίαν ἀσκεῖ ἐπιρροὴν ἐν προκειμένῳ, διότι κατὰ τὸ ἄρθρ. 53 § 2 τοῦ κωδικοποιηθέντος ν. 4324 «περὶ στρατολογίας κλπ.», ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, δὲν θεωρεῖται πραγματικὴ ὑπηρεσία ἐν τῷ στρατῷ μόνον ὁ χρόνος, καθ' ὃν ὁ στρατευθεὶς ἐτελεῖ ἐν προφυλακίσει καὶ ἐφ' ὅσον ἐπακολουθήσῃ καταδίκη δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν (Α.Π. 269|1907 Θέμ. Θ' 203, Ἐφ. Ἀθ. 169, Θέμ. Λ' 455), ἡ δὲ ἐκγύμνασις, σωματικὴ καὶ πατριωτική, ἥτις γίνεται εἰς Μακρόνησον, δὲν δύναται νὰ ἐξομοιωθῇ πρὸς τὴν προφυλάκισιν, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ὁ ἐνάγων ἀπελύθη τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ μὲ διαγωγὴν ἐν τῷ φύλλῳ πορείας «ἐξαίρετον ἔφιλον», ἥτις δὲν συνάδει πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου ὑποστηριζόμενα περὶ ἀμφιβόλων πατριωτικῶν αἰσθημάτων τοῦ ἐνάγοντος ἐκκαλοῦντος.

Ἡ ἔνστασις τοῦ ἐναγομένου ἐφεσιβλήτου ὅτι ἡ ἐπίδικος ἀπαίτησις ὑπέκυψεν εἰς τὴν δίμηνον παραγραφὴν τῆς Υ.Α 2539|48, ἐστὶν ἀπορριπτέα, διότι ἡ ἐπίδικος ἀπαίτησις ἀπορρέει ἐκ τοῦ νόμου 519|48 καὶ οὐχὶ ἐκ τῆς προμνησθείσης Υ.Α., ἡ δὲ παραγραφὴ αὕτη ἔχει ὡς προϋπόθεσιν ἔκδοσιν ἀποφάσεως ἐπιδοτήσεως παρὰ τοῦ ἐναγομένου Ταμείου, ἀφ' ἧς ἄρχεται ἡ βραχυπρόθεσμος αὕτη παραγραφή.

Ὅσον ἀφορᾷ ὅμως τὸ λεγόμενον ἐν τῇ ἐν λόγῳ ἀρεοπαγιτικῇ ἀποφάσει ὅτι ἡ ἕνωσις γεωργικῶν συνεταιρισμῶν εἶναι νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρ. 85 Ν 602|1915 δύνανται πλείονες συνεταιρισμοὶ νὰ ἑνώνωνται εἰς ἕνωσιν πρὸς ἐπιδίωξιν τῆς διὰ συνεργασίας τῶν μελῶν των προαγωγῆς τῆς οἰκονομίας ἑκάστου αὐτῶν καὶ αἱ ἑνώσεις αὗται ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 602 (βλέπε *Α. Τούση* Νομικὰ Πρόσωπα, σελ. 89), ἀλλ' οὔτε οἱ συνεταιρισμοὶ ἀποτελοῦν νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ἀποβλέποντες κυρίως εἰς τὴν προστασίαν τῶν ἰδιωτικῶν συμφερόντων τῶν συνιστώντων αὐτούς (βλέπε καὶ πρόσφατον Α. Π. 57|1950, εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς* Ἀρχεῖον Νομολογίας, ἔτος Ιον σελ. 55), οὔτε καὶ αἱ Ἑνώσεις αὐτῶν ἀποτελοῦν νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ἀλλ' ἰδιωτικοῦ τοιούτου.

Ἀρείου Πάγου 243|1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Πλατύκας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Σερράος, Η. Χαρτοφύλαξ

Ἡ σχέσις ὑπαλλήλου ἑνώσεως γεωργικῶν συνεταιρισμῶν, τοὐτέστι νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, ὡς διευθυντοῦ τοῦ ἐργοστασίου αὐτῆς, περιλαμβάνουσα τὴν ἐπὶ μισθῷ παροχὴν τῆς ὑπηρεσίας του, ὡς καθαρῶς ἰδιωτικὴ ἀμφοτεροβαρὴς σύμβασις, δὲν ἀποτελεῖ τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ 324 § 9 τῆς Πολ. Δικονομίας διαλαμβανομένην περίπτωσιν τῆς ἰδιαζούσης σχέσεως ὑπηρεσίας καὶ ἐξαρτήσεως τοῦ ὑπαλλήλου παρὰ τοῦ ἐργοδότου, καθ' ὅσον εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως ταύτης περιλαμβάνονται αἱ ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν ἰδιαιτέρως προσηλωμέναι καὶ εἰς ἰδιαιτέραν ὑποβεβλημέναι πρὸς τὸν ἀποδεικνύοντα σχέσιν καὶ ἐξάρτησιν, ἐξ ἧς νὰ ἐπηρεάζηται ἡ φιλαλήθεια αὐτῶν, οἷοι δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν οἱ μετ' αὐτῆς συμβαλλόμενοι καὶ ἀμοιβαίως συναλλαγοῦντες ὑποχρεώσεις ὑπάλληλοι. Ἀφ' ἑτέρου λόγον ἐξαιρέσεως, κατὰ τὴν § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, ἀποτελεῖ συμφέρον περιουσιακὸν τοῦ μάρτυρος, ἐφ' ὅσον εἶναι ἄμεσον καὶ μετὰ βεβαιότητος προσδοκώμενον, λόγῳ ὠφελείας ἢ βλάβης ἐκ τῆς κρινομένης δίκης συμφέρον, μὴ συγκεντρουμένων τῶν στοιχείων ταύτα, ἀποτελεῖ ἁπλῶς λόγον ἀναξιοπιστίας κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ καὶ οὐχὶ ἐξαιρέσεως τοῦ μάρτυρος.

Καθ' ἃ ἐκ τῆς δ' αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δείκνυται, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ἀπέβαλε τὸν πρὸς ἀπόδειξιν τῶν ἰσχυρισμῶν τῆς ἀναιρεσειούσης ἐπικληθέντα μάρτυρα, καὶ δὲν ἐξετίμησε τὴν προσαχθεῖσαν κατάθεσίν του, κρίναν τοῦτον ἐξαιρετέον ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι τυγχάνει διευθυντὴς τοῦ

εργοστασίου τῆς ἐναγομένης καὶ ἐκ τούτου ἔχει συμφέρον καὶ ἐξάρτησιν παρ' αὐτῆς, χωρὶς νὰ ἀναφέρῃ, ὅτι τὸ συμφέρον τοῦτο εἶναι ἄμεσον καὶ μετὰ βεβαιότητος ἐκ τῆς κρινομένης δίκης προσδοκώμενον, καὶ κατ' ἀκολουθίαν τούτων, δεχθὲν τὴν κατὰ τῆς ἀναιρεσειούσης ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου περὶ καταβολῆς τῶν ἐν αὐτῇ μισθῶν του, χωρὶς πρὸς σχηματισμὸν τῆς κρίσεώς του νὰ συνεκτιμήσῃ μετὰ τῶν λοιπῶν ἀποδείξεων καὶ τὴν ἄνω κατάθεσιν, παρὰ τὸν νόμον, ἤτοι τὰ ἄρθρα 252, 254, 256 καὶ 324 τῆς Πολ. Δικονομίας, δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν προσαχθείσας ἀποδείξεις καὶ ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἀναιρετέαν τὴν ἀπόφασίν του κατέστησε, συνῳδὰ τῷ ἄρθρῳ 807 § 9 τῆς Πολ. Δικονομίας, κατὰ τὸν περὶ τοῦτου βάσιμον 7ον λόγον ἀναιρέσεως ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ καὶ τοῦ αὐτοῦ περιεχομένου 2ον τῶν προσθέτων.

II

Εἶδος διαφορῶν κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ΄ΩΟΔ — Εἰσαγωγὴ κατὰ ταύτην καταψηφιστικῶν καὶ ἀναγνωριστικῶν ἀγωγῶν. — Παραδεκτὸν εἰσαγωγῆς καὶ ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς ἐργοδότου κατὰ μισθωτοῦ περὶ ἀνυπαρξίας δικαιώματος τοῦ τελευταίου ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως του συμφωνεῖ πρὸς τὴν ἄποψιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 1493|1940 Πρωτοδικείου Πειραιῶς (εἰσηγητὴς *Ι. Παπαγεωργίου*, ΕΕΔ 8, 777), ὅτι κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ΄ΩΟΔ΄ εἰσάγονται καὶ ἀναγνωριστικαὶ ἀγωγαὶ ἐργοδότου κατὰ μισθωτοῦ, ἐπιδιώκουσαι τὴν ἀναγνώρισιν ἀνυπαρξίας δικαιώματος μισθωτοῦ ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας (ἀντίθετος ἡ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3192|194·, Πρωτοδίκης *Κ. Τρουπάκης*, ΕΕΔ 8, 936). Ὅσον ἀφορᾷ τὸ παραδεκτὸν τῆς εἰσαγωγῆς κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τοῦ Νόμου Γ΄ΩΟΔ΄ ὄχι μόνον καταψηφιστικῆς ἀγωγῆς, ἀλλὰ καὶ ἀναγνωριστικῆς τοιαύτης (περὶ αὐτῆς βλέπε Α.Π. 511|1928, εἰσηγητὴς *Β. Μανρῆς* ΕΕΔ 7, 896) παγίως τοῦτο δέχεται ἡ θεωρία καὶ πρᾶξις (βλέπε *Ι. Ράμμου*, ΕΕΔ 6, 239, *Γ. Μητσόπουλου*, Ἡ ἀναγνωριστικὴ ἀγωγή, σελ. 175, σημ. 21, *Φ. Ἀγγελῆ*, ΕΕΔ 4, 660 καὶ ἐκ τῆς νομολογίας βλέπε προχείρως Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς 123|1949, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος* ΕΕΔ 8, 381, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί. Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς 346|1949, Πρωτοδίκης *Γ. Κρονίδας*, ΕΕΔ 8, 777).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 11224|1949

Διαδικασία Ν. Γ΄ΩΟΔ΄ κατ' ἔφεσιν

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Π. Χρυσομάλλης**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ι. Μαρούδης, Γ. Πατρινός

Εἰς τὴν διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ β.δ. τῆς 1|4 Αὐγούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τοῦ Ν. Γ΄ΩΟΔ΄» καθιερουμένην ἀποκλειστικὴν διαδικασίαν ὑπάγονται αἱ ἀξιώσεις τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου, αἱ ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας πηγάζουσαι, εἴτε κατάγονται εἰς δίκην διὰ καταψηφιστικῆς ἀγωγῆς, εἴτε δι' ἀναγνωριστικῆς τοιαύτης, ὡς καὶ ἡ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἀνυπαρξίας δικαιώματός τινος τοῦ μισθωτοῦ διώκουσα ἀγωγὴ τοῦ ἐργοδότου (ἀρνητικὴ ἀναγνωριστικὴ ἀγωγή), διότι καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἀντικείμενον τῆς δικαστικῆς κρίσεως δὲν εἶναι ἡ κατὰ τοῦ μισθωτοῦ ἀξίωσις τοῦ ἐργοδότου, ἥτις καὶ ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας πηγάζουσα, ἄνευ ρητῆς τινος τοῦ νόμου διατάξεως, ὑπάγεται εἰς τὸ κατὰ τὰς γενικὰς δικονομικὰς διατάξεις ἁρμόδιον δικαστήριον, κατὰ τὴν γενικὴν διαδικασίαν ἐκδικαζομένη, ἀλλ' αὐτὴ αὕτη ἡ ἐκ τῆς σχέσεως τῆς ἐργασίας πηγάζουσα ἀξίωσις τοῦ ἐργαζομένου κατὰ τοῦ ἀμφισβητοῦντος τὴν ὕπαρξιν ἢ τὴν νομιμότητα αὐτῆς ἐργοδότου. Ἡ παραδοχὴ τῆς ἀντιθέτου ἐκδοχῆς θὰ εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα ἀδικαιολόγητον διάσπασιν τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου καθιερουμένου συστήματος τῆς ἑνότητος τῆς διαδικασίας καὶ ἁρμοδιότητος πρὸς ἐκδίκασιν τῆς αὐτῆς διαφορᾶς. Ἀγωγὴ ὅθεν ἐργοδότου, δι' ἧς διώκεται, ὅπως ἀναγνωρισθῇ, ὅτι ἐν τῇ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐργαζομένου σχέσει ἐκ συμβάσεως ἐργασίας δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἡ ἀπὸ 15 Ἰουλίου 1948 συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας «περὶ ἀποδοχῶν καὶ λοιπῶν ὅρων ἐργασίας τῶν τεχνιτῶν θεάτρου» καὶ αἱ ὑπ' ἀριθ. 9488|1949 καὶ 8900|46 ἀποφάσεις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἁρμοδίως εἰσάγεται ἐνώπιον τοῦ ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν Πρωτοδικείου.

III

Εἶδος διαφορῶν κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ΄ΩΟΔ΄. — Διαδικασία ἐξαιρετικὴ καὶ ὑπαγωγὴ εἰς αὐτὴν μόνον διαφορῶν διὰ ρητῆς διατάξεως ὑπαγομένων. — Ἀξιώσεις φοροτεχνικῶν ὑπαλλήλων δι' ἀποζημιώσεις Ν. 2112 κατ' ἄρθρ. Ν. 880|1949 κατὰ Ταμείου Μονίμων Ὁδοστρωμάτων. — Ἀπαράδεκτον εἰσαγωγῆς κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ΄ΩΟΔ΄.

Ἐπικυροῦται διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ἡ ὑπ' ἀριθ. 1722|1949 Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν (Πρωτοδίκης *Κ. Τρουπάκης*, ΕΕΔ 8, 555).

Πρόκειται περὶ τῶν ἐκ τοῦ Ν. 880|1949 (ΕΕΔ 8, 213) ἀξιώσεων δι' ἀποζημιώσεις Ν. 2112|1920 τῶν ἀπολυθέντων λόγῳ καταργήσεως δημοτικῶν φόρων φοροτεχνικῶν ὑπαλλήλων, διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ὁποίων κατέστη μὲν ἐκ τοῦ ἐν λόγῳ νόμου ὑπόχρεον τὸ Εἰδικὸν Ταμεῖον Μονίμων Ὁδοστρωμάτων, ἀλλὰ δὲν ἐλήφθη συγχρόνως καὶ πρόνοια ὑπαγωγῆς τῶν ἀξιώσεων αὐτῶν εἰς τὴν διαδικασίαν Ν. Γ΄ΩΟΔ΄, ἀφοῦ ἡ διαδικασία ἀναφέρεται εἰς ἀξιώσεις μισθωτῶν κατ' ἐργοδοτῶν, ἐργοδότης δὲ δὲν ὑπῆρξεν ἐν προκειμένῳ τὸ Ταμεῖον Ὁδοστρωμάτων (βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 555).

Μία μόνον διευκρίνισις εἶναι σκόπιμος ἤδη: Ἡ καταχωρουμένη ἀπόφασις ἀναφέρεται ὀρθῶς καὶ εἰς τὰς κατὰ τὸ ἄρθρ. 15 τοῦ Α.Ν. 547|1937 ἀξιώσεις ἐπαγγελματιῶν καὶ βιοτεχνῶν, προερχομένας ἐκ τῆς παρεχομένης ὑπ' αὐτῶν ἐργασίας ἰδιοσκευασμάτων. Ἁρμόδιος ὅμως δι' αὐτὰς κατὰ τὴν διαδικασίαν Ν. Γ΄ΩΟΔ΄ εἶναι ὁ Εἰρηνοδίκης μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν δραχ. 4000.000 καὶ οὐχὶ ὁ Πρωτοδίκης τῆς διαδικασίας Ν. Γ΄ΩΟΔ΄ (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 8, 555).

Ἡ ἀπόφασις βεβαίως δὲν εἶχε λόγον νὰ ἐπεκταθῇ

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΝΑΥΤΙΚΩΝ

I

Αποζημίωσις θυμάτων εκ πολεμικών κινδύνων δι' απώλειαν αποσκευών κατά συλλογικήν σύμβασιν εργασίας 5 Αυγούστου 1941.—Δικαίωμα κληρονόμων.

Λόγος αναιρέσεως κατά της υπ' αριθ. 3404|1949 αποφάσεως του Πρωτοδικου Αθηνών ύπηρξεν ότι εσφαλμένως εφήρμοσε τας σχετικάς διατάξεις της από 2 Σεπτεμβρίου 1943 συλλογικής συμβάσεως και του Α. Ν. 2116|1944, δεχθείσα ότι οφείλεται εις τους αναιρεσιβλήτους, ως κληρονόμους του εκ πολεμικής αιτίας απολεσθέντος κατά το ναυάγιον του ατμοπλοίου της αναιρεσειούσης αποζημίωσις συμπληρωματική χορηγουμένη παρ' αυτής εκ λιρών 30 και επιδικάσασα το ποσον τούτο, ενώ κατά την ορθήν έννοιαν των διατάξεων τούτων, εν τω συνόλω των ερμηνευομένων, η εν λόγω αποζημίωσις οφείλεται, ως και άλλαι παροχαί, ένεκα ναυαγίου μόνον εν ή περιπτώσει επιζήσαν ο ναυτικός, διότι τότε μόνον ούτος έχει ανάγκην του ποσού τούτου, διά να αντικαταστήσῃ τας απολεσθείσας κατ' αυτό αποσκευάς του και δυνηθῇ να συνεχίσῃ την εργασίαν του επί άλλου πλοίου, ουχί δε όταν και ούτος συναπόλλυται, όπότε δεν υφίσταται τοιαύτη ανάγκη επ' αυτού περισσότερον, ομιλούσα γενικώς περί διαδικασίας, άλλ' είναι ανάγκη να σημειωθῇ προς αποφυγήν παρανοήσεως.

Πρωτοδικείου Αθηνών 7795|1949

Διαδικασία Ν. ΓΩΟΔ' κατ' έφεσιν

Πρόεδρος ο κ. **Ν. Καρκαντζός.**

Εισηγητής ο Πρωτοδίκης κ. **Ε. Μαλλιάρας**

Δικηγόροι οι κ. κ. Κ. Μαυρειδής, Β. Σάββας.

Πάρεδρος Νομικού Συμβουλίου

Εκ της διατάξεως του άρθρου 1 του κωδικοποιηθέντος νόμου ΓΩΟΔ', ως ήδη ισχύει μετά την τροποποίησιν του άρθρου μόνου του ν. 1968|1944, καθ' ην «πάσα ιδιωτική αξίωσις μισθωτού ή εν περιπτώσει θανάτου αυτού των κατά νόμον δικαιουμένων προσώπων κατά του εργοδότου ή του διαδόχου αυτού, πηγάζουσα εκ σχέσεως εργασίας, δικάζεται, κατά τας διατάξεις του παρόντος νόμου», υπό Πρωτοδικου κλπ, αριδήλως συνάγεται, ότι, διά να υπαχθῇ εις την διαδικασίαν του νόμου τούτου διαφοράτις, πρέπει το επιδιωκόμενον αντικείμενον αυτής (μισθός, ημερομίσθιον ή άλλη αποζημίωσις) υπό του ενάγοντος μισθωτού (υπαλλήλου, εργάτου, τεχνίτου, υπηρέτου) να προέρχηται εκ συμβάσεως εργασίας, ήτοι να συνδέῃ τον εναγόμενον εργοδότην μετά του ενάγοντος μισθωτού σχέσις εργασίας (και δη ιδιωτικού δικαίου), ή να συνεδέετο τοιαύτη, εις περίπτωσιν καθ' ην εναγόμενος είναι διάδοχος του εργοδότου, τον τελευταίον μετά του μισθωτού ενάγοντος. Ως εκ του ότι η διαδικασία αύτη είναι εξαιρετική, οι δε δικονομικοί νόμοι ερμηνεύονται στενώς, μόνον όπου υπάρχει ρητή διάταξις νόμου υπαγωγής ωρισμένου είδους υποθέσεων εις την διαδικασίαν ταύτην εφαρμόζεται αύτη, ως εις τας περιπτώσεις α) του άρθρου 10 του ν. 2112, καθ' ο «πάσα διαφορά προκύπτουσα εκ της εφαρμογής του νόμου τούτου εκδικάζεται κατά τας διατάξεις του ν. ΓΩΟΔ' αναλόγως εφαρμοζομένου» β) του άρθρου 10 του Α. Ν. 244|1936 «περί τροποποιήσεως, συμπληρώσεως, κλπ. του Α.Ν. «περί προστασίας εφέδρων παλαιών πολεμιστών» γ) του άρθρου 108 του εισαγωγικού νόμου Α.Κ., πραγματευομένου περί καταβολής εισφοράς μέλους αλληλοβοηθητικού ή επαγγελματικού σωματείου δ) του άρθρου 15 του Α. Ν. 547|1937, άφορώντος άξιώσεις επαγγελματιών και βιοτεχνών, προερχομένας εκ της παρεχομένης υπ' αυτών εργασίας (διοσκευασμάτων κλπ.

Εκ της διά του άρθρου 10 του Α. Ν. 880|49 προστεθείσης εις το άρθρον 11 του Α.Ν. 843|16|20 Δεκεμβρίου 1948 «περί καταργήσεως των φόρων επί της κυκλοφορίας αγαθών και αναπληρώσεως των εξ αυτών εσόδων» παραγράφου 5, οριζούσης ότι «οι μισθωτοί» οι εντεταλμένοι με την βεβαίωσιν και είσπραξιν του φόρου, του καταργουμένου διά του παρόντος άρθρου, είτε υπηρετούσι παρ' ενοικιασταί, είτε παρά τοις Ταμείοις Μονίμων Οδοστρωμάτων, δικαιούνται αποζημιώσεως της προβλεπομένης υπό του νόμου 2112, ως ούτος ετροποποιήθη μεταγενεστέρως, βαρυνούσης και καταβαλλομένης εξ ολοκλήρου υπό του Ταμείου Μονίμων Οδοστρωμάτων. Διότι ο καθορισμός της ανωτέρω αποζημιώσεως λαμβάνεται υπ' όψιν το σύνολον των ετών, δεν ορίζεται ως ακολουθητέα διαδικασία εις τοιαύτας διαφοράς ή του νόμου ΓΩΟΔ' ή εκείνη, ήτις ακολουθείται διά την αποζημίωσιν του νόμου 2112, όπερ άγει εις το αυτό, αλλ' απλώς καθορίζεται το ποσόν της αποζημιώσεως του απολυομένου μισθωτού του εντεταλμένου με την βεβαίωσιν και είσπραξιν του καταργουμένου φόρου, ήτις είναι ίση με την προβλεπομένην υπό του Νόμου 2112. Αφού δ' ομολογείται ότι ο εκκαλών ενάγων δεν είχε συνάψει σύμβασιν εργασίας μετά του εφεσιβλήτου, όπερ δεν είναι διάδοχος του εναικιαστού των φόρων, μεθ' ού είχε συνάψει τοιαύτην σύμβασιν ούτος, αλλά τούτο ευθύνεται εκ lege, αναρμοδίως εισήχθη κατά την διαδικασίαν του νόμου ΓΩΟΔ' ή αγωγή του εκκαλουντος, διώκοντος την καταβολήν της ειρημένης αποζημιώσεως. Ταύτα είποῦσα και η εκκαλουμένη απόφασις δεν έσφαλε και ο μοναδικός λόγος του εφετηρίου και των προτάσεων καθ' ών κακώς, δήθεν, απερρίφθη ως απαράδεκτος η αγωγή του, η τό ως άνω αντικείμενον έχουσα ψευδώς δήθεν και εσφαλμένως ερμηνευθέντων των σχετικών με την διαδικασίαν νόμων κλπ. είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, ως και η έφεσις.

ὥστε νά ληφθῇ πρόνοια θεραπείας, οὔτε καί ἐλήφθη σχετική πρόνοια ὑπέρ τῶν κληρονόμων, παραλλήλως πρός τά προβλεπόμενα διά τῶν αὐτῶν συμβάσεων καί νόμου ὑπέρ δικαιούχων προσώπων διαφόρων τῶν κληρονόμων ἀποβιωσάντων ναυτικῶν. Ὁ Ἄρειος Πάγος ἐπί τοῦ ζητήματος τούτου ἐξέδωκε τήν κατωτέρω ἀπόφασίν του (σχετική καί ἡ Α.Π. 100|1950, εἰσηγητής **Δ. Κωτσούλας**, ΕΕΔ 9. 222).

Ἀρείου Πάγου 246|1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ε. Κολοκούρης**

Δικηγόρος ὁ κ. Θ. Βαλσαμάκης

Διά τῆς κατά τήν 5ην Αὐγούστου 1941 συνταφθείσης ἐν Λονδίνῳ μεταξύ τῶν ἐκπροσώπων τῆς Ὀργανώσεως τῶν Ἑλλήνων Ἐφοπλιστῶν καί τῶν ἐκπροσώπων τῶν ἐν αὐτῇ ἀναφερομένων ὀργανώσεων τῶν πληρωμάτων τῶν ἑλληνικῶν ἐμπορικῶν ἀτμοπλοίων συλλογικῆς συμβάσεως, ἀποσκοπούσης, ὡς ἐν ἀρχῇ αὐτῆς ἐκτίθεται, εἰς τήν ἐπιβολήν τάξεως εἰς τήν ἑλληνικήν ἐμπορικήν ναυτιλίαν καί τήν ἁπλούστευσιν καί ἀναπροσαρμογήν τοῦ ὑφισταμένου συστήματος, ἐχορηγήθη διά τῆς παρ. 1 τοῦ Ε' κεφαλαίου αὐτῆς, εἰς ἐκδήλωσιν συμπαθείας πρός τά ἐκ πολεμικῶν κινδύνων (τορπιλλισμός κλπ. θύματα, αὔξησις ἀπό 1ης Αὐγούστου 1941 τῆς ὑπέρ αὐτῶν ἀσφαλιστικῆς ἀποζημιώσεως. Λόγῳ ὁλικῆς ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ἀπωλείας τῶν ἀποσκευῶν των, ὁρισθεῖσα κατά τροποποίησιν τῆς παρ. 4 τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ Νόμου 2116|1939 περί ἀσφαλίσεως τῶν πληρωμάτων τῶν ἑλληνικῶν ἐμπορικῶν ἀτμοπλοίων κατά κινδύνων πολέμου εἰς λίρας Ἀγγλίας 95 διά τόν πλοίαρχον καί πρῶτον μηχανικόν, 75 διά τούς λοιπούς ἀξιωματικούς καί 45 διά τά κατώτερα πληρώματα, ἐξ ὧν αἱ 55, 45 καί 25 θά κατεβάλλοντο ὑπό τοῦ διά τοῦ αὐτοῦ νόμου συσταθέντος Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ (Α.Ο.Κ.Π.), αἱ δέ λοιπαί 40, 35 καί 20 ὑπό τοῦ πλοιοκτήτου, ὡς δῶρον. Ἑτέρωθεν διά τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ αὐτοῦ νόμου ὁρίζεται, ὅτι ἡ πληρωμή τῶν ἐν αὐτῷ καθοριζομένων ἀσφαλιστικῶν ἀποζημιώσεων, ἐν αἷς περιλαμβάνεται, κατά τό ἐκτιθέμενον, καί ἡ δι' ὁλικήν ἀπώλειαν τῶν ἀποσκευῶν τοιαύτη, θά γίνεται ὑπό τοῦ εἰρημένου ὀργανισμοῦ ἀπ' εὐθείας εἰς τά κατά τό ἄρθρον 13 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἠσφαλισμένα πρόσωπα τοῦ πληρώματος, ἐν περιπτώσει δέ θανάτου τούτων αὕτη περιέρχεται εἰς τούς ἐν τῇ § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 17 ἀναφερομένους συγγενεῖς των. Ἐκ τῶν ὡς ἄνω ὁρισμῶν τῆς ἰσχυόν νόμου ἐπεχούσης συλλογικῆς συμβάσεως καί τοῦ ὃν αὐτῇ εἶχεν ὑπ' ὄψει της εἰρημένου νόμου 2116|39 σαφῶς προκύπτει, ὅτι εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἐκ τορπιλλισμοῦ ἤ ἄλλης πολεμικῆς αἰτίας ἐπῆλθε θάνατος μέλους τινός τοῦ πληρώματος τῶν ἐν τῷ ρηθέντι ἄρθρῳ 13 ἀναφερομένων ἀτμοπλοίων, ἄμα δέ καί ἀπώλεια τῶν ἀποσκευῶν αὐτοῦ, περιέρχεται εἰς τούς κατά τό ρηθέν ἄρθρον 17 συγγενεῖς καί κληρονόμους του, ὡς περιουσιακόν στοιχεῖον τοῦ θανόντος, ἀφοῦ εἰς τούτους θά περιήρχοντο αὗται, ἂν τυχόν ἐσώζοντο, καί ἡ διά τήν ἀπώλειαν τῶν ἀποσκευῶν του ὁρισθεῖσα ὡς ἄνω ἀσφαλιστική ἀποζημίωσις, καταβαλλομένη αὐτοῖς ὡς δικαιούχοις καί ταύτης, κατά τήν ἔννοιαν τῆς ρηθείσης συμβάσεως, ὑπό τε τοῦ ὀργανισμοῦ καί τοῦ πλοιοκτήτου, δυνάμει τῆς ρητῆς ἐν τῇ αὐτῇ συμβάσει συνομολογήσεως καί κατά τήν ἐκτεθεῖσαν δι' ἑκάτερον τούτων ἀναλογίαν, μηδαμῶς ἐκ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω ὁρισμῶν ἤ ἄλλου τινός συναγομένου ὅτι ἡ λόγῳ ἀπωλείας τῶν ἀποσκευῶν ἀποζημίωσις εἶναι καταβλητέα εἰς μόνην τήν περίπτωσιν ἐπιβιώσεως τοῦ κυρίου ταύτων καί δή προσωπικῶς εἰς αὐτόν. Ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τοῦ κατά τήν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' δικάσαντος Πρωτοδίκου, τελεσιδίκως κατασταθεῖσα κατά τήν προσαγομένην ὑπ' ἀριθ. 135|1950 πιστοποίησιν τοῦ Γραμματέως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, δεχθεῖσα ἀνελέγκτως, ὅτι ὁ σύζυγος καί πατήρ τῶν ἀναιρεσιβλήτων ὑπηρέτει ὡς γ' μηχανικός ἐπί τοῦ κατά Μάρτιον 1944 τορπιλλισθέντος ἀτμοπλοίου «Πηλεύς», ἀνήκοντος τῇ ἀναιρεσειούσῃ, ὅτι οὗτος ἐπνίγη ἐκ τοῦ τορπιλλισμοῦ, συναπολεσθεισῶν καί τῶν ἀποσκευῶν του, ἐν συνεχείᾳ δέ δεχθεῖσα τήν ἔνδικον ἀγωγήν τῶν ἀναιρεσιβλήτων, δι.ώκουσαν τήν ἐκτεθεῖσαν ἀποζημίωσιν διά τήν ἀπώλειαν τούτων, ὀρθῶς τάς διαληφθεῖσας διατάξεις τῆς τε ρηθείσης συλλογικῆς συμβάσεως, ὡς καί τοῦ Νόμου 2116|1939, ἠρμήνευσε καί ἐφήρμοσεν, ἀπορριπτέος δ' ὡς ἀβάσιμος ὁ περί τοῦ ἐναντίου μοναδικός λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου.

II

Εὐθύνη πλοιοκτήτου ἐκ τοῦ ἄρθρ. 278 Ἐμπορ. Νόμου δι' ὑποχρεώσεις ἐκ συμβάσεων συναφθεισῶν ὑπό τοῦ πλοιάρχου ἐν τῇ ἐκτελέσει καθηκόντων του.— Ἀπαλλαγή εὐθύνης πλοιοκτήτου διά παραχωρήσεως εἰς τούς δανειστάς τοῦ πλοίου —Μισθοί πληρώματος.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1683|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Μπιζίμης**

Εἰσηγητής ὁ Πρωτοδίκης κ. Γ. **Κορίδης**

Διά τῆς ἀγωγῆς, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων, ἀπογεγραμμένος ἐργάτης θαλάσσης, διατεινόμενος ὅτι τήν 22 Ἰουνίου 1939 ἐναυτολογήθη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ὡς θερμαστής ἐπί τοῦ ἀτμ. «Ἀναστασία», ἠτήσατο τήν «καταψήφισιν τοῦ ἐκκαλουντος ἐναγομένου, ὡς πλοιοκτήτου, εἰς τήν πληρωμήν τοῦ ὀφειλομένου αὐτῷ διά πλοῦν τῆς ἐπικινδύνου ζώνης, ἐπί πλέον τῶν μισθῶν του, πολεμικοῦ ἐπιδόματος.

Κατά τό ἄρθρον 278 τοῦ Ἐμπορ. Νόμου ὁ πλοιοκτήτης εὐθύνεται διά πάσας τάς ὑποχρεώσεις ἐκ συμβάσεων, τάς ὁποίας συνῆψε ὁ πλοίαρχος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν καθηκόντων του καί συνεπῶς καί τάς τοιαύτας, ἃς συνῆψε μετά τῶν μελῶν τοῦ πληρώματος, ὡς ἔχων δικαίωμα νά προσλάβῃ τοιούτον, ἀδιαφόρως ἐάν ἐφοπλιστής ἡ ἐκμεταλλευόμενος τό πλοῖον εἶναι ἕτερος (**Ἀνασσ.** Ἐμπορ. Δίκ. § 295 σημ. 13, § 327 σημ. 18, **Σοϋλος** ἐν Lyon-Caen-Renault, No 253, **Μυρομιχάλης** ἐν Θέμ. ΜΖ' σελ. 922, Ἐφ. Ἀθ. 1526|1936 Θέμ. ΜΑ' σελ. 148).

Καί ὁρίζεται μέν ὡς συνέπεια τῆς ἀρχῆς τοῦ περιωρισμένου τῆς εὐθύνης τοῦ πλοιοκτήτου, ὅτι οὗτος δύναται ν' ἀπαλλαγῇ τῆς τοιαύτης εὐθύνης διά παραχωρήσεως εἰς τούς δανειστάς τοῦ πλοίου καί τοῦ ναύλου ἤ τῆς ἀξίας του εἰς τό τέλος τοῦ πλοῦ ἡ ὡρισμένου κατά τόννον ὁλικῆς χωρητικότητος ποσοῦ (ἄρθρα 278, 279 Ἐμπο-

ρικοῦ Νόμου), ἥτις παραχώρησις δὲν περιλαμβάνει, κατὰ τὸ ἄρθρον 281 Ε.Ν., καὶ τὴν ἀπαίτησιν τοῦ πλοιοκτήτου κατὰ τοῦ ἀσφαλιστοῦ ὡς ἀποτελοῦσαν χερσαίαν περιουσίαν τοῦ πρώτου (Σπηλ. Ε.Δ. § 161) πλὴν οὔτε ἐκ τῶν εἰρημένων διατάξεων, οὔτε ἐκ τῆς διατάξεως τῶν ἄρθρων 239, 241 Ε.Ν., δι' ὧν ὁρίζεται, ὅτι οἱ μισθοὶ τοῦ πληρώματος εἶναι προνομιοῦχοι ἐπὶ τοῦ πλοίου καὶ τοῦ ναύλου καὶ ὅτι τοῦτο δικαιοῦται νὰ ἐπιδιώξῃ τὰς τοιαύτας ἀπαιτήσεις του ἐπὶ τοῦ πλοίου, καὶ ἂν τοῦτο περιέλθῃ εἰς διακάτοχον, προκύπτει, ὅτι ἡ κατὰ τοῦ πλοιοκτήτου, ὡς τοιούτου, ἀπαιτησις ἀποζημιώσεως εἶναι καὶ ἐν περιπτώσει μὴ παραχωρήσεως, αὐτοῦ εἰς τοὺς δανειστὰς ἀποκλειστικὸν δικαίωμα ἐπὶ τοῦ πλοίου ἢ τῆς ἀσφαλιστικῆς ἀποζημιώσεως καὶ ὅτι διὰ τῆς ὑπ' αὐτοῦ μεταβιβάσεως τῆς κυριότητος του ἢ ἐν περιπτώσει ἀπωλείας του ἀσφαλιστικῆς ἀποζημιώσεως ἐπέρχεται ἀπόσβεσις τῆς ἐνοχῆς του, μεταβιβαζομένης τῆς ὑποχρεώσεως εἰς τὸν νέον κύριον. Τούναντιον προκύπτει ὅτι, μὴ γενομένης παραχωρήσεως εἰς τοὺς δανειστάς, ἡ εὐθύνη του εἶναι ἀπεριόριστος.

Ἀφ' ἑτέρου καὶ ὑπὸ τὸ προϊσχύσαν δίκαιον ἡ παρὰ τρίτου διὰ συμβάσεως μετὰ τοῦ ὀφειλέτου ἀναληψις χρέους ἂν μὲν συναινέσεως τοῦ δανειστοῦ δὲν ἐπιφέρει ἔναντι αὐτοῦ ἀνανέωσιν δι' ἀλλαγῆς τοῦ προσώπου τοῦ ὀφειλέτου (Καλλιγᾶ Ἔνοχ.).

Κατ' ἀκολουθίαν ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐναγομένου, προβάλλοντος ἔλλειψιν παθητικῆς νομιμοποιήσεως, πρωτοδίκως ὑποβληθεὶς καὶ ἤδη ῥητῶς καὶ δι' ἀναφορᾶς εἰς τοὺς πρωτοδίκους προτάσεις του ἐπαναλαμβανόμενος, καθ' ὃν, λυθέντος τοῦ μετὰ τῆς συζύγου του γάμου, οὗτος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 26083 τῆς 23 Φεβρουαρίου 1943 προσαγομένου ἐν ἀντιγράφῳ συμβολαίου μετεβίβασε πρὸς αὐτήν, λόγῳ ἀποδόσεως προικός, τὴν κυριότητα τοῦ περὶ οὗ πρόκειται πλοίου, ἐν περιπτώσει δ' ἀπωλείας του, ἥτις συνετελέσθη, τὴν ἀπαίτησίν του ἐξ ἀσφαλιστικῆς ἀποζημιώσεως, ἣν καὶ εἰσέπραξε αὐτη, καὶ ὅτι συνεπεία τούτου καὶ τοῦ γεγονότος ὅτι αὐτη ἀνεδέχθη δι' αὐτοῦ καὶ τὰς ὑφισταμένας ἐναντι τρίτων ὑποχρεώσεις του ὡς πλοιοκτήτου, ἤτοι καὶ τὴν ἐνδικον τοιαύτην, οὗτος ἀπηλλάγη ἐναντι τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐναγοντος ταύτης, μὴ νομίμως ὤν, ὀρθῶς ἀπερρίφθη αἰτὴ ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἀβάσιμος δὲ καὶ ὡς τοιοῦτος ἀπορριπτέος ἐλέγχεται ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου πρόσθετος λόγος ἐφέσεως.

Ὁ ἕτερος πρόσθετος λόγος ἐφέσεως, δι' οὗ ὁ ἐκκαλῶν παραπονεῖται διὰ τὴν ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως παραπομπὴν εἰ. ἰδιαιτέραν συζήτησιν τῆς κατὰ τοῦ Π. Π. προσεπικλήσεώς του, ὡς πρὸς ἀποζημίωσίν του ὑποχρέου, καίτοι οὗτος, νομίμως κλητευθείς, δὲν ἐνεφανισθη εἰς τὴν δίκην, ἀπορριπτέος καθίσταται, ἀ σχέτως τοῦ λόγου ὅτι ἡ ἔφεσις δὲν ἀπευθύνεται καὶ κατ' αὐτοῦ, διότι ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἄρθρων 511 καὶ 604 παρ. 2 Πολ. Δικ., ἐμφανισθέντων τῶν κυρίων διαδίκων καὶ ἀπολειπομένου τοῦ προσεπικληθέντος ὡς πρὸς ἀποζημίωσιν ὑποχρέου ἡ περὶ ἐγγυήσεως ἀγωγὴ, μὴ οὖσα ἐν προκειμένῳ ἐκκαθαρισμένη, παραπέμπεται εἰς ἰδιαιτέραν συζήτησιν (Κόκκ. Πολ. Δικ. § 85 σημ. 12, Οἰκον. - Διβ. Πολ. Δικ. § 54 σημ. 81), ὀρθῶς δ' οὕτω ἀπεφήνατο καὶ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις.

Κατ' ἀρθὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐδέξατο ὡς βεβαιωθὲν ὅτι τὸ πλοῖον «Ἀναστασία», ἐφ' οὗ ὁ ἐφεσιβλητος ἐνάγων εἶχε ναυτολογηθῇ ὑπὸ τοῦ πλοιάρχου ὡς θερμαστή, διέπλευσε κατὰ ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν πλοῦν ἐπὶ 8 ἡμέρας τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 281/1939 ἀποφάσεως τῆς Ἀνωτέρας Μονίμου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας τοῦ Ἀν. Νόμου 299/1936 ζώνην Α' μεταξὺ Βορείου Θαλάσσης καὶ Ἀτλαντικοῦ, ἐπὶ 10 ἡμέρας εἰς τὴν ζώνην Β' Μεσόγειον καὶ ἐπὶ 2 ἡμέρας εἰς τὴν ζώνην Γ', διότι καὶ τὸ Δικαστήριον τοῦτο, μετ' ἐκτίμησιν τῶν πρωτοδίκως προσαχθεισῶν καὶ ἤδη προσαγομένων καὶ ἐπικαλουμένων ἀποδείξεων, ἰδίᾳ δὲ τῆς ἐν ἀντιγράφῳ προσαγομένης καταστάσεως τοῦ πλοιάρχου καὶ τοῦ συμφώνου πρὸς τοῦτο ὑπ' ἀριθ. 8791/1949 πιστοποιητικοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, εἰς τὴν αὐτὴν κρίσιν ἄγεται, οὐδαμῶς ὁ ἔσφαλεν αὐτὴ περὶ τὴν ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν ἄρθρων τοῦ νόμου Γ.Ν.ΟΔ', λαβοῦσα τυχὸν ὑπ' ὄψιν καὶ συνεκτιμήσασα μετὰ τῶν ἄλλων ἀποδείξεων καὶ καταθέσεις ληφθείσας ἐνώπιον Συμβολαιογράφου, εἰ καὶ τοῦτο δὲν συνάγεται ἐξ αὐτῆς, διότι, κατὰ τὴν διαληφθεῖσαν διάταξιν, κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου τούτου ὁ Δικαστὴς δὲν δεσμεύεται ὑπὸ δικαδικαστικῶν τύπων, ἀλλ' ἀκολουθεῖ ἑκάστοτε τὴν ὁδὸν, δι' ἧς νομίζει ὅτι ἀσφαλέστερον καὶ ταχύτερον δύναται νὰ φθάσῃ εἰς ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας, δυνάμενον νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ καταθέσεις, ἐκτὸς τοῦ ἀκροατηρίου ἐξεταισθέντων μαρτύρων (Α.Π. 192/48, ΕΕΔ τόμος 7, 456).

Ἐκ τῆς ἐννοίας τῆς, ἰσχύν νόμου ἐχούσης ὑπ' ἀριθ. 28/39 ἀποφάσεως τῆς Ἀν. Ἐπιτρ. Διαιτησίας, ὁριζούσης ὅτι τὰ πληρώματα τῶν διαπλεόντων τὰς ὑπ' αὐτῆς ὡς ἐπικινδύνους χαρακτηριζομένας ζώνας πλοίων δικαιοῦνται πολεμικοῦ ἐπιδόματος, ὑπολογιζομένου ἐπὶ τοῦ ἰσχύοντος μισθολογίου 300 οἰο διὰ τὴν πλεῦσιν εἰς τὴν ζώνην Α καὶ κατ' ἀνώτατον ὅριον Λ.Α. 30 καὶ κατώτατον τοιοῦτον διὰ τὰ κατώτερα πληρώματα, εἰς ἃ ἀνήκει καὶ ὁ ἐφεσιβλητος Λ.Α. 15, 100 οἰο διὰ τὴν πλεῦσιν εἰς τὴν ζώνην Β' μὲ ἀνώτατον ὅριον Λ.Α. 15 καὶ κατώτατον 7 καὶ 200 οἰο διὰ τὴν πλεῦσιν εἰς τὴν ζώνην Γ', ἐν περιπτώσει ὅμως συνδρομῆς διαπλου κατὰ τὸ αὐτὸ ταξείδιον πλειόνων ἐπικινδύνων ζωνῶν ὡς κατώτατον ὅριον λαμβάνεται τὸ διὰ τὴν μᾶλλον ἐπικίνδυνον ζώνην Α' ὅριον, προσαυξανόμενον κατὰ 10 οἰο, σαφῶς συνάγεται, ὅτι τὸ πολεμικὸν τοῦτο ἐπίδομα παρέχεται μὲν ἀναλόγως τῶν ἡμερῶν πλεύσεως διὰ τῶν ἐπικινδύνων ζωνῶν, ἀλλὰ ἀνεξαρτήτως τῆς διαρκείας του διάπλου δὲν δύναται νὰ εἶναι κατώτερον τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου, διότι αἰτία τῆς παροχῆς αὐτοῦ δὲν εἶναι μόνον ἡ διαρκεια τοῦ κινδύνου, ἀλλὰ αὐτὸς οὗτος ὁ κίνδυνος, εἰς ὃν ἐκτίθενται τὰ πληρώματα, καὶ ὅστις ἀρχεται καὶ δύναται νὰ ἐκδηλωθῇ, ἀφ' ἧς στιγμῆς εἰσέλθῃ τὸ πλοῖον εἰς μίαν τῶν ἐπικινδύνων ζωνῶν, οὕτως ὥστε ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ καθορίσῃ κατώτατον ὅριον, ὅπερ δέον ἐν πάσῃ περιπτώσει νὰ καταβάλλεται, τὸ ποσὸν δὲ μόνον αὐτοῦ ἤρτηται ἐκ τοῦ μεγέθους τοῦ κινδύνου, ὃν διατρέχει ἐκ τοῦ διάπλου τοῦ πλοίου ἐκ ζώνης τινός, καὶ ὅστις θεωρεῖται ὡς μείζων, ὅσάκις τὸ πλοῖον διέρχεται διαδοχικῶς πλείονας τῆς μιᾶς τῶν εἰρημένων ζωνῶν.

Τοῦτο δεχθεῖσα συνεπτυγμένως καὶ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις καὶ ἀποφηναμένη ὅτι τὸ εἰς τὸν ἐφεσιβλητον ἐναγόμενον διὰ πολεμι-

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ - ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ - ΕΙΔΗΣΕΙΣ

ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΤΗΣ ΕΕΔ

ΤΙΝΑ ΠΕΡΙ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΣ ΝΟΜΟΥ 2112

Πολύ πρίν τό ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 «περί ἀσφαλίσεως κατά τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων», ὡς ἐπεξετάθη διά τοῦ ἀπό 8|11 Μαΐου 1946 Ν.Δ. καί ἐτροποποιήθη διά τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 (ΕΕΔ 5, 307, ΕΕΔ 8, 961) ἐπιβαλῆ τήν «ἐξ ὁλοκλήρου» καταβολήν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|1920 «περί ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς ἐτροποποιήθη ὑπό τοῦ Ν. 4558|1930 (ΕΕΔ 6, 29), ἤ τοῦ ἀπό 16|18 Ἰουλίου 1920 β.δ. «περί ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 καί ἐπί ἐργατῶν, τεχνιτῶν καί ὑπηρετῶν» (ΕΕΔ 6, 61), συνδυάσας αὐτήν πρός τό κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως μισθωτῶν ὑπαγομένων εἰς τόν Ν. 118|1945, ὡς ἐπεξετάθη τό ἄρθρ. 8 Ν. 2112|1920, ὡς ἡρμηνεύθη διά του ἄρθρου 11 Α.Ν. 547|1937, ἐξησφάλισε τήν καταβολήν πλήρους τῆς ἀποζημιώσεως ταύτης, ὁρίζον τό ἑξῆς: «Εἶναι αὐτοδικαίως ἄκυρος οἱαδήποτε σύμβασις, συναπτομένη πρό ἤ μετά τήν λύσιν τῆς μισθώσεως ἐργασίας, πλήν ἄν αὐτη περιέχῃ ἀναγνώρισιν ἤ ἐξόφλησιν τῶν ἐκ τοῦ νόμου 2112 ἀξιώσεων τοῦ ὑπαλλήλου ἤ εἶναι μᾶλλον εὐνοϊκή διά τόν ὑπάλληλον.

Ἀφορμή διά τήν νομοθέτησιν τῆς ἀπαγορευτικῆς αὐτῆς διατάξεως ὑπῆρξεν ἡ ὑπαρξις διχογνωμιῶν ἐν τῇ νομολογίᾳ περί τῆς ἐννοίας τῆς διά τοῦ ἄρθρου 11 Α.Ν. 547|1937 ἐρμηνευθείσης αὐθεντικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 8 Ν. 2112.

Τά Δικαστήρια (Ἔφετ. Ἀθηνῶν 1471|1934, ΕΕΝ α' 946 Ἔφετ Ἀθηνῶν 869|1935, Ἐπ.Ν γ' 314) ὑπό τό ἀρχικόν ἄρθρον 8 Ν. 2112, πρό τῆς ἐρμηνείας του, «εἶναι ἄκυρος οἱαδήποτε σύμβασις ἀντικειμένη εἰς τόν παρόντα νόμον, πλήν ἄν εἶναι μᾶλλον εὐνοϊκή διά τόν ὑπάλληλον» ἐξήρτων τήν ἀπαγγελίαν ἀκυρότητος ἐναντίας συμβάσεως ἐκ τοῦ ἄν ἡ ἀκυρότης δύναται νά συναχθῇ βάσει τῶν στοιχείων τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου, τά ὁποῖα, συντρέχοντα, ἠδύναντο νά ὁδηγήσουν εἰς ἀκυρότητα.

Ἀναχωρούσα ὅμως ἀπό τῆς ὀρθῆς ἀρχῆς τῆς ἰδιοτύπου, λόγῳ τῆς θέσεως τοῦ ἀποχειροβιώτου μισθωτοῦ, προστασίας του, ἡ διάταξις ἄρθρ. 11 Α.Ν. 547|1937 ἀπήλλαξε τοῦτον τῆς ἀποδείξεως ἄν ὑπῆρξαν στοιχεῖα, δυνάμενα νά ἀγάγουν εἰς ἀκυρότητα ἀντιθέτων συμβάσεων καί κηρύσσει αὐτάς αὐτοδικαίως ἀκύρους.

Παρόμοιαι διατάξεις ἀπαγγελίας ἀκυρότητος ἔχουν θεσπισθῇ καί εἰς ἄλλας περιπτώσεις (ἐνδεικτικῶς ἄρθρου 27 Α.Ν. 28|31 Ὀκτ)βρίου 1936 περί προστασίας φερόντων παλαιῶν πολεμιστῶν, βλέπε περί τῆ, ἐννοίας του Α.Π. 192|1941, ΕΕΔ 1, 143, ἄρθρ. 14 ἐδ. 1 Ν. 551, βλέπε σχετικῶς *Χ. Οἰκονόμου*, Δίκαιον ἐργατικῶν ἀτυχημάτων καί ἐπαγγελματικῶν νόσων, σελ. 765 ἐπ.).

Διά τῆς ὑπό τοῦ ἄρθρ. 11 Α.Ν. 547|1937 ἀπαγγελίας ἀκυρότητος πάσης ἐναντίας συμβάσεως (Α.Π. 164|1941, ΕΕΔ 1, 44) ἀποκλείεται καί ὁ ἐκ τοῦ ἄρθρου 871 Α.Κ. συμβιβασμός (περί αὐτοῦ *Κ. Κανκᾶ*, Ἔνοχ. Εἰδικόν Μέρος, Τεῦχος Β' σελ. 359), διά τοῦ ὁποίου ἀποσβέννυται ἡ ἐνοχή (*Π. Ζέπος*, Ἔνοχ. Α' Μέρος Γενικόν, σελ. 515), μόνου τρόπου ἀποσβέσεως ἀναγνωριζομένου τοῦ διά καταβολῆς.

* * *

Ἐνῷ ταῦτα οὕτως ἔχουν, ἀπό ἀπόψεως Ν. 2112 ἡ μή ἐξ ὁλοκλήρου καταβολή τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Νόμου τούτου, ἀνεξαρτήτως τῆς ἐνοχικῆς ἀξιώσεως, τήν ὁποίαν ἔχει ἐξ αὐτοῦ πάντοτε ὁ μισθωτός κατά τοῦ ἐργοδότου μέχρι πλήρους καταβολῆς, δέν ἐπιδρᾷ ἐπί τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας εἰς τάς περιπτώσεις μή ὑπαγωγῆς τοῦ μισθωτοῦ εἰς τήν κατά τό ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ὡς ἐπεξετάθη καί ἐτροποποιήθη διά τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 (ΕΕΔ 8, 961), καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας (πρβλ. Α. Π. 76|1941, ΕΕΔ 1, 141.)

Πρόσωπα ὑπαγόμενα ἤδη εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας—καί συνεπῶς καί εἰς τήν κατά τό ἄρθρον 9 Ν 118|1945 καταγγελίαν—εἶναι (ὑποχρεωτικῶς), κατά τό ἄρθρον 1 Ν. Δ 1255|1949, πάντα τά παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἤ ὑπηρεσίαν ἔναντι ἀμοιβῆς, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου ἤ ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦνται εἰς περιφερείας, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. καί ἀσφαλίζονται παρ' αὐτῷ ἤ παρ' ἑτέρῳ Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατά τῆς ἀσθενείας.

Διά τούς ἐξαιρουμένους τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τήν ἀσφάλισιν (βλέπε περί αὐτῶν ΕΕΔ 9, 36) ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἰσχυρά καί ἄνευ καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112, τήν ὁποίαν δύναται ν' ἀποφύγῃ ὁ ἐργοδότης (ἐπιφυλάσσεται ἡ περίπτωσις καταβολῆς τοῦ 1|4 ἀποζημιώσεως Ν. 2112 καί μόνον δι' ὑπαλ-

---

κόν ἐπίδομα, ὡς ἐκ τῆς πλεύσεως τοῦ πλοίου, οὗ ἐπέβαινε κατυβλητέον ποσόν εἶναι τό κατώτατον ὅριον τοῦ διά τήν ζώνην Α' ὁριζομένου διά τῆς μνημονευθείσης ἀποφάσεως προσαυξανομένου κατά 10 ο|ο καί οὐχί, ὡς ἀξιοῖ ὁ ἐκκαλῶν, κατώτερον τοῦ ὁριασθέντος κατωτάτου ὁρίου τοιοῦτον, ὑπολογιζόμενον ἀναλόγως τῶν ἡμερῶν πλεύσεως καί τοῦ δι' ἑκάστην ζώνην, ἣν διέπλευσε κατωτάτου ὁρίου καί μετά ταῦτα ἐπιδικάσαν τήν διαφοράν μεταξύ τοῦ καταβληθέντος ἐλάσσονος καί αὐτοῦ ὀρθῶς ἡρμήνευσε καί ἐφήρμοσε τήν ἀνωτέρω ἀπόφασιν τῆς Διαιτητικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀβάσιμος ἑπομένως καί ὡς τοιοῦτος ἀπορριπτέος ἐλέγχεται ὁ περί τοῦ ἐναντίου λόγος τῆς ὑπό κρισιν ἐφέσεως.

Ὑποχρεώσασα ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις τόν ἐκκαλοῦντα νά μεταβιβάσῃ εἰς τήν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος τήν ἐπί πλέον τοῦ εἰσαχθέντος διά τήν αὐτήν αἰτίαν καί ὀφειλομένην εἰς τόν ἐφεσίβλητον διαφοράν τοῦ πολεμικοῦ ἐπιδόματος συνεμορφώθη πρός τάς διατάξεις τοῦ νόμου 2064|39 καί τήν ὑπ' ἀριθ. 28|1939 ἀπόφασιν τῆς μνημονευθείσης Ἐπιτροπῆς, ἀπορριπτέος ὅθεν ἐκ τοῦ λόγου τούτου ὁ περί τοῦ ἐναντίου πρόσθετος λόγος ἐφέσεως.

ΝΟΜΟΙ - ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ - ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

15746)1222|1950 Ἀπόφ. Ὑπ]γοῦ Ἐργασίας

Περὶ παρατάσεως ἐπὶ ἑξάμηνον ἰσχύος τῆς Σ.Σ.Ε. καρραγωγέων Γυθείου.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 54 τῆς 30 Μαρτίου 1950)

Ἔχοντας ὑπ' ὄψει: 1) τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 866) 37 «περὶ προσθήκης διατάξεων εἰς τὸν περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας Νόμον καὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ ὑπ' ἀριθ. 99)36 Α. Ν.». 2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 8.0892) 32.8 τῆς 6.9.49 ὁμοίαν ἀπόφασιν ἡμῶν «περὶ παρατάσεως ἐπὶ ἑξάμηνον, ἤτοι μέχρι τῆς 28.3.1950 τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καρραγωγέων Γυθείου». 3) Σχετικὴν ἀναφορὰν τῆς Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας Καλαμῶν, ἀποφασίζομεν:

Παρατείνομεν ἐπὶ ἑξάμηνον ἀπὸ τῆς 27ης Μαρτίου 1950 τὰς διατάξεις τῆς ἀπὸ 10 Ἰανουαρίου 1946 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καρραγωγέων Γυθείου, ὡς καὶ τῶν ἀπὸ 4 Μαρτίου 1944 καὶ 5 Ἀπριλίου 1946 συμπληρωματικῶν καὶ τροποποιητικῶν ταύτης ὁμοίων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Μαρτίου 1950.

13948|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ τῶν εἰς τὰ συλλογικὰ ὄργανα τοῦ Ι.Κ.Α. καταβαλλομένων ἀποζημιώσεων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 49 τῆς 18 Μαρτίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19)1944 Ἀν. Νόμου «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνῃ κλπ.», ἀποφασίζομεν:

Τροποποιοῦντες τὰς μέχρι τοῦδε ἐκδοθείσας κοινὰς ἀποφάσεις ἡμῶν, αὐξάνομεν ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1950 τὰς σήμερον καταβαλλομένας μηνιαίας παγίας ἀποζημιώσεις τῶν Προέδρων, Ἀντιπροέδρων, Ἐπιτρόπων Ἐπικρατείας, μελῶν καὶ Γραμματέων τῶν συλλογικῶν ὀργάνων Διοικήσεως καὶ Ἐλέγχου, ὡς καὶ τῶν ὑπὸ τῶν Νόμων καὶ Καταστατικῶν τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων προβλεπομένων Ἐπιτροπῶν κατὰ πεντήκοντα τοῖς ἑκατόν (50 0)ο). Ὁρίζομεν δὲ τὴν κατὰ συνεδρίασιν ἀποζημίωσιν τῶν μετεχόντων ἐκ τῶν ἀνωτέρω εἰς μὲν τὸ Διοικητικόν, Ὑπηρεσιακὸν καὶ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τοῦ Ἱδρύματος εἰς πεντήκοντα χιλιάδας (50.000), εἰς δὲ τὰ λοιπὰ συλλογικὰ ὄργανα καὶ Ἐπιτροπὰς εἰς δραχμὰς εἴκοσι πέντε χιλιάδας (25.000), ἐξαιρέσει τοῦ Ἀνωτάτου Ὑγειονομικοῦ Συμβουλίου, τῶν μελῶν τοῦ ὁποίου ἡ κατὰ συνεδρίασιν ἀποζημίωσις καθορίζεται εἰς δραχμὰς ἑκατὸν χιλιάδας (100.000).

Ἡ κατὰ συνεδρίασιν ἀποζημίωσις τῶν μετεχόντων εἰς τὰ κατὰ τ' ἀνωτέρω συλλογικὰ ὄργανα καὶ Ἐπιτροπὰς τοῦ Ι.Κ.Α ὁπαλλήλων αὐτοῦ ὁρίζεται εἰς τὰ 3)4 τῆς εἰς τὰ ἄτερα μέλη τοῦ συλλογικοῦ ὀργάνου καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς καταβαλλομένης.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Μαρτίου 1950.

10924)946)1950 Ἀπόφ. Ὑπ]γοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως Κανονισμοῦ Διοικήσεως καὶ Παροχῶν τοῦ Κ.Α.Φ. Σιδηρᾶς Ἀλεξανδρουπόλεως.

(Ε Κ τ Β' φ. 46 τῆς 13 Μαρτίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου

λήλους), προειδοποιῶν τὸν μισθωτὸν περὶ τῆς ἀπολύσεώς του, πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον δὲν συμβαίνει, κατὰ τὴν ὀρθοτέραν γνώμην (βλέπε ἐπὶ τοῦ ζητήματος ΕΕΔ 8, 758), προκειμένου περὶ καταγγελίας συμβάσεως μισθωτῶν ἀσφαλιζομένων διὰ τοῦ Ν 118.

Ἀντιθέτως διὰ τοὺς ἀσφαλιζομένους κατὰ Ν. 118, κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 αὐτοῦ, ἡ καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 εἶναι ἓν ἐκ τῶν στοιχείων, τὰ ὁποῖα θεμελιοῦν τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας (Α. Π. 15|1948, ΕΕΔ 7, 111), ἄλλο δὲ τὸ ζήτημα, ἂν ἡ ἐλλιπὴς καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως ἐξ ἐσφαλμένου ὑπολογισμοῦ καὶ ἀμφιβολιῶν περὶ τῆς ἐκτάσεως ὑποχρεώσεως τοῦ ἐν καλῇ πίστει τελοῦντος ἐργοδότου δὲν ἄγει, κατὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 9 Ν 118, εἰς ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας (Α.Π 294|49, ΕΕΔ 8, 578).

Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις μισθωτῶν ἀσφαλιζομένων κατὰ Ν. 118, ἀφοῦ κατὰ τὴν κρατοῦσαν ἄποψιν ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 αὐτοῦ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας εἶναι σχετική, τεταγμένη πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ δικαιούχου (βλέπε συγγραφεῖς καὶ νομλγ. ἐν ΕΕΔ 8, 461), θεωρεῖται ὁ μισθωτὸς ὡς παραιτηθεὶς τῆς προσβολῆς τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας διὰ τῆς δικαστικῆς ἐπιδιώξεως τῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112 (ὅλου ἢ ὑπολειφθέντος μέρους) (βλέπε νομλγ. ἐν ΕΕΔ 8, 191 ἐπ., 8, 583 πρβλ. ἐν τούτοις Α. Π. 240|49, ΑΕΔ 493, ἔνθα σημειώσεις μας).

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀπομένει εἰς τὸν μισθωτὸν ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 8 Ν. 2112|1920, ὡς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 11 Α Ν. 547|1937, προστασία διὰ τῆς ἀπαγγελίας ἐξ αὐτοῦ ἀκυρότητος τυχὸν ἀντιθέτου συμβάσεως, ἡ ὁποία μειοῖ τὰ ἐκ τοῦ Ν. 2112|1920 δικαιώματά του, καὶ εἰς αὐτὰ μόνον περιορίζεται ἡ ἀκυρότης, χωρὶς νὰ ὑπάρχουν πλέον ἄλλαι, διὰ τὴν ἰσχὺν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, συνέπειαι.

Εἰς τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα—εἰς τὸν περιορισμὸν τῆς ἀξιώσεως εἰς μόνην τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112|1920—θὰ καταλήξῃ καὶ ἡ πάροδος ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως τῆς τριμήνου ἀποκλειστικῆς προθεσμίας τοῦ ἄρθρ. 3 Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 (ΕΕΔ 5, 284) ἐντὸς τῆς ὁποίας, ὡς χρόνον ζωῆς τοῦ δικαιώματος (*Μαριδάκη*, Αἰτιολ. ἔκθ. Σχεδίου Ἀστικοῦ Κώδικος) τοποθετεῖ ὁ Νόμος τὸ δικαίωμα προσβολῆς τῆς ἀπολύσεως, ὡς ἀκύρου (ἐπὶ πάσης ἀκυρότητος, Α.Π. 576|1948, ΕΕΔ 8, 96).

Τὸ δικαίωμα τῆς ἀποζημιώσεως ταύτης δὲν περιορίζεται κατὰ τὴν ἄσκησίν του ὑπὸ προθεσμίας, ἀλλὰ διέπεται ὑπὸ τῶν συνήθων περὶ παραγραφῆς κανόνων.

Ἡ Σύνταξις τῆς ΕΕΔ
(Τάσος Τσιμπούκης)

6 τοῦ Ν. 6)τος 1254)1949 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἑνίων διατάξεων τῶν περὶ φορτοεκφορτώσεων Νόμων» καὶ 2) Τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ 4)19-9 ἀναφορᾶς τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορ)σεων Ξηρᾶς Ἀλεξ)πόλεως ὑποβληθὲν ἡμῖν πρακτικὸν τῆς ὑπ' ἀριθ. 9)9 συνεδριάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης μετὰ σχεδίου Κανονισμοῦ «περὶ τρόπων λειτουργίας, Διοικήσεως καὶ Παροχῶν τοῦ Κεφαλαίου Ἀποζημιώσεως Φορτ)τῶν Ξηρᾶς Ἀλεξ)πόλεως περὶ ἐγκρίσεως τοῦ Κανονισμοῦ τούτου, ἀποφασίζομεν :

Ἐγκρίνομεν τὸν ὡς ἄνω ὑποβληθέντα ἡμῖν Κανονισμὸν Λειτουργίας, Διοικήσεως καὶ Παροχῶν τοῦ Κεφαλαίου Ἀποζημιώσεως Φορτ)τῶν Ξηρᾶς Ἀλεξανδρουπόλεως, ἔχοντα οὕτω.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

Τοῦ Κεφαλαίου Ἀποζημιώσεως Φορτοεκφορτωτῶν Ξηρᾶς Ἀλεξανδρουπόλεως.

ΜΕΡΟΣ Ι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Τίτλος—Ἕδρα—Σκοπὸς—Διοίκησις.

Ἄρθρον 1.—Τὸ συνάμει τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ κωδ. Νόμου 5 67 32 «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας φορτ)κῶν ἐργασιῶν», ὡς αὐτὸς συνεπληρώθησαν καὶ ἐτροποποιήθησαν μεταγενεστέρως, συσταθὲν Κεφάλαιον Ἀποζημιώσεως Φορτ)τῶν Ξηρᾶς Ἀλεξανδρουπόλεως ἑδρεύει ἐν Ἀλεξανδρουπόλει καὶ διέπεται ὑπὸ τῶν ἑκάστοτε κειμένων διατάξεων καὶ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

Ὅπου τοῦ παρόντος ἀναφέρεται Κ.Α.Φ. νοεῖται τὸ Κεφάλαιον Ἀποζημιώσεως Φορτ)τῶν, ὅπου Ἐπιτροπὴ νοεῖται ἡ Ἐπιτροπὴ Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτώσεων καὶ ὅπου Πρόεδρος ὁ Πρόεδρος τῆς Ε.Ρ.Φ.Ξ.

Ἄρθρον 2.

Σκοπὸς τοῦ Κ.Α.Φ. εἶναι ἡ παροχὴ μηνιαίου βοηθήματος ἢ ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως εἰς τὰ ἐν ἄρθρ. 14 τοῦ παρόντος ἀναφερόμενα πρόσωπα ἢ εἰς τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας αὐτῶν ἐν περιπτώσει ἐξόδου τούτων ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος α) λόγῳ ἀποκαταστάσεως ἰσορροπίας μεταξὺ προσφορᾶς καὶ ζητήσεως ἐργασίας καὶ β) διὰ λόγους ἀσφαλείας ἐν τῇ διεξαγωγῇ τῆς ἐργασίας (ἀναπηρία, γῆρας, θάνατος κλπ.).

Ἄρθρον 3.

1. Τὸ Κ.Α.Φ. διοικεῖται ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς, ἥτις εἰδικώτερον ἔχει τὰς ἑξῆς ἁρμοδιότητας :

1) Διαχειρίζεται τὴν περιουσίαν τοῦ Κ.Α.Φ. συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, τῶν κειμένων Νόμων καὶ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἢ διαταγῶν. 2) Ἐπιμελεῖται τῆς κανονικῆς εἰσπράξεως τῶν πόρων αὐτοῦ. 3) Ἀποφασίζει ἐπὶ πάσης αἰτήσεως παροχῆς μηνιαίου βοηθήματος, ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως καὶ πάσης ἄλλης παροχῆς προβλεπομένης ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων καὶ μεριμνᾷ διὰ τὴν πληρωμὴν τούτων. 4) Ἐγκρίνει πᾶσαν δαπάνην σχετιζομένην μὲ τὴν λειτουργίαν ἐν γένει τοῦ Κ.Α.Φ. μὴ προβλεπομένην ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων. 5) Ἀποφασίζει περὶ τῆς τοποθετήσεως τῶν κεφαλαίων του καὶ τῆς ἐκποιήσεως ὑποθηκεύσεως ἢ ἐνεχυριάσεως τῶν περιουσιακῶν στοιχείων. 6) Συμβιβάζεται ἢ παραιτεῖται ἀπὸ τοὺς δικαστικοὺς ἀγῶνας. 7) Ἐγκρίνει τὴν σύναψιν πάσης φύσεως συμβάσεων. 8) Ἐγκρίνει τὸν ἐτήσιον προϋπολογισμὸν καὶ ἀπολογισμὸν καὶ 9) Ἐπιμελεῖται τῆς λήψεως παντὸς μέτρου ἀποσκοποῦντος εἰς τὴν ἀρτιωτέραν ἐκπλήρωσιν τῶν σκοπῶν τοῦ Κ.Α.Φ.

Αἱ ἐπὶ ἀσθαρῶν ζητημάτων ἀποφάσεις τῆς Ε.Ρ.Φ.Ξ. (ἐπενδύσεως κεφαλαίων, ἐνεχυριάσεως, ὑποθηκεύσεως καὶ ἐκποιήσεως περιουσιακῶν στοιχείων κλπ.) δὲν ἐκτελοῦνται ἄνευ προηγουμένης ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

2) Ὁ Πρόεδρος διευθύνει τὰς συνεδριάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἐκπροσωπεῖ τὸ Κ.Α.Φ. ἐξωδίκως καὶ δικαστικῶς.

3) Τὸ Κ.Α.Φ. δὲν δεσμεύεται ἔναντι τρίτων ἄνευ προηγουμένης ἀποφάσεως τῆς Ε.Ρ.Φ.Ξ.

4) Χρέη Γραμματέως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκτελεῖ εἷς τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Κ.Α.Φ. καὶ ἐλλείψει τούτου ὑπάλληλος ἄλλης ὑπηρεσίας ὁριζόμενος ὑπ' αὐτῆς. Οὗτος τηρεῖ τὰ πρακτικὰ καὶ ἐπιμελεῖται τῶν σχετικῶν κατὰ τὰς ὑποδείξεις τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς ὑπηρεσιῶν.

5) Εἷς τὸν Πρόεδρον καὶ Γραμματέα τῆς Ἐπιτροπῆς δύναται νὰ χορηγῆται, ἐφ' ὅσον τὰ ἔσοδα τοῦ Κ.Α.Φ ἐπιτρέπουν τοῦτο, παγία μηνιαία ἀποζημίωσις ἴση πρὸς τὴν τοιαύτην τὴν καθοριζομένην ἑκάστοτε διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας. Διὰ τοὺς Προέδρους, Ἀντιπροέδρους καὶ Γραμματεῖς τῶν Ἐπιτροπῶν τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως τῶν ὑπαγομένων ὑπὸ τὸν ἔλεγχον καὶ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας. Εἷς τούτους καὶ τὰ μέλη τῆς Ε.Ρ.Φ.Ξ. χορηγεῖται ἐπίσης κατὰ συνεδρίασιν ἀποζημίωσις, ἐφ' ὅσον αὕτη συνέρχεται διὰ ζητήματα τοῦ Κ.Α.Φ., ἴση πρὸς τὴν διὰ τῆς ὡς ἄνω κοινῆς ἀποφάσεως καθοριζομένην τοιαύτην διὰ τὰ μέλη καὶ γραμματεῖς τῶν Ἐπιτροπῶν τῶν ὡς εἴρηται Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν. Αἱ οὕτω ἀμειβόμεναι συνεδριάσεις δὲν δύνανται νὰ ὑπερβαίνουν τὰς τρεῖς κατὰ μῆνα.

6) Εἷς τοὺς ἀσχολουμένους μὲ τὴν διοίκησιν ἢ εἰσπραξιν τῶν πόρων τοῦ Κ.Α.Φ. (Πρόεδρον) παρέχεται ἐξ βάρος τῶν πόρων αὐτοῦ ποσοστὸν μέχρι 4 ο)ο ἐπὶ τῶν πραγματοποιουμένων εἰσπράξεων καὶ ὑπὸ τὸν περιορισμὸν ὅτι τὸ ἐκ τοῦ ποσοστοῦ τούτου ἀναλογοῦν ποσὸν δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τὰ 2)3 τοῦ μηνιαίου αὐτοῦ μισθοῦ, κατὰ τὰ εἰδικώτερον δι' ἀποφάσεως τῆς Ε.Ρ.Φ.Ξ. ὁριζόμενα.

Ἄρθρον 4.

1. Ἡ Ἐπιτροπὴ συνέρχεται κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Προέδρου αὐτῆς.

2. Αἱ ἀποφάσεις αὐτῆς λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν τῶν παρόντων μελῶν διὰ φανερᾶς ψηφοφορίας, ἐν ἰσοψηφίᾳ δὲ νικᾷ ἡ ψῆφος τοῦ Προέδρου. Μυστικὴ ψηφοφορία γίνεται ὁσάκις τοῦτο κρίνει ἀπαραίτητον ὁ Πρόεδρος ἢ ζητεῖται παρὰ δύο μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐν ἰσοψηφίᾳ, ἐπὶ μυστικῆς ψηφοφορίας, ἡ πρότασις θεωρεῖται ἀπορριφθεῖσα.

3. Ἐὰν πρόκειται νὰ συζητηθῇ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ὑπόθεσις ἀφορῶσα ἰδιωτικὰ συμφέροντα μέλους τινὸς αὐτῆς ἢ συγγενοῦς αὐτῶν μέχρι τετάρτου βαθμοῦ, δὲν δύναται τὸ μέλος τοῦτο νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν συζήτησιν καὶ τὴν ψηφοφορίαν. Ἡ ἐπὶ τῆς ἐξαιρέσεως ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς λαμβάνεται κατὰ πρότασιν τοῦ ἐνδιαφερομένου εἰς σχετικὴν δήλωσιν, ἢ παντὸς μέλους τῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Πόροι—Διαχείρισις.

Ἄρθρον 5.

Πόροι τοῦ Κ.Α.Φ. εἶναι :

α) Αἱ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ 35940)16 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ὁριζόμεναι εἰσφοραί.

Αἱ εἰσφοραὶ αὗται ἀποτελοῦσιν εἰδικὴν ἐπαύξησιν τοῦ τιμολογίου φορτώσεων, εἶναι ὑποχρεωτικαὶ διὰ πάντα φορτωτὴν ἢ παραλήπτην καὶ ἀκολουθοῦσι πᾶσαν

ταγὲν μεταγενεστέρως ἐνεργηθησομένην ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργῶν αὐξομειώσιν.

6) Τὰ κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. Διατάγματος 1234|19 ἐπιβαλλόμενα πρόστιμα

γ) Οἱ τόκοι τῶν παρὰ ταῖς Τραπέζαις καταθέσεων ἢ ἄλλων ἐπενδύσεων τῶν κεφαλαίων τοῦ Κ.Α.Φ. καὶ

δ) Πᾶσα πρόσοδος ἐκ χαριστικῆς αἰτίας.

Ἄρθρον 6.

1. Ἡ εἰσπραξις τῆς ἐργοδοτικῆς ὑπὲρ τοῦ Κ.Α.Φ. εἰσφορᾶς ἐνεργεῖται βάσει τῶν τριπλοτύπων εἰσπράξεων ἐργατικῶν δικαιωμάτων καὶ ἐν εἰδικῇ στήλῃ κάτωθι τῆς τοιαύτης τοῦ συνόλου τῶν ἐργατικῶν δικαιωμάτων, εἰσπραττομένων παρ' εἰσπράκτορος ὁριζομένου ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ὑποδεικνυομένου ὑπὸ τοῦ Σωματείου ἐκ τῶν καταλληλοτέρων μελῶν αὐτοῦ.

2. Ἀπαγορεύεται ἡ εἰσπραξις οἱασδήποτε ἐργατικῆς ἀμοιβῆς ἄνευ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀνωτέρω τριπλοτύπου ἀποδείξεως.

3. Τὰ ἀνωτέρω τριπλότυπα ἐφεξῆς παραδίδονται εἰς τοὺς ἐντεταλμένους μὲ τὴν εἰσπραξιν τῶν ἐργατικῶν δικαιωμάτων, τηρουμένου εἰδικοῦ βιβλίου παραδόσεως καὶ παραλαβῆς τούτων παρὰ τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ Κ.Α.Φ., θεωροῦνται δὲ ὑποχρεωτικῶς ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς οἰκείας Ἐπιτροπῆς, ἐφ' ὅσον ἡ εἰσπραξις τῶν δικαιωμάτων τούτων δὲν ἐνεργεῖται διὰ τῆς ὑπηρεσίας αὐτοῦ.

4. Τοῦ ἑνὸς ἀνω τριπλοτύπου τὸ μὲν πρῶτον παραδίδεται εἰς τὸν καταβάλλοντα τὰ ἐργατικὰ δικαιώματα, τὸ ἕτερον φυλάσσεται ὑπὸ τοῦ οἰκείου Σωματείου ἢ ὁμάδος ἐργατῶν, τὸ δὲ στέλεχος παραδίδεται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κ.Α.Φ κατὰ τὰ ἐν παραγράφῳ 3 τοῦ παρόντος ἄρθρου ὁριζόμενα.

5. Βάσει τῶν ἀνωτέρω τριπλοτύπων εἰσπράξεως τηρεῖται παρὰ τῷ Σωματείῳ ἢ ὁμάδι φορτοεκφορτωτῶν βιβλίον εἰσπράξεως καὶ κατανομῆς τῶν ἐργατικῶν δικαιωμάτων, εἰς ὃ ἀναγράφονται καθ' ἑκάστην τὸ σύνολον τῶν εἰσπραχθέντων ἐργατικῶν δικαιωμάτων, αἱ ἐπ' αὐτῶν κρατήσεις ὑπὲρ Κ.Α.Φ. καὶ λοιπῶν ὀργανισμῶν καὶ τέλος τὸ ἀναλογοῦν εἰς ἕκαστον φορτοεκφορτωτὴν μερίδιον».

Τὸ βιβλίον τοῦτο θεωρεῖται ὑποχρεωτικῶς ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς.

6. Κατὰ χρονικὰ διαστήματα, ὁριζόμενα ὑπὸ τῆς Διοικήσεως τοῦ Κ.Α.Φ., συμφιπτοντα μὲ τὰ τοιαῦτα κατανομῆς τῶν ἐργατικῶν δικαιωμάτων, οἱ εἰσπράκτορες τῶν δικαιωμάτων τούτων ὑποχρεοῦνται νὰ παρακρατῶσι τὰς ἀναλογούσας εἰς ταῦτα ὑπὲρ τοῦ Κ.Α.Φ. εἰσφορὰς (ἐργοδοτικὴν καὶ ἐργατικὴν) καὶ νὰ προσέρχωνται αὐθημερὸν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐν λόγῳ Κεφαλαίου πρὸς ἀπόδοσιν αὐτῶν.

7. Ἡ ἀπόδοσις τῶν ἐν λόγῳ εἰσφορῶν ἐνεργεῖται βάσει τῶν ἀνωτέρω τριπλοτύπων εἰσπράξεως τῶν ἐργατικῶν δικαιωμάτων καὶ τοῦ βιβλίου εἰσπράξεως καὶ κατανομῆς τούτων, ὁ δὲ ἐντεταλμένος μὲ τὴν εἰσπραξιν (Πρόκτορες Ε.Ρ.Φ Ξ) ἐνεργεῖ ταύτην βάσει τῶν ἀνωτέρω στοιχείων ἐκδίδων τριπλότυπον εἰσπράξεως εἰσφορῶν Κ.Α.Φ ἠριθμημένων καὶ περιλαμβάνον αὐτὸν τοῖς ἄλλοις τὸν ἀριθμὸν τῶν τριπλοτύπων εἰσπράξεως τῶν ἐργατικῶν δικαιωμάτων, τὸ συνολικὸν ποσὸν τῶν ἐργατικῶν δικαιωμάτων καὶ τὴν ἀναλογοῦσαν ὑπὲρ Κ.Α.Φ. εἰσφοράν.

8. Μετὰ τὴν θεώρησιν τοῦ ἀνωτέρω τριπλοτύπου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Διοικήσεως Κ.Α.Φ., τὸ ἓν τῶν ἀντιτύπων παραδίδεται εἰς τὸν καταθέτην, τὸ ἕτερον ἀποστέλλεται εἰς τὴν Τράπεζαν μερίμνῃ καὶ ὑπ' εὐθύνην τοῦ Προέδρου τῆς Διοικήσεως Κ.Α.Φ. διὰ τὴν ἔδρασι ταύτης κατάθεσιν τῶν εἰσφορῶν εἰς πίστωσιν τοῦ παρ' αὐτῇ λογαριασμοῦ τοῦ Κ.Α.Φ., τὸ δὲ στέλεχος παραμένει εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐν λόγῳ Κεφαλαίου.

9. Μετὰ τὴν εἰσπραξιν (κατάθεσιν) τῶν ὑπὲρ Κ.Α.Φ. εἰσφορῶν ἡ Τράπεζα θεωροῦσα τὰς εἰς ταύτην προσκομιζομένας τριπλοτύπους ἀνακοινοῖ δι' ἐπιστολῆς της εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κ.Α.Φ. ὅτι ἐνεργήθη ἡ εἰσπραξις τοῦ ἐν αὐτῇ ἀναφερομένου χρηματικοῦ ποσοῦ χορηγοῦσα σχετικὴν ἀπόδειξιν, προσάπτει δὲ μετὰ τὸ τέλος ἑκάστου μηνὸς ἀποστέλλει εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κ.Α.Φ καὶ λογαριασμὸν κινήσεως αὐτοῦ κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα.

10. Ἀπαγορεύεται ἡ χρησιμοποίησις χρημάτων ἐκ τῶν εἰσπράξεων τοῦ Κ.Α.Φ πρὸ τῆς καταθέσεως τούτων εἰς τὸν παρὰ τῇ Τραπέζῃ τηρούμενον λογαριασμὸν αὐτοῦ.

11. Δύναται ἡ Διοίκησις τοῦ Κ.Α.Φ. νὰ καταθέτῃ τὰ κεφάλαια αὐτοῦ εἰς μίαν ἢ πλείονας τῶν Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Ἑλλάδος, Ἀθηνῶν, Λαϊκῆς, Ἰονικῆς, Ἐμπορικῆς καὶ Ἀγροτικῆς, προτιμωμένης ἐν ἴσοις ὅροις τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ εἰς πίστωσιν τοῦ Λ)αροῦ «Κεφάλαιον Ἀποζημιώσεως Φορτ)ων Ξηρᾶς Ἀλεξ]πόλεως».

Ἄρθρον 7.

1. Ἡ πραγματοποίησις δαπανῶν λειτουργίας τοῦ Κ.Α.Φ. ὡς καὶ τῶν παρ' αὐτοῦ χορηγουμένων παροχῶν ἐνεργεῖται ἐντὸς τῶν ὁρίων ἐγκεκριμένου πρ)ομοῦ, κατὰ τὰ ἐν οἰκείῳ ἄρθρῳ ὁριζόμενα.

2. Ἡ ἀναλήψις ἐκ τῆς Τραπέζης τοῦ ἑκάστοτε ἀναλογοῦντος ποσοῦ διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν δαπανῶν καὶ παροχῶν ἐνεργεῖται βάσει τριπλοτύπων ἐνταλμάτων πληρωμῆς.

3. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω τριπλοτύπων ἐνταλμάτων τὸ ἓν παραδίδεται εἰς τὸν δικαιοῦχον ἢ τὸ παρ' αὐτοῦ ἐξουσιοδοτούμενον πρόσωπον διὰ τὴν ἐξόφλησιν ἐκ τῆς Τραπέζης τοῦ ἀναλογοῦντος χρηματικοῦ ποσοῦ, τὸ ἕτερον ἀποστέλλεται εἰς τὴν Τράπεζαν, ἵνα βάσει ταύτης ἐνεργήσῃ τὴν πληρωμήν, τὸ δὲ στέλεχος παραμένει εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κ.Α.Φ.

4. Ἡ Τράπεζα, ἐνεργοῦσα τὴν ἐξόφλησιν τοῦ ἐνταλματος, ἐπιστρέφει τοῦτο εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κ.Α.Φ. διὰ τὴν ἐπισύναψίν του εἰς τὰ λοιπὰ δικαιολογητικὰ τῆς ἐνεργηθείσης δαπάνης, ἅτινα φυλάσσονται παρ' αὐτῇ κατὰ τὴν σειρὰν τῶν κεφαλαίων καὶ ἄρθρων τοῦ πρ)ομοῦ.

Ἄρθρον 8.

Τοποθέτησις τῶν Κεφαλαίων τοῦ Κ.Α.Φ.

1. Δι' ἀποφάσεως τῆς Δ. Ε. τοῦ Κ.Α.Φ. ἐγκρινομένης ἁρμοδίως δύνανται τὰ ἀποθεματικὰ τοῦ Κ.Α.Φ. νὰ ἐπενδύωνται:

α) εἰς Κρατικὰ χρεώγραφα ἢ μετοχὰς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος

β) εἰς βραχυπρόθεσμα δάνεια πρὸς τοὺς ὑπαγομένους εἰς τὸ Κ.Α.Φ. (ἐργάται βοηθηματοδοτούμενοι ἐκ τοῦ Κ.Α.Φ., προσωπικὸν Κ.Α.Φ καὶ Γ.Ε.Α.) ἐπὶ τῷ νομίμῳ τόκῳ, ἐξοφλούμενα εἰς μηνιαίας δόσεις, καθοριζομένας ἐν τῇ σχετικῇ ἀποφάσει καὶ ἐφ' ὅσον συντρέχουσι ἐξαιρετικοὶ λόγοι χορηγήσεως τοιούτων δανείων, διαπιστούμενοι προσηκόντως κατὰ τὰ ὑπὸ σχετικῶν ἐγκυκλίων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καθοριζόμενα.

Ἡ ἀγορὰ χρεωγράφων ἐνεργεῖται πάντοτε μέσῳ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, πρὸς ἣν δίδεται σχετικὴ ἔγγραφος ἐντολὴ κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Δ.Ε. τοῦ Κ.Α.Φ.

Τὰ εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ Κ.Α.Φ. χρεώγραφα κατατίθενται πρὸς φύλαξιν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Κ.Α.Φ. παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Υπηρεσία τοῦ Κ.Α.Φ.

Ἄρθρον 9.

Ἡ ὑπηρεσία τοῦ Κ.Α.Φ. διεξάγεται εἴτε παρὰ τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος ὁριζομένων ὀργάνων Προέδρου, Γραμματείας κλπ. τῆς Διοικήσεώς του, εἴτε παρ' ὑπαλλήλων προσλαμβανομένων πρὸς τοῦτο κατόπιν προκηρύξεως ὑπὸ τῆς Δ)σεως τοῦ Κ.Α.Φ. καὶ μετ' ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἄρθρον 10.

Μέχρι τῆς προσλήψεως τοῦ ἀναγκαιοῦντος τακτικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Κ.Α.Φ. δύναται ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀνατίθεται ἡ διεξαγωγὴ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κ.Α.Φ. ὡς καὶ ἡ τήρησις τῶν λογιστικῶν αὐτοῦ βιβλίων εἰς κατάλληλον καὶ εἰδικευμένον πρόσωπον ἀντὶ ἀποζημιώσεως ὁριζομένης δι' ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Λογιστικὴ καὶ διαχειριστικὴ ὀργάνωσις τοῦ Κεφαλαίου.

Ἄρθρον 11.

1. Ἡ οἰκονομικὴ χρῆσις τοῦ Κ.Α.Φ. ἄρχεται τὴν 1 Ἰανουαρίου καὶ λήγει τὴν 31ην Δεκεμβρίου ἑκάστου ἔτους.

2. Τὸ Κ.Α.Φ τηρεῖ πάντα τὰ ἐν τῷ ἀπὸ 2)3)1933 Ν. Διατάγματι «περὶ λογιστικῆς λειτουργίας τῶν Ὀργανισμῶν Κοινων. Ἀσφαλίσεως» καὶ ταῖς ἑκάστοτε ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Δ)τος τούτου ὁδηγίαις τῆς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ὁριζόμενα σχετικὰ καὶ εἰδικὰ λογιστικὰ βιβλία.

Ἄρθρον 12.

Προϋπολογισμὸς—Ἰσολογισμὸς καὶ Ἀπολογισμός. Ἔλεγχος.

1. Εἰς τὸ τέλος ἑκάστης χρήσεως συντάσσεται ὁ προϋπολογισμὸς ἐσόδων καὶ δαπανῶν καὶ παροχῶν τοῦ Κεφαλαίου τῆς ἑπομένης χρήσεως, καθ' ὃν τρόπον ὁρίζει τὸ ἀπὸ 14)7)37 Β. Δ/γμα «περὶ τρόπου καταρτίσεως καὶ ἐγκρίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως» καὶ αἱ κατ' ἐφαρμογὴν τούτου ὁδηγίαι τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

2. Ὁ προϋπολογισμὸς οὗτος μετὰ συζήτησιν καὶ ἀπόφασιν ἐπ' αὐτοῦ τῆς Δ. Ε. τοῦ Κ.Α.Φ. ὑποβάλλεται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας πρὸς ἔγκρισιν.

3. Ὁ ἐγκεκριμένος παρὰ τοῦ Ὑπουργείου προϋπολογισμὸς ἀναγράφεται εἰς τὸ Ἴδιον βιβλίον, ὅπερ τηρεῖται ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κ.Α.Φ.

Ἄρθρον 13.

1. Ἐντὸς τοῦ πρώτου μηνὸς ἑκάστου ἔτους συντάσσεται ὁ Ἀπολογισμὸς καὶ Ἰσολογισμὸς τῆς διαχειρίσεως τοῦ Κεφαλαίου τῆς λῆξάσης χρήσεως μετ' ἀπολύτου σαφηνείας εἰς τρόπον ὥστε εὐχερῶς καὶ ἀσφαλῶς νὰ ἐξάγηται ἐξ αὐτοῦ ἡ ἀληθὴς οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ Κεφαλαίου ὡς λεπτομερέστερον ὁρίζεται εἰς τὸ ἀπὸ 3)3)1939 Νομ. Διάταγμα «περὶ λογιστικῆς ὑπηρεσίας τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν» καὶ τὰς ἐπὶ τῇ βάσει τούτου σχετικὰς ὁδηγίας τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

Μετὰ τὴν κατὰ τ' ἀνωτέρω κατάρτισιν τοῦ Ἰσολογισμοῦ καὶ Ἀπολογισμοῦ ἑκάστης χρήσεως διενεργεῖται ἔλεγχος τῆς διαχειρίσεως τοῦ Κ.Α.Φ. παρ' ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς συνιστωμένης κατ' ἔτος ὑπὸ τοῦ Νομάρχου Ἀλαξ)λεως καὶ ἀποτελουμένης ἐξ ἑνὸς Δημοσίου ὑπαλλήλου ὡς Προέδρου, ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῶν ἐργοδοτῶν καὶ ἑτέρου τοιούτου τῶν ἐργατῶν ὑποδεικνυομένων ὑπὸ τῶν οἰκείων ὀργανώσεων. Ἡ ἐπιτροπή, αὐθημερὸν μετὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἐλέγχου συντάσσει εἰς διπλοῦν σχετικὴν ἔκθεσιν, ἣν ὑποβάλλει διὰ τοῦ Προέδρου αὐτῆς εἰς τὴν Δ. Ε. τοῦ Κ.Α.Φ.

Ἡ Διοίκησις Κ.Α.Φ. μετὰ τ' ἀνωτέρω ἐγκρίνει τὸν Ἀπολογισμὸν καὶ Ἰσολογισμὸν τοῦ Κ.Α.Φ. τῆς ἐλεγχθείσης χρήσεως, οὗς μετ' ἀντιγράφου τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς ὑποβάλλει εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας.

3. Εἰς τὸν Πρόεδρον καὶ τὰ μέλη τῆς ἐν λόγῳ Ἐπιτροπῆς καταβάλλεται ἀποζημίωσις διὰ τὸν ἔλεγχον ἑκάστης χρήσεως ἴση πρὸς τὴν τοιαύτην τὴν ὁριζομένην διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας διὰ τὸν ἔλεγχον τῆς διαχειρίσεως τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως τῶν ὑπαγομένων εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

ΜΕΡΟΣ Β'.

Παροχαί.

Ἄρθρον 14.

Ὑπαγόμενοι εἰς τὸ Κ.Α.Φ.

Εἰς τὸ Κ.Α.Φ. Ἀλεξ)πόλεως ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς:

1. Πάντες οἱ ἐργάται φορτ)ταὶ οἱ ἐφοδιασθέντες ἢ ἐφοδιαζόμενοι διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος φορτ)τοῦ ὑπὸ τῆς Ε.Ρ.Φ.Σ. βάσει τῶν κειμένων περὶ φορτ)κῶν ἐργασιῶν διατάξεων καὶ ἐγγεγραμμένοι εἰς τὸ μητρῷον τῆς Ἐπιτροπῆς.

2. Οἱ ὑπάλληλοι τοῦ Κ.Α.Φ ἐφ' ὅσον ἤθελον ζητήσει τοῦτο παρὰ τῆς Ε.Ρ.Φ.Σ. δι' αἰτήσεώς των.

Ἄρθρον 15.

Δικαιοῦχοι.

Δικαίωμα πρὸς ἀπόληψιν ἐκ τοῦ Κ.Α.Φ. μηνιαίου βοηθήματος ἢ ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως ἔχουσιν οἱ ἐργάται φορτ)ταί, ὧν ἡ ἀπομάκρυνσις ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος ἐγένετο:

I. Διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς διεξαγωγῆς τῶν φορτ)κῶν ἐργασιῶν, ἤτοι λόγῳ:

α) Γήρατος τοῦ φορτ)τοῦ.

β) Σωματικῆς ἢ διανοητικῆς ἀνικανότητος καὶ καθ' ὃ διάστημα ὑφίσταται ἡ ἀνικανότης καὶ

γ) Ὁριστικῆς ἀφαιρέσεως τοῦ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος, λόγῳ πειθαρχικοῦ παραπτώματος.

II. Πρὸς ἀποκατάστασιν σχετικῆς ἰσορροπίας μεταξὺ προσφορᾶς καὶ ζητήσεως ἐργασίας εἰς τὰς φορτ)τικὰς ἐργασίας λόγῳ πλεονασμοῦ ἐργατῶν

δ) Δύναται νὰ χορηγῶνται παροχαὶ εἰς τοὺς δικαιούχους ὑπὸ προϋποθέσεις λόγῳ προνοίας.

Ἄρθρον 16.

Μηνιαῖον βοήθημα τύπου συντάξεως καὶ ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως.

1. Μηνιαῖον βοήθημα τύπου συντάξεως παρέχεται εἰς τοὺς εἰς τὸ Κ.Α.Φ. ἠσφαλισμένους φορ)τὰς εἰς τὰς κάτωθι περιπτώσεις:

α) Λόγῳ γήρατος.

β) Λόγῳ σωματικῆς ἢ πνευματικῆς νόσου καθιστώσης τοῦτον ἀνίκανον διὰ τὴν περαιτέρω ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος.

γ) Λόγῳ ἀτυχήματος ἐπισυμβάντος ἐν τῇ ἐργασίᾳ καὶ ἕνεκα ταύτης καταστήσαντος τὸν παθόντα ἀνίκανον διὰ τὴν περαιτέρω ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός του.

2. Ἐφ' ἅπαξ ἀποζημίωσις χορηγεῖται:

α) Πρὸς ἀποκατάστασιν σχετικῆς ἰσορροπίας μεταξὺ προσφορᾶς καὶ ζητήσεως ἐργασίας εἰς τὰς φορτ)κὰς ἐργασίας ξηρᾶς.

δ) Ἐὰν λόγῳ παιθαρχικῆς ποινῆς ἐπιβληθείσης κατὰ τὴν παράγρ. 4 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. Δ/τος 1254/49 ἀφαιρεθῇ ὁριστικῶς τὸ βιβλιάριον ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος.

γ) Λόγῳ θανάτου τοῦ ἠσφαλισμένου ἢ τοῦ δοηθηματοδοτουμένου.

Ἄρθρον 17.

Προϋποθέσεις ἀπονομῆς μηνιαίου βοηθήματος.

Α'. Λόγῳ γήρατος :

Ἐφ' ὅσον ὁ ἐργάτης φορτ)τὴς συνεπλήρωσε τὸ ἑξηκοστὸν τέταρτον ἔτος τῆς ἡλικίας του καὶ ἔχει ὑπερδεκαπενταετῆ ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ φορτ)τοῦ ξηρᾶς Ἀλεξανδρουπόλεως, ἐξ ἧς πενταετῆ συμμετοχὴν εἰς τὸ Κ.Α.Φ.

Ἡ ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἀπομάκρυνσις τοῦ φορ)τοῦ ἐνεργεῖται αὐτεπαγγέλτως ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς. Δύναται ὅμως καὶ ὁ ἴδιος ὁ φορ)τὴς νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπομάκρυνσίν του, ἐφ' ὅσον συνεπλήρωσε τὸ 60ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του καὶ πληροῖ καὶ τὰς λοιπὰς προϋποθέσεις.

Β'. Λόγῳ σωματικῆς ἢ πνευματικῆς νόσου.

Ἐφ' ὅσον ὁ φορ)τὴς συνεπείᾳ σωματικῆς ἢ πνευματικῆς νόσου κατέστη ἀνίκανος διὰ τὴν παραιτέρω ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός του.

Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁ φορ)τὴς δὲν νὰ ἔχῃ ὑπερδεκαετῆ τοὐλάχιστον ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος, ἐξ ἧς πενταετῆ συμμετοχὴν εἰς τὸ Κ.Α.Φ.

Ἡ ἀνικανότης διαπιστοῦται ὑπὸ τῆς πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς τοῦ Ι.Κ.Α πρὸς ἣν ὑποχρεωτικῶς παραπέμπονται πρὸς ἐξέτασιν οἱ φορτ)ταὶ οἱ αἰτούμενοι τὴν χορήγησιν μηνιαίου δοηθήματος λόγῳ ἀνικανότητος. Ἐν περιπτώσει μὴ λειτουργίας τοιαύτης Ἐπιτροπῆς ὑπὸ τριμελοῦς ἐξ ἰατρῶν Ἐπιτροπῆς ὁριζομένης ὑπὸ τῆς Ε.Ρ.Φ.Ξ. κατὰ προτίμησιν ἐξ ἰατρῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ἧς ἡ ἀμοιδὴ δαρύνει τὸ Κ.Α.Φ.

Εἰς τὰς περιπτώσεις Α' καὶ Β' τοῦ παρόντος ὡς χρόνος ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ φορ)τοῦ λογίζεται ὁ χρόνος καθ' ὃν ὁ δικαιούμενος παροχῆς φορτ) τῆς ἦσκει προσωπικῶς καὶ ἀποκλειστικῶς τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο καὶ ἦτο νομίμως ἐφωδιασμένος διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος ὑπὸ τῆς Ε.Ρ.Φ.Ξ Ἀλεξανδρουπόλεως.

Ὡς πρὸς τὸν χρόνον ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος τὸν διανυθέντα πρὸ τῆς ἐκδόσεως βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος, ὁ χρόνος οὗτος ἀποδεικνύεται δι' ἐνόρκου ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδικείου βεβαιώσεως δύο μαρτύρων προερχομένων ἐκ τῆς τάξεως τῶν φορτ)τῶν ἢ ἐμπόρων καὶ σχετικῆς βεβαιώσεως τῆς οἰκείας ὀργανώσεως. Ὁ τοιοῦτος ὅμως χρόνος ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος δὲν δύναται νὰ ἀναφέρεται εἰς χρονικὸν διάστημα πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Νόμου, βάσει τοῦ ὁποίου ἐπεξετάθησαν αἱ διατάξεις εἰς τοὺς φορτ)τὰς ξηρᾶς Ἀλεξανδρουπόλεως (Α.Ν. 381)1936).

Γ'. Μηνιαίου δοηθήματος δικαιοῦνται ὡσαύτως καὶ οἱ φορτ)ταὶ εἰς περίπτωσιν ἀτυχήματος ἐπισυμβάντος ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἢ ἕνεκα ταύτης καταστήσαντος τὸν παθόντα ἀνίκανον διὰ τὴν παραιτέρω ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός του, τῆς ἀνικανότητος διαπιστουμένης καὶ ἐν προκειμένῳ ὡς ἀνωτέρω ἐν τῇ περιπτώσει Β'.

Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τὸ μηνιαῖον δοήθημα χορηγεῖται ἄνευ ἄλλης τινὸς προϋποθέσεως τόσον ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἔτη προϋπηρεσίας, ὅσον καὶ τὴν ἡλικίαν τοῦ παθόντος, πλὴν μόνον τῆς προϋποθέσεως ὅτι ὁ παθὼν κατὰ τὸν χρόνον καθ' ὃν ἐπῆλθε τὸ ἀτύχημα ἦτο ἐφωδιασμένος διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος νομίμως ἐκδοθέντος ὑπὸ τῆς Ε.Ρ.Φ.Λ.

Οἱ τῶν περιπτώσεων Β' καὶ Γ' δοηθηματοδοτούμενοι καὶ ἄγοντες ἡλικίαν κατωτέραν τῶν 50 ἐτῶν ὑποβάλλονται ἀνὰ διετίαν εἰς ἐξέτασιν παρὰ τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς περὶ τῆς καταστάσεως τῆς ὑγείας των, συνταχθησομένης παρ' αὐτῆς σχετικῆς γνωματεύσεως, ἐφ' ἧς ἀποφασίζει ἡ Ε.Ρ.Φ.Ξ. περὶ τῆς ἐξακολουθήσεως ἢ τῆς διακοπῆς τῆς δοηθηματοδοτήσεως. Ἐν περιπτώσει διακοπῆς τῆς ἐπιδοτήσεως ὁ ἐργάτης δύναται νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἐργασίαν.

Ἄρθρον 18.

Ποσὸν μηνιαίου βοηθήματος. Προσαυξήσεις.

Τὸ ποσὸν τοῦ βασικοῦ μηνιαίου βοηθήματος ὁρίζεται εἰς δραχμὰς δύο χιλιάδας (2.000) προσαυξανόμενον κατὰ δραχ. πεντήκοντα (50) δι' ἕκαστον ὑπὲρ τὴν δεκαπενταετίαν ἔτος ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος, μὴ δυναμένου τοῦ μετὰ τῆς προσαυξήσεως ταύτης συνολικοῦ βασικοῦ ποσοῦ νὰ ὑπερβῇ τὸ ποσὸν τῶν δρχ. τριῶν χιλιάδων (3.000).

Τὸ ποσὸν τοῦ μηνιαίου τούτου βοηθήματος ἀναπροσαρμόζεται ἑκάστοτε πρὸς τὰ διὰ κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ὁριζόμενα διὰ τοὺς οἰκονομικῶς κατωτέρους Ὀργανισμοὺς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, τοὺς ὑπαγομένους ὑπὸ τὸν ἔλεγχον καὶ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

Τὸ μηνιαῖον τοῦτο βοήθημα δύναται νὰ προσαυξάνηται καὶ μὲ τὸ ἐπίδομα οἰκογενειακῶν βαρῶν τῶν κατὰ τὰς ἀνωτέρω ἀποφάσεων.

Ἄρθρον 19.

Ἐὰν ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ Κεφαλαίου δὲν ἐπιτρέπῃ τὴν χορήγησιν τῶν ἐν τῷ ἀνωτέρω ἄρθρῳ ὁριζομένων ποσῶν μηνιαίων δοηθημάτων καὶ ἐπιδομάτων δύνανται δι' ἀποφάσεως τῆς Διοικ. Ἐπιτροπῆς τοῦ Κεφαλαίου νὰ καταβάλλωνται κατώτερα τούτων ποσά, τῆς μειώσεως ὑπολογιζομένης εἰς ἑνιαῖον διὰ πάντα τὰ κλιμάκια καὶ τὰ ἐπιδόματα ποσοστὸν ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν καὶ ἀνάλογον πρὸς τὴν οἰκονομικὴν ἀντοχὴν τοῦ Κεφαλαίου.

Ἄρθρον 20.

Διαδικασία ἀπονομῆς μηνιαίου βοηθήματος.

Οἱ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ παρόντος δικαιούμενοι νὰ τύχωσι μηνιαίου βοηθήματος φορτ)ταὶ δέον νὰ ὑποβάλωσιν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κ.Α.Φ.Ξ. σχετικὴν αἴτησιν συνοδευομένην ὑπὸ τῶν ἀναγκαίων πιστοποιητικῶν, καὶ εἰδικώτερον :

1. Διὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ γήρατος : α) πιστοποιητικὸν περὶ τοῦ συνολικοῦ χρόνου ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος ἐκδιδόμενον ὑπὸ τῆς Ε.Ρ.Φ.Ξ. βάσει τοῦ παρ' αὐτῇ τηρουμένου μητρῴου ἢ τῆς ἐνόρκου βεβαιώσεως καὶ βεβαιώσεως οἰκείας ὀργανώσεως, β) πιστοποιητικὸν τοῦ Δήμου ἢ τῆς Κοινότητος περὶ ἐγγραφῆς τοῦ αἰτοῦντος εἰς τὰ μητρῷα τῶν ἀρρένων, γ) πιστοποιητικὸν οἰκογενειακῆς καταστάσεως καὶ δ) τὸ βιβλιάριον ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος.

2. Διὰ τὴν περίπτωσιν δ' τοῦ ἄρθρου 17, α) πιστοποιητικὸν περὶ τοῦ συνολικοῦ χρόνου ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος φορτ)τοῦ ξηρᾶς ἐκδιδόμενον ὑπὸ τῆς Ε.Ρ.Φ.Ξ., β) γνωμάτευσιν τῆς Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 17 διαπιστοῦσαν τὴν σωματικὴν ἢ πνευματικὴν ἀνικανότητα τοῦ αἰτοῦντος φορτ)τοῦ διὰ τὴν ἄσκησιν παραιτέρω τοῦ ἐπαγγέλματός του, γ) πιστοποιητικὸν ἐγγραφῆς τοῦ αἰτοῦντος εἰς τὰ μητρῷα τοῦ Δήμου ἢ τῆς Κοινότητος, δ) πιστοποιητικὸν οἰκογενειακῆς καταστάσεως καὶ ε) τὸ βιβλιάριον ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος.

3. Διὰ τὴν περίπτωσιν ἀνικανότητος συνεπείᾳ ἀτυχήματος ἐπισυμβάντος κατὰ τὴν ἐργασίαν ἐκτὸς τῶν ἐν παραγράφῳ 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου δικαιολογητικῶν, ἔκθεσιν τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας ἢ πορίσματος ἀνακρίσεων διὰ τὸ κατὰ τὴν ἐργασίαν καὶ τὰς συνθή-

καὶ ὑφ' ἃς ἀπεσυνέβη τὸ ἐργατικὸν ἀτύχημα καὶ γνωμάτευσιν τῆς ἀνωτέρω Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς περὶ τῆς ἀνικανότητος τοῦ παθόντος.

Ἄρθρον 21.

Ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ παρόντος ὡς προστατευόμενα μέλη λογίζονται ἐπί:

Α') Ἐγγάμων φορτ)τῶν:

1) Ἡ νόμιμος καὶ μὴ ἐν διαζυγίῳ τελοῦσα σύζυγος καὶ τὰ νόμιμα τέκνα, τὰ μὲν ἄρρενα μέχρι καὶ τοῦ 18ου ἔτους τῆς ἡλικίας των, τὰ δὲ θήλεα ἐφ' ὅσον εἶναι ἄγαμα καὶ ἡλικίας μέχρι καὶ 30 ἐτῶν, ἀνεξαρτήτως δὲ ἡλικίας ἐφ' ὅσον τὰ τέκνα εἶναι ἀποδεδειγμένως ἀνάπηρα καὶ ἀνίκανα πρὸς ἐργασίαν.

2) Οἱ γονεῖς, ἐφ' ὅσον συντηροῦντο ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τοῦ θανόντος καὶ εἶναι ἄποροι.

Β) Ἐπὶ ἀγάμων φορτ)τῶν:

1. Οἱ γονεῖς οἱ ἀνίκανοι πρὸς ἐργασίαν λόγῳ σωματικῆς ἢ πνευματικῆς νόσου, τῆς ἀνικανότητος ταύτης διαπιστουμένης παρὰ τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 17 Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἀνίκανοι ἐπίσης λογίζονται ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ παρόντος καὶ οἱ γονεῖς οἱ ὑπερβάντες τὸ ὄγδοον ἔτος τῆς ἡλικίας των.

2. Αἱ ἄγαμοι ἀδελφαὶ ἡλικίας μέχρι καὶ 30 ἐτῶν καὶ οἱ ἀδελφοὶ μέχρι καὶ 8 ἐτῶν, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι τὰ πρόσωπα ταῦτα τῆς δ' κατηγορίας συντηροῦντο ὑπὸ τοῦ θανόντος καὶ δὲν ἐργάζονται.

Ἐκ τῆς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις προκειμένου περὶ ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως ὑπαρχούσης πρώτης κατηγορίας δικαιοδόχων ἀποκλείονται αἱ λοιπαί. Ἐν περιπτώσει δὲ ὑπάρξεως πλειόνων τοῦ ἑνὸς δικαιοδόχων τῆς αὐτῆς κατηγορίας, ἡ ἐφ' ἅπαξ ἀποζημίωσις κατανέμεται κατ' ἰσομοιρίαν μεταξὺ πάντων τούτων.

Ἄρθρον 22.

Προϋποθέσεις χορηγήσεως ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως.

Α') Ἐφ' ἅπαξ ἀποζημίωσις χορηγεῖται εἰς τοὺς ἀπομακρυνομένους τοῦ ἐπαγγέλματος φορ)τάς, λόγῳ πλεονασμοῦ πρὸς ἀποκατάστασιν σχετικῆς ἰσορροπίας μεταξὺ προσφορᾶς καὶ ζητήσεως ἐργασίας εἰς τὰς ἐργασίας ξηρᾶς α) πιστοποιητικὸν περὶ τοῦ χρόνου ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος ὡς κατωχυρωμένου ἐργάτου φορ)τοῦ τοῦ λιμένος, ἐκδιδόμενον ὑπὸ τῆς Ε.Ρ.Φ.Ξ. βάσει τοῦ παρ' αὐτῇ τηρουμένου μητρώου τῶν ἐργατῶν β) ἀντίγραφον τῆς ἐν ἄρθρῳ 22 τοῦ παρόντος ἐκθέσεως μετὰ τῆς ἐπὶ ταύτης σχετικῆς ἐγκριτικῆς ἀποφάσεως, γ) τὸ βιβλιάριον ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος.

2. Διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς λόγῳ πειθαρχικῆς ποινῆς ἀπομακρύνσεως, τὸ αὐτὸ ὡς ἄνω πιστοποιητικὸν περὶ τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας τοῦ ἀπομακρυνομένου, ὡς καὶ κεκυρωμένον ἀντίγραφον τῆς περὶ ἐπιβολῆς ποινῆς ἀποφάσεως τῆς Ε.Ρ.Φ.Ξ. ἢ ἄλλης ἁρμοδίας Ἀρχῆς καὶ τὸ βιβλιάριον ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος.

Ἄρθρον 24.

Ποσὸν ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως

Α'. Τὸ ποσὸν τῆς ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως διὰ τὴν περίπτωσιν α' τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 16 ὁρίζεται:

1 Διὰ τοὺς ἔχοντας ὑπηρεσίαν δέκα ἐτῶν ἕως 15, δέκα πέντε μηνιαῖα βοηθήματα, ἅτινα θὰ ἐλάμβανεν ὁ ἀπομακρυνόμενος ἐκ τῆς ἐργασίας ἐὰν ἐδικαιοῦτο μηνιαίου βοηθήματος ὑπολογιζομένου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, ἄνευ προσαυξήσεως διὰ ἑτῆ ὑπηρεσίας εἰ μὴ μόνον λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν.

2 Διὰ τοὺς ἔχοντας ὑπηρεσίαν ἄνω τῶν 15 ἐτῶν ἕως 20. (εἴκοσι) ὡς ἄνω μηνιαῖα βοηθήματα.

3. Διὰ τοὺς ἔχοντας ἄνω τῶν 20 ἐτῶν, 25 ὡς ἄνω μηνιαῖα βοηθήματα.

Β') Διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς λόγῳ ποινῆς ἀπομακρύνσεως ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος, τὸ ποσὸν τῆς ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως ὁρίζεται εἰς δώδεκα (12) μηνιαῖα βοηθήματα, ἅτινα θὰ ἐλάμβανεν ὁ ἀπομακρυνόμενος ἐκ τῆς ἐργασίας ἐὰν ἐδικαιοῦτο μηνιαίου βοηθήματος ὑπολογιζομένου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος, ἄνευ οὐδεμιᾶς προσαυξήσεως, πλὴν τῆς λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν προβλεπομένης.

Ἄρθρον 25.

Ἐφ' ἅπαξ ἀποζημίωσις λόγῳ θανάτου. Δικαιοδόχοι.

1. Ἐν περιπτώσει θανάτου φορ)τοῦ ἐφωδιασμένου διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος, δικαιοῦνται ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως οἱ δικαιοδόχοι τοῦ θανόντος φορ)τοῦ, ἐφ' ὅσον ὁ θανὼν εἶχεν ὑπερδεκαετῆ ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος, ἐξ ἧς παντελὴς συμμετοχὴν εἰς τὸ Κ.Α.Φ. τοῦ πρὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου διανυθέντος χρόνου ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος ἀποδεικνυομένου συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ παρόντος.

Διὰ τὴν ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ χορήγησιν τῆς ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως ἀπαιτοῦνται τὰ κάτωθι δικαιολογητικά:

α) Ληξιαρχικὴ πρᾶξις θανάτου τοῦ ἀποβιώσαντος φορ)τοῦ.

β) Πιστοποιητικὸν περὶ τοῦ συνολικοῦ χρόνου ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ φορτ)τοῦ ἐκδιδόμενον ὑπὸ τῆς Ε.Ρ.Φ.Ξ. Ἀλεξανδρουπόλεως.

Ἐπὶ πλέον ἐπὶ ἐγγάμων μὲν ληξιαρχικὰς πράξεις γάμου καὶ γεννήσεως τῶν τέκνων τῶν προστατευομένων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος, ἐπὶ ἀγάμων δὲ ληξιαρχικὰς πράξεις γεννήσεως τῶν προστατευομένων ἐ-

δελφῶν καὶ πιστοποιητικῶν ἡλικίας τῶν γονέων τῶν ὑπερβάντων τὸ ὄγδοον ἔτος τῆς ἡλικίας των.

Ἐλλείφει ληξιαρχικῶν πράξεων γεννήσεων τῶν προστατευομένων τέκνων ἢ ἀδελφῶν.πιστοποιητικῶν τῶν ἁρμοδίων Ἀρχῶν.

2 Ἐπίσης εἰς περιπτωσιν θανάτου βοηθηματοδοτουμένου ἐκ τοῦ Κ.Α.Φ. διὰ μηνιαίου βοηθήματος κατὰ τὰς περιπτώσεις Α', Β' καὶ Γ' τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ παρόντος δικαιοῦνται ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως οἱ δικαιοδόχοι τοῦ θανόντος βοηθηματοδοτουμένου.

Εἰς ἀμφοτέρας τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις ὡς δικαιοδόχοι λογίζονται ἐπὶ ἐγγάμων ἢ ἀγάμων φορτωτῶν τὰ πρόσωπα τὰ ἀναφερόμενα ἐν ἄρθρῳ 21 τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 26.

Εἰς ἀμφοτέρας τὰς ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὁριζομένας περιπτώσεις ἡ ἐφ' ἅπαξ ἀποζημίωσις ἰσοῦται :

α) Διὰ τοὺς δικαιοδόχους θανόντος φορτωτοῦ μὴ ἐκ τοῦ Κ.Α.Φ. βοηθηματοδοτηθέντος, πρὸς εἴκοσι τέσσαρα μηνιαῖα βοηθήματα, ἅτινα θὰ ἐλάμβανεν ὁ θανὼν φορτωτής, ἂν ἐδικαιοῦτο κατὰ τ' ἀνωτέρω μηνιαίου βοηθήματος.

β) Διὰ τοὺς δικαιοδόχους τοῦ ἀποβιοῦντος φορτωτοῦ τοῦ λαμβάνοντος μηνιαῖον βοήθημα ἐκ τοῦ Κ.Α.Φ. πρὸς δώδεκα (12) μηνιαῖα βοηθήματα ὑπολογιζομένων βάσει τοῦ μηνιαίου βοηθήματος, ὅπερ ὁ θανὼν ἐλάμβανε, καὶ ἐφ' ὅσον οὗτος εἶχε βοηθηματοδοτηθῇ ἐκ τοῦ Κ.Α.Φ. ἐπὶ 12 τοὐλάχιστον μῆνας.

Ἐν ἀναντίᾳ περιπτώσει ὁ ὡς ἄνω ἀριθμὸς τῶν 12 μηνιαίων βοηθημάτων προσαυξάνεται κατὰ τόσα μηνιαῖα βοηθήματα ὅσοι εἶναι οἱ ὑπολειπόμενοι μῆνες πρὸς συμπλήρωσιν 12μήνου βοηθηματοδοτήσεως τοῦ θανόντος.

Ἄρθρον 27.

Αἱ ὑπὸ τοῦ παρόντος ὁριζόμεναι παροχαὶ ἀπονέμονται μόνον κατόπιν αἰτιολογημένης ἀποφάσεως τῆς Δ.Ε. τοῦ Κ.Α.Φ. ἐν ᾗ ἀπαραιτήτως μνημονεύονται αἱ δικαιολογοῦσαι τὴν χορήγησιν τῆς παροχῆς διατάξεις.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπιλαμβάνεται τῆς ἀπονομῆς παροχῆς κατόπιν συντόμου ἐκθέσεως τοῦ προϊσταμένου τῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Κ.Α.Φ ἢ τοῦ παρὰ τῇ Ἐπιτροπῇ Εἰσηγητοῦ, ἐν ᾗ ἐκτίθενται τὰ καθ' ἕκαστον στοιχεῖα καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ θέματος πρότασις ἢ γνώμη αὐτοῦ.

Ἡ ἐν λόγῳ ἔκθεσις μετ' ἀντιγράφου τῆς ληφθείσης ὑπὸ τῆς Δ.Ε. τοῦ Κ.Α.Φ ὁριστικῆς ἀποφάσεως ἐπισυνάπτονται εἰς τὸν φάκελλον τοῦ αἰτοῦντος τὴν παροχὴν ἢ βοηθηματοδοτουμένου εἰς ὃν φυλάσσονται ἅπαντα τὰ ἀφορῶντα τὸ θέμα στοιχεῖα (ἔγγραφα, πιστοποιητικά, γνωματεύσεις κλπ), ἅτινα ἀποτελοῦσι τὰ βασικὰ ἀπαραίτητα δικαιολογητικὰ τῆς ὑπονομῆς ἢ μὴ τῆς παροχῆς.

Ἡ περὶ ἀπονομῆς ἢ μὴ ἀποφασις τῆς Δ.Ε. τοῦ Κ.Α.Φ. κοινοποιεῖται ἐπὶ ἀποδείξει εἰς τὸν ἐνδιαφερόμενον, ὅστις δύναται νὰ ἐκκαλέσῃ ταύτην ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως ἐνώπιον τῆς παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας λειτουργούσης Ἐπιτροπῆς Ἐφέσεων, ἀποτελουμένης ὑπὸ τοῦ Δ)τοῦ τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ὡς Προέδρου, ἑνὸς ἐργοδοτικοῦ ἀντιπροσώπου ὑποδεικνυομένου ὑπὸ τοῦ Ἐμπ. Ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν, ἑνὸς ἐργατικοῦ ἀντιπροσώπου ὑποδεικνυομένου ὑπὸ τῆς Ὁμοσπονδίας Φορτωτῶν Ἑλλάδος.

Χρέη εἰσηγητοῦ Γραμματέως ἐνεργεῖ ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

Ἡ ἀρμοδιότης τῆς Ἐπιτροπῆς καθορίζεται κατὰ τὰ ὑπὸ τῶν κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ὁριζόμενα, καταβάλλονται δὲ κατ' ἀναλογίαν τῶν ἀποθεματικῶν τῶν Κ.Α.Φ. κατὰ τὰ δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ ὁριζόμενα κατ' ἔτος.

Ἄρθρον 28.

Ἡ καταβολὴ τῶν μηνιαίων βοηθημάτων ἀρχεται ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ ἑπομένου ἐκείνου καθ' ὃν ἔλαβε χώραν τὸ γεγονός, τὸ θεμελιοῦν τὴν παροχὴν (βοήθημα).

Ἐξαιρέσει τῆς περιπτώσεως ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, καθ' ἣν ἡ καταβολὴ τοῦ μηνιαίου βοηθήματος ἀρχεται ἀπὸ τῆς ἑπομένης τούτου ἡμέρας, ὑποχρεουμένου τοῦ παθόντος ν' ἀναφέρῃ ἀμελλητὶ περὶ τοῦ ἀτυχήματος ἐντὸς 48ώρου.

Αἱ πάσης φύσεως παροχαὶ αἱ χορηγούμεναι βάσει τοῦ παρόντος παραγράφονται μετὰ παρέλευσιν τριετίας ἀφ' ἧς κατέστησαν ἀπαιτηταί.

Ἄρθρον 29.

Εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν ἀποβιούντων φορτωτῶν βοηθηματοδοτουμένων ἢ μὴ καταβάλλεται ὡς ἔξοδα κηδείας ποσὸν ἴσον πρὸς ἓν μηνιαῖον βοήθημα, ὅπερ ἐλάμβανεν ἢ ἐδικαιοῦτο λαμβάνειν ὁ ἀποθανών.

Γενικαὶ Διατάξεις

Ἄρθρον 30.

Τὸ μηνιαῖον βοήθημα ἢ ἐφ' ἅπαξ ἀποζημίωσις καταβάλλεται προσωπικῶς εἰς τὸν δικαιοῦχον ἢ τὸν νόμιμον αὐτοῦ πληρεξούσιον εἰς τὸ τέλος ἑκάστου μηνός, βάσει ἀποδείξεων ἢ καταστάσεων (προκειμένου περὶ πληρωμῆς τὴν κατὼ ἡμέραν πλειόνων βοηθηματοδοτουμένων), αἵτινες ἐπισυνάπτονται εἰς τὸ πρὸς τοῦτο ἐκδοθὲν ἔνταλμα πληρωμῆς τῆς ἡμέρας ἐκείνης.

Αἱ ἀποδείξεις ἢ καταστάσεις χαρτοσημαίνονται νομίμως.

Ἄρθρον 31.

Οἱ κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐκ τοῦ Κ.Α.Φ. ἐπιδοτούμενοι διὰ μηνιαίου βοηθήματος ἐφοδιάζονται παρὰ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κ.Α.Φ. διὰ «βιβλιαρίου βοηθηματοδοτήσεως», τύπου τοῦ ὁποίου ὁρίζεται ὑπὸ τῆς Δ.Ε. τοῦ Κεφαλαίου.

Κατὰ Ἰανουάριον ἑκάστου ἔτους οἱ διὰ μηνιαίου βοηθήματος ἐπιδοτούμενοι δέον νὰ προσάγωσι βεβαίωσιν τῆς ἁρμοδίας Ἀρχῆς περὶ τοῦ ἀμεταβλήτου τῶν προϋποθέσεων τῆς χορηγουμένης παροχῆς.

Ἄρθρον 32.

Οἱ τυχόντες ἐκ τοῦ Κ.Α.Φ παροχῆς μηνιαίου βοηθήματος ἢ ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως δὲν δύνανται τοῦ λοιποῦ ν' ἀναλάβωσιν οἱανδήποτε ἐργασίαν ἐν τῇ ξηρᾷ Ἀλεξ)πόλεως σχέσιν ἔχουσαν μὲ τὰς φορτ)ώσεις καὶ ρυθμιζομένην κατὰ τὰς περὶ φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν κειμένας διατάξεις.

Ἄρθρον 33.

Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος πάντες οἱ φορτ)ται ἐντὸς ἐξαμήνου δέον νὰ προσκομίσωσι τῇ Ε.Ρ.Φ.Σ. σχετικὰ στοιχεῖα (ἔνορκος ἐνώπιον τοῦ Κεφηνοδικείου βεβαίωσις δύο μαρτύρων) περὶ τοῦ χρόνου τῆς ἐργασίας αὐτῶν ὡς φορτ)τῶν, τοῦ διανυθέντος πρὸ τῆς χορηγήσεως αὐτοῖς ὑπὸ τῆς Ε.Ρ.Φ.Σ. βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος, πρὸς ἐνημέρωσιν τοῦ ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας τῆς Ε.Ρ.Φ.Σ. τηρουμένου μητρώου τῶν ἐργατῶν.

Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος δὲν δύνανται νὰ χορηγηθῶ ἐπαγγελματικὸν βιβλιάριον φορτ)τοῦ εἰς ἐργάτας ἄγοντας ἡλικίαν ἀνωτέραν τῶν 40 ἐτῶν.

Ἄρθρον 34.

Τὸ ὑπαλληλικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν τοῦ Κ.Α.Φ. ὑπάγεται εἰς τὰς περὶ βοηθηματοδοτήσεως διατάξεις τοῦ Κ.Α.Φ., τῆς ὑπηρεσίας ὑποχρεουμένης νὰ

παρακρατῆ ἐκ τῶν ἀποδοχῶν του τὴν ἀκάστοτε κεκανονισμένην ἐργατικὴν κράτησιν, τῆς ἐργοδοτικῆς εἰσφορᾶς βαρυνούσης τὸ Κ.Α.Φ.

Ἄρθρον 35.

Μεταβατικαὶ Διατάξεις

1. Εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν θανόντων ἐν ἐνεργείᾳ φορτ)τῶν ἀπὸ 1)4)1948 μέχρι τῆς ἐγκρίσεως τοῦ παρόντος ὡς καὶ τοὺς συνεπείᾳ ἀτυχήματος κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἐργασίας των καὶ ἕνεκα ταύτης καταστάντας ἀνίκανους διὰ τὴν περαιτέρω ἐξάσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός των παρέχεται δι' ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐφ' ἅπαξ ἀποζημίωσις ἴσης πρὸς 12 μηνιαῖα μισθώματα, ἐκτὸς ἂν ἐλάμβανον οἱ θανόντες ἢ οἱ καταστάντες ἀνίκανοι, ἐὰν κανονικῶς ἐβοηθηματοδοτοῦντο κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἄνευ ὀφειλῆς προσαυξήσεως, πλὴν τῆς λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν προβλεπομένης.

2. Ἡ ἰσχὺς τῆς παραγράφου 6 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1948.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Φεβρουαρίου 1950

17565)1424)1950 Ἀπόφ. Ὑπ)γοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς Κανονισμὸν Κ.Α.Φ. Λιμένος Ἡρακλείου.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 56 τῆς 1 Ἀπριλίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ κωδ. Νόμου 5)671)1931 «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας φορ)τικῶν ἐργασιῶν», 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ἀν. Νόμου 881)1936 καὶ 3) τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1401) ἀπὸ 30)31)50 ἀναφορᾶς τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορ)σεων Λιμένος Ἡρακλείου ὑποβληθὲν ἡμῖν πρακτικὸν τῆς ὑπ' ἀριθ. 2)30)3)1950 συνεδριάσεως τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Κεφαλαίου Ἀποζημιώσεως Φορτοεκφορτωτῶν τοῦ Λιμένος τούτου περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς τὸν ἰσχύοντα Κανονισμὸν τοῦ Κ.Α.Φ. Λιμένος Ἡρακλείου ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν ὅπως εἰς τὸν ἰσχύοντα Κανονισμὸν τοῦ Κεφαλαίου Ἀποζημιώσεως Φορτ)τῶν Λιμένος Ἡρακλείου ἐγκριθέντα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 18459)1947 ἡμετέρας ἀποφάσεως, καὶ ἐν ἄρθρῳ 22 αὐτοῦ, προστεθῇ 2α παράγραφος ὡς ἀκολούθως:

Ἄρθρον 22.

«1 . . . . . .

2. Ὡσαύτως δι' ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ὁμοφώνως λαμβανομένης καὶ ἐγκρινομένης ἀριθμῷ δύναται νὰ χορηγηθῇ ἐκ τῶν ἀποθεματικῶν τοῦ Κ.Α.Φ. βραχυπρόθεσμον δάνειον πρὸς τοὺς ὑπαγομένους εἰς τὸ Κ.Α.Φ. ἐργάτας φορ)τὰς ταῦ λιμένος ἐπὶ τῷ νομίμῳ τόκῳ ἐξοφλούμενον εἰς μηνιαίας δόσεις καθοριζομένας ἐν τῇ σχετικῇ ἀποφάσει καὶ ἐφ' ὅσον συντρέχουσι ἐξαιρετικοὶ λόγοι χορηγήσεως δανείου διαπιστούμενοι προσηκόντως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Ἀπριλίου 1950

---

285)1950 Πρᾶξις Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου

Περὶ τῶν δικαιουμένων ἐπιδόματος στρατεύσεως.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 92 τῆς 1 Ἀπριλίου 1950)

Λαβὸν ὑπ' ὄψει πρότασιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Στρατιωτικῶν, Ναυτικῶν, Ἀεροπορίας καὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, ἀποφασίζει:

Δικαιοῦχοι ἐπιδόματος στρατεύσεως

1. Ἀπὸ 1 Ἀπριλίου 1950 τοῦ ἐπιδόματος στρατεύσεως δικαιοῦνται:

α) Αἱ οἰκογένειαι τῶν ἐν καιρῷ πολέμου ἢ ἐπιστρατεύσεως ὑπηρετούντων ἐφέδρων ὁπλιτῶν, ὡς καὶ τῶν ἐφέδρων ἐθελοντῶν ἐπιστρατεύσεως ὁπλιτῶν τοῦ κατὰ Γῆν Θάλασσαν καὶ Ἀέρα Στρατοῦ τῶν λαμβανόντων ἀποδοχὰς ἐφέδρου ἢ στρατευσίμου καὶ οὐχὶ μονίμου.

β) Αἱ οἰκογένειαι τῶν κληρωτῶν τῶν διανυόντων θητείαν τῆς κλάσεως τοῦ 1947 καὶ παλαιοτέρων τῶν λαμβανόντων ἀποδοχὰς στρατευσίμου καὶ οὐχὶ μονίμου καὶ ἐφ' ὅσον οὗτοι κατετάγησαν πρὸ τῆς 1ης Ὀκτωβρίου 1949.

γ) Αἱ οἰκογένειαι τῶν κληρωτῶν τῶν διανυόντων θητείαν καὶ λαμβανόντων ἀποδοχὰς στρατευσίμου καὶ οὐχὶ μονίμου οἱ κατατασσόμενοι ἐφεξῆς ἀνεξαρτήτως κλάσεως, ἀφ' ἧς καταστοῦν ἔφεδροι.

δ) Αἱ οἰκογένειαι τῶν ἐκ τῶν ἀνωτέρω κατηγοριῶν ἐξαφανιζομένων καὶ μέχρι τοῦ χρόνου χορηγίας αὐτοῖς προκαταβολῆς ἐναντὶ τῆς χορηγηθησομένης συντάξεως. Τὸ οὕτω καταβαλλόμενον ἐπίδομα συμψηφίζεται μὲ τὴν χορηγηθησομένην σύνταξιν.

Π. Ὡς μέλη οἰκογενείας, εἰς ἃ θὰ καταβάλληται τὸ ἀνωτέρω ἐπίδομα, νοοῦνται:

1) Ἐπὶ ἐγγάμων ὁπλιτῶν.

Α') Ἡ σύζυγος.

Β') Τὰ νόμιμα, θετὰ, νομιμοποίητα ἢ φυσικὰ τέκνα καὶ ἐκ τούτων:

α) Τὰ θήλεα μέχρις ἡλικίας καὶ 18 ἐτῶν, ἐφ' ὅσον τυγχάνουν ἄγαμα.

β) Τὰ ἄρρενα μέχρις ἡλικίας καὶ 17 ἐτῶν, ἐφ' ὅσον τυγχάνουν ἄγαμα.

γ) Τὰ ἀνίκανα σωματικῶς ἢ πνευματικῶς πρὸς ἄσκησιν παντὸς βιοποριστικοῦ ἐπαγγέλματος ἀνεξαρτήτως ἡλικίας.

Ὁ ἐν χηρείᾳ ἄνευ κατιόντων ὁπλίτης ἐξομοιοῦται πρὸς ἄγαμον.

2) Ἐπὶ ἀγάμων ὁπλιτῶν.

α) Ὁ πατὴρ ἢ ὁ πατρὸς τοῦ στρατευθέντος ὁ συνοικῶν μετ' αὐτοῦ πρὸ τῆς στρατεύσεώς του καὶ συντηρούμενος ὑπὸ τούτου, ἐφ' ὅσον εἶναι ἡλικίας ἀνω τῶν 60 ἐτῶν ἢ ἀνεξαρτήτως ἡλικίας ἀνίκανος πρὸς ἄσκησιν παντὸς βιοποριστικοῦ ἐπαγγέλματος.

β) Ἡ μήτηρ ἢ ἡ μητρυιὰ ἐφ' ὅσον ταύτη ἐν χηρείᾳ, ἢ ἐφ' ὅσον δικαιοῦται ὁ πατὴρ ἢ ὁ πατρυιὸς ἐπιδόματος κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον.

γ) Αἱ ὀρφαναὶ ἄγαμοι ἀδελφαὶ ἀμφιθαλεῖς ἢ ἑτεροθαλεῖς μέχρις ἡλικίας καὶ 18 ἐτῶν.

δ) Οἱ ὀρφανοὶ ἄγαμοι ἀδελφοὶ ἀμφιθαλεῖς ἢ ἑτεροθαλεῖς ἢ ἑτεροθαλεῖς μέχρις ἡλικίας καὶ 17 ἐτῶν.

ε) Οἱ ἄγαμοι ἀδελφοὶ ἢ ἀδελφαὶ ἀμφιθαλεῖς ἢ ἑτεροθαλεῖς ἀνεξαρτήτως ἡλικίας, οἱ τυγχάνοντες ἀνίκανοι σωματικῶς ἢ πνευματικῶς πρὸς ἄσκησιν παντὸς βιοποριστικοῦ ἐπαγγέλματος.

Ἅπαντα τὰ ἀνωτέρω πρόσωπα δικαιοῦνται ἐπιδόματος στρατεύσεως, ἐφ' ὅσον μετ' αὐτῶν δὲν συνοικοῦσιν ἕτεροι ἄγαμοι ἀνήλικες ἀδελφοὶ τοῦ στρατευθέντος.

Ποσὸν ἐπιδόματος στρατεύσεως

Ἀπὸ 1 Ἀπριλίου 1950 τὸ ποσὸν τοῦ μηνιαίου ἐπιδόματος καθορίζεται ὡς ἑξῆς:

α) Διὰ τὸ πρῶτον προστατευόμενον μέλος τῆς ἐπιδοματούχου οἰκογενείας εἰς δραχ. ἑκατὸν δέκα χιλιάδας (110.000).

β) Διὰ τὸ δεύτερον προστατευόμενον μέλος εἰς δρχ. τεσσαράκοντα χιλιάδας (40.000).

γ) Διά τό τρίτον προστατευόμενον μέλος εἰς δραχ. τριάκοντα χιλιάδας (30.000).

δ) Διά τό τέταρτον προστατευόμενον μέλος εἰς δρχ. εἴκοσι χιλιάδας (20.000).

Διά τό πέραν τῶν τεσσάρων (4) μελῶν οἱῳδήν ἐπίδομα καταβάλλεται.

Ἑκάστη οἰκογένεια δικαιοῦται ἑνός μόνον ἐπιδόματος ὁσαδήποτε καί ἄν εἶναι τά ὑπηρατοῦντα εἰς τάς ἐνόπλους δυνάμεις μέλη αὐτῆς.

III. Αἱ μή τροποποιούμεναι διά τῆς παρούσης λοιπαί διατάξεις περί ἀπονομῆς ἐπιδομάτων στρατεύσεως, ὡς ἐτροποποιήθησαν καί συνεπληρώθησαν διά μεταγενεστέρων ἀποφάσεων (πλήν τῶν ἀφορωσῶν τόν καθορισμόν τῶν δικαιούχων προσώπων καί τοῦ ποσοῦ ἐπιδόματος) παραμένουσι ἐν ἰσχύϊ.

IV. Πᾶσα λεπτομέρεια ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης πράξεως κανονίζεται διά κοινῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καί τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ.

Ἡ παρούσα δημοσιευομένη, διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως (τεῦχος Α') κυρωθήσεται διά Νόμου.

Ἐκδόσαν πρός τοῦτο τήν ὑπ' ἀριθ. 285 παροῦσαν πρᾶξιν του.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Ἀπριλίου 1950.

17964)1402)1950 Ἀπόφ. Ὑπ|γοῦ Ἐργασίας.

Περί κηρύξεως ἐκτελεστῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 14)49 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, ἀφορώσης καθορισμόν τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν βιβλιοδετῶν Ἀθηνῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 58 τῆς 5 Ἀπριλίου 1950).

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τάς διατάξεις τοῦ Α. Ν. τῆς 16)20 Ν)βρίου 1935 «περί ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ὡς καί τάς διατάξεις τοῦ ἀπό 18)6)46 Β.Δ. «περί Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καί ἐκτελέσεως τοῦ Α.Ν. τῆς 16)20 Νοεμβρίου 1935 «περί ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας».

2) Τήν ὑπ' ἀριθ. 14)49 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἀθηνῶν, ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστήν τήν ὑπ' ἀριθ. 14)49 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, δι' ἧς καθορίζονται ἀπό 1)12)49 τά ἡμερομίσθια τῶν ἐργατῶν βιβλιοδετῶν τῆς περιφερείας τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἔχει, ἀξαιρέσει τῆς περί ἡμερομισθίων καί λοιπῶν ἀπολαυῶν τῶν χρωσῶν καί γραμμογράφων διατάξεως, ἣν τροποποιοῦμεν οὕτω:

«Οἱ ἐργαζόμενοι ὡς χρωσταί καί γραμμογράφοι θά λαμβάνωσι τά ἡμερομίσθια τῶν ὡς ἄνω κλιμακίων, ηὐξημένα μέχρι 30 ο)ο καί δυνάμενα νά ὑπερβοῦν τό ποσόν τῶν δραχμῶν 32.000. Ἐπί πλέον θά λαμβάνουν καί εἰς εἶδος ἡμέσιαν (1)2) ὀκᾶν γάλακτος ἡμερησίως».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Ἀπριλίου 1950.

Ἡ διά τῆς ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως κηρυσσομένη ἐκτελεστή ὑπ' ἀριθ. 14)1949 ἀπόφασις τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν ἔχει κατά τό διατακτικόν αὐτῆς ὡς ἑξῆς:

Καθορίζει ὡς κάτωθι τά ἡμερομίσθια τῶν ἐργατῶν βιβλιοδετῶν:

Μαθητεία 4 ἐτῶν

Μαθητευόμενος α' ἑξαμήνου δραχ. 7.000, β ἑξαμήνου δρχ. 8.000, γ' ἑξαμήνου 9.000, δ ἑξαμήνου δραχ. 10.000, ε' ἑξαμήνου δραχ. 12.000, στ' ἑξαμήνου δραχ. 13.000, ζ' ἑξαμήνου δραχ. 14.000, η' ἑξαμήνου δρχ. 15.000.

Μετά τήν τετραετίαν ὀνομάζεται βοηθός τεχνίτου καί λαμβάνει τό 1ον ἔτος δραχ. 18.000, τό 2ον ἔτος δραχ. 19.000, τό 3ον ἔτος δραχ. 20.000, τό 4ον ἔτος δραχ. 21.000.

Μετά τετραετῆ ὑπηρεσίαν βοηθοῦ ὀνομάζεται τεχνίτης καί λαμβάνει τό 1ον ἔτος δραχ. 21.000, τό 2ον ἔτος δραχμάς 26.000.

Γυναῖκες, ἐφ' ὅσον ἐκτελοῦσιν ὑπηρεσίαν ἀνδρός, οἱασδήποτε κατηγορίας, θά λαμβάνωσι τά εἰς ἄνδρας ἀντιστοιχοῦντα ἡμερομίσθια, ἠλαττωμένα κατά 1000 δραχμάς.

Γυναῖκες μή ἐκτελοῦσαι ὑπηρεσίαν ἀνδρός θά λαμβάνωσι: τό α ἑξάμηνον δραχ. 6.000, τό β' ἑξάμηνον δρχ. 7.000, τό 2ον ἔτος δραχ. 10.000, τό 3ον καί 4ον ἔτος δραχ. 14.000, τό 5ον, 6ον, 7ον καί 8ον ἔτος δραχμάς 16.000, ἄνω δέ τῶν 8 ἐτῶν δραχ. 18.000.

Οἱ ἐργαζόμενοι ὡς χρωσταί καί γραμμογράφοι θά λαμβάνωσι τά ἡμερομίσθια τῶν ἄνω κλιμάκων, ηὐξημένα κατά 30 ο)ο, ἐπί πλέον δέ εἰς εἶδος ἡμέσιαν (1)2) ὀκᾶν γάλακτος ἡμερησίως.

Πᾶσα αὔξησις, ἥτις θά δοθῇ τυχόν εἰς τούς ἐργατοτεχνίτας παρά τῆς Κυβερνήσεως ἤ παρά τοῦ ἐργοδότου, καθ' ὁπόδειξιν ταύτης, θά συμψηφίζεται εἰς τά ἄνω ὁριζόμενα ἡμερομίσθια, καθ' ὅ μέρος συμπίπτει.

Διά τόν ὑπολογισμόν τοῦ δώρου τῶν Χριστουγέννων 1949 θά ἰσχύσουν τά παλαιά ἡμερομίσθια.

Ἡ ἰσχύς τῆς παρούσης διά τήν περιφέρειαν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ἄρχεται ἀπό τῆς Δεκεμβρίου 1949.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καί ἐδημοσιεύθη ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Δεκεμβρίου 1949.

32517)1950 Ἀπόφ. Ὑπ|γοῦ Δικαιοσύνης.

Περί καθορισμοῦ συντελεστοῦ δικηγορικῆς ἀμοιβῆς.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 59 τῆς 12 Ἀπριλίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τήν διάταξιν τῆς παραγρ. 3 τοῦ ἄρθρου 84 τοῦ Ν.Δ. τῆς 20 Μαΐου 19)6 «περί Κώδικος Δικηγόρων», ὡς ἀντικατεστάθη ὑπό τῆς παραγρ. 3 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ 87)1941 Ν. Δ., καθορίζομεν τόν κατά τάς ἀνωτέρω διατάξεις συντελεστήν ὑπολογισμοῦ δικηγορικῆς ἀμοιβῆς εἰς πάντα χιλιάδας 5.000) (*).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Ἀπριλίου 1950

Σχετικῶς πρός τας δικηγορικάς ἀμοιβάς τό Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης ἀπηύθυνε πρός τούς κ. κ. Προέδρους Ἐφετῶν καί Πρωτοδικῶν τοῦ Κράτους τήν κάτωθι ἐγκύκλιον, ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 35936 ἐγκ. 25, τῆς 19 Ἀπριλίου 1950:

Διεπιστώσαμεν μετ' ἀλυπίας ὅτι οἱ Πρόεδροι τῶν Δικαστηρίων καί τά Δικαστήρια κατά τήν ἐκδίκασιν πινάκων δικηγορικῶν ἀμοιβῶν εἰς βάρος τοῦ ἡττωμένου διαδίκου, κατά τήν ἐκδίκασιν δικαστικῶν ἐν γένει δαπανημάτων, ὡς καί κατά τήν ἐπιδίκασιν ἐξόδων ὑπέρ τοῦ Δημοσίου καί εἰς βάρος τῶν διαδίκων δέν λαμβάνουσιν ὑπ' ὄψιν τά ὑπό τοῦ Κώδικος περί δικηγόρων ὁριζόμενα ἐλάχιστα ὅρια δικηγορικῶν ἀμοιβῶν ἀλλά καθορίζουσι ταύτας εἰς ἐπίπεδα κατά πολύ ἐλάσσονα τῶν ὑπό τοῦ Νόμου καθοριζομένων.

Ἡ ὑπό τῶν κ. κ. δικαστῶν τηρουμένη, τοιαύτη τακτική γεννᾷ ἐπιλόγως εἰσθήμα βαθείας ἀπογοητεύσεως εἰς τούς κ. κ. δικηγόρους, παραπονουμένους εἰς τό Ὑπουργεῖον καί αἰτουμένους τήν ἐφαρμογήν τῶν ὑπό τοῦ Κώδικος «περί δικηγόρων» καθοριζομένων ὅρίων δικηγορικῆς ἀμοιβῆς.

Ἐλπίζομεν ὅτι ἡ παροῦσα θά ληφθῇ σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν ὑπό τῶν κ.κ. δικαστῶν πρός ἀποφυγήν ἐν τῷ μέλλοντι δικαίων παραπόνων ὑπό τῶν κ.κ. δικηγόρων.

(*) ***Σημ. ΕΕΔ***: Ἡ προισχύουσα ὑπ' ἀριθ. 48210)46 ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης (ΕΕΔ Δ, 510) καθώριζεν ὡς συντελεστήν δραχ. 8000.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Ἀντικοινωνικὴ ἐκκρεμότης

Εἰς τὴν ἀπὸ 5 Δεκεμβρίου 1911 ἔκθεσιν τῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου Γ?ΟΔ΄ Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ('Επετηρὶς Ὑπουργείου Δικαιοσύνης 1911, τεῦχος 4, σελ. 271) γίνεται λόγος περὶ κοινωνικῆς ἀνάγκης, ἡ ὁποία ἐπέβαλε νὰ θεσπισθῇ ἡ ἐργατικὴ διαδικασία.

Εἰς πάντα ζῶντα ἐντὸς τῆς κοινωνικῆς πραγματικότητος γίνεται εὐκόλως νοητόν, ὅτι ἡ παρόδος τῶν 30 σχεδὸν ἐτῶν, ἀφ' ὅτου εἶδε τὸ φῶς τὸ κοινωνικὸν αὐτὸ νομοθέτημα, ὄχι μόναν δὲν ἠμβλυνε τὴν ἀνάγκην τῆς εἰσαγωγῆς του, ἀλλὰ κατέστησε αὐτὴν πλέον ἐπιτακτικήν, ἀφοῦ καὶ αἱ ἐναλλασσόμεναι βιωτικαὶ συνθῆκαι ἔβαθυναν ἐντονώτερον διὰ τὴν κοινωνικὴν ἀναγκαιότητα τῆς ἐργατικῆς διαδικασίας καὶ τὰ οὐσιαστικὰ δικαιώματα τῶν ἐργαζομένων, ὑπὸ τὴν ἐξελικτικὴν τῶν πραγμάτων πορείαν, ἐπολλαπλασιασθησαν.

Οὕτω ἀπὸ τῶν ἀρχικῶν 100 δραχμῶν τοῦ 1911 ἔτους ἐφθάσαμεν ἤδη εἰς τὴν εἰς ἀπεριόριστον πασὸν διαπλάτυνσιν τῆς ἐργατικῆς διαδικασίας.

Εἶναι διαπραγῆ, νομίζομεν, ὡς ἐσημειώσαμεν (σελ. 290) τὸ πνεῦμα καὶ ὁ σκοπὸς τοῦ νομοθετήματος. Τὸν ἀντιλαμβάνεται ἱκανοποιητικῶς ἡ ἀνωτέρω, σελ. 393, δημοσιευομένη ἀπόφασις τοῦ 'Αρείου Πάγου.

'Εν τούτοις, ἱσταμένη, κατὰ δεσπόζουσαν σκέψιν, εἰς τὴν σύμβασιν τοῦ κοιν. ἐνοχικοῦ δικαίου ἡ Α. Π 101|1 ρο (σελ. 295), ἠκολούθησε λύσιν, ἡ ὁποία ἀφαιρεῖ ἀπὸ τοὺς μισθωτοὺς μέγιστον μέρος τῆς προσιασίας των.

"Αν ἤθελέ τις νὰ ὁροματισθῇ τὴν ἔκτασιν τῶν πρακτικῶν συνεπειῶν ἐκ τῆς λύσεως αἱ ὁποῖαι τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἐνδιαφέρουν, πέραν τοῦ ὅν ὀρθῶς ἢ ὄχι κατὰ τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου ἐφηρμόσθη οὗτος, θὰ ἴδῃ, ὅτι πράγματι εἰς ἔκτασιν εἶναι εὐρύτεραι τῶν ἐκ πρώτης σκέψεως συλλαμβανομένων.

Οὕτω ἀνὰ πᾶν βῆμα συναντῶνται περιπτώσεις, ἀπομένουσαι ἀπὸ ἀπόψεως δικονομικῆς πρακτισίας ἀκίνητοι.

Δὲν εἶναι μόνον ἡ ἀμοιβὴ ἐκ τῆς παρανόμου ὑπερ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια ἐργασίας ἐκείνη, ἡ ὁποία, δυναμένη νὰ ἀναζητηθῇ διὰ τῆς περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διατάξεως, δὲν δύναται ἐν τούτοις—κατὰ τὴν ἄποψιν—νὰ ἐπιδιωχθῇ διὰ τῆς ἐργατικῆς διαδικασίας.

Πᾶσα ἐργασία, τὴν ὁποίαν οἱ νόμοι δια λόγους δημοσίας τάξεως ὑποβάλλουν εἰς περιορισμούς (βιβλιάρια ὑγείας κλπ.), εἶναι ἐπόμενον νὰ μὴ δύναται νὰ ἀμειφθῇ, ἀφοῦ θὰ πρόκειται περὶ ἀκύρου συμβάσεως καὶ μόνη νόμιμη διέξοδος πρὸς ἀπόδοσιν τῆς ἐξ αὐτῆς ὠφελείας τοῦ ἐργοδότου ἀπομένει ἡ ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἀγωγή.

Λέγομεν δὲ ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀμειφθῇ διοτι δὲν φαντοζόμεθα, ὅτι θὰ ὑπάρξουν πολλοί, γνῶσται τοῦ δικαστικοῦ μηχανισμοῦ τῆς τακτικῆς διαδικασίας, νὰ δεχθοῦν ὅτι μετουσιώνεται εἰς πραγματικήν, λόγῳ τῆς πτωχείας τοῦ μισθωτοῦ, ἔκφρασιν προστασίας τὸ ἔνδικον τῆς τακτικῆς ἀγωγῆς μέσον.

Φθάνει ὅτι κατὰ τὸ δίκαιον—ὀρθῶς ἄλλως ἐφαρμοζόμενον—ἡ ἄκυρος σύμβασις δύναται ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν νὰ διαλυθῇ, χωρὶς ἀντίβαρον ἀποζημιώσεως. Εἶναι ὅμως πολὺ νὰ ἀρνῆται τὸ δίκαιον καὶ τὴν ταχεῖαν ἱκανοποίησιν τοῦ μόχθου τῆς ἐργασίας του, παραπέμπον τὸν μισθωτὸν τῆς περιπτώσεως εἰς τὴν τακτικὴν καὶ διὰ πάντα ἄλλον, ἐκτὸς τοῦ μισθοτοῦ, ἐνδεδειγμένην διαδικασίαν.

Καλοὶ καὶ ἅγιοι οἱ ἀπαγορευτικοὶ τῆς ὑπερμέτρου καταπονήσεως τοῦ μισθωτοῦ νόμοι. Τὰ χρονικὰ ὅρια ἐργασίας, ἡ Κυριακὴ ἀνάπαυσις, τὰ βιβλιάρια ὑγείας, αἱ ποιναὶ ἀκόμη διὰ τὴν παράβασιν. Ὑπὸ ἕνα ὅμως ὅρον· Νὰ μὴ ἐξαναγκάζεται ὁ μισθωτὸς εἰς παράβασιν καὶ ἂν ἐξαναγκάζεται — πρᾶγμα βεβαίως ἀντικοινωνικὸν — νὰ μὴ χαροπαίται πάντως ὁ ἐξαναγκάσας ἐργοδότης καὶ τὴν ἐκ τῆς ἐργασίας ὠφέλειαν.

Πῶς δύναται νὰ συμβῇ ταῦτα ἐξηγεῖται ἐκ τῆς στενότητος, ἡ ὁποία — καὶ κατὰ τὴν ἀρεοπαγιτικὴν ἄποψιν — χαρακτηρίζει τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, μόνην πρόσφορον διὰ τὸ βαλάντιον καὶ τὰς ἀνάγκας τοῦ πτωχοῦ μισθωτοῦ, τῆς ὁποίας στερεῖται ἤδη, καὶ οὔτε κατὰ τὴν διαδικασίαν τῆς προσωρινῆς ἐπιδικάσεως κατὰ Ν. 2032|1939 δύνατοι τοὐλάχιστον νὰ τύχῃ μιᾶς λογικῆς δικαστικῆς περιθάλψεως, ἀφοῦ καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῆς ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρχῃ σύμβασις ἐργασίας καὶ ὄχι ἁπλῆ σχέσις ἐργασίας, ὡς τοὐλάχιστον εἶναι αὕτη ἡ κρατοῦσα δικαστηριακὴ ἄποψις.

Τί πρέπει νὰ γίνῃ εἶναι αὐτονόητον. Εἴτε ἔχει τὴν ἔννοιαν, ἡ ὁποία ἐδόθη ἐπὶ τοῦ 'Αρείου Πάγου, εἴτε ὄχι, ὁ Ν. Γ?ΟΛ΄ εἶναι βέβαιον, ὅτι ἡ ἀρεοπαγιτικὴ λύσις δεσπόζει τὴν στιγμὴν ταύτην ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ τοῦ νόμου. Καὶ ὅσον τὸ ταχύτερον ἡ Πολιτεία ἐπέμβῃ νομοθετικῶς πλέον νὰ τακτοποιήσῃ τὴν ἀντικοινωνικὴν αὐτὴν ἐκκρεμότητα, τόσον καλύτερον ἀσφαλῶς θὰ εἶναι τὸ δεῖγμα ὅτι κατανοεῖ τὴν κοινωνικὴν ἀνάγκην.

Αἱ δικηγορικαὶ ἀμοιβαί

Ἡ διαρρύθμισις τῶν δικηγορικῶν ἀμοιβῶν διὰ τῆς εἰς τὸ παρὸν τεύχος δημοσιευομένης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἦτο κατηφανῶς ἀναγκαία.

Λέγεται - καὶ εἶναι ἀληθὲς - ὅτι ὑπὸ τὴν σημερινὴν διάρθρωσιν τῶν συνθηκῶν τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς ἡ δικηγορία δὲν εὐτυχεῖ. Ἕνας λόγος ἀκόμη περισσότερος ἐπέβαλλε τὴν δικαίαν ἀναπροσαρμογὴν τοῦ συντελεστοῦ ἀμοιβῆς ἐπὶ χρηματοτάτων διὰ τὴν κοινωνίαν ὑπηρεσιῶν της, ἀφοῦ ἄλλως τε, χωρὶς φυσικὰ ἡ δικηγορία νὰ παύῃ — εἶναι ἡ μόνη, ἡ ὁποία δὲν παύει —, αἱ οἰκονομικαὶ συνθῆκαι τοῦ 1946—προηγούμενος καθορισμὸς—δὲν εἶναι αἱ σημερινά.

Ἀπομένει ἤδη εἰς τὰ δικαστήρια — περιττὴ ἴσως σημείωσις—τὸ ἔργον τῆς ἐφαρμογῆς.

Παρεμβάσεις

Ἡ δευτέρα περίοδος τῆς δευτέρας σκέψεως τῆς ἀνωτ. ἐν σελ. 317 καταχωρημένης ὑπ' ἀριθ. 6|3|1950 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν εἶναι ἀναγνωστέα, ὀρθῶς, ὡς ἑξῆς:

Διότι διὰ τοῦ ν. 28|1944, δυνάμει τοῦ ὁποίου εἶναι ἐκδεδομέναι αἱ ἀποφάσεις ἐκεῖναι, παρεσχέθη εἰς τοὺς ἐκδόντας αὐτὰς εἰρημένους Ὑπουργοὺς ἐξουσιοδότησις μόνον πρὸς καθορισμὸν τῶν ἑκάστοτε εἰς τοὺς ἐργαζομένους πληρωτέων μισθῶν ἢ οἱωνδήποτε ἐπιδομάτων, **οὐχὶ δὲ καὶ πρὸς καθιέρωσιν ὑποχρεώσεως πρὸς πληρωμὴν μισθῶν ἢ ἐπιδομάτων ἀσχέτως πρὸς ὕπαρξιν ἐνεργῶν συμβάσεων μισθώσεως ἐργασίας.**

Εἰς τὴν σελ. 400, β΄ στήλη, στίχ. δ΄, παρεισφρήσαν ἐκ τυπογραφικῆς ἀβλεψίας ἡ φράσις «ἀποζημίωσις ὀφειλομένης ἀδείας». Ἡ φράσις νὰ μετατοπισθῇ εἰς τὴν ἀμέσως ἀνωτέρω περιληψιν τῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως, διαγραφομένη ἐκ τῶν εἰσαγωγικῶν σημειώσεων, αἱ ὁποῖαι εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ διὰ τῆς παρεμβολῆς της κατέστησαν ἀκατανόητοι.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 9ος — Τεύχος 10 (206)

Ἀθῆναι, 15 Μαΐου 1950

ΑΓΝΟΙΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

(Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 243/1950 ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου)

Ὑπὸ τοῦ κ. **Κ. Ι. ΔΗΜΑΚΗ**, Δικηγόρου

§ 1.

1. Διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α. Ν. 99/36 «περὶ κυρώσεως συλλ. συμβάσεων» ὡρίσθη, ὅτι πᾶσα παράβασις τῶν δύο ἐθνικῶν συλλ. συμβάσεων τῆς 12 Αὐγούστου 1936 θεωρεῖται ὡς ἀδικαιολόγητος καταγγελία τῆς (ἀτομικῆς) συμβάσεως ἐργασίας, ὑποχρεοῦσα τοὺς παραβάτας εἰς καταβολὴν διπλοσίας, προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων, καὶ πενταπλασίας, προκειμένου περὶ ἐργατῶν, τῆς ὑπὸ τοῦ ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη ὁριζομένης ἀποζημιώσεως. Ἡ διάταξις αὕτη ἔκτοτε περιελήφθη, ὡς συμβατικὴ ῥήτρα, εἰς ἅπασας τὰς πρὸ τοῦ πολέμου ὑπογραφείσας συλλογικὰς συμβάσεις.

Διὰ τοῦ ἄρθρου XII τῶν ἀπὸ 4.11.47 συλλογικῶν συμβάσεων ὑπαλλήλων καὶ ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ὡρίσθη ὅτι:

» Πᾶς μὴ συμμορφούμενος ἢ παραβαίνων
» τὰς διατάξεις τῆς παρούσης, πλὴν τῆς
» κατ' αὐτοῦ δημιουργουμένης εὐθύνης, διώ-
» κεται καὶ ποινικῶς κατὰ τὰς διατάξεις
» τῶν ν. 547/37 καὶ 690/45, ἔτι δὲ ὑποχρεοῦ-
» ται οὗτος ἔναντι τοῦ ζημιουμένου εἰς κα-
» ταβολὴν τοῦ πενταπλασίου τῆς ὑπὸ τοῦ
» ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη
» μεταγενεστέρως, ὁριζομένης ἀποζημιώσεως.

Παραβάλλοντες τὴν ἀνωτέρω ῥήτραν πρὸς τὰς ὁμοίας τῶν προπολεμικῶν συλλ. συμβάσεων παρατηροῦμεν:

α. Αὕτη ἀντικατέστησε τὰς ὁμοίας ῥήτρας τῶν πάσης φύσεως προπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων, ὅπου πρόκειται ζήτημα κυμαινομένου (μετὰ τὴν ἀναπροσαρμογὴν) μισθοῦ.

β. Καθώρισε (ηὔξησε) τὸ ποσὸν τῆς καταβλητέας ἀποζημιώσεως εἰς τὸ πενταπλοῦν, εἴτε πρόκειται περὶ ὑπαλλήλων, εἴτε περὶ ἐργατῶν.

γ. Ἔπαυσε νὰ ἐξαρτᾷ τὴν ἀποζημίωσιν ταύτην ἐκ τῆς «καταγγελίας» τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως καὶ οὕτω πλέον κατέστη ἄνευ ἀντικειμένου ἡ παλαιοτέρα ἔρις, περὶ τοῦ ἂν δηλ. ἡ ὑποχρέωσις πρὸς καταβολὴν τῆς ἐν λόγῳ ἀποζημιώσεως ἐγεννᾶτο ἐκ μόνης τῆς παραβάσεως τῆς συλλ. συμβάσεως ἢ ἂν ἐπὶ πλέον ἀπῃτεῖτο καὶ ἀποχώρησις τοῦ μισθωτοῦ (βλέπ. Α. Π. 340/40, *Καποδίστρια*, «Συλλ. Συμβάσεις», σελ. 301, *Κ. Δημάκη*, Παράβασις συλλ. συμβάσεως κλπ. Α. Ι. Δ τόμ. 7ος σελ. 361).

δ. Τόσον αἱ προπολεμικαὶ συλλ. συμβάσεις, ὅσον καὶ αἱ μεταπολεμικαί, θέτουσιν ὡς προϋπόθεσιν τῆς ἀνωτέρω ἀποζημιώσεως «*τὴν παράβασιν*», διατάξεως συλλ. συμβάσεως (ἡ συλλ. σύμβασις τῆς 4.11.47 προφανῶς θέλουσα νὰ διευρύνῃ τὴν ἀπειλὴν ὁμιλεῖ καὶ διὰ παράβασιν ἢ «μὴ συμμόρφωσιν»).

2. Διὰ τὴν ὕπαρξιν ὅμως «παραβάσεως» δὲν ἀρκεῖ, κατὰ τὴν κρατήσασαν πλέον ἀντίληψιν, ἡ ἀντίθεσις τοῦ πράγματι συμβαίνοντος πρὸς τοὺς ὅρους τῆς συλλ. συμβάσεως. Ἀπαιτεῖται καὶ ἡ ὕπαρξις πταίσματος τοῦ παραβάτου καὶ δή:

α. Ἐφ' ὅσον ἡ παράβασις συλλ. συμβάσεως ἀντιμετωπίζεται ὡς ποινικὸν ἀδίκημα (ν. 547/37, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ν. 865/37) ἀπαιτεῖται *δολία προαίρεσις* τοῦ παραβάτου (βλέπ. Α. Π. 204/39 Ἀρχ. Ποιν. Ἐπ. 1939 σελ. 201, *Καποδίστρια*, ἔνθ' ἀνωτ. § 178).

β. Ἐφ' ὅσον ἡ παράβασις συλλ. συμβάσεως ἀντιμετωπίζεται ὡς ἡ παραγωγὸς αἰτία τῆς ἀποζημιώσεως, ἀπαιτεῖται, κατὰ τὴν κρατήσασαν γνώμην ἐπίσης, *πρόθεσις* τοῦ παραβάτου (βλ. Α. Π. 610/1949, ΕΕΔ 9, 103, Πρωτ. Ἀθην. 6764/49 ΕΕΔ τόμ. 8, 859 ἔνθα καὶ λοιπὴ νομολογία. – Αἱ ἀποφάσεις Πρωτοδ. Ἀθ. 1265/48, 296/48 κ. λ. π. ΕΕΔ 7, 211, 434 θεωροῦν ἀναγκαίαν τὴν ὕπαρξιν πταίσματος ἄνευ εἰδικωτέρου προσδιορισμοῦ. Οὕτω καὶ *Ἀποστολίδης*: Ἐνοχ. σελ. 781).

3. Ἡ κατωτέρω, σελ. 457, δημοσιευομένη 245/50 ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἑρμηνεύουσα τὴν ἀνωτέρω παρατεθεῖσαν ῥήτραν περὶ πληρωμῆς ἀποζημιώσεως διὰ παράβασιν τῆς συλλ. συμβάσεως (ἡ ἀπόφασις προφανῶς ἐκ παραδρομῆς ἀσχολεῖται μὲ τὴν σχετικὴν ῥήτραν τῆς προπολεμικῆς συλλ. συμβάσεως καὶ οὐχὶ μὲ τὴν ἀντίστοιχον ῥήτραν τοῦ ἄρθρου XII τῆς ἀπὸ 4.11.47 συλλ. συμβάσεως) δέχεται καὶ ἤδη, ὅτι ἡ ἕνεκα παραβάσεως τῆς συλλ. συμβάσεως ὑποχρέωσις χωρεῖ μόνον ἂν συντρέχῃ περίπτωσις ὑπαιτιότητος τοῦ παραβάτου. Περαιτέρω ὅμως δέχεται ἡ ἀπόφασις, τοῦτο δὲ εἶναι τὸ ἰδιαιτέρως ἐνδιαφέρον, ὅτι καὶ ἡ ἀσύγγνωστος ἀκόμη ἄγνοια τῆς συλλ. συμβάσεως, παρ' ὅλον ὅτι ἡ συλλ. σύμβασις περιέχει κανόνα δικαίου, ἀρκεῖ διὰ νὰ ἀποκλείσῃ τὴν ὑπαιτιότητα τοῦ παραβάτου. Ἰδοὺ τί λέγει ἡ ἀπόφασις:

» Ἡ διὰ παράβασιν (τῆς συλλογικῆς) συμ-
» βάσεως ὑποχρέωσις χωρεῖ μόνον, ἂν
» συντρέχῃ ὑπαιτιότης τοῦ παραβάτου, ἡ
» ἔλλειψις τῆς ὁποίας δὲν ἀποκλείεται καὶ
» *ἐξ ἀγνοίας νόμου*, οἷον ἀποτελεῖ καὶ ἡ
» ῥηθεῖσα συλλ. σύμβασις, διότι, ὡς προ-

» κόπτει *ἐκ τῶν ἄνω ἄρθρων 140—145* Α. Κ.
» καὶ ἡ ἄγνοια Νόμου εἴτε συγγνωστή,
» *εἴτε ἀσύγγνωστος ἀποκλείει* τὴν βούλη-
» σιν ἀποτελοῦσαν ἀπαραίτητον στοιχεῖον
» *τῆς ὑπαιτιότητος.*

Ὁμολογοῦμεν, ὅτι ἡ γενικότης τοῦ ἀνωτέρω κανόνος, ὅτι δηλαδὴ καὶ ἡ *ἀσύγγνωστος* ἀκόμη ἄγνοια συλλ συμβάσεως εἶναι ἱκανὴ νὰ ἀποκλείσῃ πᾶσαν ὑπαιτιότητα, μᾶς ἀφήνει διστάγμούς.

§ 2.

1. Ἡ ἄγνοια τῶν νόμων καὶ αἱ συνέπειαι ταύτης ἀποτελοῦν πάντοτε ἕνα πρόβλημα, τοῦ ὁποίου αἱ ρίζαι ἐγγίζουν τὰ θεμέλια τῆς ὀργανώσεως τῆς κοινωνικῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀτομικῆς ἐλευθερίας καὶ εὐθύνης τοῦ προσώπου, καὶ τὸ ὁποῖον πρόβλημα καθιστῶσι ὀξύτερον ὅλαι αἱ θεωρίαι, αἱ ὁποῖαι ἀντιπαρατάσσουν τὴν προστα-γὴν τῆς πολιτείας (νόμου) εἰς τὴν θέλησιν τοῦ ἀτόμου ἢ καὶ ἀντιστρόφως.

2. Ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἀντιμετωπίζουν πᾶσαν πρᾶξιν (σύννομον ἢ παράνομον) ὡς ὁλοποιημένην θέλησιν τοῦ ἀτόμου, εὑρίσκονται περαιτέρω εἰς λογικὴν ἀκολουθίαν, ὅταν ὀρνοῦνται πᾶσαν εὐθύνην, ὅπου ἐξ οἱασδήποτε αἰτίας, ἄρα καὶ ἐξ ἀγνοίας νόμου, δὲν ὑπάρχει ἡ ψυχὴ τῆς πράξεως, δηλαδὴ ἡ θέλησις τοῦ ἀτόμου. Τὸ ἄτομον, τὸ ὁποῖον ἐξ ἀγνοίας νόμου κατήρτιασε μίαν δικαιοπραξίαν, εὐλόνως ζητεῖ τὴν ἀνάσχεσιν ταύτης, ἀφοῦ ἡ δικαιοπροξία δὲν περιέχει τὴν θέλησίν του. Τὸ πρόσωπον, τὸ ὁποῖον διέπραξε ἓν ἀδίκημα, εὐλόνως προβάλλει τὸ ἀνεύθυνον, ὁσάκις δὲν ἐννώριζε τὴν ὕπαρξιν ἢ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀπαγορευτικοῦ κανόνος. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις (δικαιοπροξίας—ἀδικήματα) αἱ πράξεις εἶναι πρὸς τὸ πλανηθὲν ἄτομον. Τὸ γεγονὸς δὲ ὅτι ἡ πλάνη ἢ ἄγνοια εἶναι ἀσύγγνωστος, δὲν δύνατα. νὰ ἀναπληρώσῃ τὴν ἐλλεί-πουσαν θέλησιν. Δύναται ἐνδεχομένως νὰ δη-μιουργήσῃ εὐθύνας, ἀλλ' αἱ εὐθύναι δὲν θὰ εἶ-ναι αἱ εὐθύναι ἐκ τῆς πράξεως (ἥτις εἶναι ξένη διὰ τὸ πρόσωπον), ἀλλ' αἱ εὐθύναι πρὸς τιμω-ρίαν, ἂς εἴπωμεν, τῆς ἀγνοίας. Ὁ συλλογισμός, πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ, εἶναι πλήρης. Ὑπάρχει ὅμως ἕνα λάθος ἐκ κατασκευῆς: Ἐξετάζει, ὡς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω, τὴν θέλησιν τοῦ ἀτόμου ἐν ἀπομονώσει καὶ ἀποκεκομμένην τῆς κοινωνικῆς θελήσεως, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἔλαβε συνείδησιν ἑαυτῆς καὶ χάριν εἰς τὴν ὁποίαν ὑπάρχει.

3. Ἐκεῖνοι πάλιν, οἱ ὁποῖοι θέτουν ὡς ἀφετη-ρίαν τοῦ συλλογισμοῦ των τὴν προστανὴν τοῦ κοάτους (νόμου) καὶ ἀντιλαμβάνονται τὰ ἄτομα ὑπαχρεωμένα νὰ κινοῦνται ἀπαρεγκλίτως εἰς τὸν χῶρον, τὸν ὁποῖον διαγράφει ἡ προσταγή, δὲν ἐνδιαφέρονται φυσικὰ νὰ δώσουν εὐθείαν ἀ-πάντησιν περὶ τοῦ κατὰ πόσον ἡ ὑπάρχουσα ἐνδεχομένως ἄγνοια νόμου διακόπτει τὸν δε-σμὸν μεταξὺ θελήσεως καὶ πράξεως, ἀλλ' ἐνδια-φέρονται ὁπωσδήποτε νὰ σωθῇ ἡ προσταγὴ τοῦ νόμου καὶ νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ ἐφαρμογή του. Ἐν-τεῦθεν καὶ ὁ κανὼν ὅτι εἶναι ἀδιάφορος ἡ ἄ-γνοια τοῦ νόμου. Βεβαίως οἱ ὀπαδοὶ τῆς θεω-ρίας ταύτης ἐφωδίασαν τὸν κανόνα τοῦτον καὶ μὲ μίαν αἰτιολογίαν: Ὁ νόμος, λέγουν, εἶναι μα-χητός, διότι ἐκ φύσεώς του εἶναι πεπερασμένος. Ἐνῷ τὸ γεγονὸς εἶναι ἐκ τῆς φύσεώς του καὶ ποικίλλον καὶ ἀβέβαιον καὶ ἀσταθές. Ἡ δικαιο-λογία εἶναι χονδροειδής. Τὸ πραγματικὸν γεγο-νός, ὅσον δήποτε ἀπέραντον καὶ ἂν εἶναι, πειθαρ-χεῖ εἰς μίαν νομοτέλειαν καὶ κανονικότητα, ἡ ὁποία ἐμποδίζει τὴν πλάνην ἢ τοὐλάχιστον τὴν καθιστᾷ συνήθως ἀσύγγνωστον. Ἐπέρωθεν τὸ νομικὸν περιστατικὸν εἶναι πολλάκις καὶ ἀπέ-ραντον (ὅπως σήμερον) καὶ ἐνίοτε γνώριμον μόνον εἰς μίαν κατηγορίαν ἀνθρώπων.

4. Ἡ ὀρθοτέρα θεώρησις τοῦ προβλήματος, νομίζομεν, προσδιορίζεται ἐκ τῆς ἀπαντήσεως, τὴν ὁποίαν δίδει τις ἐπὶ δύο προηγουμένων ἐρω-τημάτων: Πρῶτον: Ποία εἶναι ἡ σχέσις τῆς ἀ-τομικῆς θελήσεως πρὸς τὴν κοινωνικὴν θέλησιν καὶ δεύτερον: κατὰ πόσον ἡ προσταγὴ τῆς Πο-λιτείας (νόμος) ἐκφράζει τὴν ὁμαδικὴν θέλησιν.

Εἰς τὸ πρῶτον ἐρώτημα ἀπαντῶμεν, ὅτι ἡ ἀ-τομικὴ θέλησις δὲν βλαστάνει, ὡς νῆσις ἐν ὠκε-ανῷ, μονη, αὐτοτελὴς καὶ αὐτοδύναμος. Ἀπὸ γε-νετῆς τυγχάνει προσδιωρισμένη ἐκ τῆς θελήσεως τῆς ὁμάδος. Ἡ ἀτομικὴ θέλησις εὑρίσκεται εἰς ἀδιάσπαστον ἑνότητα μὲ τὴν ὁμαδικὴν θέλησιν, ἡ δὲ μεταξύ των ἀντίφασις ἀποτελεῖ τὴν δύνα-μιν ἐξελίξεως καὶ μεταβολῆς.

Εἰς τὸ δεύτερον ἤδη ἐρώτημα περὶ τοῦ κατὰ πόσον ὁ νόμος ἐκφράζει τὴν ὁμαδικὴν θέ-λησιν, ἀπαντῶμεν, ὅτι τοῦτο ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς πολιτικῆς ὀργανώσεως: Εἰς τὰ ὀλιγαρχικὰ καθε-στῶτα οὐδεὶς λόγος ὅτι ἡ θέλησις τοῦ λαοῦ ἀ-ποτυπώνεται εἰς τὸν νόμον. Ἀντιθέτως εἰς τὰ δημοκρατικὰ καθεστῶτα ὑπάρχει τοὐλάχιστον ἡ τάσις ὁ νόμος νὰ ἐκφράζῃ τὴν θέλησιν εὐρυτέ-ρας κατὰ τὸ δυνατὸν ὁμάδος. Ἐντεῦθεν εἶναι εὔκολον νὰ ἐννοήσωμεν, ὅτι ἡ ἀντίληψις, καθ' ἣν δὲν ὑπέχει εὐθύνην τὸ ἄτομον ὁσάκις δὲν γνω-ρίζει τὸν ἀπαγορευτικὸν κανόνα, εἶναι μία τά-σις προοδευτική, ὅταν τὰ καθεστῶτα εἶναι ἀπο-λυταρχικά, ἐνῷ ἀποβαίνει ἀποσυνθετικὴ εἰς τὰ δημοκρατικὰ καθεστῶτα.

5. Ὑπὸ τὰ ἀνωτέρω δεδομένα δυνάμεθα νὰ φωτίσωμεν τοὺς ἑξῆς συλλογισμούς:

Ὑποθέσωμεν ὅτι παραβαίνει τις ἕνα ἠθικὸν κανόνα. Βεβαίως οὐδέποτε θὰ δυνηθῇ νὰ μᾶς πείσῃ περὶ τοῦ ἀνεύθύνου του προβάλλων ἄ-γνοιαν τοῦ ἠθικοῦ κανόνος. Ἀλλὰ διατί; Προ-φανῶς διότι καὶ ἡ συνείδησις τούτου, ὡς καὶ ὅ-λων τῶν μελῶν τῆς ὁμάδος, ἔλαβον μέρος εἰς τὴν θεμελίωσιν καὶ ἐπεξεργασίαν τοῦ ἠθικοῦ κανόνος. Ὑποθέσωμεν, περαιτέρω, ὅτι παραβαί-νει τις νόμον ἐξ ἐκείνων, οἵτινες θεμελιώνουν τὴν πανκόσμιον (τῶν πολιτισμένων τοὐλάχιστον χωρῶν) δημοσίαν τάξιν. Ἀσφαλῶς καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην δὲν νοεῖται ἄγνοια τοῦ κα-νόνος, οὐχὶ λόγῳ τῆς εὐρείας δημοσιότητος τῶν ἐν λόγῳ νόμων, ἀλλὰ διότι οἱ πάντες μετέσχον ἐν συνειδήσει εἰς τὴν δημιουργίαν τῶν κανόνων τούτων. Ἐπεκτείνοντες τὴν σκέψιν μας δυνάμε-θα νὰ εἴπωμεν τὸ αὐτὸ μετὰ τῆς ἰδίας σχεδὸν βεβαιότητος καὶ διὰ τοὺς νόμους τῆς ἐγχωρίας δημοσίας τάξεως.

Ἐὰν τὰ ἀνωτέρω εἶναι ἀσφαλῆ, τότε σημαί-νουν ὅτι τὸ πρόβλημα τῆς ἀγνοίας τοῦ νόμου δὲν ὑπάρχει καθ' ἑαυτὸ καὶ λόγῳ τοῦ ὅτι τάχα ἡ θέλησις τῆς ὁμάδος ἀντιτάσσεται εἰς τὴν θέλη-σιν τοῦ ἀτόμου. Τὸ πρόβλημα τῆς ἀγνοίας τοῦ νόμου εἶναι πρόβλημα συμμετοχῆς (ἢ καλλίτε-ρον μὴ συμμετοχῆς) τῶν μελῶν τῆς ὁμάδος εἰς τὴν θέσπισιν τῶν νόμων. Εἰς τὰ ἀπολυταρχικὰ καθεστῶτα ἡ ἄγνοια εἶναι πλατυτέρα, εἰς τὰ δημοκρατικὰ στενωτέρα μὲ τάσιν νὰ ἐξαλειφθῇ.

Ἐὰν λοιπὸν τὸ ἄτομον ἤθελε μετέχει εἰς τὴν

παρανωγήν τοῦ νόμου, τότε δὲν ὑπάρχει στάδιον ἀγνοίας τοῦ νόμου. Ἐὰν πάλιν δὲν μετέχῃ, διατηρεῖται δὲ παρὰ τοῦτο ἡ κατάστασις ἐκείνη παρ' ὅλον ὅτι ἀρνεῖται εἰς τὸ ἄτομον τὴν συμμετοχὴν εἰς τὴν δημιουργίαν τῶν νόμων, τότε σημαίνει, ὅτι εἶναι ὑποτεταγμένη εἰς τὴν ὑπερτέραν δύναμιν τοῦ ἔχοντος τὴν ἐξουσίαν, διὰ τὴν ἄσκησιν τῆς ὁποίας εἶναι ἀδιάφορος θέλησις τοῦ ἀτόμου. Συνεπῶς ἡ ἄγνοια τοῦ νόμου εἶναι ἀδιάφορος διὰ τὴν ἐπιβολὴν τοῦ νόμου, ἀφοῦ καὶ ἡ γνῶσις καὶ γενικῶς ἡ θέλησις τοῦ ἀτόμου εἶναι ἀδιάφορος εἰς τὴν παραγωγὴν τῶν κανόνων τοῦ δικαίου. Τὸ δίκαιον πλέον, τὸ ὁποῖον εἶναι ξένον πρὸς τὴν συνείδησιν ἐκείνην, ἐφ' ἧς ἐφαρμόζεται, ἀντλεῖ τὴν δύναμιν ἐπιβολῆς του ἐκ τῆς γυμνῆς θελήσεως τοῦ κατέχοντος τὴν ἐξουσίαν.

§ 3.

Τὸ ζήτημα τῆς ἀγνοίας τῶν νόμων ρυθμίζεται εἰς τὸ ἡμέτερον δίκαιον μέσῳ τῶν ἀκολούθων διατάξεων:

1. Τοῦ ἐν ἰσχύϊ Συντάγματος, ὅπερ ἀναγορεύει φορέα ὅλων τῶν ἐξουσιῶν τὸ λαόν, ὅστις ἐκ τῶν ἐξουσιῶν τούτων ἀσκεῖ (κατὰ τοῦ ἀνωτάτου ἄρχοντος), τὴν νομοθετικὴν διὰ τῶν ἀντιπροσώπων του. Ἐφ' ὅσον ὅθεν τὸ Σύνταγμα διὰ θεμελιωδῶν διατάξεων καθορίζει τὴν συμμετοχὴν ταύτην τῶν μελῶν τῆς ὁμάδος εἰς τὴν θέσπισιν τῶν νόμων, ζήτημα ἀγνοίας τῶν νόμων πρέπει νὰ ἀποκλείεται. Ἴσως παρατηρηθῇ, ὅτι τὸ πρόβλημα δὲν λύεται, ἀλλὰ παραμερίζεται, διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως ἑνὸς πλάσματος, οἷον, κατὰ πολλούς, ἡ συμμετοχὴ τοῦ λαοῦ εἰς τὴν θέσπισιν τῶν νόμων. Ὁσονδήποτε ὅμως καὶ ἂν εἶναι ἐπιτετραμμένη ἡ θεωρητικὴ συζήτησις περὶ τῆς ἀληθοῦς ἢ πλασματικῆς συμμετοχῆς τοῦ λαοῦ εἰς τὴν θέσπισιν τῶν νόμων, νομίζομεν, ὅτι ἀποδοχὴ τῆς γνώμης περὶ πλασματικῆς συμμετοχῆς ἐκτὸς τοῦ ὅτι θὰ ἔθετε ὑπὸ δεινὴν δοκιμασίαν τὰ θεμέλια τῆς ὀργανώσεως τῆς πολιτείας, οὐδεμίαν θὰ εἶχε ἀξίαν, ἐφ' ὅσον θὰ εὑρίσκετο ἐνώπιον ἀντιθέτου ρητῆς καὶ ἰσχυούσης προστογῆς τοῦ Συντάγματος.

2. Τοῦ ἄρθρου 103 τοῦ εἰσαγωγικοῦ Νόμου τοῦ Α. Κ., δι' οὗ ὡρίσθη, ὅτι ὁ νόμος ἰσχύει μετὰ 10ήμερον ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφ. τῆς Κυβερνήσεως (ἡ παλαιοτέρα ὁμοία διάταξις τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. ΓΗΑ τοῦ 1856 κατηργήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 5 § 7 τοῦ ἰδίου εἰσαγωγικοῦ Νόμου). Ἡ διάταξις, ἐξεταζομένη ἐν συναρτήσει πρὸς τὴν ἀνωτέρω ἐκ τοῦ Συντάγματος προκύπτουσαν ἀρχὴν περὶ ἐνεργοῦ συμμετοχῆς τοῦ λαοῦ εἰς τὴν κατάρτισιν τῶν νόμων, ἀποδεικνύει ὅτι διὰ τοῦ ἐπικουρικοῦ τούτου μέτρου τῆς δημοσιεύσεως ἠθέλησε ἡ πολιτεία νὰ κλείσῃ τὴν θύραν πρὸς πᾶσαν ἄγνοιαν ἢ πλάνην περὶ τῶν νόμων.

3. Τοῦ ποινικοῦ Νόμου (ἄρθρ. 91), ὅστις θέτει τὴν θεμελιώδη ἀρχήν, ὅτι «μόνη ἡ ἄγνοια τοῦ νόμου δὲν ἀρκεῖ νὰ ἀποκλείσῃ τὸν καταλογισμόν». Εἰς τὴν ἑρμηνείαν τῆς ἀνωτέρω διατάξεως ἡ νομολογία καὶ οἱ συγγραφεῖς ἐπιμένουν, ὅτι μόνη ἡ ἄγνοια, εἴτε στρέφεται αὐτὴ περὶ τὴν ὕπαρξιν τοῦ νόμου, εἴτε ἀκόμη περὶ τὸ ἀκριβὲς περιεχόμενον τοῦ νόμου, δὲν εἶναι ἱκανὴ νὰ ἀποκλείσῃ τὴν ἔκδοσιν (Βλέπε ἀντὶ ἄλλης Α. Π. 359|34 Θ. ΜΣΤ' σελ. 463. Ἀγόρ. Εἰσ. *Γεωργιάδου* αὐτόθι, *Κωστῆ*, Ποιν. Δικ...., *Ἠλιόπουλον*, Ποιν. Δικ. σελ. 248. Ἐπίσης μετὰ παραλλαγῶν *Τζωρτζόπουλον* Ποιν. Δικ. σελ. 363 ἐπ.).

4. Ὁ Ἀστικὸς Κῶδιξ δὲν ἐρρύθμισε κατὰ τρόπον γενικὸν καὶ ἐνιαῖον τὴν ἐπιρροὴν τῆς ἀγνοίας τοῦ νόμου ἐπὶ τῆς εὐθύνης. Διέλαβε μόνον περὶ τῆς ἀγνοίας νόμου εἰς τὰς δικαιοπραξίας καὶ οὐδὲν περὶ τῆς ἀγνοίας νόμου εἰς τὰ ἀδικήματα. Οὕτω:

Α. Ἐπὶ τῶν *δικαιοπραξιῶν* ὁ Α. Κ. (ἄρθρα 140-145) ἠκολούθησε τὴν ἀνωτέρω ἐκτεθεῖσαν (§ 2.2) ἀρχήν, καθ' ἣν δὲν εἶναι νοητὴ ἡ ὕπαρξις πράξεως, ἐφ' ὅσον ἐξ αὐτῆς λείπει ἡ βούλησις, εἶναι δὲ ἀδιάφορον, ἐρευνωμένου τοῦ κύρους τῆς πράξεως, ὅτι τὸ γεγονός, τὸ ὁποῖον ἀπέκλεισε τὴν βούλησιν, εἶναι ἄγνοια, ἔστω καὶ ἀσυγγνώστου, τοῦ νόμου (βλέπε σαφεστάτην ἐξήγησιν *Μπαλῆ* Γεν. Ἀρχ. σελ. 88, 89, καὶ ἀντίθετον ἄποψιν ἐπὶ ἀσυγγνώστου πλάνης *Μαριδάκη* εἰς Ἐκθ. Προσχ. Ἀστ. Κῶδ. σελ. 184). Ἐπὶ διαφόρων:

α. Ὁ εὑρισκόμενος εἰς οὐσιώδη πλάνην περὶ νόμου, ἔστω καὶ ἀσυγγνώστου, δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἐν πλάνῃ τελεσθείσης πράξεώς του. Ἡ *μεγίστη* προστασία συνεπῶς, ἣν δίδει ὁ νόμος εἰς τὸν πλανηθέντα, εἶναι: νὰ ζητήσῃ *τὴν ἀκύρωσιν τῆς δικαιοπραξίας*.

Β. Παρὰ τὴν ὕπαρξιν τῆς ὡς ἀνω πλάνης δύναται νὰ παραμείνῃ ἰσχυρὰ ἡ πρᾶξις, ὁσάκις ἐπιβάλλει ταῦτο ἡ καλὴ πίστις (ἄρθρ. 142 2 Α. Κ.). Ἡ ἐξαίρεσις ἀποτελεῖ ἀντιφασιν πρὸς τὸν ὡς ἀνωτέρω τεθέντα κανόνα, ὅτι δηλαδὴ δὲν δύναται νὰ νοηθῇ πρᾶξις ἐν ἐλλείψει τῆς θελήσεως τοῦ πλανηθέντος, διότι ἀκριβῶς εὑρισκόμεθα ἤδη ἐνώπιον πράξεως, ἡ ὁποία παραμένει ὀρθία, ἐκ μόνου τοῦ λόγου ὅτι τὸ ἠθέλησε ὁ νόμος (ἄρθρ. 142.2).

Β. Ἐπὶ *ἀδικημάτων* ὁ Α. Κ. δὲν περιέχει διάταξιν περὶ τῆς ἐπιρροῆς τῆς ἀγνοίας τοῦ νόμου ἐπὶ τῆς εὐθύνης τοῦ ἀδικοπραγοῦντος. Συνεπῶς,

α) Ἡ ἐπιρροὴ τῆς ἀγνοίας νόμου ἐπὶ τῆς εὐθύνης εἰς τὰ ἀστικὰ ἀδικήματα θὰ ρυθμίζεται κατ' ἀνάγκην ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω (1-3) διατάξεων καὶ ἰδίᾳ ὑπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἄρθρου 91 τοῦ Ποιν. Νόμου. Ἡ ἄποψις ὅτι τὰ ἄρθρ. 140-145 περιέχουν γενικὸν κανόνα, ἐφαρμοζόμενον καὶ ἐπὶ ἀστικῶν ἀδικημάτων, εἶναι ἀβάσιμος: Πρῶτον διότι σαφῶς προκύπτει ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 140-145 Α. Κ. ὅτι ἐρρυθμίσθη ἡ ἐπίδρασις τῆς πλάνης ἐπὶ τῆς δικαιοπραξίας καὶ ὡρίσθη, ὅτι ἡ μεγίστη προστασία, ἥτις παρέχεται εἰς τὸν πλανηθέντα, εἶναι ἡ ἀκύρωσις τῆς πράξεως. Δεύτερον, διότι ἡ ἀποδοχὴ τῆς γνώμης ταύτης, ἰσχύοντος τοῦ ἄρθρ. 91 Π. Ν., θὰ ἐπέβαλλε ἕνα δυαδισμὸν εἰς τὴν ρύθμισιν τοῦ ζητήματος τῆς ὑπαιτιότητος, τοσοῦτο μᾶλλον ἀπαράδεκτον, ὅσον τὸ ἀστικὸν ἀδίκημα ἀποτελεῖ συνήθως παράγωγον τοῦ ποινικοῦ ἀδικήματος. Ἐὰν π. χ. ἀλλοδαπὸς ἀγνοῶν τὸν ἑλληνικὸν νόμον διαπράξῃ τὸ ἀδίκημα τῆς ἀποπλανήσεως εἰς ἀσέλγειαν, οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι θὰ κηρυχθῇ ἔνοχος, καίτοι ἠγνόει τὸν ἑλληνικὸν ποινικὸν νόμον. Θὰ ἦτο ἀδύνατον (καὶ λόγῳ τοῦ δεδικασμένου ἐπὶ τῆς εὐθύνης του) νὰ εἴπωμεν, ὅτι δύναται νὰ ἀποκλεισθῇ ἡ ὑπαιτιότης του ἐν τῇ ἐρεύνῃ τοῦ ἀστικοῦ ἀδικήματος, λόγῳ τῆς ἀγνοίας τοῦ νόμου.

β. Ἡ ἄγνοια νόμου, καὶ ἂν ἤθελεν ὑποτεθῇ (ὡς δέχεται ὁ *Μπαλῆς*, ἔνθ. ἀνωτ. σελ. 368, ἐπὶ εἰδικῶν ἀπαγορευτικῶν διατάξεων), ὅτι δύναται ν' ἀποκλείσῃ τὸν δόλον, δὲν σημαίνει, ὅτι ἀπο-

κλείει καὶ τὴν ἐξ ἀμελείας εὐθύνην. Ἀντιθέτως θὰ πρέπῃ νὰ ἐρευνηθῇ μήπως, ἐν συγκεκριμένῃ περιπτώσει, καὶ ἐκ τοῦ συνόλου τῶν περιστάσεων, ὑφ' ἃς ἡ ἐπίκλησις τῆς ἀγνοίας, ἐπιβάλλεται ν' ἀποδοθῇ τὸ ἀδίκημα εἰς τὴν ἀμέλειαν τοῦ δράστου (τὸ εἶδος τῆς ἀγνοουμένης διατάξεως, ἡ μόρφωσις τοῦ ἀγνοοῦντος, ἡ εὐχέρεια πληροφοριῶν κ.λ.π. πρέπει νὰ ἐκτιμᾶται διὰ τὴν ὕπαρξιν ἀμελείας). Ἂς σημειωθῇ ὅτι ἡ εὐθύνη ἐπὶ ἀστικοῦ ἀδικήματος πάντοτε θεμελιοῦται ἐπαρκῶς ἐπὶ τῆς ἀμελείας.

§ 4.

Ἐὰν τὰς ἀνωτέρω σκέψεις ἐφαρμόσωμεν εἰς τὴν μελέτην τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, θὰ ἔχωμεν τὰ ἑξῆς δεδομένα:

1. Αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις περιέχουν κατὰ παγίαν πλέον γνώμην κανόνας δικαίου.

2. Οἱ κανόνες οὗτοι πηγάζουν, περισσότερον καὶ ἀπὸ τοὺς νόμους, ἐκ τῆς ἐνεργοῦ καὶ εὐσυνειδήτου δράσεως τῶν διαφερομένων μερῶν. Οὕτω τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀ. ν. τῆς 21.11.35 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» θέτει τὸν κανόνα ὅτι αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις καταρτίζονται ὑπὸ τῶν ἐκπροσώπων τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατῶν, αἵτινες ὀργανώσεις εἶναι φορεῖς τῆς θελήσεως τῶν μελῶν των. Εἰδικώτερον ἡ ἀπασχολοῦσα ἡμᾶς συλλ. σύμβασις τῆς 4.11.47 κατηρτίσθη, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ κειμένου της, καὶ ὑπεγράφη ὑπὸ τῶν ἀνωτάτων συνδικαλιστικῶν ὀργανισμῶν κεφαλαίου καὶ ἐργασίας.

3. Αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις, ἀνεξαρτήτως τῆς καταρτίσεως των διὰ συμμετοχῆς τῶν διαφερομένων, ἰσχύουν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως των, καθ' ἃ ὁρίζει τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ ἰδίου νόμου «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων» (κατ' ἔσοδος εἰς τὸν Γραμματέα τοῦ Εἰρηνοδικείου κ.λ.π.). Ἡ δημοσίευσις αὕτη ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν δημοσίευσιν τῶν νόμων (ἄρθρ. 103 Εἰσ. Νόμου Α.Κ.) καὶ δημιουργεῖ τεκμήριον γνώσεως τοῦ νόμου. (Ἡ ἀπασχολοῦσα ἡμᾶς συλλ. σύμβασις τῆς 4.11.47 κατετέθη παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν, συνταχθείσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 20189/47 ἐκθέσεως. Βλέπε *Γεωπονίδη*, Συλλ. Συμβάσεις, σελ. 327).

4. Οἱ ὅροι τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ὑποκαθίστανται, κατὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ νόμου «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων», εἰς τοὺς ἀντιθέτους ὅρους τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως καὶ ἀποτελοῦν πλέον περιεχόμενον ταύτης. Ἡ γνῶσις συνεπῶς τῆς συλλ. συμβάσεως εἶναι ἐγγυτέρα, διότι αὕτη ἐταυτίσθη μὲ τὴν ἀτομικὴν σύμβασιν.

§ 5.

1. Ἡ παράβασις ὅρου τινὸς τῆς συλλογικῆς συμβάσεως δύναται κατὰ τὰς περιστάσεις:

α) Νὰ συνιστᾷ ποινικὸν ἀδίκημα (ἄρθρ. 16 ν. 547/37).

β) Νὰ δημιουργῇ ἀστικὸν ἀδίκημα, ἤτοι ἀξιοῖ πρὸς ἀποζημίωσιν καὶ

γ) Νὰ παράγῃ τὴν ὑποχρέωσιν καταβολῆς ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὸ πενταπλάσιον τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 (ἄρθρ. XII συλλ. συμβάσεως 11.4.47).

2. Ἐρωτᾶται: Ἡ ἄγνοια τῆς συλλ. συμβάσεως ἐν δεδομένῃ παραβάσει ταύτης ἀποκλείει τὰς ἀνωτέρω σωρεπείας;

Α. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ *ποινικὸν ἀδίκημα*, μεθ' ὅσα ἀνωτέρω (§ 3,3) ἐξεθέσαμεν, δὲν δύναται νὰ ἀποκλεισθῇ ἡ ὑπαιτιότης λόγῳ ἀγνοίας οὐ μόνον τοῦ ποινικοῦ νόμου 547/37, ἀλλὰ καὶ τῆς συγκεκριμένης συλλογικῆς συμβάσεως, ἥτις ἐξομοιοῦται πρὸς οὐσιαστικὸν ποινικὸν νόμον (Α. Π. 205/39 Δι. σοτ. 1539 σελ. 284).

Ἔχει ἀξίαν νὰ σημειωθῇ ἐνταῦθα, ὅτι ἡ ὑπαιτιότης τοῦ παραβάτου συλλ. συμβάσεως ἐνδέχεται νὰ ὀφείλεται εἰς δόλον, ἀλλὰ καὶ εἰς ἀμέλειαν ταύτου. Ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς 204/39 ἀποφάσεώς του (Ἀρχ. Π. Ε. 1539 σελ. 201) ἔκρινεν ὅτι εἶναι κατάδηλος τοῦ νομοθέτου ἡ βούλησις ὅπως μόνον τὴν ἐκ προθέσεως γενομένην παράβασιν τῶν ὅρων συλλ. συμβάσεων τιμωρήσῃ, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν ἐξ ἀμελείας ἐπερχομένην ἀθέτησιν τούτων». Πιστεύομεν ἐν τούτοις, ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται πρόθεσις, ἀλλ' ἀρκεῖ καὶ ἡ ἀμέλεια διὰ τὴν θεμελίωσιν τοῦ ἀδικήματος. Ἡ θέλησις τῆς πολιτείας νὰ καταστήσῃ παντὶ τρόπῳ σεβαστὰς τὰς συλλογικὰς συμβάσεις μᾶς ἐνισχύει εἰς τὴν ἄποψίν μας. Ἄλλωστε παράβασις τῆς συλλ. συμβάσεως ἐκ προθέσεως εἶναι σπανία, διὰ νὰ μὴ εἴπωμεν ἀπίθανος. Ἡ παράβασις τῆς συλλ. συμβάσεως προσπίπτει εἰς τὴν ἀντίληψίν μας ὡς μὴ ἐκπλήρωσις ἐνοχῆς πηγαζούσης ἐκ τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως, εἰς ἣν ἐκ τοῦ νόμου περιέχονται οἱ ὅροι τῆς συλλ. συμβάσεως. Εἶναι λοιπὸν ἐκ τῶν πραγμάτων ἀδύνατον νὰ ἀνεύρῃς ἀπὸ τὴν παράβασιν τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως καὶ δολίαν προαίρεσιν τείνουσαν εἰς παράβασιν τῆς συλλ. συμβάσεως.

Β. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ *ἀστικὸν ἀδίκημα* διὰ τοὺς ἰδίους λόγους, οὓς ἐξηγήσαμεν ἀνωτέρω (§ 3, 4Β) ἡ ἄγνοια τοῦ νόμου δὲν δύναται νὰ ἀποκλείσῃ τὴν εὐθύνην. Ἂς σημειωθῇ μάλιστα, ὅτι καὶ ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ὑποστηρίζουν ὅτι ἡ ἄγνοια τῆς ἀπαγορευτικῆς διατάξεως ἀποκλείει τὸν δόλον, ἔχονται ὅτι ἡ ἄγνοια αὕτη δὲν ἀποκλείει τὴν εὐθύνην λόγῳ ἀμελείας, διότι ἡ ὀφειλομένη εἰς τὰς συναλλαγὰς ἐπιμέλεια περικλείει καὶ τὰς φροντίδας γνώσεως τοῦ δικαίου (*Μπαλῆς*: Γεν. Ἀρχ. σελ. 371).

Γ. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀπαίτησιν *πενταπλασίας ἀποζημιώσεως*, ἡ ἀπάντησις θὰ δοθῇ ἐκ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς ἐν λόγῳ ἐνοχῆς:

α Ἐὰν μὲν ἡ ἐνοχὴ αὕτη θεωρηθῇ ὅτι ἔχει τὸν χαρακτῆρα ἰδιωτικῆς ποινῆς (ἴδια εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ν. 99/36) ἐφαρμόζονται ὅσα ἀνωτέρω (Β), ἐξέθεσα ἐπὶ τοῦ ἀστικοῦ ἀδικήματος, διότι ἡ poena privata, ἀφ' ὅτου ἐδημιουργήθη, ἐπήγαζεν ἐξ ἀδικήματος καὶ ἦτο ἀκατανόητος ἄνευ τούτου. (Βλέπε *Οἰκον.* Γεν. Ἀρχ. 82, *Πολυγένης* ἐν *Windsch.* Οἰκον. 510, *Δημάκης* Α. Ι. Δ τόμ. Ζ' σελ. 367).

β. Ἐὰν δὲ θεωρηθῇ ὅτι ἔχει τὸν χαρακτῆρα *ἰδιοτύπου ποινικῆς ρήτρας* (ὅτι προσομοιάζει πρὸς ποινικὴν ρήτραν προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀ. ν. τῆς 21.11.35 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων», δι' οὗ ἐλήφθη πρόβλεψις συνομολογήσεως ποινικῶν ρητρῶν εἰς τὰς συλλ. συμβάσεις), τότε ἡ ἐνοχὴ αὕτη θὰ ρυθμίζεται ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 404—407 τοῦ Α. Κ., ὑπὸ τὴν παραφύλαξιν πάντοτε τοῦ ἰδιαιτέρου χαρακτῆρος τῆς συλλ. συμβάσεως.

Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρ. 405 § 1 Α. Κ. καθιεροῦται ὁ κανών, ὅτι διὰ τὴν κατάπτωσιν τῆς ποινικῆς ρήτρας *ἀπαιτεῖται πταῖσμα* τοῦ ὀφειλέτου, ἀλλ' εἶναι ἐπίσης ἀληθές, ὅτι ἀρκεῖ διὰ τὴν ἐντεῦθεν εὐθύνην τοῦ ὀφειλέτου *οἱονδήποτε πταῖσμα, ἀκόμη καὶ ἐλαφρὰ ἀμέλεια*, (ἥτις ἀποτελεῖ τὸν κανόνα ἄρθρ. 330 Α. Κ.

Ο ΝΕΟΣ ΓΑΛΛΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ὑπὸ τοῦ κ. **ΘΕΟΔΩΡΟΥ Γ. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΥ**, Δικηγόρου (πρώην Πρωτοδίκου)

(*) Γ' Ἐθνικαὶ συλλογικαὶ συμβάσεις

Αἱ διατάξεις τῶν ἐθνικῶν συλλογικῶν συμβάσεων, ὧν ἡ ἔννοια ἐδόθη ἀνωτέρω, διακρίνονται εἰς *ὑποχρεωτικάς*, ἃς ὁ νόμος ἀπαριθμεῖ περιοριστικῶς καὶ πᾶσα τοιαύτη σύμβασις δέον ὑποχρεωτικῶς νὰ περιέχῃ, καὶ *προαιρετικάς*, ἃς ὁ νόμος ἀπαριθμεῖ ἐνδεικτικῶς καὶ ἡ συλλογικὴ σύμβασις δύναται ἁπλῶς νὰ ἀναφέρῃ.

1) Ὑποχρεωτικαὶ διατάξεις: Τοιαῦται εἶναι:

α) Ἡ ἐλευθέρα ἐνάσκησις τοῦ συνδικαλιστικοῦ δικαιώματος καὶ ἡ ἐλευθερία γνώμης τῶν ἐργαζομένων.

β) Τὰ στοιχεῖα τοῦ ἐφαρμοστέου μισθοῦ κατὰ ἐπαγγελματικὰς κατηγορίας. Ὡς τοιαῦτα ἀναφέρονται:

αα) Τὸ ἐλάχιστον ὅριον ἐθνικοῦ ἐπαγγελματικοῦ μισθοῦ τοῦ ἀνειδικεύτου ἐργάτου ἢ ὑπαλλήλου.

ββ) Οἱ σχετικοὶ πρὸς τὰς διαφόρους ἐπαγγελματικὰς εἰδικεύσεις ἱεραρχικοὶ συντελεσταί.

γγ) Αἱ αὐξήσεις δι' ἔργα κοπιώδη, ἐπικίνδυνα ἢ ἀνθυγιεινά.

δδ) Αἱ προϋποθέσεις ἐφαρμογῆς τῆς ἀρχῆς «δι' ἴσην ἐργασίαν ἴσος μισθός» ὡς πρὸς τὰς γυναῖκας καὶ τοὺς νέους.

γ) Οἱ ὅροι προσλήψεως καὶ ἀπολύσεως.

δ) Ἡ προθεσμία καταγγελίας.

ε) Αἱ διατάξεις περὶ ἐκπροσώπων τοῦ προσωπικοῦ καὶ ἐργατικῶν συμβουλίων ἐπιχειρήσεων, ὡς καὶ ἡ χρηματοδότησις τῶν ὑπὸ τούτων διευθυνομένων κοινωνικῶν ἔργων (**[19]**).

στ) Ἡ ἐργατικὴ ἄδεια.

ζ) Ἡ διαδικασία ἀναθεωρήσεως, τροποποιήσεως καὶ καταγγελίας μέρους ἢ ὅλου τῆς συλλογικῆς συμβάσεως.

η) Ἡ συμβατικὴ διαδικασία συμβιβασμοῦ τῶν συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας.

(*) Συνεχίζεται ἐκ τῆς σελ. 388.

(**[19]**) *Θ. Βλαχοπούλου*, Γενικαὶ ἀρχαὶ ἐργατικοῦ ἐλέγχου τῶν ἐπιχειρήσεων, ἐν Νέᾳ Οἰκονομίᾳ, ἔτος Γ' σελ. 301 ἑπ.

Μπαλῆς Γεν. Ἀρχ. σελ. 359), πολὺ δὲ περισσότερον ἡ βαρεῖα ἀμέλεια.

Ἐάν, ὅθεν προκύπτῃ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ προστατζομένου ὑπὸ τῆς συλλ. συμβάσεως καὶ τοῦ πράγματι συμβαίνοντος καὶ καλῆται ὁ ὀφειλέτης εἰς τὴν πληρωμὴν τῆς ποινικῆς ῥήτρας τοῦ ἄρθρου XII τῆς συλλ. συμβάσεως τῆς 4.11.47, ὀφείλει νὰ ἀποδείξῃ ὅτι *δὲν ὑπάρχει παρ' αὐτῷ πταῖσμα*, δηλ. *οὔτε πρόθεσις, οὔτε ἀμέλεια*, ἀκόμη καὶ *ἐλαφρά*. Εἶναι προφανὲς ὅτι ἡ προβολὴ τῆς ἀγνοίας τῆς συλλ. συμβάσεως ἢ τοῦ περιεχομένου της δὲν δύναται *μόνη* νὰ *ἀποκλείσῃ* τὴν *ὑπαιτιότητα*, ἀλλ' αὐτὴ θὰ ἐκτιμηθῇ *μεθ' ὅλων τῶν ἄλλων περιστατικῶν*, ἐκ τῆς ἐκτιμήσεως δὲ ταύτης θὰ διαπιστώσωμεν τὴν ὕπαρξιν ἢ μὴ πταίσματος (βλέπε *Μιχαηλίδην - Νουάρον* ἐν Ἐρμ. Α.Κ. ἄρθρ. 330, 17).

Οὕτω τιθεμένων τῶν πραγμάτων δύναται ὁ σχετικὸς ὅρος περὶ πολλαπλασιασμοῦ ἀποζημιώσεως νὰ ἔχῃ τὴν σκοπηθεῖσαν ἀξίαν. Ὑπὸ τὴν ἀκολουθουμένην ἐρμηνείαν ὑπὸ τῶν ἀποφάσεων (ἀναζήτησις δολίας προαιρέσεως τοῦ παραβάτου ἢ ἀποκλεισμὸς τῆς ὑπαιτιότητος λόγῳ ἀγνοίας τῆς συλλ. συμβάσεως) κατήντησε ἀνεφάρμοστος ὁ σχετικὸς ὅρος.

§ 6.

Μεθ' ὅλα τὰ ἀνωτέρω αἱ διαταγμοί, τοὺς ὁποίους ἐχομεν περὶ τῆς ὀρθότητος τῆς αἰτιολογίας τῆς ἐν ἀρχῇ ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, συνοψίζονται ὡς ἑξῆς:

α) Τὰ ἄρθρα 140—145 Α. Κ. παρέχουν, ὑπὸ τοὺς ἐν αὐτοῖς περιορισμούς, τὴν εὐχέρειαν νὰ ζητήσῃ ὁ πλανηθεὶς τὴν ἀκύρωσιν τῆς δικαιοπραξίας, ἣν, συνεπείᾳ τῆς πλάνης, κατήρτισε. Τὸ μέγιστον λοιπὸν τῆς προστασίας εἶναι ἡ ἀκύρωσις τῆς πράξεως. Εἰς τὴν ἀπουδαζομένην ἀπόφασιν δὲν βλέπομεν νὰ ἔχουν ἔδαφος ἐφαρμογῆς αἱ ἀνωτέρω διατάξεις, διότι δὲν τίθεται ζήτημα ἀκυρώσεως πράξεως τινος. Ἐὰν βεβαίως ὁ πλανηθεὶς ἠδύνατο νὰ ὑποστηρίξῃ ἀκυρότητα τῆς συλλ. συμβάσεως, τὸ πρᾶγμα θὰ ἦτο μὲν νοητόν, ἀλλ' ἀνάτον, διότι οὐδεὶς ὑποστηρίζει ὅτι δύναται νὰ ἀκυρωθῇ συλλ. σύμβασις λόγῳ ἀγνοίας ἐκείνων, αἵτινες καλοῦνται νὰ τὴν ἐφαρμόσουν.

β) Τὸ αὐτὸ ἄρθρα 140—145 Α. Κ. δὲν ἐσκόπησαν νὰ θεσπίσουν τόσον γενικὸν καὶ ριζικῶς ἀντίθετον πρὸς τὸ ἄρθρον 91 τοῦ Π. Νόμου κανόνα, καθ' ὃν ἡ ἄγνοια νόμου ἀκόμη καὶ ἡ ἀσύγγνωστος, ἀποκλείει τὴν ὑπαιτιότητα.

γ) Ἐφ' ὅσον ἡ συλλ. σύμβασις παραμένει ἰσχυρὰ (δὲν ἀκυροῦται λόγῳ πλάνης), προκύπτει δὲ ἐν συγκεκριμένῃ περιπτώσει κατάστασις ἐναντία πρὸς ταύτην, νομίζομεν ὅτι, διὰ νὰ ἀποσείσῃ ὁ παραβάτης τὴν εὐθύνην πληρωμῆς πολλαπλασίας ἀποζημιώσεως, θὰ πρέπῃ νὰ ἀποδείξῃ ἔλλειψιν παρ' αὐτῷ παντὸς πταίσματος. Τοιαύτην ὅμως ἔλλειψιν πταίσματος δὲν νομίζομεν, ὅτι ἐπιτρέπει ἡ προβολὴ ἀσυγγνώστου ἀγνοίας τῶν συλλ. συμβάσεων. Εἶναι ἀπίστευτον, ὅτι δύναται νὰ διαφύγῃ ὁ παραβάτης, ὅστις καίτοι περιστοιχίζεται ὑπὸ νομομαθῶν καὶ δύναται νὰ πληροφορηθῇ τὸ ἰσχύον καθεσταμένως ὑπὸ τῶν ὀργάνων Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας, προβάλλει ἐν τούτοις ἄγνοιαν νόμου καὶ μάλιστα ἀσύγγνωστον ἄγνοιαν.

Εἰς περιπτώσεις ἀγνοίας νόμου τὸ Ρ. Δίκαιον ἔλεγεν, ὅτι ἡ πλάνη περὶ τὸ δίκαιον ἦτο ἀσύγγνωστος, «ὅταν τις εἶχε τοὺς ὀφείλοντας ἐρωτηθῆναι τὸν νόμον» ἢ ἡ ἄγνοια νόμου ἦτο διά τινας ὑποθέσεις ἐπιτετραμμένη εἰς τοὺς στρατιώτας, εἰς ἀπαιδεύτους γυναῖκας καὶ εἰς ἀγροίκους. Νομίζομεν ὑπὸ τὰς συγχρόνους συνθήκας, ὅτι οἱ περιορισμοὶ πρέπει νὰ εἶναι—καὶ εἶναι—στενώτεροι.

Κ. Ι. ΔΗΜΑΚΗΣ, Δικηγόρος

θ) Ὁ τρόπος ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας τῆς μαθητείας καὶ τοῦ ἐπαγγελματικοῦ σχηματισμοῦ.

ι) Οἱ ἰδιαίτεροι ὅροι ἐργασίας τῶν γυναικῶν καὶ τῶν νέων.

2) Προαιρετικαὶ διατάξεις: Αὗται εἶναι:

α) Οἱ ἰδιαίτεροι ὅροι ἐργασίας (π.χ. νυκτερινὴ ἐργασία ἢ ἐργασία ἑορτασίμων ἡμερῶν)

β) Οἱ γενικοὶ ὅροι ἀμοιβῆς βάσει τῆς ἐργατικῆς ἀποδόσεως.

γ) Αἱ ἀμοιβαὶ ἀρχαιότητος καὶ ἱκανότητος.

δ) Αἱ ἀποζημιώσεις δι' ἐπαγγελματικὰ ἔξοδα.

ε) Αἱ ἀποζημιώσεις μαθητείας.

στ) Ἡ χρησιμοποίησις, κατὰ μειωμένον χρόνον, κατηγοριῶν τινων τοῦ προσωπικοῦ καὶ οἱ ὅροι ἀμοιβῆς τούτων.

ζ) Ἡ διαδικασία τῆς διαιτησίας ἐπὶ τῶν συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας.

η) Τὸ συμπληρωματικὸν καθεστὼς τῶν συντάξεων τοῦ προσωπικοῦ.

Τέλος ὁρίζεται ὅτι αἱ ἐπαρχιακαὶ ἢ τοπικαὶ συλλογικαὶ συμβάσεις δύνανται νὰ προσαρμόζουν εἰς τὰς ἰδιαιτέρας τοπικὰς συνθήκας τὸ σύνολον ἢ μέρος τῆς ἐθνικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ὡρισμένου κλάδου δραστηριότητος.

Δ'. Δυνατότης καὶ διαδικασίαι ἐπεκτάσεως

Αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις τοῦ νέου γαλλικοῦ νόμου ἔχουν εὐρύτατον περιεχόμενον, ὡς ἀφορῶσαι οὐ μόνον τὰ ἐμπορικὰ καὶ βιομηχανικὰ ἐπαγγέλματα, ἀλλὰ καὶ τὰ ἀγροτικὰ τοιαῦτα, ὡς καὶ τὰ ἁπλῶς συναφῆ πρὸς τὴν γεωργίαν, τὰ ἐλευθέρια ἐπαγγέλματα, τὰς δημοσίας καὶ ὑπουργικὰς ὑπηρεσίας, τοὺς οἰκοσίτους ὑπηρέτας, τοὺς θυρωροὺς ἀκινήτων, τοὺς κατ' οἶκον ἐργαζομένους, τὸ προσωπικὸν τῶν συνήθων ταμείων ἀποτομιεύσεως, τῶν ἀστικῶν ἑταιριῶν καὶ τῶν ἐπαγγελματικῶν συνοικιατῶν ἢ σωματείων οἱασδήποτε φύσεως.

Ἡ κανονιστικὴ φύσις τῶν συλλογικῶν συμβάσεων τοῦ νόμου τούτου καταφαίνεται ἰδίᾳ εἰς τὴν δυνατότητα καὶ διαδικασίαν τῆς ἐπεκτάσεώς των. Ἐπὶ τούτου παρατηρητέα τὰ ἑξῆς:

1) Δυνατότης ἐπεκτάσεως: Αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις, ἐφ' ὅσον εἶναι σύμφωνοι πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου, δύνανται νὰ καταστοῦν ὑποχρεωτικαὶ δι' ἅπαντας τοὺς ἐργάτας καὶ ἐργοδότας τοῦ τοπικοῦ καὶ ἐπαγγελματικοῦ πεδίου ἐφαρμογῆς τούτων.

2) Διαδικασία ἐπεκτάσεως: Ἡ ἐπέκτασις γίνεται διὰ Δ/τος τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, κατόπιν αἰτιολογημένης γνώμης τῆς ἀνωτέρας ἐπιτροπῆς τῶν συλλογικῶν συμβάσεων.

3) Διάρκεια καὶ λῆξις ἐπεκτάσεως: Τὰ ἀποτελέσματα καὶ αἱ κυρώσεις τῆς ἐπεκτεινομένης συλλογικῆς συμβάσεως ἰσχύουν διὰ τὸν χρόνον καὶ ὑπὸ τοὺς ἐν αὐτῇ προβλεπομένους ὅρους.

4) Ἀποκλεισμὸς ἐπεκτάσεως: Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως δύναται νὰ ἀποκλείσῃ τῆς ἐπεκτάσεως, μετὰ γνώμην τῆς ἀνωτέρας ἐπιτροπῆς τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, τὰς διατάξεις τούτων, αἵτινες ἀντιφάσκουν πρὸς τὰ νομοθετικὰ κείμενα ἢ τὸ ἰσχύοντα διατάγματα ἢ τὰς ῥήτρας, ὧν ἡ ἀφαίρεσις δὲν τροποποιεῖ τὴν οἰκονομίαν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως καὶ αἵτινες δὲν ἀνταποκρίνονται πρὸς τὴν κατάστασιν τοῦ συγκεκριμένου κλάδου δραστηριότητος ὡρισμένης τοπικῆς περιοχῆς.

5) Δημοσιότης ἐπεκτάσεως: Αἱ ἐπεκτεινόμεναι διατάξεις τῶν συλλογικῶν συμβάσεων δημοσιεύονται εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

6) Λῆξις ἐπεκτάσεως: Τὸ Δ/μα ἐπεκτάσεως τῆς συλλογικῆς συμβάσεως παύει ἰσχῦον, ἀφ' ἧς αὕτη παύσῃ νὰ ἰσχύῃ μεταξὺ τῶν μερῶν συνεπείᾳ καταγγελίας ἢ μὴ ἀνανεώσεως.

Ε'. Συλλογικαὶ συμφωνίαι ἱδρυμάτων

Συλλογικαὶ συμφωνίαι ἀφορῶσαι ἓν ἢ πλείονα ἱδρύματα (π. χ. ἐπιχειρήσεις) δύνανται νὰ συναφθοῦν μεταξὺ ἑνὸς ἐργοδότου ἢ ὁμίλου ἐργοδοτῶν καὶ ἐκπροσώπων τῶν πλέον ἀντιπροσωπευτικῶν συνδικάτων τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἱδρύματος ἢ τῶν ἐνδιαφερομένων ἱδρυμάτων. Σκοπὸς τῶν τοιούτων συλλογικῶν συμφωνιῶν εἶναι ἡ *προσαρμογὴ* πρὸς τὰς ἰδιαιτέρας συνθήκας τοῦ ἱδρύματος τῶν διατάξεων τῶν ἐθνικῶν, ἐπαρχιακῶν ἢ τοπικῶν συλλογικῶν συμβάσεων, καὶ ἰδίᾳ τῶν ὅρων καθορισμοῦ καὶ τρόπου ὑπολογισμοῦ τῆς χορηγητέας ἀμοιβῆς ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐργατικῆς ἀποδόσεως. Αἱ συμφωνίαι αὗται δύνανται νὰ περιέχουν καὶ νέας διατάξεις, καθὼς καὶ ῥήτρας πλέον εὐνοϊκὰς διὰ τοὺς ἐργαζομένους.

Στ'. Συλλογικαὶ συμβάσεις δημοσίων ἐπιχειρήσεων.

Τὸ προσωπικὸν τῶν τοιούτων ἐπιχειρήσεων ὑπάγεται εἰς ἴδιον νομικὸν καθεστώς. Ἀλλ' ἐὰν οὐδεὶς νόμος καθορίζῃ τοῦτο, δύνανται νὰ συναφθοῦν συλλογικαὶ συμβάσεις. Ἐὰν, τέλος, συλλογική τις σύμβασις ἀποτελῇ ἀντικείμενον διατάγματος ἐπεκτάσεως, εἶναι αὕτη ἐφαρμοστέα, ἐφ' ὅσον οὐδὲν τὸ ἀντίθετον ὁρίζεται, καὶ ἐπὶ δημοσίων ἐπιχειρήσεων, ἐφ' ὅσον οὗται, λόγῳ τῆς φύσεως τῆς δραστηριότητός των, ὑπάγονται εἰς τὰ πλαίσια τῆς ἐφαρμογῆς τῆς τοιαύτης συλλογικῆς συμβάσεως.

Ζ'. Ἐκτέλεσις τῆς συλλογικῆς συμβάσεως

Τὸ γεγονὸς ὅτι τὰ συμβαλλόμενα μέρη ἔχουν κατ' ἀρχὴν συλλογικὴν ἐμφάνισιν καὶ ὅτι ὁπωσδήποτε αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας ἐξυπηρετοῦν συλλογικὰ συμφέροντα ἀναγκάζει τὸν Γάλλον νομοθέτην νὰ ἀναθέσῃ τὴν ἐποπτείαν τῆς πιστῆς ἐκτελέσεως τούτων εἰς συλλογικὰ ὄργανα καὶ κατὰ πρῶτον λόγον εἰς τὰ ἐργατικὰ συνδικάτα. Αἱ ἐν προκειμένῳ σπουδαιότεραι διατάξεις εἶναι αἱ ἑξῆς:

1) Πᾶς ὅμιλος ἐργατῶν ἢ ἐργοδοτῶν, δεσμευόμενος διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἢ συμφωνίας, ὑποχρεοῦται νὰ ἀπόσχῃ πάσης ἐνεργείας τεινούσης εἰς καταστρατήγησιν τῆς νομίμου λειτουργίας ταύτης. Οὕτω καθορίζεται νομοθετικῶς ἡ εὐθύνη τῶν συνδικάτων διὰ πᾶσαν ἐκ μέρους των παράβασιν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως).

2) Πᾶς τοιοῦτος ὅμιλος, ἱκανὸς ἵνα παρίσταται ἐπὶ δικαστηρίου καὶ δεσμευόμενος διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἢ συμφωνίας, δύναται νὰ ἐνάσκησῃ δικαστικῶς ἀγωγὴν ἐπὶ ἀποζημιώσει κατ' ἄλλων ὁμίλων ἢ τῶν μελῶν των ἢ κατὰ παντὸς ἑτέρου προσώπου δεσμευομένου διὰ τῆς συμβάσεως καὶ παραβιάζοντος ταύτην ([80]).

([80]) *Gemählin*g. Les actions syndicales en justice pour la défense des intérêts professionnels. Paris, 1912, *Pic*, εἰς Dalloz. 1925.2.1., *Rolland*, εἰς Dalloz 1913.1.321. *Capitant*, εἰς Dalloz 1909.1.76. *Ghesney*, εἰς Dalloz, 1913.1.329.

3) Πᾶν πρόσωπον, δεσμευόμενον διά συλλογικῆς συμβάσεως ἢ συμφωνίας, δύναται νά ἐνασκήσῃ ἀγωγήν ἀποζημιώσεως κατά παντός προσώπου ἢ ὁμίλου ὁμοίως δεσμευομένου καί παραβιάζοντος τάς συμβατικάς αὐτοῦ ὑποχρεώσεις.

4) Πᾶσα ὁμάς, ἱκανή πρός τό παρίστασθαι ἐπί δικαστηρίου καί ἧς τά μέλη δεσμεύονται διά συλλογικῆς συμβάσεως, ἡ συμφωνία, δύναται νά ἐνασκήσῃ τάς ἐκ τῶν συμβάσεων τούτων χάριν τῶν μελῶν τῆ ἀγωγάς, χωρίς νά ὑποχρεοῦται νά ἀποδείξῃ τήν ὕπαρξιν ἐντολῆς ἐκ μέρους τῶν ἐνδιαφερομένων, ἀρκεῖ ὅτι οὗτοι ἔλαβον γνῶσιν τοῦ γεγονότος τούτου καί δέν ἀντεῖθησαν. Οἱ ἐνδιαφερόμενοι δύνανται νά παρέμβουν ἀνά πᾶσαν στιγμήν ἐν τῇ τοιαύτῃ δίκῃ.

5) Ἐν πάσῃ δίκῃ, πᾶσα ὁμάς ἱκανή νά παρίσταται ἐπί δικαστηρίου καί ἧς τά μέλη δεσμεύονται διά τῆς κρινομένης συλλογικῆ. συμβάσεως, δύναται νά παρεμβῇ, λόγῳ τοῦ συλλογικοῦ συμφέροντος, ὅπερ ἡ λύσις τῆς διαφορᾶς παρουσιάζει διά τά μέλη ταῦτα.

Η'. Ἀνωτέρα ἐπιτροπή συλλογικῶν συμβάσεων

Συνιστᾶται, διά τοῦ νομου, ἀνωτέρα ἐπιτροπή συλλογικῶν συμβάσεων, ἧς αἱ ἁρμοδιότητες εἶναι αἱ ἑξῆς:

1) Νά παρέχῃ εἰς τόν Ὑπουργόν Ἐργασίας καί Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ἠιολογημένην γνώμην ἐπί τῆς ἐπεκτάσεως τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἢ ἀνακλήσεως τοῦ περί ἐπεκτάσεως διατάγματος.

2) Νά γνωμοδοτῇ, τῇ αἰτήσει τοῦ ἀνω Ὑπουργοῦ, ἐπί πάσῃ δυσκολίας προκληθείσης κατά τάς διαπραγματεύσεις συλλογικῆς τινος συμβάσεως.

3) Νά μελετᾷ τήν σύνθεσιν τύπου τινός προϋπολογισμοῦ χρησιμεύοντος πρός καθορισμόν τοῦ ἠγγυημένου ἐθνικοῦ ἐνδοεπαγγελματικοῦ ἐλαχίστου ὁρίου ἢ ἐνομισθίου.

Περαιτέρω ὁ νόμος δίδει τόν τρόπον τῆς συνθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης.

Θ'. Ἔλεγχος καί κυρώσεις

1) Ἔλεγχος: Τό Κράτος παρακολουθεῖ τήν πιστήν ἐκτέλεσιν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων διά τῶν Ἐπιθεωρητῶν Ἐργασίας, ἐν δέ τῇ γεωργίᾳ διά τῶν ἐλεγκτῶν τῆς ἐφαρμογῆς τῶν κοινωνικῶν νόμων. Οὕτω ἡ ἐξασφάλισις τῆς ἐφαρμογῆς τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ὑπάγεται εἰς τό γενικόν σύστημα τοῦ κρατικοῦ ἐλέγχου τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἐργατικῶν νόμων, ἐπιβληθέντος τό πρῶτον ἐν Γαλλίᾳ διά τοῦ νόμου τῆς 22 Μαρτίου 1841 περί ἐργασίας τῶν ἀνηλίκων (³¹), δικαιολογουμένου δέ διά τῆς ἰδέας ὅτι οὔτε ὁ ἐργοδότης, λόγῳ τοῦ οἰκονομικοῦ του συμφέροντος, οὔτε ὁ ἐργάτης, λόγῳ τῆς ἀνοργάνου ἐμφανίσεώς του, δύνανται νά καταστήσουν ἀποτελεσματικόν τόν ἔλεγχον τοῦτον (³²).

2) Κυρώσεις: Ὁ νόμος θεωρεῖ ὡς ποινικῶς κολάσιμον πρᾶξιν πᾶσαν παράβασιν τῶν διατάξεων τούτου περί τοιχοκολλήσεως τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἢ τοῦ Δίτους ἐπεκτάσεως ταύτης. Ἡ ὑποτροπή τιμωρεῖται βαρύτερον. Ἐπίσης, ὑπό τινας προϋποθέσεις, θεωρεῖται ποινικῶς κολάσιμος καί πᾶσα πληρωμή μισθοῦ κατωτέρου τοῦ προβλεπομένου εἰς τήν συλλογικήν σύμβασιν, τόν νόμον ἢ τά σχετικά διατάγματα. Καί ἐνταῦθα ἡ ὑποτροπή τιμωρεῖται αὐστηρότερον.

Ἡ τοιαύτη ποινικοποίησις τῶν ἀστικῶν ὑποχρεώσεων, ἂν δέν εἶναι πάντοτε ἐπιδοκιμαστέα, δικαιολογεῖται ἐνταῦθα ἐκ τῆς ἀνάγκης προστασίας τοῦ ἀδυνάτου ἔναντι τοῦ ἰσχυροῦ καί ἐμπεδώσεως τῆς κοινωνικῆς εἰρήνης. Οἱ ἐργατικοί νόμοι καί ὅταν ἱκανοποιοῦν ἀτομικά συμφέροντα ἀποτελοῦν μέσον συμβιβασμοῦ τῶν ταξικῶν συμφερόντων. Τό κράτος δέν δύναται νά ἀνεχθῇ διατάραξιν τούτων ὑπό τῆς ἰδιωτικῆς βουλήσεως.

ΙΙΙ'. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΡΥΘΜΙΣΕΩΣ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Α'. Γενικαί Ἔννοιαι

Σημαντικώτατα διατάξεις τοῦ νέου γαλλικοῦ νόμου ἀφοροῦν τήν διαδικασίαν ρυθμίσεως τῶν *συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας*. Ἀλλ' ὁ νόμος δέν παρέχει εἰδικά στοιχεῖα καθορισμοῦ τῆς νομικῆς ἐννοίας τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας, περί ἧς ἄλλως τε δέν ὑπάρχει εἰσέτι συμφωνία οὔτε ἐν τῇ νομολογίᾳ, οὔτε ἐν τῇ θεωρίᾳ. Διδάσκεται ἐκ τούτου, ὅτι ἡ νομική ἔννοια τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς δέν δύναται νά ἀναχθῇ εἰς γενικόν καί ἀκριβῆ κανόνα, δυνάμενον νά ἐφαρμοσθῇ ἐν πάσῃ εἰδικῇ περιπτώσει, ἀλλ' ὅτι, αὐτή συνάγεται, ἐν Γαλλίᾳ, ἐκ τῶν κατευθύνσεων τῆς νομολογιακῆς πολιτικῆς τοῦ Ἀνωτέρου Δικαστηρίου Διαιτησίας, οὗτινος αἱ ἀποφάσεις ἔχουν θεμελιώδες ἐνδιαφέρον ἐπί τοῦ θέματος (³³).

Οὕτω, ἀλλείψει καί πάλιν εἰδικῆς διατάξεως, ἡ νομολογία καί ἡ θεωρία καλοῦνται νά βοηθήσουν εἰς τόν καθορισμόν τῆ νομικῆς ταύτης ἐννοίας, περί ἧς δέν ἐλέχθη εἰσέτι ἡ τελευταία λέξις, παρά τό ἐπιτελεσθέν μέχρι τοῦδε ἔργον.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὁ νέος γαλλικός νόμος εἰς τό κεφάλαιον περί γενικῶν τινων διατάξεων σχετικῶν πρός τάς συλλογικάς διαφοράς ἐργασίας περικλείει δύο βασικά θέματα τούτων.

Ἐν πρώτοις ὁρίζει, ὅτι αἱ διαδικαστικαί διατάξεις τούτου (περί ὧν κατωτέρω) ἐφαρμοζονται ἐπί πάσης συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας, ἀναφυομένης εἰς ἐμπορικάς καί βιομηχανικάς ἐπιχειρήσεις, εἰς ἀγροτικά ἐπαγγέλματα ἢ ἐλευθέρια τοιαύτα, εἰς δημοσίας ἢ ὑπουργικάς ὑπηρεσίας, εἰς οἰκοσιτους ὑπηρέτας, θυρωρούς κλπ., ἤτοι ἐκτείνει τήν διαδικασίαν ρυθμίσεως τῶν συλλογικῶν διαφορῶν ἐφ' ὅλων ἐκείνων, ἐπί τῶν ὁποίων δέχεται ὡς ἐφαρμοστέον καί τό δίκαιον τῶν συλλογικῶν συμβάσεων.

Ἀφ' ἑτέρου ὁ νόμος ὁρίζει ρητῶς, ὅτι ἡ ἀπεργία δέν διακόπτει τήν ἀτομικήν σύμβασιν ἐργασίας, ἐκτός βαρέος πταίσματος τοῦ μισθωτοῦ. Ἡ διάταξις αὕτη ἔχει ἀξίαν ἰδιαιτέρας ἰσχύος. Κατά τήν παλαιάν γαλλικήν νομολογίαν ἡ ἀπεργία *διακόπτει* τήν ἀτομικήν σύμβασιν ἐργασίας (Cass. civ. 15 mai 1917, S 1918.1.117. Cass. crim. 9 Juillet 1921, D. P. 1922.1.217. Cass. req.

(³¹) *Durand-Jaussaud*, Traité de droit du travail, Paris, 1947. Τόμ. Ι' Νο 289 ἑπ.

(³²) *Pierre Waline*, Le droit du travail, Paris, 1947, τεῦχος ΙΙ, σελ. 106 ἑπ.

(³³) *Tavar*, De la nature juridique du conflit collectif de travail, Paris, 1939, σελ. 8 ἑπ. *Pinto*, Remarques sur la notion de différent collectif du travail, D. H. 1938, chr. XII, σελ. 49 ἑπ.

24 Juill. 1924, Gaz. Pal. 1924.2.503, ἐκτὸς ἐπὶ ἀπεργίας ἀλληλεγγύης, πολιτικῆς ἢ ἠναγκασμένης (Cass. civ. 15 Juin 1937, D. P. 1938.1.23, note Rouast). Ἀλλ' ἡ νεωτέρα γαλλικὴ νομολογία, τόσον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων (Cass. civ. 24 nov. 1937, Gaz. Pal. 1938.1.180, Cass. civ. 22 déc. 1937, Gaz. Pal. 1938.1.282, Cass. civ. 18 mai 1938, Gaz. Pal. 1938.2.277), ὅσον καὶ τοῦ Ἀνωτέρου Δικαστηρίου (Cour sup. d' arb. 27 juin 1938, Gaz Pal. 1938.2.258, 9 juillet 1938, Gaz Pal. 1938.2.325) ἤρχισε νὰ δέχεται σταθερῶς, ὅτι ἡ ἀπεργία δὲν διακόπτει, ἀλλ' ἁπλῶς *ἀναστέλλει* τὴν ἀτομικὴν σύμβασιν ἐργασίας. Εἰς τὴν ἔποψιν ταύτην ὡδήγησαν ὁξύτατοι συνδικαλιστικοὶ καὶ πολιτικοὶ ἀγῶνες καὶ περίπου ὁμόφωνος θεωρητικὴ διδασκαλία (34).

Πρὸ τοιαύτης ὁμοφωνίας ἡ διάταξις τοῦ νόμου θὰ ἔπρεπε νὰ θεωρηθῇ περιττή. Ἐν τούτοις κατέστη ἀπαραίτητος κατόπιν τῆς σημειωθείσης τελευταίως στροφῆς τῶν κατωτέρων γαλλικῶν δικαστηρίων πρὸς τὴν παλαιὰν ἄποψιν λόγῳ ἀντιδράσεως πρὸς τὸ κῦμα τῶν συνεχῶς αὐξανομένων ἀπεργιῶν (Trib. civ. Seine, 16 nov. 1949, Droit social, 1950 σελ. 39, note P. D.) Οὕτω, ἡ νομοθετικὴ λύσις σημειοῖ τὸ τέρμα τῆς διαφωνίας καὶ μιᾶς νομολογιακῆς πολιτικῆς, πρὸς ἣν δὲν δύνανται τις νὰ δώσῃ βεβαίως ἐπαίνους. Ὡς σημειοῖ ὁ *Durand*· «... Τὸ ἥμισυ ἑνὸς αἰῶνος κατέστη ἀναγκαῖον, ἵνα πραγματοποιηθῇ μία ἀπαραίτητος μεταρρύθμισις. Παρουσιάζομεν τὴν παρατήρησιν ταύτην χωρὶς καύχησιν. Διότι οὐδέποτε ἡ πάλη διὰ τὴν κοινωνικὴν πρόοδον πρέπει νὰ γνωρίζῃ ἀποθάρρυνσιν ἢ ἀνάπαυλαν. Ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν λύπην ἐπίσης ὅτι οἱ συνδικαλιστικοὶ ὀργανώσεις οὐδέποτε ἠσθάνθησαν περισσότερον ζωηρῶς τὴν δυνατότητα νὰ λύσουν αὐτοὶ αὐτοὶ τὸ πρόβλημα ἐντὸς τῶν συλλογικῶν συμβάσεων» (35).

Β'. Διαδικασία συμβιβασμοῦ

Πρώτη μορφὴ διαδικασίας τεινούσης εἰς εἰρηνικὴν διευθέτησιν τῶν συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας εἶναι ἡ ἀφορῶσα τὸν *συμβιβασμόν* (conciliation). Ἡ ἔννοια τῆς συμβιβαστικῆς προσπαθείας πρὸς λύσιν διενέξεως τινος, οὖσα περιωρισμένης φύσεως ἐν τῷ Ἀστικῷ Δικαίῳ, προσέλαβεν ἰδιαζούσαν καὶ περιοπτὸν θέσιν ἐντὸς τοῦ δικαίου τῆς ἐργασίας (36). Ὁ νέος γαλλικὸς νόμος ὁρίζει ἐν προκειμένῳ τὰ ἑξῆς :

1) Πᾶσα συλλογικὴ διαφορὰ ἐργασίας δέον νὰ ὑπαχθῇ ὑποχρεωτικῶς καὶ ἀμέσως εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ συμβιβασμοῦ.

2) Ἡ διαδικασία αὕτη ἄρχεται τῇ πρωτοβουλίᾳ ἑνὸς τῶν μερῶν, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ἢ τοῦ Νομάρχου.

3) Αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις δέον νὰ περιέχουν διατάξεις ρυθμιζούσας τὴν διαδικασίαν ταύτην, δι' ἣν περιπτωσιν γεννηθῶσι συλλογικαὶ διαφοραὶ ἐργασίας μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατῶν δεσμευομένων διὰ τῶν συμβάσεων τούτων.

4) Πᾶσα συλλογικὴ διαφορὰ μὴ ὑπαχθεῖσα εἰς τὴν ἄνω συμβατικὴν διαδικασίαν τοῦ συμβιβασμοῦ φέρεται ὑποχρεωτικῶς ἐνώπιον ἐθνικῆς ἢ ἐπαρχιακῆς ἐπιτροπῆς συμβιβασμοῦ, ἧς ἡ σύνθεσις καθορίζεται λεπτομερέστερον ὑπὸ τοῦ νόμου.

Γ'. Διαδικασία διαιτησίας

Διδάσκεται καὶ ὀρθῶς, ὅτι ὑπάρχει ἑνότης μεταξὺ τοῦ συμβιβασμοῦ καὶ τοῦ θεσμοῦ τῆς διαιτησίας ἐν τῷ Ἐργατικῷ Δικαίῳ. Διὰ τοῦ πρώτου ἡ λύσις τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἠρτηται ἐκ τῆς συμφωνίας τῶν μερῶν. Διὰ τοῦ δευτέρου αὕτη ἀνατίθεται εἰς τὴν κρίσιν τοῦ διαιτητοῦ. Ἀλλ' ἀμφότεροι οἱ θεσμοὶ οὗτοι σκοποῦν τὴν ἀποφυγὴν τῶν οἰκονομικῶν καὶ κοινωνικῶν διαταραχῶν, ἃς δύναται νὰ γεννήσῃ πᾶσα συλλογικὴ διαφορὰ ἐργασίας (37). Ὑπάρχει ἐντεῦθεν ὀργανικὴ καὶ τελολογικὴ ἑνότης τῶν δύο τούτων θεσμῶν. Ἀρχικῶς ἐνομοθετήθησαν ἐν Γαλλίᾳ ὑπὸ μορφὴν *προαιρετικῆς* διαδικασίας (νόμος 27 Δεκεμβρίου 1892). Ἀλλ' ἀπὸ τοῦ τοῦ νόμου τῆς 24 Ἰουνίου 1939 εἰσερχόμεθα εἰς τὸ στάδιον τῆς *ὑποχρεωτικότητος* τόσον τοῦ συμβιβασμοῦ, ὅσον καὶ τῆς διαιτησίας. Τὸ μικρὸν χρονικὸν διάστημα τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου τούτου δὲν ἐπέτρεψε τὴν ἐπίτευξιν τελείως σταθερῶν ἀποτελεσμάτων, ἐξ οὗ καὶ αἱ διατυπωθεῖσαι ἀμφιβολίαι ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν δύο τούτων θεσμῶν (38). Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ λησμονῆται ὅτι ἡ τύχη τοῦ θεσμοῦ τῆς διαιτησίας ἰδίᾳ θὰ ἐξαρτηθῇ οὐχὶ ἐκ τῆς τελείας νομικῆς διαρθρώσεως τούτου, ἀλλ' ἐκ τῆς ἀποφασιστικῆς παγιώσεως παρ' αὐτοῦ τῆς κοινωνικῆς εἰρήνης. Τὸ πρόβλημα εἶναι καὶ εὐρύτερον καὶ λίαν ἐπικίνδυνον. Τὰ ὅρια τῆς μελέτης ταύτης ἐμποδίζουν πᾶσαν εὐρυτέραν ἀνάλυσιν. Ἀλλ' ἡ πίστις ἡμῶν εἰς τὴν ἀποτελεσματικότητα τοῦ θεσμοῦ τῆς ἐργατικῆς διαιτησίας δύναται ἀπὸ τοῦδε νὰ διατρανωθῇ, ἔστω καὶ ἂν τὰ ἐπιχειρήματα ἐφ' ὧν αὕτη στηρίζεται δὲν ἀναφέρονται ἐνταῦθα λεπτομερῶς.

Προκειμένου περὶ τοῦ θεσμοῦ τῆς διαιτησίας αἱ σπουδαιότεραι διατάξεις τοῦ νέου γαλλικοῦ νόμου εἶναι αἱ ἑξῆς :

1) Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας *δύναται* νὰ προβλέπῃ συμβατικὴν διαδικασίαν διαιτησίας καὶ τὴν σύνταξιν καταλόγου διαιτητῶν κατόπιν κοινῆς συμφωνίας τῶν μερῶν. Ἐν ᾗ περιπτώσει ἡ διαφορὰ ὑπάγεται εἰς διαιτησίαν συντάσσεται πρακτικὸν μὴ συμβιβασμοῦ ὑπογραφόμενον ὑπὸ τῶν μερῶν καὶ μνημονεῦον τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς καὶ τὰ ὑπαγόμενα εἰς διαιτησίαν σημεῖα ταύτης.

2) Ἐὰν ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας δὲν περιέχῃ ρήτραν διαιτησίας, τὰ ἐνδιαφερόμενα μέρη

---

(34) *Esmein*, Le statut de la grève et du lock-out, D. H. 1939, chr., IX'., σελ. 33. *Boitel*, Le droit de grève et la jurisprudence de 1948, *Droit ouvrier*, oct. 1948, σελ. 368-371. *Durand*, Une controverse actuelle: les effets de la grève sur le contrat de travail, *Droit social*, 1948, σ. 365.

(35) *Durand*, La fin d'une controverce : Les effets de la grève sur le contrat de travail, *Droit social*, mars 1950, σελ. 118 ἑπ.

(36) *Perreau*, La conciliation et l'arbitrage des grèves et lock-out, Mélanges Lambert, III', σελ. 533.

(37) *Rouast-Durand*, Précis de législation industrielle, Paris, 1947, No 933 ἑπ.

(38) *Savatier*, Les rayons et les ombres d'une expérience sociale ; L' arbitrage obligatoire des conflits collectifs de travail, D. H. 1938, chr. III, σελ. 9.

δύνανται νά ἀποφασίσουν, διά κοινῆς συμφωνίας, τήν ὑπαγωγήν εἰς τοῦτον τῶν συλλογικῶν διαφορῶν, αἵτινες παραμένουν μετά τήν διαδικασίαν τοῦ συμβιβασμοῦ. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ συντάσσεται ὡσαύτως πρακτικόν, ὁ δέ διαιτητής ἐκλέγεται διά κοινῆς συμφωνίας.

3) Ὁ διαιτητής δέν δύναται νά κρίνῃ, εἰμή ἐπί τοῦ ἀντικειμένου τοῦ πρακτικοῦ ἢ καί ἐπί ἀντικειμένου προκύψαντος μεταγενεστέρως ὡς συνέπεια τῆς κρινομένης διαφορᾶς. Κρίνει δέ οὗτος βάσει τοῦ *νόμου*, ἐφ' ὅσον πρόκειται περί διαφορᾶς σχετιζομένης πρός ἑρμηνείαν ἢ ἐκτέλεσιν τῶν νόμων, τῶν διαταγμάτων καί τῶν ἰσχυουσῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἢ συμφωνιῶν, βάσει δέ τοῦ *δρθοῦ καί τοῦ ἴσου*, ἐφ' ὅσον πρόκειται περί συλλογικῶν διαφορῶν ἄλλης φύσεως, ἰδίᾳ ἄν αὗται ἀνάγωνται εἰς μισθούς ἢ ὅρους ἐργασίας μή καθορισθέντας ὑπό τῶν νόμων, τῶν διαταγμάτων καί τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἢ συμφωνιῶν ἢ ἄν ἀνάγωνται εἰς διαπραγμάτευσιν ἢ ἀναθεώρησιν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων. Ἐν πάσῃ περιπτώσει αἱ διαιτητικαί ἀποφάσεις, τό μέν δέον νά εἶναι ἠιολογημέναι, τό δέ εἰς οὐδέν ὑπόκεινται ἔνδικον μέσον ἐκτός τοῦ ὑπό τοῦ νόμου καθοριζομένου.

Οὕτω διά τοῦ νέου γαλλικοῦ νόμου λύονται πλέον ἢ ἀσφῶς πλεῖστα ζητήματα, προκαλέσαντα εἰς τό παρελθόν ἀξιοτάτας θεωρητικάς ἀμφισβητήσεις, σχετιζόμενα δέ πρός τά θέματα τῆς προαιρετικότητος ἢ ὑποχρεωτικότητος καί τῶν ὁρίων τῆς ἐργατικῆς διαιτησίας (39)

Δ'. Περί ἀνωτάτου δικαστηρίου διαιτησίας

Ἡ ἐσχάτως καί μικρᾶς διαρκείας ὁρᾶσις τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου Διαιτησίας τοῦ νόμου τῆς 4ης Μαρτίου 1938 ἐνέπνευσεν εἰς τόν σύγχρονον Γάλλον νομοθέτην τήν ἀνασυγκρότησιν τοῦ θεσμοῦ τούτου ἐπί νέων βάσεων. Οὕτω ὁρίζονται ἤδη τά ἑξῆς:

1) *Ἁρμοδιότης*: Τό συνιστώμενον Ἀνώτατον Δικαστήριον Διαιτησίας δέχεται *προσφυγάς* (περί ὧν ἐλέχθη ἤδη) τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν κατά διαιτητικῶν ἀποφάσεων δι' *ὑπέρβασιν ἐξουσίας* ἢ *παράβασιν νόμου*.

2) *Συγκρότησις*: Τό Ἀνώτατον Δικαστήριον Διαιτησίας, τοῦ ὁποίου τά μέλη διορίζονται διά Δ[ος καί διά διάρκειαν τριῶν ἐτῶν, συντίθεται:

α) Ἐκ τοῦ Ἀντιπροέδρου τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἢ ἐξ ἑνός Προέδρου τμήματος τούτου, ἐν ἐνεργείᾳ ἢ διαθεσιμότητι, ὡς Προέδρου.

β) Ἐκ τεσσάρων συμβούλων τῆς Ἐπικρατείας ἐν ἐνεργείᾳ ἢ διαθεσιμότητι.

γ) Ἐκ τεσσάρων ἀνωτέρων δικαστικῶν, ἐν ἐνεργείᾳ ἢ διαθεσιμότητι.

3) *Προσφυγή*: Αὕτη ἀσκεῖται ἐντός 8 ἡμερῶν ἀπό τῆς κοινοποιήσεως τῆς διαιτητικῆς ἀποφάσεως, ἀλλά δέν ἔχει ἀναστολικόν ἀποτέλεσμα. Ἀσκεῖται διά *συστημένης ἐπιστολῆς* ἀπευθυνομένης πρός τόν Πρόεδρον τοῦ Δικαστηρίου καί ἧς ἡ λῆψις πιστοποιεῖται δι' ἀποδείξεως παραλαβῆς, δέον δέ, ἐπί ποινῇ ἀπαραδέκτου, νά περιλαμβάνῃ τήν διαιτητικήν ἀπόφασιν, καθ' ἧς στρέφεται, καί περιληπτικήν ἔκθεσιν τῶν λόγων ἐφ' ὧν στηρίζεται.

4) *Ἀπόφασις*: Αὕτη ἐκδίδεται τό ἀργότερον ἐντός 8 ἡμερῶν ἀπό τῆς προσφυγῆς, κοινοποιεῖται δέ, διά συστημένης ἐπιστολῆς καί βάσει ἀποδείξεως παραλαβῆς ἐντός 24 ὡρῶν ἀπό τῆς χρονολογίας της τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ Προέδρου τοῦ Δικαστηρίου καί ἔχει ἰσχύν ἀπό τῆς ἡμέρας τῆς κοινοποιήσεως.

5) *Παραπομπή*: Ἐάν τό Δικαστήριον ἀκυρώσῃ, ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, τήν διαιτητικήν ἀπόφασιν, παραπέμπει τήν ὑπόθεσιν εἰς τά ἐνδιαφερόμενα μέρη, ἅτινα, ἐφ' ὅσον συμφωνοῦν, ὑποβεικνύουν νέον διαιτητήν. Ἐάν καί ἡ δευτέρα διαιτητική ἀπόφασις ἀκυρωθῇ, συνεπείᾳ νέας προσφυγῆς, τό Δικαστήριον διατάσσει ἕνα εἰσηγητήν του, ὅπως προβῇ εἰς συμπληρωματικήν ἔρευναν. Ὑποχρεοῦται δέ, ἐντός 15 ἡμερῶν ἀπό τῆς δευτέρας ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως καί ἀφοῦ λάβῃ γνῶσιν τῆς ἐρεύνης, νά ἐκδώσῃ διαιτητικήν ἀπόφασιν, ὡς διαιτητής, καθ' ἧς ὅμως οὐδεμία προσφυγή δύναται νά ἀσκηθῇ.

Δέν δύναται τις νά ἐκφέρῃ κρίσιν ἀπό τοῦδε ἐπί τῆς πρακτικῆς χρησιμότητος τῆς ἐκτεθείσης διαδικασίας. Ἀλλά δέν εἶναι δυνατόν, εἰμή νά ἐπικροτηθῇ τό γεγονός ὅτι ὁ σύγχρονος Γάλλος νομοθέτης οὐδέν ἐκ τῶν διδαγμάτων τῆς θεωρίας ἠμέλησεν, ἵνα δώσῃ εἰς τόν θεσμόν τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου Διαιτησίας διαδικαστικόν μηχανισμόν ἄξιον τῆς ἀποστολῆς τούτου.

Ε'. Διαδικασία ἐκτελέσεως

Δέν δύναται νά ἀγνοηθῇ, ὅτι ἡ δυνατότης τῆς *ἐκτελέσεως* τῆς συμφωνίας τοῦ συμβιβασμοῦ καί ἰδίᾳ τῆς διαιτητικῆς ἀποφάσεως βαρύνει ἰδιαιτέρως ἐπί τῆς πρακτικῆς χρησιμότητος τῶν δύο τούτων εἰρηνικῶν μέσων ρυθμίσεως τῶν συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας καί ἐντεῦθεν ἐπί τῆς μελλοντικῆς των ἐξελίξεως. Πράγματι, τό βαρῦνον ἐπιχείρημα τῶν πρός τούς θεσμούς τούτους ἀντιτιθεμένων ἦτο ἡ ἔλλειψις δυνατότητος ἐκτελέσεως. Ἀλλ' ὡς παρατηροῦν οἱ *Rouast* καί *Durand*, δέν πρέπει νά δοθῇ εἰς τοῦτο ὑπερβολικήν σημασίαν. Βεβαίως ἡ ἐργατική τάξις ἐξετέλει τάς διαιτητικάς ἀποφάσεις, ἐφ' ὅσον ἦσαν εὐνοϊκαί δι' αὐτήν, ἐνῷ ἡ ἐργοδοτική τάξις ὑπέστη τήν διαιτησίαν περισσότερον ἀπό ὅ,τι τήν ἠθέλησε. Τοῦτο συνέβη διότι ὄπισθεν τοῦ παραπετάσματος τῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων (καθώς καί τῶν συλλογικῶν συμβάσεων) οὐδέποτε ἔπαυσε νά ὑπάρχῃ τό πνεῦμα τῆς ταξικῆς πάλης μεταξύ τῶν ἐνδιαφερομένων, οἵτινες ἀνέμενον, ἀνά πᾶσαν στιγμήν, τήν εὐκαιρίαν νά ἐπανέλθουν εἰς δυναμικόν κανονισμόν τῶν διαφορῶν των. Ἀλλά δέν πρέπει πάντως νά ἀγνοηθῇ τό γεγονός ὅτι ἡ πρόοδος τοῦ θεσμοῦ τῆς διαιτησίας (καί τοῦ συμβιβασμοῦ) συνδέεται πρός τήν ἐγκατάλειψιν τῆς πολιτικῆς τῆς πάλης τῶν τάξεων (40).

Οὕτω δέον νά θεωρηθῇ πλέον ἡ ἐπιτυχής ἰδέα τοῦ Γάλλου νομοθέτου, ὅπως πλουτίσῃ τήν διαδικασίαν τοῦ συμβιβασμοῦ καί τῆς διαιτησίας δι' εἰκῶν καί ἀποτελεσματικῶν διατάξεων περί ἐκτελέσεως. Ἐν προκειμένῳ ὁρίζονται τά ἑξῆς:

---

(39) *Scelle*, Limites du règlement arbitral. *Droit Social*, 1938, σελ. 403-409. *Moulhon*, Nature juridique de la sentence arbitrale en droit privé et dans les conflits collectifs du travail. thèse, Paris, 1938.

(40) *Rouast-Durand*, Précis de législation industrielle, Paris, 1947, No 236. *Laroque*, Les rapports entre patrons et ouvriers, σελ. 402-405.

Ἡ συμφωνία τοῦ συμβιβασμοῦ καὶ αἱ διοικητικαὶ ἀποφάσεις εἶναι *ὑποχρεωτικαί*, τὰ δὲ ἀποτελέσματα τούτων ἄρχονται ἀπὸ τῆς κατοθέσεως τῆς πρὸς συμβιβασμὸν αἰτήσεως. Ἡ διαιτητικὴ ἀπόφασις καινοποιεῖται εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους ἐντὸς 24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς χρονολογίας της, ἐπιμελείᾳ τοῦ διαιτητοῦ, διὰ συστημένης ἐπιστολῆς καὶ βάσει ἀποδείξεως παραλαβῆς. Τὸ πρωτότυπον τοῦ συμβιβασμοῦ ἢ τῆς διαιτητικῆς ἀποφάσεως κατατίθεται, ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας, εἰς τὴν γραμματείαν τοῦ Ἐργατοδικείου καὶ ἐλλείψει τοιούτου εἰς τὸν Γραμματέα τοῦ Εἰρηνοδικείου, ἔνθα ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἢ συμφωνία εἶναι κατατεθειμένη καὶ ἐλλείψει τούτων ἐν ᾧ τόπῳ ἐξεδόθησαν. Ἡ κατάθεσις γίνεται διὰ κοινῶν ἐξόδων, διὰ μὲν τὴν συμφωνίαν τοῦ συμβιβασμοῦ ὑπὸ τοῦ πλέον ἐπιμελοῦς μέλους, διὰ δὲ τὴν διαιτητικὴν ἀπόφασιν ὑπὸ τοῦ διαιτητοῦ. Μόνη ἡ κατάθεσις δίδει εἰς τὴν συμφωνίαν ἢ τὴν διαιτητικὴν ἀπόφασιν ἐκτελεστικὴν ἰσχύν. Ἐπὶ πλέον, αἱ ἀνωτάτου Δικαστηρίου Διαιτησίας δημοσιεύονται ἀνὰ τρίμηνον εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἀλλ' ἐν τῷ τεχνικῷ τούτῳ κεφαλαίῳ ὁ γαλλικὸς νόμος περιέχει καὶ διατάξεις γενικωτέρου περιεχομένου, ὧν αἱ σημαντικώτεραι εἶναι ἐν συνόψει αἱ ἑξῆς:

Ἐν πρώτοις ὁρίζεται ὅτι ὁσάκις ἡ συμφωνία τοῦ συμβιβασμοῦ ἢ ἡ κατασταθεῖσα ἐκτελεστὴ διαιτητικὴ ἀπόφασις ἀναφέρεται εἰς ἑρμηνείαν τῶν ρητρῶν συλλογικῆς τινὸς συμβάσεως, εἰς τοὺς μισθοὺς, ἢ εἰς τοὺς ὅρους ἐργασίας, ἡ συμφωνία ἢ ἡ ἀπόφασις, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι καὶ ἑτέθη νομίμως, παράγει τὰ ἀποτελέσματα συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἐάν, ὅμως, ρυθμίζουν διαφοράν ἀναφυεῖσαν εἰς κλάδον τινὸς δραστηριότητος, ἐφ' οὗ ἰσχύει συλλογικὴ σύμβασις ἐκ παθείσα διὰ Δ]ος, ἡ συμφωνία τοῦ συμβιβασμοῦ ἢ ἡ διαιτητικὴ ἀπόφασις δέον, τῇ αἰτήσει τῶν ὑπογραψάντων τὴν ἐκτεθεῖσαν συλλογικὴν σύμβασιν συνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων, νὰ ἀποτελέσῃ, ὑπὸ ταὐτοὺς ὅρους, τὸ ἀντικείμενον Δ]ος ἀναλόγου περιεχομένου.

Ἐξ ἄλλου ὁρίζεται ρητῶς, ὅτι τὰ ἐπαγγελματικὰ συνδικάτα δύνανται νὰ ἐνασκοῦν πάσας τὰς ἀγωγάς, αἵτινες γεννῶνται ἐκ τῆς συμφωνίας περὶ συμβιβασμοῦ ἢ ἐκ τῆς διαιτητικῆς ἀποφάσεως, καθ' ὃν τρόπον ἐνασκοῦν καὶ τὰς ἐκ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως τοιαύτας.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τὸ μέλλον τοῦ θεσμοῦ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐν Γαλλίᾳ καὶ τοῦ συναφοῦς, πρὸς ταύτας θεσμοῦ τῆς εἰρηνικῆς ρυθμίσεως τῶν συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας θὰ ἐξαρτηθῇ ἐκ τῆς δράσεως τριῶν δυναμικῶν παραγόντων. Ἤτοι:

1) *Ἐκ τῆς δράσεως τῶν ἐργατικῶν συνδικάτων*: Ἡ ἱστορία τῆς ἐξελίξεως τῆς γαλλικῆς συνδικαλιστικῆς σκέψεως κατέληξεν εἰς τὸ νὰ δώσῃ εἰς τὸ ἐπαγγελματικὸν συνδικάτον σαφῆ χαρακτηριστικά, καταστήσασα τοῦτο μίαν διορκῆ ἐπαγγελματικὴν ὀργάνωσιν, ἧς τὰ μέλη καὶ οἱ ἰθύνοντες εἶναι ἀποκλειστικῶς ἐργάται τοῦ ἐπαγγέλματος, τῆς ὁποίας ὁ ἄμεσος σκοπὸς εἶναι ἡ βελτίωσις τῆς κοινωνικῆς, οἰκονομικῆς καὶ νομικῆς καταστάσεως τῶν ἐργατῶν καὶ τῆς ὁποίας τὰ μέσα δράσεως εἶναι ἡ διαπραγμάτευσις, ἡ ἀπεργία καὶ ἡ ἐπιρροὴ ἐπὶ τῆς νομοθεσίας (41). Ἐφ' ὅσον, ὅθεν, ὁ γαλλικὸς συνδικαλισμὸς θὰ δυνηθῇ, ἀπηλλαγμένος πάσης πολιτικῆς ἐπιρροῆς, νὰ χρησιμοποιήσῃ τὸν θεσμὸν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ὡς *μέσον λιὰ τραγματεύσεως*, ἡ ἐπιτυχία τοῦ νέου νόμου εἶναι ἐξησφαλισμένη καὶ ἡ ἐπιδιωκομένη κοινωνικὴ εἰρήνη θὰ πραγματοποιηθῇ.

2) *Ἐκ τῆς δράσεως τῶν ἐργοδοτικῶν ἑνώσεων*: Ὡς εἶναι γνωστόν, αἱ ἐργοδοτικαὶ ἑνώσεις ἐπηρεάζονται περισσότερον ἐκ τοῦ οἰκονομικοῦ παράγοντος καὶ ὀλιγώτερον ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ τοιούτου. Μέχρι ποίου σημείου ὁ οἰκονομικὸς παράγων θὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τοὺς ἐργοδότας νὰ βοηθήσουν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ νέου νόμου; Καθ' ἡμᾶς ἡ λύσις ἤρτηται ἐκ τῆς ἐκτάσεως, ἣν θὰ λάβῃ ἡ διάταξις περὶ ἐλευθέρου καθορισμοῦ τοῦ μισθοῦ ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων. Ὑπὸ ὁμαλὰς συνθήκας οὐδεμία θὰ ἔπρεπε νὰ γεννηθῇ ἀμφιβολία. Ἀλλ' ἡ γαλλικὴ ἀγορὰ ἐργασίας διέπεται ἤδη ὑπὸ ἀφθόνου ζητήσεως ἐργασίας καὶ ὑπὸ ἀντιστοίχου μειωμένης προσφορᾶς ταύτης. Ἑπομένως, πᾶσα διαπραγμάτευσις συλλογικῆς συμβάσεως ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ νέου νόμου θέτει ἀναποφεύκτως τὸ ζήτημα τῆς αὐξήσεως τῶν μισθῶν καὶ γενικώτερον τὸ τῆς αὐξήσεως τοῦ κόστους τῆς παραγωγῆς. Ἆρα τὸ μέλλον τοῦ νέου νόμου θὰ ἐξαρτηθῇ ἐκ τῆς σχετικῆς ἢ ἀπολύτου ἀντιστάσεως τῶν ἐργοδοτικῶν ὀργανώσεων ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου.

3) *Ἐκ τῆς δράσεως τοῦ Κράτους*. Οἱ δύο ἀνωτέρω δυναμικοὶ παράγοντες θὰ ἐκδηλωθοῦν κατὰ τρόπον, ὥστε ἡ δρᾶσις τοῦ Κράτους νὰ εἶναι ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἀναγκαία. Καθ' ὅλον τὸν 19ον αἰῶνα τὸ Κράτος ἐδέχθη τὴν ὑπεροχὴν τοῦ κεφαλαίου ἐναντι τῆς ἐργασίας. Εἰς τὴν σύγχρονον ἐποχὴν ὡρισμένα Κράτη ἐδέχθησαν τὸ ἀντίθετον. Καὶ οὕτω ἡ σύγκρουσις τῶν φορέων τῶν δύο τούτων συντελεστῶν τῆς παραγωγῆς κατέστη ἀναπόφευκτος ἀπὸ τῶν ἀρχῶν περίπου τοῦ 20οῦ αἰῶνος. Ὁ θεσμὸς τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ ὁ συναδεύων τοῦτον ἀναγκαίως θεσμὸς τῆς εἰρηνικῆς ρυθμίσεως τῶν συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας σκοπεῖ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς κλονισθείσης ἰσορροπίας. Εἶναι τοῦτο δυνατόν; Τὸ σύγχρονον ἀστικὸν Κράτος δὲν δύναται νὰ ἀποφύγῃ οὔτε τὸ ἐρώτημα, οὔτε τὴν ἀπάντησιν. Ὀφείλει νὰ δράσῃ κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ ὁδηγήσῃ εἰς ἐπιτυχίαν τὸν θεσμὸν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ τὸν τῆς εἰρηνικῆς ρυθμίσεως τῶν συλλογικῶν διαφορῶν, διότι ἐκ τῆς ἐπιτυχίας ταύτης ἐξαρτᾶται αὐτὴ αὕτη ἡ ἐπιβίωσίς του.

ΘΕΟΔ. Γ. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ, Δικηγόρος

Ἀθῆναι, 2 Ἀπριλίου 1950

---

(41) *Goetz-Girey*, La pensée syndicale française Paris, 1948, σελ. 9 ἑπ.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑ Ν. 751)1948 ΣΧΕΣΙΣ ΕΦΕΔΡΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

Ὑπὸ τοῦ κ. **ΦΩΚΙΩΝΟΣ ΕΠ. ΚΟΚΚΙΝΟΥ**, Δικηγόρου

Ὁ Ν. 751)48, ἀποσκοπῶν τὴν θεραπείαν τῆς σοβαρᾶς καὶ ἐκτάκτου κοινωνικῆς ἀνάγκης τῆς προστασίας τῶν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπολυομένων ἐφέδρων, ἐθέσπισεν εἰδικὴν διαδικασίαν διορισμοῦ αὐτῶν εἰς Νομικὰ Πρόσωπα, ἐπιχειρήσεις κλπ., ὑπὸ τὰς ἐν αὐτῷ τασσομένας οὐσιαστικὰς προϋποθέσεις, τόσον ὡς πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐφέδρου, ὅσον καὶ ὡς πρὸς τοιοῦτον τοῦ ἐργοδότου. Ἡ ἐκτίμησις τῆς ὑπάρξεως τῶν προϋποθέσεων τούτων ἀνετέθη ὑπὸ τοῦ Νόμου εἰς τὰ Συμβούλια, τὰ τοπικὰ διὰ τὰς ἐπαρχίας καὶ τὸ Κεντρικὸν διὰ τὴν πρωτεύουσαν.

Αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἡ σχέσις αὕτη ἐργασίας, ἡ ἱδρυομένη ὑπὸ τοῦ Ν. 751)48, ἀπὸ ἀπόψεως ὀρθοδόξου συνάψεως σχέσεων ἐργασίας, δὲν νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐξαιρετικὴ καὶ ἀνώμαλος καὶ ὡς τοιαύτη νὰ κριθῇ καὶ κατὰ συνέπειαν χειραφετηθῇ ἱκανῶς ἐκ τῶν τυπικῶν, κλασσικῶν ἀρχῶν τοῦ Δικαίου τῆς Ἐργασίας. Ἀκριβῶς λόγῳ αὐτοῦ τοῦ ἀνωμάλου καὶ ἐξαιρετικοῦ χαρακτῆρος τῆς οὕτω ὑπὸ τοῦ Νόμου θεμελιουμένης σχέσεως ἐργασίας ὁρίζεται ἡ διάρκειαι αὐτῆς βραχεῖα.

Ἤδη δὲον νὰ ἐξετασθῇ τὸ ἐπιμαχὸν θέμα, ἐὰν ὁ Ν. 751)48 περιλαμβάνῃ εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ παρεχομένην προστασίαν καὶ τοὺς δικηγόρους, ὡς τοιούτους. Ὁ Νόμος οὗτος ἐν ἄρθρῳ 1 αὐτοῦ ὁρίζει ἀδιακρίτως καὶ ἀορίστως, ὅτι ἅπαντες οἱ συγκεντρώνοντες τὰς ὑπ' αὐτοῦ τασσομένας προϋποθέσεις, ἀπολαμβάνουσι τῆς ὑπ' αὐτοῦ παρεχομένης προστασίας. Οὐδαμοῦ τοῦ Νόμου ὁρίζεται, ὅτι ἐξαιροῦνται ταύτης πρόσωπα ὡρισμένης κατηγορίας. Κατὰ συνέπειαν κρίσιμον καὶ μοναδικὸν στοιχεῖον διὰ τὴν παροχὴν προστασίας τοῦ Νόμου εἶναι ἡ ἰδιότης τοῦ συγκεντρώνοντος τὰς σχετικὰς προϋποθέσεις ἐφέδρου, οὐχὶ ἡ φύσις τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἀσκουμένης ἐργασίας. Ἀκριβῶς ὁ Ν. 751)48, διὰ νὰ προστατεύσῃ ἅπαντας τοὺς ἔχοντας τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα καὶ διαθέτοντας, ὡς εἶναι φυσικόν διὰ πολύμορφον πλῆθος ἀτόμων, ποικίλας εἰδικότητας ἐργασίας, οὐδαμοῦ ὁμιλεῖ περὶ στενῆς ὑποκλιτικῆς ἐξηρτημένης σχέσεως, ἀλλὰ μόνον περὶ προσφορᾶς ἐργασίας ἀορίστως, ἧτις ἀποκτᾷ τελικῶς συγκεκριμένην φυσιογνωμίαν εἰς ἑκάστην ἐπὶ μέρους εἰδικὴν περίπτωσιν διοριζομένου ἐφέδρου.

Διὰ νὰ κριθῇ ὀρθῶς τὸ προκείμενον θέμα καὶ νὰ καθορισθῇ τελικῶς, ἐὰν τὰ Συμβούλια ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ Ν. 751)48 εἶχον τὸ δικαίωμα ἢ μὴ τοῦ διορισμοῦ δικηγόρων ὡς τοιούτων, δέον νὰ διαχωρισθῇ τοῦτο εἰς δύο στάδια: Εἰς αὐτὸν καθ' ἑαυτὸν τὸν διορισμὸν τοῦ προστατευομένου δικηγόρου καὶ εἰς τὸν καθορισμὸν τῆς παρασχεθησομένης ὑπ' αὐτοῦ ὑπηρεσίας ὡς δικηγόρου. Διὰ τὸ πρῶτον στάδιον οὐδεμία ἀντίθεσις ἢ ἀντίρρησις δύναται νὰ ὑπάρξῃ. Ἐπίσης ὅμως καὶ διὰ τὸ δεύτερον τοῦτο στάδιον δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ τοιαύτη. Διότι τὸ δεύτερον τοῦτο στάδιον, μὴ ἐπιτρεπόμενον ὑπὸ τοῦ Νόμου, δὲν ἀποτελεῖ πράγματι ἐνταῦθα δεύτερον στάδιον, ἀλλὰ φυσικὴν ἔκτασιν αὐτοῦ τοῦ πρώτου σταδίου, εἰς ὃ καὶ ἀνήκει. Διότι ὅλως εἰδικῶς ἐπὶ τῆς περιπτώσεως ταύτης εἰς αὐτὸν τὸν νομίμως γενόμενον διορισμὸν τοῦ δικηγόρου, φύσει ἐνυπάρχει καὶ ὁ ἀποκλειστικὸς καθορισμὸς τῶν ὑπηρεσιῶν του ὡς τοιούτου, λόγῳ τοῦ νόμῳ καθιερωμένου ἀσυμβιβάστου διὰ πᾶσαν ἑτέραν ἐργασίαν. Καὶ ναὶ μὲν ὁ Ν. 751)48 ἐν ἄρθρῳ 3 παρ. 3 ὁρίζει, ὅτι τὸ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοποθετούμενον προσωπικὸν χρησιμοποιεῖται ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἀναλόγως τῶν σωματικῶν αὐτοῦ ἱκανοτήτων, γραμματικῶν γνώσεων κλπ., τοῦτο ὅμως εἰδικῶς προκειμένου περὶ δικηγόρων ἀτονεῖ κατὰ τὰς ὡς ἀνωτέρω ἐκτεθείσας σκέψεις.

Πέραν τούτων καὶ πρὸς τελικὴν ἐπαικοδόμησιν τοῦ ὀρθοῦ τούτου σχήματος δέον νὰ ἐκτιμηθῇ ἡ καιρία παρατήρησις, ὅτι εἰς σχέσεις αὐστηρῶς ἀναγκαστικοῦ δικαίου, ὡς ἐν προκειμένῳ, ἅπαντα τὰ ἐκχωρούμενα δικαιώματα πρὸς τὸν ὑπόχρεων τελοῦσιν ὑπὸ τὸν φυσικόν, ἀπαράβατον ὅρον, ὅτι δύνανται νὰ συνυπάρξουν μετὰ τῆς βασικῆς ταύτης ἀναγκαστικῆς σχέσεως. Ἄλλως, ἐφ' ὅσον ἄγουσιν εἰς οὐσιαστικὴν ἀναίρεσιν ταύτης, θεωροῦνται ὡς μὴ ὑφιστάμενα, ὡς δευτερεύοντες, ἐξηρτημένοι συντελεστοί, ὑποχρεούμενα νὰ ἀτονήσουν, ὑποχωρήσουν πρὸ τοῦ κυρίου σκοποῦ τοῦ Νόμου, συνιστάμενου εἰς τὴν προστασίαν πάντων τῶν ἐχόντων τὰ ὑπ' αὐτοῦ ὁριζόμενα προσόντα.

Ἡ τυχὸν ἐν προκειμένῳ ὑποστήριξις, εἰδικῶς προκειμένου περὶ τῶν δικηγόρων, θέσεως, καθ' ἣν ὁ Ν. 751)48 ἀφορᾷ μόνον προσώπατα δυνάμενα νὰ συνδεθῶσι μετὰ τινος ἐργοδότου διὰ συμβάσεως ἐργασίας, σχέσεως δηλονότι ἐξαρτήσεως ἀναγομένης εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, οἷα δὲν εἶναι ἡ τοιαύτη νομικοῦ ἢ φυσικοῦ προσώπου καὶ τοῦ μεθ' οὗ συμβάλλεται δικηγόρου, ἔχοντος ὡς τοιούτου τὴν ἰδιότητα δημ. ὑπαλλήλου, δὲν εἶναι ὀρθὴ καὶ εὔστοχος. Διότι κατὰ τὸ ἀληθὲς πνεῦμα τοῦ Κώδικος περὶ δικηγόρων ὁ χαρακτηρισμὸς τούτων ὡς δημ. ὑπαλλήλων δὲν κεῖται τὴν στενὴν καὶ κλασσικὴν ἔννοιαν τῆς ἰδιότητος ταύτης. Ἐντοῦθα ὑφίσταται σαφὴς ὁροθετικὴ γραμμή, διαστέλλουσα τὰ ἔργα τοῦ δικηγόρου τὸ μὲν εἰς ἐξωτερικὰς πράξεις καὶ ἐνεργείας αὐτοῦ ἐνώπιον τῶν δικαστικῶν, διοικητικῶν καὶ ἄλλων Ἀρχῶν, τὸ δὲ εἰς ἐσωτερικὰς σχέσεις μετὰ τοῦ ἐντολέως του. Κατὰ τὰς ἐνεργείας καὶ πράξεις τοῦ δικηγόρου τῆς πρώτης ταύτης κατηγορίας, οὗτος θεωρεῖται δημ. ὑπάλληλος—λειτουργός, ὡς συντελεστὴς μετὰ τῶν λοιπῶν ἁρμοδίων παραγόντων τῆς ἀπονομῆς τοῦ Δικαίου καὶ τῆς εὐρύθμου λειτουργίας τῶν Κρατικῶν Ἀρχῶν. Ὡς πρὸς τὴν δευτέραν ὅμως κατηγορίαν τῶν ἐσωτερικῶν του σχέσεων ἐναντι τῶν ἐντολέων—πελατῶν του, τῶν νόμῳ ἐρειδομένων ἐπὶ τῆς ἐντολῆς, ἤτοι σχέσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, πρὸς τοὺς ὁποίους προσφέρει διὰ συμφωνίας τὰς ὑπηρεσίας του ἐπὶ καταβολῇ ἀμοιβῆς, προφανῶς ἰσχύουν ἐξ ὁλοκλήρου αἱ διατάξεις τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ οὐχὶ τοῦ δημοσίου τοιούτου τοῦ διεπόντος τὴν μισθοδοσίαν, ἱεραρχικὴν διάταξιν κλπ. τῶν ἐν στενῇ ἐννοίᾳ δημ. ὑπαλλήλων. Κατὰ συνέπειαν, ἐφ' ὅσον οὐδὲν κώλυμα νομικὸν ὑφίσταται διὰ τὴν σύνδεσιν δικηγόρου μετὰ τοῦ ἐντολέως του διὰ σχέσεως συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου πρὸς ἀνάληψιν καὶ περαίωσιν ὑποθέσεώς του (ἄρθρ. 83 Κ. Δ.), διὰ τὸν αὐτὸν λόγον οὐδὲν νομικὸν

κώλυμα ὑφίσταται διά τήν ὕπαρξιν τοῦ αὐτοῦ γεγονότος ἁπλῶς ὑπό εὐρύτερον σχῆμα, ἤτοι διά συμφωνίαν περί καταβολῆς μηνιαίας ἀντιμισθίας ἐπί παροχῇ δικηγορικῶν ὑπηρεσιῶν, ὡς ἄλλωστε εἰς μεγίστην κλίμακα καί κατά παγίως ἰσχύουσαν μακράν συνήθειαν συμβαίνει ἐν τῇ πράξει.

Κρισιμον σημεῖον διά τόν χαρακτηρισμόν τῶν ἔργων τοῦ δικηγόρου ὡς ἀσυμβιβάστων πρός τό δικηγορικόν του λειτούργημα, κατά τάς σχετικάς ἐπ' αὐτοῦ ρυθμιστικάς διατάξεις τοῦ Κώδικος περί δικηγόρων, δέν εἶναι ἡ μόνιμος σχέσις πρός ἔντολέα ἤ ἡ κατά μῆνα σταθερά παροχή πρός αὐτόν ὡρισμένης ἀντιμισθίας, ἀλλ' ἡ φύσις τῶν παρεχομένων ὑπ' αὐτοῦ ὑπηρεσιῶν ὡς μή δικηγορικῶν. Ὁ ἐπί μισθῷ παρέχων τάς δικηγορικάς ὑπηρεσίας του δικηγόρος δέν μεταβάλλεται ἐξ αὐτοῦ εἰς ἰδιωτικόν ὑπάλληλον, ἀλλά παραμένει τοιοῦτος ἀκριβῶς, διότι προσφέρει δικηγορικάς ὑπηρεσίας, τοῦ τρόπου καί τοῦ χρόνου τῆς δι' αὐτάς πληρωμῆς του ἐχόντων ἐπουσιώδη, λεπτομερειακήν σημασίαν.

Ἄλλ' εἰδικώτερον ἡ ἄποψις αὐτή περί νομικῆς ἀδυναμίας δικηγόρου, ὅπως προσφέρῃ ἐπί μηνιαίᾳ ἀντιμισθίᾳ τάς ὑπηρεσίας του, διοριζόμενος βάσει τοῦ Ν. 751|48, καταπίπτει ἐξ αὐτοῦ του Ν.Δ. 1196|49, τροποποιήσαντος τόν Νόμον τοῦτον, τό ὁποῖον εἰς τό ἔχον ἀναδρομικήν ἰσχύν ἄρθρον 4 αὐτοῦ ὁρίζει ρητῶς, ὅτι δύνανται οἱ δικηγόροι νά τοποθετηθῶσιν ὡς τοιοῦτοι εἰς Νομικά Πρόσωπα, ἐπιχειρήσεις κλπ. Βεβαίως τοῦτο ἐπιτρέπεται ὑπό ὡρισμένους περιορισμούς, μή ἰσχύοντας διά τούς πρό τῆς ἰσχύος αὐτοῦ διορισθέντας καί ἄλλωστε μή ἔχοντος ἐνταῦθα θέσιν πρός ἀπόδειξιν τοῦ κρισιμου γεγονότος ὅτι δύνανται καί δικηγόροι νά τοποθετηθῶσιν ὡς τοιοῦτοι εἰς ἐπιχειρήσεις κλπ. συνδεομενοι μετά τούτων διά σχέσεως καθοριζομένης ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Νόμου 751|48, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπό τοῦ Ν.Δ. 1196|49.

Ἐνταῦθα προκύπτει σαφῶς, ὅτι διά μέν τῆς ἀναδρομικότητος τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ἐν λόγῳ Ν. Δ. νομιμοποιεῖται καί ἐπισήμως ἡ γενομένη ὑπό τῶν Συμβουλίων εἰς τό παρελθόν τοποθετησις δικηγόρων ὡς τοιούτων βάσει τοῦ Ν. 751|48, διά δέ τῆς ρητῆς ἐξαιρέσεως τῶν πρό αὐτοῦ διορισθέντων ἐκ τῶν περιορισμῶν τῆς ὑπάρξεως ὡργανωμένου δικαστικοῦ τμήματος καί ὑπηρετήσεως εἰς αὐτό 15 καί ἄνω δικηγόρων—ὑπαλλήλων, τούς ὁποίους αὐτό τό πρῶτον εἰσάγει, διατηρεῖ εἰς τάς θέσεις των τούς οὕτω νομίμως τοποθετηθέντας.

Οὕτω, ἡ λεπτομερέστερον, ὀρθή ἄποψις καθ' ἣν διά τούς πρό τῆς ἰσχύος τοῦ Ν.Δ 1196|1949 διορισθέντας δικηγόρους δέν ἀπαιτεῖται ἡ παρά τῷ ὑποχρέῳ ὕπαρξις ὡργανωμένου δικαστικοῦ τμήματος, ἀποδεικνύεται ἐξ αὐτοῦ τοῦ κειμένου τοῦ ἄρθρου 4 αὐτοῦ, καθ' ὃ κἐξαιρετικῶς πρόσωπα τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος Νόμου ἔχοντα τά προσόντα διά τήν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος ταῦ δικηγόρου καί τοποθετούμενα εἰς Νομικά Πρόσωπα, ἱδρύματα καί ἐπιχειρήσεις πάσης φύσεως, ἐν οἷς βάσει τῶν ὀργανισμῶν των ὑφίστανται ὡργανωμένα δικαστικά τμήματα καί ὑπηρετοῦν εἰς ταῦτα ἄνω τῶν 15 ὑπαλλήλων δικηγόρων, τηρουμένης τῆς ἀναλογίας τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος, τοποθετοῦνται ὑποχρεωτικῶς εἰς τά τμήματα ταῦτα, ἐφαρμοζομένων ὡς πρός αὐτούς τῶν σχετικῶν διατάξεων τῶν ὀργανισμῶν. Ἡ διάταξις αὕτη ἐφαρμόζεται ἀναλόγως, προκειμένου περί ἰατρῶν καί λοιπῶν ἐπιστημόνων. Οἱ ἀνωτέρω περιορισμοί δέν ἰσχύουν προκειμένου περί τῶν ἤδη διορισθέντων καί τοποθετηθέντων εἰς τά εἰδικά τμήματα ἐπιστημόνων ἐν γένει».

Ἐκ τῆς γραμματικῆς, ἀλλά καί λογικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου τούτου, συνάγονται τά ἑξῆς: Δι' αὐτοῦ εἰσάγονται τό πρῶτον δύο περιορισμοί εἰς τόν διορισμόν δικηγόρων, ἤτοι 1) ἡ ὕπαρξις ὡργανωμένου δικαστικοῦ τμήματος καί 2) ἡ ὕπαρξις εἰς τοῦτο 15 καί ἄνω ὑπαλλήλων δικηγόρων. Ρητῶς ὅμως διατυποῦται εἰς πληθυντικόν ἀριθμόν, ἀφορῶντα ἑπομένως ἀμφοτέρους τούς δύο τούτους περιορισμούς, ἡ διάταξις ὅτι οὗτοι δέν ἰσχύουν προκειμένου περί τῶν ἤδη τοποθετηθέντων κλπ. Καί ναί μέν ἀναφέρεται ἐν τέλει ἡ φράσις «..., εἰς τά εἰδικά τμήματα», ἥτις καί ἤγειρε τάς σχετικάς ἀμφισβητήσεις καί τήν διάφορον Νομολογίαν. Ἀλλά κρίνοντες ὀρθῶς καί ἐν συναρτήσει τῆς φράσεως ταύτης πρός τό ὅλον κείμενον τοῦ ἄρθρου, ἀποκαθιστῶντες οὕτω ὀργανικήν—λογικήν συνέπειαν, δέον νά δεχθῶμεν, ὅτι ἐνταῦθα ὁ ὅρος τμῆμα εἰδικόν ἐλήφθη γενικῶς καί ἀορίστως, ***ὁπουδήποτε ἁπλῶς τάς εἰδικάς ὑπηρεσίας τοῦ οὕτω τοποθετουμένου.*** Τοῦτο ἐνισχύεται καί ἐκ τῆς γενικῆς ἀρχῆς τοῦ Δικαίου, καθ' ἣν Νόμος δέν θίγει κεκτημένα δικαιώματα, ἀλλά καί εἰδικώτερον ἐκ τοῦ πνεύματος τοῦ Νόμου 751|48, προστατεύοντος ἅπαντας τούς ἔχοντας τά προσόντα ἐφέδρους, μή θεσπίσαντος οὐδεμίαν ἀπαγόρευσιν ἤ περιορισμόν εἰς τόν διορισμόν δικηγόρων ἤ ἄλλων εἰδικῶν, ὅστις ὑπό τό κράτος αὐτοῦ ἐπετρέπετο ἐλευθέρως καί ἀκωλύτως.

Ἄλλωστε δέν δύναται νά γίνῃ δεκτόν, ὅτι πρόσωπα ἔχοντα τά αὐτά προσόντα, ὡς ἐφεδροι, τήν αὐτήν ἰδιότητα τοῦ δικηγόρου καί διορισθέντα ὑπό τό κράτος καί τάς διατάξεις τοῦ αὐτοῦ Ν. 751|48, τελικῶς διασείλλονται εἰς διατηροῦντας τά κεκτημένα τούτων δικαιώματά των καί εἰς μή διατηροῦντας ταῦτα. Ἄλλ' ἔτι πλέον διευκρινίζεται κατηγορηματικῶς ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 48767 τῆς 1|11|49 ἑρμηνευτικῆς ἐγκυκλίου τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐργασίας ἐπί τοῦ Ν.Δ. 1196|49, ἐπεχούσης θέσιν αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ Νόμου ὡς γενομένης ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Νομοθέτου, καθ' ἣν: «....οἱ τοποθετηθέντες μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Ν. Δ. 1196 τῆς 18|10|49 ὑπό τῶν Συμβουλίων ὡς δικηγόροι, ἰατροί κλ. δέν δύνανται νά χρησιμοποιηθῶσιν ὑπό τῶν ὑποχρέων, εἰ μή ὑπό τήν ἰδιότητα, ὑφ' ἣν ἐτοποθετήθησαν».

Ἀλλά καί ἐάν ἔτι δεχθῶμεν, ὅτι γενικῶς ὑφίσταται ποιά τις ἀντίφασις γεννῶσα ἀσάφειαν, αὕτη εἶναι φυσικόν νά ἑρμηνευθῇ ὑπέρ τῶν προστατευομένων ὑπό τοῦ Νόμου καί οὐχί ὑπέρ τῶν ὑποχρέων ἐργοδοτῶν. Τοῦτο θά ἦτο σύμφωνον πρός τήν φύσιν καί εἰδικήν ἀποστολήν τῶν Νομοθετημάτων τούτων καί πρός τάς γενικάς ἀρχάς τοῦ Δικαίου.

Κατά συνέπειαν, κατά τάς ἐκτεθείσας σκέψεις, ἐνισχυομένας ὑπό πλείστων προσφάτων ἀποφάσεων τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, οἱ πρό τῆς ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. 1196|49 διορισθέντες βάσει τοῦ Ν. 751|48 δικηγόροι ὀρθῶς καί νομίμως ἐτοποθετήθησαν ὑπό τῶν Συμβουλίων εἰς ὑποχρέους ἐργοδότας καί εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν δέν εἶχον αὐτοί ὡργανωμένα δικαστικά τμήματα, ἔχοντας ἕνεκα τούτου τήν νομικήν, ἀλλά καί τήν λόγῳ τῆς εἰδικῆς φύσεως καί τοῦ ἐξαιρετικοῦ χαρακτῆρος τοῦ θέματος, σαφῶς ἠθικήν ὑποχρέωσιν νά ἀποδεχθῶσι τούς τοιούτους διορισμούς.

ΦΩΚΙΩΝ ΕΠ. ΚΟΚΚΙΝΟΣ. Δικηγόρος

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΠΟΧΗ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΕΚ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ἀσθένεια καὶ ἄλλα περιστατικὰ ἀνωτέρας βίας

Διάταξις ἄρθρ. 5 Ν. 2112.—Σκοπὸς καὶ ἔννοια.—Ὁριστικὴ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἀπέχοντος μισθωτοῦ καθ' ὑπέρβασιν νομίμων χρονικῶν ὁρίων ἀποχῆς ἕνεκεν ἀσθενείας.—Λύσις συμβάσεως ἐξ ἄλλου περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας.

Ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς νεωτέρας ταύτης ἀποφάσεώς του ἀσχολεῖται καὶ πάλιν περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 5 Ν 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 3 Ν. 4558|1930.

Πρὶν ἢ σημειωθῇ τί τὸ νέον περιέχει ἡ ἄποψις τῆς προσφάτου αὐτῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, καθίσταται ἀναγκαῖον νὰ παρατεθοῦν ἐν συντομίᾳ οἱ λόγοι ἀναιρέσεως (κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 77|1918 ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Δρίμας).

α) Τὸ Πρωτοδικεῖον ἐδέχθη, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων ὑπηρετῶν ὡς μόνιμος κλητὴρ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος, δὲν ἠδυνήθη, παρὰ τὴν ἐπιθυμίαν του, νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ προσωπικὸν αὐτῆς εἰς Θεσσαλονίκην, ὅπου τῷ 1941, κατόπιν τῆς βουλγαρικῆς κατοχῆς, διετάχθη νὰ μεταβῇ, διότι ὁ 16ετὴς υἱός του, πάσχων ἐκ λευκοῦ ὄγκου τοῦ ἀριστεροῦ γόνατος, ἦτο ἀδύνατον νὰ μεταφερθῇ καὶ παρέμεινεν οὕτω καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς βουλγαρικῆς κατοχῆς διὰ λόγους ἀνωτέρας βίας (κατάλυσις τῶν συγκοινωνιακῶν μέσων, λόγῳ τοῦ πολέμου, καὶ συνεπείᾳ τούτου ἀπόλυτος ἀδυναμία μετακινήσεως τοῦ παραλύτου υἱοῦ του).

Ἑπομένως, ἀποφηναμένου μετὰ ταῦτα ὅτι διὰ τῆς τοιαύτης παραλείψεως του ἐπῆλθε λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους του, ὡς δηλώσασα σιωπηρῶς πρόθεσιν οἰκειοθελοῦς ἀποχωρήσεώς του ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του, παρεβίασε τὸν νόμον, καθ' ὅσον, ὅταν, ὡς ἐν προκειμένῳ, ἡ ἀποχὴ ἐκ τῆς ἐργασίας ὀφείλεται εἰς ἀνωτέραν βίαν καὶ εἰς περιστατικὰ ἀνεξάρτητα τῆς θελήσεώς του, ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἡ ἄνω κατάστασις ἐπιφέρει λύσιν τῆς συμβάσεως, λόγῳ σιωπηρᾶς δηθὲν προθέσεως ἀποχωρήσεως ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, ἀλλ' ἀποτελεῖ ἀναστολὴν τῆς συμβάσεως μέχρις ἄρσεως τοῦ γεγονότος τῆς ἀνωτέρας βίας.

β) Δεχθὲν τὸ Πρωτοδικεῖον ὅτι «δὲν ἠδυνήθη ν' ἀκολουθήσῃ τὸ προσωπικὸν αὐτῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ, ὅπου τῷ 1941 κατόπιν τῆς βουλγαρικῆς κατοχῆς διετάχθη νὰ μεταβῇ, διότι ὁ 16ετὴς υἱός του, πάσχων ἦτο ἀδύνατον νὰ μετακινηθῇ», ἐσφαλε ἐφαρμόσαν τὴν διάταξιν τῆς παραγρ. 3 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 4558|1930, ὑπαγαγὸν τὴν περίπτωσιν ταύτην εἰς ἀσθένειαν μακρᾶς διαρκείας, ἐνῷ ὤφειλε νὰ δεχθῇ, ὅτι συνέτρεξε περίπτωσις ἀνωτέρας βίας, ἡ ὁποία δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ τὸν ἐπιβαρύνῃ, κατὰ τὸν νομικὸν κανόνα «τοῖς ἀδυνάτοις γὰρ οὐδεὶς ὑποχρεοῦται». Κατὰ δὲ τὴν λογικὴν καὶ τὴν καλὴν πίστιν δὲν δικαιοῦται ὁ δικαστὴς νὰ ἑρμηνεύσῃ ὡς σιωπηρὰν καὶ οἰκειοθελῆ ἀποχώρησιν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ὑπαλλήλου, ὁ ὁποῖος, ἔχων κλινήρη ἀνάπηρον υἱόν, δὲν ἠδύνατο νὰ τὸν ἐγκαταλείψῃ.

γ) Ἡ σύμβασις ἐργασίας δὲν καταλύεται εἰς περίπτωσιν παρεμβολῆς, κατὰ τὴν ἐξέλιξίν της, καταστάσεων ἀνωτέρας βίας ἀλλ' ἁπλῶς ἀναστέλλεται ἡ συνέχεια αὐτῆς μέχρις ἄρσεως τῶν κωλυμάτων ἀνωτέρας βίας, ὁπότε συνεχίζεται αὕτη πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ χρόνου τῆς διαρκείας της. Συνεπῶς ἐσφαλμένως διὰ τῆς ἐφετειακῆς ἀποφάσεως ἐγένετο δεκτόν, ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας διελύθη ὁριστικῶς διὰ τῆς παρεμβολῆς τῶν πολεμικῶν γεγονότων 1ου41—1945, καθ' ὃν χρόνον δὲν ὑπηρέτησε παρὰ τῇ ἐργοδοτρίᾳ του, καὶ ὅτι ἡ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1945 καὶ ἐφεξῆς ὑπηρεσία του παρὰ τῇ ἰδίᾳ, εἰς τὴν αὐτὴν πάλιν θέσιν καὶ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους, ἀποτελεῖ νέαν σύμβασιν ἐργασίας, ἄσχετον μὲ τὴν προηγουμένην, ἡ ὁποία οὕτω, παρὰ τὴν λογικήν, τὴν καλὴν πίστιν καὶ τὸ πνεῦμα τῶν ἐργατικῶν νόμων, ἀπάλλυται κατὰ τοῦ ὑπαλλήλου, ἐσφαλμένως οὕτω ἑρμηνευθέντων τῶν ἐργατικῶν νόμων καὶ τοῦ Ἀστικοῦ Νόμου.

* * *

Διὰ τῆς ἀμέσως προηγουμένης τῆς καταχωρουμένης ἤδη κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. 350|1949 (εἰσηγητὴς **Κ. Κανελλῆς**, ΕΕΔ 8, 547) ἀποφάσεως του ὁ Ἄρειος Πάγος ἡρμήνευσε τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 2112 ὡς ἑξῆς: Ἡ ἀληθὴς ἔννοια εἶναι, ὅτι, ὅταν ἡ ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ, ὀφειλομένη εἰς βραχεῖαν ἀσθένειάν του, δὲν ὑπερβαίνῃ τὰ ἐν αὐτῷ ἀναφερόμενα ὅρια ἢ προκειμένου περὶ γυναικός, ἐὰν ὀφείλεται αὕτη εἰς λοχείαν τῆς, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους του. Ἑπομένως ὅταν ἡ ἀποχὴ αὐτοῦ ὀφείλεται εἰς ἄλλην ἀνυπαίτιον αἰτίαν, εἰς τὸν δικαστὴν θὰ ἀπόκειται νὰ κρίνῃ βάσει τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως (ἄρθρ. 200 Α. Κ.), ἐκτιμῶντα τὰς ἑκάστοτε εἰδικὰς περιστάσεις καὶ συνθήκας, ὑφ' ἃς συνετελέσθη ἡ ἀποχή, ἐὰν τὸ χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ διήρκεσεν αὕτη, ἡ αἰτία, ἥτις τὴν προεκάλεσε, δύνανται νὰ ἐκτιμηθῶσιν ὡς συνιστῶντα σιωπηρὰν δήλωσιν βουλήσεως τοῦ ἀπέχοντος μισθωτοῦ περὶ λύσεως τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους του.

Θὰ ἀνεμένετο, συνεπῶς, μετὰ τὴν προμνησθεῖσαν ἀρεοπαγιτικὴν ἀπόφασιν, ἡ ἄποψις τῆς ὁποίας ἐβάρυνε καὶ ἠκολουθεῖτο παγίως ἤδη ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας (βλέπε προχείρως Πρωτοδ. κείου Ἀθηνῶν 6838|1949, εἰσηγητὴς **Δ. Παπαχρήστου**, ΕΕΔ 8, 844. Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 2619|1949, εἰσηγητὴς **Ι. Νεγεάννης**,

ΕΕΔ 9, 210), νά τεθῆ ὑπό τό ἐκτεθέν πραγματικόν τῆς ὑποθέσεως ταύτης, ἐφ ἧς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου, ζήτημα ἰσχύος τῆς συμβάσεως ἐργασίας βάσει τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως, τάς ὁποίας ἐπικαλεῖται ἡ προηγουμένη ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Ἀλλ' ἡ νεωτέρα αὕτη ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐπανέρχεται πάλιν εἰς τήν ἄποψιν τῶν πρό τῆς ὑπ' ἀριθ. 356|1949 ἀποφάσεών του δεχομένη ὅτι *πᾶν ἕτερον γεγονός ἀνωτέρας βίας, ἐξ οὗ ἐπέρχεται ἀποχή ἐκ τῆς ἐργασίας, ἐπιφέρει τήν ἐκ μέρους ἑνός ὑπαλλήλου λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας* (οὕτω Α. Π. 158|1946, εἰσηγητής *Α. Κωττούλα*, ΕΕΔ 4, 650, Α. Π 337|1946, εἰσηγητής *Ν. Πλαϊτάκας*, ΕΕΔ 5, 621).

Δέν ἀμφίβολον ἡ ἐν λόγῳ ἀρεοπαγιτική ἀπόφασις ἤδη ἔθαφος ἐκτιμήσεως τῆς ἀνωτέρας βίας, ὡς περιστατικοῦ ἱκανοῦ νά ἀγάγῃ εἰς λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, κατά τάς ἀρχάς τῆς καλῆς πίστεως καί τῶν συναλλακτικῶν ἠθῶν, περί ὧν γίνεται λόγος καί ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 1|9|1948 (νεωτέρᾳ τῶν προηγουμένων) ἀποφάσει τοῦ Ἀρείου Πάγου (εἰσηγητής *Β. Διάνης*, ΕΕΔ 7, 400), ἡ ὁποία, εὑρεθεῖσα πρό τοῦ Α. Ν. 589|1945 «περί χορηγήσεως ἀδειῶν» (ἄρθρ. 2 § 6), καθ' ὃν ἐτά χρονικά διαστήματα, καθ' ἃ ὁ μισθωτός ἀπέσχε τῆς ἀπασχολήσεώς του λόγῳ βαρυχείας σχετικῶς διαρκείας ἀσθενείας, στρατεύσεως ἀπεργίας, ἢ ἀνεργίας, *ἀνωτέρας βίας* δέν θεωροῦνται ὡς χρόνος μή ἀπασχολήσεως, ἐδέχθη ὅτι ἐννοεῖ συνυπολογισμόν καί παντός μικροῦ χρονικοῦ διαστήματος ἀποχῆς γενικῶς, μή ἐξικνουμένου μέχρι τοῦ σημείου νά θεωρῆται κατά τάς ἀρχάς τῆς καλῆς πίστεως καί τῶν συναλλακτικῶν ἠθῶν ὡς σωπηρά καταγγελία λύσις τῆς συμβάσεως τοῦ μισθωτοῦ.

Ἡ νέα αὕτη ἀρεοπαγιτική ἀπόφασις οἰκοδομεῖ τήν ἄποψίν της ἐπί τῆς σκέψεως, ὅτι μόνον περί ἀνωτέρας βίας ὀφειλομένης *εἰς ἀσθένειαν* ἐκράς σχετικῶς διαρκείας ἐμερίμνησεν ὁ Νομοθέτης καί οὐχί περί ἀνωτέρας βίας, ὀφειλομένης εἰς ἕτερον γεγονός, ὡς τοῦτο γίνεται δῆλον ἐκ τοῦ ἄρθρ. 6 § 2 Ν. 2112, δι' οὗ ὁρίζεται, ὅτι ἐπί παύσεως τῶν ἐργασιῶν ἀπαλλάσσεται ὁ ἐργοδότης μέρους τῆς ἀποζημιώσεως, ἐάν αὕτη ὀφείλεται εἰς οἱονδήποτε γεγονός ἀποτελοῦν ἀνωτέραν βίαν, ἐνῷ ἐν ἄρθρῳ 5 περιορίζει τήν ἀνωτέραν βίαν εἰς τά γεγονότα τῆς ἀσθενείας καί τῆς λοχείας καί μεταγενεστέρως τῆς στρατεύσεως.

Εἰς τό σημεῖον τοῦτο ὀφείλεται, νομίζομεν, ἡ ἀμφίσεως, ὅτι ἡ ρύθμισις τῶν ἐκ τῆς στρατεύσεως τοῦ μισθωτοῦ συνεπειῶν ἐπί τῆς συμβάσεως δέν ἐγένετο μεταγενεστέρως τοῦ Ν. 2112|1920, ὡς ἀναφέρεται ἐν τῇ ἀποφάσει, ἀλλά πρό αὐτοῦ, διά τοῦ ἄρθρου 1 ἀρχικοῦ Ν. 1234|1918 (κωδικαποιημένος Ν. 3514|1928.

Πέραν ὅμως αὐτοῦ, τό ὁποῖον διευκολύνει τήν ἀκέφιν ὅτι ὁ Νομοθέτης τοῦ Ν. 2112 δέν εἶχε λόγον νά σκεφθῆ περί τῆς στρατεύσεως τοῦ μισθωτοῦ, ὡς ἀνωτέρας βίας, ἀφοῦ προϋπῆρχε περί αὐτοῦ εἰδική ρύθμισις, δέν νομίζομεν, ἐκ τοῦ ὅτι εἰς τό ἄρθρ. 6 § 2 Ν. 2112 δέν γίνεται διάκρισις περιστατικοῦ ὑπό ἔποψιν ἀνωτέρας βίας, ὅτι δύναται νά συναχθῆ, ὅτι ὁ Νομοθέτης περιώρισεν εἰς τό ἄρθρον 5 Ν. 2112 τήν ἀνωτέραν βίαν μόνον εἰς τό περιστατικόν τῆς ἀσθενείας.

Τό ἄρθρον 6 § 2 Ν. 2112, ὡς συνεπληρώθη διά τοῦ ἄρθρου 4 Ν. 4958|1930, ἀφορᾷ εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ ἀπολυομένου ἐκ περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας ἐγκειμένης εἰς τά πρόσωπον τοῦ ἐργοδότου, ἀκριβῶς δέ ἡ προσθήκη τοῦ ἄρθρου 4 Ν. 4 58|1930, νά λαμβάνῃ ὁ μισθωτός ἀποζημίωσιν καί ὅταν ἡ ἀνωτέρα βία πλήττῃ τόν ἐργοδότην, ὑποδηλοῖ, ὅτι φιλεργατικῶς, ὑπέρ τοῦ μισθωτοῦ, ἐκινήθη ὁ Νομοθέτης, καθορίζων τάς συνεπείας τῆς ἀδυναμίας ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του, ἐνῷ ἐξ ἄλλου, θά ἐδείκνυετο ἀντιφάσκων, ὅταν, καθορίζων τάς συνεπείας τῆς ἀναιτίου ἀδυναμίας παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ, περιωρίζετο νά ρυθμίσῃ ἀποκλειστικῶς τήν ἐκ τῆς ἀσθενείας του περίπτωσιν ἐν ἄρθρῳ 5 Ν. 2112, ὥστε νά συναχθῆ πρόθεσις του νά θεωρῆται λυομένη ἡ σύμβασις ἐκ παντός ἄλλου περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας.

Ἡ περίπτωσις, ἐξ ἄλλου, τῆς λοχείας, περί ἧς ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 2 12, δέν ὑποδηλοῖ ἐπίσης ἐμφανικῶς πρόθεσιν τοῦ Νομοθέτου τοῦ Ν. 2112 νά περιορισθῆ καί εἰς αὐτήν, διότι πολύ πρό τοῦ Ν. 2 12 προϋπῆρχεν ἐν ἰσχύϊ καί ἐξακολουθεῖ εἰσέτι ἰσχύον τό ἄρθρον 13 Ν. ΔΚΘ' | 912 «περί ἐργασίας γυναικῶν καί ἀνηλίκων», κατά τό ὁποῖον εἰς τάς ἐν ἄρθρῳ 1 αὐτοῦ ἀναφερομένας ἐπιχειρήσεις καί ἐργασίας δέν ἐπιτρέπεται νά χρησιμοποιῶνται ἐργάτιδες ἐπί ὀκτώ ἐν ὅλῳ ἑβδομάδας πρό τοῦ τοκετοῦ καί μετ' αὐτόν, οὐδέ πρό τῆς παρελεύσεως τεσσάρων ἑβδομάδων μετά τόν τοκετόν, κατά τόν χρόνον δέ τοῦτον θεωροῦνται αἱ ἐργάτιδες ἐν ἀδείᾳ διατελοῦσαι καί δέν ἐπιτρέπεται ἡ ὁριστική ἀντικατάστασις των.

Γεννᾶται ὅμως εὔλογος τό ἐρώτημα διατί νά ἐκφρασθῆ ὁ Νομοθέτης τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 2112 μόνον περί ἀσθενείας;

Νομίζομεν, ὅτι δέν εἶναι λάθος νά σημειωθῆ, ὅτι ἡ διάταξις, ἡ ὁποία, κατ' ἀναστροφήν τοῦ σκοποῦ της, ἐκλαμβάνεται ὑπό τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ὡς προστατευτική τοῦ ἐργοδότου, ἐνῷ ἐτέθη καταφανῶς πρός προστασίαν τοῦ μισθωτοῦ, ἀναλυομένην εἰς τό ὅτι ἐσκοπήθη δι' αὐτῆς ὁ καθορισμός σταθεροῦ χρόνου, τοῦ ὁποίου διήκοντος ἀπαγορεύεται νά συναχθῆ τό τεκμήριον τῆς παραιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἀπό τῆς θέσεώς του (διά τό κατά τάς γενικάς ἀρχάς ἰσχύον βλέπε Α. Π. 486| 1949, εἰσηγητής *Α. Χαμάνος*, ΕΕΔ 9, 56), περιέλαβε μόνον τήν συνήθως ἐμφανιζομένην περίπτωσιν τῆς ἀσθενείας, χωρίς νά δηλωθῆ δι' αὐτοῦ ὅτι ἐσκοπήθη ἀποκλεισμός πάσης ἄλλης περιπτώσεως, *ἀνεξαρτήτως δέ ἐπί μίαν ἤ πλείονας ἡμέρας ἐνεφανίσθη*, πρᾶγμα, τό ὁποῖον, ἐνῷ δέν θά ἐπέτρεπε τάς δυσχερείας, περί ὧν γίνεται λόγος διά τόν ἐργοδότην, ἐν τῇ ἀρεοπαγιτικῇ ἀποφάσει, ὥστε χάριν τῆς ἀποφυγῆς αὐτῶν νά ἀναιρεθοῦν διά τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 2112 αἱ ἄλλως ρυθμιζουσαι τό θέμα γενικαί ἀρχαί τοῦ δικαίου, θά ἀντέβαινε καταφανῶς καί πρός τό κοινόν περί δικαίου συναίσθημα.

Ἄν ὁ Νομοθέτης τοῦ Ν. 2112 εἶχεν ὑπ' ὄψιν του νά καταργήσῃ, εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν, ἐκτός τῆς τοῦ ἄρθρου 5 αὐτοῦ, τάς γενικάς ἀρχάς τοῦ δικαίου περί ἀναιτίου ἀδυναμίας παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν, ὥστε νά λύεται ἐκ τοῦ νόμου ὁριστικῶς —κατά τήν ἀπόφασιν— ἡ μισθωτική σχέσις, οἱαν ἔννοιαν ἔχει, ἀπό πρακτικῆς πλέον πλευρᾶς, τό ὁριζόμενον εἰς τήν § 6 ἄρθρου 3 Ν. 53 | 1945 ὅτι τό διάστημα ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας λόγῳ ἀνωτέρας βίας—καί χαρακτηριστικόν εἶναι, ὅτι ἀναφέρει τοῦτο ὁμοῦ μετά τῆς περιπτώσεως ἀποχῆς λόγῳ ἀσθενείας—θεωρεῖται,

ὡς χρόνος ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ διά τὸ δικαίωμα τῆς ἀδείας;

Ἀναβιοῖ κεκομμένας ἐκ τοῦ νόμου συμβάσεις ὁ Ν. 539|ιδ ἢ δέν γνωρίζει ὁ Νομοθέτης τί νομοθετεῖ;

Νά εἴπωμεν τέλος, ὅτι ἡ ἐπαναλαμβανομένη, πλέον — μετά τήν δικαίως ἐπικρατηθεῖσαν λύσιν τῆς Α.Π. 356|1949. (ἔνθ' ἀνωτ.) ἀποψις τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ὁδηγεῖ καί εἰς ἀντικοινωνικάς λύσεις;

Ἀρκοῦν δύο περιπτώσεις: Ἐργάτρια, ἐργαζομένη ἀπό τοῦ 1937 εἰς ἐπιχείρησιν, ἀπέσχε τῆς ἐργασίας της τήν 2αν Σεπτεμβρίου 194.., λόγῳ ἐγχειρήσεως τῆς θυγατρός της ἐξ ὀξείας σκωλικοειδίτιδος καί τῆς ἀσθενείας τοῦ συζύγου της, ὑποστάντος αἱμορραγίαν ἐξ ἕλκους τοῦ στομάχου.

Ὑπό τό κράτος τῆς παλαιᾶς νομολογίας τοῦ Α. Π. (πρός ἣν συμφωνεῖ ἡ παρατιθεμένη), ἀκριβῶς ἡ Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς 1461|1[8] (πλειοψηφία) (ΕΕΔ 8, 633) ἐθεώρησε, μετά τοιαῦτα περιστατικά, βοῶντα περί τῆς ἀνάγκης προστασίας, λυθεῖσαν τήν σύμβασιν ἐκ μέρους τῆς ἐναγομένης.

Καί δευτέρα περίπτωσις: Ἡ σύζυγος τοῦ ἐνάγοντος, πάσχουσα ἐκ βαρέος νοσήματος, ἀπέθανε τήν 1|6| 1949 καί ἐκ τῆς αἰτίας αὐτῆς ἀπέσχεν ἐκ τῆς ἐργασίας του ὁ ἐνάγων *τήν ἡμέραν τοῦ θανάτου* (χρειάζεται ὑπογράμμισις) καί τήν προηγουμένην.

Ὑπό τήν ὑπ' ἀριθ. 356|1949 (ἔνθ' ἀνωτ.) ἀπόφασιν τοῦ Α. Π. ὁ δικαστής τῆς οὐσίας (Πρωτοδικής Ἀθηνῶν 8467|1949, ΕΕΔ 8, 857), ὑπό τοιαῦτα περιστατικά, διέσωσε τήν θέσιν τοῦ ἐνάγοντος. Καί βεβαίως διέσωσε καί τήν ἔννοιαν τοῦ πραγματικοῦ δικαίου.

∴

Ὁπωσδήποτε ἡ νέα αὐτή ἀρεοπαγιτική ἀπόφασις ἀποτελεῖ μετά τήν Α. Π. 356|1949 ἕνα ἄλλον σταθμόν. Φαίνεται ὅμως ὅτι εἰς τήν δικαστηριακήν πρᾶξιν τό ἄρθρον 5 Ν. 2112 πρέπει ν' ἀποτελῇ διαρκῶς θέμα ἀσιγάστου σάλου γνωμῶν.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τήν ἑνότητα τοῦ δικαίου ἐν τῇ ἐφαρμογῇ, ἡ ὁποία συχνάκις διασπᾶται, τοῦτο εἶναι μία ἄλλη ἱστορία.

Ἀρείου Πάγου 247|1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανῆς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. **Ν. Θεολόγου, Θ. Κωστόπουλος**

Κατά τάς διατάξεις τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. 2112|1920, ὡς συνεπληρώθη ὑπό τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Ν. 4558|30, ἀποχή ὑπαλλήλου ἀπό τῆς ἐργασίας, ὀφειλομένη εἰς βραχείας σχετικῶς διαρκείας ἀσθένειαν, προσηκόντως ἀποδεδειγμένην καί μή ὑπερβαίνουσαν τά ὑπ' αὐτοῦ καθοριζόμενα ὅρια, δέν θεωρεῖται ὡς λύσις τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους αὐτοῦ. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς συνάγεται, ὅτι πρός προστασίαν τοῦ ἐργοδότου, ἥτις ἐκ παραλλήλου σκοπεῖται διά τοῦ μνησθέντος νόμου, διά τῆς ἀποτροπῆς τῶν δυναμένων νά προκύψωσιν ἐκ τῆς ἀποχῆς τοῦ ὑπαλλήλου δυσχερειῶν αὐτοῦ ἐν τῇ κανονικῇ λειτουργίᾳ τῆς ἐπιχειρήσεώς του ἡ ἐξ ὑπερβάσεως τῶν διά τήν διάρκειαν τῆς ἀσθενείας τοῦ ὑπαλλήλου τιθεμένων ὑπό τοῦ νόμου ὁρίων, καί τῆς μή προσελεύσεως τούτου πρός ἀνάληψιν ἐργασίας ἐπέρχεται ὁριστική τῆς συμβάσεως ἐργασίας λύσις ἐκ μέρους τοῦ ἀπέχοντος ὑπαλλήλου, δημιουργουμένου ἐκ τοῦ νόμου τεκμηρίου ὅτι ἡ λύσις αὐτή ἔχει ὡς ἀφετηρίαν τήν βούλησιν τούτου, καταγγείλαντος σιωπηρῶς τήν σύμβασιν διά τῆς ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας καθ' ὃ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ αὐτοῦ νόμου 2112 κέκτηται δικαίωμα(*), τοῦ νόμου δέ προνοήσαντος καί ὁρίσαντος τόν χρόνον τῆς ἀποχῆς λόγῳ ἀσθενείας ἢ προκειμένου περί γυναικός λόγῳ λοχείας ἢ κατά τόν Ν. 3514 λόγῳ στρατεύσεως, ἕπεται, ὅτι πᾶν ἕτερον γεγονός ἀνωτέρας βίας, ἐξ οὗ ἐπέρχεται ἀποχή ἐκ τῆς ἐργασίας, ἐπιφέρει τήν ἐκ μέρους τοῦ ὑπαλλήλου λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Τοῦτο δέ ὅλον γίγνεται, ἤτοι ὅτι μόνον περί ἀνωτέρας βίας, ὀφειλομένης εἰς ἀσθένειαν μικρᾶς σχετικῶς διαρκείας, ἐμερίμνησεν ὁ νομοθέτης καί οὐχί περί ἀνωτέρας βίας, ὀφειλομένης εἰς ἕτερον γεγονός, ἐκ τοῦ ἄρθρου 6 παρ. 2 τοῦ αὐτοῦ νόμου, δι' οὗ ὁρίζεται, ὅτι ἐπί παύσεως τῶν ἐργασιῶν ἀπαλλάσσεται ὁ ἐργοδότης μέρους τῆς ἀποζημιώσεως, ἐάν αὕτη ὀφείλεται εἰς οἱονδήποτε γεγονός, ἀποτελοῦντος ἀνωτέραν βίαν, ἐνῷ ἐν ἄρθρῳ 5 περιορίζει τήν ἀνωτέραν βίαν εἰς τά γεγονότα τῆς ἀσθενείας καί τῆς λοχείας καί μεταγενεστέρως καί τῆς στρατεύσεως. Ἀνίθετος ἐκδοχή θά ἦγεν εἰς τό ἄτοπον νά μή λύεται ἡ σύμβασις λόγῳ ἀσθενείας σοβαρᾶς μέλους τῆς οἰκογενείας τοῦ ὑπαλλήλου, θεωρουμένης καί ταύτης ὡς ἀνωτέρας βίας, ἐνῷ θά λύεται ἐξ ἀσθενείας τοῦ ὑπαλλήλου ὑπερβαινούσης τά ὅρια τοῦ νόμου.

Ὡς ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δεῖται, τό ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, μετ' ἀνέλεγκτον ἐκτίμησιν τοῦ ὑπό τῶν διαδίκων προκομισθέντος ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ, δεξάμενον ὅτι ὁ ἐνάγων ἤδη ἀναιρεσείβλητος ἀπέσχεν ἐκ τῆς ἐργασίας του ἀπό τοῦ Ἰουνίου 1941 μέχρι τοῦ Ἰουλίου 1945 ἤτοι ὑπέρ τήν τετραετίαν, καί εἶτα ἀποφηνάμενον ὅτι ἡ ἐργοδότρια νομίμως ἐθεώρησεν ὡς καταγγελθεῖσαν παρά τοῦ ἀναιρεσείοντος ὑπαλλήλου καί διαλυθεῖσαν ἐκ μέρους τούτου τήν σύμβασιν ἐργασίας καί ἐντεῦθεν ἀπορρίπτεαν τήν περί ἀποζημιώσεως ὑπό δίκην ἀγωνίαν του, ὁρθῶς, εἰ καί ἐπί ἄλλῃ αἰτιολογίᾳ, ἠρμήνευσε καί ἐφήρμοσε τάς προπαρατεθείσας διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 παρ. 3 τοῦ Ν. 2112, ὡς συνεπληρώθη ὑπό τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ νόμου 4558, καί ὁ περί τοῦ ἐναντίου μοναδικός τῆς ἀναιρέσεως λόγος, ὡς διά τῶν προσθέτων ἀναπτύσσεται, βασιζόμενος εἰς τό γεγονός ὅτι ἡ ἀποχή τοῦ ἀναιρεσείοντος ὀφείλεται εἰς ἀνωτέραν βίαν, ὡς ἐκ τῆς ἀσθενείας τοῦ υἱοῦ τούτου, εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς μή νόμῳ βάσιμος.

II

Ἔννοια ἄρθρου 5 Ν. 2112|1920 περί ἀποχῆς μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας ἕνεκεν ἀσθενείας.— Ἀποχή δι' ἄλλην ἀνυπαίτιον αἰτίαν.— Συναγωγή σιωπηρᾶς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατά καλήν πίστιν.— Ἐφαρμογή ἀποχῶν καλῆς πίστεως καί εἰς ἀποχήν μισθωτοῦ καθ' ὑπέρβασιν χρονικῶν ὁρίων ἀσθενείας ἄρθρ. 5 Ν. 4558|1930.

Ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακή ἀπόφασις ἀκολουθεῖ τήν γνωστήν ἄποψιν τῆς Α. Π. 356|1949 (εἰσηγητής **Κ. Καυκᾶς**, ΕΕΔ 8, 547, ἐφ' ἧς βλέπε συμπλη-

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Δέν γεννᾶται ζήτημα, νομίζομεν, ἂν ἔχῃ δικαίωμα καί ὁ μισθωτός νά καταγγείλῃ τήν σύμβασιν. Μόνον ὅτι τό ἄρθρ. 4 Ν. 2112 ἀναφέρεται εἰς ρητήν καταγγελίαν καί ἐδῶ εἶναι τό πρόβλημα, ἂν συνάγεται σιωπηρά καταγγελία.

ρωματικῶς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 8, 613 καὶ *Σχολιαστήν*, ἐν ΕΕΔ 8, 529) πρὸ βεβαίως τῆς καταχωρουμένης ἀνωτέρω τελευταίας, κατὰ χρονολογικὴν σειράν, ὑπ' ἀριθ. 247)1950 ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Τὸ νέον τῆς ἐν λόγῳ πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως εἶναι, ὅτι δέχεται τὴν λύσιν τῆς Α. Π. 356)1949 ἐπεκτεινομένην καὶ εἰς περίπτωσιν ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του καὶ πέραν τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 Ν. 4558)1930 τεταγμένων χρονικῶν ὁρίων ἀποχῆς ἕνεκα ἀσθενείας.

Αἱ ἀρχαὶ τῆς καλῆς πίστεως, περὶ ὧν ἡ Α. Π. 356)1949, ὑπαγομένων αὐτῶν, ὡς κανόνος δικαίου, εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου, (βλέπε *Θ. Τσιριντάνην*, ἐν Ἑρμ. Α. Κ. Εἰσαγ. 288 ἀριθ. 35, *Γ. Ράμμον*, Συμβολαὶ εἰς τὴν ἑρμηνείαν τῆς Πολιτ. Δικονομίας, τόμος δεύτερος, σελ. 187, πρβλ. *Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχ. Δίκαιον, Εἰδικὸν Μέρος, τόμος Α', σελ. 310 διὰ τὸ ἄρθρ. 288 Α. Κ.), ἂν ἐπιβάλλωνται δι' ἐφαρμογήν, προκειμένου περὶ ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του δι' ἄλλον λόγον, πλὴν ἀσθενείας, ὅταν μάλιστα δὲν γίνεται διάκρισις ὑπαιτίου ἢ ἀνυπαιτίου, εἶναι ἐν λογικῇ νομίζομεν, συνεπείᾳ ὀρθῶν νὰ ἐφαρμόζωνται καὶ ὅταν ὁ μισθωτός, λόγῳ ἀσθενείας του καὶ *ὑπὲρ* τὰ τεθέντα ἐκ τοῦ νόμου (ἄρθρ. 3 Ν. 4558)1930) χρονικὰ ὅρια ἀπουσιάζῃ ἐκ τῆς ἐργασίας του, ὡς δέχεται ἤδη ἡ καταχωρουμένη κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις.

Ὁ ἐν τῷ ἄρθρῳ 3 Ν. 4558)1930 καθορισμὸς χρονικῶν ὁρίων ἀποχῆς ἕνεκα ἀσθενείας ἔχει, ὡς ὑπεστηρίχθη (βλέπε ΕΕΔ 9, 310, ἔνθα παραπομπαὶ εἰς τὴν θεωρίαν), τὴν ἔννοιαν, ὅτι δὲν δύναται ἐντὸς τῶν χρονικῶν αὐτῶν ὁρίων νὰ τεθῇ ἐκ νομοθετικῆς θελήσεως ζήτημα συναγωγῆς τεκμηρίου περὶ λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ, ἀποκειμένου περαιτέρω νὰ κριθῇ κατὰ τὸ αὐτὸ κριτήριον, ὡς ἐπὶ κάσης ἄλλης ἀποχῆς, τῆς κατὰ πίστεως, ἂν καὶ μετὰ τὴν παρόδον τῶν τεταγμένων ὑπὸ τοῦ νόμου χρονικῶν ὁρίων τοῦ ἄρθρου 3 Ν. 4558)1930 δύναται νὰ ἐκτιμηθῇ ἡ ἀπουσία τοῦ μισθωτοῦ ὡς συνεπαγομένη λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους αὐτοῦ.

Θὰ ἦτο, ἄλλως, νομοθετικῶς παράλογον νὰ θεωρῆται λυομένη ἡ σύμβασις ἐργασίας, ἄνευ ἄλλου στοιχείου, εἰς περίπτωσιν π. χ., καθ' ἣν ὁ ἔχων ὑπηρεσίαν παρ' ἐργοδότῃ μέχρι τεσσάρων ἐτῶν ἀπουσιάσῃ λόγῳ ἀσθενείας κατ' ἀνώτατον ὅριον μέχρις ἑνὸς μηνὸς (ἄρθρ. 3 Ν. 4558)1930) καὶ ὁ μισθωτὸς περιπτώσεως ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας κατ' ἴσον χρονικὸν διάστημα, λόγῳ ἄλλης αἰτίας, νὰ διατηρηθῇ εἰς τὴν θέσιν του κατὰ τὴν κατὰ τοὺς κανόνας τῆς καλῆς πίστεως κρίσιν τοῦ δικαστοῦ.

Ἐξ ἄλλου, ἀφοῦ κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, αἱ ὁποῖαι ἔχουν ἐφαρμογὴν εἰς τὰς μὴ καλυπτομένας ὑπὸ τοῦ νόμου 2112 περιπτώσεις (Α. Π. 486)1949, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρετος*, ΕΕΔ 9, 56) ἡ συνεπείᾳ ὑπαιτίου ἀδυναμίας τοῦ ἐκμισθωτοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν μὴ παροχὴ τούτων δὲν ἐπάγεται τὴν ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ λύσιν τῆς συμβάσεως, εἰμὴ μόνον ἐν περιπτώσει μὴ παροχῆς τούτων ἐπὶ μακρὸν χρονικὸν διάστημα ἢ ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἐκ τῆς μὴ παροχῆς τούτων δὲν ἔχει οὗτος συμφέρον νὰ δεχθῇ πλέον ταύτας, τῶν τοιούτων ζητημάτων ἐξαρτωμένων ἐκ τῆς τῶν πραγμάτων ἐκτιμήσεως, ἀποκειμένης εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ (Α. Π. 486)1949, ἔνθ' ἀνωτ.), ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 2112)1920, νομοθετηθεῖσα κυρίως πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ μισθωτοῦ, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ τὴν ἔννοιαν, ὅτι περιωρίσθη ὁ μακρὸς χρόνος τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου εἰς ἕνα μῆνα, διὰ νὰ λάβωμεν τὸ μικρότερον ἐκ τοῦ ἄρθρου 3 Ν. 4558)1930 χρονικὸν διάστημα, ὥστε ἅμα τῇ παρόδῳ αὐτοῦ νὰ καταργῆται ἐκ νομοθετικῆς θελήσεως ἡ ἐργασιακὴ σχέσις.

Εἶναι, ἑπομένως, ἐν λογικῇ ἀκολουθίᾳ καὶ πρὸς ἐκείνην τῆς Α. Π. 356)1949 ἡ ἄποψις τῆς ἐνδιαφερούσης πράγματι διὰ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ ὅλου ἑρμηνευτικοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος προβλήματος καταχωρουμένης κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως (πρβλ. καὶ σύμφωνον Πρωτοδίκου Πειραιῶς 86)1950, Πρωτοδίκης *Γ. Κρονίδας*, ΕΕΔ 9, 310).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1320)1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ε. Μαλλιάρας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Μανιατέας, Α. Ζαφειρόπουλος

Κατὰ τὸ πρῶτον ἐδάφιον τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 2112)1920 «ἀποχὴ ὑπαλλήλου ἀπὸ τῆς ἐργασίας, ὀφειλομένη εἰς βραχεῖαν σχετικῶς διαρκείας ἀσθένειαν, προσηκόντως ἀποδεδειγμένην, δὲν θεωρεῖται ὡς λύσις τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους αὐτοῦ». Κατὰ δὲ τὸ διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 4558)1930 προστεθὲν δεύτερον ἐδάφιον εἰς τὴν ἰδίαν παράγραφον «ὡς βραχείας διαρκείας ἀσθένεια ἑρμηνεύεται ἡ διαρκοῦσα ἕνα μῆνα δι' ὑπαλλήλους ὑπηρετοῦντας μέχρι τεσσάρων ἐτῶν, τρεῖς μῆνας δι' ὑπαλλήλους ὑπηρετοῦντας πλέον τῶν τεσσάρων ἐτῶν, ὄχι ὅμως καὶ πλέον τῶν δέκα ἐτῶν, τεσσαρας μῆνας δι' ὑπαλλήλους ὑπηρετοῦντας πλέον τῶν δέκα ἐτῶν, ὄχι ὅμως καὶ πλέον τῶν δέκα πέντε ἐτῶν καὶ ἓξ μῆνας διὰ τοὺς ὑπηρετοῦντας ἐπὶ χρόνον ἀνώτερον τῶν δέκα πέντε ἐτῶν». Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῶν διατάξεων τούτων εἶναι, ὅτι, ὅταν ἡ ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ, ὀφειλομένη εἰς βραχεῖαν ἀσθένειάν του, δὲν ὑπερβαίνῃ τὰ ἐν αὐταῖς ἀναφερόμενα χρονικὰ ὅρια, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς λύσις τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους του (ἂν ὀφείλεται δὲ εἰς ἄλλην ἀνυπαίτιον αἰτίαν, εἰς τὸν Δικαστὴν θ' ἀπόκειται νὰ κρίνῃ, βάσει τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως (ἄρθρον 200 Ἀστ. Κ.), ἐκτιμῶντα τὰς ἑκάστοτε εἰδικὰς περιστάσεις καὶ συνθήκας, ὑφ' ἃς συνετελέσθη ἡ ἀποχή, ἐὰν τὸ χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ διήρκεσεν αὕτη ἢ ἡ αἰτία, ἥτις τὴν προεκάλεσε, δύνανται νὰ ἐκτιμηθῶσιν ὡς συνιστῶντα σιωπηρὰν δήλωσιν βουλήσεως τοῦ ἀπέχοντος μισθωτοῦ περὶ λύσεως τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους του (Α.Π 356)1949, ΕΕΔ. 8, 547). Ἀλλά, καὶ ὅταν ὑπάρχῃ ὑπαίτιος ἀπουσία του, μὴ καλυπτομένη ἐξ εἰδικοῦ νόμου (περὶ στρατεύσεως, ἀσθενείας, λοχείας ἐπὶ γυναικός, ἀδείας κλπ.) καὶ τότε δὲν θὰ θεωρῆται ὁ μισθωτός, κατ' ἀμάχητον τεκμήριον, ὡς ἐκδηλώσας σιωπηρῶς τὴν βούλησιν του περὶ λύσεως τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους του, ἀλλὰ θὰ ἐκτιμηθῇ ἡ αἰτία ἥτις τὴν προεκάλεσε, κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως, ἐὰν συνίστα σιωπηρῶς δήλωσιν τῆς βουλήσεώς του περὶ λύσεως τῆς συμβάσεως (ἂν καὶ θὰ δύναται εὐκολώτερον νὰ συναχθῇ, ὅτι ὁ ὑπάλληλος ἀπουσιάσας ὑπαιτίως ἤθελε λύσει τὴν σύμβασιν (*Κ. Καυκᾶς* ΕΕΔ 8, 613), προφανῶς δὲ ἡ αὐτὴ λύσις προσήκει καὶ εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ ἀπουσία ὀφείλεται μὲν εἰς ἀσθένειαν, ἀλλ' αὕτη διήρκεσεν ὑπὲρ τὰ ὅρια τοῦ Ν. 4558.

ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΗ ΙΔΙΟΤΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Συγγνωστὴ πλάνη ἐπὶ νομικοῦ χαρακτηρισμοῦ καὶ κῦρος ἀπολύσεως

Θεώρησις ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου τοῦ παρέχοντος ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν. - Παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ «συνοδοῦ ἑδάφους» ἀεροπλάνων. — Χαρακτηρισμὸς ὡς ὑπαλληλικῆς καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως Ν. 2112. — Ἀκυρότης ἀπολύσεως, κατ' ἄρθρον 9 Ν. 118|1945, ἐκ μὴ καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112. — Ἰσχυρισμὸς περὶ συγγνωστῆς πλάνης περὶ τὸν χαρακτηρισμὸν μισθωτοῦ καὶ κῦρος ἀπολύσεως.

Λόγοι ἀναιρέσεως κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10618|19 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου (εἰσηγητὴς Χ. *Καθάρειος*, ΕΕΔ 9, 161), ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Τὰ δεκτὰ γενόμενα πραγματικὰ περιστατικὰ ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὰ ἀναγόμενα εἰς τὰς ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου παρεχομένας ὑπηρεσίας εἰς τὴν ἀναιρεσείουσαν, ἤτοι ὅτι ἡ ἀναιρεσίβλητος, προσληφθεῖσα ὡς «συνοδὸς ἑδάφους», ἀποκλειστικὸν ἔργον εἶχε α) νὰ συνοδεύῃ τοὺς ἐπιβάτας ἀπὸ τῆς ἀποβιβάσεως αὐτῶν ἐκ τῶν αὐτοκινήτων τῆς ἀναιρεσειούσης μέχρι τῆς αἰθούσης ἀναμονῆς, β) νὰ ἐλέγχῃ τὰς ταυτότητας καὶ παρέχῃ εἰς αὐτοὺς οἱανδήποτε πληροφορίαν, ὁμιλοῦσα συγχρόνως Γαλλικὴν καὶ Ἀγγλικὴν γλῶσσαν πρὸς τοὺς ἀγνοοῦντας τὴν Ἑλληνικήν, γ) νὰ συνοδεύῃ τοὺς ἐπιβάτας, τοὺς ἀναφερομένους εἰς τὴν σχετικὴν κατάστασιν εἰς τὰς θέσεις των τοῦ ἀεροσκάφους, δὲν δύνανται νὰ θεμελιώσουν τὴν νομικὴν ἔννοιαν τοῦ ὑπαλλήλου, καθ' ὅσον, κατὰ τὴν κοινὴν πεῖραν, ἀποκλειστικήν, ἄλλως, προέχον ἔχουσι χαρακτηριστικὸν τὴν σωματικὴν καὶ οὐχὶ πνευματικὴν ἐργασίαν, οὐδαμῶς δὲ μεταβάλλουν τὸν χαρακτῆρα τῶν ὡς εἶνω ἐργασιῶν τὰ περαιτέρω δεκτὰ γενόμενα τόσον α) ὅτι ἡ ἀναιρεσίβλητος προσελήφθη κατόπιν διαγωνισμοῦ καὶ μὲ ὡρισμένην ἐν τῷ ἐσωτερικῷ κανονισμῷ τῆς ἑταιρίας ἀναφερομένην διαβάθμισιν, β) τὸ ποσὸν τοῦ μισθοῦ καὶ ὁ τρόπος τῆς καταβολῆς αὐτοῦ, γ) ἡ ἄψογος καὶ πεπολιτισμένη συμπεριφορὰ κατὰ τὴν ἄσκησιν τῶν καθηκόντων αὐτῆς, δ) ἡ γνῶσις μιᾶς ἢ δύο ξένων γλωσσῶν καὶ ε) ἡ καλὴ ἐμφάνισις, διότι πάντα ταῦτα, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ Ν. 1234, εἰς ὃ παραπέμπει τὸ ἄρθρον 11 Ν. 2112, δὲν ἀποτελοῦσι στοιχεῖα πρὸς θεμελίωσιν τῆς ἰδιότητος τοῦ ὑπαλλήλου καὶ κατὰ τὴν κοινὴν πεῖραν οὐδεμίαν ἀσκοῦσιν ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν, ἀλλὰ συντελοῦσιν ἁπλῶς εἴτε πρὸς καλυτέραν ἐπιλογὴν ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, εἴτε πρὸς αὔξησιν τῶν χρεούντων τοῦ μισθωτοῦ διὰ τὴν προτίμησίν του ὑπὸ ἐργοδότου, παρέχοντος, ὡς ἐν προκειμένῳ, μείζονας ἀποδοχάς, ὅσον καὶ οἱαδήποτε δήλωσις τοῦ ἐργοδότου πρὸς τὸν μισθωτὸν ἢ τρίτον περὶ τοῦ ὅτι ὁ μισθωτὸς εἶναι ὑπάλληλος ἢ ἐργάτης ἢ ὑπηρέτης, καθ' ὅσον αἱ μονομερεῖς δηλώσεις τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ μισθωτοῦ οὐδαμῶς δύνανται νὰ μεταβάλλωσι τὴν ἰδιότητα τοῦ μισθωτοῦ.

β) Ἄλλως καὶ διὰ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἤθελε γίνει δεκτόν, ὅτι τὰ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας δεκτὰ γενόμενα πραγματικὰ περιστατικὰ θεμελιοῦσι τὸν χαρακτηρισμὸν τῶν παρεχομένων ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου ὑπηρεσιῶν ὡς μὴ σωματικῶν καὶ, ἑπομένως, ἤθελε θεωρηθῇ ἡ ἀναιρεσίβλητος, ὡς ἔχουσα τὴν ἰδιότητα τῆς ὑπαλλήλου, ἰσχυρίσθη κατὰ τὴν πρώτην στάσιν τῆς δίκης καὶ ἐπανέλαβεν ἐφεσίρως, ὅτι ἡ ἀναιρεσιβλήτος, ἀπολυθεῖσα τῆς ὑπηρεσίας της, ἔτυχε τῆς κατὰ νόμον ἀποζημιώσεως, ἡ ὁποία προσῆκει εἰς ὑπηρέτην, ἣν ἰδιότητα ἐθεωρήθη ἔχουσα ὑπὸ τῆς ἐργοδοτιδος ἑταιρίας, τελούσης ἐν καλῇ πίστει καὶ ἐν δεδικαιολογημένῃ ἀμφιβολίᾳ καὶ περὶ τῆς ἰδιότητος τῆς ἀναιρεσιβλήτου καὶ περὶ τῆς προσηκούσης ἀποζημιώσεως, ἤτοι εἰς πλάνην συγγνωστήν, ἀφοῦ καὶ ὁ πρωτόβαθμος δικαστὴς διὰ τῆς μεταρρυθμισθείσης ἀποφάσεως του ἀπεδέχθη τὸν χαρακτηρισμὸν τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς ἀναιρεσιβλήτου ὡς ὑπηρετικῶν καὶ ὅτι συνεπῶς, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ νόμου, δὲν συντρέχει περίπτωσις κηρύξεως ἀκύρου τῆς γενομένης ἀπολύσεως τῆς ἀναιρεσιβλήτου, δικαισυμένης μόνον νὰ ζητήσῃ τὴν συμπλήρωσιν τῆς καταβληθείσης εἰς αὐτὴν ἀποζημιώσεως, τὸν ὁποῖον ἰσχυρισμὸν δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸ Πρωτοδικεῖον.

γ) Ἄλλως, καὶ ἂν ἤθελε κριθῇ, ὅτι καὶ τὸν ἰσχυρισμὸν τῆς τοῦτον ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ τὰς ἀποδείξεις ἐξετίμησεν, ἀπορρίψαν σιγῇ τὸν ἰσχυρισμὸν αὐτὸν καὶ θεωρήσαν ὅτι, ἐφ' ὅσον ἡ ἀναιρεσίβλητος δὲν ἔτυχε τῆς προσηκούσης εἰς ὑπάλληλον, ὡς δέχεται ὅτι εἶναι, ἀποζημιώσεως, ἀλλὰ μόνον τῆς εἰς ὑπηρέτην, εἶναι ἄκυρος ἡ ἀπόλυσις καὶ ἂν ἀκόμη τελῇ ἐν καλῇ πίστει ἡ δεδικαιολογημένῃ ἀμφιβολίᾳ περὶ τῆς ἰδιότητος τῆς ἀναιρεσιβλήτου καὶ τῆς προσηκούσης ἀποζημιώσεως καὶ ἐν συνεχείᾳ δεξάμενον τὴν ἀγωγὴν τῆς ἀναιρεσιβλήτου περὶ πληρωμῆς εἰς αὐτὴν ὧν μετὰ τὴν τοιαύτην ἀπόλυσιν κατασταντων ληξιπροθέσμων μισθῶν, ψευδῶς τὰ Πρωτοδικεῖον τὰς διατάξεις τῶν Ν. 118 καὶ 2112, ὡς καὶ τὰς περὶ καλῆς πίστεως καὶ συγγνωστῆς πλάνης τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος διατάξεις, ἠρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε.

Ὑπὸ τὴν ἀρχὴν ὅτι ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 10 Ν. 1234|18 καὶ ἄρθρ. 11 Ν. 2112|1920 ἔννοια τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου εἶναι ἔννοια νομικὴ (Α.Π. 68|1942, εἰσηγητὴς *Ι. Σακκέτος*, ΕΕΔ 1, 529, Α.Π. 240|1949, εἰσηγητὴς *Β. Διάνης*, ΕΕΔ 8, 493), ὁ Ἄρειος Πάγος χαρακτηρίζει ἐν προκειμένῳ τὴν «συνοδὸν ἑδάφους» ὡς ἐκτελοῦσαν ἐργασίαν ὑπαλληλικὴν (οὕτω καὶ ἡ ἐπικρουομένη, ἔνθ' ἀν.).

Ἑπομένως, ἐφ' ὅσον διὰ τὴν ἀπόλυσιν δὲν κατεβλήθη «ἐξ ὁλοκλήρου» (ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ὡς ἐπεξετάθη) ἡ ἀποζημίωσις Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν. 4558|1930 (ΕΕΔ 6, 29), ἀλλά, κατὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς ἐργαζομένης ὡς παρεχούσης ὑπηρετικὴν ἐργασίαν, κατεβλήθη ἡ προσήκουσα εἰς τὴν τοιαύτην ἰδιότητα τῆς ἀποζημίωσις τοῦ β. δ 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως Ν. 2112 κλπ.» (ΕΕΔ 6, 61) ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας δὲν παρίσταται, ὡς δέχεται, ἔγκυρος.

Φαίνεται ὅμως καὶ διὰ τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως του ὁ Ἄρειος Πάγος (πρβλ. καὶ Α.Π. 291|1949, εἰ-

ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΑΓΩΓΗΣ ΕΞ ΑΚΥΡΟΥ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ

Ἐπέκτασις Ν. 118|1945 ἐπὶ Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν

Θέσπισις δι' ἄρθρ. 3 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 ἀποσβεστικῆς τῆς ἀξιώσεως πρὸς ἀκύρωσιν ἀπολύσεως προθεσμίας.—Αὐτεπάγγελτος ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ἔρευνα.—Πρότασις κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης.—Ἐφαρμογὴ ἐπὶ πάσης ἀκυρότητος ἀπολύσεως.—Ἐπέκτασις Ν. 118|1945 δι' ὑπ' ἀριθ. 21242|1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐπὶ συνεταιρισμῶν καὶ συνεπῶς καὶ γεωργικῶν συνεταιρισμῶν.—Ἐφαρμογὴ προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς καὶ ἐπὶ ἀκυρότητος ἀπολύσεως κατὰ παράβασιν Ν. 1859|1944.

Λόγοι ἀναιρέσεως κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 382|1949 ἀποφάσεως Τριμελοδικείου Θεσσαλονίκης ὑπῆρξαν:

α) Ἐπὶ τῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ὁ Ν. 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ ἐπεξετάθη διὰ τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Ν. Δ., οὔτε ἡ ὑπ' ἀριθ. 21242|1948 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, καθ' ὅσον οὗτοι ἀποτελοῦν γεωργικὰς ἐπιχειρήσεις, κατ' ἐσφαλμένην δὲ ἐρμηνείαν ἐδέχθη τὸ ἐντίθεται ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις.

β) Καὶ ἂν θεωρηθοῦν οἱ Γεωργικοὶ Συνεταιρισμοὶ ὡς ὑπαγόμενοι εἰς τὸν Ν. 118|1945, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ διατάγματος τῆς 8|11 Μαΐου 1946, βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 21242 τῆς 1|6|1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, ἡ ὑπαγωγὴ αὕτη δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἰσχύῃ, εἰμὴ

σηγητὴς *Α. Χαμάρος*, ΕΕΔ 8, 578, ἔνθα σημειώσεις μας) δεχόμενος, κατ' ἀρχήν, ὅτι ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 141 Α Κ συγγνωστὴ πλάνη τοῦ ἐργοδότου περὶ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ μισθωτοῦ ὡς ὑπαλλήλου δύναται, ὑφισταμένη, νὰ μὴ ἀγάγῃ εἰς ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας.

Ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἀσυγγνώστου τῆς πλάνης δὲν γίνεται διάκρισις μεταξὺ πλάνης περὶ τὸ δίκαιον καὶ πλάνης περὶ τὰ πραγματικὰ γεγονότα, ἀφοῦ ἡ διάκρισις αὕτη δὲν ἀντέχει σήμερον (προϊσχύον δίκαιον Ν. 12 Κ. (1-18) Ν. 2 Παν. (22,6), καὶ εἶναι ἐγκαταλελειμμένη (*Γ. Μαρίδακης*, Αἰτιολ. ἔκθεσις Σχεδίου Γεν. Ἀρχῶν, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί, ἔκδ. Ὑπουργείου Δικαιοσύνης 1936 σελ. 184, πρβλ. *Γ. Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχ. § 177).

Ἀρείου Πάγου 278 - 280|1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Χ. Καλέλλης**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Ἀποστολόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Πλατσῆς, Π. Μπάζας

Κατὰ τὸ ἄρθρον 10 Νόμου 1234|18, ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 7 Νόμου 4558|30, ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος θεωρεῖται ὁ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἀσχολούμενος ἐπ' ἀντιμισθίᾳ εἰς ὑπαλληλικὴν ὑπηρεσίαν ἰδιωτικοῦ καταστήματος, γραφείου ἢ ἐν γένει ἐπιχειρήσεως καὶ παρέχων ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικὴν καὶ ἐξ ἀντιθέτου δὲν θεωρεῖται ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος ὁ ἡμερομίσθιος, ὁ ὑπηρέτης πάσης κατηγορίας καὶ γενικῶς πᾶν πρόσωπον, ὅπερ ἐν τῇ παραγωγῇ χρησιμοποιεῖται ἀμέσως ὡς βιομηχανικός, βιοτεχνικός, μεταλλευτικὸς ἢ γεωργικὸς ἐργάτης ἢ ὡς βοηθὸς ἢ μαθητευόμενος ἢ παρέχει ὑπηρετικὰς ἐν γένει ὑπηρεσίας. Καθ' ἃ δὲ ἀνελέγκτως ἐδέξατο ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὡς ἀποδειχθέντα πραγματικὰ περιστατικά, ἡ ὑπηρεσία τῆς ἀναιρεσιβλήτου πρὸς τὴν ἀναιρεσείουσαν ἑταιρίαν ἀεροπορικῶν μεταφορῶν συνίστατο εἰς τὸ νὰ παραλαμβάνῃ τοὺς ἐπιβάτας ἐκ τῶν αὐτοκινήτων, νὰ ἐλέγχῃ τὰς ταυτότητας αὐτῶν, νὰ τοὺς ὁδηγῇ εἰς τὴν αἴθουσαν ἀναμονῆς καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν οἰκείαν θέσιν τοῦ ἀεροσκάφους βάσει ὑπηρεσιακῶν καταστάσεων καὶ νὰ παρέχῃ οἱανδήποτε πληροφορίαν πρὸς τοὺς ἐπιβάτας, ὁμιλοῦσα τὴν Γαλλικὴν ἢ Ἀγγλικὴν γλῶσσαν, πρὸς τοὺς ἀγνοοῦντας τὴν Ἑλληνικὴν καὶ ὅτι ἡ ὑπηρεσία της αὕτη ἐξετελεῖτο μετ' ἀφόγου καὶ πολιτισμένης συμπεριφορᾶς, διὰ τῆς χρήσεως ξένων γλωσσῶν καὶ καλῆς ἐμφανίσεως, ἅτινα προσόντα, ὡς καὶ ἀπολυτήριον Γυμνασίου, ἀπῃτήθησαν διὰ τὴν πρόσληψίν της ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης. Ταῦτα δὲ δεχθεῖσα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὀρθῶς, κατ' ἐφαρμογὴν τῆς ὡς ἄνω διατάξεως, ἔκρινεν, ὅτι ἡ ἀναιρεσιβλητος εἶναι ἰδιωτικὴ ὑπάλληλος καὶ οὐχὶ ὑπηρέτρια, καθόσον τὸ προέχον στοιχεῖον τῆς ὡς ἄνω ὑπηρεσίας της εἶναι τὸ πνευματικὸν καὶ οὐχὶ τὸ σωματικόν, οὐδὲ συνίσταται αὕτη εἰς ὑπηρετικὴν ὑπηρεσίαν, ἀπορριπτέου κρινομένου τοῦ περὶ τοῦ ἐναντίου πρώτου λόγου τῆς ἀναιρέσεως.

Δεχθεῖσα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, κατ' ἀνέλεγκτον ἐκτίμησιν τῶν προσαχθέντων ἀποδεικτικῶν μέσων, ἐγγράφων καὶ καταθέσεων μαρτύρων, ὅτι ἡ ἀναιρεσείουσα ἑταιρία, θεωρήσασα τὸ θελτίον ἀπογοητεύσης τῆς ἀναιρεσιβλήτου πρὸς τὸ Ι.Κ.Α., εἰς ὃ αὕτη ἀνεγράφετο ὡς ὑπάλληλος καὶ ὄχι ὑπηρέτρια καὶ κατατάξασα ταύτην μεταξὺ τῶν ὑπαλλήλων της εἰς τὴν κατηγορίαν τῆς διαβαθμίσεως Δ|9, προέκρινεν ἐκτοτε τὴν σχέσιν τῆς ἐργασίας της ὡς τοιαύτην ὑπαλλήλου καὶ οὐχὶ ὑπηρετρίας, ἀπέρριψεν ἐμμέσως, πλὴν σαφῶς, τὸν ἰσχυρισμὸν τῆς ἀναιρεσειούσης, ὅτι ἐτέλει ἐν συγγνωστῇ πλάνῃ κατὰ τὸ ἄρθρον 141 Ἀστικοῦ Κώδικος περὶ τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς ἀναιρεσιβλήτου ὡς ὑπηρετρίας καὶ ἐντεῦθεν περὶ τὴν καταβολὴν οὐχὶ τῆς εἰς ὑπαλλήλους προσηκούσης ἀποζημιώσεως, ἀλλὰ τῆς ἐπὶ ἔλαττον ὀφειλομένης εἰς ὑπηρέτας, ἐξ οὗ ἔκρινεν ἄκυρον τὴν γενομένην ἀπόλυσιν κατὰ τὸ ἄρθρον 9 § 1 τοῦ Ν. 118|45. Οὕτω ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸν ὡς ἄνω ἰσχυρισμόν, τὰ προσαχθέντα ἔγγραφα καὶ μαρτυρικὰς καταθέσεις καὶ ἀνελέγκτως δεχθεῖσα ὅτι δὲν ἐτέλει ἐν συγγνωστῇ πλάνῃ περὶ τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς ἀναιρεσιβλήτου ὡς ὑπαλλήλου, μετὰ ταῦτα ὀρθῶς τὰς ὡς ἄνω διατάξεις ἐφήρμοσε καὶ ἀπορριπτέοι κρίνονται οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου δεύτερος καὶ τρίτος λόγοι ἀναιρέσεως.

ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, δηλαδὴ ἀπὸ 18|8|1948, οὐχὶ δὲ ἀναδρομικῶς, ὡς ἐσφαλμένως ἐδέχθη ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη, ὥστε νὰ ἐμπίπτουν εἰς τὴν τρίμηνον ἀποκλειστικὴν προθεσμίαν αἱ ἐξ ἀκύρου προγενεστέρως ἀπολύσεως ἀξιώσεις, ὡς π.χ. ἡ ἐπίδικος, πηγάζουσα, κατὰ τὴν ἀναιρεσιβαλλομένην ἀπόφασιν, ἐκ τῆς κατὰ τὸν Ἰανουάριον 1948 λαβούσης χώραν ἀκύρου ἀπολύσεως.

γ) Κατ' ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν ἐθεωρήθη ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀποφάσεως, ὅτι ἡ διαταξις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Ν.Δ. ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ πάσης ἀνεξαιρέτως ἀπολύσεως, ἀνεξαρτήτως τῆς διατάξεως, ἥτις διὰ τῆς ἀπολύσεως ταύτης παρεβιάσθη καὶ εἰδικῶς καὶ ἐπὶ τῆς κριναμένης ἀπολύσεως αὐτοῦ, τελοῦντος ὑπὸ τὸ εἰδικὸν καθεστὼς τῶν προστατευτικῶν διατάξεων τοῦ ἀπὸ 2|10|7|1946 β.δ.

δ) Κατ' ἐσφαλμένην ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ἀπὸ 23|3|1 Ἰουλίου 1946 β.δ. ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐθεώρησε τὴν ἀπόλυσίν του ὡς λαβοῦσαν χώραν πρὸ τῆς κατὰ τὴν 28 Σεπτεμβρίου 1948 ἐγκρίσεως ταύτης παρὰ τῆς μόνης κατὰ νόμον ἁρμοδίας Πανελληνίου Συνομοσπονδίας Ἑνώσεως Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ ἀπέρριψε τὴν ἀγωγὴν του, ὡς ἀσκηθεῖσαν τοῦτεστι μετὰ τὴν πάροδον τῆς τριμήνου ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς ταυτότης ἀνυπάρκτου ἀπολύσεως του, ἐνῷ ἡ ἀπόλυσίς του κατὰ νόμον συνετελέσθη ἀφ' ἧς τῷ ἐκοινοποιήθη ἢ, ἔστω, ἀφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ἄνωι περὶ ἐγκρίσεως ἀπόφασις τῆς Πανελληνίου Συνομοσπονδίας Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν ἀφ' ἧς ἡμερομηνίας οὐδόλως παρῆλθεν ἡ τριμηνος ἀνατρεπτικὴ προθεσμία μεχρι τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς του.

ε) Κατ' ἐσφαλμένην ἑρμηνείαν τοῦ νόμου ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἐδέχθη παραδεκτῶς προταθεῖσαν τὴν περὶ τριμήνου προθεσμίας ἔνστασιν ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου—ἐναγομένης τὸ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ κατὰ δεύτερον βαθμὸν δικάσαντος Πρωτοδικείου, χαρακτηρίσασα τὴν προθεσμίαν ταύτην ὡς ἀποσβεστικὴν τοῦ δικαιώματος, ἄλλως ἐξ ἐπαγγέλματος ἐρευνητέαν ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου, ἐνῷ ἔδει νὰ ἀπορριφθῇ ἡ ἔνστασις αὕτη ὡς ἀπαράδεκτος.

*

Εἶναι ἐκτὸς ἀμφισβητήσεως—καὶ τοῦτο δέχεται καὶ πάλιν ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεώς του (βλέπε καὶ Α. Π. 187|1948, εἰσηγητὴς *Χ. Κ. Δέλλης*, ΕΕΔ 7, 431)—ὅτι ἡ τρίμηνος προθεσμία τοῦ ἄρθρου 3 Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 (ΕΕΔ 5, 284) περὶ ἐπιδόσεως ἀγωγῆς τῶν ἀκύρως ἀπολυομένων μισθωτῶν εἶναι ἀποσβεστικὴ τοῦ δικαιώματος προθεσμία, ἐντὸς τῆς ὁποίας καὶ μόνον ὑφίσταται τοῦτο ἐνεργὸν καὶ συνεπῶς ἡ πάροδος αὐτῆς, λαμβανομένης ἀπ' ὄψιν αὐτεπαγγέλτως ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου (ἄρθρ. 280 Α. Κ., *Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχαί, σελ. 334) παραδεκτῶς κατὰ τὸ ἄρθρ. 160 Πολ. Δικ. δύναται νὰ προταθῇ καὶ ὑπὸ τοῦ ἐνδιαφερομένου διαδίκου καὶ εἰς ὑστεραν τῆς πρώτης συζήτησιν.

Τὸ ἄρθρ. 3 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 (ΕΕΔ 5, 284) ἔχει ὡς ἑξῆς: «Πᾶσα ἀξίωσις μισθωτοῦ πηγάζουσα ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τυγχάνει ἀπαράδεκτος, ἐφ' ὅσον ἡ σχετικὴ ἀγωγὴ δὲν ἐκοινοποιήθη ἐντὸς τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς δὲ ἐπεξηγεῖται ἐν τῇ εἰσηγητικῇ αὐτοῦ ἐκθέσει (ΕΕΔ 5, 287), δι' αὐτοῦ ἐπιχυροῦται ἡ ἐν τῇ νομολογίᾳ κρατήσασα ἄποψις ὅτι ἡ τρίμηνος ἀποκλειστικὴ προθεσμία (τοῦ προϊσχύοντος ἄρθρ. 2 § 7 Ν. 765|1948) ἐφαρμόζεται ἐπὶ πάσης ἀπολύσεως, ἀνεξαρτήτως τῆς διατάξεως, ἥτις παρεβιάσθη. Τὸ παρὸν ἄρθρον δὲν πρέπει νὰ λαμβάνεται ὡς βάσις διὰ τὴν δημιουργίαν ἀκυροτήτων τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, πέραν ἐκείνων, αἵτινες περιοριστικῶς καὶ εἰδικῶς καθορίζονται εἰς τοὺς διαφόρους νόμους. Οὕτω τὸ ἄρθρ. 3 ἰσχύει ὅπου ὑπὸ διαφόρων νόμων καθορίζεται εἰδικῶς περίπτωσις ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου διαρκείας, ὡς εἶναι αἱ προαναφερθεῖσαι τοῦ Ν. 118|1916, τοῦ Α.Ν. 244|1936 καὶ τοῦ Ν. Δ. 1793|1942, ὡς αὐθεντικῶς ἑρμηνεύεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 5 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946, χωρὶς νὰ ἀποσκοπῇ εἰς τὴν δημιουργίαν καὶ ἄλλων λόγων ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Μετὰ ταῦτα ἡ παρατιθεμένη ἀρεσταγιτικὴ ἀπόφασις καταλήγει εἰς τὴν ὀρθὴν βεβαίως ἄποψιν, ὅτι διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως δὲν ἀπαιτεῖται νὰ πρόκειται περὶ ἐπιχειρήσεως, ἡ ὁποία ὑπάγεται εἰς τὸν Ν. 118|1945, ὡς ἐπεξετάθη, ἢ νὰ παρεβιάσθησαν μόνον διατάξεις ἐργατικοῦ νόμου, ἐκ τῶν ὁποίων νὰ συνάγεται ἀκυρότης ἀπολύσεως, λόγῳ τῆς γενικότητος τῆς διατάξεως (οὕτω καὶ Α. Π. 576|1948, εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 8, 96).

Ἄξιον ἤδη ἰδιαιτέρας σημειώσεως εἶναι, ὅτι ὁ Ἄρειος Πάγος φαίνεται νὰ δέχηται ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθ. 21212|1948 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 7, 661), διὰ τῆς ὁποίας ἐπεξετάθησαν αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 118|945 καὶ ἐπὶ τῶν συνεταιρισμῶν—ταῦτα πρὸ τοῦ Ν.Δ 1255|1949 περὶ τροποποιήσεως Ν. 118|1945, ΕΕΔ 8, 961), καλύπτει καὶ τοὺς γεωργικοὺς συνεταιρισμούς, περὶ οὗ ζητήματος ὑπάρχει ἔρις (βλέπε σχετικῶς *Γ. Γιαννακόπουλον*, ΕΕΔ 9, 337 ἐπόμ. *Σύγκαξι* ΕΕΔ, ἐν ΕΕΔ 8, 183, ἔνθα ἀνάπτυξις τοῦ ζητήματος καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Ἀρείου Πάγου 263|1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Κ. Βοϊάτζης**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Β. Μακρῆς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Τ. Λεονταρίδης, Π. Χασακόπουλος

Διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Ν. Δ/τος «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 118|45 κλπ», καθ' ἣν «πᾶσα ἀξίωσις μισθωτοῦ πηγάζουσα ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τυγχάνει ἀπαράδεκτος, ἐφ' ὅσον ἡ σχετικὴ ἀγωγὴ δὲν ἐκοινοποιήθη ἐντὸς τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας» τέτακται τρίμηνος ἀποσβεστικὴ τῆς ἀξιώσεως προθεσμία, ἐντὸς τῆς ὁποίας καὶ μόνον ὑφίσταται αὕτη ἐνεργὸς καὶ συνεπῶς ἡ ἐκ τῆς παρόδου ταύτης συνέπεια, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν καὶ αὐτεπαγγέλτως ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου κατὰ τὸ ἄρθρον 280 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, παραδεκτῶς προτείνεται κατὰ πᾶσαν τῆς δίκης στάσιν κατὰ τὸ ἄρθρ. 160 τῆς Πολ. Δικονομίας. Ὅθεν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, κρῖναν, διὰ τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀποφάσεώς του, παραδεκτὴν τὴν ἐνώπιον αὐτοῦ, τὸ πρῶτον, ὑποβληθεῖσαν, ἐπὶ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Ν. Δ/τος ἐρειδομένην, ἔνστασιν, ὀρθῶς τὰς ἀνωτέρω διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ

ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Σχηματισμὸς κρίσεως δικαστηρίου ἐκ βεβαιώσεων Ταμείου Ἀνεργίας

Ἀδέσμευτον δικαστηρίου κατὰ Ν. Γ΄ΟΔ΄ ὑπὸ δικονομικῶν τύπων.— Σχηματισμὸς πεποιθήσεώς του ἐκ παντὸς ἀποδεικτικοῦ στοιχείου. Λῆψις ὑπ' ὄψιν περὶ ἀληθείας ἰσχυρισμοῦ ἐργοδότου περὶ ἐμπροθέσμου ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως καὶ τηρήσεως στοιχείων ἀναγγελίας σχετικῶν βεβαιώσεων Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ Ταμείου Ἀνεργίας.—Κατάθεσις ἀποζημιώσεως Ν. 2112.—Ἐπιβολὴ ὅρκου κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ΄ΟΔ΄.—Ἰσχυρισμὸς περὶ καταχρηστικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Ὡς εἶναι γνωστόν, μεταξὺ τῶν προϋποθέσεων τοῦ κύρους καταγγελίας συμβάσεως μισθωτῶν, ὑπαγομένων εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας (Ν. 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, ΕΕΔ 8, 961), εἶναι ἡ ἐμπρόθεσμος (ἐντὸς ὁκτὼ ἡμερῶν) ἀπὸ τῆς καταγγελίας ἀναγγελία αὐτῆς πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας.

Ἡ ἀναγγελία πρέπει, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 9, 112), νὰ περιέχῃ ὡρισμένα στοιχεῖα καὶ τοιαῦτα εἶναι ἤδη τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|45 ἐκδεδομένην καὶ ἰσχύουσαν ὑπ' ἀριθ. δ1560|1948 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 8, 122) (προϊσχύουσα ἡ ὑπ' ἀριθ. 25920|1946, ΕΕΔ 6, δ10).

Μεταξὺ τῶν λόγων ἀναιρέσεως κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10565|1948 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἐφ' ἧς ἡ κατωχρωσμένη κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὑπῆρξεν ὁ ἑξῆς: Παρὰ τὸν νόμον ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου ἐδέχθη, ὅτι βεβαιώσεις τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας τῆς περιφερείας Ρούφ, δι' ὧν βεβαιοῦται ὅτι ἡ πρὸς τοῦτο κοινοποιηθεῖσα ἀναγγελία τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἀναιρεσειόντος περιεῖχε ἅπαντα τὰ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25920|1946 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καθοριζόμενα στοιχεῖα, ἀποτελοῦσιν ἀπόδειξιν, ὅτι αὗται περιέχουσι τὰ ὑπὸ τῆς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καθοριζόμενα στοιχεῖα καὶ δὲν διέταξε νὰ προσαχθῶσι κεκυρωμένα ἀντίγραφα τῶν κοινοποιηθεισῶν ἀναγγελιῶν τούτων ἢ ἄλλας ἀποδείξεις, ὥστε νὰ κρίνῃ τὸ δικαστήριον, ἂν αὗται περιεῖχον τὰ στοιχεῖα ταῦτα, καθ' ὅσον ὁ ἔλεγχος καὶ ἡ κρίσις ἀνῆκουσιν εἰς τὸ δικαστήριον.

Πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι κατὰ τὴν Α.Π. 407|1947 (εἰσηγητὴς *Γ. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 7, 172), εἰς περίπτωσιν ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἡ ἀγωγὴ τοῦ μισθωτοῦ πρέπει νὰ περιέχῃ τὰ κατὰ τὸ ἄρθρ. 656 Α.Κ. στοιχεῖα, ἤτοι τὴν μίσθωσιν ἐργασίας, κατὰ τὰ κύρια αὐτῆς περιστατικά, καὶ τὴν μὴ ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, ἡ δὲ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου ἐδέχθη, ὅτι ἡ ἀγωγὴ ἦτο ἀόριστος, διότι δὲν ἐπεκαλεῖτο ὁ ἐνάγων ὅτι ἡ καταγγελία ἦτο ἄκυρος, ἐπειδὴ δὲν ἐγένετο ἐμπροθέσμως ἡ ἀναγγελία αὐτῆς πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας. Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐφῆρμοσεν, ὁ δ' ἐναντίος πέμπτος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου εἶναι ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

Ἐκ τῆς γενικότητος τῆς ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει διαλαμβανομένης διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀπὸ 8)11 Μαΐου 1946 Ν. Δ)τος σαφῶς προκύπτει, ὅτι αὕτη ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ πάσης ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἀδιακρίτως τοῦ ἂν αὕτη προέρχηται ἐκ παραβάσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 118|45 καὶ τοῦ ὡς ἄνω Ν. Δ)τος ἢ ἐκ παραβάσεως ἄλλου τινὸς ἐργατικοῦ νόμου ἢ καὶ ἂν ὀφείλεται εἰς ἄλλον τινὰ λόγον καὶ ἀδιακρίτως τοῦ ἂν πρόκειται περὶ μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἑταιριῶν, δι' οὓς ἰσχύουσι καὶ αἱ λοιπαὶ διατάξεις τῶν ἄνω νόμων ἢ μή. Ὅθεν, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 21242 ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης συμφώνως πρὸς τὴν διὰ τοῦ ἄρθρου 2 § 7 τοῦ νόμου 118)45 χορηγηθεῖσαν ἐξουσιοδότησιν, ἐπεξετάθησαν αἱ διατάξεις τῶν νόμων τούτων εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῶν πάσης φύσεως συνεταιρισμῶν καὶ κοινοπραξιῶν ἐν γένει, καὶ συνεπῶς καὶ εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῆς ἀναιρεσιβλήτου Ὁμοσπονδίας Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν, ἀπὸ 11 Αὐγούστου 1948, ὅτε ἐδημοσιεύθη αὕτη εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὅτι ἔκτοτε μέχρι τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀγωγῆς παρῆλθε χρονικὸν διάστημα πλέον τοῦ τριμήνου, ἐφ' ὅσον, ὡς δέχεται ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, μὴ ἐντούτοις πλητ-
τομένη, ἡ μὲν ἀξίωσις τοῦ ἀναιρεσείοντος, συνδεομένου μετὰ τῆς ἀναιρεσιβλήτου διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, στηρίζεται, καθ' ὃ μέρος ἀπερρίφθη, εἰς ἄκυρον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀτε τούτου ἀπολυθέντος τῇ 21 Ἰανουαρίου 1948 ἄνευ προηγουμένης ἐγκρίσεως τῆς περὶ ἀπολύσεως αὐτοῦ πειθαρχικῆς ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς ἀναιρεσιβλήτου ὑπὸ τῆς Πανελληνίου Συνομοσπονδίας Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν, κατὰ παράβασιν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 14 τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου 1859|44 ἐκδοθέντος ἀπὸ 23)30 Ἰουλίου 1946 Δ)τος, διαλαμβανούσης ὅτι «πειθαρχικαὶ ἀποφάσεις ἐπιβάλλουσαι ποινὴν ὑποβιβασμοῦ ἢ βαρυτέραν ποινὴν τῆς προσωρινῆς ἀπολύσεως ἑνὸς μηνός, διὰ νὰ ἔχουν ἰσχύν καὶ νὰ ἐκτελῶνται, δέον νὰ τύχουν προηγουμένως τῆς ἐγκρίσεως τῆς Πανελληνίου Συνομοσπονδίας Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν», ἡ δὲ ἀγωγὴ ἐκοινοποιήθη τῇ 15 Δεκεμβρίου 1948, ἤτοι μετὰ παρέλευσιν τριμήνου ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν ἀγωγὴν ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, κατ' ὀρθὴν ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν εἰρημένων διατάξεων ἐλέχθη ἀκολούθως ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, ὅτι ἡ ἐπίδικος ἀξίωσις, καθ' ὃ μέρος ἀπερρίφθη, ὑπέπεσεν εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀπὸ 8)11 Μαΐου 1946 Ν. Δ)τος ἀποσβεστικὴν προθεσμίαν, τῆς προθεσμίας ταύτης ὀρθῶς ὑπολογιζομένης ἀπὸ τῆς ἐφ' ἧς ἡ ἀγωγὴ στηρίζεται ἀκύρου ἀπολύσεως καὶ οὐχὶ ἀπὸ τῆς ἐπακολουθησάσης κατὰ τὴν εἰρημένην διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 14 τοῦ ἀπὸ 23)30 Ἰουλίου 1946 Ν. Δ)τος ἐγκρίσεως ταύτης, ἀφ' ἧς, λυομένης τῆς συμβάσεως ἐργασίας, παύει ἡ πρὸς καταβολὴν μισθοῦ ὑποχρέωσις. Συνεπῶς οἱ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζοντες τέσσαρες πρῶτοι λόγοι τοῦ ἀναιρετηρίου εἶναι ἀβάσιμοι καὶ ἀπορριπτέοι.

ρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος ὑπὸ τῆς ἐναγομένης καὶ δὲν ὑποχρεοῦται ὁ τελευταῖος οὗτος νὰ καθορίσῃ τὸν λόγον τῆς ἀκυρότητος τῆς γενομένης ἀπολύσεως, διότι ὁ τοιοῦτος ἰσχυρισμὸς ἀποτελεῖ ἔνστασιν καταλυτικὴν τῆς ἀγωγῆς, τὴν ὁποίαν ὁ ἐναγόμενος ὑποχρεοῦται νὰ ἐπικαλεσθῇ καὶ ἀποδείξῃ πρὸς νομιμοποίησιν τῆς μὴ γενομένης ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος (οὕτω καὶ τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας, πρβλ. Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5058]1947, εἰσηγητὴς **Δ. Κοντολέων**, ΕΕΔ 6, 157 καὶ αὐτόθι παραπομπάς, βλέπε καὶ **Κ. Κ υ-ά**, Ἐνοχ. Δίκαιον κατὰ τὸν Κώδικα, Εἰδικὸν Μέρος, τόμος Α' σελ. 316).

Ὁ προβάς, ἑπομένως, εἰς τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ἐργοδότης βαρύνεται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 218 Πολ. Δικ., νὰ ἀποδείξῃ τὴν τήρησιν τῶν προϋποθέσεων, αἱ ὁποῖαι θεμελιοῦν τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (πρβλ. καὶ τὰς ἐν ΕΕΔ 6, 361 παραπομπὰς εἰς νομολογίαν), μία τῶν ὁποίων εἶναι ἡ ἐμπρόθεσμος καὶ μὲ τὰ νόμιμα στοιχεῖα ἀναγγελία αὐτῆς.

Ἡ κρίσις ὅτι ἡ ἀναγγελία περιέχει τὰ ὑπὸ τῆς σχετικῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως στοιχεῖα καὶ ὅτι αὕτη ἐγένετο ἐμπροθέσμως ἀνήκει βεβαίως εἰς τὸ ἐπιλαμβανόμενον τῆς ἐρεύνης τῆς ἀγωγῆς δικαστήριον.

Τοῦτο δύναται νὰ σχηματίσῃ τὴν πεποίθησίν του ἐλευθέρως ἐκ παντὸς στοιχείου, ὡς δέχεται καὶ ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις (βλέπε σχετικῶς καὶ λοιπὰς ἀποφάσεις Α. Π. ἐν ΕΕΔ 9, 361), βοηθούμενον ἐκ τοῦ ἄρθρου 13 Ν. Γ'ΨΟΔ' ἀλλά, νομίζομεν, ὅτι, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως δὲν δύναται ἡ ἐλευθερία τοῦ δικαστοῦ τῆς διαδικασίας τοῦ Ν. Γ'ΨΟΔ' νὰ φθάνῃ μέχρι τοῦ σχηματισμοῦ τῆς κρίσεώς του, ὡς δικαιοδοτοῦντος ὀργάνου, ἐκ τῆς κρίσεως ἡ ὁποία περιέχεται εἰς δημόσια ἔγγραφα, τὰ ὁποῖα, κατὰ τὸ ἄρθρ. 100 Πολ. Δικ. ἀποδεικνύουν μόνον τὸ πραγματικὸν γεγονός, ὅπερ εἶναι ἀντικείμενον τοῦ ἐγγράφου, ἂν ἐν προκειμένῳ περὶ ταιούτου τινὸς πρόκειται, ἂν δηλαδὴ αἱ βεβαιώσεις τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας περιέχουν κρίσιν ὅτι ἐτηρήθησαν τὰ νόμιμα στοιχεῖα καὶ δὲν ἀνεφέρετο εἰς αὐτάς, ὡς ἔδει, ὅτι ἡ ἀναγγελία περιεῖχε ταῦτα (ὡρισμένα) στοιχεῖα.

Ἐξ ἄλλου, ἀφοῦ σφάλματα εἰς τὰς πληροφορίας τῆς ἐγγράφου ἀναγγελίας, τὰ ὁποῖα δὲν θέτουν ἐν ἀμφιβολίᾳ τὴν ἀτομικότητα τῆς καταγγελθείσης συμβάσεως δὲν ἔχουν ὡς ἀποτέλεσμα νὰ θεωρηθῇ ἡ ἀναγγελία ὡς μὴ γενομένη (Α. Π. 161]1947, εἰσηγητὴς **Δ. Θεοφίλου**, ΕΕΔ 6, 361), καταλείπονται ἀμφιβολίαι ἂν διὰ τῆς βεβαιώσεως τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας—καὶ ὄχι μόνον αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, πρὸς ὃ κοινοποιεῖται συγχρόνως ἡ ἀναγγελία—ὅτι ἐτηρήθησαν τὰ νόμιμα στοιχεῖα, δύναται νὰ κινηθῇ ἐλευθέρως τὸ δικαστήριον πρὸς σχηματισμὸν τῆς κρίσεώς του περὶ αὐτοῦ.

Ἀρείου Πάγου 227]1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Κ. Βοϊατζῆς**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Κ. Καυκᾶς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Φωτόπουλος, Ν. Ἀρμακόλας

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρων 12 καὶ 16 τοῦ Δ)τος τῆς 1 Αὐγούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου Γ'ΨΟΔ' «περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν», ὡς τὸ δεύτερον ἐξ αὐτῶν ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 4 παρ. 7 τοῦ νόμου 765 τοῦ 1943 καὶ ἄρθρου μόνου παρ. 5 τοῦ νόμου 1968 τοῦ 1944 σαφῶς προκύπτει, ὅτι τοσοῦν ὁ Πρωτοδικῆς, ὅσον καὶ τὸ κατ' ἔφεσιν δικάζον Πρωτοδικεῖον, δὲν δεσμεύεται ὑπὸ δικανομικῶν τύπων διὰ τὴν ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας, δυνάμενον, ὡς ἐκ τούτου νὰ σχηματίσῃ τὴν πεποίθησίν του ἐκ παντὸς νομίμως προσαγομένου ἀποδεικτικοῦ στοιχείου. Ὅθεν, λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, καθ' ἃ ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του δείκνυται, πρὸς σχηματισμὸν τῆς πεποιθήσεώς του περὶ τῆς ἀληθείας τοῦ ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὅτι ἀνήγγειλε ἐμπροθέσμως τὴν παρ' αὐτοῦ γενομένην καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἀναιρεσιβλήτου εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ ὅτι ἡ καταγγελία αὕτη περιεῖχε ἅπαντα τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενα στοιχεῖα, τὴν ὑπ' ἀριθ. 10094]3894 τοῦ ἔτους 1948 βεβαίωσιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας καὶ τὰς ὑπ' ἀριθ. 564]1948 καὶ 1228]48 ὁμοίας τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας, συνεμορφώθη πλήρως πρὸς τὰς ἄνω παρατεθείσας διατάξεις τοῦ νόμου καὶ ὁ περὶ τοῦ ἀντιθέτου πρῶτος λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀπορριπτέος.

Δεξάμενον τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, καθ' ἃ ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του δείκνυται, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων παρέλαβε τὸ γραμμάτιον παρακαταθήκης τοῦ Ταμείου Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων, δι' οὗ ἀπεδεικνύετο ἡ παρ' αὐτῷ καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ μετὰ προηγουμένην πρόσκλησιν κατάθεσις τῆς ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὀφειλομένης αὐτῷ ἀποζημιώσεως καὶ εἰσέπραξε διὰ προσαγωγῆς αὐτοῦ ὁλόκληρον τὸ καταιεθὲν ποσόν, ὅπερ ἦτο τὸ ὀφειλόμενον αὐτῷ ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου διὰ τὴν ἐκ μέρους της καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὀρθῶς ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὴν διὰ ἀξίαν τοῦ ἄρθρ. 9 § 1 τοῦ νόμου 118 τοῦ 1945 καὶ οὐδεμίαν ἑτέραν παρεβίασε καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου δεύτερος λόγος ἀναιρέσεως ἀπορριπτέος.

Καθ' ἃ δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ ἀπέρριψε, μετὰ τὴν δόσιν ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου τοῦ ἐπαχθέντος αὐτῇ ὅρκου, τὸν ἐνώπιον αὐτοῦ προταθέντα καὶ ἐν τῷ ἀνοιρετηρίῳ (3ῳ λόγῳ) ἀναφερόμενον ἰσχυρισμὸν τοῦ περὶ τοῦ ὅτι δὲν ἀπεχώρησε οἰκειοθελῶς κατ' Ἰούλιον τοῦ 1942 ἐκ τῆς παρὰ τῇ ἀναιρεσιβλήτῳ ἐργασίας του, ἀλλὰ κατετάγη κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον εἰς τὰς ἐθνικὰς ἀνταρτικὰς ὁμάδας καὶ ὅτι ἡ κατὰ τὸν Μάϊον τοῦ 1945 πρόσληψίς του δὲν ἦτο νέα σύμβασις, ἀλλὰ συνέχεια τῆς προηγουμένης, καὶ ὅτι ἡ ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἐπικαλουμένη ἔγγραφος δήλωσις του περὶ οἰκειοθελοῦς ἀποχωρήσεώς του ἦτο ἀποτέλεσμα ψυχολογικῆς βίας καὶ ἀπειλῆς καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου 5ος λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀπορριπτέος. Ἐπίσης ἀπορριπτέος καὶ ὁ 4ος λόγος ἀναιρέσεως, δι' οὗ παραπονεῖται ὁ ἀναιρεσείων, ὅτι ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις δὲν ἐπέβαλε τὸν ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὴν ἀναιρεσίβλητον ἐπαχθέντα ὅρκον ὡς ἀβάσιμος, διότι, καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τῆς ἀποφάσεως ταύτης, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐπέβαλε τὸν ὅρκον, ὃν ἀναφέρει ὡς ἐπιβληθέντα ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος εἰς τὴν ἀναιρεσίβλητον. Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει, ἐὰν ὁ λόγος οὗτος ἀναιρέσεως ἔχῃ

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Καταγγελία συμβάσεως έργατών Δήμου μετά τό Ν. Δ. 1255]1949

Προϋπόθεσις διά καταγγελίαν συμβάσεως έργατών Δήμου, κατά Ν. 118]1945, ή άσκησις ύπ' αύτών έπιχειρήσεως ή έκμεταλλεύσεως.—Έννοια έπιχειρήσεως.

Τό πραγματικόν τής ύποθέσεως είναι τό άκόλουθον: Ήμερομίσθιος έργάτης, ύπηρετών παρά Δήμω δυνάμει συμβάσεως άορίστου χρόνου, άπελύθη τήν 2ίην Ίανουαρίου 19.0, ύπό τό κράτος ίσχυος τού Ν. Δ. 1255]1949 «περί τροποποιήσεως ένίων διατάξεων Ν. 118]1945 κλπ» (ΕΕΔ 8, 961).

Έντεύθεν καί λόγω ύποστηριχθείσης παρ' αύτού άκυρότητος τής καταγγελίας συμβάσεως έργασίας, ένεκα μή τηρήσεως τών διατυπώσεων τού άρθρου 9 Ν. 118]1945, έπεζήτησε διά τής άγωγής μισθών άπό τής άκύρου άπολύσεως καί έφεξής μέχρι τής άγωγής.

Ή κατωτέρω πρωτοδικειακή άπόφασις δέν άναγνωρίζει τοιούτο δικαίωμα, μέ τήν σκέψιν ότι έν προκειμένω προϋπετίθετο ύπό τού Δήμου άσκησις έπιχειρήσεως ή έκμεταλλεύσεως, πράγμα, τό όποίον δέν συνέβαινεν είς τήν περίπτωσιν της.

Νομίζομεν, ότι δέν έχει ούτω τό πράγμα. Ή ύπαρξις τών στοιχείων τής έπιχειρήσεως ή έκμεταλλεύσεως πρός τόν έργοδότην, ύπό τήν γνωστήν έννοιαν τής οίκονομικής έπιστήμης (βλέπε περί αύτών *Α. Ναζηδάκη*, ΕΕΔ 2, 292 *Γ. Τσιμή*, Ή άνεργία έν τή Έλληνικῇ Νομοθεσίᾳ, σελ. 43 έπ.) άπητείτο κατά τό πρό τού Ν. Δ. 255]194· νομοθετικόν καθεστώς (Ν. 118]1945, ώς έπεξετάθη διά τού άπό 8]11 Μαΐου 1946 Ν. Δ.)

Τό άρθρον 1 όμως τού τροποποιητικού Ν. Δ. 1255]49 ήλλαξε τήν βάσιν τής άσφαλίσεως καί καθώρισε νέον κύκλον ύπαγομένων είς τήν άσφάλισιν τού Ταμείου Άνεργίας—καί συνεπώς καταγγελίαν συμβάσεως έργασίας κατ' άρθρον 9 Ν. 118]1945—μισθωτών.

Ένῳ άφ' ένός άπαραίτητος προϋπόθεσις είναι ήδη νά χαρακτηρίζεται ό έργαζόμενος, ώς μισθωτός, έν σχέσει ίδιωτικού δικαίου τελών (βλέπε σχετικώς *Σύνταξιν* ΕΕΔ, Τινά περί καταγγελίας συμβάσεως έργασίας, ΕΕΔ 8, 934 έπ.), δέν ένδιαφέρει, άφ' έτέρου, άν ό έργοδότης άσκῇ έπιχείρησιν ή έκμετάλλευσιν.

Ό Νόμος έφαρμόζεται ήδη καί είς τά διά συμβάσεως ίδιωτικού δικαίου συνδεόμενον προσωπικόν τού Δημοσίου καί τών άγαθοεργών ίδρυμάτων, Όργανισμών κλπ. (βλέπε εισηγητικήν έκθεσιν Ν. Δ. 255]949 έν ΕΕΔ 8, 964 έπ.), έφ' όσον τούτο άσφαλίζεται είς τό Ι.Κ.Α. κατά τής άσθενείας (βλέπε περί τών τοιούτων άσφαλιζομένων *Χ. Οἰκονόμου*, Δίκαιον Έργατικών Άτυχημάτων καί Έπαγγελματικών Νόσων, σελ. 271 έπ., καί άναλυτικήν έγκύκλιον Ύπουργείου Έργασίας έν ΕΕΔ 9, 34 έπ.).

Καί οί Δήμοι, άρα, καίτοι όντες νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ένασκούντα δημοσίαν διοίκησιν, ύπάγονται, ώς έργοδόται, διά τό μετά συμβάσεως τού ίδιωτικού δικαίου συνδεόμενον μετ' αύτών προσωπικόν είς τόν Ν. 6298]1934 «περί κοινωνικών άσφαλίσεων» καί τό κρίσιμον είναι ή διάγνωσις τής σχέσεως ώς ίδιωτικού ή δημοσίου δικαίου.

Ή φύσις τής σχέσεως έξαρτᾶται, είς έκάστην συγκεκριμένην περίπτωσιν, έκ τού άν διά τήν καταρτισιν ή ρύθμισιν αύτής γίνεται χρῆσις τής κυριαρχικής έξουσίας έπιταγής, ήν τό νομικόν πρόσωπον διαθέτει, έπομένως έκ τού άν ή κατάρτισις ή ρύθμισις τής σχέσεως γίνεται διά μονομερών πράξεων τής Διοικήσεως ή τού άσκούντος ταύτην νομικού προσώπου ή άν αύτη παρήχθη καί ρυθμίζεται διά συμπτώσεως έπί τό αύτό τών δικαιοπρακτικών δηλώσεων δύο ίσοτίμων βουλήσεων, άμοιβαίως δεσμευθεισών διά τής ούτω έλευθέρως κατορθωθείσης συμφωνίας (ούτω Πρωτοδικείου Άθηνών 3186]1947, εισηγητής *Σ. Γάγγα*, ΕΕΔ 6, 431, ένθα καί λοιπαί παραπομπαί, σημειώσεις μας έν ΕΕΔ 6, 477).

Κατά τήν νομολογίαν τού Συμβουλίου τής Έπικρατείας (Σ. Ε. 601]1933) δσάκις προσλαμβάνεται έν πρόσωπον πρός παροχήν ύπηρεσιών, αί όποίαι δέν προβλέπονται διά νομοθετημένης θέσεως, δέν συνάπτεται δημοσία ύπαλληλική σχέσις, άλλά συμβατική σχέσις έργασίας (βλέπε *Μ. Δ. Σταυρινοπούλου*, Δημόσιοι ύπάλληλοι καί μισθωτοί έν περιοδ. «Έργατικόν Δίκαιον», τεύχος Γ—Δ 1942, σελ. 345 έπ., ένθα άναφέρονται περιπτώσεις σχέσεων διεπομένων ύπό τού έργατικού δικαίου, ώς όταν προσλαμβάνεται προσωπικόν πρός παροχήν παροδικών κατά τό μάλλον ή ήττον έργασιών είς τεχνικά έργα, χρήσιμα είς δημοσίας ύπηρεσίας, π. χ. έργάται συνεργείων προσφυγικών συνοικι-

---

τήν έννοιαν, ότι δέν διετυπώθη ό δρκος ύπό τού Δικαστηρίου, ώς έπεβλήθη ούτος ύπό τού άναιρεσείοντος, είναι έπίσης άπορριπτέος, διότι, δυναμένου τό Δικαστήριον κατά τό άρθρ. 12 τού έν τῇ ήγουμένῃ α' σκέψει παρατιθεμένου νόμου καί νά μή έπιβάλῃ τόν έπαγόμενον δρκον είς τόν μή αύτοπροσώπως παριστάμενον διάδικον, έχει τήν εύχέρειαν νά διατυπώσῃ αύτόν, ώς τούτο νομίζει σκοπιμώτερον διά τόν σχηματισμόν τής πεποιθήσεώς του.

Καί ό 5ος λόγος άναιρέσεως τού άναιρετηρίου, δι' ού παραπονείται ό άναιρεσείων, ότι ή προσβαλλομένη άπόφασις παρεβίασε τήν διάταξιν τού άρθρ. 281 τού Κώδικος, μή δεξάμενον ότι ή άναιρεσίβλητος προέβη είς τήν καταγγελίαν τῆς μετ' αύτού συμβάσεως έργασίας της, κατά κατάχρησιν δικαιώματος, άπορριπτέος ώς άόριστος, διότι δέν άναφέρεται έν αύτῳ κατά ποίον τρόπον παρεβιάσθη τό άνω άρθρον τού Α. Κώδικος καί συγκεκριμένως τί άκριβῶς έπραξε ή άναιρεσίβλητος, δι' ού ύπερέβη τά ύπό τῆς καλῆς πίστεως τιθέμενα όρια κατά τήν έκπλήρωσιν τῶν ύπό τού νόμου άπορρεουσῶν ύποχρεώσεών της. Έπίσης άπορριπτέος, ώς άόριστος, καί ό 6ος λόγος άναιρέσεως περί ψευδοῦς έρμηνείας τού άρθρ. 9 τού Ν. 118)45 καί άρθρ. 1 τού Ν. 3514 1928, ώς τελείως άόριστος καί άνεπίδεκτος δικαστικῆς έκτιμήσεως.

ΠΑΥΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΕΞ ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΒΙΑΣ

Χρόνος ἀπασχολήσεως μισθωτοῦ καὶ τήρησις διατυπώσεων ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945

Ἀναγκαία ἡ διὰ τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας τήρησις διατυπώσεων ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἀνεξαρτήτως διαρκείας χρόνου συμβάσεως.—Κλείσιμον ἐργοστασίου διὰ τεχνικοὺς καὶ οἰκονομικοὺς λόγους.—Οὐχὶ περίπτωσις ἀνωτέρας βίας.—Ἀναγκαία ἡ τήρησις διατυπώσεων ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καὶ εἰς περίπτωσιν ἀνωτέρας βίας.—Συνέπειαι ἐκ παραμελήσεως.—Συμψηφισμὸς κερδηθέντων ἀλλαχοῦ.

Ἔχει γίνῃ παγίως ἐν τῇ νομολογίᾳ δεκτόν,—αὕτη εἶναι καὶ ἡ ἄποψις καὶ τῆς νεωτέρας καταχωρουμένης κατωτέρω πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως ὅτι ἡ τήρησις τῶν τυπικῶν προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945, ὡς ἐπεξετάθη καὶ ἐτροποποιήθη, διὰ τὸ κῦρος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας μισθωτοῦ δὲν συνδέεται πρὸς ὡρισμένην διάρκειαν τῆς συμβάσεως καὶ συγκεκριμένως πρὸς τὴν παύσαν ἐργασίαν (βλέπε σχετικῶς νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 7, 911, ΕΕΔ 7, 818, ΕΕΔ 7, 614 καὶ αὐτόθι σημειώσεις μας, ΕΕΔ 8, 191), ὡς περὶ τοῦ ἀντιθέτου ἐτέθη ζήτημα, κατὰ παρερμήνειαν τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945, ὁμιλοῦντος περὶ καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112, ἡ ὁποία προϋποθέτει ἀπασχόλησιν τοῦ μισθωτοῦ πέραν τοῦ διμήνου.

Τὸ ζήτημα εἶναι ἤδη—καὶ περὶ αὐτοῦ ἀσχολεῖται ἡ ἀπόφασις—ἂν καὶ ἐν περιπτώσει ὑπάρξεως ἀνωτέρας βίας, ἡ ὁποία κατέστησεν ἀδύνατον τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀπαιτῆται ἡ τήρησις τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118.

Τὸ ζήτημα δὲν εἶναι νέον. Ἀντιμετωπίσθη καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 2 12|1920 πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ν. 118|1945 καὶ ὑπεστηρίχθησαν ἐν τῇ νομολογίᾳ αἱ ἀκόλουθοι γνῶμαι:

α') Ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 2112, σκοπὸν ἔχουσαι νὰ προστατεύσουν τὸν ὑπάλληλον, ἕνεκα τῆς αὐθαιρέτου θελήσεως τοῦ ἐργοδότου καὶ τῆς ἀπροσδοκήτου καὶ ἐπιζημίου ἀπολύσεώς του, δὲν δύνανται νὰ ἔχουν ἐφαρμογήν, ὅταν ὑπάρχῃ ἕτερος ἐκ τοῦ νόμου λόγος λύσεως τῆς μισθωτικῆς σχέσεως, οἷος τυγχάνει κατὰ νόμον τὸ γεγονὸς τῆς ἄνευ ὑπαιτιότητός τινος τῶν μερῶν, ἐκ τύχης καὶ ἀνωτέρας βίας ἀδυναμίας τοῦ μισθωτοῦ νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας καὶ τοῦ ἐργοδότου νὰ δεχθῇ ταύτας (Ἐφετ. Ἀθηνῶν 181|1926, Θέμ. ΛΖ' σελ. 698, Ἐφετ. Πατρῶν 201|1937, Θέμ. ΜΘ' σελ. 434, πρβλ. καὶ Α. Π. 229|1926, Θέμ. ΔΗ' σελ. 612).

β') Ἐκ τοῦ ἄρθρου 6 § 2 ἐδ. β Ν. 2112, προστεθέντος δι' ἄρθρου 4 Ν. 4358|1930 καὶ ἄρθρ. 6 β δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως Ν. 2112 κλπ.», ἅτινα ἀπαλλάσσουν μερικῶς ἢ καὶ ὁλικῶς τὸν ἐργοδότην ἐν περιπτώσει διακοπῆς τῆς λειτουργίας τῆς ἐπιχειρήσεως ἐξ ὡρισμένων περιστατικῶν ἀνωτέρας βίας τῆς πρὸς ἀποζημίωσιν ἐκ τοῦ Ν. 2112 ὑποχρεώσεως, χορηγοῦντα εἰς αὐτὸν τὴν δυνατότητα νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας τινός, συνάγεται, ὅτι ἀπαιτεῖται πάντοτε καταγγελία τῆς συμβάσεως (Πρωτοδικεῖον Λεβαδείας 281|1946, Πρωτοδικεῖον *Δ. Σκούμπης*, ΕΕΔ 6, 45, πρβλ. καὶ *Κ. Δημάκην*, Ἀδυναμία ἀποδοχῆς ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ, ΕΕΔ 4, 390, *Χ. Ἀγγελόπουλον* Ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐν περιπτώσει ἀδυναμίας παροχῆς, Ἐργ. Δικ. τόμος Α', σελ. 37).

Ἡ δευτέρα αὕτη ἄποψις, βασιζομένη κυρίως εἰς τὴν ἀκολουθήσασαν τὰς δικαστικὰς ἀποφάσεις τῆς πρώτης ἀποψεως διάταξιν τοῦ ἄρθρου 4 Ν. 4358|1930 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 2112, καθ' ἣν ὑπάλληλος, ἀπολυόμενος ἕνεκα διακοπῆς τῆς ἐργασίας λόγῳ πυρκαϊᾶς ἢ ἄλλου περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας, καθ' ὧν τυγχάνει ἠσφαλισμένος ὁ ἐργοδότης, δικαιοῦται εἰς τὰ 2/3 τῆς ἀποζημιώσεως, εἶναι, νομίζομεν, ἀσφαλεστέρα διὰ τὴν ὀρθότητά της, ἀφοῦ δὲν ἐννοεῖται ἀποζημίωσις ἄνευ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου καταγγελίας.

Κατὰ συνέπειαν καὶ ἀδιαφόρως τοῦ ἂν ὑφίσταται δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ Ν. 2112|1920 εἰς τὰς περιπτώσεις παύσεως τῶν ἐργασιῶν ἐξ ἀνωτέρας βίας, ἀφοῦ διὰ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἀπαιτεῖται πάντοτε καταγγελία, προϋποτίθεται ἀναγκαίως διὰ τὸ κῦρος αὐτῆς ἡ τήρησις τῶν ἐν

σιμῶν τεχνῖται καὶ ἐργάται συνεργείων πολεμικοῦ ναυτικοῦ (κατὰ τὰς Σ. Ε. 447|1932, 807|1937) κλπ.

Συγχίζει βεβαίως ἐν μέρει ἡ καὶ μετὰ τὸ Ν. Δ. 1250|1949 διατήρησις, ὡς ἦτο διατετυπωμένη, τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945, ρυθμίζοντος τὰ τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, «ἐπιχειρήσεις,.. κλπ.». Ἀλλὰ τοῦτο, ὀφειλόμενον εἰς νομοτεχνικὴν ἐλαττωματικότητα, δὲν ἄγει εἰς τὴν λύσιν ὅτι διὰ τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ἀπαιτεῖται καὶ μετὰ τὸ Ν Δ 1250|1949 νὰ ὑπάρχῃ ἐπιχείρησις καὶ διὰ τὸν Δῆμον, περὶ τοῦ ὁποίου πρόκειται ἤδη, ἀλλὰ θὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ ἄρθρ. 9 ἀνεξαρτήτως αὐτοῦ, ἀφοῦ ἀσφαλίζεται ὁ μισθωτὸς κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ Ι. Κ. Α. καὶ εἰς αὐτὸ κυρίως ἀπέβλεψε τὸ Ν. Δ. 1250|1949, παρέμεινε δὲ πάντοτε διαδικαστικὸς τρόπος ἐπιδοτήσεως ὁ διὰ τοῦ ἄρθρ. 9 § 1 Ν. 118|45 ὁριζόμενος.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1301|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Κ. Τρουπάκης**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Χ. Κωνσταντόπουλος, Α. Μακρῆς

Ἐφ' ὅσον οὔτε ὁ ἐνάγων ἐπικαλεῖται, οὔτε καὶ ἐκ τῆς ὅλης ἀποδεικτικῆς διαδικασίας ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐναγόμενος Δῆμος, ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, ἐν ᾗ οὗτος ἀπησχολεῖτο, ἦσκει ἐπιχείρησιν ἢ ἔστω καὶ ἐκμετάλλευσιν, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ὑπάρξεως ὀργανώσεως, ἐν ᾗ τῇ βοηθείᾳ ὑλικῶν καὶ ἄλλων μέσων ἐπιδιώκονται συνεχῶς σκοποὶ τεχνικοὶ-οἰκονομικοί, συνιστάμενοι εἰς τὴν δημιουργίαν ἢ διάθεσιν ὑλικῶν ἀγαθῶν (Α.Π. 72|1947), δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος, ἕνεκα μὴ τηρήσεως τῶν ὅρων καὶ διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν.Δ. 1255|49, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸν Ν. 118|45, ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ὁποίου προϋποθέτει τὴν ἄσκησιν ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως. Τούτου ἕνεκα δέον ν' ἀπορριφθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, καθ' ὅσον ἐπιδιώκει τὴν πληρωμὴν ἀποδοχῶν, λόγῳ ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως.

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΤΟΥ ΣΤΡΑΤΕΥΘΕΝΤΟΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Ἐπάνοδος στρατευθέντος καὶ ἐφαρμογὴ Ν. 118|1945 δι' ἀντικαταστάτου

Αὐτοδικαία ἐκ τοῦ ἄρθρου 2 Ν. 3514|1928 διάλυσις συμβάσεως ἀντικαταστάτου στρατευθέντος μισθωτοῦ μετὰ τὴν ἐπάνοδόν του.—Εἰδικὴ ἀποζημίωσις ἄρθρου 2 Ν. 3514.—Ἀνυπόχρεον τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρου 9 Ν. 118|1945.

Τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Ν. 3514|1928 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως» (ΕΕΔ 7, 681) ὁρίζει τὰ ἑξῆς: «Ἐὰν ἐργοδότης τις ἀντικατασταθῇ τὸν στρατευθέντα ὑπάλληλόν του δι' ἄλλου ἡ σύμβασις ἐργασίας τοῦ τελευταίου τούτου διαλύεται αὐτοδικαίως ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῆς ἐργασίας τοῦ ἀποστρατευθέντος ἄνευ οὐδεμιᾶς ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἀποζημίωσιν, πλὴν τῆς πρὸς αὐτὸν καταβολῆς τοῦ 1|2 τῆς ἡμερησίας ἀμοιβῆς του ἐπὶ ὀθήμερον.

Ὑπὸ τὸ νομοθετικὸν τοῦτο κείμενον τὰ δικαστήρια κατὰ τὴν ἐφαρμογήν του ἀπήτησαν—καὶ ὀρθῶς—

ἄρθρῳ 9 Ν. 118|1945 διατυπώσεων (καταγγελία ἐγγράφως, ἀναγγελία ἐμπροθέσμως), ὡς δέχεται καὶ ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις (οὕτω καὶ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 571|1949, Πρωτοδίκης *Κ. Τρουπάκης*, ΕΕΔ 8, 232), διὰ τὴν τήρησιν τῶν ὁποίων δὲν ἐνδιαφέρει ἡ ἐναντίον τῶν τυχηρῶν διάκρισις τοῦ περιστατικοῦ ὡς τοιούτου ἀνωτέρας βίας (ὡς τοιαύτης ἐν πάσῃ περιπτώσει νοουμένης κατὰ τὴν Ἐφετ. Ἀλγ. 208|1938, Δικαστικὴ 11, 220 τοῦ περιστατικοῦ τοῦ ἐπιδρῶντος ἐπ' αὐτῆς ταύτης τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ καθιστῶντος ἀντικειμενικῶς ἀδύνατον τὴν συνέχισίν της, πρβλ. καὶ Πρωτοδικεῖον Ἀργινίου 28|1949, εἰσηγητὴς *Κ. Ἀτσάλης*, ΕΕΔ 8, 130 καὶ λοιπὰ αὐτόθι παραπομπάς, *Α. Σκιαλαφόπουλος*, ΕΕΔ 6 481 ἑξ.).

Πρακτικῶς τὸ ἐνδιαφέρον τῆς ἀναλυομένης ἀπόψεως δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὰς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 18|1945 ἀστικὰς συνεπείας, ἀλλ' ἐνδιαφέρει καὶ τὴν ἐπιβολὴν τῶν ποινικῶν κυρώσεων, αἱ ὁποῖαι προσετέθησαν ἤδη, παραλλήλως πρὸς τὰς ἀστικάς, διὰ τοῦ ἄρθρου 6 Ν. Δ. 1255|1949, τροποποιητικοῦ τοῦ Ν. 118|1945 (ΕΕΔ 8, 963).

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 273|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΙΔ΄

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Κ. Παπαιωαλόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Λ. Πάλλας, Π. Κορκοβέλος

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ἡ ἐνάγουσα διατείνεται τὰ ἑξῆς: ὅτι τὴν 19|9|49 προσελήφθη, ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, παρὰ τῶν ἐναγομένων, ὡς ὑφάντρια, εἰς τὸ ἐνταῦθα ὑφαντήριόν των, ἐπὶ ἡμερομισθίῳ 17.000 καὶ εἰργάσθη ἕκτοτε συνεχῶς μέχρι τῆς 21|12|49, ὅτε ἀπελύθη, χωρὶς νὰ τηρηθῶσιν αἱ διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118|45, ὅτι κατὰ κατὰ τὸ διάστημα τῆς ὑπηρεσίας της εἰργάζετο πλέον τοῦ νομίμου ὡραρίου ἐπὶ τρεῖς ὥρας ἡμερησίως, ἃς ἐπληρώνετο, χωρὶς τὴν κατὰ 30|ο προσαύξησιν τοῦ ἀν. νόμου 547|37, ἐγένετο δὲ ἡ ἀπόλυσίς της, διότι τὸ ὑφαντήριον ἔπαυσε σχεδὸν τὰς ἐργασίας του, μᾶλλον λόγῳ ἀτελείας τῶν μηχανημάτων του.

Βάσει τῶν δεδομένων τούτων ἐξεταστέα ἀποβαίνουν τὰ καθ' ἕκαστον κονδύλια τῆς ἀγωγῆς. Τὸ πρῶτον εἶναι βάσιμον οὐ μόνον διότι ἡ ἐνάγουσα ἔχει συμπληρώσει δίμηνον ὑπηρεσίαν, ἀλλὰ καὶ διότι, καὶ ἐὰν δὲν εἶχε, διὰ τὴν ἀπόλυσίν της ἀπητεῖτο ἡ τήρησις τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118|45 ὅρα ἀπόφασιν μας 333|48 ΕΕΔ., 7.645, *Τάσου Τσιμπούκη*» ΕΕΔ 8.954 ἑπόμ.) Καὶ ἰσχυρίζονται μὲν οἱ ἐναγόμενοι, ὅτι εἰς τὴν ἀπόλυσιν τῆς ἐναγούσης προέβησαν ἐξ ἀνωτέρας βίας, ἤτοι διότι ἠναγκάσθησαν διὰ τεχνικοὺς καὶ οἰκονομικοὺς λόγους νὰ κλείσουν τὸ ὑφαντήριον, ἀλλ' οἱ ἐπικαλούμενοι οὗτοι λόγοι παύσεως τῶν ἐργασιῶν δὲν συνιστοῦν περιστατικὰ ἀνωτέρας βίας (ὅρα περὶ ταύτης *Μαλλή*, Γεν. Ἀρχαὶ σελ. 374-375), ἀλλὰ τυχηρὰ γεγονότα, ἀφορῶντα τὸν ἐργασιοδότην ἢ τὸ ἐπάγγελμά του, καὶ δὲν ἀπαλλάσσουν τοῦτον τῆς πληρωμῆς τοῦ μισθοῦ (ἄρθρον 656 Α. Κ., ὅρα *Καυκᾶς* καὶ *Βάλληνδας* ὑπὸ τὸ ἄρθρον τοῦτο). Σημειωθήτω ὅτι ἐξ ἀνωτέρας βίας ἀπόλυσις τοῦ ἐργαζομένου ἀπαλλάσσει μὲν τὸν ἐργασιοδότην τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112|20 (ἄρθρον 6 § 3 ν. 2112|20, Α.Π. 229|26 ΛΗ' 162, ἤδη δὲ ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|45 καὶ τῆς καταβολῆς τῶν ἀποδοχῶν (ἄρθρον 656 Α. Κ., *Καυκᾶς* καὶ *Βάλληνδας* ὑπὸ τὸ ἄρθρον τοῦτο), ἀλλὰ δὲν τὸν ἀπαλλάσσει καὶ τῆς ὑποχρεώσεως ν' ἀναγγείλῃ τὴν καταγγελίαν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, διότι ὡς πρὸς τοῦτο δὲν ἐννοεῖται ὑπάρχουσα ἀνωτέρα βία. Ἐὰν τοῦτο δὲν γίνῃ, ὁ μισθωτὸς δὲν δικαιοῦται μὲν νὰ ζητήσῃ μισθούς, λόγῳ τῆς ὑπαρχούσης ἀνωτέρας βίας, δικαιοῦται ὅμως νὰ ζητήσῃ ἀποζημίωσιν διὰ τὴν ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐργασιοδότου μὴ ἐπιδότησιν του ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας. Τὸ δεύτερον κονδύλιον τῆς ἀγωγῆς εἶναι ἀπορριπτέον, ὡς ἀβάσιμον, διότι διὰ τοὺς ἐν τῇ ἡγουμένῃ σκέψει λόγους ὑπερωρίας δὲν ἐβεβαιώθη νὰ ἐπραγματοποίησε ἡ ἐνάγουσα. Τὸ τρίτον εἶναι ἐπίσης ἀπορριπτέον, ὡς ἀβάσιμον, διότι ναὶ μὲν ἀρχικῶς τὸ ἡμερομίσθιον συνεφωνήθη εἰς δραχμὰς 17.000, ἀλλὰ λόγῳ κακῆς ἐκβάσεως τῶν ἐργασιῶν ἀπὸ 5|11|49 συνεφωνήθη εἰς δραχμὰς 13.000, ἡ συμφωνία δὲ αὕτη, μὴ ὁρίζουσα ἡμερομίσθιον κατώτερον τοῦ νομίμου, δὲν εἶναι ἄκυρος (ὅρα συλλογικὴν σύμβασιν 4.11.47 καὶ ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|49 Υ. Α. Τὸ τέταρτον κονδύλιον εἶναι βάσιμον, ἀλλὰ μόνον διὰ 117.000 (9Χ13.000 ἴσον 117.000). Θὰ ἔδει συνεπῶς νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ἀγωγὴ α| διὰ δραχμὰς 525.000 τοῦ πρώτου κονδυλίου (25 ἡμερ. Χ13 000 325.000) καὶ β| διὰ δραχμὰς 117.000 τοῦ τετάρτου κονδυλίου, πλὴν ὅμως ἰσχυρίζονται οἱ ἐναγόμενοι, ὅτι ἡ ἐνάγουσα κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 21|12|49 μέχρι τῆς 21|1|50 εἰργάσθη ἀλλαχοῦ ὡς ὑφάντρια, ἀποκερδίσασα πλέον τῶν 500.000 καὶ ὅτι οὕτω οὐδὲν ἐζημιώθη, ἐπάγει δὲ πρὸς ἀπόδειξιν αὐταῦ ὅρκον πρὸς αὐτήν. Ὁ ἰσχυρισμὸς τῶν οὗτος εἶναι νόμιμος (ἄρθρ. 656 Α.Κ., ὅρα Πρ. Ἀθηνῶν 4548|48 ΙΑ' 288 σχόλια), ἐπίσης δὲ καὶ ὁ πρὸς ἀπόδειξιν αὐτοῦ ἐπαγόμενος ὅρκος, ὅστις οὕτω δέον νὰ ἐπιβληθῇ, ὁρισθοῦν αἱ συνέπειαι αὐταῦ διὰ τὴν περίπτωσιν δόσεως, ἐπιφυλαχθωμένου δὲ εἰς πᾶσαν ἑτέραν περίπτωσιν.

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΔΙΑ ΠΑΡΑΒΑΣΙΝ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

Άγνοια συλλογικής συμβάσεως έργασίας καὶ ὑποχρέωσις ἀποζημιώσεως

Δικόγραφον αἰτήσεως ἀναιρέσεως.—Ἀναγκαία σαφὴς ἔκθεσις γεγονότων, ἐφ' ὧν λόγοι ἀναιρέσεως.—Ἄλλως ἀόριστος καὶ ἀνεπίδεκτος δικαστικῆς ἐκτιμήσεως λόγος ἀναιρέσεως.—Παράβασις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.—Ὑποχρέωσις ἐξ αὐτῆς ἀποζημιώσεως.—Ἀναγκαία ἡ ὕπαρξις ὑπαιτιότητος παραβάτου, μὴ ἀποκλειομένης ἐλλείψεως ὑπαιτιότητος καὶ ἐξ ἀγνοίας συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.—Ἄρθρ. 140—145 Α. Κ.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 215|1948 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἠλείας.

Λόγος ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν ὅτι ἐσφαλμένως τὸ Πρωτοδικεῖον ἐφήρμοσε διατάξεις τοῦ κοινοῦ δικαίου ἐπὶ κοινῶν δικαιοπραξιῶν, δεχθὲν ὅτι δῆθεν ὑφίστατο παρὰ τῇ ἀναιρεσιβλήτῳ συγγνωστὴ νόμῳ καὶ πράγματι ἄγνοια τῶν διατάξεων τῆς ἐπεχούσης θέσιν νόμου ἀπὸ 28 Μαΐου 1940 συλλογικῆς

ν' ἀποδεικνύεται σαφῶς, ὅτι ὁ ἀντικαταστάτης προσελήφθη εἰς ἀντικατάστασιν στρατευθέντος, συνεπείᾳ ρητῆς μετὰ τοῦ ἐργοδότου συμβάσεως, ἀφοῦ οὕτω διασφαλίζεται ἡ ὀρθὴ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου, διαλυομένης τῆς συμβάσεως τοῦ ἀντικαταστάτου αὐτοδικαίως ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῆς ἐργασίας ὑπὸ τοῦ ἀποστρατευθέντος (βλέπε Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 508|949, εἰσηγητὴς *Κ. Μωραΐτ.*, ΕΕΔ 5, 240, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1658|48, προεδρεύων *Χ. Ζέρβος*, ΕΕΔ 7, 185, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 461|949, προεδρεύων *Κ. Τρουπάκης*, ΕΕΔ 8 205).

Λέγων ὁ νόμος ὅτι ἡ σύμβασις τοῦ ἀντικαταστάτου διαλύεται αὐτοδικαίως ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῆς ἐργασίας τοῦ ἀποστρατευθέντος ἐννοεῖ, ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται ἐνέργειά τις τοῦ ἑνὸς ἢ ἄλλου τῶν συμβαλλομένων, δήλωσις περὶ καταγγελίας συμβάσεως, τῆς ὁποίας ἡ παῦσις ἐπέρχεται ipso jure ἐκ τοῦ νόμου (πρβλ. *Τ. Ἀντωφυλόπουλος*, § 88 ἐν Σχεδ. Ἐνοχ. Δικαίου, σελ. 229, *Κ. Ἀποστολίδη*, Ἐνοχ. Δίκαιον Ἀστικοῦ Κώδικος, Εἰδικὸν Μέρος, Τεῦχος 6ον, σελ. 461).

Συνέπεια τῆς ἀρχῆς ταύτης εἶναι καὶ ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 1168|1945, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν. Δ 1255|1949 (ΕΕΔ 8, 95), τήρησις τῶν οὐσιαστικῶν καὶ τυπικῶν προϋποθέσεων αὐτοῦ ὡς δέχεται καὶ ἡ καιωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, ἀφοῦ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118 ἀναφέρεται εἰς καταγγελίαν συμβάσεως, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ἀπολύσεως (πρβλ. Α. Π. 491|948, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 7, 888) καὶ περὶ τοιαύτης δὲν πρόκειται εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρ. 2 Ν. 3511|928, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν, ὡς σκέπτεται ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις, ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 Ν. 3514, ὡς εἰδική, δὲν ἐπαυσεν ἰσχύουσα καὶ μετὰ τὸν Ν. 118|1945.

Περαιτέρω, ὡς πρὸς τὴν σκέψιν τῆς ἀποφάσεως ὅτι, ἐφ' ὅσον διελύθη αὐτοδικαίως ἡ σύμβασις πρὸ τῆς ἰσχύος τῆς σχετικῆς πρὸς τὴν παροχὴν εἰς χρῆμα οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως κατὰ τὰ Χριστούγεννα 1949, δὲν δικαιοῦται ταύτης ὁ μισθωτὸς τῆς περιπτώσεώς της, ἡ ἀπόφασις ἀκολουθεῖ τὴν γνωστὴν περὶ αὐτοῦ ἄποψιν (βλέπε ΕΕΔ 9, 306, ἔνθα νομολογία).

Τέλος ὡς πρὸς τὴν σκέψιν τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως περὶ δικαιώματος ἀποζημιώσεως ἡμερῶν ἀδείας, ὀφειλομένης, κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 § 5 Α. Ν. 539|945 «περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν» (ΕΕΔ 4, 474), ἀφοῦ τοῦτο προϋποθέτει ἀπόλυσιν δι' ἀφορμὴν βαρύνουσαν τὸν ἐργοδότην, βεβαίως δὲν ὑφίσταται ἐν προκειμένῳ ἡ γενεσιουργὸς τοῦ δικαιώματος τῆς ἀποζημιώσεως αὐτῆς αἰτία, πρῶτον διότι δὲν πρόκειται περὶ ἀπολύσεως, κατ' ἄσκησιν δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου, καὶ δεύτερον καὶ διότι δὲν βαρύνει ἡ ἀφορμὴ τὸν ἐργοδότην, ἀφοῦ ἡ παῦσις τοῦ ἐργασιακοῦ δεσμοῦ ἐπέρχεται ἐκ τοῦ νόμου ὡς συνέπεια τῆς εἰδικῆς τοῦ θέματος ρυθμίσεως.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1403|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Κ. Τρουπάκης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Τ. Παναγόπουλος, Ε. Κλεισιούνης

Ἐβεβαιώθημεν ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη ἀπὸ τῆς 1ης Σ|βρίου 1948, ὡς τυπογράφος, ἐν τῷ τυπογραφείῳ τοῦ ἐναγομένου, εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ στρατευθέντος τυπογράφου Α. Χ., ἔκτοτε δὲ ἐξηκολούθησε ἐργαζόμενος μεχρὶς 28 Νοεμβρίου 1949, καθ' ἣν, ἐπανελθόντος ἐκ τῆς στρατεύσεως τοῦ ὡς ἄνω συναδέλφου του, ἀπεχώρησεν οὗτος οἰκειοθελῶς, λαβὼν καὶ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ κωδ. Νόμου 3514 ἀποζημίωσιν. Ὑπὸ τοὺς ὅρους τούτου, δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἐν προκειμένῳ λόγος περὶ ἀκύρου ἀπολύσεως, ἀφοῦ, ἐπανελθόντος τοῦ στρατευθέντος, εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ὁποίου προσελήφθη ὁ ἐνάγων, διελύθη αὐτοδικαίως ἡ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐναγομένου σύμβασις ἐργασίας, κατ' ἐφαρμογὴν τῆς ἄνω διατάξεως τοῦ Ν. 3514, ἥτις, ὡς εἰδική, δὲν ἔπαυσεν ἰσχύουσα ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ Ν 118|1945. Κατὰ συνέπειαν τούτων ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ἐπιδιώκουσα τὴν πληρωμὴν μεταγενεστέρων ἀποδοχῶν, λόγῳ ἀκύρου ἀπολύσεως, δέον ν' ἀπορριφθῇ, ὡς κατ' οὐσίαν ἀβάσιμος.

Διαλυθείσης ἐκτοτε αὐτοδικαίως τῆς συμβάσεως ἐργασίας οὐδὲν δικαίωμα ἔχει ὁ ἐνάγων πρὸς ἀπόληψιν τοῦ διὰ μεταγενεστέρας ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καθιερωθέντος δώρου τῶν Χριστουγέννων 1949 καὶ δέον καὶ κατὰ τοῦτο ν' ἀπορριφθῇ ἡ ἀγωγή.

Μὴ λυθείσης τῆς συμβάσεως ἐργασίας διὰ καταγγελίας ἐκ μέρους τοῦ ἐναγομένου, δὲν ὑφίσταται ὑποχρέωσις αὐτοῦ πρὸς καταβολὴν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 5 § 5 τοῦ Ν. 539|45 ἀποζημιώσεως, λόγῳ μὴ χορηγηθείσης ἀδείας, ἀφοῦ, ἄλλως τε, καὶ ἂν θεωρηθῇ, ὅτι ἐγένετο καταγγελία, αὕτη, ἀποτελοῦσα ἁπλῆν πραγματοποίησιν τῆς αὐτοδικαίως ἐπελθούσης διαλύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ὀφειλομένη εἰς ἀφορμὴν βαρύνουσαν τὸν ἐναγόμενον, οὗ ἕνεκα δέον καὶ κατὰ τοῦτο ν' ἀπορριφθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή.

συμβάσεως έργασίας πτυχιούχων και διπλωματούχων πρακτικών μηχανικών, κηρυχθείσης ὑποχρεωτικής καθ' ὅλην την ἐπικράτειαν διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 31942|8|6|1941 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δημοσιευθείσης ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως, τῆς ὁποίας ἀναπροσαρμογή ἐγένετο διά τῶν ἀπό 4 Νοεμβρίου 1947 καί 1 Δεκεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἐνῷ ἡ ἀναιρεσίβλητος ἐν τῇ ἀποδεδειγμένῃ παραβάσει τῆς ἄνω συλλογικῆς συμβάσεως οὔτε ἄγνοιαν εἶχεν, οὔτε κἂν νόμιμο ἐπετρέπετο ἄγνοια συλλογικῆς συμβάσεως γενικῶς, ρητῶς δέ ἐν ἄρθρῳ 12 τῆς ἀνωτέρω συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀναγράφεται «πᾶσα παράβασις τίκτει ὑπέρ τοῦ ἐκ τῆς παραβάσεως θιγομένου ἢ θιγέντος δικαίωμα, ὅπως ζητήσῃ παρά τοῦ παραβάτου ἐν πάσῃ περιπτώσει καί ὁπωσδήποτε .... ἀποζημίωσιν... ἔστω καί ἂν μεταγενεστέρως ἤθελε καταγγελθῇ ἡ σύμβασις ἐργασίας νομίμως ἢ ἤθελεν ἀποχωρήσει ὁ μισθωτός οἰκειοθελῶς, ἐφ' ὅσον συντρέχει παράβασις τῶν ὅρων τῆς συλλογικῆς συμβάσεως», ἐξ οὗ παρέπεται, ὅτι, καί ἂν ἀκόμη ἡ ἀναιρεσίβλητος ἠγνόει ὁπωσδήποτε, εἴτε συγγνωστῶς, εἴτε ἀσυγγνώστως, ἦτο ὑποχρεως εἰς τήν πρός αὐτόν καταβολήν τοῦ πενταπλασίου τῆς κατά Ν. 2112 ἀποζημιώσεως.

Οὕτος ὑπῆρξεν ὁ λόγος ἀναιρέσεως. Πρέπει ὅμως νά σημειωθῇ, ὅτι ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ ἐσφαλμένως γίνεται ἐπίκλησις τῆς σχετικῆς διατάξεως περί ἀποζημιώσεως, λόγῳ παραβάσεως, τῆς περιεχομένης εἰς τήν παλαιάν ἀπό 28 Μαΐου 1940 συλλογικήν σύμβασιν, ἀφοῦ οἱ συμβληθέντες διά τῶν ἀπό 4|1|1947 καί 1|12|1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, διά τῶν ὁποίων ἀναπροσημοσθησαν τά ὅρια τῶν προπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων, περιέλαβον εἰς τάς ἰσχυούσας ταύτας ἤδη συλλογικάς συμβάσεις νέον ὅρον περί τῶν συνεπειῶν ἐκ τῆς παραβάσεως καί δέν δύναται βεβαίως νά γίνῃ λόγος περί παλαιοῦ, μή ἰσχύοντος ὅρου, ἀνεξαρτήτως ἂν συμπίπτῃ ὁ κρινομενος ἤδη ὅρος τῆς παλαιᾶς συλλογικῆς συμβάσεως νά ἔχῃ παρεμφερῶς διατυπωθῇ πρός τόν ἰσχύοντα ὅρον τῶν μεταπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τήν ἔννοιαν τοῦ ὅρου τούτου περί τῶν ἐκ τῆς παραβάσεως ἢ μή συμμορφώσεως τοῦ ἐργοδότου συνεπειῶν, περί ὧν ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτική ἀπόφασις (βλέπε σχετικῶς *Κ. Δημάκην*, ἀνωτέρω σελ. 433) ὑπομιμνήσκεται καί ἡ προεκδοθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 610|1949 Α. Π. (εἰσηγητής *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 9, 103).

Ἀρείου Πάγου 245|1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ε. Κολοκεύρης**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Μπαλντᾶς, Ν. Σταματόπουλος

Ἐκ τῶν ἄρθρ. 137 καί 19 παρ. 3 Πολ. Δικ. προκύπτει, ὅτι οἱ λόγοι τῆς ἀναιρέσεως, ὡς καί τά ἐφ' ὧν οὗτοι στηρίζονται γεγονότα, δέον νά ἐκτίθηνται σαφῶς καί ὡρισμένως ἐν τῷ δικογράφῳ τῆς αἰτήσεως, ὥστε νά δύναται ὁ Ἄρειος Πάγος νά ἐκτιμήσῃ ἐπί τῇ βάσει αὐτῶν τά ἀποδιδομένας εἰς τήν προσβαλλομένην ἀπόφασιν πλημμελείας καί νά κρίνῃ περί τῆς νομικῆς ὀρθότητος ἢ μή ταύτης. Ὅθεν ὁ πρῶτος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου, καθ' ὃν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ψευδῶς ἑρμηνεύουσα καί ἐσφαλμένως ἐφαρμόζουσα τάς περί ἐργασίας διατάξεις οὐσιαστικοῦ δικαίου καί πορά τόν νόμον λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν της πράγματα μή προταθέντα καί συνάμα δεχθεῖσα ἄνευ ἀποδείξεως πράγματα ὡς ἀληθῆ, ἀπερριψε τήν ἀγωγήν τοῦ ἀναιρεσειοντος, καθ' ὃ μέρος διώκεται δι' αὐτῆς, ὅπως ὑποχρεωθῇ ἡ ἀναιρεσίβλητος καί τῷ καταβάλῃ τό ἐν αὐτῇ ποσόν ὡς ἀμοιβήν διά τήν ἐκτος τῆς τακτικῆς ἐργασίας του ἀπασχόλησιν του πρός ἐπισκευήν ἑνός αὐτοκινήτου της, μή καθορίζων τίνες αἱ ψευδῶς ἑρμηνευθεῖσαι καί ἐσφαλμένως ἐφαρμοσθεῖσα διατάξεις, ὡς ἐπίσης τά ἄνευ προτάσεως ληφθέντα ὑπ' ὄψιν γεγονότα καί τά ἄνευ ἀποδείξεως, δεκτά γενόμενα περιστατικά, εἶναι προδήλως ἀόριστος καί ἀνεπίδεκτος δικαστικῆς ἐκτιμήσεως καί ὡς τοιοῦτος ἀπορριπτέος.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 12 τῆς ἰσχύν νόμου ἐπεχούσης συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 28 Μαΐου|1 Ἰουνίου 1940 «περί καθορισμοῦ κατωτάτων ὁρίων ἀποδοχῶν πτυχιούχων καί διπλωματούχων πρακτικῶν μηχανικῶν καί μηχανοδηγῶν», ὁριζούσης ὅτι πᾶσα παράβασις ἢ μή συμμόρφωσις πρός οἱονδήποτε τῶν ὅρων αὐτῆς τίκτει ὑπέρ τοῦ ἐκ τῆς παραβάσεως θιγομένου ἢ θιγέντος δικαίωμα, ὅπως ζητήσῃ παρά τοῦ παραβάτου ἐν πάσῃ περιπτώσει καί ἀνεξαρτήτως πάσης ἄλλης ἀπαιτήσεώς του καί ἀποζημίωσιν ἴσην πρός τό διπλάσιον ἢ πενταπλάσιον, ἀναλόγως τοῦ χαρακτηρισμοῦ τοῦ ἐργαζομένου ὡς ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου, τῆς ὑπό τοῦ Ν. 2112, ὡς ἑτροποποιήθη καί συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, ὁριζομένης, ἔστω καί ἂν ἤθελε καταγγελθῇ ἡ σύμβασις ἐργασίας νομίμως ἢ ἤθελεν ἀποχωρήσει ὁ μισθωτός οἰκειοθελῶς, ἐφ' ὅσον συντρέχει παράβασις τῶν ὅρων τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ ἐκτεθεῖσα διά παράβασιν τῆς συμβάσεως ταύτης ὑποχρέωσις χωρεῖ μόνον, ἂν συντρέχῃ ὑπαιτιότης τοῦ παραβάτου, ἡ ἔλλειψις τῆς ὁποίας δέν ἀποκλείεται καί ἐξ ἀγνοίας νόμου, οἷον ἀποτελεῖ καί ἡ ρηθεῖσα συλλογική σύμβασις, διότι, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἄρθρων 140—145 Α Κ., καί ἡ ἄγνοια νόμου, εἴτε συγγνωστή, εἴτε ἀσύγγνωστος, ἀποκλείει τήν βούλησιν, ἀποτελοῦσαν ἀπαραίτητον στοιχεῖον τῆς ὑπαιτιότητος. Ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου, ἀπορρίψασα τήν ἐνδικον ἀγωγήν τοῦ ἀναιρεσειοντος καί καθ' ὃ μέρος διώκεται δι' αὐτῆς, ὅπως ὑποχρεωθῇ ἡ ἀναιρεσίβλητος καί τῷ καταβάλῃ τό πενταπλάσιον τῆς κατά τόν Νόμον 2112 ἀποζημιώσεως, ἄτε τῆς ἀναιρεσιβλήτου καταβαλούσης αὐτῷ ἐπί τριμηνον μισθόν ἴσσονα τοῦ ὑπό τῆς ρηθείσης συλλογικῆς συμβάσεως, ὡς αὕτη συνεπληρώθη διά τῆς ὁμοίας τῆς 4 Νοεμβρίου 1947 «περί κατωτάτου μηνιαίου μισθοῦ τῶν ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καί ἐργασιῶν» προβλεπομένου, ἐπί τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ἐκ τοῦ προσκομισθέντος ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ δέν διεπιστώθη ὑπαιτιότης, ἤτοι πταῖσμα, τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἐν τῇ τοιαύτῃ ἐνεργείᾳ της, ἀρθῶς τήν διαληφθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 12 τῆς Συλλογικῆς Συμβάσεως τῆς 28 Μαΐου|1 Ἰουνίου 1940 ἡρμήνευσε καί ἐφήρμοσεν, ἀπορριπτέος δ' ὡς ἀβάσιμος ὁ περί τοῦ ἀντιθέτου δεύτερος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου.

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΑΜΟΙΒΗ ΕΚ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΑΣ

Ἀποζημίωσις μισθωτοῦ δι' ἡμέρας ἀδείας εἰς περίπτωσιν ἀναιτίου ἀπολύσεως

Αξιώσεις ἐκ παροχῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὸ νόμιμον ὀκτάωρον.—Ἀγωγὴ ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ καὶ διαδικασία Ν. Γ?ΟΔ'. Ἔννοια ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς ἐκ παροχῆς ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς καὶ ἑορτάς.—Δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἡμερῶν ἀδείας κατὰ Ν. 539|1945.—Ὑποβολὴ κατὰ μισθωτοῦ μηνύσεως καὶ συνέπειαι.

Ἄξια προσοχῆς εἶναι τὰ θέματα, ἐφ' ὧν ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις καὶ αἱ ὑπ' αὐτῆς διδόμεναι λύσεις.

Ἔχει κατασταῖ πλέον παοίγνωστος, ἐκ τῆς συχνῆς περὶ αὐτῆς ἀπασχολήσεως τῆς δικαστηριακῆς πράξεως, ἡ ὑπ' ἀριθ. 89 0|1946 ὑπουργικὴ ἀπόφασις (ΕΕΔ 5, 233) «περὶ παροχῆς προσηυξημένης κατὰ 75 ο|ο ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ λοιπὰς μὴ ἐργασίμους καθιερωμένας ἑορτάς».

Τὸ πρῶτον ζήτημα, τὸ ὁποῖον ἀνέκυψεν ἐν τῇ πρά' ξει, ὑπῆρξεν ἂν τῆς προσθέτου ταύτης ἀμοιβῆς δικαιοῦνται καὶ οἱ ἐργαζόμενοι μὲν κατὰ Κυριακάς, ἔχοντες ὅμως ἐκ τοῦ νόμου δικαίωμα ὑποχρεωτικῆς ἀναπαύσεως κατ' ἄλλην ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος.

Καταφατικῶς περὶ αὐτοῦ ἀπεφάνθησαν αἱ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 7185|1946 Πρωτοδίκης Ἀθηνῶν *Ν. Φ'ώρος*, ΕΕΔ 5, 637. Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν κατ' ἔφεσιν, 7842|1947, εἰσηγητὴς *Χ. Καρσαναλῆς*, ΕΕΔ 6, 720, καθ' ἣν ἡ καθιερωθεῖσα πρόσθετος ἀμοιβὴ δὲν εὑρίσκει τὸν δικαιολογητικὸν λόγον εἰς τὴν συνεχῆ καθ' ἅπασαν τὴν ἑβδομάδα ἄνευ διακοπῆς ἐργασίαν, ἀλλ' ἀποτελεῖ πρόσθετον ἀμοιβὴν διὰ τοὺς κατὰ τὰς ἑορτὰς καὶ Κυριακὰς ἐργαζομένους, δι' ὃ καὶ παρέχεται ἐπὶ πλέον τοῦ ἡμερομισθίου, ἀδιαφόρως ἂν, ὡς ἐκ τῆς φύσεως ἐπαγγελμάτων τινῶν, ἐπιβάλλεται ὑποχρεωτικῶς κατὰ νόμον ἡμερησία ἀνάπαυσις κατ' ἄλλην τῆς ἑβδομάδος ἡμέραν. (Σχετικὴ καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ 128 ?1|2455 ἀπὸ 15 Μαΐου 1946 ἐγκύκλιος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, καθ' ἣν, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως οἱ ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων ἐργαζόμενοι κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς θὰ δικαιωθῶσιν οἱ μὲν ἐργατοτεχνῖται τοῦ νομίμου ἡμερομισθίου, προσηυξημένου κατὰ 75 ο|ο, οἱ δὲ μὲ μηνιαῖον μισθὸν ἀμειβόμενοι μισθωτοὶ μόνον κατὰ 75 ο|ο ἐπὶ τοῦ 1|25 τοῦ νομίμου μηνιαίου μισθοῦ των, ἀσχέτως ἂν οἱ ἀνωτέρω ἀπολαμβάνουν τῆς καθιερωμένης ἡμερησίας ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως μετ' ἀποδοχῶν. Βλέπε καὶ ὑπ' ἀριθ 82770|1946 ἐγγραφὸν Ὑπουργείου Ἐργασίας (ΕΕΔ 5, 548), καθ' ὃ τὸ ὑπαλληλικὸν ἢ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν τὸ μισθοδοτούμενον κατὰ μῆνα, ἐφ' ὅσον ἀπασχοληθῇ κατὰ μὴ ἐργασίμους ἡμέρας, Κυριακὰς ἢ κατὰ νόμον ἐξαιρεσίμους ἑορτάς, θὰ λάβῃ μόνον τὸ ποσοστὸν 75 ο|ο ἐπὶ τοῦ 1|25 τοῦ μηνιαίου μισθοῦ του, ἐφ' ὅσον παρέχεται ἡ προβλεπομένη ἑβδομαδιαία ἀνάπαυσις κατ' ἄλλην ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος. Ἐν ᾗ περιπτώσει δὲν τύχῃ τῆς ἐν λόγῳ ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως, δικαιοῦται πλέον τῶν τακτικῶν του ἀποδοχῶν τοῦ ἀναλογοῦντος ἡμερομισθίου (1|25), προσηυξημένον κατὰ 75 ο|ο.

Ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις θέτει τὸ πρόβλημα ἐννοίας καὶ ἐφαρμογῆς τῆς ἐν λόγῳ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐπὶ τῆς ὁρθῆς, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 9, 198), βάσεως : Οὔτε ἡδύναιο νὰ ἔχῃ, οὔτε ἔχει τὴν ἔννοιαν ἡ ὑπουργικὴ αὐτὴ ἀπόφασις, ὅτι ἀναφέρεται εἰς ἐργασίαν ἐκ τοῦ νόμου ἀπαγορευομένην κατὰ τὰς ἐν αὐτῇ ἡμέρας. Ἐννοεῖ μισθωτούς, οἱ ὁποῖοι παρέχουν ἐργασίαν ἐπιτρεπομένην ἐκ τοῦ νόμου κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας, ἀφοῦ ἄλλως ἡ σύμβασις περὶ παροχῆς τοιαύτης ἐργασίας, ἀντιβαίνουσα εἰς ἀπαγορευτικὰς διατάξεις, θὰ ἦτο ἄκυρος (ἄρθρ. 171 Α.Κ. πρβλ. καὶ νομολογίαν Α.Π. ἐν ΕΕΔ 8, 512) καὶ ὡς τοιαύτη λογίζεται, κατ' ἄρθρ. 180 Α. Κ. ὡς μὴ γενομένη (*Γ. Μαριδάκης*, Αἰτιολογικὴ ἔκθεσις σχεδίου Γεν. Ἀρχῶν, σελ. 197), ἄλλο δὲ τὸ ζήτημα ἂν ἐκ τῆς τοιαύτης παροχῆς ἐργασίας δικαιοῦται ὁ μισθωτὸς (ἄρθρ. 904 Α.Κ.) εἰς ἀπόδοσιν τῆς ὠφελείας τοῦ ἐργοδότου (πρβλ. Α.Π. 3?5|1949, εἰσηγητὴς *Δ. Μίχος*, ΕΕΔ 8, 543).

Καθίσταται, ἑπομένως, πάντοτε διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἀντικειμένου ἀποδείξεως ἂν ἡ ἐργασία, ἡ ὁποία παρεσχέθη καὶ δι' ἣν ἐπιζητεῖται διὰ τῆς ἀγωγῆς ἡ πρόσθετος ἀμοιβὴ τῆς ἀποφάσεως, ἐπιτρέπεται ἐκ τοῦ νόμου ἢ ἂν, ἀπαγορευομένης, ἔχουν τηρηθῇ αἱ νόμιμοι προϋποθέσεις τῆς ἐπιτρεπτῆς ἐργασίας, καὶ ταῦτα πάντα βάσει τῶν σχετικῶν περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως διατάξεων (κωδικοποιητικὸν διάταγμα 8|14 Μαρτίου 1930 καὶ λοιπὰ ἐπὶ μέρους τοιαῦτα), ἢ ἂν πρόκειται περὶ μισθωτῶν, οἱ ὁποῖοι ἐξαιροῦνται τῆς Κυριακῆς ἀναπαύσεως, χωρὶς φυσικὰ νὰ ἔχῃ σημασίαν τινὰ ἂν κατ' ἄλλην ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος δικαιοῦνται ὑποχρεωτικῆς ἀναπαύσεως, κατὰ τὸ ἄρθρ. 12 π. δ. 8|14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως».

Ἐπὶ τοῦ θέματος ἀποζημιώσεως τοῦ μισθωτοῦ ἡμερῶν ὀφειλομένης ἀδείας κατὰ τὸν Α.Ν. 539|1945 «περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν» (ΕΕΔ 4, 474), κατὰ τὸ ἄρθρον 5 § 5 αὐτοῦ, εἰς περίπτωσιν ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ, δι' ἀφορμὴν βαρύνουσαν τὸν ἐργοδότην, ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις ὀρθῶς νομίζομεν, εἰς τὴν περίπτωσίν της δὲν ἀρκεῖται μόνον εἰς τὴν κατὰ τοῦ μισθωτοῦ ὑποβληθεῖσαν ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου μήνυσιν δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας του, ἵνα καταλογίσῃ εἰς τὸν μισθωτὸν πταῖσμα, ὥστε ν' ἀπαλλαγῇ ἐξ αὐτοῦ τῆς ἀποζημιώσεως ὁ ἐργοδότης, ἀλλ' ἐρευνᾷ γενικώτερον τὴν συμπεριφορὰν τοῦ μισθωτοῦ, ὡς λόγον δικαιολογοῦντα τὴν ἀπόλυσιν.

Ἡ ὑποβολὴ τῆς μηνύσεως παρέχει μόνον ἐκ τοῦ

άρθρου 5 Ν. 2112|1920 (και άρθρων 6 β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920) δικαίωμα άνευ προθεσμίας καταγγελίας της συμβάσεως (και άνευ τηρήσεως των διατυπώσεων άρθρ. 9 Ν. 118|945, κατ' άρθρ. 2 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 Ν. Δ., ΕΕΔ 5, 243), περι του οποίου δέν πρόκειται ήδη, ένῳ, ἐξ ἄλλου, ἡ ἀποζημιωσις ἀδείας τοῦ ἀρθρ. 5 Ν. 539|1945 δέν χορηγεῖται διά τήν ἀπόλυσιν, ἀλλ' ἕνεκα της ἀπολύσεως (πρβλ. Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3591|1949, εἰσηγητής Δ. Καλλέργη, ΕΕΔ 9, 121, ἔνθα σημειώσεις μας).

Ὑπομιμνήσκεται, ὅτι καὶ ὑπὸ τὸ καθεστὼς τοῦ καταργηθέντος ἤδη διά τοῦ Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 «περὶ ἐπεκτάσεως Ν. 118|1945 κλπ.» ἄρθρ. 2 Ν. 765|1 43, κατὰ τὸ ὁποῖον ἐπετρέπετο ἡ ἀπόλυσις μισθωτῶν δι' ἀνάρμοστον συμπεριφοράν —κατὰ τὴν παγίαν νομολογίαν τῶν δικαστηρίων— δὲν ἦρκει ἡ ἁπλῆ ὑποβολὴ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου μηνύσεως κατὰ τοῦ μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας του, ἀλλ' ἠρτᾶτο, ἂν πράγματι ἡ ἀξιόποινος πρᾶξις διεπράχθη καὶ ἐξήσκει ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας (πρβλ ἀντὶ πάσης ἄλλης Α. Π. 48|1945, ΕΕΔ 4, 365, Δ. Αποστολίδην, ΕΕΔ 3, 82).

Τὰ αὐτὰ ἰσχύει καὶ προκειμένου περὶ ἀπολύσεως προστατευομένων ὑπὸ τῆς εἰδικῆς νομοθεσίας διὰ μονιμότητος ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, διὰ τοὺς ὁποίους πάλιν δὲν ἀρκεῖ πρὸς νόμιμον ἀπόλυσιν ἡ ἁπλῆ ὑποβολὴ μηνύσεως, ἀλλ' ἔργον τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 Δ. Ν. 214|1936 Ἐπιτροπῆς εἶναι νὰ κρίνῃ κατ' οὐσίαν τὴν πρᾶξιν, ἂν δικαιολογῇ τὴν ἀπόλυσιν, πάντοτε ὅμως δι' αἰτιολογημένης ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1344|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΛ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. Χ. Κοντογεώργος

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Γεωργακάκης, Χ. Παπαθωμᾶς

Προϋποτιθεμένου ὅτι ἀξιόποινος περὶ ἀποζημιώσεως ἐκ παροχῆς ἐργασίας ἐπὶ συνεχῆ χρόνον, ὑπερβαίνοντα τὸ ἑκτάωρον, νομιμοποιεῖται μόνον κατὰ τὰς περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διατάξεις, ἀφοῦ συμφωνία περὶ παροχῆς τοσαύτης ἐργασίας εἶναι ἄκυρος, ὡς ἀντιθέτος πρὸς ἀπαγορευτικὸν Νόμον, ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ, καθ' ὅσον δι' αὐτῆς ἐπιζητεῖται καταψήφισις τοῦ ἐναγομένου εἰς παροχὴν τῷ ἐνάγοντι ἀποζημιώσεως διὰ παρ' αὐτοῦ παρασχεθεῖσαν εἰς ἐκεῖνον ὑπερωριακὴν ἐργασίαν, ἀπαραδέκτως εἰσάγεται κατὰ τὴν ἐν προκειμένῳ ἀκολουθουμένην διαδικασίαν.

Καὶ ἀσχέτως τῆς προδήλου ἐννοίας τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ νοηθῇ ὡς ἐπελθοῦσα διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης κατάργησις τῶν περὶ Κυριακῆς ἀργίας διατάξεων τοῦ νόμου. Ἐφ' ὅσον, ἑπομένως, ὁ ἐνάγων ἰσχυρίζεται, ὅτι ὑπῆρξεν ἐργάτης ἐμπορολαχανικῶν, ἐργάτης δηλονότι ἐν ἐπιχειρήσει ὑποχρεουμένῃ ἐκ τοῦ νόμου νὰ τηρῇ τὴν Κυριακὴν ἀργίαν διὰ τὸ προσωπικόν της, ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, καθ' ὅσον μὲν ἐρείδεται ἐπὶ τῆς εἰρημένης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, τῆς παρεχούσης δικαίωμα ἐπὶ ἠὐξημένων μισθῶν εἰς ἐκείνους μόνον τοὺς ἐν Κυριακαῖς ἢ νόμιμο ἐξαιρετέαις ἡμέραις ἐργαζομένους μισθωτούς, ὅσοι παρέχουσιν ἐργασίαν εἰς ἐπιχειρήσεις ἐξηρημένας τῶν σχετικῶν ἀπαγορευτικῶν διατάξεων ἢ εἰς ἐπιχειρήσεις, τῶν ὁποίων οἱ μισθωτοὶ δύνανται νὰ ἐργάζωνται καὶ κατὰ τὰς Κυριακάς, δικαιούμενοι ὅμως ἀναπαύσεως ἐν ἄλλαις ἡμέραις (ἄρθρα 8-10 καὶ 12 τοῦ Π. Δ)τος τῆς 8|14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», εἶναι ἀπορριπτέα, ὡς μὴ νόμιμος, καθ' ὅσον δὲ ἐρείδεται ἁπλῶς ἐπὶ τοῦ γεγονότος τῆς ἐν Κυριακαῖς παροχῆ ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος, εἶναι ἀπαράδεκτος, δι' ὃν λόγον ἐκρίθη τοιαύτη καὶ κατὰ τὸ ἐξ ὑπερωριακῆς ἐργασίας αἴτημα αὐτῆς.

Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 539|45 προκύπτει, ὅτι, ἐνῷ ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται ὑπὸ τὰς αὐτόθι προϋποθέσεις καὶ δὴ μόνον ἐπὶ ἀπειλῇ ποινικῆς κυρώσεως, οὐχὶ δὲ καὶ καταβολῆς εἰς τὸν μισθωτὸν ἀποζημιώσεως, ἐπὶ αἰτίᾳ ὅτι εἰργάσθη, καίτοι ἐδικαιοῦτο νὰ μὴ ἐργασθῇ καὶ ἐν τούτοις νὰ εἰσπράξῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ, νὰ χορηγήσῃ ἄδειαν εἰς τὸν μισθωτὸν αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον ἐκεῖνος αἰτεῖται τοιαύτην, ὁ μισθωτός, ὅστις ἀπολύεται, πρὶν ἢ λάβῃ τὴν ἀνήκουσαν αὐτῷ ἄδειαν, δικαιοῦται τῆς αὐτόθι ἀποζημιώσεως, ἐὰν ἀπελύθη δι' αἰτίαν βαρύνουσαν τὸν ἐργοδότην, ἢ, ὅπερ ἐ' αὐτό, δὲν δικαιοῦται τῆς ἀποζημιώσεως ἐκείνης, ἐὰν ἡ ἀπόλυσις αὐτοῦ ὀφείλεται εἰς ἐκ μέρους αὐτοῦ δοθεῖσαν αἰτίαν καὶ ἐφ' ὅσον βεβαίως ἡ τοιαύτη αἰτία δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀρκοῦσα νὰ δικαιολογήσῃ ἀπόλυσιν. Κατ' ἀκολουθίαν τούτου τὸ σχετικὸν ἐπὶ μέρους αἴτημα τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς εἶναι νόμιμον μόνον, καθ' ὅσον ἐρείδεται ἐπὶ ἰσχυρισμοῦ, καθ' ὃν ὁ ἐνάγων ἀπελύθη, πρὶν ἢ λάβῃ τὴν διὰ τὸ ἔτος 1949 ἀνήκουσαν αὐτῷ ἄδειαν, δι ὃ καὶ ἡ ἀγωγὴ αὕτη εἶναι κατὰ τοῦτο ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν καὶ δὴ ἀπὸ τοῦδε. Διότι, ἀσχέτως λόγου, ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἀκολουθουμένης διαδικασίας, ἀντικειμένου διαγνώσεως, ἐν προκειμένῳ δὲν εἶναι, κατ' ἀνάγκην, ἡ διάπραξις ἢ οὐ τοῦ ἀδικήματος, δι' ὃ κατὰ τοῦ, ἰσχυρισμοῦ, τοῦ ἐναγομένου ἀπελύθη ὁ ἐνάγων, ἀλλὰ τὸ ἂν ὁ ἐνάγων παρέσχεν εἰς τὸν ἐναγόμενον βάσιμον αἰτίαν, ἀρκοῦσαν νὰ δικαιολογήσῃ τὴν παρ' ἐκείνου ἀπόλυσίν του.

Ἐβεβαιώθημεν περὶ τοῦ ὅτι πράγματι ὁ ἐνάγων, εἰσπράξας διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἐναγομένου καὶ ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου αὐτοῦ χρηματικὸν ποσὸν ὀραχμῶν διακοσίων δέκα χιλιάδων, δὲν ἀπέδωσεν αὐτὸ εἰς τὸν ἐναγόμενον καὶ δὴ ἐπὶ τοσοῦτον ἐγχρόνως, ὥστε ν' ἀποκλεισθῇ ἡ ἐντύπωσις ὅτι τὸ ποσὸν ὑπεξηρέθη ἢ κατεκρατήθη δι' αὐτοδικίας, ἐναντὶ ὀφειλομένου μισθοῦ. Τὸ ὅτι ἐκ τῆς τοιαύτης συμπεριφορᾶς τοῦ ἐνάγοντος ἐδημιουργήθη σαφὴς ἐντύπωσις περὶ πραχθέντος παρ' αὐτοῦ ἀδικήματος δύναται νὰ κριθῇ μόνον ἐκ τοῦ γεγονότος τῆς ὑποβολῆς τῆς μηνύσεως, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποτεθῇ ὑπάρξασα παρὰ τῷ ἐναγομένῳ τοσαύτη κακοπιστία, ὥστε νὰ ὑποβληθῇ τοιαύτη τοσοῦτον σοβαρὰς καὶ πολυμόρφους ἐχούσα συνεπείας μήνυσις ἄνευ συνδρομῆ σαφῶν καὶ συγκεκριμένων δεδομένων, δικαιολογούντων μόρφωσιν προσωπικῆς τοῦ ἐναγομένου τούτου πεποιθήσεως περὶ διαπράξεως τοῦ διὰ τῆς μηνύσεως ταύτης ἀποδιδομένου ἀδικήματος. Κατ' ἀκολουθίαν τούτου καὶ διότι, ἀσχέτως τῆς ἐκβάσεως τῆς ποινικῆς ἐκείνης δίκης, ἡ ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος παρασχεθεῖσα διὰ τῆς ἐκτεθείσης συμπεριφορᾶς του αἰτία ὑπῆρξε, κατὰ τὴν κρίσιν μας τοὐλάχιστον, ἀρκοῦσα νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἀπόλυσίν του, δέον ν' ἀπορριφθῇ ἡ κρινομένη τελευταία ἐνδικος ἐπὶ μέρους, ἀζίωσις, κατὰ τὸν σχετικὸν νόμιμον ἰσχυρισμὸν τοῦ ἐναγομένου, ὡς ἀβάσιμος.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΔΙΑΛΥΣΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΤΥΧΗ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΜΙΣΘΟΥ

Περιπτώσεις άπαλλαγῆς ἐργοδότου δι' ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

I

Συνέπεια ὁριστικῆς διαλύσεως ἐπιχειρήσεως ἡ ἀπαλλαγὴ ἐργοδότου τῶν κατὰ Ν. 3514|1928, ὡς ἐτροποποιήθη, ἐπιδομάτων μισθοῦ.—Μὴ ἀναγκαία ἔκδοσις ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.—Ἔννοια διατάξεως ἄρθρου 2 Α. Ν. 2672|1940.—Ἐφαρμογὴ ἐπὶ περιπτώσεων πραγματικῆς ἀδυναμίας ἐπιχειρήσεων ἐξ ἀνωτέρας βίας.

Συσιάζεται, ὡς γνωστόν, ἐν τῇ νομολογίᾳ τῶν δικαστηρίων, μεταξὺ τῶν ἄλλων, καὶ τὸ ζήτημα ἂν, διαλυομένης τῆς ἐπιχειρήσεως, παύῃ ἡ ἐκ τοῦ Ν. 3514|1928, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως (βλέπε κωδικοποίησιν ἰσχυουσῶν διατάξεων ἐν ΕΕΔ 7, 581), ὑποχρεώσεις καταβολῆς ἐπιδομάτων μισθοῦ εἰς τοὺς στρατευομένους μισθωτούς.

Κατὰ τὴν μέχρι τοῦ Α. Ν. 2672|1940 ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 3511 τὰ δικαστήρια, στηριζόμενα εἰς τὸ ἄρθρ. 8 Ν. 3514|1928, κατὰ τὸ ὁποῖον «... ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως ἢ διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον ὁ δεδουλευμένα δικαιώματα τοῦ στρατευθέντος προηγοῦνται παντὸς ἄλλου» ἐδέχοντο παγίως, ὅτι ἡ διάλυσις συνεπιφέρει καὶ τὴν παῦσιν καταβολῆς μετ' αὐτὴν ἐπιδομάτων μισθοῦ.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως, ἐκ τοῦ ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 Α. Ν. 2672|940 (ΕΕΔ 7, 583) δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας ν' ἀπαλλάσσῃ δι' ἀποφάσεών του ἐν μέρει ἢ ἐν ὅλῳ ἢ καὶ πάσης ὑποχρεώσεως τοὺς νόμῳ ὑποχρέους διὰ τὴν καταβολὴν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, ἐὰν διαπιστωθῇ ὅτι οἱοιδήποτε ἐξ ἀνωτέρας βίας, καταστροφῆς τοῦ ἐργοστασίου, στρατεύσεως ἄνω τοῦ ἡμίσεως τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως του κλπ. εἰς παντελῆ ἀδυναμίαν πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης, ἀνεπτύχθησαν καὶ ἐγένοντο δεκταὶ δύο ἐκ διαμέτρου ἀντίθετοι ἐν τῇ νομολογίᾳ ἀπόψεις.

Α' ἄποψις, ἀκολουθηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 2111|1948, προεδρευόντων **Ν. Φίλωρος**, ΕΕΔ 7, 152, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 29|1949, προεδρευόντων **Χ. Ζέρβας**, ΕΕΔ 8, 160, Προέδρου Πρωτ. Βόλου 128|1949, προεδρευόντων **Π. Βουγᾶς**, ΕΕΔ 8, 166, κατὰ τὴν ὁποίαν, μετὰ τὴν τοιαύτην διατύπωσιν τοῦ ἄρθρου 1 Α. Ν. 2672|1940 συνάγεται νομοθετικὴ θέλησις καὶ ἐν περιπτώσει διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως νὰ μὴ ἐκλείπῃ ἡ ὑποχρέωσις καταβολῆς ἐπιδομάτων μισθοῦ, αἰρομένη ἢ μετριαζομένη μόνον δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Β' ἄποψις, ἀκολουθηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1555|1949, προεδρευόντων **Γ. Κορκάρης**, ΕΕΔ 8, 505, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 2907|1949 προεδρευόντων **Π. Χρυσομάλλης**, ΕΕΔ 8, 771, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἐφαρμογὴ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 1 Α. Ν. 2672 προϋποθέτει τὴν ὕπαρξιν νομίμου ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος καὶ τοιαύτη δὲν ὑπάρχει μὲ τὴν διάλυσιν τῆς ἐπιχειρήσεως.

Αἱ καταχωρούμεναι νεώτεραι προεδρικαὶ ἀποφάσεις ἀκολουθοῦνται μὲ τὸ αὐτὸ θέμα.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1060|1950

Διαδικασία Ν. 3511 κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης **Κ. Τρουπάκης**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Θ. Τσουλόγιαννης, Κ. Θεοδωρίδης

Ἡ διάλυσις φέρουσα ὁριστικὸν χαρακτῆρα, ἐπήγαγε πράγματι τὴν ἀπαλλαγὴν τῆς ἑταιρίας ἀπὸ τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων διὰ τὸν ἀπὸ 1ης Μαΐου 1949 καὶ ἐντεῦθεν χρόνον, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ κωδ. Νόμου 3514. Διὰ τὴν ἀπαλλαγὴν ταύτην οὐδαμῶς ἦτο ἀναγκαία ἡ τήρησις τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 1 § 2 τοῦ Α. Ν. 2672|40, ἤτοι ἔκδοσις ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, διότι αὕτη ἀπαιτεῖται μόνον εἰς τὰς περιπτώσεις, κατὰ τὰς ὁποίας ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη ὡς ἐνεργὸς κατὰ νόμον ἡ πρὸς καταβολὴν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων ἀπαίτησις, οἵα δὲν συντρέχει ἐν προκειμένῳ, ἐφ' ὅσον ἡ ἑταιρία ἔπαυσεν οὖσα νόμῳ ὑπόχρεως εἰς καταβολὴν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων ἐξ εἰδικῶν λόγων προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ κωδ. νόμου 3514, εἰς τὴν κατάργησιν τῶν ὁποίων οὐδαμῶς ἀπέβλεφεν ἡ ρηθεῖσα διάταξις, ἥτις ἁπλῶς μόνον ἠθέλησε νὰ ὑπαγάγῃ εἰς τὴν ρύθμισιν τῆς ἄλλας περιπτώσεις πραγματικῆς ἀδυναμίας ἐξ ἀνωτέρας βίας, μὴ εἰδικῶς προβλεπομένας ὑπὸ τοῦ κωδ. νόμου 3514. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ ἐφεσίβλητον δημόσιον, ἔστω καὶ ἂν τοῦτο δυνάμει τοῦ Ν.Δ. 1101|49 ὑποκατέστη ἀπὸ τῆς ἰσχύος του αὐτοδικαίως εἰς τὰς ὑποχρεώσεις ἀπαλλάσσεται πρὸς καταβολὴν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων ἀπὸ τῆς 1ης Μαΐου 1949 καὶ ἐντεῦθεν, ἀφοῦ τοιαύτη ὑποκατάστασις δὲν δύναται νὰ νοηθῇ ἐπὶ ὑποχρεώσεων, αἵτινες εἶχον καταργηθῇ, ὡς ἐν προκειμένῳ, ἐξ εἰδικῶν νομίμων λόγων πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ρηθέντος Ν. Δ., διὰ τὴν ἀναβίωσιν τῶν ὁποίων οὐδαμῶς ἀπέβλεψε ταῦτο.

II

Μεταβίβασις ὑποχρεώσεων ἐκ Ν. 3514 εἰς νέον ἐργοδότην.— Προϋπόθεσις ἡ ταυτότης ἐπιχειρήσεως καὶ ἡ ὕπαρξις συνεχείας.—Περίπτωσις διαλύσεως ἐπιχειρήσεως πρὸ πτήσεως δικαιώματος ἐπιδοτήσεως.—Ἀνυπόχρεον καταβολῆς ἐπιδομάτων μισθοῦ

Προέδρου Πρωτ. Πατρῶν 221|1950

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Μαρμαράς**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Μελισσαρόπουλος, Α. Βουρνάς

Ἐβεβαιώθησαν καὶ κατὰ τὴν ἡμετέραν κρίσιν τὰ ἑξῆς πραγματικὰ περιστατικά: Ὁ ἐνάγων προσελήφθη, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου διαρκείας ὡς τεχνίτης μηχανοξυλουργὸς κατὰ μῆνα Μάϊον 1945 καὶ εἰργάσθη μέχρι τοῦ Αὐγούστου 1946, ὅτε ἐστρατεύθη, ὡς κληρωτὸς τῆς κλάσεως 1945, δικαιοῦται δὲ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ ν. 519|48 (21-1-1948). Τὴν ἐπιχείρησιν τοῦ ξυλουργικοῦ ἐργοστασίου ἦσκει ὁ ἐφεσίβλητος ἐναγόμενος ἐν ἑταιρικῇ συνεργασίᾳ ἀρχικῶς μετὰ τοῦ Γ. Κ. (μεθ' οὗ ἀπὸ καιροῦ ἐμισθώσαν τὴν ἀποθήκην παρὰ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Νομοθετική ρύθμισις διά Ν 519|1958 καί 986|1949

Κληρωτοί στρατολογικών κλάσεων 1945 καί 1946.—Ἔκτασις προστασίας κατά Ν. 519|1948 καί ὑστέρα διά τοῦ Ν. 986|1949 ἐπέκτασις προστασίας ἐπί μισθωτῶν Δημοσίου, Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου κλπ.—Κτῆσις δικαιώματος ἐπιδομάτων μισθοῦ κληρωτῶν 1945, 1946, ἐφ' ὅσον ὑπηρέτουν κατά δημοσίευσιν Ν. 519|1948 ἔκτοτε καί οὐχί ἀπό δημοσιεύσεως Ν. 986|1949.—Δικαίωμα ἐστρατευμένων ἐπί παροχῆς οἰκονομικῶν ἐνισχύσεων καθ' ἑορτάς.—Ἀξίωσις ὡς ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων καί ἁρμοδιότης Εἰρηνοδίκου.

Τό ἄρθρον 5 τοῦ Ν. 519|1948 «περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως τῆς περί τῶν στρατευομένων ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καί ἐργατῶν νομοθεσίας» (Τ. 60) ὁρίζει τά ἑξῆς: Ὑπάλληλοι, ὑπηρέται ἤ τεχνῖται, ἐργάται κλπ. συνδεόμενοι μετά τοῦ Δημοσίου, τῶν Δήμων ἤ Κοινοτήτων καί τῶν Ν. Π. Δ.Δ. διά συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, στρατευόμενοι, τυγχάνουσι τῆς ὑπό τοῦ παρόντος νόμου καί τῶν προγενεστέρων τούτου παρεχομένης προστασίας εἰς μισθωτούς ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐφ' ὅσον δι' εἰδικοῦ νόμου δέν παρέχεται αὐτοῖς μείζων προστασία.

Τῆς ἀνωτέρω προστασίας ἐπίσης τυγχάνουν καί οἱ ὑπηρετοῦντες εἰς τάς τάξεις τοῦ στρατοῦ μισθωτοί τῆς κατηγορίας ταύτης, ἀπολυθέντες τῆς ὑπηρεσίας λόγῳ τῆς στρατεύσεως των, θεωρουμένης αὐτοδικαίως ὡς ἀναπάρκτου τῆς περί ἀπολύσεως των πράξεως. Οὗτοι δικαιοῦνται ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος (Ν. 519|1948, 10 Ἰανουαρίου 1948) τῶν ἀντιστοίχων ἐπιδομάτων, ἐφ' ὅσον ἔχουν τόν ὑπό τοῦ Ν. 3514|28 χρόνον ὑπηρεσίας.

Ἐξ ἄλλου, διά τοῦ Ν. 986|1949 (ΕΕΔ 8, 6·6) συνεπληρώθη ἡ κειμένη νομοθεσία περί προστασίας τοῦ στρατευομένου προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου, Δήμων, Κοινοτήτων καί Ν. Π. Δ. Δ. καί διά τοῦ ἄρθρου 2 αὐτοῦ ὑπάλληλοι, κληρωτοί τῶν κλάσεων 1945 καί 1946, κληθέντες μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου εἰς τάς τάξεις τοῦ στρατοῦ ξηρᾶς, θαλάσσης καί ἀέρος δ' ἐκπλήρωσιν θητείας, τυγχάνουν ἀπό 1|1|49 καί ἐφεξῆς τῆς προστασίας τοῦ ἄρθρου 4 Ν. 510] 948 (ἐπιδομάτων μισθοῦ). Οἱ καλούμενοι μετά τήν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου τυγχάνουσι τῆς ὡς ἄνω προστασίας ἀπό τῆς ἡμέρας τῆς καταταξεώς των.

Ἡ περίπτωσις τῆς κατωτέρω προεδρικῆς, κατ' ἔφεσιν, κατά τήν διαδικασίαν Ν. 3·) 4 ἀποφάσεως ἀναφέρεται εἰς κληρωτόν, ἐργαζόμενον πρό τῆς στρατεύσεως παρά τῷ Δημοσίῳ, κλάσεως 1945, ὑπηρετοῦντα κατά τήν δημοσίευσιν τοῦ Ν. 519|1948 (10 Ἰανουαρίου 1948).

Συνεπῶς, ὡς ἡ ἀπόφασις δέχεται, ἐκαλύπτετο ὁ μισθωτός τῆς περιπτώσεως ταύτης ὑπό τοῦ Ν. 519|1948—καί πρό τῆς θεσπίσεως τοῦ Ν. 986|1949—καί εἶχεν ἀρχῆθεν ἀπό τοῦ νόμου 519|1948 δικαίωμα ἐπιδοτήσεως.

Εἶναι ἐκ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. 51]1948 σαφές, ὅτι ἡ προστασία τῶν κληρωτῶν κλάσεων 19 5 καί 1·46, τῶν ὑπηρετούντων εἰς ἰδιωτικάς ἐπιχειρήσεις καί παρά τῷ Δημοσίῳ κλπ. κατά τήν διάταξιν ἄρθρου 5 Ν. 519|1948 ἐκάλυπτε—καί ἐξακολουθεῖ καί ἤδη νά καλύπτῃ—τούς μισθωτούς ἰδιω-

---

τοῦ Γ. Τ. μετά τῆς ἐν αὐτῇ πριονοκορδέλλας καί λοιπῶν ξυλουργικῶν μηχανημάτων λεπτομερῶς περιγραφομένων ἐν τῷ μισθωτηρίῳ, βραδύτερον δέ ἐν τοιαύτῃ συνεργασίᾳ μετά τῶν Σ. Λ. καί Π. Κ. Στρατευθέντος ἐν τῷ μεταξύ τοῦ Γ. Κ. ἡ μετ' αὐτοῦ ἑταιρική σχέσις τῶν λοιπῶν ἐλύθη, συνεχισθεῖσα μεταξύ τῶν τριῶν ἄλλων μέχρι τέλους τοῦ ἔτους 1946, ὅτε καί ἐλύθη, παρεδόθη δέ ἡ μίσθιος ἀποθήκη μετά τῶν ἐν αὐτῇ μηχανημάτων εἰς τόν ἐκμισθωτήν, ἐκμισθώσαντα τό ἐργοστάσιον εἰς τρίτον. Μετά τήν οὕτως ἐπελθοῦσαν διάλυσιν τῆς ἐπιχειρήσεως ὁ ἐναγόμενος ἵδρυσεν ἑτέραν ἐπιχείρησιν (ξυλουργικόν ἐργοστάσιον) κατά μῆνα Μάϊον 1947 ἐπί τῆς ὁδοῦ Γεωργίου Ὀλυμπίου 12, ἐγκαταστήσας ἐν αὐτῷ ἕτερα μηχανήματα κοπῆς ξύλων. Ἡ νέα αὐτή ἐπιχείρησις, μή ταυτιζομένη πρός τήν διαλυθεῖσαν τοιαύτην, οὐδέ τελοῦσα ἐν οἰκονομικῇ ἤ (κατά τήν ἐπί τούτου ἄποψιν) νομικῇ μετ' αὐτῆς συνεχείᾳ (Ἴδε σχετικήν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 8, σ.947), δέν δημιουργεῖ διά τόν φορέα αὐτῆς ἐφεσίβλητον ἐναγόμενον ὑποχρέωσιν ἐπιδοτήσεως τοῦ ἐν τῇ προτέρᾳ, ἀσχέτῳ, ἐπιχειρήσει προσληφθέντος, πρό τῆς στρατεύσεώς του ἐνάγοντος — ἐκκαλοῦντος. Κυρίως ὅθεν ἔδει οὗτος νά στραφῇ κατά τῶν ἀποτελούντων τήν διαλυθεῖσαν ἑταιρίαν συνεταίρων, ἐν ὑφίστατο ὑποχρέωσις ἐπιδοτήσεώς του, οὐχί δέ ἀτομικῶς κατά τοῦ ἐναγομένου. Ἀλλ' ἐν προκειμένῳ ἐπῆλθε καί ἕτερον περιστατικόν, ἦτοι διάλυσις τῆς ἐπιχειρήσεως πρό τῆς 21·1·48, ὅτε ὁ ἐνάγων ἐκτήσατο δικαίωμα ἐπιδοτήσεως, κατά τόν Ν. 519|48. Ἀνεξαρτήτως ὅθεν τῆς ὀρθότητος τῆς ἀπόψεως, καθ' ἣν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ν. 3514, καθ' ἣν «ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως ἤ διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως τά κατά τό ἄρθρον 5 διεδουλευμένα δικαιώματα τοῦ στρατευθέντος προηγοῦνται παντός ἄλλου», κατηργήθη διά τῆς μεταγενεστέρας τοιαύτης τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ α. ν. 2672|40 καί συνεπῶς ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου περιορίζεται ἤ αἴρεται ὁλοσχερῶς μόνον δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἤ τῆς ἑτέρας, καθ' ἣν εἰς περίπτωσιν διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως παύει ἡ ὑποχρέωσις παροχῆς ἐπιδομάτων μισθοῦ (Ἴδε σχετικήν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 8 σ. 160 καί 505) ἡ ἔνδικος ἀξίωσις τοῦ ἐνάγοντος—ἐκκαλοῦντος δέν ἐστάθη κατ' οὐδετέραν τούτων, ἀφοῦ προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς καί τῆς ἄνω πρώτης γνώμης εἶναι νά ὑφίσταται κατά τόν χρόνον διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως δικαίωμα τοῦ στρατευομένου ὑπαλλήλου, ἵνα ἡ ἐφικτή ἡ δι' ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ ἀπαλλαγή τοῦ ἐργοδότου ἀπό τούτου, εἰς ἣν δέ περίπτωσιν, ὡς ἐν προκειμένῳ, τό πρός ἐπιδότησιν δικαίωμα τοῦ στρατευθέντος ἤθελε γεννηθῇ ἐν μεταγενεστέρῳ τῆς διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως χρόνῳ, δέν δύναται, καθ' ἡμᾶς, νά τεθῇ ζήτημα δημιουργίας ὑποχρεώσεως τῆς διαλυθείσης ἐπιχειρήσεως πρός ἐπιδότησιν.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

Ἐφαρμογὴ σχετικῶν διατάξεων Ν. 751|1948 καὶ Ν. Δ. 1196|1949

I

Ὑποχρέωσις ἀναγκαστικῆς προσλήψεως μισθωτῶν παρ' ἐπιχειρήσεων, νομικῶν προσώπων κλπ.—Κατάλληλος τοποθέτησις.—Σχέσις διοριζομένου ὡς δικηγόρου.—Ὑποχρέωσις τοποθετήσεως ὡς τοιούτου καὶ πρὸ Ν.Δ. 1196|1949.—Ἔννοια ρυθμίσεως σχέσεως δικηγόρου ὑπὸ Ν.Δ. 1196|1949.—Δικαίωμα μισθοῦ.

Θέμα καὶ τῶν τεσσάρων παρατιθεμένων κατωτέρω δικαστικῶν ἀποφάσεων εἶναι ἡ ἀναγκαστικὴ ἐκ τοῦ Ν. 751|1948 (ΕΕΔ 7, 658), ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 1196|1949 (ΕΕΔ 8, 918) σχέσις τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ.

Αἱ δύο πρῶται ἀναφέρονται εἰς τὴν ἀναγκαστικὴν

τικῶν ἐπιχειρήσεων μόναν ἐφ' ὅσον ὑπηρέτουν ἐν τῷ στρατῷ κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Ν. 519|48, ἤτοι τὴν 10 Ἰανουαρίου 1948 (οὕτω Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 4964|1948, προεδρεύων *Σ. Μοισενίγος*, ΕΕΔ 7, 748, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 637|949, προεδρεύων *Δ. Μηνᾶκος*, ΕΕΔ 8, 296, Προέδρου Πρωτ Πειραιῶς 373|1949, Πρόεδρος *Κ. Καρμάλας*, ΕΕΔ 8, 251, βλέπε ὅμως ἀντιθέτως Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 2420|1948, Πρόεδρος *Α. Φλῶρος*, ΕΕΔ 7, 906, Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 597|1949, Πρόεδρος *Α. Φλῶρος*, ΕΕΔ 8, 337), ἀκριβῶς δὲ τὸ ἄρθρον 2 Ν. 986|1949, ἔχον ὑπ' ὄψιν τὴν ἀνεπαρκῆ προστασίαν τοῦ Ν. 519|948, ἐπεξέτεινε ταύτην καὶ ἐπὶ τῶν κληρωτῶν 1945 καὶ 1946 τῶν μετὰ τὸν Ν. 519|194· καὶ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Ν. 986|1949 κληθέντων, ἐκ τῶν ὑπηρετούντων παρὰ τῷ Δημοσίῳ κλπ. ὥστε νὰ μὴ γεννᾶται ζήτημα διαφόρου ἑρμηνείας.

Ἀπὸ νομοθετικῆς μάλιστα ἀπόψεως εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἀπαντᾶται ἡ ἀδικαιολόγητος διαφοροποίησις τῆς προστασίας τῶν κληρωτῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, καλυπτομένων ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 Ν. 519|1948, ἀπὸ ἐκείνης τῶν μισθωτῶν Δημοσίων, Λήμνων, Κοινοτήτων καὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1295|1950

Διαδικασία Ν. 3511 κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Κ. Τρουπάκης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Γιαννουλάτος, δικ. ἀντιπρόσωπος Δημοσίου, Μ. Βασιλακόπουλος

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. 986|1949 ὅτι ὑπάλληλοι κληρωτοὶ τῶν κλάσεων 1945 καὶ 1946, κληθέντες μέχρι δημοσιεύσεως τοῦ Νόμου τούτου πρὸς ἐκπλήρωσιν θητείας, τυγχάνουσιν ἀπὸ τῆς 1|1|1949 καὶ ἐφεξῆς τῆς προστασίας τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. 519|1948, ὅπερ ὁρίζει, ὅτι τῆς προστασίας ταύτης τυγχάνουσι καὶ οἱ κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ τελευταίου τούτου νόμου ὑπηρετοῦντες κληρωτοὶ τῶν κλάσεων 1945 καὶ 1946, ἀφορᾷ μόνον ἐκείνους ἐκ τῶν ἄνω κληρωτῶν, οἵτινες, μὴ ὑπηρετοῦντες εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Ν. 519, δὲν ἐδικαιοῦντο ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, οὐχὶ δὲ καὶ ἐκείνους, οἵτινες, ὑπηρετοῦντες πράγματι κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Νόμου τούτου, ἐδικαιοῦντο, κατὰ τὸ ἄρθρον 4, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὸ ἄρθρον 5 αὐτοῦ, τοιούτου ἐπιδόματος, διότι ἀνομφισβητήτως ὁ ἀνωτέρω Ν. 986, ὡς ἐκ τοῦ ὑπὲρ τῶν στρατευθέντων προστατευτικοῦ σκοποῦ του συνάγεται, δὲν ἠθέλησε νὰ καταλύσῃ καὶ περιορίσῃ χρονικῶς τὸ μέχρι τότε ὑπὲρ τῶν ὡς ἄνω κληρωτῶν κεκτημένον δικαίωμα προστασίας, ἀλλ' ἀντιθέτως ἠθέλησε, λόγῳ τοῦ ὅτι πολλοὶ ἐκ τῶν ἄνω κληρωτῶν, ἕνεκα μὴ συνδρομῆς τῶν ὑπὸ τῶν τότε ἰσχυουσῶν διατάξεων ἀπαιτουμένων προϋποθέσεων, δὲν ὑπήγοντο εἰς τὴν προστασίαν τῶν στρατευθέντων, ὅπως ἐπεκτείνῃ ταύτην καὶ ὑπὲρ αὐτῶν, περιορίσας μόνον ταύτην διὰ τὸν ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1949 καὶ ἐφεξῆς χρόνον. Ὅθεν ὁ ἐφεσίβλητος, ἀνήκων ὡς κληρωτὸς εἰς κλάσιν 1945 καὶ ὑπηρετῶν εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Ν. 519, κατὰ τὰ συνομολογούμενα, δικαιοῦται, θεωρουμένης αὐτοδικαίως ὡς ἀνυπάρκτου τῆς ὑπὸ τοῦ ἐκκαλουῦντος ἀπολύσεώς του κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ αὐτοῦ Νόμου, ὡς λαβούσης χώραν διαρκούσης τῆς στρατεύσεώς του καὶ λόγῳ αὐτῆς, κατὰ τὰ ἐκ τῶν προσκομισθέντων ἀποδεικτικῶν στοιχείων βεβαιωθέντα, ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ἄνω νόμου (21 Ἰανουαρίου 1948), ἀνεξαρτήτως τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἐπακολουθήσαντος Ν. 986, ὅπερ, ὡς εἴρηται, ἠθέλησεν ἁπλῶς νὰ χορηγήσῃ δικαίωμα ἐπιδοτήσεως καὶ εἰς ἐκείνους, οἵτινες δὲν συνεκέντρουν τὰς μέχρι τότε ἀπαιτουμένας προϋποθέσεις καὶ ὀρθῶς συνεπῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐπεδίκασεν ἐκτοτε τὰ ζητηθέντα ἐφεδρικὰ ἐπιδόματα, εἶναι δὲ μὴ νόμιμος ὁ ἀντίθετος πρῶτος λόγος ἐφέσεως, καθ' ὃν ἔδει νὰ ἐπιδικασθῶσιν ἐφεδρικὰ ἐπιδόματα μόνον ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1949 καὶ ἐντεῦθεν.

Δεκτοῦ γενομένου ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος δικαιοῦται ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος ἀπὸ τῆς 21 Ἰανουαρίου 1948, ὀρθῶς ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἐπεδικάσθησαν κατὰ τὸ διὰ τὸ ἐπίδομα τοῦτο ἰσχῦον ποσοστὸν καὶ ζητηθέντα δῶρα τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα καὶ Χριστουγέννων 1948, ἅτινα περιλαμβάνονται ἐν τῇ κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Ν. 519 μισθοδοσίᾳ, ἣν θὰ ἐλάμβανεν οὗτος, ἂν δὲν ἐστρατεύετο. Ἡ δὲ περὶ τῶν δώρων τούτων, ὡς καὶ τοῦ δώρου τοῦ Πάσχα 1949, ἀπαιτήσις, ὡς μὴ ἀποτελοῦσα ἄλλο τι, εἰ μὴ ἀπαίτησιν ἐξ ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, ἀρμοδίως εἰσήχθη κατὰ τὴν προκειμένην διαδικασίαν καὶ συνεπῶς εἶναι μὴ νόμιμοι οἱ ἀντίθετοι δεύτερος καὶ τρίτος λόγοι ἐφέσεως.

τοποθέτησιν τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου προστατευομένων προσώπων ὡς δικηγόρων (σχετικαὶ αἱ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6450|1949, εἰσηγητὴς *Χ. Καραμανλῆς*, ΕΕΔ 9, 135, πρὸς ἣν συμφωνεῖ ἡ ἐκ τῶν καταχωρουμένων πρώτη, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 45 2|1949, Πρωτοδίκης *Α. Παπαγρήγορου*, ΕΕΔ 9, 137, Συμβουλίου Ἐπικρατείας 2011|949, εἰσηγητὴς *Γ. Παπαχατζῆς*, ΕΕΔ 9, 169, Συμβουλίου Ἐπικρατείας 168|950, εἰσηγητὴς *Μ. Σταυρινόπουλος*, ΕΕΔ 9, 369).

Ὅσον ἀφορᾷ γενικώτερον τὴν ἀναγκαστικὴν σχέσιν καὶ τὸ δικαίωμα τοποθετήσεως καὶ μισθοδοσίας βλέπε καὶ λοιπὴν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 71, ΕΕΔ 9, 214, ἐπ. ΕΕΔ 9, 262 ἐπ.).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1137|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ΄

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Β. Φαρμακίδης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Πέτρος, Α. Βογιατζῆς

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ἐκτίθεται, ὅτι δι' ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ, ληφθείσης κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 15ης Ὀκτωβρίου 1949, ὁ ἐνάγων ἐτοποθετήθη παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ἀνωνύμῳ ἑταιρίᾳ ὡς δικηγόρος καὶ ὅτι ἡ ἐναγομένη δὲν ἀπεδέχθη τὰς ὑπηρεσίας τούτου, προσενεχθείσας αὐτῇ νομίμως τὴν 8ην Νοεμβρίου 1949. Διώκεται δὲ διὰ τῆς ἀγωγῆς, ὅπως ὑποχρεωθῇ ἡ ἐναγομένη νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν ἐνάγοντα τὸν μισθὸν τοῦ χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ 8ης Νοεμβρίου 1949 ἕως 8ης Ἰανουαρίου ἐ. ἔ., ὑπολογιζομένου πρὸς δραχμὰς 1.800,00 μηνιαίως.

Κατὰ μὲν τὰ ἄρθρα 3 § 1 καὶ 5 τοῦ νόμου 751 τοῦ 1948 αἱ δημόσιαι, δημοτικαὶ καὶ κοινοτικαὶ ὑπηρεσίαι, τὰ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, πᾶσα ἐπιχείρησις ἢ ἐκμετάλλευσις, ἡμεδαπὴ ἢ ἀλλοδαπή, οἱασδήποτε μορφῆς ἢ τύπου, ὡς καὶ τὰ πάσης φύσεως τραπεζιτικὰ ἢ καινωφελῆ ἱδρύματα, ὑποχρεοῦνται, ὅπως προσλάβωσιν, ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπάρξεως κενῶν ἢ μὴ θέσεων, ἀριθμὸν προσώπων ἐκ τῶν ἀναφερομένων ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ νόμου τούτου, ἅτινα τοποθετοῦνται ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου ἢ τῶν τοπικῶν Συμβουλίων προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ παρ' αὐτοῖς ἀπασχολουμένου καὶ μὴ ἐν στρατεύσει τελοῦντος πάσης φύσεως προσωπικοῦ, κατὰ δὲ τὴν § 3 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ὡς ἄνω νόμου τὸ δυνάμει τούτου προσλαμβανόμενον προσωπικὸν τοποθετεῖται καὶ χρησιμοποιεῖται ἀναλόγως τῶν σωματικῶν αὐτοῦ ἱκανοτήτων, γραμματικῶν ἢ τεχνικῶν γνώσεων ἢ λοιπῶν προσόντων αὐτοῦ κατὰ τὰς ἀνάγκας καὶ τὴν κρίσιν τοῦ προϊσταμένου τῆς ὑπηρεσίας ἢ τοῦ ἐργοδότου εἰς τὸ κεντρικὸν κατάστημα ἢ τὰ ὑποκαταστήματα αὐτοῦ, τὰ κείμενα εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ Κεντρικοῦ ἢ τοπικοῦ Συμβουλίου, παρ' οὗ τοποθετεῖται, καὶ ὑπάγεται, ὅσον ἀφορᾷ τὴν μισθοδοσίαν, ἐπιδόματα, προαγωγὴν καὶ πειθαρχίαν, εἰς τὸ καθεστὼς, ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἑκάστοτε ὑπάγεται καὶ τὸ ὑπόλοιπον προσωπικὸν τῆς αὐτῆς ὑπηρεσίας ἢ ἐπιχειρήσεως δυνάμει νόμων, διαταγμάτων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, συλλογικῶν συμβάσεων ἢ ἐσωτερικῶν κανονισμῶν κλπ. ἐξαιρουμένης τῆς περιπτώσεως τῆς ἀπολύσεως, δι' ἣν ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρον 10 τοῦ ὡς ἄνω νόμου.

Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων προκύπτει, ὅτι ὁ ἐργοδότης δὲν εἶναι ἀπολύτως ἐλεύθερος, ὅπως χρησιμοποιήσῃ τὸν ὑπὸ τῶν ἄνω συμβουλίων τοποθετηθέντα, ὡς αὐτὸς βούλεται, ἀλλ' ὀφείλει νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν ἀπόφασιν ταύτην, ἐὰν δι' αὐτῆς τὸ προστατευόμενον πρόσωπον τοποθετῆται ὑπὸ ὡρισμένην ἰδιότητα, ἣν τὸ οἰκεῖον συμβούλιον, βάσει τῆς εἰδικῆς μορφώσεως ἢ τῶν σπουδῶν του καθώρισε, καὶ νὰ ἀναθέσῃ εἰς αὐτὸν τὴν ἐκτέλεσιν ἐργασίας ἀναλόγου πρὸς τὴν εἰδικὴν μόρφωσιν ἢ τὰς σπουδάς του, δικαίωμα δὲ ἀνεξέλεγκτον ἔχει ὁ ἐργοδότης μόνον, ὅπως ὁρίζῃ τὸν τόπον, εἰς τὸν ὁποῖον θὰ παρέχῃ τὰς ὑπηρεσίας του ὁ τοποθετηθεὶς ἐντὸς τῆς ὑπὸ τῆς δευτέρας τῶν ὡς ἄνω διατάξεων τιθεμένων ὁρίων. Τοιουτοτρόπως, ἐὰν ὑπό τινος τῶν ὡς ἄνω συμβουλίων ἐτοποθετήθη καὶ πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Νομοθ. Διατάγματος 1196 τοῦ 1949 παρά τινι ἐπιχειρήσει προστατευόμενον πρόσωπον ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του ὡς δικηγόρου, ὁ ἐργοδότης δὲν δύναται νὰ ἀναθέσῃ εἰς τὸν τοποθετηθέντα ἐργασίαν ξένην πρὸς τὸ λειτούργημα τοῦ δικηγόρου, ὡς π.χ. λογιστικὴν κλπ. ὑποχρεούμενος νὰ χρησιμοποιήσῃ αὐτὸν ὡς τοιοῦτον (ὁρα σχετικῶς Πρωτοδικείου Ἀθην. 6450|49, ΕΕΔ 8, 734). Εἰς ταῦτα, ἐν σχέσει πρὸς τοὺς δικηγόρους, ἰατροὺς καὶ λοιποὺς ἐπιστήμονας, ἐπέφερε τροποποίησιν τὸ ἄρθρον 4 τοῦ ὡς ἄνω Νομοθετικοῦ Διατάγματος 1196, ὁρίσαν ὅτι τὰ ἐν λόγῳ συμβούλια δύνανται νὰ τοποθετῶσι δικηγόρους ὡ τοιούτους μόνον εἰς νομικὰ πρόσωπα, ἱδρύματα καὶ ἐπιχειρήσεις, παρ' αἷς βάσει τῶν ὀργανισμῶν των ὑφίστανται ὠργανωμένα δικαστικὰ τμήματα, εἰς τὰ ὁποῖα ὑπηρετοῦσιν ἄνω τῶν δέκα πέντε ὑπαλλήλων δικηγόρων. Ἡ διάταξις ὅμως αὕτη δὲν ἀφορᾷ τοὺς πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ἐν λόγῳ νομοθετικοῦ διατάγματος (18 Ὀκτωβρίου 1949) τοποθετηθέντας δικηγόρους ὡς τοιούτους, τοσούτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου 4 ὁρίζεται, ὅτι οἱ περὶ ὧν πρόκειται περιορισμοὶ δὲν ἰσχύουσι, προκειμένου περὶ τῶν ἤδη διορισθέντων καὶ τοποθετηθέντων εἰ εἰδικὰ τμήματα τῶν ἐπιχειρήσεων ἐπιστημόνων ἐν γένει. Διὰ τὸν καθορισμὸν δὲ τῶν προσώπων, περὶ ὧν ἡ τελευταία αὕτη διάταξις, ἐξ ἧς, σημειωτέον, ἐνισχύεται σαφῶς ἡ ἀνωτέρω γενομένη ἑρμηνεία τοῦ νόμου, καθ' ἣν καὶ πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νομοθ. διατάγματος 1196 ἦτο ὑποχρεωτικὴ διὰ τοὺς ἐργοδότας ἡ χρησιμοποίησις ὡς δικηγόρων τῶν ὡς τοιούτων τοποθετηθέντων ὑπὸ τῶν εἰρημένων συμβουλίων, σκοπητέος εἶναι ὁ χρόνος τῆς ἐκδόσεως τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου συμβουλίου καὶ οὐχὶ ἡ ἀνακοίνωσις αὐτῆς εἰς τὸν ἐργοδότην ἢ ἄλλο τι περιστατικόν, διότι ὑπόκειται ἀναγκαστικὴ πρόσληψις, ἥτις συντελεῖται, ὡς σαφῶς προκύπτει ἐκ τοῦ νόμου 751, διὰ μόνης τῆς ἐκδόσεως τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου συμβουλίου καὶ ἀπὸ ταύτης. Συνεπῶς, ἐὰν ἡ ἀπόφασις τοῦ Κεντρικοῦ ἢ τῶν τοπικῶν Συμβουλίων περὶ τοποθετήσεως προστατευομένου προσώπου εἰς ἐπιχείρησίν τινα ὡς δικηγόρου ἐλήφθη πρὸ τῆς 18ης Ὀκτωβρίου 1949, ἡ τοποθέτησις εἶναι ἔγκυρος, καὶ ἂν ὑποτεθῇ, ὅτι δὲν ὑφίσταται παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει ταύτῃ ὠργανωμένον, βάσει τοῦ ὀργανισμοῦ της, δικαστικὸν τμῆμα ἢ ὑπηρετῶσι παρ' αὐτῷ ἐλάσσονες τῶν δέκα πέντε δικηγόρων.

Ὡς δείκνυται ἐκ τοῦ προσαγομένου ὑπ' ἀριθ. 36697 τῆς 19ης Ὀκτωβρίου 1949 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας πρὸς τὴν ἐναγομένην, τὸ κεντρικὸν συμβούλιον προστασίας ἀπολυομένων

των τάξεων τοῦ Στρατοῦ ἐτοποθέτησε τὸν ἐνάγοντα ὡς δικηγόρον παρὰ τῇ ἐναγομένῃ δι' ἀποφάσεώς του, ληφθείσης τὴν 15ην Ὀκτωβρίου 1949. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ ἀπόφασις αὕτη τοῦ ἐν λόγῳ συμβουλίου εἶναι νόμιμος καὶ ἰσχυρὰ καὶ ἡ ἐναγομένη ὑποχρεοῦται, ὅπως χρησιμοποιήσῃ τὸν ἐνάγοντα ὡς δικηγόρον.

Βεβαιοῦται, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν ἡμῶν, ὅτι ὁ ἐνάγων προσέφερε ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζομένης προθεσμίας, καὶ δὴ τὴν 8ην Νοεμβρίου 1949, τὰς ὑπηρεσίας του ὡς δικηγόρου εἰς τὴν ἐναγομένην, ἥτις τοιουτοτρόπως ὀφείλει εἰς αὐτόν, συνφδὰ ταῖς διατάξεσι τοῦ ἄρθρου 656 ἐδ. 1 Ἀστ. Κώδικος καὶ τοῦ ἄρθρου 6 § 2 ἐδ. 1 τοῦ Νόμου 751, τὸν ἀπὸ τῆς χρονολογίας ταύτης καὶ ἐφεξῆς μισθὸν καὶ ὅτι δὲν ὑφίσταται ἐσωτερικὸς κανονισμὸς τῆς ἐναγομένης, καθορίζων τοὺς μισθοὺς τοῦ προσωπικοῦ της. Τοιουτοτρόπως ὁ ἐνάγων δικαιοῦται τοῦ ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων τῆς 16ης Σεπτεμβρίου 1937 τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν, ἰδιωτικῶν γραφείων καὶ ἐπιχειρήσεων ἐν γένει καὶ τῆς 4ης Νοεμβρίου 1947 τῶν ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 29488|2592 τοῦ 1949 ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, προβλεπομένου μισθοῦ, ὅστις ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 442.000 μηνιαίως, δέον δὲ νὰ ἐπιδικασθῶσι εἰς αὐτὸν λόγῳ μισθοῦ του τοῦ ὡς ἄνω χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ 8ης Νοεμβρίου 1949 μέχρις 8ης Ἰανουαρίου ἐ. ἔ. δραχμαὶ 884.000, δεκτῆς οὕτω γενομένης τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς. Τὸ ὅτι οἱ ἀπασχολούμενοι ὑπὸ τῆς ἐναγομένης λοιποὶ δικηγόροι μισθοδοτοῦνται διὰ μεγαλυτέρων μισθῶν δὲν ἔχει ἐπιρροήν, διότι κατὰ τὴν μνησθεῖσαν διάταξιν τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 751 οἱ δυνάμει αὐτοῦ τοποθετούμενοι ὑπάγονται, ὡς πρὸς τὴν μισθοδοσίαν, εἰς τὸ αὐτὸ καθεστὼς εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάγεται καὶ τὸ ὑπόλοιπον προσωπικὸν τῆς ὑπηρεσίας ἢ ἐπιχειρήσεως δυνάμει νόμων, διαταγμάτων, ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, συλλογικῶν συμβάσεων ἢ ἐσωτερικῶν κανονισμῶν, οὕτω δὲ αἱ ἀτομικαὶ συμβάσεις, δυνάμει τῶν ὁποίων λαμβάνουσιν οἱ λοιποὶ δικηγόροι τῆς ἐναγομένης τοὺς ἀνωτέρους μισθούς, δὲν δύνανται νὰ ληφθῶσι κατὰ νόμον ὑπ' ὄψιν διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ μισθοῦ τοῦ ἐνάγοντος.

II

Διορισμὸς ὡς ὑπαλλήλου, κατὰ Ν. 751|1948 δικηγόρου.—Ἀνάθεσις ἐργασίας λογιστοῦ.—Ὑστέρα μετὰ Ν. Δ. 1196|1949 ἀξιώσεις ἀναθέσεως ἐργασίας δικηγόρου.—Ἔννοια Ν. Δ. 1196|1949

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1248|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Κ. Τρουπάκης**

Δικηγόροι οἱ κ. Ε. Ζερβοῦ, ὁ κ. Π. Πανόπουλος.

Ὁ ἐνάγων, τοποθετηθεὶς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 751|1948, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 13 τῆς 11 Ἰανουαρίου 1949 ἀποφάσεως τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου προβλεπομένου Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, παρὰ τῇ ἐναγομένῃ, ἀνέλαβε πράγματι παρ' αὐτῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἄνω τοποθετήσεως ὑπηρεσίαν προσωρινοῦ ὑπαλλήλου (λογιστοῦ), ἣν ἐξηκολούθησε παρέχων μέχρι τῆς 10ης Ἰανουαρίου 1950, ἀπὸ τῆς ὁποίας, μὴ γενομένης δεκτῆς αἰτήσεως του ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, ὅπως, λόγῳ τῆς ἰδιότητός του ὡς δικηγόρου, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ἐπακολουθήσαντος Ν.Δ. 1196|1949, τῷ ἀνατεθῇ ὑπηρεσία ἐν τῷ παρ' αὐτῇ λειτουργοῦντι εἰδικῷ δικαστικῷ τμήματι, ἔπαυσε προσερχόμενος πρὸς παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του. Πλὴν ὅμως, ἐφ' ὅσον, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου, ἡ παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ἀναγκαστικὴ τοποθέτησις τοῦ ἐνάγοντος ἐγένετο ὅλως ἀσχέτως πρὸς τὴν ἰδιότητά του ὡς δικηγόρου, ἥτις οὐδαμῶς μνημονεύεται ἐν τῇ ἀποφάσει ταύτῃ, οὐδὲ ἂν ἡ ἐναγομένη ὑπεῖχεν ὑποχρέωσιν, ὅπως τῷ ἀναθέσῃ δικηγορικὴν ὑπηρεσίαν ἐν τῷ εἰδικῷ αὐτῆς τμήματι βάσει τῆς ἄνω διατάξεως, διότι, ὡς ἐξ αὐτῆς σαφῶς συνάγεται, ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῆς ὡς πρὸς τοὺς ἤδη διωρισμένους καὶ τοποθετηθέντας δικηγόρους τελεῖ ὑπὸ τὴν ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν ὅτι ὁ ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Συμβουλίου διορισμὸς καὶ ἡ τοποθέτησις αὐτῶν ἐγένοντο πράγματι εἰδικῶς ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τῶν ὡς δικηγόρων καὶ εἰς τὸ ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ὑφιστάμενον εἰδικὸν τμῆμα. Ἀλλ' οὔτε ἐν γένει ἐκ τοῦ ἄρθρου 3 § 3 τοῦ Ν. 751, ὡς συνεπληρώθη ὑπὸ τῆς ἄνω διατάξεως, συνάγεται ὑποχρέωσις τῆς ἐναγομένης, ὅπως, καὶ ἂν ἔτι ἐτέλει ἐν γνώσει τῆς μὴ μνημονευομένης ἐν τῇ περὶ τοποθετήσεως ἀποφάσει ἰδιότητος τοῦ ἐνάγοντος ὡς δικηγόρου, τῷ ἀναθέσῃ ἀνάλογον δικηγορικὴν ὑπηρεσίαν ἐν τῷ παρ' αὐτῇ λειτουργοῦντι εἰδικῷ δικαστικῷ τμήματι, διότι ἡ ἰδιότης αὕτη, συνεχομένη μὲ τὴν ἄσκησιν δημοσίου λειτουργήματος, δὲν περιλαμβάνεται λόγῳ τοῦ δημοσίου καὶ ἐμπιστευτικοῦ χαρακτῆρος τῆ μεταξὺ τῶν ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς ἄνω διατάξεως προσόντων τοῦ τοποθετηθέντος, ἀναλόγως πρὸς τὰ ὁποῖα χρησιμοποιεῖται οὗτος ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, ἅτινα ἀναφέρονται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον εἰς τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου, ἐργατοτεχνίτου καὶ ὑπηρέτου, καὶ ἐν γένει τοῦ παρεχόντος ἐξηρτημένην ἐργασίαν, οἷαν, κατ' ἀρχήν, δὲν παρέχει ὁ δικηγόρος. Κατὰ συνέπειαν τούτων ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ἐπιδιωκουσα, κατὰ τὰ σαφῶς ἐν αὐτῇ ἐκτιθέμενα ὅπως ἀναγνωρισθῇ τὸ δικαίωμα τοῦ ἐνάγοντος πρὸς τοποθέτησίν του ὡς δικηγόρου εἰς τὸ δικαστικὸν τμῆμα τῆς ἐναγομένης, δέον ν' ἀπορριφθῇ, ὡς κατ' οὐσίαν ἀβάσιμος.

III

Ἀναγκαστικὴ σχέσις ἐργασίας κατὰ Ν. 751|1948.—Ὑποχρέωσις ἐργοδότου πρὸς ἀνάθεσιν προσηκούσης εἰς τὰ προσόντα διορίζομένου ἐργασίας.—Ἄλλως θεώρησις ὡς ἀρνήσεως ἀποδοχῆς, ὑπηρεσιῶν.—Δικαίωμα ἐντεῦθεν μισθοῦ διορίζομένου.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1265|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Χ. Κοντογεώργος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Χρύσης, Π. Ταβλαρίδης.

Ἐβεβαιώθημεν περὶ τῶν ἐξῆς, ἐν σχέσει πρὸς τὴν διαφορὰν ταύτην περιστατικῶς: Ἐνῷ ὁ ἐνάγων, τοποθετηθεὶς δυνάμει τοῦ Ν. 751|1948 παρὰ τῇ ἐναγομένῃ, παρουσιάσθη εὐθὺς ἀπὸ τῆς εἰς τὴν ἐναγομένην ταύτην κοινοποιήσεως τοῦ διορισμοῦ του καὶ δὴ ἀπὸ τῆς 18ης Αὐγούστου 1949, διὰ νὰ ἀναλάβῃ ἐργασίαν, ἡ ἐναγομένη κατ' ἀρ-

ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΠΕΡΙ ΤΟΝ ΑΣΤΙΚΟΝ ΚΩΔΙΚΑ

ΜΙΣΘΩΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ὑπὸ τοῦ κ. Κ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΥ, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ὡς Εἰσηγητοῦ Προσχεδίου Ἐνιαίου Ἐργατικοῦ Δικαίου Ἀστικοῦ Κώδικος

Ἐκ τῆς ἐπισήμου ἐκδόσεως τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, ἔτους 1946, περιττοῦ σχεδίου Ἀστικοῦ Κώδικος, ἐκπονηθέντος ὑπὸ τῆς ἐπ' αὐτοῦ Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος παραλαμβάνομεν καὶ δημοσιεύομεν τὸ προσχέδιον μισθώσεως ἐργασίας, μὲ εἰσηγητὴν τὸν καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου κ. *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*.

Ἡ ἀκολουθοῦσα αἰτιολογικὴ ἔκθεσις τοῦ Εἰσηγητοῦ τοῦ Προσχεδίου, δεδομένου ὅτι εἰς πολλὰ δὲν ἀπεμακρύνθη τοῦ σχεδίου ἐκείνου ὁ ἰσχύων Ἀστικὸς Κῶδιξ, εἶναι ἐξόχως διαφωτιστικὴ διὰ τὴν ὀρθὴν ἑρμηνείαν τοῦ Κώδικος καὶ νομίζομεν ὅτι χρησιμεύει ἀπουσιαίως ἡ ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου» ἐπανάληψις τῶν ἱστορικῶν αὐτῶν διὰ τὸν παρ' ἡμῖν Ἀστικὸν Κώδικα ἐργασιῶν.

Προηγεῖται κατ' ἀρχὴν ἡ παράθεσις τῶν σχετικῶν ἄρθρων τοῦ Σχεδίου, ἵνα ἐν ἀντιπαραβολῇ πρὸς τὰ ἄρθρα τοῦ Κώδικος (648—680) χρησιμεύσῃ ἡ αἰ-

χήν μὲν ἀπέφυγε νὰ προσλάβῃ αὐτόν, ἐπὶ τῇ δικαιολογίᾳ ὅτι δὲν προσεκομίσθησαν αὐτῇ ἀποδεικτικὰ τῶν γραμματικῶν γνώσεων ἢ ἐπαγγελματικῆς εἰδικεύσεως αὐτοῦ, ἅτινα ὅμως ἐγνώριζεν, ὅτι ἦσαν εἰς τὴν διάθεσιν αὐτῆς, ὡς εὑρισκόμενα ἐν τῷ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας ἠρτυμένῳ φακέλλῳ τοῦ ἐνάγοντος τούτου (πρβλ. καὶ ὑπ' ἀριθ. 37921)18.8.1949 ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας), βραδύτερον, καὶ ἀφοῦ ἀνέθεσεν εἰς αὐτὸν διά τινας ἡμέρας ὑπηρεσίαν ἐν τῷ λογιστηρίῳ της, ὥρισεν ὡς ἐκτελεστέαν παρ' αὐτοῦ τὴν ἐργασίαν τῆς καθοριότητος τοῦ καταστήματός της καὶ τῶν παραρτημάτων της καὶ οὐχὶ καθαριότητος τῶν προθηκῶν καὶ τακτοποιήσεως τῶν γενικῶς ἐκτιθεμένων ἐμπορευμάτων, ὡς ἀβασίμως ἰσχυρίζεται αὕτη, ἐργασίαν οἱηλαδὴ προσήκουσαν εἰς γυναῖκας, καθ' ἃ συμβαίνει συνήθως, παρὰ τὸ ὅτι ἦτο προφανές, δι' αὐτήν, ὅτι ἡ ἐν γένει ἐμφάνισις καὶ συμπεριφορὰ τοῦ ἐνάγοντος, ὡς δείκτης τῆς ὅλης προσωπικότητός του (γραμματικὴ μόρφωσις, κοινωνικὴ συμπεριφορά, πνευματικὴ ἱκανότης), κατεδείκνυον, ὅτι ὁ ἐνάγων οὗτος εἶχε τοσαῦτα προσόντα, ὥστε ἡ εἰς αὐτὸν ἀνάθεσις τῆς ἐργασίας ἐκείνης νὰ μὴ ἀποτελῇ ἁπλῶς ἄδικον μεταχείρισιν, ἀλλ' αὐτόχρημα ἐμπαιγμὸν καὶ καταπερηφάνησιν αὐτοῦ. Βεβαίως μετὰ ταῦτα καὶ τὴν ἐπιμονὴν τῇ ἐναγομένῃ, ὅπως ὁ ἐνάγων περιορισθῇ εἰς τὴν ἐργασίαν ἐκείνην, οὗτος ἔπαυσε προσερχόμενος εἰς τὸ κατάστημα τῆς ἐναγομένης, τὸ γεγονὸς ὅμως τοῦτο, ὀφειλόμενον καὶ μόνον εἰς τὴν ἀξίωσιν τῆς ἐναγομένης ἐκείνην, τὴν ὑπὸ τὰ ἐκτεθέντα δεδομένα ἰσοδυναμοῦσαν πρὸς ἄρνησιν ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος, τῶν παρ' αὐτοῦ προσφερομένων κατὰ τοὺς ὅρους καὶ τὰς ἀξιώσεις τοῦ νόμου, δυνάμει καὶ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ὁποίου διωρίσθη οὗτος, δὲν εἶναι ἱκανὸν νὰ στηρίξῃ δικαιολογίαν στερήσεως τοῦ ἐνάγοντος τούτου ἀπὸ τῆς ἀξιώσεώς του ἐπὶ καταβολὴν τοῦ ἀνήκοντος αὐτῷ μισθοῦ. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων καὶ διότι ἐν παντὶ περιπτώσει ἀπεδείχθη ἄβασιμος ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγομένης, καθ' ὃν δὲν ὑπῆρχον ἐν τῇ ἐπιχειρήσει αὐτῆς ἀσχολίαι ἄλλαι διὰ τὴν ἀνάθεσιν αὐτῶν εἰς τὸν ἐνάγοντα, ὡς κατάλληλον δι' αὐτὰς πρόσωπον, διότι εἶναι ἀναμφισβήτητον τὸ ὅτι ἠδύνατο νὰ χρησιμοποιηθῇ ὁ ἐνάγων οὗτος ὡς μαθητευόμενος τοὐλάχιστον πωλητής, διὰ τὴν ἐκ τῆς ἐπιδόσεώς του ἀσφαλεστέραν ἐκτίμησιν τῆς ἀποδοτικότητός του ἢ εἰς οἱονδήποτε ἄλλο τμῆμα τῆς ἐπιχειρήσεως, δι' οἱανδήποτε ἀνάλογον πρὸς τὰ προσόντα αὐτοῦ ἐργασίαν, μὴ ἀπαιτοῦσαν εὐθὺς ἀπ' ἀρχῆς πλήρη εἰδίκευσιν, δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ἀγωγὴ αὕτη, ὡς οὐσιώδης βάσιμος.

IV

Ἀνεφάρμοστον διατάξεως περὶ ἀναγκαστικῆς προσλήψεως—καὶ ἐπουσίως καὶ Ν. 751)1948 προσωπικοῦ παρ' Ὀργανισμῷ Τηλεπ. κοινωνιῶν Ἑλλάδος.—Ν. Δ. 1049)1949.

Πρόεδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 4842)1950

Διαδικασία προσωρινῆς ἐπιδικάσεως

Πρόεδρος ὁ κ. **Β. Πατσουράκος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Θ. Φυσιλάκης, Π. Παπαπαύλος

Ὁ αἰτῶν ἰσχυρίζεται, ὅτι ἐτοποθετήθη ὡς ὑπάλληλος τῆς καθ' ἧς ἡ αἴτησις Α.Ε. ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ὀργανισμὸς Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος» δι' ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὸν Α.Ν. 751) 1948 Κεντρικοῦ Συμβουλίου Προστασίας τῶν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ ἀπολυομένων, καίτοι δὲ θέτει εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ἑταιρίας ταύτης τὰς ὑπηρεσίας του, αὕτη ἀρνεῖται νὰ τὸς ἀποδεχθῇ, καὶ αἰτεῖται προσωρινὴν λόγῳ τοῦ κατεπείγοντος ἐπιδίκασιν ὀφειλομένων αὐτῷ ἀποδοχῶν.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 13 τοῦ Ν.Δ. 1049)1949 αἱ πάσης φύσεως διατάξεις περὶ ἀναγκαστικῆς προσλήψεως προσωπικοῦ δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς καθ' ἧς ἡ αἴτησις. Ἡ διάταξις αὕτη εἰδικὴ οὖσα καὶ μεταγενεστέρα τοῦ Α.Ν. 751)1948, κατισχύει τῶν διατάξεων τούτων περὶ ὑποχρεωτικῆς τοποθετήσεως τῶν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ ἀπολυομένων. Ἑπομένως αἱ διατάξεις τοῦ ἀναγκαστικοῦ τούτου νόμου 751 δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῆς καθ' ἧς ἡ αἴτησις καὶ ἡ βάσει τούτων γενομένη παρ' αὐτῆς τοποθέτησις τοῦ αἰτοῦντος εἶναι μὴ νόμιμος καὶ ἄκυρος καὶ δὲν ἐδημιούργησε δικαιώματα διὰ τοῦτον. Εἶναι ὅθεν ἀπορριπτέα ἡ κρινομένη αἴτησίς του.

τιολογική) ἔκθεσις πρὸς ἑρμηνείαν τῶν ὁμοίων ἄρθρων τοῦ Κώδικος.

ΠΡΟΣΧΕΔΙΟΝ ΕΙΣΗΓΗΤΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΤΩΝ ΕΝΟΧΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

Μίσθωσις ἐργασίας

Ἄρθρον 307 (Κλβ. 319): Μίσθωσις ἐργασίας εἶναι σύμβασις, δι' ἧς ὁ μὲν ἐκμισθωτὴς ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ παρέχῃ ἐπὶ χρόνον τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ εἰς τὸν μισθωτήν, οὗτος δὲ νὰ καταβάλῃ τὸν συμφωνημένον μισθόν.

Μίσθωσις ἐργασίας ὑπάρχει καὶ ὅταν ὁ μισθὸς ὑπολογίζεται οὐχὶ ἐπὶ τῇ βάσει χρονικῆς διαρκείας, ἀλλὰ κατ' ἀναλογίαν τῆς παρεχομένης ἐργασίας (ἐργασία κατὰ μονάδα ἢ κατ' ἀποκοπήν), ἀρκεῖ μόνον νὰ προσλαμβάνεται ἢ ἀπασχολῆται ὁ ἐκμισθωτὴς ἐφ' ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον.

Ἄρθρον 308 (Ἑλβ. 320): Λογίζεται σιωπηρῶς συμφωνηθεὶς μισθός, ἐὰν ἡ ἐργασία κατὰ τὰς συνηθεῖς περιστάσεις μόνον ἐπὶ μισθῷ παρέχεται.

Ἄρθρον 309 (Γερμ. 615, 616): Ὁ ὑπὸ τῆς ἀρχῆς ἐπιτετραμμένος ἢ ὁ δημοσίᾳ προσφερόμενος πρὸς διεξαγωγὴν ὑποθέσεων ἢ ὁ κατ' ἐπάγγελμα διεξάγων ὑποθέσεις λογίζεται ἀποδεχθεὶς προτασιν μισθώσεως τοιαύτης ἐργασίας, ἐὰν δὲν τὴν ἀποκρούσῃ ἀμελλητί.

Ἄρθρον 310 (Ἑλβ. 327, Γερμ. 613, Κρητ. 981): Ἐὰν ἐκ τῆς συμφωνίας ἢ τῶν περιστάσεων δὲν προκύπτῃ ἄλλο τι, ὁ ἐκμισθωτὴς ὀφείλει νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ὑποχρέωσίν του αὐτοπροσώπως, ἡ δὲ ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὴν ἐργασίαν εἶναι ἀμεταβίβαστος.

Ἄρθρον 311 (Ἑλβ. 330): Ὁ μισθωτὴς ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ τὸν συμφωνηθέντα ἢ τὸν συνήθη μισθόν.

Ἐὰν ὁ μισθὸς συνίσταται ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει εἰς συμμετοχὴν εἰς κέρδη, ὁ μισθωτὴς ὑποχρεοῦται νὰ παρέχῃ εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν ἢ, ἀντ' αὐτοῦ, εἰς ἐμπιστευτικὸν πρόσωπον τῆς ἐκλογῆς τῶν μερῶν ἢ τοῦ δικαστηρίου τὰς ἀναγκαίας περὶ κερδῶν καὶ ζημιῶν πληροφορίας, ἐν ὅσον δ' ἀπαιτεῖται, νὰ ἐπιτρέπῃ καὶ ἐξέτασιν τῶν λογιστικῶν βιβλίων.

Ἄρθρον 312 (Ἑλβ. 328, Κρητ. 981, Γερμ. 614, Αὐστρ. 1154, 1154α, Οὐγγρ. 1502): Ἐκτὸς ἐναντίας συμφωνίας ἢ συνηθείας ὁ μισθὸς καταβάλλεται μετὰ τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας, ἐὰν δὲ ὑπολογίζεται καθ' ὡρισμένα ἐντὸς τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως διαστήματα, καταβάλλεται εἰς τὸ τέλος αὐτῶν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, μὲ τὸν τερματισμὸν τῆς συμβάσεως καθίσταται ἀπαιτητὸς ὁ δι' ὅλου μισθός.

Οἱ ἐργαζόμενοι κατὰ μονάδα ἢ κατ' ἀποκοπὴν δικαιοῦνται εἰς προκαταβολὰς ἀναλόγως πρὸς τὴν παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν καὶ τὰς τυχὸν δαπάνας.

Ἄρθρον 313 (Ἑλβ. 332, Γερμ. 615, Κρητ. 982): Ὁ μισθωτὴς δὲν ἀπαλλάσσεται τῆς ὀφειλῆς τοῦ μισθοῦ, ἐὰν κατέστη ὑπερήμερος περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας. Δύναται οὐχ' ἧττον νὰ καταλογίσῃ εἰς τὸν μισθὸν πᾶν ὅ,τι ὁ ἐκμισθωτὴς οἰκονόμησεν ἐκ τῆς ματαιώσεως τῆς ἐργασίας ἢ ἀπέκτησεν ἐργασθεὶς ἄλλου ἢ ἐκ προθέσεως παρέλειψε νὰ ἀποκτήσῃ.

Ἄρθρον 314 (Αὐστρ. 1151β, Ἑλβ. 334, 352, Γερμ. 616, Κρητ. 984): Ὁ ἐκμισθωτὴς διατηρεῖ τὴν ἀπαίτησιν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν μισθόν, ἐὰν μετὰ δεκαπενθήμερον τοὐλάχιστον παροχὴν ἐργασίας κωλύεται νὰ ἐργασθῇ ἕνεκα νόσου ἢ ἀτυχήματος, μὴ ὀφειλομένου εἰς δόλον ἢ μεγάλην ἀμέλειαν αὐτοῦ ἢ ἕνεκα ἐφεδρικῆς ἐν τῷ ἑλληνικῷ στρατῷ ὑπηρεσίας.

Ὁ χρόνος, δι' ὃν ὑφισταμένου τοῦ κωλύματος διατηρεῖται ἡ ἐπὶ τὸν μισθὸν ἀξίωσις, δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸν ἕνα μὲν μῆνα, ἐὰν τὸ κώλυμα ἐπῆλθεν ἐν ἔτος τοὐλάχιστον μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς συμβατικῆς σχέσεως, τὸν ἥμισυ δὲ μῆνα εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν.

Ἡ διὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα ἀπαίτησις δὲν αἴρεται καὶ ἐὰν ἔτι, τοῦ κωλύματος ἀποτελοῦντος σπουδαῖον λόγον, κατήγγειλεν ὁ μισθωτὴς τὴν σύμβασιν.

Ποσὰ καταβληθέντα εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν ὑπὸ ἀσφαλιστοῦ λόγῳ τῆς νόσου ἢ τοῦ ἀτυχήματος δύναται νὰ καταλογίσῃ ὁ μισθωτὴς εἰς τὸν μισθὸν κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐξ ἰδίων πληρωθέντων ἀσφαλίστρων.

Ἄρθρον 315 (Αὐστρ. 1151β): Ἡ διάταξις τοῦ προηγουμένου ἄρθρου ἰσχύει καὶ ὅταν τὸ κώλυμα ὀφείλεται εἰς ἄλλους σπουδαίους ἀνυπαιτίους λόγους ἀφορῶντας τὸ πρόσωπον τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ἰδίᾳ δὲ εἰς ἐγκυμοσύνην ἢ λοχείαν.

Ἄρθρον 316 (Γερμ. 617, Κρητ. 985, Αὐστρ. 1156, Ἑλβ. 344): Ὁ μισθωτὴς ὑποχρεοῦται ἐν περιπτώσει νόσου τοῦ παρ' αὐτῷ διαιτωμένου ἐκμισθωτοῦ νὰ παρέχῃ εἰς αὐτόν, διαρκούσης τῆς συμβάσεως, περίθαλψιν καὶ ἰατρικὴν ἀντίληψιν κατ' οἶκον ἢ καὶ ἐν νοσοκομείῳ μέχρι δύο μηνῶν μέν, ἐὰν ἡ νόσος ἐπῆλθεν ἐν ἔτος τοὐλάχιστον μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς συμβατικῆς σχέσεως, ἡμίσεως δὲ μηνὸς εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν. Αἱ δαπάναι δύνανται νὰ καταλογισθοῦν εἰς τὸν ὀφειλόμενον μισθὸν τὸν ἀντιστοιχοῦντα εἰς τὸν χρόνον τῆς νόσου.

Ἡ ὑποχρέωσις τοῦ μισθωτοῦ δὲν ὑφίσταται, ἐὰν ἡ νόσος ὀφείλεται εἰς δόλον ἢ μεγάλην ἀμέλειαν τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἢ ἂφ' ὅτου αὐτὸς εἰσήχθη εἰς τὸ νοσοκομεῖον δυνάμει δικαιώματος ἀνήκοντος αὐτῷ ἐκ νόμου περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως κατὰ νόσου.

Ἄρθρον 317 (Γερμ. 617): Ὁ ἐκμισθωτὴς ἔχει τὰς ἐκ τοῦ προηγουμένου ἄρθρου ὑποχρεώσεις καὶ ἐὰν ἔτι, τῆς νόσου ἀποτελούσης σπουδαῖον λόγον, καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν.

Ἄρθρον 318 (Ἑλβ. 333): Ἐκτὸς ἐναντίας συμφωνίας ἢ συνηθείας ὁ μισθωτὴς ὀφείλει νὰ ἐφοδιάζῃ τὸν ἐκμισθωτὴν μὲ τὰ ἀναγκαῖα ὑλικὰ καὶ ἐργαλεῖα.

Ἐκμισθωτής, ἄνευ ὑποχρεώσεως παρέχων αὐτὰ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ἐξ ἰδίων, δικαιοῦται εἰς ἀποζημίωσιν.

Ἄρθρον 319 (Κρητ. 986, Γερμ. 618, Ἑλβ. 339, Αὐστρ. 1155): Ὁ μισθωτὴς ὀφείλει νὰ διαρρυθμίζῃ τὴν ἐργασίαν. Ἰδίως δὲ δαπάνας καὶ τὰ τῶν ἐγκαταστάσεων, οἰκημάτων καὶ ἐργαλείων, κατὰ τρόπον ὥστε νὰ προστατεύεται ἡ ζωὴ καὶ ἡ ὑγεία τοῦ ἐκμισθωτοῦ.

Ἄρθρον 320 (Γερμ. 618): Ἐπὶ προσλήψεως τοῦ ἐκμισθωτοῦ εἰς τὴν οἰκιακὴν κοινωνίαν τοῦ μισθωτοῦ ὑποχρεοῦται οὗτος τὰ κατὰ τὸν χῶρον διαμονῆς καὶ ὕπνου, περιβάλψεως χρόνου ἐργασίας καὶ ἀναπαύσεως νὰ διαρρυθμίζῃ κατὰ τρόπον ἀσφαλίζοντα τὴν ὑγείαν, τὴν ἠθικὴν καὶ τὴν ἐνάσκησιν τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων καὶ τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐκμισθωτοῦ.

Ἄρθρον 321 (Ἑλβ. 341, Οὐγγρ. 1304): Ὁ μισθωτὴς δὲν δύναται νὰ συμψηφίσῃ ὀφειλόμενον μισθὸν πρὸς ἀπαίτησιν, ἣν ἔχει κατὰ τοῦ ἐκμισθωτοῦ ὡς πρὸς τὸ ποσοστόν, ὅπερ εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖον εἰς διατροφὴν τοῦ ἐκμισθωτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ.

Οὐχ' ἧττον δύναται νὰ συμψηφίσῃ ἀπαίτησιν αὐτοῦ περὶ ἀνορθώσεως ζημίας ἐπενεχθείσης ἐκ προθέσεως ὑπὸ τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως ὑποχρεώσεων αὐτοῦ.

Ὁ μισθός, ἐφ' ὅσον εἶναι ἀσυμψήφιστος, εἶναι καὶ ἀκατάσχετος.

Ἄρθρον 322 (Ἑλβ. 159): Συμφωνημένη κράτησις ἐκ τοῦ μισθοῦ λογίζεται οὐχὶ ποινικὴ ρήτρα, ἐὰν ρητῶς δὲν συνεφωνήθη τοῦτο, ἀλλὰ παρακαταθήκη ἀσφαλίζουσα ἐνδεχομένην ζημίαν τοῦ μισθωτοῦ.

Τοιαύτη κράτησις εἶναι ἰσχυρὰ μόνον ἐφ' ὅσον κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἐπιτρέπεται ὁ συμψηφισμὸς τοῦ μισθοῦ πρὸς τὴν ζημίαν, φέρει δὲ, ἀφ' ὅτου ἐγένετο, νόμιμον τόκον.

Ἄρθρον 323 (Ἑλβ. 341, Γερμ. 620, Αὔστρ. 1160): Ὁ μισθωτὴς ὑποχρεοῦται νὰ χορηγῇ εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν τὰς νομίμους ἡμέρας καὶ ὥρας ἀργίας, ἐπὶ δὲ διαρκοῦς μισθώσεως καὶ τὸν ἀναγκαιοῦντα πρὸς εὕρεσιν ἄλλης ἐργασίας χρόνον.

Ἄρθρον 324: Ὁ μισθωτὴς ἐργασίας καταπιλισκούσης ἐντελῶς ἢ οὐσιωδῶς τὰς παραγωγικὰς δυνάμεις τοῦ ἐκμισθωτοῦ ὑποχρεοῦται νὰ χορηγῇ κατ' ἔτος εἰς αὐτὸν συνεχῆ ἄδειαν τοὐλάχιστον δέκα μὲν ἡμερῶν, ἐὰν ἡ συμβατικὴ σχέσις ὑφίσταται ἄνευ διακοπῆς ἐπὶ ἓξ μῆνας ἤδη, δεκαπέντε δὲ ἡμερῶν, ἐὰν ἡ σχέσις ὑφίσταται ἐπὶ πέντε ἔτη, ἑνὸς δὲ μηνός, ἐὰν ἡ σχέσις ὑφίσταται ἐπὶ δεκαπέντε ἔτη.

Ἐὰν οἱ ἀπασχολούμενοι ἐκμισθωταὶ δὲν εἶναι πλείονες τῶν τριῶν, ἡ ἄδεια δύναται νὰ χορηγηθῇ εἰς δύο ἴσας, κατὰ τὸ δυνατόν, δόσεις.

Ἄρθρον 325: Ἡ ἔναρξις τῆς ἀδείας ὁρίζεται συνεννοήσει τῶν μερῶν ἐγκαίρως εἰς πρόσφορον πρὸς τὰς συνθήκας τῆς ἐργασίας ἐποχήν.

Δὲν ὑπολογίζεται εἰς τὸν χρόνον τῆς ἀδείας ὁ χρόνος, καθ' ὃν ὁ ἐκμισθωτής, καίτοι κωλυόμενος νὰ ἐργασθῇ διατηρεῖ οὐχ ἧττον τὴν ἐπὶ μισθὸν ἀπαίτησιν αὐτοῦ. Ὁ ἐκμισθωτὴς δικαιοῦται εἰς τὸν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀδείας ἀναλογοῦντα μισθόν.

Ὁ μισθωτὴς δὲν ὑποχρεοῦται εἰς χορήγησιν τῆς ἀδείας, ἐὰν ὁ ἐκμισθωτὴς καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν κατὰ τὰ ἄρθρα 320 ἕως 323.

Ἄρθρον 327 (Ἑλβ. 413, Γερμ. 630): Κατὰ τὴν λῆξιν τῆς συμβάσεως ὁ ἐκμισθωτὴς δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ ἀπὸ τὸν μισθωτὴν πιστοποιητικὸν περὶ τοῦ εἴδους καὶ τῆς διαρκείας τῆς ἐργασίας του.

Μόνον εἰδικῇ αἰτήσει τοῦ ἐκμισθωτοῦ πιστοποιεῖται καὶ τὸ ποιὸν αὐτῆς καὶ ἡ διαγωγή του.

Ἄρθρον 327 (Νόμος 2527, ἄρθρ. 1): Ἐφευρέσεις γενόμεναι ὑπὸ τοῦ ἐκμισθωτοῦ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ἀνήκουν εἰς αὐτόν, ἐκτὸς ἐὰν ὁ μισθωτὴς ἐπεφύλαξεν ἑαυτῷ ρητῶς τὸ ἐπ' αὐτῶν δικαίωμα.

Εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν δικαιοῦται ὁ ἐκμισθωτὴς εἰς ἰδιαιτέραν ἐύλογον ἀμοιβήν.

Ἄρθρον 328: Συμφωνηθέντος ἢ προκύπτοντος διὰ τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου, ἡ σύμβασις λήγει ἅμα τῇ παρελεύσει τοῦ χρόνου τούτου ἄνευ ἄλλου τινός.

Ἄρθρον 329: Σύμβασις ἀορίστου διαρκείας λύεται ἑκατέρωθεν διὰ καταγγελίας μετὰ παρέλευσιν προθεσμίας ἀπὸ ταύτης.

Ἡ προθεσμία εἶναι δεκαπέντε ἡμερῶν, ἐὰν δὲν συνεφωνήθη ἄλλη.

Συμβατικὴ προθεσμία, πρὸ τῆς ὁποίας καταγγέλλει ὁ μισθωτής, δὲν δύναται νὰ εἶναι βραχυτέρα τῆς νομίμου.

Ἄρθρον 330 (Γερμ. 625): Σύμβασις ὡρισμένου χρόνου, ἐὰν μετὰ παρέλευσιν αὐτοῦ παραταθῇ ἑκατέρωθεν σιωπηρῶς, λογίζεται ἀνανεωθεῖσα ἐπ' ἀόριστον χρόνον.

Ἄρθρον 331 (Ἑλβ. 348): Σύμβασις ἀορίστου χρόνου διαρκέσασα πλέον τοῦ ἔτους καταγγέλλεται ἑκατέρωθεν δύο τοὐλάχιστον μῆνας πρὸ τῆς λύσεως, ἥτις πρέπει νὰ πίπτῃ εἰς τὸ τέλος μηνός.

Ἄρθρον 333 (Γερμ. 611, Ἑλβ. 341, Κρητ. 980): Σύμβασις ἐργασίας, ἧς ἡ διάρκεια ἢ ὁρίζεται ἐκ τῆς ζωῆς προσώπου τινὸς ἢ ὑπερβαίνει τὴν πενταετείαν, μετὰ παρέλευσιν πενταετείας δύναται νὰ καταγγελθῇ ὑπὸ τοῦ ἐκμισθωτοῦ ὁπωσδήποτε, τηρουμένης ἑξαμήνου προθεσμίας καταγγελίας.

Ἄρθρον 334 (Ἑλβ. 352, Γερμ. 625): Ὁ τε ἐκμισθωτὴς καὶ ὁ μισθωτὴς δύνανται νὰ καταγγείλουν τὴν σύμβασιν διὰ σπουδαῖον λόγον ὁπωσδήποτε ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας.

Ἀντίθετος συμφωνία εἶναι ἄκυρος.

Ἄρθρον 334 (Ἑλβ. 353, Οὐγγρ. 1125): Ἐὰν ὁ σπουδαῖος λόγος ἐγκεῖται εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ καθ' οὗ ἡ καταγγελία παρέβη ὑπαιτίως τὴν σύμβασιν, ὑποχρεοῦται οὗτος εἰς ἀποζημίωσιν.

Ἄρθρον 335 (Οὐγγρ. 1125, Ἑλβ. 353): Ἐὰν ὁ σπουδαῖος λόγος τῆς ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ καταγγελίας ἐγκεῖται εἰς ἐπελθοῦσαν μεταβολὴν τῶν προσωπικῶν ἢ περιουσιακῶν σχέσεων αὐτοῦ, ὑποχρεοῦται οὗτος εἰς ἀποζημίωσιν ὁριζομένην ἐλευθέρως ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ κατὰ τὸ ὑπὸ τῆς ἐπιεικείας ἐπιβαλλόμενον μέτρον.

Ἄρθρον 336 (Ἑλβ. 355): Ὁ θάνατος τοῦ ἐκμισθωτοῦ λύει τὴν μίσθωσιν ἐργασίας.

Διὰ τοῦ θανάτου τοῦ μισθωτοῦ λύεται ἡ σύμβασις, ἐὰν ἐκλεισθῇ κυρίως ἐν ὄψει τοῦ προσώπου αὐτοῦ. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ δικαιοῦται ὁ ἐκμισθωτὴς εἰς ἀποζημίωσιν ὁριζομένην ἐλευθέρως ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ κατὰ τὸ ὑπὸ τῆς ἐπιεικείας ἐπιβαλλόμενον μέτρον.

Ἄρθρον 337 (Γερμ. 627): Μίσθωσις ἐμπιστευτικῶν ἐλευθερίων ἐργασιῶν, καθ' ἣν ὁ ἐκμισθωτὴς δὲν διατελεῖ εἰς διαρκῆ σχέσιν μὲ παγίαν ἀμοιβήν, δύναται νὰ καταγγελθῇ ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἄνευ σπουδαίου λόγου.

Τὸ αὐτὸ δικαίωμα ἔχει ὁ ἐκμισθωτής, ἀλλ' ἐὰν καταγγείλῃ ἀκαίρως, εὐθύνεται εἰς ἀποζημίωσιν.

Τὸ δικαίωμα τῆς καταγγελίας δὲν δύναται νὰ ἀποκλεισθῇ διὰ συμφωνίας.

Ἄρθρον 348 (Αὔστρ. 1164): Ἄκυρος εἶναι ἡ συμφωνία, δι' ἧς ἀποκλείονται ἢ περιορίζονται τὰ δικαιώματα τοῦ ἐκμισθωτοῦ τὰ ἀνήκοντα αὐτῷ κατὰ τὰ ἄρθρα 315 ἕως 317, 319 ἕως 326, 327 ἐδ. 2, 334, 335, 336.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΙΣΗΓΗΤΟΥ

I. Ἔννοια καὶ ὅρια μισθώσεως ἐργασίας

Ἄρθρον 307

Ὁρολογία. Ἡ μίσθωσις ὑπηρεσιῶν ὠνομάσθη μίσθωσις ἐργασίας. Αἱ ρωμαϊκαὶ ὑπηρεσίαι (operae) συνδέονται πρὸς ἐργασίας αἵτινες ἀρχικῶς ἐξετελοῦντο ὑπὸ δούλων. Λύται ἀντιτίθενται πρὸς τὰς ὑπὸ τῶν ἐλευθέρων ἐκτελουμένας artes ἢ artes ingenuae τὰς ὑπὸ τῶν νεωτέρων λεγομένας ἐλευθερίους ἐργασίας (operae liberales), αἵτινες, καὶ ὅταν ἔτι δὲν συμφωνῆται ἀμοιβή, δὲν ἀποτελοῦν ἀντικείμενον μισθώσεως, ἀλλ' ἐντολῆς. Δεδομένου ὅτι ἐν τῷ ἡμετέρῳ Σχεδίῳ δὲν γίνεται πλέον διάκρισις μεταξὺ ἐλευθερίων καὶ ἀνελευθερίων ἐργασιῶν, τῆς μισθώσεως ὑπηρεσιῶν δυναμένης νὰ ἔχῃ ἀνεικείμενον καὶ ἀνωτέρας ἐλευθερίους ὑπηρεσίας, ὀρθὸν εἶναι νὰ ἐκλείψῃ ἡ ὁρολογία ἐκείνη καὶ ὡς ἀντικείμενον τῆς συμβάσεως νὰ ὁριοθῇ ἁπλῶς ἡ ἐργασία, ἀδιαφόρως ἂν

σωματική ἢ πνευματική, κατωτέρα ἢ ἀνωτέρα κ. λ. π.

Ἀμφιβόλου ὀρθότητος εἶναι ὡσαύτως ὁ ὅρος «μίσθωσις» ἐργασίας, ἐπειδὴ ἡ μίσθωσις προϋποθέτει ἀπόδοσιν τοῦ μισθίου ἐνου μετὰ τὴν χρῆσιν, ἐνῷ ἡ ἀνθρωπίνη ἐνέργεια, ἄφαρ ἀναλωθεῖσα, δὲν δύναται νὰ ἀποδοθῇ. Ὅθεν θὰ ἠδύνατο ἀντὶ «μισθώσεως» νὰ τεθῇ «σύμβασις» ἐργασίας, ἀλλ' ἀπέχομεν νὰ ἐπιφέρωμεν καὶ ταύτην τὴν ἀλλαγήν, ἐπειδή, ἐν ἀπορίᾳ ἄλλων ὅρων διὰ τὰ συμβαλλόμενα μέρη, εἴμεθα ἠναγκασμένοι νὰ κάμωμεν πάντες χρῆσιν τῶν ὅρων «ἐκμισθωτὴς» διὰ τὸν ἐργαζόμενον καὶ «μισθωτὴς» διὰ τὸν δεχόμενον καὶ ἀμείβοντα τὴν ἐργασίαν.

Ἡ μίσθωσις ἐργασίας, ἀποτελοῦσα τὴν σήμερον τὴν σπουδαιοτάτην τῶν ἀνταλλακτικῶν συμβάσεων, διεσκευάσθη ἐν τῷ πνεύματι τῆς συγχρόνου κοινωνικῆς νομοθεσίας, ἐπὶ τῇ βάσει κυρίως τοῦ «Προσχεδίου νόμου περὶ συμβάσεως ἐργασίας», ὅπερ ἐν ἔτει 1913,* τῇ εἰσηγήσει μου, κατηρτίσθη ὑπὸ τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Ἐργασίας τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας τότε λειτουργοῦντος. Ὡς τότε τὸ Προσχέδιον τοῦτο, οὕτω καὶ νῦν τὸ περὶ μισθώσεως ἐργασίας κεφάλαιον τοῦ ἐν σχεδίῳ Ἀστικοῦ Κώδικος παρέχει, κατὰ πρότυπον κυρίως τὸν ἑλβετικοῦ κώδικος τῶν ἐνοχῶν, τὰ βασικὰ πλαίσια τῶν σχέσεων, ἐντὸς τοῦ ὁποίου δύνανται νὰ ὑφίστανται καὶ νὰ ἐναλλάσσωνται ἑκάστοτε καθ' ἕκαστον νόμοι τῆς λεγομένης κοινωνικῆς νομοθεσίας—καὶ τοιοῦτοι ὑπάρχουν ἤδη πολυάριθμοι—ρυθμίζουσες κατηγορίας ἰδιαιτέρας ἐκμισθωτῶν (ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν κλπ.) κατὰ παντοῖα αὐτῶν στοιχεῖα. Ἡ νομοθεσία αὕτη, ὡς εἰδική, δὲν θίγεται ὑπὸ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ὅστις ὡς νόμος γενικὸς θέλει ἔχῃ ἐπικουρικὴν ἰσχύν. Ἐν τούτοις, ὅπου γεννῶνται ἀμφιβολίαι περὶ τῆς σχέσεως τῶν νέων τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ὁρισμῶν πρὸς τὴν νομοθεσίαν ἐκείνην, θέλει ληφθῇ πρόνοια διὰ τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου νὰ ρυθμισθῇ σαφῶς ἡ σχέσις αὕτη.

Ἐκ τῶν ἐν τῷ Διαγράμματι ἀναφερομένων θεμάτων ἀφῆκα ἔξω τοῦ Κώδικος τὴν ρύθμισιν τῆς συλλογικῆς ἐργατικῆς συμβάσεως, ἵνα μὴ, ταριχευομένης ἀνάγκης τροποποιήσεως αὐτῆς τὸν ἐν βραχεῖ χρόνῳ, διαταράσσεται ὁ Κῶδιξ, τροχωριομένος, ὡς εἰκός, νὰ μένῃ ἀτροποποίητος ἐπὶ μακρὸν χρόνον. Εἰς τὸ μνημονευθὲν Προσχέδιον τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἔτους 1913, δημοσιευθέντος μετὰ τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως ἐκ τοῦ Ἐθνικοῦ Τυπογραφείου, παρέχεται βραχεῖα ἀνάπτυξις τοῦ θεσμοῦ τούτου καὶ τῶν τότε ἰσχυουσῶν νομοθετικῶν ἀντιλήψεων, αἵτινες, νομίζω δὲν ἤλλαξαν ἕκτοτε οὐσιωδῶς. Ἀλλ' αἱ σχετικαὶ διατάξεις τῆς εἰσηγήσεως ἐκείνης εἶχον ἐκταρρυθμισθῇ ὑπὸ τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Ἐργασίας, τὸ δὲ κείμενον αὐτῶν εἶναι δημοσιευμένον εἰς τὴν «Νεοελληνικὴν Ἐπιθεώρησιν», τόμ. 3 (1919), σελ. 564 ἑπ., ἐξ ἧς καὶ παραθέτω αὐτὰς ἐνταῦθα, ἐπειδὴ δυνατὸν νὰ χρησιμεύσουν ὡς ἐγχώριον νομοθετικὸν ὑλικὸν εἰς μελλοντικὴν ρύθμισιν τῆς συλλογικῆς ἐργατικῆς συμβάσεως.

Ἄρθρον 4.— Μεταξὺ ἐργοδοτῶν ἢ ἐργοδοτικῶν ὁμάδων καὶ ἐργατῶν ἢ ἐργατικῶν ὁμάδων δύνανται διὰ συμβάσεως νὰ κανονίζωνται ὡρισμένοι ὅροι, ὑφ' οὓς θέλουν καταρτίζεσθαι συμβάσεις ἐργασίας ὑπὸ τῶν μετεχόντων τῶν ὁμάδων ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατῶν.

Πρὸς σύστασιν τοιαύτης συλλογικῆς ἐργατικῆς συμβάσεως ἀπαιτεῖται ἔγγραφον.

Ἀντίγραφον ἐφ' ἁπλοῦ χάρτου κατατίθεται, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς συμβάσεως, ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς καταρτίσεως εἰς τὸν γραμματέα τοῦ εἰρηνοδικείου τοῦ τόπου, ὅπου αὕτη ἐκλείσθη, συντασσομένης πράξεως καταθέσεως ἐφ' ἁπλοῦ χάρτου.

Ἐὰν τὰ συμβαλλόμενα μέρη δὲν συνεφώνησαν περὶ τῆς διαρκείας τῆς συλλογικῆς ἐργατικῆς συμβάσεως, δύναται αὕτη νὰ καταγγελθῇ μετὰ παρέλευσιν ἔτους ὁποτεδήποτε. Ἡ προθεσμία καταγγελίας εἶναι ἑξάμηνος.

Ἄρθρον δον.— Συμβάσεις ἐργασίας καταρτιζόμεναι ὑπὸ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατῶν δεσμευομένων ἤδη διὰ συλλογικῆς ἐργατικῆς συμβάσεως εἶναι ἄκυροι, ἐφ' ὅσον ἀντίκεινται εἰς τοὺς ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ διατυπωθέντας ὅρους.

Οἱ ἄκυροι ὅροι ἀντικαθίστανται διὰ τῶν τῆς συλλογικῆς ἐργατικῆς συμβάσεως.

Ἐκ συλλογικῆς ἐργατικῆς συμβάσεως καταρτισθείσης ὑφ' ὁμάδος ἐχούσης νομικὴν προσωπικότητα δεσμεύονται:

α) Τὰ κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταρτίσεως αὐτῆς μέλη τῆς ὁμάδος, ἅτινα μετέσχον εἰς τὴν συνέλευσιν τὴν ἀποφασίσασαν τὴν κατάρτισιν τῆς συμβάσεως καὶ ἐψήφισαν ὑπὲρ αὐτῆς.

β) Τὰ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον μέλη τῆς ὁμάδος, τὰ ἀπόντα ἐκ τῆς συνελεύσεως ἢ τὰ μειοψηφήσαντα, ἐὰν ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον καταθέσεως τοῦ ἀντιγράφου δὲν παρητήθησαν τῆς ὁμάδος δι' ἐγγράφου ἐφ' ἁπλοῦ χάρτου δηλώσεως, ἐγχειριζομένης ἐπὶ ἀποδείξει εἰς τὸν γραμματέα τοῦ αὐτοῦ εἰρηνοδικείου.

γ) Τὰ μετὰ τὴν κατάρτιση τῆς συμβάσεως γινόμενα μέλη τῆς ὁμάδος.

Ὅρια μισθώσεως ἐργασίας καὶ ἐντολῆς. Ἐν τῷ ρωμαϊκῷ δικαίῳ ἡ μίσθωσις ὑπηρεσιῶν συμπλέκεται κατὰ τοῦτο πρὸς τὴν σύμβασιν τῆς ἐντολῆς, ὅτι ἡ ἐντολή, καίτοι κατὰ τὴν φύσιν αὐτῆς ἄμισθος, ὅμως δὲν ἀποκλείει παροχὴν ἀμοιβῆς, οὐδὲ συμφωνίαν περὶ παροχῆς τοιαύτης, εἰς τρόπον ὥστε χρειάζεται εἰδικὸν κριτήριον πότε ἐπὶ παροχῆς ἀμειβομένων ὑπηρεσιῶν ὑπάρχει μίσθωσις καὶ πότε ἐντολή. Τὸ κριτήριον τοῦτο, ὡς ἐλέχθη, ἀποτελεῖ τὸ εἶδος τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν. Ἐὰν πρόκειται περὶ ὑπηρεσιῶν ἀνελευθέρων, κατωτέρων, ὑφίσταται μίσθωσις· αἱ ὑπηρεσίαι αὗται εἶναι κατὰ τὴν μεταγενεστέραν ρωμαϊκὴν ἔκφρασιν ἀκριβῶς operae quae locari non solent. Κατ' ἀντιδιαστολὴν αἱ ἀνωτέρου εἴδους, αἱ ἐλευθέριοι ἐργασίαι (λ. χ. ἰατροῦ, δικηγόρου, διδασκάλου κλπ.) εἶναι operae quae locari non solent, ἀποτελοῦσαι ἀντικείμενον ἐντολῆς.

Καὶ ταῦτα μὲν κατὰ τὰς ρωμαϊκὰς πηγάς. Ἐν τούτοις διὰ τὸ σύγχρονον ρωμαϊκὸν δίκαιον κρατεῖ ἡ ἀντίληψις, ὅτι ἐπὶ ὑποσχέσεως ἐλευθέρας πνευματικῆς ἐργασίας ἐπ' ἀνταλλάγματι δὲν ὁμιλοῦμεν μὲν περὶ μισθώσεως, ἀλλ' ὅμως καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἰσχύουν οἱ αὐτοὶ κανόνες, οἵτινες διὰ τὴν σύμβασιν μισθώσεως, μὴ παρισταμένης ἀνάγκης νὰ προσφύγωμεν εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς ἐντολῆς, οὐδὲ ὅταν κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς συμβάσεως εἶναι αὐτὴ ἐλευθέρως ἑκατέρωθεν ἢ ἑτέρωθεν καταγγελτή, καὶ τοῦτο διότι καὶ

(*) ***Σημ. ΕΕΔ***: Βλέπε τοῦτο ἐν ΕΕΔ 1, 870 ἑπ.

ἐπὶ μισθώσεως ὑπηρεσιῶν δὲν ἀποκλείεται τὸ ἐλεύθερον δικαίωμα καταγγελίας (πρβλ. Ἐλβ. 394, 361).

Ὁ Γερμανικὸς Κῶδιξ ζητεῖ ν' ἁπλοποιήσῃ τὸ κριτήριον διὰ τούτου, ὅτι ἀφ' ἑνὸς περιορίζει τὴν ἔννοιαν τῆς ἐντολῆς εἰς σύμβασιν ἄνευ ἀμοιβῆς (ἄρθρ. 662), ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀνακηρύσσει ὡς ἀντικείμενον μισθώσεως ὑπηρεσιῶν πᾶσαν ὑπηρεσίαν (ἄρθρ. 611), ἀδιαφόρως τῆς ποιότητος αὐτῶν, μὲ τὴν παραλλαγὴν ὅτι τὴν μίσθωσιν ἐμπιστευτικῶν ἐλευθερίων ἐργασιῶν ρητῶς (ἄρθρ. 627) τὴν κηρύσσει ἐλευθέρως καταγγελτὴν ἑκατέρωθεν καὶ ἄνευ σπουδαίου λόγου.

Ἀλλ' ἡ ἁπλοποίησις αὕτη τῶν ἐννοιῶν τῶν δύο συμβάσεων «παντῇ» καὶ πάλιν ρευστή, διότι ὡρισμένην κατηγορίαν ἀμειβομένων ὑπηρεσιῶν, τῶν συνισταμένων εἰς «διεξαγωγὴν (ἐπιμέλειαν) ὑποθέσεως» τὴν ὑπάγει μέν κατὰ τὴν μνησθεῖσαν διάκρισιν εἰς τὴν μίσθωσιν ὑπηρεσιῶν (ἢ ἔργου), ἀλλὰ διὰ ρητῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 675 ἐφαρμόζει ἐπὶ τῆς μισθώσεως ταύτης ἀναλόγως σχεδὸν πάσας τὰς περὶ ἐντολῆς διατάξεις, ἤτοι τὰς ἀντιστοιχούσας εἰς τὸ ἡμέτερον σχέδιον πρὸς τὰ ἄρθρα 357, 359 ἕως 366, 370, 371. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἡ ἔννοια τῆς ἐντολῆς, ἥτις μὲ τὸ ἄμισθον περιορίζεται εἰς στενώτατον κύκλον ἐφαρμογῆς, ἐμμέσως ἐκτείνεται καὶ αὖθις, διότι περιλαμβάνει ἐν τῷ ἀναλογικῷ αὐτῆς πλαισίῳ πᾶσας τὰς μισθώσεις ὑπηρεσιῶν (ἢ ἔργου), τὰς ἐχούσας ἀντικείμενον διεξαγωγὴν ὑποθέσεως. Ἀλλὰ τίνες εἶναι αἱ μισθώσεις αὗται, περὶ τούτου ὑφίσταται δεκὰς περίπου γνωμῶν ἐν Γερμανίᾳ (πρβλ. Οὐγγρ. 1299, 1363. Τὸ Γαλλοῖτ. 567 περιγράφει, νομίζω, ἀλλὰ δὲν λύει τὸ ζήτημα).

Εἰς τὸ Σχέδιον ἐπροτίμησα κατ' ἀρχὴν ν' ἀκολουθήσω τὸν Γερμ. Κῶδικα, ὁρίσας τὸ ἄμισθον τῆς ἐντολῆς (ἄρθρ. 356) καὶ εὐρύτατον τὸ ἀντικείμενον τῆς μισθώσεως ἐργασίας, ἄνευ διακρίσεως μεταξὺ ἐλευθερίου καὶ ἀνελευθερίου, ἀνωτέρας καὶ κατωτέρας (ἄρθρ. 307), μὲ μόνην τὴν εὐνόητον παραλλαγὴν ὅτι ρητῶς χορηγεῖται εἰς τε τὸν μισθωτὴν καὶ τὸν ἐκμισθωτὴν ἐμπιστευτικῆς ἐλευθερίου προσκαίρου ἐργασίας δικαίωμα καταγγελίας ἀπόλυτον (ἄρθρ. 337). Κατὰ τὰ λοιπὰ ὅμως, ἤτοι ὅσον ἀφορᾷ τὴν μίσθωσιν (ἢ τὴν ἐργολαβίαν) διεξαγωγῆς ὑποθέσεως, δὲν ἀκολουθῶ τὸν Γερμ. Κῶδικα, ἐν τῷ ὁποίῳ τὸ ἄρθρ. 675 δὲν ἀποτελεῖ, εἰμὴ ἐμπόδιον εἰς πρόσφορον ἐπιστημονικὴν ἐκτίμησιν.

«Ὅσάκις ὁ ἐκμισθωτὴς «διεξάγει ὑπόθεσιν» τοῦ μισθωτοῦ (ἢ ὁ ἐργολάβος τοῦ ἐργοδότου) ἐπεμβαίνει ἀληθῶς εἰς τὴν οἰκονομικὴν σφαῖραν αὐτοῦ καὶ δέον κατ' ἀρχὴν τὰ ἑκατέρωθεν δικαιώματα νὰ κρίνωνται κατὰ τινας κανόνας, μὴ ἀνευρισκομένους εἰς τὸ περὶ μισθώσεως ὑπηρεσιῶν κεφάλαιον, ἀλλὰ νομίζω, ὅτι ὀλιγώτεραι δυσκολίαι θὰ παρουσιασθοῦν εἰς τὴν ἑρμηνείαν, ἐὰν αὕτη δὲν δεθῇ οὔτε εἰς τὴν ἐκ κειμένου ἀνεύρεσιν τῆς ἐννοίας τῆς «διεξαγωγῆς ὑποθέσεως», οὔτε εἰς ἐπιταγὴν περὶ ἀναλογίας τῆς ἐντολῆς. Θεωρῶ προτιμώτερον ν' ἀνευρίσκωνται ἑκάστοτε οἱ πολλοὶ ἢ ὀλίγοι οὗτοι κανόνες κατ' εὐθεῖαν ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς ἐννοίας τῆς συγκεκριμένης συμβάσεως ἢ ἐκ γενικῶν ἀρχῶν ἢ καὶ ἐξ ἀναλογίας διατάξεων περὶ τῆς ἐντολῆς, ἀλλ' ἀναλογίας κινουμένης ἐλευθέρως, μὴ ἐπιβαλλομένης ὑπὸ τοῦ νόμου. Μόνον ἐν ἄρθρῳ 309 σκόπιμον ἴσως εἶναι νὰ περιληφθῇ εἰδικὴ διάταξις διὰ τὸ αὐτόθι θέμα, λόγῳ τῆς σπουδαιότητος αὐτοῦ, διάταξις ἐπαναλαμβανομένη ἐν τῷ περὶ ἐργολαβίας κεφαλαίῳ (ἄρθρ. 340).

Σχέσις μισθώσεως ἐργασίας καὶ ἐργολαβίας. Ἐν τῷ ρωμαϊκῷ δικαίῳ διακρίνεται ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τοῦ τύπου τῆς ἀμοιβῆς ἡ μίσθωσις ὑπηρεσιῶν ἀπὸ τὴν ἐργολαβίαν κατὰ τοῦτο, ὅτι μόνον ἐν τῇ πρώτῃ ἁπαντᾷ ὁ λεγόμενος χρονικὸς μισθός, ἤτοι ὁ ὑπολογιζόμενος ἐπὶ τῇ βάσει τῆς χρονικῆς διαρκείας τῆς ἐργασίας (πρβλ. ἄρθρ. 307). Ἡ λεγομένη ἄρα ἀποκοπή, ἧς εἶδος ἡ κατὰ μονάδα ἐργασία, καθ' ἣν ὁ μισθὸς ὑπολογίζεται οὐχὶ κατὰ χρόνον ἐργασίας, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐκτελεσθεῖσαν ἐργασίαν, ἀδιαφόρως ἐντὸς πόσου χρόνου, ὑπάγεται εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς ἐργολαβίας, ἀνεξαρτήτως ἂν ἡ ἐργασία ἐκτελῆται μεμονωμένως ἢ παρέχεται παρά τινος ἀσχολουμένου εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοιούτων «ἔργων» ἀλλεπαλλήλως ἐπὶ χρονικήν τινα διάρκειαν, εἴτε ἐκ τῶν προτέρων ὡρισμένην, εἴτε ἀόριστον.

Ἀλλ' ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον δὲν ἐμεινεν ἀνεπηρέαστον ἐκ τῆς νεωτέρας ἐξελίξεως. Αἱ συμβάσεις λ. χ. τῶν βιομηχανικῶν ἐργατῶν, οἱ ὁποῖοι πληρώνονται μὲ τὸ κομμάτι καὶ διατελοῦν μᾶλλον ἢ ἧττον ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ ἐργοδότου, δὲν δύνονται κατ' ἀρχὴν νὰ κριθοῦν κατὰ διαφόρους κανόνας ἀπὸ τὰς συμβάσεις συναδέλφων των, αἵτινες πληρώνονται μὲ τὴν ἡμέραν· ὅτι δὲ ἐπῆλθεν ἐν τούτῳ μεταβολή, δῆλον καὶ ἐκ νεωτέρων νόμων, αἵτινες, ὡς πρὸς ὡρισμένας ἐννόμους σχέσεις, δὲν διακρίνουν ὡς ἐκ τοῦ τύπου τοῦ μισθοῦ, ἀλλὰ ρητῶς ἢ σιωπηρῶς ρυθμίζουν αὐτὰς ὁμοιομόρφως.

Εἰς διευκρίνισιν τοῦ ζητήματος τούτου ἀποβλέπει τὸ ἄρθρ. 307 ἐδ. 2 τοῦ Σχεδίου, εἰλημμένον ἐκ τοῦ Ἐλβ. 319, ὁμοία δὲ λύσις δίδεται ἄνευ κειμένου καὶ ἐν Γερμανίᾳ καὶ Γαλλίᾳ, χαρακτηριζομένης οὕτω τῆς σχέσεως τοῦ οὕτως ἐργαζομένου κατ' ἀποκοπὴν ὡς μισθώσεως ἐργασίας καὶ οὐχὶ ὡς ἐργολαβίας, οὗτος ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀπολαύει τῶν προστατευτικῶν μέτρων τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ οὔτε τὸν κίνδυνον τοῦ ἔργου φέρει, ὅπως ὁ ἐργολάβος, οὔτε, ὅπως ὡσαύτως ὁ ἐργολάβος, ὑποχρεοῦται εἰς διόρθωσιν τοῦ ἄνευ πταίσματός του ἐλαττωματικοῦ ἔργου.

Κατὰ τὰ λοιπά, ἐκ τῆς ἐννοίας τῆς συμβάσεως ἀξιοσημειώτων εἶναι τὸ διὰ τοῦ ἄρθρου 308 εἰσαγόμενον μαχητὸν τεκμήριον, ἐφ' οὗ, τὴν σήμερον, κυμαίνεται, ὡς μὴ ὤφειλεν, ἡ νομολογία. Δυνάμει τοῦ τεκμηρίου τούτου, γνωστοῦ ἤδη ἐν Ἐμπορ. 338, Κρητ. 976, 977, ἐάν πρόκεινται ὑπηρεσίαι ἐκ τῶν κατὰ τὴν κρατοῦσαν συναλλακτικὴν ἀντίληψιν ἐπ' ἀμοιβῇ παρεχομένων, δὲν ἔχει τις νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι παρέσχεν (ἢ ἐδέχθη) ὑπηρεσίας μὲ πρόθεσιν ἀμοιβῆς αὐτῶν. Ἔργον τοῦ ἀντιδίκου τοῦ ἐπικαλουμένου τὸ τεκμήριον εἶναι νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει βούλησις ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ὑπῆρξε νὰ μὴ ὀφείλεται μισθὸς διὰ τὰς παρασχεθείσας ὑπηρεσίας.

Β. Ὑποχρεώσεις τῶν μερῶν

(Ἄρθρ. 310—327)

Τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ ἐκμισθωτοῦ ρυθμίζει τὸ ἄρθρον 310. Κατὰ Ἐλβ. 336, ἐὰν παρίσταται ἀνάγκη ἐργασίας ἐπὶ πλέον τῆς συμφωνηθείσης, ὑποχρεοῦται ὁ ἐκμισθωτὴς ὑπὸ τοὺς αὐτόθι ὅρους νὰ ἀναλάβῃ αὐτὴν ἐναντι ἀναλόγου μισθοῦ. Ἡ διάταξις, ὡς γενικὴ, δὲν δύναται νὰ

ἐπιδοκιμασθῇ, ἅτε μονομερὴς ὑπὲρ τοῦ ἐργοδότου, καὶ διοτι ὡς νόμιμος ὑποχρέωσις συγκρούεται πρὸς τὰ ἤδη ἰσχύοντα νόμιμα ὅρια ἐργασίας. Μόνον δι' εἰδικοῦ νόμου δύναται νὰ ὁριοθῇ ἐπὶ ποίων ἐξαιρετικῶν περιπτώσεων εἰς ὡρισμένας ἐπιχειρήσεις καὶ ὑπὸ ποίας ὑποχρεώσεις τοῦ ἐργοδότου δύναται νὰ ἀξιωθῇ ἀπὸ ἐργάτην ἐπὶ πλέον ἐργασία (πρβλ. νόμον 1234, ἄρθρ. 7, Αὐστριακὸν νόμον περὶ ὀκταώρου κλπ.).

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει νόμιμον ὅριον ἐργασίας, ὁ ἐκμισθωτής, οἰκειοθελῶς ἐργασθείς ἐπὶ πλέον, ἔχει, ὡς εἰκός, ἀξίωσιν ἐπὶ ἀνάλογον πρόσθετον μισθόν, καὶ ἂν ἔτι δὲν συμφωνηθῇ τοιοῦτος (ἄρθρ. 319). Ἐὰν ὅμως ἡ ἐπὶ πλέον παρασχεθεῖσα ἐργασία πίπτῃ εἰς ὅρια, περὶ τῶν ὁποίων ἀπαγορεύεται ἡ ἐργασία, ὡς λ. χ. κατὰ τὸν νόμον ΔΚ Ϛ' περὶ ἐργασίας γυναικῶν καὶ ἀνηλίκων ἢ κατὰ τὴν ἰσχύουσαν περὶ ὀκταώρου νομοθεσίαν τὴν μὴ προβλέπουσαν εἰδικῶς τὸ ζήτημα, τότε πρόκειται περὶ ἀξίας ἐπιδοθείσης εἰς τὸν ἕτερον ἐπὶ τῇ βάσει ἀκύρου σχέσεως καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἀναζητεῖται αὕτη, κατά τε τὸ ἰσχὺον δίκαιον καὶ τὸ Σχέδιον, συμφώνως πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διὰ τῆς condictio ob injustam causam.

Περὶ τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ μισθωτοῦ πραγματεύονται τὰ ἄρθρα 311 ἕως 327.

Ἐκ τοῦ δικαίου τῶν διατάξεων τούτων δέονται ἐξηγήσεως τὰ ἑπόμενα σημεῖα:

Ἐπὶ mora accipiendi τοῦ μισθωτοῦ διατηρεῖ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 313, ὅμοιον πρὸς τὸ ἰσχύον δίκαιον, ὁ ἐκμισθωτής, ὁ ὀφειλέτης δηλ. τῆς ἀποκρουσθείσης παροχῆς τὴν ἀπαίτησιν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν μισθὸν τὸν ἀντιστοιχοῦντα εἰς τὸν χρόνον τῆς μισθώσεως, χωρὶς νὰ εἶναι ὡς εἰκός, ὑπόχρεως νὰ ἐργασθῇ ἐκ τῶν ὑστέρων, μετὰ τὸν τερματισμὸν τῆς μισθωτικῆς σχέσεως· τὸ τελευταῖον τοῦτο, τὸ εἴς τινας Κώδικας ὁριζόμενον ρητῶς, εἶναι αὐτονόητον, διότι ἡ ἐργασία τοῦ μηνὸς λ. χ. Μαΐου, δι' ὃν ἔχει κλεισθῇ ἡ σύμβασις, εἶναι παροχὴ διάφορος ἀπὸ τὴν ἐργασίαν τοῦ Ἰουνίου, εἶναι ἄρα παροχή, ἥτις δὲν ὀφείλεται ὑπὸ τοῦ ἐκμισθωτοῦ. Ἡ ἀπαίτησις τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ ἄρθρου 13 εἶναι ἀπαίτησις μισθοῦ καὶ οὐχί, ὡς ἐδέχθη ἔστιν ὅτε ἡ νομολογία, ἀπαίτησις διαφεροντος. Περὶ τοῦ κατα λογισμοῦ εἰς τὸν μισθὸν τῶν ἐν ἄρθρῳ 313 κονδυλίων πρβλ. ἄρθρ. 94, περιέχον ὁμοίαν διάταξιν διὰ τὰς ἀμφοτεροβαρεῖς ἐν γένει συμβάσεις διὰ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ παροχὴ καθίσταται ἀδύνατος πταίσματι τοῦ δανειστοῦ αὐτῆς, περὶ δὲ τῆς εἰδικῆς νομοθεσίας, τῆς ἀποκλειούσης τὸν καταλογισμόν, ἴδε κατωτέρω.

Τὸ ἄρθρον 313 ἔχει, ὡς εἰκός, ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ ἐργασίας κατ' ἀποκοπήν, προστατεῦον κατὰ τὸ αὐτὸ μέτρον τὸν ἐργάτην, ἐὰν δὲν παρέχεται αὐτῷ ἑπαρκὴς ἐργασία. Διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην ὁ Ἑλβ. 331 εἰσάγει ὑποχρέωσιν τοῦ μισθωτοῦ πρὸς χορήγησιν ἐργασίας, ἀλλὰ πλὴν τῶν ἀμφισβητήσεων, ἃς γεννᾷ ἡ διάταξις, ἡ θέσις τοῦ ἐργάτου καθίσταται ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῆς, νομίζω, μειονεκτική, ὅθεν δὲν περιέλαβα αὐτήν.

Διὰ τῶν ἄρθρων 314 ἑπ. λαμβάνονται ὑπὲρ ἐκμισθωτοῦ ἐργασίας προστατευτικὰ μέτρα, ἰσχύοντα νῦν κατὰ τὸ πλεῖστον καὶ κατ' ἀρχὴν ἐπὶ εἰδικῶν ἐργατικῶν σχέσεων, δυνάμει εἰδικῶν νόμων, οἵτινες καὶ θέλουν παραμείνῃ ἐν ἰσχύϊ, τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ὡς γενικοῦ νόμου, ἐχοντος ἐπικουρικὴν ἐφαρμογήν.

Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων τὸ ἄρθρον 314 εἰσάγει διὰ τὴν περίπτωσιν ἀσθενείας ἢ ἄλλου κωλύματος τοῦ μισθωτοῦ ἐξαίρεσιν ἐν μέρει τοῦ γενικῶς ἐπὶ τῶν ἀμφοτεροβαρῶν συμβάσεων, κατὰ τὸ Σχέδιον, ἰσχύοντος κανόνος periculum est debitoris, ἐπὶ τοῦ προκειμένου locatoris.

Τὰ ἄρθρα 316, 317, 320 προνοοῦν περὶ ἐκμισθωτοῦ διαιτωμένου εἰς τὴν οἰκιακὴν κοινωνίαν τοῦ μισθωτοῦ, τὸ ἄρθρον 319 ἐπιβάλλει γενικῶς εἰς τὸν μισθωτὴν τὴν ὑποχρέωσιν περιφροντίσεως ζωῆς καὶ ὑγείας τοῦ ἐκμισθωτοῦ. Τὰ ἄρθρα 321 καὶ 322 εἰσάγουν τὴν γενικὴν ἀρχὴν ὅτι ὁ ἐπὶ μισθῷ ἐργαζόμενος δέον νὰ ἔχῃ ἐξησφαλισμένον ἐκ τοῦ ποσοῦ αὐτοῦ ἐλάχιστον ὁρίων συντηρήσεως, συνεπῶς μὴ ὑποκείμενον εἰς συμψηφισμόν, κατάσχεσιν, κράτησιν, παρακράτησιν ἢ ἐκχώρησιν (ἄρθρ. 35, 42), ἐπικρατούντων, ὡς εἰκός, τῶν εἰδικῶν νόμων περὶ ἀσυμψηφίστου κλπ. ἢ περὶ κρατήσεων ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου. Διὰ τῶν ἄρθρων 324, 325 εἰσάγεται ὑποχρέωσις χορηγήσεως ἀδείας εἰς πάντα ἐπὶ μισθῷ ἐργαζόμενον ὑπὸ τοὺς αὐτόθι ὅρους. Ἔργον δὲ τῆς εἰδικῆς ἐπαγγελματικῆς νομοθεσίας εἶναι νὰ συμπληρώσῃ ἢ τροποποιήσῃ τὴν γενικὴν ταύτην νέαν διάταξιν, διασκευασθεῖσαν ἐκ πλειόνων αὐστριακῶν νόμων. Ζήτημα εἶναι, ἂν τοῦ ἐν ἄρθρῳ 325 ἐδ. 3 μισθοῦ πρέπει νὰ ἐξαιρεθῇ ἡ διατροφὴ τοῦ παρὰ τῷ ἐργοδότῃ διαιτωμένου ἐκμισθωτοῦ. Ἡ καὶ νῦν ἰσχύουσα δι' ὡρισμένα εἴδη ἐργασίας διάταξις περὶ πατοποιητικοῦ (ἄρθρ. 326) προϋποθέτει κρίσιν τοῦ ἐκδίδοντος αὐτὰ μισθωτοῦ ἀγαθήν, εἰς τρόπον ὥστε ἀδικος αὐτοῦ κρίσις ὑπόκειται διὰ τοῦ δικαστοῦ εἰς διόρθωσιν, συμφώνως πρὸς τὰς γενικὰς ἀρχάς.

III. Λήξις τῆς συμβάσεως.

α'. Ἡ μίσθωσις ἐργασίας ὡρισμένης ἢ ἀορίστου διαρκείας δύναται νὰ λυθῇ δι' ἑκατέρωθεν καταγγελίας, ὡς καὶ κατὰ τὸ σύγχρονον ρωμαϊκὸν δίκαιον, διὰ σπουδαῖον λόγον ἀφορῶντα τὸ πρόσωπον τοῦ καταγγέλλοντος ἢ τοῦ ἑτέρου. Ἡ καταγγελία αὕτη, (ἥτις εἶναι μονομερὴς δικαιοπραξία γνωστοποιητέα τῷ ἑτέρῳ καὶ δὲν ὑπόκειται εἰς ἀνάκλησιν), ὁρᾷ ἀμέσως ἢ ἅμα διαμορφώνει τὴν νέον ἔννομον κατάστασιν, ἥτις εἶναι ἡ λύσις τῆς σχέσεως διὰ τὸ μέλλον (διαφορὰ ὑπαναχωρήσεως), εὐθὺς ὡς δηλωθῇ τῷ ἑτέρῳ (ἔκτακτος καταγγελία ἄρθρ. 333). Μόνον ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ ἄρθρου 337 δύναται νὰ λάβῃ χώραν ταὐτὴ ἔκτακτος καταγγελία καὶ ἄνευ σπουδαίου λόγου.

β'. Ἐξω τῆς περιπτώσεως ὑπάρξεως σπουδαίου λόγου ἡ μίσθωσις ὡρισμένου χρόνου λήγει ἅμα τῇ παρελεύσει τοῦ χρόνου τούτου αὐτοδικαίως, ἄνευ δηλώσεως τινος τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἄλλου (ἄρθρ. 328), ἐὰν δὲ μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ χρόνου ἐξακολουθῇ ἑκατέρωθεν, τότε ἀνανεοῦται ἢ παρατείνεται, μεταβαλλομένη ἔκτοτε εἰς μίσθωσιν ἀορίστου χρόνου (ἄρθρ. 330).

γ'. Μίσθωσις ἀορίστου χρόνου εἴτε ἐξ ὑπαρχῆς, εἴτε μετὰ ἀνανέωσιν τοιαύτη, λύεται ἑκατέρωθεν διὰ καταγγελίας μετὰ παρέλευσιν προθεσμίας ἀπὸ ταύτης (τακτικὴ καταγγελία ἄρθρ. 329 ἕως 333). Ἡ εἰσαγωγὴ προθεσμιῶν, οὐχὶ ἡ καταγγελία, εἶναι τὸ νέον ἐν σχέσει πρὸς τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον. Προθεσμίαι καταγγελίας

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ—ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ—ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΣΤΡΑΤΕΥΣΕΩΣ ΕΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΕΠΙΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΟΠΛΙΤΩΝ

Ἐγκύκλιος Ὑπουργείων Οἰκονομικῶν, Στρατιωτικῶν, Ναυτικῶν, Ἀεροπορίας, Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας ὑπ' ἀριθ. πρωτ. Γεν. Δ.Δ. Λογιστικοῦ, ἀριθ. ἐγκυκλ. 5 τῆς 7 Ἀπριλίου 1950.

Περὶ τροποποιήσεως ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1950 καὶ ἐφ' ἑξῆς τῶν διατάξεων τῶν ἀφορωσῶν τὸν καθορισμὸν τῶν δικαιούχων προσώπων καὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ ἐπιδόματος στρατεύσεως εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν ἐπιστρατευομένων ὁπλιτῶν.

Πρὸς τοὺς κ.κ. Γενικοὺς Διοικητάς, Νομάρχας, Ἐπάρχους, Εἰρηνοδίκας, Οἰκονομικοὺς Ἐφόρους, Διευθυντὰς Ταμείων Κράτους, Δημάρχους καὶ Προέδρους Κοινοτήτων, ἁπάσας τὰς Στρατιωτικὰς Ἀρχάς, Ἀρχὰς Χωροφυλακῆς καὶ Ἀστυνομίας Πόλεων, Ἀρχὰς Β. Ναυτικοῦ καὶ Β. Ἀεροπορίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Α'. Συμφώνως πρὸς τὴν παράγρ. 1 τῆς ὑπ' ἀριθ. 285/1950 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου (*) ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1950 καὶ ἐφ' ἑξῆς τοῦ ἐπιδόματος στρατεύσεως δικαιοῦνται περιοριστικῶς μόνον

α) Αἱ οἰκογένειαι τῶν ἐν καιρῷ πολέμου ἢ ἐπιστρατεύσεως ὑπηρετούντων ἐφέδρων ὁπλιτῶν ὡς καὶ τῶν ἐφέδρων ἀθελόντων ἐπιστρατεύσεως ὁπλιτῶν τοῦ κατὰ Γῆν, Θάλασσαν ἢ Ἀέρα Στρατοῦ τῶν λαμβανόντων ἀποδοχὰς ἐφέδρου ἢ στρατευσίμου καὶ οὐχὶ μονίμου. Κατ' ἀκολουθίαν ἐπὶ τῆς περιπτώσεως ταύτης οὐδεμία ἐπάρχεται μεταβολὴ εἰς τὸ ἰσχῦον μέχρι τοῦδε καθεστώς.

β) Αἱ οἰκογένειαι τῶν κληρωτῶν ὁπλιτῶν τῶν διανυόντων θητείαν τῆς κλάσεως τοῦ 1947 καὶ παλαιοτέρων, τῶν λαμβανόντων ἀποδοχὰς στρατευσίμου καὶ οὐχὶ μονίμου καὶ ἐφ' ὅσον οὗτοι κατετάγησαν πρὸ τῆς 1ης Ὀκτωβρίου 1949.

Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ αἱ ἀνωτέρω κατηγορίαι θὰ δικαιωθῶσι ἐφ' ἑξῆς ἐπιδόματος, ἐφ' ὅσον ὁ ὁπλίτης κατετάγη εἰς τὰς τάξεις τοῦ Στρατεύματος πρὸ τῆς 1ης Ὀκτωβρίου 1949, τῆς καταταξέως πιστοποιουμένης

(*) *Σημ. Ε.Ε.Δ.* Βλέπε ΕΕΔ 9, σελ. 430.

ἰσχύουν ἤδη δυνάμει εἰδικῶν ἐπαγγελματικῶν νόμων σχεδὸν εἰς ὅλας τὰς ἐξηρτημένας ἐργασίας (νόμος 2112, 4558 β. δ. 16 Ἰουλίου 1920 ἐπεκτείνων νόμον 2112). Ἐξαιροῦνται αἱ ἀγροτικαὶ ἐργασίαι καὶ ἴσως ἄλλαι τινές, ὑπὸ δὲ τὸ Σχέδιον θὰ εὑρεθοῦν, φρονῶ, ἐξω τῶν νόμων καὶ αἱ ἐμπιστευτικαὶ ἐλευθέριοι ἐργασίαι μὲ παγίαν ἀμοιβήν.

Προτείνω προσωρινῶς ὡς γενικὴν προθεσμίαν καταγγελίας τὸν χρόνον τῶν δεκαπέντε ἡμερῶν (πρβλ. Αὐστρ. 1139β), μὲ τὴν ἐπιφύλαξιν τῆς συμπληρώσεως ἐν τούτῳ τοῦ Σχεδίου δι' εἰσαγωγῆς καὶ ἄλλων τυχὸν προθεσμιῶν ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ἐπικαιρικοῦ δικαίου ἐν σχέσει πρὸς τοὺς εἰδικοὺς ἐπαγγελματικοὺς νόμους.

Ἡ τακτικὴ καταγγελία ἐπιφέρει τὴν λύσιν τῆς σχέσεως, οὐχὶ ἅμα τῇ ἠλιόσει, ἀλλ' ἅμα τῇ παρελεύσει τῆς προθεσμίας. Ἕως τότε ἐξακολουθεῖ ὀφισταμένη ἡ μίσθωσις. Ὅθεν ὁ μισθωτής, ἐάν, προτοῦ ἐκπνεύσῃ ἡ προθεσμία, παύσῃ ἀποδεχόμενος τὴν ὑπὸ τοῦ ἐκμισθωτοῦ προσφερομένην ἐργασίαν περιέρχεται εἰς mora accipiendi καὶ συνεπῶς ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ τὸν μέχρι τέλους τῆς προθεσμίας μισθόν, καταλογίζων εἰς αὐτὸν τὰ ἐν ἄρθρῳ 313 κονδύλια, ἐκτὸς ἂν ἀποκλείεται ὁ καταλογισμὸς οὗτος, ὡς συμβαίνει κατὰ τοὺς σημειωθέντας εἰδικοὺς ἐπαγγελματικοὺς νόμους.

Ἐὰν ὁ μισθωτὴς (ἐργοδότης) ἄνευ σπουδαίου λόγου ἀπολύσῃ ἢ ἀποπέμψῃ τὸν ἐκμισθωτὴν (ἐργάτην, ὑπηρέτην κλπ.), πρόθυμον νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ἐργασίαν, περιέρχεται ὡσαύτως εἰς mora accipiendi, συνεπῶς ὀφείλει τὸν μισθὸν ὡς μισθὸν μέχρι λήξεως τῆς μισθωτικῆς σχέσεως, ἤτις λήξις, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ὁρίστου μισθώσεως, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπέλθῃ ἄνευ προηγουμένης καταγγελίας. Τοιαύτη καταγγελία ὅμως ἐνυπάρχει ἤδη εἰς τὴν ἄνευ λόγου ἀπόλυσιν ἢ ἀποπομπήν, ἐφ' ὅσον ἡ καταγγελία εἶναι ἄτυπος. Ἡ λύσις ἄρα ἐνταῦθα τῆς μισθώσεως θέλει ἐπέλθει μετὰ παρέλευσιν τῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως ἢ ἀποπομπῆς. Ὅθεν μέχρι τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας ταύτης ὀφείλεται ὁ μισθὸς μετὰ τῶν παρεπομένων ἀποδοχῶν.

Ὁμοίως, ἐάν ὁ ἐκμισθωτὴς (ἐργάτης, ὑπάλληλος κλπ.), διαρκούσης τῆς ὁριστου μισθώσεως ἐγκαταλείψῃ τὴν ἐργασίαν ἄνευ σπουδαίου λόγου, τοῦτο σημαίνει, ὅτι προέβη εἰς τακτικὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως. Ὅθεν ἡ μίσθωσις λύεται μετὰ πάροδον τῆς νομίμου προθεσμίας ἀπὸ τῆς ἐγκαταλείψεως. Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ ἐκμισθωτὴς παραλείπει τὴν παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του ὑπαιτίως, οὗ ἕνεκα ὄχι μόνον εἰς μισθὸν δὲν δικαιοῦται, ἀλλὰ καὶ ὑποχρεοῦται εἰς τὸ διαφορὸν τὸ ἀντιστοιχοῦν εἰς τὸν ἀπὸ τῆς ἐγκαταλείψεως ἕως τέλους τῆς προθεσμίας χρόνον.

Οἱ μνησθέντες ἐπαγγελματικοὶ νόμοι περὶ καταγγελίας, ἐπειδὴ δὲν ἔχουν σαφεῖς ἐννοίας περὶ τῆς λειτουργίας τῆς τακτικῆς καταγγελίας, δυσχερῶς προσαρμόζονται πρὸς τὸ ἰσχῦον ἀστικὸν δίκαιον, τὸ οὐχὶ διάφορον τοῦ Σχεδίου, παρέχοντες τούτου ἕνεκα πλέον ἢ ἅπαξ ἀπροσφόρους λύσεις, ὅθεν ἀνάγκη πάντως μὲ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ ἐν Σχεδίῳ Κώδικος νὰ ὑποστοῦν κατὰ τὸ τεχνικὸν αὐτῶν τοὐλάχιστον μέρος ἀναθεώρησιν.

Παρατηρητέον τέλος, ὅτι τὸ ἐν ἄρθρῳ 338 ἀναφερόμενον ἄρθρον 355 τοῦ Σχεδίου, περιλαμβανόμενον εἰς τὸ περὶ ἐργολαβίας κεφάλαιον, ἀφορᾷ εἰς τὴν προστασίαν ἐργατῶν ἔναντι ἐργολάβου, μεθ' οὗ οὗτοι διατελοῦν εἰς μίσθωσιν ἐργασίας καὶ ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ ἄρθρον 1798 Γαλλ. Κώδικος, ἄρθρον 1702 τοῦ Νομοσχεδίου τοῦ 1874.

διὰ βεβαιώσεως τῆς Στρατιωτικῆς Μονάδος, εἰς ἣν ὑπηρετεῖ ὁ ὁπλίτης.

Ἐνταῦθα διευκρινίζομεν ὅτι αἱ οἰκογένειαι τῶν κληρωτῶν ὁπλιτῶν τῶν διανυόντων θητείαν τῆς κλάσεως 1948 καὶ νεωτέρων, οἵτινες κατετάγησαν εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατεύματος πρὸ τῆς 1ης Ὀκτωβρίου 1949, αἱ δὲ οἰκογένειαι τούτων ἐλάμβανον συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 320|49 πρᾶξιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐπίδομα στρατεύσεως λόγῳ συμπληρώσεως ὑπὸ τοῦ ὁπλίτου δεκαπενταμήνου ὑπηρεσίας ἐν τῷ στρατεύματι θὰ διαγραφῇ ἀπὸ τῆς 1ης Ἀπριλίου 1950 τῶν ἐξουσιοδοτικῶν πινάκων καὶ θὰ δικαιωθῶσι αἱ οἰκογένειαι αὐτῶν ἐφ' ἑξῆς ἐπιδόματος στρατεύσεως ἀφ' ἧς οἱ ὁπλῖται καταστῶσι ἄφεδροι, τηρουμένης τῆς διαδικασίας ἀναγνωρίσεως νέων δικαιούχων (κεφάλαιον δεύτερον Ι' παραπάνω).

γ) Αἱ οἰκογένειαι τῶν κληρωτῶν τῶν διανυόντων θητείαν καὶ λαμβανόντων ἀποδοχὰς στρατεύσιμοι καὶ οὐχὶ μονίμων οἱ καταταγέντες ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1949 καὶ οἱ καταταγησόμενοι ἐφ' ἑξῆς ἀνεξαρτήτως κλάσεως ἀφ' ἧς καταστῶσιν ἄφεδροι, ἤτοι μετὰ τὴν συμπλήρωσιν 18μήνου στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, πιστοποιουμένης διὰ βεβαιώσεως τῆς Στρατιωτικῆς Μονάδος, εἰς ἣν ὑπηρετεῖ ὁ ὁπλίτης.

δ) Αἱ οἰκογένειαι τῶν ἐκ τῶν ἀνωτέρω κατηγοριῶν ἐξαφανιζομένων ὁπλιτῶν καὶ μέχρι τοῦ χρόνου χορηγίας αὐτοῖς προκαταβολῆς ἢ κανονισμοῦ συντάξεως. Τὸ καταβαλλόμενον ὡς ἀνωτέρω ἐπίδομα συμψηφίζεται μὲ τὴν χορηγουμένην μεταγενεστέρως σύνταξιν.

Λαμβανομένου ὑπ' ὄψει ὅτι ἡ καταβολὴ συντάξεως ἢ προκαταβολὴ ἀνάντι συντάξεως εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν ἐξαφανιζομένων πραγματοποιεῖται ἐντὸς ἑξαμήνου ἀπὸ τῆς ἐξαφανίσεως τοῦ ὁπλίτου ἀπαγορεύεται ἡ ὑπὸ τῶν Στρατιωτικῶν Μονάδων ἔκδοσις βεβαιώσεων διὰ χρονικὸν διάστημα πέραν τοῦ ἑξαμήνου ἀπὸ τῆς ἐξαφανίσεως τοῦ ὁπλίτου.

ε) Ἀπὸ τῆς Ἀπριλίου 1950 δὲν δικαιοῦνται ἐπιδόματος στρατεύσεως αἱ οἰκογένειαι τῶν κάτωθι:

1. Τῶν κληρωτῶν ὁπλιτῶν καὶ γενικῶς τῶν ὁπλιτῶν τῶν διανυόντων θητείαν ἀνεξαρτήτως κλάσεως ἀφ' ἧς κατετάγησαν ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1949 καὶ ἑξῆς. Αἱ οἰκογένειαι τούτων θὰ δικαιωθῶσι μετὰ τὴν συμπλήρωσιν 18μήνου στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, ὅτε καθίστανται οἱ στρατευθέντες ἄφεδροι.

2. Τῶν ἐθελοντῶν καὶ μονίμων ὁπλιτῶν, τῶν λαμβανόντων ἀποδοχὰς μονίμου ἢ ἐθελοντοῦ ὁπλίτου ἢ κληρωτοῦ ὁπλίτου.

3. Αἱ οἰκογένειαι τῶν ἀνδρῶν Μονάδων Ἐθνοφυλακῆς Ἀμύνης Μ. Ε. Α., Κ. Μ. Ε. Α., Σ. Μ. Ε. Α. κλπ.

ΣΤ'. Διὰ τῆς παραγράφου 11 τῆς ὡς ἀνωτέρω πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καθορίζονται τόσον διὰ τοὺς ἐγγάμους ὅσον καὶ διὰ τοὺς ἀγάμους ὁπλίτας τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας των, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ ἀναγνωρισθῶσι ὡς δικαιοῦχα πρόσωπα. Καίτοι αἱ διατάξεις αὐταὶ εἶναι σαφεῖς καὶ δὲν χρήζουσι ἐπεξηγήσεως, ἐν τούτοις πρὸς ἄρσιν οἱασδήποτε ἀμφιβολίας τονίζομεν ὅλως ἰδιαιτέρως ὅτι οὐδὲν ἕτερον μέλος, πλὴν τῶν ἐν τοῖς ἀνωτέρω διατάξεσι ἀναφερομένων προσώπων δύναται νὰ ἀναγνωρισθῇ ὡς δικαιοῦχον πρόσωπον, αἱ δὲ μέχρι σήμερον ἐκδοθεῖσαι εἰδικαὶ ἀποφάσεις δι' ἀναγνώρισιν ὡρισμένων μελῶν ὡς δικαιούχων προσώπων, ὡς λ.χ. ὁ πάππος, ἡ μάμμη κλπ., παύουν ἰσχύουσαι.

Ἐπίσης διευκρινίζομεν ὅτι ἡ μήτηρ ἢ μητρυιὰ τοῦ στρατευσομένου ὁπλίτου δύναται νὰ ἀναγνωρίζηται ὡς δικαιοῦχον πρόσωπον, ἐφ' ὅσον τελεῖ ἐν χηρείᾳ καὶ ὡς δεύτερον προστατευόμενον μέλος ἐφ' ὅσον ἀναγνωρισθῇ δικαιοῦχος ὁ πατὴρ ἢ πατρυιὸς τοῦ στρατευθέντος.

Θεωροῦμεν ἐπάναγκες νὰ τονίσωμεν ὅτι ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1950 καὶ ἐφεξῆς ἐπὶ ἀγάμων ὁπλιτῶν δικαιοῦνται ἐπιδόματος στρατεύσεως ὁ πατὴρ ἢ πατρυιὸς τοῦ στρατευθέντος ὁ συνοικῶν μετ' αὐτοῦ πρὸ τῆς στρατεύσεώς του καὶ συντηρούμενος ὑπὸ τούτου ὑπὸ τὴν ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν ὅτι εἶναι ἡλικίας ἄνω τῶν 60 ἐτῶν κτλ.

Διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς συμπληρώσεως τοῦ 60 ἔτους τῆς ἡλικίας τοῦ πατρὸς τοῦ στρατευθέντος ἀγάμου ὁπλίτου δικαιουμένου ἐπιδόματος στρατεύσεως, θὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψει ἡ στρατολογικὴ κλάσις: Παραθέτομεν κατωτέρω σχετικὸν παράδειγμα:

Οἱ γεννηθέντες ἐντὸς ἑνὸς ὡρισμένου ἔτους θεωροῦνται ὡς γεννηθέντες τὴν 1ην Ἰανουαρίου τοῦ ἔτους τούτου, δικαιοῦμενοι ἐπιδοτήσεως ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου τοῦ ἑπομένου ἔτους, ἀφ' ἧς δηλονότι θέλουσι συμπληρώσει τὸ 60ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των. Οὕτω οἱ γεννηθέντες κατὰ τὸ ἔτος 18 0 θεωροῦνται ὅτι συνεπλήρωσαν τὸ 60ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των τὴν 31 Δεκεμβρίου 1949 καὶ δικαιοῦνται ἐπιδοτήσεως ἀπὸ 1.1. 195ν, ἀφ' ὅσον συντρέχουν καὶ αἱ λοιπαὶ προϋποθέσεις.

Ἡ αὐτὴ ἡμερομηνία γεννήσεως θὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψει καὶ διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς μὴ συμπληρώσεως τοῦ 17 ἔτους τῆς ἡλικίας διὰ τὰ ἄρρενα τέκνα τοῦ ἐγγάμου ὁπλίτου, ἢ τοῦ ὀρφανοῦ ἀγάμου ἀδελφοῦ τοῦ ἀγάμου ὁπλίτου καὶ τοῦ 18 ἔτους τῆς ἡλικίας διὰ τὰ θήλεα ἄγαμα τέκνα τοῦ ἐγγάμου ὁπλίτου καὶ τὰς ὀρφανὰς ἀγάμους ἀδελφὰς τοῦ ἀγάμου ὁπλίτου, διακοπτομένης τῆς ἐπιδοτήσεώς των ἀπὸ τῆς πρώτης Ἰανουαρίου τοῦ ἑπομένου ἔτους ἀφ' ἧς θέλουσι συμπληρώσει κατὰ τὸ ἀνωτέρω παράδειγμα τὸ 17ον ἢ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας των, ἀναλόγως τῆς περιπτώσεως.

Ἰδιαιτέρως ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν ὑμῶν ἐπὶ τῆς θεσπισθείσης τὸ πρῶτον νέας διατάξεως, καθ' ἣν προϋπόθεσιν ἀπαραίτητον ἀποτελεῖ μεταξὺ τῶν ἄλλων, διὰ τὴν λῆψιν ἐπιδόματος στρατεύσεως παρὰ οἰκογενείας ἀγάμου ὁπλίτου, ἡ μὴ συνοίκησις μετ' αὐτῆς ἄλλου ἐνήλικος ἀγάμου ἀδελφοῦ τοῦ στρατευθέντος, ἤτοι ἀδελφοῦ ἱκανοῦ, ὅστις ἔχει συμπληρώσει τὸ 21 ἔτος τῆς ἡλικίας του.

Γ'. Ἐπίσης διὰ τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου μειοῦνται ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1950 τὰ ποσὰ τοῦ ἐπιδόματος στρατεύσεως, τόσον διὰ τὸ πρῶτον μέλος, ὅσον καὶ διὰ τὰ λοιπὰ δικαιούμενα ἐπιδόματος μέλη.

Δ'. Τέλος διὰ τῆς παραγράφου 111 τῆς ὡς ἄνω πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὁρίζεται, ὅτι παραμένουσι ἐν ἰσχύϊ αἱ μὴ τροποποιούμεναι διὰ τῆς πράξεως ταύτης λοιπαὶ διατάξεις περὶ ἀπονομῆς ἐπιδομάτων στρατεύσεως ὡς αὐταὶ ἐτροποποιήθησαν καὶ συνεπληρώθησαν διὰ μεταγενεστέρων ἀποφάσεων: Οὕτω λ.χ. ἀναφέρομεν ἐνδεικτικῶς ὅτι παραμένουν ἐν ἰσχύϊ αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 3, 4 καὶ 5 τῆς ὑπ' ἀριθ. 230) 1449 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κτλ. αἱ ἀφορῶσαι ἀντιστοίχως τὴν συγκατοίκησιν καὶ συντήρησιν τῆς οἰκογενείας μετὰ τοῦ ὁπλίτου, τὸ ποσὸν τοῦ μηνιαίου εἰσοδήματος τῆς οἰκογενείας κλπ.

Ἐν προκειμένῳ διευκρινίζομεν καὶ αὖθις ὅτι εἰς τὸ ὅριον τοῦ μηνιαίου εἰσοδήματος δὲν συνυπολογίζεται ὁ μισθὸς τοῦ ἐφέδρου ἢ στρατευσίμου ὃν λαμβάνει ὁ ὁπλίτης ἐν τῷ στρατεύματι. Τοὐναντίον ἂν ὁ ὁπλίτης ὑφ' οἱανδήποτε ἰδιότητα (ἔφεδρος, κληρωτός, ἐθελοντὴς κλπ.) λαμβάνῃ οὐχὶ τὸν μισθὸν τοῦ ἐφέδρου ἢ στρατευσίμου, ἀλλὰ τοιοῦτον μονίμου, ὡς π.χ. οἱ ἐθελονται Ναυτικοῦ καὶ Ἀεροπορίας, τότε ὁ μισθὸς οὗτος συνυπολογίζεται εἰς τὸ ὅριον τοῦ εἰσοδήματος τῆς οἰκογενείας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Τρόπος έφαρμογῆς ὑπ' ἀριθ. 285)50 Πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου

Ι) Ἀναγνωρίζόμεναι ἀπό 1ης Ἀπριλίου 1950 καί ἐφεξῆς νέαι ἐπιδοματοῦχοι :

Διά τήν ἀπό 1ης Ἀπριλίου 1950 καί ἐφεξῆς ἀναγνώρισιν καί ἐγγραφήν εἰς τούς ἐξουσιοδοτικούς πίνακας τῶν βάσει τῶν διατάξεων τῆς ὡς ἄνω πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου προβλεπομένων ἐπιδοματούχων ἀπαιτεῖται ἡ ὑποβολή ὑπό τῶν ἐνδιαφερομένων εἰς τάς κατά τόπους οἰκείας Ἐπιτροπάς Ἀπονομῆς Ἐπιδομάτων Στρατεύσεως, τῶν ὑπό τῶν κειμένων διατάξεων περί ἀπονομῆς ἐπιδομάτων στρατεύσεως καί τῶν ἐπί τοῦ θέματος τούτου διά τῶν μέχρι τοῦδε ἐκδοθεισῶν ἐγκυκλίων διαταγῶν καθοριζομένων πιστοποιητικῶν καί δικαιολογητικῶν.

Ἡ ἀναγνώρισις τῶν νέων τούτων ἐπιδοματούχων ἐνεργεῖται ὑπό τῶν οἰκείων Ἐπιτροπῶν Ἀπονομῆς Ἐπιδομάτων Στρατεύσεως, κατά τήν αὐτήν ὡς μέχρι σήμερον διαδικασίαν ἐπί τῇ βάσει τῶν διατάξεων τῆς κοινοποιουμένης ὑπ' ἀριθμ. 285,1)50 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

ΙΙ) Διαδικασία διατηρήσεως ἤ διαγραφῆς ἀναγνωρισμένων ἤδη ἐπιδοματούχων.

Ἀντιθέτως ἡ ἐργασία τῆς διαδικασίας διά τήν διατήρησιν ἤ διαγραφήν τῶν βάσει τῶν διατάξεων τῆς κοινοποιουμένης ὡς ἀνωτέρω πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀναγνωρισμένων ἐπιδοματούχων, τῶν περιλαμβανομένων εἰς τούς ἐξουσιοδοτικούς πίνακας ἀνατίθεται εἰς τούς Διευθυντάς τῶν Ταμείων τοῦ Κράτους, οἵτινες μετά προσοχῆς καί ὑπ' εὐθύνην των θά ἐνεργήσωσι κατά τόν ἀκόλουθον τρόπον ἐπί τῇ βάσει τῶν κάτωθι δικαιολογητικῶν, τά ὁποῖα ὑποχρεοῦνται νά προσκομίσωσι αὐτοπροσώπως εἰς τό Ταμεῖον οἱ ἤδη δικαιοῦχοι ἐπιδόματος στρατεύσεως κατά τήν ἐξόφλησιν τοῦ δικαιουμένου ὑπ' αὐτῶν ἐπιδόματος, τοῦ μηνός Ἀπριλίου 1950.

Α' Ὑποβλητέα εἰς Δημόσιον Ταμεῖον δικαιολογητικά :

1) Βεβαίωσις τῆς στρατιωτικῆς μονάδος εἰς ἣν ὑπηρετεῖ ὁ ὁπλίτης δεόντως ὑπογεγραμμένη καί ἐσφραγισμένη ὑπό τῆς Στρατιωτικῆς μονάδος, ἐξ ἧς θά προκύπτῃ τό ὀνοματεπώνυμον, ἡ στρατολογική κατάταξις τοῦ ὑπηρετοῦντος ὁπλίτου, ἤτοι ἡ στρατολογική κλάσις εἰς ἣν ἀνήκει, ἡ χρονολογία κατατάξεώς του. Ἐάν ὁ στρατευθείς ὑπηρετῇ ὡς ἔφεδρος ἢ κληρωτός ὁπλίτης ἢ ὡς ἔφεδρος θελοντής ἐπιστρατεύσεως.

2) Τό ὑπό τῆς ὑπ' ἀριθ. 9) 945 ἐγκυκλίου τῆς Γ.Δ.Δ.Λ. προβλεπόμενον πιστοποιητικόν οἰκογενειακῆς καταστάσεως δικαιούχων προσώπων, ἀναλόγως τῆς περιπτώσεως (ἔγγαμος - ἄγαμος) συνοδευόμενον ὑπό ληξιαρχικῆς πράξεως δι' ἕκαστον δικαιοῦχον πρόσωπον. Ἐφ' ὅσον τοῦτο δέν καθίσταται ἀφικτόν, ἐν τῷ πιστοποιητικῷ τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος, ὅπερ δέον νά ἔχῃ ὑπογραφῆ καί ὑπό τοῦ ἐφημερίου ἐνορίας, δέον νά ἀναγράφηται ὁ ἀῤῥην ἀριθμός Μητρῴου καί ἡ χρονολογία γεννήσεως ἑκάστου δικαιούχου προσώπου.

Εἰς τό πιστοποιητικόν τοῦτο θά βεβαιοῦται ἐπίσης ὑπευθύνως ἐάν μετά τῆς οἰκογενείας τοῦ ἀγάμου στρατευθέντος ὁπλίτου συνοικῇ καί ἕτερος ἀνήλιξ ἄγαμος ἀδελφός τοῦ ὁπλίτου καί τίνες.

3) Τό ὑπό τῆς παραγράφου Γ', τοῦ ἄρθρου 4 τῆς ὑπ' ἀριθ 230)14.49 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου προβλεπόμενον πιστοποιητικόν περί τοῦ μηνιαίου εἰσοδήματος τῆς οἰκογενείας.

Β' Ἐνέργειαι Δημοσίων Ταμείων.

Τά Δημόσια Ταμεῖα κατ' ἐφαρμογήν τῆς ὡς ἄνω πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου θά καθορίσωσι ἐπί τῇ βάσει τῶν προσκομιζομένων αὐτοῖς ὡς ἀνωτέρω δικαιολογητικῶν :

1) Τούς ἐπιδοματοῦχους ἐκείνους, διά τούς ὁποίους θά συνεχισθῇ ἡ ἐπιδότησις των καί πέραν τῆς 1 Ἀπριλίου 1950 καί τό ποσόν τοῦ ἐπιδόματος τῶν διατηρητέων ἐπιδοματούχων κατά μέλος καί οἰκογένειαν. Αἱ μεταβολαί αὗται ἐπιφέρονται εἰς τούς παρά τῷ Ταμείῳ ἐφωρισμένους ἐξουσιοδοτικούς πίνακας καί εἰς τά εἰς χεῖρας τῶν ἐπιδοματούχων διβλιάρια ἐπιδοτήσεως.

2) Τούς ἐπιδοματοῦχους ἐκείνους, διά τούς ὁποίους ἐπάρχεται μεταβολή εἰς τήν οἰκογενειακήν αὐτῶν σύνθεσιν ἐπί τῇ βάσει τῶν διατάξεων τῆς κοινοποιουμένης διά τῆς παρούσης πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ διαγράφονται ἐκ τῶν ἐξουσιοδοτικῶν πινάκων τά μή δικαιοῦχα ἀπό 1ης Ἀπριλίου 1950 καί ἐφεξῆς πρόσωπα, ἀναπροσαρμοζομένου τοῦ σχετικοῦ ποσοῦ ἐπιδόματος, ἐπιφέρονται δέ αἱ ἀνάλογοι μεταβολαί καί εἰς τά εὑρισκόμενα εἰς χεῖρας τῶν ἐπιδοματούχων διβλιάρια ἐπιδοτήσεως.

3) Τούς ἐπιδοματοῦχους ἐκείνους, ὧν ἡ ἐπιδότησις θέλει διακοπῇ ὁριστικῶς ἀπό 1ης Ἀπριλίου 1950 καί ἐφεξῆς. Οὗτοι διαγράφονται ἀπό τῆς χρονολογίας ταύτης ἐκ τῶν ἐξουσιοδοτικῶν πινάκων, τά δέ εἰς χεῖρας των διβλιάρια παραλαμβάνονται ὑπό τοῦ Δ)ντοῦ τοῦ Ταμείου καί ἀκυροῦνται, φυλάσσονται δέ εἰς τό Ἀρχεῖον τοῦ Ταμείου, τοὐλάχιστον ἐπί διετίαν.

Ἡ διαγραφή ἐνεργεῖται ὑπό τοῦ Δ)ντοῦ τοῦ Ταμείου διά πράξεως αὐτοῦ εἰς τήν στήλην τῶν παρατηρήσεων τῶν ἐξουσιοδοτικῶν πινάκων.

Εἰς τούς διατηρητέους κατά τάς ὑπ' ἀριθ. 1 καί 2 ὡς ἄνω περιπτώσεις ἐπιδοματούχους θά καταβληθῇ ὑπό τοῦ Ταμείου διά μέν τόν μῆνα Ἀπρίλιον ἡ διαφορά μεταξύ τοῦ δικαιουμένου κατά τ' ἀνωτέρω ἐπιδόματος στρατεύσεως διά τόν μῆνα Ἀπρίλιον καί τοῦ δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ 88852)31.3.50 (PONEO 83· τηλεγραφικῆς διαταγῆς τῆς Γ.Δ.Δ.Λ)κοῦ καταβληθέντος εἰς τούτους ἑνός τετάρτου τοῦ ἐπιδόματος Ἀπριλίου, διά δέ τούς λοιπούς μετά τόν Ἀπρίλιον μῆνας θά συνεχισθῇ κανονικῶς ἡ πληρωμή τοῦ δικαιουμένου νέου ποσοῦ ἐπιδόματος.

Τό δυνάμει τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω τηλεγραφικῆς διαταγῆς ἡμῶν καταβληθέν ὡς δῶρον ἐπί ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα δέν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν διά τήν καταβολήν τῆς παρούσης διαφορᾶς ὡς μή ἔχον σχέσιν μέ τό ἐπίδομα τοῦ μηνός Ἀπριλίου.

Τά τυχόν ἀχρεωστήτως καταβληθέντα δῶρον τοῦ Πάσχα καί ποσοστόν ἐπιδόματος στρατεύσεως διά τόν μῆνα Ἀπρίλιον 1950 δέν ἀναζητοῦνται ὅσον ἀφορᾷ τούς ἐπιδοματοῦχους, ὧν ἡ ἐπιδότησις θέλει διακοπῇ ἀπό 1ης Ἀπριλίου 1950 κατά τήν ἀνωτέρω παρίπτωσιν ὑπ' ἀριθ. 3.

Οἱ Διευθυνταί τῶν Ταμείων ἐπί τῇ βάσει τῶν ἐνεργηθεισῶν ὑπ' αὐτῶν μεταβολῶν εἰς τούς ἐξουσιοδοτικούς πίνακας, ὅσον ἀφορᾷ τήν διατήρησιν ἢ διαγραφήν ἐπιδοματούχων ἢ μελῶν τινων τῆς οἰκογενείας, μεταφέρουσι τάς δικαιουμένας ἐπιδόματος στρατεύσεως οἰκογενείας μετά πλήρων τῶν στοιχείων αὐτῶν εἰς νέους ἐξουσιοδοτικούς πίνακας (ἰσχύον σήμερον ὑπόδ. Νο 3) συνταχθησομένους εἰς πενταπλοῦν διά τό νέον οἰκον. ἔτος 1950—51, ἐξ ὧν τό ἓν ἀντίτυπον τηροῦσι παρ' αὐτοῖς διά τήν συνέχισιν τῶν πληρωμῶν μέχρι τέλους τοῦ οἰκον. ἔτους 1949 - 50, τά δέ ἕτερα τέσσαρα ἀντίτυπα ὑποβάλλουσι τό βραδύτερον μέχρι τῆς 31 Μαΐου 1950 κεχωρισμένως εἰς τό ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον, συνοδευόμενα μέ τά σχετικά δικαιολογητικά ἑκάστου διαγραφομένου μέλους ἢ οἰκογενείας. Οἱ πίνακες οὗτοι μετά τόν ἔλεγχόν των ὑπό τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου ὑπογράφονται δεόντως καί ἐπιστρέφονται ὁ εἷς εἰς τόν

ΝΟΜΟΙ - ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ - ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

16586]Ε365]1949 Ἀπόφ. Ὑπ]γοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως κατανεμομοῦ πιστώσεως τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἐμπορικῶν Καταστημάτων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 181 τῆς 22 Ὀκτωβρίου 1949)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει:

1. Τὸ ἄρθρον 50 παράγρ. 1 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου τῆς 11ης Νοεμβρίου 1935 περὶ Ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 694]1:37 περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας.

2. Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Διατάγματος περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς.

3. Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἐμπορικῶν Καταστημάτων, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2078 π. ἔ. ἀναφορᾶς αὐτοῦ.

4. Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 2-1. συνεδρίασις 81η τῆς 20-1-1949, Παρίσθος Ζ'), ἀποφασίζομεν:

Δ)ντὴν τοῦ Ταμείου, ὁ ἕτερος εἰς τὸ Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον, ὁ τρίτος εἰς τὴν οἰκείαν Ἐπιτροπὴν ἀπονομῆς ἐπιδομάτων στρατεύσεως καὶ ὁ τέταρτος μετὰ τῶν δικαιολογητικῶν παραμένουσιν εἰς τὸ ἀρχεῖον τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου.

Ἐὰν ἐκ τοῦ ἐλέγχου τῶν ὑποβληθέντων ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ταμείου εἰς τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον δικαιολογητικῶν, ἠθέλε προκύψει ἐσφαλμένη μείωσις ποσοῦ ἐπιδόματος στρατεύσεως ἐπιδοματούχου τινός ἢ διαγραφὴ μέλους ἢ διαγραφὴ οἰκογενείας ἐπιδοματούχου ἢ ἑτέρα παράλειψις, ἐπιφέρεται ἡ δέουσα διόρθωσις ἐπὶ τοῦ πίνακος, δι' ἐγγράφου δὲ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου ἐφ' ὅσον δὲν ἔχει ὁλοκληρωθῇ ὁ ἔλεγχος τῶν πινάκων, κοινοποιουμένου εἰς τὸ Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον καὶ τὴν οἰκείαν Ἐπιτροπὴν Ἀπονομῆς Ἐπιδομάτων Στρατεύσεως ἐπιζητεῖται ἡ παρὰ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ταμείου διόρθωσις ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ἐσφαλμένης ἐνεργείας αὐτοῦ, ἄλλως ὁ πίναξ ἐπιστρέφεται δεόντως διορθωμένος καὶ θεωρημένος. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ταμείου ὀφείλει νὰ διορθώσῃ ἀμέσως τὴν ἐσφαλμένην ἐνέργειαν του ἀνακοινῶν ταύτην εἰς τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον, τὸ Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον καὶ τὴν οἰκείαν Ἐπιτροπὴν Ἀπονομῆς Ἐπιδομάτων Στρατεύσεως. συγχρόνως δὲ προβαίνει εἰς τὴν πληρωμὴν τῆς τυχὸν ἐκ τῆς ἐσφαλμένης διαγραφῆς δικαιούχου προσώπου προκυπτούσης διαφορᾶς ἢ ἐπιδιώκει τὸν καταλογισμὸν καὶ τὴν εἰσπραξιν τοῦ ἀχρεωστήτως καταβληθέντος ποσοῦ.

Οἱ Διευθυνταὶ τῶν Δημοσίων Ταμείων θὰ δέχωνται δικαιολογητικὰ διὰ τὴν ἐκκαθάρισιν κατὰ τὰς διατάξεις τῆς παρούσης τῶν ἐγγεγραμμένων δικαιούχων μέχρι τῆς 31ης Μαΐου 1950 ὅσοι δὲ θὰν ἤθελον προσκομίσει τὰ ὁριζόμενα διὰ τῆς παρούσης δικαιολογητικά, θὰ διαγραφῶσιν ὁριστικῶς ἐκ τῶν παλαιῶν πινάκων.

Ἐννοεῖται ἐπίσης ὅτι οὐδεμία πληρωμὴ ἐπιδόματος θὰ ἐνεργηθῇ μέχρι τέλους Μαΐου 1950 ἄνευ προσκομίσεως τῶν ὡς ἄνω δικαιολογητικῶν καὶ ἐκκαθαρίσεως τῶν κατὰ τὰς διατάξεις τῆς παρούσης δικαιουμένων τοῦ ἐπιδόματος προσώπων.

Οἱ μετὰ τὴν 31ην Μαΐου 1950 προσκομίζοντες τὰ δικαιολογητικὰ καὶ διαγραφέντες ἐκ τῶν πινάκων ὑπὸ τῶν Διευθυντῶν τῶν Ταμείων κατὰ τ' ἀνωτέρω θὰ προσφεύγωσι εἰς τὴν ἁρμοδίαν Ἐπιτροπὴν ἀναγνωρίσεως ἐπιδομάτων στρατεύσεως, διὰ τὴν ἐκ νέου ἀναγνώρισιν αὐτῶν ὡς δικαιούχων κατὰ τὴν συνήθη διαδικασίαν.

Γ'. Ἐνέργειαι Στρατιωτικῶν Μονάδων.

Ὑπενθυμίζεται ὅτι ἡ ἔκδοσις τῶν σχετικῶν βεβαιώσεων διὰ τὴν ἀπονομὴν τοῦ ἐν λόγῳ ἐπιδόματος εἰς τὰς δικαιούχους οἰκογενείας θὰ ἐνεργῆται ὡς μέχρι σήμερον παρὰ τῶν Μονάδων ἀνὰ δίμηνον. Αἱ ἐν λόγῳ βεβαιώσεις θὰ συντάσσωνται ὡς τὸ ὑπόδειγμα 1 τῆς ὑπ' ἀριθ. 115]49 Ε.Δ.Υ.Σ. καὶ θὰ περιλαμβάνωσιν ἐπὶ πλέον τῶν ἄλλων στοιχείων ἀπαραιτήτως τὴν ἡμερομηνίαν καταταξεως τοῦ ὁπλίτου εἰς τὸ Στράτευμα. Διὰ τοὺς ἐφέδρους ἐθελοντὰς ἐπιστρατεύσεως θὰ ἀναφέρεται τὸ στοιχεῖον τοῦτο.

Κατόπιν τῆς τροποποιήσεως τῶν σχετικῶν διατάξεων τῆς ἀπονομῆς τοῦ ἐπιδόματος λόγῳ στρατεύσεως διὰ τῆς κοινοποιουμένης Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου αἱ Μονάδες ἅμα τῇ λήψει τῆς παρούσης θὰ χορηγήσωσι τὰς σχετικὰς βεβαιώσεις εἰς τοὺς ὁπλίτας τῶν ὁποίων αἱ οἰκογένειαι δικαιοῦνται ἐπιδόματος. Εἰς τὰς ἐν λόγῳ βεβαιώσεις θ' ἀναφέρεται ἐκτὸς τῶν ἄλλων στοιχείων καὶ ἡ ἡμερομηνία καταταξεως τοῦ ὁπλίτου.

Αἱ ἐν λόγῳ βεβαιώσεις θὰ ἰσχύσωσι διὰ τοὺς μῆνας Ἀπρίλιον—Μαΐον καὶ Ἰούνιον 1950. Ἀπὸ 1.7.50 θὰ ἐκδίδωνται αἱ σχετικαὶ βεβαιώσεις ὡς ἀνωτέρω ἀνὰ δίμηνον (ἤτοι ἡ βεβαίωσις διὰ τὸ δίμηνον Ἰούλιος—Αὔγουστος 1950 θὰ ἐκδοθῇ τὸ δεύτερον δεκαπενθήμερον Ἰουνίου 1950 ἢ καὶ ἐντὸς τοῦ Ἰουλίου καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον διὰ τὰ λοιπὰ δίμηνα).

Δ' Ἀναγνώρισις ἐπιδομάτων στρατεύσεως διὰ χρόνον προγενέστερον τῆς 1 Ἀπριλίου 1950.

Ἐπιδόματα στρατεύσεως ἀναγόμενα εἰς χρόνον προγενέστερον τῆς 1 Ἀπριλίου 1950 ἀναγνωρίζονται μόνον κατὰ τὰς διατάξεις τῆς παρούσης καὶ ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις αὐτῆς.

Ἐφιστῶμεν τὴν ἰδιαιτέραν προσοχὴν τῶν ἐνταλμένων τὴν ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης δημοσίων ὀργάνων καὶ ἰδιαιτέρως τῶν Δ)ντῶν τῶν Ταμείων τοῦ Κράτους, τοὺς ὁποίους καθιστῶμεν προσωπικῶς ὑπευθύνους ἐναντι ἡμῶν, ὅπως ἐπιδείξωσι τὴν ἀπαιτουμένην ἐκ τῶν περιστάσεων ἐπιμέλειαν καὶ ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ταχεῖαν περαίωσιν τοῦ ἀνατεθέντος αὐτοῖς ἔργου, ἵνα ἐπιτευχθῇ τὸ συντομώτερον ἡ πληρωμὴ μόνον τῶν δικαιούχων οἰκογενειῶν καὶ ἡ διαγραφὴ τῶν μὴ δικαιουμένων ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1950 καὶ ἐφ' ἑξῆς ἐπιδόματος στρατεύσεως προσώπων, πρὸς ἀποφυγὴν δικαίων παραπόνων ἐκ τῆς τυχὸν ἐξ αἰτίας τῶν Δημοσίων ὀργάνων καθυστερήσεως πληρωμῆς τῶν δικαιούχων.

Ἡ παροῦσα παρακαλοῦμεν, ὅπως κοινοποιηθῇ ἐπὶ τάχιστα πρὸς ἐνημέρωσιν τῶν δικαιούχων, ἡ καλὴ δὲ καὶ ταχεῖα πάντων τῶν Δημοσίων ὀργάνων καὶ τῶν τοιούτων τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως ἐνέργεια θέλει ἐκτιμηθῇ δεόντως παρὰ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ἀπριλίου 1950.

Ἐγκρίνομεν τὸν κανονισμὸν Παροχῶν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἐμπορικῶν Καταστημάτων ἐξ ἄρθρων 14, ἔχοντα οὕτω:

Κανονισμὸς παροχῶν

Ἄρθρον 1.

Παρὰ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἐμπορικῶν Καταστημάτων, ὅπερ ἐν τοῖς ἑπομένοις ἀποκαλεῖται χάριν συντομίας «Ταμεῖον» χορηγοῦνται περιοδικαὶ καὶ ἐφ' ἅπαξ παροχαὶ εἰς τοὺς παρ' αὐτῷ ἠσφαλισμένους καὶ τὰ μέλη θανόντων ἠσφαλισμένων ἢ συνταξιούχων αὐτοῦ ὑπὸ τοὺς ἐν τοῖς ἑπομένοις ἄρθροις καθοριζομένους ὅρους προϋποθέσεως καὶ περιορισμοῦ.

Ἄρθρον 2.

Δικαιοῦχοι συντάξεως

Δικαιοῦνται συντάξεως οἱ παρὰ τῷ Ταμείῳ ἠσφαλισμένοι, ἂν ὁπωσδήποτε ἀποχωρήσωσι τῆς ὑπηρεσίας των:

α) Μετὰ συμπλήρωσιν τοῦ 65ου ἔτους τῆς ἡλικίας των προκειμένου περὶ ἀρρένων καὶ τοῦ 60 οὗ προκειμένου περὶ θηλέων καὶ 15ετοῦς συντάξιμου ὑπηρεσίας ἐμπορυπαλλήλου, ἐξ ἧς δεκαετῆ πραγματικὴν ἐν ἀσφαλίσει, ἐκ ταύτης δὲ 24μηνον ἐντὸς τῆς τελευταίας πρὸ τῆς ἐπελεύσεως τῆς ἀσφαλιστικῆς περιπτώσεως τριετίας.

β) Ἀνεξαρτήτως ὁρίου ἡλικίας μετὰ συμπλήρωσιν 10ετοῦς συντάξιμου ὑπηρεσίας ἐμπορυπαλλήλου, ἐξ ἧς δεκαετῆ τοὐλάχιστον πραγματικὴν ἐν ἀσφαλίσει, ἂν ἡ ἀπομάκρυνσις των ὀφείλεται εἰς σωματικὴν ἢ πνευματικὴν ἀνικανότητα πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας των.

γ) Ἀνεξαρτήτως ὁρίου ἡλικίας καὶ χρόνου ὑπηρεσίας, ἂν ἡ ἀπομάκρυνσις των ὀφείλεται εἰς σωματικὴν ἢ πνευματικὴν ἀνικανότητα πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας των, προελθοῦσαν ἐκ διαλείποντος ἐπελθόντος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας των, ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς (ἐργατικὸν ἀτύχημα) ἢ συνεπείᾳ πολεμικοῦ ἀτυχήματος κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 6174)1940 Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἢ συνεπείᾳ κακουχιῶν ἢ ἀτυχημάτων ἐπελθόντων διαρκοῦντος τοῦ σταδιοδρομικοῦ κινήματος τοῦ Δεκεμβρίου 1941 ἢ διαρκούσης τῆς παρούσης ἀνταρσίας ἐκ γεγονότων συνδεομένων ὁπωσδήποτε πρὸς τὸ κίνημα καὶ τὴν ἀνταρσίαν, μὴ ὀφειλομένην δὲ πάντως εἰς συμμετοχὴν τοῦ παθόντος εἰς ταῦτα.

Ὡς ἀνικανότης δίδουσα δικαίωμα συνταξιοδοτήσεως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ νοεῖται ἡ μέλλουσα νὰ διαρκέσῃ κατὰ ἰατρικὴν πρόβλεψιν ἐπὶ ἓξ τοὐλάχιστον συνεχεῖς μῆνας.

Ἡ διαπίστωσις τῆς κατὰ τὰς ἀνωτέρω διατάξεις ἀνικανότητος ἐνεργεῖται κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ παρόντος κανονισμοῦ διαγραφομένην διαδικασίαν.

Ἄρθρον 3.

Πραγματικὴ καὶ συντάξιμος ὑπηρεσία

Ὡς συντάξιμος ὑπηρεσία λογίζεται:

1. Ἡ πραγματικὴ ἐν ἀσφαλίσει ὑπηρεσία, ἤτοι ἡ διανυθεῖσα ἐν τῇ ἀσφαλίσει τοῦ Ταμείου ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως αὐτοῦ καὶ ἐφεξῆς καὶ

2. Ἡ διανυθεῖσα πρὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Ταμείου ἐν τινι τῶν ἐν ἄρθρῳ 3 τοῦ Καταστατικοῦ αὐτοῦ ὑπηρεσιῶν καὶ πόλεων καὶ ἀναγνωρισθεῖσα κατὰ τὰ ἐν τῷ ἑπομένῳ ἄρθρῳ ὁριζόμενα.

Ἄρθρον 4.

Ἀναγνώρισις προϋπηρεσίας

1. Ἡ κατὰ τὴν παράγραφον 2 τοῦ προηγουμένου ἄρθρου ὑπηρεσία ἀναγνωρίζεται ὡς συντάξιμος, ἐφ' ὅσον αὕτη δὲν ὑπελογίσθη ὡς τοιαύτη παρ' ἑτέρου Ἐπικουρικοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ καὶ ὁ ἠσφαλισμένος συνεπλήρωσε 10ετῆ πραγματικὴν ἐν ἀσφαλίσει ὑπηρεσίαν.

Ἐν οὐδεμιᾷ πάντως περιπτώσει ἐπιτρέπεται ἡ ἀναγνώρισις συνολικῆς συνταξίμου ὑπηρεσίας ἀνωτέρας τῶν 15 ἐτῶν.

2. Ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν πρὸ τῆς συμπληρώσεως 10ετοῦς πραγματικῆς ἐν ἀσφαλίσει ὑπηρεσίας ἠσφαλισμένος ἐκ τῶν ἐχόντων προϋπηρεσίαν δυναμένην νὰ ἀναγνωρισθῇ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὡς συντάξιμος, καταστῇ ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν ἢ συμπληρώσῃ τὰ ἐν ἅπαξ α'. τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ παρόντος ὅρια ἡλικίας ἢ ἀποβιώσῃ καὶ ἐφ' ὅσον ἔχει συμπληρώσει δεκαετῆ τοὐλάχιστον πραγματικὴν ἐν ἀσφαλίσει ὑπηρεσίαν, δύναται οὗτος ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου του τὰ κατὰ τὸν παρόντα Κανονισμὸν μέλη τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ νὰ ἀναγνωρίσωσι ὡς συντάξιμα τόσα ἔτη ὅσα κατὰ τὸν παρόντα Κανονισμὸν ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν ἀπονομὴν αὐτοῖς τῆς κατωτάτης συντάξεως.

3. Ἠσφαλισμένοι δικαιούμενοι κατὰ τὰ ἀνωτέρω εἰς ἀναγνώρισιν προϋπηρεσίας ὑποχρεοῦνται ὅπως ὑποβάλωσι σχετικὴν δήλωσιν πρὸς τὸ Ταμεῖον ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἑνὸς ἔτους, ἀρχομένης προκειμένου μὲν περὶ τῶν κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος ἠσφαλισμένων τοῦ Ταμείου καὶ συνταξιούχων, ὡς καὶ τῶν κατὰ τὸν παρόντα Κανονισμὸν δικαιοῦχων αὐτῶν, ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ, προκειμένου δὲ περὶ τῶν ἐφεξῆς ὑπαγθησομένων εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου ἀπὸ τῆς ὑπαγωγῆς των εἰς αὐτήν.

4. Ἡ κατὰ τὰ ἀνωτέρω προϋπηρεσία, ἅμα ὡς πληρωθῶσι αἱ προϋποθέσεις ἀναγνωρίσεώς της, ἀναγνωρίζεται ὡς συντάξιμος δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου, ὅπερ διὰ γενικῆς ἀποφάσεως αὐτοῦ καθορίζει καὶ τὰ πρὸς τοῦτο ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά.

5. Κατὰ τὴν συγκεφαλαίωσιν τοῦ ὑπολογισμοῦ πρὸς ἐξεύρεσιν τῆς συνολικῆς συνταξίμου ὑπηρεσίας, ἂν ἀπομένῃ ὑπόλοιπον ἐξ (6) μηνῶν καὶ ἄνω λογίζεται ὡς πλῆρες ἔτος, τυχὸν δὲ ὑπόλοιπον κατώτερον τῶν ἐξ (6) μηνῶν παραλείπεται.

Ἄρθρον 5.

Ἐξαγορὰ προϋπηρεσίας

1. Ἡ ἐξαγορὰ τῆς κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον προϋπηρεσίας γίνεται προκειμένου περὶ ἐνεργῶς ἠσφαλισμένων διὰ τῆς καταβολῆς πρὸς τὸ Ταμεῖον ἐκ μέρους τοῦ ἠσφαλισμένου τῶν εἰς τὸν ἀναγνωριζόμενον χρόνον ἀναλογουσῶν εἰσφορῶν ἠσφαλισμένου καὶ τοῦ ἴσου τῶν εἰς τὸν αὐτὸν χρόνον ἀναλογουσῶν συνεισφορῶν ἐργοδότου, ὑπολογιζομένων βάσει τῶν ἀποδοχῶν τὰς ὁποίας λαμβάνει ὁ ἠσφαλισμένος κατὰ τὸν χρόνον καταβολῆς τοῦ ποσοῦ τῆς ἐξαγορᾶς.

2. Ἡ καταβολὴ τοῦ ποσοῦ τῆς ἐξαγορᾶς γίνεται κατὰ δόσεις ὧν ὁ ἀριθμὸς ὁριζόμενος ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου δὲν δύναται νὰ εἶναι ἀνώτερος τῶν 60 καὶ αἱ ὁποῖαι παρακρατοῦνται ὑποχρεωτικῶς ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἠσφαλισμένου παρὰ τοῦ ἐργοδότου του.

3. Ἐν περιπτώσει συνταξιοδοτήσεως ἢ θανάτου ἠσφαλισμένου πρὸ τῆς ὁλοκληρωτικῆς ἐξοφλήσεως τοῦ ποσοῦ τῆς ἐξαγορᾶς, αἱ ὑπολειπόμεναι δόσεις παρακρατοῦνται ἐκ τῆς χορηγητέας εἰς τοῦτον ἢ τοὺς δικαιοδόχους του συντάξεως.

4. Ἐν περιπτώσει θανάτου ἠσφαλισμένου, δικαιουμένου εἰς ἀναγνώρισιν προϋπηρεσίας, ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ ποσοῦ τῆς ἐξαγορᾶς ἐνεργεῖται βάσει τῶν ἀποδοχῶν τὰς ὁποίας ἐλάμβανεν ὁ θανὼν ἢ θὰ ἐλάμβανε κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἐὰν ἀπησχόλειτο κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου του καὶ τοῦ

κατά τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἰσχύοντος ἀσφαλίστρου ἐργοδότου καὶ ἠσφαλισμένου.

Ἡ καταβολὴ τοῦ ποσοῦ τῆς ἐξαγορᾶς ἐνεργεῖται καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ κατὰ δόσεις, ὧν ὁ ἀριθμὸς ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ δὲν δύναται νὰ εἶναι ἀνώτερος τῶν 60 καὶ αἱ ὁποῖαι παρακρατοῦνται ὑποχρεωτικῶς ἐκ τῆς συντάξεως.

Ἄρθρον 6.

Ποσὸν συντάξεως

1. Τὸ ποσὸν τῆς ἀπονεμομένης μηνιαίας συντάξεως ἀποτελεῖται ἐκ βασικοῦ ποσοῦ χιλίων (1.000) δραχμῶν καὶ ἐκ προσαυξήσεως δραχμῶν 100 δι' ἕκαστον ἔτος συνταξίμου ὑπηρεσίας.

Εἰδικῶς διὰ τοὺς λόγῳ ἀναπηρίας συνταξιούχους ἡ σύνταξις δὲν δύναται νὰ εἶναι κατωτέρα τῶν δραχμῶν 1.500.

2. Ἡ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀπονεμομένη βασικὴ σύνταξις ἀναπροσαρμόζεται ἑκάστοτε βάσει τῶν ἐκδιδομένων σχετικῶν κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

3. Ἡ οὕτω καθοριζομένη μηνιαία σύνταξις προσαυξάνεται μετ' ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου κατὰ πεντήκοντα τοῖς ἑκατὸν (50/0) ἐὰν προσωπικῶς ὁ συνταξιοδοτηθεὶς ἠσφαλισμένος εὑρίσκεται εἰς κατάστασιν ἀπολύτου καὶ διαρκοῦς ἀναπηρίας, ἀπαιτούσης συνεχῆ ἐπίβλεψιν καὶ βοήθειαν ἑτέρου προσώπου.

Ἄρθρον 7.

Σύνταξις μελῶν οἰκογενείας

1. Ἐν περιπτώσει θανάτου ἠσφαλισμένου, συμπληρώσαντος πενταετῆ (5) ἐν ἀσφαλίσει ὑπηρεσίαν, ὡς καὶ ἐν περιπτώσει θανάτου συνταξιούχου ἢ ἠσφαλισμένου ἠποδιώσαντος ἐκ δικαίου συμβάντος ἀπελθόντος κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἢ ἐξ ἀφορμῆς τῆς ὑπηρεσίας ἢ συνεπείᾳ πολεμικοῦ ἀτυχήματος κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς παρ. 1 ἐδ. γ', τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἀνεξαρτήτως προϋποθέσεων δικαιοῦνται συντάξεως κατὰ τὰς ἑπομένας παραγράφους:

α) Ἡ χήρα ἢ ὁ ἄπορος καὶ ἀνάπηρος χήρος, οὗ ἡ συντήρησις ἐβάρυνε κυρίως τὴν θανοῦσαν.

β) Τὰ νόμιμα τέκνα, τὰ νομιμοποιηθέντα καὶ υἱοθετηθέντα, ὧν ἡ υἱοθέτησις ἔλαβε χώραν ἐν τοὐλάχιστον ἔτος πρὸ τοῦ θανάτου ἢ τῆς χορηγήσεως συντάξεως εἰς τὸν θετὸν πατέρα καὶ ἐπὶ θανάτου ἠσφαλισμένης ἢ συνταξιούχου καὶ τὰ νόθα αὐτῆς τέκνα.

γ) Οἱ κατὰ τὸν χρόνον τοῦ θανάτου τοῦ ἠσφαλισμένου ἢ τοῦ συνταξιούχου (τῆς ἠσφαλισμένης ἢ τῆς συνταξιούχου) ὀρφανοὶ καὶ πατρὸς καὶ μητρὸς ἔγγονοι καὶ πρόγονοι, ἐφ' ὅσον οὗτοι συνετηροῦντο κυρίως ὑπ' αὐτοῦ (αὐτῆς).

δ) Οἱ γονεῖς, ἐὰν ἡ συντήρησις των ἐβάρυνε κυρίως τὸν θανόντα (ἢ τὴν θανοῦσαν).

2. Ἡ χήρα (χήρος) δὲν δικαιοῦνται συντάξεως.

Α) Ἐὰν ὁ θάνατος τοῦ συζύγου (τῆς συζύγου) ἐπῆλθε πρὸ τῆς παρόδου 6 μηνῶν ἀπὸ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου, ἐκτός:

α) Ἐὰν ὁ θάνατος ὀφείλεται εἰς ἀτύχημα.

β) Ἐὰν ὑφισταμένου τοῦ γάμου ἐγεννήθη ἢ διὰ τοῦ γάμου ἐνομιμοποιήθη τέκνον.

γ) Ἐὰν ἡ χήρα κατὰ τὸν χρόνον τοῦ θανάτου τοῦ ἠσφαλισμένου ἢ τοῦ συνταξιούχου (τῆς ἠσφαλισμένης ἢ τῆς συνταξιούχου) ὀρφανοὶ καὶ πατρὸς καὶ μητρὸς ἔγγονοι καὶ πρόγονοι, ἐφ' ὅσον οὗτοι συνετηροῦντο κυρίως ὑπ' αὐτοῦ (αὐτῆς).

δ) Οἱ γονεῖς, ἐὰν ἡ συντήρησις των ἐβάρυνε κυρίως τὸν θανόντα (ἢ τὴν θανοῦσαν).

2. Ἡ χήρα (χήρος) δὲν δικαιοῦνται συντάξεως.

Α) Ἐὰν ὁ θάνατος τοῦ συζύγου (τῆς συζύγου) ἐπῆλθε πρὸ τῆς παρόδου 6 μηνῶν ἀπὸ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου, ἐκτός:

α) Ἐὰν ὁ θάνατος ὀφείλεται εἰς ἀτύχημα.

β) Ἐὰν ὑφισταμένου τοῦ γάμου ἐγεννήθη ἢ διὰ τοῦ γάμου ἐνομιμοποιήθη τέκνον.

γ) Ἐὰν ἡ χήρα κατὰ τὸν χρόνον τοῦ θανάτου τοῦ ἠσφαλισμένου ἢ τοῦ συνταξιούχου εὑρίσκετο εἰς κατάστασιν ἐγκυμοσύνης, καὶ

Β) Ἐὰν ὁ θανὼν (ἢ θανοῦσα) ἐλάμβανε κατὰ τὴν τέλεσιν τοῦ γάμου σύνταξιν ἀναπηρίας ἢ γήρατος, ὁ δὲ θάνατος ἐπῆλθε πρὸ τῆς παρόδου 24 μηνῶν ἀπὸ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου.

3. Τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως, εἰς ὃ δικαιοῦται ἡ χήρα (ὁ χήρος), ἰσοῦται πρὸς τὰ ἑξήκοντα ἑκατοστὰ τοῦ ποσοῦ τῆς συντάξεως τοῦ θανόντος (θανούσης), τῆς συντάξεως δηλαδὴ ἥτις ἀπενεμήθη εἰς αὐτὸν (αὐτὴν) ἢ εἰς ἣν θὰ ἐδικαιοῦτο οὗτος (αὕτη) ἐὰν κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου καθίστατο ἀνάπηρος.

4. Τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως ἑκάστου τέκνου ἰσοῦται πρὸς τὰ εἴκοσιν ἑκατοστὰ τοῦ ποσοῦ τῆς συντάξεως τοῦ θανόντος (θανούσης).

Προκειμένου περὶ τέκνου ὀρφανοῦ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν γονέων ἢ κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάφιον σύνταξις αὐτοῦ διπλασιάζεται.

Τὸ σύνολον τῶν συντάξεων τῆς χήρας (χήρου) καὶ τῶν τέκνων δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως τοῦ θανόντος (θανούσης).

Ἐὰν τὸ σύνολον τῶν συντάξεων ὑπερβαίνῃ τὰ ὅρια τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου, ἡ σύνταξις ἑκάστου δικαιουμένου μειοῦται ἀναλόγως.

5. Οἱ περὶ ὧν ἡ παρ. 1 ἔγγονοι, πρόγονοι καὶ γονεῖς δικαιοῦνται συντάξεως, ἐὰν δὲν ὑφίσταται χήρα (χήρος) ἢ τέκνα δικαιούμενα συντάξεως, ἢ ἐὰν ὑφισταμένων τοιούτων διὰ τῆς ἱκανοποιήσεως τῶν εἰς σύνταξιν δικαιωμάτων αὐτῶν δὲν ἐξηντλήθη τὸ ὁριζόμενον ἐν ἐδαφίῳ 3 τῆς παρ. 4 τοῦ παρόντος ἄρθρου ποσόν.

6. Τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως ἑκάστου ἐγγόνου, προγόνου ἢ γονέως ἰσοῦται πρὸς τὰ εἴκοσι ἑκατοστὰ τῆς συντάξεως τοῦ θανόντος (τῆς θανούσης), χωρὶς ὅμως τὸ σύνολον τῶν συντάξεων τῶν ἐγγόνων, προγόνων καὶ γονέων νὰ δύναται νὰ ὑπερβῇ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιπτώσει τῆς προηγουμένης παραγράφου τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως τοῦ θανόντος (τῆς θανούσης), ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ περιπτώσει τοῦ αὐτοῦ ἐδαφίου τὸ ποσὸν τὸ ἀπομένον ἐκ τῆς ἐν λόγῳ συντάξεως, μετὰ τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ εἰς σύνταξιν δικαιώματος τῆς χήρας ἢ τῶν τέκνων.

7. Ἐὰν πρόσωπον ἐκ τῶν κατὰ τὰς προηγουμένας διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου δικαιουμένων συντάξεως τελῇ εἰς κατάστασιν ἀπολύτου ἀναπηρίας, τὸ κατὰ τοὺς ἀνωτέρω ὁρισμοὺς ἐξαιρισκόμενον ποσὸν συντάξεως ἀπαυξάνεται μετὰ τὴν ἀναπροσαρμογήν του εἰς νέας δραχμὰς κατὰ πεντήκοντα ἑκατοστά, χωρὶς ἡ τοιαύτη ἀπαύξησις νὰ θίγῃ ὁπωσδήποτε τὰ δικαιώματα τῶν λοιπῶν δικαιουμένων συντάξεων προσώπων.

Ἄρθρον 8.

Ἔξοδα κηδείας

Ἐν περιπτώσει θανάτου ἠσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου καταβάλλεται ὑπὸ τοῦ Ταμείου δι' ἔξοδα κηδείας εἰς τοὺς ἐπιμεληθέντας τῆς κηδείας τούτου ποσὸν ἴσον πρὸς 2.500 βασικὰς δραχ. ἀναπροσαρμοζομένας κατὰ τὰς ἑκάστοτε ἰσχυούσας κοινὰς ἀποφάσεις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, περὶ καθορισμοῦ τῶν συντάξεων.

Ἄρθρον 9.

Ἔναρξις καὶ λῆξις δικαιώματος συντάξεως.

Τὸ δικαίωμα εἰς σύνταξιν ἄρχεται διὰ μὲν τὸν ἠσφαλισμένον ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ ἀκολουθοῦντος τὴν ἔξοδόν του ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἢ τὴν ἀπόλυσιν τῆς ἀνικανότητος καὶ λήγει εἰς τὸ τέλος τοῦ μηνὸς τοῦ θανάτου του ἢ τῆς ἄρσεως τῆς ἀναπηρίας, διὰ δὲ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας τοῦ ἠσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου, ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ ἀκολουθοῦντος τὸν θάνατον αὐτοῦ καὶ λήγει εἰς τὸ τέλος τοῦ μηνὸς τοῦ θανάτου τῶν δικαιούχων, ἢ τῆς ἐπελεύσεως γεγονότος συνεπαγομένου τὴν παῦσιν τῆς καταβολῆς τῆς συντάξεως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, ἢ προκειμένου περὶ χήρας ἢ χήρου διὰ τῆς τελέσεως νέου γάμου.

Εἰδικῶς ἐπὶ συντάξεως τέκνων, ἐγγόνων, ἀδελφῶν καὶ προγόνων, τὸ δικαίωμα αὐτῶν εἰς σύνταξιν λήγει προκειμένου μὲν περὶ ἀρρένων, ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ

18ου ἔτους τῆς ἡλικίας των, προκειμένου δὲ περὶ θηλέων τοῦ 20οῦ καὶ πρὸ τούτου διὰ τῆς ταλέσεως γάμου. Τὰ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὅρια ἡλικίας παρατείνονται μέχρι τοῦ Ὑίου ἔτους διὰ τὰ ἄρρενα μέλη οἰκογενείας, ἐφ' ὅσον συνεχίζουν τὰς σπουδάς των εἰς Σχολὰς Γενικῆς ἢ Ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ ἀνεξαρτήτως ὅρου ἡλικίας διὰ τὰ ἄρρενα καὶ θήλεα, ἐφ' ὅσον εἶναι ἀνίκανα πρὸς ἐργασίαν.

Ἄρθρον 10.

Στερήσεις, ἐκπτώσεις καὶ ἀναστολαί

1. Ἐκπίπτει τοῦ δικαιώματος πρὸς ἀπόληψιν συντάξεως ὁ καθιστάμενος ἀνάπηρος ἐκ προσθέσεως ἢ συνεπείᾳ πλημμελήματος ἢ κακουργήματος παρ' αὐτοῦ διαπραχθέντος, ἐφ' ὅσον διαπιστωθῇ ἡ ἐνοχή του διὰ τελεσιδίκου καταδικαστικῆς ἀποφάσεως. Ἐὰν ὅμως ὑπάρχωσι πρόσωπα ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 7 ἀναφερομένων, ταῦτα δικαιοῦνται τῆς συντάξεως τῆς ὁποίας θὰ ἐδικαιοῦντο εἰς περίπτωσιν θανάτου τοῦ ἠσφαλισμένου ἐξ οὗ ἔλκουν τὸ δικαίωμα.

2. Τὸ εἰς σύνταξιν δικαίωμα μελῶν οἰκογενείας ἀπόλλυται:

α) Ἐὰν ταῦτα καταδικασθοῦν δι' ἀποφάσεως ποινικοῦ δικαστηρίου διὰ πρᾶξιν, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας ὑπῆρξεν ὁ θάνατος τοῦ ἠσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου.

β) Ὡς πρὸς τὴν χήραν σύζυγον ἢ μητέρα, ἂν αὕτη ἐκπέσῃ τῆς ἐπιτροπείας τῶν τέκνων της δι' αἰσχρὰν διαγωγήν.

3. Ἡ καταβολὴ τῶν παρὰ τοῦ Ταμείου χορηγουμένων παροχῶν ἀναστέλλεται:

α) Ἐφ' ὅσον ὁ συνταξιοῦχος ἐκτίει ποινὴν στερητικὴν τῆς ἐλευθερίας του μακροτέραν τοῦ ἔτους.

Ἐὰν ὅμως ὑπάρχωσι πρόσωπα, ἅτινα εἰς περίπτωσιν θανάτου τοῦ συνταξιούχου θὰ ἐδικαιοῦντο συντάξεως καταβάλλεται εἰς τὰ ἐν λόγῳ πρόσωπα τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως, ἥτις εἰς τὴν περίπτωσιν θανάτου τοῦ συνταξιούχου θὰ ἀπενέμετο εἰς αὐτά.

β) Ἐφ' ὅσον ὁ συνταξιοῦχος ἠθέλησεν ἀναλάβῃ ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν θεμελιοῦσαν ὑποχρέωσιν ἀσφαλίσεως παρὰ τῷ Ταμείῳ.

Ἄρθρον 11.

Παραγραφή

1. Τὸ δικαίωμα εἰς σύνταξιν παραγράφεται μετὰ παρέλευσιν τριετίας ἀπὸ τῆς γενέσεώς του.

2. Ἀπαιτηταὶ δόσεις συντάξεως μὴ εἰσπραχθεῖσαι ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἀφ' ἧς κατέστησαν ἀπαιτηταὶ παραγράφονται.

3. Οὐδέποτε χορηγεῖται σύνταξις ἀναδρομικῶς διὰ χρόνον μακρότερον τῶν δώδεκα (12) μηνῶν ἀπὸ τῆς χρονολογίας καθ' ἣν ὑπεβλήθη ἡ αἴτησις περὶ ἀπονομῆς συντάξεως εἰς τὸ Ταμεῖον.

4. Αἱ περὶ ἀναστολῆς καὶ διακοπῆς τῶν βραχυπροθέσμων παραγραφῶν διατάξεις τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἐφαρμόζονται ἐν προκειμένῳ ἀναλόγως.

Ἄρθρον 12.

Ἀπονομὴ παροχῶν καὶ τρόπος ἐξακριβώσεως προϋποθέσεων πρὸς συνταξιοδότησιν

1. Αἱ συντάξεις ἀπονέμονται ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου κατόπιν αἰτήσεως ὑποβαλλομένης παρὰ τῶν ἐνδιαφερομένων ἢ τῶν νομίμων αὐτῶν πληρεξουσίων. Διὰ γενικῶν ἀποφάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καθορισθήσονται τὰ πιστοποιητικὰ καὶ λοιπὰ δικαιολογητικά, τὰ ὁποῖα ὑποχρεοῦται νὰ ὑποβάλῃ ὁ ἠσφαλισμένος εἰς τὸ Ταμεῖον διὰ τὴν ἀπονομὴν συντάξεως, ὁ χρόνος ὑποβολῆς αὐτῶν καὶ αἱ συνέπειαι τῆς μὴ συμμορφώσεως αὐτοῦ πρὸς τὰς σχετικὰς ἀποφάσεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

2. Οἱ ἐνδιαφερόμενοι δύνανται ν' ἀξιώσωσι παρὰ τοῦ Ταμείου τὴν ἔκδοσιν ἐγγράφων εἰδικῶς ἰτιολογημένων ἀποφάσεων, δσάκις τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἀρνεῖται τὴν χορήγησιν τῶν αἰτουμένων παροχῶν, εἴτε ἀπολύτως, εἴτε ἐν τῇ ἐκτάσει καὶ τῇ μορφῇ ὑφ' ἣν αἰτοῦνται ταῦτας οἱ ἐνδιαφερόμενοι.

3. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ταμείου, ἐφ' ὅσον τὰ ἐπισυναπτόμενα τῇ αἰτήσει δικαιολογητικὰ εἶναι πλήρη, ὑποχρεοῦται, ὅπως ἐντὸς δύο μηνῶν τὸ βραδύτερον ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως ἐκδόσῃ τὴν ἐπ' αὐτῆς ἀπόφασίν του.

4. Ἡ διαπίστωσις τῆς σωματικῆς καὶ διανοητικῆς ἀνικανότητος τῶν δικαιουμένων συντάξεως ἐνεργεῖται ὑπὸ τῶν κατὰ τόπους Πρωτοβαθμίων Ὑγειονομικῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ Ι.Κ.Α.

Κατὰ τῶν γνωματεύσεων τῶν Πρωτοβαθμίων τούτων Ἐπιτροπῶν ἐπιτρέπεται προσφυγὴ ὑπὸ τοῦ αἰτοῦντος τὴν ἀπονομὴν συντάξεως καὶ παρὰ τοῦ Ταμείου, ἐνώπιον τῶν Δευτεροβαθμίων Ἐπιτροπῶν τοῦ Ι.Κ.Α., ἐφαρμοζομένων ἀναλόγως τῶν οἰκείων διατάξεων τῆς Νομοθεσίας τοῦ Ι.Κ.Α. ὡς πρὸς τὴν ἀκολουθητέαν διαδικασίαν, τὰς προθεσμίας ὑποβολῆς τῶν προσφυγῶν, κλπ.

Προκειμένου περὶ ἀσφαλιστικῶν κέντρων εἰς ἃ δὲν ἰσχύει ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α., ὁ ἠσφαλισμένος παραπέμπεται πρὸς ἐξέτασιν δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου εἰς τὴν Ὑγειονομικὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ πλησιεστέρου πρὸς τὸν τόπον διαμονῆς τοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α.

Ἡ σχετικὴ δαπάνη μετακινήσεως βαρύνει τὸ Ταμεῖον, ὅπερ καταβάλλει εἰς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ τὰς δαπάνας ἐξετάσεως τῶν ἠσφαλισμένων.

5. Ἐὰν ἀπορριφθῇ αἴτησις περὶ ἀπονομῆς συντάξεως, ἀναπηρίας ἢ διακοπῆ ὁριστικῶς τοιαύτη σύνταξις, ὁ ἐνδιαφερόμενος δὲν δύναται νὰ ὑποβάλῃ πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους νέαν αἴτησιν περὶ ἀπονομῆς τοιαύτης συντάξεως, ἐκτὸς ἐὰν διὰ γνωματεύσεως τῆς ἁρμοδίας Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς βεβαιοῦται ὅτι εἰς τὴν τελευταίως διαπιστωθεῖσαν κατάστασιν τῆς ἀναπηρίας του ἐπῆλθεν οὐσιώδης μεταβολή.

6. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ταμείου δύναται νὰ ζητήσῃ ὁπωσδήποτε νέαν ἰατρικὴν ἐξέτασιν τῶν λόγῳ ἀναπηρίας συνταξιούχων του ἐνεργουμένην ὡσαύτως παρὰ τῶν Ὑγειονομικῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ Ι.Κ.Α., ἂν ὁπωσδήποτε ἤθελον νομίσῃ ὅτι ἐξέλιπεν ὁ λόγος δι' ὃν ἐχορηγήθη ἡ σύνταξις, ὁπότε δύνανται ν' ἀναθεωρήσῃ τὴν προηγουμένην ἀπόφασιν αὐτοῦ.

Ἄρθρον 13.

Ἐκχωρήσεις καὶ κατάσχεσις παροχῶν

Ἀπαγορεύεται ἡ ἐκχώρησις ἢ ἡ κατάσχεσις τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου χορηγουμένων συντάξεων. Μόνον προκειμένου περὶ διατροφῆς συζύγου, κατιόντων ἢ ἀνιόντων ἐπιτρέπεται ἡ κατάσχεσις τοῦ 1/3 τούτου κατόπιν ἀδείας τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν.

Ἄρθρον 14.

1. Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος κανονισμοῦ ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν πρὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ ὁπωσδήποτε ἐξελθόντων τῆς ὑπηρεσίας, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι δὲν καθιστῶσι χείρονα τὴν θέσιν αὐτῶν.

2 Πρόσωπα, ἅτινα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Προσωρινοῦ Κανονισμοῦ Ἀσφαλιστικῶν Παροχῶν τοῦ Ταμείου δὲν ἐδικαιοῦντο παροχῶν ἐκ μέρους τοῦ Ταμείου καὶ ἅτινα ἤδη συμφώνως τῇ ἀνωτέρω παραγράφῳ δικαιοῦνται τοιούτων, δικαιοῦνται, ὅπως ὑποβάλωσι σχετικὴν αἴτησιν πρὸς τὸ Ταμεῖον ἐντὸς προθεσμίας ἑνὸς ἔτους ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, πρὸς ἀπονομὴν τῶν κεκανονισμένων παροχῶν.

Η σύνταξις εν τη περιπτώσει ταύτη άρχεται καταβαλλομένη από της δημοσιεύσεως του παρόντος Κανονισμού διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

3. Η ισχύς του παρόντος Κανονισμού άρχεται από της δημοσιεύσεώς του διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τη 5 Οκτωβρίου 1949

17519)1950 Απόφ. Υπουργών Μεταφορών Οικονομικών και Εργασίας.

Περί χορηγήσεως βοηθήματος λόγω των εορτών του Πάσχα εις το προσωπικόν των εν Ελλάδι ατμηλάτων σιδηροδρόμων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 60 της 14 Απριλίου 1950)

Έχοντες υπ' όψει τας διατάξεις: α) της παραγρ. 3 του Νόμου 1911 «περί εξουσιοδοτήσεως του Υπουργού των Οικονομικών, όπως προβαίνη εις τροποποιήσεις φορολογικών συντελεστών», β) του Νόμου 2544 «περί εξουσιοδοτήσεως των Υπουργών Εργασίας και Οικονομικών, όπως προβαίνουν εις τον καθορισμόν μισθών και ημερομισθίων», αποφασίζομεν:

Όπως εφ' εφάπαξ των εορτών του Πάσχα χορηγηθή εις το προσωπικόν των εν Ελλάδι ατμηλάτων σιδηροδρόμων το διά της υπ' αριθ. 84333)2.3.50 ΡΟΝΕΟ 77)δ' εγκυκλίου του Υπουργείου των Οικονομικών χορηγηθέν εις το προσωπικόν του Δημοσίου κλπ. βοήθημα και υπό τους εν αυτή διαλαμβανομένους όρους και προϋποθέσεις. Το ως άνω βοήθημα εις ουδεμίαν κράτησιν υπόκειται.

Εν Αθήναις τη 1 Απριλίου 1950.

12176)1115)1950 Απόφ. Υπ)γού Εργασίας

Περί εγκρίσεως πρακτικού Ε.Ρ.Φ.Α. Κερκύρας, σχετικώς με αύξησιν τιμολογίου άμοιβής φορτώσεων σίτου κατά 14,50)ο.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 61 της 17 Απριλίου 1950)

Έχοντες υπ' όψει:

1) Τας διατάξεις του άρθρου 3 του κωδικ. Νόμου 5167)1932 «περί ρυθμίσεως των εις τους λιμένας φορτοεκφορτωτικών εργασιών» 2) το διά της υπ' αριθ. 379)22.12.49 αναφοράς του Γραφείου Εργασίας Λιμένος Κερκύρας υποβληθέν ημίν πρακτικόν της υπ' αριθ. 117)17.12.49 συνεδριάσεως της Ε.Ρ.Φ.Α. τούτου, περί αυξήσεως του ισχύοντος τιμολογίου αμοιβής των σιτεργατών του Λιμένος, αποφασίζομεν:

Εγκρίνομεν την εν τω ως άνω πρακτικώ της Επιτροπής Ρυθμίσεως Φορτώσεων Λιμένος Κερκύρας διαλαμβανομένην πρότασιν αυτής περί αυξήσεως του διά της υπ' αριθ. 1562)1157)49 (πρακτικόν 99)49 ημετέρας αποφάσεως καθορισθέντος τιμολογίου φορτώσεων επί σίτου του λιμένος κατά 14,50)ο.

Εν Αθήναις τη 13 Μαρτίου 1950.

13782)Σ.277)1950 Απόφ. Υπ)γού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως του Κανονισμού Παροχών του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Ασφαλισμένων και Προσωπικού Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 59 της 12 Απριλίου 1950)

Έχοντες υπ' όψει 1) Το άρθρον 59 παρ. 1 του Αν. Νόμου της 11 Νοεμβρίου 1935 «περί Οργανισμού του Υπουργείου Εργασίας», ως τούτο αυθεντικώς ηρμηνεύθη διά του άρθρου 1 του Αν. Νόμου 6.4.1937 «περί αυθεντικής ερμηνείας, συμπληρώσεως και τροποποιήσεως διατάξεών τινων της Ασφαλιστικής Νομοθεσίας». 2) Τας διατάξεις του από 30 Απριλίου 1940 Νομ. Διτος «περί οργανώσεως και συντονισμού της παρακολουθήσεως και του ελέγχου των Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής», 3) Πρότασιν του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Ασφαλισμένων και Προσωπικού Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων, υποβληθείσαν ημίν διά της υπ' αριθ. 307)15)1)95 αναφοράς του, 4) Γνώμην του Συμβουλίου Κοινωνικής Ασφαλίσεως (αριθμ. Πρωτ. ΣΚΑ 57, συνεδρίασις 40, της Β' περιόδου της 21ης Φεβρουαρίου 1950), αποφασίζομεν:

Όπως το άρθρ. 16 του Κανονισμού Παροχών του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Ασφαλισμένων και Προσωπικού Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων τροποποιηθή ως ακολούθως.

Άρθρον 16.

Αναθεώρησις του ποσού των χορηγηθεισών συντάξεων.

Πάσαι αι βάσει των προηγουμένων διατάξεων του Καταστατικού και του Προσωρινού Κανονισμού Παροχών χορηγηθείσαι συντάξεις εξακολουθούν καταβαλλόμεναι, αναθεωρούνται όμως, ως προς το ποσόν αυτών και τα αναγνωριζόμενα συντάξιμα έτη βάσει των οικείων διατάξεων του παρόντος Κανονισμού. Η εκ της τοιαύτης όμως αναθεωρήσεως προκύπτουσα σύνταξις δεν δύναται πάντως να είναι εις ουδεμίαν περίπτωσιν μικροτέρα της κατά την δημοσίευσιν του παρόντος καταβαλλομένου περιοδικού μηνιαίου βοηθήματος, ούτε του υπό των εκάστοτε ισχυουσών κοινών αποφάσεων των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας καθοριζομένου κατωτάτου ορίου συντάξεως εις νέας δραχμάς.

Εν Αθήναις τη 4 Απριλίου 1950

17590)1375 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας.

Διόρθωσις ήμαρτημένων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 59 της 12 Απριλίου 1950)

Εις την υπ' αριθ. 17590)1375)1)4)1950 κοινήν απόφασιν των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας περί καταβολής εφ' άπαξ χρηματικής παροχής εις τους μισθωτούς της χώρας επ' ευκαιρία των εορτών του Πάσχα 1950» δημοσιευθείσαν εις το υπ' αριθ. 56 Τεύχος Β' ΦΕΚ της 1)4)1950 (*) επιφέρεται η ακόλουθος διόρθωσις:

Το εν παραγράφω 3 του άρθρου 10 προβλεπόμενον ποσοστόν αυξήσεως των εργολαβικών δικαιωμάτων κατά 12 1)2 ο)ο διορθούται εις 15 ο)ο.

(Εκ του Υπουργείου Εργασίας)

(*) ΕΕΔ 9, σελ. 370.

Αι Απόψεις Μας

Και πάλιν....

Νά τό είπωμεν καί πάλιν; Είναι, φαίνεται, ανάγκη, ἐξ ἀφορμῆς τῆς καταχωρουμένης ἀνωτέρω, σελ. 441, νεωτέρας ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως.

Αὐτή ἡ ἀσίγαστος, ἀπό ἐτῶν, ἔρις περί τῆς ἐννοίας τοῦ πασιγνώστου πλέον—καί τυραννικοῦ διά τόν ἑρμηνευτήν—ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2112 πρέπει νά παύσῃ. Μήν ἐνδιαφέρει ἤδη πρακτικῶς ποία ἄποψις προσεγγίζει περισσότερον πρός τήν νομοθετικήν θέλησιν. Είναι χρησιμώτερον νά σημειωθῇ μόνον ἡ ὕπαρξις ἑνός χάους δικαίου, διαμορφωμένου ἀπό τάς ἀλλεπαλλήλους καί ἀντιμαχομένας περί τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου γνώμας. Καί βεβαίως είναι εὐκόλως ἀντιληπτή ἡ συνέπεια: Οὐδείς μισθωτός ἤ ἐργοδότης πρέπει νά είναι ἀσφαλής εἰς τήν γνῶσιν τῶν δικαιωμάτων καί ὑποχρεώσεών του, ὁ νομικός ἀδυνατεῖ νά δώσῃ μίαν σαφῆ ὁδηγίαν εἰς τούς ἐνδιαφερομένους, καί ὁ ἐφαρμοστής τοῦ νόμου δικαστής, κύπτων πρό τοῦ φακέλλου τῆς ὑποθέσεως, ἐνώπιον τόσων ἀντιθέτων πρός ἀλλήλας γνωμῶν, δέν είναι βέβαιος, ἄν εἰς τό ἑρμηνευτικόν συμπέρασμα, εἰς τό ὁποῖον καταλήγει, ἐτύχε πράγματι νά συλλάβῃ ἀσφαλῶς τήν νομοθετικήν σκέψιν.

Καί ὅμως ἀπό τά ἀποτελέσματα αὐτῆς ἤ ἐκείνης τῆς ἀπόψεως ἐξαρτῶνται, ἐδῶ μέν ἡ ζωή τοῦ μισθωτοῦ, ἐκεῖ δέ ἡ ζημία τοῦ ἐργοδότου.

Ἔχει γίνῃ κοινή διαπίστωσις, ὅτι εἰς τάς ἡμέρας μας τούλάχιστον ὁ μισθωτός δέν εὑτυχεῖ. Τό εἰσόδημα ἐκ τῆς ἐργατικῆς ἀπασχολήσεως του είναι ἀνεπαρκές νά καλύψῃ τάς βιωτικάς ἀνάγκας του. Τό χανει ὅμως καί αὐτό—ὑπό τήν ἐπιφύλαξιν ἐφαρμογῆς τῶν ἄρθρων 656, 647 Α. Κ. καί διά τάς μετ' αὐτόν σχέσεις—ὅταν, ἀσθενήσας ἤ ἄλλως πως, ἐμποδισθῇ νά ἐργασθῇ.

Ἕκαστος βεβαίως φέρει—κατά τό κοινόν δίκαιον—τόν κίνδυνον τῆς παροχῆς του. Ἀλλ' ἄν αὐτό ἔχῃ τόν λόγον του εἰς τήν ἀσφάλειαν τῶν συναλλαγῶν καί τήν ἐκπλήρωσιν τῶν ἀμφοτεροβαρῶν συμβάσεων, πῶς λησμονεῖται, προκειμένου περί τῆς ἐξασφαλίσεως ἐργασίας εἰς τόν μισθωτόν, ὅτι αὐτό συνεφαίνεται μέ τήν ζωήν του, πέραν τῆς ἀπό οἰκονομικῆς καί κοινωνικῆς ἐπόψεως ἀντιλήψεως διά τό ὁλέθριον εἰς ἀποτελέσματα βάρος, τό ὁποῖον ἀποτελεῖ ἡ ὕπαρξις ἀνέργων ἐν τῇ ἀγορᾷ ἐργασίας;

Τό θέλει αὐτό τό θετικόν δίκαιον, τό ἄρθρον 5 τοῦ Ν. 2112; Είναι πολύ ἀμφίβολον, ἀλλά καί σαφές, ἀναλόγως τῶν γνωμῶν περί τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας του. Καί είναι, ὡς γνωστόν, πολλαί καί ἀντίπαλοι. Ἡ μία γνώμη—δέν συζητεῖται ἤδη ἡ ὀρθότης, ἁπλῶς διαπιστώσεις γίνονται—θέλει νά διατηρῇ ὁ μισθωτός τήν θέσιν του μόνον καί περιοριστικῶς ἐντός τῶν χρονικῶν ὁρίων τοῦ ἄρθρου 3 Ν. 4558|1930 καί μόνον διά τούς εἰς τό ἄρθρ. 5 Ν. 2112 λόγους.

Ἡ ἄλλη, πάλιν, ἐνῶ θέλει νά περιορίζεται ἡ προστασία τοῦ ἀσθενοῦντος μισθωτοῦ εἰς τά χρονικά ὅρια τοῦ ἄρθρου 3 Ν. 4558|1930, ἀρνεῖται νά στενεύσῃ εἰς τοῦτο μόνον τόν περιορισμόν: Ἐκτείνει τήν προστασίαν καί εἰς κάθε ἄλλο περιστατικόν, τό ὁποῖον, ἀναιτίως ἤ ὑπαιτίως, ἠνάγκασε τόν μισθωτόν νά μή ἐργασθῇ.

Ἡ τρίτη τέλος, γνώμη, δέχεται καί τήν δευτέραν μέ τήν ἐπέκτασιν τῆς αὐτῆς λύσεως καί εἰς περίπτωσιν ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του καί πέραν τῶν χρονικῶν τοῦ νόμου ὁρίων.

Καί ἐνῶ ταῦτα συμβαίνουν, ὑπό τήν δεσποτείαν τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2112, ὑπάρχουν καί ἄλλαι περιπτώσεις καί ἄλλη λύσις. Είναι αἱ περιπτώσεις τῶν μή ὑπαγομένων εἰς τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2112. Διότι καί ἐδῶ κατέληξε νά διαφοροποιῆται, κατά τό θετικόν δίκαιον, ἡ προστασία: Νά ἔχουν ἐφαρμογήν καί τό ἄρθρον 5 τοῦ Ν. 2112 καί αἱ γενικαί τοῦ δικαίου ἀρχαί.

Δέν γνωρίζει τις, ἄν οἱ μισθωτοί τῆς τελευταίας περιπτώσεως πρέπει, «ἐς τό σημεῖον αὐτό, τῶν συνεπειῶν ἐκ τῆς ἀνυπαιτίου ἀδυναμίας παροχῆς ὑπηρεσιῶν, νά είναι εὐτυχέστεροι τῶν ἄλλων».

Ἀλλά τό ζήτημα δέν είναι ἤδη αὐτό. Κυρίως διαπιστοῦται καί ἀπό νομοθετικῆς ἀπόψεως ἡ διαφορά, ἐδῶ καί ἐκεῖ, ἀναλόγως τῆς περιπτώσεως, ρύθμισις.

Δέν ἔχει λοιπόν ἄδικον ὁ ἐνδιαφερόμενος μισθωτός ἤ ἐργοδότης ὅταν ἀγνοῇ τί ἀκριβῶς δύναται νά συμβῇ ἐπί τοῦ προκειμένου, ὁ νομικός, ὅταν διακρίνῃ εἰς τόν νομικόν ὁρίζοντα τάς σκιάς ἑνός σκοτεινοῦ δικαίου, τό ὁποῖον είναι ἀδύνατον νά χρησιμοποιήσῃ ἀσφαλῶς διά τήν ρύθμισιν ἐννόμων σχέσεων τοῦ βίου, καί ὁ ἐφαρμοστής τοῦ νόμου δικαστής,—πῶς τόν συλλογιζόμεθα!—ὅταν, ὑπό τό βάρος τῆς εὐσυνειδησίας καί τῶν ὑψηλῶν καθηκόντων του, ἵσταται ἐπί πολύ σύννους, διά νά δώσῃ μίαν διέξοδον, ἐνώπιον τοῦ ψυχροῦ φακέλλου τῆς ὑποθέσεως, ἐντός τοῦ ὁποίου ὅμως περικλείεται αὐτή ἡ ὑπόθεσις ζωῆς τοῦ μισθωτοῦ.

Εἴπομεν: Δέν ἐξετάζεται, ἐδῶ, ποία περί τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τοῦ νόμου γνώμη κατορθώνει νά συλλαμβάνῃ, πλέον ἐπιτυχῶς, τήν ἐφαπτομένην ἤδη ὀξύτητα τοῦ προβλήματος δικαίου, ἑνός ἐκ τῶν πολλῶν, τά ὁποῖα ὑπάρχουν εἰς τήν ζωήν τοῦ προσωπικοῦ ἐν τῷ συνόλῳ του—ἀλλά καί ἀσαφοῦς, εἰς πολλά—ἐργατικοῦ μας δικαίου.

Καί ὅ,τι κυρίως ἐνδιαφέρει ἤδη, είναι νά παύσῃ διά μιᾶς νομοθετικῆς ἐπεμβάσεως, ἡ ὁποία ἐκ τῶν πραγμάτων καιρέσει πλέον ἀναπότρεπτος, ἡ ὀξύτης τοῦ προβλήματος, νά παύσῃ μᾶλλον νά είναι πρόβλημα ἡ ἑρμηνεία καί ἐφαρμογή μιᾶς σπουδαίου διά τόν μισθωτόν υρίως, ἐνδιαφέροντος διατάξεως, ὥστε νά γνωρίζῃ σαφῶς, ἄν, διότι καί ἐπί ποσόν χρόνον ἠσθένησε, ἐννοῆται πράγματι ἀπό τό δίκαιον νά καθίσταται ἀπ' αὐτό ἄνεργος, χάνων τήν θέσιν του—χάνων ἀκόμη καί τό ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἐπίδομά του, προϋποθέτον καταγγελίαν συμβάσεως, ἄν, διότι ἀπουσιάσας, λόγῳ τοῦ θανάτου ἑνός προσφιλοῦς τῆς οἰκογενείας του, ἐκ τῆς ἐργασίας του (ἴδετε ἀνωτέρω σελ. 447), ἔχασε, μαζί μέ τήν ψυχικήν ἠρεμίαν, καί τήν παρά τῷ ἐργοδότῃ θέσιν του.

Ἀλλά διότι ὅμως τό καλῶς ἐννοούμενον θετικόν δίκαιον δέν ἠμπορεῖ νά θέλῃ αὐτά ἄς μᾶς εἴπῃ ὁ Νομοθέτης, διά μιᾶς σαφοῦς διατάξεως, ὅτι δέν τά θέλει, διά νά κατασιγήσῃ καί ὁ ἀσίγαστος σάλος γνωμῶν, περί τοῦ τί ἠθέλησε..

Δικαστικαί προαγωγαί

Τό Ἀνώτατον Δικαστικόν Συμβούλιον προέβη τελευταίως εἰς ὁμαδικάς προαγωγάς κ. κ. Πρωτοδικῶν εἰς Προέδρους Πρωτοδικείων.

Εἰς τούς προαγομένους τό ἐργατικόν δίκαιον ὀφείλει πολλά διά τόν μόχθον, τόν ὁποῖον κατέβαλον, ὡς ἐργατικοί Δικασταί, διά τήν ἐφαρμογήν του.

Ἀναχωροῦντες διά τά νέα των, ὑψηλά καθήκοντα ἀποκομίζουν μετά τῆς ἐπιστημονικῆς ἐπί τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου καταρτίσεώς των καί τήν σοφήν ἐκ τῆς ἐν τῇ Πρωτευούσῃ ἐφαρμογῆς του μακράν πεῖραν καί ἐκεῖ ὅπου αἱ εὐχαί μας τούς συνοδεύουν, ὡς προϊστάμενοι τῶν ἐπαρχιακῶν Πρωτοδικείων, ἔχουν νά κάμουν εἰς τόν τομέα αὐτόν τοῦ δικαίου ἀνάλογον πρός τά ἀνωτέρω ἐφόδιά των ἔργον.

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» ἐνώνει μετά τῆς δικαίας χαρᾶς των καί τήν ἰδικήν της.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 9ος — Τεῦχος 11 (209)

Ἀθῆναι, 1 Ἰουνίου 1950

Η ΑΡΧΗ
ΤΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

(Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 10219/1949 ἀποφάσεως Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν)

Ὑπὸ τοῦ κ. **ΜΙΧ. Γ. ΚΥΠΡΑΙΟΥ**, Δικηγόρου

I. Τὸ ζήτημα

Ἡ κατωτέρω, σελ. 508, δημοσιευομένη ὑπ' ἀριθ. 10219/49 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, μεταξὺ ἄλλων, ἀσχολεῖται καὶ μὲ ἓν ζήτημα θεμελιώδους σημασίας ἀπὸ θεωρητικῆς καὶ πρακτικῆς ἀπόψεως. Κατὰ τὴν ἐν λόγῳ ἀπόφασιν ἡ σχέσις τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως δὲν ἱδρύεται αὐτομάτως καὶ αὐτοδικαίως, εὐθὺς ὡς διαπιστωθῇ, ὅτι ὡρισμένον πρόσωπον παρέχει ἐξηρτημένην ἐργασίαν κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἔναντι ἀμοιβῆς (ἄρθρον 2 ν. 6298) καὶ ὅτι δὲν συντρέχει λόγος τῆς ἐξαιρέσεως ἐκ τῶν ἀναφερομένων εἰς τὰ ἄρθρα 3 καὶ 13 τοῦ ν. 6298. Κατὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην συγκεκριμένως ἐν τῇ περιπτώσει ἐργατικοῦ ἀτυχήματος «δέον ὁ παθὼν νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ ὡς ἐκ τούτου νὰ δικαιοῦται τῶν ἐκ τοῦ νόμου τούτου παροχῶν τῆς ἀσφαλίσεως, δικαιούμενος δὲ δὲν εἶναι πᾶν πρόσωπον ὑπέχον ὑποχρέωσιν ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν, ἀλλ' ὁ ἐγγεγραμμένος εἰς τὰ μητρῶα τοῦ Ἱδρύματος, συντρεχουσῶν καὶ τῶν λοιπῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτουμένων προϋποθέσεων». Δηλαδή, μὲ ἄλλην διατύπωσιν, κατὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην δὲν εἶναι τις *ὑποχρεωτικῶς* καὶ αὐτομάτως ἠσφαλισμένος ἐκ τοῦ ὅτι παρέχει ἐξηρτημένην ἐργασίαν κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἔναντι ἀμοιβῆς καὶ δὲν συντρέχει τις τῶν λόγων ἐξαιρέσεως τῶν ἄρθρων 3 καὶ 13 τοῦ ν. 6298, ἐὰν δὲν εἶναι «ἐγγεγραμμένος εἰς τὰ μητρῶα τοῦ Ἱδρύματος».

Μὲ τὸ ζήτημα τοῦτο εἶχον καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἀσχοληθῇ τὰ δικαστήρια καὶ εἶχον δώσῃ τὴν ἰδίαν λύσιν, τὴν ὁποίαν δίδει καὶ ἡ ὡς ἄνω ἀπόφασις (βλ. ἀπόφ. Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3688) 1943, εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης *Π. Σταύρου* ΕΕΔ. 3, 89 καὶ ὑπ' αὐτὴν τὰς εὐστόχους παρατηρήσεις τοῦ *Ι. Παλαιολόγου*). Ἡ ἄποψις αὕτη τῶν δικαστηρίων ὑπεστηρίχθη τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ *Δ. Βεζανῆ* (βλ. Θέμιδα ΝΑ' σελ. 204 ἐπ: «Ἡ ἔννοια καὶ ἡ διαδικασία τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν) ἰδίᾳ *ἐν* ἀναφορᾷ πρὸς τὸν ν. 6298»: Πρὸς τὴν ἄποψιν ὅμως ταύτην εἶναι ἀντίθετος ἡ ἀσφαλιστικὴ πρακτικὴ τοῦ Ι.Κ.Α., οἱ ἡμέτεροι συγγραφεῖς (βλ. *Ἀγαλλόπουλον*: Αἱ Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις σ. 21 καὶ *Τζατζάνην*, Αἱ Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις ἀλλαχοῦ καὶ ἐν Ἑλλάδι ΙΙ σελ. 123), ὡς ἐπίσης καὶ ἡ γερμανικὴ θεωρία καὶ πρακτική.

Τὸ θέμα τοῦτο ἀνάγεται εἰς κατ' ἐξοχὴν δημοσίας τάξεως καὶ ὑψίστου κοινωνικοῦ συμφέροντος ζήτημα καί, ὡς ἐκ τούτου, φρονοῦμεν, ὅτι ἐπιβάλλεται, πρὶν προβῶμεν εἰς τὴν ἑρμηνευτικὴν ἀνάλυσιν τῶν κειμένων διατάξεων, νὰ ἐπισκοπήσωμεν δι' ὀλίγων τοὺς κοινωνικοὺς καὶ οἰκονομικοὺς ὅρους, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ τῶν μέσων ἤδη περίπου τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος ὑπηγόρευσαν τὰς διατάξεις ταύτας εἰς ἄλλας χώρας, βαθμηδὸν δὲ καὶ εἰς ἡμᾶς.

II. Ἡ ἀρχὴ τῆς ὑποχρεωτικῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς θεσπίσεώς της

Ἡ ἀλματικὴ πρόοδος τῆς τεχνικῆς ἐξελίξεως καὶ ἡ διαμορφωθεῖσα κοινωνικοοικονομικὴ διάρθρωσις τοῦ βίου, ἀπὸ τῶν μέσων ἤδη τῆς παρελθούσης ἑκατονταετίας, συνετέλεσαν, ὥστε μεγάλαι μᾶζαι τοῦ πληθυσμοῦ νὰ κινδυνεύουν ἀπὸ τὴν μίαν στιγμὴν εἰς τὴν ἄλλην νὰ στερηθοῦν τῶν βιοποριστικῶν των μέσων, ἕνεκα ὡρισμένων λόγων: ἀσθενείας, ἀτυχήματος, ἀναπηρίας, ἀνεργίας, γήρατος, θανάτου. Ἡ διακοπὴ τῆς ἀντλήσεως τοῦ εἰσοδήματος τῶν μαζῶν τούτων ἕνεκα τῶν ἀνωτέρω λόγων εἶναι προφανές, ὅτι ἠπείλει σοβαρώτατα νὰ διαταράξῃ τὴν κοινωνικοοικονομικὴν τάξιν καὶ νὰ προκαλέσῃ σοβαρωτάτας κοινωνικὰς ἀνωμαλίας. Ὁ κλονισμὸς τῆς ὑγείας καὶ τῆς πρὸς ἐργασίαν ἱκανότητος εὐρυτάτων στρωμάτων τοῦ πληθυσμοῦ ἐκ τῆς στερήσεως τῶν βιοποριστικῶν μέσων ἠπείλει νὰ κατακρημνίσῃ τὴν κοινωνικοοικονομικὴν τάξιν. Τὸ Κράτος δὲν ἦτο δυνατὸν παρὰ νὰ ἐνδιαφερθῇ διὰ τὴν τύχην τῆς ζωῆς καὶ τῆς ὑγείας τῶν στρωμάτων τοῦ ἐργαζομένου πληθυσμοῦ εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν θὰ ἐστερεῦντο τῆς πηγῆς τοῦ εἰσοδήματός των. Διότι δὲν ἀφεώρα ἁπλῶς τὴν τύχην διὰ τὴν ὑγείαν καὶ τὴν ζωὴν μιᾶς κοινωνικῆς τάξεως, ἀλλὰ δι' αὐτὸ τὸ μέλλον τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ ἔθνους. Ἀπὸ τὴν ὀπτικὴν αὐτὴν γωνίαν εἶδε τὸ σύγχρονον Κράτος τὸ ζήτημα καὶ ἀνέπτυξε ὅλην τὴν πρωτοβουλίαν του καὶ ἐχρησιμοποίησε ὅλην τὴν ἐξουσίαν καὶ δύναμίν του, διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν πλέον πρόσφορον λύσιν: Ἵδρυσε τὸν θεσμὸν τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, τὸν ὁποῖον ἐστερέωσε εἰς ἀναγκαστικῆς φύσεως κανόνας, εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἀσφαλιστικὴ σχέσις νὰ μὴ ἀποτελῇ ἀντικείμενον ἰδιωτικῆς (ἀτομικῆς) ἢ ὁμαδικῆς πρωτοβουλίας. Ἡ κατασκευὴ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως περιλαμβάνει δικαιώμα-

τα καὶ ὑποχρεώσεις δημοσίου χαρακτῆρος. Τὸ Κράτος ἐθεμελίωσε τὴν κοινωνικὴν ἀσφαλιστικὴν σχέσιν ὄχι εἰς τὴν ἐλευθέραν σύμπτωσιν τῶν βουλήσεων, ἀλλ' εἰς ἕνα σύμπλεγμα δεσμευτικῶν κανόνων κατ' ἐξοχὴν δημοσίας τάξεως μεταξὺ ἐργοδοτῶν, μισθωτῶν, ἀσφαλιστικοῦ φορέως ἢ καὶ ἄλλων φυσικῶν ἢ νομικῶν προσώπων. Ὅλοι οἱ κανόνες τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως ἀνάγονται εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ δημοσίου δικαίου καὶ τὰ ἐκ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλιστικῆς σχέσεως δικαιώματα εἶναι «δημόσια ἐξ ὑποκειμένου δίκαια».

Βεβαίως, κατ' ἀρχάς, τὸ Κράτος δὲν ἠδύνατο μὲ τὸν θεσμὸν τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων νὰ καλύψῃ ὁλόκληρον τὸν πληθυσμὸν δι' ὅλους τοὺς κινδύνους, οἱ ὁποῖοι ἀπειλοῦν νὰ τοῦ στερήσουν τὰ εἰσόδημά του. Εἰς τὴν προστασίαν τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων προηγήθησαν αἱ μᾶζαι τοῦ πληθυσμοῦ, αἱ ὁποῖαι ἤντλουν τὸ εἰσόδημά των ἐκ τῆς παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας κατὰ κύριον ἐπάγγελμα (ὑπάλληλοι—ἐργάται) καὶ ἠκολούθησαν οἱ ἀντλοῦντες τὸ εἰσόδημά των ἐκ τῆς ἀσκήσεως «ἀνεξαρτήτου» ἐργασίας (ἐπαγγελματίαι, βιοτέχναι, ἔμποροι). Ἐπίσης εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὁ θεσμὸς τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως δὲν ἐκάλυπτε ὅλους τοὺς κινδύνους, οἱ ὁποῖοι ἠπείλουν τὰς διαφόρους κατηγορίας τῶν ἐργαζομένων μὲ στέρησιν τοῦ εἰσοδήματός των.

Ἡ τάσις πάντως τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως εἶναι νὰ καλύψῃ ὁλόκληρον τὸν πληθυσμὸν καὶ δι' ὅλους τοὺς κινδύνους, οἱ ὁποῖοι τὸν ἀπειλοῦν.

Εἶναι ὅμως προβληλον, ὅτι οἱ σκοποὶ οὗτοι τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως δὲν θὰ ἦτο ποτὲ δυνατὸν νὰ πραγματοποιηθοῦν, ἐὰν δὲν ἐστηρίζετο ἡ νομικὴ κατασκευή της ἐπὶ τῆς *ὑποχρεωτικῆς* ἀρχῆς. Ἡ σχέσις τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως δὲν ἔχει ἀπολύτως καμμίαν σχέσιν, πλὴν τοῦ ὀνόματος, μὲ τὴν ἀσφαλιστικὴν σχέσιν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, εἰς τὴν ὁποίαν κυριαρχεῖ ἡ ἐλευθερία τῆς βουλήσεως τῶν συμβαλλομένων μερῶν. Οἱ κανόνες τῆς ἀσφαλιστικῆς σχέσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου εἶναι ἐντελῶς ἀκατάλληλοι, διὰ νὰ ἀποτελέσουν τὰς βάσεις πρὸς πραγματοποίησιν τῶν σκοπῶν τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως. Τοῦτο πρέπει πάντοτε νὰ τὸ ἔχωμεν κατὰ νοῦν καὶ νὰ μὴ παρασυρώμεθα ἀπὸ «νομικίζουσας» ἀπόψεις, ὅταν ἔχωμεν ἐνώπιόν μας θέματα ἀφορῶντα τὸ κοινωνικὸν σύνολον, τὸ μέλλον τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ ἔθνους, καὶ μὴ ἔχοντα οὐδεμίαν σχέσιν μὲ τὰ ἰδιωτικὰ συμφέροντα τῶν μεμονωμένων ἀτόμων.

Ὁ τελευταῖος σημαντικὸς ἑλληνικὸς νόμος 1181|1945, ὡς ἐπεξετάθη διὰ τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Ν. Δ., τοῦ ὁποίου τὰς σχετικὰς μὲ τὸ θέμα μας διατάξεις ἡ νομολογία ἠρμήνευσε, καθ' ὃν ἐσφαλμένον τρόπον ἠρμήνευσε τὰς ἀναλόγους διατάξεις τοῦ ν. 6298 (βλ. *Μ. Κυπραῖον* εἰς ΕΕΔ 7, σελ. 410), χαρακτηριστικῶς ἐν τῇ εἰσηγητικῇ αὐτοῦ ἐκθέσει λέγει, ὅτι σκοποὶ του εἶναι «νὰ διαμορφώσῃ πλήρως συγχρονισμένην κοινωνικὴν πολιτικήν, ἐπιστέγασμα τῆς ὁποίας εἶναι ὁ θεσμὸς τῆς ἀσφαλίσεως ἀνεργίας, ὅστις ἔχει ἐκδηλον τὴν *τάσιν τῆς καθολικότητος*». Διὰ τὴν ἐπιτευξιν ὅμως τῆς καθολικότητος ταύτης ὄχι μόνον εἰς τὸν κλάδον ἀνεργίας, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλους τοὺς ἄλλους κλάδους, τὸ Κράτος ἐστοιχειοθέτησε τὴν κοινωνικὴν ἀσφαλιστικὴν σχέσιν *αὐτομάτως, ἀνεξαρτήτως* ἢ ἀκόμη *καὶ ἐναντίον* τῆς θελήσεως τῶν μισθωτῶν καὶ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ φορέως. Ἐκ τῆς ἀναγκαστικῆς ταύτης φύσεως τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως παρέπεται, ὅτι αὕτη δὲν εἶναι νοητὴ νὰ ἐξαρτᾶται ἐκ πράξεως τοῦ μισθωτοῦ ἢ τοῦ ἐργοδότου. «Ἠσφαλισμένος» θεωρεῖται τις, εὐθὺς ὡς διαπιστωθῇ ἡ ὕπαρξις ὡρισμένων ὑπὸ τῶν νόμων ἀπαιτουμένων πραγματικῶν περιστατικῶν. Ἡ διαπίστωσις τῶν περιστατικῶν τούτων δημιουργεῖ *αὐτομάτως, ὑποχρεωτικῶς, ἀνεξαρτήτως τῆς θελήσεως* καὶ *ἐναντίον* τῆς θελήσεως τοῦ μισθωτοῦ τὴν σχέσιν τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως. Ἡ οὐσία τῆς ὑποχρεωτικῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως (Sozialversicherungzwang) δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἔχει τὰ ἀκόλουθα τυπικὰ γνωρίσματα: 1) Ὁ νόμος ὁρίζει, ὅτι εἶναι τις «ἠσφαλισμένος», εὐθὺς ὡς διαπιστωθῇ ἡ ὕπαρξις ὡρισμένων περιστατικῶν, ἀνεξαρτήτως τῆς θελήσεώς του, δηλ. χωρὶς νὰ ζητήσῃ οὗτος τὴν «ἐγγραφήν» του εἰς τὰ μητρῶα τοῦ ἀσφαλιστικοῦ φορέως καὶ χωρὶς νὰ ἔχουν καταβληθῇ αἱ νόμιμοι ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραί. 2) Ὁ νόμος ὁρίζει τὸν ἀσφαλιστικὸν φορέα, εἰς τὸν ὁποῖον ἀσφαλίζεται ὡρισμένη κατηγορία πληθυσμοῦ. 3) Ὁ νόμος ὁρίζει τοὺς κινδύνους, ἐναντίον τῶν ὁποίων προστατεύεται ὁ «ἠσφαλισμένος» (ἀσθένεια, ἀνεργία, ἀναπηρία, γῆρας, θάνατος). 4) Ὁ νόμος ὁρίζει τὸ μέγεθος, τὸ εἶδος, τὴν ἔκτασιν, ὡς καὶ τὰς προϋποθέσεις διὰ τὴν ἀπονομὴν τῶν ἀσφαλιστικῶν παροχῶν (περιθαλψις, ἐπίδομα, ἀποζημίωσις, σύνταξις κλπ.). 5) Ὁ νόμος ὁρίζει τὸ μέγεθος τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν καὶ τὸν τρόπον τῆς καταβολῆς των. 6) Ὁ νόμος ὁρίζει τὴν διαδικασίαν, μὲ τὴν ὁποίαν ὁ «ἠσφαλισμένος» ἐπιδιώκει τὴν ἱκανοποίησιν τῶν διαφορῶν του μὲ τὰ ὄργανα τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως (βλ. *Χρ. Ἀγαλλοπούλου*, Αἱ Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, 1936, σελ. 21 καὶ ἑπ. Oehler: Sozialeversicherung, 1942 σελ. 12 εἰς Schaeffers Grundries des Rechts und der Wirtschaft, 27 Band. *Schulz*: Die Deutsche Sozialversicherung, 1929 σελ. 29 ἑπ. *Richter*: Sozialversicherungsrecht 1936, σελ. 11. *Henrich*: Die Problematik der Sozialversicherung, 1938, σελ. 65).

III. Ἀνάλυσις τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ ν. 6298.

Ἡ ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 10219|1949 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν δέχεται, ὅτι ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 69 § 4, 2 ἐδ. 1 § 3, 33 ἐδ. 1, 40 ἐδ. 1 τοῦ ν. 6298|1934 «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων», προκύπτει, ὅτι, διὰ νὰ ἀπαλλαγῇ ὁ ἐργοδότης τῆς πρὸς ἀποζημίωσιν ὑποχρεώσεως, ἐν περιπτώσει ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, δέον ὁ παθὼν νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ ὡς ἐκ τούτου νὰ δικαιοῦται τῶν ἐκ τοῦ νόμου τούτου παροχῶν τῆς ἀσφαλίσεως, «δικαιούμενος δὲ δὲν εἶναι πᾶν πρόσωπον ὑπέχον ὑποχρέωσιν ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἀλλ' ὁ ἐγγεγραμμένος εἰς τὰ μητρῶα τοῦ Ἱδρύματος, συντρεχουσῶν καὶ τῶν λοιπῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτουμένων προϋποθέσεων».

Ἡ ἄποψις αὕτη τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν δέχεται, ὅτι προϋπόθεσις διὰ τὴν ὑπαγωγὴν εἰς τὴν ὑποχρεωτικὴν κοινωνικὴν ἀσφάλισιν δὲν εἶναι μόνον ἡ παροχὴ ἐξηρτημένης ἐργασίας κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἔναντι ἀμοιβῆς (ἄρθρ. 2 ν. 6298) καὶ ἡ μὴ ὕπαρξις τινος ἐκ τῶν λόγων ἐξαιρέσεως τῶν ἄρθρων 3 καὶ 13 τοῦ ν. 6298, ἀλλὰ

καὶ ἡ ἐγγραφὴ τοῦ προσώπου εἰς τὰ μητρῶα τοῦ ἀσφαλιστικοῦ φορέως.

Παρατηροῦμεν, ὅτι ἡ τοιαύτη ἄποψις δὲν δύναται νὰ εὕρῃ οὐδὲν ἀπολύτως ἔρεισμα εἰς τὰς κειμένας διατάξεις, ὁπωσδήποτε καὶ ἂν ἤθελέ τις συνδυάσῃ ἢ ἑρμηνεύσῃ ταύτας. Διὰ τὴν κατάδειξιν τούτων ἐπιχειρεῖται ἡ κατωτέρω σύντομος ἀνάλυσις τῶν σχετικῶν διατάξεων.

Τὸ ἄρθρον 2 παρ. 1 ὁρίζει, ὅτι εἰς τὴν ἀσφάλισιν «ὑπάγονται *ὑποχρεωτικῶς*» τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα παρέχουν κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἔναντι ἀμοιβῆς». Εἰς τὰ ἄρθρα δὲ 3 καὶ 13 τοῦ ν. 6298 καθορίζονται σαφῶς καὶ περιοριστικῶς οἱ λόγοι ἐξαιρέσεως ἀπὸ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων προκύπτει σαφῶς ποῖα πρόσωπα ὑπάγονται εἰς τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλισιν ὑποχρεωτικῶς καὶ ποῖα ἐξαιροῦνται ταύτης ἀνεξαρτήτως τῆς θελήσεως των. Εἰς τὸ ἄρθρον 4 παρ. 3 ὁρίζεται, ὅτι ὁ ὅρος «ἠσφαλισμένος» σημαίνει πρόσωπον ἐκ τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸ ἄρθρον 2, δηλ. ὑπαγόμενον ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν ἀσφάλισιν αὐτοδικαίως καὶ αὐτομάτως, ἀνεξαρτήτως τῆς θελήσεως του. Συνεπῶς εἰς τὰ ἑπόμενα ἄρθρα τοῦ νόμου 6298 ὁ ὅρος «ἠσφαλισμένος» σημαίνει πρόσωπον, ὑπαγόμενον εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ οὐχὶ ἐγγεγραμμένον εἰς τὰ μητρῶα τοῦ ἀσφαλιστικοῦ φορέως.

Ἡ ἰδιότης ὅμως τοῦ ἠσφαλισμένου πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι, κατὰ τὸν ἰσχύοντα νόμον, δὲν σημαίνει, ὅτι συνεπάγεται eo ipso καὶ τὴν ἰδιότητα τοῦ «δικαιούχου» τῶν διαφόρων ἀσφαλιστικῶν παροχῶν, ἐν περιπτώσει ἐπελεύσεως ἀσφαλιστικῆς περιπτώσεως (κινδύνου). Ἡ ἰδιότης τοῦ «ἠσφαλισμένου» συμπίπτει μὲ τὴν ἔναρξιν τῆς τυπικῆς ἰσχύος τῆς ἀσφαλιστικῆς σχέσεως, ὄχι ὅμως πάντοτε καὶ μὲ τὴν ἔναρξιν τῆς οὐσιαστικῆς ἰσχύος ταύτης. Διὰ τὴν χορήγησιν π. χ. τῶν παροχῶν ἀσθενείας ὁ νόμος ὁρίζει τὴν πραγματοποίησιν τουλάχιστον 50 ἡμερῶν ἐργασίας, ἐντὸς τὸ πολὺ 12 μηνῶν πρὸ τῆς ἐκδηλώσεως τῆς ἀσθενείας (ἄρθρον 39 ν. 6298). Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ὁ μισθωτός, ὅστις παρέχει ἐξηρτημένην ἐργασίαν κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἔναντι ἀμοιβῆς καὶ δι' ὃν δὲν συντρέχει λόγος τις ἐξαιρέσεως ἀπὸ τῆς ἀσφαλίσεως ἀποκτᾷ τὴν ἰδιότητα τοῦ «ἠσφαλισμένου» καὶ ἄρχεται ἡ τυπικὴ ἰσχὺς τῆς ἀσφαλιστικῆς σχέσεως ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς ἐργασίας του, ἀλλὰ διὰ νὰ τοῦ χορηγηθοῦν αἱ παροχαὶ ἀσθενείας, ἐν περιπτώσει ἀσθενείας του, πρέπει οὗτος νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι «ἐπραγματοποίησε» τουλάχιστον 50 ἡμέρας ἐργασίας ἐντὸς τὸ πολὺ 12 μηνῶν πρὸ τῆς ἀσθενείας του. Μετὰ τὴν ἀπόδειξιν τοῦ πραγματικοῦ τούτου γεγονότος ἄρχεται ἡ οὐσιαστικὴ ἰσχὺς τῆς ἀσφαλιστικῆς σχέσεως, δηλ. ἄρχεται ὁ μὲν ἀσφαλιστικὸς φορεὺς νὰ φέρῃ τὸν κίνδυνον, ὁ δὲ ἠσφαλισμένος ἀποκτᾷ τὴν προσδοκίαν διὰ τὴν γένεσιν τῆς ἀσφαλιστικῆς ἀξιώσεως.

Ὡσαύτως εἰς τὸ ἄρθρον 33 ἐδ. 1 καὶ 40 ἐδ. 1 τοῦ ν. 6298 ὁρίζονται αἱ προϋποθέσεις, αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ ὑφίστανται, διὰ νὰ χορηγηθοῦν εἰς τὸν ἠσφαλισμένον ἀντιστοίχως αἱ παροχαὶ συντάξεως ἀναπηρίας, γήρατος, θανάτου.

Δηλ. κατὰ τὰς ἀνωτέρω διατάξεις τῶν ἄρθρων 39, 33, 40 τοῦ ν. 6298 δὲν ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ τις ὑπαχθῇ εἰς τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλισιν, νὰ εἶναι δηλ. «ἠσφαλισμένος», διὰ νὰ δικαιοῦται τῶν διαφόρων ἀσφαλιστικῶν παροχῶν, ἀλλὰ πρέπει δι' ἑκάστην συγκεκριμένην ἀσφαλιστικὴν περίπτωσιν (κινδυνον) νὰ συντρέχουν αἱ ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζόμεναι προϋποθέσεις. Συγκεκριμένως εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς χορηγήσεως τῶν παροχῶν ἀναπηρίας, γήρατος, θανάτου, ἐφ' ὅσον ὁ «ἠσφαλισμένος» δὲν *ἐπραγματοποίησεν* ἑπτακοσίας πεντήκοντα τοὐλάχιστον ἡμέρας ἐργασίας, ἐκ τῶν ὁποίων τριακοσίας τοὐλάχιστον ἐντὸς τεσσάρων τὸ πολὺ ἐτῶν πρὸ τῆς ἐπελεύσεως τῆς ἀναπηρίας ἢ τῆς συμπληρώσεως τοῦ ἐν ἄρθρῳ 34 ὁριζομένου ὁρίου ἡλικίας ἢ τοῦ θανάτου του... (ἄρθρ. 40 § 1 ν. 6298), δὲν ἀναγνωρίζεται ὑπὲρ αὐτοῦ δικαίωμα ἐπὶ τῶν παροχῶν τῶν ἄρθρων 33, 34, 35 τοῦ ν. 6298. Ἐκ τῆς διατυπώσεως τοῦ ἄρθρου 40 τοῦ ν. 6298 προκύπτει σαφῶς, ὅτι ὁ «ἠσφαλισμένος», διὰ νὰ τύχῃ ὡρισμένων παροχῶν, πρέπει νὰ *ἀποδείξῃ* τὴν ὑπαρξιν τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζομένων προϋποθέσεων. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συνάγεται, ὅτι πρόσωπόν τι δύναται νὰ εἶναι «ἠσφαλισμένον», δηλ. νὰ ἔχῃ ὑπαχθῇ εἰς τὴν ἀσφάλισιν, χωρὶς ὅμως νὰ εἶναι καὶ «δικαιοῦχον» ὡρισμένων παροχῶν τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως.

Ἐνταῦθα δέον νὰ παρατηρηθῇ, ὅτι ὁ νόμος, κατ' ἐξαίρεσιν, διὰ τὰ θύματα ἐργατικοῦ ἀτυχήματος—περιπτώσεως, ἐξ ἀφορμῆς τῆς ὁποίας ἐξεδόθη ἡ ρηθεῖσα ἀνωτέρω ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν — ρητῶς ὁρίζει, ὅτι «διὰ τὴν χορήγησιν τῶν παροχῶν ἀσφαλίσεως ἀσθενείας ἢ συντάξεων δὲν ἀπαιτεῖται ἡ πλήρωσις τῶν προϋποθέσεων τῶν ἄρθρων 39 καὶ 40, ἐὰν ὁ ἠσφαλισμένος καταστῇ ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν συνεπείᾳ α) ἀτυχήματος ἐκ βιαίου συμβάντος, ἐπελθόντος κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς καὶ β) ἐξ «ἐπαγγελματικῆς νόσου» (ἄρθρον 41 § 1 ν. 6298). Εἰς τὰς ἀσφαλιστικὰς δηλ. ταύτας περιπτώσεις (ἐργατικὸν ἀτύχημα—ἐπαγγελματικὴ νόσος), διὰ τὴν χορήγησιν τῶν παροχῶν ἀσθενείας καὶ ἀναπηρίας δὲν ἀπαιτεῖται ἡ συνδρομὴ τῶν προϋποθέσεων τῶν ἄρθρων 39 καὶ 40. Ὁ παθὼν ἐργατικὸν ἀτύχημα π. χ., διὰ νὰ τύχῃ τῶν παροχῶν ἀσθενείας ἢ ἀναπηρίας, ὑποχρεοῦται νὰ ἀποδείξῃ α) ὅτι *ἦρξατο* παρέχων ἐξηρτημένην ἐργασίαν κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἔναντι ἀμοιβῆς, ὅτε ὑπέστη τὸ ἀτύχημα καὶ 2) ὅτι δὲν συντρέχει λόγος τις ἐξαιρέσεως ἐκ τῶν ἀναφερομένων εἰς τὰ ἄρθρα 3 καὶ 13 τοῦ ν. 6298. Ἐφ' ὅσον ἀποδείξῃ τὰ ἀνωτέρω, εἶναι ὄχι μόνον «ἠσφαλισμένος», δηλ. δὲν ἔχει μόνον ὑπαχθῇ εἰς τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλισιν, ἀλλ' εἶναι καὶ «δικαιοῦχος» τῶν παροχῶν ἀσθενείας καὶ ἀναπηρίας. Ἡ διάταξις συνεπῶς τοῦ ἄρθρου 69 παρ. 4 τοῦ ν. 6298, εἰς ἣν ἀναφέρεται ὅτι: «εἰς περίπτωσιν ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν ἢ θανάτου ὀφειλομένου εἰς ἀτύχημα ἐκ βιαίου συμβάντος ἐπελθόντος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς, ἐὰν ὁ παθὼν ἔχει ὑπαχθῇ εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ ὡς ἐκ τούτου δικαιοῦται οὗτος ἢ, ἐν περιπτώσει θανάτου του, τὰ ἐν ἄρθρῳ 35 ἀναφερόμενα πρόσωπα τῶν παροχῶν ἀσφαλίσεως, ὁ οἰκεῖος ἐργοδότης ἀπαλλάσσεται τῆς ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ Β.Δ. τῆς 24 Ἰουλίου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων», συνδυαζομένη πρὸς τὰ ἄρθρα 2 παρ. 1, 4 παρ. § καὶ 41 παρ. 1 τοῦ ν. 6298, μᾶς δίδει τὸ πόρισμα, ὅτι, ἐφ' ὅσον τις ὑπέστη ἐργατικὸν ἀ-

τύχημα καὶ ἀνήκει εἰς τὰ πρόσωπα τὰ ὑπαγόμενα ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλισιν, προστατεύεται ὑπὸ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, τοῦ ἐργοδότου ἀπαλλασσομένου τῆς σχετικῆς εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν. Ἡ φράσις τῆς διὰ ἄξεως τοῦ ἄρθρου 69 παρ. 4 «ἐὰν ἔχῃ ὑπαχθῇ εἰς τὴν ἀσφάλισιν», συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 4 παρ. 3 τοῦ ν. 6298, σημαίνει «ἠσφαλισμένος», δηλ. πρόσωπον ὑπαγόμενον ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν ἀσφάλισιν, κατὰ τὸ ἄρθρον 2 παρ. 1 τοῦ ν. 6298, μὴ ἀπαιτουμένης τῆς ἐγγραφῆς του εἰς τὰ μητρῶα καὶ τῆς ἐκδόσεως ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου διὰ τὴν τελείωσιν τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλιστικῆς σχέσεως.

Ὁ νομοθέτης τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως ὥρισε τάς, ὡς ἄνω προϋποθέσεις διὰ τὴν χορήγησιν τῶν ἀσφαλιστικῶν παροχῶν ἐν περιπτώσει ἐπελεύσεως ὅλων τῶν ἀσφαλιστικῶν κινδύνων, πλὴν τοῦ ἀτυχήματος, ἀφ' ἑνὸς διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ ἐπαρκεῖς οἰκονομικὰς βάσεις εἰς τὸν ἀσφαλιστικὸν φορέα πρὸς κάλυψιν τῶν δαπανῶν, τὰς ὁποίας συνεπάγονται αἱ ἀσφαλιστικαὶ παροχαί, καὶ ἀφ' ἑτέρου, διὰ νὰ προλάβῃ τὰς κατοχρήσεις ἐκ τῆς παρεμποδίσεως τῆς χορηγήσεως τῶν παροχῶν εἰς πρόσωπα, τὰ ὁποῖα οὐσιαστικῶς δὲν ἀνήκουν εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ὑποχρεωτικῶς ὑπαγομένων εἰς τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλισιν. Διὰ τοὺς λόγους τούτους τὰ ἄρθρα 39 καὶ 40 τοῦ ν. 6298 ἐπιτάσσουν τὴν πραγματοποίησιν ὡρισμένων ἡμερῶν ἐργασίας καὶ τὴν πάροδον ὡρισμένου χρονικοῦ διαστήματος, ἐξαιρετικῶς, ὡς εἴδομεν, μόνον προκειμένου περὶ τοῦ κινδύνου τοῦ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος καὶ τῆς ἐπαγγελματικῆς νόσου δὲν ἀπαιτεῖται ἡ πραγματοποίησις ἀριθμοῦ τινος ἡμερῶν ἐργασίας, οὔτε ἡ πάροδος χρονικοῦ τινος διαστήματος, λόγῳ τοῦ ἀπαιτουμένου ὑπὸ τοῦ νόμου αἰτιώδους συνδέσμου πρὸς τὴν ἐργασίαν (ἄρθρον 41 παρ. 1 ν 6298).

Ἐρωτᾶται ὅμως κατὰ ποῖον τρόπον θὰ ἀποδειχθῇ τὸ γεγονὸς ὅτι ὑπήχθη τις εἰς τὴν ἀσφάλισιν, ὅτι εἶναι δηλ. ἠσφαλισμένος καὶ ὅτι συντρέχουν καὶ αἱ ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζόμεναι προϋποθέσεις; Παρατηροῦμεν, ὅτι οὐδεμία διάταξις εἰς τὴν νομοθεσίαν τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως εἰς τὴν χώραν μας ὁρίζει, ὅτι πάντα τὰ ἀνωτέρω πρέπει ἐπὶ ποινῇ στερήσεως τῆς ἀσφαλιστικῆς προστασίας νὰ ἀποδεικνύωνται ἐκ τῆς ἐγγραφῆς εἰς τὰ μητρῶα τοῦ Ἱδρύματος καὶ ἐκ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου. Βεβαίως ἡ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρου 4 § 1 τοῦ ν. 6298 ἐκδοθεῖσα ὑπουργικὴ ἀπόφασις ὑπ' ἀριθ. 10703|1937 ὁρίζει ὅτι «πᾶν πρόσωπον ἀπασχολούμενον ἢ ἐπιθυμοῦν ν' ἀπασχοληθῇ εἰς ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ὑπαγομένην εἰς τὴν ἀσφάλισιν κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 2 καὶ 3 τοῦ νόμου 6298... ὑποχρεοῦται νὰ ζητήσῃ τὴν ἐγγραφήν του εἰς τὸ μητρῶον ἠσφαλισμένων τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ τὴν ἔκδοσιν ἀσφαλ. βιβλιαρίου...», ἀλλὰ προφανῶς ἐκ τῆς διατυπώσεως τῆς ὑπουργικῆς ταύτης ἀποφάσεως εὐκόλως δύναταί τις νὰ συμπεράνῃ, ὅτι ὁ νομοθέτης ἐξήρτησε τὴν ἀναγκαστικοῦ χαρακτῆρος ἀσφαλιστικὴν σχέσιν ἐκ τῆς θελήσεως τοῦ μισθωτοῦ νὰ ζητήσῃ τὴν ἐγγραφήν του εἰς τὰ μητρῶα τοῦ Ι.Κ.Α. Ἐὰν ἠθέλομεν καταλήξει εἰς τοιοῦτο συμπέρασμα, ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλισις θὰ ἔπαυε νὰ εἶναι «ὑποχρεωτική» καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. 6298 θὰ ἦτο κενὴ σημασίας. Ἡ ἀνωτέρω διάταξις τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, συσχετιζομένη πρὸς τὸν σκοπόν, ἀλλὰ καὶ τὰς ρητὰς διατάξεις τοῦ ν. 6298, δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ δεχθῶμεν, ὅτι αἴρει τὸν ὑποχρεωτικὸν καὶ αὐτόματον χαρακτῆρα τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ μισθωτοῦ, δι' ὃν ὑφίστανται αἱ νόμιμοι προϋποθέσεις, ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως ἢ παραμελήσεως τοῦ μισθωτοῦ νὰ ἐγγραφῇ εἰς τὰ μητρῶα τοῦ Ι.Κ.Α. Ἡ ἐν λόγῳ διάταξις ὁρίζει ἁπλῶς μίαν δημοσίου δικαίου ὑποχρέωσιν τοῦ ἠσφαλισμένου πρὸς διευκόλυνσιν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἀσφαλιστικοῦ φορέως. Ἐξ οὐδεμιᾶς διατυπώσεως ἢ λέξεως ἔστω τῆς διατάξεως ταύτης προκύπτει, ὅτι ἐν περιπτώσει μὴ ἐκπληρώσεως τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ ἠσφαλισμένου πρὸς ἐγγραφήν του εἰς τὰ μητρῶα τοῦ Ι.Κ.Α. αἴρεται ἡ ὑποχρεωτικὴ ὑπαγωγή του, δηλ. ἡ καὶ ἐναντίον τῆς θελήσεώς του ὑπαγωγὴ εἰς τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλισιν.

Ἐπίσης δὲν εἶναι οὔτε ὀρθόν, οὔτε σκόπιμον τὸ ὑποστηριχθὲν (βλ. *Βεζενῆ* εἰς Θέμιδα, ἔνθα ἀν. σελ. 207) ὅτι εἶναι σκόπιμον ἀπὸ ψυχολογικῆς καὶ ἀσφαλιστικῆς ἀπόψεως νὰ ὑποχρεοῦται ὁ ἠσφαλισμένος νὰ ζητήσῃ τὴν ἐγγραφήν του εἰς τὰ μητρῶα ἐπὶ ποινῇ στερήσεως τῶν ἀσφαλιστικῶν παροχῶν, ἐν περιπτώσει ἐπελεύσεως ἀσφαλιστικοῦ τινος κινδύνου. Ἐκτὸς τοῦ ὅτι τοιαῦται «ποιναὶ» δέον σαφῶς καὶ ρητῶς νὰ διατυποῦνται παρὰ τοῦ νομοθέτου—ὅπερ δὲν συμβαίνει ἐν προκειμένῳ—παρατηροῦμεν ἐπὶ πλέον, ὅτι ἡ ἀποψις αὕτη ἀνατρέπει καὶ ματαιώνει τὸν σκοπὸν τῆς ὑποχρεωτικῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, διότι ἐξαρτᾷ τὴν πραγματοποίησιν τῶν σκοπῶν τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως ἐκ τῆς θελήσεως τοῦ μισθωτοῦ νὰ ζητήσῃ τὴν ἐγγραφήν του εἰς τὰ μητρῶα. Εἶναι ὅμως πρόδηλον, ὅτι ὁ σκοπὸς τοῦ νομοθέτου τῶν διατάξεων τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως ἦτο ἀκριβῶς ὁ ἀντίθετος, δηλ. νὰ πραγματοποιήσῃ τοὺς σκοποὺς τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, ἀκόμη καὶ *παρὰ* τὴν θέλησιν τῶν μισθωτῶν, ἐφ' ὅσον συντρέχουν, ἐννοεῖται, αἱ ἄλλαι νόμιμοι προϋποθέσεις.

Ἐὰν ὁ νομοθέτης ἠθέλησεν ὡς προϋπόθεσιν διὰ τὴν ἀπόκτησιν τῆς ἰδιότητος τῶν ἠσφαλισμένων ἢ τοῦ δικαιούχου τὴν ἐγγραφὴν εἰς τὰ μητρῶα ἢ τὴν ἔκδοσιν τοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου, θὰ ἐξεφράζετο ρητῶς καὶ θὰ ὥριζεν, ὅτι δέον νὰ εἶναι τις «ἐγγεγραμμένος» εἰς τὰ μητρῶα, ὡς ἔπραξε ἀλλαχοῦ (βλ. ἄρθρ. 2 § 4 τοῦ Α. Ν. 1843|1939). Ὅπου ἠθέλησε τοῦτο εἰς τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ ν. 6298 ὁ νομοθέτης χρησιμοποιεῖ διάφορον διατύπωσιν, ὁρίζων ὅτι ἀπαιτεῖται ἡ «*πραγματοποίησις*» ὡρισμένου ἀριθμοῦ ἡμερῶν ἐργασίας (βλ. ἄρθρα 39 καὶ 40 ν. 6298). Ὡσαύτως εἰς τὸ ἄρθρον 22 § 5 τοῦ ν. 6298 ὁρίζεται, ὅτι «ἡ παρὰ τοῦ ἐργοδότου μὴ καταβολὴ τῶν εἰσφορῶν δὲν συνεπάγεται διὰ τὸν ἠσφαλισμένον στέρησιν ἢ μείωσιν τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ ἐπὶ τῶν παροχῶν».

Ἡ ἐγγραφὴ τοῦ ἠσφαλισμένου εἰς τὰ μητρῶα τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ἡ ἔκδοσις ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου ἀποτελοῦν *ἁπλᾶ ἀποδεικτικὰ* στοιχεῖα τῆς ὑποχρεωτικῆς σχέσεως τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως καὶ ὄχι *συστατικὰ* στοιχεῖα ταύτης. Ἡ ἐγγραφὴ εἰς τὰ μητρῶα καὶ τὸ ἀσφαλιστικὸν βιβλιάριον μὲ τὰ ἐπ' αὐτοῦ ἐπικολληθέντα ἔνσημα τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς ὡρισμένον ἀριθμὸν πραγματοποιηθεισῶν ἡμερῶν ἐργασίας ἀποτελοῦν μόνον *μαχητὰ* ἀποδεικτικὰ μέσα τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλιστικῆς σχέσεως. Ἡ ἀπόκτησις τῆς ὑπο-

χρεωτικῆς ἀσφαλιστικῆς ἱκανότητος ἀποκτᾶται, ὡς εἴδομεν ἀνωτέρω, αὐτομάτως, ipso jure, ἐφ' ὅσον συντρέχει ἡ θετικὴ προϋπόθεσις τοῦ ἄρθρου 2 καὶ δὲν συντρέχει λόγος τις ἐξαιρέσεως ἐκ τῶν ἐν ἄρθροις 3 καὶ 13 ἀπαριθμουμένων. Ὁ νομοθέτης ἀπέβλεψε εἰς τὸ πραγματικὸν περιστατικὸν τῆς παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἔναντι ἀμοιβῆς καὶ εἰς τὴν πραγματοποίησιν ὡρισμένων ἀριθμῶν ἡμερῶν διὰ τὴν χορήγησιν τῶν διαφόρων παροχῶν τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως—πλὴν τοῦ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος καὶ τῆς ἐπαγγελματικῆς νόσου.

Τὸ ἀσφαλιστικὸν βιβλιάριον ἀποδεικνύει *μόνον* τὴν καταβολὴν ὡρισμένων ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν πρὸς τὸν ἀσφαλιστικὸν φορέα, χωρὶς νὰ ἀποτελῇ καὶ τὸ *μοναδικὸν* καὶ *ἀμάχητον* ἐκ τοῦ νόμου ἀποδεικτικὸν μέσον περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πραγματοποιηθεισῶν ἡμερῶν ἐργασίας, τὰς ὁποίας ἀπαιτεῖ ὁ νόμος διὰ τὴν χορήγησιν τῶν ἀσφαλιστικῶν παροχῶν. Εἶναι δὲ χαρακτηριστικόν, ὅτι ὁ νόμος, προκειμένου νὰ ἐρευνηθῇ ἡ ὕπαρξις τῶν προϋποθέσεων διὰ τὴν χορήγησιν ἀσφαλιστικῶν παροχῶν, δὲν ὁμιλεῖ περὶ καταβολῆς, δηλ. περὶ ἐπικολλήσεως ἐνσήμων εἰς τὸ βιβλιάριον κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων, ἀλλὰ περὶ «*πραγματοποιήσεως*» ὡρισμένων ἡμερῶν ἐργασίας.

Ἐὰν ὁ νομοθέτης ἐθεώρει, ἐν πάσῃ περιπτώσει, τὴν ἐγγραφὴν εἰς τὰ μητρῶα τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ τὴν ἔκδοσιν ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου ὡς προϋπόθεσιν sine qua non διὰ τὴν τελείωσιν τῆς ὑποχρεωτικῆς σχέσεως τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως καὶ συνεπῶς διὰ τὴν χορήγησιν τῶν ἀσφαλιστικῶν παροχῶν, θὰ ὡριζε τοῦτο ρητῶς. Τοιοῦτο τι ὅμως δὲν ὥρισεν ὁ νομοθέτης, διότι δὲν ἠθέλησε νὰ ἐξαρτήσῃ τὴν ὕπαρξιν τοῦ ὑποχρεωτικοῦ χαρακτῆρος τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως ἐκ τῆς θελήσεως τοῦ μισθωτοῦ νὰ ἐγγραφῇ εἰς τὰ μητρῶα καὶ νὰ ἐφοδιασθῇ δι' ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου. Συνεπῶς ἐξ οὐδεμιᾶς διατάξεως συνάγεται, ὅτι ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ ἀποκλείσῃ τὴν χρησιμοποίησιν οἱουδήποτε ἄλλου προσφόρου ἀποδεικτικοῦ μέσου διὰ τὴν ἀπόδειξιν τοῦ γεγονότος τῆς «*πραγματοποιήσεως*» τῶν ἡμερῶν ἐργασίας, τὰς ὁποίας ἀπαιτεῖ ὁ νόμος διὰ τὴν χορήγησιν τῶν ἀσφαλιστικῶν παροχῶν. Εἰδικῶς δὲ τὸ ἀνωτέρω πόρισμα προκύπτει ἀμεσώτερον, πρυκειμένου περὶ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ κινδύνου τοῦ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, ὁπότε διὰ τὴν χορήγησιν τῶν παροχῶν ἀσθενείας, ἀναπηρίας κλπ. «οὐδὲν ἀπαιτεῖται ἡ πλήρωσις τῶν προϋποθέσεων τῶν ἄρθρων 39 καὶ 40». Ὁ ἡσφαλισμένος δηλ., ὁ ὁποῖος τὴν πρωΐαν τῆς πρώτης ἡμέρας, καθ' ἣν ἀπησχολήθη, κατέστη ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν, συνεπείᾳ τοῦ ἀτυχήματος ἐκ βιαίου συμβάντος, δικαιοῦται τῶν ἀσφαλιστικῶν παροχῶν, χωρὶς νὰ ἔχῃ πραγματοποιήσει τὸν ἀριθμὸν ἡμερῶν ἐργασίας, τὰς ὁποίας ὁρίζουν τὰ ἄρθρα 39 καὶ 40. Εἶναι προφανές, ὅτι ὁ νομοθέτης εἶχε ὑπ' ὄψιν του, ὅτι ὁ ἡσφαλισμένος ἠδύνατο νὰ ὑποστῇ ἐργατικὸν ἀτύχημα τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς ἐργασίας του, πρὶν κἂν προλάβῃ νὰ προβῇ εἰς τὰς διατυπώσεις τῆς ἐγγραφῆς του εἰς τὰ μητρῶα καὶ εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ ἀσφαλιστικοῦ του βιβλιαρίου.

Πέραν τῶν ὅσων ἐξετέθησαν ἀνωτέρω μία εἰσέτι ἀπόδειξις ὅτι ἡ ἐγγραφὴ εἰς τὰ μητρῶα καὶ ἡ ἀπόκτησις ἀσφαλιστικοῦ του βιβλιαρίου δὲν συγκροτοῦν *ἀμαχήτως* τὴν ἰδιότητα τοῦ ἡσφαλισμένου εἶναι, ὅτι δυνατὸν πρόσωπόν τι νὰ ἐνεγράφη εἰς τὰ μητρῶα, νὰ ἀπέκτησεν ἀσφαλιστικὸν βιβλιάριον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐν συμπαιγνίᾳ μετά τινος ἐργοδότου νὰ ἐπεκολλήθησαν ἔνσημα, ἀντιστοιχοῦντα εἰς πολλὰς ἡμέρας ἐργασίας, χωρὶς τὸ πρόσωπον τοῦτο νὰ ἀνῆκε εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν κατὰ τὸν νόμον ὑποχρεωτικῶς ὑπαγομένων εἰς τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλισιν. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἐξετάζουν τὰ ὄργανα τοῦ ἀσφαλιστικοῦ φορέως, ἐν ὄψει χορηγήσεως ἀσφαλιστικῶν παροχῶν, δὲν εἶναι, ἐὰν ὁ μισθωτὸς εἶναι «ἐγγεγραμμένος» εἰς τὰ μητρῶα τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ἐὰν εἶναι ἐφωδιασμένος μὲ ἀσφαλιστικὸν βιβλιάριον, ἀλλ' ἐὰν κατ' ἀρχὴν τυγχάνῃ *πράγματι* ἐκ τῶν προσώπων ἐκείνων τὰ ὁποῖα παρέχουν ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἔναντι ἀμοιβῆς κατὰ κύριον ἐπάγγελμα, καὶ ἐὰν δὲν συντρέχῃ λόγος τις ἐξαιρέσεως. Φρονοῦμεν, ὅτι ταῦτ' αὐτὰ δέον νὰ ἐρευνοῦν καὶ τὰ δικαστήρια, χωρὶς νὰ δέχωνται ὡς *ἀμάχητον* καὶ *μοναδικὴν* ἀπόδειξιν τὸ ἀσφαλιστικὸν βιβλιάριον, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ ἁπλῶς μόνον ἓν ἀπὸ τὰ *μαχητὰ* ἀποδεικτικὰ μέσα τῆς ὑπάρξεως τῆς ὑποχρεωτικῆς σχέσεως τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως. Ἐφ' ὅσον δηλ. ἀποδεικνύεται τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ μισθωτὸς παρεῖχε ἐξηρτημένην ἐργασίαν κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἔναντι ἀμοιβῆς καὶ δὲν ὑπῆρχε λόγος τις ἐξαιρέσεως, δέον νὰ δεχθῶμεν, ὅτι οὗτος εἶναι *ὑποχρεωτικῶς* ἡσφαλισμένος. Τώρα ἐὰν οὗτος προβάλλῃ ἀξιώσεις ἐπὶ ὡρισμένας ἀσφαλιστικὰς παροχάς, πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν, ἐὰν συντρέχουν αἱ διὰ ταύτας ὁριζόμεναι ὑπὸ τοῦ νόμου προϋποθέσεις.

Εἰς τὴν συγκεκριμένην δὲ περίπτωσιν, ἥτις ἀπησχόλησε τὸ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, ἐφ' ὅσον ἀπεδείχθη, ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος καὶ ὁ παθὼν ἀνῆκε εἰς τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλισιν, φρονοῦμεν, ὅτι κατεδείχθη ἐκ τῆς ἀνωτέρω ἀναλύσεως, ὅτι δὲν ἀπῃτεῖτο διὰ τὴν τελείωσιν τῆς ὑποχρεωτικῆς σχέσεως τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως νὰ ἦτο ὁ παθὼν «ἐγγεγραμμένος» εἰς τὰ μητρῶα τοῦ Ἱδρύματος καὶ συνεπῶς οὐδεμίαν εἶχεν ὑποχρέωσιν πρὸς ἀποζημίωσιν ὁ ἐργοδότης.

ΜΙΧ. Γ. ΚΥΠΡΑΙΟΣ, Δικηγόρος

ΑΡΘΡΑ 658 ΚΑΙ 660 ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΟΣ

Υποχρέωσις παροχῆς μισθοῦ καὶ ὑπολογισμὸς χρονικῶν ὁρίων

Ὑπὸ τοῦ κ. **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΙΩ. ΜΠΟΥΡΝΙΑ,** Δικηγόρου

Ἐπὶ τεθέντος ἐρωτήματος περὶ τοῦ τρόπου ὑπολογισμοῦ τῶν χρονικῶν ὁρίων τῶν τασσομένων ἐν ἄρθροις 658 καὶ 660 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος δέον νὰ παρατηρηθῶσι τὰ ἑξῆς:

Πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (23-2-46) ἴσχυε καὶ ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας, ἐν περιπτώσει ἀσθενείας τοῦ ἐργαζομένου ἡ ἐπὶ μισθώσεως ὑπηρεσιῶν ἐφαρμοζομένη γενικὴ ἀρχὴ τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου, καθ' ἣν τὸν κίνδυνον φέρει ἐν τοιούτῳ ὁ ἐκμισθωτής, δηλαδὴ ὁ μισθωτός. Ἐσήμαινε δὲ τοῦτο, ὅτι ὁ μισθωτός, ἐν περιπτώσει ἀσθενείας του, δὲν ὑπεχρεοῦτο μὲν νὰ παράσχῃ τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὸν ἐργοδότην, ἀλλὰ δὲν εἶχε δικαίωμα ἐπὶ τὴν ἀντιπαροχήν, δηλαδὴ τὸν μισθὸν ἢ τὸ ἡμερομίσθιόν του καὶ τὰς ἀποδοχάς του ἐν γένει, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀπουσίας του. Οὐδεμία ὑφίστατο διάταξις ἐργατικοῦ νόμου, τροποποιοῦσα τὴν γενικὴν ταύτην ἀρχὴν τοῦ ἀστικοῦ δικαίου. Ἡ σχετικὴ μὲ τὴν ἀσθένειαν διάταξις τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 2112 ἐξήταζε τὸ ζήτημα ἀπὸ ἄλλης ὅλως πλευρᾶς του.

Τὰ ἄρθρα 657-658 καὶ 660 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἀνέτρεψαν ἐν μέρει τὸν ὡς ἄνω κανόνα, διότι ἐπέβαλον εἰς τὸν ἐργοδότην τὴν ὑποχρέωσιν νὰ καταβάλῃ ἐπὶ τι χρονικὸν διάστημα καὶ ὑπὸ ὡρισμένας προϋποθέσεις τὰς ἀποδοχὰς εἰς τὸν μισθωτόν, καίτοι οὗτος ἀπουσιάζει λόγῳ ἀσθενείας (ἢ κωλύεται γενικῶς νὰ ἐργασθῇ ἕνεκα ἀπουδαίου λόγου μὴ ὀφειλομένου εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ). Οἱ κανόνες οὗτοι ἐφαρμόζονται μόνον ἐπὶ μισθωτῶν προσληφθέντων μετὰ τὴν 23-2-46, διότι, ἐὰν ἡ σύμβασις ἐργασίας κατηρτίσθη πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἐξακολουθοῦν τὸ περιεχόμενον, ἡ ἔκτασις, ἡ ἐνέργεια καὶ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς νὰ διέπωνται ἀπὸ τὸ πρὸ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἰσχύον δίκαιον (ἄρθρ. 24 εἰσαγωγικοῦ νόμου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, πρβλ. Γνωμοδ. Νομ. Συμβ., εἰσηγητὴς *Δ. Χατζηδάκης*, ἐν Ἐπιθ. Ἐργατικοῦ Δικαίου Ε' 386).

Τὸ ἄρθρον 658 ὁρίζει, ὅτι «ὁ χρόνος, δι' ὃν, ὑφισταμένου κωλύματος, διατηρεῖται ἡ ἐπὶ τὸν μισθὸν ἀξίωσις, δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸν μῆνα, ἐὰν τὸ κώλυμα ἐπῆλθεν ἐν τοιούτῳ ἐλαχίστου ἔτος μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς συμβάσεως, τὸν ἥμισυ δὲ μῆνα εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν. Ὁμοίως τὸ ἄρθρον 660 ὁρίζει «μέχρις ἑνὸς μηνὸς μέν, ἐὰν ἡ νόσος ἐπῆλθε ἐν τοιούτῳ ἐλαχίστου ἔτος κλπ». Ἐτέθη οὕτω τὸ ἐρώτημα κατὰ ποῖον τρόπον θὰ ὑπολογισθοῦν τὰ ἀνωτέρω ταῦτα χρονικὰ ὅρια, καθ' ἃ ὑφίστανται ὑποχρεώσεις διὰ τὸν ἐργοδότην.

1ον. Εἰς τὰς ἀνωτέρω διατάξεις δύναται νὰ δοθῇ ἡ ἔννοια, ὅτι καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς παρὰ τῷ ἐργοδότῃ ὑπηρεσίας δικαιοῦται ὁ μισθωτὸς νὰ κάμῃ χρῆσιν τῶν εὐεργετικῶν ὡς ἄνω διατάξεων μόνον μέχρι τοῦ ἐν αὐταῖς ὁριζομένου ἀνωτάτου χρονικοῦ ὁρίου. Ἐὰν λ.χ. μισθωτὸς ἐργάζεται παρά τινι ἐπιχειρήσει ἐπὶ μίαν δεκαετίαν, καθ' ὅλην τὴν δεκαετίαν αὐτὴν μόνον ἐπὶ 1 μῆνα δικαιοῦται, ἀσθενῶν, νὰ λάβῃ τὸν μισθόν του. Ἡ ἑρμηνεία εὑρίσκει στήριγμα εἰς τὴν γραμματικὴν διατύπωσιν τοῦ νόμου, διότι ὁ νομοθέτης δὲν ὥρισε χρονικὴν περίοδον (ἑνὸς ἔτους, διετῆ, τριετῆ κ.ο.κ.), ἐντὸς τῆς ὁποίας θὰ ὑπολογισθοῦν τὰ ὡς ἄνω ἀνώτατα χρονικὰ ὅρια. Ἐν τούτοις δὲν φαίνεται, ὅτι ἡ ἑρμηνεία αὕτη ἀνταποκρίνεται πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ νομοθέτου, ἄγει δὲ εἰς παράλογα καὶ ἐξαιρετικῶς δυσμενῆ διὰ τὸν μισθωτὸν ἀποτελέσματα.

2ον. Δύναται ὅμως εἰς τὰς προαναφερθείσας διατάξεις νὰ δοθῇ ἡ ἔννοια, ὅτι εἰς κάθε παρουσιαζομένην περίπτωσιν ἀπουσίας τοῦ μισθωτοῦ λόγῳ ἀσθενείας ὑφίσταται ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου μέχρι τῶν ἐν τῷ νόμῳ ἀνωτάτων χρονικῶν ὁρίων. Ἐάν, δηλαδή, μισθωτὸς τετράκις ἐντὸς τοῦ ἔτους ἀσθενήσῃ ἐκ διαφόρων ἑκάστοτε ἀσθενειῶν, θὰ ὑποχρεοῦται ὁ ἐργοδότης τετράκις νὰ τῷ καταβάλῃ τὸν μισθόν του, ἐπὶ 1 ἢ 1)2 μῆνα κ.ο.κ. ἑκάστοτε. Ἡ ἔννοια αὕτη προσαρμόζεται περισσότερον πάσης ἄλλης εἰς τὴν ἀβίαστον γραμματικὴν ἑρμηνείαν τῶν διατάξεων τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος. Εἶναι ὅμως ἀμφίβολον, ἂν καὶ αὕτη ἀνταποκρίνεται ἐπακριβῶς πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ νομοθέτου, ἄγει δὲ εἰς παράλογα συμπεράσματα καὶ ἐξαιρετικῶς δυσμενῆ διὰ τὸν ἐργοδότην ἀποτελέσματα.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι τὰ ἀποτελέσματα αὐτὰ περιορίζονται ἀπὸ διαφόρων πλευρῶν. Κατὰ πρῶτον, ἀπὸ αὐτὸ τοῦτο τὸ ἄρθρον 657, ὅπερ ἀπαιτεῖ «κώλυμα μὴ ὀφειλόμενον εἰς ὑπαιτιότητα τοῦ ἐργαζομένου», ἀποκλείει, συνεπῶς, ὑποχρέωσιν τοῦ ἐργοδότου ἐν ᾗ περιπτώσει ὁ μισθωτὸς ἠσθένησεν ἐξ ἰδίας ἑαυτοῦ ὑπαιτιότητος. Ἔπειτα ἀπὸ τὸ ἄρθρον 281 Ἀστικοῦ Κώδικος, καθ' ὃ ἡ ἄσκησις τῶν δικαιωμάτων δέον νὰ γίνηται ἐν καλῇ πίστει καὶ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν χρηστῶν ἠθῶν καὶ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος. Ἀλλ' ἐν τῇ πράξει εἶναι δυσχερέστατον νὰ ἀποδείξῃ ὁ ἐργοδότης τὴν ὑπαιτιότητα τοῦ μισθωτοῦ ἢ τὴν ἐκ μέρους του κατάχρησιν τοῦ παρεχομένου αὐτῷ δικαιώματος. Ἔπειτα τὸν ἔχοντα διαθέσεις καταχρήσεως μισθωτὸν θὰ περιορίζῃ ἡ ἰδέα, ὅτι δύναται οὕτω νὰ παράσχῃ εἰς τὸν ἐργοδότην του πρόσχημα, ὅπως θεωρήσῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας λυθεῖσαν διὰ σιωπηρᾶς ἀποχωρήσεως τοῦ ἐργαζομένου ἢ καὶ νὰ καταγγείλῃ ὁ ἴδιος (ὁ ἐργοδότης) τὴν σύμβασιν. Καὶ αἱ δύο ὅμως λύσεις εἶναι διὰ τὸν ἐργοδότην ὀδυνηραί. Ἡ μὲν πρώτη εἶναι ἐπικίνδυνος καὶ ὑπόκειται εἰς περιορισμοὺς ἐκ τοῦ ἄρθρου 5 ν. 2112, ἡ δευτέρα ἔχει ἀνάγκην διατυπώσεων καὶ χρηματικῶν ἐπιβαρύνσεων τοῦ ἐργοδότου (ν. 1181)45, 1255)49), δὲν ἀπαλλάσσει δὲ αὐτὸν τελικῶς τῶν ἐκ τῶν ἄρθρ. 657 καὶ 660 ὑποχρεώσεών του (ἄρθρ. 658 καὶ 661). Προκύπτει ἐνθεν, ὅτι τὰ δυσμενῆ διὰ τὸν ἐργοδότην ἀποτελέσματα τῆς δευτέρας ταύτης ἑρμηνείας περιορίζονται μὲν ἐξ ἄλλων

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΩΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΚΑΙ ΑΚΥΡΟΤΗΣ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ ΕΚ ΜΗ ΤΗΡΗΣΕΩΣ ΤΥΠΩΝ ΑΡΘΡ. 9 Ν. 118

('Εξ αφορμῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 322)1950 ἀποφάσεως Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης)

'Υπὸ τοῦ κ. **ΚΛΕΑΝΔΡΟΥ ΣΤΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ,** Δικηγόρου

'Η ὑπ' ἀριθ. 322)50 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης (κατωτέρω σελ. 495) εἶναι ἡ πρώτη, ἐξ ὅσων τοὐλάχιστον γνωρίζομεν, ἀποφασις, ἥτις μετὰ τὸ Ν. Δ. 1255)49 ἀσχολεῖται μὲ τὸ θέμα, ὅτι διὰ τὴν ἀπόλυσιν μισθωτοῦ, συνδεομένου μετὰ τοῦ ἐργοδότου του διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ἀπαιτῆται ἢ οὐ ἡ τήρησις τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118)45, ἄνευ τοῦ ὁποίου ἡ ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ εἶναι ἄκυρος, ἀποφαινομένη ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται ἡ τήρησις τούτων 1) διότι ἡ σύμβασις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου λήγει αὐτοδικαίως ἅμα τῇ λήξει τοῦ συμφωνηθέντος χρόνου διαρκείας αὐτῆς 2) διότι ὁ ἐργοδότης, λήξάσης τῆς συμβάσεως, δὲν καθίσταται ὑπερήμερος ἐκ τοῦ ἄρθρου 656 τοῦ Α.Κ., ὅπερ ἐφαρμόζεται μόνον, ὅταν ἡ ἀπόκρουσις τῶν ὑπηρεσιῶν γίνεται διαρκούσης καὶ πρὸ τῆς λήξεως τοῦ χρόνου αὐτῆς 3) διότι ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ 6 τοῦ Ν. 1255)49 ὑποχρέωσις τῆς ἀναγγελίας τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου εἰς τὸ Ταμεῖον 'Ανεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως 'Εργασίας δὲν ἐπάγεται ἀκυρότητα ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ, ἐπειδὴ ἡ σύμβασις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου παύει νὰ ἔχῃ νομικὴν ὑπόστασιν αὐτοδικαίως ἐκ τοῦ νόμου, ἄνευ νομικῆς τινος ἐνεργείας τοῦ ἐργοδότου καὶ 4) διότι ἡ παράγραφος 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118)45, ἥτις ἔχει ἀστικὰς μόνον κυρώσεις, δὲν ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν.Δ. 1255)49, ἀλλὰ μόνον τὸν χρόνον τῆς ἀναγγελίας ηὔξησεν εἰς 8 ἡμέρας, ἐπὶ πλέον δὲ ἡ παράλειψις τῆς τοιαύτης ἀναγγελίας μόνον τὰς ποινικὰς κυρώσεις τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Ν. 118)45 διὰ τὸν ἐργοδότην συνεπάγεται.

Νομολογίαν ἄλλων Δικαστηρίων ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου δὲν ἔχομεν ἐκ τῶν ὑπ' ὄψιν μας νομικῶν περιοδικῶν, μόνον δὲ ἡ *Σύντοξις* τῆς «Ἐπιθεωρήσεως 'Εργατικοῦ Δικαίου» ἠσχολήθη ἅμα τῇ δημοσιεύσει τοῦ νομοθετικοῦ τούτου Δ)τος 1255)49 μὲ τὸ ἄνω ζήτημα, συμφωνοῦσα μὲ τὰς ἐν τῇ ἀποφάσει ἐκτιθεμένας ἀπόψεις τοῦ κ. Πρωτοδίκου Θεσ)νίκης (ΕΡΔ 8 σελ. 954), μὲ τὴν ἐπιφύλαξιν τῆς εὐρυτέρας μελέτης τοῦ ζητήματος τούτου.

Πρὸ πάσης ἀναπτύξεως τῆς γνώμης μας ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω θέματος κρινομὲν ἀπαραίτητον νὰ προβῶμεν εἰς μίαν μικρὰν ἱστορικὴν ἀνασκόπησιν τῶν θεσμοθετημάτων τῶν ἀφορώντων τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας προστασίαν τῶν μισθωτῶν:

Τὸ πρῶτον ὁ "Ελλην νομοθέτης ἠσχολήθη μὲ τὸ πρόβλημα τῆς προστασίας τῶν μισθωτῶν κατὰ τῆς ἀνεργίας διὰ τοῦ Ν. 2001)39 «περὶ λήψεως μέτρων πρὸς καταπολέμησιν τῆς ἀνεργίας». Πρὸ τοῦ νόμου τούτου ἐλειτούργουν βεβαίως Ταμεῖα τινὰ ἀνεργίας, ἀλλὰ ταῦτα ἐπροστάτευον ὡρισμένας μόνον συγκεκριμένας κατηγορίας μισθωτῶν (καπνεργατῶν, μυλεργατῶν, τυπογράφων). Διὰ τοῦ νόμου λοιπὸν 2000)1939 ὡρίζετο, ὅπως πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἐκ τοῦ περιορισμοῦ

διατάξεων τοῦ ἀστικοῦ καὶ ἐργατικοῦ δικαίου, ἀλλὰ μόνον ἐν μέρει.

3ον. Δύνατσι, τέλος, εἰς τὰς ἐκτεθείσας διατάξεις νὰ δοθῇ ἡ ἔννοια, ὅτι τῶν καθοριοθέντων ἀνωτάτων χρονικῶν ὁρίων δὲν δύναται νὰ γίνῃ ὑπέρβασις κατὰ τὴν διάρκειαν ὡρισμένης χρονικῆς περιόδου. Τοιαύτη δὲ ὁρίζεται συνήθως τὸ ἔτος. Οὕτω, ἐντὸς ἑκάστου ἔτους ἡ ἐκτεθεῖσα ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου δὲν θὰ δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰ ἐν τῷ 'Αστικῷ Κώδικι τασσόμενα χρονικὰ ὅρια. 'Η ἄποψις αὕτη περίστατοι λογικωτέρα, ἴσως δὲ ν' ἀνταποκρίνεται ἐν μέρει πρὸς τὰς προθέσεις τοῦ νομοθέτου, καίτοι οὐδὲν προκύπτει ἐκ τῶν προπαρασκευαστικῶν τοῦ Κώδικος ἐργασιῶν. Φαίνεται δ' ὅτι ἐν τῇ πρακτικῇ ἐφαρμόζεται ἤδη ἐν ταῖς ἐπιχειρήσεσιν. 'Αλλὰ δὲν στηρίζεται εἰς τὴν γραμματικὴν διατύπωσιν τοῦ νόμου.

'Οπωσδήποτε, δοθέντος ὅτι εἰς τὸ πρόβλημα δὲν ἐδόθη εἰσέτι σαφὴς ἐπιστημονικὴ, ἀλλ' οὔτε νομολογιακὴ κατεύθυνσις, δύνανται νὰ βοηθήσωσιν εἰς τὴν νομικὴν θεμελίωσιν τῆς τρίτης ταύτης ἑρμηνείας αἱ ἑξῆς σκέψεις:

α) "Οτι προκειμένου περὶ περιοδικῶν φαινομένων, εἶναι λογικὸν ὁ νομοθέτης ν' ἀποβλέπῃ εἰς μίαν χρονικὴν μονάδα, ἐντὸς τῆς ὁποίας θὰ ὑπολογίσῃ τὰ παρ' αὐτοῦ τιθέμενα χρονικὰ ὅρια.

β) "Οτι πάντοτε σχεδὸν ἀπέβλεψεν ὁ νομοθέτης εἰς τοιαύτην χρονικὴν μονάδα καὶ δὴ εἰς τὸ Ἔτος (π.χ. ἄρθρ. 656 'Αστικοῦ Κώδικος).

γ) "Οτι καὶ αὐτὴ ἡ γραμματικὴ διατύπωσις τῶν ἄρθρων 658 καὶ 660 'Αστικοῦ Κώδικος ἀποδεικνύει ἐμμέσως ὅτι ἀπέβλεψεν εἰς τὸ ἔτος ὁ νομοθέτης, ἀφοῦ ἔθεσε τοῦτο ὡς ἀφετηρίαν διὰ τὴν παροχὴν πλήρων τῶν ἐν αὐτοῖς διαγραφομένων δικαιωμάτων.

δ) "Οτι διὰ καταλλήλου ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 281 'Αστικοῦ Κώδικος θὰ ἠδύνατο νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι ἀντίκειται εἰς τὸν οἰκονομικὸν καὶ κοινωνικὸν σκοπὸν τοῦ δικαιώματος ἡ ἐντὸς ἐτους προβολὴ ἀξιώσεων ἐκ τῶν ἄρθρ. 657 καὶ 660 Α.Κ. πέραν τοῦ μηνός, ἀφοῦ ὁ νομοθέτης εἰς ὑπηρεσίαν ἑνὸς ἔτους ὥρισεν ἀντιστοίχα δικαιώματα ἑνὸς μηνός (ἄρθρ. 658 καὶ 660 Α.Κ.).

ε) "Οτι ἀντίστοιχος ἔννοια ἐδόθη δι' ἑρμηνευτικῆς δηλώσεως καὶ εἰς τὰ χρονικὰ ὅρια τῆς παρ. 3 ἄρθρ. 5 ν. 2112. (*Καποδίστρια*, 'Ερμηνεία 'Εργατ. Δικαίου, 1937, § 324).

Βιβλιογραφία: *Γ. Μήλας* ἐν ΕΕΔ Η' 573, *Τ. Τσιμπούκης* ἐν ΕΕΝ Η' 578, *Καποδ.* Εἰσαγ. Νόμος 'Αστ. Κώδικος ἄρθρ. 41 καὶ 'Αστ. Κώδικ ἄρθρ. 657, 658, 660, 661, πρβλ. ἐπίσης ΕΕΔ Ε' 224, 428, 447, 608, ΣΤ' 10, 55, 175, Η' 64, 613, 659, 778, Θ' 107, 121, 146, 210, 401, κοκ.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ι. ΜΠΟΥΡΝΙΑΣ, Δικηγόρος

τῶν ἐργασιῶν τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων ἀνεργίας ἐπιβάλλεται εἰς ταύτας δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς ὁμοιοεπαγγελματικῆς ὀργανώσεως, ὑποχρεωτικῶς τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας. Τὸ σύστημα τοῦτο τοῦ νόμου 2000)39 ἐλειτούργησεν ἐπὶ ἱκανὸν χρονικὸν διάστημα, πλὴν ἀπεδείχθη ἀτελὲς καὶ δὲν ἱκανοποιεῖ τοὺς μισθωτούς, διότι μὲ τὰ δύο ἢ τρία ἡμερομίσθια, τὰ ὁποῖα ἐλάμβανον ἑβδομαδιαίως δὲν ἱκανοποιοῦντο βεβαίως. Ἡ κατάστασις αὕτη κατέστη πλέον ἀφόρητος ἀπὸ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἡ Ἑλλὰς κατελήφθη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, ὁπότε ἡ ἐργατικὴ τάξις περιῆλθε εἰς δεινὴν οἰκονομικὴν θέσιν, ἀπειλουμένη μὲ πλήρη ἐξαθλίωσιν καὶ μὲ τὸν κίνδυνον νὰ καθίστατο αὕτη πιθανῶς καὶ ἄβουλον ὄργανον τοῦ κατακτητοῦ. Πιεζομένη πλέον ἐκ τῶν πραγμάτων ἡ τότε Κυβέρνησις ἠναγκάσθη νὰ ἐκδώσῃ τὸ περίφημον καταστατικὸν Ν. Δ. 424)41, ὅπερ πάλιν ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν. 765)43. Διὰ τῶν νόμων τούτων γενικῶς ἐπετρέπετο ἡ ἀνεξαρτήτως ἀριθμητικοῦ περιορισμοῦ ἀπόλυσις παντὸς μισθωτοῦ δι' ἀποδεδειγμένην ἀνεπάρκειαν κλπ. περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας του, τηρουμένων τύπων (ἀναγγελία ἀπολύσεως εἰς Ἐπιθεώρησιν Ἐργασίας, ἀντικατάστασις τοῦ ἀπολυθέντος διὰ νέου ὑπαλλήλου τῆς αὐτῆς εἰδικότητας καὶ μὲ τὸν αὐτὸν μισθὸν κλπ.). Οὐσιαστικῶς δὲ λόγῳ τῶν τύπων τούτων ἡ ἀπόλυσις ὑπαλλήλου καθίστατο σχεδὸν ἀδύνατος. Μόνον κατὰ παρέκκλισιν τῶν ἄνω ἐπετρέπετο καὶ ἡ ἀνεξαρτήτως τῶν ρηθέντων λόγων ἀπόλυσις μισθωτῶν μέχρι ποσοστοῦ 8ο)ο ἐντὸς ἔτους καὶ δι' ἐπιχειρήσεις ἀπασχολούσας μέχρι 1000 μισθωτῶν καὶ 5ο)ο πέραν τῶν 1000 μισθωτῶν, ἐπὶ πληρωμῇ πάντοτε τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 καὶ ἑνὸς ἐπὶ πλέον μισθοῦ, ἡ δὲ τοιαύτη ἀπόλυσις, τὰ αἴτια καὶ οἱ λόγοι ἐπαφίεντο εἰς τὴν κρίσιν τοῦ ἐργοδότου. Εἶναι ὅμως ἀληθές, ὅτι αἱ ἐπιχειρήσεις ἐπεβαρύνοντο μεγάλως, διότι διὰ τῶν νόμων τούτων ὑπεχρεοῦντο νὰ διατηρήσουν τὸ προσωπικόν των, ἔστω καὶ ἂν δὲν τὸ ἀπησχόλουν, μόνον δὲ ἐν περιπτώσει ὑπάρξεως πραγματικῆς ἀδυναμίας πρὸς συνέχισιν τῆς ἐπιχειρήσεως ἐπετρέπετο ἡ ἀπόλυσις τοῦ προσωπικοῦ τῶν τοιούτων ἐπιχειρήσεων (ἄρθρον 9 Ν. 424)41), ἀλλὰ μόνον μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ ὁριζομένης ἐπιτροπῆς, ἥτις ὅμως ἦτο λίαν φειδωλὴ εἰς τὴν παροχὴν τοιούτων ἀδειῶν. Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἡ πρώτη Κυβέρνησις, ἐπιθυμοῦσα νὰ κινητοποιήσῃ τὴν βιομηχανίαν καὶ νὰ μειώσῃ τὸ κόστος τῆς παραγωγῆς, ὅπερ ἐπεβαρύνετο μεγάλως, ἐτροποποίησε τὸ καθεστὼς τοῦ Ν.Δ. 424)41, ἐπιτρέψασα διὰ τοῦ νόμου 44)1944 εἰς τοὺς ἐργοδότας τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων Ἀττικῆς κλπ. ὅπως θέτουν εἰς διαθεσιμότητα μέρος τοῦ πλεονάζοντος προσωπικοῦ των, ὅπερ ὅμως εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἐτύγχανε ἐπιδόματος ἀνεργίας. Οὕτω διὰ τοῦ νόμου τούτου ἔχομεν τὸ πρῶτον βῆμα τῆς νέας μορφῆς τῆς προστασίας τῶν μισθωτῶν κατὰ τῆς ἀνεργίας διὰ τῆς χορηγήσεως εἰς αὐτοὺς ἐπιδόματος. Μετὰ τοὺς ἀνωτέρω νόμους ἐπηκολούθησεν ὁ νόμος 118)45, δστις ἐφηρμόσθη ἀρχικῶς εἰς τὴν περιοχὴν Ἀττικῆς καὶ διὰ τὰς βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις μόνον καὶ εἶτα διὰ τοῦ Ν.Δ. τῆς 11)5)46 ἐπεξετάθη καὶ εἰς ἄλλας πόλεις τῆς Ἑλλάδος, περιλαβὼν εἰς τὴν ἐφαρμογήν του καὶ ἄλλου εἴδους ἐπιχειρήσεις.

Αὕτη εἶναι ἐν συντομίᾳ ἡ ὅλη ἱστορία τοῦ θεσμοῦ τῆς ἀνεργίας ἐν Ἑλλάδι μέχρι τοῦ Ν.Δ. 1255)49. Μέχρι τῆς ἐποχῆς τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νομοθετικοῦ τούτου Δ)τος οἱ μισθωτοὶ ἐπροστατεύοντο, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον ὑπηρέτουν εἰς ἐπιχειρήσεις, ὧν οἱ φορεῖς ἦσαν ἠσφαλισμένοι εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἐμπόρων ἢ εἰς τὸ Ταμεῖον Ἐπαγγελματιῶν καὶ Βιοτεχνῶν Ἑλλάδος ἢ ἦσαν ἀνώνυμοι ἑταιρίαι ἢ εἰς ἐπιχειρήσεις, εἰς τὰς ὁποίας ἐπεξετάθη ἡ ἰσχὺς τοῦ νόμου 118)45, δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐντὸς τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου τασσομένων αὐτῷ ὁρίων. Ἐπὶ πλέον, ἰσχύοντος τοῦ νόμου 118)45, ἀνεφύη καὶ ἔρις περὶ τοῦ ἂν ὁ νόμος οὗτος περιελάμβανε εἰς τὸν κύκλον τῆς ἐφαρμογῆς του καὶ τὰς ὡρισμένου χρόνου συμβάσεις ἐργασίας, ἡ δὲ νομολογία τοῦ Α. Π. ἐδιχάσθη τοῦ μὲν α' τμήματος αὐτοῦ ἀποφανθέντος (Α. Π. 69)1947 ἐν ΕΕΔ 6, σελ. 237), ὅτι ὁ ἀνωτέρω νόμος ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῶν συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, τοῦ δευτέρου τμήματος ἀποφηναμένου ὅτι δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ὁ νόμος 118)45 ἐπὶ τῶν ὡρισμένου χρόνου συμβάσεων ἐργασίας (Α.Π. 228)47, ΕΕΔ 6 σελ. 440). Ἡ πρώτη ἄποψις ἐστηρίζετο εἰς τὸ ὅτι τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν. 118)45 δὲν διέστελλε, οὔτε διέκρινε μεταξὺ ἐπιχειρήσεων διατελουσῶν ἐν συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου ἢ ὡρισμένου χρόνου μετὰ τοῦ μισθωτοῦ, τῆς ἀπόψεως ταύτης ἐμπεδουμένης καὶ ἐκ τῆς διατυπώσεως τῆς παραγράφου 7 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118)45, ἥτις ὁρίζει τὸ ποσὸν τῆς εἰσφορᾶς, ὅπερ ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ ὁ ἐργοδότης εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας ἐν περιπτώσει λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους αὐτοῦ ἢ λήξεως τῆς διαρκείας αὐτῆς, προκειμένου περὶ μισθωτοῦ προσληφθέντος ἐκ τῶν ἐπιδοτουμένων παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, τιθεμένης οὕτω παραλλήλως πρὸς τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ τῆς περιπτώσεως τῆς λήξεως τῆς διαρκείας αὐτῆς, συνιστώσης χαρακτηριστικὸν γνώρισμα τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου (μεταχειρίζομαι τὴν φρασεολογίαν τῆς 69)47 ἀποφάσεως τοῦ Α.Π.). Ἡ δευτέρα ἄποψις ὅτι ἡ κατηγορία τῶν μισθωτῶν τῶν συνδεομένων διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου ἐτέθη πάντοτε ἔξω τῶν παρομοίας φύσεως νομοθετημάτων, μὲ μοναδικὴν ἐξαίρεσιν τὸ Ν.Δ. 424)41, ἀρθεῖσαν ἄλλως τε μὲ τὸν Ν. 765)43, διότι ἐπίσης τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν. 118)45 ἀναφέρεται εἰς τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ νόμου 2112, ἥτις προσήκει εἰς μισθωτοὺς προσληφθέντας δι' ἀόριστον χρόνον (*Δ. Μπουρνιᾶς*, ΕΕΔ 5 σελ. 171, *Δημάκης*, ΕΕΔ 4, 191, Α. Π. 228)47, ΕΕΔ 6 440). Ἐν τέλει ὅμως ἐπεκράτησεν ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ τῇ νομολογίᾳ ἡ ἄποψις ὅτι ὁ νόμος 118)45 δὲν περιλαμβάνει εἰς τὸν κύκλον τῆς ἐφαρμογῆς του τοὺς μισθωτοὺς τοὺς συνδεομένους μετὰ τῶν ἐργοδοτῶν του διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου.

Τὸ Ν.Δ. 1255)49 ἐπέφερε δύο βασικὰς σημαντικὰς τροποποιήσεις εἰς τὸ μέχρι τῆς δημοσιεύσεώς του ἰσχῦον καθεστὼς ἀσφαλίσεως τῶν μισθωτῶν κατὰ τῆς ἀνεργίας: 1) Ἐξήρτησε τὴν ἀσφάλισιν τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τῆς ἀνεργίας ἐκ τοῦ γεγονότος καὶ μόνον τῆς κατὰ τῆς ἀσθενείας ἀσφαλίσεώς του εἰς οἱονδήποτε Ἵδρυμα Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἄρθρον 1 Ν.Δ. 1255)49) καὶ 2) Ὑπήγαγε εἰς τὴν ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀ-

νεργίας και τοὺς μισθωτοὺς τοὺς συνδεομένους μετὰ τοῦ ἐργοδότου των διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου.

Πᾶς μισθωτὸς λοιπὸν μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ἄνω Ν.Δ., συνδεόμενος μετὰ τοῦ ἐργοδότου του διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου εἴτε ὡρισμένου χρόνου, εἴτε ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον εἶναι ἠσφαλισμένος κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς οἱονδήποτε Ἵδρυμα τοιαύτης κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, ἀσχέτως τῆς ἰδιότητος τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου του, εἰς ὃν ὑπηρετεῖ, εἴτε φυσικόν, εἴτε νομικὸν πρόσωπον, εἴτε Δημόσιον, εἴτε Δῆμος, εἴτε ἰδιώτης εἶναι, ἀνεξαρτήτως εἴδους ἀσκουμένης ἐπιχειρήσεως καὶ ἐργασίας, περιλαμβάνεται εἰς τὸν κύκλον ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 118)45.

Νομίζομεν ὅτι, κατόπιν τῆς προεκτεθείσης ἱστορικῆς ἀνασκοπήσεως τῶν θεσμοθετημάτων περὶ ἀνεργίας, οὐδεμία ἔπρεπε νὰ καταλείπεται ἀμφιβολία, ἐφ' ὅσον καὶ τόσον μακρὰ ἔρις ἐπιστημονικὴ καὶ νομολογιακὴ προηγήθη περὶ τοῦ ἂν καὶ αἱ συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου περιλαμβάνωνται εἰς τὸν κύκλον ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 118)45, ὅτι διὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ τοῦ συνδεομένου μετὰ τοῦ ἐργοδότου διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένης χρονικῆς διαρκείας ἀπαιτεῖται ἡ τήρησις τῶν τύπων τούτων.

Πᾶς νόμος ἀποβλέπει εἰς τὴν πραγμάτωσιν ἑνὸς ὡρισμένου ἀποτελέσματος. Τοῦτο ἀποτελεῖ τὸν λεγόμενον σκοπὸν τοῦ νόμου, ἡ δὲ σχέσις τοῦ νόμου πρὸς τὴν αἰτίαν τῆς θεσμοθετήσεώς του (σκοπὸν) εἶναι μέσον πρὸς ἐπίτευξιν σκοποῦ. Ὡς ἐκ περισσοῦ, κατὰ τὴν ἑρμηνείαν τοῦ νόμου πρέπει νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ ἱστορικὸν στοιχεῖον, ἤτοι νὰ ἐρευνᾶται ἡ σχέσις τοῦ νέου νόμου πρὸς τὸ παλαιότερον δίκαιον, καὶ ἐν περιπτώσει τροποποιήσεως ποῖοι οἱ λόγοι οἱ ὠθήσαντες τὸν νομοθέτην εἰς τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου. Ἐν προκειμένῳ λοιπὸν ἔχομεν ὡς προϊστορίαν πρῶτον τὸ γεγονὸς τῆς ἔριδος περὶς τῆς ἰσχύος νόμου 118)45 διὰ τὰς ὡρισμένου χρόνου συμβάσεις ἐργασίας, ὅτι καὶ ἄλλοτε ὑπὸ τὸ Κράτος τῆς ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. 424)41 ἐπροστατεύοντο κατὰ τρόπον ἀνάλογον καὶ αἱ ὡρισμένου χρόνου συμβάσεις ἐργασίας καὶ δεύτερον τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν.Δ. 1255)49, δι' ἧς περιλαμβάνονται εἰς τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν τοῦ νόμου 118)45 αἱ ἀνωτέρω συμβάσεις. Καὶ ἐρωτᾶται: Ἐφ' ὅσον ἔχομεν ρητὴν καὶ σαφῆ διάταξιν νόμου, δι' ἧς περιλαμβάνονται εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν τοῦ νόμου 118)45 καὶ αἱ ὡρισμένου χρόνου συμβάσεις ἐργασίας, κατὰ ποῖον τρόπον θὰ προστατευθοῦν οἱ μισθωτοὶ τῆς κατηγορίας ταύτης καὶ πῶς θὰ πραγματοποιηθῇ ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου, ἐὰν δὲν ἀπαιτῆται, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεώς των, ἡ ἀναγγελία ταύτης εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας; Πῶς θὰ τύχωσι τοῦ ἐπιδόματός των ἢ θὰ διορισθῶσι ὡς ἄνεργοι (νόμος 118)45, ἄρθρον 9 παρ. 3 καὶ 4, ὡς ἀντικατεστάθησαν ἢ ἐτροποποιήθησαν διὰ τοῦ ἄρθρου 6 παρ. 1 Ν.Δ. 1255)49), ἐὰν δὲν ἀναγγελθῇ ἡ ἀπόλυσις των εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας; Ἐὰν δὲν ἀναγγελθῇ ἡ ἀπόλυσις, ὡς γνωστόν, τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας δὲν χορηγεῖ καὶ ἐπίδομα. Καὶ ποῖα ἐρείσματα εὑρίσκει ἡ ἐν ἀρχῇ τῆς παρούσης ἀναφερομένη ἀπόφασις τοῦ κ. Πρωτοδίκου Θεσ)νίκης εἰς τὰ ἰσχύοντα νομοθετήματα περὶ ἀσφαλίσεως τῶν μισθωτῶν κατὰ τῆς ἀνεργίας καὶ ἀποφαίνεται, ὅτι τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν. 118)45 καὶ εἰδικώτερον ἡ παρ. 3 αὐτοῦ δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν μισθωτῶν τῶν συνδεομένων μετὰ τῶν ἐργοδοτῶν των διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου; Ὑπάρχει οἱαδήποτε διάταξις ἐν τῷ Ν.Δ. 1255)49 ἢ ἐν ἄλλῳ τινὶ νόμῳ, ὁρίζουσα ὅτι διὰ τοὺς μισθωτοὺς τούτους καταργοῦνται αἱ διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118)45; Ὄχι βεβαίως. Πῶς λοιπὸν καταλήγει εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι δὲν ἀπαιτοῦνται αὗται, ἀφοῦ αὐτὸς οὗτος ὁ νομοθέτης ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ ρηθέντος Ν.Δ. ἐξισοῖ τὰς ἀορίστου χρόνου συμβάσεις ἐργασίας πρὸς τὰς ὡρισμένου χρόνου, ἀπαιτῶν συνεπῶς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τῶν ἀφορωσῶν τὰς πρώτας καὶ εἰς τὰς δευτέρας;

Ὁ νόμος 118)45 ἐξακολουθεῖ ν' ἀποτελῇ τὸ βασικὸν νομοθέτημα περὶ ἀσφαλίσεως τῶν μισθωτῶν κατὰ τῆς ἀνεργίας. Τὰ ἐπακολουθήσαντα τούτου νομοθετήματα, ἤτοι τὸ Ν. Δ. τῆς 11)5)45 (ὡς τοῦτο ἐκυρώθη ἐκ τῶν ὑστέρων διὰ τοῦ Ν. 1390)49), καὶ τὸ Ν. Δ. 1255)49 ἦσαν, ὡς ἐκ τῶν τίτλων των, ἄλλως τε, δῆλον τοῦτο καθίσταται, ἁπλοῖ τροποποιητικοὶ ἢ ἐπεκτατικοὶ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου 118)1945, ἰσχύοντος πάντοτε μέχρι σήμερον κατὰ τὰς μὴ καταργηθείσας διατάξεις του. Ἐφ' ὅσον λοιπὸν ὁ νόμος 118)45 εἶναι ὁ **βασικὸς νόμος** τῆς ἀσφαλίσεως τῶν μισθωτῶν κατὰ τῆς ἀνεργίας, αἱ διατάξεις του ἰσχύουν, ὅπου ἐπεκτείνεται οὗτος. Ἄλλως τε καὶ τὸ Ν.Δ. τῆς 11)5 45, τὸ ἐπεκτεῖνον διὰ τοῦ ἄρθρου 1 αὐτοῦ τὴν ἰσχὺν τοῦ νόμου 118)45 καὶ ἐπὶ ἄλλων ἐπιχειρήσεων, οὐδόλως ὁρίζει, ὅτι διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις, εἰς ἃς ἐπεκτείνεται, ἀπαιτεῖται ἡ τήρησις τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118)45 διὰ τὴν ἀπόλυσιν τῶν μισθωτῶν των. Τοῦτο ἄλλως τε εἶναι αὐτονόητον, διότι μόνον εἰς τὸ Ν. Δ. 1255)49 εὑρίσκεται ὁ κύκλος τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 118)45, κατὰ δὲ τὰ λοιπὰ ἰσχύουν αἱ διατάξεις του, ἐφ' ὅσον δὲν καταργοῦνται δι' αὐτῶν.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, ἀφοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν.Δ. 1255)49 ὁρίζεται, ὅτι ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀνεργίας, ὑπὸ τὰς ἐν αὐτῷ προϋποθέσεις, καὶ οἱ μισθωτοὶ οἱ συνδεόμενοι μετὰ τοῦ ἐργοδότου των διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ἕπεται, ὅτι διὰ τὴν ἀπόλυσιν τούτων ἀπαιτεῖται ἡ τήρησις τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118)45, πλὴν βεβαίως τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112, ἥτις διατύπωσις προσήκει μόνον εἰς τὰς ἀορίστου χρόνου συμβάσεις ἐργασίας. Ἡ ὅλη ἄλλως τε παγία νομολογιακὴ καὶ θεωρητικὴ ἄποψις μέχρι τοῦ Ν.Δ. 1255)49, ἡ ἀποκρούουσα τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου 118)45 ἐπὶ τῶν ὡρισμένου χρόνου συμβάσεων ἐργασίας, εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐστηρίζετο, ὑποστηριζούσα ὅτι, ἐφ' ὅσον προβλέπεται ὑπ' αὐτοῦ ἀποζημίωσις τοῦ νόμου 2112, ἀφορᾷ τὰς ἀορίστου χρόνου συμβάσεις ἐργασίας καὶ ἐπ' αὐτῶν συνεπῶς μόνον ἐφαρμόζεται, ἐνῷ ἡ ἀντίθετος ἄποψις ὑποστήριζεν, ὅτι, ἐφ' ὅσον δὲν ὡμίλει τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν. 118)45 ἐπὶ ποίου εἴδους συμβάσεων ἐργασίας ἐφαρμόζεται, δὲν ἠδυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ἰσχύει ἐπὶ τῶν ἀορίστου μόνον καὶ ὄχι ἐπὶ τῶν ὡρισμένου χρόνου συμβάσεων ἐργασίας, τῆς ἀπόψεως ταύτης στηριζομένης καὶ εἰς τὴν γνωστὴν διάταξιν τῆς παρ. 7 τοῦ ἰδίου ἄρθρου, ἥτις ὡρι-

ζε τό ποσόν τῆς εἰσφορᾶς, ὅπερ ὑπεχρεοῦται νά καταβάλῃ ὁ ἐργοδότης εἰς τό Ταμεῖον Ἀνεργίας ἐν περιπτώσει λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ ἡ λ ή ξ ε ω ς τοῦ χρόνου διαρκείας αὐτῆς. Ἀφοῦ λοιπόν ἤδη διά ρητῆς διατάξεως ὑπάγονται ὑπό τό κράτος τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου 118)45 καί αἱ ὡρισμένου χρόνου συμβάσεις ἐργασίας, δύναται τις πλέον νά ἔχῃ σοβαράς ἀντιρρήσεις, ὅτι δέν ἀπαιτεῖται ἡ τήρησις τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου τούτου τῶν ἀρμοζουσῶν εἰς τάς συμβάσεις ταύτας, ἄνευ τῶν ὁποίων ἡ ἀπόλυσις τῶν τῆς κατηγορίας ταύτης μισθωτῶν νά καθίσταται ἄκυρος;

Ἀλλ' ἄς ὑπεισέλθωμεν εἰς τάς καθ' ἕκαστον ἀντιθέτους ἀπόψεις καί αἰτιολογίας τῆς ὡς ἄνω 322)50 ἀποφάσεως καί ἄς ἀρχισωμεν ἀπό τῆς τελευταίας, κατά σειράν τοιαύτης: «Ἡ παράγραφος 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118)45—ἀναφέρει ἡ ἀπόφασις—ἥτις ἔχει ἀστικάς μόνον κυρώσεις, δέν ἐτροποποιήθη διά τοῦ Ν.Δ. 1255)49, ἀλλά μόνον τόν χρόνον τῆς ἀναγγελίας ἠύξησε εἰς 8 ἡμέρας. ἐπί πλέον δέ ἡ παράλειψις τῆς τοιαύτης ἀναγγελίας (ἐννοεῖ τάς ὡρισμένου χρόνου συμβάσεις ἐργασίας) μόνον τάς ποινικάς κυρώσεις τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Ν. 118)1945 συνεπάγεται». Ἀλλ' ἀφοῦ τό Ν.Δ. 1255)49 δέν ἐτροποποίησε οὐσιωδῶς καί δέν κατήργησε τήν παράγραφον 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118 45, τοῦτο σημαίνει ὅτι ἐξακολουθεῖ αὕτη ἰσχύουσα ἐπεκτεινομένη ἐπί τῶν δι' αὐτοῦ περιλαμβανομένων εἰς τόν κύκλον τῆς ἐφαρμογῆς του ὡρισμένου χρόνου συμβάσεων ἐργασίας. Πρός τί δέ θ' ἀπητεῖτο εἰς τήν περίπτωσιν ταύτην τροποποίησις τῶν διατάξεων τούτων διά τοῦ Ν.Δ. 1255)49; Ἡ παράγραφος 2 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν.Δ. 1255 49, ἄλλως τε, ἐξομοιοῖ τάς ὡρισμένου χρόνου συμβάσεις ἐργασίας πρός τάς ἀορίστου χρόνου τοιαύτας διά μίαν ἀκόμη φοράν, ἐπιβάλλουσα ἐν περιπτώσει μή ἀναγγελίας τῆς ἀπολύσεως εἰς τό Ταμεῖον Ἀνεργίας καί τό Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τάς αὐτάς ποινικάς κυρώσεις. Διά ποῖον λόγον, ἄλλως τε, ἐάν ὁ νομοθέτης δέν ἀπῄτει ἐπί ταῖς ἀστικαῖς κυρώσεσι τῆς παρ 3 τήν ἀναγγελίαν τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ εἰς τάς ὡρισμένου χρόνου συμβάσεις ἐργασίας, νά ἐπιβάλῃ τῷ ἐργοδότῃ εἰς τήν περίπτωσιν ταύτην ποινικάς κυρώσεις; Ἀλλά τό σημαντικώτερον ὅλων ὅπερ διέφυγε τήν προσοχήν τοῦ ἐκδόντος τήν ἄνω ἀπόφασιν δικαστοῦ, εἶναι μία μικρά λεπτομέρεια, μεγίστης ὅμως ἑρμηνευτικῆς σημασίας: τῆς εἰρημένης παραγρ. 2 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν.Δ 1255 49, ἕνα μικρόν «κ α ί» δηλαδή, ὅπερ καί μόνον εἶναι ἀρκετόν νά στηρίξῃ τήν ἄποψιν ὅτι ὁ νομοθέτης ἠθέλησε τήν ἐφαρμογήν τῆς ἐπί ποινῇ ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως τεθειμένης διατάξεως τῆς παραγρ. 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118)45 (ἀναγγελία ἀπολύσεως εἰς τό Ταμεῖον Ἀνεργίας κλπ), διότι τό ἄρθρον τοῦτο (παρ. 2 ἄρθρ. 6 Ν. Δ. 1255)49) ὁρίζει, ὅτι «οἱ ἐργοδόται κλπ. παραλείποντες τήν ἀναγγελίαν τῆς καταγγελίας ἤ τήν λῆξιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἤ μή προσλαμβάνοντες τούς μισθωτούς αὐτῶν μέσῳ τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας *ὑπόκεινται καί* εἰς τάς ποινικάς κυρώσεις τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Ν. 118)45». Τοῦτο τό «ὑπόκεινται καί εἰς τάς ποινικάς κυρώσεις» σημαίνει, ὅτι, πλήν τῶν ποινικῶν κυρώσεων τοῦ ἄρθρου τούτου ὑπόκεινται ὁπωσδήποτε οἱ ἐργοδόται οὗτοι ἐν μή ἀναγγελίᾳ τῆς ἀπολύσεως εἰς τό Ταμεῖον Ἀνεργίας καί τό Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἤ τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας καί εἰς τάς ἀστικάς κυρώσεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118)45. Ἐάν δέ ἀκολουθήσωμεν ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ τήν σκέψιν τῆς ἀποφάσεως, θά ἠδυνάμεθα, κατά τόν ἴδιον τρόπον, νά εἴπωμεν, ὅτι, ἐφ' ὅσον καί διά τάς ἀορίστου χρόνου ἀπαγγέλλονται ἐν μή ἀναγγελίᾳ τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ εἰς τό Ταμεῖον Ἀνεργίας καί τό Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ποιναί κυρώσεις, θεωρεῖται καταργηθεῖσα καί δι' αὐτάς ἡ διάταξις τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118)45. Ἀλλά τοιαῦτα τινά πράγματα δέν εὑρίσκουσι, νομίζομεν, ἔρεισμα οὔτε εἰς τό γράμμα, οὔτε εἰς τό πνεῦμα τοῦ Ν.Δ. 1255)49.

Αἱ ὑπόλοιποι κατά σειράν τρεῖς αἰτιολογίαι τῆς 322)50 ἀποφάσεως ὑποστηρίζουν ἐν συνόψει τά ἑξῆς: Ὅτι 1) ἡ ὡρισμένου χρόνου σύμβασις ἐργασίας λήγει ἅμα τῇ λήξει τοῦ συμφωνηθέντος χρόνου αὐτῆς, ὅτι 2) συνεπῶς ὁ ἐργοδότης δέν καθίσταται ὑπερήμερος, μή ἀποδεχόμενος τάς πέραν τοῦ συμφωνηθέντος χρόνου αὐτῆς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, μή ὀφειλῶν ἑπομένως καί μισθούς κατά τό ἄρθρον 656 τοῦ Α.Κ. καί 3) ὅτι ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ 6 τοῦ τοῦ Ν.Δ. 1255)49 ἀναγγελία τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου δέν ἐπάγεται ἀκυρότητα ἀπολύσεως, διότι ἡ ὡρισμένου χρόνου σύμβασις ἐργασίας παύει νά ἔχῃ νομικήν ὑπόστασιν αὐτοδικαίως ἄνευ νομικῆς τινος ἐνεργείας τοῦ ἐργοδότου.

Ἡ νεωτέρα ἐργατική νομοθεσία δέν βαδίζει εὐτυχῶς πάντοτε ἐπί τῶν ἴχνων τοῦ Α.Κ., ἀλλά δημιουργεῖ νέον δίκαιον, νέους θεσμούς, ἀπομακρυνομένους πολλάκις τελείως τῶν ἀρχῶν αὐτοῦ. Ἐκεῖ δηλαδή, ὅπου σταματᾷ ὁ Α.Κ., προχωρεῖ περαιτέρω ἀνεμποδίστως τό ἐργατικόν δίκαιον καί δημιουργεῖ καταστάσεις καί ἐπιβάλλει τοιαύτας δεσμεύσεις εἰς τήν ἀτομικήν βούλησιν, χάριν τοῦ γενικωτέρου κοινωνικοῦ συμφέροντος, τάς ὁποίας οὐδέποτε θά ἠδύνατο νά ἀνεχθῇ οὗτος. Ὅταν λοιπόν νεώτερος νόμος θέτῃ ὡς κύρωσιν τήν τήρησιν διατυπώσεώς τινος, ἄνευ τῆς ὁποίας ἡ λῆξις τῆς ὡρισμένου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας ἤ ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου θεωρεῖται ὡς ἀνίσχυρος, τότε ἐκ τοῦ νόμου τούτου καί μόνον ἡ οἱαδήποτε φύσεως σύμβασις ἐργασίας θεωρεῖται ὑπάρχουσα καί συνεχιζομένη, ἔστω καί ἄν τοῦτο ἀντιστρατεύεται εἰς τόν Α.Κ. Ὅταν ὁ νομοθέτης τοῦ Ν.Δ. 424)41 καί τοῦ Ν. 765)43 ἀπαγορεύῃ εἰς τόν ἐργοδότην ν' ἀπολύσῃ τόν ὑπάλληλόν του καί θεωρῇ «ἄκυρον τήν ἀπόλυσίν του, ἐάν εἰς τήν θέσιν του δέν προσελήφθη ἕτερος ὑπάλληλος μέ τήν αὐτήν εἰδικότητα καί τόν αὐτόν μισθόν, δύναται τις πλέον νά συζητήσῃ περί τῶν ἀρχῶν καί διατάξεων τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου ἤ τοῦ ἰσχύοντος Α.Κ.; Εἶναι ἀληθές, ὅτι κατά τό ἄρθρον 669 τοῦ Α.Κ. ἡ σύμβασις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου θεωρεῖται λυθεῖσα καί μή ὑφισταμένη ἅμα τῇ λήξει τοῦ συμφωνηθέντος χρόνου διαρκείας αὐτῆς. Ὅμως τό αὐτό θά ἠδύνατο νά εἴπῃ τις καί περί τῶν ἀορίστου χρόνου συμβάσεων ἐργασίας καί δι' αὐτάς κατά τό αὐτό ἄρθρον τοῦ Α.Κ. ἡ λύσις των ἐπέρχεται διά καταγγελίας, ὁπότε θεωρεῖται πλέον μή ὑφισταμένη καί ἡ σύμβασις αὕτη ἐργασίας. Ὅπως λοιπόν καί ἐπί τῶν ἀορίστου χρόνου συμβάσεων ἐργασίας ἡ σύμβασις ἐργασίας κατά τόν Α.Κ.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑΙ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΙ

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

Σχετικαὶ διατάξεις Νόμου «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας»

Περιορισμὸς ἁρμοδιότητος ἑκάστης Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας ἐντὸς ὡρισμένης μόνον περιφερείας καὶ ἐπὶ τῆς ἀχθείσης ἐνώπιον αὐτῆς διενέξεως.—Μὴ ἔκτασις ἁρμοδιότητος καθ' ἅπασαν τὴν χώραν.—Ἀκύρωσις ἀντιθέτου διαιτητικῆς ἀποφάσεως.

Ἀντικείμενον ἐρεύνης ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας διὰ τῆς καταχωρουμένης κατωτέρω ἀποφάσεώς του εἶναι ἡ νομιμότης τῆς ὑπ' ἀριθ. 19 τῆς 23 Νοεμβρίου 1948 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἀθηνῶν περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ ἐργοστασίων ἀρβυλοποιίας» (ΕΕΔ 8, 564) καὶ τῆς κηρυξάσης αὐτὴν ἐκτελεστὴν ὑπ' ἀριθ. 15605|1157|1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 8, 564), καθ' ὃ σημεῖον καθώρισαν τὴν ἰσχὺν αὐτῆς καθ' ὅλην τὴν χώραν.

Σημειωτέον ὅτι ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις Διαιτησίας ἐκυρώθη διὰ τῆς εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ Α. Ν. 1406|1950 ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 1152ϐ|898|1950 ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 9, 288, ὑπὸ τὸν ἀριθ. 17).

Ἡ ἄποψις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας περὶ τῆς κατὰ περιφέρειαν ἁρμοδιότητος τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας δὲν εἶναι νέα (οὕτω καὶ Σ Ε 858|1950, εἰσηγητὴς *Α. Ραγκούσης*, ΕΕΔ 8, 1026).

Ὅ,τι δύναται νὰ σημειωθῇ, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, εἶναι ὅτι πολλὰ ζητήματα ἔχουν ἀνακύψει ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Α. Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ἐκ τῶν κυριωτέρων τῶν ὁποίων εἶναι καὶ χωρὶς νὰ ἔχῃ παντελῶς χάσει τὴν ὀξύτητά του τὸ ζήτημα τῆς ὑπάρξεως δικαιοδοσίας τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Α.Ν. 1406|1950 «περὶ κυρώσεως ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἐπὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» (ΕΕΔ 9, 179), (βλέπε σχετικῶς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν 1|1950, ΕΕΔ 9, 308, ἔνθα σημειώσεις μας), ὡς παραμένει συζητήσιμον καὶ ἂν, διότι τὸ ἄρθρ. 23 τοῦ β δ. 18 Ἰουνίου|1 Αὐγούστου 1936 (ΦΕΚ Α' 321), ἐκτελεστικοῦ τοῦ Α. Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ὁρίζει, ὅτι ἡ διαιτητικὴ ἀπόφασις, ἐφ' ὅσον ἐγένετο ἀποδεκτὴ παρ' ἀμφοτέρων τῶν διαφερομένων ἢ ἐκηρύχθη ὑποχρεωτική, ἐπιφέρει τὰ ἀποτελέσματα συλλογικῆς συμβάσεως, δύναται νὰ ἐννοηθῇ ὑπάρχουσα καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρ.1 τοῦ Α.Ν. 866|1937, ὡς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 Α.Ν. 1367|1938 (*Τσιμπούκη*, Κῶδιξ Συλλογικῶν Συμβάσεων Ἐργασίας, ἔκδ. 1947, σελ. 339, 340) δικαιοδοσία τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας πρὸς παράτυσιν τῆς προθεσμίας ἰσχύος ἀποφάσεως διαιτησίας, ἐφ' ὅσον λήγει ὁ χρόνος αὐτῆς ἢ ἂν δύναται ἡ ἀπόφασις διαιτησίας νὰ καταγγελθῇ, ὡς ἡ συλλογικὴ σύμβασις, κατὰ τὸν Α.Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» (πρβλ. σχετικῶς ἐμμέσως Σ. Ε. 858)1949, εἰσηγητὴς *Α. Ραγκούσης*, ΕΕΔ 8, 1026).

θεωρεῖται λυθεῖσα ἅμα τῇ καταγγελίᾳ της, ἐν τούτοις, μετὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν. 118)45, μὴ τηρουμένων τῶν διατυπώσεών του, θεωρεῖται αὐτὴ συνεχιζομένη πλάσματι νόμου, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν ὡρισμένου χρόνου συμβάσεων ἐργασίας, μὴ τηρουμένων τῶν διατυπώσεων, θεωρεῖται συνεχιζομένη αὐτή, ἅτε μὴ λυθεῖσα νομίμως, συνεπείᾳ τῆς μὴ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118)45, ὁ δὲ ἐργοδότης ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ θεωρεῖται τελῶν ἐν ὑπερημερίᾳ καὶ ὀφείλων συνεπείᾳ τούτου τοὺς ἀπὸ τῆς λήξεως καὶ μετέπειτα μισθοὺς τοῦ ὑπαλλήλου του, διὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ὁποίου δὲν ἐτήρησε τὰς εἰρημένας διατυπώσεις. Τὸ ἄρθρον 656 τοῦ Α.Κ. εἶναι ἐφαρμοστέον καὶ ἐν προκειμένῳ, διότι ὁ μισθωτὴς τῶν ὑπηρεσιῶν ὁ λύων τὴν σύμβασιν ἀκύρως καθίσταται ὑπερήμερος περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας καὶ ὀφείλει διὰ τὸν λόγον τοῦτον τοὺς μισθοὺς τοῦ ἀκύρως ἀπολυθέντος ὑπαλλήλου.

Κατόπιν τῶν ὡς ἄνω ἀναπτυχθέντων καταλήγομεν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἐπὶ ἀπολύσεως μισθωτοῦ συνδεομένου μετὰ τοῦ ἐργοδότου του διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου ἀπαιτεῖται ὁπωσδήποτε ἡ τήρησις τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118)45, ἤτοι ἡ ἀναγγελία τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἄνευ τῆς ὁποίας ἡ ἀπόλυσις του εἶναι ἄκυρος, ἡ δὲ σύμβασις θεωρεῖται μὴ λήξασα πλάσματι νόμου καὶ συνεχιζομένης ὁ μισθωτὸς διατηρεῖ τὴν ἀξίωσιν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν μισθὸν του βάσει τοῦ ἄρθρου 656 τοῦ Α. Κ.

ΚΛΕΑΝΔΡΟΣ ΣΤΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ
Δικηγόρος ἐν Θεσ/νίκῃ

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 614|1950 Ὁλομ.

Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Πουλίτσας**

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Δ. Μευρίκης**

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν, ἐμπροθέσμως καὶ νομοτύπως, ἀσκηθείσης αἰτήσεως διώκεται ἡ ἀκύρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 15605 τῆς 29 Ἀπριλίου 1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας καὶ τῆς δι' αὐτῆς κηρυχθείσης ἐκτελεστῆς ὑπ' ἀριθ. 19 τῆς 23 Νοεμβρίου 1948 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἀθηνῶν «περὶ καθορισμοῦ ἀμοιβῶν

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΚΥΡΟΤΗΣ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Ἐπιτρεπτὸν παραιτήσεως ἀπὸ δικαιωμάτων μισθωτοῦ ἐξ ἀκυρότητος

Παράλειψις τηρήσεως τυπικῶν διατυπώσεων ἄρθρου 9 Ν. 118|1945.—Ἀκυρότης ἐκ τούτου ἀπολύσεως μισθωτῶν.—Μὴ ἄρσις ἀκυρότητος ἐκ τῆς ἐξοφλήσεως ἀποζημιώσεως Ν. 2112, ἐφ' ὅσον ἡ ἀκυρότης εἶναι ἀπόλυτος καὶ ἡ παραίτησις εἶναι ἀνίσχυρος.—Ὑποχρεωτικὴ τήρησις διατυπώσεων ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καὶ ἂν πλημμελῶς ἐκτελῆται ἡ ἐργασία τοῦ μισθωτοῦ.—Ἀπαλλαγὴ μόνον ἐν περιπτώσει ὑποβολῆς μηνύσεως δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν ἢ ἀπαγγελίας κατηγορίας δι' ἀδίκημα.

Τὸ νέον τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν εἶναι εἰς τοῦτο: Δέχεται, ὅτι ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 ἀκυρότης τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἕνεκα μὴ τηρήσεως τῶν ἐν αὐτῷ προϋποθέσεων (ἐν προκειμένῳ τῆς ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας) εἶναι ἀπόλυτος καί, ἑπομένως, διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ εἰσπράξεως τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 δὲν δύναται νὰ συναχθῇ παραίτησις, ἀφοῦ ἡ παραίτησις ἀπὸ δικαιώματος τοιούτου εἶναι παραίτησις ἀπὸ δικαιώματος δημοσίας τάξεως καὶ συνεπῶς ἀνίσχυρος.

Κατὰ τὴν μακρὰν ἐφαρμογὴν τοῦ προϊσχύοντος τοῦ Ν. 118|1945 Ν. Δ. 424|1941, ἐκ τοῦ ὁποίου προήρχετο καὶ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κρατήσασα ὑπῆρξεν ἡ ἄποψις τῆς θεωρίας καὶ νομολογίας ὅτι ἡ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἦτο σχετική, τεταγμένη πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ δικαιούχου βλέπε *Α. Δεϊζερόπουλον*, Ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ Ν. Δ. 424|1941 § 15, *Ι. Καποδίστριαν*, ΕΕΔ 2, 589, *Κ. Δημάκη*, ΕΕΔ 1, 491, *Α. Μπουρνιᾶ*, ΕΕΔ 1, 495, *Ο. Σκουτερόπουλον*, ΕΕΔ 3, 38 καὶ ἐκ τῆς νομολογίας Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4739|1943, ΕΕΔ 4, 275, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Σχετικῶς πρὸς τὸ ἄρθρον 9 Ν. 118|1945 καὶ τὴν ἐξ αὐτοῦ ἀκυρότητα (μέ τινας διασπάσεις γνωμῶν, βλέπε *Σ. Βενιοῦ*, ΕΕΔ 4, 228, *Α. Μπουρνιᾶν*, ΕΕΔ 5, 170 Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3206|1946, ΕΕΔ 4, 565), πάλιν ἐκράτησεν ἡ ἄποψις, ὅτι καὶ ἡ ἀκυρότης αὕτη εἶναι σχετική (βλέπε Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4325|1945, Πρωτοδίκης *Ι. Γεωργακόπουλας*, ΕΕΔ 4, 590, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 874|1945, Πρωτοδίκης *Δ. Κοκόρης*, ΕΕΔ 4, 242, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 7320|1946, Πρωτοδίκης *Ν. Πιέρρος*, ΕΕΔ 5, 678, Πρωτοδίκου Πειραιῶς 632|1948, Πρωτοδίκης *Γ. Κρακίδας*, ΕΕΔ 8, 60, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 321|1949, Πρωτοδίκης *Ν. Φλῶρος*, ΕΕΔ 8, 191, Πρωτοδίκου Πειραιῶς 10|1949, Πρωτοδίκης *Γ. Κρακίδας*, ΕΕΔ 8, 191, Πρωτοδίκου Πειραιῶς 253|1949, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 8, 461, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2261|1947, εἰσηγητὴς *Σ. Γαγγᾶς*, ΕΕΔ 6, 364).

Δεδομένου ὅτι ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῆς ἀπολύτου καὶ τῆς σχετικῆς ἀκυρότητος ἄγει, ὡς γνωστόν, εἰς σημαντικὴν διαφορὰν καὶ ἐννόμων συνεπειῶν (βλέπε *Γ. Μιριδάκην*, Αἰτιολογ. Ἔκθεσιν Σχεδίου Γενικῶν Ἀρχῶν, σελ. 196 ἑπ.), ἡ διάσπασις γνώμης, τὴν ὁποίαν ἐπιφέρει ἡ νεωτέρα κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, εἶναι μεγάλου πρακτικοῦ κυρίως ἐνδιαφέροντος.

α) Προκειμένου περὶ ἀπολύτου ἀκυρότητος αὕτη λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν καὶ αὐτεπαγγέλτως.

β) Δὲν καλύπτεται διὰ παραιτήσεως τοῦ ἔχοντος συμφέρον νὰ προβάλῃ ταύτην (πρβλ. *Κ. Σούρλαν*, ἐν Ἑρμ. Α Κ., 869, ἀριθ. 41).

γ) Ἑπομένως δὲν ἔχει ἀξίαν νὰ ἐρευνηθῇ ὑπὸ ποίας περιστάσεις ὁ μισθωτὸς εἰσέπραξε τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112 καὶ ἂν διὰ τῆς εἰσπράξεως αὐτῆς θεωρῆται παραιτηθεὶς τῆς ἀκυρότητος, δεδομένου ὅτι παραίτησις δὲν ἐπιτρέπεται.

Ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον τοῦτο, ἂν δηλαδὴ ἡ εἰσπραξις ἁπλῶς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 ἐνέχῃ παραίτησιν ἀπὸ τοῦ δικαιώματος προσβολῆς τῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου, τὰ Δικαστήρια τῆς οὐσίας, εἰς τὰ ὁποῖα ἀνήκει κυριαρχικῶς ὁ ἔλεγχος, ὑπὸ

τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐργοστασίων ἀρβυλοποιΐας πάσης τῆς χώρας».

Ὡς ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ ἀπὸ 16 Νοεμβρίου 1935 ἀν. νόμου «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», καὶ δὴ τῶν ἄρθρων 3 καὶ 5 αὐτοῦ, ὡς καὶ τῶν διατάξεων τοῦ ἐκτελεστικοῦ τοῦ νόμου τούτου διατάγματος τῆς 18 Ἰουνίου 1936 καὶ ἰδίᾳ τῶν ἄρθρων 14 καὶ 27 αὐτοῦ προκύπτει, ἡ ἁρμοδιότης ἑκάστης πρωτοβαθμίου, ὡς καὶ μονίμου ἀνωτέρας ἐπιτροπῆς διαιτησίας, δὲν ἐκτείνεται καθ' ἅπασαν τὴν χώραν, ἀλλὰ περιορίζεται ἐντὸς ὡρισμένης μόνον περιφερείας καὶ ἐπὶ τῆς διενέξεως καὶ μόνον, ἥτις ἦχθη ἐνώπιον αὐτῆς.

Ἐν προκειμένῳ ἡ ἀχθεῖσα ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν διένεξις προέκυψεν, ὡς ῥητῶς ἄλλως τε ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει αὐτῆς διαλαμβάνεται, ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ Συνδέσμου Ἀρβυλοτεχνιτῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς αἰτήσεως περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν καὶ ἀναπροσαρμογῆς τῶν ὅρων ἐργασίας, ἥτις καὶ δὲν ἐλύθη διὰ συμβιβασμοῦ μετὰ τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτῶν. Ὅθεν καθ' ὑπέρβασιν τῆς ἑαυτῆς ἁρμοδιότητος ἡ Ἐπιτροπὴ Διαιτησίας καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας καθώρισαν διὰ τῶν προσβαλλομένων πράξεων αὐτῶν τὰς ἀποδοχὰς τῶν ἀρβυλοτεχνιτῶν καὶ βοηθῶν αὐτῶν δι' ἅπασαν τὴν χώραν καὶ ἀκυρωτέαι τυγχάνουσιν αἱ προσβαλλόμεναι πράξεις, καθ' ὃ μέρος ἐγένετο διὰ τούτων ρύθμισις τῶν ὅρων ἐργασίας προσωπικοῦ μὴ ὑπαγομένου εἰς τὸν Σύνδεσμον Ἀρβυλοτεχνιτῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς.

Διὰ ταῦτα

Δέχεται τὴν ὑπὸ κρίσιν αἴτησιν.

Ἀκυροῖ ἐν μέρει, κατὰ τὰ ἐν τῷ αἰτιολογικῷ, τὴν ὑπ' ἀριθ. 15505 τῆς 29 Ἀπριλίου 1949 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας καὶ τὴν δι' αὐτῆς κηρυχθεῖσαν ἐκτελεστὴν ὑπ' ἀριθ. 19 τῆς 23 Νοεμβρίου 1948 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν.

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΩΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Λήξις συμβάσεως καὶ τήρησις διατυπώσεων ἄρθρου 9 Ν. 118|1945

Παῦσις αὐτοδικαίως συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου, λήξαντος τοῦ χρόνου αὐτῆς.—Προϊσχῦον δίκαιον τοῦ Ν. 118|1945 καὶ μεταρρύθμισις διὰ Ν. Δ. 1255|1949.—Ὑποχρέωσις ἀναγγελίας λήξεως συμβάσεως ἐπὶ ἀπειλῇ μόνον ποινικῶν κυρώσεων.—Ἔλλειψις ἀστικῶν κυρώσεων.

Ἐκ τῆς διαρθρώσεως τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945, ὡς ἐπεξετάθη αὕτος διὰ τοῦ ἀπο 8|11 Μαΐου 1946 Ν.Δ. (βλέπε κωδικοποίησιν ἰσχυουσῶν πρὸ τῆς διὰ τοῦ Ν. Δ. 1255|1949. ΕΕΔ 8, 961, τροποποιήσεως ἐν ΕΕΔ 5, 307 ἐπ.), καὶ τῆς πορείας ἐφαρμογῆς αὐτοῦ κατέστη ἀναμφισβήτητον, ὅτι εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ν. 118|1945 καὶ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 αὐτοῦ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας δὲν ὑπήγοντο οἱ ἐν συμβάσει ὡρισμένου χρόνου τελοῦντες μισθωτοὶ (βλέπε ἐκ τῆς νομολογίας, ἀντὶ πάσης ἄλλης, Α.Π. 228|1947, Τμ. Β', εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 6, 140, διαφωνήσασαν πρὸς τὴν Α. Π. 69|1947, εἰσηγητὴς *Δ. Ζῆλος*, ΕΕΔ 6, 257, καὶ ἐκ τῆς θεωρίας *Κ. Καγκελ.* Ἔνοχ Δίκαιον, σελ. 341, *Α. Χατζηδάκην*, ΕΕΔ 4, 518, *Δ. Μπουρνιᾶν* ΕΕΔ 5, 17, *Σ. Βεκρῆν*, ΕΕΔ 4, 485, σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 6, 237). Τοῦτο συνήγετο καὶ ἐκ τῆς αἰτιολογικῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 ἐκθέσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας (ΕΕΔ 5, 287), ἐπιβεβαιοῦται δὲ καὶ ἐκ τῆς αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργοῦ ἐπὶ τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 «περὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Ν. 118|1945 κλπ.» (ΕΕΔ 8, 964 ἐπ.), διὰ τοῦ ὁποίου νομοθετήματος τὸ πρῶτον ἤδη ὑπῆχθησαν καὶ οἱ ἐν συμβάσει ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου τελοῦντες εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ν. 118|1945.

Ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον τοῦτο ἀναφέρονται ἐν τῇ ἐν λόγῳ αἰτιολογικῇ ἐκθέσει τὰ ἑξῆς: Διὰ τῆς ρυθμίσεως (Ν. Δ. 1255|49) ἐπεκτείνεται ἡ κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισις α) εἰς τοὺς μισθωτοὺς τοὺς συνδεομένους διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένης διαρκείας, δοθέντος ὅτι καὶ οὗτοι τὰς αὐτὰς ἀντιμετωπίζουν ἀνάγκας, μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως, οἵας καὶ οἱ διατελοῦντες ὑπὸ σχέσιν ἐργασίας ἀορίστου διαρκείας. Τὸ γεγονὸς ὅτι οὗτοι γνωρίζουν ἐκ τῶν προτέρων τὸν χρόνον λήξεως τῆς ἐργασίας των εἶναι ἄνευ σημασίας, διότι τὸ ἴδιον συμβαίνει καὶ μὲ τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς ἐποχιακὰ ἐπαγγέλματα, χω-

---

τὴν ἄποψιν τῆς σχετικῆς ἀκυρότητος πάντοτε, ἐδέχθησαν, ὅτι μόνη αὕτη δὲν σημαίνει παραίτησιν (πρβλ. Ἐφετ. Ἀθηνῶν 2830|1946, εἰσηγητὴς *Γ. Βαρδάκος*, ΕΕΔ 6, 272, Πρωτοδίκου Πειραιῶς 484|1947, Πρωτοδίκης *Γ. Κροκίδας*, ΕΕΔ 6, 336, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6535|1946, εἰσηγητὴς *Π. Παϊῆς*, ΕΕΔ 5, 509 καὶ αὐτόθι λοιπαὶ παραπομπαί).

Ἡ ἄποψις τῆς καταχωρουμένης κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου περὶ ἀπολύτου ἀκυρότητος, ἂν θὰ ἦτο ἐνδεδειγμένη ἀπὸ νομοθετικῆς ἀπόψεως, εἶναι συζητήσιμος, νομίζομεν, διὰ τὴν ὀρθότητά της ἀπὸ νομοθετικοῦ κειμένου.

Προχώρησε μᾶλλον καὶ ἐκ τῆς τεθείσης ἐν τῷ ἄρθρῳ 3 τοῦ Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς πρὸς ἀκύρωσιν τῆς ἀπολύσεως, ὅτι πρόκειται περὶ σχετικῆς ἀκυρότητος (*Διεζερόπουλος*. Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ Ν. Δ. 421|1941 § 28, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2261|1947, εἰσηγητὴς *Σ. Γαγγας*, ΕΕΔ 6, 364), ὡς παγίως σχεδὸν ἀντιλαμβάνεται τὸ πρᾶγμα καὶ ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις, τὴν ὁποίαν διασπᾷ ἤδη ἡ κατωτέρω καταχωρουμένη.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2700|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ἰ. Μπιζίμης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Κ. Δαλιάνης**

Καὶ τὸ Δικαστήριον τοῦτο ἀποχρώντως, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων μορφουμένην κρίσιν του, προάγεται εἰς τὸ αὐτὸ συμπέρασμα, εἰς ὃ ἦχθη ἡ ἐκκαλουμένη διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ ἱστορουμένους λόγους, εἰς οὓς, ὡς ὀρθοὺς, νομίμους καὶ βασίμους ἀναφέρεται, ἐν σχέσει μὲ τὴν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας τῆς ἐργασίας συμβάσεως, δι' ἣν οὐδαμῶς ἐτηρήθησαν αἱ προϋποθέσεις τῆς ἐγγράφου ἀναγγελίας εἴς τε τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, ἡ μὴ τήρησις τῶν ὁποίων ἐπάγεται ἀκυρότητα ἐκείνης, ἣν οὐδομῶς αἴρει ἡ ἐξόφλησις τοῦ ποσοῦ τῆς καταβληθείσης ἀποζημιώσεως ὑπὸ τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ὡς ἐκ τῆς ὑφῆς τοῦ δικαιώματος, οὗ ἡ ἀκυρότης πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἀπόλυτος, καθ' ὅσον αἱ διατάξεις τοῦ νόμου εἶναι δημοσίας τάξεως, μηδαμῶς δυναμένης νὰ συναχθῇ παραιτήσεως, ὡς ἀνισχύρου, τοῦ τελευταίου ἀπὸ ταύτης, καὶ ὁ περὶ τοῦ ἀντιθέτου σχετικὸς λόγος ἐφέσεως ἐλέγχεται ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

Ὀρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη καὶ διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ ἐπιστηριζομένους εἰς τὸ σύνολον τῶν προσκομιζομένων, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, ἀποδεικτικῶν στοιχείων λόγους, εἰς οὓς καὶ τὸ δικαστήριον ἀναφέρεται, ἔκρινεν ὡς μὴ νόμιμον τὴν τυχὸν γενομένην καταγγελίαν τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως ἐκ τῆς τυχὸν διαπραχθείσης ἐν τῇ ἐναοκήσει τῆς ὑπηρεσίας του ἀξιοποίνου πράξεως ὑπὸ τοῦ ἐκμισθωτοῦ, οὗ ρητῶς συνομολογεῖται ἡ μὴ ὑποβολὴ μηνύσεως, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἡ, ἀφ' ἧς ἀπηγγέλθη κατηγορία κατ' αὐτοῦ δι' ἀδίκημα ἐν γένει φέρον χαρακτῆρα τοὐλάχιστον πλημμελήματος, δύναται νὰ γίνῃ ἀπόλυσις τοῦ τελευταίου κατ' ἐφαρμογὴν τῆς προστεθείσης διὰ τῆς παρ. 4 τοῦ ἄρθρου 2 Ν. Δ|τος 8|11 Μαΐου παρ. 9 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|45 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων» διατάξεως, ἐν ἀνυπαρξίᾳ τηρήσεως τῶν προϋποθέσεων τῆς ὁποίας ἄνευ ἐννόμου ἀποβαίνει σημασίας μόνη ἡ ἐπικαλουμένη καὶ τυχὸν διαπραχθεῖσα πλημμελὴς ἐκτέλεσις τῆς ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ, μὴ ἀναιροῦσα ἐντεῦθεν τὴν τήρησιν τῶν προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118|45, καὶ ὁ ἐπὶ τῆς ἐναντίας ἐκδοχῆς ἐρειδόμενος σχετικὸς λόγος ἐφέσεως ἐλέγχεται ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

ρίς οὐδείς νά ἀμφισβητήσῃ τήν ἀνάγκην ἀσφαλίσεώς των κατά τῆς ἀνεργίας.

Ἡ ὑπαγωγή ὅμως εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ν. 118|1945 προϋποθέτει καί λειτουργίαν ὡρισμένου διαδικαστικοῦ συστήματος, τό ὁποῖον ἀναγράφεται εἰς τό ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945.

Τοῦτο συνίσταται εἰς ἔγγραφον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, καταβολήν ἀποζημιώσεως Ν. 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπό τοῦ Ν. 4558|1931, ἀναγγελίαν τῆς καταγγελίας πρός τό Ταμεῖον Ἀνεργίας καί τό Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, κατά τά στοιχεῖα τῆς ὑπ' ἀριθ. 5156|1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 8, 123).

Λέγων ὁ νόμος (ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945) περί «καταγγελίας» συμβάσεως ἐργασίας δέν ἐννοεῖ, οὔτε δύναται νά ἐννοῇ ἄλλο, ἤ τήν μονομερῆ τῶν γενικῶν, ἀρχῶν δήλωσιν, διά τῆς ὁποίας σκοπεῖται ὁ τερματισμός μιᾶς διαρκοῦς ἐνοχῆς, ὡς εἶναι ἡ τῆς συμβάσεως ἐργασίας (*Κ. Κανκᾶ*, Ἐνοχ. Δίκαιον, σελ. 347, *Π. Ζέπου*, Ἐνοχ. Δίκαιον, Β' Μέρος, Εἰδικόν, Τεῦχος 3, σελ. 373, πρβλ. *Σ. Μαυρομιχάλην*, ΕΕΝ ιε' 585).

Αὐτήν τήν «καταγγελίαν», ὡς διαπλαστικόν τῆς ἐνοχῆς δικαίωμα (πρβλ. *Π. Ζέπου*, Τά διαπλαστικά δικαιώματα κλπ. ἐν Α.Ι.Δ. 13 (1946) καί ὡς τρόπον καταλύσεως καί ἀποσβέσεως διά τό μέλλον τῆς ὑφισταμένης ἐνοχικῆς σχέσεως (*Π. Ζέπου*, Ἐνοχ. Δίκαιον, Α' Μέρος, Γενικόν, σελ. 498, ἔνθα καί λοιπαί παραπομπαί), ὑπάγει ὁ νόμος (ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945) εἰς περιορισμούς τύπων καί οὐσίας.

Ἡ μή συμμόρφωσις πρός τούς περιορισμούς αὐτούς ἐπάγεται, κατά τό σαφές ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 (καί κατά τό ἄρθρ. 174 Α. Κ. ἄλλως τε), ἀκυρότητα τῆς δικαιοπραξίας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Ἐντεῦθεν ἡ σύμβασις ἐργασίας ἀορίστου χρόνου δέν λογίζεται ἐκ τοῦ νόμου ὡς διακοπεῖσα καί ὁ ἐργοδότης, καθιστάμενος ἐκ τοῦ ἄρθρ. 656 Α.Κ. ὑπερήμερος, ὀφείλει τόν μισθόν εἰς τόν μισθωτόν.

Ταῦτα, ὅσον ἀφορᾷ τήν ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118 «καταγγελίαν» συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου διαρκείας.

Ἐν τούτοις, προκειμένου περί συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου, ὡς τοιούτων νοουμένων ἐκείνων, εἰς τάς ὁποίας καθορίζεται ἡ χρονική διάρκεια αὐτῶν ἤ ὅσάκις ἡ χρονική διάρκεια συνάγεται ἐκ τοῦ εἴδους καί τοῦ σκοποῦ αὐτῶν καί τοῦ ἐκτελεστέου ὡρισμένου ἔργου (ἄρθρ. 669 Α.Κ. βλέπε Α.Π. 400|1947, εἰσηγητής *Η. Παπαηλιοῦ*, ΕΕΔ 7, 68, *Κ. Κανκᾶ*, Ἐνοχ. Δίκαιον, σελ. 294 ἑπ., *Ι. Καποδίστρια*, Ἑρμ. Ἐργ. Δικ. § 72 καί τάς ἐν ΕΕΔ 7, 68 λοιπάς παραπομπάς), ἔπρεπε ὁ Νομοθέτης τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 (ΕΕΔ 8, 961), ἀφοῦ τό πρῶτον δι' αὐτοῦ ὑπήγαγε τούς μισθωτούς αὐτῶν εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ν. 118|1945, νά κάμῃ καί τήν ἀνάλογον τοῦ διαδικαστικοῦ συστήματος ἀσφαλίσεως προσαρμογήν.

Καθώρισε λοιπόν εἰς τό ἄρθρ. 6 § 2 Ν.Δ. 1255|49 (ΕΕΔ 8, 963) ταῦτα ὡς πρός αὐτούς: Αἱ ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ ἐπιχειρήσεις, ἐκμεταλλεύσεις κλπ. ὑποχρεοῦνται ἐπίσης νά ἀναγγέλλουν ἐγγράφως εἰς τό Ταμεῖον Ἀνεργίας καί τά Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας τήν καταγγελίαν ἤ *τήν λῆξιν συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου* ἐντός ὀκτώ ἡμερῶν ἀπό ταύτης. Οἱ ἐργοδόται, ἤ, προκειμένου περί νομικῶν προσώπων, οἱ διοικηταί, διευθυνταί καί διαχειρισταί τούτων, παραλείποντες τήν ἀναγγελίαν τῆς καταγγελίας ἤ τήν λῆξιν τῆς συμβάσεως (ἤ μή προσλαμβάνοντες τούς μισθωτούς αὐτῶν μέσῳ τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας), ὑπόκεινται *καί εἰς τάς ποινικάς κυρώσεις τοῦ ἄρθρου 19 Ν. 118|45*.

Τό νέον τῆς διατάξεως εἶναι εἰς τοῦτο: α) Παραλλήλως πρός τάς ἀστικάς κυρώσεις τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ἐφ' ὅσον πρόκειται περί καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἐπιβάλλει διά τήν παράλειψιν τῆς ἀναγγελίας καί ποινικάς κυρώσεις καί β) ἐφ' ὅσον πρόκειται περί συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου, ἐπιβάλλει *μόνον καί ἀποκλειστικῶς* τάς ποινικάς κυρώσεις τοῦ ἄρθρ. 19 Ν. 118|45.

Τό ἄρθρ. 6 Ν. Δ. 1235|1949 δέν ἔθιξε κατ' οὐσίαν τάς ἀστικάς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 συνεπείας. Οὐδαμοῦ, ἐξ ἄλλου, τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 γίνεται ἄλλος λόγος περί ἀστικῶν κυρώσεων, ἀντιθέτως ἐκ τοῦ ἄρθρ. 6 αὐτοῦ συνάγεται ἀβιάστως ἡ μόνη καί ἀποκλειστική διά τάς συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου ἀπαγγελία ποινικῶν κυρώσεων.

Καί οὔτε τυχαῖον, οὔτε εἰς πρόθεσιν διαφόρου ρυθμίσεως ὀφειλόμενον, εἶναι τοῦτο.

Προέρχεται ἐκ τῆς ἁπλῆς τοῦ Νομοθέτου σκέψεως, ὅτι ἐν τῇ συμβάσει ὡρισμένου χρόνου δέν δύναται νά ὑπάρξῃ «καταγγελία», ἐφ' ὅσον λήξῃ ὁ χρόνος, δι' ὃν συνωμολογήθη: Παύει αὐτοδικαίως, λήξαντος τοῦ χρόνου, δι' ὃν συνωμολογήθη (ἄρθρ. 669 Α. Κ.), καί ὅταν λέγεται «αὐτοδικαίως» ἔχει τήν ἔννοιαν, ὅτι δέν ἀπαιτεῖται ἐνέργειά τις, ἤτοι δέν ἀπαιτεῖται νά γίνῃ δήλωσις τοῦ ἑνός ἤ τοῦ ἄλλου τῶν συμβαλλομένων περί τῆς παύσεως τῆς ἐργασίας (*Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, Αἰτιολ. ἔκθεσις ἐπί προσχεδίου Ἀστικοῦ Κώδικος, ΕΕΔ 9, 471), διότι αὕτη ἐπέρχεται ἅμα τῇ λήξει τοῦ χρόνου, δ' ὃν συνωμολογήθη, ipso jure, ἄνευ ἄλλου τινός (*Κ. Ἀποστολίδης*, Ἐνοχ. Δίκαιον, τόμος 3ος, Εἰδικόν Μέρος, Τεῦχος 6ον, σελ. 641).

Τοῦτο ἔχει καί τήν συνέπειαν, ὅτι παύει συγχρόνως καί ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 648 Α. Κ. ὑποχρεώσεως τοῦ μισθωτοῦ πρός παροχήν ὑπηρεσιῶν, ἡ ὑποχρέωσις δέ αὕτη οὔτε συνίσταται ἐκ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, οὔτε συνεπῶς περιέρχεται καί εἰς ὑπερημερίαν ὁ μεθ' οὗ ἐτέλει ἐν συμβάσει ὡρισμένης διαρκείας ἐργοδότης.

Ἐλλείπει οὕτω εἰς τάς συμβάσεις ὡρισμένης διαρκείας ἡ «καταγγελία» τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καί δι' αὐτό, λογικῶς, ὁ Νομοθέτης τοῦ ἄρθρ. 6 Ν.Δ. 1255 δέν ἔκαμε λόγον περί ἄλλων (ἤ ποινικῶν) συνεπειῶν, τοσούτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον δέν θά ἠδύνατο, ἄλλως, νά διασκευασθῇ εἰς λογικόν σχῆμα σύμβασις παροχῆς ὑπηρεσιῶν ἐφ' ὡρισμένον χρόνον, ἤ δι' ὡρισμένον, ἀποπερατωθέν, ἔργον, ἐκείνη, ἡ ὁποία ἐκ τοῦ νόμου πλέον θά ἐθεωρεῖτο μή διασπασθεῖσα.

Ἐλλείπει ἀκόμη καί ἡ προϋπόθεσις καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112 (τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118), ὀφειλομένη, ὡς γνωστόν, ἐπί συμβάσεων ἀορίστου διαρκείας, καί δι' αὐτό πάλιν ἀπέφυγεν ὁ Νομοθέτης νά κάμῃ λόγον περί ἄλλων συνεπειῶν.

Ἐν τούτοις, βαίνει ὁμαλῶς ἡ ἐπιβολή ποινικῶν κυρώσεων καί εἰς αὐτάς περιωρίσθη ὁ Νόμος, χωρίς, ὡς ἐξετέθη, νά εἶναι δυνατόν νά συναχθῇ καί ἐκ τοῦ ἄρθρ. 174 Α. Κ. ἄλλο τι, ἀφοῦ δέν πρόκειται ἐνταῦθα περί δικαιοπραξίας, ὥστε ἐξ αὐτῆς νά ἐρευνηθῇ μή τυχόν ὄχι μόνον εἰς αὐτάς περιωρίσθη ὁ Νομοθέτης (πρβλ. καί ἀναλυτικήν ἐγκύκλιον Ὑπουργείου Ἐργασίας περί κοινοποι-

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΗ ΙΔΙΟΤΗΣ ΜΑΘΗΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

Έννοια ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου καὶ καταβολὴ ἀποζημιώσεως κατ' ἄρθρ. Ν. 118|1945

Θεώρησις τοῦ μαθητευομένου, ἀνεξαρτήτως τρόπου καταβολῆς ἀποδοχῶν, ὡς ἐργάτου.—Δικαίωμα ἐπὶ ἀποζημιώσεως β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920.—Ἔννοια ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου κατ' ἄρθρον 10 Ν. 1234 καὶ ἄρθρον 11 Ν. 2112.—Ὕπαρξις εὐλόγων, ἄλλως, ἀμφιβολιῶν ἐργοδότου περὶ τῆς καταβλητέας ἀποζημιώσεως δὲν ἐπιδρᾷ ἐπὶ τοῦ κύρους ἀπολύσεως κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.

Τὰ νομοθετικὰ κείμενα ἔχουν ὡς ἑξῆς: Κατὰ τὸ ἄρθρ. 10 Ν. 1234|1918 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως», τὸ ὁποῖον πρῶτον καθώρισε τὴν ἰδιότητα τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, τοιοῦτος, κατὰ τὴν ἔννοιαν τὸν νόμου τούτου (καὶ κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ἄρθρ. 1), θεωρεῖται πᾶν πρόσωπον, κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἀσχολούμενον ἐπ' ἀντιμισθίᾳ εἰς ὑπαλληλικὴν ὑπηρεσίαν ἰδιωτικοῦ καταστήματος, γραφείου ἢ ἐν γένει ἐπιχειρήσεως καὶ παρέχον ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν. Δὲν θεωροῦνται ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι οἱ ἡμερομίσθιοι, οἱ ὑπηρέται πάσης κατηγορίας, καθὼς καὶ πᾶν ἐν γένει πρόσωπον, τὸ ὁποῖον ἐν τῇ παραγωγῇ χρησιμοποιεῖται ἀμέσως ὡς βιομηχανικὸς ἢ βιοτεχνικός, μεταλλευτικὸς ἢ γεωργικὸς ἐργάτης ἢ ὡς βοηθὸς ἢ *μαθητευόμενος* ἢ παρέχει ὑπηρετικὰς ἐν γένει ὑπηρεσίας.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 § 2 ἠδη τοῦ ἀπὸ 16|18 Ἰουλίου 1920 β. δ. «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112|1920 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν» ἐργάτης θεωρεῖται, ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος, πᾶς ἐργάτης ἢ τεχνίτης ἑκατέρου φύλου καὶ πάσης ἡλικίας, ἐργαζόμενος ἐπὶ μισθῷ, ἀμοιβῇ ἢ ἀντιμισθίᾳ παρ' ἀρχηγῷ ἢ διευθυντῇ ἢ ἰδιοκτήτῃ ἐπιχειρήσεως καὶ πᾶς χειροτέχνης ἐπὶ μισθῷ παρέχων τὴν προσωπικήν του ἐργασίαν καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 § 3 τοῦ αὐτοῦ Διατάγματος *μαθητευόμενοι* ἢ βοηθοὶ ἐπιχειρήσεων θεωροῦνται ἐργάται, *ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι ἄμισθοι*.

Σημειοῦνται προσέτι καὶ οἱ πρόσθετοι ὅροι τῆς ἀπὸ 12 Λύγούστου 1936 συλλογικῆς συμβάσεως

ἡσεως Ν. Δ. 1255|49, ΕΕΔ 9, 40, β' στήλη). Ἂν ἤδη διὰ τῆς παραλείψεως τῆς ἀναγγελίας λήξεως τῆς συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου ἢ ἀποπερατώσεως τοῦ ἐκτελεστέου ἔργου συμβαίνῃ, ὥστε ὁ μισθωτὸς νὰ στερηθῇ τοῦ δικαιώματος ἐπιδοτήσεως ἢ εὑρέσεως ἄλλου ἐργασίας, ἀφοῦ ταῦτα συνυφαίνονται πρὸς τὸ διαδικαστικὸν σύστημα ἐπιδοτήσεως προστατεύεται ἐκ τοῦ ἄρθρ. 6 Ποιν. Δικ. καὶ ἄρθρ. 30 Π. Ν., ἐκ τῶν ὁποίων καθιδρύεται καὶ ἀστικὴ τοῦ παραβάτου εὐθύνη πρὸς ἀποζημίωσιν (ἄρθρ. 914 Α. Κ., βλέπε *Π. Ζέπου*, Ἐνοχ. Δίκαιον. Α' Μέρος. Γενικόν, σελ. 58 ἑπ.).

Ἔχει, ἑπομένως, ὀρθῶς, νομίζομεν, ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης (βλέπε ὅμως ἀντιθέτους παρατηρήσεις *Κ. Στογιαννοπούλου*, ἀνωτέρω σελ. 487).

Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 322|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Π. Δουμπόγιας**

Κατὰ τὰ ἐν τῇ ἐνδίκῳ ἐκθέσει ἀγωγῆς ἱστορούμενα ὁ ἐνάγων προσελήφθη παρὰ τοῦ ἐναγομένου 32ου Κοινοῦ Ταμείου Εἰσπράξεων Φορτηγῶν Αὐτοκινήτων Χαλκιδικῆς, ὡς ἐλεγκτής, τὴν 13|10|49 διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ἤτοι τριμήνου διαρκείας, ληγούσης τὴν 12|1|50 ἀντὶ μισθοῦ. Οὗτος εἰργάσθη παρὰ τῷ ἐναγομένῳ μέχρι τῆς 8|1|50, ὅτε ἀπελύθη, καὶ αἰτεῖται ἤδη τὴν ἀπόληψιν τοῦ μισθοῦ του ἀπὸ τῆς 1|1|50 καὶ ἑφεξῆς, λόγῳ ἀκυρότητος τῆς γενομένης καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὀφειλομένης εἰς τὴν μὴ ἀναγγελίαν ταύτης εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγὴ αὕτη κατά τε τὸ ἱστορικὸν καὶ αἰτητικὸν ἀπορριπτέα ἀποβαίνει, ὡς νόμῳ ἀβάσιμος, τοῦ νόμῳ ἀβασίμου προκύπτοντος ἐξ αὐτοῦ τοῦ περιεχομένου τῆς ἀγωγῆς, εἴτε ἀπελύθη τὴν 8|1|50, εἴτε ἀπεχώρησεν ὁ ἐνάγων τὴν 12|1|50, διὰ τοὺς ἀκολούθους λόγους: Κατὰ τὸ ἄρθρον 669 τοῦ Α. Κ. ἡ σύμβασις ἐργασίας παύει αὐτοδικαίως λήξαντος τοῦ χρόνου, δι' ὃν συνωμολογήθη, χωρὶς νὰ ἀπαιτῆται καταγγελία ταύτης ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων (Α. Π. 565|49 ΕΕΝ ς' 159). Ὁ ἐργοδότης, λῆξάσης τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ μὴ ἀποδεχόμενος περαιτέρω τὰς προσφερομένας αὐτῷ ὑπηρεσίας, δὲν εὑρίσκεται ἐν ὑπερημερίᾳ περὶ τὴν ἀποδοχὴν αὐτῶν, τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 656 ἐφαρμοζομένων μόνον εἰς τὰς περιπτώσεις συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἢ ὡρισμένου μέν, ἀλλ' ἀσκίς ἢ ἀπόκρουσις τῆς προσφερομένης ἐργασίας γίνεται διαρκούσης τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ πρὸ τῆς λήξεως τοῦ χρόνου ταύτης, ὁπότε εἰς τὴν τελευταίαν περίπτωσιν ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ τὸν μέχρι τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως μισθὸν (ἄρθρα 672-674 Α.Κ.) Εἰς τὰ ἀνωτέρω δὲν ἐπέφερε μεταβολήν τινα ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 6 § 2 τοῦ ν. δ. 1255|49 «περὶ τροποποιήσεως κλπ. τοῦ Ν. 118|45», διότι ἡ ἐπιβληθεῖσα διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ὑποχρέωσις τῶν ἐργοδοτῶν, ὅπως ἀναγγέλλωσιν οὗτοι εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τὴν λῆξιν καὶ τῶν συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, δὲν ἀπειλεῖ ὡς κύρωσιν τὴν ἀκυρότητα τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ, ἀφοῦ ἡ σύμβασις τῆς μισθώσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου παύει νὰ ἔχῃ νομικὴν ὑπόστασιν αὐτοδικαίως ἐκ τοῦ νόμου, ἄνευ νομικῆς τινος ἐνεργείας τοῦ ἐργοδότου. Ἡ § 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν.118|45, ἥτις ἔχει ἀστικὰς κυρώσεις, δὲν ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν. Δ. 1255|49, ἀλλὰ μόνον κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀναγγελίας, ὃν ὡρίσησεν εἰς 8 ἡμέρας. Ἡ παράλειψις τῆς ἀναγγελίας εἰς τὰ προμνησθέντα Τ.Α. καὶ Γ.Ε.Ε. τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου συνεπάγεται μόνον τὰς ποινικὰς κυρώσεις τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Ν. 118|45.

ἐργασίας βιομηχανικῶν ἐργατῶν, οἱ ὁποῖοι, κυρωθέντες ὁμοῦ μετὰ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας διὰ τοῦ Α. Ν. 93|1936, ἐπέχουν ἰσχὺν νόμου, καὶ καθ' οὓς πρὸς ἀποφυγὴν ἀμφισβητήσεων γίνεται ἡ διευκρίνησις, ὅτι μαθητευόμενος νοεῖται ὁ πρὸς ἐκμάθησιν τῆς ἐργασίας ἢ τέχνης προσλαμβανόμενος καὶ ἐργαζόμενος μισθωτός. Καὶ διὰ μὲν τοὺς κάτω τοῦ 18ου ἔτους μαθητευομένους δὲν ὁρίζεται, κατ' ἀρχήν, ἀνώτατον ὅριον χρόνου μαθητεύσεως, διὰ τοὺς συμπληρώσαντας ὅμως τὸ 18ον ἔτος ὁρίζεται, ὅτι ὁ χρόνος τῆς μαθητεύσεως δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ ἔτος, μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ ὁποίου οὗτοι θεωροῦνται ἐργάται (βλέπε πλείονα περὶ συμβάσεως μαθητείας εἰς *Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχ. Δίκαιον, Εἰδικὸν Μέρος, Τόμος Α΄, σελ. 302).

Ἐκ τῆς παραθέσεως τῶν ἄνω διατάξεων καθίσταται, νομίζομεν, φανερόν, ὅτι ὁ ὅρος «μαθητευόμενος» ἀπαντᾶται εἰς ἐργατικὴν ἢ τεχνικὴν ὑπηρεσίαν, ὁριζουσα δὲ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 10 Ν. 1234 ὅτι δὲν θεωρεῖται ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος πᾶν ἐν γένει πρόσωπον, τὸ ὁποῖον χρησιμοποιεῖται ἐν τῇ παραγωγῇ ὡς μαθητευόμενος, συνδυάζει τοῦτο πρὸς τὴν ἀμέσως προηγουμένην ἐργατικὴν ὑπηρεσίαν, χωρὶς νὰ ἀναιρῇ τὴν ὑπαλληλικὴν ἰδιότητα τοῦ μαθητευομένου ὑπαλλήλου, ἀφοῦ, ἂν παρέχεται ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα ἐργασία μὴ σωματική, δὲν ἐνδιαφέρει, ἂν ὀνομάζεται οὗτος μαθητευόμενος ὑπάλληλος, πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον δύναται μὲν νὰ διαβαθμίζῃ τὴν παροχὴν ὑπαλληλικῶν ὑπηρεσιῶν, ἀλλὰ δὲν χρησιμεύει ὁ βαθμὸς τῆς πνευματικῆς ἀπασχολήσεως ὡς κριτήριον τῆς ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος, οὔτε ἡ ἐν τῇ ὑπαλληλικῇ ἱεραρχίᾳ θέσις τοῦ μισθωτοῦ, ἀφοῦ, ἐπὶ παραδείγματι, εἶναι ὑπάλληλος καὶ ὁ κλητὴρ γραφείου, ἐφ' ὅσον εἶναι ἐπιφορτισμένος μὲ τὴν τήρησιν βιβλίου ἀλληλογραφίας (Ἐφετ. Ἀθηνῶν 302|1931, Θέμ. ΜΒ΄ σελ. 564), ὡς εἶναι ὑπάλληλος καὶ ὁ διευθυντὴς τοῦ γραφείου του.

Τὸ ἐρευνώμενον ζήτημα δὲν ἐνδιαφέρει μόνον τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 2112|1920, ἀλλὰ συνέχεται καὶ μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων.

Ὡς εἶναι γνωστόν, κατὰ τὸ 1 ἄρθρον τοῦ Α.Ν. 866|37 ὁ χαρακτηρισμὸς προσώπου τινὸς ὡς ὑπαλλήλου, ὑπηρέτου ἢ ἐργάτου διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐν γένει γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. 1234, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου διδομένου χαρακτηρισμοῦ.

Περίπτωσιν ἐφαρμογῆς τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 16|9|1937 τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ εἶχεν ἡ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 9951|1940 (εἰσηγητὴς *Χ. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 1, 302), ἡ ὁποία ὀρθῶς ἐσκέφθη, ὡς ἑξῆς: Καὶ οἱ μαθητευόμενοι ἔχουσι τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου, καθ' ὅσον οὐδεμία περὶ αὐτῶν γίνεται διάκρισις ὑπὸ τῶν διατάξεων τῆς συμβάσεως, ἥτις ὡς πρὸς τὸν προσδιορισμὸν τῆς ἐννοίας τοῦ ὑπαλλήλου, ἀναφέρεται εἰς τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ Ν. 1234, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ὁποίου καὶ οἱ μαθητευόμενοι ὑπάλληλοι ἔχουσι τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου, ἐφ' ὅσον συγκεντροῦσι τὰ ἐν αὐτῷ ὁριζόμενα προσόντα. Ἡ ἰδιότης, ἄλλως τε, τῶν μαθητευομένων δὲν ἀντιδιαστέλλεται πρὸς τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου, ἀλλ' ἀποτελεῖ ἰδίαν κατηγορίαν ὑπαλλήλων, λαμβανομένην ὑπ' ὄψιν ἐν τῇ διαβαθμίσει καὶ τῇ μισθολογικῇ κατατάξει αὐτῶν, ὡς τοῦτο δῆλον γίνεται ἐκ πλείστων ἄλλων συλλογικῶν συμβάσεων, αἵτινες εἰδικῶς ὁμιλοῦσι περὶ αὐτῶν. Ὥστε οὐδεὶς λόγος συντρέχει, ὅπως ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τῆς ἐφαρμοζομένης ἐν προκειμένῳ συλλογικῆς συμβάσεως ἡ ἰδιότης τοῦ μαθητευομένου ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὡς ἔννοια διάφορος τῆς τοῦ ὑπαλλήλου.

Ἀντιθέτως πρὸς ταῦτα σκέπτεται ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, ἡ ὁποία, σημειωτέον, χρησιμοποιεῖ καὶ τὴν ἐπάλληλον σκέψιν, ὅτι, καὶ ἂν ἤθελε θεωρηθῇ, ὅτι ὁ ἐνάγων (μαθητευόμενος) ἔφερε τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου, εὐλόγως ἀμφεβαλλεν ἡ ἐργοδότις καὶ, ἑπομένως, ἡ καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 (ἀντὶ ἐκείνης τοῦ Ν. 2112|1920 περὶ ὑπαλλήλων) δὲν ἐπιδρᾷ ἐπὶ τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 1 8|1945 πρβλ. σχετικῶς καὶ Α. Π. 291|1919, εἰσηγητὴς *Δ. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 8, 578, Α.Π. 278—280|1950, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 9, 450).

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 316|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ΄

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Γ. Κρεκίδας**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Π. Μισθός, Κ. Δημητριάδης

Κατὰ τὰ ἐκ τῆς ἀποδείξεως δεδομένα ὁ ἐνάγων ἔφερε τὴν ἰδιότητα τοῦ μαθητευομένου καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ τρόπου καταβολῆς τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ νόμου 2112|20, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 10 τοῦ νόμου 1234, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 3514, δὲν φέρει τὴν ἰδιότητα τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, προκειμένου νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν ἐπ' αὐτοῦ ὁ νόμος 2112|20. Τούτου ἕνεκα καὶ ἐν ὄψει τῆς βεβαιωθείσης ὑπηρεσίας αὐτοῦ παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ὑπὲρ τὰ δύο ἔτη, ὄχι δὲ καὶ τὰ 5, ἡ ἀποζημίωσις αὐτοῦ διὰ τὴν ἀπόλυσίν του ἦτο ἴση πρὸς τὰς ἀποδοχὰς 15 ἡμερῶν (ἄρθρον 1 καὶ 3 Β. Δ]τος 16|18 Ἰουλίου 1920), λαμβανομένου δὲ ὑπ' ὄψιν ὅτι κατεβάλλοντο αὐτῷ κατὰ τὸν πρὸ τῆς ἀπολύσεως αὐτοῦ μῆνα ἀποδοχαὶ ἐκ δραχμῶν 300.000 μηνιαίως, τὸ προσφερθὲν αὐτῷ ποσὸν ὑπερκαλύπτει τὰ οὕτινος ἐδικαιοῦτο οὗτος ποσὸν ἀποζημιώσεως καὶ σύννομος ὑπῆρξεν ἡ ἀπόλυσις αὐτοῦ πρὸς τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν. 118|1945, καθ' ὃ ἡ ἀπόλυσις εἶναι ἔγκυρος, ἐὰν γίνῃ ἐγγράφως καὶ ἀφ' ἧς καταβληθῇ τῷ ἀπολυομένῳ ἡ ἀποζημίωσις τοῦ νόμου 2112 ἢ τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, τοῦ ὑπολογισμοῦ γινομένου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προηγουμένου τῆς ἀπολύσεως μηνὸς καὶ ὑπὸ καθεστῶς πλήρους ἀπασχολήσεως, πολλῷ μᾶλλον, ἐφ' ὅσον καὶ αἱ καταβαλλόμεναι ἀποδοχαὶ ὑπερεκάλυπτον ἐκείνας, ὧν ἐδικαιοῦτο οὗτος.

Ἀλλά, καὶ ἂν ἤθελε θεωρηθῇ, ὅτι ὁ ἐνάγων ἔφερε τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου, ἡ ὑπὸ τῆς ἐναγομένης μὴ προσφορὰ καὶ καταβολὴ διὰ τὴν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀπόλυσιν αὐτοῦ ἀποδοχῶν ὑπαλλήλου, ἀλλ' ἐργάτου (μαθητευομένου), ἐγένετο ἐξ εὐλόγου ἀμφιβολίας περὶ τὴν καταβλητέαν ἀποζημίωσιν καὶ δὲν ἐπιδρᾷ ἐπὶ τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας, ἀλλὰ γεννᾷ ἀξίωσιν ὑπὲρ τοῦ ἀπολυομένου, ἵνα ἀξιώσῃ συμπλήρωσιν τῆς καταβληθείσης ἀποζημιώσεως.

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΜΙΣΘΟΣ ΥΠΗΡΕΤΡΙΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΡΡΥΘΜΙΣΙΣ

Συνομολόγησις ὑποχρεώσεων εἰς χρυσᾶ νομίσματα καὶ δικαία ἀντιπαροχή

Σύμβασις περὶ παροχῆς ὑπηρεσιῶν ὑπὸ ὑπηρετρίας ἐπὶ σκοπῷ ἀποζημιώσεως κατὰ δικαίαν κρίσιν.—Ὑπαγωγὴ ἀξιώσεως εἰς Ν. 18]1944 «περὶ νομισματικῆς διαρρυθμίσεως».—Συνομολόγησις ἀξιώσεως εἰς χρυσᾶ νομίσματα.—Ἀκυρότης ἐκ τοῦ Α. Ν. 362]1945.—Καθορισμὸς ὑπὸ δικαστηρίου δικαίας ἀντιπαροχῆς.—Ἀξίωσις ὑπηρετρίας περὶ ἀποζημιώσεως διὰ μὴ παρασχεθεῖσαν ἐνδυμασίαν.

Ὡς φαίνεται ἐκ τῶν κατωτέρω ἀποφάσεων, τόσον τοῦ α', ὅσον καὶ τοῦ β' βαθμοῦ τῆς ἐργατικῆς διαδικασίας Ν ΓΘΟΔ', ἐπρόκειτο περὶ παροχῆς ὑπηρεσιῶν κατὰ τὸ πρὸ τοῦ Ν. 18]1944 «περὶ νομισματικῆς διαρρυθμίσεως» χρονικὸν διάστημα, οὐχὶ ἐπὶ ρητῶς καθορισμένῳ ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων μισθῷ, ἀλλὰ τοιούτῳ κατὰ δικαίαν κρίσιν ἀνδρὸς ἀγαθοῦ.

Κατὰ τὸ πρὸ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (ἄρθρ. 619, καθ' ὃ ἐξέλιπε πλέον ἡ διάκρισις περὶ ἧς κατωτέρω, βλέπε *Γ. Σιμωνέτου*. Τὸ τεκμήριον ἀμοιβῆς τοῦ ἐργαζομένου, ΕΕΔ 6, 102) πολλαὶ ὑπῆρξαν αἱ ἀντιθέσεις γνωμῶν ἐν τῇ νομολογίᾳ, ἂν ἐπρόκειτο —εἰς τὴν σημειουμένην περίπτωσιν—περὶ ἀνωνύμου συναλλάγματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν ἢ περὶ συμβάσεως καὶ αὐτῆς ἐργασίας.

Φθάνει νὰ σημειωθῇ, ὅτι δύο, μᾶλλον νέαι, ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου (βλέπε Α. Π. 276]1948, εἰσηγητὴς *Κ. Καγκᾶς*, ΕΕΔ 7, 512, Α. Π 313]1948, εἰσηγητὴς *Ν. Πλατύκος*, ΕΕΔ 7, 537) ἠκολούθησαν ἑκάστη ἰδίαν γνώμην.

Οὕτω κατὰ τὴν πρώτην Α. Π. 276]1948, διὰ νὰ ὑπάρξῃ σύμβασις μισθώσεως ὑπηρεσιῶν, κατὰ τὸ πρὸ τοῦ Κώδικος δίκαιον, ἔπρεπε νὰ συμφωνήσουν οἱ συμβαλλόμενοι τόσον περὶ τῶν παρασχετέων ὑπηρεσιῶν, ὅσον καὶ περὶ τοῦ ποσοῦ καὶ τοῦ εἴδους τοῦ μισθοῦ.

Ἡ δευτέρα Α. Π. 313]1948 ὁμιλεῖ περὶ συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας ἀντὶ ἀμοιβῆς, ἀνεξαρτήτως τοῦ τρόπου καθορισμοῦ ταύτης καὶ ἀδιαφόρου ὄντος ἂν ὁ μισθὸς καθορισθῇ ρητῶς ἢ ἀφέθη ὁ καθορισμὸς εἰς τὴν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρὸς (οὕτω καὶ ἡ Α. Π. 101]1950, εἰσηγητὴς *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 9, 296)

Αἱ κατωτέρω δημοσιευόμεναι δικαστικαὶ ἀποφάσεις ὁμιλοῦσι περὶ συμβάσεως ἐργασίας, ἀδιαφόρως τοῦ ἂν ἀφέθη νὰ καθορισθῇ ὁ μισθὸς κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός.

Τὸ ἐνδιαφέρον αὐτῶν ὅμως εἶναι κυρίως εἰς τοῦτο: Τόσον ὁ α', ὅσον καὶ ὁ β' βαθμός, δέχονται, ὅτι καὶ αἱ ὀφειλαί, ὡς ἡ προκειμένη, θεωροῦνται ἐξοφληθεῖσαι διὰ τὸ πρὸ τῆς 11 Νοεμβρίου 1944, μετὰ τὸν Ν. 18]1944, χρονικὸν διάστημα (πρβλ. ὅμως ἀντιθέτως Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 6530]1948, Πρωτοδίκης *Β. Φορμακίδης*, ΕΕΔ 8, 110, καὶ ἐπικυρωτικὴν αὐτῆς ὑπ' ἀριθ. 7581]1949, εἰσηγητὴς *Ν. Ἐγκολφόπουλος* (ἀδημοσίευτον), καθ' ἣν ὀρθῶς ἐκρίθη ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ὅτι ἡ ἀπαίτησις τῆς ἐφεσιβλήτου, ὡς μὴ ἐκπεφρασμένη ἀρχῆθεν εἰς δραχμάς, δὲν ἐμπίπτει εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Ν. 18]1944 γενομένην ρύθμισιν, παραπέμπουσαν εἰς μελέτην *Τριανταφυλλοπούλου*, ἐν ΕΕΝ ιδ' 305, καὶ ἐπίσημον γνωμοδότησιν Εἰσαγγ. Α. Π. 21]948, ΕΕΝ ιστ' 460, ἔχουσαν νὰ κρίνῃ περίπτωσιν ἀποζημιώσεως ἐξ ἀδίκου πράξεως).

Ὑπομιμνήσκεται καὶ ἡ Α. Π. 332]1948, καθ' ἣν κατὰ τὸ ἄρθρον 5 § 2 τοῦ Ν. 18]44 ὀφειλαὶ πάσης φύσεως εἰς δραχμάς, στηριζόμεναι εἰς γενεσιουργὸν αἰτίαν, ὑφισταμένην πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ὡς ἄνω νόμου, ἐξοφλοῦνται δι' ἰσαρίθμων δραχμῶν τῶν ἐν τῇ § 1 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου τραπεζογραμματίων ἢ διὰ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου δραχμῶν ἐπὶ τῇ ἐν § 1 αὐτοῦ ἄρθρου σχέσει, ἤτοι ἐν ἀναλογίᾳ μιᾶς δραχμῆς μὲ δύο δισεκατομμύρια πληθωρικῶν δραχμῶν. Ἡ ἐκ τῆς ὅλης ὑφῆς τῆς διατάξεως ταύτης συναγομένη σαφὴς ἔννοια αὐτῆς εἶναι, ὅτι αὕτη ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ ὀφειλῶν, καθ' ἃς ἡ δραχμὴ εἶναι μέσον πληρωμῆς καὶ οὐχὶ μετρήσεως ἀξίας, ἤτοι ὁσάκις τὸ εἰς δραχμὰς προγεγεννημένον χρέος εἶναι ἤδη ἅμα τῇ γενέσει ἢ τοὐλάχιστον πρὸ τοῦ ρηθέντος νόμου ἐκπεφρασμένον εἰς ἀκριβῶς καθωρισμένην ποσότητα δραχμῶν, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν πρὸς ἐξόφλησιν προγεγεννημένου χρέους ἀπαιτεῖται προηγουμένη ἐκτίμησις πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ ποσοῦ τῶν ὀφειλομένων δραχμῶν (ἐπρόκειτο περὶ βλάβης εἰς πρᾶγμα) (βλέπε ἐπὶ τοῦ θέματος καὶ *Ι. Ζέπον*, Ἐνοχ. Δίκαιον. Α' Μέρος, Γενικόν, σελ. 249, *Γαζῆ*, Ἑρμ. Α.Κ., εἰσαγ. 291—292, ἀριθ. 27).

Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 2714]1950

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Μπιζίμης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Χ. Σωτηρόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Παπαδημητρίου, Ν. Ζαχαρίας

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, ὡς ἐκ τοῦ συνόλου αὐτῆς προκύπτει, ζητεῖται, ὅπως ὑποχρεωθῇ ἡ ἐναγομένη νὰ καταβάλῃ εἰς τὴν ἐνάγουσαν τὸ ἐν αὐτῇ ποσὸν τῶν δραχμῶν 2.000.000 ὡς ὑπόλοιπον, ἀποζημιώσεως, ὀφειλομένης αὐτῇ α) ἐκ συμβάσεως παροχῆς ἐργασίας ἐπὶ ἀποζημιώσει, κατὰ τὸ μέτρον αὐτῆς, τὸ κατὰ τὴν κρίσιν ἀνδρὸς ἀγαθοῦ προσδιοριστέον, καὶ β) ἐκ καταρτισθείσης μεταξὺ τῶν τὴν 2αν Φεβρουαρίου 1949 συμβάσεως, καθ' ἣν ἡ ἐναγομένη ἀνεγνώρισε τὸ προμνησθὲν χρέος της. Ἡ ἀγωγὴ κατὰ τὴν πρώτην βάσιν αὐτῆς ὀρθῶς καὶ νομίμως ἀπερρίφθη ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, διότι, καθ' ἃ καὶ ἡ ἐκκαλουμένη δέχεται, ἡ ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης (περὶ ἧς ἡ πρώτη βάσις τῆς ἀγωγῆς) ὀφειλὴ τῆς ἐναγομένης, προκειμένου περὶ ἀμοιβῆς ἐξ ἐργασίας παρασχεθείσης, καθ' ἃ συνομολογεῖται, πρὸ τοῦ ἔτους 1943, ἐμπίπτουσα εἰς τὴν διὰ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 18]44 «περὶ νομισματικῆς μεταρρυθμίσεως» ἐπελθοῦσαν ρύθμισιν, λογίζεται ἐξοφληθεῖσα κατὰ τὴν 11 Νοεμβρίου 1944, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 1 παρ. 2 καὶ 3 τοῦ Α. Ν. 1073]46, καὶ συνεπῶς ὁ ἐπὶ τῆς ἐναντίας ἐκδοχῆς ἐρειδόμενος σχετικὸς λόγος ἐφέσεως εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἄβάσιμος.

Ἐκ τοῦ ἐπικαλουμένου ὑπὸ τῆς ἐναγούσης καὶ προσαγομένου ὑπὸ χρονολογίαν 2 Φεβρουα-

ρίου 1949 ιδιωτικοῦ ἐγγράφου τῆς μὴ ἀμφισβητουμένης ὑπογραφῆς τῆ ἐναγομένης προκύπτει, κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ἐκτίμησιν τοῦ ὅλου περιεχομένου του, ὅτι ἡ ἐναγομένη ἀνεγνώρισε διὰ τούτου χρέος αὐτῆς πρὸς τὴν ἐνάγουσαν ἐκ χρυσῶν λιρῶν Ἀγγλίας (δ) ἓξ, κατὰ τρόπον, ὥστε νὰ γεννᾶται ἐναχή, ἀνεξαρτήτως τῆς αἰτίας τοῦ χρέους, διὰ δὲ τῆς ἐκ μέρους τῆς ἐνεγούσης ἀποδοχῆς τῆς τοιαύτης δηλώσεως κατηρτίσθη ἔγκυρος μεταξὺ τῶν αὐμβασις. κα ἀ τὸ ἄρθρον 873 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἐφ' ἧς, ὡς ἐξετέθη, ἐρείδεται ἡ ἔνδικος ἀγωγὴ κατὰ τὴν δευτέραν αὐτῆς βάσιν, βοθεντος δμως ὅτι ἡ ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ρήτρα, δι' ἧς, παρὰ τὴν διάταξιν τῆ παρ. 2 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 362|1945 Α.Ν., συνομολογοῦνται ἀξιώσεις καὶ ὑποχρεώσεις ἐν Ἑλλάδι εἰς χρυσᾶ νομίσματα, εἶναι ἄκυρος, ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, κατὰ τὴν προεκτεθεῖσαν ταύτην βάσιν της, ἔδει νὰ γίνῃ ἐν μέρει δεκτή, ἤτοι ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 1.300.000, ὅπερ τὸ δικαστήριον, συμφώνως πρὸς τὴν προμνησθεῖσαν διάταξιν, προσδιορίζει, κατὰ τὴν κρίσιν του, ὡς τὴν δικαίαν ἀντιπαροχήν, ἤτις, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, μορφωθεῖσαν ἐκ τῶν ἐκατέρωθεν ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων ἐγγράφων ἐν συνδυασμῷ πρὸς τοὺς ἰσχυρισμοὺς τῶν διαδίκων, δὲν εἶναι ἀνωτέρα τοῦ εἰς δραχμὰς ἰσαξίου τῶν ἓξ (δ) χρυσῶν λιρῶν Ἀγγλίας, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς νομίμου τιμῆς αὐτῶν, συμφώνως πρὸς τὸ εἰδικὸν δελτίον τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς συνομολογήσεως τῆς δικαιοπραξίας. Ἀντιθέτως δμως πρὸς τὰ ἀνωτέρω κρίνασα ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις καὶ ὀπορρίψασα τὴν ἀγωγὴν κατὰ τὴν προεκτεθεῖσαν βάσιν αὐτῆς προφανῶς ἐσφαλε καὶ δέον, δεκτοῦ γινομένου τοῦ σχετικοῦ τῆς ἐφέσεως λόγου, νὰ μεταρρυθμισθῇ κατὰ τοῦτο ἡ ἐκκαλουμένη, ἐπὶ τῷ τέλει νὰ γίνῃ ἐν μέρει δεκτὴ ἡ ἀγωγὴ κατὰ τὴν βάσιν ταύτην, ἤτοι διὰ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 1.300.000, δοθέντος ἐπὶ πλέον ὅτι οἱ ἰσχυρισμοὶ τῆς ἐφεσιβλήτου ἐναγομένης περὶ ἀπορρωσίμου τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀναγνωριστικῆς συμβάσεως, ὡς προϊόντος βίας, ἀπειλῶν καὶ ἀπάτης, οὐδόλως ἐβεβαιώθησαν ἐκ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω ἀποδεικτικῶν μέσων καὶ τῶν μαρτυρικῶν καταθέσεων.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν δευτέραν ἀγωγήν, τὴν ἐν τῇ αὐτῇ ἐκθέσει ἀγωγῆς σωρευομένην, δι' ἧς ἐπιδιώκεται ἡ εἰς τὴν ἐνάγουσαν καταβολὴ μισθῶν καὶ ἀντιτίμου ἱματισμοῦ καὶ ὑποδήσεως, ὀφειλομένων αὐτῇ ἐκ καταγγελίας μεταξὺ τῶν νέας συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὰς ἀρχὰς Αὐγούστου 1948, ὀρθῶς καὶ νομίμως ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐπεδίκασε τῇ ἐναγούσῃ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 600.000 διὰ μισθοὺς αὐτῆς καὶ ἀπέρριψε τὴν ἀγωγὴν ταύτην ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιον τοῦ ἀντιτίμου εἰδῶν ἱματισμοῦ καὶ ὑποδήσεως καθόσον καὶ τὸ δικαστήριον τοῦτο ἐκ τῆς ἐκτιμήσεως τῶν καταθέσεων τῶν ἐνόρκως ἐνώπιον τοῦ δικάσαντος Πρωτοδίκου ἐξετασθέντων μαρτύρων ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων, ὡς καὶ πάντων τῶν παρὰ τῶν διαδίκων ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων ἐγγράφων, ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ἀγωγὴν ταύτην, δὲν δύναται νὰ ἀχθῇ εἰς κρίσιν διάφορον ἐκείνης τοῦ δικάσαντος Πρωτοδίκου. Κατὰ συνέπειαν οἱ σχετικοὶ λόγοι ἐφέσεως, ὡς καὶ ἡ διὰ τῶν προτάσεων ἀσκουμένη ἀντέφεσις, δέον ν' ἀπορριφθῶσιν ὡς ἀβάσιμοι.

Ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις, ὑπ' ἀριθ. 2694|1949 (Πρωτοδίκης *Ε. Μαλλιαρᾶς*), εἶχεν ὡς ἑξῆς:

Ἡ ἐνάγουσα, ἰσχυρουσα ὅτι προσελήφθη παρὰ τῆς ἐναγομένης, ὡς ὑπηρέτρια, ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου διαρκείας ἀπὸ τοῦ ἔτους 1931 καὶ ἐπὶ τῷ ἐθιζομένῳ εἰ. τὴν σχέσιν ταύτην μισθῷ καὶ κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός, ὅτι προσέφερε ἐκτοτε τὰς ὑπηρεσίας της ἀνελλιπῶς παρὰ ταύτῃ μέχρι τοῦ ἔτους 1943, ὅτι ἀνεπροσελήφθη τὸ πρῶτον πενθῇ ερον τοῦ μηνὸς Αὐγούστου 1948 ἐπὶ ὁμοία συμβάσει καὶ ἀντὶ εὐλόγου καὶ δικαίας ἀποζημιώσεώς της διὰ τὰς παρεχομένας ὑπηρεσίας της ἐκ δραχμῶν 400.000, ἄλλως ὁριστέας κατὰ τὴν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός, ἐκτὸς τροφῆς καὶ παροχῆς ὑποδημάτων καὶ ἐνδυμασίας, καὶ ὑπηρετησεν ἔκτοτε μέχρι τέλους Ἰανουαρίου 1949, αἰτεῖται, ὅπως ὑποχρεωθῇ αὐτὴ καὶ τῇ καταβάλῃ α) δραχμὰς 2.000.000 δι' ὑπηρεσίας της διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα μέχρι τοῦ ἔτους 1943, ἐντόκως, ἀπὸ τῆς 2|2|49, ἀφ' ἧς ὑπεσχέθη τὴν καταβολὴν τοῦ ποσοῦ τούτου, β) δραχμὰ 2.400.000 διὰ τὸ χρονικὸν διαστημα ἀπὸ τῶν ἀρχῶν Αὐγούστου 1948 μέχρι τέλους Ἰανουαρίου 1949 καὶ γ) δραχμὰς 200.000 δι' ἀξίαν τῆς μὴ παρασχεθείσης ἐνδυμασίας της καὶ ὑποδήσεως διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας της κατὰ τὸ δεύτερον διάστημα, ἤτοι αἰτεῖται νὰ τῇ ἐπιδικασθῇ ἐν συνόλῳ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 4.600.000. Αἱ ὡς ἄνω περιγραφόμεναι συμβάσεις προφανῶς εἶναι τοιαῦται ἐργασίας, ἐν ταῖς ὁποίαις καθορίζεται σιωπηρῶς ὡς ἐλάχιστον ὅριον μισθοῦ ὁ εἰθισμένος τοιοῦτος, καὶ ἀρμοδίως εἰσάγονται ἐνώπιόν μας.

Κατὰ τὴν § 2 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 18 τῆς 9|10 Νοεμβρίου 1944 «περὶ νομισματικῆς διαρρυθμίσεως» ὀφείλαι πᾶσης φύσεως εἰς δραχμάς, στηριζόμεναι εἰς γενεσιουργὸν αἰτίαν, ὑφισταμένην πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου, ἐξοφλοῦνται δι' ἰσαρίθμων δραχμῶν τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ τραπεζογραμματίων ἢ διὰ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 1 νέων δραχμῶν μὲ ἀναλογίαν μιᾶς τοιαύτης πρὸς 50 δισεκατομμύρια πλήθωρικῶν τοιούτων, ἐξαιρέσει τῶν πρὸς τὸ Δημόσιον κλπ., κατὰ δὲ τὰς διατάξεις τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 1073|46 ὑποχρεώσεις, αἵτινες παρέμειναν ἀνεξόφλητοι κατὰ τὴν 11 Νοεμβρίου 1944, ἐφ' ὅσον ἐμπίπτουσιν εἰς τὴν διὰ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 18|1944 ἐπελθοῦσαν ρύθμισιν, λογίζονται ἐξοφληθεῖσαι κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς προκύπτει, ὅτι εἰς τὴν ρύθμισιν τῶν ὡς εἴρηται νόμων ὑπήχθησαν αἱ πάσης φύσεως εἰς δραχμὰς ὀφειλαι, αἵτινες ὑφίσταντο μέχρι τῆς 10-11-1944, ἡμέρας ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ ν. 18, ἂς εἰς δραχμὰς ὀφειλὰς ὁ νομοθέτης ἐκ λόγων γενικωτέρων κοινωνικοῦ συμφέροντος καὶ δημοσίας τάξεως, κατισχυόντων τῆς ἰδιωτικῆς θελήσεως, ἀρχικῶς μὲν διὰ τοῦ ν. 18 κατ' οὐσίαν ἐξεμηδένισε καὶ διὰ τοῦ μεταγενεστέρου 1073|46 τοιούτου ἐθεώρησεν ὡς παντελῶς ἀπὸ τῆς 11-11-1944 ἐξοφληθείσας καὶ ἀποσβεσθείσας. Ἐν προκειμένῳ, ἑπομένως, ἡ ἀπαίτησις τῆς ἐναγούσης, ὑφισταμένη κατὰ τὴν 11-11-1944, ὡς γενηθεῖσα πρὸ τοῦ ἔτους 1943 δι' ὑπηρεσίας της πρὸ τῆς χρονολογίας ταύτης, ὡς ἰσχυρίζεται, ὑπήχθη εἰς τὴν ρύθμισιν τῶν ἄνω νόμων καὶ οὕτω θεωρεῖται ἐξοφληθεῖσα καὶ ἀποσβεσθεῖσα.

Ἡ ἀπὸ 2 Φεβρουαρίου 1949 ἔγγραφος ἀπό-

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΕΤΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΝ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΥΠΟ ΤΑ ΟΠΛΑ

Κατάταξις μισθωτοῦ εἰς Μ. Ε. Α. καὶ προστασία ἐκ τοῦ Ν. 3514

Ἐφαρμογὴ Ν. 3514 καὶ διὰ τοὺς κληθέντας εἰς τὰς τάξεις τῶν Μ. Ε. Α. ἐξομοιουμένους πρὸς στρατιωτικούς.—Ἄσχετος διὰ τὸ δικαίωμα προστασίας ἐκ τοῦ Ν. 3514 ἡ μὴ ἀπομάκρυνσις τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του.—Ἀκυρότης ἀπολύσεως ἐκ τοῦ ἄρθρ. 1 Ν. 3514 καὶ συνέπειαι.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Λεβαδείας διὰ τῆς πλειοψηφούσης γνώμης του ἐπικυροῖ τὴν ὑπ' ἀριθ. 1[1949 ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδίκου Λεβαδείας (Πρωτοδίκης Θ. *Βετσωράτος*, ΕΕΔ 8, 1944).

Ὡς φαίνεται, ἐν προκειμένῳ, μισθωτός, ἔχων καταταγῇ εἰς τὰς τάξεις τῶν Μ.Ε.Α. δὲν ἀπεμακρύνθη ἐκ ταύτου τῶν ἔργων του, ἐξακολουθῶν νὰ παρέχῃ τὰς ὑπηρεσίας του παρὰ τῇ ἐργοδοτρίᾳ ἐπιχειρήσει, ἥτις ὅμως κατήγγειλε τὴν σύμβασιν ἐργασίας παριδοῦσα τὸ γεγονὸς τῆς ταιαύτης ἰδιοτύπου στρατεύσεώς του.

Ἐντεῦθεν ὁ μισθωτός, βασιζόμενος εἰς τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Ν. 3514[1928 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως», ὡς ἐπεξετάθη καὶ ἐτροποποιήθη, ἐπεκαλέσθη τὸ ἄκυρον τῆς ἀπολύσεώς του καὶ ἕνεκα τούτου ἐζήτησε νὰ τῷ καταβληθῶσιν αἱ ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀποδοχαί του.

Ἡ πλειοψηφία τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως κατέληξεν εἰς τὴν ἄποψιν, ὅτι πράγματι ἡ ἀπόλυσις ὑπῆρξεν ἄκυρος.

Τὸ πρῶτον ζήτημα, τὸ ὁποῖον γεννᾶται ἐν προκειμένῳ, εἶναι, ἂν ἡ εἰς τὰς Μ.Ε.Α κατάταξις θεωρῆται ὡς κατάταξις ἐν τῷ στρατῷ.

Καταφατικὴ περὶ αὐτοῦ ὑπῆρξεν ἡ γνώμη ἐν προκειμένῳ τῶν Δικαστηρίων ἀμφοτέρων τῶν βαθμῶν (πρβλ. καὶ γνωμ. Νομ. Συμβουλίου τοῦ Κράτους, κοινοποιηθεῖσαν δι' ἐγκυκλίου Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν ἐν ΕΕΔ 8, 873 καὶ ἄρθρ. 1 Ν. Δ. 1196[1949 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Ν. 731[1948», ΕΕΔ 8, 918, κατὰ τὸ ὁποῖον τῆς αὐτῆς προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τοῦ «στρατοῦ» τυγχάνουν καὶ οἱ ὑπηρετήσαντες ἢ ὑπηρετοῦντες εἰς τὰς Ὀργανώσεις Μ.Α.Υ., Μ.Ε.Α., κ.λ.π., ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἀναπήρων καὶ τραυματιῶν).

Λυομένου οὕτω τοῦ πρώτου τούτου ζητήματος περιορίζεται ἡ ἔρευνα περὶ τοῦ ἂν εἰς τὴν συγκεκριμένην αὐτὴν περίπτωσιν τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως εἶχεν ἐφαρμογὴν ὁ Ν. 3514.

Κατὰ τὴν Ἐφετείου Ἀθηνῶν 1025[1948 (εἰσηγητὴς *Β. Λιάρης*, ΕΕΔ 1, 944) (ἣν ἐπικαλεῖται ἡ μειοψηφία τῆς καταχωρουμένης κατωτέρω πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως) ὁ Νόμος παρ' ἡμῖν ἀναγνωρίζει δύο εἴδων ἐπιστρατεύσεις, στρατιωτικὴν καὶ πολιτικὴν (ἄρθρ. 2 Α. Ν. 1984). Καὶ ἡ μὲν στρατιωτικὴ περιλαμβάνει τὰς ἐνόπλους δυνάμεις καὶ τῶν τριῶν ὅπλων, ἡ δὲ πολιτικὴ συνίσταται εἰς τὴν διὰ τὴν ἐθνικὴν ἄμυναν ὀργάνωσιν πασῶν τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων, πλὴν τῶν ἐνόπλων, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ κωδικοποιηθέντος Ν. 3514 ἡ ὑπὸ τὰ ὅπλα ὁπωσδήποτε πρόσκλησις παντὸς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ὑπηρετοῦντος πλέον τῶν ἓξ μηνῶν εἰς ἐπιχείρησιν, δὲν ἀποτελεῖ λόγον διαλύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ αὐτοῦ νόμου ὑπάλληλος, ἐπαναλαβὼν κατὰ τὸν νόμον τοῦτον τὴν ἐργασίαν του, δὲν δύναται πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους ν' ἀπολυθῇ τῆς θέσεώς του, εἰμὴ διὰ δεδικαιολογημένην αἰτίαν, ἄλλως δικαιοῦται εἰς ἀποζημίωσιν ἴσην πρὸς τοὺς μισθοὺς 6 μηνῶν.

Αἱ διατάξεις αὗται—κατὰ τὸ ἐφετεῖον—ἔχουσιν ἐ-

δειξις τῆς ἐναγομένης, καθ' ἣν δηλοῖ, ὅτι ὀφείλει τὸ ἐν λόγῳ ποσὸν διὰ τὰς ὑπηρεσίας της, ἃς τῆς προσέφερε τὸ ἔτος 1941 καὶ ἃς ὑπόσχεται νὰ δώσῃ, ὅταν θὰ ἔχῃ τὴν δυνατότητα, δὲν ἐπανέφερεν εἰς τὴν ζωὴν τὴν ἀποσβεσθεῖσαν ἀπαίτησιν ταύτης, διότι κατὰ τὸ ἄρθρον 436 Α.Κ. ἀντικαθίσταται διὰ νέας ἐνοχῆς κατόπιν συμβάσεως, ἐπὶ σκοπῷ καταργήσεως τῆς παλαιᾶς ἐνοχῆς, ὅταν ὀφίσταται (*Μομφερ.* Ἐνοχ. §§ 219, 220, 222). Συνεπῶς ἡ ἀγωγὴ κατὰ τὸ α' κονδύλιον αὐτῆς περὶ καταβολῆς δραχ. 2.000.000, δι' ὑπηρεσίας τῆς ἐναγούσης κατὰ τὰ πρὸ τοῦ 1943 ἔτη, εἶναι ἀπορριπτέα, ὡς ἀβάσιμος.

Ἐβεβαιώθημεν, ὅτι ἡ ἐνάγουσα προσελήφθη κατὰ τὰς ἀρχὰς Αὐγούστου 1948, διὰ νὰ βοηθῇ τὴν ἐναγομένην εἰς τὰς ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐργασίας της, χωρὶς νὰ καθορισθῇ ἡ μισθοδοσία της, οὕτω δέ, δεδομένου ὅτι ἡ ἐργασία της κατὰ τὰς συνήθεις περιστάσεις παρέχεται μόνον ἐπὶ μισθῷ, λογίζεται σιωπηρῶς συμφωνηθεὶς τοιοῦτος (Α.Κ. 649) καὶ δὴ ὁ εἰθισμένος (Α. Κ. 653), τοῦτέστιν ἐκεῖνος, ὅστις καταβάλλεται εἰς ἄλλας ὑπηρετρίας, παρεχούσας ἐργασίαν τοῦ αὐτοῦ εἴδους καὶ ὑπὸ τὰς αὐτὰς συνθήκας (*Κ. Καυκᾶς*, Ἐνοχικόν, σχόλια ὑπ' ἄρθρον 649 § 11β σ. 297). Ἐν προκειμένῳ, ἐκ τῶν ὡς ἄνω ἀποδεικτικῶν στοιχείων ἐβεβαιώθημεν, ὅτι ἡ ἐνάγουσα προσελήφθη, οὐχὶ διὰ νὰ ἐκτελῇ ἅπασας τὰς ἐργασίας, ἃς συνήθως ἐκτελοῦσιν αἱ ὑπηρέτριαι, ἀλλ' ὡς βοηθὸς εἰς τὰς κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον βαρυτέρας ἐργασίας ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς ἐναγομένης, ἐπὶ ἀντιπαροχῇ δωματίου ὕπνου ταύτης, ἀλλὰ κατὰ τὰς περιπτώσεις καὶ τοῦ συζύγου της, ὡς καὶ μικρᾶς ἀμοιβῆς, ἥτις, κατὰ τὴν κρίσιν μας, δέον νὰ καθορισθῇ εἰς δραχ. 100.000 μηνιαίως, ὡς ἐκ τοῦ ὅτι δὲ δὲν ἐθεωρήθη ἡ θέσις τῆς ἐναγούσης ὡς ὑπηρετρίας ἐν τῇ συνήθει ἐννοίᾳ, ἥτις δίδεται εἰς τὰς πρὸς τοῦτο προσλαμβανομένας, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς σιωπηρῶς συμφωνηθεῖσα καὶ ἡ χορήγησις ἐνδυμασίας (ποδιᾶς) καὶ ὑποδημάτων (παντουφλῶν) εἰς ταύτην, ὡς αἰτεῖται διὰ τῆς ἀγωγῆς της, καὶ δέον ὡς πρὸς τὰ ἐκ δραχμῶν 200.000 κονδύλιον τοῦτο ν' ἀπορριφθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, γίνῃ δὲ δεκτὴ αὕτη διὰ τὴν ὡς ἄνω ἀμοιβήν της ἐκ δραχμῶν 600.000, ἤτοι δι' ἓν ἑξάμηνον ἀπὸ Αὐγούστου 1948 μέχρι τέλους Ἰανουαρίου 1949 (6 μῆνες Χ 100.000) καθ' ὃ διάστημα ἐβεβαιώθημεν, ὅτι προσέφερεν αὕτη τὰς ὡς ἄνω ὑπηρεσίας της καὶ καθ' ὃ ἐδόθησαν αἱ ὡς ἄνω λοιπαὶ ἀντιπαροχαί.

φαρμογήν ἐπί τε τῶν στρατιωτικῶς ἐπιστρατευθέντων, τῶν εἰς τὰς ἐνόπλους δυνάμεις ἀνηκόντων, καὶ τῶν πολιτικῶς ἐπιστρατευθέντων (ἐπρόκειτο περὶ τοιούτου), ἀφοῦ ὁμιλοῦσι γενικῶς περὶ τῶν ὑπὸ τὰ ὅπλα ὁπωσδήποτε προσκληθέντων, ἀλλ' ἐκ τῶν πολιτικῶς στρατευθέντων ἀφορῶσι μόνον τοὺς ἀπομακρυνθέντας ἐκ τῶν ἐργασιῶν των καὶ δηλοῦντας εἰς τὸν ἐργοδότην, μετὰ τὴν ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσίν των, ὅτι προτίθενται νὰ ἀναλάβωσι τὴν ἐργασίαν των, οὐχὶ δὲ καὶ τοὺς ἐξακολουθήσαντας ὡς καὶ πρότερον, ὑπὸ τὰς αὐτὰς συνθήκας, προσφέροντας τὴν ἐργασίαν των εἰς τοὺς ἐργοδότας, τοὺς ἐκ τοῦ στρατοῦ μετὰ τὴν ἀπόλυσίν των ἐπανερχομένους, ἵνα ἐπαναπροσληφθῶσιν εἰς τὴν ἐργασίαν των καὶ μὴ στερηθῶσι ταύτης πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους, ἵνα ἐν τῷ μεταξὺ ἀποκατασταθῶσιν οἰκονομικῶς καὶ τακτοποιηθῶσιν ἐπαγγελματικῶς καὶ ὦσιν εἰς θέσιν νὰ ὑποστῶσι τὴν πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς ἐργασίας ἀνησυχίαν καὶ καταβάλωσι σχετικὰς πρὸς τοῦτο φροντίδας, ἀφοῦ οἱ μὴ ἀπομακρυνθέντες οὐδεμίαν ἐκ τῆς στρατεύσεως των μεταβολὴν, οἰκονομικὴν ἢ ἄλλην τινά, ἐν τῇ διαβιώσει των ὑπέστησαν, ἐξακολουθήσαντες νὰ ἐργάζωνται ἐν τῇ αὐτῇ, ὡς καὶ πρὸ τῆς στρατεύσεως των ἐργασίᾳ καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀπολύτως μεταβολῆς τῶν οἰκονομικῶν ὅρων καὶ λοιπῶν συνθηκῶν τῆς ζωῆς των. Τοῦτο καταφανέστατα δείκνυται ἐκ τοῦ ἄρθρου 1 Ν. 3514, ὁμιλοῦντος περὶ ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας τοῦ στρατευθέντος, ἥτις προϋποθέτει διακοπὴν αὐτῆς, ἐκ τοῦ ἄρθρου 2, ὅπερ προβλέπει καὶ τὴν περίπτωσιν ἀντικαταστάσεως τοῦ στρατευθέντος ὑπαλλήλου δι' ἄλλου κατὰ τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεως, ἥτις καὶ αὕτη προϋποθέσιν ἔχει τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ στρατευθέντος ἐκ τῆς ἐργασίας του, ἐκ τοῦ ἄρθρου 4 ὅπερ προνοεῖ περὶ μὴ ἀπολύσεως τοῦ ἐπαναλαβόντος τὴν ἐργασίαν του στρατευθέντος ὑπαλλήλου, συνεπῶς μετὰ διακοπὴν αὐτῆς, καὶ περὶ τοῦ ἐκ τῆς στρατεύσεως ἐπανερχομένου, ὅπερ εἰς τὴν θέσιν τοῦ ὑπαλλήλου ἐκ τοῦ ἄρθρου 5 ὑποχρεοῖ τὸν ἐργοδότην νὰ καταβάλλῃ εἰς τὸν στρατευθέντα ἢ τὸν ἀντιπρόσωπόν του μέρος τῆς μισθοδοσίας του, ὅπερ προϋποθέτει, ὅτι ἔπαυσε νὰ ἐργάζεται, καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 7, ὅπερ ὑποχρεοῖ τοὺς ἀπολυομένους ὑπαλλήλους εἰς πρόσθετον ἐργασίαν, ὅταν ὁ ἐργοδότης καταβάλλῃ μέρος εἰς τὸν στρατευθέντα καὶ τοῦτο, ἵνα συμπληρώσῃ τὴν ἐλλιπῆ ἀπόδοσιν τῆς ἐργασίας ἐκ τῆς λόγῳ στρατεύσεως ἀπομακρύνσεως τοῦ στρατευθέντος.

Συνεπῶς —κατὰ τὸ Ἐφετεῖον— δὲν δικαιοῦται ὁ πολιτικῶς ἐπιστρατευθεὶς καὶ μὴ ἀπομακρυνθεὶς τῆς ἐργασίας του τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ἄρθρου 4 Ν. 3514, ἀπολυόμενος τῆς θέσεώς του πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους ἀπὸ τῆς ἀποστρατεύσεώς του, (σχετικαὶ καὶ αἱ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1183|1941, προεδρευόντων *Ν. Καούνης*, ΕΕΔ 1, 108, Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 389|1941, προεδρεύοντος *Φ. Τόλιας*, ΕΕΔ 1, 109).

***

Πρόκειται, νομίζομεν, νὰ εἶναι ἀναμφισβήτητον, ὅτι ὁ Ν. 3514|1928 περὶ τῆς προστασίας τῶν στρατευομένων μισθωτῶν ἀπετέλεσεν ἐκτροπὴν τῶν ἀρχῶν τοῦ ἐνοχικοῦ δικαίου περὶ ἀνυπαιτίου ἀδυναμίας παροχῆς τοῦ ἑνὸς τῶν συμβαλλομένων (ἤδη ἄρθρ. 380 Α. Κ.), κατὰ τὰς ὁποίας ἐπὶ ἀμφοτεροβαρῶν συμβάσεων ἕκαστος τῶν συμβαλλομένων φέρει τὸν κίνδυνον τῆς ἰδίας αὐτοῦ παροχῆς (*Τριανταφυλλ. Ἐνοχ. Δίκαιον*, β' ἐκδ. σελ. 57, *Τοῦ αὐτοῦ*, Αἰτιολογ. Ἔκθεσις προσχεδίου Ἀστικοῦ Κώδικος, ΕΕΔ 9, σελ. 471), καὶ ἡ σύμβασις θὰ ἐλύετο διὰ τῆς στρατεύσεως (πρβλ. Ἐφετ. Ἀθηνῶν 1486|1934, ΕΙΝ α' 212), ὡς λύεται καὶ ἤδη, μετὰ τὸν Ν. 3514, ἐφ' ὅσον δὲν συντρέχουν αἱ ἐν αὐτῷ ὁριζόμεναι προϋποθέσεις.

Εἰς τὴν ἀπὸ 6 Μαρτίου 1918 εἰσηγητικὴν ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ νόμου 1234|1918 ἔκθεσιν τονίζεται, ὅτι «τὸ ὑπὸ κρίσιν νομοσχέδιον ἐν κυρίοις σκοπεῖ: Νὰ παράσχῃ εἰς τὸν στρατευόμενον τὴν βεβαιότητα, ὅτι, ἐπιστρέφων ἐκ τοῦ μετώπου, μετὰ τὸν πόλεμον, θὰ ἐπανεύρῃ τὴν θέσιν, ἐν ᾗ εἰργάζετο, καὶ δὲν θὰ διατρέξῃ τὸν κίνδυνον εἰς τὸ τέρμα τοῦ ἀγῶνος πρὸ τὸν ἐχθρὸν τῆς Πατρίδος του νὰ εὑρεθῇ αὐτὸς καὶ ἡ οἰκογένειά του πρὸ τῆς ἀνεχείας ἢ τῆς πείνης, τὴν ὁποίαν ἀπειλεῖ ἡ ἔλλειψις ἐργασίας. Ἡ βεβαιότης περὶ τῆς διατηρήσεως τῆς θέσεώς του, ἣν παρέχει ὁ νόμος ὑπὸ τοὺς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ἐξασφαλιστικοὺς ὅρους, θὰ χρησιμεύσῃ, διὰ νὰ ἀπολαύσῃ ὁ πολεμῶν ὑπάλληλος τῆς ἀπαραιτήτου δυνάμεως τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Πατρίδος τὴν ψυχικὴν ἠρεμίαν».

Ὥστε δεσπόζουσα σκέψις τοῦ Νομοθέτου ὑπῆρξεν ἡ ἄρσις τῶν ἐκ τοῦ γεγονότος τῆς ἐπιστρατεύσεως τοῦ μισθωτοῦ συνεπειῶν ἐκ τῆς μὴ παροχῆς ὑπηρεσιῶν ἐκ μέρους τοῦ στρατευθέντος μισθωτοῦ ἐπὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐπεμβὰς ἀναγκαστικῶς, κατὰ περιορισμὸν τοῦ δόγματος τῆς αὐτονομίας τῶν συμβαλλομένων (πρβλ. *Φραγκίστας*, ἐν Ἑρμ. Α. Κ. Γεν. Εἰσαγ. Ἐνοχ. ἀριθ. 69).

Τοῦτο ὑπῆρξεν ἡ ἀφορμὴ τῆς νομοθετήσεως τοῦ νόμου καὶ συνάγεται καὶ ἐξ ὅλων τῶν διατάξεων αὐτοῦ, ὡς ὀρθῶς σκέπτεται ἡ ἀνωτέρω παρατεθεῖσα ἐφετειακὴ ἀπόφασις.

Ἂν ὑπομνησθοῦν προσέτι καὶ ἄλλαι νομοθετικαὶ διατάξεις ὡς τὸ μόνον ἄρθρον τοῦ Ν. Δ. 417|41, καθ' ὃ ὑπάλληλοι τοῦ δημοσίου ἢ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ὑπηρετοῦντες ἐπὶ συμβάσει ὡρισμένης χρονικῆς ἰσχύος καὶ κληθέντες κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς στρατεύσεως ὡς ἐφεδροι εἰς τὰς τάξεις τοῦ κατὰ θάλασσαν ἢ ἀέρα στρατοῦ ἢ τῶν σωμάτων δημοσίας ἀσφαλείας, διατηροῦνται ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ καὶ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς συμβάσεως, παρατεινομένου αὐτοδικαίως τοῦ χρόνου διαρκείας ταύτης, ἐφ' ὅσον χρόνον διήρκεσεν ἡ εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ ἢ τῶν σωμάτων δημοσίας ἀσφαλείας ὑπηρεσία των ὡς ἐφέδρων, ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει οὐχὶ ἐπὶ χρονικὸν διάστημα μεῖζον τοῦ κατὰ τὴν στράτευσιν των ὑπολειπομένου μέχρι τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως χρόνου (βλέπε καὶ ἄρθρ. 2 Ν. Δ. 1336|41 καὶ ἄρθρ. 6 Ν. 986|49, ΕΕΔ 8, 606), γίνεται πλέον ἀβίαστον τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ προστασία τοῦ Ν. 3514 συνδυάζεται πρὸς τὴν ἐκ τῆς ἐργασίας ἀπομάκρυνσιν τοῦ στρατευομένου, ἡ ὁποία καὶ συνετέλεσεν ὡς αἰτία διὰ τὴν προστασίαν.

Ὑπομιμνήσκεται ἀκόμη καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 48 Α. Ν. 853|1937 «περὶ στελέχους τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ», κατὰ τὸ ὁποῖον οἱ ἔφεδροι ἀξιωματικοί, οἱ ὁποῖοι ὑπηρετοῦν εἰς ἐπιχειρήσεις καὶ διατελοῦν ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι, καλούμενοι δι' οἱανδήποτε αἰτίαν εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ, θεωροῦνται *ὡς ἐν ἀδείᾳ* ἐκ τῆς ὑπηρεσίας των καὶ δικαιοῦνται νὰ ἐπαναλάβωσι ταύτην, μετὰ τὴν ἀπόλυσίν των, ἐφ' οἷς ὅροις σχετικοὶ περὶ τούτων νόμοι ὁρίζουν.

Ὁ Ν. 3514, συνεπὴς πρὸς τὴν βάσιν τῆς νομοθετήσεώς του, ἀναστέλλει ἀναγκαστικῶς, ὑπὸ τὰς ἐν

αὐτῷ προϋποθέσεις, τὴν σύμβασιν ἐργασίας. Εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς ἀναστολῆς εἶναι ἡ ἀπαλλαγὴ τοῦ μισθωτοῦ τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 618 Α.Κ. ὑποχρεώσεως πρὸς παροχὴν ἐργασίας καὶ τῆς ἀντιστοίχου ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου εἰς παροχὴν μισθοῦ.

Ἀπομένει βεβαίως ἡ ἐκ τοῦ Ν. 3514 ὑποχρέωσις παροχῆς ἐπιδομάτων μισθοῦ, ὡς οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις τοῦ ἐπιστρατευομένου, ἐφ' ὅσον συντρέχουν αἱ προϋποθέσεις αὐτοῦ, ὡς ἀπομένει καὶ ἡ ὑποχρέωσις νὰ ἀποδεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας του, μετὰ τὴν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσιν του, ἐπὶ ἀπειλῇ ἄλλως τῶν ἀστικῶν κυρώσεων τοῦ ἄρθρ. 1 Ν. 3514.

Ἂν ἤδη κατὰ τὸν χρόνον τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ γίνῃ ἀπόλυσις, οὔτε οὐδὲν κῦρος ἐπάγεται ἐκ τοῦ ἄρθρ. 1 Ν. 3514, μὲ συνέπειαν νὰ παραμένῃ πάντοτε τὸ δικαίωμα τοῦ ἐστρατευμένου ἐπὶ τῶν ἐπιδομάτων μισθοῦ, ἐφ' ὅσον τοῦτο ἀναγνωρίζεται ὑπὸ τοῦ νόμου, καὶ τὸ δικαίωμα ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας του μετὰ τὴν ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσιν.

Ἑπομένως, καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι τῆς προστασίας αὐτῆς ἀπολαμβάνει καὶ ὁ μισθωτὸς τῆς περιπτώσεως τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως, ἐφ' ὅσον θὰ ἦτο ἐσφαλμένον τὸ συμπέρασμα, εἰς τὸ ὁποῖον κατελήξαμεν ἀνωτέρω, παντὸς ἡ ἐκ τοῦ Ν 3514 προστασία δὲν εἶχεν ἔδαφος ἐφαρμογῆς ἐν προκειμένῳ, ἐφ' ὅσον δὲν κατέτεινεν εἰς τοὺς τοιούτους σκοποὺς τῆς προστασίας, ἀλλ' εἰς τὴν ἐπίπτωσιν συνεπειῶν ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου κατ' ἄρθρ. 656 Α.Κ. περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, τὴν ἐκτέλεσιν δηλαδὴ τῆς συμβάσεως, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς στρατεύσεως, περὶ τῆς ὁποίας οὔτε εἰσήχθη οὔτε ἦτο δυνατὸν νὰ εἰσαχθῇ τοιαύτη προστασία.

Θὰ ἠδύνατο μόνον ὁ μισθωτὸς νὰ ζητήσῃ δι' ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς τὴν ἀκυρότητα τῆς ἀπολύσεως, ἐπὶ τῷ τέλει ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας του μετὰ τὴν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσιν του καὶ τῆς καταβολῆς δικαιουμένων τυχὸν ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς στρατεύσεως, ὄχι ὅμως νὰ θεωρηθῇ ἐκ τοῦ ἄρθρου 1 Ν. 3514 ἀδιάλυτος ὁ ἐργασιακὸς δεσμός, μὲ συνέπειαν ν' ἀναγνωρισθῇ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου εἰς ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, ἀφοῦ τὸ τελευταῖον τοῦτο ἐκφεύγει τῆς δικαιολογικῆς βάσεως τοῦ Ν. 3514.

Πρωτοδικείου Λεβαδείας 13|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Α. Γαλίτσης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Δ. Ζαγορικνὸς**

Δικηγόροι ὁ κ. Ε. Νησιώτης, ἡ κ. Ε. Δρόσου, οἱ κ.κ. Ν. Γκικόπουλος, Κ. Μπέλλος.

Κατὰ τὰ ἐν τῇ κρινομένῃ ἀγωγῇ ἐκτιθέμενα αἰτεῖται ὁ ἐνάγων τὴν καταδίκην τῆς ἐναγομένης εἰς τὴν καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου 1949, ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς ὁποίας διετέλει ἀπὸ τῆς 1ης Ἰουλίου 1946 καὶ ἃς ἀδικαιολογήτως αὐτὴ ἀρνεῖται, καίτοι ὑπόχρεως εἰς τὴν προκαταβολήν, κατὰ τὰ συμπεφωνημένα, ἡ δὲ ἐναγομένη, ἀποκρούουσα τὴν ἀγωγήν, ἰσχυρίζεται, ὅτι δὲν ὑποχρεοῦται εἰς τὴν καταβολὴν τῶν αἰτουμένων ἀποδοχῶν, ἅτε τοῦ μεταξὺ αὐτῆς τε καὶ τοῦ ἐνάγοντος ὑπάρχοντος συμβατικοῦ δεσμοῦ τῆς μισθώσεως λυθέντος διὰ τῆς ἀπὸ 27.8.1949 νομίμως γενομένης καταγγελίας τῆς συμβάσεως. Εἰς ἀντικρουσιν τούτων ὁ ἐνάγων ἐπεκαλέσθη τὸ ἄκυρον τῆς καταγγελίας, ἐπὶ τοῖς λόγοις 1) ὅτι οὗτος ὑπόκειται εἰς προστασίαν τοῦ Νόμου 3514|1928 καὶ 2) ὅτι ἡ καταγγελία αὕτη εἶναι καταχρηστικὴ ὡς ἐνεργησάσης τῆς ἐναγομένης, οὐχὶ κατὰ τὴν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρὸς ἀλλὰ κατὰ παράβασιν τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ., τεθέντων κριτηρίων. Καὶ ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς ταύτης ὁ πρωτοδίκης δικάσας δικαστὴς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 14|1949 ἀποφάσεώς του, ἧτις καὶ ἐκκαλεῖται διὰ τοῦ ἐν τῷ δικογράφῳ τῆς ἐφέσεως ἀναφερομένου λόγου, τοῦ περιστρεφομένους ἅπαντος περὶ τὴν σφαλερὰν ἑρμηνείαν τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου 3514|1928, κατεδίκασε τὴν ἐναγομένην εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν αἰτουμένων ἀποδοχῶν, ἀποδεχθεὶς τὸ ἄκυρον τῆς καταγγελίας τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων μισθωτικῆς σχέσεως ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 3514|1928.

Εἰ καὶ ἠδύνατό τις εἰπεῖν, ὅτι ἐκ τῆς ὅλης διατυπώσεως τῶν ἄρθρων 1, 2, 4, 5 καὶ 7 τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 3514|1928 «περὶ θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν ἐπιστρατεύσει», σαφῶς συνάγεται, ὅτι ὁ νόμος οὗτος παρέχει τὴν προστασίαν του εἰς τὸν ὁπωσδήποτε (εἴτε στρατιωτικῶς, εἴτε πολιτικῶς, ἢ ὁπωσδήποτε ἄλλως διὰ κατατάξεως εἰς τὰ Μ.Α.Υ. ἢ Μ.Ε.Α.) κληθέντα εἰς τὰ ὅπλα ἰδιωτικὸν ὑπάλληλον καὶ ἀποχωρήσαντα ἅμα τῆς ἐργασίαι του καὶ οὐχὶ εἰς τὸν κληθέντα μόνον καὶ μὴ ἀπομακρυνθέντα τῆς ἐργασίας του, ἀλλ' ἐξακολουθοῦντα νὰ παρέχῃ ταύτην, ὡς καὶ πρότερον, ὁπότε καὶ ἡ ὑφισταμένη σύμβασις ἐργασίας ἐξακολουθεῖ νὰ διατελῇ ἐν ἐνεργείᾳ μεθ' ὅλων τῶν συνεπειῶν της δι' ἀμφότερα τὰ συμβαλλόμενα μέρη (ληψις μισθοῦ, δικαίωμα ἀδείας, πειθαρχικὸς ἔλεγχος κλπ. ἐν οἷς καὶ τὸ δικαίωμα καταγγελίας τῆς συμβάσεως), ἐνῷ διὰ τὸν ἀπομακρυνθέντα λογῷ διακοπῆς τῆς ἐργασίας του, ἕνεκεν τῆς στρατεύσεώς του, ἐπέρχεται διάλυσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὅπερ κατὰ παρέκκλισιν τῆς κατὰ τὴν θέσπισιν τοῦ νόμου τούτου (3514) διατάξεως τοῦ Ρ.Δ., νῦν 380 Α.Κ., ἧτις συνεπήγετο τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο, ἠθέλησε νὰ ἀποκλείσῃ ὁ νόμος οὗτος, λόγῳ ἐξαιρετικῆς εὐνοίας πρὸς τοὺς στρατευθέντας, ὁρισας ἐν ἄρθρῳ μὲν 1, ὅτι δὲν ἀποτελεῖ λόγον διαλύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἡ ὁπωσδήποτε ὑπὸ τὰ ὅπλα κλήτευσις τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ἐν ἄρθρῳ δὲ 5 ὅτι δικαιοῦται οὗτος μέρος τῶν ἀποδοχῶν του ὑπὸ τὴν μορφὴν ἐπιδόσεως, καίτοι δὲν παρέχει τὰς ἐργασίας του. Ὡς ἔχουσιν ὅθεν τὰ συνδεδυασμένα ἄρθρα τοῦ Νόμου 3514, ἀναγκαία προϋπόθεσις διὰ τὴν ἐφαρμογήν του εἶναι ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ στράτευσις τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ἀφ' ἑτέρου ἡ παῦσις τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας του διὰ τῆς ἐξ αὐτῆς ἀπομακρύνσεώς του, διότι, ἐν ἐναντίᾳ ἐκδοχῇ, ὁ μὲν ἐργοδότης, ὡς ὑποκείμενος εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου 35 4, δὲν θὰ δύναται νὰ ἀσκήσῃ τὸ ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας δικαίωμά του, ὡς καὶ τὰ ἐκ τῶν περὶ συμβάσεως ἐργασίας κειμένων νόμων χορηγούμενα αὐτῷ, παρὰ τὰ ἀμφοτεροβαρῆ τῆς συμβάσεως ταύτης, ὁ δὲ ἐργάτης, καὶ ἀσεβῶν ἀκόμη ἐναντίον τοῦ ἐργοδότου, θὰ δύναται νὰ κατοχυροῦται ὀπισθεν τῆς ἐξαιρετικῆς ταύτης διατάξεως. Κατ' ἀκολουθίαν ὅθεν τούτων, βεβαιωθέντος ἅμα ὅτι ὁ ἐνάγων δὲν ἀπεμακρύνθη τῆς ἐργασίας του κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως,

ΕΚΤΑΣΙΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Ἀναγνωριστικὴ ἐνώπιον Εἰρηνοδίκου ἀγωγὴ περὶ ἀκυρότητος ἀπολύσεως

Διττὴ ὑπὸ Ν. 3514|1928 προστασία στρατευομένων μισθωτῶν.—Ἐπανάληψις ἐργασίας μετ' ἀπόλυσιν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ καὶ δικαίωμα ἐπιδοτήσεως κατὰ διάρκειαν στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας.—Πρόσκλησις ὑπὸ τὰ ὅπλα μισθωτοῦ στρατολογικῆς κλάσεως 1949.—Ἔλλειψις δικαιώματος ἐπιδομάτων μισθοῦ καὶ ἀποζημιώσεως ἄρθρ. 4 Ν. 3514 ἐπὶ ἀπολύσεώς του.—Ἀπαράδεκτον εἰσαγωγῆς ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς ἐνώπιον Εἰρηνοδίκου πρὸς βεβαίωσιν ἀκυρότητος ἀπολύσεως.

Τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Ν. 3514|1928, ὡς ἐτελειώθη (ΕΕΔ 7, 581), ὁρίζει σαφῶς, ὅτι ἡ ὑπὸ τὰ ὅπλα ὁπωσδήποτε πρόσκλησις παντὸς μισθωτοῦ, ὑπηρετοῦντος πλέον τῶν ἓξ μηνῶν παρὰ τῷ ἐργοδότῃ του (ἐφ' ὅσον ἔχει συμπεπληρωμένην τοὐλάχιστον δύο μηνῶν ὑπηρεσίαν ἤδη, ἄρθρ. 6 Ν. 519|1948, ΕΕΔ 7, 581) δὲν ἀποτελεῖ λόγον διαλύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας αὐτοῦ, ὁπωσδήποτε καὶ ἂν αὕτη συνήφθη.

Ἡ τοιαύτη προστασία ἄρχεται ἀπὸ τῆς προσκλήσεως τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 68|1949, προεδρευόντων *Β. Φαρμακίδης*, ΕΕΔ 8, 116, Προέδρου Πρωτ. Βεροίας 1|1949, προεδρευόντων *Κ. Σφακιανάκης*, ΕΕΔ 8, 206, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1361|1941, προεδρευόντων *Χ. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 1, 210, Πρωτοδίκου Πειραιῶς 531|947, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 7, 171, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 251|1949, προεδρευόντων *Β. Φαρμακίδης*, ΕΕΔ 8, 216, Προέδρου Πρωτ. Ἰωαννίνων 2|5|1949, προεδρευόντων *Ο. Νικόπουλος*, ΕΕΔ 8, 817, Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 1951|1949, προεδρευόντων *Ι. Κωνσιόπουλος*, ΕΕΔ 8, 1018).

Δὲν εἶναι δηλαδὴ ἀναγκαῖον νὰ ἀποδειχθῇ, ὅτι ἡ γενομένη μετὰ τὴν πρόσκλησιν τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα ἀπόλυσίς του ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τῶν δικαιωμάτων του ἐκ τοῦ Ν. 3514, ἐφαρμοζομένου τοῦ ἄρθρ. 7 Ν. 519|1948, κατὰ τὸ ὁποῖον καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἢ ἀπόλυσις, γενομένη παρὰ τοῦ ἐργοδότου πρὸς περιγραφὴν τῶν ἐκ τοῦ παρόντος νόμου ὑποχρεώσεων αὐτοῦ, εἶναι ἄκυρος (βλέπε σημείωσίς μας ἐπὶ τῆς Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 106|1949, Πρόεδρος *Η. Κριθαρᾶς*, ΕΕΔ 8, 312, καὶ σημείωσις μας ἐπὶ τῆς Προέδρου Πρωτ. Μεσολογγίου 102|949, Πρόεδρος *Χ. Βλάχος*, ΕΕΔ 8, 638 ὀρθὴν ἄποψιν Πρωτοδίκου Πειραιῶς 53|1947, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 7, 171, *Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχ. Δίκαιον Εἰδικὸν Μέρος, Τόμος Α' σελ. 320).

Τὸ ἄρθρ. 7 Ν. 519|1948, τελοῦν ἐν ἁρμονίᾳ καὶ πρὸς τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, ρυθμίζει διὰ σαφοῦς νομοθετικῆς διατάξεως περιπτώσεις ἀπολύσεως μισθωτοῦ, ἐνῷ ἐπίκειται ἡ πρόσκλησις τῶν ὑπὸ τὰ ὅπλα, πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου (πρβλ. καὶ *Δ. Τούση*, Πράξεις ἐπ. fraudem legis καὶ ἐργατικὸν δίκαιον, Ε' Δ 1, 120), πρᾶγμα διάφορον τῆς ἀκυρότητος ἀπολύσεως ἐκ τοῦ ἄρθρου 1 Ν. 3514.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἀπὸ τῆς προσκλήσεως τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα μέχρι τῆς κατατάξεως του ὑποχρεοῦται ὁ ἐργοδότης εἰς ἀποδοχὴν τῶν προσφερομένων ὑπηρεσιῶν, καθιστάμενος ἄλλως ὑπερήμερος περὶ τὴν καταβολὴν τοῦ μισθοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 656 Α.Κ.

Περαιτέρω ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτός, κατατασσόμενος ἐν τῷ στρατῷ, δικαιοῦται ἐπιδοτήσεως κατὰ τὸν Ν. 519|1948, ὑποχρεοῦται πρὸς τοῦτο ὁ ἐργοδότης καὶ συνεπῶς, ἀνεξαρτήτως τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 656 Α.Κ. ὑπερημερίας του ἐν ᾧ χρόνῳ ἀέμπη πρὸ τῆς κατατάξεως, ἐκτελεῖται ἡ σύμβασις ἐργασίας, οὐδεμίαν ἐπάγεται διὰ τὸ δικαίωμα ἐπιδοτήσεως συνέ-

---

δὲν δύνατοι νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν ἐξαιρετικὴν ταύτην διάταξιν (ἄρθρ. 1 ν. 3514). Τούναντιον ὁ ἐργοδότης ἠδύνατο νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ταύτην, ἐφ' ὅσον ἐκ τοῦ λόγου τῆς μὴ ἀπομακρύνσεως ἐκ τῆς ἐργασίας του εἶχε τοιοῦτον λόγον καταγγελίας τῆς συμβάσεως (ἀπρεπὴς συμπεριφορὰ τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου κ.λ.) (ὅρα ἀπόφ. Ἐφετ. Ἀθηνῶν 1025)1942, ΕΕΔ Τόμ. Α', τεῦχος 30-31).

Κατὰ τὴν κρατήσασαν δικαστικὴν γνώμην τοῦ Δικαστηρίου τούτου ὁ διαληφθεὶς νόμος 3514 ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ διὰ τοὺς εἰς τὰς τάξεις τῶν Μ.Ε.Α. κληθέντας, οἵτινες καὶ πρὸς στρατιωτικοὺς ἐξομοιοῦνται, διότι ἐκ τῆς εὐρύτητος τῆς ἐκφράσεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου, ὁμιλούσης περὶ τῶν ὁπωσδήποτε στρατευθέντων, σαφῶς συνάγεται ἡ πρόθεσις τοῦ νομοθέτου, ὅπως ἐν τῇ διὰ τοῦ νόμου τούτου θεσπισθείσῃ προστασίᾳ τῶν στρατευομένων περιλαμβάνωνται ἅπαντες οἱ στρατευόμενοι, ἀνεξαρτήτως τοῦ εἴδους τῆς στρατεύσεως καὶ τῆς φύσεως τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας των καὶ ἀσχέτως τῆς ἀπομακρύνσεως ἢ μὴ ἐκ τῶν ἑστιῶν των καὶ τῆς ἐργασίας των κατὰ τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεώς των, ὡς μὴ ἀποτελούσης ἀναγκαίας προϋποθέσεως ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου τούτου τῆς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀπομακρύνσεώς των, διότι τοιαύτη προϋπόθεσις οὔτε ἔχει τεθῇ ἐν τῷ Νόμῳ τούτῳ, οὔτε συνάγεται ἐκ τῶν διατάξεων αὐτοῦ. Καὶ ἐφ' ὅσον ὄντως ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐνάγων ἐκλήθη ὑπὸ τὰ ὅπλα καὶ ὑπηρέτησεν ὡς διμοιρίτης Διλοχίας Ἀλιάρτου, εἴτε ὡς ἁπλοῦς Μ.Ε.Α., εἴτε ὡς ἀξιωματικός, ἡ ὑπὸ τῆς ἐναγομένης καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐπισυμβᾶσα καθ' ὃν χρόνον οὗτος διετέλει ἐν στρατεύσει (27.8.1949) ἀντίκειται εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου 3514 καὶ ὡς τοιαύτη ἄκυρος τυγχάνει. Καὶ' ἀκολουθίαν ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται εἰς τὴν καταβολὴν τῶν αἰτουμένων ἀποδοχῶν καὶ τὰ ἐναντία, περὶ ὧν οἱ τρεῖς πρῶτοι λόγοι τῆς κρινομένης ἐφέσεως, ἀβάσιμα κρίνονται καὶ ἀπορριπτέα τυγχάνουσιν.

Ἐπίσης ἀπορριπτέος ὡς νόμῳ ἀβάσιμος κρίνεται καὶ ὁ τελευταῖος λόγος ἐφέσεως, διότι αἴτημα τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς εἶναι ἡ καταδίκη τῆς ἐναγομένης εἰς καταβολὴν οὐχὶ ἐφαρμοστέου ἐπιδόματος καὶ' ἑπομένως τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Εἰρηνοδίκου (ἄρθρ. 6 Ν. 3514 καὶ 519)48), ἀλλ' ἡ πληρωμὴ μισθοῦ ἐπὶ ἀρνήσει ἀποδοχῆς προσφερομένης ὑπηρεσίας, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ τῆς νομίμου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

πειαν ἡ γενομένη τυχόν, ἀκύρως πάντως, ἐκ ταῦ ἄρθρ. 1 Ν. 3511 διαλυσις τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου

Ὁπωσδήποτε καὶ ἂν ὁ μισθωτὸς δὲν δικαιοῦται ἐπιδοτήσεως, ὡς μὴ συγκεντρῶν τὰς προϋποθέσεις τοῦ Ν. 519|1948 (ἰσχύοντος ἤδη διὰ τὰς ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις), δικαιοῦται εἰς ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας του μετὰ τὴν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσίν του—πολὺ ἐφ' ὅσον συγκεντροῖ τὰς προϋποθέσεις τοῦ Ν. 511|948—καὶ ἐν τούτῳ ἐγκειται τὸ ἔννομον συμφέρον, τὸ ἀποῖον εἶναι βασικὴ προϋπόθεσις τῆς ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς, ἀμοῦ μετὰ τῆς ἀβεβαιότητος, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὕπαρξιν ἐννόμου σχέσεως, ἐπαγούσης ἢ δυναμένης νὰ ἐπαγάγῃ ζημίαν εἰς τὸν ἐνάγοντα καὶ μὴ δυναμένης νὰ τεθῇ ἐκποδὼν ἄλλως πως ἢ διὰ τῆς παρὰ τοῦ δικαστηρίου ἀναγνωρίσεως τῆς ὑπάρξεως τῆς ἐννόμου σχέσεως (βλέπε *Glasson—Tissier—Morel*, Πολ. Δικ. μετάφρ. *Γ. Ράμπου*, τ. Α' 171, σελ. 554. *Γ. Ράμπου*, Συμβολαὶ εἰς τὴν ἑρμηνείαν τῆς Πολιτ. Δικονομίας, ἔκδ. 1948, σελ. 72, *Γ. Μητσοπούλου*, Ἀναγνωριστικὴ ἀγωγή, Λ.Π. 189|1949, εἰσηγητὴς *Α. Καμάρτος*, ΕΕΔ 8, 432).

Ἀλλ' ἡ ταυτὴ ἀγωγή, ὡς καὶ ἡ κατωτέρω εἰρηνοδικειακὴ ἀπόφασις δέχεται, δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 6 Ν. 3514 ἁρμοδιότητα τοῦ Εἰρηνοδίκου καλουμένου νὰ ἐπιδικάσῃ ὀφειλόμενα ἐκ τοῦ Νόμου τούτου ἐπιδόματα μισθοῦ ἢ ἀποζημίωσιν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 4 Ν. 3514, λόγῳ ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ πρὸ τῆς συμπληρώσεως ἔτους ἀπὸ τῆς μετὰ τὴν ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσίν του ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας.

Εἰρηνοδίκου Πατρῶν 304|1949

Διαδικασία Ν. 3514

Εἰρηνοδίκης ὁ κ. **Ι. Λιναρδάτος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Γεωργόπουλος, Τ. Κοτρωνόπουλος

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, δι' ἧς ἱστορεῖται, ὅτι ὁ ἐνάγων ἐργατοτεχνίτης, ὑπηρετῶν εἰς τὸ ἐργοστάσιον χαρτοποιΐας τοῦ ἐναγομένου ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου 1937, ἀπελύθη τὴν 15ην Αὐγούστου 1949, ὅτε ἤδη εἶχε κληθῇ εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ ὡς κληρωτὸς τοῦ 1949, ἡ δὲ ἀπόλυσίς του αὕτη ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τῶν ἐκ τοῦ Ν. 519|1948 ὑποχρεώσεων τοῦ ἐργοδότου ἐναγομένου, ζητεῖται δὲ διὰ τὸν λόγον τοῦτον νὰ κηρυχθῇ ἄκυρος ἡ γενομένη ἀπόλυσις, ἐπιβοηθητικῶς δὲ ζητεῖται, ὅπως δυνάμει τοῦ ἄρθρου 4 § 1 κωδ. Νόμου 3514|28 καταβληθῇ οὕτῳ ἀποζημίωσις, ἴση πρὸς τοὺς μισθοὺς ἓξ μηνῶν, οὓς ἐλάμβανε πρὸ τῆς στρατεύσεώς του, ὡς μὴ ἀποφανθείσης περὶ τῆς ἐκ δεδικαιολογημένης αἰτίας ἀπολύσεώς του τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α. Ν. 244|1946, συ φώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 11 παρ. 2 ἐδάφ. 1 τοῦ Α. Ν. 547|1937, εἶναι νόμῳ ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέα διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους:

Ὁ νόμος 3514|1928, ὡς μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη, παρέχει εἰς τοὺς στρατευομένους ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους καὶ εἰς τὸ στρατευόμενον ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐπεξετάθη ἡ ἰσχὺς τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρ. 11 Α. Ν. 547|1937, αὐτὴν τὴν προστασίαν: αἱ τὴν προστασίαν τοῦ ἄρθρου 1 αὐτοῦ, ὅπερ ἐπιβάλλει τὴν ὑποχρέωσιν εἰς τὸν ἐργοδότην, ὅπως δεχθῇ τὸν στρατευθέντα ὑπάλληλόν του εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του μετὰ τὴν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσίν του. Τὸν οὕτω ἐπανολαμβάνοντα τὴν ἐργασίαν του ὑπάλληλον δὲν δικαιοῦται νὰ ἀπολύσῃ ὁ ἐργοδότης πρὸ τῆς παρελεύσεως ἐτους, εἰμὴ διὰ κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένην αἰτίαν, ὑποχρεούμενος ἄλλως νὰ καταβάλῃ ἀποζημίωσιν εἰς τὸν ἀκαίρως ἀπολυόμενον ὑπάλληλον ἴσην πρὸς τοὺς μισθοὺς ἓξ μηνῶν β) τὴν προστασίαν τοῦ ἄρθρου 5 αὐτοῦ, ὅπερ ἐπιβάλλει εἰς τὸν ἐργοδότην τὴν ὑποχρέωσιν ἐπιδοτήσεως τοῦ ὡς ἐφέδρου στρατευθέντος ὑπαλλήλου, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπὸ τὰ ὅπλα ὑπηρεσίας του. Τέλος διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. 519 ὑπὸ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 3514 περὶ ἐπιδοτήσεως ἐπεξετάθησαν καὶ εἰς τοὺς κληρωτοὺς τῆς κλάσεως 1944 καὶ παλαιοτέρων ταύτης, τοὺς καλουμένους εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ ἢ ὑπηρετοῦντας κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ νόμου τούτου. Ἐκ τῶν ὡς ἄνω δικαιωμάτων οὐδὲν ἔχει γεγεννημένον ὁ ἐνάγων, διότι οὐδ' ἐπιδοτήσεως δικαιοῦται ὡς καλούμενος ὡς κληρωτὸς τῆς κλάσεως 1949, οὐδὲ περὶ ἐπαναπροσλήψεως δύναται νὰ γίνῃ λόγος, ἐφ' ὅσον καὶ ἡ κατάταξίς του ἀκόμη δὲν ἔλαβε χώραν. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπιβοηθητικὴν βάσιν, καὶ αὕτη δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὸν νόμον, διότι τὸ ἄρθρον 4 § 2 τοῦ Ν. 3514 ἀφορᾷ ὑπαλλήλου ἐπαναλαμβάνοντος τὴν ἐργασίαν των μετὰ τὴν ἀποστράτευσίν των καὶ ἀπολυομένους πρὸ τῆς παρελεύσεως ἐτους ἀπὸ τῆς ἐπαναπροσλήψεώς των καὶ οὐχὶ ἀπολυομένους πρὸ τῆς καταστάξεως αὐτῶν. Ὅτι δὲν εἶναι ἀναγκαία ἡ προηγουμένη ἀπόφασις τῆς Πρωτ. Ἐπιτροπῆς, προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ ὅτι διὰ μὲν τὴν κρίσιν τῆς ἀπολύσεως τῶν ἀκύρως πρὸ τῆς καταστάξεως ἀπολυομένων ἁρμοδία ἦτο ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ Ν. 3514 ἐπιτροπή, ἣν ἀντικατέστησαν ἤδη τὰ Δικαστήρια, διὰ δὲ τὴν κρίσιν περὶ τῶν ἀπολύσεων τῶν ἐπαναπροσλαβανομένων εἶναι ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Α Ν. 244|36 περὶ παλαιῶν πολεμιστῶν, ὑφισταμένη καὶ σήμερον. Ἐφ' ὅσον, ὅθεν, ὁ ἐν λόγῳ ἐργατοτεχνίτης ἀπελύθη, τηρηθεισῶν, ὡς ἐκ τῶν ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων ἐγγράφων προκύπτει, τῶν διατυπώσεων τοῦ Ν. 118|45 καὶ 2112, οὐδεμίαν δὲ προστασίαν ἐκ τῶν νόμων 3514 καὶ 519 ἔχει γεγεννημένην, ἀπορριπτέα κρίνεται ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ὡς νόμῳ ἀβάσιμος. Ἀλλὰ καὶ ὡς ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ ἀπαραδέκτως εἰσάγεται ἐνώπιον ἡμῶν, διότι ναὶ μὲν κατὰ τὸ ἄρθρον 127 τοῦ Εἰσ. Νόμου τοῦ Α.Κ. ὁ ἔχων ἔννομον συμφέρον πρὸς δικαστικὴν ἀναγνώρισιν τῆς ὑπάρξεως, ἢ μὴ ὑπάρξεως ἐννόμου τινὸς σχέσεως δύναται νὰ ἐγείρῃ περὶ τούτου ἀγωγήν, καὶ ἂν ἔτι ἡ ἐκ τοιαύτης ὑφισταμένης ἐννόμου σχέσεως ἀξίωσις δὲν εἶναι γεγεννημένη, πλὴν ὁ Εἰρηνοδίκης ἀσκεῖ ἐξαιρετικὴν καὶ ἔκτακτον δικαιοδοσίαν, ἐφ' ὅσον δὲ ὁ νόμος 519 δὲν καθιεροῖ ἁρμοδιότητα ἁπλῆς ἀναγνωρίσεως δικαιωμάτων ἄνευ καταψηφίσεως, ἁρμόδιον διὰ τὴν ἀγωγὴν ταύτην εἶναι τὸ ἀσκοῦν γενικὴν δικαιοδοσίαν Δικαστήριον τῶν Πρωτοδικῶν, τοῦ Εἰρηνοδίκου δυναμένου νὰ ἐξετάσῃ τὸ κῦρος τῆς συμφώνως πρὸς τοὺς προδιαληφθέντας ἐργατικοὺς νόμους γενομένης λύσεως τῆς συμβάσεως, ἐν ὄψει τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν. 519 εἰς τὴν περίπτωσιν ἀξιώσεως τοῦ ἐνάγοντος περὶ μιᾶς ἐκ τῶν προαναφερθεισῶν προστασιῶν τοῦ ἐκ τοῦ Ν. 519.

ΠΕΙΘΑΡΧΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ

Τακτική καταγγελία συμβάσεως έργασίας και αποζημίωσις άρθρ. 9 Ν. 118|1945

Δεδικασμένον. — Τί δύναται να προβληθή. — Έλεγχος υπό πολιτικών δικαστηρίων διοικητικών πράξεων. — Έκτασις εξουσίας δικαστηρίων. — Τιμώρησις μισθωτού υπό διαχειριστού Ταμείου Εισπράξεων Αστικών Λεωφορείων Αυτοκινήτων. — Ανεπίτρεπτον δικαστικού ελέγχου. — Υποχρεώσις εργοδότου είς καταβολήν εξ ολοκλήρου αποζημιώσεως Ν. 2112 κατ' άρθρ. 9 Ν. 118|1945 και είς περίπτωσιν τακτικής καταγγελίας συμβάσεως έργασίας.

Επί των απασχολούντων την κατωτέρω πρωτοδικειακήν απόφασιν ενδιαφερόντων νομικών ζητημάτων νομίζομεν, ότι δύνανται να σημειωθούν τινά επί του δικαστικού ελέγχου της νομιμότητος τη. επιβληθείσης υπό του Διαχειριστού του Κοινού Ταμείου Εισπράξεων Αστικών Λεωφορείων πειθαρχικής ποινής, κατά το άρθρ. 10 του από 8|5|1948 β δ. περί κοινών Ταμείων Εισπράξεων των αστικών διά λεωφορείων συγκοινωνιών.

Έχει γίνη ήδη δεκτόν, ότι ο δικαστικός έλεγχος δεν είναι επιτετραμμένος επί πειθαρχικών ποινών, αί οποίαι ανατίθενται υπό του νόμου εις άρμοδιον όργανον (Α. Π. 282|1939, Θέμ. Ν' 740, Α. Π. 108|1948, εισηγητής *Κ. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 7, 494, Έφετ. Αθηνών 414|1949, εισηγητής *Π. Πετρέας*, ΕΕΔ 3, 329, Πρωτοδικείου Αθηνών 5|15|943, εισηγητής *Σ. Σταματιάδης*, ΕΕΔ 2, 756, Πρωτοδικείου Βόλου 90|948, εισηγητής *Κ. Δάρας*, ΕΕΔ 7, 690) (βλέπε επί του όλου θέματος *Βασ. Παντ. Βασιλείου*, ΕΕΔ 7, 495, ΕΕΔ 8, 1 επ.).

Δικαιούνται όμως, τα πολιτικά δικαστήρια, κατά γενικήν αρχήν, να ελέγχωσι την νομιμότητα των διοικητικών πράξεων, προβαίνοντα εις τυπικόν έλεγχον της πειθαρχικής αποφάσεως (*Βασ. Παντ. Βασιλείου*, ΕΕΔ 8, 48), άν δηλαδή η πράξις εμφανίζεται ως τυπικώς έγκυρος.

Εν προκειμένω δέχεται η απόφασις, ότι της επιβληθείσης ως πειθαρχικής ποινής δεν προηγήθη κλήσις του τιμωρηθέντος εις απολογίαν, διατύπωσις, την οποίαν δέχεται η απόφασις, ως μη απαιτουμένην εν προκειμένω.

Εν τούτοις, και άν ο νόμος δεν ποιήται περί αυτής λόγον, είναι γενική του διοικητικού δικαίου αρχή, εις τούτο δε είναι σύμφωνος η νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας (βλέπε προχείρως Σ. Ε. 734, 736|1934), ότι η απολογία πειθαρχικώς διωκομένου υπαλλήλου συνιστά θεμελιώδες αυτού δικαίωμα, του οποίου δεν δύναται να στερηθή άνευ αντιθέτου διατάξεως, έστω και άν ο νόμος δεν απαιτή ρητώς την κλήσιν εις απολογίαν. Είναι όθεν, παράνομος, μη υφισταμένης εναντίας διατάξεως, η επιβολή πειθαρχικής ποινής εις υπάλληλον, χωρίς προηγουμένως να κληθή εις απολογίαν, μετά την ανωτέρω αρχήν του δικαίου (Σ. Ε. 734, 736|1934).

Έδικαιούτο, επομένως, το δικαστήριον να εκταθή εις δικαστικόν έλεγχον της τοιαύτης πλημμελούς εμφανιζομένης νομικής διοικητικής πράξεως, ή οποία, αγομένη ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, θά εκηρύσσετο άκυρος.

Επί του ζητήματος άν μετά τακτικήν καταγγελίαν της συμβάσεως έργασίας (διωτικού υπαλλήλου, κατά το άρθρ. 1 του Ν. 1558|930, τροποποιητικού του Ν. 2112|1920, υποχρεούται ο εργοδότης διά το κύρος της καταγγελίας συμβάσεως έργασίας κατ' άρθρ. 9 Ν. 118|1945, να καταβάλη εξ ολοκλήρου την αποζημίωσιν του Ν 2112 ή μόνον το 1/4 της αποζημιώσεως του άρθρου 2 Ν. 4558|1930 ή πρωτοδικειακή απόφασις ακολουθεί την ορθήν, ως εσημειώσαμεν (επί της αντιθέτως αποφανθείσης Πρωτοδικείου Πειραιώς 1601|1949, εισηγητής *Κ. Κοντουρίσης*, ΕΕΔ 8, 758 επ., βλέπε και *Σύνταξιν* ΕΕΔ εν ΕΕΔ 8, 349, απόψιν), (βλέπε εν τούτοις *Κ. Κουκάν*, Ένοχ Δίκαιον Ειδικόν Μέρος, τόμος Α', σελ. 357, *Ι. Καποδίστριαν*, Θέμ. ΝΘ' 190).

Αρκεί, νομίζομεν, διά τον έλεγχον της ορθότητος της απόψεως, να υπομνησθή, ότι του 1/4 της αποζημιώσεως επί τακτικής καταγγελίας συμβάσεως έργασίας δεν δικαιούνται οί εργάται, τεχνίται, υπηρέται, οί διεπόμενοι υπό του β. δ. 16|18 Ιουλίου 1920 «περί επεκτάσεως Ν. 2 12 κλπ.» και, έπομένως περί ποίας αποζημιώσεως θά γίνη δι' αύτούς λόγος προς θεμελίωσιν του κύρους της καταγγελίας συμβάσεως, κατ' άρθρ. 9 Ν. 118|1945, το οποίον εν τούτοις ομιλεί σαφώς περί καταβολής αποζημιώσεως εκ του β. δ. 16|18 Ιουλίου 1920;

Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 219|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ο κ. **Σ. Σταματιάδης**

Δικηγόροι οί κ. κ. Κ. Στογιαννόπουλος, Β. Γεωργακόπουλος

Διά της υπό κρίσιν αγωγής ο ενάγων, δικαιωθείς διά της υπ' αριθ. 611|1949 αποφάσεως ημών επί τη απολήψει των ως νομίμων κριθεισών απαιτήσεών του, συνεπεία της άκύρως χωρησάσης παρά του εναγομένου τη 5.8.1949 απολύσεώς του ισχυρίζεται ήδη, ότι τη 20.9.1949 προσελήφθη παρ' αύτου εκ νέου, κατ' ακολουθίαν συμβάσεως εργασίας αορίστου χρόνου, πλην όμως τη 8.1.1950 απελύθη και πάλιν άκύρως παρ' αύτου. Ήδη ζητεί 1) την διαφοράν των αποδοχών του εκ δραχ. 190.000, άς εν τη πρώτη αγωγή του από 10.8.1949, εφ' ής η προδιαληφθείσα απόφασις ημών, εκ γραφικού σφάλματος, δεν περιέλαβε, κακώς υπολογίσασα τά εκ της οίτιας ταύτης οφειλόμενα εις δραχ. 85.000, άντι των πραγματικών 475.000, 2) τους από της κατά την 20.9.1949 επαναπροσλήψεώς του μέχρι της 8.1.1950 δεδουλευμένους μισθούς του εκ δραχ. 2.052.960, 3) τον από της άκύρου απολύσεως, ήτοι από 8.1.1950 μέχρι 8.2.1950, μισθόν του, 4) τά δώρα των Χριστουγέννων 1949 και του Ν. Έτους 1950 εξ ενός μισθού και 5) πρόσθετον αποζημίωσιν διά χρονικόν διάστημα 12 Κυριακών και εορτών, καθ' άς επίσης εργάσθη.

Αληθώς εκ του άρθρου 274 της Πολ. Δικ. συνάγεται, ότι ο ζητήσας εν τη δίκη ούχι ολό-

κληρον την άπαίτησίν του, άλλά μέρος αύτής, δέν κωλύεται έκ τοῦ έντεῦθεν δεδικασμένου νά ζητήσῃ διά νέας άγωγῆς καί τό ὑπόλοιπον αύτῆς, καθ' ὅ μή περιληφθέν ἐν τῇ πρώτῃ δίκῃ καί συνεπῶς μή καταστάν ἐπιδικον (Α. Π. 390|1948 Θέμις Ξ' 73). Ἐτέρωθεν ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρων 273 § 3 καί 274 τῆς αύτῆς Δικ. προκύπτει τό μέν ὅτι τό δεδικασμένον καλύπτει οὐ μόνον τάς άπορριφθείσας ἐνστάσεις, ἀλλά καί τάς μή προταθείσας κατά τήν πρώτην συζήτησιν, ἐξαιρέσει ἐκείνων μόνον, αἵτινες δέν ἀποτελοῦν ἁπλῶς μέσον πρός άπόκρουσιν τοῦ ἐπιδίκου δικαιώματος, ἀλλά καί συνιστῶσιν αὐτοτελῆ ἀπαίτησιν, άσκουμένην εἴτε δι' ἀγωγῆς, εἴτε καί δι' ἐνστάσεως προβαλλομένην ἐν δίκῃ ἐχούσῃ ὡς ἀντικείμενον διάφορον δικαιολογητικήν σχέσιν τῆς πρώτης (*Οἰκονομ.* ἐν Θέμ. ΝΓ' 62—63), τά δέ οὐδαμῶς ἀφορᾷ καί ἰσχυρισμούς, οἵτινες ἀντιτάσσονται μέν κατά τοῦ ἐπιδίκου δικαίου, θεμελιοῦνται ὅμως οὐχί ἐπί ἰδίου δικαιώματος τοῦ ἐνισταμένου, ὅπερ ὡς ὑπεράσπισις, ἅμα δέ καί ὡς βάσις ἰδίας ἀξιώσεως, νά δύναται κατά νόμον νά χρησιμεύῃ, ἀλλ' ἐπί γεγονότων, τά ὁποῖα εἰσί χρήσιμα μόνον πρός ἀμυναν κατά τοῦ προσβαλλομένου δικαιώματος καί δή ὅταν ἡ περί τοῦ τελευταίου τούτου ἀγωγή ἀπερρίφθη οὐχί ἐπί τῇ βάσει αὐτῶν, καίπερ ἐξετασθέντων καί κριθέντων ὑπό τοῦ Δικαστηρίου, ἀλλά ἐπί ἑτέρῳ άσχέτῳ αὐτοῖς λόγῳ (Α.Π 309|1947 ΕΕΔ 6, 728, 163|1931 Θ. ΜΒ' 481, 107|1939 ΕΕΝ Ε' 323, 204|1944 ΕΕΝ ΙΒ' 190).

Ἐτέρωθεν ἐν τῇ ἐρεύνῃ τῆς νομιμότητος τῶν διοικητικῶν πράξεων κρατοῦσα παρίσταται ἡ ἀρχή, καθ' ἣν τά δικαστήρια, ἐπιλαμβανόμενα ἰδιωτικῶν ἀπαιτήσεων περί προσβληθέντων δικαίων, δύνανται νά ἐξετάσωσι παρεμπιπτόντως τό νομιμον τῶν πράξεων τῶν διοικητικῶν Ἀρχῶν, ἡ τῶν διοικητικῶν ὀργάνων, δσάκις ὁ νόμος διαγράφει τόν τρόπον, τόν τύπον, τήν ἐξωτερικήν μορφήν τῆς πράξεως, οἷον ἔγγραφον κατάρτισιν, ὡρισμένην ἐν αὐτῇ μνειαν, καταχώρησιν αἰτιολογίας, δημοσίευσιν, διατασσομένων ὡς στοιχείων τῆς πράξεως, διαδικασίαν ἐκδόσεως, ἢ τάς προϋποθέσεις τῆς διοικητικῆς ἐνεργείας πρός τόν σκοπόν τῆς διακριβώσεως ἄν οὗτοι, φέροντες τόν χαρακτῆρα κανόνων ἀναγκαστικοῦ δικαίου (Ε.Ν. 440|1931 Θ. ΜΓ' 679), ἐτηρήθησαν, οὐδέποτε ὅμως καθίστανται ἁρμόδια εἰς τόν ἔλεγχον τῆς ὀρθότητος τῶν τοιούτων πράξεων, δσάκις ἡ διοικητική Ἀρχή ἀφέθη ἐκ τοῦ νόμου ἐλευθέρα νά ἐνεργήσῃ κατά τήν κρίσιν της (Α Π 108|1948 ΕΕΔ 7, 454, Π.Α. 5145|1943 ΕΕΔ 2, 756), πολύ δέ περισσότερον νά ἐρευνήσῃ, τοῦ νόμου σιγῶντος, ἄν ἡ ἀπόφασις εἶναι ἠτιολογημένη ἢ οὔ (Ε.Α 1555|1911 Θ. ΚΔ' 328, 548|1915 Θ. ΚΑ' 598) ἢ ὁ διωκόμενος ἐκλήθη εἰς ἀπολογίαν (Ε.Α. 544|1918 ΛΓ' 10).

Τούτων δοθέντων καί ἐφ' ὅσον ἐκ τῆς παρά τοῦ ἐναγομένου προσαγομένης καί ἐπικαλουμένης ἀπό 31 Ἰανουαρίου 1950 πιστοποιήσεως τοῦ διαχειριστοῦ τοῦ Β' Κοινοῦ Ταμείου Εἰσπράξεων Ἀστικῶν Λεωφορείων προκύπτει, ὅτι οὗτος, ἔχων ἁρμοδιότητα ἐκ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ἀπό 8.5.1948 Β.Δ., περί κοινῶν Ταμείων εἰσπράξεων τῶν ἀστικῶν διά λεωφορείων συγκοινωνιῶν, καθ' ἃ νομίμως διωρισμένος, ὡς δέν ἀμφισβητεῖται, διαχειριστής αὐτοῦ, ἐπέβλεν εἰς τόν ἐνάγοντα ποινήν ἀργίας 10 ἡμερῶν, ἐνεργῶν ἐντός τοῦ κύκλου τῆς ἀνατεθειμένης αὐτῷ ἐξουσίας, ἄνευ ἐρεύνης δέ ἄν ἡ πρᾶξις αὐτοῦ εἶναι ἠτιολογημένη ἢ ὁ διωκόμενος ἐκλήθη ἢ οὐ εἰς ἀπολογίαν, ἀφοῦ τοιαῦται διατυπώσεις δέν ἀπαιτοῦνται, πρόδηλον, ὅτι τό ἐκ δραχ. 190.000 αἴτημα τῆς ἀγωγῆς, συμπίπτον χρονικῶς πρός τόν χρόνον, οὗτινος, ζητεῖται ἡ διαφορά, δέν εἶναι νόμιμον καί ὡς τοιοῦτον ἀπορριπτέον, κατά τήν περί αὐτοῦ ἀλλωστε νομίμως προβαλλομένην, κατά τά ἐν τῇ ἠγηθείσῃ σκέψει, περί δεδικασμένου ἐκτιθεμένην ἔνστασιν τοῦ ἐναγομένου.

Σκοπός τοῦ Ν. 118|1945, μεταβαλόντος τό πρότερον κρατοῦν σύστημα, ἦτο, ὅπως δημιουργηθῶσιν εὐνοϊκαί συνθῆκαι ἀνασυγκροτήσεως τῶν βιομηχανιῶν, ἀφ' ἑτέρου δέ ὅπως οἱ μισθωτοί, εἰς ἀντίρροπον τῶν καταργουμένων πλεονεκτημάτων, ἀσφαλισθῶσιν ἀπό τοῦ κινδύνου ἀνεργίας διά τῶν πρός τοῦτο λαμβανομένων μέτρων (Α.Π. 342|1946 ΕΕΔ 5, 615, 209|1946 ΕΕΔ 5, 963) Ἐν τῷ πνεύματι δηλονότι αὐτοῦ καί, ὡς τοῦτο δῆλον γίνεται ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 αὐτοῦ, ἐνέκειτο, ὅπως καταβάλληται πάντοτε πλήρης ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν 2112, καί ἄνευ διαστίξεως ἐμπροθέσμου ἢ μή καταγγελίας τῆς συμβάσεως τῆς ἐργασίας. Δέν εἶναι δέ δυνατόν νά ὑποτεθῇ, ὅτι δέν ἤθελε ν' ἀποστῇ τῶν πρότερον κρατούντων, ὅσον ἀφορᾷ τήν ὀφειλομένην ἀποζημίωσιν ἐν περιπτώσει ἐμπροθέσμου καταγγελίας τῆς συμβάσεως, διότι, ἀφοῦ ἐτέλει ἐν γνώσει τοῦ τί ὀφείλεται ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, ἐν τούτοις, καίτοι ρυθμίσας θέματα περί ὧν ὁ Ν. 2112 (βλ. Ν. Δ. 8|11|5|1946 ἄοθρ. 17 Ν. 118|1945), καί μάλιστα ἐξαντλητικῶς, οὐδέν περί αὐτοῦ διέλαβε, πρᾶγμα, ὅπερ σημαινει, ὅτι ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ ἀποζημίωσις δέον νά καταβάλλεται πλήρης. Ἐκδοχή ἀντίθετος θ' ἀπεστέρει τῆς ἀποζημιώσεως τούς ἐργάτας, τεχνίτας καί ὑπηρέτας, οἵτινες προειδοποιούμενοι οὐδεμιᾶς ἀποζημιώσεως δικαιοῦνται, ἐνῷ, ὡς προερρήθη, σκοπός του ἦτο, ὅπως ἀνακουφισθῶσι μέν αἱ ἐπιχειρήσεις, διασφαλισθῶσιν ὅμως καί οἱ ἐργαζόμενοι (Π.Α. 5883|46 ΕΕΔ 5 462, 1166|1947, ΕΕΔ 6, 270, Πρ. Βερ. 30|1948 ΕΕΔ 7, 855, contra *Καποδίστριας* ἐν Θ. ΝΘ' 189 ἐπ., Π. Π. 1601|1948 ΕΕΔ 8, 759).

Κατά ταῦτα, ὀθεν, οὐχί νομίμως ἐχώρησεν ἡ παρά τοῦ ἐναγομένου ἐπικαλουμένη ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος κατά τήν 8.1.1950, ἐφ' ὅσον δέν κατεβλήθη αὐτῷ ὁλόκληρος ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112, ἀλλά τό 1|4 αὐτῆς, ὡς καί παρά τοῦ ἰδίου συνομολογεῖται.

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΑΙ ΑΡΧΑΙ

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΣ ΝΟΜΟΥ ΠΕΡΙ ΦΟΡΤΟΕΚΦΟΡΤΩΤΩΝ ΞΗΡΑΣ

Ἐλευθερία ἐργασίας, ἰσότης κατὰ τὸ Σύνταγμα καὶ δυναταὶ παρεκκλίσεις

Καθῆκον τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας πρὸς σεβασμὸν καὶ ἴσην κατ' ἀρχὴν μεταχείρισιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐργασίας.—Περιορισμοὶ διὰ νομοθετικῆς ὁδοῦ εἶναι κατ' ἀρχὴν συνταγματικῶς ἀνεπίτρεπτοι.—Δυνατότης νομοθετικῆς ἐξουσίας πρὸς θέσπισιν περιορισμῶν εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἐργασίας ἐκ λόγων δημοσίου ἢ κοινωνικοῦ συμφέροντος.—Ὡς γενικὸν ὅμως συμφέρον δὲν θεωρεῖται τὸ οἰκονομικὸν ἀποκλειστικῶς συμφέρον ἐπαγγελματικῆς τάξεως.—Διατάξεις Ν. Δ. 1254|1949, ἐφ' ὅσον περιορίζουν τὴν ὑπὸ ἐργοδότου δι' ἰδίων του ἐργατῶν ἐξ ἀποθηκῶν τοῦ ἐργοστασίου φόρτωσιν, εἶναι ἀντισυνταγματικαί.

Ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ Ν. Δ. 1254|1949 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τῶν περὶ φορτοεκφορτώσεων νόμων» (ΕΕΔ 8, 1006) ὑπηγορεύθη καὶ ἐκ τοῦ λόγου ὅτι τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ προηγουμένων αὐτοῦ ἀποφάσεων των (Σ. Ε. 1145|1948, εἰσηγητὴς *Χ. Μητρέ* κ.ἀ., ΕΕΔ 7, 572, Α. Π. 231|1949, εἰσηγητὴς *Α. Παπιασσείου*, ΕΕΔ 8, 411, βλέπε καὶ Εἰσαγγελέως τῶν ἐν Λευκάδι Πλημμελειοδικῶν προβούλευμα 4-7|91ν, εἰσαγγελεὺς *Ν. Δασκαρης*, ΕΕΔ 8, 942) εἶχε κηρύξει τοὺς περὶ τοῦ Ν. Δ. 1251|949 ἰσχύοντας νόμους περὶ φορτοεκφορτώσεων ἐν τῇ ξηρᾷ ὡς ἀντισυνταγματικούς, καθ' ὃ μέρος ἐπέβαλον ἀποκλειστικῶς τὴν διενέργειαν τῶν φορτοεκφορτώσεων ἐν τῇ ξηρᾷ δι' ἐργατῶν ἀποκλειστικῶς φορτοεκφορτωτῶν, ἐφωδιασμένων δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων.

Παρὰ τὰ ἐν τῇ εἰσηγητικῇ τοῦ Ν. Δ. 1254|1949 ἐκτιθέσει ἀναφερόμενα περὶ κοινωνικῆς σπουδαιότητος κλπ. (ΕΕΔ 8, 100), ἂν κρίνωμεν ἐκ τῆς καταχωρισθείσης κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως, φαίνεται, ὅτι καὶ μετὰ τὸ Ν. Δ. 1254|949 τὸ ζήτημα τῆς συνταγματικότητος τῶν σχετικῶν διατάξεων δὲν θεωρεῖται λυθὲν (πρβλ. ὅμως Μονομελοῦς Πλημμελ. Πειραιῶς 8492|1949, Πλημμελειοδίκης *Σ. Ἀλεξανδρῆς*, ΕΕΔ 9, 408 καὶ πρότασιν ἐπ' αὐτῆς Ἀντεισαγγελέως *Ν. Γαβαλᾶ*, ΕΕΔ 9, 408).

Πρωτοδίκου Βόλου 11|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Π. Βουγᾶς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Ἀνιτσᾶς, Λ. Δημητρίου

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ, ὡς παραδεκτῶς αὐτὴ διεσαφηνίσθη καὶ συνεπληρώθη, ἐκτίθησι τὸ ἐνάγον σωματεῖον, ὅτι βάσει τῶν διατάξεων τοῦ Ν. Δ. 1254|1949, καθ' ἃς ἡ φορτοεκφορτωτικὴ ἐργασία ἐνεργεῖται ἀποκλειστικῶς παρ' ἐργατῶν ἐφωδιασμένων διὰ βιβλιαρίων ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος φορτοεκφορτωτοῦ ξηρᾶς, ἔθεσε τὰς ὑπηρεσίας τῶν μελῶν αὐτοῦ, ὄντων ἐφωδιασμένων διὰ τοιούτων βιβλιαρίων, εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἐναγομένου καπνεμπόρου διὰ τὴν φόρτωσιν τῶν καπνῶν τούτου ἐκ τῶν ἀποθηκῶν του ἐπὶ κάρρων, ἃς ὅμως οὗτος ἀπέκρουσε καὶ ἤρξατο ἐνεργῶν τὴν φόρτωσιν τῶν καπνῶν δι' ἰδίων αὐτοῦ ἐργατῶν (στιβαδόρων), μέχρις οὗ, ὑπείκων εἰς συστάσεις τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς, ἐπεμβάσης κατόπιν παραπόνων τοῦ ἐνάγοντος, διέκοψε τὴν δι' ἰδίων ἐργατῶν φόρτωσιν, ἣν ἐξηκολούθησαν καὶ ἐπεράτωσαν μέλη τοῦ Σωματείου, ἐξαιτεῖται δὲ τὴν καταδίκην τοῦ ἐναγομένου εἰς τὴν καταβολὴν αὐτῷ τῶν νομίμως καθοριζομένων φορτοεκφορτωτικῶν δικαιωμάτων. Τὴν πληρωμὴν τούτων ἀρνεῖται ὁ ἐναγόμενος, ἰσχυριζόμενος ὅτι τὸ ἀνωτέρω διάταγμα εἶναι ἀντισυνταγματικὸν καὶ ὅτι ἡ φόρτωσις μέρους τῶν καπνῶν του ὑπὸ τῶν μελῶν τοῦ ἐνάγοντος σωματείου δὲν ἐγένετο κατόπιν συμβάσεως, ἀλλὰ βιαίως, ἐπιβολῇ τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς.

Τὸ μὲν ἄρθρον 4 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος θεσπίζει τὸ ἀπαραβίαστον τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας, εἰς ἣν τὴν ἔννοιαν περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἐλευθερία τῆς ἐργασίας, τὸ δὲ ἄρθρ. 3 τοῦ αὐτοῦ Συντάγματος καθιεροῖ τὴν ἀρχὴν τῆς ἰσότητος τῶν Ἑλλήνων ἐνώπιον τοῦ νόμου, καὶ ἑπομένως τῆς ὁμοιομόρφου μεταχειρίσεως αὐτῶν ὑπὸ τὰς αὐτὰς ἢ ὁμοίας περιστάσεις.

Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων συνάγεται, κατὰ τὰ ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαίου διδασκόμενα καὶ κρατοῦντα ἤδη ἐν τῇ Νομολογίᾳ, ὅτι ἐπιβάλλεται καὶ εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν σεβασμὸς καὶ ἴση κατ' ἀρχὴν μεταχείρισις τοῦ δικαιώματος ἐργασίας ἐναντι ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων. Ὅθεν περιορισμὸς τοῦ δικαιώματος τούτου διὰ τῆς νομοθετικῆς ὁδοῦ, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς εἰσαγωγῆς διακρίσεων ὑπὲρ ὡρισμένων ἐξ ὑποκειμένου ὁριζομένων προσώπων, εἴτε ἐν ἐπαγγελματικῇ ὀργανώσει τελούντων, ἐν ἀναφορᾷ πρὸς ὡρισμένον εἶδος ἐργασίας, εἶναι κατ' ἀρχὴν συνταγματικῶς ἀνεπίτρεπτος. Δύναται βεβαίως ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία ἐν τῇ ρυθμίσει τῶν ὅρων, ὑφ' οὓς διασφαλίζεται ἑκάστοτε τὸ δικαίωμα τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας, ἣν ρύθμισιν ρητῶς ἐπιφυλάσσει αὐτῇ τὸ ρηθὲν ἄρθρον 4 τοῦ Συντάγματος, νὰ θεσπίσῃ καὶ περιορισμοὺς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἐργασίας, οὗτοι ὅμως δέον νὰ ὁρίζωνται ἐξ ἀντικειμένου καὶ κατ' ἴσον μέτρον δι' ἅπαντας τοὺς Ἕλληνας, ἐπιτρεπόμενοι ἐφ' ὅσον οἰκαιολογοῦνται ἐξ ἀποχρώντων λόγων δημοσίου ἢ κοινωνικοῦ συμφέροντος. Εἰς τὴν ἔννοιαν δὲ τοῦ γενικοῦ συμφέροντος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ περιλαμβανόμενον καὶ τὸ οἰκονομικὸν ἀποκλειστικῶς συμφέρον ἐπαγγελματικῆς τινος τάξεως. Ἀντίθετος ἐκδοχὴ θὰ ἦγεν εἰς τὴν καθιέρωσιν προνομίων ὑπὲρ ὡρισμένων προσώπων ἐν τῇ σφαίρᾳ τῆς ἐπαγγελματικῆς τῶν πολιτῶν δράσεως μὴ συμβιβαζομένων πρὸς τὰς διαληφθείσας συνταγματικὰς διατάξεις (Σ. Ε. 1148|1948, ΕΕΔ τόμ. 7, σελ. 610, Α.Π. 235|1949, ΕΕΔ τόμ. 8, σελ. 411, *Α. Συκελλαρόπουλος*, ΕΕΔ τόμ. 7, σελ. 216).

Διὰ τὴν ὑπὸ κρίσιν περίπτωσιν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 § 2 ν. Δ. 1254|1949, ἡ φορτοεκφορτωτικὴ ἐργασία, ἧς τὴν ἔννοιαν ὁρίζει ἡ § 1 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, ἐνεργεῖται ἀποκλειστικῶς παρ' ἐργατῶν ἐφωδιασμένων διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς

ταυτότητος φορτοεκφορτωτοῦ ξηρᾶς. Ὡς δὲ ρητῶς διαλαμβάνει ἡ διάταξις αὕτη καὶ ἀναπτύσσει ἡ οἰκεία αἰτιολογικὴ ἔκθεσις, διὰ τὴν ἐκτέλεσιν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν ἀποκλειστικῶς παρ' ἐργατῶν ἐφωδιασμένων δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων, κατ' ἀποκλεισμὸν παντὸς ἑτέρου προσώπου, συντρέχουσι λόγοι ἐξασφαλίσεως εὐρυθμίας καὶ δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας. Ἐρευνητέον κατόπιν τούτου ἐὰν συντρέχουν πράγματι οἱ λόγοι οὗτοι.

Τὰ Δικαστήρια ἐν τῷ ἐλέγχῳ νομικῆς τινος διατάξεως ἐὰν ἐτηρήθη ἡ ἐν ἄρθρῳ 3 τοῦ Συντάγματος πολιτικὴ ἀρχή, ἥτις δέον νὰ καθοδηγῇ τὸν νομοθέτην εἰς τὴν μὴ θεσπίσιν κανόνων δικαίου, δημιουργούντων αὐθαιρέτως καὶ ἄνευ ἀποχρώντος λόγου ἐξαιρέσεις καὶ διακρίσεις, δὲν περιορίζονται ἐκ τῆς ἐν τῷ νόμῳ βεβαιώσεως ὅτι διὰ τὴν εἰσαγωγὴν αὐτοῦ συντρέχουσιν ἀποχρῶντες λόγοι, ἀλλὰ δέον περαιτέρω νὰ ἐρευνῶσι καὶ ἐὰν συντρέχουν πράγματι οἱ ἐπικαλούμενοι τοιοῦτοι λόγοι, χωρὶς ἡ τοιαύτη ἐνέργεια νὰ ἀποτελῇ ἀνεπιτρέπτον ἀνάμιξιν αὐτῶν εἰς τὰ νομοθετικὰ ἔργα, προσβάλλουσαν τὴν διάκρισιν τῶν ἐν τῷ Κράτει λειτουργιῶν, ἀλλὰ τοὐναντίον ἐπιβεβλημένην ἔρευναν, διότι ἄλλως ὁ νομοθέτης θὰ ἠδύνατο, ὑπὸ τὴν μὴ ἀληθῆ βεβαίωσιν περὶ συνδρομῆς ἀποχρώντων λόγων, νὰ καλύψῃ τὴν ἀντισυνταγματικότητα τοῦ νόμου καὶ οὕτω νὰ καταστήσῃ κενὴν περιεχομένου τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Συντάγματος περὶ ἰσότητος τῶν Ἑλλήνων ἐνώπιον τοῦ Νόμου, ὑπὸ τὴν ὡς ἄνω ἐκτεθεῖσαν ἔννοιάν της, περιορίζων οὕτω τὸν ἐφαρμοστὴν τοῦ νόμου εἰς τὴν ἔρευναν μόνον τῆς ἰσότητος ἐνώπιον τοῦ νόμου καὶ ἀποκλείων τὸν ἔλεγχον τῆς ἰσότητος αὐτοῦ τοῦ νόμου, πραγματουμένης διὰ θεσμοθετήσεως ἴσου δικαίου διὰ πάντας τοὺς Ἕλληνας κατ' ἴσον διὰ πάντας τρόπον διαχειρίσεως τῶν αὐτῶν πραγματικῶν περιστατικῶν (Α. Π. 122|1937 Θεμ. ΜΗ', 690). Ὅθεν ἐν προκειμένῳ καὶ ἐπὶ τῇ ἐκδοχῇ ὅτι διὰ τὴν ἀνάθεσιν τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν μοναπωλιακῶς εἰς τοὺς ἐφωδιασμένους διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος ἐργάτας συντρέχουν οἱ ἐν τῷ νόμῳ καὶ τῇ αἰτιολογικῇ ἐκθέσει ἀναφερόμενοι ἀποχρῶντες λόγοι, συνιστάμενοι ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν συντήρησιν τῶν ἐν τοῖς ἀεροδρομίοις, σιδηροδρομικοῖς σταθμοῖς, ἀποθήκαις ἐργοστασίων κλπ. καὶ τὴν ἀσφάλειαν τῶν ἐν αὐτοῖς διεξαγομένων φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς ἐξασφάλισιν διενεργείας τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν μὲ ταχύτερον ρυθμόν, ἄνευ μεγαλειτέρας φθορᾶς τῆς τοῦ ἐλαχίστου ὁρίου τοῦ ἐπιτρεπτοῦ καὶ μὲ ὀλιγώτερον φορτοεκφορτωτικὸν κόστος, τοιοῦτοι ἢ ἀνάλογοι λόγοι δὲν συντρέχουν διὰ τὴν ὑπὸ κρίσιν συγκεκριμένην περίπτωσιν. Ὥστε νὰ ἐπιβληθῇ ἡ ἐν τῇ ἀποθήκῃ τοῦ ἐναγομένου φόρτωσις τῶν καπνῶν του ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῶν διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος ἐφωδιασμένων ἐργατῶν, κατ' ἀποκλεισμὸν τῶν ἰδίων τοῦ ἐναγομένου ἐργατῶν. Τοὐναντίον, κατὰ κοινὴν πεῖραν, τὸ προσωπικὸν παντὸς ἐργοδότου, ὡς ἐπιλεγόμενον ἐλευθέρως ὑπ' αὐτοῦ, ἀπολαύει τῆς ἐμπιστοσύνης του καὶ παρέχει οὕτω τοὐλάχιστον ἴσα, ἂν μὴ μείζονα, ἐγγυαὶ συντηρήσεως καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐγκαταστάσεων, κατὰ τὰ προεκτεθέντα δὲ ἐκ τῆς ἐν γένει ἀποδεικτικῆς διαδικασίας οἱ ἐργάται τοῦ ἐναγομένου, ὡς καὶ οἱ τοιοῦτοι τῶν ὁμοίων ἐπιχειρήσεων, δι' ὧν ἐνεργεῖται ἡ φόρτωσις τῶν καπνῶν ἐν ταῖς καπναποθήκαις, ἀνήκοντες εἰς τὴν εἰδικότητα τῶν στοιβαδόρων, εἶναι οἱ πλέον εἰδικοὶ καὶ κατάλληλοι διὰ τοιαύτας φορτώσεις, ὥστε ὁ μὴ ἀποκλεισμὸς τούτων συντελεῖ εἰς ἔτι μείζονα εὐρυθμίαν τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν καὶ εἰς περιορισμὸν εἰς τὸ ἐλάχιστον τῆς φθορᾶς τοῦ ἐμπορεύματος (καπνῶν) καὶ κατὰ συνέπειαν αἱ διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 1254, καθ' ὅσον ἐπιβάλλουν τὴν φορτοεκφόρτωσιν ἐν ταῖς ἰδιωτικαῖς ἀποθήκαις καὶ ἐργοστασίοις μονοπωλιακῶς ὑπὸ τῶν διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος ἐφωδιασμένων ἐργατῶν, κατ' ἀποκλεισμὸν τῶν ἰδίων τοῦ ἐπιχειρήματίου ἐργατῶν, ἀντίκεινται εἰς τὰς προεκτεθείσας θεμελειώδεις διατάξεις τοῦ Συντάγματος καὶ ὡς ἐκ τούτου οὐκ εἰσὶν ἐφαρμοστέαι καὶ ἡ ἐν τούτῳ ἐφαρμογὴ αὐτῶν οἱκανομικῶν μόνον προνόμιον θὰ ἐξησφάλιζεν ὑπὲρ τῶν κατ' ἐπάγγελμα φορτοεκφορτωτῶν. Ἄλλως, ἡ ὡς ἀμέσως ἀνωτέρω ἄποψις εἶναι σύμφωνος καὶ πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ Ν. Δ. 1254, ὅπερ, ἐπιτρέψαν διὰ τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 1 αὐτοῦ, ὅπως αἱ φορτοεκφορτώσεις ἐντὸς τοῦ περιβόλου τῶν ἐργοστασίων γίνωνται καὶ παρ' ἐργατῶν τῆς ἐπιχειρήσεως, ἤννοησε προδήλως, ὅπως ἡ μοναπωλιακὴ ἐκτέλεσις αὐτῶν ὑπὸ ἐπαγγελματιῶν φορτοεκφορτωτῶν ἐνεργῆται μόνον ὅπου δὲν ὑπάρχει ἕτερος μισθωτὸς ἐντεταγμένος ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ὡρισμένου ἐργοδότου καὶ δυάμενος εἴτε κατὰ κυρίαν ἀπασχόλησιν, εἴτε παραλλήλως πρὸς ἄλλην αὐτοῦ ἐργασίαν, νὰ ἀσχολῆται καὶ μὲ τὰς φορτοεκφορτώσεις πραγμάτων τοῦ ἐργοδότου αὐτοῦ (Σ. Ε. 816|1949 ΕΕΔ. τόμ. 8, σελ. 470). Κατὰ ἀκολουθίαν ἡ ἀγωγὴ εἶναι ἀπορριπτέα καὶ δὴ διὰ μὲν τὰ φορτοεκφορτωτικὰ δικαιώματα τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τὰ ὑπὸ τῶν στοιβαδόρων τοῦ ἐναγομένου φορτωθέντα καπνά, διότι ὑπὸ τοῦ ρηθέντος νομοθετικοῦ διατάγματος δὲν ἱδρύεται ὑποχρεωτικὴ σύμβασις ἐργασίας μεταξὺ τῶν διαδίκων, ἐφ' ἧς στηρίζει τὸ ἐνάγον σωματεῖον τὴν ἀγωγήν του, διὰ δὲ τὴν ὑπὸ τῶν μελῶν τοῦ σωματείου φορτωθεῖσαν ποσότητα, διότι, ὡς ἐβεβαιώθημεν, δὲν κατηρτίσθη ἡ ἐπικαλουμένη σύμβασις ἐργασίας, ἐφ' ἧς στηρίζεται ἀποκλειστικῶς ἡ ἀγωγή, ἀλλ' ἡ φόρτωσις ἐγένετο ὑπὸ τῶν μελῶν τοῦ Σωματείου ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ ἐναγομένου, καὶ τῇ ἐπιβολῇ τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς, ἥτις, ὑποχρεώσασα τοὺς στοιβαδόρους τοῦ ἐναγομένου νὰ διακόψουν τὴν ὑπ' αὐτῶν ἀρξαμένην φορτωσιν, ἐγκατέστησεν ἐν τῷ τόπῳ τῆς φορτώσεως (ἀποθήκην) τὰ μέλη τοῦ ἐνάγοντος Σωματείου, ἅτινα καὶ ἐξηκολούθησαν αὐτήν, ἐπ' ἀπειλῇ ποινικῆς διώξεως τοῦ ἐναγομένου. Ἡ ἀπαίτησις τοῦ ἐνάγοντος ἀπὸ οἱασδήποτε ἄλλης ἀπόψεως δὲν δύναται νὰ ἐξετασθῇ, διότι ἡ περὶ αὐτῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ μοναδικὴν βάσιν ἔχει τὴν σύμβασιν ἐργασίας.

Τὸ ἐνάγον Σωματεῖον ἐπικαλεῖται ἐπικουρικῶς πρὸς στήριξιν τῆς ἀγωγῆς του τὴν ἀπὸ 31 Ἰανουαρίου 1948 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας «περὶ καθορισμοῦ ἀνωτάτου συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς τῶν τιμολογίων ἀμοιβῆς τῶν φορτοεκφορτωτῶν Λιμένων καὶ Ξηρᾶς τῆς Χώρας» καὶ τὸ ὑπ' ἀριθμ. 52|1946 πρακτικὸν τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτώσεων Ξηρᾶς Βόλου, νομίμως ἐγκριθέν, πλὴν ὑπ' αὐτῶν δὲν ἐπιβάλλεται ἡ ὑποχρεωτικὴ πρόσληψις τῶν ἐξ ἐπαγγέλματος φορτοεκφορτωτῶν, κατ' ἀποκλεισμὸν παντὸς ἑτέρου προσώπου, ἀλλὰ καθορί-

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΜΕΤΑ ΤΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

Περίπτωσις άπαλλαγής έργοδότου άπό ύποχρεώσεως είς άποζημίωσιν

Έννοια εργατικού ατυχήματος κατά Ν. 551. - Έπιρροή αμελείας παθόντος επί αποζημιώσεως.— Απαλλαγή εργοδότου από υποχρεώσεως είς αποζημίωσιν παθόντος έξ εργατικού ατυχήματος κατά Ν. 551 μόνον, εφ' όσον ο μισθωτός είναι εγγεγραμμένος είς τα μητρώα του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Ζητήματα σχετικά πρός τόν Ν. 551 περί έργατικών ατυχημάτων πραγματεύεται ή κατωτέρω άπόφασις τού Πρωτοδικείου Άθηνών.

Έν πρώτοις, καθ' όσον άφορά τήν έκ τού Ν. 551 περί έργατικών ατυχημάτων υποχρέωσιν τού έργοδότου είς αποζημίωσιν τού παθόντος έξ έργατικού ατυχήματος, μετά τό άρθρ. 61 § 4 τού Ν.6298|1931 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων», βασιζομένην είς τήν άποψιν τής έν λόγω δικαστικής αποφάσεως ότι έφ' όσον ο παθών δέν είναι έγγεγραμμένος είς τά μητρώα τού Ιδρύματος (καί όχι άπλώς ασφαλιστέος), έξακολουθεί αύτη ύφισταμένη (άποψις καί τής Πρωτοδικείου Άθηνών 3688|943, εισηγητής Π. Σεαύρου, ΕΕΔ 3, 89, έφ' ής όμως βλέπε παρατηρήσεις Ι. Παπιολόγου ΕΕΔ 3, 90) νομίζομεν, ότι ή έν λόγω άποψις είναι επιδεκτική πολλών αντιρρήσεων (βλέπε σχετικώς διεξοδικώς Μιχ. Γ. Κυπραίου, άνωτέρω, σελ. 481).

Άλλά καί ή γνώμη τής αύτής αποφάσεως ότι ο νόμος 551 αποζημιοί καί τά οφειλόμενα είς άνωτέραν βίαν εργατικά ατυχήματα, επιδέχεται, κατ' αρχήν, αντιρρήσεις.

Ο Νόμος 551 δέν αποζημιοί, κατ' αρχήν, τά έξ ανωτέρας βίας προερχόμενα ατυχήματα (βλέπε Γ. Ροϊλού, Περί επαγγελματικού κινδύνου § 2, σελ. 60 έπ.), εκτος άν ή εργασία συνετέλεσεν, ώστε νά θέση είς κίνησιν τάς δυνάμεις τής φύσεως (ανωτέρα βία), είτε έπέτεινε τά αποτελέσματα αύτών (πρβλ. Α.Π. 61|1928, Θέμ. ΛΒ' 386, Χ. Οικονόμου, Δίκαιον Εργατικών Ατυχημάτων καί Επαγγελματικών Νόσων, σελ. 188, Α. Γιδοπούλου, Θέμ. ΛΕ' 632).

Ζήτημα περαιτέρω διακρίσεως είναι, άν τό εξωτερικόν αίτιον, τό οποίον συνετέλεσε, ίνα προέλθη τό ατύχημα (βίαιον συμβάν), οφείλεται είς ανωτέραν βίαν ή άπλούν τυχαίον γεγονός (βλέπε σχετικώς Γ. Ροϊλού, Δικαστική 1932, σελ. 668).

Κατά τήν άπο 18 Δεκεμβρίου 1922 άπόφασιν τού Γαλλικού Ακυρωτικού (Θέμ. ΛΕ' 44) α) πάν ατύχημα, λαβόν χώραν κατά τήν ώραν καί έν τώ τόπω τής έργασίας, θεωρείται ως εργατικόν ατύχημα, β) ο κύριος τής επιχειρήσεως δέν απαλλάσσεται τών υπό τού Νόμου τής 9 Απριλίου 1898 (Γαλλικού) καθοριζομένων ευθυνών, ούτε όταν τό ατύχημα έλαβε χώραν ένεκα σφάλματος τρίτου, ούτε όταν τούτο εγένετο υπό περιστάσεις άλλοτρίας πρός τήν εργασίαν καί διαφερούσας εκείνων, αίτινες οφείλονται είς φυσικά αίτια, οία δέν είναι δυνατόν νά θεωρηθώσι τά αποτελέσματα ένός βομβαρδισμού, ως προερχόμενα έκ φυσικών αιτίων, έφ' όσον ταύτα είναι άποδεδειγμένως αποτελέσματα ανθρωπίνης ενεργείας, γ) ούδεμίαν σημασίαν έχει έάν οί έκ τού βομβαρδισμού ούτοι κίνδυνοι είναι κοινοί δι' όλους τούς κατοίκους τής προσβληθείσης περιφερείας.

Περαιτέρω εργατικά ατυχήματα, περί τών οποίων ή προστασία τού Ν. 551, δέν είναι μόνον τά λαμβάνοντα χώραν έν τώ τόπω, όπου εκτελείται ή εργασία καί καθ' ον χρόνον εκτελείται αύτη (Γαλλ. Νομολογία έν ΕΕΝ γ' 131) άλλά καί εκείνα, τά οποία επισυμβαίνουν άδιαφόρως τόπου, άρκεί ο παθών νά ευρίσκετο έκεί κατά τόν χρόνον τού ατυχήματος συνεπεία εντολής τού κυρίου τής επιχειρήσεως ή εργασίας (Α Π. 28 |1933, Θέμ. ΜΔ' 537) ή κατά τήν δδευσιν (βλέπε Α. Κ[illegible]η, Η ασφάλισις τού επαγγελματικού κινδύνου, σελ. 237, νομολογίαν έν ΕΕΔ 8, 520).

Πρωτοδικείου Άθηνών 10219|1949

Εισηγητής ο Πρωτοδίκης κ. **Ν. Χριστούλιας**
Δικηγόροι οί κ.κ. Π. Διαμαντόπουλος, Σ. Καρβουνάκης

Ως εργατικόν ατύχημα έξ αφορμής τής εργασίας προελθόν, κατά τήν έννοιαν τού σχετικού νόμου (άρθρ. 1 τού από 24 Ιουλίου 1920 β. δ. περί κωδικοποιήσεως τών νόμων περί ευθύνης πρός αποζημίωσιν τών έξ ατυχήματος παθόντων εργατών κλπ., δέον νά θεωρηθή καί τό οφειλόμενον είς ανωτέραν βίαν ή είς αίτιον ξένην πρός τήν εργασίαν, προελθούσαν έκ φυσικών ή ηθικών φαινομένων, έν οίς, καί ο έμφύλιος πόλεμος, έφ' όσον ή εργασία είναι έκείνη, ήτις προύκάλεσε ή επεδείνωσε τόν κίνδυνον (Χ. Οικονόμου, Δίκαιον Έργ. Ατυχημάτων § 123). Όθεν τό γεγονός ότι ο μισθωτός διαταχθείς υπό τών εργοδοτών του, μετέβη έξ Ελασσώνος, ένθα ή έδρα τής εργασίας, είς Λάρισαν δι' εκτέλεσιν υπηρεσίας, κατά δέ τήν εκείθεν επιστροφήν του τό αυτοκίνητον, ού τινος επέβαινε, προσεκρουσεν επί νάρκης, ήτις εξερράγη καί τόν έτραυμάτισε καί τόν κατέστησε, ως εκ τούτου, πλήρως καί διαρκώς ανίκανον πρός εργασίαν, απαρτίζει πλήρως τήν ως άνω έννοιαν τού εργατικού ατυχήματος, αφού εξ αύτού ανενδοιάστως συνάγεται, ότι ή εργασία προύκάλεσε τόν κίνδυνον καί άνευ επιρροής αποβαίνει ο ισχυρισμός ότι τό ατύχημα προήλθεν εξ ανωτέρας βίας, διότι ή νάρκη είχε τοποθετηθή υπό συμμοριτών.

Κατά τήν διάταξιν τού άρθρ. 16 εδάφ. τελευταίον τού άνω β.δ. αμέλεια τού παθόντος, δίδουσα δικαίωμα είς μείωσιν τής αποζημιώσεως, υφίσταται μόνον, έάν ούτος παρέβη αδικαιολογήτως διατάξεις ισχυόντων νόμων ή διαταγμάτων περί τών όρων ασφαλείας ή κανονισμών περί αύτών, εκδοθέντων υπό τής αρμοδίας Δημοσίας Αρχής

ζονται οί όροι καί ιδία τά τιμολόγια αμοιβής τών φορτοεκφορτωτών ξηράς διά τάς διενεργουμένας φορτοεκφορτώσεις κατόπιν συμβάσεως εκουσίας ή υποχρεωτικής, όπου τοιαύτη νόμω συγχωρείται, καί συνεπώς ή άγωγή δέν ευσταθεί, ούτε από τής απόψεως ταύτης.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

ΜΟΝΟΜΕΡΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΟΡΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ἐξομοίωσις πρὸς ἀπόλυσιν καὶ ἔννομοι ἐξ αὐτῆς συνέπειαι

Προστασία ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν ἀπὸ ἀδικαιολογήτου ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου ἀπολύσεως.—Ἐξομοίωσις πρὸς ἀπόλυσιν καὶ τῆς βλαπτικῆς μονομεροῦς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας. Δικαίωμα ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν πρὸς ἀποχὴν ἐκ τῆς ἐργασίας μετὰ μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν ὅρων συμβάσεως ἐργασίας, καὶ ἀποζημίωσιν.—Λύσαιρετος ὑπὸ ἐργοδότου ἔνταξις μισθωτοῦ εἰς ἀργοῦν προσωπικὸν καὶ ἐντεῦθεν μείωσις ἀποδοχῶν.—Θεώρησις ὡς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας.—Ὑπερημερία ἐργοδότου, δικαίωμα μισθωτοῦ καὶ συμψηφισμὸς κερδηθέντων ἀλλαχοῦ.

Ἐπικυροῦται διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου ἡ ὑπ' ἀριθ. 71|1949 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Καλαμῶν (εἰσηγητὴς *Ν. Ρουμελιώτης*, ΕΕΔ 8, 414).

Εἶναι ἀπὸ νομοθετικοῦ κειμένου (ἄρθρ. 1 Α. Ν. 771|1937) δεδομένον, ὅτι μὲ ἀπόλυσιν ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ ἐξομοιοῦται καὶ πᾶσα μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, βλάπτουσα τὸν ὑπηρετοῦντα (πρβλ. καὶ ἄρθρ. 7 Ν. 2112|1920).

Ἑπομένως καὶ ἐφ' ὅσον διὰ τὴν μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ δὲν προηγήθη ἡ διὰ τὴν εὐθεῖαν ἀπόλυσιν ἀπαιτουμένη διὰ τὸ κῦρος αὐτῆς ἀπόφασις τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 Α. Ν. 244|1936 Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς, ὑφίσταται παράβασις τῶν διατάξεων τῶν Α. Ν. 244|1936 καὶ 771|1937, ἐπαγομένη τὰς ἀστικὰς κυρώσεις τοῦ ἄρθρ. 10 Α. Ν. 244|1946, δηλαδὴ τὴν καταβολὴν τῆς μισθοδοσίας τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ (πρβλ. Α. Π. 171|1918, εἰσηγητὴς *Ν. Κάτελας*, ΕΕΔ 7, 405).

Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ἡ μείωσις τῶν ἀποδοχῶν ἢ ἐκδοθέντων μὲν ὑπὸ τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως, ἐπικυρωθέντων δὲ ὑπὸ τῆς Ἀρχῆς, ἐφ' ὅσον οἱ κανονισμοὶ εἶναι ἀνηρτημένοι κατὰ τρόπον εὐανάγνωστον εἰς καταφανῆ μέρη τοῦ τόπου τῆς ἐργασίας. Τοιαύτην ὑποχρέωσιν ὑπέχει ὁ ἐργοδότης ὄχι μόνον ὡς πρὸς τοὺς ὅρους ἀσφαλείας ἐν τῷ τόπῳ τῆς ἐργασίας, οἷα ἡ ἕδρα τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀλλὰ καὶ προκειμένου περὶ ἀποσταλῆς ἀνατεθείσης ὑπὸ τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως εἰς τὸν ἐργάτην ἄλλης ἐργασίας, συνισταμένης εἰς διαρκῆ μετακίνησιν, ὡς ἡ τοῦ ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου, διαταχθέντος νὰ μεταβῇ ἀλλαχοῦ εἰς ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας, ὁπότε οὗτος θεωρεῖται εὑρισκόμενος ἐν τόπῳ καὶ χρόνῳ ἐργασίας, καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἀποστολῆς.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 69 § 4, 2, ἐδ. 1 § 3, 33 ἐδ. 1, 40 ἐδ. 1 τοῦ Ν. 6298|1934 περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων σαφῶς προκύπτει, ὅτι, διὰ ν' ἀπαλλαγῇ ὁ ἐργοδότης τῆς πρὸς ἀποζημίωσιν ὑποχρεώσεως, ἐν περιπτώσει ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, δέον ὁ παθὼν νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ, ὡς ἐκ τούτου, νὰ δικαιοῦται τῶν ἐκ τοῦ νόμου ταύτου παροχῶν τῆς ἀσφαλίσεως, δικαιούμενος δὲ δὲν εἶναι πᾶν πρόσωπον ὑπέχον ὑποχρέωσιν ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν, ἀλλ' ὁ ἐγγεγραμμένος εἰς τὰ μητρῶα τοῦ Ἱδρύματος, συντρεχουσῶν καὶ τῶν λοιπῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτουμένων προϋποθέσεων.

τοῦ μισθωτοῦ ἀποτελεῖ—τὴν κλασσικωτέραν ἴσως—περίπτωσιν μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων συμβάσεως ἐργασίας, (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ κ. 220), ἐπιφυλαττομένης τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν ὁ μισθωτὸς μισθοδατεῖται μὲ ἀποδοχὰς ἐκ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καθωρισμένας, ὁπότε δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ μονομεροῦς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλ' ἁπλῶς περὶ ἐνεργείας τοῦ ἐργοδότου, ἡ ὁποία ἀναγνωρίζεται ἀφ' ἑαυτῆς ὡς ἄκυρος, ἀφοῦ ἀντιβαίνει εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν νόμου (ἄρθρ. 174 Α. Κ.), (τοῦ νόμου περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας) (πρβλ. Α. Π. 321 1949, εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 8, 678), ἐφ' ὅσον ὅμως ἡ μείωσις τῶν ἀποδοχῶν προέρχεται ἐκ νομίμου δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου νὰ θέσῃ εἰς τὰς περιπτώσεις ἐλλείψεως ἢ περιορισμοῦ ἐργασιῶν (ὑπ' ἀριθ. 3601|1946 ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ΕΕΔ 5, 92, ἄρθρ. 9 Ν. 118|45, ὡς ἐπεξετάθη) τὸν μισθωτὸν εἰς κατάστασιν διαθεσιμότητος, δὲν πρόκειται πλέον περὶ μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων συμβάσεως, τοῦ τοιούτου δικαιώματος ἀναγνωριζομένου καὶ προκειμένου περὶ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ (βλέπε νομολογίαν καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 7, 249 ἑξ.).

Δὲν ἐξάγεται βεβαίως ἐκ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, οὔτε καὶ ἐκ τῆς δι' αὐτῆς ἐπικυρουμένης (ΕΕΔ 8, 414), ἂν ἡ ἐργοδότις, κατὰ χρῆσιν τῶν ἀνωτέρω διατάξεων, κατέταξε τὸν μισθωτὸν ἔφεδρον παλαιὸν πολεμιστὴν εἰς τὸ ἀργοῦν προσωπικόν της, μὲ συνέπειαν τὴν καταβολὴν τοῦ 50|ο τῶν ἀποδοχῶν του.

Ἀλλ' ἂν περὶ τοιούτου τινὸς ἐπρόκειτο, νομίζομεν, ὅτι δὲν ἐφηρμόσθη ὀρθῶς ἡ ἄλλην ἔννοιαν καὶ ἄλλων σκοπῶν ἐξυπηρετοῦσα διάταξις τοῦ ἄρθρ. 1 Α. Ν. 771|1937, ἡ ὁποία, ὡς καὶ τὸ ἄρθρ. 7 Ν. 2112|1920, ἐξομοιοῖ πρὸς ἀπόλυσιν πᾶσιν ἐνέργειαν τοῦ ἐργοδότου, μεταβάλλουσαν μονομερῶς τὴν σύμβασιν ἐργασίας, καὶ ὄχι ἐκείνην κατὰ χρῆσιν δικαιώματος ἐκ τοῦ νόμου.

Ἀπολύων ἀκύρως ἢ, ὅπερ ταὐτό, μονομερῶς μεταβάλλων ὁ ἐργοδότης τοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ περιέρχεται εἰς ὑπερημερίαν περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἐντεῦθεν ὀφείλει τὸν μισθόν.

Ἐκ τοῦ ὅτι ὅμως τὸ ἄρθρ. 10 Α. Ν. 244|1936 (καὶ ἄρθρ. 3 § 9 Α. Ν. 771|1937) ὁμιλεῖ περὶ ἀστικῶν κυρώσεων ἐγεννήθη ἐν τῇ νομολογίᾳ ἡ ἔρις, ἂν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ γενικὸς κανὼν τοῦ δικαίου περὶ συμψηφισμοῦ τῶν ἀλλαχοῦ κερδηθέντων, καταφατικῶς δὲ τὸ ζήτημα τοῦτο ἐλύθη τελικῶς ὑπὸ τῆς Α. Π. 118|1942 (εἰσηγητὴς *Γ. Πε-*

ερίεσης ΕΕΛ 3, 584), ὡς καὶ ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου δέχεται.

Ἀρείου Πάγου 274|1950 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιού**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Χ. Λινάρδος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Φ. Ἀγγελῆς, Κ. Ἀργυρόπουλος

Ἀφ' ἑνὸς κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 244 (1936 ἔτους) Ἀν. Νόμου ἐφεδροι παλαιοὶ πολεμισταί, ὑπηρετοῦντες εἰς τὰς ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ παροντος ἐπιχειρήσεις, Ὀργανισμοὺς καὶ Νομικὰ Πρόσωπα, «δὲν ἀπολύονται, εἰμὴ μόνον διὰ τινα τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 παρ. 1 ἐδ. α-δ. τοῦ ἀπὸ 23|24 Ἰανουαρίου 1936 Ἀν. Νόμου «περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν» ἀναφερομένων λόγων ἀπολύσεως καὶ κατόπιν εἰδικῆς ἰτιολογημένης ἀποφάσεως τῆς κατὰ τὴν ἑπομένην παράγραφον 'Επιτροπῆς», ἀφ' ἑτέρου κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀν. Ν. 771 (τῆς 8ης Ἰουλίου 1937) «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν νομοθεσίας καὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας ἐνίων διατάξεων αὐτῆς», ἀντικαταστήσασαν τὴν διάταξιν τῆς παρ. 2 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ προμνησθέντος ὑπ' ἀριθ. 244 (1936) Α. Ν., «μὲ ἀπόλυσιν ἐξομοιοῦται καὶ πᾶσα μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, βλάπτουσα τὸν ὑπηρετοῦντα, πλὴν τῶν περιπτώσεων τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 244|1936 Ἀν. Νόμου».

Ἐκ τῶν παρατεθειμένων διατάξεων σαφῶς προκύπτει, ὅτι οἱ ἔφεδροι παλαιοὶ πολεμισταί, ὑπηρετοῦντες εἰς τὰς ἐν αὐταῖς ἀναφερομένας ἐπιχειρήσεις κλπ., ἐν περιπτώσει ἀπολύσεώς των ἐκ τῆς θέσεώς των παρὰ ταῖς ἐπιχειρήσεσι ταύταις, μεθ' ὧν συνδέονται οὗτοι διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἢ καὶ ἐν περιπτώσει μεταβολῆς τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ταύτης εἰς βάρος αὐτῶν, ἥτις ἰσοδυναμεῖ πρὸς ἀπόλυσιν, λαμβάνουσῶν χώραν ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν ἐν ταις ἰδίαις διατάξεσι διατυπώσεων καὶ συνδρομῆς τῶν ἐν αὐταῖς ἐπίσης ἀναφερομένων λόγων, δικαιοῦνται, ὅπως, ἀπέχοντες, τῆς ἐργασίας, ἀξιώσωσι παρὰ τοῦ ἐργοδότου τὴν ὑπὸ τῶν διατάξεων τούτων καθοριζομένην ἀποζημίωσιν.

Ἐφ' ὅσον ἡ προσβαλλομένη τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου ἀπόφασις ἐδέξατο, κατὰ κρίσιν ἀνέλεγκτον, ὡς εἰς πράγματα μόνον ἀναγομένην, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος, ὅπως, ἔφεδρος παλαιὸς πολεμιστής τυγχάνων, διωρίσθη παρὰ τῇ ἀναιρεσειούσῃ ἀνωνύμῳ ἑταιρίᾳ κατὰ Νοέμβριον 1936 ἔτους, ἐνετάχθη ὑπ' αὐτῆς τῇ 22ᾳ Αὐγούστου 1945 εἰς τὸ μὴ ἀποσχολούμενον προσωπικὸν αὐθαιρέτως, ἦτοι χωρὶς προηγουμένως νὰ προσφύγῃ αὐτὴ εἰς τὴν κρίσιν τῆς 'Επιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α. Ν. 244|36, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 771|1937, ὀρθῶς μετὰ ταῦτα ἔκρινεν, ὅτι ἡ ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης ἔνταξις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου εἰς τὴν τάξιν τοῦ ἀργοῦντος καὶ μὴ ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ, ἧς συνεπείᾳ αἱ ἀποδοχαὶ αὐτοῦ ἐμειώθησαν κατὰ 50 ο|ο, ἀποτελεῖ μονομερῆ μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς περὶ ἐργασίας συμβάσεως, βλάπτουσαν τοῦτον, ὡς τοιαύτη δ' ἐξομοιοῦται πρὸς ἀπόλυσιν ἄκυρον, χορηγοῦσαν τῷ ἀναιρεσιβλήτῳ τὸ δικαίωμα, ὅπως ἀξιώσῃ παρὰ τῆς ἀναιρεσειούσης τὴν κατὰ τοὺς ρηθέντας νόμους ἀποζημίωσιν. Ὁ πρῶτος ὅθεν τοῦ ἀναιρετηρίου τὰ ἐναντία ὑποστηρίζων λόγος ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος.

Ἀφ' ἑνὸς ἐκ τῶν διατάξεων τῶν νόμων 4 Π. (1.22) 19 παρ. 9, 10, 38 καὶ 55 παρ. 2 Πανδ. (19.2) σαφῶς προκύπτει, ὅτι, ἂν ὁ ἐκμισθωτὴς τὰς παρ' οὗ προσηκόντως προσφερομένας ὑπηρεσίας δὲν θέλῃ ν' ἀποδεχθῇ ὁ μισθωτής, δικαιοῦται εἰς τὸν μισθὸν ὅλου τοῦ χρόνου, ἀφαιρουμένων ὅμως ἀπὸ τῆς ἀπαιτήσεώς του ταύτης τῶν χρηματικῶν ποσῶν, τὰ ὁποῖα οὗτος ἐκέρδανε, προσενεγκὼν τὰς ὑπηρεσίας του πρὸς ἄλλον μισθωτὴν αὐτῶν, ἀφ' ἑτέρου διὰ τῆς ἀδικαιολογήτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὁ μισθωτὴς παύει νὰ δέχηται τὰς προσφερομένας ὑπηρεσίας, ἐκ τούτου δὲ καθίσταται ὑπερήμερος, ὀφείλων ἀμέσως ὁλόκληρον τὴν ἀντιπαροχήν, ἐνῷ ἐκ τρίτου κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἐδαφ. 1, 2 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ προμνησθέντος νόμου 244 (1936), ὁ ἔφεδρος παλ. πολεμιστὴς ὑποχρεοῦται νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν προτέραν θέσιν του, ἐφ' ὅσον τοῦτο ἤθελε ζητήσῃ ὁ ἐργοδότης, οὗτινος παύει ἡ πρὸς καταβολὴν ἀποζημιώσεως ὑποχρέωσις ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως τοῦ παλαιοῦ πολεμιστοῦ, ὅπως ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ ἐργοδότῃ.

Ἐφ' ὅσον τὸ ἐφετεῖον ἐδέξατο ἀνελέγκτως, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, ὅτι ἐχώρησεν ἐκ μέρους τῆς ἀναιρεσειούσης μισθωτρίας μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, βλάπτουσα τὸν ἀναιρεσίβλητον ἐκμισθωτὴν τῆς ἐργασίας, περαιτέρω δὲ ὅτι οὐδόλως ἐκάλεσεν ἡ ἀναιρεσείουσα τὸν ἀναιρεσίβλητον, ὅπως ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν της, ὀρθῶς μετὰ ταῦτα ἔκρινεν, ὅτι ἡ ἀναιρεσείουσα περιῆλθεν εἰς ὑπερημερίαν, ἐξ ἧς δικαιοῦται ὁ μισθωτὴς νὰ παρέχῃ εἰς ἄλλον τὰς ὑπηρεσίας του, δυνάμενος μόνον κατὰ τὴν παρὰ τῆς ἀναιρεσειούσης ἀπαίτησιν τῶν μισθῶν του νὰ λάβῃ τὸ ποσὸν, ὅπερ θὰ προκύψῃ ἐκ τῆς ἀφαιρέσεως ἐξ αὐτῶν τῶν ὅσων ἐκ τῆς παρ' ἄλλῳ παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του ἐκέρδανεν. Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη κατὰ ταῦτα ἀπόφασις ἀφ' ἑνὸς ὀρθῶς ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς προμνησθείσας διατάξεις οὐσιαστικῶν νόμων, ἀφ' ἑτέρου ὀρθῶς δὲν ἐξήτασε, ὡς μὴ ἀσκούντας ἐπιρροὴν ἐπὶ τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης, τοὺς παρὰ τῆς ἀναιρεσειούσης προβληθέντας ἰσχυρισμούς, καθ' οὓς ὁ ἐκμισθωτὴς ἔπαυσε νὰ ἔχῃ εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἐργοδότου μισθωτοῦ τὰς ὑπηρεσίας του καὶ ὁ μισθωτὴς εὑρίσκετο εἰς ἀδυναμίαν πρὸς τοῦτο, οὗ ἕνεκεν ἀπορριπτέος ὁ πρῶτος τῶν προσθέτων λόγος ἀναιρέσεως.

Ὁ ὑπὸ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 807 παρ. 1 ἐδ. 14 προβλεπόμενος λόγος ἀναιρέσεως συντρέχει, καθ' ἣν ἠν περίπτωσιν ὑπάρχουσι πλείονες ἀντιφάσκουσαι πρὸς ἀλλήλας ἐν τῇ αὐτῇ διαφορᾷ καὶ περὶ τῶν αὐτῶν διαδίκων παρὰ διαφόροις δικαστηρίοις ἐκδοθεῖσαι τελεσίδικοι ἀποφάσεις· ἐφ' ὅσον ὅθεν διὰ τοῦ δευτέρου τοῦ ἀναιρετηρίου λόγου ὑποστηρίζεται ἀντίφασις τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως πρὸς προγενεστέραν τελεσίδικον ἀπόφασιν, ἐκδοθεῖσαν μὲν μεταξὺ τῶν αὐτῶν διαδίκων, ἀλλὰ παρὰ τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου καὶ οὐχὶ ἐν τῇ αὐτῇ διαφορᾷ, τοῦτο δὲν συνιστᾷ παραδεκτὸν λόγον ἀναιρέσεως.

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς τρίτης αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, αὕτη ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ ἐξετίμησε τὰ παρὰ τῆς ἀναιρεσειούσης προσκομισθέντα καὶ διὰ τῶν ὑποβληθεισῶν κατὰ τὴν συζήτησιν, ἐφ' ἧς ἡ μνησθεῖσα ἀποφασις,

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΝΕΟΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΙΜΗΤΙΚΗΣ ΠΡΟΑΓΩΓΗΣ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

Έννοια άρθρου 7 Ν. Δ 1799|1942 περί προστασίας πολεμιστών 1940—1941

Προαγωγή μόνον εις τον άμέσως ανώτερον βαθμόν έκείνου, ον έκέκτηντο οι διά του άρθρου 7 Ν. Δ. 1799|1942 προστατευόμενοι κατά την ισχύν του Νόμου τούτου.—Έννοια άρθρου 7 Ν. Δ. 1799|1942.

Λύεται ύπό της Όλομελείας του Αρείου Πάγου το διχάσαν την γνώμην των δύο Τμημάτων του Αρείου Πάγου (βλέπε Α. Π. 311|940, Α' τμήματος, εισηγητής *Α. Χαμάρτης*, ΕΕΔ 8 592 Α. Π. 75|1950, Β' τμήματος, εισηγητής *Ι. Τριχανής*, ΕΕΔ 9, 166) ζήτημα περί της εννοίας του άρθρ. 7 Ν. Δ. 1799|1942 (ΕΕΔ 1, 830), εν σχέσει προς την τιμητικήν προαγωγήν των ύπό του άνω Ν. Δ. προστατευομένων προσώπων.

Η Όλομέλεια του Αρείου Πάγου συνετάχθη προς την γνώμην του Α' Τμήματος.

Αρείου Πάγου 295|1950 Όλομελείας

Πρόεδρος ο κ. **Η. Παπαηλιού**

Εισηγητής ο Αρεοπαγίτης κ. **Κ. Καυκάς**

Δικηγόροι οι κ.κ. Δ. Αγραφιώτης, Γ. Ράμμος, Ι. Καποδίστριας.

Κατά μεν το άρθρον 11 § 1 του Νομ. Διατάγματος 1040|42, ως τούτο αντικατεστάθη διά του άρθρου 7 του Νομ. Διατάγματος 1799 της 22|9|42 οι ανάπηροι πολέμου, τραυματίαι και έφεδροι αξιωματικοί ή οπλίται πολεμισταί του πολέμου 40-41, κατά την έννοιαν του άρθρου 9 του παρόντος, τυγχάνοντες πρό του πολέμου υπάλληλοι εις δημοσίας, δημοτικάς ή κοινοτικάς υπηρεσίας ή υπάλληλοι εις οργανισμούς δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου έν γένει, υφιστάμενους κατά την δημοσίευσιν του παρόντος, προάγονται κατ' απόλυτον προτίμησιν εις τον άμέσως ανώτερον του όν κέκτηνται νύν βαθμόν, προς πλήρωσιν κενών οργανικών θέσεων, και άν έτι δέν έχωσι συμπληρώσει τον προς προαγωγήν απαιτούμενον χρόνον, εφ' όσον κέκτηνται τα λοιπά κατά τας κειμένας σήμερον διατάξεις απαιτούμενα προσόντα, προκύπτοντα έκ των εκθέσεων υπηρεσιακής ικανότητος αυτών και μετά σύμφωνον περί της ικανότητος αυτών προς προαγωγήν γνώμην των αρμοδίων υπηρεσιακών συμβουλίων, όπου προβλέπονται τοιαύτα, κατά δέ το άρθρον 2 του Νομ. προτάσεών της επικληθέντα προς απόδειξιν της περί παραιτήσεως του αναιρεσιβλήτου εκ της συμβάσεως εργασίας ενστάσεώς της και εν τω τρίτω του αναιρετηρίου λόγου λεπτομερώς αναφερόμενα έγγραφα. Η δέ μή λήψις τυχόν υπ' όψιν παρ' αυτής των υπό της αναιρεσειούσης αναφερομένων επίσης έγγράφων, ήτοι αφ' ενός του δικογράφου της παρά του αναιρεσιβλήτου ασκηθείσης εφέσεως κατά προηγουμένης αποφάσεως, ήτις έξεδόθη επί προγενεστέρας αγωγής του αυτού αναιρεσιβλήτου κατά της αναιρεσειούσης, αφ' ετέρου αντιγράφου των κατά την συζήτησιν της εφέσεως ταύτης υποβληθεισών προτάσεων της αναιρεσειούσης εφ' ης εξεδόθη απόφασις του ως εφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου, δέν ίδρύει τον υπό του άρθρου 507 παρ. 1 εδ. 9 προβλεπόμενον λόγον αναιρέσεως περί παρά τον νόμον μή λήψεως υπ' όψιν προσαχθεισών αποδείξεων, εφ' όσον, ως δείκνυται εκ των εν κεκυρωμένω αντιγράφω προσαγομένων προτάσεων της αναιρεσειούσης, των υποβληθεισών κατά την συζήτησιν, εφ' ης εξεδόθη η αναιρεσιβαλλομένη απόφασις, η αναιρεσείουσα δέν επεκαλέσατο ταύτα προς απόδειξιν του της παραιτήσεως ισχυρισμού της, αλλά διά την εν αυταίς έκθεσιν λόγων εφέσεως του αναιρεσιβλήτου και νομικών επιχειρημάτων μή έχόντων άμεσον σχέσιν προς την περί παραιτήσεως ένστασιν. Απορριπτέος κατά ταύτα, ως αβάσιμος, ο τρίτος της αναιρέσεως σχετικός τρίτος του αναιρετηρίου λόγος.

Το εφετείον, μετ' εκτίμησιν των προσκομισθέντων ενώπιον αυτού αποδεικτικών μέσων, έδέξατο, κατά κρίσιν ανέλεγκτον υπό του Δικαστηρίου τούτου, καθ' ας πράγματα μόνον αναγομένην, ότι δέν έχώρησε παραίτησις του αναιρεσιβλήτου (ενάγοντος) από της συμβάσεως εργασίας, της ερειδομένης επί των διατάξεων του προμνησθέντος νόμου περί προστασίας των εφ. παλαιών πολεμιστών, ούτινος νόμου σκοπός είναι, ως εκ της επικεφαλίδος αυτού δηλούται, αλλά και των καθ' έκάστην διατάξεων αυτού συνάγεται, η προστασία μισθωτών έχόντων ωρισμένην ιδιότητα. Απορριπτέαι κατά ταύτα οι της αναιρέσεως λόγοι 1) τέταρτος του αναιρετηρίου, δι' ού πλήττεται η προσβαλλομένη απόφασις κατά την περί παραιτήσεως του αναιρεσιβλήτου εκ της συμβάσεως εργασίας κρίσιν της, ως απαράδεκτος 2) ο περί μή έρεύνης παρά της προσβαλλομένης αποφάσεως του προταθέντος παρά της αναιρεσειούσης ισχυρισμού περί παραιτήσεως του αναιρεσιβλήτου των εκ της ιδιότητος του εφ. παλαιού πολεμιστού δικαιωμάτων του, ως αβάσιμος.

Η προσβαλλομένη απόφασις, κρίνασα ότι ο δοθείς υπό της αναιρεσειούσης έπακτός όρκος, περί του ότι δέν παρώτρυνεν αυτή τον αναιρεσιβλητον ν' αναλάβη άλλαχού υπηρεσίαν, ήτο τελείως αλυσιτελής και άφεώρα έπουσιώδη και μή άσκούντα επίδρασιν επί την λύσιν της διαφοράς γεγονότα και μή λαβούσα είτα τούτον υπ' όψιν προς απόδειξιν της περί παραιτήσεως του αναιρεσιβλήτου από της συμβάσεως εργασίας ενστάσεως κατ' ούδέν ήμαρτεν· απορριπτέαι δ' ως εκ τούτου καθίστανται οι της αναιρέσεως λόγοι, δέκατος του αναιρετηρίου και τρίτος των προσθέτων, καθ' ούς η προσβαλλομένη απόφασις τό μέν δέν έλαβεν υπ' όψιν πράγματα προταθέντα και έχοντα κατά νόμον ουσιώδη επιρροήν εις την έκβασιν της δίκης, τό δέ παρέβη τους ορισμούς του νόμου, εν σχέσει προς το βάρος της αποδείξεως και προς την δύναμιν των αποδεικτικών μέσων.

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΗ ΙΔΙΟΤΗΣ ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΟΥ

Καθορισμὸς ἀποδοχῶν δι' ὑπουργ. ἀποφάσεων καὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας

Δι' ἐφαρμογὴν τῶν δυνάμει τοῦ Ν. 2871/1944 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας περὶ ἀποδοχῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων χαρακτηρίζονται ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι οἱ συγκεντροῦντες τὰ γνωρίσματα τοῦ ἄρθρου 10 Ν. 1234, πάντως δὲ οὐχὶ οἱ ἡμερομίσθιοι. — Ἐκτὸς ἂν χαρακτηρισμὸς αὐτῶν ὡς τοιούτων ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν. — Ἀναίρεσις ἀποφάσεως διὰ μὴ λῆψιν ὑπ' ὄψιν ἀποδεικτικῶν ἐγγράφων.

Ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐπανῆλθε πρὸς κρίσιν πάλιν τὸ θέμα τοῦ χαρακτηρισμοῦ τοῦ ἡμερομισθίου ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου.

Ἀντιμετωπίσθη τοῦτο καὶ προσφάτως (βλέπε Α Π 466/1949 εἰσηγητὴς *Α. Χουάρτος*, ΕΕΔ 8, 103) διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν 2112/1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» (πρβλ. καὶ παλαιοτέραν Α. Π. 427/1938, Θέμ. ΝΑ' 21) καὶ διὰ τῆς καταχωρουμένης κατωτέρω ἀποφάσεώς του τὸ αὐτὸ θέμα ἐρευνᾶται, ἀπὸ τῆς ἐπόψεως ἤδη ἐφαρμογῆς τῶν δυνάμει τοῦ Ν. 2871/1944 ἐκδιδομένων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περὶ καθορισμοῦ μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων καὶ τῶν ἰσχυουσῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Ὁ Ἄρειος Πάγος δέχεται, ὅτι καὶ διὰ τὸ τελευταῖον τοῦτο προϋπόθεσις χαρακτηρισμοῦ τοῦ μισθωτοῦ ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου εἶναι νὰ μὴ ἀμείβεται οὗτος δι' ἡμερομισθίου ἢ ἀμειβόμενος δι' αὐτοῦ ν' ἀποδείξῃ, ὅτι ἡ πληρωμή του δι' ἡμερομισθίου ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου καὶ δὲν ἀνταπεκρίνετο πρὸς τὴν ἀλήθειαν (οὕτω καὶ ἡ 466/1949, ἔνθ' ἀνωτ.).

Ἐν ταύτοις, σημειωτέον, ὅτι ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος, ἐφαρμογῆς δηλαδὴ τῆς προσηκούσης συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἄλλως ἐσκέφθη ἡ πρόσφατος Α.Π. 610/1949 (εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 9, 103).

Μετὰ λόγον ἀναιρέσεως ὅτι ὁ μισθωτός, ἀμειβόμενος δι' ἡμερομισθίου, δὲν θεωρεῖται κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 Ν. 4558/1930 ὡς ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, ἐκτὸς ἂν ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ ὑπαλλήλου ὡς ἡμερομισθίου ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ἡ ἀνωτέρω σημειουμένη Α.Π. 610/1949, ἀπορρίψασα τὸν λόγον τοῦτον ἀναιρέσεως, ἐσκέφθη ὡς ἑξῆς: Κατὰ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ νόμου 1234, ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου 4558/30, ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος θεωρεῖται ὁ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἀσχολούμενος ἐπ' ἀντιμισθίᾳ εἰς ὑπαλληλικὴν ὑπηρεσίαν ἰδιωτικοῦ καταστήματος, γραφείου ἢ ἐν γένει ἐπιχειρήσεως καὶ παρέχων ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν, *ἀνεξαρτήτως τοῦ ποσοῦ τῆς ἀντιμισθίας, καὶ ἂν εἶχε προσληφθῇ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας του ὡς ἐργάτης*, ἀρκεῖ κατὰ τὸν κρίσιμον χρόνον νὰ παρέχῃ τὴν ὡς ἄνω ὑπηρεσίαν ὑπαλλήλου.

Περαιτέρω δέ, οὕτω σκεφθεῖσα, ἐφήρμοσε τὴν ἀπὸ 16/9/1937 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων, μετὰ τῶν ἀστικῶν μάλιστα διὰ τὴν παράβασιν κυρώσεων.

Ἡ καταχωρουμένη κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἀναιροῦσα τὴν Πρωτοδικείου Ἠλείας 124/1949, δέχεται, ὅτι καὶ αἱ ὑπουργικαὶ βάσει τοῦ Διατάγματος 1745/44, ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ἄνω ἄρθρου 7 εἶναι, ὅτι ἡ δι' αὐτοῦ προβλεπομένη προαγωγὴ εἶναι τιμητικὴ τοιαύτη, παρεχομένη διὰ τὰς κατὰ τὸν πόλεμον προσενεχθείσας παρὰ τῶν πολεμιστῶν ὑπηρεσίας καὶ ἀσχέτως πρὸς πᾶσαν ἄλλην προαγωγήν, ἧς δικαιοῦνται ἢ ἔτυχον βάσει προσόντων ἢ εἰδικῶν νόμων, πρὸς τὴν ὁποίαν δὲν συμψηφίζεται καὶ οὔτε ἀποκλείει αὐτήν. Τυχὸν ἤδη προαχθέντες βάσει τοῦ Νομ. Διατάγματος 1799/42, οὐδόλως κωλύονται, ὅπως τύχωσιν προαγωγῆς βάσει προσόντων κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις.

Ὡς συνάγεται ἐκ τῆς διατάξεως, καθ' ἣν προάγονται εἰς τὸν ἀμέσως ἀνώτερον τοῦ ἂν κέκτηνται νῦν βαθμόν, καὶ τῶν λοιπῶν διατάξεων τῶν εἰρημένων νόμων οἱ ἐν αὐταῖς ἀναφερόμενοι ὑπάλληλοι, οἱ μὴ ἔχοντες συμπληρώσει τὸν πρὸς προαγωγὴν εἰς ἀνώτερον βαθμὸν ἀπαιτούμενον χρόνον κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου 1799 τοῦ 1942, ἐφ' ὅσον ἐκέκτηντο τὰ λοιπὰ ἀπαιτούμενα πρὸς τοῦτο προσόντα, δέον νὰ προαχθῶσι πρὸς πλήρωσιν κενῶν ὀργανικῶν θέσεων κατ' ἀπόλυτον προτίμησιν μόνον εἰς τὸν ἀμέσως ἀνώτερον βαθμὸν ἐκείνου, ὃν ἐκέκτηντο κατὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ νόμου τούτου, δυνάμενοι νὰ τύχωσι καὶ περαιτέρω προαγωγῆς εἰς τὸν ἀνώτερον βαθμόν, εὐθὺς ὡς θὰ ἀπέκτων τὰ ἀπαιτούμενα ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων προσόντα διὰ τὴν προαγωγὴν των εἰς τὸν ἀνώτερον τοῦτον βαθμόν.

Διὰ ταῦτα

Αἴρον τὴν μεταξὺ τῶν δύο τμημάτων διαφωνίαν.

Ἀποφαίνεται, ὅτι κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 11 παρ. 1 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος 1040 τοῦ 1942, ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος 1799 τῆς 22/9/1942 καὶ ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος 1745 τοῦ 1944, οἱ ἐν αὐτῷ ἀναφερόμενοι ὑπάλληλοι, οἱ μὴ ἔχοντες συμπληρώσει τὸν πρὸς προαγωγὴν ἀπαιτούμενον χρόνον κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου 1799 τοῦ 1942 κατὰ τὰς κειμένας τότε διατάξεις, κεκτημένοι ὅμως τὰ λοιπὰ ἀπαιτούμενα πρὸς τοῦτο προσόντα, προάγονται τιμητικῶς πρὸς πλήρωσιν κενῶν ὀργανικῶν θέσεων κατ' ἀπόλυτον προτίμησιν μόνον εἰς τὸν ἀμέσως ἀνώτερον βαθμὸν ἐκείνου, ὃν ἐκέκτηντο κατὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ νόμου τούτου, δικαιούμενοι νὰ τύχωσι καὶ περαιτέρω προαγωγῆς τῶν ἀπὸ τοῦ εἰς ὃν τιμητικῶς προήχθησαν ἀνώτερον βαθμόν, ὅταν ἀποκτήσωσι τὰ ἀπαιτούμενα ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων πρὸς τοῦτο προσόντα.

Ν. 28|1944, ἀποφάσεις καὶ αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις περὶ ὑπαλλήλων ἐφαρμόζονται ἐπὶ ἡμερομισθίων μόνον καὶ καθ' ὅσον κατὰ τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ Ν. 1231, ἡ δι' ἡμερομισθίου πληρωμὴ γίνεται πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου.

Κατ' ἀρχὴν πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι οὐδεμία διάταξις νόμου ὑπῆρξε διὰ τὸν διαχωρισμὸν τῆς ἰδιότητος τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἀπὸ ἐκείνης τοῦ ἐργάτου, διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν βάσει τοῦ Ν. Δ. 310|1941 καὶ Ν. 28|1944 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, αἱ ὁποῖαι ἀντιδιαστέλλουν τὰς ἀποδοχὰς τῶν ὑπαλλήλων ἀπὸ τῶν ἐργατῶν.

Ἐν τούτοις ὀρθῶς παλαιοτέρα ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου (Α. Π. 92|1945, εἰσηγητὴς *Κ. Βλαζῆς* ΕΕΔ 4, 528) ἐσκέφθη, ὅτι αἱ ἀποφάσεις αὗται ἀκολουθοῦσι διὰ τὴν διάκρισιν ὑπαλλήλου καὶ ἐργάτου τὸν ἐν ἄρθρῳ 10 τοῦ Ν. 1234| 9 8 ὁρισμόν, καθ' ὃν ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος θεωρεῖται πᾶν πρόσωπον, κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἀσχολούμενον ἐκ ἀντιμισθίᾳ εἰς ὑπαλληλικὴν ὑπηρεσίαν ἰδιωτικοῦ καταστήματος, γραφείου ἢ ἐν γένει ἐπιχειρήσεως καὶ παρέχον ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν, ἐπαναλαμβανόμενον καὶ ἐν ἄρθρῳ 1 παράγρ. 2 τοῦ Α. Ν. 866|1937, προκειμένου περὶ ἐφαρμογῆς τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Πράγματι, ὡς ἐδέχθη ἡ ἀνωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, δὲν ἔχει ὄχι μόνον βαρύνουσαν, ἀλλ' οὐδὲ κἂν σημασίαν τινά, ὁ τρόπος πληρωμῆς τῆς ἀμοιβῆς τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, νοουμένου ὡς τοιούτου ἐκείνου, ὁ ὁποῖος ἐργάζεται προηχόντως πνευματικῶς, ὥστε νὰ διεξαχθῇ ἀπόδειξις περὶ καταστρατηγήσεως τοῦ νόμου διὰ τῆς δι' ἡμερομισθίου ἀμοιβῆς, ἀφοῦ αἱ κατὰ τὸν Ν. 28|1944 ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις καὶ αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας, καθορίζουσαι μηνιαῖον μισθὸν διὰ τοὺς ὑπαλλήλους, ἀναιροῦν ἀφ' ἑαυτῶν αὐτὸν τὸν δρον καὶ τρόπον τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως περὶ ἀμοιβῆς δι' ἡμερομισθίου καὶ κατὰ τὴν σαφῆ διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ἀναγκαστ. Νόμου 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» αἱ ἀτομικαὶ συμβάσεις θεωροῦνται (ἐκ τοῦ νόμου) περιέχουσαι τοὺς δρους τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀκυρουμένων τῶν ἀντιθέτων συμφωνιῶν (ἐφ' ὅσον εἶναι δυσμενέστεραι) (πρβλ. περὶ τούτων *Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχ. Δίκαιον κατὰ τὸν Κώδικα, σελ. 378, *Ι. Καποδίστρια*, Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, σελ. 265, Α. Π. 176|49, εἰσηγητὴς *Δ. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 8, 406).

Εἶναι πρόδηλον, ἑπομένως, ὅτι διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τοῦ νομίμου μισθοῦ δὲν δύναται νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι θὰ ἀποβλέψωμεν εἰς τὸ τυχὸν ὑπὸ τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου λαμβανόμενον διὰ τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἡμερομίσθιον, ὥστε νὰ εἴπωμεν, ὅτι, ἂν δὲν ἀποδειχθῇ πρόθεσις καταστρατηγήσεως τοῦ νόμου, θεωρεῖται ὁ μισθωτὸς ὡς ἐργάτης, ἐνῷ ἀκριβῶς ἀντικείμενον ἐρεύνης εἶναι ποῖος ὁ νόμιμος μισθός, ἀναλόγως μόνον τοῦ εἴδους τῆς ὑπηρεσίας, ἡ ὁποία παρέχεται, χωρὶς νὰ ἐνδιαφέρῃ ποῖος ὁ κατὰ τὴν ἀτομικὴν σύμβασιν τρόπος πληρωμῆς τῶν ἀποδοχῶν. Αὐτὴν τὴν ἔννοιαν ἔχει καὶ τὸ ἄρθρ. 1 § 2 καὶ ἄρθρ. 2 § 1 τοῦ Α. Ν. 866|1937, περὶ τοῦ ὁποίου ἡ εἰσηγητική του ἔκθεσις ἀναφέρει ταῦτα: Διὰ τῶν διατάξεων τούτων σκοπεῖται ἡ ἐπιτυχὴς ἀντίδρασις κατὰ τῶν προβαλλομένων ἑκάστοτε ἐνστάσεων ὅτι οἱ ἐπιδιώκοντες δὲν ἔχουσι τὴν ὑπαλληλικὴν ἰδιότητα, *ὡς μὴ χαρακτηρισθέντες ὡς τοιοῦτοι ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου των.*

Δὲν πρέπει, τέλος, νὰ διαφεύγῃ τῆς προσοχῆς μας, ὅτι τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ Ν. 123 |1918 (καὶ ἄρθρ. 11 Ν. 2 12| «20), ἐξαρτήσαν, ἔστω, τὴν ὕπαρξιν τῆς ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος τοῦ ἡμερομισθίου ἐκ τῆς ἐπιτυχίας τῆς ἀποδείξεως ὅτι ἡ δι' ἡμερομισθίου πληρωμὴ ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ δὲν ἀνταπεκρίνετο πρὸς τὴν ἀλήθειαν (ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις τοῦ ἄρθρ 7 Ν. 45 8|)30 ἀναφέρει ὡς δικαιολογικόν του λόγον τὴν παραδρομήν, εἰς ἣν ὑπέπεσάν τινες τῶν δικαστῶν, δεχθέντες ὡς ἡμερομισθίους καὶ κατὰ συνέπειαν ἀποκλείσαντες τῶν εὐεργετημάτων τῶν Ν. 2112 καὶ 1231 ὑπαλλήλους, συγκεντροῦντας τὰ κατὰ τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ Ν. 1231 γνωρίσματα, ἐκ τοῦ λόγου ἁπλῶς ὅτι αἱ ἐπιχειρήσεις ἐπλήρωνον τούτους οὐχὶ κατὰ μῆνα, ἀλλὰ κατὰ βραχύτερα χρονικὰ διαστήματα καὶ συγχρόνως μετὰ τοῦ πολυαρίθμου ἐργατικοῦ προσωπικοῦ των, εἴτε *πρὸς λογιστικὴν εὐκολίαν*, εἴτε πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου), ἀναφερόμενον οὕτως εἰς τὴν δι' ἡμερομισθίου πληρωμήν, εἰσήχθη καθ' ἣν ἐποχὴν ἦτο ζήτημα ἐλευθέρας μεταξὺ τῶν μερῶν συμβάσεως ὁ καθορισμὸς τοῦ τρόπου πληρωμῆς καὶ βεβαίως δὲν νομίζομεν, ὅτι κατὰ τὸν σκοπόν του ἀναφέρεται ὁ Α. Ν. 866|1937 καὶ εἰς τὸν τρόπον τῆς πληρωμῆς τῶν ἀποδοχῶν, ἵνα ἐντεῦθεν ἐξαρτηθῇ ἡ ὑπαλληλικὴ ἰδιότης, ἀφοῦ ἀκριβῶς διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων πλήσσεται αὐτὴ ἡ αὐτονομία τῆς θελήσεως τῶν συμβαλλομένων πρὸς καθορισμὸν ποσοῦ καὶ τρόπου ἀμοιβῆς καὶ οὕτω δὲν εὑρίσκει ἔδαφος ἀναπτύξεως καὶ ἡ «λογιστικὴ εὐκολία», περὶ ἧς ἡ εἰσηγητικὴ τοῦ Ν. 4558 ἔκθεσις.

Ἀρείου Πάγου 288|1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης **Χ. Καλέλλης**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Κ. Γκολφινόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Δημακόπουλος, Ν. Σταματόπουλος

Ὡς ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν, παρεσχημένην ὑπὸ τοῦ νόμου 28 τοῦ 1944 καὶ τοῦ αὐθεντικῶς τοῦτον ἑρμηνεύσαντος ὑπ' ἀριθ. 866 ταυτοῦ, ἐκδοθεισῶν ὑπ' ἀριθ. 3600 καὶ 3601 τοῦ 1945 κοινῶν ἀποφάσεων τῶν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας καὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργῶν περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, ὡς καὶ τῶν ἡμερομισθίων ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν, συνάγεται, ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι, δικαιούμενοι τῶν διὰ τῆς δευτέρας τῶν ρηθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων δι' ὑπαλλήλους καθοριοθέντων μισθῶν, ὡς αὕτη αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8500 τοῦ 1945 ὁμοίας ἀποφάσεως τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν, εἶναι ἐκ τῶν διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου συνδεομένων μετὰ τοῦ ἐργοδότου οἱ συγκεντροῦντες τὰ γνωρίσματα τοῦ ἄρθρου 10 νόμου 1234 τοῦ 1918, πάντως δὲ οὐχὶ οἱ ἡμερομίσθιοι, καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 παρ. 2 τοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου 865 τοῦ 1937 ὁ χαρακτηρισμὸς τινος ὡς ὑπαλλήλου, ὑπηρέτου ἢ ἐργάτου διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐν γένει, ἑπομένως καὶ τῶν ὑπ' αὐτῶν διὰ τούτους ὁριζομένων μισθῶν, γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὡς ἄνω διατάξεως τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ νόμου 1234, κατὰ δὲ τὴν διάταξιν ταύτην δὲν θεωροῦνται

ΜΙΣΘΟΣ ΥΠΕΡ ΤΑ ΟΡΙΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ ὅρων ἐργασίας, ὑπὸ τὸν Ν. 118, καὶ συνέπειαι

Καθορισμὸς ὅρων ἀτομικῶν συμβάσεων διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας. — Ὑπερίσχυσις κατ' ἄρθρ. 680 Α. Κ. τῶν εὐνοϊκωτέρων ὅρων ἀτομικῶν συμβάσεων. — Διάταξις γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 4 Νοεμβρίου 1947 περὶ ἀναγορεύσεως ἀνωτέρων, εἰμὴ κατὰ 30 %, ἡμερομισθίων. — Μὴ κατίσχυσις διατάξεως ταύτης τῆς ὀργανικῆς, δημοσίας τάξεως, τοιαύτης τοῦ ἄρθρ. 680 Α.Κ. — Ἐφαρμογὴ ἄρθρ 7 Ν. 2112 καὶ ἐπὶ ἐργατοτεχνιτῶν. — Συνέπειαι ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945. — Ἀπαράδεκτον τὸ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου προτεινομένου λόγου. — Ἰσχυρισμὸς περὶ ἀκυρότητος ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου εἶναι μία ἐκ τῶν πλέον βαρυσημάντων ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου τῆς τελευταίας περιόδου, ἐκ τῆς ὁποίας ἀπορρέουν συνέπειαι σπουδαίου, ἀπὸ πρακτικῆς κυρίως ἀπόψεως, ἐνδιαφέροντος.

Διὰ τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως, σημειούσης σταθμὸν εἰς τὴν ἐργατικὴν νομολογίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου, λύεται τὸ ἀποτελέσαν ἀντικείμενον ἔριδος ἐν τῇ νομολογίᾳ τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας, ἀφ' ἧς τὸ πρῶτον ἐφηρμόσθησαν αἱ ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας, γνωστὸν ζήτημα τοῦ κύρους τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ὑπὲρ τὰ ὅρια τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἐπὶ τοῦ ὁποίου μέ τινες διασπάσεις γνωμῶν, κρατήσασα ὑπῆρξεν ἡ ἄποψις τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας, ὅτι κατὰ συνέπειαν τοῦ ἀπαγορευτικοῦ, ὡς ἐμφανίζεται, ὅρου τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἡ ἀτομικὴ σύμβασις περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ὑπὲρ τὰ ὅρια αὐτῶν ἐθεωρεῖτο ἄκυρος (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 8, 278, ΕΕΔ 8, 495, ἀντιθέτως ὅμως νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 18, ΕΕΔ 9, 20, πρβλ. διαδοχικὰς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 7, 914, ΕΕΔ 8, 20 κλπ., *Μιχ. Γ. Κυπραίου*, ΕΕΔ 8, 1013 κλπ.).

Ἡ ὀρθὴ καὶ μεγάλης πρακτικῆς σημασίας λύσις, εἰς τὴν ὁποίαν καταλήγει ὁ Ἄρειος Πάγος, θέτει τέρμα εἰς τὴν νομολογιακὴν ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἔριδα καὶ καθιστᾷ ὁμαλὴν τὴν ταχτοποίησιν πολ-

---

ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι οἱ ἡμερομίσθιοι, ἐκτὸς ἂν ὁ χαρακτηρισμὸς αὐτῶν ὡς τοιούτων ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν.

Ἡ ἀναιρεσείουσα, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ἐγγράφων πρατάσεων της τῶν ὑποβληθεισῶν κατὰ τὴν συζήτησιν, ἐφ' ἧς ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἠλείας, πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ αὐτῆς ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος εἶναι ἡμερομίσθιος μισθωτός της καὶ συνεπῶς οὐχὶ ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος ταύτης ἐπεκαλέσθη καὶ ἐβεβαίωσεν, ὅτι προσάγει, ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἀποδεικτικῶν στοιχείων, καὶ τηρουμένας ὑπ' αὐτῆς καταστάσεις ἡμερομισθίων, ἵνα συνεκτιμηθῶσιν αὗται μετὰ τῶν λοιπῶν ἀποδεικτικῶν στοιχείων. Τὸ ὡς ἐφετεῖον ὅμως δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς εἰρημένης ἀποφάσεώς του, ἵνα καταλήξῃ εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἀρκούντως προέκυψεν ἐκ τῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἦτο κατὰ τὸν κρίσιμον χρόνον ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος τῆς ἀναιρεσειούσης, καθ' ὃ, ἐκτὸς τῶν ἄλλων διὰ τὴν ἰδιότητα ταύτην συντρεχόντων στοιχείων, πληρωνόμενος, ὅπως καὶ ὅλοι οἱ ὑπηρετοῦντες ὑπάλληλοι ταύτης, ἑβδομαδιαίως, ἀνεξαρτήτως ἡμερῶν ἐργασίας καὶ συνεπῶς οὐχὶ ἡμερομίσθιος μισθωτὸς αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τούτοις δεχθῇ, ὡς ἔπραξε, δι' ἐπικυρώσεως τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως τὴν ὑπὸ δίκην ἀγωγὴν διὰ μισθοὺς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου τῆς ἀναιρεσειούσης, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἐν τῇ διαληφθείσῃ ὑπ' ἀριθ. 3601 τοῦ 1946 ὑπουργικῇ ἀποφάσει, ὡς αὕτη, κατὰ τὰ εἰρημένα, αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη, καὶ τῇ ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῇ συμβάσει ἐργασίας «ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν» δι' ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους ὁρίων μισθῶν, ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ ἐξετίμησε τὰς καταθέσεις τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων καὶ ἄλλα εἰδικῶς ἐν τῇ ἀναιρεσιβαλλομένῃ ἀποφάσει μνημονευόμενα ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα, ἀλλ' οὐδαμῶς καὶ τὰς ὡς ἀνωτέρω καταστάσεις ἡμερομισθίων, ἔστω καὶ διὰ γενικῆς τινος ἐκφράσεως.

Οὕτω πράξαν τὸ ὡς ἄνω Πρωτοδικεῖον παρέβη τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 252 παρ. 2, 272 καὶ 276 τῆς Πολ. Δικονομίας, καθ' ἃς, μεταξὺ τῶν ἀποδεικτικῶν μέσων, περιλαμβάνονται καὶ τὰ δικαστικὰ τεκμήρια, ἅτινα, συναγόμενα καὶ ἐξ ἐγγράφων, ἐπομένως καὶ ἐκ τῶν, κατὰ τὸ ἄρθρα 408 παρ. 1 καὶ 415 παρ. 2 τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ 8 τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου, δυναμένων νὰ χρησιμεύσωσι πρὸς ἀπόδειξιν ὑπὲρ τῆς τηρούσης καὶ προσαγαγούσης αὐτὰς ἀναιρεσειούσης ὡς ἐμπόρου, καθ' ὃ ἀνωνύμου ἑταιρίας, ὡς εἴρηται, καταστάσεων ἡμερομισθίων, συνεχωρούντο ἐν προκειμένῳ, ἀφοῦ διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὡς, ἐξ αὐτῆς προκύπτει, ἐπετράπη, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 12 τοῦ ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1920 Β.Δ. «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' κλπ.», καὶ ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις, ὡς ἐπίσης παρέβη καὶ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 256 τῆς Πολ. Δικονομίας, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ δικαστής, ὅπως μορφώσῃ γνώμην περὶ τῶν ἀποδεικτέων γεγονότων, ὀφείλει νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ ἐκτιμήσῃ πάντα τὰ ὑπὸ τῶν διαδίκων προσαγόμενα καὶ ἐπικαλούμενα ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα, ἐν οἷς καὶ τὰ τεκμήρια. Ὅθεν ἀναιρετέα τυγχάνει ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἠλείας κατὰ τὰ ἄρθρα 807 παρ. 9 καὶ μόνον παρ. 6 τοῦ νόμου 1968 τοῦ 1944, ὡς καὶ τὸν βάσιμον σχετικὸν πρόσθετον λόγον ἀναιρέσεως. Ἀναιρουμένης δὲ ταύτης διὰ τοιοῦτον λόγον δέον ἡ ὑπόθεσις νὰ παραπεμφθῇ πρὸς νέαν συζήτησιν εἰς ἕτερον (ισόβαθμον καὶ ὁμοειδὲς τῷ ἀποφηναμένῳ αὐτὴν δικαστήριον (ἄρθρον 833 παρ. 1 τῆς πολ. δικονομίας).

λών συναφών ζητημάτων, ἡ ὁποία ἐξηρτᾶτο ἐκ τῆς λύσεως τοῦ κυρίου τούτου ζητήματος.

Οὕτω:

α) Ἐκτὸς τῆς προστασίας τοῦ μισθοῦ τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως τακτοποιεῖται καὶ τὸ δικαίωμα εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 4558|1930, καὶ τοῦ β. δ. 6|18 Ἰουλίου 1920 τὸ ἀποῖον ἡ ἀντίθετος περὶ ἀκυρότητος τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων ἄποψις περιώριζεν εἰς τὰ ὅρια τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

β) Τακτοποιοῦνται αἱ πρὸς τὸ Ἵδρυμα τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων εἰσφοραὶ κατὰ Ν. 629|1934, ὑπολογιστέαι, ὀρθῶς, ἐπὶ τῶν καὶ πέραν τῶν ὁρίων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἀποδοχῶν, ζήτημα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀπησχολήθη καὶ ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 9, 269).

γ) Τακτοποιοῦνται καὶ αἱ πρὸς τὰ λοιπὰ Ἀσφαλιστικὰ Ταμεῖα, ἐν οἷς καὶ τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, εἰσφοραί, ἀφοῦ ἡ ἀντίθετος ἄποψις ὑπεστήριζε περιορισμὸν καὶ αὐτῶν εἰς τὰ ὑποχρεωτικά, κατ' αὐτήν, καὶ πρὸς τὰ ἄνω ὅρια τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

δ) Ἀποκτᾷ λογικὸν νόημα τὸ Ν. Δ. 419|1947 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων φορολογικῶν τινων νόμων» (ΕΕΔ 6 733), ὅταν ἀναφέρεται εἰς ποσὰ φορολογήσιμα μὲ τὸν φόρον καθαρᾶς προσόδου, πολὺ ἀνώτερα τῶν ὁρίων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων.

ε) Καθίσταται ὁμαλὴ καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ποινικοῦ Νόμου 690|1945, ὅταν ἀναφέρεται παραλλήλως πρὸς τὸν μισθὸν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ εἰς τὸν μισθὸν τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων.

Αἱ ἀνωτέρω ἐνδεικτικῶς μόνον ἀναφερόμεναι περιπτώσεις καθιστοῦν εὐνόητον ποίας σημασίας εἶναι ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ἐπικυροῦσα τὴν διασπάσασαν τὴν παγίαν σχεδὸν γνώμην τῶν δικαστηρίων ὑπ' ἀριθ. 955|1919 ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (πρόεδρος *Ε. Βροντάκης*, εἰσηγητὴς *Π. Πεφάνης*, ΕΕΔ 9, 20).

Ἐνδιαφέροντα, ἐξ ἄλλου, εἶναι καὶ τὰ λοιπὰ θέματα καὶ αἱ λύσεις ἐπ' αὐτῶν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως.

Οὕτω δέχεται:

α) Ὅτι εἶναι ἔγκυρος καὶ ἰσχυρὰ ἡ δι' ἀτομικῆς συμβάσεως συντόμευσις τοῦ νομίμου ὀκταώρου (πρβλ. καὶ *Ι. Καποδίστριαν*, Νόμιμοι καὶ συμβατικαὶ ὧραι ἐργασίας, ΕΕΔ 6, 513 ἐπ., Πρωτ. Πειραιῶς 355|948, εἰσηγητὴς *Κ. Κονταβίτης*, ΕΕΔ 7, 276).

β) Ὅτι ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 Ν. 2112|1920 μονομερὴς μεταβολὴ ὅρων συμβάσεως ἐργασίας ἐπιφέρει τὰς αὐτὰς συνεπείας καὶ ἐπὶ ἐργατῶν διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ νομικοῦ λόγου (οὕτω καὶ ἡ νομολογία τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας, πρβλ. προχείρως νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 7 809, βλέπε ὅμως κυρίως καὶ ἄρθρ. 1 Α. Ν. 771|1937 περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν).

γ) Ὅτι ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 Ν. 2112|1920 μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ ὅρων ἐργασίας ἐπάγεται τὰς αὐτὰς συνεπείας, ὡς ἡ εὐθεῖα ἄκυρος ἀπόλυσις τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 πρβλ. καὶ Α. Π. 22|1950, εἰσηγητὴς *Χ. Καλείλης*, ΕΕΔ 9, 155).

Διὰ τὴν καλυτέραν ἤδη κατανόησιν τῶν λύσεων, εἰς τὰς ὁποίας κατέληξεν ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἐν λόγῳ ἀπόφασις, καθίσταται ἀκόπιμον νὰ παρατεθοῦν ἐνταῦθα καὶ οἱ σχετικοὶ λόγοι ἀναιρέσεως.

Οὗτοι ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Β') (Ὁ α' ἀφεώρα μὴ λῆψιν ἐγγράφων) Ψευδῶς ἡρμηνεύθησαν καὶ ἐσφαλμένως ἐφηρμόσθησαν ἡ ἰσχὺν νόμου ἐπέχουσα συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας τῆς 4|11|1947, τὸ ἄρθρ. 7 Ν. 2112|1920, τὸ ἄρθρ. 648 Α. Κ. καὶ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|45, ὡς ἐπεξετάθη διὰ τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Ν. Δ.

α) Διότι αἱ ἀπὸ 4|11|1947 συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας ὑπαλλήλων καὶ ἐργατοτεχνιτῶν ἐπιχειρήσεων, ὁρισασαι ὑποχρεωτικὰ ἀνώτατα ὅρια μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, ὡς τοῦτο ἀριδήλως προκύπτει ἐκ τῆς διατάξεως αὐτῶν ὅτι δύναται ἡ ἀμοιβὴ τῶν μισθωτῶν νὰ εἶναι ἀνωτέρα τῶν ἐν παρ. 1 αὐτῶν καθοριζομένων ὁρίων καὶ δὴ μέχρι 30 %, ὑπὸ τὸν ἀπαράβατον ὅρον τῆς ποιοτικῆς ἢ ποσοτικῆς ἀποδόσεως τοῦ μισθωτοῦ καὶ συνεπῶς τῆς μὴ αὐξήσεως τῶν τιμῶν τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων εἰδικῶς ἐκ τοῦ λόγου τούτου, ἀναφέρονται καὶ εἰς παροχὴν ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἐργασίας κατὰ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια. Ἄλλως, ἂν δὲν εἶχον τὴν σαφῆ ταύτην ἔννοιαν καὶ κατελείπετο εἰς τοὺς ἀτομικῶς συμβαλλομένους ὁ καθορισμὸς χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας, συντομωτέρων τῶν νομίμων, δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἐκτελεσθῇ ὁ ἀπαγορευτικὸς τῆς ὑπερβάσεως τῶν ὁρίων ἀμοιβῆς ὅρος τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ νὰ πληρωθῇ κυρίως ὁ σκοπὸς αὐτῶν, εὐκρινῶς διαφαινόμενος καὶ ἐκ τῆς ἐξαρτήσεως τῆς ἐφαρμογῆς τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἐκ τῆς προηγουμένης ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἐγκρίσεως, τῆς μὴ αὐξήσεως τῆς τιμῆς τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων, πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, οὔτε θὰ εἶχε πρακτικὴν σημασίαν ὁ ὅρος περὶ ποιοτικῆς καὶ ποσοτικῆς ἀποδόσεως. Ἡ ὀξίωσις, ἑπομένως, τοῦ ἐργοδότου πρὸς παροχὴν ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ τῆς ἐργασίας του ἐπὶ τὸν νόμιμον χρόνον ἡμερησίως, μὲ τὴν ἐντεῦθεν ὑποχρέωσιν αὐτοῦ (ἐργοδότου) πρὸς καταβολὴν τοῦ ὑπὸ τῶν προμνησθεισῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ὁριζομένου μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου, ἀποτελεῖ συμμόρφωσιν πρὸς τὰς δημοσίας τάξεως διατάξεις τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ κατ' οὐδεμίαν περίπτωσιν ἡ ἐμμονή του πρὸς τὴν τήρησιν τοῦ νόμου δύναται νὰ συγκροτήσῃ τὴν ἔννοιαν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ νόμου 2112|1920 μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως. Ἀντιθέτως ὅλως ὁ ἐργοδότης ἔχει κατὰ τοῦ μισθωτοῦ τὴν ἐκ τοῦ ἄρθρου 374 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἔνστασιν τοῦ μὴ ἐκπληρωθέντος συναλλάγματος, οὔτε δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐν ὑπερημερίᾳ τελῶν, ἵνα εὐθύνηται κατὰ τὸ ἄρθρον 656 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος.

β) Διότι, καὶ ὑπὸ τὴν ἐκδοχὴν ὅτι συνεφωνήθη συντόμευσις τοῦ νομίμου ὡραρίου τῶν 8 ὡρῶν, ἰσχύοντος ὡς δέχεται καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 8|1940 ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, ἡ τοιαύτη ἀτομικὴ συμφωνία, ἀντιβαίνουσα πρὸς τὴν δημοσίας τάξεως διάταξιν τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως Διαιτησίας, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς ἀπὸ 4-11-1947 συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας, εἶναι ἄκυρος κατ' ἄρθρον 174 Α. Κ., λογίζεται ὡς μὴ γενομένη καὶ διὰ τὸν μισθωτόν καὶ, ἑπομένως, ἐπὶ ἀκύρου δικαιοπραξίας δὲν δύνανται νὰ θεμελιωθῶσι δικαιώματα ἐκ τοῦ ἄρθρου 7 Ν. 2112|1920, τὸ ὁποῖον προϋποθέτει μονομερῆ καὶ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων συμ-

βάσεως ἐργασίας, ἀλλ' ὁπωσδήποτε ἔγκυρον κατ' ἀρχήν.

γ) Διότι, καὶ ὑπὸ τὴν ἐκδοχήν, ὅτι ἡ ἀτομικὴ συμφωνία περὶ συντομεύσεως τοῦ νομίμου ὡραρίου ἐργασίας εἶναι ἰσχυρά, χωρὶς νὰ ἀποδεικνύηται συγχρόνως καὶ ὅτι συνεφωνήθη νὰ ἀμείβηται ὁ μισθωτὸς διὰ τῆς ἐπὶ ὁλοκλήρου τὸ νόμιμον ὡράριον ἀμοιβῆς, δὲν δύναται ὁ ἀνάλογος περιορισμὸς τῆς ἀμοιβῆς νὰ θεωρηθῇ ὡς μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, ἐπαγομένη τὰς ἐξ αὐτῆς συνεπείας, ἀφοῦ τὸ στοιχεῖον τῆς βλάβης ἔγκειται ἀκριβῶς εἰς τὴν ἐπιζημίαν τοῦ μισθωτοῦ ὑπαναχώρησιν τοῦ ἐργοδότου ἐκ τῶν συμπεφωνημένων.

δ) Διότι, ἀφοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ νόμου 118|1945 ἐρρυθμίσθη ἡ κατὰ τὰς διατυπώσεις αὐτοῦ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἄνευ δὲ τῆς τηρήσεως τούτων εἶναι ἄκυρος ἡ καταγγελία καὶ ὑφίσταται ἀδιάσπαστος ὁ ἐργασιακὸς δεσμός, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐν προκειμένῳ τὸ ὑπὸ ἄλλοίων νομοθετινὸν καθεστὸς καὶ ἄλλον σκοπὸν ἀρχικῶς ἐπιδιῶξαν ἄρθρον 7 τοῦ νόμου 2|12|920 (μὴ ἔχον ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐφαρμογὴν ἐπὶ ἐργατῶν, οἷος ὁ ἀναιρεσιβλητος, ἀφοῦ ὁμοία διάταξις δὲν περιέχεται ἐν τῷ ἀπὸ 16|18 Ἰουλίου 1920 Β. Δ. περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 2|12). Τὸ ἄρθρον 7 τοῦ νόμου 2112|1920 προεβλεψε περὶ συνεπειῶν ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112 μόνον καί, ἐπομένως, προκειμένου περὶ μισθωτοῦ δυναμένου νὰ ἀπολυθῇ ἐγκύρως μόνον τηρουμένων τῶν προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118|1945, δὲν εἶναι ἐφαρμόσιμοι αἱ διάφοροι συνέπειαι τοῦ ἄρθρου 7 νόμου 2112|1920, ἀλλ' ὁ μισθωτὸς ἔχει πάντοτε τὴν ἐκ τῆς συμβάσεως ἀγωγὴν ἡ ὁποία προϋποθέτει ὅμως παροχὴν ὑπηρεσιῶν, ἐνῷ, ἐὰν ἀναγνωρισθῇ δικαίωμα εἰς αὐτόν, κατ' ἀνάλογον καὶ ὅμως ἀνεπιδεκτον ἀναλογίας ὡς ἐκ τῶν διαφόρων συνεπειῶν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 7 ν. 2112, ἐμφανίζεται ὁ μισθωτὸς ἀρνούμενος τὴν παροχὴν τῶν συμπεφωνημένων ὑπηρεσιῶν του.

ε) Διότι ἐν πάσῃ περιπτώσει οὐχὶ ὀρθῶς ἐδέχθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὡς ἐπιστηριζομένην εἰς τὸ ἄρθρον 9 τοῦ νόμου 118|1945 ἣν ἀκυρότητα τῆς πρὸς ἀπόλυσιν ἐξομοιωθείσης κατ' αὐτὴν μεταβολῆς τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους:

Ἡ ὑπαγωγὴ εἰς τὸ διὰ τοῦ νόμου 118|1945 συσταθὲν Ταμεῖον Ἀνεργίας τοῦ κλάδου ἀνεργίας ἀσφαλίσεως τυπογράφων ἐγένετο διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20172|1948 τῆς 15|6|1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. Ἡ ἐπὶ λόγῳ ὅμως ἀπόφασις δὲν εἶναι νόμιμος, ἐκδοθεῖσα κατὰ παρέκκλισιν τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 7 τοῦ νόμου 1|8|1945 παρασχεθείσης ἐξουσιοδοτήσεως. Τόσον ὁ νόμος 118|1945 (ἄρθρον 1 παρ. 4), ὅσον καὶ τὸ κατ' ἐπέκτασιν αὐτοῦ Ν. Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946 (ἄρθρ. 1 παρ. 2), ἐξαιροῦν τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὸν νόμον 118|1945 καὶ συνεπῶς καὶ τῶν ἐν ἄρθρῳ 9 νόμου 118|1945 προϋποθέσεων τοῦ κύρους καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τοὺς μισθωτοὺς τοὺς ἠσφαλισμένους κατὰ τοῦ κινδύνου ἀνεργίας εἰς ἄλλους Ὀργανισμοὺς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως (ἐν προκειμένῳ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων). Ἑπομένως, δὲν ἠδύνατο ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας, βάσει τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 7 τοῦ νόμου 118, νὰ ἐπεκτείνῃ τὸν νόμον 118 εἰς ἐκείνας τὰς κατηγορίας μισθωτῶν, τῶν ὁποίων τὴν ὑπαγωγὴν εἰς τὸν νόμον 118 ἐξῄρει αὐτὸς οὗτος ὁ νόμος 118. Τὸ εἰς «ἄλλας κατηγορίας» μισθωτῶν ὁριζόμενον ἐν τῷ νόμῳ (ἄρθρον 2 παρ. 7 νόμου 118) ἀφορᾷ προδήλως ἄλλας κατηγορίας μισθωτῶν, μὴ ἐξαιρουμένας τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὸν νόμον 118. Ἀλλὰ θὰ ἦτο τελείως παράλογον νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ἐξ ἑνὸς μὲν ὁ νομοθέτης τοῦ νόμου 118 ἐξῄρει τοὺς μισθωτοὺς τοὺς ἠσφαλισμένους εἰς ἄλλους Ὀργανισμοὺς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως καὶ ἐξ ἑτέρου παρεῖχεν ἐξουσιοδότησιν εἰς τὸν Ὑπουργὸν νὰ ἐπεκτείνῃ δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως τὸν νόμον ἐπὶ τῶν αὐτῶν κατηγοριῶν μισθωτῶν. Καὶ ὁρίζει μὲν τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Ν. Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946, ὅτι δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δύναται νὰ ὑπαχθῇ ὁ κλάδος ἀνεργίας τῶν ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν εἰς εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου 118|1945 συσταθὲν Ταμεῖον Ἀνεργίας, ἀλλὰ τοῦτο, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἀφεθῇ δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δημοσιευομένων διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, νὰ καθορισθῶσιν αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου καὶ τοιαύτη ἀπόφασις δὲν ἐξεδόθη, δὲν εἶναι ταὐτόσημον καὶ πρὸς τὴν ὑπαγωγὴν εἰς τὸν νόμον 118 τῶν ἐπιχειρήσεων ἢ τῶν μισθωτῶν, τῶν ἠσφαλισμένων εἰς ἄλλους Ὀργανισμοὺς κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων, ἀλλὰ μόνον ἐξουσιοδοτήθη ὁ Ὑπουργός, ἀπὸ ἀσφαλιστικῆς μόνον ἀπόψεως, νὰ μεταφέρῃ τὸν κλάδον ἀνεργίας ἄνευ ἄλλης παρεκτάσεως. Ἀντίθετος ἔννοια θὰ προσέκρουε εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 3 τοῦ Ν. Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946, διὰ τοῦ ὁποίου ρητῶς ἐξαιροῦνται τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὸν νόμον 118 καὶ ἐπομένως καὶ τοῦ ἄρθρου 9 αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον ἐνδιαφέρει τὴν περίπτωσιν, οἱ μισθωτοὶ οἱ ἠσφαλισμένοι εἰς ἄλλους Ὀργανισμούς. Ἔσφαλε συνεπῶς ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἐφαρμόσασα τὸν νόμον 118|1945 καὶ κηρύξασα ἄκυρον τὴν ἐξομοιωθεῖσαν κατ' αὐτὴν πρὸς ἀπόλυσιν μονομερῆ, ὡς ἐδέχθη ἐσφαλμένως, βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως καὶ οὕτω κατέστησεν ἑαυτὴν ἀναιρετέαν κατὰ τὸ ἄρθρον 807 παρ. 17 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας.

* * *

Ὡς πρὸς τὸν τελευταῖον τοῦτον λόγον ἀναιρέσεως διασαφηνίζεται, ὅτι πρόκειται περὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20720|1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 7, 547) περὶ μεταφορᾶς τοῦ κλάδου ἀσφαλίσεως τοῦ Ταμείου Τυπογράφων εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας.

Δὲν ἐπελήφθη, ἀτυχῶς, λόγῳ τοῦ ὅτι τὸ πρῶτον ἐπροτάθη ἐνώπιόν του, ὁ Ἄρειος Πάγος καὶ τῆς λύσεως τοῦ ζητήματος τούτου, ἐκ τῆς ὁποίας ἐξηρτᾶτο καὶ ἡ ἀκυρότης τῆς ἀπολύσεως, κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|945.

Ἀφήνει ὅμως νὰ ἐννοηθῇ, νομίζομεν, ἀφοῦ ἀκέπτεται δι' ὀλίγων καὶ περὶ αὐτοῦ, ὅτι θὰ ἦτο βάσιμος ὁ λόγος οὗτος, ἂν ἐπροτείνετο (πρβλ. σχετικῶς καὶ *Γ. Τριανῆ*, «Ἡ ἀνεργία ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Νομοθεσίᾳ», σελ. 113 ἑπ.).

Ἐπιφυλασσόμεθα, εἰς ἄλλην εὐκαιρίαν, νὰ σημειώσωμεν πῶς ἔχει τὸ ὅλον σχετικὸν ζήτημα.

Ἀρείου Πάγου 309|1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Στυρόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Β. Κυριακόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Α. Παπαδημητρίου, Κ. Μπαλντᾶς

Ἐφ' ὅσον τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐν τῇ IV αἰτιολογίᾳ τῆς προσβαλλομένης

ἀποφάσεως του ρητῶς βεβαιοῖ, ὅπως μορφώσῃ γνώμην ἐπὶ τοῦ ἀμφισβητηθέντος ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης ἐργοδότιδος ἑταιρίας οὐσιώδους ἰσχυρισμοῦ του ἀναιρεσιβλήτου, στοιχειοθέτου τυπογράφου, ὅτι κατὰ τὴν σύναψιν τῆς μεταξὺ των συμβάσεως ἐργασίας συνεφωνήθη εἰδικώτερον ἡ παρ' αὐτοῦ παροχὴ καθημερινῶς ἑξαώρου ἐργασίας, ἐπὶ καταβολῇ ὀκεραίων τῶν ἀποδοχῶν πλήρους ὀκταώρου ἐργασίας, τῆς πέραν τοῦ ἑξαώρου ἐργασίας του θεωρουμένης ὡς καθ' ὑπέρβασιν γενομένης, δι' ἣν θὰ ἐδικαιοῦτο ἀναλόγου ἐπιμισθίου, ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ συνεξετίμησε, μετὰ τῶν λοιπῶν ἀποδείξεων, καὶ ἅπαντα τὰ παρ' ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων μερῶν ἐπικαλούμενα καὶ προσαγόμενα ἔγγραφα καὶ δικόγραφα, κρίναν, ὅτι ἐκ τοῦ συνόλου τούτων σαφέστερα πιθανὰ κατέστησαν τὰ παρὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου λεγόμενα καὶ ὅτι ἐκ τῶν παρὰ τῆς ἀναιρεσειούσης ἐπικληθέντων καὶ προσαχθέντων ἀποδεικτικῶν στοιχείων δὲν προέκυψεν, εἰ μὴ ἀμυδρὰ πιθανολόγησις τῶν περὶ τοῦ ἐναντίου ἰσχυρισμῶν της, ἀδιστάκτως προκύπτει, ὅτι ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ συνεξετίμησε μετὰ τῶν λοιπῶν ἀποδείξεων ἅπαντα τὰ πρὸς ἀπόδειξιν ἐπικληθέντα καὶ προσαχθέντα παρὰ τῆς ἀναιρεσειούσης ἔγγραφα καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως, εἶναι ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος, τοῦ Δικαστηρίου μὴ ὄντος ὑποχρέου νὰ μνημονεύῃ τῇ ἀποφάσει του ἰδιαιτέρως ἓν ἕκαστον τούτων.

Ἐκ τῶν διατάξεων τῶν παρ. 1 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 680 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος σαφῶς προκύπτει, ὅτι διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας δύνανται νὰ καθορίζωνται οἱ ὅροι, ὑφ' οὓς θὰ συνομολογῶνται αἱ κατ' ἰδίαν συμβάσεις ἐργασίας τῶν εἰς ταύτας ὑποβαλλομένων ἑνώσεων ἢ ἀτόμων, καὶ ὅτι (παρ. 3) οἱ πρὸς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἀντιτιθέμενοι ὅροι τῶν κατ' ἰδίαν συμβάσεων, ἐφ' ὅσον εἶναι εὐνοϊκώτεροι διὰ τὸν ἐκμισθωτήν, ἐπισύρουσι τῶν τῆς συλλογικῆς, καὶ εἶναι ἄκυροι μόνον, ἐφ' ὅσον εἶναι δι' αὐτὸν δυσμενέστεροι. Ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν διατάξεων τῆς παρ. 15 τῆς 7 Σεπτεμβρίου 1937 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἐργατῶν τυπογράφων, τῆς συμπληρωθείσης διὰ τῆς κατὰ τὸν Α. Νόμον τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» ἐκδοθείσης ὑπὸ τῆς πρωτοβαθμίου ἐπιτροπῆς Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ὑπ' ἀριθ. 8|1940 ἀποφάσεως, δι' ἧς ὁρίζονται τὰ κατώτερα ὅρια ἡμερομισθίων δι' ὀκταώρον κατ' ἀνώτατον ὅριον ἐργασίαν, ρητῶς καθορίζεται, ὅτι τῶν ἐν τῇ συλλογικῇ ταύτῃ συμβάσει ὅρων ἐπικρατοῦσιν οἱ ἐν τῇ ἀτομικῇ συμβάσει ἐργασίας εὐμενέστεροι διὰ τοὺς ἐργάτας τοιοῦτοι. Καὶ καθορίζεται μὲν ἐν παραγράφῳ ΙΙ τῆς ἀπὸ 4ης Νοεμβρίου 1947 γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας «τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν», τῆς ἐγκριθείσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 927 τῆς 5ης Νοεμβρίου 1947 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ περιεχούσης κανόνας δικαίου, ὅτι ἡ ἀμοιβὴ τῶν ἐργατοτεχνιτῶν δὲν δύναται νὰ εἶναι ἀνωτέρα τῶν δι' αὐτῆς ἐν παρ. Ι καθοριζομένων κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων, εἰ μὴ μόνον μέχρι 30 ο|ο καὶ ὑπὸ τὸν ἀπαράβατον ὅρον τῆς ἀναλόγου πρὸς τὴν αὔξησιν ταύτην βελτιώσεως τῆς ποιοτικῆς ἢ ποσοτικῆς ἀποδόσεως τοῦ ἔργατου καὶ συνεπῶς τῆς μὴ αὐξήσεως τῶν τιμῶν τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων ἐκ τοῦ λόγου τούτου, πλὴν ὅμως ἡ διατάξις αὕτη τῆς συλλογικῆς ταύτης συμβάσεως δὲν δύναται νὰ κατισχύσῃ τῆς ὀργανικῆς, δημοσίας τάξεως, ἐπὶ ὅλης τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ἐν παρ. 3 τοῦ ἄρθρου 680 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος διαληφθείσης ἐν ἀρχῇ τοιαύτης, καθ' ἣν οἱ πρὸς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἀντιτιθέμενοι ὅροι τῶν κατ' ἰδίαν συμβάσεων ἐργασίας ἐπικρατοῦσι τῶν τῆς συλλογικῆς, ἐφ' ὅσον εἶναι διὰ τὸν ἐκμισθωτὴν εὐνοϊκώτεροι.

Περαιτέρω, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 του νόμου 2112|1920, ἔχοντος, διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ νομοθετικοῦ λόγου, πλήρη ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν μεταξὺ τῶν ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατοτεχνιτῶν συναπτομένων συμβάσεων ἐργασίας, θεωρεῖται ὡς καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας πᾶσα βλαπτικὴ διὰ τοὺς μισθωτοὺς ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, ἐξομοιουμένη, ἐν μὴ ἀποδοχῇ ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ, πρὸς ἀπόλυσιν αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου κατὰ δὲ τὰς τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118|1945 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων», οὗτινος αἱ διατάξεις ἐπεξετάθησαν διὰ τοῦ Ν. Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1945 καὶ ἐπὶ τῶν ἐν αὐτῷ ἀναφερομένων βιοτεχνικῶν, ἐπαγγελματικῶν καὶ λοιπῶν ἐπιχειρήσεων, καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τῶν εἰς τὸν διαληφθέντα νόμον ὑπαγομένων ἐπιχειρήσεων εἶναι ἄκυρος, ἐὰν δὲν ἐτηρήθησαν παρ' αὐτῶν οἱ ἐν αὐτῷ ὁριζόμενοι ὅροι καὶ προϋποθέσεις.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, καθ' ἃ δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ἐδέξατο, κατὰ τὴν περὶ πραγμάτων ἀνέλεγκτον κρίσιν του, μετὰ δόσιν ἀναπληρωτικοῦ ὅρκου, κατ' ἄρθρον 379 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας ὅτι κατὰ τὴν μεταξὺ τῶν διαδίκων συνομολογηθεῖσαν, κατ' Ἀπρίλιον 1948, σύμβασιν ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, δι' ἧς ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης τυπογραφικῆς ἑταιρίας προσελήφθη ὁ ἀναιρεσίβλητος, ὡς στοιχειοθέτης τυπογράφος, συνεφωνήθη εἰδικώτερον ἡ ἐκ μέρους αὐτοῦ παροχὴ ἑξαώρου καθημερινῆς ἐργασίας, ἐπὶ καταβολῇ ἀκεραίων τῶν ἐν τῇ συλλογικῇ συμβάσει ἀντιστοίχων ἀποδοχῶν πλήρους ὀκταώρου, τῆς πέραν τοῦ ἑξαώρου ἐργασίας του θεωρουμένης ὡς καθ' ὑπέρβασιν γενομένης, δι' ἣν ἐδικαιοῦτο οὗτος ἀναλόγου ἐπιμισθίου, ὅτι βάσει τῆς συμφωνίας ταύτης εἰργάσθη οὗτος ἐκτοτε ἐπὶ ἑξάωρον ἡμερησίως μέχρι τῆς 18 Μαΐου 1949, ὅτε τὸ πρῶτον ἡ ἀναιρεσείουσα ἐργοδότις ἑταιρία ἠξίωσε νὰ ἐργάζηται ἐφεξῆς ἐπὶ ὀκτάωρον μὲ τὴν αὐτήν, ὡς καὶ πρότερον, χορηγουμένην αὐτῷ ἀμοιβὴν διὰ τὴν ἑξάωρον ἐργασίαν του, ὅτι ἡ ἐπιχείρησις τῆς ἀναιρεσειούσης ὑπάγεται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 118|45, ὅτι ἡ προβληθεῖσα ἀνωτέρω ἀξίωσις ταύτης ἀποτελεῖ μονομερῆ βλαπτικὴν διὰ τὸν ἀναιρεσίβλητον μισθωτὸν μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, ἀποκρουσθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ καὶ ὅτι διὰ τὴν οὕτω γενομένην καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν ἐτηρήθησαν παρ' αὐτῆς αἱ ἐν ἄρθρῳ 9 τοῦ διαληφθέντος νόμου ἀπαιτούμεναι διατυπώσεις. Κρίναν δέ, μετὰ ταῦτα, τὸ μὲν ὅτι εἶναι ἔγκυρος καὶ ἰσχυρὰ ἡ διὰ τῆς ἀτομικῆς ἀνωτέρω, εὐνοϊκῆ, διὰ τὸν μισθωτόν, συμφωνίας συντομευσις εἰς ἑξάωρον τοῦ διὰ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καθοριοθέντος ὀκταώρου, δι' ἀντιστοίχου χορηγήσεως εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον μισθωτὸν τῶν ἀποδοχῶν ὁλοκλήρου τοῦ ὀκταώρου, τὸ δὲ ὅτι

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΝΑΥΤΙΚΩΝ

I

Ἀξίωσις ναυτικοῦ ἐπὶ μισθοῦ καὶ νοσηλείων ἐκ τοῦ ἄρθρου 357 Ἐμπορ. Νόμου.—Συνυπαιτιότης ζημιώδους πράξεως πλοιάρχου.—Ἔννοια ὅρου «ὑπαιτιότης» τοῦ ἄρθρου 357 Ἐμπορ. Νόμου.—Τρόπος ἀποτιμήσεως ναυτικοῦ συνεπείᾳ μέθης.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 357 Ἐμπορικοῦ Νόμου (βλέπε *Κ. Ν. Ρόκα*, Ἐμπορικὸς Νόμος, σελ. 311) ὁ ναύτης, ὁ ἀσθενήσας διαρκοῦντος τοῦ πλοῦ, ἢ πληγωθεὶς ἐν ὑπηρεσίᾳ τοῦ πλοίου, πληρώνεται τοὺς μισθούς του καὶ νοσηλεύεται δαπάναις τοῦ πλοίου.

Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὸ ἄρθρ. 358 Ἐμπορικοῦ Νόμου, ἐὰν ὁ ναύτης ἐτιμωρήθη ἢ ἠσθένησεν ἐξ ὑπαιτιότητός του ἢ καθ' ὃν χρόνον εὑρίσκετο ἄνευ ἀδείας ἐν τῇ ξηρᾷ, φέρει αὐτὸς τὰς δαπάνας τῆς νοσηλείας. Ὁ πλοίαρχος ὅμως ὑποχρεοῦται νὰ προκαταβάλῃ ταύτας. Ἐὰν παρίσταται ἀνάγκη ἀποβιβάσεως τοῦ ναύτου, ὁ πλοίαρχος προνοεῖ περὶ τῆς νοσηλείας καὶ τῆς παλιννοστήσεως αὐτοῦ, κατὰ τὸν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ τρόπον, δικαιούμενος εἰς τὴν ἐπιστροφὴν τῶν γενομένων δαπανῶν· μισθὸς δὲ πληρώνεται εἰς τὸν ναύτην μόνον διὰ τὸν χρόνον, καθ' ὃν ὑπηρέτησεν.

Εἶναι φανερόν, ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 357 Ἐμπορ. Νόμου, πολὺ πρὸ τῶν ἄρθρων 657, 658, Α. Κ., ἀπετέλεσε ἐξαίρεσιν τῆς ἀρχῆς periculum est locatoris διὰ λόγους κοινωνικοῦ συμφέροντος (βλέπε *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, Εἰσηγητ. ἔκθεσις ἐπὶ Προσχεδίου Συμβάσεως Ἐργασίας, 1913 ΕΕΔ 1, 993).

Ἀλλ' ἡ ἐξάρτησις αὕτη συνεδυάσθη καὶ πρὸς τὴν ἔλλειψιν ὑπαιτιότητος τοῦ ναυτικοῦ.

Ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τοῦ ἀντιστοίχου ἄρθρου 657 Α. Κ. ὑποστηρίζεται, ὅτι καὶ εἰς ἐλαφρὰν ἀμέλειαν τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ἐὰν ὀφείλεται ὁ σπουδαῖος λόγος, οὗτος δὲν δικαιοῦται τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 657 Α. Κ. βοηθείας. Τὸ ἄνω ἄρθρον (657) ἀναφέρει περὶ «ὑπαιτιότητος» ἥτις οὖσα συχνότερον ἔκφρασις μὲ τὸ ἐπταίσμαν περιλαμβάνει τόσον τὸν δόλον, ὅσον καὶ τὴν ἐλαφρὰν καὶ βαρεῖαν ἀμέλειαν (*Κ. Καυκᾶς* Ἐνοχ. Δίκαιον κατὰ τὸν Κώδικα, Εἰδικὸν Μέρος, Τόμος Α', σελ. 521, ἔνθα ἀναφέρεται καὶ ἀντίθετος γνώμη).

Τὸ ἄρθρ. 314 Προσχεδίου Ἀστικοῦ Κώδικος (ΕΕΔ 9, 487) καθώριζε «ἕνεκα νόσου ἢ ἀτυχήματος μὴ ὀφειλομένου εἰς δόλον ἢ μεγάλην ἀμέλειαν αὐτοῦ» (ὅμοιον καὶ τὸ ἄρθρ. 313 Σχεδίου Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς, Ἔκδ. Ὑπουργείου Δικαιοσύνης 1936, σελ. 318).

Ἐν τούτοις διὰ τὸ ἄρθρ. 357 Ἐμπορ. Νόμου ἀμφιβολον εἶναι, ἂν εἰς τὴν «ὑπαιτιότητα» περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἀμέλεια τοῦ ναύτου (*Κ. Ρόκας*, ΕΕΔ 6, 609).

Κατὰ *Χ. Ἀγαλλόπουλον*, Ἡ προστασία τοῦ ἀσθενοῦς ναυτικοῦ, 1931, σ. 41) ὁ ἐπαγγελματικὸς κίνδυνος ἀπορροφᾷ τὰ πταίσματα τοῦ ἐργαζομένου, οὕτως ὥστε καὶ ἐν περιπτώσει βαρείας ἀμελείας δὲν ὑπάρχει «ὑπαιτιότης».

Ἐπὶ τῆς περιπτώσεως τῆς προεδρικῆς ἀποφάσεως ὑποστηρίζεται (βλέπε *Σωτηρ. Ἀγαπηδάκη*, Αἱ σύγχρονοι τάσεις ἐν τῇ προστασίᾳ τῆς ναυτικῆς ἐργασίας, ἐκδ. 940, σελ. 149) ὅτι, ἐὰν τὸ ἀτύχημα ἐπῆλθε, καθ' ὃν χρόνον ὁ ναυτικὸς διετέλει ἐν μέθῃ, ἐρευνητέον, ἐὰν ἡ μέθη ὑπῆρξεν ἀνοίτιος ἢ ὑπαίτιος, ἂν δηλαδὴ ὁ ναυτεργάτης ἐμεθύσθη, πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ προβῇ εἰς παρανόμους ἐνεργείας.

Οὕτω ἀντιμετωπίζεται τὸ ζήτημα καὶ ὑπὸ τῆς γαλλικῆς νομοθεσίας.

Τὸ ἄρθρον 79 τοῦ Κώδικος Ναυτικῆς Ἐργασίας ἐπεφύλασσε τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν τὸ τραῦμα προήρχετο ἀπὸ σφάλμα ἐκ προθέσεως ἢ ἀσύγγνωστον. Τὸ νομοθετικὸν διάταγμα τῆς 17 Ἰουνίου 1938

ἡ βλαπτικὴ δι' αὐτὸν μονομερὴς παρὰ τῆς ἐργοδότιδος ἀναιρεσειούσης, ὡς εἴρηται, μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀποτελεῖ καταγγελίαν αὐτῆς, καὶ ὅτι ἡ καταγγελία αὕτη εἶναι ἄκυρος λόγῳ μὴ τηρήσεως τῶν ἐν ἄρθρ. 9 τοῦ Νόμου 118|1945, διατυπώσεων, συνεχιζομένης ἐκ τούτου τῆς μισθωτικῆς σχέσεως, ἀπέρριψε τὴν ἔφεσιν τῆς ἀναιρεσειούσης, κατὰ τῆς 2975|1949 ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, δι' ἧς ἐγένετο δεκτὴ ἡ περὶ καταβολῆς τῶν ἡμερομισθίων μετὰ ἑβδομαδιαίου ἐπιδόματος ὑπὸ κρίσιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου μισθιωτοῦ ἀγωγή. Οὕτω δὲ τὸ δικάσαν ἐφετεῖον ἀποφηνάμενον, ὀρθῶς τὰς διαλαφθείσας, οὐσιαστικοῦ περιεχομένου, διατάξεις, ὡς καὶ τὰς τοῦ ἄρθρου 648 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε, καὶ τὰ περὶ τοῦ ἐναντίου, ἐν παραγρ. α', β', γ' καὶ δ' τοῦ δευτέρου ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγου ἀναιρέσεως εἶναι ἀβάσιμα καὶ ἀπορριπτέα.

Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἐδαφ. 2 τοῦ ἄρθρου 811 τῆς Πολ. Δικονομίας δὲν δύναται νὰ εἰσαχθῇ τὸ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου λόγος μὴ προταθεὶς ἐνώπιον τοῦ ἀνεκκλήτως δικάσαντος δικαστηρίου, ἐκτὸς ἂν ἀνάγηται αὐτὸς εἰς τὴν κοινὴν εὐταξίαν. Καὶ προκύπτει μὲν ἐκ τῶν διατάξεων τῆς παρ. 4 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 118|1945 καὶ παραγρ. 2 τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν.Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946, ὅτι εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἄνω νόμων δὲν ὑπάγονται οἱ ἠσφαλισμένοι κατὰ κινδύνου ἀνεργίας εἰς ἄλλου, Ὀργανισμοὺς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, πλὴν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, πλὴν ὅμως ἐφ' ὅσον οὐδαμῶς ἡ ἀναιρεσείουσα διατείνεται ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ, ὅτι προέβαλε τοιοῦτον ἰσχυρισμὸν ἐνώπιον τοῦ ἀνεκκλήτως δικάσαντος δικαστηρίου, οὐδ' ἀνάγεται αὐτὸς εἰς τὴν κοινὴν εὐταξίαν, ὁ ἐν παραγρ. ε' δεύτερος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ σχετικὸς λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀπαράδεκτος καὶ ἀπορριπτέος.

δέν ἐπιφυλάσσει πλέον, εἰμὴ τὸ ἐκ προθέσεως (Ripert-Dalloz, 5η ἔκδ. § 146).

Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 617|1950

Διαδικασία προσωρινῆς ἐπιδικάσεως

Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Πατῆς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Λαγγουράνης, Μ. Παναγόπουλος

Ὁ αἰτῶν ἐναυτολογήθη, ὡς ἐργάτης θαλάσσης, ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου «Φλώρα Νομικοῦ», οὗτινος πλοιοκτήτης, ἄλλως ἐφοπλιστὴς τυγχάνει ὁ καθ' οὗ ἡ αἴτησις. Τὸ ἐφ' οὗ ἐναυτολογήθη οὗτος ὡς ἄνω ἀτμόπλοιον τὴν 10 Σεπτεμβρίου 1949 κατέπλευσε μὲ φορτίον ξυλείας εἰς τὸν λιμένα Καλαμῶν. Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας, ἀδείᾳ τοῦ πλοιάρχου, ἐξῆλθε τοῦ ἀτμοπλοίου, ἐπανερχόμενος εἰς τὴν θέσιν του καὶ ἀνερχόμενος τὴν κλίμακα τοῦ πλοίου, ὠλισθησε καὶ, κατέπεσε μεταξὺ πλοίου καὶ προκυμαίας, μεταφερθεὶς πάραυτα εἰς τὸ Νοσοκομεῖον, ἔνθα διεπιστώθη κάταγμα τῆς κάτω γναθου δεξιᾶ καὶ θλάσις μετὰ πιθανοῦ κατάγματος πλευρᾶς τινος τῆς ἢ θλάσις τοῦ δεξιοῦ ἡμιθωρικίου, παρουσιάζει δὲ καὶ φαινόμενα ἐλαφρᾶ ἐγκεφαλικῆς διαταράξεως, ὡς καὶ αἱμάτωμα κατὰ τὸ πρόσωπον. Ὁ αἰτῶν ἐνοσηλεύθη ἐν αὐτῷ μέχρι τῆς 21 Σεπτεμβρίου 1949 καὶ ἀκολούθως διεκομίσθη ἐνταῦθα, ἔνθα ἐξηκολούθησε νοσηλευόμενος ἰδίαις του δαπάναις ἐπ' ἀρκετὸν χρονικὸν διάστημα. Ἐβεβαιώθη ὡσαύτως, ὅτι εἰς τὴν πτῶσιν ἐκ τῆς κλίμακος συνετέλεσε καὶ ἡ ἰδιάζουσα κατάστασις, εἰς ἣν εὑρίσκετο λόγῳ τῆς μέθης του. Συνεπείᾳ τοῦ τραυματισμοῦ του ὁ αἰτῶν ἐδαπάνησεν εἰς ἰατροὺς καὶ δι' ἰδιαιτέραν θεραπείαν τὸ ποσὸν 900.000 δραχμῶν περίπου, εἶναι δὲ ἄπορος.

Βάσει τῶν προειρημένων ὁ αἰτῶν ἔχει ἀπαίτησιν κατὰ τοῦ καθ' οὗ ἡ αἴτησις πλοιοκτήτου, ἐρειδομένην ἐπὶ τῶν περὶ μισθώσεως ἐργασίας διατάξεων (ἄρθρ. 648 Α.Κ., ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὸ ἄρθρ. 357 Ἐμπ. Νόμου), συνισταμένην εἰς τὴν καταβολὴν τῶν μισθῶν 4 μηνῶν καὶ δαπανῶν νοσηλείας.

Ἡ ἀνωτέρω ἀξίωσις του οὐδαμῶς ἀναιρεῖται, καθ' ἃ διατείνεται ὁ καθ' οὗ, ἐρειδομένη ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 358 Ἐμπ. Νόμου, ἐκ τοῦ ὅτι τὸ γεγονὸς, τὸ ἰδρῦον τὴν πρὸς ἀποζημίωσιν ἀξίωσίν του, ὀφείλεται εἰς ὑπαιτιότητα τοῦ παθόντος, συνεπείᾳ τῆς μέθης, εἰς ἣν ἐτελεῖ κατὰ τὴν πτῶσιν του ἐκ τῆς κλίμακος τοῦ πλοίου, καθ' ὅσον ὁ ἐν τῷ ἄρθρ. 358 Ἐμπ. Νόμου ἀναγραφόμενος ὅρος «ὑπαιτιότης» περιορίζεται εἰς μόνην τὴν πρόθεσιν, δηλαδὴ τὴν βούλησιν προκλήσεως τῆς ἀσθενείας καὶ ὄχι οὐ μόνον αὐτῆς καθ' ἑαυτῆς, ἀλλὰ καὶ ἑτέρας τινὸς πράξεως, ἧς συνεπεία ἠδύνατο νὰ εἶναι κατὰ γενικὴν ἢ εἰδικὴν πεῖραν ἡ ἀσθένεια.

Συνεπῶς κατὰ τὴν συσταλτικὴν ἑρμηνείαν τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου, ὡς ὑπαιτιότης δὲν θεωρεῖται ἡ ἀμέλεια, ὅσον βαρεῖα καὶ ἂν εἶναι (*Ripert* 2 L. No 585, *Ἀγαλλοπούλου*, Τὸ προστασία τοῦ ἀσθενοῦς ναυτικοῦ σ. 41 σημ. 241). Ἄρα, ἂν ναυτικὸς ὑποστῇ πάθημά τι, συνεπείᾳ ἁπλῆς μέθης, δικαιοῦται εἰς ἅπασαι τὰς κεκανονισμένας παροχὰς τοῦ Ἐμπ. Νόμου ἀμειώτους, πλὴν τῆς περιπτώσεως τῆς ὑπαιτίου μέθης, τῆς μέθης δηλαδή, εἰς ἣν καὶ ἐκουσίως μεθύσκεται, διὰ νὰ ὑποσκῇ ἐν τοιαύτῃ καταστάσει τὸ πάθημα, ὅτε ἀναμφισβητήτως ὑφίσταται πρόθεσις (*Ἀγαλλοπούλου*, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 32 σημ. 5), τοῦθ' ὅπερ ἐν προκειμένῳ οὐδαμῶς ἐβεβαιώθη.

ΙΙ

Ἁλιεὺς μὴ ἀπογραφεὶς νομίμως ὡς ἐργάτης θαλάσσης.—Δὲν θεωρεῖται ἠσφαλισμένος παρὰ τῷ Ν.Α.Τ.—Οὐχ' ἧττον ἐμπίπτει εἰς ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν Ι.Κ.Α.—Θάνατος τούτου ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος.—Ἀνὴρ χρεὼν ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν ἀποζημιώσεως Ν 551 εἰ. δικαιοῦχα πρόσωπα ἐφ' οὗ τοῦτον δικαιοῦνται παροχῶν Ν. 6298.—Ἡ ἐκ τοῦ κοινοῦ δικαίου ἀξίωσις περιορίζεται μόνον εἰς ἣν περίπτωσιν τὸ ἀτύχημα ὀφείλεται εἰς δόλον τοῦ ἐργοδότου.

Προέδρου Πρωτ. Μυτιλήνης 122|1950

Διαδικασία προσωρινῆς ἐπιδικάσεως

Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Κονιαβίτης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Ζίκας, Λ. Καμπουρόπουλος

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τοῦ ἄρθρ. 16 τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου ΑΩΦΛ|1914 πρὸς τὰ ἄρθρα 35, 36, 45 § 2, 47, καὶ 61 § 4 τοῦ ν. 6298|1931 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἐπὶ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, ἐὰν ὁ παθὼν εἶχεν ὑπαχθῇ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ δικαιοῦται οὗτος ἢ τὰ κατὰ τὸ ἄρθρ. 35 τοῦ ἄνω ν. 6298 πρόσωπα τῶν παροχῶν του ἰδίου νόμου, ὁ ἐργοδότης ἀπαλλάσσεται τελείως τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν τῆς ὑπὸ τοῦ προμνημθέντος ν. 551 προβλεπομένης ἀποζημιώσεως, ἐνῷ ἐξ ἄλλου περιορίζεται ἡ κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον εὐθύνη ἐκείνου μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν τὸ ἀτύχημα ἐπῆλθεν ἐκ δόλου τοῦ ἰδίου ἢ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ προστηθέντος, ὁπότε αἱ μεταξὺ τούτων τῶν δικαιούχων τῆς ἀποζημιώσεως, καὶ τοῦ Ἱδρύματος τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων σχέσεις ρυθμίζονται κατὰ τὰ εἰδικώτερον ἐν τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρ. 45 § 2 τοῦ ν. 6298 ὁριζόμενα (πρβλ. Α. Π. 440|1948 Ὅλομ. ἐν ΕΕΝ ιστ' 28). Ὅθεν, ὑποκειμένης ὧδε αἰτήσεως περὶ προσωρινῆς κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 631 Α' τῆς Πολ. Δικονομίας ἐπιδικάσεως ἀποζημιώσεως τῶν ἄρθρ. 2—6 τοῦ ἄνω ν. 551, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθμ. β|1249|505 τῆς 24|24 Δεκεμβρίου 1947 κοινὴν ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Δημοσίων Ἔργων, Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, καὶ Ἐργασίας, λόγῳ θανάτου ἀλιεργάτου, ἐπελθόντος ἐκ βιαίου ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας του ἢ ἐξ ἀφορμῆς ταύτης συμβάντος, πρόκειται ἡ ἔρευνα τοῦ ἀνακύπτοντος ζητήματος, περὶ τοῦ ἐὰν ὁ παθὼν οὗτος ἐμπίπτῃ ἢ οὐ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 6298, ὧν ἡ ἰσχὺς ἔχει ἐπεκταθῇ καὶ ἐνταῦθα μετὰ τὴν ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους ἵδρυσιν κέντρου ἀσφαλίσεως ἐν Μυτιλήνῃ. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 13 τοῦ ἀνωτέρω ν. 6298 δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις του ἐπὶ τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν τοῦ προϋπάρχοντος καὶ διατηρηθέντος Ναυτικοῦ Ἀτομικοῦ Ταμείου ἐργατῶν θαλάσσης, τουτέστιν ἐκείνων, αἵτινες ἔχουσι νομίμως ἀπογραφῇ καὶ κέκτηνται τὸ προσῆκον «φυλλάδιον ἀπογραφῆς» κατὰ τὰς ἐκάστοτε κειμένας σχετικὰς διατάξεις (ἄρθρ. 6 Πρ. Δ/τος 28 Ἀπριλίου|6 Ἰουλίου 1923, ἄρθρ. 19 καὶ 22 τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 3707 περὶ Ν.Α.Τ., ἄρθρ. 1—3 τοῦ Α. Ν. 252|1940 περὶ Ν.Α.Τ. Α. Ν. 1166|946 καὶ τὸ εἰς ἐκτέλεσίν του ἐκδοθὲν Β. Δ/γμα τῆς 30 Ἰανουαρίου|9 Φεβρουαρίου 1937, Ν. Δ. ὑπ' ἀριθ. 10|1 Μαΐου 1946, κυρωθὲν ὑπὸ τοῦ Ν. 43|1948 Ν. 72|1948 κλπ., πρβλ. Ναυτ. *Δικαίου* ἔκδ. δ' § 308). Τοιοῦτος ὅμως δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὁ ἐν προκειμένῳ θανών, ὅστις ὑπηρέτει ὡς ναύτης—ἁλιεὺς εἰς τὴν πετρελαιοκίνητον ἀνεμόσυραν τοῦ καθ' οὗ, ἐφ' ὅσον, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν ἡμῶν, σχηματισθεῖσαν ἐκ τῶν ἀμοιβαίων ἰσχυρισμῶν τῶν διαδίκων, τῶν ληφθεισῶν ἐνόρκων μαρτυρικῶν κατα-

ΞΕΝΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ἡ «*Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου*», χάρις εἰς τὴν πρόθυμον καὶ εὐγενῆ συνδρομὴν ἐκλεκτοῦ συνεργάτου της, τοῦ κ. *Θεοδώρου Γ. Βλαχοπούλου*, θὰ δημοσιεύσῃ πᾶν ὅ,τι ἐνδιαφέρει ἐκ τῆς ξένης ἐπὶ τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου Νομολογίας.

Ἡ παρακολούθησις τῆς κινήσεως ταύτης ἔχει, νομίζομεν, νὰ ὠφελήσῃ τὴν ἐπιστήμην τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου καὶ τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν.

ΑΠΟΦΑΣΙΣ ΤΟΥ ΓΑΛΛΙΚΟΥ ΑΚΥΡΩΤΙΚΟΥ

τῆς 5 Φεβρουαρίου 1950

Ἐκ τοῦ **Droit Social**, Ἀπρίλιος 1950, σελ. 171

Ἱστορικόν: Τὸ ἱστορικὸν τῆς ἄνω ἀποφάσεως ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ὁ ἐνάγων, προσληφθεὶς ὡς ἐργάτης τὸ 1934 καὶ στρατευθεὶς τὸ 1944, ἀνέλαβεν ἐκ νέου ἐργασίαν τὸ 1945. Οἱ λοιποὶ ἐργάται κατηγόρησαν τοῦτον διὰ καταχρήσεις καὶ διεμαρτυρήθησαν διὰ τὴν ἐπαναπρόσληψίν του. Ἡ διεύθυνσις τοῦ ἐργοστασίου, μετὰ συμφώνου γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς ἐρεύνης, προέβη εἰς καταγγελίαν τῆς μετ' αὐτοῦ συμβάσεως. Τὸ ἐργατικὸν δικαστήριον τῆς ἀγωγῆς, ἐθεώρησε ταύτην νόμιμον ὡς πρὸς τὸ αἴτημα περὶ ἀποζημιώσεως λόγῳ ἐλλείψεως προειδοποιήσεως, ἀπέρριψε δὲ τὸ αἴτημα περὶ ἀποζημιώσεως λόγῳ καταχρηστικῆς καταγγελίας. Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν πολιτικὸν δικαστήριον ἐδέχθη τὸ νόμῳ βάσιμον καὶ τοῦ αἰτήματος τούτου. Ἐπὶ ἀσκηθείσης ἀναιρέσεως τὸ Ἀκυρωτικὸν ἀποφαίνεται ὡς ἑξῆς:

Σκεπτικόν: Ἐπειδὴ ἡ ἀναίρεσις μέμφεται τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν ὡς δεχομένην ὅτι ἡ ἑταιρία, ἀπολύσασα τὸν ἐνάγοντα .... διέπραξε πταῖσμα συνισιῶν καταχρηστικὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐξ οὗ γεννᾶται δικαίωμα ἀποζημιώσεως, ἐνῷ, ὡς πρακύπτει καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν διαπιστώσεων τῆς ἀποφάσεως, ἡ ἀπόλυσις δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐμπνευσμένη καὶ δικαιολογουμένη ἐκ τοῦ πταίσματος τοῦ ὑπαλλήλου καὶ ἀπὸ τὴν φροντίδα τῆς καλῆς πορείας τῆς ἐπιχειρήσεως.

Ἐπειδή, ὅμως, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις διαπιστώνει «ὅτι οὐδόλως ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ Φ (ἐνάγων) διέπραξε καταχρήσεις καὶ ὅτι ὡς ἔχει ἡ ὑπόθεσις οὐδὲν γεγονὸς διαψεύδει τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ Φ ὅτι αὐτὸς ἠρκέσθη νὰ δεχθῇ κυτία κονσερβῶν, ἅτινα ἔπρεπε νὰ δοθοῦν εἰς ἀπόντας συναδέλφους του εἰς χρόνον μὴ καθωρισμένον, ὅτι δὲ ἐπλήρωσε τὰ κυτία ταῦτα, τὰ ὁποῖα τοῦ ἐπέτρεψαν νὰ λάβῃ».

Ἐπειδή, βάσει τῶν ἄνω διαπιστώσεων, ἡ ἀπόφασις ἔκρινεν, ὅτι ἡ διεύθυνσις τῆς ἐναγομένης ἑταιρίας, ἀπολύσασα τὸν Φ.... «διὰ τὸν μόνον ἀληθῆ λόγον ὅτι οὗτος ἔπαυσε νὰ ἀρέσκῃ εἰς ὡριμένον ἀριθμὸν συντρόφων του ἐν τῇ ἐργασίᾳ» ἐνήργησεν, ἐν τῇ ἐνασκήσει τοῦ περὶ ἀπολύσεως δικαιώματός της, μετὰ τινος *ἀξιομέμπτου ἐλαφρότητος* (légèreté blâmable) συνιστώσης πταῖσμα γενεσιουργὸν ἀποζημιώσεως, ἧς τὸ ποσὸν καθωρίσθη κατὰ κυριαρχικὴν ἐκτίμησιν τῶν δικαστῶν τῆς οὐσίας, ἐν ὄψει τῶν προταθέντων στοιχείων, ἐξ οὗ συνάγεται, ὅτι ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἥτις εἶναι ἠιτιολογημένη, ἐδικαιολόγησε νομίμως τὴν κρίσιν της, χωρὶς νὰ παραβιάσῃ τὰ σχετικὰ νομοθετικὰ κείμενα.

Παρατηρήσεις: Κατὰ τὰ ἐν Γαλλίᾳ κρατοῦντα ἡ προθεσμία καταγγελίας προστατεύει τὰ συμβαλλόμενα μέρη ἀπὸ τὸν κίνδυνον τῆς *αὐθαιρέτου καὶ ἀκαίρου* λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ δὲν ἀποκαθιστᾷ τὴν ἐκ ταύτης προκυπτούσαν ζημίαν, ἥτις θεωρεῖται ὡς φυσιολογικὴ συνέπεια τῆς ἐνασκήσεως τοῦ σχετικοῦ δικαιώματος, δεδομένου ὅτι, ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἕκαστος τῶν συμβαλλομένων δικαιοῦται νὰ λύσῃ ταύτην ἰδίᾳ βουλήσει (*Durand-Viru*, Traité de droit du travail, Paris, 1950, τόμ. II, No 460). Γίνεται ἐν ταύτοις δεκτόν, ὅτι καὶ ἐνταῦθα τυγχάνει ἐφαρμοστέα ἡ θεωρία περὶ *καταχρήσεως δικαιώματος* (*Rouast-Durand*, Précis de législation industrielle, Paris, 1947, No 351, *Pic-Krélier*, Le nouveau droit ouvrier français, Paris, 1948, No 229, *Gamouet*, Le droit du travail, Paris, 1948, σελ. 56). Ὡς εἶναι γνωστόν, ἡ θεωρία αὕτη, ὑποστᾶσα διαδοχικῶς πλείστας βελτιώσεις καὶ ὑπ' αὐτῶν ἔτι τῶν πρώτων δημιουργῶν της (*Josserand*, De l'esprit des droits et de leur relativité, Paris 1927, No 276 ἑπ., *Ripert*, La règle morale dans les obligations civiles, Paris, 1949, No 89 ἑπ.),

---

θέσεων, τῶν προσαχθέντων ἐγγράφων καὶ τῆς ἐν γένει διαδικασίας ἀρκούντως ἐβεβαιώθη, ὅτι οὗτος οὐδέποτε μέχρι τοῦ θανάτου του εἶχε ἀπαγραφῇ, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, εἰς τρόπον ὥστε δὲν διετέλει, οὐδ' ἠδύνατο νὰ εἶναι, μέτοχος τοῦ Ν.Α.Τ. Οὐχ ἧττον, ὡς ἐργαζόμενος ἐν τῇ ἁλιείᾳ ἐναντι ἀμοιβῆς (τὸ εἶδος καὶ ὁ τρόπος τῆς καταβολῆς τῆς, ὁποίας εἶναι ἀδιάφορος), ὑποδήποτε μετεῖχεν ὑποχρεωτικῶς τοῦ Ι.Κ.Α. κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ ν. 6298 (δρα καὶ τὸ ὑπ' ἀριθμ. 832 ἐ.ἐ. πιστοποιητικὸν τοῦ ἐνταῦθα Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματός του), οἱ δὲ νῦν αἰτοῦντες γονεῖς του, τῶν ὁποίων πράγματι ἡ συντήρησις ἐβάρυνε κυρίως ἐκεῖνον, δικαιοῦνται κατόπιν τοῦ ἐπικαλουμένου καὶ λαβόντος χώραν ἐργατικοῦ ἀτυχήματός του τῆς ἀναλόγου ἐκ τοῦ Ι.Κ.Α. συντάξεως, κατὰ τὰ ἄρθρα 35 καὶ 41 § 1 τοῦ ἰδίου ν. 6298. Ἑτέρωθεν κατὰ τὸ ἱστορικὸν τοῦ δικογράφου τῆς παρούσης αἰτήσεως μηδόλως βελτιωθέντος κατὰ τὴν συζήτησίν του, ἡ ἐπίδικος ἀξίωσις δὲν θεμελιοῦται καὶ ἐπὶ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου, οὗ ἔνεκεν οὐδεμίαν ἀσκεῖ οὐσιώδη ἔννομον ἐπιρροὴν ὁ διὰ τοῦ κατατεθέντος σημειώματος τῶν αἰτούντων ἀποδιδόμενος, καὶ δὴ ἀορίστως, δόλος εἰς τὸν ἐργοδότην (καθ' οὗ) ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἄλλως τε, ἐν πάσῃ περιπτώσει, οὐδὲ πόρρωθεν ἐπιβαλογολογήθη ἡ συνδρομὴ τοιούτου. Κατ' ἀκολουθίαν ἀπορριπτέα ἐλέγχεται, ὡς ἀνομοιμοποίητος, ἡ ἄνω αἴτησις, κατὰ τὴν σχετικὴν βάσιμον ἔνστασιν τοῦ καθ' οὗ αὕτη.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΣΧΕΣΙΣ ΟΔΗΓΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΤΑΞΙ ΠΡΟΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΑΣ

Ενδιαφέρον θέμα πραγματεύεται ή κατωτέρω γνωμοδότησις τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους: Ἂν οἱ ὁδηγοὶ αὐτοκινήτων ταξὶ συνδέωνται πρὸς τοὺς ἰδιοκτήτας τῶν αὐτοκινήτων διὰ σχέσεως ἐργασίας, ἐργαζόμενοι ὑπὸ τοὺς ἐν τῇ γνωμοδοτήσει ὅρους.

Πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι τὸ ζήτημα ἀνέκυψε καὶ ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ ὑπὸ τὴν αὐτὴν μορφήν.

Οὕτω ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 751|1930 (ἀδημοσίευτος, Πρωτοδίκης *Ε. Μαλλιάρας*), ἐπὶ ἀγωγῆς ὁδηγοῦ ἀξιοῦντος μισθούς, λόγῳ ἀκύρου, κατὰ Ν. 11|1915, ἀπαλύσεώς του, ἐσκέφθη ὡς ἑξῆς: Ὁ ἐνάγων, κατόπιν συμβάσεως μετὰ τοῦ ἐναγομένου, ἀνέλαβε τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ ἀγοραίου αὐτοκινήτου μετὰ μετρητοῦ (ταξὶ) τοῦ ἐναγομένου, ὡς ὁδηγὸς αὐτοῦ ἐπὶ τῇ καταβολῇ δρ. 1350 κατὰ διανυόμενον χιλιόμετρον, ἐξακριβούμενον ἐκ τοῦ μετρητοῦ, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἄλλης ὑποχρεώσεως ἑκατέρωθεν, πᾶσαι δ' αἱ λοιπαὶ ἐκ τῆς ἐκμεταλλεύσεως ταύτης εἰσπράξεις θὰ περιήρχοντο εἰς τὸν ἐνάγοντα, ὅστις ἦτο ἐλεύθερος νὰ προέρχηται εἰς οἱανδήποτε συμφωνίαν μετὰ τῶν ἐπιβατῶν τοῦ αὐτοκινήτου, μὴ ἔχων οὕτω ἐξαρτησίν τινα ἐκ τοῦ ἐναγομένου. Ἡ ὑπὸ τοιούτους ὅμως ὅρους συμφωνία αὕτη δὲν ἔχει, κατὰ τὴν κρίσιν μας, τὸν χαρακτῆρα τῆς μισθώσεως ἐργασίας, ἀλλὰ μισθώσεως πράγματος τοῦ ἄρθρου 574 Α. Κ., ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 638 ἰδίου Κώδικος, ἐλλειπόντων τῶν στοιχείων τῆς ἐξαρτήσεως τοῦ ἐκμισθωτοῦ τῆς ἐργασίας ἀπὸ τοῦ μισθωτοῦ καὶ τοῦ εἰς ἀντάλλαγμα τῆς παρεχομένης ἐργασίας ἀπὸ τοῦ καταβαλλομένου μισθοῦ, ἅτε τοῦ ποσοῦ τῶν δραχ. 1350 κατὰ διανυόμενον χιλιόμετρον, ὅπερ ἦτο ὑποχρεωμένος ὁ ἐνάγων νὰ καταβάλλῃ εἰς τὸν ἐναγόμενον, ἀποτελοῦντος τὸ μίσθωμα τοῦ πράγματος (αὐτοκινήτου), τοῦ ἐκμεταλλευομένου παρ' αὐτοῦ.

Ταῦτα ἐδέχθη ἡ μνημονευομένη δικαστικὴ ἀπόφασις, ἐνῷ ἡ δημοσιευομένη κατωτέρω γνωμοδότησις τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου σκέπτεται διαφόρως.

Ἂν τὸ ζήτημα παρ' ἡμῖν νεωστὶ ἐξετάζεται, ἐν τῇ ξένῃ ἔχει ἀπασχολήσει τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν, κυρίως διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων, ὁ ὁποῖος, ὡς γνωστόν, καλύπτει ἐξηρτημένας σχέσεις ἐργασίας.

Οὕτω (βλέπε *Α. Κογιάννη*, Ἡ ἔννοια τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἡ ἀσφάλισις τοῦ ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου, ἐκδ. 1939, σελ. 92) τὸ Γαλλικὸν Ἀκυρωτικὸν διὰ τῶν ἀπὸ 19 Νοεμβρίου 1934 (Cass. Civ.) D. H. 1935, 50, 25 Φεβρουαρίου 1935 (Cass. Req) D. H. 1935, 195, Gaz. Pal. 1935, 2, 222, ἀποφάσεων του ἀπεφάνθη, ὅτι δέον ν' ἀναιρεθῇ, ἐλλείψει νομίμου βάσεως, ἡ ἀπόφασις, ἡ ὁποία δέχεται, ὅτι ἡ σύμβασις, ἡ συναφθεῖσα μεταξὺ ὁδηγῶν αὐτοκινήτων καὶ ἐκμεταλλευομένης ταῦτα δὲν συνιστᾷ σύμβασιν ἐργασίας, ἀλλὰ μίσθωσιν πράγματος, ὅταν δὲν ἐξηγῆται, κατὰ τρόπον πλήρη, ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἐλευθερίας καὶ ἀνεξαρτησίας τοῦ ὁδηγοῦ δηλονότι ἐπὶ τῶν ἑξῆς σημείων: ἂν ὁ ὁδηγὸς εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ἐξέλθῃ καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς ὡρισμένην ὥραν κατὰ τὴν ἑσπέραν, ἂν δὲν δύναται νὰ λάβῃ τὸ φαγητόν του κατὰ τὴν ὥραν, ποὺ ἐπιθυμεῖ, ἂν εἶναι ὑπόχρεως νὰ φέρῃ ὡρισμένην περιβολὴν καὶ ἂν προ παντὸς κεῖται ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τῶν ἐπιθεωρητῶν. Ἐπίσης ἐὰν εἶναι ὑποχρεωμένος εἰς λογοδοσίαν διὰ τὰς εἰσπράξεις, ἐὰν ὁδηγῇ κατὰ τρόπον συνηθῆ ὀχήματα τῆς ἑταιρίας, πόσας ἡμέρας ἐργάζεται καὶ ποῖα εἶναι ἡ ἐτησία ἀντιμισθία, ἣν λαμβάνει, ποῖος φέρει τὴν εὐθύνην τῶν ζημιῶν τῶν προξενουμένων ἐπὶ τοῦ ὀχήματος, ὡς καὶ τῶν ἀτυχημάτων (βλέπε καὶ λοιπὰς παραπομπὰς εἰς εἰρημένον σύγγραμμα).

Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος ἀσχολεῖται παρ' ἡμῖν καὶ ὁ *Χ. Οἰκονόμου*, Δίκαιον Ἐργατικῶν Ἀτυχημάτων καὶ Ἐπαγγελματικῶν Νόσων, σελ. 98 ἑπ.

Ἀναφέρονται αὐτόθι τὰ ἑξῆς: Συνήθως ἡ περίπτωσις μισθώσεως ἐργασίας, ἐν ᾗ ὑπάρχει καὶ τὸ συνάλλαγμα τῆς ἐντολῆς, ἐμφανίζεται εἰς τοὺς ἁμαξηλάτας ἢ τοὺς ὁδηγοὺς αὐτοκινήτων τῶν ἐπι-

---

καταλήγει νὰ δέχεται σήμερον, ὅτι ἀποτελεῖ κατάχρησιν δικαιώματος πᾶσα πρᾶξις τοῦ δικαιούχου ὑφειλομένη εἰς τὴν πρόθεσιν τοῦ νὰ βλάψῃ ἄλλον, εἰς ἀμέλειαν ἢ ἀπρονοησίαν ἢ καὶ ἁπλῶς, εἰς ἀξιόμεμπτον ἐλαφρότητα. Ἐν ἄλλοις λόγοις ἡ ἐξειλιγμένη θεωρία περὶ καταχρήσεως δικαιώματος στηρίζει τὸ ἀληθὲς κριτήριον τῆς καταχρήσεως εἰς τὴν θεωρίαν περὶ *πταίσματος* (*H. et L. Mazeaud*, Traité théorique, et pratique de la responsabilité civile, Paris, 1948, τόμ. Ι', No 579 ἑπ.). Ἐπὶ ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἡ ἄνω θεωρία δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ τόσον κατὰ τὴν σύναψιν, ὅσον καὶ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν καὶ διάλυσιν ταύτης, καὶ εἶναι ἀκριβῶς εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν ὅπου ὁμιλοῦμεν περὶ καταχρηστικῆ καταγγελίας. Παρ' ὅλον ὅτι οὐδεὶς γενικὸς κανὼν δύναται νὰ δοθῇ, δεδομένου ὅτι τὸ πᾶν ἤρτηται ἐκ τῆς ἐκτιμήσεως τῶν περιστάσεων, γίνεται ἐν τούτοις δεκτόν, ὅτι ὑπάρχει καταχρηστικὴ καταγγελία, ὅταν ὁ ἐργοδότης καταγγέλλῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας, εἴτε κινούμενος ἐκ τῆς προθέσεως νὰ βλάψῃ τὸν ἐργάτην ἢ ὑπάλληλον, εἴτε καὶ ἂν ἁπλῶς παρωθῆται εἰς τοιαύτην πρᾶξιν ἐξ ἀμελείας, ἀπρονοησίας ἢ καὶ ἀξιομέμπτου ἐλαφρότητος (*Prieur*, L'abus des droits dans la formation et dans la dissolution du contrat de travail, Paris, 1942, σελ. 94 ἑπ.). Δὲν εἶναι ἔργον τοῦ παρόντος σημειώματος ἡ ἀπαρίθμησις τῶν πολυαριθμων περιπτώσεων καθ' ἃς ἡ γαλλικὴ νομολογία, ἀσπασθεῖσα τὴν ἐξειλιγμένην θεωρίαν, ἐδέχθη τὴν ὕπαρξιν καταχρηστικῆς καταγγελίας τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ὡς ἀξιόλογον, ἐν τούτοις, δεῖγμα δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ἡ μεταφραζομένη ἀνωτέρω τελευταία ἀπόφασις τοῦ Γαλλικοῦ Ἀκυρωτικοῦ, ἐν τῇ ὁποίᾳ γίνεται δεκτόν, ὅτι ἀποτελεῖ διὰ τὸν ἐργοδότην ἀξιόμεμπτον ἐλαφρότητα, ἥτις συνιστᾷ πταίσμα γενεσιουργὸν ἀποζημιώσεως, ἡ ἐκ μέρους τούτου ἀπόλυσις τοῦ ἐργάτου διὰ τὸν μόνον ἀληθῆ λόγον ὅτι οὗτος ἔπαυσε νὰ ἀρέσκῃ εἰς ὡρισμένον ἀριθμὸν συντρόφων του ἐν τῇ ἐργασίᾳ.

Θεόδωρος Γ. Βλαχόπουλος

χειρήσεων μεταφοράς. Ὁ ἁμαξηλάτης ἢ ὁ ὁδηγὸς τοῦ αὐτοκινήτου ὑποχρεοῦνται οὐ μόνον νὰ μεταφέρωσι τοὺς ταξειδιώτας διὰ λογαριασμὸν τοῦ κυρίου, ἀλλὰ νὰ δέχωνται καὶ τὴν ἐντολὴν τοῦτον διὰ τὴν εἰσπραξιν τοῦ ἀγωγίου, διότι ὁ ἔλεγχος περὶ τῶν εἰσπρατομένων, συμφωνεῖται μεταξὺ των ἐκ τῶν προτέρων κατὰ μέσαν ὅρον τὸ εἰσπρακτέον ποσὸν καὶ ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου δίδεται ὡρισμένη ἀμοιβή. Καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἐκρίθη, ὅτι ἐὰν ὁ ὁδηγὸς τοῦ αὐτοκινήτου ἢ ὁ ἁμαξηλάτης ἐνεργῇ ἐν πλήρει ἀνεξαρτησίᾳ καὶ δὲν ὑπάρχῃ οὐδεὶς δεσμὸς ὑποταγῆς καὶ ἐξαρτήσεως τοῦ κυρίου ἐπὶ τοῦ ἁμαξηλάτου, δὲν ὑφίσταται μίσθωσις ἐργασίας καὶ ἐν περιπτώσει τοῦ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος ὁ ἁμαξηλάτης δὲν δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸ εὐεργέτημα τοῦ νόμου. Ἀντιθέτως, ἐὰν ὁ ὁδηγὸς ἢ ὁ ἁμαξηλάτης ἐνεργῶσι κατὰ τὰς ὁδηγίας τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως, ἐπερχομένου ἐργατικοῦ ἀτυχήματος εἰς αὐτοὺς ἢ τοὺς βοηθούς των, ἔχει πλήρη ἐφαρμογὴν ὁ νόμος.

Χρήσιμον τέλος στοιχεῖον διὰ τὴν ὕπαρξιν ἐξαρτήσεως, ἡ ὁποία χαρακτηρίζει, ὡς γνωστόν, τὴν σχέσιν ἐξηρτημένης ἐργασίας, εἶναι, εἰδικῶς ἐπὶ τῆς ἐξεταζομένης περιπτώσεως τῶν ὁδηγῶν αὐτοκινήτων, ἡ ἀπὸ 27 Φεβρουαρίου 1939 συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας.

Δι' αὐτῆς, ἰσχυούσης διὰ τὰς Ἀθήνας καὶ Πειραιᾶ, συνεφωνήθησαν 1) ἡ ἡμερησία ἀποζημίωσις, ἣν θὰ δίκαιοῦται νὰ λαμβάνειν ἕκαστος ὁδηγὸς παρὰ τοῦ ἐργοδότου αὐτοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς 15θημέρου ἀναπαύσεως καὶ 2) ἐὰν τὴν παραμονὴν ἢ ἄλλην τινὰ πρὸ τῆς ἀναπαύσεως ἡμέραν αὐτοκίνητον ἤθελεν ἐξέλθει τῆς πόλεως καὶ εἰς ἀκτῖνα ἄνω τῶν 50 χιλιομέτρων, θὰ ὑποχρεοῦται ὁ ὁδηγός, ὅπως κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν ἐφοδιασθῇ μὲ βεβαίωσιν τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς πρὸ τοῦ τοπου, εἰς ὃν μετέβη, ἵνα δικαιολογήσῃ τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αὐτοκινήτου του (κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἐπιστροφῆς), ἐφ' ὅσον ἤθελεν ἐπιστρέψῃ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀναπαύσεως του.

Οἱ ὁδηγοὶ τῶν ταξὶ δύνανται κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως νὰ ἐξέρχωνται τῆς πόλεως πρὸ τῆς 6 π. μ. καὶ νὰ ἐπιστρέφωσι μετὰ τὴν 12ην νυκτερινὴν, ἐφ' ὅσον θὰ μεταφέρωσι μόνον μέλη τῆς οἰκογενείας των.

Περαιτέρω τὰ συλλογικῶς συμβληθέντα μέρη συνωμολόγησαν διὰ τὴν παραβασιν καὶ τὸ διπλάσιον τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112.

Ταῦτα πάντα προϋποθέτουν σχέσιν ἐργασίας. Ὡς τοιαύτην ἐνόμιζε κατ' ἀρχὴν ὑφισταμένην καὶ τὸ ἄρθρ. 2 Α. Ν. 199|1936, κατὰ τὸ ὁποῖον (§ 3) εἰς τοὺς ὁδηγοὺς ταξὶ, τοὺς ἐργαζομένους ἐπὶ μισθῷ ἢ ποσοστοῖς, χορηγεῖται ὑποχρεωτικῶς μία ἡμέρα ἀναπαύσεως καθ' ἑβδομάδα.

Σχέσιν ἐργασίας προϋποθέτουν καὶ αἱ ὑπ' ἀριθ. 23|17|948 (ΕΕΛ 7, 503) καὶ 36|17|1948 (ΕΕΔ 7, 879), ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, σχετικαὶ πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 118|1918 ἐπὶ μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων μὲ ἀντικείμενον τὴν δι' αὐτοκινήτων συγκοινωνίαν καὶ τὰς μεταφορὰς διὰ ξηρᾶς, αἱ ὁποῖαι, ὡς ἐκ τῆς γενικότητος των, καλύπτουν καὶ τὰς ἐπιχειρήσεις αὐτοκινήτων ταξί.

Νομικοῦ Συμβουλίου γνωμ. 8|141|50 Τμ. Α'

Εἰσηγητὴς ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. **Τρ. Κοντεναρόπουλος**.

Ἀπαντῶντες εἰς τὸ τεθὲν ἡμῖν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 18292|1444 τοῦ 1950 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ 63(4 ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου ἐ. ἔ. τοιοῦτον τοῦ Συνδέσμου Ὁδηγῶν Αὐτοκινήτων Ταξὶ, ἐρώτημα, ἂν ὁδηγοὶ αὐτοκινήτων ταξὶ τελοῦσιν εἰς σχέσιν ἐξηρτημένης ἐργασίας πρὸς ἰδιοκτήτας αὐτοκινήτων ταξί, οἵτινες παρεχώρησαν αὐτοῖς τὴν χρῆσιν τοῦ αὐτοκινήτου των, ὑπὸ τὸν ὅρον, ὅπως οἱ μὲν ἰδιοκτῆται ταῦ αὐτοκινήτου καταβάλλωσιν εἰς τὸ Ι.Κ.Α ὑπὲρ τῶν ἐν λόγῳ ὁδηγῶν τὰς ἐργοδοτικὰς των εἰσφοράς, οὗτοι δὲ καταβάλλωσιν εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας τῶν αὐτοκινήτων ὅραν. 1300 καθ' ἕκαστον διανυόμενον χιλιόμετρον, κρατῶσι δὲ πρὸς ὄφελός των πᾶσαν ἐπὶ πλέον τοῦ ποσοῦ τούτου πραγματοποιουμένην εἴσπραξιν, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ δικαιοῦνται, ὅπως κατ' ἰδ ἂν βούλησιν ἐργάζωνται εἰς τὸ παραδιδόμενον αὐτοῖς αὐτοκίνητον, μὴ δυνάμενοι ν' ἀπακούσωσι προσφερομένην αὐτοῖς ἐργασίαν, μισθώσεως τουτέστι τοῦ αὐτοκινήτου ὑπὸ τρίτου, τὸ Νομικὸν Συμβούλιον (Τμῆμα Α), εἰς ὃ ὑπεβάλομεν τὸ ἐρώτημα καὶ τὸ ὁποῖον ἀπηντήσθη ἐκ τῶν Συμβούλων *Κ. Δημητρακάκη*, Προέδρου *Ι. Κυβέλου* Ἀντιπροέδρου, *Ἀθαν. Παπαγιαννοπούλου*, *Τρ. Κοντοπαναγιώτου* (Εἰσηγητοῦ), *Ι. Κουμουτσοπούλου*, *Α. Χατζηδάκη*, *Δ. Μαγγιώρου*, καὶ τῶν Παρέδρων *Ν. Κοντεσιάδου* καὶ *Γ. Γεωργακοπούλου*, ἀπεδέχθη ὁμοφώνως τὴν εἰσήγησιν ἡμῶν, ἔχουσαν ὡς ἀκολούθως:

Ἡ ὑπὸ τὰς ἐκτεθείσας ἐν τῷ ἐρωτήματι συνθήκας συναμολογηθεῖσα συμφωνία δημιουργεῖ σχέσιν ἐξηρτημένης ἐργασίας τοῦ ὁδηγοῦ τοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ πρὸς τὸν ἰδιοκτήτην αὐτοῦ, ἤτοι ὁ μὲν ἰδιοκτήτης τοῦ αὐτοκινήτου ἐπέχει θέσιν ἐργοδότου ἐν προκειμένῳ, ὁ δὲ ὁδηγὸς τοῦ αὐτοκινήτου θέσιν ὑπαλλήλου αὐτοῦ. Ἡ ὡς ἄνω συναπτομένη σχέσις δὲν εἶναι σχέσις μισθώσεως τοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ ὑπὸ τοῦ ὁδηγοῦ αὐτοῦ. Θὰ ἦτο πράγματι μίσθωσις ἡ σχέσις αὕτη καὶ καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ ὁδηγοῦ εἰσπραττόμενον κατὰ χιλιόμετρον ποσὸν καὶ καταβαλλόμενον ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐνδείξεων τοῦ μετρητοῦ εἰς τὸν ἰδιοκτήτην τοῦ αὐτοκινήτου θὰ ἐπείχε θέσιν μισθώματος, ἐν ᾗ περιπτώσει ὁ ὁδηγὸς τοῦ αὐτοκινήτου ἦτο ἐλεύθερος νὰ μὴ ἀποδέχεται προσφερομένην ὑπὸ πελάτου ἐργασίαν (μισθώσιν τοῦ αὐτοκινήτου) καὶ νὰ ἐργάζηται κατὰ ἰδίαν αὐτοῦ βούλησιν, ὅσας ἡμέρας τοῦτέστι τῆς ἑβδομάδος θὰ ἤθελε καὶ ὅσας ὥρας τῆς ἡμέρας θὰ ἐπεθύμει οὗτος. Τοιοῦτον τι ὅμως οὐδόλως συμβαίνει, διότι ὁ ὁδηγὸς δὲν δικαιοῦται νὰ ἀποκρούσῃ προσφερομένην ἐργασίαν ὑπὸ πελάτου, οὐδὲ νὰ ἐργάζηται κατὰ βούλησιν, ὁσάκις καὶ καθ' ὅ μέτρον θέλει, ὑποχρεούμενος νὰ ἐργάζηται, ὁσάκις καὶ καθ' ὅσον χρόνον ἐμφανίζεται ἐργασία διὰ τὸ αὐτοκίνητον.

Καὶ τοῦτο, διότι, ὅπως εἴπομεν, ὁ ὁδηγὸς τοῦ αὐτοκινήτου ἐργάζεται διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἰδιοκτήτου, ὅστις διὰ τοῦτο δικαιοῦται νὰ ἀπολύσῃ αὐτὸν εἰς περιπτωσιν, καθ' ἣν ἀπέκρουε προσφερομένην ὑπὸ τρίτου ἐργασίαν καὶ ἐπεζήτει νὰ ἐργάζηται κατ' ἰδίαν αὐτοῦ βούλησιν εἰς τὴν πρὸς τοὺς τρίτους παρεχομένην ὑπὸ τὸν τύπον τῆς μισθώσεως χρῆσιν τοῦ αὐτοκινήτου ὁ ὁδηγὸς ἐμφανίζεται ὡς προεστὼς ἢ ὑπάλληλος τοῦ ἰδιοκτήτου καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ πρὸς τὸν τελευταῖον τοῦτον παρεχομένη ἐργασία τοῦ ὁδηγοῦ εἶναι ἐξηρτημένη τοιαύτη. Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ἀκριβῶς ταύτην συνεφωνήθη καὶ καταβάλλονται εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ὑπὸ τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν αὐτοκινήτων, ὡς

ΝΟΜΟΙ - ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ - ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΙ - ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ. — Περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως τοῦ Καν. Διατάγματος τῆς 29 Σεπτεμβρίου 24 Ὀκτωβρίου 1941 «περί καθορισμοῦ τῶν ὅρων ἐργασίας καί ρυθμίσεως ἐν γένει τῶν συμβάσεων ἐργασίας μεταξύ θεατρικῶν ἐπιχειρηματιῶν καί ἠθοποιῶν».

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 76 τῆς 8 Μαρτίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 παρ. 1 τοῦ Α. Ν 329|1946, προτάσει τῶν Ὑπουργῶν ἐπί τῶν Θρησκευμάτων καί Ἐθνικῆς Παιδείας καί Ἐργασίας, μετά πρότασιν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀδείας ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ ἠθοποιοῦ καί τήν ὑπ' ἀριθ. 711|1949 γνώμην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπαφασίσαμεν καί διατάσσομεν :

Ἄρθρον μόνον

Εἰς τό τέλος τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Διατάγματος τῆς 24|9—24|10|41 «περί καθορισμοῦ τῶν ὅρων ἐργασίας καί ρυθμίσεως ἐν γένει τῶν συμβάσεων ἐργασίας μεταξύ θεατρικῶν ἐπιχειρηματιῶν καί ἠθοποιῶν» προστίθεται ἐδάφιον ἔχον οὕτω :

«Ἕκαστος ἠθοποιός δέν δύναται νά λαμβάνῃ μέρος εἰς πλείονας τῶν δώδεκα (12) παραστάσεων καθ' ἑβδομάδα. Παράβασις τῆς παρούσης διατάξεως τιμωρεῖται κατά τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Νόμου 5736|1933 «περί ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος τῶν ἠθοποιῶν» καί τοῦ ἄρθρου 4 παρ. 4 τοῦ Α.Ν. 329|946 «περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως τοῦ Νόμου 5736 περί ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ ἠθοποιοῦ».

Ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος ἀρχεται ἀπό τῆς θερινῆς θεατρικῆς περιόδου τοῦ ἔτους 1950.

Εἰς τούς αὐτούς ἐπί τῶν Θρησκευμάτων καί Ἐθνικῆς Παιδείας καί Ἐργασίας Ὑπουργούς ἀνατίθεμεν τήν δημοσίευσιν καί ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Φεβρουαρίου 1950.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

64594|50 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Μεταφορῶν καί Ἐργασίας

Περί παροχῆς ἐφ' ἅπαξ χρηματικῆς παροχῆς εἰς τό ἐν γένει προσωπικόν τῆς Ὑπηρεσίας Ἐκμεταλλεύσεως Κρατικῶν Αὐτοκινήτων (Υ.Ε.Κ.Α.).

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 63 τῆς 20 Ἀπριλίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν 1) τάς διατάξεις Α. Ν. 19|1944 καί 28|14, 2) τάς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 1422|50, ἀποφασίζομεν:

1. Ὅπως εἰς τό προσωπικόν τῆς Ὑπηρεσίας Ἐκμεταλλεύσεως Κρατικῶν Αὐτοκινήτων (Υ.Ε.Κ.Α.) τό μή προερχόμενον ἐξ ἀποσπάσεως παρ' ἄλλων Κρατικῶν Ὑπηρεσιῶν ἤ Διϊθροδρομικῶν Ἐπιχειρήσεων καί μή συνδεόμενον δι' εἰδικῆς συμβάσεως ἐργασίας καταβληθῇ ἐπί ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα 1 δραχμή ἐκτακτος ἐφ' ἅπαξ χρηματική παροχή, ὡς ἀκολούθως :

α) Εἰς τό ὑπαλληλικόν προσωπικόν, τό ἐντεταγμένον εἰς ὑπαλληλικήν ἀντιστοιχίαν, τό ἥμισυ τοῦ μηνιαίου βασικοῦ μισθοῦ μετά τοῦ ἐπιδόματος, λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν καί πολυετοῦς ὑπηρεσίας.

β) Εἰς τό ὑδηγητικόν ἐν γένει προσωπικόν ὡσαύτως τό ἥμισυ τοῦ μηνιαίου βασικοῦ μισθοῦ μετά τοῦ ἐπιδόματος λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν καί πολυετοῦς ὑπηρεσίας.

γ) Εἰς τό ἐργατοτεχνικόν προσωπικόν 13 βασικά ἡμερομίσθια σύν τῷ ἐπιδόματι λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν καί πολυετοῦς ὑπηρεσίας.

2. Τοῦ κατά τ' ἀνωτέρω ἐπιδόματος (παροχῆς) δικαιοῦνται εἰς ἀκέραιον οἱ μισθοδοτηθέντες δι' ὁλόκληρον τό χρονικόν διάστημα ἀπό 5 Μαρτίου μέχρις 5 Ἀπριλίου 1950.

Οἱ ἐξ οἱασδήποτε αἰτίας μισθοδοτηθέντες διά χρονικόν διάστημα μικρότερον τοῦ ἀνωτέρω ἀπό 5|3-5|4|50 θά τύχουσιν ἐκ τῆς παροχῆς τῆς παρούσης, τμήματος ἀναλόγου πρός τάς ἡμέρας, καθ' ἃς ἐμισθοδοτήθησαν.

Οἱ προσληφθέντες μετά τήν 5.4.50 δέν δικαιοῦνται τῆς παροχῆς τῆς παρούσης, ὡς καί οἱ μή μισθοδοτούμενοι διά λόγους ἀναγομένους εἰς ἀντεθνικήν δρᾶσιν.

3. Κατ' ἐξαίρεσιν δικαιοῦνται εἰς ἀκέραιον τῆς παροχῆς α) οἱ τελοῦντες ἐν ἀναρρωτικῇ ἀδείᾳ ἤ εἰδικῇ λόγῳ νόσου διαθεσιμότητι μετά ἤ ἄνευ ἀποδοχῶν, β) οἱ ὑπηρετοῦντες εἰς τάς τάξεις τοῦ Στρατοῦ ὑπό τήν ἰδιότητα τοῦ ἐφέδρου, κληρωτοῦ ἤ ἐθελοντοῦ ὁπλίτας, οἵτινες διαρκούσης τῆς στρατεύσεως των ἐπιδοτοῦνται μέ τμῆμα ἀποδοχῶν ἤ ὁλοσχερῶς ἐπιδοτοῦνται, ἐκ τοῦ λόγου ὅτι δέν εἶχον συμπληρώσει τόν ὑπό τῆς καιμένης νομοθεσίας ἀπαιτούμενον χρόνον ἤ ἀνήκουσιν εἰς κλάδον μή προστατευομένην ὑπό τῆς καιμένης Νομοθεσίας.

4. Οἱ ἐκ τῶν ἐν τῇ παρούσῃ μνημονευομένων κατέχοντες καί δευτέραν θέσιν εἰς τινα τῶν Ὑπηρεσιῶν καί Ὀργανισμῶν τῶν ἀναφερομένων ἐν ἄρθρῳ μόνῳ τοῦ Ν.Δ. 146|46 ἤ λαμβάνοντες σύνταξιν ἐκ τινος τῶν ἐν αὐτῷ Ὑπηρεσιῶν ἤ Ὀργανισμῶν δικαιοῦνται, κατ' ἐπιλογήν των, ἑνός μόνον ἐπιδόματος, ἀποκλειομένης τῆς διπλῆς πληρωμῆς τῆς παροχῆς ταύτης.

5. Οἱ μή μισθοδοτηθέντες δι' οἱανδήποτε αἰτίαν κατά τό χρονικόν διάστημα 5.4.50 - 5.4.50, ἐξαιρέσει τῶν περιπτώσεων τῆς παραγράφου 3 τῆς παρούσης, δέν δικαιοῦνται τῆς παροχῆς.

6. Ἡ παροχή τῆς παρούσης ἀπαλλάσσεται πάσης ὑπέρ Δημοσίου ἤ τρίτων κρατήσεως φόρου ἤ τέλους χαρτοσήμου, ὑπόκειται δέ μόνον εἰς κρατήσεις ὑπέρ Ι.Κ.Α. ἤ καί ἑτέρων Ταμείων κυρίας ἤ ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως.

Τό ἐπίδομα τοῦτο καταβληθήσεται μέχρι τῆς 8ης Ἀπριλίου 1950.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Ἀπριλίου 1950.

παρ' ἐργοδοτῶν ὑπέρ τῶν ὁδηγῶν τούτων, ὡς ὑπαλλήλων των, αἱ κεκανονισμέναι εἰσφοραί, πρᾶγμα, τό ὁποῖον δέν θά συνέβαινεν, ἐάν ὁ ὁδηγός τοῦ αὐτοκινήτου εἰς τήν προκειμένην περίπτωσιν ἦτο ἁπλῶς μισθωτής τοῦ αὐτοκινήτου. Τό γεγονός ὅτι ἡ ἀμοιβή τῶν ὁδηγῶν καταβάλλεται οὐχί ἀπ' εὐθείας ὑπό τῶν ἰδιοκτητῶν διά τήν προσφερομένην αὐτοῖ, ἐργασίαν των, ἀλλ' ἐμμέσως ἐκ τῶν πραγματοποιουμένων «ισπράξεων τοῦ αὐτοκινήτου, οὐδόλως ἐπιδρᾷ ἐπί τῆς σχέσεως αὐτῶν ὡς ὑπαλλήλων ἔναντι τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν αὐτοκινήτων, ὅπως δέν ἐπιδρᾷ ἐπίσης ἐπί τῆς ἰδιότητος τῶν γκαρσονιῶν καί σερβιτόρων ὡς ἐργατῶν ἡ συντελουμένη πληρωμή τῆς ἀμοιβῆς των οὐχί ἀπ' εὐθείας ὑπό τοῦ ἐργοδότου αὐτῶν, ἀλλ' ἐμμέσως ἐκ τῶν φιλοδωρημάτων ἤ ποσοστῶν τῶν εἰσπραττομένων παρά τῶν πελατῶν τοῦ καταστήματος.

17127)1 87]50 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς ἀσφαλ. εἰσφορῶν ἐν Ναυπάκτῳ τῆς 1)6)50.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 61 τῆς 21 Ἀπριλίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: α) τὴν παράγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 41 τοῦ Κανονισμοῦ περὶ τρόπου ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α., β) τὰς διατάξεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 852)48 καὶ 1367)49 Ἀν. Νόμων, γ) τὴν ὑπ' ἀριθ. 8546)1096) 29.3.50 ἀναφορὰν τῆς Γεν. Δ)νσεως τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν κατὰ τὴν 25ην συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 3ης Μαρτίου 1950 ληφθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων περὶ καθορισμοῦ ὡς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν εἰς τὴν ἀσφαλιστικὴν περιοχὴν τοῦ Τοπικοῦ Παραρτήματος Ναυπάκτου τοῦ εἰρημένου Ἱδρύματος, ὡς πρὸς πάντας τοὺς ἐν αὐτῷ ἐργοδότας καὶ ἠσφαλισμένους τῆς 1ης Ἰουνίου 1950.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Ἀπριλίου 1950.

20905)Σ.399)1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἐδαφ. 3 τῆς παρ. Α' τῆς ὑπ' ἀριθ. 10580)Ε. 330)48 ὑπουργικῆς ἀποφάσεω.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 63 τῆς 20 Ἀπριλίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει:

1) Τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Α. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «Περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Νόμου 694)1 37 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας».

2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 3ου Ἀπριλίου 1946 Ν. Δ)τος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς».

3) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Α Τ.Ε., ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 71 ἐ. ἔ ἀναφορᾶς αὐτοῦ.

4) Γνωμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 66, συνεδρ. 4ὴ τῆς 30 Μαρτίου 1950), ἀποφασίζομεν:

Ὅπως τὸ ἐδάφιον 3 τῆς παρ. Α' τῆς ὑπ' ἀριθ. 10580)Ε330)48 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως τροποποιούμενον διαμορφωθῇ ὡς ἀκολούθως:

«3) ἐκ τεσσάρων ἀντιπροσώπων τῶν ἠσφαλισμένων καὶ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῶν συνταξιούχων».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ἀπριλίου 1950

2764)272)1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ αὐξήσεως πόρων Κ.Α.Φ Λιμένος Ἀλεξανδρουπόλεω.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 63 τῆς 20 Ἀπριλίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. Δ. 1254)1949 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τῶν περὶ φορτ)οεως νόμων». 2) Τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ 858)11)1)1950 ἀναφορᾶς τοῦ Γραφείου Ἐργασίας Λιμένος Ἀλεξανδρουπόλεως διαβιβασθὲν ἡμῖν πρακτικὸν τῆς ὑπ' ἀριθ. 42)2)12) 9 συνεδριάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτ)οεων τοῦ Λιμένος τούτου περὶ αὐξήσεως τῆς ὑπὲρ τοῦ Κεφαλαίου Ἀποζημιώσεως Φορτ)τῶν Λιμένος Ἀλεξανδρουπόλεως τεθεσπισμένης εἰσφορᾶς, ἀποφασίζομεν:

Ὁρίζομεν τοὺς ὑπὲρ τοῦ Κεφαλαίου Ἀποζημιώσεως Φορτ)τῶν Λιμένος Ἀλεξανδρουπόλεως πόρους, ὡς ἀκολούθως:

α) Εἰς ποσοστὸν πέντε ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (5 ο)ο) ἐπὶ τῶν ἑκάστοτε καταβαλλομένων νομίμων ἐργατικῶν δικαιωμάτων, ὡς ἐπαυξήσεις τῶν τιμολογίων φορτοεκφορτώσεως, ἐνσωματουμένη πρὸς αὐτά, βαρύνουσα τὸν οἱονδήποτε φορτωτὴν ἢ παραλήπτην τοῦ ἐμπορεύματος ἢ εἴδους.

β) Εἰς ποσοστὸν τέσσαρα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (4 ο)ο) ἐπὶ τῶν ἑκάστοτε εἰσπραττομένων νομίμων ἐργατικῶν δικαιωμάτων, ὡς κράτησις βαρύνουσα τοὺς ἐργάτας φορτ)τάς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Ἀπριλίου 1950

20231)Σ. 395]50 Ἀπόφ. Ὑπ]γοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης ἄρθρου εἰς τὸ Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως τοῦ Προσωπικοῦ τῆς Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας Ἀθηνῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 61 τῆς 21 Ἀπριλίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀν. Νόμου 694 19.7 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας», 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 3ου Ἀπριλίου 1946 Νομ. Δ)τος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», 3) πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Η.Ε.Α.Π. καὶ Ε.Η.Ε., ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8356?) 6.11.47 ἀναφορᾶς του. 4) γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ, συνεδρίασις 46 τῆς Η' Περιόδου τῆς 6ης Ἀπριλίου 1950), ἀποφασίζομεν:

Ὅπως ἐν τέλει τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως τοῦ Προσωπικοῦ τῆς Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ Ἑλλην. Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας προστεθῇ τὸ ἀκόλουθον ἐδάφιον:

«Ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδαφίων ὑπαλλήλων περιλαμβάνονται καὶ οἱ Νομικοὶ Σύμβουλοι ἢ δικηγόροι, οἱ πληρωνόμενοι διὰ μηνιαίας ἀμοιβῆς παρὰ τοῦ Ταμείου τῆς Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας Ἀθηνῶν-Πειραιῶς καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Ἀπριλίου 1950

17123)188]50 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς ἀσφαλ. εἰσφορῶν ἐν τῷ Λιμένι τοῦ Πόρτο Λάγο τῆς 1)6 1950.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 64 τῆς 21 Ἀπριλίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: α) τὴν παράγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 41 τοῦ Κανονισμοῦ «περὶ τρόπου ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλιση τοῦ Ι.Κ.Α.», β) τὰς διατάξεις τῶν ὑπ' ἀριθ 852)48 καὶ 1367)49 Ἀν. Νόμων, γ) τὴν ὑπ' ἀριθ. 8550)1095) 29.3.50 ἀναφορὰν τῆς Γεν. Δ)νσεως τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν κατὰ τὴν 8ην συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 3ης Μαρτίου 1950 ληφθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 18 ἀπόφασιν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων περὶ καθορισμοῦ ὡς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν ὡς πρὸς πάντας τοὺς ἐν τῷ Λιμένι τοῦ Πόρτο—Λάγο ἠσφαλισμένους καὶ ἐργοδότας τῆς 1ης Ἰουνίου 1950.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Ἀπριλίου 1950

16533)|83|50 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν κωμοπόλεως Κατακώλου τοῦ Ι.Κ.Α.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 64 τῆς 21 Ἀπριλίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: α) τὴν παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 41 τοῦ Κανονισμοῦ περὶ τρόπου ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. β) τὰς διατάξεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 852)48 καὶ 13447)49 Ἀν. Νόμων, γ) τὴν ὑπ' ἀριθ. 8526)1 65 28 3 50 ἀναφορὰν τῆς Γεν. Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν κατὰ τὴν 20ὴν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 7ης Μαρτίου 1950 ληφθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων περὶ καθορισμοῦ ὡς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν καὶ πρὸς πάντας τοὺς ἐργοδότας καὶ ἠσφαλισμένους ἐν τῇ κωμοπόλει τοῦ Κατακώλου τῆς 1ης Ἰουνίου 1950, ἀνακαλουμένης τῆς ὑπ' ἀριθ. 33385)108.49 ἀποφάσεως ἡμῶν περὶ ἐγκρίσεως τῆς ἀπὸ 27.6.49 ὁμοίας τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Ἀπριλίου 1950

5116|396|1950 Ἀπόφ. Υπ|γοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως Κανονισμοῦ Διοικήσεως καὶ Παροχῶν τοῦ Κ.Α.Φ. Ξηρᾶς Ἀθηνῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 40 τῆς 2 Μαρτίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν.Δ. 1254)1 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τῶν περὶ φορτοεκφορτώσεως νόμων» καὶ 2) τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 4)31.1.50 ἀναφορᾶς τοῦ Προέδρου τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Κ.Α.Φ. Ξηρᾶς Ἀθηνῶν ὑποβληθὲν ἡμῖν πρακτικὸν τῆς ἀπὸ 24.1.50 συνεδριάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης περὶ σχεδίου Κανονισμοῦ Διοικήσεως καὶ Παροχῶν τοῦ Κεφαλαίου Ἀποζημιώσεως Φορτ. τῶν Ξηρᾶς Ἀθηνῶν, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὸν ὡς ἄνω ὑποβληθέντα ἡμῖν Κανονισμὸν Διοικήσεως καὶ παροχῶν τοῦ Κεφαλαίου Ἀποζημιώσεως Φορτοεκφορτωτῶν Ξηρᾶς Ἀθηνῶν, ἔχοντα ὡς ἀκολούθως:

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΩΝ
Τοῦ Κεφαλαίου Ἀποζημιώσεως Φορτοεκφορτωτῶν Ξηρᾶς Ἀθηνῶν
ΜΕΡΟΣ Ι.
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'
Τίτλος. Ἕδρα. Σκοπός. Διοίκησις

Ἄρθρον 1. Τὸ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ κωδ. Νόμου 5|n7) 2 «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας φορτικῶν ἐργασιῶν», ὡς αὗται συνεπληρώθησαν καὶ ἐτροποποιήθησαν μεταγενεστέρως, συσταθὲν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 4351|11.3.47) ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (Φ.Ε.Κ. τεῦχος Β' 591|1947) Κεφάλαιον Ἀποζημιώσεως Φορτ)τῶν Ξηρᾶς Ἀθηνῶν ἑδρεύει ἐν Ἀθήναις καὶ διέπεται ὑπὸ τῶν ἐκάστοτε κειμένων διατάξεων καὶ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

Ὅπου τοῦ παρόντος ἀναφέρεται Κ.Α.Φ. νοεῖται τὸ Κεφάλαιον Ἀποζημιώσεως Φορτ)τῶν καὶ ὅπου Πρόεδρος, ὁ Πρόεδρος τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Κ.Α.Φ.

Ἄρθρον 2. Σκοπὸς τοῦ Κ.Α.Φ. εἶναι ἡ παροχὴ μηνιαίου δοηθήματος ἢ ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως εἰς τὰ ἐν ἄρθρῳ 16 τοῦ παρόντος ἀναφερόμενα πρόσωπα, ἢ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας τούτων ἐν περιπτώσει ἐξόδου τούτων ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος:

α) Λόγῳ ἀποκαταστάσεως ἰσορροπίας μεταξὺ προσφορᾶς καὶ ζητήσεως ἐργασίας καὶ

β) Διὰ λόγους ἀσφαλείας ἐν τῇ διεξαγωγῇ τῆς ἐργασίας (ἀναπηρία, γῆρας, θάνατος κλπ.).

Ἄρθρον 3. Τὰ Κ.Α.Φ. διοικεῖται ὑπὸ ἑπταμελοῦς Ἐπιτροπῆς ὁριζομένης δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ ἀποτελουμένης ἐκ δύο ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἐξ ὧν ὁ εἷς Πρόεδρος καὶ ὁ ἕτερος Ἀντιπρόεδρος, ἑνὸς ἐκπροσώπου τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου, ἑνὸς ἐκπροσώπου τοῦ Ἐπαγγελματικοῦ καὶ Βιοτεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου, δύο ἐκπροσώπων τῶν ἐργατῶν καὶ τοῦ παρὰ τῇ Ε.Ρ.Φ.Σ. Ἀθηνῶν ἐκπροσώπου τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς.

Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη ἀποκαλουμένη ἐν τῷ παρόντι «Διοικητικὴ Ἐπιτροπή», ἔχει εἰδικώτερον τὰς ἑξῆς ἁρμοδιότητας:

1) Διαχειρίζεται τὴν περιουσίαν τοῦ Κ.Α.Φ. συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, τῶν κειμένων Νόμων καὶ Ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἢ διαταγῶν.

2) Ἐπιμελεῖται τῆς κανονικῆς εἰσπράξεως τῶν πόρων αὐτοῦ.

3) Ἀποφασίζει ἐπὶ πάσης αἰτήσεως παροχῆς μηνιαίου δοηθήματος, ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως καὶ πάσης ἄλλης παροχῆς προβλεπομένης ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων καὶ μεριμνᾷ διὰ τὴν πληρωμὴν τούτων.

4) Ἐγκρίνει πᾶσαν δαπάνην σχετιζομένην μὲ τὴν λειτουργίαν ἐν γένει τοῦ Κ.Α.Φ., μὴ προβλεπομένην ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων.

5) Ἀποφασίζει περὶ τῆς τοποθετήσεως τῶν Κεφαλαίων του καὶ τῆς ἐκποιήσεως, ὑποθηκεύσεως ἢ ἐνεχυριάσεως τῶν περιουσιακῶν στοιχείων.

6) Συμβιβάζεται ἢ παραιτεῖται ἀπὸ τοὺς δικαστικοὺς ἀγῶνας.

7) Ἐγκρίνει τὴν σύναψιν πάσης φύσεως συμβάσεων.

8) Καταρτίζει τὸν ἐτήσιον Προϋπολογισμὸν καὶ Ἀπολογισμὸν τοῦ Κ.Α.Φ. καὶ

9) Ἐπιμελεῖται τῆς λήψεως παντὸς μέτρου ἀποσκοποῦντος εἰς τὴν ἀρτιωτέραν ἐκπλήρωσιν τῶν σκοπῶν τοῦ Κ.Α.Φ.

Αἱ ἐπὶ σοβαρῶν ζητημάτων ἀποφάσεις τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς (ἐπανδρώσεως Κεφαλαίων, ἐνεχυριάσεως, ὑποθηκεύσεως, ἐκποιήσεως περιουσιακῶν στοιχείων κλπ.) δὲν ἐκτελοῦνται ἄνευ προηγουμένης ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

2) Ὁ Πρόεδρος ἢ τούτου κωλυομένου ὁ Ἀντιπρόεδρος διευθύνει τὰς συνεδριάσεις τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἐκπροσωπεῖ τὸ Κ.Α.Φ. ἐξωδίκως καὶ δικαστικῶς.

3) Τὸ Κ.Α.Φ. δὲν δεσμεύεται ἔναντι τρίτων ἄνευ προηγουμένης ἀποφάσεως τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς.

4) Χάριν γραμματέως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκτελεῖ εἷς τῶν τακτικῶν ὑπαλλήλων τοῦ Κ.Α.Φ. ἢ ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ὁριζόμενος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. Οὗτος τηρεῖ τὰ πρακτικὰ καὶ ἐπιμελεῖται τῶν σχετικῶν, κατὰ τὰς ὑποδείξεις τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς, ὑπηρεσιῶν.

5) Εἰς τὸν Πρόεδρον, Ἀντιπρόεδρον, Γραμματέα τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς χορηγεῖται μηνιαία ἀποζημίωσις ἴση πρὸς τὴν τοιαύτην τὴν καθοριζομένην ἑκάστοτε διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας διὰ τοὺς Προέδρους, Ἀντιπροέδρους καὶ Γραμματεῖς τῶν Ἐπιτροπῶν τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως τῶν ὑπαγομένων ὑπὸ τὸν ἔλεγχον καὶ τὴν ἐποπτείαν

τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας. Εἰς τούτους καὶ τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς χορηγεῖται ἐπίσης κατὰ συνεδρίασιν ἀποζημίωσις, ἴση πρὸς τὴν διὰ τῆς ὡς ἄνω κοινῆς ἀποφάσεως καθοριζομένην τοιαύτην διὰ τὰ μέλη καὶ γραμματεῖς τῶν Ἐπιτροπῶν τῶν ὡς εἴρηται Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν.

Αἱ τιμιβόμεναι συνεδριάσεις δὲν δύνανται νὰ ὑπερβῶσι κατὰ μῆνα τὰς (3) τρεῖς.

6) Εἰς τοὺς ἀσκοῦντας τὴν ἐν γένει ἐποπτείαν καὶ ἔλεγχον ἐπὶ τῆς βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν πόρων τοῦ Κ.Α.Φ., Πρόεδρον Ε.Ρ.Φ.Ξ., Διοικητικὴν Ἐπιτροπὴν Κ.Α.Φ. ὡς καὶ τοὺς Ἀντιπροέδρους αὐτῶν, δ-σάκις ἀναπληροῦν τούτους εἰς τὰ καθήκοντα τῆς εἰσπράξεως τῶν πόρων, παρέχεται, διὰ τὰς προσθέτους ταύτας ὑπηρεσίας των, ποσοστὸν 4)ο ἐπὶ τῶν πραγματοποιηθεισῶν εἰσπράξεων καὶ ὑπὸ τὸν περιορισμὸν ὅτι τὸ ἐκ τοῦ ποσοστοῦ τούτου ἀναλογοῦν εἰς ἕκαστον χρηματικὸν πακέτον δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ 1)2 τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν αὐτῶν.

Ἄρθρον 4.—1) Ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ συνέρχεται κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Προέδρου καὶ τούτου κωλυομένου τοῦ Ἀντιπροέδρου. Θεωρεῖται δὲ ἐν ἀπαρτίᾳ ἐφ' ὅσον παρίστανται τὰ 2)3 τοῦ συνόλου τῶν μελῶν αὐτῆς ἐν οἷς ὁ Πρόεδρος ἢ Ἀντιπρόεδρος.

2) Αἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν τῶν παρόντων μελῶν διὰ φανερᾶς ψηφοφορίας, ἐν ἰσοψηφίᾳ δὲ νικᾷ ἡ γνώμη μεθ' ἧς ἐτάχθη ἡ ψῆφος τοῦ Προέδρου. Μυστικὴ ψηφοφορία ἐνεργεῖται ὁσάκις τοῦτο κρίνει ἀπαραίτητον ὁ Πρόεδρος ἢ ζητεῖται παρὰ δύο μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας ἐν μυστικῇ ψηφοφορίᾳ ἡ πρότασις θεωρεῖται ἀπορριφθεῖσα.

3) Ἐὰν πρόκειται νὰ συζητηθῇ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ὑπόθεσις ἀφορῶσα ἰδιωτικὰ συμφέροντα μέλους τινὸς αὐτῆς ἢ συγγενοῦς αὐτοῦ μέχρι τετάρτου βαθμοῦ, τὸ μέλος τοῦτο δὲν δύναται νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν συζήτησιν καὶ τὴν ψηφοφορίαν.

Ἡ ἐπὶ τῆς ἐξαιρέσεως ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς λαμβάνεται μετὰ πρότασιν τοῦ ἐνδιαφερομένου ἢ παντὸς μέλους αὐτῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Πόροι—διαχείρισις.

Ἄρθρον 5.—Πόροι τοῦ Κ.Α.Φ. εἶναι:

α) Αἱ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8594(1)16 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ὁριζόμεναι εἰσφοραί.

Αἱ εἰσφοραὶ αὗται ἀποτελοῦσι εἰδικὴν ἐπιβάρυνσιν τῶν τιμολογίων φορτ)σεων ἐνσωματουμένην πρὸς ταῦτα, εἶναι ὑποχρεωτικαὶ διὰ πάντα φορτωτὴν ἢ παραλήπτην καὶ ἀκολουθοῦσι πᾶσαν τυχὸν μεταγενεστέρως ἐνεργηθησομένην αὔξησιν ἢ μείωσιν τῶν τιμολογίων.

β) Τὸ ὑπὸ τῆς ὑπ' 2ριθ. 8238)-58)26-2-48 ἡμετέρας ἀποφάσεως ὁριζόμενον ποσοστὸν ἀτομικῆς εἰσφορᾶς τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν ἀσφάλισιν τῶν Κ.Α.Φ. ὑπαλλήλων τῶν ἐν λόγῳ Καταλαγῶν.

γ) Τὰ λόγῳ πειθαρχικῆς ποινῆς ἐπιβαλλόμενα πρόστιμα.

δ) Οἱ τόκοι τῶν παρὰ Τραπέζαις καταθέσεων ἢ ἄλλων ἐπενδύσεων τῶν Κεφαλαίων τοῦ Κ.Α.Φ. καί,

ε) Πᾶσα πρόσοδος ἐκ χαριστικῆς αἰτίας.

Ἄρθρον 6.—1. Ἡ εἰσπραξις τῆς ὑπὲρ Κ.Α.Φ. ἐργοδοτικῆς εἰσφορᾶς ἐνεργεῖται μετὰ τῶν φορτ)κῶν δικαιωμάτων διὰ τριπλοτύπων εἰσπράξεως τῶν δικαιωμάτων τούτων παρ' εἰσπρακτόρων ὁριζομένων ὑπὸ κό τῆς Ε.Ρ.Φ.Ξ καὶ ὑποδεικνυομένων ἐκ τῶν μελῶν τοῦ οἰκείου Σωματείου ὑπὸ τῆς Διοικήσεως αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν καταλληλοτέρων μελῶν τοῦ Σωματείου.

2. Παρ' ἑκάστῳ Σωματείῳ ἢ ὁμάδι Φορτ)τῶν τηρεῖται βιβλίον εἰσπράξεως καὶ κατανομῆς τῶν ἐργατικῶν δικαιωμάτων, εἰς ὃ ἀναγράφονται καθ' ἑκάστην τὰ εἰσπραχθέντα ἐργατικὰ δικαιώματα τῶν διαφόρων ὁμάδων τοῦ Σωματείου, ἅτινα ἑκάστην ἑσπέραν μετὰ τὸ τέλος τῆς ἐργασίας θὰ ἀθροίζονται καὶ ἐκ τοῦ συνόλου τούτων θὰ ἐξάγεται ἡ ἀναλογοῦσα ὑπὲρ Κ.Α.Φ εἰσφορὰ ἐκ ποσοστοῦ 16)ο (ἐργοδοτικὴ καὶ ἐργατική), τέλος δὲ ἡ κατανομὴ τοῦ ὑπολοίπου εἰς ἀναλογοῦντα εἰς τοὺς φορτ)τὰς μερίδια.

3. Ἡ ὡς ἄνω ὑπὲρ Κ.Α.Φ εἰσφορὰ παρακρατεῖται ὑπ' εὐθύνην τοῦ Σωματείου καὶ ἀποδίδεται εἰς τὸ Κ.Α.Φ. κατὰ διαστήματα ὁριζόμενα ὑπὸ τῆς Διοικήσεως αὐτοῦ, ἀπαραιτήτως δὲ ὁσάκις αἱ εἰσπράξεις ὑπερβαίνουν τὰς 500.000 δρχ.

Ἡ ἀπόδοσις αὕτη ἐνεργεῖται διὰ συνοπτικῆς καταστάσεως συνταχθησομένης βάσει τοῦ ἀνωτέρω βιβλίου εἰσπράξεως καὶ κατανομῆς ὑπὸ τοῦ Σωματείου καὶ διακριβουμένης ἐν ἐπικεφαλίδι μέν:

α) τὸν τίτλον τοῦ Κ.Α.Φ. καὶ β) τὸν τίτλον τοῦ ἀποδίδοντος Σωματείου ἢ ὁμάδος, κατὰ στήλας δέ:

α) ἑκάστην ἡμερομηνίαν εἰσπράξεως ἐργατικῶν δικαιωμάτων,

β) τὸν ἀριθμὸν σελίδος τοῦ βιβλίου εἰσπράξεως καὶ κατανομῆς τούτων,

γ) τὰ εἰσπραχθέντα καθ' ἑκάστην ἡμερομηνίαν ἐργατικὰ δικαιώματα καί,

δ) τὴν ἀναλογοῦσαν εἰς τὰ δικαιώματα ταῦτα ὑπὲρ Κ.Α.Φ. εἰσφορὰν (6 ο)ο)

Ἡ συνοπτικὴ αὕτη κατάστασις μετὰ τὴν ἄθροισιν τῶν ἀνωτέρω ποσῶν (ἐργατικῶν δικαιωμάτων καὶ ὑπὲρ Κ.Α.Φ. εἰσφορᾶς) ὑπογράφεται ὑπὸ τοῦ ἐντεταλμένου διὰ τὴν ἀπόδοσιν ἐκπροσώπου τοῦ Σωματείου ἢ ὁμάδος καὶ θεωρεῖται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Σωματείου τούτου.

4. Ὁ ἐντεταλμένος μὲ τὴν εἰσπραξιν τῶν ὑπὲρ Κ.Α.Φ. εἰσφορῶν Πρόεδρος ἢ Ἀντιπρόεδρος ἐνεργεῖ ταύτην βάσει τῶν ἀνωτέρω στοιχείων (βιβλίον εἰσπράξεως καὶ κατανομῆς ἐργατικῶν δικαιωμάτων, συνοπτικὴ κατάστασις) ἐκδίδων τριπλότυπον ἀπόδειξιν εἰσπράξεως εἰσφορῶν Κ.Α.Φ. ἠριθμημένην καὶ περιλαμβάνουσαν τὰ κατὰ τὴν κρίσιν τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς ἀναγκαιοῦντα στοιχεῖα, θεωρῶν ἀντιστοίχως καὶ παραλλήλως καὶ τὰς ἀντιστοίχους σελίδας τοῦ ἀνωτέρω βιβλίου εἰσπράξεως καὶ κατανομῆς τὰς ἀναφερομένας ἐν τῇ οἰκείᾳ στήλῃ τῆς συνοπτικῆς καταστάσεως.

5. Ἡ μία τῶν τριπλοτύπων τούτων ἀποδείξεων παραδίδεται εἰς τὸν καταβάλλοντα τὰς ὑπὲρ Κ.Α.Φ. εἰσφορᾶς, ἡ δευτέρα ἀποτελεῖ παραστατικὸν στοιχεῖον διὰ τὴν ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κ.Α.Φ. ἔκδοσιν γραμματίου καταθέσεως πρὸς τὴν Τράπεζαν τοῦ ἀποτελοῦντος μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ ὑπὸ τῆς παραγράφου 6 τοῦ ἄρθρου 3 ποσοστοῦ καθαροῦ πρὸς κατάθεσιν χρηματικοῦ ποσοῦ καὶ ἡ τρίτη παραμένει εἰς τὸ παρὰ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κ.Α.Φ. τηρούμενον στέλεχος.

6. Εἰς τὰς ἀρχὰς ἑκάστου μηνὸς ἡ Τράπεζα ἀποστέλλει εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κ.Α.Φ. λογαριασμὸν κινήσεως αὐτοῦ κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα.

7. Ἀπαγορεύεται ἡ χρησιμοποίησις χρημάτων ἐκ τῶν εἰσπράξεων τοῦ Κ.Α.Φ πρὸ τῆς καταθέσεως τούτων εἰς τὸν παρὰ τῇ Τραπέζῃ λογαριασμὸν αὐτοῦ.

8. Δύναται ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ νὰ καταθέτῃ τὰ κεφάλαια αὐτοῦ εἰς μίαν ἢ πλείονας τῶν ἐν Ἀθήναις ἀναγνωρισμένων Τραπεζῶν (Ἐθνικὴ, Ἑλλάδος, Ἀθηνῶν Ἀγροτικὴ, Λαϊκὴ, Ἰονικὴ, Ἐμπορικὴ) ὁριζομένας δι' ἀποφάσεως αὐτῆς.

9. Τὴν ἐν γένει ἐποπτείαν καὶ τὸν ἔλεγχον ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων τῶν πόρων τοῦ Κ.Α.Φ. ἀσκεῖ παραλλήλως μετὰ τοῦ Προέδρου τῆς Ε.Ρ.Φ.Ξ. καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς προσωπικῶς.

Ἄρθρον 7.—1. Ἡ πραγματοποίησις δαπανῶν λειτου-

γίας τοῦ Κ.Α.Φ ὡς καὶ τῶν παρ' αὐτοῦ χορηγουμένων παροχῶν ἐνεργεῖται ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ ἐγκεκριμένου προϋπολογισμοῦ, κατὰ τὰ ἐν τῷ οἰκείῳ ἄρθρῳ ὁριζόμενα.

2. Ἡ ἀναληψις ἐκ τῆς Τραπέζης τοῦ ἑκάστοτε ἀναλογοῦντος ποσοῦ διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν δαπανῶν καὶ παροχῶν ἐνεργεῖται δόσει τριπλοτύπων ἐντολῶν πληρωμῆς ὑπογραφομένων ὑπὸ τοῦ Προέδρου ἢ Ἀντιπροέδρου καὶ ἑνὸς ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ὁριζομένου κατὰ τοῦ ἀναπληρωτοῦ του δι' ἀποφάσεως αὐτῆς.

3. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω τριπλοτύπων ἐντολῶν τὸ ἓν παραδίδεται εἰς τὸν δικαιοῦχον ἢ τὸ παρ' αὐτοῦ ἐξουσιοδοτούμενον πρόσωπον, διὰ τὴν ἐξόφλησιν ἐκ τῆς Τραπέζης τοῦ ἀναλογοῦντος χρηματικοῦ ποσοῦ, τὸ ἕτερον ἀποστέλλεται εἰς τὴν Τράπεζαν, ἵνα βάσει τούτου ἐνεργήσῃ τὴν πληρωμήν, τὸ δὲ τελευταῖον παραμένει εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κ.Α.Φ.

4. Ἡ Τράπεζα ἐνεργοῦσα τὴν ἐξόφλησιν τοῦ ἐντάλματος ἐπιστρέφει τοῦτο εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κ.Α.Φ. διὰ τὴν ἐπισυναφίν του εἰς τὰ λοιπὰ δικαιολογητικὰ τῆς ἐνεργηθείσης δαπάνης, ἅτινα φυλάσσονται παρ' αὐτῇ κατὰ σειρὰν τῶν κεφαλαίων καὶ ἄρθρων τοῦ προϋπολογισμοῦ.

5. Αἱ προμήθειαι γραφικῆς ὕλης, ἐντύπων, ἁπλῶν καὶ σκευῶν, ὡς καὶ πάσης φύσεως ἐπισκευαί, ἐνεργοῦνται, ἐφ' ὅσον ἡ πρὸς τοῦτο δαπάνη δὲν ὑπερβαίνει τὰς 500.000 δραχμὰς κατόπιν ἐντολῆς τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς τοῦ Κ.Α.Φ. Ἐφ' ὅσον ἡ δαπάνη ὑπερβαίνει τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 500.000 καὶ μέχρι 2.000.000 δρχ., ἡ προμήθεια ἐνεργεῖται ἄνευ διαγωνισμοῦ παρὰ τῆς κατωτέρω ὁριζομένης Ἐπιτροπῆς Προμηθειῶν, κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς. Ἐφ' ὅσον ἡ ἀπαιτηθησομένη δαπάνη ὑπερβαίνει τὸ ποσὸν τῶν 2.000.000 δρχ. ἐνεργεῖται ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Προμηθειῶν κατόπιν προχείρου μειοδοτικοῦ διαγωνισμοῦ, δημοσιευομένου ἐν περιλήψει εἰς δύο ἡμερησίας Ἐφημερίδας τῶν Ἀθηνῶν τρεῖς ἡμέρας πρὸ τῆς διενεργείας τοῦ διαγωνισμοῦ.

6. Ἡ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον Ἐπιτροπὴ Προμηθειῶν συνιστᾶται δι' ἀποφάσεως τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς καὶ ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ Προέδρου ἢ Ἀντιπροέδρου αὐτῆς καὶ ἐκ δύο τακτικῶν μετὰ ἰσαρίθμων ἀναπληρωματικῶν μελῶν, ἐξ ὧν τὸ ἓν ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τὸ ἕτερον ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἐργατῶν.

. . . . . .

ΜΕΡΟΣ Β

Παροχαί

Ἄρθρον 16. — Ὑπαγόμενοι εἰς τὸ Κ.Α.Φ. Εἰς τὸ Κ.Α.Φ Ξηρᾶς Ἀθηνῶν ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς:

1. Πάντες οἱ ἐργάται φορτ)ται οἱ ἐφοδιασθέντες ἢ ἐφοδιαζόμενοι διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος φορτ)τοῦ ὑπὸ τῆς Ε.Ρ.Φ.Σ.Α. βάσει τῶν κειμένων περὶ φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν διατάξεων καὶ ἐγγεγραμμένοι εἰς τὸ μητρῶον τῆς Ἐπιτροπῆς.

2. Οἱ εἰς τὴν Κομιστικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ταλωνείου Ἀθηνῶν καὶ Ἀερολιμένος Ἀθηνῶν ἀσχολούμενοι καὶ κατωχυρωμένοι ὡς ἀνωτέρω ἐργάται.

3. Οἱ ὑπάλληλοι τοῦ Κ.Α.Φ., ἐφ' ὅσον ἤθελον ζητήσει τοῦτο δι' αἰτήσεώς των.

Δικαιοῦχοι

Ἄρθρον 17. — Δικαίωμα πρὸς ἀπόληψιν ἐκ τοῦ Κ.Α.Φ. μηνιαίου βοηθήματος ἢ ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως ἔχουσι οἱ ἐργάται φορτ)ται, ὧν ἡ ἀπομάκρυνσις ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος ἐγένετο:

1. Διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς διεξαγωγῆς τῶν φορτ)κῶν ἐργασιῶν, ἤτοι λόγῳ:

α) Γήρατος τοῦ φορτοεκφορτωτοῦ.

β) Σωματικῆς ἢ διανοητικῆς ἀνικανότητος καὶ καθ' ὃ διάστημα ὁρίσταται ἡ ἀνικανότης, καὶ

γ) Ὁριστικῆς ἀφαιρέσεως τοῦ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος, λόγῳ πειθαρχικοῦ παραπτώματος.

δ) Δύνανται νὰ χορηγῶνται παροχαὶ εἰς τοὺς δικαιοῦχους ὑπὸ προϋποθέσεις λόγῳ προνοίας.

2. Πρὸς ἀποκατάστασιν σχετικῆς ἰσορροπίας μεταξὺ προσφορᾶς καὶ ζητήσεως ἐργασίας εἰς τὰς φορτ)τικὰς ἐργασίας.

Μηνιαῖ ν β ήθημα τύπου συντάξεως καὶ ἐφ' ἅπαξ ἐποζημίωσις.

Ἄρθρον 18. — 1. Μηνιαῖον βοήθημα τύπου συντάξεως παρέχεται εἰς τοὺς εἰς τὸ Κ.Α.Φ. ἠσφαλισμένους εἰς τὰς κατωθι περιπτώσεις:

α) Λόγῳ γήρατος.

β) Λόγῳ σωματικῆς ἢ πνευματικῆς νόσου, καθιστώσης τοῦτον ἀνίκανον διὰ τὴν παραιτέρω ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός του.

γ) Λόγῳ ἀτυχήματος ἐπισυμβάντος ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἢ ἕνεκα ταύτης καταστήσαντος τὸν παθόντα ἀνίκανον διὰ τὴν παραιτέρω ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός του.

2. Ἐφ' ἅπαξ ἀποζημίωσις χορηγεῖται εἰς τοὺς ὁριστικῶς ἀπομακρυνομένους τοῦ ἐπαγγέλματος.

α) Πρὸς ἀποκατάστασιν σχετικῆς ἰσορροπίας μεταξὺ προσφορᾶς καὶ ζητήσεως ἐργασίας εἰς τὰς φορτ)κὰς ἐργασίας, καὶ

β) Λόγῳ πειθαρχικῆς ποινῆς ἐπιβληθείσης κατὰ τὴν παράγραφον 4 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. Δ. 1258)1949.

γ) Λόγῳ θανάτου ἠσφαλισμένου ἐν ἐνεργείᾳ.

δ) Λόγῳ θανάτου βοηθηματοδοτουμένου.

Προϋποθέσεις ἀποσυνδ. μηνιαίου βοηθήματος.

Α'. Λόγῳ γήρατος.

Ἄρθρον 19. — Λόγῳ γήρατος παρέχεται μηνιαῖον βοήθημα εἰς τὸν συμπληρώσαντα τὸ ἑξηκοστὸν τέταρτον ἔτος τῆς ἡλικίας του ἢ τὸ 60ὸν τοιοῦτον ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν τῆς οἰκειοθελοῦς ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἀπομακρύνσεώς του ἐκ τῆς ἐργασίας τοῦ φορτ)τοῦ καὶ ἐφ' ὅσον εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ὁ ἠσφαλισμένος ἔχει ὑπερδεκαετῆ ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος, ἐξ ἧς πενταετῆ συμμετοχὴν εἰς τὸ Κ.Α.Φ.

Β'. Λόγῳ σωματικῆς ἢ πνευματικῆς νόσου.

Μηνιαῖον βοηθήματος λόγῳ σωματικῆς ἢ πνευματικῆς νόσου παρέχεται εἰς τὸν συνεπείᾳ τῆς νόσου καταστάντα ἀνίκανον διὰ τὴν παραιτέρω ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός του.

Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁ δικαιοῦχος δέον νὰ ἔχῃ ὑπερδεκαετῆ τοὐλάχιστον ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος, ἐξ ἧς πενταετῆ συμμετοχὴν εἰς τὸ Κ.Α.Φ.

Ἡ ἀνικανότης διαπιστοῦται ὑπὸ τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς ἣν ὑποχρεωτικῶς παραπέμπονται πρὸς ἐξέτασιν οἱ αἰτούμενοι τὴν χορήγησιν μηνιαίου βοηθήματος λόγῳ ἀνικανότητος.

Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ Πρωτοβάθμιος Ἐπιτροπὴ τοῦ Ι.Κ.Α. ἤθελε κρίνῃ μερικῶς ἀνίκανον τὸν ἐξεταζόμενον, δύναται ἐφ' ὅσον ἤθελε κριθῇ ὅτι οὗτος εἶναι ἀνίκανος διὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ φορτ)τοῦ νὰ παραπέμπεται πρὸς ἐξέτασιν εἰς τριμελῆ Ὑγειονομικὴν Ἐπιτροπήν, ἀποτελουμένην ἐκ τοῦ ἰατροῦ Ἐπαγγελματικῆς Ὑγιεινῆς τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἑτέρου ἰατροῦ ὁριζομένου ὑπὸ τῆς Διοικήσεως τοῦ Κ.Α.Φ. καὶ ἑτέρου ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ πρὸς ἐξέτασιν ἐργάτου. Ἡ ἁμοιβὴ τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης ὁριζομένη ἑκάστοτε δι' ἀποφάσεως τῆς Διοικήσεως τοῦ Κ.Α.Φ. βαρύνει τὸ Κ.Α.Φ.

Γ'. Μηνιαίου βοηθήματος δικαιοῦνται ὡσαύτως καὶ οἱ φορτῖται εἰς περίπτωσιν ἀτυχήματος ἐπισυμβάντος ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἢ ἕνεκα ταύτης καταστήσαντος τὸν παθόντα ἀνίκανον διὰ τὴν παραιτέρω ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός του, τῆς ἀνικανότητος διαπιστουμένης καὶ ἐν προκειμένῳ ὡς ἀνωτέρω ἐν τῇ περιπτώσει Β'.

Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τὸ μηνιαῖον βοήθημα χορηγεῖται ἄνευ ἄλλης τινὸς προϋποθέσεως τόσον ὅσον

άφορᾷ τὰ ἔτη προϋπηρεσίας δσον καὶ τὴν ἡλικίαν τοῦ παθόντος, πλὴν μόνον τῆς προϋποθέσεως ὅτι ὁ παθὼν κατὰ τὸν χρόνον καθ' ὃν ἐπῆλθε τὸ ἀτύχημα ἦτο ἐφωδιασμένος διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος νομίμως ἐκδοθέντος ὑπὸ τῆς Ε.Ρ.Φ.Ξ.

Οἱ τῶν περιπτώσεων Β' καὶ Γ' δοηθηματοδοτούμενοι καὶ ἄγοντες ἡλικίαν κατωτέραν τῶν 50 ἐτῶν ὑποβάλλονται ἀνὰ διετίαν εἰς ἐξέτασιν παρὰ τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς περὶ τῆς καταστάσεως τῆς ὑγείας των, συντασσομένης παρ' αὐτῆς σχετικῆς γνωματεύσεως, ἐφ' ἧς ἀποφαίζει ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ τοῦ Κ.Α.Φ περὶ τῆς ἐξανολουθήσεως ἢ τῆς διακοπῆς τῆς δοηθηματοδοτήσεως. Ἐν περιπτώσει διακοπῆς τῆς ἐπιδοτήσεως ὁ ἐργάτης δύναται νὰ ἀπανέλθῃ εἰς τὴν ἐργασίαν.

Ποσὸν μηνιαίου βοηθήματος — Προσαυξήσεις.

Ἄρθρον 20.—1. Τὸ ποσὸν τοῦ βασικοῦ μηνιαίου δοηθήματος ὁρίζεται εἰς προπολεμικὰς δραχμὰς τρεῖς χιλιάδας ἑκατὸν (3.100), ἀναπροσαρμοζόμενον ἑκάστοτε πρὸς τὰ διὰ κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ὁριζόμενα διὰ τοὺς οἰκονομικῶς αὐτάρκεις Ὀργανισμοὺς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως τοὺς ὑπαγομένους ὑπὸ τὸν ἔλεγχον καὶ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

2. Τὸ οὕτω ἀναπροσαρμοζόμενον μηνιαῖον δοήθημα προσαυξάνεται κατὰ ποσοστὸν πέντε ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (5 ο/ο) δι' ἕκαστον ὕπερ τὴν δεκαετίαν ἔτος ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος.

3. Προκειμένου περὶ φορτ)τῶν, οἵτινες κατέστησαν ἀνίκανοι πρὸς ἐργασίαν, λόγῳ πνευμονικῆς φυματιώσεως ἢ τοιαύτης ἄλλης μορφῆς, δικαιοῦται ἐπὶ πλέον τοῦ βασικοῦ μηνιαίου δοηθήματος καὶ τοῦ ἐπιδόματος φυματικῶν τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τῶν ἀκάστοτε ὡς ἄνω κοινῶν ἀποφάσεων.

4. Ἐὰν ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ Κεφαλαίου δὲν ἐπιτρέπῃ τὴν χορήγησιν τῶν ἐν τῷ ἀνωτέρω ἄρθρῳ ὁριζομένων ποσῶν μηνιαίου δοηθήματος καὶ ἐπιδομάτων, δύνανται δι' ἀποφάσεως τῆς Δ Ἐπιτροπῆς τοῦ Κεφαλαίου νὰ καταβάλλωνται κατώτερα τούτων ποσά, τῆς μειώσεως ὑπολογιζομένης εἰς ἑνιαῖον διὰ πάντα κλιμάκια καὶ τὰ ἐπιδόματα ποσοστὸν ἐπὶ τοῖς ἑκατόν, καὶ ἀνάλογον πρὸς τὴν οἰκονομικὴν ἀντοχὴν τοῦ Κεφαλαίου.

Ὑπολογισμὸς χρόνου ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος.

Ἄρθρον 21.—1. Ὡς χρόνος ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος λογίζεται κατ' ἀρχὴν ὁ χρόνος καθ' ὃν ὁ ἐργάτης φορτ)τὴς τῆς ξηρᾶς ἢ κωμιατὴς ἦτο νομίμως ἐφωδιασμένος διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος ἢ προσωρινῆς ἀδείας ἐργασίας (σημειώματος).

2. Εἰς τὸν κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον χρόνον δύναται κατὰ τὴν ἀπόλυτον κρίσιν τῆς Διοικήσεως τοῦ Κ.Α.Φ.Ξ.Α νὰ προσμετρηθῇ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει καὶ ὁ χρόνος ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος ὁ διανυθεὶς ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῶν περὶ φορτ)σεων Νόμων εἰς τοὺς φορ)τὰς ξηρᾶς καὶ πρὸ τῆς ἐκδόσεως βιβλιαρίου ἢ προσωρινῆς ἀδείας, ἀποδεικνυόμενος διὰ παντὸς ἐγγράφου ἀποδεικτικοῦ μέσου, ὡς καὶ διὰ ἐνόρκου ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου βεβαιώσεως δύο μαρτύρων προερχομένων, εἴτε ἐκ τῶν παρὰ τῇ Ε.Ρ.Φ.Ξ.Α ταχτικῶν ἢ προσέδρων ἐργατικῶν μελῶν, εἴτε ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἐμπόρων.

3. Ἡ ἀνωτέρω ἔνορκος βεβαίωσις ὡς καὶ πᾶν ἕτερον ἔγγραφον πιστοποιοῦν χρόνον ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος πρὸ τῆς ἐκδόσεως βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος ἢ προσωρινῆς ἀδείας ἐργασίας δέον νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κ.Α.Φ.Ξ.Α. ὑπὸ μὲν τῶν ἤδη ἐφωδιασμένων διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος ἐντὸς ὑπὸ ὑπὸ ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀρχομένης ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τοῦ παρόντος εἰς τὰ ἐνδιαφερόμενα Σωματεῖα, ὑπὸ δὲ τῶν μελλοντικῶς ἐφοδιασθησομένων διὰ τοῦ ὡς εἴρηται βιβλιαρίου, πρὸ τῆς χορηγήσεως τούτου.

Διαδικασία ἀπονομῆς μηνιαίου βοηθήματος.

Ἄρθρον 22. Οἱ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ παρόντος δικαιούμενοι νὰ τύχωσι μηνιαίου δοηθήματος δέον νὰ ὑποβάλλωσι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κ.Α.Φ. σχετικὴν αἴτησιν συνοδευομένην ὑπὸ τῶν ἀναγκαίων πιστοποιητικῶν, καὶ εἰδικώτερον :

1. Διὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ γήρατος :

α) Πιστοποιητικὸν περὶ τοῦ συνολικοῦ χρόνου ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος ὡς καὶ περὶ τοῦ χρόνου συμμετοχῆς τοῦ αἰτοῦντος εἰς τὸ Κ.Α.Φ ἐκδιδόμενον ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κ.Α.Φ. βάσει τῶν παρ' αὐτῇ τηρουμένων στοιχείων καὶ

β) Πιστοποιητικὸν τοῦ Δήμου ἢ Κοινότητος περὶ ἐγγραφῆς τοῦ αἰτοῦντος εἰς τὰ μητρῶα τῶν ἀρρένων.

2. Διὰ τὴν περίπτωσιν Β' τοῦ ἄρθρου 19.

α) Πιστοποιητικὸν περὶ τοῦ συνολικοῦ χρόνου ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος ὡς καὶ περὶ τοῦ χρόνου συμμετοχῆς τοῦ αἰτοῦντος εἰς τὸ Κ.Α.Φ. ἐκδιδόμενον ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κ.Α.Φ.

β) Γνωμάτευσιν τῆς Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 19, διαπιστοῦσαν τὴν σωματικὴν ἢ πνευματικὴν ἀνικανότητα τοῦ αἰτοῦντος διὰ τὴν ἄσκησιν παραιτέρω τοῦ ἐπαγγέλματός του.

3. Διὰ τὴν περίπτωσιν ἀνικανότητος συνεπείᾳ ἀτυχήματος ἐπισυμβάντος κατὰ τὴν ἐργασίαν.

α) Πιστοποιητικὸν ὅτι ὁ αἰτῶν ἐτύγχανε φορ)τὴς ἐφωδιασμένος διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος

β) Ἔκθεσιν τῆς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας ἢ πορίσματος ἀνακρίσεων διὰ τὸ κατὰ τὴν ἐργασίαν καὶ τὰς συνθήκας ὑφ' ἃς ἐπεσυνέβη ἐργατικὸν ἀτύχημα.

γ) Γνωμάτευσιν τῆς Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 19 περὶ τῆς ἀνικανότητος τοῦ παθόντος.

Προϋποθέσεις χορηγήσεως ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως

Ἄρθρον 23. Α'. Ἐφ' ἅπαξ ἀποζημίωσις χορηγεῖται εἰς τοὺς ἀπομακρυνομένους τοῦ ἐπαγγέλματος φορτ]τάς, λόγῳ πλεονασμοῦ, πρὸς ἀποκατάστασιν σχετικῆς ἰσορροπίας μεταξὺ προσφορᾶς καὶ ζητήσεως ἐργασίας εἰς τὰς φορτ)κὰς ἐργασίας καὶ ἔχοντας ὑπερδεκαετῆ ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος, ἐξ ἧς πανταετῆ συμμετοχὴν εἰς τὸ Κ.Α.Φ.

Β'. Ὁ λόγῳ παιθαρχικοῦ παραπτώματος τιμωρούμενος φορτ)τής, οὗτινος ἀφαιρεῖται ὁριστικῶς τὸ βιβλιάριον ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος δικαιοῦται ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως, ἐφ' ὅσον ἔχει ὑπερδεκαετῆ ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ φορτ)τοῦ, ἐξ ἧς πανταετῆ συμμετοχὴν εἰς τὸ Κ.Α.Φ

Διαδικασία χορηγήσεως ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως

Ἄρθρον 24 Διὰ τὴν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 18 παρ 2 τοῦ παρόντος ἀπομάκρυνσιν φορτ)τοῦ δέον ἕκαστος νὰ συγκεντρώνῃ τὰ κάτωθι στοιχεῖα, ἀπευθυνόμενος πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Κεφαλαίου :

1. Διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς λόγῳ πλεονασμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐργατῶν ἀπομακρύνσεως ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος πρὸς ἀποκατάστασιν σχετικῆς ἰσορροπίας μεταξὺ προσφορᾶς καὶ ζητήσεως ἐργασίας.

α) πιστοποιητικὸν περὶ τοῦ χρόνου ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος ὡς κατωχυρωμένου ἐργάτου, ὡς καὶ περὶ τοῦ χρόνου συμμετοχῆς τοῦ ἀπομακρυνομένου εἰς τὸ Κ.Α.Φ. ἐκδιδόμενον ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας βάσει τῶν παρ'αὐτῇ τηρουμένων στοιχείων καὶ,

β) ἠτιολογημένην περὶ ἀπομακρύνσεως ἀπόφασιν τῆς Ε.Ρ.Φ.Ξ.Α.

2. Διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς λόγῳ παιθαρχικῆς ποινῆς ἀπομακρύνσεως, τὸ αὐτὸ ὡς ἄνω πιστοποιητικὸν

περί τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας καὶ χρόνου συμμετοχῆς εἰς τὸ Κ.Α.Φ. τοῦ ἀπομακρυνομένου, ὡς καὶ κακυρομένων ἀντίτραφον τῆς περὶ ἐπιβολῆς ποινῆς ἀπαφάσεως τῆς Ε.Ρ.Φ.Σ.Α. ἢ ἄλλης ἁρμοδίας Ἀρχῆς.

Ποσὸν ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως.

Ἄρθρον 25.—Α) Τὸ ποσὸν τῆς ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως διὰ τὴν περίπτωσιν Α' τοῦ ἄρθρου 23 ὁρίζεται εἰς 21 μηνιαῖα βοηθήματα, ἅτινα θὰ ἐλάμβανεν ὁ ἀπομακρυνόμενος ἐκ τῆς ἐργασίας, ἐὰν ἐδικαιοῦτο μηνιαίου βοηθήματος, ὑπολογιζομένου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος κανονισμοῦ.

Β) Διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς λόγῳ ποινῆς ἀπομακρύνσεως ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος τὸ ποσὸν τῆς ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως ὁρίζεται δι' ἀποφάσεως τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς τοῦ Κ.Α.Φ. καὶ κατ' ἀπόλυτον αὐτῆς κρίσιν, μὴ δυνάμενον νὰ ὑπερβῇ τὰ 12 μηνιαῖα βοηθήματα ὑπολογιζόμενα κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

Βοηθηματοδοτήσεις λόγῳ θανάτου.—Δικαιοῦχοι.

Ἄρθρον 26.—1. Ἐν περιπτώσει θανάτου φορτ)τοῦ ἐφωδιασμένου διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος δικαιοῦνται τῆς ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως οἱ δικαιοδόχοι τοῦ θανόντος φορτ)τοῦ, ἐφ' ὅσον ὁ θανὼν εἶχεν ὑπερβεκαετῆ ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος, ἐξ ἧς παντελὴς συμμετοχὴν εἰς τὸ Κ.Α.Φ πρὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου διανυθέντος χρόνου ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος ἀποδεικνυομένου συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ παρόντος.

Διὰ τὴν ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ χορήγησιν τοῦ μηνιαίου βοηθήματος ἀπαιτοῦνται τὰ κάτωθι δικαιολογητικά:

α) Ληξιαρχικὴ πρᾶξις θανάτου τοῦ ἀποβιώσαντος φορτ)τοῦ.

β) Πιστοποιητικὸν περὶ τοῦ συνολικοῦ χρόνου ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ φορτ)τοῦ, ὡς καὶ περὶ τοῦ χρόνου συμμετοχῆς τούτου εἰς τὸ Κ.Α.Φ., ἐκδιδόμενον ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κ.Α.Φ.

Ἐπὶ πλέον ἐπὶ ἐγγάμων ληξιαρχικὴ πρᾶξις γάμου καὶ γεννήσεως τῶν τέκνων τῶν προστατευομένων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος, ἐπὶ ἀγάμων δὲ ἡ ἐν χηρείᾳ τελούντων ἄνευ τέκνων, πιστοποιητικὸν ἡλικίας τῶν γονέων τῶν ὑπερβάντων τὸ 65ον ἔτος τῆς ἡλικίας των.

Ἐλλείψει ληξιαρχικῶν πράξεων γεννήσεων τῶν προστατευομένων τέκνων ἢ ἀδελφῶν πιστοποιητικῶν τῶν ἁρμοδίων Ἀρχῶν.

2. Ἐπίσης εἰς περίπτωσιν θανάτου βοηθηματοδοτουμένου ἐκ τοῦ Κ.Α.Φ. διὰ μηνιαίου βοηθήματος δικαιοῦνται ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως οἱ δικαιοδόχοι τοῦ θανόντος βοηθηματοδοτουμένου.

Εἰς ἀμφοτέρας τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις ὡς δικαιοδόχοι λογίζονται τὰ πρόσωπα τὰ ἀναφερόμενα ἐν τῷ ἑπομένῳ ἄρθρῳ 27 τοῦ παρόντος.

Δικαιοδόχοι.

Ἄρθρον 27.—1. Ὡς δικαιοδόχοι τοῦ θανόντος ἐν ἐνεργείᾳ ἢ βοηθηματούχου ἐργάτου θεωροῦνται:

α) Ὁ νόμιμος σύζυγος, ἐφ' ὅσον κατὰ τὸν χρόνον τοῦ θανάτου τοῦ φορτ)τοῦ δὲν εἶναι διεζευγμένη δι' ὁριστικῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως, τὰ ἐκ νομίμου γάμου τέκνα, τὰ μὲν ἄρρενα μέχρι συμπληρώσεως τοῦ 17ου ἔτους τῆς ἡλικίας των, τὰ δὲ θήλεα ἐφ' ὅσον εἶναι ἄγαμα καὶ κάτω τῶν 30 ἐτῶν ἡλικίας καὶ τέλος τὰ ἐκ νομίμου γάμου τέκνα ἀνεξαρτήτως προσποθέσεων ἐφ' ὅσον εἶναι ἀποδεδειγμένως ἀνάπηρα ἢ ἀνίκανα πρὸς ἐργασίαν.

β) Οἱ γονεῖς, ἐφ' ὅσον ὑπερέβησαν τὸ 65ον ἔτος τῆς ἡλικίας των ἢ εἶναι ἀνίκανοι πρὸς ἐργασίαν.

2. Ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν κατὰ τὸν χρόνον τοῦ θανάτου τοῦ δικαιοπαρόχου δικαιοῦχα πρόσωπα τῆς πρώτης κατηγορίας (σύζυγος ἢ τέκνα) ἀποκλείονται τὰ πρόσωπα τῆς δευτέρας. Μὴ ὑπαρχόντων προσώπων τῆς πρώτης κατηγορίας, καλοῦνται τὰ πρόσωπα τῆς δευτέρας κατηγορίας (γονεῖς).

3. Ἐν περιπτώσει ὑπάρξεως πλειόνων τοῦ ἑνὸς δικαιοδόχων τῆς αὐτῆς κατηγορίας ἡ ἐφ' ἅπαξ ἀποζημίωσις κατανέμεται κατ' ἰσομοιρίαν μεταξὺ πάντων τούτων.

Ἄρθρον 28.—Εἰς τὰς ἐν ἄρθρῳ 26 τοῦ παρόντος ὁριζομένας περιπτώσεις ἡ ἐφ' ἅπαξ ἀποζημίωσις ἰσοῦται:

α) Διὰ τοὺς δικαιοδόχους θανόντος φορτ)τοῦ μὴ ἐκ τοῦ Κ.Α.Φ. βοηθηματοδοτηθέντος πρὸς 21 (εἴκοσι τέσσαρα) μηνιαῖα βοηθήματα, ἅτινα ἐλάμβανεν ὁ θανὼν φορτ)τής, ἐὰν ἐδικαιοῦτο κατὰ τ' ἀνωτέρω μηνιαίου βοηθήματος.

β) Διὰ τοὺς δικαιοδόχους τοῦ ἀποβιώσαντος φορτωσαφορτωτοῦ τοῦ λαμβάνοντος μηνιαῖον βοήθημα ἐκ τοῦ Κ.Α.Φ πρὸς 12 (δώδεκα) μηνιαῖα βοηθήματα, ἐφ' ὅσον οὗτος εἶχε βοηθηματοδοτηθῇ ἐκ τοῦ Κ. Α. Φ. ἐπὶ 12 τουλάχιστον μῆνας. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἕως ἄνω ἀριθμὸς τῶν 12 μηνιαίων βοηθημάτων προσαυξάνεται κατὰ τόσα μηνιαῖα βοηθήματα ὅσοι εἶναι οἱ ὑπολειπόμενοι μῆνες πρὸς συμπλήρωσιν 12μήνου βοηθηματοδοτήσεως τοῦ θανόντος.

Ἄρθρον 29.—Αἱ ὑπὸ τοῦ παρόντος ὁριζόμεναι παροχαὶ ἀπονέμονται μόνον κατόπιν αἰτιολογημένης ἀποφάσεως τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς τοῦ Κ.Α.Φ. ἐν ᾗ ἀπαραιτήτως μνημονεύονται αἱ δικαιολογοῦσαι τὴν χορήγησιν τῆς παροχῆς διατάξεις.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπιλαμβάνεται τῆς ἀπονομῆς παροχῆς κατόπιν συντόμου ἐκθέσεως τοῦ προϊσταμένου τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κ.Α.Φ. ἢ τοῦ παρὰ τῇ Ἐπιτροπῇ εἰσηγητοῦ, ἐν ᾗ ἐκτίθενται τὰ καθ' ἕκαστον στοιχεῖα καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ θέματος πρότασις ἢ γνώμη αὐτοῦ.

Ἡ ἐν λόγῳ ἔκθεσις μετ' ἀντιγράφου τῆς ληφθείσης ὑπὸ τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς τοῦ Κ.Α.Φ. ὁριστικῆς ἀποφάσεως ἐπισυνάπτονται εἰς τὸν φάκελλον τοῦ αἰτοῦντος τὴν παροχὴν ἢ βοηθηματοδοτουμένου, εἰς ὃν φυλάσσονται ἅπαντα τὰ ἀφορῶντα τὸ θέμα στοιχεῖα (ἔγγραφα, πιστοποιητικά, γνωματεύσεις κλπ.). Ἅτινα ἀποτελοῦσι τὰ βασικὰ ἀπαραίτητα δικαιολογητικὰ τῆς ἀπονομῆς ἢ τῆς μὴ παροχῆς.

Ἡ περὶ ἀπονομῆς ἢ μὴ ἀπόφασις τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς τοῦ Κ.Α.Φ κοινοποιεῖται ἐπὶ ἀποδείξει εἰς τὸν ἐνδιαφερόμενον, ὅστις δύναται νὰ ἐκκαλέσῃ ταύτην ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως ἐνώπιον τῆς παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας λειτουργούσης Ἐπιτροπῆς Ἐφέσεων, ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ὡς Προέδρου, ἑνὸς ἐργοδοτικοῦ ἀντιπροσώπου ὑποδεικνυομένου ὑπὸ τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν, ἑνὸς ἐργατικοῦ ἀντιπροσώπου ὑποδεικνυομένου ὑπὸ τῆς Ὁμοσπονδίας Φορ)τῶν Ἑλλάδος.

Χρέη εἰσηγητοῦ Γραμματέως ἐνεργεῖ ὁ ἁρμόδιος τμηματάρχης τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

Ἡ ἀμοιβὴ τῆς Ἐπιτροπῆς καθορίζεται κατὰ τὰ ὑπὸ τῶν κοινῶν ἀποφάσεων ὁριζόμενα, καταβάλλεται δὲ κατ' ἀναλογίαν τῶν ἀποθεματικῶν τοῦ Κ.Α.Φ. κατὰ τὰ δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ ὁριζόμενα κατ' ἔτος.

Ἄρθρον 30.—Ἡ καταβολὴ τῶν μηνιαίων βοηθημάτων ἀρχεται ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μηνός, τοῦ ἑπομένου ἐκείνου καθ' ὃν ἔλαβε χώραν τὸ γεγονός, τὸ θεμελιοῦν τὴν παροχὴν (βοήθημα).

Ἐξαιρέσει τῆς περιπτώσεως ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, καθ' ἣν ἡ καταβολὴ τοῦ μηνιαίου βοηθήματος ἀρχεται ἀπὸ τῆς ἑπομένης τούτου ἡμέρας, ὁποχρεουμένου τοῦ παθόντος ν' ἀναφέρῃ ἐμέλλητι περὶ τοῦ ἀτυχήματος ἐντὸς 48ώρου.

Ἄρθρον 31.—Εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν ἀποβιούντων φορτ)τῶν βοηθηματοδοτουμένων ἢ μὴ καταβάλλεται ὡς ἔξοδα κηδείας, ποσὸν ἴσον πρὸς δύο (2) μηνιαῖα βοη-

βήματα, ὅπερ ἐλάμβαγεν ἢ ἐδικαιοῦτο λαμβάνειν ὁ ἀποθανών.

Γενικαὶ διατάξεις.

"Αρθρον 32.—Τὸ μηνιαῖον βοήθημα ἢ ἐφ' ἅπαξ ἀποζημίωσις καταβάλλεται προσωπικῶς εἰς τὸν δικαιοῦχον ἢ τὸν νόμιμον αὐτοῦ πληρεξούσιον εἰς τὸ τέλος ἑκάστου μηνός, βάσει ἀποδείξεων ἢ κατατάσεων (προκειμένου περὶ πληρωμῆς τὴν αὐτὴν ἡμέραν πλειόνων βοηθηματοδοτουμένων), αἵτινες ἐπισυνάπτονται εἰς τὸ πρὸς τοῦτο ἐκδοθὲν ἔνταλμα πληρωμῆς τῆς ἡμέρας ἐκείνης.

Αἱ ἀποδείξεις ἢ κατατάσεις χαρτοσημαίνονται νομίμως.

Αἱ χορηγούμεναι βάσει τοῦ παρόντος πάσης φύσεως παροχαὶ παραγράφονται μετὰ παρέλευσιν τριετίας ἀφ' ἧς κατέστησαν ἀπαιτηταί.

"Αρθρον 33.—Οἱ κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐκ τοῦ Κ.Α.Φ. ἀποδοτούμενοι διὰ μηνιαίου βοηθήματος ἐφοδιάζονται παρὰ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κ.Α.Φ. διὰ «Βιβλιαρίου Βοηθηματοδοτήσεως», ὁ τύπος τοῦ ὁποίου ὁρίζεται ὑπὸ τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς τοῦ Κεφαλαίου.

Κατὰ Ἰανουάριον ἑκάστου ἔτους οἱ διὰ μηνιαίου βοηθήματος ἀποδοτούμενοι δέον νὰ προσαγάγωσι βεβαίωσιν τῆς ἁρμοδίας Ἀρχῆς περὶ τοῦ ἀμεταβλήτου τῶν προϋποθέσεων τῆς χορηγουμένης παροχῆς.

"Αρθρον 34.—Οἱ τυχόντες ἐκ τοῦ Κ.Α.Φ. παροχῆς (μηνιαίου βοηθήματος, ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως) δὲν δύνανται τοῦ λοιποῦ ν' ἀναλάβωσιν οἱανδήποτε ἐργασίαν σχέσιν ἐχούσαν μὲ τὰς φορτώσεις καὶ ρυθμιζομένην κατὰ τὰς περὶ φορτωτικῶν ἐργασιῶν κειμένας διατάξεις.

"Αρθρον 35.—Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος πάντες οἱ φορτωταὶ ἐντὸς ἑξαμήνου δέον νὰ προσκομίσωσι τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ Κ.Α.Φ. τὰ ἐν ἄρθρῳ 21 σχετικὰ στοιχεῖα περὶ τοῦ χρόνου τῆς ἐργασίας αὐτῶν ὡς φορτοεκφορτωτῶν, τοῦ διανυθέντος πρὸ τῆς χορηγήσεως αὐτοῖς ὑπὸ τῆς ΕΡΦΞΑ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος πρὸς ἐνημέρωσιν τοῦ ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κ.Α.Φ. τηρουμένου μητρώου τῶν ἐργατῶν.

"Αρθρον 36.—Τὸ ὑπαλληλικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν τοῦ Κ.Α.Φ. ὑπάγεται εἰς τὰς περὶ βοηθηματοδοτήσεως διατάξεις τοῦ Κ.Α.Φ., τῆς ὑπηρεσίας ὑποχρεουμένης νὰ παρακρατῇ ἐκ τῶν ἀποδοχῶν του τὴν ἑκάστοτε κεκανονισμένην ἐργατικὴν κράτησιν, τῆς ἐργοδοτικῆς εἰσφορᾶς δαρυνούσης τὸ Κ.Α.Φ.

Μεταβατικοὶ διατάξεις.

"Αρθρον 37.—Εἰς τὰ προστατευόμενα μέλη τῶν θανόντων ἢ θνησκόντων φορτωτῶν ἀπὸ τῆς ἐναρξέως λειτουργίας τοῦ ΚΛΦΞΑ, ἤτοι ἀπὸ τῆς 5ης Ὀκτωβρίου 1948 καὶ μέχρι συμπληρώσεως πενταετίας, ἤτοι μέχρι τῆς 5ης Ὀκτωβρίου 1953, ὡς καὶ εἰς τοὺς κατὰ τὸ αὐτὸ διάστημα ἀπομακρυνθησομένους ὅτ' οἱονδήποτε ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 17 ἀναφερομένων λόγων, καταβάλλονται τὰ 3/4 τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος ὁριζομένων παροχῶν ἐφ' ὅσον συντρεχουσῶν τῶν λοιπῶν προϋποθέσεων οἱ θανόντες ἢ οἱ ἀπομακρυνόμενοι ἢ ἀποχωροῦντες τοῦ ἐπαγγέλματος ἔχουν συμπεπληρωμένην πενταετῆ ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος ἀνεξαρτήτως χρόνου συμμετοχῆς εἰς τὸ Κ.Α.Φ., ἀρκεῖ μόνον οἱ ἀνωτέρω, κατὰ τὸν χρόνον καθ' ὃν ἐπῆλθε τὸ γεγονὸς τὸ θεμελιοῦν τὸ δικαίωμα παροχῆς, νὰ εἶχον ἀρχίσει ἐκπληροῦντες τὰς πρὸς τὸ Κ.Α.Φ. ὑποχρεώσεις των.

"Αρθρον 38.—Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ καταργοῦνται αἱ μέχρι σήμερον ὑφιστάμεναι ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου διατάξεις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Φεβρουαρίου 1950

20699)Σ.409]1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Ὀργανώσεως Ἀντιφυματικῆς Ἀσφαλίσεως.

(Ε.Κ. τ. Β. 65 τῆς 24 Ἀπριλίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει:

1) Τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Α. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1945 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Νόμου 691]17 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας».

2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Ν. Δ]τος περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινων. Πολιτικῆς».

3) Πρότασιν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τῆς Ὀργανώσεως Ἀντιφυματικῆς Ἀσφαλ ατως ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1)5 ἀναφορᾶς αὐτῆς.

4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 10-]50, συνεδρίασις 46η τῆς 6ης Ἀπριλίου 1950), ἀποφασίζομεν:

"Οπως ἡ παρ. 3 τοῦ ἄρθρου 21 τῆς ὑπ' ἀριθ. 51133]Ε. 1682]49 ἡμετέρας ἀποφάσεως περὶ ἐγκρίσεως τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Ὀργανώσεως Ἀντιφυματικῆς Ἀσφαλίσεως τροποποιηθῇ ὡς ἀκολούθως:

3. Ἡ διὰ τοῦ ἀπὸ 17]28 Μαρτίου 1918 Β. Δ. «περὶ καθορισμοῦ τῶν εἰσφορῶν τῆς Ὀργανώσεως Ἀντιφυματικῆς Ἀσφαλίσεως ὁρισθεῖσα ἡμερομηνία ἐνάρξεως καταβολῆς τῶν ὑπὲρ τῆς Ο.Α.Φ.Α. εἰσφορῶν μετατίθεται εἰς τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1950.

Αἱ τυχὸν παρακρατηθεῖσαι ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἠσφαλισμένων τῆς Ὀργανώσεως εἰσφοραὶ παρὰ τῶν ὑποχρέων πρὸς τοῦτο ἐργοδοτῶν, ὡς καὶ αἱ τυχὸν καταβληθεῖσαι διὰ λογαριασμὸν αὐτῆς παρὰ Τραπέζαις ἐργοδοτικαὶ καὶ ἐργατικοὶ τοιαῦται, διὰ μισθολογικὰς περιόδους ἀπὸ 1-1-48 μέχρι 31-12-49, ἐπιστρέφονται αἱ μὲν παρακρατηθεῖσαι ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἠσφαλισμένων καὶ μήπω κατατεθεῖσαι παρὰ Τραπέζαις ἀπ' εὐθείας παρὰ τῶν παρακρατησάντων αὐτὰς ἐργοδοτῶν εἰς τοὺς δικαιοῦχους ἠσφαλισμένους, αἱ δὲ κατατεθεῖσαι τοιαῦται παρὰ Τραπέζαις εἰς τοὺς καταβαλόντας αὐτὰς ἐργοδότας, ὑποχρεουμένους, ὅπως ἐπιστρέψουν τὰς εἰσφορὰς τῶν ἠσφαλισμένων εἰς τοὺς δικαιοῦχους.

Ἐν περιπτώσει ἀποχωρήσεως ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ δικαιουμένου εἰς ἐπιστροφὴν εἰσφορῶν ἠσφαλισμένου καὶ ἐφ' ὅσον ἐκ τοῦ λόγου τούτου δὲν καθίσταται δυνατὴ ἡ ἀνεύρεσις τοῦ δικαιούχου παρὰ τοῦ τέως ἐργοδότου του διὰ τὴν καταβολὴν αὐτῷ τῶν ὧν δικαιοῦται εἰσφορῶν, αὗται κατατίθενται ἐκ νέου διὰ λογαριασμὸν τῆς Ὀργανώσεως.

Ἐν περιπτώσει θανάτου τοῦ δικαιουμένου, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, εἰς ἐπιστροφὴν εἰσφορῶν τοῦ ἠσφαλισμένου, ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται, ὅπως καταβάλῃ ταύτας εἰς τὸν ἀναγγελθησόμενον αὐτῷ πλησιέστερον συγγενῆ τοῦ θανόντος, μετὰ πρόχειρον ἔλεγχον, ἀπαλλασσόμενος τῆς εὐθύνης ἐναντι τυχὸν ἑτέρων κληρονόμων αὐτοῦ.

Ἡ ἐπιστροφὴ τῶν εἰσφορῶν πρὸς τοὺς καταβαλόντας αὐτὰς ἐργοδότας ἐνεργεῖται κατόπιν εἰδικῆς ἐντολῆς τῆς Ο.Α.Φ.Α. πρὸς τὴν οἰκείαν Τράπεζαν ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ δικαιούχου πρὸς τὴν Ὀργάνωσιν, εἰς ἣν δέον νὰ ἐπισυνάπτωνται καὶ τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς περὶ ἐπιστροφῆς ἀποφάσεως δικαιολογητικά, τὰ ὁρισθησόμενα δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τῆς Ὀργανώσεως.

Κατὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ εἰσπρακτέου ποσοῦ τὸ Δ. Σ. τῆς Ο.Α.Φ.Α. δύναται νὰ συμψηφίζῃ εἰς τοῦτο τὰ τυχὸν ὀφειλόμενα παρὰ τοῦ δικαιούχου ἐργοδότου διὰ μὴ καταβληθείσας ὑπὸ τούτου εἰσφορὰς προσθέτου τέλη κλπ διὰ μισθολογικὰς περιόδους ἀντιστοιχούσας ἀπὸ 1-1-50 μέχρι τέλους τοῦ

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΚΛΙΝΙΚΩΝ ΑΘΗΝΩΝ-ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 27ην τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου 1949 ἐν τῷ Καταστήματι τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, παρουσίᾳ τοῦ Δ/ντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας Δ. Πολυχρόνη καὶ τοῦ Τμηματάρχου τοῦ Τμήματος Συλλογικῶν Συμβάσεων καὶ Μισθῶν Χρήστου Ἀποστολάκου, ἐξουσιοδοτηθέντων πρὸς τοῦτο, συμφώνως πρὸς Νόμον διὰ τῶν ὑπ' ἀρ. θ 46972|49 καὶ 1485|49 ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι:

1) Ἀντώνιος Ράμμος, Πρόεδρος τῆς Ἑνώσεως ἰδιωτικῶν κλινικῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς ἀφ' ἑνὸς καὶ

2) Παναγιώτης Στρατηγάκος καὶ Φάνης Σαρρῆς ἀντιπρόσωποι τῶν ἐργαζομένων ἅπαντες νομίμως ἐξουσιοδοτημένοι παρὰ τῶν Ὀργανώσεών των, τὰς ὁποίας ἀντιπροσωπεύουν, συνεφώνησαν τὰ κάτωθι:

1) Καθορίζονται τὰ ἑξῆς κατώτατα ὅρια ἀποδοχῶν τοῦ κάτωθι προσωπικοῦ τῶν ἰδιωτικῶν κλινικῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς.

Γυναικῶν πρακτικῶν νοσοκόμων

Α'. *Μαθητευομένων*

1ον ἔτος μαθητείας	δρχ. 215.000	μηνιαίως
2ον καὶ 3ον ἔτος μαθητείας	δρχ. 241.000	»

Β'. *Μὴ μαθητευομένων*

Μέχρι 2 ἐτῶν ὑπηρεσία	δρχ. 263.900	μηνιαίως
Ἀπὸ 2 ἐτῶν μέχρι 5 ἐτῶν	δρχ. 305.500	»
» 5 » » 8 »	» 341.500	»
» 8 » » 11 »	» 383.500	»
» 11 » » 14 »	» 422.500	»
» 14 » » 17 »	» 451.500	»
» 17 » » 20 »	» 500.500	»

Ἀνδρῶν πρακτικῶν νοσοκόμων

Α'. *Μαθητευομένων*

1ον ἔτος μαθητείας	δρχ. 235.000	μηνιαίως
2ον καὶ 3ον ἔτος μαθητείας	» 261.000	»

Β'. *Μὴ μαθητευομένων*

Μέχρι 2 ἐτῶν ὑπηρεσία	δρχ. 283.900	μηνιαίως
Ἀπὸ 2 » μέχρι 5 ἐτῶν	» 323.500	»
» 5 » » 8 »	» 364.500	»
» 8 » » 11 »	» 403.500	»
» 11 » » 14 »	» 442.500	»
» 14 » » 17 »	» 520.500	»

1. Διὰ πᾶν ἔτος πέραν τῆς εἰκοσαετίας ἐν συνόλῳ ὑπηρεσίας καὶ μέχρι συμπληρώσεως μισθοῦ δραχμῶν 600.000 προστίθενται δραχμαὶ εἴκοσι πέντε χιλιάδες (25.000 μηνιαίως).

Ὡς προϋπηρεσία λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν καὶ ἡ ὑπηρεσία παρ' οἱαδήποτε κλινικῇ.

2. Εἰς ἅπαν τὸ ἀνωτέρω προσωπικὸν χορηγεῖται ἐπὶ πλέον τοῦ μισθοῦ τροφή, κατοικία, καὶ στολὴ ὑπηρεσίας.

Ἐν περιπτώσει μὴ χορηγήσεως κατοικίας καταβάλλεται ἐπίδομα κατοικίας ἐκ δραχμῶν 80.000 μηνιαίως.

Ἐπίσης ἐν περιπτώσει μὴ χορηγήσεως τροφῆς εἰς τὸ ἅρρεν ἢ θῆλυ προσωπικὸν καταβάλλεται ἐπίσης ἐπίδομα τροφῆς ἐκ δραχ. 8.000 ἡμερησίως.

3. Τὰ ἔτη μαθητείας λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν διὰ τὴν προϋπηρεσίαν.

4. Αἱ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως ἰσχύος τῆς παρούσης χορηγούμεναι τυχὸν ἀνώτεραι τῶν ὡς ἄνω καθοριζομένων κατωτάτων ὁρίων ἀποδοχῶν δὲν δύνανται νὰ μειωθῶσιν.

5. Ἀπὸ τῆς καταθέσεως τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως εἰς τὸν Γραμματέα τοῦ Εἰρηνοδικείου οἱ ἐργαζόμενοι ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐντὸς τριμήνου ἐφοδιασθῶσι διὰ βιβλιαρίων προϋπηρεσίας.

Τὰ ἐν λόγῳ βιβλιάρια θὰ ἐκδίδωνται ὑπὸ Ἐπιτροπῆς, συσταθησομένης δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, εἰς ἣν θὰ μετέχωσιν:

α) Εἷς ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ὡς πρόεδρος.

β) Εἷς ἐργοδότης καὶ εἷς ἐργαζόμενος, ὡς μέλη.

Χρέη Γραμματέως θὰ ἐκτελῇ ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

Ἡ ἀνωτέρω προθεσμία δύναται νὰ παραταθῇ, κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς, ἐπὶ ἓν εἰσέτι τρίμηνον.

6. Αἱ διατάξεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 8900|45 καὶ 18310|1946 ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω προσωπικοῦ περὶ παροχῆς τοῦ 75 ο|ο λόγῳ ἐργασίας κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς κατὰ νόμον ἐξαιρετέας ἑορτὰς καὶ τοῦ 25 ο|ο λόγῳ νυκτερινῆς ἐργασίας ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἀποδοχῶν.

Ἡ παροῦσα ὑπεγράφη εἰς τέσσαρα πρωτότυπα, ἐξ ὧν ἀνὰ ἓν ἔλαβον αἱ ἐνδιαφερόμεναι ὀργανώσεις, ἓν θὰ κατατεθῇ παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν (*) καὶ ἓν εἰς τὸ ἀρχεῖον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας (Δ|σις Β').

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Κατετέθη παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν τὴν 14 Ἀπριλίου 1950, συνταχθείσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 1633|1950 πράξεως καταθέσεως.

προηγουμένου τῆς λήψεως ὑπὸ τοῦ Δ.Σ. τῆς Ο.Α.Φ.Α. τῆς περὶ ἐπιστροφῆς τῶν εἰσφορῶν ἀποφάσεως μηνός.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Ἀπριλίου 1950.

644 καὶ 17190|377|50 Ἀπόφ. Διοικ. Ι.Κ.Α.

Περὶ συστάσεως Τοπικοῦ Ὑποκ)τος Ι.Κ.Α. ἐν Ζακύνθῳ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 65 τῆς 24 Ἀπριλίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Νόμου 6298|934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν καὶ συνεπληρώθησαν μεταγενεστέρως.

2) Τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 851|48 Α.Ν. καὶ τοῦ ἑρμηνεύσαντος αὐθεντικῶς τοῦτον ὑπ' ἀριθ. 1367|49 Α.Ν. καὶ

3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 33 ἀπόφασιν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος, ληφθεῖσαν κατὰ τὴν 11|24-3-50 συνεδρίασιν αὐτοῦ, ἀποφασίζομεν:

Τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Νόμου 6298|34 ἐν τῇ πόλει τῆς Ζακύνθου καὶ τὴν σύστασιν ἐν αὐτῇ Τοπικοῦ Ὑποκ)τος τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ὑπαγομένου εἰς τὸ Περιφ. Ὑποκ)μα Πατρῶν τοῦ Ἱδρύματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Ἀπριλίου 1950.

Αι Απόψεις Μας

Σκέψεις τινὲς ἐπὶ τοῦ Α. Ν. 690]1945

Ὁ Νόμος 6!0]1945, ὁ ὁποῖος ἐπιβάλλει—καὶ βαρείας, ἄνευ μετατροπῆς ἢ ἐξαγορᾶς τῆς ποινῆς καὶ ἄνευ ἀναστολῆς τῆς ἐκτελέσεως τῆς ποινῆς—ποινικὰς κυρώσεις κατὰ τῶν ἐργοδοτῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν καταβάλλουν ἐμπροθέσμως εἰς τοὺς παρ' αὐτοῖς ἀπασχολουμένους, ἀντὶ μισθοῦ, τὰς ὀφειλομένας ἀποδοχάς των, ἦτο πράγματι ἐπιβεβλημένος.

Ἐκεῖ ὅπου αἱ ἀστικαὶ κυρώσεις φαίνονται ἀνεπαρκεῖς, ἔχει διακηρυχθῇ ἡ ἀλήθεια, ὅτι δὲν ὑπάρχει, εἰμὴ μόνον εἷς τρόπος, ἄξιος, λογικός, πρακτικός, διὰ νὰ μὴ εἴπωμεν τίμιος, ὥστε νὰ δύναται νὰ νικᾷ τὴν μὴ ἀποτελεσματικότητα τῶν ἀστικῶν κυρώσεων: Νὰ ἐπιβάλλῃ ὁ νόμος μίαν ποινικὴν εὐθύνην καὶ νὰ μετατρέπῃ τὸ ἀστικὸν ἀδίκημα εἰς ποινικόν.

Αὐτό, φαίνεται, ἐπεδίωξεν ὁ ποινικὸς νόμος 690]1945. Εἰσάγων ὅμως τὸ ἀδίκημα αὐτὸ ὁ Νομοθέτης, τὸ ὁποῖον εἶναι τοιοῦτον παραλείψεως, προϋποθέτει α) νὰ ὑπάρχῃ ἀπαίτησις τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου καὶ νὰ βεβαιοῦται, ὅτι ὁ ἐργοδότης παρέλειψε τὴν «ἐμπρόθεσμον» καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν δολίως (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 7, 680).

Ὑπομιμνήσκεται ἡ ὑπ' ἀριθ. 859]1947 ποινικὴ ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου (ΕΕΔ 6, 554), ἀναιρέσασα ἀπόφασιν Πλημμελειοδικείου, διὰ τῆς ὁποίας κατεδικάσθη ἐργοδότης, κατὰ τὸν ἐν λόγῳ Α. Ν. 690]1945, διότι δὲν κατέβαλε τὸ ἥμισυ τῶν ἀποδοχῶν τῶν μὴ ἀπασχολουμένων, ἐλλείψει ἐργασιῶν, χωρὶς ἡ ἀναιρεθεῖσα νὰ ἐξηγῇ ἐκ ποίου λόγου ἔπαυσε νὰ τὸν ἀπασχολῇ.

Ἂν λάβωμεν ὅμως ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἐκ τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως γεννῶνται πλεῖσται ἀμφισβητήσεις ἐπὶ δυσχερῶν νομικῶν προβλημάτων, ἐπὶ τῶν ὁποίων καλοῦνται οἱ ἐργατικοὶ δικασταὶ ν' ἀποφανθοῦν κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, εἶναι, νομίζομεν, ἀπὸ τὰ δυσχερέστερα ἔργα τοῦ ποινικοῦ δικαστοῦ νὰ βεβαιώσῃ, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, τὴν ἀπαιτουμένην ὕπαρξιν δόλου τοῦ ἐργοδότου καὶ κατόπιν ταύτου νὰ καταδικασθῇ οὗτος διὰ μὴ «ἐμπρόθεσμον» καταβολὴν ἰῶν ἀποδοχῶν.

Δὲν ὑποθέτει τις, ὅτι τὸ ἀληθὲς νόημα τοῦ ποινικοῦ αὐτοῦ νόμου, μὲ τὰς βαρείας, στερητικὰς τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἐργοδότου, κυρώσεις καὶ τὴν ὄχι ἀσήμαντον χρηματικὴν ποινήν, εἶναι, ὅτι πρέπει νὰ μεταβάλλεται εἰς καταδικαστέον ποινικὸν ἀδίκημα πᾶσα διαφορὰ μισθοῦ ἐκ τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως, ὅταν καλοπίστως ὁ ἐργοδότης ἀρνῆται τὴν ἀναγνώρισιν π.χ. δικαιώματος μισθοῦ ἐκ τῆς προσηκούσης εἰς τὴν περίπτωσιν συλλογικῆς συμβάσεως, ἀφοῦ μάλιστα καὶ διὰ τὰς ἀστικὰς ἐκ τῆς παραβάσεως αὐτῆς κυρώσεις ἀπαιτεῖται (Α. Π. 610]1949, ΕΕΔ 9, 103) νὰ ἐγένετο ἠθελημένως ἡ παράβασις.

Ἐξ ἄλλου, ὡς μὴ «ἐμπρόθεσμος» καταβολὴ τῶν ἀποδοχῶν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐννοηθῇ καὶ πᾶσα ἄρνησις τοῦ, κατὰ τὸν μισθωτόν, δικαιώματος ν' ἀμειφθῇ διὰ προτεινομένην ἄκυρον ἀπόλυσίν του, ὅταν συνέχωνται πρὸς αὐτὴν πλεῖστα ὅσα νομικὰ ζητήματα, ἐπὶ τῶν ὁποίων πρέπει νὰ κύψῃ, μετὰ πολλῆς μελέτης, ἡ πολιτικὴ δικαιοσύνη, ἡ ὁποία, τὸ κάτω-κάτω τῆς γραφῆς, ἔχει ὅλον τὸν καιρόν—ἐπιφυλασσομένη νὰ ἐκδώσῃ τὴν ἀπόφασίν της,—νὰ δώσῃ τὴν πρόσηκουσαν νομικὴν λύσιν.

Εἶναι τάχα ὅμως αὐτὸ δυνατὸν νὰ γίνῃ ἐν τῷ μέσῳ παντοίου «ἴδους ποινικῶν ἀποφάσεων, ἐπὶ τῆς ἕδρας, ὑπὸ τοῦ Μονομελοῦς Πλημμελειοδικείου;

Κατ' ἀνάγκην ἡ ἀπόφασίς του, ἡ ὁποία, σημειωτέον, ἀφορᾷ εἰς τὴν στέρησιν τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀτόμου, δὲν θ' ἀπηχῇ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς δικαιοσύνης.

Χρειάζεται, ἑπομένως, ἐξαιρετικὴ ὑπὸ τῶν ποινικῶν δικαστηρίων προσοχὴ εἰς μίαν διάταξιν, ἡ ὁποία ἔχει τοῦτο τὸ χαρακτηριστικόν—καὶ ἴσως, κατ' ἀρχὴν σκόπιμον πρὸς περιορισμὸν τῶν εἰς βάρος τοῦ πτωχοῦ μισθωτοῦ καταχρήσεων—νὰ μὴ μετατρέπεται ἢ ἐξαγοράζεται ἡ ποινὴ καὶ ἀκόμη ἡ ἐπιβολὴ ἐφεσίμου ποινῆς νὰ μὴ δύναται καὶ εἰς ἰὴν περίπτωσιν τῆς ἀσκήσεως ἐφέσεως ν' ἀνασταλῇ.

Εἴπομεν: Ὁ Νόμος 690]1945 ἐκπληροῖ βασικῶς μίαν κοινωνικὴν ἀναγκαιότητα, ἡ ὁποία ἐκφράζεται εἰς τὴν «ἐμπρόθεσμον» ἱκανοποίησιν τοῦ δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ νὰ ἀμειφθῇ διὰ τὸν ἐργατικὸν μόχθον του καὶ νὰ ζήσῃ διὰ τῆς ἀμοιβῆς του αὐτὸς καὶ ἡ πτωχὴ οἰκογένειά του.

Ἂν στοχασθῇ τις, ὅτι καὶ μετὰ τελεσίδικον ἀπόφασιν τῆς πολιτικῆς δικαιοσύνης ὁ κακότροπος ἐργοδότης, ὀχυρούμενος, ἂν ὀχυροῦται, εἰς τὸ οὐκ ἂν λάβῃς παρὰ τοῦ μὴ ἔχοντος, θὰ ἀπειληθῇ διὰ τοῦ σωτηρίου, εἰς τὴν περίπτωσιν, διὰ τὸν μισθωτὸν Α. Ν. 690]1945 νὰ ἐξοφλήσῃ τὴν ἀπαίτησίν του, εἶναι εὐκόλως νοητὴ ἡ χρησιμότης τοῦ νόμου.

Ἀλλὰ δὲν πρέπει καὶ ἡ πολιτικὴ διαδικασία νὰ εἶναι παράρτημα, τρόπον τινά, τῆς ποινικῆς καὶ νὰ πληροφορῆται ὁ ἐναχθεὶς καὶ μηνυθεὶς συγχρόνως ἐργοδότης, εἰς τὰς φυλακάς τί ἀπεφάσισε τὸ πολιτικὸν δικαστήριον, ἐπὶ τῆς ἀκυρότητος π. χ. τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ του, διότι π. χ. ἐξ εὐλόγων ἀμφιβολιῶν δὲν κατέβαλεν ὁ ἐργοδότης ἐξ ὁλοκλήρου τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112, ἐνῷ εἶχεν ἤδη διὰ τὴν αἰτίαν αὐτὴν καταδικασθῇ ἀπὸ τὸ ποινικὸν δικαστήριον, ὡς μὴ καταβαλὼν «ἐμπροθέσμως» τὰς ἐκ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως ἀποδοχὰς τοῦ μισθωτοῦ.

Ὁ νόμος εἶναι αὐστηρός. Ἀλλ' εἰς κρίσιν ἔμφρονα τοῦ ποινικοῦ δικαστοῦ ἀπόκειται νὰ ἀποτρέψῃ τοιαῦτα σημειούμενα πρὸ ὀλίγου σημειωθέντα ἄτοπα.

●●●

Διάφορα

—Εἰς τὰ «Ἑλληνικὰ Χρονικὰ» τῆς 19 Μαΐου ἐ. ἔ. ἐδημοσιεύθη εἴδησις, καθ' ἣν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καταρτίζεται σχέδιον νόμου, διὰ τοῦ ὁποίου τροποποιεῖται ὁ Ν. 2112]1920 περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Διὰ τῶν ἐπενεχθεισῶν τροποποιήσεων εἰς τὸν νόμον ἐπιδιώκεται, ὅπως οὗτος προσαρμοσθῇ εἰς τὰς σήμερον κρατούσας συνθήκας καὶ εἰδικώτερον ἀποβῇ ἀποτελεσματικώτερος εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν προστασίαν τῶν ἐργαζομένων.

Μεταξὺ ἄλλων εἰς τὸ καταρτιζόμενον νομοσχέδιον θὰ περιληφθῇ διάταξις, διὰ τῆς ὁποίας θ' ἀποσαφηνίζεται ὁ ὁρισμὸς τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου καὶ θὰ λαμβάνεται πρόνοια, ὅπως, εἰς περίπτωσιν καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, λόγῳ μακρᾶς ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ, καταβάλλεται εἰς αὐτὸν σχετικὴ ἀποζημίωσις.

Ἐπίσης δι' ἑτέρας διατάξεως τοῦ νομοσχεδίου θ' ἀναγνωρίζεται ἡ ἰδιότης τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου εἰς τοὺς προσθέτους ἀστυφύλακας.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 9ος — Τεῦχος 12 (210)

Ἀθῆναι, 15 Ἰουνίου 1950

ΑΙ ΑΣΤΙΚΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ
ΤΗΣ ΒΑΝΑΥΣΟΥ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ ΕΝΑΝΤΙ ΤΟΥ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

(Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 250/1950 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης)

I. Γενικότητες.

Ἡ κατωτέρω (σελ. 550) δημοσιευομένη ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης ἅπτεται ἑνὸς λίαν ἐνδιαφέροντος ζητήματος τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, τὸ ὁποῖον, καίτοι ἐν τῇ πράξει πολλάκις ἀναφύεται, δὲν ἔχει τύχει ἀναλόγου ἐρεύνης ἐν τῇ θεωρίᾳ. Ἀσχολεῖται μὲ τὰς συνεπείας ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας τῆς ὑβριστικῆς συμπεριφορᾶς τοῦ ἐργοδότου ἔναντι τοῦ μισθωτοῦ.

Ἡ σύμβασις ἐργασίας, οὖσα σύνθεσις ὀξυτάτα ἀντιτιθεμένων οἰκονομικῶν συμφερόντων, ἐκτεινομένη πέραν τοῦ ὁλικοῦ πεδίου καὶ ἐπὶ τῆς προσωπικότητος τοῦ ἐν σχέσει ἐξαρτήσεως τελοῦντος μισθωτοῦ καὶ ἀντικατοπτρίζουσα ἐντονώτερον πάσης ἄλλης νομικῆς σχέσεως τὴν ἑκάστοτε δεδομένην συνάρτησιν τῶν κοινωνικοοικονομικῶν καὶ πολιτικῶν παραγόντων, ὑπόκειται, ὡς ἐκ τῆς φύσεώς της ταύτης, συχνώτερον εἰς ἀνώμαλον ἐξέλιξιν.

Αἱ ἑκατέρωθεν παραβάσεις τῶν νομίμων καὶ συμβατικῶν ὅρων τῆς σχέσεως, κινούμεναι ἐν τῇ σφαίρᾳ τῆς λειτουργίας τῶν ἐνοχῶν, ἔχουν πέραν τούτου ἀναπόφευκτον ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς κρατούσης κοινωνικοοικονομικῆς τάξεως, διὸ ἕνεκα τὸ Κράτος, ἐπεμβαίνον, ἐκτὸς τῶν ἀστικῶν κυρώσεων, ἐπισύρει καὶ ποινικὰς τοιαύτας.

Αἱ ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας τικτόμεναι ἐνοχαὶ δὲν εἶναι ὑπόθεσις τῶν ἐνδιαφερομένων, ἀδιάφορος διὰ τὸ σύνολον, ἀλλ' ἐμπεριέχουν κοινωνιστικὰ στοιχεῖα, ἡ γνῶσις τῶν ὁποίων εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τὴν ὀρθὴν ἑρμηνείαν τῆς συμβάσεως καὶ τῶν διεπόντων αὐτὴν νόμων.

Τοιαύτη κοινωνικοῦ χαρακτῆρος ἐνοχικὴ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου, καίτοι μὴ ρητῶς μνημονευομένη ἐν τῷ νόμῳ ἢ τῇ συμβάσει, εἶναι καὶ ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου, ὅπως μεταχειρίζηται «ἀνθρωπίνως» τὸν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ του μισθωτόν. Τὸ καθῆκον τοῦτο ἀνήκει εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ ἐργοδότου, αἱ ὁποῖαι, καίτοι δὲν ἀναγράφονται συγκεκριμένως ἐν τῷ νόμῳ, προκύπτουν σαφῶς ἐκ τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου καὶ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ (*Durand - Vitu*, Traité de droit du travail, 1950 τόμ. II σελ. 594, *Hueck - Nipperdey* Lehrbuch des Arbeitsrechts, 1931, τόμ. I, σελ. 255 ἑπ.).

Ἡ Ἱστορία τοῦ λεγομένου ἐργατικοῦ κινήματος διὰ μέσου τῶν αἰώνων, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς καταργήσεως τῆς δουλείας μέχρι τῶν συγχρόνων διεθνῶν συμβάσεων προστασίας τῆς ἐργασίας, καταδεικνύει ὅτι τοῦτο ὡς κύριον σκοπὸν εἶχε τὴν ἐξασφάλισιν ἀνθρωπίνων ὅρων παροχῆς τῆς ἐργασίας.

Οἱ διάφοροι νόμοι καὶ διατάγματα περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργαζομένων, περὶ ὡρῶν ἐργασίας κ. ἄ., ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 662 Α. Κ. περὶ διορρυθμίσεως τῶν τῆς ἐργασίας, τῶν χώρων αὐτῆς καὶ τῆς διαμονῆς, τῶν ἐγκαταστάσεων μηχανημάτων ἢ ἐργαλείων κατὰ τρόπον, ὥστε νὰ προστατεύηται ἡ ζωὴ καὶ ἡ ὑγεία τοῦ ἐργαζομένου, ὡς καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 660 Α. Κ. περὶ περιθάλψεως καὶ ἰατρικῆς ἀντιλήψεως τοῦ παρὰ τῷ ἐργοδότῃ διαιτωμένου μισθωτοῦ, αἵτινες διατάξεις θεμελιοῦν τὴν ἀποκληθεῖσαν ὑποχρέωσιν προνοίας, εἶναι καρπὸς τῆς προσπαθείας αὐτῆς, αἱ δὲ γενικώτεραι ῥῆτραι περὶ καλοπίστου καὶ συμφώνως πρὸς τὰ συναλλακτικὰ ἤθη ἐκπληρώσεως τῆς παροχῆς (ἄρθρ. 288 Α. Κ.), περὶ ἑρμηνείας τῶν συμβάσεων βάσει τῶν αὐτῶν ἀρχῶν (ἄρθρ. 200 Α. Κ.) καὶ περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς καταχρηστικῆς ἀσκήσεως τῶν δικαιωμάτων (ἄρθρ. 281 Α. Κ.) καταδεικνύουν τὴν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας ὁλονέν ἐπερχομένην διείσδυσιν τοῦ κοινωνιστικοῦ πνεύματος εἰς τὸ δίκαιον.

II. Ἡ εὐπρεπὴς μεταχείρισις τοῦ μισθωτοῦ ὡς ὑποχρέωσις ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας

Ἐξ ὅλων τῶν διατάξεων αὐτῶν καὶ ἐκ τοῦ ὅλου πνεύματος τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας προκύπτει σαφῶς, ὅτι ὁ ἐργοδότης ὀφείλει νὰ συμπεριφέρηται εὐπρεπῶς πρὸς τὸν μισθωτόν, τὸν παρέχοντα τὴν ἐργασίαν του εἰς ἐκτέλεσιν τῆς καταρτισθείσης συμβάσεως ἐργασίας.

Ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ τῆς εὐπρεποῦς καὶ ἀνθρωπίνης μεταχειρίσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου δὲν ὑπάγεται μόνον ἡ στενωτέρα ἔννοια τῆς ὑποχρεώσεως προνοίας, ἡ ἀφορῶσα κυρίως τὴν ἐξασφάλισιν ὅρων προστασίας τῆς ζωῆς καὶ τῆς ὑγείας τοῦ ἐργαζομένου, ἀλλὰ καὶ ἡ προστασία καὶ ὁ σεβασμὸς τῆς τιμῆς καὶ γενικώτερον τῆς προσωπικότητος τοῦ ἐργαζομένου.

Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ἐν τῇ φύσει τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ τῇ ἐν αὐτῇ ἐνυπαρχούσῃ ἐξαρτήσει τοῦ ἐργαζομένου ἀπὸ τοῦ ἐργοδότου ὑφίσταται ἀπαλλοτρίωσις μέρους τῆς προσωπικότητος τοῦ ἐργαζομένου ὑπὲρ τοῦ ἐργοδότου, συνισταμένη κυρίως εἰς τὸν περιορισμὸν

τῆς ἐλευθερίας κινήσεως τοῦ μισθωτοῦ, ὀφείλοντος νὰ παρέχῃ τὴν ἐργασίαν του ἐν ὡρισμένῳ τόπῳ καὶ χρόνῳ, ὡς καὶ ἀνοχῆς παρατηρήσεων τοῦ ἐργοδότου ἢ ἀνοχῆς ἐπιβολῆς πειθαρχικῶν ποινῶν καὶ ἠθικοῦ ἔτι χαρακτῆρος (οἷον ἐπιπλήξεως), ἀλλ' οἱ τοιοῦτοι περιορισμοὶ τῆς προσωπικότητος τοῦ ἐργαζομένου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ φθάσουν μέχρι βαρείας προσβολῆς τῆς ἠθικῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ, κατὰ τρόπον ὑπερακοντίζοντα τὸν σκοπόν, δι' ὃν ἐπετράπησαν ὑπὸ τοῦ νόμου.

Οὕτω δὲν εἶναι ἐπιτρεπτὴ παρὰ τοῦ δικαίου ἡ ὑπὸ τὸ πρόσχημα ἀσκήσεως τῆς διευθυντικῆς ἢ πειθαρχικῆς ἐξουσίας ὑβριστικὴ συμπεριφορὰ τοῦ ἐργοδότου ἔναντι τοῦ μισθωτοῦ, οἷαν εἶχεν ὑπ' ὄψιν της καὶ ἡ σχολιαζομένη ἀπόφασις, οὔτε ἡ ἔστω καὶ διὰ διαπραχθὲν παρὰ τοῦ μισθωτοῦ παράπτωμα βιαιοπραγία κατ' αὐτοῦ καὶ ἡ ἐν γένει μεταχείρισις τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τρόπον ἀντιβαίνοντα πρὸς τὴν ἠθικὴν καὶ προσβάλλοντα τὴν ἀνθρωπίνην ἀξιοπρέπειαν.

Ἀλλ' ἐὰν ἀπὸ τῆς καταργήσεως τῆς δουλείας ἐξέλιπε νομικῶς πᾶσα ἐξουσία τοῦ κυρίου ἐπὶ τοῦ σώματος τοῦ ἐργαζομένου καὶ σὺν τῇ κοινωνικῇ ἐξελίξει ἐδημιουργήθησαν, τῇ κρατικῇ ἐπεμβάσει καὶ ἐποπτείᾳ, ὅροι ἐξασφαλίσεως καὶ σεβασμοῦ τῆς προσωπικότητος τοῦ ἐργαζομένου, ἐν τούτοις δὲν ἐξερριζώθησαν τελείως αἱ ἐκ τοῦ ἀπωτάτου παρελθόντος κληρονομηθεῖσαι ἕξεις ἀσκήσεως ἐξουσίας «κυρίου» ἐπὶ τοῦ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τελοῦντος μισθωτοῦ, οὗ ἕνεκα δὲν καθίσταται περιττὴ ἡ ἔρευνα τῆς νομικῆς προστασίας τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ ἀπόψεως ἀστικοῦ δικαίου καὶ τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ ἔναντι τοῦ βανάυσως συμπεριφερομένου ἐργοδότου του.

Διὰ τὴν διερεύνησιν τοῦ ζητήματος παρίσταται ἀνάγκη νὰ ἐξακριβωθῇ πρωτίστως ἡ βούλησις τοῦ τοιαύτην διαγωγὴν ἐπιδεικνύοντος ἐργοδότου.

Ἡ ὑβριστικὴ καὶ σκαιὰ συμπεριφορὰ τοῦ ἐργοδότου εἶναι δυνατὸν ν' ἀποβλέπῃ εἰς ἐξαναγκασμὸν τοῦ μισθωτοῦ εἰς ἀποχώρησιν, ἀλλ' εἶναι δυνατὸν καὶ νὰ μὴ ἀποβλέπῃ εἰς τοιοῦτον σκοπόν, ἀλλ' ἁπλῶς νὰ εἶναι ἀποτέλεσμα τοῦ ἀξυθύμου καὶ ἐριστικοῦ χαρακτῆρος τοῦ ἐργοδότου ἢ ἔστω καὶ ἐσφαλμένης ἀντιλήψεως περὶ τῶν μεθόδων ἀσκήσεως τῆς διευθυντικῆς ἐξουσίας ἐν τῇ ἐπιχειρήσει. Δι' ἑκατέραν τῶν περιπτώσεων ταύτων ἄλλοία προσήκει λύσις.

III. Βάναυσος συμπεριφορὰ ἐπὶ σκοπῷ ἐξαναγκασμοῦ τοῦ μισθωτοῦ πρὸς ἀποχώρησιν.

Ἐὰν ἡ βάναυσος μεταχείρισις τοῦ μισθωτοῦ γίνεται δολίως ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἐξαναγκασμοῦ τοῦ μισθωτοῦ εἰς ἀποχώρησιν, ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ θεωρεῖται ὁ ἐργοδότης ἀφιστάμενος τῆς συμβάσεως καὶ καταγγέλλων ταύτην. Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, οὖσα μονομερὴς δικαιοπραξία, κατὰ κανόνα ἄτυπος, δὲν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ δηλοῦται διὰ πανηγυρικῶν ἐκφράσεων, οἷον δι' ἀποπομπῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας, ἀλλὰ δυνατὸν νὰ γίνῃ καὶ σιωπηρῶς, συναγομένη ἐκ πράξεων τοῦ ἐργοδότου, οἷον ἐκ τῆς συστηματικῆς βαναύσου συμπεριφορᾶς του, πρὸς τὸν σκοπὸν ἀποχωρήσεως τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἀπαλλαγῆς τοῦ ἐργοδότου ἐκ τῶν νομίμων ὑποχρεώσεών του.

α') Καὶ ἂν μὲν ἡ σύμβασις ἐργασίας εἶναι ὡρισμένου χρόνου, ἡ τοιαύτη κακόβουλος συμπεριφορὰ τοῦ ἐργοδότου ἰσοδυναμεῖ μὲ καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἄνευ δεδικαιολογημένης αἰτίας (σπουδαίου λόγου), μὲ συνέπειαν τὴν ὑπερημερίαν τοῦ ἐργοδότου, δηλοῦντος σαφῶς διὰ τῆς τοιαύτης διαγωγῆς του τὴν πρόθεσίν του νὰ ἀποστῇ ἐφεξῆς τῆς ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως. Ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται νὰ ἀξιώσῃ τοῦ, μέχρι τοῦ χρόνου τῆς συμφωνηθείσης λήξεως τῆς συμβάσεως ἑκάστοτε μισθούς του, χωρὶς νὰ εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ προσφέρῃ τὴν ἐργασίαν του. Ὁ ἐργοδότης καθίσταται ὑπερήμερος κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 351 Α.Κ., καθ' ὅσον, καὶ ἂν δηλοῖ ὅτι ἀποδέχεται τὴν ἐργασίαν τοῦ μισθωτοῦ, διὰ τῆς βαναύσου συμπεριφορᾶς του, οἷον βαρείας ἐξυβρίσεως ἢ βιαιοπραγίας κατὰ τοῦ μισθωτοῦ, ἀρνεῖται νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀπαιτουμένην σύμπραξιν, καθιστῶν ἠθικῶς ἀδύνατον, κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ ἐξ ἰδίας ὑπαιτιότητος, οὗ ἕνεκα ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται τῶν ἑκάστοτε ἀπαιτητῶν μισθῶν του κατὰ τὸ ἄρθρ. 656 Α. Κ.

Ἐννοεῖται, ὅτι ἐναπόκειται εἰς τὸν ἐργοδότην νὰ ἐξέλθῃ τῆς ὑπερημερίας του, ἐὰν διὰ μεταγενεστέρων πράξεών του ἄρῃ τὴν προσβολὴν τῆς ἠθικῆς ὑποστάσεως τοῦ μισθωτοῦ, ἀποκαθιστῶν ἀνεκτὸν κλῖμα συνεργασίας, οἷον λ. χ. ἐὰν διὰ δημοσιεύματος ἢ ἐγκυκλίου πρὸς τὸ προσωπικόν κ. ἀ. ἀποκαταστήσῃ τὴν τιμὴν τοῦ θιγέντος μισθωτοῦ, ὁπότε οὗτος ὀφείλει νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἐργασίαν του, ἵνα μὴ περιέλθῃ αὐτὸς πλέον εἰς ὑπερημερίαν.

Ἀλλ' ἀνεξαρτήτως τῶν ἀνωτέρω μέσων προστασίας, ὁ μισθωτὸς δύναται, ἐὰν θέλῃ, ἐκλαμβάνων τὴν βάναυσον συμπεριφορὰν ὡς δεδικαιολογημένην αἰτίαν ἀποχωρήσεώς του, νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας τινὸς κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 672-674 Α. Κ., ἐφαρμοζομένων καὶ ἐπὶ τῆς συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ὡς ἐκ τῆς συμπληρωτικῆς λειτουργίας τῶν κανόνων τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, περὶ ἧς κατωτέρω (V).

β') Ἐὰν ἡ σύμβασις εἶναι ἀορίστου χρόνου διακριτέον:

1. Ἐὰν ἐπὶ ταύτης, μὴ ὑπαγομένης εἰς τὸν Ν. 118|43, ἐφαρμογὴν ἔχῃ εἴτε ὁ Ν. 2112|1920 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 4558|1930, ἢ τὸ Β. Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 2112 καὶ ἐπὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν κα ὑπηρετῶν, εἴτε αἱ περὶ καταγγελίας τῆς μισθώσεως ἐργασίας διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 669 Α. Κ., διὰ τῆς τοιαύτης βαναύσου συμπεριφορᾶς τοῦ ἐργοδότου ἔναντι τοῦ μισθωτοῦ, τῆς γενομένης, ὡς ἐλέχθη, δολίως ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἐξαναγκασμοῦ τοῦ μισθωτοῦ πρὸς ἀποχώρησιν, θεωρεῖται λυθεῖσα ἡ σύμβασις ἐργασίας διὰ καταγγελίας ταύτης ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου καὶ δὴ ἀπροειδοποιήτως. Συνεπείᾳ ταύτης ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται τῆς ὑπὸ τοῦ Ν. 2112 ἢ τοῦ Β. Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 προβλεπομένης ἀποζημιώσεως, εἴτε, προκειμένης συμβάσεως ἐργασίας, μὴ ὑπαγομένης εἰς τοὺς νόμους τούτους, ἔχει ἀξίωσιν ἐπὶ τοὺς μισθούς του ἐπὶ 15 ἡμέρας, πρὸ τῶν ὁποίων ἔδει νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία, ἐφ' ὅσον ἐν τῇ συμβάσει δὲν ἔχει ὁρισθῇ ἄλλως (ἄρθρ. 669 Α. Κ.).

Τυχὸν ἐπιδειχθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου μετα-

μέλεια καὶ δήλωσις αὐτοῦ περὶ ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, ἰσοδυναμοῦσα μὲ ἀνάκλησιν τῆς γενομένης καταγγελίας, δὲν δύναται νὰ ἐπιφέρῃ ἀνάστασιν τῆς θανούσης συμβάσεως ἐργασίας ἄνευ συναινέσεως τοῦ μισθωτοῦ.

2. Ἐὰν ἐπὶ τῆς ἀορίστου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας ἐφαρμογὴν ἔχῃ ὁ Ν. 118|45, περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ ἐπεξειάθη ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946 καὶ τοῦ Ν. Δ. 1255|49, ἡ συνεπείᾳ τῆς βαναύσου συμπεριφορᾶς τοῦ ἐργοδότου ἐπελθοῦσα καταγγελία τῆς συμβάσεως, μὴ τηρηθεισῶν τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ νόμου τούτου καθοριζομένων διατυπώσεων, εἶναι ἄκυρος καὶ ὡς ταιαύτη θεωρεῖται μὴ γενομένη (ἄρθρ. 180 Α. Κ.).

Ἐξ ἄλλου ὅμως, ὡς ἐλέχθη ἀνωτέρω (α'), ὁ ἐργοδότης διὰ τῆς ταιαύτης διαγωγῆς του, ἀρνούμενος νὰ συμπράξῃ κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς παροχῆς τοῦ μισθωτοῦ, ἥτις καθίσταται ἠθικῶς ἀδύνατος, περιπίπτει εἰς ὑπερημερίαν. Ἀντιθέτως ὁ μισθωτός, ἀρνούμενος νὰ προσφέρῃ τὴν ἐργασίαν του, δὲν καθίσταται ὑπερήμερος ἐφ' ὅσον ἡ καθυστέρησις τῆς παροχῆς του ὀφείλεται εἰς γεγονός, δι' ὃ δὲν ὑπέχει οὗτος εὐθύνην (ἄρθρ. 342 Α. Κ.) καὶ ὡς ἐκ τούτου δικαιοῦται τῶν μισθῶν του κατὰ τὸ ἄρθρ. 656 Α. Κ.

Ὀρθῶς συνεπῶς δέχεται ἡ ἀπόφασις, ὅτι ὁ ὑβρισθεὶς μισθωτός, θεωρήσας συνεπείᾳ τῆς σκαιᾶς συμπεριφορᾶς τοῦ ἐργοδότου του ἑαυτὸν ἀπολυθέντα, ἐδικαιοῦτο τῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως καὶ ἐφεξῆς ἀποδοχῶν του, προκειμένης συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὑπαγομένης εἰς τὸν Ν. 118, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι, ὡς ἐπίσης ὀρθῶς δέχεται ἡ ἀπόφασις, εἶχε λάβει χώραν πρὸς τῇ σκαιᾷ συμπεριφορᾷ καὶ ρητὴ καταγγελία τῆς συμβάσεως δι' ἀποπομπῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, ἥτις καταγγελία δὲν ἠδύνατο ἐν πάσῃ περιπτώσει ν' ἀνακληθῇ ἄνευ συναινέσεως τοῦ μισθωτοῦ.

IV. Βάναυσος συμπεριφορὰ μὴ σκοποῦσα τὴν ἀποχώρησιν τοῦ μισθωτοῦ.

Εἰς τὴν ἑτέραν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ σκαιὰ μεταχείρισις τοῦ μισθωτοῦ παρὰ τοῦ ἐργοδότου δὲν γίνεται πρὸς τὸν σκοπὸν ἐξαναγκασμοῦ τοῦ μισθωτοῦ πρὸς ἀποχώρησιν, ἀλλ' ἐξ ἄλλων λόγων, οἷον ἐξ ἐσφαλμένης ἀντιλήψεως περὶ τῶν μεθόδων ἀσκήσεως τῆς διευθυντικῆς ἐξουσίας τοῦ ἐργοδότου ἐν τῇ ἐπιχειρήσει του ἢ λόγῳ τοῦ ἐριστικοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ κ.ἄ., οὐδεὶς βεβαίως δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ ἔστω καὶ σιωπηρᾶς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους του, ἀφοῦ ἐκ τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν δὲν συνάγεται ταιαύτη βούλησις αὐτοῦ. Ἀντιθέτως δυνατόν, παρὰ τὴν διαγωγὴν ταύτην τοῦ ἐργοδότου, νὰ συνάγηται ἐμμονὴ αὐτοῦ εἰς τὴν σύμβασιν, ὡς λ. χ. ἐὰν ἡ συμπεριφορὰ προέρχηται ἐκ τῆς ἀγαθῆς προαιρέσεως τῆς νοοθεσίας τοῦ μισθωτοῦ.

Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ βάναυσος μεταχείρισις τοῦ μισθωτοῦ παρὰ τοῦ ἐργοδότου δὲν ἐπιφέρει μὲν τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως διὰ σιωπηρᾶς καταγγελίας ταύτης ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, ἀλλὰ καὶ ὁ μισθωτὸς δὲν εἶναι ὑποχρεωμένος ν' ἀνέχηται ἑαυτὸν ὑβριζόμενον ἢ κακοποιούμενον χάριν ἱκανοποιήσεως τῶν ἰδιοτροπιῶν τούτων τοῦ ἐργοδότου. Ὁ προσβληθεὶς μισθωτὸς δύναται νὰ θεωρήσῃ τὴν ταιαύτην συμπεριφορὰν τοῦ ἐργοδότου ὡς ἀπουδαῖον λόγον, ἵνα καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας τινὸς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 672 Α. Κ.

Ἐπὶ πλέον μάλιστα, ἐφ' ὅσον, ὡς ἐλέχθη, (ἀνωτ. II), ἡ εὔπρεπὴς μεταχείρισις τοῦ μισθωτοῦ παρὰ τοῦ ἐργοδότου ἀποτελεῖ συμβατικὴν ὑποχρέωσιν, ἐπιβαλλομένην ὑπὸ τοῦ νόμου, ἡ ἀθέτησις ταύτης ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου παρέχει εἰς τὸν μισθωτόν, πλὴν τοῦ δικαιώματος καταγγελίας τῆς συμβάσεως διὰ ἀπουδαῖον λόγον, καὶ δικαίωμα ἀξιώσεως ἀποζημιώσεως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 673 Α.Κ. Τοῦτο δέχεται καὶ ἡ σχολιαζομένη ἀπόφασις δι' ἐπικουρικῆς σκέψεως ὀρθῶς, ἐπὶ τῇ προϋποθέσει βεβαίως ὅτι εἶχε ταιαύτην βάσιν ἡ ἐκδικασθεῖσα ἀγωγή.

V. Σχέσις ἄρθρ. 672-674 Α.Κ. πρὸς ἐργατικὴν νομοθεσίαν.

Τὸ δικαίωμα τοῦτο καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ διὰ ἀπουδαῖον λόγον κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 672-674 Α.Κ. ὀφίσταται ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου. Ταιοῦτον ὅμως δικαίωμα δὲν ἔχει ὁ μισθωτός, προκειμένης μόνον συμβάσεως ἀορίστου χρόνου, ὑπαγομένης εἰς τὸν νόμον 2112 ἢ τὸ Β. Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 διὰ τὸν ἑξῆς λόγον:

Διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 38 Εἰσαγ. Ν.Α.Κ. ὡρίσθη, ὅτι πάντες οἱ νόμοι καὶ τὰ διατάγματα περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ἐργατῶν, ὑπηρετῶν καὶ τεχνιτῶν διατηροῦνται ἐν ἰσχύι καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Α.Κ. πλὴν ὅμως οὐδόλως ἐκ τούτου ἕπεται, ὅτι συμπληρωματικῶς δὲν ἐφαρμόζονται καὶ αἱ διατάξεις τοῦ Α. Κ. αἱ ἀφορῶσαι ἔστω καὶ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, ἐφ' ὅσον δὲν ἀντιτίθενται πρὸς τὰς εἰδικὰς διατάξεις τῶν ἐργατικῶν νόμων (πρβλ. καὶ μελέτην μας, Ἡ σχέσις ἐργατικῆς νομοθεσίας καὶ Ἀστικοῦ Κώδικος ΕΕΔ 8, 358).

Τὸ πρόβλημα τῆς σχέσεως τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας πρὸς τοὺς περὶ μισθώσεως ἐργασίας κανόνας τοῦ Α. Κ. εἶναι δυσεπίλυτον, ὡς ἐκ τοῦ ὅτι οὔτε εἰς τὸν Εἰσαγ. Ν. Α. Κ., οὔτε εἰς τὸν Α. Κ. καθωρίσθησαν σαφῶς τὰ διαχωριστικὰ ὅρια ἐφαρμογῆς ἑνὸς ἑκάστου.

Πέραν τοῦ βασικοῦ ζητήματος περὶ τῆς ἐννοίας τῆς μισθώσεως ἐργασίας τοῦ Α. Κ., ἐν τῷ Κώδικι ὑπάρχουν διατάξεις συμπορευόμεναι πρὸς τὰς ταιαύτας τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, ὡς λ. χ. τοῦ ἄρθρ. 680, 656—658 κ. ἑ., ἕτεραι δὲ συγκρουόμεναι πρὸς τὰς διατάξεις τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, οἷον αἱ περὶ προθεσμίας καταγγελίας τῆς συμβάσεως τοῦ ἄρθρ. 669 Α. Κ., περὶ ἀδείας τοῦ ἄρθρ. 665 κ. ἑ. Ἔργον τοῦ ἑρμηνευτοῦ καὶ ἐφαρμοστοῦ τῶν διατάξεων αὐτῶν εἶναι ν' ἀνεύρῃ καὶ νὰ διαχωρίσῃ τὰς συμπορευομένας καὶ συγκρουομένας ταύτας διατάξεις, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εἶναι ἱκανῶς δυσχερές, ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως νομοθετικοῦ κριτηρίου. Ἀποτέλεσμα τῆς δυσχερείας ταύτης εἶναι ἡ ἐμφανισθεῖσα διχογνωμία ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ τῇ πράξει.

Μόνη νύξις τῆς σχέσεως τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας πρὸς τὸν Α. Κ. γίνεται ἐν τῇ Αἰτιολ. Ἐκθέσει Σχεδίου Ἐνοχ. Δικαίου (ΕΕΔ 9, σελ. 469), καθ' ἣν αἱ διατάξεις τοῦ Α. Κ. ἔχουν ἐπικουρικὴν ἰσχὺν πρὸς τὰς τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας.

Ἐκ τούτου δύναταί τις νὰ συμπεράνῃ, ὅτι ἡ σχέσις τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας καὶ Α. Κ. δὲν εἶναι σχέσις εἰδικοῦ νόμου πρὸς γενικόν, ἀλλ' ἐπικουρικοῦ νόμου εἴτε πρὸς συμπλήρωσιν κενῶν τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, εἴτε πρὸς ρύθμισιν ὕλης, μὴ ρυθμιζομένης ὑπὸ τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας.

Ἀπὸ τῆς πλευρᾶς ταύτης ἀντιμετωπιζομένου τοῦ ζητήματος, ἐὰν καὶ κατὰ πόσον ἔχῃ ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρ. 672 ἐπ. Α. Κ. ἐπὶ τῆς ἀορίστου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας, τῆς ὑπαγομένης εἰς τὸν Ν. 2112 ἢ τὸ Β. Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, δέον νὰ διερευνηθῇ προηγουμένως, ἐὰν οἱ εἰδικοὶ οὗτοι ἐργατικοὶ νόμοι, τοποθετοῦμενοι κατ' ἀρχὴν εἰς τὰ πλαίσια τοῦ προϊσχύοντος ἀστικοῦ δικαίου, προβλέπουν ἢ ὄχι τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως διὰ σπουδαῖον λόγον παρ' ἑκατέρου τῶν συμβαλλομένων.

Κατὰ τὸ προϊσχῦον τοῦ Α. Κ. δίκαιον ἡ ὡρισμένου χρόνου σύμβασις ἐργασίας ἐλύετο διὰ καταγγελίας, γινομένης ὑπὸ μόνου τοῦ μισθωτοῦ (ἐργοδότου) ἕνεκα δεδικαιολογημένης αἰτίας (ex justa ac probabili causa). Ἡ ἀορίστου χρόνου σύμβασις ἐργασίας πρὸ τοῦ Ν. 2112 ἐλύετο διὰ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἄνευ ὑποχρεώσεως τηρήσεως προθεσμίας τινός. Ὁ Ν. 2112, τροποποιήσας τὸ προϊσχῦον αὐτοῦ δίκαιον, καθώρισεν ὡρισμένας προθεσμίας, πρὸ τῶν ὁποίων ἔδει νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως τόσον παρὰ τοῦ ἐργοδότου, ὅσον καὶ παρὰ τοῦ μισθωτοῦ. Πρὸς τούτοις ἐπελήφθη καὶ τῆς ρυθμίσεως τοῦ ζητήματος ἀπροθέσμου καταγγελίας τῆς συμβάσεως διὰ σπουδαίους λόγους, καθορίσας ἐν ἄρθρ. 5 ὡρισμένους λόγους, δι' οὓς ἠδύνατο ὁ ἐργοδότης νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας τινός. Τοιοῦτοι λόγοι περιοριστικῶς ἀναφερόμενοι εἶναι, ἐὰν ὑπεβλήθη μήνυσις κατὰ τοῦ μισθωτοῦ διὰ διαπραχθεῖσαν ἀξιόποινον πρᾶξιν ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς ὑπηρεσίας του ἢ ἀπηγγέλθη κατ' αὐτοῦ κατηγορία δι' ἀδίκημα, φέρον χαρακτῆρα τοὐλάχιστον πλημμελήματος.

Ἀντιθέτως διὰ τὸν μισθωτὸν ὁ νόμος δὲν προέβλεψε λόγους δικαιολογοῦντας τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως διὰ καταγγελίας ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας.

Διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Α. Κ. ἀνεγνωρίσθη ἐν ἄρθρῳ 672 τὸ δικαίωμα τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας διὰ σπουδαῖον λόγον καὶ εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν (μισθωτόν) καὶ ἑπομένως εὑρισκόμεθα πρὸ μιᾶς συγκρούσεως τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, ἡ ὁποία, προκειμένης ἀορίστου χρόνου συμβάσεως, δὲν ἀναγνωρίζει δικαίωμα καταγγελίας τῆς συμβάσεως διὰ σπουδαῖον λόγον εἰς τὸν μισθωτόν καὶ τοῦ Α. Κ., ὅστις ἀναγνωρίζει.

Ἐν τῇ συγκρούσει ταύτῃ θὰ κατισχύσῃ ἀναγκαίως ὁ Ν. 2112 κατὰ τὴν ρητὴν ἐπιταγὴν τοῦ ἄρθρ. 38 Εἰσαγ. Ν. Α. Κ., διότι ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 2112, ρυθμιζουσῶν τὸν θεσμὸν τῆς καταγγελίας διὰ σπουδαῖον λόγον, προκύπτει σαφῶς, ὅτι ἀνεγνωρίσθη τὸ δικαίωμα ἀπροθέσμου καταγγελίας εἰς μόνον τὸν ἐργοδότην καὶ δι' ὡρισμένους μόνον λόγους, κατ' ἀποκλεισμὸν ὁμοίου δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ. (Ἀντίθετος **Καυκᾶς** ἐν Ἐνοχ. Δικαίῳ, Εἰδ. Μέρος, Τόμ. Α', σελ. 366).

Ἑπομένως, προκειμένης συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συμφωνήσωμεν μὲ τὴν σχολιαζομένην ἀπόφασιν, δεχομένην ἐπικουρικὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 672 Α. Κ. καὶ ἐπὶ ἀορίστου χρόνου συμβάσεων ἐργασίας. Ἐκ τούτου ὅμως δὲν ἕπεται, ὅτι ὁ μισθωτός, ὁ συνδεόμενος διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου μετὰ τοῦ ἐργοδότου του, μένει ἀπροστάτευτος ἀπὸ ἀπόψεως ἀστικοῦ δικαίου, ἔναντι τῆς σκαιᾶς συμπεριφορᾶς, ἣν ἐπιδεικνύει πρὸς αὐτὸν ὁ ἐργοδότης του, ἔστω καὶ ἂν αὐτὴ δὲν καλύπτῃ πρόθεσιν αὐτοῦ ν' ἀποστῇ τῆς συμβάσεως.

Ἡ προστασία τοῦ μισθωτοῦ πραγματοποιεῖται διὰ τῶν κατωτέρω ἀναπτυσσομένων γενικωτέρων βοηθητικῶν μέσων, ἤτοι τῆς ἀξιώσεως τοῦ ἀποκαταστάσεως τῆς προσβολῆς τῆς προσωπικότητός του καὶ καταβολῆς ἀποζημιώσεως κατὰ τὰς περὶ ἀδικοπραξιῶν διατάξεις, ὡς καὶ τῆς ἐνασκήσεως τοῦ δικαιώματος ἐπισχέσεως τῆς παροχῆς του.

VI. Ἐξωσυμβατικὴ εὐθύνη τοῦ ἐργοδότου.

Ἡ βάναυσος συμπεριφορὰ τοῦ ἐργοδότου ἔναντι τοῦ μισθωτοῦ δὲν ἀποτελεῖ ἀντισυμβατικὴν μόνον διαγωγὴν καὶ συνεπῶς παράβασιν τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους του, ἀλλ' ἐν ταυτῷ συνιστᾷ καὶ παράνομον προσβολὴν τῆς προσωπικότητος τοῦ ἐργαζομένου, κινουμένην καὶ πέραν τοῦ συμβατικοῦ πεδίου.

Ὁ προσβληθεὶς μισθωτὸς δικαιοῦται παραλλήλως καὶ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 57 Α.Κ. ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἄρσιν τῆς προσβολῆς τῆς προσωπικότητός του, ἔτι δὲ τὴν παράλειψιν ταύτης ἐν τῷ μέλλοντι, τικτομένης εὐθύνης τοῦ ἐργοδότου κατὰ τὰς περὶ ἀδικοπραξιῶν διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 914 ἐπ. Α. Κ.

Πρὸς τούτοις ὁ προσβληθεὶς μισθωτὸς δικαιοῦται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 59 Α. Κ. νὰ αἰτήσηται παρὰ τοῦ δικαστηρίου, ὅπως καταδικασθῇ ὁ ὑποπτος ἐργοδότης καὶ εἰς ἱκανοποίησιν οὐχὶ μόνον τῆς τυχὸν ὑλικῆς ζημίας, ἀλλὰ καὶ τῆς ἠθικῆς βλάβης αὐτοῦ, τῆς ἱκανοποιήσεως ταύτης συνισταμένης εἰς καταβολὴν ἀναλόγου χρηματικοῦ ποσοῦ, εἰς δημοσίευμα ἢ καὶ εἰς πᾶν ὅ,τι ἐνδείκνυται ἐκ τῶν περιστάσεων.

Ἡ ἐκ τῆς βαναύσου συμπεριφορᾶς τοῦ ἐργοδότου ἐξωσυμβατικὴ εὐθύνη αὐτοῦ κατὰ τὰς περὶ ἀδικοπραξιῶν διατάξεις δὲν ἀποκλείεται ἐκ τῆς συμβατικῆς τοιαύτης, ἀλλ' εἶναι συντρέχουσα, ὑφισταμένης, ὡς νομίζομεν, συρροῆς ἀξιώσεων τοῦ μισθωτοῦ.

Περαιτέρω, ἐὰν ἡ βάναυσος συμπεριφορὰ ἐξικνῆται μέχρι σημείου νὰ συνιστᾷ ποινικὸν ἀδίκημα (οἷον ἐξυβρίσεως, ἀδίκου ἐπιθέσεως, τραυμάτων κ. ἄ.), ὁ προσβληθεὶς μισθωτὸς προστατεύεται καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 6 Ποιν. Δικ. καὶ ἄρθρου 30 Π. Ν. ἐκ τῶν ὁποίων καθιδρύεται καὶ ἀστικὴ τοῦ παραβάτου εὐθύνη πρὸς ἀποζημίωσιν.

VII. Δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ ἐπισχέσεως τῆς παροχῆς του.

Εἰς πάσας τὰς ἀνωτέρω ἐκτεθείσας περιπτώσεις, εἴτε ἡ σύμβασις ἐργασίας τυγχάνει ὡρισμένου χρόνου ἢ ἀορίστου, εἴτε ὑπάγεται εἰς τὸν Ν. 118 ἢ ὄχι, εἴτε εἰς τὸν Ν. 1112 ἢ τὸ β. δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, ἐφ' ὅσον δὲν ἐπῆλθε διὰ τῆς βαναύσου συμπεριφορᾶς τοῦ ἐργοδότου σιωπηρὰ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους του, ὁ προσβληθεὶς μισθωτὸς ἔχει δικαίωμα ν' ἀρνηθῇ νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας του,

μέχρις ὅτου ὁ ἐργοδότης ἐκπληρώσῃ τὴν βαρύνουσαν αὐτὸν συναφῆ ὑποχρέωσιν ἀποκαταστάσεως τῆς προσβολῆς τῆς προσωπικότητος τοῦ μισθωτοῦ καὶ παραλείψεως ταύτης καὶ διὰ τὸ μέλλον, κατὰ τὰς καθιερούσας τὸ δικαίωμα ἐπισχέσεως διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 325 ἐπ. Α. Κ.

Ἡ βάναυσος συμπεριφορὰ τοῦ ἐργοδότου ἐναντι τοῦ μισθωτοῦ δὲν ἀποτελεῖ, ὡς ἐλέχθη (ἀνωτ. II), ἀντισυμβατικὴν μόνον διαγωγήν, ἀλλὰ καὶ παράνομον προσβολὴν τῆς προσωπικότητος τοῦ μισθωτοῦ, ὅστις δικαιοῦται ν' ἀξιώσῃ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 57 ἐπ. Α.Κ. τὴν ἄρσιν τῆς προσβολῆς, παράλειψιν ταύτης ἐν τῷ μέλλοντι, πρὸς δὲ ἀποζημίωσιν κατὰ τὰς περὶ ἀδικοπραξιῶν διατάξεις τοῦ Α. Κ. καὶ ἱκανοποίησιν διὰ τὴν ἐπενεχθεῖσαν αὐτῷ ἠθικὴν βλάβην. Ἐναντι τοῦ δικαιώματος τούτου τοῦ μισθωτοῦ ὑφίσταται ἡ ἀντίστοιχος ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου νὰ ἀποκαταστήσῃ τὴν προσβολὴν καὶ νὰ ἱκανοποιήσῃ ὑλικῶς καὶ ἠθικῶς τὸν θιγέντα μισθωτόν, ἥτις ὑποχρέωσις εἶναι συναφὴς πρὸς τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ, καθ' ὅσον ἀμφότεραι πηγάζουν ἐκ τῆς αὐτῆς βιωτικῆς σχέσεως (*Ζέπος*, ἐν Ἑρμ. Α. Κ. ἄρθρ. 325 ἀριθ. 8), τῆς δημιουργηθείσης ἐκ τῆς οἰκονομικῆς λειτουργίας τῆς ἐπιχειρήσεως.

Σημειωτέον ὅτι γίνεται δεκτόν, ὅτι τοιαύτη νομικὴ ἀλληλοεξάρτησις, καθιστῶσα δυνατὴν τὴν ἐνάσκησιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπισχέσεως, ὑφίσταται ἀκόμη καὶ ὅταν ὁ εἷς μὲν τῶν συμβαλλομένων ἔχῃ ἀξίωσιν ἐπὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως, ὁ δ' ἕτερος ἔχῃ ἀξίωσιν ἀποζημιώσεως λόγῳ τῆς ὑπερημερίας τοῦ πρώτου ἢ παραβάσεως ἐν γένει τῆς συμβάσεως (*Reichsgerichtsräte*, **Kommentar zum B. G. B.**, τόμ. I 1934, § 273, 1 σελ. 462).

Ὁ προσβληθεὶς κατὰ ταῦτα μισθωτός, ποιούμενος χρῆσιν τοῦ δικαιώματος ἐπισχέσεως τῆς παροχῆς του, δύναται ν' ἀρνηθῇ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμπεφωνημένης ἐργασίας του, χωρὶς νὰ περιπίπτῃ εἰς ὑπερημερίαν, ἐναγόμενος δὲ τυχὸν πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς παροχῆς του δύναται νὰ προβάλῃ ὑπὸ μορφὴν ἐνστάσεως τὸ δικαίωμα τοῦτο παρακρατήσεως τῆς παροχῆς του μέχρις ἐκπληρώσεως τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς προσβληθείσης προσωπικότητος ἢ τῆς καταβολῆς ἀποζημιώσεως ἢ ἐν γένει ἱκανοποιήσεως συνεπείᾳ τῆς προσβολῆς ταύτης, ὁπότε ἡ ἐκδοθησομένη ἀπόφασις θὰ καταδικάσῃ μὲν τὸν μισθωτὸν εἰς τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας του, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως ταυτοχρόνου ἐκπληρώσεως τῆς βαρυνούσης τὸν ἐργοδότην ὑποχρεώσεως (ἄρθρ. 329 Α. Κ.).

Ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 374 Α. Κ. ἔνστασις τοῦ μὴ ἐκπληρωθέντος συναλλάγματος δὲν δύναται ἐν προκειμένῳ νὰ προβληθῇ, καθ' ὅσον, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι, ὡς ἐλέχθη ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 57 ἐπ. Α. Κ. ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἄρσιν τῆς προσβολῆς, παροχὴν ἱκανοποιήσεως κ.ἀ., δὲν ἱσταται ὡς ἀντιπαροχὴ εἰς τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ μισθωτοῦ νὰ προσφέρῃ τὴν ἐργασίαν του, ἀλλ' εἶναι ἁπλῶς *συναφὴς* ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου, ὁ μισθωτὸς ὑποχρεοῦται πρῶτος εἰς ἐκπλήρωσιν τῆς παροχῆς του κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 655 Α. Κ., καθ' ἃς ἐκτὸς ἐναντίας συμφωνίας ὁ μισθὸς καταβάλλεται μετὰ τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἡ ἐνάσκησις τοῦ δικαιώματος τούτου παρὰ τοῦ μισθωτοῦ ἐπισχέσεως τῆς παροχῆς του σκιώδη προστασίαν παρέχει εἰς τὸν μισθωτόν, ἀφοῦ οὗτος δὲν δύναται ν' ἀξιώσῃ κατὰ τὸ διάστημα τῆς μὴ παροχῆς τῆς ἐργασίας του τοὺς μισθούς του, ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει χρησιμεύει ὡς ἐπικουρικὸν βοήθημα εἰς τὸν μισθωτὸν ν' ἀποφύγῃ τὰς συνεπείας τῆς ὑπερημερίας του ἐκ τῆς ἀρνήσεώς του νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν παροχήν του.

VIII. Ἡ βάναυσος συμπεριφορὰ τοῦ ἐργοδότου δὲν ἀποτελεῖ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῆς συμβάσεως.

Ἡ βάναυσος συμπεριφορὰ τοῦ ἐργοδότου ἔναντι τοῦ μισθωτοῦ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθῇ ὡς μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, ἐξομοιουμένη, προκειμένης συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὑπαγομένης εἰς τὸν Ν. 2112 ἢ τὸ β. δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920, κατ' ἀναλογίαν, μὲ καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας παρὰ τοῦ ἐργοδότου (ἄρθρ. 7 Ν. 2112). Ἡ μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, ὁσονδήποτε καὶ ἂν εἶναι βλαπτικὴ διὰ τὸν μισθωτόν, δέον πάντως νὰ εἶναι νόμιμος, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι οἱ νέοι δυσμενεῖς ὅροι τῆς συμβάσεως δὲν πρέπει νὰ προσκρούουν εἰς κανόνας δημοσίας τάξεως ἢ εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη. Ἡ βάναυσος ὅμως συμπεριφορὰ τοῦ ἐργοδότου, προσβάλλουσα τὴν προσωπικότητα καὶ τὴν ἠθικὴν ὑπόστασιν τοῦ μισθωτοῦ, δὲν ἀποτελεῖ ἐπιτρεπτὴν ὑπὸ τοῦ νόμου ἐνέργειαν, ἀντιβαίνει δὲ καὶ εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη. Κατ' ἀκολουθίαν εἶναι ἄκυρος κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 174 καὶ 178 Α. Κ. τυχὸν συμφωνία μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων περὶ ἀνοχῆς παρὰ τοῦ μισθωτοῦ τοιαύτης σκαιᾶς μεταχειρίσεώς του ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου καὶ ὡς τοιαύτη θεωρεῖται μὴ γενομένη (ἄρθρ. 180 Α. Κ.). (Ἀντίθετος *Καποδίστριας*, ἐν Ἑρμηνεία Ἐργατ. Δικαίου, 1937, § § 390, 391, ὅστις θεωρεῖ ὡς μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν πᾶσαν ἐν γένει πρᾶξιν τοῦ ἐργοδότου, δι' ἧς κακοβούλως ἐπιδιώκεται ὁ ἐξαναγκασμὸς τοῦ ἐργαζομένου εἰς παραίτησιν, ὡς καὶ τὴν ἐπίπληξιν τοῦ μισθωτοῦ, δοάκις γίνεται κατὰ τρόπον θίγοντα τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ τὴν ἠθικὴν ὑπόστασιν τοῦ ἐργαζομένου).

Καὶ ναὶ μὲν ἡ ἄποψις, ὅτι ἡ μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ ἐξομοιοῦται μὲ καταγγελίαν ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, θὰ ἠδύνατό νὰ θεωρηθῇ ἐκ πρώτης ὄψεως, ὅτι καταλήγει εἰς τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα, εἰς ὃ καταλήγει καὶ ἡ παρ' ἡμῖν ὑποστηριζομένη γνώμη (ἀνωτ. III β'), ὅτι ἡ βάναυσος συμπεριφορὰ ἐπιφέρει ἄμεσον οἰωνηρὰν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, πλὴν ὅμως ἑκάστη τῶν γνωμῶν τούτων συνεπάγεται διαφόρους πρακτικὰς συνεπείας, τὰς ἑξῆς:

α') Ἵνα ἐπιφέρῃ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἡ βάναυσος συμπεριφορὰ τοῦ ἐργοδότου ἔναντι τοῦ μισθωτοῦ, δέον νὰ συνάγηται, ἔστω καὶ σιωπηρῶς, βούλησις τοῦ ἐργοδότου, ὅτι ἔχει πρόθεσιν ν' ἀποστῇ τῆς συμβάσεως, μεταχειριζόμενος ὡς μέσον ἐπιτυχίας τοῦ σκοποῦ του τοῦτου τὴν σκαιὰν μεταχείρισιν τοῦ μισθωτοῦ. Ἀντιθέτως τοιαύτη βούλησις τοῦ ἐργοδότου δὲν εἶναι ἀναγκαία, ἐὰν ἤθελε θεωρηθῇ ἡ βάναυσος συμπεριφορὰ ὡς μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, ἐπιφέρουσα τὴν κα-

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΣ ΕΙΣΦΟΡΩΝ

Μὴ ἵδρυσις Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων Ν. 6298|1934 καὶ συνέπειαι

Δικαίωμα κατὰ Ν. 6298|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» δι' εἰσπραξιν καθυστερουμένων εἰσφορῶν πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. ὡς δημοσίων ἐσόδων. – Συνδυασμὸς ὅμως τῆς χορηγήσεως τοῦ τρόπου αὐτοῦ εἰσπράξεως πρὸς ἵδρυσιν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων, ἐνώπιον τῶν ὁποίων ὁ ὀφειλέτης ἐργοδότης νὰ δύναται εὐχερῶς νὰ ὑπερασπίσῃ ἑαυτὸν κατὰ τυχὸν αὐθαιρέτου πράξεως τῶν ὀργάνων τοῦ Ἱδρύματος.

Τὸ ὅτι δὲν ἐπετεύχθη ἀκόμη, μετὰ τόσα ἔτη, νὰ λειτουργήσουν τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 50 τοῦ Ν. 6298|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» προβλεπόμενα διοικητικὰ ἀσφαλιστικὰ δικαστήρια, ἀποτελεῖ βεβαίως μίαν ἀνωμαλίαν.

Ἡ ἀνωμαλία κατευθύνεται καὶ πρὸς τοὺς ἐργοδότας, οἱ ὁποῖοι, ὡς σκέπτεται ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, θὰ εἶχον τὴν εὐχέρειαν τῆς ἐκδικάσεως τῶν κατὰ τῆς ἐκτελέσεως τῶν τίτλων εἰσπράξεως τῶν ἐπιβαρυνουσῶν αὐτοὺς εἰσφορῶν πρὸς τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἐνστάσεών των, δι' ἀρμοδίων καὶ ἐμπείρων ὀργάνων, κατὰ τὸ ἄρθρον 23 Ν. 6298|1934, κατευθύνεται ὅμως καὶ πρὸς τοὺς ἠσφαλισμένους, διὰ τοὺς ὁποίους, ὡς τονίζεται εἰς τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐπὶ τῆς ἐκδόσεως τοῦ β. δ. «περὶ δικονομίας τῶν ἀσφαλιστικῶν δικαστηρίων» (βλέπε σχετικῶς *Χ. Οἰκονόμου*, Λίκιων Ἐργατικῶν Ἀτυχημάτων καὶ Ἐπαγγελματικῶν νόσων, σελ. 1024), ἡ λύσις τῶν ἀσφαλιστικῶν διαφορῶν ἔχει ἰδιαιτέρως ἐπείγοντα χαρακτῆρα, ἰδίως προκειμένου περὶ ἀποδοχῶν ταῦ κλάδου ἀσθενείας.

Ἀπὸ τοῦ σημείου ὅμως αὐτοῦ μέχρι τοῦ νὰ εἶναι νομικῶς ὀρθόν, ὡς δέχεται ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις, ὅτι ἀρκεῖ ἡ κατὰ τὸν Ν. 6298|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» διαδικασία τῆς εἰσπράξεως τῶν εἰσφορῶν τῶν ἐργοδοτῶν ὡς δημοσίων ἐσόδων καὶ κατὰ τὴν δι' αὐτὰ διαδικασίαν, ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι τοῦτο ἐπετράπη ὑπὸ τοῦ Ν. 6298|1934 ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς λειτουργίας τῶν ἀσφαλιστικῶν δικαστηρίων, νομίζομεν, ὅτι ὑπάρχει διαφορά.

Ὑπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ δικαίου ὅτι ἡ μὴ ἔκδοσις τοῦ ὑπὸ ταῦ νόμου προβλεπομένου ἐκτελεστικοῦ αὐτοῦ β.δ. δὲν ἀναστέλλει τὴν ἰσχύν του (πρβλ. Α. Π. 202|1942 ΕΕΔ 1, 86, Σ.Ε. 648|1942, ΕΕΔ 1, 145), ἐκτὸς ἐὰν ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου προκύπτῃ, ὅτι οὗτος θέλει ἰσχύσει, ὑπὸ τὸν ὅρον καὶ τὴν προϋπόθεσιν τῆς ἐκδόσεως β.δ. περὶ ἐκτελέσεως καὶ ἐφαρμογῆς αὐτοῦ, μὴ δυνάμενος, ἄλλως, νὰ ἔχῃ ὑποχρεωτικὴν ἰσχύν (Α. Π. 2 2|1918, Θέμ. ΚΔ' 469), δὲν φαίνεται ἐξ ὅλων τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 6298|1934, ὅτι ὁ Νομοθέτης ταῦ Ν.6298|1934, εἰθισμένος, ἄλλως, καὶ ἐκ τῆς προϊσχυούσης ἀσφαλιστικῆς νομοθεσίας, συνεδύασε τὴν δι' ὅλα τὰ δευτερεύοντα μάλιστα ἀσφαλιστικὰ Ταμεῖα ἰσχύουσαν διαδικασίαν περὶ εἰσπράξεως τῶν πόρων αὐτῶν ἐκ τῶν εἰσφορῶν, ὡς δημοσίων ἐσόδων—πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ καὶ ἓν τῶν χαρακτηριστικῶν γνωρισμάτων, πρὸς τοῖς ἄλλοις, τοῦ νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου ὡς ἀσκοῦντος διοίκησιν—προκειμένου περὶ τοῦ μεγαλυτέρου ἀσφαλιστικοῦ ἱδρύματος τῆς χώρας, ὡς τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, πρὸς τὴν ἵδρυσιν καὶ λειτουργίαν τῶν ἀσφαλιστικῶν δικαστηρίων, ἡ ὁποία, κατὰ τὸ Πρωτοδικεῖον Ἡρακλείου, ἀπετέλεσε ὅρον καὶ προϋπόθεσιν τοῦ εἰσαχθέντος τρόπου εἰσπράξεως τῶν εἰσφορῶν.

Ἐνδεχόμενον ἡ πορεία αὕτη σκέψεως νὰ ἦτο ὀρθή, ἂν τὰ ἀσφαλιστικὰ δικαστήρια εἶχον ὡς μόνον ἔργον τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἐνστάσεων τῶν ἐργοδοτῶν κατὰ τῆς διοικητικῆς ἐκτελέσεως, ἂν καὶ θὰ ὑπῆρχεν καὶ δι' αὐτὸ ἀπορία διατί, ὡς ἐσημειώθη, νὰ προκριθῇ ὁ νομοθετικὸς οὗτος τρόπος τοῦ σκέπτεσθαι, εἰδικῶς διὰ τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ὅταν δὲν ἐσκέφθη ταῦτο ὁ Νομοθέτης καὶ διὰ τὰ διάφορα ἄλλα ἀσφαλιστικὰ Ταμεῖα (ἡ περίπτωσις τῆς εἰσπράξεως καὶ τῶν εἰσφορῶν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, μεγάλου καὶ αὐτοῦ ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ, διὰ τῆς διαδικασίας τῶν διατάξεων περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων, ἄρθρ. 3 Ν. 118|1945, ἄνευ ἄλλης εἰδικῆς τοῦ ἐργοδότου ἀμύνης, εἰμὴ τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 235 Πολ. Δικ. δι' ἀνακοπῆς ἐνώπιον τῶν ἁρμοδίων πολιτικῶν δικαστηρίων), (Σ. Ε. 435|1949, εἰσηγητὴς *Γ. Παπαχατζῆς*, ΕΕΔ 8, 374), εἶναι χαρακτηριστική.

Ἀλλὰ τὰ ἀσφαλιστικὰ δικαστήρια, καθ' ἃ προκύπτει,

ταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐκ ταῦ νόμου, ἀνεξαρτήτως πάσης προθέσεως τοῦ ἐργοδότου.

β') Ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν παρ' ἡμῖν ὑποστηριζομένην γνώμην ἡ βάναυσος συμπεριφορὰ τοῦ ἐργοδότου ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἄμεσον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, δὲν εἶναι δυνατὴ τήρησις προθεσμίας τινὸς προειδοποιήσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου. Ἀντιθέτως, ἐὰν ἡ βάναυσος συμπεριφορὰ ἤθελε θεωρηθῇ ὡς βλαπτικὴ μεταβολή, θὰ ἠδύνατο ὁ ἐργοδότης νὰ εἰδοποιήσῃ ἐγγράφως κατὰ τὰς νομίμους προθεσμίας τὸν μισθωτὸν περὶ ταύτης, ὁπότε οὗτος δὲν θὰ ἐδικαιοῦτο ν' ἀποχωρήσῃ ἀμέσως ἐκ τῆς ἐργασίας του μέχρι πέρατος τῆς προθεσμίας, ἀλλὰ θὰ ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ παρέχῃ τὴν ἐργασίαν του, ἀνεχόμενος τὰς ὕβρεις καὶ τὰς βιαιοπραγίας τοῦ ἐργοδότου του.

Τοιαύτη ὅμως λύσις, ὁδηγοῦσα εἰς ἄτοπον, συνηγορεῖ ἔτι πλέον εἰς μὴ ἀποδοχὴν τῆς ἀπόψεως, ὅτι ἡ σκαιὰ συμπεριφορὰ τοῦ ἐργοδότου συνιστᾷ μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

ΒΑΣ. ΠΑΝΤ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, Δικηγόρος

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΕΓΓΡΑΦΟΣ ΤΥΠΟΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Περιέλευσις έγγράφου καταγγελίας, κατ' άρθρ. 9 Ν. 118|45, είς χεῖρας τοῦ μισθωτοῦ

Συστατικόν τῆς δηλώσεως περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τὸ κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἔγγραφον.—Ὕπαρξις νομικῆς ἐνεργείας ἀπὸ τῆς παραλαβῆς ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ τοῦ ἐγγράφου.—Πότε ἀκυρότης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μὴ «ἐξ ὁλοκλήρου» καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112, κατὰ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.—Πλάνη ἢ ἐσφαλμένος ὑπολογισμὸς καὶ κῦρος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν ἀπασχολεῖται μὲ τὸ θέμα τῆς ἐγγράφως, κατὰ τὸ ἄρθρον 9 Ν 118|1945, γενομένης, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος αὐτῆς, καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (πρβλ. σχετικῶς καὶ ἐκκληθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 2117|1949, Πρωτοδικὴς *Ε. Μαλλιάρα*, ΕΕΔ 8, 627, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Τὸ Πρωτοδικεῖον, ἀντιθέτως πρὸς τὴν ἐκκληθεῖσαν, δέχεται, ὅτι, ἀφοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 167 Α. Κ. ἡ δήλωσις τῆς βουλήσεως ἔχει νομικὴν ἐνέργειαν μόναν ἀφ' ἧς περιέλθῃ εἰς τὸ πρόσωπον, πρὸς ὃ ἀπαιτεῖται νὰ ἀπευθυνθῇ, ἕπεται, ὅτι πρέπει καὶ τὸ ἔγγραφον τῆς καταγγελίας συμβάσεως νὰ περιέρχεται εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ πρὸς ὃν ἀπευθύνεται μισθωτοῦ.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀπαγγελίαν ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, λόγῳ ἐλλιποῦς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112, τὸ Πρωτοδικεῖον ἀκολουθεῖ καὶ διὰ τῆς καταχωρουμένης κατωτέρω ἀπορράσεως αὐτοῦ τὴν γνωστὴν ἄποψιν (πρβλ. Α. Π. 294|1949, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρετος*, ΕΕΔ 8, 578, Α. Π. 278|1950, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 9, 450). Πρέπει ὅμως νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἡ καὶ ἐκ τοῦ βασικοῦ περὶ αὐτῶν Ν. 6298|1934 καὶ τοῦ ἐκτελεστικοῦ β. δ. τῆς 23|26 Νοεμβρίου 1939 «περὶ δικονομίας τῶν ἀσφαλιστικῶν δικαστηρίων» (*Χ. Οἰκονόμου* ἔνθ' ἀνωτ.) καὶ τῆς αἰτιολογικῆς τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐκθέσεως κυρίως σκοπὸν ἔχουν νὰ ἐκδικάζουν τὰς ἐκ τῆς ἀσφαλιστικῆς σχέσεως τῶν μισθωτῶν διαφορὰς μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ Ἱδρύματος Κοινων. Ἀσφαλίσεων (πρβλ. σχετικῶς καὶ *Γ. Μιχαηλίδη-Νουάρον*, ἐν Ἐπιθ. Κοινων. Ἀσφαλίσεων, ἔτος 1, τεῦχος δ', σελ. 98), ὥστε νὰ εἶναι παρακεκινδυνευμένη ἡ σκέψις ὅτι ἡ ἵδρυσις των ἀπετέλεσε ὅρον καὶ προϋπόθεσιν τῆς παροχῆς εἰς τὸ Ἵδρυμα τοῦ ἐκτάκτου, κατὰ τὴν ἀπόφασιν, καὶ ὅμως, πολὺ συνήθους διὰ τὰ ἀσφαλιστικὰ Ταμεῖα καὶ τὰ ἀσκοῦντα διοίκησιν γενικῶς νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τρόπου εἰσπράξεως τῶν πόρων των διὰ τῆς διαδικασίας εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων.

Ἀπομένει ἄρα πάντοτε ἡ ἀποκατάστασις τῆς δικαιοσύνης εἰς τυχὸν αὐθαιρέτους πράξεις τῶν ὀργάνων τοῦ Ἱδρύματος Κοινων. Ἀσφαλίσεων διὰ τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων, τὰ ὁποῖα καλοῦνται ἐκ τοῦ ἄρθρου 215 Πολ. Δικονομίας πρὸς τοῦτο ὁπωσδήποτε δὲ ἡ ταχεῖα ἐνώπιον τῶν ἀσφαλιστικῶν δικαστηρίων ὑπεράσπισις ἑαυτοῦ τοῦ ἀδικουμένου τυχὸν ἐργοδότου, τὴν ὁποίαν προσεδόκα ὁ Νομοθέτης τοῦ Ν 6218|1934, δὲν ἦτο ἡ κυριαρχοῦσα σκέψις αὐτοῦ, ἀλλὰ νομίζομεν, εἶναι πλέον λογικὸν νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι κυριαρχοῦσα σκέψις ἦτο νὰ ἐξασφαλισθοῦν διὰ ταχείας διαδικασίας, κατ' ἀρχήν, οἱ πόροι τοῦ Ἱδρύματος Κοινων. Ἀσφαλίσεων, ἄνευ τῶν ὁποίων δὲν δυνάμεθα καὶ νὰ συζητῶμεν περὶ ἀσφαλιστικῆς πολιτικῆς.

Πρωτοδικείου Ἡρακλείου 683|1950

Πρόεδρος καὶ εἰσηγητὴς ὁ κ. **Χ. Ζερβάκης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Μελισσειδης, Ε. Χρυσὸς

Ὁρίζει μὲν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 23 § 3 τοῦ 6298|1934 Νόμου «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ὅτι αἱ κατὰ τὴν αὐτὴν διάταξιν ἀπαιτήσεις τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἐν αἷς καὶ ἡ ἐκ καθυστερήσεως εἰσφορῶν καὶ προσθέτων τελῶν, εἰσπράττονται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου «περὶ εἰσπράξεων δημοσίων ἐσόδων», ἐκ τοῦ συνόλου ὅμως τῶν διατάξεων τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου καὶ ἰδίᾳ τῆς διατάξεως τῆς § 5, καθ' ἣν κατὰ τῆς τοιαύτης ἐκτελέσεως ἐπιτρέπονται ἐνστάσεις ἐνώπιον τῶν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ νόμου προβλεπομένων καὶ διὰ β. δ. συνιστωμένων ἀσφαλιστικῶν δικαστηρίων προκύπτει, ὅτι ἡ διὰ τοῦ ἐκτάκτου τούτου τρόπου εἰσπραξις τῶν αὐτῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Ἱδρύματος Κοινων. Ἀσφαλίσεων ἐπιτρέπη ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς λειτουργίας τῶν ἀσφαλιστικῶν δικαστηρίων, ἐνώπιον τῶν ὁποίων, δικαζόντων ἐκ τῶν ἐνάντων (ἄρθρ. 59), ὁ δυνάμει μονομεροῦς πράξεως τῶν ὀργάνων τοῦ αὐτοῦ Ἱδρύματος ὡς ὀφειλέτης χαρακτηρισθεὶς καὶ διωκόμενος δύναται εὐχερῶς, ἀδαπάνως καὶ πρὸ παντὸς ταχέως, νὰ ὑπερασπίσῃ ἑαυτὸν κατὰ τῆς τυχὸν αὐθαιρέτου πράξεως ταύτης τῶν ὀργάνων τοῦ αὐτοῦ Ἱδρύματος. Δὲν δύναται, ἄρα, νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ εἰσπραξις τῶν αὐτῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Ἱδρύματος Κοινων. Ἀσφαλίσεων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ρηθέντος «περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων» νόμου, ἐφ' ὅσον δὲν ἐξεδόθη εἰσέτι τὸ περὶ συστάσεως τῶν αὐτῶν ἀσφαλιστικῶν δικαστηρίων β. δ. καὶ ἑπομένως ἡ ταύτα ὑποστηριζουσα διὰ τοῦ συνόλου της ὑπὸ κρίσιν ἀνακοπὴ περὶ ἀναγνωρίσεως ὡς ἀκύρου τῆς ἐν αὐτῇ ἀτομικῆς προσκλήσεως τοῦ ἐνταῦθα Δημοσίου Ταμείου, δι' ἧς τὸ ἀνακόπτον νομικὸν πρόσωπον, κατὰ τὰ συνομολογούμενα πραγματικὰ περιστατικά, καλεῖται νὰ καταβάλῃ πρὸς τὸ καθ' οὗ ἐνταῦθα Ὑποκατάστημα τοῦ Ἱδρύματος Κοινων. Ἀσφαλίσεων τὰ ὑπὸ τῶν ὀργάνων τοῦ αὐτοῦ Ἱδρύματος μονομερῶς καὶ μάλιστα διὰ λόγους προβαλλομένους ἤδη σαφῶς καὶ ὡρισμένως καθοριζθέντα ποσὰ τῶν δραχ. 45.117.300 διὰ καθυστερουμένας εἰσφορὰς καὶ τῶν δραχμῶν 9.000.460 διὰ πρόσθετα τέλη, δέον νὰ γίνῃ κατ' οὐσίαν δεκτή.

πλάνη περὶ τὰ πράγματα ἢ τὸν νόμον, ἐὰν εἶναι συγγνωστὴ—ἤτοι ἐὰν δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποφευχθῇ διὰ καταβολῆς τῆς προσηκούσης ἐπιμελείας—ἀποκλείει τὴν ἀμέλειαν. Κατὰ κανόνα ὅμως ἡ ἄγνοια τοῦ νόμου—ὅταν πρόκειται περὶ αὐτοῦ—εἶναι ἀσυγχώρητος, διότι ἡ γνῶσις τῶν ἐπιταγῶν τοῦ δικαίου ἐπιβάλλεται ἐκ τῆς ἀπαιτουμένης ἐν ταῖς συναλλαγαῖς ἐπιμελείας (*Μπαλῆς* § 177, ἄρθρ. 1).

Μόνον εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις καὶ δὴ ὅταν ὑπάρχῃ σοβαρὰ ἀμφιβήτησις ἐπί τινος νομικοῦ ζητήματος, ἡ ἐνέργεια ἐπὶ τῇ βάσει ἐσφαλμένης νομικῆς ἑρμηνείας δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἀνυπαίτιος (βλέπε *Μιχαηλίδην—Νουάρον*, ἐν Ἑρμ. Α. Κ., ἄρθρ. 830, ἀριθ. 35).

Τοιαύτη περίπτωσις δύναται νὰ εἶναι ἡ σοβαρὰ ἀμφισβήτησις ἐπὶ χαρακτηρισμοῦ τοῦ μισθωτοῦ ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου, ἡ ὁποία, ὑπάρχουσα ἐν τῇ νομολογίᾳ ἐπὶ συγκεκριμένων περιπτώσεων, καθιστᾷ τὸν ἐνεργήσαντα ἐργοδότην ἀνυπαίτιον καὶ ἑπομένως ἡ τοιαύτη ἐνέργειά του δὲν ἐπιφέρει ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἔστω καὶ ἂν ὁ μισθωτὸς χαρακτηρισθῇ τελικῶς ὡς ὑπάλληλος καὶ δικαιωθῇ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Νόμου 2112 (πρβλ. καὶ σχετικὴν Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1620|1950, Πρωτοδίκης *Ε. Μαλλιάρας*, κατωτέρω, σελ. 343).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1600|1950

Διαδικασία Ν. ΓΦΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Μπιζίμη,**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Χ. Καθάρειος**

Δικηγόροι ἡ κ. Ρίτα Χατζηνικολάου Βουζίκα, ὁ κ. Σ. Ἀλεξίου

Ἀρκούντως ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, ὅτι ἡ ἐναγομένη (ἐφεσίβλητος) ἑταιρία, προκειμένου νὰ ἀπολύσῃ τὸν ἐνάγοντα, ὄχι μόνον ἐζήτησε παρ' αὐτοῦ νὰ ὑπογράψῃ καὶ ὑπέγραψεν οὗτος ὄντως, ὅτι ἔλαβε γνῶσιν τῆς ἀπὸ 15|2|1949 ἐπιστολῆς τῆς ἐναγομένης πρὸς αὐτόν, δι' ἧς τῷ ἐγνωστοποίησε τὴν πρόθεσίν της περὶ ἀπολύσεώς του ἐκ τῆς ἐργασίας, ἀλλ' ἔτι ἐβεβαιώθη, ὅτι ἐπέδωκεν εἰς τοῦτον καὶ τὸ πρωτότυπον τῆς ἀπολύσεως, ἤτοι ὁμοίαν ἐπιστολὴν περὶ ἀπολύσεως αὐτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας, τὴν ὁποίαν καὶ ἔλαβεν ὁ ἐκκαλῶν (ἐνάγων) εἰς χεῖρας του. Τὸ γεγονὸς τοῦτο κατετέθη σαφῶς παρὰ τῶν ἐξεταοθέντων αὐτοπτῶν μαρτύρων καὶ δὲν ἔχει ἀμφιβολίαν τὸ δικαστήριον, ὅτι ὄντως ἐχορήγησεν ἡ ἐναγομένη τοιαύτην ἐπιστολὴν πρὸς τὸν ἐκκαλοῦντα, ἀφοῦ ὁ ἴδιος ὁ ἐκκαλῶν ὑπέγραψεν ὑπὸ τὸ ἀντίγραφον ὅτι ἔλαβε γνῶσιν, προφανῶς διὰ νὰ λάβῃ τοῦτο τὴν θέσιν ἐπιδοτηρίου. Ἐν τοιαύτῃ ὅμως περιπτώσει ἐπληρώθη ὁ διὰ τοῦ ἄρθρ. 9 § 1 Ν. 118|1945 ἐπιβαλλόμενος τύπος τῆς ἀπολύσεως, ὅστις κατὰ τὴν διάταξιν ταύτην εἶναι ἔγγραφος καὶ τὸ ἔγγραφον εἶναι συστατικὸν δηλώσεως τῆς βουλήσεως, ὡς τοιοῦτον δὲ λαμβάνει νομικὴν ἐνέργειαν μόνον ἀπὸ τῆς παραλαβῆς τοῦ πρὸς ὃν ἀπευθύνεται (*Γ. Μπαλῆς* Γεν. Ἀρχ. ἐκδ. 4η, § 33 ἐν ἀρχῇ καὶ § 37). Ὀρθῶς ὅθεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐδέξατο ἔγκυρον τὴν γενομένην ἀπόλυσιν, εἰ καὶ ἐπὶ ἑτέρᾳ αἰτιολογίᾳ, ὁ δὲ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος λόγος τῆς κριναμένης ἐφέσεως εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς νόμῳ καὶ οὐσίᾳ ἀβάσιμος.

Ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ἐναγομένη ἑταιρία κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως τοῦ Νόμου 2112 ἐπλανήθη καὶ ὑπελόγισε ταύτην κατὰ 12.500 δραχμὰς ὀλιγώτερον τῆς νομίμου τοιαύτης, δὲν ἕπεται ἐκ τούτου, ὅτι εἶναι ἀναγκαίως ἄκυρος ἡ γενομένη ἀπόλυσις, διότι τότε εἶναι ἄκυρος, κατὰ τὸ ἄρθρον 9 § 1 ἐν τέλει τοῦ Νόμου 118|1945 ἡ γενομένη ἀπόλυσις, ὅταν ἐξ ὑπαιτίου ἐνεργείας (τοὐτέστιν ἐκ δόλου ἢ ἀμελείας) τοῦ ἐργοδότου δὲν κατεβλήθη ἐξ ὁλοκλήρου ἡ ἐν τῷ νόμῳ ὁριζομένη ἀποζημίωσις. Ἐκ τοῦ συνόλου ὅμως τῆς διεξαχθείσης ἀποδείξεως ἐβεβαιώθη, ὅτι ἡ ἐναγομένη ἐκ πλάνης καὶ ἐξ ἐσφαλμένου ὑπολογισμοῦ δὲν κατέβαλε πλήρη τὴν νομίμον ἀποζημίωσιν, ἀλλὰ κατέβαλε ταύτην ἠλαττωμένην κατὰ τὰ ἄνω ἐλάχιστον ποσοστόν, ἑπομένως ὀρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἐδέξατο ἔγκυρον τὴν γενομένην ἀπόλυσιν (Α. Π. 80|49 Θέμ. Ξ', σελ. 238, 294|1949, Θέμ. Ξ', σελ. 432), ὁ δὲ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζων δεύτερος λόγος τῆς κρινομένης ἐφέσεως εἶναι ὡσαύτως ἀπορριπτέος.

Κατὰ τὴν ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου δίκην ὁ ἐκκαλῶν—ἐνάγων ὑπεστήριξε διὰ τῆς πληρεξουσίου του δικηγόρου κ. Ρίτας Χατζηνικολάου Βουζίκα τὰ ἀκόλουθα:

Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀποτελεῖ δήλωσιν βουλήσεως «ἀπευθυντέαν εἰς ἄλλον», ἤτοι τὸν ἀπολυόμενον ἐκμισθωτὴν ὑπηρεσιῶν. Ἐπ' αὐτῆς συνεπῶς ἰσχύει τὸ κατὰ τὸν παράτιτλον αὐτοῦ, ἐπὶ δηλώσεως βουλήσεως ἀπευθυντέας εἰς ἄλλον ἔχον ἐφαρμογὴν ἄρθρ. 161 Α.Κ., ἔχον οὕτω: «Ἡ δήλωσις τῆς βουλήσεως ἔχει νομικὴν ἐνέργειαν, *ἀφ' ἧς περιέλθῃ* εἰς τὸ πρόσωπον, πρὸς ὃ ἀπαιτεῖται νὰ ἀπευθυνθῇ». Δοθέντος ὅμως ὅτι, ἵνα ἡ ἐπίδικος καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἔγκυρος, ἀπαιτεῖται, ὅπως αὕτη «γίνεται ἐγγράφως», ἐρωτᾶται, πότε λογίζεται αὕτη περιερχομένη—κατὰ τὸ γράμμα τοῦ ἄρθρ. 167 Α.Κ.—εἰς τὸν ἀπολυόμενον. Εἰδικώτερον, τοῦ ἐργοδότου συντάξαντος ἔγγραφον περιέχον τὴν περὶ καταγγελίας δήλωσιν βουλήσεως καὶ ἀπευθυνόμενον πρὸς τὸν ἀπολυόμενον, ἐρωτᾶται: Ἵνα ἡ καταγγελία περιέλθῃ ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἄρθρ. 167 Α.Κ. εἰς τὸν ἀπολυθέντα, ἀρκεῖ ὅπως οὗτος, ἐπιδεικνυομένου ἁπλῶς εἰς αὐτὸν τοῦ ἐγγράφου τούτου ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, ὑπογράψῃ ὑπ' αὐτὸ ὅτι ἔλαβε γνῶσιν, ἢ ἀντιθέτως ἀπαιτεῖται ἐγχείρισις τοῦ ἐγγράφου εἰς τὸν ἀπολυόμενον, ἤτοι *περιέλευσις τούτου εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ ἀπολυομένου;*

Ἡ μόνη ὀρθὴ ἄποψις εἶναι ὅτι πρὸς περιέλευσιν τῆς ἐγγράφου δηλώσεως βουλήσεως εἰς τὸν πρὸς ὃν αὕτη ἀπευθύνεται ἀπαιτεῖται, ὅπως ἐγχειρισθῇ εἰς αὐτὸν τὸ περιέχον ταύτην ἔγγραφον. Ἡ λύσις αὕτη γίνεται δεκτὴ διὰ τὴν § 130 ἐδ. 1 ὑπεδ. 1 Γερμ. Κώδικος, βάσει τῆς ὁποίας διεσκευάσθη τὸ ἄρθρ. 167 Α. Κ. Ὡς γράφει ὁ εἰδικὴν περὶ τοῦ χρόνου τῆς περιελεύσεως ἀπευθυντέων εἰς ἄλλον ἐγγράφων δηλώσεων βουλήσεως (Der Zeitpunkt des Zugehens bei empfangsbedürftigen schriftlichen Willenserklärungen) πραγματείαν γράψας *Titze* (ἐν Jherings Jahrbücher, τόμος 47, σελ. 378—466): «Περιελθοῦσα λογίζεται ἡ δήλωσις βουλήσεως κατὰ τὴν στιγμήν, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ ταύτην περιέχον ἔγγραφον *περιῆλθε εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ πρὸς ὃν ἀπευθύνεται* κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε οὗτος ὑπὸ κανονικὰς συνθήκας νὰ δύναται ἄνευ ἄλλου τινὸς νὰ λάβῃ γνῶσιν τοῦ περιεχομένου» (αὐτ. σ. 387). Ἡ αὐτὴ δὲ λύσις γίνεται δεκτὴ καὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν τοῦ Ἑλβετικοῦ Κώδικος τῶν ἐνοχῶν. Κατὰ τοὺς *U. Tuhr—Siegwart* Allg. Teil des schweiz. Obligationen-

rechts (1942—1944) § 30 V 2. «πρὸς περιέλευσιν ἀπευθυντέας εἰς ἄλλον δηλώσεως βουλήσεως ὑποκειμένης εἰς ἔγγραφον τύπον δέον νὰ περιέλθῃ εἰς τὸν πρὸς ὃν ἀπευθύνεται ἐὰ δι' αὐτὸν προοριζόμενον ἔγγραφον διὰ παραδόσεως ἢ ἀποστολῆς τούτου εἰς αὐτόν».

Ἡ ἄποψις αὕτη εἶναι καὶ ἡ μόνη συμφωνοῦσα ὄχι μόνον πρὸς τὸ γράμμα τοῦ νόμου, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ πνεῦμα αὐτοῦ. Ὁ ἔγγραφος τύπος ἀπαιτεῖται ἐνταῦθα οὐχὶ πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ἐργοδότου, ἀλλὰ πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ἀπολυθέντος, ὁ ὁποῖος μάλιστα, ὡς ῥητῶς ἀναγράφεται ἐν ταῖς ὑπ' ἀριθ. 20|19]1946 καὶ 2|084]1946 ὑπουργικαῖς ἀποφάσεσιν, ἵνα τύχῃ ἐπιδοτήσεως, δέον νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας «τὴν κοινοποιηθεῖσαν» αὐτῷ ἔγγραφον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως.

Οὐδαμῶς δὲ τὸ ἔγγραφον τῆς καταγγελίας δύναται, ὡς ἐσφαλμένως δέχεται ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ν' ἀναπληρωθῇ ὑπὸ τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 ν. 2112 πιστοποιητικοῦ, διότι τὸ περιεχόμενον τοῦ πιστοποιητικοῦ τούτου εἶναι ὅλως ἄσχετον πρὸς τὸν ἔγγραφον τύπον τῆς καταγγελίας. Ἐν ἀντιθέτῳ ὅμως ἐκδοχῇ, ἂν δηλαδὴ ἐγίνετο δεκτόν, ὅτι ὁ ἔγγραφος τύπος πληροῦται διὰ τῆς ὑπὸ τὸ ἔγγραφον τῆς καταγγελίας ὑπογραφῆς τοῦ ἀπολυομένου ὅτι ἔλαβε γνῶσιν τῆς ἀπολύσεως, θὰ κατελήγομεν εἰς τὸ ἄτοπον πόρισμα ὅτι ὁ ἔγγραφος τύπος τῆς καταγγελίας ἀπητήθη πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ἐργοδότου, ἵνα δηλαδὴ οὗτος ἔχῃ, διὰ τῆς ὑπὸ τὸ ἔγγραφον ὑπογραφῆς τοῦ ἀπολυομένου ὅτι ἔλαβε γνῶσιν τῆς ἀπολύσεως, ἀποδεικτικὸν στοιχεῖον τῆς γενομένης ἀπολύσεως καὶ οὕτω θὰ παρεβιάζετο καταφώρως ἡ ἑρμηνευτικὴ ἀρχή, καθ' ἣν «τὰ ὑπέρ τινος εἰσαχθέντα κατ' αὐτοῦ οὐχ' ἑρμηνεύεται». Ἐπιπροσθέτως δὲ θὰ κατελήγομεν εἰς τὸ ἄτοπον νὰ μεταβάλωμεν τὸ κατὰ νόμον συστατικὸν στοιχεῖον τοῦ ἐγγράφου τῆς καταγγελίας εἰς ἀποδεικτικὸν τοιοῦτον, καὶ δὴ ὑπὲρ τοῦ ἐργοδότου, οὐχὶ ὑπὲρ τοῦ ἀπολυθέντος.

Πλὴν τούτου ὅμως, Ἡ ὑφ' ἡμῶν ὑποστηριζομένη ἄποψις εἶναι καὶ ἡ μόνη ἐξυπηρετοῦσα τὰς πραγματικὰς κοινωνικὰς ἀνάγκας, ἐν ὄψει τῶν ὁποίων ὁ νομοθέτης τοῦ ἄρθρ. 9 § 1 ν. 118|1945 ἀπήτησε, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, τὸν ἔγγραφον τύπον τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Οὐδένα διαφεύγει, ὅτι ἡ κοινωνικὴ πραγματικότης εἶναι ἀκριβῶς αὕτη, ὅτι ὁ ἀπολυόμενος ἐργάτης ἢ ὑπάλληλος, ῥιπτόμενος διὰ τῆς ἀπολύσεως εἰς τοὺς πέντε δρόμους καὶ ἔχων, ὡς ἐκ τούτου, ἀπόλυτον ἀνάγκην τῆς ἀποζημιώσεως, ἥτις κατὰ νόμον ὀφείλεται εἰς αὐτὸν λόγῳ τῆς ἀπολύσεως, ὑπογράφει κατ' ἀνεξαίρετον σχεδὸν κανόνα ὅ,τι δήποτε χαρτὶ τῷ παρουσιάσῃ πρὸς ὑπογραφὴν ὁ ἐργοδότης, χωρὶς κατὰ τὸ πλεῖστον νὰ ἀναγνώσῃ καὶ τὸ περιεχόμενον τῶν ὑπ' αὐτοῦ ὑπογραφέντων ἐγγράφων. Πᾶς δικηγόρος, χειριζόμενος ἐργατικὰς ὑποθέσεις, ἀποκομίζει τὴν πεῖραν, ὅτι ὁ ἀπολυόμενος μισθωτὸς σὐδέποτε ἀκριβῶς γνωρίζει τὸ ἔγγραφον ὅπερ ὑπέγραφε. Ταύτην λοιπὸν τὴν πραγματικότητα ἔχων ὑπ' ὄψιν ὁ νομοθέτης τοῦ ἄρθρ. 9 § 1 ν. 118|1945, ἀπήτησε τὸν ἔγγραφον τύπον τῆς καταγγελίας, τὴν ἐγχείρισιν δηλαδὴ τοῦ ἐγγράφου τῆς ἀπολύσεως εἰς τὸν ἀπολυόμενον, εἰς τρόπον, ὥστε οὗτος, ἐγγράμματος ἢ ἀγράμματος, ἔχων εἰς τὴν κατοχήν του τὸ ἔγγραφον τοῦτο, νὰ δύναται νὰ λαμβάνῃ ἀσφαλῆ γνῶσιν τοῦ περιεχομένου του μόνος καὶ ἄνευ παρεμβάσεως τοῦ δυναμένου νὰ ἐπηρεάσῃ αὐτὸν ἐργοδότου.

Τὸ ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως προβαλλόμενον ἐπιχείρημα ἐκ τῆς ἀφορώσης εἰς τὴν ἑρμηνείαν τῶν ἄρθρων 1 καὶ 3 ν. 2112 νομολογίας εἶναι πάντῃ ἐσφαλμένον, διότι παραβλέπεται ἀφ' ἑνὸς μὲν ὅτι ὁ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118|45 ἐπιδιωκόμενος σκοπὸς εἶναι σκοπὸς διάφορος τοῦ ὑπὸ τοῦ ν. 2112 διωκομένου τοιούτου, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅτι ἡ νομολογία αὕτη ἀναφέρεται εἰς τὴν πρὸ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἐποχήν, καθ' ἣν δὲν ἴσχυε τὸ προμνησθὲν ἄρθρ. 167 Α. Κ. βάσει τοῦ ὁποίου προσήκει ἡ ὑφ' ἡμῶν ὑποστηριζομένη ἄποψις.

Διὰ τὸν λόγον δ' ἀκριβῶς αὐτὸν ἡ ἄποψις αὕτη ἀκολουθεῖται παγίως ἀπὸ τὴν νομολογίαν τῶν ἡμετέρων Δικαστηρίων, πρὸς τὴν ὁποίαν μοναδικὴν παραφωνίαν ἀποτελεῖ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις. Ἡ ἄποψις δὲ αὕτη ἐκυρώθη ἀκριβῶς καὶ ὑπὸ τῆς νομολογίας τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν. Πράγματι κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 6314|1949 ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν:

«2.—Ἐπειδὴ κατ' ἄρθρον 9 § 3 ν. 118, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 § 3 ν. δ τῆς 8|11 Μαΐου 1946, ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας θεωρεῖται ἔγκυρος, ἐξαιρέσει καὶ τῶν ἄλλων τυπικῶν καὶ οὐσιαστικῶν προϋποθέσεων καὶ ἐφ' ὅσον γίνεται ἐγγράφως. Κατὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τῆς ὡς ἄνω διατάξεως διὰ τὴν ἐγκυρότητα τῆς ἀπολύσεως ἀπαιτεῖται οὐ μόνον ἡ σύνταξις τοῦ περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ῥητῆς καὶ μὴ ἐξ ὅρου τινος ἢ αἱρέσεως ἐξηρτημένης, ἐγγράφου, ἀλλὰ καὶ ἡ περιέλευσις τούτου εἰς χεῖρας τοῦ ἀπολυομένου, διότι ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἄνευ ἐννοίας τινὸς θὰ ἦτο ἡ ἄξίωσις τοῦ νομοθέτου πρὸς σύνταξιν ἁπλῶς ἐγγράφου παρὰ τοῦ ἐργοδότου. Ἀπαραίτητος ὅθεν ἐστὶν ἡ βεβαίωσις τῆς πρὸς τὸν ἀπολυόμενον ἐπιδόσεως τοῦ ἐγγράφου. Ἐν τῇ κρινομένῃ ὑποθέσει ἡ ἐκκαλοῦσα διὰ τὸ ἔγκυρον τῆς παρ' αὐτῆς γενομένης καταγγελίας τῆς μετὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου, μὴ ἀμφισβητουμένης, συμβάσεως ἐργασίας, προσάγει καὶ ἐπικαλεῖται τὴν ἀπὸ 5 Φεβρουαρίου 1949 ἔγγραφον δήλωσιν, δι' ἧς οὗτος φέρεται δηλῶν, ὅτι ἔλαβε γνῶσιν τοῦ ἐγγράφου τούτου. Ἀνεξαρτήτως τῆς προσβολῆς του ἐπὶ πλαστότητι, κατὰ τὸ οὐσιῶδες αὐτοῦ περιεχόμενον παρὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου, οὐδὲν ἄλλο βεβαιοῦται, εἰ μὴ ὅτι οὗτος ἔλαβεν ὄντως γνῶσιν τῆς τε καταγγελίας καὶ τῆς συντάξεως περὶ ταύτης ἐγγράφου, οὐδόλως καὶ ὅτι τὸ οὕτω συνταχθὲν ἔγγραφον, χρήσιμον τῷ ἐργαζομένῳ ὡς δικαιολογητικὸν διὰ τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας (ὑπ' ἀριθ. 20819]46 ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας), περιῆλθεν αὐτῷ».

Τὸ αὐτὸ ὡσαύτως δέχεται ἡ ὑπ' ἀριθ. 2525]1949 ἀπόφασις Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, ὡς καὶ ἡ Πρωτ. Πειρ. 5561]46, ΕΕΔ 6, 78.

Κατὰ ταῦτα, παρὰ τὸν νόμον καὶ κατ' ἐσφαλμένην ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|45, ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐδέχθη, ὅτι ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀπόλυσις εἶναι ἔγκυρος, καίτοι οὐδαμῶς ἐπεδόθη τὸ ἔγγραφον τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

ΑΚΥΡΟΣ ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Καταλογισμός ωφελειῶν μισθωτοῦ ἐξ ἄλλαχοῦ παροχῆς ἐργασίας

Μὴ θεώρησις μόνης παροχῆς ὑπηρεσιῶν εἰς τρίτους ἐκ μέρους τοῦ ἐν ἀκύρῳ ἀπολύσει τελοῦντος μισθωτοῦ ὡς σιωπηρᾶς καταγγελίας τῆς μετὰ τοῦ ἀπολύσαντος ἐργοδότου ἐργασιακῆς συμβάσεως.—Συμψηφισμὸς κερδηθέντων ἀλλαχοῦ, κατ' ἄρθρ. 656 Α.Κ.—Ἔννοια κέρδους.—Παροχὴ ἐργασίας ὁμοίας φύσεως καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον.

Ὁ ἐργοδότης, ἐφ' ὅσον ἀπολύσῃ ἀκύρως τὸν μισθωτόν, περιέρχεται εἰς ὑπερημερίαν (πρβλ. *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, Αἰτιολογ. Ἔκθεσις ἐπὶ Προσχεδίου Ἀστικοῦ Κώδικος ΕΕΔ 9, 471) καὶ ὀφείλει πρὸς τὸν ἐργαζόμενον τὸν μισθὸν (ἄρθρ. 656 Α. Κ.).

Κατὰ ρητὴν μάλιστα διάταξιν τοῦ ἄρθρου 679 Α.Κ. συμφωνία, δι' ἧς περιορίζονται τὰ δικαιώματα τοῦ ἐκμισθωτοῦ (ἐργαζομένου) ἐκ τοῦ ἄρθρου 656 Α.Κ εἶναι ἄκυρος. (Παρόμοιον καὶ τὸ ἄρθρ. 388 Προσχεδίου Ἀστικοῦ Κώδικος ΕΕΔ 9, 468).

Ἑτερωθεν εἶναι δυνατὴ ἡ ἄρσις τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου, ἡ ὁποία προϋποθέτει ὑπάρχουσαν τὴν ἐνοχικὴν σχέσιν (*Καποδίστριας*, Ἑρμ. Α.Κ. ἄρθρα 349—360, σελ. 312) διὰ τῆς παραιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῆς θέσεως αὐτοῦ, διὰ ρητῆς ἢ σιωπηρᾶς καταγγελίας τῆς μετ' αὐτοῦ συμβάσεως.

Σιωπηρὰ καταγγελία δύναται νὰ συναχθῇ ἐκ σημερασματικῶν πράξεων τοῦ μισθωτοῦ. Μόνη ὅμως ἡ εἰς ἕτερον παροχὴ ἐργασίας κατὰ τὸν χρόνον, καθ' ὃν τελεῖ ἐκ τοῦ νόμου ἀδιάσπαστος ὁ ἐργασιακὸς δεσμός, ἄνευ ἄλλων, τὰ ὁποῖα νὰ συνιστοῦν σιωπηρῶς ἐκδηλουμένην βούλησιν τοῦ μισθωτοῦ περὶ τερματισμοῦ τῆς ἐνοχικῆς ἐκ τῆς συμβάσεως αὐτοῦ μετὰ τοῦ ἐργοδότου σχέσεως, δὲν εἶναι βεβαίως ἱκανὴ νὰ ὑποδηλώσῃ τὸ διαπλαστικὸν τῆς ἐνοχῆς δικαίωμα τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (πρβλ. πρωτοδίκως Πρωτοδικείου Πειραιῶς 487|1947, Πρωτοδίκης *Γ. Κροκίδας*, ΕΕΔ 6, 335, Πρωτοδικείου Βόλου 549|1948, εἰσηγητὴς *Κ. Δάρας*, ΕΕΔ 8, 94).

Ἐξ ἄλλου, τόσον κατὰ τὸ προηγούμενον τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος δίκαιον (περὶ αὐτοῦ βλέπε *Α. Λεζεροπούλου*, Ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὸ Ν.Δ. 424|1941, σελ. 58, *Ι. Καποδιστρίαν*, Ἑρμ. Ἐργ. Δικ. §§ 344, 345), τὸ ὁποῖον κατὰ τὸ ἄρθρ. 24 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος Ν. 2783|1941 ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ ἐνοχῶν ἐξ οἱουδήποτε λόγου, τῶν ὁποίων τὰ παραγωγικὰ γεγονότα συντελέσθησαν πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (Α.Π. 117|1947, εἰσηγητὴς *Δ. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 6, 319, πρβλ. καὶ Α.Π. 274|1950, εἰσηγητὴς *Χ. Λιναρδος*, ΕΕΔ 9, 511), ὅσον καὶ κατ' ἄρθρ. 656 Α.Κ. (περὶ αὐτοῦ βλέπε *Κ. Κουκάν*, Ἔνοχ. Δικαίων, Εἰδικὸν Μέρος, Τόμος Α', σελ. 313 ἑπ., *Ζέπον*, Ἔνοχ. Δικαίων, Β' Μέρος Εἰδικὸν σελ. 355, *Κ. Ἀποστολίδην*, Ἔνοχ. Δικαίων, Τόμος 3ος, Εἰδικὸν Μέρος, Τεῦχος 6ον, σελ. 586 ἑπ.) τὰ ἀλλαχοῦ κερδηθέντα ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ὑπόκεινται εἰς συμψηφισμὸν πρὸς τὸν μισθόν.

Τοῦτο χωρεῖ κατ' ἔνστασιν τοῦ ἐργοδότου, ὁ ὁποῖος ὀφείλει νὰ τὴν ἀποδείξῃ κατ' ἄρθρ. 248 Πολ. Δικ. (Α.Π. 4|1946 Θέμ. ΜΙΙ', 415).

Ἐξ ἄλλου, καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 747 § 2 Πολ. Δικ., τὸ ὁποῖον ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΨΟΔ (ἄρθρ. 20 Ν. ΓΨΟΔ) νέοι πραγματικοὶ ἰσχυρισμοὶ τότε μόνον εἶναι δεκτοὶ εἰς τὴν κατ' ἔφεσιν δίκην, ὅταν συντελοῦν πρὸς ἀπολογίαν κατὰ τῆς ἐφέσεως.

Οὕτω ὁ ἐκκαλῶν στερεῖται τοῦ δικαιώματος νὰ προβάλῃ νέους πραγματικοὺς ἰσχυρισμοὺς ἐν τῇ κατ' ἔφεσιν δίκῃ (*Classen-Pappenheim*, Πολ. Δικ. § 503 Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4584|1946, εἰσηγητὴς *Ι. Μαριτσᾶκος*, ΕΕΔ 5, 529), προβαλλὼν ὅμως πρέπει νὰ ἀπακρουσθῇ ὑπὸ τοῦ καθ' οὗ διὰ τῆς ἐνστάσεως τοῦ ἀπαραδέκτου (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4584|1946, ἔνθ. ἀνωτ.).

Τὸ ἄρθρον 656 Α. Κ. ὁρίζει, ὅτι, ἐὰν ὁ μισθωτὴς κατέστη ὑπερήμερος περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας ἢ ἐὰν ἕνεκα λόγων, ἀφορώντων αὐτὸν καὶ μὴ ὀφειλομένων εἰς ἀνωτέραν βίαν, εἶναι ἀδύνατος ἡ ἀποδοχὴ τῆς ἐργασίας, ὁ ἐκμισθωτὴς δικαιοῦται ν' ἀπαιτήσῃ τὸν μισθόν, μὴ ὑποχρεούμενος εἰς παροχὴν ἐργασίας ἐν ἄλλῳ χρόνῳ. Δικαιοῦται ὅμως ὁ μισθωτὴς νὰ ἐκπέσῃ ἐκ τοῦ μισθοῦ πᾶν ὅ,τι ὠφελήθη ἐκ τῆς ματαιώσεως τῆς ἐργασίας ἢ τῆς ἀλλαχοῦ παροχῆς αὐτῆς.

Τὸ «ἐν ἄλλῳ χρόνῳ» ἔχει τὴν ἔννοιαν τοῦ συμφωνηθέντος ἐκ τῆς συμβάσεως χρόνου (πρβλ. *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, Αἰτιολογ. Ἔκθεσις ἐπὶ Προσχεδίου Ἀστικοῦ Κώδικος, ΕΕΔ 9, 471, *Κ. Κουκίδη*, Ἔνοχ. Δικαίων, Εἰδικὸν Μέρος, Τόμος Α', σελ. 318, *Α. Ἀποστολίδην*, Ἔνοχ. Δικαίων, Τόμος 3ος, Εἰδικὸν Μέρος, Τεῦχος 6ον, σελ. 590, *Δ. Δημητρακάκην*, Ἡ ὑπερημερία τοῦ μισθωτοῦ περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ὑπὸ τοῦ ἐκμισθωτοῦ προσφερομένης ἐργασίας, ἐκδ. 1948, σελ. 25).

Ἐξ ἄλλου, ὁ ἐπιβαλλόμενος ἐκ τοῦ ἄρθρου 656, Α.Κ. συμψηφισμὸς τῶν κερδηθέντων ἀλλαχοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι ἀπόρροια τῆς γενικῆς τοῦ δικαίου ἀρχῆς περὶ συμψηφισμοῦ ζημίας καὶ κέρδους (πρβλ. *Λιτζερόπουλον*, Ἑρμ. Α. Κ., ἄρθρ. 293, ἀριθ. 46 ἑπ.), προϋποθέτει νὰ παρεσχέθη ἐργασία κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον τῆς συμβάσεως (*Κ. Κουκᾶς*, ἔνθ. ἀνωτ. σελ. 318, *Δ. Ζέπος*, ἔνθ. ἀνωτ. σελ. 355, *Κ. Ἀποστολίδης*, ἔνθ. ἀνωτ. σελ. 595 ἑπ.).

Καὶ κατὰ γενικὴν τοῦ δικαίου ἀρχήν, ἄλλωστε, προϋπόθεσις τοῦ καταλογισμοῦ τῶν ὠφελειῶν πρὸς τὴν ζημίαν εἶναι νὰ τελῇ ἡ ὠφέλεια ἐν αἰτιώδει συναφείᾳ πρὸς αὐτὸ τὸ ζημιογόνον γεγονός, τοιαύτη δὲ δὲν ὑπάρχει, ὅταν ζημία καὶ ὠφέλεια στηρίζονται εἰς διαφορον αἰτίαν ἑκατέρα (Α. Π. 105|1943, εἰσηγητὴς *Δ. Κωστούλας*, ΕΕΔ 1, 565).

Κατὰ τὴν Α. Π. 346|1938, ΕΕΝ ε' 769, (πρβλ. καὶ *Δ. Δημητρακάκην*, ἔνθ. ἀνωτ. σελ. 28 ἑπ.), δὲν εἶναι ἀναγκαῖον, ὅπως ἡ ὠφέλεια, ἡ ὁποία καταλογίζεται εἰς τὴν περὶ μισθοῦ ἀπαίτησιν, εἶναι τὸ πρωτότυπον ἐκμισθώσεως τῆς αὐτῆς ὑπηρεσίας ἄλλαχοῦ, ἀρκούσης τῆς ὁπωσδήποτε παροχῆς ἐργασιῶν παρεκτικῆς κέρδους (πρβλ. ὅμως *Κ. Κουκᾶν*, Ἔνοχ. ἔνθ. ἀνωτ. σελ. 317, καθ' ὃν ἡ ἐργασία θὰ πρέπει νὰ εἶναι τοῦ αὐτοῦ εἴδους πρὸς τὴν συμπεφωνημένην, διότι, ἐὰν ὁ ἐκμισθωτὴς παρέχῃ εἰς τρίτον βαρυτέραν ἐργασίαν, ἐξ ἧς ἀπολαμβάνει μείζονος μισθοῦ, δὲν θὰ πρέπει ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τοῦτο νὰ ἀφαιρεθῇ, ἀλλὰ τόσον, ὅσον ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν συμπεφωνημένην καὶ μὴ ἀπο-

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ

Ἐξαίρεσις ὑπαγωγῆς εἰς ἀσφαλιστικὸν Ὀργανισμὸν Ταμείου Ἀνεργίας

Ὁρισμοὶ Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946.—Ἐξαίρεσις δι' αὐτοῦ τῆς ὑπαγωγῆς εἰς Ν. 118|1945 ἐπιχειρήσεων, τῶν ὁποίων οἱ μισθωτοὶ ἀσφαλίζονται κατὰ τοῦ κινδύνου ἀνεργίας εἰς ἄλλους, πλὴν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμούς.—Παῦσις ἰσχύος καὶ εἰδικοῦ Ν. 1126|1946. Ἀσφάλισις προσωπικοῦ ἐφημερίδων εἰς μόνον Εἰδικὸν Ταμεῖον.—Ἀνεφάρμοστον Ν. 118|1945 καὶ μετὰ Ν. Δ. 1255|1949.—Ὕπαρξις ἐν πάσῃ περιπτώσει εὐλόγων ἀμφιβολιῶν ἐργοδότου περὶ καταβλητέας ἀποζημιώσεως Ν 2112 δὲν ἐπιφέρει ἀκυρότητα ἀπολύσεως.—Χαρακτηρισμὸς λινοτύπου ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου.—Μεταβολὴ προσώπου ἐργοδότου καὶ συνέπειαι.

Ἀντιμετωπίζει καὶ ἡ κατωτέρω νέα ἀπόφασις τοῦ κατὰ Ν. ΓΨΟΔ' δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν τὸ θέμα τῆς ὑπαγωγῆς ἢ μὴ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων Ἀθηνῶν-Πειραιῶς-Θεσσαλονίκης εἰς τὸν Ν 118|1945, ὡς ἐπεξετάθη.

Ἡ ἀποφατικὴ ἄποψις αὐτῆς εἶναι σύμφωνος καὶ πρὸς ἐκείνην προηγουμένων δικαστικῶν ἀποφάσεων (βλέπε Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, 1606|1949, εἰσηγητὴς **Δ. Παπαχρήστου**, ΕΕΔ 8, 327, Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 1008|1949, εἰσηγητὴς **Γ. Κώνστας**, ΕΕΔ 8, 679), ἀλλὰ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς ἐν λόγῳ πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως καθίσταται ζωηρότερον, διότι ἀντιμετωπίζει τὸ ζήτημα καὶ ὑπὸ τὴν ἰσχὺν τοῦ τελευταίου τροποποιητικοῦ τοῦ Ν. 118|1945 Ν. Δ. 1255|1949 (ΕΕΔ 8, 961).

Πράγματι καὶ κατὰ τὴν σαφῆ διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 § 2 ἐδ. 2 τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 ἐκ τῆς ἀσφαλίσεως τῆς ἀνεργίας, μεταξὺ ἄλλων, ἐξαιροῦνται οἱ μισθωτοὶ οἱ ἠσφαλισμένοι κατὰ τοῦ κινδύνου ἀνεργίας εἰς ἑτέρους ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμούς.

Τοιαύτη ἀσφάλισις διὰ τοὺς περὶ ὧν πρόκειται μισθωτοὺς εἶναι ἡ ταῦ Δ. Ν. 390|1948 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν συντακτῶν, ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων Ἀθηνῶν-Θεσσαλονίκης (ΕΕΔ 4, 283), διὰ τοῦ ὁποίου παρὰ τῷ Ταμείῳ Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων συνιστᾶται Εἰδικὸς Λογαριασμὸς Ἀνεργίας, σκοπὸς τοῦ ὁποίου εἶναι ἡ παροχὴ ἐπιδομάτων ἀνεργίας εἰς τοὺς ἀνέργους συντάκτας καὶ ὑπαλλήλους τῶν ἡμερησίων Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων (ἄρθρ. 1) καὶ παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου συνιστᾶται Εἰδικὸς Λογαριασμὸς Ἀνεργίας, σκοπὸς τοῦ ὁποίου εἶναι ἡ παροχὴ ἐπιδομάτων ἀνεργίας εἰς ἀνέργους ἐργάτας ἡμερησίου τύπου, τοῦ ἐκδιδομένου ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ (ἄρθρ. 2) καὶ παρὰ τῷ Ταμείῳ Συντάξεων ὑπαλληλικοῦ καὶ

δεκτὴν γενομένην ἐργασίαν, σχετικῶς καὶ **Ι. Καποδίστρ.ας**, Ἑρμ. Ἐργ. Δικαίου § 516).

Σχετικὰ πρὸς τὰ θέματα ταῦτα ζητήματα πραγματεύεται τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεώς του.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 11090|1949

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Μπιζίμης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Κοριδής**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ρ. Καλλιγᾶς, Θ. Τσουλόγιαννης

Μόνη ἡ ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος προσφορὰ τῶν ὑπηρεσιῶν του ἀλλαχοῦ κατὰ τὸ διάστημα, καθ' ὃ ὁ ἐκκαλῶν—ἐναγόμενος δὲν ἀπεδέχετο τὰς πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς μεταξὺ των ὀφισταμένης συμβάσεως προσφερομένας αὐτῷ ὑπηρεσίας δὲν ἔχει, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, τὴν ἔννοιαν σιωπηρᾶς δηλώσεως τῆς βουλήσεώς του περὶ μονομεροῦς παρ' αὐτοῦ λύσεως τῆς μισθώσεως. Διότι, πλὴν τῶν ἄλλων, δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ στερηθῇ τῶν μέσων συντηρήσεως, ἀναμένων ἄνεργος τὴν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου καταβολὴν τῶν μισθῶν του, ἡ τυχὸν δὲ ἄρνησίς του νὰ ἀποδεχθῇ τὴν παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του εἰς ἕτερον ἐργοδότην ἢ ἡ ἀμέλειά του πρὸς ἐξεύρεσιν ἐργασίας, ἥτις θὰ τῷ ἐπέφερεν ὠφέλειαν καὶ ἀντιστοίχων ἐλάττωσιν τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου, θ' ἀντέκειτο πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως (**Κανκᾶ**, Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 656 § 5, ἐδάφ. Β').

Ἀλλ' ἐπὶ πᾶσιν ἐκ τῶν προσαγομένων καὶ ἐπικαλουμένων ἑκατέρωθεν ἀποδείξεων ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐφεσιβλήτος ἐνάγων προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του πρὸς τὸν Ε. Φ. διατηρούντα ἐν ταύτῃ καφε-μπὰρ καὶ πρὸς ἄλλους ἐργοδότας, ὡς ὑπάλληλος, καὶ ὅτι ἡ τοιαύτη προσφορὰ τῶν ὑπηρεσιῶν του δὲν ἐνεῖχε σιωπηρὰν μονομερῆ ἐκ μέρους του καταγγελίαν τῆς μετὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐναγομένου συμβάσεως ἐργασίας, ἐφ' ἧς ἐρείδεται ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ὡς ἀβασίμως διατείνεται ὁ τελευταῖος οὗτος.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 656 Α.Κ. ἐὰν ὁ μισθωτὴς κατέστη ὑπερήμερος περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας, ὁ ἐκμισθωτὴς δικαιοῦται ν' ἀπαιτήσῃ τὸν μισθόν, δικαιοῦται ὅμως ὁ μισθωτὴς νὰ ἐκπέσῃ ἐκ τοῦ μισθοῦ πᾶν ὅ,τι ὁ ἐκμισθωτὴς ὠφελήθη ἐκ τῆ ματαιώσεως τῆς ἐργασίας ἢ τῆς ἀλλαχοῦ παροχῆς αὐτῆς, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ἔσεται ὁμοίας φύσεως.

Ἀσχέτως τοῦ ὅτι, κατὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 656 Α.Κ., ὁ μισθωτὴς δικαιοῦται νὰ ἐκπέσῃ τόσον μόνον ποσὸν ἐξ ἐκείνου, τὸ ὁποῖον ὠφελήθη ὁ ἐκμισθωτὴς ἐκ τῆς ἀλλαχοῦ παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του, ὅσον ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὰς ἀποδοχάς, ἃς θὰ ἐλάμβανε παρ' αὐτοῦ κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα, οὕτως ὥστε ἡ κατ' αὐτὸ πραγματοποιηθεῖσα μείζων ὠφέλεια δὲν συγχωρεῖται ν' ἀφαιρεθῇ ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἑτέρου χρονικοῦ διαστήματος, τὸ παράπονον τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐναγομένου, καθ' ὃ ἐσφαλε ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις μὴ ὑπολογίσασα εἰς τὴν ἀποκομισθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ἐκ τῆς εἰς τοὺς μνημονευθέντας ἐργοδότας ὠφέλειαν καὶ τὸν μισθόν, ὃν δυνάμει τῶν ὑπ' ἀριθ. 40040|48 καὶ 29488 Υ. Α. ἐδικαιοῦτο νὰ λάβῃ παρ' αὐτοῦ, ἀπορριπτέος καθίσταται ὡς ἄβάσιμος, κατ' οὐσίαν, διότι, κατὰ τὰ ἐκ τῶν ἀποδείξεων, οὗτος ἀπεκόμισε ἁρπαχ. 20.000 ἡμερησίως, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ μισθοῦ τούτου.

συντακτικοῦ προσωπικοῦ ἐφημερίδων Θεσσαλονίκης συνιστᾶται Εἰδικὸς Λογαριασμὸς Ἀνεργίας, σκοπὸς τοῦ ὁποίου εἶναι ἡ παροχὴ ἐπιδομάτων εἰς τοὺς ἀνέργους συντάκτας, ὑπαλλήλους καὶ ἐργάτας τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων Θεσσαλονίκης. Ἑπομένως, ἀφοῦ οἱ μισθωτοὶ οὗτοι ἀσφαλίζονται κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς ἄλλον ἀσφαλιστικὸν Ὀργανισμόν, ἰσχύει, κατ' ἄρθρ. 2 Ν. Δ. 1255/1949, ἡ νομοθετικὴ ἐξαίρεσις ὑπαγωγῆς των εἰς τὸν Ν. 118/1945 (πρβλ. καὶ υπ' ἀριθ. 56300/1949 ἀναλυτικὴν ἐγκύκλιον Ὑπουργείου Ἐργασίας ἐπὶ τοῦ Ν. Δ. 1255/1949, ΕΕΔ 9, 36, β' στήλη).

Τοῦτο ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν περὶ ὧν πρόκειται μισθωτῶν δὲν ὑποβάλλεται εἰς τὰς ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος αὐτῆς τεθειμένας ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118/1945 διατυπώσεις, ἀλλὰ γίνεται κατὰ τὸ νομοθετικὸν καθεστὼς τοῦ Ν. 2112/1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 4558/1930, ἢ τοῦ β. δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112/1920 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν», ἀναλόγως τῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ ὡς ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου.

Καὶ ὥριζε μὲν ὁ Α. Ν. 1126/1946 (ΕΕΔ 5, 213), ὅτι οἱ μισθωτοὶ οὗτοι ἀπολύονται κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118/1945 ἐναντι τοῦ ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ, παρὰ τῷ ὁποίῳ λειτουργεῖ ὁ εἰδικὸς λογαριασμός, ἐκ τοῦ ὁποίου δικαιοῦται ὁ ἀπολυόμενος μισθωτὸς τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας, ἀλλ' ὁ νόμος οὗτος ἐκρίθη (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1606/1949, Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 1008/1949, ἔνθ' ἀναπ.), ὅτι ἔπαυσε νὰ ἰσχύῃ ἀπὸ τοῦ Ν. Δ. 8/11/δ/1946 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 118/1945, τὸ ὁποῖον ἐν ἄρθρῳ 1 ἐξαιρεῖ τῆς ὑπαγωγῆς εἰς αὐτὸ τὰς ἐπιχειρήσεις, τῶν ὁποίων οἱ μισθωτοὶ τυγχάνουσιν ἠσφαλισμένοι κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας εἰς ἄλλους, πλὴν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, Ὀργανισμοὺς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως.

Ἀλλὰ καὶ ἂν ἤθελεν ὑποστηριχθῇ, ὅτι τὸ Ν.Δ. 1126/1946, ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐναντι τοῦ εἰδικοῦ ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ διαδικασίαν ἀπολύσεως τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος μισθωτῶν ἰσχύει καὶ μετὰ τὸ Ν. Δ. 8/11/δ/1946 καὶ τὸ Ν. Δ. 1255/49, διότι δὲν πρόκειται περὶ ἐξαιρέσεως ὑπαγωγῆς τῶν μισθωτῶν τούτων εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, ἡ ὁποία εἶναι ἀπὸ νομοθετικῶν κειμένων ἀναμφισβήτητος, ἀλλὰ περὶ καθιερώσεως τῆς αὐτῆς διαδικασίας τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118/1945 ἔναντι τοῦ εἰδικοῦ ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ — ἐν προκειμένῳ φαίνεται, ὅτι ἐτηρήθη ἡ διαδικασία αὕτη — ἡ ἐν λόγῳ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, ἱσταμένη πρὸ ταῦ στασιαζομένου ἐν τῇ νομολογίᾳ ζητήματος ἂν ὁ λινοτύπης ὄχι μόνον ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας, ἡ ὁποία *παρέχεται ὑπ'* αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ταῦ τρόπου ἀμοιβῆς του (δι' ἡμερομισθίου), θεωρῆται ὡς ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, δὲν ἀπαγγέλλει ἀκυρότητα τῆς ἀπολύσεως λόγῳ μὴ «ἐξ ὁλοκλήρου» καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112/1920, ὡς ἐτροποποιήθη, λόγῳ τῶν εὐλόγων περὶ αὐτοῦ ἀμφιβολιῶν τοῦ ἐργοδότου (πρβλ. σχετικῶς Α. Π. 294/1949, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 8, 578, Α. Π. 278/1950, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 9, 450).

Ὁπωσδήποτε ἡ ἀπόφασις θεωρεῖ τὸν λινοτύπην, ὁ ὁποῖος ἀμείβεται καὶ διὰ τὰς Κυριακάς, ὡς ὑπάλληλον, λόγῳ τῆς φύσεως τῆς παρεχομένης ἐργασίας του (πρβλ. καὶ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 1008/1949, εἰσηγητὴς *Γ. Κώνστας*, ΕΕΔ 8, 679), μὴ ἀπομακρυνομένη, κατ' ἀρχήν, τῆς γνωστῆς ἀπόψεως περὶ τῶν προϋποθέσεων, ὑφ' ἃς ὁ ἡμερομίσθιος λογίζεται ὡς ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος (Α.Π. 465/1949, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 8, 1033, Α. Π. 288/1950, εἰσηγητὴς *Κ. Γκολφινόπουλος*, ΕΕΔ 9, 513).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1620/1950

Διαδικασία Ν. ΓΩΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ε. Μαλλιάρας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Σπετσάκης, Κ. Ἀδαμόπουλος

Ἡ κυρία βάσις τῆς ἀγωγῆς περὶ ἐπιδικάσεως μισθῶν ἐνεργείας διὰ τὸν χρόνον τὸν μετὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας (1-12-1949 μέχρι τῆς 15-1-1950) λόγῳ ἀκυρότητος δηθεν ταύτης, εἶναι ἀπορριπτέα, ὡς νόμῳ ἀβάσιμος, διότι κατὰ τὸ ἄρθρον 1 § 2 τοῦ Νομ. Διαταγμ. τῆς 8/11 Μαΐου 1946 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 118 κλπ.» εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου τούτου (ἀσφάλισιν καὶ διατυπώσεις τοῦ νόμου 118) δὲν ὑπάγονται, μεταξὺ ἄλλων, καὶ αἱ ἐπιχειρήσεις ἐκεῖναι, τῶν ὁποίων οἱ μισθωτοὶ τυγχάνουν ἠσφαλισμένοι κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας εἰς ἄλλους, πλὴν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, Ὀργανισμούς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κλπ. Ἀφ' ἑτέρου κατὰ τὸ «δάφ. 2 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ νόμου 390/1945 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν συντακτῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων Ἀθηνῶν—Θεσσαλονίκης» ἐπιδόματος ἀνεργίας δικαιοῦνται οἱ ἄνεργοι οἱ διατελέσαντες συντάκται, ὑπάλληλοι ἢ ἐργάται εἰς μίαν τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ Θεσσαλονίκης τουλάχιστον ἐπὶ ἑξάμηνον καὶ ἐγγεγραμμένοι εἰς τὴν οἰκείαν ἐπαγγελματικὴν ὀργάνωσιν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπιδοτήσεώς των. Καὶ ἐπηκολούθησε μὲν ὁ νόμος 1126 τῆς 19/20 Μαρτίου 1946 «περὶ ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 6 ἐδάφ. 2 τοῦ Α. Ν. 390/45, κατὰ τὸ ἄρθρον μόνον τοῦ ὁποίου ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ἐδαφ. 2 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Α Ν. 390/1945 εἶναι ὅτι οἱ μισθωτοὶ οὗτοι ἀπολύονται κατὰ τὴν διαδικασίαν τὴν ὁριζομένην ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118/45», πλὴν μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Ν. Δ. τῆς 8/11 Μαΐου 1946, περὶ οὗ ἀνωτέρω, δὲν δύναται νὰ ἰσχύῃ ἡ εἰρημένη διάταξις τοῦ νόμου 1126/1946, καίτοι εἰδική, καταργηθεῖσα ὑπὸ τῆς ὡς ἄνω γενικῆς τοιαύτης τοῦ Ν. Δ. τῆς 8/11 Μαΐου 1946, ἐφ' ὅσον ὁ Νομοθέτης σαφῶς ἐδήλωσε τὴν βούλησίν του περὶ καταργήσεως τοῦ προγενεστέρου εἰδικοῦ νόμου (*Γ. Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχαὶ § 3, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1606/1949, ΕΕΔ 8, σ 328). Ἐφ' ὅσον, ἑπομένως, ὁ ἐνάγων, ὡς λινοτύπης τῆς ἐφημερίδος τυγχάνει ἠσφαλισμένος κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας, οὐχὶ εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, ἀλλ' εἰς τὸ εἰδικῶς συσταθὲν διὰ τοῦ νόμου 390/1945 τοιοῦτον τῶν συντακτῶν, ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων Ἀθηνῶν—Θεσσαλονίκης, δὲν προστατεύεται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 118/45, τοῦ Ν. Δ. 1255/ τῆς 31/31 Ὀκτωβρίου 1949, ἰσχύοντος κατ' ἄρθρον 11 § 7 τούτου ἀπὸ 16 Δεκεμβρίου 1949, ἤτοι μετὰ τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου καταγγελίαν τῆς συμβάσεως.

Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει ἡ μὴ καταβολὴ τῷ ἐνάγοντι τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112,

χαρακτηρισθέντι ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ὡς ἐργάτου καὶ καταβαλόντος αὐτῷ, ὡς ἐκ τούτου, ἀποζημίωσιν τοῦ Β. Δ τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, ἐνῷ οὗτος τυγχάνει ὑπάλληλος, δὲν ἐπιφέρει, κατὰ τὴν κρίσιν μας, ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως (κατὰ τὰ λοιπὰ διὰ τὴν καταγγελίαν ἐτηρήθησαν ἅπασαι αἱ διατυπώσεις τοῦ νόμου 118 καὶ τῆς ὑπ' ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας), διότι καὶ ἡ καταγγελία ἐγένετο ἐμπροθέσμως καὶ ἐγγράφως εἰς τὸ Ταμεῖον Ἐργατῶν Τύπου καὶ εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ εἰς διπλοῦν ὑπεβλήθησαν τὰ στοιχεῖα, ἐφ' ὅσον ἡ τοιαύτη μὴ πλήρης καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως ὀφείλεται εἰς ὑπάρχουσαν εὔλογον ἀμφιβολίαν περὶ τῆς ἰδιότητος τοῦ ἐνάγοντος ὡς ἐργάτου ἢ ὑπαλλήλου, ἀφοῦ τὸ ζήτημα τοῦτο εἶναι ἐκ τῶν στασιαζομένων, ἂν καὶ ἡ ἐπικρατοῦσα γνώμη εἶναι, ὅτι οἱ λινοτύποι εἶναι ὑπάλληλοι καὶ οὐχὶ ἐργάται κατὰ τὰ ἐν τῇ ἑπομένῃ σκέψει, ὁ δὲ ἐναγόμενος, ἐν καλῇ πίστει τελῶν ἐτήρησε πάσας τὰς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|45 καὶ τῆς ὡς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ οὕτω δὲν παρέχεται τῷ ἐνάγοντι δικαίωμα πρὸς ἀκύρωσιν τῆς γενομένης καταγγελίας, ἀλλὰ πρὸς συμπληρωματικὴν καταβολὴν τῆς διαφορᾶς (Α. Π. 294|49, ΕΕΔ 8, σ. 578), ὡς καὶ πράγματι αἰτεῖται οὗτος διὰ τῆς ἐπικουρικῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς του.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. 1234, ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν. 4558|30, ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος θεωρεῖται πᾶν πρόσωπον «κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἀσχολούμενον ἐπ' ἀντιμισθίᾳ εἰς ὑπαλληλικὴν ὑπηρεσίαν ἰδιωτικοῦ καταστήματος, γραφείου ἢ ἐν γένει ἐπιχειρήσεως καὶ παρέχον ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν. Δὲν θεωροῦνται δὲ ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι οἱ ἡμερομίσθιοι, οἱ ὑπηρέται πάσης κατηγορίας, καθὼς καὶ πᾶν ἐν γένει πρόσωπον, τὸ ὁποῖον ἐν τῇ παραγωγῇ χρησιμοποιεῖται ἀμέσως ὡς βιομηχανικός, βιοτεχνικός, μεταλλευτικὸς ἢ γεωργικὸς ἐργάτης κλπ. Ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ ὑπαλλήλου ὡς ἡμερομισθίου εἶναι ἄνευ ἀποτελέσματος, ἂν ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν». Ἡ ἐργασία τοῦ λινοτύπου (οἵος, ὡς δὲν ἀμφισβητεῖται, εἶναι ὁ ἐνάγων), καθ' ἃ ἐβεβαιώθημεν καὶ ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν ἐνόρκως ἐνωπίων μας ἐξετασθέντων, εἶναι τοῦ τεχνικοῦ ὑπαλλήλου καὶ οὐχὶ τοῦ ἐργάτου ἢ τεχνίτου, δεδομένου ὅτι αὕτη ἀπαιτεῖ ἀπταιστον γνῶσιν τῆς ὀρθογραφίας, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐγκυκλοπαιδικήν τινα μόρφωσιν, προεξάρχει δ' ἐν αὐτῇ μᾶλλον τὸ πνευματικόν, παρὰ τὸ σωματικόν, στοιχεῖον (βλέπε *Ι. Κοσμοδίστρειαν*, Ἑρμηνεία Ἐργατ. Δικ. § 300 σημ. 7. σ. 292, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 12765|41, ΕΕΔ 1, σ. 52). Ὡσαύτως ἐβεβαιώθημεν, ὅτι ὁ χαρακτηρισμὸς τῶν λινοτυπῶν ὡς ἡμερομισθίων δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ἀφοῦ, ὡς δὲν ἀμφισβητεῖται, οὗτοι λαμβάνουν ἀμοιβὴν οὐ μόνον κατὰ τὰς ἐργασίμους ἡμέρας, ἀλλὰ καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας τοῦ ἔτους, ἤτοι καὶ κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἑορτάς, καθ' ἃς δὲν ἐργάζονται, πρᾶγμα, ὅπερ δὲν συμβαίνει ἐπὶ ἡμερομισθίων, οἵτινες λαμβάνουσι ἀμοιβὴν (ἡμερομίσθιον μόνον) διὰ τὰς ἡμέρας, καθ' ἃς ἐργάζονται. Ἑπομένως ὁ τοιοῦτος χαρακτηρισμὸς τοῦ ἐνάγοντος εἶναι ἄνευ ἀποτελέσματος. Συνεπῶς ὁ ἐνάγων ἐδικαιοῦτο ἀποζημιώσεως, καθοριζομένης ὑπὸ τοῦ νόμου 2112 καὶ οὐχὶ τοῦ Β. Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, καὶ τὰ ἐναντία εἶναι ἀπορριπτέα, ὡς ἀβάσιμα.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ νόμου 2112, καθ' ἣν ἡ μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, ὁπωσδήποτε ἐπερχομένη, οὐδαμῶς ἐπηρεάζει τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὑπὲρ τοῦ ὑπαλλήλου διατάξεων τοῦ νόμου τούτου καὶ δὴ ἐκ τῶν γενικωτάτων ἐκφράσεων «μεταβολὴ» καὶ «ὁπωσδήποτε ἐπερχομένη» συνάγεται, ὅτι ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ ἐξασφαλίσῃ τὰ ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ εἰς πᾶσαν περίπτωσιν μεταβολῆς τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, καθ' οἱονδήποτε τρόπον καὶ ἂν ἐπέρχεται ἡ μεταβολή. Συνεπῶς καὶ εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἤθελε γίνει δεκτόν, ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐγθρικῆς κατοχῆς τὴν συνέχισιν τῆς ἐκδόσεως τῆς ἐφημερίδος ὑπὸ τὸν τίτλον „*„, εἰς ἣν εἰργάζετο ἀπὸ τοῦ ἔτους 1935 ὁ ἐνάγων, ἀνέλαβε τριμελὴς ἐπιτροπὴ ἐκ τοῦ προσωπικοῦ της (περὶ τοῦ ὅτι ἡ ἐκχώρησις αὕτη ἐγένετο πρὸς ἅπαν τὸ προσωπικόν, μεταξὺ τοῦ ὁποίου ἦτο καὶ ὁ ἐνάγων, δὲν ἐβεβαιώθημεν, βεβαιωθέντος μόνον ὅτι τὸ λοιπὸν προσωπικόν, ἑπομένως καὶ ὁ ἐνάγων, ἐκτὸς τοῦ καθωρισμένου μισθοῦ του, ἐλάμβανε καὶ ποσοστὰ ἐπὶ τῶν κερδῶν τῆς ἐπιχειρήσεως, πρᾶγμα, ὅπερ οὐδαμῶς μετέβαλε τὴν θέσιν του ἀπὸ μισθωτοῦ εἰς τοιαύτην ἐργοδότου), ἡ τοιαύτη μεταβολὴ οὐδαμῶς ἐπηρεάζει τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 2112, τῆς τοιαύτης, καὶ ὑπὸ τὸν νέον ἐργοδότην ὑπηρεσίας του προσμετρουμένης πρὸς ἐκείνην τοῦ προηγουμένου (ἤδη ἐναγομένου) πρὸς ὑπολογισμὸν τῆς ἐκ τοῦ Ν. 2112 ἀποζημιώσεώς του. Τὸ αὐτὸ ρητέον καὶ διὰ τὸ μετακατοχικὸν καὶ μέχρι τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος διάστημα, καθ' ὃ ἡ ἐφημερίς, εἰς ἣν εἰργάζετο προηγουμένως, ἔλαβε τὸν τίτλον „*„. Περὶ τούτου ὁμολογίαν ἀποτελεῖ καὶ ἡ ἐν ταῖς ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου πρὸς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου ἀναγγελίαις τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἀναγραφὴ τῆς χρονολογίας ἀρχικῆς προσλήψεως τοῦ ἐνάγοντος ὡς καὶ ὁ ὑπολογισμὸς ὑπ' αὐτοῦ τῆς κατὰ τὸ Β. Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 (ὁ ἐναγόμενος ἐχαρακτήρισε τὸν ἐνάγοντα ὡς ἐργάτην) ἀποζημιώσεως εἰς 60 ἡμερομίσθια, προϋποθέτοντα διάρκειαν ἐργασίας ὑπὲρ τὴν δεκαετίαν κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Β. Δ. τούτου.

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Καταγγελία συμβάσεως έργασίας μετά το Ν. Δ. 1255|1949

Πλοηγική Υπηρεσία Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας.—Άγωγή έργαζομένου παρ' αύτή κατά τού Δημοσίου.—Επίταξις προσωπικής έργασίας.—Όροι ύπαγωγής διαφοράς έκ μισθού εις άρμοδιότητα διοικητικών δικαστηρίων Ν. 4442|1929.—Μεταρρυθμίσεις Ν. 118|1945 διά Ν. Δ. 1255|1949.—Αλλαγή κριτηρίου ύπαγωγής εις την άσφάλισιν τού Ταμείου Ανεργίας.—Αναγκαία ή απόλυσις και μισθωτών Δημοσίου κατ' άρθρ. 9 Ν. 118|1945, ανεξαρτήτως άσκήσεως ή μή επιχειρήσεως ή εκμεταλλεύσεως.

Ό επί των εργατικών διαφορών Πρωτοδίκης Πειραιώς διά της κατωτέρω αποφάσεως του έρευνά το θέμα εφαρμογής τού άρθρου 9 τού Ν. 118|45 διά την καταγγελίαν συμβάσεως έργασίας μισθωτού τού Δημοσίου μετά το Ν. Δ. 1255|1949 «περί τροποποιήσεως ένίων διατάξεων τού Ν. 118|1945 κλπ.» (ΕΕΔ 8, 961).

Ή λύσις, εις την οποίαν καταλήγει, είναι, ώς εσημειώσαμεν (βλέπε ΕΕΔ 9, 454 επί της Πρωτοδ/κου Αθηνών 1301|1950, Πρωτοδίκης *Κ. Τρουπάκης*), ορθή.

Τό χρήσιμον διά την εφαρμογήν τού άρθρου 9 Ν. 118|1945 μετά το Ν. Δ. 1255|1945 είναι μόνον, άν ό μισθωτός άσφαλίζεται εις τό Ι.Κ.Α. κατά της ασθενείας, συνδεόμενος μετά τού Δημοσίου διά σχέσεως ιδιωτικού δικαίου, χωρίς να ένδιαφέρη, άν ό εργοδότης—και εν προκειμένω τό Δημόσιον—άσκή επιχείρησιν ή εκμετάλλευσιν (βλέπε εισηγητ. έκθεσιν Ν. Δ. 1255|1949, εν ΕΕΔ 8, 965, ύπ' αριθ. δ6300|1949 εγκυκλίων Υπουργείου Εργασίας εν ΕΕΔ 9, 34 επ.).

Έκ τού ότι τό άρθρ. 6 Ν. Δ. 1255|1949 καθορίζει υποχρέωσιν προσλήψεως μισθωτών μέσω τού Γραφείου Εύρέσεως Εργασίας των επιχειρήσεων και εκμεταλλεύσεων (και υπό την μορφήν ταύτην και τού Δημοσίου) (επανάληψις τού άρθρ. 9 § 4 Ν. 118|1945, ΕΕΔ 5, 310), δέν έπεται, ότι εξ αύτού άναιρείται ή σαφής εν τώ άρθρω 1 Ν. Δ. 1255|1949 ασφαλιστική ιδιότης τού μισθωτού παντός εργοδότου, ανεξαρτήτως άσκήσεως επιχειρήσεως ή εκμεταλλεύσεως, τό οποίον δέν αποτελεί και προϋπόθεσιν της ασφαλίσεως τού μισθωτού εις τό Ι.Κ.Α. κατά της ασθενείας.

Ήθέλησεν, απλώς, ό Νομοθέτης τού Ν.Δ. 1255|1949 να διαχωρίση την ασφαλιστικήν ιδιότητα τού μισθωτού από της υποχρεωτικής μέσω των Γραφείων Εύρέσεως Εργασίας προσλήψεως, την οποίαν περιώρισεν εις τας υπό μορφήν επιχειρήσεως και εκμεταλλεύσεως ασκουμένας επιχειρήσεις και υπ' αύτήν την έννοιαν και τού Δημοσίου μέ σκοπόν να εξασφαλισθή ή ταχεία απορρόφησις των υπό τού Ταμείου Ανεργίας επιδοτουμένων ανέργων (πρβλ. διά τό όμοίας ρυθμίσεως προϊσχύον άρθρ. 9 § 4 Ν. 118|1945 υπ' αριθ. 76|2271|1945 γνωμοδότησιν Νομικού Συμβουλίου, εισηγητής *Α. Χατζηδάκης*, ΕΕΔ 4, 480).

Και άφού είναι αναμφισβήτητον, ότι τό άρθρ. 1 Ν.Δ. 1255|1949, προκειμένου περί της ασφαλιστικής ιδιότητος τού μισθωτού, δέν έχει ως προϋπόθεσιν την ύπαρξιν επιχειρήσεως ή εκμεταλλεύσεως να είπωμεν ότι, επειδή εν τώ άρθρω 9 § 1—3 Ν. 118 (αί οποίαι διετηρήθησαν εν ισχύϊ και μετά τό Ν. Δ. 1255|1949) εκφράζεται περί «επιχειρήσεων» δέν εφαρμόζονται αί διατάξεις αύται επί τού Δημοσίου, είμή μόνον, όταν τούτο (και τά λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου) άσκή επιχείρησιν, είναι, ώς να άρνούμεθα τον σκοπόν τού Ν. Δ. 1255|1949, άφού ό σκοπός ούτος—ή ασφάλισις τού μισθωτού κατά της ανεργίας—συνδέεται πρός τό διαδικαστικόν σύστημα καταγγελίας συμβάσεως έργασίας τού άρθρ. 9 Ν. 118|45, τό οποίον μάλιστα διά τού Ν. Δ. 1255|1949 έγινε και αύστηρότερον, επιβάλλον την υποχρέωσιν αναγγελίας και της λήξεως συμβάσεως ορισμένου χρόνου.

Τό γράμμα τού νόμου αποτελεί βεβαίως την άφετηρίαν της ανευρέσεως της έννοίας τού νόμου. Αλλά και όταν τούτο είναι σαφές και αναμφίβολον ό ερμηνευτής απομακρύνεται αύτού, όταν υπάρχουν σοβαρά άλλοθεν προκύπτοντα αντίθετα ερμηνευτικά στοιχεία (προπαρασκευαστικαί εργασίαι, αιτιολογ. έκθεσις, συνδυασμός πρός άλλας διατάξεις) (βλέπε σχετικώς *Α. Διζερόπουλου*, Η νομολογία ως παράγων διαπλάσεως τού ιδιωτικού δικαίου, σελ. 40-41, *Τόν αύτόν*, ΕΕΔ 5, 420 και τους αύτόθι αναφερομένους).

Αρκεί να υπομνησθή εν προκειμένω, ότι και μεταξύ άκόμη τού άρθρου 9 § 1 Ν. 118|1945 και τού άρθρου 6 Ν. Δ. 1255|1949 υπάρχει διαφορά εκφράσεως.

Τό άρθρον 9 όμιλεί μόνον περί «επιχειρήσεων». Τό άρθρον 6 Ν. Δ. 1255|1949 αναφέρεται, εκτός των «επιχειρήσεων», και εις τας «εκμεταλλεύσεις» και είναι γνωστόν, ότι κατά την οικονομικήν επιστήμην υπάρχει διαφορά έννοιών επιχειρήσεως και εκμεταλλεύσεως.

Άν το άρθρ. 9 περιορισθή εις μόνας τάς επιχειρήσεις, τότε και υπό την εκδοχήν άκόμη, ότι εις αύτά υπάγεται τό Δημόσιον μόνον όταν άσκή επιχείρησιν, πρέπει να αποκλεισθή ή περίπτωσις άσκήσεως εκμεταλλεύσεως;

Δέν νομίζομεν, ότι δύναται τούτο να έχη υποστηρικτάς, άφού τό άρθρ. 6 Ν. Δ. 1255|1949 όμιλεί σαφώς και περί εκμεταλλεύσεων. Δέν βοηθεί λοιπόν ικανοποιητικώς διά την άληθή έννοιαν τού νόμου τό γράμμα τού νόμου.

Όμοιαν προς την λύσιν της κατωτέρω πρωτοδικειακής αποφάσεως δίδουν και αί Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 350 και 362|1950 (Πρωτοδίκης *Π. Δουναπόγιας*), αί οποίαι θά δημοσιευθούν εις τό επόμενον, μετά σκέψεών μας επί τού όλου προβλήματος.

Πρωτοδίκου Πειραιώς 589|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΔ'

Πρωτοδίκης ό κ. **Κ. Παπαμιχαλόπουλος**

Δικηγόροι οί κ. κ. Α. Παντούλας, Κ. Διαλεκτός, δικαστικός αντιπρόσωπος Δημοσίου.

Ώς προκύπτει εκ τού συνόλου των διατάξεων τού Α Ν.1150, δι' αύτού συνεστήθη παρά τή Διευθύνσει Ναυτικής Εργασίας και Προνοίας τού Υπουργείου Ναυτιλίας τμήμα, υπό τόν τίτλον «τμήμα πλοηγικής υπηρεσίας», έχον τάς εν άρθρω 5 αρμοδιότητας, εις άς συμπεριλαμβάνεται

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΔΗΜΩΝ

Χαρακτηρισμὸς ἡμερομισθίων ὡς ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων

Κριτήριον ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος.—Ὑπαλληλικὴ ἰδιότης ὁδηγοῦ αὐτοκινήτων Δήμου.—Διάκρισις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου ἀπὸ προσωρινῆς.—Ὑπαγωγὴ καὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου εἰς Ν. 2112, ἐφ' ὅσον ἡ σχέσις εἶναι ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ δὲν ὑπάρχει εἰλημμένη μέριμνα διὰ τὴν ἀπόλυσιν διὰ κανονισμῶν.—Διάκρισις σχέσεως δημοσίου δικαίου ὑπὸ ἰδιωτικοῦ.—Ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 8900]1946 Υ. Α. καὶ ἐπὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.

Ἀντικείμενον κρίσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Πειραιῶς εἶναι, ἂν ἐφαρμόζεται ὁ Ν. 2112]1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 4558]1930, ἐπὶ ἡμερομισθίου ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ὑπηρετοῦντος εἰς Δῆμον.

Τὰ συνεχόμενα πρὸς τὸ θέμα ζητήματα εἶναι α') ἂν ἡ σχέσις ἐν προκειμένῳ ὑπῆρξεν ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀφοῦ τότε μόνον θὰ εἶχεν ἐφαρμογὴν ὁ Ν. 2112, ὁ ὁποῖος ἀφορᾷ εἰς τοιαύτας σχέσεις (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 6, 477, Α.Π. 160]1936, Θέμ. ΜΖ' 682, Α.Π. 98]1945, εἰσηγητὴς *Δ. Ζῆλος*, ΕΕΔ 4, 569, Α.Π. 236]1949, εἰσηγητὴς *Δ. Μίχος*, ΕΕΔ, 8, 448, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί.) β') ἂν ἐκ τοῦ τρόπου τῆς μισθοδοσίας του (ἁμοιβὴ δι' ἡμερομισθίου) λογίζεται ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος.

Τὸ Πρωτοδικεῖον χαρακτηρίζει τὴν σχέσιν ὡς τοιαύτην τοῦ Ἰδιωτικοῦ δικαίου (περὶ αὐτῆς βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 6, 477, ΕΕΔ 8, 855, ἔνθα παραπομπαὶ εἰς νομολογίαν) καὶ προκειμένου νὰ χαρακτηρίσῃ τὸν δι' ἡμερομισθίου ἀμειβόμενον μισθωτὸν ὡς ἰδιωτικὸν ὑπάλληλον ἐρευνᾷ (οὕτω καὶ αἱ Α.Π. 466]1949, εἰσηγητὴς *Δ. Χαιάφτος*, ΕΕΔ 8, 1033, Α.Π. 288]1950, εἰσηγητὴς *Κ. Γκολφινόπουλος*, ΕΕΔ 9, 512), ἂν ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ὡς ἡμερομισθίου ἐγίνετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν, διότι ἐκ τοῦ εἴδους τῆς παρεχομένης ὑπηρεσίας ἀναμφιοβητήτως ὁ ὁδηγὸς αὐτοκινήτου—καὶ κατὰ τὰ παγίως ἐν τῇ νομολογίᾳ κρατοῦντα—θεωρεῖται ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος (βλέπε Ἐφετ. Ἀθηνῶν 173]1932, Δικαστικὴ 1932, σελ. 782, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 14038]1941, ΕΕΔ 1, 146, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 201]1948, ΕΕΔ 8, 343, γνωμ. Εἰσαγγ. Α.Π. 9 Μαρτίου 1934).

Περαιτέρω ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις κρίνει διαχωρισμὸν τῆς «προσωρινῆς» ὑπηρεσίας ἀπὸ ἐκείνης ὡρισμένου χρόνου (περὶ τῆς τελευταίας ταύτης βλέπε καὶ ἡ πρόσληψις τῶν πλοηγῶν καὶ τῶν ἀναγκαιούντων ἐκτάκτων ὑπαλλήλων, ὡς καὶ τοῦ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ ἐν γένει τῶν πλοηγικῶν σταθμῶν, οὗτινος τιμήματος αἱ δαπάναι καταβάλλονται ὑπὸ κεφαλαίου, τελοῦντος ὑπὸ τὴν διαχείρισιν καὶ εὐθύνην τοῦ Ν. Α. Τ. (ἄρθρον 39). Ἑπομένως, ἀφοῦ ἡ πλοηγικὴ ὑπηρεσία, εἰς ἣν εἰργάσθη ὁ ἐνάγων, ἀποτελεῖ τμῆμα τοῦ Ὑπουργείου Ναυτιλίας, ὀρθῶς ἀσκεῖται ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ κατὰ τοῦ Δημοσίου καὶ τὰ ἐναντία ὑποστηριζόμενα εἶναι ἀπορριπτέα, ὡς μὴ νόμιμα.

Ναὶ μὲν πᾶσα ἀξίωσις τοῦ οὕτινος ἐπετάχθη ἡ προσωπικὴ ἐργασία κατὰ τοῦ ἐπιτάξαντος Δημοσίου πρὸς καταβολὴν ἀντιμισθίας ὑπάγεται, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 197 καὶ 215 καὶ ἐπ. τοῦ νόμου 4442]29, εἰς τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἱδρυθέντα διοικητικὰ δικαστήρια, ἀποκλειομένης διὰ τοῦ ἄρθρου 17 ἀπολύτως τῆς προσφυγῆς εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια πρὸς ἐκδίκασιν τοιούτων ἀξιώσεων (Α. Π. 140]49 ὁλομ. ΕΕΔ 8.384) ἀλλ' ἐν προκειμένῳ δὲν ἀπεδείχθη, ὅτι ἔλαβε χώραν ἐπίταξις τῆς προσωπικῆς ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος ἐργάτου θαλάσσης ὡς πλοηγοῦ ἢ ὁδηγοῦ ἐν θαλάσσῃ καὶ ἀκταίς (ἄρθρον 190 ἐδάφ. 4 ν. 4442) 1929) Τοὐναντίον ἀπεδείχθη ὅτι οὗτος προσελήφθη ἐλευθέρως τὴν 1)3)47, ὡς λεμβοῦχος, εἰς ἀντικατάστασιν στρατευθέντος τοιούτου, δι' ὃ καὶ οὐδὲν πρωτόκολλον ἐπιτάξεως συνετάγη, πληρώνεται βάσει τῶν οἰκείων περὶ ἐργατῶν αὐλλογικῶν συμβάσεων καὶ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἀφοῦ καὶ δῶρα ἐλάμβανε (ἄρα βιβλιάριον) καὶ τὸ Δημόσιον ἐπεκόλλα ἐπὶ τοῦ βιβλιαρίου του ἀσφαλίσεως ἀναλογοῦντα ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. ἔνσημα. Ἑπομένως, ἀφοῦ δὲν πρόκειται περὶ ἐπιτάξεως προσωπικῆς ἐργασίας, ἀλλὰ περὶ ἀξιώσεως πηγαζούσης ἐκ σχέσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, ὀρθῶς φέρεται αὕτη πρὸς ἐκδίκασιν ἐνώπιον ἡμῶν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΦΟΔ' (Α.Π. 10]50, ΕΕΔ 9,295) καὶ τὰ ἐναντία ὑποστηριζόμενα εἶναι ἀπορριπτέα, ὡς μὴ νόμιμα.

Καίτοι διὰ τοῦ Ν. Δ)τος 1255]49 ὁ νομοθέτης ἤλλαξε τὸ σύστημα τῆς ἀσφαλίσεως, θέσας ὡς κριτήριον ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐργαζομένου ὡς μισθωτοῦ ἠσφαλισμένου κατὰ τῆς ἀσθενείας καὶ τὴν ἀπασχόλησιν αὐτοῦ εἰς κέντρον ἀσφαλίσεως ἐγκαταλειφθέντος τοῦ παλαιοῦ κριτηρίου, ἤτοι τοῦ εἴδους τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως τοῦ ἀπασχολοῦντος τὸν μισθωτὸν ἐργοδότου (ἄρα ὑπ' ἀριθ. 56300]49 ἐγκ. Ὑπουργ. Ἐργασίας), ἐν τούτοις εἰς τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν. 118]45 διετήρησε πράγματι τοὺς ὅρους «ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις». Ἐκ τῆς τοιαύτης ὅμως διατηρήσεως δὲν ἔπεται, ὅτι μόνον αἱ ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις εἶναι ὑποχρεωμέναι ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως ἐργαζομένου νὰ τηροῦν τοὺς ὅρους τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου 9, διότι τοῦτο θὰ ἦτο ἀντίθετον πρὸς τὸ νέον σύστημα τῆς ἀσφαλίσεως. Τοὐναντίον ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 118]45, ὡς οὗτος ἰσχύει σήμερον, σαφῶς συνάγεται, ὅτι πᾶς ἐργοδότης, παρ' ᾧ ἀπασχολεῖται μισθωτός, ὑπαγόμενος εἰς τὸ νέον σύστημα τῆς ἀσφαλίσεως, προκειμένου νὰ ἀπολύσῃ ταύτον, εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ τηρήσῃ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118]45, ἄλλως ἡ ἀπόλυσις εἶναι ἄκυρος. Ἑπομένως τὰ ἐναντία ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ὑποστηριζόμενα εἶναι ἀπορριπτέα, ὡς μὴ νόμιμα.

σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 6, 602, ΕΕΔ 9, 494), ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 8 Ν. 2112.

Τέλος ἡ αὐτὴ ἀπόφασις θεωρεῖ ἐφαρμοστέαν καὶ εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν τὴν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν περὶ προσθέτου κατὰ 75 % ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς (ΕΕΔ 5, 223), ἀφοῦ ἐχαρακτήρισε τὴν σχέσιν ὡς ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ἡ ἐν λόγῳ ὑπουργικὴ ἀπόφασις ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ἀρκεῖ ὅτι ἡ συνδέουσα αὐτὰ μετὰ τῶν ὑπαλλήλων των σχέσις νὰ εἶναι τοιαύτη ἰδιωτικοῦ δικαίου (Α.Π. 484|1948, εἰσηγητὴς *Α. Κωττούλας*, ΕΕΔ 7, 906, πρβλ. καὶ Α.Π. 126|1950, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρος*, ΕΕΔ 9, 298, ἔχουσαν νὰ κρίνῃ περὶ ἐφαρμογῆς τῆς ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐπὶ φορτοεκτικοῦ ὑπαλλήλου καὶ ἡ ὁποία ὅμως, ὡς ἐσημειώσαμεν, σελ. 298, ἐσφαλμένως σκέπτεται, ὅτι ὁ Ν. 19|1944, διὰ τοῦ ὁποίου ἐξουσιοδοτήθη ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν πρὸς καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν τῶν παρὰ τοῖς Νομικοῖς Προσώποις Δημοσίου Δικαίου ἐργαζομένων δὲν κάμνει διάκρισιν σχέσεως ὡς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου. Ἂν τὸ τοιοῦτον ἦτο ἀληθὲς (πρβλ. ἀντιθέτως Α. Π. 98|1948, εἰσηγητὴς *Χ. Σταυρόπουλος*, ΕΕΔ 7, 856) δὲν θὰ εἶχεν ἐξ αὐτοῦ τοῦ λόγου ἐφαρμογὴν ἡ δυνάμει τοῦ Ν. 28|1944 (καὶ οὐχὶ τοῦ Ν. 19|1944) ἐκδοθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ἀνωτέρω ὑπουργικὴ ἀπόφασις) (πρβλ. σχετικῶς Πρωτοδικείου Βεροίας 119|1949, εἰσηγητὴς *Κ. Σφακιανάκης*, ΕΕΔ 8, 732).

Δὲν ἀρκεῖ νὰ γίνεται δεκτόν, ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικὴ ἀπόφασις ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ἂν ἡ συγκεκριμένη σχέσις, ἡ ὁποία συνδέει τὸν ἐργαζόμενον μετ' αὐτοῦ εἶναι τοιαύτη ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀλλὰ πρέπει συγχρόνως νὰ γίνεται δεκτὸν καὶ ὅτι ἐπὶ τοιαύτης σχέσεως δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν αἱ δυνάμει τοῦ Ν. 19|1944 ἐκδιδόμεναι ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, ἀλλ' ἐκεῖναι τοῦ νόμου 28|1944.

Νομοθετικὴ ἐκδήλωσις ὅτι οὕτω ἔχει τὸ πρᾶγμα συνάγεται καὶ ἐκ τοῦ Α. Ν 1422|1950 «περὶ διατάξεών τινων, ἀφορωσῶν τὸ προσωπικὸν τῆς Υ.Ε.Κ.Α.» (ΕΕΔ 9, 979), διὰ τοῦ ὁποίου, δι' εἰδικὸν λόγον, ὡρίσθη, μεταξὺ τῶν ἄλλων, ὅτι αἱ ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 (δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς) καὶ 18310|1946 (διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν) ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῆς Υ.Ε.Κ.Α., διὰ τὸ ὁποῖον, ὡς τελοῦν ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου, θὰ εἶχον ἐφαρμογὴν αἱ βάσει τοῦ Ν. 28|1944 ἐκδιδόμεναι ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις (βλέπε νομολογίαν πρὸ τοῦ Α. Ν. 1422|1950 ἐν ΕΕΔ 8, 668).

Ἐν τούτοις ἐνῷ ἔχει οὕτω τὸ πρᾶγμα ἐμεσολάβησε ἐν νέον νομοθετικὸν στοιχεῖον : Ὁ Α. Ν. 913|1949 «περὶ κυρώσεως ἐνίων ἀποφάσεων ἐκδοθεισῶν βάσει τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. 19|1944» (ΦΕΚ Α' 26 Μαρτίου 1949, ἀριθ. φύλλ. 76, ΕΕΔ 8, 434), διὰ τοῦ Νόμου αὐτοῦ ἐκυρώθησαν διάφοροι περὶ ἀποδοχῶν τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, αἱ ὁποῖαι ἀναφέρονται καὶ εἰς τακτικούς, ἐκτάκτους κλπ. ὑπαλλήλους, ὑπηρέτας, ἐργάτας, εἴτε οὗτοι ἔχουν τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, εἴτε μή.

Εἶναι προφανὲς ὅτι διὰ τοῦ Νόμου αὐτοῦ ἐκοπτήθη ἡ νομιμοποίησις ἀποφάσεων, αἱ ὁποῖαι παρεξήρχοντο τῆς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ν. 19|1944 καὶ ἀφοῦ ἐκυρώθησαν ἀναδρομικῶς ἀπετελοῦν πλέον νόμον καὶ συνεπῶς καλῶς ἐξεδόθησαν.

Πρωτοδικείου Πειραιῶς 387|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρόεδρος ὁ κ. **Α. Φλῶρες**

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Π. Μακρυγιάννης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Σκουρίτης, Α. Κάλλας.

Διὰ τῆς κρινομένης ἐφέσεως, βάσει τῶν ἐν αὐτῇ λόγων περὶ ψευδοῦς ἑρμηνείας καὶ ἐσφαλμένης ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου, ἔτι δὲ καὶ κακῆς ἐκτιμήσεως τῶν ἀποδείξεων, ἄγεται πρὸς κρίσιν ἐξ ὑπαρχῆς τὸ διὰ τῆς ἐνδίκου ἀγωγῆς ἀσκηθὲν δικαίωμα τοῦ ἐνάγοντος, καθ' ὃ μέρος ἐγένετο τοῦτο πρωτοδίκως ἀποδεκτόν. Ἐν τῇ ἀγωγῇ ταύτῃ ἱστορεῖ ὁ ἐνάγων, ὅτι προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος Δήμου κατὰ Νοέμβριον 1947, ἐπὶ συμβάσει ἀορίστου χρόνου, ὡς ὁδηγὸς αὐτοκινήτου καθαριότητος, ἀμειβόμενος, πρὸς περιγραφὴν τοῦ Νόμου, ὡς ἡμερομίσθιος. Ἐν τούτοις, μεθ' ὑπερεννιαύσιον παρ' αὐτῷ ἐργασίαν, καὶ κατὰ τὰς Κυριακὰς ἔτι καὶ ἡμέρας νομίμου ἀργίας, ἀπελύθη ἐν τέλει ἀπροειδοποιήτως ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος, κατ' Ἰούλιον 1949. Αἰτεῖται οὕτως ὁ ἐνάγων, σὺν ἄλλοις, μὴ γενομένοις δεκτοῖς, καὶ τὴν κατὰ νόμον 2112 ὀφειλομένην αὐτῷ ἀποζημίωσιν ὡς ὑπαλλήλῳ, ἣν καθορίζει εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 580.650.

Ὁ ἐκκαλῶν (ἐναγόμενος) ἐξ ἑτέρου, ὁμολογῶν τὴν φύσιν τῆς ἐργασίας τοῦ ἐφεσιβλήτου, τὴν διάρκειαν αὐτῆς, ὡς καὶ τὴν ἄνευ προμηνύσεως καταγγελίαν, ἀμφισβητεῖ ἐν τούτοις τὴν ὑποχρέωσιν, ὅπως καταβάλῃ ἀποζημίωσίν τινα ἐκ τοῦ Νόμου 2112, ὡς καὶ τὴν ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως βεβαιωθεῖσαν ἔκτασιν αὐτῆς, καθ' ὅσον ἀρνεῖται 1) τὴν ὑπαλληλικὴν ἰδιότητα τοῦ ἐνάγοντος, ἅτε ὄντος ἡμερομισθίου, 2) τὸν χαρακτῆρα τῆς μετ' αὐτοῦ συναφθείσης συμβάσεως, ὡς ἀορίστου διαρκείας, 3) τὴν δυνατότητα ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου 2112 ἐπὶ τῆς ἐνδίκου σχέσεως, λόγῳ τῆς ἰδιότητος τοῦ Δήμου (ἐναγομένου), ὡς νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, καὶ 4) τὴν τακτικὴν κατὰ πᾶσαν Κυριακὴν καὶ ἑορτὴν ἐργασίαν τοῦ ἐνάγοντος.

Κατ' ἄρθρον 11 Νόμου 2112, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 10 Ν. 1234, ὡς συνεπληρώθη δι' ἄρθρου 7 Νόμου 4558, ὑπάλληλος (ἰδιωτικὸς), ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν Νόμων τούτων, εἶναι ὁ παρέχων ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν, ὑπὸ τὸν ὅρον, ὅτι ὁ παρέχων τοιαύτην ἐργασίαν δὲν εἶναι ἡμερομίσθιος, ἐκτὸς ἂν ὁ χαρακτηρισμός του ὡς ἡμερομισθίου ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ Νόμου ἢ δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν (Α. Π. 466|1949 ΕΕΔ, 8,1033). Ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος παρεχομένῃ ἐργασίᾳ, ὡς ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου, πράγματι ἀναδείκνυται, ὡς ὑπερέχον καὶ χαρακτηριστικὸν τῆς φύσεως αὐτῆς, τὸ πνευματικὸν στοιχεῖον, διὰ τοὺς ὀρθῶς διαγιγνωσκομένους ὑπὸ τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως λόγους.

Ἐξ ἑτέρου, ἀληθῶς, ὁ ἐνάγων δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς μόνιμος ὑπάλληλος, διότι κατὰ τὸ ἄρθρον 8 § 5 Νόμου 4548|1930 «περὶ καταστάσεως τῶν δημοτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς τοῦτο συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ Νόμου 5429|1934, οἱ ὑπάλληλοι οἱ ἀνήκοντες εἰς ὑπηρεσίας δεκτικὰς ἐναι-

κιάσεως, όπως ή καθαριότης κλπ. (έν ή και ό ένάγων), θεωρούνται έκτακτοι. Άλλ' έκ τούτου ούδόλως έπεται, ώς άβασίμως ισχυρίζεται ό έκκαλών, ότι έλλείπει παντελώς άπό τοῦ ένάγοντος ή ύπαλληλική ίδιότης, ή ότι έδει κατ' άνάγκην νά προσληφθή ούτος και νά άμείβηται ώς ήμερομίσθιος. Έξ αύτῆς τῆς διατάξεως, συνδυαζομένης πρός τό άρθρον 115 § 2 τοῦ Κώδικος τῆς νομοθεσίας περί Δήμων και Κοινοτήτων, ένθα ρητώς προβλέπεται, διά τάς δι' αύτεπιστασίας έκτελουμένας ύπηρεσίας τῶν Δήμων, έργατοτεχνικόν, ήμερομίσθιον, όμοῦ δέ και ύπαλληλικόν προσωπικόν, σαφῶς δείκνυται, ότι είναι έκάστοτε δυνατή ή εις την ύπηρεσίαν, έν ή διετέλει ό ένάγων, (δι' αύτεπιστασίας νῦν έκτελουμένην, δεκτικήν δέ ένοικιάσεως ούσαν), πρόσληψις μισθωτῶν, ώς παλλήλων. Όθεν ή παρά την ύπαλληλικήν φύσιν τῆς έργασίας τοῦ ένάγοντος, μηδ' ύπό τοῦ έκκαλοῦντος άμφισβητουμένην, πρόσληψις, πληρωμή και χαρακτηρισμός, αύτοῦ ώς ήμερομισθίου, ούδαμόθεν, κατά τά είρημένα, έπιβαλλόμενος, ένέχει, κατά την κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, πρόθεσιν καταστρατηγήσεως τοῦ νόμου, έφ' όσον ό έν τῇ έφαρμογῇ τοιούτου συστήματος έπικαλούμενος μόνος σκοπός, τῆς άποφυγῆς χαριστικῶν μονίμων διορισμῶν, πλήρως έπιτυγχάνεται διά τοῦ κατά νόμον άποκλεισμοῦ τῆς μονιμότητος.

Άβασιμος όθεν κρίνεται ό έπι τοῦ τρόπου άμοιβῆς τοῦ ένάγοντος έρειδόμενος ισχυρισμός περί τῆς ίδιότητος αύτοῦ ώς έργάτου, ώς και ή έπι έσφαλμένῃ έφαρμογῇ και έρμηνείᾳ τοῦ νόμου αίτίασις τοῦ έκκαλοῦντος.

Κατά τό άρθρον 8 Νόμου 2112 οί διατάξεις τοῦ Νόμου τούτου δέν έφαρμόζονται έπι συμβάσεων έργασίας μέ ώρισμένην χρονικήν διάρκειαν.

Ή έννοια τῆς διατάξεως ταύτης έπακριβέστερον καθορίζεται έν άρθρῳ 2 § 6 Βασιλ. Διατάγματος 16)18 Ίουλίου 1920, ένθα ή αύτη ratio legis ύφίσταται. Έκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τούτων προκύπτει, ότι, ίνα ή σύμβασις έργασίας χαρακτηρισθῇ ώς ώρισμένου χρόνου διαρκείας, δέον όπως ή σαφέρως καθωρισμένος έκ τῶν προτέρων ό χρόνος λήξεως αύτῆς, είτε κατά συγχωρητήν συμφωνίαν τῶν μερῶν ούτω τεθείς, είτε ώς προκύπτων έκ τῆς φύσεως και τοῦ σκοποῦ τῆς έργασίας. Έκ τοῦ ότι ή έργασία χαρακτηρίζεται όπωσδήποτε ώς προσωρινή, δέν έπεται, ότι ή ταύτην διαλαμβάνουσα σύμβασις καθίσταται ώρισμένης διαρκείας, έφ' όσον, άδήλου όντος τοῦ χρονικοῦ σημείου λήξεως, άόριστος ήθελε παρομένει και ή όλη τῆς συμβάσεως διάρκεια. Ούτω και έπι τῆς κρινομένης σχέσεως, είναι μέν άληθές, ότι ό νόμος χαρακτηρίζει την ύπηρεσίαν τοῦ ένάγοντος ώς προσωρινην (άρθρον 115 § 2, έν συνδυασμῷ πρός τό άρθρον 93 § 9 τοῦ ρηθέντος Κώδικος περί Δήμων και πρός τό άρθρον 2 § 1, έδάφ. 5, ώς τροποποιηθέν έχει), Νόμος 4548|1930), καθ' όσον ή έκτέλεσις αύτῆς δύναται όποτεδήποτε νά άνατεθῇ εις έργολάβον, άλλ', ώς είρηται, τοῦτο μόνον δέν άρκεῖ, ὅπως προσδοθῇ εις την σύμβασιν ό έν άρθρῳ ο ν. 2112 άκριβόχρονος χαρακτήρ, έφ' όσον ούδόλως προκύπτει σταθερός καθορισμός τῆς διαρκείας αύτῆς κατά τινα τῶν είρημένων τρόπων. (Ένῷ τοὐναντίον ίδε κατ' άντιδιαστολην τοιαύτην περίπτωσιν έν άρθρῳ 105 § 4, Κώδικος Δήμων, έπι συμβάσεων πρός μηχανικούς).

Ούτω μή νόμιμος ώσαύτως έλέγχεται ό έτερον λόγον τῆς έφέσεως άποτελῶν άντίθετος ισχυρισμός τοῦ έκκαλοῦντος.

Κατά την έννοιαν τοῦ άρθρου 9 νόμου 2112, ώς τοῦτο ήρμηνεύθη διά τοῦ άρθρου 6 νόμου 4558|1930, δέν ύπάγονται εις τάς διατάξεις αύτοῦ ύπάλληλοι νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, έφ' όσον έχει ληφθῇ δι' αύτούς έν ούτῷ περιπτώσεις είδικῇ μέριμνα διά κανονισμῶν, παρεχόντων ίσην τοιαύτην προστασίαν πρός την τοῦ νόμου τούτου.

Έκ τῆς γενικότητος τῆς διαληφθείσης διατάξεως και έκ τῆς αίτιολογικῆς έκθέσεως, έπι τοῦ έρμηνευτικοῦ αύτῆς νόμου 4558 (ήν ίδε έν Δικαστικαῖς Κώδιξιν *Δ. Μαλαγαρδή*, Τόμος Β') προκύπτει, ότι δέν άποκλείεται ή έφαρμογή τοῦ νόμου 2112 έπι τῶν νομικῶν προσώπων τῶν άσκούντων πολιτικήν έξουσίαν, κατά παραχώρησιν τοῦ Κράτους, και έπιβαλλομένων έπι τῶν μελῶν αύτῶν μετ' έπιτασσούσης δυνάμεως, οίοι οί όργανα αύτοδιοικήσεως άποτελοῦντες Δήμοι. Ή άρχή αύτη δέν άνατρέπεται έκ τῆς έν τῷ νόμῳ 1880|1942 άντιθέτου διατυπώσεως, καθ' όσον ή έν αύτῷ διάταξις είναι είδική, άφορῶσα άποκλειστικῶς τό έν τῷ νόμῳ τούτῳ μεμονωμένον ούτω νομικόν πρόσωπον και καθιερούσα προνόμιον, ούτως είπεῖν, ύπέρ αύτοῦ. Έν τούτοις, ίνα ό νόμος 2112 έφαρμοσθῇ έπι τῶν νομικῶν τούτων προσώπων, τῶν έξοχως και κυρίως δημοσίων, δέον νά ύπόκηται, μεταξύ τούτων και τῶν προσληφθέντων εις την ύπηρεσίαν αύτῶν σχέσεις, συνιστῶσα δικαιοκρασίαν ίδιωτικοῦ δικαίου (Α.Π. 236|1949, ΕΕΔ 8, σελίς 446). Τοῦτο δέ κατά προϋπόθεσιν, προκύπτουσαν άναγκαίως έκ τῆς φύσεως τοῦ όλου έν τῷ νόμῳ 2112 θεσμοῦ και ίδια έκ τῶν άρθρων 1, 4 και 7 αύτοῦ. Ούτως ή τοῦ μισθοῦντος τάς ύπηρεσίας δημοσία ίδιότης, μόνη μέν δέν άρκεῖ, ὅπως προσδώσῃ εις την σχέσιν τον δημοσιολογικόν χαρακτῆρα, άλλ' ίνα ή σχέσις αύτη άποσπασθῇ άπο τῆς αφαίρας τοῦ ίδιωτικοῦ δικαίου, δέον ό εις αύτην ύπεισερχόμενος ύπάλληλος νά ένσωματωθῇ διά τοῦ διορισμοῦ, έν τῷ θεσμῷ τῆς διοικήσεως και τῷ δημοσίῳ όργανισμῷ και νά δημιουργηθῇ ούτω σχέσις όργανική, έν ή τό μέν συμβατικόν στοιχεῖον άφανίζεται, άναδείκνυται δέ μόνη ή έπιτάσσουσα μονομερής βούλησις τοῦ δημοσίου προσώπου (*M. Hauriou*, Διοικητ. Δίκαιον (μετάφρασις *Τσουκαλα-κίδου-Παπαχατζῆ*), τόμος Β', σελίς 264 και έπόμενα, *Άγγελοπούλου*, Δίκαιον Πολιτικῶν Ύπαλλήλων § 16 σελίς 101-102).

Έν τῇ κρινομένῃ σχέσει τοῦ ένάγοντος πρός τον έκκαλοῦντα ού μόνον καθ' όμολογίαν έλλείπουσι πάντα τά στοιχεῖα, έξ ὧν ήθελε καταστῇ έξωτερικῶς έμφανής ό δημοσιολογικός χαρακτήρ αύτῆς, κυρίως δ' ό ὅρκος, (ὅστις έν τούτοις, κατ' άρθρον 105 § 1 τοῦ περί Δήμων Κώδικος, είναι ό τοῦ δημοσίου ύπαλλήλου), άλλ' έπι πλέον ό σαφής, καίτοι σιωπηρός, καθορισμός τοῦ άντικειμένου τοῦ συναλλάγματος, ή τεχνική φύσις και ή προσωρινότης αύτοῦ, τό άμετάβλητον τῆς νομικῆς καταστάσεως εις την σταδιοδρομίαν τοῦ ένάγοντος ώς ύπαλλήλου, ή άπλῶς, τῆς προσλήψεως εις θέσιν, μή όργανικήν και τῆς άπ' αύτῆς άπολύσεως, γιγνομένων σχεδόν άνευ διατυπώσεως τινος (άρθρον 2 § 1 έδάφ. 5 Νόμου 4548|1930, άρθρον 4 Ν. 1143|1942), πάν-

ΑΣΚΗΣΙΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ

Κακὴ συμπεριφορὰ ἔναντι μισθωτοῦ ἐν τῇ ἐργασίᾳ καὶ συνέπειαι

I

Δικαίωμα ἐργοδότου διὰ παρατηρήσεως πρὸς ὑπ' αὐτὸν προσωπικόν, καθ' ὃν τρόπον νομίζει οὗτος ἀκόπιμον.—Περιορισμὸς ὅμως τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς καλῆς πίστεως καὶ συναλλακτικῶν ἠθῶν.—Θεώρησις τῆς ἐξυβρίσεως τοῦ μισθωτοῦ ὡς ἀποπομπῆς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας.—Δικαίωμα ἐντεῦθεν ἀποδοχῶν ἐπὶ ἀκυρότητος ἀπολύσεως.—Ἄλλως δικαίωμα ἀποζημιώσεως κατ' ἄρθρ. 672 Α. Κ.—Ἰσχὺς αὐτοῦ ὡς συμπληρωματικοῦ ἐργατικῶν νόμων.

Ἱκανὼς πρωτότυπα ζητήματα χειρίζονται καὶ αἱ δύο ἐνδιαφέρουσαι κατωτέρω δικαστικαὶ ἀποφάσεις Πρωτοδικῶν Θεσσαλονίκης καὶ Ἀθηνῶν (βλέπε σχετικῶς *Βασ. Παντ. Βασιλείου*, ἀνωτέρω σελ. 533, πρβλ. καὶ περὶ βαναύσου συμπεριφορᾶς ἐργοδότου, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 411]1947, Πρωτοδίκης *Ν. Φίλιππος*, ΕΕΔ 6, 146, καὶ περὶ διευθυντικοῦ δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου, Πρωτοδίκου Κορινθου 6]1945, Πρωτοδίκης *Γ. Δαγλαρίδης*, ΕΕΔ 5, 178).

Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 250]1950

Διαδικασία Ν. Γ@ΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. Σ. Σταματιάδης

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Παπαντωνίδης, Κ. Φαρμακίδης

Τὸ προέχον ἐν τῇ προκειμένῃ διαφορᾷ συνίσταται εἰς τὸ ἂν ὁ ἐνάγων οἰκειοθελῶς ἀπεχώρησε τοῦ παρ᾽ ᾧ ὑπηρέτει, ὡς σερβιτόρος, καφενείου τῶν ἐναγομένων, λόγῳ τὴν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ ἐκείνων ἀορίστου χρόνου συμβασιν ἐργασίας, ἢ ἂν τοὐναντίον ἀπελύθη παρ' αὐτῶν, μὴ ἀποδεχομένων ἔκτοτε, ἤτοι ἀπὸ τῆς 14-12-1949, τὴν προσηκόντως γενομένην προσφορὰν τῶν ὑπηρεσιῶν του.

Προέκυψεν, ὅτι ὁ ἐνάγων, ὑπηρετῶν ἀπὸ τοῦ Μαρτίου 1945 εἰς τὸ καφενεῖον τῶν ἐναγομένων, ὡς σερβιτόρος, ἔργον εἶχε νὰ περιποιῆται οὐ μόνον τοὺς ἐντὸς τοῦ καταστήματος πελάτας, ἀλλὰ καὶ ἐπιπροσθέτως καὶ τοὺς ἐκτὸς αὐτοῦ, εἰς παράπλευρα καταστήματα ἢ γραφεῖα. Κατὰ μίαν τῶν ἐξόδων τούτων, ἐπὶ τῷ προϊαληφθέντι σκοπῷ, ἥτις συμπίπτει χρονικῶς πρὸς τὴν 12 Δεκεμβρίου 1949 καὶ ἐξ ἀφορμῆς ἀργοπορίας του περὶ τὴν ἐπιστροφήν, ἐδέχθη παρὰ τῶν ἐναγομένων παρατηρήσεις δριμείας, συνοδευθείσας καὶ ὑπὸ ὕβρεων καὶ ἀποπομπῆς, ὧν ἐπηκολούθησεν ἢ ἀμέσως ἢ τὴν πρωΐαν τῆς ἑπομέ-

---

τα τὰ στοιχεῖα ταῦτα μαρτυροῦσιν ἔλλειψιν ὀργανικοῦ συνδέσμου καὶ ἀναδεικνύουσι τὴν κρινομένην σχέσιν ὡς ἁπλῆν σύμβασιν παροχῆς εἰς τὸν Δήμον ἐργασίας ἐπὶ μισθῷ, ἤτοι πραγματικὴ ἐμπορικὴ δικαιοπραξίαν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Βάσει ὅθεν τῆς οὕτω διαγιγνωσκομένης φύσεως της ὑπάκειται ἡ ἐνδικος σχέσις εἰς τὸν νόμον 2112, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 9 αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον ὁ ἐκκαλῶν δὲν ἐπικαλεῖται, οὐδ' ὑφίσταται εἰδικὴ διὰ κανονισμοῦ μέριμνα ὑπὲρ τοῦ ἐνάγοντος ἴση τουλάχιστον τῇ τοῦ νόμου 2112, (διότι ἡ μείζων ἐν τῷ νόμῳ 4548 προστασία ἀφορᾷ τοὺς μονίμους ὑπαλλήλους τοῦ Δήμου). Ταῦτα δ' ἐφ' ὅσον ἐδέξατο καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, κρίνασα νόμῳ βάσιμον τὴν ἐνδικον ἀξίωσιν τοῦ ἐνάγοντος, ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὸν νόμον.

Ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν πρωτοδίκως ἐξετασθέντων μαρτύρων, (ἐν κεκυρωμένῳ ἀντιγράφῳ τῶν πρακτικῶν προσαγομένων), ἐκτιμωμένων ἐν τῷ συνόλῳ των καὶ ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ λοιπὰ προσαγόμενα ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα, ἀποδεικνύεται, ὅτι τὸ καταβαλλόμενον εἰς τὸν ἐνάγοντα ἡμερομίσθιον, κατὰ τὸν τελευταῖον πρὸ τῆς ἀπολύσεως χρόνον, ἦτο δραχμαὶ 15.400, ἤτοι ἐντὸς τῶν ἐν ταῖς ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργῶν, βάσει τοῦ νόμου 28 καὶ ἄρθρου 2 ν. 19]1944 ἐκδοθείσαι ἀποφάσεσι, καθοριζομένων ὁρίων.

Ἐκ τῶν αὐτῶν ἀποδεικτικῶν στοιχείων, ὡς καὶ κατὰ τεκμήριον, προκύπτων ἐκ τοῦ εἴδους τῆς ὑπηρεσίας καὶ ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος, πρὸς ἀνατροπὴν τοῦ ὁποίου οὐδὲν στοιχεῖον προσήχθη, οὐδὲ προσάγεται ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐναγομένου, ἐπαρκῶς, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, βεβαιοῦται, ὅτι ὁ ἐνάγων εἰργάζετο πράγματι καὶ κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ νόμῳ καθιερωμένας ὡς ἡμέρας ἀργίας ἑορτάς, δικαιούμενος οὕτω, συμφώνως τῇ ὑπ' ἀριθ. 8900]1946 ἀποφάσει τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας (ἥτις ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ὑφ' ἣν προϋπόθεσιν τυγχάνει ἐφαρμογῆς καὶ ὁ νόμος 2112 Α.Π. 484]1948, Δ Ε Ν τόμ. Ε' σελὶς 37), εἰς ἐπαύξησιν τοῦ ἡμερομισθίου τῶν ἡμερῶν αὐτῶν κατὰ 75%.

Οὕτω βάσει τῶν στοιχείων τούτων καὶ τοῦ χρόνου, ἐφ' ὃν διήρκεσεν ἡ παρὰ τῷ ἐκκαλοῦντι ἐργασία τοῦ ἐνάγοντος, ὀρθῶς καὶ νομίμως ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ὑπολογίζουσα τὰς τακτικὰς ἀποδοχὰς αὐτοῦ, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 3 Νόμου 2112, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 1, περίπτωσις β' αὐτοῦ, καθώρισε τὸ σύνολον τῆς ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως εἰς δραχμὰς 1.168.000 καὶ ἐπεδίκασεν ἐξ αὐτῶν εἰς τὸν ἐνάγοντα τὸ αἰτηθὲν ἔλασσον ποσὸν τῶν δραχμῶν 580.650. Οὐδὲ παραβιάζεται ὁ νόμος ἐκ τοῦ ὅτι ἐν τῷ ἑκάστοτε ὑπολογισμῷ, πρὸς ἐξεύρεσιν τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἀπολυομένου, λόγῳ τῆς προσθήκης τῶν ἐπιδομάτων Πάσχα καὶ Χριστουγέννων, ὡς καὶ Κυριακῶν καὶ ἑορτῶν, καθορίζεται, ἐνδεχομένως μισθὸς μείζων τοῦ νομίμου ἀνωτάτου ὁρίου, καθ' ὅσον ὁ νόμος ἀπαγορεύει μόνον τὴν δι' ἰδιωτικῆς συμφωνίας ὑπέρβασιν τούτου, ἐνῷ τὰ εἰρημένα ἐπιδόματα λαμβάνονται, κατὰ τὴν βούλησιν τοῦ Νομοθέτου, ἐπὶ πλέον τοῦ συμφωνηθέντος τακτικοῦ μισθοῦ.

Ὅθεν πάντες οἱ κατὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἐπαγόμενοι λόγοι ἀβάσιμοι ἐλέγχονται, ὡς ἐκ ταύτου δὲ ἡ τούτους διαλαμβάνουσα ἐνδικος ἔφεσις ἀπορριπτέα κρίνεται.

νης ἀποχώρησις τοῦ ἐνάγοντος, μὴ ἐπανελθόντος πλέον εἰς τὸ κατάστημα, ἀλλὰ καὶ μὴ ἀποδεχομένου μέχρι σήμερον πρότασιν τῶν ἐναγομένων περὶ ἐπαναπροσλήψεως. Ὅτι οὕτως συνέβησαν τὰ πράγματα καὶ ὅτι, συνεπείᾳ κυρίως τῶν ὕβρεων, αἵτινες ἔσχον καὶ ἀποτέλεσμα τὴν βαρεῖαν προσβολὴν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἐνάγοντος, ἱκανῶς συνάγεται ἐκ τῆς διαδικασίας, ἀλλὰ κατατίθεται ἐπιπροσθέτως καὶ παρὰ τοῦ ἐκ τῶν μαρτύρων ἀνταποδείξεως, παρόντος κατὰ τὴν σκηνήν, ἀντικαθιστῶντος δὲ μόνον τὰς ὕβρεις καὶ τὸ γεγονὸς τῆς ἀποπομπῆς διὰ τῆς ἀφηγήσεως, ὅτι ἁπλῶς παρετηρήθη, χωρὶς ὅμως καὶ ἐν συνεχείᾳ νὰ ἐκτίθεται, ἂν ἡ ἀργοπορία αὐτοῦ εἶχε διαρκέσει ἐπὶ πολὺ ἢ ἦτο ἀπηγορευμένη, ὁπότε καὶ ἡ παρατήρησις, ἁπλῶς, θὰ ἦτο ἐπιτρεπτή.

Ὁ ἐργοδότης ἐν τῇ διευθύνσει τῆς ἐπιχειρήσεώς του καὶ ἐν τῷ ἐνδιαφέροντί του διὰ τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν αὐτῆς δικαιοῦται νὰ προβαίνῃ εἰς παρατηρήσεις εἰς τὸ ὑπ' αὐτὸν προσωπικόν, καθ' ὃν τρόπον νομίζει οὗτος ἀκόμιμον, πλὴν ὅμως οὐδέποτε ἐν τῇ τοιαύτῃ ἐνασκήσει τοῦ δικαιώματός του δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τὰ ὅρια τῆς καλοπίστου καὶ ἐντὸς τῶν συναλλακτικῶν ἠθῶν ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματός του, φθάνων ἐν τῇ ἐκπληρώσει τῆς παροχῆς του, οἵαν ἀποτελεῖ ἡ παρεχομένη ἐργασία, εἰς σημεῖον παρεξερχόμενον τοῦ πρέποντος, ὡς ἐν προκειμένῳ, διὰ τῆς ἐξυβρίσεως τοῦ ἐνάγοντος, ἐπὶ παρουσίᾳ μάλιστα καὶ ἄλλων καὶ πρὸς μεγίστην ζημίαν τῆς ἰδίας του προσωπικότητος. (Ἔρμ. Α.Κ. 288 σ. 33 κ. ἑ). Τοῦ ἀντιθέτου συνεπῶς ἀρκούντως ἀποδειχθέντος, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἀποπομπήν, ὀρθῶς ὁ ἐνάγων ἐθεώρησε ἑαυτὸν ἀπολυθέντα, μὴ ἱκανοποιούμενος ἐκ τῆς πραγματοποιηθείσης πρὸς αὐτὸν προτάσεως πρὸς ἐπαναπρόσληψιν, ἥτις ἄλλωστε ἐτέρωθεν δὲν παρίσταται καὶ ὡς πραγματική, ἀξιῶν περαιτέρω νομίμως τὰς ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως καὶ ἐφεξῆς ἀποδοχάς του, αἵτινες δὲν ἀμφισβητεῖται, ὅτι ἀνέρχονται εἰς δραχ. 31.000 ἡμερησίως μετὰ τοῦ ἐν αὐταῖς περιλαμβανομένου κατὰ μέγα μέρος φιλοδωρήματος, μισθὸν καὶ τοῦτο ἀποτελοῦντος.

Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει, καὶ εἴτε ἤθελε θεωρηθῇ ὡς νόμῳ βάσιμος ἡ ἀγωγὴ ἐν τῇ ἀπολήψει τῶν συνεπείᾳ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως ὀφειλομένων, εἴτε ὄχι, ἐτέρωθεν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς τοιαύτη ἐκ τοῦ ἄρθρου 672 τοῦ Α.Κ. ἤτοι ὡς περὶ ἀποζημιώσεως, κατ' ἀκολουθίαν τοῦ ὅπερ δικαιώματος ἔχει ὁ ἐκμισθωτὴς νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν διὰ σπουδαῖον λόγον, ὃν ἀποτελεῖ καὶ ἡ βαρεῖα ὕβρις (Καννᾶς, Ἐνοχ. ἄρθ. 672 § 3 Β', β, παραπέμποντος εἰς Fick Porret, ἄρθρον 352 No 118).

Κατὰ τὴν διάταξιν δηλαδὴ ταύτην, παρομένουσαν ἐν ἰσχύϊ, λόγῳ τοῦ συμπληρωματικοῦ χαρακτῆρος τῶν διατάξεων τοῦ Α.Κ. ἐν σχέσει πρὸς θέματα ρυθμιζόμενα ἤδη πρὸ αὐτοῦ παρ' ἐργατικῶν νόμων (*Βασιλείου*, ΕΕΔ 8, 359, *Σύντ.* ΕΕΔ 8, 272), ἐφ' ὅσον ὁ Ν. 118|45 δὲν προβλέπει παντάπασι περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ὑπὸ τοῦ ἐκμισθωτοῦ, οὗτος δύναται, συντρέχοντος σπουδαίου λόγου, ὡς ἐν προκειμένῳ ὁ προεκτεθείς, νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν, ἀζητῶν ἀποζημίωσιν (Καννᾶ., ἄρθρον 673 § 2 σ. 303).

Κατὰ ταῦτα, ὀθεν, δέον, ὅπως γίνῃ δεκτὴ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ καὶ ὡς κατ' οὐσίαν βάσιμος.

II

Κακοποίησις μισθωτοῦ ἐν τῇ ἀσκήσει ἐργασίας.—Θεώρησις ὡς ἀποπομπῆς ἐκ τῆς ἐργασίας.—Δικαίωμα μισθοῦ ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως.—Ἀνάληψις ἐργασίας ἀλλαχοῦ.—Λύσις ἐκ τούτου συμβάσεως.—Παροχὴ δῶρου Χριστουγέννων 1949 καὶ κῦρος ὑπ' ἀριθ. 57200|1949 Υ. Α.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1671|1950

Διαδικασία Ν. Γ'|ΘΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ε. Μαλλιάρας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Δόγκας, Ι. Γκάνιας

Ἰσχυριζόμενος ὁ ἐνάγων ὅτι προσελήφθη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ἑταιρείας διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὁρισμένου χρονικῆς διαρκείας, ὡς βιβλιοδέτης, τὴν 16 Αὐγούστου 1946, ὅτι εἰργάσθη ἐκτοτε παρ' αὐτῇ, ἀντὶ ἡμερομισθίου δραχμῶν 22.000, μέχρι τῆς 29 Σ|βρίου 1949, ὅτε ἀπελύθη παρὰ ταύτης, ἄνευ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ Ν. 118, ἀφοῦ προηγουμένως ὑβρίσθη καὶ κακοποιήθη ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ καὶ ἐκπροσώπου αὐτῆς, αἰτεῖται, ἀκύρου οὔσης τῆς τοιαύτης ἀπολύσεώς του, ὅπως τῷ ἐπιδικασθῶσι α) τὰ ἡμερομίσθιά του ἀπὸ 30 Σ|βρίου 1949 μέχρι καὶ τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1949, ὅτε ἀνεῦρεν οὗτος παρ' ἄλλῳ ἐργοδότῃ ἐργασίαν καὶ ἐργάζεται ἔκτοτε, β) τὴν κατὰ τὸ ἀπὸ 16|18 Ἰουλίου 1920 Β. Δ. ἀποζημίωσιν του γ) τὸ δῶρον τῶν Χριστουγέννων 1949.

Ἐβεβαιώθησαν, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν μας, τὰ ἑξῆς πραγματικὰ περιστατικά: Ὁ ἐνάγων, ἐργαζόμενος ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου 1949 παρὰ τῇ ἐναγομένῃ, ὡς βιβλιοδέτης, ἀντὶ ἡμερομισθίου καταβαλλομένου αὐτῷ τελευταίως ἐκ δραχμῶν 22.000, τὴν 29 Σ βρίου 1949 ἐδέχθη παρατήρησιν τοῦ διευθυντοῦ τοῦ ἐργοστασίου τῆς ἐναγομένης διὰ τὴν μὴ ἐγκαίρου περαίωσιν ἀνατεθείσης αὐτῷ ἐργασίας καὶ μετ' ὀλίγον ὕβρεις καὶ ἐπίθεσιν, καθ' ἣν ἐτραυματίσθη κατὰ τὸν ἕτερον ὀφθαλμόν, δι' ὃ ἠναγκάσθη ν' ἀποχωρήσῃ ἐκ τῆς ἐργασίας του. Προφανῶς ἡ τοιαύτη κακοποίησις του εἶναι ἐμπράκτως ἀποπομπὴ του ἐκ τῆς ἐργασίας του, ἀφοῦ δὲν ἐπηκολούθησε κἂν αἴτησις συγγνώμης ὑπὸ τοῦ ἀδικοπραγήσαντος κατὰ τοῦ ἐργάτου διευθυντοῦ τοῦ ἐργοστασίου τῆς ἐναγομένης ἢ ὑπὸ τῆς διευθύνσεως ταύτης. Ἀντίθετος ἐκδοχὴ θὰ ἦγεν εἰς τὸ ἄτοπον ν' ἀποβαίνῃ ἡ κακοποίησις τοῦ μισθωτοῦ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου ἄνευ συνεπείας τινὸς διὰ τὸν τελευταῖον, διότι αἱ ποινικαὶ κυρώσεις διὰ τὸ ἀδίκημα οὐσιαστικῶς δὲν θὰ ἐπεβάλλοντο, ἀφοῦ ὁ κακοποιηθεὶς μισθωτός, παραμένων εἰς τὴν αὐτὴν ἐργασίαν, θὰ εἶχε νὰ ὑπολογίσῃ τὴν δυσμενεστέραν μεταχείρισιν τοῦ ἐργοδότου. Συνεπῶς, μὴ τηρηθεισῶν τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560|1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἡ ἀπόλυσις, εἶναι ἄκυρος καὶ δέον νὰ ἐπιδικασθῶσι τῷ ἐνάγοντι τὰ ἔκτοτε καὶ μέχρι τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1949 ἡμερομίσθιά του, ἐκ δραχμῶν ἐν συνόλῳ 594.000, βεβαιωθέντος ὅτι κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο δὲν εἰργάσθη παρ' ἄλλῳ ἐργοδότῃ.

Ἀπὸ τῆς τελευταίας ὅμως ταύτης χρονολογίας, ἀναλαβὼν ἐργασίαν ἀλλαχοῦ, θεωρεῖται οὗτος καταγγείλας τὴν ἕως τότε ὀφισταμένην σύμβασιν καὶ δὲν δικαιοῦται τῆς αἰτουμένης ἀποζημιώσεως τοῦ Β.Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 καὶ οὕτως ἀποβαίνει ἀπορριπτέα ἡ ἀγωγὴ κατὰ τὸ οἰκεῖον δεύτερον κεφάλαιον αὐτῆς. Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ τελευταῖον της κεφάλαιον εἶναι αὕτη ἀπορριπτέα, οὐ μόνον διότι ἡ εἰς ἣν ἐρεί-

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΑΤΟΜΙΚΑΙ ΠΕΡΙ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΜΙΣΘΟΥ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

Μονομερὴς μείωσις μισθοῦ ὑπὸ ἐργοδότου καὶ ἀνεπιφύλακτος ἀποδοχὴ ὑπὸ μισθωτοῦ

Ἀπόληψις ὑπὸ μισθωτοῦ ἀποδοχῶν ἀνωτέρων τῶν ὁρίων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ μονομερὴς μείωσις εἰς ὅρια πάντως ἀνώτερα τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας πρὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.—Ἀνεπιφύλακτος ἀποδοχὴ μειώσεως ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ.—Ἀνενέργητον ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἀπαγορευούσης μείωσιν, ἐφ' ὅσον αὕτη ἐγένετο πρὸ αὐτῆς.

Ὡς φαίνεται ἐκ τῆς καταχωρουμένης κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, ὑπὸ τὴν κρίσιν αὐτοῦ ὑπῆχθη τὸ ἀκόλουθον πραγματικόν:

Ὁ μισθωτὸς ἠμείβετο δι' ἀποδοχῶν ἀνωτέρων τῶν ὁρίων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας (περὶ τοῦ ἐπιτρεπτοῦ βλέπε Α. Π. 318|950, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 9, 514).

Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως καὶ πρὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως «περὶ προσαυξήσεως κατὰ 30 %» τῶν ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καθορισθέντων κατωτάτων ὁρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων» (ΕΕΔ 8, 610) ἐπῆλθε μείωσις τῶν ἀποδοχῶν του, πάντως εἰς ὅρια πάλιν ὑπὲρ τὰ τοιαῦτα τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Τὸ Πρωτοδικεῖον ἔκρινεν ἐν προκειμένῳ, ὅτι ἡ μείωσις ἐφ' ὅσον ἐγένετο ἀποδεκτὴ ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ καὶ πρὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 (ἐνθ' ἀνωτ.) ὑπουργικῆς ἀποφάσεως κατὰ διάταξιν τῆς ὁποίας, ἐὰν ἡ οἰκειοθελὴς πρὸ αὐτῆς αὔξησις εἶναι ἀνωτέρα τοῦ 30|0, διατηρεῖται, μὴ ἐπιτρεπομένης μειώσεώς της, ἀποστερεῖ τὸν μισθωτὸν τοῦ δικαιώματος νὰ ζητήσῃ τὴν ἔκτοτε διαφορὰν μισθοῦ.

Νομίζομεν, ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶναι ἐρευνητέον ὡς ἑξῆς:

Ἡ μείωσις τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ εἶναι μία ἐκ τῶν μορφῶν τῆς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 Ν. 2112|1920 (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 8, 229 πρβλ. καὶ Α. Π. 274|950, εἰσηγητὴς *Χ. Λινάρδος*, ΕΕΔ 9, 510).

Γινομένη ὑπὸ τὸ καθεστὼς τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ὡς ἰσχύει ἤδη μετὰ τὴν διὰ τοῦ Ν. Δ. 1255|949 (ΕΕΔ 8, 961) μεταρρύθμισιν καὶ ἐξομοιουμένη πρὸς ἀπόλυσιν ἐπάγεται τὰς αὐτὰς συνεπείας τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118 (Α Π. 309|1 50, εἰσηγητὴς *Β. Κωνσκόπουλος*, ΕΕΔ 9, 516, πρβλ. καὶ Α. Π. 22|950, εἰσηγητὴς *Χ. Καλλίλης*, ΕΕΔ 9, 166.)

Προϋπατίθεται ὅμως, ὅτι διὰ νὰ χαρακτηρισθῇ, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 7 Ν. 2112, μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἐκ τοῦ νόμου δικαιοπρακτικὴ πρὸς τοῦτο ἐλευθερία τοῦ ἐργοδότου.

Τοῦτο δὲν συμβαίνει, εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ μισθωτὸς ἀμείβεται κατὰ τὰ ὅρια τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.

Ἡ μείωσις τοῦ μισθοῦ τότε ἀποτελεῖ παράβασιν νόμου δημοσίας τάξεως, εἶναι κατὰ τὸ ἄρθρ. 174 Α. Κ. ἄκυρος καὶ λογίζεται, καθ' ἄρθρ. 180 Α.Κ., μὴ γενομένη (Α Π. 32 |1949, εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκοτρώνης* ΕΕΔ 8, 674, *Β. Βασιλείου*, ΕΕΔ 7, 627, σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 7, 533), μὲ συνέπειαν νὰ δικαιοῦται πάντως τοῦ μισθοῦ αὐτῶν ὁ μισθωτός, ἀνεξαρτήτως ἂν ἀπεδέχθη τὴν μείωσιν (καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 Α. Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» καὶ ἄρθρ. 680 Α. Κ., προκειμένου περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ ἐκ τῆς ὑφῆς τοῦ δικαιώματος μισθοῦ ἐκ τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, πρβλ. προχείρως Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 214|1943, εἰσηγητὴς *Κ. Κονιόβιτης*, ΕΚΔ 2, 212)

Εἰς περίπτωσιν ὅμως, καθ' ἣν, ὡς ἐν προκειμένῳ, ὁ μισθωτὸς ἠμείβετο πέραν τῶν ὁρίων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ δὲν «κατελήφθη λαμβάνων» τὸν μισθὸν αὐτῶν κατὰ τὴν ἰσχὺν τῆς δυνάμει τοῦ Ν. 28|1944 ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 (ἐνθ' ἀνωτ.) ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὥστε νὰ κατοχυρωθῇ ὁ ἀνώτερος οὗτος μισθὸς διὰ διατάξεως, ἡ ὁποία ἐπέχει νόμου ἰσχύν, ἡ μείωσις τῶν ἀποδοχῶν εἰς ὅρια πάντως ἀνώτερα ἐκείνων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας συνιστᾷ τὴν κατὰ τὰ ἄρθρ. 7 Ν. 2112|1920 μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων συμβάσεως ἐργασίας.

Ἐντεῦθεν, ἀφοῦ καὶ ὑπὸ τὸ καθεστὼς τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 ἡ μεταβολὴ αὕτη ἰσοῦται πρὸς ἀπόλυσιν (Α. Π. 22|1950, 309|1950, ἐνθ' ἀνωτ.), ἀπέχων ὁ μισθωτὸς τῆς ἐργασίας δικαιοῦται εἰς λῆψιν τοῦ μισθοῦ του, λόγῳ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ἐκ τοῦ ἄρθρ. 656 Α. Κ. (πρβλ. Α. Π. 274|1950, εἰσηγητὴς *Χ. Λινάρδος*, ΕΕΔ 9, 510).

Πάντως ὅμως εἶναι ὑπόχρεως καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην, ὡς ἐπὶ εὐθείας ἀκύρου ἀπολύσεως, νὰ ἐπιδώσῃ τὴν σχετικὴν ἀγωγὴν πρὸς τὸν ἐργοδότην ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 ἀποκλειστικῆς τριμήνου προθεσμίας ἀπὸ τῆς τοιαύτης πρὸς ἀπόλυσιν ἐξομοιουμένης βλαπτικῆς μεταβολῆς, ἐπὶ ποινῇ ἄλλως ἀπωλείας τῶν ἐκ τῆς ἀκύρου μεταβολῆς δικαιωμάτων του, ὡς πρὸς τὸν ἀρχικῶς συμφωνηθέντα μισθόν.

Καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς γνωστῆς ἐν τῇ θεωρίᾳ διαμάχης, ἂν διὰ τῆς ἀποδοχῆς τῆς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς μεταβάλλεται αὕτη εἰς διμερῆ καὶ ἑπομένως ἄνευ ἐπιζημίων διὰ τὸν ἐργοδότην συνεπειῶν (βλέπε σχετικῶς περὶ τοῦ θέματος *Δ. Χατζηδάκην*, ΕΕΔ 2, 518, ἔνθα παραπομπαί), ἡ

δεται ταῦτα διάταξις τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 3 τῆς ὑπ' ἀριθ. 57.200|1949 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας εἶναι ἄκυρος, ὡς θεσπισθεῖσα καθ' ὑπέρβασιν τῆς παρασχεθείσης τοῖς ὡς ἄνω Ὑπουργοῖς ἐξουσιοδοτήσεως (βλέπε Α.Π. 493|1949 ἐν ΕΕΔ 8, σ. 982, Σ.Ε 517|1948, ΕΕΔ 7, σ. 364) ἀλλὰ καὶ διότι κατὰ τὴν παράγραφον 3 τοῦ ἄρθρου 3 τῆς εἰρημένης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως τοῦ ὥρου τῶν Χριστουγέννων 1949 δὲν δικαιοῦνται οἱ οἰκειοθελῶς ἀποχωρήσαντες τῶν ἐργασιῶν των μισθωτοί, ὁ δὲ ἐνάγων, ὡς ἐλέχθη, θεωρεῖται, ὡς οἰκειοθελῶς ἀποχωρήσας τὴν 31-10-1949, ὅτε ἀνέλαβεν ἐργασίαν παρ' ἄλλῳ ἐργοδότῃ.

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΕΠΙ ΑΚΥΡΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Παροχὴ ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς καὶ ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια

Ἀκυρότης συμβάσεως περὶ παροχῆς ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς καὶ ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια. —Μισθωτοὶ Ἑλληνικῆς Πολεμικῆς Περιβάλψεως.—Ἀνεφάρμοστον ὑπ' ὄριθ. 8900|1946 Υ. Α. περὶ παροχῆς προσθέτου ἀμοιβῆς κατὰ Κυριακάς, ἐφ' ὅσον ἀπαγορεύεται ἐκ τοῦ νόμου παροχὴ κατ' αὐτὰς ἐργασίας.—Ἀξίωσις ὅμως μισθωτοῦ περὶ ἀποζημιώσεως κατὰ τὰς ἀρχὰς περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ.—Ἀπαράδεκτον εἰσαγωγῆς τοιούτων ἀξιώσεων κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. Γ?ΟΔ'.

Ὡς δείκνυται καὶ ἐκ τῆς καταχωρουμένης κατωτέρω πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως, στρέφεται ἡ νομολογία τῶν Ἐργατικῶν Δικαστῶν πρὸς τὴν ὀρθήν, ὡς ἐσημειώσαμεν (βλέπε ΕΕΔ 7, 345, ΕΕΔ 9, 899, ΕΕΔ 9, 159), ἄποψιν ὅτι ἡ κατὰ 75 ο|ο προσαύξησις ἀμοιβῆς τῶν μισθωτῶν δι' ἐργασίαν, παρεχομένην κατὰ Κυριακάς (ΕΕΔ 5, 233), προϋποθέτει, κατ' ἀρχήν, νὰ εἶναι ἐκ τοῦ νόμου ἐπιτρεπτὴ ἡ ἐργασία κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας, διότι ἄλλως ὑπόκειται σύμβασις περὶ παροχῆς ἐργασίας μὴ ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιτρεπομένης καὶ συνεπῶς ἄκυρος, ὁπότε ἔχει μὲν ὁ μισθωτὸς δικαίωμα ἀποζημιώσεως, ἀλλὰ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 904 Α. Κ. περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, εἰς ἣν περίπτωσιν εἶναι ζήτημα ἀποδείξεως ποία ἡ ὠφέλεια τοῦ ἐργοδότου (πρβλ. *Κ. Καυκᾶ*, Ἔνοχ. Δίκαιον, ὑπ' ἄρθρ. 648, σελ. 302, καὶ τὰς ἐν ΕΕΔ 9, 898 ἐπ. σημειώσεις μας).

Ἀλλ' ἐνῷ ἀπὸ ἀπόψεως οὐσιαστικοῦ δικαίου φαίνεται ὁμαλὴ ἡ λύσις, ἀποβαίνει, μετὰ τὴν Α Π. 101|1950 (εἰσηγητὴς *Ν. Πλαϊτάκας*, ΕΕΔ 9, 296), ἀποφανθεῖσαν ὅτι αἱ ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἀγωγαὶ δὲν εἰσάγονται κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ?ΟΔ' (βλέπε ὅμως σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 295 ἐπ. ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί, πρόσθες εἰς αὐτὰς καὶ *Κ. Καυκᾶ*, Ἔνοχ. Δίκαιον, ὑπ' ἄρθρ. 648, σελ. 292, καὶ καθ' ὃν καὶ ἡ ἀγωγὴ αὕτη εἰσάγεται παραδεκτῶς κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν), προβληματικὴ ἡ δικονομικὴ προστασία τοῦ μισθωτοῦ, ὅταν καλῆται νὰ διεκδικήσῃ τὴν ἀμοιβήν του αὐτὴν διὰ τῆς τακτικῆς διαδικασίας.

Ἐφ' ὅσον καθημερινῶς ἡ πρᾶξις ἐμφανίζει τὰς ἐκ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως συνεπείας, αἱ ὁποῖαι βεβαίως δὲν εἶναι κἂν ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὸ προστατευτικὸν πνεῦμα τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, καθίσταται πλέον ἔκδηλος ἡ κοινωνικὴ ἀνάγκη μιᾶς ταχυτάτης νομοθετικῆς ἐπεμβάσεως, ἡ ὁποία, ἐκδηλουμένη εἰς αὐθεντικὴν ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρου 1 Ν. 1968|1944, ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἔννοιαν τῶν κατὰ τὸν Νόμον αὐτὸν ἀξιώσεων τῶν μισθωτῶν, θὰ ὁδηγήσῃ τὰ δικαστήρια εἰς τὴν δέουσαν ἐφαρμογήν.

Ἡ περίπτωσις τῆς καταχωρουμένης κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἡ ὁποία ἀκολουθεῖ τὴν ἄποψιν τῆς Α. Π. 101|1950, δὲν εἶναι ἡ μόνη. Καὶ δὲν εἶναι καὶ ἡ μόνη δικαστικὴ ἀπόφασις, ἡ ὁποία ἀποφαίνεται οὕτω, ἀλλὰ παγίως ἡ πρᾶξις τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας ἀπορρίπτει ἤδη κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ?ΟΔ' τοιαύτας ἀγωγὰς ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ.

Εἰς ἐποχήν, καθ' ἣν τὸ ἐργατικὸν εἰσόδημα τοῦ μι-

ἐν τῇ ἐργασίᾳ παραμονὴ τοῦ μισθωτοῦ καὶ ὑπὸ τοὺς νέους βλαπτικοὺς ὅρους δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς παραίτησις ἀπὸ τοῦ δικαιώματος προσβολῆς τῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων ὡς ἀκύρου, ἀφοῦ, κατὰ τὴν κρατήσασαν ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ νομολογίᾳ (βλέπε ΕΕΔ 9, 492) γνώμην, ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 ἀκυρότης εἶναι σχετικὴ καὶ συνεπῶς ἐπιτρέπεται παραίτησις αὐτῆς, ἡ ὁποία δύναται νὰ γίνῃ καὶ σιωπηρῶς, ὥστε καὶ ἡ ἐπιφύλαξις νὰ μὴ ἔχῃ ἰσχύν, ἀφοῦ Θ' ἀντιτίθεται πρὸς τὴν ἐπιχειρουμένην πρᾶξιν (*Regelsberger* § 138, σημ. 11).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2122|1950

Διαδικασία Ν. Γ?ΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. Ι. Μπιζίμης

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Χ. Καβάρειος

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Παπαφιλίππου, Π. Τόγκας

Ἐκ τοῦ ὅτι ἐχώρησε μείωσις τῶν μισθῶν τῶν ὑπαλλήλων τῆς ἐκκαλούσης, ἥτις ὑπεφασίσθη ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 26|6)1949 καὶ ἐφηρμόσθη ἀπὸ τῆς 1)7)1949, ὅτε καὶ περιεκόπη ὁ μισθὸς τοῦ ἐφεσιβλήτου κατὰ 8 ο|ο (ὅρα τὸ προσαγόμενον ἔγγραφον), ἐνῷ ἐκ τούτου οὐδόλως ὑπεβιβάσθη κάτω τοῦ κατωτάτου ὁρίου τῶν νομίμων ἀποδοχῶν, ἀλλ' ἀντιθέτως παρέμεινε πάντοτε εἰς ὕψος κατὰ πολὺ ἀνώτερον τοῦ ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων προβλεπομένου καὶ ἕνεκεν τούτου λαμβανομένου παρὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀνεπιφυλάκτως μέχρι τῆς ἀγωγῆς οὐδαμῶς ἔπεται, ὅτι ἐπηρεάσθη ἡ μείωσις αὕτη παρὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29468 τῆς 8)9 Ἰουλίου 1949 κοινῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἥτις παρέσχε εἰς τοὺς μισθωτοὺς προσαύξησιν 30 ο|ο ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν των καὶ ὡρίσθη, ὅτι, ἐὰν εἶχε χορηγηθῇ προγενεστέρως αὔξησις, τότε ἐὰν μὲν εἶναι μικροτέρα τοῦ 30 ο|ο, συμπληροῦται, ἐνῷ, ἐὰν εἶναι ἀνωτέρα, διατηρεῖται μὴ ἐπιτρεπομένης μειώσεώς της. Διότι, καθ' ἃ καὶ ἀνωτέρω εἴρηται, ἡ μείωσις εἶχε γίνῃ πρὸ τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ εἶχε γίνει ἀποδεκτή.

Ἑπομένως εἶχεν ἐπέλθει μεταβολὴ τοῦ συμπεφωνημένου μισθοῦ, ὥστε ἡ ἀκολουθήσασα ὑπουργικὴ ἀπόφασις δὲν ἦτο ἱκανὴ νὰ ἐπηρεάσῃ τὴν μείωσιν, τὴν ὁποίαν ἀπηγόρευσε διὰ τὸ μέλλον καὶ ὄχι τῆς ἤδη συντετελεσμένης. Κατ' ἀκολουθίαν ἀντιθέτως σκεφθεῖσα ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις καὶ ἐπιδικάσασα εἰς τὸν ἐφεσιβλήτον τὴν παρακρατηθεῖσαν διαφορὰν μισθοῦ τοῦ χρόνου ἀπὸ 1)6)1949 καὶ ἑφεξῆς μέχρι τῆς ἀπολύσεώς του ἐκ δρχ. 196.000, ἐσφάλην ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῶν ὡς ἄνω ἰσχυόντων νόμου, ἐχουσῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ τῇ ἐκτιμήσει τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν καὶ δέον, δεκτῶν καθιστομένων ὡς βασίμων τῶν λόγων ἐφέσεως, νὰ μεταρρυθμισθῇ κατὰ τοῦτο ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις.

ΜΙΣΘΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Προπολεμικὰ ἐπιδόματα πόλεως καὶ ὑπ' ἀριθ. 533]49 πράξις Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου

Μὴ ἐπαναφορὰ ἐν ἰσχύϊ δι' ὑπ' ἀριθ. 533]11]7]1949 πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ τῶν ἄλλοτε ἰσχυόντων ἐπιδομάτων πόλεως διὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους καὶ τοὺς ὑπαλλήλους Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.—Τὸ Πανεπιστήμιον Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου, καθηγηταὶ ὅμως θεωροῦνται δημόσιοι ὑπάλληλοι.—Κατ' ἐξαίρεσιν χορήγησις εἰς τοὺς καθηγητὰς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ὡς ἐπιδόματος ἐνοικίου ποσοστοῦ 50ο]ο ἐπὶ ἀποδοχῶν, δυνάμει ὑπ' ἀριθ. 1020]6]12]49 πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 652]1950

Πρόεδρος ὁ κ. **Γ. Χαρίτος**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Α Παπαγιάννης**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Α. Κούλανδρος, Ι. Καμπίτογλου

Ἐν τῇ ἐνδίκῳ ἀγωγῇ ὁ ἐνάγων ἰστορεῖ, ὅτι, διορισθεὶς τακτικὸς καθηγητὴς τῆς Μηχανικῆς τῆς Σχολῆς Φυσικῶν καὶ Μαθηματικῶν Ἐπιστημῶν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσ)νίκης, κατ' ἔτος 1940, ἐξακολουθεῖ ὢν τοιοῦτος καὶ μέχρι σήμερον, λαμβάνων κατὰ μῆνα τὰς ἀποδοχὰς τὰς καθορισθείσας διὰ τοῦ ἀπὸ 18]20 Ἀπριλίου 1934

σθωτοῦ δὲν ἐπαρκεῖ στοιχειωδῶς διὰ τὰς βιοποριστικὰς ἀνάγκας του, εἶναι νομίζομεν πολὺ—ἀπὸ ἀπόψεως κανόνων δικαίου—νὰ ἀναπτύσσεται ἐν τῇ ζωῇ τοῦ δικαίου ἡ κοινωνικῶς ἀπαράδεκτος ἀνωμαλία τῆς ἀδυναμίας του νὰ ἱκανοποιηθῇ καὶ δι' αὐτὸν τὸν ἀνεπαρκῆ ἐργατικὸν μόχθον του, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον, ἂν δὲν ἐφαντάσθη ὁ Νομοθέτης, ἔχει ὅμως χρέος νὰ ρυθμίσῃ ἤδη, ἐμφανισθέν, ἐπειγόντως.

Εἰδικῶς ὅμως περὶ τῆς περιπτώσεως τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως ὑπομιμνήσκεται τὸ Ν. Δ. 141] 1948 «περὶ φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν καὶ ἄλλων διευκολύνσεων τῆς Ὀργανώσεως «Ἑλληνικὴ Πολεμικὴ Περίθαλψις» (ΕΕΔ 5, 605), τὸ ὁποῖον καθορίζει εἰδικὴν κατάστασιν μισθῶν καὶ λοιπῶν ὅρων ἐργασίας τοῦ ἐν λόγῳ προσωπικοῦ.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1603]1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Β. Φαρμακίδης**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Γιομπρές, Δ. Χέλης

Καθ' ἃ ἀσφῶς συνάγεται ἐκ τῶν ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ καὶ ταῖς ἐγγράφοις πρτάσεσι τοῦ ἐνάγοντος ἐκτιθεμένων, οὗτος ἰσχυρίζεται, ὅτι προσελήφθη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης Ἑλληνικῆς Πολεμικῆς Περιθάλψεως ὡς ἀποθηκάριος ἐν Τριπόλει εὑρισκομένης ἀποθήκης αὐτῆς οἰκοδομικῶν ὑλικῶν, χρησιμοποιουμένων διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τοῦ δαπάνῃ τῆς ἐναγομένης κατασκευασθέντος ἐκεῖσε Παναρκαδικοῦ Νοσοκομείου. Τοιουτοτρόπως ὅμως ἡ ἐργασία, εἰς τὴν ὁποίαν ἀπησχολεῖτο ὁ ἐνάγων, ἀποτελεῖ προπαρασκευαστικὴν τοιαύτην κατασκευῆς οἰκοδομήματος ἢ παράρτημα κατασκευῆς τοιούτου, ὡς ἐκ τούτου δὲ κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 ἐδ. γ καὶ 2 ἐδ. 1 τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 2259 τοῦ 1920 κυρωθείσης συμβάσεως τῆς διεθνοῦς συνδιασκέψεως ἐργασίας τῆς Οὐασιγκτῶνος περὶ περιορισμοῦ τῶν ὡρῶν ἐργασίας ἐν ταῖς βιομηχανικαῖς ἐπιχειρήσεσιν εἰς 8 καθ' ἡμέραν καὶ 48 καθ' ἑβδομάδα, 1 § 1 ἐδ. Γ, 2 6 καὶ 10 τοῦ Διατάγματος τῆς 27 Ἰουνίου]4 Ἰουλίου 1932 «περὶ κωδικοποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ ὀκταώρου ἐργασίας διατάξεων», ὡς τὸ προτελευταῖον τούτων συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ Διατάγματος τῆς 28 Φεβρουαρίου]2 Μαρτίου 1936 καὶ 1 ἐδ. γ καὶ 2 τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 2290 τοῦ 1922 κυρωθείσης διεθνοῦς συμβάσεως Γ' Διεθνοῦς Συνδιασκέψεως τῆς Ἐργασίας τῆς Γενεύης τῆς κανονιζούσης τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως ἐν τοῖς βιομηχανικοῖς καταστήμασι, δὲν ἠδύνατο νὰ ἀπασχοληθῇ ὁ ἐνάγων ὑπὸ τῆς ἐναγομένης πλέον τῶν ὀκτὼ ὡρῶν ἡμερησίως, ἄνευ ἀδείας τοῦ οἰκείου Ἐπιθεωρητοῦ Ἐργασίας, οἷα δὲν ἰσχυρίζεται ὁ ἐνάγων, ὅτι εἶχε χορηγηθῇ ἐν προκειμένῳ ἢ κατὰ τὰς Κυριακάς. Ἑπομένως ἡ μεταξὺ τοῦ ἐνάγοντος καὶ τῆς ἐναγομένης συμφωνία περὶ παροχῆς ὑπὸ τοῦ πρώτου ἐργασίας ὑπὲρ τὸ ὀκτάωρον ἡμερησίως καὶ κατὰ τὰς Κυριακάς, ἀντικειμένη εἰς τὰς ἀνωτέρω δημοσίας τάξεως διατάξεις εἶναι ἄκυρος, κατὰ τὸ ἄρθρον 174 Ἀστ. Κώδικος καὶ συνεπῶς ἀνύπαρκτος κατὰ τὸ ἄρθρον 180 τοῦ αὐτοῦ Κώδικος, τοιουτοτρόπως δὲ αἱ ἔνδικοι ἀξιώσεις τοῦ ἐνάγοντος περὶ πληρωμῆς εἰς αὐτὸν ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ἀποζημιώσεως διὰ τὴν παροχὴν ἐργασίας ὑπὲρ τὸ νόμιμον χρονικὸν ὅριον καὶ κατὰ τὰς Κυριακὰς δὲν θεμελιοῦνται εἰς σύμβασιν ἐργασίας, δὲν ἔχουσι δὲ ἐφαρμογὴν ἐν προκειμένῳ οὔτε τὸ ἄρθρον 659 Ἀστ. Κώδικος, ἅτε τούτου ἀφορῶντος τὴν περίπτωσιν, κατὰ τὴν ὁποίαν παρέχεται ἐργασία ἐπὶ πλέον τῆς συμφωνηθείσης ἐντὸς τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιτρεπομένων χρονικῶν ὁρίων, οὔτε ἡ ὑπ' ἀριθ. 8900 τοῦ 1946 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, διότι καὶ αὕτη προϋπόθεσιν ἔχει, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς διατυπώσεώς της, ὅτι παρέχεται ἐργασία κατὰ τὰς Κυριακάς, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου, ἀλλὰ στηρίζονται ἀμφότεραι αἱ ἐν λόγῳ ἀξιώσεις εἰς τὸ ἄρθρον 904 Ἀστ. Κώδικος (ὅρα περὶ τούτων Ἐφ. Ἀθ. 2246] 34 ΕΕΝ β' 541 *Φουρκιώτην* ἐν ΕΕΝ ε' 809, Πρωτοδικείου Θεσσαλ. 1853]48 ΕΕΔ 8,108, διατριβὴν ἐν ΕΕΔ 7,335). Τοιουτοτρόπως ὅμως τυγχάνομεν καθ' ὅλην ἀναμφιβόλως, ὅπως ἐπιληφθῶμεν τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, καθ' ὅσον, κατὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 1 § 1 τοῦ Νόμου ΓΨΟΔ', ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ Νόμου 1968 τοῦ 1944, εἰς τὴν προκειμένην διαδικασίαν ὑπάγονται μόνον διαφοραὶ, πηγάζουσαι ἐκ συμβάσεως ἐργασίας (Α.Π. 101]50 ΕΕΔ 9,296). Δέον δθεν νὰ ἀπορριφθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, συνῳδὰ τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νόμου ΓΨΟΔ'.

διατάγματος περί καθορισμοῦ τῶν μισθῶν τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 69 ἀ. ν. 1835|39 περί ὀργανισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσ)νίκης, ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ διατάγματος τούτου παρέχεται εἰς ἅπαν τὸ προσωπικὸν τοῦ Πανεπιστημίου μηνιαῖον ἐπίδομα πόλεως 15 ο|ο ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ μισθοῦ, ὅπερ διὰ τοῦ ν. δ. 975|42 ηὐξήθη κατὰ 25 ο|ο ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1941, τὸ δὲ ἐπίδομα τοῦτο, καταβαλλόμενον μέχρι τῶν μέσων Νοεμβρίου 1944, κατηργήθη σιωπηρῶς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 947 τῆς 14|15 Νοεμβρίου 1944 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, ἀλλ' ὅτι διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 533|11.7.49 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὡρίσθη, ὅπως αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ προσωπικοῦ Ὀργανισμῶν Δημοσίου Δικαίου καταβάλλωνται βάσει τῶν ἐν ἰσχύϊ ἀποφάσεων καὶ δὴ ἀναδρομικῶς, συνυπολογιζομένων καὶ τῶν πάσης φύσεως ἐπιδομάτων τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τῶν καταστατικῶν διατάξεων τῶν καθ' ἕκαστα ὀργανισμῶν, μὴ ἰσχυουσῶν τῶν καταργησασῶν ταῦτα οἰκείων ἀποφάσεων, αἵτε καὶ δὲ μετὰ ταῦτα τὴν καταψήφισιν τοῦ ἐναγομένου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης εἰς τὴν πληρωμὴν αὐτῷ λόγῳ ἐπιδόματος πόλεως ἀπὸ 15 Νοεμβρίου 1944 ἕως 30 Νοεμβρίου 1949 δραχ. 11.678.000, καὶ μετὰ τὸν γενόμενον, ὡς εἴρηται, περιορισμὸν τῆς ἀγωγῆς ἀπὸ 1.6.49 ἕως 30.9.49 δραχ. 1.664.000. Κατὰ τὸν ἐφαρμοστέον, συνῳδὰ τῷ ἄρθρῳ 24 Εἰσ.Νόμ. Α.Κ. πρὸ τοῦ Κώδικος ἰσχύοντα Ἀστικὸν Νόμον ὁ ἐκμισθωτὴς ὑποχρεοῦται νὰ παράσχῃ τὴν ὑπεσχημένην ὑπηρεσίαν, ὁ δὲ μισθωτὴς νὰ πληρώσῃ τὸν μισθόν. Οἱ μισθοὶ ὅμως διέπονται ἤδη καὶ ὑπὸ τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων κ.λ.π. Ἐρευνητέον ὅθεν ἐὰν χορηγῆται τοιοῦτος ἐκ τούτων, ὡς ἀξιοῖ ὁ ἐνάγων.

Ἐν ἄρθρῳ 3 τοῦ ἐν ἀγωγῇ Πρ. Δ|ματος ἀπὸ 18|20 Ἀπριλίου 1934, εἰς ὃ παραπέμπει τὸ ἄρθρον 69 τοῦ ρηθέντος νόμου 1895|49 περὶ ὀργανισμοῦ Πανεπιστημίου Θεσ)νίκης, ὡρίσθη, ὅτι εἰς τοὺς ἐν ἄρθρῳ 1 αὐτοῦ ἀναφερομένους ὑπαλλήλους, ἐν οἷς καὶ οἱ τακτικοὶ καθηγηταί, οἷος καὶ ὁ ἐνάγων, παρέχεται μηνιαῖον ἐπίδομα πόλεως 15 ο|ο ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ μισθοῦ τῶν (βλ. Δμοίως καὶ ταυτάριθμον ἄρθρον Πρ. Δ)τος 7|7 Ἰουλίου 1934). Τὸ ἐπίδομα τοῦτο ηὐξήθη διὰ ν. δ. 975|15 Ἰανουαρίου }|1 Φεβρουαρίου 1942 «περὶ τροποποιήσεως κ.λ.π. διατάξεων τῆς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Θεσ)νίκης ἀναγομένης νομοθεσίας» κατὰ 25 ο|ο καὶ ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1941. Διὰ τοῦ ἄρθρου δ|ως 1 τοῦ μεταγενεστέρου τούτου ν. δ) τος 1424|42 περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου ἐπιδόματος εἰς τοὺς δημοσίους πολιτικοὺς ὑπαλλήλους, κυρωθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 292 Π. Υ. Συμβουλίου, κατηργήθη τὸ ἐπίδομα πόλεως ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1942, ἀντ' αὐτοῦ δὲ ἔκτοτε ἐχορηγήθη εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, οἷοι καὶ καθηγηταὶ Πανεπιστημίου (βλ. ἄρθρ. 2 ν. δ. 917 τῆς 23.12.41|10.1.42 «περὶ τροποποιήσεως τῆς Πανεπιστημιακῆς νομοθεσίας», δι' οὗ ὡρίσθη ὅτι τὸ ἐν ἄρθρῳ 6 ἀ. ν. 1430|38 προσωπικὸν τοῦ Πανεπιστημίου, ἐν ᾧ καὶ οἱ τακτικοὶ καθηγηταί, ἔχει τὴν ἰδιότητα τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου καὶ διέπεται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τῶν ἀφορώντων εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους νόμων (βλ. ἐπὶ πλέον καὶ Σ.Ε. 190|48, ἀλλὰ καὶ ὑπ' ἀριθ. 26360|22.8.47 ἀπόφασιν Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, «περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων», ἐν ἄρθρῳ 5 τῆς ὁποίας καθορίζεται ὁ βασικὸς μισθὸς καὶ τῶν καθηγητῶν τῶν ἀνωτάτων ἐκπαιδευτικῶν Ἱδρυμάτων, ἡ διάταξις δ' αὐτὴ τοῦ ν. δ. 917|42 δυνάμει τοῦ ἄρθρου 2 ν. δ. 1396|42 ἰσχύει ἀναλόγως καὶ διὰ τὸ Πανεπιστήμιον Θεσ|νίκης) ἐπίδομα ἀκριβείας βίου Ἀπὸ δὲ 1ης Νοεμβρίου 1949 παρέχεται, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 1020|49 πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐπίδομα λόγῳ ἐνοικίου ποσοστὸν 50 ο|ο ἐπὶ τῶν ἐκάστοτε ἀποδοχῶν αὐτῶν εἰς τοὺς καθηγητὰς καὶ ἐντεταλμένους ὑφηγητὰς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσ)νίκης. Ἀλλὰ καὶ ἡ ὡς εἴρηται καὶ ἐν τῇ ἀγωγῇ μνημονευομένη ὑπ' ἀριθ. 947|14|15 Νοεμβρίου 1944 ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, ἡ ἐκδοθεῖσα ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς διὰ τοῦ ἄρθρου 2 ν. 19|44 δοθείσης ἐξουσιοδοτήσεως, δὲν θεωρεῖ ἰσχῦον τὸ τοιοῦτον ἐπίδομα πόλεως, ὅπερ πάντως σιωπηρῶς κατήργησεν, ὡς καὶ ὁ ἐνάγων δέχεται ἐν τῇ ἀγωγῇ του, διὰ τῆς συγχωνεύσεως εἰς τὸ παρ' αὐτοῦ ὁριζόμενον ἐνιαῖον ποσὸν μισθοῦ ἁπάντων τῶν ποσῶν τῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ἐν αἷς καὶ τῶν διὰ προϋφισταμένων διατάξεων χορηγουμένων εἰς τούτους πάσης φύσεως ἐπιδομάτων (σχετικῶς βλ. Α.Π. 227|49). Ἀλλὰ τὸ ἐπίδομα πόλεως κατηργήθη καὶ διὰ τοὺς ὑπαλλήλους νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου διὰ τοῦ ν.δ. 1505 τῆς 3|9 Ἰουλίου 1942 (βλ. καὶ Σ. Ε. 127|49), κυρωθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 292|46 Π.Υ. Συμβουλίου, χορηγηθέντος αὐτοῖς ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1942 ἐπιπλέον ἐπιδόματος ἀκριβείας βίου. Ἐξ ἑτέρου, ἡ ἐπικαλουμένη ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ὑπ' ἀριθ. 533|11.7.49 πρᾶξις Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, διέπουσα τὰ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν Ὀργανισμῶν Δημοσίου Δικαίου, καὶ ἂν ἔχῃ ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου, οἱ ὁποῖοι διὰ τῆς ἄνω διατάξεως τοῦ δ)τος 917|42 ἔχουσι τὴν ἰδιότητα τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου, δὲν ἐπαναφέρει ἐν ἰσχύϊ καὶ τὰ ἐπιδόματα πόλεως. Τοῦτο σαφῶς συνάγεται ἐξ αὐτῆς ταύτης, ἀφοῦ μόνον περὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Πατριωτικοῦ Ἱδρύματος ὁρίζει, ὅτι εἰδικῶς δι' αὐτὸ συνυπολογίζεται τὸ ὑπὸ τοῦ ὀργανισμοῦ τούτου προβλεπόμενον ἐπίδομα πόλεως. Ἐὰν ἐσκοπεῖτο νὰ συνυπολογίζεται τὸ διὰ τοῦ ν. δ) τος 1505|42 καταργηθὲν ἐπίδομα πόλεως καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ὑπαλλήλων τῶν Ὀργανισμῶν Δ. Δικαίου, θὰ ἦτο ἐντελῶς περιττὴ ἡ ἄνω εἰδικὴ μνεία (ἐξαίρεσις) διὰ τὸ προσωπικὸν τοῦ Πατριωτικοῦ Ἱδρύματος. Κατὰ συνέπειαν τῶν ἐκτεθέντων ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ τοιοῦτον ἔχουσα ἀντικείμενον, δὲν εἶναι βάσιμος καὶ πρέπει ν' ἀπορριφθῇ (*).

(*) *Σημειώσεις*: Ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης ἀσχολεῖται μὲ τὸ ζήτημα τῆς ἰσχύος ἐπιδόματος πόλεως ποσοστοῦ 40ο|ο ἐπὶ τοῦ βασικοῦ μισθοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ἀξιώσαντος τοῦτο δι' ἀγωγῆς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀπὸ 18|20 Ἀπριλίου 1934 δ)τος καὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 975|1942 ν. δ τος, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 533|11.7.49 πρᾶξιν Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀποφαίνεται δὲ ὀρθῶς, ὅτι τὸ ἐπίδομα τοῦτο, καταργηθὲν διά τε τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους καὶ τοὺς πολιτικοὺς ὑπαλλήλους νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, δὲν ἐπανῆλθεν ἐν ἰσχύϊ πρὸ τῆς εἰρημένης 533|11|7|7 Π.Υ. Συμβουλίου καὶ πράγματι: α) Διότι διὰ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1424 ν. δ. τῆς 8|13 Ἰουνίου 1942 (Ἐφ. Κυβ. Τ. Α. φ. 149) καὶ τοῦ

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΟΥ ΚΑΘ' ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΝ ΠΡΟΫΠΗΡΕΣΙΑΣ

Ἀπόδειξις προϋπηρεσίας καὶ χρόνος ὑποβολῆς πρὸς ἐργοδότην πιστοποιητικῶν

Συλλογική σύμβασις ἐργασίας μουσικῶν.—Ἀναφορὰ εἰς συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας 16|9|1937 καὶ ἔννοια.—Ἀναγνώρισις προϋπηρεσίας δι' ὑποβολῆς σχετικῶν πιστοποιητικῶν.—Ἐφαρμογὴ καὶ τῶν περὶ ὑποβολῆς πιστοποιητικῶν διατάξεων συλλογικῆς συμβάσεως 16|9|1937.—Γνωστοποίησις ἐν πάσῃ περιπτώσει προϋπηρεσίας ἐντὸς εὐλόγου χρόνου.—Ἀντίδεσις ἄλλως πρὸς καλὴν πίστιν (ἄρθρ. 200, 288 Α. Κ.)

Ζητήματα προκύπτοντα ἐκ τῆς ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1919 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας μουσικῶν (ΕΕΔ 8, 1010) πραγματεύεται ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, τὰ ὁποῖα ἔχουν καὶ γενικώτερον διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἐνδιαφέρον.

Ἐνῷ καθορίζονται διὰ τῆς ἐν λόγῳ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τὰ κατώτατα ὅρια τῶν μισθῶν τῶν περὶ ὧν πρόκειται μισθωτῶν καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας, παρελείφθη νὰ καθορισθῇ τὸ οὐσιῶδες: Ὑπὸ ποίας προϋποθέσεις ἀναπροσαρμόζεται ὁ μισθὸς βάσει τῆς προϋπηρεσίας ἑνὸς ἑκάστου.

Τὸ ἄρθρ. 2 τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀναφέρεται ἐν πάσῃ περιπτώσει εἰς τὰ κατώτατα ὅρια τῆς ἀπὸ 16 Σεπτεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι λειτουργουσῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων ὡς ἀναπροσηρμόσθη διὰ τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἀλλὰ τὰ κατώτατα ταῦτα ὅρια διαβαθμίζονται εἰς τὴν ἀπὸ 16|9|1937 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας βάσει καὶ τῆς προϋπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, ἐν αὐτῇ δὲ ὑπάρχει διάταξις περὶ ὑποβολῆς πιστοποιητικῶν προϋπηρεσίας πρὸς τὸν ἐργοδότην τόσον τῶν ὑπηρετούντων κατὰ τὴν ἰσχὺν αὐτῆς (ἐντὸς ἑξαμήνου), ὅσον καὶ τῶν μετ' αὐτὴν προσλαμβανομένων, διὰ τοὺς ὁποίους ἔχει ὁρισθῇ, ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ ὑποβολὴ πρὸς τὸν ἐργοδότην ὑπευθύνου δηλώσεως τοῦ μισθωτοῦ, συναθροιζομένης ὑπὸ τῶν ἀπαραιτήτων πιστοποιητικῶν προϋπηρεσίας (βλέπε καὶ Α. Π. 143|1939, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 18|1948, ΕΕΔ 2, 219).

Καὶ ὑπὸ τὴν ἐκδοχὴν ὅτι οἱ συλλογικῶς συμβληθέντες διὰ τῆς συμβάσεως ταύτης εἶχον ὑπ' ὄψιν νὰ διαβαθμισθῇ ὁ μισθὸς τῶν μουσικῶν ὑποχρεωτικῶς, ἀνεξαρτήτως ἐκτιμήσεως τῆς ἰδίας καλλιτεχνικῆς ἀξίας καὶ ἐπιδόσεως των, εἰς ὃ κυρίως ἀπέβλεψαν, βάσει τῆς προϋπηρεσίας ἑκάστου, ὥστε ἀνεξαρτήτως ἐπιδόσεως νὰ καταλήγῃ ἐν πάσῃ περιπτώσει ὁ μισθὸς μέχρι τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου τῶν δραχμῶν 7.000 προπολεμικῶν μηνιαίως τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 16|9|1937 (σημερινῶν δραχμῶν 815.000 + 40%) (ὑπ' ἀριθ. 29488|1949 ὑπουργ. ἀπόφασις = δραχ. 1.098.500), πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον δέχεται ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις, ἀφοῦ ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας μουσικῶν ἀναφέρεται γενικῶς εἰς ὅλα τὰ κατώτατα ὅρια τῆς συλλογικῆς συμβάσεως 16|9|1938, εἶναι ἀμφίβολον, ἂν ἐσκοπήθη διὰ τῆς ἐν λόγῳ συλλογικῆς συμβάσεως καὶ ἐφαρμογὴ τῶν σχετικῶν πρὸς τὸν χρόνον ὑποβολῆς τῶν πιστοποιητικῶν προϋπηρεσίας διατάξεων τῆς ἀπὸ 16|9|1937 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἀπομένει ἄρα ἡ ἐντὸς εὐλόγου χρόνου ὑποβολὴ τῶν πιστοποιητικῶν πρὸς τὸν ἐργοδότην, ἡ ὁποία ἐπιβάλλεται καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 288 Α. Κ., ὡς δέχεται ἡ καταχωρουμένη ἀπόφασις (οὕτω καὶ ἡ Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 10608|1948, εἰσηγητὴς *Α. Παπαχρήστου*, ΕΕΔ 8, 70, πρβλ. ὅμως Πρωτοδίκου Δράμας 5|1949, Πρωτοδίκης *Ε. Κοντοφρύδης*, ΕΕΔ 8, 586).

Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν αὐτὴν κεῖται καὶ ἡ διάταξις τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων, καθ' ἣν ἐν περιπτώσει

ἄρθρ. 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1505 ν. δ. τῆς 3|9 Ἰουλίου 1942 (Ἐφ. Κυβ. τ. Α. φ. 173) κατηργήθησαν τὰ κατὰ τὰ ὡς ἄνω διατάξεις παρεχόμενα ἐπιδόματα πόλεως εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους καὶ τοὺς πολιτικοὺς ὑπαλλήλους τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου (βλ. τὴν περὶ τῆς διατηρήσεως τῆς ἐπελθούσης καταργήσεως ἀπόφασιν Σ.Κ. 127|49 ἐν Θέμιδι Ξ' σελ. 408).

β) Διότι ἄλλως τὸ ἐπίδομα πόλεως κατηργήθη διὰ τῆς ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 947|14.15 Νοεμβρίου 1944 (Κώδιξ Νόμων Ζαχαροπούλου 1944 σελ. 184), ὁμοίως διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 92|9.2.46 (ἄρθρον 5 παρ. 6) πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, δημοσιευθείσης εἰς τὰ ὑπ' ἀριθ. 47|1946 Φ.Ε.Κ. τεῦχος Α', ἐπίσης διὰ τοῦ ἄρθρου 10 τῆς ὑπ' ἀριθ. 2.818|8|29.9.47 Υ. Α., δημοσιευθείσης εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 162|19 Φ.Ε.Κ. τεῦχος Β'. Τόσον δὲ ἡ 92|46 πρᾶξις τοῦ Υ. Σ. ὅσον καὶ ἡ 2981|8|1947 Υ. Α. ἐκυρώθησαν διὰ τοῦ ἀ. ν. 913|1949 (ἀριθ. 76|1949 Φ. Ε. Κ. τεῦχος Α') καὶ οὕτω ἀπέκτησαν ἰσχὺν νόμου. Ἐξ ἄλλου ἐπὶ τοῦ νομίμου τῆς ἐπελθούσης καταργήσεως τοῦ ἐπιδόματος πόλεως ἀπεφάνθη ἡ 390|1947 τοῦ Α. Π. Τμῆμα Α' ἐν ΕΕΝ τόμ. ΙΕ' σελ. 85, καὶ 124|1948 Α.Π. τμῆμα Η' ἐν ΕΕΝ τόμ. ΙΕ', σελ. 897, ἐπελθοῦσα μετὰ τὴν 39|47, πρὸς ἣν συμφωνεῖ (βλ. ὁμοίως τὴν πρόσφατον Α.Π. 227|1949 ἐν Θέμιδι Ξ' 1939, σελ. 848).

γ) Διότι ἡ ὑπ' ἀριθ 533|11.7.49 ἀφορᾷ τὰς ἀποδοχὰς τοῦ μὴ ἐχόντος δημοσιοϋπαλληλικὸν χαρακτῆρα προσωπικοῦ τῶν ὀργανισμῶν δημοσίου δικαίου, ἐνῷ ὁ καθηγητὴς Πανεπιστημίου εἶναι «δημόσιος ὑπάλληλος» τὸ μὲν ὡς λειτουργὸς νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου ἀσκοῦντος ἄμεσον κρατικὴν ὑπηρεσίαν (ὀν. ν. 1895|1949 ἄρθρον 1 ἐδ. 1), τὸ δὲ δυνάμει ῥητῆς τοῦ νόμου διατάξεως (βλ. ἄρθρ. 2 ν. δ. 510|1942 ἐν Ε. Κ. τ. Α' φ. 3|10|1|42 καὶ ἄρθρον 2 ν. δ. 1896|1942 ἐν Ε.Κ. τ. Α' φ. 115|9.6.42).

δ) Διότι ὁπωσδήποτε ἡ ὡς εἴρηται 533|49 πρᾶξις τοῦ Υ. Σ. δὲν δύναται, ὡς τοιαύτη, νὰ ἐπιφέρῃ κατάργησιν τῶν οἰκείων διατάξεων τῶν ὑπ' ἀριθ. 1424|1942 καὶ 1505|1942 νομοθετικῶν διαταγμάτων, κυρωθέντων ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 913|49 ἀν. νόμου.

ε') Διότι ὁ νομοθέτης, ἔχων ἀκριβῶς ὑπ' ὄψιν τὴν ὑφισταμένην κατάργησιν τῶν ἐπιδομάτων πόλεως, ἐχορήγησεν ἐξαιρετικῶς εἰς τοὺς καθηγητὰς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσ/νίκης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1030|6-12-49 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου (Ἐφ. Κυβ. φύλλον 853|21-12-49 τοῦ α' τεύχους) ἐπίδομα ἐνοικίου ἢ, ὅπερ τὸ αὐτό, ἐπίδομα πόλεως ποσοστὸν 50% ἐπὶ τῶν ἑκάστοτε ἀποδοχῶν.

***

παραβάσεως αὐτῶν συνωμολογήθη ἡ ἐν αὐταῖς ποινικὴ ρήτρα (περὶ αὐτῆς βλέπε *Κ. Δημάκην*, ΕΕΔ 9, 413 ἑπ.), ἡ ὁποία προϋποθέτει προηγουμένην ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ὑποβολὴν τῶν ἀναγκαίων πιστοποιητικῶν προϋπηρεσίας του ἐντὸς εὐλόγου χρόνου, ἀφ' ἧς ἄρχεται ἡ ἐκ προθέσεως (Α. Π. 610|1949, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 9, 103) παράβασις τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ἐφ' ὅσον ὁ ἐργοδότης ἀρνεῖται εἰς ἱκανοποίησιν τοῦ δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ, τὸ ὁποῖον ἀπορρέει βάσει τῆς γνωστοποιηθείσης προϋπηρεσίας του.

Δὲν εἶναι λογικὸν νὰ ὑποτεθῇ, ὑπὸ ἄλλην ἐκδοχήν, ὅτι ἀφοῦ ἡ διαφορὰ ἐκ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι τοιαύτη μισθοῦ καὶ κατ' ἄρθρ. 250 Α. Κ. οἱ μισθοὶ ὑποκύπτουν εἰς παραγραφὴν μετὰ πενταετίαν, ὅτι δύναται νὰ ἀναγνωρισθῇ ὑποχρέωσις τοῦ ἀντιπόδου ἐργοδότου εἰς καταβολὴν διαφορᾶς μισθοῦ ἀπὸ πενταετίας, οὔτε νὰ κηρυχθῇ ὑπαίτιος παραβάσεως συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, μὲ τὰς ἐντεῦθεν ἐπιζημίους συνεπείας, μετὰ πενταετίαν.

Ἡ καλὴ πίστις (περὶ αὐτῆς βλέπε *Δ. Σακελλαρόπουλον*, ΕΕΔ 7, 428), ὡς κανὼν δικαίου, ἀπομακρύνει τὰ ἄτοπα.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1513|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ε. Μαλλιάρας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Σοφιανόπουλος, Ε. Ὑδραῖος

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 τῆς ἀπὸ 1-10-49 συλλογικῆς συμβάσεως μουσικῶν, ἰσχυούσης ἀπὸ τῆς καταθέσεώς της παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν (17-10-49), ἤτοι πρὸ τῆς προσλήψεως τοῦ ἐναγόντος ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, «τὰ κατώτατα ὅρια τῶν μισθῶν τῶν μουσικῶν δὲν δύνανται νὰ ὁρισθῶσι καθ' ὁμοιον τρόπον πρὸς τὰ τῶν λοιπῶν ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, λόγῳ τῆς ἰδιορρυθμίας τοῦ ἐπαγγέλματος, καθ' ὅσον εἷς ἕκαστος μουσικὸς ἔχει ἰδίαν καλλιτεχνικὴν ἀξίαν καὶ ἐπίδοσιν, δι' ὃ καὶ εἰς ἑκάστην περίπτωσιν ἡ ἀντιμισθία θέλει συμφωνεῖται ὑπὸ τῶν μερῶν ἀναλόγως καὶ ἐλευθέρως· πάντως οὐδέποτε ἡ συμφωνουμένη ἀντιμισθία μουσικοῦ δύναται νὰ εἶναι κατωτέρα τῆς ὁριζομένης τοιαύτης διὰ τῆς ἀπὸ 16 Σ|βρίου 1937 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ κατωτάτων ὁρίων μισθῶν τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι λειτουργουσῶν πάσης φύσεως Ἀν. Ἑταιριῶν καὶ ἰδιωτικῶν Γραφείων, ἐπιχειρήσεων ἐν γένει, ὡς ἀναπροσηρμόσθη διὰ τῆς ἀπὸ 4-11-47 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας». Οὕτω πως καθολικῶς ἀναφερομένης τῆς συλλογικῆς συμβάσεως μουσικῶν, ὡς πρὸς τὴν ἀντιμισθίαν των, εἰς τὴν Σ. Σ. τῆς 16-9-37, προφανῶς περιλαμβάνονται ἅπασαι αἱ διατάξεις τῆς τελευταίας ταύτης συμβάσεως καὶ ἑπομένως καὶ ἡ κατὰ συνολικὸν χρόνον προϋπηρεσίας ἔνταξις τῶν μουσικῶν εἰς τὴν ἐν αὐτῇ καθοριζομένην μισθολογικὴν κλίμακα, ὡς καὶ ὅτι ὁ τρόπος πιστοποιήσεως τῆς προϋπηρεσίας ταύτης θὰ γίνεται, ὡς διαλαμβάνει ἡ § 6 αὐτῆς, ὁ περὶ τοῦ ἀντιθέτου δ' ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου, καθ' ὃν δῆθεν ἡ προκαρατεθεῖσα διάταξις τῆς Σ. Σ. μουσικῶν ἔχει τὴν ἔννοιαν ἁπλῶς τῆς ἐξασφαλίσεως τοῦ κατωτάτου ὁρίου τῶν δραχ. 1800 προπολεμικῶν, τὸ ὁποῖον ἐκρίθη ἀναγκαῖον, ἀνεξαρτήτως τῆς ἐπιδόσεως τοῦ μισθωτοῦ, παρὸς στοιχειώδη διατροφήν του, εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος, μὴ «ἐξαιρουμένου ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης τοιούτου περιορισμοῦ, ὅστις θὰ ἦτο καὶ ἀδικαιολογήτως δυσμενὴς διὰ τὴν τάξιν τῶν μουσικῶν, ἀφοῦ οὕτω, ἐνῷ οἱοσδήποτε ὑπάλληλος ἢ ὑπηρέτης Ἀνωνύμου Ἑταιρίας, ἰδιωτικοῦ Γραφείου ἢ ἐπιχειρήσεως, ἀσχέτως ἐπιδόσεως, ἣν ἔχει εἰς τὴν ἐργασίαν ἣν ἐκτελεῖ, δικαιοῦται προσηυξημένου μισθοῦ, λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας, ὁ μουσικὸς δὲν δικαιοῦται τοιαύτης προσαυξήσεως, ἀπομενούσης μόνης ἐλπίδος εἰς τοῦτον τῆς ἀναγνωρίσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου του (διευθυντοῦ κέντρου, ταβέρνας κλπ) τῆς καλλιτεχνικῆς του ἀξίας, διὰ νὰ γίνῃ μισθολογικὴ προωθήσις του ἐκ τῆς κατωτάτης βαθμίδος τῆς μισθολογικῆς κλίμακος τῆς ἀπὸ 16-9-37 συλλογικῆς συμβάσεως τῶν 1800 προπολεμικῶν μισθῶν. Τοῦτο καταφαίνεται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι, ἂν ἠθελήθη διὰ τῆς ὡς ἄνω εἰδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως τῶν μουσικῶν νὰ παραμείνῃ ὡς μισθολογικὴ βάσις ἡ τῶν 1800 προπολεμικῶν δραχμῶν, χωρὶς νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ προϋπηρεσία των καὶ ἁπλῶς ἐσκοπήθη νὰ δοθῇ τὸ πλεονέκτημα τοῦ ἐγκύρου τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως, δι' ἧς συνεφωνήθη τυχὸν μεγαλύτερος μισθός, δὲν ἦτο ἀνάγκη νὰ γίνῃ ἀναφορὰ γενικῶς εἰς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν τῆς 16-9-37, ἀλλ' ἡ θὰ ἐθεσπίζετο κατονομαζόμενον ὡς κατώτατον ὅριον τὸ τῶν δραχμῶν 1800 προπολεμικῶν ἢ θὰ ἐξηκολούθει νὰ ἰσχύῃ διὰ τούτους, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 1566|37, ἡ γενικὴ συλλογικὴ σύμβασις ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν γένει, καθ' ἣν ὁρίζεται βάσις μισθοῦ διὰ τοὺς ἔχοντας ἡλικίαν 25 ἐτῶν καὶ ἄνω ἡ τῶν προπολεμικῶν δραχμῶν 1800.

Κατὰ τὴν § 6 ἐδάφ. 2 τῆς ἀναφερομένης συλλογικῆς συμβάσεως ἐργαζομένων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν τῶν Ἀνων. Ἑταιριῶν κλπ. τῆς 16-9-37 ἡ προϋπηρεσία νεοπροσλαμβανομένων ὑπαλλήλων στηρίζεται ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ὑπευθύνου αὐτῶν ἐγγραφον κατὰ τὴν πρόσληψιν δήλωσιν, συνοδευομένην ὑπὸ τῶν ἀπαραιτήτων πιστοποιητικῶν αὐτῆς. Ἑπομένως ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν τοῦ λόγῳ προϋπηρεσίας ηὐξημένου μισθοῦ ὑπαλλήλου, δημιουργεῖται μόνον διὰ προσαγωγῆς τῶν περὶ τῆς προϋπηρεσίας πιστοποιητικῶν εἰς αὐτὸν μετὰ τῆς ὑπευθύνου δηλώσεως τοῦ ὑπαλλήλου, συνοδευομένης ὑπὸ τῶν πιστοποιητικῶν τούτων, μὴ ἀρκούσης μάλιστα τῆς κατ' ἄλλον τρόπον γνώσεως ἢ ἀναγνωρίσεως τοῦ περιστατικοῦ τούτου ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου (Ἐφ. Ἀθηνῶν 18|43, ΕΕΔ 2, σ. 249, Ε. Α. 641|41, ΕΕΔ 1 σ. 11). Ἀλλά, καὶ ἐὰν δι' οἱονδήποτε λόγον ἤθελε γίνει δεκτόν, ὅτι δὲν ἔχει ἰσχὺν τὸ εἰρημένον ἐδάφιον 2 τῆς § 6 τῆς Σ. Σ. τῆς 16-9-37 (τοιοῦτον ἰσχυρισμὸν προβάλλει ὁ ἐνάγων, ὡς ἐκ τοῦ ὅτι δὲν τίθεται δῆθεν ἐν τῇ συλλογικῇ συμβάσει μουσικῶν προθεσμία τις ὑποβολῆς τῶν πιστοποιητικῶν, ἂν ἰσχυρισμὸν θεωροῦμεν ἀβάσιμον κατὰ τὰ ἀναπτυχθέντα), πάλιν ἡ μετὰ μακρὸν χρόνον γνωστοποίησις (νομίμως ὅμως διὰ τοῦ σχετικοῦ πιστοποιητικοῦ) τῆς προϋπηρεσίας τῷ ἀντιπόδῳ ἐργοδότῃ καὶ ἡ ἀξίωσις καταβολῆς ηὐξημένων ἀποδοχῶν ἀναδρομικῶς ἀντίκειται καὶ πρὸς τὰς συναλλακτικὰς ἀρχὰς καὶ τὴν καλὴν πίστιν (Α. Κ. 12^0,285), ἀφοῦ διὰ τῆς προϋπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ ἐπέρχεται μεταβολὴ τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου, ὅστις κατὰ τὴν πρόσληψιν δὲν ἐγνώριζε τὴν προϋπηρεσίαν καὶ ὑπε-

ΑΔΕΙΑΙ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΑΔΕΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΜΕΤ' ΑΠΟΛΥΣΙΝ

Έννοια κοινωφελών επιχειρήσεων δι' εφαρμογήν Α. Ν. 539|1945

Ισχύς Α. Ν. 539|1945 περί άδειών μισθωτών και μετ' Αστικόν Κώδικα.—Δικαίωμα μισθωτού εις αποζημίωσιν οφειλομένης άδείας και μη χρησιμοποιηθείσης ένεκα απολύσεως μισθωτού.—Έννοια όρου νόμου «δι' αφορμήν βαρύνουσαν τον εργοδότην».—Εις ταύτην υπάγεται και η μείωσις της παραγωγής.—Έννοια επιχειρήσεων κοινής ωφελείας δι' ηυξημένην άδειαν.

Ζητήματα σχετικά προς τον Α. Ν 539|1945 «περί χορηγήσεως κατ' έτος εις τους μισθωτούς αδειών μετ' αποδοχών» (ΕΕΔ 4, 474) πραγματεύεται η κατωτέρω πρωτοδικειακή απόφασις.

Ακολουθεί, κατ' αρχήν, την κρατήσασαν ήδη γνώμην, ότι ο Α. Ν. 539|1945 θεωρείται ισχύων και μετά το άρθρον 2 του Ν Δ 7|10 Μαΐου 1946, διά του οποίου αποκατεστάθη ο Αστικός Κώδιξ και ο εισαγωγικός αυτού Νόμος (αρνητικώς *Κ. Καυκάς*, Ένοχ. Δίκαιον. υπ' άρθρ. 667, σελ. 341. *Ο αυτός*, εν ΕΕΔ 8, 264, βλέπε όμως συμφώνους προς την άποψιν της αποφάσεως παραπομπάς εν αυτή)

Περαιτέρω αναλύει επιτυχώς τον όρον του άρθρου 5 § 5 Α. Ν. 539|1945 «αφορμή βαρύνουσα τον εργοδότην», ένεκα της οποίας γίνεται η απόλυσις του μισθωτού διά το δικαίωμα αποζημιώσεως οφειλομένης και μη χρησιμοποιηθείσης, ένεκα της τοιαύτης απολύσεως, αδείας του μισθωτού.

Ενδιαφέρουσα είναι και η λύσις, εις την οποίαν καταλήγει η εν λόγω απόφασις, προκειμένου να εφαρμοσθή το άρθρ. 2 του Α. Ν. 539|1945, το οποίον διά τους απασχολουμένους εις επιχειρήσεις δημοσίου χαρακτήρος, κοινής ωφελείας ή τας λειτουργούσας υπό μορφήν ανωνύμου εταιρίας ή Ιδρύματος ή Οργανισμού καθορίζει ηύξημένην εις αριθμόν ημερών ετησίαν άδειαν.

Από απόψεως νομοθετικών κειμένων περί επιχειρήσεων κοινής ωφελείας ορίζει και ο Ν. 6299 της 29|29 Σεπτεμβρίου 1931 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του Ν. 2112», του οποίου η εισηγητική έκθεσις αναφέρει ενδεικτικώς ως τοιαύτας τας συγκοινωνιακάς, ως και εξοχήν επιχειρήσεις κοινής ωφελείας, ο Ν. 512|1948, ή δε εισηγητική έκθεσις του Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 «περί επεκτάσεως του Ν. 118|1945», (ΕΕΔ 5, 285), ομιλούσα περί των επιχειρήσεων ή εκμεταλλεύσεων των διεξαγομένων υπό ή διά λογαριασμόν των Δήμων ή του Κράτους ή συνδεομένων μετ' αυτών διά συμβάσεως παραχωρήσεως, αναφέρει, ότι εις την κατηγορίαν ταύτην υπάγονται όλαι αί επιχειρήσεις κοινής ωφελείας ως ή Ηλεκτρική Εταιρία Παραγωγής, ή Εταιρία Υδάτων, ή Εταιρία Υπονόμων, ή Εταιρία Αεριόφωτος, ή Τηλεφωνική Εταιρία, ως και οί Σιδηρόδρομοι ΣΕΚ, ΣΠΑΠ και αί λοιπαί σιδηροδρομικαί επιχειρήσεις (πρβλ. περί επιχειρήσεων κοινής ωφελείας και *Κ Τριανταφυλλόπουλον*, ΕΕΔ 6, 68, Πρωτοδίκου Σπάρτης 5|1949. Πρωτοδίκης *Α. Μαλαφέκος* ΕΕΔ 8, 893).

Εξ άλλου, συμβάσεις παραχωρήσεως είναι εκείναι, δι' ων ιδιώται επιχειρηματίαι, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, αποδέχονται την υποχρέωσιν, κατόπιν παραχωρήσεως της Πολιτείας, των Δήμων, των Κοινοτήτων ή άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, ασκούντων διοίκησιν, όπως δι' ιδίων αυτών εξόδων και επί ιδίω κινδύνω και ευθύνη συντηρήσωσι δημοσίαν υπηρεσίαν ή εκτελέσωσι δημόσιον έργον, μετά της υποχρεώσεως όπως εξασφαλίσωσι και την λειτουργίαν της υπηρεσίας, δι' ην το έργον τούτο προορίζεται, διά προσωρινής εκχωρήσεως δικαιωμάτων δημοσίας εξουσίας,—μη ανηκούσης κατ' ανάγκην εις τους δημοσίους σκοπούς της—ενεργουμένης κατά κανονιστικόν τρόπον, ως και επ' ανταλλάγματι, συνισταμένω εις εισπραξιν εφ' ωρισμένον χρόνον των προσόδων αυτού, ποικίλλουσαι κατά τον τύπον αυτών, αναλόγως της ικανότητος του παραχωρουντος προσώπου, και υποκείμεναι, προκειμένου περί τοιούτων συναπτομένων μετά της Πολιτείας, εις κύρωσιν διά νόμου ή διά διατάγματος, αναλόγως της φύσεως της παραχωρήσεως (βλέπε *Hauriou*, Σύστημα Διοικητικού Δικαίου, μετάφρ. *Δ. Τσουκαλικίδου* και *Γ. Παπαγεωργίου*, Τόμ. Β' 1937, σελ. 659 επ., Πρωτοδίκου Αθηνών 1604|1946, Πρωτοδίκης *Γ. Γεωργακόπουλος*, ΕΕΔ 6, 137, και λοιπάς εν τη αποφάσει παραπομπάς, πρβλ. και *Σούρλαν* εν Ερμ. Α. Κ εισαγ. άρθρ. 361-373, αριθ. 68, 2).

λόγιζε επί ηλαττωμένου ημερομισθίου (Πρωτ. Αθην. 10508|48, ΕΕΔ 8, σ. 70). Εν προκειμένω όμως, ως εβεβαιώθημεν, ο ενάγων ού μόνον κατά την πρόσληψίν του δεν υπέβαλε υπεύθυνον δήλωσιν μετά πιστοποιητικών περί της προϋπηρεσίας του, αλλά και μέχρι της 10-2-50 (κρίσιμον χρόνον) δεν έπραξε τούτο, ισχυριζόμενος ότι δεν είναι δυνατόν να συγκεντρώση τα πιστοποιητικά των τέως εργοδοτών του και ότι, ως εκ τούτου, νόμιμα αποδεικτικά της προϋπηρεσίας του είναι δήθεν και αί βεβαιώσεις συναδέλφων του και του σωματείου του, αίτινες, άλλως τε, είναι και μεταγενέστεραι της 10-2-50. Κατ' ακολουθίαν, αφού ο ενάγων δεν ισχυρίζεται, ότι συνεφωνήθη να τω καταβάλληται ηύξημένος μισθός, αλλ' ο της συλλογικής συμβάσεως εργασίας μουσικών, ομολογεί δ' ότι τω καταβάλλεται τοιούτος εκ δραχ. 20.000 ημερησίως, ήτοι μισθός καλύπτων τον καθοριζόμενον υπό της ειρημένης Σ. Σ. και ότι δεν προσήγαγεν εις τον ενάγομενον τα νόμιμα πιστοποιητικά προϋπηρεσίας του, η αγωγή του αποβαίνει απορριπτέα, ως αβάσιμος.

Πρωτοδίκου Πειραιώς 521|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ο κ. **Κ Παπαμιχαλόπουλος**

Δικηγόροι οί κ. κ. Γ. Γεωργάτος, Χ. Πασχίδης

Κατά την δυναμένην πλέον να θεωρηθή ως κρατήσασαν γνώμην εις τε την θεωρίαν και την νομολογίαν αί διατάξεις του Α. Ν. 539)45 «περί χορηγήσεως εις τους μισθωτούς αδειών μετ' α-

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΧΡΟΝΟΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΔΙ' ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ ΜΙΣΘΟΥ

Προϋποθέσεις δικαιώματος καὶ ἔννοια ἄρθρου 12 Ν. 751|1948

Ι

Ἔρευνα προϋποθέσεων δικαιώματος ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ στράτευσιν τοῦ μισθωτοῦ.—Μὴ ὑπολογισμὸς χρόνου στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, κατ' ἄρθρον 12 Ν. 751|1948, δι' ἐπαύξησιν ἐπιδομάτων μισθοῦ.

Καθίσταται καὶ διὰ τῶν νεωτέρων αὐτῶν προεδρικῶν κατ' ἔφεσιν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΨΩΔ' ἀποφάσεων ἀντικείμενον ἐρεύνης τὸ ἀπασχολῆσαν ἤδη τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν ζήτημα, ἂν δύναται νὰ ὑπολογισθῇ ὁ χρόνος τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἐν στρατεύσει τελοῦντος μισθωτοῦ καὶ δικαιουμένου ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ Ν. 3514|1928, ὡς ἰσχύει ἤδη (βλέπε ΕΕΔ 7, 581 ἐπ) ὥστε, προστιθεμένης ταύτης εἰς τὴν πρὸ τῆς στρατεύσεως πραγματικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ μισθωτοῦ, νὰ καθορισθοῦν τὰ ἐπιδόματα μισθοῦ κατὰ τὴν ἐν ἄρθρῳ 1 Ν. 513|1948 κλίμακα.

Ἄποψις καὶ τῶν δύο παρατιθεμένων δικαστικῶν ἀποφάσεων εἶναι, ὅτι δὲν ὑπολογίζεται ὁ χρόνος οὗτος (οὕτω καὶ Προέδρου Πρωτ. Μυτιλήνης 42|1949, Προέδρος *Κ. Κονιοβίτης*, ΕΕΔ 9, 130, Προέδρου Πρωτοδικῶν Ἀθηνῶν 3662|1949, προεδρεύων *Π. Χρυσανθάκης*, ΕΕΔ 8, 990, σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 172, ΕΕΔ 9, 128, πρβλ. ὅμως Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 4121|1949, προεδρεύων *Χ. Κονιογεώργος*, ΕΕΔ 9, 129, Προέδρου Πρωτ. Βόλου 128|1949, προεδρεύων *Π. Βουγᾶς*, ΕΕΔ 8, 466).

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1532|1950

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ε. Μαλλιάρας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Ἀμερικάνος, Γ. Κυριακίδης

Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἀρχικῶς ἐνάγοντος ὅτι ἀπὸ 21|5|1949, ὅτε συνεπληρώθη διετία ἀπὸ τῆς προσλήψεώς του, προσμετρουμένης καὶ τῆς τοιαύτης αὐτοῦ ἐν τῷ στρατεύματι, δέον νὰ ὑπολογισθῇ ὁ μηνιαῖος μισθός του βάσει τοῦ στοιχ. Β' α' τῆς κλίμακος τῆς εἰδικῆς Σ.Σ. εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς νόμῳ ἀβάσιμος, διότι, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 3514, ὡς οὗτος ἰσχύει, ἡ ὕπαρξις τοῦ δικαιώματος τῆς ἐξ αὐτοῦ προστασίας ἐρευνᾶται βάσει τῆς πραγματικῆς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ παρὰ τῷ ἐργοδότῃ του κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς στρατεύσεώς του, μὴ προσμετρουμένης τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρε-

---

παδοχῶν, ὡς διατάξεις εἰδικαί, διατηροῦν καὶ νῦν τὴν ἰσχύν των, ἐφ' ὅσον δὲν προσκρούουν εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 656 καὶ 657 τοῦ Α.Κ. (ὅρα ἄρθρον 38 Α.Ν. 2783|41, *Ζέπου*, Ἔνοχ. Δίκ. Β' Μέρος, Εἰδικὸν σελ. 362-363 καὶ αὐτόθι παραπομπάς, *Βαλληνδᾶ* Ἔνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 666 ὅρα καὶ Α. Π. 466|49, ΕΕΔ 8, 1033, Πρ. Ἀθ. 11204|48, ΕΕΔ 8, 183, 1606|49, ΕΕΔ 8, 328, 582|49, ΕΕΔ 8, 635, 9695|48, ΕΕΔ 8, 26, contra *Κ. Καυκᾶς*, Ἔνοχ ὑπ' ἄρθρον 367, σελὶς 341, ΕΕΔ 8, 264, Πρ. Δρ. 15|49, ΕΕΔ 8, 712). Ἐπομένως τὰ ἐναντία ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ὑποστηριζόμενα εἶναι ἀπορριπτέα, ὡς μὴ νόμιμα.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 §5 τοῦ Α. Ν. 539|45 σαφῶς συνάγεται, ὅτι, ὅπως δικαιωθῇ ὁ ἀπολυθεὶς μισθωτὸς ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὰς ἀποδοχάς, ἃς θὰ ἐλάμβανε, ἐὰν ἤθελε τύχῃ τῆς ἧς ἐκ τοῦ νόμου τούτου ἐδικαιοῦτο ἀδείας, πρὸ τῆς ἀπολύσεώς του, δέον αὐτῇ νὰ ὀφείληται εἰς ἀφορμὴν βαρύνουσαν τὸν ἐργοδότην (Α. Π. 466|49, ΕΕΔ 8, 1033). Τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ἐνάγων ἀπελύθη, διότι ἡ παραγωγὴ τοῦ ἀρτοποιείου ἐμειώθη καὶ ἕκαστος τῶν εἰς αὐτὸ ἐργαζομένων ἀρτεργατῶν κατειργάζετο κάτω τῶν ἑβδομήκοντα ὀκάδων ἀλεύρου κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 18285|10272|7-12-49 κοινὴν ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Ἐφοδιασμοῦ, Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, κεῖται ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς ἄνω διατάξεως (ὅρα ΕΕΔ 8, 1033), ἤτοι ἀποτελεῖ ἀπόλυσιν δι' αἰτίαν βαρύνουσαν τὸν ἐργοδότην α) διότι ἡ μείωσις τῆς παραγωγῆς βαρύνει τὸν ἐργοδότην ὡς τοιοῦτον καὶ β) διότι, καὶ παρὰ τὴν μείωσιν, ἠδύνατο νὰ μὴ ἀπολυθῇ ὁ ἐνάγων, ἀλλὰ νὰ ἀμείβεται συμφώνως τῇ ὑπ' ἀριθ. 91988|27|6|49 κοινῇ ἀποφάσει τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν (ὅρα περὶ τούτου ΕΕΔ 7, 125, 26 καὶ 449 καὶ ΕΕΔ 8, 1032). Ἐπομένως καὶ τὰ ἐναντία ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ὑποστηριζόμενα εἶναι ἀπορριπτέα, ὡς μὴ νόμιμα.

Ἐπιχειρήσεις κοινῆς ὠφελείας εἶναι ἐκεῖναι, αἵτινες λειτουργοῦν κατὰ παραχώρησιν Ἀρχῆς (Κράτους, Δήμου, Κοινότητος) καὶ εἶναι προωρισμέναι νὰ ἐξυπηρετοῦν ἀνάγκας τοῦ κοινοῦ εὐρείας ἐκτάσεως, ἃς αὕτη ἡ Ἀρχὴ ἔδει νὰ ἐξυπηρετῇ. Ἡ ἐπιχείρησις ἄρα ἀρτοποιείου δὲν ἀποτελεῖ ἐπιχείρησιν κοινῆς ὠφελείας, διότι οὔτε κατὰ παραχώρησιν τῆς Ἀρχῆς λειτουργεῖ αὕτη, οὔτε εὐρείας ἀνάγκας τοῦ κοινοῦ ἐξυπηρετεῖ. Συνεπῶς, ἀφοῦ ὁ ἐνάγων εἰργάσθη εἰς τὸ ἀρτοποιεῖον τῆς ἐναγομένης ἀπὸ 1|8|46 μέχρι 10|2|50, ἤτοι ἐπὶ τρία ἔτη, ἓξ μῆνας καὶ ἐννέα ἡμέρας, δικαιοῦται οὗτος, βάσει τοῦ ἄρθρου 2 § 1, ἐδάφ. δ', νὰ λάβῃ ἓξ ἡμερομίσθια καὶ λόγῳ προσαυξήσεως τούτων, βάσει τῆς § 2 ἐδάφ. 2 ἕτερα πέντε, ἤτοι ἐν συνόλῳ ἑνδεκα ἡμερομίσθια πρὸς δραχμὰς 21.430 ἕκαστον καὶ μίαν ὀκᾶν ἄρτου, ἤτοι δικαιοῦται νὰ λάβῃ α) δραχμὰς 235730 (11 Χ 21430 ἴσον 235730 καὶ β) ἑνδεκα ὀκάδας ἄρτου.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΡΝΗΣΙΣ ΠΡΟΣΛΗΨΕΩΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΣ ΔΙΟΡΙΖΟΜΕΝΟΥ

Ἀποκλειστικὴ προθεσμία ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἄρθρου 3 Ν. 8|11 Μαΐου 1946

Διάκρισις ὑπὸ τοῦ Ν. 751|1948 τῆς μὴ προσλήψεως τοῦ ἀναγκαστικῶς διοριζομένου μισθωτοῦ ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως.—Ἀνεφάρμοστον ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἄρθρου 3 Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 ἐπὶ περιπτώσεως μὴ προσλήψεως τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ τοῦ κατὰ Ν. 751|1948 ὑποχρέου ἐργοδότου.

Ἡ λύσις, εἰς τὴν ὁποίαν καταλήγει τὸ Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς καταχωρουμένης κατωτέρω ἀποφάσεως αὐτοῦ, ὅτι εἰς περίπτωσιν μὴ προσλήψεως τοῦ κατὰ Ν. 751|1948 τοποθετουμένου παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει ἢ νομικῷ προσώπῳ μισθωτοῦ δὲν ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 118|1945 κλπ.» περὶ τριμήνου ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς τοῦ ἀκύρως ἀπολυομένου μισθωτοῦ, εἶναι βεβαίως ὀρθή.

Θὰ ἠδύνατο μόνον νὰ ὑπάρξουν ἀντιρρήσεις ὡς πρὸς τὴν αἰτιολογιστικὴν τῆς ἀποφάσεως, ἡ ὁποία σκέπτεται μὲν ὀρθῶς, ὅτι πρόκειται περὶ ὅλως διαφόρων περιπτώσεων—μὴ προσλήψεως καὶ ἀπολύσεως—ὡς πρὸς αὐτὸ δὲ ἀντιδιαστέλλονται αἱ περιπτώσεις, ἀλλ' ἐρχομένη εἶτα εἰς τὴν διαφοράν ἣ ὁποία ὑφίσταται μεταξὺ μὴ προσλήψεως καὶ ἀπολύσεως τοποθετεῖ ταύτην εἰς τὸ ὅτι ἐπὶ μὴ προσλήψεως οὐδεμία καταρτίζεται ἐργασιακὴ σύμβασις.

Νομίζομεν, ὅτι ἡ πορεία αὕτη σκέψεως τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως εἶναι λανθασμένη.

Ἡ ἀναγκαστικῶς συναπτομένη κατὰ Ν. 751|1948, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 1196|1949 (ΕΕΔ, 7, 658 ΕΕΔ 8, 918) λογίζεται ὡς πλήρως καταρτισθεῖσα, (ἅμα ὁ ὡς ἀνωτέρω γενόμενος διορισμός, ὅστις εἶναι ὑποχρεωτικὸς διὰ τὸν ἐργοδότην, τύχῃ ἀποδοχῆς παρ' αὐτοῦ, ἤτις ἐκδηλοῦται διὰ τῆς ἐμπροθέσμου προσαγομένων ἐγγράφων καὶ τῆς ἐν γένει ἐνώπιον ἡμῶν διαδικασίας, κατὰ τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεώς του, δὲν εἶχε συμπεπληρωμένην διετῆ παρὰ τῷ ἐκκαλοῦντι ὑπηρεσίαν, οὐχὶ ὀρθῶς ἀξιοῖ, βάσει τῆς ἀπὸ 16-9-37 συλλογικῆς συμβάσεως ὑπαλλήλων Ἀν. Ἑταιριῶν, ἰδιωτικῶν γραφείων, οἷον καὶ τὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος, εἰς ὃ ἐφεσίβλητος εἰργάσθη, νὰ ὁπολογισθῇ, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 29488|49 Α. Υ. Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, τὸ ἐφεδρικόν του ἐπίδομα διὰ τὸ ἀπὸ 15 Μαΐου 1949 μέχρι 31-12-49 διάστημα, ἀλλὰ καὶ ἐφεξῆς, βάσει προπολεμικῶν ἀποδοχῶν δραχ. 2.500 ἀπὸ τῶν τοιούτων τῶν 1.800, ἤτοι σημερινῶν 442.000, διότι ἡ ἣν ἐπικαλεῖται στρατιωτικὴ ὑπηρεσία του δὲν ὁπολογ.ζεται κατὰ νόμον οὔτε διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ βασικοῦ χρόνου, οὔτε διὰ τὴν μεταγενεστέραν ἐπαύξησιν τοῦ καταβλητέου ἐπιδόματος (ἄρθρ. 1 καὶ 5 Ν. 3514, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 3662|49, ΕΕΔ 8, 990, Πρωτ. Ἀθηνῶν 8647|46, ΕΕΔ, 6, 218).

Τὸ ἐκ τοῦ ἄρθρου 12 ν. 751, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 1 Ν. 346|41, ἐπιχείρημα περὶ τοῦ ὁπολογισιμοῦ καὶ τοῦ ρηθέντος χρόνου δὲν εἶναι βάσιμον. Σαφεῖς περὶ τοῦ ἀντιθέτου εἰσὶν αἱ ρηθεῖσαι διατάξεις τοῦ Ν. 3514 καὶ εὐθὺς ἀνωτέρω μνησθεῖσαι Ν. 751, ἀναφερόμεναι εἰς τὸν μετὰ τὴν ἀποστράτευσιν χρόνον καὶ τὰ ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας δικαιώματα τοῦ ἐργαζομένου.

Ἐσφαλὲν ὄθεν ἡ ἐκκαλουμένη, δεχθεῖσα τὴν ἀγωγήν, ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὸ πρῶτον αἴτημά της τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὴν συμπλήρωσιν τοῦ καταβληθέντος τῷ ἐνάγοντι ἐπιδόματος διὰ τὸ ἀπὸ 15 Μαΐου ἕως 31 Δεκεμβρίου 1949 διάστημα διὰ δραχμὰς 318.750, βάσει ἀποδοχῶν ἐκ δραχμῶν 585.000 μηνιαίως, κατὰ τοὺς ἐν αὐτῇ ὁπολογισμούς, ἐν μέρει δὲ ὅσον ἀφορᾷ τὸ δεύτερον αἴτημα, τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὸ ἐπίδομα τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου 1950, διὰ δραχμὰς 292.500, ἀντὶ τῶν 250.000, ὡς καθωρίσθη διὰ τῆς ἐν ἀρχῇ τελεσιδίκου ἀποφάσεως, καὶ δέον νὰ μεταρρυθμισθῇ, κατὰ τὸν ἐν μέρει βάσιμον καὶ μοναδικὸν λόγον ἐφέσεως.

σίας καὶ μετὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ νόμου 751|1948, τὴν παραπέμπουσαν εἰς τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Ν.Δ. 346|1941, διότι τὸ τελευταῖον δὲν δύναται νὰ περιλαμβάνῃ καὶ τὸν περὶ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος Νόμον 3514, ὡς νῦν ἰσχύει, καθ' ὅσον ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει θ' ἀνετρέπετο τὸ ὅλον σύστημα αὐτοῦ, δυναμένου τοῦ μισθωτοῦ ν' ἀποκτᾷ δικαίωμα ἀπολήψεως ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων οἱονδήποτε χρόνον ὑπηρεσίας καὶ ἂν εἶχε παρὰ τῷ ἐργοδότῃ του, ἤτοι καὶ κάτω τοῦ βασικοῦ, εὐθὺς ὡς συνεπληροῦτο οὗτος διὰ τῆς ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίας του (βλέπε καὶ *Κ. Ρουμπάνην* ἐν ΕΕΔ 8 σ. 38, *Σύνταξιν* ΕΕΔ 8 σ. 172, 558, 880, Πρ. Πρωτ. Μυτιλήνης 427|1949 ΕΕΔ 9 σ. 130) Ἐσφαλὲν ἐν μέρει ὄθεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, δεχθεῖσα ἐν μέρει τὴν ἐφ' ἧς ἔκρινεν ἀγωγήν.

II

Μὴ ὁπολογισμὸς χρόνου στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας μισθωτοῦ διὰ συμπλήρωσιν βασικοῦ χρόνου δικαιώματος ἐπιδοτήσεως κατὰ Ν. 3514 ἢ δι' ἐπαύξησιν ἐπιδόματος.—Ἀνεφάρμοστον ἐν προκειμένῳ ἄρθρου 12 Ν. 751|1948.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1586|1950

Διαδικασία Ν. 3514

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Α. Παπαχρήστου**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Ἀγγελόπουλος, Α. Τσούνης

Διὰ τῆς 3751|1949 ἀποφάσεως ἡμῶν (Ν. 3514) ἐκρίθη τελεσιδίκως, ὥστε νὰ μὴ εἶναι ἐπιτρεπτὴ νέα ἐπὶ τῶν αὐτῶν γεγονότων ἔρευνα (Πολ. Δικ. 273 § 3, 274), ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος, συγκεντρῶν ἐν τῷ προσώπῳ του τὰς νομίμους προϋποθέσεις, ἐδικαιοῦτο ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, ὡς ὑπάλληλος τοῦ ἐκτελωνιστικοῦ γραφείου τοῦ ἐκκαλοῦντος, συγκειμένου ἐκ τοῦ 1|2 τῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεώς του ἀποδοχῶν του ἐκ δραχμῶν 500.000, ἤτοι ἐκ δραχ. 250.000 μηνιαίως. Δοθέντος ὅμως ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος, ὡς ἐβεβαιώθημεν ἐκ τῶν

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΝΑΥΤΙΚΩΝ.

I.

Δέσμευτον δικαστού διαδικασίας Ν. ΓΨΟΔ' ὑπὸ διαδικαστικῶν τύπων. — Δικαίωμα καὶ κληρονόμων θανόντος ναυτικοῦ ἐπὶ ἀποζημιώσεσι δι' ἀπώλειαν ἀποσκευῶν κατὰ ναυάγιον πλοίου.

Λόγοι ἀναιρέσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 379|49 ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν Πρωτοδικου Πειραιῶς ὑπῆρξαν:

α) Ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρ. 170 Πολ. Δικ. «μὴ προταθέντα πράγματα καὶ αἱ ὑπ' αὐτῶν στηριζόμεναι ἀπαντήσεις δὲν δύνανται κατὰ κανόνα ν' ἀναπληρωθοῦν ἐξ ἐπαγγέλματος», κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 248 Πολ. Δικ. «πᾶς διάδικος ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ ἐκεῖνα τὰ πραγματικὰ γεγονότα, τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦνται ἀναγκαίως πρὸς ὑποστήριξιν τῆς αὐτοτελοῦς αἰτήσεως ἢ ἀνταιτήσεως, καθ' ὅσον ταῦτα ἀμφιβάλλονται». Ἡ ἀναιρεσιβάλλομένη ὅμως ἀπόφασις ἐδέχθη, ὅτι ἡ ἀναιρεσιουσα εἶναι πλοιοκτήτρια τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ἀτμοπλοίου ἄνευ ἀποδείξεως τινος.

β) Ὅτι κατὰ τὸν νόμον ἡ Ἰδιοκτησία ἐπὶ τοῦ πλοίου ἀποδεικνύεται διὰ προσαγωγῆς ἀποσπάσματος τῆς οἰκείας μερίδος τοῦ νηολογίου, ἐν ᾧ εἶναι ἐγγεγραμμένον τὸ πλοῖον. Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ὅμως ἐδέχθη, ὅτι ἡ ἀναιρεσιουσα εἶναι κυρία τοῦ ἀτμοπλοίου, ἄνευ προσαγωγῆς τοιούτων ἐγγράφων.

γ) Ὅτι ἐδέχθη ἀποδειχθεῖσαν τὴν κληρονομικὴν ἰδιότητα τῶν ἀναιρεσιβλήτων ἐκ πιστοποιητικοῦ Δημάρχου καὶ μόνον, χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ, ἂν ὁ ἀποβιώσας κατέλιπε διαθήκην, κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 1900 ἐπ. Α. Κ., καθ' ἃ τὸ κληρονομικὸν δικαίωμα δύναται ν' ἀποδειχθῇ διὰ πιστοποιητικοῦ, ἐκδιδομένου ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τῆς κληρονομίας, κατὰ τὴν ἐκεῖ ὁριζομένην διαδικασίαν.

δ) Ὅτι, χωρὶς νὰ προβληθῇ τοιοῦτος ἰσχυρισμός, πάντως δὲ χωρὶς νὰ διαιάξῃ περὶ αὐτοῦ ἀποδειξιν, ἐδέχθη, παρὰ τὸν νόμον, ὅτι τάχα ὁ δικαιοπάροχος τῶν ἀναιρεσιβλήτων ἀπέβιωσε μετὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν ἀποσκευῶν του, συναγαγοῦσα ἅμα ἐκ τούτου ὅτι ἡ περὶ τοῦ «δώρου» ἢ τῆς ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ἀπώλειαν αὐτῶν ἀπαιτησίς του

ἐμφανίσεως τοῦ διορισθέντος προσώπου ἐνώπιον τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας, ἐνεχούσης τὴν ἔννοιαν τῆς προσφορᾶς ταύτης, μὴ προαπαιτουμένου μάλιστα ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ ἑτέρου στοιχείου διὰ τὴν τελείωσιν τῆς συμβάσεως (πρβλ. Α.Π. 183|1942, Α' Τμήματος, ΕΕΔ 2, 19, Α.Π. 113|1943, Β' Τμήματος, ΕΕΔ 2, 596 *Κ. Σούρλα*, ἐν Ἔρμ. Α.Κ. 361—373, ἀριθ. 69).

Συνέπεια τούτων εἶναι, ὅτι ὁ ὑπόχρεως εἰς ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ οὕτω διορισθέντος μισθωτοῦ ἐργοδότης, μὴ ἀποδεχόμενος ταύτας, καθίσταται ἐκ τοῦ ἄρθρου 656 Α.Κ. ὑπερήμερος καὶ ὀφείλει τὸν μισθόν, ἀνεξαρτήτως τῆς διατυπώσεως τοῦ ἄρθρου 6 Νόμου 751|1948 (ΕΕΔ 7, 638), ὁρίζοντος ὅτι παραβάσεις τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος συνεπάγεται κατὰ τῶν ὑποχρέων εἰς τὴν τήρησιν αὐτῶν, πλὴν τῶν ποινῶν τοῦ ἄρθρου 7, καὶ τὴν ἀστικὴν αὐτῶν εὐθύνην διὰ τὴν καταβολὴν τῆς μισθοδοσίας τῶν μὴ προσλαμβανομένων ἢ τῶν κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων αὐτοῦ ἀπολυομένων.

Οὗτος μάλιστα εἶναι ὁ λόγος καὶ ὅτι συμψηφίζονται καὶ ἐν προκειμένῳ τὰ κερδηθέντα ἀλλαχοῦ ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ (πρβλ. Α. Π. 113|1942, εἰσηγητὴς *Γ. Μεϊρίτσης*, ΕΕΔ 2, 534, Α.Π. 274|1950, εἰσηγητὴς *Χ. Δενάρδος*, ΕΕΔ 9, 510), κριθέντος ἐν παρομοίᾳ περιπτώσει ἀναγκαστικῇ σχέσει ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν), ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ἀστικῶν ποινῶν, ὡς ἄφηνε νὰ ἐννοήσῃ ὁ νόμος, ἀλλὰ περὶ τῆς συνήθους ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ.

Περαιτέρω, καὶ ἀφοῦ κατ' οὐδεμίαν διάταξιν νόμου ἡ ὑπερημερία τοῦ ἐργοδότου περὶ τὴν καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐργαζομένου δύναται καθ' ἑαυτὴν νὰ θεωρηθῇ ὡς μονομερὴς καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐπαγομένη τὴν λύσιν ταύτης ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου (Α.Π. 370|1947, εἰσηγητὴς *Ν. Κάτελος*, ΕΕΔ 7, 23), δὲν ὑπάρχει ἐν προκειμένῳ ἔδαφος ἀναπτύξεως τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 3 Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1944 ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς, ἡ ὁποία ἔχει μὲν γενικότητα ἐφαρμογῆς, ἐφαρμοζομένη ἐπὶ πάσης ἀκύρου ἀπολύσεως (Α. Π. 510|1940, εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆ*, ΕΕΔ 8, 96, Α.Π. 203|1950, εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 9, 451), ἀλλὰ πρωτιστως καὶ κυρίως πρέπει νὰ πρόκηται περὶ ἀκύρου ἀπολύσεως, πρᾶγμα βεβαίως διάφορον τοῦ ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 11106|1949

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Εἰσηγητὴς Πρωτοδίκης κ. **Π. Πεφάνης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Παπαπαῦλος, Ν. Σταθᾶτος

Ἐκ τῆς φραστικῆς διατυπώσεως τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. 751|1948 σαφῶς διακρίνεται ἡ μὴ προσληψις τοῦ ἀναγκαστικῶς τοποθετουμένου ἐργάτου τῆς ἀπολύσεως αὐτοῦ. Πρόκειται περὶ ὅλως διαφόρων περιπτώσεων, ἀφοῦ ἐπὶ μὴ προσλήψεως οὐδεμία καταρτίζεται ἐργασιακὴ συμβασις, ἐνῷ ἀντιθέτως ἐπὶ ἀπολύσεως προαπαιτεῖται ἀναγκαίως ἡ ὕπαρξις μισθωτικῆς σχέσεως. Ὅθεν ἐν μὴ προσλήψει παρὰ τοῦ ἐργοδότου τοῦ μετὰ τὴν τήρησιν νομίμων διατυπώσεων προσερχομένου πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας ἐργάτου δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Ν. Δ. 8|11|1946, κατὰ τὰ δ' ἀποβαίνει ἡ ἔρευνα τῆς παρούσης ἡ μὴ τριμήνου ἀπὸ τῆς μὴ δυναμένης νὰ λάβῃ χώραν καταγγελίας μέχρι κοινοποιήσεως τῆς ἀγωγῆς διὰ τὴν μὴ πρόσληψιν τοῦ ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντος ἐργάτου.

περιήλθεν εἰς τὰς ἀναιρεσιβλήτους κληρονομικῷ δικαιώματι.

ε) Ὅτι, ἐνῷ ἐδέχθη ὅτι τάχα ἡ ἔνδικος ἀξίωσις τῶν ἀναιρεσιβλήτων περιήλθεν αὐταῖς κληρονομικῷ δικαιώματι καὶ ἐνῷ δὲν προσηχθη πιστοποιητικὸν τοῦ ἁρμοδίου οἰκονομικοῦ ἐφόρου περὶ τῆς ὑποβολῆς αὐτῷ ὑπὸ τῶν ἀναιρεσιβλήτων τῆς νενομισμένης δηλώσεως τοῦ κληρονομικοῦ τούτου στοιχείου, δὲν ἀπέσχε πάσης ἐνεργείας ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς τῶν ἀναιρεσιβλήτων, κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρ. 16 παρ. 1 τοῦ Ν. 1641/39.

στ) Ὅτι ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς σχετικὰς διατάξεις τῶν ἀπὸ 5 Αὐγούστου 1941 καὶ 2 Σεπτεμβρίου 1943 Συλλογικῶν Συμβάσεων καὶ τοῦ Α. Ν. 2116/39, δεχθεῖσα ὅτι δηθὲν ὀφείλεται εἰς τοὺς ἀναιρεσιβλήτους «δῶρον» ἢ ἀπολημίωσις, ἀμβλεπόμενον ὑπὸ τῶν πραμνησθεισῶν διατάξεων διὰ τὴν κατὰ τὸ ναυάγιον τοῦ πλοίου ἀπώλειαν καὶ τῶν ἀποσκευῶν τοῦ ὡς ἄνω δικαιοπαρόχου τοῦ ναυτικοῦ, καὶ ἐπιδικάσασα αὐταῖς διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ποσὸν 20.000., ἐνῷ, κατὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τῶν διατάξεων τούτων, ἐν τῷ συνόλῳ των ἑρμηνευομένων, τὸ ἐν λόγῳ «δῶρον» ἢ ἀπολημίωσις ὀφείλεται, ὡς καὶ ἄλλοσι παροχαί, ἕνεκα ναυαγίου, μόνον ἐν ᾗ περιπτώσει ἐπιζήσῃ τοῦ ναυαγίου ὁ ναυτικός, διότι τότε μόνον οὗτος ἔχει ἀνάγκην τοῦ ποσοῦ τούτου, ἵνα ἀντικατασταθῇ τὰς ἀπολεσθείσας κατ' αὐτὸ ἀποσκευάς του καὶ νὰ δυνηθῇ νὰ συνεχίσῃ τὴν ἐργασίαν του ἐπὶ ἄλλου πλοίου, οὐχὶ δὲ ὅταν καὶ οὗτος συναπόλλυται, ὁπότε δὲν ὑφίσταται τοιαύτη ἀνάγκη, ὥστε νὰ ληφθῇ πρόνοια θεραπείας της, οὔτε καὶ ἐλήφθη σχετικὴ πρόνοια ὑπὲρ τῶν κληρονόμων, παραλλήλως δὲ πρὸς τὰ προϋληφθέντα διὰ τῶν αὐτῶν συμβάσεων καὶ νόμου ὑπὲρ δικαιούχων προσώπων διαφόρων τῶν κληρονόμων ἀπολεσθέντων ναυτικῶν.

Ἀρείου Πάγου 248/1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανῆς**

Δικηγόρος ὁ κ. Θ. Βαλσαμάκης

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ κωδικοποιηθέντος Νόμου Γ'ΘΟΔ', ὡς ἰσχύει τροποποιηθεὶς διὰ τῶν Ν. 765/43 καὶ 1968/44, κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη τελεσιδικος τοῦ Πρωτοδικου ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν ἀπόφασις, ὁ δικάζων Δικαστὴς καταβάλλει πᾶσαν προσπάθειαν, ὅπως ἡ ὑπόθεσις περατωθῇ ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ συνεδριάσει, μὴ δεσμευόμενος ὑπὸ διαδικαστικῶν τύπων, ἀλλ' ἀκολουθῶν ἑκάστοτε τὴν ὁδὸν, δι' ἧς νομίζει, ὅτι ἀσφαλέστερον, ταχύτερον καὶ ὀλιγοδαπανώτερον δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας. Ὡς ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δείκνυται, ὁ δικάσας Πρωτοδίκης τὴν κρίσιν αὐτοῦ περὶ παθητικῆς τῶν ἀναιρεσιβλήτων νομιμοποιήσεως ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς δι' αὐτῆς κριθείσης ἀγωγῆς ἐδέξατο, ὡς ἀποδειχθείσης τῆς ἐπὶ τοῦ πλοίου ἰδιοκτησίας τῆς ἐναγομένης, ἤδη ἀναιρεσιούσης, ἐκ τῶν ἐν γένει ἐξηγήσεων τῶν διαδίκων καὶ τῶν προσαγομένων ἐγγράφων. Συνεπῶς ὁ πρῶτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος ὅτι ἐδέχθη τὴν ἀναιρεσείουσαν πλοιοκτήτριαν ἄνευ ἀποδείξεως ἐλέγχεται ἀπορριπτέος, ὡς ὀβάσιμος.

Ὁ δεύτερος τῆς ἀναιρέσεως λόγος, καθ' ὃν ἡ ἀναιρεσείουσα αἰτιᾶται τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως, ὅτι ἐδέχθη ἀποδεικνυομένην πλοιοκτησίαν ἄνευ προσαγωγῆς ἀποσπάσματος νηολογίου, εἶναι προεχόντως ἀπορριπτέος, ὡς ἀπαράδεκτος, ἐφ' ὅσον ἡ ἀναιρεσείουσα δὲν διατείνεται, ὅτι τὸν τοιοῦτον ἰσχυρισμόν της ὑπέβαλεν ἐνώπιον τοῦ ἐκδάντος τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν Δικαστηρίου.

Ὁ τῆς ἀναιρέσεως τρίτος λόγος, κατὰ μὲν τὸ πρῶτον μέρος αὐτοῦ, καθ' ὃ προσάπτεται τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει ἡ αἰτίασις, ὅτι ἐδέχθη ἐνεργητικὴν τῶν ἐναγουσῶν νομιμοποίησιν ὡς ἐξ ἀδιαθέτου κληρονόμων, ἀποδεικνυομένου ἐκ πιστοποιητικοῦ τοῦ Δημάρχου, κατὰ παράλειψιν ἐξετάσεως ἰσχυρισμοῦ τῆς ἀναιρεσειούσης ὅτι ὁ ὑπὸ τούτων κληρονομηθεὶς κατέλιπε διαθήκην, εἶναι ἀπορριπτέος, ἐφ' ὅσον δὲν ἰσχυρίζεται, ὅτι προσήγαγεν ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τὴν ρηθεῖσαν διαθήκην, καὶ αὕτη δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν, ἐφ' ὅσον τὰ ἀποδεικτικὰ μέσα κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ'ΘΟΔ' προσάγονται προαποδεικτικῶς καὶ δὲν ἐκδίδεται παρεμπίπτουσα περὶ ἀποδείξεως ἀπόφασις. Ἀπορριπτέος δ' ἐστὶ καὶ κατὰ τὸ δεύτερον αὐτοῦ μέρος, δι' οὗ ἀποδίδεται, ὅτι ἐδέχθη ἀποδειχθεῖσαν κληρονομικὴν ἰδιότητα, ἐνῷ αὕτη δύναται ν' ἀποδειχθῇ καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 1ον Ἀστικοῦ Κώδικος, καθ' ὅσον δι' αὐτοῦ δὲν ἐπιβάλλεται ἀποκλειστικῶς δι' αὐτοῦ τρόπος ἀποδείξεως τῆς κληρονομικῆς ἰδιότητος.

Οὐδαμῶς διατείνεται ἡ ἀναιρεσείουσα, ὅτι προέβαλε πρότασιν ἀπαραδέκτου τῆς ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς συζητήσεως, λόγῳ μὴ προσαγωγῆς ὑπὸ τῶν ἀναιρεσιβλήτων ἀποδείξεως ἐγχειρίσεως τῆς δηλώσεως τῆς κληρονομίας εἰς τὸν ἁρμόδιον ἔφορον. Ἑπομένως ἀπαράδεκτος ἐστὶν ὁ ἔκτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος, δι' οὗ, ἐπὶ τοῖς ἀνωτέρω, αἰτιᾶται τὴν προσβαλλομένης ἀποφάσεως, καθὸ μὴ κηρυξάσης ἀπαράδεκτον τὴν ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς συζήτησιν, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 811 Πολ. Δικονομίας, ἅτε μὴ συγχωρουμένου νὰ ζητηθῇ ἀναίρεσις διὰ λόγον, ὅστις δὲν εἰσήχθη εἰς τὸ ἀνεκκλήτως δικάσαν δικαστήριον, ἐκτὸς ἂν οὗτος ἀνάγηται εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν.

Διὰ τῆς ἀπὸ 5 Αὐγούστου 1941 συλλογικῆς συμβάσεως, συνταχθείσης ἐν Λονδίνῳ μεταξὺ τῶν ἐκπροσώπων τῆς ἐκεῖ εὑρευούσης τότε ἐπαγγελματικῆς ὀργανώσεως τῶν Ἑλλήνων ἰδιοκτητῶν καὶ ἐφοπλιστῶν καὶ τῶν ἐκπροσώπων τῶν ἐν αὐτῇ ἀναφερομένων ὀργανώσεων τῶν πληρωμάτων τῶν ἑλληνικῶν ἐμπορικῶν ἀτμοπλοίων καὶ ἀποσκοπούσης, ὡς ἐν τῇ ἀρχῇ αὐτῆς ἐκτίθεται, τὴν ἐπιβολὴν τάξεως εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἐμπορικὴν ναυτιλίαν καὶ τὴν ἁπλοῦστευσιν καὶ ἀναπροσαρμογὴν τοῦ ὑφισταμένου συστήματος, συνωμολογήθη διὰ τοῦ κεφαλαίου Β', αὐτῆς, παράγρ. 1, εἰς ἐκδήλωσιν συμπαθείας πρὸς τὰ θύματα ἐκ πολεμικῶν κινδύνων (τορπιλλισμένους κλπ.), αὔξησις ἀπὸ 1/8/41 τῆς ὑπὲρ αὐτῶν ἀσφαλιστικῆς ἀποζημιώσεως λόγῳ ὁλικῆς ἀπωλείας τῶν ἀποσκευῶν των ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης, ὁρισθείσης κατὰ τροποποίησιν τῆς παραγρ. 4 τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ νόμου 2116/1939 «περὶ ἀσφαλίσεως τῶν πληρωμάτων τῶν ἑλληνικῶν ἐμπορικῶν ἀτμοπλοίων κατὰ κινδύνων πολέμου», εἰς λίρας Ἀγγλίας 95 διὰ τὸν πλοίαρχον καὶ τὸν πρῶτον μηχανικόν, 75 διὰ τοὺς λοιποὺς ἀξιωματικοὺς καὶ 45 διὰ τὰ κατώτερα πληρώματα, ἐξ ὧν αἱ 55, 45 καὶ 25 θὰ κατεβάλλοντο ὑπὸ τοῦ συσταθέντος διὰ τοῦ νόμου τούτου ἀσφαλιστικοῦ

όργανισμοῦ (Α.Ο.Κ.Π), οἱ λοιπαὶ δὲ 40, 30 καὶ 20 ὑπὸ τοῦ πλοιοκτήτου ὡς δῶρον. Σχετικῶς μὲ τὴν πληρωμὴν τῶν ἀσφαλιστικῶν ἐν γένει ἀποζημιώσεων λόγῳ θανάτου μελῶν τοῦ πληρώματος πλοίων, προελθόντος ἐκ κινδύνου πολέμου, ἀνικανότητος αὐτῶν πρὸς ἐργασίαν καὶ ἀπωλείας τῶν ἀποσκευῶν των ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας, ὡρίσθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 17 τοῦ εἰρημένου νόμου 2116|1939, ὅτι ἡ πληρωμὴ αὐτὴ θὰ γίνηται ὑπὸ τοῦ 'Οργανισμοῦ Α.Ο.Κ.Π. ἀπ' εὐθείας εἰς τὰ κατὰ τ' ἄρθρ. 13 αὐτοῦ νόμου ἠσφαλισμένα πρόσωπα τοῦ πληρώματος, ἐν περιπτώσει δὲ θανάτου τούτων εἰς τοὺς συγγενεῖς τοὺς ἀναφερομένους εἰς τὴν παράγρ. 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρ. 17, εἰς οὓς καὶ περιέρχεται αὐτή. Ἐκ τῶν ὡς ἄνω ὁρισμῶν τῆς προμνησθείσης συλλογικῆς συμβάσεως, ἰσχύν νόμου ἐπεχούσης, ἐν συνδυασμῷ καὶ μὲ τὴν διαληφθεῖσαν διάταξιν τοῦ Ν. 2116, ὃν εἶχεν ὑπ' ὄψιν της καὶ ἡ συλλογικὴ αὐτὴ σύμβασις, προκύπτει, ὅτι εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἐκ τορπιλλισμοῦ ἢ ἄλλης πολεμικῆς αἰτίας ἐπῆλθε θάνατος μέλους τινὸς τοῦ πληρώματος τοῦ ἑλληνικοῦ ἐμπορικοῦ ἀτμοπλοίου, ἐκ τῶν ἐν ἄρθρ. 13 τοῦ προρρηθέντος νόμου ἀναφερομένων, ἅμα δὲ καὶ ἀπώλεια τῶν ἀποσκευῶν τοῦ θανόντος τούτου, περιέρχεται εἰς τοὺς κατὰ τ' ἄρθρα 17 αὐτοῦ συγγενεῖς καὶ κληρονόμους του καὶ ἡ διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν ἀποσκευῶν του ὁρισθεῖσα διὰ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἀσφαλιστικὴ ἀποζημίωσις, καταβαλλομένη εἰς τούτους ὑπὸ τοῦ εἰρημένου ὀργανισμοῦ, ὡς καὶ τοῦ πλοιοκτήτου, δύναμει τῆς ρητῆς ἐν αὐτῇ συνομολογίας καὶ κατὰ τὴν ἐκτεθεῖσαν δι' ἑκατέραν ἀναλογίαν, καθὸ δικαιοῦχων καὶ ταύτης, ὡς θυμάτων πολέμου καὶ τούτων, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς εἰρημένης συμβάσεως, καὶ ὡς περιουσιακοῦ στοιχείου τοῦ θανόντος, εἰς οὓς θὰ περιήρχοντο καὶ αἱ ἀποσκευαί, ἐὰν τυχὸν ἐσώζοντο. Οὐδαμῶς δὲ συνάγεται ἐκ τῶν ὡς ἄνω νομικῶν ὁρισμῶν, οὔτε ἐξ ἄλλου τινός, ὅτι ἡ ἀποζημίωσις λόγῳ ἀπωλείας τῶν ἀποσκευῶν ἦτο καταβλητέα εἰς τὴν περίπτωσιν μόνον, καθ' ἣν θὰ ἐπέζη ἐκ τῶν πολεμικῶν κινδύνων ὁ κύριος τούτων καὶ εἰς ἐκεῖνον προσωπικῶς, ἐφ' ὅσον οὐδεμία σχετικῶς γίνεται διάκρισις. Ὅθεν καὶ τοῦ δικάσαντος Πρωτοδίκου ἀποφηναμένου, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς πέμπτης αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, μεταβιβαστὴν κατὰ κληρονομίαν τὴν ἀσφαλιστικὴν ἀποζημίωσιν ἐκ τῆς ὁλικῆς ἀπωλείας ἀποσκευῶν ναυτικοῦ ἐμπορικοῦ πλοίου, θανόντος ἐκ κινδύνου πολέμου, ὀρθῶς οὗτος τὰς προπαρατεθείσας διατάξεις ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ οὐδεμίαν ἄλλην παρέβιασε καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου μοναδικὸς τῶν προσθέτων ἀναιρέσεως λόγος ἀπορριπτέος ἐστίν, ὡς ἄβασιμος. Καὶ προκύπτει μὲν ἐκ τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω σκέψεως ὅτι οὗτος, βαίνων περαιτέρω, ἐπάγεται καὶ ὅτι «διότι εἶναι ἀναμφισβήτητον, ὅτι ἀπέκτησαν οὗτοι πρῶτον τὴν ἀπαίτησιν ταύτην καὶ εἶτα ἀπεβίωσαν», ἀλλὰ τὸ τοιοῦτο συνιστᾷ ἐπάλληλον αἰτιολογίαν, ἐφ' ὅσον δέ, κατὰ τὰ ὡς ἀνωτέρω, στηρίζεται τὸ διατακτικὸν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ματαίως καθίσταται ἡ ἔρευνα τοῦ ταύτην ἀποκλειστικῶς πλήττοντος πέμπτου τῆς ἀναιρέσεως λόγου, ὅστις οὕτω τυγχάνει ἀπορριπτέος.

II

Ἐργατικὸν ἀτύχημα κατ' ἔννοιαν Ν. 551.—Ἐφαρμογὴ Ν. 551 ἐπὶ ἐργατῶν θαλάσσης καὶ ἄρθρ. 357 Ἐμπ. Νόμου.—Προσεπίκλησις εἰς παρέμβασιν ἀσφαλιστικῆς ἑταιρίας.

Διὰ τῆς ἐνδιαφερούσης κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς, ὡς ἐφετείου, λύεται, μεταξὺ ἄλλων, καὶ τὸ γνωστὸν νομικὸν ζήτημα, ἐφ' οὗ ἡ ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ νομολογίᾳ ἔρις. Ἂν ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 357 Ἐμπορ. Νόμου προστασία τοῦ ναυτικοῦ συντρέχῃ μετὰ τῆς ἐκ τοῦ Ν. 551 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων προστασίας.

Καταφατικῶς ἐπ' αὐτοῦ ἀποφαίνεται τὸ Πρωτοδικεῖον (οὕτω καὶ Πρωτοδίκου Πειραιῶς 168|49, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 272).

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ ἀτυχήματος ὡς ἐργατικοῦ, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Ν. 551 (κώδικ. β. δ. 24|6|1920 «περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων», ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις ἀκολουθεῖ τὴν δεκτὴν ἤδη γενομένην ὑπὸ τῆς θεωρίας (βλέπε *Χ. Οἰκονόμου*, Δίκαιον Ἐργατικῶν Ἀτυχημάτων καὶ Ἐπαγγελματικῶν Νόσων) καὶ ὑπὸ τῆς δικαστηριακῆς πράξεως, κατὰ τὴν μακρόχρονον ἤδη ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου ἔννοιαν.

Οὕτω εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος εἶναι ὄχι μόνον αἱ παντοειδεῖς κακώσεις καὶ τραυματισμοί, οἱ ὁποῖοι συμβαίνουν εἰς τοὺς ἐργαζομένους, κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας των, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀσθένεια, ἡ ὁποία προῆλθεν ἐκ μιᾶς βιαίας καὶ αἰφνιδίας ἐνεργείας ἐπὶ τοῦ ἐργάτου ἑνὸς ἐξωτερικοῦ αἰτίου, ξένου πρὸς τὴν ὀργανικήν του σύστασιν, ἔστω καὶ ἂν τὸ αἴτιον αὐτὸ ἔγκειται εἰς τὴν ἄσκησιν τῆς ἐργασίας, ἀρκεῖ ἡ ἐργασία νὰ ἐξετελεσθῇ ὑπὸ ἐξαιρετικὰς καὶ ἀνωμάλους συνθήκας, αἱ ὁποῖαι ὑπῆρξαν ἡ κυρία ἀφορμή, ἵνα ἀναπτυχθῇ ἢ νὰ ἐκδηλωθῇ ἡ ἀσθένεια (Α. Π. 71|1940, Ε.Ε.Ν ζ' 203). (Βλέπε ἀναλυτικώτερον καὶ λοιπὴν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 8, 519 ἐπ.).

Πρωτοδικείου Πειραιῶς 681|1950

Διαδικασία Ν. 551 κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Α. Φλώρος**

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Π. Μακρυγιάννης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Ἀρβανίτης, Θ. Θεοφάνους

Τὴν κατὰ νόμον (ἄρθρ. 1 Ν. 551) ἔννοιαν τοῦ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος συνιστᾷ πᾶσα σωματικὴ τοῦ ἐργάτου βλάβη, προελθοῦσα συνεπείᾳ βιαίας ἐπενεργείας καὶ αἰφνιδίας ἐξωτερικῆς αἰτίας, ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐργασίας (Pandectes Franç. Répertoire (Travail) No 1839, 1841).

Δὲν ἀπαιτεῖται δέ, ὅπως ἡ ἀσκηθεῖσα ἐξωτερικὴ βιαία ἐνέργεια ἀκολουθῆται ἀμέσως ὑπὸ τῆς σωματικῆς βλάβης, ἥτις δύναται νὰ ἐκδηλωθῇ προοδευτικῶς, ἐπιτεινομένη σὺν τῷ χρόνῳ (Pandectes Franç. loc. cit. No 1843), καθ' ὅσον ἀρκεῖ, ὅπως ἡ αἰτία ταύτης ᾖ ἀσχετος μὲν πρὸς τὸν ὀργανισμὸν τοῦ παθόντος, αἰφνιδία δὲ καὶ ἐξωτερική, ἀποκλειομένης οὕτω καὶ αὐτῆς ἔτι τῆς ἐπαγγελματικῆς νόσου.

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν περιπτώσει ἡ ἐν τῷ χρόνῳ τῆς παρὰ τῆς ἐκκαλούσης ὑπηρεσίας ἐπισυμβᾶσα εἰς τὸν ἐνάγοντα ἀτροφία τῶν μυῶν καὶ παράλυσις τῆς δεξιᾶς χειρὸς (ἐφ' οὗ γεγονότος ἐρειδόμενος οὗτος ἠγειρε τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀπὸ 3 Μαΐου 1949 ἀγωγήν, κατὰ τὸ ἄρθρον 3 ν. 551, λόγῳ προσκαίρου πλήρους ἀνικανότητος πρὸς

έργασίαν), έμφανίζει κλινικώς πολλά τά κοινά πρός τήν λεγομένην νόσον Άράν—Ντουσέρ. Ή δέ νευρικής ωσαύτως φύσεως νόσος αύτη, είτε οικογενής οὖσα, είτε έκ μικροβιακής μολύνσεως προερχομένη, δέν δύναται νά θεωρηθῆ, ὅτι συνδέεται πως πρός τινα έπαγγελματικήν έργασίαν τοῦ ὑπό αὐτῆς προσβαλλομένου, οὐδ' ὅτι ὀφείλεται εἰς βίαιόν τι συμβάν.

Εἰς τήν περίπτωσιν ὅμως τοῦ ἐναγόντος (έφεσιβλήτου) ἡ κρείσσων ἰατρική γνώμη ἀποκλείει τήν ἐκδοχήν, ὅτι πρόκειται περί τοιαύτης νόσου. Ἐρείδεται δέ ἡ τοιαύτη γνώμη ἐπί τοῦ δεδομένου ὅτι ἡ νόσος Άράν—Ντουσέρ ἐμφανίζεται πάντοτε ὑπό βαρείαν μορφήν καί οὐδέποτε ἰᾶται, εἶναι δέ συνήθως προϊόν μικροβιακῆς μολύνσεως, ἀντιθέτως πρός τήν κρινομένην περίπτωσιν, ἔνθα ἡ μέν ἀτροφία τῶν μυών τῆς χειρός, ἂν μή πλήρως ἰάθη, πάντως οὐδόλως πλέον κωλύει τόν ἐνάγοντα ἐν τῇ χρήσει αὐτῆς, ἡ δέ γενομένη ἐξέτασις τοῦ σώματος αὐτοῦ ἀποκλείει τήν μικροβιακήν μόλυνσιν. Ἀποδείκνυται οὕτως ἡ πάθησις τοῦ ἐνάγοντος εἰς κάκωσίν τινα, ἥτις δέν ἀπαιτεῖται, ὅπως ἦ ἐξωτερικῶς ἐμφανής. (Περί πάντων τούτων ὅρα κατάθεσιν Ι. Γ. νευρολόγου ἰατροῦ τοῦ Νοσοκομείου «Εὐαγγελισμός», διαλαμβανομένην ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 402/1949 πρακτικῷ. Ἐπίσης καί βεβαιώσεις ἰατροῦ (καθηγητοῦ Πανεπιστημίου), καί Γ. (Δ/ντοῦ Δημοσίου Ψυχιατρείου). Ἐκ τῶν κατατεθέντων ὑπ' αὐτῶν πρωτοδίκως ἐξετασθέντων μαρτύρων ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων, ἐφ' ὧν προσάγονται τά οἰκεῖα πρακτικά καί ἐκ τῶν προσαγομένων ἐγγράφων ἀποδεικνύεται, ὅτι τοιαύτη κάκωσις πράγματι ἔλαβε χώραν κατά τήν ἐργασίαν τοῦ ἐνάγοντος. Οὕτως ἀπεδείχθη, ὅτι ὁ ἐνάγων, ὅστις ὑπηρέτει κατ' Ἰούνιον 1947 ὡς θερμαστής ἐπί τοῦ πλοίου τῆς ἐναγομένης «Ναυσικά», ἐνῷ ἰσχυρῶς ἀνεμόχλευε τά κάτωθι τοῦ ἀτμολέβητος στρώματα τοῦ ἀνθρακος, ἠσθάνθη αἰφνιδίως ἰσχυρόν πόνον εἰς τήν κατ' ἀγκῶνα ἄρθρωσιν τῆς δεξιᾶς χειρός. Μετά πρόχειρον ἰατρικήν περιθαλψιν ἐπανέλαβε τήν ἐργασίαν του, ἀλλά μετά τινα χρόνον οἱ πόνοι τῆς χειρός ἐπανελήφθησαν ἐπί σφοδρότεροι, ἐκδηλωθείσης πλέον τῆς ἀτροφίας τῶν μυών, ἧς ἕνεκα καί τῆς πρός ἐργασίαν ἀδυναμίας ἀπελύθη οὗτος τήν 1/11/1947. Εἷς τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων τοῦ ἐνάγοντος βεβαιοῖ, ὅτι οὗτος ἐκτύπησε κατά τόν ἀγκῶνα εἰς σιδηρᾶν τινα κλιμακα τοῦ πλοίου, ἀγουσαν ἐκ τοῦ λεβητοστασίου εἰς τό κατάστρωμα, καθ' ὃν χρόνον εἰργάζετο. Ὁ δέ μνησθείς ἰατρός Π. βεβαιοῖ, ὅτι, ὅτε ὁ ἐνάγων τόν ἐπεσκέφθη πρός ἐξέτασιν, τῷ ἀνεκοίνωσεν, ὅτι εἶχε κτυπήσει.

Τό τελευταῖον τοῦτο στοιχεῖον, δι' οὗ τῷ ὄντι συμπληροῦται τό περιστατικόν τῆς κακώσεως, φέρεται πρό τοῦ Δικαστηρίου, τό πρῶτον κατά δευτέραν συζήτησιν, διά τῶν προτάσεων. Περιλαμβανόμενον ὅμως ἐμμέσως ἐν τῇ ἰατορικῇ βάσει τῆς ἀγωγῆς, ἥτις σαφῶς ἐρείδεται ἐπί τοῦ στοιχείου τοῦ αἰφνιδίου καί βιαίου, δέν θά ἠδύνατο νά θεωρηθῆ ὡς ἀπαράδεκτος βελτίωσις τῆς βάσεως αὐτῆς. Ἀλλά καί ἄνευ τούτου, μόνη ἡ κατόπιν καταβολῆς μυϊκῆς ἐν τῇ ἐργασίᾳ ὑπερεντάσεως προελθοῦσα ὀργανική κάκωσις ἀρκεῖ, ὅπως καταστήσῃ τήν ἀγωγήν πλήρη, κατά τήν ἀναγκαίαν ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἄρθρου 1 ν. 551 ἰστορικήν βάσιν.

Συνδυάζον ὅθεν τό Δικαστήριον τό ἰατορούμενον συμβάν πρός τά ὡς ἄνω ἐπιστημονικά δεδομένα καί τήν πρός αὐτό χρονικήν ἀλληλουχίαν τῆς ὀργανικῆς βλάβης, θεωρεῖ τήν ἀτροφίαν καί παράλυσιν τῆς χειρός τοῦ ἐφεσιβλήτου (ἐνάγοντος) ὡς ἀτύχημα ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἄρθρου 1 ν. 551, ἐπελθόν κατά τήν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας καί ἐξ ἀφορμῆς ταύτης, ἐφ' ὅσον κατά τά εἰρημένα ἡ βλάβη δέν ἀπαιτεῖται, ὅπως ἐπακολουθήσῃ ἀμέσως ἅμα τῇ κακώσει.

Οὕτω ἀποφηνάμενος καί ὁ πρωτοβάθμιος δικαστής, θεωρήσας νομῷ καί οὐσίᾳ βάσιμον τήν ἔνδικον ἀπό 3 Μαΐου 1949 ἀγωγήν τοῦ ἐφεσιβλήτου, καλῶς ἐξετίμησε τάς ἀποδείξεις καί ὀρθῶς ἐφήρμοσε τόν νόμον 551, ἀπορριπτέα δέ ὅσα ἐναντία εἰς τούς τρεῖς πρώτους λόγους τῆς ὑπό κρισιν ἐφέσεως διαλαμβάνονται.

Ἀπορριπτέος οὕτως ἐλεγχεται καί ὁ πρόσθετος ἰσχυρισμός τῆς ἐκκαλούσης, ὅτι διά τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 357 Ἐμπ. Ν. ἐπιδικάσεως δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 342/48 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδίκου Πειραιῶς, μισθῶν τεσσάρων ἀπό τῆς ἀπολύσεως μηνῶν, ἠναλώθη τό δικαίωμα τοῦ ἐνάγοντος. Διότι ἡ ἐκ τοῦ νόμου 551 προστασία, ρητῶς κατά τά ἄρθρα 2 καί 18 αὐτοῦ, ἰσχύει καί διά τούς ἐργάτας θαλάσσης (Annuaire de législation Française. 1897—1898, σελ. 279—280 (notes), Pandectes Fran.ç. (Ιταλικαί) No 1898, καί παρέχεται, ἐν περιπτώσει ἀτυχήματος, πρός τῇ τοῦ ἄρθρου 357 Ε. Ν., διά τό πέραν τῶν τεσσάρων μηνῶν χρονικόν διάστημα καί τά ἐπί πλέον ἔξοδα νοσηλείας.

Κατόπιν προσεπικλήσεως ὑπό τῆς ἐναγομένης τῆς ἀνωνύμου ἐμπορικῆς ἑταιρίας ὡς ὑποχρέου ἐξ ἀσφαλιστικῆς συμβάσεως πρός πληρωμήν τῆς ἀποζημιώσεως, παρενέβη μέν πρωτοδίκως ἡ προσεπικληθεῖσα, ἀλλ' ἠμφισβήτησε κατ' ἀρχήν τήν ὑποχρέωσίν της, οὕτω δέ παρεπέμφθη ἡ παρέμβασις εἰς ἰδιαιτέραν συζήτησιν, ὡς ἀνεκκαθάριστος. Κατά τοῦ τοιούτου χωρισμοῦ παραπονεῖται ἤδη, διά τοῦ τελευταίου λόγου τῆς ἐφέσεως, ἡ ἐκκαλοῦσα.

Ὁ προσθέτως παρεμβαίνων ἐν τῇ δίκῃ (οἷος θεωρεῖται ὁ ἐγγυητής καί πρός ἀποζημίωσιν ὁ ὑποχρεως) (*Ράμμου*, Πρόσθετος παρέμβασις § 22 σελ. 110), ἐνεργῶν πρός ὑποστήριξιν τοῦ κυρίου διαδίκου, ὑπέρ οὗ παρενέβη, ἀλλά καί χάριν τῆς ἰδικῆς του δικαιολογητικῆς σχέσεως, καί ἐντεῦθεν διάδικος καθισταμενος καί μέτοχος τῆς δίκης (*Εὐκλείδου* Α' § 84 σημ. 6), πρέπει ἐν γένει νά καλῆται εἰς ἑκάστην πρᾶξιν, ἵνα ἀσκήσῃ τά δικαιώματά του (ἄρθρα 129, 261, 539 Πολ. Δικ.). Ἐφ' ὅσον δέ ἡ ἄσκησις παρεμβάσεως φέρει τόν χαρακτῆρα παρεμπιπτούσης ἀγωγῆς (ἄρθρον 228, 233 Πολ. Δικ.), ἐφ' ἧς ἰδιον δέον ἡ ἀπόφασις νά διαλαμβάνῃ κεφάλαιον, πᾶσα κατά τοῦ μέρους τούτου τῆς ἀποφάσεως στρεφομένη ἔφεσις τῶν κυρίων διαδίκων δέον (κατά τήν ἔννοιαν τῶν ὡς ἄνω διατάξεων καί τοῦ ἄρθρου 744 Πολ. Δικ.) τουλάχιστον νά κοινοποιῆται καί πρός τόν παρεμβαίνοντα (*Εὐκλείδου* Β' § 246 σημ. 3), καλούμενον, ὅπως παραστῇ καί ὑποστηριξῃ τά πρωτοδίκως ὑπ' αὐτοῦ προταθέντα.

Ἔδει συνεπῶς ἡ ὑπό κρισιν ἔφεσις, τοιοῦτο, συναφές πρός τήν ἀσκηθεῖσαν παρέμβασιν διαλαμβάνουσα παράπονον, ν' ἀπευθυνθῇ καί πρός τήν προσεπικληθεῖσαν καί παρεμβᾶσαν ἑταιρίαν, δι' ἐπιδόσεως τοῦ δικογράφου καί κλήσεως πρός συζήτησιν. Τούτου ὅμως παραλειφθέντος, ἀπαράδεκτος τυγχάνει πᾶσα ἐρήμην τῆς παρεμβάσης συζήτησις ἐκ τοῦ εἰρημένου λόγου.

Οὕτως, ἀποβαλλομένου καί τοῦ τελευταίου τούτου λόγου, ἡ ὑπό κρισιν ἔφεσις ἀβάσιμος ἐλέγχεται καθ' ὁλοκληρίαν καί δέον, ὅπως ἀπορριφθῇ.

ΞΕΝΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΝΟΜΙΚΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ ΤΗΣ ΑΦΑΝΟΥΣ ΑΠΕΡΓΙΑΣ

ΑΠΟΦΑΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΠΩΝ ΒΕΡΣΑΛΛΙΩΝ

της 30 Ἀπριλίου 1948

(*Semaine Juridique*, 1948, No 4343)

Ἐπειδὴ κατὰ τὸ ἄρθρ. 19 τοῦ Πρώτου Βιβλίου τοῦ Ἐργατικοῦ Κώδικος ἡ ἀτομικὴ σύμβασις ἐργασίας ὑπάγεται εἰς τὰς διατάξεις του κοινοῦ δικαίου, ὡς οὔσα δὲ ἀμφοτεραβαρής, δέον νὰ ἐκτελεσθῇ καλῇ τῇ πίστει, ἐξ οὗ ἕπεται, ὅτι ὁ ὀφείλων ὀφείλει νὰ ἐκτελέσῃ ἀκριβῶς τὴν ἐργασίαν βάσει τῶν μέσων ποὺ διαθέτει, ὡς εὐσυνείδητος ἐργαζόμενος, δεδομένου ὅτι εἰς τὰς τοιαύτας συμβάσεις συμπεφωνημένος μισθὸς καὶ ἐργασία χρησιμεύουν ἀμοιβαίως ὡς αἰτία καὶ στήριγμα καὶ ἄρα τὸ ἓν δέον νὰ ἰσορροπῆται πρὸς τὸ ἕτερον. Συνεπῶς ἡ ἠθελημένη μείωσις τῆς ὑπεσχημένης ἐργασίας ὀφείλει νὰ ἐπισύρῃ καὶ ἀντίστοιχον μείωσιν τοῦ συμπεφωνημένου μισθοῦ. Ἡ μονομερὴς μείωσις τῆς παροχῆς παρὰ τοῦ ἑνὸς τῶν συμβαλλομένων δίδει εἰς τὸν ἕτερον τὸ δικαίωμα νὰ προτείνῃ τὴν *exceptio non adimpleti contractus*, ἐν προκειμένῳ δὲ τὸ τοιοῦτο δικαίωμα τοῦ ἐργοδότου νὰ ἐναρμονίσῃ τὴν ἀμοιβὴν τῆς ἐργασίας πρὸς τὴν πραγματικὴν ἀπόδοσιν ταύτης ἀνεγνωρίσθη τόσον ὑπὸ τῆς συγχρόνου θεωρίας, ὅσον καὶ ὑπὸ τῆς νομολογίας τῶν ἐργατικῶν δικαστηρίων. Κατὰ γενικὴν δὲ ἐκτίμησιν γίνεται δεκτόν, ὅτι καὶ ἡ ἀφανὴς ἀπεργία εἶναι πραγματικὴ ἀπεργία, διότι κατ' οὐσίαν εἶναι ἀπεργία, ποὺ δὲν ὁμολογεῖ τὸ ὄνομά της, χαρακτηριζομένη ἐκ τοῦ πταίσματος περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως καὶ οὐχὶ ἐκ τῆς ἀρνήσεως τῆς ἐκτελέσεως ταύτης, ἐξ οὗ λόγου καὶ τὸ Ὑπουργεῖον ἔδωσεν ὁδηγίας, ὅπως ἡ ἐκουσία μείωσις τῆς φυσιολογικῆς ἐργασίας κυροῦται δι' ἀντιστοίχου μειώσεως τοῦ μισθοῦ. Ἐπὶ πλέον οἱ ἐργαζόμενοι ἤρχισαν τὴν ταὐτὴν ἀπεργίαν ἄνευ προηγουμένης διαμαρτυρίας πρὸς τὴν ἑταιρίαν, ἄνευ ἀποπείρας συμφωνίας, ἐνῷ δὲν ἠγνόουν, ὅτι ἡ ἑταιρία, τελοῦσα ὑπὸ καθεστὼς διευθυνομένης οἰκονομίας, δὲν ἠδύνατο νὰ αὐξήσῃ ἀφ' ἑαυτῆς του μισθοὺς των, ἐξ οὗ ἕπεται, ὅτι οὗτοι διέπραξαν κατάχρησιν τοῦ πρὸς ἀπεργίαν δικαιώματος, βεβαίαν καὶ σοβαρὰν ὡς πρὸς τὰς συνεπείας της, λόγῳ τῆς ὑπαρχούσης ἀλληλεγγύης μεταξὺ τῶν διαφόρων σταδίων τῆς κατασκευῆς.

Παρατηρήσεις: Ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις, παρ' ὅλον ὅτι προέρχεται ἀπὸ κατώτερον γαλλικὸν δικαστήριον, εἶναι σημαντικωτάτη, ὡς καθορίζουσα τὴν ἔννοιαν τῆς πλέον δυσκόλου μορφῆς ἐργατικῆς ἀπεργίας καὶ ὡς προαναφέρουσα κατ' ἐπιτυχῆ τρόπον τὰς νομικὰς συνεπείας ταύτης ἐπὶ τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἡ ἔννοια τῆς ἀφανοῦς ἀπεργίας ἐδημιουργήθη ἐν Γαλλίᾳ, συνεπείᾳ τῶν κοινωνικῶν διαταραχῶν τοῦ ἔτους 1947 καὶ ὑποδηλοῖ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ ἀπεργός, ἐπιδιώκων τοὺς αὐτοὺς σκοπούς, οὓς ἐπιδιώκει καὶ ἐπὶ συνήθους ἀπεργίας ἀντὶ νὰ διαρρήξῃ ἐμφανῶς τοὺς δεσμούς, οἱ ὁποῖοι συνδέουν αὐτὸν πρὸς τὴν ἐργασίαν του, χαλαρώνει ἁπλῶς τούτους καὶ ἐκτελεῖ τὴν προσπάθειάν του μὲ ὁμολογουμένως προφανῆ κακὴν θέλησιν (*Galland*, La grève périlée et ses conséquences juridiques, Semaine juridique, 1947, No 617). Ἀπὸ κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς πλευρᾶς ἡ ἀφανὴς ἀπεργία θεωρεῖται πλέον ἐπικίνδυνος τῆς συνήθους τοιαύτης, διότι ἀνηθικοποιεῖ τοὺς οὕτω ἀπεργοῦντας τῶν ὁποίων ἡ θέσις καθίσταται περισσότερον ὑποτιμητικὴ ἐνώπιον τῆς κοινῆς γνώμης καὶ διότι ἐπὶ πλέον συνηθίζει τὴν χώραν εἰς τὴν ἰδέαν ἐργασίας ἐλάχιστα εὐσυνειδήτου. Ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ ἐργοδότου, αὕτη εἶναι πλέον ἐνοχλητικὴ τῆς κοινῆς ἀπεργίας, διότι ἐμποδίζει τοῦτον νὰ προβῇ εἰς ἀντικαταστάσεις ἢ νὰ κλείσῃ τὸ ἐργοστάσιόν του, πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως ἐλαφρυνθῇ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἀπεργίας. Ἀντιθέτως, ἡ δημιουργουμένη κατάστασις δὲν ἀναιρεῖ τὴν ὑποχρέωσίν του νὰ πληρώσῃ τοὺς μισθούς, ἀλλὰ μόνον παρέχει τὴν εὐχέρειαν νὰ μειώσῃ τούτους, κατὰ λόγον τῆς μειώσεως τῆς παρεχομένης ἐργασίας, πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι εἰς αὐτὸν πάντοτε εὔκολον. Ἐπὶ πλέον ὁ ἐργοδότης δυσκόλως δύναται νὰ ἀποδείξῃ, τίς τὰς σχέσεις του μετὰ τρίτων τὸν χαρακτῆρα τῆς ἀφανοῦς ἀπεργίας, ὡς λόγου ἀνωτέρας βίας, ἐνῷ ἐπὶ συνήθους κλιμακίου ἀπεργίας ἡ τοιαύτη ἀπόδειξις εἶναι εὐκολωτέρα. Διὰ τοῦτο, κατά τινα γνώμην, ἡ ἀφανὴς ἀπεργία δὲν δύναται νὰ ὑπαχθῇ εἰς τοὺς συνήθεις κανόνας περὶ ἀπεργίας (*Charter*, Le droit constitutionnel de la grève, Semaine juridique, 1948, No 729). Ἡ ἄνω ἀπόφασις δέχεται πάντως τὴν ἔννοιαν καὶ τὴν ὁρολογίαν, ἥτις ἐδόθη ἐπὶ τοῦ θέματος, ὑπὸ τῆς γαλλικῆς θεωρίας. Ἀπὸ ἀπόψεως ὁρολογίας μεταθετεῖ τὸν γαλλικὸν ὅρον *grève perlée*, ὃν νομίζομεν ὅτι ἀποδίδομεν ἐπαρκῶς διὰ τοῦ ἑλληνικοῦ ὅρου *ἀφανὴς ἀπεργία*, δεδομένου ὅτι ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ δὲν ὑπάρχει ἡ ὑλικὴ καὶ ἐμφανὴς ὑπόστασις τῆς ἀπεργίας, ἥτις συνίσταται εἰς τὴν ἀπὸ συμφώνου ὑπὸ πολλῶν ἐργατῶν ἐγκατάλειψιν τῆς ἐργασίας. Ἀπὸ ἀπόψεως ἐννοιολογικῆς κατασκευῆς δέχεται τὸ καὶ ἀνωτέρω ὑποστηριχθέν, ὅτι ἡ ἀφανὴς ἀπεργία ἀποτελεῖ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ ἀπεργός, χωρὶς νὰ διαρρηγνύῃ ἐμφανῶς τοὺς δεσμούς, οἵτινες συνδέουν τοῦτον πρὸς τὴν ἐργασίαν του, χαλαρώνει ἁπλῶς αὐτοὺς καὶ ἐκτελεῖ τὴν προσπάθειάν του μὲ ὁμολογουμένως προφανῆ κακὴν θέλησιν. Ἀλλ' ἡ τοιαύτη χαλάρωσις τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἐργασίας εἶναι δεκτικὴ πλείστων διαβαθμίσεων, διότι λόγῳ τῆς συγχρόνου πολυπλόκου ὀργανώσεως τῆς παραγωγῆς, ὁ ἐργαζόμενος δύναται κατὰ διαφόρους τρόπους νὰ μειώσῃ τὴν ἐργατικήν του ἀπόδοσιν, χωρὶς νὰ εἶναι πάντοτε εὔκολος ἡ διαπίστωσις οὔτε τῆς κακῆς του προθέσεως, οὔτε τοῦ ποσοστοῦ, καθ' ὃ ἐμειώθη ἡ ἀπόδοσις τῆς ἐργασίας ἐκ τῆς τοιαύτης στάσεώς του, οὔτε τῆς ἰσορροπίας, ἥτις πρέπει νὰ ὑπάρχῃ μεταξὺ μειώσεως τῆς ἐργατικῆς ἀποδόσεως καὶ μειώσεως τοῦ μισθοῦ. Ἐξ ἄλλου ἡ ἀφανὴς ἀπεργία δύναται νὰ ἐμφανισθῇ, εἴτε ὡς ἁπλῆ χαλάρωσις τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας, ὡς ἤδη ἐλέχθη, εἴτε ὡς ὑπερβολικὴ καὶ ἐμφανὴς ἐπαύξησις τοῦ ἐργατικοῦ ζήλου. Ἡ τελευταία αὕτη περίπτωσις παρουσιάσθη ἐν Γαλλίᾳ κατὰ τὴν ἀπεργίαν τῶν τελωνειακῶν ὑ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΡΥΘΜΙΣΙΣ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ ΦΟΡΤΟΕΚΦΟΡΤΩΤΩΝ ΜΕΤΑ Ν. Δ. 1254)1949

'Ανεφάρμοστον διατάξεων Ν.Δ. 1254]1949 περί προσόντων φορτοεκφορτωτών και περί ορίου ηλικίας επί εφωδιασμένων προ αυτού δι' επαγγελματικού βιβλιαρίου φορτοεκφορτωτών

Τό άπασχολήσαν το Νομικόν Συμβούλιον τοῦ Κράτους θέμα εἶναι α') ἂν μετά τό Ν. Δ. 1254]1949 «περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τῶν περί φορτοεκφορτώσεων νόμων» (ΕΕΔ 8, 1006) τά ὑπ' αὐτοῦ ὁριζόμενα προσόντα ἐργατῶν φορτοεκφορτώσεων ἀπαιτοῦνται καί διά τούς ἤδη πρό τοῦ ἄνω Ν. Δ. ἐφωδιασμένους δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων φορτοεκφορτωτάς καί β') ἂν τό ὅριον ἡλικίας, τό ἀναφερόμενον ὑπό τοῦ Ν. Δ., ἔχῃ ἐφαρμογήν καί ἐπί ἐργατῶν, ἀσκούντων τό ἐπάγγελμα τοῦ φορτοεκφορτωτοῦ, χωρίς νά εἶναι ἐφωδιασμένοι δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου.

Σχετική πρός τό θέμα ἡ ὑπ' ἀριθ. 81]3]1949 ἀπόφασις τοῦ Μονομελοῦς Πλημμελειοδικείου Πειραιῶς (Πλημμελειοδίκης *Σ. Ἀλεξανδρῆς*, ΕΕΔ 8, 410 καί ἡ ἐπ' αὐτῆς πρότασις Εἰσαγγελέως (Ἀντεισαγγελεύς *Ν. Γαβαλᾶ*), ΕΕΔ 8, 410).

Νομικοῦ Συμβουλίου γνωμ. 42]1950

Εἰσηγητής ὁ Ν. Σύμβουλος κ. **Τ. Κοντοκαλόπουλος**

Ἀπαντῶντες εἰς τά ὑπ' ὄψιν ἡμῖν διά τοῦ ὑπ' ἀριθ. 58/29]7721 ἔ. ἔ., ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἐρωτήματα: 1) Ἂν τά ὑπό τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. Δ. 1254]49 ὁριζόμενα προσόντα ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος φορτοεκφορτωτοῦ ἔχουσιν ἐφαρμογήν μόνον ἐπί τῶν τό πρῶτον ἀσκούντων τό ἐπάγγελμα τοῦτο μετά τήν ἰσχύν τοῦ ὡς ἄνω Ν. Διατάγματος ἤ, ἐξαιρέσει μόνον τοῦ ὁρίου ἡλικίας, ἔχουσιν ἐφαρμογήν καί ἐπί τῶν πρό τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. Δ. ἀσκούντων τό ἐπάγγελμα καί ἐφωδιασμένων δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων καί β) ἂν τό ὑπό τοῦ Ν. Διατάγματος τούτου ὁριζόμενον ὅριον ἡλικίας ἔχῃ ἐφαρμογήν καί ἐπί τῶν ἐργατῶν, οἵτινες ἤσκουν ἀποδεδειγμένως τό ἐπάγγελμα τοῦ φορτοεκφορτωτοῦ, χωρίς νά εἶναι κατωχυρωμένοι δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου, τά Νομ. Συμβούλιον (Τμῆμα Α'), εἰς ὃ ὑπεβάλομεν τά ἐρωτήματα ταῦτα καί τό ὁποῖον ἀπηντήθη ἐκ τῶν Συμβούλων *Ι. Κυβέλου*, Ἀντιπροέδρου, *Σπ. Μεσηέρη*, *Τρ. Κοττοπαναγούλου* (εἰσηγητοῦ), *Ι. Κουμουτσακοπούλου*, *Δ. Χαϊζηδάκη*, *Δ. Μαγγιώρου* καί τῶν Παρέδρων *Ν. Κοντογιάννη*, *Δ. Κυλαντζάκου*, *Γ. Γεωργακοπούλου* καί *Θωμᾶ Βλαχογεωργίου* ἀπεδέχθη ὁμοφώνως κατά τήν συνεδρίαν αὐτοῦ τῆ 25ῃ Ἰανουαρίου ἔ. ἔ. (1950) τήν εἰσήγησιν ἡμῶν, ἐχούσαν ὡς ἀκολούθως:

Ὡς πρός τό πρῶτον ἐρώτημα: Ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν ἐν τῷ φακέλλῳ ὑπαρχόντων στοιχείων, ἀρχικῶς συνετάχθη περί τοῦ θέματος τούτου σχέδιον, τό ὁποῖον εἰς τό ἄρθρον 4 αὐτοῦ ὡμίλει περί τοῦ ὁρίου ἡλικίας (18—40 ἐτῶν), τό ὁποῖον ὤφειλον νά ἔχωσιν οἱ ἐφοδιαζόμενοι δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου *κατά τόν χρόνον τῆς χορηγήσεως τοῦ βιβλιαρίου*, περιελάμβανε δέ πε-

---

παλλήλων, ἥτις ἐξεδηλώθη ὑπό μορφήν τελείας ἐφαρμογῆς καί ὁλοκληρωτικοῦ σεβασμοῦ τῶν τελωνειακῶν κανονισμῶν καί ἥτις ἔσχεν ὡς συνέπειαν τήν ὑπερφόρτωσιν τῶν περιοδίων ὑπηρεσιῶν καί τήν παρακώλυσιν τῆς κυκλοφορίας εἰς τά σύνορα (*Galland*, op. cit.) Δύναται ἐπίσης νά ἐμφανισθῇ καί εἰς τήν αὐξησιν τοῦ χρόνου τῆς πραγματικῆς ἐργασίας, ὁσάκις οἱ ἀπεργοί ἀποφασίσουν νά διακόπτουν τήν ἐργασίαν συστηματικῶς κατά μικρά καί μεταβλητά χρονικά διαστήματα. Ἀλλ' ἡ ἀφανής ἀπεργία ἔχει καταστρεπτικώτερα οἰκονομικά καί κοινωνικά ἀποτελέσματα, ὅταν ἀναφέρεται εἰς τήν ποιότητα τῆς ἐργασίας, διατηρουμένης τῆς ποσοτικῆς ἀποδόσεως, ὁπότε φθάνει καί μέχρι κακοτεχνίας ἤ καί καταστροφῆς μέρους τῆς παραγωγῆς, ἢ ὅταν ἀναφέρεται εἰς αὐτά ταῦτα τά ὄργανα τῆς παραγωγῆς διά αὐξήσεως τῶν μηχανῶν ἢ καταστροφῆς τῶν πρώτων ὑλῶν. Τό παρόν σημείωμα σκοπόν ἔχει νά δώσῃ τά χαρακτηριστικά στοιχεῖα τῆς ἀφανοῦς ἀπεργίας. Δέν δύναται, ὅθεν, λόγῳ τῆς συνομιλίας του, νά εἰσέλθῃ καί εἰς τάς νομικάς συνεπείας ταύτης ἐπί τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας. Πάντως ἡ ἄνω ἀπόφασις, ἐφαρμόζουσα καί ἐν προκειμένῳ τήν exceptio non adimpleti contractus, δέχεται ὡς συνέπειαν τῆς ἀφανοῦς ἀπεργίας τήν μείωσιν τοῦ μισθοῦ, ἥτις δέον νά εἶναι ἀνάλογος πρός τήν μείωσιν τῆς ἐργατικῆς ἀποδόσεως. Ἀλλ' ὡς καί ἀνωτέρω διεπιστώσαμεν, ἡ ἀποκατάστασις τοιαύτης ἀναλογίας εἶναι δύσκολος, ἂν μή ἀδύνατος. Ἐπί πλέον δέχεται, ὅτι ἀποτελεῖ κατάχρησιν τοῦ πρός ἀπεργίαν δικαιώματος ἡ ἐνάσκησις τῆς ἀφανοῦς ἀπεργίας ἄνευ προηγουμένης διαμαρτυρίας πρός τόν ἐργοδότην. Ἀλλ' οὐδόλως θίγει τό πολυθρύλλητον ζήτημα, ἂν ἡ ἀπεργία—καί ἄρα καί ἡ ἀφανής τοιαύτη—διαλύῃ τήν ἀτομικήν σύμβασιν ἐργασίας ἢ ἁπλῶς τήν ἀναστέλλει. Ὡς εἶναι γνωστόν, ὁ νέος γαλλικός νόμος τῆς 11ης Φεβρουαρίου 1950 περί συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ὁρίζει ρητῶς, ὅτι ἡ ἀπεργία ἀναστέλλει καί δέν διαλύει τήν ἀτομικήν σύμβασιν ἐργασίας ἐκτός βαρέος πταίσματος (*Θ. Βλαχοπούλου*, Ὁ νέος γαλλικός νόμος περί συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ΕΕΔ 9, 440). Ἐν τούτοις τό θεωρητικόν ζήτημα παραμένει καί ἐνταῦθα ὑπό συζήτησιν, παρά τήν ὑποστηριχθεῖσαν ἄποψιν, ὅτι ἡ ἀφανής ἀπεργία εἰδικώτερον ἀναστέλλει καί οὐδέποτε διαλύει τήν ἀτομικήν σύμβασιν ἐργασίας, ἰδίᾳ μετά τήν ὑπό τοῦ ἄνω νόμου παρεμβολήν τῆς ἐννοίας τοῦ βαρέος πταίσματος ἐν τῇ ἀπεργίᾳ περί τήν διατύπωσιν καί ἐξακρίβωσιν τοῦ ὁποίου πλεῖσται συζητήσεις ἤρχισαν ἤδη καί ἐν Γαλλίᾳ (*Durand*, Les effets de la grève sur le contrat de travail, *Droit social*, Μάρτιος 1950, σελ. 118 ἑπ. Βλ. ὡσαύτως τήν ἀπό 31 Μαρτίου 1950 γνωμοδότησιν τοῦ γαλλικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας εἰς *Droit social*, Μάϊος 1950, σελ. 201 ἑπ.).

Θεόδωρος Γ. Βλαχόπουλος, Δικηγόρος

ΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

ΕΠΕΛΕΥΣΙΣ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΩΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ

Ὑπὸ τῶν κ.κ. *Γ. ΚΟΡΡΕ* καὶ *Α. ΤΟΥΡΝΙΚΗ*, τοῦ Ὑποκαταστήματος Ι.Κ.Α., Πειραιῶς

Ἡ ἔννοια τοῦ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, ὡς αὕτη καθορίζεται εἰς τοὺς Νόμους Ὅ.ε. καὶ 6298, ἔχει ἀνὰ πολλοὺς διαμορφωθῆ μέσῳ τῆς θεωρίας τοῦ ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου, θεμελιωθείσης ἀξιώσεων πρὸς ἀποζημίωσιν ἐκ μόνου τοῦ πραγματικοῦ περιστατικοῦ τῆς ἐπελεύσεως τοῦ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς, ἀνεξαρτήτως πταίσματος ἢ εὐθύνης τοῦ ἐργοδότου.

Οὕτως, ἐν περιπτώσει ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, ἀποκοπτεται ἡ ἀποκατάστασις τῆς ἐπενεχθείσης εἰς τὸν μισθωτὸν ζημίας, ἁπλῶς καὶ μόνον, διότι ἐγένετο ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς καὶ τοῦτο διότι ἐν τῇ πρακτικῇ ἔχει γίναι πλέον ἀποδεκτόν, ὅτι ἡ μηχανὴ, δημιουργὸς μιᾶς ἄνευ προηγουμένου ἀναστατώσεως εἰς τὴν κοινωνικὴν τάξιν ἀπὸ τοῦ 19ου αἰῶνος καὶ ἐντεῦθεν, εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον ὁ μέγας ὑπεύθυνος ἐν τῷ ἐργατικῷ ἀτυχήματι, ὁ δ' ἐργοδότης, ἐπωμίζεται, τρόπον τινά, τὰ πλασματικὸν

ραιτέρω ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ καὶ ἑτέραν διάταξιν, καθ' ἣν οἱ ἐν λόγῳ ἐργάται ὤφειλον νὰ εἶναι ἐφωδιασμένοι διὰ πιστοποιητικοῦ κοινωνικῶν φρονημάτων.

Ἐπὶ πλέον τὸ εἰρημένον νομοσχέδιον περιεῖχε τὸ ἄρθρον 11, τὸ ὁποῖον διελάμβανεν, ὅτι «οἱ ἤδη διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος φορτοεκφορτωτοῦ ξηρᾶς ἐφωδιασμένοι ἐργάται διατηροῦσι τοῦτο, ἐφ' ὅσον κέκτηνται τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 4 παρ. 1 ἐδ. α, β, ε, στ, καὶ ζ τοῦ παρόντος ὁριζόμενα προσόντα». Εἶναι προφανές, ὅτι ὑπαρχούσης τῆς διατάξεως ταύτης τοῦ ἄρθρ. 11 παρείλκεν ἡ διάταξις (ἡ ἤδη ὑπάρχουσα ἐν τῷ νόμῳ), καθ' ἣν «τὸ ὡς ἄνω ὅριον ἡλικίας (18—40 ἐτῶν) δὲν ἰσχύει διὰ τοὺς ἐφοδιασθέντας διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ν. 5167|32, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως». Μετέπειτα ὅμως ὑπεβλήθη εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν ἄλλο νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον ἀφ' ἑνὸς μὲν εἶχε διάφορον διατύπωσιν ἐν τῷ ἄρθρῳ 4, ἀπὸ τοῦ ὁποίου δ' ἀφ' ἑτέρου ἔλειπεν ἐξ ὁλοκλήρου τὸ ὡς ἄνω ἄρθρον 11 τοῦ ἀρχικοῦ νομοσχεδίου, καίτοι ἐν τῇ εἰσηγητικῇ ἐκθέσει τοῦ δευτέρου τούτου νομοσχεδίου γίνεται λόγος, προφανῶς ἐκ παραδρομῆς, περὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου. Ἐκ τῆς διαφόρου ταύτης διατυπώσεως τοῦ ἄρθρου 4 καὶ εἰδικώτερον ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας γενομένης καὶ ἀνωτέρω μνημονευομένης ἐπὶ λέξει τροπολογίας, τῆς ἀφορώσης τὸ ὅριον ἡλικίας τῶν ἐφοδιαζομένων δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου, ἐμφαίνεται, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ ὅριον τοῦτο ἡλικίας εἶναι ὅριον εἰσόδου καὶ οὐχὶ ὅριον ἐξόδου, ὅτι ἡ πρόθεσις τοῦ ὑποβαλόντος τὴν τροπολογίαν ταύτην Ὑπουργοῦ ἦτο, ὅπως ἐφαρμόζωνται τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ (4) τοῦ νομοσχεδίου καθοριζόμενα προσόντα οὐ μόνον ἐπὶ ἐκείνων, οἵτινες τὸ πρῶτον μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ νέου νόμου θὰ ἀσκήσωσι τὸ ἐπάγγελμα τοῦ φορτοεκφορτωτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἐκείνων, οἵτινες ἦσαν καὶ πρότερον τοῦτο καὶ ἦσαν ἐφωδιασμένοι δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων, ἐκδοθέντων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ν. 5167|32. Κατὰ τὴν συζήτησιν δμως τοῦ νομοσχεδίου ἐν τῇ Κοινοβουλευτικῇ Ἐπιτροπῇ ὁ βουλευτὴς Μ....., προέτεινε τὴν προσθήκην τοῦ στ' ἐδαφίου (περὶ πιστοποιητικοῦ νομιμοφροσύνης, δεδομένου ὅτι ἐν τῷ δευτέρῳ τούτῳ νομοσχεδίῳ δὲν ὑπῆρχεν ἡ διάταξις ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ 4 περὶ ἐφοδιασμοῦ τῶν εἰρημένων ἐργατῶν διὰ πιστοποιητικοῦ κοινωνικῶν φρονημάτων), ὁ δὲ Ὑπουργὸς καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ μετέπειτα ἐδέχθησαν τὴν προσθήκην ταύτην, ἐφ' ὅσον θὰ προσετίθετο—καὶ ὄντως προσετέθη—ἐν ἀρχῇ τοῦ ἄρθρου τούτου (4) ἡ λέξις «ἐφεξῆς». Ἐκ τῆς τελευταίας ταύτης προσθήκης καὶ ἐκ τῆς ὅλης συζητήσεως τῆς γενομένης διὰ τὴν προσθήκην εἰδικῶς ταύτην καὶ διὰ τὴν προσθήκην τοῦ στ' ἐδαφίου ἐμφαίνεται, ὅτι τὰ προσόντα τοῦ ἄρθρου 4 ἔχουσιν ἐφαρμογὴν μόνον ἐπὶ τῶν τὸ πρῶτον μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ νέου νόμου ἀσκούντων τὸ ἐπάγγελμα καὶ ἐφοδιαζομένων δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου φορτοεκφορτωτῶν, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἤδη ἐφωδιασμένων τοιούτων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Ν. 5167|32. Βεβαίως ἡ ἐναπομείνασα ἐν τῷ κειμένῳ τοῦ νόμου τροπολογία τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (περὶ μὴ ἰσχύος τοῦ ὁρίου εἰσόδου ἐπὶ τῶν ἤδη ἐφωδιασμένων διὰ βιβλιαρίων) φέρεται ἀσύνδετος πρὸς τὰς γενομένας κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου τροπολογίας καὶ δηλώσεις καὶ δύναται, πρὸς στιγμήν, νὰ παράσχῃ εἰς τὸν ἑρμηνευτὴν τοῦ νόμου τὸ ἐξ ἀντιδιαστολῆς ἐπιχείρημα, ὅτι τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ (4) προσόντα ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν παλαιῶν ἐργατῶν φορτοεκφορτωτῶν, ἀλλὰ βεβαίως ἡ τροπολογία αὕτη πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀργοῦσα καὶ δὲν δύναται νὰ κατισχύσῃ αὐτῶν, αἵτινες ἐν τῷ ὑπὸ κρίσιν σημείῳ διερμηνεύουσι τὴν πραγματικὴν βούλησιν τοῦ Νομοθέτου.

Ὡς πρὸς τὸ δεύτερον ἐρώτημα ἡ ἀπάντησις ἡμῶν δέον νὰ εἶναι ἀποφατική, καθ' ὅσον τὸ ὁριζόμενον ὅριον ἡλικίας, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ ἐν τῷ νόμῳ ἀναγραφόμενα προσόντα, ἔχουσιν ὡς προϋπόθεσιν, ὅτι οἱ περὶ ὧν ὁ λόγος ἐργάται θὰ εἶναι ἐφωδιασμένοι δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων, εἴτε ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νέου νόμου (Ν. Δ. 1254|49), εἴτε ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παλαιοῦ τοιούτου (5167|32), προϋπόθεσιν, ἥτις ἐλλείπει ἐν προκειμένῳ, δι' ὡρισμένους λόγους, καὶ εἰδικώτερον διότι δὲν εἶχον ἐπεκταθῇ οἱ διατάξεις τοῦ σχετικοῦ νόμου εἰς τὴν περιοχήν, εἰς ἣν εἰργάζοντο οἱ ἐργάται οὗτοι.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8ῃ Φεβρουαρίου 1950

«παίσιμα» τῶν δι' ὧν συντελεῖται ἡ ἐργασία μηχανικῶν μέσων.

Προκειμένου περὶ χαρακτηρισμοῦ τοῦ περιστατικοῦ ὡς ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, ἡ θεώρησις αὐτοῦ δὲν πρέπει νὰ γίνεται διὰ τῆς ἐξετάσεως τῆς ὑπάρξεως καὶ μόνον τῶν στοιχείων τοῦ τοπικοῦ καὶ χρονικοῦ συνδέσμου μεταξὺ τοῦ ἀπρομελέτητου καὶ τῆς παρασχεθείσης ἐργασίας, τῆς ὑπάρξεως δηλαδὴ τοῦ αἰτιώδους συνδέσμου μεταξὺ τούτου καὶ τῆς ἐργασίας.

Δυνατὸν δὲ ἀκόμη κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας νὰ ἐγένετο πρᾶξίς τις, μὴ ἀποροῦσα αὐτὴν ταύτην τὴν ὑπὸ νομικὴν ἔννοιαν σχέσιν τῆς ἐργασίας ἀποκλειστικῶς, ἥτις ὅμως ἐγένετο ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ὑπαρχούσης ταύτης σχέσεως ἐργασίας καὶ πρὸς ἐξυπηρέτησιν σκοποῦ οὐχὶ διαφορετικοῦ τοῦ διὰ ταύτης ἐπιδιωκομένου.

Καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, ἐὰν ἤθελε τυχὸν ἐπέλθῃ τὸ ζημιογόνον γεγονός, τοῦτο εὑρίσκεται ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἐννοίας τοῦ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, ἐφ' ὅσον δικαίως τοῦτο δὲν θὰ ἤθελε προκληθῇ ἐκ δόλου τοῦ παθόντος.

Ἡ παρεμβαλλομένη πρᾶξις, ἡ ἀποσκοποῦσα τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς κυρίας ἐννόμου σχέσεως (τῆς σχέσεως ἐργασίας), δυνατὸν ν' ἀποβλέπῃ καὶ εἰς τὸ συμφέρον τοῦ μισθωτοῦ. Καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ὅμως ταύτῃ τὸ ζημιογόνον γεγονὸς δὲν ἀφίσταται τῆς ἐννοίας τοῦ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος. Ἄλλως τε καὶ ἡ ὅλη ἐργασιακὴ σχέσις ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει ἀποβλέπει εἰς τὸ συμφέρον ἀμφοτέρων τῶν συμβαλλομένων, ἐργοδότου δηλ. καὶ μισθωτοῦ.

Ἀρκεῖ τὸ στοιχεῖον, ὅτι ἡ πρᾶξις αὕτη, καθ' ἣν ἐπῆλθε τὸ ζημιογόνον γεγονός, νὰ ἐγένετο ἐν τῷ τόπῳ καὶ χρόνῳ, καθ' ὃν συντελεῖτο ἡ παροχὴ τῆς κυρίας ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ.

Οὕτω ὁ Α ἐργάζεται ὡς ὁδηγὸς φορτηγοῦ αὐτοκινήτου ἀνήκοντος εἰς τὸν Β, ἀναλαβόντα τὴν μεταφορὰν ἐμπορευμάτων τοῦ Γ. Κατὰ τὴν ἐκφόρτωσιν τῶν ἐμπορευμάτων συμφωνεῖται μεταξὺ τοῦ Α, ὁδηγοῦ τοῦ αὐτοκινήτου, καὶ τοῦ Γ, κυρίου τῶν ἐμπορευμάτων, ὅπως ὁ Α ἐξ αὐτῶν βοηθήσῃ εἰς τὴν ἐκφόρτωσιν τῶν ἐμπορευμάτων τοῦ Γ ἀντὶ ἀμοιβῆς ὑπ' αὐτοῦ. Κατὰ ταύτην ὁ Α τραυματίζεται συνεπείᾳ πτώσεως σάκκου πλήρους ἐμπορεύματος.

Ἐνταῦθα ἔχομεν τὴν κυρίαν ἐργασιακὴν σχέσιν μεταξὺ Α καὶ Β καὶ τὴν παρεμπεσοῦσαν πρᾶξιν τῆς ὑπὸ τοῦ Α ἐκφορτώσεως τῶν ἐμπορευμάτων τοῦ Γ.

Ἡ πρᾶξις αὕτη τῆς ἐκφορτώσεως παρεμβάλλεται ὡς παρεπομένη εἰς τὴν ἐργασιακὴν σχέσιν (οὐσα ὅμως ἀναγκαία διὰ τὴν ὁλοκλήρωσιν τοῦ διὰ τῆς κυρίας ταύτης ἐργασιακῆς σχέσεως ἐπιδιωκομένου σκοποῦ), γίνεται δὲ πρὸς ἐξυπηρέτησιν αὐτῆς.

Συνεπῶς καὶ συμφώνως πρὸς τὴν θεωρίαν τοῦ ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου, ἐξ ἧς ἐκπηγάζει καὶ ἡ σύγχρονος ἀντίληψις περὶ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, ὁ ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας ἐπελθὼν τραυματισμὸς τοῦ Α πρέπει νὰ κριθῇ ὡς ἀτύχημα ἐργατικόν. Διότι κατὰ τὴν σύγχρονον ἀντίληψιν περὶ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος ὡς αὕτη διαμορφώθη ὑπὸ τὸ κράτος τῆς θεωρίας τοῦ ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου, περιοριζομένης τῆς αὐθόνης εἰς τὸ ἀντικειμενικὸν πταῖσμα, διαδοχικῶς εὑρύνεται ἡ ἔννοια τοῦ αἰτιώδους συνδέσμου καὶ θεωρεῖται οὗτος ὑπάρχων καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ ἐργασία δὲν εἶναι κὰν ἡ κυρία, ἡ ἀποχρῶσα αἰτία τοῦ ἀτυχήματος, ἀλλ' ἁπλῶς εἶναι αὕτη μία αἰτία ἢ ἡ εὐκαιρία, καθ' ἣν ἐκδηλοῦται τὸ ἀτύχημα.

Τοιαύτην περίπτωσιν χαρακτήρισαν ὡς ἐκτὸς ἐργασίας ἀτύχημα τὸ Ὑπ/μα Πειραιῶς ἀσφαλῶς προφανῶς, καθ' ἡμᾶς, μὴ κρῖναν κατὰ τὰς θεμελιώδεις ἀρχάς, περὶ ὧν ἀνωτέρω. Εἰς τὴν γνώμην του ταύτην ἦχθη, διότι ἐστηρίχθη ἐπὶ ξηρᾶς νομικῆς ἀντιλήψεως, καθ' ἣν ἐξέλαβε τὴν πρᾶξιν τῆς ἐκφορτώσεως τῶν ἐμπορευμάτων ὡς αὐτοτελῶς ἰδίαν σχέσιν (μίσθωσιν ἔργου) μεταξὺ τοῦ ὁδηγοῦ τοῦ αὐτοκινήτου καὶ τοῦ κυρίου τῶν ἐμπορευμάτων, ἐκ τῆς παρεμβολῆς τῆς ὁποίας διακόπτη ὁ αἰτιώδης σύνδεσμος μεταξὺ τοῦ ἐπελθόντος ζημιογόνου γεγονότος καὶ τῆς κυρίας ἐργασιακῆς σχέσεως.

Ἀλλ' ἡ πρᾶξις τῆς ἐκφορτώσεως, ἔστω καὶ ὑπὸ τὴν ὡς ἄνω στεῖραν νομικὴν κατασκευήν της, ἔστω καὶ παρεμβληθεῖσα, οὐδόλως διέκοψε τὴν ἐνέργειαν τῆς κυρίας σχέσεως τοῦ παθόντος πρὸς τὸν ἐργοδότην του, ἀλλὰ παρεπομένη οὖσα καὶ ἔχουσα ὀλίγων στιγμῶν ὑπόστασιν συνεδέθη κατὰ τὸν χρόνον τοῦ ἀτυχήματος, παραλλήλως πρὸς τὴν κυρίαν ἐργασιακὴν σχέσιν ὑπάρχουσα. Καθ' ὃν χρόνον μάλιστα ἐπισυνέβη τὸ ἀτύχημα, ἡ σχέσις τῆς παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας τοῦ Β πρὸς τὸν Α ἐκάλυπτε διὰ τὸν μισθωτὸν τοὐλάχιστον, λόγῳ τοῦ προεξάρχοντος χαρακτῆρός της, πᾶσαν παρεπομένην, οἱουδήποτε νομικοῦ χαρακτηρισμοῦ, πρᾶξιν, ἐφ' ὅσον μάλιστα ἡ τελευταία αὕτη συνετελεῖτο πρὸς ἐξυπηρέτησιν ἐκείνης.

Καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ὅμως προσφόρου αἰτίας, ἐὰν ἤθελε κριθῇ ἐν τῷ συνόλῳ της ἡ προκειμένη περίπτωσις, παρατηρητέον ὅτι εὑρίσκεται εἰς τὸν κύκλον τῆς κανονικῆς πορείας τῶν πραγμάτων, διότι πάντοτε ὑπάρχει ἡ σιωπηρὰ (ἐνίοτε μάλιστα καὶ ρητὴ) συμφωνία μεταξὺ τοῦ ὁδηγοῦ τοῦ φορτηγοῦ αὐτοκινήτου καὶ τοῦ ἰδιοκτήτου αὐτοῦ, ὅπως ὁ ὁδηγὸς βοηθῇ εἰς τὴν φορτοεκφόρτωσιν τῶν ὑπὸ μεταφορὰν ἐμπορευμάτων καὶ δὴ ὅμοῦ μετὰ τοῦ βοηθοῦ αὐτοκινήτου.

Πράγματι κατὰ τὴν πρόσληψίν τινος ὡς ὁδηγοῦ φορτηγοῦ αὐτοκινήτου ὁ ἐργοδότης ἀποβλέπει ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν ἐπαγγελματικὴν αὐτοῦ ἱκανότητα ὡς ὁδηγοῦ ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὴν δραστηριότητα, τὴν ὁποίαν μέλλει νὰ ἐπιδείξῃ τόσον διὰ τὴν ἐξεύρεσιν πελατείας πρὸς μίσθωσιν, ὅσον καὶ διὰ τὴν ταχεῖαν, κανονικὴν καὶ ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τῶν ἀναλαμβανομένων μεταφορῶν, πρᾶγμα, ὅπερ προϋποθέτει τὴν παροχὴν ὑπ' αὐτοῦ προσωπικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ κατὰ τὴν ἐκφόρτωσιν τῶν ὑπὸ μεταφορὰν ἀντικειμένων.

Οὕτω, ἂν εἰς τὸ ὑπὸ κρίσιν περιστατικὸν δὲν ἐγεννᾶτο κὰν ἡ πρόσθετος συμφωνία περὶ ἀμοιβῆς μεταξὺ τοῦ ὁδηγοῦ τοῦ αὐτοκινήτου καὶ τοῦ κυρίου τῶν ἐμπορευμάτων, ὁ δὲ ὁδηγός, ἐκτελῶν σιωπηρὰν ὑποχρέωσιν αὐτοῦ, ἐβοήθει εἰς τὴν φόρτωσιν τῶν ἐμπορευμάτων καὶ ἐτραυματίζετο, δὲν θὰ ἀνέκυπτε ζήτημα, τῆς ἐνεργείας του ταύτης (συνεπείᾳ τῆς ὁποίας καὶ ὁ τραυματισμός του) ἐκλαμβανομένης ὡς περιλαμβανομένης εἰς τὰ συνήθη καθήκοντα αὐτοῦ, καὶ θὰ ἐχαρακτηρίζετο ἡ περίπτωσις ὡς ἐργατικὸν ἀτύχημα.

Βάσιν πρὸς παρέκκλισιν ἐκ τῆς ὁδοῦ ταύτης καὶ χαρακτηρισμὸν τοῦ τραυματισμοῦ τοῦ ὁδηγοῦ τοῦ αὐτοκινήτου ὡς ἐκτὸς ἐργασίας ἀτυχήματος ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει παρέσχεν ἡ παρεμβληθεῖσα ἔκτακτος καὶ πρόσθετος συμφωνία περὶ ἀμοιβῆς μεταξὺ τοῦ τραυματισθέντος ὁδηγοῦ καὶ τοῦ κυρίου τῶν ὑπὸ τὴν μεταφορὰν ἐμπορευμάτων.

Ἡ πρόσθετος ὅμως αὕτη συμφωνία ἐστηρίχθη ἐπὶ τοῦ βάθρου τῆς προϋφισταμένης κυρίας ὑποχρεώσεως τοῦ ὁδηγοῦ (ρητῆς ἢ σιωπηρᾶς), ὅπως παρέχῃ τὴν βοήθειάν του κατὰ τὴν φόρτωσιν.

Ἑπομένως δὲν προσετέθη νέον βαρύνον στοιχεῖον, εἰμὴ ἡ πρόσθετος ἀμοιβή, ἡ ὁποία σημειωτέον ὅτι εἴθισται νὰ δίδεται συνήθως ἐκ τῶν ὑστέρων ἄνευ προηγουμένης τινὸς συμφωνίας, ὑπὸ μορφὴν δώρου.

Εὔχερῶς ἐντεῦθεν συνάγεται, ὅτι ἡ πορεία τῶν πραγμάτων εἶναι συνήθης καὶ ἡ αἰτία πρόσφορος, ὅσον ἀφορᾷ τὸν δεσμὸν τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως πρὸς τὴν

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ - ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ - ΕΙΔΗΣΕΙΣ

ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΤΗΣ ΕΕΔ

ΤΙΝΑ ΠΕΡΙ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Μία ἀναδρομὴ εἰς τὴν ὑφισταμένην παλαιότερον κατάστασιν δικαίου, σχετικῶς πρὸς τὸν τρόπον ἐκδικάσεως τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, δὲν εἶναι ἄχρηστος. Ἡ σύγκρισις, κατ' ἀρχήν, τοῦ παλαιοτέρου συστήματος πρὸς τὰ σημερινὸν δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν μιᾶς ἱστορικῆς ἀνασκοπήσεως τῶν ἐξελίξεων τοῦ δικονομικοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ἀλλά, κυρίως, χρησιμεύει, διὰ νὰ μᾶς δώσῃ τὸ ὀρθὸν μέτρον πρακτικῆς ἀξίας τῶν ἔκτοτε βελτιώσεων.

Μετὰ ταῦτα πρέπει νὰ ἴδωμεν, ἂν αἱ βελτιώσεις αὐταὶ ἐξυπηρέτησαν καὶ ἐξυπηρετοῦν καὶ ἤδη τοὺς μισθωτούς, ἢ, ἀντιθέτως, δὲν ἀπέδωσαν τοὺς καρποὺς μιᾶς πραγματικῆς προστασίας, ἀναλόγου πρὸς τὴν θέσιν τοῦ μισθωτοῦ ὁπότε, ἂν παίζῃ καὶ τὸ νέον σύστημα, νὰ τεθῇ ζήτημα ἀλλαγῆς του.

Καθὼς εἶναι γνωστόν, ἡ ἐργατικὴ διαδικασία τοῦ Ν. Γ'ΨΟΔ' χρονολογεῖται ἀπὸ 40 σχεδὸν ἐτῶν. Δημιούργημα τῆς φωτεινῆς περιόδου ὑπουργίας τοῦ ἀειμνήστου Ν. Δημητρακοπούλου καὶ καρπὸς τοῦ μεταπαναστατικοῦ πνεύματος τῆς ἐποχῆς του, ἀφ' ἧς διεμορφώθη καὶ εἰς τὴν χώραν μας ἡ ἐργατικὴ νομοθεσία, προσέφερε, κατὰ τὸ μέτρον τῶν τότε ἀναγκῶν, ὑπηρεσίας εἰς τοὺς μισθωτούς.

Ἀλλὰ μὲ τὴν ἐξέλιξιν τῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν—εἴμεθα εἰς τὸ ἔτος 1927 — καὶ μὲ αἴτιον τὴν στενότητα πλέον κατὰ ποσὸν τῆς διαδικασίας μέχρι δραχμῶν 5000—ἠναγκάζοντο οἱ μισθωτοὶ νὰ προσφεύγουν εἰς τὴν τακτικὴν διαδικασίαν τοῦ Πρωτοδικείου, ὅσοι εἶχον τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου, καὶ, κατὰ περίεργον νομοθετικὸν διαφορισμόν, εἰς τὴν τακτικὴν τοῦ Εἰρηνοδικείου οἱ ἐργάται ἢ ἄλλως «βαναυσότεχνοι».

Γνωστὰ ἐντεῦθεν τὰ στενόχωρα ἐπακόλουθα: Ἔκδοσις προδικαστικῶν ἀποφάσεων, διεξαγωγὴ εἰς ἄλλην δικάσιμον ἀποδείξεων, ἀναβολαί, συζητήσεις πάλιν μετὰ διεξαγωγὴν ἀποδείξεων, ἂν δὲν εἶχε πραγματοθῇ ἔφεσις κατὰ τῆς προδικαστικῆς ἀποφάσεως, χρόνος μακρὸς καὶ βεβαίως χρήματα πολλά, πολλὰ τοὐλάχιστον διὰ τὰ πτωχὰ τῶν μισθωτῶν βαλάντια.

Ἐκτὸς τούτων, δὲν πρέπει νὰ λησμονηθῇ, ὅτι καὶ εἰς τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τῶν 5.000 δραχμῶν, ἂν ἐπρόκειτο περὶ ἀμφισβητήσεως τοῦ κυρίου δικαιώματος, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐπήγαζε ἡ κατὰ μῆνα περιοδικὴ παροχή—ἀμισθὸς θὰ προέκυπτε ζήτημα ἀναρμοδιότητος τοῦ δικαστοῦ τῆς ἐργατικῆς διαδικασίας, μὲ συνέπειαν νὰ ἀχθῇ καὶ ἡ μικρὰ αὐτὴ διαφορὰ τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὴν διαδικασίαν τὴν τακτικήν.

Ἐνθυμοῦνται οἱ παθόντες πόση δικονομικὴ δυσχέρεια ὑπῆρξε διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας κατὰ τὴν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1936-1941 περίοδον, ἐν ᾧ χρόνῳ ἴσχυον, παρὰ τὰ ὁριζόμενα εἰς τὸν Α. Ν. 90|1936 περὶ ἐκδικάσεως καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν διαφορῶν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ'ΨΟΔ' μὲ τὸν ἐκ τῶν πραγμάτων πρατεινόμενον ἑκάστοτε ἰσχυρισμὸν τοῦ ἐργοδότου, ὅτι ἀμφισβητεῖ τὸ δικαίωμα, ἐκ τοῦ ὁποίου πηγάζει ἡ ἀπαίτησις—καὶ αὐτεπαγγέλτως, ἄλλως τε, λαμβανομένου τοῦτου ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου ὑπ' ὄψιν—, ὁπότε ὁ δικαιοδοτῶν τότε κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Εἰρηνοδίκης θὰ ἔπρεπε, κατὰ τὴν γνωστὴν περὶ γενικῆς ἁρμοδιότητος τῶν Εἰρηνοδικῶν δικονομικὴν ἀρχήν, νὰ καθορισῃ τὴν ἁρμοδιότητά του, ὑπολογίζων τὰς κατὰ μέρος περιοδικὰς παροχάς, αἱ ὁποῖαι ἀντιστοιχοῦν εἰς ἓν πλήρες ἔτος. Συνέπεια: Ἡ κατὰ κανόνα σχεδὸν ἀναρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδίκου κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν καὶ ἡ παραπομπὴ τῆς ὑποθέσεως τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὴν τακτικὴν τοιαύτην.

Ἂν ὁ μισθωτὸς εἶχε τὴν ψυχικὴν καὶ ὑλικὴν δύναμιν νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὸν δικαστικὸν ἀγῶνα μὲ τὴν διαδικασίαν αὐτήν, θὰ ἐτελείωνε βεβαίως κάποτε ἡ ἀνοιγεῖσα δίκη, ἀλλ' ἐν τῷ μεταξύ, ἐπὶ πολὺν χρόνον, θὰ παρέμενον ἀνοικταὶ αἱ ἀνάγκαι του, διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ὁποίων ἐν τούτοις, εἰσῆχθησαν αἱ βελτιώσεις τοῦ μισθοῦ διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων.

Ἀνασύρομεν μίαν μόνον πτυχὴν ἐκ τῆς τότε κρατούσης δικονομικῆς καταστάσεως ἴσως τὴν πλέον κτυπητὴν εἰς ἔλλειψιν πραγματικῆς δικονομικῆς προστασίας, διότι ἄπειροι εἶναι αἱ περιπτώσεις, αἱ ὁποῖαι ἐβιώνουν τότε καθημερινῶς περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς δικονομικῆς προστασίας, διὰ τὴν ὁποίαν παραδόξως ἡ Πολιτεία, ἐνῷ ἤνοιγε τοὺς κρουνοὺς οὐσιαστικῶν νόμων, δὲν ὑποψιάζετο, ὅτι κάθε οὐσιαστικὸς νόμος προσέθετε δικαιώματα, ὅτι ταῦτα μοιραίως θὰ ἐγέννων διαφορὰς καὶ αἱ διαφοραὶ ἔπρεπε νὰ λυθοῦν διὰ τῶν δικαστηρίων, τῶν ὁποίων ὅμως ἡ ἁρμοδιότης κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, στενὴ οὖσα, ἐστένευε ἀκόμη περισσότερον.

Εἶναι λοιπὸν εὔκολον, ἀπὸ τὰς συνθήκας αὐτάς, νὰ ἐννοηθῇ, ἂν ἠδύναντο πράγματι οἱ μισθωτοὶ νὰ ζητήσουν τὴν ἐπέμβασιν τῆς δικαιοσύνης διὰ τὰς ἐκ τοῦ ἐργατικοῦ μόχθου των διαφοράς ἢ ἂν—τὸ πλέον βέβαιον—τὸ Κράτος οὐσιαστικῶς ἠρνεῖτο δικεῖν.

Ἐπεχειρήθη κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους 1944 μία τακτοποίησις τῆς καταστάσεως, μὲ τὸν Ν. 1141|44. Καὶ ἐπροτιμήθη, κατὰ τὴν γνώμην μας, μία λύσις, ἂς εἴπωμεν, στενοκάρδος. Ἐπειδὴ ὑπῆρχε, κατὰ τὸ κρατοῦν τότε δικονομικὸν σύστημα, ὁ διαφορισμός, αἱ ὑπαλληλικαὶ διαφοραὶ νὰ εἰσάγωνται εἰς τὴν τακτικὴν διαδικασίαν τοῦ Πρωτοδικείου καὶ αἱ καθαρῶς ἐργατικαὶ εἰς ἐκείνην τοῦ Εἰρηνοδικείου, κατέστη δι' ὅλας ἁρμόδιον τὸ Εἰρηνοδικεῖον. Ἡ διαδικασία ὅμως παρέμενεν ἡ αὐτή, ἡ τακτική, καὶ βεβαίως, ἐκτὸς τῆς ἰσοπεδώσεως τῆς δικονομικῆς προστασίας, ἀνεξαρτήτως τῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ ὡς ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου, δὲν ἔπρεπε νὰ προσέξουν τὰ καρπούς πραγματικῆς προστασίας. Ὁ δικαστικὸς μηχανισμὸς διὰ τὰς διαφορὰς τῶν μισθωτῶν παρέμενε κατ' οὐσίαν ὁ αὐτός, ἤλλαξε μόνον τὸ δικαιοδοτοῦν ὄργανον, τὸ Πρωτοδικεῖον ἀντὶ τοῦ

παραμπασαδόραν ἐκφόρτωσιν τῶν ἐμπορευμάτων. Εἶναι δηλαδὴ κάτι, τὸ ὁποῖον συνηθέστατα συμβαίνει.

Τὸ συμπέρασμα συνεπῶς εἶναι, ὅτι τὸ εἰς τὴν περίπτωσιν, ὡς ἡ περὶ ἧς ἀνωτέρω, ἐπισυμβὰν ἀτύχημα εἶναι καὶ πρέπει νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἀτύχημα ἐργατικόν, προκληθὲν ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐργασίας.

Γ. Κορρές—Α. Τυρογιάννης
(τοῦ Ὑπ)τος Ι.Κ.Α. Πειραιῶς)

στάθη ἀπὸ τὸ Εἰρηνοδικεῖον, τὸ Ἐφετεῖον, ὡς β' βαθμὸς τῆς τακτικῆς διαδικασίας τοῦ Πρωτοδικείου, ἀπὸ τὸ Πρωτοδικεῖον.

Ἦλθεν ὅμως ὁ Ν. 1968|44. Τὸ νομοθέτημα αὐτὸ ἐχαιρετίσθη ἀπὸ τοὺς ἐργαζομένους καὶ πάντα κοινωνικῶς σκεπτόμενον μὲ εἰλικρινῆ χαράν. Ἦτο μία ἀληθινὴ δικονομικὴ λύτρωσις. Ἤλθεν ὡς μία ἐκ τῆς Πολιτείας ἐπανάστασις. Καὶ ἀληθῶς δὲν γνωρίζομεν ἄλλο μεγαλύτερον γεγονὸς δικονομικῆς προστασίας τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὸν μακρὸν βίον τοῦ Κράτους καὶ τῶν γενεῶν ἰῶν ἐργαζομένων. Ἡ σύμπτωσις τῆς εἰσαγωγῆς του ἐλαχίστας μόνον ἡμέρας πρὸ τῆς ἐθνικῆς ἀπελευθερώσεως—ἐδημοσιεύθη τὴν 10ην Ὀκτωβρίου 1944—ἤρχετο ὡς καλὸς οἰωνός.

Αἱ ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας διαφοραὶ ὑπήγοντο πλέον, ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, εἰς τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν καὶ ἦτο ἀρκετὴ ἡ ἐγγύησις, ὅτι τὰ δικαιοδοτοῦντα ἐκ τοῦ νόμου αὐτοῦ ὄργανα, οἱ Πρωτοδίκαι —νέος δικονομικὸς θεσμός—,θὰ ἐφήρμοζον τὸν νόμον.

Ἐξ ἄλλου καὶ ἡ καθιέρωσις καὶ β' βαθμοῦ τῆς διαδικασίας, τοῦ Πρωτοδικείου, προσέθετε καὶ ἄλλας ἐγγυήσεις ὀρθῆς τοῦ δικαίου ἀπονομῆς. Καί, ἂν πάλιν τὸ Πρωτοδικεῖον ἦτο ἐνδεχόμενον νὰ σφάλῃ, ὑπῆρχε καὶ ἡ ἀνωτάτη κρίσις τοῦ Ἀκυρωτικοῦ.

Τί ἀπὸ τοῦ ἔτους 1945, ἀφ' ὅτου ἐφηρμόσθη, ἀπέδωσεν ὁ νέος νόμος, εἶναι γνωστὸν εἰς ὅλους. Καὶ πρωτίστως εἰς τὰς χιλιάδας τῶν ἐργαζομένων, οἱ ὁποῖοι ἐξυπηρετήθησαν. Ἀπὸ ἀπόψεως ἀριθμοῦ δικασθεισῶν ὑποθέσεων, οὗτος ὑπῆρξε μέγας. Συνέπεσε καὶ μὲ τὴν ἰσχύουσαν τότε προστασίαν τοῦ Ν. Δ. 424|1941 καὶ χιλιάδες ὑποθέσεων, αἱ ὁποῖαι ποτὲ ἐκ τῶν πραγμάτων δὲν θὰ ἔφθανον εἰς τὴν τακτικὴν διαδικασίαν ἀπησχόλησαν τοὺς νέους Ἐργατικοὺς Δικαστάς. Ὅσον διὰ τὴν ποιότητα, ἐν τῷ συνόλῳ αἱ ἀποφάσεις των ὑπῆρξαν δείγματα κατανοήσεως τῶν σκοπῶν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, τόσον, ὥστε, ἀβασίμως βεβαίως, νὰ θεωρηθῇ ἀπὸ ἐργοδοτικῆς πλευρᾶς, καὶ ὡς ἐφηρμόζετο τὸ Ν. Δ. 421|1941, πιεστικὸν πολὺ διὰ τοὺς κατηγόρους του, καὶ πολλαὶ ἀποφάσεις των ὑπῆρξαν ἀριστουργήματα ἐπιστημονικῆς ἐπεξεργασίας, διαπλαστικαὶ τῆς ἐξελίξεως τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, τιμῶσαι τοὺς ἐκδόντας δικαστὰς καὶ τὰ δικαστήρια, ὅπου ἐδικαιοδότουν.

Δὲν ἀντέχει, ἑπομένως, εἰς καμμίαν σύγκρισιν τὸ παλαιὸν δικονομικὸν σύστημα πρὸς τὸ νέον τοῦ Ν. 1968. Καὶ καλὸν εἶναι νὰ μὴ διαφεύγῃ τὸ πρᾶγμα τῆς ἀντιλήψεώς μας, κατ' ἀρχήν, ὅταν εἴθεται ὑπὸ συζήτησιν ἡ προστασία τοῦ νέου δικαίου.

***

Ἐνῷ ὅμως ἡ ἀπόδειξις τῆς ἀξίας τῆς μεταρρυθμίσεως εἶναι ἡλίου φαεινότερον,αἰσθητὴ εἰς τοὺς πάντας, ὑπάρχει ἤδη βεβαίως τὸ παράπονον, ὅτι δὲν ἐπιτυγχάνεται ἡ ταχεῖα ἱκανοποίησις τοῦ δικαίου τῶν μισθωτῶν.

Εἶναι στατιστικῶς δεδομένον, ὅτι εἰς τὰ μεγάλα κυρίως βιομηχανικὰ κέντρα—πρῶτον τῶν Ἀθηνῶν—παρατηρεῖται καὶ μεγάλος ἀριθμὸς δικαστικῶν ἐργατικῶν ὑποθέσεων. Θέλετε ἡ συγκέντρωσις εἰς αὐτὰ μεγάλου ἀριθμοῦ ἐργαζομένων, θέλετε ἡ καλυτέρα εἰς αὐτὰ γνῶσις τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν ἐκ τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, θέλετε ἡ εὐρυτέρα εἰς ἔκτασιν κατανόησις ἐκ μέρους τῶν μισθωτῶν τῶν μεγάλων βιομηχανικῶν κέντρων τῆς ὠφελίας ἐκείνης ἀληθείας τοῦ Γέριγκ «ὁ ἀγὼν κατὰ τῆς ἐκ προθέσεως προσβολῆς τοῦ ἰδιωτικοῦ ἡμῶν δικαιώματος εἶναι ὑποχρέωσις τοῦ δικαιουμένου ἀπέναντι ἑαυτοῦ καὶ συγχρόνως ἀπέναντι τοῦ Κοινοῦ καὶ μόνον διὰ τῆς ὑποχρεώσεως αὐτῆς φυλάσσεται τὸ μεγαλεῖον τοῦ Νόμου καὶ ἡ ὑπὸ τούτου ἱδρυθεῖσα παγία τάξις τῶν συναλλαγῶν. Ὑπερασπίζον τὸ δικαίωμα αὐτοῦ τὸ ἄτομον ὑπερασπίζει συγχρόνως τὸν Νόμον καὶ τὴν ἀπαραίτητον τάξιν τῆς Κοινωνίας», γεγονὸς εἶναι, χωρὶς νὰ ἐνδιαφέρουν τὸ θέμα μας αὐτὴν τὴν στιγμὴν τὰ αἴτια, ὅτι εἰς τὰ Πρωτοδικεῖα τῶν μεγάλων βιομηχανικῶν κέντρων - καὶ κατ' ἐξοχὴν τὸ τῶν Ἀθηνῶν— συσσωρεύονται καθημερινῶς, ὀγκώδεις, εἰς ἀριθμὸν —καὶ βεβαίως καὶ εἰς περιεχόμενον— ἐργατικαὶ ὑποθέσεις.

Ἐξ ἄλλου, καὶ εἰς τὰ Πρωτοδικεῖα τῶν μεγάλων βιομηχανικῶν κέντρων φθάνουν παντοῖαι ἄλλαι— κατὰ φόρτον—ὑποθέσεις, χωρὶς νὰ ἐνθυμηθῶμεν ἤδη καὶ τὴν θάλασσαν αὐτὴν τῶν ἀγωγῶν ἐξ ἀγοραπωλησιῶν, ἡ ὁποία κατέκλυσε πρῶτον καὶ ἐδῶ—τὸ Πρωτοδικεῖον τῆς Πρωτευούσης.

Ἀλλὰ τοῦτο δικαιολογεῖ τὴν βραδύτητα τῆς ἀπονομῆς τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου—πάντως πολὺ μικροτέραν τῆς βραδύτητος ὑπὸ τὸ παλαιότερον δικονομικὸν δίκαιον - δὲν διαγράφει ὅμως τὸ πρόβλημα. Τὸ πρόβλημα μένει. Αἱ ἐργατικαὶ δίκαι, ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τῶν ἐργαζομένων, βραδύνουν ν' ἀποπερατωθοῦν τελικῶς.

Καταντᾷ νεκρὸν γράμμα τοῦ νόμου τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Ν Γ'2ΟΔ', ὅτι ἡ δικάσιμος ἡμέρα δὲν δύναται νὰ ὁρισθῇ εἰς χρόνον μακρότερον τῶν δέκα ἡμερῶν, καὶ ἡ ἄλλη διάταξις τοῦ ἄρθρου 1 § 7 τοῦ Ν 765|1943, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ Πρωτοδικεῖον (ὡς ἐφετεῖον) ὑποχρεοῦται, ὅπως ἐντὸς τριάκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς συζητήσεως ἐκδώσῃ καὶ δημοσιεύσῃ τὴν ἀπόφασίν του.

Ἂν αἱ διατάξεις αὐταί, αἱ ὁποῖαι, ὡς φαίνεται, θέτουν χρονικοὺς περιορισμοὺς εἰς τὰ δικαστήρια, διοικητικὸς μόνον ἐλέγκτους, συνεδυάζετο ὑπὸ τοῦ Νομοθέτου πρὸς τὴν ἀκυρότητα ἄλλως τῆς γενομένης συζητήσεως τῆς ὑποθέσεως, ἐνώπιον τῶν βαρειῶν αὐτῶν συνεπειῶν θὰ ἦτο ἐκ τῶν πραγμάτων πλέον ὑπάρχουσα ἡ ἐποπτεύουσα τὰ δικαστήρια Διοικητικὴ Ἀρχὴ νὰ λάβῃ ὅλα ἐκεῖνα τὰ μέτρα, τὰ ἱκανὰ ν' ἀποσοβήσουν τὰ ἐπιζήμια ἀποτελέσματα, ἀντὶ νὰ καλῆται ἐκ τοῦ νόμου ἤδη νὰ ἐλέγξῃ μόνον διοικητικῶς τὴν παραβίασιν τῶν χρονικῶν περιορισμῶν, τοὺς ὁποίους τάσσει ὁ νόμος, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἦτο, ὑπὸ τὴν γνωστὴν ἤδη ἐκ τοῦ φόρτου τῶν ὑποθέσεων, αἱ ὁποῖαι κατακλύζουν τὰ δικαστικὰ γραφεῖα, κατάστασιν, περιττὸν βεβαίως καὶ ἄδικον.

Κανεὶς, νομίζομεν, δὲν ὑποστηρίζει, ὅτι οἱ ἐπωμισμένοι τὸ βαρὺ ἔργον τῆς ἀπονομῆς τοῦ δικαίου δικασταί, καὶ νὰ θέλουν ἀπόμη, δύνανται νὰ γίνουν Ἄτλαντες ἢ, κύπτοντες νυχθημερὸν ἐπὶ τῶν φακέλλων τῶν ὑποθέσεων, ν' ἀπαρνηθοῦν πᾶν ἐγκόσμιον, μεταβαλλόμενοι εἰς σκληρούς, χωρὶς τὴν στοιχειώδη ἄνεσιν παντὸς κοινοῦ ἐργαζομένου—διὰ τὸν ὁποῖον, τὸ κάτω-κάτω τῆς γραφῆς, ἰσχύει καὶ τὸ ὀκτάωρον—ἀσκητάς. Ὅσον διὰ τὴν ἀποζημίωσίν των, ἂς ἐνθυμηθῶμεν τὴν θεωρίαν τοῦ Cimmeo, δεκτὴν καὶ ὑπὸ τῆς Α.Π. 277|907, Θέμ. ΙΘ' 187, ὅτι αὕτη δίδεται ὑπὸ τοῦ Κράτους εἰς τὸν δημόσιον γενικῶς ὑπάλληλον διὰ τὴν συντήρησιν καὶ ἀξιοπρεπῆ παράστασίν του καὶ ὄχι ὡς μίσθωμα διὰ τὰς ὑπηρεσίας του καὶ ... ἂς σιωπήσωμεν, ἀναμένοντες καὶ ἡμεῖς μετ' αὐτῶν νὰ ἴδωμεν κῶς, τοὐλάχιστον εἰς τὸ ἐγγὺς μέλλον, ἀντιλαμβάνεται τὸ Κράτος τὸ μέτρον τῆς συντηρήσεως καὶ ἀξιοπρεποῦς παραστάσεως τῶν λειτουργῶν του.

Τὸ αἴτιον λοιπὸν τῆς βραδύτητος, μὲ τὴν ὁποίαν ἀπονέμεται τὸ ἐργατικὸν δίκαιον, εἰς τὰ μεγάλα βιομηχανικὰ κέντρα, γνωρίζουν οἱ πάντες, ὅτι ὀφείλεται εἰς τὸν ἀνεπαρκῆ ἀριθμὸν τῶν δικαστῶν. Κατεύθυνσις τῆς προσπαθείας πρὸς διόρθωσιν τῆς

ἀνωμαλίας, ἡ ὁποία διαταράσσει καὶ τὴν καλῶς ἐννοουμένην κοινωνικὴν εἰρήνην, δὲν εἶναι, νομίζομεν, ἡ πραγμάτωσις τῆς συζητουμένης ἰδέας περὶ ἱδρύσεως εἰδικῶν δικαστηρίων, τὰ ὁποῖα, καὶ αὐτὰ πάλιν, θ' ἀντιμετωπίσουν τὴν ὀξύτητα τοῦ προβλήματος ἐπαρκείας δικαστῶν. Δὲν θὰ ἀπεύδουν δρομαίως, ἐντὸς ἐλαχίστου, πρὸς τὸν δικαστικὸν κλῆρο αἱ τελεσίδικοι δικαστικαὶ ἀποφάσεις, δι' ἐκτέλεσιν, ἂν μετονομασθῇ ὁ σημερινὸς Πρωτοδίκης εἰς Ἐργατικὸν Πρωτοβάθμιον Δικαστήριον ἢ τὸ Πρωτοδικεῖον εἰς Ἐργατικὸν Ἐφετεῖον, ὅταν ὁ αὐτὸς ὄγκος τῶν ἐργατικῶν ὑποθέσεων ἀχθῇ εἰς αὐτὰ πρὸς ἐκδίκασιν, ἐνισχυμένος καὶ ἀπὸ πολλὰς ἄλλας ἐργατικὰς διαφοράς, αἱ ὁποῖαι ἔχουν ἀπομείνει εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν Εἰρηνοδικῶν.

Ἐπὶ ἄλλου, νομίζομεν, πρέπει νὰ τοποθετηθῇ ἡ προσπάθεια: Νὰ ληφθοῦν ἐπειγόντως—καὶ εἰς βάρος ἀκόμη τῶν ἄλλων κοινῶν ὑποθέσεων, θυσία, τὴν ὁποίαν ἐπιβάλλει ἡ κοινωνικὴ ἀναγκαιότης καὶ πρέπει νὰ τὴν ὑποστοῦν αἱ ἄλλαι τάξεις πολιτῶν, προσφευγόντων εἰς τὰ δικαστήρια, ὑπὲρ τῆς ἐργατικῆς, ἡ ὁποία καὶ περισσότερον δεινοπαθεῖ—τὰ κατάλληλα ἐκεῖνα διοικητικὰ μέτρα, ὥστε νὰ ἐνισχυθῇ εἰς τὸ ἀνάλογον τῶν δικῶν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐργατικῶν δικαστῶν. Νὰ ἔχουν οὗτοι ὡς μόνον ἔργον τὴν ἀπονομὴν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου. Νὰ τηρῶνται κατόπιν αὐστηρῶς αἱ προθεσμίαι τοῦ Νόμου. Ἂν χρειασθῇ, ἀκόμη, νὰ γίνουν περιοριστικώτεραι αἱ προθεσμίαι, νὰ δεσμευθῇ ἀκόμη ὁ Νομοθέτης τὴν διοικητικὴν Ἀρχὴν πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς δικαστικῆς εἰς τὸν τομέα αὐτὸν εὐρυθμίας καὶ πρὸς ἐξασφάλισιν βεβαίως τῆς ἀποκαταστάσεως ἀδιαπαράκτως.

Δὲν εἶναι πολλὰ τὰ ζητούμενα. Δὲν εἶναι παρὰ ἕν. Καὶ οὔτε νομίζομεν δυσχερὲς εἰς πραγματοποίησιν. Ἂς σκεφθῇ ἡ Πολιτεία, ὅτι δὲν πρέπει μόνον νὰ εἰσαγῃ οὐσιαστικὰ ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ δικαιώματα. Πρέπει νὰ ἐξασφαλίζῃ καὶ τὴν ἄμεσον ἀπόδοσιν τῶν κατα πατουμένων αὐτῶν δικαιωμάτων εἰς τὸν οἰκονομικῶς ἀσθενῆ μισθωτόν ἀφοῦ τότε ἀποκτᾷ πρακτικὴν ἀξίαν τὸ δικαίωμα. Ὁ μισθωτὸς ὁπωσδήποτε ὑποφέρει...

Εἰς τὸν πρόλογον τοῦ XIII τμήματος τῆς συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν, διὰ τῆς ὁποίας ἱδρύθη ἡ «Διεθνὴς Ὀργάνωσις Ἐργασίας», ἀναφέρονται ταῦτα: «Μόνον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης εἶναι δυνατὸν νὰ ἐδραιωθῇ ἡ παγκόσμιος εἰρήνη».

Ἀλλ' ἡ κοινωνικὴ δικαιοσύνη, ὅταν ἀναλύεται εἰς οὐσιαστικοὺς ἐγχωρίους νόμους, χρειάζεται, διὰ νὰ στηριχθῇ, τὴν βοήθειαν τῆς πολιτικῆς δικαιοσύνης, μὲ γενναιότητα. Τότε μόνον θὰ γίνῃ ἀντιληπτόν, ὅτι ὁ νόμος, κατευθυνόμενος πρὸς τὴν κοινωνικὴν εἰρήνην, ἀληθῶς τὴν πραγματοποιεῖ, ὅταν ὁ κολαυσμὸς ὑπὸ τῶν δικαστηρίων διὰ τὴν παραβίασιν του ἔρχεται μὲ τὴν ἀνάλογον πρὸς τοὺς κοινωνικοὺς σκοπούς του ταχύτητα.

***

Ἀλλ' ἂς ἔλθωμεν καὶ εἰς μίαν, ἀπὸ ἄλλης πλευρᾶς, θεώρησιν τοῦ θέματος. Ἐλλείπει συχνάκις—λέγεται καὶ εἶναι ἀληθὲς—εἰς τὴν νομολογίαν τῶν δικαστηρίων ἑνότης ἐφαρμογῆς τοῦ δικαίου. Παρατηρεῖται ἀκόμη καὶ εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Ἀρείου Πάγου. Πταίουν ὅμως πάντοτε δι' αὐτὸ οἱ ἐφαρμοσταί του ὅταν εἶναι γνωστόν, ὅτι ὀφείλεται ἐν πολλοῖς καὶ εἰς τὸ κακότεχνον καὶ ἀσαφὲς τῶν πλείστων νομοθετικῶν διατάξεων; (πρβλ. διὰ τὸ τελευταῖον *Ε. Χονδρογιάννην*, Ἐφέτην, ἐν ΕΕΝ ιξ' 313).

Ἂν ἡ Πολιτεία δὲν ἀποσαφηνίσῃ — ἐπιμόνως ζητεῖται — τὸ σκοτεινὸν πνεῦμα βασικῶν κυρίως νομοθετικῶν ἐπιταγῶν της, τὸ ὁποῖον προκαλεῖ τὸ κακόν, καὶ δὲν φροντίζουν οἱ συντάκται τῶν νόμων νὰ ἐκφράζωνται μὲ σαφήνειαν, δὲν ὑπάρχει ἡ προσδοκία, ὅτι καὶ μὲ τὰ ἐργατικὰ δικαστήρια, τυχὸν ἱδρυόμενα, θ' ἀποκατασταθῇ ἡ ἑνότης δικαίου, ἀφοῦ τὸ αὐτὸ δίκαιον θὰ ἔχουν νὰ ἐφαρμόσουν καὶ τὰ αὐτὰ καὶ ἄλλα ζητήματα θ' ἀντιμετωπισθοῦν.

Ἐξ ἄλλου, ἂν κατὰ πλάνην παγίως ἐφαρμόζεται τὸ δίκαιον, προτιμωτέρα, νομίζομεν, εἶναι ἡ ἔλλειψις ἑνότητος ἀπὸ τῆς ὁμοιομόρφου κατὰ πλάνην ἐφαρμογῆς. Θὰ ὑπάρξῃ τοὐλάχιστον καιρὸς νὰ ἐπικρατήσῃ ἡ ὀρθὴ ἐφαρμογή.

Ὅσοι ὅμως θέλουν τὴν ἵδρυσιν εἰδικῶν ἐργατικῶν δικαστηρίων προσδοκοῦν, ὅτι δι' αὐτῶν θὰ ἱκανοποιηθῇ καὶ πιστότερον τὸ πνεῦμα τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου.

Ἡ προσεκτικὴ παρακολούθησις τῆς νομολογίας τῶν δικαστηρίων μας δὲν ἀποδεικνύει, νομίζομεν, ἐν τῷ συνόλῳ της ἐκτιμωμένης, ἔλλειψιν κατανοήσεως τοῦ πνεύματος τοῦ δικαίου.

Εἶναι κοινὴ ἡ ἐντύπωσις, ὅτι εἰς τὴν νομολογίαν τῶν δικαστηρίων, ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ Ἀκυρωτικοῦ εἰς τὸν τομέα τῶν ἐργατικῶν ἀτυχημάτων τοῦ Ν. 551, διὰ νὰ ἀναφέρωμεν προχείρως μίαν ἐκδήλωσιν αὐτῆς καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐπὶ μακρὰ ἔτη ἠσχολήθη ὁ Ἄρειος Πάγος, ἀντικατωπτρίσθη καλύτερον ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὴν νομολογίαν τοῦ Γαλλικοῦ Ἀκυρωτικοῦ ἐπὶ τοῦ προηγηθέντος τοῦ ἰδικοῦ μας Ν. 551 κατὰ μίαν εἰκοσαετηρίδα Γαλλικοῦ Νόμου τοῦ 1898, τὸ νέον πνεῦμα τοῦ Νόμου, τόσον ὥστε νὰ νομισθῇ, ὅτι τὰ Δικαστήρια ἐβάδισαν περισσότερον τοῦ δέοντος καὶ νὰ προκληθῇ οὕτω ἡ γνωστὴ παλαιὰ ἐγκύκλιος τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης πρὸς αὐτά, συνιστῶσα τὴν μετ' αὐστηρότητος ἑρμηνείαν τοῦ νόμου, τὸ ὁποῖον ἐσήμαινεν, ὅτι, κατὰ τὴν αὐτὴν ἐγκύκλιον, τὰ δικαστήρια, ὡς εἴπωμεν, «τὸ εἶχον παρακάμῃ».

Ἄλλο τὸ ζήτημα, ἂν ἡ «αὐστηρὰ» ἑρμηνεία τοῦ νόμου, τὴν ὁποίαν συνίστα ἡ ἐγκύκλιος, ἐνόθευε τὴν ἀληθῆ ἑρμηνείαν.

Ἂν—καὶ ὁ λόγος εἶναι κυρίως περὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου—παρετηρήθησαν κατὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἐφαρμογὴν λύσεις, αἱ ὁποῖαι κατ' ἀποτέλεσμα θεωροῦνται ὡς «ἀντεργατικαὶ» λεγόμεναι, τὸ ζήτημα δὲν εἶναι, ἂν εἶναι «ἀντεργατικαὶ» ἢ «φιλεργατικαί», ἀλλ' ἂν, ὡς συμβαίνει καὶ διὰ τὸ κοινὸν δίκαιον, ὀρθῶς ἢ ἐσφαλμένως ἐγένετο ἡ ἑρμηνεία καὶ ἐφαρμογὴ τοῦ δικαίου. Συγχωρεῖται τάχα ἡ ψευδὴς ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου, ὅταν ἡ λύσις εἶναι «φιλεργατική»; Ἀλλά, καὶ ἂν πρὸς στιγμὴν—ἀπόπως διὰ πάντα δικαστήν, καλούμενον νὰ ἀποφαίνεται κατὰ τὸν νόμον καὶ ὄχι περὶ τοῦ νόμου, πολὺ περισσότερον διὰ τὸν Ἄρειον Πάγον—τεθῇ ζήτημα «φιλεργατικῆς» ἢ «ἀντεργατικῆς» «νοοτροπίας», τότε ἐξ ἴσου δύναται νὰ ὑπομνησθοῦν καὶ ἀποφάσεις τοῦ Ἀκυρωτικοῦ, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν ψηλαφητὰ δείγματα «φιλεργατισμοῦ». Ὑπομιμνήσκεται προχείρως ἡ ἐν ΕΕΔ 9, 514, δημοσιευομένη ἀπόφασίς του.

Τὸ ἐργατικὸν δίκαιον ἐκφράζει τοὺς σκοποὺς τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς. Ἂν ἡ τελευταία αὕτη εἶναι πράγματι «φιλεργατικὴ» καὶ σαφῶς ἐκφράζεται εἰς νομοθετικὴν διάταξιν, τότε καὶ ἡ ἐφαρμογὴ καταλήγει εἰς «φιλεργατικὴν» λύσιν. Ἂν ἡ νομοθετικὴ διάταξις θέλῃ πάλιν, κατὰ σαφῆ ἔκφρασιν, ρύθμισιν, ἡ ὁποία ἐνδέχεται νὰ θεωρῆται «ἀντεργατική», ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ἐλλείψεως πραγματικῆς προστασίας τοῦ ἐργάτου, τότε καὶ ἡ ὑπὸ τῶν δικαστηρίων ὀρθὴ ἐφαρμογὴ καταλήγει νὰ εἶναι «ἀντεργατική». Ἀλλὰ τί μὲ τοῦτο; Ὁ νόμος ὀρθῶς ἐφηρ-

μόσθη. Ἡ Πολιτεία ἔχει ἄδικον, εἰσάγουσα νόμους «ἀντεργατικούς».

«Ἀντεργατική» φαίνεται νὰ εἶναι, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καὶ ἡ δεκτὴ ὑπὸ τῶν δικαστηρίων γενομένη ἄποψις ὅτι ὡς «δῶρον» τῶν Χριστουγέννων κλπ. δὲν δικαιοῦνται οἱ στρατευθέντες, μὴ ἐπιδοτούμενοι, μισθωτοί. Πρέπει ὅμως, ἀφοῦ τοιοῦτον δικαίωμα καταδήλως δὲν ἀπορρέει ἐκ τοῦ νόμου, νὰ εἴπωμεν, ὅτι αἱ ἀποφάσεις τῶν δικαστηρίων εἶναι «ἀντεργατικαί»;

Ἀντεργατικὴ καταλήγει νὰ εἶναι, εἰς τὸ παράδειγμά μας, ἡ συνέπεια ἐκ τῆς κινήσεως τῆς διοικητικῆς Ἀρχῆς, ἡ ὁποία ἐνῷ θέλει νὰ ἀσκήσῃ — πάλιν εἰς τὸ παράδειγμά μας — φιλεργατικὴν κοινωνικὴν πολιτικήν, ἀστοχεῖ εἰς τὴν νομιμοποίησιν τῶν μέτρων της.

Καὶ οὕτω δημιουργοῦνται αἱ ψευδεῖς ἐντυπώσεις, ὅτι τὰ δικαστήρια κινοῦνται τάχα «ἀντεργατικῶς».

Εἶναι βέβαιον ὅμως, κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν, ὅτι ὁ ἔλεγχος τῆς κοινωνικῆς τοῦ Κράτους πολιτικῆς δὲν ἔχει φυσικὰ θέσιν εἰς τὴν σκέψιν τῶν δικαστῶν, δὲν πρέπει ὁπωσδήποτε νὰ ἔχῃ θέσιν.

Ἂν αὐτὸ ἦτο ἀληθές, θὰ εἴχομεν αὐτὰς ἢ ἐκείνας τὰς δικαστικὰς ἀποφάσεις, ἀναλόγως τῶν συντηρητικῶν ἢ ριζοσπαστικῶν ἀντιλήψεων τοῦ δικαστοῦ. Ἀλλὰ τότε ἡ δικαστικὴ ἀπόφασις δὲν θὰ ἦτο τοιαύτη δικαστοῦ, ὁ ὁποῖος ἐφαρμόζει τὸν νόμον· Θὰ κατέληγεν, ἀπαραδέκτως, νὰ εἶναι ὄργανον ἐκφράσεως αὐτῆς ἢ ἐκείνης τῆς κοσμοθεωρίας, εἰς βάρος πάντοτε τοῦ κατὰ τὸν νόμον ἀδικουμένου.

Ὅτι ὅμως πρέπει ὁ δικαστὴς νὰ ἔχῃ κατὰ νοῦν πάντοτε — καὶ ἀσφαλῶς θὰ ἔχῃ — εἶναι, ὅτι τὸ ἐργατικὸν δίκαιον, τὸ ὁποῖον ὡς λέγει καὶ ὁ Rouast, ἀποτελεῖ τὴν κοινωνικὴν πολιτικὴν τοῦ Κράτους καὶ ἡ ἐπιστήμη τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου εἶναι δίδυμος ἀδελφὴ τῆς ἐπιστήμης τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς, διαποτίζεται ἀπὸ κοινωνιστικὸν πνεῦμα. Εἴτε τὸ θέλομεν εἴτε ὄχι — ποῖος ἠμπορεῖ νὰ μὴ τὸ θέλῃ; — τὸ κοινωνιστικὸν πνεῦμα ἐφέρει εἰς κάθε διάταξιν.

Τὸ ἐργατικὸν δίκαιον, εἰς πολλὰς ἐκδηλώσεις, δὲν ἀκολουθεῖ τὰς παραδεδεγμένας ἀρχὰς τοῦ κοινοῦ δικαίου, ἐντὸς τῶν ὁποίων πρέπει νὰ κινοῦνται οἱ ἐφαρμόσται τοῦ κοινοῦ δικαίου, εἰθισμένοι πλέον εἰς αὐτάς.

Ποίαν σχέσιν π.χ. ἔχει πρὸς τὰς γενικὰς αὐτὰς ἀρχὰς ὁ Νόμος 551 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων, μὲ τὸν ἀποῖον ὑπέστη ρῆγμα ἡ θεμελιώδης ἀρχὴ τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, ὅτι πέραν τῆς συμβάσεως καὶ τοῦ πταίσματος δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι λόγοι ἐνοχῆς; (βλέπε ἔκθεσιν κριτῶν *Γ. Μπαλῆ, Η. Ἀναστασιάδου, Γ. Μαυλάκη* (εἰσηγ.) τοῦ διαγωνίσματος Νικηγορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν συγγραφῆς περὶ ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου, Ἰούνιος 1927. Δίκη Ε' 1927, σελ. 259).

Ὁ ἀείμνηστος *Γ. Δυοβουνιώτης*, ὁ εὐαίσθητος αὐτός, παρὰ τὸ βάρος τῶν ἐτῶν του, εἰς τὴν κατανόησιν τοῦ πνεύματος τῶν νέων θεσμῶν νομικός, εἰς ἓν ἄρθρον του, ὑπὸ τὸν τίτλον «οἱ κλασσικοὶ ρωμαῖοι νομοδιδάσκαλοι ὡς διάκονοι τῶν ρωμαίων κεφαλαιοκρατῶν» (ΕΕΝ ε' 1928, σελ. 753), ἔγραφε, σχετικῶς πρὸς τὸ ἰσχύον ἐπὶ τῆς μισθώσεως ὑπηρεσιῶν ἀστικὸν δίκαιον, ἐμπνεόμενον ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ αἰωνοβίου βυζαντινορρωμαϊκοῦ δικαίου, ὅτι τὸ περιεχόμενον τῆς συμφωνουμένης σχέσεως ἀπὸ κοινωνικῆς, οἰκονομικῆς καὶ δημοσιονομικῆς ἀπόψεως, παραμένει ξένον ἐντελῶς διὰ τὸ δίκαιον τοῦτο καὶ λίαν ἀλόγως, διότι δίκαιον, ὅπερ παραπέμπει τὸν βλαβέντα ἄνθρωπον πρὸς ἀποζημίωσιν εἰς τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀκουϊλίου νόμου, ὅστις τὸν κατατάσσει εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν κτηνῶν καὶ ἀναγνωρίζει τὴν δουλείαν τοῦ ἀνθρώπου, ὡς ἔννομον θεσμόν, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ προϊδῃ περὶ ἀρχῶν, αἱ ὁποῖαι, ἐσχάτως δημιουργηθεῖσαι, τὸ ἀνέτρεψαν εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο.

Διὰ νὰ ἐφαρμοσθῇ λοιπὸν ἀλαθήτως τὸ ἐργατικὸν δίκαιον, πρέπει, ἀπομακρυνόμενοι ἀπὸ τὸν ἐθισμὸν πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ κοινοῦ δικαίου, ὅταν τοῦτο ἀπομικρύνεται, νὰ ἐννοήσωμεν τὸν «κοινωνικὸν σκοπόν» του νὰ προχωρήσωμεν ἀκόμη καὶ πέραν τοῦ γράμματος τοῦ νόμου, ἐφ' ὅσον ὁ ἀσκῶν τὴν κοινωνικὴν πολιτικὴν Νομοθέτης ἠστόχησε νὰ ἐκφρασθῇ σαφῶς. Καὶ ὁπωσδήποτε εἰς τὰ ἀμφίβολα πρέπει νὰ εἶναι ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ ἡ κρίσις (γενικὴ ἀρχὴ τοῦ δικαίου καὶ ἐνδεικτικῶς πρβλ. καὶ ἄρθρ. 2 Ν. 62.8|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων»).

Ἡ ἐσφαλμένη ἑρμηνεία καὶ ἐφαρμογὴ τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου δὲν ζημιώνει μόνον τὸν συγκεκριμένον ἐργάτην· Καθορίζει σχέσεις ἐργασίας καὶ κεφαλαίου καὶ ἂν αἱ σχέσεις αὗται καταλήγῃ νὰ καθορίζωνται ἑτεροβαρῶς, εἰς τὸν ἐργοδότην μόνον ὠφέλιμοι, ζημιώνεται τὸ κοινωνικὸν σύνολον καὶ ἡ Πολιτεία, ἡ ὁποία θέλει νὰ ἀσκήσῃ διὰ τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου αὐτὴν ἢ ἐκείνην τὴν κοινωνικὴν πολιτικήν.

***

Ὁ Ἄρειος Πάγος χειραγωγεῖ τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας εἰς τὴν ἐφαρμογήν. Συχνάκις, τὸν τελευταῖον ἰδίᾳ καιρόν, ἀσχολεῖται ἐπ' αὐτῆς.

Εἶναι ἐκ τοῦ κύρους του καὶ τῆς ἀποστολῆς του βαρύνουσα ἡ γνώμη του. Διὰ αὐτὸ συζητοῦνται καὶ προσέχονται, μὲ τὴν δέουσαν προσοχήν, ὄχι μόνον αἱ νομικῶς ἄψογοι καὶ ἐν πλήρει ἁρμονίᾳ πρὸς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον ἀποφάσεις του, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐνδεχόμενον τυχὸν δικαστικὸν σφάλμα κατὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἐφαρμογὴν ἢ ἡ ἔλλειψις ἑνότητος ἐν τῇ νομολογίᾳ του.

Ὁ προσεκτικῶς παρακολουθῶν τὴν νομολογίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου διαπιστώνει, ὅτι συχνάκις διωταράσσονται αὐτὴ ἐξ ἀντιθέτων γνωμῶν, αἱ ὁποῖαι ἐκφράζονται, ἐπὶ θεμελιώδους σημασίας διατάξεων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, εἰς διαφορετικὰς κατὰ τὴν λύσιν νομικῶν ζητημάτων ἀποφάσεις.

Ὑπομιμνήσκονται προχείρως αἱ ἀποτόμως ἀντίθετοι λύσεις καὶ ἐντὸς ἐλαχίστου ἐπὶ τοῦ νομικοῦ ζητήματος τῆς ἐπιρροῆς ἐπὶ τῆς ἰσχύος τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῆς ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του ἀναιτίως ἢ ὑπαιτίως, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2112.

Ἀφοῦ παρενετέθη ἡ πασίγνωστος πλέον καταστᾶσα ὑπ' ἀριθ. 307|949 ἀπόφασις, πασίγνωστος διὰ τὴν νέαν καὶ διάφορον ἐκείνης παλαιοτέρων ἀποφάσεών του λύσιν καὶ οὕτω ἐφημόζετο πλέον καὶ ὑπὸ τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας ἡ σχετικὴ διάταξις, νεωτέρα παλιν ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐπανέρχεται εἰς τὴν παλαιὰν ἄποψιν του.

Συνέπεια: Νὰ ἀναιροῦνται ἤδη ἀποφάσεις τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας, δεχθεῖσαι ὅ,τι πρὸ ὀλίγου εἶχεν ὁ Ἄρειος Πάγος δεχθῇ.

Εἴπομεν: Πταίει καὶ ἡ ἀσάφεια τῶν νόμων. Ἀλλ' ἂς μὴ καταλήγῃ διὰ τῆς νομολογίας νὰ γίνεται καὶ πλέον ἀκαθόριστος ἡ κατάστασις δικαίου.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ—ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ—ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Περί συνεχίσεως καταβολής ἐπιδόματος ἀσθενείας εἰς τοὺς ἐν στρατεύσει, ἐξορίᾳ, φυλακίσει κλπ. τελοῦντας ἠσφαλισμένους.

ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝ. ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ Ἐγκ. 88|1950

Πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα

Ἐν σχέσει μὲ τὸ ζήτημα τῆς καταβολῆς ἢ μὴ ἐπιδόματος εἰς τοὺς ἐν στρατεύσει, ἢ φυλακίσει, ἐξορίᾳ κλπ. τελοῦντας ἠσφαλισμένους καὶ κατόπιν τῶν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 191|49 ἐγκυκλίου ἡμῶν διαταγῆς προκυψάντων ζητημάτων, μετ' ἐπαναξέτασιν τοῦ ὅλου θέματος, γνωρίζομεν εἰς ἡμᾶς τὰ ἑξῆς :

Ὡς γνωστόν, κατὰ τὸ ἄρθρον 30 Ν. 6298 διὰ τὴν καταβολὴν ἐπιδόματος ἀσθενείας ἀπαιτεῖται, ὅπως ὁ ἠσφαλισμένος εἶναι ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν, συνεπείᾳ δὲ τῆς ἀνικανότητος ταύτης ν' ἀπέχῃ τῆς ἐργασίας του πράγματι. Ἐπειδὴ κατὰ ταῦτα ἡ ἀπουσία τοῦ ἠσφαλισμένου ἐκ τῆς ἐργασίας του δέον νὰ αἰτιολογῆται εἰς αἰτιώδη συνάφειαν πρὸς τὴν ἀνικανότητα αὐτοῦ, ἐπομένως δὲ μετὰ ταύτην παρεμβάλλεται νέος αὐτοτελὴς λόγος ἀντικειμενικῆς ἀδυναμίας πρὸς παροχὴν ἐργασίας, κατ' ἐπίφασιν τοὐλάχιστον διακόπτεται ἡ τοιαύτη αἰτιώδης σχέσις, ὑποστηριχθεῖσα κατὰ τὸ παρελθὸν καὶ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 191|49 ἡμετέρας ἐγκυκλίου, ὅτι συνεπείᾳ καὶ ἀπὸ τῆς τοιαύτης διακοπῆς δέον νὰ ἀναστέλλεται ἡ παραιτέρω καταβολὴ ἐπιδόματος ἀσθενείας ἢ ἀτυχήματος.

Ἐρευνητέα ἄρα τυγχάνει ἡ ὀρθότης τῆς τοιαύτης σκέψεως ἀπὸ ἀπόψεως ἑρμηνείας τῶν συναφῶν διατάξεων.

Κατὰ καιροὺς κατεβλήθη προσπάθεια ἐρεύνης τοῦ θέματος τούτου, βάσει τῶν ἀρχῶν τῶν γνωστῶν ἐν τῇ νομικῇ ἐπιστήμῃ θεωριῶν περὶ αἰτιώδους συναφείας.

Ἀνεξαρτήτως ὅμως τῶν ἐν λόγῳ νομικῶν θεωριῶν, αἱ ὁποῖαι πιθανῶς δὲν εἶναι πάντοτε κατάλληλοι, οὐδ' ἀπαραίτητοι, διὰ νὰ ἐξηγήσουν τὴν φύσιν τῶν ἐννοιῶν τοῦ κοινωνικο-ἀσφαλιστικοῦ δικαίου, εἶναι ἀναγκη νὰ ἀναζητήσωμεν τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος βάσει τῶν ἀρχῶν τῆς εὐρύτητος, ἐπιεικείας καὶ καλῆς πίστεως, μεθ' ἃς δέον νὰ ἑρμηνεύωνται αἱ διατάξεις τούτου. Οὕτω παρατηροῦμεν, ὅτι ἡ πρὸ τῆς φυλακίσεως κλπ. ἀναγγελθεῖσα καὶ διαπιστωθεῖσα ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας ἀνικανότης πρὸς ἐργασίαν καὶ ἀποχὴ ἀπ' αὐτῆς καὶ ἡ συνεπείᾳ ταύτης διατάραξις τῆς ἐπὶ τοῦ ἐργατικοῦ μισθοῦ βασιζομένης οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ ἠσφαλισμένου, δριστάμεναι καὶ διαπιστουμέναι καὶ μετὰ τὴν παρεμβολὴν τοῦ νέου αὐτοτελοῦς λόγου ἀντικειμενικῆς ἀδυναμίας πρὸς παροχὴν ἐργασίας (φυλακίσεως, ἐξορίας κλπ.) ἐξακολουθεῖ ν' ἀποτελῇ μίαν τῶν αἰτιῶν τοῦ παραχθέντος ἀποτελέσματος ἐφ' ὅσον ἐν προκειμένῳ εἴτε ἡ ἀνικανότης, εἴτε ἡ φυλάκισις κλπ. εἴτε ἀμοιβ. εἴτε μειονομένως, δύνανται νὰ προκαλέσουν τὴν ἀποχὴν ἐκ τῆς ἐργασίας. Καὶ ὑπὸ τὴν τοιαύτην ἀποψιν δυσχερῶς δύναταί τις νὰ δεχθῇ, ὅτι ἡ ἐπαληθοῦσα αὐτὴ οἰκονομικὴ διατάραξις, δι' ἣν ὑπάρχει πλήρης βεβαιότης, ὅτι θὰ ἐξηκολούθει ὁπωσδήποτε δριστα-μένη καὶ μετὰ καὶ ἀνεξαρτήτως πρὸς τὴν ἐμφάνισιν οἱουδήποτε τυχηροῦ καὶ ἀπροβλέπτου περιστατικοῦ, νῦν ὀφείλεται εἰς τὸ περιστατικὸν τοῦτο καὶ οὐχὶ εἰς τὸ ἀρχικὸν ταύτης γενεσιουργὸν γεγονός. Βάσει τῶν προεκτεθεισῶν ἀνωτέρω ἀρχῶν τῆς εὐρύτητος καὶ τῆς ἐπιεικείας, μεθ' ἃς δέον νὰ ἑρμηνεύωνται αἱ διατάξεις τοῦ περὶ κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως δικαίου, δύναται τις δικαιολογημένως νὰ ὑποστηρίξῃ, ὅτι καὶ ἂν εἰς ἴσον βαθμὸν ἀμφότερα τὰ αἴτια εἶναι ἱκανὰ νὰ παραγάγουν τὸ ἀποτέλεσμα, ὅπερ κατὰ τὸ ἄρθρον 30 Ν. 6298 ἀποτελεῖ τὴν προϋπόθεσιν διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ ἐπιδόματος ἐργασίας, ἤτοι τὴν ἀποχὴν ἐκ τῆς ἐργασίας, δὲν δύναται ἡ συνύπαρξις καὶ μόνον τοῦ ἑτέρου τούτου (τ.ἔ. φυλακίσεως κλπ.) νὰ ἀπαλλάξῃ τὸν ἀσφαλιστικὸν φορέα τῆς ὑποχρεώσεως διὰ τὴν χορήγησιν τῶν παροχῶν ἀσφαλίσεως μὲ τὴν αἰτιολογίαν ὅθεν τῆς διασπάσεως τῆς ἀρχηθὲν ὑφισταμένης αἰτιώδους συναφείας. Τοιοῦτος ἰσχυρισμὸς περιέχει ἐν ἑαυτῷ τάσιν κακοπιστίας καὶ στρεψοδικίας, ἅτινα εἶναι τελείως ξένα πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ τὴν φύσιν τοῦ κοινωνικο-ἀσφαλιστικοῦ δικαίου. Ἀλλ' ἐπὶ πλέον ἐν προκειμένῳ δὲν πρόκειται περὶ δύο ἰσοδυνάμων αἰτίων, οὕτως ὥστε νὰ δικαιολογῆται ἡ ἐν ἀμφιβολίᾳ συναγωγὴ συμπεράσματος, μόνον βάσει τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιεικείας. Ἐν προκειμένῳ τὸ γεγονὸς τῆς φυλακίσεως κλπ. συνυπάρχον μετὰ τῆς προηγηθείσης βεβαιωμένης ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν, δὲν ἐνεργεῖ κἂν ὡς αἴτιον, ἐφ' ὅσον ἡ ἐπίδρασις ταύτου, λόγῳ ἀκριβῶς τῆς ἐξ ἀρχῆς ἐπενεργείας τοῦ αἰτίου ἀνικανότητος, καθίσταται ἀνενεργός.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν σκέψεων τούτων δεχόμεθα ὅτι :

Ἀναγγελθείσης καὶ διαπιστωθείσης ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν ἡ ἐμφάνισις νέου αὐτοτελοῦς λόγου ἀδυναμίας πρὸς παροχὴν τοιαύτης (οἷον φυλάκισις, στράτευσις, ἐξορία κλπ.) δὲν διακόπτει τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 30 Ν. 6298 ἀπαιτουμένην αἰτιώδη συνάφειαν μεταξὺ ἀνικανότητος καὶ ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ ἐπιδόματος ἀσθενείας, δι' ὅσον χρόνον ἡ ἀνικανότης αὕτη, κατὰ τὴν διαπίστωσιν ὀργάνων τοῦ Ἱδρύματος, ἐξακολουθεῖ. Ἐπομένως, ἀνακαλουμένης ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ὑπ' ἀριθ. 191|49 ἐγκυκλίου ἡμῶν διαταγῆς, δέον ὅπως προσβῇ εἰς τὴν καταβολὴν τῶν εἰς ἐκτέλεσιν ταύτης καθυστερουμένων ἐπιδομάτων ἀσθενείας εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους, τῶν ὁποίων ἔχει ἀνασταλῇ ἡ ἐπιδότησις βάσει τῶν ἐν τῇ ἀνακαλουμένῃ ὡς ἄνω ἐγκυκλίῳ ὁριζομένων.

Ἡ καταβολὴ βεβαίως αὕτη προϋποθέτει τὴν ἐκ μέρους τῶν ἁρμοδίων ἡμῶν ὑγειονομικῶν ὀργάνων ἀναγνώρισιν τῆς ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν τῶν περὶ ὧν ἀνωτέρω ἠσφαλισμένων. Πρὸς τοῦτο οἱ ἐνδιαφερόμενοι θὰ παραπεμφθοῦν εἰς τὰς οἰκείας Ὑγειονομικὰς Ἐπιτροπάς, αἱ ὁποῖαι, ἐφ' ὅσον ἐκ τῆς ἐξετάσεως καὶ τῆς φύσεως τῆς παθήσεως τούτων ἤθελον πεισθῇ περὶ τῆς συνεχίσεως τῆς ἀνικανότητος αὐτῶν δι' ὁλόκληρον τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς διακοπῆς τῆς ἐπιδοτήσεως καὶ ἐφεξῆς, θέλουν γνωματεύσει σχετικῶς, χωρὶς οὐδεμία αὐτοῖς, οὐδὲ ἡ καταβολὴ τοῦ ἐπιδόματος νὰ παρακωλύεται ἐκ τῶν ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 191|49 ἐγκυκλίῳ τεθεμένων περιορισμῶν περὶ ἐπιπροθέσμου ἐμφανίσεως εἰς τὰς Ὑγειονομικὰς Ἐπιτροπὰς πρὸς ἀναγνώρισιν προτάσεως ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν, δεδομένου ὅτι ἡ κράτησις ἐν ἐξορίᾳ, φυλακίσει κλπ. καὶ ἐν συνεχείᾳ ἡ ἄρνησις τῆς ὑπηρεσίας νὰ προσβῇ εἰς τὴν χορήγησιν ἐπιδόματος διὰ τὸν χρόνον τῆς ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν ἀδυναμίας συνιστᾷ αἰτιολογημένην αἰτίαν διὰ τὴν μέχρι τοῦδε μὴ ἐγκαίρου ἐμφάνισιν τούτων ἐνώπιον τῶν ἐν λόγῳ Ἐπιτροπῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ἀπριλίου 1950

ΝΟΜΟΙ - ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ - ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

17126)189|50 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς ἀσφαλ. εἰσφορῶν ἐν Κέᾳ τῆς 1)6)1950.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 64 τῆς 21 Ἀπριλίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: α) τὴν παράγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 41 τοῦ κανονισμοῦ περὶ τρόπου ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α., β) τὴν ὑπ' ἀριθ. 8548)10|4 29.3.50 ἀναφορὰν τῆς Γενικῆς Δ/σεως τοῦ Ι.Κ.Α., γ) τὰς διατάξεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 852)48 καὶ 1367)49 Ἀν. Νόμων, ἀποφαίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν κατὰ τὴν 24ην συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 11ης Μαρτίου 1950 ληφθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοιν. Ἀσφαλίσεων περὶ καθορισμοῦ ὡς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν καὶ πρὸς πάντας τοὺς ἐργοδότας καὶ ἠσφαλισμένους εἰς τὸ ἐν Νήσῳ Κέᾳ συσταθὲν Τοπικὸν Παράρτημα τοῦ εἰρημένου Ἱδρύματος τῆς 1ης Ἰουνίου 1950, τροποποιουμένης ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ὑπ' ἀριθ. 4)202)1344)28.9.49 ἀποφάσεως ἡμῶν καὶ τῆς ἐγκριθείσης διὰ ταύτης ἀπὸ 9)9)49 ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ἱδρύματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Ἀπριλίου 1950

20599) Σ. 403)1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Α. Τ. Ε.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 68 τῆς 29 Ἀπριλίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) τὸ ἄρθρον 59 παράγρ. 1 τοῦ Αν. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Αν. Νόμου 694)1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας», 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Διατάγματος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», 3) γνώμην τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Α.Τ.Ε. ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀρ. 212)63)50 ἀναφορᾶς του, 4) γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. Σ.Κ.Α. 103)1950, συνεδρίασις 16η τῆς Η' Περιόδου τῆς 6)4)1950), ἀποφαίζομεν:

Ὅπως ἐν τέλει τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Α.Τ.Ε. προστεθῇ μεταβατικὴ διάταξις ἔχουσα οὕτω:

«Ἡ διάταξις τῆς παραγρ. 2 τοῦ ἄρθρου ΙΙ τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ ἐφαρμόζεται καὶ διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 24169)Σ.592)26|6)1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἀπονεμηθεισῶν συντάξεων ὑπὸ τοῦ Ταμείου, τῶν σήμερον χορηγουμένων συντάξεων ἀναπροσαρμοζομένων ἀναλόγως».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Ἀπριλίου 1950

5824)Σ. 130)1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἠθοποιῶν, Συγγραφέων, Μουσικῶν καὶ Τεχνιτῶν Θεάτρου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 68 τῆς 29 Ἀπριλίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Α. Ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 694)1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας», 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Δ)τος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», 3) πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἠθοποιῶν, Συγγραφέων, Μουσικῶν καὶ Τεχνιτῶν Θεάτρου, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ 229)14)4)14 ἀναφορᾶς του, 4) γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 138 π. ἐ., συνεδρίασις 3ὴ τῆς Η' Περιόδου τῆς 19ης Ἰανουαρίου 1950), ἀποφαίζομεν:

Ὅπως εἰς τὸ Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἠθοποιῶν, Συγγραφέων, Μουσικῶν καὶ Τεχνιτῶν Θεάτρου ἐπέλθωσι αἱ κάτωθι τροποποιήσεις καὶ προσθῆκαι:

Ι) Τὸ ἐδάφιον ε' τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 34 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

«Εἰσφορὰ τῶν ἠσφαλισμένων ἰσουμένη πρὸς (3 %) τρία τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῶν μηνιαίων ἢ κατ' ἀποκοπὴν ἀποδοχῶν ἢ ἀποζημιώσεων ἢ ποσοστῶν αὐτῶν, ὡς ὁρίζονται ἐν ἄρθρῳ 38ῳ τοῦ παρόντος».

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ τῆς 1 Ἰουνίου 1950.

ΙΙ) Αἱ παράγραφοι 1, 2, 3, 4 καὶ 5 τοῦ ἄρθρου 36 τροποποιοῦνται ὡς ἑξῆς:

«1) Αἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 34 παρ. 1 ἐδάφ. β' ἀτομικαὶ εἰσφοραὶ τῶν ἠσφαλισμένων ὑπολογίζονται ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν τοῦ ἠσφαλισμένου, εἴτε ἐκ μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου ἢ κατ' ἀποκοπὴν ἀποδοχῶν ἢ ἀποζημιώσεων ἢ ποσοστῶν ἢ ἐπιδομάτων ἢ εἰς εἶδος ἀπολαυῶν, εἰς οἱανδήποτε ποσὰ καὶ ἂν ἀνέρχωνται αὐτὰ. Οἱ ὑπηρετοῦντες ταυτοχρόνως εἰς πλείονας τῆς μιᾶς ἐπιχειρήσεις ὑποχρεοῦνται εἰς καταβολὴν εἰσφορῶν ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν αὐτῶν ἐξ ὅλων τῶν ἐπιχειρήσεων, εἰς ἃς ὑπηρετοῦν. Τὰ προκύπτοντα κλάσματα ἑκατονταδράχμου, ἐὰν ταῦτα ὑπερβαίνωσι τὰς 50 δρχ. συμπληροῦνται εἰς ἑκατοντάδραχμον, ἄλλως ἐκπίπτονται.

Εἰς ἃς περιπτώσεις ἀλλαχοῦ τοῦ Καταστατικοῦ ὁρίζεται ἀτομικὴ εἰσφορὰ ὡρισμένης μισθοκλάσεως, ἡ εἰσφορὰ αὕτη ἰσοῦται πρὸς τὸ ἀνώτατον ὅριον τῆς περὶ ἧς πρόκειται μισθοκλάσεως, ὡς αὕτη ὁρίζεται εἰς τὴν ἑπομένην παράγραφον.

Προκειμένου περὶ τῆς V μισθολογικῆς κλάσεως ὡς ἀνώτατον ὅριον αὐτῆς ὁρίζεται τὸ ἀνώτατον ὅριον τῆς IV μισθολογικῆς κλάσεως, ηὐξημένον κατὰ τὸ 1|4.

2) Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 37 οἱ ἠσφαλισμένοι κατατάσσονται ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1949 εἰς πέντε (5) μισθολογικὰς κλάσεις, ἑκάστη τῶν ὁποίων περιλαμβάνει:

Ι) Τοὺς ἔχοντας ἀποδοχὰς ἐκ μισθοῦ κλπ. ὡς ἡ προηγουμένη παράγραφος μέχρι ποσοῦ ἴσου πρὸς τὸ ἑκατοστὸν ἰσχῦον κατώτατον ὅριον μισθοῦ τῶν ἠθοποιῶν ηὐξημένου κατὰ 1)2.

ΙΙ) Τοὺς ἔχοντας ἀποδοχὰς ἐκ μισθοῦ κλπ. ὡς ἀνωτέρω μέχρι ποσοῦ ἴσου πρὸς τὸ ἀνώτατον ὅριον τῆς

προηγουμένης κλάσεως ηξημένων κατά τό 1/2 αὐτοῦ.

III) Τούς ἔχοντας παροχάς ὡς ἄνω μέχρι ποσοῦ ἴσου πρός τό ἀνώτατον ὅριον τῆς προηγουμένης κλάσεως ηὐξημένων κατά 1/3.

IV) Τούς ἔχοντας ἀποδοχάς ὡς ἄνω μέχρι ποσοῦ ἴσου πρός τό ἀνώτατον ὅριον τῆς προηγουμένης κλάσεως ηὐξημένων κατά 1/4 καί

V) Τούς ἔχοντας ἀποδοχάς ὡς ἄνω μεῖζονας τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου τῆς προηγουμένης κλάσεως.

Ἐάν ὁρίσταται συλλογική σύμβασις ἤ ἄλλη τις κανονιστική διάταξις, ὁρίζουσα κατώτατον ὅριον μισθοῦ ἠθοποιῶν, τότε τό κατώτατον ὅριον διά τήν ἐφαρμογήν τῆς παρούσης παραγράφου τό ὁρίζει τό Διοικητικόν Συμβούλιον τοῦ Ταμείου, διαπιστῶνον αὐτό ἐκ τῶν πράγματι καταβαλλομένων μισθῶν.

3) Ἡ καταβολή τῶν εἰσφορῶν ἐνεργεῖται δι' ἠριθμημένων τριπλοτύπων ἀποδείξεων, ἃς ἐκδίδει ἡ Ὑπηρεσία τοῦ Ταμείου, θεωρουμένων πρό τῆς χρησιμοποιήσεως των παρά τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

4) Εἰς ἃς περιπτώσεις δέν δύναται νά ἐξακριβωθῶσιν αἱ ἀποδοχαί τοῦ ἠσφαλισμένου, ἐλλείψει ἐργοδότου, ὡς τῶν συγγραφέων, τῶν καραγκιοζοπαικτῶν, τῶν συνεταιρικῶν θιάσων κλπ. ἡ κατάταξις τοῦ ἠσφαλισμένου εἰς μισθολογικήν κλάσιν ἐνεργεῖται τῇ αἰτήσει αὐτοῦ δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. ὑποχρεουμένου τοῦ ἠσφαλισμένου νά καταβάλῃ εἰσφοράν ἴσην πρός τό ἀνώτατον ὅριον τῆς περί ἧς πρόκειται κλάσεως.

5) Ἡ εἰσπραξις τῶν εἰσφορῶν τῶν ἠσφαλισμένων καί συνεισφορῶν τῶν ἐργοδοτῶν ἐνεργεῖται ὑπό τοῦ ταμιακοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ταμείου. Δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. νά ἀνατίθεται εἰδικῶς ἡ ὑπηρεσία αὐτη εἰς ἕτερα πρόσωπα ἐπί ἀμοιβῇ ὁριζομένῃ διά τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως, ἡ ὁποία δέν δύναται πάντως νά ὑπερβῇ τά 10 ο/ο ἐπί τῶν ὑπ' αὐτῶν εἰσπραττομένων».

III) Εἰς τό τέλος τῆς ἴης περιόδου τῆς παραγράφου 6 τοῦ ἄρθρου 36 προστίθεται ἡ ἀκόλουθος διάταξις:

«Ἄρνησις τοῦ ἠσφαλισμένου πρός καταβολήν ἀποτελεῖ λόγον καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἄνευ οἱασδήποτε ἀποζημιώσεως».

IV) Αἱ παράγραφοι 7, 8 καί 9 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου 36 τροποποιοῦνται ὡς ἀκολούθως:

«7) Κατά τήν ἔναρξιν ἑκάστης θεατρικῆς ἤ κινηματογραφικῆς ἐπιχειρήσεως, προκειμένου δέ περί συνεχίσεως αὐτῆς κατά τήν ἔναρξιν ἑκάστης θερμικῆς περιόδου, θερινῆς καί χειμερινῆς καί τό ὀλιγώτερον ἐντός ἑπτά (7) ἡμερῶν ἀπό τῆς ἐνάρξεως τῶν παραστάσεων, ὁ ἐπιχειρηματίας ὑποχρεοῦται νά ὑποβάλῃ δι' ὑπευθύνου δηλώσεως του εἰς τό Ταμεῖον λεπτομερῆ κατάστασιν τοῦ ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ, ἐν ᾗ νά ἀμφαίνηται τό ὀνοματεπώνυμον, ἡ εἰδικότης καί αἱ συμφωνηθεῖσαι ἀποδοχαί ἑκάστου, ὡς καί τό ὀνοματεπώνυμον καί ἡ κατοικία τοῦ ἐκπροσώπου τῆς ἐπιχειρήσεως.

8) Οἱ ἐργοδόται ὑποχρεοῦνται νά τηροῦσι, κατά τούς ὅρους τοῦ ΙΚΑ, βιβλία καταγραφῆς τῶν μισθῶν, ἡμερομισθίων καί λοιπῶν ἀπολαυῶν τῶν παρ' αὐτοῖς ἀσχολουμένων (μισθολογικάς καταστάσεις), ὧν ἀντίγραφον ὑποχρεοῦνται νά ὑποβάλωσιν εἰς τό Ταμεῖον ἐντός τοῦ πρώτου δεκαημέρου ἑκάστου ἑπομένου μηνός, ὀφείλουσι δέ νά διαφυλάττωσι ταῦτα ἐπί πενταετίαν.

Ἐργοδόται ἔχοντες πλείονας ἐγκαταστάσεις ἀποτελοῦσας μίαν οἰκονομικήν ἑνότητα καί ἑνιαίως διευθυνομένας, ὀφείλουσι νά τηρῶσι δι' ἑκάστην ἐγκατάστασιν χωριστά βιβλία μισθολογίων ἤ μισθολογικάς καταστάσεις.

Πλείονες ἐργοδόται εὑθύνονται ἀλληλεγγύως καί ἀδιαιρέτως.

9) Ἐάν ἐκ τῶν ὑποβαλλομένων μισθολογικῶν καταστάσεων δέν διαπιστοῦνται αἱ ἀποδοχαί τοῦ ἠσφαλισμένου ἢ αἱ ἐν αὐταῖς ἀναγραφόμεναι εἶναι καταφανῶς ἀνακριβεῖς, ἡ καταβλητέα εἰσφορά ὁρίζεται κατ' ἐκτίμησιν τοῦ Δ.Σ. ἐπί τῇ βάσει τῶν ἀποδοχῶν ἑτέρων ἠσφαλισμένων τῆς αὐτῆς ἐπαγγελματικῆς κατηγορίας.

10) Ἡ καταβολή τῶν εἰσφορῶν ἐνεργεῖται ἐντός τοῦ πρώτου 1ου ἡμέρου ἑκάστου ἑπομένου μηνός καί εἶναι ὑποχρεωτική διά τόν ἐργοδότην, ἔστω καί ἂν δέν ἀχληθῇ οὗτος παρά τῶν ἐντεταλμένων διά τήν εἰσπραξιν ὀργάνων τοῦ Ταμείου. Εἰσφοραί, μή καταβληθεῖσαι ἐντός τῆς ὡς ἄνω προθεσμίας, ἐπιβαρύνονται διά προσθέτου τέλους ἴσου πρός τά 10 ο/ο τῶν καθυστερουμένων. Ἐξαιροῦνται τῆς ὡς ἄνω προσαυξήσεως αἱ εἰσφοραί αἱ ἀντιστοιχοῦσαι εἰς χρόνον ἀσθενείας ἢ ἀνεργίας καί ἐφ' ὅσον αὗται καταβληθῶσιν ἐντός ἓξ (6) τό πολύ μηνῶν ἀπό τῆς λήξεως τῆς ἀσθενείας ἢ τῆς ἀνεργίας. Εἰσφοραί καθυστερούμεναι πλέον τοῦ τριμήνου, ἀφ' ἧς κατέστησαν ἀπαιτηταί, καταβάλλονται ὑπολογιζόμεναι εἰς τό ἀνώτατον ὅριον τῆς μισθολογικῆς κλάσεως, εἰς εἰς ἣν ἀνῆκε κατά τόν ἀντίστοιχον χρόνον ὁ ἠσφαλισμένος τῆς ἰσχυούσης κατά τόν χρόνον τῆς ἐξοφλήσεως.

V) Εἰς τό τέλος τῆς παραγράφου 11 τοῦ ἄρθρου 36 προστίθεται διάταξις ἔχουσα οὕτω:

Ἐάν ἐκ παραδρομῆς καταβλήθησαν εἰσφοραί ἀνώτεραι τοῦ προσήκοντος, ὁ ἐργοδότης καί ὁ ἠσφαλισμένος δικαιοῦνται, ἀποδεικνύοντες τό ἔσφαλμα τῆς ἀξιώσεώς των, νά ζητήσωσι παρά τοῦ Ταμείου τήν εἰς χρῆμα ἐπιστροφήν τῶν ἐπί πλέον καταβληθέντων.

VI. Αἱ παράγραφοι 12, 15 καί 18 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου ἀπαλείφονται, τῶν παραγράφων 13, 14, 16, 17 καί 19 λαμβανομένων ἀντιστοίχως τούς ἀριθμούς 12, 13, 14, 15 καί 16.

VII. Αἱ παράγραφοι 20, 21, 22 καί 23 τοῦ ἰδίου ὡς ἄνω ἄρθρου 36 ἀντικαθίστανται διά τῶν κάτωθι τριῶν ὑπ' ἀριθ. 17, 18 καί 19.

17. Τό Ταμεῖον τηρεῖ ἀτομικάς πινακίδας τῶν ἠσφαλισμένων, εἰς ἃς γίνονται αἱ καταχωρήσεις τῶν πραγματοποιηθεισῶν ἡμερῶν ἐργασίας καί τῶν καταβληθεισῶν εἰσφορῶν βάσει τῶν εἰς τάς μισθολογικάς καταστάσεις τῶν ἐργοδοτῶν ἐγγραφῶν.

18. Ὁ τύπος εἰδικωτέρων τῶν ὑπευθύνων δηλώσεων τῶν ἐργοδοτῶν, τῶν μισθολογίων, τῶν διπλοτύπων καταβολῆς τῶν εἰσφορῶν, τῶν πινακίδων τῶν ἠσφαλισμένων καί ἀσφαλιστικῶν βιβλιαρίων, ὡς καί ὁ τρόπος τῆς τηρήσεως ἁπάντων τούτων, ρυθμίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικ. Συμβουλίου.

19. Ἐν περιπτώσει μή συμμορφώσεως τῶν ὑποχρέων πρός τάς διατάξεις τοῦ παρόντος ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 6, 7 καί 8 τοῦ ἀπό 10)11)35 Ν. Δ. «περί καθορισμοῦ πόρων καί μετόχων τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἠθοποιῶν κλπ.», αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Νόμου 1743)44 «περί ἀναπροσαρμογῆς τῶν πόρων ἑνίων Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν κλπ.», καί ἀναλόγως τοῦ ἄρθρου 68 τοῦ Νόμου 6298 «περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Ἀπριλίου 1950

17771)1452)1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περί ἐπιβολῆς πόρων πρός σχηματισμόν Κ.Α.Φ. ξηρᾶς Ζακύνθου

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 68 τῆς 29 Ἀπριλίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. Δ)τος 1354)49 «περί τροποποιήσεως καί συμ-

πληρώσεως ένίων διατάξεων τῶν περί φορ)τώσεων Νόμων», 3) τό διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 52)1)32γ της 31)4)50 ἀναφορᾶς τοῦ Διοικητοῦ Χωρ κῆς Ζακύνθου ὑποβληθέν ἡμῖν ἀντίγραφον πρακτικῶν συνεδριάσεως τῆς 'Επιτρ. Ρυθμίσεως Φορ)σεων Ξηρᾶς Ζακύνθου, ὑπ' ἀριθ 2)11)1)50 περί συστάσεως Κεφαλαίου 'Αποζημιώσεως Φορ τῶν Ξηρᾶς ἀποφασίζομεν: Πρός σχηματισμόν Κεφαλαίου 'Αποζημιώσεως Φορτοεκφορτωτῶν Ξηρᾶς Ζακύνθου ἐπεκτείνομεν εἰς τήν περιφέρειαν τῆς πόλεως ταύτης τάς διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 3564)1)46 καινῆς ἀποφάσεως τοῦ 'Υπουργοῦ Οἰκονομικῶν καί ἡμῶν ἐπιβληθέντας πόρους. 'Ο τρόπος εἰσπράξεως καί διαχειρίσεως τῶν ἀνωτέρω πόρων ὁρισθήσεται δι' ἑτέρας ἡμῶν ἀποφάσεως, ἐκδοθησομένης προτάσει τῆς 'Επιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτ)σεων Ξηρᾶς Ζακύνθου.

'Εν 'Αθήναις τῇ 24 'Απριλίου 1950.

2088)210)1950 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας.

Περί ἐγκρίσεως πρακτικοῦ Ε.Ρ.Φ.Α. Καλαμῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 68 τῆς 29 'Απριλίου 1950)

"Εχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ κωδ. Νόμου 5 67)32 «περί ρυθμίσεως τῶν εἰς τούς Λιμένας φορ)κῶν ἐργασιῶν».

2) Τό διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 261 π. ἔ. ἀναφορᾶς τοῦ Γραφείου 'Εργασίας Λιμένος Καλαμῶν ὑποβληθέν ἡμῖν ἀπόσπασμα πρακτικῶν συνεδριάσεως τῆς 'Επιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορ)σεων τοῦ Λιμένος τούτου, ὑπ' ἀριθ. 9 θέμα 4ον τῆς 2)7)49 περί τροποποιήσεως ἐν μέρει τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ Κανονισμοῦ 'Εργασίας Λιμένος Καλαμῶν.

3) Τήν ὑπ' ἀριθ. 35)1)18)12)49 ἀναφοράν τοῦ Γραφείου 'Εργασίας Λιμένος Καλαμῶν ἀποφασίζομεν: 'Εγκρίνομεν τήν ἐν τῷ ἀνωτέρω πρακτικῷ τῆς 'Επιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτ)σεων Λιμένος Καλαμῶν προτεινομένην τροποποίησιν τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ Κανονισμοῦ 'Εργασίας Λιμένος Καλαμῶν, ὡς ἔχει.

'Εν 'Αθήναις τῇ 25 'Απριλίου 1950

6866)565)1950 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας.

Περί ἐγκρίσεως πρακτικοῦ Ε.Ρ.Φ.Α. Ναυπλίου.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 68 τῆς 29 'Απριλίου 1950)

"Εχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ κωδ Νόμου 5167)32 «περί ρυθμίσεως τῶν εἰς τούς Λιμένας φορ)κῶν ἐργασιῶν».

2) Τό διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 102)21)1)50 ἀναφορᾶς τοῦ Προέδρου τῆς 'Επιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορ)σεων Λιμένος Ναυπλίου ὑποβληθέν ἡμῖν ἀντίγραφον πρακτικῶν συνεδριάσεως τῆς 'Επιτροπῆς ταύτης, ὑπ' ἀριθ. 2)20)1)1950, περί καθορισμοῦ τιμολογίου φορ)σεως σιρωτήρων σιδηροδρομικῶν γραμμῶν, ἀποφασίζομεν:

"Εγκρίνομεν τό ἐν τῷ ἀνωτέρω πρακτικῷ καθοριζόμενον τιμολόγιον φορ)σεως σιρωτήρων σιδηροδρομικῶν γραμμῶν, ὡς ἔχει.

'Εν 'Αθήναις τῇ 5 'Απριλίου 1950

19815)Ι)103)1950 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας.

Περί καθορισμοῦ ὡς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν εἰς περιοχήν Βαρυμπόμπης τῆς 1)7)1950.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 69 τῆς 3 Μαΐου 1950)

"Εχοντες ὑπ' ὄψιν: τάς διατάξεις τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 41 τοῦ Κανονισμοῦ περί τρόπου ὑπαγωγῆς εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α., 2) Τάς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 852)48, 3) τήν ὑπ' ἀριθ. 10165)1178)15)4)1950 ἀναφοράν τῆς Γεν. Δ)νσεως τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφασίζομεν:

'Εγκρίνομεν τήν κατά τήν θην συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 10 Μαρτίου 1950 ληφθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνι ῶν 'Ασφαλίσεων περί καθορισμοῦ ὡς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν ὡς πρός τούς ἐργοδότας καί ἀσφαλισμένους τῆς περιοχῆς Βαρυμπόμπης τοῦ Περ)κοῦ 'Υποκαταστήματος 'Αθηνῶν τοῦ Ἱδρύματος τῆς 1ης 'Ιουλίου 1950.

'Εν 'Αθήναις τῇ 28 'Απριλίου 1950

5822)Σ.133)1950 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας.

Περί προσθήκης διατάξεως εἰς κατασταστικόν τοῦ Ταμείου 'Ασφαλίσεως Τυπογράφων καί Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 69 τῆς 3 Μαΐου 1950)

"Εχοντες ὑπ' ὄψει: 1) τό ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Α. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περί ὀργανισμοῦ τοῦ 'Υπουργείου 'Εργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διά τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Νόμου 6)4)1937 «περί αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καί τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς 'Ασφαλιστικῆς Νομοθεσίας».

2) Τάς διατάξεις τοῦ ἀπό 30 'Απριλίου 1946 Ν. Διατάγματος «περί ὀργανώσεως καί συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καί τοῦ ἐλέγχου τῶν 'Οργανισμῶν Κοινων. Πολιτικῆς».

3) Πρόταση τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ταμείου 'Ασφαλίσεως Τυπογράφων καί Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διά τῆς ὑπ' ἀριθ 251)9)2)49 ἀναφορᾶς του.

4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς 'Ασφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 46 π ἔ συνεδρίασις 5ὴ τῆς Β' Περιόδου τῆς 19)1)'950, ἀποφασίζομεν:

"Οπως εἰς τό τέλος τοῦ ἐδαφίου 7 τῆς παραγρ. 2 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Κατ)κοῦ τοῦ Ταμείου 'Ασφαλίσεως Τυπογράφων καί Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν προστεθῇ διάταξις ἔχουσα ὡς ἀκολούθως:

«'Εν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, ἐπιφυλασσομένων τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου 1022)46, τοῦ ἄρθρου 4 ἐδάφ. δ παρ. 1, 2 καί 3 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου, τοῦ ἄρθρ. 3 ἐδάφ. 7 παρ. 2 καί 3 τοῦ Ν. 1032)43, ἄρθρ. 2 ἐδαφ. 3, παράγρ 1 καί τοῦ Ν. 6)7)34, ἄρθρ. 2. ἐδάφ. 7 παράγρ. 1 καί 2, αἱ μή καταβληθεῖσαι ἐμπροθέσμως τῷ Ταμείῳ εἰσφοραί ὑπό τῶν ἐργοδοτῶν ἐπιβαρύνονται μέ τόν νόμιμον τόκον ὑπερημερίας ἀπό τῆς πρώτης τοῦ μηνός τοῦ ἑπομένου ἐκείνου, καθ' ἣν κατέστησαν αὐταί ἀπαιτηταί».

'Εν 'Αθήναις τῇ 27 'Απριλίου 1950.

2250)Σ. 59)1950 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας

Περί προσθήκης παραγράφου εἰς τό Κατασταστικόν τοῦ 'Επικουρικοῦ Ταμείου 'Εξόδου Γερόντων καί 'Ανικάνων 'Εργατῶν Μετάλλου.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 69 τῆς 3 Μαΐου 1950)

"Εχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τό ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Α. Ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περί ὀργανισμοῦ τοῦ 'Υπουργείου 'Εργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διά τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Ν. 694)1937 «περί αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καί τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς 'Ασφαλιστικῆς Νομοθεσίας».

2) Τάς διατάξεις τοῦ ἀπό 30 'Απριλίου 1946 Ν. Διατάγματος «περί ὀργανώσεως καί συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καί τοῦ ἐλέγχου τῶν 'Οργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς».

3) Πρόταση τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ 'Επι-

κουρικοῦ Ταμείου Ἐξόδου Γερόντων καὶ Ἀνικάνων Ἐργατῶν Μετάλλου, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2954)5)12)19 ἀναφορᾶς αὐτοῦ.

4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 3)4)11)50, συνεδρίασις 35η τῆς 9 Ἰανουαρίου 1950, περιόδου Η', ἀποφαιζομεν.

Ὅπως εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ἐπικουρικοῦ Ταμείου Ἐξόδου Γερόντων καὶ Ἀνικάνων Ἐργατῶν Μετάλλου προστεθῇ παράγραφος ὁ ἔχουσα οὕτω :

«ὁ. Ἐπίσης δύναται τὸ Δ. Σ. εἰς ἐκτάκτους καὶ ἐπιτακτικὰς ἀνάγκας κρινομένας παρ' αὐτοῦ δι' ἀποφάσεών του ἐγκρινομένων παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας νὰ χορηγῇ δάνειον εἰς τοὺς συνταξιούχους τοῦ Ταμείου ἐκ τῶν ἑκάστοτε διαθεσίμων αὐτοῦ μέχρι τὸ πολὺ τριῶν μηνιαίων συντάξεων, τηρουμένων τῶν ὅρων καὶ περιορισμῶν τῶν σχετικῶν μὲ τὴν χορήγησιν δανείων ἐγκυκλίων διαταγῶν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Τὰ διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν δανείων τούτων διατιθέμενα συνολικῶς ποσὰ δὲν δύνανται νὰ ὑπερβοῦν ποσοστὸν 10 ο)ο τῶν ἑκάστοτε διαθεσίμων κεφαλαίων τοῦ Ταμείου.

Τὰ ὡς ἄνω πρὸς τοὺς συνταξιούχους δάνεια χορηγοῦνται ἐπὶ τόκῳ 3 ο)ο καὶ ἀσφαλίστρῳ 1 ο)ο ἐτησίως καὶ ἐξοφλοῦνται κατὰ τοὺς κανόνας τῆς συνθέτου χρεωλυσίας εἰς τριάκοντα ἓξ (36) μηνιαίας δόσεις, παρακρατουμένας ἐκ τῆς συντάξεως των, μερίμνῃ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ταμείου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Ἀπριλίου 1950

8781)Σ.185]1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς ἄρθρον 11 τοῦ Κανον. Συντάξεως τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 69 τῆς 3 Μαΐου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει : 1) Τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Α. Ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Ν. 694)1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας».

2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Ν. Διατάγματος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς».

3) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3305)8)12)49 ἀναφορᾶς του.

4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 12, συνεδρίασις 36η τῆς Η' περιόδου τῆς 26ης Ἰανουαρίου 1950), ἀποφαιζομεν :

Ὅπως ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Κανονισμοῦ Συντάξεων τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν προστεθῇ διάταξις ὡς ἀκολούθως :

«Αἱ κρατήσεις αὗται γενόμεναι δι' ἕκαστον μῆνα πλήρους ἀνεργίας ἐπὶ συνόλου 24 ἀποζημιωτέων ἡμερῶν ἀνεργίας, συμφώνως τῇ παραγράφῳ 6 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Κανονισμοῦ Ἀνεργίας τοῦ Ταμείου, ὑπολογίζονται ὡς συντάξιμοι καταβολαὶ πρὸς τὸ Ταμεῖον 30 πραγματοποιηθέντων ἡμερομισθίων καὶ πιστοῦται ἡ ἀτομικὴ μερὶς τοῦ ἠφαλισμένου ἀνέργου δι' ἰσαρίθμων καταβολῶν δι' ἕκαστον μῆνα ἀνεργίας κατὰ τὴν αὐτὴν θ' ἀναλογίαν καὶ διὰ τὰ ὀλιγώτερα τοῦ μηνὸς χρονικὰ διαστήματα, τηρουμένης τῆς διατάξεως τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἐν λόγῳ Κανονισμοῦ.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἀνατρέχει ἀπὸ τῆς 31)7)36, ἀκυρουμένης, ἀφ' ἧς ἰσχυσε, τῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 34523)Σ. 631)21)6)10 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας γενομένης προσθήκης.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Μαρτίου 1950.

16854)Σ. 339]1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ Κλάδου Συντάξεων τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 70 τῆς 5 Μαΐου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει : 1) Τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Α. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Νόμου 694)1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως, διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας» 2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Δ)τος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς» 3) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεως καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3114 7)2)50 ἀναφορᾶς του. 4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ' 73, συνεδρίασις 48η τῆς Η' Περιόδου τῆς 16 Μαρτίου 1950), ἀπεφασίζομεν :

Ὅπως εἰς τὸ Καταστατικὸν Κλάδου Συντάξεων τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας ἐπέλθωσι αἱ κάτωθι τροποποιήσεις καὶ προσθῆκαι :

I. Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἑδαφίου 1 τῆς παραγράφου η' τοῦ ἄρθρου 10 προστίθεται διάταξις ἔχουσα οὕτω :

«Τῆς αὐτῆς συντάξεως λόγῳ θανάτου ἐκ βιαίου συμβάντος δικαιοῦνται ἐπίσης τὰ μέλη οἰκογενείας ἠφαλισμένου φονευθέντος κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπηρεσίας του εἰς τὰς τάξεις τοῦ Στρατοῦ καὶ εἰς τὰς κατὰ τῶν συμμοριτῶν ἐπιχειρήσεις, ἀπὸ τῆς χρονολογίας τοῦ θανάτου του».

II. Τὸ ἄρθρον 21 τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως :

«Δικαιοῦνται εἰς ἀνάληψιν ὁλοκλήρου τοῦ κεκλεισμένου ἀτομικοῦ των λογαριασμοῦ καὶ τῶν μέχρι τῆς ἀποχωρήσεως ἢ θανάτου προσωπικῶν των καταβολῶν, (κρατήσεις, αὐξήσεως δύο μισθῶν, πρῶτος μισθὸς κλπ.)

1. Ἀνεξαρτήτως τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας πᾶς ἀπολυόμενος λόγῳ σωματικῆς ἢ πνευματικῆς ἀνικανότητος, βεβαιουμένων παρὰ τῆς Ἰατρικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ταμείου, ἢ λόγῳ ὁρίου ἡλικίας, πρὶν ἢ ἀποκτήσῃ τὸ πρὸς μηνιαίαν σύνταξιν δικαίωμα.

Ἡ διάταξις αὕτη ἀνατρέχει ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. Δ. 672)48 περὶ ὑποχρεωτικῆς ἐξόδου τῶν ὑπαρηλίκων.

2 Ἀνεξαρτήτως τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας οἱ δικαιοδόχοι μετόχου θανόντος καὶ μὴ δικαιουμένου εἰς μηνιαίαν σύνταξιν.

Αἱ περὶ ἀπονομῆς μηνιαίας συντάξεως διατάξεις τοῦ παρόντος ἰσχύουν καὶ ἐπὶ τῶν ἐπιστρεπτέων ἀτομικῶν λογαριασμῶν καὶ προσωπικῶν καταβολῶν, ὡς πρὸς τὸν χαρακτηρισμὸν τῶν δικαιοδόχων καὶ τὴν σειρὰν αὐτῶν πρὸς κτῆσιν τῶν δικαιωμάτων των εἰς τὸν περισμόν».

III. Τὸ ἄρθρον 31 τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως :

«Ἐν περιπτώσει θανάτου ἀμέσως συνταξιούχου παρέχεται βοήθημα δι' ἔξοδα κηδείας, ἴσον πρὸς τὸ ποσὸν μιᾶς μηνιαίας συντάξεως, ὅπερ ὅμως δὲν δύναται νὰ εἶναι κατώτερον τῶν 400.000.

Τὸ ὡς ἄνω βοήθημα καταβάλλεται εἰς τοὺς ἐπιμελουμένους τῆς κηδείας τῶν θνησκόντων κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ἀπριλίου 1950.

1604)Σ.44)1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Γεωργικῶν Συνεταιρικῶν Ὀργανώσεων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 70 τῆς 5 Μαΐου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Α. Νόμου τῆς 1ης Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο κωδικοποιηθὲν ἰσχυόντως ἐρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Νόμου 6944)1937 «περὶ κωδικοποιήσεως ἰσχυούσης νομοθεσίας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας».

2. Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1948 Ν. Δ)τος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς».

3) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεως Προσωπικοῦ Γεωργικῶν Συνεταιρικῶν Ὀργανώσεων, ὑποβληθείσης ἡμῖν διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 22)8)605)ε)ιι)19 καὶ 3644 8)13)β)49 ἀναφορῶν του.

4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 2:1 καὶ 801 π. ἔ. συνεδρίασις 82α τῆς Β' Περιόδου τῆς ἐ)Π)1950), ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τὸ Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Γεωργικῶν Συνεταιρικῶν Ὀργανώσεων ἐπέλθωσι αἱ κάτωθι τροποποιήσεις καὶ προσθῆκαι:

I. Τὸ ἄρθρον 13 τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως:

«1. Εἰς τὸ Ταμεῖον ἀσφαλίζονται ὑποχρεωτικῶς πάντες οἱ κατὰ τὰς ἰσχυούσας ἑκάστοτε διατάξεις προσλαμβανόμενοι τακτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρέται τῶν πάσης φύσεως καὶ παντὸς βαθμοῦ Γεωργικῶν Συνεταιρικῶν Ὀργανώσεων τῶν Σωματείων ἢ Συνδέσμων αὐτῶν καὶ τῆς Πανελληνίου Συνομοσπονδίας τῆς Ἑνώσεως Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν. Θεωροῦνται τακτικοὶ ὑπάλληλοι τῶν ἀνωτέρω Συνεταιρικῶν Ὀργανώσεων ὅσοι ὑπηρετοῦν παρ' αὐταῖς κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἐπὶ μηνιαίᾳ ἀντιμισθίᾳ καὶ τελοῦν εἰς σχέσιν ἐξηρτημένης ἐργασίας.

2. Ἡ ἀσφάλισις ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς ἀναλήψεως ὑπηρεσίας».

II. Τὸ ἄρθρον 14 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

«Ἀποκλείονται τῆς ἀσφαλίσεως α) οἱ παρέχοντες εἰς Γεωργικὰς Συνεταιρικὰς Ὀργανώσεις πάσης φύσεως καὶ παντὸς βαθμοῦ ὑπηρεσίαν ἐπ' εὐκαιρίᾳ καὶ οὐχὶ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα β) οἱ ἐπὶ συμβάσει γ) οἱ ἐπὶ ὡρισμένον χρονικὸν διάστημα ἢ δι' ὡρισμένην ἐποχιακὴν ἐργασίαν προσλαμβανόμενοι προσωρινῶς ὑπάλληλοι, ὑπηρέται καὶ ἐργάται καὶ οἱ ἠσφαλισμένοι εἰς ἕτερον Ταμεῖον κατόπιν δηλώσεως των».

III. Εἰς τὸ τέλος τῆς περιπτώσεως στ' τοῦ ἄρθρου 15 προστίθεται ἡ ἀκόλουθος διάταξις.

«Τῆς κεκανονισμένης συντάξεως λόγῳ θανάτου ἐκ βιαίου συμβάντος ἐπελθόντος ἐν τῇ ἐκτελέσει ἢ ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐργασίας δικαιοῦνται καὶ τὰ μέλη οἰκογενείας ἠσφαλισμένων θανόντων συνεπείᾳ ἀτυχημάτων διαρκούσης τῆς κατοχῆς καὶ τῆς παρούσης ἀνταρσίας ἢ ἐκ γεγονότων ὁπωσδήποτε συνδεομένων πρὸς τὸ κίνημα καὶ τὴν ἀνταρσίαν, μὴ ὀφειλομένων δὲ πάντως εἰς συμμετοχὴν τοῦ παθόντος εἰς ταῦτα».

IV. Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἐδαφίου 1 τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 16 προστίθεται διάταξις, ἔχουσα ὡς ἀκολούθως:

«Ἡ ἐκ γεγονότων ὁπωσδήποτε συνδεομένων πρὸς τὸ κίνημα καὶ τὴν ἀνταρσίαν, μὴ ὀφειλομένων δὲ πάντως εἰς συμμετοχὴν τοῦ παθόντος εἰς ταῦτα».

V. Εἰς τὸ ἄρθρον 18 προστίθεται παράγραφος ὑπ' ἀριθ. 6, ἔχουσα ὡς ἀκολούθως:

«6. Αἱ ἐργοδότριαι Γεωργικαὶ Συνεταιρικαὶ Ὀργανώσεις ὑποχρεοῦνται:

α) Νὰ ἐπιτρέπωσιν εἰς τὰ ὄργανα τοῦ Ταμείου τὴν ἐξέτασιν τῶν βιβλίων ἢ καταστάσεων μισθολογίου καὶ ἐπιτόπιον ἔρευναν πρὸς διαπίστωσιν τῆς ἀκριβείας τῶν ἐν αὐτοῖς ἐγγραφῶν.

β) Νὰ παρέχουν εἰς τὰ ἐν λόγῳ ὄργανα πᾶσαν πληροφορίαν, δυναμένην νὰ καταστήσῃ εὐχερῆ καὶ ἀποτελεσματικὴν τὴν ἀνάσκησιν τοῦ ἐλέγχου.

γ) Τὰ ὄργανα τοῦ Ταμείου ὑποχρεοῦνται νὰ τηρῶσιν ἀπόλυτον ἐχεμύθειαν διὰ πᾶν ὅ,τι κατὰ τὴν ἀνάσκησιν τῶν καθηκόντων των ὑποπίπτει εἰς τὴν ἀντίληψιν αὐτῶν καὶ δὲν ἀφορᾷ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος.

δ) Ἐὰν αἱ ὡς ἄνω ἐργοδότριαι ὀργανώσεις ἐκ προθέσεως ἢ βαρείας ἀμελείας παραβαίνουν τὴν ὑποχρέωσιν πρὸς τήρησιν καὶ διαφύλαξιν τῶν περὶ ὧν ἀνωτέρω βιβλίων καὶ μισθολογικῶν καταστάσεων ἢ δὲν τηροῦν ταῦτα προσηκόντως, αἱ καταβλητέαι εἰσφοραὶ καθορίζονται κατὰ τὴν ἀναξέλεγκτον κρίσιν τοῦ Ταμείου».

VI. Εἰς τὸ ἄρθρον 19 προστίθεται παράγραφος ὑπ' ἀριθ. 3, ἔχουσα ὡς ἀκολούθως:

«3. Αἱ ἀπαιτήσεις τοῦ Ταμείου ἐκ καθυστερουμένων εἰσφορῶν, ἐξαγορᾶς προϋπηρεσιῶν, προσθέτων τελῶν, τόκων κλπ. εἰσπράττονται διὰ τῶν Δημοσίων Ταμείων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων. Ὡς τίτλοι διὰ τὴν παρὰ τῶν Ταμείων τούτων βεβαίωσιν καὶ εἴσπραξιν τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Ταμείου χρησιμεύουν καταστάσεις ὀφειλετῶν συνταασόμεναι καὶ ἀποστελλόμεναι εἰς τὰ Δημόσια Ταμεῖα ὑπὸ τοῦ Ταμείου».

VII. Ἡ παράγραφος 4 τοῦ ἄρθρου 21 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

«4. Εἰς τὰς περιπτώσεις παθήσεως ἢ θανάτου ἐξ αἰτίας γεγονότων τοῦ πολέμου καὶ ἐκ τοιούτων ὁπωσδήποτε συνδεομένων πρὸς τὸ κίνημα καὶ τὴν ἀνταρσίαν, μὴ ὀφειλομένων δὲ πάντως εἰς συμμετοχὴν τοῦ παθόντος εἰς ταῦτα».

VIII. Ἡ παράγραφος 2 τοῦ ἄρθρου 23 τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως:

«Ὁ συνταξιοῦχος ὑποχρεοῦται νὰ προσκομίζῃ καθ' ἑκάστην μὲν ἑξαμηνίαν πιστοποιητικὸν ἐκδιδόμενον ὑπὸ τῆς οἰκείας Δημοτικῆς ἢ Κοινοτικῆς ἢ Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς, ἐμφαῖνον ὅτι οὐδεμία μεταβολὴ ἐπῆλθεν αὐτῷ, συναπαγομένη τὴν παῦσιν, διακοπὴν ἢ μείωσιν τῆς χορηγουμένης συντάξεως, καθ' ἑκάστην δὲ τριμηνίαν σχετικὴν δήλωσιν τούτου».

IX. Μετὰ τὸ ἄρθρον 25 προστίθεται ἄρθρον 25α ἔχον οὕτω:

«1. Τὸ δικαίωμα εἰς σύνταξιν ἢ εἰς ἐφ' ἅπαξ ἀποζημίωσιν παραγράφεται μετὰ παρέλευσιν τριετίας ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς γενέσεώς του.

2. Ἀπαιτηταὶ συντάξεις, μὴ εἰσπραχθεῖσαι ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν κατέστησαν ἀπαιτηταί, παραγράφονται.

3. Αἱ σχετικαὶ διατάξεις τοῦ Νόμου περὶ βραχυπροθέσμων παραγραφῶν ἐφαρμόζονται ἀναλόγως ἐπὶ τοῦ προκειμένου».

X. Εἰς τὸ ἄρθρον 31 προστίθεται παράγραφος ὑπ' ἀριθ. 6 ἔχουσα οὕτω:

«6. Δύναται ἐπίσης ν' ἀναγνωρισθῇ ὡς συντάξιμος ὑπηρεσία ὁ χρόνος τῆς ἀναγκαστικῆς ἀπομακρύνσεως τῶν ἠσφαλισμένων ἀπὸ τὰς εἰς ἃς ὑπηρέτουν Γεωργικὰς Συνεταιρικὰς Ὀργανώσεις τὰς ἐδρευούσας εἰς

τὰς βουλγαροκρατηθείσας περιοχὰς τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας καὶ Δυτικῆς Θράκης.

Ἡ ἐξαγορὰ τῆς κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάφιον ἀναγνωριζομένης συνταξίμου ὑπηρεσίας ἐναργεῖται κατὰ τὰ ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ 2 τοῦ παρόντος ἄρθρου ὁριζόμενα».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Ἀπριλίου 1950.

5827)Σ.129|50 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ Κανονισμοῦ Παροχῶν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως ἐργατοτεχνιτῶν δομικῶν καὶ ξυλουργικῶν ἐργασιῶν».

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 70 τῆς 5 Μαΐου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὸ ἄρθρον 59 τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀν. Νόμου 694|37 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας»·

2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Δ|τος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς»·

3) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως ἐργατοτεχνιτῶν δομικῶν καὶ ξυλουργικῶν ἐργασιῶν, ὑποβληθείσαν διὰ τῶν ὑπ' ἀρ.θ 1284 π.ἐ. καὶ 48 ἐ.ἐ. ἀναφορῶν του.

4) Γνώμας τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ. 394 π.ἐ. καὶ 24 ἐ.ἐ. συνεδριάσεις 35ὴ καὶ 36ὴ τῆς Β' Περιόδου τῶν 19.1.50 καὶ 26|1|50), ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τὸν Κανονισμὸν Παροχῶν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως ἐργατοτεχνιτῶν δομικῶν καὶ ξυλουργικῶν ἐργασιῶν ἐπέλθωσι αἱ κάτωθι τροποποιήσεις καὶ προσθῆκαι:

I. Ἐν συνεχείᾳ τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 3 τοῦ ὡς ἄνω Κανονισμοῦ προστίθεται παρ. 4, ἔχουσα οὕτω:

«Ὁ παρὰ τῷ Ταμείῳ ἠσφαλισμένος θεωρεῖται ἀνάπηρος, ἐὰν λόγῳ παθήσεως ἢ βλάβης ἢ ἐξασθενήσεως σωματικῆς ἢ πνευματικῆς δὲν δύναται νὰ χαρίζῃ δι' ἐργασίας ἀνταποκρινομένης εἰς τὰς δυνάμεις, τὰς δεξιότητας, τὴν μόρφωσιν καὶ τὴν συνήθη αὐτοῦ ἐπαγγελματικὴν ἀπασχόλησιν, πλέον τοῦ τρίτου ἐκείνου, ὅπερ συνήθως κερδίζει ἐν τῇ αὐτῇ περιφερείᾳ καὶ ἐπαγγελματικῇ κατηγορίᾳ σωματικῶς καὶ πνευματικῶς ὑγιὴς ἄνθρωπος τῆς αὐτῆς μορφώσεως. Ὡς ἀναπηρία παρέχουσα δικαίωμα εἰς σύνταξιν ἢ εἰς ἐφ' ἅπαξ βοήθημα θεωρεῖται ἡ μέλλουσα νὰ διαρκέσῃ κατ' ἰατρικὴν πρόβλεψιν ἓξ τοὐλάχιστον μῆνας».

II. Ἐν συνεχείᾳ τοῦ ἄρθρου 8 παρ. 3 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Κανονισμοῦ προστίθεται τὸ ἀκόλουθον ἐδάφιον:

«Ἡ σύνταξις λόγῳ ἀναπηρίας ἀπονέμεται διὰ τὸν ὑπὸ τῶν Ὑγειονομικῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ Ι.Κ.Α καθοριζόμενον ἑκάστοτε κατὰ πρόβλεψιν πιθανὸν χρόνον ἀνικανότητος παρατεινόμενον διὰ τὸν κατὰ τὴν αὐτὴν διαδικασίαν προσδιοριζόμενον χρόνον παρατάσεως αὐτῆς».

III. Ἐν συνεχείᾳ τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Κανονισμοῦ προστίθεται ἡ ἀκόλουθος διάταξις:

«Ἐφ' ὅσον ἐξεδόθη γνωμάτευσις τῆς οἰκείας Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ι.Κ.Α. περὶ συνδρομῆς τῶν κατὰ τὴν παρ. 4 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ παρόντος προϋποθέσεων συνταξιοδοτήσεως λόγῳ ἀναπηρίας εἰς ἠσφαλισμένον του, αὕτη λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν καὶ διὰ τὴν ἀπονομὴν συντάξεως λόγῳ ἀναπηρίας εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους τοῦ Ταμείου, μὴ ἀπαιτουμένης τῆς παραπομπῆς τοῦ ἠσφαλισμένου πρὸς ἐπανεξέτασιν ἐνώπιον τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς».

IV. Ἐν συνεχείᾳ τοῦ ἄρθρου 10 παρ. 4 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Κανονισμοῦ προστίθεται ἡ ἀκόλουθος διάταξις:

«Αἱ τὸ πρῶτον ἀπονεμηθεῖσαι καὶ ἐφεξῆς ἀπονεμόμεναι δυνάμει τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ συντάξεις λόγῳ ἀναπηρίας δὲν δύνανται νὰ ἀνατρέχουν εἰς χρόνον ἀνώτερον τοῦ μηνὸς τοῦ ἑπομένου ἐκείνου, καθ' ὃν ὑπεβλήθη ἡ αἴτησις περὶ συνταξιοδοτήσεως, αἱ δὲ συντάξεις λόγῳ θανάτου εἰς χρόνον ἀνώτερον τῆς 1.11.48.

V. Τὸ ἄρθρον 15 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Κανονισμοῦ τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως:

Ἄρθρον 15.

Μεταβατικαὶ Διατάξεις.

1. Ὡς ἡμέραι ἐργασίας πραγματοποιούμεναι ἐν τῇ ἀσφαλίσει τοῦ Ταμείου διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν κατὰ τὸν παρόντα Κανονισμὸν χρονικῶν προϋποθέσεων ἀπονομῆς συντάξεων καὶ ἐφ' ἅπαξ βοηθημάτων ὑπολογίζονται, ἐφ' ὅσον δὲν καθίσταται δυνατὴ ἡ διαπίστωσις τούτων ἐκ τῶν παρὰ τοῦ Ταμείου τηρουμένων στοιχείων, αἱ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ἱδρύματος Κτιρίων, Ἀσφαλίσεων πραγματοποιηθεῖσαι ἡμέραι ἐργασίας, ἀπὸ 15.2.40 ἐφ' ἧς ἤρξατο λειτουργῶν ὁ Εἰδικὸς Λογαριασμὸς Οἰκονομικῆς Ἐνισχύσεως Ἐξόδου Γερόντων καὶ Ἀνικάνων Ἐργατοτεχνιτῶν Οἰκοδομικῶν Ἐργασιῶν περιφερείας Διοικήσεως Πρωτευούσης, εἰς ἐργασίας ὑποκειμένας εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ ρηθέντος Λογαριασμοῦ τοῦ διαδεχθέντος αὐτὸν Κεφαλαίου καὶ τοῦ Ταμείου, τοῦ τελευταίου τούτου ἀποδεικνυομένου βάσει τῶν ὑπὸ τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου ὁρισθησομένων δικαιολογητικῶν.

2. Συντάξεως λόγῳ ἀναπηρίας καὶ γήρατος δικαιοῦνται οἱ ἠσφαλισμένοι τοῦ Ταμείου οἱ καταστάντες ἀνάπηροι ἢ διακόψαντες τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός των μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ 60ου ἔτους τῆς ἡλικίας των πρὸ τῆς 25.10.48, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν πρὸ ταύτης τετραετίαν ἐπραγματοποίησαν 300 τοὐλάχιστον ἡμέρας ἐργασίας ἐν τῇ ἀσφαλίσει τοῦ Ταμείου ἐκ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 παρ. 1 καὶ 2 ἀπαιτουμένων 2000 ἢ 1000 τοιούτων, τὰ δὲ κατὰ τὸ ἄρθρ 3 μέλη οἰκογενείας θανόντος ἠσφαλισμένου, ἐφ' ὅσον ὁ θανὼν πρὸ τῆς 25.10.48 ἠσφαλισμένος εἶχε πραγματοποιήσει κατὰ τὴν πρὸ ταύτης τετραετίαν 300 τοὐλάχιστον ἡμέρας ἐργασίας ἐν τῇ ἀσφαλίσει τοῦ Ταμείου.

3. Ἡ πραγματοποίησις τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω 300 ἡμερῶν ἐργασίας ἐν τῇ ἀσφαλίσει τοῦ Ταμείου κατὰ τὴν πρὸ τῆς 25.10.48 τριετίαν ἀπαιτεῖται καὶ διὰ τὴν ἀπονομὴν τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 6 βοηθημάτων ἐν τῇ περιπτώσει, καθ' ἣν ὁ κίνδυνος ἐπῆλθε πρὸ τῆς 25.10.48.

4. Ἡ αἴτησις ἐπὶ τὴν σύνταξιν ἢ τὸ ἐφ' ἅπαξ βοήθημα, ἢ θεμελιουμένη κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκ κινδύνων ἐπαληθευσάντων πρὸ τῆς 25.10.48, ἀποσβέννυνται, ἐφ' ὅσον δὲν ἤθελεν ἀσκηθῇ ἐντὸς ἑξαμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης.

5. Ἡ ὑπὸ τοῦ Ταμείου συνταξιοδότησις λόγῳ ἀναπηρίας τῶν ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. ἐπιδοτουμένων λόγῳ ἀσθενείας συνταξιούχων του ἀναστέλλεται ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ ἑπομένου ἐκείνου τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης, ὅτ' ὅσον χρόνον οὗτοι δικαιοῦνται ἐπιδόματος ἀσθενείας ὑπὸ τοῦ ΙΚΑ.

6. Πρὸς χορήγησιν ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος ἢ συντάξεως λόγῳ γήρατος εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους τοῦ Ταμείου ἀπαιτεῖται, πλὴν τῆς πραγματοποιήσεως τοῦ κεκανονισμένου ἀριθμοῦ ἡμερησίων καταβολῶν, τῶν καθοριζομένων ὑπὸ τῶν οἰκείων διατάξεων τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, καὶ ἡ παροδος πενταετίας τοὐλάχιστον ἀπὸ τῆς πρώτης ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ὑποβολῆς αἰτήσεως περὶ χορηγήσεως τοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος ἢ συντάξεως λόγῳ γήρατος.

7. Αἱ διατάξεις τῶν παρ. 2 καὶ 3 τοῦ παρόντος ἄρθρου δὲν ἐφαρμόζονται εἰς τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ αἴτησις περὶ χορηγήσεως τῆς παροχῆς ὑπεβλήθη πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Ἀπριλίου 1950.

Αι Απόψεις Μας

....Ἐπιθανάτια

Ἀπὸ κατατεθὲν εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ψήφισιν νομοσχεδίων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 2112, μεταξὺ ἄλλων, βλέπομεν νὰ ἐγγίζῃ, ἐπὶ τέλους, ἡ ἐκδίωξις ἀπὸ τὸ δίκαιον μιᾶς διατάξεως, ἡ ὁποία ἐπὶ πολὺ ἐβασάνισε τὴν θεωρίαν καὶ πρᾶξιν καὶ πρὸ παντὸς τοὺς ἐνδιαφερομένους μισθωτούς, μὲ τὰ παράδοξα ἐκ τῆς ἑρμηνείας καὶ ἐφαρμογῆς της ἀποτελέσματα.

Πρόκειται περὶ τῆς παλαιωθείσης πλέον καταστάσης, λόγῳ τῶν ἀτερμόνων περὶ τῆς ἐννοίας της συζητήσεων, διατάξεως τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. 1231|18 καὶ ἄρθρ. 11 Ν. 2.112 περὶ τῆς ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος τῶν ἡμερομισθίων.

Κατεγράφημεν ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν τοὺς πάντας.

Βαρεῖα νοσοῦσα, ἀπὸ ἐπόψεως ὀρθοῦ θετικοῦ δικαίου καὶ ἑρμηνείας καὶ ἐφαρμογῆς της ἐξ-δικεῖτο καὶ τὸν ἰατρῶν μιᾶς ἐπιχειρήσεως—ἐν ἐκ τῶν θυμάτων της—τὸν ὁποῖον, διότι ἠμείβετο καθ' ἡμέραν καὶ δὲν ἀπεδείκνυε φυσικὰ—πῶς νὰ τὸ ἀποδείξῃ;—ὅτι τοῦτο ἐγίνετο πρὸς καταστρατήγησιν τοῦ νόμου, ἐχαρακτήριζε ὡς ....ἐργάτην.

Ἀπὸ κακίαν λοιπὸν ὁ ἰατρὸς....δὲν προσφέρει τὰς βοηθείας του εἰς τὴν ἑτοιμοθάνατον;

Ὁπωσδήποτε κανεὶς δὲν πρόκειται νὰ θρηνήσῃ διὰ τὸ πράγμα. Ὑπῆρχον εἰς τὴν ζωὴν τοῦ δικαίου μερικὰ παράδοξα, διὰ τὰ ὁποῖα δὲν ἀπορεῖ κανεὶς τώρα διατί ἐγεννήθησαν, ὅσον διατί αὐτὴ ἡ ἐπιμονὴ των νὰ ζοῦν, παρὰ τὴν καχεκτικότητά των καὶ ἀδυναμίαν νὰ προσαρμοσθοῦν πρὸς τὴν λογικήν.

Μεταξὺ αὐτῶν εἶναι—ἢ ἦτο, ἀφοῦ εἶναι βεβαίως ὁ θάνατος της—ἡ ἐν λόγῳ διάταξις, διὰ τὴν ὁποίαν, ὡς ταλλάχιστον ἐφημοζέτο, ἐφορίπτετο τὸ βάρος ὄχι εἰς τὴν φύσιν τῆς ἐργασίας, ἀλλ' εἰς τὸν τρόπον τῆς πληρωμῆς τοῦ μισθωτοῦ.

Νὰ συνέβαλον οἱ ἐπίμονοι ἀγῶνες μας εἰς τὸ νὰ ἐξοστρακίζεται αὐτὴ ἀπὸ τὸ δικαιον; Ἴσως.. Ἀλλ' ἐνώπιον, ἔστω, μιᾶς τοιαύτης ἑτοιμοθανάτου, ἂς μᾶς συγχωρηθῇ νὰ μὴ ἔχωμεν τύψεις συνειδήσεως.

Ἀπὸ μακροῦ ἤδη ἡ κοινὴ περὶ δικαίου συνείδησις δὲν τῆς ἀνεγνώριζε δύναμιν ζωναναοῦ δικαίου.

●●●

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Βιβλιοκρισία

Κ. Περιφανάκη, Φορολογικὴ Ἰσονομία. Ἀθῆναι 1950, σελ. 19. Ὑπὸ τὸν ἄνω τίτλον ἐδημοσιεύθη εἰς ἀρίστην ἔκδοσιν, μικρὰ μὲν τὴν ἔκτασιν, ἀλλὰ λίαν περιεκτικήν, δημοσιονομικῆς καὶ συνταγματικῆς φύσεως, ἐπιστημονικὴ ἐργασία τοῦ Νομικοῦ Συμβούλου τοῦ Κράτους κ. Κ. Περιφανάκη.

Εἰδικαὶ παραπομπαὶ εἰς ἀλληλοδαπὴν καὶ ἡμεδαπὴν θεωρίαν καὶ νομολογίαν πλουτίζουσι τὴν συγγραφὴν ταύτην. Ἐξετάζεται ἐν αὐτῇ, κατ' ἀρχήν, ὁ κανὼν τοῦ πανδήμου τοῦ φόρου. Γίνεται, περαιτέρω, συνοπτικὴ ἱστορικὴ καὶ συγκριτικὴ ἀνασκόπησις τῶν ἐπὶ τοῦ ἐρευνωμένου θέματος παρ' ἡμῖν καὶ ἀλλαχοῦ κρατούντων. Τάσσονται τὰ νομοθετικὰ ὅρια τῇ ἐκ τοῦ Συντάγματος ἐπιβαλλομένης φορολογικῆς ἰσοτητος, φυσικῶν καὶ νομικῶν προσώπων καὶ τέλος ἐκτίθενται τὰ ἐν προκειμένῳ συμπεράσματα τοῦ συγγραφέως.

Ἀντλῶν ἐπιχειρήματα καὶ ἐξ ἄλλης φιλοσοφικῆς περὶ δικαίου ἐργασίας τον ὁ συγγραφεὺς (*C. Périphanakis*, La théorie grecque du droit et le classicisme actuel, ἔκδ. 1946), ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Συντάγματος, καθιεροῦντος ἰσότητα τῶν Ἑλλήνων ἐνώπιον τοῦ νόμου καὶ ὑποχρέωσιν συνεισφορᾶς αὐτῶν «ἀδιακρίτως» εἰς τὰ δημόσια βάρη, ἀναλόγως τῶν δυνάμεών των, τάσσεται ἐναντίον τῶν ταξικῶν καὶ προσωπικῶν ἀπὸ φόρων ἀπαλλαγῶν, τῶν θεσπισθειῶν ὑπὸ διαφόρων νόμων, ὡς π.χ. τῆς ἀπαλλαγῆς τῆς βασιλικῆς χορηγίας ἀπὸ παντὸς φόρου, ὡς καὶ τῆς ἀπαλλαγῆς τοῦ Βασιλέως καὶ τῶν μελῶν τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας παντὸς τελωνειακοῦ δασμοῦ καὶ ἀπὸ πάσης φύσεως φόρων (ἄρθρ. 2 ἀ. ν. 22 Ἰανουαρ 1936, ἄρθρ. 1 ἀ. ν. 1240|8, ἀ. ν. 849|48, ἄρθρ 42 § 1 ἀ. ν. 332|46, ν. 6|46, ν. δ. 12 8|49), τῆς ἀπαλλαγῆς τῆς βουλευτικῆς χορηγίας (ἄρθρ 57 Συντ. 1927 διατηρηθέντος ἐν ἰσχύι διὰ τῆς Σ. Πράξεως Ζ' τῆς 28|29 Ὀκτωβρ. 1945, ν. 6|46, ν. δ. 66|48, ἄρθρ. μόν. § δ τοῦ Κ' Ψηφίσματος τῆς 3|1 Φεβρουαρίου 1947 καὶ ἀπόφ. Προεδρου Βουλῆς καὶ Ὑπ. Συντονισμοῦ καὶ Οἰκονομικῶν, ὑπ' ἀριθ. 61'3|27.6 τῆς 18 Νοε βρίου 1947) φόρου καθαρᾶς προσόδου, ἀκολουθῶν τὴν παλαιοτάτην δόξαν: «Μηδὲ ἐπ' ἀνδρὶ νόμον ἐξεῖναι θεῖναι, ἐὰν μὴ τὸν αὐτὸν ἐπὶ πᾶσιν...» (αὐτ. σελ. 15 καὶ σημ 19α παραπ.), ὡς καὶ τῆς: «Δεῖ γὰρ τὸν νόμων ἄρχειν πάντων» (αὐτ. σελ. 8, σημ. 6 παραπ.)

Προσωρινοὶ φορολογικαὶ ἀπαλλαγαί, γενικῆς φύσεως, ἐξ ὡρισμένων κοινωνικῶν λόγων προβλεπόμεναι ἢ καὶ διαβαθμίσεις ἐν τῇ ὑφισταμένῃ φορολογίᾳ σκοποῦσαι τὴν ἀνάλογον τῆς οἰκονομικῆς δυναμικότητος τῶν φορολογουμένων κατανομὴν τῶν ἐκ φόρου βαρῶν, δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἀντικείμεναι εἰς τὴν τοῦ ἄρθρου 3 συνταγματικὴν περὶ ἰσότητος διατοξιν, διότι δι' αὐτῶν διατηρεῖται ἡ κατὰ τὸ Σύνταγμα «ἰσορροπία τοῦ φόρου».

Προκειμένου δὲ περὶ φορολογινῆς ἀπαλλαγῆς εἰσαγῶν ἱδρυμάτων, αὕτη δὲν προσκρούει εἰς τὸ Σύνταγμα, διότι ἐν τοιαύτῃ ἀπαλλαγῇ τῶν «δὲν πρόκειται, κυρίως εἰπεῖν, περὶ ἀπαλλαγῆς τάξεων ἢ προσώπων, καὶ δὴ ἐκείνης εἰδικῶς ἣν τὸ Σύνταγμα ἠθέλησε νὰ ἀπαγορεύσῃ, ἀλλὰ πρόκειται κυρίως περὶ ἐνισχύσεως κοινωφελοῦς σκοποῦ, οὗτινος ὄργανον ἁπλῶς εἶναι τὸ ἵδρυμα». Ἐπίσης ὁμοίως δὲν προσκρούει εἰς τὴν συνταγματικὴν διάταξιν ἡ ἀπὸ φόρων ἀπαλλαγή, ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τῶν, ὑπὸ τῶν πληγέντων ὑπὸ ὡρισμένου κακοῦ – πολεμικῆς ἀναπηρίας, σεισμοῦ, προσφυγίας κ.λ.π. – διότι δὲν πρόκειται περὶ εὐνοίας ὡρισμένων προσώπων ἢ τάξεων, ἀλλὰ περὶ ἀπαλλαγῆς γενικῶς πάντων τῶν ὑπὸ ὡρισμένου κακοῦ πληγέντων, καὶ τοῦτο «πρὸς ἀνάλογον ἀνακούφισιν ἀπὸ τῶν δημοσίων βαρῶν τῶν οὕτω παθόντων», ἵνα διατηρηθῇ ἡ κατὰ τὸ Σύνταγμα εἰσορροπία τοῦ φόρου «(ἄρθρ. 4 Συντ.), ὅπερ καὶ ἐκ κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης ἐπιβάλλεται καὶ τὴν πολιτικὴν κοινωνίαν ἐξυψοῖ». (σελ. 11). Καὶ ὡς κατακλεὶς τῆς ὅλης μελέτης ἐξάγεται τὸ πρακτικὸν συμπέρασμα (σελ. 16), καθ' ὃ: «Πᾶς ὁρισμός, ἀντιβαίνων ριζικῶς εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Συντάγματος φορολογικὴν Ἰσονομίαν, εἶναι ἄκυρος. Οἱ δὲ ἁρμόδιοι κρατικοὶ λειτουργοὶ καὶ εἰδικῶς τὰ Δικαστήρια, ἐλέγχοντα τὴν συνταγματικότητα τῶν νόμων, ὀφείλουσι νὰ ἀρνηθῶσι τὴν ἐφαρμογήν του».

Ἡ ὅλη ἐργασία ἐμφανίζει πλήρεις καὶ σταθερὰς δικαιολογικὰς βάσεις, λεπτὴν διακρισιν τῶν καθ' ἕκαστα ἐννοιῶν καὶ σημαντικὴν ἐνδιαφέρον, λόγῳ τοῦ εἴδους τοῦ ἐρευνωμένου θέματος καὶ τῆς λίαν ἐπιμελημένης ἐν συντομίᾳ ἐκθέσεως αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ, ἀνωτέραν νομικὴν θέσιν ἐν τῷ Κράτει κατέχοντος καὶ πρώην δικαστικοῦ, συγγραφέως της.

Δρ. Φίλ. Δ. Ἀγγελῆς

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 9ος — Τεῦχος 13 (211)

Ἀθῆναι, 1 Ἰουλίου 1950

ΛΥΣΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΟΡΙΣΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν σχετικῶν ἄρθρων τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος

Ὑπὸ τοῦ κ. **ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ Κ. ΛΙΒΙΕΡΑΤΟΥ**, Δικηγόρου

Ἡ μεγάλη σπουδαιότης, ἣν ἐνέχει διὰ τὴν σύγχρονον κοινωνικὴν ζωὴν ἡ σύμβασις ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἠνάγκασε τὸν νομοθέτην νὰ θεσπίσῃ ἰδίας διατάξεις καθοριζούσας τοὺς ὅρους λύσεως τῆς συμβάσεως ταύτης.

Εἶναι φανερόν, ὅτι ἐλαχίστου ποσοστοῦ ἐλευθερίας ἀπολαμβάνει πράγματι ὁ μισθωτὸς κατὰ τὸν διακανονισμὸν μετὰ τοῦ ἐργοδότου του τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Εἰς ταῦτο συντελεῖ τὸ διττὸν φαινόμενον, ἐξ ἑνὸς μὲν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἐξ ἑτέρου δὲ τῶν συντασσομένων ὑπὸ τῶν ἐπιχειρήσεων κανονισμῶν, ὥστε δύναται τις σήμερον νὰ υἱοθετήσῃ ἀδιστάκτως τὸν ἀφορισμὸν τοῦ *Josserand*, καθ' ὃν «Le droit collectif s'il ne supprime pas le droit individuel le reduit du moins dans ses derniers rétranchements» (Droit C. p. 603) τοὐλάχιστον διὰ τὴν μεγάλην βιομηχανίαν, ἧτις ἀποτελεῖ τὴν πλέον ἐξελειγμένην μορφὴν ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως, εἰς ἣν δὲν συναντῶνται συμβάσεις ὑπὸ τὸν γνωστὸν τύπον τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου (*Georges Scelle*: leg. ind. p. 176).

ΙΙ. Τὸ ἄρθρ. 669 § 2 τοῦ ἡμετέρου Α. Κ. ὁρίζει ἐπὶ τῶν ἀφορώντων ἡμᾶς θεμάτων, ὅτι: «Σύμβασις ἐργασίας, ἧς ἡ διάρκεια οὔτε ὡρίσθη, οὔτε ἐκ τοῦ εἴδους καὶ τοῦ σκοποῦ αὐτῆς συνάγεται, λύεται προηγουμένης ἑκατέρωθεν καταγγελίας».

Ὡς ἐκ τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου δείκνυται, ὁ Α.Κ. ἀναγνωρίζει τὴν μονομερῆ λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν προηγουμένης ἐμπροθέσμου καταγγελίας.

Ἡ ὑπαρξις καὶ ἡ διάρκεια τῆς ἐμπροθέσμου καταγγελίας προσδιορίζονται διὰ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἢ τοῦ νόμου. Ἐν ἐλλείψει ρυθμίσεως τοῦ θέματος τούτου ἐν αὐτοῖς ἐφαρμόζεται ἡ δεκαπενθήμερος προθεσμία, ἡ ὁριζομένη ὑπὸ τοῦ προαναφερθέντος ἄρθρου τοῦ Κώδικος, ῥητῶς διαγορεύοντος ὅτι προθεσμία βραχυτέρα τῆς νομίμου 15θημέρου τοιαύτης δὲν δύναται νὰ συμφωνηθῇ ὑπὲρ τοῦ ἐργοδότου. Ἐκ τούτου ἕπεται, ὅτι πᾶσα συλλογικὴ σύμβασις, πᾶς κανονισμὸς ἐπιχειρήσεως καὶ πᾶσα ἰδιωτικὴ συμφωνία, μὴ προσδιορίζουσα προθεσμίαν ἢ ὁρίζουσα τοιαύτην βραχυτέραν τῆς νομίμου ὑπὲρ τοῦ ἐργοδότου, εἶναι ἐπιδεὴς νομικῆς ἰσχύος.

Ἐξ ἑτέρου πᾶς ὅρος κατ' ἰδίαν συμβάσεως ἐργασίας ἢ κανονισμοῦ ἐπιχειρήσεως, ἀντιτιθέμενος πρὸς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι εὐνοϊκώτερος διὰ τὸν μισθωτόν, εἶναι ἄκυρος, ἀντὶ τούτου δὲ ἰσχύει ὁ σχετικὸς ὅρος τῆς συλλογικῆς συμβάσεως.

ΙΙΙ. Εἰς ξένας νομοθεσίας, καθιερούσας τὴν εὐχέρειαν μονομεροῦς λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, θεσπίζεται συγχρόνως, ὅτι ἡ τοιαύτη ἐνέργεια τοῦ ἀντισυμβαλλομένου δίδει χώραν εἰς ἀποζημίωσιν.

Παρ' ἡμῖν γίνεται δεκτόν, ὅτι ἡ μονομερὴς λύσις τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως εἶναι ἄνευ ἀποτελέσματος εἰς τὰς κάτωθι περιπτώσεις:

1. Ὅταν δὲν ἐτηρήθη ἡ προθεσμία τῆς καταγγελίας.

2. Ὅταν ἡ ἀπόλυσις ἐγένετο αὐθαιρέτως καὶ ἄνευ σπουδαίου λόγου, δὲν ἐτηρήθη δ' ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ ἐν § 1 διατύπωσις.

Ἀντιθέτως, ὡς ἐκ τοῦ γράμματος τοῦ ἄρθρου 669 § 2 προκύπτει, ἡ ἀπόλυσις ἔχει πλήρη ἐνέργειαν εἰς τὰς ἑξῆς περιπτώσεις:

Α) Ὅταν, καίτοι ἐγένετο αὐτὴ αὐθαιρέτως καὶ ἄνευ σπουδαίου λόγου, ἔλαβεν ὅμως χώραν ἡ ἐν τῷ ἀνωτέρω ἄρθρῳ διαλαμβανομένη διατύπωσις τῆς ἐμπροθέσμου καταγγελίας.

Β) Ὅταν, καίτοι αἱ συνθῆκαι, ὑφ' ἃς λαμβάνει χώραν ἡ ἀπόλυσις, ἐνέχουν ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ ἐργοδότου ἀθέτησιν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως (ἴδε ἄρθρον 673 Α. Κ.) ἢ πταῖσμα τούτου, ὑποχρεοῦν κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον εἰς ἀποζημίωσιν, οὐχ' ἧττον ὅμως προηγήθη τῆς ἀπολύσεως ἐμπρόθεσμος καταγγελία.

Α) Μὴ τήρησις τῆς προθεσμίας καταγγελίας. Ἐλλείψει σπουδαίου λόγου ἡ προθεσμία τῆς καταγγελίας πρέπει νὰ τηρῆται ἀπαρεγκλίτως. Ἀπόκειται εἰς τὸν ἐργοδότην, ὅστις ἰσχυρίζεται, ὅτι ἀπέλυσε τὸν ἐργάτην, καταγγείλας ἐμπροθέσμως τὴν σύμβασιν, νὰ ἀποδείξῃ τοῦτο κατὰ νόμιμόν τινα τρόπον. Ἡ ἐμπρόθεσμος καταγγελία τηρεῖται ἑκατέρωθεν. Ὁ μισθωτός, ὅστις ἀπελύθη ἄνευ ἐμπροθέσμου καταγγελίας, δὲν δύναται νομίμως νὰ ἐκμισθώσῃ τὰς ὑπηρεσίας του εἰς ἕτερον ἐργοδότην, ἅτε μὴ λυθείσης τῆς συμβάσεως, καθ' ὅσον δὲν θὰ δικαιοῦται ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ νὰ εἰσπράξῃ παρὰ τοῦ ἀρχικοῦ ἐργοδότου τοὺς μισθοὺς τοῦ διαρρεύσαντος χρονικοῦ διαστήματος μεταξὺ ἀπολύσεως καὶ ἐπαναπροσλήψεως. Διὰ τὴν προθεσμίαν τῆς καταγγελίας ἐλέχθησαν ἀνωτέρω τὰ δέοντα.

Β) Ἡ μὴ τήρησις ὑπὸ τοῦ ἑνὸς ἐκ τῶν συμβαλλομένων τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπορρεουσῶν ὑποχρεώσεων ἀποτελεῖ τὴν κλεῖδα

ΜΗ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΝΕΚΑ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΜΙΣΘΟΥ

(Άρθρα 657 καὶ 658 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος)

Ὑπὸ τοῦ κ. **ΑΛΕΞ. ΒΑΜΒΕΤΣΟΥ**, Δικηγόρου

Ἐπὶ τεθέντων ὑπὸ ἐργοδοτικῆς ὀργανώσεως σχετικῶν ἐρωτημάτων.

I. Κατὰ τὸ ἄρθρον 657 ἐδ. 1 Α. Κ. ὁ ἐκμισθωτὴς (ἐργάτης, ὑπάλληλος) διατηρεῖ τὴν ἀξίωσίν του ἐπὶ τὸν μισθόν, ἐὰν μετὰ δεκαήμερον τοὐλάχιστον παροχὴν ἐργασίας κωλύεται νὰ ἐργασθῇ, ἕνεκα σπουδαίου λόγου μὴ ὀφειλομένου εἰς ὑπαιτιότητά του, ὡς ἡ ἀναίτιος ἀσθένεια, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 658 ἡ τοιαύτη ἀξίωσις δὲν δύναται νὰ ἐκτείνεται πέραν τοῦ μισθοῦ ἑνὸς μηνός, ἐὰν τὸ κώλυμα ἐπῆλθεν ἐν ἔτος μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς συμβάσεως, ἐὰν δὲ ἐπῆλθε μετὰ ὑπηρεσίαν ἀνωτέραν τῶν δέκα ἡμερῶν καὶ κατωτέραν τοῦ ἔτους, ἡ ἀξίωσις δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τὸν μισθὸν ἡμίσεως μηνός. Τὸ ἄρθρον 657 δὲν ὁρίζει κατὰ ποῖα χρονικὰ διαστήματα δύναται νὰ ἐπαναλαμβάνεται τὸ κώλυμα ἄνευ ἀπωλείας τῆς ἀξιώσεως ἐπὶ τὸν μισθόν, ἐκ τοῦ ἄρθρ. 658 ὅμως, ὅπερ ὁρίζει τὴν καταβολὴν ἑνὸς μισθοῦ, ἐὰν τὸ κώλυμα ἐπῆλθεν ἐν ἔτος μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς συμβάσεως καὶ ἡμίσεως εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν, δέον νὰ δεχθῶμεν ἑρμηνευτικῶς, ὅτι τὸ μὲν ὅριον τοῦ μηνὸς δύναται νὰ ἐφαρμόζεται ἅπαξ κατ' ἔτος ὑπηρεσίας, τὸ δὲ ὅριον τοῦ ἡμίσεως μηνὸς πρὸ τῆς συμπληρώσεως ὁλοκλήρου ἔτους.

Ἐξ ἄλλου τὸ ἄρθρον 657 ἐδ. 2 Α. Κ. ὁρίζει, ὅτι «ποσὰ καταβληθέντα εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν ἐξ αἰτίας τοῦ κωλύματος δυνάμει ὑποχρεωτικῆς ἐκ τοῦ νόμου ἀσφαλίσεως (οἷα εἶναι ἡ τοῦ Ι.Κ.Α. κατὰ τὸν νόμον 6298|1934), δικαιοῦται ὁ μισθωτὴς (ἐργοδότης) νὰ ἐκπέσῃ ἐκ τοῦ μισθοῦ». Ἐκ τῆς συμβάσεως ταύτης. Διότι, προκειμένης συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ἡ ἀθέτησις τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως ὑποχρεώσεων ἢ τὸ πταῖσμα ἐπιτρέπουν τὴν πρόωρον λύσιν ταύτης, προκειμένης δὲ συμβάσεως ἀορίστου χρόνου, τὰ αὐτὰ περιστατικὰ ἐπιτρέπουν τὴν ἄμεσον λύσιν τῆς συμβάσεως ἄνευ καταγγελίας.

Ὅμως ἐκ τῆς ἀντιβολῆς τῶν ἀφορώντων τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἄρθρων τοῦ ἡμετέρου Α. Κ. προκύπτει τοῦτο τὸ ἰδιάζον χαρακτηριστικὸν γνώρισμα: Ὅτι, προκειμένης συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ἡ λύσις ταύτης διὰ καταγγελίας χωρεῖ μόνον ἐν ὑπάρξει σπουδαίου λόγου, ὥστε ὁ ἐργοδότης, προβαίνων εἰς τὴν διὰ καταγγελίας ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ—ἐνῷ ταυτοχρόνως δὲν ἐπικαλεῖται λόγον σπουδαῖον πρὸς τοῦτο—οὐδὲν ἐπιτυγχάνει, τῆς καταγγελίας καθισταμένης ἀνενεργοῦ.

Ἐνῷ, ἐξ ἀντιθέτου, προκειμένης συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὁ ἐργοδότης τηρῶν τὴν προθεσμίαν προμηνύσεως τοῦ ἄρθρου 669 § 2, δύναται νὰ καταγγείλῃ ταύτην ὁποτεδήποτε, χωρὶς νὰ ἦ ὑποχρεωμένος νὰ ἐπικαλεσθῇ σπουδαῖον τινὰ λόγον πρὸς τοῦτο, καὶ ἐὰν ἔτι οὗτος —ὁ ἐργοδότης δηλαδὴ—διὰ τῆς ἀντισυμβατικῆς του στάσεως καθιστᾷ ἀδύνατον τὴν συνέχισιν τῆς συμβάσεως.

Καθ' ἡμᾶς, ἡ διαφορετικὴ αὐτὴ μεταχείρισις τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ τοῦ Α. Κ., τό γε νῦν ἔχον, εἶναι δυσεξήγητος. Καὶ εἶναι δυσεξήγητος, τοσοῦτο μᾶλλον, καθ' ὅσον ὁ δεσμὸς μεταξὺ ἐργάτου καὶ ἐργοδότου, ὅστις δημιουργεῖται διὰ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, εἶναι δεσμὸς λίαν προσωρινός. Δὲν ἐξασφαλίζει εἰς τὸν ἐργάτην σταθερότητα, δημιουργῶν ἀντιθέτως ἀβεβαιότητα. Ὁ ἐργάτης εὑρίσκεται διαρκῶς εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἐργοδότου, ἑτοίμου νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν. Καθ' ἑκάστην τίθεται διὰ τὸν ἐργάτην τὸ πρόβλημα τῆς παρατάσεως τῆς συμβάσεως, πρόβλημα ζωτικὸν δι' αὐτόν, ὅστις διαρκῶς ἐκτίθεται οὕτωσι εἰς τὸν κίνδυνον τῆς ἀνεργίας. Ζήτημα ἀγωνιώδες ἐνίοτε, διότι ἐκ τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐργοδότου του ἐξαρτᾶται ἡ τύχη αὐτοῦ.

Ἔδει ἑπομένως, καθ' ἡμᾶς, ὁ νομοθέτης νὰ προβλέψῃ, ὥστε νὰ ἐξασφαλίζηται ἀρκούντως καὶ εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ὁ ἐργάτης, πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον θὰ ἐπετυγχάνετο, ἐὰν ἐθεσπίζετο ὁμοία διάταξις πρὸς ἐκείνην, ἥτις ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου (ἐὰν δηλαδὴ ἀπῃτεῖτο καὶ διὰ τὴν ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἀπόλυσιν σπουδαῖος λόγος).

Τοῦτο κατιδοῦσα ἡ παρ' ἡμῖν θεωρία ἠθέλησε νὰ περιστείλῃ τὴν ἐν λόγῳ ἀδικίαν διὰ τῆς ἐφαρμογῆς καὶ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 669 § 2 Α. Κ. τῆς περὶ καταχρήσεως δικαιώματος διατάξεως τοῦ αὐτοῦ Κώδικος. Ὑποστηριχθῇ δηλαδή, ὅτι εἰς τὰς μνημονευθείσας παρ' ἡμῶν ἐν § Α καὶ Β περιπτώσεις ἡ ἀπόλυσις ἐνέχει κατάχρησιν δικαιώματος καὶ ἐπάγεται τὰς ἀπορρεούσας ἐκ τοῦ ἄρθρου 281 Α. Κ. συνεπείας.

Ὅμως, ἀνεξαρτήτως τοῦ περιστατικοῦ ὅτι ἡ περὶ καταχρήσεως δικαιώματος θεωρία, ἧς ἐν προκειμένῳ ἀμφισβητεῖται ἡ ἐφαρμογή, δὲν δύναται νὰ παράσχῃ τὴν οἱανδήποτε θὰ παρεῖχεν εἰς τὸν ἐργάτην προστασίαν ἡ θέσπισις θετικῆς διατάξεως, ἀπαιτούσης σπουδαῖον λόγον διὰ τὴν διὰ καταγγελίας λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἡ ἐφαρμογὴ εἰδικώτερον τῆς θεωρίας ταύτης ἐν προκειμένῳ προκαλεῖ περισσοτέραν σύγχυσιν καὶ οὐδὲν θετικὸν ἀποτέλεσμα ἐπάγεται. Ἰδοὺ δὲ διατί: 1) Αἱ ἱδρυτικαὶ τῆς καταχρήσεως δικαιώματος περιστάσεις ἐν τῇ ἀσκήσει τοῦ δικαιώματος ἀπολύσεως δυσκόλως δύνανται νὰ προσδιορισθοῦν καὶ ἔτι δυσκολώτερον νὰ ἀποδειχθοῦν. 2) Διότι ὁ βαρυνόμενος μὲ τὴν ἀπόδειξιν τῆς καταχρήσεως τοῦ δικαιώματος εἶναι ὁ προτείνων ταύτην, δηλαδὴ ὁ ἐργάτης.

Πειραιεὺς 3|6|1950

ΞΕΝΟΦΩΝ Κ. ΛΙΒΙΕΡΑΤΟΣ, Δικηγόρος

τούτου προκύπτει, ὅτι ἡ ὑποχρέωσις βαρύνει κατὰ κύριον λόγον τὸν ἐργοδότην, τὸν ὁποῖον ἀνακουφίζει ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ καταβολή.

ΙΙ. Ἐξεταστέον ἤδη ποῖαι αἱ ἐναντι τοῦ ἠσφαλισμένου ὑποχρεώσεις τοῦ Ι.Κ.Α. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 8 τοῦ νόμου 6298|1934, ὡς εἶχεν ἀρχικῶς, οἱ μισθωτοὶ κατετάσσοντο εἰς ὀκτὼ μισθολογικὰς κλάσεις, αἱ εἰσφοραὶ δὲ τοῦ Ι.Κ.Α. ἦσαν κατὰ τὸ ἄρθρ. 21 πάγιαι κατὰ κλάσιν, ἀντιστοιχοῦσαι εἰς τὸν μέσον ὅρον τῶν ἀποδοχῶν ἑκάστης κλάσεως. Ἀντίστοιχος ἦτο καὶ ἡ παροχὴ τῶν ἐπιδομάτων, ἐν περιπτώσει ἀσθενείας, κατὰ τὸ ἄρθρ. 30 τοῦ νόμου καταβαλλομένου εἰς τὸν ἀσθενοῦντα μισθωτὸν ποσοστοῦ 40 ο|ο ἐπὶ τοῦ μέσου ὅρου ἀποδοχῶν κατὰ κλάσιν.

Συνεπῶς, ἂν ἐσυνεχίζετο τὸ καθεστὼς τοῦτο, θ' ἀπέμενε πάντοτε διὰ τὰ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον καθοριζόμενα χρονικὰ ὅρια ποσοστὸν ἄλλοτε ἀνώτερον, ἄλλοτε κατώτερον τοῦ 60 ο|ο (διότι, ὡς ἐξετέθη, ἡ καταβολὴ ἐγίνετο ἐπὶ τῇ βάσει μέσου ὅρου ἀποδοχῶν κατὰ κλάσιν) εἰς βάρος τοῦ ἐργοδότου, ἐπὶ πλέον τῆς εἰς τὸ Ι.Κ.Α. συνεισφορᾶς του. Βραδύτερον αἱ κλάσεις ηὐξήθησαν εἰς δεκατρεῖς, παρέμεινε δὲ τὸ ποσοστὸν 40 ο|ο τοῦ ἐπιδόματος, ἀλλὰ διαρκούσης τῆς Κατοχῆς ἐξεδόθη ὁ Ν. 85|1943 (Ἐφ. Κυβ. Α' 124), δστις ὥρισεν, ὅτι, διαρκούσης τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως, ἀφ' ἑνὸς μὲν αἱ εἰσφοραὶ τῶν μισθωτῶν καὶ αἱ συνεισφοραὶ τῶν ἐργοδοτῶν θὰ ὑπελογίζοντο ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἀποδοχῶν (μολονότι νομίζω, ὅτι αὐτὸ ἦτο καὶ τὸ νόημα τοῦ Ν. 6298), ἀφ' ἑτέρου δέ, ὅτι τὰ ἐπιδόματα «ὁρίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἀναλόγως πρὸς τὴν οἰκονομικὴν δυνατότητα ἑκάστου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως καὶ τὰς δημιουργουμένας οἰκονομικὰς συνθήκας». Ἡ ἰσχὺς τοῦ νόμου τούτου καὶ, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τοῦτον, τῆς ὑπ' ἀριθ. 30440/Σ 996|29-9-43 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (Ἐφ. Κυβ. 1943, τεῦχ. β' ἀριθ. 185) παρετείνετο ἀλληλοδιαδόχως ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1948 (νόμος 520|1948), ἔκτοτε δὲ παρετάθη μέχρι 31-8-1949 καὶ εἶτα μέχρι 31-12-49 διὰ τοῦ Α. Ν. 901 καὶ τοῦ Ν. Δ. 1238|1949. Μολονότι δὲν ἐγένετο περαιτέρω παράτασις, τὸ Ι.Κ.Α. δὲν ἐφαρμόζει ὡς πρὸς τὰς παροχὰς (διότι αἱ εἰσφοραὶ καὶ συνεισφοραὶ καθορίζονται βάσει τοῦ ν. 19|1944) ἐν τῇ βεβαιότητι, ὅτι θὰ παραταθῇ καὶ πάλιν διὰ νόμου, ἀφ' ἧς ἔληξεν ἡ τελευταία παράτασις.

ΙΙΙ. Κατὰ τὸ σήμερον ἰσχῦον καθεστὼς τὸ σύνολον εἰσφορᾶς καὶ συνεισφορᾶς ἀνέρχεται ἐν τῇ περιοχῇ Διοικήσεως Πρωτευούσης εἰς 15ο|ο (ἐξ ὧν τὰ 11 εἰς βάρος τοῦ ἐργοδότου) ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν πράγματι καταβαλλομένων ἀποδοχῶν, τὰ δὲ ἐπιδόματα ἀσθενείας ἀνέρχονται εἰς ποσοστὸν τῶν ἀποδοχῶν, κλιμακωτῶς ἀνερχόμενον εἰς 80ο|ο περίπου τῶν μικρῶν ἀποδοχῶν, προκειμένου δὲ περὶ τῶν μεγάλων κατώτερον καὶ τοῦ 40ο|ο, ἀφοῦ ἀνέρχεται εἰς δρχ. 10.000 παγίως διὰ τὰ ἡμερομίσθια ἀπὸ δρχ. 25.000 καὶ ἄνω ἀπεριορίστως. Διὰ τὰ μέχρις 20.000 δρχ. ὅμως ἡμερομίσθια ἠμπορεῖ νὰ λεχθῇ, ὅτι, ἡ σημερινὴ κατάστασις εἶναι εὐνοϊκωτέρα διὰ τοὺς ἐργοδότας παρ' ὅ,τι ἦτο πρότερον, διότι τὸ ἐπίδομα ὑπερβαίνει τὸ 40ο|ο, συνεπῶς τὸν ἐργοδότην βαρύνει ὀλιγώτερον τοῦ 60ο|ο. Ἡ καταβολὴ τοῦ ἐπιδόματος ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἕκτης ἡμέρας.

ΙV. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προκύπτει, ὅτι:

α') Ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου καταβολὴ ἐπὶ ἕνα ἢ ἥμισυ μῆνα (κατὰ τὰς ἀνωτέρω ἐν παραγρ. 1 διακρίσεις) ὁλοκλήρου μὲν τοῦ πρώτου πενθημέρου, ἐφεξῆς δὲ τῆς διαφορᾶς μεταξὺ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ καὶ τοῦ εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. παρεχομένου ἐπιδόματος εἶναι, κατὰ τὸ πρῶτον αὐτῆς μέρος, συνέπεια ἀφ' ἑνὸς τῆς συνήθους εἰς τοὺς ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμοὺς διατάξεως, καθ' ἣν, πρὸς ἀποφυγὴν καταστρατηγήσεων καὶ ὑπερβολικῆς ἀπασχολήσεως τῆς ὑπηρεσίας κατὰ τὰς πρώτας πέντε ἡμέρας τῆς ἀσθενείας, δὲν καταβάλλεται ἐπίδομα, ἀφ' ἑτέρου, ὡς καὶ κατὰ τὸ δεύτερον αὐτῆς μέρος, συνέπεια τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 657 Α. Κ., ὅπερ παρελήφθη ἐκ τῆς παραγρ. 616 τοῦ Γερμ. Ἀστ. Κώδ. Ἀπόπειραν τροποποιήσεως τῆς διατάξεως ταύτης θεωρῶ ματαίαν, δοθέντος ἰδίᾳ, ὅτι μόλις πρὸ τετραετίας εἰσήχθη ὁ Ἀστικὸς Κῶδιξ καὶ ὅτι βεβαίως δὲν θὰ ἐγίνετο ἀρχὴ τροποποιήσεως αὐτοῦ ἀπὸ τὴν ἐν λόγῳ διάταξιν, εὑνοοῦσαν τοὺς ἐργαζομένους.

β') Τὰ ἐπιδόματα ἀσθενείας σπανιώτατα ἀνέρχονται εἰς τὸ 100ο|ο τῶν ἀποδοχῶν—κατ' ἀνάγκην ἑπομένως θὰ ἀπομείνῃ ἐν ποσοστὸν εἰς βάρος τοῦ ἐργοδότου. Τὸ ἐν τῇ ἐπιστολῇ σας γραφόμενον, ὅτι ἐν τῷ ὑπολογισμῷ τοῦ ποσοστοῦ δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν τὸ σύνολον τοῦ μέσου ὅρου τῶν κατὰ τὸ τελευταῖον εἰκοσαήμερον ἡμερομισθίων τοῦ μισθωτοῦ δὲν ἐπιβεβαιοῦται ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α., θὰ ἦτο δὲ ἀντίθετον πρὸς τὴν ρητὴν διάταξιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 6519|439|45 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας. Δὲν γνωρίζω, μήπως καὶ ἐν τούτῳ ὑπάρχει παρεξήγησις ἀπὸ μέρους σας, ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι τὸ Ι.Κ.Α. δὲν καταβάλλει τὰς πλήρεις ἀποδοχάς, ἀλλὰ ποσοστὸν μόνον αὐτῶν. Ἀπόπειρα, ὅπως τὸ Ι.Κ.Α. καταβάλλῃ τὰ 100ο|ο τῶν ἀποδοχῶν ὡς ἐπίδομα ἀσθενείας (ἐνῷ, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω ἐν παραγρ. ΙΙ, ἤδη ἀπ' ἀρχῆς ἀνήρχετο εἰς 40ο|ο), θὰ προσέκρουεν εἰς ἀναλογιστικοὺς ὑπολογισμοὺς καὶ θὰ καθίστα ἀναγκαίαν τὴν αὔξησιν τοῦ ποσοστοῦ τῆς συνεισφορᾶς τοῦ ἐργοδότου, συνεπῶς τὸ κέρδος αὐτοῦ θὰ ἦτο σφόδρα ἀμφίβολον. Ἐὰν ὅμως εἶναι ἀκριβὲς τὸ ἐν τῇ ἐπιστολῇ σας ἐκτιθέμενον, ὅτι τὸ ἐπίδομα δὲν ὑπολογίζεται ἐπὶ τοῦ μέσου ὅρου τῶν ἡμερομισθίων τοῦ τελευταίου εἰκοσαημέρου, τότε δέον νὰ διαμαρτυρηθῆτε πρὸς τὸ Ι. Κ. Α., ὅπερ καὶ δικαστικῶς δύναται νὰ ἐκβιασθῇ εἰς τὸν τοιοῦτον ὑπολογισμόν. Δέον νὰ ἔχητε πάντως ὑπ' ὄψιν, ὅτι κατὰ τὰ ἐν παραγρ. ΙΙ ἀνωτέρω ἐκτιθέμενα, θεωρεῖται, ὅτι δὲν ἐπανῆλθον ὁμαλαὶ συνθῆκαι καὶ τὰ ἐπιδόματα καθορίζονται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ι.Κ.Α., ἐγκρινομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἢ διὰ κοινῶν ἀποφάσεων Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας κατὰ τὸν ν. 19|1944.

γ') Ἡ κυριωτέρα ἀφορμὴ θυσιῶν τοῦ ἐργοδότου εἶναι ἡ ἀπροσεξία ἢ ἐπιείκεια ἰατρῶν τοῦ Ι.Κ.Α., δσον ἀφορᾷ τὴν χορήγησιν πιστοποιήσεως ἀσθενείας, ἰδίως διὰ τὸ βαρῦνον ἀποκλειστικῶς τὸν ἐργοδότην πρῶτον πενθήμερον. Τοῦτο δύναται ν' ἀποφευχθῇ διὰ συστηματικοῦ ἐλέγχου ἀπὸ μέρους ἰατροῦ τῶν ἐργοδοτῶν (εἴτε ἑνὸς ἑκάστου κεχωρισμένως, εἴτε, εὐκολώτερον, τῆς ὑμετέρας Ἑνώσεως), δστις ἐπὶ τῇ εἰδοποιήσει τοῦ ἐργοδότου, ὅτι μισθωτός τις ἔλαβε πιστοποιητικὸν πενθημέρου ἀσθενείας θὰ ἤλεγχε τὴν

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΙΣ ΜΕΤ' ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΙΝ

Ρύθμισις θεμάτων κατὰ παρέκκλισιν ἀπὸ Συντάγματος

Νόμιμος προέλευσις Κυβερνήσεων μετ' ἀπελευθέρωσιν Χώρας.—Δικαίωμα ρυθμίσεως ὡρισμένων ἐξαιρετικῶν θεμάτων κατὰ παρέκκλισιν ἀπὸ τοῦ Συντάγματος. Ὑπαγωγὴ εἰς τοιαῦτα ἐξαιρετικὰ θέματα καὶ ἐκείνου τῆς ὑπ' ἀριθ. 59]1945 Συντακτικῆς Πράξεως.—Ἔννοια ὑποβολῆς πρὸς κύρωσιν εἰς Βουλήν. Παῦσις ἰσχύος ἀπὸ διαλύσεως Βουλῆς.—Ἰσχὺς ὅμως ἀποτελεσμάτων ἐξ ἀτομικῶν δυνάμει αὐτῆς πράξεων.

Τὸ Ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἐνδιαφέρουσα ἀπόφασις τοῦ Σ. τῆς Ε. ἔχει ὡς ἑξῆς:

Οἱ αἰτοῦντες, ὑπάλληλοι τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, δυνάμει εὐεργετικῶν διατάξεων νόμων θεσπισθέντων ἐπὶ κατοχῆς, ἔλαβον κατὰ προαγωγὴν ἢ ἀπονομήν, βαθμοὺς καὶ μισθοὺς ἀνωτέρους τῆς θέσεως, ἣν κατεῖχον κατὰ τὴν 21ην Ἀπριλίου 1941.

Τοὺς βαθμοὺς καὶ μισθοὺς τούτους ἀπώλεσαν οὗτοι μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 59] 1945 συντακτικῆς πράξεως, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 3 τῆς ὁποίας ἀκυρωθεισῶν τῶν σχετικῶν πράξεων προαγωγῆς κλπ., ἐπανῆλθον οὗτοι εἰς τὰς θέσεις καὶ βαθμοὺς καὶ ἐν γένει εἰς τὴν ὑπαλληλικὴν κατάστασιν, εἰς ἣν διετέλεσαν κατὰ τὴν 27ην Ἀπριλίου 1941.

Μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς Δ' Ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς οἱ αἰτοῦντες δι' ἀναφορῶν πρὸς τὴν ἀρμοδίαν Ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου ἠτήσαντο, ὅπως εἰς τὰς ἐφεξῆς συνταχθησομένας μισθοδοτικὰς καταστάσεις συμπεριλαμβάνωνται μὲ τὸν βαθμὸν καὶ τὸν μισθόν, ὃν ἐκέκτηντο πρὸ τῆς ἰσχύος τῆς ὑπ' ἀριθ. 59]1945 συντακτικῆς πράξεως, ἰσχυριζόμενοι ὅτι, ἐφ' ὅσον ἡ συντακτικὴ αὕτη πρᾶξις δὲν ἐκυρώθη ὑπὸ τῆς διαλυθείσης Ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς, ἀπέβαλεν αὕτη ἐξ ὑπαρχῆς τὴν ἰσχύν της καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀνέκτησαν οὗτοι τοὺς βαθμοὺς καὶ μισθούς, οὓς εἶχον πρὸ τῆς ἐκδόσεως της.

Ἡ ἁρμοδία ὅμως Ὑπηρεσία περιέλαβε τοὺς αἰτοῦντας εἰς τὰς μισθοδοτικὰς καταστάσεις μὲ τοὺς βαθμοὺς καὶ μισθούς, οὓς ἀπέκτησαν οὗτοι ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς ὑπ' ἀριθ. 59]1945 συντακτικῆς πράξεως καὶ ἐντεῦθεν.

Τὴν διὰ τῶν μισθοδοτικῶν τούτων καταστάσεων ἐκδηλωθεῖσαν ἄρνησιν τῆς Διοικήσεως, ὅπως θεωρήσῃ τοὺς αἰτοῦντας ὡς ἐπανελθόντας εἰς τὴν κατάστασιν, εἰς ἣν εὑρίσκοντο πρὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 59]1945 συντακτικῆς πράξεως καὶ τὴν παράλειψιν αὐτῆς, ὅπως τοὺς ἐγγράψῃ εἰς τὰς μισθοδοτικὰς καταστάσεις μὲ τοὺς βαθμοὺς καὶ μισθούς, οὓς ἐκέκτηντο πρὸ τῆς συντακτικῆς πράξεως, προσβάλλουσιν ἤδη οὗτοι δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως, αἰτούμενοι τὴν ἀκύρωσιν αὐτῆς, προβάλλοντες ὡς μοναδικὸν λόγον ἀκυρώσεως τὸ ἐξ ὑπαρχῆς ἀνίσχυρον τῆς ρηθείσης συντακτικῆς πράξεως, λόγῳ μὴ κυρώσεως της ὑπὸ τῆς διαλυθείσης Βουλῆς.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1032]1950 Ὁλομ.

Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Πουλίτσας**

Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Ι. Μανιάτης**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Στυμφαλιάδης, Α. Λέκκας, Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου

Ὡς παγίως ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας (ἀπόφ. 13]1945, 712]1947 κλπ.) ἐγένετο δεκτόν, αἱ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Χώρας Κυβερνήσεις εἶχον τὴν προέλευσιν αὐτῶν οὐχὶ ἐπαναστατικήν, ἀλλὰ νόμιμον. Λαμβανομένων ὅμως ὑπ' ὄψιν τῶν συνθηκῶν, ὑφ' ἃς αἱ Κυβερνήσεις αὗται ἐκλήθησαν ἐπὶ τὴν Ἀρχήν, ἀνεγνωρίσθη εἰς αὐτὰς κατ' ἀνάγκην τὸ δικαίωμα τῆς ρυθμίσεως, κατὰ παρέκκλισιν ἀπὸ τοῦ Συντάγματος, ὡρισμένων ἐξαιρετικῶν θεμάτων, ἀναγομένων εἰς τὴν πολιτικὴν ἀποστολὴν ἐκείνων, ἐφ' ὅσον τοῦτο ἦτο ἀπαραιτήτως καὶ ἐπιτακτικῶς ἀναγκαῖον καὶ ἀναπόφευκτον καὶ δὲν ἀφεώρα εἰς θεμελιώδεις θεσμοὺς τοῦ πολιτεύματος. Εἰδικώτερον δ' ἐγένετο δεκτόν, ὅτι τὰ θέματα, εἰς ἃ ἀφορᾷ ἡ ὑπ' ἀριθ. 59]1945 συντακτικὴ πρᾶξις «περὶ καθορισμοῦ τῆς συνθέσεως τῶν δημοσίων ἢ δημοσίου χαρακτῆρος Ὑπηρεσιῶν» περιλαμβάνονται ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῶν ἐξαιρετικῶν θεμάτων· ὃν ἡ ρύθμισις ἦτο ἐπιτρεπτὴ καὶ κατὰ πα-

---

ἀκρίβειαν τῆς βεβαιώσεως καὶ ἐνδεχόμεναι παραβάσεις νὰ κατηγγέλλοντο εἰς τὸ Ι.Κ.Α., ὅπερ ἔχει πᾶν συμφέρον νὰ ἐλέγχῃ καὶ παρακολουθῇ τὴν εὐσυνειδησίαν τῶν ἰατρῶν του, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ὁ ἐργοδότης θὰ ἐδικαιοῦτο ν' ἀρνηθῇ τὴν καταβολὴν τοῦ μισθοῦ εἰς μισθωτὸν μὴ ὄντα πράγματι ἀσθενῆ. Κατὰ πόσον ἀξίζει ἢ ὄχι ἡ δαπάνη ἰατροῦ θὰ ἐκτιμήσητε ὑμεῖς ἀναλόγως τῶν ὑπονοιῶν σας περὶ καταχρήσεων καὶ τῆς ἐκτάσεως αὐτῶν.

Ἔδαφος πρὸς ἔλεγχον παρέχει ἀκόμη τὸ ἀναίτιον ἢ μὴ τῆς ἀσθενείας, διότι μόνον ἐν περιπτώσει ἀναιτίου τοιαύτης διατηρεῖται ἡ ἐπὶ τὸν μισθὸν ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ. Σημειωτέον ὅτι ἐν τούτῳ ὁ Ἀστικὸς Κῶδιξ εἶναι ἐπιεικέστερος διὰ τὸν ἐργοδότην, παρ' ὅτι εἶναι ὁ νόμος 6298 διὰ τὸ Ι.Κ.Α., διότι, ἐνῷ κατὰ τὸν Α.Κ. ἀρκεῖ ἁπλῆ ὑπαιτιότης τοῦ μισθωτοῦ, κωλύουσα αὐτὸν νὰ ἐργασθῇ, κατὰ τὸ ἄρθρον 30 Ν. 6298 τὸ ἐπίδομα χορηγεῖται «συνεπείᾳ ἀσθενείας μὴ ὀφειλομένης εἰς δόλον αὐτοῦ» καὶ διακόπτεται ἐπὶ τῇ διαπιστώσει «ὅτι ὁ δικαιοῦχος ἐπιδεινώσε τὴν κατάστασίν του συνεπείᾳ μὴ τηρήσεως τῶν διὰ κανονισμοῦ ὁρισθησομένων περὶ τῆς ὀφειλομένης συμπεριφορᾶς τῶν ἀσθενῶν.

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΑΜΟΙΒΗ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΔΙ' ΕΡΓΑΣΙΑΝ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΑΣ

Οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις καθ' ἑορτὰς καὶ παροχαὶ πρὸς μισθωτοὺς εἰς εἶδος

Ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 18511|1949 Υ. Α.—Ὡς ἀποδοχαὶ διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς παροχῆς νοητέα καὶ ἡ ἀξία τῶν εἰς εἶδος παροχῶν, ἐφ' ὅσον παρέχονται ὑποχρεωτικῶς δυνάμει συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν κλπ.—Παροχαὶ προσωπικοῦ νοσοκομείων, κλινικῶν, σανατορίων κλπ.—Ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 6900|1946 Υ. Α. περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς μισθωτῶν δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς.—Ὑπαγωγὴ εἰς αὐτὴν καὶ διὰ μηνιαίου μισθοῦ ἀμειβομένων μισθωτῶν.—Ὑπολογισμὸς ἀμοιβῆς καὶ ἐπὶ ἀξίας παρεχομένων εἰς εἶδος παροχῶν.—Παροχαὶ κατοικίας καὶ τροφῆς.

Ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς καταχωρουμένης κατωτέρω ἀποφάσεως του θεωρεῖ ὡς συνυπολογιστέας τὰς εἰς εἶδος παροχὰς τοῦ μισθωτοῦ, τόσον δι' ἐφαρμογὴν τῆς ὑπ' ἀριθ. 18531|1949 Υ. Α. (περὶ καταβολῆς ἐκτάκτου χρηματικῆς παροχῆς εἰς μισθωτοὺς ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ Πάσχα 1949, ΕΕΔ 8, 889), ὅσον καὶ δι' ἐφαρμογὴν τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 Υ. Α (περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς, ΕΕΔ 5, 233).

Εἶναι ὅμως αὕτη πράγματι ἡ ὀρθὴ ἔννοια τῶν ἐν λόγῳ διατάξεων:

Ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ προοιμίου τῆς ἐν λόγῳ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, αὕτη ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν 1) τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 28|1941, β) τὰς ἀπὸ 4|11|47 καὶ 1|12|47 συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας καὶ 3) τὴν ἀπὸ μακροῦ χρόνου δι' ἔθιμου καθιερωθεῖσαν ἀρχὴν καταβολῆς δώρου εἰς τοὺς μισθωτούς.

Κατὰ τὴν § IV τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων εἰς τοὺς μισθωτούς, τοὺς ἔχοντας συμπληρώσει ἐτησίαν ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ θὰ καταβάλλωνται, ἐπὶ πλέον τῶν ὡς ἄνω καθοριζομένων, *εἷς μισθὸς* ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους καὶ *ἥμισυς μισθὸς* ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα. Αἱ παροχαὶ αὗται θὰ ὑπολογίζωνται βάσει τῶν *ὡς ἄνω καθοριζομένων ὡς κατωτέρω ὁρίων μισθῶν*, θὰ μειοῦνται δὲ κατ' ἀναλογίαν τῆς ἐπὶ ἔλαττον τοῦ ἔτους ὑπηρεσίας των, κατὰ τὰ εἰδικώτερον ὁρισθησόμενα δι' ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Παρόμοια ὁρίζει καὶ ἡ § IV τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατοτεχνιτῶν.

Διὰ τῶν ἀνωτέρω συλλογικῶν συμβάσεων ἀναπροσηρμόσθησαν, ὡς σαφῶς ἐξ αὐτῶν προκύπτει, μόνον ὁ εἰς χρῆμα μισθὸς καὶ ἡμερομίσθιον, ὅταν δὲ

ρέκκλισιν ἀπὸ τοῦ Συντάγματος, κριθεῖσης οὕτω παγίως (ἀπόφ. 255|1945, 153, 81|1946, 30|1947, 107|1949 κλπ.) ὡς ἐγκύρου καὶ ἰσχυρᾶς τῆς συντακτικῆς ταύτης πράξεως καὶ ὡς νομίμων τῶν ἐκ ταύτης ἐπελθόντων ἀποτελεσμάτων, ἐν οἷς καὶ ἡ κατ' ἐφαρμογὴν ταύτης ἐπάνοδος τῶν αἰτούντων εἰς τὰς θέσεις καὶ τοὺς βαθμούς, οὓς κατεῖχον πρὸ τῆς 27 Ἀπριλίου 1941 καὶ ἐν γένει εἰς τὴν ὑπαλληλικὴν κατάστασιν, εἰς ἣν διετέλουν κατὰ τὴν χρονολογίαν ταύτην.

Ναὶ μὲν ἐν τῇ ἀκροτελευτίῳ διατάξει τοῦ ἄρθρου 15 τῆς ὑπ' ἀριθ. 59|1945 συντακτικῆς πράξεως ὁρίζεται ὅτι αὕτη ὑποβληθήσεται πρὸς κύρωσιν εἰς τὴν μέλλουσαν νὰ συνέλθῃ Βουλήν, ὅμως, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς διατάξεως ταύτης, ἡ προβλεπομένη αὕτη κύρωσις ἀπῃτεῖτο οὐχὶ διὰ τὴν ἐξ ὑπαρχῆς ὕπαρξιν τῆς συντακτικῆς ταύτης πράξεως, ἀλλὰ διὰ τὴν ἐν τῷ μέλλοντι ἰσχύν αὐτῆς, ἀφ' ἧς δηλαδὴ ἤθελεν ἀποφανθῇ περὶ αὐτῆς ἡ Βουλή. Τοῦτέστιν ἡ ἐν τῇ ἀνωτέρω διατάξει περιλαμβανομένη ρήτρα περὶ ὑποβολῆς τῆς συντακτικῆς ταύτης πράξεως εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς κύρωσιν δὲν συνιστᾷ ἀνατρεπτικὴν αἵρεσιν, οὐδὲ ἡ κύρωσις αὐτῆς ἀποτελεῖ ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν τῆς ἰσχύος της, ἀλλ' ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι, ἂν δὲν ὑποβληθῇ αὕτη πρὸς κύρωσιν εἰς τὴν ἐπελθοῦσαν Βουλήν, ἢ ἂν δὲν ἐπιληφθῇ καὶ ἀποφανθῇ περὶ αὐτῆς ἡ Βουλὴ μέχρι τῆς διαλύσεώς της, παύει μὲν πλέον αὐτοδικαίως ἐφεξῆς ἡ ἰσχὺς τῆς συντακτικῆς πράξεως, μὴ δυναμένων πλέον τῶν διατάξεων αὐτῆς νὰ ἔχωσιν ἐφεξῆς ἐφαρμογήν, δὲν ἐπέρχεται ὅμως μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς Βουλῆς ἀκύρωσις τῆς συντακτικῆς πράξεως ἀναδρομικῶς καὶ ἀνατροπὴ τῶν ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς ἐπελθόντων ἀποτελεσμάτων.

Ὅθεν οἱ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξεων τῆς εἰρημένης συντακτικῆς πράξεως, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἰσχύος της, ἤτοι μέχρι τῆς διαλύσεως τῆς Δ' Ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς, ἐκδοθεῖσαι ἀτομικαὶ πράξεις καὶ τὰ ἐπελθόντα ἀποτελέσματα ἐξακολουθοῦσιν ἰσχύοντα, ἀφοῦ, καθ' ὃν χρόνον ἐξεδόθησαν αἱ ἀτομικαὶ αὗται πράξεις εἶχον νόμιμον ἔρεισμα, τὰ δ' ἐπελθόντα ἀποτελέσματα ἀπέρρεον ἐκ διατάξεων ἀνεγνωρισμένης ἰσχύος καὶ κύρους. Πολλῷ δὲ μᾶλλον ἐξακολουθοῦσιν ἰσχύοντα τὰ ἐπελθόντα ἀποτελέσματα ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 2, 3 καὶ 5 § 4 τῆς συντακτικῆς ταύτης πράξεως, περὶ ἀπολύσεως καὶ ὑποβιβασμοῦ τῶν ἐν ἄρθρῳ 1ῳ αὐτῆς ἀναφερομένων ὑπαλλήλων, ὡς ἡ ἐπάνοδος τῶν αἰτούντων εἰς τοὺς βαθμοὺς καὶ μισθοὺς καὶ ἐν γένει εἰς τὴν ὑπαλληλικὴν κατάστασιν, εἰς ἣν διετέλουν οὗτοι κατὰ τὴν 27ην Ἀπριλίου 1941, ἀφοῦ αἱ διατάξεις αὗται εἶναι μεταβατικαὶ καὶ ἐξηντλήθη ἔκτοτε τὸ περιεχόμενον τῆς ἐφαρμογῆς των.

Κατὰ ταῦτα ὀρθῶς ἡ Διοίκησις ἠρνήθη, ὅπως θεωρήσῃ τοὺς αἰτοῦντας ἐπανελθόντας εἰς τὴν ὑπαλληλικὴν κατάστασιν, εἰς ἣν διετέλουν πρὸ τῆς ἰσχύος τῆς ὑπ' ἀριθ. 59|1945 συντακτικῆς πράξεως καὶ εἰς οὐδεμίαν παράλειψιν ὀφειλομένης ἐνεργείας ὑπέπεσε, μὴ ἐγγράψασα τούτους εἰς τὰς μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς Δ' Ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς συνταχθείσας μισθοδοτικὰς καταστάσεις, μὲ τοὺς βαθμοὺς καὶ μισθούς, οὓς τότε ἐκέκτηντο οὗτοι, οἱ δὲ περὶ τοῦ ἐναντίου ἰσχυρισμοὶ αὐτῶν καὶ ὁ ἐπὶ τούτων ἐρειδόμενος λόγος ἀκυρώσεως τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως ἀπορριπτέος κρίνεται, ὡς μὴ βάσιμος.

οἱ συλλογικῶς συμβληθέντες ἀνεφέρθησαν εἰς ὑπολογισμὸν τοῦ δώρου βάσει τῶν ὡς ἄνω καθοριζομένων κατωτάτων ὁρίων εἶχον ἀσφαλῶς ὑπ' ὄψιν των μόνον τὸν εἰς χρῆμα μισθόν.

Δὲν ἐνδιαφέρει, ἐξ ἄλλου, ἂν ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 18531|1919 ὑπουργικῇ ἀποφάσει, περὶ ἧς πρόκειται, δὲν ἐγένετο διαστολὴ τοῦ εἰς χρῆμα μισθοῦ ἀπὸ τῶν εἰς εἶδος παροχῶν, ὡς ἐγένετο τοῦτο εἰς μεταγενεστέρας ὑπουργικὰς ἀποφάσεις, κατὰ τὴν σκέψιν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ἀφοῦ ἡ ὑπουργικὴ ἀπόφασις δὲν καθώρισε τὸ πρῶτον δι' αὐτῆς τοιοῦτον δικαίωμα, ἀλλ' ἐκινήθη ἐντὸς τῶν ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων συντεθειμένων, τὰ ὁποῖα θὰ ἐξεπληροῦντο καὶ ἄνευ ἐκδόσεως αὐτῆς, τοὐλάχιστον διὰ τοὺς ἔχοντας ἐτησίαν ὑπηρεσίαν μισθωτούς.

Ἀφοῦ λοιπὸν ἐκ τοῦ γράμματος τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας δὲν ὑπάρχει, νομίζομεν, ἀμφιβολία περὶ τοῦ ἀντιθέτου, δὲν δύναται ὁ ἑρμηνευτὴς ν' ἀπομακρυνθῇ ἐξ αὐτοῦ καὶ νὰ ἀναζητήσῃ ἄλλην ἔννοιαν (πρβλ. Ἐφετ. Ἀθηνῶν 1653|1929, Θέμ. ΜΑ' 629), ἐκτὸς τοῦ ὅτι καὶ ὁ προφανὴς σκοπός, τὸν ὁποῖον ἐπεδίωκον οἱ συμβληθέντες ὑπῆρξε νὰ καθορισθῇ σταθερῶς τὸ καταβλητέον βάσει ὑπολογισμοῦ, μὴ ἐπιδεχομένου ἀμφισβητήσεις περὶ τοῦ μεγέθους τῶν παροχῶν.

Δὲν χρησιμεύει, ἐξ ἄλλου, ὡς ἐπιχείρημα περὶ τῆς ὀρθότητος τῆς τοιαύτης ἑρμηνείας καὶ τὸ ὅτι ἡ ἐν λόγῳ ὑπουργικὴ ἀπόφασις ἐκαμεν εἰδικὴν μνείαν περὶ συνυπολογισμοῦ εἰς τὴν παροχὴν ταύτην καὶ τῶν οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων καὶ ἐπιδομάτων πολυετοῦς ὑπηρεσίας, ἀφοῦ ἡ ἀναπροσαρμογὴ τῶν προπολεμικῶν ὁρίων μισθῶν διὰ τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας γίνεται καὶ λαμβανομένων τούτων ὑπ' ὄψιν (βλέπε νεωτέραν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας 1 Δεκεμβρίου 1947, συμπληρωματικήν, ΕΕΔ 6, 730), ὥστε νὰ συναχθῇ ἐκ τοιούτου ἐπιχειρήματος, ὅτι εἰς αὐτὰς μόνον τὰς ἀποδοχὰς περιωρίσθη ἡ ὑπουργικὴ ἀπόφασις.

Εἶναι διάφορον ἐντελῶς τὸ ζήτημα, ἂν ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 Ν. 2112|1920 ἀποδοχῶν ὡς τακτικαὶ ἀποδοχαὶ θεωροῦνται ὁ μισθός, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη παροχή, ἐφ' ὅσον δίδεται ἀντὶ μισθοῦ, οἷον παροχαὶ εἰς εἶδος, προμήθεια κλπ. (πρβλ. καὶ Α. Π. 61|1948, εἰσηγητὴς *Ν. Πλαϊτάκος*, ΕΕΔ 7, 235, Α. Π. 397|1947, εἰσηγητὴς *Δ. Ζῆλος*, ΕΕΔ 7, 77, Α. Π. 81|1949, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρεος*, ΕΕΔ 8, 326) διότι ταῦτα λαμβάνονται ὡς μονὰς μετρήσεως διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112, ἡ ὁποία παρέχεται ὡς κατ' ἀποκοπὴν ἀποζημίωσις (Α. Π. 1|1937, ΕΕΝ δ' σελ. 323).

Ἐνισχύσιν τέλος τῆς ὀρθότητος τῆς σημειουμένης ἐκδοχῆς ἀποτελεῖ καὶ ἡ σκέψις, ὅτι ἡ περὶ ἧς πρόκειται ὑπουργικὴ ἀπόφασις ἔλαβε, καθ' ἃ ἐν τῷ προοιμίῳ της δηλοῦται, ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν ἀπὸ μακροῦ χρόνου δι ἐθίμου καθιερωθεῖσαν ἀρχὴν καταβολῆς δώρου εἰς τοὺς μισθωτούς, καθ' ὅσον δὲ δύνατοί τις νὰ γνωρίζῃ, δὲν ἐγεννήθη ποτὲ ἐξ ἐθίμου ζήτημα ὑπολογισμοῦ εἰς τὸν 13ον μισθὸν καὶ ἀντιτίμου παροχῆς κατοικίας εἰς τὸν μισθωτόν, ἀλλ' ἁπλῶς ὁ 13ος μισθὸς ἀνελύετο εἰς τὸν εἰς χρῆμα μόνον μισθόν.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ ἤδη τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 Υ. Α. περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς μισθωτῶν δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ ἄλλας ἐκ τοῦ νόμου μὴ ἐργασίμους ἡμέρας (ΕΕΔ 5, 388), δὲν δύναται βεβαίως νὰ καταστῇ ἀντικείμενον ἀμφισβητήσεως, ὅτι ἡ ἀπόφασις αὐτὴ ἀφορᾷ καὶ εἰς τοὺς ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ ἀμειβομένους, ἀφοῦ ἐκφράζεται περὶ «ἐν γένει προσωπικοῦ» ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν (πρβλ. καὶ Α Π. 484|1948, εἰσηγητὴς *Α. Κωτσούλας*, ΕΕΔ 7, 307).

Ἀλλ' εἶναι, νομίζομεν, ἐκτὸς τῆς ἐννοίας αὐτῆς ὁ συνυπολογισμὸς εἰς τὴν πρόσθετον κατὰ 75ο|ο ἀμοιβὴν καὶ τῶν εἰς εἶδος παροχῶν, ἀφοῦ ἐκτὸς τῆς σαφοῦς διατυπώσεως αὐτῆς «. . . καταβάλληται διὰ τὰς ἡμέρας ταύτας τὸ κεκανονισμένον ἑκάστοτε ἡμερομίσθιον, ηὐξημένον κατὰ 75ο|ο», συνηγορεῖ περὶ τῆς ἀντιθέτου τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀπόψεως ἡ σκέψις, ὅτι ἡ βάσις, ἐφ' ἧς ἡ προσθήκη τῶν 75ο|ο, τὸ ἡμερομίσθιον ἢ μισθός, δὲν ἐξευρίσκεται διὰ τοῦ συνυπολογισμοῦ καὶ τῶν εἰς εἶδος παροχῶν, ὥστε καὶ ὑπολογισμὸς τοῦ 75ο|ο νὰ γίνῃ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον.

Ἁπλῶς, ἂν ὁ μισθωτὸς ἐργασθῇ κατὰ τὰς Κυριακάς, θὰ δ καιωθῇ, ἂν εἶναι ἡμερομίσθιος, ἐν ἐπὶ πλέον ἡμερομίσθιον, ἐκεῖνο εἰς χρῆμα καὶ τὸ ὁποῖον θὰ ἐλάμβανε καὶ τὰς λοιπὰς ἡμέρας, καθ' ἃς δὲν θὰ ἐγεννᾶτο ζήτημα ἄλλων παροχῶν, προσηυξημένων κατὰ 75ο|ο, ἂν δὲ εἶναι ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ, θὰ γίνῃ διαίρεσις διὰ 25, ὅσαι αἱ ἐργάσιμοι ἡμέραι τοῦ μηνός, καὶ θὰ ἐξευρεθῇ οὕτω ὁ ἡμερήσιος μισθὸς καὶ ἐπ' αὐτοῦ θὰ ὑπολογισθῇ τὸ 75ο|ο βλέπε ΕΕΔ 9, 459).

Πῶς εἶναι λογικὸν νὰ γίνῃ ἄλλος ὑπολογισμὸς ἀποδοχῶν διὰ τὴν ἐργασίαν τῆς Κυριακῆς, ὥστε νὰ ἐξευρεθῇ ἡ νομίμως ἀμοιβή, κατὰ τὴν μὴ ἐχουσαν τοιαύτην ἔννοιαν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 Υ. Α., διὰ τῆς ἀποτιμήσεως εἰς χρῆμα καὶ τῶν εἰς εἶδος παροχῶν, (ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἀποτιμᾷ τὴν παροχὴν κατοικίας), ὅταν δὲν γίνεται τοιοῦτος ὑπολογισμὸς καὶ διὰ τὴν βάσιν τῆς ἀμοιβῆς κατὰ τὰς λοιπὰς μὴ ἐργασίμους ἡμέρας, ἀλλ' αὐτὴ ἀναλύεται μόνον εἰς χρῆμα, ἀνεξαρτήτως ἂν πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ μισθοῦ κεῖνται καὶ λοιπαὶ εἰς εἶδος παροχαί;

Ἡ ὑπ' ἀριθ 8900|1946 Υ. Α. δὲν καθορίζει — οὔτε ἠδύνατο νὰ καθορίσῃ ἐπιπράσθετον πέραν τῆς συμβάσεως ἢ τοῦ νόμου ἐργασίαν, ὥστε νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι αἱ παροχαὶ εἰς εἶδος δὲν ἀποτελοῦν καὶ διὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην ἀντάλλαγμα αὐτῆς, ἀλλ' ἀναφέρεται εἰς τὰς περιπτώσεις, ὅπου λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας των ἀπασχολοῦνται οἱ μισθωτοὶ κατὰ Κυριακὰς καὶ ὅπου ἐκ τοῦ νόμου ἐπιτρέπεται ἡ ἐργασία (βλέπε σχετικῶς Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 1314|1950, Πρωτοδίκης *Χ. Κονσογεώργος*, ΕΕΔ 9, 460).

Ἀρείου Πάγου 340|1950 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιού**.

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Β. Μακρῆς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Μαριντζίδης, Ι. Κομιανός

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 τῆς ἐχούσης ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου ὑπ' ἀριθ 18351|1949 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ὡς ἐκδοθείσης κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν, δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 28|1944 Ἀν. Νόμου, ὁριζούσης, ὅπως ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα καταβληθῇ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου εἰς πάντας τοὺς ὑπαλλήλους, τοὺς συνδεομένους μετὰ τοῦ οἰκείου αὐτῶν ἐργοδότου διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀορίστου χρόνου, ἐκτακτος χρηματικὴ παροχή, ἴση πρὸς τὸ ἥμισυ τῶν ἀποδοχῶν ἑνὸς μηνός, ὡς

καθορίζονται διά συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀποφάσεων ἐπιτροπῶν διαιτησίας ἢ ἀποφάσεων βάσει Α. Ν. 28|1944, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὡς ἀποδοχαὶ διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς παροχῆς ταύτης νοοῦνται οὐ μόνον αἱ εἰς χρῆμα ὡρισμέναι, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀξία τῶν εἰς εἶδος τοιούτων, ἐφ' ὅσον καὶ αὗται παρέχονται ὑποχρεωτικῶς δυνάμει συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀποφάσεων ἐπιτροπῶν κλπ., ἀφοῦ ἐν τῇ ἄνω ἀποφάσει οὐδεμία γίνεται διάκρισις τοῦ εἴδους τῶν ἀποδοχῶν, προφανῶς δὲ τακτικαὶ ἀποδοχαὶ τυγχάνουσι καὶ αἱ ὑπὸ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀποφάσεων ἐπιτροπῶν κλπ. ἐπιβληθεῖσαι εἰς εἶδος παροχαί. Ἡ τοιαύτη ἔννοια ἐνισχύεται καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 § 2 τοῦ Ν. 2112|1920, καθ' ἣν ὡς τακτικαὶ ἀποδοχαὶ ὑπαλλήλου θεωροῦνται ὁ μισθός, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη παροχή, ἐφ' ὅσον δίδεται ἀντὶ μισθοῦ, οἷον παροχαὶ εἰς εἶδος, προμήθεια κλπ. ὡς καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ὅπου ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ διαστείλῃ τὸν εἰς χρῆμα μισθὸν ἀπὸ τὰς εἰς εἶδος παροχὰς ρητῶς τὸ ἔπραξεν, ὡς προκειμένου διὰ τὰς ἐκτάκτους παροχὰς ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους 1949-1950 καὶ ἑορτῶν τοῦ Πάσχα διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 57200|1949 καὶ 17590|50 ἀποφάσεων τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν. Οὐδὲ συνάγεται τὸ ἐναντίον ἐκ τοῦ ὅτι πρὸς πληρεστέραν διασαφήνισιν ὡρίσθη ἐν τῇ ἄνω ἀποφάσει, ὅτι εἰς τὰς ἀποδοχὰς συμπεριλαμβάνονται καὶ τὰ οἰκογενειακὰ ἐπιδόματα, τὰ ἐπιδόματα λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας καὶ ἡ λόγῳ ποσοτικῆς ἢ ποιοτικῆς ἀποδόσεως προσαύξησις. Ἡ δὲ ἐπικαλουμένη διάταξις τῆς § VI τῆς ἀπὸ 1 Δεκεμβρίου 1947 γενικῆς Συλλογικῆς Συμβάσεως, καθ' ἣν, ἐὰν εἷς τοὺς ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρέτας ὁ ἐργοδότης εἴτε παρέχῃ οἰκισμόν, φωτισμὸν ἢ τροφὴν ἢ πάντα ταῦτα, εἴτε χορηγῇ κατὰ τρόπον συνεχῆ εἴδη, δικαιοῦται νὰ προβαίνῃ εἰς ἀναλόγους ἐκπτώσεις ἐκ τοῦ μισθοῦ κατὰ τὰ ἐν αὐτῇ ὁριζόμενα ποσοστά, προφανῶς δὲν ἐννοεῖ καὶ τὰ ὑποχρεωτικῶς ἀντὶ μισθοῦ ἢ εἰς συμπλήρωσιν τούτου παρεχόμενα δυνάμει συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀποφάσεων ἐπιτροπῶν διαιτησίας ἢ ἀποφάσεων βάσει Α. Ν. 28|1944 "Ἐφ' ὅσον, ὅθεν, κατά τε τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 § 5 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 199|1936 Α. Νόμου καὶ τὴν διάταξιν τῆς § 2 τῶν γενικῶν ὅρων τῆς ἀπὸ 18 Ἰουλίου 1940 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ νοσοκομείων, κλινικῶν, σανατορίων κλπ., ἐχούσης ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Α. Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 καὶ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1367|1938 Α. Ν., εἰς τὸ νοσηλευτικὸν προσωπικὸν τῶν πάσης φύσεως ἰδιωτικῶν κλινικῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς—Περιχώρων χορηγεῖται ἐπὶ πλέον τοῦ μισθοῦ τροφή, κατοικία καὶ στολὴ ὑπηρεσίας, ἐν περιπτώσει δὲ μὴ χορηγήσεως κατοικίας εἰς τὸ ἄρρεν προσωπικόν, λόγῳ μὴ διαθέσεως τοιαύτης, καταβάλλεται ἐπίδομα κατοικίας δρχ. 300.000 μηνιαίως, προφανῶς δὲ αἱ παροχαὶ αὗται συνιστῶσι συμπλήρωμα τοῦ εἰς χρῆμα διὰ τῆς αὐτῆς συμβάσεως ὁρισθέντος μισθοῦ, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν πρωτοδικεῖον δεξάμενον, ἀνελέγκτως κατὰ τὸ ἄρθρον 810 ἐδ. 2 Πολ. Δικ., διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὅτι ἡ ἀναιρεσίβλητος ὑπηρέτει ὡς ὑπάλληλος νοσοκόμος εἰς τὸ ἀναρρωτήριον τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐπὶ μηνιαίαις ἀποδοχαῖς ἐκ δραχμῶν 435.000, ἐξ ὧν δραχμαὶ 200.000 κατεβάλλοντο τοῖς μετρητοῖς καὶ δραχμαὶ 235.000, ἰσοόμεναι πρὸς τὴν ἀξίαν τῆς παρεχομένης, κατὰ τὴν συλλογικὴν σύμβασιν, τροφῆς καὶ κατοικίας, καὶ ἀκολούθως κρίναν ὅτι αὕτη δικαιοῦται ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα 1949 ἐκτάκτου οἰκονομικῆς παροχῆς, ἴσης πρὸς τὸ ἥμισυ τοῦ συνόλου τῶν ὡς ἄνω μηνιαίων ἀποδοχῶν, καὶ ἐπιδικάσαν αὐτῇ ἐπὶ τῇ αἰτίᾳ ταύτῃ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 217.500, ὀρθῶς τὰς ἀνωτέρω διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσεν, οὐδ' ἄλλην τινὰ οὐσιαστικοῦ νόμου διάταξιν παρέβιασεν, ὁ δὲ τἀναντία ὑποστηρίζων πρῶτος λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

Ἐκ τῆς διατάξεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|46 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, ἐχούσης ἐπίσης ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου, ὡς ἐκδοθείσης κατ' νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν δυνάμει τοῦ Α.Ν. 28|44, ὁριζούσης δὲ γενικῶς καὶ ἀνευ οὐδεμιᾶς διακρίσεως ἢ ἐξαιρέσεως, «ὅπως εἰς τὸ ἐν γένει προσωπικὸν πασῶν ἐν γένει τῶν ἐν τῇ χώρᾳ ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, περιλαμβανομένων καὶ τῶν ξενοδοχείων ὕπνου, ὅπερ, λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας του, ἀπασχολεῖται κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς τοῦ ἔτους, καταβάλληται διὰ τὰς ἡμέρας ταύτας τὸ κεκανονισμένον ἑκάστοτε ἡμερομίσθιον ηὐξημένον κατὰ 75ο|ο», σαφῶς προκύπτει, ὅτι τῆς αὐξήσεως ταύτης δικαιοῦνται οὐ μόνον οἱ ἐπὶ ἡμερομισθίῳ ἀλλὰ καὶ οἱ ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ ἀμειβόμενοι ὑπάλληλοι ἢ ἐργάται, τοῦ νομοθέτου ὁρίσαντος, ὅπως τὸ ποσοστὸν τῆς αὐξήσεως ὑπολογίζηται ἐπὶ τοῦ κεκανονισμένου ἑκάστοτε ἡμερομισθίου, οὐχὶ ἐπὶ προθέσει ἀποκλεισμοῦ τῶν ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ ἀμειβομένων, ἀλλ' ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ἀναλογούσης κατὰ τὴν καθ' ἣν εἰργάσθη ὁ ὑπάλληλος ἐξαιρέσιμον ἡμέραν ἀμοιβῆς, ἀφοῦ ἡ αὔξησις δὲν εἶναι συνεχής, ἀλλὰ παρέχεται καθ' ἡμέραν. Ἀφοῦ δέ, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει εἰρημένα, εἰς τὸ νοσηλευτικὸν προσωπικὸν τῶν πάσης φύσεως ἰδιωτικῶν κλινικῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς—Περιχώρων ἐχορηγήθη ἐπὶ πλέον τοῦ μισθοῦ τροφὴ καὶ κατοικία, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν προφανῶς συμπληρωματικοῦ μισθοῦ, τὸ ἄνω ποσοστὸν αὐξήσεως δι' ἐργασίαν τοῦ προσωπικοῦ τούτου κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἄλλας ἐξαιρεσίμους ἡμέρας ὑπολογίζεται ἐπὶ τοῦ ἀναλογοῦντος κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας τοῦ τε χορηγουμένου εἰς χρῆμα μισθοῦ καὶ τῆς ἀξίας τῆς παρεχομένης κατοικίας καὶ τροφῆς. Ὅθεν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δεξάμενον ἀνελέγκτως κατὰ τὸ ἄρθρον 810 ἐδ. 2 Πολ. Δικ., διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὅτι ἡ ἀναιρεσίβλητος, ὑπηρετοῦσα ὡς νοσοκόμος ἐν τῷ ἀναρρωτηρίῳ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐπὶ μηνιαίαις ἀποδοχαῖς δραχμῶν 435.000, συνυπολογιζομένης καὶ τῆς ἀξίας τῆς ὑποχρεωτικῶς δυνάμει συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας παρεχομένης τροφῆς καὶ κατοικίας, ἀπησχολήθη ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ταύτῃ ἐπὶ 90 Κυριακὰς καὶ ἄλλας μὴ ἐργασίμους κατὰ νόμον ἡμέρας ἑορτῆς καὶ ἀκολούθως, ἐπιδικάσαν εἰς αὐτὴν προσαύξησιν ἰσουμένην πρὸς τὰ 75ο|ο τοῦ ἀναλογοῦντος εἰς τὰς ἡμέρας ταύτας ὡς ἄνω μισθοῦ ἐκ δραχμῶν 435.000 μηνιαίως, ὀρθῶς τὴν εἰρημένην ὑπ' ἀριθ. 8900 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσεν, οὐδ' ἄλλην τινὰ οὐσιαστικοῦ νόμου διάταξιν παρέβιασεν ὁ δὲ ἐναντίος δεύτερος λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Ἀτομικαὶ συμφωνίαι περὶ μισθοῦ ὑπὲρ τὰ ὅρια Υ. Α.

Ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 49253|1947 Υ. Α.—Ἔννοια ἀναπροσαρμογῆς προπολεμικῶν συντελεστῶν—Κατίσχυσις καθορισμοῦ ἀποδοχῶν μισθωτῶν δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων κατὰ Ν. 28|1944 πάσης ἀντιθέτου μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων συμφωνίας.—Σκοπὸς Ν. 28|1844.—Ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 30705|3345|1949 Υ. Α. ἐπὶ ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας.

Γενικοῦ ἐνδιαφέροντος εἶναι ἡ ἄποψις τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ὅτι κατὰ τὸν Ν. 28|1944 καθορισμὸς δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν ὑπαλλήλων, ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν, γινόμενος ἐπὶ σκοπῷ τῆς μὴ ἐπιβαρύνσεως τοῦ κόστους τῆς ζωῆς τῶν ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν διατιθεμένων βιωτικῶν ἀγαθῶν καὶ τῆς ἐκ τούτου εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν ἀφιρώσης διαταραχῆς τοῦ οἰκονομικοῦ ἐπιπέδου, κατισχύει πάσης ἀντιθέτου μεταξὺ τῶν ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων καταρτισθείσης συμφωνίας περὶ πληρωμῆς ὑπερτέρων τῶν ὡς εἴρηται ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ὁριζομένων ἀποδοχῶν.

Ἐπαναλαμβάνεται πάλιν, αὐτὴν τὴν φορὰν σαφέστερον καὶ γενικῶς δι' ὅλας τὰς βάσει τοῦ Ν. 28|1944 ἐκδιδομένας ὑπουργικὰς ἀποφάσεις, ἡ γνωστὴ ἀρεοπαγιτικὴ ἄποψις (βλέπε ΕΕΔ 9, 199, ἔνθα νομολογία τοῦ Α.Π.).

Ἂν ἡ ἄποψις αὐτὴ ἀπηχῇ πράγματι τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τοῦ Ν. 28|1944, τότε δὲν καθίσταται μόνον προβληματικὸν τὸ κῦρος τῶν ἀτομικῶν ὑπὲρ τὰ ὅρια τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων συμβάσεων—περὶ τοῦ ὁποίου ἡ σκέψις τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως—ἀλλὰ πρέπει νὰ εἶναι προβληματικὴ καὶ ἡ σύναψις συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ὑπὲρ τὰ ὅρια τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἀφοῦ δὲν δύνανται νὰ συνυπάρξουν ἀφ' ἑνὸς ὁ Νόμος 28|1944, περιφρουρῶν, κατὰ τὴν ἀρεοπαγιτικὴν ἄποψιν τὴν ἰσορροπίαν τῶν τιμῶν τῶν βιωτικῶν ἀγαθῶν καὶ ἐνδιαφερόντων, ὡς ἐκ τούτου, τὴν δημοσίαν τάξιν, καὶ ἀφ' ἑτέρου ὁ Α.Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» καὶ τὸ ἄρθρον 6-0 Α.Κ., αἱ διατάξεις τῶν ὁποίων προσφάτως μόλις ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 309|1950 (εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 8, 516) ἐνομολόγησε—καὶ ὀρθῶς——ὅτι παρέχουν τὸ ἐλάχιστον τῆς προστασίας τοῦ μισθωτοῦ, μὲ διατήρησιν πάντοτε τοῦ κύρους τῶν ὑπὲρ τὰ ὅρια τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἀτομικῶν περὶ καθορισμοῦ μισθοῦ συμβάσεων ἐργασίας.

Συνέπεια τῆς ἀποψεως τῆς καταχωρουμένης ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἀκυρότης τῶν ὑπὸ τοῦ Ν. 28|1944 συναφθεισῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, καθ' ὃ μέρος ὑπερέβησαν τὰ ὅρια τῶν ἰσχυουσῶν πρὸ αὐτῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, πρᾶγμα ὅμως τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ γίνῃ δεκτόν, ἀφοῦ καὶ ἡ ἀρεοπαγιτικὴ νομολογία ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε πορείας της δὲν ἠρνήθη τὴν παράλληλον κατ' ἀρχὴν ἰσχὺν τοῦ Ν. 28|1944 καὶ τῶν Α. Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» καὶ 16|20 Νοεμβρίου 1235 «περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» (πρβλ. Α. Π. 453|1949, εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης* ΕΕΔ 8, 932, παγία δὲ ὡς πρὸς τοῦτο ἡ νομολογία τοῦ Σ.τῆς Ε., βλ. ΕΕΔ 9,149). Ἀλλὰ παράλληλος ἰσχὺς τοῦ Ν. 28|1944 καὶ τοῦ Α. Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» δὲν δύναται νὰ νοηθῇ διὰ τῆς παραδοχῆς τῆς ἀπόψεως ὅτι κατὰ τὸν Ν. 28|1944 καθορίζονται μισθοί, μὲ κατίσχυσιν αὐτοῦ πάσης ἀντιθέτου μεταξὺ ἐργοδότου καὶ ἐργαζομένου συμφωνίας (ἄποψις τῆς καταχωρουμένης ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως), καὶ κατὰ τὸν παραλλήλως ἰσχύοντα Α. Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» δὲν ἐμποδίζονται ὁ ἐργοδότης καὶ ὁ μισθωτὸς νὰ ὑπερβοῦν τὰ διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καθοριζόμενα ὅρια μισθῶν (ἄποψις τῆς Α. Π. 309|1950, ἔνθ. ἀνωτ.).

Εἰς ποῖον ἑρμηνευτικὸν χάος ὁδηγοῦν ταῦτα εἶναι ἀμέσως νοητὸν ἐκ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως.

Κατὰ τὴν πρόσφατον ὑπ' ἀριθ 337-0|2890|1950 (κατωτέρω) Υ. Α. «περὶ αὐξήσεως ἡμερομισθίου ἀνειδικεύτων καὶ μαθητευομένων ἐργατῶν», ἐκδοθεῖσαν δυνάμει τοῦ Ν. 28|1944, καταβάλλεται ὡς (κα ὡστόσον, ὁρίζει ὀρθῶς ἡ ἀπόφασις) ἡμερομίσθιον ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1950 τὸ ἐν τῇ ὑπουργικῇ αὐτῇ ἀποφάσει ὁριζόμενον, πάντως ἀνώτερον τοῦ μέχρι τοῦδε ὑπὸ τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1917 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1917 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καθοριζομένου.

Ὑπὸ τὴν ἄποψιν τῆς ἐν λόγῳ ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ὅτι ὁ Ν. 28|1944, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη ἡ ὑπουργικὴ αὐτὴ ἀπόφασις, ἔχει τὴν ἔννοιαν, διὰ λόγους δημοσίας τάξεως, καθορισμοῦ ἀποδοχῶν μὲ κατίσχυσιν πάσης ἀντιθέτου συμφωνίας ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων, πρέπει νὰ εἶναι ἄκυροι συμβάσεις περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ὑπὲρ τὰ ὅρια τῆς ὑπουργικῆς αὐτῆς ἀποφάσεως;

Ἀλλ' ἀφοῦ μόλις ὁ Α. Π.—καὶ ὀρθῶς—ἐνομολόγησεν, ὅτι αἱ ἀτομικαὶ συμβάσεις περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ὑπὲρ τὰ ὅρια τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, τῶν ὁποίων τὸ κατώτατον ὅριον ὡς πρὸς τοὺς ἐν αὐτῇ μισθωτοὺς αὐξάνει ἡ ἐν λόγῳ ὑπουργικὴ ἀπόφασις, καὶ συνήθως θὰ ἦτο ἡ πρὸ τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως δι' ἀτομικῶν συμβάσεων ὑπέρβασις καὶ τῶν ὁρίων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ ἐκείνων τῆς ὑπουργικῆς ταύτης ἀποφάσεως, πρέπει νὰ εἴπωμεν, ὅτι κατὰ μὲν τὸν Νόμον περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἡ τοιαύτη ὑπέρβασις ἦτο συγχωρητὴ (ἄποψις τῆς Α. Π. 309|1950, ἔνθ. ἀνωτ.) καὶ κατὰ τὸν Νόμον 28|1944, ἀφοῦ ἐμεσολάβησεν ἡ δυνάμει αὐτοῦ ἐκδοθεῖσα ἐν λόγῳ ὑπουργικὴ ἀπόφασις, εἶναι ἤδη ἀνεπίτρεπτος ἡ ὑπέρβασις; (ἄποψις τῆς σχολιαζομένης ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως).

Ἐν τούτοις ἡ παραδοχὴ τοιαύτης ἀπόψεως ἀποκρούεται καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ἄρθρ. 3), καθ' ἣν κατώτατα ἡμερομίσθια ἢ ἡμερομίσθια ἐν γένει, ἅτινα εἶναι ἀνώτερα τῶν δι' αὐτῆς καθοριζομένων κατωτάτων ὁρίων, δὲν θίγονται.

Καὶ τοῦτο ὄχι διότι οἱ ἐκδόντες τὴν ὑπουργικὴν αὐτὴν ἀπόφασιν ἁρμόδιοι Ὑπουργοὶ ἔκριναν—πῶς νὰ κρίνουν καὶ ἐπὶ ποίων δεδομένων;—ὅτι διὰ τοῦ καθορισμοῦ δι' ἀτομικῶν συμβάσεων ἀποδοχῶν εἰς τὸ ὕψος τοῦτο δὲν διαταράσσεται τὸ οἰκονομικὸν ἐπίπεδον τῆς ζωῆς, ἀλλὰ διότι ἐκινήθησαν ἐντὸς τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τοῦ Ν. 28|1944 καὶ

τῶν ἐν γένει συστημάτων καθορισμοῦ ἀποδοχῶν, τὰ ὁποῖα σκοποῦν τὴν εἰς τὸ ἐλάχιστον ὅριον προστασίαν τῶν μισθωτῶν (περὶ τῆς ἐννοίας των βλέπε ΕΕΔ 9, 148 ἐπ.).

Ἡ προκειμένη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀκολουθεῖ τὴν Α. Π. 215|1950, Α' Τμήματος (εἰσηγητὴς *Χ. Καλέλλης*, ΕΕΔ 9, 351).

Συμφωνεῖ πρὸς τὴν γνώμην ἐκείνης τοῦ Α' Τμήματος, ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς ὑπ' ἀριθ. 49253|47 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (βλέπε ἐκτενέστερον ἐν ΕΕΔ 9, 353).

Περαιτέρω, ἐφαρμόζουσα τὴν ὑπ' ἀριθ. 36705|3345|1949 (ΕΕΔ 8, 743) ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, διὰ τῆς ὁποίας προσηυξήθησαν οἱ μισθοὶ τοῦ προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν κοινῆς ὠφελείας κατὰ 30 ο|ο. καὶ ἰσταμένη πρὸ γενομένης —ὡς δέχεται— συμφωνίας πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ὑπουργικῆς αὐτῆς ἀποφάσεως περὶ ἀναπροσαρμογῆς κατ' ἐφαρμογὴν συντελεστοῦ ὑπερτέρου τοῦ πράγματι ἐφαρμοσθέντος ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως κατὰ τὸ ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου μέχρις 28 Ὀκτωβρίου 1940 χρονικὸν διάστημα, ἀρνεῖται τὸ κῦρος τῆς τοιαύτης συμφωνίας διὰ τὸν ἐν αὐτῇ καὶ περὶ οὗ ἀνωτέρω λόγον.

Ἀνεξαρτήτως ὅμως τοῦ ἂν αὕτη εἶναι ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ Ν. 28|1944 — καὶ περὶ τοῦ ὁποίου τὰ ἀνωτέρω σημειούμενα—ποίαν τότε ἔννοιαν ἔχει ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 3 τῆς ἐν λόγῳ ὑπ' ἀριθ. 36705|3345|1949 (ἐνθ' ἀνωτ.) ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, καθ' ἣν, ἐὰν ἡ αὔξησις εἶναι ἀνωτέρα τοῦ 30 ο|ο διατηρεῖται, μὴ ἐπιτρεπομένης μειώσεως αὐτῆς;

Αὔξησις, νομίζομεν, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ὑπουργικῆς αὐτῆς ἀποφάσεως δὲν νοεῖται ἐκείνη μόνον ἀνωτέρα τοῦ 30 ο|ο τῶν ἀναπροσηρμοσμένων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πράγματι ἐφαρμοσθέντος προπολεμικοῦ συντελεστοῦ ἀποδοχῶν, ἀλλὰ καθ' οἱονδήποτε τρόπον καθορισμὸς ἀποδοχῶν εἰς ποσὰ ἀνώτερα ἐκείνων, τὰ ὁποῖα προκύπτουν ἐκ τοῦ διὰ τῶν ὑπουργικῶν ἐν προκειμένῳ ἀποφάσεων καθορισμοῦ ἀποδοχῶν, διότι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐνδιαφέρει ἐν προκειμένῳ δὲν εἶναι πῶς *συνεφωνήθη ἢ ἐγένετο ἡ αὔξησις*, ἀλλ' ἂν ἁπλῶς μόνον ἐγένετο ἢ συνεφωνήθη εἰς ὅρια ἀνώτερα τῶν νομίμων, διὰ συμβατικοῦ καθορισμοῦ.

Ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις δὲν ἀντιμετώπισεν ἀπὸ τῆς πλευρᾶς ταύτης τὸ ζήτημα.

Ἀρείου Πάγου 393|1950 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Λινάρδος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Παπανικολάου**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Δημάκης, Δ. Τρίμης

Καὶ τὸ τμῆμα τοῦτο σύμφωνον ἔχει τὴν γνώμην πρὸς τὴν διὰ τῆς ἀναιρετικῆς ἀποφάσεως ὑπ' ἀριθ. 215|50 ἐξενεχθεῖσαν κρίσιν τοῦ Β΄ου Τμήματος, καθ' ἣν, κατὰ τοὺς ὁριομοὺς τοῦ δευτέρου ἐδαφίου τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ νόμου 28 (τοῦ 1944 ἔτους) ἐκδοθείσης καὶ ἐντεῦθεν τὸν νομικὸν χαρακτῆρα κανόνος τοῦ ἐξ ἀντικειμένου δικαίου ἐχούσης, ὑπ' ἀριθ. 49253 (τῆς 11 Δεκεμβρίου 1947) κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Μεταφορῶν, Δημοσίων Ἔργων, Γ.Τ.Τ. καὶ Ἐργασίας (δημοσιευθείσης διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ἐν τεύχει Β' 1947, σελὶς 1028, καὶ ἰσχυούσης ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1947, κατὰ τὰ ἐν τέλει αὐτῆς ὁριζόμενα), ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ἐπιχειρήσεων, αἵτινες προπολεμικῶς εἶχον ἐν ἐφαρμογῇ σύστημα μισθοδοσίας μεταλλικῶν δραχμῶν, ὡς ἀναπροσαρμοστέα, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἀπὸ 4|11|47 καὶ 1|12|47 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, μισθολογικὴ βάσις δέον νὰ λαμβάνωνται οἱ κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο ἰσχύοντες δι' ἑκάστην ἐπιχείρησιν προπολεμικοὶ βασικοὶ μισθοί, πολλαπλασιαζόμενοι, ὑφ' ἑκάστης τούτων, ἐπὶ τὸν μέσον ὅρον τοῦ κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου μέχρι 28 Ὀκτωβρίου 1940 ἐφαρμοσθέντος πράγματι ὑπὸ ταύτης συντελεστοῦ, καὶ οὐχὶ τοῦ συντελεστοῦ, ὃν αὕτη ἡ ἐπιχείρησις, ἐξαναγκαζομένη, θὰ ἦτο τυχὸν ὑποχρεωμένη ἐξ οἱασδήποτε ἄλλης, νομικῆς αἰτίας νὰ ἐφαρμόσῃ κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου μέχρι 28 Ὀκτωβρίου 1940, ὃν ὅμως δὲν ἐφήρμοσεν αὐτὴ πράγματι. Ἡ δὲ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 36705|3345 τῆς 10 Αὐγούστου 1949), κατ' ἐξουσιοδότησιν ἐπίσης τοῦ νόμου 28|1944 ἐκδοθείσης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (δημοσιευθείσης διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ἐν τεύχει Β' σελὶς 747|8), χορηγηθεῖσα ἀπὸ 15 Μαΐου 1949 προσαύξησις 30ο|ο πρὸς τὰς διὰ τῆς ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 49253 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἀναπροσαρμοσθείσας, ὑπολογίζεται, ὡς ῥητῶς, ἐν αὐτῇ ὁρίζεται, ἐπὶ τοῦ συμφώνως τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ ἀποφάσει ἐξευρισκομένου ποσοῦ κανονικῶν ἀναπροσηρμοσμένων ἀποδοχῶν.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 834 ἐδάφ. 1 τῆς Πολ. Δικανομίας ἐπανερχομένων τῶν διαδίκων μετὰ τὴν ἀναίρεσιν ἀποφάσεώς τινος εἰς ἣν ἦσαν κατάστασιν πρὸς τῆς ἀναιρεθείσης ταύτης ἀποφάσεως, προβαίνει τὸ Δικαστήριον τοῦτο εἰς τὴν συζήτησιν τῆς ἀπὸ 18 Ὀκτωβρίου 1949 ἀγωγῆς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, καθ' ὃ μέρος, διὰ τῆς ἀναιρεθείσης ὑπ' ἀριθ. 4605 τοῦ 1949 ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' δικάσαντος Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, ἐγένετο ἐν μέρει δεκτὴ αὕτη κατὰ τῆς ἀναιρεσειούσης Ἀνωνύμου Ἑταιρίας «Ἠλεκτρικὴ Ἑταιρία Μεταφορῶν».

Ἐκ τῆς συνολικῆς ἐκτιμήσεως τῶν ἐνόρκων μαρτυρικῶν καταθέσεων τῶν περιεχομένων εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς πρωτοδίκου δίκης, καὶ τὰς ὑπ' ἀριθ. 11957 τοῦ 1949, 11202 καὶ 11203 (τοῦ 1950 ἔτους) ἐκθέσεις Συμβολαιογράφων Ἀθηνῶν, ἅτινα οἱ διάδικοι ἐπικαλοῦνται καὶ προσάγουσιν ἐν ἐπισήμοις ἀντιγράφοις μετὰ τῶν συνεκτιμωμένων λοιπῶν στοιχείων, ἅτινα ὡσαύτως ἐπικαλοῦνται καὶ προσάγουσι, βεβαιοῦται πλήρως, ἀλλὰ καὶ ὁμολογεῖται ὑπὸ τούτων, ὅτι ὁ μηνιαῖος προπολεμικὸς μισθὸς τοῦ ἐνάγοντος ὡρίζετο εἰς μεταλλικὰς δραχμὰς 200 50ο|ο, αἵτινες πολλαπλασιαζόμεναι, κατὰ τὸ ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης ἐναγομένης τηρούμενον σύστημα, ἐπὶ τὸν συντελεστὴν 23, 50ο|ο, τὸν πράγματι ἐφαρμοσθέντα ὑπ' αὐτῆς κατὰ τὸ ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου μέχρις 28 Ὀκτωβρίου 1940 χρονικὸν διάστημα ἀνέρχονται εἰς δραχμὰς 4.430 καὶ 50ο|ο ἀντιστοιχούσας κατὰ τὴν σχετικὴν κλίμακα τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας τῆς 4|11|47 καὶ 1|12|47 εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 660.000, ὅπερ ὁ ἐνάγων δικαιοῦται νὰ λαμβάνῃ κατὰ μῆνα ἀπὸ τῆς 1 Νοεμβρίου 1947. Τὸ ποσὸν τοῦτο τῶν ἀναπροσηρμοσμένων μηνιαίων ἀποδοχῶν τοῦ ἐνάγοντος, κατὰ τὴν προδιαληφθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 36.703|3345 τῆς 10|8|1949 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, προσαυξάνεται κατὰ 30 ο|ο ἀπὸ τῆς 15|5|1949, ἀνερχόμενον εἰς δραχμὰς 858.100. Προσαύξησις τοῦ ποσοῦ τούτου καὶ δι' ἐκδο-

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΩΝ ΕΠΙ ΣΧΕΣΕΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ἔκτασις ἰσχύος εἰς ἐκτέλεσιν Ν. 28|1944 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων

Εἰδικὸν ἐπίδομα ἐπὶ ἡμερομισθίου τεχνιτῶν ξυλουργῶν καὶ ἐπιπλοποιῶν λόγῳ φθορᾶς ἐργαλείων, κατὰ τὰς ὑπ' ἀριθ. 29004|4579|1945 καὶ 41690|1947 ὑπουργικὰς ἀποφάσεις.—Ὑπολογισμὸς ἐπὶ τοῦ ἑκάστοτε νομίμου ἡμερομισθίου.—Δικαίωμα ἐπ' αὐτοῦ τῶν τεχνιτῶν τῶν συνδεομένων μετὰ τῶν ἐργοδοτῶν των διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἐφ' ὅσον κατέχουσιν ὡρισμένα ἐργαλεῖα.—Ἀδιάφορον τὸ πρόσωπον τοῦ ἐργοδότου.—Ὑποχρέωσις εἰς παροχὴν καὶ τῶν Σ.Ε.Κ.—Ἔννοια Υ. Α. 41690|1947.

Ἐκτὸς τοῦ εἰδικοῦ ἐνδιαφέροντος, τὸ ὁποῖον ἔχει ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ὅτι, γενικοῦ ἐνδιαφέροντος, συνάγεται ἐξ αὐτῆς εἶναι, ὅτι — μετὰ παρεμβολὴν τῆς Α. Π. 126|1950, εἰσηγητὴς *Α. Χωμάτος*, ΕΕΔ 9, 298, σκεφθεῖσαν ἄλλως — ἐπανέρχεται ὁ Ἄρειος Πάγος εἰς τὴν ὀρθὴν καὶ διὰ προηγουμένων ἀποφάσεων αὐτοῦ (Α. Π. 98|1948, εἰσηγητὴς *Χ. Σταυρόπουλος*, ΕΕΔ 7, 806, Α. Π. 481|1948, εἰσηγητὴς *Α. Κωττούλας*, ΕΕΔ 7, 906) ὀκτὴν γενομένην ἄποψιν ὅτι αἱ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Ν. 28|1944, ὡς καὶ ὁ Ν. 28|1944, ἐκδιδόμεναι ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις ἀφορῶσιν εἰς σχέσεις ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ὁ ἐργοδότης εἶναι φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον καὶ τοιοῦτον ἀκόμη δημοσίου δικαίου.

Τοῦτο συνάγεται ἐκ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ἀφοῦ αὐτὴ δέχεται, ὅτι ἡ προϊσχύουσα τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ὑπ' ἀριθ. 3600|1946 ὑπουργικὴ ἀπόφασις «περὶ καθορισμοῦ ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνιτῶν» (ΕΕΔ 5, 93) ἐφηρμόζετο, ἀνεξαρτήτως τοῦ ποίος εἶναι ὁ ἐργοδότης καὶ τῶν εἰδικῶν χαρακτηριστικῶν, τὰ ὁποῖα παρουσιάζει (πρόκειται ἤδη περὶ τῶν Σ.Ε.Κ.).

Ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ θέματος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἐν λόγῳ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, σημειωτέα τὰ ἑξῆς:

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29004|4679|1945 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 5, 118) ὡρίσθη, ὅτι προσαυξάνεται τὸ κανονικὸν ἡμερομίσθιον τῶν τεχνιτῶν ξυλουργῶν καὶ ἐπιπλοποιῶν διὰ προσθέτου ἐπιδόματος εἰς 15 ο|ο, λόγῳ φθορᾶς ἐργαλείων, ἐπὶ τοῦ κατωτάτου ὁρίου ἡμερομισθίων τῶν καθοριζομένων ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27700|916 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ἰσχυούσης κατὰ τὸν χρόνον ἐκδόσεως τῆς ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως) καὶ ὅτι τοῦ ὡς ἄνω ἐπιδόματος δικαιοῦνται ἐκεῖνοι μόνον ἐκ τῶν ἐν λόγῳ τεχνιτῶν, οἵτινες εἶναι κάτοχοι πάντων τῶν ὑπὸ τοῦ ἀπὸ 31|3|1938 «ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ ἐργασίας βιομηχανικῶν ἐργοστασίων καὶ βιοτεχνικῶν ἐργαστηρίων κατεργασίας ξύλου» προβλεπομένων ἐργαλείων.

Περαιτέρω διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41690|1947 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 8, 130) ὡρίσθη, ὅτι προσαυξάνεται τὸ ἑκάστοτε νόμιμον ἡμερομίσθιον τῶν ξυλουργῶν, ἐπιπλοποιῶν, βαρελοποιῶν διὰ προσθέτου ἐπιδόματος 15 ο|ο λόγῳ φθορᾶς ἐργαλείων, καὶ ὅτι τοῦ ὡς ἄνω ἐπιδόματος δικαιοῦνται ἐκεῖνοι μόνον ἐκ τῶν ὡς ἄνω μισθωτῶν, οἵτινες εἶναι κάτοχοι πάντων τῶν ὑπὸ τοῦ ἀπὸ 31|3|1938 ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ ἐργασίας ἐργοστασίων καὶ βιοτεχνικῶν ἐργαστηρίων κατεργασίας ξύλου προβλεπομένων ἐργαλείων καὶ ὅτι τὸ ἐπίδομα

μάτων οἰκογενειακῶν ἀποκλείεται, διότι, κατὰ τὸ κεφάλαιον τοῦτο, ἀπερρίφθη ὡς μὴ ἀποδειχθεῖσα ἡ ἀγωγή, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς σχετικῆς τελευταίας σκέψεως τῆς πρωτοδίκου ὑπ' ἀριθ. 4605|1949 ἀποφάσεως, ἥτις, μὴ προσβληθεῖσα δι' ἐνδίκου μέσου, οὐδὲ θιγομένη διὰ τῆς ἀναιρετικῆς ἀποφάσεως, εἶναι κατὰ τοῦτο ὁριστική. Ἐφ' ὅσον ὁ ἐνάγων, κατὰ τὰ ἐκτιθέμενα ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα, ἔλαβε κατὰ μῆνα παρὰ τῆς ἐναγομένης ἀπὸ 1ης μὲν Νοεμβρίου 1947 μέχρι 10 Φεβρουαρίου 1949 τὸ χρηματικὸν ποσὸν δραχμῶν 749.200, ἔκτοτε δὲ μέχρι 14 Μαΐου 1949 ποσὸν δραχμῶν 917.508, καὶ ἀπὸ 15 Μαΐου 1950 καὶ ἐφεξῆς 946.500, ἤτοι ποσὰ ἀποδοχῶν ὑπέρτερα τῶν ὅσων, κατὰ νόμιμον ἀναπροσαρμογήν καὶ μετὰ προσαύξησιν κατὰ 30 ο|ο, ἐδικαιοῦτο νὰ λάβῃ, ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, δι' ἧς διώκεται ἡ πληρωμὴ ὑπερτέρων ποσῶν κατ' ἐφαρμογὴν συντελεστοῦ ἀνωτέρου, ἀναγνωριοθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 19 (τοῦ 1939) ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, μὴ ἐφαρμοοθέντος ὅμως πράγματι κατὰ τὸ ἀπὸ 1|1|40 μέχρις 28|10|40 χρονικὸν διάστημα, κρίνεται ἀπορριπτέα.

Ὁ κατὰ τὸν νόμον 28 τοῦ 1944, ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ νόμου 866 τοῦ 1945 καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ νόμου 1093 τοῦ 1946, καθορισμὸς δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν ὑπαλλήλων, ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν, γενόμενος ἐπὶ σκοπῷ τῆς μὴ ἐπιβαρύνσεως τοῦ κόστους τῆς ζωῆς τῶν ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν διατιθεμένων βιωτικῶν ἀγαθῶν καὶ τῆς ἐκ τούτου εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν ἀφορῶσης διαταραχῆς τοῦ οἰκονομικοῦ ἐπιπέδου, κατισχύει πάσης ἀντιθέτου μεταξὺ τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῶν ἐργαζομένων καταρτισθείσης συμφωνίας περὶ πληρωμῆς ὑπερτέρων τῶν διὰ τῶν ὡς εἴρηται ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ὁριζομένων ἀποδοχῶν. Συνεπῶς τούτοις, ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, κατὰ τὴν ἐπικουρικὴν αὐτῆς βάσιν, δι' ἧς διώκεται ἡ πληρωμὴ ἀνωτέρου ποσοῦ ἀποδοχῶν τοῦ διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 49253|1947 καὶ 30705|3345 τοῦ 1949 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ὁριοθέντος, κατ' ἐφαρμογὴν συντελεστοῦ πρὸς πολλαπλασιασμὸν τοῦ προπολεμικοῦ βασικοῦ μισθοῦ ὑπερτέρου καὶ δὴ πρὸς 26.50, συνεπείᾳ τῆς γενομένης συμφωνίας τὴν 11|2|1949 μεταξὺ τῆς ἐναγομένης καὶ τοῦ παρ' αὐτῇ ἐργαζομένου προσωπικοῦ, εἰς ὃ περιλαμβάνεται καὶ ὁ ἐνάγων, εἶναι ἀπορριπτέα ὡς μὴ νόμιμος, διότι ἡ συμφωνία αὕτη ἀντιτίθεται εἰς τοὺς ὁρισμοὺς τῶν ὡς εἴρηται ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, δι' ὧν ὁ συντελεστὴς ὡρισθη εἰς τὸν ἐφαρμοσθέντα μικρότερον πρὸς 23,50|ο κατὰ τὰς ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου μέχρι 28 Ὀκτωβρίου 1940 γενομένας πληρωμάς.

συμψηφίζεται πρὸς τιχὸν καταβαλλόμενα ἀνώτερα τῶν ἑκάστοτε νομίμων ἡμερομισθια.

Ἀρείου Πάγου 314|1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανὴς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Τσάρας, Σ. Ἀγγελίνας, Ι. Παπαθεοδώρου

Κατὰ τὰ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29004|4679|1945 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ὁριζόμενα τὸ πρῶτον καθιεροῦται προσαύξησις τοῦ κανονικοῦ ἡμερομισθίου τῶν τεχνιτῶν ξυλουργῶν καὶ ἐπιπλοποιῶν, λόγῳ φθορᾶς ἐργαλείων, διὰ προσθέτου ἐπιδόματος 15 ο|ο, λογιζομένου ἐπὶ τοῦ κατωτάτου ὁρίου τῶν ἡμερομισθίων τῶν καθοριζομένων διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27700 (1945) ἀποφάσεως τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν, ἐφ' ὅσον αὗτοι εἶναι κάτοχοι πάντων τῶν ὑπὸ τοῦ ἀπὸ 31|3|38 ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ ἐργασίας βιομηχανικῶν ἐργοστασίων καὶ βιοτεχνικῶν ἐργαστηρίων κατεργασίας ξύλου προβλεπομένων ἐργαλείων. Καὶ διὰ μὲν τῆς προμνησθείσης ὑπ' ἀριθ. 27700|1945 ἀποφάσεως, εἰς ἣν αὐτη ἀναφέρεται, καθορίζονται, κατὰ τὰ ἐν ἀρχῇ αὐτῆς διαλαμβανόμενα, τὰ κατώτατα ὅρια τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν τῶν συνδεομένων μετὰ τῶν οἰκείων αὐτῶν ἐργοδοτῶν διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου. Διὰ δὲ τοῦ ἀπὸ 31|3|38 ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ, τὸ ἄρθρ. 22 τῆς ἀπὸ 17 Αὐγούστου 1937 γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργατῶν κατεργασίας ξύλου, ἐργατοτεχνιτῶν ἐπιπλοποιῶν καὶ ξυλουργῶν, ἀποτελέσαντος, συνῳδὰ τοῖς ἄρθροις 20—21 αὐτῆς, καὶ ἰσχύοντος κατὰ τὰ ἐν ἀρχῇ αὐτοῦ ὁριζόμενα εἰς μόνα τὰ βιομηχανικὰ ἐργοστάσια καὶ βιοτεχνικὰ ἐργαστήρια κατεργασίας ξύλου τῆς Ἐπικρατείας, ἐκτὸς ἄλλων ἐν αὐτῷ διαλαμβανομένων ὅρων, τὴν προαγωγὴν τῶν μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατῶν σχέσεων ἀποσκοποῦντων, καθορίζονται κατ' εἶδος ἐργαλεῖα τέχνης, ἅτινα ἕκαστος τεχνίτης ἐκ τῶν ἐπιπλοποιῶν καὶ ξυλουργῶν ὑποχρεοῦται νὰ ἔχῃ εἰς τὴν κατοχήν του κατὰ τὴν ἀνάληψιν ἐργασίας (§ 6 - 7 κανονισμοῦ). Τέλος διὰ τῆς ἐπακολουθησάσης ὑπ' ἀριθ. 4|690|1942 τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν ἀποφάσεως ἐπαναλαμβάνεται ἡ χορήγησις τοῦ αὐτοῦ ἐπιδόματος, ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους, εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν τεχνιτῶν, προστιθεμένων καὶ τῶν βαρελοποιῶν, μὲ τὴν μόνην τροποποίησιν ὅτι τὸ ἐπίδομα δὲν θὰ λογίζεται, ὡς πρότερον, ἐπὶ τοῦ κατωτάτου ἡμερομισθίου, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ἑκάστοτε νομίμου ἡμερομισθίου.

Ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ὡς ἄνω ἀποφάσεων, ἰσχὺν νόμου ἐπεχουσῶν, ὡς κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν ἐκ τοῦ Α. Ν. 28|1944 ἐκδοθεισῶν, καὶ εἰς τὴν Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως δημοσιευθεισῶν, κατὰ διάταξιν τοῦ αὐτοῦ νόμου, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὰς διατάξεις τῆς κατὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 46690 ἀποφάσεως (Φ. Ε. Κ. 154 (Τεῦχ. Β') τῆς 17|10|1947) ἰσχυούσης ὑπ' ἀριθμὸν 3600|1946 ἀποφάσεως τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν, δι' ἧς καθορίζονται γενικῶς πάντα τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν τῶν συνδεομένων δι' ἐργασιακῆς σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου μετὰ τοῦ ἐργοδότου των, ἀνεξαρτήτως τοῦ ποίος εἶναι οὗτος (ὁ ἐργοδότης) καὶ τῶν εἰδικῶν χαρακτηριστικῶν, τὰ ὁποῖα παρουσιάζει, σαφῶς συνάγεται, ὅτι τοῦ διὰ τῶν ὡς ἀνωτέρω ἀποφάσεων χορηγουμένου εἰδικοῦ ἐπιδόματος, εἰς ἀντάλλαγμα τῆς ἐκ τῆς χρήσεως φθορᾶς τῶν ἐργαλείων, δικαιοῦνται ἅπαντες οἱ τεχνῖται τῶν κατηγοριῶν τούτων, οἱ συνδεόμενοι μετὰ τῶν οἰκείων αὐτῶν ἐργοδοτῶν διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἐφ' ὅσον κατέχουσι κατὰ τὴν ἐργασίαν των πάντα τὰ ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ κατ' εἶδος κατονομαζόμενα ἐργαλεῖα, ὁ προσδιορισμὸς τῶν ὁποίων καὶ μόνον ἐσκοπεῖτο διὰ τῆς ὑπὸ τῶν ἀποφάσεων παραπομπῆς εἰς τοῦτον. Ὅθεν, ἐφ' ὅσον ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, κατ' ἀνελεγκτον περὶ πραγμάτων κρίσιν, δέχεται, ὅτι ἡ ὑπὸ δίκην διαφορὰ μεταξὺ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐναγομένου, νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, καὶ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐργατοτεχνίτου ξυλουργοῦ ἀπορρέει ἐκ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, κατὰ τὸ μέρος δὲ τοῦτο δὲν πλήττεται αὐτη, καὶ παραιτέρω, ὅτι συντρέχουσι καὶ αἱ λοιπαὶ προϋποθέσεις τοῦ νόμου διὰ τὴν ἐπιδίκασιν τοῦ διὰ τῆς ἀγωγῆς ἐπιδόματος ἐκ τῆς προρρηθείσης ἀποφάσεως 46690|1947, ὀρθῶς τὰς προπαρατεθείσας διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ τὰ περὶ τοῦ ἐναντίου διὰ τοῦ πρώτου τῆς ἀναιρέσεως λόγου ἀναπτυσσόμενα ἀπορριπτέα ἐλέγχονται.

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, δι' αὐτῆς ἐπεδικάσθησαν τῷ ἀναιρεσιβλήτῳ ἐνάγοντι αἱ κατὰ τὴν ἀγωγὴν προσαυξήσεις προσθέτου ἐπιδόματος διὰ τὸν ἀπὸ 2 Σεπτεμβρίου 1948 καὶ ἑφεξῆς χρόνον. Κατὰ συνέπειαν, ἀσχέτως τῆς ὀρθότητος τῆς ὡς ἐκ περισσοῦ ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει διαληφθείσης σχετικῆς σκέψεως περὶ τῆς ἰσχύος τῶν προμνησθεισῶν διατάξεων καὶ ἐπὶ σχέσεων συναφθεισῶν κατὰ τὸν ἀπὸ 1)2)46 μεχρι 17|10|1947 χρόνον, ὁ ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ δεύτερος λόγος ἀναιρέσεως, καθ' ὃ μέν μέρος αἰτιᾶται κατὰ τοῦτο τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀνευ ἐπιρροῆς, καθ' ὅσον δὲ προσβάλλει ταύτην ὡς ἐπιδικάσασαν ἐπιδόματα καὶ διὰ τὸν χρόνον τοῦτον, εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἐπὶ ἀναληθοῦς προϋποθέσεως ἐρειδόμενος.

Ἡ σαφὴς ἔννοια τῆς ἐν τέλει τῆς προπαρατεθείσης ὑπ' ἀριθ. 4|690|1947 ἀποφάσεως διαλαμβανομένης διατάξεως, ὅτι τὸ ὑπὸ ταύτης προβλεπόμενον ἐπίδομα συμψηφίζεται πρὸς τυχὸν καταβαλλόμενα ἀνώτερα τῶν ἑκάστοτε νομίμων ἡμερομισθίων, εἶναι ὅτι τὸ ἐπίδομα τοῦτο συμψηφίζεται πρὸς τὸ δυνάμει ἀτομικῆς συμβάσεως τυχὸν χορηγούμενον ἀνώτερον ἡμερομίσθιον, οὐχὶ ὅμως καὶ πρὸς τὰς παντὸς εἴδους, δυνάμει διατάξεως νόμου, προσθέτους ἢ συμπληρωματικὰς τακτικὰς παροχάς, οἷαι καὶ αἱ βάσει τῶν διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 92540|1947, νομίμως δημοσιευθείσης, κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Μεταφορῶν καὶ Ἐργασίας «περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀτμηλάτων Σιδηροδρόμων» εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς ἀναιρεσειούσης παρεχόμεναι, αἵτινες συμπληρώμα τοῦ νομίμου ἡμερομισθίου ἀποτελοῦσιν. Οὕτω ὄντων, ἀποφηναμένη καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὀρθῶς τὴν προπαρατεθεῖσαν διάταξιν ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε, ἀπηντησε δὲ ἐμμέσως εἰς τὸν ἰσχυρισμὸν τῆς ἀναιρεσειούσης περὶ συμψηφισμοῦ, ὃν οὕτως ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν. Κατὰ συνέπειαν ὁ τρίτος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος.

ΚΗΡΥΞΙΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ ΩΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΗΣ

Λῆξις χρόνου διαρκείας διαιτητικῆς ἀποφάσεως καὶ συνέπειαι

Ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 14|1948 ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν περὶ ἀποδοχῶν διπλωματούχων χημικῶν.—Δέσμευσις ἐξ αὐτῆς καὶ Αὐτονόμου Σταφιδικοῦ Ὀργανισμοῦ.—Συνέπειαι ἐκ τῆς κηρύξεως ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας ὡς ὑποχρεωτικῆς.—Ἐπέλευσις ἀποτελεσμάτων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.—Ἰσχὺς ἀποφάσεως Διαιτησίας καὶ μετὰ πάροδον χρόνου διαρκείας αὐτῆς, ἐφ' ὅσον δὲν κατηγγέλθη.—Ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 49253|1947 Υ. Α. ἐπὶ προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων, μισθοδοτουμένου δι' ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ.—Προσαύξησις 50ο|ο συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Ἐπικυροῦται διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ἡ ὑπ' ἀριθ. 3812|49 Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν (Πρωτοδίκης *Η. Τωνιαφύλλου*, ΕΕΔ 8, 9.8).

Ἡ ἀπόφασις αὕτη τοῦ β' βαθμοῦ δέχεται ὅ,τι καὶ ὁ α' βαθμὸς ἐδέχθη ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἀποτελέσματα ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, ἡ ὁποία ἐκηρύχθη δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὑποχρεωτικὴ καὶ ἡ ὁποία δὲν κατηγγέλθη μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ χρόνου διαρκείας αὐτῆς (βλ. καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 936.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4042|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Μπιζίμης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Π. Πεφάνης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Χριστόπουλος, Σ. Πάλλης

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, δι' ἧς ὁ ἐναγων χημικὸς, διπλωματοῦχος Ἀνωτάτης Σχολῆς (Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου), διατελῶν ὡς τοιοῦτος ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ ἐναγομένου Αὐτονόμου Σταφιδικοῦ Ὀργανισμοῦ, αἰτεῖται τὴν διαφορὰν μεταξὺ τῶν καταβαλλομένων αὐτῷ ὑπὸ τοῦ εἰρημένου ἐναγομένου ἀποδοχῶν καὶ τῶν καταβλητέων τοιούτων, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 14|1948 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, κηρυχθείσης ἐκτελεστῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41|173|4643|48 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, σύννομον ἔχει θεμελίωσιν, καθ' ἅπερ διατυποῦται, ἐντεῦθεν δ' ἐξεταστέα καθίσταται.

Διὰ τῆς ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει μνημονευομένης διαιτητικῆς ἀποφάσεως, ὡς ἐκ τοῦ περιεχομένου της σαφῶς συνάγεται, καθωρίσθησαν αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ἐν αὐτῇ ἀναφερομένων τεχνικῶν, ἐν αἷς συμπεριλαμβάνονται καὶ οἱ διπλωματοῦχοι χημικοὶ τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν, ἐπιλυθείσης ἐντεῦθεν τῆς μεταξὺ τοῦ συνδέσμου Ἑλλήνων Βιομηχάνων ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν διπλωματούχων χημικῶν καὶ μηχανικῶν τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν ἀφ' ἑτέρου ἀναφυείσης συλλογικῆς διαφορᾶς. Κατὰ τὰς διατάξεις τῶν παραγράφων 2 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀπὸ 16|20 Νοεμβρίου 1935 Α. Ν. «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ἡ πρωτοβάθμιος Διαιτητικὴ Ἐπιτροπὴ ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ Προέδρου αὐτῆς δικαστικοῦ λειτουργοῦ, ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτῶν καὶ ἑνὸς τῶν μισθωτῶν, προσετι δὲ ἐκ δύο μελῶν, ἑνὸς ἐργοδοτικοῦ καὶ ἑνὸς μισθωτικοῦ ἐξ ὧν τὸ μὲν ἐργοδοτικὸν ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ οἰκείου Ἐμπορικοῦ ἢ Ἐπαγγελματικοῦ Ἐπιμελητηρίου ἢ Ἐπαγγελματικῆς Ὀργανώσεως, τὸ δὲ μισθωτικὸν ὑπὸ τῆς νομίμως ὑφισταμένης καὶ λειτουργούσης ὀργανώσεως τῆς οἰκείας τάξεως. Ἐν προκειμένῳ ὁ ἐναγόμενος Ὀργανισμός, ἀποτελῶν νομικὸν πρόσωπον ἰδιωτικοῦ δικαίου (Α. 11. 62|1949 Θεμ. Ξ 194), νομίμως ἐξεπροσωπήθη ἐν τῇ Πρωτοβαθμίῳ Ἐπιτροπῇ Διαιτησίας διὰ τοῦ μετοσχόντος ταύτης ἀντιπροσώπου τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν, ὅπερ ἀποτελεῖ τὴν συγγενεστέραν πρὸς αὐτὸν ἐπαγγελματικὴν ὀργάνωσιν (Ὁλομ. Σ. Ε. 1271|1949). Περαιτέρω κατὰ τὸ ἄρθρον 23 τοῦ ἀπὸ 18|6-1|8|36 Β. Δ|τος «περὶ τῶν ἐπιτροπῶν διαιτησίας καὶ ἐκτελέσεως τοῦ Α. Ν. τῆς 16 Νοεμβρίου 1935 περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ἐκδοθέντος ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς διὰ τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ Α. Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 παραχεθείσης ἐξουσιοδοτήσεως, ἡ διαιτητικὴ ἀπόφασις, ἐφ' ὅσον διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ ἤδη Ἐργασίας ἐκηρύχθη ὑποχρεωτική, ἐπιφέρει τὰ ἀποτελέσματα συλλογικῆς συμβάσεως, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἡ ἐφ' ἧς ἐξεδόθη συλλογικὴ διαφορὰ ἐγεννήθη μεταξὺ ἑνὸς ἢ πλειόνων ἐργοδοτικῶν ὀργανώσεων ἀφ' ἑνὸς καὶ μιᾶς ἢ πλειόνων ὀργανώσεων μισθωτῶν ἀφ' ἑτέρου. Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Α. Νόμου 1367|1938, αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας ἐφ' ὅσον καταρτίζονται καὶ ὑπογράφονται παρουσίᾳ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἢ τῶν παρ' αὐτοῦ ἐξουσιοδοτημένων ὀργάνων, δεσμεύουσι τὸ σύνολον τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῶν μισθωτῶν τοῦ ἐπαγγέλματος ἢ τῶν ἐπαγγελμάτων, ἅτινα ἀφορῶσι καὶ διὰ τὴν περιφέρειαν, δι' ἣν ἰσχύουν.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν προπαρατεθεισῶν διατάξεων σαφῶς συνάγεται, ὅτι, συντρεχόντων τῶν ὅρων τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου 23 τοῦ ἀπὸ 18|6|1-8-36 Β. Δ|τος, αἱ διαιτητικαὶ ἀποφάσεις, ὡς πρὸς τὰ ἀποτελέσματα αὐτῶν, ἐξομοιοῦνται πρὸς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας, δεσμεύουσαι, ὡς καὶ αὗται, τὸ σύνολον τῶν ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν τοῦ ἐπαγγέλματος ἢ τῶν ἐπαγγελμάτων, ἅτινα ἀφορῶσιν. Ἄλλως τε περὶ τῆς ἰσχύος τῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας παραλλήλως πρὸς τὴν ἰσχὺν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἀπεφάνθη ἐν Ὁλομελείᾳ καὶ τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 852|49 ἀποφάσεώς του (ΕΕΔ 8, 402), ἀποφηνάμενον, ὅτι ἡ νομοθετικὴ βούλησις ἐμμέσως μὲν, πλὴν σαφῶς, ἐξεδηλώθη ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως ἐν ἰσχύϊ τῶν τε συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ τῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ὡς μεθόδων καθορισμοῦ ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, ἣν ἄποψιν ἔκρινεν ὡς ὀρθὴν καὶ ὁ Α. Ν. ὑπ' ἀριθ. 1406 τῆς 13-2-50 «περὶ κυρώσεως ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἐπὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας». Ὅθεν ἡ προδιαληφθεῖσα διαιτητικὴ ἀπόφασις ἐκδοθεῖσα, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, ἐπὶ διαφορᾶς μεταξὺ τοῦ συνδέ-

σμού τῶν Ἑλλήνων Βιομηχάνων ἀφ' ἑνὸς καὶ τοῦ συνδέσμου τῶν Ἑλλήνων Χημικῶν, καθὼς καὶ τοῦ συνδέσμου τῶν διπλωματούχων μηχανικῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν ἀφ' ἑτέρου, κηρυχθεῖσα δὲ συνάμα διὰ τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐκτελεστή, περιεβλήθη εἰκότως ἰσχὺν συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ὡς τοιαύτη δεσμεύει καὶ τὸν ἐναγομενον Ὀργανισμόν, τὸ προσωπικὸν τοῦ ὁποίου, ὡς συνδεόμενον μετ' αὐτοῦ διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, διέπεται ὑπὸ τῶν διατάξεων τῆς κειμένης ἐργατικῆς νομοθεσίας, συμπληρωτικῶς ἰσχυόντος καὶ τοῦ περὶ μισθώσεως ἐργασίας κεφαλαίου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἐφαρμοζομένων καὶ ἐπὶ τοῦ ἐναγομένου Ὀργανισμοῦ ἁπασῶν τῶν διατάξεων τῶν προστατευτικῶν τῆς ἐργασίας νόμων.

Ὁρίζει μὲν ἡ ὑπ' ἀριθ. 49253|47 ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Μεταφορῶν, Δημοσίων Ἔργων, Γ.Τ.Τ. καὶ Ἐργασίας, ὅτι αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων, Ὀργανισμῶν κλπ. ἐφ' ὅσον ἡ συνδέουσα τοῦτο σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ἡ μισθολογικὴ κατάταξις ἐρρυθμίζετο προπολεμικῶς ὑπὸ ἐγκεκριμένων ἐσωτερικῶν κανονισμῶν, ἀναπροσαρμόζονται κατὰ τὰ κλιμάκια τῶν ἀπὸ 4-11-47 γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων, ἡ ἀπόφασις ὅμως αὕτη, ὡς ἐκ τοῦ περιεχομένου της σαφῶς συνάγεται, ἐφαρμογὴν ἔχει μόνον ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων ἐκείνων, αἵτινες τὰ τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ ἐρρύθμιζον δι' ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ, οὐχὶ δὲ καὶ ἐν προκειμένῳ, ἔνθα προπολεμικῶς ἰσχυεν ἡ ἀπὸ 21|25-11 39 συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας «περὶ καθορισμοῦ κατωτάτων ὁρίων ἀποδοχῶν κλπ. ὅρων ἐργασίας διπλωματούχων χημικῶν», ἣν πάντοτε ὁ ἐναγόμενος Ὀργανισμὸς ἐφήρμοζεν εἰς τὸ ἐκ χημικῶν ἀποτελούμενον προσωπικὸν αὐτοῦ, εἰ δὲ συγκαταλέγεται καὶ ὁ ἐνάγων, ὡς τοῦτο ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦτου ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων ἐγγράφων. Κατὰ ταῦτα ἡ ἀνωτέρω 49253|47 ὑπουργικὴ ἀπόφασις δὲν ἔχει ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογήν, ἀλλ' ἐφαρμοστέα ὁπωσδήποτε τυγχάνει ἡ προμνησθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 14|48 διαιτητικὴ ἀπόφασις.

Ἐφ' ὅσον, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, ἡ διαιτητικὴ, ὡς εἴρηται, ἀπόφασις διὰ τῆς κηρύξεως αὐτῆς ὡς ἐκτελεστῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 44173|4643|1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐξωμοιώθη πρὸς συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας, συνακόλουθον ἀποβαίνει, ὅτι καὶ ὡς πρὸς τὴν χρονικὴν διάρκειαν αὐτῆς ἐφαρμογὴν ἔχουσι τὰ ἐπὶ συλλογικῶν συμβάσεων κρατοῦντα, ἰδίᾳ δὲ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 5 παρ. 1 τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων», καθ' ἣν ἡ ὡρισμένου χρόνου συλλογικὴ σύμβασις, μὴ καταγγελθεῖσα κατὰ τὴν λῆξιν της, τρέπεται εἰς τοιαύτην ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας. Ὅθεν, ἐφ' ὅσον καὶ ἡ ἀνωτέρω διαιτητικὴ ἀπόφασις οὐδαμῶς κατηγγέλθη μέχρι τοῦδε, ἰσχύει καὶ μετὰ τὴν ἐν αὐτῇ ὁρισθεῖσαν λῆξιν της τῆς 31ης Μαρτίου 1949.

Ἡ ἐν παρ. 2 τῆς ἀπὸ 4-11-47 γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, εἰς ἣν παραπέμπει ἡ παράγραφος VI τῆς ὑπ' ἀριθ. 14|48 διαιτητικῆς ἀποφάσεως, προβλεπομένη αὔξησις τῶν ἐνπαρ.1 καθοριζομένων κατωτάτων ὁρίων μισθῶν μέχρι 30 ο|ο τελεῖ ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἀναλόγου πρὸς τὴν αὔξησιν ταύτην ποιοτικῆς καὶ ποσοτικῆς ἀποδόσεως τῶν ὑπαλλήλων. Κατοβάλλων ὅθεν ὁ ἐργοδότης τὴν αὔξησιν μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|49 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, δι' ἧς αὕτη ἀπὸ τῆς 15|5|1949 καὶ ἐφεξῆς κατέστη ὑποχρεωτική, ἀνεξαρτήτως τῆς ἀποδόσεως τῶν μισθωτῶν, τεκμαίρεται ἀναγνωρίζων ὅτι ὁ λαμβάνων ταύτην ὑπάλληλος ἔχει βελτιώσει ποιοτικῶς καὶ ποσοτικῶς τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἐργασίας του. Τοῦτο ἰσχύει ἐν προκειμένῳ καὶ μετὰ τὴν προμνησθεῖσαν ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, ἐφ' ὅσον, κατὰ τὴν ἑβδόμην παράγραφον ταύτης παρέμενε προαιρετικὴ ἡ παροχὴ τῆς προσαυξήσεως ἐπὶ τῶν διὰ τῶν οἰκείων διαιτητικῶν ἀποφάσεων καθορισθέντων μισθῶν τῶν διπλωματούχων χημικῶν καὶ μηχανικῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν.

Ὅθεν, ἐφ' ὅσον ὁ ἐναγόμενος Ὀργανισμὸς ὁμολογεῖ, ὅτι μέχρι τοῦδε συνεχῶς κατέβαλλεν εἰς τὸν ἐνάγοντα τὴν ἀνωτέρω προσαύξησιν, παρέπεται ἐντεῦθεν, ὅτι εἶναι ὑποχρεὼς εἰς καταβολὴν ταύτης διὰ τὸ μέχρι τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς χρονικὸν διάστημα καὶ ἐπὶ τοῦ διὰ τῆς διαιτητικῆς ἀποφάσεως καθοριζομένου μισθοῦ, ἡ δὲ ἀποψις, ἣν ὁ ἐναγόμενος Ὀργανισμὸς ὑποστηρίζει, καθ' ἣν εἰς τὴν καταβολὴν τῆς προσαυξήσεως προέβη ἐν ὄφει τοῦ καταβαλλομένου τῷ ἐνάγοντι ἴσσονος μισθοῦ ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι δὲν ὑποχρεοῦται εἰς καταβολὴν τοῦ ὑπὸ τῆς διαιτητικῆς ἀποφάσεως καθοριζομένου τοιούτου, οὐδεμίαν ἐν προκειμένῳ ἐπιρροὴν ἀσκεῖ, καθ' ὅσον ἡ καταβολὴ ταύτης οὐδαμῶς εἶναι συνηρτημένη πρὸς τὸ ὕψος τοῦ μισθοῦ, ἀλλὰ πρὸς τὴν ποιοτικὴν καὶ ποσοτικὴν ἀπόδοσιν τῆς ἐργασίας τοῦ λαμβάνοντος τὴν προσαύξησιν μισθωτοῦ. Διάφορον εἶναι τὸ ζήτημα, ἂν ὑπὸ καθεστὼς προαιρετικῆς καταβολῆς τῆς προσαυξήσεως τῆς ποιοτικῆς καὶ ποσοτικῆς βελτιώσεως τῆς ἀποδόσεως τῶν ὑπαλλήλων, ὑποκειμένης εἰς τὴν ἀνέλεγκτον κρίσιν τοῦ ἐργοδότου ὁ ἐναγόμενος Ὀργανισμὸς καὶ ἐν τῷ μέλλοντι θὰ κρίνῃ, ὅτι συντρέχουσιν οἱ ὅροι οἱ διὰ τὴν ἐξακολούθησιν τῆς καταβολῆς ταύτης ἀπαιτούμενοι. Ἐνταῦθα ὅμως τοιοῦτο ζήτημα δὲν ἀναφύεται, δοθέντος, ὅτι ἐν τῇ κρινομένῃ περιπτώσει ἐρευνητέον ἀποκλειστικῶς, καὶ μόνον ἀποβαίνει κατὰ πόσον ὁ ἐναγόμενος Ὀργανισμὸς ὑποχρεοῦται νὰ συνυπολογίσῃ ἐπὶ τῆς ζητουμένης διαφορᾶς μεταξὺ τῶν καταβληθέντων μέχρι 31ης Αὐγούστου 1949 μισθῶν τοῦ ἐνάγοντος καὶ τῶν βάσει τῆς διαιτητικῆς ἀποφάσεως καταβλητέων τοιούτων καὶ τὴν ἐκ 30 ο|ο προσαύξησιν, τοῦθ' ὅπερ, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, εἶναι λυτέον καταφατικῶς.

Ἐφ' ὅσον, καθ' ἅπερ ὁμολογεῖ ὁ ἐναγόμενον, ἀνέκαθεν καὶ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν κατέβαλλεν ἀνελλιπῶς καὶ ἀδιακόπως εἰς τοὺς παρ' αὐτῷ ἐργαζομένους διπλωματούχους, οἷος καὶ ὁ ἐνάγων, χημικούς, τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 20 παρ. 4 τοῦ ἐγκεκριμένου ὀργανισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ του προβλεπόμενον τεχνικὸν ἐπίδομα, ἐστὶν ὑπόχρεος πρὸς καταβολὴν τούτου, ὑπολογιστέου ἐπὶ τοῦ ὑπὸ τῆς ἀνωτέρω διαιτητικῆς ἀποφάσεως καθωρισμένου μισθοῦ τοῦ ἐνάγοντος διὰ τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀναφερόμενον χρονικὸν διάστημα.

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Καταγγελία συμβάσεως έργασίας μετά το Ν. Δ. 1255|1949

Ὑπαγωγὴ καὶ μισθωτῶν, ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου, τοῦ Δημοσίου εἰς καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|45 μετὰ τὸ Ν. Δ. 1255|1949.—Μὴ ὑπαγωγὴ εἰς δ. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 Δημοσίου.—Ἑπομένως μὴ ἀκυρότης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τῆς μὴ καταβολῆς ἀποζημιώσεως δ. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920.—Τήρησις ὅμως τυπικῶν προϋποθέσεων ἄρθρ. 9 Ν. 118|45, ἐν παραλείψει τῶν ὁποίων ἀκυρότης καταγγελίας συμβάσεως.— Ματαία προσφορὰ ὑπηρεσιῶν μετ' ἀπόλυσιν.

Ἔχει γίνῃ δεκτὸν (*Ι. Καποδίστριας*, Ἑρμην. Ἐργατ. Δικ. σελ. 449, Α. Π. 490|1986, Θέμ. ΜΗ' 499, Α. Π. 512 καὶ 5|3|1936, Θέμ. ΜΗ' 423, (προκειμένου περὶ ἐργατῶν Δήμων), Α. Π. 85|1949, εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 8, 273, Α. Π. 486|1949, εἰσηγητὴς *Δ. Χαμάρετος*, ΕΕΔ 9, 56 (προκειμένου περὶ κλητῆρος—ὑπηρέτου ἀσφαλιστικῆς ἐπιχειρήσεως), Ἔφετ. Ἀθηνῶν 600|1938, Θέμ. ΜΘ' 691 (προκειμένου περὶ σερβιτόρου ἐπαγγελματικῆς ἐπιχειρήσεως, ἑστιατορίου). (πρβλ. ὅμως *Χ. Ἀγαλλόπουλον*, ἐν ΕΕΔ 1, 388), ὅτι ἡ ἐπέκτασις τοῦ Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας» διὰ τοῦ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 εἶναι στενῶς περιοριστέα μόνον εἰς τὰς ἐν ἄρθρῳ 12 τοῦ Ν. 2112 ἀναφερομένας (ὡς πρὸς τοὺς τεχνίτας, ὑπηρέτας καὶ ἐργάτας) βιομηχανικάς, βιοτεχνικάς, μεταλλευτικὰς ἢ χειροτεχνικὰς ἐπιχειρήσεις.

Ἑπομένως ἡ διάταξις ἄρθρου 1 β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 κλπ.», ἡ ἀναφερομένη εἰς τοὺς ἐργάτας καὶ ὑπηρέτας νομικῶν προσώπων δημοσίου, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἐφαρμογήν, ὡς ἐκδοθεῖσα καθ' ὑπέρβασιν τῆς διὰ τοῦ ἄρθρου 12 Ν. 2112 δοθείσης νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως.

Ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 3 β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, τὸ ὁποῖον περιορίζεται ἐντὸς τῆς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως, συνήγετο, ὅτι ἀπέμενον ἐκτὸς τῆς δι' αὐτοῦ ρυθμίσεως αἱ ἐμπορικαί, αἱ ἐπαγγελματικαὶ ἐπιχειρήσεις (ὅσαι δὲν εἶναι χειροτεχνικαί), τὰ νομικὰ πρόσωπα ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς ὅμως τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἀπὸ 23 Φεβρουαρίου 1946 (Ν. Δ. 10|15|1946 «περὶ ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ τοῦ Εἰσαγωγικοῦ αὐτοῦ Νόμου», ΕΕΔ 5, 315), προέκυψε ζήτημα ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 669 Α. Κ. (καταγγελίας πρὸ 15 ἡμερῶν διὰ τὰς συμβάσεις ἀορίστου χρόνου) δι' ὅσας σχέσεις ἐργασίας δὲν ἐκαλύπτοντο νομίμως ὑπὸ τοῦ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920.

Ἡ νομολογία τῶν δικαστηρίων, μέ τινας διασπάσεις γνώμης (βλέπε Πρωτ|κου Ἀθηνῶν 2719|1949, Πρωτοδίκης *Δ. Μητράκος* ΕΕΔ 8, 809, Πρωτ|κου Ἀθηνῶν 3315|1949, Πρωτοδίκης *Κ. Τρουπάκης*, ΕΕΔ 8, 818) ἡ ὁποία βασίζεται εἰς τὸ ὅτι, ἀφοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 38 τοῦ εἰσαγωγικοῦ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος Ν. 2783|1941 διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 2112 καὶ τοῦ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 εἰς ὅσην ἔκτασιν ἔχουν, ἕπεται, ὅτι δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν οὔτε τὸ ἄρθρ. 669 Α. Κ. (βλέπε ἐν τούτοις σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 800 ἐπ. ΕΕΔ 8, 818), ἀκολουθεῖ μᾶλλον τὴν ἀντίθετον γνώμην, ὅτι ἔχει τὸ ἄρθρ. 669 Α. Κ. ἐφαρμογήν (οὕτω Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, 1481|1949, εἰσηγητὴς *Γ. Κουτσόπουλος*, ΕΕΔ 8, 493, βλέπε καὶ *Κ. Καυκᾶν*, Ἐνοχ. ὑπ' ἀριθ. 669, σελ. 354).

Ταῦτα, ἐννοεῖται, ἰσχύουν διὰ τὰς ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχύος τοῦ Α. Κ. συναπτομένας σχέσεις, διότι διὰ τὰς πρὸ αὐτοῦ κατὰ τὰ ἄρθρα 24 καὶ 25 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος Νόμου 2783|1941 ἐνοχαὶ ἐξ οἱουδήποτε λόγου, τῶν ὁποίων τὰ παραγωγικὰ γεγονότα συνετελέσθησαν πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, διέπονται καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τούτου ὑπὸ τοῦ μέχρι τοῦδε δικαίου (*Γ. Μπαλῆς*, Γεν. Ἀρχ. § 10), ἑπομένως καὶ ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως (βλέπε *Α. Διζερόπουλον*, ΕΕΔ 6, 396, πρβλ. ὅμως Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4948|1949, Πρωτοδίκης *Η. Τριανταφύλλου*, ΕΕΔ 9, 108).

Κατὰ γενικὴν ὅμως ἀρχὴν τοῦ δικαίου, ἐφ' ὅσον μετὰ τὴν ἔκδοσιν διατάγματος ἄνευ νομοθετικῆς ἀδείας ἐπέρχεται νόμος, ἀναφερόμενος εἰς αὐτὸ καὶ προϋποθέτων τὴν ἰσχύν του, ἀποκτᾷ τοῦτο ὑποχρεωτικὴν ἰσχύν (Ἔφετ. Ἀθηνῶν 808|1899, ΙΑ' 74, Ἔφετ. Ἀθηνῶν 570|1900, ΙΒ' 7, Σ.Ε. 80|1930).

Τοιοῦτοι ἐκδοθέντες νόμοι εἶναι:

1) Ὁ Α. Ν. 541|1945 (ΕΕΔ 5, 308), κατὰ τὸν ὁποῖον τὰ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας προσωπικοῦ βιομηχανιῶν, ἐκμεταλλεύσεων ἢ ἐπιχειρήσεων, εἴτε διεξαγομένων ὑπὸ ἢ διὰ λογαριασμὸν Δήμου ἢ τοῦ Κράτους, εἴτε συνδεομένων μετ' αὐτῶν διὰ συμβάσεως παραχωρήσεως, διέπονται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ὑπὸ τῶν διατάξεων τῶν Ν. 2112|1920, 4553|1930, *ὡς καὶ τοῦ β. δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112»*.

2) Ὁ Ν. 335|1947 «περὶ συμπληρώσεως νομοθεσίας περὶ Ὑπηρεσίας Ἐκμεταλλεύσεως Κρατικῶν Αὐτοκινήτων (Υ.Ε.Κ.Α.) καὶ Ὑπηρεσίας Συγκεντρώσεως Διανομῆς Αὐτοκινήτων (Υ.Σ.Δ.Α.)».

Κατὰ τοῦτον (δι' εἰδικοὺς λόγους) αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 2112 καὶ τοῦ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀνω Ὑπηρεσιῶν τοῦ Δημοσίου.

3) Τὸ Ν. Δ. 183|1946 «περὶ συστάσεως Κρατικοῦ Ὀργανισμοῦ διὰ τὴν διαχείρισιν πλεονάζοντος συμμαχικοῦ ὑλικοῦ» (ΕΕΔ 5, 637).

Κατὰ τοῦτο ἡ ἀπόλυσις προσωπικοῦ ἐνεργεῖται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ο.Δ.Ι.Σ.Υ., ὑποχρεουμένου ὅμως τούτου νὰ καταβάλλῃ εἰς τὸ ἀπολυόμενον προσωπικὸν τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112|1920, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως (νοουμένου βεβαίως καὶ τοῦ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920).

4) Τὸ Ν. Δ. 141|1946 «περὶ φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν καὶ ἄλλων διευκολύνσεων τῆς Ὀργανώσεως Ἑλληνικῆς Πολεμικῆς Περιθάλψεως» (ΕΕΔ 5, 605).

Κατὰ τοῦτο ἡ ἰσχύουσα νομοθεσία τῶν μισθωτῶν ἐν γένει ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων κλπ εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ἀπόλυσιν, πλὴν τοῦ Ν. 2112, ὡς οὗτος συνεπληρώθη καὶ ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, καὶ

τοῦ ἀπό 20|7|1220 β. δ. δέν ἔχει ἐφαρμογήν ἐπί μισθωτῶν τῆς Ἑλλ. Πολεμικῆς Περιθάλψεως.

Ἀλλ' ἔτι πλέον: Διά τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 «περί ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 118 κλπ», ἐπεξετάθησαν αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 118|1945:

α) ἐπί τῶν βιοτεχνικῶν καί ἐπαγγελματικῶν ἐπιχειρήσεων.

β) ἐπί τῶν ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων.

γ) ἐπί τῶν πάσης φύσεως Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, συμπεριλαμβανομένων καί τῶν ἐπιχειρήσεων ἡ ἐκμεταλλεύσεων, αἵτινες ἀναφέρονται εἰς τόν Ν. 343|1945.

Αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τόν Ν. 343|1945 (περί οὗ ὁ ἑρμηνευτικός ἀνωτέρω Ν. 541|1945) εἶναι αἱ βιομηχανίαι, ἐκμεταλλεύσεις ἡ ἐπιχειρήσεις, εἴτε διεξαγόμεναι ὑπό ἤ διά λογαριασμόν *Δήμου* ἤ τοῦ *Κράτους*, εἴτε συνδεόμεναι μετ' αὐτοῦ διά συμβάσεως παραχωρήσεως.

Ἐξ ἄλλου, κατά τό ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 (ἐπεκταθέντος διά τοῦ ἀπό 8|11|5|1946 Ν. Δ.) ἐπιχειρήσεις, ὑπαγόμεναι εἰς τάς διατάξεις τοῦ παρόντος δύνανται νά καταγγέλλουν τήν σύμβασιν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ των, ὑποχρεούμεναι νά καταβάλλουν εἰς αὐτό τήν ὑπό τοῦ ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, προκειμένου περί ὑπαλλήλων, *ἤ τοῦ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920*, προκειμένου περί ἐργατῶν, τεχνιτῶν καί ὑπηρετῶν, ὁριζομένην ἀποζημίωσιν διά τήν περίπτωσιν ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἐκ τῶν ὡς ἄνω σημειωθέντων προκύπτουν, νομίζομεν, ὡς ὀρθά τά ἑξῆς:

Ὅτι διά τῶν παρατεθέντων ἀνωτέρω Νόμων καί πρό τοῦ Ν.Δ. 8|11|5|946 (περί οὗ κατωτέρω), ἐφ' ὅσον δι' αὐτοῦ, προκειμένου περί τοῦ Δημοσίου καί τῶν Δήμων (περιλαμβανομένων εἰς τό β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 καθ' ὑπέρβασιν τῆς ἀρχικῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ ἄρθρου 12), γίνεται παραπομπή εἰς τό ἄκυρον, ἔστω, κατά τό σημεῖον τοῦτο, β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, ἀποκτᾷ τοῦτο ὑποχρεωτικήν ἰσχύν, ὡς ἀνωτέρω ἐσημειώθη.

Δέν ὑποθέτομεν νά ἀποτελῇ ἀντικείμενον ἀμφισβητήσεως, ὅτι αἱ ἐπιχειρήσεις ἤ βιομηχανίαι τοῦ Α. Ν. 343|1945, αἱ διεξαγόμεναι ὑπό ἤ διά λογαριασμόν τοῦ Δημοσίου θά ἠδύναντο νά ἐπικαλεσθοῦν τό ἄκυρον ὡς πρός αὐτάς τοῦ διατάγματος, καί μετά τήν ὑπαγωγήν των εἰς τόν Ν. 118|1945 διά τοῦ ἀπό 8|11 Μαΐου 1946 Ν. Δ., ἀφοῦ *μόλις διά τοῦ Ν. 541|1945* ὁ Νομοθέτης εἶχεν ἐκδηλώσει τήν θέλησίν του νά ἐφαρμόζεται καί δι' αὐτάς τό β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920.

Ὅσον διά τάς λοιπάς ἐπιχειρήσεις (ἐμπορικάς, ἐπαγγελματικάς), αἱ ὁποῖαι δέν ὑπήγοντο πρότερον εἰς τό ἀπό 16|18 Ἰουλίου 1920 διά τόν ἀναπτυχθέντα ἀνωτέρω λόγον, ἡ ὑπαγωγή εἰς τόν Νόμον 118|45 διά τοῦ ἀπό 8|11|5|1946 Ν. Δ. ἐπέφερε καί δι' αὐτάς τήν ἐφαρμογήν τοῦ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, κατά τό ἄρθρ. 9 αὐτοῦ.

Διότι, ἀσχέτως τῆς γενικῆς ἀρχῆς τοῦ δικαίου, περί τῆς ὁποίας ἀνωτέρω, καθ' ἣν, ἐφ' ὅσον μετά τήν ἔκδοσιν διατάγματος ἄνευ νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως ἐπέρχεται νόμος, ἀναφερόμενος εἰς αὐτό καί προϋποθέτων τήν ἰσχύν του, ἀποκτᾷ τοῦτο ὑποχρεωτικήν ἰσχύν, ἡ παραπομπή εἰς τόν Ν. 2112 ἤ τό β. δ. διά τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 ἐγένετο μόνον διά τόν καθορισμόν τῆς ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως (ὡς εἰς μονάδα μετρήσεως) καί ὄχι διά τήν συμμόρφωσιν πρός τάς προθεσμίας τῶν ἄνω νόμων (βλέπε Πρωτ|κου Ἀθηνῶν 5883|1946, Πρωτοδίκης *Γ. Σακελλαρίου*, ΕΕΔ 5, 463). οὗτος δέ εἶναι καί λόγος, καθ' ὃν καί ἐν περιπτώσει τακτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὀφείλεται ὁπωσδήποτε ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη, ἡ τοῦ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 (Πρωτ|κου Ἀθηνῶν 5883|1946, καί λοιπή νομολογία ἐν ΕΕΔ 9, 501 ἐπ., ἔνθα ἀναλυτικώτερον, πρβλ. καί εἰσηγητ. ἔκθεσιν Ν. Δ. 8|11|5|1946, ἐν ΕΕΔ 5, 285, ἔνθα γίνεται λόγος περί ἐξασφαλίσεως εἰς τόν μισθωτόν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112).

Περί τοῦ ὅτι τό ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945 ἀναφέρεται εἰς τόν Ν. 2112 καί τό β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, ἵνα καθορίσῃ τήν ὀφειλομένην ἀποζημίωσιν, ἐξάγεται, νομίζομεν, σαφέστερον καί ἐκ τῆς ἀκολουθούσης εἰς τό αὐτό ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 διατάξεως, καθ' ἣν ὁ ὑπολογισμός τῆς ἀποζημιώσεως γίνεται βάσει τῶν ἀποδοχῶν τοῦ τελευταίου μηνός ὑπό καθεστώς πλήρους ἀπασχολήσεως, πρᾶγμα διάφορον τοῦ κατά τόν Ν. 2112 πρότερον συμβαίνοντος (πρβλ. Α. Π. 121|1948, εἰσηγητής *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 7, 272, Α. Π. 325|48, εἰσηγητής *Α. Κωτσούλας*, ΕΕΔ 7, 550, ἡ ὁποία ὁμιλεῖ περί παρεκκλίσεως, γενομένης ὑπό τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945).

Οἱ αὐτοί συλλογισμοί, νομίζομεν, στηρίζουν καί τήν ἄποψιν ὅτι μετά τό Ν.Δ. 1255|1949 (ΕΕΔ 8, 961), διά τοῦ ὁποίου ὑπάγεται εἰς τόν ν. 118|1945 καί τό Δημόσιον διά τούς παρ' αὐτῷ ἐργαζομένους μισθωτούς, ἐν συμβάσει ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὡς δέχεται ὀρθῶς καί καθ' ἡμᾶς ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακή ἀπόφασις (βλέπε σύμφωνον 589|1950, Πρωτοδίκου Πειραιῶς, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαυιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 546, πρβλ. ὅμως Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1301|1950, Πρωτοδίκης *Κ. Τρουπάκης*, ΕΕΔ 9, 454), εἶναι καταβλητέα εἰς τούς ἐργάτας, τεχνίτας, ὑπηρέτας τοῦ Δημοσίου ἡ κατά τό ἄρθρον 9 Ν. 118|1945 ἀποζημίωσις τοῦ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, ἀφοῦ ἡ διά τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 ἀσφάλισις καί τῶν μισθωτῶν τοῦ Δημοσίου συνεδυάσθη καί πρός τήν τήρησιν τῶν οὐσιαστικῶν καί τυπικῶν προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 (πρβλ. ὅμως *Κ. Καυκᾶν*, Ἐνοχικόν, σελ. 354, καθ' ὃν εἶναι καταβλητέος ὁ μισθός τῶν 15 ἡμερῶν τοῦ ἄρθρ. 669 Α.Κ. Ἂς μᾶς ἐπιτραπῇ ὅμως νά παρατηρήσωμεν, ὅτι τό ἄρθρ. 669 Α.Κ. δέν ὁρίζει ἀποζημίωσιν, ἀλλά προθεσμίαν καταγγελίας καί ἐν παραλείψει αὐτῆς ἀποζημίωσιν, ἐνῷ τό ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἄξιοῖ ὁπωσδήποτε καταβολήν ἀποζημιώσεως, βλέπε εἰσηγητ. ἔκθεσιν Ν.Δ. 8|11|5|1946 περί ἐπεκτάσεως Ν. 118|1945 ἐν ΕΕΔ 5, 285).

Ὑφίστανται ὅμως ἐν ἰσχύϊ καί αἱ ὑπ' ἀριθ. 956 τῆς 17 Νοεμβρίου 1947 καί 976 τῆς 27 Νοεμβρίου 1947 Πράξεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθεῖσαι διά τοῦ Α.Ν. 913|1949 (ΕΕΔ 8, 437).

Αὗται ὁρίζουν, ἀναλόγως τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας, βοήθημα εἰς τό πάσης φύσεως ἔκτακτον καί ἡμερομίσθιον προσωπικόν τοῦ Δημοσίου, εἴτε τοῦτο κέκτηται τήν ἰδιότητα τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου, εἴτε οὔ, καί ὅτι οὐδεμιᾶς ἑτέρας ἀποζημιώσεως ἤ βοηθήματος δικαιοῦται τοῦτο εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου.

Θά ἠδύνατο νά ὑποστηριχθῇ, ὅτι καί διά τό εἰς σχέσιν ἰδιωτικοῦ δικαίου τελοῦν προσωπικόν τοῦ Δημοσίου ἡ ἐν λόγῳ διάταξις, ὡς εἰδική, θεωρεῖται ἰσχύουσα καί μετά τό Ν. Δ. 1255|1949.

Ἐν τούτοις δέν θά ἦτο, καθ' ἡμᾶς, ὀρθόν τό συμπέρασμα τοῦτο. Διότι τό Ν. Δ. 1255|1949 ἐρρύθμισεν ἐπί νέας βάσεως τήν καταγγελίαν τῆς συμ-

βάσεως ἐργασίας τῶν μισθωτῶν τοῦ Δημοσίου, ἡ ἀσφάλισις τῶν ὁποίων συνεδυάσθη σαφῶς πρὸς τὴν τήρησιν τῶν οὐσιαστικῶν καὶ τυπικῶν προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρου 11 Ν 118|1945, καὶ δὲν εἶναι λογικὸν νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ἐν προκειμένῳ ἠννοήθη ὑπὸ τοῦ Νομοθέτου τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 διάσπασις τῶν οὐσιαστικῶν ἀπὸ τῶν τυπικῶν προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρου 9, ὥστε νὰ ἀπομείνῃ μόνον ἡ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τῆς παραλείψεως τῶν τυπικῶν προϋποθέσεων, ἀφοῦ δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ, νομίζομεν, ὅτι, ὅταν τὸ ἄρθρον 9 Ν. 118 ἀναφέρεται εἰς ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας καὶ ἐκ τῆς μὴ καταβολῆς ἐξ ὁλοκλήρου τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112 ἢ τοῦ β δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, δύναται νὰ ἐννοῇ καὶ ἄνευ καταβολῆς τοῦ βοηθήματος ἢ ἀποζημιώσεως ταῦ Α. Ν. 913|1949.

Ἡ λύσις αὕτη νομίζομεν, ὅτι συνάγεται πλέον ἀβιάστως, καὶ ἐν ἁρμονίᾳ καὶ πρὸς τὸ ὅλον σύστημα καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, δεδομένου ὅτι μετὰ τὸ Ν.Δ. 1255|1949 δὲν ὑπάγονται εἰς τὸν Ν. 118|1945 μόνον οἱ ἐν συμβάσει ἰδιωτικοῦ δικαίου τελοῦντες μισθωτοὶ τοῦ Δημοσίου, ἀλλὰ καὶ οἱ τοιοῦτοι τῶν Νομικῶν Προσώπων δημοσίου καὶ ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Οἱ μισθωτοὶ οὗτοι δὲν καλύπτονται ὑπὸ τῶν ἀναφερθεισῶν ἀνωτέρω Πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἑπομένως δι' αὐτούς θὰ ἐφαρμοσθῇ—κατὰ τὴν ὑφ' ἡμῶν ὑποστηριζομένην ἄποψιν—τὸ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, ἀφοῦ εἰς αὐτὸ ἀναφέρεται τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ἀρχικῶς νομίμως ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ ἄρθρου 12 Ν. 2112|1920 δὲν ἠδύναντο νὰ ὑπαχθοῦν εἰς αὐτό, καὶ ἂν ἤθελε θεωρηθῇ ἀκόμη ὡς ἐσφαλμένη ἡ ἄποψις, περὶ ἧς ἀνωτέρω, ὅτι ἐκ τῆς ἀναφορᾶς εἰς αὐτὸ μεταγενεστέρων νόμων ἀπέκτησε ταῦτο ἰσχύν.

Ἀλλ' ὅτι ἀπέκτησεν ἰσχύν, ἂν οἱ ἀνωτέρω νόμοι ἤθελε κριθῇ ὅτι ἀφοροῦν εἰς συγκεκριμένας περιπτώσεις, χωρὶς ἐξ αὐτοῦ νὰ συνάγεται ἐν γενικότητι τὸ ἔγκυρον αὐτοῦ, ἀποδεικνύεται, νομίζομεν, καὶ ἐξ ἑνὸς ἄλλου γενικωτέρου νόμου: ***Τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 771|1937 περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν.***

Τοῦτο ὁρίζει, ὅτι πᾶσα διάταξις προγενεστέρου νόμου ὁρίζουσα ἄλλως τὰ τῆς ἀποζημιώσεως τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν, ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως, καταργεῖται, πλὴν τῶν διατάξεων τῶν νόμων περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐφαρμοζομένων καὶ διὰ τοὺς κατὰ τὴν διαδικασίαν ἀπολύσεως ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν ἀπολυομένους ἐφέδρους. Νόμοι περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας εἶναι, ὡς γνωστόν, ὁ Ν. 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 4558|1930, καὶ τὸ β δ 16|18 Ἰουλίου 1920.

Ἐτέρωθεν ὑπόχρεοι ἐργοδόται, κατὰ τὸν Α. Ν 771|1937 εἶναι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 Α.Ν. 244|936, πᾶσα ἐπιχείρησις, ἡμεδαπὴ ἢ ἀλλοδαπή, οἱασδήποτε μορφῆς ἢ τύπου ἢ Ὀργανισμὸς ἢ νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου ὡς καὶ τὰ ἰδιαίτερας ἰρύσεως τραπεζιτικὰ ἢ κοινωφελῆ Ἱδρύματα.

Εἶναι ἐντεῦθεν, ἀφοῦ ὁ ἀνωτέρω Νόμος ἀφορᾷ καὶ εἰς ἐργάτας καὶ ὑπηρέτας, καὶ ἀφοῦ εἰς αὐτὸν ὑπάγονται καὶ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ἐπιχειρήσεις, μὴ ὑπαγόμεναι ἀρχικῶς εἰς τὸ β δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, ἀπίθανον νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ὁ Νομοθέτης τοῦ Α. Ν. 771|1937, ἀναφερόμενος εἰς τοὺς νόμους περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἠννόει νὰ ἐφαρμόζεται τὸ ἐν λόγῳ β. δ. μόνον εἰς ἃς περιπτώσεις ἀρχικῶς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 12 Ν. 2112 προεβλέπετο, ἀφοῦ μάλιστα οὐδεμία τοιαύτη διάκρισις γίνεται, ὡς εἶναι ἀπίθανον νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι εἰσήγαγεν ἐξαιρετικὴν ὑπὲρ τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν μόνον ρύθμισιν, διὰ τὴν ὁποίαν δὲν ὑπῆρχε καὶ κανεὶς ἰδιαίτερος λόγος, ἀφοῦ τὸ προνόμιον τῆς ἀπολύσεως ἔπαυε ἀκριβῶς διὰ τῆς ἀδείας ἀπολύσεως ἐκ μέρους τῆς Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς καὶ περιέπιπτε μετὰ ταῦτο ὁ ἔφεδρος παλαιὸς πολεμιστὴς εἰς τὴν θέσιν τοῦ κοινοῦ μισθωτοῦ, διὰ τὸν ὁποῖον ἔπρεπε νὰ λειτουργήσουν οἱ κοινοὶ περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας νόμοι.

Ἀλλὰ καὶ ἂν πάλιν ταῦτο ἤθελε θεωρηθῇ, ὅτι δὲν προκύπτει σαφῶς, ὑπομιμνήσκομεν σαφεστέραν διάταξιν: Τοῦ ἄρθρ. 25 τοῦ Α. Ν 28|31 Ὀκτωβρίου 1935 «περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν» (καταργηθέντος διὰ τοῦ ἄρθρου 10 Α. Ν. 244|1936).

Κατὰ τὴν § 3 αὐτοῦ οἱ ἐργάται ἢ τεχνῖται π. χ. ἔχοντες τὰ προσόντα τοῦ παρόντος νόμου, ἀπολυόμενοι, δικαιοῦνται πάντως τῆς ἀποζημιώσεως τῆς προβλεπομένης ὑπὸ τῆς δευτέρας παραγράφου τοῦ ἄρθρου 1 Ν 5532, καὶ ἂν εἰσέτι ἀπελύθησαν κατόπιν τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζομένης προειδοποιήσεως.

Ὁ Ν 5532|1932 προέβλεπε περὶ διπλασίας ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 καὶ βεβαίως εἰς τὴν περίπτωσιν ἠννοεῖτο ἡ διπλασία ἀποζημίωσις τοῦ (ἀκύρου ἀρχικῶς) β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, πέραν τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ ἄρθρου 12 Ν. 2112.

Ἀλλά, καὶ ἂν πάλιν ἤθελεν ὑποτεθῇ, ὅτι ἐξ αὐτῶν δὲν συνάγεται σαφῶς τὸ ὑποστηριζόμενον, ὑπομιμνήσκεται νόμος ***γενικωτάτου πλέον περιεχομένου, καὶ καθολικῆς ἐφαρμογῆς***: Τὸ Ν. Δ. 421|1941, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 765|1943 (ΣΕΛ 2, 630).

Εἰς τοῦτο, εἰς ὃ ὑπήγοντο αἱ παντὸς εἴδους ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις καὶ ἐκεῖναι, αἵτινες ἠσκοῦντο ὑπὸ οἱανδήποτε μορφὴν διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κράτους ἢ τοῦ Νομικοῦ Προσώπου ἢ κατόπιν παραχωρήσεως αὐτοῦ, ἐγίνετο σαφὴς ρύθμισις καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ κατὰ τὸ (ἄκυρον ἀρχικῶς) β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπήγοντο ***πάντες οἱ ἐργοδόται.***

Ἡ περαιτέρω δὲ διὰ τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Ν. Δ κατάργησις τοῦ Ν. Δ. 424|1941 καὶ ὑπαγωγὴ τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας εἰς τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, μὲ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, δὲν δύναται σοβαρῶς νὰ ἐπαναφέρῃ ἐπὶ τάπητος τὴν συζήτησιν, ἂν τὸ ἀρχικῶς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρου 12 Ν. 2112 ἐκδοθὲν β. δ. εἶναι καθ' ὅλα ἔγκυρον.

Ἀνακεφαλαίωσις:

α) Τὸ β δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 πρέπει νὰ θεωρῆται διὰ τὰς ἐν λόγῳ περιπτώσεις ἔγκυρον καὶ πρὸ τοῦ Ν Δ. 1255|1949.

β) Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει καλύπτει πᾶσαν ἐπιχείρησιν, νομικὸν πρόσωπον δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὡς ὁ Ν. 2112|1920, ἐφ' ὅσον ἡ σχέσις εἶναι τοιαύτη ταῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ κατὰ πλάνην, νομίζομεν, ἐφαρμόζεται ὑπὸ τῆς δικαστηριακῆς πράξεως τὸ ἄρθρ. 669 Α.Κ., τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 38 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος Ν. 2783|1941.

γ) Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐφαρμόζεται διὰ τοὺς ὑπα-

γομένους εἰς τὸν Ν. 118|1945 μετὰ τὸ Ν. Δ. 1256|1949 μισθωτούς, ἀνεξαρτήτως τοῦ εἴδους τοῦ ἐργοδότου.

δ) Καὶ οἱ μισθωτοὶ τοῦ Δημοσίου ὑπάγονται εἰς τὸ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, μετὰ τὸ Ν. Δ. 1256|49, θεωρουμένων ὡς μὴ ἰσχυουσῶν πλέον τῶν ὑπ' ἀριθ. 956 καὶ 976|1947 Πράξεων τοῦ Υ. Σ., ἀφοῦ τὸ μεταγενέστερον Ν. Δ. 1-55|1919 καθώρισε νέον σύστημα καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, κατὰ τὰς τυπικὰς καὶ οὐσιαστικὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945.

Ἡ τυχὸν ἀντίρρησις ὅτι ἐκ τοῦ Α. Ν. 1422|1950 «περὶ διατάξεων τινων ἀφορωσῶν τὸ προσωπικὸν τῆς Υ. Ε. Κ. Α. (ΕΕΔ 9, 279), κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ ὁποίου ἐπὶ τοῦ ἀπολυθέντος ὁποτεδήποτε πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ ἐφεξῆς ἀπολυομένου προσωπικοῦ τῆς Υ. Ε. Κ. Α. ἐφαρμόζονται μόνον αἱ κυρωθεῖσαι διὰ τοῦ Α. Ν. 913|1949 ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὑπ' ἀριθ. 956 καὶ 976|1947, προκύπτει, ὅτι καὶ ὁ μεταγενέστερος τοῦ Ν. Δ. 1256|1949 Νομοθέτης ἐννοεῖ τὰς ἀνωτέρω ἀποφάσεις τοῦ Υ. Σ. ὡς ἰσχυούσας καὶ ἤδη, ἀφοῦ ἀναφέρεται εἰς αὐτάς, εἶναι βεβαίως σοβαράν.

Καὶ αὕτη δύναται νὰ ἐμβάλῃ, εἰδικῶς διὰ τὸ Δημόσιον, εἰς διαταγμοὺς περὶ τοῦ ὅτι δι' αὐτὸ ἠγνοήθη νὰ παύσουν ἰσχύουσαι αἱ ἀνωτέρω Πράξεις Υ. Σ. μετὰ τὸ Ν. Δ. 1256|1949, καὶ διὰ τὸ μὴ κεκτημένον δημοσιοϋπαλληλικὴν ἰδιότητα προσωπικὸν τοῦ Δημοσίου, ἀφοῦ ἦτο μὲν σκοπὸς τοῦ Α. Ν. 1422|1950 νὰ μὴ ἔχῃ ἐφαρμογὴν διὰ τὸ προσωπικὸν τῆς Υ. Ε. Κ. Α. ὁ Ν. 118|1945, ὁ ὁποῖος, ἄλλως, μετὰ τὸ Ν. Δ. 1256|1949, θὰ εἶχεν ἐφαρμογήν, ἀλλὰ δὲν ἤλλαξε καὶ τὸ σύστημα ἀποζημιώσεως λόγῳ ἀπολύσεως ἀναφερθεὶς εἰς ἐκεῖνο τῶν ὑπ' ἀριθ. 956 καὶ 976 Πράξεων Υ. Σ. ὡς ἰσχὺν καὶ μετὰ τὸ Ν. Δ. 1255|1949. Εἰδικῶς ὅμως διὰ τὴν Υ. Ε. Κ. Α. προϋπῆρχε τῶν Πράξεων αὐτῶν ὁ Ν. 335|1947, καθ' ὃν δι' αὐτὴν δὲν ἴσχυον αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 2112 ἢ τοῦ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, καὶ προφανῶς ὁ Νομοθέτης τοῦ Α. Ν. 1422|1950 ἠθέλησε νὰ ἐμμείνῃ διὰ τὴν Υ.Ε.Κ.Α. εἰς τὴν μὴ ἰσχὺν τῶν ἀνωτέρω Νόμων.

Ταῦτα δύνανται νὰ σημειωθοῦν — νέα ἐν πολλοῖς, μὴ τυχόντα ἐπεξεργασίας μέχρι τοῦδε — καὶ νὰ χρησιμεύσουν, ὡς ἁφορμὴ μελέτης, ἐπὶ τῶν δυσχερῶν ἀληθῶς εἰς ὁμαλὴν λύσιν τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ζητημάτων, τὰ ὁποῖα ἀνακύπτουν ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως.

Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 350|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. Π. Δουμπόγιας

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Στογιαννάπουλος, Ν. Πλασσαρᾶς, δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος Δημοσίου

Κατὰ τὰ ἐν τῇ ἐνδίκῳ ἐκθέσει ἀγωγῆς ἱστορούμενα, ὁ ἐνάγων προσελήφθη ἐνταῦθα τὴν 1|11|48 παρὰ τοῦ 356 ἐργοστασίου ἐλαστικῶν τοῦ ἐναγομένου Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὡς συγκολλητὴς ἐλαστικῶν, ἀντὶ ἡμερομισθίου δραχ. 26.000 καὶ εἰργάσθη παρ' αὐτῷ μέχρι τῆς 3|3|1950, ὅτε ἀπελύθη ἀκύρως, μὴ τηρηθεισῶν τῶν νομίμων διατυπώσεων. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγὴ αὕτη καὶ διώκουσα τὴν ἀπόληψιν τῶν ἡμερομισθίων ἀπὸ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως μέχρι τῆ. 4|4|50, νόμῳ βάσιμός ἐστιν, ἐρειδομένη ἐπὶ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 648, 656 τοῦ Α. Κ. καὶ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|45, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, καὶ ὡς τοιαύτη τύποις δεκτὴ καθίσταται καὶ ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν ἀποβαίνει.

Ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη παρὰ τοῦ ἐνταῦθα 356 ἐργοστασίου ἐλαστικῶν τοῦ ἐναγομένου τὴν 1|11|1948, ὡς ἡμερομίσθιος τεχνίτης συγκολλητὴς ἐλαστικῶν, διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀορίστου καὶ εἰργάσθη παρ' αὐτῷ μέχρι τῆς 3|3|50, ὅτε τὸ ἐναγόμενον προέβη εἰς τὴν ἀπόλυσιν τούτου. Ἡ τοιαύτη ἀπόλυσις εἶναι ἄκυρος καὶ θεωρεῖται ὡς μὴ γενομένη (ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|45, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν. Δ. 1390|49, καὶ ἐτροποποιήθη αὖθις διὰ τοῦ Ν Δ. 1255|49). Καὶ ναὶ μὲν ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν εἶναι ἄκυρος ἐκ τῆς μὴ καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ Β.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, ἀφοῦ εἰς τὰς κατηγορίας τῶν ἐπιχειρήσεων τῶν εἰδικῶς διαλαμβανομένων ἐν τῷ διατάγματι τούτῳ, ἐκδοθέντι βάσει τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ Ν. 2112, δὲν συμπεριλαμβάνεται καὶ τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον (Α. Π 85|49, 512|36, 490|36), ἀλλ' εἶναι αὕτη ἄκυρος, διότι δὲν ἀνηγγέλθη ἐντὸς 8 ἡμερῶν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν. 118|45, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τῶν προμνησθέντων νομοθετημάτων καὶ ἰδίᾳ τοῦ Ν. Δ. 1255|49, ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ὁποίου ἐγένετο ἡ κρινομένη καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Αἱ διατάξεις τοῦ Ν Δ. 1255|49 ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τοῦ Δημοσίου τῶν συνδεομένων μετ' αὐτοῦ διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον λειτουργεῖ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ὑποκατάστημα τοῦ Ι.Κ.Α., παρ' ᾧ ἐστὶν ἠσφαλισμένος ὁ ἐνάγων κατὰ τῆς ἀσθενείας (ὑπ' ἀριθ. 56300|49 ἐγκύκλιος Ὑπουργείου Ἐργασίας ἐν ΕΕΔ 9, σελ. 34 ἐπ.). Οὕτως, ἀκύρου οὔσης τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὑπόχρεως καθίσταται ὁ ἐνάγων εἰς τὴν καταβολὴν τῶν ἡμερομισθίων τοῦ ἐνάγοντος ἀπὸ τῆς 3|3|50 καὶ ἐφεξῆς, ἐφ' ὅσον τὸ ἐναγόμενον ἀρνεῖται νὰ ἀποδεχθῇ περαιτέρω τὴν νομίμως προσφερομένην αὐτῷ ἐργασίαν τοῦ ἐνάγοντος (ἄρθρ. 656 Α. Κ.), ἤτις προσφορὰ ἄλλωστε καθίσταται ματαία, ἀφ' ὅτε τῆς ἀπολύσεως ἐνεχούσης τὴν δήλωσιν τοῦ ἐργοδότου περὶ μὴ ἀποδοχῆς περαιτέρω τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ (Καγκελ., Ἐνοχ. σελ. 315 § 4, Βάλλενδα, Ἐνοχ. Β' σελ. 92 Windscheid Ἐνοχ. § 401 σημ. 7, Dernburg Ἐνοχ. § 112 IV, Α. Π. 448|38, Ἐφ. Θ. 76|49, Ἐφ. Π. 62|49 ΕΕΝ ιζ' σελ. 108, 109). Ὁ ἐνάγων κατὰ τὸ ἀπὸ 3|3|50 μέχρι 29|4|50 χρονικὸν διάστημα θὰ ἐπραγματοποίει παρὰ τῷ ἐναγομένῳ 45 ἡμερομίσθια καὶ θὰ ἐλάμβανε δραχ. 26.000 × 45 = 1.170.000. Ἐκ τούτων αἱ κρατήσεις ὑπὲρ Μ. Τ. Σ. 4%, ὑπὲρ Ι.Κ.Α. 3%, ὑπὲρ Γ. Σ Ε. Ἑλλάδος 1000 μηνιαίως, βαρύνουσι τὸν μισθωτὸν ἐνάγοντα, ἤτοι δραχ. 91.900 καὶ ἀφαιροῦνται.

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΔΗΜΩΝ

Καταγγελία συμβάσεως έργασίας μετά τό Ν.Δ. 1255|1949

Σχέσις έκμισθώσαντος ύπηρεσίας του πρός Νομικόν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου. – Πότε λογίζεται ώς τελών μετ' αύτοῦ έν σχέσει δημοσίου δικαίου. – Πότε έν σχέσει ίδιωτικοῦ δικαίου. – Σχέσις ήμερομισθίου έπιστάτου καθαριότητος Δήμου. – Χαρακτηρισμός ώς τοιαύτης δημοσίου δικαίου. – Μή ύπαγωγή έπομένως είς καταγγελίαν συμβάσεως έργασίας κατ' άρθρ. 9 Ν. 118|1945 μετά τό Ν. Δ. 1255|1949.

Ἀναλύεται ἀνωτέρω (σελ 594), ὅτι μετά τό Ν. Δ. 1255|49 περί τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|45 (ΕΕΔ 8, 96) καί τό Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου καί ἐκεῖνα ἀκόμη, τά ὁποῖα ἀσκοῦν διοίκησιν (πρόκειται ἤδη περί Δήμου), ὑπάγονται διά τούς ἀπασχολουμένους παρ' αὐτοῖς μισθωτούς εἰς τόν Ν. 1 8| 945 καί, προκειμένου νά καταγγελθῇ ἡ σύμβασις αὐτῶν, εἰς τάς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|45, ἀνεξαρτήτως ἄν ἀσκοῦν ἐπιχείρησιν ἤ ἐκμετάλλευσιν.

Ἀρκεῖ, ὅτι ἡ συνδέουσα αὐτούς μετ' ἐκείνων σχέσις εἶναι τοιαύτη τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Αὕτη εἶναι καί ἡ ἄποψις τῆς καταχωρουμένης κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἡ ὁποία κρίνει περίπτωσιν ἐποπτου καθαριότητος Δήμου, καταλήγουσα εἰς τόν χαρακτηρισμόν τῆς σχέσεως αὐτοῦ ὡς τοιαύτης δημοσίου δικαίου (βλέπε Α.Π. 98|1945, εἰσηγητής *Δ. Ζῆλοι*, ΕΕΔ 4, 569, ἐπρόκειτο ἀκριβῶς περί ἡμερομισθίου ἐπόπτου καθαριότητος Δήμου, Α.Π 93| 948 εἰσηγητής *Ν. Π α τέκας*, ΕΕΔ 7, 256, ἐπρόκειτο πάλιν περί ὑπαλλήλου καθαριότητος Δήμου).

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 522|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Κ. Παπαμιχαλόπουλες**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Βασιλείου, Ν. Σκουρίτης

Διά τῆς ὑπό κρίσιν ἀγωγῆς του ὁ ἐνάγων διατείνεται τά ἑξῆς: ὅτι τήν 24|4|48 προσελήφθη παρά τοῦ Δημάρχου Νικαίας, ἐνεργοῦντος ὡς ἐκπροσώπου τοῦ Δήμου τούτου, διά συμβάσεως ἀορίστου χρόνου, ὡς ἐπιστάτης καθαριότητος, ἀντί ἡμερομισθίου 11.000 δραχμῶν, καί εἰργάσθη ὡς τοιοῦτος μέχρι τῆς 16|1|50, ὅτε ἀπελύθη, χωρίς νά τηρηθῶσιν αἱ διατυπώσεις τοῦ ν. 118|45, ὡς ὁ νόμος οὗτος ἐτροποποιήθη ὑπό τοῦ ν. δ. 1255|49, ὅτι ἡ συνδέουσα αὐτόν μετά τοῦ Δημοσίου σχέσις εἶναι ἰδιωτικοῦ καί οὐχί δημοσίου δικαίου, διότι προσελήφθη οὐχί πρός πλήρωσιν ὀργανικῆς θέσεως, ἀλλ' ὡς ἡμερομίσθιος ἐργάτης πρός ἀντιμετώπισιν ἐκτάκτων ἀναγκῶν τοῦ Δήμου, ἕνεκα τούτου δέ δέν εἶναι ἠσφαλισμένος εἰς τό Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Δημοτικῶν καί Κοινοτικῶν Ὑπαλλήλων, ἀλλ' εἰς τό Ι.Κ.Α. καί δή τόσον κατά τῶν κινδύνων γήρατος, θανάτου κ.λ.π. ὅσον καί κατά τῆς ἀσθενείας, ὅτι ἕνεκα τούτου ἡ ἀπόλυσις του εἶναι ἄκυρος, ἡ σύμβασίς του συνεχίζεται καί δικαιοῦται οὕτω τῶν ἀποδοχῶν του ἀπό τῆς 16|1|1950 μέχρι 15|3|1950, ἃς καί αἰτεῖται. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγή του εἶναι αὕτη κατ' ἀρχήν νόμιμος, ὡς ἐρειδομένη ἐπί τῶν περί μισθώσεως ὑπηρεσιῶν διατάξεων τοῦ Α. Κ., ἐν συνδυασμῷ καί πρός τάς διατάξεις τῶν ν. 2112|1920 καί 116|45, ὡς καί τοῦ Ν. Δ|τος 1255|49, ὡς νόμιμος δέ ἐξεταστέα ἀποβαίνει.

Ὁ ἐκμισθώσας τάς ὑπηρεσίας του πρός νομικόν τι πρόσωπον δημοσίου δικαίου ἐκ τῶν ἀσκούντων δημοσίαν διοικητικήν καί πολιτικήν ἐξουσίαν, ὡς εἶναι καί ὁ Δῆμος, λογίζεται τελῶν εἰς σχέσιν δημοσίου μέν δικαίου μετά τοῦ νομικοῦ τούτου προσώπου, ὅταν συνδέεται μετ' αὐτοῦ διά μονομεροῦς δημοσίου δικαίου πράξεως δικαιοπρακτικῆς ἐπιχειρουμένης κυριαρχικῶς ἐπί τῇ βάσει τοῦ νόμου καί πάντοτε κατά τούς ὅρους αὐτοῦ, ὑπό τοῦ ἐκπροσωποῦντος ταῦτα ὀργάνου ὡς Ἀρχῆς, τῆς συγκαταθέσεως τούτου, εἴτε προηγουμένης, εἴτε ἐπακολουθησάσης τῆς πράξεως τῆς προσλήψεως, οὔσης ἁπλῶς νομικῆς προϋποθέσεως διά τό ἔγκυρον αὐτῆς, τῆς θελήσεως τοῦ νομικοῦ προσώπου ἐξακολουθούσης, νά εἶναι ὑπερτέρας ἐναντι ἐκείνης ἐκ λόγων δημοσίου συμφέροντος (*Καποδίστρια*, Ἑρμ. Ἐργ. Δικ. § 306 σημ. 1 καί 2 καί αὐτόθι παραπομπαί εἰς συγγραφεῖς καί νομολ.) εἰς σχέσιν δέ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὅταν διατελῇ μετ' αὐτοῦ εἰς σχέσιν παροχῆς ἐπ' ἀνταλλάγματι ὑπηρεσίας, ἐν ᾗ ὁμοίτερα τά μέρη προέρχονται πρός κατάρτισιν αὐτῆς μετά θελήσεως ἐχούσης κατά νόμον ἴσην δύναμιν καί ἀξίαν (*Καποδίστριας*, ἔνθ' ἀνωτέρω § 318, Α.Π. 504|33, ΜΕ' 145).

Ἐπί τοῦ προκειμένου ἐβεβαιώθημεν ἐκ τῆς διαδικασίας, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη εἰς τήν ὑπηρεσίαν τοῦ Δήμου, ὡς ἡμερομίσθιος ἐπιστάτης τῶν κήπων καθαριότητος αὐτοῦ, βάσει τοῦ ἄρθρου 115 ἐδάφ. α' τοῦ Κώδικος περί Δήμων καί Κοινοτήτων. Οἱ βάσει τοῦ ἄρθρου τούτου δήμως προσλαμβανόμενοι ὑπάλληλοι, ἀλλά καί ἐργάται εἰσέρχονται διατελοῦν πρός τόν Δήμον εἰς σχέσιν δημοσίου δικαίου καί οὐχί ἰδιωτικοῦ τοιούτου, ἀφοῦ σαφῶς ὁρίζει τό ἄρθρον τοῦτο, ὅτι τό ἡμερομίσθιον καθορίζεται διά πράξεως τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, ἐν τῇ ὁποίᾳ τίθενται ἀνώτατα ὅρια ἀριθμοῦ ἐργαζομένων καί ἡμερομισθίου αὐτῶν καί συνεπῶς οὐχί διά συμφωνίας τῶν συναλλομένων (Δήμου καί ὑπαλλήλου ἤ ἐργάτου) καί ἀφοῦ ἡ πρᾶξις αὕτη τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου δέον νά ἐγκρίνεται ὑπό τῆς Διοικητικῆς Ἀρχῆς, διά νά καταστῇ ἐκτελεστή. Καί ὁ "Αρειος Πάγος, ἔχων ὑπ' ὄψιν του ἡμερομίσθιον ἐπόπτην καθαριότητος, προσληφθέντα βάσει τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ ἀπό 8|27 Ἰουνίου 1935 Α.Ν. «περί μεταρρυθμίσεως εἰς τήν νομοθεσίαν περί Δήμων καί Κοινοτήτων», ὅπερ ἀπετέλεσε τό νῦν ἰσχύον ἀνωτέρω ἄρθρον 115 τοῦ Κώδικος περί Δήμων καί Κοινοτήτων, οὕτως ἔκρινεν (Α. Π. 98|1945 ΕΕΝ ιγ' 40). Ἐπίσης οὕτως ἔκρινε καί προκειμένου περί ὑπαλλήλου καθαριότητος προσληφθέντος βάσει τῶν ἄρθρων 4 καί 5 τοῦ ν.δ. 1799|1942 (Α. Π 93|1948 ΝΘ' 459). Συνεπῶς, ἀφοῦ ἡ συνδέουσα τούς διαδίκους σχέσις εἶναι δημοσίου δικαίου, ἡ ἐκ ταύτης ἀγωγή ὑπάγεται οὐχί εἰς τήν διαδικασίαν ταύτην, ἀλλ' εἰς τήν κοινήν τοιαύτην καί δέον, ὡς ἐκ τούτου, ὅπως κατ' ἄρθρ. 8 τοῦ ν. ΓΨΟΔ' ἀπορριφθῇ ἡ ὑπό κρίσιν ἀγωγή.

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ

Καταγγελία συμβάσεως έργασίας κατ' άρθρ. 9 Ν. 118|1945

Ὑπαγόμεναι εἰς Ν. 118|1945, ὡς ἐπεξετάθη διὰ τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Ν. Δ., ἐπιχειρήσεις.— Χαρακτηρισμὸς καὶ ἐπιχειρήσεων λατομείων ὡς βιομηχανικῶν καὶ ὑπαγομένων εἰς ἀσφάλισιν Ν. 118|1945 τῶν μισθωτῶν των καὶ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ἐφ' ὅσον ἐπεξεργάζονται τὰ προϊόντα γῆς καὶ μεταποιοῦν αὐτὰ διὰ βιομηχανικῶν μέσων καὶ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ.

Ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις ἔχει ἀσχοληθῇ ἤδη περὶ τοῦ ζητήματος, ἂν ἐφαρμόζεται ὁ Ν. 118|945, ὡς ἐπεξετάθη διὰ τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Ν. Δ., ἐπὶ τῶν μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων λατομείων (βλέπε Πρωτ]κειου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, 4527|1949, εἰσηγητὴς *Ε. Γιοτσαΐτης*, ΕΕΔ 8, 36).

Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἤδη θέματος ἀσχολεῖται καὶ ἡ κατωτέρω παρατιθεμένη πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, ἡ ὁποία καταλήγει εἰς τὴν λύσιν, ὅτι ἀφοῦ εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν ἡ ἐναγομένη Ἀνώνυμος Ἑταιρία δὲν περιωρίζετο μόνον εἰς τὴν ἀνόρυξιν λίθων ἐκ τοῦ λατομείου, ἀλλά, διαθέτουσα βιομηχανικὰς ἐγκαταστάσεις καὶ ἀνάλογα μηχανήματα, μετεποίει τοὺς λίθους εἰς χαλίκια καὶ ἄμμον, ἐφ' ὧν καὶ ἐκερδοσκόπει διὰ τῆς μεταπωλήσεως αὐτῶν ὑπήγετο εἰς τὸν Ν. 118|1945, ὡς ἐπεξετάθη διὰ τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Ν. Δ.

Κύριον στήριγμα τῆς δικαστηριακῆς ἀπόψεως ὅτι τὰ λατομεῖα δὲν ὑφίγοντο εἰς τὸν Ν. 118|1945, ὡς ἐπεξετάθη διὰ τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Ν. Δ. (πρὸ τῆς διὰ τοῦ Ν. Δ. 1255|1949, ΕΕΔ 8, 961, μεταρρυθμίσεως), ὑπῆρξεν, ὅτι τὰ λατομεῖα ὡς γεωργικὴ ἐπιχείρησις ἐξηρροῦντο τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὸν Ν. 118|1945, κατὰ ρητὴν ἐξαίρεσιν τῶν γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων ἐκ τοῦ ἄρθρου 1 Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946, ἔστω καὶ ἂν αὗται φέρουν τὸν τύπον ἐπιχειρήσεως ὑπαγομένης εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 1 Ν. Δ. 9|11 Μαΐου 1946 (βλέπε εἰσηγητ. ἔκθεσιν ἐν ΕΕΔ 5, 286).

Τὰ λατομεῖα ἀποτελοῦν ἀγροτικὰ κτήματα (βλέπε *Οἰκονομίδου*, Ἐν. Ἀρχαὶ § 31, σημ. 1, *Α. Τούση*, Ἐμπράγματον, σελ. 298, Α. Π. 194|1947, Θέμ. ΝΗ' 360, Πρωτ]κειου Ἀθηνῶν 4527|1949 ἔνθ' ἀνωτ., ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί) καὶ ἡ ἐκμετάλλευσις αὐτῶν πρέπει νὰ θεωρηθῇ γεωργικὴ ἐπιχείρησις (Πρωτ]κειου Ἀθηνῶν 4527|1949, ἔνθ' ἀνωτ.).

Ἂν τοῦτο ἔχῃ οὕτως ὀρθῶς, τότε δὲν ἐνδιαφέρει, ἂν ἡ συγκεκριμένη ἐπιχείρησις ἔφερε τὸν τύπον ἐπιχειρήσεως, ἡ ὁποία ὑπήγετο πρότερον ὑπὸ τὸ καθεστὼς τοῦ Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 εἰς τὸν Ν. 118|1945, ἀφοῦ σαφῶς ὁ Νομοθέτης ἠθέλησε νὰ ἐξαιρέσῃ τῆς ὑπαγωγῆς τὰς γεωργικὰς ἐπιχειρήσεις.

Διὰ νὰ εἶναι, ἄλλωστε, ὑπηγμένη εἰς τὸν Ν. 118|1945 πρότερον (πρὸ τῆς διὰ τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 τροποποιήσεως) μία ἐπιχείρησις ὡς βιομηχανικὴ (πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δέχεται ἡ κατοχωρουμένη κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις ἐκ τῆς χρήσεως βιομηχανικῶν ἐγκαταστάσεων καὶ ἀναλόγων μηχανημάτων), (πρβλ. ὅμως σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 631), ἔπρεπε ἀπαραιτήτως νὰ ἦτο ἐγγεγραμμένη εἰς τὰ μητρῶα τῶν ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐπιμελητηρίων (κατ' ἀμάχητον τεκμήριον) Α. Π. 334|948, Ὁλομέλειας, εἰσηγητὴς *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 7, 557), πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν φαίνεται νὰ ἠρευνήθη ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου.

Ἀλλὰ καὶ ἂν ἤθελε θεωρηθῇ, ὅτι ἀπετέλει ἐμπορικὴν ἐπιχείρησιν, ἦτο ἐρευνητέον πάλιν ἂν οἱ φορεῖς της ἦσαν ἀσφαλιστέοι (κατὰ τὴν κρατήσασαν δικαστηριακὴν γνώμην περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ὅρου τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 «ἐγγεγραμμένοι») εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἐμπόρων καὶ Ἐπαγγελματιῶν Ἑλλάδος.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 2624|Σ. 68|1948 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας «περὶ τροποποιήσεως τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐμπόρων (ΦΕΚ β', φύλλον 101 τῆς 30 Ἰουνίου 1948) γενικῶς ὑπάγονται εἰς τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν τοῦ Τ.Α.Ε. πάντες οἱ ἐγγεγραμμένοι εἰς τὰ ἐμπορικὰ τμήματα τῶν Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων καὶ Περιφερειακῶν Ἐπιμελητηρίων, ὡς καὶ πάντες οἱ κατὰ κοινὴν συνείδησιν θεωρούμενοι ἔμποροι καὶ κεχτημένοι ἐπαγγελματικὴν ἐγκατάστασιν.

Καὶ ἂν ὅμως εἰς τὸ λατομεῖον ἐγένετο ἐγκατάστασις καὶ ἂν ἀνηγέρθησαν παραπήγματα (περίπτωσις τῆς Ἐφετ. Ἀθηνῶν 1676|1929, Δ]νη Θ' 36), ἐν οἷς ἐργάζεται τὸ προσωπικόν, τὸ ἀσχολούμενον εἰς τὴν πώλησιν τῶν προϊόντων τῆς ἐπιχειρήσεως, πάλιν δὲν μεταβάλλεται ὁ χαρακτὴρ τοῦ λατομείου ὡς κτήματος ἀγροτικοῦ (Ἐφετ. Ἀθηνῶν 1675|1929, Δ]νη Θ' 36), καὶ ἡ ἐκμετάλλευσις δὲν συνιστᾷ πρᾶξιν ἐμπορικήν, ἐὰν οἱ ἐκμεταλλευόμενοι τοῦτο περιορίζωνται νὰ ἐκποιῶσι τὰ τὰ ἐξαγόμενα αὐτούσια ἢ μεταποιημένα ἁπλῶς (τοῦτο φαίνεται νὰ συνέβαινεν ἐν προκειμένῳ) πρὸς ἐπαύξησιν τῆς ἀξίας των ἠδιευκόλυνσιν τῆς μεταφορᾶς δὲν ἐνεργοῦν πρᾶξιν ἐμπορικήν (Α. Π. 196|1909, Θέμ. Κ' 545). (Οὕτω καὶ ἡ Ἐφετ. Ἀθηνῶν 970|1942, Ἐφημερὶς Ἑλληνικῆς καὶ Ἀλλοδαπῆς Νομολογίας, 1942, ἔτος Α', σελ. 332).

Ἐξ ἄλλου δὲν φαίνεται νὰ ἐπρόκειτο εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως περὶ μικτῆς ἐπιχειρήσεως, ἡ ὁποία ἦσκει πρὸ τῆς γεωργικῆς καὶ ἄλλην ἐπιχείρησιν ἐμπορικήν, ἵνα ἐξετασθῇ εἰς ποίαν ἐξ αὐτῶν ὑπηρέτει ὁ μισθωτὸς καὶ ἀνάλογως νὰ προστατευθῇ ἢ ὄχι (πρβλ. Α. Π. 118|1950, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 9, 351).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2695|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΦΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. Ι. Μπιζίμης

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης Χ. Καθάρτιος

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Β. Μελίδης, Γ. Ἀρκούδης

Ἀληθῶς κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νόμου 118|45 εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ νόμου τούτου ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς πάντες οἱ κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ νόμου μισθωτοὶ τῶν βιομηχανικῶν μόνον ἐπιχειρήσεων, ὡς αὗται διευκρινίζονται εἰς τὴν § 5 καὶ ἐπεξετάθη ἡ ἰσχύς του διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος 8|11 Μαΐου 1946 καὶ ἐπὶ τῶν βιοτεχνικῶν καὶ ἐπαγγελματικῶν ἐ

ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Ἔναρξις προθεσμίας.—Φύσις τῆς ἐκ τοῦ Ν. 118|1945 ἀκυρότητος ἀπολύσεως

Ὑποχρέωσις ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, ἐντὸς 8 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς καταγγελίας.—Ἔναρξις ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῆς καταγγελίας καὶ ἂν δὲν ἔχῃ καταβληθῇ ἀποζημίωσις Ν. 2112.—Σχετικὴ ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|45 ἀκυρότης καταγγελίας.— Ἐπιτρεπτὴ παραίτησις.— Συναγωγὴ παραιτήσεως ἐκ τῆς εἰσπράξεως ἀποζημιώσεως Ν. 2112 καὶ ἐπιδομάτων Ταμείου Ἀνεργίας.—Ἀφαίρεσις ἐκ τῶν μισθῶν τοῦ ἐν ἀκύρῳ ἀπολύσει τελοῦντος μισθωτοῦ ἀποζημιώσεως Ν. 2112. — Μὴ συμψηφισμὸς ἐπιδομάτων Ταμείου Ἀνεργίας.—Μὴ καταχρηστικὴ ἀπόλυσις πρὸς διατήρησιν πειθαρχίας ἐν ἐργοστασίῳ.

Ἐπανέρχεται πάλιν ὑπὸ τὴν δικαστικὴν κρίσιν τὸ ζήτημα ἀπὸ πότε ἀρχεται ἡ κατὰ τὸ Ν.Δ. 1|55|49 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945 (ΕΕΔ 8 961) καὶ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας ὀκταήμερος προθεσμία ἀναγγελίας αὐτῆς πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας.

Ἐν ὄψει τῶν ὑποστηριχθέντων καὶ τῶν δεκτῶν ἀπὸ τῆς νομολογίας γενομένων (βλέπε ΕΕΔ 9. 255) ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις συντάσσεται πρὸς τὴν ἄποψιν, ὅτι ἡ προθεσμία τῆς ἀναγγελίας ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῆς καταγγελίας (ἄρθρ. 241 Α.Κ.), ἀδιαφόρως ἂν καὶ πότε κατεβλήθη ἡ ἐπὶ ποινῇ ἄλλως ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 1112|1920.

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 7, 80), ὅτι ὁμαλώτερα φαίνεται νὰ εἶναι ἡ μὴ κρατήσασα ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει ἄποψις (βλέπε ΕΕΔ 9. 25) ὅτι δηλαδὴ καὶ κατὰ τὸ γράμμα τοῦ νόμου καὶ κατὰ τὸν σκοπὸν τῆς ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας αὕτη θὰ ἔπρεπε νὰ ἄρχεται ἀπὸ τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν 2112, ἀφ' ἧς κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945 θεωρεῖται ἔγκυρος ἡ καταγγελία. Πρὸ τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως ἔχει προηγηθῇ βεβαίως καὶ κατ' ἀνάγκην ἡ καταγγελία — μονομερὴς δήλωσις, διὰ τῆς ὁποίας ἀποπαύεται ὁ τερματισμὸς τῆς διαρκοῦς ἐνοχῆς, ὁποία ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλ' ὁ νόμος (ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945) συνεδύασε τὸ κῦρος αὐτῆς καὶ πρὸς τὴν καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112, τὴν ὁποίαν δὲν περιώρισε εἰς ὁρισμένον χρόνον (βλέπε ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον τοῦτο ὀρθὴν ἄποψιν Α. Π. 15|1948, εἰσηγητὴς *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 7, 111).

Ἐξήγησις τοῦ πράγματος εἶναι εἰς τὸ ὅτι δὲν ἠθέλησε ὁ Νόμος νὰ πιέσῃ τὰς ἐπιχειρήσεις εἰς τὴν ἐντὸς ὡρισμένου χρόνου ἀπὸ τῆς καταγγελίας καταβολὴν τῶν ἀποζημιώσεων τοῦ Ν. 2112, αἱ ὁποῖαι, προκειμένου περὶ «πλεονάζοντος» προσωπικοῦ, ὑπὸ τὴν ἀρχικὴν διάρθρωσιν τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 11»|1945, ἐνδεχόμενον νὰ ἀνεφέροντο εἰς μεγάλα ποσά, ἐνῷ ἐξ ἄλλου ὐδεμία ζημία θὰ προσεγίνετο καὶ εἰς τοὺς μισθωτούς, ἀφοῦ, διατηρουμένης τῆς ἰσχύος τῆς συμβάσεως μέχρι τῆς καταβολῆς, θὰ ἐλάμβανον τὰς ἐξ αὐτῆς ἀποδοχάς των.

Περαιτέρω ἡ ἀναγγελία τῆς οὕτω διὰ τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως ὁλοκληρουμένης νομικῶς καταγγελίας ἐθεσπίσθη ὡς μία διαδικαστικὴ πρᾶξις λειτουργίας τοῦ ἀσφαλιστικοῦ κατὰ τῆς ἀνεργίας δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ, ὁ ὁποῖος διὰ τῆς ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας ἐδικαιοῦτο, κατὰ τὸ ἄρθρον 13 τοῦ Ν. 118|1945, ἀπολήψεως ἐπιδόματος ἀνεργίας μετὰ πενθήμερον προκειμένου περὶ ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν, καὶ μετὰ δεκαήμερον, προ-

---

πιχειρήσεων, τῶν ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων ὑπὸ τὰς ἐν τῷ νόμῳ ἀναφερομένας προϋποθέσεις, καὶ ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως ἀνωνύμων ἑταιριῶν. Συνεπῶς, κατὰ τὰς διατάξεις ταύτας, ἐὰν ὁ ἐργοδότης δὲν συγκεντρώνῃ μίαν τῶν ἀνωτέρω ἰδιοτήτων, δὲν ἐμπίπτει εἰς τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν καὶ συνεπῶς δὲν ὑποχρεοῦται εἰς τὴν τήρησιν τῶν διατυπώσεων τοῦ νόμου (ἄρθρον 9) πρὸς ἀπόλυσιν τῶν μισθωτῶν του. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι καὶ παμ' ἡμῖν, ὡς καὶ ἐν Γαλλίᾳ, ἡ μεταλλευτικὴ ἑταιρία δὲν θεωρεῖται ἐμπορικὴ ἐπιχείρησις, ἀλλὰ πολιτικὴ τοιαύτη, τοῦτο ὅμως συμβαίνει μόνον ὅπου ἡ ἑταιρία περιορίζεται εἰς τὴν ἀγορὰν πρὸς μεταπώλησιν μεταλλείου ἢ ὅπως ἐν προκειμένῳ λατομείου, ἢ ἄλλως εἰς τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ μεταλλεύματος (καὶ ἐν προκειμένῳ τῶν λίθων) ἄνευ περαιτέρω ἐπεξεργασίας, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, τὸ ἐξαγόμενον μετάλλευμα (ἢ λίθοι) ἐκ τοῦ λατομείου) θεωρεῖται καρπὸς ἢ προϊὸν τοῦ ἀκινήτου, ἐξ οὗ καὶ δὲν προσδίδεται εἰς τὴν ἐνέργειαν ἡ ἰδιότης τῆς ἐμπορικῆς ἢ ἄλλης ἐπιχειρήσεως (*Κροκιδᾶ*, Ἐμπορ. Τόμ. 1ος § 26|1). Ἐὰν ὅμως ἡ ἑταιρία καὶ γενικῶς ὁ ἐργοδότης δὲν ὀσχολεῖται μόνον μὲ τὴν ἀνόρυξιν τοῦ μεταλλεύματος ἢ τῶν λίθων τοῦ λατομείου, ἀλλ' ἐπεξεργάζεται περαιτέρω τοῦτο καὶ τὸ μεταποιεῖ, διαθέτων πρὸς τοῦτο βιομηχανικὰς ἐγκαταστάσεις καὶ μηχανήματα, ἔτι δὲ καὶ ἐργατικὸν προσωπικόν, ἐφ' ὧν καὶ κερδοσκοπεῖ ἐκ τῆς ἐργασίας, τότε ἡ μεταλλευτικὴ ἑταιρία ἢ ἡ λατομικὴ παύει νὰ θεωρῆται ἐνεργοῦσα πολιτικὴν πρᾶξιν καὶ μεταβάλλεται ἀναλόγως εἰς ἐμπορικὴν ἢ βιομηχανικὴν ἐπιχείρησιν (*Κροκιδᾶ*, αὐτόθι), ὑπαγομένην κατὰ τὰ ἄνω εἰς τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν.

Ἐν προκειμένῳ ἐβεβαιώθη, ὅτι ἡ ἐναγομένη ἑταιρία δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὴν ἀνόρυξιν λίθων ἐκ τοῦ λατομείου, ἀλλά, διαθέτουσα βιομηχανικὰς ἐγκαταστάσεις καὶ ἀνάλογα μηχανήματα, μεταποιεῖ τοὺς λίθους εἰς χαλίκια καὶ ἄμμον, ἐφ' ὧν κερδοσκοπεῖ διὰ τῆς μεταπωλήσεως αὐτῶν. Ἑπομένως ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις δεχθεῖσα ὅτι ἡ ἐναγομένη ἑταιρία ὑπάγεται εἰς τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν τοῦ νόμου 118|45 καὶ ὅτι, ὡς ἐκ τούτου, ἔδει νὰ τηρήσῃ τὰς ἐν τῷ νόμῳ διατυπώσεις διὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἐναγόντος, ὀρθῶς ἔκρινεν, εἰ καὶ ἐπὶ ἑτέρᾳ αἰτιολογίᾳ, καὶ δέον, ὡς ἐκ τούτου, νὰ ἀπορριφθῇ ὁ μοναδικὸς λόγος τοῦ ἐφετηρίου τῆς ἐναγομένης ἑταιρίας, ἀπορριπτομένων πάντων τῶν περὶ τοῦ ἐναντίου ὑποστηριζομένων.

κειμένου περί ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀναγγελίας.

Τὸ ἄρθρον 13 τοῦ Νόμου μεταχειρίζεται μάλιστα χαρακτηριστικῶς τὴν λέξιν «τοῦ ἀνέργου» καὶ βεβαίως δὲν ἐλογίζετο κατὰ τὴν νομοθετικὴν σκέψιν, ὀρθῶς, ἄνεργος ὁ μόλις πρὸ ὀλίγου διὰ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 11»|.9i5 ἐξασφαλισθεὶς ἐν τῇ θέσει του μισθωτὸς μέχρι καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112.

Ἐκτὸς τούτων δὲν φαίνεται νὰ ἦτο εἰς τὴν νομοθετικὴν σκέψιν νὰ ὁρίζεται σαφῶς ὑποχρέωσις τοῦ Ταμείου πρὸς παροχὴν ἐπιδόματος ἀνεργίας ἀπὸ τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 13 Ν. 1 8| 945 ὡρισμένης ἡμέρας, ἐνῷ θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν του ὁ Νομοθέτης, ὅτι πρὸ ὀλίγου ἐν τῷ ἄρθρῳ 9 τοῦ Ν. 118|1945 εἶχε θεσπίσει, ὅτι δηλαδὴ δὲν ἔθεσε χρονικὸν περιορισμὸν διὰ τὴν καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 καὶ συνεπῶς ἦτο ἐνδεχόμενον νὰ μὴ εἶχεν αὕτη καταβληθῇ ἐντὸς τοῦ ἐλαχίστου χρόνου ἀπὸ τῆς καταγγελίας μέχρι τῆς ἡμέρας ἐνάρξεως καταβολῆς τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας, τὸ ὁποῖον πάντως προϋπέθετε νὰ εἶναι πράγματι ὁ μισθωτὸς ἄνεργος.

Οὔτε θὰ ἐπεδείκνυεν οὕτω χαλάρωσιν τῆς περιφρουρήσεως τῶν συμφερόντων τοῦ δημοσίους σκοποὺς ἐκπληροῦντος Ταμείου Ἀνεργίας, ἀφοῦ ἡ ἀντίθετος ἄποψις θὰ ὡδήγει μοιραίως εἰς καταχρήσεις, ὅταν ἀντιθέτως ἐκ τοῦ ἄρθρου 10 Ν. 118|1945 ἀπαγγελλῃ αὐστηρὰς ποινὰς πρὸς τοῦτο.

Ὑπὸ τὴν ὑποστηριζομένην ὑφ' ἡμῶν ἄποψιν δὲν θὰ προέκυπτε καὶ τὸ ἀπασχολήσαν πλειστάκις τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν — καὶ ἀπασχολοῦν καὶ ἤδη τὴν ἐν λόγῳ δικαστικὴν ἀπόφασιν — ζήτημα τῆς τύχης τῶν ληφθέντων ὑπὸ τοῦ ἐν ἀκυρῳ ἀπολύσει τελαύντος μισθωτοῦ ἐπιδομάτων ἀνεργίας, ἀφοῦ ἡ νόμιμος παροχὴ τούτων θὰ ἐξησφαλίζετο μόνον διὰ τῆς ἀναγγελίας τῆς ἀπολύσεως μετὰ τὴν ἐγκυροποίησιν αὐτῆς διὰ τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112.

Ὑπὸ τοιαύτην ἔννοιαν μόνον στηρίζεται εἰς τὸν νόμον καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ὑπουργικὴ ἀπόφασις (ΕΕΔ 8, 122) περὶ τῶν στοιχείων ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας, εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρεται, μεταξὺ τῶν ἄλλων, καὶ ἡ ὑποχρέωσις ἀναγραφῆς εἰς αὐτὴν τῆς χρονολογίας, ποσοῦ καὶ τρόπου καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112, ἀφοῦ ἡ προθεσμία τῆς ἀναγγελίας πρέπει νὰ ἄρχεται ἀπὸ τῆς καταβολῆς τῆς ἀπ ιζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 καὶ μόνον ἂν γίνῃ συγχρόνως δεκτὴ ἡ ἄποψις αὕτη πρέπει νὰ ἀπαγγέλληται ἀκυρότης τῆς ἀναγγελίας ἐκ τῆς ἐλλείψεως εἰδικῶς τοῦ στοιχείου τούτου (πρβλ. Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 932 |1949, εἰσηγητὴς **Χ. Καθάρειος**, ΕΕΔ 9, 256).

Ἄλλως, ἂν ἡ προθεσμία τῆς ἀναγγελίας ἄρχεται ἀπὸ τῆς καταγγελίας, ἀνεξαρτήτως ἂν δὲν ἔχῃ καταβληθῇ ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112, τότε δὲν δύναται νὰ ἀπαγγέλλεται ἀκυρότης τῆς ἀναγγελίας ἐκ τῆς ἐλλείψεως τοῦ στοιχείου τούτου, ἀφοῦ ἡ καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως δὲν τοποθετεῖται εἰς ὡρισμένον ὑπὸ τοῦ νόμου χρόνον (πρβλ. ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον τοῦτο Α.Π. 15|1948, ἔνθ. ἀνωτ.).

Ὡς πρὸς τὴν ἄποψιν τῆς ἐν λόγῳ δικαστικῆς ἀποφάσεως περὶ σχετικῆς ἀκυρότητος τῆς παρὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἀπολύσεως, τὴν ὁποίαν δέχεται (βλέπε σημειώσεις μας, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί, ἐν ΕΕΔ 8, 491 ἐπ.) καὶ περὶ συναγωγῆς παραιτήσεως ἀπὸ τῆς προσβολῆς τῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου ἐκ τῆς λήψεως ἀποζημιώσεως Ν. 2112, ἐπιδόματος ἀνεργίας καὶ συμψηφισμοῦ του, βλέπε σχετικῶς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 189, ἔνθα νομολογία.

Ἡ ἀπόφασις ἀφαιρεῖ ἐκ τῶν μισθῶν τοῦ ἀκύρως ἀπολυθέντος μισθωτοῦ τὴν ληφθεῖσαν παρ' αὐτοῦ ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 21 2 (πρβλ. καὶ Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 6436|1945, εἰσηγητὴς **Π. Μπέλ**μπας, ΕΕΔ 5, 49).

Νομίζομεν, ὅτι τὸ πρᾶγμα πρέπει νὰ τοποθετηθῇ ὡς ἑξῆς: Ὁ ἐργοδότης καταβάλλων τὴν ἀποζημίωσιν δὲν καταβάλλει αὐτὴν πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποχρεώσεως τῆς ἐνοχῆς ἐκ τῆς ἐν ἰσχύϊ συμβάσεως ἐργασίας, ὥστε νὰ θεωρηθῇ ὅτι διὰ τῆς ἀποζημιώσεως γίνεται ἀπόσβεσις τῆς ἐνοχῆς πρὸς καταβολὴν τοῦ μισθοῦ τοῦ οὕτω ἀκύρως ἀπολυομένου.

Ἔχει μόνον κατὰ τοῦ μισθωτοῦ μίαν ἄνευ αἰτίας ἀπαίτησιν, τὴν ὁποίαν δύναται νὰ προτείνῃ πρὸς συμψηφισμόν, ἐφ' ὅσον καὶ καθ' ὅσον δύναται αὐτὴ νὰ συμψηφισθῇ κατὰ τὸ μέτρον τοῦ ἄρθρου 664 Α.Κ. (πρβλ. περὶ τοῦ ἄρθρου τούτου **Δ. Σακελλαρόπουλος**, ΕΕΔ 7, 803 καὶ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ ἀναφερομένους).

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 546|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. Κ. Παπαμιχαλόπουλος

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Μπλάτσος, Α. Δυσκαλόπουλος

Ἐβεβαιώθησαν, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν μας, τὰ ἑξῆς: Τὴν 17|7|49 ὁ ἐνάγων προσελήφθη παρὰ τῆς ἐναγομένης, δι' ἀόριστον χρόνον, ὡς ἐργάτης φούρνου, ἐπὶ ἡμερομισθίῳ, ἀνελθόντι τελευταίως εἰς 27.000 δρχ. καὶ εἰργάσθη, ὡς τοιοῦτος, μέχρι τῆς 20|1|50, ὅτε ἀπελύθη. Ἡ ἀπόλυσις του ἐγένετο, διότι οὗτος ἦλθεν εἰς διενέξεις μετὰ τοῦ ἐν ἐν τῷ ἐργοστασίῳ Οὐγγρου ἀρχιεργάτου, συνεπείᾳ τῶν ὁποίων διεσαλεύθη ἡ ἐν τῷ ἐργοστασίῳ πειθαρχία τῶν ἐργατῶν. Ἡ ἔγγραφος καταγγελία τῆς συμβάσεως του ἐργασίας τῷ ἐκοινοποιήθη τὴν 20|1|50 (ὥρα ταύτην), δι' αὐτῆς δὲ προσεκαλεῖτο συγχρόνως οὗτος, ὅπως τὴν 21|1|50 προσέλθῃ εἰς τὰ γραφεῖα τῆς ἐναγομένης καὶ εἰσπράξῃ τὴν νόμιμον ἀποζημίωσιν του, ἣν καὶ πράγματι εἰσέπραξε κατὰ τὴν ἡμερομηνίαν ταύτην (ὥρα σχετικὴν ἀπόδειξιν). Ἡ ἀναγγελία τῆς καταγγελίας ταύτης πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἐγένετο τὴν 30|1|50. Τὴν 9|2|50 ὁ ἐνάγων ἐζήτησε παρὰ τῆς ἐναγομένης καὶ ἔλαβεν ἀντίγραφον τῆς γενομένης, ὡς ἄγω καταγγελίας, διότι εἶχεν ἀπολέσει τὸ κοινοποιηθὲν αὐτῷ, προκειμένου νὰ ὑποβάλῃ ἀρμοδίως, τοῦτο διὰ τὴν ἐπιδοτησίν του. Τοῦτο τῷ ἐχορηγήθη, τὸ ὑπέβαλεν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ ἀπὸ τῆς 19|2|1950 καὶ ἐφεξῆς ἐπιδοτεῖται μὲ ἡμερήσιον ἐπίδομα δραχμῶν 11.200, τὸ ὁποῖον λαμβάνει ἐκτοτε ἀνελλιπῶς. Παρὰ ταῦτα ὅμως τὴν 28|2|50 ἤγειρε τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγήν, δι' ἧς ἰσχυρίζεται, ὅτι εἶναι ἄκυρος ἡ ἀπόλυσίς του, α) διότι ἡ ἀναγγελία αὐτῆς πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἐγένετο ἐκπροθέσμως καὶ β) διότι ἄλλως ἐγένετο αὐτὴ (ἀπόλυσις) κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος καὶ αἰτεῖται τὰς ἀποδοχὰς αὐτοῦ.

Ἀφοῦ οὕτως ἔχουσι τὰ πραγματικὰ περιστατικά, ἐξεταστέοι ἀποβαίνουν οἱ καθ' ἕκαστον λόγοι ἀκυρότητος. Πρὸς ἀπόκρουσιν τοῦ πρώτου λόγου ἀκυρότητος ἡ ἐναγομένη ἰσχυρίζεται, ὅτι

ἡ ὀκταήμερος προθεσμία τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118|45, ὡς οὗτος ἰσχύει μετὰ τὸ Ν. Δ|γμα 1255|49, ἄρχεται οὐχὶ ἀπὸ τῆς ἑπομένης (ἄρθρον 241 Α.Κ.) τῆς καταγγελίας, ἤτοι ἐν προκειμένῳ ἀπὸ τῆς 21|1|50, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἑπομένης (ἄρθρον 241 Α.Κ.) τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112, ὁπότε ὁλοκληροῦται αὕτη, ἤτοι ἐν προκειμένῳ ἀπὸ τῆς 22|1|50, δεδομένου δὲ ὅτι ἡ 29|1|50, ὅτε ἔληξεν ἡ βήμερος προθεσμία ἀναγγελίας, ἦτο Κυριακή, ἐμπροθέσμως ἐγένετο αὕτη τὴν ἑπομένην, ἤτοι τὴν 30|1|1950 (ἄρθρον 242 Α.Κ.). Καὶ ἀνακύπτει οὕτω τὸ ζήτημα τοῦ χρόνου, ἀφ' οὗ ἄρχεται ἡ ὀκταήμερος προθεσμία. Ἡ παράγρ. 1 ἐδάφ. 3 τοῦ ν. 118|45 ὁρίζει, ὅτι «ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας θεωρεῖται ἔγκυρος, ἐφ' ὅσον γίνεται ἐγγράφως καὶ ἀφ' ἧς καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ ἀνωτέρω ἐν ἐδαφίῳ ὁριζομένη ἀποζημίωσις». Ἡ δὲ παράγρ. 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου καὶ νόμου, ὡς αὕτη ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 6 § 2 τοῦ Ν. Δ|τος 1255|49, ὁρίζει, ὅτι «αἱ ἐπιχειρήσεις τῆς παραγρ. 1 ὑποχρεοῦνται νὰ ἀναγγέλλουν ἐγγράφως ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν εἰς τὸ Ταμεῖον καὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τῆς περιφερείας των πᾶσαν ὑπ' αὐτῶν γενομένην, κατὰ τ' ἀνωτέρω, καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας ταύτης, κατὰ τὰ λεπτομερέστερον δι'_ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁριζόμενα».

Ἐν ὄψει τῶν διατάξεων τούτων ὑπεστηρίχθη, ὅτι, ἀφοῦ ὑποχρέωσις πρὸς ἀναγγελίαν ὑπάρχει μόνον διὰ τὰς «κατὰ τὰ ἀνωτέρω» γενομένας καταγγελίας, ἤτοι τὰς γενομένας ἐγγράφως καὶ διὰ καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112, αἵτινες καὶ μόνον ἀναγνωρίζονται ὡς ἔγκυροι, ἕπεται, ὅτι ἡ προθεσμία τῆς ἀναγγελίας ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἑπομένης (ἄρθρον 241 Α.Κ.) τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως (σχόλια ΕΕΔ 7, σελ. 80 καὶ 81, *Τρίμη*, Ἀνεργία σελ. 165), ἤτοι ἐν προκειμένῳ ἀπὸ τῆς 22|1|50. Καὶ εἶναι πράγματι πολλῆς προσοχῆς ἡ γνώμη αὕτη, διότι ἔχει ὑπὲρ αὐτῆς καὶ τὸ γράμμα τοῦ νόμου καὶ τὸν σκοπὸν αὐτοῦ, διότι αἱ μὴ ἔγκυροι εἰσέτι καταγγελίαι δὲν ὑπάρχει οὐδεὶς λόγος νὰ ἀναγγέλλωνται. Παρὰ ταῦτα ὅμως, ἀφοῦ ἐκρίθη ὅτι ἡ καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112 δύναται νὰ λάβῃ χώραν καὶ μετὰ τὴν καταγγελίαν (Α.Π. 15|48, ΕΕΝ 16, σελὶς 217, Α.Π. 224|49, ΕΕΔ 8,455 καὶ σελὶς 349) καὶ ὅτι ἡ τριμηνος προθεσμία προσβολῆς τῆς ἀκυρότητος ὡς ἀκύρου κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Δ|τος 8|11 Μαΐου 1946 ἄρχεται ἀπὸ τῆς καταγγελίας καὶ οὐχὶ ἀπὸ τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112 (Α.Π. 339|45, ΕΕΔ 5, 617) δέον νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι καὶ ἡ βήμερος προθεσμία τῆς ἀναγγελίας ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἑπομένης (ἄρθρ. 241 Α.Κ.) τῆς καταγγελίας (Πρ. Ἀθην. 1936|49, ΕΕΔ, 8,457 καὶ σελὶς 10), ἤτοι ἐν προκειμένῳ ἀπὸ τῆς 21|1|50, ὁπότε ἀπὸ ταύτης, ὑπολογιζομένης, αἱ ὑπὸ κρίσιν ἀναγγελίαι, ὡς γενόμεναι τὴν 30|1|50, εἶναι ἐκπρόθεσμοι καὶ συνεπῶς ἡ γενομένη καταγγελία ἄκυρος.

Ἰσχυρίζεται ὅμως περαιτέρω ἡ ἐναγομένη, ὅτι, καὶ ἂν εἶναι ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἄκυρος ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐναγομένου, ἡ τοιαύτη ἀκυρότης εἶναι σχετικὴ καὶ ταύτης ἐγκύρως παρητήθη οὗτος διὰ τῆς ἀνεπιφυλάκτου λήψεως τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τῆς ἐπιδοτήσεως του ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας. Ἡ ἐκ τῆς μὴ τηρήσεως τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118|45 ἐπερχομένη ἀκυρότης εἶναι σχετικὴ καὶ συνεπῶς ἔγκυρος ἡ ἀπὸ ταύτης παραίτησις (ὅρα ἀποφάσεις μας 253|49, ΕΕΔ, 8, 481). Ἀλλὰ διὰ νὰ δύναται νὰ λογισθῇ τις, ὅτι παρητήθη τῆς τοιαύτης ἀκυρότητος, δέον ν' ἀποδεικνύεται, ὅτι ἐπεχείρησε τὴν τεκμαιρουσαν τὴν παραίτησιν πρᾶξιν του ἐν γνώσει τῆς ἀκυρότητος (ὅρα *Βαλληνδα*, ὑπ' ἄρθρ. 156 Α.Κ.) Ἡ εἰσπραξις ὅμως τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112, ἔστω καὶ ἀνεπιφύλακτος, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἐν προκειμένῳ τοιαύτην ἔννοιαν, ἀφοῦ ἐγένετο αὕτη τὴν 21|1|50, ἤτοι εἰς χρόνον, καθ' ὃν ὄχι μόνον δὲν ἦτο γνωστὴ ἔτι ἡ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας, ἀλλὰ τοὐναντίον ὑπῆρξε πεποίθησις περὶ τοῦ ἐγκύρου αὐτῆς, ἤτοι τῆς τοιαύτης καταγγελίας (ὅρα καὶ Ἐφ. Ἀθηνῶν 2736|46, ΕΕΔ 6, 272, ΕΕΔ 8, 191, ὅρα καὶ Πρ. Ἀθ. 1692|49, ΕΕΔ 8, 799), ὅρα ὅμως Σ.Ε. 354|48, ΕΕΔ 7, 287). Ἡ λῆψις ὅμως ἐπιδόματος ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, γενομένη μετὰ τὴν διαπίστωσιν τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας καὶ μέχρι τῆς ἀγωγῆς, ἀλλὰ καὶ μέχρι σήμερον ἔτι, θὰ ἠδύνατο νὰ ἔχῃ τοιαύτην ἔννοιαν, διότι μία τοιαύτη πρᾶξις κεῖται ἐγγύτερον πάσης ἄλλης πρὸς τὴν περὶ παραιτήσεως βούλησιν. Ἐβεβαιώθησαν ὅμως ἐκ τῆς διαδικασίας, ὅτι ἡ λῆψις αὕτη δὲν ἐγένετο ἐπὶ σκοπῷ παραιτήσεως, ἀλλὰ λόγῳ τῆς οἰκονομικῆς ἀνάγκης τοῦ ἐναγοντος, ὅστις καὶ μέχρι σήμερον παραμένει ἄνευ ἐργασίας καὶ στερεῖται τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων (ὅρα σχετικῶς *Μπουρνιᾶς*, ἐν ΕΕΔ 4,613, 710 καὶ ΕΕΔ 5, 170 καὶ κρατοῦσαν ὑμλγ.)

Ἀκύρου οὕτω οὔσης τῆς καταγγελίας, ὁ ἐνάγων δικαιοῦται τῶν ἀποδοχῶν του. Αἱ ἀποδοχαί του αὗται ἀπὸ 22|1|50 μέχρις 21|3|50 ἀνέρχονται εἰς 50 ἡμερομίσθια πρὸς 27.33 ἕκαστον, ἤτοι εἰς δραχμὰς 1.350.000 (50Χ27.000 ἴσον 1,350.000). Ἐκ τούτων ὅμως δέον, κατὰ τὴν περὶ τούτου ἔνστασιν τῆς ἐναγομένης, νὰ ἀφαιρεθῇ ἡ ἐκ δραχμῶν 69.000 καταβληθεῖσα αὐτῷ ἀποζημίωσις τοῦ νόμου 2112. Τὰ εἰσπραχθέντα ἐπιδόματα δὲν πρέπει ν' ἀφαιρεθῶσιν οὔτε βάσει τοῦ ἀξιώματος compensatio lucri cum damno, οὔτε βάσει τοῦ εἰδικῶ. ἐν προκειμένῳ ἰσχύοντος ἄρθρου 656 Α. Κ., ἀφοῦ ὡς ἀχρεωστήτως κατοβληθέντα, λόγῳ τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας, δύνανται νὰ ἀναζητηθῶσι παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, βάσει τοῦ ἄρθρου 1ᵍ § 2 τοῦ Ν. 118|45, ἄλλως τοῦ ἄρθρου 904 Α. Κ., ὡς ἐκ τούτου δὲ δὲν δύναται νὰ λεχθῇ, ὅτι ὁ ἐνάγων ὠφελήθη κατ' αὐτά, ὥστε νὰ γεννηθῇ ἐντεῦθεν ζήτημα ἀφαιρέσεως (ὅρα Ἐνοχ. *Κανκᾶ* ὑπ' ἄρθρ. 656 *Βάλληνδα*, Ἐνοχικὸν ὑπὸ τὸ αὐτὸ ἄρθρον, Πρ. Ἀθηνῶν 335|49, ΕΕΔ 8 189, contra *Α. Μπουρνιᾶς*, ΕΕΔ 5, σελὶς 170). Ἐὰν δὲ τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, δὲν ἀναζητήσῃ ταῦτα, τότε θὰ πρόκειται περὶ ἀφέσεως χρέους διὰ σιωπηρᾶς συμφωνίας πρὸς τὸν ἄκύρως ἀπολυθέντα. Ἡ σκέψις ὅτι ἀφοῦ, παρὰ τὴν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας κατέβαλεν ἐπιδόματα, λογίζεται, ὅτι κατέβαλε ταῦτα ἐναντι ἀποδοχῶν διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἐργοδότου, παρ' οὗ καὶ δύναται νὰ τὰ ἀναζητήσῃ καὶ δι' ὃν λόγον ἐπιβάλλεται ἡ ἀφαίρεσις τούτων ἐκ τῶν αἰτουμένων μισθῶν, ἔχει μὲν πρακτικὴν ἀξίαν, διότι ἐξασφαλίζει περισσότερον τὴν εἰσπραξιν τῶν καταβληθέντων ἐπιδομάτων, ἀφοῦ καθιστᾷ ὑπεύθυνον τὸν ἐργοδότην, ἀλλὰ δὲν στηρίζεται εἰς τὰ πράγματα ἀφοῦ ἡ καταβολὴ τῶν ἐπιδομάτων δὲν ἐγένετο

ΠΑΡΑΛΕΙΨΙΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΝΑΓΓΕΛΙΑΣ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ

Χρονολογία, ποσὸν καὶ τρόπος καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112

Μὴ ὁλοκλήρωσις καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118]45, ἄνευ καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112 ἢ ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως πρὸς εἴσπραξιν δημοσίας κατάθέσεως.—Ὑποχρέωσις ἀναγγελίας καταγγελίας ὁλοκληρωμένης.—Ἀκυρότης ἀναγγελίας ἐξ ἐλλείψεως νομίμων στοιχείων.—Περιληπτικὴ ἔκθεσις ἀγωγῆς κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ?ΟΔ'.—Στοιχεῖα ἀγωγῆς περὶ μισθῶν ἐν ἀκύρῳ ἀπολύσει.—Κήρυξις ἀποφάσεως προσωρινῶς ἐκτελεστῆς.

Ὡς φαίνεται ἐκ τῆς καταχωρουμένης κατωτέρω πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως, αὕτη εἶχε νὰ κρίνῃ τὸ κῦρος γενομένης, κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν. 118] 1945, ἀναγγελίας ἀπολύσεως μισθωτοῦ, ἐν τῇ ὁποίᾳ, μεταξὺ τῶν ἄλλων παραλείψεων, δὲν ἀνεγράφετο καὶ τὸ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560]1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 8, 22) ὁριζόμενον περὶ τῆς χρονολογίας, ποσοῦ καὶ τρόπου καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112.

Ἡ ἀπόφασις καταλήγει, ἐπὶ τῇ βάσει συλλογισμῶν ὅτι κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118] 1945 πρέπει νὰ ἀναγγέλλεται ὁλοκληρωμένη ἡ καταγγελία, ἤτοι διὰ τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112, εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ παράλειψις τοῦ ἀνωτέρω στοιχείου ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς ἀναγγελίας καὶ ἐπομένως καὶ τῆς καταγγελίας (οὕτω καὶ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 9849]49, εἰσηγητὴς *Χ. Καθρέπτης*, ΕΕΔ 9, 265).

Ἐσημειώθη ἀνωτέρω (σελ. 600), ὅτι ἡ ἀπαψις τῆς ἀποφάσεως φαίνεται νὰ εἶναι ὁμαλωτέρα καὶ πλέον συνάδουσα πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου.

Ἀλλ' ἐνῷ γίνεται δεκτόν, ὅτι ἡ ἀναγγελία τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118]45 ἀναφέρεται εἰς ὁλοκληρωμένην καταγγελίαν—καὶ τοιαύτη εἶναι μετὰ τὴν καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112—πρέπει συγχρόνως νὰ γίνεται δεκτὸν καὶ ὅτι ἡ ἔναρξις τῆς προθεσμίας τῆς καταγγελίας δὲν ἀρχεται ἀπὸ τῆς ἑπομένης τῆς περιελεύσεως εἰς γνῶσιν τοῦ μισθωτοῦ, κατ' ἄρθρ. 167 Α Κ., τῆς μονομεροῦς δηλώσεως του περὶ λύσεως τῆς συμβάσεως, ἀλλ' ἀπὸ τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως, διὰ τῆς ὁποίας ὁλοκληροῦται πράγματι ἡ καταγγελία (δὲν δέχεται τοῦτο ἡ ἀνωτέρω Πρωτοδίκου Πειραιῶς 946]1950).

Δεδομένου ὅμως ὅτι ἡ καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 δὲν περιορίζεται χρονικῶς—«ἀφ' ἧς καταβληθῇ», ὁρίζει ὁ νόμος, καθίσταται ἡ ἀπόλυσις ἔγκυρος—ἡ παραδοχὴ τῆς ἀπόψεως ὅτι ἡ προθεσμία τῆς ἀναγγελίας ἄρχεται ἀπὸ τῆς καταγγελίας καὶ πρὸ τῆς καταβολῆς) περιορίζει τὸν ἐργοδότην νὰ καταβάλῃ τὴν ἀποζημίωσιν ὁπωσδήποτε ἐντὸς τῆς προθεσμίας τῆς ἀναγγελίας τῶν ὀκτὼ ἡμερῶν ἤδη, ἀφοῦ κατὰ τὴν ἄποψιν—ἡ ἔλλειψις τοῦ στοιχείου περὶ καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς ἀναγγελίας.

Πρωτοδίκου Δράμας 12]1950

Διαδικασία Ν. Γ?ΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ε. Κοντοφρύδης**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Δανίκας, Τ. Πελαγίδης

Ὑπόκειται τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ, δι' ἧς διώκεται ἡ πληρωμὴ μισθοῦ ἐκ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, συνεπείᾳ ἀκύρου ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ (ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118]45). Ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 § 1 τοῦ Ν. 118]45, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 § 3 τοῦ Ν.Δ. 8/11]46, σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἡ καταγγελία, ὡς μονομερὴς δικαιοπραξία, δὲν ὁλοκληροῦται καὶ δὲν λαμβάνει κῦρος, διὰ νὰ ἰσχύουν τὰ ἔννομα αὐτῆς ἀποτελέσματα, ἂν μὴ γίνῃ ἔγγραφος, πρῶτον, καὶ δεύτερον, ἂν μὴ καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ ὁριζομένη ἐν τῷ νόμῳ ἀποζημίωσις (Α.Π. 15]1948 Θ. ΝΟ' 189), ἤ, ἂν περιπτώσει ἀρνήσεως πρὸς εἴσπραξιν τῆς ἀποζημιώσεως, ἂν μὴ χωρήσῃ δημοσία κατάθεσις, κατὰ τὸ ἄρθρον 431 τοῦ Α. Κ. Ἐκ δὲ τῆς παραγρ. 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118]1945, καθ' ἣν «αἱ ἐπιχειρήσεις τῆς παραγρ. 1 ὑποχρεοῦνται ν' ἀναγγελλωσιν ἐγγράφως ἐντὸς 3 ἡμερῶν εἰς τὸ Ταμεῖον καὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τῆς περιφερείας τῶν παῦσαν ὑπ' αὐτῶν γενομένην, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας ταύτης, κατὰ τὰ λεπτομερέστερον δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁριζόμενα», προκύπτει, ὅτι ὁ ἐργοδότης εἶναι ὑπόχρεως νὰ ἀναγγείλῃ τὴν καταγγελίαν ὁλοκληρωμένην, διότι λέγει τὴν «γενομένην κατὰ τὰ ἀνωτέρω καταγγελίαν». Διὰ τὴν ὁλοκλήρωσιν ὅμως, ὡς ἐλέχθη, εἶναι ἀνάγκη, ἐκτὸς τῆς ἐγγράφου εἰδοποιήσεως, νὰ ἐχώρησε καὶ καταβολὴ τῆς ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως ἢ δημοσία κατάθεσις. Ἀρμοδίως ὄθεν καὶ ἐντὸς τῆς ὑπὸ τῆς ἄνω διατάξεως παρασχεθείσης ἐξουσιοδοτήσεως ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560]48 ἀποφάσεως ἀπῄτησε παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν, ὅπως, μεταξὺ τῶν ἄλλων στοιχείων, ἡ ἀναγγελία τῆς καταγγελίας περιέχῃ ὡς στοιχεῖον τοῦ ἀπολυομένου, ὡς ἓν τοιοῦτον, καὶ τὴν χρονολογίαν, ποσὸν καὶ τρόπον καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112 (καταβολὴ ἢ κατάθεσις παρὰ τῷ Ταμείῳ Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων). Ἐπίσης, κατὰ τὴν ἀνωτέρω ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, ὡς στοιχεῖον τῆς ἐπιχειρήσεως δέον νὰ περιλαμβάνῃ ἡ ἀναγγελία, μεταξὺ ἄλλων, καὶ τὸ ὀνοματεπώνυμον, ὄνομα πατρὸς καὶ διεύθυνσιν τῶν ἐκπροσωπούντων κατὰ νόμον τὴν ἐπιχείρησιν. Καὶ ναὶ μὲν εἶναι ἀνεκτὰ σφάλματα εἰς τὴν ἀναγγελίαν τῶν στοιχείων τῆς ἄνω καταγγελίας

πρὸς ἐκπλήρωσιν ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου, ἀλλ' ἐκ πλάνης πρὸς ἐκπλήρωσιν ἰδίας ἀνυπάρκτου ὑποχρεώσεως τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας.

Ἀκύρου οὔσης διὰ τὸν πρῶτον λόγον τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως τοῦ ἐνάγοντος παρίσταται περιττὴ ἡ ἐξέτασις τοῦ δευτέρου λόγου ἀκυρότητος τῆς αὐτῆς καταγγελίας. Ἄλλως τε ὁ δεύτερος οὗτος λόγος εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς μὴ βάσιμος, διότι ἀπεδείχθη, ὅτι ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος ἐγένετο χάριν τῆς διατηρήσεως τῆς πειθαρχίας ἐν τῷ ἐργοστασίῳ, ἡ ἐκ τοιούτου ὅμως λόγου ἀπόλυσις δὲν συνιστᾷ, κατὰ τὴν κρίσιν μας, κατάχρησιν δικαιώματος (ὅρα περὶ τούτου ἀπόφασιν μας 459]1949, ΕΕΔ 8, 548, ὅρα σχετικῶς Α. Π. 200]49, ΕΕΔ 8, 369).

ΤΑΚΤΙΚΗ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ἀσφάλισις μισθωτῶν κατὰ Ν. Δ. 1255|1949 καὶ συνέπειαι

Ὑποχρέωσις καταβολῆς ἐξ ὁλοκλήρου ἀποζημιώσεως Ν. 2112 ἐπὶ περιπτώσεων ἀπολύσεως κα ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.—Προηγουμένη τῆς διὰ τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 ἀσφαλίσεως μισθωτῶν τακτικ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας.—Ὑπαγωγὴ εἰς ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.—Καταβολὴ ἀποζημιώσεω Ν. 2112 ὡς προϋπόθεσις κύρους ἀπολύσεως, ἄλλως δικαστικὴ κατάθεσις, μὴ ἀρκούσης ἁπλῆ προσφορᾶς.—Συνυπολογισμὸς παροχῶν καθ' ἑορτάς.—Σύμβασις ἐργασίας δι' ἐφόδια ἐξωτερικο Ἀγροτικῆς Τραπέζης.—Μὴ καταβολὴ δικαστικοῦ ἐνσήμου εἰς ἐργατικὰς ἀγωγάς.—Παράβασ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως.—Ἰσχὺς Α. Ν. 539|45 περὶ ἀδειῶ μισθωτῶν.—Ἔναρξις προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἄρθρ. 3 Ν. Δ. 8|11|5|1946.—Συμψηφισμὸ κερδηθέντων ἀλλαχοῦ.

Πλείονα τοῦ ἑνὸς ἐνδιαφέροντα θέματα ἐργατικοῦ δικαίου πραγματεύεται ἡ κατωτέρω, μετὰ περισσῆς ἐπιμελείας καὶ προσοχῆς συντεταγμένη, πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις.

Αὕτη, μεταξὺ τῶν ἄλλων, δέχεται α) Ὅτι ἐπιβάλλεται καὶ ἐν περιπτώσει τακτικῆς (μετὰ προειδοποίησιν) καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας μισθωτοῦ, ὑπαγομένου εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας (βλέπε τροποποιητικὸν Ν 118|1946 Ν. Δ 1255|1949, ΕΕΔ 8, 961), ἡ καταβολὴ «ἐξ ὁλοκλήρου» τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112, ἐπὶ ποινῇ, ἄλλως, ἀκυρότητος τῆς καταγγελία κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 (βλέπε σχετικὴ ἀντὶ πάσης ἄλλης Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκη 219|1950, Πρωτοδίκης Σ. Σταματιάδης, ΕΕΔ 604, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

β) Ὅτι καὶ ἂν προηγήθη τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὸν Ν 118|1945 τοῦ μισθωτοῦ, μετὰ τὸ τελευταῖον Ν Δ. 1255|1949 (ΕΕΔ 8, 961), τακτικὴ καταγγελί τῆς συμβάσεως ἐργασίας μισθωτοῦ μὴ ὑπαγομένου πρότερον εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 9 Ν. 11 1945 καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐπ

πρός τε τὸ Ταμεῖον καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, τὰ ὁποῖα δὲν θέτουν ἐν ἀμφιβολίᾳ τὴν ἀτομικότητα τῆς καταγγελθείσης συμβάσεως (Α.Π. 161|47 Θ. ΝΗ' 269), ἐκ τούτου ὅμως δὲν ἕπεται, ὅτι δύναται ἀζημίως νὰ ἐλλείπῃ στοιχεῖον αὐτῆς, καὶ δὴ τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὴν χρονολογίαν, ποσὸν καὶ τρόπον καταβολῆς ἀποζημιώσεως, τὸ ὁποῖον ἐτέθη ὑπὸ τῆς ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος (σχόλιον ΕΕΔ 6, 250, Α.Π. 161|1947, ΕΕΔ 6, 361, Α. Π. 537|49, ΕΕΔ 8, 626, Πρ. Ἀθ. 9773 καὶ 9329|49, ΕΕΔ 9, 113 καὶ 255), πάντα δὲ τὰ περὶ τοῦ ἐναντίου, ὡς νόμῳ ἀβάσιμα, ἀπορριπτέα κρίνονται.

Ἐν προκειμένῳ, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν προσαγομένων ὑπ' ἀριθ. 105|1930 καὶ 129|1950 πιστοποιητικῶν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας καὶ τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας Δράμας, ἡ ὑπὸ τῆς ἐναγομένης γενομένη ἀναγγελία τῆς καταγγελίας τῆς μετὰ τοῦ ἐνάγοντος συμβάσεως ἐργασίας δὲν περιέχει τὰ ἐν τῇ διαληφθείσῃ ὑπουργικῇ ἀποφάσει στοιχεῖα, τοὐτέστι μνείαν τῆς χρονολογίας, ποσοῦ καὶ τρόπου καταβολῆς ἀποζημιώσεως, καθὼς καὶ ἐκ τῶν στοιχείων τῆς ἐπιχειρήσεως τὸ ὄνομα πατρὸς καὶ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐκπροσωποῦντος αὐτὴν διευθυντοῦ της καὶ συνεπῶς ἡ ἐπικαλουμένη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας κρίνεται ἄκυρος, ἤγουν ὡς μὴ γενομένη, πάντα δὲ τὰ περὶ τοῦ ἐναντίου, ὡς νόμῳ ἀβάσιμα, ἀπορριπτέα εἰσίν.

Ἐπὶ ἐργατικῶν διαφορῶν, ἐπὶ σκοπῷ νὰ διαφυλαχθοῦν οἱ διάδικοι ἀπὸ ἀκυροτήτων δικογράφων, μακροχρονίων ἢ πολυδαπάνων ἀγώνων κλπ. καθιερώθη ἴδιον σύστημα διαδικασίας, ἀνατεθείσης εἰς Δικαστὴν τῆς συντάξεως τῆς ἀγωγῆς, ὑποχρεωθέντος τούτου εἰς καταχώρησιν μόνον περιλήψεως τῶν ἐδραιούντων τὴν ἀγωγὴν πραγματικῶν περιστατικῶν (ἄρθρ. 5 Ν. Γ' ἢ ΟΔ'). Ὁ νομοθέτης περιληπτικὴν ἔκθεσιν τῶν γεγονότων μόνον ἀξιῶν, ἐπιτρέπων δ' ἐν ἄρθροις 10 τὴν αὐθόρμητον προσέλευσιν τῶν διαδίκων ἐνώπιον τοῦ Δικαστοῦ, ἵνα ὑποβάλωσιν αὐτῷ τὰς διαφοράς των καὶ βάσει τούτων τὴν ἄμεσον διενέργειαν συζητήσεως καὶ παροχρήμα ἐκδόσεως ἀποφάσεως, ἔνθα ὡριμος εἶναι ἡ συζήτησις εἶναι προφανές, ὅτι δὲν ἠθέλησεν, ὅπως αἱ τῆ διαδικασίας ταύτης ἀγωγαὶ κρίνωνται μὲ τὸ σ νηθες μέτρον «κρίσεως τῶν κοινῶν ἀγωγῶν. ὑπὸ κρίσιν ὅθεν ἀγωγή, περιληπτικῶς διαλαμ βάνουσα τὰ πράγματα, εἶναι σαφὴς καὶ ὡρ σμένη, κατὰ τὸ ἄρθρον 533 τῆς Πολ. Δικονομία διότι περιέχει ἅπαντα τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 05 Α.Κ. ἐφ' οὗ ἐρείδεται στοιχεῖα (Κανναβᾶς, Ἐνο χικόν, ἄρθρ. 656 § 5). Ἡ ἔλλειψις δὲ τοῦ στοι χείου τῆς προσφορᾶς τῶν ὑπηρεσιῶν ἐκ μέρους τοῦ ἐνάγοντος οὐδαμῶς ἀπαιτεῖται ν' ἀναφερ ται διὰ τὴν στήριξιν τῆς ἐνδίκου ἀπαιτήσεώ του, ἀφοῦ διὰ τῆς ἀπολύσεώς του εἶναι ἐκπε φρασμένη ἡ θέλησις τῆς ἀποκρούσεως αὐτῶ ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγομένης ἀπορριπτέος κρίνε ται (Α. Π. 160|39, ΕΕΝ στ' 499, Πρ. Ἀθ. 5568|47 ΕΕΔ 6ος, 458 καὶ τὰ ἐν αὐτῇ σχόλια.)

Ἀκύρου κριναμένης, βάσει τῶν ἐκτεθέντων τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος, γεννᾶται ὑπέ αὐτοῦ καὶ κατὰ τῆς ὑπερημέρου πλέον καθιστα μένης ἐναγομένης ἑταιρίας ἀξίωσις πρὸς κατα βολὴν τῶν ἐν συνεχείᾳ ἀποδοχῶν του, παριστα μένης καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ νομίμου τῆ ἀγωγῆς (ἄρθρ. 656 Α. Κ., Κανναβᾶς, Ἐνοχικόν, ἄρ θρον 669 Α.Κ. § 8 ἐδ. δ) καὶ δέον νὰ ἐπιδικα σθῶσι τῷ ἐνάγοντι οἱ μισθοί του τῶν μηνῶν Φε βρουαρίου καὶ Μαρτίου 1950, ἀνερχόμενοι, κατ τὴν κρίσιν ἡμῶν, μορφωθεῖσαν ἐκ τῆς ἐνώπιό μας διαδικασίας, εἰς δραχμὰς 845.000 (16.250Χ2 ἡμερομίσθια).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 186α τῆς Πολ. Δικονομίας, ὡ ἰσχύει νῦν, ἀντικατασταθὲν ὑπὸ τοῦ Ν. 2407|40 τὸ Δικαστήριον ὑποχρεοῦται νὰ κηρύξῃ ἀπόφα σίν τινα προσωρινῶς ἐκτελεστὴν ἐπὶ ἀπαιτήσεω ἐκ καθυστερουμένων μισθῶν ἢ ἡμερομισθίων κα τῷ λόγῳ τούτῳ δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ αἴτησι τοῦ ἐνάγοντος περὶ κηρύξεως τῆς παρούσης προ σωρινῶς ἐκτελεστῆς.

δσον καὶ μετὰ τὴν ὑπαγωγήν του εἰς τὸν Ν. 118|1945 ἐξηκολούθει ὁ μισθωτὸς νὰ παρέχῃ ὑπηρεσίας εἰς τὸν ἐργοδότην, πρέπει διὰ τὸ κῦρος τῆς ἀπολύσεως νὰ καταβληθῇ εἰς αὐτὸν ἐξ ὁλοκλήρου ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 4558|1930, ἢ τοῦ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 κλπ», ἀναλόγως τῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ ὡς ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου, καὶ νὰ τηρηθοῦν καὶ αἱ λοιπαὶ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 (ἔγγραφος καταγγελία, ἀναγγελία αὐτῆς).

Πράγματι, ἀφοῦ ἡ τακτικὴ καταγγελία τῆς συμβάσεως δὲν διαλύει ἀμέσως, ὡς μονομερὴς δικαιοπραξία, τὴν σύμβασιν, ἀλλὰ προσδιορίζει ἁπλῶς τὸ τέρμα αὐτῆς (μετὰ τὴν παρέλευσιν ταῦ ὑπὸ τοῦ νόμου 2112 ἢ τοῦ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 τεταγμένου χρόνου προειδοποιήσεως (βλέπε *Σύνταξιν*, ἐν ΕΕΔ 6, 570 ἑπ., ἔνθα καὶ παραπομπαὶ εἰς νομολογίαν) (καὶ εἶναι ἄλλο τὸ ζήτημα, ἂν ἡ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χρόνου τῆς προειδοποιήσεως ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ εἶναι, κατὰ τὸν Ν. 2112 ἔγκυρος, ἐνῷ δὲν εἶναι κατὰ τὸ διαφόρου ἐννοίας ἄρθρ. 669 Α.Κ., βλέπε *Σύνταξιν*, ἐν ΕΕΔ 8, 486, ἔνθα παραπομπαὶ καὶ εἰς συγγραφεῖς), ἡ ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ, ὑφ' ἣν ἐννοιαν τίθεται ὁ ὅρος «καταγγελία» ταῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945, θὰ κριθῇ πλέον κατὰ τὸ ἔχον ἐφαρμογὴν ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945 (πρβλ. καὶ Πρωτοδικ. τοῦ Ἀθηνῶν 1166|1947, Πρωτοδίκης *Ε. Ποταμίης*, ΕΕΔ 6, 270, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 11654|1948, προεδρεύων *Ε. Ποταμίης*, ΕΕΔ 7, 721, Πρωτοδίκου Σερρῶν 2|1948, Πρωτοδίκης *Ι. Ἀγαλλόπουλος*, ΕΕΔ 7, 528).

Ζήτημα, ὡς τὸ προκείμενον, δι' ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. Δ. 1256|1949, ἐνεφανίσθη καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν ἄλλων νόμων. Οὕτω καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 3514 ἡ αὐτὴ ἐδόθη λύσις (βλέπε Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 3218|940, κατ' ἔφεσιν, Εἰρηνοδικου Ἀθηνῶν 573|1948 Εἰρηνοδίκης *Γ. Ζησταράκος*, ΕΕΔ 7, 570, ἐν ᾗ καὶ λοιπαὶ παραπομπαί), ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἰσχύοντος πρότερον Α. Ν. 2000|1939 περὶ καθιερώσεως τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας (Σ. Ε. 804|1940, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 6479|1940, Πρόεδρος *Γ. Βορσάκος*).

Ὑπεστηρίχθη (βλέπε *Ι. Καποδίστρια*, Ἑρμ. Ἐργ. Δικ. § 42δ, πρβλ. καὶ Πρωτοδικου Ἀθηνῶν 5461|1948, Πρωτοδίκης *Γ. Κεκεύης*, ΕΕΔ 7, 815, ἔνθα σημειώσεις μας ἐπὶ τοῦ ἀντιθέτου), ὅτι ἡ τακτικὴ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἔχει ὡς συνέπειαν νὰ καθιστᾷ τὴν σύμβασιν ὡρισμένου χρόνου.

Ἡ παραδοχὴ τῆς τοιαύτης ἀπόψεως (ἀστηρίκτου καθ' ἡμᾶς, βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 6, 570 ἑπ., ΕΕΔ 7, 815 ἑπ.) θὰ εἶχε ἐν προκειμένῳ τὰς ἑξῆς συνεπείας:

Ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχύος τοῦ Ν. 118|1945, ὡς ἐπεξετάθη διὰ τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Ν. Δ., καὶ πρὸ τῆς τροποποιήσεως αὐτοῦ διὰ τοῦ Ν. Δ. 1256|1949 (ΕΕΔ 8, 981) νὰ μὴ ὑπῆγετο ἡ μετατραπεῖσα οὕτω εἰς ὡρισμένου χρόνου σύμβασις εἰς τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ἀφοῦ εἰς τὸ προ τοῦ Ν. Δ. 1256|1949 νομοθετικὸν καθεστὼς τοῦ Ν. 118|1945 δὲν ὑπήγοντο συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 491, ἔνθα παραπομπαί).

Ὑπὸ τὸ κράτος ἤδη ἰσχύος τοῦ Ν. Δ. 1256|1949, τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλει τὴν ἀναγγελίαν λήξεως τῶν συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου, ἐπὶ ἀπειλῇ μόνον τῶν ἐν αὐτῷ ποινικῶν συνεπειῶν (βλέπε ΕΕΔ 9, 493 ἑπ.) θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναγγέλλεται ἁπλῶς μόνον ὁ χρόνος λήξεως τῆς οὕτω εἰς σύμβασιν ὡρισμένου χρόνου—κατὰ τὴν ἐν λόγῳ ἄποψιν—μετατραπείσης συμβάσεως ἐργασίας καὶ δὲν θὰ ὑπῆρχεν ἄλλο δικαίωμα ἀποζημιώσεως τοῦ μισθωτοῦ, πλὴν τοῦ 1/4 τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν 4558|1930 καὶ μόνον διὰ τοὺς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους, ἀφοῦ διὰ τοὺς ἐργάτας δὲν ὑπάρχει τοιοῦτο δικαίωμα εἰς περίπτωσιν τακτικῆς καταγγελίας συμβάσεως.

Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 6|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μιχ. Καλεύρας**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Δ. Δημητρίου, Α. Ζάκας

1. Κατὰ τὴν σαφῆ ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 9 § 1 ν. 118|1945 (ὡς αὕτη ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 2 § 3 ν. δ. τῆς 8|11 - 5 - 1946), αἱ περὶ τακτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας διατάξεις τῶν ἄρθρ. 1 καὶ 3 § 1 ἐδ. 2 ν. 2112|1920 (ὡς τὸ τελευταῖον ἐδάφιον προσετέθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 2 ν. 4558|1930), καὶ ἄρθρ. 3 β. δ. τῆς 16|18 7-1920, δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ ἐπιχειρήσεων καὶ μισθωτῶν, ὑπαγομένων εἰς τὰς περὶ Ταμείου Ἀνεργίας διατάξεις. Ἡ τακτικὴ καταγγελία ἐξακολουθεῖ ἔχουσα πεδίον ἐφαρμογῆς μόνον, εἰς ἃς περιφερείας δὲν ἐπεξετάθη ἡ περὶ Ταμείου Ἀνεργίας νομοθεσία. Εἰς τὸ συμπέρασμα τοῦτο ἀγόμεθα: 1) Διότι τὸ ἐδ. 1 τῆς § 1 τοῦ ἄνω ἄρθρ. 9, ἐπιτρέπον εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις, τὰς ὑπαγομένας εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, νὰ καταγγέλλωσι τὴν σύμβασιν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ των, ὑποχρεοῖ ταύτας, ὅπως καταβάλλωσιν εἰς τοὺς ἀπολυομένους — ἀδιακρίτως ἂν ἡ καταγγελία εἶναι τακτικὴ ἢ ἄτακτος — τὴν ὁριζομένην ἀποζημίωσιν διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς «ἀπροειδοποιήτου» καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ lege non distinguente nec nostrum est distinguere. 2) Διότι τὸ ἐδ. 3 τῆς ἰδίας § τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου θεωρεῖ ἔγκυρον τὴν ἄνω καταγγελίαν μόνον, ἀφ' ἧς καταβληθῇ «ἐξ ὁλοκλήρου» ἡ ἀνωτέρω ἀποζημίωσις, ἤτοι ἡ τῆς ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας. 3) Διότι τὸ ἄνω ἄρθρον θὰ ἦτο γράμμα κενὸν διὰ τοὺς ἐργάτας, τεχνίτας καὶ ὑπηρέτας ἐπὶ τακτικῆς καταγγελίας, ἀφοῦ ἐπὶ τοιαύτης οὗτοι οὐδεμιᾶς ἀποζημιώσεως δικαιοῦνται (πρβλ. β. δ. τῆς 16|18-7-1920). 4) Διότι ὁ νομοθέτης, μεταβαίνων ἐκ τοῦ αὐστηρῶς ἀπαγορεύοντος τὰς ἀπολύσεις καὶ ἐπιτρέποντος μόνον ταύτας ὑπὸ ὡρισμένας προϋποθέσεις νομικοῦ καθεστῶτος τοῦ ν. δ. 424|1941 εἰς τὴν ἐλευθέραν καταγγελίαν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, ἤθελησε νὰ ἐξασφαλίσῃ ἐπαρκῆ ἀποζημίωσιν ὑπὲρ τῶν ἀπολυομένων τῶν ὑπαγομένων εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, πρὸς εὐχερεστέραν ἀντιμετώπισιν τῶν ἀμέσως μετὰ τὴν ἀπόλυσίν των παρουσιαζομένων ἀναγκῶν των καὶ τοιαύτη εἶναι μόνον ἡ πλήρης ἀποζημίωσις τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2112|1920 καὶ τοῦ ν. δ. τῆς 16|18-7-1920 καὶ τέλος 5) Διότι τὸ ἄνω ἄρθρον ἀνεφέρετο, κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογήν του, εἰς τὸ «πλεονάζον» προσωπικὸν τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐσκοπήθη ἀπόλυσις «πλεονάζοντος» προσωπικοῦ κατόπιν προειδοποιήσεως, ὡς ἀπαιτεῖ ἡ τακτικὴ καταγγελία, ἥτις δυνατὸν νὰ προηγῆται κατὰ δύο ἔτη τῆς ἀπολύσεως, συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 ν. 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ ταῦ ἄρθρου 1 ν. 4558|1930 (πρβλ.

άρθρ. 17 ν. 118|1945, ὡς καὶ Πρωτ|κου Βερ. 30|48, ΕΕΔ 7, 855, Πρωτ|κου Ἀθ. 1165|1947, ΕΕΔ 6, 270 καὶ 5883|1945, ΕΕΔ 5, 462. *Βεκρῆ*: Ἡ καταγγελία κλπ. § 43. *Τρίμη*: Ἡ ἀνεργία σελ. 159. *Τ. Τσιμπούκη*: Ἡ καταγγελία κλπ., ΕΕΔ 8, 248. *Ἰ. Κ|μπούρη*: Ἡ διαδικασία Ν. 118|45, Δ.Ε.Ν. 1949|492. *Σύντ.* ΕΕΔ 8, 347. *Σύντ.* Δ.Ε.Ν. 1947|188, κλπ. *contra*: *Καννᾶς*: Ἔνοχ. Εἰδ. σελ. 356. *Καταδίστρ.* Θέμ. ΝΘ' 189. Πρ. Περ. 1601|1949. ΕΕΔ 8, 759).

ΙΙ. Ἡ τακτικὴ καταγγελία τῆς ἀορίστου διαρκείας ἐργασιακῆς συμβάσεως δὲν διαλύει τὴν σύμβασιν ταύτην, ἀλλὰ προσδιορίζει ἁπλῶς τὸ τέρμα αὐτῆς, προειδοποιοῦσα περὶ τῆς λύσεώς της (πρβλ. *Καννᾶν* ἐν Θέμ. Ν' 609, Σ. Ε. 804|1940, Πρ. Πρ. Ἀθ. 3258|1940, ΕΕΔ 1, 36). Συνεπῶς ὁ μισθωτὸς καὶ μετὰ τὴν τοιαύτην καταγγελίαν, ἐξακολουθῶν ἐργαζόμενος μέχρι τοῦ ἀνωτέρω πέρατος τῆς συμβάσεως, διέπεται εἰσέτι ὑπὸ τῶν διατάξεων τῶν ἀφορωσῶν εἰς τὴν ἀορίστου χρόνου σύμβασιν (πρβλ. *Σύντ.* ΕΕΔ 6, 570), ὁ δ' ἐργοδότης του ὑπόκειται εἰς τὰς ἀναλόγους νομίμους ὑποχρεώσεις.

ΙΙΙ. Κατόπιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. δ. 1255|1949, οὗτινος ν. δ|τος ἡ ἰσχὺς ἤρξατο τὴν 16-12-1949 (ἄρθρ. 11), εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ὑπήχθησαν ἀνεξαιρέτως πάντα τὰ πρόσωπα, τὰ παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἐπὶ ἀμοιβῇ, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου ἢ ὡρισμένου χρόνου, ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦνται εἰς περιφερείας, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι. Κ. Α. καὶ ἀσφαλίζονται παρ' αὐτῷ. Ἑτέρωθεν, συνῳδὰ τῷ ἄρθρ 2 ἐδ. Ια' τοῦ βασικοῦ Ν. περὶ Ι. Κ. Α. 6298|1934, εἰς τὴν ἀσφάλισιν τούτου ὑπήχθησαν πάντα τὰ πρόσωπα, ἅτινα παρέχουν κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἐναντι ἀμοιβῆς, ἡ δ' ἀσφάλισις τοῦ Ι. Κ. Α. ἐπεξετάθη ἐν Μυτιλήνῃ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1948, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 42179|1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. Οὕτω ἀπὸ μὲν τοῦ ἔτους 1948 ὑπήχθησαν εἰς τὴν ἀσφάλισιν ταύτην οἱ τραπεζικοὶ ἐν Μυτιλήνῃ ὑπάλληλοι, ἐν οἷς καὶ οἱ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης (Α. Γ. Ε.), ἀπὸ δὲ τῆς 16-12-1949 ὑπηχθησαν καὶ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ὡς ὑπαγόμενοι εἰς τὴν τοιαύτην τοῦ Ι. Κ. Α. Ἐκ τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Τ. Α. δὲν ἐξαιροῦνται οἱ ἀνω ὑπάλληλοι καὶ εἰς ἣν περίπτωσιν ἡ ἀορίστου χρόνου ἐργασιακὴ αὐτῶν σύμβασις κατηγγέλθη τακτικῶς εἰς χρόνον πρωγενέστερον τῆς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ν. δ. 1255|1949 (16-12-1949), ὧν ὅμως ἡ λῆξις τῆς συμβάσεως ἐπρόκειτο νὰ λάβῃ χώραν, συμφώνως πρὸς τὴν προειδοποίησιν, μετὰ τὴν ἡμερομηνίαν ταύτην, δεδομένου ὅτι καὶ οὗτοι τὴν ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ ἀνω ν. δ. (16-12-1949) εὑρέθησαν διατελοῦντες εἰς ἐργασιακὴν σχέσιν πρὸς τὴν ἐργοδότιδα Τράπεζαν. Τούτῳ τῷ λόγῳ ἡ τελευταία ὑποχρεοῦται, ὅπως, προκειμένου περὶ ἀπολύσεως τοῦ προσωπικοῦ της, συμμορφωθῇ πρὸς τὰς ὑπὸ τῆς περὶ Τ. Α. νομοθεσίας ἀπαιτουμένας διατυπώσεις. Ἡ τοιαύτη ἄποψις συνεπικουρεῖται ὑπὸ τῆς ἐν γένει διαρθρώσεως τῶν διατάξεων τόσον εἰδικῶς τοῦ ν. δ. 1255|1949, ὅσον καὶ γενικῶς τῆς περὶ Τ. Α. νομοθεσίας, ἀπαιτουσῶν τὴν καταβολὴν εἰσφορῶν ὑπὲρ τοῦ Τ. Α., τὴν ἐπιδότησιν ὑπ' αὐτοῦ τῶν ἀπολυομένων, τὴν πρόσληψιν τούτων ὑπὸ τῶν ἐν ἄρθρ. 9 § 4 ν. 118|1945 (ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ν. δ. 1255|1949) ἀναφερομένων ἐργοδοτῶν κλπ. κλπ. καὶ δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ διχοτόμησις τῆς περὶ Τ. Α. νομοθεσίας, εἰς τρόπον ὥστε ἡ μὲν εἰσφορά, ἐπιδότησις κλπ. νὰ ἐφαρμοζωνται ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω προσώπων (περὶ τῆς ἀπολύσεως τῶν ὁποίων ἐγένετο προειδοποίησις πρὸ τῆς 16-12-1949, ὧν ὅμως δὲν εἶχε λυθῇ μέχρι τῆς ἡμερομηνίας ταύτης ἡ ἐργασιακὴ σύμβασις), πλὴν ὁ ἐργοδότης των, διότι κατηγγειλε πρὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος σύμβασιν, ν' ἀπαλλάσσηται τῆς τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν ἀπόλυσιν τῶν ἀνωτέρω προσώπων. Οὐδὲ δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι πρόκειται περὶ κεκτημένου δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου, διότι ἡ τακτικὴ καταγγελία, δὲν εἶναι ἢ ἓν μόνον μέρος τῆς διαδικασίας λύσεως τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, ἥτις, διὰ νὰ πληρωθῇ, δέον ἀπαραιτήτως νὰ χωρήσῃ καὶ ἡ πάροδος τοῦ χρόνου μέχρι τῆς ἀπολύσεως καὶ προσέτι, προκειμένου μόνον περὶ ὑπαλλήλων, ἡ καταβολὴ τοῦ 1|4 τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112|1920. Ἐφ' ὅσον δὲ δὲν ἐπληρώθησαν ἅπασαι αὗται αἱ προϋποθέσεις, κεκτημένον δικαίωμα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ νοηθῇ.

ΙV. Ἵνα ἡ ἔγκυρος ἡ ἀπόλυσις τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Τ. Α. μισθωτῶν, δέον, συνῳδὰ μὲν τῇ § 1 τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 (ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 § 3 ν. δ. τῆς 8|11-5-1946), νὰ κοινοποιηθῇ ἐγγράφως τῷ μισθωτῷ ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, καταβληθῇ δὲ αὐτῷ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ ἀποζημίωσις, ἡ διδομένη ἕνεκεν ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας ταύτης καὶ οὐχὶ τὸ 1|4 τῆς ἀποζημιώσεως αὐτῆς, τῆς γενομένης τυχὸν τακτικῆς καταγγελίας οὔσης ἀνενεργοῦ καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς σημασίας διά τε τὸ Τ. Α. καὶ τὸν μισθωτόν, καὶ εἰς ἣν περίπτωσιν ὁ μισθωτὸς ἀρνεῖται τὴν εἰσπραξιν τῆς προσφερομένης αὐτῷ πλήρους ἀποζημιώσεως, νὰ κατατεθῇ αὕτη εἰς τὸ Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων, μὴ ἀρκούσης τῆς ἁπλῆς προσφορᾶς ταύτης (πρβλ σχετικῶς ὑπ' ἀριθ. 51560|1949 ἀπόφασιν Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, Κεφ. Β', στοιχ. 5ον καὶ Πρ. Ἀθ. 9329|1949, ΕΕΔ 9, 255, 5736|1948, ΕΕΔ 7, 895 καὶ 5593|1948, ΕΕΔ 8, 143, *Βεκρῆ*, ἐνθ' ἀνωτ. § 54, *Τρίμη*, ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 158), συμφώνως δὲ πρὸς τὴν § 3 τοῦ ἰδίου ἄρθρου 9 (ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 6 ν. δ. 1255|1949), δέον ὅπως ὁ καταγγέλλων ἐργοδότης προβῇ εἰς τὴν ἔγκαιρον, ἐντὸς 8 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως, ἀναγγελίαν τῆς ἀπολύσεως εἴς τε τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, ἐν ᾗ νὰ περιέχωνται τὰ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560|1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας προβλεπόμενα στοιχεῖα, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ χρόνος καὶ ὁ τρόπος τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως (πρβλ. Πρ. Ἀθ. 9773|1949, ΕΕΔ 9, 113). Ἡ ἀποζημίωσις, ἀνερχομένη διὰ τοὺς ἔχοντας συμπληρώσει τετραετῆ ὑπηρεσίαν ὑπαλλήλους εἰς τρεῖς μισθούς (ἄρθρ. 3 § 1 ἐν συνδ. πρὸς ἄρθρ. 1 ν. 2112|1920, ὡς, ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1 Ν. 4558|1930), καταβάλλεται, βάσει τῶν ἀποδοχῶν τοῦ τελευταίου μηνὸς ὑπὸ καθεστὼς πλήρους ἀπασχολήσεως, εἰς δὲ τὰς ἀποδοχὰς περιλαμβάνονται καὶ τὰ ὥρα Χριστουγέννων καὶ Πάσχα, προστιθεμένου εἰς τὸν μισθὸν 1|12 τούτου, προκειμένου περὶ τοῦ δώρου τῶν Χριστουγέννων καὶ 1|24 τοῦ μισθοῦ διὰ τὸ δῶρον τοῦ Πάσχα, ἐφ' ὅσον καὶ τὰ δῶρα ταῦτα θεωροῦνται ὡς τακτικὰ ἀναλλάγματα τῆς παρεχομένης ἐργασίας των, ἀφοῦ ταῦτα κατέστη-

σαν πλέον, διά της συνεχούς και τακτικής άπό πολλών ήδη έτών καταβολής των, συνειδησις των τε εργοδοτών, προϋπολογιζόντων πάντοτε αύτά ώς τακτικά έξοδα, άλλά και των μισθωτών άποβλεπόντων είς αύτά ώς τακτικά έσοδα, πρό πάντων έάν περιλαμβάνωνται σχετικοί όροι είς τάς οίκειας συλλογικάς συμβάσεις (πρβλ. Α. Π. 80|1949, ΕΕΔ 8, 326, Π)κου Περ. 218|1949, ΕΕΔ 8, 550, Π)κου Βόλου 36|1947, ΕΕΔ 6, 496 και *Δ. Σακελλαρόπουλον*, ΕΕΔ 9, 55). Έάν δέν τηρηθώσιν αί άνω διατυπώσεις, ή καταγγελία είναι άκυρος και θεωρείται, κατά το άρθρ. 180 Α. Κ., ώς μή γενομένη.

V. Έν τή ύπό κρίσιν άνωγή (έκθέσει έργατικής διαφοράς), ώς αύτη παραδεκτώς έβελτιώθη διά των προτάσεων του ένάγοντος, ίστορείται, κατά την κρισιν ήμών, ότι ό ένάγων προσελήφθη την 1-2-1945 δι' άόριστον χρόνον, ώς έκτακτος ύπάλληλος του έν Μυτιλήνη Ύποκαταστήματος της Άγροτικής Τραπέζης (Β' Γραφείον ΕΦ ΕΞ)· ότι το έναγόμενον την 4 11-1949 προειδοποίησεν αύτόν, ότι την 4-2-1950 άπολύεται της ύπηρεσίας του· ότι, παρά το γεγονός ότι το έναγομενον ύπήχθη την 16 12 1949 είς το Ταμείον Άνεργίας, δέν προέβη είς τάς νενομισμένας διατυπώσεις της άπολύσεώς του· είδικώτερον το έναγόμενον δέν κατέβαλεν είς τον ένάγοντα το σύνολον της παρ' αύτου δικαιουμένης άποζημιώσεως του ν. 2112|1920 διά την περίπτωσιν της άπροειδοποιήτου καταγγελίας της έργασιακής συμβάσεως, άλλ' άπλώς προσέφερεν αύτῳ το 1|4 ταύτης, όπερ μάλλιστα, έν άρνήσει του ένάγοντος, όπως παραλάβη, δέν το κατέθεσεν, ώς ώφειλεν, είς το Ταμείον Παρακαταθηκών και Δανείων, πλην δέ τούτου, κατά τον ύπολογισμόν της έλλειπούς ώς άνω άποζημιώσεως δέν συμπεριέλαβε το σύνολον των παρά του ένάγοντος δικαιουμένων άποδοχών, βάσει των συλλογικών συμβάσεων και της προϋπηρεσίας του, ώς λεπτομερώς έκθέτει έν τή άγωγή του ό ένάγων, ούτε και έλαβεν ύπ' όψιν το δώρον των Χριστουγέννων, ώς τακτικάς άποδοχάς, ώς έδει· ότι το έναγόμενον περαιτέρω δέν προέβη είς τάς κατά νόμον άναγγελίας της άπολύσεώς του, ούτε είς το Γ. Α., ούτε είς το Γραφείον Εύρέσεως Έργασίας· ότι ό ένάγων έξηκολούθησε και μετά την 4 2-1950 νά προσφέρη πρός το έναγόμενον τάς ύπηρεσίας του. έκείνο δμως δέν άποδέχεται ταύτας· ότι, κατοπιν των άνωτέρω, ή άπόλυσις του είναι άκυρος και, τούτῳ τῳ λόγῳ, αίτείται την καταβολήν αύτῳ των άποδοχών του των μηνών Φεβρουαρίου και Μαρτίου έ. έ. Ούτως έχουσα ή κρινομένη άγωγή, ώς πρός το έκτον αίτημά της, νόμῳ βάσιμος παρίσταται ώς πρός αύτό, έρειδομένη έπί των είς τάς ήγουμένας σχέσεις παρατεθεισών διατάξεων, έν συνδυασμῷ και πρός τε τάς άπό 29-6-1937, 1 12-1947, έν συνδ. πρός την άπό 4 11-1947 και 14-1-1948 συλλογικάς συμβάσεις, την ύπ' άριθ. 29488|2592|1949 κοινην άπόφασιν των Ύπουργών Οίκονομικών και Έργασίας, ώς και τάς περί μισθώσεως ύπηρεσιών διατάξεις του β.ρ.δ.—έφαρμοζομένας ένταύθα, δυνάμει του άρθρ. 24 του Είσ. ν. Α. Κ., της κρινομένης συμβάσεως συνομολογηθείσης πρό της είσαγωγής του Α.Κ. Όθεν τύποις δεκτή καθίσταται και έξεταστέα ούσια άποβαίνει και άνευ καταβολής δικαστικού ένσήμου, λόγῳ του όλιγοδαπάνου της παρούσης διαδικασίας (πρβλ. Πρ. Χαλκιδικής 1|1949, ΕΕΔ 8, 683), πάντων των έναντίων άπορριπτομένων ώς μή νομίμων, του έναγομένου όντος ύποχρέου, όπως βεβαίωση την έγκυρότητα της άπολύσεως του ένάγοντος (πρβλ. *Βεκρῆ*, ένθ' άνωτ. § 73 in fine).

VI. Το έπικουρικόν αίτημα του ένάγοντος, όπως, έν ή περιπτώσει θεωρηθῆ έγκυρος ή άπόλυσις του, τῳ καταβληθῆ το σύνολον της άποζημιώσεως του Ν. 2112|1920, είναι έν μέρει μόνον νόμιμον, ήτοι διά το 1|4 της άποζημιώσεως ταύτης, καθ' όσον, έάν μεν θεωρηθῆ άκυρος ή άπόλυσις, δέν δικαιούται άποζημιώσεως, ώς μή άπολυθείς, έάν δ' έγκυρος, τότε καλῶς έγένετο ή τακτική καταγγελία και δικαιούται μόνον του 1|4 της άνω άποζημιώσεως.

VII. Έκ των διατάξεων των έν τή ήγουμένη σκέψει άναφερομένων συλλ. συμβάσεων προκύπτει, ότι ύπάλληλος της Α.Τ.Ε., έγγαμος, έργαζόμενος είς το Β' Γραφείον ΕΦ-ΕΞ, έχων ύπηρεσιαν και προϋπηρεσιαν ύπερεικοσαετή, δικαιούται βασικού μισθού δρχ. 5 000, πλέον έπιδόματος συζύγου δρχ. 200, σύνολον δρχ. 5.200, ή, μετά την άναπροσαρμογήν, δρχ. 725.000, και τοιούτος, έχων ύπερεικοσιτριετή ύπηρεσιαν και προϋπηρεσιαν, βασικού μισθού 5.300+200=5 500 ή, μετά την άναπροσαρμογήν, 746.000. Τά ποσά ταύτα (725.000 και 746.000) δέον όπως μή μειωθῶσι κατά 15ο|ο, δσον άφορᾳ είς τούς ύπαλλήλους τούς μή ύπηρετούντας είς τάς περιφερείας τής, τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης και πόλεως Θεσσαλονίκης, καθόσον ή άπό 14-1 1948 συλλ. σύμβασις των μεγάλων Τραπεζών, ήτις (§ 1) έξήρεσε της μειώσεως ταύτης τούς ύπαλλήλους των άνω Τραπεζών τούς ύπηρετούντας είς τάς έπαρχίας, έχει έφαρμογήν και προκειμένου περί των ύπαλλήλων της Α.Ι.Ε. των άνηκόντων είς την κατηγορίαν των ύπαλλήλων της ΕΦ-ΕΞ, δεδομένου ότι αύτη ποιείται μνειαν και των ύπαλλήλων, ών ό βασικός μισθός δέν καθορίζεται βάσει των έσωτερικών κανονισμών των Τραπεζών, άλλά βάσει της άπό 29 6-1937 συλλ. συμβάσεως, είς ήν ύπάγονται και οί ύπάλληλοι ΕΦ-ΕΞ και δέν ήτο άνάγκη νά μνημονευθῆ όνομαστί και ή κατηγορία αύτών (contra: Γνωμ. *Κ. Ρουμπάνη*, ΕΕΔ 8, 36). Άντιθέτως τά άνωτέρω ποσά προσαυξάνονται άπό 15 5-1949, βάσει της ύπ' άριθ. 29488|2592|8-7-1949 άποφάσεως του Ύπουργού Έργασίας, κατά 30ο|ο. Είδικώτερον, συναφῶς πρός τον ύπολογισμόν του χρόνου προϋπηρεσίας, έγένετο δεκτόν—κατ' όρθην έννοιαν της άπό 29-6-1937 συλλογικής συμβάσεως και των ύπ' άριθ. 2?800|1944, 27701|1945 και 31260|1945 κοινών άποφάσεων των Ύπουργών Οίκονομικών και Έργασίας (των παρά του έναγομένου έπικαλουμένων ν. ν. 950|1943 και 1761|1944 θεωρηθέντων ώς άκύρων, ύπό της ύπ' άριθ. 58|1945 Σ. Π., ώς έρμηνευτικών της κανόνος δικαίου περιεχούσης άπό 29-6-1937 προκατοχικής συλλογικής συμβάσεως, έφ' όσον δ' έθεωρήθησαν άκυροι ώς άνω, δέν ένέπεσαν είς το ΣΤ'|1946 Ψήφ., διά του άρθρ. 1 του όποίου διετηρήθησαν έν ίσχύϊ ώς άπλοί νόμοι τά κατοχικά νομοθετήματα, τά μή όπωσδήποτε άκυρωθέντα (πρβλ. Α. Π. 58|1947 Θέμ. ΝΗ' 202)—ότι ώς προϋπηρεσία λογίζεται και ή τοιαύτη παρ' άλλῳ έργοδότῃ όμοίας ή άναλόγου φύσεως έπιχειρήσεως. Τά δικαστήρια, έλευθέρως κρίνοντα άποφαίνονται, έν έκάστῃ συγκεκριμένῃ περιπτώσει, άν ή έπικαλουμένη προϋπηρεσία έμπίπτῃ είς τά άνωτέρω κριτήρια, ούδόλως δέ δεσμεύονται ύπό των όργανισμών των έργοδοτών, άλλ' ούτε και

ὑπὸ τοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως δημοσιευθέντος τοιούτου τοῦ ἐναγομένου, αἱ περὶ προϋπηρεσίας διατάξεις τοῦ ὁποίου ἐφαρμογὴν ἔχουσι μόνον ἐπὶ τοῦ μονίμου προσωπικοῦ του (πρβλ. Πρ. Ἀθ. 10606|1943, ΕΕΔ 8, 70, 4004|1948, ΕΕΔ 7, 562 καὶ 2164|1948, 7, ΕΕΔ 321). Ἐξ ἄλλου ὅμως ἡ λόγῳ προϋπηρεσίας προσαύξησις τῶν ἀποδοχῶν ἄρχεται, ἀφ' ἧς γνωστοποιηθῇ ἡ προϋπηρεσία τῷ ἐργοδότῃ καὶ ὑποβληθῶσιν αὐτῷ τὰ ταύτην βεβαιοῦντα δικαιολογητικά, διότι ἡ ἀξίωσις «καταβολῆς ηὐξημένων ἀποδοχῶν ἀναδρομικῶς ἀντίκειται πρὸς τὰ συναλλακτικὰ ἤθη καὶ τὴν καλὴν πίστιν (πρβλ. Πρ. Ἀθ. 10608|1948, ἔνθ' ἀνωτ. καὶ 6579|1948, ΕΕΔ 7, 630). Ἐν προκειμένῳ ὁ ἐνάγων διὰ τῆς ἀγωγῆς του, κατὰ παραδεκτὴν διὰ τῶν προτάσεών του βελτίωσιν ταύτης, ἱστορεῖ, ὅτι ὁ ἐναγόμενος κατέβαλεν αὐτῷ ἀπὸ τῆς 20 11-1947 μέχρι τῆς ἀπολύσεως του ἀποδοχὰς κατὰ 9.084.000 μειωμένας, ἐναντι τῶν παρ' αὐτοῦ δικαιουμένων, καθ' ὅσον ὄχι μόνον δὲν ἀνεγνώρισε τὸ σύνολον τῆς προϋπηρεσίας του, παρ' ὅτι ἐγκαίρως ἐγνωστοποίησεν αὐτῷ ταύτην καὶ ὑπέβαλε τὰ βεβαιοῦντα αὐτὴν πιστοποιητικά, ὡς λεπτομερῶς ἐκθέτει, ἀλλ' ὑπελόγισε τὰς ἀποδοχὰς ἐπὶ ἔλαττον κατὰ 15 ο|ο, λόγῳ τοῦ ὅτι ὑπηρέτει ἐν ἐπαρχίᾳ, ὡς ἐπίσης ὅτι κατέβαλε μειωμένα τὰ δῶρα τῶν Χριστουγέννων ἐτῶν 1947, 1948 καὶ 1949 καὶ Πάσχα 1948 καὶ 1949 κατὰ δρχ. 553.300. Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω νόμιμα τυγχάνουσι καὶ τὰ πρῶτον καὶ πέμπτον αἰτήματα τῆς κρινομένης ἀγωγῆς περὶ καταβολῆς τῷ ἐνάγοντι τῶν ἀνω ποσῶν λόγῳ διαφορᾶς τῶν ληφθειῶν ἀποδοχῶν καὶ δώρων ἐναντι τῶν δικαιουμένων, ἐρειδόμενα ἐπὶ τῶν ἀνω συλλογικῶν συμβάσεων καὶ ἀποφάσεων, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὰς περὶ δώρων τοιαύτας τοῦ Ἰδίου Ὑπουργοῦ, ὑπ' ἀριθ. 49400|1947, 11877|1948, 50416|1948, 18331|1949 καὶ 5720|1949, ὡς καὶ πρὸς τὰς περὶ μισθώσεως ὑπηρεσίας διατάξεις τοῦ β.ρ.δ., ἰσχυούσας ἐν προκειμένῳ διὰ τὸν ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει λόγον. Ὅθεν ἐξεταστέα οὐσία ἀποβαίνουσι.

VIII. Συμφώνως πρὸς τὸν ὅρον τῆς § 11 τῆς ἀπὸ 4-11-1947 συλλογικῆς συμβάσεως, πᾶς μὴ συμμορφούμενος ἢ παραβαίνων τὰς διατάξεις ταύτης ὑποχρεοῦται ἔναντι τοῦ ζημιουμένου εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ πενταπλασίου τῆς ὑπὸ τοῦ ν. 2112|1920 ἀποζημιώσεως. Ἡ τοιαύτη ἀποζημίωσις συνιστᾷ, κατὰ τὴν ἐπικρατήσασαν καὶ ὀρθοτέραν ἄποψιν, ποινικὴν ῥήτραν, ἧτις καταπίπτει, κατὰ τὴν σαφῆ διάταξιν τοῦ ἄρθρου 405 Α.Κ., ἐὰν ὁ ὀφειλέτης «ὑπαιτίως» ἀρνῆται νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν καὶ καταβάλλεται ἀνεξαρτήτως πάσης ἀποζημιώσεως πηγαζούσης ἀπ' εὐθείας ἐκ τοῦ ἄνω νόμου ἢ τοῦ Ν. 1181|1945 (πρβλ. Πρ. Πρ. Μεσολογγίου 205|48, ΕΕΔ 7, 858, Πρ. Βερ. 25|1948, ΕΕΔ 7, 860, Πρ. Ἀθ. 6510|1948, ΕΕΔ 8, 111, *Ι. Καποδίστρια*, Συλλογ. Συμβάσεις § 168, *Χρ. Οἰκονόμου*, Θέμ. ΜΑ' 633 ἐπ.). Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς καὶ τῆς παραδεκτῆς βελτιώσεως αὐτῆς διὰ τῶν προτάσεων τοῦ ἐνάγοντος ἐκτίθεται, ὅτι τὸ ἐναγόμενον «ὑπαιτίως» ἠρνήθη νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὴν ἄνω συλλογικὴν συμβασιν, διὰ τοὺς ἐν τῇ ἀγωγῇ καὶ ταῖς προτάσεσι λεπτομερῶς ἐκτιθεμένους λόγους καὶ αἰτεῖται, ὅπως ὑποχρεωθῇ καὶ καταβάλῃ τῷ ἐνάγοντι δρχ. 15.759.000, τούτῳ τῷ λόγῳ. Ὅθεν νόμιμός ἐστι ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ καὶ ὡς πρὸς τὸ αἴτημα τοῦτο (δεύτερον) καὶ ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν.

IX. Ἐκ τῶν συνδεδυασμένων διατάξεων τῶν ἄρθρων 1 § 1, 2 §§ 1α καὶ 2 καὶ 5 § 5 τοῦ ἀ. ν. 539|1945, ἰσχυόντος καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Α. Κ., κατ' ἐπιταγὴν τοῦ ἄρθρ. 38 Εἰσ. ν. Α. Κ. (πρβλ. νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 8, 711), πρακύπτει, ὅτι τραπεζικὸς ὑπάλληλος, ἀνήκων εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ὑπαλλήλων ΕΦ-ΕΞ, ἔχων πεντάετῆ ὑπηρεσίαν—τῆς προϋπηρεσίας του μὴ ὑπολογιζομένης, ὡς μὴ ἀναγνωριζομένης ὑπὸ τῶν ἐν λόγῳ διατάξεων—δικαιοῦται κατ' ἔτος ἀδείας 20 ἡμερῶν, ἀπολυόμενος δὲ δι' ἀφορμὴν βαρύνουσαν τὸν ἐργοδότην, πρὶν ἢ λάβῃ τὴν ἄνω δικαιουμένην ἄδειαν, δικαιοῦται ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὰς ἀποδοχάς, ἃς θὰ ἐλάμβανεν, ἐὰν ἤθελε τύχῃ τῆς ἀδείας του. Ἐπομένως καὶ τὸ τρίτον αἴτημα τῆς ἐνδίκου ἀγωγῆς, δι' ἧς αἰτοῦνται αἱ ἀποδοχαὶ 26 ἡμερῶν λόγῳ δικαιουμένης, ἀλλὰ μὴ χορηγηθείσης ἀδείας ἔτους 1950, ἐν ὄψει τῆς ἀνωτέρω ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος, γενομένης προφανῶς δι' ἀφορμὴν βαρύνουσαν τὸ ἐναγόμενον—προβαλλόμενον ἐπικαίρως διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἐγκυρότητος τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος—νόμιμον τυγχάνει, πλὴν μόνον δι' 20 ἡμέρας, πάντα δὲ τὰ ἐναντία ἀπορριπτέα κρίνονται, ὡς μὴ νόμιμα. Ὅθεν ἐξεταστέον ἐν τῇ οὐσίᾳ του καθίσταται.

X. Ἐν τῇ κρινομένῃ περιπτώσει, ἐφαρμοζομένων τῶν περὶ μισθώσεως ὑπηρεσίας διατάξεων τοῦ β. ρ. δ. καὶ οὐχὶ τῶν ἄρθρων 657 καὶ 658 Α. Κ., ἕνεκα τοῦ ὅτι ἡ ἐπίδικος ἐργασιακὴ σχέσις συνωμολογήθη τὴν 1-2-1945, ἤτοι πρὶν ἢ τεθῇ ἐν ἰσχύϊ τὴν 23-2-1946 (πρβλ. Ν.Δ. τῆς 7|10|5|1946) ὁ Α. Κ. (πρβλ. ἄρθρ. 24 Εἰσ. ν. Α. Κ.), ὁ μισθωτός, κωλυόμενος, λόγῳ ἀσθενείας νὰ ἐργασθῇ, δὲν διατηρεῖ τὰς ἐπὶ τὰς ἀποδοχὰς του ἀξιώσεις, ἀφοῦ, ὡς ἔκτακτος ὑπάλληλος, δὲν δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ καὶ τὰς σχετικὰς πρὸς τὰς ἀναρρωτικὰς ἀδείας διατάξεις τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ ἐναγομένου, ἐφαρμογὴν ἐχούσας μόνον ἐπὶ τοῦ μονίμου προσωπικοῦ του (πρβλ. τὴν ὑπ' ἀριθ. 2126|1948 Γνωμ. *Κ. Ρομπάνη*, ΕΕΔ 8, 36). Συνεπῶς ἀπορριπτέον κρίνεται, ὡς μὴ νόμιμον, τὸ τέταρτον αἴτημα τῆς κρινομένης ἀγωγῆς, δι' ἧς αἰτεῖται μισθὸς ἑνὸς μηνὸς διὰ χορηγηθείσαν τῷ ἐνάγοντι ἀναρρωτικὴν ἄδειαν ἄνευ ἀποδοχῶν, ἐνῷ ἐδικαιοῦτο, ὅθεν, τοιαύτης μετ' ἀποδοχῶν.

XI. Ναὶ μὲν συμφώνως πρὸς τὴν ἀπὸ 27-12-45 σύμβασιν μεταξὺ Δημοσίου καὶ Ἀγροτικῆς Τραπέζης (ἄρθρ. 8), ὡς καὶ τὴν ἀπὸ 31-7-1947 ὁμοίαν μεταξὺ τῶν ἰδίων (ἄρθρα 8 καὶ 9), τὸ Δημόσιον βαρύνουν ἅπασαι αἱ δαπάναι τῆς Α. Τ. Ε. παραλαβῆς, μεταφορᾶς, ἀποθηκεύσεως καὶ παραδόσεως εἰς τὰς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας τῶν ἐφοδίων ἐξωτερικοῦ, ἐν αἷς καὶ ἡ καταβολὴ τῶν ἀποδοχῶν του, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον προσλαμβανομένου παρὰ τῆς Α. Τ. Ε. προσωπικοῦ, εἰς ὃ συγκαταλέγεται καὶ ὁ ἐνάγων. Τὸ προσωπικὸν ὅμως τοῦτο ἀνήκει, ἐν πάσῃ περιπτώσει, εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς Τραπέζης, ἀφοῦ καὶ δὲν προσλαμβάνεται βάσει τῶν μεταξὺ Δημοσίου καὶ Α. Τ. Ε. συμβάσεων, ἀλλὰ βάσει τοῦ ἄρθρ. 39 τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς τελευταίας (πρβλ. γνωμ. *Κ. Ρομπάνη*, ἔνθ' ἀνωτ.). Κατὰ ταῦτα ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου, ὅτι κακῶς ἐνάγεται αὐτὸ καὶ ὄχι τὸ δημόσιον παρὰ τοῦ ἐνάγοντος ἀνήκοντος εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἐκτάκτων

ΔΙΑΚΡΙΣΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΣΕΩΣ ΕΡΓΟΥ

Ἀνεφάρμοστον διὰ καταγγελίαν αὐτῶν Ν. 118|1945

Ραφὴ φορεμάτων ὑπὸ ἀνεξαρτήτου ἐπιχειρηματίου, διατηροῦντος ἴδιον ἐργαστήριον καὶ προσωπικόν, διὰ λογαριασμὸν μαδίστας, δὲν συνιστᾷ παροχὴν ὑπηρεσιῶν συνεπείᾳ συμβάσεως ἐργασίας.—Σύμβασις ἔργου (ἐργολαβία).—Μὴ ὑπαγωγὴ ταύτης εἰς Ν. 118|1945.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3921|1949

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Α. Παπαχρήστου**

Ι. Διὰ τῆς κρινομένης ἀγωγῆς του ὁ ἐνάγων ἐκθέτων ὅτι προσελήφθη παρὰ τῆς ἐναγομένης, μαδίστας γυναικείων φορεμάτων, ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου 1945, καταρτισθείσης μεταξὺ των συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὡς ἀρχιτεχνίτης, ἐργαζομενος ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτοῦ ἐργαστηρίῳ διὰ λογαριασμόν της μὲ τὸ κομμάτι, ὅτι προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας αὐτῇ ὑπὸ τοὺς ρηθέντας ὅρους μέχρι καὶ τοῦ Μαΐου 1949, ὅτε ἀπελύθη, ἄνευ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ Ν. 118|45, αἰτεῖται, προκειμένης ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεώς των ἐκ μέρους της, τὴν ὑποχρέωσίν της πρὸς καταβολὴν αὐτῷ των ἀποδοχῶν τοῦ μηνὸς Ἰουνίου 1949, ἐπομένου δηλονότι τῆς ἀπολύσεως χρόνου. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγὴ εἶναι νόμῳ βάσιμος (ἄρθρ. 9 ν. 118|45, ὡς ἰσχύει νῦν).

Ἐβεβαιώθημεν, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν ἡμῶν, ὅτι ὁ ἐνάγων, ὢν τεχνίτης γυναικείων φορεμάτων καὶ διατηρῶν ἐργαστήριον κατ' ἰδίαν αὐτοῦ ὁμολογίαν, ἀνελάμβανε κατὰ τὸν ἐν τῇ ἀγωγῇ χρόνον τὴν κατασκευὴν ταγέρ (ἰδίας) καὶ ἄλλων φορεμάτων, ἅτινα παρέδιδεν οὕτω ἡ ἐναγομένη καὶ ἄλλοι ράπται γυναικείων φορεμάτων, ἀμειβόμενος διὰ τὴν οὕτω παρεχομένην ἐργασίαν του μὲ τὸ κομμάτι. Ἅπασα ἡ ἐργασία ἐγένετο εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ ἐνάγοντος, παρ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, ἀλλὰ καὶ τοῦ ὅπερ οὗτος, ἵνα ἐπαρκῇ, εἶχε προσλάβει προσωπικοῦ, ὑπὸ τὴν ἄμεσον πάντοτε καθοδήγησίν του, ὑποχρεουμένου ν' ἀκολουθῇ μόνον τὴν παρὰ τῆς ἐναγομένης δοθεῖσαν γραμμήν, τὴν ἀνταποκρινομένην κατ' ἀρχὴν πρὸς τὴν παραγγελίαν τῶν πελατῶν της.

Τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος φορέματα (ταγέρ) κλπ. παρέδιδεν οὕτως ἕτοιμα καὶ ἐπληρώνετο τὴν δι' ἕκαστον συμπεφωνημένην ἀμοιβήν. Ἀποκλειστικὴ ἀπασχόλησίς του μόνον διὰ λογαριασμὸν τῆς ἐναγομένης καὶ ἐξάρτησις ἀπ' αὐτῆς, ἰδίᾳ οἰκονομική, δὲν ἐβεβαιώθη. Ἐξ ἄλλου ἡ διατήρησις του ὡς ἀνεξαρτήτου ἐπιχειρηματίου, συνεργαζομένου καὶ μετ' ἄλλων ἐργοδοτῶν, ἐβεβαιώθη πλήρως. Τέλος οὐδεμία προέκυψεν βεβαιωσις, ὅτι εἶχεν ἀναλάβει ὑποχρέωσιν ὁ ἐνάγων μέν ἐπ' ἀόριστον χρόνον ὑπὸ τὰς ρητὰς προϋποθέσεις παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του τῇ ἐναγομένῃ ἢ ἀντιστρόφως ἡ τελευταία ἀποδοχῆς τῶν τοιούτων τοῦ ἐνάγοντος.

Πρόκειται περὶ καθαρᾶς συμβάσεως ἐργολαβίας. Οἱ συμβαλλόμενοι διάδικοι ἀπέβλεψαν εἰς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀνατιθεμένης ἑκάστοτε τῷ ἐνάγοντι ἐργασίας, τὸ ῥάψιμον δηλονότι, κλπ.

ὑπαλλήλων τῶν προσληφθέντων παρὰ τῆς Α.Τ.Ε. διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς μετὰ τοῦ Δημοσίου συμβάσεώς της πρὸς προώθησιν τῶν ἐφοδίων ἐξωτερικοῦ, ὡς ἐνστασις ἐλλείψεως παθητικῆς νομιμοποιήσεως παρὰ τῷ ἐνάγοντι, δὲν εἶναι νόμιμος καὶ ὡς τοιοῦτος ἀπορριπτέος κρίνεται.

XII. Συνῳδὰ τῷ ἄρθρῳ 3 τοῦ ν. δ. τῆς 8|11-5-1946, πᾶσα ἀξίωσις μισθωτοῦ, πηγάζουσα ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τυγχάνει ἀπαράδεκτος, ἐφ' ὅσον ἡ σχετικὴ ἀγωγὴ δὲν ἐκοινοποιήθη ἐντὸς τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Δεδομένου ὅτι, κατὰ τὰς περὶ Ταμείου Ἀνεργίας διατάξεις, ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ὑπαγομένων εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦτο εἶναι πάντοτε ἄτακτος (πρβλ. πρώτην σκέψιν) καὶ ὡς τοιαύτη συμπίπτει χρονικῶς πρὸς τὴν ἀπόλυσιν, δέον νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ἡ τοιαύτη τρίμηνος προθεσμία ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως. Ὁ ἰσχυρισμὸς δθεν τοῦ ἐναγομένου, ὅτι ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ εἶναι ἀπαράδεκτος, παρελθόντος τριμήνου ἀπὸ τῆς γενομένης τὴν 4-11-1949 τακτικῆς καταγγελίας τῆς ἐνδίκου ἐργασιακῆς συμβάσεως, δὲν εἶναι νόμιμος καὶ ὡς τοιοῦτος ἀπορριπτέος τυγχάνει, ἐφ' ὅσον ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἔλαβε χώραν τὴν 4-2-1950 καὶ ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης ἄρχεται τρέχουσα ἡ περὶ ἧς πρόκειται τρίμηνος προθεσμία, ἔκτοτε δὲ καὶ μέχρι τῆς κοινοποιήσεως τῆς παρούσης ἀγωγῆς (24-3-1950) δὲν παρῆλθε τρίμηνον.

XIII. Κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τῶν ν. 19 §§ 9 καὶ 10 Π. 19-2 καὶ 4 Π 1.22 (Βασ. Κ' α' 19 καὶ ΣΤ' κδ' 10), ἐφαρμοζομένους ἐνταῦθα δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 24 Εἰσ. ν. Α. Κ. διὰ τοὺς εἰς τὰς ἡγουμένας σκέψεις ἐκτιθεμένους λόγους, ἐὰν ὁ ἐργοδότης δὲν θέλῃ νὰ δεχθῇ τὰς προσφερομένας παρὰ τοῦ μισθωτοῦ ὑπηρεσίας, τότε μόνον ἀπολλάσσεται τῆς ὑποχρεώσεως νὰ τῷ καταβάλῃ τοὺς μισθοὺς του, ὅταν ὁ μισθωτὸς, κατὰ τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἀπεκρούσθησαν αἱ ὑπηρεσίαι του εἰργάσθη παρ' ἄλλῳ ἐργοδότῃ καὶ ἐκέρδισε χρηματικὸν ποσὸν ἴσον πρὸς τοὺς μισθοὺς τοῦ χρόνου τούτου. Ἐὰν ἐκέρδισε μικρότερον χρηματικὸν ποσὸν τῶν δικαιουμένων μισθῶν του, ἀπαλλάσσεται ὁ ἐργοδότης τῆς καταβολῆς μισθῶν ἴσων πρὸς τὸ εἰσπραχθὲν ποσόν (πρβλ. *Καποδ.*: Ἐρμ. Ἐργ. Δικ. § § 344 ἐπ., *Καυκᾶ*: Ἐνοχ. ἄρθρ. 636 § 5 β'). Ὁ ἰσχυρισμὸς ἄρα τοῦ ἐναγομένου, ὅτι ὁ ἐνάγων ἀπὸ 10-2-1950 προσελήφθη ὡς λογιστὴς παρὰ ἐνταῦθα ἐμπορασφαλιστικῇ ἑταιρίᾳ ἀμειβόμενος συμφώνως τῇ συλλογικῇ συμβάσει, καὶ κατὰ συνέπειαν δέον ὅπως ἐκπεσθῶσιν αἱ ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης παρ' ἐκείνης ληφθεῖσαι ἀποδοχαί του, ἐκ τῶν τυχὸν δικαιουμένων τοιούτων, νόμιμος τυγχάνει, ὡς ἔνστασις καταλυτικὴ ἐν μέρει τοῦ πρώτου αἰτήματος τοῦ ἐνάγοντος, καὶ ἐξεταστέα οὐσίᾳ ἀποβαίνει.

τῶν φορεμάτων καὶ οὐχὶ εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν ἐργασίαν, ὡς ἐνέργειαν. Ἡ κατὰ τὰς δοκιμὰς παρουσία τῆς ἐναγομένης, ὡς ἐκ τῆς εἰδικότητός της, δὲν μεταβάλλει τὰ πράγματα. Τοῦτ' αὐτὸ ρητέον καὶ περὶ τοῦ γεγονότος τῆ ἐπὶ μακρὸν χρόνον διαρκείας τῆς συνεργασίας τῶν διαδίκων, ἥτις ἐλατήριον ἀσφαλῶς εἶχε τὴν πρὸς ἀλλήλους ἱκανοποίησιν ἐκ τοῦ ἔργου καὶ τῆς ἀμοιβῆς τῶν διαδίκων (Dernburg, Ἐνοχικὸν § 113 γ, Α.Π. 408|1938, ΕΕΝ στ', σελ. 157, *Καποδίστρια*, Ἐργατ. Δίκαιον § 29, *Τρίμη*, Ἀνεργία σελ. 38). Προκειμένη, κατὰ τ' ἀνωτέρω, συμβάσεως ἐργολαβίας, πολλάκις ἐπαναληφθείσης μέχρι καὶ τοῦ χρόνου τοῦ πέρατος τῆς συνεργασίας τῶν διαδίκων, ὁ Νόμος 118|1945 καὶ αἱ προστατευτικαὶ τούτου διατάξεις δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογήν. Αὗται ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἀποκλειστικῶς ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας καὶ δὴ τοιαύτης ἀορίστου χρόνου, πλὴν ἄλλων Α. Π. 228|47, ΕΕΔ 6, 440· Ὅθεν ἡ κρινομένη ἀγωγή, αἴτημα ἔχουσα τὸ ἐν τῇ πρώτῃ σκέψει τῆς παρούσης, εἶναι ἀπορριπτέα ὡς νόμῳ ἀβάσιμος.

Σημειώσεις: Ι.—Ἡ Κ. Π., ἰδιοκτήτρια οἴκου ραπτικῆς, συνεφώνησε μετὰ τοῦ Σ. Λ., εἰδικοῦ τεχνίτου γυναικείων φορεμάτων καὶ ταγέρ, διατηροῦντος ἐνταῦθα ἴδιον ἐργαστήριον, εἰς ὃ ἀπησχόλει καὶ ἄλλους τεχνίτας, ἐπὶ μισθῷ παρ' αὐτοῦ καταβαλλομένῳ, συναλλασσομένου δὲ καὶ μετ' ἄλλων οἴκων ραπτικῆς, ὅπως ἀναθέτῃ αὐτῷ τὴν κατασκευὴν φορεμάτων, ἐναντι ὡρισμένης κατὰ τεμάχιον ἀμοιβῆς. Δὲν συνεφωνήθη ὑποχρέωσις δι' ὡρισμένον ἀριθμὸν φορεμάτων, ἀλλὰ δι' ἀνάλογον τῶν ἑκατέρωθεν ἀναγκῶν καὶ δυνατοτήτων, (ὡς, ἄλλως εἴθισται). Τὴν ἑτοιμασίαν τῶν φορεμάτων (τὸ ὅλον ἑκάστοτε ἔργον διενήργει ὁ Σ. Λ εἰς τὸ ἐργαστήριόν του, προσωπικῶς καὶ διὰ τοῦ παρ' αὐτοῦ διατηρουμένου προσωπικοῦ, συμφώνως πρὸς τὰς γενικὰς ὁδηγίας, αἱ ὁποῖαι τῷ παρείχοντο (κατὰ τὰς μεθ' ἑκάστης πελάτιδος συμφωνίας), ὑπὸ ἰδίαν του εὐθύνην καὶ μακρὰν πάσης ἐπιβλέψεως, πλὴν τοῦ κατὰ τὰς δοκιμὰς καὶ ἐν τέλει ἀσκουμένου ἐλέγχου, τοῦ ἀποσκοποῦντος εἰς ἀξακρίβωσιν κατὰ πόσον τὸ ἔργον ἀνταπεκρίνετο εἰς τὰ συνομολογηθέντα. Πλὴν τοῦ ὅτι ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ ἐκτελῇ τὰ ἔργα συμφώνως πρὸς τὰς ἑκάστοτε συμφωνίας, ἐναντι δ' ἑκάστου ἔργου ἐλάμβανεν ὡρισμένην ἀμοιβήν, εἰς οὐδεμίαν ἄλλην ἐπαφὴν ἢ ἐξάρτησιν ἀπὸ τοῦ ἐργοδότου εὑρίσκετο. Ὢν, καθ' ὅλα τ' ἄλλα, ἐλεύθερος ἐπαγγελματίας, δυνάμενος νὰ κινῆται καὶ νὰ ἐργάζηται κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ, ἀδέσμευτος ἐξ οἱουδήποτε περιορισμοῦ. Κατόπιν γενομένης καταγγελίας τῆς συμβάσεως ὁ Σ. Λ. ἐνήγαγεν ἐπικαλούμενος ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας, συμφώνως τῷ Ν. 118|1945, καὶ αἰτούμενος τὰς ἀπὸ τῆς καταγγελίας καὶ ἐφεξῆς ἀποδοχάς του. Δοθέντος ὅμως ὅτι προϋπόθεσις τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου 118|1945 (ὅλ. *Κ. Ράλλην*, Δελτίον Ἐργ. Νομοθ. Α' (19) σ. 449 Ἐγκ. Ὑπ. Ἐργ. 56.300|1949, ΕΕΔ 9, 34 πρβλ. καὶ Α.Π. 228|1947 ΕΕΔ 6, 440), ὅπως ἄλλως τε καὶ τοῦ Νόμου 2112|1920 (*Γ. Σιμωνέτος*, Θέμ. ΝΔ' 116—147), ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐργατικοῦ ἐν γένει δικαίου (ὅλ. *Π. Ζέπος* ΕΕΝ, τοι 721—724, *Γ. Σιμωνέτου*, ἔνθ. ἀνωτ. *Β. Π. Βασιλείου* ΕΕΔ 9, 15, πρβλ. ὅμως καὶ *Κ. Καυκᾶ* ΕΕΔ 9, 49), εἶναι ἡ ὕπαρξις συμβάσεως ἐργασίας καὶ δὴ ἐξηρτημένης τοιαύτης, ἀνέκυψεν ἐν τῇ ἄνω δίκῃ τὸ ζήτημα τοῦ προσήκοντος χαρακτηρισμοῦ τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων σχέσεως. Ἡ ἄνω δημοσιευομένη ἀπόφασις, δεξαμένη σχετικὴν ἔνστασιν τῆς ἐναγομένης, ἐχαρακτήρισε τὴν τοιαύτην σχέσιν ὡς μίσθωσιν ἔργου (ἐργολαβίαν), πολλάκις ἐπαναληφθεῖσαν, καὶ τούτῳ λόγῳ ἀπέρριψε τὴν ἀγωγήν. Ὀρθότατα δέ.

ΙΙ.—Ὅταν οἱ συμβαλλόμενοι ἀποβλέπουν οὐχὶ εἰς τὴν ἐργασίαν καθ' ἑαυτήν, ἤτοι ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀποτελέσματος, ἀλλ' εἰς τὸ οἰκονομικὸν ἀποτέλεσμα τῆς καταβαλλομένης ἐργασίας, τὴν ὁποίαν εἶναι ἐλεύθεροι οἱ ἐκ τῶν συμβαλλομένων ἐργολάβοι νὰ ἐκτελέσουν καθ' οἱονδήποτε τρόπον πρατιμοῦν αὐτοί καὶ δι' οἱωνδήποτε προσώπων καὶ μέσων (ὑπὸ τὴν ἐξυπακουομένην προϋπόθεσιν τῆς τηρήσεως τῶν συνταθειμένων), δὲν ἔχομεν μίσθωσιν ἐργασίας, ἀλλὰ μίσθωσιν ἔργου (ἐργολαβίαν) (ἄρθρον 681 Α.Κ., *Π. Ζέπος*, Ἐνοχ. Β' σελ. 321—322, *Γ. Σιμωνέτος*, Θ.ΝΔ' 150—151, *Γ. Καποδιστρίας*, Ἐρμ. Ἐργ. Δικαίου § 37, Α. Π. 498|1939 ΕΕΝ στ' 157). Τουναντίον ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας οἱ συμβαλλόμενοι ἀποβλέπουν εἰς τὴν ἐργασίαν καθ' ἑαυτὴν καὶ αὐτὴ αὐτὴ εἶναι τὸ ἀντικείμενον τῆς συμβάσεως, δι' ὃ παρέχεται τὸ ἀντάλλαγμα μισθός). Πλὴν, καθ' ἃ καὶ ἄνω ἐρρέθη, οἱ κοινωνικῆς σημασίας «ἐργατικοὶ» νόμοι εὑρίσκουσιν ἔδαφος ἐφαρμογῆς οὐχὶ ἐπὶ πάσης συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ τῆς ἐξηρτημένης τοιαύτης. (Οὕτω καὶ κατ' ἄρθρον 6 ν. 765|1943, ὅλέπε καὶ Α.Π. 565|1949, ΕΕΔ 9, 105). Διὰ νὰ ὑπάρξῃ δὲ τοιαύτη, εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ὀφίσταται προσωπικὴ (ἢ νομικὴ) καὶ οἰκονομικὴ ἐξάρτησις ἐργοδότου, μὲ προέχοντα τὸν χαρακτῆρα τῆς προσωπικῆς ἐξαρτήσεως ταύθ' ὅπερ προϋποθέτει, ὅτι ἡ ἐργασία ἐκτελεῖται ὑπὸ τὴν ἄμεσον διεύθυνσιν καὶ ἐποπτείαν ἢ τὸν ἔλεγχον ἢ τὰς ὁδηγίας τοῦ ἐργοδότου, δικαιουμένου νὰ κατευθύνῃ ταύτην ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν καὶ νὰ διατάσσῃ, τοῦ δ' ἐργαζομένου ὀφείλοντος νὰ ὑπακούῃ καὶ ἐπὶ πλέον ὑποκειμένου εἰς τὴν πειθαρχικὴν ἐκείνου ἐξουσίαν. Ὁ ἐργοδότης ὑποδεικνύει, κατ' ἐλευθέραν βούλησιν, τὸν χρόνον, τὸν τρόπον καὶ τὸν τόπον ἐκτελέσεως τῆς ἐργασίας καὶ γενικῶς τὰ πλαίσια κινήσεως τῶν μισθωτῶν, οἵτινες οὗτος, εἴτε ἀποξενοῦνται πάσης πρωτοβουλίας ἐν τῇ διεξαγωγῇ τῆς ἐργασίας (ὡς ἐδέχθη ἡ Α. Π. 117|1942 ΕΕΝ Θ' 230 καὶ Θέμ. ΝΓ' 255), εἴτε διατηροῦν ποίαν τινὰ πρωτοβουλίαν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας των (*Γ. Καποδίστριος*, Θέμ. ΝΓ' 251 καὶ Ἐρμ. Ἐργ. Δικ. §§ 36, 37, Α.Π. 395|1946 ΕΕΝ ιδ' 71). Ὀφείλουν πάντως (ἐν τῇ διεξαγωγῇ τῆς ἐργασίας νὰ ὑπακούουν εἰς τὰς διαταγάς, τὰς ὑποδείξεις καὶ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ ἐργοδότου (*Π. Ζέπος*, Ἐνοχ. Β' σελ. 337 ἑπ., 341-342 καὶ εἰς ΕΕΝ ιστ' 721-724, *Γ. Σιμωνέτος* Θέμ. ΝΔ' 1—8 καὶ 145—151, *Κ. Ράλλης*, Δελτ. Ἐργ. Νομοθ. Α (19) σελ. 449, Α.Π. 565|1949, ΕΕΔ 9, 105, 149] 948 ΕΕΝ ιε' 480, 498|1938 ΕΕΝ στ' 157, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4835|1949, ΕΕΔ 9, 405, Πρ. Πρ Ἀθ. 3394|1943 καὶ 117|1941, ΕΕΔ 2,374 καὶ ἄ. π.) Μετὰ ταῦτα ἡ ὀρθότης τῆς κρίσεως τῆς σχολιαζομένης ἀποφάσεως εἶναι ἀναντίρρητος.

Ἀθῆναι 1950

Εὐάγγ. Σ. Δημητρακόπουλος, Δικηγόρος

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Περιπτώσεις προστασίας έκ τοῦ Ν. 3514 καὶ κατάταξις μισθωτοῦ εἰς Μ. Ε. Α.

Παρέκκλισις τοῦ Ν. 3514 τῶν γενικῶν τοῦ δικαίου ἀρχῶν.—Προϋπόθεσις προστασίας ἢ πρόσκλησις ὑπὸ τὰ ὅπλα, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας κύριον ἔργον τοῦ στρατευθέντος μισθωτοῦ εἶναι ἡ ἐκπλήρωσις τῶν στρατιωτικῶν αὐτοῦ ὑποχρεώσεων καὶ οὐχὶ πρόσκλησις πρὸς ἐκτέλεσιν στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, μὴ παρακωλυούσης τὴν ἄσκησιν τῶν καθηκόντων τοῦ μισθωτοῦ. Κατάταξις εἰς Μ.Ε.Α.—Ἔκτασις νομοθετικῆς προστασίας.—Ἀνεφάρμοστον Ν. 3514.

Λόγος ἀναιρέσεως κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 13|1950 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Λεβαδείας (ΕΕΔ 9, 501) ὑπῆρξεν

Ὅτι ἡμαρτημένως ἡ ἀπόφασις ἐδέχθη, ὅτι εἰς τὴν προστασίαν τοῦ Ν. 3514 περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως ὑπάγονται καὶ οἱ ὑπηρετοῦντες εἰς τὰς ἐξωστρατιωτικὰς μονάδας Μ. Ε. Α. καὶ Μ. Α. Υ. καὶ βάσει τῆς ἡμαρτημένης ἑρμηνείας τῶν διατάξεων τούτων ἐδέχθη, ὅτι ἀκύρως ἀπελύθη ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τῆς ἀναιρεσειούσης ὁ ἀναιρεσίβλητος, ὡς ὢν ἐπιστρατευμένος εἰς τὴν Μονάδα Μ. Ε. Α. Ἀλιάρτου καὶ ἐκτελῶν χρέη διοικητοῦ. Αἱ διατάξεις τοῦ ἄνω νόμου, προϋπόθεσιν ἔχουσαι τὴν συνεπείᾳ τῆς στρατεύσεως διακοπὴν τῆς ἐργασίας καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεως καὶ τὴν ἀναγκαστικὴν παραμονὴν τοῦ μισθωτοῦ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς στρατεύσεως ἐν στρατιωτικῇ ὑπηρεσίᾳ, δὲν ἀφοροῦσι τοὺς ὑπηρετοῦντας εἰς τὰς ἄνω Μονάδας διότι ἡ εἰς αὐτὰς ὑπηρεσία εἶναι οὐχὶ συνεχὴς ὡς ἡ ἐν τῷ στρατεύματι τοιαύτη, ἀλλὰ διακεκομμένη, προσφερομένη κατὰ τὰς μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐργασίας ὥρας, ἰδίᾳ δὲ κατὰ τὰς νυκτερινὰς τοιαύτας. Προσέτι δὲ ἡ εἰς τὰ σώματα ταῦτα ὑπηρεσία προσφέρεται μόνον ἐφ' ὅσον ὁ καλούμενος νὰ ὑπηρετήσῃ εἰς αὐτὰ κατοικεῖ εἰς τὴν ἔδραν τῆς Μονάδος Μ. Ε. Α. ἢ Μ. Α. Υ. Ἐὰν ἐκ διαφόρων λόγων ἀναγκάζεται νὰ μετοικήσῃ ἀλλαχοῦ, νομίμως ἀπαλλάσσεται τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς προσφορὰν τῶν ὑπηρεσιῶν του εἰς ταῦτα. Ἐφ' ὅσον κατὰ ταῦτα ἐκ τῆς προσφορᾶς τῶν ὑπηρεσιῶν εἰς τὰ ἄνω Σώματα δὲν διακόπτεται ἡ σύμβασις ἐργασίας, οὐδὲ ἐμποδίζεται ἐκ τούτου ὁ μισθωτὸς εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς διατεταγμένης ὑπηρεσίας του, οὐδὲ παρακωλύεται παντάπασιν ἡ λειτουργία ἑκατέρωθεν τῆς ἀμφοτεροβαροῦς συμβάσεως ἐργασίας, οὐδεμιᾶς προστασίας τυγχάνουσιν οἱ ὑπηρετοῦντες εἰς τὰς ἄνω Μονάδας ἀπολυόμενοι μισθωτοὶ ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄνω Νόμου.

Ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς καταχωρουμένης κατωτέρω ἀποφάσεώς του δὲν θεωρεῖ ὡς ἐφαρμοζόμενον ἐν προκειμένῳ τὸν Ν. 3514, ἀφοῦ ὁ μισθωτὸς δὲν ἀπομακρύνεται τῆς θέσεώς του ἐν τῇ ἐπιχειρήσει (βλέπε καὶ συμφώνους σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 499 ἐπ).

Ἀρείου Πάγου 388|1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Σ. Μαυρομιχάλης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Κορόζος, Α. Ζερβόπουλος, Η. Παρασκευᾶς

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 ἐδ. 1 Νόμου 3514|28 ἡ ὑπὸ τὰ ὅπλα ὁπωσδήποτε πρόσκλησις παντὸς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου δὲν ἀποτελεῖ λόγον διαλύσεως τῆς συμβάσεως. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης, ἐν συνδυασμῷ λαμβανομένης πρὸς τὰς διατάξεις 1) τοῦ ἐδ. 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου διαλαμβάνοντος περὶ τῆς δηλώσεως τοῦ ὑπαλλήλου, ἂν θὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν του μετὰ τὴν ἀπόλυσιν ἐκ τοῦ Στρατοῦ, 2) τοῦ ἄρθρου 2, προβλέποντος τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ στρατευθέντος ὑπαλλήλου δι' ἄλλου, 3) τοῦ ἄρθρου 5, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 Νόμου 519|48, παρέχοντος εἰς τὸν ὑπάλληλον, διαρκούσης τῆς ὑπὸ τὰ ὅπλα ὑπηρεσίας, ὡρισμένον ποσοστὸν τῆς μισθοδοσίας αὐτοῦ ὑπὸ τύπον ἐπιδόματος καὶ 4) τοῦ ἄρθρου 7, καθ' ὃ ὁ ἐργοδότης δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ παρὰ τῶν ὑπολειπομένων ὑπαλλήλων τοῦ καταστήματος του ἐπιπρόσθετον ἐργασίαν μέχρι 3 τὸ πολὺ ὡρῶν, σαφῶς συνάγεται, ὅτι ὁ νόμος οὗτος, εἰσαγων παρέκκλισιν τῆς ἐν τῷ προϊσχύσαντι Δικαίῳ ἀρχῆς καθ' ἣν ὁ μισθωτὸς δὲν δικαιοῦται μισθοῦ, ὅταν ἀναιτίως ἀδυνατῇ νὰ παράσχῃ τὰς ὑπηρεσίας του, ἀντιστοίχως δὲ ὁ ἐργοδότης δύναται ἐκ τοῦ λόγου τούτου νὰ ὑπαναχωρήσῃ τῆς συμβάσεως μισθώσεως ὑπηρεσιῶν Π 15 § 6 πανδ. (19.2) Ν.10 πρ. Πανδ. (14.2) Ν. 4 Πανδ. (19.2), ἔχει ὑπ' ὄψιν πρόσκλησιν ὑπὸ τὰ ὅπλα, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας κύριον ἔργον τοῦ στρατευθέντος ὑπαλλήλου εἶναι ἡ ἐκπλήρωσις τῶν στρατιωτικῶν αὐτοῦ ὑποχρεώσεων, οὐχὶ δὲ καὶ τοιαύτην πρόσκλησιν πρὸς ἐκτέλεσιν στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, ἥτις λόγῳ τῆς φύσεως αὐτῆς ὅλως παρέργως διεξάγεται, κατὰ τρόπον μὴ παρακωλύοντα τὴν ἄσκησιν τῶν κυρίων αὐτοῦ καθηκόντων ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου. Ἐπὶ ὡρισμένων θεμάτων ἐθεωρήθη ἀναγκαῖον, ὅπως ρυθμισθῇ νομοθετικῶς ἡ θέσις τῶν μετεχόντων εἰς τὰς ἀποκαλουμένας «Ὀργανώσεις Μ.Ε.Α. κλπ.» κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ ἄρθρου 1 Ν.Δ. 1196|1949 ἔναντι τῶν στρατευθέντων ὁπλιτῶν καὶ διὰ μὲν τοῦ νόμου τούτου ἐγένετο μερικὴ μόνον ἐξομοίωσις, ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου 751|48, διὰ δὲ τοῦ ἄρθρου 1 Νόμου 835|48 πλήρης, ὡς πρὸς τὴν ἀπονομὴν πολεμικῆς συντάξεως, ἐν τούτοις ὅμως δὲν ἀπετέλεσεν ἀντικείμενον νομοθετικῆς μερίμνης ἡ ἐξ ὁλοκλήρου ἢ ἐν μέρει ἐφαρμογὴ τοῦ μνησθέντος Νόμου 3514|28, καίτοι ἐδόθη ἀφορμὴ πρὸς τοῦτο ἐκ τῆς τροποποιήσεως τοῦ Νόμου 519|48. Ἐπὶ τῇ ἐναντίᾳ ἐκδοχῇ ὁ ὑπάλληλος θὰ ἠδύνατο νὰ εἰσπράττῃ τὸ ἄνω ἐπίδομα, καλύπτον ἐνδεχομένως ὁλόκληρον τὸν μισθὸν αὐτοῦ, καὶ συνάμα νὰ ἀρνῆται τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑποχρεώσεων αὐτοῦ, καίτοι οὐδαμῶς αὕτη παρεκωλύετο ἐκ τῆς ἐντάξεως αὐτοῦ εἴς τινα τῶν ἄνω Ὀργανώσεων, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου, συνεχίζων τυχὸν τὴν παρὰ τῷ ἐργοδότῃ ὑπηρεσίαν του, δὲν θὰ ὑπέκειτο εἰς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως οὐδὲ καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ἀκόμη τελέσεως ἀξιοποίνου πράξεως ἐν τῇ

ΕΚΤΑΣΙΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Πρόσκλησις ὑπὸ τὰ ὅπλα μισθωτοῦ μὴ προστατευομένου πρὸ τοῦ Ν. 519|1948

Ἔλλειψις προστασίας τοῦ πρὸ τοῦ Ν. 519|48 κληθέντος ὑπὸ τὰ ὅπλα μισθωτοῦ καὶ μὴ ἔχοντος τὰς ἐκ τοῦ Ν. 3514 προϋποθέσεις.—Ἐπέλευσις Ν. 519|48. — Ἰσχυρὰ ἡ ἀπόλυσις πρὸ τῆς στρατεύσεως, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι ἀπότοκος δόλου ἐργοδότου πρὸς καταστρατήγησιν διατάξεων Ν. 519|1948.

Ὡς εἶναι γνωστόν, κατὰ τὸν προϊσχύοντα τοῦ Ν. 519|1948 (ΕΕΔ 7, 60) Ν. 3514|1928 προϋπόθεσις τῆς προστασίας τοῦ στρατευομένου μισθωτοῦ ἦτο νὰ εἶχε συμπεπληρωμένην ἑξάμηνον ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ ἐξ οὗ ἐστρατεύετο ἐργοδότῃ καὶ τοῦτο, ἵνα μὴ κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 Ν. 3514 ἡ στράτευσις αὐτοῦ ἀποτελῇ λόγον διαλύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ, ὁ πρὸ τῆς τροποποιήσεως Νόμος Ν. 4|1928 ἀπῄτει ὡς προϋπόθεσιν τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ νὰ ἔχῃ ὁ μισθωτὸς συμπεπληρωμένον ἔτος ὑπηρεσίας (10 μηνῶν, ἄρθρ. 5 Ν. 3514) παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ καὶ ἄλλῳ ἐργοδότῃ (Α. Ν. 1813|1939).

Ταῦτα εἶχεν ὑπ' ὄψιν του ὁ Νομοθέτης τοῦ Ν. 519|1948 καὶ δι' αὐτοῦ ἐπέφερε τὰς ἀκολούθους μεταρρυθμίσεις.

α) Καθώρισεν ὡς βασικὸν χρόνον ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ διὰ τὸ δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ, ἀντὶ τῶν 10 προηγουμένως μηνῶν, τὸ ἑξάμηνον.

β) Εἰσήγαγε τὸ δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ καὶ διὰ τοὺς κληρωτοὺς τῶν ἐν ἄρθρῳ 4 τοῦ Ν. 519|1948 στρατολογικῶν κλάσεων.

γ) Ὥρισεν, ὅτι διαρκούσης τῆς παρούσης κατὰ τοῦ Ἔθνους συμμοριακῆς δράσεως ἡ προστασία τοῦ ἄρθρου 1 Ν. 3514 ἐπεκτείνεται εἰς πάντας τοὺς στρατευθέντας ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους καὶ ἐργατοτεχνίτας, ἐφ' ὅσον ἔχουν συμπεπληρωμένην τοὐλάχιστον δύο μηνῶν ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ.

Εἶναι, νομίζομεν, σαφὲς ὅτι ὁ Νομοθέτης τῆς περὶ τοῦ τελευταίου τούτου διατάξεως (ἄρθρ. 6 Ν. 519|1948) ἠθέλησε νὰ προστατεύσῃ ὄχι μόνον τοὺς καλουμένους ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχύος τοῦ Ν. 519|1948, ἀλλ' ἐκφραζόμενος περὶ «στρατευθέντων» μισθωτῶν καὶ περὶ ἐπεκτάσεως τῆς προστασίας τοῦ ἄρθρ. 1 Ν. 3514, σαφῆ κατέστησε τὸν τοιοῦτον σκοπόν του, ὁ ὁποῖος λογικῶς ἐξηγεῖται καὶ ἐκ τῆς δημίας μεταχειρίσεως τόσον τῶν προηγουμένως αὐτοῦ στρατευθέντων — καὶ δὲν ἦσαν ὀλίγαι χιλιάδες — ὅσον καὶ τῶν μετὰ τὸν Νόμον 519|948 στρατευομένων (πρβλ. καὶ ἐγκύκλιον 3181|1948 Ὑπουργείου Ἐργασίας ἐν ΕΕΔ 7, σελ. 23. α' στήλη, ἡ ὁποία ἐνῷ θεωρεῖ σαφῆ τὴν διάταξιν διὰ τοὺς στρατευθέντας, ἐπεξηγεῖ ὅτι ἔχει αὕτη ἐφαρμογὴν προφανῶς καὶ ἐπὶ τῶν στρατευθησομένων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συμμοριακῆς δράσεως καὶ τοῦτον διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ νομικοῦ λόγου, ἀρκεῖ ὁ στρατευθεὶς ἢ στρατευθησόμενος μισθωτὸς νὰ εἶχε κατὰ τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεώς του συμπεπληρωμένην τοὐλάχιστον δίμηνον ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ).

Ἐκ τοῦ ὅλου κειμένου τοῦ Ν. 519|1948, τὸ ὁποῖον θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν πρὸς διάγνωσιν τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τοῦ Νόμου (Oertmann, Γεν. Ἀρχ. § 35, σημ. 3), προκύπτει ἀβιάστως ἡ ἀνωτέρω λύσις.

Τὸ ἄρθρον 5 Ν. 519|48 καθορίζει ὡς προστατευόμενα ὑπὸ τοῦ νόμου πρόσωπα, ἁπλᾶ πρότερον δὲν εἶχον προστασίαν, καὶ ὁρίζει σαφῶς, ὅτι τῆς προστασίας τυγχάνουσι καὶ οἱ ὑπηρετοῦντες εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ μισθωτοὶ τῆς κατηγορίας ταύτης (δηλαδὴ τῆς μὴ προστατευομένης πρότερον), ἀπολυθέντες τῆς ὑπηρεσίας λόγῳ τῆς στρατεύσεώς των, θεωρουμένης αὐτοδικαίως ὡς ἀνυπάρκτου τῆς περὶ ἀπολύσεως των πράξεως.

Καὶ μόνον ἡ κτῆσις τοῦ δικαιώματος ἐπιδομάτων μισθοῦ ἐτοποθετήθη εἰς τὸν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Ν. 519|1948 χρόνον.

Τὸ ἄρθρον 6 § 2 Ν. 519|1948 ἐπεκτείνει τὴν προστασίαν τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 3514 καὶ ἐπὶ τῶν ἐθελουσίως καταταγέντων ἢ κατατασσομένων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παρούσης συμμοριακῆς δράσεως εἰς τὰς ἐνόπλους δυνάμεις, ἐφ' ὅσον συγκεντροῦν τὰ προσόντα τοῦ νόμου τούτου.

Καὶ προσόντα τοῦ νόμου τούτου (3514, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 519|1948) εἶναι ἡ συμπλήρωσις προηγουμένης διμήνου ὑπηρεσίας παρὰ τῷ ἐργοδότῃ.

Εἶναι, ἑπομένως, φανερόν, νομίζομεν, ὅτι ἄλλη εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ νόμου ἐκείνης, τὴν ὁποίαν προσέδωκεν εἰς αὐτὸν ἡ κατωτέρω εἰρηνοδικειακὴ ἀπόφασις, ἡ ὁποία ἐφήρμοσε μὲ τὴν γενικὴν ἀρχὴν τοῦ δικαίου, ὅ,τι ὁ νόμος ὁρίζει περὶ τοῦ μέλλοντος καὶ δὲν ἔχει κατ' ἀρχὴν ἀναδρομικὴν δύναμιν (οὕτω καὶ ὁ Ν. 5|9|1948), ἀλλὰ παρηρμηνεύθη τὸ ἀκριβὲς περιεχόμενον τοῦ Ν. 519|1948, τὸ ὁποῖον ἐσχιαγραφήθη ἀνωτέρω.

Εἰρηνοδίκου Ἀθηνῶν 372|1950

Διαδικασία Ν. 3514

Εἰρηνοδίκης ὁ κ. **Δ. Παπαδόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Θ. Νικολακόπουλος, Β. Χαλίδης

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ἐπιδιώκουσα τὴν ὑπὸ τῆς ἐναγομένης πληρωμὴν τῷ ἐνάγοντι τῆς ἐν

ἐνασκήσει τῆς ὑπηρεσίας του, κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 ἐδ. 1 Νόμου 2112|20. Δεχθὲν δθεν τὰ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ὅτι ἡ καταγγελία τῆς δι' ἀόριστον χρόνον συναφθείσης συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἦτο ἄκυρος, ὡς γενομένη εἰς χρόνον, καθ' ὃν οὗτος ὑπηρέτει ὡς διμοιρίτης διλοχίας Ἀλιάρτου τῆς Ὀργανώσεως Μ.Ε.Α. ἐντὸς ἀδιαφόρου ἂν συνεπείᾳ τῆς τοιαύτης προσκλήσεως ὑπὸ τὰ ὅπλα ἀπεμακρύνθη ἢ ἠδύνατο νὰ ἀπομακρυνθῇ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του παρὰ τῇ ἀναιρεσειούσῃ, καὶ ἀκολούθως δεχθὲν τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, διώκουσαν τὴν πληρωμὴν μισθοῦ διὰ τὸν μετὰ τὴν καταγγελίαν χρόνον, ψευδῶς ἠρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς διαληφθείσας διατάξεις τοῦ οὐσιαστικοῦ Νόμου καὶ ἀναιρετέαν κατέστησε τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ, κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 17 Πολ. Δικ. καὶ τὸν βάσιμον περὶ τούτου 1ον λόγον ἀναιρέσεως, παραπεμπτέα δὲ εἶναι ἡ ὑπόθεσις ἐνώπιον τοῦ Β'. Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ Νόμου ἐφαρμογήν.

ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΑΓΩΓΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ ΔΙ' ΑΞΙΩΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ

Είδος διαφορών κατά την εργατικήν διαδικασίαν Ν. Γ'ΟΔ'

'Αγωγή έπ' όνόματι σωματείου φορτοεκφορτωτών, επιδιώκοντος ύπέρ έαυτοῦ τάς εις τά μέλη τοῦ σωματείου άνηκούσας ώφελείας, λόγω άθετήσεως όρου συλλογικής συμβάσεως έργασίας.— 'Αρμοδιότης Πρωτοδίκου κατά διαδικασίαν Ν. Γ'ΟΔ'.—'Απαράδεκτον συζητήσεως άγωγής άνευ προσεπικλήσεως εις παρέμβασιν μελών σωματείου.

Ζητήματα ίκανοῦ θεωρητικοῦ καί πρακτικοῦ ένδιαφέροντος χειρίζεται ή κατωτέρω δικαστική άπόφασις (πρβλ. σχετικῶς καί Πρωτοδίκου Πειραιῶς 1449|1949, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 226, καί τάς έν αὐτῇ παραπομπάς, Πρωτοδίκου Πειραιῶς 2|1950, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 258, βλέπε έπί τοῦ ὅλου ζητήματος *Γ. Ράμου*, 'Η ὑπό τῶν έπαγγελματικῶν όργανώσεων ἄσκησις τῶν έκ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων πηγαζόντων δικαιωμάτων τῶν κατ' ἰδίαν μελῶν καί ή παρέμβασις αὐτῶν εις δίκας ἀφορώσας δικαιώματα συλλογικῶν συμβάσεων, Συμβολαί εις τήν ἑρμηνείαν τῆς Πολιτ. Δικονομίας, τόμος δεύτερος, σελ. 173 έπ., *Τόν αὐτόν*, ΕΕΔ 6, 289 *Γ. Μητσόπουλον*, Συλλογικόν έπαγγελματικόν συμφέρον καί ἀγωγή σωματείου πρός προστασίαν αὐτοῦ, ΕΕΔ 7, 673).

Πρωτοδίκου Σπάρτης 1|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ε. Κόκκαλης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Κάκκαρης, Χ. Κύρουσης

'Εν τῇ ὑπό κρίσιν έκθέσει ὡς ένάγον παρίσταται διά τοῦ προέδρου αὐτοῦ τό σωματεῖον φορτοεκφορτωτῶν Σπάρτης, ὅπερ διώκει τήν καταψήφισιν τῶν έναγομένων εις τήν καταβολήν ὑπέρ έαυτοῦ δραχμῶν 756.000, ἅτινας θά ἐλάμβανον τά μέλη αὐτοῦ ὡς έργατικά δικαιώματα, αὐτῇ ἀπαιτήσεως, ἣν τῷ ὀφείλει ἐξ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος κατά τό ἀπό 21 'Ιανουαρίου 1948 μέχρι καί τοῦ 'Απριλίου ἐ. ἔ. χρονικόν διάστημα, λόγῳ τῆς ἐκ τῆς εις ἣν εἰργάζετο ἀπό τοῦ Μαΐου 1947 ὑπηρεσίας της στρατεύσεως αὐτοῦ τήν 7ην Σεπτεμβρίου 1947, ὡς κληρωτοῦ τῆς κλάσεως 1944, καί μετά προηγουμένην προσμέτρησιν εις τήν ἀνωτέρω ὑπηρεσίαν του τῆς παρά τῷ Καλυκοποιείῳ καί Πυριτιδοποιείῳ προϋπηρεσίας, ἐρείδεται ἐπί τοῦ νόμου 3514, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καί συνεπληρώθη διά τοῦ νόμου 519|48, ἀριθμοῦ δ' αὐτῇ φέρεται ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τούτου κατά τόν πρῶτον ὡς ἄνω νόμον, συνεπῶς νόμιμος τύπος αὕτη ἐστί καί ἐξεταστέα τυγχάνει κατ' οὐσίαν, ἐπιφυλασσομένου τοῦ Δικαστηρίου ν' ἀποφαίση ἐπί τῶν ἰσχυρισμῶν τῆς ἐναγομένης μετά τήν ἔρευναν τῆς μεθ' ἧς οὗτοι συνδέονται οὐσίας τῆς κρινομένης διαφοράς.

Προέκυψε, κατά τήν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν μας, ὅτι ἡ ἐναγομένη, ἀσκοῦσα ἐνταῦθα ἐπιχείρησιν χημικῶν προϊόντων κλπ., εις τήν ὁποίαν ἀπασχολεῖ πλείονας τῶν δύο χιλιάδων ἐργατοτεχνίτας, τήν 10ην 'Ιουνίου 1947, ἔχουσα πρόσθετον ἐργασίαν, προσέλαβε παρ' αὐτῇ καί μέχρι πέρατος ταύτης τόν ἔχοντα προϋπηρεσίαν παρά τῇ ἑταιρίᾳ 'Ελληνικοῦ Καλυκοποιείου καί Πυριτιδοποιείου 1 ἔτους, 3 μηνῶν καί 7 ἡμερῶν ἐνάγοντα, ὡς ἔκτακτον ἡμερομίσθιον ἐργάτην, καί ὡς τοιοῦτος οὗτος προσέφερε πρός αὐτήν τάς ὑπηρεσίας του συνεχῶς μέχρι τῆς 19ης Αὐγούστου 1947, καθ' ἣν, λήξαντος τοῦ δι' ὃ προσελήφθη ἔργου, ἀπέλυσε τοῦτον τῆς ὑπηρεσίας της, διά νά τόν ἐπαναπροσλάβῃ τήν 27ην ἰδίου μηνός καί ἔτους πρός ἐκτέλεσιν νέας ἐκτάκτου ἐργασίας, εις τήν ὁποίαν οὗτος εἰργάσθη μέχρι τῆς 31 Αὐγούστου ἰδίου ἔτους 1947, καθ' ἣν, ἔχων κληθῇ διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 540 τῆς 9 Αὐγούστου 1947 ἐγκυκλίου τοῦ 'Υπουργείου Στρατιωτικῶν εις τάς τάξεις τοῦ Στρατοῦ, ὡς κληρωτός τῆς κλάσεως 1944, ἀπεχώρησε τῆς ὑπηρεσίας αὐτῆς, παρουσιασθείς καί καταταγείς εις τάς τάξεις τοῦ Στρατοῦ τήν 7ην Σεπτεμβρίου 1947, εις τάς ὁποίας ἐξακολουθεῖ νά ὑπηρετῇ, ὅτι τό ὑπό τῶν συναδέλφων του λαμβανόμενον ἡμερομίσθιον κατά τόν χρόνον τῆς στρατεύσεως τούτου ἀνήρχετο μέχρι μέν τῆς 15ης Μαΐου π. ἔ. εις 11.000 δραχ., ἔκτοτε δέ καί μέχρι σήμερον εις 14.300 δραχ. καί τέλος ὅτι ὁ ἐνάγων τυγχάνει προστάτης οἰκογενείας. Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν δέν νομιμοποιεῖται ὁ ἐνάγων ἐνεργητικῶς, διότι, ἀπολυθέντος ὑπό τῆς ἐναγομένης, κατά τά ἀνωτέρω, τήν 19ην Αὐγούστου 1947 ἐκ τῆς ὑπηρεσίας της, οὐδείς δεσμός ἐργασιακῆς σχέσεως ὑφίστατο μεταξύ των μετά τόν ὡς ἄνω χρόνον, ἡ δέ ἀπόλυσις του αὕτη ὑπό τῆς ἐναγομένης, μή ἀντικειμένη εις τήν διάταξιν τοῦ τότε ἰσχύοντος νόμου 3514, ἀπαιτοῦντος ἑξάμηνον ὑπηρεσίαν, διά νά μή θεωρηθῇ λελυμένη ἡ σχέσις ἐργασίας διά τῆς εις τά ὅπλα προσκλήσεως τοῦ μισθωτοῦ, εἶναι ἰσχυρά, οὔτε καί δύναται νά κριθῇ, ὅτι ἡ ἀπόλυσις αὕτη ἦτο ἀπότοκος δόλου τῆς ἐναγομένης πρός καταστρατήγησιν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 519|48, ὅστις ἐδημοσιεύθη μετά πέντε περίπου μῆνας ἐκ τῆς μετά τήν ὡς ἄνω ἀπόλυσίν του δέ συναφθείσης μεταξύ τούτου καί τῆς ἐναγομένης ἐργασιακῆς σχέσεως, ἧς ἡ διάρκεια εἶναι μόλις τεσσάρων ἡμερῶν, οὐδεμία προστασία τούτου δημιουργεῖται, ὡς οὐδεμία ἐλάσσονος τοῦ διμήνου, ἤτις ἄλλως τε καί αὕτη ἐλύθη διά τῆς στρατεύσεως ταύτου (τοῦ ἐνάγοντος) ὑπό τά κράτος τοῦ νόμου 3514, ὡς οὐδεμία ἐλάσσων τῶν ἓξ μηνῶν, συνεπῶς ἀπορριπτέα τυγχάνει ἡ ὑπό κρίσιν ἀγωγή αὐτοῦ.

ἐν ᾗ περιπτώσει οὗτοι, συνεπεῖς πρὸς τὴν ἐκ τῆς ἀπὸ 21 Ἰουνίου 1938 συλλογικῆς συμβάσεως ἀπορρέουσαν ὑποχρέωσίν των, προσελάμβανον διὰ τὴν διενεργηθεῖσαν ἐκφόρτωσιν τῆς ἐν τῇ ἐκθέσει ἀναφερομένης ποσότητος οἴνου, κατὰ τὸ ἐν τῇ αὐτῇ ἐκθέσει ἀναφερόμενον χρονικὸν διάστημα φορτοεκφορτωτὰς ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ ἐνάγοντος σωματείου καὶ οὐχὶ ἐλευθέρους ἐργάτας.

Ἡ εἰδικὴ διαδικασία τοῦ Βασ. Διατάγματος τῆς 1-8-1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τοῦ νόμου ΓΩΟΔ'», ὡς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ νόμου 5588|1932, ἀπηλλαγμένη τῶν δυσκινήτων τύπων τῆς τακτικῆς διαδικασίας, ἐπὶ σκοπῷ κυρίως ὅπως παρασχεθῇ ὅσον τὸ δυνατὸν ταχυτέρα καὶ ὁλιγώτερον δαπανηρὰ προστασία εἰς τοὺς ἐργαζομένους, ἐφαρμόζεται, ὡς τοῦτο σαφῶς συνάγεται ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ἐπὶ πάσης ἰδιωτικῆς ἀξιώσεως μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου, πηγαζούσης ἐκ σχέσεως ἐργασίας καὶ δὴ ἐξηρτημένης τοιαύτης, πρᾶγμα, ὅπερ συμβαίνει ὁσάκις ὁ μισθωτὸς ὀφείλει νὰ ἐκτελῇ αὐτὴν ἐπὶ μισθῷ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν καὶ καθοδήγησιν τοῦ ἐργοδότου κατευθύνοντος ταύτην κατὰ τὴν ἑαυτοῦ βούλησιν ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς διεξαγωγῆς της, χωρὶς ἐκ τούτου νὰ νοῆται ὅτι ὁ μισθωτὸς ἀποξενοῦται ἀπὸ πάσης προσωπικῆς πρωτοβουλίας ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας του (βλ. *Κ. Καυκᾶ*, ΕΕΔ 9ος, σελ. 50, Α.Π. 149|48, ΕΕΔ 7ος σ. 389). Ὡς δὲ ὁ νομοθέτης διὰ τοῦ εἰρημένου νόμου ἀπέβλεψεν εἰς τὴν ἐντονον προστασίαν τοῦ ἐργαζομένου ἐν τῇ ἐπιδιώξει τῆς ἀπαιτήσεως αὐτοῦ ἐκ τοῦ συναλλάγματος τῆς ἐργασίας, οὕτω καὶ διὰ τοῦ περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας θεσμοῦ ἀπεσκόπει νὰ κατοχυρώσῃ τὸ σύνολον πλέον τῶν μισθωτῶν διὰ καθορισμοῦ κατὰ τρόπον γενικόν, ἀπρόσωπον καὶ ὑποχρεωτικόν, τῶν ὅρων, εἰς τοὺς ὁποίους δέον νὰ προσαρμόζωνται αἱ ἀτομικαὶ ἐργασιακαὶ σχέσεις καὶ δὴ αἱ ἐξηρτημέναι τοιαῦται (πρβλ. *Ι. Καποδίστρια*, Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας § 73 καὶ 130).

Ἐκ τῶν εἰρημένων ἀδιστάκτως δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι ἡ κατευθυντήριος γραμμή, ἣν ἠκολούθησεν ὁ νομοθέτης ἐν τῇ θεσπίσει τοῦ νόμου ΓΩΟΔ' καὶ τῶν τοιούτων περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, τείνει εἰς ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν σκοπόν, ὅστις συνίσταται εἰς τὴν προάσπισιν τῶν ζωτικῶν διὰ τοὺς ἐργαζομένους συμφερόντων, ἐπ' ἀγαθῷ οὐ μόνον αὐτῶν τῶν ἰδίων, ἀλλὰ καὶ ὁλοκλήρου τῆς κοινωνίας. Κατὰ συνέπειαν καὶ ἐπὶ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ὁσάκις ἐξ ἐφαρμογῆς ταύτων προκύπτει διαφορά, καθιστῶσα ἀναγκαίαν τὴν διὰ τῆς δικαστικῆς ὁδοῦ ἐπίλυσιν αὐτῆς, ἁρμόδιος τυγχάνει εἰς πρῶτον βαθμὸν ὁ Πρωτοδικεῖς, ὅστις κατὰ μείζονα λόγον ἔχει τοιαύτην ἁρμοδιότητα, καὶ ὅταν ἐν τῇ συλλογικῇ συμβάσει ἐργασίας συμφωνῆται μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων ἡ πρὸς παροχὴν καὶ λῆψιν ἐργασίας ὑποχρέωσις (βλ. *Ι. Καποδίστρια*, Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας § 97 καὶ 103 σημ. 2). Ἐν προκειμένῳ δέ, καθ' ἃ συνάγεται ἐκ τοῦ κειμένου τῆς παρὰ τοῦ ἐνάγοντος ἐπικαλουμένης ἀπὸ 21 Ἰουνίου 1938 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἧς τὸ νόμιμον τῆς καταρτίσεως δὲν ἀμφισβητεῖται παρὰ τῶν ἐναγομένων, ἐν ταύτῃ μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων συνεφωνήθη, ἐκτὸς τῶν ἄλλων κανονιστικῶν ὅρων, καὶ ὁ τοιοῦτος, δι' οὗ οἱ μὲν ἐργοδοτικοὶ παράγοντες ἀνέλαβον τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐνεργῶσι τὰς φορτώσεις καὶ ἐκφορτώσεις τῶν ἐμπορευμάτων αὐτῶν διὰ τῶν φορτοεκφορτωτῶν, ἀνηκόντων εἰς τὴν δύναμιν τοῦ ἀνωτέρω σωματείου, τοῦτο δὲ τὴν ὑποχρέωσιν, ὅπως τὰ μέλη αὐτοῦ παρέχωσι τὴν ἐργασίαν αὐτῶν εἰς πᾶσαν ζήτησιν. Ἡ παρὰ τῶν φορτοεκφορτωτῶν παρεχομένη ἐργασία, κατὰ κοινὴν πεῖραν, εἶναι, ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς, ἐξηρτημένη, καθόσον συνήθως οὗτοι ὑποχρεοῦνται κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐργασίας νὰ συμμορφοῦνται πρὸς τὰς διαταγὰς τοῦ προϊσταμένου (ἐργοδότου) ἢ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτοῦ περὶ παντὸς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ἐργασίαν, τὴν ὁποίαν ἐδέχθησαν νὰ προσφέρωσι (βλ. *Κ. Καυκᾶ*, ΕΕΔ 9ος, σελ. 50). Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω ὑφίστανται ἅπασαι αἱ προϋποθέσεις τοῦ Νόμου, ἵνα ἡ προκειμένη διαφορὰ ὑπαχθῇ εἰς τὴν δικαιοδοσίαν ἡμῶν τοῦ Πρωτοδικείου, δικάζοντος κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Νόμου ΓΩΟΔ'. Ἡ τοιαύτη ἑρμηνεία ἐνισχύεται καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Νόμου 9936, ὁρίζοντος ὅτι πᾶσα διαφορὰ περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὡς ἄνω συμβάσεων (ἐννοεῖ τὰς δύο συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας τῆς 12 Αὐγούστου 1936) δικάζεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου ΓΩΟΔ' ἀναλόγως ἐφαρμοζομένων, ἔτι δὲ καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος 1254|50 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τῶν περὶ ἐκφορτώσεων Νόμων», καθ' ὃ πᾶσα διαφορά, προκαλουμένη ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν κανονισμῶν καὶ ἰσχυόντων τιμολογίων μεταξὺ τῶν ἀπασχολουμένων εἰς τὰς φορτοεκφορτωτικὰς ἐργασίας καὶ τῶν οἰκείων ἐργοδοτῶν, ἐφ' ὅσον δὲν ἠθέλε ἐπιλυθῇ διὰ τῆς κατὰ Νόμον διαιτητικῆς ἐπεμβάσεως, τίθεται παρὰ τοῦ ἐξ αὐτῶν ἔχοντος συμφέρον ὑπ' ὄψιν τῶν ἁρμοδίων Δικαστικῶν Ἀρχῶν, αἵτινες δικάζουσι κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου ΓΩΟΔ'. Διὰ τοῦ μνημονευσμένου ὡς ἄνω Νομοθετικοῦ Δ)τος διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν ὁ νομοθέτης διαδηλοῖ τὴν πρόθεσιν αὐτοῦ, ὅπως πᾶσα διαφορά, ἀφορῶσα ἐξηρτημένην ἐργασιακὴν σχέσιν, εἴτε αὕτη συνάπτεται μεμονωμένως παρ' ἑκάστου τῶν ἐργατῶν, εἴτε ὁμαδικῶς, εἴτε καὶ διὰ τοῦ τύπου τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ὑπαχθῇ εἰς ἐναίαν καὶ αὐτοτελῆ διαδικασίαν πρὸς ἀποφυγὴν διαφόρου δικονομικῆς ρυθμίσεως ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ δικαιώματος (βλ. πε *Ράμμος*, ΕΕΔ 6, σελ. 289 καὶ Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς ὑπ' ἀριθ. 168|49, ΕΕΔ 8, 556) καὶ τὰ ἐναντία περὶ ἀναρμοδιότητος τοῦ Δικαστηρίου τούτου ἀπορριπτέα ἐλέγχονται ὡς ἀβάσιμα (βλ. καὶ Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς ὑπ' ἀριθ. 1449|1949 ἐν ΕΕΔ 9, 226).

Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς παρὰ τοῦ ἐνάγοντος σωματείου ἐπικαλουμένης ὡς ἄνω συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ταύτην κατήρτισαν καὶ ὑπέγραψαν ὡς συμβαλλόμενα μέρη ἀφ' ἑνὸς μὲν ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος Σπάρτης, ἐκπροσωπηθεὶς διὰ τοῦ προέδρου αὐτοῦ καὶ τοῦ γενικοῦ γραμματέως, καὶ ἡ Ὁμοσπονδία Ἐπαγγελματιῶν καὶ Βιοτεχνῶν, ἐκπροσωπηθεῖσα ὑπὸ τοῦ προέδρου αὐτῆς καὶ τοῦ γενικοῦ γραμματέως, καὶ ἀφ' ἑτέρου ὁ Σύνδεσμος Φορτοεκφορτωτῶν Σπάρτης ἐκπροσωπηθεὶς διὰ τοῦ προέδρου αὐτοῦ καὶ τοῦ γενικοῦ γραμματέως.

Ἐξ ἑτέρου ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων ἐβεβαιώθημεν, ἂν καὶ τοῦτο οὐδόλως ἠμφισβητήθη παρὰ τῶν ἐναγομένων, ὅ

ΞΕΝΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΡΗΤΡΑΙ ΠΕΡΙ ΜΗ ΣΥΝΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΕΝ ΤΗι ΑΤΟΜΙΚΗι ΣΥΜΒΑΣΕΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΠΟΦΑΣΙΣ ΤΟΥ ΓΑΛΛΙΚΟΥ ΑΚΥΡΩΤΙΚΟΥ
τῆς 18ης Ἰουνίου 1945
(Dalloz - Jurisprudence, 1945, 322)

Ἱστορικόν: Ἐν τῇ ἀτομικῇ συμβάσει ἐργασίας συνεφωνήθη, ὅτι ὁ ἐργαζόμενος, μετὰ τὴν ἀποχώρησίν του ἐκ τοῦ ἐργοδότου, δὲν θὰ δικαιοῦται νὰ ἐργασθῇ εἰς ἕτερον συναγωνιστήν του ἐργοδότην ἢ ν' ἀνοίξῃ νέον ὁμοίας φύσεως κατάστημα. Ἐξετάζεται τὸ κῦρος τῆς ρήτρας ταύτης.

Ἀπόφασις: Ἐπειδὴ ἐκ τῶν κυριαρχικῶν διαπιστώσεων τῶν δικαστῶν τῆς οὐσίας συνάγεται, ὅτι καὶ ἐὰν ἡ ἐπίδικος συμφωνία δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀπεριόριστος τοπικῶς, ἐφ' ὅσον λήφθῃ ὑπ' ὄψιν ὁ μέγας ἀριθμὸς ὑποκαταστημάτων τοῦ ἐθνικοῦ πρακτορείου τοιχοκολλήσεων, εἶνε ἐν τούτοις χρονικῶς περιωρισμένη, δεδομένου ὅτι δὲν περιέχει εἰμὴ προσωρινὸν περιορισμὸν τῆς πρὸς ἐργασίαν ἐλευθερίας, μὴ ἀποβλέπουσα ἐπὶ πλέον, εἰμὴ εἰς χρησιμοποιήσεις ἀφορώσας ὡρισμένον ἐμπόριον, παρέχουσα οὕτω εἰς τὸν..., ὅστις ὑπέγραψε ταύτην, τὴν εὐχέρειαν νὰ δημιουργήσῃ κανονικὰ μέσα ὑπάρξεως καὶ ζωῆς διὰ τῆς φυσιολογικῆς ἐνασκήσεως τῆς ἐπαγγελματικῆς του δραστηριότητος, ἐξ οὗ ἕπεται, ὅτι ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, θεωρήσασα ἔγκυρον τὴν ὡς ἄνω συμφωνίαν, οὐδὲν ἐκ τῶν νομοθετικῶν κειμένων τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν ἀναίρεσιν παρεβίασε.

Παρατηρήσεις: Ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις τοῦ γαλλικοῦ Ἀκυρωτικοῦ θίγει τὸ σπουδαιότατον ζήτημα τοῦ κύρους τῶν συμβατικῶν ρητρῶν, δι' ὧν ἐμποδίζεται ἢ περιορίζεται ἡ ἐλευθέρα ἐνάσκησις τοῦ ἐμπορίου, τῆς βιομηχανίας καὶ τῆς ἐργασίας. Ἡ γαλλικὴ θεωρία καὶ πρακτικὴ ὠνόμασε ταύτας: *ρήτρας μὴ συναγωνισμοῦ* (clauses de non concurrence). Ἡ ὀνομασία αὕτη δύναται νὰ ἐξηγηθῇ ἐκ τῆς τεραστίας ἐπιρροῆς τῶν οἰκονομικῶν φαινομένων εἰς τὸ Δίκαιον. Πράγματι, κατὰ τὸν 19ον αἰῶνα, τόσον ἡ ἀγορὰ ἐμπορευμάτων, ὅσον καὶ ἡ ἀγορὰ ἐργασίας διείποντο ὑπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ ἐλευθέρου συναγωνισμοῦ, τοῦ ὁποίου τὰ κυριώτερα χαρακτηριστικὰ ἦσαν ἡ ρευστότης καὶ ἡ ἀτομικότης τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως (Jean Marchal, Le mécanisme des prix et la structure de l' économie, Paris, 1948, σελ. 28). Ὡς ἀτομικὴ προσφορὰ ἢ ζήτησις νοεῖται ἐκείνη, ἡ ὁποία, ριπτομένη ἐν τῇ ἀγορᾷ ἐμπορευμάτων ἢ ἐργασίας, δὲν ἀσκεῖ ἰδιαιτέραν ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς τιμῆς τούτων, ἥτις, κατὰ συνέπειαν, εἶναι δεδομένη καὶ ἐπιβάλλεται ἐπὶ τῶν συμβαλλομένων. Ὡς ρευστὴ δὲ προσφορὰ ἢ ζήτησις νοεῖται ἐκείνη ἥτις ὑπάρχει, ἐφ' ὅσον οἱ ἀγοράσται ἢ πωληταὶ (ἐμπορευμάτων ἢ ἐργασίας) καθορίζουν ἐν ἀπολύτῳ ἐλευθερίᾳ τὰς τιμάς των, ἔρχονται ἐλευθέρως εἰς σχέσεις μεταξύ των, καθορίζουν ἐν πάσῃ ἐλευθερίᾳ τὰς ζητουμένας ἢ προσφερομένας ποσότητας καὶ ὑπὸ τὴν βασικὴν προϋπόθεσιν πάντοτε ὅτι ὑπάρχει ὁμοιογένεια τοῦ προϊόντος. Τοιοῦτο ὑπῆρξε τὸ καθεστὼς τοῦ ἐλευθέρου συναγωνισμοῦ τόσον ἐν τῇ ἀγορᾷ ἐμπορευμάτων, ὅσον καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ ἐργασίας. Καὶ ἐπειδὴ τὸ καθεστὼς τοῦτο ἀπετέλει τὴν οἰκονομικὴν βάσιν τῆς ἐπικρατησάσης κατὰ τὸν 19ον αἰῶνα ἀστικῆς τάξεως, τὸ Δίκαιον, διὰ τῶν κανόνων του, ἔδωσεν εἰς τὰ γνωρίσματα ταῦτα τοῦ ἐλευθέρου συναγωνισμοῦ τὸν χαρακτῆρα τῆς δημοσίας τάξεως. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον πᾶσα συμβατικὴ ρήτρα, ἀποκλείουσα τὴν πρακτικὴν ἐφαρμογὴν τῶν οἰκονομικῶν προϋποθέσεων τοῦ ἐλευθέρου συναγωνισμοῦ, ἐν τῇ ἀγορᾷ ἐμπορευμάτων, ἢ ἐργασίας, ἐθεωρήθη ὡς ἀντίθετος πρὸς τὴν δημοσίαν τάξιν καὶ συνεπῶς ἀπολύτως ἄκυρος. Ἡ ἐλευθερία τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ἐργασίας ἐθεωρεῖτο ἀχώριστος πρὸς τὴν ἐλευθερίαν τοῦ προσώπου, ὡς ἐμαρτύρει περὶ τούτου καὶ ἡ Διακήρυξις τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ πολίτου τῆς 22ας Αὐγούστου 1789. Τῆς ἀκυρότητος δὲ οὔσης ἀπολύτου πῶς τις ἠδύνατο νὰ ἐπικαλεσθῇ ταύτην, ἐλαμβάνετο δὲ αὕτη καὶ αὐ-

---

ρῶτοι τυγχάνουσι μέλη τοῦ εἰρημένου Ἐμπορικοῦ Συλλόγου καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ παρὰ τῶν ὡς ἄνω ἐργοδοτικῶν ὀργανώσεων ὑπογραφεῖσα συλλογικὴ σύμβασις δεσμεύει οὐ μόνον αὐτάς, ἀλλὰ καὶ τὰ μέλη τῶν ὀργανώσεων τούτων ἐν οἷς καὶ τοὺς ἐναγομένους, καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου ἰσχυρισμὸς τῶν ἐναγομένων ἀπορριπτέος ἐστὶν ὡς ἀβάσιμος, τοῦτο δὲ κατ' ἐφαρμογὴν τῶν συνδεδυασμένων διατάξεων τῶν ἄρθρων 1, 3, 4, 6 καὶ 8 ἀ. ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935, 2 ἀ. ν. 99|1936, 16, ἀ. ν. 547|1937, 1 § 5 ἀ. ν. 866|1937, 3 καὶ 5 ἀ. ν. 1367|1938 καὶ 3 § 1 ἀ. ν. 1435|1938 ἐξ ὧν σαφῶς συνάγεται, ὅτι αἱ ὀργανώσεις τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῶν ἐργαζομένων, αἱ ὑπογράφουσαι τὴν συλλογικὴν σύμβασιν, συμβάλλονται οὐ μόνον δι' ἴδιον αὐτῶν λογαριασμόν, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐκπρόσωποι τῶν μελῶν αὐτῶν (πρβλ. *Ι. Καποδίστρια*, Ἡ συλλ. σύμβασις ἐργασίας § 122, καὶ *Δ. Πόρτολου*, ἐν Θ.ΝΑ' σελ. 331, ὡς καὶ ὑπ' ἀριθ. 1|1949 ἀπόφ. Μον. Ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πατρῶν, Δελτ. Ἐργ. Νομοθ. τόμ. 5ος, σελ. 312).

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀ. ν. τῆς 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων» δικαιοῦται μὲν ἡ συμβληθεῖσα ὀργάνωσις τῶν μισθωτῶν νὰ ἐπιδιώξῃ ὑπὲρ ἑαυτῆς τὰς εἰς τὰ μέλη αὐτῆς βάσει τῶν ὅρων τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἀνηκούσας ὠφελείας, οὐχ' ἧττον ὅμως ὀφείλει κατὰ τὴν δίκην ταύτην νὰ προσεπικαλέσῃ καὶ ταῦτα, ὅπως παρέμβωσι κυρίως, ἀναγνωρίζοντα ὅτι ἡ Ἕνωσις ἐνήργησεν ὡς ἀντιπρόσωποι αὐτῶν καὶ συνεχίσωσιν ἰδίῳ ὀνόματι τὴν δίκην. Ἐν προκειμένῳ δὲν προκύπτει ποσῶς, ὅτι τὸ ἐνάγον ἐτήρησε τὴν τοιαύτην προϋπόθεσιν, δι' ὃ καὶ δέον νὰ κηρυχθῇ ἀπαράδεκτος ἡ συζήτησις τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, ἀφοῦ οὔτε ἐκ τοῦ δικογράφου αὐτῆς προκύπτει, ὅτι ἡ δίκη αὕτη διεξάγεται ἰδίῳ μὲν τοῦ Σωματείου ὀνόματι, ἀλλ' ὡς γενικοῦ ἐντολοδόχου τῶν μελῶν αὐτοῦ, ὁπότε θὰ ἐγεννᾶτο πάλιν ζήτημα ὑπάρξεως ὁμοδικίας μεταξὺ τῶν πλειόνων ἐναγόντων (Α. Π. 13|48, Θέμ. ΝΘ' σ. 188, Πρωτ. Πειρ. 1449|1949, ΕΕΔ 9ος, σελ. 226, μελέτη *Ξανελλαροπούλου*, Θέμ. ΝΑ' σελ. 595).

τεπαγγέλτως ὑπ' ὄψιν ὑπό τῶν δικαστηρίων (*Nichet*, Des restrictions conventionnelles à la liberté du commerce et de l'industrie, thèse Montpellier, 1900). Ἀλλά μέχρι τοῦ τέλους περίπου τοῦ 19ου αἰῶνος σπανίως θά εὕρῃ τις συμβατικάς ρήτρας ἐμποδιζούσας ἢ περιοριζούσας τόν ἐλεύθερον συναγωνισμόν ἔν τε τῇ ἀγορᾷ ἐμπορευμάτων καί ἐργασίας. Ἡ νομική τοποθέτησις καί ἐπεξεργασία τοῦ ζητήματος τούτου ἐμφανίζεται κυρίως περί τά τέλη τοῦ 19ου αἰῶνος ἤτοι εἰς ἐποχήν, καθ' ἣν ἀγορά ἐμπορευμάτων καί ἐργασίας ἀρχίζει νά κυριαρχῆται ὑπό μονοπωλιακῶν τάσεων. Ἀπό οἰκονομικῆς ἀπόψεως ἡ μονοπωλιακή τάσι ἐμφανίζεται ὡς ἄρνησις τῆς ρευστότητος καί ἀτομικότητος τῆς προσφορᾶς καί τῆς ζητήσεως ἐμπορευμάτων ἢ ἐργασίας, ἀπό νομικῆς δέ ἀπόψεως οὐδέν ἄλλο εἶναι, εἰμή ἡ κατάργησις τοῦ ἐλευθέρου συναγωνισμοῦ ἢ ἐνίοτε ὁ περιορισμός τούτου (*Ripert*, Aspects juridiques du capitalisme moderne, Paris, 1946, No 85).

Συνεπῶς ἡ ρήτρα περί μή συναγωνισμοῦ οὐδέν ἄλλο εἶναι, εἰμή ἡ νομική μορφή τῶν μονοπωλιακῶν τάσεων τῆς οἰκονομίας. Ὡς ἐκ τῶν ἀνωτέρω γίνεται φανερόν, ἡ ρήτρα αὕτη δύναται νά ἀφορᾷ εἴτε τήν ἀγοράν ἐμπορευμάτων, εἰς ἅς τάς κολυσχιδεῖς ἐκδηλώσεις ταύτης, ἀπό τοῦ σταδίου τῆς παραγωγῆς μέχρι τοῦ σταδίου τῆς καταναλώσεως, εἴτε τήν ἀγοράν ἐργασίας καί ὡς ἐκ τοῦ λόγου ἀκριβῶς τούτου ἀπαιτεῖ ἀντικείμενον ἐρεύνης τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου. Ἡ ἀρχική προσπάθεια τῶν μελετητῶν τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας ἐστράφη εἰς τόν καθορισμόν τῆς ἐννοίας καί τοῦ σκοποῦ τῆς ρήτρας ταύτης. Τό ἐν Γαλλίᾳ λειτουργοῦν Ἀνώτερον Συμβούλιον Ἐργασίας εἰς τήν 30ήν σύνοδόν του (Νοέμβριος 1927) ἀπεφάνθη ὅτι ἡ ρήτρα περί μή συναγωνισμοῦ ἀποτελεῖ ὅρον τῆς ἀτομικῆς ἐργατικῆς συμβάσεως, διά τοῦ ὁποίου συμφωνεῖται, ὅτι ὁ ὑπάλληλος ὀφείλει νά ὑποσῇ περιορισμόν τῆς ἐλευθέρας ἐνασκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματός του ἀφ' ἧς στιγμῆς παύσῃ νά εἶναι εἰς τήν ὑπηρεσίαν τοῦ μεθ' οὗ συνεβλήθη ἐργοδότου. Διά δέ τῆς ρήτρας ταύτης σκοπεῖται νά ἀποφευχθῇ, ὅπως ὁ μισθωτός, ὅστις εἶναι ἐν γνώσει, λόγῳ τῶν ἀρμοδιοτήτων του, τῶν μεθόδων κατασκευῆς, τῶν μυστικῶν τῆς ἐπιχειρήσεως καί τῆς φύσεως τῆς πελατείας ταύτης, δυνηθῇ μετά τήν ἀποχώρησίν του νά ἐπιφέρῃ ζημίαν τινί εἰς τόν ἀρχικόν ἐργοδότην του, εἴτε εἰσερχόμενος εἰς τήν ὑπηρεσίαν συναγωνιστοῦ του, εἴτε ἰδρύων παρομοίαν ἐπιχείρησιν (*Rolland*, De la clause de non concurrence dans les contrats de travail, Questions pratiques de droit industriel et commercial et d'économie sociale, 1934-1935, σελ. 11). Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τό κῦρος τῆς ρήτρας ταύτης, ἡ γαλλική θεωρία καί νομολογία κατέληξεν εἰς τά ἑξῆς συμπεράσματα:

Ἐφ' ὅσον ἡ ρήτρα περί μή συναγωνισμοῦ εἶναι *γενική καί ἀόριστος*, ἤτοι ἐμποδίζει ἀπεριορίστως τόν ἐργαζόμενον ἀπό ταύτῃ νά ἐργασθῇ, χωρίς νά τάσσωνται τοπικοί ἢ χρονικοί περιορισμοί, εἶναι ἄκυρος καί δή ἀπολύτως, τῆς ἀκυρότητος δυναμένης νά ληφθῇ καί αὐτεπαγγέλτως ὑπ' ὄψιν (Cass. crim. 2 Juillet 1900, D. P. 1901. 1.294). Ἡ δέ ἀκυρότης θίγει οὐ μόνον τήν ρήτραν, ἀλλά καί αὐτήν ταύτην τήν ἀτομικήν σύμβασιν ἐργασίας, ἐάν αὕτη συνήφθη ἐφ' ὅρου ζωῆς ἢ διά χρόνον ὑπερβαίνοντα τήν πιθανήν διάρκειαν τῆς πρός ἐργασίαν ἱκανότητος τοῦ ἐνδιαφερομένου, γεγονός ἀπαγορευόμενον καί ὑπό τῶν ἄρθρ. 1780 Γαλλ. Ἀστ. Κώδ. καί 20 τοῦ 1ου Βιβλ. τοῦ Γαλλ. Ἐργ. Κώδ. (*Pic*, Traité élémentaire de législation industrielle, Paris, 1930, No 1178, *Durand-Vitu*, Traité de droit du travail, Paris, 1950, t. II No 499, Req. 25 mai 1936, D H. 1936. 383, Civ. 2 août 1938, D. H. 1938.513), ἢ ἂν πρόκειται περί συμβάσεως, δι' ἧς ὁ ἐργαζόμενος ἀνέλαβε τήν ἀρνητικήν ὑποχρέωσιν νά μή ἐργασθῇ ποτέ καί πουθενά εἰς ἕτερον ἐργοδότην (Civ. 26 mars 1928, D. P. 930, 1. 145, dissertation *Pic*, Req. 2 mai 1881, D.P. 1883 1. 168). Ἀλλ' ἐάν ἡ ρήτρα περί μή συναγωνισμοῦ εἶναι *σχετική καί περιωρισμένη* κατά τόπον ἢ καί κατά χρόνον ἢ κατ' ἀντικείμενον ἢ ἐπί τούτου ἐκτίμησις ἤρτηται ἐκ τῆς κρίσεως τοῦ δικαστοῦ τῆς οὐσίας), εἶναι ἔγκυρος καί πρέπει νά γίνῃ σεβαστή. Ἐπιτρέπεται, ὅθεν, νά συμφωνηθῇ ὅτι ὁ ἐργαζόμενος, μετά τήν ἀποχώρησιν ἐκ τῆς ἐργασίας του, δέν θά ἐργασθῇ εἰς ἕτερον συναγωνιστήν ἐργοδότην ἐντός τῆς χώρας του, ἀλλ' ἐφ' ὡρισμένον χρόνον (χρονικός περιορισμός) ἢ μόνον ἐντός τῆς περιφερείας, ἐν ᾗ καί πρότερον εἰργάζετο, ἀλλ' ἐπί ἀόριστον χρόνον (τοπικός περιορισμός) (Paris 23 avril 1925, Gaz. Pal. 1925 2 416, Paris 17 nov. 1920, Gaz. Pal. 1920, 2, 582 Cass. civ. 13 mai 1918, Gaz. Pal. 1918 1919 1. 296, *Lacour*, εἰς D. P. 1907 2. 321) ἢ δέν θά ἐργασθῇ εἰς ὃ ἀντικείμενον εἰργάζετο εἰς τήν ἐπιχείρησιν τοῦ παλαιοῦ ἐργοδότου (Civ. 2 août 1938 S. H. 1938. 5 3). Καί ἡ γνώμη τῆς γαλλικῆς θεωρίας εἶναι ἐν τούτῳ ὁμόφωνος (*Durand-Vitu*, op. cit., t. II No 499, *Pic-Kéher*, Le nouveau droit ouvrier français, Paris 1943, No 247, *Gomonet*, Le droit du travail, Paris, 1948, σελ. 72).

Ἀλλ' ὡς καί ἀνωτέρω ἐλέχθη τό κῦρος τῆς ρήτρας περί μή συναγωνισμοῦ ἤρτηται ἐκ τῆς κρίσεως τοῦ δικαστοῦ τῆς οὐσίας, ὁ ὁποῖος θά ὁδηγηθῇ ἐν προκειμένῳ ἐκ τοῦ περιεχομένου τῆς ρήτρας καί ἐκ τῶν συνθηκῶν τῆς ὑποθέσεως, συμβιβάζων τό συμφέρον τοῦ ἐργοδότου πρός τήν ἀρχήν τῆς ἐλευθερίας τῆς ἐργασίας, χωρίς ὅμως καί νά θυσιάσῃ ταύτην ὁλοσχερῶς (*Godimet*, La concurrence déloyale ou illicite, thèse, Nancy, σελ. 364). Πρέπει, ἐν τέλει, νά σημειωθῇ ὅτι ἡ αὐτή γνώμη κρατεῖ, ὡς πρός τό κῦρος τῶν περιωρισμένων τούτων ρητρῶν, οὐ μόνον ἂν αὗται περιέχωνται εἰς ἀτομικάς *συμβάσεις ἐργασίας*, ἀλλά καί ἂν περιέχωνται εἰς τούς *ἐσωτερικούς κανονισμούς*, παρά τήν εὔλογον ἀμφισβήτησιν τῆς συμβατικῆς φύσεως τούτων, θεωροῦνται δέ αἱ ρήτραι αὗται ὡς ἔγκυροι, καί ἂν ἔτι ὑπάρχῃ *συλλογική σύμβασις ἐργασίας*, ἐφ' ὅσον αὕτη οὐδέν περί τούτων διαλαμβάνει, εἰδικῶς τῆς τοιαύτης παραλείψεως μή δυναμένης νά ἑρμηνευθῇ ἐναντίον τῆς καταχωρήσεως παρομοίων ρητρῶν ἐντός τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας (Cass. 16 nov. 1944, S. 1945. 1 7). Ἀλλ' ἀφ' ἧς αἱ ρήτραι αὗται θεωρηθοῦν ἔγκυροι, θέτουν σημαντικά νομικά ζητήματα ἀφορῶντα τήν *ἐφαρμογήν* των καί τάς συνεπείας τῆς παραβιάσεως των. Ὡς πρός ὅ,τι ἀφορᾷ τήν *ἐφαρμογήν* των, ἐκρίθη καί ὀρθῶς ὅτι ὁ δι' αὐτῆς δεσμευόμενος ἐργαζόμενος ὑποχρεοῦται, ἐφ' ὅσον ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὀφείλεται εἰς πρωτοβουλίαν του ἢ ἂν ἀπολύεται νομίμως, οὐχί δέ καί ἂν ἐχώρησε καταχρηστική καταγγελία τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου (Cass. soc. 3 déc. 1943, D.A. 1944. 30). Ὡς πρός ὅτι δέ ἀφορᾷ τάς *συνεπείας* τῆς παραβιάσεως των, ἡ συζήτησις περιστρέφεται περί τό ἐάν ὁ ζημιούμενος ἐργοδότης δύναται νά ζητήσῃ τήν ἐκτέλεσιν τῆς ρήτρας, ἤτοι τό νά ἀπαγορευθῇ εἰς τόν ἐργαζόμενον ἡ συνέχισις τῆς ἐργασίας του πρός τόν νέον ἐργοδότην ἢ ἡ διατήρησις τοῦ ἰδίου του καταστήματος ἢ ἂν δύναται νά ζητήσῃ μόνον ἀποζημίω-

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

I

ΣΧΕΣΙΣ ΕΠΙΤΑΚΤΟΥ ΕΡΓΑΤΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΕΚ Ν. 3514

Περίληψις: *Ἐργάτης παρέχων ἐπιτάκτους ὑπηρεσίας πρὸς τὸ Δημόσιον, μεταγενεστέρως δὲ στρατευθείς, δὲν δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸν Ν. 3514, ἵνα ἐπαναπροσληφθῇ ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ὑποχρεωτικῶς.—Συντρέχει ἐν δεδικαιωμένον τοῦ Δικαστηρίου.*

Νομικοῦ Συμβουλίου γνωμ. 351|1950

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Ν. Κοντογιάννης*

Κατόπιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 28|2|3-4-50 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας πρὸς τὸ Δικαστικὸν Γραφεῖον Πειραιῶς, δι' οὗ τίθεται τὸ ἐρώτημα περὶ ὑποχρεωτικῆς ἢ μὴ προσλήψεως τοῦ ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπολυθέντος Δ. Α. τὸ Α΄ Τμῆμα τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, συνελθὸν σήμερον καὶ ἀπαρτισθὲν ἐκ τῶν κ.κ. *Κ. Δημητρακίση*, Προέδρου Ν. Σ. Κ., *Ἰωάννου Κυβέλου*, Ἀντιπροέδρου, *Ἀθαν. Παπαγιαννοπούλου*, *Τρ. Κωνσταντινίδου*, καὶ *Ἀνδρ. Χατζηδάκη*, Νομικῶν Συμβούλων, *Δ. Κυλανζέκου*, *Γ. Γεωργακοπούλου* καὶ *Ν. Κοντογιάννη*, Πρεσβέρων τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφάνθη, τῆς εἰσηγήσεως μας ὁμοφώνως ἐπὶ τοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω τεθέντος ἐρωτήματος ὡς ἑξῆς:

Α΄

Ἡ ὑποχρέωσις τοῦ Δημοσίου ὡς ἐργοδότου πρὸς ἐπαναπρόσληψιν τῶν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ ἀπολυομένων ἐργατοτεχνιτῶν τῶν συνδεομένων μετὰ τοῦ Δημοσίου διὰ σχέσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὡς ἡ ὑποχρέωσις αὕτη καθιερώθη διὰ τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 351|4|1928, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τῶν μεταγενεστέρων νομοθετημάτων, ἰδ. ν. 1843)30, ν. δ. 417)41, ἀ. ν. 547)47, ν. 519)48 (ἴδε ἰδιωτ. κωδικοποίησιν Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατ. Δικαίου, τόμ. 7|1948, σελ. 581) καὶ Ν. 986).949, κατ' ἀρχὴν δὲν δρίσταται, προκειμένου περὶ ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ὑπαλλήλων, ὧν ἡ πρόσληψις εἶχε γίνει κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 4442.29 δι' ἐπιτάξεως τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν προσώπων τούτων.

Τὸ Νομικὸν Συμβούλιον καὶ διὰ προγενεστέρων γνωμοδοτήσεων ἔχει ἀποφανθῇ, ὅτι ἡ σχέσις τοῦ ἐπιτάκτου ἐργάτου πρὸς τὸ Δημόσιον εἶναι ὅλως ἰδιότυπος, πόρρω ἀπέχουσα τῆς τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου καὶ μᾶλλον προσεγγίζει εἰς τὴν τοῦ στρατιώτου (ἴδε γνωμοδ. Ν. Σ. Κ. 22)04)1947 ἐν Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικαίου 1947 σ. 476 ἐπίσης ἑτέραν παρεμφερῆ 1-4).947 ἐν Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. 1947 σ. 136). Κατὰ συνέπειαν αἱ ὡς ἄνω ρηθεῖσαι διατάξεις περὶ ἐπαναπροσλήψεως τῶν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπολυομένων δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 4442.29 «περὶ στρατιωτικῶν καὶ ναυτικῶν εἰσφορῶν καὶ ναυλώσεων» (ἄρθρ. 2 παρ. 1 τγ. 1-2 ἐπ., 190 παρ. 1 δ' 23.1 κλπ.) προσληφθέντων ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ὑπαλλήλων καὶ ἐργατοτεχνιτῶν.

Β΄.

Εἰδικώτερον ὅμως ἐπὶ τῆς συγκεκριμένης περιπτώσεως τοῦ αἰτοῦντος τὴν ἐπαναπρόληψιν Δ. Α. τὸ Συμβούλιον λαμβάνον ὑπ' ὄψιν ὅτι τελεσιδίκως καὶ ἀμετακλήτως ἔχει ἤδη κριθῇ ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων τακτικῶν δικαστηρίων, ὅτι οὗτος, δὲν εἶχε προσληφθῇ δι' ἐπιτάξεως τῶν ὑπηρεσιῶν του, ἀλλὰ διὰ συνήθους σχέσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἡ ἐπαναπρόσληψις διὰ χρονικὸν διάστημα ἑνὸς ἔτους, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ ν. 351.)28, εἶναι ἐπιβεβλημένη, οὐδαμῶς δὲ θέλει εὐσταθήσει ἐπὶ δικαστηρίου ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς Ὑπηρεσίας, καὶ ἀληθὲς ἐὰν εἶναι, ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ἐπιτά-

---

σιν. Ἐν τούτῳ ἡ γαλλικὴ νομολογία, ἀκολουθοῦσα τὸν γενικὸν κανόνα, καθ' ὃν αἱ νομίμως καταρτισθεῖσαι συμβάσεις ἀποτελοῦν νόμον διὰ τοὺς συμβαλλομένους, ἐπιτρέπει *συρροὴν* ἀμφοτέρων τῶν ἀξιώσεων. Οὕτω, εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ ἀποχωρήσας ἐργαζόμενος ἤνοιξεν ἴδιον παρόμοιον κατάστημα, κατὰ παράβασιν τῆς ρήτρας περὶ μὴ συναγωνισμοῦ, ἐδέχθη ἀγωγὴν ἐργοδότου, δι' ἧς ἐζητεῖτο τὸ κλείσιμον τοῦ ἐπιδίκου καταστήματος καὶ ἀποζημίωσις. Καὶ πλέον, εἰς ἣν περίπτωσιν ὁ ἀποχωρήσας ἐργαζόμενος προσελήφθη εἰς κατάστημα συναγωνιστοῦ τοῦ ἀρχικοῦ ἐργοδότου, κατὰ παράβασιν τῆς ρήτρας, ἡ γαλλικὴ νομολογία ἐδέχθη, ὅτι καὶ οὗτος ὑπέχει εὐθύνην ἀποζημιώσεως ἔναντι τοῦ ἀρχικοῦ ἐργοδότου, ἂν ἐγνώριζε τὴν ὕπαρξιν τῆς ρήτρας (Cass. 8 nov. 1901, Gaz. Pal. 1904. 2. 605) ἢ ἂν ἐγνώριζε τὸν χρόνον διαρκείας τῆς ἀρχικῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας (Cass 27 mai 1908, Gaz Pal. 1908 1. 698). Τέλος ἡ κύρωσις τῆς παραβάσεως τῆς ρήτρας δύναται νὰ προβλέπεται καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν συμβαλλομένων.

Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ πρόκειται περὶ ποινικῆς ρήτρας, δεδομένου, ὅμως, ὅτι ἐν Γαλλίᾳ ἡ ποινικὴ ρήτρα θεωρεῖται ὡς ἀποζημίωσις καὶ οὐχὶ ὡς ποινὴ (*Marsani*, La clause pénale, Paris, 1905, σελ. 77) καὶ δὴ ὡς ἀποζημίωσις πηγάζουσα ἐκ συμβάσεως, τὰ γαλλικὰ δικαστήρια δέχονται ἐν προκειμένῳ, ὅτι εἰς περίπτωσιν παραβάσεως τῆς ρήτρας περὶ μὴ συναγωνισμοῦ δὲν χωρεῖ συρροὴ ποινικῆς ρήτρας καὶ ἀποζημιώσεως, διότι, ἐφ' ὅσον ἡ ποινικὴ ρήτρα πηγάζει ἐκ συμβάσεως, ἡ αὔξησις ἢ μείωσις ταύτης θὰ ἀπετέλει ἀλλοίωσιν τῆς συμβάσεως. Ἐπίσης εἶναι λίαν ἀμφιοβητήσιμον, ἂν δύναται νὰ ὑπάρξῃ συρροὴ ποινικῆς ρήτρας καὶ αὐτουσίας ἐκτελέσεως τῆς ρήτρας περὶ μὴ συναγωνισμοῦ, τὸ μὲν λογῳ τῆς ἰδιομορφίας τῆς ποινικῆς ρήτρας ἐν Γαλλίᾳ, τὸ δὲ λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ρήτρας περὶ μὴ συναγωνισμοῦ. Πράγματι, ἡ ρήτρα αὕτη συνίσταται εἰς παράλειψιν. Ἐὰν δεχθῇ τις, ὅτι ἡ ποινικὴ ρήτρα, προστιθεμένη εἰς ἐνοχὴν συνισταμένην εἰς παράλειψιν, ἄγει εἰς ἀνανέωσιν ὑπὸ αἵρεσιν, πρέπει νὰ καταλήξῃ εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ ἐκτέλεσις τοῦ παραλειπτέου γεγονότος ἐπέφερε τὴν ἀνανέωσιν καὶ ὅτι ἄρα μόνον ἡ ποινικὴ ρήτρα δύναται νὰ ζητηθῇ. Ἐὰν πάλιν δεχθῇ τις τὴν ἄποψιν, ὅτι ἐκ τοῦ λόγου τούτου δὲν ἐπέρχεται ἀνανέωσις ὁ ἐργοδότης, εἰς περίπτωσιν παραβιάσεως τῆς ρήτρας περὶ μὴ συναγωνισμοῦ, πρέπει νὰ ζητήσῃ ἀρχικῶς τὴν αὐτουσίαν ἐκτέλεσιν (π.χ. κλείσιμον τοῦ καταστήματος τοῦ ἀποχωρήσαντος ὑπαλλήλου του καὶ μόνον ἂν τοῦτο εἶναι ἀδύνατον ἢ ὁ ἀντίδικος ἀρνεῖται νὰ τὸ πράξῃ, θὰ ζητήσῃ τὴν κατάπτωσιν τῆς ποινικῆς ρήτρας, ταῦτα δὲ πάντα βάσει τῆς ἀρχῆς καθ' ἣν ἡ συμφωνία περὶ ποινικῆς ρήτρας ἀποτελεῖ τὸ παρεπόμενον τῆς κυρίας ἐνοχῆς. (*Th. Vlachopoulos*, Nature et applications de la clause pénale dans les diverses parties du Droit, thèse, Paris, 1950, No 244).

Θεόδωρος Γ. Βλαχόπουλος, Δικηγόρος

κτου, ισχύοντος πάντοτε τοῦ δικονομικοῦ ἀξιώματος, ὅτι τὸ δεδικασμένον ἀντὶ τῆς ἀληθείας ἔχεται.

Θὰ δύναται ὅμως ἡ Ὑπηρεσία νὰ ἀπολύσῃ τὸν μετὰ τὴν στράτευσιν του ὡς ἄνω αἰτουμένου προσληφθέντα, ἐφαρμόζουσα τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Ν. 3514, ἔχουσαν ἐπὶ λέξει ὡς ἑξῆς:

«Ἐὰν ἐργοδότης τις ἀντικαταστήσῃ κατὰ τὸ ὡς ἄνω διάστημα τὸν στρατευθέντα ὑπάλληλον δι' ἄλλου, ἡ σύμβασις ἐργασίας τοῦ τελευταίου τούτου διαλύεται αὐτοδικαίως ἅμα τῇ ἐπανόδῳ τοῦ ἀποστρατευθέντος, ἄνευ οὐδεμιᾶς ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἀποζημίωσιν, πλὴν τῆς πρὸς αὐτὸν καταβολῆς τοῦ 1/2 τῆς ἡμερησίας ἀμοιβῆς του ἐπὶ 15θήμερον».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Μαΐου 1950

II

ΥΠΑΓΩΓΗ ΕΡΓΑΤΩΝ ΘΑΛΑΣΣΗΣ ΕΙΣ «ΕΡΓΑΤΙΚΗΝ ΕΣΤΙΑΝ»

Περίληψις: *Εἰς τὴν «Ἐργατικὴν Ἑστίαν» δὲν ὑπάγονται καὶ οἱ ἐργάται θαλάσσης.—Οἱ ἐργοδόται τούτων (ἐμποπλοΐ-αι ἐπιχειρήσεις κλπ.) δὲν ὑποχρεοῦνται εἰς καταβολὴν εἰσφορᾶς ὑπὲρ αὐτῆς «Ἐργατικῆς Ἑστίας».*

Νομικοῦ Συμβουλίου γνωμ. 16/135/1950

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Ν. Κοντογιάννης*

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 14916/352 ἀπὸ 30-3-50 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, δι' οὗ ζητεῖται ἡμῖν ἡ ὑπουργικὴ ἐντολὴ πρὸς γνωμοδότησιν ἐπὶ τοῦ ἐρωτήματος τοῦ τεθεμένου κατόπιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 695 ἀπὸ 18-3-1950 ἐγγράφου τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας, τὸ Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους (Τμ. Α'), συνελθὸν σήμερον καὶ ἀπαρτισθὲν ἐκ τῶν κ.κ. *Κ. Δημητρακάκη*, Προέδρου τοῦ Ν. Σ. Κ., *Ἰω. Κυβέλου*, Ἀντιπροέδρου, *Ἀθ. Παπαγιαννοπούλου*, *Τρ. Κοντοπαναγοπούλου*, *Ἰω. Κουμουτσοπούλου* καὶ *Ἀνδρ. Χατζηδάκη*, Νομικῶν Συμβούλων, καὶ *Θ. Φιλιππάκου*, *Δ. Καλαντζάκου*, *Γ. Γεωργακοπούλου* καὶ *Ν. Κοντογιάννη*, Παρέδρων τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφάνθη ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω ἐρωτήματος ὡς ἀκολούθως:

Οἱ ἐργάται θαλάσσης ἐμπορικῶν πλοίων, πληρώματα ἐμπορικῶν πλοίων κλπ. δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς περὶ «Ἐργατικῆς Ἑστίας» διατάξεις τῶν νόμων καὶ κατ' ἀκολουθίαν δὲν ὀφείλονται εἰσφοραὶ ὑπὲρ τῆς ἐν λόγῳ «Ἐργατικῆς Ἑστίας» ἐκ μέρους τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν ἀκτοπλοϊκῶν κλπ. πλοίων.

Ὁ νόμος 5204/1931 «περὶ ἱδρύσεως ἐργατικῆς Ἑστίας», ὡς οὗτος συνεπληρώθη καὶ ἐτροποποιήθη, οὐδαμοῦ ἀναφέρει τοὺς ἐργάτας θαλάσσης ἀποτελοῦντας, ὡς γνωστόν, ἰδιαιτέραν ἐργατικὴν τάξιν, διεπομένην ὑπὸ πλείστων εἰδικῶν νομοθετημάτων. Τὸ γεγονὸς δ' ἐπὶ πλέον, ὅτι μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς διοικήσεως τῆς «Ἐργατικῆς Ἑστίας» οὐδεὶς ἐκ τοῦ κόσμου τῶν ναυτικῶν (ἀφοπλιστής, ναυτικὸς πράκτωρ ἢ ἐργάτης θαλάσσης ἢ λιμενικὸς ἀξιωματικός) μετέχει, ἐμφανίζει τὸ πνεῦμα τοῦ νομοθέτου, ὅπως μὴ παριλάβῃ ἐν τῷ περὶ οὗ πρόκειται Ὀργανισμῷ καὶ τοὺς ναυτικούς, ἀλλ' ἀφήσῃ τούτους, ἵνα δι' ἰδιαιτέρου Ἱδρύματος, κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τοῦ Οἴκου τοῦ Ναύτου, τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου, Ναυτικοῦ Ἐπιμελητηρίου, Θαλασσίας Ἑνώσεως κλπ., ἐπιδιώξωσι τὴν ἐπίτευξιν παρεμφερῶν πρὸς τοὺς τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας σκοπούς, οἵτινες σκοποὶ θὰ ἔχωσι σχέσιν καὶ πρὸς τὴν θάλασσαν, τὰ πλοῖα καὶ τοὺς λιμένας.

Οὕτως ἐξηγεῖται, ἄλλωστε καὶ ὅτι ὁ αὐτὸς νομοθέτης τὴν ἐποπτείαν καὶ τὴν παρακολούθησιν τῆς λειτουργίας τῆς «Ἐργατικῆς Ἑστίας» ἀνέθεσεν ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας, μηδαμῶς ἀναμίξας τὸν Ὑπουργὸν Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας.

Εἰ καὶ κατὰ *τὴν μειοψηφήσασαν γνώμην* τοῦ ἐκ τῶν Συμβούλων κ. *Α. Χατζηδάκη*, εἰς τὴν «Ἐργατ. Ἑστίαν» ὑπάγονται καὶ οἱ ἐργάται θαλάσσης, διότι καὶ οὗτοι ἀνήκουσιν εἰς τὴν ἐργατικὴν τάξιν, ὑπὸ τὴν εὐρεῖαν τῆς λέξεως σημασίαν, τὸ δὲ ἄρθρ. 1 τοῦ ὡς ἄνω Ἱδρυτικοῦ νόμου ὁμιλεῖ γενικῶς περὶ «τῶν ἐργαζομένων», χωρὶς νὰ ποιῆται διάκρισίν τινα ἀποκλείουσαν τοὺς ναυτικούς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Μαΐου 1950

III

ΑΝΤΙΠΥΡΑΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ

Περίληψις: *Τὸ προσωπικὸν τῶν Ἑλληνικῶν Ἡλεκτρικῶν Σιδηροδρόμων δύναται νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τῆς Ὀργανώσεως Ἀντιπυρατικῆς Ἀσφαλίσεως διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Μεταφορῶν καὶ οὐχὶ δι' ἀποφάσεως μόνου τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.*

Νομικοῦ Συμβουλίου γνωμ. 17/130/1950

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Ν. Κοντογιάννης*

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 4870/Σ. 1/2 ἀπὸ 13-3-1950 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, δι' οὗ διαβιβάζεται ἡμῖν ἡ ὑπουργικὴ ἐντολὴ πρὸς γνωμοδότησιν ἐπὶ τοῦ ἐρωτήματος τοῦ τεθεμένου κατόπιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19677 ἀπὸ 24-12-49 ἐγγράφου τῶν Ἑλλην. Ἡλεκτρ. Σιδηροδρόμων Α. Ε. καὶ κατόπιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 3016/1/887 ἀπὸ 14 Φεβρουαρίου 1950 ἐγγράφου τοῦ Ν. Σ. Κ. πρὸς Ὑπουργεῖον Ἐργασίας, τὸ Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους (Τμ. Α'), συνελθὸν σήμερον καὶ ἀπαρτισθὲν ἐκ τῶν κ.κ. *Κ. Δημητρακάκη*, Προέδρου τοῦ Ν. Σ. Κ., *Ἰω. Κυβέλου*, Ἀντιπροέδρου, *Ἀθ. Παπαγιαννοπούλου*, *Τρ. Κοντοπαναγοπούλου*, *Ἰωάν. Κουμουτσοπούλου* καὶ *Ἀνδρ. Χατζηδάκη*, Νομικῶν Συμβούλων καὶ *Θ. Φιλιππάκου*, *Δ. Καλαντζάκου*, *Γ. Γεωργακοπούλου* καὶ *Ν. Κοντογιάννη*, Παρέδρων τοῦ Νομ. Συμβουλίου, ἀπεφάνθη ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω ἐρωτήματος, τῇ εἰσηγήσει μας, ὁμοφώνως ὡς ἑξῆς:

Κατὰ τὰς μεταβατικὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 23 παράγρ. 1 τῆς ὑπ' ἀριθ. 51133 Κ. 1682 ἀπὸ 16 Νοεμβρίου 1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας «περὶ ἐγκρίσεως τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Ὀργανώσεως Ἀντιπυρατικῆς Ἀσφαλίσεως» (Ἐφ. Κυβ. β' 196), κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος καταστατικοῦ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ὀργανισμοῦ τοῦ ἱδρυθέντος διὰ τοῦ Α. Ν. 19/1/35 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς πυρκαϊᾶς» ὑπάγονται τὰ ἐν ἄρθρῳ 4 τοῦ αὐτοῦ καταστατικοῦ πρόσωπα, ἐφ' ὅσον ἀσφαλίζονται εἰς Ὀργανισμοὺς τελοῦντας ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν καὶ τὸν ἔλεγχον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας. Ἡ δὲ ἐπέκτασις τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τὰ εἰς Ὀργανισμοὺς τελοῦντας ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν ἑτέρων Ὑπουργείων, ἀσφαλιζόμενα πρόσωπα ἐνεργεῖται διὰ κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ τοῦ ἁρμοδίου ἑκάστοτε Ὑπουργοῦ (ἐκδιδομένων μετὰ γνώμην τοῦ Δ. Σ. τοῦ οἰκείου Ὀργανισμοῦ καὶ τοῦ Δ. Σ. τῆς Ὀργανώσεως).

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν διατάξεων τούτων, ἵνα εἰς τὸν ἐν λόγῳ Ὀργανισμὸν ὑπαχθῇ καὶ τὸ προσωπικὸν τῆς ἐπιχειρήσεως τῶν Ἑλληνικῶν Ἡλεκτρικῶν Σιδηροδρόμων, ἀπαιτεῖται κοινὴ ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ τοῦ τῶν Μεταφορῶν, διότι κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀ. ν. 549/1937 τὴν ἐποπτείαν καὶ ἔλεγχον τῶν Ταμείων Προνοίας τῶν ἐν λόγῳ ὑπαλλήλων διατηρήσας ὁ Ὑπουργὸς τῶν Σιδηροδρόμων (τῶν

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ - ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ - ΕΙΔΗΣΕΙΣ

ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΤΗΣ ΕΕΔ

ΤΙΝΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 659 ΤΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΟΣ

Τὸ ἄρθρον 659 Α. Κ. ὁρίζει τὰ ἑξῆς: Ἐὰν παραστῇ ἀνάγκη ἐργασίας ἐπὶ πλέον τῆς συμφωνηθείσης ἢ τῆς συνήθους, ὁ ἐκμισθωτὴς ὑποχρεοῦται εἰς ταύτην, ἐὰν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐκτελέσῃ αὐτὴν καὶ ἡ ἄρνησίς του θὰ προσέκρουεν εἰς τὴν καλὴν πίστιν.

Ὁ ἐκμισθωτὴς διὰ τὴν ἐπὶ πλέον ταύτην ἐργασίαν δικαιοῦται εἰς συμπληρωματικὴν ἀμοιβήν, κανονιζομένην ἀναλόγως τοῦ συμφωνηθέντος μισθοῦ καὶ τῶν εἰδικῶν περιστάσεων.

Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὸ ἄρθρον 679 Α. Κ. συμφωνία, δι' ἧς περιορίζονται τὰ δικαιώματα τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρου 659 § 2 εἶναι ἄκυρος.

Ὁμοίαν διάταξιν ἄρθρον 317, εἰλημμένον ἐκ τοῦ ἄρθρου 336 Ἑλλ. Κώδικος Ἐνοχῶν) περιεῖχε καὶ τὸ Σχέδιον Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς Ἀστικοῦ Κώδικος (βλέπε ἐπίσημον ἔκδοσιν Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, ἔκδ. 1936 σελ. 319), ἡ ὁποία, μὴ περιεχομένη εἰς τὸ Προσχέδιον τοῦ Εἰσηγητοῦ (ΕΕΔ 9, 466), ὡς προκύπτει ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς (ἔνθ' ἄνω, σελ. 378), προσετέθη ὑπὸ τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς, μὲ τὴν δήλωσιν ὅτι ἔχει σημασίαν, ὅταν ἡ ἐπὶ πλέον ἐργασία δὲν ἀπαγορεύεται ὑπὸ τοῦ νόμου.

Κατὰ τὸν Εἰσηγητὴν τοῦ Προσχεδίου Ἀστικοῦ Κώδικος (βλέπε *Κ. Τριανταφυλλοπούλου*, Αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν, ΕΕΔ 9, 470) κατὰ Ἑλλ. 336 (ἐξ οὗ ἐλήφθη τὸ ἄρθρ. 317 Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἰσχύον ἄρθρ. 659 Α. Κ.), ἐὰν παρίσταται ἀνάγκη ἐργασίας ἐπὶ πλέον τῆς συμφωνηθείσης, ὑποχρεοῦται ὁ ἐκμισθωτὴς ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους νὰ ἀναλάβῃ αὐτὴν ἐναντι ἀναλόγου μισθοῦ.

Ἡ διάταξις ὅμως, ὡς γενική, δὲν δύναται νὰ ἐπιδοκιμασθῇ, ἅτε μονομερῆς ὑπὲρ τοῦ ἐργοδότου καὶ διότι ὡς νόμιμος ὑποχρέωσις συγκροτεῖται πρὸς τὰ ἤδη ἰσχύοντα νόμιμα ὅρια ἐργασίας. Μόνον δι' εἰδικοῦ νόμου δύναται νὰ ὁρισθῇ ἐπὶ ποίων ἐξαιρετικῶν περιπτώσεων εἰς ὡ ἰσμένας ἐπιχειρήσεις ἤ σεις καὶ ὑπὸ ποίας ὑποχρεώσεις τοῦ ἐργοδότου δύναται ν' ἀξιωθῇ ἀπὸ ἐργάτην ἐπὶ πλέον ἐργασία (πρβλ. νόμον 1234, ἄρθρ. 7, Αὐστριακὸν νόμον περὶ ὀκταώρου κλπ.).

Ἐφ' ὅσον—κατὰ τὴν αὐτὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν—δὲν ὑπάρχει νόμιμον ὅριον ἐργασίας, ὁ ἐκμισθωτής, οἰκειοθελῶς ἐργασθεὶς ἐπὶ πλέον, ἔχει, ὡς εἰκός, ἀξίωσιν ἐπὶ ἀνάλογον πρόσθετον μισθόν, καὶ ἂν ἔτι δὲν συμφωνηθῇ τοιοῦτος (ἄρθρ. 309). Ἐὰν ὅμως ἡ ἐπὶ πλέον παρασχεθεῖσα ἐργασία πίπτῃ εἰς ὥρια, πέραν τῶν ὁποίων ἀπαγορεύεται ἡ ἐργασία, ὡς λ.χ. κατὰ τὸν νόμον ΔΚΘ' περὶ ἐργασίας γυναικῶν καὶ ἀνηλίκων ἢ κατὰ τὴν ἰσχύουσαν περὶ ὀκταώρου νομοθεσίαν, τὴν μὴ προβλέπουσαν εἰδικῶς τὸ ζήτημα, τότε πρόκειται περὶ ἀξίας ἐπιδοθείσης εἰς τὸν ἕτερον, ἐπὶ τῇ βάσει ἀκύρου σχέσεως καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἀναζητεῖται αὕτη κατά τε τὸ ἰσχύον δίκαιον καὶ τὸ Σχέδιον, συμφώνως πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διὰ τῆς condictio ob injustam causam.

Ἐξ ἄλλου ὅμως κατὰ τὸ ἄρθρον 38 τοῦ εἰσαγωγικοῦ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος Ν. 2783|1941

Μεταφορῶν), καὶ μόνον τῶν Ταμείων Ἀλληλοβοηθείας τῶν αὐτῶν ὑπαλλήλων τὸν ἔλεγχον ἀνέλαβε κατὰ τὴν αὐτὴν διάταξιν τοῦ ἀ. ν. 549|37 μόνος ὁ Ὑφυπουργὸς (νῦν Ὑπουργὸς) Ἐργασίας.

Οἱ εἰρημένοι ὑπάλληλοι ἀσφαλίζονται εἰς Ταμεῖον Προνοίας, ὅπερ, κατὰ τὰ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 8461 ἀπὸ 3-8-1940 ἐγγράφῳ τοῦ Ὑπουργείου Μεταφορῶν διαλαμβανόμενα, ἀσφαλίζει καὶ τὴν ἀσθένειαν τῆς φυματιώσεως κλπ. Τὸ Ταμεῖον τοῦτο Προνοίας, κατὰ τ' ἀνωτέρω, τελεῖ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Ὑπουργοῦ Μεταφορῶν, καὶ ἕνεκα τούτου, ὡς προείρηται, συμφώνως πρὸς τὴν προσδιαληφθεῖσαν μεταβατικὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 2 παράγρ. 1 τοῦ ἄρθρ. 23 τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Ὀργανώσεως Ἀντιφυματικῆς Ἀσφαλίσεως, θὰ ἀπαιτηθῇ διὰ τὴν περὶ ἧς πρόκειται ἐπέκτασιν κοινὴ ἀπόφασις μετὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Μεταφορῶν Ὑπουργοῦ. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι τὸ αὐτὸ προσωπικὸν τῆς εἰρημένης ἐπιχειρήσεως ἀσφαλίζεται καὶ εἰς ἕτερον Ταμεῖον, εἰς τὸ Ταμεῖον Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑλληνικῶν Ἠλεκτρ. Σιδηροδρόμων, ὑπαγομένων ἀποκλειστικῶς, κατὰ τὰ ἄνω εἰρημένα συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀ. ν. 549|37, εἰς τὸν ἔλεγχον μόνον τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, πλὴν τὸ Ταμεῖον τοῦτο κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ καταστατικοῦ αὐτοῦ δὲν ἀσφαλίζει τὴν ἀσθένειαν, καὶ δὲν δύναται συνεπῶς, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Συμβουλίου, ἡ ὕπαρξις τοῦ Ταμείου τούτου ξένου πρὸς τοὺς περὶ ὧν νῦν πρόκειται ἀσκοποῦς προνοίας, καὶ δὴ τῆς κατὰ τῆς ἀσθενείας ἀσφαλίσεως, νὰ ἀπαιτηθῇ τὸ κριτήριον διὰ τὴν λύσιν τοῦ ὑπὸ κρίσιν ζητήματος. Ἐνῷ ἀντιθέτως καὶ μόνη ἡ ὕπαρξις τοῦ ὡς ἄνω Ταμείου Προνοίας τοῦ ἀσφαλίζοντος τὸ περὶ οὗ πρόκειται προσωπικὸν κατὰ τῆς ἀσθενείας καὶ ὑπαγομένου, ὡς εἴρηται, εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ Ὑπουργοῦ Μεταφορῶν, εἶναι ἀρκετὸν στοιχεῖον, ἵνα δικαιολογήσῃ τὴν κατὰ τὰ ἄνω εἰρημένα γνώμην περὶ τοῦ διὰ τὴν περὶ ἧς πρόκειται ἐπέκτασιν ἀπαιτητοῦ τῆς ἐγκρίσεως καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Μεταφορῶν δι' ἐκδόσεως ἀποφάσεως κοινῆς αὐτοῦ καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Μαΐου 1950.

(ΕΕΔ 5, 318) διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, μεταξὺ τῶν ἄλλων, πάντες οἱ νόμοι καὶ τὰ διατάγματα περὶ ὡρῶν καὶ χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας, περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως.

Ἑπομένως, μετὰ τὴν διατήρησιν ἐν ἰσχύϊ τῶν σχετικῶν πρὸς τὰ χρονικὰ ὅρια ἐργασίας εἰδικῶν ἐργατικῶν νόμων ἀπομένει πεδίον ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 659 Α.Κ. εἰς ὅσας περιπτώσεις δὲν προβλέπεται ὑπὸ τοῦ εἰδικοῦ νόμου περιορισμὸς εἰς ὡρισμένα χρονικὰ ὅρια ἐργασίας.

Ἡ γενομένη, ἄλλως τε, ὡς ἀνωτέρω ἐσημειώθη, δήλωσις τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἐξηγεῖ, ὅτι καὶ ὑπ' αὐτὴν τὴν ἔννοιαν, ἀνεξαρτήτως τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 38 Εἰσαγ. Νόμου Ἀστικοῦ Κώδικος, προσετέθη ἡ διάταξις καὶ ἡ δήλωσις αὕτη τελεῖ ἐν ἁρμονίᾳ καὶ πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ Εἰσηγητοῦ ἀναπτυχθέντα ἐπὶ τοῦ σχεδίου συμβάσεως ἐργασίας (*Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, ἀπὸ τὰ πρακτικὰ Ἀναθεωρητικῆς Ἐπιτροπῆς, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 40), ὅτι αἱ βασικαὶ καὶ θεμελιώδεις σχέσεις, αἱ ὁποῖαι ἀπαντῶσιν εἰς κάθε σύμβασιν ἐργασίας, θὰ ρυθμισθοῦν εἰς τὸν Κώδικα κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε τὰ ἰδιαίτερα κατὰ κατηγορίας νομοθετήματα νὰ κινοῦνται ἐλευθέρως, ἀλλὰ πάντοτε ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος. Τοῦτο δὲ εἶναι καὶ ἄλλως ὠφέλιμον, διότι πολλάκις αὐτὰ τὰ συχνὰ ἐναλλασσόμενα νομοθετήματα τῆς ἁρμοδιότητος διαφόρων Ὑπουργείων προσκρούουν καὶ ἀνατρέπουν ἐκ σπουδῆς ἢ καὶ ἐξ ἀγνοίας θεμελιώδεις ἀστικὰς διατάξεις καὶ καλὸν εἶναι νὰ ἀποτελέσῃ εἰς τοῦτο φραγμὸν τὸ πλαίσιον τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ὅστις φυσικὰ ἐπὶ πολλὰς δεκαετηρίδας δὲν θὰ μεταβληθῇ καὶ δὲν πρέπει νὰ θίγεται ἀπὸ εἰδικοὺς νόμους.

Εἰς ὅσας περιπτώσεις ρυθμίζονται εἰδικῶς τὰ χρονικὰ ὅρια ἐργασίας δι' εἰδικῶν ἐργατικῶν νόμων, ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 659 Α.Κ. τότε μόνον ἔχει ἔδαφος ἀναπτύξεως, ὅταν ὀφίσταται μὲν ἡ ἀνάγκη παροχῆς ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ ἐργασίας ἐπὶ πλέον τῆς νομίμου, ἀλλὰ διὰ τὴν παροχὴν τοιαύτης ἐργασίας ἔχουν πληρωθῇ οἱ ἐκ τοῦ εἰδικοῦ ἐργατικοῦ νόμου προαπαιτούμενοι ὅροι καὶ προϋποθέσεις αὐτῆς, βασικὴ ἐκ τῶν ὁποίων εἶναι ἡ ἄδεια τῆς Ἀρχῆς (πρβλ. ἄρθρ. 4 Π.Δ. 27 Ἰουνίου|1 Ἰουλίου 1932 «περὶ κωδικοποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ ὀκταώρου ἐργασίας διατάξεων»), ἀφοῦ τὸ ἄρθρον 659 Α. Κ. ἀφορᾷ μόνον τὴν κατὰ χρόνον αὔξησιν τῆς ἐργασίας, οὐχὶ δὲ ἁπλῶς τὴν κατὰ ποσότητα ἐπιβάρυνσιν αὐτῆς (πρβλ. καὶ 35|1948 ἀπόφασιν Ἀνωτέρας Μονίμου Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἐργασίας, εἰσηγητὴς *Ι. Καπαδίστριας*, ΕΕΔ 8, 31, ἔνθα ἀναφέρεται καὶ τοιαύτη ἑρμηνεία ὑπὸ ξένων ἑρμηνευτῶν τοῦ ἀναλόγου ἄρθρου 336 Ἑλλ. Κώδικος Ἐνοχῶν).

Ἑπομένως δὲν δύναται ὁ ἐργοδότης νὰ ἀντιτάξῃ κατὰ τοῦ μισθωτοῦ, ὅτι ἡ ἄρνησίς του νὰ ἐργασθῇ προσκρούει εἰς τὴν καλὴν πίστιν, ἂν δὲν ἔχῃ ἀχθῇ εἰς τὰς νομίμους ἐνεργείας πρὸς νομιμοποίησιν τῆς παροχῆς ἐργασίας, τοσούτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον οἱ οἰκειοθελῶς ἐργαζόμενοι μισθωτοὶ εἰς χρονικὰ ὅρια, μὴ ἐπιτρεπόμενα ὑπὸ τοῦ νόμου, τιμωροῦνται ὑπὸ νόμων καὶ αὐτοὶ ποινικῶς, ἄλλο δὲ τὸ ζήτημα, ἂν, ἐργαζομένων τυχὸν ὑπὸ τὴν ἀπειλὴν ἀπολύσεως, αἴρεται δι' αὐτοὺς ὁ ποινικὸς χαρακτὴρ τῆς πράξεως, κατὰ τὸ ἄρθρ. 96 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου.

Ζήτημα ἀμοιβῆς περαιτέρω τοῦ μισθωτοῦ δὲν προκύπτει ἐκ τοῦ ἄρθρου 659 Α.Κ., ἀφοῦ οἱ ἐπιτρέποντες τὴν ὑπέρβασιν τῶν νομίμων ὁρίων εἰδικοὶ ἐργατικοὶ νόμοι καθορίζουν καὶ τὴν ὀφειλομένην πρόσθετον ἀμοιβὴν (βλέπε Π.Δ. 27 Ἰουνίου|4 Ἰουλίου 1932 «περὶ κωδικοποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ ὀκταώρου ἐργασίας διατάξεων» (ἄρθρ. 9), Α.Ν 547|1937, ἄλλα εἰδικὰ περὶ ὀκταώρου ἐργασίας διατάγματα), καὶ μόνον ὅταν δὲν ὑπάρχῃ εἰδικὴ διάταξις ἐργατικοῦ νόμου, ρυθμίζουσα τὸ θέμα, θὰ ἐφαρμοσθῇ ἐπικουρικῶς (βλέπε περὶ τῆς ἐπικουρικῆς σχέσεως Α. Κ. πρὸς τὴν ἐργατικὴν νομοθεσίαν *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, Αἰτιολογ. ἔκθεσις Προσχεδίου Α.Κ., ΕΕΔ 9, 469), ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 659 Α.Κ. περὶ ἀμοιβῆς κατὰ λόγον τοῦ συμφωνηθέντος μισθοῦ καὶ τῶν εἰδικῶν περιστάσεων.

Ἂν ἡ παροχὴ ἐργασίας ὑπερέβῃ καὶ τὰ μετ' ἄδειαν τῆς Ἀρχῆς χρονικὰ ὅρια, τότε πάλιν πρόκειται περὶ ἀκύρου συμβάσεως, καὶ θ' ἀναζητηθῇ ἡ ἀξία τῆς ἐργασίας κατὰ τὸ ἄρθρ. 904 Α.Κ., ὁπότε εἶναι ζήτημα ἀποδείξεως τί ποσὸν ὠφελήθη ὁ καταστὰς πλουσιώτερος ἐργοδότης.

Βιβλιογραφία: *Κ. Καυκᾶς*, Ἔνοχ. Εἰδικὸν Μέρος, Τόμος Α' ἄρθρ. 659 Α.Κ., *Π. Ζέπος*, Ἔνοχ. Β' Μέρος Εἰδικόν, Τεῦχος 3ον, σελ. 347 ἐπ., *Κ. Ἀποστολίδης*, Ἐνοχικόν, Τόμος 3ος, Εἰδικὸν Μέρος, Τεῦχος 6ον, σελ. 604 ἐπ. *Κ. Σφακιανάκης*, ΕΕΔ 8, 88, *Α. Μίχας*, ΕΕΔ 8, 51, *Εασ Παντ. Βασιλείου*, ΕΕΔ, 9, 535, **Σύνταξις**, ΕΕΔ, ΕΕΔ 8, 272.

Ἡ Σύνταξις τῆς ΕΕΔ

ΝΟΜΟΙ - ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ - ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΙ - ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ.—Περί αὐξήσεως τοῦ ὑπό τῆς παρ. 4 τοῦ ἄρθρου 634Α τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας ὁριζομένου ποσοῦ.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 135 τῆς 17 Ἰουνίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τάς διατάξεις τῆς παραγρ. 2 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 164 Ν. Δ. «περί τροποποιήσεως διατάξεών τινων Πολιτικῆς Δικονομίας» καί τήν ὑπ' ἀριθ. 365)50 γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπί τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργοῦ, ἀποφασίσαμεν καί διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον.

Τό ὑπό τῆς παραγράφου 4 τοῦ ἄρθρου 634Α τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη διά τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 129)45 Ἀναγκαστικοῦ Νόμου καί τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 164)46 Ν. Δ. καί ἐτροποποιήθη ὑπό τοῦ ἀπό 5.6.48 Β.Δ., ὁριζόμενον ποσόν, ὑπερ δέν δύναται νά ὑπερβῇ ἡ ὑπό τοῦ Πρωτέρου ἡ τοῦ Εἰρηνοδίκου προσωρινῶς ἐπιδικαζομένη ἀπαίτησις, αὐξάνεται εἰς δραχμάς δέκα πέντε ἑκατομμύρια (15.0 00.000).

Εἰς τόν αὐτόν ἐπί τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργόν ἀνατίθεμεν τήν δημοσίευσιν καί ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Ἰουνίου 1950.

Πρᾶξις Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου 450 τῆς 2 Ἰουνίου 1950

Περί ὁμοιομόρφου ἐφαρμογῆς συλλογικῶν συμβάσεων εἰς Ν.Π.Δ.Δ. κλπ.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 130 τῆς 10 Ἰουνίου 1950)

Λαβόν ὑπ' ὄψιν σχετικήν ἐγγράφου πρότασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Μεταφορῶν ἀποφασίζει:

Ἐγκρίνει, ὅπως αἱ ἑκάστοτε ἐφαρμοζόμεναι διά τάς ἰδιωτικάς ἐκμεταλλεύσεις Ἠλεκτροφωτισμοῦ συλλογικαί συμβάσεις ἐργασίας, ἀποφάσεις Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἤ ἀποφάσεις κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Ἀν. Ν. 28 1944, ἐφαρμόζωνται κατά ἀνάλογον τρόπον ὁμοιομόρφως διά τό ὁμοειδές προσωπικόν των καί διά τάς κάτωθι ὑφισταμένας ἐκμεταλλεύσεις ἠλεκτροφωτισμοῦ, ἤτοι:

Κρατικήν Ἐκμετάλλευσιν Τροχιῶν καί Ἠλεκτροφωτισμοῦ Θεσσαλονίκης, Ἠλεκτρικάς Ἐγκαταστάσεις τῶν κάτωθι Δήμων ἤ Κοινοτήτων Ἡρακλείου (Κρήτης) Χανίων, Ἀλεξανδρουπόλεως, Σάνθης, Καβάλας, Καστορίας, Κοζάνης, Κομοτινῆς, Ἐδέσσης, Κορωπίου (Ἀττικῆς), Ἠλεκτρικάς Ἐγκαταστάσεις Κερκύρας, Ὀργανισμόν Ὑδρεύσεως καί Ἠλεκτροφωτισμοῦ Λαρίσης.

Οὕτω αἱ ἀποφάσεις Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, αἱ ἀφορῶσαι τούς διπλωματούχους μηχανικούς Ἀνωτ. Σχολῶν, τούς ἠλεκτροτεχνίτας, τούς πρακτικούς μηχανικούς κλπ θά ἐφαρμόζωνται διά τό ἀντίστοιχον προσωπικόν τῶν ὡς ἄνω ἠλεκτρικῶν ἐκμεταλλεύσεων, ὡς ἐπίσης αἱ συλλογικαί συμβάσεις ἐργασίας τοῦ 1947, ὡς αὗται μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθησαν, δι' ἅπαν τό λοιπόν προσωπικόν τούτων.

Ἐκδόσαν πρός τοῦτο τήν ὑπ' ἀριθ. 459 παροῦσαν πρᾶξιν του.

Ὁ Πρόεδρος — Τά Μέλη

Ἀκριβές ἀντίγραφον

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Ἰουνίου 1950.

Ὁ Γραμματεύς τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

22874)Σ.453)50 Ἀπόφ. Ὑπουργ. Ἐργασίας

Περί τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἀεριόφωτος Πειραιῶς.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 70 τῆς 5 Μαΐου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) τό ἄρθρον 59 παράγρ. 1 τοῦ Α. Ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περί ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διά τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Ν. 694)13.7 «περί αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καί τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας», 2) τάς διατάξεις τοῦ ἀπό 30 Ἀπριλίου 1946 Ν. Διατάγματος «περί ὀργανώσεως καί συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καί τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», 3) πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἀεριόφωτος Πειραιῶς ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 31 ἐ. ἔ. ἀναφορᾶς αὐτοῦ, 4) γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 81, συνεδρίασις 4)η τῆς 30 Μαρτίου 1950), ἀποφασίζομεν:

Ὅπως ἡ παράγραφος 6 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἀεριόφωτος Πειραιῶς, τροποποιουμένη, διαμορφωθῇ ὡς ἀκολούθως:

«6 εἰσφορά τῆς ἑταιρίας»

Εἰσφορά τῆς Ἑταιρίας ἴση πρός 12 0)0 ἐπί τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἠσφαλισμένων τῶν ὑποκειμένων εἰς τήν κατά τ' ἀνωτέρω κράτησιν ποσοστοῦ 6 0)0.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ἀπριλίου 1950.

12048)Σ 233)1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἐμπορικῆς Τραπέζης.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 70 τῆς 5 Μαΐου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τό ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περί ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διά τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀν. Νόμου 69)1937 περί αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καί τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας». 2) Τάς διατάξεις τοῦ ἀπό 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Δ)τος «περί ὀργανώσεως καί συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καί τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», 3) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἐμπορικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 136)30)17-1-50 ἀναφορᾶς του. 4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 41, συνεδρίασις 3)η τῆς Β' περιόδου τῆς 6-2-50), ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τό Καταστατικόν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἐμπορικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἐπέλθωσιν αἱ κάτωθι τροποποιήσεις καί προσθῆκαι:

1) Ἡ παράγραφος 6 τοῦ ἄρθρου 12 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

«6. Ἔκτακτοι εἰσφοραί τῆς Ἐμπορικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος».

ΙΙ) Ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου 29 προστίθεται διάταξις ἔχουσα οὕτω:

«Τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος προβλεπομένων παροχῶν δικαιοῦνται ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1950 καὶ τὰ μέλη οἰκογενείας θανόντων ὑπαλλήλων τῆς Τραπέζης ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1948 μέχρι 31 Ὀκτωβρίου 1948, ἐφ' ὅσον εἶχον συμπληρώσει 40 ἐτῶν τοὐλάχιστον ὑπηρεσίαν παρὰ τῇ Ἐμπορικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Ἀπριλίου 1950

12234|Σ. 237|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 70 τῆς 5 Μαΐου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀν. Νόμου 6911|937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας». 2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Διατάγματος «περὶ ὀργανώσεως τοῦ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς». 3) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3939|1948 ἀναφορᾶς αὐτοῦ 4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. Σ.Κ.Α. 73|948, συνεδρίασις 88η τῆς 14 Φεβρουαρίου 1950, περίοδος Β') ἀποφαίζομεν:

Ὅπως εἰς τὸ τέλος τῆς ὑπ' ἀριθ. 51874|2-11-1938 ἀποφάσεως ἡμῶν «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν» προστεθῇ διάταξις ἔχουσα οὕτω:

Ἐξαιρετικῶς προκειμένου περὶ συμμοριοπλήκτων συνταξιούχων καὶ βοηθηματούχων τοῦ Ταμείου δύναται νὰ χορηγηθῇ, καθ' ὑπέρβασιν τῶν ὡς ἄνω καιμένων σχετικῶν διατάξεων, δάνειον ἴσον πρὸς τὴν σύνταξιν ἢ τὸ βοήθημα μέχρι τριῶν εἰσέτι μηνῶν, διὰ τὰς αὐτὰς προϋποθέσεις κατόπιν σχετικῶν ἀποφάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου, ἐγκρινομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἐγκρίνονται καὶ νομιμοποιοῦνται αἱ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ληφθεῖσαι ἀποφάσεις τοῦ Δ. Συμβουλίου περὶ χορηγήσεως δανείων εἰς τοὺς συμμοριοπλήκτους συνταξιούχους καὶ βοηθηματούχους τοῦ Ταμείου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Ἀπριλίου 1950

51805|2142|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ κατανομῆς προσθέτου τέλους δημοσίων θεαμάτων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 71 τῆς 6 Μαΐου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὸ ἀπὸ 4 Αὐγούστου 1923 Ν. Διάταγμα περὶ τροποποιήσεως τοῦ περὶ δημοσίων θεαμάτων Νόμου», ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀπὸ 20|11|1925 Ν. Δ. «περὶ καθορισμοῦ πόρων καὶ μετόχων τοῦ Ταμείου Συντάξεως Ἠθοποιῶν κλπ.». 2) Τὸ ἀπὸ 17|11|1941 Δ)γμα «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ ἀπὸ 1ης Δ|βρίου 1930 Διγματος περὶ ἱδρύσεως Ταμείου Ἐργασίας Ἠθοποιῶν καὶ περὶ τρόπου ἀποδόσεως ποσοστοῦ ὑπὲρ τοῦ Ταμείου τούτων, 3) Τὸ ἀπὸ 15-6-1932 Δ)γμα «περὶ τρόπου ἀποδόσεως πόρων συντηρήσεως καὶ λειτουργίας τῆς Δραματικῆς Σχολῆς τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου». 4) Τὸν Νόμον 6312 «περὶ συμπληρώσεως τῆς ἀσφαλίσεως θεατρικῶν συγγραφέων» καὶ 5) Τὸν ὑπ' ἀριθ. 4|9|37 Α Ν «περὶ τρόπου διαγομῆς τῶν ὑπὲρ τῶν ἐργατῶν θεάτρου διατιθεμένων ποσοστῶν εἰδικοῦ τέλους ἐπὶ τῶν δημοσίων θεαμάτων», ἐγκρίνομεν:

Ὅπως ἐκ τῶν ἐκάστοτε εἰσπραττομένων ποσῶν ἐκ προσθέτου τέλους ἐπὶ τῶν εἰσιτηρίων δημοσίων θεαμάτων ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Συντάξεως Ἠθοποιῶν καὶ ἀποδιδομένων αὐτῷ διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας χρήσεως 1949 - 1950 (1-4-1950—30-6-1950) διατίθενται τὰ ἑξῆς ποσοστὰ ὅτ' ἐνταλμάτων ἐκδιδομένων παρὰ τῆς ὑπηρεσίας ἐντελλομένων ἐξόδων:

α) Ἓν ὄγδοον ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἐργασίας Ἠθοποιῶν, ὑποχρέου τούτου ὄντος εἰς ἀπόδοσιν ἐκ τοῦ ὡς ἄνω ποσοστοῦ δραχμῶν 250.000 εἰς τὴν Δραματικὴν Σχολὴν τοῦ Θεάτρου πρὸς συντήρησιν καὶ λειτουργίαν αὐτῆς.

β) Ἕτερον δὲ ἓν ὄγδοον ὑπὲρ τῶν κάτωθι Ταμείων Ἀλληλοβοηθείας ὑπὲρ ὧς κατανέμεται εἰς αὐτὰ κατ' ἀναλογίαν τῶν ταμειακῶς ἐν τάξει μελῶν τῶν ἀσχολουμένων κυρίως εἰς ἐργασίας θεάτρου καὶ κατὰ ποσοστὸν ὡς ἀκολούθως:

1) 37 ο|ο (τριάκοντα ἑπτὰ τοῖς ἑκατὸν) ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Ἠθοποιῶν.

2) 7 ο|ο (ἑπτὰ) ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Τεχνιτῶν Θεάτρου.

3) 5 ο|ο (πέντε) ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Ἑλλήνων Θεατρικῶν Συγγραφέων.

4) 11 ο|ο (ἕνδεκα) ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Ὑπαλλήλων Κινηματογραφικῶν Ἐπιχειρήσεων.

5) 17 ο|ο (δέκα ἑπτά) ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Πανελληνίου Μουσικοῦ Συλλόγου.

6) 6ο|ο (ἓξ) ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Ἐπαγγελματιῶν Μουσικῶν.

7) 1ο|ο (ἓν) ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Ἑλλήνων Μουσουργῶν.

8) 6ο|ο (ἓξ) ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Συνδέσμου Μουσικῶν Ἀθηνῶν — Πειραιῶς «Ἡ Ἀλληλοβοήθεια».

9) 5ο|ο (πέντε) ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Μουσικοῦ Συλλόγου Θεσσαλονίκης.

10) 5ο|ο (πέντε) ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Ταξιθετῶν.

Αἱ δαπάναι διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως (μισθοὶ προσωπικοῦ, Γραφείων, ἐνοίκια γραφικὴ ὕλη κλπ.) τῶν περὶ ὧν ἡ παροῦσα Ταμείων Ἀλληλοβοηθείας δὲν δύνανται νὰ εἶναι ἀνώτεραι κατ' ἔτος τοῦ ἑνὸς δεκάτου τῶν περιερχομένων εἰς ταῦτα ποσῶν ἐκ προσθέτου τέλους.

Ἐξαιρετικῶς ἐπιτρέπεται μετ' ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῶν Ταμείων, ὅπως αἱ δαπάναι αὗται ἀνέλθωσιν εἰς ποσοστὸν μέχρι 10ο|ο ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἐσόδων ἑκάστου Ταμείου, τὸ ἐπὶ πλέον δὲ μέρος τοῦ ἑνὸς δεκάτου ἐπὶ τῶν προσθέτων τελῶν δαπανώμενον ποσὸν θὰ βαρύνῃ τὰς λοιπὰς προσόδους αὐτῶν. Διὰ τὸ ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1949 μέχρι 31 Μαρτίου 1950 χρονικὸν διάστημα ἰσχύει ἡ ὑπ' ἀριθ. 24378|49 ἀπόφασις ἡμῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Μαΐου 1950

631|14|1947|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ ἐγκρίσεως τοῦ Κανονισμοῦ λειτουργίας τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Κλωστοϋφαντουργίας.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 71 τῆς 6 Μαΐου 1950)

14743)Σ.306)1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 28 τῆς ὑπ' ἀριθ. 31116)Σ 746)4 6.49 ἀποφάσεως.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 71 τῆς 6 Μαΐου 1950).

"Εχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀν. Νόμου 694)37 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας». 2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Δ)τος «περὶ ὀργανώσεως τοῦ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς». 3) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Καπνεμπορικῶν Ἐπιχειρήσεων ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 533)8.11.49 ἀναφορᾶς του. 4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 867)49), συνεδρίασις 42α τῆς Η' περιόδου τῆς 14ης Μαρτίου 1950,) ἀποφασίζομεν:

"Οπως ἡ δευτέρα παράγραφος τοῦ ἄρθρου 28 τῆς ὑπ' ἀριθ. 31116 Σ. 746)4 6.49 ἀποφάσεως ἡμῶν τροποποιηθῇ ὡς κάτωθι:

«Αἱ περὶ παροχῶν διατάξεις τοῦ παρόντος καταστατικοῦ ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ ἠσφαλισμένων καὶ μελῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν, διὰ τοὺς ὁποίους ὁ ἀσφαλιστικὸς κίνδυνος ἐπηλήθευσε πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος, οὐχὶ ὅμως καὶ πρὸ τῆς 1.1.46».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Ἀπριλίου 1950

14980)1279)1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ ὁρισμοῦ προέδρου Ε.Ρ.Φ.Ξ. καὶ εἰς ἃς περιφερείας δὲν ἐδρεύει Ἐπιθεωρητὴς ἢ Ἐπόπτης Ἐργασίας.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 71 τῆς 6 Μαΐου 1950)

"Εχοντες ὑπ' ὄψει: τὰς διατάξεις τῆς παραγρ. 4 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. Διατάγματος 1254)49 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τῶν περὶ φορτ)οσεων Νόμων», ἀποφασίζομεν:

Ὁριζομεν, ὅπως, εἰς ἃς περιφερείας δὲν ἐδρεύει Ἐπιθεωρητὴς ἢ Ἐπόπτης Ἐργασίας, προεδρεύῃ τῆς οἰκείας Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτώσεων Ζηρᾶς ὁ Διοικητὴς Χωροφυλακῆς τῆς περιφερείας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3ῃ Μαΐου 1950.

33700)2890)50 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν

Περὶ αὐξήσεως ἡμερομισθίων ἀνειδικεύτων καὶ μαθητευομένων ἐργατῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 93 τῆς 16 Ἰουνίου 1950)

"Εχοντες ὑπ' ὄψει: 1) τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 28)44, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, 2) τὰς ὑφισταμένας συνθήκας ἀμοιβῆς καὶ ἐργασίας τῶν μαθητευομένων καὶ ἀνειδικεύτων ἐργατῶν.

Ἀ π ο φ α σ ί ζ ο μ ε ν:

Ἄρθρον 1ον

1. Μαθητευόμενοι.

1) Εἰς πάντα προσλαμβανόμενον ὡς μαθητευόμενον παρ' οἱαδήποτε βιομηχανικῇ, διατεχνικῇ, ἐμπορικῇ ἢ ἄλλης μορφῆς ἐπιχειρήσει ἢ ἐκμεταλλεύσει, ἀνεξαρτήτως φύλου, καταβάλλεται ὡς κατώτατον ἡμερομίσθιον ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1950, τοὐλάχιστον δραχμαὶ ἓξ χιλιάδες (6.000), ἐφ' ὅσον ὁ μαθητευόμενος ἀπασχολεῖται κατὰ πλήρες ὡράριον.

Ἡ καταβολὴ τοῦ ἀνωτέρω ἡμερομισθίου δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ κατὰ τοὺς δύο πρώτους μῆνας τῆς μαθητείας.

2) Μείωσις τῶν ὡρῶν ἀπασχολήσεως τοῦ μαθητευομένου κατὰ τὸ 1)4 διὰ φοίτησιν εἰς Σχολεῖον ἢ ἄλλην οἱανδήποτε αἰτίαν δὲν ἀπαλλάσσει τὸν ἐργοδότην τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς τοῦ ἀνωτέρω καθοριζομένου ἡμερομισθίου.

3) Τὰ τυχὸν καταβαλλόμενα εἰς μαθητευομένους μικρότερα ἡμερομίσθια, βάσει εἰδικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἢ τῆς γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως 4ης Νοεμβρίου 1947 ἢ ἀποφάσεων Διαιτησίας ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων τοῦ Νόμου 28)44, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, ἀναπροσαρμόζονται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὸ ὡς ἄνω ποσὸν ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1950.

4) Μαθητευόμενος κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ παρόντος νοεῖται ὁ ἀπασχολούμενος παρ' ἐργοδότῃ κυρίως πρὸς ἐκμάθησιν τέχνης καὶ μὴ ὑπερβὰς τὴν ἡλικίαν τῶν 18 ἐτῶν διὰ τοὺς ἄρρενας καὶ 6 διὰ τὰς θήλεις.

5) Ἡ παρὰ τοῦ ἐργοδότου χορήγησις ἢ ὑπόσχεσις χορηγήσεως ἀποδεικτικοῦ σπουδῶν δὲν ἀπαλλάσσει τοῦτον τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς τοῦ ἀνωτέρω ἡμερομισθίου.

Ἄρθρον 2ον.

II Ἀνειδίκευτοι ἐργάται.

1) Τὸ κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου διὰ τὸν ἀνειδίκευτον ἄρρενα ἐργάτην, ἡλικίας 18 ἐτῶν μὲ ἓν ἢ περισσότερα ἔτη ἀπασχολήσεως ἐν τῷ κλάδῳ ἢ ἡλικίας ἄνω τῶν 19 ἐτῶν, ἀνεξαρτήτως χρόνου ἀπασχολήσεως, ὁρίζεται εἰς δραχμὰς 18.000 ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1950.

Ὁμοίως τὸ κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου διὰ τὴν ἀνειδίκευτον ἐργάτριαν, ἡλικίας 16 ἐτῶν μὲ ἓν ἢ περισσότερα ἔτη ἀπασχολήσεως ἐν τῷ κλάδῳ ἢ ἡλικίας ἄνω τῶν 17 ἐτῶν, ἀνεξαρτήτως χρόνου ἀπασχολήσεως ὁρίζεται εἰς δραχμὰς 4.000 ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1950.

2) Τὰ τυχὸν καταβαλλόμενα χαμηλότερα ἡμερομίσθια βάσει εἰδικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἢ τῆς γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 4ης Νοεμβρίου 1947 ἢ ἀποφάσεων Διαιτησίας ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων τοῦ Νόμου 28)44, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, ἀναπροσαρμόζονται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὰ ὡς ἄνω καθοριζόμενα ἡμερομίσθια ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1950.

3) Οὐδεὶς μισθωτὸς χαρακτηριζόμενος ὡς ἀνειδίκευτος ἐργάτης θὰ λαμβάνῃ ἀπὸ τῆς ὡς ἄνω ἡμερομηνίας ἡμερομίσθιον μικρότερον τοῦ ἐν ταῖς προηγουμέναις παραγράφοις καθοριζομένου τοιούτου.

4) Τὰ ὡς ἄνω κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν, ὡς βασικὰ ἡμερομίσθια, εἰς ἃς περιπτώσεις ἡ ἀμοιβὴ καθορίζεται κατὰ τὸ σύστημα τῆς κατ' ἀποκοπὴν ἢ κατὰ τεμάχιον ἐργασίας ἢ ὅπου ἐφαρμόζεται τὸ σύστημα πολλαπλῶν ἡμερομισθίων διὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐργασίας.

5) Αἱ παρ' οἱαδήποτε ἐργοδότῃ κατὰ πλήρες ὡράριον ἀπασχολούμεναι καθαρίστριαι, ὧν ἡ σχέσις ἐργασίας διέπεται διὰ συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, δικαιοῦνται κατ' ἐλάχιστον ὅριον τοῦ ἡμερομισθίου τῆς ἀνειδικεύτου ἐργατρίας Μείωσις τῶν ὡρῶν ἐργασίας κατὰ τὸ 1)4, δι' οἱανδήποτε λόγον, δὲν ἀπαλλάσσει τὸν ἐργοδότην τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς τοῦ ἀνωτέρω ἡμερομισθίου.

Ἄρθρον 3ον.

1) Τὰ κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίου, τὰ καθοριζό-

μενα ἀνωτέρω, δὲν ὑπόκεινται εἰς νέαν αὔξησιν 3%, περὶ ἧς τὸ ἄρθρον 2 τῆς γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 1|11|47, ὡς αὕτη ἐτροποποιήθη ὑποχρεωτικῶς δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|49 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

2) Κατώτατα ἡμερομίσθια ἢ ἡμερομίσθια ἐν γένει, ἅτινα εἶναι ἀνώτερα τῶν διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένων κατωτάτων ὁρίων, δὲν θίγονται.

"Αρθρον 6ον.

Αἱ τιμαὶ κόστους τῶν προϊόντων τῆς Βιομηχανίας καὶ Βιοτεχνίας τῶν ἐλευθέρως ἐργαζομένων ἀπαγορεύεται ρητῶς νὰ ἐπηρεασθοῦν ὁπωσδήποτε ἐκ τῆς διὰ τῆς παρούσης ἐπερχομένης ἀναπροσαρμογῆς τῶν κατωτάτων ὁρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων.

"Αρθρον 7ον.

Πᾶσα διάταξις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἢ ἀποφάσεως ἐκδοθείσης κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 2|41, ἐφ' ὅσον εἶναι δυσμενεστέρα τῶν διατάξεων τῆς παρούσης, τροποποιεῖται συμφώνως πρὸς τὰ δι' αὐτῆς θεσπιζόμενα.

Ἡ παροῦσα, ἧς ἡ ἰσχὺς ἀρχεται ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1950, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Ἰουνίου 1950

30471|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τῆς παραγρ. 2 ὑπὸ στοιχ. Α τῆς ὑπ' ἀριθ. 27774|50 ἀποφάσεως.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 85 τῆς 8 Μαΐου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὰς ὑπ' ἀριθ. 431|21.5.50 καὶ 432|20-5-50 ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, δι' ὧν ἐξουσιοδοτεῖται ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας, ὅπως δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ ρυθμίσῃ τὴν ἐπιδότησιν τοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1949 ἐπιδοτηθέντων καὶ σήμερον ἀνέργων καπνεργατῶν, διατιθεμένου πρὸς τοῦτο ποσοῦ τριῶν δισεκατομμυρίων ὡς καὶ τὴν ἐπιδότησιν τῶν ἀνέργων Ἐδέσσης καὶ Νάουσης. 2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 10350|4-5-50 ἀπόφασιν τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἐπὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 27715|50 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας. 3) Τὰς ἐκ τῆς καταστάσεως τῆς ἀνεργίας εἰς τὰ σημαντικώτερα ἀστικὰ Κέντρα τῆς Βορείου Ἑλλάδος δημιουργουμένας κοινωνικὰς ἀνάγκας, ὑπὲρ τῆς ἐξυπηρετήσεως τῶν ὁποίων συνηγοροῦν λόγοι γενικωτέρου κοινωνικοῦ συμφέροντος. 4) Τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 118|945 τοῦ Ν. Δ|τος τῆς 11-5-1946, ὡς συνεπληρώθησαν καὶ τροποποιήθησαν ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1205|49. 5) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 27774|25-5-1950 ἡμετέραν, ἀπόφασιν, ἀποφασίζομεν:

1. Τροποποιοῦμεν τὴν παράγρ. 2 ὑπὸ στοιχεῖον Α' τῆς ὑπ' ἀριθ. 27774|1950 ἡμετέρας ἀποφάσεως ὡς ἑξῆς:

Ἡ καταβολὴ τούτων ἐνεργεῖται εἰς δύο δόσεις, ἤτοι τὴν πρώτην Ἰουνίου καὶ 15 Ἰουνίου ἑ. ἔ.

2. Ἐπίσης τροποποιοῦμεν τὴν παράγρ. 4 τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως ὡς ἕπεται:

Οἱ κατὰ τὴν περίοδον 1949—1950 ἐπιδοτηθέντες καπνεργάται δικαιοῦνται τοῦ κατὰ προκαταβολὴν καταβαλλομένου ἐπιδόματος ἀνεργίας.

Καπνεργάται πραγματοποιήσαντες ἀπὸ 12 Φεβρουαρίου ἑ. ἔ. μέχρι τῆς 1ης Ἰουνίου ἑ. ἔ. ἄνω τῶν 40 ἡμερομισθίων δὲν δικαιοῦνται προκαταβολῆς ἐπιδόματος ἀνεργίας, περὶ οὗ ἡ ὑπ' ἀριθ. 27774|50 ἡμετέρα ἀπόφασις.

Ἡ παροῦσα, ἧς ἡ ἰσχὺς ἀνατρέχει ἀφ' ἧς ἰσχύει καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 27774|50 ἀπόφασις δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ἰουνίου 1950

27301|2263|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργ. Ἐργασίας

Περὶ «ηὐξήσεως ἐκτελεστῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 1|1949 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Τριπόλεως ἀφορώσης προσωπικοὺς ἑστιατορίων οἰνομαγειρείων κλπ.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 85 τῆς 8 Ἰουνίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 16) 21-11-1935 Α. Ν. «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ὡς καὶ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 18-6-1936 Β Δ «περὶ ἐκτελέσεως τοῦ ἀνωτέρω Α.Ν. καὶ συστάσεως Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστὴν τὴν ὑπ' ἀριθ. 1|1949 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Τριπόλεως, τροποποιοῦντες τὸ περιεχόμενον τῶν ὑπ ἀριθ. 2, 3 καὶ 4 ὅρων αὐτῆς οὕτω.

1) Τὸ ἐν γένει προσωπικὸν τῶν ἑστιατορίων καὶ οἰνομαγειρείων Τριπόλεως δέον νὰ εἶναι ἐφωδιασμένον μὲ βιβλιάριον ἐργασίας, ἐκδιδόμενον παρ' ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Α' Ἀστυνομικοῦ Τμήματος Τριπόλεως ὡς ἐπάπτου ἐργασίας, ἐκ τοῦ ἑκάστοτε προέδρου τοῦ Συλλόγου Ἑστιατόρων καὶ Οἰνομαγείρων Τριπόλεως καὶ ἐκ τοῦ ἑκάστοτε προέδρου τοῦ Συλλόγου τῶν Ὑπαλλήλων Ἑστιατορίων καὶ Οἰνομαγειρείων Τριπόλεως.

2) Ἡ ἐπιτροπὴ θέλει χορηγῇ ὁριστικὸν ἢ προσωρινὸν βιβλιάριον ἐργασίας εἰς τὸ κατὰ τὴν κρίσιν της κατάλληλον καὶ ἀναγκαῖον ἑκάστοτε, εἰς ἀριθμὸν προσωπικὸν διὰ τὴν ὁμαλὴν καὶ ἀπρόσκοπτον λειτουργίαν τῶν ἐν λόγῳ καταστημάτων, ὁρίζουσα δι' ἀποφάσεώς της τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα καὶ προϋποθέσεις διὰ τὴν χορήγησιν ἢ τὴν τυχὸν ἀφαίρεσιν ἐν περιπτώσει παραπτώματος ἢ ἀκαταλληλότητος τοῦ ἐν λόγῳ βιβλιαρίου.

3. Οἱ καταστηματάρχαι ἑστιατορίων, ἐξαιρέσει τῶν οἰνομαγειρείων Γ' καὶ Δ' κατηγορίας, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ μετέρχωνται τὸ ἐπάγγελμα τοῦ σερβιτόρου εἴτε ἐπὶ καταβολῇ τοῦ κεκανονισμένου φιλοδωρήματος, εἴτε μή.

4) Τὰς διατάξεις τοῦ 1ου ὅρου τῆς εἰρημένης διαιτ. ἀποφάσεως, ἀναφερομένης εἰς τὴν ἑβδομαδιαίαν ἀνάπαυσιν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἑστιατορίων καὶ οἰνομαγειρείων, ἐγκρίνομεν ὡς ἔχουσι.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Μαΐου 1950.

778|1950 Ἀπόφασις Διοικητοῦ Ι.Κ.Α.

Περὶ συστάσεως Τοπικοῦ Ὑποκ)εος τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς Κιλκίς.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 87 τῆς 10 Ἰουνίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Νόμου 6298|34 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν καὶ συνεπληρώθησαν μεταγενεστέρως.

2) Τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 85|48 Α. Νόμου καὶ τοῦ ἑρμηνεύσαντος αὐθεντικῶς τοῦτον ὑπ' ἀριθ. 1367|49 Α. Νόμου, καὶ

3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 46 ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος, ληφθεῖσαν κατὰ τὴν 14|28-4-50 συνεδρίασιν αὐτοῦ.

Ἀποφασίζομεν τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Νόμου 6298|34 ἐν τῇ πόλει τοῦ Κιλκὶς καὶ τὴν σύ-

στασιν ἐν αὐτῇ Τοπικοῦ Ὑποκ)τος τοῦ Ι.Κ.Α. ὑπαγομένου εἰς τὸ Περιφερειακὸν Ὑποκ)μα Θεσ)νίκης τοῦ Ἱδρύματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Μαΐου 1950.

779]1950 Ἀπόφασις Διοικητοῦ Ι.Κ.Α.

Περὶ συστάσεως Τοπικοῦ Ὑποκ]τος τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς Φλώριναν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 87 τῆς 10 Ἰουνίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Νόμου 6298)34 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν καὶ συνεπληρώθησαν μεταγενεστέρως,

2) Τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ. ἀριθ. 852)48 Α. Νόμου καὶ τοῦ ἑρμηνεύσαντος αὐθεντικῶς τοῦτον ὑπ' ἀριθ. 1367)49 Α. Νόμου, καὶ

3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 46 ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος, ληφθεῖσαν κατὰ τὴν 14)28-4-50 συνεδρίασιν αὐτοῦ.

Ἀποφασίζομεν τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Νόμου 6298)34 ἐν τῇ πόλει τῆς Φλωρίνης καὶ τὴν σύστασιν ἐν αὐτῇ Τοπικοῦ Ὑποκ)τος τοῦ Ι.Κ.Α. ὑπαγομένου εἰς τὸ Περιφερειακὸν Ὑποκ)μα Θεσ)νίκης τοῦ Ἱδρύματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Μαΐου 1950.

780]1950 Ἀπόφ. Διοικητοῦ Ι.Κ.Α.

Περὶ συστάσεως Τοπικοῦ Ὑποκ]τος τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς Κατερίνην.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 87 τῆς 10 Ἰουνίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Νόμου 6298)34 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν καὶ συνεπληρώθησαν μεταγενεστέρως.

2) Τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 852)48 Α. Νόμου καὶ τοῦ ἑρμηνεύσαντος αὐθεντικῶς τοῦτον ὑπ' ἀριθ. 1367)19)9 Α. Νόμου, καὶ

3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 46 ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος, ληφθεῖσαν κατὰ τὴν 14)28-4-50 συνεδρίασιν αὐτοῦ, ἀποφασίζομεν τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Νόμου 6298)31 ἐν τῇ πόλει τῆς Κατερίνης καὶ τὴν σύστασιν ἐν αὐτῇ Τοπικοῦ Ὑποκ)τος τοῦ Ι.Κ.Α. ὑπαγομένου εἰς τὸ Περιφερειακὸν Ὑποκ μα Θεσ)νίκης τοῦ Ἱδρύματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Μαΐου 1950

---

781)1950 Ἀπόφ. Διοικητοῦ Ι.Κ.Α.

Περὶ συστάσεως Τοπικοῦ Ὑποκ]τος τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς Καστορίαν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 87 τῆς 10 Ἰουνίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Νόμου 6298)34 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν καὶ συνεπληρώθησαν μεταγενεστέρως.

2) Τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 852)48 Α. Νόμου καὶ τοῦ ἑρμηνεύσαντος αὐθεντικῶς τοῦτον ὑπ' ἀριθ. 1367)1949 Α. Νόμου καὶ

3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 46 ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος ληφθεῖσαν κατὰ τὴν 14)28-4-50 συνεδρίασιν αὐτοῦ.

Ἀποφασίζομεν τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Νόμου 6298)34 ἐν τῇ πόλει τῆς Καστορίας καὶ τὴν σύστασιν ἐν αὐτῇ Τοπικοῦ Ὑποκ)τος τοῦ Ι.Κ.Α. ὑπαγομένου εἰς τὸ Περιφερειακὸν Ὑπο)μα Θεσ)νίκης τοῦ Ἱδρύματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Μαΐου 1950.

Διορθωσεις ἡμαρτημένων

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 79 τῆς 31 Μαΐου 1950)

Εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Ι.Κ.Α. «περὶ συστάσεως Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ἱδρύματος ἐν Ζακύνθῳ», δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 64)21-4-50 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως (τεῦχος Β'), διορθοῦται ὁ ἀναγραφεὶς ἐκ παραδρομῆς, ὡς αὔξων ἀριθμὸς τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως, ὁ 641 καὶ ἀντὶ 17190)377, ἦτοι ὁ ἀριθμὸς πρωτοκόλλου τοῦ συνοδεύοντος τὴν ἀπόφασιν παραπεμπτικοῦ ἐγγράφου εἰς τὸ ὀρθὸν 633, ὅστις εἶναι ὁ ἀκριβὴς αὔξων ἀριθμὸς τῆς ἀποφάσεως. (*)

('Εκ τοῦ Ι.Κ.Α.)

24875)Ι. 125)1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ καθορισμοῦ ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν Ι.Κ.Α. εἰς Ἐλευθερούπολιν καὶ Χρυσούπολιν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 84 τῆς 5 Ἰουνίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : α) Τὴν παράγρ. 1 τοῦ ἄρθρ. 41 τοῦ Κανονισμοῦ περὶ τρόπου ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. β) Τὰς διατάξεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 852)1948 καὶ 1367)1949 Ἀν. Νόμων. γ) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 20)37)22-8)6-5-1950 ἀναφορὰν τῆς Γεν. Δ)νσεως τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφασίζομεν :

Ἐγκρίνομεν τὴν κατὰ τὴν 11 συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 21 Μαρτίου 1950, ληφθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 31 ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων περὶ καθορισμοῦ ὡς ἡμερομηνίας ἐναρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν εἰς τὰς πόλεις Ἐλευθερούπολιν καὶ Χρυσούπολιν, εἰς ἃς συνεστήθησαν τοπικὰ παραρτήματα ὑπαγόμενα ὑπὸ τὸ Περιφερειακὸν Ὑπο)μα Καβάλας, τῆς 1ης Αὐγούστου 1950 καὶ ὡς πρὸς πάντας τοὺς ἐν τῇ ἀσφαλιστικῇ περιφερείᾳ ἑκάστης τῶν πόλεων τούτων ἐργοδότας καὶ ἠσφαλισμένους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Μαΐου 1950.

24580)Σ.486]50 Ἀπόφ. Ὑπουργ. Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τῆς παραγρ. 3 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Καπνεμπορικῶν Ἐπιχειρήσεων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 73 τῆς 12 Μαΐου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει : 1) Τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἑρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀν. Νόμου 694)1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας», 2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 19)6 Νομ. Δ)τος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς» 3) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Καπνεμπορικῶν Ἐπιχειρήσεων ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 47)50 ἀναφορᾶς αὐτοῦ, 4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ' 65, συνεδρίασις 48η τῆς 20 Ἀπριλίου 1950, ἀποφασίζομεν :

Ὅπως ἡ παράγραφος 3 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Καπνεμπορικῶν Ἐπιχειρήσεων ὡς αὕτη ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, τροποποιουμένη διαμορφωθῇ ὡς ἀκολούθως:

«3. Ἡ παρὰ τῷ Ταμείῳ ἀσφάλισις τῶν ἀλλοδαπῶν, ἐκπροσώπων ἀλλοδαπῶν ἑταιριῶν εἶναι προαιρετική. Οἱ μέχρι τοῦδε ἐγγεγραμμένοι εἰς τὸ Ταμεῖον δύνανται τῇ αἰτήσει των νὰ διαγραφῶσι τῶν μητρώων αὐτοῦ, ἐξαιρούμενοι ἐφεξῆς τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς ἀσφάλισιν, μὴ δικαιούμενοι ὅμως εἰς ἀνάληψιν τῶν εἰσφορῶν των.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Μαΐου 1950.

(*) ΕΕΔ 9, σελ. 581.

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΙΣ.—'Εργατοτεχνιτῶν 'Εμαγὲ καὶ Μεταλλουργίας Κέας.

'Εν 'Αθήναις σήμερον τὴν 5ην 'Απριλίου 1950, οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι ἀφ' ἑνὸς μὲν οἱ κ. κ. Χαράλαμπος Φραγκιάς, ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του ὡς προέδρου τῆς 'Ενώσεως 'Εργατοτεχνιτῶν 'Εμαγὲ καὶ Μεταλλουργίας Κέας «Οἱ Τρεῖς 'Ιεράρχαι», Μιχαὴλ Χιωνάτος καὶ Γεώργιος Καπανίρης ἐργατοτεχνῖται τοῦ ἄνω ἐργοστασίου, δεόντως ἐξουσιοδοτημένοι κατόπιν τῆς ἀπὸ 21ης Μαρτίου 1950 ἀποφάσεως τῆς Γεν. Συνελεύσεως τῆς ἄνω 'Ενώσεως ὡς ἐκπρόσωποι τῆς ἄνω 'Ενώσεως τῶν 'Εργατοτεχνιτῶν τοῦ ἐν Κέᾳ ἐργοστασίου τῆς 'Αν. 'Ελλην. Βιομηχ. 'Εταιρίας 'Εμαγὲ καὶ Μεταλλουργίας «'Αθανάσιος Κώστας» Α. Ε., δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 105/25-3-1950 ἄνω 'Ενώσεως ἐγγράφου ἐξουσιοδοτήσεως, ἀφ' ἑτέρου ὁ κ. Δανιὴλ Κωνσταντινίδης, Γενικὸς Διευθυντὴς τῆς ἐν 'Αθήναις ἑδρευούσης 'Ανωνύμου 'Εταιρίας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν 'Ελληνικὴ Βιομηχανικὴ 'Εταιρία 'Εμαγὲ καὶ Μεταλλουργίας «'Αθανάσιος Κώστας» Α. Ε. ἀντιπροσωπεύων τὴν ρηθεῖσαν 'Εταιρίαν ὡς ἐξασκῶν τὰ δικαιώματα καὶ ὑπογρεώσεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς ρηθείσης 'Εταιρίας δυνάμει τοῦ ἀπὸ 30-9-1949 πρακτικοῦ αὐτοῦ, ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν κ. κ. Δεάνδρου Πολυχρόνη Διευθυντοῦ τοῦ 'Υπουργείου 'Εργασίας καὶ Χρήστου 'Αποστολάκου, Τμηματάρχου τοῦ αὐτοῦ 'Υπουργείου, ἐξουσιοδοτημένων συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 5 τοῦ Νόμου 1367/1938 διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 46972/4494/20-10-1949 καὶ 3485/13-1-1950 ἀποφάσεων τοῦ κ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας ἀπεφάσισαν τὰ κάτωθι:

'Εκδοθείσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 9/1949 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου 'Επιτροπῆς Διαιτησίας Πειραιῶς, δι' ἧς καθωρίσθησαν αἱ ἀποδοχαὶ καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας τῶν ἐργατοτεχνιτῶν σιδηροβιομηχανίας τῆς Χώρας, κηρυχθείσης ἐκτελεστῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 57872/6085/22-12-1949 ἀποφάσεως τοῦ κ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας, ἀνεφύη διαφορὰ μεταξὺ τῆς ἐν 'Αθήναις ἑδρευούσης 'Ανωνύμου 'Εταιρίας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν 'Ελληνικὴ Βιομηχανικὴ 'Εταιρία 'Εμαγὲ καὶ Μεταλλουργίας «'Αθανάσιος Κώστας» Α. Ε., καὶ τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐν Κέᾳ ἐργοστασίου αὐτῆς, τῆς 'Εταιρίας θεωρούσης ὡς μὴ ἰσχύουσαν δι' αὐτὴν καὶ τὸ ἄνω προσωπικόν της τὴν ἄνω διαιτητικὴν ἀπόφασιν καὶ προσβαλούσης ταύτην ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς 'Επικρατείας, τοῦ δὲ ἐργατοτεχνικοῦ θεωροῦντος τὴν ἄνω ἀπόφασιν ἰσχύουσαν καὶ ἐφαρμοστέαν ἐπ' αὐτοῦ,

Κατόπιν τῆς διαφορᾶς ταύτης οἱ ὧδε συμβαλλόμενοι ἀπὸ κοινοῦ καὶ ἐκ συμφώνου ἐπιλύοντες συμβιβαστικῶς τὴν διαφορὰν ταύτην ὑπογράφουσι τὴν παροῦσαν τοπικὴν κλαδικὴν συλλογικὴν σύμβασιν, ἀφορῶσαν τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν τοῦ ἐν Κέᾳ ἐργοστασίου τῆς συμβαλλομένης 'Εταιρίας, καθορίζοντες τοὺς ὅρους αὐτῆς ὡς κατωτέρω:

1) Τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν τοῦ 'Εργοστασίου 'Εμαγὲ Κέας διαιρεῖται εἰς τὰς ἑξῆς τρεῖς ὁμάδας:

Α'. Μηχανουργοί.
Β'. Σμαλτουργοί.
Γ'. 'Εργάται αὐλῆς.

Εἰς τὴν ὁμάδα Α' ἀνήκουν οἱ ἐργάται ὅλων τῶν τμημάτων τοῦ Μηχανουργείου, τοῦ Μηχανοστασίου, τοῦ 'Ηλεκτροτεχνουργείου, τοῦ Σιδηρουργείου, τῶν κολλητικῶν ἐν γένει μηχανῶν καὶ ἐκ τῆς αἰθούσης σμαλτώσεως οἱ ἐργάται τῶν σφυριῶν.

Εἰς τὴν ὁμάδα Β' ἀνήκουν ὅλοι οἱ ὑπόλοιποι πλὴν τῶν τῆς αὐλῆς ἐργάται.

Εἰς τὴν ὁμάδα Γ' ὑπάγονται οἱ ἐργάται αὐλῆς (ἐξωτερικῶν ἐργασιῶν).

2) Τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν τῶν ἄνω ὁμάδων κατατάσσεται εἰς τὰς κάτωθι κατηγορίας, καθοριζομένου καὶ τοῦ ἡμερομισθίου ἑκάστης κατηγορίας:

		'Ομάδος Α'.	*'Ομάδος Β'.*	
		'Ανδρες	Γυναῖκες	
Μαθητευόμενος		9.000	8.000	8.000
»	Β'.	11.000	10.000	9.000
»	Α'.	13.000	12.000	10.000
'Ανειδίκευτος		17.000	17.000	12.000
»	Α'.	19.400	18.200	13.500
Εἰδικευμένος		21.700	20.300	15.000
»	Α'.	23.600	22.200	17.200
Τεχνίτης		25.400	24.000	20.800
»	Β'.	26.200	24.800	
Τεχνίτης	Α'.	26.900	25.500	
»	Α' Α'	27.600	26.200	
'Αρχιτεχνίτης		28.400	27.000	
»	Α'.	30.000	28.600	

'Ομάδος Γ'

'Εργάται αὐλῆς.

Μὲ προϋπηρεσίαν μέχρις ἑνὸς ἔτους	17.500
» » ἄνω τοῦ ἑνὸς ἔτους	19.500

3) Μαθητευόμενοι κατατάσσονται εἰς ὅλα τὰ τμήματα τοῦ ἐργοστασίου, πλὴν τῶν κάτωθι:

Θερμαστηρίων, 'Οξέων, Κλιβάνων, 'Εψήσεως καὶ Μεταφορᾶς.

Τὸ χρονικὸν διάστημα μαθητείας ὁρίζεται εἰς τρία ἔτη. Διὰ τὸ πρῶτον ἔτος ἰσχύει τὸ ἡμερομίσθιον τοῦ μαθητευομένου, διὰ τὸ δεύτερον ἔτος τοῦ μαθητευομένου Β' καὶ διὰ τὸ τρίτον τοῦ μαθητευομένου Α'.

Μαθητευόμενοι συμπληρώσαντες τὸ 19ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ γυναῖκες τὸ 18ον λαμβάνουν μὲν τὸ ἡμερομίσθιον τῆς κατηγορίας ἀνειδικεύτου, ἀλλὰ ἐξακολουθοῦν διὰ τὴν προώθησιν αὐτῶν νὰ λογίζωνται μαθητευόμενοι μέχρι συμπληρώσεως τριετίας.

4) 'Η προώθησις τῆς κατηγορίας ἀνειδικεύτου εἰς τὴν κατηγορίαν εἰδικευμένου λαμβάνει χώραν ἅμα τῇ παρόδῳ 2 ἐτῶν παραμονῆς ἐν τῇ κατηγορίᾳ τοῦ ἀνειδικεύτου, αὐξανομένου τοῦ ἡμερομισθίου τοῦ ἀνειδικεύτου ἅμα τῇ παρόδῳ τοῦ πρώτου ἔτους κατὰ τὸν ἐν ὄρῳ 2 τῆς παρούσης πίνακα.

5) 'Η προώθησις τῆς κατηγορίας *εἰδικευμένου* εἰς τὴν κατηγορίαν *τεχνίτου* γίνεται ἅμα τῇ παρόδῳ 2 ἐτῶν παραμονῆς εἰς τὴν κατηγορίαν εἰδικευμένου, αὐξανομένου ἐτησίως τοῦ ἡμερομισθίου αὐτοῦ κατὰ τὸν ἐν ὄρῳ 2 τῆς παρούσης πίνακα εἰς τὰ κάτωθι τμήματα:

α) 'Εφαρμοστηρίου—Τορνευτηρίου—Συντηρήσεως Μηχανῶν—Σιδηρουργείου—Ξυλουργείου—Παρασκευῆς σμάλτου:

β) Αἰθούσης σμαλτώσεως: Οἱ βαφεῖς, οἱ ἐλεγ-

κται, οί θερμασταί (ἄνευ πτυχίου), οί ἐργάται κολλητικῶν μηχανῶν.

γ) Φούρνων: Ὁ ἐπί κεφαλῆς ψήστης (καροτσιέρης).

δ) Ἐκκεντρικῶν πιεστηρίων—πιεστηρίου ἐξελάσεως—τόρνων πλανίσματος: Οἱ πρεσσαδόροι καί τορνευταί οἱ τοποθετοῦντες μόνοι των τάς μήτρας καί ρυθμίζοντες μόνοι των τό πιεστήριον καί τούς τόρνους.

ε) Ἀποπερατώσεως (χερουλιῶν). Οἱ ἐργάται χειριζόμενοι ἀπολύτως καί χρησιμοποιοῦντες τά μηχανήματα τοῦ τμήματος καί οἱ ἐκτελοῦντες ὑπευθύνως οἱανδήποτε ἀνεξάρτητον ἐργασίαν τοῦ τμήματος.

6) Ἡ προώθησις ἀπό τῆς κατηγορίας τεχνίτου καί πέραν ἐξαρτᾶται ἀπό τάς εἰδικάς ἱκανότητας, ἀκρίβειαν ἐργασίας, ἀπόδοσιν ποιοτικήν καί ποσοτικήν καί λοιπά ἑκάστου τεχνίτου.

7) Οἱ ἐπί κεφαλῆς

α) Τοῦ τμήματος ὀξέων.

β) » » μεταφορᾶς πρεσσαρισμένων.

γ) » » συσκευασίας ἑτοίμων λογίζονται τεχνῖται.

8) Οἱ ἐπί κεφαλῆς ὁμάδος ἐργατοτεχνιτῶν καί ἐργαζόμενοι ὑπό τήν καθοδήγησιν ἢ ἐπίβλεψιν ὑπευθύνου ὁπαλλήλου τῶν κάτωθι τμημάτων:

α) Τόρνων πλανίσματος.

β) Ἀποπερατώσεως χερουλιῶν.

γ) Μαχαιριῶν.

δ) Φανῶν θυέλλης.

ε) Ἐλέγχου (αἰθούσης σμαλτώσεως),

στ) Συντηρήσεως κλιβάνων.

ζ) Ξυλουργείου καί

η) Σιδηρουργείου λογίζονται ἀρχιτεχνῖται.

9) Αἱ ἐν τῷ ἐργοστασίῳ κατά τά ἄνω προωθήσεις τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ δέν δύνανται νά ὑπερβοῦν τάς ἑξῆς κατηγορίας εἰς τά κάτωθι τμήματα αὐτοῦ:

Α) Τήν κατηγορίαν ἀνειδικεύτου Α':

Αἰθούσης σμαλτώσεως: Οἱ τροφοδόται τῶν βαφέων.

Β) τήν κατηγορίαν εἰδικευμένου.

α) Πιεστηρίων ἐξελάσεως: Οἱ ἐργάται τροφοδόται καί βοηθοί πρεσσαδόρων.

β) Τόρνων πλανίσματος: Οἱ ἐργάται τροφοδόται καί βοηθοί τορνευτῶν.

γ) Ἀποπερατώσεως (χερουλιῶν), ἐπιτραπεζίων μαχαιριῶν, φανῶν θυέλλης: Οἱ ἐργάται βοηθοί τῶν τεχνιτῶν τῶν τμημάτων τούτων.

δ) Κλιβάνων ἐψήσεως: Οἱ ἐργάται τροφοδόται.

ε) Οἱ ἐργάται καθαρισμοῦ δι' ὀξέων.

στ) Αἰθούσης σμαλτώσεως: Οἱ ἐργάται σφυριῶν καί αἱ καθαρίστριαι χειλέων καί βοηθοί βαφέων.

ζ) Οἱ ἐργάται μεταφορᾶς.

η) Ἀποθήκη συσκευασίας: Αἱ ἐργάτριαι συσκευασίας, καί

θ) Μηχανοστασίου: Οἱ λιπαντῆραι.

9) Τήν κατηγορίαν εἰδικευμένου Α':

α) Ἐκκεντρικῶν πιεστηρίων: Οἱ ἐργάται οἱ ἐργαζόμενοι ὑπό τήν ἐπίβλεψιν τεχνίτου, ὅστις ρυθμίζει τά πιεστήρια καί τοποθετεῖ τάς μήτρας.

β) Κοπῆς λαμαρίνας: Οἱ ἐργάται οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τά μηχανικά ψαλίδια.

γ) Ἐπιτραπεζίων μαχαιριῶν: Οἱ βουρτσαδόροι, οἱ τροχισταί, οἱ κατασκευασταί τῶν λαβῶν.

δ) Κλιβάνων ἐψήσεως: Οἱ ἐργάται βοηθοί τοῦ ψήστου.

ε) Αἰθούσης σμαλτώσεως: Αἱ ἐργάτριαι σμαλτώσεως χειλέων.

10) Τά ἐν τῷ ὁρῳ 2 τῆς παρούσης καθοριζόμενα ἡμερομίσθια καταβάλλονται ηὐξημένα κατά 12 ο/ο εἰς τούς κάτωθι ἐργατοτεχνίτας:

α) Τμήματος ὀξέων.

β) Κλιβάνων ἐψήσεως: Τούς: ψήστας, βοηθούς αὐτῶν, τροφοδότας καί θερμαστάς (ἄνευ πτυχίου).

γ) Παρασκευῆς σμάλτου: Τούς ἐργαζομένους εἰς τούς φούρνους καί κατά τήν περίοδον τῆς λειτουργίας αὐτῶν.

δ) Ἐπιτραπεζίων μαχαιριῶν: Τούς ἐργαζομένους εἰς τούς φούρνους τήξεως ἀλουμινίου.

11) Οἱ κατά τήν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης ἐκ τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ ἀνήκοντες εἰς τινα τῶν ἀνωτέρω κατηγοριῶν, καίτοι μή ἔχοντες τυχόν συμπεπληρωμένην τήν ὑπό τῆς παρούσης συμβάσεως προβλεπομένην διά τήν κατηγορίαν ταύτην προϋπηρεσίαν, ὄχι μόνον ἐξακολουθοῦν καί μετά τήν ἰσχύν ταύτης νά ἀνήκουν εἰς τήν ἐν λόγῳ κατηγορίαν, μή ὑποβιβαζόμενοι, ἀλλά καί προωθοῦνται ἐφ' ἑξῆς βάσει τῶν ὅρων τῆς παρούσης συμβάσεως καί τοῦ χρόνου τῆς εἰς ἣν ἀνήκουν ἤδη κατηγορίαν ὑπηρεσίας των.

12) Ὁ χρόνος προϋπηρεσίας ἐξακριβοῦται διά πιστοποιητικῶν προϋπηρεσίας, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ἀπό τῆς προσκομίσεως των διά τούς ἤδη ὑπηρετοῦντας ἐργατοτεχνίτας ἡ προϋπηρεσία λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἀπό τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης.

13) Ρητῶς συνομολογεῖται, ὅτι ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης δέν θά ἐπέλθῃ ἐπιβάρυνσίς τις τῆς τιμῆς τῶν προϊόντων τῆς συμβαλλομένης Ἀνωνύμου Ἑταιρίας.

14) Ἡ παρούσα τεθήσεται ὑπό τήν ἔγκρισιν τοῦ Κ.Ο.Σ. καί ἰσχύει διά τήν περιφέρειαν τοῦ Εἰρηνοδικείου Κέας.

15) Πᾶσα παράβασις ἢ μή συμμόρφωσις πρός τάς διατάξεις τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως συνεπάγεται, ἐκτός τῶν ποινικῶν κυρώσεων καί τῶν τοῦ Ν. 690/1945, καί τήν καταβολήν πενταπλασίας ἀποζημιώσεως τῆς ὑπό τοῦ Νόμου 2112, ὡς οὗτος τροποποιηθείς καί ἐπεκταθείς ἰσχύει, διά τούς ἐργάτας ὁριζομένης.

Ἡ παρούσα συνετάγη εἰς τέσσαρα πρωτότυπα, ὑπογραφέντα ἅπαντα ὑπό τῶν συμβαλλομένων, ἐξ ὧν ἀνά ἓν ἔλαβον τά συμβαλλόμενα μέρη, ἓν κατατεθήσεται εἰς τό Εἰρηνοδικεῖον Ἀθηνῶν* καί τό ἕτερον θά παραμείνῃ εἰς τό Ὑπουργεῖον Ἐργασίας.

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Κατετέθη παρά τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν τήν 28 Ἀπριλίου 1950, συνταχθείσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 6351/1950 πράξεως καταθέσεως.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ • ΚΙΝΗΣΙΣ •

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΟΣ

Ἐκδιδομένη τῇ συνεργασίᾳ *Π. Πουλίτσα*, Προέδρου τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας καὶ *Ι. Σακκέτα* καὶ *Ἠρ. Κυριακοπούλου*, Προέδρου καὶ Ἀντιπροέδρου τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὑπὸ τῶν καθηγητῶν καὶ ὑφηγητῶν τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης *Χ. Φραγκίστα, Γ. Ραυμου, Π. Ζέπου, Κ. Σαηλιοπούλου, Κ. Σούρλα, Ἀλ. Διζεροπούλου, Ἀλ. Τσιριντάνη, Π. Βάλληνδα, Γ. Μιχαηλίδου—Νουάρου, Ι. Σύτη, Ι. Καποδίστρια, Α. Γαζῆ.*

ΤΟΜΟΣ Π.Β, ΤΕΥΧΟΣ Α΄ (ἄρθρα 410—418) καὶ ΤΕΥΧΟΣ Γ΄ (ἄρθρα 470—479).

Τὰ σημειούμενα ἀνωτέρω δύο νέα τεύχη τῆς «ΕρμΑΚ», κυκλοφορήσαντα πρό τινος ταυτοχρόνως, προωθοῦν ἀποφασιστικῶς πρὸς τὴν ἀποπεράτωσιν τὸν ἀφιερωμένον εἰς τὸ γενικὸν μέρος τοῦ Ἐνοχικοῦ Δικαίου δεύτερον τόμον τοῦ καὶ ἄλλοτε ἀναγγελθέντος ἀπὸ τῶν στηλῶν μας λαμπροῦ τούτου ἔργου. Πράγματι δὲν ἀπομένει πλέον, διὰ νὰ ὁλοκληρωθῇ ὁ τόμος, παρὰ ἡ δημοσίευσις δύο μικρῶν τευχῶν, ἐξ ὧν τὸ ἓν θὰ περιλάβῃ τὰ ἄρθρα ΑΚ 419—439 (ὑπολειπομένη ὕλη τῶν ἀποσβεστικῶν λόγων τῶν ἐνοχῶν) καὶ τὸ ἄλλο τὰ ἄρθρα 480—495 (ἐνοχὴ εἰς ὁλόκληρον). Κατ' οὐσίαν λοιπὸν δύναται ὁ τόμος νὰ θεωρηθῇ συμπληρωθεὶς καὶ ἡ σημαντικὴ αὐτὴ ἔκδοσις δὲν θὰ ἀργήσῃ νὰ ἐπεκταθῇ, ὡς ἀναγγέλλουν οἱ συγγραφεῖς, εἰς ἄλλα σπουδαῖα τμήματα τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος.

Τὸ πρῶτον τῶν κυκλοφορησάντων τευχῶν καταλαμβάνει κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος ἡ ἑρμηνεία τῶν ἄρθρων 410—415 περὶ *συμβάσεως ὑπὲρ τρίτου καὶ εἰς βάρος τρίτου*. Ἡ σύμβασις ὑπὲρ τρίτου, μὲ τὰς θεωρητικάς της λεπτότητας καὶ δυσχερείας ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ σημαντικὸν πρακτικὸν της ἐνδιαφέρον, ἀπησχόλησε καὶ ἄλλοτε τοὺς παρ' ἡμῖν συγγραφεῖς. Δύναται ἐν τούτοις νὰ βεβαιωθῇ, ὅτι ὁ συντάκτης τοῦ τμήματος τούτου τῆς «ΕρμΑΚ» κ. *Διζεροπουλος* κατώρθωσε νὰ παρουσιάσῃ τὸ θέμα εἰς μίαν νέαν σύνθεσιν, νὰ φωτίσῃ περισσότερον μερικὰς ἐνίοτε παραμελουμένας πτυχάς του (λ.χ. σύμβασις δημιουργοῦσα ἐμπράγματον δικαίωμα ὑπὲρ τρίτου, σύμβασις ὁρίζουσα παροχὴν πρὸς τρίτον κατὰ τὸν θάνατον τοῦ δέκτου τῆς ὑποσχέσεως), καὶ νὰ τονίσῃ ζωηρῶς τὰς διαφορὰς τοῦ Κώδικος πρὸς τὸ προγενέστερον δίκαιον. Ὅσον ἀφορᾷ ἐξ ἄλλου τὴν σύμβασιν εἰς βάρος τρίτου (ἄρθρ. 415), τὸ θέμα—καὶ εἰς τὴν ξένην φιλολογίαν ὄχι πάντοτε ἐπαρκῶς ἐπεξεργασμένον—παρ' ἡμῖν ἦτο σχεδὸν παρθένον. Ἡ σχετικὴ συμβολὴ τοῦ ἰδίου συγγραφέως, φέρουσα ὅπως πάντοτε τὴν ἰδιάζουσαν πνευματικήν του σφραγίδα, εἶναι καὶ ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἐξαιρετικὰ εὐπρόσδεκτος.

Τὸ ὑπόλοιπον μέρος τοῦ τεύχους ἀπορροφᾶται ἀπὸ τὰς εἰσαγωγικὰς παρατηρήσεις εἰς τὸ κεφάλαιον περὶ *ἀποσβέσεως τῶν ἐνοχῶν* (ἄρθρα 416—454), τὰς ὁποίας ἔγραψε ὁ κ. *Καποδίστριας*, καὶ ἀπὸ τὴν ἑρμηνευτικὴν ἐργασίαν τοῦ ἰδίου ἐπὶ τῶν πρώτων ἄρθρων (416—418) τοῦ αὐτοῦ κεφαλαίου. Ἐκ τῆς πλουσίας καὶ ἐνδιαφερούσης ὕλης τῶν ὡς ἄνω εἰσαγωγικῶν παρατηρήσεων πρέπει νὰ ἐξαρθοῦν ἐδῶ ἰδιαιτέρως, ὡς ἐμπίπτουσαι εἰς τὸν κύκλον τῶν θεμάτων, μὲ τὰ ὁποῖα ἐκ προγράμματος ἀσχολεῖται ἡ παροῦσα Ἐπιθεώρησις, αἱ σελίδες, τὰς ὁποίας ὁ συγγραφεύς, εἰδικώτατος ἐν προκειμένῳ, ἀφιέρωσε εἰς τὴν *καταγγελίαν διαρκοῦς συμβάσεως* ὡς λόγον ἀποσβέσεως τῶν ἐνοχῶν. Παρ' ἡμῖν νῦν τὸ πρῶτον μὲ τόσην πληρότητα ἐπιχειρεῖται ἡ διατύπωσις γενικῆς θεωρίας περὶ τῆς καταγγελίας συναγομένης ἐκ τῶν εἰδικῶν ἐξ ἀφορμῆς ὡρισμένων συμβάσεων (μίσθωσις ἐργασίας, πράγματος, ἑταιρίας κλπ.) διατάξεων τῶν ἐγκατεσπαρμένων εἰς τὸν Ἀστικὸν Κώδικα. Ἡ θεώρησις τοῦ θέματος ἀπὸ τοιαύτης ὑψηλοτέρας σκοπιᾶς εἶναι ἀναμφίβολον, ὅτι ἀφελεῖ καὶ τὸν ἀσχολούμενον πρακτικῶς μὲ τμηματικὰς του ἐμφανίσεις, ὡς λ.χ. ἡ καταγγελία ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας. Εἰδικώτερον ἀξιοσημείωτα εἶναι ἐπίσης αἱ ἀναπτύξεις τοῦ κ. Καποδιστρία, ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 418, περὶ τῆς νομικῆς φύσεως τῆς καταβολῆς (δικαιοπραξία ἢ ὑλικὴ πρᾶξις;). Μία συζήτησις, ἡ ὁποία μόνον στοιχειωδῶς ἦτο μέχρι σήμερον παρ' ἡμῖν γνωστή.

Ἐν ἀρχῇ τοῦ δευτέρου τῶν ἀναγγελλομένων τευχῶν καταχωρεῖται ἡ ἀπομείνασα μέχρι τοῦδε ἀδημοσίευτος ὕλη τῶν περὶ *ἐκχωρήσεως* ἄρθρων, ἡ ἑρμηνεία τῶν ὁποίων, ἀφειλομένη εἰς τὸν καλαμον τοῦ κ. *Σούρλα*, ἐξαντλητικὴ καὶ λίαν εὐσυνείδητος, εἶχε περιληφθῇ κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος εἰς ἄλλο κυκλοφορήσαν πρό τινος χρόνου τεῦχος. Μετὰ τὰς ὀλίγας αὐτὰς περὶ ἐκχωρήσεως σελίδας ἀκολουθεῖ καὶ καταλαμβάνει ὁλόκληρον τὸν ὑπόλοιπον χῶρον τοῦ τεύχους ἐκτενὴς μελέτη τῆς *ἀναδοχῆς χρέους* μὲ συγγραφέα τὸν κ. *Μιχαηλίδην—Νουάρον*. Ἡ ἀναδοχὴ χρέους εἶναι θεσμὸς λαβὸν εἰς τὸν Κώδικα ἀνάπτυξιν, τῆς ὁποίας ἐστερεῖτο εἰς τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον, καὶ ἐπὶ πλέον ἐμφανίζεται σήμερον μὲ λίαν διάφορα χαρακτηριστικά. Γεννᾷ ἐξ ἄλλου θεωρητικὰς δυσκολίας ἐντελῶς ἀσυνήθεις. Δὲν εἶναι ὡς ἐκ τούτου ὑπερβολὴ νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς πολύτιμος ἡ σχετικὴ ἑρμηνευτικὴ ἐργασία τοῦ κ. *Μιχαηλίδου—Νουάρου*, ὁ ὁποῖος δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι ἐδάμασε τὸ στρυφνὸν αὐτὸ ἐκ φύσεως, ἀλλὰ καὶ λόγῳ τῆς ἐν τῷ Κώδικι ἀνακαινίσεώς του, θέμα.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προκύπτει ἀβίαστον τὸ συμπέρασμα, ὅτι τὰ δύο νέα τεύχη τῆς «ΕρμΑΚ» ἀποτελοῦν νέα σημαντικὰ βήματα πρὸς τὴν ὁλοκλήρωσιν τοῦ ὡραίου ἔργου, τὸ ὁποῖον, μὲ τόσην ἐπίγνωσιν τῶν πρὸς τὸν νομικόν μας κόσμον εὐθυνῶν, ἀνέλαβον οἱ συγγραφεῖς καὶ ἐκδόται της.

Νέα περιοδικά

Ἐπιθεώρησις τοῦ Ἐμπορικοῦ Δικαίου, ἔτος Α΄ Ἰανουάριος — Μάρτιος 1950

Διεύθυνσις: *Κ. Ν. Ρόκας*, Ὑφηγητὴς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν.

Ἡ ἔκδοσις τοῦ νέου τούτου περιοδικοῦ, ἀνὰ τρίμηνον, ὡς ἐν τῷ προλόγῳ του ἀναγράφεται, σκοπὸν ἔχει τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς θεωρίας καὶ τῆς πράξεως, διὰ τῆς μελέτης τῶν θεσμῶν τοῦ ἐμπορικοῦ δικαίου, τῆς συστηματικῆς αὐτῶν κατατάξεως, τῆς ἀνανεώσεως αὐτῶν.

Ἐκ τῶν περιεχομένων τοῦ πρώτου τεύχους, εἰς τὰ ὁποῖα περιλαμβάνονται μελέται ἐπὶ τοῦ ἐμπορικοῦ δικαίου καὶ ἑλληνικὴ καὶ ξένη νομολογία, καταφαίνεται, ὅτι πραγματοποιεῖται ἐπιτυχῶς ὁ σκοπὸς τῆς νέας αὐτῆς χρησίμου ἐκδόσεως.

Ἐγγύησιν, ἄλλως τε, ἀποτελεῖ, ὅτι τὸ περιοδικὸν τελεῖ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Κ. Ν. Ρόκα καὶ ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» χαίρει προκαταβολικῶς διὰ τὴν βεβαίαν λαμπρὰν σταδιοδρομίαν τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐμπορικοῦ Δικαίου».

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 9ος — Τεῦχος 14 (212)

Ἀθῆναι, 15 Ἰουλίου 1950

ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΥΠΟ ΑΡΘΡΩΝ 657, 658 ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΟΣ

Ὑπὸ τοῦ κ. **Δ. ΑΛ. ΓΕΡΟΝΤΑ**, Δικηγόρου

Τὸ θέμα τῆς ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ καὶ τοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν ταύτης δικαιώματός του ἐπὶ τὸν μισθόν, ἐπειδὴ ἀνάγεται εἰς ζωτικῆς σημασίας ζήτημα ἐν τῇ σφαίρᾳ τῆς καθόλου προστασίας τῶν ἐργαζομένων, ἀπετέλεσε καὶ ἀποτελεῖ ἤδη ἓν τῶν πλέον βασικῶν καὶ οὐσιωδῶν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου. Καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς ταύτης εἶναι ἀπορίας ἄξιον πῶς ἡ Ἑλληνικὴ Ἐργατικὴ Νομοθεσία, ἥτις εἰς ἄλλους τομεῖς ὑπῆρξεν ἀρκετὰ προοδευτικὴ καὶ καινοτόμος, δὲν εἶχεν ἐπιλύσει μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ Κώδικος, κατὰ τρόπον εὐνοϊκὸν διὰ τὰ συμφέροντα τῶν ἐργαζομένων, τὸ θέμα τοῦτο.

Οὕτω ὁ Κώδιξ τὸ πρῶτον διὰ τοῦ ἄρθρου 657 αὐτοῦ θέτει τέρμα εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἀστόργου μεταχειρίσεως τοῦ ἐργοδότου ἔναντι τοῦ μισθωτοῦ, καθορίζων ὅτι τυγχάνει προστασίας συνισταμένης εἰς δικαίωμα ἀπολήψεως ἐπὶ τὸν μισθόν του ὁ μισθωτός, ὅστις μετὰ δεκαήμερον τοὐλάχιστον παροχὴν ἐργασίας κωλύεται νὰ ἐργασθῇ ἕνεκα σπουδαίου λόγου μὴ ὀφειλομένου εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ. Τὸ δὲ ἑπακολουθοῦν ἄρθρον 658 καθορίζει τὴν κατ' ἔτος χρόνον ἔκτασιν καὶ τὴν διάρκειαν, καθ' ἣν διατηρεῖ ὁ μισθωτὸς τὴν ἐπὶ τὸν μισθόν του ἀξίωσιν.

Κατὰ τὴν ἔκτοτε δέ, ἥτοι ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Κώδικος, κρατήσασαν ἐπὶ τοῦ θέματος Νομολογίαν, ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ «σπουδαίου λόγου» περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἀναγκαστικὴ ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του ἕνεκα τῆς ἀσθενείας του (βλέπε σχετικῶς τὴν ὑπ' ἀριθ. 655|47 ἀπόφασιν τοῦ Πρ. Πρωτ. Ἀθηνῶν ἐν ΕΕΔ 6, 175 καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 510|1949 τοῦ Πρ. Πρωτ. Πειρ. ἐν ΕΕΔ 8,589). Ἐθεωρήθη συνεπῶς ὅτι καὶ αὕτη—ἡ ἀσθένεια—παραλλήλως, ἀλλὰ καὶ ἀνεξαρτήτως πρὸς ἄλλας περιπτώσεις, συνιστᾷ τὸν σπουδαῖον λόγον, τὸν δικαιολογοῦντα τὴν ἀποχὴν τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του, παρέχοντα δὲ συγχρόνως εἰς αὐτὸν δικαίωμα ἐπὶ τὸν μισθόν του.

Ἐπιλύεται οὕτω κατὰ τρόπον σαφῆ, ἀλλὰ καὶ ἐναρμονιζόμενον πρὸς τὰς νεωτέρας κοινωνικὰς ἀντιλήψεις, τὸ περισπούδαστον τοῦτο θέμα, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι ἡ ἰσχὺς τῶν προμνησθέντων ἄρθρων τοῦ Κώδικος περιορίζεται εἰς τὰς μετὰ τὴν ἔναρξιν αὐτοῦ (23-2-1946) καταρτιζομένας συμβάσεις ἐργασίας. Διὰ τὰς ὑπολοίπους, τὰς πρὸ τοῦ Κώδικος συναφθείσας, θὰ τύχωσι καὶ σήμερον ἐφαρμογῆς αἱ διατάξεις τοῦ Βυζαντινορρωμαϊκοῦ Δικαίου καὶ, προκειμένου περὶ συμβάσεων ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἀπὸ ἄλλης προστασίας, τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Ν. 2112|1920, ὡς τοῦτο ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 4558|1930. (Λεπτομερῆ καὶ εὐρείαν ἀνάπτυξιν ἐπὶ τῆς σημασίας τῶν ἄρθρων 657 καὶ 658 τοῦ Α. Κ. βλ. εἰς τὴν μελέτην τοῦ συναδέλφου ***Γ. Μήλα***, ἐν ΕΕΔ 8,573. Βλ. ὡσαύτως σημείωμα τῆς ***Συντάξεως*** τῆς ΕΕΔ ἐν τόμῳ 8, σ. 558).

Κατὰ τὰς διατάξεις ταύτας, ἐὰν ὁ μισθωτὸς ἐκ λόγων ἀφορώντων τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, κωλύεται νὰ ἐργασθῇ ἄνευ ὑπαιτιότητός του, ἀπαλλάσσεται μὲν πάσης εὐθύνης ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης, ἀπόλλυσι ὅμως καὶ τὸν μισθόν του τὸν ἀντιστοιχοῦντα εἰς τὸν χρόνον, καθ' ὃν οὗτος ἀπέσχεν ἐκ τῆς ἐργασίας του (βλ. γνωμάτευσιν τοῦ Ν. Σ. Κ., εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος *Δ. Χατζηδάκης* ἐν ΕΕΔ 5,386, ἐπίσης καὶ *Γ. Τσιμπούκη*» ἐν ΕΕΔ 6, 424 ἀπόφασιν Πρωτ. Πειρ. 86|1950, ἐν ΕΕΔ 9, 310, ὑπ' ἀριθ. 26572|1949 ἔγγρ. τοῦ Ὑπ. Ἐργασίας, ἐν ΕΕΔ 8.782).

Διὰ δὲ τοῦ ἄρθρου 5 § 3 τοῦ Ν. 2112|1920, ὡς τοῦτο συνεπληρώθη καὶ ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 4558|1930, αὕτινος ἡ ἐφαρμογὴ περιορίζεται μόνον ἐπὶ τῶν συμβάσεων ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, καθορίζονται ἐπακριβῶς τὰ χρονικὰ ὅρια, ἐντὸς τῶν ὁποίων δύναται ὁ μισθωτὸς ν' ἀπουσιάσῃ ἐκ τῆς ἐργασίας του ἕνεκα βραχείας ἀσθενείας, προσηκόντως ἀποδεδειγμένης χωρὶς ἡ τοιαύτη ἀποχή του νὰ συνιστᾷ λόγον λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Θὰ ἦτο, συνεπῶς, καὶ λογικῶς ὀρθὸν καὶ νομικῶς σκόπιμον, μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, τὸ θέμα τοῦτο νὰ ἐρρυθμίζετο κατὰ τρόπον ὁμοιόμορφον καὶ ὁμοιογενῆ δι' ἅπαντας τοὺς ἐργαζομένους, ἀνεξαρτήτως χρόνου συνάψεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἵνα ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἐφαρμογῆς του ἀποφευχθῇ ἡ ἀνακίνησις τῶν ζητημάτων, ἅτινα ἐπὶ τοσοῦτον ἀπησχόλησαν τὴν νομικὴν θεωρίαν καὶ πρᾶξιν. Ἀντὶ τούτου ὅμως ὁ εἰσαγωγικὸς νόμος τοῦ Α. Κ. διὰ τοῦ ἄρθρου 24 αὐτοῦ καθορίζει κατὰ τρόπον μὴ ἐπιδεχόμενον ἀμφισβήτησιν, ὅτι «ἐνοχαὶ ἐξ οἱουδήποτε λόγου, τῶν ὁποίων τὰ παραγωγικὰ γεγονότα συνετελέσθησαν πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, διέπονται καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τούτου ὑπὸ τοῦ μέχρι τοῦδε δικαίου...», ἀποκλείων οὕ-

τω την έφαρμογήν των άρθρων 657 και 658 αύτοῦ έπι των πρό της ισχύος του συναφθεισῶν συμβάσεων έργασίας. Άλλωστε σαφέστερον έπι τοῦ προκειμένου είναι τό άρθρον 38 § 2 τοῦ εισαγωγικοῦ νόμου, όπερ ρητῶς καθορίζει ποια έκ των άρθρων τοῦ Κώδικος έφαρμόζονται έπι τῶν πρό της εισαγωγῆς τούτου συνομολογηθεισῶν συμβάσεων έργασίας, μεταξύ των όποίων δέν περιέχονται και τά μνημονευθέντα άρθρα 657 και 658.

Έκ της παραθέσεως τῶν διατάξεων των άνω νόμων και τοῦ Κώδικος προκύπτει, ότι οί άσθενοῦντες μισθωτοί δύνανται νά διαιρεθοῦν εις τάς κάτωθι δύο κατηγορίας.

α') Εις έκείνους, οί όποίοι τό πρῶτον συνῆψαν σύμβασιν έργασίας πρό τῆ ισχύος τοῦ Κώδικος και οίτινες έξακολουθοῦν μέχρι σήμερον έργαζόμενοι, δι οὗς θά έχη έφαρμογήν τό πρό της ισχύος τοῦ Κώδικος κρατοῦν δίκαιον. Και

β') Εις έκείνους, οί όποίοι συνῆψαν την σύμβασιν έργασίας μετά την ισχύν τοῦ Κώδικος, έφ' ὧν έχουσιν έφαρμογήν τά σχετικά άρθρα αύτοῦ (βλ. έπ' αύτοῦ και την γνωμάτευσιν του Ν.Σ.Κ. ένθ' άνωτέρω).

Άναγκαίον, λοιπόν, έπακόλουθον τῆς άνω διακρίσεως, ἥτις, ὡς θά ἴδωμεν, εισάγει άνισον μεταχείρισιν έναντι τῶν έργαζομένων, είναι ότι ό άσθενήσας μισθωτός, ὅστις συνέπεσε τό πρῶτον νά προέλθη εις σύμβασιν έργασίας μετά τοῦ έργοδότου του πρό της ισχύος τοῦ Άστικοῦ Κώδικος, οὐδέν άπολύτως δικαίωμα—κατά τά προεκτεθέντα—δύναται νά προβάλη πρός τον έργοδότην του διά τον κατά την διάρκειαν της άσθενείας του μισθόν, ένῶ έξ έναντίου διατηρεῖ πλήρες και όλοκληρωτικόν δικαίωμα έπι τοῦ αύτοῦ μισθοῦ ό άσθενῶν μισθωτός, ὁ συνάψας σύμβασιν έργασίας μετά τοῦ έργοδότου μετά την ισχύν τοῦ Άστικοῦ Κώδικος, κατά τάς διακρίσεις του άρθρου 658. (Άνάλυσιν λεπτομερῆ τοῦ άρθρου τούτου βλ. εις μελέτην *Α. Μπουρνιά*, έν ΕΕΔ 9, 486).

Κατά παράδοξον όθεν νομικήν άρχήν, ἥτις παροραᾶ έξ όλοκλήρου τό «προνόμιον τοῦ χρόνου», ὁ Νομοθέτης μέ τάς μεγαλυτέρας δυνατάς έγγυήσεις προστατεύει τον έργαζόμενον, τον έστω και πρό δέκα μόλις ἡμερῶν παρέχοντα ὑπηρεσίαν πρός τον έργοδοτην του (κατά τό άρθρον 657 τοῦ Α. Κ.), άρκεῖ ὅτι οὗτος, εὐνοηθείς ὑπό της τύχης, συνῆψε την σύμβασιν έργασίας μετά την ισχύν τοῦ Α. Κ., ένῶ ὁ ἴδιος Νομοθέτης ἵσταται τελείως άδιάφορος πρό τοῦ έργαζομένου, τοῦ συνάψαντος σύμβασιν έργασίας μετά τοῦ έργοδότου του πρό 5 ἢ 10 ἢ 20 ἢ και περισσοτέρων άκόμη έτῶν, καθόσον εις τάς περιπτώσεις ταύτας, ὡς συναφθείσης τῆς συμβάσεως έργασίας πρό της εισαγωγῆς τοῦ Α. Κ., ούδεις μισθός παρέχεται εις αύτόν.

Και διά μέν τούς άσθενοῦντας μισθωτούς της τελευταίας ταύτης κατηγορίας έν ούδεμιᾷ περιπτώσει είναι δυνατόν νά έπεκταθῆ ἡ σχετική προστασία τοῦ Κώδικος, άποκλειομένη κατηγορηματικῶς ὑπό τοῦ άρθρου 38 § 2 τοῦ εισαγωγικοῦ αύτοῦ Νόμου, έξ άντιθέτου δμως διά τούς άσθενοῦντας μισθωτούς τοὺς διεπομένους ὑπό τῶν διατάξεων τοῦ Κώδικος θά τύχη συγχρόνου έφαρμογῆς και ἡ προστασία τοῦ προγενεστέρου δικαίου, συμφώνως πρός την και διά της νομολογίας και της θεωρίας κρατήσασαν άρχήν, καθ' ἣν οί κανόνες τοῦ Έργατικοῦ Δικαίου και αί διατάξεις των είδικῶν έργατικῶν Νόμων δύνανται κάλλιστα νά συνυπάρξουν μετά τοῦ Α. Κ., διατελοῦντος έναντι αὐτῶν εις σχέσιν συμπληρωματικῆς και έπικουρικῆς ένεργείας. (Βλ. σχετικά έπι τοῦ θέματος εις *Καποδ.* Ένοχ. Δίκ. σ. 323, *Β. Βασιλείου*, έν ΕΕΔ 8, 355, Νομ. Συμβ. Ύπ. Δημ. Έργων ὑπ' άριθ. 251|301|1949, έν ΕΕΔ 8, 604, Πρωτ. Άθην. 830|1949, ΕΕΔ 8, 276, Πρωτ. Πειρ. 510|1949, ΕΕΔ 8, 589, Πρωτ. Άθην. 6838|49, ΕΕΔ 8, 845, Πρωτ. Θεσ)νίκης 2019|49, ΕΕΔ 9, 210).

Τό θέμα τοῦτο άνεφύη και κατά την έφαρμογήν τοῦ έπ' όλίγον ισχύσαντος προγενεστέρου Άστικοῦ Κώδικος, μέ μόνην την διαφοράν ότι προεβλέφθη ὑπό τούτου τό άταπον, εις τό ὁποῖον θά ὡδήγει ἡ μή άναδρομική έφαρμογή τῶν σχετικῶν του άρθρων και διά τοῦ άρθρου 17 § 2 τοῦ εισαγωγικοῦ του Νόμου (9 0|1946) καθωρίσθη ότι τά άρθρα 708 και 709 (άντιστοιχα των 657 και 658) έχουν έφαρμογήν έν πάσῃ περιπτώσει και έπι τῶν πρό της εισαγωγῆς τοῦ Κώδικος συνομολογηθεισῶν συμβάσεων έργασίας. (Βλ. έρμηνείαν τῶν άρθρων τούτων εις μνημονευθεῖσαν γνωμάτευσιν του Ν.Σ.Κ. έν ΕΕΔ 5, 386).

Νομίζομεν λοιπόν, ότι ἡ άνομοιόμορφος αὕτη μεταχείρισις των έργαζομένων πρέπει νά έκλείψη. Αὐτός ὁ ἴδιος Άστικός Κώδιξ, έκδηλώνων την μεγάλην σημασίαν, ἣν άποδίδει εις τά άρθρα 657 και 658, έπιτάσσει διά τοῦ άρθρου 679, ότι είναι άκυρος πάσα συμφωνία, δι' ἧς περιορίζονται τά δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ έκ των άρθρων τούτων. (Βλ. και *Π. Ζέπου*. Ένοχ. Δίκ. Β' μέρος, είδικόν, σ. 356).

Άκριβῶς δέ ἡ άπουδαιότης της ισχύος των πρέπει ν' άποτελέσῃ τον δικαιολογητικόν λόγον της έπιψηφίσεως νομοθετικοῦ μέτρου, όπερ νά έπεκτείνῃ τό κράτος τῆ έφαρμογῆ των έφ' όλων άνεξαιρέτως τῶν έργαζομένων, άδιακρίτως δέ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν οὗτοι συνῆψαν την μετά τοῦ έργοδότου των σύμβασιν έργασίας.

Διότι άλλως, ἐμμένοντες εις τά θεσπισθέντα και άρνούμενοι νά μεταβάλωμεν και νά μεταρρυθμίσωμεν τά κακῶς κείμενα, εισαγομεν, κατά τά προεκτεθέντα, διακρισιν μεταξύ των έργαζομένων, κατατάσσοντες αὐτούς εις προνομιούχους και μή. Ζητοῦμεν δέ έν συνεχεία παρ' αὐτῶν νά ὑπεισέλθουν εις σφαίρας λεπτῶν διακρίσεων τοῦ Δικαίου και νά κατανοήσουν θέματα, εις τά ὁποῖα και αὐτοί οί έρμηνευταί τοῦ Δικαίου δυσκολεύονται.

Δέν είναι δμως δυνατόν ν' άπαιτῶμεν παρά των μισθωτῶν, όπως δι' «ήθικοῦ ήρωισμοῦ» πεισθοῦν, ότι διά κανόνος δικαίου εισάγεται ὑψίστη άδικία. Ἴσως, εις τομεῖς άλλου δικαίου, ἐν τινι μέτρῳ, τό τοιοῦτον νά είναι έπιτρεπτόν. Εις τό έργατικόν δίκαιον δμως, όπου τό ἔδαφος της έφαρμογῆς του έφάπτεται τῶν πλέον λεπτῶν έκφάνσεων της άνθρωπίνης ζωῆς, αί τυχόν κατά την έφαρμογήν τοῦ δικαίου άναφαινόμεναι άνισότητες δέον έγκαίρως νά έξαλείφωνται, ἵνα οὕτω ὁ έργαζόμενος έχῃ την έντύπωσιν, ότι ὁ Νόμος είναι έννοια πηγάζουσα πρωτίστως έκ λελογισμένης σκέψεως τοῦ Νομοθέτου.

Δ. ΛΑ. ΓΕΡΟΝΤΑΣ, Δικηγόρος

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΠΟΧΗ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΕΚ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μόναι περιπτώσεις μὴ συνεπαγόμεναι λύσιν συμβάσεως

Ἔννοια ἄρθρου 5 Ν. 2112.—Μὴ λύσις συμβάσεως ἐργασίας ἐπὶ τὰ ὡρισμένα νόμιμα χρονικὰ ὅρια μόνον ἐπὶ ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας, λόγῳ ἀσθενείας.—Σκοπὸς τῆς διατάξεως.—Νομοθετικὴ ρύθμισις καὶ περιπτώσεων λοχείας, στρατεύσεως.—Ἀποχὴ ἐκ τῆς ἐργασίας διὰ πᾶν ἕτερον γεγονὸς ἀνωτέρας βίας. Συνέπεια ἡ ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας.—Περίπτωσις συλλήψεως μισθωτοῦ ὑπὸ Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς καὶ ἕνεκα αὐτῆς ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 1705|1950 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Καὶ ἂν, κατ' ἀναλογίαν ἐφαρμόζοντες τὸ ἄρθρον 5 παράγρ. 3 τοῦ Νόμου 2112, γίνῃ δεκτόν, ὅτι καὶ ἐπὶ ἐξ ἀνωτέρας βίας ἢ ἄνευ ὑπαιτιότητος ἀπουσίας τοῦ μισθωτοῦ δὲν λύεται ἡ σύμβασις ἐργασίας, πάλιν ὁ ἀναιρεσίβλητος, ὡς ἔχων συνεχῆ τετραετῆ καρὰ τῇ ἀναιρεσειούσῃ ὑπηρεσίαν, δὲν ἠδύνατο ν' ἀπουσιάσῃ πλέον τοῦ μηνός, ὅση ἡ ἐπιτρεπομένη κατὰ τὴν προμνησθεῖσαν διάταξιν ἀπουσία λόγῳ ἀσθενείας, ὁ δὲ ἀναιρεσίβλητος ἀπουσίασε, κατὰ τὰ δεκτὰ γενόμενα ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης πραγματικὰ περιστατικά, ἀπὸ 25 Μαΐου 1949 μέχρις 23 Ἰουλίου 1949, δηλαδὴ πλέον τοῦ μηνός.

β) Διότι ἐσφαλμένως ἠρμήνευσε καὶ ψευδῶς ἐφήρμοσεν ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη τὸ ἄρθρον 5 παράγρ. 3 τοῦ Ν. 2|12 καὶ παρὰ τὴν αὐθεντίαν τεσσάρων ἀλλεπαλλήλων ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου (153|46, ΕΕΔ 4, 650, 336|46, ΕΕΔ 5, 621, 20|1947, ΕΕΔ 6, 621, 100|47, ΕΕΔ 6, 299), δεχομένων ὅτι μόνοι καὶ ἀποκλειστικοὶ λόγοι ἀπουσίας τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του, μὴ ἐπιφέροντες τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἶναι ἡ στράτευσις, λοχεία καὶ ἀσθένεια, ἐδέχθη, ὅτι καὶ ἐπὶ ἐξ ἄλλης αἰτίας ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του καὶ δὴ οὐχὶ ἐξ ἀνωτέρας βίας, ἀλλ' ἁπλῶς ἄνευ ὑπαιτιότητός του, δὲν λύεται ἡ σύμβασις ἐργασίας.

***

Ὁ Ἄρειος Πάγος καὶ διὰ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀποφάσεώς του ἀκολουθεῖ τὴν ἄποψιν τῆς ἀμέσως προηγουμένης αὐτῆς (Α. Π. 247|1950, εἰσηγητὴς Ἰ. Τσαχανῆς, ΕΕΔ 9, 447) καὶ διὰ τῶν αὐτῶν ἐπιχειρημάτων (βλέπε ὅμως ἀλώβητος προηγουμένην καὶ τῆς Α. Π. 247|1950 Α. Π. 356|949, εἰσηγητὴς Κ. Καυκᾶς, ΕΕΔ 8, 547, καὶ ἐπὶ τοῦ θέματος σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 440 ἑπ.)

Ἡ περίπτωσις τῆς καταχωρουμένης ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ἐφ' ἧς ἔκρινεν, εἶναι ὁμοία ἐκείνης τῆς Α. Π. 356|1949 (ἔνθ' ἀνωτ.). Ἐκεῖ ἐπρόκειτο περὶ συλλήψεως μισθωτοῦ ὑπὸ τῶν Ἀστυνομικῶν Ἀρχῶν καὶ ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας του ἐπὶ 28 ἡμέρας. Ἐδῶ πρόκειται περὶ ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας ἀπὸ 25ης Μαΐου 1949 μεχρὶς 23ης Ἰουλίου 1949.

Κατὰ τὴν Α. Π. 356|1949 θὰ ἐτίθετο ζήτημα, ἂν κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως (ἄρθρ. 200 Α. Κ.) καὶ ἐκ τῶν εἰδικῶν περιστάσεων καὶ συνθηκῶν, ὑφ' ἃς συνετελέσθη ἡ ἀποχή τοῦ χρονικοῦ διασήματος τῆς ἀποχῆς, τῆς αἰτίας, ἥτις τὴν προεκάλεσε, ἠδύνατο νὰ ἐκτιμηθῇ ἡ ἀποχή, ὡς συνιστῶσα σιωπηρὰν δήλωσιν βουλήσεως τοῦ ἀπέχοντος μισθωτοῦ περὶ λύσεως τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους του.

Ἡ νεωτέρα αὐτὴ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἀποκλείει τὴν θέσιν τοιούτου ζητήματος. Καταλήγει εἰς τὴν ἄποψιν—γνωστὴν ἐκ τῶν παλαιοτέρων ἀποφάσεών του—ὅτι πᾶσα ἄλλη ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ, ἐκτὸς ἀσθενείας, λοχείας, στρατεύσεως, λύει ὁριστικῶς τὴν σύμβασιν ἐργασίας.

Εἶναι πράγματι, ἡ ἔννοια τοῦ νόμου νὰ διασπᾶται ὁριστικῶς ἡ σύμβασις ἐργασίας ἐκ τῆς ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του, διότι δὲν ἠσθένησε, δὲν ἐστρατεύθη, δὲν περιῆλθεν ἡ ἐργαζομένη εἰς λοχείαν, ἀλλὰ τυχὸν λ. χ. ἀδείας καὶ ἀπομακρυνθεὶς ἐκ τοῦ τόπου τῆς κατοικίας του ἀπεκλείσθη λόγῳ συγκοινωνιακῶν δυσχερειῶν καὶ δὲν ἠδυνήθη ἐγκαίρως νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὸν ἐργοδότην πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας ἢ—διὰ νὰ ἔλθωμεν εἰς τὴν πλέον κτυπητὴν περίπτωσιν προσβολῆς τοῦ περὶ δικαίου συναισθήματος—θανόντος μέλους τῆς οἰκογενείας του ἠναγκάσθη νὰ ἀπουσιάσῃ ἐκ τῆς ἐργασίας, ἵνα τακτοποιήσῃ τὰ τῆς ταφῆς του; (περίπτωσις τῆς Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3467|1949, ΕΕΔ 8, 857).

Ἀλλ' ἂν ὅλως ἀπιθάνως, νομίζομεν, εἶναι πράγματι αὕτη ἡ ἔννοια τοῦ νόμου, τότε διατί γίνεται λόγος εἰς τὰ ἄρθρ. 657 καὶ 658 Α. Κ περὶ ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ τὸν μισθόν, ἐὰν μετὰ δεκαήμερον τοὐλάχιστον παροχὴν ἐργασίας κωλύεται νὰ ἐργασθῇ ἕνεκα σπουδαίου λόγου, μὴ ὀφειλομένου εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ, ὅταν ὁ σπουδαῖος οὗτος λόγος, εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ ὁποίου δὲν ὑπάγεται μόνον ἡ ἀσθένεια, περιορίζεται ὑπὸ τῆς σχολιαζομένης ἀπόψεως εἰς μόνον τὴν ἀσθένειαν, στράτευσιν ἢ λοχείαν καὶ διατί γίνεται λόγος περὶ ἐφαρμογῆς του εἰς ἄλλας, ἐκτὸς τῶν ἀναφερομένων ἀνωτέρω, περιπτώσεις, ἀφοῦ, κατὰ τὴν ἄποψιν, δὲν θὰ ὑπῆρχε ποτὲ ἔδαφος ἐφαρμογῆς, λυομένης ὁριστικῶς τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπὸ τῆς πρώτης ἐμφανίσεως τοῦ σπουδαίου τούτου λόγου;

Λέγομεν δὲ ἀπιθάνως, διότι δὲν εἶναι λογικῶς δεκτὸν νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ὁ Νομοθέτης τοῦ ἄρθρ. 5 Ν. 2112|1920, ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 3 Ν. 4558|1930, προκειμένου περὶ ἀσθενείας ἀνε-

βίβασε τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ μέχρι τῶν ἓξ μηνῶν καὶ ἂν ἤθελε θεωρηθῇ ὀρθὴ ἡ συλλογιστικὴ τῆς ἀποφάσεως ὅτι σκοπὸς τῆς διατάξεως ὑπῆρξεν ἡ προστασία τοῦ ἐργοδότου διὰ τῆς ἀποτροπῆς τῶν ἐκ τῆς ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ δυναμένων νὰ προκύψωσιν ἐν τῇ κανονικῇ λειτουργίᾳ τῆς ἐπιχειρήσεώς του δυσχερειῶν—ἐνῷ σκοπὸς τοῦ Νόμου ὑπῆρξεν ἡ προστασία τοῦ μισθωτοῦ—καὶ προκειμένου περὶ ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐξ ἄλλης αἰτίας—καὶ εἰς ἀνωτέραν ἄλλην βίαν ὀφειλομένης—ἐνομοθέτησε τὴν ὁριστικὴν λύσιν τῆς συμβάσεως, ἔστω καὶ ἂν ἡ ἀποχὴ διήρκεσεν ἐπὶ μίαν ἡμέραν.

Ἐφάνη τάχα ὁ Νομοθέτης τόσον εὔνους πρὸς τὸν ἀσθενοῦντα μόνον μισθωτὸν ἢ τόσον ἀνακόλουθος πρὸς τὴν ὡς δέχεται ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, πρόθεσίν του προστασίας τοῦ ἐργοδότου, καλῶς ἐννοουμένης, ὅταν ἐφαντάζετο, ὅτι δὲν ἐπέρχονται ἐπιζήμιοι διὰ τὸν ἐργοδότην συνέπειαι ἐκ τῆς ἐπὶ ἓξ μῆνας λόγῳ ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ ἀποχῆς του ἐκ τῆς ἐργασίας καὶ ἀντιθέτως ἐπέρχονται τοιαῦται ἐκ τῆς ἐπὶ μίαν ἡμέραν ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐξ ἄλλου λόγου;

Σημειωτέον ὅτι ἡ ἄποψις τῆς κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, συμπίπτουσα πρὸς τὴν παλαιοτέραν Α. Π. 158|45 (εἰσηγητὴς *Δ. Κωττούλας*, ΕΕΔ 4, 650), ἡ ὁποία ἔκρινεν ἐπὶ περιπτώσεως ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ, προστατευομένου ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 244|1936, εἰς τὸ σημειούμενον θέμα προστασίας τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν καὶ διὰ τοὺς ὁποίους προκύπτει τὸ αὐτὸ ζήτημα, εἶναι ἀντίθετος καὶ πρὸς τὴν Σ. Ε. 73|49 Ὁλομέλ. (εἰσηγητὴς *Γ. Παπαχατζῆς*, ΕΕΔ 8, 288), καθ' ἣν οὔτε ἡ ἀπουσία, οὔτε ἡ ἀσθένεια τοῦ ὑπαλλήλου, ἔστω καὶ ἂν ὑπερβῇ τὰ ἐν ἄρθρῳ 5 Ν. 2112|1920 καὶ τῷ ἄρθρῳ 8 Νόμου 4558|30 ὁριζόμενα χρονικὰ ὅρια, ἀποτελοῦσι καθ' ἑαυτὰς λόγον ἀπολύσεως τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ, ἀλλὰ μόνον ἐὰν συνιστῶσιν ἀκαταλληλότητα τοῦ ὑπαλλήλου πρὸς συνέχισιν τῆς ὑπηρεσίας του ἢ ἀνάρμοστον συμπεριφοράν, δι' ἃ ἁρμοδία εἶναι ἡ Πρωτ. Ἐπιτροπὴ Προστασίας Ἐφέδρων Παλαιῶν Πολεμιστῶν.

Ἐσημειώθη ἐν ΕΕΔ 8, 287 ἐπ. εἰς ποίας ἀνωμάλους συνεπείας, ὡς πρὸς τὸ θέμα τοῦτο τοὐλάχιστον, ἄγει ἡ διαφορὰ αὕτη ἀντιλήψεων τῶν Ἀνωτάτων Δικαστηρίων, ἡ ὁποία διαιστοῦται καὶ πάλιν ἐκ τῆς κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως.

Ἀλλ' ἐνάντιον τῶν νομολογιακῶν ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἐξελίξεων δὲν βλέπομεν ἄλλην διέξοδον ἐκ τοῦ λαβυρίνθου, εἰμὴ τὴν νομοθετικὴν τακτοποίησιν τοῦ ζητήματος, τοῦ ὁποίου ἡ σημασία εἶναι, νομίζομεν, μεγάλη.

Ἀρείου Πάγου 299|1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ε. Κολοκούρης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Χατζηγεωργίου, Ἰ. Ζῆλος

Κατὰ τὴν διάταξιν τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Νόμου 2112|1920, ὡς τοῦτο συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Νόμου 4558|1930, καὶ ἄρθρου 8 τοῦ ἀπὸ 16|18 Ἰουλίου 1920 Β.Δ., ἀποχὴ ἐργάτου ἀπὸ τῆς ἐργασίας, ὀφειλομένη εἰς βραχείας σχετικῶς ὁ ἀρκείας ἀσθένειαν, προσηκόντως ἀποδεδειγμένης καὶ μὴ ὑπερβαίνουσαν τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω νόμου τιθέμενα ὅρια, δὲν θεωρεῖται ὡς λύσις τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους αὐτοῦ. Ἐκ τῶν ὡς ἄνω διατάξεων σαφῶς προκύπτει, ὅτι πρὸς προστασίαν τοῦ ἐργοδότου, σκοπουμένην ἐκ παραλλήλου δι' αὐτῶν, διὰ τῆς ἀποτροπῆς τῶν ἐκ τῆς ἀποχῆς τοῦ ἐργάτου δυναμένων νὰ προκύψωσιν ἐν τῇ κανονικῇ λειτουργίᾳ τῆς ἐπιχειρήσεώς του δυσχερειῶν, ἐπέρχεται ὁριστικὴ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἀπέχοντος ἐργάτου, δημιουργουμένου ἐκ τοῦ νόμου τεκμηρίου ὅτι ἡ λύσις αὕτη ἔχει ὡς ἀφετηρίαν τὴν βούλησιν τούτου, καταγγείλαντος σιωπηρῶς τὴν σύμβασιν διὰ τῆς ἐκ τῆς ἐργασίας ἀποχῆς, καθ' ἣν ἐκ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ αὐτοῦ νόμου 2112 κέκτηται δικαίωμα. Τοῦ νόμου δὲ προνοήσαντος καὶ ὁρίσαντος τὸν χρόνον τῆς ἀποχῆς λόγῳ ἀσθενείας ἢ προκειμένου περὶ γυναικὸς λόγῳ λοχείας ἢ κατὰ τὸν νόμον 3514|1928 λόγῳ στρατεύσεως, ἐπεται, ὅτι πᾶν ἕτερον γεγονὸς ἀνωτέρας βίας, ἐξ οὗ ἐπέρχεται ἀποχὴ ἐκ τῆς ἐργασίας, ἐπιφέρει τὴν ἐκ μέρους τοῦ ἐργάτου λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Τοῦτο καθίσταται ἔτι δῆλον, ἤτοι ὅτι μόνον περὶ ἀνωτέρας βίας, εἰς ἀσθένειαν μικρᾶς σχετικῶς διαρκείας, ἐμερίμνησεν ὁ νομοθέτης, οὐχὶ δὲ καὶ περὶ ἀνωτέρας βίας εἰς ἕτερον γεγονὸς ὀφειλομένης, ἐκ τοῦ ἄρθρου 6 παρ. 2 τοῦ αὐτοῦ νόμου, δι' οὗ ὁρίζεται, ὅτι ἐπὶ παύσεως τῶν ἐργασιῶν ἀπαλλάσσεται ὁ ἐργοδότης μέρους τῆς ἀποζημιώσεως, ἣν αὐτὴ ὀφείλεται εἰς οἱονδήποτε γεγονός, ἀποτελοῦν ἀνωτέραν βίαν, ἐνῷ ἐν ἄρθρῳ 5ῳ περιορίζει τὴν ἀνωτέραν βίαν εἰς μόνα τὰ γεγονότα τῆς ἀσθενείας καὶ τῆς λοχείας, μεταγενεστέρως δὲ καὶ τῆς στρατεύσεως.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, καίτοι δεχόμενον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως του, ὡς ἐξ αὐτῆς προκύπτει, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος, ὑπηρετῶν παρὰ τῇ ἀναιρεσειούσῃ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1944, ὡς τεχνίτης βυρσοδέψης, ἀπέσχε τῆς παρ' αὐτῇ ἐργασίας του, λόγῳ συλλήψεως του ὑπὸ τῆς ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς ἀπὸ τῆς 25 Μαΐου 1949 μέχρι τῆς 23 Ἰουλίου 1949, ὁπότε, ἀπολυθείς, ὑπ' αὐτῆς, παρουσιάσθη εἰς τὴν ἀναιρεσείουσαν, ὅπως προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του εἰς αὐτήν, ἤτις ὅμως ἀπεποιήθη ταύτας, δηλώσασα αὐτῷ ὅτι λόγῳ τῆς ὡς ἄνω ἀποχῆς του θεωρεῖ λυθεῖσαν ἐκ μέρους του τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ἐδέχθη, παρὰ ταῦτα, τὴν ἐνδικον ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, διώκουσαν τὰ ἀπὸ τῆς 23 Ἰουλίου 1949 μέχρι ταύτης ἡμερομίσθιά του λόγῳ μὴ ἀποδοχῆς ὑπ' αὐτῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του, κατὰ τὰ ἐκτεθέντα, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ἡ τοιαύτη, μὴ ὀφειλομένη εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ, ἀποχή του ἐκ τῆς ἐργασίας του, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως συνισταμένη σιωπηρὰν δήλωσιν αὐτοῦ περὶ λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους του, ψευδῶς οὕτως ἑρμηνεύσαν καὶ ἐσφαλμένως ἐφαρμόσαν τὰς διαληφθείσας οὐσιαστικὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 5 παρ. 3 τοῦ Νόμου 2112|1920, ὡς τοῦτο συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Νόμου 4558|1930, καὶ ἄρθρ. 8 τοῦ ἀπὸ 16|18 Ἰουλίου 1920 Β.Δ. καὶ ἀναιρεταῖαν κατοστῆσαν τὴν ἀπόφασίν του κατὰ τὸ ἄρθρον 807 παρ. 17 Πολ. Δικονομίας καὶ τοὺς βασίμους περὶ τούτου πρώτον λόγον τοῦ ἀναιρετηρίου καὶ μοναδικὸν τοῦ δικογράφου τῶν προσθέτων.

Δέον νὰ παραπεμφθῇ ἡ ὑπόθεσις ἐνώπιον τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τὴν κατάλληλον ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΚΑΤ' ΑΣΤΙΚΟΝ ΚΩΔΙΚΑ

Δικαίωμα άδείας καὶ προσωπικοῦ Δημοσίου κατ' Α. Ν. 539|1945

Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 669 § 2 Α. Κ.—Διατήρησις κατ' ἄρθρ. 38 Εἰσαγ. Νόμου Α.Κ. Νόμων περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου διαρκείας.—Ἐφαρμογὴ ἐντεῦθεν ἄρθρου 669 § 2 Α. Κ. ἐπὶ περιπτώσεων μὴ ὑπαγομένων εἰς Ν. 2112 ἢ δ. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920.—Λύσις συμβάσεως μετὰ παρέλευσιν 15θημέρου προθεσμίας ἄρθρου 669 § 2 Α. Κ.—Περιέλευσις ἄλλως ἐργοδότου εἰς ὑπερημερίαν καὶ δικαίωμα μισθοῦ ἐργασίμων ἡμερῶν.—Ὑπαγωγὴ Δημοσίου εἰς ἄρθρ. 669 § 2 Α. Κ. — Ἐφαρμογὴ Α. Ν. 539|1945 περὶ ἀδειῶν καὶ ἐπὶ προσωπικοῦ Δημοσίου.—Δικαίωμα μισθοῦ ἀνωτέρου ὁρίων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Μεταξὺ τῆς ἐκτάκτου (ἄνευ προθεσμίας) καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τοὺς κοινοὺς νόμους περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (Ν. 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 4558|1930, β. δ 16|18 Ἰουλίου 1920), οἱ ὁποῖοι διετηρήθησαν ἐν ἰσχύϊ κατὰ τὸ ἄρθρ. 38 Εἰσαγωγικοῦ Νόμου 2783|1941 Α.Κ., ἐφ' ὅσον οὗτοι καλύπτουν τὰς συγκεκριμένας σχέσεις (βλέπε ση μειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9,394), καὶ τοῦ ἄρθρου 669 § 2 Α. Κ., τὸ ὁποῖον ἐφαρμόζεται εἰς ὅσας περιπτώσεις δὲν καλύπτονται ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω νόμων, ὑπάρχει ἡ ἑξῆς διαφορά:

Ἀπόλυσις γινομένη ἄνευ προηγουμένης κατὰ τοὺς νόμους περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τακτικῆς καταγγελίας εἶναι ὁπωσδήποτε ἔγκυρος, μόνον δὲ τὴν ἐν αὐτοῖς ἀποζημίωσιν ὀφείλει ὁ παραβάτης (Α. Π. 25|1934, Θέμ. ΜΣΤ' 608, Α. Π. 76|1941, ΕΕΔ 1, 14).

Ἀπόλυσις ὅμως γινομένη ἄνευ προηγουμένης κατὰ τὸ ἄρθρον 669 Α.Κ. τακτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν ὑπερημερίαν τοῦ ἐργοδότου καὶ τὴν ἐντεῦθεν ἐκ τοῦ ἄρθρου 656 Α. Κ. ἀξίωσιν τοῦ ἐργαζομένου ἐπὶ τὸν μισθὸν αὐτοῦ, μὲ ἀκυρότητα πάσης συμφωνίας, ἡ ὁποία περιορίζει τὰ δικαιώματά του, κατὰ τὸ ἄρθρ. 679 Α. Κ. (Βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 386 καὶ τοὺς ἐν αὐταῖς ἀναφερομένους. *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, Λιτιολογικὴ Ἔκθεσις Προσχεδίου Συμβάσεως Ἐργασίας, ΕΕΔ 9, 471 ἑπ., *Κ. Δημάκην*, ΕΕΔ 9, 97 ἑπ.).

Ἐντεῦθεν ἀκολουθοῦν τὰ ἑξῆς:

α) Ὡς δέχεται καὶ ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, θὰ δικαιωθῇ ὁ ἡμερομίσθιος μισθωτὸς εἰς καταβολὴν ἐκ μέρους τοῦ ὑπερημέρου ἐργοδότου τόσου μισθοῦ καὶ τόσων ἐργασίμων ἡμερῶν, ὅσαι ἐμπίπτουν ἐντὸς τοῦ χρόνου τῶν 15 ἡμερῶν τοῦ ἄρθρου 669 Α.Κ.

β) Ὅτι θὰ ἀφαιρεθῇ ἐκ τοῦ μισθοῦ τούτου πᾶν ὅ,τι ὁ μισθωτὸς ὠφελήθη ἐκ τῆς ματαιώσεως τῆς ἐργασίας ἢ τῆς ἀλλαχοῦ παροχῆς αὐτῆς, ἀφοῦ ἐπὶ ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ἔχει πλήρη ἐφαρμογὴν καὶ ἐν προκειμένῳ τὸ ἄρθρον 656 Α.Κ. (Βλ. καὶ *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, ἔνθ' ἀνωτ. ΕΕΔ 9, 472, διὰ τὸ ἀνάλογον ἄρθρον 313 Προσχεδίου Συμβάσεως Ἐργασίας, καὶ περὶ τοῦ συμψηφισμοῦ τῶν κερδηθέντων ἀλλαχοῦ βλέπε σημειώσεις μας ἐπὶ τῆς Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 11090|1949, ΕΕΔ 9,542 ἑπ.).

Σκόπιμον εἶναι νὰ σημειωθῇ, ὅτι τὰ σημειωθέντα ἐπὶ τοῦ Ν. 2112|1920 ἀνωτέρω, σχετικῶς πρὸς τὴν τακτικὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀφορῶσιν εἰς περιπτώσεις μὴ ὑπαγωγῆς τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας εἰς τὸ ἄρθρον 9 Ν.1 18|1945, καθόσον ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, ἀνεξαρτήτως ἂν προηγουμένως ἐχώρησε τακτικὴ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, ὀφείλεται πάντως ἡ ἐκ τοῦ Ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη, ἢ ἐκ τοῦ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 ἀποζημίωσις (βλέπε ἀντὶ πάσης ἄλλης Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 6|50, Πρωτοδίκης *Μ. Καλεύρας*, ΕΕΔ 9, 604, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Σχετικῶς ἤδη πρὸς τὸ ἀντιμετωπιζόμενον ὑπὸ τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως ζήτημα ἐφαρμογῆς τοῦ Α. Ν. 539|1945 «περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν» (ΕΕΔ 4, 471) καὶ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου, βλέπε καὶ γνωμοδότησιν Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους 114|49 (εἰσηγητὴς *Β. Σάββας*), ΕΕΔ 9, 63.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2006|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Χ. Κοντογεώργος**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Ἀποστόλου, Σ. Μέλλιος

Ἐκ τῶν διατάξεων ἐνθεν μὲν τοῦ ἄρθρου 669 § 2 Α.Κ., καθ' ὃ σύμβασις ἐργασίας, τῆς ὁποίας ἡ διάρκεια δὲν ὡρίσθη, οὔτε ἐκ τοῦ εἴδους καὶ τοῦ σκοποῦ αὐτῆς συνάγεται, λύεται προηγουμένης καταγγελίας, ἥτις πρέπει νὰ γίνῃ, ἐφ' ὅσον ἐν τῷ νόμῳ ἢ ἐν τῇ συμβάσει δὲν ὁρίζεται ἄλλως, πρὸ δεκαπέντε ἡμερῶν καὶ ἐπιφέρει τὴν λύσιν μετὰ τὴν παρέλευσιν αὐτῆς, μὴ ἐπιτρεπομένης συμφωνίας περὶ βραχυτέρας τῆς νομίμου ἐκείνης προθεσμίας ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ (ἐργοδότου), ἐνθεν δὲ τοῦ ἄρθρου 38 τοῦ Εἰσαγ. Ν. τοῦ Α.Κ., δι' οὗ διετηρήθησαν ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος πάντες οἱ προγενέστεροι νόμοι καὶ τὰ διατάγματα περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ἐργατῶν, ὑπηρετῶν καὶ τεχνιτῶν, συνάγεται σαφῶς, ὅτι πᾶς μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἀστικοῦ κώδικος (ἄρθρον 24 Εἰσ. Ν. τοῦ Α.Κ.) προσλαμβανόμενος, δυνάμει συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, μισθωτὸς διὰ χρόνον μὴ καθωρισμένον δικαιοῦται, ὅπως διατηρηθῇ ἐν τῇ σχέσει ἐκείνῃ ἐπὶ δεκαπενθήμερον, ἐφ' ὅσον δὲν δικαιοῦται μείζονος ἐξ εἰδικοῦ νόμου προθεσμίας ἢ δὲν συνεφώνησε μείζονα προθεσμίαν ἀπὸ τῆς καταγγελίας αὐτῆς, ἐκτὸς ἐὰν αὐτὴ, λόγῳ τοῦ εἴδους καὶ τῆς φύσεως τῆς κατ' αὐτὴν παρεχομένης ἐργασίας, ρυθμίζεται ὑπὸ τοῦ Β.Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 κλπ.» καὶ λόγῳ τῆς μέχρι τῆς καταγγελίας της διαρκείας της εἶναι τηρητέα, ἐκ τοῦ νόμου ἐκείνου, βραχυτέρα διὰ τὴν προμήνυσίν της προθεσμία.

Ἐκ τῆς αὐτῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 669 § 2 Α.Κ., ὡς τασσούσης τὴν ἐν αὐτῇ προθεσμίαν ὡς χρόνον, καθ' ὃν εἶναι θεωρητέα ἐπερχομένη ἡ λύσις τῆς σχέσεως, συνάγεται πρόδηλον, ὅτι ὁ παρὰ τοὺς ὁρισμοὺς τῆς διατάξεως ταύτης ἀ-

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΙΣ ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Τύχη προγενεστέρων τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 νομοθετικῶν ἐξαιρέσεων

Βάσις ἀσφαλίσεως μετὰ τὸ Ν. Δ. 1255|1949 καὶ παραλλαγαὶ ἀπὸ τοῦ προηγουμένου νομοθετικοῦ συστήματος.—Ποῖοι ὑπάγονται εἰς ἀσφάλισιν Ν. 118|1945 καὶ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας κατ' αὐτὸν καὶ ποῖοι ἐξαιροῦνται.—Κατάργησις διὰ Ν. Δ. 1255|1945 προηγουμένων αὐτοῦ περὶ ὑπαγωγῆς εἰς Ν. 118|1945 ἐξαιρέσεων.—Προσωπικὸν Ὀργανισμοῦ Διαχειρίσεως πλεονάζοντος συμμαχικοῦ ὑλικοῦ (ΟΔΙΣΥ).—Ὑπαγωγὴ εἰς Ν. 118|1945.

Ἀντικείμενον ἐρεύνης τῆς κατωτέρω πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως εἶναι, ἂν μετὰ τὸ Ν.Δ 1255|1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945 (ΕΕΔ 8, 961), τὸ ὁποῖον, ὡς γνωστόν, ἠλλαξε τὴν βάσιν ὑπαγωγῆς τῶν μισθωτῶν εἰς τὴν κατὰ Ν. 118|45 ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας καὶ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 9 αὐτοῦ καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 151, ΕΕΔ 9, 546, ΕΕΔ 9, 594 ἐπ. ἔνθα νομολογία), ἐξαιρεῖται αὐτὴν ἐκ μόνου τοῦ λόγου ὅτι ὁ μισθωτός, τελῶν μετὰ τοῦ ἐργοδότου του ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀσφαλίζεται κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ Ι.Κ.Α., δύναται νὰ ἰσχύῃ ἡ διὰ τοῦ ἄρθρου 2 § 9 Ν. Δ. 183|1946 «περὶ συστάσεως Κρατικοῦ Ὀργανισμοῦ διὰ τὴν διαχείρισιν πλεονάζοντος συμμαχικοῦ ὑλικοῦ» (ΕΕΔ 5, 637) θεσπισθεῖσα ἐξαίρεσις τοῦ ΟΔΙΣΥ ἐφαρμογῆς διὰ τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἀπασχολούμενον προσωπικὸν τοῦ Ν. 118|1945.

Τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ζητήματος εἶναι γενικώτερον, καθ' ὅσον ἐκτείνεται καὶ ἐπὶ ἄλλων περιπτώσεων, αἱ ὁποῖαι κατ' εἰδικὴν ρύθμισιν διὰ προγενεστέρων τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 διατάξεων εἶχον ἐξαιρεθῇ τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὸν Ν. 118|1945.

Κατ' ἀρχὴν πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι τὸ ὅτι ὁ τελευταῖος νόμος, γενικοῦ περιεχομένου, δὲν δύναται νὰ κατισχύσῃ προγενεστέρου εἰδικοῦ, δὲν ἀποτελεῖ κανόνα ἀντιμετωπίσεως (Μπαλῆς, Γεν. Ἀρχ. § 3).

Οὕτω ἀντιμετωπίζεται τὸ ζήτημα καὶ ὑπὸ τῆς Α.Π 120|1941). (Ὁλομ., ΕΕΝ ξ' 250, καθ' ἣν ὁ κανὼν ὅτι μεταγενέστερος γενικὸς νόμος δὲν καταργεῖ ἀρχαιότερον εἰδικόν, δὲν εἶναι ἀδιασπαστος. Ὁ κανὼν οὗτος ἔχει ἐφαρμογήν, ὅταν δὲν συνάγεται

πολυθεὶς ἡμερομίσθιος δικαιοῦται τῶν ἡμερομισθίων, ἅτινα θὰ ἐλάμβανε κατὰ τὴν διάρκειαν ἑνὸς δεκαπενθημέρου πέραν τῆς ἀπολύσεως του καὶ οὐχὶ δέκα πέντε, ὁπωσδήποτε, ἡμερομισθίων. Ἑπομένως δέ, προκειμένης ἀπροθεσμου καταγγελίας συμβάσεως ἐργάτου, δικαιουμένου τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου τούτου προστασίας καὶ ἐφ' ὅσον δὲν πρόκειται περὶ ἐργάτου, ὁ ὁποῖος ἦτο δυνατὸν νὰ χρησιμοποιηθῇ καὶ ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ κατὰ τὰς Κυριακάς, παρέχεται ἀξίωσις ἐπὶ δέκα τρία ἡμερομίσθια, ἀφοῦ ἐν παντὶ δεκαπενθημέρῳ περιλαμβάνονται δύο Κυριακαί.

Κατ' ἀκολουθίαν τούτων καὶ διότι τὸ Δημόσιον δὲν ὑπόκειται, λόγῳ τῆς ἰδιότητος αὐτοῦ, εἰς τὰς διατάξεις τοῦ εἰρημένου Β. Δ/τος, ἡ προκειμένη ἀγωγή, ἐρειδομένη, κατὰ τὸ πρῶτον αὐτῆς αἴτημα, ἐπὶ ἰσχυρισμοῦ, κατὰ τὸν ὁποῖον ὁ ἐνάγων, προσληφθεὶς παρὰ τοῦ ἐναγομένου, δυνάμει συμβάσεως Ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὡς τεχνίτης κτίστης συντηρήσεως κτιρίων, δι' ἀόριστον ἀπὸ τοῦ Σ)βρίου 1947 χρόνον, ἀπελύθη ἀπροειδοποιήτως ἀπὸ τῆς 5ης Φεβρουαρίου 1950, δι' ἀρνήσεως τοῦ ἐναγομένου, ὅπως ἀποδέχεται ἔκτοτε τὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ, διώκουσα δὲ τὴν καταψήφισιν τοῦ ἐναγομένου εἰς πληρωμὴν τῷ ἐνάγοντι χρηματικοῦ ποσοῦ ἴσου πρὸς δέκα πέντε ἡμερομίσθια αὐτοῦ, εἶναι νόμιμος, καθ' ὃ πλήρως θεμελιουμένη ἐπὶ τῶν ἐν ταῖς ἠγουμέναι σκέψεσι διατάξεων, πλὴν ἐν μέρει καὶ δὴ καθ' ὅσον ἐμμέσως δι' αὐτῆς διώκεται καταψήφισις εἰς πληρωμὴν ἰσοποσοῦ πρὸς δέκα τρία ἡμερομίσθια τοῦ εὐθὺς μετὰ τὴν ἀπόλυσιν του χρόνου, ἐφ' ὅσον δὲν προβάλλεται, ὅτι ὁ ἐνάγων ἦτο δυνατὸν (κατὰ τὸν νόμον) νὰ ἐργάζηται καὶ εἰργάζετο καὶ κατὰ τὰς Κυριακάς.

Ὁ Ν. 539|1945 εἶναι γενικὸς καὶ δὲν ἐξαιρεῖται αὐτοῦ τὸ ἐναγόμενον, ὡς ἐργοδότης ἐν συμβάσει Ἰδιωτικοῦ δικαίου κατ' ἀκολουθίαν τοῦ του καὶ κατὰ τὸ δεύτερον αὐτῆς, ἐκ τοῦ ἄρθρου 5 § 5 τοῦ νόμου ἐκείνου, αἴτημα εἶναι νόμιμος ἡ ἀγωγὴ αὕτη, πλήν, καθ' ὅσον δι' αὐτῆς ἐπιζητεῖται ὡς ἀποζημίωσις ποσὸν ἴσον πρὸς δέκα ἡμερομίσθια, ἀφοῦ ὁ ἐνάγων ἐκ τοῦ χρόνου τῆς ἰστορουμένης προϋπηρεσίας του ἐδικαιοῦτο ἀδείας ἐπὶ δέκα ἀλλεπαλλήλους ἐργασίμους ἡμέρας (ἄρθρον 2 § 1 ἐδ. β' καὶ § 2).

Ἐβεβαιώθημεν περὶ τοῦ ὅτι πράγματι ὁ ἐνάγων, προσληφθεὶς παρὰ τοῦ ἐναγομένου, δυνάμει συμβάσεως, ἐν τῇ ὁποίᾳ τὸ ἐναγόμενον τοῦτο δὲν παρέστη ὡς πρόσωπον ἀσκοῦν πολιτικὴν ἐξουσίαν καὶ δι' ἀόριστον ἀπὸ τῆς 1ης Σ)βρίου 1947 χρόνον παρέσχε τὰς συμπεφωνημένας ὑπηρεσίας τοῦ τεχνίτου κτίστου καθ' ὅλον τὸ μέχρι τῆς 4ης Φεβρουαρίου 1950 χρονικὸν διάστημα, μεθ' ὃ χωρὶς νὰ παράσχῃ ἀφορμήν τινα εἰς τὸν ἐργοδότην του ἢ νὰ προειδοποιηθῇ παρ' ἐκείνου περὶ τῆς ἀπολύσεώς του, ἀπελύθη, καίτοι δὲν εἶχε προηγουμένως λάβει τὴν διὰ τὸ ἔτος 1950 ἀνήκουσαν αὐτῷ ὁδειαν, δι' ἀφορμήν, πάντως βαρύνουσαν τὸ ἐναγόμενον. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων καὶ διότι ἐβεβαιώθη καὶ δὲν ἠμφισβητήθη ἄλλως τε, ὅτι τὰ ἡμερομίσθιαν, ὅπερ κατεβάλλετο εἰς τὸν ἐνάγοντα καὶ θὰ κατεβάλλετο αὐτῷ κατὰ τὸν εὐθὺς μετὰ τὴν δι' ἀρνήσεως ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του ἀπόλυσιν του χρόνον ἀνήρχετο, κατὰ συμφωνίαν, εἰς ὀραχμὰς τριάκοντα χιλιάδας, ποσόν, ὅπερ ἦτο καταβλητέον αὐτῷ, καὶ ἐὰν ἦτο μεῖζον τοῦ κατὰ τὴν οἰκείαν συλλογικὴν σύμβασιν προσήκοντος (πρβλ. Α.Π. 309|1950, ΕΕΔ 9, 514), δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ἀγωγὴ αὕτη ὡς οὐσία βάσιμος.

έναντία βούλησις τοῦ Νομοθέτου (πρβλ. καὶ Α.Π. 221|1948, εἰσηγητὴς Κ. Βοϊατζῆς, ΕΕΔ 7, 440. Ἡ Α.Π. 268|1911 Ὀλομ., εἰσηγητὴς Ε. Κολοκούρης, ΕΕΔ 8, 510, ἐν τούτοις διὰ τὴν ἀντιμετωπισθεῖσαν ὑπ' αὐτῆς περίπτωσιν ἐνέμεινεν εἰς τὸν κανόνα ετά εἰδικά τῶν γενικῶν ἐπικρατέστερα»).

Προκύπτει, ὡς καὶ ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις δέχεται, τόσον ἐκ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 (ΕΕΔ 8, 961,) ὅσον καὶ ἐκ τῆς συνοδευούσης αὐτὸ αἰτιολογικῆς τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐκθέσεως (ΕΕΔ 8, 961), ὅτι διὰ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 ἐσκοπήθη ἡ ὑπαγωγὴ εἰς τὸν Ν. 118|1945 τῶν μισθωτῶν τῶν συνδεομένων διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου μετὰ τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν, ὑπὸ μόνην τὴν προϋπόθεσιν τῆς ἀσφαλίσεως τῶν πρώτων κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ Ι.Κ.Α., ἀδιαφόρως ἂν ὁ ἐργοδότης ἀσκῇ ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν (βλέπε ἐγκύκλιον Ὑπουργείου Ἐργασίας, ΕΕΔ 9, 31 ἑπ.), κατὰ ρητὴν δὲ διάταξιν τοῦ ἄρθρου 11 § 7 Ν.Δ. 1255|1949 (ΕΕΔ 8 964) πᾶσα διάταξις τῆς κειμένης νομοθεσίας, ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, καταργεῖται.

Ἑπομένως δὲν τίθεται ζήτημα μόνον σιωπηρᾶς καταργήσεως τῶν προϋφισταμένων τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 εἰδικῶν διατάξεων, ἀλλὰ καὶ ρητῆς διὰ τοῦ ἄρθρου 11 αὐτοῦ καταργήσεως πάσης ἀντικειμένης διατάξεως.

Οὕτω πραγματεύεται τὸ ζήτημα καὶ ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις.

Δύναται τέλος νὰ σημειωθῇ ὡς προκύπτον, νομίζομεν, ἐκ τῆς μνημονευομένης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 καὶ ὅτι πᾶσα διάταξις νόμου, ἡ ὁποία, κατὰ τὸ πρὸ αὐτοῦ δίκαιον, ἀπαλλάσσει τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας», ὡς ἑτεροποιηθὴ ὑπὸ τοῦ Ν. 1558|1930, ἢ τοῦ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112», ἢ καθορίζει ἄλλην ἀποζημίωσιν (βλέπε διὰ τὸ Δημόσιον ὑπ' ἀριθ. 956 καὶ 976 Πράξεις Υ. Σ., σημειώσεις μας ἐπὶ τοῦ θέματος ἐν ΕΕΔ 8, 594 ἑπ.) καταργεῖται ἐξ αὐτῆς τῆς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 11 Ν. Δ. 1255|1949 ἐφ' ὅσον ἀντίκειται εἰς τὸ ἄρθρον 9 Ν. 118|1945, τὸ ὁποῖον καθορίζει τὰς ἐκ τοῦ Ν. 2112 καὶ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 ἀποζημιώσεις, εἰς τὴν καταβολὴν τῶν ὁποίων ἀναφέρεται τὸ ἄρθρ. 9, συναχτίζον αὐτὴν πρὸς τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1829|1950

Διαδικασία Ν. ΓΡΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ε. Μαλλιάρας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Εὐσταθίου, Μ. Μεγκρέλης

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 1 τοῦ Ν. Δ. 1255|31|31 Ὀκτωβρίου 1949, ἰσχύοντος ἀπὸ 16 Δεκεμβρίου 1949 (βλέπε ἄρθρον 11 παρ. 7 τούτου) εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς πάντα τὰ πρόσωπα, τὰ παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἔναντι ἀμοιβῆς, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦνται εἰς περιφερείας, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ἀσφαλίζονται παρ' αὐτῷ ἢ παρ' ἑτέρῳ Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας. Κατὰ δὲ τὴν παράγραφον 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 1 ἐκ τῆς ἀσφαλίσεως τῆς ἀνεργίας ἐξαιροῦνται α) τὰ πληρώματα τῶν ἐμπορικῶν πλοίων, β) οἱ μισθωτοὶ οἱ ἠσφαλισμένοι κατὰ τοῦ κινδύνου ἀνεργίας εἰς ἑτέρους Ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμοὺς καὶ γ) οἱ εἰς τὰς φορτοεκφορτωτικὰς ἐργασίας τῶν λιμένων τοῦ Κράτους προσλαμβανόμενοι δι' ὡρισμένον μόνον χρόνον σημειωταὶ ἐμπορευμάτων καὶ ἐργάται πάσης κατηγορίας. Τέλος κατὰ τὸ ἄρθρον 11 παράγρ. 7 τοῦ ἰδίου Νόμου, πᾶσα διάταξις τῆς κειμένης νομοθεσίας, ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, καταργεῖται». Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων «ἐξάγεται οὐ μόνον ὅτι εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ὑπάγονται καὶ οἱ μισθωτοί, οἱ ἀπασχολούμενοι εἰς ἐργοδότας μὴ φέροντας τὴν ἰδιότητα τῆς ἐκμεταλλεύσεως ἢ ἐπιχειρήσεως, ὡ. εἶναι τὸ διὰ συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου συνδεόμενον προσωπικὸν τοῦ Δημοσίου κλπ., ἐφ' ὅσον ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου κριτήριον πρὸς διάκρισιν τοῦ ὑπαγομένου εἰς τὴν ἀσφάλισιν προσωπικοῦ εἶναι πλέον ἡ ἰδιότης τοῦ μισθωτοῦ τοῦ ἠσφαλισμένου κατὰ τῆς ἀσθενείας καὶ οὐχὶ ἡ ὑπαγωγὴ τούτου εἰς τὰς ἐκμεταλλεύσεις καὶ ἐπιχειρήσεις τοῦ Ν. 118|1945, τοῦ Ν. Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946 καὶ τὰς δι' εἰδικῶν ἀποφάσεων ἐκδοθεισῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Ν. 118|1945 καθοριοθείσας βραδύτερον (βλέπε εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας), ἀλλὰ καὶ ὅτι, ἐφ' ὅσον δὲν ἐμπίπτουν εἰς τὰς ὡς ἄνω α - γ ἐξαιρέσεις, ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν οἱ μισθωτοί, οἵτινες προηγουμένως δι' εἰδικοῦ νόμου εἶχον ἐξαιρεθῇ ταύτης, παρὰ τὸν κανόνα ὅτι μεταγενέστερος νόμος γενικὸς δὲν καταργεῖ ἀρχαιότερον εἰδικόν, ὅστις κανὼν ἔχει ἐφαρμογήν, ὅταν δὲν συνάγεται ἐναντία βούλησις τοῦ Νομοθέτου, ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο (Α.Π. 221|1948, ΕΕΔ 7, 440), ἐνῷ ἐν προκειμένῳ σαφῶς προκύπτει ἡ βούλησις τοῦ νομοθέτου, ἐκ τῶν παρατεθεισῶν διατάξεων, περὶ καταργήσεως προϋφισταμένων εἰδικῶν τοιούτων, καθορίζοντος δ' ἐξ ὑπαρχῆς τὰς ἐξαιρέσεις. Τοῦτο φαίνεται καὶ ἐκ τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως τοῦ Ὑπουργοῦ, ἀναφέροντος ὅτι διὰ τῆς νέας ρυθμίσεως καταργεῖται καὶ ἡ ἰσχύουσα ἐξαίρεσις ἐκ τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ προσωπικοῦ τῶν Τραπεζῶν, τὸ ὁποῖον, ὡς γνωστόν, διὰ τῆς εἰδικῆς διατάξεως τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946, εἶχεν ἐξαιρεθῇ τῆς ὑπαγωγῆς τῆς διατάξεως τοῦ νόμου 118|1945, ἐν δὲ τῷ Ν. Δ. 1255|1949 οὐδαμῶς ἀναφέρεται εἰδικῶς, ὅτι ὑπάγεται τοῦτο εἰς τὴν ἀσφάλισιν, καταργουμένης τῆς εἰδικῆς ὡς ἄνω διατάξεως (βλέπε καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 56300|1949 Ἐγκ. Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἑρμηνευτικὴν ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 ἐν ΕΕΔ 9 σελ. 34, ἰδίᾳ δὲ σελίδα 37, πρώτην στήλην). Τούτων οὕτως ἐχόντων ἡ εἰδικὴ διάταξις τῆς παραγράφου 9 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν.Δ. 183|1946, καθ' ἣν οἱ διατάξεις τοῦ Ν. 118 δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω προσωπικοῦ τοῦ ΟΔΙΣΥ, θεωρεῖται καταργηθεῖσα ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 καὶ οὕτω νόμῳ βάσιμος εἶναι ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ἡ περιεχόμενον καὶ αἴτημα ἔχουσα τὸ ἐν τῇ πρώτῃ σκέψει τῆς παρούσης. Τὰ ἐναντία εἶναι ἀπορριπτέα ὡς νόμῳ ἀβάσιμα.

ΜΟΝΟΜΕΡΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΟΡΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

Συνέπειαι ὑπὸ τὸ καθεστὼς τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945

Μεταφορὰ ἐργοστασίου εἰς χῶρον ἀνθυγιεινὸν καὶ ἀξίωσις ἐργοδότου πρὸς παροχὴν ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἐργασιῶν εἰς τοιοῦτον χῶρον.—Θεώρησις ἐνεργείας ἐργοδότου ὡς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας.—Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 7 Ν. 2112 καὶ ἐπὶ συμβάσεως ἐργάτου. Συνέπεια ὑπὸ τὸ καθεστὼς ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 ἡ ἀκυρότης τῆς πρὸς καταγγελίαν ἐξομοιουμένης μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως.—Δικαίωμα μισθοῦ ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου.

Κατὰ πλάσμα τοῦ νόμου (ἄρθρ. 7 τοῦ Ν. 2112|1920) καὶ χωρὶς ποσῶς νὰ ἐρευνᾶται ἡ πρόθεσις τοῦ ἐργοδότου, ἡ μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἐξομοιοῦται πρὸς ἄτακτον καταγγελίαν, ἤτις, ὅμως (ἄτακτος καταγγελία) εἶναι ἄκυρος, ὅταν δὲν πληρωθοῦν αἱ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|45 (Α. Π. 22|50, εἰσηγητὴς *Χ. Καλέλης*, ΕΕΔ 9, 155), Α. Π. 309|50, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 9, 516, πρβλ. καὶ Α. Π 274|50, εἰσηγητὴς *Χ. Λινάρδος*, ΕΕΔ 9, 510). Μὲ τοιαύτην περίπτωσιν ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΨΟΔ' δικάζοντος Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, ἀποφαινομένη ὅτι τὸ ἄρθρον 7 τοῦ Ν 112 ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ ἐργατῶν καὶ αἱ ἀνωτέρω συνέπειαι ἐπέρχονται, διὰ τὴν ταὐτότητα τοῦ νομικοῦ λόγου, καὶ ὅταν μονομερῶς καὶ βλαπτικῶς μεταβάλλωνται οἱ ὅροι τῆς συμβάσεως ἐργασίας τούτων (Α. Π. 22|50, ἔνθ. ἀνωτ. Α. Π 309|50, ἔνθ. ἀνωτ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 1775|48 εἰσηγητὴς *Κ. Καρβελᾶς*, ΕΕΔ 7, 723 Πρωτοδίκου Πειραιῶς 121|49, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 8, 377)

Γνωστοῦ ὄντος, ὅτι ὁ ν. 2112|20 δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, παρὰ μόνον ἐὰν ὁ καθορισμὸς τῆς ὡρισμένης διαρκείας δὲν δικαιολογῆται ἐκ τῆς φύσεως τῆς συμβάσεως, ἀλλ' ἐτέθη σκοπίμως πρὸς καταστρατήγησιν τῶν περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως διατάξεων τοῦ νόμου τούτου (ἄρθρ. 8 τοῦ Ν. 2112|20), ἐν μονομερεῖ βλαπτικῇ μεταβολῇ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου δὲν δύνανται οἱ μισθωτοὶ οἱ συνδεόμενοι μετὰ τῶν ἐργοδοτῶν των διὰ τοιαύτης συμβάσεως νὰ ἐπικαλεσθοῦν τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν. 2112.

Ἔχουν ὅμως οὗτοι, ἐὰν μεταβληθοῦν μονομερῶς καὶ βλαπτικῶς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου των οἱ ὅροι τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τὴν ἐκ τοῦ ἄρθρου 673 τοῦ Α. Κ. προστασίαν. Κατὰ τὸ ἄρθρον 672 τοῦ Α. Κ ἑκάτερον τῶν μερῶν δικαιοῦται κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν διὰ σπουδαῖον λόγον ὁποτεδήποτε ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας. Σπουδαῖον λόγον ἀποτελεῖ καὶ ἡ ἀθέτησις τῆς συμβάσεως, ὅταν ὁ ἐργοδότης ὑπαιτίως παραβαίνῃ τὰς ἐκ τῆς συμβάσεως ὑποχρεώσεις του, π. χ. μειώνῃ τὸν μισθὸν τοῦ ἐργαζομένου. Τὴν τοιαύτην περίπτωσιν προβλέπει τὸ ἄρθρον 673 τοῦ Α.Κ., κατὰ τὸ ὁποῖον «ἐὰν ὁ σπουδαῖος λόγος, δι' ὃν ἐχώρησεν ἡ καταγγελία, συνίσταται ἢ ὀφείλεται εἰς ἀθέτησιν τῆς συμβάσεως, ὑποχρεοῦται ὁ ἀθετήσας εἰς ἀποζημίωσιν», εὐθύνεται, ἄλλως λέξεσιν, εἰς τὸ πλῆρες διαφέρον τῆς μὴ ἐκπληρώσεως τῆς συμβάσεως. Πλὴν τῶν μισθῶν τοῦ ὑπολειπομένου χρόνου δὲν ἀποκλείεται νὰ ζητηθῇ ἀποζημίωσις καὶ διὰ πᾶσαν ἄλλην ἐκ τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως προκύψασαν ζημίαν (*Βάλλινδα*, Ἔνοχ. ὑπὸ ἄρθρ. 673).

Ὡς ὑποχρεώσεις ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας πρέπει νὰ νοηθοῦν οὐ μόνον αἱ συμφωνηθεῖσαι, ἀλλὰ καὶ αἱ ἐπιβαλλόμεναι εἰς τοὺς ἐργοδότας ὑπὸ τῶν ἄρθρων 660, 662 καὶ 663 τοῦ Α. Κ. διὰ τὴν παροχὴν ἰατρικῆς ἀντιλήψεως καὶ περιθάλψεως, διὰ τὴν ἀσφάλειαν καὶ ὑγιεινὴν τῶν χώρων ἐργασίας κ.τ.λ., ἡ μὴ τήρησις τῶν ὁποίων ἀποτελεῖ σπουδαῖον λόγον διὰ τὸν ἐκ μέρους τοῦ ἐργαζομένου καταγγελίαν τῆς συμβάσεως (*Κ. Καυκᾶ*, Ἔνοχ. σελ. 365).

Ἡ ἀθέτησις τῆς συμβάσεως, ὡς ἐλέχθη καὶ ἀνωτέρω, πρέπει νὰ ὀφείλεται εἰς γεγονός, δι' ὃ ἔχει εὐθύνην ὁ ἀθετῶν αὐτήν, διότι ἄλλως οὗτος οὐδεμίαν θὰ ἔχῃ εὐθύνην εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ ἀντισυμβαλλομένου του (*Καυκᾶ*, Ἔνοχ. σελ. 370).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1712|1950

Διαδικασία Νόμου ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Α. Παπαχρήστου**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Ἀμοργιανός, Δ. Βιντσεντζᾶτος

Ἐβεβαιώθημεν ὅτι ὁ ἐνάγων διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου προσελήφθη παρὰ τοῦ ἐναγομένου καὶ προσέφερε αὐτῷ τὰς ὑπηρεσίας του, ὡς τεχνίτης, εἰς τὸ λειτουργοῦν καρροποιεῖον του ἀπὸ τοῦ Μαΐου 1944 μέχρι καὶ τῆς 23 Δεκεμβρίου 1949. Τὴν τελευταίαν ταύτην ἡμέραν ὁ ἐναγόμενος μετέφερε τὸ ρηθὲν ἐργαστάσιόν του εἰς τινα ἓν τῷ συνοικισμῷ Περιστερίου κειμένην μάνδραν τοῦ ὡς μάρτυρος ἐξετασθέντος, ἀσκεπῆ καὶ ἐκτεθειμένην εἰς τὸν ἀέρα, ἥλιον καὶ βροχὴν καθ' ἅπασαν τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους, ἀξιώσας ἅμα τὴν παρὰ τοῦ ἐνάγοντος παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του ἐν αὐτῇ, ἂν καὶ προσληφθέντος, ὅπως παράσχῃ ταύτας ὑπὸ τοὺς ἐν ἀρχῇ ὅρους, εὐμενεστέρους κατὰ τὰ παρ' ἀμφοτέρων τῶν μαρτύρων βεβαιούμενα τῶν τελευταίων, ὅσον ἀφορᾷ τὸν τόπον παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ὅρων τῆς ὑγιεινῆς, ὑφ' οὓς, ὡς ἐβεβαιώθη, ὁ ἐναγόμενος ἐξηκολούθει ν' ἀποδέχηται τὴν ἐκ μέρους του προσφοράν των. Τὴν δυσμενεστέραν διὰ τὸν ἐνάγοντα μεταβολὴν τῶν ὅρων ἐργασίας ἐμμέσως, πλὴν σαφῶς, ἀναγνωρίζει καὶ ὁ ἐναγόμενος.

Κατ' ἐφαρμογὴν συνεπῶς τοῦ ἄρθρου 7 Ν. 2112, ἐχόντος ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τοῦ ἐνάγοντος ἐργάτου, διὰ τὴν ταὐτότητα τοῦ νομικοῦ λόγου (*Καποδ.* Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως § 70, Α. Π. 22|950, ΕΕΔ 9ος, 155, Πρωτ. Ἀθ. 4775|948, ΕΕΔ 7ος, σελ. 723, Πρωτ. Πειραιῶς 540|949, ΕΕΔ 9ος, σελ. 331), καθ' ὃ πᾶσα μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, βλάπτουσα τὸν ὑπάλληλον (ἐργάτην), θεωρεῖται ὡς καταγγελία ταύτης, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὸ ἄρθρον 9 Α. Ν.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΩΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ

Ἀπόφασις Διοικητικοῦ Συμβουλίου Ταμείου Ἀνεργίας καὶ συνέπειαι

Εἰσπραξις εἰσφορῶν ἐργοδοτῶν ὑπὸ Ταμείου Ἀνεργίας διὰ διαδικασίας εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων.—Ἀνακοπὴ πρὸς ἀκύρωσιν ἐκτελέσεως κατ' ἄρθρ. 871, 235 Πολιτ. Δικονομίας.—Δικαιοδοσία Προέδρου καὶ Δικαστηρίου.—Χαρακτηρισμὸς ἐπιχειρήσεως μὴ ἐγγεγραμμένης εἰς τὰ μητρῶα Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων ὡς βιομηχανικῆς καὶ συνεπῶς ὑπαγομένης εἰς Ν. 118|1945 δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας.—Ἀνυπόχρεον καταβολῆς εἰσφορῶν ἀναδρομικῶς.—Μὴ νόμιμος βεβαίωσις φορολογικῆς ἐνοχῆς.

Τὸ Πρωτοδικεῖον Βόλου διὰ τῆς καταχωρουμένης κατωτέρω ἀποφάσεως αὐτοῦ ἀσχολεῖται ἐπὶ ζητήματος, τὸ ὁποῖον τὸ πρῶτον ἤδη, καθ' ὅσον γνωρίζομεν, ὑποβάλλεται ὑπὸ τὴν δικαστικὴν κρίσιν.

Τὸ ζήτημα ἔχει ὡς ἑξῆς: Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Ν. 118|1945, ὡς ἴσχυε πρὸ τῆς διὰ τοῦ Ν. Δ. 1250|1949 τροποποιήσεως αὐτοῦ, ὡς βιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις (ὑπαγόμεναι εἰς τὸν Ν. 118|1945) νοοῦνται αἱ ἐγγεγραμμέναι ὡς τοιαῦται εἰς τὰ μητρῶα τῶν οἰκείων ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐπιμελητηρίων καὶ ἐκεῖναι, περὶ ὧν ἤθελεν ἀποφανθῇ τὸ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ὅτι ἀποτελοῦσι τοιαύτας. Ἐν περιπτώσει ἀμφισβητήσεως ἀποφαίνεται ὁριστικῶς ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας.

Ἐπιχείρησις τις, μὴ ἐγγεγραμμένη εἰς τὰ ὡς ἄνω μητρῶα, ἐχαρακτηρίσθη ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ὡς βιομηχανικὴ καὶ ἐβεβαιώθησαν εἰς βάρος της εἰσφοραὶ ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀπασχολουμένων παρ' αὐτῇ μισθωτῶν, ἀναγόμεναι εἰς χρόνον πολὺ προγενέστερον τῆς ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Ἐντεῦθεν προέκυψε τὸ ζήτημα, ἂν πράγματι ὑπῆρχε τοιαύτην — ἀναδρομικῶς — ὑποχρέωσιν ἡ ἐπιχείρησις.

Ἀρνητικῶς ἀποφαίνεται τὸ Πρωτοδικεῖον καὶ νομίζομεν ὅτι οὕτω ἔχει τὸ πρᾶγμα.

Ἡ ἐπιβολὴ ὑποχρεώσεων ἀναδρομικῶς διὰ διοικητικῆς πράξεως, ὁποία εἶναι ἡ ἀπόφασις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, εἶναι κατ' ἀρχὴν ἀνεπίτρεπτος, ἐκτὸς ἂν εἰδικὴ νομοθετικὴ διάταξις ἐπιτρέπῃ τοῦτο ρητῶς (πρβλ. Σ.Ε. 302|1945 Ὁλομ., εἰσηγητὴς *Δ. Καρβελᾶς*, ΕΕΔ 5, 43).

Δὲν προκύπτει ἐκ τοῦ Νόμου 118|1945 ὅτι ἐσκοπήθη ἡ ἐπιβολὴ τῶν ἐν αὐτῷ οἰκονομικῶν βαρῶν καὶ εἰς ἐπιχειρήσεις, αἱ ὁποῖαι δὲν θὰ ὑπήγοντο, λόγῳ τῆς μὴ ἐγγραφῆς των εἰς τὰ οἰκεῖα μητρῶα, εἰς τὸν Ν. 118|1945, ἂν δὲν ἀπεφαίνετο προτερον ὅτι ὑπάγονται τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ταμείου καὶ βεβαίως ἀπὸ τῆς περὶ αὐτοῦ ἀποφάσεώς του.

Ὁ Νόμος 118|1945, ἄλλως τε, δὲν ἐπιβάλλει μόνον οἰκονομικὰ βάρη (εἰσφορὰς) εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις. Καθορίζει καὶ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν. 118|1945 καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν ὑπαγομένων εἰς αὐτὸν ἐπιχειρήσεων καὶ βεβαίως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι πρὸ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας περὶ τοῦ ὅτι μία ἐπιχείρησις εἶναι ὑπακτέα εἰς τὸν Ν. 118|1945 θὰ ἐτίθετο ζήτημα καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ της κατὰ τὸ ἄρθρον 9 Ν. 118|1945.

Τὸ ἄρθρ. 2 § 5 Ν. 118|1945 περὶ τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὸν Νόμον τῶν ἐπιχειρήσεων ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ἀποτελοῦσι βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις, ἔχει τὴν αὐτὴν περίπου ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 2 § 7 Ν. 118|1945, καθ' ἣν ὁ ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἠδύνατο νὰ ἐπεκταθῇ ὁ Νόμος 118 καὶ βεβαίως ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως καὶ ἐφεξῆς.

Πρωτοδικείου Βόλου 244|1950

Πρόεδρος ὁ κ. **Θ. Τζίκας**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Π. Βουγᾶς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Ἀνιτσᾶς, Α. Γκέσκος

Ι.—Κατὰ τὰ ἐκτιθέμενα ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀνακοπῇ, ὡς ταύτην ἐκτιμᾷ τὸ Δικαστήριον μετὰ τὴν διὰ τῶν προτάσεων παραδεκτὴν βελτίωσιν, συμπλήρωσιν καὶ διασαφήνισίν της, ὁ ἀνακόπτων, ἀναδειχθεὶς τελευταῖος μειοδότης διὰ τὴν παραγωγὴν μηχανοποιήτων κεραμίων βυζαντινοῦ τύπου διὰ τοὺς ἀγωγοὺς τῆς 5ης Περιφερειακῆς Διευθύνσεως τοῦ Ὑπουργείου Ἀνοικοδομήσεως καὶ δυνάμει συμβάσεως μετὰ τοῦ Ὑπουργείου τούτου, ἀνέλαβε τὴν κατασκευὴν τῶν κεραμίων ὡς ἄνω, ἱδρύσας πρὸς τοῦτο ἐν τῇ περιοχῇ τῆς πόλεως Βόλου κεραμοποιεῖον, καίτοι ὅμως ἡ ἐπιχείρησις του αὐτὴ δὲν εἶναι βιομηχανική, ὑπὸ τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 Ν. 118|1945 ἔννοιαν, ἐν τούτοις τὸ καθ' οὗ ἡ ἀνακοπὴ Ταμεῖον Ἀνεργίας ἐπέβαλεν αὐτῷ τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ αὐτοῦ Νόμου ἐργοδοτικὴν εἰσφοράν, βεβαιωθεῖσαν εἰς βάρος του διὰ τὸ ἔτος 1947 τὸ ποσὸν τῶν 2.627.318 δραχμῶν, πρὸς εἰσπραξιν τοῦ ὁποίου ἐπεβλήθη ἐπὶ κινητῆς αὐτοῦ περιουσίας ἀναγκαστικὴ κατάσχεσις, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 409|1949 ἐκθέσεως ἀναγκαστικῆς κατασχέσεως δικαστικοῦ κλητῆρος, καθ' ἣς ἐπίσης στρέφεται ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀνακοπή, διώκεται δὲ δι' αὐτῆς ἡ ἀναγνώρισις τῆς ἀνυπαρξίας τῆς ὀφειλῆς τοῦ ἀνακόπτοντος καὶ ἡ ἀκύρωσις τῆς ἐκτελέσεως, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Νόμου 118 οἱ μισθωτοὶ τῆς ἐπιχειρήσεώς του, τὸ μὲν διότι αὐτὴ δὲν ἦτο ἐγγεγραμμένη εἰς τὸ μητρῶον τοῦ Ἐμποροβιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου, ἀλλ' οὔτε εἶχεν ἀποφανθῇ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ταμείου, ὅτι ἀποτελεῖ τοιαύτην ἐπιχείρησιν, τὸ δὲ διότι ἡ ἐπιχείρησίς του ἐργάζεται ἀποκλειστικῶς

118|45, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Β. Δ. 8|11-5-1946 καὶ Ν. Δ. 1255|1949, νομίμως ὁ ἐνάγων ἀξιοῖ διὰ τῆς κρινομένης ἀγωγῆς του τὴν καταβολὴν τῶν ἡμερομισθίων του ἀπὸ τῆς 23 Δεκεμβρίου 1949 μέχρι καὶ τῆς 10 Φεβρουαρίου 1950 καὶ τῶν ἐν αὐτῇ δώρων, ὡς μὴ λυθείσης τῆς συμβάσεως τῶν ἐκ τῆς ἀνωτέρω αἰτίας ἢ δι' ἐγκύρου κατὰ τὰς ρηθείσας διατάξεις καταγγελίας ταύτης παρὰ τοῦ ἐναγομένου, ὄντος ἔναντι αὐτοῦ ὑπερημέρου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του (Α. Π. 22|1950 καὶ νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 1950, σελ. 154—155).

διά λογαριασμόν τοῦ Κράτους καὶ τρίτον διότι ἡ ἐπέκτασις τοῦ νόμου 118 εἰς τοὺς μισθωτοὺς τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς ἐπιχειρήσεις τεχνικῶν καὶ οἰκοδομικῶν ἔργων, οἵα ἡ ἐπιχείρησις τοῦ ἀνακόπτοντος, ὡς οὗτος διατείνεται, ἐγένετο ἀπὸ χρόνου μεταγενεστέρου ἐκείνου, ὃν ἀφορᾷ ἡ βεβαιωθεῖσα εἰς βάρος αὐτοῦ ἐργοδοτικὴ εἰσφορά. Οὕτως διατυπουμένη ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀνακοπὴ εἶναι τοιαύτη ἐκ τοῦ ἄρθρου 871 Πολ. Δικ. ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 235 αὐτῆς, ὡς στρεφομένη κατὰ χωρησάσης ἐκτελέσεως (*Οἰκ.-Λιβ.*, Πολ. Δικ. § 81, σημ. 18) τῆς τοῦ ἄρθρου τούτου ἀνακοπῆς μὴ ἀποκλειομένης ἐκ τοῦ ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 68 παράγρ. Α τοῦ κωδικοποιηθέντος Νόμου 4845]1931 «περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων» ἡ ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου ἀντίρρησις (ἀνακοπὴ) κατὰ τῆς ἐκτελέσεως εἰσάγεται εἰς τὸν Πρόεδρον Πωλητηρίων, ἐὰν τὸ ποσοστὸν τοῦ ἐπιδιωκομένου χρέους ὑπερβαίνῃ, ὡς ἐν προκειμένῳ, τὰς 400.000 δραχμάς, διότι τὸ ἄρθρον τοῦτο δὲν ἤθελησε νὰ καθιερώσῃ ἀποκλειστικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Προέδρου, ἡ ἀπόφασις τοῦ ὁποίου προσωρινὴν ἔχει μόνον ἰσχύν, ἀλλ' ἁπλῶς εὐχέρειαν νὰ παράσχῃ τῷ ὀφειλέτῃ, ὅπως διὰ συντόμου διαδικασίας ἐπιτύχῃ τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἀντιρρήσεών του (*Ζαφειρ.* Διοικ. Ἐκτέλ. ὑπὸ τὸ ἄρθρον 68 σελ. 323 καὶ 326, Ε. Ν. 243]1932 Θέμ. ΜΔ' 215) καὶ συνεπῶς ἐξεταστέα καθίστανται, τῶν ὑπὸ τοῦ καθ' οὗ ἡ ἀνακοπὴ ἀντιθέτων ἰσχυρισμῶν ἀπορριπτέων καθισταμένων, ὡς ἀβασίμων, τοῦ αἰτήματος περὶ ἀναγνωρίσεως τῆς ἀνυπαρξίας τῆς ὀφειλῆς ἐρειδομένου ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 127 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (Α. Ν. 2783] 1941) περὶ ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς ἥτις ἐγείρεται καὶ ἐπὶ ἐννόμων σχέσεων δημοσίου δικαίου, ἐὰν αὗται δὲν ἀπεκλείσθησαν τῆς δικαιοδοσίας τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων (*Μπαλ.* Γεν. Ἀρχαὶ § 134 *Ράμμ.-Τσιρ.*, Θέμ. ΜΕ' 6).

ΙΙ. Κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου 118]45 ἐπιβάλλεται ὡς πόρος τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἐργοδοτικὴ εἰσφορὰ ἐπὶ τῶν συνολικῶν ἀποδοχῶν παντὸς μισθωτοῦ τῶν ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ αὐτοῦ Νόμου βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, ὡς τοιούτων νοουμένων κατὰ τὴν παράγρ. 5 τοῦ ἄρθρου 2 τῶν ἐγγεγραμμένων εἰς τὰ μητρῶα Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων, ὡς καὶ ἐκείνων, περὶ ὧν ἤθελεν ἀποφανθῇ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ὅτι ἀποτελοῦσι τοιαύτας.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς συνάγεται, ὅτι, ἵνα μία ἐπιχείρησις θεωρηθῇ βιομηχανικὴ καὶ ἐπιβληθῇ αὐτῇ, βάσει τοῦ τοιούτου χαρακτηρισμοῦ της, ἡ εἰρημένη ἐργοδοτικὴ εἰσφορά, δέον ἢ νὰ εἶναι ἐγγεγραμμένη εἰς τὰ ρηθέντα μητρῶα ἢ νὰ ἔχῃ χαρακτηρισθῇ ὡς βιομηχανικὴ ἐπιχείρησις ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου. Ἐν προκειμένῳ συνομολογεῖται, ὅτι ἡ ἐπιχείρησις τοῦ ἀνακόπτοντος δὲν εἶναι ἐγγεγραμμένη εἰς τὰ ὡς ἄνω μητρῶα, ἐκ δὲ τῶν ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων ἐγγράφων προκύπτει, ὅτι ἀπεφάνθη περὶ αὐτῆς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ταμείου, ὅτι ἀποτελεῖ βιομηχανικὴν ἐπιχείρησιν κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 10 Αὐγούστου 1949. Ἡ ἀπόφασις ὅμως αὕτη δὲν δύναται νὰ τύχῃ ἀναδρομικῆς ἐφαρμογῆς καὶ νὰ ἐπιβληθῇ, βάσει ταύτης, τῷ ἀνακόπτοντι ἐργοδοτικὴ εἰσφορὰ δι' ἀποδοχὰς μισθωτῶν αὐτοῦ ἀπασχοληθέντων πρὸ τῆς λήψεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης. Ἐπὶ τῇ ἐναντίᾳ ἐκδοχῇ θὰ ἠδύνατο τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ταμείου, χαρακτηρίζον μίαν ἐπιχείρησιν ὡς βιομηχανικήν, νὰ ἀξιῇ ἐργοδοτικὴν εἰσφορὰν πολλῶν προγενεστέρων ταύτης ἐτῶν, ὅπερ δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἐγκείμενον εἰς τὸ πνεῦμα τῆς εἰρημένης διατάξεως, διότι οὕτω θὰ ἐπεβαρύνοντο ἀπροβλέπτως αἱ ἐπιχειρήσεις μὲ πληρωμὴν μεγάλων ποσῶν εἰσφορῶν, ἐπὶ κινδύνῳ δημιουργίας οἰκονομικῶν δυσχερειῶν. Ὅπως, προκειμένου νὰ χαρακτηρισθῇ μία ἐπιχείρησις ὡς βιομηχανική, βάσει τῆς ἐγγραφῆς εἰς τὰ μητρῶα τοῦ οἰκείου Ἐπιμελητηρίου, θὰ θεωρηθῇ τοιαύτη διὰ τῆς ἐγγραφῆς καὶ ἀπὸ τῆς ἐγγραφῆς, οὕτω καὶ προκειμένου μιᾶς ἐπιχειρήσεως, μὴ ἐγγεγραμμένης εἰς τὸ Ἐπιμελητήριον, ἂν χαρακτηρισθῇ ὡς βιομηχανική, δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου, δέον νὰ θεωρηθῇ τοιαύτη ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς ἀποφάσεως καὶ ἐφεξῆς, τοσοῦτον μᾶλλον, καθ' ὅσον τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον, ἀποφαινόμενον περὶ μιᾶς ἐπιχειρήσεως ὅτι εἶναι βιομηχανική, ἀποφαίνεται οὕτω μετ' ἐξακρίβωσιν τῆς συνδρομῆς τῶν προϋποθέσεων ἐκείνων, αἵτινες δέον νὰ συντρέχωσι κατὰ νόμον διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν της ὡς βιομηχανικῆς (διατιθεμένη κινητήριος δύναμις, ἡμερησία παραγωγή, ἀριθμὸς ἀπασχολουμένων μισθωτῶν) εἶναι δὲ φυσικόν, ὅτι ἐξετάζει τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον, ἂν συντρέχωσιν αἱ προϋποθέσεις αὗται κατὰ τὸν χρόνον, καθ' ὃν λαμβάνει τὴν ἀπόφασίν του. Τοῦτο δὲ ἀκριβῶς συμβαίνει καὶ ἐν προκειμένῳ κατὰ τὸ προσαγόμενον ὑπ' ἀριθ. 13929]1022 τῆς 19 Αὐγούστου 1949 ἔγγραφον τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ἐξ οὗ σαφῶς προκύπτει, ὅτι τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὴν κατὰ τὸν χρόνον τῆς λήψεως τῆς ἀποφάσεως του ὀφιστανομένην κατάστασιν τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ ἀνακόπτοντος καὶ βάσει ταύτης ἐχαρακτήρισεν αὐτὴν ὡς βιομηχανικήν. Ὥστε, καὶ ἐπὶ τῇ μὴ ὀρθῇ ἐκδοχῇ ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ προσοθῇ εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ταμείου ἀναδρομικὴ ἰσχύς, πάντως αὐτονόητος προϋπόθεσις εἶναι, ὅτι τὸ Συμβούλιον δέον νὰ διαπιστῇ ἀπό τινος χρόνου συντρέχουσι αἱ προϋποθέσεις διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν ἐπιχειρήσεώς τινος ὡς βιομηχανικῆς, τοιαύτην ὅμως ἀναδρομικὴν διαπίστωσιν δὲν ποιεῖται ἐν προκειμένῳ τὸ Συμβούλιον. Ἄλλως τε, εὔθυς, ὡς συντρέξουν παρά τινι ἐπιχειρήσει αἱ νόμιμοι προϋποθέσεις διὰ τὸν χαρακτηρισμόν της ὡς βιομηχανικῆς, ἔχει τὸ καθ' οὗ ἡ ἀνακοπὴ Ταμεῖον Ἀνεργίας δλην τὴν εὐχέρειαν ν' ἀποφανθῇ περὶ τούτου καί, ὡς ἐκ τούτου, ἡ μὴ ἐγκαίρως λήψις τῆς τοιαύτης ἀποφάσεώς του ἀποτελεῖ οἱονεὶ ὑπαιτιότητα τοῦ Ταμείου, μὴ δυναμένην νὰ βαρύνῃ τὴν ἐπιχείρησιν. Κατὰ ταῦτα τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, βεβαιώσαν εἰς βάρος τοῦ ἀνακόπτοντος ἐργοδοτικὴν εἰσφορὰν ἐπὶ ἀποδοχῶν μισθωτῶν, ἀπασχοληθέντων εἰς τὴν ἐπιχείρησίν του πρὸ τοῦ χαρακτηρισμοῦ της ὡς βιομηχανικῆς, ἔπραξε τοῦτο μὴ νομίμως καὶ ἀκύρως ἐχώρησεν ἡ ἐκτέλεσις, διότι κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 4845]1930 «περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων», ἐφαρμοστέου ἐν προκειμένῳ, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 3 § 3 τοῦ νόμου 118, καὶ ἐπὶ εἰσπράξεως τῶν ἐσόδων τούτου, ἡ εἰσπραξις ἐνεργεῖται πάντοτε βάσει νομίμου τίτλου, τοιοῦτον δὲ τίτλον κατὰ τὸ αὐτὸ ἄρθρον ἀποτελεῖ, ἐκτὸς τῶν ἄλλων περιπτώσεων, περὶ ὧν δὲν πρόκειται ἐν

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΙ' ΑΝΑΜΙΞΙΝ ΕΙΣ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΗΝ ΚΙΝΗΣΙΝ

Προϋποθέσεις κύρους καταγγελίας συμβάσεως κατ' άρθρ. 9 Ν. 116|1945

Παράλειψις τηρήσεως διατυπώσεων άρθρ. 9 Ν. 116|1945.—Συνέπεια ή άκυρότης καταγγελίας.—Συνυπολογισμός εις αποζημίωσιν Ν. 2112 και αναλογίας προσθέτων παροχών καθ' εορτάς.—Στοιχεία αναγγελίας καταγγελίας.—Συνέπεια παραλείψεως ή άκυρότης.—Επιτρεπτά κατ' άρθρ. 281 Α. Κ. όρια ασκήσεως δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως εργασίας.—Συνιστά καταχρηστικήν καταγγελίαν συμβάσεως ή τοιαύτη δι' ανάμιξιν μισθωτού εις συνδικαλιστικήν κίνησιν.—Αναγκαία κατάθεσις αποζημιώσεως Ν. 2112 επί άρνήσεως μισθωτού προς είσπραξιν.—Ασυμψήφιστον αποζημιώσεως Ν. 2112 εις περιπτώσεις καταγγελίας συμβάσεως κατ' άρθρ. 9 Ν. 116|1945.—Πότε χωρεί συμψηφισμός κατ' άρθρ. 441 Α. Κ.—Έλλιπής αποζημίωσις Ν. 2112 και κύρος απολύσεως.—Ανυπόχρεον δικαστικού ενσήμου επί εργατικών αγωγών.

Μεταξύ των άλλων ζητημάτων, εφ' ών ασχολείται ή κατωτέρω πρωτοδικειακή απόφασις, σχετικώς προς την καταγγελίαν συμβάσεως εργασίας, κατά το άρθρον 9 του Ν. 116|1945, είναι και άν, κατά την έννοιαν του ανωτέρω άρθρου, είναι άνεπίτρεπτος ο κατά τον προηγούμενον δίκαιον επιτρεπόμενος συμψηφισμός της αποζημιώσεως του Ν. 2112|1920, ως ετροποποιήθη, προς απαίτησιν του εργοδότου κατά του μισθωτού.

Η εν λόγω πρωτοδικειακή απόφασις ακολουθεί την άποψιν ότι δεν επιτρέπεται συμψηφισμός (ούτω και ή Πρωτοδικείον Πειραιώς 1479|1949, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 68, πρβλ. όμως τας εν ΕΕΔ 9, 68 σημειώσεις μας και λοιπάς εν αύταις παραπομπάς).

Ως προς την σκέψιν της αποφάσεως ότι ή καταβολή της αποζημιώσεως του Ν. 2112 πρέπει να λάβη χώραν συγχρόνως μετά της καταγγελίας ή τοιλάχιστον, κατ' επιεική εκδοχήν, εντός εύλογου χρονικού διαστήματος από της καταγγελίας και πάντως αύχι πέραν του όκταημέρου, διότι, άλλως, δεν θά ανεγράφετο ο τρόπος καταβολής και ο χρόνος αύτης εν τη αναγγελία (ύπ' αριθ. 51560|48 υπουργική απόφασις), νομίζομεν, ότι αύτη είναι επιδεκτική πολλών αντιρρήσεων, τοιλάχιστον ως προς το ότι πάντως ή καταβολή της αποζημιώσεως πρέπει να γίνεται εντός όκτω ημερών από της καταγγελίας (όση ή προθεσμία αναγγελίας, άρθρον 6 Ν. Δ. 1255|49, ΕΕΔ 8, 561).

Άν εκ της μή καταβολής της αποζημιώσεως του Ν. 2112 μετά την καταγγελίαν προέκυψεν εν τη νομολογία ή γνωστή έρις περί του χρόνου, από του οποίου άρχεται ή προθεσμία της αναγγελίας (κατά την μίαν άποψιν από της επομένης της καταγγελίας, Πρωτοδίκου Πειραιώς 546|50, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 600 και επ' αύτης σημειώσεις μας εν ΕΕΔ 9, 600 επ., και κατά την άλλην από της ολοκληρώσεως της καταγγελίας διά καταβολής της αποζημιώσεως του Ν. 2112, Πρωτοδίκου Δράμας 12|50, Πρωτοδίκης *Β. Κοντοφρύδης*, ΕΕΔ 9, 603, βλέπε σημειώσεις μας αύτόθι), δεν φαίνεται ορθόν να δοθεί, ότι υπό του Νομοθέτου του άρθρου 9 Ν. 116|45 ηννοήθη να καταβάλλεται ή αποζημίωσις και εντός της ελαχίστης πρατερων των τριών ημερών, άρθρ. 9 Ν. 116|45 ο και ήδη των όκτω ημερών, άρθρ. 6 Ν. Δ. 1255|45) προθεσμίας από της καταγγελίας.

Κανένα άσφαλώς λόγον, πέραν του σαφούς γράμματος του άρθρου 9 Ν. 116|45 «θεωρείται έγκυρος ή καταγγελία ... άφ' ής καταβληθή ή αποζημίωσις του ν. 2112», δεν είχεν ο Νομοθέτης να διαλύη τό ταχύτερον, εντός της ελαχίστης αύτης προθεσμίας, τους εργασιακούς δεσμούς των μισθωτών και να κατιστήση αύτους άνεργους όπωσδήποτε, πυκνούντων την φάλαγγα των επιδοτουμένων εκ του Ταμείου Ανεργίας, ενώ λογικώς διά του συνδέσμου της καταβολής της αποζημιώσεως του Ν. 2112 προς το κύρος της καταγγελίας συμβάσεως εργασίας άνέμενεν, ότι ούδεμία ζημία θά προσεγενετο εις τον μισθωτόν, άφου θά εδικαιούτο των αποδοχών του εκ μέρους του υπερημέρου, κατά το άρθρ. 656 Α. Κ., εργοδότου.

Άν ή υπ' αριθ. 51560|48 υπουργική απόφασις (ΕΕΔ 8, 212) περί των στοιχείων της αναγγελίας ορίζει, μεταξύ των άλλων, και ως δον στοιχείον τον τρόπον και χρόνον καταβολής της αποζημιώσεως Ν. 2112, πράγμα, το οποίον βασίζει την σκέψιν της πρωτοδικειακής αποφάσεως, δύο τινά εξ αύτου προκύπτουν:

α) Ή ή εν λόγω υπουργική απόφασις άπηχεί την έννοιαν του άρθρου 9 Ν. 116|45, ότι ή αναγγελία άρχεται από της καταβολής της αποζημιώσεως Ν. 2112, οπότε ομαλώς τίθεται και το στοιχείον τούτο επί ποινή άκυράτητος της αναγγελίας άλλως (βλέπε σημειώσεις μας επί της Πρωτοδικείου Αθηνών 932|50, εισηγητής *Χ. Καθάρειος*, ΕΕΔ 9, 235).

β) Ή, εφ' όσον γίνεται δεκτή ή αντίθετος έννοια,

τη παρούση δίκη, και ή κατά τους κειμένους νόμους βεβαίωσις και από των αρμοδίων Διοικητικών Αρχών προσδιορισμός του εισπρακτέου ποσού, του είδους του εσόδου και της αιτίας, δι' ην οφείλεται. Εν παντελεί έλλειψει τίτλου εκ των εν άρθρω 2 αναφερομένων δεν δύναται να γίνη λόγος περί εισπράξεως δημοσίου εσόδου, μάλιστα δε ή παρά την έλλειψιν ταύτην είσπραξις συνεπάγεται την εφαρμογήν του άρθρου 7 του νόμου ΣΙΒ|1852, απαγγέλλοντος, προς τη αστική, και ποινικήν κατά του παραβάτου εύθύνην. Υπό την έκφρασιν δε «παντελής έλλειψις τίτλου» δεν νοείται μόνον ή παντελής ανυπαρξία τίτλου, αλλά περιλαμβάνεται και ή μή νόμιμος βεβαίωσις της φορολογικής ενοχής (Α. Π. 206|1942, Θέμ. ΝΔ' 104, *Ζαρεφ.* Διοικ. Εκτελ. σελ. 319). Κατ' ακολουθίαν, βασιμου όντος του πρώτου της ανακοπής λόγου, δέον, δεκτής ταύτης καθισταμένης, να αναγνωρισθή ή ανυπαρξία υποχρεώσεως καταβολής εργοδοτικής εισφοράς διά τους κατά το έτος 1947 απασχοληθέντας υπό του ανακόπτοντος μισθωτούς και ν' ακυρωθή ή εκτέλεσις, καταδικαζομένου του καθ' ού ή ανακοπή Ταμείου Ανεργίας, ως υπαιτίου, εις την του νικώντος ανακόπτοντος δικαστικήν δαπάνην, παρελκούσης μετά ταύτα της έρευνης των λοιπών της ανακοπής λόγων.

ότι δηλαδή ή προθεσμία της ἀναγγελίας ἄρχεται ἀπὸ τῆς καταγγελίας (βλέπε ἀνωτέρω), ἡ παράλειψις τοῦ στοιχείου τούτου τῆς ἀναγγελίας, ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει ἐκ τοῦ νόμου ὑποχρέωσις καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως πρὸ τῆς ἀναγγελίας—κατὰ τὴν ἄλλην ἄποψιν—δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ὡς συνέπειαν τὴν ἀκυρότητα τῆς ἀναγγελίας καὶ ἑπομένως καὶ τῆς καταγγελίας.

Πρωτοδικου Μυτιλήνης 4|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μιχαὴλ Καλτύρας**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ε. Κανάραχος, Ι. Ταστᾶς

Ι. Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 1 τοῦ ν. δ. 1255|49, 9 §§ 1 καὶ 3 τοῦ ν. 118|45 (ὡς ἐτροποποιήθη ἡ § 1 ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 § 3 τοῦ ν. δ. τῆς 8|11-5-46 καὶ ἡ § 3 ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ ν. δ. 1255|49), 2 § 3, 3 ἐδ. α' καὶ 5 §§ 1 καὶ 2 τοῦ ν. δ. τῆς 16|18-7-20 καὶ 12 § 2 τοῦ ν. 2112|20, πρός τε τὸν ν. 6298 «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων», οὗ ἡ ἰσχὺς ἐπεξετάθη ἐν Μυτιλήνῃ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 42077|48 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, καὶ πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 127 εἰσ. ν. Α. Κ. καὶ 656 Α. Κ., σαφῶς προκύπτει, ὅτι μισθωτὸς τεχνίτης, ἀμειβόμενος κατ' ἀποκοπὴν καὶ παρέχων ἐν Μυτιλήνῃ ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἀορίστου χρόνου, ὑπάγεται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας. Κατ' ἀκολουθίαν ὁ ἐργοδότης τούτου δικαιοῦται μὲν νὰ καταγγείλῃ τὴν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ ἐκείνου σύμβασιν ἐργασίας, ἄνευ περαιτέρω δικαιολογήσεως τῆς τοιαύτης του ἐνεργείας, διὰ νὰ εἶναι ὅμως ἔγκυρος ἡ παρ' αὐτοῦ ὡς ἄνω καταγγελία, δέον τὸ μὲν ὅπως γίνῃ αὕτη ἐγγράφως καὶ καταβληθῇ τῷ ἄνω μισθωτῷ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ νενομισμένη ἀποζημίωσις, ἤτοι, ἐὰν ὑπηρέτησεν ἐπὶ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ δύο μηνῶν μέχρις ἑνὸς ἔτους, πέντε πλήρη ἡμερομίσθια (ὡς ἡμερομισθίου θεωρουμένου τοῦ εἰς μίαν ἡμέραν ἀντιστοιχοῦντος κατὰ μέσον ὅρον ποσοῦ ἀμοιβῆς, βάσει τῆς ἀποδόσεως τῆς ἐργασίας του κατὰ τὸν τελευταῖον πρὸ τῆς καταγγελίας μῆνα ὑπὸ καθεστὼς πλήρους ἀπασχολήσεως), τὸ δὲ ὅπως ἀναγγελθῇ ἐγγράφως αὕτη ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, ἐφ' ὅσον δὲν τηρηθῇ, ἔστω ἡ μία, τῶν ἄνω διατυπώσεων, ἡ καταγγελία τυγχάνει ἄκυρος καὶ ὁ τοιουτοτρόπως ἀκύρως ἀπολυθεὶς μισθωτὸς δικαιοῦται ν' ἀξιώσῃ τόσον τὴν βεβαίωσιν τῆς τοιαύτης ἀκυρότητος, ὅσον καὶ τὴν καταβολὴν αὐτῷ τῶν μισθῶν του καὶ πάσης προσθέτου ἀμοιβῆς μέχρι τῆς ἐκ νέου κατὰ νόμιμον τρόπον καταγγελίας, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν παρέσχε τὰς ὑπηρεσίας του πρὸς τὸν ἐργοδότην, καταστάντα οὕτως, ἐφ' ὅσον τῷ προσεφέρθησαν αὗται, ὑπερήμερον περὶ τὴν ἀποδοχήν των. Προσέτι δέον, ὅπως ὑπολογισθῶσιν ὡς τακτικαὶ ἀποδοχαὶ καὶ τὸ δῶρον τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Νέου Ἔτους (13ος μισθὸς) καὶ δὴ προστιθεμένου 1|300 τούτων δι' ἕκαστον ἡμερομίσθιον, λογιζομένου καὶ τούτου ὡς τακτικοῦ ἀνταλλάγματος τῆς παρεχομένης ἐργασίας, ἀφοῦ τοῦτο κατέστη πλέον, διὰ τῆς συνεχοῦς καὶ τακτικῆς ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἤδη καταβολῆς του, συνειδήσεως τῶν τε ἐργοδοτῶν, προϋπολογιζόντων πάντοτε αὐτὸ εἰς τὰ τακτικὰ ἔξοδά των, ἀλλὰ καὶ τῶν μισθωτῶν, ἀποβλεπόντων εἰς αὐτὸ ὡς εἰς τακτικὸν ἔσοδον, πρὸ πάντων ἐὰν περιλαμβάνηται ὡς ὅρος τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων (πρβλ. Α. Π. 80|49, ΕΕΔ 8, 326, ὡς καὶ Π)κου Βόλου 36|47, ΕΕΔ 6, 496, Π)κου Πειραιῶς 374|47, ΕΕΔ 6, 649, Πρ. Ἀθηνῶν 2654|47, ΕΕΔ 6, 334 καὶ *Δ. Σακελλαρόπουλον*: Περὶ τοῦ δεκάτου τρίτου μισθοῦ ΕΕΔ 9, 955). Περαιτέρω, συνῳδὰ τῇ ὑπ' ἀριθ. 51560|49 ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, πλὴν τῶν λοιπῶν ἐν αὐτῇ ἀναφερομένων στοιχείων, ἡ ἐν λόγῳ, πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, ἀναγγελία καταγγελίας τῆς συμβάσεως δέον νὰ περιλαμβάνῃ τὸ πράγματι καταβαλλόμενον ἡμερομίσθιον, ὡς καὶ τὴν χρονολογίαν, ἅμα δὲ καὶ τὸν τρόπον τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112|20 ἢ β. δ. 16|18-7-20. Ἄλλως αὕτη εἶναι ἄκυρος καὶ θεωρεῖται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 180 Α.Κ., ὡς μὴ γενομένη (πρβλ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 9773|49 ΕΕΔ 9, 113 καὶ, ὡς πρὸς τὴν πρότερον ἰσχύουσαν ἀντιστοιχον ὑπ' ἀριθ. 25920 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, Α.Π. 357|49 ΕΕΔ 8, 627 καὶ 161|47 ΕΕΔ 6, 361). Ὅθεν πᾶσι τούτοις ἡ ἔνδικος ἀγωγὴ (ἔκθεσις ἐργατικῆς διαφορᾶς), ὡς αὕτη παραδεκτῶς ἐβελτιώθη διὰ τῶν προτάσεων τοῦ ἐνάγοντος, ἐν ᾗ ἱστορεῖται, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, ὅτι ὁ ἐνάγων τὴν 17ην Μαΐου 1949 προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, ὑποδηματοποιοῦ τὸ ἐπάγγελμα καὶ διατηροῦντος ὑποδηματοποιεῖον ἐν Μυτιλήνῃ α' κατηγορίας, ὡς ἀρχιτεχνίτης (κάλφας), δι' ἀόριστον χρόνον ἐπ' ἀμοιβῇ κατ' ἀποκοπήν, ἤτοι δρχ. 21.000 κατὰ ζεῦγος γυναικείων ὑποδημάτων, ὅτι τοιουτοτρόπως εἰργάσθη μέχρι τῆς 28ης Ἰανουαρίου 1950, ὅτε ὁ ἐναγόμενος ἐργοδότης του τὸν ἀπέλυσε, καταγγείλας τὴν μεταξὺ των ἐργασιακὴν σύμβασιν, κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ ν. 118|45 καὶ εἰδικώτερον: α) ἄνευ καταβολῆς τῆς κατὰ τὸ β. δ. 16|18-7-20 ἀποζημιώσεως, ἐφ' ὅσον προσέφερε μόνον μέρος ταύτης, ὅπερ, ἐν μὴ ἀποδοχῇ του, οὔτε κἂν κατέθεσε παρὰ τῷ Ταμείῳ Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων, ὡς λεπτομερῶς ἀναπτύσσεται παραδεκτῶς εἰς τὰς προτάσεις τοῦ ἐνάγοντος καὶ β) χωρὶς ἐν τῇ πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀναγγελίᾳ νὰ σημειοῦται ἡ χρονολογία καταβολῆς, οὐδ' ὁ τρόπος ταύτης, καὶ ὅτι ὁ ἐνάγων ἐξακολούθησε νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του, ἃς δὲν ἀπεδέχετο ὁ ἐναγόμενος καὶ δι' ἃς ἀγωγῆς αἰτεῖται ἡ βεβαίωσις τῆς ἀκυρότητος τῆς ἀνωτέρω καταγγελίας καὶ ἡ καταβολὴ τῶν ἀπὸ 29 Ἰανουαρίου 1950 μέχρι 28 Μαρτίου ἰδίου ἔτους ἀποδοχῶν του, κατὰ τὰ λεπτομερῶς ἐν αὐτῇ ἀναφερόμενα, νόμιμος παρίσταται, κατὰ τὴν πρώτην της βάσιν, ἐρειδομένη εἰς τὰς ἄνω μνησθείσας διατάξεις, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὰ ἄρθρα 648, 653 καὶ 656 Α. Κ., καὶ τὴν ἀπὸ 24-10-49 συλλογικὴν σύμβασιν ὑποδηματεργατῶν Μυτιλήνης, ἁρμοδίως δὲ καὶ παραδεκτῶς εἰσάγεται ἐνώπιον ἡμῶν κατὰ τὴν παροῦσαν διαδικασίαν καὶ ἄνευ καταβολῆς δικαστικοῦ ἐνσήμου, μὴ ἀπαιτουμένου λόγῳ τοῦ ὀλιγοδαπάνου τῆς διαδικασίας ταύτης (πρβλ. Πρ. Χαλκιδικῆς 1|49, ΕΕΔ 8, 633, καὶ τὰς ἐν αὐτῇ παραπομπὰς εἰς παλαιοτέραν νομολογίαν), πάντα δὲ τὰ ἐναντία ἀπορριπτέα κρίνονται ὡς μὴ νόμιμα. Ἐρευνητέα ὅθεν οὐσία τυγχάνει, τοῦ ἐναγομένου ὄντος ὑποχρέου νὰ βεβαιώσῃ τὴν ἐγκυρότητα τῆς καταγγελίας (πρβλ. *Βικρῆ*: Ἡ καταγ-

γελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας § 73 ἐν τέλει).

ΙΙ Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 281 Α. Κ., ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος δὲν εἶναι ἀνεξέλεγκτος, ἀλλ' ὑπόκειται εἰς ἔλεγχον βάσει ἀντικειμενικῶν κριτηρίων καὶ δὴ θεωρεῖται καταχρηστικὴ καὶ ἀπαγορεύεται, ἐὰν ὑπερβαίνῃ προφανῶς τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς καλῆς πίστεως ἢ τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἢ ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ ἢ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος (πρβλ. *Μπαλή*: Γεν. Ἀρχ. § 167, *Γιαννοπούλου*: Γεν. Ἀρχ. § 281). Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀποτελεῖ δικαιοπλαστικὸν δικαίωμα, δεδομένου ὅτι δι' αὐτῆς, οὐσιωδῶς μονομεροῦς δικαιοπραξίας, καταργεῖται τὸ ἐπὶ τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως ἐρειδόμενον δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ (πρβλ. *Μπαλή* Ἐνθ. ἀνωτ. § 28). Ἄρα ὡς δικαίωμα ὑποβάλλεται καὶ αὐτὴ, ἐν τῇ ἐνασκήσει της, εἰς τὴν ἀνωτέρω περὶ καταχρηστικῆς ἀσκήσεως, τοῦ δικαιώματος διάταξιν (πρβλ. Α.Π 200|49 ΕΕΔ 8, 369, 387|48, ΕΕΔ 7, 552 καὶ 34|47, ΕΕΔ 6, 246, *σ. Κισσόπουλον*: Κατάχρησις δικαιώματος ἐν τῇ καταγγελίᾳ συμβάσεως ἐργασίας ΕΕΔ 9, 353, *Καυκᾶ*: Ἔνοχ ἄρθρ. 669 § 5, *Π. Ζέπου*: Ἔνοχ. Β' σελ. 374, *Ι. Καποδίστριαν*: Κατάχρησις δικαιώματος εἰς τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας σελ. 82 καὶ ἐν ΕΕΔ 5, 449). Συνέπεια τῆς καταχρηστικῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἡ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας συμφώνως τῷ ἄρθρ. 174 Α.Κ., λογιζομένης ὡς οὐδέποτε γενομένης, κατὰ τὸ ἄρθρ. 180 Α.Κ., δεδομένου ὅτι ἐκ τοῦ νόμου δὲν συνάγεται ἄλλο τι (*Καυκᾶ*, Ἐνθ. ἀνωτ., *Ζέπου*, Ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 375). Τοιαύτην καταχρηστικὴν ἄσκησιν δικαιώματος ἀποτελεῖ ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἡ γενομένη λόγῳ ἀναμίξεως τοῦ ἀπολυομένου μισθωτοῦ εἰς τὴν συνδικαλιστικὴν κίνησιν, καθόσον τοιαύτη ἐνέργεια ἀντιστρατεύεται εἰς τὰς καὶ συνταγματικῶς κατωχυρωμένας καὶ διὰ πλείστων ἄλλων νόμων προστατευομένας συνδικαλιστικὰς ἐλευθερίας (ἄρθρ. 11 Συντάγματος, ἄρθρ. 78 ἐπ. Α. Κ., ν. 281|14, ν. 2151|20 κλπ.) Καὶ προφανῶς ὑπερβαίνει τὰ ὅρια τῶν ἀνω παρατεθέντων κριτηρίων (πρβλ. Πρ. Πειραιῶς 1692|49, ΕΕΔ 8, 799, Π)κου Πειραιῶς 439|49, ΕΕΔ 8, 548 καὶ 1217|45, ΕΕΔ 5, 136, Π)κου Ἀθηνῶν 5659|48, ΕΕΔ 7, 848 καὶ 531|49 ΕΕΔ 8, 234, Π)κου Θεσσαλονίκης 786|49, ΕΕΔ 9, 18). Ἐν προκειμένῳ ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ἱστορεῖται προσέτι, ὅτι ὁ ἐνάγων ἀπελύθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου οὐχὶ ἐκ λόγων ὀφειλομένων εἰς περιορισμὸν τῶν ἐργασιῶν του ἢ δι' ἄλλην τινὰ αἰτίαν, ἀλλὰ διότι ὁ ἐνάγων, ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του ὡς γενικοῦ γραμματέως τοῦ ἐν Μυτιλήνῃ σωματείου ὑποδηματοτεχνιτῶν, προέβη εἰς τὰς δεούσας, ὡς ἐκ τῆς θέσεώς του, ἐνεργείας παρὰ τῇ Ἐπιθεωρήσει Ἐργασίας Μυτιλήνης, ἐπὶ τῷ τέλει, ἵνα ὑποχρεωθῇ ὁ ἐναγόμενος καὶ καταβάλῃ εἰς τοὺς βαθμοὺς τῶν ἀρχιτεχνιτῶν, τοὺς ἐργαζομένους εἰς τὸ ὑποδηματοποιεῖόν του, τὸ πρὸς αὐτοὺς ὀφειλόμενον ὑπ' αὐτοῦ δῶρον τῶν Χριστουγέννων 1949. Ὁ ἐναγόμενος ὅμως ὄχι μόνον δὲν συνεμορφώθη πρὸς τὰς σχετικὰς συστάσεις τῆς Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας, ἀλλὰ καὶ ἠξίωσε παρὰ τοῦ ἐνάγοντος νὰ παύσῃ ἀναμιγνυόμενος εἰς τὰς ὑποθέσεις τοῦ σωματείου τῶν ὑποδηματοτεχνιτῶν καὶ νὰ πρωτοστατῇ εἰς τὰς διεκδικήσεις τῶν οἰκονομικῶν συμφερόντων τῶν μελῶν του καὶ δὴ τῶν ἐργαζομένων παρὰ τῷ ἐναγομένῳ. Εἰς τὴν ἀξίωσιν ταύτην ὁ ἐνάγων δὲν ἐνέδωσε, δηλώσας τῷ ἐναγομένῳ, ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ συμμορφωθῇ, ὑπέχων καὶ ποινικὰς εὐθύνας. Κατόπιν τούτων ὁ ἐναγόμενος κατήγγειλε τὴν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐνάγοντος ἐργασιακὴν σύμβασιν. Ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος τοῦ ἐνάγοντος, συνιστῶν δευτέραν αὐτοτελῆ βάσιν τῆς κρινομένης ἀγωγῆς, εἶναι νόμιμος, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ὡς ἐπεκτεινόμενος εἰς τὸ ἄρθρον 281 Α. Κ., ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἄρθρα 174, 180 καὶ 656 Α. Κ. καὶ 127 Εἰσ. ν. Α. Κ., ἱκανὸς νὰ στηρίξῃ αὐτοτελῶς, αὐτὸς καὶ μόνον, τὰ αἰτήματα τῆς ἀγωγῆς, ἤτοι τὸ τῆς βεβαιώσεως τῆς ἀκυρότητος περὶ ἧς πρόκειται καταγγελίας καὶ τῆς καταβολῆς τῶν αἰτουμένων ἀποδοχῶν. Ἐρευνητέος ὅθεν καθίσταται ἐν τῇ οὐσίᾳ του.

ΙΙΙ. Ναὶ μέν, κατὰ τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ ν.δ. τῆς 8|11 5-1945, δι' οὗ ἐτροποποιήθη ἡ § 1 τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118|1945, ἀρκεῖ ἡ προσφορὰ τῆς ἐν τῇ § ταύτῃ ἀναφερομένης ἀποζημιώσεως, οὐχ' ἧττον ἐγένετο δεκτὸν ὑπὸ τῆς νομολογίας, ὀρθῶς ἑρμηνευούσης συσταλτικώτερον τὸ τελευταῖον ἐδάφιον τῆς § ταύτης, ἀπαιτοῦντος τὴν «ἐξ ὁλοκλήρου» καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως, ὅτι, ἵνα ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἦ ἔγκυρος, ἀπαιτεῖται ἡ πραγματικὴ καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως ἢ κατάθεσις ταύτης παρὰ τῷ Ταμείῳ Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων, ἐξισουμένη πρὸς καταβολήν, διότι μόνον ἐπὶ τοιαύτης ἡ ἀποζημίωσις εὑρίσκεται εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ καθ' οὗ ἡ καταγγελία. Ἐὰν γίνῃ ἁπλῆ προσφορά, ἡ καταγγελία εἶναι ἄκυρος. Ἡ ὀρθὴ αὐτὴ γνώμη ἐνισχύεται καὶ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560|1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἥτις ἐν Κεφ. Β', στοιχ. 5ον, μνημονεύει ὡς τρόπον καταβολῆς μόνον ταύτην καὶ τὴν ὡς ἀνωτέρω παρακατάθεσιν, (πρβλ. Πρ Ἀθ. 9329|1949, ΕΕΔ 9, 255, 5593|1948, ΕΕΔ 8, 143, 8165|1947, ΕΕΔ 6, 743, 8565|1947 ΕΕΔ 6, 714, 8164|1947, ΕΕΔ 6, 174 καὶ 4445|1946, ΕΕΔ 5, 432, Πρ. Πειρ. 556|1946, ΕΕΔ 6 129, *Βεκρῆν*, Ἐνθ. ἀνωτ. § 54, *Τρίμη*: Ἡ ἀνεργία σελ. 158). Ἑπομένως ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου, ὅτι προσέφερε τὴν ἀνω ἀποζημίωσιν διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος τῶν ἐν Μυτιλήνῃ Πρωτοδικῶν κατὰ τὴν κοινοποίησιν τῷ ἐνάγοντι τῆς καταγγελίας καὶ ὅτι ὁ ἐνάγων δὲν ἀπεδέχθη ταύτην καὶ ὅτι ἡ τοιαύτη προσφορὰ ἰσοῦται τῇ καταβολῇ, χωρὶς νὰ προστίθεται καὶ ὅτι μετὰ ταῦτα κατετέθη τὸ ποσὸν τῆς ἀποζημιώσεως εἰς τὸ Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων, δὲν εἶναι νόμιμος καὶ ὡς τοιοῦτος ἀπορριπτέος καθίσταται.

ΙV. Ναὶ μέν ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112|1920 καὶ τοῦ β. δ. τῆς 16|18-7-1920, μὴ οὖσα μισθός, ἀλλά, κατὰ τὴν ὀρθοτέραν γνώμην, διαφέρον, κατάσχεται (πρβλ. *Καποδίστρια*: Ἑρμ. Ἐργ. Δικ. § 286, Ἐφετ. Ἀθ. 1201|1936, Θέμ. ΜΗ' 31 καὶ 657|1934, ΕΕΝ. α' 481). Ἄρα χωρεῖ καὶ αὐτῆς αὐμψηφισμὸς (argumentum a contrario ἐκ τοῦ ἄρθρ. 451 Α.Κ). Ὁ συμψηφισμὸς ὅμως εἶναι μὲν εἷς τῶν λόγων, διὰ τῶν ὁποίων ἐπέρχεται ἀπόσβεσις τῆς ἐνοχῆς, πλὴν δὲν ἀποτελεῖ αὐτόχρημα καταβολήν, ἀλλὰ παροχὴν ἀντὶ καταβολῆς (πρβλ. *Φραγκίσταν* ἐν ΕρμΑΚ. Εἰσ. 440-452 ἀριθ. 13 καὶ 14), ἡ δ' ἐν τῷ ἐδ. 3 τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945 ἀναφερομένη ἀποζημίωσις δὲν εἶναι αὐτὴ αὐτὴ ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112|1920, ἀλλ' ἑτέρα τοιαύτη, ἰσουμένη, καθ' ὅ μέτρον ὁρίζει ἡ ἄνω διάταξις, πρὸς ἐκείνην. Παραλλήλως δέον

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΔΙΑΚΡΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΩΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ

Ἐφαρμογὴ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας προσωπικοῦ Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν κλπ.

Ἔννοια ἄρθρου 10 Ν. 1234|1918.—Κριτήρια διακρίσεως ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἀπό ἐργάτου.—Παραπομπὴ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 16|9|1937 εἰς ἄρθρ. 10 Ν. 1234.—Καταβολὴ σωματικῆς καὶ ἔν τινι μέτρῳ πνευματικῆς ἐργασίας.—Θεώρησις τοῦ μισθωτοῦ ὡς ἐργάτου.—Ἀνεφάρμοστον συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 16|9|1937.

Ἡ περίπτωσις τῆς κατωτέρω καταχωρουμένης ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἀναφέρεται εἰς ἐφαρμογὴν τῆς ἀπὸ 16|9|1937 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν, ἐπιχειρήσεων, ἰδιωτικῶν γραφείων.

Κατὰ δύο ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου (Α.Π. 107|1941, εἰσηγητὴς *Κ. Βοϊατζής*, ΕΕΔ 1, 39, Α. Π. 178|940, εἰσηγητὴς *Β. Μπικῆς*, ΕΕΔ 8, 36) καὶ προϋποτιθεμένου πάντοτε ὅτι ὁ μισθωτὸς ἔχει τὴν ὑπαλληλικὴν ἰδιότητα κατὰ τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ Ν. 1234|1918, εἰς ἃ παραπέμπει ἡ ἐν λόγῳ συλλογικὴ σύμβασις καὶ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Α.Ν. 868|1937 (πρβλ. Α.Π. 610|1949, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 9, 65) ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας τῆς 16|9|1937 (ἀναπροσαρμοζομένη διὰ τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀφορῶ εἰς ὑπαλλήλους γραφείων (ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας).

Μεταξὺ τῶν λόγων ἀναιρέσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 337|48 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Χίου, ὡς ἐφετείου, ὑπῆρξεν, ὅτι ἐνῶ ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις ἐδέχθη, ὅτι ὁ ἐνάγων εἰργάζετο εἰς τὸ κατάστημα τῶν ἀναιρεσειόντων καὶ εἰς ἐργαστήριον ἀποστάξεως καὶ ἐκτὸς τούτου διὰ τὴν παραλαβὴν ἐξ ἀτμοπλοίων καὶ ἄλλως μεταφερομένων οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν, ἤτοι εἰς ὑπηρεσίας ἐκτὸς γραφείου, παρὰ ταῦτα ἐδέχθη, ὅτι οὗτος ἐδικαιοῦτο μισθοῦ βάσει τῆς ἀνωτέρω συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐνῶ αὕτη ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ ὑπαλλήλων, ὁ ἐναγόμενος δὲν ἔπρεπε νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ Ν. 118|1945 ἀπέβλεφεν εἰς τὸ νὰ χαρηγηθῇ τῷ ἀπολυομένῳ μισθωτῷ ποσόν τι πρὸς ἀντιμετώπισιν, ὅσον οἷόν τε εὐχερεστέρων τῶν ἀπαραιτήτων ἀναγκῶν του, τῶν παρουσιαζομένων ἀμέσως μετὰ τὴν ἀπόλυσιν καὶ μέχρι προσλήψεώς του παρ' ἑτέρου ἐργοδότου. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων ὀρθότερον, καθ' ἡμᾶς, εἶναι ἡ ἄποψις ὅτι δὲν εἶναι ἐπιτρεπτὸν ὑπὸ τοῦ νόμου, ἵνα ἡ ἄνω καταβολὴ γίνῃ διὰ συμψηφισμοῦ πρὸς αὐτὴν ἀπαιτήσεως τοῦ ἐργοδότου κατὰ τοῦ ἀπολυομένου μισθωτοῦ (πρβλ. Π|κου Πειρ. 1479|1949, ΕΕΔ 9, 69, Πρ. Ἀθ. 932|1945 ΕΕΔ 4,333, *Βικῆ*: ἔνθ. ἀνωτ. § 548—contra Π|κου Βόλου 94|1948, ΕΕΔ. 8,11, Π|κου Πειρ. 306|1947, ΕΕΔ 6, 656, Πρ. Ἀθ. 463|1946, ΕΕΔ 6, 139 καὶ *Υδραίος* ἐν ΕΕΔ 5, 354 καὶ *Συντάξεις* ΕΕΔ, ἐν 8, 10 καὶ 9, 68). Ἑτέρωθεν, τοῦτο μὲν ἡ καταβολὴ ἐξ ὁλοκλήρου τῆς ἀποζημιώσεως δέον νὰ λάβῃ χώραν συγχρόνως μετὰ τῆς καταγγελίας ἢ τουλάχιστον κατ' ἐπιεικῆ ἐκδοχήν, ἐντὸς εὐλόγου χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ τῆς καταγγελίας, κατὰ τὰς περιστάσεις, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τόσον τοῦ μεγέθους τῆς ἀποζημιώσεως, ὅσον καὶ τῆς οἰκονομικῆς ἀντοχῆς τοῦ ἐργοδότου, πάντως οὐχὶ πέραν τοῦ ὀκταημέρου, διότι, ἄλλως, δὲν θὰ ἀνεγράφετο ὁ τρόπος καταβολῆς καὶ ὁ χρόνος ταύτης ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ (πρβλ. σκέψιν Ι), τοῦτο δέ, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 441 Α.Κ., ὁ μονομερὴς συμψηφισμὸς χωρεῖ, ἐὰν ὁ εἷς τῶν δικαιούχων τῶν συμψηφιζομένων ἀπαιτήσεων ἐπικαλεσθῇ αὐτὸν διὰ μονομεροῦς δηλώσεως ἀπευθυνομένης πρὸς τὸν ἕτερον. Ἡ τοιαύτη δήλωσις δύναται νὰ ὑποβληθῇ κατὰ τὴν ἑρμηνείαν τῶν γενικῶν περὶ συμψηφισμοῦ διατάξεων καὶ διὰ τῶν προτάσεων ἐν δίκῃ μεταξὺ τῶν ἀμοιβαίων δικαιούχων. Οὐχ ἧττον τοιαύτη δήλωσις ἀπομακρύνεται τὰ μάλλα χρονικῶς τοῦ ἄνω τεθέντος ἐν προκειμένῳ κατ' ἐπιείκειαν χρονικοῦ ὁρίου. Ὁ ἰσχυρισμὸς δθεν τοῦ ἐναγομένου, ὅτι τὴν πρὸς τὸν ἐναγόμενον ὀφειλομένην ἀποζημίωσιν συνεψήφισε πρὸς ὀφειλὴν τοῦ ἐνάγοντος πρὸς τὸ ἐμπορικὸν κατάστημα, ἣν εἶχεν ἐγγυηθῇ ὁ ἐναγόμενος, πρωτίστως δὲν εἶναι νόμιμος, ἀλλὰ καὶ πάντῃ ἀόριστος, ἐφ' ὅσον οὔτε ἀναφέρεται, ἐὰν καὶ ποτε προέβη ὁ ἐναγόμενος εἰς τὴν περὶ συμψηφισμοῦ δήλωσιν, ἀλλὰ καὶ οὔτε, ἐὰν ἡ ὀφειλὴ τοῦ ἐνάγοντος πρὸς τὸ ἄνω κατάστημα ἦτο ληξιπρόθεσμος, οὔτε ἐὰν ὁ ἐναγόμενος ἐγγυητὴς εἶχε παραιτηθῇ τῆς ἐνστάσεως, ὀφειλούσης ἢ ἐδικαιοῦτο ν' ἀρνηθῇ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 855 Α.Κ., τὴν καταβολὴν τῆς ὀφειλῆς τοῦ ἐνάγοντος πρωτοφειλέτου, μέχρις οὗ ὁ δανειστὴς προβῇ εἰς ἀναγκαστικὴν κατάσχεσιν κατὰ τοῦ πρωτοφειλέτου, καὶ αὕτη ἀποβῇ ἀτελεσφόρητος, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ὁ περὶ συμψηφισμοῦ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου ἀντιτίθεται καὶ πρὸς τὸν ἕτερον ἰσχυρισμὸν τοῦ, ὅτι προσέφερε τὴν ἀποζημίωσιν διὰ τοῦ μνησθέντος δικαστικοῦ κλητῆρος εἰς τὸν ἐνάγοντα. Συνεπῶς ἀπορριπτέος ἀποβαίνει.

V. Κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς διατάξεως τοῦ ἐδ. 3 τῆς § 1 ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ἂν ἡ ἐλλιπὴς καταβολὴ τῆς ἐν αὐτῷ ἀποζημιώσεως ὀφείλεται εἰς ἐσφαλμένον πραφανῶς ὑπολογισμὸν καὶ ἀμφιβολίαν τοῦ ὑποχρέου ἐργοδότου περὶ τὴν ἔκτασιν τῶν ὑποχρεώσεών του καὶ τελῇ οὗτος ἐν καλῇ πίστει, δὲν ἀπαγγέλλεται ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ἡ βαρεῖα κύρωσις τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως (πρβλ. Α.Π. 294|1949 ΕΕΔ 8, 578, *Τρίμης* ἔνθ. ἀνωτ. σελ. 160). Ὁ ἰσχυρισμὸς δθεν τοῦ ἐναγομένου, ὅτι ἐξ εὐλόγου ἀμφιβολίας ὑπελόγιζε τὴν ὀφειλομένην ἀποζημίωσιν εἰς 117.000 δραχμάς, βάσει τοῦ ἡμερομισθίου τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ οὐχὶ βάσει τῆς κατὰ τὸν τελευταῖον μῆνα ἀποδόσεως τῆς ἐργασίας τοῦ ἐναγομένου, νόμιμος κατ' ἀρχὴν παρίσταται καὶ ἐρευνητέος τυγχάνει.

λων γραφείων καὶ οὐχὶ ἐπὶ ἀσχολουμένων εἰς ἐκτὸς γραφείου ὑπηρεσίας.

Ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις κρίνει εἰς τὴν συγκεκριμένην αὐτὴν περίπτωσιν, ὅτι δὲν θεωρεῖται ὑπάλληλος ὁ μισθωτός, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 1ου τοῦ Ν. 1234|1918, ἀφοῦ ἡ ὑπαλληλικὴ ἰδιότης τοῦ μισθωτοῦ εἶναι ἔννοια νομική (Α.Π. 68|1942, εἰσηγητὴς *Ι. Σακκέτας*, ΕΕΔ 1, 520, Α Π. 240|43, εἰσηγητὴς *Β. Λιάρος*, ΕΕΔ 8, 493), καὶ ἑπομένως δὲν ἠσχολήθη καὶ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἐκτάσεως τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀνωτέρω συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Φαίνεται εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ὅτι ὑπῆρξε διπλῆ ἀπασχόλησις μισθωτοῦ, φύσεως ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικῆς καὶ τοιαύτης σωματικῆς.

Κατὰ τὴν νομολογίαν τῶν κατωτέρων δικαστηρίων ἐπὶ τοιούτων περιπτώσεων ἐρευνᾶται ποία ἡ κυρία ἀπασχόλησις τοῦ μισθωτοῦ, κατὰ κύριον λόγον (βλέπε Ἐφετ. Ἀθηνῶν 165] 941, εἰσηγητὴς *Ν. Κάτσας*, ΕΕΔ 1, 405, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 82|1943, προεδρεύων *Ι. Χατζάκης*, ΕΕΔ 1, 504, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 7250|916, Πρωτοδίκης *Γ. Σαρόγιαννης*, ΕΕΔ 6, 42).

Ὑπὸ τὴν ὀρθὴν ταύτην θέσιν, δὲν νομίζομεν, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ἡ ἐφαρμοστέα ἐν προκειμένῳ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ἦτο ἡ ἀπὸ 16|3|17, ὅτι ὁ μισθωτός, ἀσχολούμενος κατὰ κύριον λόγον, ὡς ἐδέχθη ἀνελέγκτως τὸ Πρωτοδικεῖον, εἰς τὴν πώλησιν εἰδῶν τοῦ καταστήματος τῶν ἀναιρεσειόντων, εἰς τὴν συστηματικὴν τακτοποίησιν ἐν τῷ καταστήματι τῶν ἐμπορευμάτων κλπ., πρόγμα, τὸ ὁποῖον ἀποδηλοῖ καὶ ὕπαρξιν τοῦ γεγονότος ὅτι ἦτο κυρίως βοηθὸς τοῦ ἐμπόρου (περὶ τούτου ἡ ὑπ' ἀριθ. ἐγκ. 6 πρωτ. 76ιδ|1918 ἐγκύκλιος τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας «περὶ κοινοποιήσεως τοῦ Ν. 1234»), ἠδύνατο νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἐργάτης.

Ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἐκτιμᾷ τὴν ἔν τινι μέτρῳ καταβαλλομένην πνευματικὴν ἐργασίαν, συνισταμένην εἰς τήρησιν λογαριασμῶν ὡς παρεπομένην τῆς σωματικῆς ἀπασχολήσεως.

Ἀλλ' ἡ πώλησις εἰδῶν τοῦ καταστήματος, ἡ ὁποία γίνεται δεκτόν, ὅτι ἐγένετο κατὰ κύριον λόγον, συνιστᾷ καὶ αὐτὴ σωματικὴν ἀπασχόλησιν;

Ἐπόμενον εἶναι ὑπὸ τὰ γενικὰ κριτήρια τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. 1231 αἱ διακρίσεις τῶν μισθωτῶν εἰς ὑπαλλήλους ἢ ἐργάτας νὰ εἶναι πως ἀκαθόριστοι, ἀλλ' ὡς ἐξειλίχθη ἤδη ἡ ἐργατικὴ δραστηριότης φυσικὸν εἶναι νὰ γίνεται εὐρύτερος ὁ κύκλος τῶν δυναμένων νὰ χαρακτηρισθῶσιν ὡς ὑπάλληλοι.

Ἡ ἐν λόγῳ δὲ ὅμως ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις μᾶλλον στενεύει τὸν περὶ οὗ ὁ λόγος κύκλον διὰ τῆς κατ' αὐτὴν ὀρθῆς ἐκτιμήσεως τῶν ἐν προκειμένῳ πραγματικῶν περιστατικῶν καὶ τῆς ἐντεῦθεν ὑπαγωγῆς των εἰς τὸν νομικὸν κανόνα τοῦ ἄρθρου 10 Ν. 1231.

Ἀρείου Πάγου 389|1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ε. Καρασάββης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Φ. Κωνσταντινίδης, Ἰ. Παπαθεοδώρου

Κατὰ τὴν σαφῆ ἔννοιαν τοῦ Ν. 1234|1918 ἄρθρ. 10 τὰ κριτήρια τῆς διακρίσεως τοῦ ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα παρέχοντος ἐργασίαν μὴ σωματικὴν ὑπαλλήλου ἀπὸ τοῦ ἀμέσως χρησιμοποιουμένου ἐν τῇ παντοίᾳ παραγωγῇ ἐργάτου εἶναι σχετικά, ἐδραζόμενα ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ὅτι οὐδεμία, ἔστω καὶ ἡ ἁπλουστάτη, σωματικὴ ἐργασία εἶναι νοητὴ ἄνευ καταβολῆς, ἔστω καὶ ἀσημάντου πνευματικῆς, τοιαύτης, ἐνῷ ἐξ ἀντιθέτου καθαρὰ πνευματικὴ ἐργασία εἶναι ἐπὶ τοσοῦτον οἰκονομικῶς ἄνευ σημασίας, μὴ ἐνδιαφέρουσα συνεπῶς τὸν νόμον, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχει οἰκανομικὴν ἐκδήλωσιν, συνδυαζομένην μετά τινος σωματικῆς ἐνεργείας. Οὕτω καὶ ἐν μὲν τῷ ὑπαλλήλῳ προέχει τὸ πνευματικὸν στοιχεῖον, προσδίδον αὐτῷ τὸν χαρακτῆρα τρόπον τινὰ καθοδηγητοῦ, ἐν δὲ τῷ ἐργάτῃ τὸ σωματικὸν προσδίδον αὐτῷ τὴν ἰδιότητα ἐκτελεστοῦ.

Συνῳδὰ τούτοις ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου κατὰ τὸν ἄνω νόμον, εἰς ὃν παραπέμπει ἡ βάσιν τῆς κρινομένης διαφορᾶς ἀποτελοῦσα συλλογικὴ σύμβασις τῆς 16|9|37 ἄρθρ. § 3, ἐδέχθη, ὅτι οὗτος ἀπησχολεῖτο κυρίως ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν του εἰς πώλησιν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν ἐν τῷ καταστήματί των, εἰς τὴν συστηματικὴν τακτοποίησιν ἐν αὐτῷ τῶν πλήρων καὶ κενῶν βαρελίων, εἰς τὴν παραλαβὴν τῶν δι' ἀτμοπλοίου καὶ διαφόρων ἄλλων πλωτῶν καὶ μὴ μέσων μεταφερομένων ἐξ ἄλλων μερῶν εἰς τὴν πόλιν τῆς Χίου οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν, ὡς καὶ εἰς τὴν παράδοσιν τῶν δι' ἄλλα μέρη ἐξαγομένων τοιούτων, τηρῶν τοὺς πρὸς τοῦτο οἰκείους λογαριασμούς, πρὸς δὲ καὶ εἰς τὴν δι' ἀμβυκος παρασκευὴν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν, προσφέρων οὕτω κατὰ κύριον χαρακτῆρα ἐργασίαν μὴ σωματικήν. Οὕτως ὅμως σκεφθεῖσα καὶ προσδώσασα τοιοῦτον νομικὸν χαρακτηρισμὸν εἰς τὰ παρ' αὐτῆς ἀνελέγκτως δεκτὰ γενόμενα πραγματικὰ περιστατικά, ἐσφαλμένως τὸν ἄνω νόμον καὶ τὴν ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου ἔχουσαν ὡς ἄνω συλλογικὴν σύμβασιν ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε, διότι τὰ ὑπ' αὐτῆς ἀνελέγκτως γενόμενα δεκτὰ πραγματικὰ περιστατικὰ ὑπὸ τὴν νομικὴν αὐτῶν μορφὴν ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει προσδίδουσιν αὐτῷ τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐργάτου καὶ οὐχὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ἀφοῦ ὁ ἀναιρεσίβλητος κατέβαλλε κυρίως σωματικὴν ἐργασίαν, ἡ δ' ἐν τινι μέτρῳ καταβαλλομένη πνευματικὴ ἐργασία, συνισταμένη εἰς τήρησιν λογαριασμῶν διὰ τὰ παραλαμβανόμενα καὶ παραδιδόμενα βαρέλια, ἀκοποῦσα νὰ καταστήσῃ εὐχερεστέραν προφανῶς, τὴν κατὰ τὸ πλεῖστον παρεχομένην κυρίως σωματικὴν ἐργασίαν, οὖσα ἁπλῶς παρεπομένη καὶ οὐχὶ κυρία ἀπασχόλησις, δὲν δύναται νὰ μεταβάλῃ τὸν κύριον χαρακτῆρα τῆς ἐργασίας ὡς σωματικῆς τοιαύτης. Κατὰ ταῦτα ἀναιρετέα ἀναβαίνει αὐτὴ κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 § 17 Πολ. Δικον., κατὰ τοὺς βασίμους περὶ τούτου δεύτερον, τρίτον καὶ πρόσθετον λόγους ἀναιρέσεως.

ΕΡΓΑΤΙΚΟΙ ΜΙΣΘΟΙ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

Χαρακτηρισμός ὡς ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων κατ' Α. Ν. 759|1937

Ἔννοια Α. Ν. 759|1937. — Θεώρησις τῶν φοροτεχνικῶν ὑπαλλήλων ὡς ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ὡς πρὸς τὴν σχέσιν τῆς συνδεούσης αὐτοὺς μετ' ἐργοδοτῶν συμβάσεως ἐργασίας. — Ἐφαρμογὴ ἑπομένως ἐπὶ τῆς συμβάσεως αὐτῶν τῶν περὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων διατάξεων. — Προϋπόθεσις ὅμως ὁ ἐφοδιασμὸς αὐτῶν δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου. — Σχέσεις ὑπαγόμεναι εἰς διαδικασίαν Ν. Γ΄ΟΔ΄.

Ὁ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ΄ΟΔ΄ δικάσας εἰς α΄ βαθμὸν Πρωτοδίκης Θεσσαλονίκης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 259|1949 ἀποφάσεώς του (Πρωτοδίκης *Γ. Κώνστας*, ΕΕΔ 9, 301), ἐπὶ ἀγωγῆς φοροτεχνικοῦ ὑπαλλήλου κατὰ Λιμενικοῦ Ταμείου, διὰ τῆς ὁποίας ἐζήτει καταβολὴν εἰς αὐτὸν προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν καθ' ὑπερωρίας καὶ τοιαύτης δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 5, 223), ἀπεφάνθη, ὅτι ἡ συνδέουσα τοὺς διαδίκους σχέσις ἦτο τοιαύτη δημοσίου δικαίου (βλέπε ὅμως ἐπ' αὐτοῦ Α Π. 126|1950, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 9, 298).

Ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις τοῦ α΄ βαθμοῦ ἐπεκυρώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1634|1949 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης.

Κατὰ τῆς τελευταίας αὐτῆς ἀποφάσεως ἠσκήθη αἴτησις ἀναιρέσεως, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, διὰ τὸν λόγον ὅτι παρὰ τὸν νόμον ἡ ἀπόφασις αὕτη τοῦ Πρωτοδικείου ἐνέμεινεν εἰς τὸν ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως τοῦ α΄ βαθμοῦ ἐσφαλμένον χαρακτηρισμὸν τῆς πρὸς τὸ Λιμενικὸν Ταμεῖον Θεσσαλονίκης σχέσεως του ὡς δημοσίου δικαίου, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι τοῦτο εἶναι νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, ἀσκοῦν διοίκησιν, ὅτι οἱ ὑπ' αὐτοῦ προσλαμβανόμενοι πρὸς πραγμάτωσιν τοῦ σκοποῦ του, διεπόμενοι ὑπὸ τοῦ ὀργανισμοῦ του, ἐγκριθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 199428|338 τοῦ 1938 ἀποφάσεως Γενικοῦ Διοικητοῦ Μακεδονίας, συνδέονται πρὸς τοῦτο διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου καὶ ὅτι τὸ ἄρθρ. 1 § 2 τοῦ Ν. 759|1937 ἐχαρακτήρισε τοὺς φοροτεχνικοὺς ὑπαλλήλους ὡς πρὸς τὴν σχέσιν ἐργασίας ὡς Ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους, ἁπλῶς καὶ μόνον διὰ τὴν χορήγησιν εἰς αὐτοὺς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112.

Ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως του δέχεται, κατ' ἀρχήν, ὅτι πράγματι κατὰ τὸν Α. Ν. 759|1937 οἱ φοροτεχνικοὶ ὑπάλληλοι θεωροῦνται ἰδιωτικοὶ τοιοῦτοι καὶ οὐχὶ μόνον διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112 (βλέπε καὶ Α. Π. 126|1950, ἔνθ' ἀνωτ.), ἀλλὰ τοῦτο, ἐφ' ὅσον οὗτοι ἔχουν ἐφοδιασθῇ δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 § 1 τοῦ Α. Ν. 759|1937 οὐδεὶς δύναται νὰ ἀσκήσῃ τὸ ἐπάγγελμα φοροτεχνικοῦ ὑπαλλήλου διὰ λογαριασμὸν ἑταιρίας, νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, δήμου ἢ κοινότητος, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχει ἐφοδιασθῇ δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου, χορηγουμένου ὑπὸ εἰδικῆς ἐπιτροπῆς.

Ἐκδοθησόμενον διάταγμα θὰ ἐκανόνιζε τὰ τῆς συνθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς, τὰ τῆς χορηγήσεως τῶν ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων κλπ.

Τοιοῦτον διάταγμα ἐξεδόθη τὸ ἀπὸ 15|21 Δεκεμβρίου 1937 (Φ. Ε. Κ. α΄ 516).

Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὰ ἄρθρ. 1 § 2 τοῦ αὐτοῦ Α. Ν. 759|1937, οἱ φοροτεχνικοὶ ὑπάλληλοι θεωροῦνται ὡς πρὸς τὴν σχέσιν ἐργασίας ὡς ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 2112 «περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας», ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως.

Ἡ δευτέρα ὅμως παράγραφος τοῦ Α. Ν. 759|1937, ἡ σχετικὴ μὲ τὴν φύσιν τῆς σχέσεως τῶν φοροτεχνικῶν ὑπαλλήλων, δὲν συνδέεται, νομίζομεν, ἀναποσπάστως πρὸς τὴν § 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ὥστε νὰ μὴ δύναται αὐτοτελῶς νὰ ἐννοηθῇ, ἄνευ συνδέσμου πρὸς ταύτην.

Καθορίζουσα ἡ διάταξις αὕτη γενικῶς ὅτι οἱ φοροτεχνικοὶ ὑπάλληλοι θεωροῦνται ὡς ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι, κατὰ λόγον τῆς σχέσεως ὡς ἰδιωτικοῦ δικαίου, δὲν ἐξήρτησε τοῦτο ἐκ τοῦ κριτηρίου ἂν ὁ φοροτεχνικὸς ὑπάλληλος εἶναι ἢ οὐ ἐφωδιασμένος δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου, κριτήριον, τὸ ὁποῖον δὲν θὰ ἐχρησιμευεν, ἄλλως τε, πρὸς διαχωρισμὸν τῆς σχέσεως εἰς ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀπὸ δημοσίου τοιούτου.

Ἡ δευτέρα παράγραφος τοῦ ἄρθρου 1 Α. Ν. 759|37 ἔχει βεβαίως ὑπ' ὄψιν της φοροτεχνικοὺς ὑπαλλήλους, ἀσκοῦντας τὸ ἐπάγγελμά των ὑπὸ τοὺς περιορισμοὺς τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ἄρθρ. 1, ἀλλὰ τὸ ζήτημα, ἂν θεωροῦνται ὡς πρὸς τὴν σχέσιν ἐργασίας ὡς ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ ὑπάγωνται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 2112, δὲν θὰ κριθῇ, ἂν ὁ φοροτεχνικὸς ὑπάλληλος εἶναι ἐφωδιασμένος δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου, οὔτε ἡ ἔλλειψις βιβλιαρίου μεταβάλλει τὴν σχέσιν ἀπὸ ἰδιωτικοῦ, ὡς ἠθέλησεν ὁ Νόμος, εἰς δημοσίου δικαίου.

Θὰ ἐρευνηθῇ μόνον ποία ἡ συνέπεια ἐπὶ τοῦ κύρους τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τῆς ἐλλείψεως τοῦ βιβλιαρίου.

Ἂν ὁ ἐφοδιασμὸς δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου συνάγεται ἐκ τοῦ νόμου, ὅτι πλήττει τὴν σύμβασιν καὶ ὑπόκειται ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἄκυρος σύμβασις, τότε, ὡς γίνεται δεκτὸν ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ δικαστηριακῇ πράξει (βλέπε σχετικῶς *Ι. Καπαλίστριαν*, Ἡ σχέσις ἐργασίας, ΕΕΔ 3, 67, Α Π. 63|1948, εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 7, 119, Α.Π. 70|1948, εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 7, 274, Α. Π. 345|1949, εἰσηγητὴς *Δ. Μίχος*, ΕΕΔ 8, 542), δὲν ἔχει δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἐφαρμογὴν ὁ νόμος 2112, ὁ ὁποῖος ἠθέλησε ὁ Α. Ν. 759|1937 νὰ ἔχῃ διὰ τοὺς φοροτεχνικοὺς ὑπαλλήλους ἐφαρμογήν.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς ἐκ τῆς ἐκτελεσθείσης ἤδη συμβάσεως ἀποζημιώσεις, αὗται δύνανται νὰ ἀναζητηθοῦν κατ' ἄρθρ. 904 Α. Κ., ὑποχρεουμένου τοῦ ἐργοδότου εἰς ἀπόδοσιν τῆς ὠφελείας (πρβλ. Α. Π. 345|1949, εἰσηγητὴς *Δ. Μίχος*, ΕΕΔ 8, 542), ὁπότε εἶναι ζήτημα ἀποδείξεως τί ποσὸν ὠφελήθη ὁ ἐργοδότης (*Κανκᾶ*, Ἔνοχ. Δίκαιον σελ. 302), χωρὶς νὰ ἔχῃ εὐθεῖαν ἐφαρμογὴν ἡ ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικὴ ἀπόφασις, τῆς ὁποίας ἐζητήθη ἐν προκειμένῳ ἡ ἐφαρμογὴ (πρβλ.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟΠΟΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

Ἀποτελέσματα ἀποφάσεως Διαιτησίας μετὰ κήρυξιν αὐτῆς ὑποχρεωτικῆς

I

Ἔκτασις ἁρμοδιότητος κατὰ τόπον Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἐντὸς ὡρισμένης περιφερείας καὶ ἐπὶ ἀχθείσης ἐνώπιον αὐτῆς διενέξεως.—Δυνατότης ἐπεκτάσεως ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς εἰς ἄλλην περιφέρειαν, μετὰ κήρυξιν αὐτῆς ὡς ὑποχρεωτικῆς, διὰ διατάγματος.—Ἀκυρότης ἀντιθέτως ὁριζούσης ἀποφάσεως Διαιτησίας.—Ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 28|1948 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας περὶ καθορισμοῦ μισθοῦ διπλωματούχων μηχανικῶν καὶ χημικῶν.

Ἡ ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου διδομένη λύσις τοῦ ἀπασχολήσαντος αὐτὸ νομικοῦ ζητήματος δὲν εἶναι νέα.

Ἔχει γίνῃ δεκτὴ δι' ἐπανειλημμένων ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας (βλέπε Σ Ε 85 ι|1949, Ὁλομελ. εἰσηγητὴς *Α. Ραγκούσης*, ΕΕΔ 8, 667, Σ. Ε 858|1949. Ὁλομελ. εἰσηγητὴς *Α. Ραγκούσης*, ΕΕΔ 8, 1026, Σ Ε. 614|1950, Ὁλομελ εἰσηγητὴς *Δ. Μουρίκης*, ΕΕΔ 9, 491). Εἶναι ὅμως ζήτημα, νομίζομεν, ἂν μετὰ τὸν Α. Ν. 1367|1938 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας νομοθεσίας», διὰ τοῦ ὁποίου ἐσκοπήθη ἡ ἐπὶ νέων βάσεων, πέραν ἐκείνων τοῦ ἀρχικοῦ Ἀναγκ. Νόμου 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», κατάρτισις, ὑπογραφὴ καὶ ἰσχὺς τῶν συλλογικῶν συμβάσεων δύναται νὰ ἰσχύῃ ἤδη ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 6 ἐπέκτασις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας εἰς ἄλλην εἰρηνοδικειακὴν περιφέρειαν, διὰ διατάγματος καὶ κατὰ τὴν ἐν αὐτῷ (ἄρθρῳ 6) διαδικασίαν (βλέπε περὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ Α. Ν. 1367|1938 καὶ τῶν παραλλαγῶν του ἀπὸ τοῦ ἀρχικοῦ Α. Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», εἰσηγητ. ἔκθεσιν Α Ν. 1368|1938 εἰς *Τ. Τσιμπούκη*, Κώδικα Συλλογικῶν Συμβάσεων Ἐργασίας, ἔκδ. 1938, σελ. 5 ἑπ.).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4047|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Μπιζίμης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Π. Πεφάνης**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Σ. Πάλλης, Ι. Χριστόπουλος

Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ Α. Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως τῶν συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ἰδίᾳ δὲ τῶν ἄρθρων 3 καὶ 5 τοῦ νόμου τούτου, ὡς καὶ τῶν διατάξεων τοῦ ἐκτελεστικοῦ τοῦ νόμου τούτου Β. Δ|τος τῆς 18|6-1|81936 «περὶ ἐπιτροπῶν διαιτησίας κλπ.» καὶ δὴ τῶν ἄρθρων 14 καὶ 17 συνάγεται, ὅτι ἡ ἁρμοδιότης κατὰ τόπον ἑκάστης πρωτοβαθμίου καὶ ἑκάστης μονίμου Α-

---

σχετικῶς νομολογίαν ἐν ΕΕ ι 9, 459, ΕΕΔ 9, 353). Ὡς φαίνεται ὅμως ἐκ τοῦ Α. Ν. 759|1937 οἱ περιορισμοὶ ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ φορτεχνικοῦ ὑπαλλήλου, ἐγκείμενοι εἰς τὸν ἐφοδιασμὸν δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου (βλέπε σχετικῶς μελέτην *Α. Σακελλαροπούλου*, Ἐπαγγελματικὰ βιβλιάρια ἐργασίας ΕΕΔ 7, 33 ἑπ.) ἐτέθησαν διὰ τὴν προστασίαν τοῦ ἐπαγγέλματος, περισριαθέντος τοῦ Νομοθέτου εἰς μόνας τὰς ποινὰς τοῦ ἄρθρου 4 Α. Ν. 759|1937 (ζήτημα ἑρμηνείας εἶναι, ἂν ἡ διάταξις ἀπαγορεύῃ τὴν συνομολόγησιν τῆς συμβάσεως ἢ ἂν ἀπαγορεύῃ τὴν ἐν αὐτῇ παροχὴν *Μπαλῆς*, Γεν. Ἀρχ. 1941, § 50, *Ζέπος*, Ἐνοχ. Δίκαιον, σελ. 154) καὶ συνεπῶς δὲν ἀπαγγέλλεται ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 174 Α.Κ. ἀκυρότης ἐκ λόγων δημοσίου συμφέροντος (πρβλ. περὶ τοῦ τελευταίου τούτου Α Π. 345|1949, ἔνθ' ἀνωτ.).

Ἀρείου Πάγου 311|1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Χ. Καλέλλης**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Κ. Καυκᾶς**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Η. Παρασκευᾶς, Δ. Παπαγιάννης

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν παραγράφων 1 καὶ 2 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 759 τοῦ 1937 σαφῶς συνάγεται, ὅτι οἱ ἀσκοῦντες τὸ ἐπάγγελμα τοῦ φορτεχνικοῦ ὑπαλλήλου παρ' Ἑταιρίᾳ ἢ Νομικῷ Προσώπῳ Δημοσίου Δικαίου, Δήμῳ ἢ Κοινότητι, θεωροῦνται ὡς ἰδιωτικοὶ ὑπήλληλοι, ὡς πρὸς τὴν σχέσιν τῆς μετὰ τούτων συνδεούσης αὐτοὺς ἐργασίας, ἐφαρμοζομένων ἑπομένως ἐπὶ τῆς τοιαύτης συμβάσεως τῶν περὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων διατάξεων, ἐφ' ὅσον διως οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι ἔχουσιν ἐφοδιασθῇ δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου, χορηγουμένου αὐτοῖς παρ' εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς. Ὅθεν, ἀφοῦ ἐν προκειμένῳ τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, καθ' ἃ ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δείκνυται ἐδέξατο μέν, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων προσελήφθη παρὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου (ὄντος νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου), κατὰ τὸ ἔτος 1933, ὡς ὑπάλληλος αὐτοῦ, ἐπὶ βαθμῷ γραφέως α', τοποθετηθεὶς ὡς φορτεχνικὸς ὑπάλληλος ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ εἰσπράξεως τῶν φόρων του, χωρὶς ὅμως νὰ δέχηται ἐν ταὐτῷ καὶ ὅτι εἶχεν οὗτος ἐφοδιασθῇ δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου, χορηγηθέντος αὐτῷ παρὰ τῆς ἁρμοδίας ἐπιτροπῆς, ὀρθῶς περαιτέρω, εἰ καὶ ἐπὶ ἄλλῃ αἰτιολογίᾳ, ἔκρινεν, ὅτι ἡ σχέσις ἡ συνδέουσα τὸν ἀναιρεσείοντα πρὸς τὸ ἀναιρεσιβλητὸν ἦτο τοιαύτη δημοσίου δικαίου, ἀπορρίψαν μετὰ ταῦτα τὴν ἀγωγὴν αὐτοῦ, ὡς ἀναρμοδίως εἰσαχθεῖσαν κατὰ τὴν εἰδικὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' καὶ οἱ περὶ τοῦ ἀντιθέτου λόγοι ἀναιρέσεως τοῦ κυρίου καὶ προσθέτου δικογράφου, δι' οὐδενὸς τῶν ὁποίων πλήττεται ἡ ἄνω ἀπόφασις, ὡς μὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν πράγματα παρ' αὐτοῦ προταθέντα, τοῦτέστι τὸν ἰσχυρισμόν του ὅτι εἶχεν ἐφοδιασθῇ δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου, ὡς ἐπὶ ἐσφαλμένης προϋποθέσεως ἐρειδόμενοι, τοῦτέστιν ὅτι ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐδέξατο, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων εἶχεν ἐφοδιασθῇ δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου, τυγχάνουσιν ἀπορριπτέοι.

νωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας δὲν ἐπεκτείνεται καθ' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν, ἀλλὰ περιορίζεται ἐντὸς ὡρισμένης μόνον περιφερείας καὶ ἐπὶ τῆς διενέξεως καὶ μόνον, ἥτις ἦχθη πρὸς ἐπίλυσιν ἐνώπιον αὐτῆς. Καὶ ναὶ μέν, κατὰ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ Α. Ν. τῆς 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας, ἐφ' ὅσον συντρέχουσιν αἱ ἐν αὐτῷ διαλαμβανόμεναι προϋποθέσεις, νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν ἰσχὺν τῆς δι' ὡρισμένους μισθωτοὺς καὶ δι' ὡρισμένην περιφέρειαν καταρτισθείσης συλλογικῆς συμβάσεως καὶ εἰς μίαν ἢ πλείονας εἰρηνοδικειακὰς περιφερείας, πλὴν ὅμως καὶ ὑπολαμβανομένου προσέτι, ὅτι ἐφαρμόζεται ἡ διάταξις αὕτη καὶ ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ ἀνωτέρω μνημονευομένου ἐκτελεστικοῦ Διατάγματος, ἀποδίδοντος εἰς ταύτας ἀποτελέσματα συλλογικῶν συμβάσεων, παντὸς τὸ δικαίωμα τοῦτο τοῦ Ὑπουργοῦ, τῆς ἐπεκτάσεως, ἰσχύει ὑπὸ τὰς ὁριζομένας ἐν τῷ ἄρθρῳ 6 τοῦ ὡς ἄνω «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» Α.Ν. προϋποθέσεις, τῆς ἐκδόσεως τοιούτου διατάγματος μετὰ γνωμάτευσιν εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐν προκειμένῳ ἡ διένεξις, ἡ ἐπιλυθεῖσα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 14|1948 διαιτητικῆς ἀποφάσεως, μολονότι ἀφεώρα τὸν Σύνδεσμον τῶν Ἑλλήνων Βιομηχάνων ἀφ' ἑνὸς καὶ τοὺς διπλωματούχους μηχανικοὺς καὶ χημικοὺς Ἀνωτάτων Σχολῶν ἀφ' ἑτέρου, ἐν τοσούτῳ ἡ τε προμνησθεῖσα ἀπόφασις τῆς Πρωτοβαθμίου, καθὼς καὶ ἡ ἐπικυρώσασα ταύτην ὑπ' ἀριθ. 28|1948 ὁμοία τῆς Ἀνωτέρας Μονίμου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, ἐν τέλει δὲ καὶ ἡ κηρύξασα τὴν πρώτην ἐκτελεστὴν ὑπ' ἀριθ. 41173|4643|1948 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, καθώρισαν τοὺς μισθοὺς τῶν ἐν αὐταῖς μνημονευομένων τεχνικῶν ὡς ἰσχύοντας καθ' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν, χωρὶς νὰ τηρηθῶσι παντάπασιν αἱ προϋποθέσεις, αἵτινες ρητῶς ἀπαιτοῦνται πρὸς τοῦτο κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ προμνησθέντος ἄρθρου 6 τοῦ ἀνωτέρου «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» Α. Ν., ἤτοι ἡ μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς ἐν αὐτῷ ὁριζομένης Ἐπιτροπῆς ἔκδοσις διατάγματος. Κατὰ ταῦτα, ἐφ' ὅσον ἐν τῇ κρινομένῃ περιπτώσει οὐδαμῶς ἐτηρήθησαν αἱ διατυπώσεις αὗται, αἱ προπαρατεθεῖσαι ἀποφάσεις στεροῦνται ὁπωσδήποτε κύρους καὶ ἰσχύος πέραν τῆς περιφερείας, ἐφ' ἧς ἐκτείνεται ἡ κατὰ τόπον ἁρμοδιότης τῶν ἐκδοσασῶν ταύτας ἐπιτροπῶν Διαιτησίας (Ἐν Ὁλομ. Σ. Ε. 859|1949, ΕΕΔ 3,657).

Μετὰ τὰ προεκτεθέντα, ἐφ' ὅσον ὁ ἐνάγων ρητῶς καὶ εἰδικῶς ὁμολογεῖ, ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει προκύπτει καὶ ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου Ὀργανισμοῦ ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων ἐγγράφων, ὅτι ὑπηρετεῖ εἰς τὸ ἐν Πύλῳ Ὑποκατάστημα τοῦ εἰρημένου ἐναγομένου, παρέπεται ἐντεῦθεν, ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 14|1948 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, οὐδεμίαν ἐφαρμογὴν ἔχουσαν ἐπ' αὐτοῦ, καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ του, δι' ἧς, ὡς ἐν αὐτῇ ἱστορεῖται τὰ πραγματικὰ περιστατικά, αἰτεῖται τὴν παρὰ τοῦ ἐναγομένου καταβολὴν αὐτῷ τῆς διαφορᾶς μεταξὺ τῶν καταβαλλομένων αὐτῷ ὑπὸ τοῦ εἰρημένου ἐναγομένου ἀποδοχῶν καὶ τῶν καταβλητέων τοιούτων, δυνάμει τῆς ἀνωτέρω διαιτητικῆς ἀποφάσεως, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὑπηρετεῖ ὡς χημικός, διπλωματοῦχος ὢν Ἀνωτάτης Σχολῆς, εἰς τὸ προμνησθὲν Ὑποκατάστημα τοῦ ἐναγομένου, ἐστίν, ὡς ἀβάσιμος, ἀπορριπτέα. Οὕτως ἀποφηνάμενος καὶ ὁ τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν ἐκδοὺς Πρωτοδίκης, ὀρθῶς ἔκρινε καὶ συνεπῶς ἅπαντα τὰ παράπονα τοῦ ἐκκαλοῦντος (ἐνάγοντος), τὰ πλήττοντα τὴν ὀρθότητα τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, εἰσὶν ὡς ἀβάσιμα ἀπορριπτέα, συναπορριπτομένης ἐντεῦθεν τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως ὁλοσχερῶς, κατ' οὐσίαν ὡς ἀνυποστάτου.

II

Δυνατότης ἐπεμβάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας δι' ἐπίλυσιν διενέξεως.—Ἀνεπίτρεπτος ἐπέμβασις Ἐπιτροπῆς κατὰ διάρκειαν ἰσχύος συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.—Ἐπέλευσις Α.Ν. 1406|1950.—Ἐφαρμογὴ διαιτητικῆς ἀποφάσεως.—Ἀναστολὴ ἐκτελέσεως μετ' αἴτησιν ἀκυρώσεως.

Πρόκειται περὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2|1949 ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν «περὶ καθορισμοῦ προσαυξήσεων ἐπὶ ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ἐργοστασίου διϊθειούχου ἀνθρακος Ἐλευσῖνος» (ΕΕΔ 8, 567).

Ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις διαιτησίας ἐκυρώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 11526|398|1950 ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, (ΕΕΔ 9, 237), ἐκδοθείσης κατὰ τὸν Α. Ν. 1406|50 «περὶ κυρώσεως ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἐπὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» (ΕΕΔ 9, 179).

Ὡς φαίνεται ὅμως ἐκ τῆς παρατιθεμένης ἀποφάσεως, ἡ ἀπόφασις αὕτη ἔχει προσβληθῇ δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, καὶ ἡ ἁρμοδία Ἐπιτροπὴ Σ.Ε. κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Ν. 4986, ἔχει ἀναστείλει τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως μέχρις ἐκδικάσεως αὐτῆς.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 6851|1950

Διαδικασία προσωρινῆς ἐπιδικάσεως

Πρόεδρος ὁ κ. **Β. Πατσουράκος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Παπαθανασίου, Ι. Φαρμάκης

Ὁ αἰτῶν ἰσχυρίζεται, ὅτι ἡ καθ' ἧς ἡ αἴτησις Ἑταιρία ὀφείλει αὐτῷ τὸ ἐν τῇ αἰτήσει χρηματικὸν ποσὸν διὰ προσαύξησιν ἀποδοχῶν αὐτοῦ, χορηγηθεῖσαν δι' ἀποφάσεως τῆς παρὰ τῷ Πρωτοδικείῳ Ἀθηνῶν Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Α.Ν. 16|20.11.35 τοῦ χρόνου ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1949 μέχρι τῆς 3ης Δεκεμβρίου 1949, ὅτε ἀπελύθη τῆς ὑπηρεσίας της, καὶ αἰτεῖται προσωρινὴν ἐπιδίκασιν μέρους τῆς ἀπαιτήσεώς του, προβάλλων ἀπορίαν καὶ κατεπείγουσαν ἐντεῦθεν περίπτωσιν.

Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ Α. Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ἰδίᾳ δὲ τοῦ ἄρθρου 11 αὐτοῦ καὶ τοῦ δι' αὐτοῦ διωκομένου σκοποῦ, ἐγκειμένου εἰς τὴν πρὸς τὸ κοινὸν συμφέρον διὰ τῆς ἐνεργοῦ ἐπεμβάσεως τῆς κρατικῆς ἐξουσίας ἐπίλυσιν τῶν διαφορῶν τῶν ἐργαζομένων, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. τῆς 16|21.11.35, «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», ἀκροῦσας τὴν συλλογικὴν ρύθμισιν τῶν ὅρων ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῶν μισθωτῶν, ὡς καὶ τοῦ ἄρθρ. 1 § 3 τοῦ Α.Ν. 866|37, ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη, καθ' ὃ ἐπιτρέπον-

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΣΧΕΣΙΣ ΕΦΕΔΡΟΥ ΩΣ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ

Ἐκδίκασις διαφορῶν ἐκ τοῦ Ν. 751|1948 κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ»ΟΔ'

Ὑποχρεωτικὴ κατὰ Ν. 751|1948 καὶ Ν. 1196|1949 πρόσληψις ὑπὸ ἐπιχειρήσεως ὡς δικηγόρου.—Προηγουμένη διὰ τοῦ Ν. 751|1948 τοποθέτησις καὶ ἐπέλευσις Ν. 1196|49.—Νομιμοποίησις διορισμῶν ὡς δικηγόρων.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 8362|1949 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν:

α) Διότι ἐσφαλμένως ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐδέχθη, ὅτι ἡ ἄρνησις τοῦ τοποθετηθέντος παρὰ τῇ ἀναιρεσειούσῃ ὑπὸ τοῦ διὰ τοῦ Ν. 751|1948 ὁρισθέντος Συμβουλίου, ὅπως ἀναλάβῃ διοικητικὴν ὑπηρεσίαν, ἐτύγχανε νόμιμος καὶ δεδικαιολογημένη, ἐνῷ, κατὰ τὰς σαφεῖς διατάξεις τοῦ ἀνωτέρω νόμου, οἱ βάσει τούτου τοποθετούμενοι εἰς ἐπιχειρήσεις ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἀναλάβωσιν ἀνατεθησομένην αὐτοῖς ὑπηρεσίαν εἰς θέσιν κατὰ τὴν κρισιν τοῦ ἐργοδότου θεωρουμένην κατάλληλον, βάσει τῶν γραμματικῶν των γνώσεων τούτου καὶ τῶν ἀναγκῶν τῆς ὑπηρεσίας.

β) Διότι ἐσφαλμένως ὡσαύτως ἔκρινεν, ὅτι ἡ τοποθέτησις εἰς ἐξηρτημένην ὑπηρεσίαν λόγῳ τοῦ ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐτύγχανε δικηγόρος, ἐδημιούργει ἀσυμβίβαστον δι' αὐτὸν καὶ δεδικαιολογημένον λόγον ἀρνήσεως παροχῆς ἐξηρτημένων ὑπηρεσιῶν, ἐνῷ, κατὰ τὰς ρητὰς διατάξεις τοῦ ὡς ἄνω Ν. 751|1948, ἡ δικαιοδοσία τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου συσταθέντος Συμβουλίου περιορίζεται εἰς τὴν τοποθέτησιν προσωπικοῦ, δυναμένου νὰ παράσχῃ ἐξηρτημένην ὑπηρεσίαν, οὐχὶ δὲ τοιούτου, οὗτινος ἡ παροχὴ ὑπηρεσιῶν στηρίζεται ἐπὶ τῆς σχέσεως ἐντολῆς, οἵα ἡ ὑπὸ δικηγόρου — ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του ταύτην — παρεχομένη ὑπηρεσία. Οὕτως ὅμως δεχθεῖσα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς διατάξεις τοῦ τε ἀπὸ 5 Μαΐου 1936 Ν. Δ|τος, ὡς τοῦτο τροποποιηθὲν ἰσχύει, ὅσον καὶ τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 751|1948 Νόμου.

γ) Διότι ὁπωσδήποτε ἐσφαλεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, δεχθεῖσα ὅτι ἡ τοποθέτησις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου παρ' αὐτῇ ὑπὸ τοῦ διὰ τοῦ Ν. 751|1948 Συμβουλίου ὡς δικηγόρου, ἐπὶ σκοπῷ ἀναλήψεως ὑπηρεσίας ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του ταύτην, ἐτύγχαι πλείονες τῆς μιᾶς ἑξαμηνιαῖαι παρατάσεις τῆς ἰσχύος ἑκάστης ληγούσης συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δημοσιευομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, σαφῶς προκύπτει ὅτι, ὡς ἐκ τῆς ἀνάγκης τοῦ καὶ διὰ πλείστων ἔτι ἀστικῶν καὶ ποινικῶν κυρώσεων (ἄρθρ. 3 καὶ ἐπόμ. Α.Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935, ἄρθρον 2 Α.Ν. 99|36 ἄρθρ. 16 Α.Ν. 547|37, ἄρθρ. 1 § 4 Α.Ν. 866|37) ἀξιουμένου ὑπὸ τοῦ Νόμου σεβασμοῦ τῶν διὰ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀνειλημμένων ὑποχρεώσεων, δὲν συγχωρεῖται ἡ ἔγερσις συλλογικῆς διαφορᾶς καὶ συνεπῶς οὐδὲ παρέμβασις τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας πρὸς ἐπίλυσιν ταύτης, οὐ μόνον διαρκοῦντος τοῦ συμβατικοῦ χρόνου συμβάσεως, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἡ ἰσχὺς αὐτῆς παρετάθη κατὰ τὴν λῆξιν της δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ κατὰ τὰ ἐκτεθέντα, καθ' ὅσον διὰ τῆς παρατάσεως μετατίθεται ἁπλῶς ὁ χρόνος τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως, παραμένουν ὅμως ἰσχυραὶ πᾶσαι αἱ λοιπαὶ συνέπειαι, ἐν αἷς καὶ τὸ κατὰ τὰ ἄνω μὴ δυνατὸν τῆς δημιουργίας συλλογικῆς διαφορᾶς (Α.Π. 453|49 Θ. Ζ' 110 καὶ Σ.Ε. 1395|49 ἐν ΕΕΔ, τόμος 8 σελ. 619, ἀναφερομένη εἰς συλλογικὴν διαφοράν ἀναφυεῖσαν εἰς χρόνον, καθ' ὃν ὑφίστατο ἡ συμβατικὴ διάρκεια τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ἀντιθέτως αἱ Σ.Ε. 850|49, 852|49 κ.λ.π.). Ἑπομένως ἡ ὑπ' ἀριθ. 2|49 ἀπόφασις τῆς παρὰ τῷ Πρωτοδικείῳ Ἀθηνῶν Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας τοῦ Α.Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935, κηρυχθεῖσα ἐκτελεστὴ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 24369|20.5.49 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐφ' ἧς ὁ αἰτῶν στηρίζει τὴν ἀπαίτησίν του, ἐκδοθεῖσα εἰς χρόνον, καθ' ὃν, παρατεινεῖσα δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἴσχυεν ἡ ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, εἶναι ἄκυρος, διότι ἡ εἰρημένη Ἐπιτροπὴ ἐστερεῖτο ἁρμοδιότητος, ὅπως ἐπιληφθῇ τῆς κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς εἰρημένης συλλογικῆς συμβάσεως ἀνακυψάσης συλλογικῆς διαφορᾶς.

Καὶ ναὶ μὲν ἐξεδόθη τελευταίως ὁ ὑπ' ἀριθ. 1406|50 Α.Ν., ὁρίζων διὰ τοῦ ἄρθρου μόνου αὐτοῦ ὅτι διὰ κοινῶν ἀποφάσεων τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδιδομένων ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ καὶ δημοσιευομένων διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, δύναται νὰ κυροῦνται αἱ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως του ἐκδοθεῖσαι ἀποφάσεις τῶν κατὰ τὸν Α.Ν. τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἐπὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας καὶ κηρυχθεῖσαι ἐκτελεσταὶ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κατὰ τὰς διατάξεις ταῦ αὐτοῦ Α. Ν. καὶ βάσει τοῦ Νόμου τούτου ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 11526|898 τῆς 1ης Μαρτίου 1950 κοινὴ ἀπόφασις τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κυρώσασα καὶ τὴν ὡς ἄνω διαιτητικὴν ἀπόφασιν, ἀλλ' ἀνεξαρτήτως τῆς συνταγματικότητος τοῦ Νόμου τούτου, ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἀποφάσεως ταύτης τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἀνεστάλη ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῆς καθ' ἧς ἡ αἴτησις Ἑταιρίας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 194|50 ἀποφάσεως τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ Ν. 4985|31 Ἐπιτροπῆς τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἐνεργούσης ἐντὸς τοῦ κύκλου τῆς δικαιοδοσίας καὶ ἁρμοδιότητος αὐτῆς καὶ ἰσχυούσης ἔναντι πάντων (ἄρθρ. 50 Ν. 3713|1928 «περὶ Συμβουλίου Ἐπικρατείας», ὡς συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ Ν 5468|32 καὶ 53 Β τοῦ αὐτοῦ Νόμου, προστεθὲν ὑπὸ τοῦ Ν. 4986|31 καὶ συμπληρωθὲν ὑπὸ τοῦ Ν. 5468|32), ὑποχρεωτικῆς δὲ καὶ διὰ τὰ τακτικὰ δικαστήρια.

Εἶναι ὅθεν ἀπορριπτέα ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις,

ΧΡΟΝΙΚΑ ΟΡΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΩΡΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

Ἔκτασις κατὰ νόμον ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Ὑπουργική ἀπόφασις περὶ καθορισμοῦ ὡρῶν λειτουργίας ἐμπορικῶν καταστημάτων διὰ καταργήσεως τῆς κατὰ Σάββατον μεταμεσημβρινῆς ἐργασίας.—Ἀκυρότης ὡς πρὸς τοῦτο, ὡς ἀντιθέτου πρὸς τὸν Νόμον.—Ἁρμοδιότης Ὑπουργοῦ Ἐργασίας πρὸς καθορισμὸν ὡρῶν λειτουργίας καταστημάτων, ἐντὸς ὅμως τῶν ὁρίων τοῦ νόμου.

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 47259|6322 τῆς 22ας Ὀκτωβρίου 1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 5, 6 καὶ 12 τοῦ ἀπὸ 8 Ἀπριλίου 1932 Π. Δ. «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τῶν νόμων περὶ χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας εἰς τὰ καταστήματα κλπ.», καθωρίσθησαν αἱ ὧραι ἀνοίγματος, μεσημβρινῆς διακοπῆς καὶ κλεισματος τῶν καταστημάτων ὑφασμάτων, Θερμάτων, γενικοῦ ἐμπορίου καὶ ὑαλικῶν τῆς πόλεως Πειραιῶς, καθ' ὅλον τὸ ἔτος.

Διὰ τὴν ἀπὸ 16 Μαΐου ἕως 15 Ὀκτωβρίου περίοδον ὡρίσθη διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ὅτι τὰ ἄνω καταστήματα θὰ ἐργάζωνται τὸ Σάββατον ἀπὸ τῆς 8ης πρωϊνῆς ὥρας μέχρι τῆς 2ας μεταμεσημβρινῆς συνεχῶς, καταργουμένης οὕτω δι' ὁλόκληρον τὴν περίοδον ταύτην τῆς κατὰ Σάββατον ἀπογευματινῆς ἐργασίας.

Πρὸ ἀκύρωσιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης καὶ καθ' ὃ μέρος δι' αὐτῆς ἐπιβάλλεται τὸ κλείσιμον τῶν καταστημάτων τούτων τὸ ἀπόγευμα τοῦ Σαββάτου ἤσκησεν ὁ αἰτῶν αἴτησιν ἀκυρώσεως καὶ οἱ λόγοι, οὓς προβάλλει οὗτος, δύνανται νὰ συνοψισθῶσιν εἰς τὰ ἑξῆς:

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐξεδόθη καθ' ὑπέρβασιν τῆς ὑπὸ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 5, 6 καὶ 12 τοῦ ἀπὸ 8|13 Ἀπριλίου 1932 διατάγματος ἐξουσιοδοτήσεως, καθόσον διὰ τῶν διατάξεων τούτων, ἃς ἐπικαλεῖται ἡ προσβαλλομένη πρᾶξις ἐχορηγήθη εἰς τὸν Ὑπουργὸν τούτου ἡ ἁρμοδιότης, ὅπως καθορίζῃ τὰ ὧρας τοῦ πρωϊνοῦ ἀνοίγματος, τῆς μεσημβρινῆς διακοπῆς καὶ τοῦ βραδυνοῦ κλεισίματος τῶν καταστημάτων καὶ μόνον, καὶ οὐχὶ νὰ ἐπιβάλῃ τὸ κλείσιμον τούτων καθ' ὅλας τὰς μεταμεσημβρινὰς ὥρας ἐργασιμου ἡμέρας.

Ἐπὶ τούτου ἐξεδόθη ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Συμ

χανε νόμιμος καὶ ὑποχρεωτικὴ δι' αὐτήν, ἐνῷ κατὰ τὰς ρητὰς διατάξεις τοῦ ἀνωτέρω νόμου, οἱ κατ' αὐτὸν διοριζόμενοι διορίζονται δι' ἐξηρτημένην ὑπηρεσίαν, τὸ εἶδος τῆς ὁποίας καθορίζεται ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου κατ' ἐλευθέραν κρίσιν καὶ ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν αὐτοῦ. Συνεπῶς ὁ διορισμὸς ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου προσώπου ὡς δικηγόρου, ὡς καθ' ὑπέρβασιν τοῦ διὰ τοῦ νόμου τούτου χορηγηθέντος δικαιώματος γενόμενος εἶναι παράνομος. Τὸ παράνομον τοῦτο κέκτηται τὸ δικαίωμα τὸ δικαστήριον, ὅπως ἐλέγχῃ. Ἀντιθέτως ἀποφανθεῖσα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε διατάξεις νόμου, οὐσιαστικοῦ περιεχομένου, καὶ δὴ τοῦ ν. 751|1948.

δ) Διότι ἄλλως καὶ ὁπωσδήποτε δεχθεῖσα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὅτι αἱ ὑπηρεσίαι, ἃς ἔδει νὰ προσφέρῃ ὁ ἀναιρεσίβλητος, θὰ ἦσαν τοιαῦται ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του ὡς δικηγόρου μὴ ἐξηρτημέναι, παρὰ ταῦτα δὲ περαιτέρω δεχθεῖσα ὅτι ἡ ἀξίωσις καταβολῆς ἀποδοχῶν ἐκ παροχῆς τοιούτων μὴ ἐξηρτημένων ὑπηρεσιῶν ἁρμοδίως εἰσήχθη κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ', παρὰ τὴν πρὸς τοῦτο ἀπὸ τῆς πρώτης συζητήσεως προβληθεῖσαν ἔνστασιν της, ἐσφαλεν, ὡς ψευδῶς ἑρμηνεύσασα καὶ ἐσφαλμένως ἐφαρμόσασα τὰς διατάξεις τοῦ τε ν. ΓΨΟΔ' καὶ τοῦ ἀπὸ 5-5-1926 Νομ. Δ|τος «περὶ δικηγόρων», ὡς τοῦτο μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθη.

Ἀρείου Πάγου 363|1950 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιοῦ**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης **Ι. Ἀποστολόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ε. Κατσιγιάννης, Ε. Κερχουλᾶς

Κατὰ τὴν εἰς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Ν. 751|48 προτεθεῖσαν διὰ τοῦ ἄρθρου 4 Ν. 1196 τῆς 7|15 Ὀκτωβρίου 1949, παράγραφος Ια, οἱ μέχρι τῆς ἰσχύος της διορισμοὶ καὶ τοποθετήσεις δικηγόρων ὑπὸ τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 5 Συμβουλίου εἰς δικαστικὰ τμήματα ἐπιχειρήσεων εἶναι ὑποχρεωτικοί, ἀνεξαρτήτως τοῦ εἰς ταῦτα ὑπηρετούντων ἀριθμοῦ δικηγόρων. Ἡ διάταξις αὕτη ἰσχύει κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως (21 Ὀκτωβρίου 1949) καὶ ἦτο ἐφαρμοστέα, ὑπὸ τοῦ καὶ ἔφεσιν δικάσαντος Πρωτοδικείου, διότι μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως καὶ παρακράτησιν παρ' αὐτῷ τῆς ὑποθέσεως κατὰ τὸ ἄρθρον 780 Πολ. Δικον. ὀφείλει δικάζον τὴν ὑπόθεσιν νὰ ἐφαρμόσῃ τὰς κατὰ τὴν ἐκδίκασίν της ἰσχυούσας διατάξεις. Ὅθεν ἀβάσιμοι εἶναι οἱ 1ος, 2ος καὶ 3ος λόγοι ἀναιρέσεως περὶ τοῦ ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ τοποθετηθῇ παρὰ τῇ ἀναιρεσειούσῃ ἀνωνύμῳ ἑταιρίᾳ ὁ ἀναιρεσίβλητος ὑπὸ τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Ν. 751|48 Συμβουλίου, ὡς δικηγόρος, ὅτι ἠδύνατο νὰ χρησιμοποιηθῇ ὑπὸ ταύτης εἰς ὑπηρεσίαν ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἀσυμβίβαστον πρὸς τὸ ἐπάγγελμα τοῦ δικηγόρου καὶ ὅτι ἡ τοιαύτη τοποθέτησις του δὲν ἦτο ὑποχρεωτικὴ διὰ τὴν ἀναιρεσείουσαν, ἐφ' ὅσον αὕτη δὲν προβάλλει συγχρόνως διὰ τῶν λόγων ἀναιρέσεως, ὅτι δὲν ἔχει ὠργανωμένον δικαστικὸν τμῆμα.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 6 § 2 τοῦ Ν. 751|48 οἱ μὴ προσλαμβανόμενοι ἐκ τῶν κατὰ τὰς διατάξεις αὐτοῦ τοποθετουμένων δικαιοῦνται εἰς ἀπόληψιν τῆς μισθοδοσίας των παρὰ τῶν πρὸς τοῦτο ὑποχρέων, ἡ δὲ περὶ ταύτης διαφορὰ ἐκδικάζεται κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΨΟΔ'. Ὅθεν ἀπορριπτέος κρίνεται, ὡς ἀβάσιμος, ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου τέταρτος λόγος ἀναιρέσεως.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Παραπομπὴ καὶ εἰς δικονομικὴν προστασίαν ἄρθρ. 6 Ν. 3514

Παραδεκτὴ ἐπιδίωξις ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων κατὰ διαδικασίαν ἄρθρου 6 Ν. 3514 καὶ τῶν διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου συνδεομένων μετὰ τοῦ Δημοσίου, ἐφ' ὅσον ἐπεξετάθη καὶ ἐπ' αὐτῶν ἡ οὐσιαστικὴ προστασία Ν. 519|1948.— Ἀνεπηρέαστον δικαιώματος ἐπιδομάτων μισθοῦ ἐκ τῆς λήψεως ἐπιδομάτων ἐκ τοῦ Δημοσίου κατ' Α. Ν. 2564|1940.

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 149003|1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν (ΕΕΔ 8, 437), κυρωθείσης διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 913|1949 Α. Ν. (ΕΕΔ 8, 434) αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 519|1948 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ τῶν στρατευομένων ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν νομοθεσίας» ὡρίσθη, ὅτι ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ διὰ τοὺς στρατευομένους δημοσίους ὑπαλλήλους καὶ ὑπαλλήλους Ν.μικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, δήμων καὶ Κοινοτήτων, ἐφ' ὅσον οὗτοι, διαρκούσης τῆς στρατεύσεώς των, δὲν ἀπολαύουσιν ἐξ ἑτέρας τινὸς διατάξεως προστασίας μείζονος τῆς ἐπερχομένης διὰ τοῦ νόμου τούτου. Αὕτη ἰσχύσει ἀπὸ 1ης Μαΐου 1948.

Περαιτέρω διὰ τοῦ Ν. 986|949 (ΕΕΔ 8, 606) ἐπηνέχθησαν βελτιώσεις εἰς τὴν κειμένην νομοθεσίαν περὶ προστασίας τοῦ στρατευομένου προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου, Δήμων, Κοινοτήτων καὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου διὰ τῆς εὐρύνσεως, μεταξὺ ἄλλων, τῆς προστασίας τοῦ Ν. 519|1948.

Ταῦτα ἀφορῶσι καὶ εἰς σχέσεις δημοσίου δικαίου, αἱ ὁποῖαι πρότερον δὲν ἐκαλύπτοντο ὑπὸ τοῦ Ν. 3514|1948 καὶ τοῦ τροποποιητικοῦ τον Νόμου 519|1948 (βλέπε κωδικοποίησιν ἐν ΕΕΔ 7, 581).

Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ Ν. 3514|1928 περὶ πάσης διαφορᾶς, γεννωμένης ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος νόμου, δικάζει, εἰς α' μὲν βαθμὸν ὁ Εἰρηνοδίκης τοῦ τόπου, εἰς β' δὲ βαθμὸν ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν τῆς περιφερείας (βλέπε καὶ Α. Π. 568|949, εἰσηγητὴς ***Β. Κυριακόπουλος***, ΕΕΔ 9, 81).

Εἶναι ἐντεῦθεν φανερόν, ὅτι παραπέμποντος τοῦ

βουλίου τῆς Ἐπικρατείας (πρβλ. καὶ σχετικὴν Σ. Ε. 958|1949 Ὁλομ., εἰσηγητὴς ***Κ. Μηταρέσης***, ΕΕΔ β, 412).

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 936|1950 Ὁλομ.

Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Πουλίτσας**

Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Γ. Παπαχατζῆς**

Δικηγόρος ὁ κ. **Ζ. Κανναβᾶς**

Ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις ἀκυρώσεως, νομοτύπως καὶ ἐμπροθέσμως ἀσκηθεῖσα, εἶναι τόποις δεκτὴ καὶ ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν.

Διὰ ταύτης διώκεται ἡ ἀκύρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 47259|5222 τῆς 22ας Ὀκτωβρίου 1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 5,6 καὶ 12 τοῦ ἀπὸ 8 Ἀπριλίου 1932 διατάγματος «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τῶν νόμων περὶ χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας εἰς τὰ καταστήματα κλπ.», δι' ἧς καθωρίσθησαν αἱ ὧραι λειτουργίας τῶν καταστημάτων ὑφασμάτων, δερμάτων, γενικοῦ ἐμπορίου καὶ ὑαλικῶν τῆς πόλεως Πειραιῶς καὶ καθ' ὃ μέρος διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης κατηργήθη, διὰ τὴν ἀπὸ 16 Μαΐου μέχρι 15 Ὀκτωβρίου περίοδον, ἡ κατὰ Σάββατον μεταμεσημβρινὴ ἐργασία.

Ὁ αἰτῶν, διατηρῶν ἐν Πειραιεῖ κατάστημα πωλήσεως ὑφασμάτων, κέκτηται ἔννομον συμφέρον πρὸς προσβολὴν τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ὡς θιγόμενος ἐξ αὐτῆς εἰς τὰ ἐπαγγελματικὰ αὐτοῦ συμφέροντα.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ἀπὸ 8|13 Ἀπριλίου 1932 διατάγματος, ὅπερ ὁρίζει, ὅτι καὶ ὧραι ἀναίγματος καὶ κλεισίματος, ὡς καὶ τῆς μεσημβρινῆς διακοπῆς τῆς ἐργασίας, τῶν κατὰ τὰ ἄρθρα 3, 6, 7, 8, 9, 10 τοῦ παρόντος καταστημάτων ἑκάστης πόλεως ἢ κωμοπόλεως ἢ χωρίου ὁρίζονται... διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας διὰ τὰ ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ καταστήματα...» πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ αὐτοῦ διατάγματος, ὡς ἐτροποποιήθη αὕτη ὑπὸ τοῦ νομ. διατάγματος τῆς 10|12 Ἰουνίου 1935, ἧτις ὁρίζει, ὅτι «εἰς τὰς πόλεις τὰς ἐχούσας πληθυσμὸν ἄνω τῶν 10.000 κατοίκων αἱ ὧραι, καθ' ἃς τὰ καταστήματα ἐπιτρέπεται νὰ μένωσιν ἀνοικτά, δὲν δύνανται νὰ ὑπερβαίνουν τὰς ἑννέα ὥρας καθ' ἑκάστην», προκύπτει, ὅτι παρέχεται μὲν εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας (νῦν τῆς Ἐργασίας) ἡ ἁρμοδιότης, ὅπως καθορίζῃ ἑκάστοτε δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ τὰς ὥρας λειτουργίας τῶν περὶ ὧν αἱ διατάξεις αὗται καταστημάτων, κινούμενος προκειμένου περὶ πόλεων ἐχουσῶν πληθυσμὸν ἄνω τῶν 10.000 κατοίκων, ἐντὸς τῶν ὁρίων, ἅτινα ὁρίζει ὁ νόμος, ὡς πρὸς τὸ σύνολον τῶν ἐργασίμων καθ' ἑκάστην ὡρῶν, ἐν τῇ ἀσκήσει ὅμως τῆς κανονιστικῆς ταύτης ἁρμοδιότητος, σαφῶς περιοριζομένης ὑπὸ τοῦ νόμου εἰς μόνον τὸ θέμα τοῦτο τῶν ὡρῶν λειτουργίας τῶν ὡς εἴρηται καταστημάτων, δὲν δύναται ὁ Ὑπουργὸς νὰ καταστήσῃ μὴ ἐργάσιμον, καθ' ὁλοκληρίαν ἡ κατὰ τὸ ἥμισυ, ἡμέραν, ἥτις κατὰ νόμον εἶναι ἐργάσιμος.

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, διὰ τοῦ γενομένου ὑπ' αὐτῆς καθορισμοῦ τῶν ὡρῶν λειτουργίας τῶν μνημονευομένων ἐν αὐτῇ καταστημάτων τῆς πόλεως τοῦ Πειραιῶς, κατήργησε διὰ τὴν ἀπὸ 16ης Μαΐου μέχρι 15ης Ὀκτωβρίου περίοδον τὴν κατὰ Σάββατον μεταμεσημβρινὴν ἐργασίαν, κατὰ παράβασιν τοῦ ἀνωτέρω περιορισμοῦ. Ὅθεν εἶναι τῷ λόγῳ τούτῳ ἀκυρωτέα δι' ὑπέρβασιν τῆς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως, κατὰ τὸν περὶ τούτου βάσιμον λόγον τῆς αἰτήσεως ἀκυρώσεως.

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΔΙΑ ΣΩΜΑΤΙΚΗΝ ΒΛΑΒΗΝ

Μεταβολὴ συνθηκῶν καὶ μεταρρύθμισις δικαστικῆς ἀποφάσεως

Ἔννοια Ν. 6439]1935.—Μεταβολὴ οὐσιώδης συνθηκῶν, ὑφ' ἃς ἐξεδόθη ἡ ἐπιδικάζουσα περιοδικὰς παροχὰς δικαστικὴ ἀπόφασις.—Τοιαύτη καὶ ἡ αὔξησις τιμαρίθμου. Ἀνταγωγὴ μειώσεως παροχῶν λόγῳ μεγαλειτέρων κερδῶν ἐκ τῆς ἀσκήσεως νέου ἐπαγγέλματος τοῦ παθόντος.—Ἀμεταβλήτων ἱκανότητος πρὸς ἐργασίαν.—Μὴ οὐσιώδης μεταβολὴ συνθηκῶν.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 560]1949 ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν.

Λόγῳ τοῦ ἐνδιαφέροντος τοῦ θέματος παρατίθενται οἱ λόγοι ἀναιρέσεως, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ὡς ἑξῆς:

1) Διότι ἡ ἀπόφασις, παρὰ τὸν νόμον, ἀπέρριψεν ὡς νόμῳ ἀβασίμους τοὺς σχετικοὺς λόγους ἐφέσεως ἤτοι κακῶς ἀπέρριψε τὸν ἐφ' οὗ ἐστηρίζετο ἡ ἀνταγωγὴ τῆς ἀναιρεσειούσης καὶ ἡ τὸ αὐτὸ περιεχόμενον πρὸς ταύτην ἔχουσα ἔνστασίς της κατὰ τῆς ἀγωγῆς ἰσχυρισμὸν της περὶ τοῦ ὅτι κατὰ τὰ Νομοθέτου τοῦ Α.Ν. 913]1949 καὶ Ν. 986]1949, εἰς τὴν προστασίαν τοῦ Ν. 3514]1928, ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ Ν. 519]1948, ἐννοεῖται ἐφαρμοζομένη καὶ διὰ τὰς ἐκ τοῦ νόμου τούτου προκυπτούσας διαφορὰς ἡ διαδικασία τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. 3514]1928, ἀφοῦ αἱ διατάξεις τοῦ εἰς ὃν γίνεται ἡ παραπομπὴ νόμου ἀποτελοῦσι μέρος τοῦ παραπέμποντος (*Οἶκοι*. Στοιχεῖα Ἀστικοῦ Δικαίου § 5).

Δὲν εἶναι, ἄλλως τε, ἐν προκειμένῳ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς διαδικασίας τοῦ ἄρθρου 6 Ν. 3514] ἀντικείμενον ἐρεύνης, ἂν ἡ συγκεκριμένη διαφορὰ πηγάζῃ ἐκ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἵνα ἀποκλεισθῇ ἡ τοιαύτη ἐκ σχέσεως δημοσίου δικαίου (διάκρισις, ἡ ὁποία γίνεται διὰ τὴν μὲ ἄλλοῖον περιεχόμενον διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 Ν. Γ?ΘΔ', ὡς ἰσχύει ἤδη, μετὰ τὸν Ν. 1968]1944), ἀλλ' ἂν πράγματι στηρίζεται εἰς τὸν Ν. 3514 ὡς ἰσχύει ἤδη, ὁπότε πρόκειται περὶ διαφορᾶς, γεννωμένης ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου τούτου, καὶ συνεπῶς ἐφαρμόζεται ἐξ αὐτοῦ τοῦ λόγου καὶ μόνου τὸ ἄρθρ. 6 Ν. 3514.

Τοιαύτην ὀρθὴν λύσιν δίδει ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἡ κατωτέρω προεδρικὴ, κατ' ἔφεσιν, ἀπόφασις, ἡ ὁποία, ὡς πρὸς τοῦτο, ἐμφανίζει ἰδιαίτερον, ἀπὸ πρακτικῆς κυρίως ἀπόψεως, ἐνδιαφέρον.

Περαιτέρω ἡ αὐτὴ ἐν λόγῳ ἀπόφασις, κρίνουσα περίπτωσιν εἰσπράξεως ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ τοῦ κατὰ τὸν Α.Ν. 2564]1940 ἐπιδόματος ἐκ τοῦ Δημοσίου, ἀποφαίνεται ὅτι δὲν ἀναιρεῖται ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἡ ἀξίωσίς του καταβολῆς τῶν κατὰ Ν. 3514 ἐπιδομάτων μισθοῦ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, ἀφοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου (ἄρθρ. 4 Α.Ν. 2564]1940), ὁρίζεται, ὅτι τοῦ ἐπιδόματος τούτου (Δημοσίου) δὲν δικαιοῦνται αἱ οἰκογένειαι τῶν στρατευμένων ὁπλιτῶν, οἵτινες κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς στρατεύσεώς των λαμβάνουσι μισθὸν πλήρη ἢ μειωμένον κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 3514, ὡς ἑτροποποιήθη μεταγενεστέρως, ἑπομένως ἡ ἀπαγόρευσις πλήττει τὸ δικαίωμα μόνον ἐπὶ τοῦ ἐπιδόματος ἐκ τοῦ Δημοσίου, ἐπιβαλλομένων μάλιστα ποινικῶν κυρώσεων κατὰ τῶν λαμβανόντων ἀδικαιολογήτως ἐπίδομα (ἄρθρ. 5 Α. Ν. 2564]1940).

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 2113]1950

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Κ. Τρουπάκης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ἰ. Τζιντζας, **Σ. Κούρκουλος**

Ἐκ τοῦ ὅτι ἡ συνδέουσα τὸν ἐκκαλοῦντα μετὰ τῆς ἐφεσιβλήτου, ὡς ἀποτελούσης νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου ἀσκοῦν διοίκησιν, σχέσις ὑπηρεσίας εἶναι τοῦ δημοσίου δικαίου, οὐδαμῶς ἕπεται, ὅτι ἡ ἀγωγὴ αὐτοῦ, ἐπιδιώκουσα τὴν πληρωμὴν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, ἀναρμοδίως εἰσήχθη κατὰ τὴν προκειμένην διαδικασίαν, διότι, ὡς σαφῶς συνάγεται ἐκ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 986]1949 καὶ ἰδίᾳ τῆς ἐν αὐτῷ περικοπῆς «συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν συνδεομένων ... διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου» καὶ οἱ διὰ σχέσεως τοῦ δημοσίου δικαίου συνδεόμενοι ἐξωμοιώθησαν πρὸς τοὺς διὰ σχέσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου συνδεομένους οὐ μόνον ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς προστασίας τοῦ Ν. 519]1948 καὶ τοῦ κωδ. Ν. 3514, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς ἀκολουθητέας διαδικασίας διὰ τὴν ἐπιδίωξιν τῶν σχετικῶν ἀπαιτήσεων. Ὅθεν οὐχὶ ὀρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἀπέρριψεν ὡς ἀπαράδεκτον τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἐνεκα ἀναρμοδιότητος, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι πρόκειται περὶ σχέσεως τοῦ δημοσίου δικαίου καὶ δέον, δεκτοῦ καθισταμένου ὡς βασίμου τοῦ σχετικοῦ λόγου τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως, νὰ ἐξαφανισθῇ αὐτη.

Ὁ ἐκκαλῶν, προσληφθεὶς παρὰ τῇ ἐφεσιβλήτῳ ὡς ἡμερομίσθιος ὑπάλληλος ἀπὸ τῆς 1 Σεπτεμβρίου 1945, διέκοψε τὴν παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του ἀπὸ τῆς 18 Μαρτίου 1947, λόγῳ στρατεύσεώς του ὡς κληρωτοῦ τῆς κλάσεως 1941, ἥτις ἐξηκολούθησε συνεχιζομένη μέχρι τῆς 25 Ἰανουαρίου 1950, ἀφ' ἧς οὗτος ἀπελύθη τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ. Οὗτος, ὡς ἔχων συμπεπληρωμένην ἑξάμηνον ὑπηρεσίαν, δικαιοῦται συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 149093]1948 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, κυρωθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Α.Ν. 913]1949, προβλεπομένου ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος ἴσου πρὸς τὸ ἥμισυ τῆς μισθοδοσίας του, μὴ βεβαιωθέντος κατὰ τὴν κρίσιν μας ὅτι οὗτος βαρύνεται κατὰ κύριον λόγον μὲ τὴν συντήρησιν τῆς οἰκογενείας του, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ τελευταίου τούτου νόμου. Τὸ ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου ἐπικαλούμενον γεγονὸς τῆς ὑπὸ τῆς οἰκογενείας τοῦ ἐκκαλοῦντος εἰσπράξεως τοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 2564]1940 χορηγουμένου ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν πράγματι ἀληθεύῃ, οὐδαμῶς δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ τὸ δικαίωμα αὐτοῦ ἐναντι τῆς ἐφεσιβλήτου πρὸς ἀπόληψιν τοῦ ζητουμένου ἤδη ἐπιδόματος, ἡ εἰσπραξις τοῦ ὁποίου ἀφορᾷ ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον τὰς μεταξὺ τοῦ Κράτους καὶ τῆς οἰκογενείας του σχέσεις, ὑποχρεουμένης τῆς τελευταίας ταύτης εἰς ἀπόδοσιν τοῦ ἄνευ νομίμου αἰτίας κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ ἄνω νόμου τυχὸν εἰσπραχθέντος ἐπιδόματος.

τελευταῖα ἔτη καὶ ἰδίᾳ ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1947 ἐπῆλθεν οὐσιώδης μεταβολὴ τῶν συνθηκῶν, ὑφ' ἃς ἐξεδόθη ἡ ἐπιδικάσασα τὴν ἐπίδικον ἀποζημίωσιν ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν 46|1932, καθ' ὅσον ὁ ἀναιρεσίβλητος ἀπέκτησεν ἐμπορικὴν ἱκανότητα καὶ πεῖραν καὶ ἵδρυσεν εἰς κεντρικωτάτην θέσιν ἐνταῦθα κατάστημα πωλήσεως ψιλικῶν, πρακτορεῖον τοῦ Ἐθνικοῦ Λαχείου, κλπ. ἐξ οὗ νέου ἐπαγγέλματος οὗτος ἀπεκέρδαινεν ἕκτοτε μηνιαίως ἄνω τῶν δραχ. 1.200.000, ἀπὸ πέρυσι δὲ καὶ ἐφεξῆς ὑπερδιπλάσιον ποσόν, ὅπερ νέον ἐπάγγελμα του δὲν ἐπηρεάζετο ἐκ τοῦ ἐπισυμβάντος αὐτῷ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, ἤτοι ἔχει ἐν τῇ ἀσκήσει αὐτοῦ κτητικὴν ἱκανότητα πλήρη. Ἕνεκα δὲ τοῦ λόγου τούτου ἔδει νὰ ἐγίνετο δεκτή, οὐ μόνον ἡ ἀπορριφθεῖσα ἀνταγωγὴ της περὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ δεδικασμένου τῆς Ε. Α. 46|1932 διὰ τῆς ἐξαλείψεως τῆς ὑποχρεώσεώς της πρὸς ἀποζημίωσιν του, ἀλλὰ καὶ ἡ ὁμοίου περιεχομένου ἐναντίας της, ἡ διώκουσα τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἀγωγῆς του, ἔδει νὰ ἐγίνετο δεκτή.

Οὕτως ὅμως σκεφθεῖσα καὶ διατάξασα ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἔσφαλε καὶ παρέβη τὸν νόμον καθ' ὅσον: α) Καὶ ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἰσχύος τοῦ Ρωμ. Δικαίου ὀρθῶς ἐδιδάσκετο καὶ ὑπὸ τοῦ Α. Π. παγίως ἐνομολογεῖτο, ὅτι ἡ μεταβολὴ εἰς τὰς σχέσεις, ἤτοι εἰς τὰ κατὰ νόμον ἀσκοῦντα ἐπιρροὴν γεγονότα, βάσει τῶν ὁποίων δικαστικῶς καθωρίσθη διατροφὴ καὶ ἰδίᾳ λόγῳ σωματικῆς βλάβης ἀποζημιώσεως, ἐπιφέρει τὴν ἄρσιν τῆς δυνάμεως τοῦ δεδικασμένου (Α Π. 402|1932, 12|1924, 87 καὶ 12|1928, *Μπαλῆς*, ἐν Δικαιοσ. Α' 195 *Σούρλας* ἐν ΕΕΝ β' σελ. 1014 σημ. 20 καὶ σελ. 915 καὶ ἑπόμ. καὶ αὐτόθι νομολογία). Ἐπὶ ἀναφαινομένης μετὰ τὴν ἐπιδίκασιν τῆς ἀποζημιώσεως ἐπεκτάσεως ἢ ἐξαλείψεως τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ ζημιογόνου γεγονότος, κυρίως εἰπεῖν, δὲν ὑπάρχει δεδικασμένον, καθ' ὅσον ἡ ἀπόφασις ἔκρινε μόνον ἐπὶ τῆς μέχρι τῆς ἐκδόσεώς της ζημίας, τὰ δὲ μεταγενέστερα σχετικὰ γεγονότα δὲν περιελήφθησαν εἰς τὴν κρίσιν της καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν εἶναι δυνατόν, οὔτε νοητόν, αὕτη νὰ δεσμεύῃ περὶ αὐτῶν. Κατ' ἀκολουθίαν ὀρθῶς ἐγένετο δεκτόν, ὅτι ἐπὶ ἐπιγεννήσεως κέρδους συμψηφιστέου εἰς τὴν κριθεῖσαν ζημίαν καὶ ἐν γένει ἐπὶ ἄρσεως τῶν προϋποθέσεων, ὑφ' ἃς ἐπιδικάζεται ἀποζημίωσις, ἐπιτρέπεται ἡ μείωσις ἢ ἐξάλειψις τῆς ἐπιδικαστέας ἢ καὶ τελεσιδίκως ἔτι ἐπιδικασθείσης ἀποζημιώσεως (Ν. 2 (1 (73) Ν 2 Βασιλ. (21.8) (Α. Π. 16|1934, *Σούρλας*, αὐτόθι σελ. 973 καὶ ἑπόμ. ἕως αὐτόθι παρ. 4). Τοιοῦτον γεγονὸς ἐπιγενόμενον καὶ οὐσιῶδες ἀποτελεῖ ὁ ἐν λόγῳ, περὶ οὗ ὁ πρῶτος καὶ δεύτερος λόγοι ἐφέσεως, ἰσχυρισμὸς της περὶ τῶν ἐκ τῆς ἱδρύσεως ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐμπορικοῦ καταστήματος καὶ ἀσκήσεως ταύτῃ μὴ ἐπηρεαζομένου ἐκ τῆς σωματικῆς βλάβης νέου ἐπαγγέλματός του ἀποκομιζομένων ὑπ' αὐτοῦ κερδῶν, ἅτινα εἶναι πολλαπλάσια τῆς ἀξιουμένης, ὅτι ἐπῆλθε καὶ ὅτι ἐξακολουθεῖ νὰ ἐπέρχηται αὐτῷ ζημία ἐκ τῆς λόγῳ τοῦ ἀτυχήματος κριθείσης τελεσιδίκως ὑπὸ τῆς Ε. Α. 46|1932 ἀδυναμίας αὐτοῦ, ἵνα ἀσκῇ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ χειριστοῦ τῶν σιγαροποιητικῶν μηχανῶν (Α Π 317|1910, Ε Α. 78|1919, Α' 410) καὶ ἕνεκα τούτου ἐξήλειψαν τὴν ἐν λόγῳ δικαστικῶς ἀναγνωρισθεῖσαν αὐτῷ ἐπίδικον ζημίαν τὰ γεγονότα ταῦτα. β) Τὰ ἀνωτέρω οὐδόλως μετέβαλεν ὁ Ν. 6439|35, ὡς ἰδίᾳ τονίζεται ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ἐπιτροπῆς τῆς Γερουσίας, ἔνθα ἐτροποποιήθη τὸ ἀρχικὸν νομοσχέδιον (Κῶδ. Ν. 1935, σελ. 5, σημ. 5 καὶ συνέχεια εἰς σελ. 6 καὶ 8) καὶ τοὐναντίον ὁ νόμος οὗτος ἠθέλησε νὰ ἄρῃ πᾶσαν τυχὸν προϋφισταμένην ἀντιγνωμίαν καὶ ἰδίᾳ νὰ διευκολύνῃ τὴν μεταρρύθμισιν ἀποφάσεων μόνον ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῶν ὑπ' αὐτῶν ἐπιδικασθεισῶν καὶ ἐν τῷ μέλλοντι καταβλητέων παροχῶν ἢ ὡς πρὸς τὴν διάρκειαν τῆς καταβολῆς αὐτῶν, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον ἐπῆλθεν οὐσιώδης μεταβολὴ τῶν ὑφ' ἃς αὗται ἐξεδόθησαν συνθηκῶν, ἐπιβαλλουσα τὴν ταιαύτην ὡς πρὸς τὸ ποσὸν ἢ τὴν διάρκειαν τῶν παροχῶν μεταρρύθμισιν αὐτῶν. γ) Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω σκέψεων ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη, σκεφθεῖσα, ὅτι ἰδίᾳ προκειμένου περὶ σωματικῆς βλάβης, ὡς οὐσιώδης κατὰ Ν. 6439|35 μεταβολὴ τῶν συνθηκῶν δὲν δύναται δηθὲν νὰ θεωρηθῇ καὶ ἐρευνηθῇ ἡ βελτίωσις τῆς πρὸς ἐργασίαν ἀποδοτικότητος καὶ τῆς κτητικῆς ἐν τῷ νέῳ ἐπαγγέλματι ἱκανότητος τοῦ δικαιούχου καὶ αἱ μεταβολαὶ ὡς πρὸς αὐτάς, ἐξ αἰτίας ἂν ἐν προκειμένῳ ἐξουδετερώθη πᾶσα κτητικὴ ἀνικανότης αὐτοῦ καὶ πᾶσα ἐκ ταύτης ζημία του καὶ σκεφθεῖσα ὡσαύτως ὅτι δηθὲν κατὰ τὸν Ν. 6439 ὡς οὐσιώδης μεταβολὴ συνθηκῶν πρὸς μεταρρύθμισιν ἀποφάσεως εἶναι ἐρευνητέα μόνον ἡ ἀφορῶσα τὴν κτητικὴν ἢ ἀγοραστικὴν ἀξίαν τοῦ ποσοῦ τῆς ἐπιδικασθείσης παροχῆς ἕνεκα μεταβολῆς τῶν νομισματικῶν συνθηκῶν καὶ τῆς αὐξομειώσεως τοῦ τιμαρίθμου κόστους ζωῆς, οὕτως σκεφθεῖσα καὶ ἀπορρίψασα τοὺς πρώτους καὶ δεύτερον λόγους ἐφέσεώς της, ὡς οὗτοι καὶ διὰ τῶν προτάσεών της ἀνεπτύχθησαν, καὶ δεχθεῖσα τὴν ἀγωγήν, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὸν ἄνω νόμον καὶ τὸ προϊσχύον δίκαιον καὶ τυγχάνει ἀναιρετέα, δι οὓς λόγους καὶ ἀμέσως κατωτέρω ἐκθέτομεν. Τῷ ὄντι, ἡ ὀρθὴ ἑρμηνεία τοῦ Ν. 6439 εἶναι, ὅτι οὗτος, ὡς καὶ ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τοῖς πρακτικοῖς της τροποποιησάσης σχετικῶς τὸ ἀρχικὸν Νομοσχέδιον Γερουσίας τονίζεται (Κῶδ. Ν. ἔνθ' ἀνωτέρω), δὲν μετέβαλε τὰ προϊσχύσαντα καὶ δὴ τὴν θεμελιώδη ἀρχὴν τῆς περὶ ἐθνικοῦ μας νομίσματος νομοθεσίας, καθ' ἣν ἡ ἑκάστοτε ὑποτίμησις τῆς δραχμῆς οὐδεμίαν ἀσκεῖ ἐπιρροὴν εἰς τὰς ἐννόμους σχέσεις εἰς δραχμὰς καὶ εἰς ταύτας ἀναγνωριζούσας δικαστικὰς ἀποφάσεις καὶ ὅτι ἡ ἐξόφλησις αὐτῶν γίνεται ἑκάστοτε δι' ἰσοπόσων δραχμῶν. Τοῦτο περιτρέπως δεικνύται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι δὲν ἐψηφίσθη, ἀλλ' ἀπεκλείφθη σχετικὴ ἀντίθετος διάταξις τοῦ ἀρχικοῦ νομοσχεδίου. Οὐδαμῶς ἐπίσης ὁ νόμος οὗτος ὥρισεν, ὅτι αἱ τοιαῦται εἰς δραχμὰς περιοδικαὶ παροχαὶ θὰ προσαρμόζωνται ἑκάστοτε πολλαπλασιαζόμεναι ἐπὶ τὸν συντελεστὴν τοῦ τιμαρίθμου κόστους ζωῆς, μεταρρυθμιζομένων ἀναλόγως πρὸς τὸν τιμάριθμον τῶν ἐπιδικαζουσῶν περιοδικὰς παροχὰς ἀποφάσεων, ἁπλῶς δὲ μόνον καὶ ἐνδεικτικῶς ὅλως ὁ νόμος ἀνέφερεν ὡς ἕνα τῶν λόγων, τῶν συνιστώντων οὐσιώδη μεταβολὴν τῶν ὑφ' ἃς ἐξεδόθη ἡ ἀπόφασις συνθηκῶν, τὴν αὐξομείωσιν τοῦ τιμαρίθμου τῆς ζωῆς. Ὅτι τοιαύτη εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. 6439 δείκνυται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι οὗτος, συμφώνως καὶ πρὸς τὸ γράμμα του, εἶχεν ὑπ' ὄψιν τὰς ἐκ τοῦ νόμου πηγαζούσας καὶ ἐπιδικασθείσας περιοδικὰς παροχάς, ἤτοι κυρίως τὰς ἀφορώσας διατροφὴν ἐπιδικαζομένας τοιαύτας, ἐπὶ τῆς διατροφῆς δὲ κατὰ νόμον ἀναγκαίως ἐπιδρᾷ ὁ τιμάριθμος, διότι αὕτη ἀφορᾷ τὸν ποσμὸν τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἐπιτηδείων, ἐκ τῆς ἐκά-

στοτε μέσης τιμῆς τῶν ὁποίων ἐξάγεται ὁ τιμάριθμος ζωῆς (Α. Κ. 1484 καὶ 1485). Ἡ ἐπιστήμη δὲ καὶ ἡ νομολογία ὀρθῶς διὰ τὴν ταυτότητα νομικοῦ λόγου ἐπεξέτεινε τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 6439 καὶ ἐπὶ τῶν μὴ ἀμέσως ἐκ τοῦ νόμου,ἀλλ' ἐκ δικαστικῶν ἀποφάσεων πηγαζουσῶν περιοδικῶν παροχῶν ἀποζημιώσεως ἕνεκα σωματικῆς βλάβης. Ὅθεν ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη, σκεφθεῖσα ὅτι δὴθεν κατὰ Ν. 6439 ἐρευνητέον μόνον τυγχάνει, ἐὰν ἐπῆλθεν οὐσιώδης μεταβολὴ εἰς τὴν κτητικὴν ἀξίαν τοῦ ποσοῦ τῆς ἐπιδικασθείσης παροχῆς (καὶ ἀνεξαρτήτως ἔτι τῆς αὐξήσεως τοῦ τιμαρίθμου ζωῆς) καὶ θεωρήσασα ἀλυσιτελῆ τὸν θεμελιοῦντα τὴν ἀνταγωγὴν καὶ τὴν ὁμοίου περιεχομένου ὡς ἄνω ἔνστασιν ἰσχυρισμόν της καὶ μὴ διαταξᾶσα ἀπόδειξιν ἐπ' αὐτοῦ, ἀπορρίψασα δὲ τοὺς 2ον καὶ 1ον λόγους ἐφέσεώς της ὄχι μόνον ψευδῶς ἡρμήνευσε τὸν νόμον τοῦτον καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσεν αὐτόν, ἀλλὰ καὶ παρὰ τὸν νόμον δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν πράγματα προταθέντα καὶ ἔχοντα κατὰ νόμον οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης καὶ δὲν διέταξε περὶ αὐτῶν ἀπόδειξιν, δι' ὃ ἀναιρετέα τυγχάνει καὶ κατ' ἄρθρον 807 ἐδ. 7, 8 καὶ 17 Πολ. Δικ. Βεβαιοῖ μὲν ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη, ὅτι ἡ μερικὴ ἀνικανότης, ἤτοι ἡ ἀπώλεια τῆς ὁράσεως τοῦ ἑνὸς ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, παρεμεινεν ἀμετάβλητος, πλὴν ὅμως, ὡς ἐκ τῶν σκέψεων αὐτῆς δείκνυται, οὐδαμῶς αὕτη ἐθεωρησεν ἐρευνητέον τὸν ἰσχυρισμόν της, ὅτι ἐκ τοῦ νέου ἐπαγγέλματος, μὴ ἐπηρεαζομένου ἐκ τοῦ ἀτυχήματός της, ὁ ἀναιρεσιβλητος κερδίζει τολλαπλάσια τῶν ὅσων θὰ ἐκέρδιζεν ἐργαζόμενος ὡς χειριστὴς αιγαρομηχανῶν μὲ πλήρη ἱκανότητα, ἤτοι ἐὰν δὲν ἐπαθαινε τὸ ἀτύχημα.

2) Διότι ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη, κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν τοῦ νόμου καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν αὐτοῦ, ἀπέρριψε τὸν τρίτον λόγον ἐφέσεως καὶ καθώρισε ὡς ἀποζημίωσιν 150 φορὰς μεγαλυτέραν τῆς ἐπιδικασθείσης ὑπὸ τῆς ἐν τούτῳ μεταρρυθμισθείσης Ε. Α. 46|1932 ἐκ δραχ. 1.500 μηνιαίως τοιαύτης, ἤτοι δραχ. 225.00 μηνιαίως, ἐπὶ τῇ ἀβασίμῳ σκέψει ὅτι τὸ ἐθνικὸν νόμισμα ὑπετιμήθη τοσοῦτον καὶ διότι τοσοῦτον, ἤτοι 150 φορὰς τοὐλάχιστον ἀπὸ τοῦ χρόνου ἐκδόσεως τῆς Ε.Α. 46|1932, ηὐξήθη ὁ τιμάριθμος ζωῆς. Ὡς ὅμως καὶ ἀνωτέρω ἐξετέθη, ὁ νόμος 6439|1935, ἔχων ὑπ' ὄψιν τὴν περὶ ἧς κατὰ κύριον λόγον, προύνόησε διατροφήν, ἀνέφερε παραδειγματικῶς ὡς ἕνα τῶν συνιστώντων οὐσιώδη μεταβολὴν τῶν συνθηκῶν λόγων τὴν αὐξησιν τοῦ τιμαρίθμου, οὐδαμῶς δὲ διέταξεν ὅτι πᾶσα δι' οἱανδήποτε αἰτίαν, καὶ δὴ λόγῳ ἀποζημιώσεως, ἐπιδικασμένη περιοδικὴ παροχὴ δέον νὰ προσαρμόζηται πολλαπλασιαζομένη ἐπὶ τὸν συντελεστὴν αὐξήσεως ἢ μειώσεως τοῦ τιμαρίθμου κόσιους ζωῆς, αὖτε πολλῷ μᾶλλον ἐπὶ τὸν συντελεστὴν ἐκπτώσεως τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος. Ὅτι τοιαύτη εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ νόμου δείκνυται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ὁ τιμάριθμος, ἐν ἀντιθέτῳ ἐκδοχῇ, θὰ ἀπέβαινεν ὁ μοναδικὸς λόγος οὐσιώδους μεταβολῆς τῶν συνθηκῶν καὶ ὁ μοναδικὸς ρυθμιστὴς τῆς ἀναπροσαρμογῆς τῶν περιοδικῶν παροχῶν καὶ δὴ τῶν ἀφορωσῶν ἀποζημιώσεις ἐκ διαφόρων αἰτίων τοιούτων, θὰ κατέληγε δὲ οὕτω εἰς τὰς πλείστας περιπτώσεις τὸ ἀποτέλεσμα τῆς τοιαύτης ἀναπροσαρμογῆς νὰ εἶναι πολλάκις ἀνώτερον τῆς πραγματικῆς ζημίας καὶ δὴ ἐκείνης, ἥτις θὰ ἐπεδικάζετο, ἐὰν ἡ ἀρχικὴ περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγὴ ἠγείρετο κατὰ τὸν χρόνον, καθ' ὃν ζητεῖται ἡ μεταρρύθμισις τῆς ἐπιδικασάσης τὴν ἀποζημίωσιν ἀποφάσεως, ὡς καὶ κατωτέρω δείκνυται, ὅτι συνέβη ἐν προκειμένῳ, λόγῳ τῆς παρὰ τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀκολουθουμένης τοιαύτης ψευδοῦς ἑρμηνείας καὶ ἐσφαλμένης ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου. Τῷ ὄντι, συμφώνως πρὸς τὰς ἐπικαλεσθείσας πρωτοδίκως καὶ κατ' ἔφεσιν, κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν ἐκδεδομένας καὶ οὔσας οὐσιαστικοὺς νόμους, ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δι' ὧν καθωρίσθησαν κατὰ τὸν ἐπίδικον χρόνον τὰ ἡμερομίσθια τῶν χειριστῶν σιγαρομηχανῶν, ἐὰν τὸ ἀτύχημά του δὲν συνέβαινεν, ὁ ἀναιρεσίβλητος ἀπὸ Σεπτεμβρίου 1947 θὰ ἐλάμβανεν ἐργαζόμενος μὲ πλήρη ἱκανότητα, ὡς τοιοῦτος χειριστής, μισθὸν δραχ. 180.000 μηνιαίως. Ἐφ' ὅσον δὲ κατὰ τὴν γενομένην ἀπὸ τῆς Ε.Α. 46|1932 τελεσιδίκως δεκτὴν ἀρχικὴν ἀγωγὴν του αἱ ἀπὸ τοῦ ἀτυχήματος ἀπολαυαί του συνίσταντο εἰς τὸ ἓν τρίτον τῶν οὓς θὰ ἐλάμβανεν ὡς χειριστὴς μισθῶν, ἤτοι ἐγένετο τελεσιδίκως δεκτόν, ὅτι ἡ πρὸς ἐργασίαν καὶ κτῆσιν ἱκανότης του ὡς χειριστοῦ ἐμειώθη ἐκ τοῦ ἀτυχήματος κατὰ τὰ δύο τρίτα (2|3), ἕπεται ἐκ τούτου, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος, ἐὰν τὴν τοιαύτην ἀρχικὴν ἀγωγήν του ἤγειρε κατὰ Σεπτέμβριον 1947, ὅτε ἤγειρε τὴν κατὰ Ν. 6439|35 ἐπίδικον τοιαύτην καὶ ἐγίνετο ὁλοσχερῶς δεκτή, δὲν θὰ τῷ ἐπεδικάζοντο μηνιαῖαι, περὶ ὧν ἡ ἔρις, παροχαὶ ἀποζημιώσεως ἀπὸ 1|9|947 ἀνωτέρω τῶν δραχμῶν 120.000 (τὰ 2|3 τῶν δραχμ. 180.000). Κατ' ἀκολουθίαν τὸ ἐσφαλμένον τῆς ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀκολουθηθείσης ὡς ἄνω ἑρμηνείας δείκνυται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι δι' αὐτῆς ἀνατρέπεται τὸ δεδικασμένον τῆς Ε.Α. 46|1932 ὡς πρὸς τὸ ὅτι ἡ προσαγομένη τῷ ἀντιδίκῳ ζημία ἕνεκα ἧς ὡρίσθη ὡς χορηγητέα τῷ ἀναιρεσιβλήτῳ ἀποζημίωσις, συνίσταται κατ' αὐτὴν εἰς τὴν στέρησιν τοῦ μισθοῦ ὡς χειριστοῦ σιγαρομηχανῶν καὶ δὴ κατὰ 2|3 αὐτοῦ, δι ἣν ἀνατροπήν, ὄχι μόνον ἐν τῇ ἐπιδίκῳ ἀγωγῇ του δὲν ἐπεκαλεσθη ὁ ἀναιρεσίβλητος, ὅτι συνετρεχεν οὐσιώδης μεταβολὴ συναφῶν συνθηκῶν, ἵνα γένῃ δικαστικῶς, ἀλλὰ πρὸ παντὸς αὕτη οὐδόλως ἐπιτρέπεται ὑπὸ τοῦ Ν. 6439|1935, ὅστις ἐπέτρεψε τὴν λόγῳ τοιούτων οὐσιωδῶν μεταβολῶν τροποποίησιν τῶν ἀποφάσεων μόνον ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῶν ὑπ' αὐτῶν ἐπιδικασμένων καὶ ἐν τῷ μέλλοντι καταβλητέων παροχῶν ἢ ὡς πρὸς τὴν διάρκειαν τῆς καταβολῆς αὐτῶν.

3) Διότι, ἄλλως, ἀναιρετέα αὕτη τυγχάνει κατ' ἄρθρον 807 ἐδ. 7 καὶ 17, καθ' ὅσον δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν πράγματα προταθέντα καὶ ἔχοντα κατὰ νόμον οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης καὶ δὴ εἰς τὸν καθορισμὸν τῶν ἐπιδίκων περιοδικῶν παροχῶν, ἤτοι τὸν ἐν τῷ τρίτῳ λόγῳ ἐφέσεως περιεχόμενον καὶ πλειστάκις καὶ κατ' ἔφεσιν προταθέντα, ὡς ἀνωτέρω, ἰσχυρισμὸν της, ὅτι ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ μηνιαία παροχή, ἤτοι ἡ μηνιαία ἀποζημίωσις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου συμφώνως καὶ πρὸς δεδικασμένον τῆς Ε.Α. 46|1932 δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπερβαίνῃ τὰ δύο τρίτα τοῦ μηνιαίου μισθοῦ ὃν θὰ ἐλάμβανεν ὡς χειριστὴς σιγαρομηχανῆς, ἤτοι ἀπὸ Σεπτεμβρίου 1947 δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ὑπερβαίνῃ τὰς δραχ. 120.000, ἐνῷ ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἐπεδίκασεν αὐτῷ δρ. 225.000, ἐσφαλμένως οὕτω συνάμα ἐφαρμόσασα καὶ ψευδῶς ἑρμηνεύσασα τὸν νόμον, καθ' ὃν οὔτε ἡ ἀποζημίωσις, οὔτε πολλῷ μᾶλλον ἡ τροποποιοῦσα κατὰ νόμον 6439 τὸ περὶ ταύτης δεδικασμένον ἀπόφασις δύνανται νὰ ὑπερβαίνωσι τὴν προσγε-

νομένην εἰς τὸν ἐναγόντα ζημίαν, χρησιμοποιούμεναι ὡς μέσα πλουτισμοῦ τοῦ ζημιωθέντος.

4) Διότι, ἄλλως, παρὰ τὸν νόμον, δὲν διέταξεν ἀπόδειξιν τοῦ ἀμέσως ἀνωτέρω ἰσχυρισμοῦ της ἢ ἄλλως παρέβη τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ νόμου ἐν σχέσει πρὸς τὴν δύναμιν τῶν ἀποδεικτικῶν μέσων, ἐφ' ὅσον δὲν ἐθεώρησεν ὡς ἀποδειχθέντα διὰ τῶν ἐπικληθεισῶν ὡς ἀνωτέρω ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας τὸν ἐν λόγῳ ἰσχυρισμόν της, ἐπιδικάσασα αὐτῷ μηνιαίως δραχ. 225.

Ἀρείου Πάγου 328/1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Χ. Καλέλλης**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Χαμάρτος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Δημακόπουλος, Η. Παρασκευᾶς

Ὡς δείκνυται ἐκ τῶν 2ας καὶ 3ης σκέψεων τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ δικάσαν Ἐφετεῖον, ἐπαλλήλως δεχάμενον ἀνελέγκτως ὅτι ἡ τελεσιδίκως κριθεῖσα μείωσις τῆς πρὸς ἐργασίαν ἱκανότητος καὶ ἀποδοχῶν τοῦ ἤδη ἀναιρεσιβλήτου, ὡς ἐκ τῆς ἐξορύξεως τοῦ ὀφθαλμοῦ του, συνεπείᾳ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, παρεμεινεν ἀμεταβλητος ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἧς αἰτεῖται ἡ μεταρρύθμισις ἀποφάσεως, μὴ βελτιωθείσης τῆς τοιούτου ὑπηρεσιακῆς ἱκανότητος, καὶ κατόπιν τούτου ἀποφηναμένου, ὅτι ἀπορριπτέας ἦν τοῦ ἤδη ἀναιρεσειόντος ἀνταγωγὴ πρὸς μεταρρύθμισιν τῆς τὴν περιοδικὴν παροχὴν ἐπιδικασάσης τελεσιδίκου ἀποφάσεως, τῷ ἤδη ἀναιρεσιβλήτῳ, στηριζομένην ἱστορικῶς ἐπὶ τοῦ λόγου ὅτι οὗτος ὡς ἐκ τῆς ἀσκήσεως τοῦ νέου ἐπαγγέλματός του ὡς ἐμπορου ἀποκερδαίνει πλέον τῶν ὅσων ἐλάμβανεν ἐργαζομενος ὡς χειριστὴς σιγαροποιητικῶν μηχανῶν κατὰ τὸ ἀτύχημα, ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 1 Ν. 6439/1935, καθόσον, ὡς σαφῶς ἐκ ταύτης συνάγεται, ἡ δι' ὁριστικῆς ἀποφάσεως ἐπιδικασθεῖσα καταβολὴ περιοδικῆς παροχῆς, λόγῳ σωματικῆς βλάβης, ἰσότε μόνον δύναται νὰ μεταρρυθμισθῇ ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῶν καθ' ἕκαστον παροχῶν ἢ τὴν διάρκειαν τῆς τοιούτου καταβολῆς, ὅταν αἱ συνθῆκαι, ὑφ' ἃς ἐξεδόθη ἡ ἀποφασις αὐτη, οὐσιωδῶς μετεβλήθησαν, τὴν ἣν μεταβολὴν ὡς πρὸς τὴν ἐκ τῆς σωματικῆς βλάβης μείωσιν τῆς πρὸς ἐργασίαν ἱκανότητος δὲν ἐδέχατο ὡς ἐπελθοῦσαν, κατὰ τὰ ὡς ἄνω, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἀπορριπτέου κρινομένου τοῦ τὰ ἀντίθετα ὑποστηριζοντος ἰσου λόγου ἀναιρέσεως.

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς 4ης σκέψεως τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ δικάσαν Ἐφετεῖον, δεξάμενον ἀνελέγκτως «ὅτι ἐπῆλθε μεταβολὴ τῶν συνθηκῶν, ὑφ' ἃς ἐξεδόθη ἡ ἀπόφασις τοῦ ἐφετείου, ἡ τὰς περιοδικὰς παροχὰς ἐπιδικάσασα, καὶ μάλιστα αὔξησις τοῦ τιμαρίθμου τῆς ζωῆς καὶ ἡ κτητικὴ καὶ ἀγοραστικὴ ἀξία τοῦ ἐπιδικασθέντος ποσοῦ τῆς περιοδικῆς παροχῆς κατέστη, ὡς ἐκ τῆς ἐπελθούσης μεταβολῆς, μηδαμινὴ καὶ ἀσήμαντος, ἡ δ' αὔξησις τοῦ τιμαριθμου ὑπερέβη τὸ 150πλάσιον», ἀπεφήνατο δι' ἀπορριφεως τῆς ἀσκηθείσης ἐφεσεως δεκτὴν τὴν ταῦ ἤδη ἀναιρεσιβλήτου ἀγωγὴν, ὀρθῶς ἑρμηνεῦσαν καὶ ἐφαρμόσαν τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 1 παρ. 1 Ν. 6439/1935 βάσει τῶν ὡς ἄνω ἀνελέγκτως γενομένων δεκτῶν πραγματικῶν περιστατικῶν, τῆς ἐπελθούσης τοιούτου οὐσιώδους μεταβολῆς τῶν συνθηκῶν, ὑφ' ἃς ἐξεδόθη ἡ ἀποφασις τοῦ Ἐφετείου, ἡ τὴν περιοδικὴν παροχὴν ἐπιδικάσασα, μὴ ἀρκεσθεῖσα μόνον εἰς τὴν ὑποτίμησιν τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος, καὶ ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος ὁ 2ος λόγος ἀναιρέσεως.

Ἐφ' ὅσον, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ δικάσαν Ἐφετεῖον ἐδέξατο ἀνελέγκτως, κατὰ τὰ καὶ ἐν τῇ ἠγουμένῃ πρώτῃ σκέψει τῆς παρούσης ἐκτιθέμενα, ὅτι ἡ ἐκ τῆς ἐξορύξεως τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐπελθοῦσα μερικὴ ἀνικανότης αὐτοῦ πρὸς ἐργασίαν παρέμεινεν ἀμετάβλητος ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἧς αἰτεῖται ἡ μεταρρύθμισις ἀποφάσεως, χωρὶς νὰ δέχηται καὶ ὅτι ἡ τοιαύτη μερικὴ ἀνικανότης πρὸς ἐργασίαν ἦτο ἡ πρὸς ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος χειριστοῦ σιγαρομηχανῶν, ἢ ὅτι μόνον δι' ἀνικανότητα πρὸς ἄσκησιν ἀποκλειστικῶς τοιούτου ἐπαγγέλματος ἐπεδικάσθη τῷ ἀναιρεσιβλήτῳ ἀποζημίωσις ὑπὸ τῆς μεταρρυθμισθείσης ὑπ' ἀριθ. 40/1932 ἀποφάσεως τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν ἡ μὴ λῆψις ὑπ' ὄψιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ τῆ ἀναιρεσειούσης ὅτι ὁ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καθωρίσθη ὁ μισθὸς χειριστοῦ σιγαρομηχανῶν εἰς δραχ. 180.000 καὶ ἑπομένως τῆς πρὸς ἐργασίαν ἱκανότητος τοῦ ἀναιρεσιβλήτου μειωθείσης κατὰ τὸ 1/3, δὲν ἠδύνατο οὗτος νὰ λάβῃ ἀποζημίωσιν μείζονα τῶν 120.000 δραχμῶν ὡ, μὴ ἀσκοῦντος οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς προκειμένης ὑποθέσεως, δὲν θεμελιοῦ τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 807 ἐδ. 7 Π. Δικ. προβλεπόμενον λόγον ἀναιρέσεως, ὀρθῶς δ' ἐπὶ τοῦ τοιούτου μὴ οὐσιώδους ἰσχυρισμοῦ δὲν ἐτάχθη ἀπόδειξις, καὶ ἀπορριπτέοι ὡς ἀβάσιμοι οἱ 3ος καὶ 4ος λόγοι ἀναιρέσεως.

Κατὰ τὴν συζήτησιν, καθ' ἣν ἐξεδόθη ἡ ἄνω ἀπόφασις, ὁ παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ Ἀντεισαγγελεὺς κ. Χρ. Οἰκονόμου πρότεινε τὰ ἑξῆς:

Ἡ προσβαλλομένη ἀπέρριψε τὴν ἀνταγωγὴν τῆς ἀναιρεσειούσης περὶ μειώσεως ἢ ἐξαλείψεως τῶν ἐπιδικασθεισῶν δι' ἐργατικὸν ἀτύχημα μηνιαίων περιοδικῶν παροχῶν εἰς τὸν ἀναιρεσιβλήτον, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν χωρεῖ τοιαύτη, ἐφ' ὅσον διὰ τῆς ἀνταγωγῆς δὲν ὑποστηρίζεται, ὅτι ἡ φυσικὴ ἀναπηρία ἐθεραπεύθη ἢ ἄλλως ἐβελτιώθη καὶ ἐὰν ὁ ἀνάπηρος προσηρμόσθη εἰς τὰς συνεπείας τοῦ ἀτυχήματος ἢ καὶ ἀπέκτησε νέον ἐπάγγελμα, ἐξ οὗ κατὰ τὴν ἀγωγὴν ἀποκερδαίνει πλειονα τῶν ὅσων ἐκέρδιζεν ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος, ὅπερ ἦσκει κατὰ τὸν χρόνον τοῦ ἀτυχήματος.

Τὸ ὅτι καὶ ὁ καταδικασθεὶς ἐναγόμενος δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ τὴν μείωσιν ἢ τὴν ἐντελῆ ἐξάλειψιν τῶν ὁριστικῶν ἀποφάσεων ἐπιδικασθεισῶν περιοδικῶν παροχῶν καὶ δὴ καὶ δι' ἀνταγωγῆς ἐπὶ ἀντιθέτου τοῦ δικαιοῦχου ἀγωγῆς καθ' ἡμᾶς δὲν γεννᾶται οὐδεμία ἀμφιβολία, τοῦ κειμένου τοῦ νόμου 6439/1934, οὐδομῶς ἀπαγορεύοντος τοῦτο.

Ὡς πρὸς τὸ διὰ τῆς ἀναιρέσεως φερόμενον ζήτημα τῆς ἀληθοῦς ἑρμηνείας τοῦ ἄνω νόμου ἐπὶ τῆς ἄνω ἀπορριπτικῆς διατάξεως τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀποφάσεως δέον νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν:

Ὅτι ὁ νόμος χορηγεῖ τὴν ἀναθεώρησιν, ἐὰν ἐπῆλθεν οὐσιώδης μεταβολὴ τῶν συνθηκῶν, ὑπὸ τὰς ὁποίας ἐξεδόθη ἡ ὁριστικὴ δικαστικὴ ἀπόφασις, ἡ ἀφορῶσα τὴν εἰς τὸ μέλλον καταβολὴν περιοδικῶν παροχῶν πηγαζουσῶν ἐκ τοῦ νόμου.

Ἡ ἔννοια τῆς διατάξεως ταύτης εἶναι, ὅτι τὸ ἐπιληφθησόμενον τῆς ἀναθεωρήσεως ὄργανον πρέπει νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰ αὐτὰ κρίσιμα στοιχεῖα, ἅτινα ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν κατὰ τὸν προηγούμενον ὑπολογισμὸν τῆς ἐπιδικασθείσης περιοδικῆς παροχῆς. Καὶ

διά τήν προκειμένην περίπτωσιν τό τῆς ἀναθεωρήσεως Δικαστήριον δέον νά ἐμπνέεται ἐκ τῶν αὐτῶν ἐννοιῶν περί ἀνικανότητος πρός τό κερδίζειν, ἐξ ὧν καθωρίσθη ὁ πρῶτος ὑπολογισμός, τοῦτεστιν ἐάν ἡ ἐναπομείνασα μετά τό ἀτύχημα ἱκανότης τοῦ θύματος πρός τό κερδίζειν ἐκρίθη ἐν σχέσει πρός τό ἐπάγγελμα, ὅπερ τό θῦμα ἤσκει κατά τόν χρόνον τῆς ἐπελεύσεως τοῦ ἀτυχήματος, ἤ ἐάν αὕτη ἐκρίθη ἐν σχέσει πρός τό κερδίζειν γενικῶς ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ ἐργασίας ἤ τέλος αὕτη ἐκρίθη κατά τό σύστημα τῆς σωματικῆς ἀναπηρίας καί τοῦτο διότι ὁ κατά τοιοῦτον ἤ τοιοῦτον σύστημα ὑπολογισμός εἰς διάφορα ἄγει περί τε τῆς τυχόν καί τοῦ ποσοῦ τῆς ἐπιδικασθείσης ἀποζημιώσεως ἀποτελέσματα.

Ἐν προκειμένῳ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις δέν ποιεῖται τοιαύτην τινα διάκρισιν περί τοῦ συστήματος, ὅπερ ἠκολούθησεν ἡ ἐπιδικάσασα τήν περιοδικήν παροχήν ἀπόφασις καί ἧς ἐζητήθη ἡ μεταρρύθμισις, ἀλλ' ἁπλῶς μᾶς πληροφορεῖ, ὅτι ἐπεδικάσθη ἡ ἀποζημίωσις αὕτη δι' ἐργατικόν ἀτύχημα κατά τάς διατάξεις τοῦ κατά τήν ἐποχήν τοῦ ἐπισυμβάντος ἀτυχήματος κοινοῦ ἀστικοῦ Δικαίου, τοῦτέστι τοῦ Ρ.Δ.

Ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ὀρθῶς ἐφηρμόσθη τό Ρ. Δ. ἐπί ἐργατικοῦ ἀτυχήματος ἰσχύοντος τοῦ Νόμου 551] 1915, τό ζήτημα τῆς διακρίσεως τῶν ὅρων τοῦτέστι τῶν συστημάτων, ὑφ' ἃ ἐπεδικάσθη ἡ περιοδική παροχή, διά τήν ἀναθεώρησιν παραμένει ὡς κύριον καί οὐσιῶδες.

Ἐκ τούτου ἐπιβάλλεται ἡ ἔρευνα περί τῆς ἐννοίας τῶν ν. 3, 51 (9. 1) ἢ Βασ. 8 (60. 2) Ν. 7 Η (9. 3) ἢ ν. 7 Βασ. (60. 4), ὑφ' οὓς κατά τήν ἀπόφασιν ἐπεδικάσθη ἡ περιοδική παροχή, καί αἵτινες ὁριζουσιν ὅτι «ἐπί βλάβης προσώπου ἡ καταδίκη γίνεται εἰς τάς δαπάνας τῆς ἐπιμελείας καί τήν ἐργασίαν, ἧς ἐστέρηται ἢ μέλλει στερεῖσθαι μή δυνάμενος ἐργάζεσθαι». Δεχόμενοι τυχόν ὅτι ἡ ἔννοια τοῦ κειμένου τούτου τῶν ἄνω νόμων ἀφορᾷ ἐργασίαν ἐν τῷ ἐπαγγέλματι, ὅπερ μέχρι τῆς ἐπενεχθείσης βλάβης ἤσκει τό θῦμα, τότε ὀρθῶς ἡ ἀπόφασις ἀπέρριψε τήν ἀνταγωγήν, ἐφ' ὅσον αὕτη δέν ἰσχυρίζεται, ὅτι τό θῦμα ἐπανέλαβε τό ὅπερ ἤσκει τό ἐπάγγελμα μέχρι τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἐπῆλθε τό ἀτύχημα, διά τούς ὑποστηρίζοντας ὅμως ὅτι ἡ ἔννοια τῶν ἄνω τοῦ Ρ.Δ. διατάξεων περί ἐργασίας, ἧς ἐστέρηται ὁ παθών, ὁρῶσι γενικῶς πᾶσαν ἐργασίαν περί τό κερδίζειν ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ ἐργασίας, ἀνακύπτει ἐπιτακτικόν τό διά τῆς ἀναιρέσεως δημιουργούμενον ζήτημα περί τοῦ κατά πόσον δύναται νά χωρήσῃ ἀγωγή ἀναθεωρήσεως, εἰς τήν περίπτωσιν, καθ' ἣν τό θῦμα ἀτυχήματος προσηρμόσθη εἰς τήν ἀναπηρίαν του καί ἀπέκτησε νέον ἐπάγγελμα, ἐξ οὗ κερδίζει πλείονα τῶν ὅσων ἐκέρδιζεν ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος, ὅπερ ἐστερήθη συνεπείᾳ τοῦ ἀτυχήματος.

Τό ζήτημα τοῦτο, ὡς γνωρίζω, στασιάζεται ἔν τε τῇ Ἐπιστήμῃ καί τῇ Νομολογίᾳ τῆς ἀλλοδαπῆς, διότι παρ' ἡμῖν δέν ἠγέρθη.

Οἱ δεχόμενοι ὅτι καί ἐκ τοῦ λόγου τούτου χωρεῖ ἀγωγή ἀναθεωρήσεως δέχονται, ὅτι ἡ ἀπαιτουμένη διά νά δικαιολογήσῃ τήν ἀναθεώρησιν σοβαρά μεταβολή δύναται νά ὑπάρξῃ καί ἄνευ ἐκδηλώσεως τινος ὑποκειμενικοῦ, ἀνατομικοῦ ἢ παθολογικοῦ σημείου ἐν τῇ προσιορμογῇ τοῦ θύματος εἰς τήν ὑπό τοῦ ἀτυχήματος δημιουργηθεῖσαν φυσιολογικήν κατάστασιν. Ὑποστηρίζουσι δέ ὅτι τοῦτο εἶναι σύμφωνον πρός τόν σκοπόν τῆς ἀποζημιώσεως, διότι δι' αὐτούς διώκεται ἡ ἐντός τῶν ὡρισμένων ὑπό τοῦ νόμου πράξεων ἀποκατάστασις τῆς πραγματικῆς ἐκ τοῦ ἀτυχήματος ἐλαττώσεως τῆς πρός τό κερδίζειν γενικῶς ἱκανότητος. Ἐάν ἡ ἐλάττωσις αὕτη ἐξειλίχθη ἐλαφροτέρα, παρ' ὅσον προεβλέφθη κατά τήν στιγμήν τοῦ πρώτου ὑπολογισμοῦ, ἀρμόζει νά ἐλαττωθῇ ἢ παύσῃ ἡ ἀποζημίωσις. Ἀλλ' ἡ ἀρχή αὕτη πρέπει μετά συνέσεως νά ἐφαρμόζεται, διότι παρά τήν πρόσκτησιν νέων ἱκανοτήτων ἡ ἀσθένεια ὑφίσταται καί εἶναι πιθανόν θάττον ἢ βράδιον τῇ συνδρομῇ ἀντιξόων περιστάσεων ἡ ἀσθένεια νά ἐπαναφέρῃ τό θῦμα πάλιν εἰς τήν τάξιν τῶν ἀναπήρων. Ἡ ἀντίθετος γνώμη ὑποστηρίζει ὅτι, ἐν πάσῃ περιπτώσει, εἶναι προφανές, ὅτι καίτοι ἡ ἀσθένεια ἢ τό τραῦμα ἐθεραπεύθησαν, τό θῦμα εὑρίσκεται εἰς μειονεκτικήν θέσιν ἔναντι ἄλλων φυσιολογικῶς ἱκανῶν εἰς πᾶσαν περίπτωσιν ἐπιλογῆς μεταξύ ἀναμορφωθέντων ἀναπήρων καί ἀρτιμελῶν ἐργατῶν πρός χρησιμοποίησίν των. Παρά ταῦτα ὅμως ἥ τε Γερμανική καί ἡ Ἀγγλική Νομολογία δέχονται τήν εἰς τοιοῦτον λόγον ἐρειδομένην ἀγωγήν ἀναθεωρήσεως.

Ἀναθέτως ἡ Γαλλική Ἐπιστήμη καί Νομολογία σταθερῶς ἀποκρούουν πᾶσαν ἀναθεώρησιν πρός μετριασμόν τῆς ἐπιδικασθείσης ἀποζημιώσεως στηριζομένην εἰς λειτουργικήν ἢ ἐπαγγελματικήν ἀναπροσαρμογήν ἐπί τῶν συνεπειῶν τοῦ ἀτυχήματος, καί τοῦτο διά λόγους ἰσότητος, ταύτης νοουμένης οὕτω: Θά ἦτο ἄδικον νά μειωθῇ ἢ ν' ἀφαιρεθῇ ἡ ἀποζημίωσις ἐπί ζημίᾳ τοῦ θύματος, τό ὁποῖον διά τῆς εὐφυΐας, τῆς ἐπιδεξιότητός του καί τῆς ἐπιμονῆς του ἔφθασε ν' ἀποκτήσῃ μεγαλειτέραν ἱκανότητα πρός τό ἐργάζεσθαι, χωρίς ἐκ τούτου ἡ ἀσθένεια νά ἀπολέσῃ τι ἐκ τῆς βαρύτητός της. Αἱ ἀντίθετοι αὗται ἀπόψεις στηρίζονται, ὡς παρατηρεῖται, ἐπί πειθόντων σοβαρωτάτων ἐπιχειρημάτων.

Τό ἐπ' ἐμοί ἐκ τῆς ἀγάπης μου καί τῆς ἐκτιμήσεώς μου ἀφ' ἑνός πρός τόν ἀνθρώπινον μόχθον καί ἀφ' ἑτέρου ἐκ τοῦ ὅτι εὑρίσκω καί κοινωνικῶς σκοπιμώτερα τά ὑπό τῆς Γαλλικῆς Ἐπιστήμης καί Νομολογίας διδασκόμενα, διότι ὁ συνταξιοῦχος ἀνάπηρος, ἐφ' ὅσον δέν φροβεῖται ὅτι θά περικοπῇ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ἡ ἐπιδικασθεῖσα σύνταξις του, θά ἐπιδίδεται μετά μεγαλειτέρου ζήλου καί ἐπιμονῆς εἰς ἐξοικείωσιν πρός τήν ἀναπηρίαν του πρός ἀναπροσαρμογήν καί κτῆσιν νέου ἐπαγγέλματος, καθιστάμενος οὕτω παραγωγικώτερον καί χρήσιμον μέλος τῆς κοινωνίας, προτείνω νά ἐπικυρωθῇ ἡ προσβαλλομένη, ἀπορριφθῇ δέ ὁ σχετικός ἀντίθετος λόγος ἀναιρέσεως (1).

---

(1) Οὕτως: *Χ. Οἰκονόμου*, Δίκαιον Ἐργατ. Ἀτυχημάτων καί Ἐπαγγελματικῶν Νόσων § 601.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΝΑΠΗΡΩΝ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΝΑΠΗΡΩΝ

Κῦρος Νόμων κατὰ τὸ Σύνταγμα καὶ συνταγματικότης Α.Ν. 1324|1949

Ἀνίσχυρον Α. Ν. 1324|1949 «περὶ προστασίας καὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἀναπήρων πολέμου ὁπλιτῶν καὶ θυμάτων πολέμου», ὡς μὴ προελθόντος ἐκ τῶν κατὰ τὸ Σύνταγμα ἁρμοδίων νομοθετικῶν παραγόντων.—Μὴ δικαιολόγησις ἐκ τῆς ὑπάρξεως ἀπροβλέπτου καὶ ἐκδήλως ἐπιτακτικῆς, ἐπειγούσης καὶ ἀναποτρέπτου ἀνάγκης πρὸς δημοσίευσιν πρὸ τῆς ἐπαναλήψεως ἐργασιῶν Βουλῆς.

Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεώς του ἐπανέρχεται εἰς τὴν γνωστὴν καὶ ἐξ ἄλλων ἀποφάσεών του (βλέπε Σ Ε. 1041/1949 Ὁλομελ., εἰσηγητὴς *Μ. Στασινόπουλος*, ΕΕΔ 8, 511) ἄποψιν αὐτοῦ περὶ τῆς ἐκτάσεως τοῦ δικαστικοῦ ἐλέγχου περὶ συνταγματικότητος τῶν νόμων καὶ ἔχον νὰ κρίνῃ περὶ διοικητικῆς πράξεως ἐκδοθείσης κατὰ τὸν Α.Ν. 1324|1949 «περὶ προστασίας καὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἀναπήρων πολέμου ὁπλιτῶν καὶ θυμάτων πολέμου» (ΕΕΔ 8.1054), ἀποφαίνεται, ὅτι ὁ Νόμος οὗτος, ὑπὸ τὰς περιστάσεις, ὑφ' ἃς ἐξεδόθη καὶ καθ' ὃν τρόπον ἐξεδόθη, εἶναι ἀντισυνταγματικός (πρβλ. ὅμως Α.Π. 334|50 Ὁλομελ. ἐπὶ τῆς συνταγματικότητος τοῦ Α.Ν. 1323|1949 περὶ ἀγοραπωλησιῶν, Θεμ. ΞΑ', 542 ἑπ.).

Αἱ πρακτικαὶ συνέπειαι, εἰδικῶς ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἀποφάσεως ταύτης τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἐκ τῆς διαφορᾶς ἀντιλήψεων ἐπὶ τῆς ἐκτάσεως τοῦ ἐπιτρεπτοῦ δικαστικοῦ ἐλέγχου τῆς συνταγματικότητος μεταξὺ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου, εἶναι εὐνόητοι:

Ὁ Α. Ν. 1324|1949 περὶ ἀναπήρων, ἐκτὸς τῶν ἄλλων διατάξεων αὐτοῦ, περιέχει καὶ τοιαύτας ἀναγκαστικοῦ διορισμοῦ εἰς θέσεις ἀναπήρων καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 30 αὐτοῦ ἡ τοποθέτησις τούτων γίνεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ ὑπὸ τοῦ Ν. 751|1948 προβλεπομένου Συμβουλίου.

Τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας, εὑρισκόμενα πρὸ τοιαύτης ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου καὶ ἀκολουθοῦντα τὴν ἄποψιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, εἰς περίπτωσιν ἀγωγῆς ἐνώπιον αὐτῶν περὶ καταβολῆς τοῦ μισθοῦ τοῦ κατὰ παράβασιν τοῦ Νόμου μὴ προσλαμβάνομένου ἀναπήρου ὑπὸ τοῦ ἐκ τοῦ Α. Ν. 1324|1949 ὑποχρέου ἐργοδότου, θὰ ἐπιδικάζωσι τὸν μισθὸν μέχρι τῆς βεβαίας πλέον—κατὰ τὴν ἄποψιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας - ἀκυρώσεως ὑπ' αὐτοῦ τῆς διοικητικῆς περὶ διορισμοῦ τοῦ ἀναπήρου πράξεως.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως ὅ,τι δὲν πρόκειται νὰ ὑπάρξῃ ἐκ τῆς κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον ἐξελίξεως τοῦ δικαιώματος εἶναι ἀναμφισβητήτως ἡ εὐστάθεια τοῦ δικαίου, διαμορφωθέντος διὰ νόμου ἐξαιρετικῆς κοινωνικῆς σημασίας, καὶ τοῦ ὁποίου ἡ στερεότης τόσον κατ' ἀποτόμως ἀντίθετον διαφορὰν γνωμῶν μεταξὺ τῶν δύο ἀνωτάτων Δικαστηρίων ἀμφισβητεῖται.

Ἀλλ' ἡ προκειμένη περίπτωσις — εὐχαιρίας τυχούσης—ἀναγκαῖον εἶναι νὰ σημειωθῇ, ὅτι δὲν εἶναι ἡ μόνη, ἡ ὁποία, λόγῳ τῆς ἀντιθέσεως γνωμῶν τῶν ἀνωτάτων Δικαστηρίων μας ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ νομικοῦ ζητήματος, ἄγει εἰς ἀνωμάλους συνεπείας.

Ὑπομιμνήσκεται ἡ διαφορὰ γνωμῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἐπὶ τῆς ἐπιρροῆς τῆς ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας λόγῳ ἀσθενείας ἢ ἄλλης αἰτίας (Σ. Ε. 73|1949, Ὁλομελ. εἰσηγητὴς *Γ. Παπαχατζῆς*, ΕΕΔ 8, 288) καὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου (βλέπε σχετικῶς παλαιοτέραν νομολογίαν του ἐν ΕΕΔ 8, 287 ἑπ., καὶ τὴν ἀνωτέρω, σελ. 632, ὑπ' ἀριθ. 299|50 ἀπόφασίν του).

Καὶ ἐκ τῆς ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου διαφορᾶς ἀντιλήψεων ἐπέρχονται συνέπειαι, αἱ ὁποῖαι πάντως δὲν ἀπατελοῦν ἐκδήλωσιν στερεότητος δικαίου (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 287 ἑπ.).

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 995|1950 Ὁλομ.

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Σ. Σολιώτης**

Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Γ. Σπυρόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Φ. Πεταλιᾶς, Ε. Κύρκος

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως, ἐμπροθέσμως ἀσκηθείσης, διώκεται ἡ ἀκύρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 104667|49 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Κοινωνικῆς Προνοίας, δι' ἧς ἀνεκλήθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 85070|26.4.49 ἀπόφασις τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργοῦ περὶ χορηγήσεως εἰς τὸν αἰτοῦντα ἀδείας ἐκμεταλλεύσεως τοῦ ἐπὶ τῆς Πλατείας Συντάγματος περιπτέρου τῆς Κ. χήρας Γ.Κ., ὡς ἐκδοθεῖσα παρὰ τὸν Α.Ν. 1324|1949.

Παραδέκτως παρεμβαίνει ἐν τῇ παρούσῃ δίκῃ ἡ Κ. χήρα Γ. Κ., ὡς ἔχουσα ἔννομον συμφέρον πρὸς διατήρησιν τοῦ κύρους τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως.

Ὁ ρηθεὶς ἀναγκαστικὸς νόμος ὑπ' ἀριθ. 1324|49 εἶναι ἀνίσχυρος, ὡς μὴ προελθὼν ἐκ τῶν κατὰ τὸ Σύνταγμα ἁρμοδίων νομοθετικῶν παραγόντων, οὐδ' ἐπὶ νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως ἐρειδομένης, ἀποτελεῖ δὲ ἄτακτον ἄσκησιν νομοθετικῆς ἁρμοδιότητος, ἡ ὁποία οὐδόλως προβλέπεται ὑπὸ τοῦ Συντάγματος, οὐδὲ δύναται νὰ δικαιολογηθῇ ἐκ τῆς ὑπάρξεως ἀπροβλέπτου καὶ ἐκδήλως ἐπιτακτικῆς, ἐπειγούσης καὶ ἀναποτρέπτου ἀνάγκης, δοθέντος ὅτι ἡ δημοσίευσις τοῦ ὡς εἴρηται νόμου ἐγένετο ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῆς ἐπαναλήψεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς, εἰς ἣν πάντως δὲν ὑπεβλήθη κἂν.

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἀνεκάλεσε τὴν ὑπ' ἀριθ. 85070|26.11.45 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Κοιν. Προνοίας, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι αὕτη ἐξεδόθη κατὰ παράβασιν τοῦ Α. Ν. 1324|49. Ἡ διὰ τὸν λόγον ὅμως τοῦτον ἀνάκλησις τῆς τελευταίας ταύτης ἀποφάσεως δὲν παρίσταται νόμιμος, καθ' ὅσον ὁ εἰρημένος ἀναγκαστικὸς νόμος, ὢν, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἠγουμένῃ ἐκτεθέντα, ἀνίσχυρος, δὲν δύναται νὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς ἐπὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως.

Κατὰ ταῦτα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τυγχάνει ἀκυρωτέα.

ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ Ν. Γ/ΟΔ'

Ἁρμόδιον δικαστήριον ἐπὶ διαφορῶν Ν. Γ/ΟΔ'.—Ἀγωγὴ ἀνηλίκου

I

Κατ' ἐπιλογὴν μισθωτοῦ δικαίωμα ἀγωγῆς δι' ἀξιώσεις του κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ/ΟΔ' ἐνώπιον Πρωτοδίκου ἢ Εἰρηνοδίκου, ἐφ' ὅσον οὗτος (Εἰρηνοδίκης) ἑδρεύει ἐκτὸς τῆς ἕδρας τοῦ Πρωτοδικείου.

Ζητήματα δικονομικοῦ περιεχομένου χειρίζονται αἱ κατωτέρω παρατιθέμεναι ἀποφάσεις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ/ΟΔ' δικάσαντος.

Διὰ τῆς πρώτης ἐξ αὐτῶν γίνεται δεκτόν, ὅτι, ἐφ' ὅσον κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Ν. 1968|1944 (ΕΕΔ 8, 624) ὁρίζεται, ὅτι αἱ ἐν αὐτῷ ἀξιώσεις δύνανται νὰ ἐγερθοῦν ἀνεξαρτήτως ποσοῦ ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδικείου, ἐπίσης δικάζοντος κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ κατοικία τοῦ ἐναγομένου ἢ ἐν ᾗ παρεσχέθησαν ἢ ἔδει νὰ παρασχεθοῦν αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ μισθωτοῦ, ἐφ' ὅσον τοῦτο (Εἰρηνοδικεῖον) ἑδρεύει ἐκτὸς ἕδρας Πρωτοδικείου, καθίσταται ζήτημα ἐπιλογῆς τοῦ ὑπὲρ οὗ εἰσήχθη τὸ προνόμιον μισθωτοῦ νὰ ἐναγάγῃ τὸν ἐργοδότην του ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου τῆς περιφερείας τῆς κατοικίας τοῦ ἐναγομένου (ἐφ' ὅσον δὲν ἑδρεύει ἐκεῖ Πρωτοδικεῖον) ἢ ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδίκου.

Δικαιολογητικὸς προφανῶς λόγος ὑπῆρξε νὰ παράσχῃ εἰς τὸν μισθωτὸν τὴν εὐχέρειαν νὰ ἐναγάγῃ τὸν ἐργοδότην του ὅπου ἐκ τοῦ τόπου διαμονῆς τοῦ πρώτου ἢ τῶν κατὰ τὴν δίκην χρησίμων μαρτύρων θὰ ἐκρίνετο ὑπ' αὐτοῦ ὡς συμφέρον.

Διὰ τῆς δευτέρας τῶν πρωτοδικειακῶν ἀποφάσεων γίνεται δεκτὴ ἡ ἐπὶ τοῦ γνωστοῦ στασιαζομένου ἐν τῇ νομολογίᾳ ζητήματος ἄποψις τοῦ δικαιώματος τῆς δικαστικῆς παραστάσεως ἀνηλίκου διὰ τὰ ἐκ τῆς ἐργασίας του κερδιζόμενα (βλέπε σχετικῶς νομολογίαν καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 914).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4763|1950

Διαδικασία Ν. Γ/ΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Μπιζίμης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Χ. Σωτηρόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Ροζάκης, Π. Λουκάκος, Α. Κυβέλος

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 1 τοῦ νόμου Γ/ΟΔ', ὡς τοῦτο νῦν ἰσχύει, καθ' ἣν πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου, πηγάζουσα ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας, δικάζεται ὑπὸ τοῦ Πρωτοδίκου, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Πρωτοδικείου, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ κατοικία τοῦ ἐναγομένου ἢ ἐν ᾗ παρεσχέθησαν ἢ ἔδει νὰ παρασχεθοῦν αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ μισθωτοῦ, καὶ τῆς ὁμοίας παραγράφου 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, καθ' ἣν οἱ ὡς ἄνω ἀξιώσεις δύνανται νὰ ἐγερθοῦν, ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ κατοικία τοῦ ἐναγομένου κλπ., σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἡ κατὰ τόπον ἁρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδίκου δὲν ἀποκλείει τὴν τοῦ Πρωτοδίκου, ἀλλὰ συντρέχει μετ' αὐτῆς, δυναμένου τοῦ ἐναγόντος κατ' ἐπιλογὴν του νὰ εἰσαγάγῃ τὰς ἀπαιτήσεις του πρὸς ἐκδίκασιν εἴτε ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδίκου, εἴτε ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου τῆς περιφερείας. Κατὰ συνέπειαν ὁ ἐπὶ τῆς ἐναντίας ἐκδοχῆς ἐρειδόμενος πρῶτος λόγος ἐφέσεως, καθ' ὃν ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ ἔδει νὰ εἰσήγετο πρὸς ἐκδίκασιν ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου Λαυρίου, εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ὁποίου ὑπῆγετο ὡς ἐκ τῆς κατοικίας τοῦ ἐναγομένου ἡ δι' αὐτῆς ἐνασκουμένη ἀξίωσις, καὶ ἔδει, ὡς ἐκ τούτου, νὰ ἀπερρίπτετο, ὡς ἀναρμοδίως εἰσαχθεῖσα ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδίκου, εἶναι ἀπορριπτέα, ὡς νόμῳ ἀβάσιμος.

II

Ἀνυπόχρεοι τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρου 1651 Α.Κ. ἐπὶ ἀγωγῆς περὶ καταβολῆς μισθῶν.—Ἐπιτρεπτὸν ἀσκήσεως ἀγωγῆς ἐπ' ὀνόματι ἀνηλίκου λόγῳ διατροφῆς αὐτοῦ.—Ἐλευθερία δικαστοῦ κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ/ΟΔ'.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3618|1950

Διαδικασία Ν. Γ/ΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Μπιζίμης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Π. Παπακωνσταντίνου**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Α. Παπαθανασίου, Κ. Παπαδημητρίου

Ὁ λόγος τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως περὶ ἀπαραδέκτου τῆς ἀγωγῆς, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ ἐνάγουσα, ἐγείρουσα τὴν ἀγωγὴν ὡς νόμιμος ἐπίτροπος τοῦ ἀνηλίκου τέκνου της, δὲν ἔλαβε προηγουμένως ἄδειαν τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου συνῳδὰ τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρου 1651 τοῦ Α.Κ., κρίνεται ἀπορριπτέος, ὡς μὴ νόμιμος, καθόσον ἡ τήρησις τῶν διατυπώσεων περὶ ὧν τὸ ρηθὲν ἄρθρ. 1651 Α.Κ. παραλείπεται, ἐπικειμένου κινδύνου ἐκ τῆς ἀναβολῆς. Ἐν προκειμένῳ δέ, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, συντρέχει τοιοῦτος κίνδυνος, λόγῳ τῆς βραχυπροθέσμου παραγραφῆς τῆς διὰ τῆς ἀγωγῆς ἐπιδιωκομένης ἀξιώσεως, ὑποκειμένης εἰς τριμηνον τοιαύτην, προσέτι δὲ ὁ κίνδυνος ἐκ τῆς ἀναβολῆς εἶναι προφανής, προκειμένου περὶ ἀξιώσεως καταβολῆς καθυστερουμένων μισθῶν τοῦ ἀνηλίκου ἀπαραιτήτων ὡρὸς διατροφὴν αὐτοῦ, δοθέντος μάλιστα ὅτι ἡ ὑπὸ κρίσιν ἠδύνατο λόγῳ τοῦ ἀνωτέρω κατεπείγοντος νὰ ἐγερθῇ παρὰ τοῦ ἀνηλίκου καὶ μόνου κατ' ἄρθρ. 74 τῆς Πολ. Δικ. (Ἐφ. Π. Ι(6)|1948 ΕΕΝ 777).

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρων 1, 12 καὶ 20 τοῦ νόμου Γ/ΟΔ' προκύπτει, ὅτι κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην δύναται νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν καὶ ἀποδείξεις, κατὰ παρέκκλισιν τῶν κανόνων τῶν εἰς τὴν περὶ τὴν ἀπόδειξιν διαδικασίαν (Α.Π. 192|1948, ΕΕΔ 7, 457, 443|1948 καὶ 461|1948 Θέμ. Ξ' σ. 12 καὶ 13).

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

Ι. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ.— ΙΙ. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ. — ΙΙΙ. ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΜΙΣΘΩΝ. ΙΥ. ΣΤΡΑΤΕΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ.—Υ. ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ.

Ι

Εργατικὸς μισθός

1. *Παροχὴ ἐργασίας καθ' ἡμέρας ἀναπαύσεως.— Προσωπικὸν ξενοδοχείων.*

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 711|1950

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Η. Τριανταφύλλου.*

Δικηγόρος ὁ κ. Χ. Ἀργυρόπουλος

Κατὰ τὸ ἄρθρον 10 Α. Ν. 394|1936 τὸ προσωπικὸν τῶν ξενοδοχείων, περὶ ὧν προβλέπει ὁ παρὼν νόμος, ἔχει δικαίωμα ἀναπαύσεως 14 ὡρῶν κατὰ 24ωρον καὶ 24 ὡρῶν συνεχοῦς ἀναπαύσεως καθ' ἑβδομάδα πραγματικῆς ἐργασίας. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης προκύπτει σαφῶς, τὸ προσωπικὸν δέον νὰ ἀμείβεται διὰ τοῦ κεκανονισμένου ἡμερομισθίου κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἀναπαύσεως αὐτοῦ. Ἑπομένως ὁ κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας ἀπασχολήσας τὸν μισθωτὸν αὐτοῦ ἐργοδότης καθίσταται ἄνευ νομίμου αἰτίας πλουσιώτερος εἰς βάρος τοῦ ἐργασθέντος, ὡς ἀποφυγὼν τὴν δαπάνην, εἰς ἣν θὰ ὑπεβάλλετο διὰ τῆς μισθώσεως τῆς ἐργασίας ἑτέρου, ὀφειλὼν τὴν ἐντεῦθεν προκύψασαν ὠφέλειαν (ἄρθρ. 904 Α.Κ.), ἐξ οὗ παρέπεται, ὅτι νομίμως ἡ ἐνάγουσα αἰτεῖται ἀποζημίωσιν διὰ τὴν κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἀναπαύσεώς της ἐργασίαν της.

2. *Παροχὴ οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων.— Δικαίωμα καὶ θηλειῶν ὑπαλλήλων.*

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1272|1950

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Κ. Τρουπάκης*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σφακιανός, Α. Παπαδημητρίου

Ὁρίζεται μὲν ἐν τῇ ἀπὸ 16|9|1937 συλλογικῇ συμβάσει ἐργασίας, ὅτι οἰκογενειακὰ ἐπιδόματα καταβάλλονται εἰς τοὺς ἄρρενας ὑπαλλήλους, πλὴν ὅμως ρητῶς περαιτέρω ὁρίζεται ἐπίσης ἐν αὐτῇ, ὅτι τὰ ἐπιδόματα καταβάλλονται καὶ εἰς τὰ θήλεα, ἤτοι προφανῶς καὶ εἰς τὰς θηλείας ὑπαλλήλους, ἐφ' ὅσον αὗται εὑρίσκονται ἐν διαζεύξει καὶ διατρέφουν τέκνα καὶ ἐφ' ὅσον ταῦτα (τέκνα) δὲν ἐργάζονται.

3. *Μὴ ἀποδοχὴ ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ καὶ δικαίωμα μισθοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρου 656 Α.Κ.*

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1877|1950

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Γ. Κουτσόπουλος*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Σαράφης, Ν. Σάλαρης

Κατὰ τὸ ἄρθρον 656 Α.Κ. ἐὰν ὁ ἐργοδότης ἕνεκα λόγων ἀφορώντων αὐτὸν καὶ μὴ ὀφειλομένων εἰς ἀνωτέραν βίαν δὲν δύναται ν' ἀποδεχθῇ τὴν ἐργασίαν τοῦ μισθωτοῦ, δικαιοῦται οὗτος τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ (*Μπαλῆς*, Γεν. Ἀρχαὶ § 179, *Ζέπος*, Ἐνοχ. Β' Μέρος, σελ. 350 ἑπ.).

Ἐφ' ὅσον ἐβεβαιώθη, ὅτι κατὰ τὸ ἀπὸ 1|5|1949 ἕως 15|1|1950 χρονικὸν διάστημα, ἐπὶ 35 ἡμέρας, μολονότι ἡ ἐνάγουσα, ἐργαζομένη παρὰ τῷ ἐναγομένῳ ὡς ῥάπτρια, προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας αὐτῆς πρὸς τὸν ἐναγόμενον, οὗτος ὅμως δὲν ἀπεδέχθη ταύτας, χωρὶς νὰ ἰσχυρίζεται καὶ νὰ βεβαιοῖ ἀδυναμίαν ἀποδοχῆς ἐκ λόγων ἀνωτέρας βίας, εἶναι ὑπόχρεως ὅπως καταβάλῃ τὰ ἡμερομίσθια ταῦτα.

4.—*Ἀποδοχαὶ ἠλεκτροτεχνιτῶν.— Ἔκτασις ἐφαρμογῆς ὑπ' ἀριθ. 15|1948 ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν.— Ἀποδοχαὶ προσωπικοῦ ΣΠΑΠ.*

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1174|1950

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Β. Φαρμακίδης*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Ροκανᾶς, Δ. Ἀργυρόπουλος

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 15|1948 ἀπόφασις τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν ἀτορρῇ μὲν καὶ εἰς τοὺς ἠλεκτροτεχνίτας, τοὺς μὴ ἔχοντας ἄδειαν ἐγκαταστάτου ἢ πτυχία ἐπιβλέψεως, τοὺς μὴ δικαιουμένους, ὅπως ἀναλαμβάνωσιν ὑπευθύνως τὴν ἐκτέλεσιν, ἐπίβλεψιν καὶ συντήρησιν ἠλεκτρολογικῶν ἐγκαταστάσεων, δοθέντος ὅτι καθορίζει τὰς ἀποδοχὰς καὶ τῶν βοηθῶν τῶν ὡς ὑπαλλήλων ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 381|1947 χαρακτηριζομένων ἠλεκτροτεχνιτῶν, οἵοι εἶναι μόνον, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ νομοθετικοῦ τούτου διατάγματος, οἱ ἔχοντες ἄδειας ἐγκαταστάτου ἢ καὶ πτυχία ὑπευθύνου ἐκτελέσεως, ἐπιβλέψεως καὶ συντηρήσεως τοιούτων ἐγκαταστάσεων (Α.Π. 240|1949, ΕΕΔ 8, 493), πλὴν ἡ ἐν λόγῳ διαιτητικὴ ἀπόφασις δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ ἐνάγοντος, ὅστις εἶναι κάτοχος ἀδείας ἠλεκτροτεχνίτου γ' εἰδικότητος, ἔχων κατ' αὐτὴν μόνον τὸ δικαίωμα, ὅπως ἐργάζηται εἰς τὴν ἐκτέλεσιν καὶ ἐπίβλεψιν ἠλεκτρολογικῶν ἐγκαταστάσεων, ὑπὸ τὰς διαταγὰς ἀδειούχου ἐγκαταστάτου ἢ πτυχιούχου συντηρητοῦ. Ὡς πρὸς τοῦτον, ὄντα μισθωτὸν σιδηροδρομικῆς ἐπιχειρήσεως, οἵα ἡ ἐναγομένη, καὶ ἀπολαμβάνοντα μονιμότητος καὶ τῶν λοιπῶν προνομίων τῶν ἀπορρεόντων ἐκ τοῦ ἀπὸ 17 Ὀκτωβρίου 1926 Γενικοῦ Κανονισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας της καὶ ἐξομοιούμενον πρὸς τοὺς λοιποὺς μισθωτοὺς τῆς ἐναγομένης, ἐφαρμογὴν ἔχει ἡ εἰδικὴ ὑπ' ἀριθ. 92540|47 ἀπόφασις Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Μεταφορῶν καὶ Ἐργασίας «περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ ἡρμηνεύθη ὑπὸ τῶν ὑπ' ἀριθ. 42004, 42005 καὶ 68521|1948, 42 καὶ 69107|49 ἀποφάσεων τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν (πρβλ. Α.Π. 591|1949, ΕΕΔ 9, 153).

5.—*Ἀποδοχαὶ θυρωρῶν πολυκατοικιῶν.—Ὑποχρεώσεις ἐνοικιαστῶν.— Διαδικασία.*

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1658|1950

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Β. Φαρμακίδης*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Ἀρκούδης, Ν. Κωστόπουλος

Κατὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 1 § 1 τοῦ Ν. ΓΨΟΔ', ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ Νόμου 1968|1944, εἰς τὴν διαδικασίαν ταύτην ὑπάγονται μόνον διαφοραὶ πηγάζουσαι ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας (Α Π. 101|1950, ΕΕΔ 9, 296). Συνεπῶς, ἐφ' ὅσον ὁ ἐνάγων οὐδόλως ἰσχυρίζεται, ὅτι ὑφίσταται σύμβασις ἐργασίας μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐναγομένου (μισθωτοῦ καταστήματος εὑρισκομένου ἐν τῷ κτιρίῳ τῆς πολυκατοικίας), τυγχάνει καθ' ὅλην ἀναρμόδιος ὁ Πρωτοδίκης τῆς διαδικασίας, τοσούτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον ἡ προκειμένη διαφορὰ ὑπάγεται, καὶ δὴ ἂν θεωρηθῇ, ὅτι ἐνέχεται ὁ μισθωτὴς πολυκατοικίας

εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ τοῦ θυρωροῦ ἡ μέρους τούτου (ὅρα ἀφ' ἑνὸς Ἐφετ. Ἀθηνῶν 3234|1948, ΕΕΔ 8, 625 καὶ ἀφ' ἑτέρου ὑπ' ἀριθ. 659|1918 ἔγγραφον Ὑπουργείου Ἐργασίας ΔΕΝ 5, 414 εἰς τὸν Πρόεδρον Πρωτοδικῶν, δικάζοντα κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 634 ἐπ. Πολ. Δικ., συμφώνως πρὸς τὴν βάσει ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Α. Ν. 1001|16 ἐκδοθεῖσαν καὶ συνεπῶς ἰσχύν νόμου ἔχουσαν ὑπ' ἀριθ. 100|6|48 ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Δικαιοσύνης καὶ Ἐργασίας, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τῆς ὁμοίας ὑπ' ἀριθμ. 20433|48 τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν.

Δέον ὅθεν νὰ ἀπορριφθῇ αὐτεπαγγέλτως ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ διὰ τὸν λόγον τοῦτον (ἄρθρ. 8 Ν. Γ?ΟΔ'), ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν αὕτη εἶναι νόμῳ βάσιμος ἢ μή, δοθέντος ὅτι, ὡς προκύπτει, τὸ κατάστημα, οὗτινος μισθωτὴς εἶναι ὁ ἐναγόμενος, οὐδεμίαν ἔχει ἐπικοινωνίαν πρὸς τὴν λοιπὴν πολυκατοικίαν, ἡ θυρωρὸς εἶναι ὁ ἐνάγων (Ἐφετ Ἀθηνῶν 3331|48 ὡς ἄνω) καὶ τοῦ ὅτι, μὴ καθοριζούσης τὸν ἀριθμὸν τῶν δωματίων τῆς πολυκατοικίας καὶ τὸ μίσθωμα τοῦ Ὀκτωβρίου 1940 τοῦ ἐν λόγῳ καταστήματος, βάσει ὁποίων στοιχείων ὑπολογίζεται ὁ μισθὸς τοῦ θυρωροῦ πολυκατοικίας καὶ κατανέμεται μεταξὺ ἰδιοκτήτου καὶ μισθωτῶν αὐτῆς (ὅρα συλλογικὴν σύμβασιν θυρωρῶν πολυκατοικιῶν Ἀθηνῶν-Πειραιῶς καὶ Περιχώρων 31ης Δεκεμβρίου 1938 καὶ ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 10096 Υ. Α.) εἶναι ἀόριστος καὶ ἀνεπίδεκτος δικαστικῆς ἐκτιμήσεως.

6.—***Διάρκεια ἐργασίας προσωπικοῦ βιομηχανικῶν ἐργασιῶν, ἐργαζομένου κατ' ἐναλλαγήν.—Ἀμοιβαὶ ἐξ ὑπερωριῶν.***

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2738|1949

Πρόεδρος ὁ Ἐφέτης κ. ***Δ. Ροζάκης***

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. ***Χ. Καραμανλῆς***

Δικηγόροι οἱ κ. κ Θ. Τσουλόγιαννης, Ν. Παπαφιλίππου

Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 ἐδ. Γ' τοῦ Ν. 2269 τῆς 24 Ἰουνίου 1920 «περὶ κυρώσεως τῆς διεθνοῦς συμβάσεως ἐργασίας τῆς διεθνοῦς διασκέψεως τῆς Ἐργασίας τῆς Οὐασιγκτῶνος κλπ.» εἰς *πάσας τὰς βιομηχανικὰς ἐργασίας*, ἡ διάρκεια τῆς ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ, ὁσάκις τοῦτο ἐργάζεται κατ' ἐναλλαγὴν (equipes), δύναται νὰ παραταθῇ πέραν τῶν ὀκτὼ ὡρῶν καθ' ἡμέραν καὶ τῶν τεσσαράκοντα ὀκτὼ ὡρῶν καθ' ἑβδομάδα, ὑπὸ τὸν ὅρον, ὅπως ὁ μέσος ὅρος τῶν ὡρῶν ἐργασίας, ὑπολογιζόμενος ἐπὶ περιόδου τριῶν τοὐλάχιστον ἑβδομάδων, μὴ ὑπερβαίνῃ ὀκτὼ ὥρας καθ' ἡμέραν καὶ τεσσαράκοντα ὀκτὼ καθ' ἑβδομάδα.

Βεβαιωθέντος δὲ ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν μαρτύρων ὅτι εἰς τὴν ἐφεσίβλητον Ἑταιρίαν (Τ.Α.Ε.), ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας οἱ ὁδηγοὶ τῶν αὐτοκινήτων, ἐν οἷς συγκαταριθμεῖται καὶ ὁ ἐκκαλῶν, εἰργάζοντο 16 ὥρας ἡμέραν παρ' ἡμέραν, θεωρουμένης δὲ τῆς ἐφεσιβλήτου ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς συμβάσεως τῆς Οὐασιγκτῶνος ὡς βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως ἐν τῇ εὐρείᾳ ἐννοίᾳ τῆς μεταφορᾶς προσώπων καὶ ἐμπορευμάτων (ἄρθρ. 1 περίπτ. δ' τῆς συμβάσεως τῆς Οὐασιγκτῶνος) καὶ συνομολογουμένου ὅτι ὁ ἐνάγων εἰργάζετο καθ' ἑκάστην μῆνα 208 ὥρας, αἵτινες δὲν ὑπερβαίνουσι τὸ σύνολον τῶν καθ' ἑβδομάδα, κατὰ τὴν ρηθεῖσαν σύμβασιν, ὡρῶν ἐργασίας, ὀρθῶς ἡ ἐφεσίβλητος ὑπελόγισεν ὡς ὑπερωριακὰς ὥρας τὰς πέραν τῶν 208 ὡρῶν μηνιαίως παραχωρουμένας ταιαύτας, δι' ἃς, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς διαδικασίας, ἔλαβε τὴν ἀναλογοῦσαν πρόσθετον ἀμοιβήν. Ἡ σύμβασις τῆς Οὐασιγκτῶνος ὁρίζει σαφῶς, ὅτι συγχωρεῖται ὑπέρβασις τῆς ὀκταώρου ἐργασίας, ἣν ὑποχρεοῦται νὰ παρέχῃ ὁ ἐκκαλῶν, ὡς ἀνήκων εἰς ἐξωτερικὴν ὑπηρεσίαν (πρβλ. καὶ ἄρθρον Κ Δ. 7|14 Δεκεμβρίου 1944), ὅταν τηρεῖται σύστημα ἐναλλαγῆς. Οὐδεὶς περιορισμὸς τίθεται ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν τῆς ἡμερησίας ὑπερβάσεως τοῦ χρονικοῦ ὁρίου ἐργασίας εἰς διάστημα τριῶν τοὐλάχιστον ἑβδομάδων μὴ εἶναι ἀνώτερον τῶν ὀκτὼ ὡρῶν ἡμερησίως ἢ 48 ὡρῶν ἑβδομαδιαίως. Ἡ αἴξωσις τοῦ ἐκκαλοῦντος ὅπως ἡ καθ' ἑκάστην πέραν τῶν ὀκτὼ ὡρῶν ὑπηρεσία του ὑπολογισθῇ ὡς ὑπερωριακή, μολονότι ταύτην ἐπηκολούθει ἀνάπαυσις τῆς ἑπομένης ἡμέρας, δι' ἣν ὅμως ἐλάμβανε τὴν ἡμερησίαν ἀμοιβήν, καὶ ἂν ἐν τῷ συνόλῳ της ἡ παρεχομένη ἐργασία δὲν ὑπερβαίνῃ τὰς 48 ὥρας ἑβδομαδιαίως, δὲν εὑρίσκει ἔννομον ἔρεισμα καὶ ἀποβαίνει ἀπορριπτέα.

7. ***Ἀποδοχαὶ ὁδηγῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων δημοσίας χρήσεως.—Ἰσχὺς διαιτητικῶν ἀποφάσεων.—Ἀποδοχαὶ ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ἰδιωτικῆς χρήσεως.***

Πρωτοδικείου Πειραιῶς 1167|1949

Πρωτοδίκης ὁ κ. ***Κ. Κοντουρίσης***

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ν. Κουτσούρης, Π. Πολυδωρόπουλος

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 5|1938 ἀπόφασιν διαιτησίας ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ἐλευθέρας ἀγορᾶς (δημοσίας χρήσεως), κηρυχθεῖσαν ἐκτελεστὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 45133|7|9|1938 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, καθωρίσθη διὰ τοὺς ὁδηγοὺς φορτηγῶν αὐτοκινήτων ἐλευθέρας ἀγορᾶς (δημοσίας χρήσεως) ὡς κατώτατος μηνιαῖος μισθὸς δραχ. 3350, ὅστις, ἀναπροσαρμοζόμενος, συμφώνως πρὸς τὴν ἀπὸ 1|11|1947 ἐθνικὴν συλλογικὴν σύμβασιν, ἀνέρχεται σήμερον εἰς δραχμὰς 536.000, ἄνευ ἄλλης προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐπιδόματα πολυετοῦς ὑπηρεσίας καὶ οἰκογενειακῶν βαρῶν, δεδομένου ὅτι δὲν προβλέπει τοιαῦτα ἡ ὡς εἴρηται ἀπόφασις διαιτησίας, ὡς ἀπαιτεῖ ἡ ἄνω ἐθνικὴ συλλογικὴ σύμβασις, ἀναφερομένη προδήλως καὶ εἰς τὰς διαιτητικὰς ἀποφάσεις, αἵτινες ἔχουσι μείζονα δύναμιν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων (Πρ. Πειραιῶς 234|1948, ΕΕΔ 7, σελ. 368). Ὁ ὡς εἴρηται ἀναπροσαρμοζόμενος μηνιαῖος μισθὸς ἀπὸ τῆς 15|5|1949 προσηυξήθη, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|2502|1949 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, κατὰ 30 ο|ο καὶ οὕτω, ὡς εἴρηται, ὁ μηνιαῖος μισθὸς ἀπὸ τῆς προρρηθείσης χρονολογίας (15|5|1949) καὶ ἐντεῦθεν ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 563.800. Ὁ ἐναγόμενος, ὢν ἰδιοκτήτης καὶ κάτοχος 6—7 φορτηγῶν αὐτοκινήτων δημοσίας χρήσεως, δι' ὧν ἐνεργεῖ τὴν ἐπιχείρησιν μεταφορᾶς διὰ γῆς, τὴν 2|8|48 προσέλαβε τὸν ἐνάγοντα δι' ἀόριστον χρόνον ὡς ὁδηγὸν φορτηγοῦ αὐτοῦ αὐτοκινήτου δημοσίας χρήσεως καὶ ἑπομένως ὁ ἐνάγων συνῳδὰ τῇ διαιτητικῇ ἀποφάσει καὶ τῇ ἀπὸ 4|11|47 συλλογικῇ συμβάσει ἐδικαιοῦτο μηνιαίου μισθοῦ δραχ. 536.000 ἄνευ προσθέτων ἐπιδομάτων, καθ' ἃ εἴρηται. Ἡ ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ἐπίκλησις τῆς ὑπ' ἀριθ.1|1949 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, κηρυχθείσης ἐκτελεστῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 24370|3017|1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει, διότι αὕτη ἀφορᾷ τοὺς ὁδηγοὺς φορτηγῶν αὐτοκινήτων ἰδιωτικῆς χρήσεως, ἀνηκόντων εἰς βιομηχανίας, ἀνωνύμους ἑταιρίας καὶ ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις καὶ δι' ὧν αὐτοκινήτων μεταφέρουν τὰ προϊόντα καὶ ἐμπορεύματα αὐτῶν, ἐνῷ ὁ ἐνάγων προσελήφθη ὡς ὁδηγὸς φορτηγοῦ αὐτοκι-

νήτου ἐλευθέρας ἀγορᾶς (δημοσίας χρήσεως), δεδομένου ὅτι τὸ ἐφ' οὗ εἰργάζετο φορτηγὸν αὐτοκίνητον τοῦ ἐναγομένου εἶναι δημοσίας καὶ οὐχὶ ἰδιωτικῆς χρήσεως.

8.—*Ἀποδοχαὶ προσωπικοῦ Κρατικῶν Θεάτρων.—Ἀνεφάρμοστον διατάξεων ἐργατικῶν νόμων περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν μισθωτῶν ἐν γένει.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν δι' ἀποφάσεων Διοικητικῶν Συμβουλίων.*

Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 715|1950

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Η. Τριανταφύλλου*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Πετρινός, Π. Ἰωαννίδης

Κατὰ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 80|1946 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου» ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος αἱ τακτικαὶ καὶ ἐκτακτοι ἀποδοχαὶ ἢ ἄλλαι παροχαὶ τοῦ καλλιτεχνικοῦ καὶ τεχνικοῦ προσωπικοῦ τοῦ συνδεομένου διὰ συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου μετὰ τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Λυρικῆς Σκηνῆς καθορίζονται δι' ἀποφάσεων τῶν Διοικητικῶν αὐτῶν συμβουλίων καὶ τῶν συμφώνως πρὸς ταύτας συναπτομένων σχετικῶν συμβάσεων μισθώσεως ἐργασίας, διαρκείας τὸ πολὺ ἔτους, μὴ ἐπιτρεπομένης τῆς συνάψεως συμβάσεως ἀορίστου διαρκείας, οὐδὲ τοῦ συσχετισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν πρὸς τὴν τιμὴν τοῦ εἰσιτηρίου εἰσόδου ἢ πρὸς τὸ ἀντίτιμον ὡρισμένου ἀριθμοῦ εἰσιτηρίων. Πᾶσα πέραν τῶν συμβατικῶς καθοριζομένων ἀποδοχῶν αὔξησις ἐν περιπτώσει γενικοῦ μέτρου αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν γίνεται δι' ἀποφάσεων τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων τῶν ὡς ἄνω «Ὀργανισμῶν», ὑποκειμένων εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας. Αἱ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐκδιδόμεναι ἑκάστοτε ἀποφάσεις περὶ αὐξήσεως μισθῶν ἢ ἄλλων παροχῶν οὐδεμίαν ἔχουν ἐφαρμογὴν διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν ὡς ἄνω Κρατικῶν Θεάτρων. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἐπὶ τοῦ ἐν αὐτῇ ἀναφερομένου προσωπικοῦ Κρατικῶν Θεάτρων τοῦ συνδεομένου μετ' αὐτῶν διὰ συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, δὲν ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας αἱ καθορίζουσαι τὰς ἀποδοχὰς τῶν μισθωτῶν ἐν γένει, τούτων καθοριζομένων ἀποκλειστικῶς διὰ τῶν οἰκείων ἀτομικῶν συμβάσεων τῶν συναπτομένων μετοξὺ τῶν Κρατικῶν Θεάτρων ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν προσλαμβανομένων καλλιτεχνῶν ἢ τεχνιτῶν ἀφ' ἑτέρου. Τοῦτο ἰσχύει οὐ μόνον ὡς πρὸς τὰς τακτικὰς ἀποδοχάς, ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τὰς ἐκτάκτους καὶ προσθέτους τοιαύτας, ὡς εἶναι αἱ ἐπὶ τοῦ μισθοῦ παρεχόμεναι προσαυξήσεις ἢ ἀποζημίωσις δι' ἀπασχόλησίν του κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς νομίμου ἀργίας ἢ διὰ τοιαύτην πέραν τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου τεταγμένων χρονικῶν ὁρίων ἡμερησίας ἐργασίας. Ἡ θέσπισις τῆς παρατεθείσης διατάξεως εἰδικῶς διὰ τὸ καλλιτεχνικὸν καὶ τεχνικὸν προσωπικὸν ὑπηγορεύθη προφανῶς ἐκ τοῦ λόγου ὅτι τὰ Κρατικὰ Θέατρα λειτουργοῦσι κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας, καθὼς καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἀργίας, καθ' ἃς εἶναι, ὡς εἰκός, ἀπαραίτητος ἡ ἐργασία τοῦ προσωπικοῦ τούτου, νοεῖται δὲ οἰκοθεν ὅτι κατὰ τὴν συνομολόγησιν τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων ἐργασίας ὁ καθορισμὸς τῶν ἀποδοχῶν γίνεται ἐν ὄψει τῶν εἰδικῶν τούτων ὅρων τῆς ἐργασίας. Εἰδικῶς ὅσον ἀφορᾷ τὸ περὶ ὑπερωριῶν κεφάλαιον τῆς ἀγωγῆς, τοῦτο εἶναι ἀπορριπτέον καὶ δὴ ἀνεξαρτήτως τῶν προεκτεθέντων καὶ διότι ἰδιαιτέρα ἀμοιβὴ δι' ὑπερεργασίαν ὀφείλεται μόνον, ὅταν γίνεται ὑπέρβασις τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ἢ ὑπὸ τῆς συμβάσεως καθωρισμένων ὁρίων ἐργασίας (ἄρθρον 659 Α. Κ.). Ἐν προκειμένῳ ὅμως οὔτε διάταξις νόμου τινὸς τάσσει ὡρισμένην διάρκειαν τῆς ἡμερησίας ἐν τοῖς θεάτροις ἐργασίας διὰ τὸ καλλιτεχνικὸν καὶ τεχνικὸν αὐτῶν προσωπικόν, οὔτε ὁ ἐνάγων ἰσχυρίζεται, ὅτι κατὰ τὴν συναμολόγησιν τῆς μετὰ τοῦ ἐναγομένου ἐργασίας του συνεφωνήθη τοιοῦτον τι. Ὅθεν ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, δι' ἧς ὁ ἐνάγων ἀνήκων εἰς τὸ τεχνικὸν προσωπικὸν τοῦ ἐναγομένου, αἰτεῖται τὴν καταβολὴν α') τῆς διαφορᾶς μεταξὺ τῶν καταβληθεισῶν αὐτῷ ἀποδοχῶν καὶ τῶν ὑπὸ τῆς ἀπὸ 14|7|1948 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ τῶν ἀποδοχῶν κλπ. τῶν τεχνιτῶν ἐλευθέρου θεάτρου καθοριζομένων, β') προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν του κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ λοιπὰς ὑπὸ τοῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς καὶ γ') ἀποζημιώσεως δι' ὑπερωριακὴν ἐπὶ δίωρον ἡμερησίως ἀποασχόλησίν του, εἶναι ἀπορριπτέα, ὡς νόμῳ ἀβάσιμος.

II

Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας

1.—Συγχώνευσις εἰς Σ. Ε. Κ. δικτύου Γαλλοελληνικῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων.—Ἀνάληψις ἐκμεταλλεύσεως ὑπὸ Σ. Ε. Κ.—Μεταβολὴ προσώπου ἐργοδότου κατ' ἄρθρ. 6 Ν. 2112.—Ὑπαγωγὴ εἰς ἔνιαιον ἐκμεταλλεύσεως καὶ τοῦ προσωπικοῦ τῆς ὡς ἄνω Ἑταιρίας.—Ὑπειοέλευσις Σ.Ε.Κ εἰς ὑποχρεώσεις ἐκ μὴ καταγγελθείσης ἐγκύρως συμβάσεως ἐργασίας.—Μὴ λῆψις βοηθήματος.—Συνέπεια ἢ αὐτοδικαία ἐπάνοδος εἰς ὑπηρεσίαν.—

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2727|1950 (κατ' ἔφεσιν)

Πρόεδρος ὁ κ. *Ι. Μπιζίμης*

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Π. Παπακωνσταντίνου*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Γεωργίου, Α. Ἄκατος

Ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 47|1946 Συντακτικῆς Πράξεως περὶ συγχωνεύσεως εἰς τοὺς Σ. Ε. Κ. τοῦ δικτύου τῆς Γαλλοελληνικῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων καὶ δι' ἧς εἰς τὸ ἐκκαλοῦν ἐναγόμενον (νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου Σ.Π.Α Π) ἀνετέθη ἡ ἐκμετάλλευσις τοῦ δικτύου τῆς ρηθείσης Ἑταιρίας καὶ ἄρθρου 6 § 1 Ν. 2112, καθ' ἣν ἡ μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, ὁπωσδήποτε ἐπερχομένη, οὐδαμῶς ἐπηρεάζει τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου διατάξεων τοῦ νόμου τούτου, προκύπτει σαφῶς, ὅτι ὁ μισθωτός, ἐφ' ὅσον δὲν ἐχώρησεν ἔγκυρος καταγγελία ὑπὸ προκατόχου ἢ τοῦ ὑπεισελθόντος εἰς τὴν ἐπιχείρησιν ἐργοδότου, διατηρεῖ ἔναντι τοῦ ὑπεισελθόντος εἰς τὴν ἐπιχείρησιν ἐργοδότου καὶ συνεχίζοντος ταύτην (Α. Π. 33|1933 Θ. ΜΔ' 226) τὰ ἐκ τῆς ἀρχικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπορρέοντα δικαιώματα. Ἐφ' ὅσον ὅθεν ἐν τῇ ὑποκειμένῃ περιπτώσει ἐκ μέρους τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐναγομένου συνομολογεῖται ἡ εἰς αὐτὸ παραχώρησις τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ δικτύου Γαλλοελληνικῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων, μεθ' ἧς ὁ ἐφεσίβλητος συνεδέετο διὰ συμβάσεως ἀορίστου χρόνου, μὴ καταγγελθείσης ἐγκύρως, καὶ ἐφ' ὅσον συνεχίζεται παρ' αὐτοῦ ἡ ἐπιχείρησις, αὐτὴ εἶχεν ὑποχρέωσιν διατηρήσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ μέχρι τῆς ἐγκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐκκαλοῦντος ὅτι διὰ τῆς ὡς εἴρηται ὑπ' ἀριθ. 47|45 Συντακτικῆς Πράξεως, ἐφ' ὅσον δὲν ἐρυθμίσθη ἡ τύχη τῶν ὑπαλλήλων τῆς εἰς αὐτὸ ἀνατεθείσης ἑταιρίας πρὸς ἐκμετάλλευσιν, δὲν εἶχεν ὑποχρέωσιν διατηρήσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος, τυγχάνει ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος, διότι ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς λέξεως ἐκμετάλλευσις συμπεριλαμβάνεται πᾶν στοιχεῖον ἀπαραίτητον διὰ τὴν ἐκμετάλλευσιν. Τοιοῦτον δὲ πρωτίστως

τυγχάνει τὸ προσωπικὸν τῆς ρηθείσης ἑταιρίας.— Οὕτω σκεφθεῖσα καὶ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις καὶ ἀπορρίψασα τὸν σχετικὸν ἀντίθετον ἰσχυρισμὸν τοῦ ἐκκαλοῦντος ὀρθῶς ἔκρινε καὶ ἀπορριπτέοι τούτοις κρίνονται οἱ τρίτος καὶ τέταρτος λόγοι τῆς κρινομένης ἐφέσεως ὡς ἀβάσιμοι.

Κατὰ τὰς διατάξεις τῶν νόμων Ν. 19 παρ. 3 καὶ 10, Ν. 38 [Ρ. Π. (19 2) καὶ Ν. 4 Π. (1,22), καὶ αἱτινες διατάξεις ἐφαρμογὴν ἔχουσιν ἐν τῇ ὑποκειμένῃ περιπτώσει, προκειμένου περὶ ἐνιαυτῆς, ἧς τὰ παραγωγικὰ γεγονότα ἔλαβον χώραν πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς Α Κ κατ' ἄρθρ. 24 τοῦ Εἰσαγ. Νόμου, ὁ ἐκμισθώσας τὰς ὑπηρεσίας του δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ μισθωτοῦ τοὺς συμφωνηθέντας μισθούς, οὐχὶ μόνον ἂν ὁ μισθωτὴς ὑπαιτίως ἠμπόδισε τὴν παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του, ἀλλὰ καὶ ἁπλῶς, ἂν δὲν θέλῃ νὰ τὰς ἀποδεχθῇ, προσηκόντως προσφερομένας, ἐκτὸς ἂν αὗται ἐχρησιμοποιήθησαν κατ' ἄλλον τρόπον ἐπὶ κέρδει. Κατὰ τὸ ἄρθρον δὲ τοῦ νόμου 301|1936 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων τοῦ ν. 5613|1932 «περὶ συμβουλίου προσωπικοῦ κλπ.» ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως ὑπαλλήλου τινὸς τῶν ἐν αὐτῇ ἀναφερομένων ἐπιχειρήσεων λόγῳ ὁρίου ἡλικίας, ἐὰν ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς αἰτήσεως δὲν τεθῇ εἰς τὴν διάθεσιν αὐτοῦ τὸ ὑπὸ τοῦ Ταμείου Προνοίας βοήθημα, ὅπερ οὗτος δικαιοῦται λαμβάνειν, ἡ ἀπόλυσις θεωρεῖται ὡς μηδέποτε γενομένη καὶ ὁ ἀπολυθεὶς ἐπανέρχεται αὐτοδικαίως εἰς τὴν θέσιν, ἣν πρὸ τῆς ἐξόδου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας κατεῖχε. Ἐφ' ὅσον δὲν ἐν τῇ ὑποκειμένῃ περιπτώσει, ἐκ τῶν ὑπ' ὄψει τοῦ πρωτοδίκως δικάσαντος δικαστοῦ τεθέντων ἀποδεικτικῶν στοιχείων παρὰ τῶν διαδίκων, βεβαιοῦται τὸ μὲν ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων ἀπελύθη κατὰ τὸν ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀναφερόμενον χρόνον, λόγῳ ὁρίου ἡλικίας, τὸ δὲ ὅτι δὲν τῷ κατεβλήθη τὸ ὑπὸ τοῦ ρηθέντος νόμου προβλεπόμενον ἐπίδομα ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς γενομένης ἀπολύσεως, οὗτος θεωρεῖται ὡς οὐδέποτε ἀπολυθεὶς καὶ νομίμως αἰτεῖται τοὺς μισθοὺς αὐτοῦ, τοῦ ἐν τῇ αἰτήσει ἀναφερομένου χρονικοῦ διαστήματος καθ' ὃ τὸ ἐκκολοῦν δὲν ἀπεδέχθη ταύτας, καίτοι προσηκόντως προσφερθείσας, καταστὰν οὕτω ὑπερήμερον. Οἱ ἰσχυρισμοὶ τοῦ ἐκκολοῦντος ἐναγομένου ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων ἐξ ὑπαιτιότητος αὐτοῦ δὲν ἠδύνατο νὰ προσφέρῃ αὐτῷ ὑπηρεσίας κατὰ τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀναφερόμενον χρονικὸν διάστημα ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι οὗτος, ἀποκτήσας βουλγαρικὴν ὑπηκοότητα, καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς καὶ κατηγορούμενος, δι' ἀντεθνικὴν δρᾶσιν, ἀπηγορεύθη αὐτῷ, ὅπως χρησιμοποιήσῃ τὸν ἐφεσίβλητον καὶ ὅτι οὗτος κατὰ τὸν ἐκτὸς τῆς ὑπηρεσίας χρόνον εἰργάζετο ἀλλαχοῦ, ἀποκερδαίνων ὅσα ἐλάμβανε, ἂν εἰργάζετο παρ' αὐτῷ, οὐδαμῶς βεβαιοῦται ἐκ τῶν προσαχθεισῶν ὡς ἄνω ἀποδείξεων. Οὕτω σκεφθεῖσα καὶ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἀπορρίψασα αἰτιῶς τοὺς ἀνωτέρω προταθέντας ἰσχυρισμούς, ὀρθῶς ἔκρινε καὶ ἀπορριπτέος τούτοις κρίνεται ὁ πέμπτος λόγος τῆς κρινομένης ἐφέσεως ὡς ἀβάσιμος.

Ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 37649 τῆς 5|5|1949 πιστοποιητικοῦ τοῦ Ὑπουργείου Μεταφορῶν Γεν. Διευθύνσεως Σιδηροδρόμων, τὸ σιδηροδρομικὸν δίκτυον τῶν Γαλλοελληνικῶν Σιδηροδρόμων παρεδόθη ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐναγομένου βάσει τοῦ Ν. Δ. 87|1946 εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν τῆς Γαλλοελληνικῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων ἀπὸ ὥρας μηδὲν τῆς 1ης Νοεμβρίου 1946. Ὀρθῶς ἄθεν ἔκρινε ἡ ἐκκαλοῦσα, ὅτι τὸ ἐκκαλοῦν, ὡς ἔχον τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ ἀνωτέρω δικτύου μέχρι τῆς 20-10-1946, ὑποχρεοῦται εἰς καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐφεσιβλήτου μέχρι τῆς 20-10-1946, ὅτε οὗτος ἐτέλει ἐκτὸς ὑπηρεσίας, καὶ ἀπορριπτέος τούτοις κρίνεται ὁ ἕκτος λόγος τῆς κρινομένης ἐφέσεως ὡς ἀβάσιμος.

2.—Ὑπαλληλικὴ Ἰδιότης μισθωτοῦ.—Κάτοχος τέχνης, ἄνευ θεωρητικῶν γνώσεων.—Χαρακτηρισθεὶς ὡς ἐργάτου.—Χειριστὴς μηχανῆς.

Πρωτοδικεῖου Πειραιῶς 524|1950

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Παπαντωνάκος, Δ. Παπαμήτρου

Ἐκ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ νόμου 2112|20, ὡς οὗτο ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου 4558|30, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 10 τοῦ νόμου 1231|28 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει ἐπιστρατεύσεως», ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. Δ. τῆς 10|13 Ὀκτωβρίου 1925, κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. τῆς 13|13 Σ)βρίου 1927, κυρωθέντος καὶ τούτου ὑπὸ τοῦ νόμου 3514|28, τοῦ ἄρθρου 1 § 2 τοῦ β. δ. τῆς 16 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 2112 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν» καὶ τῶν ἄρθρ. 1 καὶ 2 § 1 τοῦ Α Ν. 866|37, σαφῶς προκύπτει ὅτι ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος εἶναι ἐκεῖνος, ὅστις ἀπασχολεῖται ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὲ ἐργασίαν μὴ σωματικήν, ἤτοι μὲ ἐργασίαν ἀνωτέρας φύσεως, ἥτις εἶναι ἐκείνη, ἧς τὸ προέχον εἶναι τὸ πνευματικὸν καὶ οὐχὶ τὸ σωματικὸν στοιχεῖον (ὅρα Α. Π. 361|47, ΕΕΔ 7, 21, Ἐφ. Κ. 50|36, ΜΖ' 9 7, *Καποδ.* Ἑρμην. Ἐργ. Δικ. § 300, ὅρα καὶ Α. Π. 53|48, ΕΕΔ 7, 236) καὶ ὅστις δὲν ἀμείβεται δι' ἡμερομισθίου, ἐκτὸς ἐὰν τοῦτο γίνεται πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν (Α. Π. 166|35, ΕΕΝ β. 922, Α.Π. 427|39 ΝΑ' 21, Α. Π. 166|49, ΕΕΔ 8, 1031). Βάσει τῆς ἐννοίας ταύτης ἐκρίθη, ὅτι ὁ κάτοχος τέχνης τινός, ἧς γνωρίζει τὴν πρακτικὴν μόνον ἐκτέλεσιν, χωρὶς νὰ ἔχῃ καὶ χωρὶς ν' ἀπαιτῆται νὰ ἔχῃ σχετικὰς θεωρητικὰς γνώσεις, δὲν θεωρεῖται ὡς ὑπάλληλος, ἀλλ' ὡς τεχνίτης, ἐξομοιούμενος μὲ ἐργάτην (Α. Π. 361|47, ΕΕΔ 7, 21, Α. Π. 53|48, ΕΕΔ 7, 236, διότι εἰδικαὶ μόνον γνώσεις, ἀποκτώμεναι διὰ μακροχρονίου ἀπασχολήσεως ἄνευ θεωρητικῶν γνώσεων, ἀπαιτοῦνται πρὸς ἄσκησιν οἱουδήποτε ἐπαγγέλματος (Ἐφ. Κ. 50|36, *Καποδ.* ἔνθ' ἀνωτ. § 300). Τὸ ὅτι ἡ κρίσις αὕτη εἶναι ὀρθὴ προκύπτει καὶ ἐκ τῶν ἑξῆς: α') ἐκ τῆς ἀπὸ 12|8|39 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ἥτις ἔχει κυρωθῇ διὰ τοῦ νόμου 99|1946 καὶ συνεπῶς ἀποτελεῖ νόμον, καὶ ἥτις καθορίζουσα τὴν ἔννοιαν τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου πρὸς ἐφαρμογὴν αὐτῆς βεβαίως καὶ οὐχὶ τοῦ ν. 2112, ὁρίζει ὅτι ὑπάλληλοι θεωροῦνται καὶ οἱ διπλωματοῦχοι πρακτικοὶ μηχανικοί, ἐφ' ὅσον ἐπιβλέπουν καὶ συντηροῦν μηχανολογικὰς ἐγκαταστάσεις, ἤτοι οὐχὶ ἁπλῶς «οἱ πρακτικοὶ μηχανικοί», ἀλλ' «οἱ διπλωματοῦχοι πρακτικοὶ μηχανικοὶ κλπ.» οἱ ἔχοντες δηλαδὴ καὶ θεωρητικήν τινα μόρφωσιν (ὅρα ὅμως *Καποδ.* ἔνθ' ἀνωτέρω § 300, σημ. 4 καὶ ΕΕΔ 7, 20 καὶ β') ἐκ τοῦ Ν. Δ. 38|47 «περὶ χαρακτηρισμοῦ τῶν ἠλεκτροτεχνιτῶν ὡς ὑπαλλήλων, ὅπερ θεωρεῖ ὡς ὑπαλλήλους μόνον τοὺς ἔχοντας ἄδειαν ἠλεκτροτεχνίτου Α' Γ' Δ' καὶ ΣΤ' εἰδικότητος, ἤτοι τοὺς ἔχοντας καὶ θεωρητικὴν μόρφωσιν (Α. Π. 594|49, ΕΕΔ 8, 99, Α. Π. 240|49, ΕΕΔ 8, 942). Ὁ ἐνάγων στερεῖται θεωρητικῶν γνώσεων, δι' ὃ καὶ οὐδὲν δίπλωμα πρακτικοῦ μηχανικοῦ κατέχει, διὰ τῆς μακροχρονίου ὅμως ἀπασχολήσεώς του περὶ τὸν χειρισμὸν μηχανῶν κάτω τῶν 25 ἵππων, ὧν ὁ χειρισμὸς ἐπιτρέπεται καὶ εἰς στερουμένους διπλώματος, ἔχει ἀποκτήσει τὴν εἰδι-

κότητα τοῦ χειριστοῦ τῶν μηχανῶν τούτων. Ὡς τοιοῦτος τυγχάνει τεχνίτης, ἐξομοιούμενος μὲ ἐργάτην.

3.—*Ἀπόλυσις μισθωτοῦ βάσει Α. Ν. 512/1948. Ἰσχὺ ὡς νόμου ἐπηυξημένης δυνάμεως.—Δικαιοδοσία Διοικήσεως πρὸς ἀπόλυσιν.—Ἀνεπίτρεπτος δικαστικὸς ἔλεγχος κρίσεως Διοικήσεως.*

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 626/1950

Πρόεδρος ὁ κ. *Ι. Μπιζίμης*

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Π. Πεφάνης*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Βάγιας, Π. Παπαπαῦλος

Κατὰ μὲν τὴν § 1 τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 512/1948 Α. Ν. «περὶ μέτρων ἀσφαλείας τῶν ἑταιριῶν κοινῆς ὠφελείας διαρκούσης τῆς ἀνταρσίας», κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ ΝΒ' ψηφίσματος τῆς 17/1-4/5/1948, διαρκούσης τῆς ἀνταρσίας ὁ Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δύναται νὰ ἐξουσιοδοτῇ τοὺς ἁρμοδίους Ὑπουργούς, ὅπως ἐντέλλωνται τὴν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀπόλυσιν δι' οἱονδήποτε λόγον ἀσυμβίβαστον πρὸς τὴν ἐπιβαλλομένην ἀσφάλειαν τῆς χώρας καὶ τὸν διεξαγόμενον ἀγῶνα μελῶν τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων Διοικητῶν, Γενικῶν Διευθυντῶν καὶ πάσης φύσεως ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν (μονίμων, ἐπὶ συμβάσει, ἡμερομισθίων) τῶν πάσης φύσεως Ὀργανισμῶν καὶ Ἱδρυμάτων, ἐν οἷς συμπεριλαμβάνεται καὶ ὁ ἐφεσίβλητος Ὀργανισμός. Κατὰ δὲ τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρ. 2, 3 καὶ 4 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω νόμου καὶ τοῦ ἄρθρου δευτέρου τοῦ κυρώσαντος ὡς εἴρηται τοῦτον ΝΒ' ψηφίσματος ἅπασαι αἱ βάσει τῆς προπαρατεθείσης διατάξεως γενόμεναι ἀπολύσεις εἶναι ὁριστικαί, ἀπαγορευομένης προσφυγῆς ἢ αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ὑπὸ τῶν ἀπολυομένων, οἵτινες καὶ δέον ν' ἀντικαθίστανται παρὰ τῶν εἰρημένων Ὀργανισμῶν ἀμέσως δι' ἑτέρων κρινομένων καταλλήλων ὑπὸ τοῦ ἀσκοῦντος τὸν ἔλεγχον ἢ τὴν ἐποπτείαν Ὑπουργοῦ, κυρουμένων ἀπαρέγκλητα καὶ πασῶν τῶν μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ἐν προκειμένῳ 512 Α. Ν. καὶ τοῦ κυρωτικοῦ τούτου ΝΒ' ψηφίσματος, γενομένων κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ὑπὸ τῶν ἐξουσιοδοτηθέντων Ὑπουργῶν ἀπολύσεων δυνάμει πράξεων ἢ ἀποφάσεων αὐτῶν. Ἐκ τῆς καθ' ὅλου οἰκονομίας τῶν διατάξεων τούτων καὶ τῆς θεμελιώδους βάσεως τῶν λογισμῶν τοῦ Νομοθέτου, θεσπίσαντος τὸν ἀνωτέρω νόμον καὶ προσδόντος αὐτῷ ἐπηυξημένην τυπικὴν δύναμιν διὰ τῆς κυρώσεως τοῦ ὑπὸ τοῦ μνησθέντος ΝΒ' ψηφίσματος, ἕνεκεν τῆς ὁποίας κατισχύει ἐναντὶ πάντων τῶν νόμων καὶ τῶν κατ' ἰδίαν συμβατικῶν ὅρων τῶν διεπόντων τὴν ἔννομον ἐκ τῆς μισθώσεως ὑπηρεσιῶν σχέσιν τῶν ἀπολυομένων πρὸς τοὺς ἐργοδότας αὐτῶν Ὀργανισμούς, σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἐντὸς τῶν ὑπ' αὐτοῦ διαγραφομένων νομίμων ὁρίων ἀνέθηκεν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Διοικήσεως τὴν ἐνέργειαν τῶν ἀνωτέρω ἀπολύσεων πάντων τῶν κατὰ τὰ προεκτεθέντα χαρακτηριζομένων ὑπ' αὐτῆς ὡς ἐπικινδύνων, ἐξ οὗ παρέπεται, ὅτι ἡ κρίσις τῆς Διοικήσεως ὡς πρὸς τὴν συνδρομὴν τῶν οὐσιαστικῶν προϋποθέσεων διὰ τὸν τοιοῦτον χαρακτηρισμὸν καὶ τὴν ἐντεῦθεν ἐπακολουθοῦσαν ἀπόλυσιν τῶν προσώπων τούτων ἀνέλεγκτος τυγχάνει ὑπὸ τῶν τακτικῶν Δικαστηρίων, κατὰ τὰς οἰκείας περὶ διακρίσεως τῶν τριῶν ἐν τῇ Πολιτείᾳ λειτουργιῶν διατάξεις τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος καὶ τὰς τοιαύτας τοῦ ἄρθρου 3 τῆς Πολ. Δικονομίας, καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἡ κατὰ τὰ προεκτεθέντα συντελουμένη διὰ τῆς διοικητικῆς ὁδοῦ ἀπόλυσις συνεφέλκεται τὴν ὁριστικὴν καὶ τελειωτικὴν λύσιν τοῦ ἐργασιακοῦ δεσμοῦ τοῦ συνδέοντος τὸν ἀπολυόμενον μετὰ τοῦ ἐργοδότου αὐτοῦ.

Καθ' ἃ ἐκ τοῦ περιεχομένου τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἐκ τῆς καθόλου τοῦ ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ οἰκονομίας ἀντλούμενον ἔδραῖον συμπέρασμα, ἀδιαφιλονικήτως προέκυψεν, ὁ ἐκκαλῶν, μισθωτὸς ὑπάλληλος τοῦ ἐφεσιβλήτου Ὀργανισμοῦ τυγχάνων, χαρακτηρισθεὶς δ' ὡς ἐπικίνδυνος διὰ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ Ὀργανισμοῦ τούτου, ἀπελύθη τῆς ὑπηρεσίας τὴν 19ην Ἰανουαρίου 1948, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. Φ 28114/3/Α9/11 τῆς 17ης ἰδίου μηνὸς καὶ ἔτους ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, ἐνεργοῦντος συνῳδὰ ταῖς διατάξεσι τοῦ ἀνωτέρω Νόμου, κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, καθὼς καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. Ε. Π. 566 τῆς 29-5-1948 ὁμοίας τοῦ προϊσταμένου τοῦ ἐφεσιβλήτου Ὀργανισμοῦ Ὑπουργοῦ τῶν ΤΤΤ., ἐνεργοῦντος καὶ τούτου κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Πρωθυπουργοῦ καὶ κυρώσαντος τὴν διὰ τῆς εἰρημένης ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν γενομένην ἀπόλυσιν τοῦ ἐκκαλοῦντος ἀναδρομικῶς, ἀφ' ἧς ἔλαβεν αὕτη χώραν, κατὰ δὲ τὰ προσαγόμενα ἀποδεικτικὰ ἐπιδόσεως δικαστικοῦ κλητῆρος ἀμφότεραι αἱ ὡς ἄνω ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις ἐκοινοποιήθησαν νομοτύπως καὶ προσηκόντως τῷ ἐκκαλοῦντι. Ἐλύθη ὅθεν ὁριστικῶς καὶ δὴ ἀπὸ τῆς πρώτης τῶν ἀποφάσεων τούτων ἡ ἔννομος ἐκ τῆς συμβάσεως τῆς μισθώσεως τῶν ὑπηρεσιῶν σχέσις, ἡ συνδέουσα τὸν ἐκκαλοῦντα μετὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου Ὀργανισμοῦ, διὰ πράξεως τῆς Διοικήσεως, τῆς συντελεσθείσης, καθ' ἃ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει διείληπται, ἐντὸς τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου διαγραφομένων ὁρίων καὶ βάσει τῶν κατὰ τὴν ἀνέλεγκτον ὑπὸ τῶν τακτικῶν Δικαστηρίων κρίσιν αὐτῆς περὶ τῆς συνδρομῆς τῶν οὐσιαστικῶν προϋποθέσεων, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ ἐκκαλοῦντος ὡς ἐπικινδύνου διὰ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ ἐφεσιβλήτου Ὀργανισμοῦ καὶ τὴν ἐντεῦθεν ἀμέσως ἐπακολουθήσασαν ἀπόλυσιν αὐτῆς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας (πρβλ. καὶ Πρωτ/κείου Ἀθηνῶν 1938/1949). Τούτοις συνεπῶς ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, δι' ἧς, ὡς ἐκ τοῦ περιεχομένου της δῆλον γίνεται, διώκεται ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἡ τοῦ ἐφεσιβλήτου Ὀργανισμοῦ καταψήφισις εἰς καταβολὴν αὐτῷ τῶν ἀπὸ τῆς πρώτης ἀπολύσεως τούτου δυνάμει τῆς προδιαληφθείσης ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ ἐφεξῆς ἀποδοχῶν του, ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὡς διατείνεται, ὅτι ἀνεκλήθη μεταγενεστέρως αὕτη ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ τῶν ΤΤΤ καὶ συνεπῶς, μὴ διασπασθέντος τοῦ ἐργασιακοῦ δεσμοῦ, ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ὑπάλληλος τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὡς ἀβάσιμος, ἐστὶν ἀπορριπτέα, ὀρθῶς ἀποφηναμένου ὁμοίως, εἰ καὶ ἐπ' ἄλλῃ αἰτιολογίᾳ, τοῦ τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν ἐκδόντος Πρωτοδίκου, καὶ κατ' ἀκολουθίαν πάντα τὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος παράπονα, ὡς διὰ τῶν προτάσεών του συμπληροῦνται καὶ ἀναπτύσσονται, τὰ πλήττοντα τὴν ὀρθότητα τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, εἶσιν, ὡς ἀβάσιμα, ἀπορριπτέα, συναπορριπτομένης ἐντεῦθεν τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως ὁλοσχερῶς κατ' οὐσίαν, ὡς ἀνυποστάτου.

4.—*Προθεσμία ἀναγγελίας ἀπολύσεως, κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 115/1945.—Καθορισμὸς εἰς 8 ἡμέρας διὰ Ν. Δ. 1255/1949, ἀντὶ τῆς προηγουμένης τριῶν ἡμερῶν.—Ἔναρξις ἰσχύος Ν. Δ. 1255/1949 καὶ προθεσμία ἀναγγελίας.*

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1661/1950

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Β. Φαρμακίδης*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Θ. Στεργίου, Π. Τριταμπίδας

Ἡ ἄποψις τοῦ ἐνάγοντος, ὅτι ἡ καταγγελία τῆς

συμβάσεως έργασίας του είναι άκυρος, κυρίως έδημιουργήθη έκ τοῦ ὅτι ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἀπέρριψε δι' ἀποφάσεώς του, ὡς δεικνυται ἐκ τοῦ προσαγομένου ὑπ' ἀριθ. 3265 τῆς 3ης Φεβρουαρίου ἐ. ἔ ἐγγράφου τοῦ Ταμείου ταύτου πρὸς τὸν ἐνάγοντα τὴν περὶ ἐπιδοτήσεως αἴτησιν αὐτοῦ ὡς ἐκπροθέσμως ὑποβληθείσης εἰς τοῦτο τῆς ἀναγγελίας τῆς ἀπολύσεώς του.

Ναὶ μὲν κατὰ τὸ ἄρθρον 9 § 3 τοῦ Νόμου 118|1945, ὡς τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Νομοθ. Διατάγματος τῆς 8|11 Μαΐου 946 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Νόμου 118 κλπ», αἱ ἐπιχειρήσεις τῆς παρ. 1 ὑποχρεοῦνται ν' ἀναγγέλλουν ἐγγράφως ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τῆς περιφερείας των πᾶσαν ὑπ' αὐτῶν γενομένην, κατὰ τ' ἀνωτέρω, καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας ταύτης, κατὰ τὰ λεπτομερέστερον δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁριζόμενα» Ἡ διάταξις ὅμως αὕτη ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 6 § 3 τοῦ Νομοθ. Διατάγματος 1255 τοῦ 1949, διὰ τοῦ ὁποίου ἡ ὡς ἄνω προθεσμία τῶν τριῶν ἡμερῶν ηὐξήθη εἰς ὀκταήμερον. Δοθέντος δὲ ὅτι τὸ τελευταῖον τοῦτο νομοθετικὸν διάταγμα ἤρξατο ἰσχὺν, συμφώνως πρὸς τὴν τελικὴν διατύπωσιν τοῦ ἄρθρου 2 αὐτοῦ, τὴν 16ην Δεκεμβρίου 1949, καθ' ἣν ἤρξατο τρέχουσα καὶ ἡ προθεσμία τῆς ἀναγγελίας τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας κατὰ τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρων 240 καὶ 241 § 1 Ἀστ. Κώδ., ἐφ' ὅσον τὸ τὴν ἀφετηρίαν αὐτῆς ἀποτελοῦν γεγονὸς, τοῦτέστιν ἡ καταγγελία τῆς ἐνδίκου συμβάσεως ἐργασίας συνετελέσθη, κατὰ τὰ ἐκτεθέντα, τὴν 15ην Δεκεμβρίου 1949, ἡ ὡς ἄνω διάταξις τοῦ Νομοθ. Διατάγματος 1255 κατέλαβε καὶ τὴν καταγγελίαν ταύτην, κατ' ἀνάλογον ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 18 παρ. 1 ἐδ. 1 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου τοῦ Ἀστ. Κώδικος, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 279 τοῦ Κώδικος τούτου (ὅρα καὶ *Μιχαλῆ*, Γεν. Ἀρχάς, 3η ἔκδοσις, σελ. 28 ἀριθ. 4) τοιουτοτρόπως δὲ αὕτη ἔδει νὰ ἀναγγελθῇ εἰς τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος Ταμεῖον καὶ Γραφεῖον οὐχὶ ἐντὸς τριῶν, ἀλλ' ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς 16ης Δεκεμβρίου 1949.

5.—Ἀναγγελία λήξεως συμβάσεως δι' ἐκτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου.—Παράλειψις.—Συνέπεια ἡ ἐπιβολὴ μόνον ποινικῶν κυρώσεων.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1767|1950

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Χ. Κοντογεώργος*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Παπαρρηγόπουλος, Δ. Κονδυλάκης

Ἐκ τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 προκύπτει, ὅτι ἡ ὑπὸ ταῦ ἐργοδότου παραλείψις τῶν ἀναγγελιῶν τῆς λήξεως τῶν δι' ὡρισμένου χρόνου συμβάσεων τῶν μισθωτῶν συνεπάγεται δι' αὐτὸν μόνον ποινικὰς κυρώσεις καὶ οὐχὶ ὑποχρέωσιν εἰς καταβολὴν μισθῶν μετὰ τὴν λῆξιν τῶν συμβάσεων ἐκείνων (ἄρθρ. 6 § 2 Ν. Δ. 1255|1949, ἐν ἀντιπαραβολῇ πρὸς ἄρθρ. 9 § 3 Α. Ν. 118|1945).

6.—Ἀνωτέρα βία καὶ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.—Σημασία ἀνωτέρας βίας μόνον δι' ἀπαλλαγὴν ἀποζημιώσεως Ν. 2112.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1758|1950

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Κ. Τρυπάκης*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Π. Τόγκας, Μ. Βασιλακόπουλος

Ἡ ἀπόλυσις ἐν προκειμένῳ εἶναι ἄκυρος, λόγῳ μὴ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ Ν. 118|45, αἵτινες, ὡς ἀποβλέπουσαι εἰς τὴν ἀσφάλισιν τῶν μισθωτῶν ἔναντι τοῦ ἐκ τῆς ἀνεργίας κινδύνου, ἦσαν καὶ ἐν προκειμένῳ ἀπαραίτητοι, ἔστω καὶ ἂν ἤθελε θεωρηθῇ τὸ ἀνωτέρω γεγονὸς τῆς δικαστικῆς ἀφαιρέσεως τοῦ αὐτοκινήτου, εἰς ὃ ὀφείλετο ἡ ἀπόλυσις, ὡς συνιστῶν ἀνωτέραν βίαν ἥτις σημασίαν ἔχει μόνον διὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν 21 2, κατὰ τὸ ἄρθρον 6 § 3 αὐτοῦ, ὡς ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 Ν. 4558, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 17 Ν. 118|1945.

III

Παραγραφὴ μισθῶν

1. Παραγραφὴ μισθῶν ἐκ συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου.—Πενταετὴς κατ' ἄρθρον 250 § 17 Α. Κ. Παραγραφὴ προσωπικῶν ἀγωγῶν κατὰ Δημοσίου εἰδικῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2727|1950

Πρόεδρος ὁ κ. *Ι. Μπιζίμης*

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Π. Παπακωνσταντίνου*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Α. Γεωργίου, Α. Ἄκατος

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 28 τοῦ Β.Δ. τῆς 8|13 Νοεμβρίου 1918 περὶ Κώδ. περὶ δικῶν καὶ δικηγόρων τοῦ δημοσίου κλπ. καθ' ἣν αἱ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν καὶ τῶν στρατιωτικῶν ἐν γένει προσωπικαὶ ἀγωγαὶ κατὰ τοῦ Δημοσίου ἕνεκα ἀπολύσεως, καθυστερήσεως μισθῶν κλπ. παραγράφονται μετὰ διετίαν, ἀφ' ἧς ἐγεννήθη τὸ πρὸς ἀγωγὴν δικαίωμα, προκύπτει, ὅτι εἰς τὴν παραγραφὴν ταύτην ὑπόκεινται αἱ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων προσωπικαὶ ἀγωγαί, οὐχὶ δὲ καὶ αἱ τοιαῦται ἀξιώσεις προσώπων, μὴ φερόντων τὴν ἰδιότητα τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου, ἀλλὰ συνδεομένων μετ' αὐτοῦ διὰ συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, καὶ αἵτινες ὑπόκεινται πρὸ μὲν τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Α.Κ εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 9 τοῦ Ν. Γ'ΥΑΙ"|1900 διετῆ παραγραφήν, μετὰ δὲ τὴν εἰσαγωγὴν αὐτοῦ εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 250 § 17 καθιερουμένην πενταετῆ τοιαύτην. Δοθέντος δὲ ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρ. 18 τοῦ Εἰσαγ Ν. τοῦ Κώδικος αἱ περὶ παραγραφῆς διατάξεις τοῦ Α.Κ. ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ γεγεννημένων μέν, ἀλλὰ μήπω κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν αὐτοῦ παραγραφεισῶν ἀξιώσεων, ἡ διὰ τῆς ἀγωγῆς ἐπιδιωκομένη ἀξίωσις τοῦ ἐνάγοντος ὑπόκειται εἰς πενταετῆ παραγραφήν, ἐφ' ὅσον αὕτη, γεγεννημένη οὖσα πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Α.Κ., δὲν εἶχε παραγραφῇ κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Α.Κ. ἥτις καὶ δὲν συνεπληρώθη. Οὕτω σκεφθεῖσα καὶ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις καὶ ἀπορρίψασα τὴν περὶ παραγραφῆς τῆς διὰ τῆς ἀγωγῆς ἐπιδιωκομένης ἀπαιτήσεως ἐνστασιν ὀρθῶς ἔκρινε καὶ ἀπορριπτέος τούτοις κρίνεται ὁ δεύτερος λόγος τῆς κρινομένης ἐφέσεως ὡς ἀβάσιμος.

IV

Στράτευσις μισθωτῶν

1.—Μὴ συνυπολογισμὸς εἰς ἐπιδόματα Ν. 3514 ἀποζημιώσεως δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια ἐργασίας.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1258|1950

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. *Ε. Μαλλιάρας*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Δ. Ταάκωνας, Σ. Σπετσάκης

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 519|48, ἡ μισθοδοσία, ἐφ' ἧς ὑπολογίζεται τὸ κατὰ τὸν Νόμον 3514|1928, ὡς ἐτροποποιήθη, συνεπληρώθη ἡ ἐ-

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΝΑΥΤΙΚΩΝ

I

Έννοια καὶ ἐφαρμογὴ ἄρθρου 357 Ἐμπορ. Νόμου.—Καθιέρωσις τεκμηρίου περὶ ὑγείας τοῦ ναυτικοῦ κατ' ἀνάληψιν ὑπηρεσίας.—Συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας.—Δέσμευσις οἱουδήποτε πλοιοκτήτου καὶ τοῦ πληρώματος πλοίων.—Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας περὶ ἀποδοχῶν πληρώματος φορτηγῶν πλοίων.—Κῦρος εὐνοικωτέρων ὅρων ἀτομικῶν συμβάσεων.—Δικαίωμα ναυτικοῦ κατ' ἄρθρ. 357 Ἐμπορ. Νόμου.—Συννυπολογισμὸς καὶ ἀντιτίμου τροφῆς.

Πρωτοδικείου Πειραιῶς 682|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Α. Φλῶρος**

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Π. Μακρυγιάννης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Ρεδιάδης, Β. Σιμιανόπουλος

Ἐν τῷ ζητήματι τῆς ρυθμίσεως τῶν ἐκ τοῦ ἄρθρου 357 Ἐμπ. Νόμου ὑποχρεώσεων τοῦ πλοιοκτήτου ἐν περιπτώσει νόσου μέλους τοῦ πληρώματος, ἐκδηλωθείσης κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ταξιδίου, ἄγαν δυσχερὴς καθίσταται ἡ ἐξακρίβωσις ὅτι αὕτη ὀφείλεται οὐχὶ εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ πλοίου ὑπηρεσίαν καὶ τὴν ἐκ ταύτης ἰδιάζουσαν κόπωσιν, ἀλλ' εἰς ὅρον τινὰ προϋπάρχοντα τῆς ἐπὶ τοῦ πλοίου ἐπιβιβάσεως (Pandectes Frans-Répertoire (Mar. No 459). Ἐπεμβαίνων ὅθεν ὁ νομοθέτης, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἄρθρου 357 Ε.Ν. καὶ τῇ πρὸς τὸν τραυματισμὸν διαστολῇ καθιερεῖ τεκμήριον, ὅτι ἡ ἐν τοιούτῳ χρόνῳ ἀναφανεῖσα νόσος τοῦ ναύτου ἔχει αἰτίαν μεταγενεστέραν τοῦ ταξειδείου, καὶ ὅτι οὗτος, ἐφ' ὅσον ἐγένετο ἀνεπιφυλάκτως δεκτὸς ὑπὸ τοῦ πλοιοκτήτου, ἦτο ὑγιὴς κατὰ τὴν ἀνάληψιν τῆς ὑπηρεσίας του (Pandectes Frans. loc. cit. No 461 — Revue Internationale de droit maritime, 1910 σελ. 212 (Εἰρηνοδ. Χάβρης), ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀνάγει τὴν αἰτίαν τῆς νόσου εἰς εὐθύνην τοῦ πλοιοκτήτου. Τοῦτο δὲ βάσει τῆς ἀρχῆς τοῦ ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου καὶ τῆς ἀναγνωρίσεως, ὅτι ὁ πλοιοκτήτης ὀφείλει νὰ μεριμνᾷ διὰ τὸν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ του παθόντα (*Ripert*: Droit maritime I. No 582, Pandectes Fr. No 459.

Μόνη ὅθεν ἡ ἀπόδειξις ὅτι προϋφίστατο νόσος τις δὲν ἀρκεῖ, ὅπως ἀνατρέψῃ τὸ εἰρημένον τεκμήριον καὶ εὐθύνην, ἐφ' ὅσον ἡ νόσος εἶχε καταστῇ, ὥστε ὁ ναύτης, κατὰ τὴν στιγμὴν τοῦ πεξετάθη μεταγενεστέρως, ἐπίδομα εἶναι ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ἑκάστοτε πράγματι λαμβάνουσι συνάδελφοι τοῦ στρατευθέντος, ἔχοντες τὰ αὐτὰ προσόντα καὶ ταυτοχρόνως μὲ αὐτὸν προσληφθέντες ἐν τῇ αὐτῇ ἐργασίᾳ ἢ ἐπιχειρήσει, ἢ ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ἑκάστοτε πράγματι θὰ ἐλάμβανεν οὗτος, ἐὰν δὲν ἐστρατεύετο, εἰς οὐδεμίαν δὲ περίπτωσιν ἡ μισθοδοσία αὕτη δύναται νὰ εἶναι κατωτέρα ἐκείνης, τὴν ὁποίαν ἐλάμβανεν ὁ μισθωτὸς πρὸ τῆς στρατεύσεως. Εἰς τὸν ὅρον μισθοδοσία προφανῶς δὲν περιλαμβάνεται ἡ ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ (Α. Κ. 904), λόγῳ ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ὑπερωριακῆς τοιαύτης, ἀποζημίωσις τοῦ μισθωτοῦ διὰ τὴν ὠφέλειαν τοῦ ἐργοδότου του ἐκ τῆς τοιαύτης ἐργασίας του, ἥτις ἀποζημίωσις δύναται μὲν νὰ θεωρηθῇ, ὅτι περιλαμβάνεται εἰς τὸν ὅρον «ἀποδοχαί», οὐχὶ ὅμως καὶ εἰς τὸν ὅρον «μισθὸς» ἢ «μισθοδοσία». Ἐφ' ὅσον, ἑπομένως, πρὸ τῆς στρατεύσεως του, ὁ ἐνάγων ἐφεσίβλητος ἐλάμβανε, διὰ μισθὸν μὲν τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 540.000 (νόμιμον), τὸ δὲ ὑπόλοιπον ἐξ ὑπερωριακῆς ἐργασίας του καὶ τοιαύτης κατὰ τὰς Κυριακάς, ὡς δείκνυται ἐκ τῶν προσαγομένων κατασταίσεων, ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τούτου τῶν 540.000, ὅπερ λαμβάνει καὶ ἡ ἀντικαταστήσασα τοῦτον βοηθὸς λογιστού, δέον νὰ ὑπολογισθῇ τὸ ἐκ 2|3 ἐπίδομά του, ὅπερ εἶναι δραχμαὶ 360.000 μηνιαίως. Ἄλλως σκεφθεῖσα ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἤτοι ὅτι διὰ τὴν μισθοδοσίαν τοῦ στρατευθέντος μισθωτοῦ, πρὸς ὑπολογισμὸν τοῦ κατὰ τὸν Νόμον 3511 ἐπιδόματος, λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν, ἐκτὸς τοῦ μισθοῦ, καὶ αἱ ἀμοιβαί του, ἃς ἐλάμβανε, λόγῳ ὑπερωριακῆς ἐργασίας καὶ τοιαύτης κατὰ τὰς Κυριακάς, καὶ ἐπὶ τῇ ἐκδοχῇ ταύτῃ καθορίσασα τὸ ἐκ 2|3 ἐπίδομα τοῦ ἐφεσιβλήτου εἰς δραχμὰς 600.000 μηνιαίως, ἐνῷ τοῦτο ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 360.000 μηνιαίως, ἀφοῦ ὁ μισθός του, ὡς καὶ τῆς εἰρημένης συναδέλφου του, ἀνήρχετο εἰς δραχμὰς 540.000 μηνιαίως, ἐσφαλε καὶ μεταρρυθμιστέαν ἑαυτὴν κατέστησε.

V

Ἐργατικὴ Δικονομία

1.—Ἀξίωσις μισθωτοῦ ἐκ παροχῆς ἐργασίας καθ' ὑπερωρίαν.—Ἀπαράδεκτον εἰσαγωγῆς κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΠΟΔ' ἀγωγῶν περὶ ἀποζημιώσεων ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἐργοδότου.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1440|1950

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Δ. Παπαχρήστου*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Σπετσάκης, Λ. Παπασταύρου

Ἡ ἀγωγή, διώκουσα τὴν καταβολὴν τοῦ ἐν αὐτῇ ποσοῦ τῷ ἐνάγοντι, λόγῳ ἀποζημιώσεως του διὰ τὴν καθ' ὑπερωρίαν παρασχεθεῖσαν τῷ ἐναγομένῳ ὑπηρεσίαν του, ἐρειδομένη εἰς τὸ ἄρθρ. 904 Α. Κ. περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, ἐφ' ὅσον δὲν προβάλλεται ἰσχυρισμὸς ὅτι πρόκειται περὶ καθ' ὑπερωρίαν ἐργασίας παρασχεθείσης ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τοῦ Ν. Δ. 8|13 Ἀπριλίου 1932 καὶ ἄρθρων 7 § 1 ἐδάφ. β' Α Ν. 547|1937 (*Τριανε.* Εἰσηγητ. Ἐκθ. Ἐνοχ. Δικαίου Α. Κ., ἄρθρ. 84. σελ 228, Ἐνοχ. Δίκαιον 1938, σελ. 119, *Καποδίστρια*, Νόμιμοι καὶ συμβατικαὶ ὧραι ἐργασίας, ΕΕΔ 1947, σελ. 513 515), εἶναι ἀπορριπτέα, κατ' ἄρθρ. 2 § 1 Ν. ΓΠΟΔ', ὡς ἀναρμοδίως καθ' ὕλην εἰσαγομένη κατὰ τὴν προκειμένην διαδικασίαν (Ν. ΓΠΟΔ', ὡς ἰσχύει νῦν, ἄρθρ. 1 Πολ. Δικ., ἄρθρ. 25, 535 § 3. *Εὐκλ.* § 152. σημ. 3, Α. Π. 101|1950, ΕΕΔ 1950, σελ. 295).

άπόπλου, ήτο ικανός, όπως άντιμετωπίση τούς έκ τής ύπηρεσίας μόχθους καί έκτελέση άκωλύτως τά καθήκοντά του (Pand. Franç. loc. cit. No 462). Ή αύτή δέ λύσις παρέπεται καί δσάκις ή ένδικος περιπτωσις άφορᾷ τό πρῶτον έκδηλωθεῖσαν προσβολήν νόσου, έν σπέρματι προυφισταμένης (*Ripert*, ένθ' άνωτέρω No 584).

Έν τῇ κρινομένῃ περιπτώσει προέκυψαν μετά βεβαιότητος, βάσει τῶν προσαγομένων έγγράφων ιατρικῶν πιστοποιήσεων, τῆς πρωτοδίκως ληφθείσης μαρτυρίας καί τῶν έν ταῖς προτάσεσι τῶν διαδίκων διαλαμβανομένων δμολογιῶν, δτι ό ένάγων (έφεσίβλητος), ύπηρετῶν έπί πλοίου τῆς έναγομένης, ήσθένησεν έκ γαστροεντερίτιδος, ὡς άρχικῶς διεγνώσθη, διαρκούντος τοῦ πρός Πειραιᾶ πλοῦ. Πυρέσσων άπεβιβάσθη οὗτος τοῦ πλοίου, άμα τῷ κατάπλῳ, τήν 4ην Αὐγούστου 1949.

Μεταγενεστέρα ιατρική έξέτασις άπέδειξεν, δτι ό ένάγων εἶχε πράγματι προσβληθῇ καί έκ φυματιώσεως τῶν πνευμόνων, ἧς ή διάρκεια καί ή έκ ταύτης άδυναμία πρός έργασίαν έκάλυψε τήν άπό τῆς άπολύσεως 4μηνον χρονικήν περίοδον τοῦ άρθρου 357 Ε.Ν. Τό βραχύ, άπό τῆς άποβιβάσεως, μέχρι τῆς νέας ταύτης διαγνώσεως διάστημα, καί τό άπό τῆς πρώτης στιγμῆς τῆς έμφανίσεώς του άδιάπτωτον τοῦ πυρετοῦ, έξ οὗ ό ένάγων κατετρύχετο, άποδεικνύουσι σύγχρονον πρός τῇ πρώτῃ νόσῳ (τῆς γαστροεντερίτιδος) ύπαρξιν τῆς φυματιώσεως, τῆς όποίας συνεπῶς ή έκδήλωσις άνάγεται εἰς τόν χρόνον τῆ έπί τοῦ πλοίου ύπηρεσίας τοῦ παθόντος. Θεμελιοῦται ἄρα νόμῳ κατ' οὐσίαν ή άγωγή.

Καί άναγράφεται μέν έν τῇ άπό 31 Αὐγούστου 1949 πιστοποιήσει τοῦ διαγνωστικοῦ ίνστιτούτου τῆς Άντιφθιϊκῆς Έταιρίας, δτι έπί τοῦ δεξιοῦ πνεύμονος τοῦ ένάγοντος διαφαίνονται κηλίδες τινές, έν άποτιτανώσει, έξ οὗ προκύπτει, δτι ύπῆρξε ποτέ έναρξις φυματιώσεως, άλλ' ή άποτιτάνωσις μαρτυρεῖ, κατά τό ιατρικόν δεδομένα, δτι ή νόσος εἶχεν ἤδη κατασταλῇ άπό μακροῦ έν τῇ γενέσει της. Άλλως τε, καί ἄν ἔτι ἤθελε θεωρηθῇ, δτι προϋπῆρχε τῆς ναυτολογήσεως σπέρμα τι τῆς νόσου τούτου, έφ' δσον βεβαιοῦται, δτι ό ένάγων, έξετασθείς κατά τήν πρόσληψίν του, εὑρέθη ὑγιής, δέν ἀρκεῖ μόνον, δπως στερήση αὐτόν τῆς έκ τοῦ άρθρου 357 Ε.Ν. προστασίας, ἦν ὀρθῶς τῷ άνεγνώρισεν ή πρωτόδικος άπόφασις, τά δ' έναντία άπορριπτέα.

Αί συλλογικαί συμβάσεις, αί καθορίζουσαι τούς ὅρους, ὑφ' οὓς δέον νά συνάπτωνται αί άτομικαί τοιαῦται, συναπτόμεναι έκάστοτε μεταξύ όργανώσεων, κριθεισῶν ὡς τῶν μᾶλλον άντιπροσωπευτικῶν, δεσμεύουσιν έν τούτῳ οὐ μόνον τούς άνήκοντας εἰς τάς έργοδοτικάς όργανώσεις, αἵτινες, ὡς έκπρόσωποι τῶν μελῶν, συνῆψαν τοιαύτας συμβάσεις, άλλά καί οἱουσδήποτε, ἔστω καί μή ὑπογράψαντας, πλοιοκτήτας καί πληρώματα πλοίων, άνηκόντων εἰς τήν κατηγορίαν, ἥτις προεβλέφθη ὑπό τῆς συλλογικῆς συμβάσεως (άρθρον 1 έν συνδ. πρός άρθρον 5 § 1 ν. 3276|26 Ἰουλ. 1944|6 Ἰουλίου 1945, Α.Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935).

Τήν γενικήν κατηγορίαν Ἰδιωτικῶν έπιβατηγῶν πλοίων προβλέπει ρητῶς ή άπό 27 Νοεμβρίου 1947 συλλογική σύμβασις, ἥτις δμως, καθ' δσον άφορᾷ τήν είδικωτέραν περίπτωσιν πλοίων, έκτελούντων πλόας μεταξύ Ἑλληνικῶν λιμένων καί λιμένων έξωτερικοῦ (οἷον τό έφ' οὗ ό έφεσίβλητος ὑπηρέτει πλοῖον τῆς έναγομένης), παραπέμπει, έν άρθρῳ 1 § β, προκειμένου περί τῶν άποδοχῶν έν γένει τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, εἰς τάς έκάστοτε ἰσχυούσας συλλογικάς συμβάσεις φορτηγῶν πλοίων άναλόγου κατηγορίας καί τήν ὑπ' άριθ. 25431|1244 τῆς 16|8|1945 άπόφασιν Ὑπουργοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας.

Καί έπ μέν φορτηγῶν πλοίων μόνη ἰσχύουσα εἰσέτι συλλογική σύμβασις εἶναι ή τοῦ Λονδίνου τῆς 2 Σ)βρίου 1943 (παραταθεῖσα διά τῆς ὑπ' άριθ. 1327 άπό 29 Ἰανουαρίου 1945 άποφάσεως τοῦ Ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ). Τάς έν γένει δμως άποδοχάς τοῦ έπικούρου θαλαμηπόλου, (οἷος έβεβαιώθη δτι ἦτο ό ένάγων), τοιούτων πλοίων, έκτελούντων πλόας μεταξύ Ἑλληνικῶν λιμένων καί λιμένων έξωτερικοῦ, καθορίζει ή ὑπ' άριθ. 25431|1244 ὑπουργική άπόφασις, καθ' δσον ή περίπτωσις δέν περιελαμβάνετο εἰς τήν σύμβασιν τοῦ Λονδίνου.

Ἡ άπόφασις αὕτη, έκδοθεῖσα βάσει ρητῆς προβλέψεως, έν τῷ άρθρῳ 5 § 2 νόμου 3276, πρός συμπλήρωσιν τῶν εἰς τήν σύμβασιν τοῦ Λονδίνου ὑπαρχόντων κενῶν δ' ὡρισμένης εἰδικότητος μισθωτῶν, ἰσχύει βάσει τῆς διατάξεως ταύτης καί τῆς εἰρημένης έν τῇ συλλογικῇ συμβάσει τῆς 27|11|1947 παραπομπῆς, έπί παντός πλοίου τῆς κατηγορίας, εἰς ἣν άνήκει καί τό τῆς έκκλήσεως, καί δι' ὑφ' οὓς ὅρους ἰσχύει καί ή συμπληρουμένη συλλογική σύμβασις.

Εἶναι δέ προφανές, δτι ή συλλογική σύμβασις τῆς 27|11|1947, καίτοι εἰς τήν περίπτωσιν τῶν άπολαυῶν τοῦ νοσοῦντος ναύτου ἐγκαταλείπει (έν άρθρῳ 5ῳ) τό σύστημα τοῦ παγίου καί κατ' άποκοπήν ὑπολογισμοῦ, παραπέμπουσα, διά τόν καθορισμόν έν γένει τῶν άποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ, εἰς τήν σύμβασιν τοῦ Λονδίνου καί τήν ὑπουργικήν άπόφασιν, διαλαμβάνει, έν τῇ γενικότητι τῆς έκφράσεως, καί τήν περίπτωσιν τῆς άσθενείας, ὑπέρ ἧς έκδοχῆς συνηγορεῖ καί ή έν αὐταῖς ὑπαρξις σταθεροῦ μέτρου ὑπολογισμοῦ (τοῦ ξένου νομίσματος). Ἐν τούτοις ρητῶς, κατά τό άρθρον 680 τοῦ Α. Κώδικος, οἱ ὅροι τῆς συλλογικῆς συμβάσεως δέν ἐπικρατοῦσι τῆς εἰδικῆς έν άτομικῇ συμβάσει διαφόρου περί μισθοῦ συμφωνίας, έφ' δσον οὕτω δηλοῦται ή βούλησις τῶν μερῶν, ὅπως παρεκκλίνωσι τῶν ὅρων τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ή δέ παρέκκλισις εἶναι έπιεικεστέρα διό τόν έκμισθωτήν τῆς έργασίας.

Τοσαύτῳ δέ μᾶλλον, καθ' δσον καί τό άρθρον 5 τοῦ νόμου 6209|1934, δι' οὗ κυρίως έκδηλοῦται ή ἔννοια τῆς έκ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως δεσμεύσεως, κηρύσσει ἄκυρον οὐχί πᾶσαν άτομικήν σύμβασιν έργασίας, άπομακρυνομένην τῶν ὅρων τῆς συλλογικῆς, άλλά μόνον έκείνην, ἥτις δέν έγένετο άβιάστως καί έλευθέρως, ὡς τοῦτο δείκνυται έκ τῆς έπί τοῦ νόμου 6209 αἰτιολογικῆς έκθέσεως.

Ἐπί τοῦ προκειμένου, καί ἄν τά συμβαλλόμενα μέρη δεσμεύωνται γενικῶς ὑπό τῆς συλλογικῆς συμβάσεως τοῦ Λονδίνου καί τῆς ὑπουργικῆς άποφάσεως, έκ τῶν έκατέρωθεν άναπτυσσομένων, τῶν ὑπό τοῦ πρωτοδίκου Δικαστοῦ διαπιστωθέντων καί έκ τῆς καθόλου διαδικασίας έβεβαιώθη, κατά τήν έκ τῶν ένόντων κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, δτι οἱ άντίδικοι περεξέκλιναν τῶν περί μισθοῦ ὅρων τῆς συλλογικῆς συμβάσεως (καί τῆς βάσει αὐτῆς έκδοθείσης ὑπ' άριθ. 25431|1244 ὑπουργικῆς άποφάσεως), καθορίσαντες τοῦτον, οὐχί έπί τῇ βάσει αὐτῶν, έξ οὗ συνάγεται ή βούλησις, ὅπως μή ἰσχύσωσιν οἱ

περί μισθοῦ ἐν γένει ὅροι τῆς συλλ. συμβάσεως καὶ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ ὅρος περὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ μισθοῦ, ὃν δικαιοῦται συνεπείᾳ τῆς ἀσθενείας ὁ ἐνάγων κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 357 Ε. Ν. ὁριζομένην διάρκειαν. Ἡ δὲ τοιαύτη παρέκκλισις, ἐπιεικεστέρα οὖσα διὰ τὸν ἐκμισθωτὴν τῆς ἐργασίας του (ἐνάγοντα), δὲν εἶναι, κατὰ τὰ εἰρημένα, ἄκυρος (arg. ἄρθρον 680 Α. Ἰ.), ἐφ' ὅσον ἄλλως τε δὲν ἐβεβαιώθη ὁπωσδήποτε, ὅτι ἡ συμφωνία ἐγένετο ἐν ὥρᾳ ἀνάγκης τῆς ἐναγομένης (ἐκκαλούσης, ὅπως ἐξεύρῃ προσωπικόν. (Ἴδε αἰτιολ. ἔκθεσιν ἐπὶ νόμου 6209).

Νομίμως ὅθεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ὑπελόγισε τὰς ὀφειλομένας εἰς τὸν ἐνάγοντα ἐκ τοῦ ἄρθρου 357 Ε. Ν. ἀπολαυάς, βάσει τῆς διαγνωσθείσης εἰδικῆς περὶ μισθοῦ καὶ τροφῆς συμφωνίας. Ὀρθῶς δὲ περαιτέρω διακριβοῦσα αὐτὴ τὰ ὡς μισθοτροφοδοσία πράγματι συμφωνηθέντα, ἀνήγαγε τὸ ποσὸν ταύτης, διὰ τὸ τετράμηνον ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως διάστημα τῆς ἀσθενείας, εἰς δραχμὰς 5.376.000. Ἀβάσιμος οὕτω τυγχάνει καὶ ὁ ἕτερος λόγος τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως, ἤτις ὅθεν ἀποβαίνει ἀπορριπτέα καθ' ὁλοκληρίαν.

Ὁ ἐνάγων (ἐφεσιβλητος), ἀντεκκαλῶν, αἰτεῖται, ὅπως καταδικασθῇ ἡ ἐκκαλοῦσα εἰς πληρωμὴν αὐτῷ α') δραχμῶν 2.400.000, ἀντιστοιχουσῶν εἰς τὴν τροφοδοσίαν τῶν 4 μηνῶν, ἣν, κατὰ τοὺς ἰσχυρισμούς του, παρέλειψεν ὁ πρωτοβάθμιος δικαστὴς νὰ τῷ ἐπιδικάσῃ καὶ β') δραχμῶν 2.000.000 διὰ νοσήλεια καὶ δαπάνας, δημιουργηθείσας προσθέτως μέχρι τοῦ τῆς ἀντεφέσεως χρόνου.

Καὶ ἡ ἀντέφεσις αὕτη, νομίμως διὰ τῶν προτάσεων ἀσκουμένη, (*Ἐὐκλ.-Παπαδ* Πολ. Δικ. Β' § 252 σημ. 7), τύποις δεκτὴ ἐστὶ καὶ δέον ὅπως συνεξετασθῇ, κατ' ἀμφότερα τὰ αἰτήματα, ἅτινα πράγματι ἀνάγονται εἰς ἐκκληθὲν κεφάλαιον τῆς ἀποφάσεως (τὴν καθ' ὅλου ἔκτασιν τῆς ἐνδίκου ἀξιώσεως τοῦ ἐνάγοντος) (ἄρθρον 758 Πολ. Δικ.).

Τὸ πρῶτον αἴτημα τῆς ἀντεφέσεως νόμῳ βάσιμόν ἐστι, καθ' ὅσον πράγματι ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ μισθοῦ τοῦ ἄρθρου 357 Ε.Ν. περιλαμβάνεται καὶ τὸ ἰσάξιον τῆς τροφῆς, ἥτις ἀποτελεῖ τακτικὴν ἐκ τῆς ἐργασίας ἀπολαυὴν (Ἐφ. Α. 405|30 Θεμ. Μ. Α. 891—*Ripert*: Droit maritime No 587, *Ἀναστασιάδου*, Ἐμπορικὸν Δίκ. ΙΙ § 311 σημ. 52).

Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὅμως ἐκ τοῦ αἰτιολογικοῦ τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως δείκνυται, ὅτι αὕτη ἔλαβε πράγματι ὑπ' ὄψιν, ἐν τῷ ὑπολογισμῷ τῶν ἐκ τοῦ ἄρθρου 357 Ε. Ν. ὀφειλομένων εἰς τὸν ἐνάγοντα λόγῳ ἀσθενείας, οὐ μόνον τὸν βασικὸν αὐτοῦ μισθόν, ἀλλὰ καὶ ὅσα ἀντιστοιχοῦσιν εἰς τὴν τροφοδοσίαν τῶν τεσσάρων ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του μισθῶν, οὕτω δέ, κατὰ τὰ ἤδη δεκτὰ γενόμενα, ὀρθῶς καὶ νομίμως καθώρισεν αὕτη τοὺς συνολικῶς καταβλητέους ὑπὸ τῆς ἐναγομένης κατὰ τὸ ἄρθρον 357 Ε. Ν. μισθούς, εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 5.376.000, ἀπορριπτέα δὲ τὰ ἐναντία.

Τὸ δεύτερον αἴτημα περὶ ἐπιδικάσεως ἐξόδων νοσηλείας, πλέον τῶν πρωτοδίκως αἰτηθέντων, ἀποτελεῖ νέαν κατ' οὐσίαν αἴτησιν καὶ ἀπαράδεκτον μεταβολὴν τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς, ἐφ' ὅσον πάντα μὲν ὅσα ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ἠτήθησαν, δι' ἃ γενεῖ κατὰ τὸ διάστημα τῶν 4 μηνῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως ἔξοδα νοσηλείας, ἐπεδικάσθησαν αὐτῷ, οὗτος δὲ ἐν τῇ ἀντεφέσει, ἐξομοιουμένῃ κατὰ τὰ λοιπὰ πρὸς αὐτοτελῆ ἔφεσιν (*Ἐὐκλ.* Πολ. Δικ. Β. § § 251 σημ. 4 σελ. 390, 252 σελ. 395), δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὅτι ἔχει τὴν θέσιν ἀπολογουμένου κατὰ τῆς ἐφέσεως. Βάσει ὅθεν τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 745 ἕως 747 Πολ. Δικον. ἀπορριπτέον κρίνεται τὸ αἴτημα τοῦτο, ὡς ἀπαράδεκτον, σὺν αὐτῷ δὲ καὶ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀντέφεσις.

ΙΙ

Δέσμευσις δικαστηρίων Ν. ΓΨΟΔ' ὑπὸ διαδικαστικῶν τύπων.—Ἐπιτρεπτὸν μαρτυρικῶν ἀποδείξεων καὶ κατ' ἔφεσιν.—Ἀπόδειξις ὅρων μισθώσεως ὑπηρεσιῶν πληρώματος μεσὸ πλοιάρχου.—Ἐκτίμησις συμβάσεως ὡς ἑταιρίας καὶ οὐχὶ συμβάσεως ἐργασίας.

Πρωτοδικείου Μυτιλήνης 484|1949

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. Κ. Κονισβίτης

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Α. Κυριακόγγονας

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Κυμπουρόπουλος, Λ. Ντιντώνης

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 1, 12, 20 τοῦ ν. ΓΨΟΔ', ὡς ἐτροποποιήθη, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἐν τῇ ἐκδικάσει τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν τηρεῖται κατὰ παρέκκλισιν ἀπὸ τῶν διατάξεων τῆς Πολ. Δικ. ἡ ἐκ τοῦ νόμου τούτου διαδικασία, καθ' ἣν ὁ δικάζων δικαστὴς καὶ συνεπῶς, καὶ τὸ δευτεροβάθμιον δικαστήριον δὲν δεσμεύεται ὑπὸ διαδικαστικῶν τύπων, ἀλλ' ἀκολουθεῖ πάντοτε τὴν ὁδόν, δι' ἧς νομίζει, ὅτι ἀσφαλέστερον, ταχύτερον κλπ. δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας, ἐπιτρεπομένης συνεπῶς καὶ τῆς ἐξετάσεως μαρτύρων καὶ ἂν δὲν ἐπιτρέπωντοι μάρτυρες λόγῳ ποσοῦ (Α.Π. 461|48 Θέμ. Ξ' 13). Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 337 τοῦ Ἐμπ. Ν. οἱ ὅροι τῆς μισθώσεως τοῦ πλοιάρχου καὶ τῶν προσώπων τοῦ πληρώματος ἀποδεικνύονται διὰ τοῦ ναυτολογίου (*Ἀναστ.* Ἐμπορ. § 308, 309), πλὴν ὅμως ἡ διάταξις αὕτη δὲν ἀποτελεῖ καὶ ἐντελῆ ἀπόδειξιν, ἀποκλείουσαν πᾶσαν ἄλλην, καθ' ἃ οὐχὶ ὀρθῶς ἐδέχθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὅταν ἰδίως ἐκ τῶν λοιπῶν συναχθεισῶν ἀποδείξεων συνάγεται ποία ἡ ἀληθὴς βούλησις τῶν συμβληθέντων διαδίκων (Α.Π. 67|49 Ε.Ε.Δ. 8, 301). Πράγματι ἐκ τε τῶν καταθέσεων τῶν ἐνόρκως ἐξετασθέντων ὑπὸ τοῦ πρωτοδίκου Δικαστοῦ μαρτύρων ἀποδείξεως καὶ ἀνταποδείξεως, ἐφ' ὧν ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὰ προσαχθέντα ὑπὸ τῶν διαδίκων ἔγγραφα, προκύπτει, κατὰ τρόπον ἀναντίλεκτον, ὅτι μεταξὺ τῶν διαδίκων ὑφίστατο σύμβασις ἑταιρίας πρὸς ἐκμετάλλευσιν τοῦ π|κ «Καισιανή», ὅπερ καὶ παρεδόθη εἰς αὐτοὺς κατὰ νομὴν καὶ χρῆσιν ἀπὸ τῶν ἀρχῶν Ἰουνίου 1946, δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 14506|46 προσυμφώνου Συμ|φου Μυτιλήνης, συνεφωνήθη δέ, ὅπως παρέχωσιν οἱ διάδικοι καὶ τὴν προσωπικὴν των ἐργασίαν, ὁ μὲν ἐκκαλῶν ὡς μηχανικός, ὁ δὲ ἐφεσίβλητος ὡς πλοίαρχος τοῦ ὡς ἄνω π|κ, ἐνεργῶσι δὲ καὶ ἐμπόριον καὶ διανέμωσι τὰ ἐκ τῆς ἐργασίας ταύτης κέρδη καὶ ὅτι μετὰ ταξείδιά τινα μέχρι τοῦ Αὐγούστου 1948 ἔπαυσεν ὑφισταμένη ἡ ἑταιρία αὕτη, διότι τὸ ὡς ἄνω π|κ κατεστράφη κλπ. Κατὰ συνέπειαν ἐκ τῶν ὡς ἄνω λεχθέντων οὐδαμῶς προκύπτει, ὅτι ὑφίστατο μεταξὺ

τῶν διαδικων σχέσις ἐξηρτημένης ὑπηρεσίας, καθ' ἣν ὁ ἐφεσίβλητος ἐμίσθωσε τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα ὡς πλοίαρχος, καθ' ὅσον ὁ ἐκκαλῶν δὲν εἶχε τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐργοδότου ἐναντι τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἀλλὰ τοῦ συνεταίρου, ἐφ' ὅσον ἡ ἑταιρία ὑφίστατο πρὸς ὠφέλειαν ἀμφοτέρων, προδήλου οὔσης καὶ τῆς affecio societatis ἐν προκειμένῳ, τῆς ἀμοιβαίας δηλ προθέσεως τῶν συμβαλλομένων, ὅπως συστήσουν ἑταιρίαν ('Εφετείου 'Αθηνῶν 137|34 Ε.Ε.Ν. α 210, *Καποδίστρια* 'Ερμ. 'Εργ. Δικ. § 40 καὶ τὰς αὐτόθι παραπ.) "Οθεν, μὴ ὑφισταμένης ἐργατικῆς διαφορᾶς, μηδαμῶς ἠδύνατο ὁ ἐφεσίβλητος ν' ἀξιώσῃ ἐργατικοὺς μισθοὺς πλοιάρχου, ἐφ' ὅσον, κατὰ τὰ προλεχθέντα, δὲν ὑφίστατο σχέσις ἐξηρτημένης ὑπηρεσίας, ἐὰν δὲ οὗτος ἦτο ναυτολογημένος ὡς τοιοῦτος, τοῦτο ἦτο ἀναγκαῖος ὅρος, διὰ νὰ ἐκτελῇ τὴν ἣν εἶχεν ἀναλάβει ἐκ τοῦ μετὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος συμφωνίαν ὑποχρέωσίν του, καθ' ὃν τρόπον καὶ ὁ ἐκκαλῶν εἶχεν ἀναλάβει τὴν ἐργασίαν τοῦ μηχανικοῦ ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω π|κ «Κασσιανή». Συνεπῶς τοῖς ἄνω καὶ κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου πρῶτον καὶ δεύτερον λόγους ἐφέσεως, ὡς καὶ τοὺς λοιποὺς συναφεῖς τοιούτους, δέον, ὅπως, ἐξαφανιζομένης τῆς προσβαλλομένης ὑπ' ἀριθ. 4|49 ἀποφάσεως τοῦ πρωτοδίκου δικαστοῦ, ἀπορριφθῇ ὡς ἀπαράδεκτος ἡ ἀπὸ 4|5|1949 ἀγωγὴ τοῦ ἐφεσιβλήτου.

III.

'Εφαρμογὴ ἄρθρου 361 'Εμπ. Νόμου.—Δικαίωμα πλοιάρχου πρὸς ἀπόλυσιν καὶ πρὸ τῆς λήξεως τῆς μισθώσεως.—'Ακολουθοῦσαι ὑποχρεώσεις.—"Εννοια ἄρθρου 361 'Εμπορ. Νόμου.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 531|1950

Διαδικασία Ν. ΓΡΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Κ. Παπαμιχαλόπουλες**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Β. Τσονταρίδης, Δ. Καλογερᾶς

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς του ὁ ἐνάγων διατείνεται, ὅτι τὴν 26)7)49 εἰς τὴν Σαβῶνα τῆς 'Ιταλίας ἐναυτολογήθη, ὡς ναύτης, ἐπὶ τοῦ φορτηγοῦ α)π «**», οὗτινος ἰδιοκτήτης, ἄλλως ἐφοπλιστής, τυγχάνει ὁ ἐναγόμενος, ἀντὶ μηνιαίου μισθοῦ Α.Α. 28.00, καὶ εἰργάσθη εἰς αὐτὸ μέχρι τῆς 1)3)50, ὁπότε ἀπελύθη ἐν Χίῳ, ἄνευ δεδικαιολογημένης αἰτίας, δικαιοῦται δ' ὡς ἐκ τούτου νὰ λάβῃ ὡς ἀποζημίωσιν, βάσει τοῦ ἄρθρου 361 Ε.Ν., τὰς ἀποδοχάς του 40ήμερων, ἤτοι δραχμὰς 1.554.000, ἃς καὶ αἰτεῖται. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγὴ του' εἶναι αὕτη νόμιμος, ὡς ἐρειδομένη ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 361 Ε.Ν., ὡς νόμιμος δὲ ἐξεταστέα ἀποβαίνει.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 361 Ε.Ν. ὁ πλοίαρχος δύναται πάντοτε ν' ἀπολύσῃ τὸν ναύτην πρὸ τῆς λήξεως τῆς μισθώσεως, χωρὶς νὰ ὑποχρεοῦται νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι ὁ ναύτης ἐγένετο ὑπαίτιος πταίσματος, ὀφείλει ὅμως νὰ χορηγήσῃ εἰς αὐτὸν τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 344 ἔγγραφον ἀπολύσεως καὶ νὰ παράσχῃ τὰ μέσα τῆς παλιννοστήσεως ἢ νὰ τὸν ἐπιβιβάσῃ ἐπὶ πλοίου, διευθυνομένου εἰς τὴν πατρίδα του, ὁ ἀπολυθεὶς δὲ ἄνευ δεδικαιολογημένης αἰτίας ναύτης, ἐκτὸς τῆς πληρωμῆς του διὰ τὰς παρασχεθείσας ὑπηρεσίας, δικαιοῦται καὶ εἰς ἀποζημίωσιν, ἥτις, ἐὰν ἡ ἀπόλυσις ἐγένετο μετὰ τὸν ἔκπλουν ἐκ τοῦ λιμένος τῆς ναυτολογίας ἢ εἰς λιμένα τοῦ Κράτους διάφορον τῆς ναυτολογίας, εἶναι ἴση πρὸς μισθὸν τεσσαράκοντα ἡμερῶν. Ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τοῦ ἄρθρου τούτου ὑποστηρίζονται αἱ ἑξῆς γνῶμαι: α) ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦτο τυγχάνει ἐφαρμογῆς ἐπὶ ἀδικαιολογήτου ἀπολύσεως ναύτου πρὸ τῆς λήξεως τῆς μισθώσεώς του, ἤτοι ἐν περιπτώσει μισθώσεως κατὰ χρόνον πρὸ τῆς λήξεως τοῦ χρόνου, ἢ ἐπὶ μισθώσεως κατὰ πλοῦν πρὸ τοῦ πέρατος αὐτοῦ, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ μισθώσεως ἀορίστου χρόνου, διότι ἡ μίσθωσις αὕτη λύεται νομίμως διὰ καταγγελίας, ἄνευ καταβολῆς ἀποζημιώσεως (Πρ. Π.Π. 96)48 ΕΕΝ ιε' 562 καὶ β) ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦτο τυγχάνει ἐφαρμογῆς ἐπὶ ἀδικαιολογήτου ἀπολύσεως ναύτου, ἀνεξαρτήτως τοῦ τρόπου τῆς προσλήψεώς του, ἤτοι ἂν προσελήφθη αὐτὸς δι' ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον ('Αναστ. § 312, 'Εφ. 'Αθηνῶν 361)40 ΝΒ' 62 Νομ. Συμβ. 57)49 Ξ' 133). Μᾶλλον ὅμως ὀρθότερα εἶναι ἡ γνώμη, ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦτο τυγχάνει ἐφαρμογῆς ἐπὶ πάσης περιπτώσεως ἀδικαιολογήτου ἀπολύσεως ναύτου, ἀνεξαρτήτως τοῦ τρόπου τῆς προσλήψεως του, ἐφ' ὅσον δὲν συντρέχει περίπτωσις ἐφαρμογῆς τοῦ εἰδικωτέρου ἑδαφίου 2 τοῦ ἄρθρου 342 Ε.Ν., ὅπερ ὁρίζει ὅτι: 'Η μίσθωσις τοῦ ναύτου θεωρεῖται λήξασα, καὶ ὅταν, καίπερ μὴ παρελθούσης τῆς συμφωνηθείσης προθεσμίας, τὸ πλοῖον ἐπέστρεψεν εἰς τὸν ἐν τῇ ἡμεδαπῇ τόπον τοῦ προορισμοῦ του, ἀφοῦ ἐξετέλεσε τὸν πρῶτον πλοῦν καὶ ἐξεφορτώθη. Διότι, ἐὰν συντρέχῃ τοιαύτη περίπτωσις, τότε, οἱοσδήποτε καὶ ἂν εἶναι ὁ τρόπος τῆς προσλήψεως τοῦ ναύτου, δύναται ν' ἀπολυθῇ οὗτος, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ὑποχρέωσις καταβολῆς εἰς τοῦτον ἀποζημιώσεως (*Lyon Caen et Renault* No 453, 'Αναστ. § 312 σημ. 68, Α.Π. 244)34 ΜΔ' 486, Πρ. Πειρ. 113)35 ΕΕΝ β' 841). Παρίσταται ὡς ὀρθοτέρα ἡ τελευταία αὕτη γνώμη, διότι διαφυλάσσει καὶ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 344 2 ἑδ. 2 καὶ παρέχει προστασίαν καὶ εἰς τὸν ναύτην τὸν συνδεόμενον διὰ συμβάσεως ἀορίστου χρόνου, ὅστις, ἄλλως, θὰ παρέμενεν ἀπροστάτευτος.

Ἐβεβαιώθησαν τὰ ἐξῆς: τὴν 26)7)1949 εἰς Σαβῶνα τῆς 'Ιταλίας ὁ ἐνάγων ἐναυτολογήθη, ὡς ναύτης, ἐπὶ τοῦ ἐν τῇ ἀγωγῇ πλοίου, οὗτινος ἐφοπλιστὴς καὶ ὄχι πλοιοκτήτης τυγχάνει ὁ ἐναγόμενος. 'Η ναυτολόγησίς του ἐγένετο ὑπὸ τοὺς ὅρους τῆς ἀπὸ 2)9)43 συλλογικῆς συμβάσεως τοῦ Λονδίνου, ἤτοι δι' ἓν πλῆρες κυκλικὸν ταξείδιον (ἐπὶ παραδείγματι ἀπὸ 'Ιταλίας ἐπὶ ἐπιστροφῇ εἰς 'Ιταλίαν), συμφώνως πρὸς τὸ (κεφάλαιον Γ') τῆς συλλογικῆς ταύτης συμβάσεως. Τὸ πλοῖον ἐκ Σαβῶνος τῆς 'Ιταλίας ἀπέπλευσε διὰ τὴν 'Ιαπωνίαν, ἐξ αὐτῆς δὲ ἐπέστρεψε καὶ πάλιν εἰς 'Αγκῶνα τῆς 'Ιταλίας, συμπληρώσαν οὕτω τὸ πρῶτον κυκλικὸν ταξείδιον. Ἐξ 'Αγκῶνος τῆς 'Ιταλίας ἀνεχώρησε διὰ νέον κυκλικὸν ταξείδιον, πρὶν ὅμως συμπληρώσῃ τοῦτο, προσήγγισεν εἰς τὴν νῆσον Χίον, ἔνθα ἀπέλυσε τὸ σύνολον σχεδὸν τοῦ πληρώματος, ὡς καὶ τὸν ἐνάγοντα, ἀντικαταστήσαν τοῦτο μὲ Χίους ναυτεργάτας, ὄντας συμπατριώτας τῶν πλοιοκτητῶν. 'Αφοῦ οὕτως ἔχουσι τὰ πραγματικὰ περιστατικά, ἔχει ἀναμφισβητήτως ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρον 361 Ε.Ν. καὶ μάλιστα οἱαδήποτε τῶν ἄνω γνωμῶν καὶ ἂν ἤθελε θεωρηθῇ ὡς ὀρθή, διότι ἡ Χίος, εἰς ἣν ἀπελύθη ὁ ἐνάγων, δὲν ἀποτελεῖ προδήλως τὸν ἐν τῇ ἡμεδαπῇ τόπον τοῦ προορισμοῦ τοῦ πλοίου, ἀφοῦ τὸ πλοῖον τοῦτο, ὡς ποντοπλοοῦν φορτηγόν, διῆλθεν ἐξ 'Ελλάδος μόνον καὶ μόνον διὰ τὴν ἀνανέωσιν τοῦ πληρώματος, χωρὶς νὰ γνω-

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΕΙΣ ΤΑΜΕΙΟΝ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

Περίληψις: *1) Αἱ δημοσιογραφικαὶ Ὀργανώσεις θεωροῦνται ἐπαγγελματικαὶ καὶ ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐκπροσώπων καὶ Ὑπαλλήλων τῶν Ἐργατικῶν, Ἐπαγγελματικῶν Ὀργανώσεων. 2) Ὁμοίως εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ αὐτοῦ Ταμείου ὑπάγονται καὶ τὰ ἐπίσης νομίμως ἀνεγνωρισμένα Ταμεῖα Ἀλληλοβοηθείας.*

Νομικοῦ Συμβουλίου Γνωμ. 121|1950

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. Ν. Κοντογιάννης

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 9628|Ε231 ἀπὸ 28-3-1950 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας (Δ|νσις (Τμ. Ι), δι' οὗ διαβιβάζεται ἡμῖν ἡ ὑπουργικὴ ἐντολὴ πρὸς γνωμοδότησιν ἐπὶ τοῦ ἐρωτήματος τοῦ τιθεμένου κατόπιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 220|15-2-1950 ἐγγράφου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως τῶν ἐκπροσώπων καὶ ὑπαλλήλων τῶν ἐργατικῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων, τὸ Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους (Τμ. Α), συνελθὸν σήμερον καὶ ἀπαρτισθὲν ἐκ τῶν κ. κ. *Ἰω. Κυβέλου*, Ἀντιπροέδρου τοῦ Νομ. Συμβουλίου, ὡς προέδρου τοῦ τμήματος, *Ἀθ. Παπαγιαννοπούλου*, *Γρ. Κοντονασοπούλου*, *Ἰω. Κουμουτσοπούλου*, *Ἀνδρ. Χαϊζηλάκη* Νομικῶν Συμβούλων καὶ *Θ. Φιλιππάκου*, *Γ. Γεωργακοπούλου* καὶ *Ν. Κοντογιάννη*, Παρέδρων τοῦ Νομ Συμβουλίου, ἀπεφάνθη ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω ἐρωτήματος, τῆ εἰσηγήσει μας, ὁμοφώνως, ὡς ἀκολούθως:

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 27414|Σ. 375 ἀπὸ 6 Ἀπριλίου 1943 (Ἐφ. Κυβ. β' 56|4-3-1943) ἀποφ. Ὑπουργ. Ἐργασίας «περὶ ἐγκρίσεως καταστατικοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως τῶν Ἐργατικῶν Ἐπαγγελματικῶν Ὀργανώσεων» σκοπὸς τοῦ ἐν λόγῳ Ταμείου εἶναι ἡ ἐπικουρικὴ ἀσφάλισις τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν τῶν νομίμως ἀνεγνωρισμένων καὶ λειτουργουσῶν ἐργατικῶν καὶ ὑπαλληλικῶν ὀργανώσεων ἐπαγγελματικοῦ χαρακτῆρος, ὡς καὶ τῶν κατὰ τὰς διατάξεις τῶν οἰκείων καταστατικῶν ὑπὲρ τὴν τριετίαν διατελεσάντων πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ἀ. ν. 971|37 ἢ διατελούντων ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ἐν λόγῳ ἀ. ν. ἐκάστοτε ἐκπροσώπων τῶν Ὀργανώσεων τούτων.

Συνεπῶς καὶ αἱ δημοσιογραφικαὶ Ὀργανώσεις αἱ ἱδρυθεῖσαι δυνάμει τοῦ ν. 281 περὶ σωματείων, ἐφ' ὅσον τυγχάνουσιν ἀνεγνωρισμέναι (κατὰ τὰς διατυπώσεις τοῦ ρηθέντος ν. 281), ὑπάγονται εἰς τὴν περὶ οὗ ὁ λόγος ἀσφάλισιν, διότι ἀναμφισβητήτως καὶ αὗται φέρουσι τὸν ἐπαγγελματικὸν χαρακτῆρα, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ὡς ἄνω διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ καταστατικοῦ.

Ἐνδεικτικῶς, ἂν λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν τὸ καταστατικὸν τῆς «Ἑνώσεως Συντακτῶν Ἀθηναϊκοῦ Τύπου», κυρωθὲν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1260|45 ἀποφάσεως τῶν ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικῶν, ἀνενδοιάστως καταλήγει εἰς τὸ ὡς ἄνω συμπέρασμα, ὁρίζοντος τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ τελευταίου τούτου καταστατικοῦ ἐπὶ λέξει ὅτι: «Σκοπὸς τῆς Ἑνώσεως εἶναι ἡ προστασία καὶ προαγωγὴ τῶν οἰκονομικῶν καὶ ἐπαγγελματικῶν συμφερόντων τῶν μελῶν της, ἡ ἠθικὴ καὶ πνευματικὴ ἐξύψωσις αὐτῶν κλπ». Δὲν μένει ἀμφιβολία, ὅτι πρόκειται περὶ ἐπαγγελματικοῦ σωματείου. Ὅθεν ὑπάγεται καὶ τοῦτο εἰς τὴν ὡς ἄνω ἀσφάλισιν.

Βεβαίως κατὰ τὸν ρηθέντα νόμον 281 εἶναι δυνατὸν νὰ ἱδρυθῶσι σωματεῖα μὴ ἐπαγγελματικά, π. χ. σωματεῖα ψυχαγωγικά, καθαρῶς ἐπιστημονικά, ἐκδρομικὰ κλπ, ἅτινα δὲν θὰ ὑπάγωνται εἰς τὴν εἰρημένην ἀσφάλισιν, ἀλλὰ περὶ τοιούτων νῦν δὲν πρόκειται.

Εἰς τὴν ὑπὸ κρίσιν δὲ περίπτωσιν οὐδαμῶς ἐλλείπει καὶ τὸ ἕτερον ὑπὸ τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ Καταστατικοῦ ἀπαιτούμενον στοιχεῖον τῆς «ὑπαλληλικῆς» ἰδιότητος τῶν ἀσφαλιστέων προσώπων, ἀφοῦ πράγματι οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἐν τῷ ὑπὸ κρίσιν ζητήματι δημοσιογράφοι ἀναμφισβητήτως φέρουσι τὴν ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ καταστατικοῦ τοῦ εἰρημένου ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ ὑπαλληλικὴν ἰδιότητα, προσφέροντες τὰς ὑπηρεσίας των εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τῶν ἐφημερίδων ἐπ' ἀμοιβῇ καὶ τυγχάνοντες μέλη δημοσιογραφικῶν ὀργανώσεων.

Ἡ εἰρημένη διάταξις, ἡ καθιερώσασα τὴν προϋπόθεσιν τῆς ὑπαλληλικῆς ἢ ἐργατικῆς ἰδιότητος, ἔχει σκοπὸν νὰ ἀποκλείσῃ τοὺς ἐργοδότας, καὶ ὡς τοιοῦτοι δὲν δύνανται νὰ χαρακτηρισθῶσιν οἱ δημοσιογράφοι οἱ μὴ τυγχάνοντες ἰδιοκτῆται

ρίζῃ τοῦτο τὸ πλήρωμα, διότι, ἐὰν τὸ ἐγνώριζε, θὰ ἐπροτίμα τὴν παραμονήν του ἐν Ἰταλίᾳ, ἀφ' ὅπου ἦτο εὐκολωτέρα ἡ ναυτολόγησίς του εἰς ἕτερα ἑλληνικὰ παντοπλοροῦντα φορτηγὰ πλοῖα, ἅτινα γνωστὸν τῷ Δικαστηρίῳ εἶναι, ὅτι δὲν ἔχουν ὡς τόπους προορισμοῦ τοὺς λιμένας τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ τοὺς τῆς ἀλλοδαπῆς. Περὶ τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος ἐκ δεδικαιολογημένης αἰτίας δὲν ἐβεβαιώθη. Καὶ ἰσχυρίζεται μὲν ὁ ἐναγόμενος, ὅτι τὸ πλήρωμα, καὶ συνεπῶς καὶ ὁ ἐνάγων, ἀπελύθη, διότι εἶχε γίνει ὑπαίτιον καθυστερήσεως τοῦ πλοίου κατὰ τὸ προηγούμενον κυκλικὸν ταξείδιον, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐβεβαιώθη καὶ εἰδικῶς δὲν ἐβεβαιώθη, ὅτι εἰς τοῦτο ἦτο καὶ ὁ ἐνάγων, καίτοι ἁπλοῦς ναύτης, ὑπαίτιος. Ἡ ἀντικατάστασις τοῦ πληρώματος ἐγένετο μάλλον, διὰ νὰ προσληφθοῦν συμπατριῶται τῶν ἐφοπλιστῶν, οἵτινες εἶναι Χῖοι. Συνεπῶς τὰ ὑποστηριζόμενα ὅτι δὲν τυγχάνει ἐφαρμογῆς τὸ ἄρθρον 361 Ε.Ν. καὶ ὅτι ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐκ δεδικαιολογημένης αἰτίας ἀπελύθη ὁ ἐνάγων εἶναι ἀπορριπτέα, ὡς μὴ νόμιμα καὶ μὴ βάσιμα.

Ἀφοῦ ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρον 361 Ε.Ν. καὶ ὁ ἐνάγων ἐναυτολογήθη ἐν Ἰταλίᾳ, ἀπελύθη δὲ ἀδικαιολογήτως ἐν Ἑλλάδι, ἤτοι μετὰ τὸν ἀπόπλουν τοῦ πλοίου ἐκ τοῦ λιμένος τῆς ναυτολογίας καὶ εἰς λιμένα τοῦ Κράτους διάφορον τοῦ τῆς ναυτολογίας, ἡ ἀποζημίωσις, ἣν δικαιοῦται, ἰσοῦται πρὸς τὸν μισθὸν τεσσαράκοντα ἡμερῶν (Α.Π. 193|47, ΕΕΔ 6, 443), ἤτοι πρὸς Λ.Α. 37.6.8 (ὅρα συλλογικὴν σύμβασιν 2|9|43 Λονδίνου καὶ δὴ Α. ΙΒ καὶ ΙΔ κεφάλαια αὐτῆς, ἐν συνδυασμῷ μὲ συλλογικὴν σύμβασιν Ἀθηνῶν 29|11|47 καὶ ὑπ' ἀριθ. 60356|5510|1947 ὑπουργ. ἀπόφασιν).

ΝΟΜΟΙ - ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ - ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

12047|Σ 234|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως Κανονισμοῦ εἰσπράξεως τῶν ἀπὸ 1-1-1949 μέχρι 31-12-1949 ὀφειλομένων πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως τοῦ Ὑπαλληλικοῦ Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Τσιμέντων

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 70 τῆς 5 Μαΐου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) τὸ ἄρθρον 59 παράγρ. 1 τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀν. Νόμου 694|1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας». 2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Διατάγματος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς». 3) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως τοῦ Ὑπαλληλικοῦ Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Τσιμέντων, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1747|6|14-1-50 ἀναφορᾶς του. 4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. Σ.Κ.Α. 21, συνεδρίασις 39 τῆς Η' περιόδου τῆς 15-2-1950), ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὸν κανονισμὸν εἰσπράξεως τῶν ἀπὸ 1-1-1949 μέχρι 31-12-1949 ὀφειλομένων εἰς τὸ Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως τοῦ Ὑπαλληλικοῦ Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Τσιμέντων ὑπὸ τῶν ὑποχρέων Ἑταιριῶν Τσιμέντων ἐξ ἄρθρων τριῶν (3), ἔχοντα ὡς ἀκολούθως:

Ἄρθρον 1.

Ι. Αἱ πάσης φύσεως ἀπὸ 1.1.49—31.12.49 ὀφειλαὶ τῶν Ἑταιριῶν Τσιμέντων πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως τοῦ Ὑπαλληλικοῦ καὶ Ὑπηρετικοῦ Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Τσιμέντων παγιοποιοῦνται καὶ ἐξοφλοῦνται εἰς ἴσας μηνιαίας δόσεις, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι ἐν τῷ μεταξὺ ἐξοφλοῦνται κανονικῶς αἱ τρέχουσαι ὀφειλαί.

ΙΙ. Εἰς τὴν ἀνωτέρω ρύθμισιν δὲν περιλαμβάνονται αἱ δόσεις τῶν παρὰ τοῦ Ταμείου χορηγουμένων δανείων εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ἀνωτέρω Ἑταιριῶν.

Ἄρθρον 2.

Αἱ δόσεις καταβάλλονται τὴν 15ην ἑκάστου μηνός. Ἡ πρώτη δόσις θὰ καταβληθῇ μέχρι τῆς 15ης Μαΐου 1950 καὶ ἡ τελευταία μέχρι τῆς 15ης Δεκεμβρίου 1950.

Ἄρθρον 3

Ι. Τὸ ἄρθρον 76 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου δὲν ἰσχύει, προκειμένου περὶ ἀπαιτήσεων τοῦ Ταμείου, περὶ ὧν διαλαμβάνει τὸ ἄρθρον 1 τοῦ παράντος καὶ ἐφ' ὅσον καταβάλλονται ἐμπροθέσμως κατὰ τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ παρόντος ὁριζόμενα.

ΙΙ. Πᾶσα καθυστέρησις ἐμπροθέσμου καταβολῆς, τόσον τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος ρυθμιζομένων ὀφειλῶν, ὅσον καὶ τῶν τρεχουσῶν ὑποχρεώσεων τῶν ἀνω Ἑταιριῶν, καθιστᾷ ἀμέσως ἀπαιτητὰς ἁπάσας τὰς πρὸς τὸ Ταμεῖον ὀφειλάς, ἐφαρμοζομένων δι' αὐτὰς τῶν διατάξεων τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 1 22)15.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Ἀπριλίου 1950.

14060|Σ 278|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργ. Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ τοῦ Θεραπευτηρίου «Ὁ Εὐαγγελισμός»

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 72 τῆς 6 Μαΐου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀν. Νόμου 694|1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας». 2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Διατάγματος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς». 3) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ τοῦ Θεραπευτηρίου «Ὁ Εὐαγγελισμός», ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 90 ἀναφορᾶς π. ἔ αὐτοῦ. 4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 346|49, συνεδρίασις 37η τῆς 9ης Φεβρουαρίου 1950, περιόδου Η'), ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὸ Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ τοῦ Θεραπευτηρίου «Ὁ Εὐαγγελισμός» ἐξ ἄρθρων 52, ἔχον οὕτω:

Ἄρθρον 1.

Εἰσαγωγικὴ διάταξις.

Τὸ συμφώνως τῷ Νόμῳ 2868 καὶ τῷ ἄρθρῳ 8 τοῦ Διατάγματος τῆς 24 Ἀπριλίου 1925 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ ἐν Ἀθήναις Θεραπευτηρίου «Ὁ Εὐαγγελισμός», ἀποκαλούμενον ἐν τοῖς ἑπομένοις χάριν συντομίας «Ταμεῖον», ἀποτελοῦν Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου, ἑδρεῦον ἐν Ἀθήναις καὶ τελοῦν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν καὶ τὸν ἔλεγχον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

Ἄρθρον 2.

Σκοπὸς τοῦ Ταμείου.

Σκοπὸς τοῦ Ταμείου εἶναι ἡ χορήγησις τῶν ἐν τοῖς ἑπομένοις ἄρθροις τοῦ παρόντος καὶ κατὰ τὰ εἰδικώτερον ἐν αὐτοῖς ὁριζόμενα προβλεπομένων παροχῶν εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους του καὶ τὰ μέλη οἰκογενείας τούτων, ἐν περιπτώσει ἐπαληθεύσεως τῶν κινδύνων τῆς

ἐφημερίδων ("Ἴδε καὶ ἄρθρ. 4 τοῦ ὡς ἄνω ἀναφερθέντος Καταστατικοῦ τῆς Ἑνώσεως Συντακτῶν Ἀθηναϊκοῦ Τύπου, καθ' ὃ «..... ἡ ἰδιότης τοῦ ἐκδότου δὲν συμβιβάζεται μὲ τὴν ἰδιότητα τοῦ συντάκτου. Πᾶν μέλος προβαῖνον εἰς τὴν ἔκδοσιν ἐφημερίδος ἢ περιοδικοῦ διαγράφεται, θεωρούμενον ὡς ἐργοδότης»).

Τέλος καὶ τὰ Ταμεῖα Ἀλληλοβοηθείας, ἐφ' ὅσον καὶ ταῦτα λειτουργοῦσιν ὡς ἀνεγνωρισμένα ἱδρυθέντα συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ αὐτοῦ ν. 281, ὑπάγονται εἰς τὴν αὐτὴν ὡς ἄνω ἀσφάλισιν, τὴν περὶ ἧς τὸ ἐρώτημα, διότι καὶ ὁ σκοπὸς τῆς ἀλληλοβοηθείας δὲν ἐκφεύγει, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Συμβουλίου, τοῦ κύκλου τῶν ἐπαγγελματικῶν ἐπιδιώξεων. Καὶ τὰ Ταμεῖα Ἀλληλοβοηθείας εἶναι ἐπαγγελματικὰ σωματεῖα, ὑπὸ τὴν εὐρεῖαν ἔννοιαν, ἣν καθιεροῖ τὸ ὡς ἄνω ἄρθρ. 2 τῆς προδιαληφθείσης ὑπ' ἀριθ. 27414|Σ. 375 τοῦ 1945 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

ἀσθενείας καὶ μητρότητος (Κλάδος Ἀσθενείας) καὶ τῆς ἀναπηρίας—γήρατος—θανάτου (Κλάδος Συντάξεων), ὡς καὶ ἡ χορήγησις εἰδικῶν παροχῶν λόγῳ γάμου, ἐξυπηρετουμένων ὡσαύτως ὑπὸ τοῦ κλάδου συντάξεων.

Ἄρθρον 3.

Πρόσωπα ὑπαγόμενα εἰς ἀσφάλισιν.

Εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς:

1) Ἅπαν τὸ ὑπηρετοῦν εἰς τὸ θεραπευτήριον «Ὁ Εὐαγγελισμός», ὡς καὶ εἰς τὸ ἐν Πάρνηθι Σανατόριον «Γ. Σταύρου καὶ Γ. Φούγκ» ἐν ἀντιμισθίᾳ προσωπικόν, ἐξαιρέσει τῶν ἐπὶ ἡμερομισθίῳ καὶ τῶν ἐπὶ θητείᾳ ἢ συμβάσει ὡρισμένης διαρκείας προσλαμβανομένων.

2) Οἱ κατέχοντες μόνιμον θέσιν ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρέται τοῦ Ταμείου.

3) Οἱ συνταξιοῦχοι τοῦ Ταμείου διὰ τὸν κλάδον ἀσθενείας τοῦτον.

. . . . . .

Ἄρθρον 22.

Πόροι τοῦ Ταμείου.

Α'. Κλάδος Συντάξεων.

Πόροι τοῦ Κλάδου Συντάξεων εἶναι:

α) Μηνιαία εἰσφορὰ τῶν ἠσφαλισμένων ἐξ ἑνὸς ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν των, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς ἀξίας τῆς τυχὸν χορηγουμένης συμφώνως τῷ Κανονισμῷ τοῦ Θεραπευτηρίου εἰς τούτους τροφῆς καὶ κατοικίας, ἀποτιμωμένων ἑκάστοτε ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου

β) Ἰσόποσος εἰσφορὰ τοῦ Θεραπευτηρίου ἐπὶ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω ἀποδοχῶν τῶν ἠσφαλισμένων.

γ) Αἱ ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ κλάδου τούτου τοῦ Ταμείου πρόσοδοι, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη πρόσοδος ἐκ χαριστικῆς αἰτίας.

δ) Τὰ εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦ Θεραπευτηρίου καὶ τοῦ Ταμείου ἐπιβαλλόμενα πρόστιμα.

Β' Κλάδος Ἀσθενείας

Πόροι τοῦ Κλάδου Ἀσθενείας εἶναι:

α) Ἐτησία εἰσφορὰ τοῦ Θεραπευτηρίου ἴση πρὸς τὸ σύνολον τῶν δαπανῶν διὰ τὴν χορήγησιν τῶν παροχῶν τοῦ Κλάδου Ἀσθενείας κατὰ τὰ εἰδικώτερον εἰς τὰ ἄρθρα 39, 40, 41, 42, 43, 47 καὶ 48 τοῦ παρόντος ὁριζόμενα.

β) Κράτησις 3ο ο ἐπὶ τῶν συντάξεων τῶν ἠσφαλισμένων συνταξιούχων τοῦ Ταμείου, παρακρατουμένη ὑπὸ τοῦ Ταμείου ἐκ τῶν συντάξεων κατὰ τὴν καταβολὴν αὐτῶν.

Ἕκαστος τῶν ἀνωτέρω κλάδων ἔχει οἰκονομικὴν αὐτοτέλειαν ἔναντι τοῦ ἑτέρου.

Ἄρθρον 23.

Τρόπος εἰσπράξεως εἰσφορῶν

1. Αἱ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον εἰσφοραὶ τῶν ἠσφαλισμένων ὑπὲρ τοῦ κλάδου συντάξεων εἰσπράττονται παρὰ τοῦ Θεραπευτηρίου κατὰ τὴν καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν τούτων καὶ ἀποδίδονται ὁμοῦ μετὰ τῆς συνεισφορᾶς τούτου εἰς τὸ Ταμεῖον τὸ βραδύτερον ἐντὸς τῶν πρώτων 15 ἡμερῶν τοῦ ἑπομένου μηνὸς ἐκείνου εἰς ὃν ἀντιστοιχοῦν αἱ πάσης φύσεως ἀποδοχαὶ τῶν ἠσφαλισμένων.

2. Ἐντὸς τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω προθεσμίας τὸ Θεραπευτήριον ὑποχρεοῦται, ὅπως ἀποστέλλῃ εἰς τὸ Ταμεῖον:

α) Ἀναλυτικὰς ὀνομαστικὰς καταστάσεις τῶν ἠσφαλισμένων μετὰ στοιχείων περὶ τῶν παντὸς εἴδους ἐπὶ τούτων κρατήσεων καὶ εἰσφορῶν.

β) Ὀνομαστικὰς καταστάσεις τοῦ ἐξ οἱουδήποτε λόγου μὴ λαμβάνοντος ἀποδοχὰς ἠσφαλισμένου προσωπικοῦ καὶ τῶν μεταβολῶν τῶν γενομένων εἰς τὸ προσωπικόν του.

3 Ἐὰν τὸ Θεραπευτήριον δὲν παρακρατήσῃ τὰς εἰσφορὰς τῶν ἠσφαλισμένων ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς καταβολῆς τῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν των, ἀπαλλάσσεται ὁ ἠσφαλισμένος τῆς καταβολῆς τῆς ἀναλογούσης αὐτῷ εἰσφορᾶς βαρυνούσης ἐφεξῆς τὸ Θεραπευτήριον.

4. Κρατήσεις, εἰσφοραὶ καὶ λοιπαὶ ὀφειλαὶ τοῦ Θεραπευτηρίου ὑπὲρ τοῦ κλάδου συντάξεων, μὴ καταβληθεῖσαι εἰς τὸ Ταμεῖον ἢ εἰς μίαν τῶν ὑπὸ τούτου ὁριοθησομένων Τραπεζῶν ἐντὸς τῆς ὑπὸ τῆς παρ. 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου ὁριζομένης προθεσμίας, ἐπιβαρύνονται διὰ προσθέτου τέλους καθυστερήσεως ἴσου πρὸς 10ο/ο ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῶν καθυστερουμένων εἰσφορῶν.

5. Δι' εἰσφορὰς καθυστερουμένας πέραν τῆς λήξεως τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους καθ' ὃ κατέστησαν ἀπαιτηταί, καταβάλλεται ὁ νόμιμος τόκος ὑπερημερίας, ὑπολογιζόμενος ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους καὶ ἐπὶ τοῦ ποσοῦ ηὐξημένου κατὰ τὸ πρόσθετον τέλος περὶ οὗ ἡ προηγουμένη παράγραφος.

6. Αἱ κατὰ τὸ παρὸν Καταστατικὸν ἀπαιτήσεις τοῦ Ταμείου εἰσπράττονται διὰ τῶν Δημοσίων Ταμείων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου περὶ εἰσπράξεως Δημοσίων ἐσόδων καὶ κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν ἄρθρων 22 καὶ 28 τοῦ Νόμου 629ε)34 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων».

Μέρος Β'.

Ἀσφάλισις ἀναπηρίας—γήρατος—θανάτου.

Ἄρθρον 27.

Οἱ παρὰ τῷ Ταμείῳ ἠσφαλισμένοι δικαιοῦνται συντάξεως:

1. Ἐὰν ἀπομακρυνθῶσιν τῆς ὑπηρεσίας των α) Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν 10ετοῦς συνταξίμου ὑπηρεσίας προκειμένου περὶ ἀρρένων ἠσφαλισμένων. 2ο ετοῦς τοιαύτης προκειμένου περὶ θηλέων ἀνηκουσῶν εἰς τὸ νοσηλευτικὸν προσωπικὸν καὶ 25ετοῦς τοιαύτης προκειμένου περὶ τῶν λοιπῶν θηλέων ἠσφαλισμένων, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι ὁ ἠσφαλισμένος συνεπλήρωσε καθ' ἅπασας τὰς περιπτώσεις 10ετῆ πραγματικὴν ἐν ἀσφαλίσει ὑπηρεσίαν, ἀνεξαρτήτως ὁρίου ἡλικίας. β) Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν προκειμένου περὶ ἀρρένων τοῦ 60ου ἔτους τῆς ἡλικίας, προκειμένου περὶ θηλέων τοῦ 50ου καὶ προκειμένου περὶ τοῦ θήλεος νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ τοῦ 40ου καὶ 2ετοῦς συνταξίμου ὑπηρεσίας ἐξ ἧς 10ετῆ πραγματικὴν ἐν ἀσφαλίσει εἰς ἅπασας τὰς περιπτώσεις.

2. Ἐὰν ἀπολυθῶσι τῆς ὑπηρεσίας των λόγῳ παθήσεως ἢ βλάβης ἢ ἐξασθενήσεως σωματικῆς ἢ πνευματικῆς καὶ δὲν δύνανται νὰ καρδίζωσι δι' ἐργασίας ἀνταποκρινομένης εἰς τὰς δυνάμεις, τὰς δεξιότητας, τὴν μόρφωσιν καὶ τὴν συνήθη αὐτῶν ἐπαγγελματικὴν ἀπασχόλησιν πλέον τοῦ (1/3) ἑνὸς τρίτου ἐκείνου, ὅπερ συνήθως καρδίζει ἐν τῇ αὐτῇ περιφερείᾳ καὶ ἐπαγγελματικῇ κατηγορίᾳ σωματικῶς ὑγιὴς ἄνθρωπος τῆς αὐτῆς μορφώσεως ὑπὸ τὰς κατωτέρω προϋποθέσεις.

α) Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν 10ετοῦς συνταξίμου ὑπηρεσίας, ἐξ ἧς δετῆ πραγματικὴν ἐν ἀσφαλίσει καὶ προκειμένου εἰδικῶς περὶ θηλέων ἠσφαλισμένων ἀνηκόντων εἰς τὸ νοσηλευτικὸν προσωπικὸν μετὰ τὴν συμπλήρωσιν δετοῦς συνταξίμου ὑπηρεσίας, ἐξ ἧς δετῆ πραγματικὴν ἐν ἀσφαλίσει.

β) Ἀνεξαρτήτως χρόνου συνταξίμου ὑπηρεσίας καὶ ἀσφαλίσεως, ἐὰν ἡ ἀνικανότης ὀφείλεται εἰς ἀτύχημα ἐκ δικαίου συμβάντος ἐπελθόντος κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας του ἢ ἐξ ἀφορμῆς ταύτης καὶ μὴ δυναμένου νὰ ἀποδοθῇ εἰς δόλον τοῦ παθόντος, ὡς καὶ ἐὰν ἡ ἀναπηρία ἐπῆλθε συνεπείᾳ πολεμικοῦ ἀτυχήματος κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 67.24) 1941 Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ ὑπὸ τοὺς ἐν αὐτῇ καθοριζομένους ὅρους, προϋποθέσεις καὶ περιορισμούς. Αἱ διατάξεις τῆς ἄνω Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐφαρμόζονται καὶ εἰς περιπτώσεις ἀναπηρίας ἐπερχομένης διαρκούσης τῆς ἀνταρσίας καὶ ἐξ αἰτίας αὐτῆς ἐφ'

δσον δέν όφείλεται εις συμμετοχήν τοῦ παθόντος εις τήν άνταρσίαν.

Ώς άναπηρία παρέχουσα δικαίωμα εις σύνταξιν θεωρείται μόνον ἡ μέλλουσα νά διαρκέσῃ κατά πρόβλεψιν ἐξ (6) τοὐλάχιστον μῆνας.

"Αρθρον 28

Ἡ διαπίστωσις τῆς σωματικῆς ἢ διανοητικῆς ἀνικανότητος τῶν δικαιουμένων συντάξεως ἠσφαλισμένων ὡς καί τῶν μελῶν οἰκογενείας των ἐνεργεῖται παρά τριμελοῦς ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ τριῶν Διευθυντῶν ἰατρῶν τοῦ Θεραπευτηρίου, ὁριζομένων παρά τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου, ἐξ ὧν ὁ εἰς τῆς εἰδικότητος διά τήν πάθησιν τοῦ κρινομένου. Διά τῆς ἀποφάσεως τῆς Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς καθορίζεται καί ὁ χρόνος διαρκείας τῆς ἀνικανότητος.

Κατά τῆς γνωματεύσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης ἐπιτρέπεται προσφυγή παρά τοῦ αἰτοῦντος τήν ἀπονομήν συντάξεως ὡς καί παρά τοῦ Ταμείου ἐνώπιον τῶν δευτεροβαθμίων ἐπιτροπῶν τοῦ Ι.Κ.Α., ἐφαρμοζομένων τῶν εἰκείων τούτου διατάξεων ὅσον ἀφορᾷ τήν ἀκολουθητέαν διαδικασίαν, τάς προθεσμίας ὑποβολῆς τῆς προσφυγῆς κ.λ.π.

"Αρθρον 29.

Τό Διοικητικόν Συμβούλιον τοῦ Ταμείου δικαιοῦται νά προβῇ κατά τήν κρίσιν του εἰς νέαν ἰατρικήν ἐξέτασιν τῶν τῷ λόγῳ ἀναπηρίας συνταξιούχων, ἥτις ἐνεργεῖται ὑπό τῆς διά τοῦ ἄρθρου 28 προβλεπομένης Ἐπιτροπῆς, ἐπιτρεπομένης ὡσαύτως προσφυγῆς κατά τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης ὑπό τε τοῦ ἐνδιαφερομένου καί τοῦ Ταμείου ἐνώπιον τῆς δευτεροβαθμίου Ὑγειον. Ἐπιτροπῆς τοῦ Ι.Κ.Α. Ἐπί τῇ βάσει τῶν πορισμάτων τῆς νέας ταύτης ἐξετάσεως τό Διοικητικόν Συμβούλιον προβαίνει εις τήν ἀναθεώρησιν τῆς προγενεστέρας ἀποφάσεως περί ἀπονομῆς συντάξεως, περιορίζον ἢ διακόπτον τήν περαιτέρω παροχήν συντάξεως.

"Αρθρον 30.

Εἰς ἠσφαλισμένην διπλωματοῦχον ἀδελφήν τῆς Σχολῆς Νοσοκόμων Ἀδελφῶν τοῦ Θεραπευτηρίου «Ὁ Εὐαγγελισμός» ἀποχωρησάσαν τῆς ὑπηρεσίας λόγῳ γάμου μετά 10ετῆ πραγματικήν ὑπηρεσίαν εἰς ὀργανικήν θέσιν ὑπολογιζομένην ἀπό τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος καί μή δικαιουμένην συντάξεως, παρέχεται ποσόν ἴσον πρός τό διπλάσιον τοῦ μέσου ὅρου τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τοῦ τελευταίου ἔτους, δι' ἕκαστον ἔτος ὑπηρεσίας. Τό ἀνωτέρω ποσόν, ὅπερ δέν δύναται νά εἶναι ἀνώτερον τοῦ 24πλασίου τοῦ κατά τό ἀνωτέρω μέσου ὅρου ἀποδοχῶν καταβάλλεται κατόπιν αἰτήσεως τῆς ἐνδιαφερομένης, συνοδευομένης ὑπό ληξιαρχικῆς πράξεως τελέσεως γάμου.

Κατ' ἐξαίρεσιν εἰς διπλωματοῦχον ἀδελφήν ἀποχωρησάσαν τῆς ὑπηρεσίας λόγῳ γάμου μετά δεκαετῆ πραγματικήν ὑπηρεσίαν, ἐκ τῆς ὁποίας πενταετῆ ἀπό τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος καί μή δικαιουμένην συντάξεως ἐπιστρέφονται αἱ καταβληθεῖσαι διά τόν κλάδον συντάξεως παρ' αὐτῆς εἰσφοραί ὡς καί αἱ ἀνάλογοι εἰσφοραί τοῦ ἐργοδότου ἐντόκως πρός 4 ο/ο.

"Αρθρον 31.

Εἰς τούς μετά πενταετῆ πραγματικήν ἐν ἀσφαλίσει ὑπηρεσίαν ὁπωσδήποτε ἀποχωροῦντας τῆς ὑπηρεσίας καί μή δικαιουμένους συντάξεως ἠσφαλισμένους ἐπιστρέφονται αἱ καταβληθεῖσαι παρ' αὐτῶν εἰσφοραί διά τόν κλάδον συντάξεως ἀτόκως, ἐφ' ὅσον δέν ἤθελε συντρέξει περίπτωσις μεταφορᾶς εἰς ἕτερον ἀσφαλιστικόν Ταμεῖον τοῦ ἀτομικοῦ των λογαριασμοῦ ἐντός ἑξαμήνου ἀπό τῆς ἀποχωρήσεως ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, μετά τήν παρελθόν τοῦ ὁποίου καί πραγματοποιεῖται ἡ καταβολή.

"Αρθρον 32.

1. Ἐν περιπτώσει θανάτου συνταξιούχου τοῦ Ταμείου ἀνεξαρτήτως προϋποθέσεων ἢ ἠσφαλισμένου πληροῦντος τάς κατά τό ἄρθρον 27 παρ. 2 προϋποθέσεις δικαιοῦνται συντάξεως τά κάτωθι μέλη τῆς οἰκογενείας του:

α) Ἡ χήρα ἢ ὁ χήρος σύζυγος, ἡ χήρα μήτηρ καί τά τέκνα (νόμιμα, νομιμοποιηθέντα, ἀναγνωρισθέντα, υἱοθετηθέντα καί ἐπί ἠσφαλισμένης τά νόθα). Ὁ χήρος σύζυγος καί ἡ χήρα μήτηρ δικαιοῦνται συντάξεως ἐφ' ὅσον ἡ συντήρησις τῶν ἐθάρρυνε ἀποκλειστικῶς τόν θανόντα, ὁ δέ χήρος σύζυγος, ἐφ' ὅσον ἐπιπροσθέτως εἶναι α) ἄπορος καί β) ἀνίκανος πρός πᾶσαν ἐργασίαν ἢ συνεπλήρωσε τό 65ον ἔτος τῆς ἡλικίας του.

β) Ἐλλείψει χήρου ἢ χήρας, τέκνων καί χήρας μητρός, οἱ γονεῖς τοῦ θανόντος, ἐφ' ὅσον συνετηροῦντο ὑπό τούτου, προκειμένου δέ περί τοῦ πατρός ἐφ' ὅσον οὗτος εἶναι ἐπιπροσθέτως α) ἄπορος καί β) ἀνίκανος πρός πᾶσαν ἐργασίαν ἢ συνεπλήρωσε τό 65ον ἔτος τῆς ἡλικίας του.

γ) Ἐλλείψει χήρας ἢ χήρου συζύγου, τέκνων καί γονέων, οἱ ἀδελφοί τῶν ὁποίων ἡ συντήρησις ἐθάρρυνε ἀποκλειστικῶς τόν θανόντα.

2. Τά τέκνα καί οἱ ἀδελφοί τοῦ θανόντος δικαιοῦνται συντάξεως, ἐφ' ὅσον εἶναι α) ἄγαμοι καί β) δέν συνεπλήρωσαν, προκειμένου μέν περί ἀρρένων τό 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καί ἐπί ἀπουσιαζόντων τό 25ον, προκειμένου δέ περί θηλέων τό 30όν. Τά κατά τά ἀνωτέρω ὅρια ἡλικίας δέν ἰσχύουν προκειμένου περί ἀνικάνων πρός πᾶσαν ἐργασίαν τέκνων καί ἀδελφῶν, τῆς ἀνικανότητος βεβαιουμένης κατά τά ἐν ἄρθρῳ 28 καί 29 τοῦ παρόντος ὁριζόμενα.

3. Ἡ χήρα ἢ ὁ χήρος δέν δικαιοῦνται συντάξεως, ἐάν ὁ θανών κατά τήν τέλεσιν τοῦ γάμου ἦτο ἤδη συνταξιοῦχος καί εἶχε συμπληρώσει τό 65ον ἔτος τῆς ἡλικίας του, ὁ δέ θάνατος ἐπῆλθε πρό τῆς παρόδου διετίας ἀπό τῆς τελέσεως τοῦ γάμου, ἐκτός α) ἐάν ὁ θάνατος ὀφείλεται εἰς ἀτύχημα, β) ἐάν ὀφειλομένου τοῦ γάμου ἐγεννήθη ἢ διά τοῦτον ἐνομιμοποιήθη τέκνον καί γ) ἐάν ἡ χήρα κατά τόν χρόνον τοῦ θανάτου τελῇ εἰς κατάστασιν ἐγκυμοσύνης.

4. Μειουμένου τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δικαιουμένων συντάξεως μελῶν οἰκογενείας λόγῳ τῆς ἐξ οἱασδήποτε αἰτίας λήξεως τοῦ ἐπί ταύτῃ δικαιώματος ἡ σύνταξις ἑκάστου τῶν ὑπολοίπων δικαιούχων ἀναπροσαρμόζεται ἀναλόγως.

"Αρθρον 33

1. Ἡ κατά τό ἄρθρον 27 ἀπονεμητέα παρά τοῦ Ταμείου σύνταξις λόγῳ ἀναπηρίας καί γήρατος ἰσοῦται πρός τόσα πεντηκοστά τοῦ μέσου ὅρου τῶν εἰς εἰσφοράς ὑποκειμένων ἀποδοχῶν τοῦ ἠσφαλισμένου κατά τήν τελευταίαν διετίαν πρό τῆς ἐπελεύσεως τῆς ἀσφαλιστικῆς περιπτώσεως ὅσα τά ἔτη συντάξιμου ὑπηρεσίας. Προκειμένου περί τῶν ἐξερχομένων τῆς ὑπηρεσίας ἐντός διετίας ἀπό τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος διά τόν ὑπολογισμόν τῆς ἀπονεμητέας συντάξεως κατ' ἐξαίρεσιν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὁ μέσος ὅρος τῶν ἀποδοχῶν ἃς ἔλαβεν ὁ ἠσφαλισμένος κατά τούς τελευταίους δώδεκα μῆνας πρό τῆς ἐπελεύσεως τῆς ἀσφαλιστικῆς περιπτώσεως.

Ἡ ἀπονεμομένη σύνταξις ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύναται νά εἶναι ἀνωτέρα τῶν 90 ο/ο καί κατωτέρα τῶν 25 ο/ο τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἠσφαλισμένων.

2. Ἡ κατά τό ἄρθρον 32 σύνταξις τῶν μελῶν οἰκογενείας θανόντος συνταξιούχου ἢ ἠσφαλισμένου ἰσοῦται πρός ποσοστόν τῆς κατά τήν παράγραφον 1 συντάξεως ἣν ἐλάμβανεν ὁ συνταξιοῦχος ἢ θά ἐδικαιοῦτο λαμβάνειν ὁ ἠσφαλισμένος, ἐξ οὗ ἔλκουν τό δικαίωμα, ἐάν κατά τήν ἡμέραν τοῦ θανάτου του καθίσταται ἀνάπηρος, κατανεμόμενον ὡς ἀκολούθως:

α) Εἰς τήν χήραν ἢ τόν χήρον σύζυγον ἄνευ τέκνων τά 60ο/ο.

β) Εἰς τήν χήραν ἢ τόν χήρον σύζυγον μεθ' ἑνός

τέκνου τὰ 70ο/ο, μετὰ δύο τέκνων τὰ 80 ο/ο καὶ μετὰ πλειόνων τῶν δύο τέκνων τὰ 90ο/ο τοῦ ἐπὶ πλέον τῆς συντάξεως, τῆς χήρας ἢ τοῦ χήρου, ποσοῦ καταναμομένου μεταξὺ τῶν τέκνων κατ' ἰσομοιρίαν.

γ) Εἰς ἓν τέκνον ὀρφανὸν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν γονέων τὰ 40ο/ο, εἰς δύο ἐξ ἀμφοτέρων τῶν γονέων ὀρφανὰ τέκνα τὰ 60ο/ο καὶ ἐπὶ πλειόνων τῶν δύο τὰ 80ο/ο τοῦ ποσοῦ τῆς συντάξεως, καταναμομένου ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ μεταξὺ τῶν τέκνων κατ' ἰσομοιρίαν.

δ) Εἰς τὴν χήραν μητέρα συντρέχουσαν μετὰ χήρου ἢ χήρας συζύγου καὶ τέκνων τὰ 20ο/ο, εἰς τὴν χήραν μητέρα ἄνευ χήρας ἢ χήρου συζύγου καὶ τέκνων τὰ 50ο/ο καὶ εἰς τὴν χήραν μητέρα συντρέχουσαν μετὰ χήρας ἢ χήρου συζύγου τὰ 30ο/ο.

ε) Εἰς ἕκαστον γονέα συντρεχόντων ἀμφοτέρων ἢ εἰς μόνον τὸν πατέρα τὰ 30 ο/ο.

στ) Εἰς ἕκαστον ἀδελφὸν 20 ο/ο καὶ μέχρι 80 ο/ο, τοῦ ποσοῦ τούτου καταναμομένου ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ μεταξὺ τῶν δικαιούχων κατ' ἰσομοιρίαν.

3. Ὁσάκις λόγῳ τῆς συνδρομῆς πλειόνων μελῶν οἰκογενείας τὸ ποσὸν τῆς συνολικῆς συντάξεως τὴν ὁποίαν ἐλάμβανεν ὁ θανὼν συνταξιοῦχος ἑκάστου μειοῦται κατὰ ἀναλογίαν:

4. Μειουμένου τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δικαιουμένων συντάξεως λόγῳ τῆς ἐξ οἱασδήποτε αἰτίας λήψεως τοῦ ἐπὶ ταύτης δικαιώματος ἡ σύνταξις ἑκάστου ἀναπροσαρμόζεται ἀναλόγως.

5. Ὁ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄδαφ. β' τῆς παρ. 2 τοῦ ἄρθρου 27 τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν δικαιοῦται συντάξεως 25ετοῦς συνταξίμου ὑπηρεσίας, ἐφ' ὅσον δὲν συμπληρώνει ἀνωτέραν τοιαύτην.

Ἄρθρον 34.

Ἡ συνταξίμος ὑπηρεσία ἑκάστου ἠσφαλισμένου διακρίνεται εἰς α) πραγματικὴν συνταξίμον ὑπηρεσίαν ἐν ἀσφαλίσει καὶ β) συνταξίμον ὑπηρεσίαν ἐξ ἀναγνωρίσεως (ἐξαγορᾶς).

1. Ὡς πραγματικὴ συνταξίμος ὑπηρεσία ἐν ἀσφαλίσει ὑπολογίζεται ὁ χρόνος τῆς ἐν ἀσφαλίσει διανυθείσης ἐν τῷ Θεραπευτηρίῳ μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς λειτουργίας τοῦ Ταμείου καὶ ἐφεξῆς, δι' ἣν καταβλήθησαν αἱ κεκανονισμέναι ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ τοῦ τε ἠσφαλισμένου καὶ τοῦ Θεραπευτηρίου.

Ἐπίσης ὡς πραγματικὴ συνταξίμος ὑπηρεσία ἐν ἀσφαλίσει ὑπολογίζεται καὶ ὁ χρόνος τῆς ἀσθενείας ὡς καὶ ὁ τῆς κανονικῆς καὶ ἀναρρωτικῆς ἀδείας ἠσφαλισμένου τοιούτου, ἐφ' ὅσον διὰ τὸν χρόνον τοῦτον καταβάλλονται ὑφ' οἱονδήποτε τρόπον ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει αἱ ἀποδοχαὶ αὐτοῦ, αἵτινες ὑπόκεινται εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ Καταστατικοῦ καθοριζομένας ὑπὲρ τοῦ Ταμείου εἰσφορὰς τοῦ τε ἠσφαλισμένου καὶ τοῦ Θεραπευτηρίου.

2. Ὡς συνταξίμος ὑπηρεσία ἐξ ἀναγνωρίσεως ὑπολογίζεται:

α) Ὁ χρόνος τῆς ἐν τῷ στρατῷ ἐφεδρικῆς ὑπηρεσίας τῶν ἐφέδρων κατὰ τὰς διατάξεις τῆς παρ. 5 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Λ. Ν. 771|37 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν Νομοθεσίας καὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας ἑνίων διατάξεων αὐτῆς» ἢ κατὰ τὰς ἰσχυούσας ἑκάστοτε διατάξεις.

β) Ὁ χρόνος τῆς πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τοῦ Ταμείου ὑπηρεσίας παρὰ τῷ Θεραπευτηρίῳ.

γ) Προκειμένου περὶ διπλωματούχων ἀδελφῶν νοσοκόμων ὁ παρὰ τοῖς Νοσοκομείοις τοῦ Ε.Ε.Σ. χρόνος ὑπηρεσίας ὡς ἀδελφῶν, ὡς καὶ ἐκ τοῦ χρόνου τῆς ἐν τῇ Σχολῇ ἀδελφῶν ἐκπαιδεύσεώς των 2 ἐτῶν μετὰ τὴν συμπλήρωσιν 20ετοῦς συνταξίμου ὑπηρεσίας καὶ ἡλικίας πάντως οὐχὶ κατωτέρων τῶν 40 ἐτῶν.

Ὁ περιορισμὸς οὗτος δὲν ἰσχύει προκειμένου περὶ συνταξιοδοτήσεως συνεπείᾳ ἀπολύσεως ἐκ τῆς ὑπηρεσίας λόγῳ ἀνικανότητος.

3. Ἡ ἐξ ἀναγνωρίσεως συνταξίμος ὑπηρεσία δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰ 15 ἔτη.

Κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ συνολικοῦ χρόνου συνταξίμου κλάσμα τοῦ ἔτους ὑπερβαῖνον τὰς 180 ἡμέρας ὑπολογίζεται εἰς πλήρες ἔτος, κλάσμα δὲ μικρότερον ἢ ἴσον πρὸς 180 ἡμέρας παραλείπεται.

4. Ἡ ἀναγνώρισις τῆς προϋπηρεσίας ἐνεργεῖται αἰτήσει τῶν ἠσφαλισμένων ὑποβαλλομένῃ ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας 6 μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος, ἢ προκειμένου περὶ τῶν ἐφεξῆς διοριζομένων ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας 6 μηνῶν ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ των. Ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ διὰ ἐξαγορᾶν καταβλητέου ποσοῦ γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς καταβολῆς ποσοστοῦ εἰσφορᾶς τοῦ ἠσφαλισμένου καὶ τοῦ ἐργοδότου καὶ τῶν κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον λαμβανομένων ἀποδοχῶν.

Ἡ καταβολὴ ἐνεργεῖται εἴτε ἐφ' ἅπαξ, εἴτε διὰ μηνιαίων δόσεων, ὧν ὁ ἀριθμὸς ὁριζόμενος ὑπὸ τοῦ Διοικ. Συμβουλίου δὲν δύναται νὰ εἶναι ἀνώτερος τῶν 60 τοιούτων.

Ἄρθρον 35.

Τὸ δικαίωμα εἰς ἀπόληψιν συντάξεως ἄρχεται:

Ἐπὶ συντάξεως μὲν λόγῳ γήρατος καὶ ἀναπηρίας τοῦ ἠσφαλισμένου ἀφ' ἧς οὗτος ἔπαυσε μισθοδοτούμενος παρὰ τοῦ Θεραπευτηρίου, ἐπὶ συντάξεως δὲ μελῶν οἰκογενείας θανόντος ἠσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου ἀπὸ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑπομένου ἐκείνου καθ' ὃν ἐπῆλθεν ὁ θάνατος.

Ἄρθρον 36.

Παραγραφή.

1. Τὸ δικαίωμα εἰς σύνταξιν παραγράφεται μετὰ παρέλευσιν πενταετίας ἀπὸ τῆς γενέσεώς του.

2. Ἀπαιτηταὶ δόσεις συντάξεως, μὴ εἰσπραχθεῖσαι ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἀφ' ἧς κατέστησαν ἀπαιτηταί, παραγράφονται.

3. Οὐδέποτε χορηγεῖται σύνταξις ἀναδρομικῶς διὰ χρόνον μακρότερον τῶν δώδεκα (12) μηνῶν ἀπὸ τῆς χρονολογίας καθ' ἣν ὑπεβλήθη εἰς τὸ Ταμεῖον ἡ περὶ ἀπονομῆς τῆς συντάξεως αἴτησις.

4. Αἱ περὶ ἀναστολῆς καὶ διακοπῆς τῶν βραχυπροθέσμων παραγραφῶν διατάξεις τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἐφαρμόζονται ἐν προκειμένῳ ἀναλόγως.

Ἄρθρον 37.

Ἀσφάλιστις ἀσθενείας.

1. Σκοπὸς τοῦ κλάδου ἀσθενείας τοῦ Ταμείου εἶναι ἡ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ παροχὴ ἰατρικῆς, φαρμακευτικῆς, νοσοκομειακῆς καὶ σανατοριακῆς περιθάλψεως, μαιευτικῆς ἀντιλήψεως, ἀεροθεραπείας καὶ ἐξόδων κηδείας εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους καὶ συνταξιούχους τοῦ Ταμείου καὶ εἰς τὰ μέλη οἰκογενείας των.

2. Εἰδικώτερον οἱ ἀμέσως ἠσφαλισμένοι καὶ οἱ συνταξιοῦχοι, πλὴν τῶν λόγῳ θανάτου τοιούτων, δικαιοῦνται:

1. Ἰατρικῆς περιθάλψεως.
2. Ὀδοντιατρικῆς περιθάλψεως.
3. Φαρμακευτικῆς περιθάλψεως.
4. Νοσοκομειακῆς περιθάλψεως.
5. Σανατοριακῆς περιθάλψεως.
6. Μαιευτικῆς ἀντιλήψεως.
7. Ἐξόδων κηδείας.
8. Ἐπιδόματος τοκετοῦ.
9. Προσθέτου περιθάλψεως (τεχνητῶν μελῶν, θεραπευτικῶν ζωνῶν, ὀμματοβαλίων, τεχνητῶν ὀδόντων καὶ ὀδοντιακῶν προσθέσεων, ἀκτινοθεραπείας) καὶ λοιπῶν εἰδικῶν θεραπειῶν κ.λ.π.

3. Τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 38 μέλη τῆς οἰκογενείας τῶν ἠσφαλισμένων καὶ ἀμέσων συνταξιούχων καὶ οἱ

συνταξιοῦχοι λόγῳ θανάτου δικαιοῦνται τῶν ὑπ' ἀριθ. 1, 2 καὶ 3 τῆς προηγουμένης παραγράφου κατηγοριῶν παροχῶν.

4. Αἱ παροχαὶ ἀσθενείας χορηγοῦνται, ἐφ' ὅσον ὁ δικαιοῦχος ἔχει τὴν ἰδιότητα τοῦ ἡσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου τοῦ Ταμείου, καὶ ἐπὶ δίμηνον εἰσέτι ἀπὸ τῆς δι' οἱονδήποτε λόγον ἀποβολῆς ταύτης.

Ἄρθρον 38.

1. Ὡς μέλη οἰκογενείας τῶν ἀμέσως ἡσφαλισμένων καὶ συνταξιούχων, δικαιούμενα τῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ προηγουμένου ἄρθρου τοῦ παρόντος παροχῶν τοῦ Κλάδου Ἀσθενείας, νοοῦνται :

α) Ἡ σύζυγος καὶ ἐπὶ ἡσφαλισμένης ὁ ἄπορος καὶ ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν σύζυγος.

β) Τὰ ἄγαμα τέκνα (νόμιμα, νομιμοποιηθέντα, υἱοθετημένα, πρόγονοι καὶ ἐπὶ ἡσφαλισμένης καὶ τὰ νόθα) μέχρι συμπληρώσεως τοῦ 18ου ἔτους τῆς ἡλικίας προκειμένου περὶ ἀρρένων καὶ μέχρι τοῦ 24ου προκειμένου περὶ θηλέων.

γ) Ἡ μήτηρ καὶ ὁ ἀνάπηρος καὶ ὁ ἄπορος πατήρ.

δ) Οἱ ὀρφανοὶ πατρὸς καὶ μητρὸς ἄγαμοι ἀδελφοὶ καὶ ἀδελφαὶ μέχρι συμπληρώσεως τοῦ 18ου ἔτους τῆς ἡλικίας.

2. Τὰ ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ ἐδ. γ' καὶ δ' ἀναφερόμενα πρόσωπα θεωροῦνται ὡς μέλη οἰκογενείας τοῦ ἡσφαλισμένου, ἐφ' ὅσον συμβιοῦσι μετ' αὐτοῦ καὶ ἡ συντήρησις των βαρύνει ἀποκλειστικῶς τοῦτον. Θεωρεῖται ὅτι ὑπάρχει συμβίωσις καὶ ὅταν διὰ σοβαροὺς λόγους (ἀπουσίαν, ὑγείας κ.λ.π.) κριθησόμενους ὡς τοιούτους ὑπὸ τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ταμείου, τὰ ὡς ἄνω μέλη οἰκογενείας δὲν διαμένουσι προσωρινῶς ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην.

3. Τὰ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος ἄρθρου ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ καθορισθήσονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου.

4. Αἱ εἰς εἶδος παροχαὶ τοῦ κλάδου ἀσθενείας χορηγοῦνται εἰς τὰ τέκνα καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ κατὰ τὴν παρ. 1 ὁρίου ἡλικίας ἐφ' ὅσον ταῦτα εἶναι ἀνίκανα πρὸς πᾶσαν βιοποριστικὴν ἐργασίαν.

Ἄρθρον 39.

Ἰατρικὴ περίθαλψις.

Ἡ ἰατρικὴ περίθαλψις περιλαμβάνει :

α) Τὴν παροχὴν τῆς δεούσης ἰατρικῆς ἀντιλήψεως παρὰ ἰατρῶν γενικῆς ἰατρικῆς καὶ εἰδικοτήτων.

β) Τὴν ἐκτέλεσιν τῶν πάσης φύσεως παρακλινικῶν ἐξετάσεων (ἀκτινογραφίαι, ἀκτινοσκοπήσεις, καρδιογραφήματα, μικροσκοπικαὶ καὶ χημικαὶ ἀναλύσεις πάσης φύσεως κ.λ.π.).

γ) Προληπτικὰ ἐμβόλια.

Ἡ ἰατρικὴ περίθαλψις χορηγεῖται καθ' ἣν ἔκτασιν δικαιολογεῖ ἡ σοβαρότης τῆς περιστάσεως καὶ τὰ διατιθέμενα τεχνικὰ μέσα.

Ἄρθρον 40.

Ὀδοντιατρικὴ περίθαλψις.

1. Προκειμένου περὶ παθήσεων τοῦ στόματος καὶ τῶν ὀδόντων ἡ ἰατρικὴ περίθαλψις περιλαμβάνει :

α) τὴν ἐξαγωγὴν ὀδόντων,

β) τὴν θεραπείαν καὶ σφράγισιν προσβεβλημένων ὀδόντων,

γ) τὴν διάνοιξιν καὶ θεραπείαν ἀποστημάτων,

δ) τὴν θεραπείαν οὐλιτίδων καὶ,

ε) τὴν ἀπομάκρυνσιν τρυγίας καὶ ἐν γένει τὸν καθαρισμὸν τῶν ὀδόντων.

στ) τὴν ἅπαξ τοῦ ἔτους ἐξέτασιν τῶν ὀδόντων.

Τεχνητοὶ ὀδόντες καὶ ἐν γένει ὀδοντιακαὶ προσθέσεις παρέχονται εἰς τοὺς ἀμέσως ἡσφαλισμένους καὶ συνταξιούχους ἐφ' ὅσον κρίνονται ἀπαραίτητοι διὰ τὴν διατήρησιν τῆς ὑγείας των. Εἰς τὴν δαπάνην τῆς προσθετικῆς ἐργασίας συμμετέχει ὁ ἡσφαλισμένος κατὰ 20ο)ο τῆς ἀξίας.

Εἰς τὴν ὀδοντιατρικὴν περίθαλψιν περιλαμβάνονται καὶ τὰ ἀναγκαῖα ἀναισθητικὰ φάρμακα.

Ἡ χρησιμοποίησις χρυσοῦ ἢ ἄλλων πολυτίμων μετάλλων πρὸς σφράγισιν ὀδόντων διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ταμείου ἀπαγορεύεται.

Ἄρθρον 41.

1. Νοσοκομειακὴ νοσηλεία παρέχεται ὅταν ἡ νόσος καὶ ἡ ἐν γένει κατάστασις τοῦ ἀσθενοῦς ἀπαιτεῖ τὴν ἐκ τοῦ σύνεγγυς παρακολούθησιν αὐτοῦ ἢ ἰατρικὰς φροντίδας μὴ δυναμένας νὰ παρασχεθῶσιν κατ' οἶκον.

2. Ἡ νοσοκομειακὴ περίθαλψις παρέχεται εἰς τὰς κλινικὰς τοῦ Θεραπευτηρίου ἢ εἰς ἕτερα θεραπευτήρια ἐὰν δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ ἐν τῷ «Εὐαγγελισμῷ» νοσηλεία.

3. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. τοῦ Θεραπευτηρίου κατόπιν προτάσεως τοῦ Δ Σ. τοῦ Ταμείου δύναται νὰ χορηγῶνται νοσοκομειακὴ περίθαλψις καὶ εἰς τὰ μέλη τῶν οἰκογενειῶν τῶν ἡσφαλισμένων καὶ συνταξιούχων. Διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως καθορίζεται ὁ τρόπος τῆς παρεχομένης νοσηλείας καὶ τὰ ποσοστὰ συμμετοχῆς τῶν νοσηλευομένων μελῶν οἰκογενείας εἰς τὰς δαπάνας τῆς περιθάλψεως.

4. Ἡ ὑπὸ τοῦ Ταμείου παρεχομένη ἔγκρισις πρὸς νοσηλείαν ἐν Θεραπευτηρίῳ δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τὸ τρίμηνον διὰ τὴν αὐτὴν ἀσθένειαν. Εἰς ἐντελῶς ὅμως ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Συμβουλίου νὰ παραταθῇ αὕτη ἐπὶ ἓν εἰσέτι ἐξάμηνον.

Ἄρθρον 42.

Σανατοριακὴ περίθαλψις, ἐπίδομα ἀεροθεραπείας.

1. Οἱ ἐκ πνευμονικῆς φυματιώσεως ἡσφαλισμένοι τοῦ Ταμείου δικαιοῦνται σανατοριακῆς περιθάλψεως, ὑπὸ τοὺς ὅρους καὶ προϋποθέσεις τοὺς ὁποίους θέλει καθορίσει τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ταμείου διὰ γενικῆς ἀποφάσεώς του. Ἡ σανατοριακὴ περίθαλψις δὲν δύναται νὰ παραταθῇ πέραν τοῦ ἑνὸς καὶ ἡμίσεος ἔτους κατ' ἀνώτατον ὅριον, πλὴν εἰδικῶν περιπτώσεων καθοριζομένων ὑπὸ εἰδικῆς Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς ὁριζομένης ὑπὸ τοῦ Δ.Σ. τοῦ Θεραπευτηρίου μετὰ πρότασιν τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ταμείου, ὁπότε δύναται νὰ παραταθῇ ἐπὶ ἓξ εἰσέτι μῆνας.

2. Εἰς τοὺς ἐκ φυματιώσεως πάσχοντας συνταξιούχους τοῦ Ταμείου χορηγεῖται κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας ἐφ' ἅπαξ βοήθημα ἀεροθεραπείας ἴσον πρὸς τὸ ἑκάστοτε ὁριζόμενον διὰ τῶν οἰκείων κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Ἄρθρον 43.

Φαρμακευτικὴ περίθαλψις.

1. Ἡ φαρμακευτικὴ περίθαλψις περιλαμβάνει τὴν παροχὴν τῶν παρὰ τοῦ θεράποντος ἰατροῦ ὁριζομένων φαρμάκων καὶ λοιπῶν δοκίμων συνήθων θεραπευτικῶν μέσων μέχρι τοῦ ἐν ἑκάστῃ περιπτώσει ἐνδεδειγμένου ποσοῦ κατὰ τοὺς κανόνας τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς οἰκονομικῆς συνταγογραφίας ἄνευ συμμετοχῆς τοῦ δικαιουμένου ἐφ' ὅσον δὲν πρόκειται περὶ ἰδιοσκευασμάτων.

Ἰδιοσκευάσματα δύνανται νὰ χορηγῶνται μόνον τὰ δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ Σ. τοῦ Θεραπευτηρίου ὁριοθησόμενα, προτάσει τοῦ Δ Σ. τοῦ Ταμείου, εἰς τὴν ἀξίαν τῶν ὁποίων συμμετέχει ὁ δικαιοῦχος κατὰ ποσοστὸν ὁριζόμενον δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τούτου, μὴ δυναμένου δὲ πάντως νὰ ὑπερβῇ τὸ 30 ο)ο.

Διὰ τὴν παροχὴν φαρμακευτικῆς περιθάλψεως ἀπαιτεῖται συνταγὴ τοῦ Διευθυντοῦ ἢ ἐπιμελητοῦ τῆς Κλινικῆς, εἰς ἣν νοσηλεύεται ἢ παραπέμπεται πρὸς ἐξέτασιν ὁ δικαιοῦχος, ἢτις προκειμένου περὶ ἰδιοσκευ-

ασμάτων πρέπει νὰ ἐγκρίνεται παρὰ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Θεραπευτηρίου.

"Αρθρον 44.

Ἡ κατὰ τὰ ἄρθρα 39, 40, 41, 42, 43, περιβαλλὼν παρέχεται δωρεὰν καὶ ὑπὸ τοὺς εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἀναφερομένους περιορισμοὺς ὑπὸ τοῦ Θεραπευτηρίου διὰ τῶν κλινικῶν, ἰατρείων καὶ ἐργαστηρίων καὶ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ. Ἐφ' ὅσον ἡ κατάστασις τῆς ὑγείας τοῦ ἀσθενοῦς δὲν ἐπιτρέπει τὴν μετάβασίν του εἰς τὰ ἰατρεῖα τοῦ Θεραπευτηρίου, ἡ περιβαλλὼν χορηγεῖται κατ' οἶκον τοῦ ἀσθενοῦς κατὰ τὰ εἰδικώτερον ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου ὁριθησόμενα.

"Αρθρον 45.

Ἔξοδα κηδείας.

1. Ἐν περιπτώσει θανάτου ἀμέσως ἠσφαλισμένου ἢ ἀμέσως συνταξιούχου καταβάλλονται παρὰ τοῦ Ταμείου πρὸς τῆς ληξιαρχικῆς πράξεως τοῦ θανάτου ἔξοδα κηδείας εἰς τοὺς ἐπιμεληθέντας κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ταμείου τῆς κηδείας τοῦ θανόντος. Τὸ Ταμεῖον δύναται ἐπίσης, ἐν περιπτώσει ἀλλείψεως ἢ μὴ ἐγκαίρου ἀναγγελίας τῶν ἀνωτέρω προσώπων, νὰ ἐπιμεληθῇ ἀπ' εὐθείας τῆς κηδείας τοῦ θανόντος ἠσφαλισμένου του ἢ συνταξιούχου, καταβάλλον ὁλόκληρον τὴν σχετικὴν δαπάνην. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ δὲν καταβάλλονται ἔξοδα κηδείας εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ ἀποβιώσαντος.

2. Τὰ ἔξοδα κηδείας καθορίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου εἰς ἓν ἅπαξ ποσόν, τὸ ὁποῖον ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ ποσὸν τῶν 70)(00 δραχμῶν, καταβάλλονται δὲ βάσει δικαιολογητικῶν ὁριθησομένων διὰ γενικῆς ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου.

"Αρθρον 46.

Μαιευτικὴ περιβαλλὼν.

1. Εἰς περίπτωσιν τοκετοῦ ἠσφαλισμένης ἢ συζύγου ἠσφαλισμένου χορηγεῖται ὑπὸ τοῦ Ταμείου ἀντὶ μαιευτικῆς ἀντιλήψεως ἐφ' ἅπαξ χρηματικὸν ποσὸν λόγῳ τοκετοῦ ἴσον πρὸς τὰ 40)100 τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τῆς ἠσφαλισμένης ἢ τοῦ ἠσφαλισμένου.

Ἐν περιπτώσει ἁπλοκῆς κατὰ τὸν τοκετόν, ἀπολύτως ἐξηκριβωμένης διὰ βεβαιώσεως μαιευτῆρος ἰατροῦ τοῦ Θεραπευτηρίου, τὸ ὑπὸ τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου προβλεπόμενον ἐπίδομα τοκετοῦ διπλασιάζεται, ἀποκλειομένου τοῦ δικαιούχου ἐκ πάσης ἄλλης παροχῆς ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης.

2. Ἐπὶ τοκετοῦ λαμβάνοντος χώραν ἐν Μαιευτηρίῳ εἰς περίπτωσιν εἰσαγωγῆς τῆς ἐπιτόκου εἰς τοιοῦτον, λόγῳ δυστοκίας, τὸ Ταμεῖον καταβάλλει εἰς τοῦτο ἀπ' εὐθείας τὴν σχετικὴν δαπάνην, ὁπότε τὸ ὡς ἄνω ἐπίδομα μειοῦται εἰς τὸ ἥμισυ. Ἡ μείωσις αὕτη ἰσχύει προκειμένου καὶ περὶ δωρεὰν εἰσαγωγῆς εἰςΜαιευτήριον, ἐκτὸς ἂν ὁ δικαιοῦχος ἤθελεν ἀποκρύψει τὴν ἐν Μαιευτηρίῳ δωρεὰν περιβαλλὼν, ὁπότε οὗτος στερεῖται ταλείως τοῦ ἐπιδόματος τούτου.

"Αρθρον 47.

Ἐπίδομα ἀσθενείας.

1. Ἐὰν ἠσφαλισμένος συναπαλλ ἀσθενείας, μὴ ὀφειλομένης εἰς δόλον αὐτοῦ, καταστῇ ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν καὶ συναπαλλ ταύτης ἀπέχει τῆς ἐργασίας του, δικαιοῦται ἡμερησίου χρηματικοῦ ἐπιδόματος ἀσθενείας ὁριζομένου ὡς ἀκολούθως.

α) Διὰ τὸ μέχρι δύο μηνῶν χρονικὸν διάστημα ἀνικανότητος ἡμερήσιον ἐπίδομα ἀσθενείας ἴσον πρὸς τὸ 1)30 τῶν μηνιαίων αὐτοῦ ἀποδοχῶν.

β) Διὰ χρονικὸν διάστημα πλέον τῶν δύο μηνῶν καὶ μέχρι τεσσάρων ἡμερησίων ἐπίδομα ἀσθενείας ἴσον πρὸς τὸ 1)45 τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν.

γ) Διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα πλέον τῶν τεσσάρων μηνῶν καὶ μέχρις ἓξ ἡμερησίων ἐπίδομα ἀσθενείας ἴσον πρὸς 1)60 τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν αὐτοῦ.

Διὰ χρόνον ἀσθενείας πλέον τῶν ἓξ μηνῶν, οὐδὲν ἐπίδομα ἀσθενείας παρέχεται, πλὴν ἐὰν ἄλλως ἤθελεν ἀποφασίσει τὸ Δ.Σ. τοῦ Θεραπευτηρίου κατὰ πρότασιν τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ταμείου.

2. Τὰ ὡς ἄνω ἐπιδόματα ἀσθενείας καταβάλλονται ὑπὸ τοῦ Θεραπευτηρίου.

"Αρθρον 48.

Ἀναρρωτικαὶ ἄδειαι.

1. Εἰς τὸν τυγχάνοντα ἀναρρωτικῆς ἀδείας ἠσφαλισμένον ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Θεραπευτηρίου προτάσει τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ταμείου χορηγεῖται πλήρης ὁ μισθός του ὑπὸ τοῦ Θεραπευτηρίου ἐπὶ δίμηνον. Παρελθόντων τῶν δύο μηνῶν ἀναρρωτικῆς ἀδείας καὶ παριστα μένης ἀνάγκης παρατάσεως ταύτης λαμβάνει ἐπὶ ἓν εἰσέτι μῆνα μετ' ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Θεραπευτηρίου προτάσει τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ταμείου πλήρεις τὰς ἀποδοχάς του παρὰ τοῦ Θεραπευτηρίου.

Ἐὰν δὲ καὶ μετὰ τοὺς τρεῖς μῆνας παραστῇ ἀνάγκη παρατάσεως ταύτης, προτάσει τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ταμείου μετ' ἀπόφασιν τοῦ Δ.Σ. τοῦ Θεραπευτηρίου λαμβάνει μέχρις ἑτέρων τριῶν μηνῶν τὸ ἥμισυ τῶν ἀποδοχῶν του παρὰ τοῦ Θεραπευτηρίου.

Ἡ ἀσθένεια τοῦ ἠσφαλισμένου παρατείνεται καὶ πέραν τοῦ ἑξαμήνου, οὗτος παραπέμπεται πρὸς ἐξέτασιν εἰς τὴν ὑπὸ τῆς παρ. 3 παρόντος ἄρθρου προβλεπομένην ὑγειονομικὴν ἐπιτροπήν, συμπληρουμένην καὶ δι' ἑνὸς ἰατροῦ ὑποδεικνυομένου ὑπὸ τοῦ πάσχοντος, ἥτις ἀποφαίνεται περὶ τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ τῆς πρὸς ἄσκησιν τῶν καθηκόντων του ἀνικανότητος, ὁπότε ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει τὸ Δ.Σ. τοῦ Ταμείου μετ' ἀπόφασιν τοῦ Δ.Σ. τοῦ Θεραπευτηρίου λαμβάνει ἐπὶ ἓξ τὸ πολὺ εἰσέτι μῆνας τὸ (1)8) ἓν τρίτον τῶν ἀποδοχῶν του παρὰ τοῦ Θεραπευτηρίου. Ἐὰν καὶ μετὰ τὴν πάροδον τοῦ δευτέρου ἑξαμήνου ἡ ἐκ τῆς παθήσεως τούτου ἀνικανότης ἐξακολουθῇ ὑφισταμένη, διαπιστουμένης ταύτης ὑπὸ τῆς ἐν λόγῳ Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς, οὗτος ἐὰν μὲν πληροῖ τὰς ὑπὸ τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ προβλεπομένας προϋποθέσεις τίθεται ὑπὸ σύνταξιν, ἄλλως ἀπολύεται τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Θεραπευτηρίου, λαμβάνων τὴν ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων προβλεπομένην ἀποζημίωσιν.

2. Διὰ τὴν χορήγησιν ἀναρρωτικῆς ἀδείας πλέον τοῦ ἑνὸς μηνὸς ἀπαιτεῖται γνωμάτευσις ὑπογεγραμμένη πλὴν τοῦ Διευθυντοῦ Ἰατροῦ τοῦ ἐπιληφθέντος τῆς θεραπείας Τμήματος τοῦ Θεραπευτηρίου, καὶ ἑνὸς εἰσέτι Διευθυντοῦ Ἰατροῦ Τμήματος, ὁριζομένου ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως τοῦ Κλάδου Ἀθενείας.

"Αρθρον 49.

Διαδικασία — Συμμετοχὴ ἠσφαλισμένων.

1. Ἡ διαδικασία καὶ ὁ τρόπος χορηγήσεως τῶν κατὰ τῆς ἀσθενείας παροχῶν τοῦ Ταμείου, ἐξόδων κηδείας κ.λ.π., τὰ ἀπαιτούμενα πρὸς τοῦτο δικαιολογητικά, ἡ διαδικασία διαπιστώσεως τῆς πρὸς ἐργασίαν ἱκανότητος ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη συναφὴς λεπτομέρεια ἀφορῶσα τὴν λειτουργίαν τῆς ἀσφαλίσεως ἀσθενείας καθορισθήσονται δι' εἰδικοῦ κανονισμοῦ καταρτιζομένου ἐφ' ἅπαξ παρὰ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου.

2 Διὰ τοῦ αὐτοῦ κανονισμοῦ καθορισθήσονται τὰ τῆς συμμετοχῆς τῶν ἠσφαλισμένων εἰς τὰς δαπάνας φαρμακευτικῆς περιθάλψεως, ἐφ' ὅσον προβλέπεται τοιαύτη συμμετοχή. Αὕτη δὲν δύναται ἐν πάσῃ περιπτώσει νὰ ὁριοθῇ ἀνωτέρω τῶν 30)ο τῆς ἀξίας τῶν προκειμένου περὶ ἀμέσως ἠσφαλισμένων καὶ συνταξιούχων καὶ τῶν 50)ο προκειμένου περὶ μελῶν οἰκογενείας καὶ συνταξιούχων λόγῳ θανάτου.

"Αρθρον 50.

Μεταβατικαί διατάξεις.

1. Κατά τάς διατάξεις τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ καθορισθήσονται δι' ἀποφάσεων τοῦ Δ. Σ. ἐκδιδομένων ἐντός ἓξ μηνῶν ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τούτου εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως αἱ μέχρι τῆς ἐναρξεως τῆς ἰσχύος αὐτοῦ ἀπονεμηθεῖσαι συντάξεις μόνον ἐφ' ὅσον πληροῦνται αἱ ὑπό τῶν διατάξεων τοῦ Καταστατικοῦ ὁριζόμεναι προϋποθέσεις.

2. Αἱ μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ ἀπονεμηθεῖσαι συντάξεις εἰς πρόσωπα μή πληροῦντα τάς προϋποθέσεις τοῦ Καταστατικοῦ τούτου διατηροῦνται. Δύναται ὅμως τό Δ.Σ. ἐφ' ὅσον κρίνει ὅτι ἡ οἰκονομική κατάστασις τοῦ Ταμείου ἐπιτρέπει νά προσαυξήσῃ τάς ἤδη παρεχομένας εἰς τά πρόσωπα ταῦτα συντάξεις μέχρι τῶν 50ο/ο τούτων, ἐν οὐδεμιᾷ ὅμως περιπτώσει ἡ οὕτω αὐξανομένη σύνταξις δύναται νά ὑπερβῇ τό ποσόν εἰς ὃ θά ἀνήρχετο αὕτη ἀναπροσαρμοζομένη βάσει τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ διά τούς πληροῦντας τάς προϋποθέσεις αὐτοῦ.

"Αρθρον 51.

Εἰς τάς διατάξεις τοῦ παρόντος ὑπάγονται καί οἱ κατά τήν δημοσίευσιν τούτου προσφέροντες εἰς τό Θεραπευτήριον τῆς ὑπηρεσίας των ἐπί θητείᾳ, ἐφ' ὅσον διετέλεσαν ἠσφαλισμένοι τοῦ Ταμείου ὡς ὑπάλληλοι τοῦ Θεραπευτηρίου καί ἐφ' ὅσον ὑποβάλουν σχετικήν περί τούτου δήλωσιν εἰς τό Ταμεῖον ἐντός τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος.

"Αρθρον 52.

Ἠσφαλισμένοι μέ δεκαπενταετῆ τοὐλάχιστον συντάξιμον ὑπηρεσίαν, ἀπολυθέντες ἢ παραιτηθέντες ἀπό 1ης Αὐγούστου 1943 μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος, δικαιοῦνται συντάξεως κατά τάς ἀνωτέρω διατάξεις, ἐφ' ὅσον ὑποβάλουν αἴτησιν εἰς τό Ταμεῖον ἐντός τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπό τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος.

"Αρθρον 53.

Ἀπό τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ τό παλαιόν καί ἰσχύον μέχρι τοῦδε τοιοῦτον καταργεῖται.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Ἀπριλίου 1950.

10663)920]1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περί τροποποιήσεως τῆς συνθέσεως τῆς Ε.Ρ.Φ.Σ. Καβάλας.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 72 τῆς 6 Μαΐου 1950)

"Εχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τάς διατάξεις τῆς παρ. 4 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. Διατάγματος 1254)49 «περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τῶν περί φορ)σεων νόμων». 2) Τήν ὑπ' ἀριθ. 85) 15.2.1950 ἀναφοράν τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορ)σεων Ξηρᾶς Καβάλας, ἀποφασίζομεν:

Τροποποιοῦντες τήν σύνθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορ)σεων Ξηρᾶς Καβάλλας, ὁρίζομεν ὡς τακτικόν μέλος αὐτῆς τόν ἀντιπρόσωπον τοῦ ἐν Καβάλᾳ ἑδρεύοντος Συλλόγου Καπνεμπόρων Μακεδονίας-Θράκης, ἀντί τοῦ ἄχρι τοῦδε μετέχοντος ἀντιπροσώπου τοῦ Ἐπαγγελματικοῦ Ἐπιμελητηρίου τῆς πόλεως.

Ἡ ἀπόλυσις καί διορισμός τοῦ ἀνωτέρω ἀντιπροσώπου ὡς καί τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ του ἐνεργεῖται κατά τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. Δ)τος 1254)49.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Μαΐου 1950.

679]1950 Ἀπόφ. Διοικητοῦ τοῦ Ι. Κ. Α.

Περί συστάσεως Τοπικοῦ Ὑποκ)τος τοῦ Ι.Κ.Α. ἐν Κοζάνῃ.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 72 τῆς 6 Μαΐου 1950)

"Εχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Ν. 6298]34 «περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν καί συνεπληρώθησαν μεταγενεστέρως. 2) Τάς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 852)48 Ἀναγκ. Νόμου καί τοῦ ἁρμηνεύσαντος αὐθεντικῶς τοῦτον ὑπ' ἀριθ. 1867)40 Ἀναγκ. Νόμου καί 3) Τήν ὑπ' ἀριθ. 324 ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος, λη)θεῖσαν κατά τήν 31)16.9.49 συνεδρίασιν αὐτοῦ, ἀποφασίζομεν τήν ἐπέκτασιν τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Νόμου 6298)34 ἐν τῇ πόλει τῆς Κοζάνης καί τήν σύστασιν ἐν αὐτῇ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ὑπαγομένου εἰς τό Περιφερειακόν Ὑποκ μα Θεσ)νίκης τοῦ Ἱδρύματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Μαΐου 1950.

18024)Σ.366]1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί προσθήκης ἐδαφίου εἰς Καταστατικόν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἀσφαλιστῶν καί Προσωπικοῦ Ἀσφαλιστικῶν Ἐπιχειρήσεων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 73 τῆς 12 Μαΐου 1950)

"Εχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τό ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Α. Ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περί ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διά τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Ν. 694)37 «περί αὐθεντικῆς ἁρμηνείας, συμπληρώσεως καί τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας» 2) Τάς διατάξεις τοῦ ἀπό 30 Ἀπριλίου 1946 Ν. Δ. «περί ὀργανώσεως καί συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καί τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς». 3) Πρόταση τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἀσφαλιστῶν καί Προσωπικοῦ Ἀσφαλιστικῶν Ἐπιχειρήσεων, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 511 ἐ. ἔ. ἀναφορᾶς αὐτοῦ. 4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 78)50, συνεδρίασις 44η τῆς 23ης Μαρτίου 1950, παράδοσις Η'), ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τό Καταστατικόν τοῦ Ταμείου Ἐπικ. Ἀσφαλίσεως Ἀσφαλιστῶν καί Προσωπικοῦ Ἀσφαλιστικῶν Ἐπιχειρήσεων ἐπέλθωσιν αἱ κάτωθι προσθῆκαι:

I. Εἰς τό τέλος τῆς παραγρ. α' τοῦ ἄρθρου 4 προστίθεται ἐδάφιον ἔχον οὕτω:

«Πάντως ἡ ἐργοδοτική εἰσφορά ἀσχέτως παραγωγῆς ἐπί τῶν Κλάδων Πυρός, Ἀτυχημάτων, Μεταφορῶν καί Ζωῆς, δέν δύναται νά εἶναι μικροτέρα τῆς ἐκ 4ο/ο εἰσφορᾶς τῶν ἀμοιβῶν ἠσφαλισμένων, κατά ἐργοδότην, καταβαλλομένη τό βραδύτερον ἐντός τετραμήνου ἀπό τῆς λήξεως ἑκάστου τριμήνου».

II. Εἰς τό τέλος τοῦ ἀνασυνταχθέντος Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου προστίθεται ἄρθρον 18 ἔχον οὕτω:

"Αρθρον 18.

Μεταβατική διάταξις.

Ἐργοδοτικαί εἰσφοραί, ἀναφερόμεναι εἰς τό μέχρι τῆς 31.12.49 χρονικόν διάστημα, ἀπαλλάσσονται τοῦ ἐκ 10ο/ο προσθέτου τέλους, ἐφ' ὅσον ἤθελον καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου παρά τῶν ὑποχρέων μέχρι τῆς 30ῆς Ἰουνίου 1950.

Ἐπί τῶν ἀνωτέρω ὅμως ὀφειλῶν ὑπολογίζεται τόκος ἐκ 5ο/ο.

Ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1950 καί ἐφ' ἑξῆς αἱ ἐργοδοτικαί εἰσφοραί καταβάλλονται τό βραδύτερον ἐντός τετραμήνου ἀπό τῆς λήξεως ἑκάστου τριμήνου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Ἀπριλίου 1950

18021)Σ.369]1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περί προσθήκης διατάξεως εἰς Κανονισμόν Ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἀσφαλιστῶν καί Προσωπικοῦ Ἀσφαλιστικῶν Ἐπιχειρήσεων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 74 τῆς 13 Μαΐου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει : 1) Τό ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Ἀν' Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περί ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διά τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀν. Νόμου 694)37 «περί αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καί τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας». 2) Τάς διατάξεις τοῦ ἀπό 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Δ)τος «περί ὀργανώσεως καί συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καί τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς». 3) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἀσφαλιστῶν καί Προσωπικοῦ Ἀσφαλιστικῶν Ἐπιχειρήσεων, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 503)50 ἀναφορᾶς αὐτοῦ. 4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 77)50, συνεδρίασις 41η τῆς 23ης Μαρτίου 1950, περιόδου Η'), ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τό πρῶτον μέρος τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Κανονισμοῦ Ἐσωτερικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ταμείου Ἐπικ. Ἀσφαλίσεως Ἀσφαλιστῶν καί Προσωπικοῦ Ἀσφαλιστικῶν Ἐπιχειρήσεων καί μετά τήν ὑπό στοιχεῖον Β' κατηγορίαν ὑπαλλήλων προστεθῇ διάταξις ὑπό στοιχ. Βα ἔχουσα οὕτω :

«Βα. Ἑνός Νομικοῦ Συμβούλου ἐπί ἀποδοχαῖς ἴσαις πρός τάς τοιαύτας Ὑπουργικοῦ Τμηματάρχου Β' τάξεως».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ἀπριλίου 1950.

22877)Σ.450]1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περί προσθήκης διατάξεως εἰς ἄρθρον 4 τοῦ Κανονισμοῦ Συντάξεως τοῦ Ταμ ίου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καί Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 74 τῆς 13 Μαΐου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει : 1) Τό ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περί ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διά τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀν. Νόμου 694)37 «περί αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καί τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας». 2) Τάς διατάξεις τοῦ ἀπό 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Δ)τος «περί ὀργανώσεως καί συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καί τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς». 3) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καί Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 431 ἐ.ἔ. ἀναφορᾶς αὐτοῦ. 4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 100, συνεδρίασις 45η τῆς 30 Μαρτίου 1950) ἀποφασίζομεν :

Ὅπως ἐν τέλει τοῦ ἐδαφίου δ τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Κανονισμοῦ Συντάξεων τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καί Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν προστεθῇ διάταξις ἔχουσα οὕτω :

«Ἡ χήρα, ὁ ἄπορος ἢ ἀνάπηρος χῆρος καί τά ἀνήλικα ὀρφανά ἠσφαλισμένων σφαγιασθέντων παρά τῶν στασιαστῶν ἀπό τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ Κράτους (12 Ὀκτωβρίου 1944) μέχρι τῆς καταστολῆς τοῦ στασιαστικοῦ κινήματος τοῦ Δεκεμβρίου 1944 δικαιοῦνται ὡσαύτως τῆς προβλεπομένης ὑπό τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος συντάξεως λόγῳ θανάτου, ἀδιαφόρως χρόνου ἀσφαλίσεως, ἐφ' ὅσον ἐντός διμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἤθελον ὑποβάλει εἰς τό Ταμεῖον αἴτησιν συνταξιοδοτήσεως των καί ἐφ' ὅσον πληροῦν τάς ὑπό τῆς νομοθεσίας τοῦ Ταμείου προβλεπομένας λοιπάς προϋποθέσεις καί ὅρους».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ἀπριλίου 1950.

18023)Σ 367]50 Ἀπόφ. Ὑπουργ. Ἐργασίας.

Περί προσθήκης διατάξεως εἰς Καταστατικόν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καί Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 74 τῆς 13 Μαΐου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει : 1) Τό ἄρθρον 59 παρ.1. τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περί ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διά τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀν. Νόμου 694)37 «περί αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καί τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας». 2) Τάς διατάξεις τοῦ ἀπό 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Δ)τος «περί ὀργανώσεως καί συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καί τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς». 3) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καί Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 1360)47 ἀναφορᾶς αὐτοῦ. 4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 9)1948 συνεδρίασις 44η τῆς 23ης Μαρτίου 1950 περιόδου Η'), ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τό τέλος τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καί Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν προστεθῇ διάταξις, ἔχουσα ὡς ἀκολούθως :

«Ἠσφαλισμένοι τοῦ Ταμείου, ὑπαχθέντες εἰς τήν ὑποχρεωτικήν ἀσφάλισιν δυνάμει τοῦ Νόμου 6071)34, δικαιοῦνται ἐντός ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἓξ (6) μηνῶν ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως νά ἐξαγοράσωσι πραγματοποιηθεῖσαν ἀποδεδειγμένως προϋπηρεσίαν αὐτῶν παρ' ἐπιχειρήσει ἠσφαλισμένῃ τῷ Ταμείῳ ἀπό τῆς λειτουργίας αὐτοῦ μέχρι 3ης Σεπτεμβρίου 1935 ἀφ' ἧς ἐπεξετάθη ἡ ἀσφάλισις ὑποχρεωτικῶς καί εἰς αὐτούς, οὐχί δέ μακροτέραν τῶν (500) πεντακοσίων ἡμερομισθίων.

Οἱ ἐξαγοράζοντες προϋπηρεσίαν κατά τ' ἀνωτέρω, ὑποχρεοῦνται νά καταβάλλωσι τήν νόμιμον κατά τήν ἡμέραν τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως των εἰσφοράν ἠσφαλισμένου καί ἐργοδότου ἐπί τῇ βάσει τοῦ κατά τήν ἡμέραν ταύτην ἰσχύοντος μισθολογίου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ἀπριλίου 1950

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Νομολογιακά

Ἐκ τῆς καταχωρουμένης εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος ἀρεοπαγιτικῆς νομολογίας ἀποσπῶμεν ταῦτα:

Ἐκ τῆς Α.Π. 393|1950 (σελ. 581): Ὁ κατὰ τὸν Ν. 28|1944, ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ Ν. 868|1946 καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ Ν. 1493|1946, καθορισμὸς δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν ὑπαλλήλων, ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν, γενόμενος ἐπὶ σκοπῷ τῆς μὴ ἐπιβαρύνσεως τοῦ κόστους τῆς ζωῆς τῶν ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν διατιθεμένων βιωτικῶν ἀγαθῶν καὶ τῆς ἐκ τούτου εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν ἀφορώσης διαταραχῆς τοῦ οἰκονομικοῦ ἐπιπέδου, κατισχύει πάσης ἀντιθέτου μεταξὺ τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῶν ἐργαζομένων καταρτισθείσης συμφωνίας περὶ πληρωμῆς ὑπερτέρων τῶν διὰ τῶν ὡς εἴρηται ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ὁριζομένων ἀποδοχῶν.

Ἐκ τῆς Α.Π. 311|1950 (σελ. 530): Ἡ σαφὴς ἔννοια τῆς ἐν τέλει τῆς προπαρατεθείσης ὑπ' ἀριθ. 41630|947 ἀποφάσεως διαλαμβανομένης διατάξεως ὅτι τὸ ὑπὸ ταύτης προβλεπόμενον ἐπίδομα συμψηφίζεται πρὸς τυχὸν καταβαλλόμενα ἀνώτερα τῶν ἑκάστοτε νομίμων ἡμερομισθίων, εἶναι, ὅτι τὸ ἐπίδομα τοῦτο συμψηφίζεται πρὸς τὸ δυνάμει ἀτομικῆς συμβάσεως τυχὸν χορηγούμενον ἀνώτερον ἡμερομίσθιον, οὐχὶ ὅμως κλπ.

Πῶς, κατόπιν τούτων, νὰ ὑπάρχῃ—ἀνεξαρτήτως τοῦ ποία ἄποψις εἶναι ἡ ὀρθοτέρα—σαφὴς καὶ ἐκκαθαρισμένη κατάστασις δικαίου, ὅταν ἡ μία ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἀρνῆται τὸ κῦρος ἰδιωτικῶν συμφωνιῶν περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ὑπὲρ τὰ ὅρια τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, καὶ ἡ ἄλλη, εὑρεθεῖσα πρὸ σχετικῆς διατάξεως ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἀναγνωρίζει τὸ κῦρος τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων, προβαίνουσα εἰς ἐφαρμογὴν τῆς σχετικῆς διατάξεως, ἀπὸ τοῦ δεδομένου ταύτης;

Ὅσον διὰ τὸ ζήτημα εἰς ποίαν ἄποψιν πίπτει τὸ βάρος τῆς ὀρθότητος, βεβαίως ἡ δευτέρα ἀρεοπαγιτική, περὶ ἧς ὁ λόγος ἀπόφασις, δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ καταλήξῃ εἰς τὴν γνώμην, ὅτι εἶναι ἐκτὸς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ν. 28|1944 ἡ περὶ ἧς ἐπροκειτο ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ὅταν ἀναγνωρίζῃ τὸ κῦρος ἀτομικῶν συμβάσεων περὶ ἀνωτέρου ἡμερομισθίου ἐκείνου τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ διατάσσῃ μὲ ἰσχὺν νόμου, τὸν συμψηφισμὸν τοῦ εἰδικοῦ αὐτοῦ ἐπιδόματος.

Ἀντὶ ὅμως νὰ τίθεται ζήτημα συγκρούσεως πρὸς τὴν ἐξουσιοδότησιν ὑπουργικῆς ἀποφάσεως—καὶ ὄχι μόνον αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ πλείστων τοιούτων, αἱ ὁποῖαι κάμνουν λόγον περὶ ἀνωτέρων τῶν ὁρίων αὐτῶν μισθῶν, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ κύρους τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων (μνημονεύεται προχείρως ἡ ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949, ΕΕΔ 8, 651 γενικῆς ἐφαρμογῆς, ὑπουργικὴ ἀπόφασις—θὰ ἠδύνατο τὰ ὑπομνηθῇ διὰ τὴν Α.Π. 393|950 καὶ ὁ Α.Ν. 690|1945 «περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ Α.Ν. 28|944 περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνουν εἰς καθορισμὸν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων», μὴ συμπεριληφθεῖς εἰς τὴν σειρὰν τῶν συμπληρωματικῶν τοῦ Ν. 28|1944 Νόμων, τοὺς ὁποίους ἀναφέρει ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, καὶ θὰ ἦτο, νομίζομεν, ἀποφασιστικῆς σημασίας διὰ τὴν ἀληθῆ ἑρμηνείαν τοῦ Ν. 28|1944, ὡς ἀπετέλεσεν ἀποφασιστικὸν στοιχεῖον τῆς ὀρθῆς ἀπόψεως περὶ παραλλήλου ἰσχύος τοῦ Ν. 28|1944, τοῦ Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», τοῦ Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» (βλ. Σ. Ε. 1395|1949, ΕΕΔ 8, 619 κλπ.).

Γραμματικά

Ἀπὸ σημείωμα τοῦ «Ἀθηναίου» τῆς «Καθημερινῆς» παραλαμβάνομεν τὰ κάτωθι, ἐνδιαφέροντα τὸν κύκλον μας:

Εἰς τὴν διαμαρτυρίαν ἑνὸς ἰδιώτου, δημοσιευομένην ὑπὸ πρωϊνῆς ἐφημερίδος, καὶ εἰς μίαν πρόσφατον ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου χρησιμοποιεῖται ἐσφαλμένως, ὅσον ἀφορᾷ τὸν τονισμόν, τὸ ἐπίθετον «ἀνάληθης». Πράγματι, ὁ μὲν ἰδιώτης γράφει: «Εἶναι ἀναληθές», «τυγχάνουν ἀναληθῆ». Καὶ ἡ ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου λέγει ἐπίσης: «Ἀναληθεῖς». Τὸ ἐπίθετον αὐτὸ χρησιμοποιεῖται πολὺ ἀπὸ τοὺς δικηγόρους, ἀλλ' οἱ περισσότεροι τὸ σημειώνουν ἐσφαλμένον τονικῶς εἰς τὰς «προτάσεις» των, ὅπως π. χ. εἰς τὰς φράσεις: Ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος εἶναι ἀληθής, τοῦτο εἶναι ἀληθές κλπ.

Τὸ ἐπίθετον λοιπὸν τοῦτο, ἔχον ὡς κατάληξιν τὰς δύο συλλαβὰς «ηθης» τονίζεται τὸ μὲν ἀρσενικὸν καὶ τὸ θηλυκὸν εἰς τὴν παραλήγουσαν, τὸ δὲ οὐδέτερον εἰς τὴν προπαραλήγουσαν: Ὁ ἀλήθης, ἡ ἀλήθης, τὸ ἀλήθες. Διὰ τὸν ἴδιον λόγον παροξύνονται εἰς τὸ ἀρσενικὸν καὶ τὸ θηλυκὸν καὶ προπαροξύνονται εἰς τὸ οὐδέτερον τὰ ἐπίθετα: Ὁ εὐήθης, ἡ εὐήθης, τὸ εὔηθες· ὁ συνήθης, ἡ συνήθης, τὸ σύνηθες.

Ἂς ἔχωμεν λοιπὸν ὑπ' ὄψιν, ὅτι εἶναι τονικῶς ἀναληθές τὸ . . . ἀναληθές.

Δικαστικὰ πένθη

Θεόδωρος Θεοδωρόπουλος. Ἀντεισαγγελεὺς Ἐφετῶν.

Βαθυτάτη εἶναι ἡ λύπη τοῦ δικαστικοῦ καὶ νομικοῦ κόσμου μὲ τὸν θάνατο τοῦ ἐπιλέκτου μέλους τῆς δικαστικῆς οἰκογενείας Θεοδώρου Θεοδωροπούλου, τοῦ ὁποίου ἡ ζωὴ ὁλόκληρη ἀποτελοῦσε τὴν ἐνσάρκωση καὶ τὴν ἀπόλυτη ἐφαρμογὴ τοῦ ὑψίστου ἠθικοῦ νόμου. Ἡ δικαστικὴ ζωὴ τοῦ ἀποθανόντος ὑπῆρξε μία συνεχὴς καὶ ἀδιάκοπος ἐργασία, τὸν κάματον τῆς ὁποίας οὐδέποτε ἐγνώρισε. Τὸ καθῆκον ἦτο ὁ ὑπέρτατος συνειδητὸς νόμος ποὺ ὡδήγοῦσε καὶ κατηύθυνε τὰς πράξεις καὶ τὸν σκοπὸ τῆς ζωῆς του. Λαμπρός, ὡς δικαστής, ἦτο ἀσύγκριτος ὡς ἄνθρωπος. Εὐθύς, δίκαιος, προσηνὴς πρὸς ὅλους, ὑπῆρξε ἡ προσωποποίησις τῆς ἀρετῆς εἰς τὸν δημόσιον καὶ ἰδιωτικόν του βίον. Γεμάτος ἀπὸ ἀνεξάντλητον καλωσύνην, μὲ τὸ βλέμμα τὸ εἰλικρινές, τὸ θωπευτικό, ἀνεξίκακος, ἦτο ὁ ἀγαπημένος τῆς κοινωνίας. Ὁ Θεόδωρος Θεοδωρόπουλος ὑπῆρξε ὁ εὐσυνείδητος εἰς ὅλας του τὰς ἐκδηλώσεις, τιμήσας τὸν εἰσαγγελικὸν κλάδον εἰς ὅλα τὰ μέρη, ὅπου ὑπηρέτησε, καὶ ἡ πνευματικὴ καὶ ψυχικὴ φυσιογνωμία του θὰ εἶναι πάντα ἐξαιρετικὰ ἀξιοσέβαστη εἰς ὅλους, ποὺ εἶχαν τὴν εὐτυχία νὰ συνεργασθοῦν καὶ νὰ συνδεθοῦν μαζί του.

Ἀντ. Κανακάρης
Προϊστάμενος Πταισματοδικείου Ἀθηνῶν

Ἀλληλογραφία

Κον *Γ. Ι.* Αἰγιναν: Θὰ σᾶς ἀπαντήσωμεν εἰς τὸ ἑπόμενον. Ἡ ἐπιστολή σας ἐλήφθη ἀργά, διὰ νὰ σᾶς δώσωμεν τὴν ἀπάντησιν εἰς τὸ σημερινὸν τεῦχος.

Κον *Α. Κ.* Πειραιά: Ἔχετε βέβαια δίκαιον νὰ διαμαρτύρεσθε διὰ τὰς συνεπείας ἐκ τῆς ἀντιθέσεως γνωμῶν τῆς δικαστηριακῆς πράξεως ἐπὶ τοῦ Ν. 519|1948 περὶ προστασίας τῶν στρατευομένων.

Αἱ ἀντιθέσεις γνωμῶν ἐπὶ τῆς ἑρμηνείας νομικῶν διατάξεων, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀσαφεῖς, εἶναι ἑπόμενον νὰ ὑπάρξουν.

Ὅ,τι ὅμως θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχε γίνῃ πρὸ πολλοῦ, νὰ ἀποσαφηνισθῇ νομοθετικῶς ἡ ἔννοια βασικῆς σημασίας διατάξεων, ὡς εἶναι αἱ τοῦ Ν. 519|1948—καὶ μόνον αὐταί;—δὲν ἔγινεν ἀκόμη.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 9ος — Τεύχος 15 (213)

Ἀθῆναι, 1 Αὐγούστου 1950

ΤΟ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΟΝ ΤΗΣ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ ΤΟΥ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΕΝ ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΤΟΥ, Η ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΚΑΙ ΤΑ ΑΤΟΠΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Ὑπὸ τοῦ κ. **ΦΙΛΙΠΠΟΥ Δ. ΑΓΓΕΛΗ**, Δικηγόρου παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ

I. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 657 τοῦ ἀπὸ 23ης Φεβρουαρίου 1946 ἰσχύοντος ἀ.ν. 2250|1940 Ἀστικοῦ Κώδικος, καθ' ἣν «ὁ ἐκμισθωτὴς διατηρεῖ τὴν ἀξίωσιν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν μισθόν, ἐὰν μετὰ δεκαήμερον τοὐλάχιστον παροχὴν ἐργασίας κωλύεται νὰ ἐργασθῇ ἕνεκα σπουδαίου λόγου, μὴ ὀφειλομένου εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ», θεωρεῖται, δικαίως, ὡς μεγίστης κοινωνικῆς σπουδαιότητος καὶ φιλανθρώπου μεταχειρίσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐν περιπτώσει ἀσθενείας του κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας του, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ πρότερον ἰσχῦον παρ' ἡμῖν ρωμαϊκὸν δίκαιον, καὶ ἀπὸ τῆς διατάξεως τοῦ ὁποίου, ἐν περιπτώσει ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ, δὲν ἐλύετο μὲν ἡ σύμβασις ἐργασίας, ἀλλὰ καὶ οὐδὲν ἐδικαιοῦτο ὁ μισθωτὸς ἐκτὸς τῶν ἀποδοχῶν του κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀσθενείας του(1).

Κατὰ τὴν δευτέραν παράγραφον τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 657 Α. Κ. ὁρίζεται, ὅτι «ποσὰ καταβληθέντα εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν ἐξ αἰτίας τοῦ κωλύματος, δυνάμει ὑποχρεωτικῆς ἐκ τοῦ νόμου ἀσφαλίσεως, δικαιοῦται ὁ μισθωτὴς νὰ ἐκπέσῃ ἐκ τοῦ μισθοῦ» εἰς δὲ τὸ ἑπόμενον ἄρθρον 658 Α. Κ. καθορίζονται τὰ χρονικὰ ὅρια μεταδόσεως τοῦ ἐκμισθωτοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ὁποίων δικαιοῦται οὗτος ἀποδοχῶν, μὴ προσφέρων τὰς ὑπηρεσίας του ἐπὶ ἐπὶ πλέον τοὐλάχιστον. Καὶ ναὶ μὲν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 657 τοῦ Ἀστ. Κώδικος ὁμιλεῖ περὶ κωλύματος πρὸς παροχὴν τῆς ἐργασίας ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ, ὀφειλομένου εἰς «σπουδαῖον λόγον», μὴ ὀφειλομένου εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ, ἀλλ' αὕτη ἐν τῇ πράκτικῇ της ἐφαρμογῇ ἐθεωρήθη(2) περιλαμβάνουσα καὶ τὴν περίπτωσιν τῆς ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ.

Πράγματι δὲ ἡ διάταξις αὕτη τοῦ ἄρθρου 657 τοῦ Ἀστ. Κώδικος ἀποτελεῖ ἐξαίρεσιν τοῦ κανόνος ὅτι ὁ «μισθὸς ὀφείλεται ὡς ἀντιπαροχὴ διὰ τὴν παρεχομένην ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἐργασίαν», ὡς τὸ ἀντάλλαγμα διὰ τὸ οἰκονομικὸν ἀποτέλεσμα τῆς συμμετοχῆς αὐτοῦ εἰς τὴν παραγωγὴν καὶ διάθεσιν τῶν οἰκονομικῶν ἀγαθῶν ἢ τὴν δι' ἰουργίαν οἰκονομικοῦ ἀποτελέσματος, πάντων τούτων ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας παρεχομένων, ἀλλ' ἐπιβάλλεται ἡ ἀρχὴ αὕτη ἐξ ἐπιεικείας ὑπὲρ τοῦ οἰκονομικῶς ἀσθενεστέρου συντελεστοῦ τῆς παραγωγῆς καὶ διαθέσεως τῶν οἰκονομικῶν ἀγαθῶν, μισθωτοῦ.

Δὲν πρέπει ὅμως νὰ παροραθῇ, ὅτι ὁ καταβάλλόμενος εἰς τὸν μισθωτὸν μισθὸς ἐπιβαρύνει, κατὰ τοὺς εἰδικοὺς ἐν προκειμένῳ σχετικοὺς οἰκονομικοὺς κανόνας τὴν κατανάλωσιν, τὸ κοινόν, καὶ ὡς ἐκ τούτου εἶναι ἐκ τῶν κυρίων καὶ ἀποφασιστικῶν συντελεστῶν αὐξήσεως τοῦ τιμαρίθμου τῆς ζωῆς, ἡ δὲ διάθεσις τοιούτου μισθοῦ ἄνευ τοῦ ἀντιστοίχου ἀνταλλάγματος, δι' ὃ οὗτος χορηγεῖται, τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας, ἀντιβαίνει ριζικῶς εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν βάσιν καὶ ἔννοιαν τῆς παροχῆς του, νενικευομένη δὲ τυχόν, δύναται νὰ ἀγάγῃ εἰς ἀνατροπὴν τῶν οἰκονομικῶν προϋποθέσεων, τῶν συντελεστικῶν ὡς στοιχείων παραγωγῆς καὶ διαθέσεως οἰκονομικῶν ἀγαθῶν καὶ εἰς κατάρρευσιν τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου.

Δέον, συνεπῶς ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 657 τοῦ Ἀστ. Κώδικος ἐξαίρεσις νὰ νοῆται μὲν ὡς φιλανθρωπος τοῦ μισθωτοῦ μεταχειρίσεως τῶν νεωτέρων περὶ δικαίου ἐργασίας ἐννοιῶν καὶ ἀντιλήψεων, ἀλλὰ πάντοτε ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ γενικωτέρου συμφέροντος τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας καὶ δὴ ὑπὸ τὴν ἐφαρμογὴν ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως, δι' ἣν τὸ μεῖζον μέρος τῶν πρὸς τοῦτο εἰσφορῶν βαρύνει τὸν ἐργοδότην.

II.—Δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ ν. 6298 τῆς 24 Σεπτεμβρίου|10 Ὀκτωβρίου 1934 «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων» (ἄρθρ. 2 καὶ 13 αὐτοῦ), ὅπου οὗτος ἰσχύει, ὑφίσταται ὑποχρεωτικὴ ἀσφάλισις κατὰ τῆς ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ. Ἀλλ' ἐνῷ τὸ Ι.Κ.Α. εἰσπράττει διὰ τὴν παροχὴν τῆς ἀσφαλίσεως του ταύτης — καὶ τῆς τοῦ ἀτυχήματος καὶ γήρατος — ποσοστὸν 15 ο|ο (διὰ τὴν περιοχὴν τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης) ἐπὶ τῶν «πραγματικῶν» καταβαλλομένων εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀποδοχῶν (ἐκ τοῦ ὁποίου τούτου ποσοστοῦ 11 ο|ο βαρύνει τὸν ἐργοδότην καὶ 4 ο|ο βαρύνει τὸν μισθωτόν), ἐν τούτοις, ἐν περιπτώσει ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ, τὸ Ι.Κ.Α., διὰ μὲν τὰς πρώτας 5 ἡμέρας ἀσθενείας, οὐδὲν καταβάλλει εἰς τὸν μισθωτὸν διὰ τὴν ἀσθένειάν του, διὰ δὲ τὰς μετὰ ταῦτα ἐν συνεχείᾳ ἡμέρας ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ καταβάλλει αὐτῷ διὰ τὴν τοιαύτην ἀσθέ-

---

1 Πανδ. 19 2. 15 § 6, Πανδ 14 2. 10 πρ., Α Π 178|9. Θέμ. ΝΑ' 18 καὶ ΕΕΝ στ' 67, Πρωτ Πειρ. 86|51, ΕΕΔ. 9, 310, *Καλλιγᾶς*, Ἐνοχ. Δίκ. § 321, σελ. 491, *Λιζερόπουλος*, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὸ ν. δ. 421, σελ. 87, σημ. 16, *Καποδίστριας*, Ἑρμην. Ἐργ. Δικ. § 21.

2. Πρωτοδ. Πειρ. ἢ 6|19, ΕΕΔ 8, 589 Πρωτοδ. Πειρ. 647|48, ΕΕΔ 8, 73, Πρ. Πρωτ. Ἀθην. 653|47, ΕΕΔ 6, 175. Πρβλ. καὶ Πρωτ. Ἀθην. 4918|49, ΕΕΔ 9, 108.

νειαν ποσοστόν 40 0/0 ἐπὶ τῶν ἐκ τοῦ νόμου καὶ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως καθοριζομένων ἀποδοχῶν, αἵτινες εἶναι, συνήθως, κατὰ πολὺ κατώτεραι τῶν πράγματι καταβαλλομένων, ἐφ' ὧν τελευταίων τούτων, ὡς προείρηται, τὸ Ι.Κ.Α. ἐν τούτοις ὑπολογίζει καὶ εἰσπράττει τὰς ὑπὲρ αὐτοῦ εἰσφορὰς ἀσφαλίσεως (2). Τοῦτο βεβαίως εἰς τὴν πρακτικὴν ἐφαρμογὴν ἄγει εἰς πολλὰ ἄτοπα. Ἀφοῦ, καίτοι ὑποχρεούμενος εἰς εἰσφορὰν κατὰ τῆς ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ του ὁ ἐργοδότης καὶ καταβάλλων σοβαρὸν πρὸς τοῦτο ἀσφάλιστρον ἐπὶ τῶν πραγματι πορ' αὐτοῦ καταβαλλομένων εἰς τὸν μισθωτόν του ἀποδοχῶν, ἐν τούτοις, ἐν τῇ ἐπελεύσει περιπτώσεως ἀσθενείας, ὁ τοιοῦτος ἐργοδότης ἐν ἐφαρμογῇ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 657 Α.Κ. οὐσιαστικῶς δὲν ἀνακουφίζεται ὑπὸ τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ὡς ἔδει ἐκ τοῦ σκοποῦ του.

ΙΙΙ. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 657 Α.Κ. ἐφαρμόζεται μόνον διὰ τὰς μετὰ τὴν 23ην Φεβρουαρίου 1946 συναφθείσας συμβάσεις ἐργασίας, οὐχὶ δὲ καὶ διὰ τὰς πρότερον τῆς χρονολογίας ταύτης ὑφισταμένας (ἄρθρ. 24 καὶ 38 παρ. 2 ἀ. ν. 2783/41 εἰσαγωγ. ν. τοῦ Ἀστ. Κώδ.). (4)

Ὁ τοιοῦτος διαφορισμὸς εἰς τοσαύτης κοινωνικῆς σπουδαιότητος καὶ φιλανθρώπου μεταχειρίσεως τοῦ μισθωτοῦ διάταξιν, οἵα ἡ τοῦ ἄρθρου 657 Α. Κ., εἶναι πράγματι ὅλως ἀδικαιολόγητος καὶ, δύναταί τις εἰπεῖν, παράλογος. Ἀλλ' ἡ προτεινομένη τελευταίως λύσις τῆς ἐπεκτάσεως αὐτῆς καὶ εἰς τοὺς πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Α. Κ. συνάψαντας συμβάσεις ἐργασίας μισθωτοὺς (5) παρίσταται μὲν ὡς ἁπλῆ καὶ εὔκολος, ἀλλὰ δέον νὰ ἀποφευχθῇ, διότι οὕτω θεσπιζομένη θὰ ἐπαυξήσῃ τὰ ἄτοπα τῆς ἤδη ἐφαρμογῆς της καὶ τοὺς κινδύνους ἀθετήσεως τῶν βασικῶν οἰκονομικῶν κανόνων, οὓς αὕτη παραβιάζει καὶ παραμερίζει.

Εἶναι δὲ τὰ ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 657 Α.Κ. ἄτοπα, ἐνδεικτικῶς καὶ προχείρως, τὰ ἑξῆς:

α) Τὸ ἀκαθόριστον εἰς τὰς διατάξεις ταύτας τῶν ἄρθρων 657 καὶ 658 Α. Κ. τοῦ καταλαμβανομένου ὑπ' αὐτῶν ἀριθμοῦ τῶν περιπτώσεων τοῦ «σπουδαίου λόγου», τῇ ἐπελεύσει τοῦ ὁποίου δικαιοῦται ὁ μισθωτὸς τῶν ἀποδοχῶν του, καίτοι μὴ παρέχων τὰς ὑπηρεσίας του.

Ὑποστηριχθὴ (6) ὅτι ἅπαξ κατ' ἔτος δύναται νὰ τύχῃ τοῦ εὐεργετήματος τούτου ὁ μισθωτός. Ἐπίσης ὑποστηριχθὴ (7) ὅτι ὁ μισθωτὸς ἀνὰ δε καήμερον παροχῆς ἐργασίας, δύναται νὰ τυγχάνῃ τοῦ τοιούτου εὐεργετήματος κατ' ἐπανάληψιν ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἄποψις ὅτι ἅπαξ μόνον κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας του δύναται νὰ τύχῃ τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 657 Α.Κ. εὐχερείας ὁ ἐκμισθωτὴς τῶν ὑπηρεσιῶν του, δὲν δύναταί τις νὰ εἴπῃ, ὅτι δὲν στηρίζεται εἰς τὴν ἐν τούτῳ ἀόριστον διατύπωσιν τῶν σχετικῶν διατάξεων (ἄρθρ. 657 καὶ 658 Α. Κ.). Διότι τὸ μὲν ἄρθρον 657 Α. Κ. καθιεροῖ τὴν ἀρχὴν τοῦ δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ, ὅπως δικαιοῦται τὸν μισθόν του, ἐν περιπτώσει σπουδαίου κωλύματος αὐτοῦ, μὴ ὀφειλομένου εἰς ὑπαιτιότητά του, τὸ δὲ ἑπόμενον ἄρθρον 658 Α.Κ. ὁρίζει τὰ χρονικὰ ὅρια *ἐφ' ἅπαξ*, καθ' ἃ δικαιοῦται τοῦ τοιούτου ἐξαιρετικοῦ εὐεργετήματος. Ὡς ἐξαιρετικὴ δὲ ἡ διάταξις αὕτη (8) δέον νὰ τυγχάνῃ στενῆς ἑρμηνείας καὶ ἐφαρμογῆς. Ἀναγράφει αὕτη περιοριστικῶς: «.... ἢ ἐπὶ τὸν μισθὸν ἀξίωσις *δὲν* δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸν μῆνα, ἐὰν τὸ κώλυμα ἐπῆλθεν ἐν τοιλάχιστον ἔτος μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς συμβάσεως, τὸν ἥμισυ δὲ μῆνα εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν». Οὐδαμοῦ ἀναγράφεται, ὅτι τοῦτο δύναται νὰ συμβαίνῃ καὶ ἐφαρμόζηται κατ' ἐπανάληψιν, οὔτε ποιεῖ αἰνιγμάτινά ὅτι τοῦτο τυγχάνει ἐφαρμοστέον καθ' ἕκαστον ἔτος συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλ' ἀντιθέτως περιορίζει τὸ ἐκ τοῦ ἄρθρου 658 Α.Κ. ἐξαιρετικὸν εὐεργέτημα εἰς ἕνα μῆνα ἢ δέκα πέντε ἡμέρας, κατὰ τὰς περιστάσεις, κατ' ἀνώτατον ὅριον.

Ἀντίθετος ἐκδοχὴ θὰ ἦγεν εἰς σοβαρὰ ἄτοπα, διότι δι' αὐτῆς θὰ ἐγίνετο δεκτόν, ἢ ὅτι μεθ' ἕκαστον 10ήμερον ἐργασίας ὁ μισθωτὸς θὰ ἐδικαιοῦτο ἕνεκα σπουδαίου λόγου, μὴ ὀφειλομένου εἰς ὑπαιτιότητά του — ἐν ᾧ καὶ λόγῳ ἀσθενείας του—νὰ ἀπέχῃ τῆς ἐργασίας του ἐπὶ 15θήμερον ἢ μῆνα, μισθοδοτούμενος ἐν τούτοις κατὰ τὴν τοιαύτην του συνεχῆ ἀποχήν του εἰς βάρος τοῦ ἐργοδότου του. Καὶ ναὶ μὲν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ ἐργοδότης του θὰ ἠδύνατο νὰ ἀπαλλαγῇ τοιούτου μισθωτοῦ, δι' ἀπολύσεώς του, καταβάλλων αὐτῷ ἀποζημιώσεις, ἀλλ' οὕτω αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 657 καὶ 658 Α. Κ. θὰ ἀπέβαινον ἐναντίον τοῦ μισθωτοῦ, ὑπὲρ οὗ ὅμως ἐθεσμοθετήθησαν. Διότι τοιοῦτος μισθωτὸς θὰ ἐστερεῖτο ἐργασίας παρ' οἱῳδήποτε ἐργοδότῃ.

β) Τὸ ἀκαθόριστον τοῦ χρόνου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου δέον νὰ ἐφαρμόζωνται αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 657 καὶ 658 Α.Κ., ἐὰν δὲν ἀποδεχθῇ τις, ὅτι αὗται ἐφαρμόζονται ἐφ' ἅπαξ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ.

Ἐὰν ἐξαιρέσῃ τις τὴν εἰς προφανῆ ἄτοπα ἄγουσαν λύσιν καθ' ἣν, μεθ' ἕκαστον 10ήμερον ὑπηρεσίας παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ, ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται τῶν ἐκ τῶν ἄρθρων 657 καὶ 658 Α. Κ. εὐεργετημάτων καὶ τὴν ἀμέσως ἀνωτέρω ἐκτεθεμένην ἄποψιν, παραμένει ἡ ἐξέτασις τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων αὐτῶν κατὰ τὴν διάρκειαν ἑκάστου ἔτους. Ἀλλὰ τί νοητέον ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει: Ἔτος ὑπηρεσίας ἢ ἡμερολογιακὸν τοιοῦτον;

---

3. Πρβλ. Πρωτ. Πειρ. 2750/19, ΕΕΔ. 9, 269.

4. Πρωτ. Πειρ. 86/19, ΕΕΔ 9, 810, ὑπ' ἀριθ. 26572/23-6-49 Ἐγκύκλ. Ὑπ. Ἐργασίας, ΕΕΔ 8, 782 Γνωμ. Νομ. Συμβ. 66/399/49, ΕΕΔ 9, 176.

5. *Δ. Ἀλ. Γέροντας*, Ἀσθένεια μισθωτοῦ καὶ προστασία ὑπὸ ἄρθρων 657, 658 Ἀστ. Κώδικος, ΕΕΔ 9, 610, ΕΕΔ 8, 656 ἀλληλογρ., ΕΕΔ 8, σημείωμα *Συντάξεως*.

6. *Ἀπ. Ἰω. Μπουνιάς*, Ἄρθρα 658 καὶ 660 Ἀστικοῦ Κώδικος ὑποχρέωσις παροχῆς μισθοῦ καὶ ὑπολογισμὸς χρονικῶν ὁρίων, ΕΕΔ 9, 487, ἀριθ. 3γ. *Ἀλ. Βαμβέλλος*, Μὴ παροχὴ ὑπηρεσιῶν ἕνεκα ἀσθενείας καὶ δικαίωμα μισθοῦ, ΕΕΔ 9, 683, ἀριθ. 1 ἐν τέλει.

7. *Γ. Μήλας*, Ἡ ἐκ τῶν ἄρθρων 657 καὶ 658 Α. Κ. ἀξίωσις τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ΕΕΔ 8, 573, ὑπὸ διαχρίσεις τινάς.

8. Βλ. αἰτιολ. ἔκθ. εἰσηγ. Ἐνοχ. Δικ. Ἀστ. Κώδ. Εἰσ. Σχεδίων Ἀστ. Κώδ. ΙΙ, Ἐνοχ. Δίκ. 1935, σελ. 218 ἀριθ. 87, *Γ. Βάλληνδρας*, Ἀστ. Κώδιξ, τόμ. ΙΙ, σελ. 113, *Κ. Δημάκης*, Ἡ ἀπουσία τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ συμβάσεως ὡρίσθαι χρονικῆς διαρκείας, ΕΕΔ 7, 149, § 3γ'.

Ἐάν θεωρηθῇ ὡς βάσις τὸ ἡμερολογιακὸν ἔτος, πιθανὸν ἡ σύμβασις ἐργασίας νὰ ἐκτείνεται ἐπὶ διαφόρων τοιούτων καὶ ἡ σύμβασις ἐργασίας νὰ ἔχῃ διάφορον χρόνον διαρκείας εἰς ἑκάτερον αὐτῶν. Καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ 13θήμερον ἢ ὁ μήν—καθ' ὃ διάστημα δικαιοῦται ὁ μισθωτὸς τῶν ἀποδοχῶν του, ἐὰν ὁ χρόνος ὑπηρεσίας εἶναι διάφορος εἰς ἑκάτερον τούτων, βάσει τίνος ἐξ αὐτῶν θέλει ὑπολογισθῇ;

Ἀλλ' αἱ διατάξεις μᾶλλον φέρονται ἔχουσαι ὑπ' ὄψιν των τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ οὐχὶ ἡμερολογιακὸν ἔτος, ἀφοῦ ἐξ αὐτῆς, ὡς προϋπηρεσίας, διαγράφονται καὶ ρυθμίζονται τὰ ἐκ τῶν ἄρθρων 657 καὶ 658 Α. Κ. ἀναγνωριζόμενα δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ (ἄρθρ. 657 Α. Κ.. «ἐὰν μετὰ 10ήμερον τοὐλάχιστον παροχὴν ἐργασίας...», ἄρθρ. 658 Α. Κ... «ὁ χρόνος δι' ὃν... διατηρεῖται ἡ ἐπὶ τὸν μισθὸν ἀξίωσις», «...ἐὰν τὸ κώλυμα ἐπῆλθεν ἐν τοὐλάχιστον ἔτος μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας», «ἡ διὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἀξίωσις ὑφίσταται...»

γ) Τὸ ἄνισον καὶ ἄνευ δικαιολογίας τινὸς ὑπὸ τὸ καθεστὼς τῆς ἰσχύος τῆς ἐκ τοῦ ν. 6298)1934 ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας, τῆς μεταχειρίσεως τῶν μισθωτῶν μεταξὺ τοιούτων, οἵτινες συνῆψαν τὴν σύμβασιν ἐργασίας των πρὸ τῆς 23ης Φεβρουαρίου 1946 καὶ τοιούτων μεταγενεστέρως τοῦ χρόνου τούτου.

Κατ' ἄρθρον 657 παρ. 2 Α. Κ., δικαιοῦται ὁ ἐργοδότης νὰ ἐκπέσῃ καὶ ἀφαιρέσῃ ἐν ἐφαρμογῇ ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 657 καὶ 658 Α.Κ. πᾶν ποσόν, ὅπερ ὁ μισθωτός, κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦ κωλύματος πρὸς παροχὴν τῆς ἐργασίας του, εἰσέπραξε παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. Ἀλλὰ τοῦτο ἐφαρμόζεται μόνον διὰ τὰς ἀπὸ 23ης Φεβρουαρίου 1946 ὑπὸ τὴν ἰσχὺν τῶν διατάξεων τοῦ Α. Κ. συναφθείσας συμβάσεις ἐργασίας καὶ οὐς αὗται ἀφορῶσι μισθωτούς, οὐχὶ δὲ καὶ διὰ τὰς πρότερον τοῦ χρόνου τούτου καὶ τοὺς παλαιότερον ὑπηρετοῦντας μισθωτούς, ἐνῷ ὁ ἐργοδότης εἶναι ὑπόχρεως εἰς ἀσφάλισιν δι' ἅπαντας τούτους, ἀδιακρίτως, καταβάλλων σημαντικὴν ἀσφαλιστικὴν εἰσφοράν.

Τοιαύτη ἀνισότης εἰς βάρος ἐργοδοτῶν, ἀλλὰ καὶ μισθωτῶν, προσληφθέντων καὶ ὑπηρετούντων πρὸ τῆς 23ης Φεβρουαρίου 1946, εἶναι σκληρὰ καὶ ἀδικαιολόγητος, ἀφοῦ μάλιστα καὶ πρὸ τῆς χρονολογίας ταύτης ἰσχυον αἱ Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις καὶ οἱ οὐδ. ἀφορῶσι αὗται μισθωτοί, παλαιοὶ ὄντες ἐν τῇ ἐργασίᾳ καὶ καταιριβέντες ἐν αὐτῇ καὶ ἐξ αὐτῆς, εἶχον καὶ ἔχουσι μεῖζον δικαίωμα καὶ ἀνάγκην τῆς αὐτῆς τοὐλάχιστον κοινωνικῆς καὶ φιλανθρώπου μεταχειρίσεως πρὸς τοὺς νεωτέρους των ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας.

δ) Τὸ λίαν δυσχερὲς καὶ σχεδὸν πλήρως ἀδύνατον τῆς παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν βεβαιώσεως, ἀμφισβητήσεως καὶ ἀποδείξεως ὅτι ἡ ἀσθένεια τοῦ μισθωτοῦ των, ὡς «σπουδαίου λόγου», παρακωλύοντος τὴν παροχὴν εἰς αὐτοὺς τῶν ὑπηρεσιῶν του, ὀφείλεται εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ, ὅτε δὲν ὑποχρεοῦνται οἱ ἐργοδόται εἰς τὰς ἐκ τῶν ἄρθρων 657 καὶ 658 Α. Κ. προβλεπομένας παροχὰς ἔναντι τοῦ τοιούτου μισθωτοῦ των καὶ, ἀντιστοίχως, δὲν δικαιοῦται τοιοῦτος μισθωτὸς των εἰς αὐτάς.

Τοῦτο συμβαίνει τὸ μὲν διότι ὁ ἐργοδότης, εἰς ἄλλα καὶ περὶ ἄλλα μόνον ἁρμόδιος, δὲν δύναται νὰ τηρῇ πλήρη ἰατρικὴν ὀργάνωσιν, μάλιστα ἰατροδικαστικῆς ἐκτάσεως καὶ μορφῆς, πρὸς ὑπεύθυνον ἐξακρίβωσιν τοῦ ἀληθοῦς καὶ σπουδαίου τῆς ἀσθενείας καὶ ἄνευ ὑπαιτιότητος τοῦ μισθωτοῦ του δι' αὐτήν, τὸ δὲ—ἐφ' ὅσον πρόκειται καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 657 καὶ 658 Α. Κ. περὶ καθυστερήσεως μισθοῦ ἐκ μέρους του—διότι πιέζεται δεινῶς καὶ ὑποχρεοῦται εἰς ἄμεσον καταβολὴν ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀ. ν. 69)1945, ἐὰν δὲν προτιμᾷ νὰ διακινδυνεύσῃ ποινικὴν δίωξιν καὶ καταδικήν του, δυνάμει αὐτοῦ, ἄνευ δικαιώματος ἀναστολῆς τῆς ποινῆς του καὶ ἐν ἀσκήσει ἔτι ἐφέσεως, ἀποκλειομένου καὶ τοῦ δικαιώματος ἐξαγορᾶς παρ' αὐτοῦ καὶ τῆς τυχὸν ἐπιβληθησομένης αὐτῷ ποινῆς.

ΙΥ. Ὑφίσταται, κατὰ ταῦτα, ἐπιτακτική, ἀλλὰ καὶ ἐπείγουσα ἀνάγκη διορθώσεως τῶν ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἄρθρων 657 καὶ 658 Α. Κ., ἀτελειῶν καὶ ἀτόπων.

Βεβαίως ὅμως τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ διὰ τροποποιήσεως τοῦ Ἀστ. Κώδικος. Ἡ ἐν τούτῳ ἐκ τῶν διατάξεών του τούτων ἐπιεικὴς καὶ φιλάνθρωπος μεταχείρισις τῶν μισθωτῶν, οὐχὶ μόνον δὲν πρέπει νὰ καταργηθῇ, ἀλλὰ καὶ δεδικαιολογημένως πρέπει νὰ γενικευθῇ. Εἶναι ὅμως ἀπαραίτητον ὁ ὑπόχρεως, ἐκ τοῦ σκοποῦ καὶ τοῦ προορισμοῦ αὐτοῦ, νὰ ἀναλάβῃ τὰ ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τούτων βάρη, καθ' ὁλοκληρίαν, προκειμένου περὶ ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ. Εἶναι δὲ ὁ ὑπόχρεως οὗτος τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, τὸ ὁποῖον εἰσπράττει σοβαρὰς ἀσφαλιστικὰς εἰσφορὰς καὶ ἡ δι' αὐτοῦ ἀσφάλισις εἶναι ὑποχρεωτικὴ δι' ἐργοδότας καὶ μισθωτούς. Ἐν ἀνάγκῃ, ἂς αὐξήσῃ ἔτι πλέον κατὰ τι τὰς εἰσφοράς του, ἐὰν δὲν ἐπαρκῇ πρὸς τοῦτο, μὲ τὰς σήμερον παρ' αὐτοῦ εἰσπραττομένας.

Ἀλλ' εἶναι ἀπαραίτητον, πρὸς ἀποφυγὴν πολλῶν κακῶν καὶ ἀτόπων—ἰδίᾳ δὲ τῶν διὰ προχείρων καὶ ἀδικαιολογήτων εὐκόλως παρ' αὐτοῦ βεβαιουμένων ἀσθενειῶν τῶν μισθωτῶν, ἀφοῦ διὰ τὰς πρώτας πέντε ἡμέρας δὲν συνεπάγονται αὐθεμίαν δι' αὐτὸ οἰκονομικὴν εὐθύνην αἱ βεβαιώσεις του, διὰ δὲ τὰς λοιπὰς ἐλαχίστην τοιαύτην—ὅπως, τροποποιουμένων τῶν σχετικῶν μὲ τὸ Ι.Κ.Α. διατάξεων, ὑποχρεωθῇ καὶ ἀναλάβῃ τοῦτο, ὡς ἐκ τοῦ προορισμοῦ του μόνον ἁρμόδιον, τὴν εἰ ἀκέραιον καταβολὴν τῶν ἐκ τῶν ἄρθρων 657 καὶ 658 Α. Κ δικαιωμάτων τῶν μισθωτῶν, λόγῳ ἀσθενείας των, καὶ ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας αὐτῆς, ὄντων ἄλλως τε ἠσφαλισμένων ὑποχρεωτικῶς παρ αὐτῷ, ἀνεξαρτήτως δὲ χρόνου συνάψεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας των. Εἰς δὲ τοὺς ἐργοδότας ἂ ἀφεθῇ ἡ ἐκ τῶν αὐτῶν ἄρθρων 657 καὶ 658 Α. Κ. εὐθύνη των ἔναντι τῶν μισθωτῶν των, διὰ πᾶν ἕτερον—πλὴν ἀσθενείας—«σπουδαῖον λόγον», μὴ ὀφειλόμενον εἰς ὑπαιτιότητα τοῦ μισθωτοῦ, ἕνεκα τοῦ ὁποίου αὐτὸς, ἀπέχει τῆς ἐργασίας του, δικαιούμενος ὅμως εἰς τὸν μισθόν του ἐπὶ ὡρισμένον, κατὰ τὰς περιστάσεις, χρόνον.

ΦΙΛ. Δ. ΑΓΓΕΛΗΣ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΙ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΥΠΟ Ν. 3514 ΜΙΣΘΩΤΩΝ

('Εξ άφορμῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 935/1950 ἀποφάσεως Συμβουλίου 'Επικρατείας)

'Υπὸ τοῦ κ. **ΓΕΩΡΓΙΟΥ Π. ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΡΕΑ,** Δικηγόρου

Εἰσαγωγὴ

1.—'Ο κωδ. νόμος 3514 «περὶ τῆς θέσεως τῶν (διωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει ἐπιστρατεύσεως» ὑπέστη δύο οὐσιώδεις τροποποιήσεις διὰ τοῦ Α. Ν. 547 τῆς 15ης Μαρτίου 1937 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινων ἔργα ικῶν τινων νόμων». Εἰδικώτερον διὰ τοῦ πρώτου ἐδαφ. τῆς 2α. παραγράφου τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Α. Ν. 547/37 ἐπεξετάθησαν καὶ ἐπὶ τῶν στρατευομένων μισθωτῶν τῶν ὑπαγομένων ὑπὸ τὴν προστατευτικὴν σκέπην τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. 3514 διατάξεις *τινὲς* τῆς περὶ παλαιῶν πολεμιστῶν νομοθεσίας.

'Υπὸ τὸ προ τοῦ Α. Ν. 547/37 νομοθετικὸν καθεστὼς (καθ' ἃ καὶ εἰς τὸ προηγούμενον σημειωμά μας ἐξεθέσαμεν ἐκτενῶς ΕΕΔ 8, 752), ὁ ἀποστρατευθεὶς μισθωτὸς ἠδύνατο ν' ἀπολυθῇ ἀζημίως ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, διαρκούσης τῆς ἐκ legc προσασίας τοῦ ἄρθρου 4, ἐὰν συνέτρεχαν περιστατικὰ δυνάμενα νὰ μορφοποιήσουν τὴν «κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένην αἰτίαν», ἄλλως ἐδικαιοῦτο ὁ παρατύπως ἀπολυθεὶς ἀποζημιώσεως, ποσοτικῶς ἴσης πρὸς τοὺς μισθοὺς ἓξ μηνῶν. Περὶ τούτου ἔκρινεν εἰς πᾶσαν περίπτωσιν, κατὰ πρῶτον μὲν βαθμὸν ὁ Εἰρηνοδίκης, κατὰ δεύτερον δὲ ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν.

Τὸ νομοθετικὸν τοῦτο καθεστὼς ἐτροποποίησεν ὁ νομοθέτης τοῦ Α. Ν. 547/37 διὰ τῆς προμνησθείσης διατάξεως, ὁρίσας ὅτι ἐπὶ τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ κωδ. Νόμου 3514 ἐφαρμόζονται ἀναλόγως διατάξεις *τινὲς* τῆς περὶ παλαιῶν πολεμιστῶν νομοθεσίας.

Αὕτη ὑπῆρξεν ἡ πρώτη τροποποίησις, ἣν ὁ Α. Ν. 547 ἐπέφερεν εἰς τὸ μέχρι τότε ἰσχῦον νομοθετικὸν καθεστώς.

2.— Διὰ τοῦ δευτέρου ἐδαφ. τῆς 2ας παραγράφου τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ἀνέσως ἀνωτέρω σημειωθέντος νόμου ἐπεξετάθησαν αἱ ὑπὲρ τῶν στρατευομένων (διωτικῶν ὑπαλλήλων διατάξεις τοῦ κωδ. Ν. 3514 καὶ εἰς τοὺς ἐργατοτεχνίτας, τοὺς ὑπηρετοῦντας εἰς τὰς πάσης φύσεως (διωτικὰς ἐπιχειρήσεις. Οὕτω μετὰ τὸν Α. Ν. 547/37 ἡ προστασία τῶν στρατευομένων μισθωτῶν κατέστη καθολικωτέρα, περιέλαβε τ. ἔ πάντα μισθωτόν, ἀσχολούμενον ἐπ' ἀντιμισθίᾳ εἰς οἱανδήποτε (διωτικὴν ἐπιχείρησιν.

Αὕτη ὑπῆρξεν ἡ δευτέρα, ἢ καὶ οὐσιωδεστέρα, τροποποίησις τῆς προϊσχυούσης νομοθεσίας.

'Η νομοθετικὴ διάταξις, δι' ἧς συνετελέσθη ἡ τελευταία αὕτη τροποποίησις, ἐλάχιστα ἀπησχόλησε μέχρι σήμερον τήν τε θεωρίαν καὶ πρᾶξιν. Τὸ μοναδικὸν ζήτημα, ὅπερ ἐγεννήσεν, ἀπὸ ὅ,τι ἡμεῖς τοὐλάχιστον γνωρίζομεν, εἶναι τοῦτο: "Αν μετὰ τὸν νόμον 547 προστατεύωνται μόνον οἱ ὑπάλληλοι καὶ οἱ ἐργατοτεχνῖται ἢ γενικώτερον πᾶς ἐπ' ἀντιμισθίᾳ εἰς ἰδιωτικὴν ἐπιχείρησιν ἐργαζόμενος μισθωτός. "Αν ταὐτέστι τῆς προστασίας τοῦ Ν. 3514 ἀπολαμβάνῃ καὶ τὸ λεγόμενον ὑπηρετικὸν προσωπικὸν (Βλέπε Πρ. 'Αθηνῶν 947/1941, ΕΕΔ τόμος 1ος, σελ. 14).

'Αντιθέτως ἡ νομοθετικὴ διάταξις, δι' ἧς ἐπῆλθεν ἡ πρώτη τροποποίησις τῆς προϊσχυούσης νομοθεσίας, πλείστας ὅσας ἐγέννησεν ἀμφισβητήσεις ἔν τε τῇ θεωρίᾳ καὶ τῇ πράξει.

Περὶ τῆς ἐννοίας τῆς διατάξεως ταύτης καὶ τῆς ἐκτάσεως τῶν μεταβολῶν, ἃς αὕτη ἐπέφερεν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ κωδ. νόμου 3514, τρεῖς ἐδιδαχθησαν γνῶμαι:

'Η πρώτη ὑποστηρίχθη ὑπὸ τοῦ ὑφηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν *Ι. Καποδίστρια*. 'Η δευτέρα, ἀποτελοῦσα ἁπλῆν παραλλαγὴν τῆς πρώτης, διεμορφώθη ἐν τῇ πράξει ὑπὸ τῆς νομολογίας τῶν δικαστηρίων μας. Καὶ τέλος, ἡ τρίτη, ἡ καὶ κρατοῦσα, διετυπώθη ὑπὸ τοῦ *Τ. Τσιμπουκη*. 'Εκάστη τῶν γνωμῶν τούτων ἔχει ἐν συνόψει οὕτω:

Πρώτη ἄποψις

'Η θεωρία αὕτη ὑποστηρίζει, ὅτι μετὰ τὸν Α. Ν. 547 ἐπῆλθε πλήρης ἐξίσωσις, ἀπὸ ἀπόψεως νομοθετικῆς προστασίας, τῶν μισθωτῶν τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν προστασίαν τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. 3514 πρὸς τοὺς ἐφέδρους παλαιοὺς πολεμιστάς. Κατὰ ταῦτα οἱ μισθωτοὶ οὗτοι, μετὰ τὸν Α. Ν. 547, δὲν προστατεύονται μόνον διὰ χρονικὸν διάστημα ἑνὸς ἔτους, ἀλλ' ἀπεριορίστως, ἀπολαμβάνουν συνεπῶς *χρονικῶς* τῆς αὐτῆς προστασίας μὲ τοὺς ἐφέδρους παλαιοὺς πολεμιστάς. 'Εν συνεχείᾳ πρεσβεύει, ὅτι δὲν δύναται πλέον νὰ γίνῃ λόγος περὶ ἐξαμήνου ἁπλῶς ἀποζημιώσεως, ἀλλὰ περὶ ἀκυρότητος τῆς κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου γενομένης ἀπολύσεως, ἐξ οὗ ἕπεται, ὅτι εἰς πᾶσαν περίπτωσιν δὲν ὀφείλεται ἀποζημίωσις, ἀλλ' ὁ ἀπολεσθείς, λόγῳ τῆς ἀπολύσεως, μισθός.

Τέλος συνεπὴς πρὸς ἑαυτήν, ἡ ἀνωτέρω θεωρία δέχεται, ὅτι μετὰ τὸν νόμον 547 δὲν προστατεύεται πᾶς ἀποστρατευόμενος μισθωτός, ἀλλὰ μόνον ὅσοι ὑπηρετοῦν εἰς ἐπιχειρήσεις, ἃς προβλέπει ὁ ἀπὸ 28/31 'Οκτωβρίου 1935 Α. Ν. «περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν». Οὕτως ἔχει ἐν συντομίᾳ ἡ πρώτη ἄποψις. (Βλέπε *Ι. Καποδίστριαν*, 'Ερμηνεία 'Εργατικοῦ Δικαίου, ἔκδοσις 1937 § 333—334 σελ. 327—329).

Δευτέρα ἄποψις

'Η ἄποψις αὕτη, δημιούργημα τῆς δικαστηριακῆς πρακτικῆς, ἀποτελεῖ, τρόπον τινά, ἓν εἶδος συντηρητικῆς παρολλαγῆς τῆς πρώτης. Οὕτω δέχεται αὕτη, ὅτι οἱ εἰς τὸ ἄρθρον 4 τοῦ κωδικ Νόμου 3514 ὑπαγόμενοι μισθωτοὶ ἀπολαμβάνουν, μετὰ τὸν Α. Ν. 547, μονιμότητος, ὡς καὶ οἱ ἔφεδροι παλαιοὶ πολεμισταί, πλὴν περιωρισμένης χρονικῆς διαρκείας, ἤτοι ἑνὸς ἔτους. Καὶ κατὰ τὴν ἄποψιν ταύτην ἡ κατὰ παράβασιν τοῦ κωδ. Νόμου 3514 γενομένη ἀπόλυσις δὲν εἶναι ἁπλῶς *ἄκυρος*, ἀλλ' *ἀκυρος*. 'Εντεῦθεν δέχεται, ὅτι ὁ παρανόμως ἀπολυθεὶς

μισθωτὸς δὲν δικαιοῦται ἁπλῶς τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 θεσπισθείσης ἑξαμήνου ἀποζημιώσεως, ἀλλὰ τῶν μισθῶν του μέχρι συμπληρώσεως τοῦ χρόνου τῆς ex lege προστασίας, μετὰ τὴν ἔκπνοὴν τῆς ὁποίας ἐκπνέει καὶ ἡ μονιμότης. (Βλέπε Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3937|41, ΕΕΔ τόμος 10ος, σελ. 78).

Τρίτη ἄποψις

Ἐξ ἀντιδράσεως προφανῶς πρὸς τὰς ὑπερβολὰς τῶν προαναφερθεισῶν θεωριῶν, καὶ ὄχι τὴν πρώτης ἐξ αὐτῶν, ἡ τρίτη ἄποψις μετεπήδησεν εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον. Ἐντεῦθεν ὑποστηριζει, ὅτι καὶ μετὰ τὸν Α. Ν. 547 τὸ νομοθετικὸν καθεστὼς τῆς προστασίας τοῦ ἀποστρατευομένου μισθωτοῦ παρέμεινεν, ἀπὸ ἀπόψεως οὐσιαστικοῦ δικαίου, ἀναλλοίωτον. Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον μετεβλήθη, εἶναι μόνον ὁ δικονομικὸς μηχανισμὸς τῆς προστασίας τοῦ ἀποστρατευομένου μισθωτοῦ καὶ οὐδὲν πλέον. Εἰδικώτερον οἱ μὲ τὴν γνώμην ταύτην συντασσόμενοι δέχονται ὅτι:

α) Καὶ μετὰ τὸν Α. Ν. 547 ἡ ex lege προστασία τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου 3514 εἶναι περιωρισμένης χρονικῆς διαρκείας, ὡς καὶ πρότερον, καὶ δὴ ἑνὸς ἔτους. β) Ὅτι καὶ μετὰ τὸν Α. Ν. 547, ἐν περιπτώσει ἀτάκτου ἀπολύσεως, γεννᾶται μόνον ζήτημα ἀποζημιώσεως τοῦ κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου ἀπολυομένου, οὐδέποτε δὲ ἀξιώσεις περὶ μισθῶν, διότι εἰς πᾶσαν περίπτωσιν, εἴτε ταὐτέστιν ἡ ἀπόλυσις εἶναι σύννομος, εἴτε παράνομος, ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ ἀπόλυσις εἶναι *πάντοτε ἔγκυρος*. γ) Ὅτι τέλος—τὸ καὶ σπουδαιότερον—μετὰ τὸν Α. Ν. 547 ὁ προστατευόμενος μισθωτὸς ἀπολύεται διὰ τοὺς αὐτοὺς οὐσιαστικοὺς λόγους, δι' οὓς ἀπελύετο καὶ πρότερον, ἤτοι διὰ πάντα λόγον δυνάμενον νὰ μορφοποιήσῃ «τὴν κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένην αἰτίαν». Ἐν συμπεράσματι τὸ μόνον, ὅπερ κατὰ τὴν ἄποψιν ταύτην μετέβαλεν ὁ Α. Ν. 547, εἶναι τὸ *δίκαιον*, ὅπερ θὰ κρίνῃ τὸ τακτικὸν ἢ μὴ τῆς ἀπολύσεως.

Ἐνῷ τοῦτέστι πρὸ τοῦ νόμου 547 τὸ δεδικαιολογημένον ἢ μὴ τῆς ἀπολύσεως ἐφέρετο πρὸς κρίσιν κατὰ α' βαθμὸν μὲν ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου, κατ' ἔφεσιν δὲ ἐνώπιον τοῦ Προέδρου, μετὰ τὸν Α.Ν.547 τὸ δεδικαιολογημένον ἢ μὴ τῆς ἀπολύσεως κρίνεται ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Α. Ν. 244|36. Ἡ ἀνωτέρω ἄποψις ἐπεβλήθη πλήρως ἔν τε τῇ θεωρίᾳ καὶ τῇ πράξει. (Βλέπε προχείρως Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 236|41, ΕΕΔ 1, 499).

Ἡ κριτικὴ τῶν ἀνωτέρω ἀπόψεων καὶ ἡ προβολὴ τῆς ἰδικῆς μας ἰδοὺ ὁ σκοπὸς τοῦ παρόντος σημειώματος.

Ἑρμηνευτικὰ τρωτὰ τῆς πρώτης γνώμης καὶ δευτέρας

1. Καθ' ἃ καὶ ἐν ἀρχῇ τῆς παρούσης ἐργασίας ἐσημειώσαμεν διὰ τοῦ πρώτου ἐδαφίου τῆς 2ας παραγράφου τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ Α.Ν. 547|37 κατέστησε ὁ νομοθέτης ὑποχρεωτικὴν τὴν ἀνάλογον ἐφαρμογὴν ἐπὶ *τῶν περιπτώσεων* τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ κωδ. Νόμου 3514 *τῶν διατάξεων* τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Α.Ν. 244|36.

Τρεῖς ὅθεν διατάξεις, τριῶν διαφόρων νόμων, συνάπτονται πρὸς τὸ ἐρευνώμενον ζήτημα.

α) Τὸ πρῶτον ἐδάφιον τῆς δευτέρας παραγράφου τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ Α.Ν. 547.

β) Τὸ ἄρθρον 4 τοῦ κωδικ. νόμου 3514.

γ) Τέλος τὸ ἄρθρον 7 τοῦ Α. Ν. 244|36.

Αὐτὸ εἶναι τὸ νομοθετικὸν ὑλικόν, ὅπερ συμπλέκεται ἀμέσως καὶ κυρίως μὲ τὸ σπουδαζόμενον θέμα, καὶ ἐπ' αὐτοῦ ὀφείλει πρωταρχικῶς νὰ στηριχθῇ πᾶς συνετὸς ἑρμηνευτής, ἂν ἀληθῶς ἐπιθυμῇ αἱ παρ' αὐτοῦ ὑποστηριζόμεναι θεωρητικαὶ δοξασίαι νὰ θεμελιοῦνται ἐπὶ σταθερῶν νομοθετικῶν βάθρων.

Καὶ μετὰ ταῦτα ἂς ἔλθωμεν εἰς τὴν συστηματικὴν σπουδὴν μιᾶς ἑκάστης τῶν ἀνωτέρω διατάξεων. Νομίζομεν, ὅτι τὴν ἑρμηνευτικὴν ἐργασίαν ὀφείλομεν ν' ἀρχίσωμεν ἀπὸ τὴν πρώτην ἐκ τῶν ἀμέσως ἀνωτέρω παρατεθεισῶν διατάξεων, διότι ἐν αὐτῇ διαγράφονται τὰ νομοθετικὰ ὅρια τῆς ἀναλογίας, καθοριζεται τ. ἐ. *ἐπὶ ποίων θεμάτων* τοῦ κωδ. νόμου 3514 χωρεῖ, κατὰ νομοθετικὴν ἐπιταγήν, ἀναλογικὴ ἐφαρμογή, ἐν συνεχείᾳ εἰς τὴν αὐτὴν διάταξιν διαγράφεται *ποίων* τοῦ Α. Ν. 244|36 διατάξεις ἐπιβάλλεται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν ἀναλογικῶς.

Ἡ σπουδαζομένη διάταξις ἔχει οὕτω:

«Διὰ τὰς περιπτώσεις ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρ. »4 τοῦ κωδικ. Νόμου 3514 ἐφαρμόζονται ἀνα»λόγως αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Α. Ν. »244|36, προσωρινῶς ἐνεργουμένου εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ »ἄρθρου τούτου ἑνὸς μισθωτοῦ, ἐργάτου ἢ »ὑπαλλήλου, ὁριζομένου δι' ἀποφάσεως τοῦ »Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας.».

Ἐκ τῆς ἀνωτέρω διατάξεως προκύπτουν δύο τινά:

α) Ὅτι ὁ Νομοθέτης τοῦ Α. Ν. 547|37 ἐπλουτοποίησε σαφῶς τὸν *νομοθετικὸν χῶρον*, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἤθελε νὰ κινῆται ἡ ἀναλογία.

β) Ἐξ ἴσου σαφῶς προσδιώρισε τὴν *ὕλην τῆς ἀναλογίας*, προσδιώρισε δηλ. τὰς νομοθετικὰς διατάξεις, αἵτινες εἶναι ἀναλογικῶς ἐφαρμοστέαι, ἐντὸς τοῦ ἀνωτέρω νομοθετικοῦ χώρου. Εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν νομοθετικὸς χῶρος εἶναι *αἱ περιπτώσεις* τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ κωδ. Νόμου 3514, ὕλη δὲ τῆς ἀναλογίας εἶναι *αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου* 7 τοῦ Α. Ν. 244. Ἐκ τούτων παρέπεται ὅτι:

1) Δὲν δυνάμεθα νὰ ἐφαρμόσωμεν ἀναλογικῶς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α. Ν. 244|36 *ἐπὶ πασῶν* τῶν περιπτώσεων τοῦ κωδ. νόμου 3514. Διότι εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην εὑρίσκομεν τὸν νομοθετικὸν χῶρον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου, κατὰ τὴν κυριάρχον νομοθετικὴν βούλησιν, δέον νὰ κινῆται ἡ ἀναλογία

2) Δὲν δυνάμεθα νὰ ἐφαρμόσωμεν ἀναλογικῶς *«ἐπὶ τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρ. 4» ἄλλας* διατάξεις, πλὴν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 7, διότι εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἀλλοιοῦμεν τὴν ὕλην τῆς ἀναλογίας.

3) Δὲν δυνάμεθα νὰ ἐφαρμόσωμεν *μέρος* τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 7, ἐπὶ τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρ. 4, διότι καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην περιορίζομεν, συστέλλομεν τὴν ὕλην τῆς ἀναλογίας.

4) Τέλος δὲν δυνάμεθα, κατὰ μείζονα λόγον, νὰ ἐφαρμόσωμεν ἐπὶ πασῶν τῶν περιπτώσεων τοῦ κωδ. Ν 3514 ὅλας τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 244|36, διότι εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν καὶ τὸν νομοθετικὸν χῶρον εὑρύνομεν καὶ τὴν ὕλην.

Ἐν συμπεράσματι, εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν, ὡς καὶ εἰς πᾶσαν περίπτωσιν ἀναλογίας, τὸ ἔργον τοῦ ἑρμηνευτοῦ, ὅταν πρόκειται περὶ ἑρμηνείας, ἢ τοῦ ἐφαρμοστοῦ, ὅταν πρόκειται περὶ ἐφαρμογῆς, συνίσταται εἰς τοῦτο κυ-

ρίως: Εἰς τὸ νὰ προσδιορίσῃ μετὰ μεγίστης δυνατῆς προσοχῆς ἐκεῖνο, ὅπερ ἀνωτέρω ὠνομάσαμεν «νομοθετικὸν χῶρον». Νὰ πλαισιώσῃ δηλ. τὸ νομοθετικὸν πεδίον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου λογικῶς νὰ ἐγκλείσῃ τὰς νομικὰς διατάξεις, ἐφ' ὧν εἶναι ἐπιτρεπτὴ ἡ ἀναλογία. Νὰ προσδιορίσῃ ἐν συνεχείᾳ, μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιμελείας, τὴν ὕλην τῆς ἀναλογίας: Νὰ ἐξεύρῃ τ. ἑ. τὰς νομοθετικὰ διατάξεις, ὧν κατὰ νόμον ἐπιτρέπεται ἡ ἀνάλογος ἐφαρμογή. Ὅταν τὴν ἀνάλογον ἐφαρμογὴν τὴν ἐπιτάσσῃ ὁ νόμος, ὁ ἑρμηνευτὴς ὑποχρεοῦται νὰ προσδιορίσῃ καὶ τὸν νομοθετικὸν χῶρον καὶ τὴν ὕλην, οὐχὶ διὰ τῆς φαντασίας, ἀλλὰ τῇ βοηθείᾳ τῶν νομοθετικῶν κειμένων.

Κατὰ ταῦτα ὁ νομοθετικὸς χῶρος εἰς τὴν περίπτωσιν, ποὺ μᾶς ἀπασχολεῖ, εἶναι αἱ περιπτώσεις τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ κωδ. Ν. 3514. Ἐπιβάλλεται ὅθεν νὰ σπουδάσωμεν τὸ ἄρθρον 4, διότι μόνον οὕτω θ' ἀντιληφθῶμεν τί ἐννοεῖ ὁ νομοθέτης, διὰ τῆς φράσεως «διὰ τὰ περιπτώσεις τοῦ ἄρθρου 4 κλπ.», καὶ κατὰ συνέπειαν μόνον οὕτω θὰ προσδιορίσωμεν ἐπιτυχῶς τὸν νομοθετικὸν χῶρον, εἰς ὃν ἐν συνεχείᾳ θὰ ἐφαρμόσωμεν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7, δηλ. τὴν ὕλην τῆς ἀναλογίας.

Νομοθετικὸς χῶρος

Τὸ ἄρθρον 4 τοῦ κωδ. νόμου 3514 κατὰ τὸν χρόνον τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Α. Ν. 547|37 καὶ σήμερον ἔτι ἔχει ἐπὶ λέξει οὕτω:

«Ὑπάλληλος, ἐπαναλαβὼν κατὰ τὸν νόμον »τοῦτον τὴν ἐργασίαν του, δὲν δύναται πρὸ »τῆς παρελεύσεως ἔτους ν' ἀπολυθῇ τῆς θέ»σεώς του, εἰμὴ διὰ κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν »δεδικαιολογημένην αἰτίαν, ἄλλως δικαιοῦται »εἰς ἀποζημίωσιν ἴσην πρὸς τοὺς μισθοὺς ἓξ »μηνῶν, οὓς ἐλάμβανε πρὸ τῆς στρατεύσεώς »του.

»Ὑπάλληλοι ἐργοστασίων ἢ ἐπιχειρήσεων λει»τουργουσῶν ὑπὸ τὴν μορφὴν ἀνωνύμου ἑται»ρίας, ἐπαναλαμβάνοντες μεθ' ὁλανδήποτε στρά»τευσιν των τὰς ἐργασίας των, δικαιοῦνται »νὰ τύχωσι τῶν 4|5 τῶν ἀποδοχῶν, ἃς κατὰ »τὴν εἰς τὰς ἐργασίας των ἐπάνοδον λαμβά»νουσιν οἱ συνάδελφοι των ταυτοχρόνως »σχεδὸν προσληφθέντες ἐν τῇ αὐτῇ ἐργασίᾳ »ἢ ἐπιχειρήσει, κεκτημένοι κατὰ τὴν πρόσλη»ψίν των τὰ αὐτὰ μὲ αὐτοὺς προσόντα καὶ »μὴ ἀπομακρυνθέντες τῶν ἔργων των συνε»πείᾳ τῶν αὐτῶν στρατεύσεων. Αἱ διατάξεις »τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐφαρμόζονται μόνον »πρὸς ὠφέλειον τῶν ἐκ στρατεύσεως ἐπα»νερχομένων εἰς τὰς θέσεις των ὑπαλλήλων.

»Ὁ χρόνος τῆς ἀσθενείας τῶν θυμάτων πο»λέμου λόγῳ τραυμάτων ἢ παθήσεων τῶν »ἐφέδρων ὑπαλλήλων ἀνωνύμων ἑταιριῶν ἢ »ἐπιχειρήσεων λογίζεται ὡς χρόνος πραγμα»τικῆς ὑπηρεσίας παρ' αὐτοῖς διὰ τὰ ἔτη »συντάξεως καὶ προαγωγῆς».

Ἐκ τριῶν, ὡς εὐχερῶς προκύπτει, παραγράφων ἀπαρτίζεται τὸ παρατεθὲν ἄρθρον. Ἡ πρώτη εἶναι αὐτὸ τοῦτο «αὐτούσιον» τὸ ἄρθρον 4 τοῦ ἀρχικοῦ νόμου 1234, ὅπερ κατὰ ταῦτα ἀπετελεῖτο ἐξ μιᾶς καὶ μόνης παραγράφου. Ἡ δευτέρα παράγραφος προσετέθη βραδύτερον εἰς τὸ ἄρθρον 4 τοῦ νόμου 1234 διὰ τοῦ ἄρθρ. 2 παραγράφου 2 τοῦ Ν.Δ. 10 Ὀκτωβρίου 1923, κυρωθέντος διὰ τοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος τῆς 13ης Νοεμβρίου 1927 κλπ.

Τέλος ἡ τρίτη παράγραφος προσετέθη εἰς τὸ ἄρθρον 4 διὰ τοῦ Νόμου 3514, ὅστις καὶ ἐκωδικοποίησε τὴν νομοθεσίαν περὶ στρατευομένων μισθωτῶν.

Αὕτη εἶναι ἐν συντομίᾳ ἡ νομοθετικὴ ἱστορία τοῦ ἄρθρου 4, ἣν εἶναι χρήσιμον νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν του ὁ ἑρμηνευτής:

2. Ἡ πρώτη παράγραφος τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου, δηλ. τὸ παλαιὸν ἄρθρον 4 τοῦ νόμου 1234, ρυθμίζει ἓν καὶ μόνον ζήτημα: Τὴν τύχην τοῦ ἀπὸ στρατευομένου μισθωτοῦ. Ἔτι εἰδικώτερον ἐν αὐτῇ ρυθμίζεται ἡ προστασία, ἣν οὗτος κατὰ νόμον δικαιοῦται, ἡ διάρκεια αὐτῆς καὶ αἱ προϋποθέσεις, ὑφ' ἃς αὕτη αἴρεται, ἄνευ ἐπιζημίων διὰ τὸν ἐργοδότην συνεπειῶν.

Ἡ δευτέρα καὶ τρίτη παράγραφος τοῦ ἑρμηνευομένου ἄρθρου ρυθμίζουσιν ἐντελῶς διάφορα καὶ ἄσχετα πρὸς τὴν πρώτην ζητήματα. Συγκεκριμένως ἡ δευτέρα παράγραφος, ὡς ἐξ αὐτῆς εὐχερῶς προκύπτει, ρυθμίζει τὰ τῶν ἀποδοχῶν ὡρισμένης κατηγορίας ἀπὸ στρατευομένων μισθωτῶν, τελούντων ὑπὸ τὴν προστατευτικὴν ὠκέπην τῆς 1ης παραγράφου τοῦ ἄρθρου 4

Ἡ διάταξις αὕτη, εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, εἶχε περιελθῇ κατὰ τὸν χρόνον τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Α. Ν. 547 εἰς πλήρη ἀχρησίαν, δοθέντος ὅτι ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου 1936 εἶχε παρ' ἡμῖν εἰσαχθῇ ὁ θεσμὸς τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, δι' οὗ, ὡς γνωστόν, ἐρρυθμίσθησαν ὑποχρεωτικῶς αἱ ἀποδοχαὶ παντὸς μισθωτοῦ ἐργαζομένου εἰς ἰδιωτικὴν ἐπιχείρησιν.

Τέλος ἡ τρίτη παράγραφος ρυθμίζει ζητήματά τινα, σχέσιν ἔχοντα μὲ τὴν συνταξιοδότησιν μιᾶς κατηγορίας στρατευομένων μισθωτῶν.

Καὶ μετὰ ταῦτα, ἰδοὺ τὸ πρῶτον ζήτημα, ὅπερ ἐγείρεται ἐνώπιον τοῦ ἑρμηνευτοῦ:

Ποία ἡ ἔννοια τῆς φράσεως: «διὰ τὰς περιπτώσεις τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. 3514 ἐφαρμόζονται ἀναλόγως αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου 244|36 κλπ». Ποίας περιπτώσεις τοῦ ἄρθρου τούτου ἐννοεῖ ὁ νομοθέτης; Ἐννοεῖ ἄραγε μόνον τὰς περιπτώσεις ἀπολύσεων, ρυθμιζομένων ὑπὸ τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ἄρθρου 4, ἢ ἐννοεῖ τὰς περιπτώσεις τῆς μισθοδοσίας καὶ τῆς συνταξιοδοτήσεως;

Εἶναι προφανές, καὶ δὲν νομίζομεν ὅτι χρήζει μεγάλης ἀναπτύξεως τὸ ζήτημα, διὰ ν' ἀποδειχθῇ τις ὅτι, ἐκφραζόμενος, ὡς ἐξεφράσθη ὁ νομοθέτης, ἤθελε νὰ περιλάβῃ μόνον τὰς περιπτώσεις τῆς ἀπολύσεως. Τοῦτο προκύπτει οὐ μόνον ἀπὸ τὴν λογικὴν ἀλληλουχίαν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ Ν. 3514 πρὸς τὰς τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Ν. 244|36, ἀλλὰ καὶ καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι, καθ' ὃν χρόνον ἐδημοσιεύθη ὁ Α. Ν. 547, ἡ μὲν 2α παράγραφος τοῦ ἄρθρου 4 εἶχε καταργηθῇ διὰ τοῦ θεσμοῦ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, ἡ δὲ τρίτη οὐδέποτε ἀπησχόλησεν, ἀφ' ὅτι γνωρίζομεν, τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν. Ἄλλως τε ρυθμίζει ζήτημα ἐντελῶς ξένον καὶ ἄσχετον πρὸς τὰ ὑπὸ τῶν ἄρθρ. 4 καὶ ἄρθρ. 7 ρυθμιζόμενον. Τούτου ἕνεκεν ὑποχρεούμεθα νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ἐκφραζόμενος, ὡς ἐξεφράσθη, ὁ νομοθέτης, ἤθελησε νὰ περιλάβῃ μόνον τὰς περιπτώσεις τὰς ὑπαγομένας εἰς τὸ ρυθμιστικὸν πεδίον τῆς 1ης παραγρ. τοῦ ἄρθρ. 4, δηλαδὴ τὰς περιπτώσεις ἀπολύσεως. Θὰ ἀκριβολογοῦσεν ὅθεν ὁ νομοθέτης, ἂν ἔλεγεν «ὅτι διὰ τὰς περιπτώσεις τοῦ

άρθρ. 4 τοῦ *Ν. 1234* ἐφαρμόζονται ἀναλόγως κλπ.». Συνεπῶς ἐκφραζόμενος, ὡς ἐξεφράσθη, ὁ νομοθέτης, οὐ μόνον δὲν περιέλαβεν *ἄλλας τὰς περιπτώσεις τοῦ Νόμου 3514*, ἀλλ' οὔτε κἂν ὅλας τὰς περιπτώσεις τοῦ ἄρθρ. 4. Ἐξ οὗ παρέπεται, ὅτι ὁ νομικὸς χῶρος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν δέον νὰ κινηθῇ ἡ ἀναλογία, εἶναι μόνον αἱ περιπτώσεις τῆς 1ης παραγρ. τοῦ ἄρθρου 4, τ. ἔ. αἱ περιπτώσεις *ἀπολύσεως*.

Ἰδοὺ τὸ πρῶτον ἑρμηνευτικὸν συμπέρασμα. Τὸ συμπέρασμα τοῦτο εἶναι βασικὸν καὶ θὰ μᾶς χρησιμεύσῃ ἀμέσως κατωτέρω.

Ἂς ἔλθωμεν μετὰ ταῦτα εἰς τὴν ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Ν. 244)36, ἂς ἴδωμεν τ.ἔ. ποία ἡ ὕλη τῆς ἀναλογίας.

Τὸ ἄρθρ. 7 ἀπαρτίζεται ἐκ τεσσάρων παραγράφων. Ἡ πρώτη παράγραφος διαγράφει τοὺς οὐσιαστικοὺς λόγους, δυνάμει τῶν ὁποίων εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπέλθῃ ἀζημίως διὰ τὸν ἐργοδότην ἄρσις τῆς εἰδικῶς ὑπὲρ τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν θεσπιζομένης προστασίας. Πρὸς τοῦτοις ἀναφέρεται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 1 παράγρ. 1 ἐδάφ. α δ τοῦ ἀπὸ 23)24 Ἰανουαρίου 1936 Α.Ν. «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 28 31 Ὀκτωβρίου 1935 Α.Ν περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν», ἔνθα καὶ περιοριστικῶς ἀναγράφονται οἱ λόγοι τῆς ἀπολύσεως τῶν προστατευομένων παλαιῶν πολεμιστῶν.

Ἡ δευτέρα παράγραφος διαγράφει τὰ τῆς συστάσεως καὶ λειτουργίας τοῦ νέου τούτου διοικητικοῦ ὀργάνου, τὸ ὁποῖον, εἰδικῶς διὰ τὴν προκειμένην περίπτωσιν, διέπλασεν ὁ νομοθέτης καὶ τοῦ ἀνέθεσε νὰ κρίνῃ τὸ δεδικαιολογημένον ἢ μὴ τῆς ἀπολύσεως προκειμένου περὶ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν.

Ἡ τρίτη παράγραφος τοῦ ἄρθρου τούτου διαγράφει τὰ τῆς συγκρατήσεως καὶ ἐκλογῆς τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς.

Καὶ τέλος ἡ τετάρτη τὰ τῆς θητείας τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω μελῶν. Πέραν τῶν ἀνωτέρω, οὐδεμία ἄλλη διάταξις περιέχεται εἰς τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ Νόμου 244. Εἰδικώτερον εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο δὲν ὑπάρχει διάταξις, ἡ ὁποία νὰ καθορίζῃ ἢ νὰ διαγράφῃ τὰς *συνεπείας τῶν κατὰ παράβασιν* τοῦ ἄρθρου τούτου γενομένων ἀπολύσεων. Τὸ ζήτημα τοῦτο, τ.ἔ. τὸ ζήτημα τῶν κυρώσεων, προκειμένου περὶ ἀτάκτων ἀπολύσεων, καταλαμβάνεται καὶ ρυθμίζεται ἀπὸ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ αὐτοῦ νόμου.

Προκειμένου περὶ τῆς ἑρμηνείας τῶν διατάξεων τοῦ ἑρμηνευομένου ἄρθρου θὰ ἔπρεπε εὐθὺς ἀμέσως νὰ σημειωθῇ καὶ τοῦτο:

Ἡ 2α παράγραφος τοῦ ἄρθρου 7 ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 771 1937.

Εἰς τὴν νέαν ταύτην παράγραφον περιλαμβάνονται δικονομικαὶ καὶ οὐσιαστικαὶ διατάξεις. Εἰδικώτερον ρυθμίζονται ἔτι πληρέστερον τὰ τῆς συγκροτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς καὶ διευκρινίζεται ὅτι αὐτὴ δικάζει, εἴτε ἐπὶ αἰτήσει τοῦ ἐνδιαφερομένου παλαιοῦ πολεμιστοῦ, εἴτε τοῦ ἐνδιαφερομένου ἐργοδότου.

Εἰς τὴν αὐτὴν ὡς ἄνω παράγραφον ὑπάρχει διάταξις κατὰ τὴν ὁποίαν ἐξισοῦται πρὸς ἀπόλυσιν πᾶσα μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, βλάπτουσα τὸν προστατευόμενον.

Τέλος εἰς τὴν αὐτὴν διάταξιν καθορίζεται ἡ σχέσις μεταξὺ τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 10 παράγρ. 1 προβλεπομένης ἀποζημιώσεως καὶ τῶν προϋπαρχουσῶν διατάξεων, αἵτινες ρυθμίζουν τὸ αὐτὸ θέμα.

Αὗται εἶναι ἐν συντομίᾳ αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν. 244 μετὰ τὸν Α.Ν. 771)37.

Ἀπὸ ἀπόψεως ἑρμηνείας, ἓν καὶ μόνον ζήτημα θὰ ἠδύνατο καθ' ἡμᾶς νὰ γεννηθῇ, τοῦτο:

Ὁ Α. Ν. 547 (ἄρθρ. 11 παράγρ. 2) ἐπιβάλλει τὴν ἀνάλογον ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ Ν 3514. Τὸ ἄρθρον τοῦτο ὅμως, τ. ἔ. τὸ ἄρθρον 7, προκειμένου περὶ τῶν οὐσιαστικῶν λόγων τῆς ἀπολύσεως τῶν προστατευομένων παλαιῶν πολεμιστῶν, ἀναφέρεται εἰς τὸ ἄρθρον 1 παράγρ. 1 ἐδάφ. α-δ τοῦ ἀπὸ 23)24 Ἰανουαρίου 1936 Α.Ν. «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 28)31 Ὀκτωβρίου 1935 Α Ν. περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν».

Θὰ ἠδύνατο ὅθεν νὰ γεννηθῇ τὸ ζήτημα, ἂν, παραπέμπων ὁ νομοθέτης τοῦ Α Ν. 547 εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ 7 τοῦ Ν 244, *ἀναπαραπέμπει* καὶ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ εὐθὺς ἀμέσως ἀνωτέρω σημειωθέντος νόμου.

Ὑπὲρ τῆς καταφατικῆς ἀπόψεως συνηγορεῖ ἡ γραμματικὴ διατύπωσις τῆς 1ης παραγρ. τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Ν. 244.

«Ἔφεδροι παλαιοὶ πολεμισταί—λέγει ἐπὶ λέξει ἡ μνημονευθεῖσα διάταξις—ὑπηρετοῦντες εἰς τὰς ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ παρόντος ἐπιχειρήσεις, ὀργανισμοὺς καὶ νομικὰ πρόσωπα κλπ. δὲν ἀπολύονται, εἰμὴ μόνον διά τινα τῶν ἐν ἄρθρῳ 1, παράγρ 1 ἐδαφ. α-δ τοῦ ἀπὸ 23)24 Ἰανουαρίου 1936 ἀναγκαστικοῦ νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 28 31 Ὀκτωβρίου 1935 Α.Ν περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν» ἀναφερομένων λόγων ἀπολύσεως καὶ κατόπιν εἰδικῆς ἠιτιολογημένης ἀποφάσεως τῆς κατὰ τὴν ἑπομένην παράγραφον ἐπιτροπῆς Ἀπολύσεις διὰ λόγους ἀναφερομένους ἐν τῇ παραγράφῳ 1 ἐδάφιον α' τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀνωτέρω Νόμου γίνεται ἄνευ ἀποφάσεως τῆς κατωτέρω Ἐπιτροπῆς».

Ἐκ τῆς φραστικῆς διατυπώσεως τῆς ἀνωτέρω παραγράφου νομίζομεν, ὅτι σαφῶς προκύπτει, ὅτι μετὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ Νόμου 244 αἱ διατάξεις τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ἄρθρου 1 ἐδάφ. α-δ τοῦ ἀπὸ 23 24 Ἰανουαρίου 1936 Α Ν. κ.λ.π. συνεπωματώθησαν καὶ ἀπετέλεσαν ἓν ἐνιαῖον σύνολον μὲ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ 7, εἰς τρόπον ὥστε διά τε τὸν δικαστὴν καὶ τὸν νομοθέτην νὰ θεωροῦνται ἐφεξῆς ὡς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7.

Ὑπὲρ τῆς αὐτῆς ἐκδοχῆς συνηγορεῖ καὶ ἡ γραμματικὴ διατύπωσις τῆς 2ας παραγρ. τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ Νόμου 547: «Διὰ τὰ περιπτώσεις ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρ. 4 ἐφαρμόζονται ἀναλόγως αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ 7». Ὁ νομοθέτης ὅθεν παραπέμπει ἀδιακρίτως εἰς ὅλας τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 ἑπομένως καὶ εἰς «κατ' ἀναπαραπομπὴν» ταύτας. Ἐὰν ὁ νομοθέτης δὲν ἐπιθύμει τὴν ἀνάλογον ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρου 4 ὅλων τῶν συναφῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ 7 ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἐξεφράζετο, καθ' ὃν τρόπον ἐξεφράσθη.

Ἐν συμπεράσματι, ἐπὶ τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρου 4 ἐφαρμόζονται ἀναλόγως ὅλαι αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7, δικονομικαὶ καὶ οὐσιαστικαί, ἐν αἷς συμπεριλαμβάνονται καὶ αἱ διατάξεις, εἰς ἃς ταῦτα παραπέμπει. Ἡ νομοθετικὴ ὅθεν ὕλη, ἥτις δέον νὰ ἐφαρμοσθῇ ἀναλογικῶς ἐπὶ τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρου 4, περιλαμβά-

γει καὶ τὰς διατάξεις, δι' ὧν καθορίζονται *οἱ οὐσιώδεις λόγοι*, δυνάμει τῶν ὁποίων ἀπολύονται οἱ ἐφεδροι παλαιοὶ πολεμισταί.

Ὑπὸ τὸ φῶς τῶν νομοθετικῶν κειμένων καὶ τῶν ὅσων ἀνωτέρω ἐξεθέσαμεν εἶναι εὐχερὲς νὰ διαγνώσῃ τις τὰ ἐρμηνευτικὰ τρωτὰ τῆς ἀντικρουομένης ἀπόψεως.

Εἶναι πρόδηλον, ὅτι οἱ ὑποστηρικτὰι τῆς ἀπόψεως ταύτης, ὑποπίπτουν εἰς δύο οὐσιώδη ἐρμηνευτικὰ σφάλματα:

Ἐν πρώτοις κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τῆς 2ας παραγράφου τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Ν. 547 δὲν ἀρκοῦνται ἁπλῶς εἰς τὸ νὰ ἐφαρμόζουν ἀναλόγως ἐπὶ τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρου 4 *μόνον* τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7, ὡς ἄξιοι ὁ νομοθέτης, ἀλλ' ἐφαρμόζουν καὶ τὰς λοιπὰς τοῦ Ν. 244 διατάξεις. Συνεπῶς διὰ ν' ἐκφρασθῶμεν μὲ τὴν ὁρολογίαν, τὴν ὁποίαν ἐχρησιμοποιήσαμεν, *ἀλλοιώνουν* τὴν ὕλην τῆς ἀναλογίας καὶ ἐπομένως ἐφαρμόζουν ἀναλόγως καὶ διατάξεις, ὧν ὁ νομοθέτης δὲν ἐπέτρεψε τὴν ἀνάλογον ἐφαρμογήν. Καὶ ἀληθῶς, μόνον, ἐὰν ἐφηρμόσθη τις ἀναλόγως ἐπὶ τῶν περιπτώσεων ταῦ ἄρθρου 4, ὄχι ἁπλῶς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν. 244, *ἀλλὰ καὶ τὰς διὰ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ αὐτοῦ Νόμου* μόνον τότε θὰ ἠδύνατο νὰ καταλήξῃ εἰς τὸ συμπέρασμα, εἰς ὃ καταλήγει ἡ ἀντικρουομένη ἑρμηνευτικὴ ἄποψις, ὅτι δηλ. ἀπόλυσις μισθωτοῦ ὑπαγομένου εἰς τὴν προστασίαν τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. 3514 καὶ γενομένη κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν. 244 ἐπάγεται ἀκυρότητα, γνωστοῦ ὄντος, ὅτι εἰς τὸ ἄρθρον 7 δὲν ὑπάρχει τοιαύτη διατάξις. Ἰδοὺ τὸ πρῶτον σφάλμα τῆς ἀντικρουομένης ἀπόψεως.

2 — Ἡ ἀντικρουομένη ἄποψις δὲν ἀρνεῖται ἁπλῶς ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρου 4 νὰ ἐφαρμόσῃ ἀναλόγως καὶ ἄλλας διατάξεις τῆς περὶ παλαιῶν πολεμιστῶν νομοθεσίας καὶ οὐχὶ μόνον τὸ ἄρθρον 7, ὡς ἄξιοῖ ὁ νομοθέτης, ἀλλά, βαίνουσα ἔτι περαιτέρω, ἐφαρμόζει ἀναλόγως, διατάξεις τῆς περὶ παλαιῶν πολεμιστῶν νομοθεσίας καὶ ἐπὶ περιπτώσεων μὴ ὑπαγομένων εἰς τὸ ρυθμιστέον πεδίον τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. 3514. Οὕτω κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου παραμορφώνουν τὸν νομοθετικὸν χῶρον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου δεῖν νὰ κινῆται ἡ ἀναλογία. Ταύτου ἕνεκεν πρεσβεύω, ὅτι μετὰ τὸν Α.Ν. 547 δὲν προστατεύεται πᾶς στρατευόμενος μισθωτός, ὑπηρετήσας πλέον τῶν ἓξ μηνῶν εἰς οἱανδήποτε ἐπιχείρησιν ἢ γραφεῖον, ἀλλὰ μόνον ὅσοι ἐξ αὐτῶν ὑπηρετοῦν εἰς κοινωφελῆ ἱδρύματα, νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου καὶ ἐν γένει μόνον ὅσοι ὑπηρετοῦν εἰς ὀργανισμοὺς ἢ ἐπιχειρήσεις, προβλεπομένας ὑπὸ τῆς σχετικῆς περὶ παλαιῶν πολεμιστῶν νομοθεσίας.

Εἶναι ὅμως προφανές, ὅτι διὰ νὰ ἀχθῇ τις εἰς τὸ συμπέρασμα τοῦτο, δέον ν' ἀλλοιώσῃ τὸν νομοθετικὸν χῶρον τῆς ἀναλογίας, νὰ ἐφαρμόσῃ π.χ. ἀναλογικῶς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 οὐ μόνον ἐπὶ τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρου 4, ὡς ἄξιοῖ ὁ νομοθέτης, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἄλλων περιπτώσεων, ρυθμιζομένων μὲν ὑπὸ τοῦ νόμου 3514, πλὴν οὐχὶ καὶ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Νόμου τούτου. Καὶ ἀληθῶς κατ' ἃ καὶ ἀνωτέρω προετρρήθη, οὐδαμοῦ τοῦ ἄρθρου 4 ἀναγράφονται ποῖοι οἱ προστατευτέοι μισθωτοὶ καὶ ὑπὸ ποίας προϋποθέσεις προστατεύονται οὗτοι. Τὸ θέμα τοῦτο ρυθμίζεται εἰδικῶς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 3514.

Ἀλλὰ ἐπὶ τῶν *περιπτώσεων τοῦ ἄρθρου 1 ἐξ οὐδεμιᾶς τοῦ νόμου διατάξεως ἔχομεν* ἐν δικαίωμα νὰ ἐφαρμόσωμεν ἀναλόγως οἱανδήποτε διάταξιν τῆς περὶ παλαιῶν πολεμιστῶν νομοθεσίας. Ἰδοὺ τὸ δεύτερον ἑρμηνευτικὸν σφάλμα τῆς ἀντικρουομένης ἀπόψεως.

Συνεπείᾳ τῶν προδήλων καὶ βασικῶν τούτων σφαλμάτων ἡ ἀντικρουομένη ἄποψις ἐγκαταλείφθη λίαν ἐγκαίρως ὑπό τε τῆς δικαστικῆς πρακτικῆς καὶ τῆς θεωρίας. Ἄλλως τε ἡ θεωρία αὕτη δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπιζήσῃ μετὰ τὸν Α. Ν. 765/1943. Κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Νόμου τούτου, ὡς γνωστόν, ὡρίσθη, ὅτι ἡ προβλεπομένη κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ νόμου 3514 ἐξαμηνος ἀπαγόρευσις διὰ τὸν ἀπολυθέντα τῆς θέσεως του στρατευθέντα μισθωτὸν ὑπολογίζεται βάσει τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεως ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ καθεστὼς πλήρους ἀπασχολήσεως. Εἶναι προφανές, ὅτι μετὰ τὴν διάταξιν ταύτην τὸ ἑρμηνευτικὸν οἰκοδόμημα τῆς ἀντικρουομένης ἀπόψεως κατέρρευσε, διότι ἐστερεῖτο πλήρως. Ἐφ' ὅσον νόμος, μεταγενέστερος τοῦ 547, καθορίζει τὸ ποσὸν τῆς ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως ἐν περιπτώσει ἀδίκου ἀπολύσεως μισθωτοῦ ὑπαγομένου εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4, εἶναι προφανές, ὅτι δὲν δύναται πλέον νὰ γίνῃ σοβαρὸς λόγος περὶ ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως κλπ., ὡς ὑποστηρίζει ἡ ἀντικρουομένη ἄποψις.

Παρὰ ταῦτα ἐθεωρήσαμεν ἀναγκαῖον νὰ προβῶμεν εἰς συστηματικὸν ἔλεγχον τῆς θεωρητικῆς ταύτης ἀπόψεως οὐ μόνον διότι ἀποτελεῖ κλασικὸν ὀείγμα, τοῦ ποῦ ἡμπορεῖ κανεὶς νὰ ὁδηγηθῇ, ὅταν περιφρονῇ τὰ νομοθετικὰ κείμενα, ἀλλὰ καὶ διότι λόγῳ τῆς συγχύσεως, τὴν ὁποίαν προεκάλεσεν, ὥθησε τὴν κρατοῦσαν νομολογιακὴν ἄποψιν, ὡς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον.

Μεθ' ὅσα ἀνωτέρω ἐξεθέσαμεν, σχετικῶς μὲ τὰ ἑρμηνευτικὰ ἐλαττώματα τῆς πρώτης ἑρμηνευτικῆς ἀπόψεως νομίζομεν, ὅτι περιττεύει τὰ ἀσχοληθῶμεν εἰδικώτερόν πως μὲ τὴν ἀντικρουσιν τῆς δευτέρας ἑρμηνευτικῆς ἀπόψεως, ἥτις, καθ' ἃ συνεχρήσθη, δὲν ὀρθῶθη ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει. Καὶ ἀληθῶς καὶ ἡ ἄποψις αὕτη, στηριζομένη ἐπὶ τῶν αὐτῶν θεωρητικῶν ὑποθέσεων, ἐφ' ὧν στηρίζεται καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ *Ι. Κποδιστρια* ἐξενεχθεῖσα θεωρία, πάσχει τὰ αὐτὰ μὲ αὐτὴν ἐλαττώματα. Μένει μετὰ ταῦτα νὰ ὑποβάλωμεν εἰς κριτικὸν ἔλεγχον τὴν τρίτην ἑρμηνευτικὴν ἄποψιν, τὴν καὶ κρατοῦσαν.

Κριτικὴ τῆς τρίτης ἀπόψεως

Τὸ κύριον γνώρισμα τῆς ἀντικρουομένης ἀπόψεως εἶναι τοῦτο: Ἐνῷ αἱ δύο ἄλλαι θεωρίαι, κατὰ πλήρη περιφρόνησιν τῶν νομοθετικῶν κειμένων, διαστέλλουν τήν τε ὕλην καὶ τὸν χῶρον τῆς ἀναλογίας, οἱ θιασῶται τῆς τρίτης ἀπόψεως, ἐξ ἴσου αὐθαιρέτου, συστέλλουν τὴν ὕλην τῆς ἀναλογίας. Οὕτω ὑποστηρίζουν, ὅτι, παραπέμπων ὁ νομοθέτης τοῦ Νόμου 547 εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7, παραπέμπει μόνον εἰς τὰς δικονομικὰς του ἄρθρου ταύτου διατάξεις, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὰ οὐσιαστικὰς τοιαύτας. Μὴ δυνηθέντες νὰ ἐντοπίσουν τὸ τρωτὸν τῶν δύο ἄλλων θεωριῶν, ἀποδίδουν ἐκ πλάνης ὅλα τὰ ἐλαττώματα τῶν εἰς τὸ ὅτι ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ αἱ οὐσιαστικοῦ περιεχομένου διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 (Βλ. χαρακτηριστικῶς *Ε. Ὑδραίου*, ΕΕΔ τόμος 2, σελ. 615).

Ἐν πρώτοις πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι, περιορίζουσα ἡ τρίτη ἄποψις τὴν ἀναλογίαν εἰς μόνας τὰς οἰκονομικὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 καὶ ἀρνουμένη τὴν ἐφαρμογὴν τῶν οὐσιαστικῶν διατάξεων, ἐξηγάνε τὴν τε θεωρίαν καὶ πρᾶξιν ἀπὸ τὸ ἀδιέξοδον. Καὶ ἀκριβῶς τὸ γεγονὸς αὐτὸ τῆς ἐξησφάλισεν ἀνετον ἐπικράτησιν. Οἱ πάντες ἐγαντιζώθησαν, ἐν τῇ κυριολεξίᾳ, ἀπ' αὐτήν, ὡς εἰς σωσίβιον. Καὶ, ὡς γνωστόν, οὐδεὶς ναυαγὸς λεπτολογεῖ τὸ εἶδος τοῦ σωσιβίου, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἁρπάζεται. Ἂς ἴδωμεν ὅμως πῶς ἔχει ἐγγύτερον τὸ ζήτημα :

Εἶναι ἀνάγκη νὰ τονισθῇ καὶ πάλιν ὅτι τὰ ἑρμηνευτικὰ τρωτὰ τῶν δύο πρώτων θεωριῶν δὲν προέρχονται ἀπὸ τὸ γεγονὸς τῆς ἀναλόγου ἐφαρμογῆς, ἐπὶ τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρου 4, τῶν οὐσιαστικοῦ περιεχομένου διατάξεων τοῦ ἄρθρου 7. Τὰ τρωτὰ τῶν ἐν λόγῳ θεωριῶν καὶ εἰδικώτερον τῆς πρώτης ἐξ αὐτῶν ἐκπηγάζουν ἀπὸ τὸ γεγονός, ὅτι ἀπομακρύνονται ἀπὸ τὰ νομοθετικὰ κείμενα καὶ ὅλως αὐθαιρέτως ἐφαρμόζουν ἀναλόγως καὶ ἄλλας οὐσιαστικὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 244, πλὴν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 7.

Περαιτέρω τὰ ἑρμηνευτικὰ ἐλαττώματα τῆς πρώτης θεωρίας προέρχονται ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι, εἰς τὴν περίπτωσιν ποὺ μᾶς ἀπασχολεῖ, εὑρύνει τὸν χῶρον τῆς ἀναλογίας, δι' ὃ καὶ ἐφαρμόζει διατάξεις τοῦ Νόμου 244 καὶ ἐπὶ περιπτώσεων μὴ ὑπαγομένων εἰς τὸ ρυθμιστικὸν πεδίον τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Νόμου 3514. Ἐκ τούτων ἕπεται ὅτι εἶναι δυνατὸν ν' ἀποφύγωμεν ὅλας τὰς σφαλερὰς ἑρμηνευτικὰς λύσεις τῆς πρώτης θεωρίας καὶ εἰς ἣν περίπτωσιν ἐφαρμόσωμεν πλήρως τάς τε οὐσιαστικὰς καὶ οἰκονομικὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ν. 244|36. Περὶ τούτου γενήσεται λόγος κατωτέρω.

Δεύτερον δέον νὰ παρατηρηθῇ, ὅτι ἡ ἀντικρουομένη ἄποψις καὶ ἄνευ οὐδενὸς ἐπιχειρήματος, εἰλημμένου ἐκ τῶν νομοθετικῶν κειμένων, διχοτομεῖ εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν τὴν ὕλην τῆς ἀναλογίας. Οὔτε τὸ γράμμα, οὔτε τὸ πνεῦμα τοῦ δευτέρου ἐδαφίου τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Ν 547, συνηγορεῖ ὑπὲρ τῶν ἀπόψεων, ἃς ὑποστηρίζουν οἱ ὀπαδοὶ τῆς ἀντικρουομένης θεωρίας. «Διὰ τὰς περιπτώσεις ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 4—ἐκφράζεται ἀδιαστίκτως ὁ νομοθέτης—ἐφαρμόζονται ἀναλόγως αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν. 244».

Τὸ γράμμα ὅθεν τοῦ νόμου δὲν μᾶς παρέχει τὸ δικαίωμα νὰ κάμωμεν διάκρισιν μεταξὺ οὐσιαστικῶν καὶ οἰκονομικῶν διατάξεων. Ἀλλ' ἔὰν ἐπρόκειτο νὰ κάμωμεν τοιαύτην διάκρισιν, ἡ διάκρισις αὕτη ἔπρεπε νὰ γίνῃ εἰς βάρος τῶν οἰκονομικῶν διατάξεων καὶ οὐχὶ τῶν οὐσιαστικῶν. Διότι, ὡς γνωστόν, ἡ ἀναλογία δὲν χρησιμοποιεῖται εἰς τὸ οἰκονομικὸν δίκαιον. Ἄλλως τε, ἐὰν ὁ νομοθέτης εἶχε κατὰ νοῦν μίαν τόσον οὐσιώδη διάκρισιν, ἐὰν τοῦτέστιν ἤθελεν ἀναφερθῇ μόνον εἰς τὰς οἰκονομικὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7, ἀναμφιβόλως θὰ ἐξεφράζετο διαφοροτρόπως.

Ἐφ' ὅσον ὅθεν ὁ νομοθέτης δὲν κάμνει τοιαύτην διάκρισιν, ἀδυνατοῦμεν νὰ ἐννοήσωμεν τίνι δικαιώματι θὰ εἰσαγάγῃ ταύτην ὁ ἑρμηνευτής. Ἄλλως τε, ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως, ἣν ἡμεῖς ὑποστηριζομεν, συνηγορεῖ καὶ ἡ ἱστορία τῆς νομοθετικῆς προστασίας τῶν στρατευομένων μισθωτῶν. Ἀληθῶς δὲν πρέπει νὰ διαλάθῃ τῆς προσοχῆς τοῦ ἑρμηνευτοῦ, ὅτι ὁ νομοθέτης τοῦ ν. 1234, ὅστις ἐζήκολ υθεῖ ν' ἀποτελῇ τὴν σπονδυλικὴν στήλην τῆς νομοθεσίας περὶ στρατευομένων μισθωτῶν, δὲν ἐδίστασε ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς ν' ἀφαιρέσῃ τοὺς ἐκ τοῦ νόμου τούτου προκυπτούσας διαφορὰς καὶ ν' ἀναθέσῃ τὴν ἐκδίκασίν των εἰς εἰδικὰς ἐπιτροπάς, ἃς καὶ ὡπλισε μὲ ἀληθῆ δικαστικὴν ἐξουσίαν. Ὑπὸ μόνον τὸ καθεστὼς τοῦ ν. 1234 αἱ ἐπιτροπαὶ αὗται ἐδίκαζον ὄχι μέρος τῆς διαφορᾶς, ἀλλὰ ὁλόκληρον τὴν διαφοράν. Ἠδύναντο ὅθεν νὰ ἐπιδικάσωσι τὴν τε ἀποζημίωσιν, ὡς καὶ τὰ ἐφεδρικὰ ἐπιδόματα. Τὸ γεγονὸς τοῦτο προδίδει, καθ' ἡμᾶς, ὅτι ὁ νομοθέτης ἐπρεσβευεν, ὅτι τὰ εἰδικὰ αὐτὰ δικαστήρια ἠδύναντο ν' ἀποδώσωσιν οὐσιαστικωτέραν δικαιοσύνην. Ἔχομεν ὅθεν τὸ ἱστορικὸν προηγούμενον ὅτι ὁ νομοθέτης τοῦ Ν. 1234 προέκρινε τοὺς «εἰδικοὺς» δικαστὰς ἀπὸ τοὺς τακτικοὺς τοιούτους. Ἄλλως τε οὐδεὶς δύναται ν' ἀμφισβητήσῃ, ὅτι ἡ νομοθεσία περὶ στρατευομένων μισθωτῶν εἶναι προάγγελος τῆς περὶ πολιτῶν πολεμιστῶν νομοθεσίας, ἣν καὶ περιλαμβάνει ἐν σπερματώδει βεβαίως καταστάσει.

Δι' ὅλους τοὺς ἀνωτέρω λόγους νομίζομεν ὅτι, παραπέμπων ὁ νομοθέτης τοῦ Α. Ν. 547, παραπέμπει ἀδιακρίτως εἴτε εἰς τὰς οἰκονομικὰς καὶ οὐσιαστικὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7. Καὶ ἀκριβῶς κατὰ ταῦτα τὸ σημεῖον σφάλλεται ἡ τρίτη ἄποψις, ὑποστηρίζουσα ἀβασανίστως τ' ἀντίθετα.

Καὶ μετὰ ταῦτα, ἂς ἴδωμεν βάσει τῶν ἀπόψεων, ἃς ὑποστηρίζομεν, εἰς ποίας πρακτικὰς λύσεις ὁδηγούμεθα

α) Ἐν πρώτοις εἶναι φανερόν, ὅτι, καὶ ἂν εἰσέτι ἐφαρμόσωμεν τὰς οὐσιαστικοῦ περιεχομένου διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7, ἐπὶ τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρου 4, καὶ πάλιν ἡ ἔκτασις καὶ ἡ φύσις τῆς προστασίας τῶν εἰς τὸ ἄρθρον 4 ὑπαγομένων μισθωτῶν δὲν ἀλλάσσει. Ἐπομένως, καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην μισθωτοί, τελοῦντες ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ ἄρθρου 4, ἀπολαμβάνουν προσκαίρου προστασίας καὶ δὴ ἑνὸς ἔτους.

Δὲν ἀλλάσσει ὡσαύτως ἡ φύσις τῆς προστασίας, διότι καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ὁ προστατευόμενος μισθωτὸς ὁ κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου ἀπολυθείς, δικαιοῦται, ἐν πάσῃ περιπτώσει ἑξαμήνου ἀποζημιώσεως. Ἡ λύσις αὕτη εἶναι φυσική, ἀβίαστος καὶ τελεῖ εἰς πλήρη ἁρμονίαν πρὸς τὰ νομοθετικὰ κείμενα. Γνωστοῦ ὄντος ὅτι εἰς τὸ ἄρθρον 7 τοῦ Ν. 244 διαγράφονται μόνον οἱ οὐσιαστικοὶ λόγοι καὶ ὁ οἰκονομικὸς μηχανισμὸς τῆς ἀπολύσεως, οὐχὶ δὲ καὶ αἱ συνέπειαι τῆς παρανόμου ἀπολύσεως. Αἱ συνέπειαι αὗται διαγράφονται εἰς τὴν πρώτην παράγραφον τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Α. Ν. 2441. Ἀλλὰ τὴν διάταξιν ταύτην, βάσει τῶν ὅσων ἀνωτέρω ἐκτενῶς ἐξεθέσομεν, δὲν ἔχομεν τὸ δικαίωμα νὰ ἐφαρμόσωμεν ἀναλογικῶς, ἐπὶ τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρ. 4, διότι τοιοῦτον δικαίωμα δὲν μᾶς παρέχει ἡ σχετικὴ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ Α Ν. 547.

β) Καὶ ἂν εἰσέτι ἐφαρμόσωμεν τὰς οὐσιαστικοῦ περιεχομένου διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 7 Ν. 244, καὶ πάλιν ἡ ἔκτασις τῆς προστασίας δὲν ἀλλάσσει, τ. ἔ. οἱ ὑπόχρεοι ἐργοδόται ἢ ἀντιστρόφως οἱ προστατευόμενοι μισθωτοὶ εἶναι ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποίους ὁρίζει ὁ κωδ. Νόμος 3514, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ δεύτερον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Ν. 547.

Εἰς τὴν λύσιν ταύτην ὁδηγούμεθα διὰ τῶν ἑξῆς: Εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι εἰς τὸ ἄρθρον 7 τοῦ Ν. 241 ἀναγράφονται ποῖοι οἱ προστατευτέοι παλαιοὶ πολεμισταί—καὶ τοιοῦτοι εἶναι οἱ ὑπηρετοῦντες εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις, ἃς λεπτομερῶς ἀπαριθμεῖ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ Α. Ν. 244, εἰς οὗ τὰς διατάξεις καὶ παραπέμπει τὸ ἄρθρ. 7, ἀλλ' ἡ διάταξις αὕτη δὲν δύναται νὰ τύχῃ ἀναλόγου ἐφαρμογῆς, ἐν προκειμένῳ, διότι ὁ χῶρος τῆς ἀναλογίας, καθ' ἃ καὶ ἀνωτέρω ἐκτενῶς ἀνεπτύξαμεν, εἶναι μόνον αἱ περιπτώσεις τοῦ ἄρθρ. 4. Εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο ὅμως δὲν διαγράφονται οἱ ὅροι καὶ αἱ προϋποθέσεις τῆς προστασίας τῶν ἀποστρατευομένων μισθωτῶν. Τὸ θέμα τοῦτο ρυθμίζεται ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. 3514. Τούτου ἕνεκεν δὲν δυνάμεθα νὰ ἐφαρμόσωμεν τὴν ἀνωτέρω διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Α. Ν. 244)36, διότι δὲν ἔχει σχέσιν πρὸς «τὰς περιπτώσεις τοῦ ἄρθρου 4», ἐφ' ὧν καὶ μόνον ἐπιτρέπεται ἡ ἀναλογία».

Ἐν συμπεράσματι, καὶ ἂν εἰσέτι ἐφαρμόσωμεν τὰς οὐσιαστικοῦ περιεχομένου διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 ἐπὶ τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρου 4, καὶ πάλιν ἡ τε ἔκτασις τῆς προστασίας καὶ ἡ φύσις παραμένει ἀναλλοίωτος, ὑπὸ μίαν βεβαίως προϋπόθεσιν, τοῦ νὰ βασισθῶμεν τὰ νομοθετικὰ κείμενα.

γ) Ἐφαρμοζομένων τέλος ἀναλόγως καὶ τῶν οὐσιαστικῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 7, ἐπὶ τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρ. 4, παρέπεται ὅτι μισθωτοί, τελοῦντες ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ κωδ. Νόμου 3514, δὲν ἀπολύονται, εἰμὴ μόνον διὰ τοὺς αὐτοὺς οὐσιαστικοὺς λόγους καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν δικονομικὴν διαδικασίαν, δι' οὓς ἀπολύονται καὶ οἱ ἔφεδροι παλαιοὶ πολεμισταί. Εἰς τὴν λύσιν ταύτην ἀγόμεθα βάσει τῆς σχετικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 7, ἣν διάταξιν ὑποχρεούμεθα νὰ ἐφαρμόσωμεν ἐν προκειμένῳ, διότι καὶ διάταξις τοῦ ἄρθρου 7 εἶναι καὶ εἰς ἄμεσον σχέσιν πρὸς τὰς περιπτώσεις τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ Ν. 3514 εὑρίσκεται. Τούτου δοθέντος παρέπεται, ὅτι μισθωτοί, ὑπαγόμενοι ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ κωδ. νόμου 3514, μετὰ τὸν Α.Ν 547, δὲν ἀπολύονται πλέον διὰ πάντα λόγον δυνάμενον νὰ μορφοποιήσῃ «τὴν κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένην αἰτίαν», ἀλλὰ μόνον διὰ τοὺς περιοριστικῶς εἰς τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ Ν. 244 ἀπαριθμουμένους λόγους, δι' οὓς ἀπολύονται καὶ οἱ ἔφεδροι παλαιοὶ πολεμισταί. Ἤτοι:

1) Διὰ παράβασιν τῶν ἐν ἄρθροις 21 22, καὶ 24 τοῦ ποινικοῦ νόμου ἀναφερομένων ἀδικημάτων, ὡς καὶ τοῦ νόμου 4229, ἀποδεικνυομένων διὰ τελεσιδίκου ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου ποινικοῦ δικαστηρίου ἢ δι' ὁριστικοῦ καὶ ἀμετακλήτου βουλεύματος.

2) Δι' ἀποδεδειγμένην ἀνεπάρκειαν ἢ ἀκαταλληλότητα καὶ ἀνάρμοστον συμπεριφοράν.

3) Διὰ παραβάσεις προβλεπομένας ὑπὸ τοῦ πρὸ τῆς προσλήψεως τοῦ ἐφέδρου ἰσχύοντος καὶ νομίμως ἀνεγνωρισμένου ὀργανισμοῦ ἢ κανονισμῶν τῆς ἐπιχειρήσεως, δι' ἃς προβλέπεται ὡς ποινὴ ἡ ἀπόλυσις, καὶ

4) Δι' ἀποδεδειγμένην οἰκονομικὴν ἀνεπάρκειαν τῆς ἐπιχειρήσεως, ὅπως διατηρήσῃ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ὑπάλληλον ἢ ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρέτας. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει προτάσσονται ἐν τῇ σειρᾷ ἀπολύσεως οἱ μὴ παλαιοὶ πολεμισταὶ ὑπάλληλοι.

Αὐτοὶ εἶναι οἱ λόγοι, δι' οὓς μόνον ἀπολύονται οἱ ἔφεδροι παλαιοὶ πολεμισταί, οὓς καὶ δέον νὰ ἐφαρμόσωμεν ἀναλόγως ἐπὶ τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ κωδ. Νόμου 3514, ἤτοι ἐπὶ τῶν περιπτώσεων ἀπολύσεως μισθωτῶν, τελούντων ὑπὸ τὴν προστατευτικὴν σκέπην τοῦ ἄνω ἄρθρου.

Οὐδεὶς ἄλλος λόγος ἀπολύσεως, πλὴν τῶν ἀνωτέρω, καθ' ἡμᾶς, ἀναγνωρίζεται.

Δέον ὅθεν νὰ συντρέχῃ εἷς ἐκ τῶν ἀνωτέρω λόγων, διὰ νὰ ἀπολυθῇ ἐγκύρως μισθωτός, ὑπαγόμενος εἰς τὴν προστασίαν τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ κωδ. Ν.3514 Προκειμένου δὲ περὶ τῶν περιπτώσεων 2, 3 καὶ 4 δέον νὰ προηγηθῇ ἀπαραιτήτως ἀπόφασις τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ Α. Ν. 244 36 ἐπιτροπῆς τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν ἄλλως ἡ ἀπόλυσις, προκειμένου μὲν περὶ παλαιῶν πολεμιστῶν εἶναι ἄκυρος, προκειμένου δὲ περὶ μισθωτῶν τοῦ ἄρθρ. 4 εἶναι ἀτακτος, συνεπαγομένη τὴν ἀποζημίωσιν, ἣν ὁ νόμος ἐν προκειμένῳ προβλέπει

Αὕτη εἶναι καθ' ἡμᾶς ἡ μόνη ὀρθὴ λύσις, ἥτις ἀβιάστως ἀνακύπτει ἀπὸ τὰ νομοθετικὰ κείμενα(*)

(*) *Σημ.* Ἀντὶ σχολίων ἐπὶ τῆς δημοσιευομένης εἰς ἄλλην σελίδα τοῦ παρόντος τεύχους τῆς ΕΕΔ ὑπ' ἀριθ. 935)50 ἀποφάσεως τῆς ὁλομελείας τοῦ Σ. Ε., ἐθεώρησα σκόπιμον νὰ δώσω πρὸς δημοσίευσιν τὴν ἀνωτέρω μελέτην μου.

Ἡ ἐργασία αὕτη ἔχει γραφῆ ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Σεπτεμβρίου, δηλαδὴ πρὸ ἑνὸς ἔτους περίπου. Ἀρχικῶς εἶχον τὴν πρόθεσιν νὰ τὴν δημοσιεύσω ὡς δεύτερον μέρος μικρᾶς μελέτης μου, δημοσιευθείσης ὑπὸ τὸν τίτλον «Τύχη τοῦ ἀποστρατευομένου μισθωτοῦ ἐν περιπτώσει διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως» (βλ. ΕΕΔ τόμ. 8ος, σελ. 702). Ἐκ λόγων ὅμως ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεώς μου δὲν τὴν ἔδωσα πρὸς δημοσίευσιν μέχρι σήμερον.

Ἀπὸ δύο ἀπόψεων εἶναι σημαντικὴ ἡ νέα ἀπόφασις τοῦ ἀνωτάτου Διοικητικοῦ Δικαστηρίου τῆς χώρας μας.

Ἐν πρώτοις διὰ τῆς δοθείσης λύσεως παύει ἡ διαμόρφωσις τοῦ δικαίου τῶν ἀποστρατευομένων μισθωτῶν νὰ εἶναι μονοπώλιον τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας.

Ὁ μισθωτὸς θὰ δικαιοῦται ἐφεξῆς νὰ θέσῃ εἰς κίνησιν καὶ τὴν διοικητικὴν διαδικασίαν ἐπὶ τῶν περιπτώσεων ἀτάκτων ἀπολύσεων.

Ἐλπίζομεν, ὅτι τὸ γεγονὸς αὐτὸ θὰ ἀσκήσῃ εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς διαπλάσεως τοῦ δικαίου τῶν στρατευομένων μισθωτῶν καὶ θὰ ἀπαλλάξῃ τὴν τε θεωρίαν καὶ πρᾶξιν ἀπὸ πλείστας ὅσας ἀμφιταλαντεύσεις, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων κινεῖται σήμερον.

Δεύτερον, ἐξ ἴσου σημαντικὴ εἶναι ἡ δοθεῖσα λύσις ἀπὸ ἀπόψεως οὐσιαστικῶν συνεπειῶν. Υἱοθετοῦσα τὴν ἄποψιν ἡ δημοσιευομένη ἀπόφασις ὅτι οἱ εἰς τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ Ν. 3511 ὑπαγόμενοι μισθωτοὶ ἀπολύονται διὰ τοὺς αὐτοὺς οὐσιαστικοὺς λόγους, δι' οὓς ἀπολύονται καὶ οἱ ἔφεδροι παλαιοὶ πολεμισταί, ἀνεξαρτήτως τοῦ διαφόρου τῆς προστασίας τῶν πρώτων ἀπὸ τοὺς δευτέρους, ἔδωσεν ἀναμφισβητήτως τὴν ὀρθοτέραν ἐπὶ τοῦ προκειμένου λύσιν.

Οἱ λόγοι, δι' οὓς θεωροῦμεν ἀπολύτως σύμφωνον μὲ τὰ νομοθετικὰ κείμενα τὴν δοθεῖσαν λύσιν, ἐκτίθενται εἰς τὴν ἀνωτέρω μελέτην μας

ΓΕΩΡΓ. Π. ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΡΕΑΣ, Δικηγόρος

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΩΝ ΔΙΑ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

Κῦρος Α. Ν. 1406|1950 καὶ ὑπ' ἀριθ. 11526|898|1950 Υ. Α.

Κατάρτισις νόμων κατὰ τὸ Σύνταγμα.—Ἀνεπίτρεπτος κατ' ἀρχὴν ἔκδοσις ἀναγκ. νόμων ἢ νομοθ. διαταγμάτων παρὰ μόνου τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, ἄνευ εἰδικῆς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως. Ἐξαιρετικὴ ῥύθμισις θεμάτων διὰ νόμων ἢ νομοθ. διαταγμάτων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἀπούσης τῆς Βουλῆς.—Ἀκυρότης Α Ν. 1406|1950 «περὶ κυρώσεως ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας» καὶ ὑπ' ἀριθ. 11526|898|1950 Υ. Α.

Τὸ μεγάλης σημασίας ζήτημα τοῦ κύρους τῶν διὰ τῆς ἰσχύος τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν διαφόρων κατηγοριῶν μισθωτῶν, τὸ ὁποῖον προεκλήθη ἐκ τῆς ὑπὸ τῆς Α. Π. 453|1949, Τμ. Α'. (εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 8, 536) δοθείσης εἰς τὸν Α. Ν 16|20 Νοεμβρίου 19 ὃ «περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» ἑρμηνείας, ἐπεδιώχθη ὡς γνωστὸν νὰ ἱκανοποιηθῇ διὰ τοῦ Α. Ν. 406|1950 «περὶ κυρώσεως ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἐπὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», (ΕΕΔ 9, 179), ἐκδοθέντος ὑπὸ τῆς ὑπηρεσιακῆ Κυβερνήσεως.

Κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Νόμου τούτου ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 11526|898|50 ἀπόφασις τοῦ Προέδρου τῆ Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας (ΕΕΔ 9, 231), διὰ τῆς ὁποίας ἐκυρώθησαν 37 ἐν ὅλῳ ἀποφάσεις Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας.

Ἀνεξαρτήτως τῆς ἀστόχου, ὡς ἐσημειώσαμεν, διατυπώσεως τοῦ ἐν λόγῳ Α Ν., ὁ ὁποῖος καθιστᾶ καὶ προβληματικὴν τὴν ἁρμοδιότητα τῶν Ἐπιτροπῶν διὰ τὸν μετ' αὐτὸν χρόνον (πρβλ. σχετικῶς καὶ Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν 1|50, ΕΕΔ 9, 308, ἔνθα σημειώσεις μας), ἐνῷ ἄλλος προδήλως ἦτο ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου (βλέπ. § IV τῆς ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως), ἐτακτοποιεῖτο τοὐλάχιστον διὰ τῆς τοιαύτης ἐνεργείας ἡ ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου (πρβλ. ἀπὸ ἄλλης συλλογιστικῆς καὶ ἀποτελέσματος Σ. Ε. 139 |49. εἰσηγητὴς *Χ. Μηλιαρέλης*, ΕΕΔ 8, 619) ἀμφισβητηθεῖσα ἰσχὺς τῶν ἐν λόγῳ ἀποφάσεων τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας (ἐπὶ τούτου *Σχολιαστὴς* ἐν ΕΕΔ 8, 925 ἐπ. σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 982 ἐπ.).

Ἀλλὰ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἤδη διὰ τῆς παρατιθεμένης, ἐξαιρετικοῦ εἰς πρακτικὰ κυρίως ἀποτελέσματα, ἀποφάσεώς του, ἀποφαίνεται, ἀκολουθοῦν τὴν γνωστὴν παρ' αὐτῷ κρατοῦσαν ἄποψιν (πρβλ. καὶ Σ. Ε. 1041|1949, ΕΕΔ 8, 611, Σ. Ε. 99 |50, ΕΕΔ 9, 155, βλέπε ἐν τούτοις Ὁλομελ. Α. Π. 334|1950, Θέμ. ΞΑ' 512 ἐπ.), ὅτι ὁ Α. Ν. 1406|1950 στερεῖται κύρους καὶ *ἀκυροῖ διὰ τοῦτο καὶ τὴν κυρωτικὴν τῶν ἀποφάσεων τῶν Ἐπιτροπῶν ὑπ' ἀριθ. 11526|898|50 (ἐν θ' 4 ωτ.) ὑπουργικὴν ἀπόφασιν.*

Συνέπεια εἶναι, ὅτι ἐπανερχόμεθα πάλιν εἰς τὸ πρὸ τοῦ Α. Ν. 435| 950 καθεστὼς ἀβεβαιότητος δικαίου καὶ διχογνωμιῶν, ὡς πρὸς τὸ κῦρος τῶν ἐν λόγῳ ἀποφάσεων διαιτησιῶν, αἱ ὁποῖαι, κατ' ἀποτέλεσμα, ἐχώρισαν τὰ δύο ἀνώτατα δικαστήρια (βλέπε ἀνωτέρω ἀποφάσεις των).

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι πρόκειται ἤδη περὶ σοβαρωτάτης ἀνωμαλίας, ἡ ὁποία διαταράσσει, μὲ ἀφαντάστων ἐκτάσεως πρακτικὰς συνεπείας, τὴν ζωὴν τοῦ δικαίου εἰς τὸν τομέα τοῦτον, μεγάλως ἐνδιαφέροντα, ἀφοῦ ἀφορᾷ εἰς αὐτὸν τὸν νόμιμον μισθὸν τῶν ἐργαζομένων.

Δὲν γνωρίζομεν πῶς θὰ διορθωθῇ ἡ σοβαρὰ αὕτη ἀνωμαλία καὶ πάντως κυρίως θὰ διορθωθῇ

Ἀλλ' ἐκ τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἡ ὁποία χρησιμοποιεῖ τοῦτο ὡς ἐπιχείρημα τῆς μὴ ὑπάρξεως κατεπειγούσης καὶ ἀναποτρέπτου ἀνάγκης πρὸς ἔκδοσιν τοῦ Α. Ν. 1406| 1950, ἀφοῦ ἠδύνατο, ὡς ἀναφέρεται ἐν τῇ ἀποφάσει, ν' ἀντιμετωπισθῇ τὸ προκύψαν ζήτημα δι' ἐφαρμογῆς τοῦ Ν 28| 914, συναγεται, ἐν ἀδυναμίᾳ ἐπειγούσης λήψεως τοῦ καταλλήλου νομοθετικοῦ μέτρου, ἡ ἐπειγουσα λύσις.

Τοιαύτη εἶναι νὰ λειτουργήσῃ ἡ ἐκ τοῦ Ν. 28|1944, ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ Α. Ν 866| 6, διοικητικὴ τῶν Ὑπουργῶν δικαιοδοσία καθορισμοῦ μισθῶν, ἐκείνων τοὐλάχιστον τῶν ὁριζομένων εἰς τὰς διαβεβλημένας, ἀπὸ ἀπόψεως κύρους, ἀποφάσεις Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, αἱ ὁποῖαι ἐκυρώθησαν διὰ τῆς ἀκυρωθείσης ἤδη ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ὑπουργικῆς ἀποφάσεως

Καὶ τοῦτο, ἂν δὲν ἤθελον θεωρηθῇ ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 9, 149), ὡς τεθέντα πλέον τὰ ὅρια ταῦτα μισθῶν τῶν ἀποφάσεων Διαιτησίας, κατὰ χρῆσιν τῆ ἐκ τοῦ Ν 28|1944 ἐξουσιοδοτήσεως τοὐλάχιστον ἀπὸ 15 Μαΐου 1949, μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 29188|2592|49 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν (ΕΕΔ 8, 610), κατὰ τὴν § 5 τῆς ὁποίας, ἐγκύρου οὔσης (Σ Ε. 31|50, Ὁλομ. εἰσηγητὴς *Χ. Μηλιαρέλης*, ΕΕΔ 9, 149), παρασχέθη αὔξησις 30 ο|ο καὶ ἐπὶ τῶν ἀπὸ 1ης Δεκεμβρίου 1947 μέχρι τῆς ἀποφάσεως ἐκτελεστῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων, πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον σημαίνει, ὅτι τὰ ὅρια ταῦτα μετὰ τῆς προσαυξήσεως ἀποτελοῦν πλέον ὅρια τεθέντα κατὰ Ν. 28| 1944 (βλέπε καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 33400|2290|50 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, ΕΕΔ 9, 624, περὶ αὐξήσεως ἡμερομισθίων ἀνειδικεύτων καὶ μαθητευομένων ἐργατῶν ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1950).

Ἐν τῷ μεταξύ, οὕτως ἢ ἄλλως, ἐκ τῆς τοιαύτης νομολογιακῆς ἐξελίξεως τοῦ ζητήματος καὶ τῆς πορείας τῶν νομοθετικῶν πραγμάτων θὰ ἀπομένῃ πάντοτε—ἀνεξαρτήτως τῆς τακτοποιήσεως τοῦ ζητήματος βάσει τοῦ Ν 28|1944—προβληματικὴ ἤδη ἡ ἁρμοδιότης τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ,

ἐφ' ὅσον παρατείνεται δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἡ διάρκεια ἰσχύος τῶν γενικῶν ἀπό 4 Νοεμβρίου 1947 καί της Δεκεμβρίου 1917 γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, κατά μέν τήν ἄποψιν τοῦ Σ. τῆς Ε. ἐγκύρως θά ἐπιλαμβάνωνται τῆς λύσεως τῶν διενέξεων αἱ Ἐπιτροπαί (Σ. Ε. 1395|1949, ἔνθ' ἀνωτ.), κατά τήν ἄποψιν ὅμως τοῦ Α. Π. (45-|4/, ἔνθ' ἀνωτ.) ἡ ἀπόφασις αὐτῶν θά εἶναι ἄκυρος.

Κανείς δέν πιστεύομεν νά ἔχῃ τήν γνώμην, ὅτι τά πάντα εἰς τόν τομέα αὐτόν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου βαίνουν ὁμαλῶς.

Ἀλλ' εἶναι, ὡς πλειστάκις, δοθείσης εὐκαιρίας, ἐσημειώσαμεν, εἰς τήν μοῖραν φαίνεται ἐξαιρετικῶς τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου νά προκαλῶνται ἑκάστοτε, ἐπί θεμελιωδῶν διατάξεων, ζητήματα καί μεταξύ αὐτῆς ἡ ἐκείνης τῆς λύσεως νά πελαγοδρομῇ ὁ ἑρμηνευτής καί ὁ ἐφαρμοστής τοῦ δικαίου καί νά μή γνωρίζουν σαφῶς οἱ ἀμέσως ἐνδιαφερόμενοι—ἐργοδόται καί μισθωτοί—τήν ἔκτασιν τῶν ὑποχρεώσεων καί δικαιωμάτων των.

Τά αἴτια ἅς ἀναζητηθοῦν, κατά τό πλεῖστον, εἰς τήν ἀσάφειαν τῶν νομοθετικῶν κειμένων καί ἡ διατήρησις ἐν ζωῇ τῶν ἀνωμαλιῶν αὐτῶν τῆς ἐφαρμογῆς βαρύνει, νομίζομεν, καί τόν Νομοθέτην κατά τοῦτο. Ὅτι δέν ἀπεδίδει μετά τῆς ἀναλόγου πρός τήν σοβαρότητα τῶν ζητημάτων ἀπουδῆς νά αἴρῃ διά σαφῶν νομοθετικῶν πράξεων τάς ἀνωμαλίας.

Ἄς ἐλπίσωμεν ὅτι θά ἐπιδιχθῇ ἀπουδή ταχταποιήσεως τοῦ σοβαροῦ αὐτοῦ ἐν λόγῳ ζητήματος.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1279|1950 Ὁλομ.

Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Πουλίτσας**

Εἰσηγητής ὁ Σύμβουλος κ. **Π. Μερτικόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Φαρμάκης, Ν. Κοντογιάννης, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου, Ι. Παπαθανασίου, Φ. Βεγλερῆς

Ἡ ὑπό κρίσιν αἴτησις ἐπιδιώκει τήν ἀκύρωσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 11526|898 τῆς 1ης Μαρτίου 1950 «κοινῆς πράξεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καί τοῦ ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, δι' ἧς, ἐκδοθείσης κατ' ἐφαρμογήν τοῦ ἀναγκ. νόμου 1406|50, ἐκυρώθησαν ἀποφάσεις Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἐπί συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας, ἐμπροθέσμως δ' ἀσκηθεῖσα δεκτή τύποις καί κατ' οὐσίαν ἐξετάστεα τυγχάνει.

Ἡ «Ἕνωσις τῶν Ἑλλήνων Χημικῶν», ἀριθμοῦσα μεταξύ τῶν μελῶν της ὑπαλλήλους τῆς αἰτούσης Ἑταιρίας, καί ὁ «Σύνδεσμος προσωπικοῦ ἐργοστασίου διθειούχου ἀνθρακος Ἐλευσῖνος», ἔχοντες ἔννομον συμφέρον ἐπί τήν διατήρησιν ἐν ἰσχύϊ τῆς προσβαλλομένης διοικητικῆς πράξεως, νομίμως παρεμβαίνουσιν εἰς τήν παροῦσαν δίκην.

Ὁ ἀναγ. νόμος 1406|50 (φ. 44), κατ' ἐφαρμογήν τοῦ ὁποίου ἡ προσβαλλομένη διοικητική πρᾶξις ἐξεδόθη, ἐν ἄρθρῳ μόνῳ ὁρίζει, ὅτι «διά κοινῶν ἀποφάσεων τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καί τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, ἐκδιδομένων ἐντός διμήνου ἀπό τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος... δύναται νά κυρῶνται αἱ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος ἐκδοθεῖσαι ἀποφάσεις τῶν κατά τόν ἀναγκ. νόμον τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ἐπί συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας καί κηρυχθεῖσαι ἐκτελεσταί ὑπό τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κατά τάς διατάξεις τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ἀνωγκ. νόμου».

Κατά τό ἡμέτερον αὐστηρόν Σύνταγμα οἱ νόμοι καταρτίζονται τῇ συμπράξει ἀμφοτέρων τῶν παραγόντων τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας, ἡ ἔκδοσις δ' ἀνωγκ. νόμων ἤ νομοθ. διαταγμάτων παρά μόνου τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας ἄνευ εἰδικῆς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως δέν δύναται, κατ' ἀρχήν, νά θεωρηθῇ ἐπιτετραμμένη, συμφώνως πρός τά ὑπό τοῦ Συμβουλίου τούτου νομολογηθέντα ἰδίως ἐξαίρεσιν ἡ δι' ἀνωγκ. νόμου ἤ νομοθ. διαταγμάτων προσωρινή ρύθμισις θεμάτων τινῶν δύναται νά γίνῃ ἀνεκτή, ὑπό τόν ὅρον τῆς ὑπό τῆς Βουλῆς ἐπικυρώσεως τῶν νομοθετημάτων τούτων, ὁσάκις, ἀπούσης τῆς Βουλῆς, ἡ Κυβέρνησις, πιεζομένη ἐξ ἀπροβλέπτου, προδήλως ἐπειγούσης, ἐπιτακτικῆς καί ἀναποτρέπτου ἀνάγκης, ἀπειλούσης κινδύνου ἤ σοβαράν βλάβην τῶν δημοσίων συμφερόντων, κρίνει ἐπιβεβλημένην τήν ἐπί ἰδίᾳ αὐτῆς εὐθύνῃ δια νομοθετικῶν διατάξεων ἀντιμετώπισιν τῆς ἀνάγκης ταύτης, ἧς τήν ὕπαρξιν δύνανται καί ὀφείλουσι νά ἐξετάζωσι τά Δικαστήρια, ἅτινα, τεταγμένα ἐκ τοῦ Συντάγματος εἰς τήν ἀπονομήν δικαιοσύνης, συμφώνως πρός αὐτό καί τούς συνάδοντας τούτῳ νόμους, ὀφείλουσι νά μή ἐφαρμόζωσι νόμους ἀντικειμένους κατά περιεχόμενον πρός τό Σύνταγμα ἤ μή προερχομένους ἐκ τῆς ἁρμοδίας νά νομοθετῇ ἐξουσίας.

Ἐν προκειμένῳ δέν παρίσταται ἐμφανής ἡ κατεπείγουσα καί ἀναπότρεπτος ἀνάγκη τῆς ἐκδόσεως τοῦ προμνηθέντος ἀναγκ. νόμου 1406|50 ἐπί τῇ προτάσει τῆς ἰσχυρείσης διά τήν διεξαγωγήν τῶν ἐκλογῶν Κυβερνήσεως, διότι οὗτος ἀφορᾷ εἰς θέμα ρυθμιζόμενον ἤδη ὑπό τοῦ ἀναγκ. νόμου τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περί συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας». Καί ἄν μετά τήν ὑπ' ἀριθ. 453|49 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, κρίναντος ὅτι, ὑφισταμένης ἐν ἰσχύϊ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἔστω καί κατά παράτασιν ὑπό τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δέν συγχωρεῖται ἡ ἐγερσις συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας ἤθελεν, ὡς διατείνεται ἡ Διοίκησις, προκύψει δυσχέρεια ἡ ἀμφισβήτησις περί τήν ἐφαρμογήν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ἃς τό Συμβούλιον Ἐπικρατείας εἶχε κρίνει ἐγκύρους, ἠδύνατο ἡ Κυβέρνησις ν' ἀντιμετωπίσῃ τό ζήτημα δι' ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 28|14, ὅστις, ὡς ἠρμηνεύθη αὐθεντικῶς ὑπό τοῦ ἀναγκ. νόμου 866|45 (φ. 21), παρέχει εἰς τούς ἐπί τῆς Ἐργασίας καί τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργούς εὐρείαν πρός ρύθμισιν μισθῶν καί ἡμερομισθίων ἐξουσίαν, ἥτις ὑπέρκειται τῆς εἰς τάς Ἐπιτροπάς Διαιτησίας καί εἰς τάς συλλογικάς συμβάσεις ἐργασίας ἀνατεθειμένης. Ὅθεν ὁ ἀναγκ. νόμος 1406|50, ἐκδοθείς ἄνευ προδήλως κατεπειγούσης καί ἀναποτρέπτου ἀνάγκης, στερεῖται κύρους, ἡ δέ ἐπ' αὐτοῦ ἐρειδομένη ὑπ' ἀριθ. 11526|898 τῆς 1ης Μαρτίου 1950 κοινή πρᾶξις τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καί τοῦ ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, στερουμένη νομίμου ἐρείσματος, εἶναι ἀκυρωτέα δι' ὑπέρβασιν ἐξουσίας.

Διά ταῦτα

Δέχεται τήν ὑπό κρίσιν περί ἀκυρώσεως αἴτησιν.

Ἀκυροῖ τήν ὑπ' ἀριθ. 11526|898 τῆς 1ης Μαρτίου 1950 πρᾶξιν τοῦ Προέδρου τῆ. Κυβερνήσεως καί τοῦ ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ.

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΠΑΡΟΧΗ ΝΥΚΤΕΡΙΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Έννοια ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 Υ. Α. περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς

Κάλυψις διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 Υ. Α. περιπτώσεων μὴ τακτικῆς νυκτερινῆς ἀπασχολήσεως μισθωτῶν.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ παροχῆς νυκτερινῆς ἐργασίας νυκτοφύλακος, δι' ἣν καθορίζονται αἱ ἀποδοχαὶ δι' οἰκείας συλλογικῆς συμβάσεως.—Ἔννοια ἄρθρου 807 ἐδ. 7 Πολιτ. Δικονομίας.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 617] 949 ἀποφάσεώς του (εἰσηγητὴς Δ. Ἀλιπέας, ΕΕΔ 8, 409) ἐδέχθη (κατὰ πλειοψηφίαν), ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 ὑπουργικὴ ἀπόφασις (ΕΕΔ 8, 382) περὶ προσθέτου κατὰ 200|ο ἀμοιβῆς διὰ παροχὴν νυκτερινῆς ἐργασίας δὲν ἔχει ἐφαρμογήν, ὅταν ὁ μισθωτὸς προσελήφθη διὰ νυκτερινὴν μόνον ἐργασίαν (π.χ. νυκτοφύλ. ξ κλπ.) καὶ διὰ τῆς οἰκείας συλλογικῆς συμβάσεως καθορίζωνται αἱ ἀποδοχαὶ τούτου καὶ προκύπτῃ, ὅτι ὁ καθορισμὸς οὗτος ἐγένετο ἐν ὄψει τοῦ περιστατικοῦ ὅτι θὰ παρέχωνται ὑπηρεσίαι κατὰ τὰς νυκτερινὰς μόνον ὥρας ἐπρόκειτο περὶ νυκτοφύλακος ψαρᾶ Δήμου)

Τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐζητήθη ἡ ἀναίρεσις διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους:

α') Διότι τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ἐδέχθη, ὅτι ἡ διάταξις τῆς § 5 τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Ν. 28|944, ὡς οὗτος αὐθεντικῶς ἑρμηνεύθη διὰ τοῦ Ν. 860|1946, δι' ἧς «εἰς τοὺς πάσης φύσεως μισθωτοὺς ὑπαλλήλους, ἐργάτας καὶ ἐργατοτεχνίτας τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει συνεχοῦς ἢ μὴ λειτουργίας, ὁπωσδήποτε ἀπασχολοῦνται ἀπὸ 10 μ. μ. μέχρις 6 π. μ. καταβάλλονται αἱ ἑκάστοτε κεκανονισμέναι ἀποδοχαὶ αὐξημέναι κατὰ 25|ο», δὲν ἔχει ἐφαρμογήν, ὅταν ὁ μισθωτὸς προσελήφθη διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν (π. χ. ὡς νυκτοφύλαξ κλπ.) καὶ διὰ τῆς οἰκείας συλλογικῆς συμβάσεως καθορίζωνται αἱ ἀποδοχαὶ τούτου καὶ προκύπτῃ, ὅτι ὁ καθορισμὸς οὗτος ἐγένετο ἐν ὄψει τοῦ περιστατικοῦ ὅτι θὰ παρέχωνται αἱ ὑπηρεσίαι κατὰ τὰς νυκτερινὰς μόνον ὥρας, ἐνῷ τοὐναντίον τόσον ἐκ τῆς γραμματικῆς ἑρμηνείας τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως, ἥτις ἐκφράζεται γενικῶς καὶ οὐδεμίαν ποιεῖται διάκρισιν, ὅσον καὶ ἐκ τῆς λογικῆς τοιαύτης, ἐφ' ὅσον ἡ διάταξις αὕτη τὸ πρῶτον καθιέρωσε τὴν ἀρχὴν τῆς προσθέτου ἀμοιβῆς διὰ τὴν παροχὴν νυκτερινῆς ἐργασίας, διότι ἐκρίθη ὅτι αὕτη εἶναι καπωδεστέρα καὶ βαρυτέρα, ὁ δὲ παρέχων ταύτην καὶ δὴ συνεχῶς ζῇ ἀνωμάλως καὶ κατὰ τρόπον ἀντίθετον πρὸς τὴν κοινωνικὴν καὶ φυσικὴν ζωήν, προκύπτει, ὅτι ἡ διάταξις αὕτη τῆς § 5 τῆς ὡς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ ἐν ᾗ περιπτώσει ὁ μισθωτὸς παρέχει τὰς ὑπηρεσίας του μόνον τὰς νυκτερινὰς ὥρας καὶ διὰ τὴν νυκτερινὴν ταύτην ἐργασίαν καθορίζονται αἱ ἀποδοχαὶ του διὰ τῆς οἰκείας συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Κατὰ συνέπειαν ἡ τὰ ἀντίθετα δεχθεῖσα προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε καὶ ψευδῶς ἡρμήνευσε τὴν προπαρατεθεῖσαν διάταξιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 1831[|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

β') Διότι, ἄλλως, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως του ἐδέχθη, ὅτι εἰς τὴν μεταξὺ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Δήμου Πειραιῶς καὶ αὐτοῦ μισθωτικὴν σχέσιν, ἀναγομένην εἰς τὴν σφαῖραν ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἰσχύουν καὶ ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις περὶ κατωτάτων ὁρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῆς ἀπὸ 5[7]1939 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατῶν γκαράζ, ὅπερ οὐδεὶς ἰσχυρίσθη καὶ παρ' οὐδένος προετάθη, ἐνῷ τοὐναντίον προετάθη καὶ ἀπεδείχθη, ὅτι τὸ ἡμερομίσθιον, ὅπερ λαμβάνει ὁ ἀναιρεσείων, ἀνέρχεται εἰς δρχ. 11.[0]ο, βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 9850|.7 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐσωτερικῶν, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, καὶ συνεπῶς ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν πράγματα μὴ πρωταθέντα καὶ δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν πράγματα πρωταθέντα, ἐπὶ πλέον δὲ ἐδέχθη ὡς ἀληθῆ πράγματα ἄνευ ἀποδείξεως.

* * *

Ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς καταχωρουμένης κατωτέρω ἀποφάσεώς του, ἑρμηνεύων τὴν ἰσχὺν νόμου ἔχουσαν ὑπ' ἀριθ. 18310|.6 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν (Ε Δ 5, 382), ἀποφαίνεται, ὅτι αὕτη δὲν ἔχει ἐφαρμογήν, ὁσάκις ἡ μετοχὴ ὑπαλλήλου, ὑπηρέτου ἢ ἐργατοτεχνίτου καὶ τοῦ ἐργοδότου συμβασις ἐργασίας ἀφορᾷ ἀποκλειστικῶς τὴν παροχὴν νυκτερινῆς ἐργασίας νυκτοφύλακος, δι' ἣν καθορίζονται αἱ ἀποδοχαὶ διὰ τῆς οἰκείας συλλογικῆς συμβάσεως, ἀφοῦ κατὰ τὸν καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ τοιαύτην ὑπηρεσίαν παρέχοντος, ὁπωσδήποτε γενόμενον, εἴτε δι' ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας εἴτε διὰ συλλογικῆς τοιαύτης, εἴτε καὶ δι' ἀποφάσεως τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργῶν, προφανῶς ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν τὸ εἶδος καὶ ὁ χρόνος τῆς παρεχομένης ὑπηρεσίας.

Ἂν ὅμως ἐξαιρέσωμεν τὴν ὑπ' ἀριθ. 6|1940 ἀπόφασιν τῆς Ἀνωτέρας Μονίμου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν νυκτοφυλάκων (καὶ θυρωρῶν ἐργοστασίων) Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ Περιχώρων, οὐδεμία, καθ' ὅσον γνωρίζομεν, ἄλλη συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, ἀπόφασις Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας ἢ ὑπουργικὴ ἀπόφασις κατὰ Ν. 2[| 944 καθορίζει ἀποδοχὰς ἐργαζομένων κατὰ τὴν νύκτα μισθωτῶν, δὲν πρέπει δ' ἐξ ἄλλου—καὶ δι' αὐτὴν τὴν συλλογιστικὴν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως—νὰ παροραθῇ τὸ ὅτι καὶ ἡ ἀνωτέρω ἀναφερομένη ἀπόφασις Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας περὶ καθορισμοῦ μισθοῦ τῶν νυκτοφυλάκων καθορίζει συγχρόνως καὶ μισθὸν τῶν θυρωρῶν ἐργοστασίων, τὸν αὐτόν, ὥστε νὰ μὴ εἶναι καθόλου βέβαιον, ὅτι ἔλαβε προφανῶς ὑπ' ὄψιν τὸ εἶδος καὶ τὸν χρόνον τῆς παρεχομένης ὑπηρεσίας τῶν νυκτοφυλάκων (πρβλ. Πρωτ]κου Ἀθηνῶν 2974|1949, Πρωτοδίκης Δ. Μαλλιάρας, ΕΕΔ 8, 809).

Ἀνεξαρτήτως ὅμως τούτων χρήσιμον εἶναι νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 ὑπουργικὴ ἀπό-

φασις ἐξεδόθη ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχύος τοῦ ἐφαρμοζομένου κατὰ Ν. 2[1944 διοικητικοῦ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν καὶ συνεπῶς οἱ ἐκδόντες ταύτην, κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Νόμου, ἁρμόδιοι Ὑπουργοί ἐγνώριζον ἢ ἔπρεπε νὰ γνωρίζουν, ὅτι οὐδεμία ὑπ' αὐτῶν ἐξεδόθη πρὸ αὐτῆς ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ἡ ὁποία καθώριζε μείζονας ἀποδοχὰς τῶν ἐργαζομένων κατὰ τὴν νύκτα, ὥστε νὰ ἀφεθῇ χῶρος ἀνεφαρμόστου τῆς ὑπουργικῆς ταύτης ἀποφάσεως ἐπὶ κατηγοριῶν τινων μισθωτῶν. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἐξεδόθη, καταλαμβάνει ἀσφαλῶς καὶ ταύτην, ἀφοῦ δὲν γίνεται οὐδεμία εἰδικὴ διάκρισις ἀνεφαρμόστου αὐτῆς ἐπὶ τῶν πρὸ αὐτῆς τοιούτου περιεχομένου ἐκδοθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.

Ἡ σκέψις τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ὅτι κατὰ τὸν καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν, ὁπωσδήποτε γενόμενον καὶ δι' ἀτομικῆς συμβάσεως, ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν τὸ εἶδος καὶ ὁ χρόνος τῆς παρεχομένης ὑπηρεσίας, δὲν χρησιμεύει, νομίζομεν, διότι δὲν ἐνδιαφέρει διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ὑπουργικῆς αὐτῆς ἀποφάσεως τί συμβατικῶς συνεφωνήθη, ἀφοῦ ἔχει ἐφαρμογὴν μόνον ἐπὶ τῶν «ἑκάστοτε κεκανονισμένων ἀποδοχῶν», ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῶν νομίμων (βλέπε νομλγ. ἐν ΕΕΔ 8, 66, ΕΕΔ 8, 156, ΕΕΔ 9, 401).

Δὲν δύναται, ἑπομένως, νὰ τεθῇ ζήτημα ἀνεφαρμόστου τῆς ἐν λόγῳ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως κατὰ τὸ πρὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας τῆς 4 Νοεμβρίου 1947 καθεστὼς καθορισμοῦ ἀποδοχῶν, ἐφαρμοζομένου, κατὰ τὸν Ν. 2811944, ἐπὶ κατηγοριῶν τινων μισθωτῶν ἐργαζομένων κατὰ τὴν νύκτα, ἂν δὲ τὸ ζήτημα ἐτέθη εἰς τὴν συγκεκριμένην ταύτην περίπτωσιν, λόγῳ τῆς ὑπάρξεως εἰδικῆς ἀποφάσεως διαιτησίας περὶ μισθοῦ νυκταφυλάκων, ἰσχυούσης μετὰ τὰς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 γενικὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀναπτυχθέντος εἰδικῶς διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην λόγου, δὲν νομίζομεν, ὅτι ἐν πάσῃ περιπτώσει δύναται νὰ γίνῃ διάκρισις ἐφαρμογῆς, ἀφοῦ πρόκειται περὶ εἰδικῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἡ ὁποία ἐσκόπησε νὰ ἀποτιμήσῃ τὴν νυκτερινὴν ἐργασίαν κατὰ σταθερὸν μέτρον (25ο)ο ἐπὶ τῶν κεκανονισμένων ἀποδοχῶν) γενικῶς καὶ δι' ἁπάσας τὰς κατηγορίας τῶν ἐργαζομένων κατὰ τὴν νύκτα (πρβλ. καὶ τὰς ἐν ΕΕΔ 8, 407 ἐπ. σημειώσεις μας).

Ἡ διάταξις, ἐξ ἄλλου, τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310[1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως δὲν ὑπῆρξε νέα.

Ἀπετέλεσεν ἐπανάληψιν σχετικῶν διατάξεων τῶν ὑπ' ἀριθ. 36 0]946 καὶ 3601]1946 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων (ΕΕΔ 8, 93 94) περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν τῶν ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ἰσχυουσῶν κατὰ τὸν ἀμέσως πρὸ τῶν γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας 4 Νοεμβρίου 1947 χρόνον (αἱ ἀποφάσεις αὐταὶ ἀνεφέροντο εἰς ἐπιχειρήσεις συνεχοῦς λειτουργίας) καὶ δὲν ἦτο ἐν τῇ προθέσει τῶν συλλογικῶς συμβληθέντων ἡ κατάργησις τῆς εἰδικῆς ταύτης διατάξεως (πρβλ. Α. Π. 141]1949, Τμ. Α', εἰσηγητὴς Χ. Καλλίης, ΕΕΔ 8, 361), ἂν δὲ ἀντίθετος ἦτο ἡ βούλησις αὐτῶν θὰ ἔπρεπε νὰ γίνῃ εἰδικὴ μνεία περὶ αὐτοῦ εἰς τὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας.

Ἀρείου Πάγου 414]1950 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιοῦ**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ **Β. Μακρῆς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Ἀθανασιάδης, Ι. Γκίκας

Ἐκ τῆς διατάξεως τῆς § 5 τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310 1946 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης κατὰ τὴν διὰ τοῦ νόμου 2-]1944 παρασχεθεῖσαν ἐξουσιοδότησιν καὶ ὡς τοιαύτης ἐχούσης ἰσχὺν νόμου, καθ' ἣν εἰς τοὺς πάσης φύσεως μισθωτοὺς (ὑπαλλήλους, ὑπηρέτας καὶ ἐργατοτεχνίτας) τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει συνεχοῦς ἢ μὴ λειτουργίας, ὁσάκις ἀπασχολοῦνται ἀπὸ 10 μ. μ. μέχρις 6 π.μ. καταβάλλονται αἱ ἑκάστοτε κεκανονισμέναι νόμιμοι ἀποδοχαὶ ηὐξημέναι κατὰ 25 ο]ο, καὶ ἰδίᾳ ἐκ τῆς ἐν αὐτῇ φράσεως «ὁσάκις ἀπασχολοῦνται ἀπὸ 10 μ. μ. μέχρις 6 π. μ.», ἐνεχούσης προφανῶς τὴν ἔννοιαν μὴ τακτικῆς, νυκτερινῆς ἀπασχολήσεως, σαφῶς προκύπτει, ὅτι αὕτη δὲν ἔχει ἐφαρμογήν, ὁσάκις ἡ μεταξὺ τοῦ ὑπαλλήλου, ὑπηρέτου ἢ ἐργατοτεχνίτου καὶ τοῦ ἐργοδότου σύμβασις ἐργασίας ἀφορᾷ ἀποκλειστικῶς τὴν παροχὴν νυκτερινῆς ἐργασίας νυκτοφύλακος, δι' ἣν καθορίζονται αἱ ἀποδοχαὶ διὰ τῆς οἰκείας συλλογικῆς συμβάσεως, ἀφοῦ κατὰ τὸν καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ τοιαύτην ὑπηρεσίαν παρέχοντος, ὁπωσδήποτε γενόμενον, εἴτε διὰ τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἴτε διὰ συλλογικῆς τοιαύτης, εἴτε καὶ δι' ἀποφάσεως τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργῶν, προφανῶς ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν τὸ εἶδος καὶ ὁ χρόνος τῆς παρεχομένης ὑπηρεσίας. Ὅθεν οὕτως ἀποφηνάμενον καὶ τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον καὶ ἀπορριψαν τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος περὶ καταβολῆς αὐτῷ τῆς κατὰ τὴν ἄνω διάταξιν προσαυξήσεως 25 ο]ο, ἀφοῦ οὗτος, ὡς ἀνελέγκτως ἐδέξατο ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, προσελήφθη ὡς νυκτοφύλαξ τοῦ γκαράζ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου καὶ παρέσχε κατὰ τοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀποκλειστικῶς νυκτερινὴν ὑπηρεσίαν δι' ἣν εἶχον καθορισθῇ αἱ ἀποδοχαὶ του, ὀρθῶς τὴν ἀνωτέρω διάταξιν ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσεν, ὁ δὲ ἐναντίος πρῶτος λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

Τὸ ἄρθρον 807 ἐδ. 7 Πολ. Δικον. ὁρίζον ὅτι χωρεῖ ἀναίρεσις, ἐὰν τὸ Δικαστήριον ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν παρὰ τὸν Νόμον πράγματα μὴ προταθέντα ἢ δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν πράγματα προταθέντα καὶ ἔχοντα κατὰ νόμον οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης, προφανῶς δὲν ἀναφέρεται εἰς κανόνας οὐσιαστικοῦ δικαίου, οὓς ὁ δικαστὴς αὐτεπαγγέλτως καὶ ἀνεξαρτήτως τῶν προτάσεων τῶν διαδίκων λαμβάνει ὑπ' ὄψιν καὶ ἐφαρμόζει. Ὅθεν ὁ δεύτερος τῆς ἀναιρέσεως λόγος, καθ' ὃν ἡ ἀναιρεσιβλητος ἀπόφασις ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ ἐκρινεν ἐφαρμοστέας τὰς διατάξεις περὶ κατωτάτων ὁρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῆς ἀπὸ 5ης Ἰουλίου 1939 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατῶν γκαράζ, ἐνῷ ἡ σύμβασις αὕτη παρ' οὐδενὸς προυτάθη καὶ ἀντιθέτως δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸ προταθὲν ἡμερομίσθιον βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 98590]1947 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουρ-

ΧΡΗΜΑΤΙΚΗ ΠΑΡΟΧΗ ΠΡΟΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥΣ ΚΑΘ' ΕΟΡΤΑΣ

Ἀρχὴ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ βάσις ὑπολογισμοῦ τῆς παροχῆς

Χρηματικὴ παροχὴ ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς Χριστουγέννων 1947. - Βάσις ὑπολογισμοῦ ἐπὶ τῶν κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 4 Νοεμβρίου 1947. - Τοιοῦτος ὑπολογισμὸς καὶ διὰ τοὺς κατὰ μονάδα ἐργασίας ἀμειβομένους.—Ἔννοια διατάξεως συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας περὶ τῶν ἀνωτέρων τῶν ὁρίων αὐτῶν ἡμερομισθίων.

Τὸ Β' Τμῆμα τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεώς του συμφωνεῖ πρὸς τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 312|1949 (εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 8, 63) τοῦ Α' Τμήματος δεκτὴν γενομένην ἄποψιν περὶ τῆς βάσεως ὑπολογισμοῦ τῆς χρηματικῆς παροχῆς ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς (Χριστουγέννων 1947), ἡ ὁποία εἶναι τὰ κατώτατα ὅρια τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Οὕτω ἀποκαθίσταται διὰ τῆς γνώμης καὶ τῶν δύο Τμημάτων τοῦ Ἀρείου Πάγου ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς σχετικῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὑπῆρξαν καὶ ἀντίθετοι ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου (βλέπε Α. Π. 58|1948, εἰσηγητὴς *Κ. Γκολφινόπουλος*, ΕΕΔ 8, 104, Α. Π. 217|1950, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 9, 306, πρβλ. καὶ συμφώνους πρὸς τὴν ἄποψιν τῆς καταχωρουμένης ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 355).

Σχετικῶς ἤδη πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως τῶν ἀνωτέρω συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, καθ' ἣν «ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ κατωτάτου ὁρίου ἡμερομισθίου προϋποτίθεται περιλαμβανομένη ἡ ἀρχή, ὅτι, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης καταβάλλονται ἡμερομίσθια ἀνώτερα τῶν διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένων, δὲν δύνανται νὰ μειωθοῦν», ἐφ' ἧς διατάξεως ἡ σχετικὴ σκέψις τῆς ἐνλόγῳ ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, πρβλ. καὶ Α.Π. 411|1950 (εἰσηγητὴς *Δ. Μῖχος*, κατωτέρω σελ. 694).

Ἀρείου Πάγου 446|1950 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Λινάρδος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Πίκουλας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Χαλκιόπουλος, Α. Ζαρκάδης

Καὶ τὸ τμῆμα τοῦτο, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου παρεπέμφθη ἡ ὑπόθεσις πρὸς νέαν συζήτησιν διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 312|1949 ἔτους ἀποφάσεως τοῦ Α' τμήματος ἀνελούσης τὴν ὑπ' ἀριθ. 551|1948 ἀπόφασιν τοῦ κατὰ τὸν νόμον ΓΧΟΔ δικάσαντος Πρωτοδίκου Πειραιῶς, σύμφωνον ἔχει γνώμην πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Α' τμήματος ἐξενεχθεῖσαν κρίσιν, ὅτι κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου καθορισθήσεται καὶ ἡ εἰς τοὺς κατὰ τεμάχιον ἐργαζομένους ἐργάτας καταβληθησομένη, συμφώνως τῇ ὑπ' ἀριθ. 49400 τοῦ 1947 ἀποφάσει τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἐκτάκτου χρηματικῆς παροχῆς ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων τοῦ ἔτους 1947 ἐξ 25 πλήρων ἡμερομισθίων, εἶναι, συμφώνως πρὸς τὴν παράγραφον IV τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως «τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν», τὸ ὑπὸ τῶν προηγουμένων παραγράφων τῆς αὐτῆς συμβάσεως ὁριζόμενον ποσὸν καὶ δὴ τὸ ὑπὸ τῆς παραγράφου 1 τοιοῦτον.

Ἡ γενικὴ διάταξις τῆς παραγράφου VII τῆς συμβάσεως ταύτης, καθ' ἣν «ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ κατωτάτου ὁρίου ἡμερομισθίου προϋποτίθεται περιλαμβανομένη ἡ ἀρχή, ὅτι, ἐφ' ὅσον, κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης (4 Νοεμβρίου 1947), καταβάλλονται ἡμερομίσθια ἀνώτερα τῶν διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένων, δὲν δύνανται νὰ μειωθοῦν», σκοποῦσα μόνον ν' ἀπαγορεύσῃ εἰς τοὺς ἐργοδότας τὴν μείωσιν τῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑπογραφῆς τῆς συμβάσεως καταβαλλομένων τυχὸν μεγαλειτέρων ἡμερομισθίων, οὐδαμῶς θίγει τὴν περὶ καταβολῆς τῆς ἐκτάκτου ταύτης χρηματικῆς παροχῆς εἰδικὴν διάταξιν τῆς παραγράφου IV, δι' ἧς ρητῶς ὡρίσθη, ὅτι τὰ ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων καταβλητέα 25 ἡμερομίσθια ὑπολογίζονται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων τῶν καθοριζομένων ἐν παραγράφοις 1, 2 καὶ 3, εἰς ἃς καὶ μόνον παραπέμπει, ὅτι δὲ αὐτὴ εἶναι ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῶν διατάξεων ταύτων, ἔτι μᾶλλον καταδηλοῦται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ὡς ἄνω περὶ μὴ μειώσεως τῶν καταβαλλομένων τακτικῶν ἡμερομισθίων διάταξις τῆς παραγράφου VII ἐφέρετο ὑπὸ τὴν αὐτὴν διατύπωσιν καὶ εἰς τὸ ὄρθρον ε' τῶν προσθέτων ὅρων τῆς διὰ τῆς ὡς ἄνω συμβάσεως ἀναπροσαρμοσθείσης παλαιᾶς τοιαύτης τῶν ἐργατῶν ἀπὸ 19 Αὐγούστου 1938, ἐν τῇ ὁποίᾳ οὐδεμία διάταξις περὶ ἐκτάκτου παροχῆς ὑπάρχει.

Ἐπανερχομένων τῶν διαδίκων μετὰ τὴν ἀναίρεσιν ἀποφάσεώς τινος, συμφώνως τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρου 834 Πολιτ. Δικονομίας, εἰς ἣν ἐτέλουν πρὸ τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως κατάστασιν, κρίνεται ἡ ἀπὸ 28 Ἰουλίου 1948 ἀγωγὴ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει ἐκτιθεμένων ἡ εἰς τὸν ἀναιρεσιβλήτου ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων τοῦ ἔτους 1947 καταβλητέα ἔκτακτος χρηματικὴ παροχή, ὑπολογιζομένη ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ κατὰ τὴν παράγραφον 1 τῆς ὡς ἄνω συλλογικῆς συμβάσεως κατωτάτου ὁρίου ἡμερομισθίου, ὅπερ, ἐφ' ὅσον ὁ ἀναιρεσιβλήτου δὲν ἐπικαλεῖται μεγαλειτέραν τινὰ διαβάθμισιν του, εἶναι δραχμαὶ 11.000, ἀνέρχεται ἐν ὅλῳ διὰ τὰ 25 πλήρη ἡμερομίσθια εἰς δραχμὰς 266.100, δεδομένου δὲ ὅτι, κατὰ τὰ ρητῶς ἐν τῇ ἀγωγῇ ὁμολογούμενα, κατέβαλεν ἡ ἀναιρεσείουσα εἰς αὐτὸν διὰ τὴν αἰ-

---

γῶν Ἐσωτερικῶν, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, καὶ ὅτι ἐδέχθη ἀληθῆ πράγματα ἄνευ ἀποδείξεως, εἶναι ἀπορρίπτεος, ὡς παντελῶς ἀόριστος καὶ ἀνεπίδεκτος δικαστικῆς ἐκτιμήσεως, ἀφοῦ δὲν καθορίζονται τίνα τὰ ἄνευ ἀποδείξεως δεκτὰ γενόμενα πραγματικὰ περιστατικὰ καὶ τὰ οὐσιώδη πραγματικὰ γεγονότα τὰ μὴ ληφθέντα ὑπ' ὄψιν.

ΑΜΟΙΒΗ ΕΚ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΑΣ

Βάσις ὑπολογισμοῦ κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 Υ. Α.

Πρόσθετος ἀμοιβὴ μισθωτῶν δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ ἄλλας μὴ ἐργασίμους ἡμέρας. — Ὑπολογισμὸς ἐπὶ τοῦ «κεκανονισμένου» ἡμερομισθίου — Ἔννοια ὅρου. — Ἀμοιβὴ μισθωτοῦ δι' ἡ ἱερομισθίου ἀνωτέρου ὁρίου συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας κατ' ἔναρξιν ἰσχύος αὐτῶν. — Θεώρησις ὡς νομίμου καὶ ὑπολογισμὸς ἐπ' αὐτοῦ προσθέτου ἀμοιβῆς κατὰ τὴν Υ.Α. 8900|1946. — Παροχὴ ἐργασίας ἀπὸ Σαββάτου πρὸς Κυριακήν.

Τὸ νέον τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Πειραιῶς εἶναι εἰς τοῦτο: Ὑπολογίζει τὴν ἐξ 75 ο|ο προσαύξησιν τοῦ «κεκανονισμένου» ἡμερομισθίου διὰ παροχὴν ἐργασίας κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἄλλας ἐκ τοῦ νόμου ἐξαιρετέας ἡμέρας, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|16 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 8, 233), καὶ ἐπὶ τοῦ καταβαλλομένου κατὰ τὴν ἔναρξιν ἰσχύος τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἀνωτέρου τῶν ὁρίων αὐτῶν ἡμερομισθίου, ἀφοῦ τοῦτο κατὰ τὴν § VIII αὐτῶν δὲν μειοῦται.

Ἔχει ἤδη γίνῃ δεκτὸν παγίως ὑπὸ τῆς δικαστηριακῆς πράξεως ὅτι ἡ προσαύξησις αὕτη ὑπολογίζεται ἐπὶ τοῦ νομίμου μισθοῦ, διότι αὐτὴν τὴν ἔννοιαν ἔχει ὁ ὅρος «κεκανονισμένον ἡμερομίσθιον» (βλέπε ἀντὶ πάσης ἄλλης Πρωτοδίκειον Ἀθηνῶν 908|951, Πρωτοδίκης *Β. Φιλιππάκης*, ΕΕΔ 9, 398 καὶ λοιπὰς παραπομπὰς ἐν ΕΕΔ 8, 66).

Νόμιμος μισθὸς εἶναι ὁ ὁριζόμενος εἰς τὰ ὅρια τῶν κατὰ νόμον 28|1944 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἢ ἐκείνος τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, εἰς τὰ ὁποῖα ὅρια ἀποβλέπει ἡ ἐν λόγῳ ὑπουργικὴ ἀπόφασις.

Ἡ δι' αὐτῆς ὁριζομένη παροχὴ ἀποτελεῖ κατ' οὐσίαν προσαύξησιν τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, τοιαῦται δὲ αὐξήσεις κατὰ τὸ σύστημα καθορισμοῦ ἀποδοχῶν διὰ τῆς διοικητικῆς ὁδοῦ, κατὰ τὸν Ν. 28|1944, ἐπιβάλλονται πάντοτε ἐπὶ τῶν καθοριζομένων διὰ τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἢ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ὁρίων πρβλ. καὶ τὴν πρόσφατον ὑπ' ἀριθ. 33700|289 |1950 «περὶ αὐξήσεως ἡμερομισθίων ἀνειδικεύτων κλπ. ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, ΕΕΔ 9, 623), διότι δὲν εἶναι ἐντὸς τοῦ συστήματος ἡ λῆψις ὑπ' ὄψιν τῶν δι' ἀτομικῶν συμβάσεων καθοριζομένων μισθῶν, ἀφοῦ ἀκριβῶς ἡ διοικητικὴ δικαιοδοσία καθορισμοῦ μισθῶν δρᾷ ἐλευθέρως καὶ πέραν τῆς θελήσεως τῶν ἀτομικῶν συμβαλλομένων, εἴτε καθορίζουν οὗτοι μισθοὺς κατωτέρους, εἴτε ἀνωτέρους τῶν ὁρίων τοῦ Ν. 28|1944.

Ἂν ἤδη κατὰ τὴν ὑφ' ἡμῶν εἰς τὸν Ν. 28|1944 ἀρχὴν (βλέπε ἐν τούτοις Α. Π. 893|951, εἰσηγητὴς *Α. Παπανασσοπούλου*, ΕΕΔ 9, 589) καὶ κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἐλαχίστης διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας πρωτασίας (*Π. Ζέπος*, Ἐνοχ. Δίκαιον, Β' Μέρος, Εἰδικόν, Τεῦχος 4ον, σελ. 344 καὶ οἱ ὑπ' αὐτοῦ ἀναφερόμενοι, πρβλ. καὶ Α. Π. 309|1950, εἰσηγητὴς *Β. Κυπριανόπουλος*, ΕΕΔ 9, 516), προστατεύονται οἱ μισθωτοί, οἱ ὁποῖοι δι' ἀτομικῶν συμβάσεων, πρὸ τῆς νομικῆς ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν των, εἶχον συμφωνήσει τοιαύτας ὑπὲρ τὰ ὅρια τοῦ διοικητικοῦ ἢ διὰ συλλογικῶν συμβάσεων καθορισμοῦ, τοῦτο δὲν σημαίνει, ὅτι λαμβάνεται ὡς βάσις προσαυξήσεως διὰ τὴν ἐρευνωμένην περίπτωσιν τὸ ἀνώτερον ἡμερομίσθιον.

Νοθεύεται οὕτω καὶ ὁ σκοπὸς τῆς κατὰ νόμον δράσεως τῶν ἐξουσιοδοτημένων ὑπ' αὐτοῦ ὀργάνων, ὁ ὁποῖος συνίσταται νὰ ἀναβιβάσῃ τὸ ὑπ' αὐτοῦ ὁρισθὲν κατώτατον ὅριον ἀποδοχῶν εἰς μέτρον, γνωστὸν ἐκ τῶν προτέρων, προϋποτιθεμένου ὅτι τὸ νόμιμον τοῦτο ὅριον ἐκφράζει τὴν ἐλαχίστην ὑπαρχοῦσαν ὑποχρεωτικὴν πρωτασίαν τοῦ μισθωτοῦ, κατὰ τὴν κρίσιν τῶν κατὰ νόμον δικαιοδοτούντων ὀργάνων.

Ἐντὸς, ἄλλως τε, τῆς ἀρχῆς αὐτῆς κεῖται καὶ ἡ ὅλη ἀναπροσαρμογὴ τῶν μισθῶν διὰ τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας (Α Π. 411|1950, εἰσηγητὴς *Δ. Μίγος*, κατωτέρω σελ. 704), ἡ δ' ἐπικαλουμένη ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου Α. Π. 21|1950 (ΕΕΔ 9, 336) ἐπὶ ἀναλόγου θέματος, ὡς ἀναφέρεται ἀνεξαρτήτως τῆς ὀρθότητος τῆς λύσεως, εἰς ἣν κατέληξεν ἐπὶ τοῦ ἀπασχολήσαντος αὐτὴν ζητήματος καὶ τῇ ὑπάρξεως καὶ ἀντιπάλου (ὀρθῆς) γνώμης τοῦ Α. Π., βλέπε Α. Π. 312|1949, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 8, 623, Α. Π. 1076|950, εἰσηγητὴς *Ἰ. Πίκουλας*, ἀνωτέρω σελ. 631) δὲν νομίζομεν, ὅτι δύναται νὰ στηριχθῇ τὴν ἀποψιν τοῦ Πρωτοδικείου.

Πρωτοδικείου Πειραιῶς 986|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Κορμάλης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Δ. Θεοδοσόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Χρόνης, Ἰ. Φινινῆς

Συμφώνως τῇ ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ἀποφάσει τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας εἰς τὸ προσωπικὸν πασῶν ἐν γένει τῶν ἐν τῇ χώρᾳ ἐπιχειρήσεων, ὅπερ ἀπασχολεῖται κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐκ τοῦ Νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς τοῦ ἔτους, καταβάλλεται τὸ κεκανονισμένον ἡμερομίσθιον αὐξημένον κατὰ 75ο|ο. Ἡ ἔννοια τοῦ κεκανονισμένου ἡμερομισθίου προκύπτει ἐκ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως καὶ τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἐν ᾗ δὲ περιπτώσει καταβάλλονται ἡμερομίσθια ἀνώτερα τῆς συλλογικῆς συμβάσεως κατὰ τὴν ὑπογραφὴν ταύτης, ταῦτα δὲν μειοῦνται συμφώνως τῆς ὑπ' ἀριθ. VIII διατάξει τῆς ἀπὸ 4|11|1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἐργοτεχνιτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων, ἀλλὰ θεωροῦνται ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ κατωτάτου ὁρίου ἡμερομισθίου (ἴδε καὶ Α. Π. 217|1950 ἐπὶ ἀναλόγου θέματος), πάντως δὲν δύναται ν' ἀμφισβητηθῇ ὅτι περιλαμβάνονται εἰς τὰ κεκανονισμένα. Ἀλλωστε ἐπὶ τῇ βάσει τῶν καταβαλλομένων, ὡς

τίαν ταύτην ποσὸν πολὺ μεγαλείτερον, ἤτοι δραχμὰς 402.000, ἀβάσιμος ἐλέγχεται καὶ ὡς τοιαύτη ἀπορριπτέα τυγχάνει ἡ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' τοῦ 1929 ἀπὸ 28 Ἰουλίου 1948 ἀγωγὴ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου.

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Έννοια τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας

Ἀναπροσαρμογὴ μόνον τῶν διὰ τῶν προπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καθωρισμένων κατωτάτων ὁρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων.—Ἀδιάφορον τὸ λαμβανόμενον πράγματι κατὰ τὸν χρόνον ἰσχύος προπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἡμερομίσθιον ἢ μισθός.—Ἔννοια διατάξεως συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 4 Νοεμβρίου 1947 περὶ ἀνωτέρων τῶν δι' αὐτῆς καθοριζομένων ἡμερομισθίων.—Ἰσχὺς συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ὡς κανόνων δικαίου.

Ἐπικυροῦται διὰ τῆς κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἡ ὑπ' ἀριθ. 2212]48 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Πειραιῶς (εἰσηγητὴς *Η. Βατόπουλος*, ΕΕΔ 8, 766).

Ἀφ' ἧς εἰς τὴν δικαστηριακὴν πρακτικὴν ἐνεφανίσθη τὸ ἀπασχολήσαν τὴν ἀρεοπαγιτικὴν ἀπόφασιν ζήτημα, παγία ὑπῆρξεν ἡ νομολογία τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας (σύμφωνος καὶ πρὸς τὴν ἄποψιν ἤδη τοῦ Ἀρείου Πάγου), ὅτι διὰ τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἀναπροσηρμόσθησαν τὰ διὰ τῶν προπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καθοριζόμενα κατώτατα ὅρια μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, ἀδιαφόρως ἂν κατὰ τὴν ὑπογραφὴν τῶν ἐν λόγῳ προπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας συνέβαινεν ὁ μισθωτὸς νὰ ἐλάμβανε δι' ἀτομικῆς συμβάσεως ἀποδοχὰς μείζονας τῶν κατωτάτων ὁρίων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας (βλέπε παραπομπὰς εἰς νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 8, 766, *Φ. Ἀγγελῆν*, ΕΕΔ 7, 170, *Σύνταξιν* ΕΕΔ 7, 144).

Πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἡ ὀρθὴ ἄποψις τῆς ἐν λόγῳ ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως περὶ τῆς ἐννοίας τῆς διατάξεως τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, καθ' ἣν «ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ κατωτάτου ὁρίου ἡμερομισθίου προϋποτίθεται περιλαμβανομένη ἡ ἀρχή, ὅτι, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν ὑπογραφὴν αὐτῆς καταβάλλονται ἡμερομίσθια ἀνώτερα τῶν δι' αὐτῆς καθοριζομένων, δὲν δύνανται νὰ μειωθῶσιν», ἀποτελεῖ παρέκκλισιν τῆς τοιαύτης τῆς Α.Π. 217]50 (εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 9, 356) καὶ Α.Π. 589]1948 (εἰσηγητὴς *Κ. Γκολφινόπουλος*, ΕΕΔ 8, 104) (πρβλ. ὅμως ὀρθῶς ἀποφανθεῖσαν Α. Π. 312]1949, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 8, 623, πρὸς ἣν συνεφώνησε καὶ ἡ Α.Π. 446)50, Β' Τμήματος, εἰσηγητὴς *Ι. Πίκουλας*, ἀνωτέρω σελ.691) αἱ ὁποῖαι εἶχον νὰ κρίνουν περὶ τῆς ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς γνωστῆς παροχῆς πρὸς τοὺς μισθωτούς, βάσει τῶν σχετικῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.

Ἡ ὀρθὴ ἤδη ἄποψις τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἀποκαθιστᾷ καὶ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῶν ἀνωτέρω ἀνώτερα ἐκτίθεται, ἐγένετο δεκτόν, ὅτι καταβάλλεται καὶ ἡ χρηματικὴ παροχὴ ἡ ἴση πρὸς 25 πλήρη ἡμερομίσθια διὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 1 τῆς ὑπ' ἀριθ. 49400]1947 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἐν ᾗ ἡ ἔννοια τῆς λέξεως πλήρους ἀφορᾷ ἡμερομίσθια πλήρους ἀπασχολήσεως, ἂν καὶ ρητῶς ἐν τῇ ἀποφάσει ταύτῃ ἀναφέρονται ὡς ὑπολογιστέα ἡμερομίσθια τὰ διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καθοριζόμενα καὶ οὐχὶ τὰ «κεκανονισμένα», ὡς ἀορίστως ἐν τῇ προκειμένῃ ὑπουργικῇ ἀποφάσει περὶ καταβολῆς ηὐξημένου ἡμερομισθίου εἰς τοὺς ἐργαζομένους κατὰ τὰς μὴ ἐργασίμους ἡμέρας καθορίζεται, οὔτε ἄλλως τε προκύπτει ἐξ ἑτέρας τινὸς διατάξεως, ὅτι στεροῦνται τῆς ηὐξημένης ἀμοιβῆς κατὰ τὰς Κυριακὰς οἱ ἐργαζόμενοι ἐπὶ τῇ βάσει ἡμερομισθίων ἀνωτέρων τῶν ὑπὸ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως καθωρισμένων, ἐφ' ὅσον ταῦτα κατεβάλλοντο πρὸ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως καὶ δὲν ἐπικαλεῖται ἡ ἐφεσίβλητος ἐργοδότις, οὐδὲ προέκυψεν ἐκ τοῦ συνόλου τῆς διαδικασίας συμφωνία παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ καὶ κατὰ τὴν Κυριακήν, ἀντὶ τοῦ καταβαλλομένου διὰ τὴν ἐργασίαν τῶν ἄλλων ἡμερῶν ἡμερομισθίου. Τὰ ἐναντία τούτων δεχθεῖσα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καὶ ἀπορρίψασα τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγήν, δι' ἧς ἐζητεῖτο ἡ προσαύξησις τῶν 75ο]ο τοῦ καταβαλλομένου τῷ ἐνάγοντι πρὸ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἡμερομισθίου δι' ἐργασίαν του κατὰ τὰς Κυριακάς, μὲ τὴν μοναδικὴν σκέψιν ὅτι, ἐφ' ὅσον ὁ ἐνάγων λαμβάνει ἀποδοχὰς ἀνωτέρας τῶν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως κατὰ 75ο]ο, δὲν δικαιοῦται προσαυξήσεως διὰ τὴν ἐργασίαν του κατὰ τὰς Κυριακάς, ἐσφαλε, συμφώνως τοῖς ἀνωτέρω ἐκτιθεμένοις, κατὰ τὸν βάσιμον ἐν τούτῳ λόγον τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως, ψευδοῦς τοῦτέστι ἑρμηνείας τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900]1946 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας καὶ δέον νὰ ἐξαφανισθῇ.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς πρωτοδίκου, συνωμολογήθησαν τὰ πραγματικὰ περιστατικά, ὡς ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ἐκτίθεται, ἤτοι ὅτι ὁ ἐνάγων, ἐργαζόμενος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐναγομένης ἀπὸ τοῦ 1931, ὡς τεχνίτης ὑαλουργός, λαμβάνει ἀντὶ ἡμερομισθίου ἀπὸ τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου 1947 καὶ ἐντεῦθεν δραχμὰς 30.000 καὶ ὅτι εἰργάσθη κατὰ τὸ δίμηνον χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου 1947 μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου 1949 τριάκοντα ἡμερομίσθια ἀπὸ τῆς 10 μ.μ. τοῦ Σαββάτου μέχρι τῆς 6 π.μ. τῆς Κυριακῆς, ἄτινα ἄλλωστε ἀρκούντως ἐκ τοῦ συνόλου τῶν προσαγομένων βεβαιώσεων καὶ τῆς ἐν γένει διαδικασίας ἐβεβαιώθησαν καὶ δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ἔστω καὶ ἂν δύο ὧραι ἐκ τοῦ ἡμερομισθίου τούτου δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὴν Κυριακήν, ἥτις ἄρχεται ἀπὸ τῆς παρόδου τοῦ μεσονυκτίου τοῦ Σαββάτου, ἐφ' ὅσον τὸ πλεῖστον τῆς ἐργασίας συντελεῖται κατὰ τὴν Κυριακήν.

ΑΤΟΜΙΚΑΙ ΠΕΡΙ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΜΙΣΘΟΥ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

Ὑπέρβασις ὁρίων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ κῦρος συμφωνιῶν

Κατάρτισις καὶ ὑπογραφὴ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας κατ' Α. Ν. 1367|1938.—Ἔγκυροι ἀτομικαὶ συμβάσεις περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ὑπὲρ τὰ ὅρια τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.—Ἐναντίασις συμφηφισμοῦ ἐπὶ πλέον καταβληθέντων.

Τὴν πρωτοδικειακὴν ἀπόφασιν ἀπησχόλησε τὸ θέμα τοῦ κύρους τῶν ἀτομικῶν περὶ καθορισμοῦ μισθοῦ συμβάσεων ὑπὲρ τὰ ὅρια τῶν ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 ἐθνικῶν γενικῶν (ἄρθρ. 1 Α. Ν. 1367|1938) συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Εἰς τοῦτο ἡ ἀπόφασις ἀκολουθεῖ τὴν γνωστὴν ἤδη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 809|1950 Α. Π. (εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ ιι, 516), μετὰ πολλὰς διχογνωμίας τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας, δοθεῖσαν λύσιν.

Ἐσημειώσαμεν (βλέπε ΕΕΔ 9, 514 καὶ λοιπὰς αὐτόθι παραπομπάς), ὅτι ἡ λύσις τοῦ ἐνδιαφέροντος αὐτοῦ νομικοῦ ζητήματος εἶναι ὀρθὴ (πρβλ. καὶ *Ι. Κιτσολίστριαν*, ΕΕΝ ιζ' σελ. 407 ἐπ., *Βασ. Παντ. Βασιλείου*, Ν. Δικαιον. ἔτος δον, σελ. 398 ἐπ.), ἀνεξαρτήτως τῶν ἐρεισμάτων, εἰς τὰ ὁποῖα ἐστηρίχθη.

Ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις καὶ ἡ παρατιθεμένη κατωτέρω πρωτοδικειακὴ βασίζονται εἰς τὸ ἄρθρον 680 § 3 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ὡς εἰς ἰσχύουσαν θετὴν διάταξιν, ἵνα ἐξ αὐτῆς ἀναγνωρισουν τὸ κῦρος τῶν εὐνοϊκωτέρων ἐκείνων τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὅρων.

Πράγματι τὸ ἄρθρον 680 Α. Κ. ὁρίζει, ὅτι οἱ πρὸς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἀντιτιθέμενοι ὅροι τῶν κατ' ἰδίαν συμβάσεων ἐργασίας, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι εὐνοϊκώτεροι διὰ τὸν ἐκμισθωτήν, εἶναι

ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὑπῆρξαν ἀντίθετοι ἀρεοπαγιτικαὶ ἀποφάσεις.

Ἀρείου Πάγου 411|1950 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιοῦ**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Δ. Μίχος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Ἀθανασιάδης, Α. Ζαρκάδης

Ἐκ τῆς πρώτης παραγράφου τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἐργατοτεχνιτῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, ὁριζούσης ὅτι τὰ συμβαλλόμενα μέρη, ἀναγνωρίζοντα τὴν ἀνάγκην τῆς ἀναπροσαρμογῆς τῶν ἡμερομισθίων, «συμφωνοῦν, ὅπως ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς συμβάσεως ταύτης τὰ ὑπὸ τῶν προπολεμικῶν συμβάσεων καθωρισμένα κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων ἰσχύσωσιν ἀναπροσηρμοσμένα κατώτατα ὅρια ἐπίσης ἡμερομισθίων τῶν δι' οὓς ταῦτα συνεφωνήθησαν» κατὰ τὸν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ παρατιθέμενον πίνακα σαφῶς προκύπτει, ὅτι διὰ τοὺς λειτουργοποιούς, δι' οὓς ἔχουσι ὁρισθῇ τὰ κατώτατα ὅρια ὡρομισθίων διὰ τῆς ἀπὸ 1 Ἰουνίου 1940 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατῶν σιδηροβιομηχανίας, θέλουσιν ἀναπροσαρμοσθῇ τὰ ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ καὶ εἰδικώτερον ἐν τῇ παραγράφῳ δευτέρᾳ καὶ ἑβδ. τρίτῳ αὐτῆς ἀναφερόμενα κατώτατα ὅρια ὡρομισθίων, ἔστω καὶ ἂν ὁ μισθωτὸς κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἰσχύος τῆς συμβάσεως ταύτης ἐλάμβανεν ὡρομίσθιον ἀνώτερον τοῦ δι' αὐτῆς ὁρισθέντος κατωτάτου τοιούτου, τὸ κατώτατον δὲ τοῦτο ὅριον μόνον θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν διὰ τὴν ἀναπροσαρμογήν, μὴ προστιθεμένης εἰς αὐτὸ καὶ τῆς ὑπὸ τῆς παραγράφου τρίτης ἀναφερομένης γενικῆς αὐξήσεως τῶν κατωτάτων ὁρίων τῶν ἡμερομισθίων καὶ ὡρομισθίων κατὰ 10 ο|ο ἢ 15 ο|ο, ἡ δὲ διάταξις τῆς παραγράφου ὀγδόης τῆς ὡς ἄνω συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 4 Νοεμβρίου 1947, καθ' ἣν ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ κατωτάτου ὁρίου ἡμερομισθίου προϋποτίθεται περιλαμβανομένη ἡ ἀρχή, ὅτι, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν ὑπογραφὴν αὐτῆς καταβάλλονται ἡμερομίσθια ἀνώτερα τῶν δι' αὐτῆς καθοριζομένων, δὲν δύνανται νὰ μειωθοῦν, ἔχει τὴν ἔννοιαν οὐχὶ ὅτι θὰ ἀναπροσαρμοσθῶσι τὰ προπολεμικῶς λαμβανόμενα τυχὸν ἀνώτερα ἡμερομίσθια τῶν διὰ τῶν συμβάσεων ὁριζομένων κατωτάτων ὁρίων αὐτῶν, ἀλλ' ὅτι ἡ ἀναπροσαρμογὴ θὰ γίνῃ βάσει τῶν κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων, ἐὰν δὲ τυχὸν μετὰ τὴν ἀναπροσαρμογὴν προκύψῃ, ὅτι ὁ μισθωτὸς τὸ λαμβάνει κατὰ τὴν ἰσχὺν τῆς συμβάσεως ταύτης ἀνώτερον ἡμερομίσθιον τοῦ ἀναπροσηρμοσμένου τοιούτου, τοῦτο δὲν θὰ μειωθῇ, ἀλλὰ θὰ ἐξακολουθήσῃ καταβαλλόμενον, ὡς καὶ πρότερον. Ὅθεν οὕτως ἀποφηναμένη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καὶ διὰ παραδοχῆς τῆς ἐφέσεως ἐξαφανίσασα τὴν ἐκκληθεῖσαν ἀπόφασιν καὶ ἀπορρίψασα τὴν ἐνδικον ἀγωγήν, δι' ἧς ἠτεῖτο ἡ διαφορὰ τοῦ καταβαλλομένου ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἡμερομισθίου τῶν δραχμῶν 15.800 ἀπὸ τοῦ τοιούτου τῶν δραχμῶν 18.000, ὅπερ δικαιοῦται νὰ λάβῃ κατὰ τὴν ὡς ἄνω σύμβασιν τοῦ 1947, ἐφ' ὅσον ἐλάμβανε προπολεμικῶς ἡμερομίσθιον δραχμῶν 100, αὐξημένον κατὰ 10 ο|ο, ὀρθῶς ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς προμνησθείσας συλλογικὰς συμβάσεις τῆς 1 Ἰουνίου 1940 καὶ 4 Νοεμβρίου 1947, αἵτινες περιέχουσι κανόνας δικαίου καὶ ὡς ἐκ τούτου ἔχουσι ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου, καὶ ἐπομένως εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος, ὁ τ' ἀνίθετα ὑποστηρίζων πρῶτος λόγος ἀναιρέσεως.

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὡς ἐξ αὐτῆς δείκνυται, τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἀναιρεσείοντος ὅτι δέον νὰ καταβληθῇ αὐτῷ τὸ ποσοστὸν ἐκ 30 ο|ο λόγῳ ποιοτικῆς καὶ ποσοτικῆς παραγωγῆς οὐχὶ μόνον ἐπὶ τῆς διαφορᾶς τῶν ἡμερομισθίων τῶν 18.000 δραχμῶν καὶ τῶν 15.800 ποσοῦ τοῦ ἡμερομισθίου τῶν δραχ. 18.000 ἀπέρριψε καὶ ὡς ἀπαράδεκτον δι' ἔλλειψιν προδικασίας καὶ ἀποτελοῦντα μεταβολὴν τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς, κατὰ τοῦ ἐρείσματος δὲ τούτου οὐδὲν συγκεκριμένον παράπονον ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος ὑποβάλλεται. Ὅθεν ὁ δεύτερος λόγος ἀναιρέσεως, βάλλων κατὰ τοῦ ἑτέρου ἐπαλλήλου ἐρείσματος τοῦ ἀπορρίψαντος τὸν αὐτὸν ἰσχυρισμὸν ὡς ἀόριστον, εἶναι ἀλυσιτελὴς καὶ μάταιον ὅλως ὅπως ἐξετασθῇ (ἄρθρ. 809 Πολ. Δικονομίας).

ἄκυροι, ἀντὶ τούτων δὲ ἰσχύουσιν οἱ ὅροι τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἄρθρ. 38 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος Νόμου 2783|1941 (ΕΕΔ 5, 318) διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος πάντες οἱ νόμοι καὶ τὰ διατάγματα περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Νόμοι περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, διατηρούμενοι, εἶναι ὁ Α. Ν. 16|1 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», ὁ Α. Ν. 9|1936, ὁ Α. Ν. 547|1937, ὁ Α. Ν. 566|1937, ὁ Α. Ν. 1367|1938.

Ἐκ τῶν διατηρουμένων, ἑπομένως, νόμων περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας θὰ πορισθῶμεν κατ' ἀρχὴν τὴν λύσιν, καὶ τοῦτο ὡς συνέπειαν τῆς ὀρθῆς ἀρχῆς ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ Α. Κ. ἔχουν ἐπικουρικὴν ἰσχὺν πρὸς τὰς τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας (πρβλ. ἀντὶ ἄλλου *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, Αἰτιολ. Ἔκθεσις Σχεδίου Ἐνοχικοῦ Δικαίου, ΕΕΔ 9, 469).

Διάταξις σχετικὴ πρὸς τὸ θέμα εἶναι ἡ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Α. Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας».

Κατὰ ταύτην συμβάσεις ἐργασίας, καταρτιζόμεναι παρά τινος τῶν ἀποδεχθέντων τὴν συλλογικὴν σύμβασιν, θεωροῦνται περιέχουσαι τοὺς ἐν ταύτῃ καθορισθέντας ὅρους, ἀκυρουμένων τῶν ἀντιθέτων συμφωνιῶν.

Εἶναι ἐντεῦθεν πρόδηλον, ὅτι ἡ κατὰ τὴν διάταξιν ταύτην ἀκυρότης ἀφορᾷ τὰς συμφωνίας, αἱ ὁποῖαι εἶναι διὰ τὸν μισθωτὸν δυσμενέστεραι καὶ ὅτι διατηροῦνται ἰσχυραὶ αἱ εὐνοϊκώτεραι συμφωνίαι (βλέπε *Γ. Σιμωνέτον* καὶ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ ἀναφερομένους ἐν ΕΕΔ 6, 10, σημ. 24, παγίαν δὲ περὶ αὐτοῦ νομολογίαν, *Τ. Τσιμπούνη*, Κῶδιξ Συλλογικῶν Συμβάσεων Ἐργασίας, ἔκδ. 1947, σελ. 344), κατὰ συνέπειαν τῆς ἀρχῆς ὅτι ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας διαπνέεται ὑπὸ τῆς πρὸς τὸν ἐργαζόμενον εὐνοίας, μὲ περιεχόμενον ἐλαχίστων ὑπὲρ αὐτοῦ εὐνοϊκῶν ὅρων (*Π. Ζέπος*, Ἐνοχ. Δίκαιον, Β' Μέρος, Εἰδικόν, Τεῦχος 4ον, σελ. 334).

Ἡ ἀρχὴ αὕτη, ἡ ὁποία ἐκφράζεται ρητῶς καὶ εἰς τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ Α. Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935, συμπίπτει καὶ πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἄρθρου 680 § 3 Α. Κ., τὸ ὁποῖον δὲν ὁρίζει τι τὸ διάφορον τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Α. Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935.

Ἑπομένως δὲν τίθεται καὶ ζήτημα συγκρουομένης πρὸς τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ Α.Ν. 6|21 Νοεμβρίου 1935 διατάξεως, τὸ ὁποῖον ρητῶς διὰ τοῦ ἄρθρου 38 Εἰσαγωγικοῦ Νόμου Α Κ διετηρήθη ἐν ἰσχύϊ καὶ ἐκ τοῦ ὁποίου πορίζεται ἐπικρατῶς ἡ λύσις, οὔτε θεμελιοῦται νομίζομεν, ἡ ὀρθὴ κατ' ἀποτέλεσμα λύσις τοῦ ζητήματος εἰς τὴν θεωρίαν ὅτι τὸ ἄρθρον 680 Α. Κ. ρητῶς ἐτροποποίησε τὰ ἄρθρα 1 καὶ 3 τοῦ προγενεστέρου εἰδικοῦ νόμου (οὕτω *Ἰ. Καποδίστριος*, ἔνθ' ἀνωτ.), ἡ ὁποία ἔρχεται ἀντιστικτικῶς πρὸς αὐτὸ τὸ ἄρθρ. 38 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου Α. Κ., τὸ ὁποῖον ρητῶς καὶ σαφῶς διετήρησεν ἐν ἰσχύϊ τοὺς νόμους καὶ τὰ διατάγματα τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ πρὸς τὴν καθόλου ἀρχὴν τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου, σκοπήσαντος νὰ διατηρηθῇ ἀνέπαφον ἐν ἰσχύϊ τὸ ἐργατικὸν δίκαιον καὶ μόνον ὅσαις δὲν ὑπάρχει ἐξ αὐτοῦ ρύθμισις νὰ ἐφαρμόζεται ἐπικουρικῶς ὁ Α. Κ. (πρβλ. *Τριανταφυλλόπουλον*, ἔνθ' ἀνωτ. καὶ ἀναπτυχθείσας γνώμας ὑπὸ *Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχ. Δίκαιον κατὰ τὸν Κώδικα, *Π. Ζέπου*, Ἐνοχ. Δίκαιον, Β' Μέρος, Εἰδικόν, Τεῦχος 3ον, σελ. 316, *Β. Βασιλείου*, ΕΕΔ 8, 335, ΕΕΔ 9, 515, βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 802, ΕΕΔ 8, 846 ἑξ.).

Ἂν ὅμως δὲν ἐφαρμόζεται εὐθέως τὸ ἄρθρ. 680 Α. Κ. λόγῳ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 38 Εἰσαγ. Νόμου διατηρήσεως ἐν ἰσχύϊ τοῦ εἰδικοῦ περὶ συλλογικῶν συμβάσεων νόμου, θὰ ἠφθῇ ὑπ' ὄψιν ὡς ἑρμηνευτικὴ ἀρχὴ καὶ περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας νόμου, ἵνα ἐνισχυθῇ ἡ ὀρθὴ καὶ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Α. Ν. 16|1 Νοεμβρίου 1935 ἔννοια κειμένη ἐντὸς τῆς τοιαύτης τοῦ ὅλου συστήματος περὶ καθορισμοῦ μισθοῦ διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Ἀφοῦ περαιτέρω ἐκ τούτου προκύπτει, ὅτι διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας δύνανται νὰ ρυθμίζωνται μόνον κατώτατα ὅρια μισθῶν, διότι ἄλλως δὲν θὰ εἶχεν ἔννοιαν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Α. Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 περὶ ἀκυρότητος τῶν ἀντιθέτων συμφωνιῶν, ἀναστρεφομένη εἰς βάρος τοῦ μισθωτοῦ, κατ' ἐκτροπὴν ἐκ τῆς ἀρχῆς τοῦ νόμου, καὶ ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας δὲν δύναται νὰ περιέχῃ διατάξεις ἀντιτιθεμένας πρὸς τὸν νόμον γενικῶς τὸν ἐργατικὸν (πρβλ. Σ. Ε. 370| 943, εἰσηγητὴς *Γ. Σπυρόπουλος*, ΕΕΔ 2, 759) καὶ κυρίως καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν ὀργανικὸν περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ τὴν θεμελιώδη ἀρχὴν αὐτοῦ νόμον, ἐπεται, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸς περιορισμὸς τῆς αὐτονομίας τῶν ἀτομικῶς συμβαλλομένων εἰς σύναψιν εὐνοϊκωτέρων τῶν ὅρων τῆς συλλογικῆς ὅρων ἀτομικῶν συμβάσεων.

Πολὺ περισσότερον, διότι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ νεωτέρου Α. Ν. 1367|1938, αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας, ἐφ' ὅσον καταρτίζονται καὶ ὑπογράφονται παρουσίᾳ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας ἢ τῶν παρ' αὐτοῦ ἐξουσιοδοτημένων ὀργάνων, δεσμεύουσι τὸ σύνολον τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῶν μισθωτῶν τοῦ ἐπαγγέλματος ἢ τῶν ἐπαγγελμάτων, ἅτινα ἀφορῶσι καὶ διὰ τὴν περιφέρειαν, δι' ἣν ἰσχύουν (οὕτω αἱ ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας), ἑπομένως ἡ αὐτόματος δέσμευσις δὲν προϋπάρχεται πλέον ἐκ συμβάσεως, ὡς τὸ ἀρχικὸν κείμενον τοῦ Α. Ν. 6|21 Νοεμβρίου 1935, ἀλλ' ἐκ τοῦ νόμου καί, διὰ νὰ γίνῃ τοιαύτη δέσμευσις ἐκ τοῦ νόμου, πρέπει νὰ ἐπιτρέπῃ τὸ περιεχόμενον τῆς δεσμεύσεως ὁ νόμος, πέραν τῆς ἐπὶ συμβάσεων κρατούσης ἀρχῆς, ὅτι πᾶσα σύμβασις εἶναι ἰσχυρά, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι παράνομος καὶ καὶ ἀνήθικος (πρβλ. *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, Πρακτικὰ Ἀναθεωρ. Ἐπιτροπῆς ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας, σελ. 41).

Πρωτοδίκου Δράμας 18|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. Β. Κοντοφρύδης

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Δανίκας, Τ. Πελαγίδης

Ἡ ἀπὸ 6ης Νοεμβρίου 1939 συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, εἰ ἦν, κατὰ τοὺς ἰσχυρισμοὺς τῆς ἐναγομένης, ὑπάγεται ὁ ἐνάγων, ἀνήκει εἰς τὰς ὡς εἰδικὰς χαρακτηριζομένας ὑπὸ τοῦ Ν. 1367|38 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας νο-

ΧΡΟΝΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΜΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

Ἀτομικαὶ συμβάσεις περὶ καθορισμοῦ χρόνου ἀπασχολήσεως μικροτέρου τοῦ νομίμου

Συγχωρητὸς ὁ δι' ἀτομικῆς συμβάσεως περιορισμὸς χρόνου ἀπασχολήσεως μισθωτοῦ εἰς χρονικὰ ὅρια μικρότερα τῶν νομίμων.—Ἀνάλογος ἐντεῦθεν καθορισμὸς μισθοῦ κατὰ συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας.—Ἐξαίρεσις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 16|9|1937.—Ἀποζημίωσις ἐκ παραβάσεως συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἀντιμετωπίζεται ὑπὸ τῆς παρατιθεμένης δικαστικῆς ἀποφάσεως τὸ θέμα τοῦ νομίμου ἐκ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας μισθοῦ, ἀναλόγως τοῦ χρόνου τῆς παρὰ τῷ ἐργοδότῃ ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ (βλέπε καὶ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5673|1948, Πρωτοδίκης *Ν. Φίλιος*, ΕΕΔ 7, 860, πρβλ. καὶ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3254|1942, εἰσηγητὴς *Ἰ. Δαβαρούκας*, ΕΕΔ 1, 884).

Ἡ ἄποψις καὶ τῆς ἐν λόγῳ δικαστικῆς ἀποφάσεως εἶναι, ὅτι ὁ ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας προβλεπόμενος κατὰ κατώτατον ὑποχρεωτικὸν ὅριον μισθὸς (πρβλ. καὶ Α. Π. 309|1950, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 9, 514) ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸν ὑπὸ τῶν νόμων ἢ διαταγμάτων ὁριζόμενον δι' ἑκάστην κατηγορίαν μισθωτῶν χρόνον ἀπασχολήσεως (βλέπε καὶ τὰς ἐν ΕΕΔ 7, 860 σημειώσεις μας), μὲ ἐξαίρεσιν μόνον τῆς ἀπὸ 16|9|1937 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, ἐπιχειρήσεων καὶ ἰδιωτικῶν γραφείων, ἡ ὁποία ρυθμίζει εἰδικῶς τὸ θέμα.

Δὲν ἀποκλείεται ὅμως δι' ἀτομικῆς συμβάσεως νὰ

μοθεσίας». Διὰ τὴν κατάρτισιν καὶ ὑπογραφὴν αὐτῆς ἀπῃτεῖτο, κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ ὡς ἄνω νόμου, καὶ ἀπόφασις τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τῶν οἰκείων ὀργανώσεων ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν, δεόντως ἐξουσιοδοτημένων ὑπὸ τῆς γενικῆς συνελεύσεως τῶν μελῶν, λαμβανομένης κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ καταστατικοῦ τῆς οἰκείας ὀργανώσεως. Τοιαύτη ἀπόφασις δὲν ἐβεβαιώθη, ὅτι ὑπῆρξε κατὰ τὴν κατάρτισιν καὶ ὑπογραφὴν τῆς ὡς ἄνω συλλογικῆς συμβάσεως καὶ ὡς ἐκ τούτου αὐτὴ δὲν ἰσχύει ὡς εἰδικὴ συλλογικὴ σύμβασις τοῦ ὡς ἄνω νόμου.

Προσθέτως ρητέον ὅτι δὲν ἐβεβαιώθη, ὅτι ἀντίγραφον τῆς ἀνωτέρω συμβάσεως κατετέθη παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Δράμας (τόπος καταρτίσεως ταύτης), ὡς ἐπιτάσσει τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ Α. Ν. τῆς 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας...» Ὡς ἐκ τούτου καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον δὲν ἰσχύει ἡ ὡς ἄνω εἰδικὴ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας.

Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω ἐφαρμογὴν ἔχει ἐν προκειμένῳ ἡ ἀπὸ 27|1|38 συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας μυλεργατῶν, ἀπορριπτομένων πάντων τῶν ἐναντίων ὡς νόμῳ ἀβασίμων.

Ἐκ τοῦ συνόλου τοῦ περιεχομένου τῆς ἀπὸ 4|11|47 συλλογικῆς συμβάσεως τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν σαφῶς συνάγεται, ὅτι τὰ δι' αὐτῆς ἀναπροσαρμοσθέντα προπολεμικὰ ἡμερομίσθια ὁρίζονται ἐν αὐτῇ κατὰ κατώτατον, οὐχὶ δὲ καὶ ἀνώτατον ὅριον. Ἡ ἀρχὴ αὐτὴ ἐνισχύεται καὶ ἐκ τῆς διατυπώσεως τῆς παραγρ. VII τῆς ἐν λόγῳ συλλογικῆς συμβάσεως, ἐχούσης οὕτω: «Ἐκ τῆς ἐννοίας τοῦ κατωτάτου ὁρίου μισθοῦ προϋποτίθεται περιλαμβανομένη ἡ ἀρχὴ ὅτι, ἐφ' ὅσον καταβάλλονται μισθοὶ ἀνώτεροι τῶν διὰ τῆς παρούσης ὁριζομένων, δὲν δύνανται νὰ μειωθοῦν», ὅπερ προδήλως σημαίνει, ὅτι οἱ ἤδη ὑφιστάμενοι ἀνώτεροι μισθοὶ δὲν δύνανται νὰ μειωθοῦν, ἀκριβῶς διότι ἡ σύμβασις δὲν καθορίζει ἀνώτατα ὅρια μισθοῦ, ἀλλὰ κατώτατα τοιαῦτα. Ἡ δὲ διάταξις τῆς παραγρ. II τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, καθ' ἣν «ἡ ἀμοιβὴ τῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων δύναται νὰ εἶναι ἀνωτέρα τῶν ἐν παραγρ. 1 καθοριζομένων κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων καὶ δὴ μέχρι 30 %, ὑπὸ τὸν ἀπαράβατον ὅρον τῆς ἀναλόγου πρὸς τὴν αὔξησιν ταύτην βελτιώσεως τῆς ποσοτικῆς ἢ ποιοτικῆς ἀποδόσεως τοῦ ἐργάτου καὶ συνεπῶς τῆς μὴ αὐξήσεως τῶν τιμῶν τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων εἰδικῶς ἐκ τοῦ λόγου τούτου, ἐν οὐδεμιᾷ δὲ περιπτώσει δύναται νὰ γίνῃ ὑπέρβασις μεγαλυτέρα τῆς διὰ τῆς παρούσης παραγράφου ὁριζομένης», δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀνατρέπουσα τὴν ὡς ἄνω ἔννοιαν τοῦ κατωτάτου ὁρίου ἡμερομισθίου μόνον εἰς τὴν εἰδικῶς ὑπ' αὐτῆς προβλεπομένην περίπτωσιν, δηλ. ἡ αὔξησις τοῦ ἡμερομισθίου συμφωνεῖται διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς ποσοτικῆς ἢ ποιοτικῆς ἀποδόσεως τοῦ ἐργάτου. Ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τὴν ἐκδοχὴν ὅτι ἡ ὡς εἴρηται συλλογικὴ σύμβασις καθορίζει ἀνώτατα ὅρια μισθοῦ, ἡ ἀτομικὴ σύμβασις, δι' ἧς συνεφωνήθη μείζων μισθός, κατισχύει τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ὡς περιέχουσα ὅρον εὐνοϊκώτερον διὰ τὸν ἐργαζόμενον, ὡς σαφῶς προκύπτει ἐκ τῶν διατάξεων τῶν παραγρ. 1 καὶ 3 τοῦ ἄρθρ. 680 τοῦ Ἀστ. Κώδικος (Α. Π. 309|50, ΕΕΔ τόμ. 9ος, σελ. 514, δι' ἧς τίθεται τέρμα τῆς ἐν τῇ νομολογίᾳ τῶν Δικαστηρίων τῆς οὐσίας ἔριδος). Ἡ ἐναγομένη ἰσχυρίζεται, ὅτι ἀπὸ τῆς 6ης Αὐγούστου 1948 μέχρι 1 Μαΐου 1949 ὁ ἐνάγων ἠμείβετο ἡμερησίως μὲ δραχ. 16.000, ἀπὸ ταύτης δὲ μέχρι τῆς 9 Ὀκτωβρίου 1949 ἠμείβετο μὲ δραχ. 20.550, ἡμερησίως, ἔκτοτε δὲ μέχρι τῆς 17ης Δεκεμβρίου 1949 ἠμείβετο μὲ δραχ. 24.500 ἡμερησίως, ἔκτοτε δὲ μέχρι τῆς ἀπολύσεως του μὲ δραχ. 20.550 ἡμερησίως, ἐνῷ τὸ νόμιμον αὐτοῦ ἡμερομίσθιον ἦτο πολὺ κατώτερον. Δεδομένου ὅτι κατέβαλεν αὐτῷ πλέον τῶν δικαιουμένων, ἰσχυρίζεται, ὅτι δικαιοῦται πρὸς ἀναζήτησιν τῶν οὕτω ἀκύρως καταβληθέντων, ἣν ἀπαιτεῖ, ἀνερχομένην ἐν ὅλῳ εἰς δραχμὰς 1.391.000 ὁ ἐναγόμενος προτείνει εἰς συμψηφισμὸν τῆς ἀγωγῆς. Ἀλλὰ συμφώνως μὲ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα ἡ ἀτομικὴ σύμβασις τῶν διαδίκων εἶναι ἰσχυρὰ καὶ κατὰ τὴν ἐπικαλουμένην ὑπέρβασιν τοῦ ἡμερομισθίου τοῦ ἐναγόντος, ἡ καταβολὴ ἐπομένως αὐτῆς δὲν παράγει ἀξίωσιν ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ καὶ ἡ ἔνστασις συμψηφισμοῦ τῆς ἐναγομένης εἶναι ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέα.

ΠΡΟΫΠΗΡΕΣΙΑ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΙ ΜΙΣΘΟΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Ἀκυρότης ἀπολύσεως ἐκ καταβολῆς ἐλλιποῦς ἀποζημιώσεως Ν. 2112

Ἐλευθερία δικαστοῦ κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΦΟΔ'.—Ἐφαρμογὴ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 16|9|1937.—Προσαύξησις μισθοῦ δι' οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων.—Συνυπολογισμὸς προϋπηρεσίας εἰς ὁμότιμα καθήκοντα διὰ καθορισμὸν μισθοῦ.—Ὑποβολὴ πιστοποιητικῶν προϋπηρεσίας ἐντὸς εὐλόγου χρόνου.—Ἀπειλὴ ἀπολύσεως διὰ μὴ γνωστοποίησιν προϋπηρεσίας.—Ἐλλιπὴς καταβολὴ ἀποζημιώσεως Ν. 2112 καὶ ἀκυρότης ἀπολύσεως κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.—Καθορισμὸς ἀποζημιώσεως.—Ἀποζημίωσις διὰ παράβασιν συλλογικῆς συμβάσεως.

Ἐνδιαφέροντα νομικὰ ζητήματα, προκύπτοντα ἐκ παραβάσεως συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀκύρου κατὰ τὰ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ἀπολύσεως, πραγματεύεται ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Πειραιῶς.

Προκειμένου νὰ καθορισθῇ ὁ νόμιμος, βάσει τῆς ἰσχυούσης διὰ τὴν περίπτωσιν συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῆς 16|9|1937 (ὑπαλληλικοῦ κλπ. προσωπικοῦ Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, ἐπιχειρήσεων, ἰδιωτικῶν γραφείων), μισθὸς καὶ δι' ὑπολογισμοῦ τῆς παρ' ἄλλῳ ἐργοδότῃ ὁμοτίμου προϋπηρεσίας, ἡ ἀπόφασις δέχεται, ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ ἐντὸς εὐλόγου χρόνου ὑποβολὴ τῶν σχετικῶν πιστοποιητικῶν πρὸς τὸν ἐργοδότην, προκύπτοντος τούτου ἐκ τοῦ ἄρθρου 288 Α. Κ. (οὕτω καὶ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10608|1948, εἰσηγητὴς *Α. Παπαχρήστου*, ΕΕΔ 8, 70, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1513|1950, Πρωτοδίκης *Ε. Μαλλιάρας*, ΕΕΔ 9, 557, πρβλ. ὅμως Πρωτοδίκου Δράμας 5|49, Πρωτοδίκης *Ε. Κοντοφρύδης*, ΕΕΔ 8, 536).

Περαιτέρω ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις, ἐπὶ ἰσχυρισμοῦ τοῦ μισθωτοῦ ὅτι δὲν ἀνέγραψεν ἐν τῇ δηλώσει προϋπηρεσίας του ὡρισμένην τοιαύτην, κατόπιν ἀσκηθείσης κατ' αὐτοῦ βίας δι' ἀπειλῆς ἀπολύσεως δέχεται μέν, κατ' ἀρχήν, ὅτι ἐφ' ὅσον συντρέχει τοιαύτη, παρέχεται εἰς τὸν μισθωτὸν πρὸς προστασίαν του ἡ ἐκ τοῦ φόβου ἔννομος προστασία, ἀλλὰ κρίνει εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν, συμφωνηθῇ ὁ αὐτὸς ἢ μείζων τῶν ὁρίων τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας μισθὸς διὰ χρόνον ὀλιγώτερον τοῦ νομίμου (πρβλ. καὶ Α. Π. 300|1950, ἔνθ' ἀνωτ.), ὁπότε εἶναι ἐπιτρεπτὴ ἡ μείωσις τοῦ μισθοῦ εἰς τὰ ὅρια πάντως τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, τηρουμένων τῶν προϋποθέσεων τοῦ κύρους αὐτῆς, κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ἡ ὁποία ὅμως, προκειμένου περὶ μισθοῦ ἐκ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἶναι ἀνεπίτρεπτος (πρβλ. Α. Π. 34|1949, εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 8, 673) (βλέπε σχετικῶς καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 552).

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκ παραβάσεως συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀποζημίωσιν βλέπε Α. Π. 810|1949, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 9, 108, πρβλ. καὶ Α. Π. 245|1950, εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 9, 458, *Κ. Δημάκην*, ΕΕΔ 9, 433 ἑπ.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1894|1950

Διαδικασία Ν. ΓΦΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ε. Μαλλιάρας**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Η. Λαγανόπουλος, Δ. Τρίκαρδος

Ἐξ οὐδεμιᾶς διατάξεως νόμου ἡ συλλογικῆς συμβάσεως ἀπαγορεύεται ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων συμφωνία, ὅπως εἰς παρεχομένην ἔλαττον τοῦ ὁκταώρου ἐργασίαν καταβάλλεται μισθὸς μικρότερος τοῦ ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καθοριζομένου, ἀρκεῖ τὸ ἔλλειπον ποσὸν νὰ μὴ ἦ δυσανάλογον πρὸς τὸν ἐλλείποντα πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ὁκταώρου χρόνον, ἐξαιρετικῶς δὲ ἐν τῇ ἀπὸ 16|9|1937 εἰδικῇ συλλογικῇ συμβάσει ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν, ἰδιωτικῶν γραφείων, ἐπιχειρήσεων ἐν γένει (παράγρ. 13) ὁρίζεται, ὅτι «τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως ἐξαιροῦνται ἐκεῖνοι τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ, οἵτινες ἀπασχολοῦνται μέχρι 3 1|2 ὡρῶν ἡμερησίως», ἐξ ἧς διατάξεως συνάγεται, ὅτι ἐν ἐφαρμογῇ τῆς εἰρημένης συλλογικῆς συμβάσεως, ὅταν ἡ ἡμερησία ἐργασία εἶναι πλέον τῶν 3 1|2 ὡρῶν, καταβάλλεται πλήρες ἡμερομίσθιον, πρᾶγμα, ὅπερ δὲν συμβαίνει, ὅταν ἰσχύῃ ἄλλη συλλογικὴ σύμβασις (πρβλ. ἀπόφασίν μας 5672|1948 ἐν ΕΕΔ 7, 860 καὶ τὰ ἐπὶ ταύτης εἰσαγ. σχόλια). Ἑπομένως ἐν προκειμένῳ, ἰσχυούσης τῆς ἀπὸ 12|8|1936 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας «ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν γένει», ὡς δέχεται καὶ ὁ ἐνάγων (*) οὗτος, ἔχων συμπληρώσει τὸ 25ον ἔτος τῆς ἡλικίας του κατὰ τὴν πρόσληψίν του, ἐδικαιοῦτο βασικοῦ μισθοῦ ἐκ δραχμῶν 1800, ἤτοι, κατ' ἀναπροσαρμογὴν πρὸς τὴν ἀπὸ 4-11-1947 ὁμοίαν, τοιούτου ἐκ δραχμῶν 340.000, μὴ προβλεπούσης δὲ τῆς τελευταίας προσαύξησιν λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν, ὁ μισθὸς οὗτος δὲν προσαυξάνεται. Νομίμως, κατὰ ταῦτα, συνεφωνήθη διὰ τὰς 5 1|2 ὥρας ἐργασίας καθ' ἑκάστην μισθὸς ἐκ δραχμῶν 250.000 μηνιαίως μέχρι τῆς 15|5|1949, ὅτε ἀναμφισβητήτως ἰσχύει ἡ ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας περὶ προσαυξήσεως κατὰ 30 ο|ο, ἀφοῦ ὁ ὡς ἄνω μισθὸς εὑρίσκεται ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὴν ἐφαρμοζομένην ὡς ἄνω εἰδικὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας, ὀφ' ἧς διέπεται, ὅτε ὁ ἐναγόμενος ἔδει ν' αὐξήσῃ τὸν μισθὸν τοῦ ἐνάγοντος εἰς δραχμὰς 325.000 μηνιαίως καὶ ἑπομένως δέον νὰ ἐπιδικασθῇ τῷ τελευταίῳ ἡ ἐκτοτε καὶ μέχρι τῆς ἀπολύσεώς του διαφορὰ τῶν δραχμῶν 75.000 μηνιαίως, ἤτοι ἐν ὅλῳ δραχμαὶ 657.500 (8 μῆνες καὶ 23 ἡμέραι Χ 74.000). Δὲν ἐβεβαιώθη πρόθεσις παραβάσεως τῆς ἰσχυούσης συλλογικῆς συμβάσεως, ἥτις πρόθεσις ἀπαιτεῖται, διὰ νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ ἐναγόμενος εἰς καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως, περὶ ἧς ἡ παράγρ. XII τῆς συλλογικῆς συμβάσεως «ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν».

(*) Σημ. ΕΕΔ Ἐπρόκειτο περὶ ὑπαλλήλου Σωματείου.

ότι δέν ήσκήθη τοιαύτη άπειλή τοῦ μισθωτοῦ φοβηθέντος ὅτι θά ἀπελύετο, ἄν ἀνέγραφε καί τοιαύτην προϋπηρεσίαν.

Πράγματι, ἵνα χωρήσῃ ἡ ἐκ τοῦ φόβου ἔννομος προστασία, εἶναι ἀπαραίτητον νά ὑπάρξῃ ἐκ μέρους τοῦ προτιθεμένου νά προκαλέσῃ δήλωσιν βουλήσεως ἄλλου ἀπειλή, σκοποῦσα νά ἐξαναγκάσῃ τόν καθ' οὗ ἀπευθύνεται αὐτη εἰς τήν ἐπιζητουμένην δήλωσιν.

Ἄν ὁ φόβος ὑπῆρξε μέν ἀφορμή ἐκ τῆς ὁποίας προέβη τις εἰς τήν δήλωσιν βουλήσεως, ἀλλά δέν διηγέρθη ἐπιτηδες ὑπο τρίτου, ὑπῆρξε δηλαδή ἐνδιάθετος, γεννηθείς εἰς τόν δικαιοπρακτήσαντα περί κακοῦ μέλλοντος νά ἐπέλθῃ εἰς αὐτόν, ὅστις καί ἔγινεν ἀφορμή νά προβῇ εἰς τήν δικαιοπραξίαν δέν πρόκειται περί ψυχολογικῆς βίας (αὕτω Α. Π. 3 4)51, εἰσηγητής Χ. Δινάρδος. Θέμ. ΝΑ' 730, πρβλ. καί Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3512)41, εἰσηγητής Κ. Κουσουγέρης, ΕΕΔ 4 7).

Ἡ ἀπειλή ἀπολύσεως συνιστᾶ ψυχολογικήν βίαν (Ἐφετ. Ἀθηνῶν 1389)51. Θέμ. Μ Τ' 41).

Ἀλλά πρέπει ἀσφαλῶς νά ἀποδεικνύεται καί νά μή εἶναι, ὡς καί ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις δέχεται, ἐνδιάθετος ὁ φόβος τοῦ μισθωτοῦ.

Ὁ φόβος οὗτος βεβαίως δέν εἶναι ἀβάσιμος. Καί θά ἦτο ἀπό νομοθετικῆς ἀπόψεως ἐνδεδειγμένον νά ἐξευρίσκετο τρόπος ἀποφυγῆς αὐτοῦ, διά τήν ὁμαλήν ἐφαρμογήν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀφοῦ ἐναντι τῆς σκέψεως τοῦ μισθωτοῦ ὅτι ὁ συνυπολογισμός τῆς προϋπηρεσίας του, μὲ συνέπειαν τήν αὔξησιν τοῦ μισθοῦ του, θα ἔχῃ πιθανῶς τόν κίνδυνον τῆς ἀπολύσεως αὐτοῦ, δέν ἐπιτυγχάνει ν' ἀνεύρεσιν ἡ ἐργατική νομοθεσία, ἀλλά τό ζήτημα μόνον κρίνεται κατά τάς ἀρχάς τοῦ κοινοῦ δικαίου.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 323)1950

Διαδικασία Ν Γ'Ω)Δ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. Γ. Κρεκίδας

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Π. Κοντογεωργακόπουλος, Χ. Σιδέρης.

Ἐν τῇ ὑπό κρίσιν ἀγωγῇ ὁ ἐνάγων ἐκθέτει, ὅτι εἰργάσθη παρά τῇ ἐναγομένῃ ἀπό 7)6)1947, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὡς ὑπάλληλος τοῦ λογιστηρίου αὐτῆς, μέχρι τῆς 9)1)1950, ὅτε ἀπελύθη ὑπ' αὐτῆς, ἄνευ τηρήσεως τῶν νομίμων διατυπώσεων, ὡς μή καταβληθείσης τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως. Κατά τό ὡς ἄνω χρονικόν διάστημα ἐκ προθέσεως αὐτη δέν κατέβαλεν αὐτῷ ἀποδοχάς, ἄς ἐδικαιοῦτο κατά τάς ἰσχυούσας συλλογικάς συμβάσεις καί ὑπ' ἀριθ 29488)2592)1949 ὑπουργικήν ἀπόφασιν, ἐν ὄψει καί τῶν ἐτῶν προϋπηρεσίας, ὧν εἶχε γνῶσιν, οὔτε τά δῶρα Πάσχα 1948, Χριστουγέννων καί Νέου Ἔτους 1948—1949, Πάσχα 1949 καί Χριστουγέννων 1949—1950, ἀλλ' ὑπ' ἔλαττον καί ἃ ποσά ἐπιζητεῖ Ὡσαύτως ἐπιζητεῖ τάς ἀποδοχάς του ἀπό τῆς ἀκύρου ἀπολύσεώς του καί μέχρι τῆς ἀγωγῆς καί πενταπλάσιον ἠν ἀποζημίωσιν τοῦ νόμου 2112)1920, λόγῳ τῆς ἐκ προθέσεως παραβάσεως τῆ συλλογικῆς συμβάσεως, ἐν σχέσει πρός τάς κατ' αὐτην καταβληθείσας ἀποδοχάς. Ἐπικουρικῶς δέ, δι' ἣν περίπτωσιν ἤθελε κριθῆ, ὅτι ἐχώρησεν ἡ λύσις τῆ ἐργασιακῆς συμβάσεως διά τῆς κατά τ' ἀνωτέρω ἀπολύσεως αὐτοῦ, ἐπιζητεῖ, ἀντί τῆς μισθοδοσίας αὐτοῦ ἀπό τῆς ἀπολύσεως καί ἐφεξῆς, τήν συμπλήρωσιν τῆς καταβληθείσης ἀποζημιώσεως ἕνεκεν τῆς ἀπολύσεως καί ἁπάσας τάς ἄλλας ὡς ἄνω ἀξιώσεις. Αὕτη, τοιοῦτον περιεχόμενον ἔχουσα, νόμῳ βάσιμός ἐστιν, ἐρειδομένη εἰς τ' ἄρθρα 648, 653 καί 666 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118)45, ὡς ἐτροποποιήθη διά τοῦ ἀπό 8)11 Μαΐου 1946 ν. δ)τος «περί ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 118)45 εἰς τάς βιοτεχνικάς, ἐπαγγελματικάς καί λοιπάς ἐπιχειρήσεις καί τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων αὐτοῦ», ἀπό 4)11)47 καί 1)12)47 συλλογικάς συμβάσεις, ἐν συνδυασμῷ πρός τήν ἀπό 16)9)37 τοιαύτην καί ὡς ἄνω ὑπουργικήν ἀπόφασιν κατά τήν ἐπικουρικήν δέ βάσιν εἰς τάς ὡς ἄνω διατάξεις, πλήν τοῦ ἄρθρου 656 Α.Κ.), καί ἄρθρ. 1 καί 3 τοῦ νόμου 2112)1920 καί ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν.

ΙΙ.—Ἡ ὑπό κρίσιν διαφορά φέρεται πρός συζήτησιν κατά τήν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ'Ω)ΟΔ', καθ' ἣν ὁ δικαζων τήν περί αὐτῆς πεποίθησιν του σχηματίζει ἐκ παντός ἀποδεικτικοῦ μέσου, μή τηρῶν καί τούς περί ἀποδείξεως κανόνας τῆς Πολ. Δικον. καί γενικῶς λαμβάνει ὑπ' ὄψιν του καί ἀποδεικτικά μέσα, μή ἐπιτρεπόμενα ὑπό τοῦ νόμου (ἐξαιρετέους μάρτυρας καί πᾶν πρόσφορον μέσον τιθέμενον ὑπό τήν κρίσιν του καί οὗ δύναται νά φθάσῃ εἰς ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας). Τοιούτων δεδομένων εἶναι ληπτέαι ὑπ' ὄψιν καί αἱ ἐνώπιον Συμβολαιογράφου Πειραιῶς ληφθεῖσαι καταθέσεις καί ἀπορριπτέοι κρίνονται οἱ ἀντίθετοι ἰσχυρισμοί.

ΙΙΙ—Προέκυψαν τά ἀκόλουθα πραγματικά περιστατικά: Ὁ ἐνάγων προσελήφθη ὑπό τῆς ἐναγομένης, ὡς ὑπάλληλος τοῦ λογιστηρίου αὐτῆς, δι' ἀόριστον χρόνον, τήν 7)6)47 καί ὑπηρέτησε παρ' αὐτῇ, ὡς τοιοῦτος, μέχρι τῆς 9)1)1950, ὅτε αὐτη ἀπέλυσε τοῦτον, καθ' ὃ ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118)45, ὡς ἐτροποποιήθη διά τοῦ ἀπό 8)11 Μαΐου 1946 ν. δ)τος, εἶχε δικαίωμα, καταγγελθείσης ἐγγράφως τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως καί ἀναγγελθείσης ἐμπροθέσμως καί νομίμως τῆς καταγγελίας, εἰς τό Ταμεῖον Ἀνεργίας καί Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, κατεβλήθη δέ αὐ ᾧ διά τήν τοιαύτην ἀπόλυσιν αὐτοῦ ἀποζημίωσιν ἐκ δραχμῶν 1.415.440. Ὁ ἐνάγων ὑποστηρίζει τό ἄκυρον τῆς ἀπολύσεως, ἐπί τῷ λόγῳ ὅτι δέν κατεβλήθη αὐτῷ πλήρης ἡ ἀποζημίωσις, καθ' ὅσον ἐδικαιοῦτο μείζονος μισθοῦ κατά τόν πρό τῆς ἀπολύσεως μῆνα καί ἐπί τῇ βάσει αὐτοῦ ἔδει νά ὑπολογισθῇ καί ἡ ἀποζημίωσις. Ἐκ τοῦ βασίμου τοῦ τοιούτου ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἐνάγοντος ἐξαρτῶνται ἅπασαι αἱ ἀξιώσεις τούτου καί τό ἄκυρον ἢ μή τῆς ἀπολύσεως, δι' ὃ καί ἐρευνητέον οὗτος καθίσταται:

ΙV.—Ἐκ τῆς ὅλης ἀποδείξεως ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐνάγων εἰργάζετο παρά τῇ ἐναγομένῃ, κατά τήν ἰσχύν τῶν ἀπό 4)11)1947 καί 1)12)1947 συλλογικῶν συμβάσεων καί εἰδικώτερον τήν 10)11)47. Εἶχεν ἐργασθῇ παρά τῇ αὐτῇ ἐναγομένῃ καί εἰς τό παρελθόν καί εἰς ὁμοίως καθήκοντα ἀπό 10)11)1932—26)8)1937, ὅτε καί ἀπελύθη, καί ἥτις προϋπηρεσία ἦτο προφανῶς γνωστή αὐτῇ, ἀφοῦ, κατά τά ὡς κατωτέρω ἐκτεθησόμενα, καί δήλωσις συντεταγμένη μέ τήν προϋπηρεσίαν του ὡς ἄνω χρόνου παρ' αὐτῇ ἐνεχειρίσθη αὐτῷ πρός ὑπογραφήν.

Ἐκτός τῆς ἀνωτέρω προϋπηρεσίας εἶχε καί τοιαύτην παρά τῇ ἀνων. ἑταιρίᾳ παρ' ᾗ εἰργάσθη ὡς λογιστής ἀπό 1)9)1937—28)8)46. Ὡσαύτως εἶχε προϋπηρεσίαν λογιστοῦ τοῦ δημοτικοῦ

φόρου καθοριότητος καὶ συντηρήσεως τῶν ὁδῶν 2 ἐτῶν καὶ 10 μηνῶν καὶ οὕτω ἡ συνολικὴ αὐτοῦ ὑπηρεσία εἰς ὁμότιμα καθήκοντα κατὰ τὴν ἰσχὺν τῶν ὡς ἄνω συλλογικῶν συμβάσεων καὶ εἰδικῶς τὴν 10|11|47 ὑπερέβαινε τὰ 17 ἔτη, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ 20 τοιαῦτα. Ἐβεβαιώθη προσέτι, ὅτι εἶναι ἔγγαμος, ἄνευ τέκνων, συντηρῶν σύζυγον. Ἡ τοιαύτη οἰκογενειακὴ κατάστασις τοῦ ἐνάγοντος ἦτο γνωστὴ τῇ ἐναγομένῃ, δεδομένου ὅτι κατὰ συμφωνίαν μεταξὺ τούτου καὶ ταύτης παρεκράτει αὕτη ἐκ τῶν ἀποδοχῶν του καὶ κατέβαλε τῇ συζύγῳ αὐτοῦ ἔναντι ὑποχρεώσεώς του διατροφῆς της, ὡς ἐκ τῆς διαστάσεώς των. Διὰ τῆς ἀπὸ 4|11|1947 καὶ 1|12|47 γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐγένετο ἀναπροσαρμογὴ τῶν μισθῶν μὲ βάσιν τοὺς προπολεμικῶς καταβαλλομένους δυνάμει συλλογικῶν συμβάσεων ἢ διαιτητικῶν ἀποφάσεων. Δυνάμει τῶν ὡς ἄνω συλλογικῶν συμβάσεων διὰ τὴν ἀναπροσαρμογὴν τῆς μισθοδοσίας τοῦ ἐνάγοντος ἀπὸ τοῦ ὡς ἄνω χρόνου (10|11|47) ἦτο ληπτέα ὑπ' ὄψιν ἡ ἀπὸ 16|9|1937 συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας «περὶ κατωτάτων ὁρίων μισθῶν τοῦ ὑπαλλήλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι λειτουργουσῶν πάσης φύσεως ἀνωνύμων ἑταιριῶν, ἰδιωτικῶν γραφείων, ἐπιχειρήσεων ἐν γένει» καὶ κατ' αὐτὴν ἐρρυθμίζοντο αἱ ἀποδοχαὶ βάσει τῶν ἐτῶν προϋπηρεσίας εἰς ὁμότιμα καθήκοντα ἀναδρομικῶς καὶ μέχρι τοῦ πρώτου διορισμοῦ τοῦ μισθωτοῦ καὶ εἰς τὸ βάσει τοιούτου ὑπολογισμοῦ ρυθμιζόμενον ποσὸν ἦτο προσθετέον καὶ ἐπίδομα συζύγου, ἐφ' ὅσον ἦτο γνωστὸν τῇ ἐναγομένῃ, ὅτι διετήρει σύζυγον, καὶ ἦτις γνῶσις θεμελιώνει δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ δι' ἀπόληψιν οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος (Ε. Α. 641|1941, ΕΕΔ 1, σελ. 11).

V.—Ἵνα ὑπολογισθῇ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὁ χρόνος προϋπηρεσίας πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν ὡς ἄνω συλλογικῶν συμβάσεων δὲν ἦτο μὲν ἀπαραίτητον νὰ ἔχῃ τεθῇ ὑπ' ὄψιν οὗτος διὰ τῆς προσαγωγῆς καὶ τῶν οἰκείων πιστοποιητικῶν προϋπηρεσίας ἐντὸς τοῦ χρονικοῦ διαστήματος τοῦ ὁριζομένου ὑπὸ τῆς ἀπὸ 16|9|37 προπολεμικῆς συλλογικῆς συμβάσεως, εἰς ἣν ἀναφέρεται ἡ ὡς ἄνω συλλογικὴ σύμβασις μόνον ὡς πρὸς τὸν βασικὸν μισθὸν διὰ τὴν ἀναπροσαρμογὴν αὐτοῦ, οὐχὶ δὲ καὶ τὰς συντρεχούσας λοιπὰς προϋποθέσεις ταύτης, ὡς πρὸς δὲ τὸν χρόνον προϋπηρεσίας, βάσει τοῦ ὁποίου θὰ γίνῃ ἡ ἀναδρομὴ εἰς τὴν προπολεμικὴν σύμβασιν, θέλει κριθῇ οὗτος ἐκ τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας, ἅτινα ἔχει ἐν συνόλῳ ὁ μισθωτὸς ὑπάλληλος κατὰ τὴν ἰσχὺν τῶν ὡς ἄνω συλλογικῶν συμβάσεων, εἴτε παρὰ τῇ αὐτῇ, εἴτε παρ' ἄλλῃ ἐπιχειρήσει, καὶ ἅτινα ἤθελεν ὁπωσδήποτε θέσει ὑπ' ὄψιν τοῦ ἐργοδότου του, πάντως ἐντὸς εὐλόγου χρόνου, τούτου ἐπιβαλλομένου ἐκ τῆς καλῆς πίστεως, ἐν ὄψει καὶ τοῦ ἄρθρου 288 Α. Κ., καθ' ὃ οὐδεὶς δανειστὴς δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν παροχήν, εἰμὴ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς καλῆς πίστεως καὶ κατὰ τοὺς ὅρους τῆς εὐθύτητος μακρὰν παντὸς δόλου καὶ πάσης πανουργίας καὶ ἀντιστρόφως διὰ τὸν ὀφειλέτην (Ἐρμ. Α. Κ. ὑπ' ἄρθρ. 288 § 1, *Α. Τσιριτσάνης*) καὶ ὡς ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ὁποίου ἐπεβάλλετο ἡ τοιαύτη γνωστοποίησις ἐντὸς εὐλόγου χρόνου, ἵνα γνωρίζῃ ὁ ἐργοδότης τὰς ὑποχρεώσεις αὐτοῦ καὶ σταθμίζῃ ταύτας πρὸς τὴν δυναμικότητά του καὶ ἐνεργῇ καταλλήλως, διατηρῶν τὸν ὑπάλληλον μισθωτὸν ἢ ἀπολύων αὐτόν, δι' ἣν περίπτωσιν ἤθελεν εἶναι ἀσύμφορος αὐτῷ ἡ διατήρησις ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ μὲ ηὐξημένας ἀποδοχάς, ὡς ἐκ τῶν ἐτῶν προϋπηρεσίας αὐτοῦ εἰδικῶς παρ' ἄλλῳ ἐργοδότῃ, ἥτις ἤθελεν εἶναι ἀγνωστος αὐτῷ, τηρῶν τὰς διατάξεις τοῦ νόμου διὰ τὴν τοιαύτην ἀπόλυσιν καὶ ἀποφεύγεται οὕτω τὸ ἀνεπιεικὲς καὶ ἀπάδον πρὸς τὴν καλὴν πίστιν νὰ καλῆται ὁ ἐργοδότης μετὰ πολὺν χρόνον νὰ καταβάλῃ μισθὸν βάσει ἐτῶν προϋπηρεσίας ηὐξημένον, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ δύναται ἴσως νὰ βαστάσῃ τὸ βάρος αὐτοῦ. Μὴ θέτων ὑπ' ὄψιν τοῦ ἐργοδότου του ἐντὸς εὐλόγου χρόνου τὴν προϋπηρεσίαν αὐτοῦ δὲν δύναται μεταγενεστέρως νὰ ἀξιώσῃ ἀποδοχὰς βάσει καὶ ταύτης, ἀποκρουόμενος ἐκ τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου τοῦ Α. Κ.

Ὁ ἐνάγων πρὸς στήριξιν τοῦ ἀκύρου τῆς ἀπολύσεως, ὡς ἐκ τῆς μὴ καταβολῆς αὐτῷ τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως, ἐν σχέσει πρὸς τὸν καταβλητέον αὐτῷ μισθόν, καὶ τῆς ἀξιώσεως περὶ διαφορᾶς ἀποδοχῶν καὶ δώρου τοῦ χρόνου τῆς παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν, ὑποστηρίζει ὅτι ἔθεσεν ὑπ' ὄψιν τῆς ἐναγομένης τὰ ἔτη προϋπηρεσίας αὐτοῦ καὶ τὰ ἐμφαίνοντα ταύτην πιστοποιητικά, ἀλλ' αὕτη οὐ μόνον ἠρνήθη νὰ παραλάβῃ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ ὑπεχρέωσεν αὐτόν, ἐπὶ ἀπειλῇ ἀπολύσεως, νὰ ὑπογράψῃ δήλωσιν, διατυπωθεῖσαν καὶ γραφεῖσαν παρ' αὐτῆς, εἰς ἣν περιέλοβε τὴν παρ' αὐτῇ ὑπηρεσίαν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν συνεμορφώθη πρὸς τὴν ἀπὸ 4|11|47 συλλογικὴν σύμβασιν, μὴ ἀναπροσαρμόσασα τὸν μισθόν του βάσει καὶ μόνον παρ' αὐτῇ ἐτῶν προϋπηρεσίας καὶ μὴ καταβάλλουσα καὶ ἀποζημίωσιν ἀνάλογον καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ οὕτω ἀναπροσαρμοζομένου μισθοῦ. Τὰ ἐν λόγῳ περιστατικά, ὡς καὶ ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐκτιθεμένων, νόμιμον ἀσκοῦσιν ἐπιρροήν, καθ' ὅσον, ἀληθῆ ὑποτιθέμενα, ἐμφανίζουσι τὴν ἐναγομένην ὡς ἐκ προθέσεως ἀποσκοποῦσαν τὴν ἀποφυγὴν τῆς συμμορφώσεώς της πρὸς τὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐν σχέσει πρὸς τὸν μισθὸν τοῦ ἐνάγοντος, μὲ ἐπακολουθοῦν τὴν στήριξιν ἁπασῶν τῶν ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀξιώσεων τούτου, ὡς λεπτομερῶς ἐκτίθεται ἐν ἡγουμένῃ σκέψει (Ι) καὶ δεδομένου ὅτι κατὰ τὰ ἄρθρ. 150—155 Α.Κ. ὁ δι' ἀπειλῆς παρανόμως καὶ ἐναντίον τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἀχθεὶς εἰς δήλωσιν βουλήσεως δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀκύρωσιν τῆς δικαιοπραξίας καὶ τὴν ἀνόρθωσιν πάσης ζημίας δι' ἀγωγῆς ἢ ἐνστάσεως καὶ κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῶν ὡς ἄνω ἄρθρων ἡ ἐκ τούτου βοήθεια παρέχεται ὄχι μόνον ὅταν ἡ ἀπειλουμένη πρᾶξις εἶναι καθ' ἑαυτὴν παράνομος, ἀλλὰ καὶ ὅταν αὕτη, καίτοι νόμιμος, χρησιμοποιεῖται ἐντούτοις ὑπὸ τοῦ ἀπειλοῦντος πρὸς ἐπιτυχίαν σκοποῦ παρανόμου (Γεν. Διδ. *Κρασσᾶ*, § 166, *Μομφερ.* Ἐνοχ. § 106, *Οἰκ.* Γ. Α. § 41 σημ. 47 Ε.Α. 158|41) καὶ δέον ν' ἀπορριφθῶσιν οἱ ἀντίθετοι ἰσχυρισμοί:

VI. Ἐκ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω ἀποδείξεων δὲν φαίνεται πιθανόν, ὅτι ὁ ἐνάγων κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τῆς ἀπὸ 4|11|47 καὶ 1|12|47 συλλογικῆς συμβάσεως ἔθεσεν ὑπ' ὄψιν τῆς ἐναγομένης τὰ πραγματικὰ ἔτη προϋπηρεσίας του καὶ εἰδικῶς τοιαύτην εἰς ὁμότιμα καθήκοντα λογιστοῦ τοῦ δημοτικοῦ φόρου καθοριότητος καὶ συντηρήσεως τῶν ὁδῶν καὶ παρὰ τῇ Ἑταιρίᾳ «...», ἀλλ' ἐξηκολούθησε καὶ μετὰ τὴν ἰσχὺν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων νὰ λαμβάνῃ μισθόν, καθοριζομένου ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, ἀνεξαρτήτως χρόνου προϋ-

πηρεσίας αὐτοῦ. Τὴν 13|7|48 καὶ κατὰ τὴν καταβολὴν αὐτῷ μισθοδοσίας του ἐνεχειρίσθη αὐτῷ ὑπὸ τῆς ἐναγομένης δήλωσις ὑπεύθυνος, ἐν ᾗ ἔδει ν' ἀναγραφῇ ἡ προϋπηρεσία αὐτοῦ καὶ τοιαύτην ὑπέγραψεν ὁ ἐνάγων καὶ ἐν ταύτῃ ἀναφέρεται μόνον ἡ παρὰ τῇ ἐναγομένῃ προϋπηρεσία αὐτοῦ, ἥτις καὶ περιείχετο ἐν τῇ δηλώσει ὡς γνωστὴ τῇ ὑπηρεσίᾳ ταύτης καὶ ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας αὐτῆς συμπληρωθείσης τῆς δηλώσεως κατὰ τοῦτο, ἐν αὐτῇ ὅμως ὑπῆρχε κενὸς χῶρος καὶ ἠδύνατο νὰ συμπληρώσῃ ὁ ἐνάγων καὶ τὴν παρ' ἄλλοις ἐργοδόταις προϋπηρεσίαν αὐτοῦ, ἐν τούτοις οὐ μόνον δὲν ἀνέγραψε τοιαύτην, ἀλλὰ καὶ ὑπέγραψε ταύτην, ὡς εἶχε. Δὲν φαίνεται πιθανὸν ὅτι ἔφερεν ἀντιρρήσεις ἢ ὑπέγραψε ταύτην κατόπιν ἀσκηθείσης ψυχολογικῆς βίας, συνισταμένης εἰς ἀπειλὴν ἀπολύσεως αὐτοῦ ἐν τῇ ὑπογραφῇ ταύτης, μὲ ἀναγραφὴν μόνον τῆς παρὰ τῇ ἐναγομένῃ προϋπηρεσίας του. Φαίνεται μᾶλλον βέβαιον, ὅτι προέβη εἰς τὴν ὑπογραφὴν ταύτης ἐκ φόβου μήπως ἀπολυθῇ κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχήν, ἥτις ἀπόλυσις αὐτοῦ ἤθελε καταστήσει χείρονα τὴν θέσιν του τὴν οἰκονομικήν, δεδομένων καὶ τῶν ὑποχρεώσεών του καταβολῆς ἔναντι διατροφῆς πρὸς τὴν σύζυγόν του, μεθ' ἧς ἐν διαστάσει εὑρίσκετο, καὶ καταβολῆς ὑπηρετικῶν μισθῶν, δι' οὓς καὶ ἀγωγὴ ἦτο ἐκκρεμής, χωρὶς νὰ διηγέρθη ἐπίτηδες ὑπὸ τῆς ἐναγομένης τοιοῦτος φόβος καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πρόκειται περὶ φόβου μόνον ἐνδιαθέτου, γεννηθέντος εἰς τὸν δικαιοπρακτήσαντα ἐνάγοντα περὶ κακοῦ μέλλοντος νὰ ἐπέλθῃ εἰς αὐτόν, ὅστις καὶ ὑπῆρξεν ἡ ἀφορμὴ νὰ προβῇ εἰς τὴν δικαιοπραξίαν, ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν πρόκειται περὶ ψυχολογικῆς βίας (Α.Π. 394|40 ΝΑ' 730). Τούτων δεδομένων ἡ ἀξίωσις τοῦ ἐνάγοντος περὶ καταβολῆς αὐτῷ ἀποδοχῶν δυνάμει τῶν ἐτῶν προϋπηρεσίας παρὰ τῷ δημοτικῷ φορεῖ καθαριότητος καὶ συντηρήσεως ὁδῶν καὶ παρὰ τῇ Α.Ε. .*. δώρων, ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ἀπόλυσιν καὶ πενταπλασίας ἀποζημιώσεως ἐκ τῆς μὴ καταβολῆς αὐτῷ ἀποδοχῶν κατὰ τὰς ἀπὸ 4|11|47 καὶ 4|12|47 συλλογικὰς συμβάσεις καὶ κατὰ τὰ ὡς ἄνω ἔτη προϋπηρεσίας, ἐν ὄψει καὶ τῶν ἐν ἠγουμένῃ σκέψει ἐκτεθέντων, δὲν εὑρίσκει νόμιμον ἔρεισμα καὶ ἀπορριπτέα κρίνεται ἡ ἀγωγὴ κατὰ τὰς ἀξιώσεις μὲ βάσιν τὸν ὑπολογισμὸν καὶ τῶν ὡς ἄνω ἐτῶν προϋπηρεσίας τοῦ ἐνάγοντος.

VII. Ἐκ τῶν ὡς ἄνω δεκτῶν γενομένων ἐκ τῆς ἀποδείξεως ὁ ἐνάγων κατὰ τὴν ἰσχὺν τῆς ἀπὸ 4|11|1947 συλλογικῆς συμβάσεως καὶ εἰδικώτερον τὴν 10|11|1947 εἶχε συνολικὴν ὑπηρεσίαν παρὰ τῇ ἐναγομένῃ συνυπολογιζομένης καὶ τῆς παρ' αὐτῇ προϋπηρεσίας, γνωστῆς αὐτῇ, καθ' ἃ διείληπται, ὑπὲρ τὰ 5 ἔτη, ὄχι ὅμως καὶ τὰ 9 τοιαῦτα καὶ ὡς βάσις διὰ τὴν ἀναπροσαρμογὴν τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ, ἀπὸ τοῦ ὡς ἄνω χρόνου καὶ ἐφεξῆς, κατὰ τὴν ὡς ἄνω συλλογικὴν σύμβασιν, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἀπὸ 16|9|37 προπολεμικὴν τοιαύτην, ἦτο τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 3.000, εἰς ὃ ἔδει νὰ προστεθῇ καὶ ἐπίδομα συζύγου δραχ. 200, ὑποχρέωσιν ἣν εἶχεν ἡ ἐναγομένη νὰ ὑπολογίσῃ καὶ τοῦτο, ὡς καὶ ἀνωτέρω εἴρηται, ἤτοι δραχ. 3.200, ἀναπροσαρμοζόμενον δὲ μὰς δίδει τὸν μισθὸν τοῦ ἐνάγοντος ἐκ δραχμῶν 536.000 μηνιαίως καὶ τὸ ποσὸν τοῦτο ἦτο καταβλητέον, μέχρι τῆς 10|5|49, ἀφ' ἧς καὶ μέχρι τῆς ἀπολύσεως ἔδει νὰ καταβάλληται τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 698.000 μηνιαίως, δυνάμει καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|49 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, δι' ἧς ἐχορηγήθη προσαύξησις 30ο|ο ἐπὶ τοῦ ὑπὸ τῆς 4|11|47 συλλογικῆς συμβάσεως προβλεπομένου μισθοῦ. Ἐν τούτοις ἡ ἐναγομένη δὲν συνεμορφώθη πρὸς τὴν ὡς ἄνω συλλογικὴν σύμβασιν καὶ δὲν κατέβαλε τῷ ἐνάγοντι τὸν ὡς ἄνω καθοριζόμενον μισθόν, ἀλλ' ἠλαττωμένον τοιοῦτον.

VIII. Ἐκ τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος καὶ τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας παρ' αὐτῷ ὀφείλετο ἐδικαιοῦτο ἀποζημιώσεως ἐκ δύο μηνιαίων μισθῶν, βάσει τοῦ δικαιουμένου ὑπ' αὐτοῦ, καθ' ἃ ὡς ἀνωτέρω εἴρηται, μισθοῦ, κατὰ τὸν πρὸ τῆς ἀπολύσεως αὐτοῦ μῆνα ἐκ δραχμῶν 696.800 καὶ ἐν συνόλῳ δραχ. 1.393.600, ὑπολογιζομένης δὲ εἰς ταύτην καὶ τῆς ἀναλογίας ἐκ τῶν δώρων Χριστουγέννων καὶ Πάσχα ἐκ δραχμῶν 174.198, δεδομένου ὅτι καὶ ταῦτα ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς ἀπὸ 4|11|47 συλλογικῆς συμβάσεως καταλέγονται μεταξὺ τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ, ἡ ὅλη ἀποζημίωσις ἀνήρχετο εἰς δραχμὰς 1.567.798. Ἐν τούτοις δὲν κατεβλήθη αὐτῷ αὕτη, ἀλλὰ δραχ. 1.415.400, ἤτοι ὑπ' ἔλαττον κατὰ δραχμὰς 152.352. Ἡ τοιαύτη ὑπ' ἔλαττον καταβολὴ δὲν ἐβεβαιώθη, ὅτι ὠφείλετο εἰς εὔλογον ἀμφιβολίαν τῆς ἐναγομένης περὶ τοῦ καταβλητέου, καθ' ὅσον ἦτο γνωστὸν αὐτῇ, κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐκ τῆς ἀποδείξεως, τὸ τί ὤφειλε νὰ καταβάλῃ καὶ λόγῳ μηνιαίου μισθοῦ καὶ δὲν κατέβαλεν αὐτῷ, κατὰ παράβασιν καὶ τῆς ἰσχυούσης συλλογικῆς συμβάσεως. Ὡς ἐκ τούτου, μὴ καταβληθείσης πλήρους τῆς ἀποζημιώσεως, ἄκυρός ἐστιν ἡ καταγγελία κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ νόμου 118|45 καὶ ὁ ἐνάγων δικαιοῦται τῶν ἀποδοχῶν του ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως καὶ ἑφεξῆς κατὰ τὸ ἔνδικον χρονικὸν διάστημα ἐκ δραχμῶν 696.800, δι' ὃ ποσὸν δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ἔνδικος ἀγωγή, ἀπορριπτομένων τῶν ἀντιθέτων ἰσχυρισμῶν.

IX. Κατὰ τὸ ἄρθρον XII τῆς ἀπὸ 4|11|1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπαλλήλων ὁ μὴ συμμορφούμενος ἢ παραβαίνων τὰς διατάξεις ταύτης ὑποχρεοῦται, ἐκτὸς τῶν ἄλλων κυρώσεων, καὶ εἰς καταβολὴν εἰς τὸν ζημιούμενον μισθωτὸν τοῦ πενταπλασίου τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 2112 ὁριζομένης ἀποζημιώσεως. Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως ταύτης, οὔσης δημοσίας τάξεως, δὲν ἀπαιτεῖται ν' ἀποχωρήσῃ τῆς ἐργασίας ὁ μισθωτὸς ἅμα τῇ παραβάσει τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἢ ἐντὸς εὐλόγου χρόνου ἀπὸ ταύτης ἢ νὰ διαμαρτυρηθῇ ἢ νὰ ἀντιτείνῃ εἰς τὴν παράβασιν, ἐφ' ὅσον αὕτη ἐγένετο ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἐκ προθέσεως (Α. Π. 610|49, ΕΕΔ 9 103). Ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτης ἔγκειται τὸ ὅτι ἡ ἀποζημίωσις ὑπολογίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἧς ἤθελε δικαιωθῇ κατὰ τὸν ν. 2112, ἐὰν ἀπελύετο ὁ μισθωτός, καθ' ὃν χρόνον ὁ ἐργοδότης ἠθελημένως παραβαίνει καὶ δὲν συμμορφοῦται πρὸς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν, ἀφ' ἧς καὶ γεννᾶται ἡ ἀξίωσις περὶ πενταπλασίας ἀποζημιώσεως. Ἐν προκειμένῳ, κατὰ τὰ ἐκ τῆς ἀποδείξεως δεδομένα, ἡ ἐναγομένη, οὖσα ἐν γνώσει τῶν ἐτῶν προϋπηρεσίας τοῦ ἐνάγοντος παρ' αὐτῇ καὶ τῆς συντηρήσεως ὑπ' αὐτοῦ συζύγου καὶ ἀναμφισβητήτου τῆς κατὰ τὴν ὡς ἄνω συλλογικὴν σύμβασιν καταβλητέας μισθοδοσίας τοῦ ἐνάγοντος, ἐν τούτοις ἠθελημένως κατέβαλεν αὐτῷ ὑπ' ἔλαττον τῆς ὑπὸ ταύτης ὁριζομένης κατὰ τὸ ἔνδικον χρονικὸν διάστημα. Ὡς ἐκ τούτου γεννᾶται ὑπὲρ τοῦ ἐνάγοντος ἀξίωσις ἐπὶ τοῦ πενταπλασίου

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΑΓΩΓΗΣ ΕΞ ΑΚΥΡΟΥ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ

Ἀνάλογος ἐφαρμογὴ τῶν περὶ παραγραφῆς διατάξεων Ἀστικοῦ Κώδικος

Ἀνεφάρμοστον διατάξεως ἄρθρ. 261 Α. Κ. ἀναλόγου ἐφαρμογῆς καὶ ἐπὶ ἀποσβεστικῆς προθεσμίας, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος.—Περιπτώσεις ἀκύρου ἀπολύσεως μισθωτῶν καὶ προθεσμία ἐπιδόσεως ἀγωγῆς.—Ἀπόλυσις ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχύος τοῦ Ν. Δ. 424|1941.

Τὸ Β' Τμῆμα τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεώς του ἐπιλαμβάνεται τῆς λύσεως τοῦ ἐν αὐτῇ ἐνδιαφέροντος νομικοῦ ζητήματος μετὰ τὴν Α. Π. 137|1950 Α' Τμήματος (εἰσηγητὴς **Α. Χαμάρτος**, ΕΕΔ 9, 174), πρὸς τὴν γνώμην τῆς ὁποίας συμφωνεῖ.

Οὕτω καθ' ὁμόφωνον γνώμην καὶ τῶν δύο Τμημάτων τοῦ Ἀρείου Πάγου λύεται ὁριστικῶς τὸ ἀποτελέσαν ἀντικείμενον διχογνωμιῶν ἐν τῇ νομολογίᾳ τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας περὶ οὗ πρόκειται ζήτημα (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 173, καὶ τὰς ἐν αὐταῖς παραπομπάς).

Ἀρείου Πάγου 450|1950 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Δινάρδος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ε. Καραστάθης**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Α. Βουδούρης, **Σ.** Χριστόπουλος

Καὶ τὸ Τμῆμα τοῦτο σύμφωνον ἔχει τὴν γνώμην πρὸς τὴν διὰ τῆς ἀναιρετικῆς ὑπ' ἀριθ. 137|1950 ἀποφάσεως, παραπεμψάσης τὴν ὑπόθεσιν ἐνώπιον τοῦ Τμήματος τούτου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν, ἐξενεχθεῖσαν κρίσιν τοῦ Α'. Τμήματος, καθ' ἣν, ὁριζουσα ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 261 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ὅτι ἡ διακοπεῖσα, διὰ τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς, παραγραφὴ ἄρχεται ἐκ νέου ἀπὸ τῆς τελευταίας διαδικαστικῆς πράξεως τῶν διαδίκων ἢ τοῦ Δικαστηρίου, δὲν δύναται νὰ τύχῃ «ἀναλόγου» ἐφαρμογῆς καὶ ἐπὶ ἀποσβεστικῆς προθεσμίας, ἧς ἐντὸς δέον ν' ἀσκηθῇ τὸ δικαίωμα, ὡς προσκρουούσης τῆς τοιαύτης ἐφαρμογῆς εἰς τὸν διὰ τῆς προθεσμίας ταύτης διωκόμενον σκοπὸν τῆς ἀρσεως ἀβεβαιότητος, ἐπιβαλλομένης ἐκ τοῦ ἀντιθέτου συμφέροντος τοῦ ὑποχρέου ὅπως ἡ ὑπ' αὐτοῦ δημιουργηθεῖσα κατάστασις μὴ παραμείνῃ ἐπὶ μακρὸν ἀμφίβολος, ἄρσεως ἐπερχομένης διὰ τῆς ἐντὸς τοῦ ταχθέντος χρόνου ἀσκήσεως τοῦ ὡρισμένην διάρκειαν ἐκ τοῦ νόμου ἢ τῆς συμβάσεως ἔχοντος δικαιώματος ὑπὸ τοῦ δικαιούχου, καὶ οὗτινος σκοποῦ συντελεσθέντος διὰ τῆς ἐφ' ἅπαξ ἐντὸς τῆς προθεσμίας ταύτης ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος διὰ τῆς ἐγέρσεως τῆς σχετικῆς ἀγωγῆς, ἡ προθεσμία αὕτη δὲν ὑφίσταται πλέον.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 834 ἐδ. 1 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, μετὰ τὴν ἀναίρεσιν ἀποφάσεώς τινος, ἐπανερχομένων τῶν διαδίκων, εἰς ἣν οὗτοι ἦσαν πρὸ τῆς ἀναιρεθείσης ταύτης ἀποφάσεως κατάστασιν, ἐπαναφέρεται πρὸς συζήτησιν ἡ νομίμως καὶ ἐμπροθέσμως ἀσκηθεῖσα ἀπὸ 15 Ἰουνίου 1948 ἔφεσις τῆς ἐναγομένης «Α. Ε. Ἑλληνικὸν Πυριτιδοποιεῖον καὶ Καλυκοποιεῖον» κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 2647 (τοῦ 1948) ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΩΟΔ' δικάσαντος Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, καθ' ὃ μέρος ἐγένετο δεκτὴ δι' αὐτῆς ἡ ἀπὸ 26 Αὐγούστου 1947 ἀγωγὴ τοῦ ἐνάγοντος.

Κατὰ μὲν τὴν διάταξιν τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 765|1943 ἔτους) δι' οὗ ἀντικατεστάθησαν τὰ ἄρθρ. 9 καὶ 10 τοῦ νόμου 424|1941 ἔτους, καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου δὲν ἐπιτρέπεται εἰμὴ δι' ἀποδεδειγμένην τοῦ μισθωτοῦ ἀνεπάρκειαν ἢ ἀκαταλληλότητα περὶ τὴν ἐκτέλεσιν ἐργασίας ἢ δι' ἀνάρμοστον συμπεριφοράν, κατὰ δὲ τὴν παράγραφον 7 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου «οἱ κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ἀπολυόμενοι μισθωτοὶ ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐντὸς τριμήνου προθεσμίας ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς ἀπολύσεως των ἐπιδώσωσι τὴν σχετικὴν ἀγωγήν. Παρελθούσης δὲ ἀπράκτου τῆς προθεσμίας ταύτης ὁ μισθωτὸς ἀπόλλυσι τὸ δικαίωμα, ὅπως ἐπικαλεσθῇ τὴν ἐκ τοῦ ἄρθρου τούτου ἀκυρότητα τῆς ἀπολύσεως. Εἰς τὰς διατάξεις τῆς παρούσης παραγράφου ὑπάγονται καὶ οἱ μέχρι σήμερον ἀπολυθέντες μισθωτοί, τῆς προθεσμίας πρὸς ἐπίδοσιν τῆς ἀγωγῆς ἀρχομένης ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος».

Τὸ ἄρθρον μόνον τοῦ νόμου 967(τῆς 27|29 Νοεμβρίου 1943), δι' οὗ, κατὰ τροποποίησιν τοῦ τελευταίου ἐδαφίου τῆς παραγράφου 7 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 765 (τοῦ 1943), οἱ ἀπολυθέντες μέχρι τῆς δημοσιεύσεως του μισθωτοί, ὑφ' ὡρισμένας προϋποθέσεις, ἑτεροῦντο προστασίας, κατηργήθη, ἀφ' ἧς ἰσχυσε, διὰ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ νόμου 1798 (τῆς 2)18 Σεπτεμβρίου 1944), δι' οὗ ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐπανῆλθεν ἐν ἰσχύϊ ἡ διάταξις τῆς παρ. 7 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ νόμου 765|1943 ἔτους), ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ τασσομένη δι' αὐτῆς τρίμηνος προθεσμία πρὸς ἐπίδοσιν τῆς σχετικῆς ἀγωγῆς ἐκ μέρους τῶν μέχρι τῆς δημοσιεύσεως

τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112 ἐκ τῆς ὡς ἀνωτέρω εἴρηται διατάξεως τῆς συλλογικῆς συμβάσεως καὶ ἥτις ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 3.014.995, δεδομένου καὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ καταβλητέου μισθοῦ κατὰ τὸν κρίσιμον χρόνον ἐκ 596.800 μηνιαίως καὶ τοῦ συνυπολογισμοῦ ἐν αὐτῷ διὰ τὴν καταβλητέαν ἀποζημίωσιν τῆς ἀναλογίας ἐκ τῶν δώρων Χριστουγέννων καὶ Πάσχα ἐκ δραχμῶν 87.099, ὡς καὶ τούτων, καθ' ἃ ἐλέχθη, περιλαμβανομένων μεταξὺ τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν καὶ ὑπολογιζομένων εἰς τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ νόμου 2112, ἀλλὰ καὶ τοῦ ὅτι ἡ ἁπλῆ ἀποζημίωσις, ἧς ἐδικαιοῦτο ὁ ἐνάγων, κατὰ τὴν γένεσιν τῆς ὡς εἴρηται ἀξιώσεως, ἦτο ἴση πρὸς τὰς ἀποδοχὰς ἑνὸς μηνός, ὡς ἐκ τοῦ χρόνου τῆς παρ' αὐτῇ ὑπηρεσίας αὐτοῦ ὑπερβαινούσης τὸ δίμηνον, οὐχὶ δὲ καὶ τὸ ἔτος, δι' ὃ ποσὸν δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ἐνδικος ἀγωγή, ἀπορριπτομένων τῶν ἀντιθέτων ἰσχυρισμῶν.

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΝΩΣΕΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Ἀποχὴ ἐκ τῆς ἐργασίας λόγῳ φυλακίσεως καὶ συνέπειαι

Εἰδικὴ ρύθμισις τύχης συμβάσεως ἐργασίας διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς προφυλακίσεως τῶν ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως γεωργικῶν συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων. Ἀνεφάρμοστον γενικῆς διατάξεως ἄρθρου 5 § 3 Ν. 2112 περὶ λύσεως συμβάσεως ἐργασίας δι' ἀποχῆς μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 473)1949 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Λαρίσης.

Ὑπὸ τῆς Ἑνώσεως Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν Κοζάνης — Σερβίων, καθ' ἧς ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις, ἐζητήθη ἡ ἀναίρεσις αὐτῆς διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους :

α) Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 2112, δεχθεῖσα ὅτι διὰ τοὺς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους τῶν Ἑνώσεων Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν, οἷος τυγχάνει ὁ ἀναιρεσίβλητος, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἡ ἀνωτέρω διάταξις, καίπερ οὖσα γενικὴ διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς σωπηρᾶς παραιτήσεως τῆς θέσεως, ἕνεκα τῆς, ἐπὶ χρόνον πλέον τοῦ τριμήνου ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας ὑπαιτιότητί του καθόσον ἕνεκα ἀδικήματος ὁ ἀναιρεσίβλητος διετέλεσεν ἐν προφυλακίσει, ἀλλ' ἔχουσιν ἐφαρμογὴν οἱ εἰδικοὶ Νόμοι, οἱ προβλέποντες περὶ ἀπολύσεως ἢ παραιτήσεως τῶν τοιούτων ὑπαλλήλων, ἐνῷ εἰς τοὺς Νόμους τούτους οὐδαμοῦ ἀναφέρεται εἰδικῶς προστασία διὰ τὴν προκειμένην περίπτωσιν, ἤτοι διὰ τοὺς ὑπαλλήλους τῶν Ἑνώσεων, οἵτινες ἐνε-

---

τοῦ νόμου ἀπολυθέντων μισθωτῶν θεωρεῖται ἀρχομένη ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν 18 Σ)βρίου 1944 δημοσιεύσεως καὶ ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ ὡς εἴρηται νόμου.

Ἡ κατὰ τὸ ἀριθ. 10844 (τῆς 12 Ἰανουαρίου 1944) ἀποδεικτικὸν δικαστικοῦ κλητῆρος τῶν ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικῶν γενομένη, ἐπιμελείᾳ τοῦ ἐφεσιβλήτου (ἐνάγοντος), κοινοποίησις πρὸς τὴν ἐκκαλοῦσαν (ἐναγομένην) τῆς ἀπὸ 10 Ἰανουαρίου 1944 πρώτης τῶν συνεκδικασθεισῶν διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἀγωγῶν, δι' ἧς ἐδιώκετο ἡ ἀναγνώρισις ὡς ἀκύρου τῆς γενομένης ἀπολύσεώς του, τὸν Νοέμβριον 1941, κατὰ παράβασιν τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ νόμου 765 (1943), δι' οὗ ἀντικατεστάθησαν τὰ ἄρθρα 9 καὶ 10 τοῦ νόμου 424 (1941) ἔτους, ὡς καὶ ἡ πληρωμὴ τῶν ὧν ἐστερήθη ἀποδοχῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως μέχρι τῆς ἀγωγῆς, ἐπήνεγκε τὸ κατὰ τὴν διαληφθεῖσαν καὶ ἐφαρμοζομένην ἐν προκειμένῳ, ὡς εἰδικὴν διάταξιν, ἐπιβιωκόμενον ἀποτέλεσμα τῆς ἐφ' ἅπαξ γνωστοποιήσεως εἰς τὴν ἐργοδότιδα τῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας συμβάσεως καὶ τῆς ἕνεκα τούτου ἀποζημιώσεως του διὰ τῆς ἐγέρσεως τῆς σχετικῆς ἀγωγῆς ἐντὸς τῆς νομίμου τριμήνου προθεσμίας, ἥτις μετὰ τοῦτο ἔπαυσεν ὑφισταμένη, κατὰ τὰ προδιαληφθέντα, καὶ ὡς πρὸς τὴν γενομένην δεκτὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγήν, τὴν συνεκδικασθεῖσαν καὶ ἀρειδομένην ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ νομίμου δικαιώματος, τῆς καὶ ἐν τῷ δικογράφῳ αὐτῆς ἀναγραφομένης παρανόμου ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος, ἐφ' οὗ ἐβασίζετο καὶ ἡ κοινοποιηθεῖσα ἀγωγή, ἥτις δὲν ἀπερρίφθη λόγῳ ἀνυπαρξίας τοῦ δικαιώματος τούτου, ἀλλὰ διότι τὸ δι' αὐτῆς ἀπαιτούμενον ποσὸν ὡς χρηματικὸν καὶ γεγεννημένον πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου 18 (1944) «περὶ νομισματικῆς διαρρυθμίσεως», θεωρεῖται ἐξοφληθὲν κατ' ἄρθρ. 1 § 2 τοῦ Ν. 1073)1945 Ἐπῆλθε δὲ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο διὰ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ὡς εἴρηται ἀγωγῆς, καίπερ γενομένη, πρὸ τῆς διὰ τοῦ ἄρθρου μόνου 1798 (1944) νόμου ἀρξαμένης τριμήνου προθεσμίας ἀπὸ τῆς 18 Σεπτεμβρίου 1944, ἐφ' ὅσον δι' αὐτῆς, ὁποτεδήποτε ἐφ' ἅπαξ γενομένης πρὸ τῆς παρόδου τῆς προθεσμίας, πληροῦται ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου, ὅπως λάβῃ γνῶσιν ὁ ἐργοδότης.

Ὅθεν ὁ δικάσας Πρωτοδίκης, κατ' ὀρθὴν μετὰ ταῦτα ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν διαληφθεισῶν διατάξεων ἐδέχθη τὴν ἀγωγὴν καὶ ἀπέρριψε τὴν ἔνστασιν τῆς ἐκκαλούσης περὶ παραγραφῆς τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, εἰ καὶ ἐν μέρει οὐ' ἄλλην καὶ οὐχὶ τὴν ἐκτιθεμένην νόμιμον αἰτιολογίαν, καὶ ὁ ἐναντίος λος λόγος ἐφέσεως, καθ' ἅπαντα τὰ σκέλη αὐτοῦ, ὡς καὶ ὁ 2ος τοιοῦτος, καθ' ἃ διασαφηνίζεται διὰ τῶν προτάσεων, ἀπαραδέκτου τῆς ἀγωγῆς, ὡς ἀσκηθείσης ἐκπροθέσμως, ἄλλως διότι παρεγράφη αὐτὴ ἐν ἐπιδικίᾳ, καὶ τέλος, ἐφ' ὅσον ἀπερρίφθη ἡ κοινοποιηθεῖσα ἀπὸ 10 Ἰανουαρίου 1944 ἀγωγή, ἔδει νὰ ἀπορριφθῇ καὶ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀπὸ 26 Αὐγούστου 1947, διότι δὲν ὑφίστατο ἡ πρώτη, ἵνα θεωρηθῇ διακόψασα τὴν τριμηνον προθεσμίαν, εἶναι ἀπορριπτέοι τὸ μὲν ὡς ἀβάσιμοι, τὸ δὲ ὡς μὴ νόμιμοι.

Ὁ δικάσας Πρωτοδίκης, καθ' ἃ ἐκ τῆς τρίτης αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του δείκνυται, ἐδέξατο, ὅτι ἐβεβαιώθη ἡ κατὰ Νοέμβριον 1941 παράνομος ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος, χωρὶς νὰ τηρηθῶσιν αἱ νόμιμοι προϋποθέσεις, περαιτέρω δὲ ἐπὶ τοῦ ἰσχυρισμοῦ τῆς ἐκκαλούσης ὅτι, συνεπείᾳ κατασχέσεως τοῦ ἐργοστασίου αὐτῆς ὑπὸ τῶν Γερμανικῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς, δὲν εἶχεν αὕτη ἐξουσίαν ἀπολύσεως ἐν τῷ ἀναφερομένῳ χρόνῳ καὶ συνεπῶς δὲν ἐπῆλθε λύσις τῆς μεταξὺ των συμβάσεως ἐργασίας, ἀπεφήνατο, ὅτι ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος εἶναι ἄνευ νομίμου ἐπιρροῆς, ἐφ' ὅσον καὶ μετὰ τὴν κατ' Ὀκτώβριον 1944 ἀποχώρησιν τῶν Γερμανῶν καὶ ἐλευθέρωσιν τῶν Ἀθηνῶν δὲν ἐδέχθη τὰς ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος προσφερθείσας ὑπηρεσίας, ἐμμένουσα οὕτως εἰς τὴν γενομένην ἀπόλυσιν. Ὅθεν ὁ διὰ τῶν προτάσεων νομίμως προβαλλόμενος πρόσθετος λόγος ἐφέσεως, καθ' ὃν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις δέχεται καταγγελθεῖσαν τὴν σύμβασιν ἐργασίας κατ' Ὀκτώβριον 1944 καὶ συνεπῶς, ἐφ' ὅσον δὲν ἠγέρθη σχετικὴ ἀγωγὴ ἐμπροθέσμως ἐπὶ τῇ κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον καταγγελίᾳ τῆς συμβάσεως, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἐμπρόθεσμος ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ἥτις ἠκούσθη καὶ ἐκοινοποιήθη μετὰ τὴν πάροδον τριμήνου ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου 1944, ἐλέγχεται ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

κα άδικήματος κατά της έργοδότιδας Ένώσεως, διαπραχθέντος ύπ' αύτών καί μάλιστα εις βαθμόν κακουργήματος, ένεκα προφυλακισεως, άπέσχον ύπαιτίως έκ της έργασίας έπί χρόνον πλέον του τριμήνου, ώς έν προκειμένω ό άναιρεσίβλητος.

β) Ώς δέ/εται ή προσβαλλομένη άπόφασις καί δεικνυται άλλως έκ των προτάσεών της, έφ' ών έξεδόθη αύτη αύτη πρός άπόκρουσιν της άγωγής του άναιρεσιβλήτου προέτεινε σαφώς τον ισχυρισμόν ότι ό άναιρεσίβλητος δέν δικαιούται εις άπόληψιν των διά της άγωγής του άξιουμένων μισθών διότι έξ ιδίας του ύπαιτιότητος, ώς διαπράξας ούτος ύπεξαίρεσιν καί άπατην, προεφυλακίσθη διά του ύπ άριθ. 59 1945 ένταλματος του Ανακριτού Πλημμελειοδικών Κοζάνης, έπικυρωθέντος διά του ύπ' άριθ. 276)1945 βουλεύματος, δι' ού παρεπέμφθη εις τό άκροατήριον του Πενταμελούς Εφετείου έπί τοίς άδικήμασι τούτοις, καί διετέλεσε προφυλακισμένος έπί τετράμηνον, άποσχών ούτως έπί μακρόν έξ ιδίας του ύπαιτιότητος έκ της παρ' αύτη έργασίας καθ' όλον τό διάστημα της προφυλακίσεώς του καί διά της άποχής του ταύτης, προκληθείσης έξ αίτιας άποκλειστικώς εις τό πρόσωπόν του όφειλομένης, θεωρείται ώς σιωπηρώς δηλώσας την βούλησίν του περί μονομ-ροΰς ύπ' αύτου λύσεως της συμβάσεως έργασίας. Ό ισχυρισμός της ούτος καίπερ συνιστών καταλυτικήν της άγωγής ένστασιν καί άσκών ούσιώδη κατά νόμον έπιρροήν εις την έκβασιν της δίκης, δοθέντος ότι κατά την σαφή έννοιαν του άρθρου 5 § 3 του Ν. 2112 ώς τούτο συνεπληρώθη διά του άρθρου 3 του Ν 4558, καί άρθρ. 8 του άπό 16)18 Ιουλίου 1920 Β Διατάγματος, όταν ή έκ της έργασίας άποχή του ύπαλλήλου άφείλεται εις ιδίαν αύτου ύπαιτιότητα καί ούχί εις άνυπαίτιον αίτίαν, καί δέν είναι βραχείας διαρκείας, αύτη θεωρείται ώς σιωπηρά δήλωσις της βουλήσεως του άπέχοντος περί λύσεως της συμβάσεως έκ μέρους του, άπερρίφθη ύπό της προσβαλλομένης άποφάσεως, ώς νόμω άβάσιμος, έπί τη αίτιολογία ότι ή μνησθείσα διάταξις δέν έχει έφαρμογήν έπί των ύπαλλήλων της Ένώσεως Γεωργικών Συνεταιρισμών, ώς έφαρμοζομένων έπ' αύτών των ειδικών περί τούτων νόμων, οίτινες παρέχουσι μείζονα προστασίαν της του νόμου 2112 καί καθορίζουσιν άλλως τά της παραιτήσεως καί άπολύσεως αύτών, καί έγένετο μετά ταύτα δεκτή ή άγωγή του άναιρεσιβλήτου.

Ταύτα όμως δεχθείσα ή προσβαλλομένη άπόφασις καί έπί τοιαύτη αίτιολογία άπορρίψασα την καταλυτικήν ένστασίν της, ψευδώς ήρμήνευσε καί έσφαλμένως έφήρμοσε την διάταξιν του άρθρου 5 § 3 του νόμου 2112 περί καταγγελίας της ύπαλληλικής συμβάσεως, ώς τούτο συνεπληρώθη διά του άρθρου 3 του Ν. 4558, καί άρθρου 8 του άπό 16)18 Ιουλίου 1920 Β. Διατάγματος, ήτις διάταξις έχει έφαρμογήν άδιαστίκτως έπί πάσης έκουσίας λύσεως της συμβάσεως έργασιας ύπό του ύπαλλήλου, είτε άνήκει ούτος εις τό προσωπικόν της Ένώσεως των Γεωργικών Συνεταιρισμών είτε μή, καθόσον διά των έν τη προσβαλλομενη άποφάσει διατάξεων Β. Δ. της 3 Μαΐου 1938, Α. Ν. 115)1 38, Α. Ν 1480)9 8 καί Α. Ν 1859)1944, κυρωθείς διά του Α. Ν. 256)1946) αύθαμως ρυθμίζεται ή περίπτωσις της έκουσίας ύπό του ύπαλλήλου καταγγελίας της ύπαλληλικής συμβάσεως, άλλά ρυθμίζονται περιπτώσεις δικαιωματικής καταγγελίας ύπό του έργοδότου της συμβάσεως έργασίας καί άπολύσεως ύπό τούτου του ύπηρετούντος ύπαλλήλου. Δέν συνάγεται δέ έκ της διατάξεως του άρθρου 4 § 4 του άπό 30 Μαΐου 1 38 Β.Δ. «περί άρμοδιότητος των όργάνων διοικήσεως της Έθνικής Συνομοσπονδίας Γεωργικών Συνεταιρισμών της Ελλάδος» άντιθετος των άνωτέρω έννοια, διότι δι' αύτης σαφώς όρίζεται, ότι ό διατελέσας έν προφυλακίσει ύπάλληλος καί μή λύσας έκουσίως την ύπαλληλικήν σύμβασιν ή δι' άλλον νόμιμον λόγον άπολυθείς δέν δικαιούται όπωσδήποτε άποδοχών του χρόνου της προφυλακίσεως, έκτός άν ήθωώθη διά τό άβάσιμον της κατηγορίας, δοθέντος ότι ό έκουσίως λύσας την σύμβασιν ή διά νόμιμον λόγον άπολυθείς προδήλως, ώς μή παρασχών ύπηρεσίαν, δέν δικαιούται άποδοχών.

Άρείου Πάγου 413)1950 Τμ. Α'

Πρόεδρος ό κ. **Η. Παπαηλιού**

Είσηγητής ό Άρεοπαγίτης κ. **Κ. Καυκάς**

Δικηγόροι οί κ κ. Ν. Τζάνης, Ι. Καποδίστριας

Διά του άρθρου 3 του νόμου 1859 του 1944 καί του άρθρου 4 § 4 του άπό 30 Μαΐου—1 Ιουνίου 1938 Δ)τος «περί άρμοδιότητος των όργάνων Διοικήσεως της Έθνικής Συνομοσπονδίας Γεωργικών Σνεταιρισμών Ελλάδος», έκδοθέντος εις έκτέλεσιν του νόμου 1154 του 1938, ρυθμίζεται ειδικώς ή τύχη της συμβάσεως έργασίας διά την περίπτωσιν της προφυλακίσεως των ύπαλλήλων των πάσης φύσεως γεωργικών συνεταιριστικών όργανώσεων διά τον μετά την άποφυλάκισίν των χρόνον, όριζομένου διά του δευτέρου έξ αύτών, ότι μετά την άποφυλάκισιν του ό ύπάλληλος δικαιούται καί των μισθών του, έάν άθωωθη λόγω μή βασιμότητος τής κατηγορίας, έπομένως ούτος δέν θεωρείται κατά νόμιμον τεκμήριον ώς έκδηλώσας σιωπηράν βούλησιν περί λύσεως έκ μέρους του της συμβάσεως έργασίας. Κατ' άκολουθίαν τούτων δέν έχει έφαρμογήν έπί των άνω ύπαλλήλων ή γενική καί προϊσχύουσα των άνω νόμων διάταξις του άρθρου 5 § 3 του νόμου 2112, ώς ούτη συνεπληρώθη διά του άρθρου 3 του νόμου 4558)1930, δι' ών όρίζεται πότε ή άποχή του ύπαλλήλου δέν θεωρείται ώς λύσις της συμβάσεως έκ μέρους του. Όθεν ταύτα είπών καί τό ώς έφετείον δικάσαν Πρωτοδικείον, καθ' ά έκ της προσβαλλομένης άποφάσεώς του δείκνυται, καί έφαρμόσαν διά την κρίσιν περί του έάν ό άναιρεσίβλητος έδει νά θεωρηθη ώς λύσας σιωπηρώς την σύμβασιν έργασίας, διά της έπί 4μηνον λόγω της προφυλακίσεώς του άποχής του έκ της ύπηρεσίας του, κατά τό χρονικόν διάστημα άπό 21)5)45 μέχρι 20)9)45, τό άρθρον 4 § 4 του άνω Δ)τος της 30 Μαΐου 1938, όρθώς τάς άνω διατάξεις ήρμήνευσε καί έφήρμοσε καί ό περί του άντιθέτου λόγος άναιρέσεως του κυρίου καί προσθέτου δικογράφου, καθ' ούς έδει νά έφαρμοσθη τό άρθρον 5 § 3 του νόμου 2112, είναι άπορριπτέος, ώς μή νόμιμος.

ΧΡΟΝΟΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΩΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ Ν. 2112

Μεταβολὴ προσώπου ἐργοδότου ἐπὶ συμβάσεων ἀορίστου χρόνου

Συνυπολογισμὸς εἰς χρόνον συμβάσεως ἀορίστου χρόνου ὁλοκλήρου τοῦ ἐν τῇ αὐτῇ ἐργασίᾳ ἢ ἐπιχειρήσει καὶ ὑπὸ ἀλληλοδιαδόχους ἐργοδότας διανυθέντος χρόνου μόνον ὅταν ἡ σύμβασις ἐργασίας εἶναι συνεχῶς καὶ ἀδιαπτώτως ἀορίστου χρόνου ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως αὐτῆς καὶ μέχρις ἀπολύσεως τοῦ ὑπαλλήλου.—Περίπτωσις μεσολαβήσεως συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου.

Σύμφωνος εἶναι ἡ γνώμη καὶ τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου πρὸς τὴν γνώμην τοῦ Α' Τμήματος (Α. Π. 596|949, εἰσηγητὴς *Σ. Μανρομιχάλης*, ΕΕΔ 9, 157) ἐπὶ τοῦ νομικοῦ ζητήματος τοῦ μὴ ὑπολογισμοῦ τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας τοῦ ἐν συμβάσει ὡρισμένου χρόνου τελοῦντος μισθωτοῦ εἰς ἐκεῖνον ἐν συμβάσει ἀορίστου χρόνου (βλέπε καὶ τὰς ἐν ΕΕΔ 9, 157 σημειώσεις μας).

Ἐπιφυλάσσεται βεβαίως ἡ περίπτωσις, καθ' ἣν καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 8 Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» ὁ καθορισμὸς ὡρισμένου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας δὲν δικαιολογεῖται ἐκ τῆς φύσεως τῆς συμβάσεως, ἀλλ' ἐτέθη πρὸς καταστρατήγησιν τῶν περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας διατάξεων τοῦ Νόμου.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει καὶ ἀφοῦ κατὰ ρητὴν διάταξιν τοῦ νόμου (ἄρθρ. 8 Ν. 2112) καὶ αἱ τοιαῦται συμβάσεις ὑπάγονται διὰ τὴν καταγγελίαν αὐτῶν εἰς τὸν Ν. 2112, ὑπολογίζεται ὁ διαρρεύσας χρόνος ὑπηρεσίας, εἰς ἐκείνην τῆς γνησίας, ἃς εἴπομεν, συμβάσεως ἀορίστου χρόνου

Πότε δικαιολογεῖται ὁ καθορισμὸς ὡρισμένου χρόνου ἐν τῇ συμβάσει εἶναι ζήτημα πραγματικῶν, τῆς κρίσεως τοῦ δικαστοῦ, ὁ ὁποῖος λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τὰς συνθήκας εἰς τὴν συγκεκριμένην σύμβασιν, μετὰ ἰσχυρισμὸν πάντως τοῦ μισθωτοῦ ὅτι ὁ καθορισμὸς τοῦ χρόνου, μὴ δικαιολογούμενος ἐκ τῶν πραγμάτων, ἐγένετο πρὸς καταστρατήγησιν τοῦ νόμου (πρβλ. Α. Π. 166|1935, ΕΕΝ β' 922, καθ' ἣν ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος πρέπει νὰ περιέχεται καὶ ἐν τῇ ἀγωγῇ).

Οὕτω—καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς ἐκτιμήσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡς ἀορίστου διαρκείας, ἐφ' ὅσον ἠθέλεν ἀποδειχθῇ πρόθεσις καταστρατηγήσεως τοῦ νόμου—δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ σύμβασις ὡρισμένης διαρκείας, ἐκείνη, κατὰ τὴν ὁποίαν προσλαμβάνεται ὁ μισθωτὸς δι' ὑπηρεσίαν ὄχι διηνεκῆ ἐκ τῆς φύσεώς της, ἀλλὰ τῆς ὁποίας ὁ ἀκριβὴς κατὰ προσέγγισιν χρόνος τῆς ἀποπερατώσεως τῆς ἐργασίας, διὰ τὴν ὁποίαν προσελήφθη ὁ μισθωτός, εἶναι καταδήλως ἐκ τῶν προτέρων ἀπροσδιόριστος (Προεδρ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 318|37).

Κατὰ τὴν Α. Π. 253|35, (Θέμ. ΜΖ' 130) δὲν μεταβάλλεται ἡ ὡρισμένου χρόνου σύμβασις εἰς ἀορίστου τοιαύτην ἐκ τῆς διαδοχικῆς σειρᾶς τῶν ἐπὶ μέρους συμβάσεων (οὕτω καὶ ἡ Ἐφετ. Ἀθηνῶν 339|1941, ΕΕΔ 1, 76, ἄλλως ὅμως ἡ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 997|44, ΕΕΔ 3, 212, καθ' ἣν ἀλλεπάλληλοι συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου, διαδοχικῶς συναπτόμεναι, συνήθως ὑποκρύπτουν σύμβασιν ἀορίστου χρόνου, τοῦ ζητήματος ὄντος πραγματικοῦ).

Ἀλλὰ κατὰ τὴν Α. Π. 98|1947, ΕΕΔ 6, 337, ὀρθῶς σκεπτομένην, ἐρευνᾶται εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν, ἂν δικαιολογῆται ἡ συνομολόγησις διαδοχικῶν συμβάσεων ὡρισμένης διαρκείας καὶ κρίνει εἰς τὴν περίπτωσιν, ὅτι ἐδικαιολογεῖτο τοῦτο, ὡς ἐκ τῆς ἐμπιστευτικῆς φύσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ συγκεκριμένου μισθωτοῦ.

Ταῦτα, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ θέματος τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως.

Περαιτέρω τὸ Β' Τμῆμα τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐκ μόνης τῆς ἐρημοδικίας τοῦ ἐκκαλοῦντος ἀπορρίπτει τὴν ἔφεσιν κατὰ τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρων 774, 623 καὶ 591 Πολ. Δικονομίας.

Θὰ μᾶς ἐπιτραπῇ ὅμως νὰ ὑπομνήσωμεν τὸ ἄρθρον 4 § 6 Ν. 765|1943, διὰ τοῦ ὁποίου ἀντικατεστάθη τὸ ἄρθρ. 15 τοῦ β. δ. 1|4 Αὐγούστου 1920 ὑποχρεοῦν εἰς αὐτεπάγγελτον ἔρευναν τῆς οὐσίας τῆς ἐργατικῆς διαφορᾶς καὶ ἐν περιπτώσει ἐρημοδικίας (πρβλ. καὶ Α. Π. 227|1947, Τμ. Β', εἰσηγητὴς *Β. Διάρης*, ΕΕΔ 6, 475).

Ἀρείου Πάγου 394|1950 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Λινάρδος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ἰ. Πίκουλας**

Δικηγόρος ὁ κ. Γ. Σφουγγατᾶς

Καὶ τὸ Τμῆμα τοῦτο, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου παρεπέμφθη ἡ ὑπόθεσις πρὸς νέαν συζήτησιν διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 596|1949 ἔτους ἀποφάσεως τοῦ Α' Τμήματος, ἀνελούσης τὴν ὑπ' ἀριθ. 201|1949 ἀπόφασιν τῶν ἐν Χανίοις Πρωτοδικῶν, σύμφωνον ἔχει γνώμην πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ ἀκυρωτικοῦ Τμήματος ἐξενεχθεῖσαν κρίσιν, ὅτι ἐκ τοῦ ἄρθρου 6 § 1 τοῦ Νόμου 2112 τοῦ 1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ὁποίου ἡ μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, ὁπωσδήποτε ἐπερχομένη, οὐδαμῶς ἐπηρεάζει τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὑπὲρ τοῦ ὑπαλλήλου διατάξεων τοῦ Νόμου, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὸ ἄρθρον 1 αὐτοῦ, καθ' ὃ προστατεύονται μόνον οἱ ἐπὶ μὴ ὡρισμένον χρόνον προσληφθέντες ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι, σαφῶς προκύπτει, ὅτι τότε μόνον συνυπολογίζεται ὁλόκληρος ὁ ἐν τῇ αὐτῇ ἐργασίᾳ ἢ ἐπιχειρήσει καὶ ὑπὸ διαφόρους ἀλληλοδιαδόχους ἐργοδότας διανυθεὶς χρόνος ὑπηρεσίας τοῦ ὑπαλλήλου, ὅταν ἡ σύμβασις ἐργασίας εἶναι συνεχῶς καὶ ἀδιαπτώτως ἀορίστου χρόνου ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως αὐτῆς καὶ μέχρι τῆς ἀπολύσεως τοῦ ὑπαλλήλου, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν ἐμεσολάβησε χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ ἡ σύμβασις συνεφωνήθη δι' ὡρισμένον χρόνον, ὁπότε, διακοπτομένου τοῦ ἀπαραιτήτου συνδέσμου τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας, δὲν δύναται νὰ συνυπολογισθῇ ὁ προηγούμενος τοιοῦτος.

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Όροι διορισμοῦ καὶ διάρκεια συμβάσεως ἐργασίας

Διορισμὸς κατὰ Ν. 881|1943 δι' ἕκαστον σχολικὸν ἔτος καὶ διὰ χρονικὸν διάστημα ἑνὸς τοιούτου ἔτους.—Αὐτοδικαία ἀπόλυσις μετὰ λῆξιν σχολικοῦ ἔτους.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ἡ αἰτοῦσα τυγχάνει ἰδιοκτήτρια ἰδιωτικοῦ σχολείου στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως εἰς Πειραιᾶ καὶ εἶχε προσλάβῃ ὡς διδασκαλίσσας κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1948—1949 τὰς Π. Κ. καὶ Ι. Κ.

Κατὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1949 - 1950 αἱ τελευταῖαι αὗται προσῆλθον εἰς τὸ σχολεῖον τῆς αἰτούσης, ἵνα ἀναλάβωσιν ὑπηρεσίαν καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, πλὴν ἡ αἰτοῦσα ἠρνήθη νὰ δεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας αὐτῶν, ἰσχυριζομένη ὅτι δὲν ὑπεχρεοῦτο πρὸς τοῦτο, ἄλλως δ' ὅτι αὗται ἦσαν ἀκατάλληλοι, ὑπέβαλε δὲ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας τὴν ἀπὸ 17|9|1949 ἀναφοράν, ἐκθέτουσα τὰ ἀνωτέρω περιστατικὰ καὶ αἰτουμένη τὴν ὑπὸ τῆς Διοικήσεως ἐπίλυσιν τοῦ ζητήματος.

Ἡ ἀναφορὰ αὕτη τῆς αἰτούσης διεβιβάσθη εἰς τὸν οἰκεῖον Ἐπιθεωρητήν, παρ' οὗ εἰσήχθη εἰς τὸ Β' Ἐποπτικὸν Συμβούλιον Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως Ἀττικῆς, ὅπερ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6|14|10|1949 πράξεως αὐτοῦ ἀπεφάνθη, ὅτι αἱ ὡς ἄνω διδασκάλισσαι δικαιοῦνται νομίμως νὰ συνεχίσωσι καὶ κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1949—1950 τὴν ὑπηρεσίαν αὐτῶν παρὰ τῷ ἐκπαιδευτηρίῳ τῆς αἰτούσης.

Κατὰ τῆς πράξεως ταύτης ἡ αἰτοῦσα ἤσκησεν ἔνστασιν, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 91|17|12|1949 πρᾶξις τοῦ Δευτεροβαθμίου Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου Ἰδιωτικῆς Ἐκπαιδεύσεως, ἀπορρίψασα τὴν ἔνστασιν καὶ ἐπικυρώσασα τὴν καθ' ἧς αὕτη πρᾶξιν.

Ἀμφοτέρων τῶν πράξεων τούτων ἐζητήθη ὑπὸ τῆς αἰτούσης ἡ ἀκύρωσις.

Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἐξέδωκε τὴν κατωτέρω ἀπόφασίν του (πρβλ. καὶ Α. Π. 66|1948, εἰσηγητὴς **Κ. Βοϊατζῆς**, ΕΕΔ 8, 238, Α. Π. 452|1949, εἰσηγητὴς **Ν. Πλατύκας**, ΕΕΔ 8, 1038, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 484|1950, Πρωτοδίκης **Ε. Μαλλιάρας**, ΕΕΔ 9, 411).

Ὁμοίαν λύσιν ἔχει δώσῃ καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 330|1948 ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου (εἰσηγητὴς **Ε. Κολοκούρης**, ΕΕΔ 7, 634), ἡ ὁποία, πρώτη ἐπὶ τοῦ θέματος, ἐπεκύρωσε τὴν ὑπ' ἀριθ. 395|1948 ἀπόφασιν τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (εἰσηγητὴς **Δ. Θεοτοκᾶς**, ΕΕΔ 7, 163), μὲ ὕπαρξιν καὶ ἀντιπάλου γνώμης πρότερον (πρβλ. καὶ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6298|1947, εἰσηγητὴς **Κ. Ἀλεβιζάκης**, ΕΕΔ 6, 493 καὶ μειοψηφίαν ὑπ' ἀριθ. 395|1948, ἔνθ' ἀνωτ. ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν).

Κατὰ τὴν ἀντίπαλον αὐτὴν καὶ μὴ κρατήσασαν γνώμην ὁ κατοχικὸς νόμος 881|1948, ὁ ὁποῖος ἐκυρώθη καὶ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 296 τῆς 30|30 Μαΐου 1946 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 58|1945 Συντακτικῆς Πράξεως, δὲν μετέβαλε τὸ ὑπὸ τοῦ προγενεστέρου Ν. 2545|1940 «περὶ ἰδιωτικῶν σχολείων κλπ.» καθοριζόμενον σύστημα μονιμότητος τῶν ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν, κατὰ τὸ ὁποῖον οὕτω ἐπρόκειτο καὶ περὶ συμβάσεως ἀορίστου διαρκείας, ἀλλὰ μόνον τὴν τηρητέαν διαδικασίαν διὰ τοὺς ἐπὶ ξῆς διοριζομένους.

Ἡ διαφορὰ βεβαίως τῶν ἀντιλήψεων, ἀπὸ ἀπόψεως νομοθετικῆς προστασίας, εἶναι σημαντική.

Ὁπωσδήποτε, ὡς ἀναφέρεται ἀνωτέρω, ἐκράτησεν ἤδη ἡ διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἐκφραζομένη γνώμη περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ Νόμου.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1048|1950 Ὅλομ.

Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Πουλίτσας**

Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Γ. Παπαχατζῆς**

Δικηγόρος ὁ κ. Γ. Παπαθανασίου

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 881 τοῦ 1943, ὁριζούσης ὅτι «τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων θὰ ἀποτελῆται κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1943 — 1944 καὶ τὰ ἐπέκεινα τούτου σχολικὰ ἔτη ἐκ τῶν ἐχόντων τὰ ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 2545|1940 «περὶ ἰδιωτικῶν σχολείων κλπ.» καθοριζόμενα προσόντα διὰ διορισμοῦ, μετὰ πρότασιν τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων, καθ' ἃ ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας, καθ' ἕκαστον ἔτος ἐκδιδομένη, θέλει ὁρίζει», ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ αὐτοῦ νόμου, καθ' ἣν «καταργεῖται πᾶσα διάταξις γενικὴ ἢ εἰδική, ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου», συνάγεται, ὅτι ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1943-44 καὶ ἐφεξῆς τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων διορίζεται, μετὰ πρότασιν τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν σχολείων καὶ κατὰ τοὺς ὑπὸ τῆς ἑκάστοτε ἐκδιδομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ κανονιστικῆς ἀποφάσεως ὁριζομένους εἰδικωτέρους τύπους καὶ ὅρους, καθ' ἕκαστον σχολικὸν ἔτος καὶ διὰ χρονικὸν διάστημα ἑνὸς τοιούτου ἔτους, μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ ὁποίου ὁ διορισθείς, θεωρούμενος ὡς αὐτοδικαίως ἀπολυθείς, δὲν δύναται ν' ἀξιώσῃ, ὅπως συνεχίσῃ ὑπηρετῶν εἰς τὸ σχολεῖον καὶ κατὰ τὸ ἑπόμενον σχολικὸν ἔτος, δυνάμενος μόνον νὰ διορισθῇ ἐκ νέου, μετὰ πρότασιν πάντως τοῦ ἰδιοκτήτου, καὶ διὰ τὸ ἔτος τοῦτο. Κατηργήθη δ' οὕτω ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 32 τοῦ Α. Ν. 2545|1940, καθ' ἣν ὁ ἅπαξ διορισθεὶς ἐν τινι ἰδιωτικῷ σχολείῳ δὲν ἠδύνατο ν' ἀπολυθῇ, εἰμὴ δι' ὡρισμένους λόγους, ἡ δὲ πρόσληψίς του συνεπῶς ὡς γενομένη δι' ἀόριστον χρόνον.

Αἱ προσβαλλόμεναι πράξεις, ἀποφηνάμεναι ἀντιθέτως πρὸς τὴν ἀνωτέρω ἀληθῆ τοῦ Νόμου 881 ἔννοιαν, δεχόμεναι δηλαδὴ ὅτι αἱ διὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1948-1949 προσληφθεῖσαι εἰς τὸ σχολεῖον τῆς αἰτούσης διδασκάλισσαι Π. Κ. καὶ Ι. Κ. δικαιοῦνται, ὅπως συνεχίσουν ὑπηρετοῦσαι εἰς τὸ σχολεῖον τοῦτο καὶ κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1949-50, εἶναι παράνομοι καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ ἀκυρωτέαι, κατὰ τὸν σχετικὸν βάσιμον ἰσχυρισμὸν τῆς αἰτούσης.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΥΠΟΧΡΕΩΣΙΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΛΗΨΕΩΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Οἰκειοθελὴς πρόσληψις προσώπων τοῦ Ν. 751|1948 καὶ συνέπειαι

Ἔννοια διατάξεως ἄρθρου 3 § 2 Ν. 751|1948 περὶ ἀπαλλαγῆς ἐπιχειρήσεων ἀπὸ ἀναγκαστικῆς προσλήψεως προστατευομένων ἀπὸ τοῦ Ν. 751|1948 προσώπων, εἰς περίπτωσιν οἰκειοθελοῦς προσλήψεως.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἔχει ὡς ἑξῆς:

Δι' ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, ληφθείσης κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 28 τῆς 7ης Ἰουλίου 1949 συνεδρίασιν αὐτοῦ καὶ κοινοποιηθείσης εἰς τὴν αἰτοῦσαν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 23479|10 Ἰουλίου 1949 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐτοποθετήθη εἰς τὴν ἐπιχείρησιν τῆς αἰτούσης, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 751|48, ὁ Α. Β. εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ Χ. Κ. ἀνακληθέντος κατόπιν αἰτήσεώς του.

Κατόπιν ἀρνήσεως τῆς αἰτούσης νὰ προσλάβῃ τὸν διὰ τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως τοποθετηθέντα παρ' αὐτῇ, ἰσχυριζομένης ὅτι οἱ παρ' αὐτῇ τοποθετηθέντες ὑπερέβαινον τὸν ἀριθμόν, ὃν βάσει τοῦ Ν. 751|1948 ὑπεχρεοῦτο νὰ προσλάβῃ, τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 30591|1949 ἐγγράφου αὐτοῦ, συνέστησε τὴν πρόσληψιν πρὸς ἀποφυγὴν τῶν νομίμων κυρώσεων, καθόσον ἀπεδεικνύετο ἀβάσιμος ὁ ἰσχυρισμὸς περὶ τοποθετήσεως περισσοτέρων τῶν διὰ τοῦ νόμου προβλεπομένων.

Εἰς νέαν ἄρνησιν τῆς αἰτούσης τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 34327|1949 ἐγγράφου του, ἐμμένον εἰς τὴν ἀποφασισθεῖσαν τοποθέτησιν καὶ ἀντικρουόμενον τὰς ἀντιρρήσεις αὐτῆς, συνίστα ἐκ νέου τὴν πρόσληψιν.

Εἰς τὸ ἔγγραφον τοῦτο ἡ αἰτοῦσα ἀπήντησε διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 12 6)1949 ἐγγράφου αὐτῆς, συνυποβάλλουσα ὀνομαστικὴν κατάστασιν τῶν ὑπ' αὐτῆς βάσει τοῦ Ν. 751|1948 προσληφθέντων 53 ἐφέδρων ἐναντὶ τῶν 41, οὓς ὑπεχρεοῦτο νὰ προσλάβῃ. Διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 37449|1949 ἐγγράφου αὐτοῦ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας, ἐμμένον εἰς τὰς ἀπόψεις του, ἀντέτεινεν, ὅτι ἡ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ νομίμου ἀριθμοῦ τῶν προσληφθέντων οἰκειοθελὴς πρόσληψις ἐφέδρων κεκτημένων τὰ προσόντα τοῦ Ν 751 δὲν δύναται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν καὶ ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν προσληπτέων ὑπολογίζεται ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ ἑκάστοτε ἀριθμοῦ τοῦ παρ' αὐτῇ ὑπηρετοῦντος πάσης φύσεως προσωπικοῦ ἀφαιρουμένων τῶν τελούντων ἐν ἐπιστρατεύσει καὶ τῶν 41, οἵτινες προσελήφθησαν δυνάμει ἀποφάσεων τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας.

Δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἡ αἰτοῦσα ἐπεζήτησε τὴν ἀκύρωσιν τῶν ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 23479, 34327 καὶ 37449|1949 πράξεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας διὰ τοὺς ἐν τῇ αἰτήσει ἀναφερομένους λόγους.

Σχετικαὶ πρὸς τὸ θέμα εἶναι καὶ αἱ ὑπ' ἀριθ. 5|281|1949 καὶ 31|211|1949 γνωμοδοτήσεως τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους (εἰσηγητὴς *Τρ. Κονσταντόπουλος*, ΕΕΔ 8, 28, 648).

Πρέπει πάντως νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἡ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ ἀρχικοῦ Ν. 751|1948 (ΕΕΔ 7, 658) οἰκειοθελὴς ἐκ μέρους τῶν ὑποχρέων ἐργοδοτῶν πρόσληψις μέσῳ τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας, προσώπων, προστατευομένων ὑπὸ τοῦ ἐν λόγῳ Νόμου—τοιαύτη ἡ περίπτωσις τῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας—κατὰ τὸ μεταγενέστερον Ν. Δ. 1196|1949 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Ν. 751|1948» (ΕΕΔ 8, 918) καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 αὐτοῦ ἔχει ἤδη ἀνασταλῇ ἐπὶ ἓν ἔτος ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Ν. Δ. 1196|1949, ἤτοι μέχρι 17 Ὀκτωβρίου 1950.

Ἑπομένως, κατὰ τὸ ἰσχὺον ἤδη νομοθετικὸν καθεστώς, ἀπομένει ἡ διὰ τῶν Συμβουλίων προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀναγκαστικὴ τοποθέτησις.

Κατὰ τὴν συνοδεύουσαν τὸ Ν.Δ. 1196|1949 αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας (ΕΕΔ 8, 919) ἡ ἀναστολὴ τοῦ δικαιώματος οἰκειοθελοῦς προσλήψεως ὑπηγορεύθη ἐκ τοῦ λόγου νὰ ἀποφευχθῇ ὁ παρατηρηθεὶς ἀποκλεισμὸς προσλήψεως τραυματιῶν καὶ ἀναπήρων, ἀφοῦ ἡ πλειονότης τῶν ἐπιχειρήσεων προσελάμβανε πρόσωπα ἀρτιμελῆ (πρβλ. καὶ ὑπ' ἀριθ. 48767|949 ἐγκύκλιον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασιας περὶ τοῦ Ν. Δ. 1196|1949 (ΕΕΔ 8, 956).

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 169|1950 Ὁλομ.

Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Πουλίτσας**

Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Μ. Στασινόπουλος**

Δικηγόρος ὁ κ. Ι. Πλατσῆς

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως διώκεται ἡ ἀκύρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 23479 ἀπὸ 10ης Ἰουλίου 1949 πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δι' ἧς διωρίσθη παρὰ τῇ αἰτούσῃ ὁ ἀπολυθεὶς ἔφεδρος Α. Β.

Ἐν ἄρθρῳ 3 § 2 τοῦ Νόμου 751 ὁρίζεται ὅτι ἐτυχὸν οἰκειοθελὴς ὑπὸ τῶν πρὸς τοῦτο ὑποχρέων ἐπιχειρήσεων πρόσληψις προσώπων, ἐχόντων τὰ προσόντα τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2, ἀπαλλάσσει ταύτας τῆς ὑποχρεωτικῆς παρ' αὐτῶν προσλήψεως ἀναλόγου ἀριθμοῦ ἐκ τῶν προσώπων τούτων· κατὰ τὴν ἀληθῆ δὲ ἔννοιαν τῆς διατάξεως ταύτης ἡ ἀπαλλαγὴ χωρεῖ καὶ εἰς περίπτωσιν οἰκειοθελοῦς προσλήψεως ἀριθμοῦ μείζονος τῶν ὑποχρεωτικῶς προσληπτέων, ὁπότε, ἐκλιπόντος τινὸς τῶν ὑποχρεωτικῶς προσληπτέων, δέον νὰ ὑπολογίζωνται πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν οἱ οἰκειοθελῶς ἐπὶ πλέον προσληφθέντες καὶ δὴ μέχρις ὁλοσχεροῦς ἀπορροφήσεως αὐτῶν ἐντὸς τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑποχρεωτικῶς προσληπτέων. Ἐν προκειμένῳ, ἡ αἰτοῦσα, προσλαβοῦσα οἰκειοθελῶς ἐπὶ πλέον τῶν 41 ὑποχρεωτικῶς τοποθετηθέντων καὶ 12 εἰσέτι πρόσωπα, ἔχοντα τὰ προσόντα τοῦ Νόμου 751, καὶ δὴ ἐπὶ τῇ βάσει σημειωμάτων καὶ ἀποφάσεων τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δὲν ὑποχρεοῦται εἰς περαιτέρω πρόσληψιν, νέων εἰς ἀναπλήρωσιν τῶν ἑκάστοτε ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν 41 ἀποχωρούντων, τοῦτο δὲ μέχρις ἀπορροφήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν οἰκειοθελῶς προσληφθέντων, ἡ δὲ τὰ ἐναντία διατάξασα καὶ ἤδη προσβαλλομένη πρᾶξις τυγχάνει ἀκυρωτέα ὡς παράνομος, συνακυρωτέαι δὲ καὶ αἱ ὁμοίου περιεχομένου ὑπ' ἀριθ. 34327 καὶ 37449 (1949) πράξεις τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργοῦ.

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΕΙΣΠΡΑΞΙΣ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Αἴτησις ἀκυρώσεως καταλογιστικῆς τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας πράξεως

Ἐνέργεια εἰσπράξεως εἰσφορῶν κατὰ διαδικασίαν εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων.—Ἀνεπίτρεπτον αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἐκ τῆς ὑπάρξεως παραλλήλου ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων προσφυγῆς, κατὰ τὸν Νόμον περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἔχει ὡς ἑξῆς :

Ἐνεργηθέντος ἐλέγχου ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Ὑπηρεσίας τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας διεπιστώθη, ὅτι ἡ αἰτοῦσα Ἕνωσις Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν δὲν εἶχε καταβάλῃ τὴν συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 3 τοῦ Ν. 118|45 ἐργοδοτικὴν εἰσφορὰν διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 15 Σεπτεμβρίου 1948 μέχρις 28 Φεβρουαρίου 1949.

Συνεπείᾳ τούτου τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας διὰ πράξεως αὐτοῦ κατελόγισεν εἰς βάρος τῆς αἰτούσης τὸ ὀφειλόμενον ποσόν.

Ἡ αἰτοῦσα προσέφυγεν εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, ζητήσασα τὴν ἀκύρωσιν τῆς καταλογιστικῆς πράξεως.

Ἐντεῦθεν προέκυψαν τὰ ζητήματα α) ἂν παραδεκτῶς ἀσκῆται ἡ αἴτησις ἀκυρώσεως ἀπὸ τῆς ἀπόψεως παραλλήλου προσφυγῆς καὶ β) ἂν αὕτη τυγχάνῃ κατ' οὐσίαν νόμῳ βάσιμος (πρβλ. καὶ σύμφωνον Σ. Ε 435|1949, εἰσηγητὴς *Γ. Παπαχατζῆς*, ΕΕΔ 8, 974).

Ὡς ἤδη ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 8, 974) ἡ διδομένη καὶ διὰ τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας λύσις ἀποτελεῖ ἐπανάληψιν τῆς κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἄρθρου 46 τοῦ Νόμου 3713 περὶ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ὅτι ἐπὶ παραλλήλου προσφυγῆς δὲν ἐπιτρέπεται αἰτήσεις ἀκυρώσεως, λύσεως, τὴν ὁποίαν ἀκολουθεῖ τὸ Συμβούλιον ἐπὶ τοῦ προκειμένου θέματος (πρβλ. καὶ Σ.Ε. 177|1929, 474|1933, 45|1935, ἐπρόκειτο πάλιν περὶ ἀνακοπῆς κατ' εἰδικῆς προσκλήσεως πρὸς πληρωμὴν φόρων).

Ἡ τοιαύτη ἀνακοπή, ἐκ τοῦ ἄρθρου 235 Πολ. Δικ. (βλέπε *Γ. Ράκων*, Συμβολαὶ εἰς τὴν ἑρμηνείαν τῆς Πολιτ. Δικονομίας, τόμος Β', σελ. 50 ἐπ.) εἰσάγεται ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων (πρβλ. περὶ αὐτῆς Πρωτοδικείου Βόλου 244|50, εἰσηγητὴς *Γ. Βουγᾶς*, ΕΕΔ 9, 637).

Χρήσιμον τέλος νὰ σημειωθῇ, ὅτι τὸ ἐν τῇ ἀποφάσει τοῦ Συμβουλίου ἀναφερόμενον καὶ ἀρχικῶς καθορισθὲν διὰ τοῦ ἄρθρου 3 § 1 Ν. 118|1945 ποσοστὸν εἰσφορᾶς τῶν ἐργοδοτῶν δὲν εἶναι σήμερον τὸ ἰσχῦον, ἔχον ὁρισθῇ ἄλλως δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 112|1950 Ὁλομ.

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Κ. Κυριακόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Γ. Σπυρόπουλος**

Δικηγόρος ὁ κ. Χ. Ἀθανασιάδης

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως, ἐμπροθέσμως ἀσκουμένης, διώκεται ἡ ἀκύρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 324 τῆς 1ης Ἰουνίου 1949 πράξεως τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας Ξάνθης περὶ ἐπιβολῆς εἰσφορᾶς εἰς βάρος τῆς αἰτούσης Ἑνώσεως Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν Ξάνθης.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 3 § 1 τοῦ Ν. 118|1945 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων» μεταξὺ τῶν πόρων τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ἀποτελοῦντος νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, περιλαμβάνεται ἐργοδοτικὴ εἰσφορὰ ἐκ 10 ο|ο ἐπὶ τῶν συνολικῶν ἀποδοχῶν παντὸς μισθωτοῦ τῶν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου ὑπαγομένων ἐπιχειρήσεων, τὴν διάταξιν δὲ ταύτην συνεπλήρωσεν, ὅσον ἀφορᾷ τὸν τρόπον εἰσπράξεως τῶν ἐν λόγῳ εἰσφορῶν, ἡ παράγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Ν.Δ. «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 118|1945 εἰς τὰς βιοτεχνικάς, ἐπαγγελματικὰς καὶ λοιπὰς ἐπιχειρήσεις κλπ», ὁρίσασα ὅτι «καθυστερούμεναι πρὸς τὸ Ταμεῖον εἰσφοραὶ πέραν τῆς προθεσμίας τῆς παραγρ. 6 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. 118 ἐπιβαρύνονται μὲ πρόσθετον τέλος, ἀνερχόμενον εἰς 10 ο|ο, ἀμφότερα δὲ εἰσπράττονται κατὰ τὰς διατάξεις περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων.

Ἐκ τῆς τελευταίας ταύτης διατάξεως συνάγεται σαφῶς, ὅτι ἡ εἴσπραξις τῶν πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας ὀφειλομένων εἰσφορῶν ἐνεργεῖται συμφώνως πρὸς τὴν διαδικασίαν τῆς εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων, ὡς τίτλοι δὲ διὰ τὴν εἴσπραξιν τούτου χρησιμεύουσιν αἱ ἀποφάσεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου. Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ τελευταίου ἐδαφίου τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ Ν. 5230|1931 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων τοῦ Ν. 4845 περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων» ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 235 τῆς Πολιτ. Δικονομίας ἀνακοπὴ δύναται νὰ στραφῇ εὐθέως καὶ κατ' αὐτῆς τῆς συστατικῆς τῆς ὀφειλῆς ἀποφάσεως τῆς Διοικήσεως, εἰσαγομένη ἐνώπιον τοῦ καθ' ὕλην τακτικοῦ δικαστοῦ, ἐφ' ὅσον ὁ προσδιορισμὸς τῆς ὀφειλῆς δὲν ἔχει ἀνατεθῇ διὰ νόμου εἰς διοικητικήν τινα διαδικασίαν, οἷαν προφανῶς δὲν ἀποτελεῖ ἐν προκειμένῳ τὸ διοικητικὸν συμβούλιον τοῦ Ταμείου.

Ἐφ' ὅσον, ἑπομένως, διὰ τῆς ἀσκήσεως τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω χορηγουμένης ἀνακοπῆς βέλει τεθῇ εὐθέως ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ τακτικοῦ δικαστοῦ καὶ τὸ ζήτημα τῆς νομιμότητος τῆς προσβαλλομένης καταλογιστικῆς πράξεως, ἡ κατ' αὐτῆς αἴτησις ἀκυρώσεως ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας τυγχάνει ἀπαράδεκτος, συμφώνως πρὸς τὴν παράγραφον 1 τοῦ ἄρθρου 46 τοῦ Ν. 3713, λόγῳ ὑπάρξεως παραλλήλου προσφυγῆς.

Κατὰ ταῦτα ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις κατὰ τῆς προσβαλλομένης πράξεως τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας καθίσταται ἀπορριπτέα, ὡς ἀπαράδεκτος.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ Ν. 3514

Διαδικασία καὶ οὐσιαστικοὶ λόγοι δεδικαιολογημένης ἀπολύσεως

Ἐπέκτασις δι' ἄρθρ. 11 § 2 Α. Ν. 547|1937 προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν καὶ διὰ τοὺς ἀποστρατευομένους τοῦ Ν. 3514 κατὰ τὴν διάρκειαν ἑνὸς ἔτους.—Λόγοι ἀπολύσεως οἱ διὰ τοὺς ἐφέδρους παλαιοὺς πολεμιστάς.—Ἁρμοδιότης τῆς Πρωτ. Ἐπιτροπῆς καὶ ἐπὶ προσφυγῆς τοῦ ἀπολυθέντος παρὰ τὸν Ν. 3514.

Διὰ δευτέραν φορὰν τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἀσχολεῖται ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 11 § 2 Α. Ν. 547|1937.

Κατὰ τὴν διάταξιν ταύτην «διὰ τὰς περιπτώσεις ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ κωδικοποιηθέντος Ν. 3514 ἐφαρμόζονται ἀναλόγως αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α. Ν. 244|1936, προστεθεμένου εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ ἄρθρου τούτου ἑνὸς μισθωτοῦ, ἐργάτου ἢ ὑπαλλήλου, ὁριζομένου δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας».

Τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Ν. 3514 ὁρίζει, ὅτι ὑπάλληλος (καὶ ἐργάτης, τεχνίτης ἢ ὑπηρέτης, ἄρθρ. 11 Α.Ν. 547|1937), ἐπαναλαβὼν τὴν ἐργασίαν του, δὲν δύναται πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους ν' ἀπολυθῇ τῆς θέσεώς του, εἰμὴ διὰ κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένην αἰτίαν, ἄλλως δικαιοῦται εἰς ἀποζημίωσιν ἴσην πρὸς τοὺς μισθοὺς ἓξ μηνῶν.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν νομοθετικῶν αὐτῶν διατάξεων τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας διὰ παλαιοτέρας ἀποφάσεώς του (Σ. Ε. 340|1943 εἰσηγητὴς *Ε. Σαουνάτσος*, ΕΕΔ 2, 596) ἐδέχθη τὰ ἑξῆς:

Ἀνάλογος ἐφαρμογὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου θέματος τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α. Ν. 244|1936, ὁριζούσης ὅτι ἔφεδροι παλαιοὶ πολεμισταί, ὑπηρετοῦντες εἰς τὰς ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ παρόντος ἐπιχειρήσεις, Ὀργανισμούς, νομικὰ πρόσωπα κλπ., δὲν ἀπολύονται, εἰμὴ μόνον διά τινα τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 § 1 ἐδ. α—δ τοῦ ἀπὸ 23|24 Ἰανουαρίου 1935 Α. Ν. ἀναφερομένων λόγων ἀπολύσεως καὶ κατόπιν εἰδικῆς αἰτιολογημένης ἀποφάσεως τῆς κατὰ τὴν ἑπομένην παράγραφον Ἐπιτροπῆς, κατ' ὀρθὴν τῶν διαληφθεισῶν διατάξεων ἔννοιαν, εἶναι, ὅτι μέχρι συμπληρώσεως ἔτους ἀπὸ τῆς ὑπὸ τοῦ στρατευθέντος ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας του δὲν δύναται νὰ χωρήσῃ ἀπόλυσις τούτου, εἰμὴ διὰ κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένην αἰτίαν, διαπιστουμένην δι' ἀποφάσεως τῆς ρηθείσης Ἐπιτροπῆς, ἀποκλειομένης τῆς ἀπολύσεως ἄνευ τοιαύτης διατυπώσεως. Ἀπορριπτέα κατ' ἀκολουθίαν τυγχάνει ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις, ὡς ἀβάσιμος, ἐρειδομένη ἐπὶ τῆς ἀντιθέτου ἐκδοχῆς, καθ' ἣν ἡ ἀπόλυσις δύναται νὰ χωρήσῃ καὶ ἄνευ ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς, ὑπὸ μόνην τὴν ἐπιζήμιον συνέπειαν τῆς καταβολῆς τῶν μισθῶν ἓξ μηνῶν.

Ὡς ἐσημειώθη (ΕΕΔ 8, 945 ἐπ.), δὲν εἶναι ὀρθή, καὶ καθ' ἡμᾶς, ἡ ἄποψις τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους:

α) Διότι ἡ ἀπόλυσις καὶ ἄνευ ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι ἰσχυρὰ καὶ ἔγκυρος, μόνη δὲ ἐπιζήμιος συνέπεια εἶναι ἡ καταβολὴ ἀποζημιώσεως ἓξ ἀποδοχῶν ἓξ μηνῶν, εἰς ἣν περιορίζεται ὁ Νομοθέτης, ὡς προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ μεταγενεστέρου τοῦ Α. Ν. 547|1937 ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 765|43, διὰ τοῦ ὁποίου καθωρίσθη καὶ ὁ ὑπολογισμὸς τῆς ἀποζημιώσεως.

β) Διότι ἡ ἀναλογία ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 7 Α. Ν. 244|1936, κατ' ἄρθρον 11 Α. Ν. 547|1937, περιορίζεται, κατὰ τὴν ὀρθὴν τοῦ Νόμου ἔννοιαν, εἰς μόνας τὰς δικονομικὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 Α. Ν. 244|1936, ὡς τοῦτο παγίως δέχεται ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 8, 946).

Ἀλλ' ὑπῆρξεν ὀρθὴ ἡ ἄποψις τῆς Σ. Ε. 340|1943, (ἐνθ' ἀνωτ.), ὅτι παραμένει πάντοτε ἐν ἰσχύϊ ὁ ὅρος τοῦ ἄρθρου 4 Ν. 3514|1928 «κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένη αἰτία», χωρὶς νὰ εἶναι περιοριστικῶς ἐφαρμοστέοι οἱ λόγοι ἀπολύσεως τοῦ ἄρθρου 7 Α.Ν. 244|1936, ἀφοῦ ἡ παραπομπὴ εἰς τὸ ἄρθρ. 7 Α. Ν. 244|1936 ἐγένετο διὰ μόνας τὰς δικονομικὰς αὐτοῦ διατάξεις.

Τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας ἤδη διὰ τῆς προσφάτου αὐτῆς—δευτέρας—ἀποφάσεώς του ἀπομακρύνεται τῆς προηγουμένης δεκτῆς γενομένης ἀπόψεως, ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον τοῦτο, καὶ θεωρεῖ ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρου 11 Α. Ν. 547|1937 ἐσκοπήθη ἡ ἀνάλογος ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 7 Α. Ν. 244|1936 καὶ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τοὺς λόγους ἀπολύσεως.

Κατὰ τὰς λοιπὰς σκέψεις αὐτῆς δὲν ἐξάγεται, νομίζομεν, σαφῶς τί ἐννοεῖται, ὅτι ἐσκοπήθη ἡ ἐπέκτασις ἐκ τῆς περὶ παλαιῶν πολεμιστῶν νομοθεσίας εἰδικῶς τῶν διατάξεων αὐτῆς τῶν διεπουσῶν τὴν ἀπόλυσιν τούτων καὶ ὅτι κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα (τοῦ ἔτους) οἱ ἐν λόγῳ μισθωτοὶ δὲν δύνανται κατὰ τὸν Ν. 547|1937 ν' ἀπολυθῶσιν, εἰμὴ δι' οὓς καὶ οἱ παλαιοὶ πολεμισταὶ λόγους, κατὰ τὴν περὶ τούτου κρίσιν τῆς οἰκείας Ἐπιτροπῆς.

Αἱ διέπουσαι τὴν ἀπόλυσιν τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν διατάξεις (ἄρθρ. 7 Α. Ν. 244|1936) ἄγουν εἰς ἀκυρότητα τῆς ἀπολύσεως, ὁπόταν αὕτη ἐνεργεῖται ἄνευ ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἐννοεῖ ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις, ὅτι ἡ αὐτὴ συνέπεια ἐπέρχεται καὶ διὰ τοὺς στρατευθέντας τοῦ Ν. 3514, ὡς αὐχὶ ὀρθῶς, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ἐδέχθη ἡ Σ. Ε. 340|1943;

Δὲν φαίνεται τοῦτο σαφῶς. Εἰδικῶς ὅμως ἐπὶ τοῦ θέματος, τὸ ὁποῖον ὑπῆχθη ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ Συμβουλίου, ἂν ἡ Ἐπιτροπή, κατ' ἀνάλογον ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 7 Α.Ν. 244|1936, ἐπιλαμβάνεται καὶ τῆς αἰτήσεως ἀπολυθέντος, κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 4 Ν 3514 (πρόκειται αἴτησις ἀκυρώσεως κατὰ τῆς ἀντιθέτως ἀποφανθείσης ὑπ' ἀριθ. 21|1919 ἀποφάσεως τῆς Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Προστασίας Παλαιῶν Πολεμιστῶν Πρωτ. Ἀθηνῶν, εἰσηγητὴς *Κ. Τρουπάκης*, ΕΕΔ 8, 946), ἀποφαίνεται καταφατικῶς τὸ Συμβούλιον.

Παρὰ τὰ ἀνωτέρω (βλέπε *Γ. Π. Γιαννακουρέαν*, σελ. 680), ἄξια πολλῆς προσοχῆς ὑποστηριζόμενα δὲν νομίζομεν, ὅτι ἡ ἀναλογία ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α. Ν. 244|1936, τὴν ὁποίαν ἐπιτάσ-

σει ὁ Α. Ν. 547|1937, ἐκτείνεται καὶ ἐπὶ τῆς ἐκ μέρους τοῦ ἀπολυθέντος, κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 4 Ν. 3514, μισθωτοῦ ὑποβολῆς αἰτήσεως πρὸς τὴν Ἐπιτροπήν, ἵνα κατόπιν αὐτῆς κριθῇ τὸ ἀδικαιολόγητον τῆς ἀπολύσεως.

Θὰ ἔπρεπε τότε νὰ ἐδεχόμεθα συγχρόνως, ὅτι ἡ ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς ἀποτελεῖ ἀναγκαίαν προϋπόθεσιν τῆς πρὸς ἀποζημίωσιν ἀξιώσεώς του καὶ ὅτι ἄνευ αὐτῆς δὲν νομιμοποιεῖται ὁ ἀπολυθεὶς πρὸς δικαστικὴν ἐπιδίωξιν αὐτῆς (πρβλ. Α. Π. 579|49, εἰσηγητὴς **Δ. Καμάτσος**, ΕΕΔ 9, 78, ἐπὶ περιπτώσεως ἀπολύσεως παρὰ τὸν Α. Ν. 694|37).

Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐφαρμόζεται οὔτε διὰ τὰς παρὰ τὸν Α. Ν. 244|936 γινομένας ἀπολύσεις τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, διὰ τοὺς ὁποίους συνέπεια τῆς παρὰ τὸν Νόμον ἀπολύσεως — ἐν ἐλλείψει δηλαδὴ καὶ μόνον ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς — εἶναι ἡ καταβολὴ τῆς μισθοδοσίας των (ἄρθρ. 10 Α. Ν. 244|1936).

Ἐξ ἄλλου, ἵνα διαγνωσθῇ ὀρθῶς ἡ ἀναλογία τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 7 Α. Ν. 244|1936, πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν διατὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Α. Ν. 771|1937 εἰσήχθη καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ πρὸς ὑποβολὴν αἰτήσεως εἰς τὴν Ἐπιτροπήν.

Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν σκέψιν τοῦ νομοθέτου ὅτι ναὶ μὲν αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἡ ἔλλειψις ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς, εἰς ἣν κατὰ κύριον λόγον ὀφείλει νὰ προσφύγῃ ὁ ἐργοδότης, ἐπάγεται τὸ δικαίωμα τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ εἰς καταβολὴν τῆς μισθοδοσίας του (ἄρθρ. 10 Α. Ν. 244|1936, ἄρθρ. 8 § 9 Α. Ν 771|1937), ἀλλ' ἐφ' ὅσον ἐνδιεφέρετο ὁ ἔφεδρος παλαιὸς πολεμιστὴς νὰ ἐκκαθαρισθῇ ὁριστικῶς, ἀπὸ ἀπόψεως προστασίας, ἡ θέσις του, ἔπρεπε νὰ τῷ χορηγηθῇ τὸ δικαίωμα τῆς προσφυγῆς καὶ αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐπιτροπήν.

Ἀλλά, προκειμένου περὶ ἀπολύσεως μισθωτοῦ, παρὰ τὸ ἄρθρον 4 Ν. 3514 καὶ ἐφ' ὅσον τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως τοῦ δεδικαιολογημένου τῆς ἀπολύσεως φέρει ὁ ἐργοδότης (πρβλ. νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 5, 361 (σημειώσεις μας) διὰ τὴν κατὰ τὸ καταργηθὲν Ν. Δ. 424|41 δεδικαιολογημένην ἀπόλυσιν) δὲν νομίζομεν, ὅτι ἡ ἀναλογία τῆς ἐφαρμογῆς ἀφορᾷ καὶ τὴν περίπτωσιν τῆς προσφυγῆς τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὴν Ἐπιτροπήν, τῆς ὁποίας ἡ ἀπόφασις ν' ἀποτελῇ προϋπόθεσιν τῆς ἀποζημιώσεως.

Εἶναι ὁμαλώτερον νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ὁ Νομοθέτης τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Α. Ν. 547|1937, διὰ λόγους περισσότερον προστατευτικοὺς τοῦ ἀποστρατευομένου, ἠθέλησεν ἁπλῶς νὰ κρίνωνται οἱ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου φερόμενοι ὑπὸ τὴν κρίσιν του λόγοι ἀπολύσεως ὑπὸ τοῦ συλλογικοῦ διοικητικοῦ ὀργάνου, τῆς Ἐπιτροπῆς, κατὰ τρόπον, ὡς ἤλπιζε, κοινωνικώτερον, ἀφοῦ συνέθετε τὴν Ἐπιτροπὴν καὶ διὰ συμμετοχῆς ἑνὸς μισθωτοῦ, ἐργάτου ἢ ὑπαλλήλου.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀναλογίαν ἐφαρμογῆς καὶ τῶν οὐσιαστικῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 7 Α. Ν. 244|1936, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 11 Α. Ν. 547|1937, δὲν νομίζομεν ὅτι αὐτὴ ἐσκοπήθη ὑπ' αὐτοῦ.

Δὲν περιωρίσθη ἡ «κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένη αἰτία» τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ κωδικοποιημένου Νόμου 3514, ὅπως ἀπαντώμενος, ὑπὸ παρεμφερῆ διατύπωσιν καὶ εἰς τὸ ἄρθρ. 9 Α. Ν. 694|1937, κατά τι νεώτερον τοῦ Α Ν. 547|1937, εἰς μόνους τοὺς ἐν ἄρθρῳ 7 Α Ν. 244|1936 λόγους (ὁπότε θὰ διέφευγε καὶ ἡ περίπτωσις § 1 ἐδ. α', ἄρθρ. 1 Α. Ν. 23|31 Ἰανουαρίου 1936) (ἀπόλυσις διὰ παράβασιν τῶν ἄρθρ. 21, 22, 24 Ποιν. Νόμου), δυνατῆς οὔσης ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τῆς ἀπολύσεως ἄνευ ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς, ἀφοῦ τὸ ἄρθρ. 11 Α. Ν. 547|1937 ἐκφράζεται οὕτω: «διὰ τὰς περιπτώσεις ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ κωδικοποιημένου Ν. 3514 ἐφαρμόζονται ἀναλόγως κλπ.».

Τοῦτο, νομίζομεν, σημαίνει ὅτι διατηρεῖται ἀτροποποίητον τὸ ἄρθρ. 4, ὡς ἔχει, καὶ διὰ τὰς περιπτώσεις ἐφαρμογῆς του, ὡς ἔχει, ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 7 Α. Ν. 244|1936, ἀποφαίνεται δηλαδὴ ἡ Ἐπιτροπή, χαρακτηριστικὸν δὲ εἶναι, ὅτι ἐν ἀμέσῳ συνεχείᾳ ἡ αὐτὴ διάταξις ἄρθρου 11 Α. Ν. 547|937 ἀσχολεῖται περὶ τῆς συνθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς.

Τὸ ἐπιχείρημα ὅτι ἡ ἀναλογία δὲν χρησιμοποιεῖται εἰς τὸ δικονομικὸν δίκαιον (οὕτω **Γ. Η. Γιαννακουρέας**, ἔνθ' ἀνωτ.) δὲν εἶναι, νομίζομεν, πειστικόν.

Εἰς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον τοὐλάχιστον πλεῖσται ὅσαι διατάξεις ὁρίζουν οὕτω (βλέπε ἄρθρ. 10 Ν. 2112, ἄρθρ. 11 β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, ἄρθρ. 3 Α. Ν. 99|1936, ἄρθρ. 10 Α. Ν. 244|1936, ἄρθρ. 6 Ν. 751|1948 διὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΨΟΔ'.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 935|1950 Ὁλομ.

Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Πουλίτσας**

Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Γ. Παπαχατζῆς**

Δικηγόροι οἱ κ κ Φ. Βεγλερῆς, Λ. Πανουργιᾶς

Τὸ ἄρθρον 11 § 2 Α. Ν. 547|1937, προβλέπον περὶ τῆς ἀναλόγου ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α. Ν. 244|1936 εἰς τὰς περιπτώσεις τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ κωδ. Νόμου 3514 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως», ὅπερ ἀπηγόρευσε τὴν ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ἀποστρατεύσεως ἀπόλυσιν ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου στρατευθέντος, σκοπεῖ, κατὰ τὴν ἀληθῆ αὐτοῦ ἔννοιαν, εἰς τὴν ἐπέκτασιν ἐκ τῆς περὶ παλαιῶν πολεμιστῶν νομοθεσίας εἰδικῶς τῶν διατάξεων αὐτῆς τῶν διεπουσῶν τὴν ἀπόλυσιν τούτων καὶ τοὺς λόγους τῆς ἐπιτεταμμένης ἀπολύσεως αὐτῶν καὶ ἐπὶ τῶν προστατευομένων διὰ τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου 4 τοῦ κωδ. Νόμου 3514 ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, μόνον ὅμως διὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους, ἀφ' ἧς ἀποστρατευθέντες ἐπανέλαβον τὴν ἐργασίαν των, εἰς τὸ ὁποῖον ἡ αὐτὴ ὡς ἄνω διάταξις τοῦ ἄρθρου 4 ἀποβλέπει. Κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα, καθ' ὃ διαρκεῖ ἡ προστασία αὐτῶν, οἱ ἐν λόγῳ ὑπάλληλοι δὲν δύνανται κατὰ τὸν Ν. 547 τοῦ 1937 ν' ἀπολυθῶσιν, εἰμὴ δι' οὓς καὶ οἱ παλαιοὶ πολεμισταὶ λόγους, κατὰ τὴν περὶ τούτου κρίσιν τῆς οἰκείας Ἐπιτροπῆς, συντιθεμένης εἰδικώτερον, ὡς τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον 11 § 2 τοῦ Ν. 547|1937 ὁρίζει.

Κατ' ἀκολουθίαν ἡ Ἐπιτροπὴ Προστασίας Ἐφέδρων Παλαιῶν Πολεμιστῶν ὑποχρεοῦται, ὅπως ἐπιληφθῇ τῆς κρίσεως τοῦ λόγου ἀπολύσεως καὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἀπολυθέντος ὑπαλλήλου, ὡς ἐπὶ παλαιῶν πολεμιστῶν προβλέπεται (ἄρθρον 7 § 2 Α. Ν 244|1936, ἄρθρ 1 Α. Ν 771|1937) καὶ ὅπως ἐξετάσῃ, ἂν πρόκειται ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει λόγος ἀπολύσεως, ἐπιτεταμένος κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ Ν. 244|1936. Ἀντιθέτως δὲ κρίνασα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καὶ ἀποφηναμένη ὅτι μόνον τῇ αἰτήσει τοῦ ἐργοδότου δύναται νὰ ἐπιληφθῇ ἡ Ἐπιτρο-

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

ΑΝΑΚΛΗΣΙΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ

Όροι δικαιώματος Διοικήσεως δι' ανάκλησιν διοικητικών πράξεων

Παροχή συντάξεως είς μισθωτὸν λόγῳ φυματιώσεως ὑπὸ Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου.—Ἀνάκλησις συνταξιοδοτικῆς ἀποφάσεως.—Δικαίωμα Διοικήσεως είς ἀνάκλησιν πράξεών της, ἐφ' ὅσον ὅμως δὲν συνέτρεξεν ἀπατηλὴ ἢ δολία ἐνέργεια τοῦ ἐκ τῆς πράξεως ὠφεληθέντος, δὲν εἶναι ἡ ἀνάκλησις σύμφωνος πρὸς τὴν ἐπιείκειαν καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς εὐρύθμου καὶ ἀγαθῆς διοικήσεως, γινομένη μετὰ μακρὸν χρόνον.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἔχει ὡς ἑξῆς:

Τὸ Ταμεῖον Συντάξεων Προσωπικοῦ τῆς Ἑταιρίας Ἑλληνικοῦ Πυριτιδοποιείου καὶ Καλυκοποιείου ἐχορήγησεν εἰς τὸν αἰτοῦντα σύνταξιν ἀνικανότητος, λόγῳ φυματιώσεως, ἀρχικῶς μὲν ἐπὶ ἓν ἐξάμηνον, ἀπὸ τῆς 11 Μαΐου 1946, ἀκολούθως δὲ ἐπὶ δεύτερον ἐξάμηνον καὶ τέλος διὰ τῆς ἀπὸ 5 Ἰουνίου 1947 ἀποφάσεώς του ἀνεγνώρισε τὴν σύνταξιν ταύτην ὡς ἰσοβίαν.

Τὴν σύνταξιν ταύτην τοῦ αἰτοῦντος διέκοψε τὸ Ταμεῖον διὰ τῆς ἀπὸ 21 Δεκεμβρίου 1948 ἀποφάσεώς του, ἀνακαλέσαν τὰς προγενεστέρας τοιαύτας ὡς παρανόμους.

Ἡ ἀνακλητικὴ ὅμως αὕτη πρᾶξις ἠκυρώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 821|949 ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Τὸ Ταμεῖον συνεμορφώθη πρὸς τὴν ἀκύρωσιν ταύτην, καταβαλὸν τὴν σύνταξιν τοῦ αἰτοῦντος μέχρι τῆς 31 Μαΐου 1949, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀπὸ 25 Μαΐου 1949 ἀποφάσεώς του διέκοψε ταύτην ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1949, ἀνακαλέσαν διὰ δευτέραν φορὰν τὰς μνησθείσας ἀνωτέρω ἀποφάσεις του ὡς παρανόμους, διὰ λόγους ἄλλους καὶ ἀσχέτους πρὸς τοὺς ἀναφερομένους εἰς τὴν πρώτην αὐτοῦ ἀνακλητικὴν πρᾶξιν.

Κατὰ τῆς ἄνω ἀπὸ 25 Μαΐου 1949 ἀποφάσεως τοῦ Ταμείου ἠσκήθη ἡ ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας αἴτησις ἀκυρώσεως (πρβλ. καὶ Σ.Ε. 749|1949 Ὁλομ., εἰσηγητὴς *Χ. Παναγιωτόπουλος*, ΕΕΔ 8, 868· σύμφωνον δὲ πρὸς τὴν ἀπόφασιν Σ. Ε. 257|1949 Ὁλομ., εἰσηγητὴς *Ο. Κυριακοῦ*, ΕΕΔ 9, 83).

Κατὰ τὴν τελευταίαν ταύτην ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας (Σ. Ε. 257|1949), ὡς καὶ δι' ἄλλων ἀποφάσεων αὐτοῦ ἐκρίθη (Σ. Ε. 887 καὶ 1294|47), ἡ μετὰ παροδον μακροῦ χρόνου ἄρνησις τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου, ὅπως ἀναγνωρίσῃ μέτοχόν τινα αὐτοῦ ὡς νομίμως ἐγγραφέντα, ἀντίκειται εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς εὐρύθμου καὶ χρηστῆς διοικήσεως.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1251|1950 Ὁλομ.,

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Σ. Σολιώτης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Γ. Μαραγκόπουλος**

Δικηγόρος ὁ κ. Η. Παρασκευᾶς

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως διώκεται ἡ ἀκύρωσις τῆς ἀπὸ 25 Μαΐου 1949 ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Ἑλληνικοῦ Πυριτιδοποιείου καὶ Καλυκοποιείου, διὰ τῆς ἁπλοῦς ἀνεκλήθησαν προηγούμεναι ἀποφάσεις περὶ χορηγήσεως εἰς τὸν αἰτοῦντα συντάξεως ἀνικανότητος, λόγῳ φυματιώσεως.

Παραδεκτῶς παρεμβαίνει εἰς τὴν προκειμένην δίκην τὸ Ταμεῖον Συντάξεων Προσωπικοῦ τῆς Ἑταιρίας Ἑλληνικοῦ Πυριτιδοποιείου καὶ Καλυκοποιείου.

Διὰ διαδοχικῶν ἀποφάσεων τοῦ παρεμβαίνοντος Ταμείου εἶχε χορηγηθῆ εἰς τὸν αἰτοῦντα σύνταξις ἀνικανότητος, λόγῳ φυματιώσεως, ἀρχικῶς μὲν ἐπὶ ἓν ἐξάμηνον ἀπὸ τῆς 11ης Μαΐου 1946, ἀκολούθως ἐπὶ δεύτερον ἐξάμηνον καὶ τέλος ἰσοβίως διὰ τῆς ἀπὸ 5ης Ἰουλίου 1947 ἀποφάσεως.

Διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἀνεκλήθησαν αἱ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει ἀναφερόμεναι ἀποφάσεις περὶ χορηγήσεως συντάξεως εἰς τὸν αἰτοῦντα, διὰ λόγους τυπικῆς νομιμότητος, καὶ δὴ διότι αἱ ἀνακληθεῖσαι πράξεις, κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ Καταστατικοῦ, τὸ μὲν βασίζονται οὐχὶ εἰς ἔνορκον, ἀλλ' εἰς ἁπλῆν ἄνευ ὅρκου πιστοποίησιν τῶν ἰατρῶν περὶ τῆς ἀσθενείας καὶ ἀνικανότητος τοῦ αἰτοῦντος, τὸ δὲ ἐξεδόθησαν ἐπὶ αἰτήσεως τοῦ προσφεύγοντος, ὑποβληθείσης μετὰ ἐξάμηνον ἀπὸ τῆς ἀνικανότητός του.

Ναὶ μὲν ἡ Διοίκησις δικαιοῦται κατ' ἀρχὴν εἰς ἀνάκλησιν τῶν πράξεών της, ρητῶς δέ, ἐν προκειμένῳ, τὸ ἄρθρον 36 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ παρεμβαίνοντος Ταμείου ὁρίζει, ὅτι εἶναι ἄκυρος καὶ διακόπτεται ἡ παρὰ τὸν κανονισμὸν ἢ καθ' ὑπέρβασιν αὐτοῦ ἀπονεμηθεῖσα σύνταξις, πλὴν ὅμως, ἐφ' ὅσον δὲν συνέτρεξεν ἀπατηλὴ ἢ δολία ἐνέργεια τοῦ ἐκ τῆς πράξεως ὠφεληθέντος, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς σύμφωνος πρὸς τὴν ἐπιείκειαν καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς εὐρύθμου καὶ ἀγαθῆς διοικήσεως ἡ μετὰ μακρὸν χρόνον ἀνατροπὴ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἔστω καὶ κατὰ νομικὴν πλάνην ἐκδοθείσης πράξεως.

Ἐν προκειμένῳ οὐδεμία προκόπτει, ὅτι ἔλαβε χώραν ἀπατηλὴ ἐνέργεια τοῦ αἰτοῦντος, ἀφ' ἑτέρου δὲ παρῆλθε τόσος μακρὸς χρόνος ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῶν ἀνακληθεισῶν πράξεων, ὥστε, ἐν ὄψει τῆς φύσεως αὐτῶν καὶ τῶν περιπτώσεων, ὑφ' ἃς ἐξεδόθησαν, νὰ μὴ ἠδύναντο αὗται νομίμως ν' ἀνακληθῶσι διὰ τῆς προσβαλλομένης πράξεως. Ὅθεν ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις δέον νὰ γίνῃ δεκτή, μὴ ἀναγκαιούσης τῆς ἐξετάσεως τῶν προβαλλομένων λοιπῶν λόγων ἀκυρώσεως.

πὴ τῆς κρίσεως τῆς νομιμότητος τῆς ἀπολύσεως καὶ ὅτι εἶναι αὕτη τοὐναντίον ἀναρμοδία, ὁσάκις προσφεύγει ἐνώπιον αὐτῆς ὁ ἐργάτης ἢ ὑπάλληλος, ἐσφαλμένως ἡρμήνευσε τὰς ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει διατάξεις, ἐφ' ᾧ καὶ κατέστησεν ἑαυτὴν ἀκυρωτέαν, κατὰ τὸν σχετικὸν λόγον τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως.

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

Ἔγερσις συλλογικῆς διαφορᾶς κατὰ ἰσχὺν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας

Ἐπιτρεπτὸν παρεμβάσεως Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας πρὸς ἐπίλυσιν συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας καὶ διαρκοῦντος τοῦ χρόνου ἰσχύος συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.—Ἔννοια παρατάσεως χρόνου ἰσχύος συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Ἐφ' ὅσον ἰσχύουν αἱ ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 γενικαὶ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας, παρατεινομένης ἑκάστοτε τῆς ἰσχύος των δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 1 § 3 Α. Ν. 866|1937 καὶ ἄρθρ. 9 Α. Ν. 1367|1938, κατὰ τὴν ἄποψιν τοῦ Ἀρείου Πάγου (Α. Π. 453|1949, εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*. ΕΕΔ 8, 936), ὡς σημειοῦται ἀνωτέρω (σελ. 687), εἶναι ἀνεπίτρεπτος ἡ ἔγερσις συλλογικῆς διαφορᾶς καὶ ἡ παρέμβασις ἐντεῦθεν τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, μὲ συνέπειαν ἄλλως τὴν ἀκυρότητα τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς (βλέπε καὶ λοιπὴν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 59 ἐπ.), ἐνῷ κατὰ τὴν νομολογίαν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας (Σ.Ε. 1895|1949, εἰσηγητὴς *Χ. Μητρέλιας*, ΕΕΔ 8, 617) εἶναι αὐτὴ ἐπιτρεπτὴ κατὰ τὸν χρόνον τῆς παρατάσεως τῆς ἰσχύος τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Φορεῖς τῶν ἐκδηλωθεισῶν αὐτῶν ἀντιλήψεων εἶναι τὰ μέλη τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πειραιῶς, ἡ ὁποία συντάσσεται, κατὰ πλειοψηφίαν, πρὸς τὴν δευτέραν ταύτην ἄποψιν (πρβλ. ἀπὸ ἄλλης συλλογιστικῆς καὶ Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν 1|50, ΕΕΔ 9, 808, ἔνθα σημειώσεις μας).

Ἀσχέτως τοῦ ἂν ἡ ἄποψις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, συμπίπτουσα κατὰ βάσιν πρὸς τὴν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἀλλὰ παρεκκλίνουσα τῆς τελευταίας κατὰ τὸ ὅτι ἐπιτρέπεται ἡ παρέμβασις τῶν Ἐπιτροπῶν, ἐφ' ὅσον ἔληξεν ἤδη ὁ συμβατικὸς χρόνος διαρκείας τῶν ἀνωτέρω συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, παρατείνονται δὲ αὗται ἀναγκαστικῶς δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, εἶναι ὀρθοτέρα (καθ' ἡμᾶς καὶ αἱ δύο ἀπόψεις εἶναι ἱκανῶς συζητήσιμοι διὰ τὴν ὀρθότητά των, βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 932 ἐπ., *Σχολιαστήν*, ΕΕΔ 8, 925 ἐπ.), ἡ διαφορὰ ἀντιλήψεων μεταξὺ τῶν δύο Ἀνωτάτων Δικαστηρίων τῆς χώρας ἐπὶ τοῦ μεγάλης σημασίας τούτου ζητήματος καθιστᾷ ἀβεβαίαν τὴν ἐν προκειμένῳ κατάστασιν δικαίου, τόσον ὥστε νὰ μὴ γνωρίζῃ τις—καὶ κυρίως οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἐργοδόται καὶ ἐργαζόμενοι—ποία ἡ ἔκτασις τῶν ὑποχρεώσεων καὶ δικαιωμάτων των εἰς τὸ περὶ μισθοῦ κεφάλαιον τοῦ δικαίου.

Διότι, καὶ ἂν ἤθελε θεωρηθῇ, κατὰ τὴν ἄποψιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἁρμοδία ἡ Ἐπιτροπή, ἡ ἀπόφασίς της διὰ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, ἀκολουθοῦντα τὴν ἀρεοπαγιτικὴν ἄποψιν, δὲν θὰ ἔχῃ πρακτικὴν συνέπειαν ἐφαρμογῆς, ἀφοῦ ταῦτα καταλήγουν εἰς τὴν ἐκδοχὴν περὶ ἀκυρότητος τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς.

Τὴν ἐπιζήμιον αὐτὴν διὰ τὴν σταθερότητα τοῦ δικαίου διαφορὰν ἀντιλήψεων δὲν διέλυσεν οὔτε ὁ ἄκυρος κριθεὶς ὑπὸ τοῦ Σ. Ε. (βλέπε ἀνωτέρω σελ. 687) Α. Ν. 1406|1950.

Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πειραιῶς 10|1949

Πρόεδρος ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Κροκίδας**

Μέλη οἱ κ.κ. *Τ. Δούης*, ἀντιπρόσωπος Ἑταιρίας Λιπασμάτων, *Α. Θειόπουλος*, μισθωτικὸν μέλος, *Ε. Λαγούτης*, ἐργοδοτικὸν μέλος, *Δ. Θεοδωρόπουλος*, ἀντιπρόσωπος φορτοεκφορτωτῶν Α. Ε. Λιπασμάτων, *Δ. Ταγκαλάκης*, Ἐπιθεωρητὴς Ἐργασίας.

Δικηγόρος ὁ κ. Γ. Συρμαλάκης

Κατὰ τὴν γνώμην *τῆς πλειοψηφίας* νομίμως φέρεται ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Ἐπιτροπῆς ἡ ἐπίλυσις τῆς ἀναφυείσης διαφορᾶς μεταξὺ τῶν ἐν τῷ ἱστορικῷ τῆς παρούσης ἀναφερομένων, καίτοι αὕτη ἔχει ἀντικείμενον ἀποδοχὰς τῶν παρὰ τῇ Ἑταιρίᾳ Λιπασμάτων ἐργαζομένων φορτοεκφορτωτῶν, αἱ ὁποῖαι ρυθμίζονται ὑπὸ τῶν ἰσχυουσῶν ἀπὸ 4|11|47 συλλογικῶν συμβάσεων, ὧν ἡ ἰσχὺς παρετάθη δι' ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 1 παρ. 3 τοῦ Α. Ν. 866|37, ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Α. Ν. 1367|38, καθ' ὅσον, καθ' ἃ δείκνυται ἐκ τῶν τεθέντων ὑπ' ὄψιν τῆς Ἐπιτροπῆς στοιχείων, ἡ διαφορὰ ἐγεννήθη κατὰ τὴν 12 Σβρίου 1949, τουτέστιν ἔξω τοῦ συμβατικοῦ χρόνου τῆς ἰσχύος τῶν ὡς εἴρηται συλλογικῶν συμβάσεων, ὡς ἐκ τούτου δὲν ἀποκρούεται ἡ διαιτητικὴ λύσις τῆς διαφορᾶς ἐκ τῶν ὡς ἄνω συλλογικῶν συμβάσεων. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ἡ διαφορὰ ἐγεννήθη καὶ ἦχθη ἐνώπιόν μας ἐντὸς τῆς παρατάσεως τῆς ἰσχύος καὶ μετὰ τὴν λῆξιν τῶν ὡς ἄνω συλλογικῶν συμβάσεων δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδοθεισῶν κατὰ τ' ἀνωτέρω, ἰσχυουσῶν καὶ ἤδη διὰ παρατάσεως τῆς ἰσχύος των, δι' ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργοῦ, ἐκδοθείσης κατὰ τὸν αὐτὸν ὡς ἄνω Νόμον, πλὴν ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ δὲν ἀποκλείεται ἡ διαιτητικὴ ἐπίλυσις διαφορᾶς, ἀναφερομένη εἰς ἀποδοχάς, καθ' ὅσον αἱ ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις ἐξεδόθησαν προφανῶς ὑπὸ τὴν ἔννοιαν κατοχυρώσεως ὑπὲρ τῶν μισθωτῶν τῶν διὰ τῶν συλλογικῶν τούτων συμβάσεων καθορισθέντων κατωτάτων ὁρίων ἀποδοχῶν, χωρὶς ἐκ τούτου νὰ ἔχῃ ἀποκλεισθῇ ἡ περαιτέρω ἐπιδίωξις τοῦ καθορισμοῦ νέων ἀποδοχῶν διὰ παντὸς νομίμως ὑφισταμένου τρόπου, ὡς ὁ διὰ νέων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ, ἐν ἀδυναμίᾳ ἐπιτεύξεως αὐτοῦ, ὁ διὰ τῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας.

Ἡ ἐκδοχὴ αὕτη ἐπικουρεῖται καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας τηρηθείσης ἐν προκειμένῳ τακτικῆς, ὅπερ, καίτοι εἶχε παρατείνει τὴν ἰσχὺν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, παρέπεμψεν οὐχ' ἧττον καὶ ἐν συνεχείᾳ πρὸς ρύθμισιν τὴν μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν διένεξιν ἐνώπιον ἡμῶν μετὰ τὴν ἀποτυχίαν συμβιβαστικῆς λύσεως αὐτῆς, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41911|3917 παραγγελίας αὐτοῦ καὶ ὑπ' ἀριθ. 360|1949 ἐγγράφου τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Ἐργασίας πρὸς τὸν Πρόεδρον τῶν ἐν Πειραιεῖ Πρωτοδικῶν (Συμβ. Ἐπικρ. 866|1949). *Μειοψηφοῦσι* πρὸς τὴν ἄνω ἐκδοχὴν ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ὁ ἐκ τῶν ἐργοδοτικῶν μελῶν ἐκπρόσωπος τῆς Ἑταιρίας Λιπασμάτων, ἔχοντες

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

I. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ.—II. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.—III. ΣΤΡΑΤΕΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ.—IV. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛ. ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

Σημειώσεις Συντάξεως

1.—Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ὑπ' ἀριθ. 506)50 ἀποφάσεως Πρωτοδίκου Πειραιῶς βλέπε τὴν νεωτέραν ὑπ' ἀριθ. 1279)1950 ἀπόφασιν τῆς Ὁλομελείας Σ. Ε. (ἀνωτέρω σελ. 687), διὰ τῆς ὁποίας ἠκυρώθη ἡ ἀναφερομένη ὑπ' ἀριθ. 1 526)898 50 ὑπουργικὴ ἀπόφασις.

2.—Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ὑπ' ἀριθ. 10626)49 ἀποφάσεως Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν βλέπε καὶ Πρωτοδικείου Πειραιῶς 938)49, ΕΕΔ 8, 870, Πρωτοδίκου Βόλου 15)48, ΕΕΔ 7, 445, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 214)10, ΕΕΔ 2, 212.

3.—Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ὑπ' ἀριθ. 1563)50 ἀποφάσεως Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν βλέπε διάφορον Α. Π. 340)50, ΕΕΔ 9, 586 καὶ αὐτόθι σημειώσεις μας.

4.—Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ὑπ' ἀριθ. 3303)50 ἀποφάσεως Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν διάφορος ἦτο ἡ ἀποψις τῆς νομολογίας τοῦ δικαστηρίου, πρὸ ὅμως τοῦ εἰδικοῦ Α. Ν. 1422)50 «περὶ διατάξεών τινων ἀφορωσῶν τὸ προσωπικὸν τῆς ΥΕΚΑ (ΕΕΔ 9, 279) πρβλ. καὶ Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 2873)50, ΕΕΔ 9, 406.

5.—Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ὑπ' ἀριθ. 1887)50 ἀποφάσεως Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν βλέπε καὶ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 44 1)49, ΕΕΔ 9, 72, ἔνθα σημειώσεις μας.

6.—Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ὑπ' ἀριθ. 549)50 ἀποφάσεως Πρωτοδίκου Πειραιῶς βλέπε καὶ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 27041)50, ΕΕΔ 9, 4 2, (μὲ διάφορον λύσιν), πρβλ. ὅμως λοιπὰς παραπομπὰς ἐν ΕΕΔ 9, 492 ὡς πρὸς τὴν φύσιν τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 1845 ἀκυρότητος καταγγελίας, καὶ ὡς πρὸς τὴν μονομερῆ ὁλικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων ἐργασίας ΕΕΔ 9, 636, ἔνθα νομολογία.

7.—Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ὑπ' ἀριθ. 533)50 ἀποφάσεως Πρωτοδίκου Πειραιῶς βλέπε καὶ Πρωτοδίκου Δράμας 12 50, ΕΕΔ 9, 603, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί.

8.—Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ὑπ' ἀριθ. 525)50 ἀποφάσεως Πρωτοδίκου Πειραιῶς, ἐν σχέσει πρὸς τὸν Ν. 118)45, ὡς ἰσχύει ἤδη, βλέπε Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4859)49, ΕΕΔ 9, 116, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί, πρβλ. ὅμως Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 11)49, ΕΕΔ 9, 117, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί.

9.—Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ὑπ' ἀριθ 1885 50 ἀποφάσεως Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν βλέπε καὶ Πρωτοδικείου Ἀγρινίου 297)49, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί, ΕΕΔ 9, 261 (περὶ καταγγελίας ἀκόρου συμβάσεως ἐργασίας, βλέπε περιπτώσεις ἐν ΕΕΔ 8, 146).

10.—Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ὑπ' ἀριθ 2114)50 ἀποφάσεως Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν βλέπε καὶ Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 1957)49, ΕΕΔ 8, 860, ἔνθα καὶ λοιπὴ νομολογία, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 3453)49, ΕΕΔ 8, 962 (περὶ τῆς ἀντιθέτου γνώμης βλέπε παραπομπὰς εἰς νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 8, 860).

11.—Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ὑπ' ἀριθ. 1518)50 ἀποφάσεως Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν βλέπε καὶ Σ. Ε. 935)50, ἀνωτέρω σελ. 709, ἔνθα σημειώσεις μας, πρβλ. καὶ ὑποστηριζόμενα ἀνωτέρω, σελ. 708.

12.—Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ὑπ' ἀριθ. 2276)50 ἀποφάσεως Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν βλέπε καὶ Α. Π. 113)42, ΕΕΔ 2, 534, Α. Π. 274)50, ΕΕΔ 9, 510.

I

Ἐργατικὸς μισθός

1.—ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

Κύρωσις ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας διὰ τοῦ Α. Ν. 1406)1950.—Ἰσχὺς Α. Ν. 1406)1950.—Ἀποδοχαὶ προσωπικοῦ λεωφορείων.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 506)1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Γ. Κρονίδας*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Η. Ἡλιόπουλος, Μ. Πολυμενέας

Ἀπὸ 1)4)1948 καὶ ἐφεξῆς τὰς ἀποδοχὰς τοῦ ἐνάγοντος ρυθμίζει ἡ ὑπ' ἀριθ. 5)1948 ἀπόφασις Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν «περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν προσωπικοῦ, λεωφορείων ἀστικῶν καὶ ὑπεραστικῶν γραμμῶν πάσης τῆς χώρας», κηρυχθεῖσα ἐκτελεστὴ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 23398)2835)1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. Ἡ ὡς ἄνω ἀπόφασις ἐκυρώθη, ἀφ' ἧς ἴσχυσε, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ 1 526)898)1950 ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐκδοθείσης κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν ἐκ τοῦ νόμου 1406)50 «περὶ κυρώσεως ἀποφάσεων

τὴν γνώμην ὅτι ἀπαραδέκτως φέρεται πρὸς συζήτησιν ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς ἡ ὑπὸ κρίσιν διαφορά, καθ' ὅσον ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ Α. Ν. τῆς 16)20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ἰδίᾳ τοῦ ἄρθρου 11 αὐτοῦ καὶ τοῦ δι' αὐτοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ τῆς διὰ τῆς ἐνεργοῦ ἐπεμβάσεως τῆς κρατικῆς ἐξουσίας ἐπιλύσεως τῶν διαφορῶν ἐργαζομένων, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὸν Α. Ν. τῆς 16)20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», σκοποῦντος τὴν συλλογικὴν ρύθμισιν τῶν ὅρων ἐργασίας μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν, ὡς καὶ τὸ ἄρθρ. 1 παρ. 3 τοῦ Α. Ν. 866)1937, ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 1367)38, καθ' ὃ ἐπιτρέπονται πλείονες τῆς μιᾶς ἑξαμηνιαῖαι παρατάσεις τῆς ἰσχύος ἑκάστης συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ληγούσης δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δημοσιευομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, σαφῶς προκύπτει, ὅτι, ὡς ἐκ τῆς ἀνάγκης τοῦ ἀξιουμένου ὑπὸ τοῦ νόμου σεβασμοῦ τῶν διὰ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀνειλημμένων ὑποχρεώσεων, ὅστις καθιεροῦται καὶ διὰ πλειόνων ἀστικῶν καὶ ποινικῶν κυρώσεων (ἄρθρ. 3 καὶ ἐπ. Α. Ν. 16)20 Νοεμβρίου 1935, ἄρθρ 2 Α. Ν. 99)36, ἄρθρ. 14 Α. Ν. 547)937, ἄρθρ. 1 παρ. 4 Α. Ν. 866)937), δὲν συγχωρεῖται ἡ ἔγερσις συλλογικῆς διαφορᾶς καὶ συνεπῶς οὐδὲ παρέμβασις τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας πρὸς ἐπίλυσιν ταύτης, οὐ μόνον διαρκοῦντος τοῦ συμβατικοῦ χρόνου τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν χρόνον παρατάσεως τῆς ἰσχύος της κατὰ τὴν λῆξιν της, δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἐκδιδομένης κατὰ τ' ἀνωτέρω, καθ' ὅσον διὰ τῆς παρατάσεως ἁπλῶς μετατίθεται ὁ χρόνος τῆς λήξεως τῆ συμβάσει καὶ παραμένουσιν ἰσχυραὶ πᾶσαι αἱ συνέπειαι, ἐν αἷς καὶ τὸ μὴ δυνατὸν τῆς δημιουργίας συλλογικῆς διαφορᾶς (Α. Π. 453)49).

επιτροπῶν διαιτησίας ἐπὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», δημοσιευθείσης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ πρὸς ὃν σύννομος ὑπῆρξε καὶ κατὰ τὴν ἀναδρομικὴν ἰσχύν, δεδομένου ὅτι ὁ νόμος δύναται νὰ προσδώσῃ αὐτῷ ἀναδρομικὴν δύναμιν, εἴτε διὰ ρητῆς διατάξεως, εἴτε σιωπηρῶς, ὡς ἐκ τοῦ περιεχομένου αὐτοῦ (Α. Π. 279, 280|1935 ΕΕΝ γ' σελ. 214, 3|8|1937 ΕΕΝ ε' σελ. 8) καὶ ἐκ τοῦ περιεχομένου τοῦ ὡς ἄνω νόμου, κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη, ἀποβλέψαντος εἰς κύρωσιν προεκδοθεισῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων, ὧν ἠμφισβητήθη τὸ κῦρος, καὶ θεραπείαν τοῦ ἐκ τῆς τοιαύτης ἀμφισβητήσεως δημιουργηθέντος σάλου εἰς μεγάλην κλίμακα ἐργαζομένων, τοῦ ἀποτελέσαντος τὴν κατεπείγουσαν καὶ ἀναπόφευκτον ἀνάγκην ἐκδόσεως του ὡς ἀναγκαστικοῦ νόμου ὑπ' εὐθύνην τῆς Κυβερνήσεως, σαφῶς συνάγεται ἡ δι' αὐτοῦ διδομένη ἀναδρομικὴ δύναμις τούτου καὶ τῶν κατὰ τὰς διατάξεις αὐτοῦ κυρουμένων διαιτητικῶν ἀποφάσεων εἰς τὸν ἐν αὐταῖς ὁριζόμενον ὡς χρόνον ἰσχύος των. Τούτων δεδομένων ἀπορριπτέοι κρίνονται οἱ ἀντίθετοι ἰσχυρισμοί.

2.—ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΤΑ Ν. 28|1944

Ἰσχὺς ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν μισθωτῶν, κατ' ἐξουσιοδότησιν Ν. 28|1944, ὡς δημοσίας τάξεως νόμου.—Ἀνεπίτρεπτον ἀντιθέτου ρυθμίσεως δι' ἐθίμου.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10626|1949

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. *Ἰ. Μπιζίμης*

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Κ. Δαλιάνης*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Α. Αὐγίκος, Χ. Φωτιάδης

Ἐκ τῆς ὅλης ὑφῆς τοῦ Ν. 28|1944, ὑπαγορευθέντος ἐκ λόγων σπουδαιότητος, σκοποῦντος δὲ τὴν καθιέρωσιν κατωτάτων ὁρίων μισθῶν πρὸς προστασίαν τοῦ συνόλου τῶν μισθωτῶν τῆς χώρας καὶ ὡς τοιούτου ἀποτελοῦντος νόμου δημοσίας τάξεως, σαφῶς συνάγεται, ὅτι αἱ κατ' ἐξουσιοδότησιν τούτου ἐκδοθεῖσαι καὶ ἰσχύουσαι ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, αἱ καθορίζουσαι τὰς ἀποδοχὰς τοῦ εἰς τὰ καφενεῖα τῆς περιφερείας τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης ἐργαζομένου προσωπικοῦ, οὐδαμῶς δύναται νὰ καταργηθῶσι δι' ἐθίμου, καθὸ ἀντικειμένου εἰς νόμον δημοσίου χαρακτῆρος ἐργατικόν, ἀδιαφόρως τοῦ λόγου ὅτι ἡ ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἰσχύος τοῦ Α. Κ. γενομένη παραίτησις τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἀπὸ τῶν νομίμων αὐτοῦ ἀπολαυῶν, συνεπείᾳ ἐθίμου, εἶναι ἀνεπίτρεπτος, συμφώνως τῇ § 2 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. Δ. τῆς 7|9|1946 περὶ ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ τοῦ Εἰσαγωγικοῦ αὐτοῦ Νόμου, καθ' ἣν τὸ ἔθιμον δὲν καταργεῖ νόμον.

3.—ΠΡΟΣΘΕΤΟΙ ΑΜΟΙΒΑΙ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Παροχὴ ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς καὶ νυκτερινὰς ὥρας.—Πρόσθετος ἀμοιβὴ δι' ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 καὶ 18310|1946 Υ. Α.—Βάσις ὑπολογισμοῦ. Μὴ συνυπολογισμὸς ἀνειλίμου τροφῆς καὶ κατοικίας.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1563|1950

Διαδικασία Νόμου ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Β. Φορμακίδης*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ν. Φιλιππίδης, Θ. Παναγούλιας

Ὁ νόμιμος τῆς ἐναγούσης εἰς χρῆμα μισθός, ἐφ' οὗ ὑπολογίζονται αἱ πρόσθετοι ἀμοιβαὶ λόγῳ παροχῆς ἐργασίας κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ λοιπὰς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς καὶ λόγῳ παροχῆς νυκτερινῆς ἐργασίας, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῶν ὑπ' ἀριθ. 8900 καὶ 18310 τοῦ 1946 ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, δοθέντος ὅτι ὁ μὲν ὅρος «ἡμερομίσθιον», οὗτινος γίνεται χρῆσις ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἀποφάσεων τούτων, σημαίνει ἀποκλειστικῶς τὸν εἰς χρῆμα ἡμερήσιον μισθόν, οὐχὶ δὲ καὶ τὰς εἰς εἶδος παροχάς, διὰ δὲ τῆς ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν ἀποφάσεων τούτων φράσεως «καταβάλλονται αἱ ἑκάστοτε νόμιμοι ἀποδοχαί, ηὐξημέναι κατὰ 25 ο|ο» ἐσκοπήθη νὰ δηλωθῇ ἁπλῶς ὁ εἰς χρῆμα μισθός, ὁ ἀναλογῶν εἰς τὸν χρόνον τῆς νυκτερινῆς ἐργασίας, κατ' οὐδένα τρόπον δυναμένου νὰ γίνῃ δεκτὸν ὅτι ἠννοήθη διὰ τῆς φράσεως ταύτης, ὅτι δέον νὰ ὑπολογίζεται ἡ λόγῳ νυκτερινῆς ἐργασίας προσαύξησις 25 ο|ο καὶ ἐπὶ τοῦ ἰσαξίου τῆς τυχὸν παρεχομένης τροφῆς καὶ κατοικίας, τοσούτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον οὐδὲν δικαιολογεῖ τὴν καθιέρωσιν οἱασδήποτε διακρίσεως μεταξὺ τοῦ τρόπου ὑπολογισμοῦ τῆς προσθέτου ἀμοιβῆς διὰ τὴν ἐργασίαν κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τοῦ τοιούτου τῆς προσαυξήσεως λόγῳ παροχῆς νυκτερινῆς ἐργασίας.

4.—ΑΠΟΔΟΧΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ Υ. Ε. Κ. Α.

Ρύθμισις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Υ. Ε. Κ. Α.—Πρόσθετος ἀμοιβὴ διὰ παροχὴν ἐργασίας κατὰ τὰς Κυριακάς.—Ἀνεφαρμοστοι Υ. Α. 8900|1946 μετὰ τὸν Α. Ν 1422|1950.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3303|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. *Ἰ. Μπιζίμης*

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Π. Παπακωνσταντίνου*

Δικηγόροι ὁ κ. Μ. Γερανέας-Βρυώνης, ἡ δ|νὶς Χ. Ἀδάμ

Τὰ τῶν ἀποδοχῶν, προσαυξήσεων καὶ λοιπῶν προσθέτων παροχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ὑπηρεσίας Ἐμετολλεύσεως Κρατικῶν Αὐτοκινήτων, εἰς ὃ ἀνήκει καὶ ὁ ἐκκαλῶν, ρυθμίζονται εἰδικῶς καὶ ἀποκλειστικῶς δι' ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Μεταφορῶν καὶ Ἐργασίας, ἐκδοθεισῶν αἱ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διὰ τοῦ Ν. 8|1944 δοθείσης ἐξουσιοδοτήσεως καὶ αἵτινες κατισχύουσι τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, οὔσης γενικῆς, ἐν σχέσει πρὸς ταύτας. Τὸ ὅτι ἡ ὡς εἴρηται ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ἀποφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῆς ἀνωτέρω ρηθείσης Ὑπηρεσίας τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐναγομένου καθωρίσθη ἤδη διὰ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ Α. Ν. 1422|50 «περὶ διατάξεων τινων ἀφορωσῶν τὸ προσωπικὸν τῆς Υ. Ε. Κ. Α.» καὶ ἧτις διάταξις ἔχει ἀναδρομικὴν ἰσχύν, ὡς ἑρμηνευτικὴ τῶν κοινῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, αἵτινες, ὡς ἐκδοθεῖσαι κατ' ἐξουσιοδότησιν, ἔχουσιν ἰσχὺν νόμου. Οὕτω σκεφθεῖσα καὶ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις καὶ ἀπορριψασα τὴν ἀγωγὴν κατὰ τὸ κεφάλαιον αὐτῆς, δι' ἧς ὁ ἐκκαλῶν ἐναγων ἐζήτει τὴν καταβολὴν ηὐξημένου ἡμερομισθίου κατὰ 75 ο|ο διὰ τὴν ἀπασχόλησιν του κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς νόμῳ καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς κατὰ τὸν ἐν τῇ ἀγωγῇ χρόνον, ὀρθῶς ἔκρινε καὶ ἀπορριπτέος κρίνεται ὁ μοναδικὸς λόγος τῆς κρινομένης ἐφέσεως ὡς ἀβάσιμος.

5.—ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Θέσις μισθωτῶν εἰς διαθεσιμότητα κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.—Ἔννοια διατάξεως.—Χρονικὰ ὅρια διαθεσιμότητος.—Ἐπαναληπτικὴ θέσις

εἰς διαθεσιμότητα καὶ ἄποψις πρὸς κατάχρησιν δικαιώματος.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1887|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. ***Ε. Μαλλιάρας***

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Σ. Σπυτσάκης, Α. Βλάχος

Ἐκ τῆς διατάξεως τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|45, καθ' ἣν αἱ ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεις, ἐφ' ὅσον ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἀπασχόλησιν ὅλου ἢ μέρους τοῦ προσωπικοῦ των, δύνανται, ἀντὶ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, νὰ θέτουν εἰς διαθεσιμότητα τοὺς μισθωτοὺς τούτους, μὴ δυναμένην νὰ ὑπερβῇ ἐν συνόλῳ τοὺς τρεῖς μῆνας ἐτησίως, συνάγεται, ὅτι καθ' ἕκαστον ἡμερολογιακὸν ἔτος δύνανται οἱ ἐν λόγῳ ἐπιχειρήσεις νὰ θέτωσιν ἐπὶ χρονικὸν διάστημα, μὴ ὑπερβαῖνον τοὺς τρεῖς μῆνας, τοὺς μισθωτούς των εἰς διαθεσιμότητα, οὐχὶ δ' ὅτι τὸν μισθωτόν, ὡς ὑποστηρίζει ὁ ἐνάγων. Ὁ ἰσχυρισμός του, ὅθεν, ὅτι δὲν ἦτο νόμιμος ἡ νέα θέσις του εἰς διαθεσιμότητα, πρὶν ἢ παρέλθῃ ἔτος ἀπὸ τῆς πρώτης τοιαύτης, καίτοι ἑκατέρα αὐτῶν ἐγένετο κατ' ἄλλο ἡμερολογιακὸν ἔτος, εἶναι ἀπορριπτέος, ἄλλο δὲ τὸ ζήτημα, ἐὰν ἡ μετὰ τριήμερον ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς τριμήνου διαθεσιμότητος θέσις τοῦ μισθωτοῦ, καὶ δὴ προστατευομένου ὑπὸ τοῦ ν. 3514, ἐκ νέου εἰς τοιαύτην ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ, ὅτι συνιστᾷ κατάχρησιν δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου κατὰ τὸ ἄρθρον 281 Α. Κ., ὅτε ὁ μισθωτὸς ἠδύνατο νὰ ζητήσῃ τὴν παῦσιν τῆς τοιαύτης ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος τούτου (πρβλ. Α. Π. 287—289, ΕΕΔ 7, 552), ἣν βάσιν δὲν ἔχει ἡ κρινομένη ἀγωγή.

II

Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας

1.—ΦΥΣΙΣ ΑΚΥΡΟΤΗΤΟΣ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ ΕΚ ΤΟΥ ΑΡΘΡ. 9 Ν. 118|1945

Σχετικὴ ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 ἀκυρότης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.—Ἀποδοχὴ μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως.—Δικαίωμα μεγαλυτέρας τῆς τοῦ Ν. 2112 ἀποζημιώσεως κατὰ συμφωνίαν.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 549|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. ***Κ. Παπαμιχαλόπουλος***

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Η. Ἡλιόπουλος, Μ. Πολυμενέας

Τὸ πρῶτον καὶ κύριον κονδύλιον τῆς ἀγωγῆς, δι' οὗ αἰτοῦνται μισθοὶ ἀπὸ 15|2|1950 μέχρι 15|4|1950, εἶναι ἀπορριπτέον, ὡς ἀβάσιμον, ἀφοῦ ὁ ἐνάγων διὰ γενομένης συμφωνίας παρητήθη τῆς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων τῆς συμβάσεώς του ἐργασίας ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 (ὅρα Α. Π. 23|1950, ΕΕΔ 9, 104), ἤτοι τῆς ἐντεῦθεν ἐπερχομένης σχετικῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας, ἐπελεξάμενος τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112|1920 (ὅρα ἀπόφασιν μας 253|1949, ΕΕΔ 8, 461, ὅρα καὶ σχόλια καὶ νμλγ. ἐν ΕΕΔ 8, 492).

Τὸ δεύτερον καὶ ἐπικουρικόν, δι' οὗ αἰτεῖται τὸ ὑπόλοιπον τῆς συμφωνηθείσης ἀποζημιώσεως ἐκ δραχμῶν 958.000, εἶναι νόμιμον, ὡς ἐρειδόμενον ἐπὶ τοῦ Ν. 2112, ἔστω καὶ ἂν ἡ συμφωνηθεῖσα ἀποζημίωσις εἶναι μεγαλυτέρα τῆς ὑπὸ τοῦ Ν. 2112 προβλεπομένης, διότι αἱ εὐνοϊκώτεραι συμφωνίαι εἶναι ἔγκυροι (ἄρθρ. 8 Ν. 2112|1920).

2.—ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Σφάλματα εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἀναγγελίαν καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.—Ἀνεπηρέαστον κύρους καταγγελίας.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 533|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. ***Κ. Παπαμιχαλόπουλος***

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Χρύσης, Ζ. Κανναβᾶς

Ἰσχυρίζεται ὁ ἐνάγων, ὅτι εἶναι ἄκυρος ἡ καταγγελία αὕτη, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι τὰ δηλωθέντα στοιχεῖα τούτου πρὸς τὸ Γραφεῖον Ἐργασίας καὶ Ταμεῖον Ἀνεργίας εἶναι ἐσφαλμένα, ἤτοι διότι ἐσφαλμένως ἀναγράφεται ἐν αὐτῷ, ὅτι οὗτος ἀπελύθη κοινῇ συμφωνίᾳ τὴν 2|10|48 καὶ προσελήφθη ἐκ νέου τὴν 15|12|49) τῶν ἄλλων συμφωνιῶν κριθεισῶν ὡς εἰκονικῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1545|49 ἀποφάσεώς μας. Ἀλλ' ἐκ τοῦ ὅτι ἀνεγράφη, ἐσφαλμένως ἔστω, ἡ μεταβολὴ αὕτη, δὲν θίγεται τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας, ἥτις κατὰ τὰ λοιπὰ εἶναι πλήρης (ὅρα ὑπ' ἀριθ. 51560|48 Υ. Α.) καὶ δύναται βάσει ταύτης νὰ τύχῃ ἐπιδοτήσεως ὁ ἐνάγων, διότι ἔχει κριθῇ ἤδη, ὅτι σφάλματα τῆς καταγγελίας μὴ θέτοντα ἐν ἀμφιβολίᾳ τὴν ἀτομικότητα τῆς καταγγελθείσης συμβάσεως, ὡς ἐν προκειμένῳ ἀναμφισβητήτως συμβαίνει, δὲν ἔχουν ὡς ἀποτέλεσμα τὸ ἄκυρον τῆς καταγγελίας ταύτης (Α.Π. 161|47 ΕΕΝ ιδ' 321, Πρ. Ἀθ. 5747|19, ΕΕΔ 8, 850)

3.—ΜΗΝΥΣΙΣ ΚΑΤΑ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ Ν. 2112

Μήνυσις κατὰ μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως Ν. 2112 μετ' ἀπόλυσιν.—Ἀδιάφορος ὁ χρόνος ὑποβολῆς τῆς μηνύσεως.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 525|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. ***Κ. Παπαμιχαλόπουλος***

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Γιομπρές, Γ. Γιαννακούλης

Τὴν 22|2|50 ὁ ἐνάγων ἤγειρε τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγήν, ὁ δὲ ἐναγόμενος τὴν 2|3|50 ὑπέβαλε κατὰ τοῦ ἐνάγοντος μήνυσιν ἐπὶ ὑπεξαιρέσει χρημάτων καὶ πραγμάτων τοῦ περιπτέρου ἀξίας δραχμῶν 5.000.000. Ἐκ τῶν ἄνω πραγματικῶν περιστατικῶν σαφῶς προκύπτουν τὰ ἑξῆς: α) ὅτι τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112|20 δὲν δικαιοῦται ὁ ἐνάγων, ἀφοῦ κατ' αὐτοῦ ὑπεβλήθη μήνυσις διὰ πλημμέλημα, σχέσιν ἔχον μὲ τὴν ἐργασίαν του, ἤτοι τὴν διαχείρισιν τοῦ περιπτέρου (***Καποδίστρια***, Ἐρμ. Ἐργ. Δικ. § 417, ***Λιτζερόπουλος***, ΝΒ' 461, ἀποφάσεις μας 1502|49 καὶ ἄλλαι), ἔστω καὶ ἂν ἡ μήνυσις αὕτη ὑπεβλήθη μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του (Α. Π. 531|38 Ν. 339, ἀπόφασίς μας 1502|19, σχόλια καὶ νμλγ. ἐν ΕΕΔ 8, 722, contra ***Καποδίστριας***, ἔνθ' ἀνωτέρω) καὶ συνεπῶς τὸ πρῶτον κονδύλιον τῆς ἀγωγῆς εἶναι ἀπορριπτέον, ὡς πρόωρον τοὐλάχιστον.

4.—ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ ΜΗ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ

Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας προσωπικοῦ μὴ ἡμερησίων ἐφημερίδων.—Ὑπαγωγὴ εἰς Ν. 118|1945.—Θεώρησις ἐφημερίδος ὡς ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεως.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1796|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. ***Β. Φαρμακίδης***

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Ζαχαρόπουλος, Α. Οἰκονόμου

Ἡ ἐφημερίς, ἧς ἐκδότης εἶναι ὁ ἐναγόμενος, δὲν εἶναι ἡμερησία, κατ' ἀκολουθίαν δὲ ὁ ἐνάγων δὲν

ὑπάγεται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ἀν. Νόμου 390 τοῦ 1945, εἰς ἣν ὑπάγονται οἱ συντάκται, ὑπάλληλοι καὶ ἐργάται ἡμερησίων ἐφημερίδων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ Θεσσαλονίκης (ὕρα Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1606|1949, Πρωτοδ. Θεσσαλ. 1008|1949 ΕΕΔ 8, 328, 679), ἀλλ' ὑπήγετο καὶ πρὸ τοῦ Νομ. Διατάγματος 1255 τοῦ 1949 εἰς τὴν τοιαύτην τοῦ Νόμου 118 τοῦ 1945, ὡς ἑτεροποιηθὴν ὑπὸ τοῦ Νομ. Διατάγματος τῆς 8|11 Μαΐου 1946, ἅτε τῆς ἐκδόσεως ἐφημερίδος ἀποτελούσης ἐμπορικὴν ἐπιχείρησιν, ἐφ' ὅσον αὕτη ἐμφανίζεται ὡς οἰκονομικὴ καὶ ἐμπορικὴ «ὑπόθεσις». Μὴ τηρηθεισῶν δέ, προκειμένου περὶ ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος, τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Νόμου 118, αὕτη εἶναι ἄκυρος καὶ ὁ ἐνάγων δικαιοῦται τοῦ μισθοῦ του.

5.—ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ.—ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΑΚΥΡΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ὅροι προσλήψεως προσωπικοῦ ξενοδοχείων.—Ἀπαραίτητος πεῖσις ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου.—Ἀκυρότης ἄλλως συμβάσεως.—Ἀντιφάρμοστον νόμων ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐπὶ ἀκύρων συμβάσεων.—Δικαίωμα ἀποζημιώσεως κατ' ἀρχὰς ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ.—Ἁρμόδιον δικαστήριον.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1885|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. ***Ε. Μαλλιάρας***

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Ἀργυρόπουλος, Α. Σουλαντίκας

Κατὰ τὴν διάταξιν τῶν παρ. 8 καὶ 9 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α.Ν. 391|1936 «περὶ χαρακτηρισμοῦ καὶ ὅρων ἐργασίας προσωπικοῦ τῶν ξενοδοχείων» οὐδεὶς δύναται νὰ ἐργασθῇ εἰς ξενοδοχεῖον ἄνευ ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου. Διὰ Β. Δ., ἐκδιδομένου μετὰ γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 13, προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Τύπου καὶ Τουρισμοῦ καὶ Ἐργασίας, θέλουσι καθορισθῇ λεπτομερέστερον τὰ τῆς χορηγήσεως τῶν βιβλιαρίων τούτων, τὰ προσόντα ἐν γένει, ἅτινα δέον νὰ συγκεντρώνῃ ὁ ἐπιθυμῶν νὰ ἐργασθῇ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, ἀναλόγως τῆς τάξεως τοῦ ξενοδοχείου, ὡς καὶ αἱ περιπτώσεις ἀπαγορεύσεως ἐξασκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ ξενοδοχοϋπαλλήλου, κατὰ δὲ τὸ κατὰ τὴν ἀνωτέρω νομικὴν ἐξουσιοδότησιν ἐκδοθὲν Β. Δ. τῆς 3|10 Ἀπριλίου 1934 περὶ χορηγήσεως ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ξενοδοχείων (τροποποιηθὲν ὑπὸ τοῦ Β. Δ. τῆς 27 Ἰουνίου|6 Ἰουλίου 1937) «οὐδεὶς δύναται νὰ ἐργασθῇ ἐν ξενοδοχείῳ καὶ νὰ ἀπασχοληθῇ εἰς τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 391|1936 Α. Ν. ἀναφερομένας εἰδικότητας (δηλ. ἀρχιθαλαμηπόλου θαλαμηπόλου, ἀρχιθυρωροῦ, θυρωροῦ κλπ), ἐφ' ὅσον στερεῖται ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου ἐργασίας, χορηγουμένου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος (ἄρθρον 1). Ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος διατάγματος ἀπαγορεύεται ἡ πρόσληψις παρὰ ξενοδόχων ὑπαλλήλων ἄνευ προσαγωγῆς παρ' αὐτῶν τοῦ ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου ἐργασίας (ἄρθρον 2 παρ. 2), «ἡ ἰατρικὴ βεβαίωσις ἐπὶ τῶν βιβλιαρίων ἐργασίας περὶ τῆς σωματικῆς ὑγείας τῶν ὑπαλλήλων ξενοδοχείων, δέον ν' ἀνανεοῦται κατ' ἔτος κλπ (ἄρθρον 10). Αἱ ἀπαγορευτικαὶ διατάξεις αὗται, προφανῶς ἀκοποῦσαι τὴν ἀποτροπὴν τῆς προσλήψεως ὡς ὑπαλλήλων ξενοδοχείων ἀτόμων ἐπικινδύνων ἢ πασχόντων ἐκ μολυσματικῶν νόσων κλπ., ὡς ἐκ τῆς καθόλου ὑφῆς τούτων δείκνυται, εἶναι δημοσίας τάξεως καὶ αἱ κατὰ παράβασιν τούτων συσταθεῖσαι δικαιοπραξίαι, κατ' ἄρθρον 174 Α. Κ. ἄκυροι καὶ ἑπομένως κατ' ἄρθρον 180 Α. Κ. λογίζονται ὡς μὴ γενόμεναι (πρβλ. Α. Π. 63|1948 ΕΕΔ. 7, 199 καὶ Α. Π. 70|1918, ΕΕΔ 7, 271). Συνεπῶς, βεβαιωθέντος ὅτι ἡ ἐνάγουσα, ὡς θαλαμηπόλος προσληφθεῖσα, στερεῖται ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου ἐργασίας, δὲν εἶχε νόμιμον ὑποχρέωσιν ὁ ἐναγόμενος νὰ καταγγείλῃ ἀνύπαρκτον σύμβασιν καὶ δὴ κατὰ τὰς νομίμους διατυπώσεις, αἵτινες προϋποθέτουν ὕπαρξιν νομίμου συμβάσεως ἐργασίας, δι' ὃ καὶ δὲν δικαιοῦται ἡ πρώτη μισθῶν ἐνεργείας ἀπὸ τῆς ἀποπομπῆς της, ἀλλ' οὔτε καὶ τῆς διαφορᾶς μεταξὺ τῶν καταβληθέντων καὶ καταβλητέων βάσει τῆς διαιτητικῆς ἀποφάσεως, ἣν διαφοράν προφανῶς μόνον ἐὰν ὑπάρχουν τὰ στοιχεῖα τῆς ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ὑποχρεώσεως τοῦ ἐναγομένου δύναται νὰ αἰτήσηται αὕτη ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου Δικαστηρίου (βλέπε Α. Π. 101|1950 ΕΕΔ 9, 295).

6.—ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ ΕΘΝΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑΣ

Ἐθνικὸν Ἵδρυμα Ραδιοφωνίας.—Νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου.—Σχέσις προσωπικοῦ.—Τοιαύτη ἡ τοῦ δημοσίου δικαίου.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4558|1949

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. ***Α. Παπαχρήστου***

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Χρηστάκος, Γ. Ἡσαΐας

Διὰ τῆς κρινομένης ἀγωγῆς του ὁ ἐνάγων, ἐκθέτων ὅτι προσελήφθη καὶ ὑπηρετεῖ ὡς ὑπάλληλος, ἐκφωνητής, παρὰ τῷ ἐναγομένῳ Ἱδρύματι ἀπὸ τῆς συστάσεώς του διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 51|1945 Συντ. Πράξεως μέχρι καὶ τῆς 4 Δεκεμβρίου 1948, ὅτε ἀπελύθη ἀκύρως παρ' αὐτοῦ, αἰτεῖται, ἀκύρου κηρυσσομένης τῆς ἀπολύσεώς του, διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ εἰδικώτερον ἐκτιθεμένους λόγους, νὰ ὑποχρεωθῇ τὸ ἐναγόμενον, μὴ ἀποδεχθὲν τὰς προσηκόντως προσφερθείσας ὑπηρεσίας, πρὸς καταβολὴν τῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του καὶ μέχρι τῆς ἀγωγῆς καθυστερουμένων μισθῶν του.

Τὸ ἐναγόμενον εἶναι αὐτόνομος ὀργανισμός, ἀποτελῶν νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, τελεῖ ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ Κράτους (ἄρθρ. 1 § 1 καὶ 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 51|1945 Συντ. πράξεως (ΦΕΚ. 1945 φύλλ. 125) καὶ σκοπὸν ἔχει τὴν ἀποκλειστικὴν ἐκμετάλλευσιν καὶ λειτουργίαν τῶν ραδιοφωνικῶν ἐκπομπῶν ἐν Ἑλλάδι, κατὰ τὰ λεπτομερῶς ἐν ἄρθρῳ 2 § 1 ἐπ. τῆς αὐτῆς Σ. Π. ἀναπτυσσόμενα, ἤτοι ἐκπληροῖ προφανῶς σκοποὺς κρατικοὺς καὶ κοινῆς ὠφελείας (ἄρθρ. 2) διὰ τὴν εὐόδωσιν τῶν ὁποίων ὅλως ἰδιαιτέρα εἶναι ἡ μέριμνα καὶ ὁ ἔλεγχος τοῦ Κράτους (ἄρθρον 7 § 1 Α. Ν. 818|1946) ἀφ' ἑνός, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐκ τοῦ συνόλου τῶν συμπληρωσασῶν τὴν ρηθεῖσαν Συντ. Πρᾶξιν διατάξεων τοῦ Α. Ν. 818|1946, ἰδίᾳ δὲ ἐκ τῆς τοιαύτης τοῦ ἄρθρου 14 § 2, καθ' ἣν ἅπαντες οἱ μέχρι τοῦδε προσληφθέντες ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ὑπάλληλοι θεωροῦνται ἐκτακτοι δημόσιοι ὑπάλληλοι, ἀπὸ δὲ τοῦ διορισμοῦ των εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ ὁριζομένας ὀργανικὰς θέσεις οὗτοι εἶναι τακτικοὶ δημόσιοι ὑπάλληλοι, ἀπολαύοντες τῶν αὐτῶν προνομίων καὶ δικαιωμάτων μὲ τοὺς μονίμους ὑπαλλήλους τοῦ δημοσίου ὡς καὶ τῆς ἀπολήψεως συντάξεως ἐκ τοῦ Δημοσίου Ταμείου, προκύπτει, ὅτι οἱ ὑπάλληλοι τοῦ ἐναγομένου Ἱδρύματος, οἱ ἀπὸ τῆς συστάσεως του καὶ ἐφεξῆς προσληφθέντες διὰ τὴν πραγμάτωσιν τοῦ ρηθέντος σκοποῦ τοῦ ἐναγομένου, τηρηθεισῶν τῶν διατάξεων τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ἀνωτέρω νομοθετημάτων καὶ οὐχὶ διὰ συμβάσεως μεταξὺ τῶν καταρτισθείσης δι' ἑκατέρωθεν δηλωθείσης βουλήσεως ἴσης ἀξίας καὶ ὑπηρετοῦντες παρ' αὐτῷ, κατέχοντες δὲ ὀργανικὰς ἢ μὴ θέσεις τε-

λοῦσιν ἐν σχέσει δημοσίου καὶ οὐχὶ ἰδιωτικοῦ δικαίου μετ' αὐτοῦ. Ἡ ἄποψις αὕτη ἐνισχύεται καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 14 § 1 τοῦ Α. Ν. 818|48, καθ' ἣν ἐπὶ τοῦ ἐναγομένου δὲν ἔχει ἐφαρμογήν, πλὴν ἄλλων, καὶ ὁ νόμος 17|1945 περὶ δημοσιεύσεως διορισμῶν, προαγωγῶν κλπ. ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὑποχρέωσιν τῆς δημοσιεύσεως τῶν διορισμῶν κλπ. τῶν δημοσίων πολιτικῶν (ἄρθρον 1) καὶ στρατιωτικῶν ὑπαλλήλων (ἄρθρ. 2). Ἡ ἐν λόγῳ ἐξαίρεσις παρίσταται ἄνευ ἐννοίας τινός, ἐὰν γίνῃ δεκτὴ ἡ ἄποψις ὅτι ἡ συνδέουσα τοὺς ὑπαλλήλους τακτικοὺς ἢ ἐκτάκτους τοῦ ἐναγομένου μετ' αὐτοῦ πλὴν τῶν σαφῶς διὰ συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου προσλαμβανομένων δι' ὡρισμένον ἢ δι' ἀόριστον χρόνον, εἶναι τοιαύτη ἰδιωτικοῦ δικαίου. Ἐν προκειμένῳ, ἐφ' ὅσον ἔκ τε τῆς ἀγωγῆς, ἀλλὰ καὶ τῶν ἑκατέρωθεν προσαγομένων καὶ ἐπικαλουμένων ἐγγράφων καὶ τῆς ἐν γένει διαδικασίας, προκύπτει, ὅτι ἡ τὸν ἐνάγοντα ὑπάλληλον τοῦ ἐναγομένου ἐκ τῶν ἀρχικωτέρων (διορισμὸς του ἐν Φ.Ε.Κ. 204|1941) καὶ μονίμων τοιούτων, κατέχοντα δὲ τὴν ὀργανικὴν θέσιν τοῦ Ραφωνητοῦ (β. δ τῆς 28 Φεβρουαρίου 1946 περὶ κυρώσεως τοῦ Διοικητ. Κανονισμοῦ τοῦ Ε.Ι.Ρ. Κεφ. Η' ἄρθρον 18α), δύσαντα καὶ τὸν νενομισμένον ὅρκον (ὑπ' ἀριθ. 173)|1941 ἔγγραφον Δ/σεως Ραδιοφωνίας) συνδέουσα μετ' αὐτοῦ σχέσις, ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων, εἶναι δημοσίου δικαίου, νόμῳ ὡς τοιαύτη χαρακτηριζομένη, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων προκύπτουσα καὶ ἡ κρινομένη ἀγωγὴ του, αἰτήμα ἔχουσα τὸ ἐν τῇ πρώτῃ σκέψει τῆς παρούσης, ἀναρμοδίως φέρεται ἐνώπιον ἡμῶν πρὸς ἐκδίκασιν, κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Β. Δ. τῆς 4 Αὐγούστου 1921 περὶ κωδ. τῶν διατάξεων τοῦ Ν. ΓΧΟΥ, καθ' ἣν ἐκδικάζεται οὐχὶ πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, ἀλλὰ ταύτη ἐκ παρεκτὸς ἐξηρτημένης ἐργασίας, δυνάμει συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, καὶ εἶναι ἀπορριπτέα ἐκ τοῦ λόγου τούτου, κατ' ἄρθρον 8 § 1 τοῦ ρηθέντος Νόμου.

III

Στρατευσις μισθωτῶν

1.—ΜΙΣΘΟΣ ΕΚ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ Ν. 3514

Νομοθετικὴ ἐκ τοῦ Ν. 3514 προστασία μισθωτῶν Δημοσίου.—Στρατιωτικὴ ὑπηρεσία ὑποκειμένου.—Ἀνυπαίτιος ἀπώλεια μισθοῦ ἐκ τοῦ Δημοσίου πρὸς ἐπιδόματα Ν. 3514

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 2114|1950

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. *Ε. Μαλλιάρας*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Παπαδόπουλος, Δ. Οἰκονομίδης

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α Ν 2672 1950, καθ' ἣν «ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 3514, ἐπιστρατευόμενοι ὡς ἔφεδροι ἀξιωματικοί, δικαιοῦνται νὰ λάβωσι παρὰ τῶν οἰκείων ἐργοδοτῶν των τὴν τυχὸν ὑπάρχουσαν διαφορὰν μεταξὺ τοῦ μισθοῦ των ὡς ἀξιωματικῶν, καὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, τὸ ὁποῖον θὰ ἐλάμβανον, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ρηθέντος νόμου, ἐὰν ἐστρατεύοντο ὡς ὁπλῖται», δὲν δύναται νὰ τύχῃ ἀναλόγου ἐφαρμογῆς οὔτε διὰ διασταλτικῆς ἑρμηνείας ἐν προκειμένῳ, ἔνθα ὁ ἤδη ἐφεσίβλητος, ἐργαζόμενος ὡς ἡμερομίσθιος τεχνίτης τῶν συνεργείων τοῦ Β Ναυστάθμου, δὲν ἐστρατεύθη ὡς ἔφεδρος ἀξιωματικός, ἀλλ' ὡς ὁπλίτης, ἤτοι ὡς ναύτης τοῦ Β. Ν., βραδύτερον δὲ ὠνομάσθη ὑποκελευστής, τοὐτέστι παρέμεινε ὁπλίτης τοῦ Β. Ν., καθ' ὅσον διὰ τῆς ὡς ἄνω ἐξαιρετικοῦ δικαίου διατάξεως ὁ Νομοθέτης ἀπέβλεψεν ἀπλῶς εἰς τὸ νὰ δημιουργήσῃ ἀξίωσιν τῶν ἐφέδρων ἀξιωματικῶν κατὰ τῶν ἐργοδοτῶν των, διὰ τὴν ὡς ἄνω διαφοράν, ἣν ἄνευ τῆς διατάξεως ταύτης δὲν θὰ ἐλάμβανον οὗτοι ἅτε μὴ προνοοῦντος τοῦ νόμου 3514 περὶ αὐτῶν, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ καθιερώσῃ τὴν ἀρχὴν τοῦ συμψηφισμοῦ, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ἀπαλλαγῆς τοῦ ἐργοδότου, ὅταν ὁ ἔφεδρος λαμβάνῃ μισθὸν παρὰ τοῦ Δημοσίου, εἴτε πλήρους, εἴτε κατὰ τὸ λαμβανόμενον παρὰ τοῦ Δημοσίου ποσὸν (πρβλ. τὴν ὑπ' ἀριθ. 3454|1949 ὁμοίαν μας ἐν Ερ.Δ 8, 862, ὡς καὶ τὴν 1957] 949 Προέδρου Πρ. Πειραιῶς ἐν ΕΕΔ 8, 86). Ἀφ' ἑτέρου ἡ ὡσαύτως ἐπικαλουμένη διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 271)1940, καθ' ἣν οἱ κληθέντες καὶ ἐμπρόθεσμοι καλούμενοι ὑπὸ τὰ ὅπλα ἔφεδροι ἐν γένει, τυγχάνοντες τακτικοὶ δημόσιοι ὑπάλληλοι ἢ τοιοῦτοι Δήμων, Κοινοτήτων καὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, εἴτε συνταξιοῦχοι, δύνανται κατ' ἐπιλογὴν αὐτῶν, τοῦ δικαιώματος τούτου ἐφ' ἅπαξ ἀσκηθησομένου βάσει δηλώσεως ὑπευθύνου, νὰ λαμβάνωσιν εἴτε τὰς ἀποδοχὰς τῆς σχετικῆς αὐτῶν θέσεως, παραιτούμενοι τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μονίμου ἢ ἀνακατατεταγμένου ὁπλίτου ἢ ὑπαξιωματικοῦ, εἴτε τὰς ἀποδοχὰς τούτου, παραιτούμενοι τῶν ἀποδοχῶν τῆς πολιτικῆς των θέσεως ὡς ἀφορῶσα δημοσίους ὑπαλλήλους, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἀναλόγων ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῆς ὑπὸ κρίσιν διαφορᾶς, ἀλλ' οὔτε καὶ ἡ τοιαύτη τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ νόμου 269.ι) 940, καθ' ἣν οἱ ὡς ἔφεδροι ὁπλῖται τοῦ στρατοῦ τῆς θαλάσσης, τῆς χωροφυλακῆς, τῆς ἀστυνομίας πόλεων καὶ τῆς πυροσβεστικῆς ὑπηρεσίας καλούμενοι τακτικοὶ ὑπάλληλοι ἢ ὑπηρέται τῶν δήμων, τῶν κοινοτήτων ἢ τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, οἱ προερχόμενοι ἐκ μονίμων κλπ. δικαιοῦνται ἐπιλογῆς μεταξὺ τοῦ μισθοῦ των ὡς ἐφέδρου καὶ τοῦ μισθοῦ τῆς πολιτικῆς των θέσεως κλπ. (βλέπε τὰς ὡς ἄνω ἀποφάσεις)

2.—ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΠΑΡΑ ΤΟΝ Ν. 3514 ΚΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ

Ἀδικαιολόγητος ἀπόλυσις ἀποστρατευθέντων μισθωτῶν καὶ συνέπειαι ἐκ τοῦ Ν 3514.—Ἀρμοδιότης Δικαστηρίου καὶ Ἐπιτροπῆς.—Ἀπόλυσις δημοσικῶν ὑπαλλήλων.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1518|1950

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. *Ε. Μαλλιάρας*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Καντζίκης, Κ. Κανάκης

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Προεδρ. Δ. τῆς 8|13 Δεκεμβρίου 1 28 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει ἐπιστρατεύσεως (κωδικοποιηθέντος ν. 3514) «ὑπάλληλος, ἐπαναλαβὼν κατὰ τὸν νόμον ταῦτ·ν τὴν ἐργασίαν του, δὲν δύναται πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους ν' ἀπολυθῇ τῆς θέσεώς του, εἰμὴ διὰ κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένην αἰτίαν. Ἄλλως δικαιοῦται εἰς ἀποζημίωσιν ἴσην πρὸς τοὺς μισθοὺς ἓξ μηνῶν», κατὰ δὲ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Α. Ν. 547|37 διὰ τὰς περιπτώσεις ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ κωδικοποιημένου νόμου 3514 ἐφαρμόζονται ἀναλόγως αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α. Ν. 211|36, προστεθέντος εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ ἄρθρου τούτου ἑνὸς μισθωτοῦ ἐργάτου ἢ ὑπαλλήλου, ὁριζομένου δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων ἀριδήλως ἐξάγεται, ὅτι, ἐὰν ὁ προστατευόμενος ὑπὸ τοῦ Νόμου 3514 στρατευθεὶς, ἐπαναλαβὼν κατὰ τὸν νόμον τοῦτον τὴν ὑπηρεσίαν του μετὰ τὴν ἀποστράτευσίν του, ἀπολυθῇ ἐκ τῆς θέ

ΞΕΝΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΕΝΝΟΙΑΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΔΙΑΦΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΠΟΦΑΣΙΣ ΤΟΥ ΓΑΛΛΙΚΟΥ ΑΝΩΤΕΡΟΥ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
τῆς 13ης Μαΐου 1950

(Ἐκ τοῦ *Droit social*, Ἰούνιος 1950, No. 6, σελ. 332).

Ἱστορικόν: Ἡ διένεξις προέκυψεν ἐκ τῆς ἀντιθέσεως δύο *ἐργατικῶν συνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων* σχετικῶς πρὸς τὴν κατανομὴν τῶν ἑδρῶν ἔν τινι αἱρετῇ ἐθνικῇ ἐπιτροπῇ. Τὸ Ἀνώτερον Διαιτητικὸν Δικαστήριον καλεῖται νὰ κρίνῃ, ἐὰν πρόκηται καὶ ἐν προκειμένῳ περὶ συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας.

Ἀπόφασις: Ἐπειδή, ὡς προκύπτει πράγματι ἐκ τῶν ἐν τῇ δικογραφίᾳ ἐγγράφων, τὰ μέρη ἠθέλησαν νὰ προσφύγουν εἰς διαιτησίαν, προβλεπομένην ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 13 τῆς Ἐθνικῆς Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν Τραπεζῶν, ἥτις ἐπεκυρώθη διὰ τῆς ἀπὸ 20 Αὐγ. 1947 ὑπουργικῆς διατάξεως, οὐδεμία δὲ ἀμφισβήτησις ἦτο δυνατὴ ἐπὶ τῆς ὑποβληθείσης εἰς διαιτησίαν διαφορᾶς καὶ ἐπὶ τῆς ἐκτάσεως τῆς ἀποστολῆς τῆς διαιτησίας ταύτης. Ἐπειδή, ἐξ ἄλλου τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐκοινοποιήθη ἀντικανονικῶς δὲν εἶναι τοιαύτης φύσεως, ὥστε νὰ προσάψῃ εἰς ταύτην λόγον τινὰ παραβάσεως τοῦ νόμου.

Παρατηρήσεις: Ἡ ἀπόφασις αὕτη τοῦ Ἀνωτέρου Διαιτητικοῦ Δικαστηρίου θέτει ἐκ νέου ἐν Γαλ.

σεώς του πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους, δικαιοῦται εἰς ἀποζημίωσιν ἴσην πρὸς τοὺς μισθοὺς ἓξ μηνῶν, ἐκτὸς ἐὰν ἡ ἀπόλυσις ἔλαβε χώραν διὰ κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένην αἰτίαν, κατόπιν προσφυγῆς εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α. Ν. 244)1936. Ὁ δεύτερος λόγος ἐφέσεως, ἑπομένως, καθ' ὃν, κατὰ κακὴν ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τῶν νόμων 3514)1 28 καὶ 244) 936, ἐδέχατο ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ὅτι μόνον κατόπιν εἰδικῶς αἰτιολογημένης ἀποφάσεως τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ Α. Ν. 24) 93υ Ἐπιτροπῆς ἠδύνατο νὰ γίνῃ νομίμως ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἐνῷ δὴθεν ἀρμόδιος διὰ τὴν ἀπόλυσιν ἦτο ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων, ἀφοῦ διὰ τῆς παραγρ. 2 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ν. 1143)1944, κυρωθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 82υ) 30)5)1946 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐκδοθείσης βάσει τοῦ ἄρθρου 3 τῆς ὑπ' ἀριθ. 58)1945 Σ. Π. ὁ Δήμαρχος, μετὰ πρότασιν τοῦ προϊσταμένου τῆς οἰκείας δημοτικῆς ὑπηρεσίας, διορίζει καὶ ἀπολύει τοὺς ἐκτάκτους ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρέτας, εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἄβασιμος, διότι ἡ γενικὴ διάταξις αὕτη προγενεστέρα, ἄλλως τε, τῆς τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 5 9)1948, ὡς ἀφορῶσα τὸν διορισμὸν καὶ τὴν ἀπόλυσιν γενικῶς τῶν ἐκτάκτων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν τοῦ Δήμου, δὲν δύναται νὰ κατισχύσῃ τῆς εἰδικωτέρας καὶ μεταγενεστέρας τοιαύτης τοῦ εἰρημένου ν. 519)1948 ὡς ἄνω διατάξεως, καθοριζούσης τὸν τρόπον τῆς ἐντὸς ἔτους ἀπολύσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατοτεχνιτῶν, οἵτινες μετὰ τὴν στράτευσίν των ἐπανέλαβον τὴν ἐργασίαν των.

Διὰ τῆς ἀγωγῆς του, ἐφ' ἧς ἔκρινεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὁ ἤδη ἐφεσιβλήτος δὲν ἠτήσατο, ὅπως κηρυχθῇ ἄκυρος ἡ ὑπὸ τοῦ ἐκκαλ ύντος γενομένη ἀπόλυσις του. Ἡ τοιαύτη προσβολὴ τῆς ἀπολύσεώς του, διὰ τὸν λόγον τοῦτον, ἤτοι διότι ἐγένετο πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους, δὲν εἶναι, ἄλλως τε δυνατή, μὴ δυναμένης νὰ τύχῃ ἀναλόγου ἐφαρμογῆς, ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α Ν. 244)1936, ὡς τοῦτο ἐν μέρει ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 771)1947 (βλέπε τὴν ὑπ' ἀριθμ. 24)1949 ἀπόφασιν Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς Προστασίας Π Π, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ΕΕΔ 8,946), ἀλλ' ὅπως τῷ καταβληθῇ ἡ ὁριζομένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ν. 3514 ἀποζημίωσις ἴση πρὸς τοὺς μισθοὺς ἓξ μηνῶν.

Συνεπῶς ὅλως ἄσχετος καὶ ἀνεδιαφικὴ εἶναι ἐν προκειμένῳ ἡ ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐπικαλουμένη διάταξις τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ἀνωτέρω ν. 1143)41 καθ' ἣν «αἱ αἰτήσεις ἢ προσφυγαὶ ὑπαλλήλων Δήμων, Κοινοτήτων κλπ. κατ' ἀποφάσεων τῶν οἰκείων ὀργάνων τῶν Ὀργανισμῶν τούτων, ἐνωπίων τῶν κατὰ τὴν παράγραφον 2 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α. Ν. 244)36 «περὶ τροποποιήσεως κλπ.» Πρωτοδικειακῶν Ἐπιτροπῶν, ἀσκοῦνται, ἐπὶ ποινῇ ἀπαραδέκτου, ἐντὸς προθεσμίας μηνὸς ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως εἰς αὐτοὺς τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως. Ὁ τρίτος καὶ τελευταῖος, ἑπομένως, λόγος ἐφέσεως ὅτι, ἀφοῦ παρῆλθε πλέον τοῦ τριμήνου, ἀφ' ἧς ὁ ἐκκαλῶν ἐκοινοποίησεν εἰς τὸν ἐφεσιβλήτον τὴν ἀπόλυσιν καὶ ἑπομένως, ἔδει, βάσει τῆς προπαρατεθείσης ταύτης διατάξεως τοῦ νόμου, ν' ἀπορριφθῇ ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδικου ἡ ἀγωγή, ὡς νόμῳ ἀπαράδεκτος καὶ ἐκπρόθεσμος, τυγχάνει ἀπορριπτέος, ὡς νόμῳ ἀβάσιμος, ὡς καὶ ἡ ἔφεσις.

IV Προστασία παλαιῶν πολεμιστῶν

1.—ΣΥΜΨΗΦΙΣΜΟΣ ΚΕΡΔΗΘΕΝΤΩΝ ΑΛΛΑΧΟΥ ΕΠΙ ΑΚΥΡΟΥ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ

Παράνομος ἀπόλυσις ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ. —Ἐπιτρεπτὸν συμψηφισμοῦ κερδηθέντων ἀλλαχοῦ κατὰ χρόνον, καθ' ὃν τελεῖ ἐν ἀκύρῳ ἀπολύσει.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2725)1950
Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. *Μπιζίμης*
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Χ. Καθόρειος*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Δημίδης Σ. Σπετσάκης

Ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος τυγχάνει ἔφεδρος παλαιὸς πολεμιστὴς οὐδαμῶς ἐκ τούτου ἕπεται, κατὰ τὸ ἄρθρον 10 παρ. 1 τοῦ Α. Ν. 244)1936, ὅτι πρέπει νὰ λαμβάνῃ τοὺς μισθούς του παρὰ τῆς ἐκκαλούσης καὶ ὅταν ἀκόμη οὗτος προσφέρῃ τὰς ἐργασίας του ἀλλαχοῦ καὶ ἀποκομίζῃ οὗτος ἐντεῦθεν ἐσα ποσὰ πρὸς τοὺς μισθούς, διότι τοιοῦτον τι δὲν ὁρίζει ἡ ὡς ἄνω διάταξις (ὅρα διατριβὴν εἰς Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμ. 1ος, σελ. 132 ἐπ. καὶ αὐτόθι ἀναφερομένην νομολογίαν). Τὰ ἐναντία ὅθεν ὑποστηρίζων ὁ ἐφεσίβλητος εἶναι ἀπορριπτέα, ὡς ἄβάσιμα.

λίφ, καίτοι κατά τρόπον ἔμμεσον, τὸ πρόβλημα τοῦ καθορισμοῦ τῶν ὁρίων τῆς νομικῆς ἐννοίας τῆς ***συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας***. Δὲν εἶναι ἄγνωστον, ὅτι ἡ ἔννοια αὕτη, παρά τὰς ἀξιεπαίνους προσπαθείας τῆς θεωρίας, καθωρίσθη σχεδὸν ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῆς προπολεμικῆς νομολογίας τοῦ ὡς ἄνω Δικαστηρίου. Εἰς τὰς ἀποφάσεις τούτου κυρίως ὁ ἐρευνητὴς δύναται νὰ ἀνεύρῃ τὰ στοιχεῖα βάσει τῶν ὁποίων θὰ προσδώσῃ εἰς τινα διαφοράν τὸν χαρακτῆρα τῆς συλλογικότητος. Πέραν τούτου δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι τὰ ὅρια μεταξὺ συλλογικῆς καὶ ἀτομικῆς διαφορᾶς εἶναι εἴτε ἀκαθόριστα καὶ ὅτι δὲν ὑπάρχει γενικὸς κανών, δεδομένος ὑπὸ τῆς θεωρίας, ὥστις νὰ δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐπὶ πάσης ὑποθέσεως (*R. Pinto*. Remarques sur la notion de différend collectif du travail, *Dalloz Hebdomadaire*, 1938, chr. XII, p. 49). Ὡς διαπιστοῦται εἰδικώτερον... εἰς τὸ πεδίον τοῦτο, ἔνθα ἡ ἀναζήτησις πρακτικῶν λύσεων πρωτεύει πάσης ἄλλης σκέψεως, φαίνεται εἰς ἡμᾶς, ὅτι εἰς ὁρισμός ἵνα εἶναι ὠφέλιμος, δέον νὰ στηρίζηται ἀποκλειστικῶς ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν δεδομένων, τὰ ὁποῖα διαθέτομεν σήμερον. Τὰ δεδομένα ταῦτα εἶναι αἱ ἀποφάσεις τοῦ Ἀνωτέρου Διαιτητικοῦ Δικαστηρίου. Ἀκολουθοῦντες τὴν νομολογίαν ταύτην δυνάμεθα νὰ προτείνωμεν ὁρισμὸν καθαρῶς πραγματιστικὸν τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς, προσαρμοζόμενον εἰς τὰς διαφόρους περιπτώσεις, τὰς ὁποίας γνωρίζομεν μέχρι σήμερον. Ἀλλὰ τὸ Δικαστήριον, πρέπει νὰ τὸ εἴπωμεν, ἔχει λίαν εὐρεῖαν ἀντίληψιν τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς. Φαίνεται ὅτι ἐννοεῖ ὡς τοιαύτην πᾶσαν διαφοράν γεννηθεῖσαν ἐν τῇ βιομηχανίᾳ ἢ ἐν τῷ ἐμπορίῳ, ἐφ' ὅσον αὕτη ἐμπλέκει συλλογικὰ συμφέροντα ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ ἐπαγγέλματος ἢ τῆς κοινωνικῆς εἰρήνης, εἴτε ταῦτα προσεβλήθησαν εὐθέως, ἐφ' ὅσον ἡ διαφορὰ ἀνάγεται ἐπὶ ὅρου τινὸς ἐργασίας νομίμως ἀναγνωρισθέντος ἢ καθορισθέντος ἐν τινι συλλογικῇ συμβάσει, εἴτε προσεβλήθησαν ἐμμέσως ἢ μεταγενεστέρως, διά τινος μέτρου ληφθέντος ἀτομικῶς ἢ λόγῳ τῶν συνεπειῶν τοῦ μέτρου τούτου, εἴτε ὑπῆρξεν ἀπεργία ἢ ἀνταπεργία ἢ καὶ ἀπειλὴ τούτων μόνον, γεγονός, ὅπερ σημαίνει ὅτι δὲν ἐνδιαφερόμεθα διὰ τὰ ἐν τῇ διενέξει ταύτῃ μέρη, ἀλλὰ διὰ τὰ παρ' αὐτῶν ἐκπροσωπούμενα συμφέροντα. Εἰς τὴν παροῦσαν κατάστασιν τῆς νομολογίας τοῦ Ἀνωτέρου Διαιτητικοῦ Δικαστηρίου θεωρεῖται ὡς συλλογικὴ πᾶσα διαφορά, ἐν τῇ ὁποίᾳ δύναταί τις νὰ εὕρῃ προσβολὴν συλλογικοῦ τινος συμφέροντος παρουσιάζοντος χαρακτῆρα ἀνάγκης διὰ τὴν ἄμυναν τοῦ ἐπαγγέλματος ἢ τῆς κοινωνικῆς εἰρήνης. (*J. de Tovar*, De la nature juridique du conflit collectif de travail, Paris, 1939, p. 95). Κατὰ τὴν νομολογίαν, ὅθεν, τοῦ ὡς ἄνω γαλλικοῦ Δικαστηρίου ἡ νομικὴ ἔννοια τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς προϋποθέτει δύο στοιχεῖα.

1) ***Συλλογικὸν συμφέρον*** (Intérêt collectif): Ποία ὅμως εἶναι ἡ ἔννοια τούτου; Δὲν ὑπάρχει σαφὴς ὁρισμός. Ἀλλὰ καὶ αἱ δοθεῖσαι ἑκάστοτε λύσεις ὑπὸ τοῦ γαλλικοῦ Ἀνωτέρου Διαιτητικοῦ Δικαστηρίου δὲν εἶναι ἄνευ κινδύνων. Ἐδέχθη, αἴφνης, τοῦτο ὅτι ὑπάρχει συλλογικὸν συμφέρον, ἂν ἡ διαφορὰ ἀνάγεται εἰς τὴν ἑρμηνείαν συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἀλλ' ὀρθῶς κατακρίνεται ἡ ἄποψις αὕτη ὡς λίαν εὐρεῖα. Διότι ἐκτείνει τὴν ἔννοιαν τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἐπὶ πάσης διατάξεως συλλογικῆς τινος συμβάσεως, ἧς ἡ ἀμφισβήτησις δύναται νὰ ἐγείρῃ τοιαύτην σύγκρουσιν (Note *Durand* εἰς *Droit social*, 2uin 1950, 233). Ἐξ ἄλλου τὸ πρόβλημα καθίσταται ὀξύτερον, ἂν ἡ συλλογικὴ διαφορὰ πηγάζῃ ἐξ ἀτομικῆς τοιαύτης, ὅτε ἡ τελευταία αὕτη χρησιμεύει ὡς ***αἰτία*** διὰ τὴν πρώτην. Τί θὰ συμβῇ αἴφνης, ἂν μετ' ἀδικαιολογήτου ἀπολύσεως ἐργάτου τινὸς τὸ προσωπικὸν κατέρχεται εἰς ἀπεργίαν, ὁ δὲ ἐργοδότης δράττεται τῆς εὐκαιρίας, ἵνα ἀπολύσῃ καὶ τοῦτο; Ἀρχικῶς προσεβλήθη ἀτομικὸν συμφέρον καὶ ὑπῆρχεν ἀτομικὴ διαφορὰ ἐργασίας. Εἶτα προσβάλλεται συλλογικὸν συμφέρον καὶ εἴμεθα ἐν ὄψει συλλογικῆς διαφορᾶς. Ἂν ὁ διαιτητὴς λύσῃ τὴν δευτέραν, θὰ λύσῃ καὶ τὴν πρώτην ἡ αὐτὴ θὰ μείνῃ ἄλυτος; Τὸ συλλογικὸν συμφέρον χωρίζεται τοῦ ἀτομικοῦ ἢ ὑπάρχει ***ἀδιαιρετόως*** συμφερόντων; Ἐνταῦθα γίνεται δεκτὸν ὑπό τινων ὅτι συλλογικὸν συμφέρον ὑπάρχει, ὅταν ἡ ἀτομικὴ ἀπόφασις δὲν εἶναι, εἰμὴ ἡ ἰδιαιτέρα ἐφαρμογὴ γενικοῦ τινος κανόνος, τεθέντος σιωπηρῶς ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἐφαρμογὴ πρόκειται νὰ ἐκταθῇ ἐπὶ τοῦ συνόλου ἢ ὡρισμένων μόνον κατηγοριῶν τοῦ προσωπικοῦ (*R. Pinto*, op. cit).

2) ***Συλλογικὴ ἐμφάνισις τῶν μερῶν*** (collectivité ouvrière): Τὸ ζήτημα δὲν εἶναι ἁπλοῦν. Εἶναι αὐτονόητον νὰ εἴπῃ τις, ὅτι ἡ συλλογικὴ διαφορὰ ἀπαιτεῖ συλλογικότητα τῶν μερῶν. Ἀλλ' εἰς τί συνίσταται ἡ συλλογικότης τῶν διαμαχομένων; Ὁ διέπων τὰ τῆς ὀργανώσεως τῆς διαδικασίας τοῦ συμβιβασμοῦ καὶ διαιτησίας γαλλικὸς νόμος τῆς 4ης Μαρτίου 1938, καθὼς καὶ ὁ νέος γαλλικὸς νόμος τῆς 11ης Φεβρουαρίου 1950 περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ διαδικασίας ρυθμίσεως τῶν συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας (***Θ. Γ. Βιαχοπούλου***, Ὁ νέος γαλλικὸς νόμος περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ΕΕΔ 9, 385—388, 437—442) οὐδὲν ὁρίζουν περὶ αὐτῆς. Καὶ ἡ παράλειψις εἶναι ἐν προκειμένῳ σκόπιμος, ἵνα δοθῇ εἰς τὰ Διαιτητικὰ Δικαστήρια ἡ μεγίστη δυνατὴ εὐχέρεια πρακτικῆς ἐφαρμογῆς. Οὕτω, ἡ μέχρι τοῦδε νομολογία τοῦ Ἀνωτέρου Διαιτητικοῦ Δικαστηρίου ἐδέχετο οὐ μόνον ὅτι ἡ συλλογικὴ διαφορὰ προϋποθέτει διένεξιν μεταξὺ ἐργοδοτικῆς καὶ ἐργατικῆς ὀργανώσεως, ἀλλ' ὅτι τοιαύτη διαφορὰ ὑφίσταται καὶ ἂν ἡ διένεξις ὑφίσταται μεταξὺ ἐργατικῶν καὶ μόνον ὀργανώσεων ἢ καὶ μόνον μεταξὺ ἐργοδότου καὶ ὁμάδος ἐργαζομένων (*P. H. Teitgen*, Quels sont les conflits visés par la loi du 31 déc. 1936 ?, *Droit social*, 1938, No 1, p. 10). Ἡ ἤδη ἀναδημοσιευομένη ἀπόφασις νιοθετεῖ μίαν τῶν ἄνω ἐκδοχῶν, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι τέμνει διαφοράν ἀναφυεῖσαν μεταξὺ δύο ἐργατικῶν ὀργανώσεων. Ἀλλ' εὑρύνει σημαντικῶς τὸ ἀντικείμενον τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς, εἰς τρόπον ὥστε τὸ σημεῖον τοῦτο νὰ ἔχῃ ἀνάγκην μείζονος ἀναπτύξεως.

Μέχρι τοῦδε ὡμιλοῦν περὶ ***συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας***. Ὁ ὅρος ὑπεννόει ὅτι ἐπρόκειτο περὶ διενέξεως ἀφορώσης ζητήματα ἀναγόμενα εἰς τὴν συμβατικὴν παροχὴν ἐργασίας. Τὰ σπουδαιότερα τούτων ἦσαν τὰ ἀφορῶντα τὸν ***μισθὸν*** ἢ τὴν ***ἀπόλυσιν*** τῶν ἐργαζομένων. Εἶτα ἡ ἔννοια τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἐπεξετάθη καὶ εἰς πᾶν ὅ,τι ἀφεώρα τὴν προστασίαν τῶν ***ἐκπροσώπων*** τοῦ ***προσωπικοῦ*** ἢ τὸν σεβασμὸν τῆς ***συνδικαλιστικῆς ἐλευθερίας***. Ἀλλ' ἀφ' ἧς δεχόμεθα ὅτι ἡ συλλογικὴ διαφορὰ δύναται νὰ ἀνακύψῃ καὶ μεταξὺ ***ἐργατικῶν ὀργανώσεων ἀποκλειστικῶς*** (ὡς ἐν προκειμένῳ), ἡ ἔννοια ταύτης εὑρύνεται καὶ δικαίως, δοθέντος ὅτι εἰς τὰς συνδικαλιστικὰς ὀργανώσεις ἐχορηγήθησαν σήμερον εὐρύταται ἐξουσίαι, αἱ δὲ ἀμφισβητήσεις, αἱ ὁποῖαι σχετίζονται πρὸς τὴν ἐκπροσώπησιν τούτων, ἐνδιαφέρουν τεραστίως τὸν καλὸν χειρισμὸν τῶν ἐργατικῶν σχέσεων. Ὡς παρετήρει, ἐν προκειμένῳ, παλαιότερον ὁ καθηγητὴς *Durand*... ἡ διαιτητικὴ δικαιοδοσία δὲν ἔχει πλέον ὡς ἀντικείμενον οὔτε νὰ διατυπώσῃ τὸν

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΠΑΡΟΧΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤ' ΑΠΟΚΟΠΗΝ ΚΑΙ ΑΜΟΙΒΗ ΔΙ' ΕΡΓΑΣΙΑΝ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΑΣ

Εφαρμογή ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 Υ Α. περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ ἐξαιρετέας ἡμέρας καὶ ἐπὶ μισθωτῶν ἀμειβομένων κατὰ μονάδα ἐργασίας.—Βάσις ὑπολογισμοῦ.

Νομικοῦ Συμβούλου Ὑπουργείου Ἐργασίας.

Γνωμ. 21/104 τῆς 5 Ἰουνίου 1950

Γνωμοδοτῶν ὁ Σύμβουλος κ. *Τρ. Κοντογιασόπουλος*

Ἐπὶ τοῦ τεθέντος ἡμῖν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 10801/885 ἐ. ἔ. ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἐρωτήματος ἂν ἴσχῃ ἐφαρμογὴν ἡ ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας περὶ καθορισμοῦ ηὐξημένης ἀμοιβῆς εἰς τοὺς ἐργαζομένους ἐν γένει κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς καὶ ἐπὶ τῶν μισθωτῶν τῶν ἀμειβομένων κατὰ μονάδα ἐργασίας (κατ' ἀποκοπήν), ἡ ἐν προκειμένῳ γνώμη ἡμῶν ἔχει ὡς ἀκολούθως :

Βεβαίως, ὡς εἶναι διατετυπωμένη ἡ ὡς ἄνω ἀπόφασις, προβλέπει αὕτη περὶ τῶν μισθωτῶν τῶν ἀμειβομένων καθ' ὡρισμένον ἡμερομίσθιον καὶ οὐχὶ κατ' ἀποκοπήν. Ἡ τοιαύτη ὅμως διατύπωσις ἐγένετο προφανῶς, διότι ἔλαβε ὑπ' ὄψιν της ἡ ἀπόφασις τὸ συνήθως γινόμενον, δηλ. τὴν μεγαλυτέραν μᾶζαν τῶν μισθωτῶν, οἵτινες εἶναι οἱ ἐπὶ ἡμερομισθίῳ ἀμειβόμενοι, καὶ οὐχὶ διότι ἀπεσκόπησε ν' ἀποκλείσῃ τῆς ηὐξημένης ἀμοιβῆς τοὺς περὶ ὧν τὸ ἐρώτημα μισθωτούς, τοὺς ἀμειβομένους κατὰ μονάδα ἐργασίας. Ὁ αὐτὸς δικαιολογικὸς λόγος, ὅστις ἐπέβαλε τὴν χορήγησιν τῆς ἐν λόγῳ ηὐξημένης ἀμοιβῆς εἰς τοὺς ἐπὶ ἡμερομισθίῳ μισθωτοὺς διὰ τὴν κατὰ τὰς ἑορτὰς καὶ Κυριακὰς ἐργασίας των, συντρέχει ἀναμφιβόλως καὶ ἐπὶ τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος μισθωτῶν. Καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον δέον νὰ νοηθῇ, ὅτι καὶ οἱ μισθωτοὶ οὗτοι ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τῆς προκειμένης ἀποφάσεως τῶν δύο Ὑπουργῶν. Βεβαίως ποιὰν τινὰ δυσχέρειαν θὰ παρουσιάσῃ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἀποφάσεως ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐξεύρεσιν τῆς βάσεως, ἐφ' ἧς θέλει χορηγηθῇ ἡ καθοριζομένη αὔξησις 75ο/ο, δεδομένου ὅτι ἐν μὲν τῇ ὑπουργικῇ ἀποφάσει ὡς τοιαύτη βάσις πρὸς ὑπολογισμὸν λαμβάνεται τὸ ὡρισμένον ἤδη ἡμερομίσθιον, ὅπερ λαμβάνουσιν οἱ ἐν τῇ ἀποφάσει μισθωτοί, ἐν τῇ προκειμένῃ ὅμως περιπτώσει δὲν ὑπάρχει καθωρισμένον ἡμερομίσθιον, ἀλλ' ἀμοιβὴ καθοριζομένη κατ' ἀποκοπὴν καὶ οὖσα διὰ τοῦτο ἀσταθής, ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ ποσοῦ ἢ τῶν μονάδων ἐργασίας, ἃς θέλει ἐκτελέσει ὁ μισθωτός. Φρονοῦμεν ὅμως, ὅτι ἡ δυσχέρεια αὕτη παρακάμπτεται, ἂν ἐκ τῆς συνολικῆς ἀμοιβῆς, ἥτις θέλει δοθῇ εἰς τοὺς κατ' ἀποκοπὴν ἐργαζομένους μισθωτοὺς καθ' ὅλην τὴν ἑβδομάδα, ἐξευρεθῇ ὁ μέσος ὅρος ταύτης, ὅστις ἀντιστοιχεῖ εἰς ἑκάστην ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος, διότι οὗτος ἐν τῇ οὐσίᾳ ἀποτελεῖ τὸ ἡμερομίσθιον τῶν ἐν λόγῳ μισθωτῶν, καὶ ἐπὶ τοῦ μέσου τούτου ὅρου χορηγηθῇ τὸ διὰ τῆς ἀποφάσεως καθοριζόμενον ποσοστὸν διὰ τὴν ὡς ἄνω κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς ἐργασίαν τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος μισθωτῶν. Εἶναι βεβαίως ἐνδεχόμενον, ὅτι ὁ μέσος οὗτος ὅρος ἀμοιβῆς θὰ εἶναι ἑκάστοτε διάφορος καὶ σταθερός, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀσκεῖ ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως καὶ τῆς χορηγήσεως τῆς δι' αὐτῆς καθοριζομένης ηὐξημένης ἀμοιβῆς, ὡς δὲν ἐπηρεάζει, οὐδὲ ἀναστέλλει τὴν ἐφαρμογὴν τῆς εἰρημένης ἀποφάσεως, ἡ τυχὸν μεταβολὴ ἐν δεδομένῃ περιπτώσει τῶν καθωρισμένων ἤδη ἡμερομισθίων τῶν ἐπὶ τῇ βάσει τούτων ἀμειβομένων μισθωτῶν. Ὁ ἀντικειμενικὸς σκοπός, εἰς ὃν ἀπέβλεψεν ἡ κοινὴ ἀπόφασις τῶν δύο Ὑπουργῶν, εἶναι ἡ ἀμοιβὴ τῶν πέραν τοῦ κεκανονισμένου ἡμερῶν τῆς ἑβδομάδος ἐργαζομένων μισθωτῶν καὶ ὁ καθορισμὸς τοῦ ποσοστοῦ τῆς τοιαύτης ἀμοιβῆς των. Τοῦτο δὲ καὶ ἐπιτυγχάνεται καὶ εἰς τὴν ὑπ' ὄψιν ἡμῶν περίπτωσιν καὶ εἶναι ἀδιάφορον, ἂν ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῆς ἀποφάσεως ταύτης πραγματοποιῇ ὁ αὐτὸς μισθωτὸς τὸ α ποσὸν ηὐξημένης ἀμοιβῆς εἰς τὴν μίαν περίπτωσιν καὶ τὸ β ποσὸν εἰς τὴν ἄλλην περίπτωσιν.

κανονισμὸν τῶν ὅρων τῆς ἐργασίας, οὔτε νὰ ἐφαρμόσῃ τοὺς κανόνας τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου. Παρεμβαίνει, ἵνα λύσῃ σύγκρουσιν μεταξὺ ὀργάνων ἐπιφορτισμένων τὴν ἐκπροσώπησιν τοῦ ἐπαγγέλματος. Οὕτω ἡ κοινωνικὴ δικαιοδοσία μετασχηματίζεται εἰς δικαιοδοσίαν ἐπαγγελματικῆς ὀργανώσεως...» (*P. Durand*, La réorganisation des juridictions du travail. *Droit social*, 1943, 323). Πλέον διεξοδικός, ὁ ἐν τῇ ὑποθέσει ταύτῃ κυβερνητικὸς ἐπίτροπος *André Heilbronner* δέχεται εἰς τὰς ὑποβληθείσας *προτάσεις* του (Βλ. *Droit social*, juin 1950/229 232), ὅτι: «Ἡ ἀπό τινων ἐτῶν ἐμφάνισις καὶ ἀναγνώρισις, ὡς ἀντιπροσωπευτικῶν ὀργανισμῶν, νέων συνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων, πρέπει νὰ ὁδηγήσῃ ἡμᾶς εἰς τὸ νὰ δεχθῆτε, ὅτι αἱ διενέξεις μεταξὺ τῶν ὀργανώσεων τούτων (διενέξεις δυνάμεναι νὰ δημιουργήσουν διὰ τὴν κοινωνικὴν εἰρήνην καὶ τὴν οἰκονομικὴν ὑγείαν τῆς χώρας δυσκολίας ἐξ ἴσου σοβαράς, ὡς ἡ σύγκρουσις ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν) ἀπαιτοῦν ἀπὸ τὴν δημοσίαν ἐξουσίαν τὴν αὐτὴν ἐπαγρύπνησιν καὶ ἀπὸ τοὺς θεσμοὺς τῆς διαιτησίας τὸν αὐτὸν ρόλον». Ἀλλ' ἡ τοιαύτη ἐξέλιξις δὲν ἀποκλείει πλέον νὰ θεωρηθῇ ὡς συλλογικὴ διαφορὰ καὶ πᾶσα ἀνάλογος διένεξις μεταξὺ *ἐργοδοτικῶν ὀργανώσεων ἀποκλειστικῶς*. Ὡς παρατηρεῖ ὁ καθηγητὴς *Durand*»... Καθ' ὃ μέτρον διαφοραὶ ἐνδιαφέρουσαι ἀποκλειστικῶς δύο ἐργοδοτικὰ συνδικάτα θὰ θέσουν εἰς κίνδυνον τὸν χειρισμὸν τῶν σχέσεων ἐργασίας, ἡ σύγκρουσις θὰ παρουσιάσῃ ὁμοίως τὸν χαρακτῆρα συλλογικῆς διαφορᾶς» (Note *P. Durand*, εἰς *Droit social*, juin 1950, 233). Ὑπὸ τὸ πρῖσμα τῶν ἄνω ἀναπτύξεων καταναοεῖ τις, ὅτι τὸ ἐνδιαφέρον τῆς ἀναδημοσιευομένης ἀποφάσεως τοῦ ἐν Γαλλίᾳ Ἀνωτέρου Διαιτητικοῦ Δικαστηρίου συνίσταται κυρίως εἰς τὸ ὅτι αὕτη δίδει εὐρύτατον περιεχόμενον εἰς τὴν μέχρι τοῦδε ἀσφαλῶς, ἀλλὰ πάντως στενῶς καθοριζομένην νομικὴν ἔννοιαν τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας, ἥτις τείνει νὰ ἀναχθῇ εἰς *συλλογικὴν διαφορὰν ἐν ἀφηρημένῃ ἐννοίᾳ* καὶ τῆς ὁποίας αἱ μέλλουσαι ἀναπτύξεις καὶ ἐπεκτάσεις δυνατὸν νὰ εἶναι λίαν σημαντικώτεραι.

Θεόδωρος Γ. Βλαχόπουλος, Δικηγόρος

ΝΟΜΟΙ - ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ - ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΙ - ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

1442)1950 ΝΟΜΟΣ. — Περί καθορισμού των παραβόλων των ενώπιον του Συμβουλίου Επικρατείας ασκουμένων αιτήσεων.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 136 της 23 Ιουνίου 1950)

Ψηφισάμενοι δημοφώνως μετά της Βουλής, αποφαινόμεθα και διατάσσομεν:

Άρθρον μόνον

1. Τα υπό των άρθρων 43, 44 και 49 του Νόμου 3713)1928 «περί Συμβουλίου Επικρατείας» ως αντικατασταθέντων διά του άρθρ. 1 Νόμου 4210 και 10 Ν. 4986, προβλεπόμενα παράβολα εκ δραχμών πεντακοσίων (500) ορίζονται από της ισχύος του παρόντος εις δραχμάς τεσσαράκοντα χιλιάδας (40.000). Τα παράβολα ταύτα δύνανται να αυξομειώνται δι' αποφάσεως του επί της Δικαιοσύνης Υπουργού.

2. Η επιδίκασις δικαστικών εξόδων γίνεται και υπό του Συμβουλίου Επικρατείας πάντοτε συμφώνως προς τας διατάξεις του Κώδικος περί Δικηγόρων.

3. Η ισχύς του παρόντος άρχεται από της δημοσιεύσεως αυτού εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο παρών Νόμος, ψηφισθείς υπό της Βουλής και παρ' Ημών σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως και εκτελεσθήτω ως νόμος του Κράτους.

Εν Αθήναις τη 16 Ιουνίου 1950

ΔΙΑΤΑΓΜΑ.—Περί παρατάσεως του Δικαιοστασίου.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 145 της 30 Ιουνίου 1950)

Έχοντες υπ' όψει τας διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου μόνου του υπ' αριθ. 1613 του 1941 Νόμου «περί παρατάσεως του δικαιοστασίου» και την υπ' αριθ. 293) 9/0 γνωμοδότησιν του Συμβουλίου της Επικρατείας, προτάσει του Ημετέρου επί της Δικαιοσύνης Υπουργού, αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Άρθρον μόνον

1. Παρατείνεται μέχρι της 30ης Σεπτεμβρίου 1950 η ισχύς των διατάξεων του Νομοθετικού Διατάγματος 379 του 1941 «περί δικαιοστασίου», ως αύται τροποποιηθείσαι και συμπληρωθείσαι διά μεταγενεστέρων Νομοθετημάτων και κωδικοποιηθείσαι διά Διατάγματος της 15)27 Ιουνίου 1941 ισχύουσιν ήδη.

2. Η ισχύς του παρόντος άρχεται από της δημοσιεύσεώς του εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Εις τον αυτόν επί της Δικαιοσύνης Υπουργόν ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος.

Εν Αθήναις τη 30 Ιουνίου 1950

ΔΙΑΤΑΓΜΑ.—Περί επεκτάσεως του Ν. Δ. 1286)49 «περί φορολογικών απαλλαγών και άλλων διευκολύνσεων του Αμερικανικού Συμβουλίου Εθελοντικών Οργανώσεων»(*) και επί των Βρεταννικών Εθελοντικών Οργανώσεων.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 147 της 3 Ιουλίου 1950)

Έχοντες υπ' όψει τας διατάξεις του άρθρου 13 του Ν. Δ. 1286)49 «περί φορολογικών απαλλαγών και άλλων διευκολύνσεων του Αμερικανικού Συμβουλίου Εθελοντικών Οργανώσεων», προτάσει των Ημετέρων Υπουργών Εξωτερικών, Οικονομικών και Κοινωνικής Προνοίας, κατόπιν και της υπ' αριθ. 223)1950 συμφώνου γνωμοδοτήσεως του Συμβουλίου Επικρατείας, αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Άρθρον μόνον

Επεκτείνομεν τας διατάξεις του Ν. Δ. 1286)49 «περί φορολογικών απαλλαγών και άλλων διευκολύνσεων του Αμερικανικού Συμβουλίου Εθελοντικών Οργανώσεων» και επί των κάτωθι Βρεταννικών Εθελοντικών Οργανώσεων:

1) British Friendship to Greece
2) British Save The Children Fund
3) Friends' Service Council
4 Herefordshire aid to Larissa
5) British Council of Chourches
6) Scottish Fund (Glasgow)
7) The Philoellenic Home
8) Salonica Reunion Association

Εις τον αυτόν επί των Οικονομικών Υπουργόν ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος Διατάγματος.

Εν Αθήναις τη 15 Ιουνίου 1950.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ. — Περί τροποποιήσεως της παραγράφου 2 του άρθρου 16 του από 29)5)40 Β. Δ)τος «περί προστασίας ασθενείας και γενικωτέρας τοιαύτης των εργατών θαλάσσης και των οικογενειών αυτών.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 152 της 10 Ιουλίου 1950)

Έχοντες υπ' όψει: 1) Τον νόμον 60 2)31 «περί προστασίας των ανέργων εργατών θαλάσσης και των οικογενειών των», ως συνεπληρώθη υπό του Α Ν. 1813)36.

2) Την από 19 Μαΐου ε. έ. γνώμην του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Εμπορικού Ναυτικού και

3) Την υπ' αριθ. 251)1950 γνωμοδότησιν του Συμβουλίου Επικρατείας, προτάσει του επί της Εμπορικής Ναυτιλίας Υπουργού, αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Άρθρον μόνον

Η παράγραφος 2 του άρθρου 16 του από 29)5)40 Β. Διατάγματος «περί προστασίας ασθενείας και γενικωτέρας τοιαύτης των εργατών θαλάσσης και των οικογενειών αυτών (Φ.Ε.Κ. 175)1940) τροποποιείται ως ακολούθως:

2 Εν ανεπαρκεία κατά την κρίσιν του Γ.Ε.Ν. των εκ δωρεών προερχομένων χρηματικών ποσών, διά την προεκτεθείσαν εν τη προηγουμένη παραγράφω εξυπηρέτησιν των απόρων και ανέργων εργατών θαλάσσης, δύναται μετ' απόφασιν της Δ.Ε.Ο.Ν. και έγκρισιν του Γ.Ε.Ν. να διατίθεται διά του προϋπολογισμού του Οίκου Ναύτου ετησίως πίστωσις μέχρι δραχμών εκατόν εκατομμυρίων (αριθ. 100.000.000) προς ενίσχυσιν του.

Εις τον Ημέτερον επί της Εμπορικής Ναυτιλίας

(*) *Σημ. ΕΕΔ.* Βλέπε ΕΕΔ 8, σελ. 1050. Το άρθρ. 8 περιέχει διατάξεις σχετικάς προς την πρόσληψιν και απόλυσιν μισθωτών.

Υπουργόν ἀνατιθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ἰουλίου 1950.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

13960)Σ. 284|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ τοῦ Συλλόγου Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 70 τῆς 5 Μαΐου 1950).

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει :

1) Τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Α.Ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ Ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Α. Ν. 691|37 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας».

2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Νομοθ. Διατάγματος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς».

3) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ τοῦ Συλλόγου Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1259|1949 ἀναφορᾶς αὐτοῦ.

4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 165|949, συνεδρίασις 37 τῆς 9ης Φεβρουαρίου 1950, περιόδου Η'), ἀποφαίζομεν :

Ὅπως εἰς τὸ Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ τοῦ Συλλόγου Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ἐπέλθωσιν αἱ κάτωθι τροποποιήσεις καὶ προσθῆκαι :

Ι. Τὸ ἐδάφιον γ' τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 33 τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως :

«γ) Ἀναξαρτήτως ὁρίου ἡλικίας μετὰ τὴν συμπλήρωσιν 20ετοῦς τοὐλάχιστον συνταξίμου ὑπηρεσίας καὶ προκειμένου περὶ τοῦ θήλεος διοικητικοῦ προσωπικοῦ 25ετοῦς τοιαύτης, προκειμένου δὲ περὶ τοῦ θήλεος ὑγειονομικοῦ προσωπικοῦ 20ετοῦς τοιαύτης, ἐξ ἧς 10ετῆ πραγματικὴν ἐν ἀσφαλίσει εἰς ἁπάσας τὰς περιπτώσεις».

ΙΙ. Ἡ παράγραφος 1 τοῦ ἄρθρου 35 τροποποιεῖται ὡς κάτωθι :

«1. Ἐκ τῆς περὶ ἧς τὸ ἐδάφιον β' τῆς παρ. 1 καὶ ἡ παράγρ. 2 τοῦ προηγουμένου ἄρθρου πραγματικῆς καὶ συνταξίμου ὑπηρεσίας καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι ὁ ἠσφαλισμένος ἔχει συμπληρώσει 10ετῆ ἐν ἀσφαλίσει ὑπηρεσίαν, ἡ δὲ τοιαύτη προϋπηρεσία του δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν διὰ τὴν ἀπονομὴν ἐπικουρικῆς συντάξεως παρ' ἑτέρου Ὀργανισμοῦ Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως, δύναται νὰ ἀναγνωρίζηται ὡς συντάξιμος».

Α) Ἅπασα ἡ πρὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Ταμείου πραγματικὴ ὑπηρεσία, περὶ ἧς τὸ ἐδάφ. β' τῆς παρ. 1 τοῦ προηγουμένου ἄρθρου.

Β) Ἐκ τῆς περὶ ἧς ἡ παρ. 2 τοῦ προηγουμένου ἄρθρου συνταξίμου ὑπηρεσίας.

α) Ἐκ τῶν πρώτων 5 ἐτῶν τὸ ἓν δεύτερον (1|2).

β) Ἐκ τῶν δευτέρων 5 ἐτῶν τὰ τρία πέμπτα (3|5).

γ) Ἐκ τῶν ἑπομένων 5 ἐτῶν τὰ τέσσαρα πέμπτα (4|5)

δ) Ἐκ τῶν ὁπολοίπων, τόσα ἕτη ὅσα τὰ ἔτη τῆς πέραν τῆς 10ετίας ἐν τῇ ἀσφαλίσει τοῦ Ταμείου ὑπηρεσίας.

Ἐν οὐδεμιᾷ πάντως περιπτώσει ἐπιτρέπεται ἡ ἀναγνώρισις συνολικῶς συνταξίμου προϋπηρεσίας ἀνωτέρας τῶν 15 ἐτῶν.

ΙΙΙ. Ἐν τέλει τοῦ Καταστατικοῦ προστίθεται νέον ἄρθρον 46, ἔχων οὕτω :

Ἄρθρον 46.

Μεταβατικὴ διάταξις.

Αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Ἐρυθρὸν Σταυρὸν μετὰ τὴν ἵδρυσιν τοῦ Ταμείου, τῶν ὁποίων ἡ ἀσφάλισις διεκόπη πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου.

Ἡ κατὰ τὴν παράγραφον 1 τοῦ ἄρθρου 4 ἑξάμηνος ἀνατρεπτικὴ προθεσμία ὑποβολῆς δηλώσεως περὶ προαιρετικῆς συνεχίσεως τῆς ἀσφαλίσεως παρατείνεται ἐπὶ ἓν ἔτος, ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης μεταβατικῆς διατάξεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Ἀπριλίου 1950.

22579)1760|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ κηρύξεως ἐκτελεστῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 1|1949 ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Μυτιλήνης, ἀφορώσης καθορισμὸν μισθοῦ τῶν σερβιτόρων καφενείων Μυτιλήνης.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 70 τῆς 5 Μαΐου 1950).

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 16|20 Νοεμβρίου 1935 Α. Ν. «Περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ὡς καὶ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 18|6|1936 Β. Διατάγματος «περὶ Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ ἐκτελέσεως τοῦ Α. Ν. τῆς 16|30 Νοεμβρίου 1935 περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ἀποφαίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστὴν τὴν ὑπ' ἀριθ. 1|1949 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Μυτιλήνης, μόνον ὅσον ἀφορᾷ τὸν καθορισμὸν τοῦ μισθοῦ σερβιτόρων τῶν καφενείων τῆς πόλεως Μυτιλήνης, ὅστις καθορίζεται ἀπὸ 8|12|1949 εἰς δραχ. 75.000 ἐπὶ πλέον τοῦ καθιερωμένου ἤδη φιλοδωρήματος ἐπὶ τῆς καταναλώσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Ἀπριλίου 1950.

16852|Σ. 333|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ Συντάξεων τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 74 τῆς 13 Μαΐου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει :

1) Τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ Ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀν Νόμου 694|1 37 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας».

2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Διατάγματος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς».

3) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν, ὑποβληθεῖσαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 518|18.3.49 ἀναφορᾶς του.

4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 91 π.ἔ., συνεδρίασις 4ὴ τῆς Η' περιόδου τῆς 16ης Μαρτίου 1950), ἀποφαίζομεν :

Ὅπως αἱ παράγραφοι 1 καὶ 2 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Κανονισμοῦ Συντάξεων τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν τροποποιηθῶσιν ὡς ἀκολούθως :

«1. Ἠσφαλισμένη συμπληρώσασα ἐν συνόλῳ πεντακοσίας τοὐλάχιστον ἡμερησίας καταβολὰς ἐν περιπτώσει ἀποχωρήσεως ἐκ τῆς ἐργασίας της λόγῳ τελέσεως γάμου της δικαιοῦται, ἐφ' ὅσον ἤθελε ζητήσει τοῦτο ἐντὸς ἑξαμήνου ἀπὸ τοῦ γάμου, βοηθήματος ἴσου πρὸς τὰς ἀτομικὰς αὐτῆς εἰσφοράς, οὐχὶ δὲ καὶ τὰς ἀντιστοίχους ἐργοδοτικάς, ὑπολογιζομένου ἐπὶ ἁπλῷ τόκῳ ἐκ 5 ο/ο ἐτησίως ἀπὸ τοῦ τέλους ἑκάστου ἡμερολογιακοῦ ἔτους.

Τὸ ὡς ἄνω βοήθημα καταβάλλεται, ἐφ' ὅσον ἡ ἠσφαλισμένη ἤθελε διακόψει ἐπὶ ἑξαμηνον τοὐλάχιστον τὴν ἐργασίαν της καὶ μετὰ τὴν παροδον τοῦ ἑξαμήνου.

2. Διὰ τῆς καταβολῆς τοῦ λόγῳ γάμου βοηθήματος εἰς τὴν ἠσφαλισμένην διακόπτεται ἡ μετὰ τοῦ Ταμείου ἀσφαλιστικὴ αὐτῆς σχέσις καὶ εἰς οὐδεμίαν ἄλλην παροχὴν πρὸς αὐτὴν ὑποχρεοῦται τὸ Ταμεῖον.

Ἐὰν ὅμως αὕτη μετὰ τὴν ἀπάλλαξιν τοῦ βοηθήματος ἀναλάβῃ ἐκ νέου ἀσφαλιστέαν εἰς τὸ Ταμεῖον ἐργασίαν ἡ πρὸς τὸ Ταμεῖον ἀσφαλιστικὴ αὐτῆς σχέσις ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐπανόδου της εἰς τὴν ἐργασίαν, μὴ συνυπολογιζομένου τοῦ προδιαθραμόντος χρόνου ἐργασίας της ὡς χρόνου ἀσφαλίσεως παρὰ τῷ Ταμείῳ.

Δικαιοῦται οὐχ' ἧττον ἡ ἠσφαλισμένη, ὅπως ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ Ταμεῖον τὸ ἀπολῃφθὲν βοήθημα ἐντὸς ἑξαμήνου προθεσμίας ἀπὸ τῆς ἐκ νέου ἀναλήψεως ἀσφαλιστέας ἐργασίας ἐντόκως πρὸς 5 ο/ο ὅπότε ὁ προδιαθραμὼν χρόνος ἀσφαλίσεως ὑπολογίζεται καὶ αὐθις ὡς τοιοῦτος.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἀνατρέχει καὶ ἐπὶ τῶν γενομένων ἤδη ἀναλήψεων εἰσφορῶν λόγῳ τελεσθέντων γάμων, τῆς τασσομένης ὡς ἄνω ἑξαμήνου προθεσμίας ἀρχομένης ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ἀπριλίου 1950.

20252)2003]1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ καθορισμοῦ πόρων Κ. Α. Φ. Ξηρᾶς Μυτιλήνης.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 75 τῆς 16 Μαΐου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν Δ)τος 1254]1949 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τῶν περὶ φορτ)σεων Νόμων». 2) Τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 63 ε.ἔ. ἀναφορᾶς τοῦ προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτ)σεων Ξηρᾶς Μυτιλήνης ὑποβληθὲν ἡμῖν πρακτικὸν τῆς ὑπ' ἀριθ. 6] 14-4-1950 συνεδριάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης περὶ αὐξήσεως τῆς ὑπὲρ τοῦ Κεφαλαίου Ἀποζημιώσεως Φορτοεκφορτωτῶν Ξηρᾶς Μυτιλήνης τεθεσπισμένης εἰσφορᾶς, ἀποφασίζομεν:

Ὁρίζομεν τὰς ὑπὲρ τοῦ Κεφαλαίου Ἀποζημιώσεως Φορτοεκφορτωτῶν Ξηρᾶς Μυτιλήνης πόρους ὡς ἀκολούθως:

α) Εἰς ποσοστὸν ἓξ ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (6 ο/ο) ἐπὶ τῶν ἑκάστοτε καταβαλλομένων νομίμων ἐργατικῶν δικαιωμάτων ὡς ἐπαύξησις τῶν τιμολογίων φορτοεκφορτώσεων, ἐνσωματουμένη πρὸς αὐτά, βαρύνουσα τὸν οἱονδήποτε φορτωτὴν ἢ παραλήπτην τοῦ ἐμπορεύματος ἢ εἰδους.

β) Εἰς ποσοστὸν τέσσαρα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (4 ο/ο) τῶν ἑκάστοτε εἰσπραττομένων νομίμων ἐργατικῶν δικαιωμάτων, ὡς κράτησις βαρύνουσα τοὺς ἐργάτας φορτ)τάς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Μαΐου 1950.

22873)Σ. 454]1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ καθορισμοῦ διὰ τὸ ἔτος 1950 εἰς δέκα ἐννέα (19) τοῦ συντελεστοῦ συντάξεων τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ τῶν Σ.Ε.Κ.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 75 τῆς 16 Μαΐου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει:

1) Τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Α. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Νόμου 694]37 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας».

2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Ν. Δ)τος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς».

3) Τὸ ἄρθρον 22 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ. (Δίκτ. Ἀχαϊκοῦ).

4) Πρότασιν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ. ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1097)50 ἀναφορᾶς αὐτοῦ καὶ

5) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. Σ. Κ. Α 75, συνεδρ. 45η τῆς 30 Μαρτίου 1950, ἀποφασίζομεν:

Ὅπως ὁ συντελεστὴς συντάξεων τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ. (Δικτύων Ἀχαϊκοῦ) ὁριοθῇ διὰ τὸ ἔτος 1950 εἰς δέκα ἐννέα (19).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ἀπριλίου 1950.

2247)Σ.65]50 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τῆς παραγράφου 1 τῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 40255(Σ 951)19.10.48 ἀποφάσεως προστεθείσης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς τὸ καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἐκτελωνιστῶν Πειραιῶς.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 75 τῆς 16 Μαΐου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Α. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Νόμου 694]37 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας». 2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Ν. Διατάγματος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς». 3) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἐκτελωνιστῶν, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2178)28.12.49 ἀναφορᾶς αὐτοῦ. 4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. Σ.Κ.Α. 5]9.1.50, συνεδριάσεως 33ης τῆς 9 Ἰανουαρίου 1950, περιόδου Η'), ἀποφασίζομεν:

Ὅπως ἡ πρώτη περίοδος τῆς παραγρ. 1 τῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 40255)Σ.951)19.10.48 ἀποφάσεως ἡμῶν προστεθείσης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς τὸ Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἐκτελωνιστῶν Πειραιῶς, τροποποιηθείσης μεταγενεστέρως διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 7419)Σ.148)11.2.49 καὶ 37177)Σ.857)23.8.49 ὁμοίων, τροποποιηθῇ ὡς ἀκολούθως:

«1. Αἱ ὑπὸ τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν παρὰ τῷ Ταμείῳ ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν καθυστερούμεναι εἰσφοραὶ ὑπολογίζονται καὶ εἰσπράττονται, ἐφ' ὅσον ἤθελον ἐξοφληθῇ μέχρι τῆς 30ῆς Ἰουνίου 1950, ὡς ἀκολούθως».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ἀπριλίου 1950.

27774)1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ ἐπιδοτήσεως ἀνέργων Ἐδέσσης καὶ Ναούσης.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 78 τῆς 27 Μαΐου 1950).

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὰς ὑπ' ἀριθ. 431)20.5.50 καὶ 432)20.5.50 ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, δι' ὧν ἐξουσιοδοτεῖται ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας, ὅπως δι' ἀποφάσεώς αὐτοῦ ρυθμίσῃ τὴν ἐπιδότησιν τῶν κατὰ τὸ ἔτος 1949 καὶ 1950 ἐπιδοτηθέντων καὶ σήμερον ἀνέργων καπνεργατῶν, διατιθεμένου πρὸς τοῦτο ποσοῦ τριῶν διοσεκατομμυρίων, ὡς καὶ τὴν ἐπιδότησιν τῶν ἀνέργων Ἐδέσσης καὶ Ναούσης. 2) Τὴν ὑπ' ἀριθ 10350)24.5.50 ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἐπὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ 27715)50 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας. 3) Τὰς ἐκ τῆς καταστάσεως τῆς ἀνεργίας εἰς τὰ σημαντικώτερα ἀστικὰ κέντρα τῆς Βορείου Ἑλλάδος δημιουργουμένας κοινωνικὰς ἀνάγκας, ὑπὲρ τῆς ἐξυπηρετήσεως τῶν ὁποίων συνηγοροῦν λόγοι γενικωτέρου κοινωνικοῦ συμφέροντος καὶ 4) Τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 118)45, τοῦ Ν. Δ. τῆς 11-5-1946, ὡς συνεπληρώθησαν καὶ ἐτροποποιήθησαν ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. ὑπ' ἀριθ. 1255)49, ἀποφασίζομεν:

Α'. 1. Τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας ὑποχρεοῦται, ὅπως διαθέσῃ ἐκ τῶν κεφαλαίων αὐτοῦ τὸ ἀντίστοιχον χρηματικὸν ποσὸν διὰ τὴν προκαταβολὴν δέκα πέντε ἐπιδομάτων ἀνεργίας εἰς τοὺς ἐπιδοτηθέντας καπνεργάτας κατὰ τὴν περίοδον 1949—50.

2. Ἡ καταβολὴ τούτων ἐνεργεῖται εἰς δύο δόσεις, ἤτοι τὴν 1 Ἰουνίου καὶ τὴν 1 Ἰουλίου ἑ. ἔ.

3. Τὸ προκαταβληθησόμενον εἰς ἕκαστον καπνεργάτην ποσὸν ἐπιδόματος θὰ συμψηφισθῇ εἰς τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας χρήσεως 1950—51.

4. Τὸ κατὰ προκαταβολὴν χορηγούμενον ἐπίδομα ἀνεργίας παρέχεται εἰς τοὺς κατὰ τὴν περίοδον 1949-1950 ἐπιδοτηθέντας καπνεργάτας, οἵτινες εἶναι ἄνεργοι κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταβολῆς τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας καὶ ἐπὶ ἕνα τοὐλάχιστον μῆνα πρὸ ταύτης.

Β) Τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας ὑποχρεοῦται, ὅπως διαθέσῃ ἐκ τῶν κεφαλαίων αὐτοῦ τὸ ἀντίστοιχον χρηματικὸν ποσὸν διὰ τὴν ἐπὶ ἑξάμηνον συνέχισιν τῆς ἐπιδοτήσεως τῶν ἀνέργων Ναούσης, ὧν ἡ ἐπιδότησις διετάχθη συνεπείᾳ τῆς καταστροφῆς τῆς πόλεως ὑπὸ τῶν συμμοριτῶν καὶ ὑπὸ τοὺς ἑξῆς ὅρους:

1) Οἱ ἐπιδοτηθησόμενοι κατοικοῦν μονίμως ἐν Ναούσῃ.

2) Οἱ ἐπιδοτηθησόμενοι εὑρίσκοντο εἰς σχέσιν ἐργασίας κατὰ τὴν 10)1)49 μὲ ἐπιχειρήσεις ὑπαγομένας εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 118)45.

3) Οἱ ἐπιδοτηθησόμενοι εἶχον τὰς προϋποθέσεις ἐπιδοτήσεως, τὰς ὁποίας ὁρίζει ὁ Νόμος 11)845.

4) Ἐπίσης ἐπίδομα ἀνεργίας καταβάλλεται ὑπὸ τὰς ὡς ἄνω προϋποθέσεις 1, 2 καὶ 3 τῆς παρούσης παραγράφου εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν βιαίως ἀπαχθέντων μισθωτῶν ὑπὸ τῶν συμμοριτῶν κατὰ τὴν καταστροφὴν τῆς πόλεως.

8) Ὡσαύτως τὸ ἐφεδρικὸν ἐπίδομα θὰ συνεχισθῇ καταβαλλόμενον εἰς τοὺς ἐν ἐπιστρατεύσει τελοῦντας μισθωτοὺς οἵτινες ἐλάμβανον τοιοῦτον παρὰ τῶν ἐπιχειρήσεων κατὰ τὴν 10.1.49, ἐφ' ὅσον αἱ ἐν λόγῳ ἐπιχειρήσεις δὲν ἐπανέλαβον μέχρι τῆς καταβολῆς τὰς ἐργασίας των.

Γ) Ἡ ἐπιδότησις τῶν ἐν ἀνεργίᾳ τελούντων καὶ σήμερον μισθωτῶν τῆς Ἐδέσσης συνεπείᾳ καταβαφίσεως τῶν ἐργοστασίων τῶν ἐπιχειρήσεων, εἰς τὰς ὁποίας εὑρίσκοντο εἰς σχέσεις ἐργασίας, θὰ συνεχισθῇ ἐπὶ ἑξάμηνον, ἐφ' ὅσον οἱ ἄνεργοι εἶναι μόνιμοι κάτοικοι Ἐδέσσης καὶ εἶχον τὰς προϋποθέσεις τοῦ Νόμου 118)45 διὰ τὴν ἐπιδότησιν.

Δ) Τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας ὑποχρεοῦται διὰ τὴν ἀμεσον ἐκτέλεσιν τῆς παρούσης καὶ ἐξουσιοδοτεῖται, ὅπως ἐκδώσῃ τὰς ἀναγκαίας πρὸς τοῦτο διαταγάς.

Ἡ παροῦσα, ἥτις θέλει κυρωθῇ διὰ Νόμου, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Μαΐου 1950.

28202)2407)1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ κηρύξεως ἐκτελεστῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 10)1949 ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πειραιῶς, ἀφορώσης καθορισμὸν ἀποδοχῶν φορτοεκφορτωτῶν Α. Ε. Χημικῶν Προϊόντων καὶ Λιπασμάτων.

(Ε. Κ τ. Β' φ. 88 τῆς 12 Ἰουνίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 16)20 Νοεμβρίου 1935 Α. Ν. «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ὡς καὶ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 18)6)1936 Β. Διατάγματος «περὶ Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ ἐκτελέσεως τοῦ Α. Ν. τῆς 16)20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστὴν τὴν ὑπ' ἀριθ 10)1949 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας Πειραιῶς, δι' ἧς καθορίζεται αὔξησις τοῦ τιμολογίου ἀμοιβῆς καὶ τῶν καταστάτων ὅρίων ἡμερομισθίων, ὡς κλπ. ὅροι ἐργασίας τῶν φορτωτῶν τῆς ἐν Πειραιεῖ Α. Ε. Χημικῶν Προϊόντων καὶ Λιπασμάτων, ἧς τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος ὁρίζομεν ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1950.(*)

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Μαΐου 1950

(*) Τὸ διατακτικὸν τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ἀποφαίνεται:

Κατὰ πλειοψηφίαν, ὅπως μεταρρυθμισθῇ ἡ ὑφισταμένη σήμερον μεταξὺ τῶν διαδίκων σύμβασις ἐργασίας ὡς ἀκολούθως:

1) Οἱ φορτοεκφορτωταὶ οἱ ἐργαζόμενοι παρὰ τῇ Ἑταιρίᾳ Λιπασμάτων θὰ ἀμείβωνται αὐξανομένου τοῦ κρατοῦντος σήμερον τιμολογίου κατὰ 30 ο)ο.

Αἱ ἡμερήσιαι αὐτῶν ἀποδοχαὶ θὰ αὐξομειοῦνται ἀναλόγως τῆς ἀποδόσεως αὐτῶν καὶ συμφώνως τῷ τιμολογίῳ. Ἐὰν οἱ αὐτοὶ ἐργάται δὲν κατορθώνουν νὰ ἀποδώσουν τὴν ἐν τῷ συνημμένῳ τιμολογίῳ ἐργασίαν, οὐχὶ ἐξ ὑπαιτιότητός των, ἀλλὰ ἐξ ἄλλης αἰτίας, ὡς π.χ. ἐκ τοῦ δυσκόλου τύπου τοῦ πλοίου, πρὸς ὃ γίνεται ἡ φόρτωσις ἢ ἐκφόρτωσις, τότε κατ' ἐξαίρεσιν θὰ δικαιοῦνται νὰ λάβουν ἡμερομίσθιον δραχ. 23.400. Εἰς τὸ ἀνωτέρω μειοψηφεῖ ὁ πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς, ὑποστηρίζων αὔξησιν κρατοῦντος τιμολογίου εἰς 20 ο)ο δραχ., μειοψηφοῦντος ὡσαύτως τοῦ ἐκ τῶν ἐργοδοτικῶν μερῶν ἐκπροσώπου τῆς Ἑταιρίας Λιπασμάτων, ὑποστηρίζοντος ὅτι οὐδεὶς λόγος συντρέχει μεταβολῆς τοῦ ἤδη κρατοῦντος συστήματος ἐργασίας καὶ ἀποδοχῶν τῶν περὶ ὧν πρόκειται μισθωτῶν, τὸ ὁποῖον ὡρίσθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1)1948 ἀποφάσεως διαιτησίας ἡμῶν καὶ τὸ ὁποῖον, παρὰ τὴν ἀκόρεστον τῆς ὡς ἄνω διαιτητικῆς ἀποφάσεως διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1395)49 ἀποφάσεως Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἡ κρινομένη ἐπιχείρησις ἐφαρμόζει.

2) Ἡ ἀπόδοσις τῶν λιπασμάτων θαλάσσης εἰς α)π (πίναξ 1 παρ. 1) νὰ μειωθῇ προκειμένου περὶ σάκκων ἀπὸ 375 ἕως 350 καὶ ἡμισάκκων ἀπὸ 300 ἕως 275 τόννους, δεδομένου ὅτι, καθ' ἃ ἐβεβαιώθη, δὲν ἐπατεύχθη μέχρι σήμερον ἡ ὡς ἄνω ἀπόδοσις.

3) Τὸ ἡμερομίσθιον τῆς παρ. 7 θέλει μένει ὡς ἔχει, ἤτοι δραχ. 14.300.

4) Εἰς τὴν Ἑταιρίαν ἀπόκειται, προκειμένου νὰ με-

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Καὶ πάλιν ὁ σάλος

Τὸ πλέον φλέγον ζήτημα τῆς παρούσης ὥρας εἶναι ἐκεῖνο, ποὺ ἐμφανίζεται ἤδη μετὰ τὴν ἀνωτέρω, σελ. 687, δημοσιευομένην ὑπ' ἀριθ. 127 (195) ἀπόφασιν τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Εἰς τὸ πλῆθος τῶν τόσων ζητημάτων, τὰ ὁποῖα συνδέονται μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, προστίθεται καὶ αὐτὸ τὸ μεγάλης σημασίας ζήτημα. Ἀφοῦ ὑπῆρξε δημιούργημα τῆς νομολογιακῆς ἑρμηνείας, διαμορφώσεως καὶ αὐτῆς, κατ' ἀποτέλεσμα τοὐλάχιστον, εἰς τὰ δύο ἀνώτατα δικαστήρια τῆς χώρας, ὡς σημειώνεται ἀνωτέρω σελ. 687, περιεπλάκη τελικῶς καὶ ὑπὸ τοῦ Νομοθέτου, τὸ νομοθέτημα τοῦ ὁποίου, ὁ Α.Ν. 1406|1950, ἀπέμεινεν ἔκθετον, ἀπὸ ἀπόψεως κύρους, μετὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Δὲν ἐνδιαφέρει αὐτὴν τὴς στιγμὴν ἡ συλλογιστικὴ τῆς ἀποφάσεως περὶ ἀκυρότητος τοῦ νόμου, ἀπὸ συνταγματικῆς ἀπόψεως, οὔτε ἡ ὀρθότης καὶ τῆς ἀντιπάλου γνωστῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἐκδοχῆς περὶ τῆς ἐκτάσεως τοῦ ἐλέγχου τῶν δικαστηρίων, ὡς πρὸς τὴν οὐσιαστικὴν ἀνάγκην τῆς ἐκδόσεως ἀναγκαστικῶν νόμων.

Ἀλλὰ πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι, καὶ ἂν ἔγκυρος ἂν ἤθελε θεωρηθῇ ὁ ἀναγκαστικὸς αὐτὸς νόμος, δὲν ὑπῆρξεν ἡ διατύπωσις του ἀνάλογος πρὸς τὴν λύσιν, τὴν ὁποίαν ἠξίου ὄχι ἁπλῶς ἡ ἀφορμὴ τοῦ νόμου, ἐκ τῆς γνωστῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐκ τῆς ὁποίας προέκυπτε ἡ ἀκυρότης τῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων, ἀλλὰ ἡ ὀρθὴ σύλληψις τοῦ ὅλου προβλήματος τῆς σχέσεως τοῦ νόμου περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας πρὸς τὸν νόμον περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, οἱ ὁποῖοι, ἀμφότεροι, ἀποτελοῦσι ἀλληλοσυμπληρούμενον σύστημα καθορισμοῦ τῶν μισθῶν.

Ἐπεζητήθη διὰ τοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου νὰ συγκρατηθοῦν ἁπλῶς τὰ πρακτικὰ ἀποτελέσματα τῶν μέχρι τοῦ νόμου διαιτητικῶν ἀποφάσεων, μὲ κύρωσιν αὐτῶν, χωρὶς νὰ ὑποπτευθῇ ὁ Νομοθέτης (οὐσιαστικῶς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας), ὅτι διὰ τῆς διατυπώσεως τοῦ νόμου, εἰς τὴν ὁποίαν ἀκατόχως κατέληξε, ἔφραττε τὴν νόμιμον θύραν, ἐκ τῆς ὁποίας νὰ παραπέμψῃ τοῦ λοιποῦ εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Διαιτησίας διενέξεις τοῦ Α.Ν. 1|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ἀφοῦ ἡ κύρωσις τῶν μέχρι τοῦ Α.Ν. 1406|50 διαιτητικῶν ἀποφάσεων διὰ πάντα ἑρμηνευτὴν, γνώστην τῆς ἱστορίας τοῦ προκληθέντος ζητήματος, ἔπρεπε νὰ σημαίνῃ, ὅτι καὶ ὁ Νομοθέτης προϋπέθετε τὴν ἀκυρότητα αὐτῶν, ὡς ἀπεφάνθη ἡ σχετικὴ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις.

Ὁ Νομοθέτης ὅμως (οὐσιαστικῶς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας) δὲν φαίνεται νὰ ἤθελε κατὰ νοῦν ὅ,τι ἐξέφραζεν εἰς τὸ νομοθέτημά του ἢ ἄλλως ἀντελήφθη βραδύτερον εἰς ποῖον ἀδιέξοδον ὡδήγει πάλιν ἡ κατόχως διατύπωσις τοῦ Νόμου.

Καὶ, ἀντὶ νὰ φροντίσῃ νὰ ἀκυρωθῇ ἐπιτυχῶς καὶ ὀρθῶς διὰ τὴν λύσιν τοῦ ὅλου προβλήματος εἰς τὸν Α.Ν. 1406|50, ἐπεδίωξε νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὸν Νόμον διὰ τῆς κατ' ἐξουσιοδότησίν του διοικητικῆς πράξεως (παράγρ. IV τῆς ἀκυρωθείσης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως) ἔννοιαν, τὴν ὁποίαν οὔτε ἡ διοικητικὴ πρᾶξις ἠδύνατο φυσικὰ νὰ ἀποδώσῃ μὲ αὐθεντικὸν κῦρος, οὔτε καὶ ὁ νόμος ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ, οὕτω διατυπωθείς, ὅτι εἶχε.

Μοιραία λοιπόν, ἐξ αὐτῆς τῆς γεννήσεώς του, ἡ φθορά του, ἀσχέτως τοῦ ἂν ἔγκυρος ἢ ὄχι—κατὰ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας—ἐξεδόθη.

Ἀλλά, τοὐλάχιστον, συνεκράτησε μέχρι τοῦδε τὰ ἀλάθητα—διαπιστώσεις μόνον ἔχομεν ἐδῶ νὰ κάμωμεν—ἀποτελέσματα ἐκ τῆς διαταραχῆς, ἡ ὁποία ἐσημειώθη δι' ἀγκώνων ἀριθμῶν ἐργαζομένων, τοὺς ὁποίους ἐνδιαφέρουν αἱ δεκάδες αὐταὶ τῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων εἰς αὐτὸ τὸ τίμημα τοῦ ἐργατικοῦ μόχθου των, ἀσφαλίστρου τῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν στοιχειωδῶν ἀναγκῶν τῆς ζωῆς των.

Μετὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἐπανέρχεται πάλιν ὁ σάλος.

Ἦτο εἰς τὴν μοῖραν φαίνεται τοῦ Α.Ν. 1406 νὰ ἐκδικηθῇ, διότι ὁ Νομοθέτης του τὸν ἐγέννησε ἀνάπηρον

Σκηναὶ τῆς ζωῆς

Ἕνας μισθωτὸς καταπίπτει ἀσθενῶν. Ταλαιπωρεῖται καὶ ἀπὸ τὴν σκέψιν νὰ δαμάσῃ καὶ τὰς προσθέτους ἐκ τῆς ἀσθενείας οἰκονομικάς του ἀνάγκας, ποὺ ἀποθηριωμέναι ζητοῦν ἱκανοποίησιν.

Καθένας ἀπὸ τοὺς συμβαλλομένους, ἔχει ἀκούσει, φέρει τὸν κίνδυνον τῆς ἰδίας του παροχῆς.

Συνέπεια : Ὁμοῦ μὲ τὸ πλήγμα τῆς ἀσθενείας καὶ ἡ στέρησις τοῦ μισθοῦ.

Ἀλλ' ἂς ἐρωτήσῃ, καλύτερον, σκέπτεται, διὰ νὰ πληροφορηθῇ ἐγκύρως τὴν νομικὴν ἀλήθειαν.

Στέλλει τὴν γυναῖκα του εἰς γνωστόν του δικηγόρον.

Εἶναι πολὺ πιθανόν, διαλογίζεται, νὰ ἔχῃ κάτι εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ προβλεφθῇ ἀπὸ τὸ δίκαιον. Τὸ κοινὸν αἴσθημα δικαίου, ποὺ κατέχει κάθε ἁπλῶς λογικὸν ἄνθρωπον, ὑποκινεῖ τὴν σκέψιν του.

Ἡ γυναῖκα του ἐπληροφορήθη περὶ τοῦ πράγματος. Καὶ τὰ ἔφερε, γραπτὰ μάλιστα, ἀπὸ τὸν δικηγόρον.

Κατὰ τὰ ἄρθρα 657, 658 Ἀστικοῦ Κώδικος, διαβάζει . . . ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται ἑνὸς μηνὸς μισθόν. . . .

Ἀνακουφίζεται. Ἱκανοποιεῖται καὶ διὰ τὴν λογικὴν περὶ ὀρθοῦ δικαίου σκέψιν, ποὺ ἔκαμε προηγουμένως, καὶ συνεχίζει τώρα νὰ διαβάζῃ.

. . . Ἂν ὅμως ἡ σύμβασις του συνήφθη μετὰ τὴν 23 Φεβρουαρίου 1946, ἀφ' ὅτου ἰσχύει ὁ Ἀστικὸς Κῶδιξ, Ἡ ἰδική σου σύμβασις συνήφθη πρίν. Ἑπομένως δὲν σὲ προστατεύει τὸ δίκαιον.

Ὁ ἀσθενὴς μισθωτὸς ἔμεινε ἐπὶ πολὺ σύννους. Πῶς εἶναι δυνατὸν αὐτὸ νὰ συμβαίνῃ ; Παράλογον ! Ἡ ἀρρώστεια του, διελογίσθη, διεσάλευσε καὶ τοῦ λογικοῦ του τὴν δύναμιν ;

Καὶ ἦρχισε, ὁ ἄτυχης, ν' ἀμφιβάλλῃ τώρα, ἂν θὰ γίνῃ ποτὲ καλά . . .

ταχειρίζεται ἐν τῇ φορτοεκφορτωτικῇ ἐργασίᾳ ἀνειδικεύτους ἐργάτας, πρὸ τῆς τοιαύτης χρησιμοποιήσεως, νὰ συναινοῦν μετὰ τοῦ Σωματείου φορτοεκφορτωτῶν.

δ) Ἡ καθιέρωσις ἐπιδόματος 10 ο|ο ἢ ἄλλου ποσοστοῦ λόγῳ ἱματισμοῦ ἢ χορηγήσεως τοιούτου δὲν ἐγκρίνεται. Τυχὸν δὲ ὕπαρξις ὑποχρεώσεως τῆς ἑταιρίας ἐκ διατάξεως Νόμου ἢ ἀποφάσεως ὑπουργικῆς, ἐκδοθείσης νομίμως, παραμένει ἰσχυρά.

ϛ) Ἡ ἰσχὺς τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως ἄρχεται ἀπὸ 5 Νοεμβρίου 1949, τῆς Ἐπιτροπῆς διδούσης τὴν ἀναδρομικὴν ταύτην ἰσχύν, καθ' ὅσον οἱ λόγοι οἱ δικαιολογοῦντες τὴν κατὰ τ' ἀνωτέρω τροποποίησιν τοῦ κρατοῦντος συστήματος ἐργασίας καὶ ἀμοιβῶν ὑρίσταντο κατὰ τὴν ὡς ἄνω ἡμερομηνίαν καὶ ἰδίᾳ ἡ ἀκρίβεια τῆς ζωῆς.

Ἐκρίθη καὶ ἀπεφασίσθη ἐν Πειραιεῖ τῇ 19 Δεκεμβρίου 1949 καὶ ἐδημοσιεύθη αὐτόθι τῇ 22 Δεκεμβρίου 1949.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 9ος — Τεῦχος 16 (214)

Ἀθῆναι, 15 Αὐγούστου 1950

ΜΙΣΘΟΣ
ΕΝ ΚΩΛΥΜΑΤΙ ΚΑΤ' ΑΡΘΡΑ 657, 658 Α.Κ.

Ὑπὸ τοῦ κ. **Κ. Δ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΥ,** Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου

Κατὰ τὴν ἀναγκαστικὴν διάταξιν τῶν ἄρθρων 657 καὶ 658 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἐκμισθωτὴς ἐργασίας (ἐργάτης) ἐργαζόμενος ἤδη ἀπὸ δεκαημέρου τοὐλάχιστον παρά τινι, ἐὰν κωλύεται νὰ ἐργασθῇ ἕνεκα προσωπικοῦ ἀνυπαιτίου σπουδαίου λόγου (τοιοῦτος δὲ εἶναι καὶ νόσος καθιστῶσα ἀδύνατον τὴν ἐργασίαν), διατηρεῖ τὴν ἀξίωσιν ἐπὶ μισθὸν καθ' ὃν χρόνον κωλύεται, ἀλλ' ἐπὶ μισθὸν μὴ ὑπερβαίνοντα τὸν ἡμισυν μῆνα. Ἐὰν δ' ἐκωλύθη μετὰ παρέλευσιν ἔτους ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς συμβάσεως, ἡ διατηρουμένη ἐπὶ μισθὸν ἀξίωσις διὰ τὴν διάρκειαν τοῦ κωλύματος δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ μισθὸν ἑνὸς μηνός.

Παρεμφερεῖς διατάξεις περιέχονται εἰς τὸν Γερμανικὸν Ἀστικὸν Κώδικα, ἄρθρον 616, εἰς τὸν Ἑλβετικὸν Κώδικα τῶν ἐνοχῶν, ἄρθρον 335, (παλαιὸς 341), εἰς τὸν Αὐστριακὸν Ἀστικὸν Κώδικα κατὰ τὴν μεταρρύθμισιν αὐτοῦ ἐν ἔτει 1918, ἄρθρον 1154 β, εἰς τὸν Γερμανικὸν Ἐμπορικὸν Κώδικα, ἄρθρον 63, εἰς τὸν Πολωνικὸν Κώδικα τῶν ἐνοχῶν, ἄρθρα 458 ἕως 460, εἰς τὸν νέον Ἰταλικὸν Ἀστικὸν Κώδικα, ἄρθρον 2110. Ἐν Γαλλίᾳ δὲν ὑφίσταται ἀκόμη ὁμοία διάταξις, ἀλλὰ λαμβάνεται πρόνοια περὶ τοῦ θέματος εἰς τὰς ἀναγκαστικὰς συλλογικὰς συμβάσεις, ἴδε ***Durand***, droit du travail II 1950, No 424 πρβλ. καὶ Ἐμπ. Κώδ. 357 μισθός, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἀσθενείας).

Ἐκ τῶν κωδίκων τούτων ἄλλοι μὲν ἀφίνουν τὸν καθορισμὸν τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου τοῦ διατηρουμένου μισθοῦ εἰς τὴν δικαστικὴν ἐκτίμησιν τῶν περιστάσεων, ὡς εἶναι ὁ Γερμανικὸς Ἀστικὸς Κῶδιξ, ὁ Ἑλβετικὸς τῶν ἐνοχῶν καὶ ὁ Ἰταλικός, ἄλλοι δὲ καθορίζουν τοῦτο θετικῶς, ὅπως ὁ Αὐστριακός, ὁ Πολωνικός, ὁ Ἑλληνικὸς Ἀστικὸς Κῶδιξ καὶ ὁ Γερμανικὸς Ἐμπορικός.

Τὸ Σχέδιον τοῦ Εἰσηγητοῦ καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς, (ἄρθρα 313, 314) εἶχε διασκευασθῇ κατὰ τὸν Αὐστριακὸν Ἀστικὸν Κώδικα, οὗτινος τὸ ὡς ἄνω ἄρθρον 1154 β ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Ὁ ἐκμισθωτὴς ἐργασίας διατηρεῖ τὴν ἐπὶ τὴν ἀμοιβὴν ἀξίωσιν, ἐὰν μετὰ δεκαπενθήμερον τοὐλάχιστον παροχὴν ἐργασίας κωλύεται ἕνεκα νόσου ἢ ἀτυχήματος νὰ ἐργασθῇ ἐπὶ σχετικῶς βραχὺν χρόνον, ἀλλὰ μὴ ὑπερβαίνοντα τὴν ἑβδομάδα, χωρὶς νὰ ἔχῃ προκαλέσῃ τὴν νόσον ἢ τὸ ἀτύχημα δολίως ἢ ἐκ βαρείας ἀμελείας. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει, ἐὰν ἕνεκεν ἄλλων σπουδαίων λόγων κωλύεται νὰ ἐργασθῇ ἄνευ ὑπαιτιότητός του».

Ὁμοία εἶναι ἡ τεχνικὴ τοῦ Γερμανικοῦ Ἐμπορικοῦ Κώδικος, ἄρθρον 63, ὅπερ ἀναφερόμενον εἰς κώλυμα τοῦ ἐμποροϋπαλλήλου ἕνεκα μόνον ἀνυπαιτίου ἀτυχήματος (τοιοῦτον θεωρεῖται καὶ ἡ νόσος) χορηγεῖ μισθὸν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ κωλύματος μὴ ὑπερβαίνοντα τὸν ἕνα καὶ ἥμισυν μισθόν.

Ὁ ἡμέτερος Κῶδιξ, ἄρθρον 657, ἐν ὄψει τοῦ ὡς ἄνω Σχεδίου τῆς Ἐπιτροπῆς συνέπτυξε τὴν διάταξιν, ὁ ἐστιν, ἀντὶ νὰ ὁμιλήσῃ περὶ ἀνυπαιτίου νόσου ἢ ἀτυχήματος καὶ εἶτα νὰ ἐπεκτείνῃ αὐτὴν καὶ εἰς κωλύματα «ἐξ ἄλλων σπουδαίων λόγων», ἐθέσπισε κατ' εὐθεῖαν κώλυμα «ἕνεκα σπουδαίου λόγου» ἀνυπαιτίου. Ἀλλ' ἐκ τούτου σύδεμία, ὡς εἰκός, διαφορὰ προκύπτει μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ κατὰ τὸν Αὐστριακὸν Κώδικα, ὡς ἐλέχθη, διατυπωθέντος Σχεδίου.

Ἡ προϋπόθεσις, ἥτις τίθεται διὰ τῆς διατάξεως ταύτης, εἶναι προσωπικὸν ἀνυπαίτιον «κώλυμα» ἐκ σπουδαίου λόγου. Οὐδεὶς περιορισμὸς θεσπίζεται, οὐδὲ γίνεται διάκρισις ἐν τῷ νόμῳ ὅσον ἀφορᾷ τὸ χρονικὸν διάστημα, ἐντὸς τοῦ ὁποίου δέον νὰ ἐμφανισθῇ κώλυμα. Ἀρκεῖ ὅτι παρουσιάζεται τοιοῦτο καὶ δὴ ἐν ᾗ διακεκριμένως πλείονα, ἵνα ἑκάστοτε ὁ ἐργάτης διατηρῇ τὴν ἐπὶ τὸν μισθὸν ἀξίωσιν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ κωλύματος, ἀλλὰ δι' ἕκαστον κώλυμα, ἤτοι δι' ἑκάστην περίπτωσιν ἀσθενείας ἢ δι' ἕκαστον ἀτύχημα (περὶ ὧν πρὸ παντὸς προβλέπει τὸ Σχέδιον καὶ ὁ Αὐστριακὸς Κῶδιξ), οὐχὶ πέρα τοῦ ἡμισυμηνιαίου ἢ τοῦ μηνιαίου μισθοῦ, καίτοι ἡ ἑκάστοτε ἀσθένεια ἢ τὸ ἑκάστοτε κώλυμα ἐν γένει διαρκεῖ ἐπὶ μακρότερον χρόνον. Τὸ γεγονὸς ὅτι, διὰ νὰ δικαιοῦται εἰς μισθὸν μηνιαῖον, πρέπει νὰ ἐμφανισθῇ κώλυμα μετὰ παρέλευσιν ἔτους ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς συμβάσεως, δὲν ἔχει καμμίαν ἀπολύτως σχέσιν μὲ τὸ ζήτημα, εἰς τρόπον ὥστε νὰ εἴπωμεν, ὅτι καθ' ἕκαστον ἔτος δὲν δικαιοῦται λόγῳ κωλυμάτων εἰς μισθὸν μείζονα τοῦ μηνιαίου.

Δι' ἕκαστον νέον κώλυμα, διακεκριμένον τοῦ προηγουμένου, γεννᾶται νέα ἀξίωσις ἐπὶ μισθόν, ἐξ οὗ ἐκπίπτονται τὰ εἰς ἐργάτην ὑπὸ ἀναγκαστικῆς ἀσφαλείας καταβληθέντα ποσὰ (ἄρθρ. 657 ἐδ. 2), εἰς ἃ οὗτος δικαιοῦται δι' ἑκάστην περίπτωσιν χωριστά.

Οὕτως, ἐὰν ἐργάτης ἐργαζόμενος παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει ἀπὸ 1 Μαρτίου ἐφέτος ἀσθενήσῃ σήμερον τὴν 10ην Ἰουλίου καὶ ἡ ἀσθένεια διαρ-

κέαη δέκα ήμέρας, μεθ' ὃ ἀναλαμβάνει πάλιν ἐργασίαν, θὰ πληρωθῇ τὸν μισθὸν τῶν δέκα ἡμερῶν, ἤτοι 10 ἕως 20 Ἰουλίου. Ἐὰν εἶτα τὴν 1ην Αὐγούστου, κληθεὶς εἰς δίκην ὡς μάρτυς, παραμείνῃ ἐκτὸς ἐργασίας καθ' ὅλην τὴν εἰκοσαήμερον διάρκειαν τῆς δίκης, ἤτοι μέχρις 20. Αὐγούστου, θὰ πληρωθῇ τὸν μισθὸν 15 ἡμερῶν, ἤτοι ἀπὸ 1ης ἕως 15 Αὐγούστου. Καὶ ἐὰν ἐργάζεται παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει ἀπὸ ἔτους καὶ πλέον, ἔχει ἀξίωσιν ἐπὶ μηνιαίου τὸ πολὺ μισθόν, καίτοι τὸ κώλυμα διαρκεῖ μακρότερον.

Ἐνταῦθα ἔχει ἐπέλθει διακοπὴ τοῦ πρώτου κωλύματος, ἐπανάληψις τῆς ἐργασίας, καὶ εἶτα ἐπῆλθε νέον κώλυμα. Ἀλλ' ἐὰν τὸ δεύτερον κώλυμα ἐπῆλθεν ἐν συνεχείᾳ τοῦ πρώτου, χωρὶς ἐν τῷ μεταξὺ νὰ ἐπαναληφθῇ ἡ ἐργασία, συνυπολογίζονται ταῦτα, ἀδιαφόρως ἂν εἶναι τῆς αὐτῆς ἢ διαφόρου φύσεως. Ἐὰν δηλ. εἰς τὸ παράδειγμα ὁ ἐργάτης, ἀναρρώσας τὴν 20 Ἰουλίου, κληθῇ εἰς τὴν δίκην τὴν 21 Ἰουλίου, χωρὶς νὰ ἔχῃ ἐπαναλάβῃ ἐργασίαν καὶ ἡ δίκη διήρκεσεν 20 ἡμέρας, τότε θεωρεῖται ἡ ἐπ' ἕνα μῆνα ἀποχή του ὡς ἐνιαῖον κώλυμα καὶ θὰ πληρωθῇ τὸν μισθὸν μόνον ἡμίσεως μηνός. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει, ἐὰν ἔπαθεν ἀτύχημα, ἐξ οὗ ἐθεραπεύθη, ἀλλ' εὐθὺς μετὰ τὴν ἀποθεραπείαν, πρωτοῦ ἀναλάβῃ ἐργασίαν, ἠσθένησε. Πάλιν τὸ ἀτύχημα καὶ ἡ ἀμέσως ἐπακολουθοῦσα ἀσθένεια θεωροῦνται ἓν κώλυμα. (Ἴδε αὐστριακὴν νομολογίαν παρὰ ***Ehrenzweig*** Ἐνοχικὸν σελ. 495, σημ. 143).

Ἐν τούτοις δυσχέρειαι γεννῶνται ἐπὶ νόσου, ὅταν τὸ ἐκ ταύτης κώλυμα παρῆλθεν, ἀνέλαβεν ὑπηρεσίαν ὁ ἐργάτης, ἀλλὰ μετά τινα χρόνον ἔπαθε πάλιν ἐξ αἰτίας, ἥτις συχνὰ εἶναι δυσδιάκριτος, ἂν εἶναι συνέχεια τῆς πρώτης ἢ νέα ἀσθένεια. Ἐν Αὐστρίᾳ δέχονται ὅτι, ἐὰν ὁ ἐργάτης διὰ κώλυμα ἐκ νόσου ἔλαβεν ἤδη τὸν εἰς τὸ ἀνώτατον ὅριον ἀντιστοιχοῦντα μισθόν, εἰργάσθη εἶτα ἐπί τινας ἡμέρας καὶ εἶτα ἀσθενὴς ἐκ νέου, δὲν δικαιοῦται πλέον εἰς μισθόν, ἐὰν ἡ ἀρχικὴ νόσος εἶναι ἡ αἰτία τοῦ νέου κωλύματος ***Ehrenzweig*** (αὐτόθι σημ. 142).

Ἀλλὰ πότε ὑπάρχει ταυτότης αἰτίας; Ἐν Γερμανίᾳ διδάσκεται ὅτι ἐπὶ ἐπανειλημμένων κωλυμάτων ἐκ νόσου δύναται νὰ ἀξιωθῇ πλέον ἢ ἅπαξ τὸ ἐν Ἐμπορικῷ Κώδικι 63 ἀνώτατον ὅριον τοῦ μισθοῦ τοῦ ἑνὸς καὶ ἡμίσεως μηνός, καὶ ἐὰν ἔτι πρόκειται περὶ νέας ἀσθενείας, ἀρκεῖ αὕτη νὰ ὀφείλεται εἰς τὴν αὐτὴν πάθησιν. Ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρχουν αὐτοτελεῖς περιπτώσεις ἀσθενείας, ὅπερ συμβαίνει, ὅταν ἡ πρώτη ἀπεθεραπεύθη. Ἀλλ' ἐὰν ἡ πρώτη δὲν ἀπεθεραπεύθη, ἡ νέα προσβολὴ δὲν θεμελιοῖ νέαν ἀξίωσιν μισθοῦ, ἔστω καὶ ἂν ἐν τῷ μεταξὺ εἰργάσθη ἐπὶ βραχὺν χρόνον. (***Staudinger*** Ἐνοχικὸν 10η ἔκδ. § 616 σημ. 77). Τοὐναντίον κατὰ ***Staub***, Ἐμπορικὸς Κῶδιξ § 63 σημ. 3 ἡ μετὰ τὴν ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας νέα πάθησις θεμελιοῖ νέαν ἀξίωσιν μισθοῦ, ἀδιαφόρως ἂν πρόκειται περὶ τῆς αὐτῆς αἰτίας ἢ κἂν, ἀπὸ ἰατρικῆς ἀπόψεως, περὶ τῆς αὐτῆς ἀσθενείας, ἴδε καὶ ***Jur. Wochenschrift*** 1936, σελὶς 3499.

Ἕνεκα τῶν δυσχερειῶν τούτων εἶχε πρὸ τοῦ πολέμου ὁρισθῇ ἐν Γερμανικῷ σχεδίῳ ἑνιαίου νόμου περὶ ἐργασιακῆς σχέσεως ὅτι ὁ λαβὼν τὸν μισθὸν τοῦ ἀνωτάτου χρόνου δὲν ἔχει ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἡμερολογιακοῦ ἔτους περαιτέρω ἀξίωσιν διὰ νέον κώλυμα.

Ὀφείλω νὰ προσθέσω ὅτι ἐν περιπτώσει κωλύματος καὶ δὴ ἐπανειλημμένων ἀσθενειῶν εἶναι δυνατὸν κατὰ τὰς περιστάσεις νὰ ἔχῃ ὁ μισθωτὴς (ἐργοδότης) δικαίωμα ἐκτάκτου καταγγελίας διὰ σπουδαῖον λόγον (Α. Κ 672), ὅτε τερματίζεται πάραυτα ἡ σύμβασις, ἀλλὰ κατὰ ρητὴν διάταξιν τοῦ ἡμετέρου Κώδικος, ἄρθρον 658 ἐδ. 2, ὀφείλεται πάντως ὁ ἐν ἐδ. 1 μισθός. Ἡ ἔκτακτος αὕτη καταγγελία ἰδιαιτέραν σημασίαν ἔχει ἐνταῦθα ἐπὶ συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου, διότι ἐπὶ τῶν ἀορίστου ὁ μισθωτὴς δικαιοῦται οὕτως ἢ ἄλλως νὰ προβῇ εἰς τακτικὴν καταγγελίαν κατὰ τὸ ἄρθρον 669 ἐδ. 2.

Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 657, 658, καίτοι ἀναγκαστικοῦ χαρακτῆρος (670), δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Κώδικος συνωμολογημένων συμβάσεων ἐργασίας συμφώνως πρὸς τὸν Εἰσαγ. Νόμον (ἄρθρον 24, πρβ. ἄρθρον 38 ἐδ. 2). Τοῦτο ἔχει σημασίαν κυρίως διὰ τὰς πρὸ τοῦ χρόνου τούτου ἀρξαμένας καὶ ἐξακολουθούσας νῦν συμβάσεις ἀορίστου χρόνου, διότι ὡρισμένου χρόνου παλαιαὶ συμβάσεις, δεόμεναι κατὰ τὸ σημεῖον τοῦτο προστασίας ἐκ τοῦ νόμου, εἶναι σπάνιαι. Αἱ ἀορίστου χρόνου συμβάσεις ἐργασίας μὲ τὴν πάροδον τοῦ ἑκάστοτε χρόνου, δι' ὃν ἡ μέ τὴν περαίωσιν τοῦ ἑκάστοτε ἔργου δι' ὃ καταβάλλεται μισθός, δὲν ἀνανεοῦνται σιωπηρῶς, εἰς τρόπον ὥστε νὰ εἴπωμεν, ὅτι μετὰ τὴν πρώτην τοιαύτην ἀνανέωσιν τὴν χωρήσασαν μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Κώδικος ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις συμφώνως πρὸς Εἰσαγ. Νόμ. 36. Αἱ ἀορίστου χρόνου συμβάσεις ἐργασίας, ὡς καὶ αἱ ὅμοιαι μισθώσεις πράγματος, ἀποτελοῦν κατά τε τὸ πρὶν καὶ τὸ νῦν δίκαιον ἐξ ὑπαρχῆς μίαν καὶ ἐνιαίαν σύμβασιν, συνεχιζομένην, ἐφ' ὅσον δὲν καταγγέλλεται αὕτη ὑπὸ τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἑτέρου (ἴδε μελέτην μου, Ἐφημ. Ἑλλην. καὶ Γαλλικῆς Νομολογίας 36, ἔτος 1917, σελ. 227|228, 231).

Ἐν τούτοις καὶ ἐπὶ τοιούτων συμβάσεων δὲν λείπει, φρονῶ, βοήθεια. Ἐν μὲν τῇ περιοχῇ τοῦ Κρητικοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος εὑρηται ἤδη ἐν ἄρθρῳ 984 διάταξις παρεμφερὴς πρὸς τὴν Α.Κ. 657, 623, εἰλημμένη ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος. Ἐν δὲ τῷ ρωμαϊκῷ δικαίῳ γίνεται ἐπίσης δεκτὸν ὅτι, κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἐν Πανδ. 19, 2, 27 πρ., Στέφανος Βασ. II p. 354 σχόλ. 1 θέματος μισθώσεως πράγματος, ἐπουσιώδης ἀνυπαίτιος χρονικὴ ἀδυναμία πρὸς παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν δὲν ἐπιφέρει ἀντίστοιχον ἐλάττωσιν τῆς ἀμοιβῆς, δηλαδὴ καὶ ἐν τῷ ρωμαϊκῷ δικαίῳ ὑφίσταται διὰ τοιαύτην περίπτωσιν διάσπασις τῆς ἀρχῆς **periculum est locatoris**. Ἐννοεῖται ὅτι κατ' ἐφαρμογὴν τῆς ρωμαϊκῆς ταύτης διατάξεως εἰς τὸν δικαστὴν ἐναπόκειται κατὰ τὸ ὀρθὸν καὶ ἴσον νὰ κρίνῃ ἑκάστοτε τὸ εἶδος τοῦ ἀνυπαιτίου κωλύματος καὶ νὰ ὁρίσῃ τὸν χρόνον, δι' ὃν ὁ μισθωτὴς δὲν δικαιοῦται νὰ περικόψῃ τὸν μισθὸν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ κωλύματος.

Κ. Δ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΝΩΤΑΤΑ ΟΡΙΑ ΜΙΣΘΩΝ

(Μισθοί ὑπέρ τὰ ὅρια τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας)

Ὑπὸ τοῦ κ. **ΚΩΝΣΤ. Ι. ΔΗΜΑΚΗ,** Δικηγόρου

§ 1. Πῶς τίθεται τὸ πρόβλημα

I.— Ἀμέσως μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Χώρας ἀνετέθη διὰ τοῦ νόμου 28|44 εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, ὅπως διὰ κοινῶν ἀποφάσεων των «καθορίζουν τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια, ὡς καὶ τὰς προσαυξήσεις ἢ τὰς κρατήσεις πάντων τῶν ὑπαλλήλων, ἐργατῶν κλπ.». Βάσει τοῦ νόμου τούτου ἐξεδόθησαν καὶ ἰσχυσαν πλεῖσται κατὰ διαστήματα ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, αἵτινες δύνανται νὰ διαιρεθοῦν, ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τοῦ ἀπασχολοῦντος ἡμᾶς προβλήματος, εἰς δύο ὁμάδας:

α. Εἰς μίαν ὁμάδα ἀνήκουν αἱ ὑπ. ἀποφάσεις, εἰς τὰς ὁποίας ἡ Διοίκησις δὲν περιωρίσθη ἁπλῶς νὰ καθορίσῃ τοὺς μισθούς, ἀλλὰ διέλαβε καὶ τὴν προσταγὴν ὅτι τὰ ἐν αὐταῖς ὅρια μισθῶν εἶναι τὰ «ἀνώτατα» ὅρια. Αἱ ἀποφάσεις αὗται εἶναι αἱ ὑπ' ἀριθ. 12100|45, 18900|45 καὶ ἰδίᾳ αἱ ὑπ' ἀριθ. 3601, 3602, 3642 καὶ 8500 τοῦ 1946 (βλέπε κατὰ σειρὰν εἰς ΕΕΔ τόμ. 4 σελ. 317, 447, τόμ. 5, σελ. 94, 95, 158).

β. Εἰς τὴν ἄλλην ὁμάδα ἀνήκουν αἱ ὑπ. ἀποφάσεις, εἰς τὰς ὁποίας ἡ Διοίκησις καθώρισεν ἀποδοχάς, χωρὶς ἅμα νὰ ὁρίσῃ ὅτι τὰ ἐν αὐταῖς ὅρια ἀποδοχῶν εἶναι τὰ «ἀνώτατα». Αἱ ἀποφάσεις τῆς δευτέρας ὁμάδος εἶναι ἅπασαι αἱ λοιπαί, πλὴν τῶν ἀνωτέρω μνημονευομένων.

II.— Ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχύος τῶν διαφόρων ὑπ. ἀποφάσεων ἐτέθη ἐνώπιον τῶν Δικαστηρίων τὸ ἐρώτημα: Ἐὰν δι' ἀτομικῆς συμβάσεως ἦτο ἐπιτετραμμένον νὰ συνομολογηθῇ μισθὸς ὑπέρτερος ἐκείνου, ὃν ὡριζον αἱ ὑπ. ἀποφάσεις. Εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο ἡ ἀπάντησις τῶν Δικαστηρίων καὶ ἰδίᾳ τοῦ Ἀρείου Πάγου ὑπῆρξεν ἄνευ τινὸς διακρίσεως ἀρνητική. Οὕτω:

α) Αἱ ὑπ' ἀριθ. Α.Π. 139|47, 171|48, 145|47, 221|43, 222|49, 224|49 (βλέπε κατὰ σειρὰν εἰς ΕΕΔ 6, 341, 7, 405, 6, 393, 7, 440, 8, 463, 455) ἐθεώρησαν ἀκύρους τὰς ἀτομικὰς συμβάσεις, δι' ὧν συνεφωνήθησαν μισθοὶ ἀνώτεροι τῶν ὑπὸ τῶν ὑπ. ἀποφάσεων ὁρισθέντων. Ἔχει, νομίζω, ἀξίαν νὰ σημειωθῇ ὅτι ἅπασαι αἱ ἀνωτέρω ἀρεοπαγιτικαὶ ἀποφάσεις ἠρεύνησαν τὸ κῦρος τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐν σχέσει πρὸς ὑπ. ἀποφάσεις, δι' ὧν εἶχον καθορισθῇ «ἀνώτατα» ὅρια μισθῶν (ὑπ. ἀπ. 3601, 3602, 8500|46).

β) Ἡ ὑπ' ἀριθ. Α.Π. 393|50 (ΕΕΔ 9, 588) ἔβη περαιτέρω. Ἔκρινεν ἄκυρον ἀτομικὴν σύμβασιν, δι' ἧς ὡρίσθη μισθὸς ἀνώτερος τοῦ ὑπὸ τῆς ὑπ. ἀποφάσεως προβλεπομένου, καίτοι *δὲν ὑπῆρχε διάταξις* ἐν τῇ ὑπ. ἀποφάσει (ἐπρόκειτο περὶ τῆς 49253|47 ὑπ. ἀποφ., βλ. ΕΕΔ τόμ. 6, σελ. 767), καθ' ἣν τὰ ἐν *αὐτῇ ὅρια* μισθῶν ἔδει νὰ θεωρῶνται ὡς *«ἀνώτατα»* ὅρια μισθῶν.

III.— Ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου 1947 ἐπανῆχθησαν ἐν ἰσχύϊ αἱ προπολεμικαὶ συλλ. συμβάσεις, ἀφοῦ ἀναπροσηρμόσθησαν οἱ εἰς ἐκείνας καθωρισμένοι μισθοί, βάσει κλίμακος διαλαμβανομένης εἰς τὰς συλλ. συμβάσεις τῆς 4.11.47 καὶ 1.12.47. Εἰς τὰς τελευταίας ταύτας περιελήφθη ὅρος (παρ. II), καθ' ὅν: «Ἡ ἀμοιβὴ τῶν ὑπαλλήλων (καὶ ἐργατῶν) δύναται νὰ εἶναι ἀνωτέρα τῶν ἐν τῇ παραγράφῳ I κατωτάτων ὁρίων μισθῶν καὶ δὴ μέχρι 30 ο|ο ..., ἐν οὐδεμιᾷ δὲ περιπτώσει δύναται νὰ γίνῃ ὑπέρβασις μεγαλυτέρα τῆς διὰ τῆς παρούσης παραγράφου ὁριζομένης».

Ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχύος τῶν ὡς ἄνω συλλ. συμβάσεων ἐτέθη ἓν ἕτερον παράλληλον ἐρώτημα: Ἐὰν διὰ τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως δύναται νὰ συνομολογηθῇ μισθὸς ὑπέρτερος τοῦ ὡς «ἀνωτάτου» καθορισθέντος ὑπὸ τῆς συλλ. συμβάσεως. Εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο ἀπήντησε καταφατικῶς ἡ ὑπ' ἀριθ. Α.Π. 309|50 (βλέπ. ΕΕΔ τόμ. 9, σελ. 514. Ἐκ τῶν ἀποφάσεων τῶν Δικαστηρίων τῆς οὐσίας πρέπει νὰ μνημονευθῇ ἡ Πρωτ|κου Ἀθηνῶν 2975|49, ΕΕΔ 8, 714).

IV.—Ἤδη λοιπόν, ἀφ' ὅτου μάλιστα ἐκρίθη παγίως δι' ἀποφάσεων τόσον τοῦ Α. Πάγου, ὅσον καὶ τοῦ Σ. τ. Ἐπικρατείας, ὅτι ἰσχύουν παραλλήλως καὶ τὰ δύο συστήματα καθορισμοῦ ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν (ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις-συλλ. συμβάσεις ἢ διαιτητικαὶ ἀποφάσεις), τίθεται τὸ ἐρώτημα: Τὰ «ἀνώτατα» ὅρια μισθῶν τὰ τιθέμενα ὑπὸ ὑπ. ἀποφάσεων ἢ συλλ. συμβάσεων ἀπαγορεύουν ἀντίθετον ἀτομικὴν συμφωνίαν;

§ 2. Ἀνώτατον ὅριον ἀποδοχῶν κατὰ τὸν Νόμον 26|44.

Περὶ «ἀνωτάτου» ὁρίου μισθῶν δὲν ὁμιλοῦν μόνον αἱ ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις ἢ αἱ συλλ. συμβάσεις τῆς 4.11.47. Περὶ «ἀνωτάτου» ὁρίου ὁμιλεῖ κυρίως ὁ ν. 26|44 (φ. Ε. Κ. τ. Α 18 τῆς 14.11.44). Ἰδοὺ τί λέγει οὗτος:

« *Τὸ σύνολον τῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν οἱασ-*
« *δήποτε* μορφῆς, τὰς ὁποίας δικαιοῦται νὰ
« λάβῃ πᾶς Ἕλλην πολίτης *δι' ἀμοιβὴν ὑπη-*
« *ρεσιῶν* καὶ ἐργασίας ἐν Ἑλλάδι ὡς δημό-
« σιος ὑπάλληλος, *ὡς ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος* κλπ.
« δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ *τὰς μηνιαίας ἀποδο-*
« *χὰς τοῦ Πρωθυπουργοῦ.*
« Ἡ παράβασις τῆς (ἀνωτέρω) διατάξεως ...
« ἀποτελεῖ ... ἰδιώνυμον ἀδίκημα ... Ὁ πα-
« ρὼν νόμος *συντακτικοῦ περιεχομένου* θέλει
« ὑποβληθῇ πρὸς κύρωσιν εἰς τὴν προσεχῆ
« Ἐθνικὴν Συνέλευσιν».

Ἐφ' ὅσον ὅθεν ἰσχύει ὁ περιορισμὸς τοῦ ἀνωτέρω Νόμου, τὸ ἀπασχολοῦν ἡμᾶς ἐρώτημα ὁρίσταται μίαν μετάθεσιν: Ἀντὶ νὰ ἐρευνήσωμεν ποῖον τὸ κῦρος τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως, δι' ἧς ὁρίζονται μισθοὶ ἀνώτεροι τῶν ὑπὸ τῶν ὑπ. ἀποφάσεων ἢ συλλ. συμβάσεων ὁριζομένων, πρέπει προεχόντως νὰ ἐρευνήσωμεν τὸ κῦρος τῶν ἐν λόγῳ διατάξεων (ὑπ. ἀποφάσεων ἢ συλλ. συμβάσεων), αἵτινες ὁρίζουν «ἀνώτατα» ὅρια μισθῶν, διάφορα ἀπὸ τὰ «ἀνώτατα» ὅρια, ἅτινα ὁρίζει ὁ νόμος 26|44.

II.—Ὁ ν. 26|44, καθ' ὃ προκύπτει ἐκ τοῦ κειμένου του *εἰσάγει κανόνα ἐπηυξημένης δυνάμεως* (συντακτικοῦ περιεχομένου). Θεωρούμενος λοιπὸν ὡς νόμος ἐπηυξημένης τυπικῆς δυνάμεως θὰ εἶχε νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὰ γνωστὰ ἐρωτήματα: Ἂν ἡ ἐκδόσασα τοῦτον Κυβέρνησις εἶχε συντακτικὴν

ἁρμοδιότητα καὶ ἂν ὁ νόμος οὗτος παρέλυσεν ἐκ τῆς ματαιώσεως τῆς, ὑφ' ἣν ἐτέθη, αἱρέσεως, ἤτοι τῆς μὴ ἐπιψηφίσεώς του ὑπὸ τῆς μετ' αὐτὸν συγκροτηθείσης Ἐθνοσυνελεύσεως. Εἰς τὰ ἐρωτήματα ταῦτα ἔχει δοθῆ ὑπὲρ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου ὀρθὴ καὶ ἐξαντλητικὴ ἀπάντησις διὰ τῆς γνωστῆς Α.Π. Ὀλ. 334|50 καὶ τῆς ἀγορεύσεως ἐπὶ τῆς ἐφ' ἧς ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις δίκης τοῦ Εἰσαγγελέως Α. Πάγου κ. Κ*ουσουπούλου* (βλ. Ν. Δίκ. σελ. 309 καὶ 310, ἀντίθετος Σ. Ε. 1277|50 Θέμ. ΞΑ' σελ. 681), ἤτις καθιστᾷ περιττὴν ἀλλὰ καὶ ἀδύνατον, πᾶσαν ἀπὸ μέρους μας συμβολήν. Ἐν τοῦτοις ἂς μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ θίξωμεν μόνον δύο σημεῖα:

α. Ἡ ἁρμοδιότης τῶν μεταπελευθερωτικῶν Κυβερνήσεων, ὅπως ἐκδίδουν συντακτικοῦ περιεχομένου νόμους ὀρθῶς ἠρευνήθη ἐν σχέσει πρὸς τὸν χαρακτηρισμὸν τῶν ἐν λόγῳ Κυβερνήσεων ὡς νομίμων ἢ ἐπαναστατικῶν. Βεβαίως αἱ Κυβερνήσεις ἐκεῖναι ὑπῆρξαν νόμιμοι. Νομίζομεν ὅμως ὅτι ἡ ἰδιοτυπία τῆς νομιμότητος τῶν ἐν λόγῳ Κυβερνήσεων ἔπρεπε νὰ φωτισθῇ περισσότερον.

Ἡ νομιμότης ἐκείνων τῶν Κυβερνήσεων δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ ἐρευνᾶται εἰς τὰ πλαίσια τοῦ Συντάγματος τοῦ 1911, οὗτινος ἄλλωστε ἡ ἰσχὺς εἶχε τεθῇ ὑπὸ αἵρεσιν. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ συμμαχικοῦ ἀγῶνος, εἰς ὃν, ὑπὲρ πάντα ἄλλον, μετέσχεν ὁ Ἑλληνικὸς Λαός, ἐθεμελιοῦτο μία εὐρυτέρα ὀργάνωσις τῶν πολιτειῶν τῆς συμμαχικῆς παρατάξεως. Χῶραι συμμαχικαί, τῶν ὁποίων αἱ κρατικαὶ λειτουργίαι ἔμειναν ὀρθιαι καὶ τῶν ὁποίων οἱ θεσμοὶ δὲν ἐθρυμματίσθησαν ὑπὸ τὸ πέλμα τοῦ κατακτητοῦ, εὑρέθησαν ἐν τοσούτῳ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ διακηρύξουν, διαρκοῦντος τοῦ ἀγῶνος (καταστατικὸς χάρτης τοῦ Ἀτλαντικοῦ κλπ.), ὅτι τὸν πόλεμον θὰ ἐπακολουθήσῃ μία νέα ἐπὶ εὐρυτέρας βάσεως ὀργάνωσις τῶν Πολιτειῶν. Καὶ αἱ διακηρύξεις ἐκεῖναι ἐπραγματοποιήθησαν περισσότερον ἢ ὀλιγώτερον σχεδὸν εἰς ὅλας τὰς Χώρας. Ἐφ' ὅσον λοιπὸν αἱ μεταπελευθερωτικαὶ Κυβερνήσεις ἐκεῖναι ἔτυχον τῆς ἀναγνωρίσεως ὅλου τοῦ Λαοῦ, ἀλλὰ καὶ τῶν συμμάχων, καὶ εἶχον ἐφοδιασθῇ μὲ κρατικὴν ἐξουσίαν πηγάζουσαν ἐκ τοῦ Λαοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς καθόλου συμμαχικῆς δυνάμεως, εἰς ἣν ἐπαναλαμβάνομεν, μετεῖχε καὶ ἡ Χώρα μας, δὲν δύναται νὰ τεθῇ ζήτημα νομιμότητος τῶν Κυβερνήσεων. Περαιτέρω ἡ ἄσκησις τῆς καθ' ὅλου κρατικῆς ἐξουσίας, ἥτις ἐκ τῶν συνθηκῶν εἶχε συσσωρευθῇ εἰς χεῖρας τῆς Κυβερνήσεως, ἔδει νὰ ἀσκῆται ὑπὸ τὴν εὐθύνην ταύτης ἐντὸς τῶν πλαισίων τῶν διακηρυγμένων σκοπῶν τοῦ συμμαχικοῦ ἀγῶνος, εἰς ὃν ἡ Χώρα μας εἶχε ρίψει καὶ τὴν ζωήν της καὶ τοὺς θεσμούς της καὶ νὰ ἐλέγχεται μόνον ὑπὸ τοῦ Κυρίαρχου Λαοῦ. Ὁ ἐκ τῶν ὑστέρων λοιπὸν ἔλεγχος ὑπὸ τῶν Δικαστηρίων τῆς συντακτικῆς ἁρμοδιότητος ἐκείνων τῶν Κυβερνήσεων ἐντὸς τῶν πλαισίων τοῦ ὑπὸ αἵρεσιν συντάγματος, ἀνεξαρτήτως ἄλλων θεωρητικῶν διαφωνιῶν, ἀποτελεῖ παραγνώρισιν τῶν ἐξαιρετικῶν συνθηκῶν, ἃς ἐκλήθησαν νὰ ἀντιμετωπίσουν αἱ ἐν λόγῳ Κυβερνήσεις, ὡς ἐπίσης ἀποτελεῖ οὐχὶ ἀκριβῆ ἐκτίμησιν τῶν τυπικῶν καὶ οὐσιαστικῶν πηγῶν τῆς ἐξουσίας των, ἀλλὰ καὶ τοῦ περιεχομένου καὶ τῆς ἐκτάσεως ταύτης.

β. Ὁ συντακτικοῦ περιεχομένου ὑπὸ μελέτην νόμος (26|44) δὲν ἀπέβαλε τὴν ἰσχύν του ἐκ τῆς ματαιώσεως τοῦ ἐν αὐτῷ ὅρου, ἤτοι τῆς ὑποβολῆς πρὸς κύρωσιν εἰς τὴν προσεχῆ Ἐθνοσυνέλευσιν (βλ. τὰς ἀνωτέρω παραπομπάς. Ἀντίθετος Σ.Ε. 1032|50, ΕΕΔ 9, 584). Δέον νὰ παρατηρηθῇ ὅτι ὁ εἰς τὰ νομοθετήματα ταῦτα ρητὸς ἢ ἐξυπακουόμενος ὅρος τῆς ὑποβολῆς πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὴν μέλλουσαν Ἐθνοσυνέλευσιν δὲν λειτουργεῖ ὡς ἡ αἵρεσις. Τὰ νομοθετήματα ταῦτα ἐξ ἑνὸς ἔχουν πλήρη ἐνέργειαν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς των, ἐξ ἑτέρου τὸ αἱρέσιμον περιστατικόν, ἤτοι τὴν ἔγκρισιν τούτων ὑπὸ τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, δὲν πρέπει νὰ τὸ ἀντιλαμβανώμεθα, ὡς ἐπὶ τῶν γνωστῶν αἱρέσεων, ὡς ἓν οὐδέτερον πραγματικὸν περιστατικόν, ἐκ τῆς ἐπελεύσεως ἢ μὴ τοῦ ὁποίου θὰ διακοπῇ ἢ θὰ παραμείνῃ ἡ ἰσχὺς τῆς παρηγμένης νομικῆς καταστάσεως (τοῦ νομοθετήματος).

Ἐνταῦθα ἡ ἔγκρισις, καὶ ἂν μὴ εἶχε τεθῇ εἰς τὸν νόμον ὑπὸ τῆς ἐκδοσάσης τοῦτον Κυβερνήσεως, θὰ ὑφίστατο, διότι ἡ ἔγκρισις ἀποτελεῖ ἀναφαίρετον δικαίωμα τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως. Ἐφ' ὅσον ὅθεν ἡ Δ' Ἀναθεωρητικὴ Βουλὴ ἠνέχθη τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου καθ' ὅλην τὴν μακρὰν διάρκειαν τῶν ἐργασιῶν της, συνέπεται ὅτι ἐνέκρινε τὸν νόμον.

III.—Ἐὰν ὅθεν ἐκτιμηθοῦν αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 26|1944 ὡς διατάξεις *συντακτικοῦ* περιεχομένου, αὗται πρέπει, ἀφοῦ δὲν κατηργήθησαν ὑπὸ ἄλλης ἰσοδυνάμου διατάξεως, νὰ κατισχύουν πάσης ἀντιθέτου διατάξεως, εἴτε προγενεστέρας, εἴτε μεταγενεστέρας.

Ἀλλὰ καὶ ἂν δὲν ἀναγνωρίσῃ τις εἰς τὸν ν. 26|44 δύναμιν συντακτικοῦ κανόνος καὶ πάλιν ὁ νόμος οὗτος ἰσχύει σήμερον ὡς *ἁπλοῦς* νόμος. Ἰσχύει δέ, διότι δὲν ἔχομεν ὑπ' ὄψιν μας νεωτέραν διάταξιν, ἡ ὁποία τὸν κατήργησε ρητῶς ἢ σιωπηρῶς. Ἰδιαιτέρως πρέπει νὰ τονισθῇ ὅτι ὁ νόμος 26|44 δὲν κατηργήθη σιωπηρῶς ὑπὸ τοῦ Ν. 28|44.

α. Διότι ὁ Νόμος 28|44 δὲν εἶναι ἀντίθετος κατὰ περιεχόμενον πρὸς τὸν νόμον 26|44 δι' ὅσα κατωτέρω (§ 4) ἐκτίθενται. Καὶ

β. Διότι ὁ ν. 28, παρ' ὅλον ὅτι ἔχει μεγαλύτερον αὔξοντα ἀριθμόν, *δὲν εἶναι νεώτερος* τοῦ 26. Ἀπεναντίας ὁ νόμος 26 *ὑπεγράφη τὴν 13ην Νοεμβρίου 1944*, ἤτοι μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ν. 28 (10 Νοεμβρίου 1944), ἀμφότεροι δὲ ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὸ *αὐτὸ καὶ τῆς ἰδίας ἡμέρας* φύλλον Ἐφ. Κυβερνήσεως (φύλλ. 18 τῆς 14 Νοεμβρίου 1944).

§ 3.—Ὁ Νόμος 26|44 καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ ἐλαχίστου ὁρίου προστασίας.

Ἀφ' ὅτου ὁ ν. 26|44 εἰσήγαγε τὸν νέον κανόνα εἰς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον τῆς Χώρας, καθ' ὃν αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ μισθωτοῦ δὲν δύνανται νὰ ὑπερβοῦν ἓν ἀκραῖον ὅριον (μισθὸς Πρωθυπουργοῦ), κατέστη ἀναγκαῖος ὁ συμβιβασμὸς τοῦ κανόνος τούτου πρὸς τὴν ἑτέραν ἀρχήν, καθ' ἣν οἱ κανόνες τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ἀσφαλίζουν ἓν ἐλάχιστον ὅριον προστασίας εἰς τὸν μισθωτὸν καὶ συνεπῶς ἐπιτρέπουν εἰς τοῦτον τὴν ἐπιδίωξιν ἄλλων ἐπωφελεστέρων ὅρων ἐργασίας.

I.—Πρέπει εὐθὺς ἀμέσως νὰ ἐξαρθῇ, ὅτι ἡ ἀρχὴ τοῦ ἐλαχίστου ὁρίου τῆς προστασίας τῶν μισθωτῶν ἀποτελεῖ τὴν κυρίαν οὐσίαν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου.

Εἶναι ἀδύνατον ὑπὸ φιλελεύθερον καθεστὼς νὰ ἐννοήσωμεν καὶ νὰ ἑρμηνεύσωμεν ὀρθῶς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον, ἐὰν δὲν ἐκκινῶμεν ἀπὸ τὴν

άντίληψιν, ὅτι οἱ κανόνες τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου συγκλίνουν εἰς τὴν ὁροθέτησιν ἑνὸς ἐλαχίστου ὁρίου προστασίας τοῦ μισθωτοῦ. Ἡ θεώρησις τοῦ πράγματος ἁπλουστεύεται ὡς ἑξῆς: Ὑπὸ τὸ καθεστὼς τοῦ παλαιοῦ ἀκράτου οἰκονομικοῦ φιλελευθερισμοῦ ἡ ἀτομικὴ σύμβασις ἦτο ὁ μοναδικὸς μηχανισμὸς ὁροθετήσεως τῶν ἀντιπάλων οἰκονομικῶν συμφερόντων. Τὰ ἄτομα συμβαλλόμενοι κατήρχοντο εἰς τὸν οἰκονομικὸν στίβον οἱστρηλατούμενοι ἀπὸ τὸν πρωτόγονον καὶ ἐγωϊστικὸν κανόνα τοῦ «ὅσον ἔξεστι» ἐν τῇ ἐπιδιώξει τοῦ κέρδους. Ἡ ἀνθρωπίνη ἐργασία, ριφθεῖσα ὡς ἐμπόρευμα εἰς τὸν μηχανισμὸν ἐκείνης τῆς συμβάσεως, ἦτο ἐπόμενον νὰ ἀπολήξῃ εἰς ἐξανδραποδισμόν. Ἡ ἰσότης τῶν συμβαλλομένων ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας ἐνομιμοποίησε τὴν οἰκονομικὴν ἀνισότητα, ἡ δὲ ἐλευθερία τοῦ ἀτόμου πρὸς βελτίωσιν τῆς καταστάσεώς του, καὶ ἂν ἦθελεν ἀποδειχθῇ χρήσιμος εἰς μεμονωμένας περιπτώσεις, ἄφινεν ἄλυτον τὸ γενικὸν πρόβλημα, τοῦ ὁποίου τὴν ἀναλλοίωτον, παρὰ τὰς ἐξαιρέσεις, ὕπαρξιν ἀπεδείκνυεν ἡ ὕπαρξις ἀκριβῶς τοῦ τεραστίου ὄγκου τῶν δεομένων προστασίας μισθωτῶν.

Τὸ ἐργατικὸν δίκαιον τέμνει αὐτὴν τὴν πορείαν, ἣν ἐχάραξαν ἡ ἰσότης καὶ ἡ ἐλευθερία ἐν τῷ οἰκονομικῷ βίῳ. Περιορίζει τὴν ἐλευθερίαν τοῦ πανισχύρου ἑτέρου τῶν συμβαλλομένων (ἐργοδότου), κατὰ τὸ μέτρον δὲ τοῦ περιορισμοῦ τούτου ἀσφαλίζει τὸν ἕτερον τῶν συμβαλλομένων (μισθωτόν).

Ἀλλὰ τὸ ἐργατικὸν δίκαιον, ὑπὸ πολιτικὸν καὶ οἰκονομικὸν καθεστώς, δὲν φθάνει μέχρι τοῦ σημείου, ὥστε νὰ ἀφανίσῃ τελείως τὸν οἰκονομικὸν ἀνταγωνισμόν. Ἁπλῶς καὶ μόνον δημιουργεῖ ἕνα ἐλάχιστον χῶρον ἀσφαλείας τοῦ μισθωτοῦ, ἀπὸ τοῦ ὁποίου σημείου δύναται οὗτος (ὁ μισθωτὸς) νὰ ὁρμᾶται καὶ μὲ ἐλπίδας κάποιας ἀντοχῆς νὰ δύναται νὰ λαμβάνῃ μέρος εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἀνταγωνισμὸν διὰ τὴν ἐπὶ πλέον βελτίωσιν τῆς θέσεώς του. Οὕτω σχηματίζεται ἡ ἔννοια ἐκείνου, τὸ ὁποῖον λέγομεν ἐλάχιστον ὅριον προστασίας. Οἱ νόμοι π. χ. οἱ ὁποῖοι ὁμιλοῦν περὶ ὀκταώρου, περὶ ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως, περὶ μέτρων προνοίας, περὶ μισθοῦ, περὶ ἀποζημιώσεων εἰς περιπτώσεις ἀτυχήματος ἢ ἀπολύσεως κλπ. κλπ. ἀποτελοῦν ἓν ἐλάχιστον ὅριον προστασίας. Δηλαδή: Ὁ μισθωτός, ἀφοῦ ἔχει ἀσφαλίσει ἐκ δυνάμεως νόμου ἕνα ἐλάχιστον χῶρον ἀσφαλείας, δύναται νὰ ἀποδυθῇ εἰς τὸν ἀγῶνα διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς θέσεώς του, δύναται π. χ. νὰ ἐπιδιώξῃ ὀλιγωτέραν τοῦ ὀκταώρου ἐργασίαν, περισσότερα ἀσφαλιστικὰ μέτρα, μείζονα μισθόν κ. ο. κ. Τὰ ἀνωτέρω ἐκρίθη σκόπιμον νὰ λεχθοῦν, διότι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἡ ἐρμηνεία τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ἐνοθεύθη διὰ διαφόρων θεωριῶν, τὰ ἐλάχιστα ὅρια προστασίας ἀντιμετωπίσθησαν ὡς ἀνώτατα ὅρια προστασίας. Ἄλλοις λόγοις: Ὄχι ὅτι ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται νὰ ἀρνηθῇ ἐργασίαν ὑπὲρ τὸ ὀκτάωρον, ἀλλ' ὅτι ἀπαγορεύεται εἰς τοῦτον νὰ ἐπιτύχῃ συμφωνίαν, ὅπως ἐργάζεται ὀλιγώτερον τοῦ ὀκταώρου. Ἢ ὄχι ὅτι ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται νὰ λαμβάνῃ τοὐλάχιστον τὸν καθωρισμένον μισθόν, ἀλλ' ὅτι ἀπαγορεύεται εἰς τοῦτον νὰ ἀξιώσῃ μείζονα μισθόν. Ἢ, ὅτι ἀπαγορεύεται νὰ ἀξιώσῃ μείζονα προστασίαν, ἀπὸ ὅσην ὁρίζει ὁ νόμος, ἢ μείζονα ἀποζημίωσιν εἰς περιπτώσεις ἀτυχήματος κλπ. κλπ. Οὕτω ὅμως ἐφθάσαμεν εἰς πλήρη ἀνατροπὴν καὶ ἐννοιῶν καὶ ἀρχῶν καὶ πραγμάτων. Τὸ ἐργατικὸν δίκαιον ἑρμηνεύεται ὡς δίκαιον προστασίας τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τὸ ἐλάχιστον ὅριον προστασίας τῶν μισθωτῶν ἔγινε μέγιστον ὅριον προστασίας τούτων ἢ ὅπερ ταὐτὸν ἐλάχιστον ὅριον προστασίας τῶν ἐργοδοτῶν. Βεβαίως δὲν ἀρνούμεθα, ὅτι δύνανται διὰ νόμου νὰ ὁρισθοῦν ἀνώτατα (καὶ οὐχὶ μόνον ἐλάχιστα) ὅρια προστασίας τῶν μισθωτῶν. Ὅπως δὲν ἀρνούμεθα ὅτι ἐλεύθερον καθεστὼς δύναται νὰ μεταπέσῃ εἰς ἄλλου εἴδους. Ὅσον ὅμως ὁμιλοῦμεν περὶ φιλελευθέρου καθεστῶτος, τὸ ἐργατικὸν δίκαιον πρέπει, ὑπὸ τὸ καθεστὼς τοῦτο, νὰ ἑρμηνεύεται ὡς παρέχον ἐλαχίστην προστασίαν εἰς τοὺς μισθωτούς, πέραν τῆς ὁποίας δύνανται καὶ οὗτοι νὰ ἀποδυθοῦν εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἀνταγωνισμόν.

II.—Ὁ ν. 26|44 σαφῶς καὶ κατηγορηματικῶς θέτει «ἀνώτατον» ὅριον, τὸ ὁποῖον ἀπαγορεύεται νὰ ὑπερβῇ τις. Ποία λοιπὸν ἡ σχέσις τοῦ νόμου τούτου πρὸς τὴν ἀρχὴν περὶ τοῦ ἐλαχίστου τῆς προστασίας;

α. Ὁ ν. 26|44 ἔταξεν ἓν ἀκραῖον σημεῖον (τὸ μέγεθος τῶν ἀποδοχῶν τοῦ Πρωθυπουργοῦ), τὸ ὁποῖον ὑπὸ οἱασδήποτε συνθήκας ἐλάχιστοι μισθωτοὶ δύνανται νὰ προσπελάσουν. Τὸ σημεῖον τοῦτο θεωρούμενον ὅθεν ὡς «ἀνώτατον ὅριον», πρὸς τὸ ὁποῖον δύναται νὰ τείνῃ ἡ προσπάθεια καὶ φιλοδοξία ἑκάστου μισθωτοῦ, δὲν δύναται ἐκ τῶν πραγμάτων νὰ ἀλλοιώσῃ τὰ ἀνωτέρω λεχθέντα, ὅτι δηλαδὴ τὸ ἐργατικὸν δίκαιον κατοχυρώνει κυρίως ἓν ἐλάχιστον προστασίας.

β. Ἀφοῦ ὁ ν. 26|44 ἔταξεν «ἀνώτατον» ὅριον, σημαίνει *ὅτι εἷς τοῦ ὁρίου τούτου δὲν δύναται νὰ τεθῇ δι' ἄλλου κανόνος ἕτερον «ἀνώτατον»* ὅριον, διότι τοῦτο οὐδὲν ἄλλο θὰ ἐσήμαινε *ἢ ἔμμεσον κατάργησιν* τοῦ ν. 26|44. Σαφέστερον: Ἀφοῦ ὁ ν. 26 ὥρισεν, ὅτι ἀνώτατον ὅριον μισθοῦ δύναται νὰ εἶναι μόνον ὁ μισθὸς τοῦ Πρωθυπουργοῦ, δὲν δύναται δι' ἑτέρου κανόνος νὰ τεθῇ, ὡς ἀνώτατον ὅριον, ἄλλο ποσόν, διότι τοῦτο θὰ ἐσήμαινε κατάργησιν τοῦ ν. 26. Ἐφ' ὅσον λοιπὸν ἐπιμένει τις ὅτι δι' ἄλλου κανόνος ἐτέθη *ἕτερον* «ἀνώτατον ὅριον», πρέπει νὰ δώσῃ ἀπάντησιν ἐπὶ τοῦ ἐρωτήματος: ἐὰν ὁ ἄλλος οὗτος κανὼν *κατήργησε* τὸν ν. 26|44.

γ. Ἐφ' ὅσον ὁ ν. 26|44 σέβεται τὴν ἀρχὴν τοῦ ἐλαχίστου τῆς προστασίας, συνέπεται ὅτι *εἷς* τοῦ «ἀνωτάτου» ὁρίου, ὅπερ ἔταξεν οὗτος, δύνανται νὰ ὑπάρχουν ὅσα δήποτε ἄλλα ὅρια μισθῶν, ἀλλὰ τὰ ὅρια ταῦτα *θὰ εἶναι ἐλάχιστα καὶ οὐδέποτε «ἀνώτατα»*. Θὰ εἶναι ὅρια, τὰ ὁποῖα ἐπιτρεπτῶς θὰ ἀγωνίζεται νὰ ὑπερβῇ ὁ μισθωτός, μέχρις οὗ φθάσῃ τὸ ἀκραῖον ὅριον τοῦ ν. 26|44. Εἶναι λοιπὸν δυνατὸν ἐντεῦθεν τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου τοῦ ν. 26 νὰ ὑπάρχουν ὅρια μισθῶν ἐκ συλλογικῶν ἢ ἀτομικῶν συμβάσεων, ἐξ ὑπουργικῶν ἢ διαιτητικῶν ἀποφάσεων. Τὰ ὅρια ὅμως ταῦτα (ἐφ' ὅσον δὲν τίθεται ζήτημα καταργήσεως τοῦ ν. 26) εἶναι, ἐπαναλαμβάνομεν, συνήθη ὅρια, ὅρια ἐλαχίστης προστασίας καὶ οὐδέποτε ἀνώτατα.

§ 4.—Ὁ ν. 26|44 καὶ ὁ ν. 28|44.

I.—Διὰ τοῦ ν. 28|44, ὡς ἐν ἀρχῇ ἐλέχθη, παρεσχέθη εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν ἡ ἐξουσία, ὅπως διὰ κοινῶν ἀποφάσεων τῶν ὁρίζουν τοὺς μισθοὺς τῶν μισθωτῶν τῶν εὑρισκομένων ὑπὸ σύμβασιν ἰδιωτικοῦ δι-

καίου. (Ὀλίγον ἐνωρίτερον διὰ τοῦ νόμου 19 τῆς 9|10 Νοεμβρίου 1944 παρεσχέθη ὁμοία ἐξουσία πρὸς καθορισμὸν τῶν μισθῶν τῶν μισθωτῶν τῶν εὑρισκομένων ὑπὸ σχέσιν δημοσίου δικαίου (Α. Π. 98|48, ΕΕΔ 7, 857, 484|48 αὐτ. 906, Σ.Ε. 1652|48, ΕΕΔ 8,25). Ἀποβαίνει ὅθεν ἀμέσως ἀναγκαῖον νὰ ἐρευνηθῇ ἡ σχέσις τοῦ ν. 28 πρὸς τὸν ν. 26.

II.—Οἱ νόμοι οὗτοι τελοῦν μεταξὺ των εἰς ἀλληλουχίαν, ὁμοῦ δὲ μετὰ τῶν νόμων 18 καὶ 19 τῆς ἰδίας περιόδου ὁλοκληρώνουν μίαν σειρὰν νομισματικῶν καὶ οἰκονομικῶν μέτρων ἀναγκαίων διὰ τὴν ἀναστήλωσιν τοῦ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν οἰκονομικοῦ βίου. Εἰδικώτερον:

α. Διὰ τοῦ ν. 18 τῆς 10.11.44 ἐγένετο ἡ σταθεροποίησις τῆς (νέας) δραχμῆς.

β. Διὰ τοῦ ν. 19 τῆς ἰδίας χρονολογίας (10-11-44) ἀναπροσηρμόσθησαν, μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς νέας δραχμῆς, τὰ ἔξοδα τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν λοιπῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου καὶ παρεσχέθη ἐξουσία εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως, ἐκτὸς ἄλλων, καθορίζῃ καὶ τοὺς μισθοὺς τῶν μισθωτῶν τῶν εὑρισκομένων ὑπὸ σχέσιν δημοσίου δικαίου.

γ. Διὰ τοῦ ν. 28|44, συνεπείᾳ ἐπίσης τῆς εἰσαγωγῆς τῆς νέας δραχμῆς, ἐλήφθη μέριμνα διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν τῶν ἐργαζομένων ὑπὸ σχέσιν ἰδιωτικοῦ δικαίου. Ὁ νομοθέτης ἐκείνης τῆς περιόδου ἔκρινε σκόπιμον νὰ ἐμπιστευθῇ τὸν καθορισμὸν τῶν μισθῶν εἰς τὴν Διοίκησιν (ὅπως ἄλλωστε μέχρι τότε ἐγένετο βάσει τοῦ ν. δ. 310|41 καὶ ὅστις θὰ ἠδύνατο ἀζημίως νὰ χρησιμοποιηθῇ, ἀντὶ τοῦ ν. 28|44, ἂν μὴ εἶχε παραμερισθῇ ὑπὸ τῆς πρώτης μεταπελευθερωτικῆς Κυβερνήσεως, λόγῳ τοῦ ὅτι ἦτο νόμος τῆς κατοχικῆς περιόδου), καθ' ὅσον ἡ νεαπαγὴς οἰκονομία θὰ ἐξετίθετο εἰς κινδύνους, ἂν ὁ καθορισμὸς τῶν μισθῶν ἀφίετο εἰς τὴν ἀτομικὴν ἢ συλλογικὴν σύμβασιν, τῆς ὁποίας (συλλογικῆς) ἦτο ἄλλωστε ἀδύνατος ἡ συνομολόγησις λόγῳ ἐλλείψεως ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἐκπροσωπήσεως τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων.

δ. Τέλος καὶ ἐπὶ πᾶσι διὰ τοῦ ν. 26|44, εἰς ὃν κατ' ἐξαίρεσιν ὁ νομοθέτης προσέδωσε ηὐξημένην τυπικὴν δύναμιν, ὡρίσθησαν ἀνώτατα ὅρια ἀποδοχῶν, περὶ τῶν ὁποίων ὠμιλήσαμεν ἀνωτέρω (βλέπε περὶ τῆς ἀλληλουχίας τῶν ἀνωτέρω νομοθετημάτων Σ.Ε. 85|46, ΕΕΔ 5, 301, καὶ σχετικὰς 1382|47 αὐτ. 7, 598, 850|49 αὐτ. 8, 400, *Κυπραίου*, ΕΕΔ 8, 1014).

III.—Εἶναι λοιπὸν πρόδηλον ὅτι ὁ νόμος 28 δὲν ἀντιβαίνει πρὸς τὸν ν. 26, "Ἕκαστος τούτων ὑπηρετεῖ ἕνα εἰδικὸν σκοπόν, ἀλλ' ἀμφότεροι συγκλίνουν εἰς τὸν αὐτὸν κύριον σκοπόν: τὴν ὀργάνωσιν τοῦ νέου οἰκονομικοῦ βίου. Ἀλλὰ καὶ ἂν πρός στιγμὴν ἤθελε δεχθῇ τις, ὅτι ὁ ν. 26 ἀντιτίθεται πρὸς τὸν ν. 28, καὶ πάλιν ὁ πρῶτος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ καταργηθείς, τὸ μὲν διότι εἶναι ηὐξημένης τυπικῆς δυνάμεως, τὸ δὲ διότι ὁ νόμος 28 δὲν εἶναι νεώτερος (βλέπε ἀνωτ. § 2 III β).

IV.—Ἐν τέλει πρέπει νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι καὶ ἀνεξαρτήτως τῶν περιορισμῶν τοῦ ν. 26 (δι' οὗ καὶ μόνον ἐτέθησαν ἀνώτατα ὅρια), ὁ νόμος 28 οὐδέποτε ἐσκόπησε νὰ διασπάσῃ τὴν γενικὴν ἀρχὴν περὶ ἐλαχίστου ὁρίου προστασίας. Ἐπέτρεψεν, ὅπως ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία ὁρίζῃ τοὺς μισθούς, ἀλλὰ τὰ ὑπὸ ταύτης τιθέμενα ὅρια *θὰ ἦσαν ἐλάχιστα*. Ἡ ἄποψις αὕτη ἐνισχύεται ἐκ τῶν ἑξῆς σκέψεων:

α. Ἐὰν ἀναγνωρίσωμεν ἁρμοδιότητα εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν νὰ ὁρίζῃ «ἀνώτατα» ὅρια μισθῶν, πρέπει νὰ ἀναγνωρίσωμεν ὁμοίαν ἁρμοδιότητα εἰς ταύτην καὶ ἐκ τοῦ ν. 19|44. Ἀλλὰ ἐὰν ἦτο δυνατὸν βάσει τοῦ ν. 19|44, ὅστις ἐτέθη ἐν ἰσχύι τὴν 10.11.44, ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν νὰ ὁρίζῃ ἀνώτατα ὅρια, θὰ ἦτο περιττὸν ὁ νομοθέτης νὰ λάβῃ μέριμναν περὶ τῶν ἀνωτάτων ὁρίων διὰ τοῦ ν. 26, ἐκδοθέντος μόλις μετὰ τέσσαρας ἡμέρας (14.11.44).

β. Ἐὰν διὰ τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων τῶν ἐκδιδομένων βάσει τοῦ ν. 28 καθωρίζοντο ἀνώτατα ὅρια ἀποδοχῶν, ὁ μετ' ὀλίγον ἐπακολουθήσας ν. 44 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας (φ. Ε. Κ. 26 τῆς 25.11.44 δὲν θὰ ὡμίλει περὶ ἐπιδομάτων ἀνεργίας ὑπολογιζομένων βάσει τοῦ κατωτάτου ὁρίου μισθῶν (βλ. ἄρθρ. 10 καὶ *Σύνταξιν* ΕΕΔ 8, 303).

§ 5. Τὸ κῦρος ὑπ. ἀποφάσεων δι' ὧν ὁρίζονται ἀνώτατα ὅρια.

I. Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε λεχθέντων ἔχει δοθῇ ἡ ἀπάντησις ἐπὶ τοῦ ἐρωτήματος: ἐὰν ἐπιτρεπτῶς αἱ ὑπ. ἀποφάσεις ὁρίζουν ἀνώτατα ὅρια ἀποδοχῶν καὶ ἀπαγορεύουν τὴν ὑπέρβασιν τούτων. Ἡ ἀποφατικὴ ἀπάντησις δύναται νὰ θεμελιωθῇ εἰδικώτερον ὡς ἑξῆς:

α. Αἱ ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις *καθ' ἑαυτὰς* (ἤτοι ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐφ' οὗ στηρίζονται νόμου) ἐξεταζόμεναι δὲν δύνανται νὰ κατισχύσουν ἀντιθέτου νόμου (26|44) καὶ δὴ νόμου ηὐξημένης τυπικῆς δυνάμεως (βλ. Α.Π. 228|11 Θ. ΚΓ', 217).

β. Αἱ ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, ἐξεταζόμεναι μετὰ τοῦ ἐξ οὗ ἀντλοῦν τὴν δύναμίν των νόμου (28|44), εἶναι ἐπίσης ἄκυροι ἐκ μόνου τοῦ λόγου ὅτι ἀντιτίθενται πρὸς ἕτερον νόμον (26|44), ἐφ' ὅσον δὲν προκύπτει, ὅτι ὁ ἐφ' οὗ στηρίζονται νόμος (28) κατήργησε τὸν πρὸς ὃν ἀντιτίθενται νόμον (26). (Βλέπε Α.Π. 228|32, Θ. ΜΓ' 620, 415|32 Θ. ΜΔ', 53 Γνωμ. Εἰσ. Α.Π. *Τσαπραλῆ*, ΕΕΝ β, 779, *Χατζάκου*, Θ. ΛΒ' 158). Ἡ ἐκτιθεμένη ἐνταῦθα ἄποψις δύναται νὰ παραστοθῇ καὶ ὡς ἀκυρότης τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, λόγῳ ὑπερβάσεως τῆς ἀπονεμηθείσης εἰς τοὺς ἁρμοδίους Ὑπουργοὺς ἐξουσιοδοτήσεως, διότι ὄντως ὑπάρχει ὑπέρβασις, ἐφ' ὅσον ἡ ὑπουργικὴ ἀπόφασις ἀντιτίθεται πρὸς ἕτερον κανόνα δικαίου, ὅστις δὲν ἔχει τροποποιηθῇ ἢ καταργηθῇ ὑπὸ τοῦ χορηγήσαντος τὴν ἐξουσιοδότησιν νόμου.

II.—Ἐν τούτοις ἅπασαι αἱ ἐν ἀρχῇ μνημονευόμεναι ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου εὗρον, ὅτι αἱ ὑπὸ μελέτην ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις εἶναι ἰσχυραί. Τὸ γεγονὸς καὶ καθ' ἑαυτό, ἀλλὰ καὶ λόγῳ τοῦ ὅτι ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἐθεωρήθησαν, καὶ θεωροῦνται ἔτι, ἀπηγορευμένοι οἱ ὑπὲρ τὰ ὅρια τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων μισθοί, μᾶς ὑποχρεώνει νὰ μελετήσωμεν ἐγγύτερον τὰς ἀποφάσεις τοῦ Ἀκυρωτικοῦ.

α. Αἱ πλεῖσται (139|47, 171|48, 145|47, 221|48, 224|49) ἠρεύνησαν τὸ περιεχόμενον καὶ τὸν σκοπόν, *ὃν ἐπεδίωξαν αἱ ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις* (3601 καὶ 3602), δι' ὧν εἶχον τεθῇ ἀνώτατα ὅρια. Νομίζομεν ὅμως ὅτι θὰ ἔπρεπε προεχόντως νὰ ἐρευνηθῇ *ἂν στηρίζωνται ἐπὶ τοῦ νόμου 28*. Ἐὰν ἐτίθετο τοῦτο τὸ κύριον ἐρώτημα, κατ' ἀνάγκην ὁ Ἄρειος Πάγος θὰ ἔπρεπε νὰ δώσῃ μίαν ἐξήγησιν ἐπὶ τῆς ἰσχύος ἢ μὴ τοῦ νόμου 26 καὶ τὸ σπουδαιότερον δὲν θὰ ἔσπευδε νὰ ἀγνοήσῃ τὴν βασικὴν ἀρχὴν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου περὶ τοῦ ἐλαχίστου τῆς προστα-

σιας τῶν μισθωτῶν καὶ δὲν θὰ μετέβαλε ταύτην εἰς ἐλαχίστην προστασίαν τῶν ἐργοδοτῶν.

β. Ἡ ὑπ' ἀριθ. 222|49 ἀντιμετώπισε εἰς τὴν ρίζαν του τὸ ζήτημα καὶ ἐδέξατο ὅτι «ἐν τῇ διὰ τοῦ νόμου 28|44 δοθείσῃ ἐξουσιοδοτήσει περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἐξουσία τούτων (τῶν Ὑπουργῶν) νὰ προσδιορίζωσι τὸ ἀνώτατον ὅριον τοῦ μισθοῦ, ὅπερ δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ καὶ διὰ συμβατικοῦ καθορισμοῦ τούτου μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατῶν ἐπὶ *σκοπῷ δικαίας κατανομῆς τῶν ἀγαθῶν ἐν τῇ Κοινωνίᾳ καὶ ἀποφυγῆς «ὑπερτιμήσεως τούτων»*.

Ἡ αἰτιολογία τῆς ἀποφάσεως δὲν δύναται νὰ μᾶς πείσῃ. Ἴσως ὁ σκοπὸς οὗτος νὰ δύναται *νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὴν ὑπουργικὴν ἀπόφασιν* (παρ' ὅλον ὅτι ἡμεῖς διαφωνοῦμεν, ὅτι οἱ ἐκδόσαντες τὴν ὑπουργικὴν ἀπόφασιν Ὑπουργοὶ ἐφθάσαν μέχρι τόσον ριζικοῦ σκοποῦ), οὐχὶ ὅμως καὶ εἰς τὸν νόμον 28. Ἀλλὰ τὸ ὀρθὸν θὰ ἦτο νὰ ἀναζητηθῇ ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου ἐκ τοῦ συνόλου τῶν περιστάσεων καὶ ἀναγκῶν, ἃς ἤλθε νὰ καλύψῃ ὁ νόμος καὶ μετὰ τοῦτο νὰ ἐκτιμηθῇ, ἂν ἡ ἀπόφασις κεῖται ἐντὸς τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου. Ἂς μᾶς ἐπιτραπῇ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἡ ἀπόδοσις ἑνὸς σκοποῦ εἰς τὸν νόμον, χωρὶς ἅμα νὰ αἰτιολογῆται πόθεν προκύπτει ὁ σκοπὸς οὗτος, καὶ ἡ περαιτέρω βάσει τοῦ ἀναιτιολογήτου σκοποῦ ἑρμηνεία τοῦ νόμου δὲν καλύπτει τὴν θεμελιώδη ἀρχὴν περὶ τοῦ αἰτιολογημένου τῶν ἀποφάσεων. Ὁπωσδήποτε ἡ ἀπόδοσις ἑνὸς τοιούτου σκοποῦ εἰς τὸν νόμον 28|44 δὲν δικαιολογεῖται ἐξ οὐδενὸς στοιχείου (βλέπε Σ.Ε. 85|46, 1362|47, 850|49, ἔνθ' ἀνωτέρω).

Ἀλλὰ καὶ ἂν πρὸς στιγμὴν ἤθελε δεχθῇ τις, ὅτι ὄντως σκοπὸς τοῦ Νόμου ἦτο νὰ ἐπιτρέψῃ καθορισμὸν ἀνωτάτων ὁρίων μισθῶν, ὤφειλεν ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις νὰ ἐρευνήσῃ τὴν τύχην τοῦ νόμου 28, ἐφ' ὅσον πλέον οὗτος εὑρίσκεται (οὕτω ἑρμηνευόμενος) εἰς ριζικὴν ἀντίθεσιν πρὸς τὸν συντακτικοῦ περιεχομένου ν. 26|44.

γ. Τέλος ἡ ὑπ' ἀριθ. Α.Π. 393|50 ἀπέδωσε δύναμιν «ἀνωτάτου» ὁρίου καὶ ἐκεῖ ὅπου ἡ ὑπ. ἀπόφασις (ἡ 49253|47) δὲν ὁμιλεῖ κἂν περὶ «ἀνωτάτου ὁρίου». Ἀλλὰ μία τοιαύτη ἑρμηνεία δὲν εὑρίσκει οὐδαμοῦ, οὔτε εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, ἔρεισμα, καθ' ὅσον, καὶ ἂν ἤθελε γίνει δεκτὴ ἡ ἄποψις ὅτι διὰ τοῦ ν. 28 ἐπετράπη ἡ ἐπιβολὴ «ἀνωτάτων» ὁρίων (καὶ ἐναντίον τοῦ ν. 26), πρέπει τοὐλάχιστον τὰ ἀνώτατα ὅρια *νὰ προκύπτουν ρητῶς* ἐκ τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ οὐχὶ πᾶν ὅριον νὰ τὸ ἀντιλαμβανώμεθα ὡς «ἀνώτατον» ὅριον. Δέον μάλιστα νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ τελευταία αὕτη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἐξεδόθη μετὰ τὴν ἰσχὺν τῆς ὑπ' ἀριθ. 36703|3345|49 ὑπ. ἀποφάσεως (ΕΕΔ 8, 743) ἐν ᾗ λέγεται ὅτι αἱ μέχρι τότε δοθεῖσαι ὑπὲρ τὰ ὅρια ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἢ συλλογικῶν συμβάσεων αὐξήσεις, διατηροῦνται, ἐξ οὗ ἀσφαλῶς προκύπτει, ὅτι οἱ ὑπὲρ τὰ ἀνώτατα ὅρια καταβαλλόμενοι μισθοὶ κατεβάλλοντο νομίμως, ἀφοῦ θὰ ἦτο ἀκατανόητος «ἡ διατήρησις» παρανόμων συμφωνιῶν.

§ 6.—Τὸ κῦρος συλλ. συμβάσεων δι' ὧν ὁρίζονται ἀνώτατα ὅρια.

Ἡ ἀπάντησις εἰς τὸ τελευταῖον τοῦτο ἐρώτημα ἔχει δοθῇ διὰ τῆς ἐν ἀρχῇ μνημονευθείσης ὑπ' ἀριθ. Α.Π. 309|1950. Ἐν τούτοις, λόγῳ τοῦ μεγάλου ἐνδιαφέροντος τοῦ ζητήματος, ἂς μᾶς ἐπιτραποῦν τὰ ἑξῆς :

Ι.—Διὰ τῆς διατάξεως τῆς παραγράφου ΙΙ τῶν συλλ. συμβάσεων τῆς 4.11.47 ὡρίσθη ὅτι «ἡ ἀμοιβὴ τῶν ὑπαλλήλων (καὶ ἐργατῶν) δύναται νὰ εἶναι ἀνωτέρα τῶν ἐν τῇ παραγράφῳ 1 καθοριζομένων κατωτάτων ὁρίων μισθῶν καὶ δὴ μέχρι 30 ο|ο . . . ., ἐν οὐδεμιᾷ δὲ περιπτώσει δύναται νὰ γίνῃ *ὑπέρβασις μεγαλυτέρα* τῆς διὰ τῆς παρούσης παραγράφου ὁριζομένης». Εὑρισκόμεθα ὅθεν ἐνώπιον κανονιστικῆς διατάξεως, καθοριζούσης «ἀνώτατον» ὅριον μισθοῦ. Δέον συνεπῶς νὰ ἴδωμεν, ἂν καὶ ὑπὸ ποίας διατάξεως νόμου ὑποστηρίζεται ἡ ὡς ἄνω ρήτρα.

ΙΙ.—Πρ φανῶς ἡ συλλ. σύμβασις τῆς 4.11.47 συνέστη βάσει τοῦ νόμου τῆς 21.11.35 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων», ὡς ἐτροποποιήθη, καὶ ὅτις νόμος ἐξακολουθεῖ καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Α. Κώδικος νὰ ρυθμίζῃ τὰ τῶν συλλ. συμβάσεων, καθ' ἃ προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 38 τοῦ Εἰσαγ. Νόμου, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἄρθρου 680 Α. Κ., ὅπερ ὁρίζει ὅτι οἱ ὅροι, ὑφ' οὓς θὰ συνομολογοῦνται αἱ κατ' ἰδίαν συμβάσεις ἐργασίας, θὰ καθορίζωνται «κατὰ τὰς περὶ τούτου διατάξεις τοῦ (εἰδικοῦ) νόμου». Ἐρωτᾶται ὅθεν: Δύνανται νὰ καθορισθοῦν διὰ τῆς συλλ. συμβάσεως ἀνώτατα ὅρια, ὧν νὰ ἀπαγορεύεται ἡ ὑπέρβασις διὰ τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ;

α. Ὁ βασικὸς νόμος τῆς 21.11.35, ἄρθρ. 3, ὁρίζει, ὅτι, οἱ ὅροι τῆς συλλ. συμβάσεως ἐκτοπίζουν τοὺς ἀντιθέτους ὅρους τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων, χωρὶς νὰ διακρίνῃ (ὡς πράττει τὸ ἄρθρον 680 § 3 Α. Κ.), ἂν οἱ ἀντίθετοι ὅροι τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων εἶναι εὐνοϊκώτεροι ἢ μὴ τῶν ἀντιστοίχων τῆς συλλ. συμβάσεως. Θὰ ἠδύνατο λοιπὸν νὰ παραπεισθῇ τις καὶ νὰ ὑποστηρίξῃ, ὅτι πᾶς ὅρος τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως, εἴτε εὐνοϊκώτερος, εἴτε δυσμενέστερος, ἐκ μόνου τοῦ λόγου ὅτι εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὸν ἀντιστοιχον τῆς συλλ. συμβάσεως, ἐκβάλλεται καὶ εἰς τὴν θέσιν του ὑποκαθίσταται ὁ ὅρος τῆς συλλ. συμβάσεως. Καὶ θὰ ἠδύνατο μάλιστα νὰ καταλήξῃ τις εἰς τὸ συμπέρασμα τοῦτο, ἐὰν ἤθελε σκεφθῇ, ὅτι, ὅφοῦ οἱ κανονιστικοὶ ὅροι τῆς συλλ. συμβάσεως ἔπεχουν θέσιν κανόνος δικαίου καὶ δὴ δημοσίας τάξεως, ἀπαγορεύουν πᾶσαν ἐναντίαν συμφωνίαν. Τὸ λάθος ὅμως ἑνὸς τοιούτου συλλογισμοῦ εὑρίσκεται εἰς τὴν ἀφετηρίαν του, ἤτοι εἰς τὴν παραγνώρισιν τῆς ἀρχῆς τοῦ ἐλαχίστου ὁρίου τῆς προστασίας, εἰς ἣν ἀρχὴν ὑπηρετοῦν καὶ αἱ συλλ. συμβάσεις. Ἐὰν παρεραθῇ τοῦτο τὸ ἰδιαίτερον χαρακτηριστικόν, ἡ οὐσία, θὰ ἐλέγομεν, τῆς συλλ. συμβάσεως (ὡς καὶ ὅλου τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου), τότε ὄχι μόνον θὰ ἐκηρύσσομεν ἄκυρον πᾶσαν ἀδιακρίτως ἀντίθετον πρὸς τὰς συλλ. συμβάσεις ἀτομικὴν σύμβασιν, ἀλλὰ θὰ ἐκηρύσσομεν τοὐλάχιστον ἐπὶ τῶν συλλ. συμβάσεων ὡρισμένης διαρκείας ἔκνομον πᾶσαν ἀξίωσιν τῶν μισθωτῶν, ὅπως βελτιώσῃ τοὺς ὅρους τῆς συλλ. συμβάσεως, διότι τοῦτο θὰ ἀντέβαινε πρὸς τὰ συμπεφωνημένα (ἄποψις, ἐφ' ἧς ἐστηρίχθη ἡ γνωστὴ Α.Π. 453|1949, δι' ἣν βλέπε σχόλιόν *μου* ἐν ΕΕΔ 8, 925). Ἀλλὰ ἠθέλησεν ὁ νομοθέτης τοῦ νόμου τοῦ 1935 νὰ ἀνατρέψῃ ἐκ ριζῶν τὸ σύστημα προστασίας τῶν μισθωτῶν ;

Ἀντίθετος μαρτυρία (παρ' ὅλον ὅτι πιστεύομεν ὅτι δὲν χρειάζεται τοιαύτη, ἀφοῦ, ἐὰν ἤθελεν ὁ νομοθέτης μίαν τοιαύτην βαθεῖαν ἀλλοίωσιν εἰς τὸ ἰσχῦον σύστημα ἐργατικοῦ δικαίου θὰ ὡμίλει ρητῶς περὶ ταύτης), νομίζομεν, ὅτι εὑρίσκεται εἰς τὰς δύο πρώτας ἐθνικὰς συλλογικὰς συμβάσεις τῆς 12 καὶ 19 Αὐγούστου 1936,

αἵτινες ἀνηγορεύθησαν καὶ τυπικῶς εἰς νόμους (βλέπε ν. 99, ἄρθρ. 1). Εἰς ταύτας λοιπὸν λέγεται (ὅρος ΣΤ' καὶ 2 παρ. 2) ὅτι «ἐκ τῆς ἐννοίας τοῦ *κατωτάτου* ὁρίου μισθοῦ *ἐξυπακούεται* ὅτι, ἐφ' ὅσον οἱ σήμερον παρεχόμενοι μισθοὶ εἶναι ἀνώτεροι τῶν ὁριζομένων διὰ τῆς παρούσης, ἐξακολουθοῦν νὰ παραμένουν εἰς τὰ σημερινὰ κλπ.». Ἀνεφέραμεν τὴν διάταξιν ταύτην τῆς πρώτης ἐθν. συλλ. συμβάσεως, διότι, νομίζομεν, ὅτι ἀποκαλύπτει, ὅτι ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία, εἰς ἣν εἶχε συγκεντρωθῇ τότε καὶ ἡ νομοθετική, ὅτε ἔθεσεν εἰς κίνησιν τὸν μηχανισμὸν τῶν συλλ. συμβάσεων, εἶχε τὴν συνείδησιν ὅτι διὰ τῶν συλλ. συμβάσεων ἦτο δυνατὸν κατὰ Νόμον νὰ ὁρίζωνται μόνον ἐλάχιστα ὅρια ἀποδοχῶν (βλέπε περὶ τοῦ ἐλαχίστου ὁρίου προστασίας ἐκ τῶν συλλ. συμβάσεων *Καποδίστρια*: Αἱ συλλ. Συμβάσεις § 146, *Σιμωνέτου* ΕΕΔ 6, 101, σημ. 24 ἐνθ' ἀν. καὶ *Ποριτσίου*: Συλλ. Συμβ. σελ. 138, *Ζέπου*: Ἐνοχ. Μέρος Β', σελ 394).

β. Ὁ Α.Κ. (ἄρθρον 680 § 3) διέλυσε πᾶσαν δυνατὴν ἀμφιβολίαν περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. τῆς 21-11-35, ὁρίσας ὅτι οἱ εὐνοϊκώτεροι ὅροι τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως παραμένουν ἰσχυροὶ καὶ ἂν ἀντιτίθενται πρὸς ἀντιστοίχους (δυσμενεστέρους) ὅρους τῆς συλλογικῆς συμβάσεως. Ἡ διάταξις αὕτη τοῦ Α. Κ. ἰσχύει ὁμοῦ μετὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. τῆς 21.11.35, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ζήτημα τροποποιήσεως ταύτης, ἀφ' ἑνὸς διότι δὲν εἶναι ἀντίθετος πρὸς ταύτην, ἀφ' ἑτέρου διότι τοιαύτη ἐκδοχὴ ἀποκλείεται ἐκ τοῦ ἄρθρου 38 τοῦ Εἰσ. Νόμου (Σχετικῶς *Σύνταξις* ΕΕΔ 9, 695. Ἀντιθέτως βλ. *Καποδίστρια* ΕΕΝ ΙΖ' 409). Ὑποστηρίζομεν δὲ ὅτι ἰσχύει ὁμοῦ μετὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. τῆς 21-11 35, παρὰ τὸν φαινομενικὸν ἀποκλεισμὸν ἐκ τοῦ ἄρθρου 38 Εἰσαγ. Νόμου, καθ' ὅσον, διὰ τοῦ Α. Κώδικος διετυπώθησαν ἁπλῶς γενικαὶ ἀρχαὶ περὶ τῶν συλλ. συμβάσεων, αἵτινες οὐδαμῶς ἄλλωστε ἀποκλίνουν τῶν ἀρχῶν, ἐφ' ὧν εἶχον στηριχθῇ οἱ προηγούμενοι νόμοι, ὡς παγίως εἶχε μέχρι τῆς θεσπίσεως τοῦ Κώδικος ἡ νομολογία καὶ ἡ θεωρία (Βλέπε ἀνωτ. παραπομπάς. Ἡ ὑπὸ τοῦ *Καποδίστρια*: «Συλλογικαὶ συμβάσεις» § 147 ὑποστηριχθεῖσα ἄποψις ὅτι καὶ ὑπὸ τὸ ἄρθρον 680 § 3 Α.Κ. ἐπιτρέπεται, ὅπως διὰ διατάξεως τῆς συλλ. συμβάσεως ἀποκλεισθοῦν οἱ «εὐνοϊκώτεροι» ὅροι τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως, δὲν φαίνεται ὀρθή, καθόσον τοιοῦτος ὅρος τῆς συλλ. συμβάσεως θὰ ἦτο ἄκυρος ὡς ἀντιτιθέμενος πρὸς τὴν δημοσίας τάξεως διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 680, § 3 Α.Κ. Ἀλλωστε καὶ ὁ *Ἴδιος* φαίνεται, ὅτι δὲν ὑποστηρίζει πλέον τὴν ἄποψιν ταύτην εἰς νεωτέραν μελέτην του, ΕΕΝ ΙΖ', 409).

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω λοιπὸν διατάξεων εἶναι πλέον σαφές, ὅτι ἡ ῥήτρα τοῦ ὅρου ΙΙ τῆς συλλ. συμβάσεως τῆς 4-11-1947 δέον νὰ θεωρηθῇ, ἐφ' ὅσον ἀντίκειται εἰς νόμον ἀναγκαστικοῦ περιεχομένου, ὡς ἀνίσχυρος (ἄρθρ. 3 Α.Κ., βλέπε σχετικῶς ἐπὶ τῆς ἀντιθέσεως τῆς συλλ. συμβάσεως πρὸς κανόνας ἀναγκαστικοῦ περιεχομένου *Καποδίστρια*: ἐνθ. ἀνωτ. § 116, *Ἀποστολίδου* Ἐνοχ. § 154, 15).

ΙΙΙ.—Παρ' ὅλον ὅτι τὸ ζήτημα τοῦ κύρους ἢ μὴ τῆς ὑπὸ μελέτην ῥήτρας τῶν συλλ. συμβάσεων τῆς 4-11-47 ἀντιμετωπίζεται ἱκανοποιητικῶς ἐκ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων τοῦ νόμου τῆς 21-11 35 καὶ τοῦ ἄρθρου 680 § 3 Α.Κ., ἐν τούτοις καὶ ἐνταῦθα, ὅπως καὶ προκειμένου περὶ τῶν «ἀνωτάτων» ὁρίων τῶν τιθεμένων ὑπὸ ὑπ. ἀποφάσεων, ἡ διερεύνησις τοῦ προβλήματος δέον νὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ τοῦ ν. 26|44.

α. Ὡς ἀνωτέρω (§ 3) ἐλέχθη, ὁ ν. 26|44 ἔταξε ἓν ἀνώτατον-ἀκραῖον ὅριον, πρὸς τὸ ὁποῖον δύναται νὰ τείνῃ ἡ προσπάθεια τοῦ μισθωτοῦ διὰ τὴν βελτίωσιν τῶν ἀποδοχῶν του. Ἡ ὑπέρβασις τοῦ ὁρίου τούτου διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἀπαγορεύεται, ἐφ' ὅσον ἡ σχετικὴ ῥήτρα τῆς συλλογικῆς συμβάσεως θὰ ἀντέβαινε πρὸς κανόνα δημοσίας τάξεως. Ἀλλὰ καὶ καθορισμὸς ὑπὸ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως «ἀνωτάτων» ὁρίων εἴσω τῶν «ἀνωτάτων» ὁρίων τῶν τασσομένων ὑπὸ τοῦ ν. 26|44 ἐπίσης θὰ ἀντέβαινεν εἰς τὸν νόμον τοῦτον δημοσίας τάξεως, διότι, ἀφοῦ αὐτὸς καθώρισε ποῖα θεωρεῖ «ἀνώτατα» ὅρια, ὁ διὰ συλλογικῆς συμβάσεως καθορισμὸς διαφόρων «ἀνωτάτων» ὁρίων θὰ ἀπετέλει ἀναίρεσιν τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου τεθειμένων τοιούτων.

β. Ὁ νόμος 26|44, ἐξεταζόμενος ἐν σχέσει πρὸς τὸν εἰδικὸν νόμον τῆς 21.11.35 καὶ τὸ ἄρθρον 680 § 3 Α.Κ. τελεῖ ἐν ἀπολύτῳ ἁρμονίᾳ πρὸς τούτους (παρ' ὅλον ὅτι καὶ ἀντιτιθέμενος θὰ ἐπεκράτει ἐκείνων, εἴτε λόγῳ τοῦ συντακτικοῦ χαρακτῆρος του, εἴτε δυνάμει τοῦ ἄρθρου 38 τοῦ Εἰσ. Νόμου, ἐὰν ἤθελε θεωρηθῇ ἁπλοῦς νόμος), καθ' ὅσον αὐτοὶ ὁρίζουν, ὅτι αἱ βάσει τούτων καταρτιζόμεναι συλλογικαὶ συμβάσεις καθορίζουν τὰ ἐλάχιστα ὅρια ἀποδοχῶν. Πέραν τῶν ἐλαχίστων τούτων ὁρίων ἀνοίγει τὸ εὐρὺ στάδιον τοῦ οἰκονομικοῦ ἀνταγωνισμοῦ, ἐντὸς τοῦ ὁποίου δύνανται οἱ μισθωτοὶ νὰ ἐπιδιώξουν βελτίωσιν τῶν ὅρων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, εἴτε διὰ νεωτέρων συλλογικῶν συμβάσεων, εἴτε διὰ διαιτητικῶν ἀποφάσεων, εἴτε ἀκόμη δι' ἀτομικῶν συμβάσεων, ἀλλὰ πάντοτε μέχρι τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου τοῦ νόμου 26|44.

γ. Ἐν τέλει ἂς μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ ἀπομνήσωμεν, ὅτι ἐν τῇ μελέτῃ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, ὡς ἀντιλαμβάνεται ταύτας ὁ ἡμέτερος νομοθέτης, οὐδέποτε πρέπει νὰ λησμονῶμεν ὅτι αὗται, παρ' ὅλον τὸν κανονιστικὸν χαρακτῆρα των, κινοῦνται ἐντὸς τοῦ οἰκονομικοῦ φιλελευθερισμοῦ. Ἡ καλλιτέρα μαρτυρία περὶ τούτου εὑρίσκεται εἰς τοὺς λόγους τῆς πλειοψηφίας τῶν μελῶν τῆς Ἀναθεωρητικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Κώδικος (βλέπε Πρακτ. Ἀν. Ἐπ. ἐκδ. 1935, σελ. 41 ἐπ.). Ἐὰν ἄθεν ὑπερεκτιμήσωμεν (καλλίτερον: παρανοήσωμεν) τὸ κανονιστικὸν στοιχεῖον τῶν συλλ. συμβάσεων, τότε αὗται, ἀντὶ νὰ ἀποτελοῦν μίαν ἐλαχίστην ἐγγύησιν τῶν μισθωτῶν εἰς τὸν στίβον τοῦ οἰκονομικοῦ ἀνταγωνισμοῦ, θὰ ἐξομοιωθοῦν πρὸς τοὺς λοιποὺς κανόνας τοῦ κοινοῦ δικαίου (σὺχὶ τοῦ ἐργατικοῦ, τὸ ὁποῖον πάντοτε ἀσφαλίζει ἐλάχιστα ὅρια προστασίας), μὲ μίαν παραλλαγήν: ὅτι ἡ εὐθύνη διὰ τὴν δημιουργίαν τοιούτων κανόνων θὰ ἔχῃ μετατεθῇ ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς συμβατικῆς ἐλευθερίας ἀπὸ τῆς ἐκτελεστικῆς ἢ νομοθετικῆς ἐξουσίας εἰς τοὺς ἐργαζομένους.

ΚΩΝΣΤ. Ι. ΔΗΜΑΚΗΣ, Δικηγόρος

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΜΙΣΘΟΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Δικαίωμα αποζημιώσεως διά παράβασιν ή μή συμμόρφωσιν

Ἀκυρότης ἀντιθέτου πρὸς συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας συμφωνίας. Ἐφαρμογὴ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 16|9|1937. — Συνυπολογισμὸς προϋπηρεσίας καὶ προσαγωγὴ πιστοποιητικῶν. — Ἀδέσμευτον ὑπὸ ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας. — Ἀποζημίωσις διὰ παράβασιν. — Χαρακτὴρ ὡς ποινικῆς ῥήτρας. — Κατάπτωσις μόνον διὰ παράβασιν συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ οὐχὶ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως. — Τί ληπτέον ὑπ' ὄψιν δι' ἀποζημίωσιν Ν. 2112. — Καταγγελία συμβάσεως κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945. — Ἀκυρότης ἐκ μὴ καταβολῆς πλήρους ἀποζημιώσεως. — Καταχρηστικὴ ἄσκησις δικαιώματος μισθωτοῦ.

Ἐνδιαφέροντα θέματα πραγματεύεται ἡ κατωτέρω παρατιθεμένη ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Πειραιῶς (ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 323|1950 Πρωτοδίκου Πειραιῶς, Πρωτοδίκης *Γ. Κρικέδας*, ΕΕΔ 9, 698).

Τὸ Πρωτοδικεῖον, ἔχον ὑπ' ὄψιν του ἐφαρμογὴν τῆς ἀπὸ 16|9|1937 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, ἐπιχειρήσεων κλπ. (ἀναπροσαρμοζομένης διὰ τῆς ἀπὸ 4|11|1947 γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας), ἀντιθέτως πρὸς τὴν πρωτόδικον, ἡ ὁποία ἐδέχθη, ὅτι τὰ ἀποδεικνύοντα τὴν προϋπηρεσίαν τοῦ μισθωτοῦ, βάσει τῆς ὁποίας θὰ καθορισθῇ ὁ νόμιμος μισθός, πιστοποιητικὰ πρέπει νὰ τεθοῦν ὑπ' ὄψιν τοῦ ἐργοδότου ἐντὸς εὐλόγου χρόνου, δέχεται μὲν — ὀρθῶς (πρβλ. καὶ Ἐφετ Ἀθηνῶν 695|1941, ΕΕΔ 1, 170) — ὅτι δὲν ἀπῃτεῖτο κατὰ τὴν ἔναρξιν ἰσχύος τῆς ἀπὸ 4|11|1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀναπροσαρμοζούσης καὶ τὰ ὅρια μισθοῦ τῆς ἀπὸ 16|9|1937 συλλογικῆς συμβάσεως, ἡ ὑποβολὴ εἰς τὸν ἐργοδότην πιστοποιητικῶν τῆς ὑπηρεσίας του παρὰ τῇ αὐτῇ ἐπιχειρήσει, παρ' ᾗ ὑπηρέτουν, ἀλλὰ δέχεται συγχρόνως ὅτι ἡ ὑποβολὴ πιστοποιητικῶν προϋπηρεσίας παρ' ἄλλῳ ἐργοδότῃ δὲν δεσμεύεται ὑπὸ προθεσμίας τινός, καὶ συνιστᾷ ἀναβλητικὴν αἵρεσιν, μετὰ τὴν πλήρωσιν τῆς ὁποίας τὰ ἀποτελέσματα ἀνατρέχουν ἀναδρομικῶς ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἡ ἀντιθετος αὐτὴ ἐκείνης τῆς πρωτοδίκου ἄποψις τοῦ Πρωτοδικείου διασπᾷ τὴν κρατήσασαν ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει ἐπὶ τοῦ θέματος ἄποψιν (βλέπε σχετικῶς Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετεῖον, 10608|1948, εἰσηγητὴς *Α. Παπαχρήστου*, ΕΕΔ 8, 70, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1513|1950, Πρωτοδίκης *Ε. Μαλλιάρος*, ΕΕΔ 9, 557, πρβλ. ὅμως Πρωτοδίκου Δράμας 6|1949, Πρωτοδίκης *Ε. Κοντοφρύδης*, ΕΕΔ 8, 536).

Νομίζομεν ὅτι κατὰ τῆς ἀπόψεως ταύτης δύνανται νὰ ἀντιταχθῶν τὰ ἀκόλουθα:

Καὶ ἂν ἤθελε θεωρηθῇ ὅτι ἡ προσαγωγὴ τῶν πιστοποιητικῶν προϋπηρεσίας συνιστᾷ, ὡς δέχεται τὸ Πρωτοδικεῖον, ἀναβλητικὴν αἵρεσιν (ὀρθότερον εἶναι νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ἡ δικαιοπραξία εἶναι ἐν προκειμένῳ πλήρης, ἡ γνωστοποίησις δὲ τοῦ στοιχείου τοῦ δικαιώματος βαρύνει τὸν μισθωτὸν) καὶ ὅτι δὲν περιορίζεται ἡ πλήρωσις αὐτῆς ὑπὸ προθεσμίας τινός, πάλιν τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς δὲν πρέπει νὰ ἀνατρέχουν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως ἰσχύος τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῆς 4 Νοεμβρίου 1947, ἀλλ' ἀφ' ἧς συνέβη τὸ γεγονὸς (πλήρωσις τῆς αἱρέσεως) (ἄρθρ. 201 Α. Κ.).

Τὸ ἄρθρ. 201 Α. Κ. ἐκφράζει τὴν ἀρχὴν τοῦ ἄρθρου 96 Προσχεδίου Γενικῶν Ἀρχῶν Α. Κ. νὰ ἀποκλείεται ἡ ἀναδρομή.

Συμφωνότερον πρὸς τὴν τεκμαιρομένην βούλησιν τῶν μερῶν εἶναι τὰ ἀποτελέσματα νὰ ἀρχίζουν ἀπὸ τῆς πληρώσεως τῆς αἱρέσεως. Ἐὰν τὰ μέρη θέλουν τὸ ἐναντίον δύνανται νὰ συμφωνήσουν τοῦτο (*Γ. Μαριδάκης*, Αἰτιολογ. ἔκθεσις εἰσηγητοῦ, σελ. 223).

Ἐν προκειμένῳ ἡ ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 γενικὴ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, διὰ τῆς ὁποίας ἀναπροσηρμόσθησαν καὶ τὰ κατώτατα ὅρια μισθῶν τῆς ἀπὸ 16|9|1937 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, δὲν περιέχει τι περὶ τοῦ θέματος.

Προκύπτει ὅμως ἐκ τῶν διατάξεων τῆς παλαιᾶς α) ἐξ ἐκείνης, ἡ ὁποία ὑποχρεοῖ τὸν μισθωτόν, ὁ ὁποῖος τὸ πρῶτον προσλαμβάνεται, εἰς προσαγωγὴν τῶν πιστοποιητικῶν προϋπηρεσίας ἅμα τῇ προσλήψει του (Α. Π 148|1939, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 18|1943, ΕΕΔ 2, 249) καὶ β) ἐκ τῆς ἄλλης διὰ τοὺς τότε, κατὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς συλλογικῆς ταύτης συμβάσεως, ὑπηρετοῦντας, τοὺς ὁποίους ὑποχρεοῖ εἰς προσαγωγὴν πιστοποιητικῶν ἐντὸς ἑξαμήνου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς συμβάσεως, ὅτι τὰ συλλογικῶς συμβληθέντα μέρη συνέδεσαν τὸ δικαίωμα τοῦ μισθοῦ πρὸς ἅμα τῇ προσλήψει τοῦ μισθωτοῦ προσαγωγὴν τῶν πιστοποιητικῶν, ἀνατρεπομένου ἄλλως τοῦ δικαιώματός του (ἐξαίρεσις διὰ τοὺς ὑπηρετοῦντας).

Ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ πραγματικοῦ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως, ὁ μισθωτὸς προσελήφθη τὴν 7 Ἰουνίου 1947, κυθ' ὃν χρόνον δηλαδὴ δὲν εἶχον τεθῇ ἐν ἰσχύϊ αἱ ἀπὸ 4|11|1947 συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας, ἑπομένως καὶ ἂν ἰσχύῃ ἤδη διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀπὸ 16|9|1937 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὁ παλαιὸς ὅρος αὐτῆς περὶ ὑποβολῆς πιστοποιητικῶν ἅμα τῇ προσλήψει τοῦ ὑπαλλήλου, δὲν ὑπῆρχεν ἐν προκειμένῳ ἔδαφος ἐφαρμογῆς τοῦ ὅρου τούτου, ὁ ὁποῖος δὲν ἀφεώρα αὐτόν.

Ἀλλ' οὔτε ἠδύνατο νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ ὁ ἄλλος ὅρος τῆς αὐτῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ ὑποβολῆς τῶν πιστοποιητικῶν προϋπηρεσίας ἐντὸς ἑξαμήνου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς συλλογικῆς συμβάσεως (ἤδη τῆς 4|11|1947), ἀφοῦ ὁ ὅρος οὗτος ἀφορᾷ σαφῶς εἰς τοὺς ὑπηρετοῦντας κατὰ τὴν ἔναρξιν ἰσχύος τῆς παλαιᾶς συλλογικῆς συμβά-

σεως ἐργασίας, ἂν δὲ οἱ συμβαλλόμενοι τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῆς 4 Νοεμβρίου 1947 ἤθελον τοιοῦτον τι, θὰ ὡριζον αὐτὸ ρητῶς. Ὁμαλώτερα, κατὰ ταῦτα, δεδομένου ὅτι πλῆθος ἄλλων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας δὲν καθορίζουν χρόνον ὑποβολῆς πιστοποιητικῶν προϋπηρεσίας, φαίνεται ἡ ἄποψις (τῆς πρωτοδίκου 823|1950, ἔνθ' ἀνωτ. καὶ τῶν ἀνωτέρω ἀναφερομένων), ὅτι ναὶ μὲν ἡ προσαγωγὴ τῶν πιστοποιητικῶν προϋπηρεσίας δὲν περιορίζεται ὑπὸ προθεσμίας, ἀλλὰ συνάγεται ἐκ τοῦ σκοποῦ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, τῶν ἀποτελεσμάτων της καὶ τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως (ἄρθρ. 288 Α. Κ., τεθειμένου ὑπὲρ τοῦ ὀφειλέτου καὶ κατ' αὐτοῦ, *Τριανταφυλλόπουλος*, Ἔνοχ. Δίκ. γ' ἔκδ. σελ. 52, *Γ. Μιχαλής*, Γεν. Ἀρχ. γ' ἔκδ. σελ. 283), ὅτι αὐτὴ πρέπει νὰ γίνεται ἐντὸς εὐλόγου χρόνου.

Εἶναι ἐναντίον τῆς ἐπιεικείας νὰ καλῆται ὁ ἐργοδότης μετὰ πολὺν χρόνον ἀπὸ τῆς προσλήψεως τοῦ μισθωτοῦ ἢ ἀπὸ τῆς ἐνδιαφερούσης αὐτὸν συλλογικῆς συμβάσεως εἰς καταβολὴν μισθοῦ, τὸν ὁποῖον δὲν θὰ ἠδύνατο ἴσως νὰ βαστάσῃ.

Περαιτέρω, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ἡ ἐν λόγῳ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις ἐρευνᾷ καὶ λύει τὰ ἀκόλουθα, τὰ πρῶτον ἤδη ἐρευνώμενα ὑπὸ τῆς δικαστηριακῆς πράξεως:

α') Ἂν ἡ μὴ καταβολὴ τῆς προσαυξήσεως κατὰ 30ο|ο τῶν ἀποδοχῶν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἀπὸ 15 Μαΐου 1949, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 8, 651) ἐπάγεται κατιβολὴν ἀποζημιώσεως.

β') Ἂν ἐπὶ ἐξακολουθητικῆς παραβάσεως συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἡ προβλεπομένη διὰ τὴν παράβασιν αὐτῆς ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112 θὰ ὑπολογισθῇ βάσει τοῦ χρόνου τῆς ὑπηρεσίας κατὰ τὴν τελευταίαν πρᾶξιν παραβάσεως.

Ἐπὶ τοῦ πρώτου ἡ ἀπόφασις ἀποφαίνεται ἀρνητικῶς, δεδομένου ὅτι παράβασις τοῦ Ν. 28|1944 δὲν ἐπάγεται ἀποζημίωσίν τινα, ἀλλὰ μόνον τὰς ἐκ τοῦ Α Ν. 690|1945 ποινικὰς κυρώσεις.

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου ἡ ἀπόφασις ἀποφαίνεται καταφατικῶς.

Ἔχει γίνῃ δεκτόν, ὅτι ἡ ἀποζημίωσις διὰ τὴν παράβασιν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἔχει τὸν χαρακτῆρα ποινικῆς ρήτρας (βλέπε Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 6510|1948, Πρωτοδίκης *Κ. Τρουπάκης*, ΕΕΔ 8, 111, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί, Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 10|1949, Πρωτοδίκης *Μ. Καλεύρας*, ΕΕΔ 9, 213, Πρωτοδίκου Ἀγρινίου 1|1950, Πρωτοδίκης *Κ. Ἀτσάλης*, ΕΕΔ 9, 260, πρβλ. *Κ. Δημάκην*, ΕΕΔ 9, 436), καὶ θὰ ἔδει, κατὰ τὸ ἄρθρ. 405 § 1 Α. Κ., νὰ καταπίπτῃ ἀπὸ τῆς μὴ ἐγκαίρου ἐκπληρώσεως τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑποχρεώσεων (πρβλ. *Σόντην*, ἐν Ἐρμ. Α. Κ., ἄρθρ. 405, ἀριθ. 12), καὶ ἄνευ ὀχλήσεως, ἐφ' ὅσον ἔχει ταχθῇ δήλη ἡμέρα ἢ τῆς ἐνάρξεως ἰσχύος τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, μὴ ἀπαιτουμένης ἄλλως τε καὶ ὀχλήσεως τοῦ μισθωτοῦ πρὸς τὸν ἐργοδότην (Α. Π. 610|49, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 9, 103), ἐν τούτοις ἐκ τῆς διατυπώσεως τοῦ ὅρου «πᾶσα παράβασις ἢ μὴ συμμόρφωσις...» εὐχερῶς ἄγεται τις εἰς τὴν λύσιν ὅτι πρόκειται περὶ ποινῆς, ἡ ὁποία συνετέθη καὶ ὑφίσταται ἡ αὐτὴ καὶ διὰ τὴν κατ' ἐξακολούθησιν παράβασιν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, καὶ κατὰ τὰ περὶ τοῦ κατ' ἐξακολούθησιν ἀδικήματος τοῦτο παρίσταται ὡς πλάσματι ἐνιαίως νομικὸν τοιοῦτον καὶ δὲν ταυτίζεται πρὸς τὴν συρροήν, ἡ ὁποία προϋποθέτει διαφόρους αὐτοτελεῖς καὶ ἀνεξαρτήτους ἀλλήλων πράξεις (πρβλ. 32|1947 γνωμοδότησιν Ἀντεισαγγελέως Ἀρείου Πάγου *Κ. Κόλλια*, εἰς Γνωμοδοτήσεις Εἰσαγγ. Α. Π. σελ. 143).

Πρωτοδικεῖου Πειραιῶς 1421|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ι. Παπαγρηγορίου**

Ἐβεβαιώθησαν τὰ ἑξῆς κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ δικαστηρίου: Ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων προσελήφθη παρὰ τῆς ἐκκαλούσης ἑταιρίας, ὡς ὑπάλληλος τοῦ λογιστηρίου ταύτης, ἀπὸ 7 Ἰουνίου 1947 (πιστοποιητικὰ τῆς ἰδίας ἀπὸ 9.1.50 καὶ 13.2.50) καὶ δι' ἀόριστον χρόνον, ἔκτοτε δὲ καὶ μέχρι τῆς κατὰ τὴν 9.1.1950 ἀπολύσεώς του εἰργάζετο παρ' αὐτῇ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα, ὡς ὑπάλληλος τοῦ λογιστηρίου της, παρέχων ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς μὴ σωματικήν. Μερικὴ ἀπασχόλησις, συνισταμένη εἰς μὴ ἐργασίαν τοῦτου εἴτε κατὰ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια, εἴτε καθ' ὅλας τὰς ἐργασίμους ἡμέρας τοῦ μηνός, δὲν ἐβεβαιώθη, ὥστε νὰ καθιστᾷ αὐτὸν ἡμερομίσθιον ὑπάλληλον, μὴ δικαιούμενον πλήρους μηνιαίου μισθοῦ κατὰ τὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας, ἡ δὲ ἀπασχόλησις αὐτοῦ εἰς τὴν εἰσπραξιν φόρου δημοσίων θεαμάτων παρ' ἄλλῳ ἐργοδότῃ, καίτοι μὴ βεβαιωθεῖσα, δὲν ἀναιρεῖ τὴν πλήρη ἀπασχόλησιν τούτου παρ' αὐτῇ. Ἡ εἰς τὰς καρτέλλας τῆς ἐκκαλούσης ἀναγραφὴ αὐτοῦ ὡς ἡμερομισθίου καὶ ἡ καταβολὴ εἰς αὐτὸν μισθοῦ μικροτέρου τοῦ ὁριζομένου διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει μερικὴ ἀπασχόλησις, ἐγένετο προφανῶς πρὸς καταστρατήγησιν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ ἡ τυχὸν ἀντίθετος συμφωνία τῶν διαδίκων, κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ἀναγκ. νόμου 16|21 Νοεμβρίου 1935 περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ ἄρθρ. 680 § 3 Α.Κ., εἶναι ἄκυρος (*Πόρισος*, Ἡ ρύθμισις τῆς ἐργασίας διὰ συλλογικῶν συμβάσεων σ. 378, ἔνθα καὶ νμλγ. τοῦ Γερμ. Ἀκ. ἐπὶ τῆς κατατάξεως τῶν μισθωτῶν μετὰ προηγουμένην συγκατάθεσίν των εἰς κατηγορίαν τινὰ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, εἰς ἣν δὲν ἀνῆκον ὡς ἐκ τῆς πραγματικῆς ἀπασχολήσεώς των). Εἰς τὴν ἐκκαλοῦσαν ὁ ἐφεσίβλητος εἶχε προϋπηρεσίαν ὡς ὑπάλληλος τοῦ λογιστηρίου της, ἤτοι εἰς ὁμότιμα καθήκοντα ἀπὸ 10.11.32 μέχρι τῆς 27.8.1937 (πιστοποιητικὸν ἰδίας ἀπὸ 21.6.1938), ὥστε κατὰ τὴν 10.11.1947, ὅτε ἤρξατο ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἀπὸ 4.11.1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἀπὸ 16.9.1937 τοιαύτην τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν, ἰδιωτικῶν γραφείων καὶ ἐπιχειρήσεων ἐν γένει, εἶχε προϋπηρεσίαν εἰς ὁμότιμα καθήκοντα ὑπὲρ τὰ 5 ἔτη, οὐχὶ ὅμως καὶ πέραν τῶν 9 ἐτῶν. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 § 2 τῆς τελευταίας ὡς ἄνω συλλογικῆς συμβάσεως ἡ προϋπηρεσία νεοπροσλαμβανομένων ὑπαλλήλων στηρίζεται ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ὑπεύθυνον αὐτῶν ἔγγραφον κατὰ τὴν πρόσληψιν δήλωσιν, συνοδευομένην ὑπὸ τῶν ἀπαραιτήτων πιστοποιητικῶν. Ἡ ἔννοια τῆς διατάξεως ταύτης εἶναι, ὅτι οἱ ὑπηρετοῦντες εἰς τὰς ἀνωνύμους ἑταιρίας, ὡς ἡ ἐκκαλοῦσα, κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἀπὸ 4.11.1947 ἔδει νὰ ὑποβάλλωσι δήλωσιν περὶ τῆς προϋπηρεσίας των παρ,

ἄλλοις ἐργοδόταις, συνοδευομένην ὑπὸ πιστοποιητικῶν, δὲν ἀπητεῖτο ὅμως ἡ τοιαύτη δήλωσις καὶ δι' ἐκείνους, οἵτινες ἔχουσι προϋπηρεσίαν παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει, εἰς ἣν ὑπηρέτουν κατὰ τὸν ὡς ἄνω χρόνον εἴτε συνεχῶς ἀπὸ τῆς προσλήψεώς των μέχρι τοῦ χρόνου τούτου, ἢ προηγουμένως, ἣν διέκοψαν. Ἡ δὲ ἀναβλητικὴ αἵρεσις τῆς προσαγωγῆς πιστοποιητικῶν διὰ τὴν ἀναγνώρισιν προϋπηρεσίας ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν συνδέεται πρὸς ἀνατρεπτικὴν προθεσμίαν, ἐντὸς τῆς ὁποίας ὁ ἐργαζόμενος ὀφείλει νὰ προσκομίσῃ τὰ σχετικὰ πιστοποιητικά. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ προσαγωγὴ τῶν πιστοποιητικῶν τούτων ἀποτελεῖ τὴν πλήρωσιν τῆς αἱρέσεως, ἧς τὰ ἀποτελέσματα ἀνατρέχουν ἀναδρομικῶς ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς συλλογικῆς συμβάσεως καὶ δικαιοῦται ἀναπροσαρμογῆς τῶν μισθῶν τουἀναδρομικῶς (*Καποδίστριας*, Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, σ. 234 σημ. 4). Ὀρθῶς ὅμως ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν της πρὸς λύσιν τῆς ὑπὸ κρίσιν ὑποθέσεως τὴν προϋπηρεσίαν τοῦ ἐνάγοντος εἰς ἄλλους ἐργοδότας, διότι δήλωσις περὶ τῆς τοιαύτης προϋπηρεσίας εἰς ὁμότιμα καθήκοντα δὲν ἐγένετο ὑπὸ τούτου μέχρι σήμερον ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς ὡς ἄνω συλλογικῆς συμβάσεως, οὔτε δὲ ἐβεβαιώθη ἄσκησις ψυχολογικῆς βίας κατὰ τὴν ὑποβολὴν τῆς δηλώσεως ἀπὸ 13.7.48, ἐν ᾗ ὁ ἐφεσίβλητος ἐδήλωσε μόνον τὴν προϋπηρεσίαν, ἣν εἶχε παρὰ τῇ ἐκκαλούσῃ, ἡ γνῶσις τῆς ἐκκαλούσης τῆς προϋπηρεσίας παρ' ἄλλοις ἐργοδόταις. Βάσει τῶν ὡς ἄνω συλλογικῶν συμβάσεων ὁ ἐφεσίβλητος ἐδικαιοῦτο βασικοῦ μισθοῦ δρχ. 3.000, προστιθεμένων εἰς αὐτὸν καὶ δρχ. 200 δι' οἰκογενειακὸν ἐπίδομα τῆς συζύγου του, ἤτοι δρχ. 3.200, κατ' ἀναπροσαρμογὴν δὲ ἀπὸ τῆς 10.11.1947 ἐδικαιοῦτο λαμβάνειν δραχμὰς 536.000 μηνιαίως καὶ οὐχὶ δρχ. 530.000, ὡς διατείνεται ἡ ἐκκαλοῦσα, ἀπὸ δὲ τῆς 15.5.1949 μέχρι τῆς 9.1.1950, ὅτε ἀπελύθη, ἐδικαιοῦτο λαμβάνειν δρχ. 696.800 μηνιαίως δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|2592 1949 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, δι' ἧς ἐχορηγήθη προσαύξησις 30 ο|ο ἐπὶ τῶν ποσῶν τῆς ὡς ἄνω συλλογικῆς συμβάσεως. Καθ' ἃ δὲ ὁμολογεῖται παρὰ τῆς ἐναγομένης διὰ τῶν πρωτοδίκων προτάσεών της, ὡς ὀρθῶς δέχεται ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, αὕτη ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς ὡς ἄνω συλλογικῆς συμβάσεως, ἤτοι ἀπὸ τῆς 10.11.1947 μέχρι τῆς 30.5.1949 κατέβαλλε μηνιαίως δρχ. 450.000, ἤτοι ὑπέλαττον τοῦ νομίμου μισθοῦ κατὰ δραχ. 86.000 μηνιαίως, ἀπὸ 1.6.1948 μέχρι 14.5.1949 δρχ. 525.000 μηνιαίως, ἤτοι ὑπέλαττον τοῦ νομίμου μηνιαίου μισθοῦ δρχ. 11.000, ἀπὸ 15.5.1949 ἕως 31.7.1949 δρχ. 680.000, ἤτοι ὑπέλαττον τοῦ νομίμου μηνιαίου μισθοῦ κατὰ δρχ. 16.800 καὶ ἀπὸ 1.8.1949 μέχρι 9.1.1950 δρχ. 689.000, ἤτοι ὑπέλαττον δρχ. 7.800 μηνιαίως. Κατὰ τὴν § **IV** τῆς ὡς ἄνω συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 4.11.1947 ἡ ἐναγομένη ὑπεχρεοῦτο νὰ καταβάλῃ ἐπὶ πλέον τοῦ ὡς ἄνω καθοριστέντος μισθοῦ καὶ ἕνα μισθὸν ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους καὶ ἥμισυ μισθὸν ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα. Δέχεται δὲ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, βεβαιοῦται δὲ τοῦτο καὶ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου τούτου ὅτι τὸ καταβληθὲν δῶρον τοῦ Πάσχα 1948 ὑπελείπετο τοῦ νομίμου κατὰ δρχ. 86.000, τὸ δῶρον τῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους 1948—1949 κατὰ δρχ. 11.000, τὸ δῶρον τοῦ Πάσχα 1949 κατὰ δρχ. 11.000 καὶ Χριστουγέννων 1949—1950 κατὰ δρχ. 7.800. Ἤτοι δικαιοῦται ὁ ἐνάγων πρὸς συμπλήρωσιν τῶν νομίμων ἀποδοχῶν του ἐν ὅλῳ δρχ. 853.040 καὶ ὀρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐπεδίκασε τὸ ποσὸν τοῦτο. Δέον ὅθεν ὅπως ἀπορριφθῇ ὁ δεύτερος λόγος ἐφέσεως τῆς ἐναγομένης ἑταιρίας περὶ ἐπιδικάσεως τοῦ ποσοῦ τούτου ἄνευ ἀποδείξεως ἢ κατ' ἐσφαλμένην ἐκτίμησιν τῶν ὡς ἄνω ἀποδεικτικῶν στοιχείων καὶ κατ' ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, διότι ὁ ἐνάγων ἦτο ἡμερομίσθιος, πραγματοποιῶν ἡμερομίσθια 21 ἕως 25 μηνιαίως καὶ διότι κατὰ τὸ ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1949 μέχρις 8 Ἰανουαρίου 1950, καθ' ὃ διάστημα ἠμείβετο κατὰ τὴν συμφωνίαν των ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ, αἱ ἀποδοχαί του ἀνέρχονται εἰς δρχ. 689.000 μηνιαίως καὶ οὐχὶ εἰς δρχ. 698.000, ὡς καὶ ὁ λόγος ἀντεφέσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου ὅτι κακῶς ἐπεδικάσθη εἰς αὐτὸν τὸ ὡς ἄνω ποσόν, διότι δικαιοῦται μείζονος τοῦ ἐπιδικασθέντος, διότι δέον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν καὶ ἡ προϋπηρεσία αὐτοῦ εἰς πολλοὺς ἐργοδότας, ἐνῷ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις οὐχὶ ὀρθῶς δὲν ἀνεγνώρισε καὶ τὴν τοιαύτην προϋπηρεσίαν, τοῦ λόγου τούτου μὴ ἔχοντος τὴν ἔννοιαν ὅτι κακῶς ὑπελογίσθη καὶ κατὰ τὰ ὡς ἄνω δεκτὰ γενόμενα πραγματικὰ γεγονότα τὸ ποσόν, ὅπερ δικαιοῦται πρὸς συμπλήρωσιν τῶν νομίμων ἀποδοχῶν του.

Κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 9 § 7 τοῦ ν. 118 καὶ 3 § 1 καὶ 2 ν. 2112 ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας θεωρεῖται ἔγκυρος, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καὶ ἀφ' ἧς καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου, προκειμένου περὶ ὑπαλλήλου, ἡ ὑπὸ τοῦ ν. 2112 ὁριζομένη ἀποζημίωσις. Ἡ ἀποζημίωσις αὕτη ὑπολογίζεται βάσει τῶν ἀποδοχῶν τοῦ τελευταίου μηνὸς ὑπὸ καθεστῶς πλήρους ἀπασχολήσεως, νοουμένων προφανῶς ὡς τοιούτων τῶν κατὰ νόμον ὑποχρεωτικῶς καταβλητέων καὶ οὐχὶ τῶν τυχὸν ἐπὶ ἔλαττον δι' οἱονδήποτε λόγον καταβαλλομένων, ἐφ' ὅσον δικαιοῦται συμπληρώσεως τῶν νομίμων ἀποδοχῶν (Α.Π. 610|49 ΕΕΔ 9,103). Μεταξὺ τῶν κατὰ νόμον ὑποχρεωτικῶς καταβλητέων, ἐκτὸς τοῦ μισθοῦ, εἶναι καὶ ὁ μισθὸς ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους καὶ τὸ ἥμισυ τούτου ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα, συμφώνως πρὸς τὴν § IV τῆς ὡς ἄνω ἀπὸ 4-11-47 συλλογικῆς συμβάσεως, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ ὡς ἄνω ἀν. ν. περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ ἄρθρ. 680 § 3 Α. Κ. ἡ ἀτομικὴ σύμβασις ἐργασίας περιέχει τοὺς ὅρους τῆς συλλογικῆς ταύτης συμβάσεως ἐργασίας καὶ αἱ ἀντιθέτου περιεχομένου συμβάσεις εἶναι ἄκυροι.

Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐκ τῶν ὡς ἄνω ἀποδεικτικῶν στοιχείων ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, ὅτι ὁ ἐνάγων ἀπελύθη τὴν 9-1-50, δικαιοῦται δὲ συμπληρώσεως τῶν νομίμων ἀποδοχῶν του, ἃς ἐλάμβανε κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐπὶ ἔλαττον. Δικαιοῦται δὲ ἀποζημιώσεως, κατὰ τὸν νόμον 2112, ὡς ἐργασθεὶς συνεχῶς ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν 7-6-47 προσλήψεώς του μέχρι τῆς κατὰ τὴν 9-1-50 ἀπολύσεώς του ὑπὲρ τὸ ἔτος, ἀλλ' οὐχὶ καὶ πλέον τῶν τεσσάρων ἐτῶν τῆς ὡς ἄνω προηγουμένης προϋπηρεσίας του μὴ ὑπολογιζομένης ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἐκ μισθῶν δύο μηνῶν μετὰ τῆς ἀντιστοιχούσης ἀναλογίας ἐκ τῶν μισθῶν ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ὡς ἄνω ἑορτῶν. Ὁ μισθὸς τοῦ τελευταίου μηνὸς ἀνέρχεται εἰς δρχ. 696.800, ἡ δὲ ἀντιστοιχία εἰς ἕκαστον μῆνα ἐκ τῶν δώρων τοῦ Πάσχα 1949,

τῶν Χριστουγέννων 1949 καὶ Νέου Ἔτους 1950 ἀνέρχεται βάσει τῶν ὡς ἄνω ὑπολογισμῶν διὰ τοὺς δύο μῆνας εἰς δρχ. 174.198 καὶ ἐν συνόλῳ ἐδικαιοῦτο ἀποζημιώσεως ἐκ δρχ. 1.567.798. Ἡ ἐκκαλοῦσα κατέβαλε κατὰ τὴν ἀπόλυσιν δρχ. 1.415.440, τὸ δὲ ὑπόλοιπον ἐκ δρχ. 152.352 κατέβαλε μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ὡς ἄνω ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, προβᾶσα καὶ εἰς νέαν ἐπικουρικὴν καταγγελίαν. Ἡ καταβολὴ ὁλοκλήρου τῆς ἀποζημιώσεως ταύτης ἀποτελεῖ ἔνομικὸν γεγονός, ἄνευ τῆς ὑπάρξεως τοῦ ὁποίου, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ὡς ἄνω διατάξεως, δὲν εἶναι ἔγκυρος ἡ καταγγελία, κατὰ τὰς ἀρχὰς δὲ τῆς καλῆς πίστεως, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν συναλλακτικῶν ἠθῶν, δύναται μικρὸν τμῆμα ταύτης νὰ καταβληθῇ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν, ἀλλ' ἐντὸς εὐλόγου χρόνου, ἀφ' ὅτου καὶ καθίσταται ἔγκυρος ἡ καταγγελία, ἡ ὡς ἄνω δὲ μερικὴ καταβολὴ πρὸς ὁλοκλήρωσιν τῆς ἀποζημιώσεως δὲν κατεβλήθη ἐντὸς εὐλόγου χρόνου κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου. Ἐπίσης κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου δὲν ἐβεβαιώθη, ὅτι ἡ μὴ καταβολὴ τοῦ ὡς ἄνω ποσοῦ ὠφείλετο εἰς ἐσφαλμένον προφανῶς ὑπολογισμόν, οὐδὲ ὠφείλετο εἰς ἀμφιβολίαν ἢ πλάνην περὶ τῆς ἐκτάσεως τῆς ὑποχρεώσεώς της (Α. Π. 294/49 ΕΕΔ 8, 578), ὡς ἐκ τῆς ὑπάρξεως νομικῶν συμβούλων παρὰ τῇ ἑταιρίᾳ, καίτοι ἡ πλάνη εἶναι ἄνευ ἐννόμου ἐπιρροῆς ἐπὶ ἀκυρότητος δι' ἔλλειψιν οὐσιαστικῆς προϋποθέσεως τῆς ἐνιαίας δικαιοπραξίας, ὡς εἶναι ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ καταγγελία καὶ δὲν δύναται ἡ πλάνη νὰ ἰσχυροποιήσῃ τὴν ἄκυρον καταγγελίαν, ἀλλὰ τὴν ἔγκυρον τοιαύτην νὰ διαρρήξῃ, ἡ δὲ ἀμφιβολία ἄλλας ἐννόμους συνεπείας ἔχει εἰς τὸ ἀστικὸν δίκαιον. Ἐν τούτοις ὅμως ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐνάγοντος, λόγῳ τῆς μὴ καταβολῆς τοῦ ἐλαχίστου τούτου ὑπολοίπου, ὅπως θεωρηθῇ ἄκυρος ἡ καταγγελία, διὰ τὸ κῦρος τῆς ὁποίας ἡ ἐκκαλοῦσα ἐτήρησε πάσας τὰς λοιπὰς ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζομένας προϋποθέσεις, ὑπερβαίνει προφανῶς τὰ ὑπὸ τῆς καλῆς πίστεως ἐπιτρεπόμενα ὅρια καὶ ἀποτελεῖ κατάχρησιν ἡ ἄσκησις αὐτὴ τοῦ δικαιώματός του πρὸς ἀκύρωσιν τῆς καταγγελίας. Ὅθεν οὐχὶ ὀρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις κατεδίκασε τὴν ἐκκαλοῦσαν, ὅπως καταβάλῃ εἰς τὸν ἐνάγοντα δρχ. 698.800 διὰ τὸν πρῶτον μῆνα μετὰ τὴν ἀπόλυσιν καὶ δέον κατὰ τοῦτο νὰ μεταρρυθμισθῇ αὕτη καὶ ἀπορριφθῇ ἡ ἀξίωσις αὐτοῦ περὶ καταβολῆς τοῦ ποσοῦ τούτου, κατὰ τὸν νόμιμον πρῶτον λόγον ἐφέσεως, ὡς συνεπληρώθη διὰ τῶν προτάσεων, ἀπορριφθῇ δὲ ἀντιθέτως ὁ δεύτερος λόγος τῆς ἀντεφέσεως τοῦ ἐνάγοντος ὅτι ἐσφαλμένως ἡ ὡς ἄνω ἀπόφασις ὑπελόγισε τὸν μισθὸν τοῦτον μετὰ τὴν ἀπόλυσιν, ἐνῷ ἔδει, συνυπολογίζουσα καὶ τὴν προϋπηρεσίαν εἰς ἄλλους ἐργοδότας, νὰ καταδικάσῃ τὴν ἐκκαλοῦσαν εἰς δρχ. 904.800, εἰς ὃ ποσὸν οὕτω ἀνέρχεται ὁ μηνιαῖος μισθός του.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. XII τῆς ἀπὸ 4-11-47 συλλογικῆς συμβάσεως ὑπαλλήλων πᾶς μὴ συμμορφούμενος ἢ παραβαίνων τὰς διατάξεις ταύτης ὑποχρεοῦται, ἐκτὸς τῶν ἄλλων ποινῶν, καὶ εἰς τὴν καταβολὴν εἰς τὸν ζημιούμενον μισθωτὸν τοῦ πενταπλασίου τῆς ὑπὸ τοῦ ν. 2112 ὁριζομένης ἀποζημιώσεως. Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως ταύτης, διότι αὕτη εἶναι δημοσίας τάξεως, δὲν ἀπαιτεῖται ν' ἀποχωρήσῃ τῆς ἐργασίας ὁ μισθωτὸς ἅμα τῇ παραβάσει τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἢ νὰ διαμαρτυρηθῇ ἢ ν' ἀντιτείνῃ εἰς τὴν παράβασιν, ἐφ' ὅσον αὕτη ἐγένετο ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἐκ προθέσεως (Α. Π. 610/49, ἔνθ' ἀνωτ. Καποδίστριας, ἔνθ' ἀνωτ. σ. 291 ἑπ.). Ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἡ ἐκκαλοῦσα ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς συλλογικῆς συμβάσεως μέχρι τῆς 15-5-49, ὅτε, δυνάμει τῆς ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἐγένετο προσαύξησις τοῦ κατωτάτου ὁρίου τῆς συλλογικῆς συμβάσεως κατὰ 30ο/ο, οὐδέποτε συνεμορφώθη πρὸς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν καὶ οὐδέποτε κατέβαλε τὸν νόμιμον μισθὸν αὐτοῦ, καίτοι ἐγνώριζεν, ὅτι ἦτο ὑπάλληλος τοῦ λογιστηρίου της καὶ τὴν προϋπηρεσίαν του παρ' αὐτῇ, ἐκ προθέσεως δὲ κατέβαλλε ἠλαττωμένον μισθὸν εἰς τὸν ἐνάγοντα, παραβιάζουσα αὐτὴ ἠθελημένως τὰς διατάξεις τῆς συλλογικῆς συμβάσεως. Ὑποχρεοῦται ὅθεν, ὅπως καταβάλῃ εἰς τὸν ἐναγόμενον τὸ 5πλάσιον τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 2112 ὁριζομένης ἀποζημιώσεως καὶ ὀρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐδέχθη, ὅτι ἐκ προθέσεως ἡ ἐκκαλοῦσα παρεβίασε τὴν ὡς ἄνω συλλογικὴν σύμβασιν καὶ ὁ τρίτος λόγος ἐφέσεως ὅτι κατεβλήθησαν αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ ἐναγομένου ἐκ λάθους τοῦ ὑπαλλήλου της κατὰ τὴν διενέργειαν τοῦ λογιστικοῦ ὑπολογισμοῦ τῆς μισθοδοσίας τοῦ ἀντιδίκου της καὶ ὅτι ὑπῆρχον εὔλογοι ἀμφιβολίαι ὡς πρὸς τὸ ἐὰν ἔδει νὰ ὑπολογίζῃ μηνιαῖον μισθὸν ἢ τὰ πραγματοποιούμενα ἡμερομίσθια καὶ ὅτι οὐδέποτε παρεπονέθη ὁ ἐφεσίβλητος διὰ τὸν τυχὸν ἐσφαλμένον καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν του, δέον ν' ἀπορριφθῇ ὡς ἀβάσιμος.

Ἡ διάταξις τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου XII τῆς ἀπὸ 4-11-47 περὶ καταβολῆς τοῦ πενταπλασίου τῆς ὑπὸ τοῦ ν. 2112 ὁριζομένης ἀποζημιώσεως φέρει τὸν χαρακτῆρα τῆς ποινικῆς ῥήτρας, δὲν περιλαμβάνεται ὅμως εἰς ταύτην καὶ ἡ μὴ καταβολὴ ἀπὸ τῆς 15-5-1949 μέχρι τῆς ἀπολύσεως τῆς κατὰ 30ο/ο προσαυξήσεως, δυνάμει τῆς ὡς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἥτις ἐξεδόθη δυνάμει τοῦ ν. 28/44, καὶ ἥτις προσαύξησις εἶναι ἀσχετος πρὸς τὴν δυνητικὴν προσαύξησιν μέχρι 30ο/ο τοῦ ἄρθρου II τῆς ὡς ἄνω συλλογικῆς συμβάσεως, τῆς συνδυασθείσης πρὸς τὴν βελτίωσιν τῆς ποιοτικῆς καὶ ποσοτικῆς ἀποδόσεως τοῦ ὑπαλλήλου καὶ τὴν μὴ αὔξησιν τῶν τιμῶν τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου, κατὰ τ' ἀνωτέρω, ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς συλλογικῆς συμβάσεως καὶ μέχρι τῆς ἀπολύσεως δὲν κατεβλήθη ὁ νόμιμος μισθὸς εἰς τὸν ἐνάγοντα, παράβασις ὅμως τῆς συλλογικῆς συμβάσεως εἶναι μέχρι τῆς 15-5-1949, ὅτε δὲν κατεβάλλετο ὁ ὑπὸ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως προβλεπόμενος μισθός, ἐνῷ διὰ τὸ μετέπειτα χρονικὸν διάστημα ἐκαλύπτετο ὁ μισθὸς ὁ ὑπὸ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως προβλεπόμενος, δὲν κατεβάλλετο ὅμως ἡ προσαύξησις τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως. Ἡ παράβασις αὕτη ἐγένετο κατ' ἐξακολούθησιν μέχρι τοῦ ὡς ἄνω χρονικοῦ σημείου, ὅτε ὁ ἐνάγων ἀπὸ τῆς προσλήψεώς του εἶχε ὑπηρεσίαν παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ὑπὲρ τὸ ἔτος, ἀλλ' οὐχὶ καὶ πέραν τῶν 4 ἐτῶν καὶ συνεπῶς κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον, δυνάμει τῶν ἀρχῶν τοῦ κατ' ἐξακολούθησιν ἀδικήματος, ἀναλόγως ἐφαρμοζομένων καὶ ἐνταῦθα κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, καθ' ἃς θεωρεῖται ὡς χρόνος τελέσεως τοῦ κατ' ἐξακολούθησιν ἀδικήματος, κατὰ τὴν ὀρθοτέραν καὶ πρακτικωτέραν γνώμην, οὐχὶ ἡ πρώτη μερικωτέρα πρᾶξις, ἀλλ' ἡ τελευταία (Χωραφᾶς, Ἑλλην. Ποιν.

ΣΧΕΣΙΣ ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΜΕΤΑ ΔΗΜΩΝ

Δικαίωμα ἀποζημιώσεως Ν. 2112 καὶ προσθέτων ἀμοιβῶν μισθωτῶν

Χαρακτηρισμὸς φοροτεχνικῶν ὑπαλλήλων ὡς ἰδιωτικῶν κατ' Α. Ν. 759]1937.—Ἐπέλευσις ὁμως Ν. 1465]1942 περὶ φοροτεχνικῶν ὑπαλλήλων Δήμων.— Χαρακτηρισμὸς ὡς ἐκτάκτων δημοτικῶν ὑπαλλήλων.—Σχέσις δημοσίου δικαίου.—Ἀνεφάρμοστον Ν. 2112]1920, συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ ὑπ' ἀριθ. 8900]1946 Υ. Α. περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς μισθωτῶν δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς.

Τὸ Ἐφετεῖον Πατρῶν διὰ τῆς κατωτέρω παρατιθεμένης ἀποφάσεώς του ἀσχολεῖται περὶ τῆς φύσεως τῆς σχέσεως φοροτεχνικοῦ ὑπαλλήλου ὑπηρετοῦντος παρὰ Δήμῳ.

Ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς ὑπῆρξε καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112, μισθοῦ συλλογικῶν συμβάσεων τῆς δυνάμει καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900]1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 5, 253) παρεχομένης προσαυξήσεως 75 ο]ο ἐπὶ τοῦ κεκανονισμένου μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ λοιπὰς μὴ ἐργασίμους ἡμέρας.

Τόσον ὁ Ν. 2112]1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασιας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 4558]1930, ὅσον καὶ ἡ ἀνωτέρω ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ἐφαρμόζονται ἐπὶ σχέσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀνεξαρτήτως ἂν ὁ ἐργοδότης εἶναι νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου (βλέπε διὰ τὸ πρῶτον σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 6, 477, ἐν ΕΕΔ 9, 547, ἔνθα παραπομπαὶ εἰς νομολογίαν καὶ διὰ τὸ δεύτερον Α. Π. 484]1948, εἰσηγητὴς *Α. Κωττού-*

Δικ. Σχέδιον Ἑλλ. Ποιν. Κώδικος, Αἰτιολ. ἐκθ. σ. 199, *Τζαρτζόπουλος*, Τιμ. Τόμος Ζηλήμονος σ. 357), δικαιοῦται ὁ ἐνάγων ἀποζημιώσεως δυνάμει τοῦ νόμου 2112 δύο μηνῶν. Ὅτι ἡ ἄποψις αὕτη εἶναι ἡ ὀρθοτέρα φαίνεται καὶ ἐκ τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν ὁ ἐργοδότης παραβιάζει τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἀπὸ τῆς προσλήψεως τοῦ ὑπαλλήλου, οὗτος δὲ ἐγείρει ἀγωγὴν πρὸς κατάπτωσιν τῆς ποινικῆς ρήτρας μετὰ τὸ τέλος τοῦ τρίτου μηνός, ὅτε διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 δὲν θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ παράβασις τοῦ πρώτου μηνός, ὅτε οὗτος δὲν ἔχει δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ ν. 2112, ὡς μὴ συμπληρώσας δίμηνον ὑπηρεσίαν, ἀλλὰ ἡ παράβασις τοῦ τρίτου μηνός, ὅτε καὶ ἀσκεῖται τὸ δικαίωμα τῆς καταπτώσεως τῆς ποινικῆς ρήτρας. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ὡς χρόνον ὑπολογισμοῦ τῆς ὡς ἄνω ποινικῆς ρήτρας ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὴν παράβασιν τοῦ πρώτου μηνὸς ἀπὸ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ὅτε ὁ ἐνάγων ἐδικαιοῦτο ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 ἑνὸς μηνός, καὶ ἐπεδίκασε εἰς τὸν ἐνάγοντα τὸ 5πλάσιον τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μηνὸς τούτου. Ἔσφαλεν ὅμως αὕτη κατὰ τ' ἀνωτέρω καὶ δέον νὰ καταδικασθῇ ἡ ἐναγομένη εἰς τὸ πενταπλάσιον τῶν δύο μηνῶν ἐκ δρχ. 596.800 μηνιαίως μετὰ τῆς ἀναλογίας τῶν ἀνωτέρω δώρων ὡς τακτικῶν ἀποδοχῶν, ἤτοι δέον νὰ καταβάλῃ δρχ. 6.029.990, κατὰ τὸν νόμιμον τρίτον λόγον τῆς ἀντεφέσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου ὅτι οὐχὶ ὀρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις δὲν ὑπελόγισε τὴν ἀποζημίωσιν ἐκ δύο μισθῶν, τῆς ἀντεφέσεως ταύτης ἀναφερομένης εἰς τὸ ὡς ἄνω ἐκκληθὲν κεφάλαιον περὶ μὴ καταβολῆς τοῦ πενταπλασίου τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 2112 ὁριζομένης ἀποζημιώσεως λόγῳ παραβάσεως τῆς συλλογικῆς συμβάσεως.

λας, ΕΕΔ 7, 906, πρβλ. καὶ Α. Π. 126]1950, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 9, 298).

Προκειμένου περὶ φοροτεχνικῶν ὑπαλλήλων κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 § 2 Α. Ν. 759]1937 οὗτοι θεωροῦνται ὡς πρὸς τὴν σχέσιν ἐργασίας ὡς ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 2112]1920 (βλέπε σχετικῶς Α. Π. 126]50, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 9, 298, πρβλ. καὶ Α. Π. 311]50, εἰσηγητὴς *Κ. Κανκᾶς*, ΕΕΔ 9, 644).

Εἰδικῶς ὅμως περὶ φοροτεχνικοῦ ὑπαλλήλου, ὑπηρετοῦντος παρὰ Δήμῳ, τὸ Ἐφετεῖον, στηριζόμενον εἰς τὸ ἄρθρον 28 τοῦ Ν. 1465]1942 (ΕΕΔ 1, 703), καθ' ὃ φοροτεχνικοὶ ὑπάλληλοι τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων, προσλαμβανόμενοι δυνάμει εἰδικῶν ὀργανισμῶν διὰ τὴν βεβαίωσιν καὶ εἰσπραξιν ἐσόδων αὐτῶν, εἶναι ἔκτακτοι δημοτικοὶ καὶ κοινοτικοὶ ὑπάλληλοι, ὑπαγόμενοι εἰς τὰς περὶ τούτων ἰσχυούσας ἑκάστοτε διατάξεις τοῦ Κώδικος τῆς δημοτικῆς καὶ κοινοτικῆς νομοθεσίας, ἀποφαίνεται, ὅτι ἡ σχέσις εἶναι τοιαύτη τοῦ δημοσίου δικαίου καὶ ἐπομένως δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπ' αὐτῆς οὔτε ὁ Ν. 2112]1920, οὔτε ἡ ἀνωτέρω ὑπουργικὴ ἀπόφασις (βλέπε καὶ σύμφωνον Πρωτοδίκου Πειραιῶς 565]16, Πρωτοδίκης *Γ. Κροκίδας*, ΕΕΔ 6, 18. Ἡ ὑπ' ἀριθ. 126]50 Α. Π. (ἔνθ. ἀνωτ.) δὲν κάμνει τὴν ἐκ τοῦ ἀνωτέρω νόμου διάκρισιν).

Ὡς πρὸς τὴν ἐπικουρικὴν σκέψιν τῆς ἀποφάσεως περὶ μὴ ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. 2112 ἐπὶ δημοτικῶν ὑπαλλήλων, ὅταν προβλέπηται εἰδικὴ προστασία τούτων δι' εἰδικῶν νόμων, ὡς ἐκ τοῦ Ταμείου Συντάξεων κλπ., πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι ναὶ μὲν κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 2112, ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 6 Ν. 4558]1930, δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου τούτου ὑπάλληλοι νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ἢ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐφ' ὅσον ἔχει ληφθῇ διὰ τὰς ἐν λόγῳ περιπτώσεις εἰδικὴ μέριμνα διὰ κανονισμῶν παρεχόντων τουλάχιστον ἴσην προστασίαν πρὸς τὴν τοῦ Νόμου τούτου, ἀλλ' ἡ μέριμνα πρέπει νὰ ἔχῃ ληφθῇ διὰ τὰς ἐν τῷ Ν. 2112 προνοουμένας περιπτώσεις, ἤτοι διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ἄνευ νομίμου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπολυομένου ὑπαλλήλου (Α. Π. 306]1938, Θέμ. ΜΗ' 11, Α. Π. 1 καὶ 2] 1937, Θέμ. ΜΗ' 439, Α. Π. 194]1937, Θέμ. ΜΗ' 802).

Ἡ περὶ συνταξιοδοτήσεως τοῦ ὑπαλλήλου μέριμνα, μετὰ τὴν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του ἀπόλυσιν, δὲν εἶναι μέριμνα διὰ τὴν ἀπόλυσιν (Α. Π. 1]1937, ΕΕΝ δ' 328, Α. Π. 194]1937, ΕΕΝ δ' 630).

Ἐφετείου Πατρῶν 101]1950

Προεδρεύων ὁ Ἐφέτης κ. **Ε. Μιχόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἐφέτης κ. **Κ. Καλαμπεκιᾶς**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ι. Γαλανόπουλος, Σ. Σαραβαλιώτης, Λ. Σαφῆς

Ὁ ἐνάγων καὶ ἐκκαλῶν διὰ τῆς κρινομένης

άγωγῆς ἰσχυρίζεται, ὅτι, κεκτημένος τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου 759|37 ἐπαγγελματικὸν βιβλιάριον, προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, ὡς ἔκτακτος φορτεχνικὸς ὑπάλληλος, εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ὑπηρεσίαν τῆς εἰσπράξεως καὶ βεβαιώσεως τῶν φόρων, ὅτι ὡς τοιοῦτος ἀπολαύει τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ μνησθέντος νόμου παρεχομένης εἰδικῆς προστασίας, συνιστομένης εἰς τὸ ὅτι δέον νὰ θεωρῆται ὡς πρὸς τὴν σχέσιν ἐργασίας ὡς ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος καὶ ὡς τοιοῦτος ὑπάγεται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 2112, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ ἰσχύει, ὅτι ὡσαύτως δικαιοῦται διὰ τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ χρονικὸν διάστημα τῶν διὰ τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως τῶν ὑπαλλήλων κ. λ. π. ὁριζομένων ἀποδοχῶν, ὡς καὶ τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|3|1946 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν χορηγούμενον ἡμερομίσθιον, προσαυξημένον κατὰ 75 ο|ο, εἰς τοὺς κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ λοιπὰς μὴ ἐργασίμους ἡμέρας ἐργαζομένους, ὡς ὁ ἐκκαλῶν, ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους καὶ ἐργάτας, ὅτι ὁ ἐναγόμενος, ἀμφισβητῶν τὴν ἐν λόγῳ αὐτοῦ ἰδιότητα, ἀρνεῖται νὰ καταβάλῃ τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ποσὰ καὶ αἰτεῖται τὸ μὲν νὰ ἀναγνωρισθῇ δικαστικῶς τὸ ἐν λόγῳ δικαίωμά του, ἐξ ἑτέρου δὲ τὴν καταβολὴν κυρίως μὲν συνεπείᾳ τῶν ὡς ἄνω ἐκτιθεμένων, ἐπικουρικῶς δὲ βάσει τοῦ ἄρθρ. 659 τοῦ ἰσχύοντος Ἀστικοῦ Κώδικος.

Ἀληθῶς διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 § 2 τοῦ νόμου 759|937 «περὶ προστασίας ἐπαγγελμάτων τινῶν κλπ.» οἱ φορτεχνικοὶ ὑπάλληλοι θεωροῦνται ὡς πρὸς τὴν σχέσιν ἐργασίας ὡς ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ ὡς τοιοῦτοι ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 2112 «περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας», ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, πλὴν ὅμως διὰ τοῦ ἄρθρ. 23 τοῦ νόμου 1465|942, κυρωθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 30|30|5|1946 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ὁρίζοντος ὅτι φορτεχνικοὶ ὑπάλληλοι τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων, προσλαμβανόμενοι δυνάμει εἰδικῶν ὀργανισμῶν διὰ τὴν βεβαίωσιν καὶ εἴσπραξιν ἐσόδων αὐτῶν, εἶναι ἔκτακτοι δημοτικοὶ καὶ κοινοτικοὶ ὑπάλληλοι, ὑπαγόμενοι εἰς τὰς περὶ τούτων ἰσχυούσας ἑκάστοτε διατάξεις τοῦ Κώδικος τῆς δημοτικῆς καὶ κοινοτικῆς νομοθεσίας, κατηργήθη σιωπηρῶς ὑπὸ τούτου, ἐφ' ὅσον κατὰ τὸ περιεχόμενον ἀντιτίθεται πρὸς αὐτόν (*Οἰκον. Γεν. Ἀρχ.* § 5 σημ. 4. Α. Π. 74|34) καὶ συνεπῶς ἔκτοτε οἱ φορτεχνικοὶ ὑπάλληλοι τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων, ὡς πρὸς τὴν σχέσιν τῆς ὑπ' αὐτῶν προσφερομένης ἐργασίας, δὲν φέρουσι τὴν ἰδιότητα τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ἤτοι σχέσιν πηγάζουσαν ἐκ τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀλλὰ τοιαύτην ἐκπορευομένην ἐκ τοῦ δημοσίου δικαίου, ὁπότε, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἑπομένῃ σκέψει ἐκτιθέμενα, δὲν δύνανται νὰ τύχωσι ἐφαρμογῆς αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 2112.

Κατὰ τὸ μνησθὲν ἄρθρον τοῦ νόμου 1465|42, ὡς καὶ πρότερον ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 62 τοῦ νόμου 6429 τοῦ «Κώδικος περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων» ὡρίζετο, οἱ φορτεχνικοὶ ὑπάλληλοι εἶναι ἔκτακτοι δημοτικοὶ ὑπάλληλοι, ἐνεργοῦντες τὴν βεβαίωσιν καὶ εἴσπραξιν τῶν δημοτικῶν φόρων, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 3 § 3 περίπτ. γ' τοῦ ἀπὸ 15|12|37 Β. Δ|τος. Συμφώνως δὲ τῷ ἄρθρῳ 4 τοῦ νόμου 1143|44, κυρωθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 154|46 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, διορίζονται καὶ ἀπολύονται διὰ πράξεως τοῦ Δημάρχου. Αἱ θέσεις καὶ ἀποδοχαὶ τούτων ὁρίζονται διὰ τοῦ συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Κώδικος (ἄρθρ. 14, 42 καὶ 93) ψηφιζομένου καὶ ἐγκρινομένου ὑπὸ τοῦ Νομάρχου εἰδικοῦ ὀργανισμοῦ. Διὰ τῶν ἄρθρ. 1 καὶ 3 τοῦ προσαγομένου καὶ νομίμως ἐπικαλουμένου εἰδικοῦ ὀργανισμοῦ προσωρινῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Δήμου Πατρέων προκύπτει, ὅτι συνεκροτήθη καὶ ὑφίσταται ὑπηρεσία ἐν αὐτῷ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως φόρων καὶ τελῶν, ὡς καὶ αἱ θέσεις τῶν ἐκτάκτων ὑπαλλήλων ταύτης, ὅτι οἱ μισθοὶ αὐτῶν καταβάλλονται εἰς τὸ τέλος ἑκάστου μηνὸς καὶ δι' εἰδικῶν καταστάσεων ὑπὸ τοῦ Ταμείου τοῦ Δήμου ὅτι τελοῦν ὑπὸ τὴν πειθαρχικὴν ἐξουσίαν, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ὑπάλληλοι, ὡς καὶ ὅτι ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὴν Δ|νσιν τῶν οἰκονομικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Δήμου (ἄρθρ. 21). Ὡσαύτως, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ νόμου 19|1944, αἱ ἀποδοχαὶ αὐτῶν ὁρίζονται ἐν τῇ κοινῇ ἀποφάσει τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐσωτερικῶν. Ἐκ πάντων τῶν ἀνωτέρω διατάξεων προκύπτει, ὅτι ὁ ἐνάγων καὶ ἐκκαλῶν, οὗτινος ἡ ἰδιότης ὡς φορτεχνικοῦ ὑπαλλήλου ὁμολογεῖται, τυγχάνει ἔκτακτος ὑπάλληλος τοῦ Δήμου Πατρέων, ἦτοι νομικοῦ προσώπου, εἰς ὃ ἀνετέθη ἡ ἄσκησις δημοσίας λειτουργίας, μὴ ἐνεργουμένης μὲν ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ Κράτους, ἀλλὰ παραχωρηθείσης ὑπ' αὐτοῦ καὶ τελοῦντος ὑπὸ τὸν ὑπ' αὐτοῦ ἔλεγχον, δηλονότι νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου. Κατ' ἀρχὴν ἡ συνιστῶσα τοὺς τοιούτους ὑπαλλήλους σχέσις πρὸς αὐτὰ δὲν εἶναι συμβατική, ἀλλὰ δημοσιοϋπαλληλικὴ τοιαύτη, καθ' ὅσον αὕτη ρυθμίζεται εἰδικῶς ὑπὸ τῆς νομοθεσίας ἑνὸς ἑκάστου νομικοῦ προσώπου, οἱ δὲ ὑπάλληλοι συνδέονται πρὸς αὐτὰ (τὰ νομικὰ πρόσωπα τὰ ἀσκοῦντα διοίκησιν) διὰ μονομεροῦς δημοσίου δικαίου πράξεως ὑποταγῆς δικαιοπρακτικῆς φύσεως, ἐπὶ τῇ βάσει, ὡς προεῖρηται, νόμου καὶ πάντοτε κατὰ τοὺς ὅρους αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ἐκπροσωποῦντος ταῦτα ὀργάνου ὡς Ἀρχῆς, ἡ δὲ συγκατάθεσις τοῦ προσλαμβανομένου ὑπαλλήλου ἀποτελεῖ ἁπλῶς νομικὴν προϋπόθεσιν διὰ τὸ ἔγκυρον αὐτῆς, ἐνῷ ἡ θέλησις τοῦ νομικοῦ προσώπου εἶναι πάντοτε ὑπερτέρα ἔναντι ἐκείνης, τοῦ προσλαμβανομένου δηλονότι ὑπαλλήλου ἐκ λόγων δημοσίου συμφέροντος (*Καποδ. Ἐργ. Δίκ.* § 315 κ. ἑπ. Α. Π. 332|35). Συνεπῶς, ἐφ' ὅσον ἡ σχέσις τοῦ δημοτικοῦ ὑπαλλήλου πρὸς τὸν Δῆμον διέπεται ὑπὸ τῶν κανόνων τοῦ δημοσίου δικαίου καὶ δὲν εἶναι συμβατικῆς μορφῆς, οἱ προστατευτικοὶ νόμοι 2112, οἱ περὶ συλλογικῆς συμβάσεως καὶ περὶ Κυριακῆς ἀργίας τοιοῦτοι δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπ' αὐτῶν, τοσούτῳ δὲ μᾶλλον, ὅταν προβλέπεται εἰδικὴ προστασία τούτων δι' εἰδικῶν νόμων, ὡς τὸ Ταμεῖον Συντάξεως δημοτικῶν ὑπαλλήλων, Ταμεῖον Ἀρωγῆς ἐξερχομένων κ. λ. π. ἐκτὸς ἂν ἐκ τῶν πραγμάτων προκύπτῃ, ὅτι τὸ ἀσκοῦν διοίκησιν νομικὸν πρόσωπον δημοσίου ἔχει συνάψει μετὰ τοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου καθαρὰν σύμβασιν ἐργασίας ἰδιωτικοῦ χαρακτῆρος, ὅπερ ἐν προκειμένῳ δὲν συμβαίνει. Κατὰ ταῦτα ἐν προκειμένῳ δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν οὐδὲ αἱ περὶ συλλογικῶν συμβάσεων διατάξεις, ἃς ἐπικαλεῖται ὁ ἐνάγων, οὔτε αἱ ἐπικαλούμεναι ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος διατάξεις τοῦ νόμου 2112, οὐδ' αἱ τοὺς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους ἀφορῶσαι διατάξεις τῆς ἐπικαλουμένης κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ὡς

ΠΑΡΟΧΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΘ' ΗΜΕΡΑΣ ΝΟΜΙΜΟΥ ΑΝΑΠΑΥΣΕΩΣ

Πρόσθετοι ἀμοιβαὶ μισθωτῶν καὶ νόμιμος ὑπολογισμός

Ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 8900]1946 Υ. Α.—Ὑπολογισμὸς προσθέτου ἀμοιβῆς ἐπὶ τοῦ ἑκάστοτε νομίμου μισθοῦ.—Ἔννοια συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ τῶν ἀνωτέρων κατὰ τὴν ὑπογραφὴν αὐτῆς συμβατικῶν ὁρίων μισθοῦ.—Ἐφαρμογὴ Υ. Α.—8900]1946 καὶ ἐπὶ ἀλλοδαπῶν ἑταιριῶν.—Παροχὴ ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια.—Ὑπολογισμὸς ἀμοιβῶν.

Ἡ ἄποψις τῆς κατωτέρω παρατιθεμένης δικαστικῆς ἀποφάσεως ὅτι ἡ δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900] 1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 5, 233) παρεχομένη κατὰ 75 ο]ο προσαύξησις ἐπὶ τοῦ «κεκανονισμένου» μισθοῦ δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς ὑπολογίζεται ἐπὶ τοῦ νομίμου μισθοῦ ἀπηχεῖ τὴν κρατοῦσαν δικαστηριακὴν ἄποψιν (βλέπε γνλγ. ἐν ΕΕΔ 8, 66, ΕΕΔ 8, 156, ΕΕΔ 9, 401).

Ἀλλὰ νόμιμος μισθός, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, δὲν εἶναι ὁ λαμβανόμενος κατὰ τὴν ἔναρξιν ἰσχύος τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἀνώτερος τῶν ὁρίων αὐτῶν, ὡς δέχεται ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις (ἀντίθετος ἡ Πρωτοδικείου Πειραιῶς 986]1950, εἰσηγητὴς *Δ. Θεοδοσόπουλος*, ΕΕΔ 9, 692, ἔνθα σημειώσεις μας).

Ἀπηχεῖ ἐπίσης τὴν κρατοῦσαν ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ ἡ ἄποψις τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως ὅτι, ἐφ' ὅσον δι' ἀτομικῆς συμβάσεως καταβάλλονται εἰς τὸν μισθωτὸν ἀποδοχαὶ ἀνώτεραι τῶν νομίμων καὶ αἱ νόμιμοι αὗται ἀποδοχαὶ μετὰ τῆς προσαυξήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900]1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καλύπτονται διὰ τοῦ συμβατικοῦ μισθοῦ, δὲν ὀφείλεται ἡ προσαύξησις (βλέπε σχετικῶς γνλγ. ἐν ΕΕΔ 7, 524, ΕΕΔ 8, 77), (πρβλ. ὅμως τὰς ἐν ΕΕΔ 8, 742 σημειώσεις μας).

Εὑρεθεῖσα ὅμως ἡ ἐν λόγῳ δικαστικὴ ἀπόφασις, προκειμένου περὶ ἀμοιβῆς ἐκ παροχῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὰς νομίμους ὥρας, πρὸ τοῦ ἄρθρ. 7 Α. Ν 547]1937, κατὰ τὸ ὁποῖον καταβάλλεται ὁ ἀντίστοιχος μισθός, ἀποζημίωσις ἢ ἡμερομίσθιον τῆς κανονικῆς ὥρας ἐργασίας, ηὐξημένο κατὰ 30 ο]ο» (βλέπε καὶ ἄρθρ. 9 Διατάγματος 27 Ἰουνίου]30 Ἰουλίου 1932 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ ὀκταώρου διατάξεων», κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ διὰ τὰς προσθέτους ὥρας ἀναλογοῦσα ἀντιμισθία δέον νὰ εἶναι ηὐξημένη τοὐλάχιστον κατὰ 25 ο]ο ἐν σχέσει μὲ τὴν «κανονικὴν» τοιαύτην), ἐρευνᾷ ἐν προκειμένῳ ἂν ἐν τῇ συμφωνίᾳ παροχῆς τοῦ συμβατικοῦ μισθοῦ (καὶ μείζονος τῶν νομίμων ὁρίων) περιείχετο καὶ ἡ παροχὴ ἐργασίας καθ' ὑπερωρίαν.

Δὲν δέχεται δηλαδὴ ὀρθῶς, ὅτι ἡ ἀμοιβὴ δι' ὑπερωρίας ὑπολογίζεται ἐπὶ τῶν νομίμων μισθῶν, ἀφοῦ ἐκ τῆς ὅλης διατυπώσεως τῶν περὶ αὐτῆς νομοθετικῶν διατάξεων, αἱ ὁποῖαι εἰσήχθησαν πολὺ πρὸ τοῦ διοικητικοῦ καθορισμοῦ τῶν μισθῶν, εἰς ἐποχήν, καθ' ἣν τὸ ὕψος τοῦ μισθοῦ ἀπετέλει ἀντικείμενον ἀποκλειστικῶς ἀτομικῆς συμβάσεως, δὲν συνάγεται τὸ ἀντίθετον.

Βεβαίως ὑπὸ τὴν ἐκδοχήν, ἡ ὁποία εὗρε καὶ προσφάτως ἔτι ἀπήχησιν ἐν τῇ ἀρεοπαγιτικῇ νομολογίᾳ (Α. Π. 393]1950, εἰσηγητὴς *Α. Παπαναστασίου*, ΕΕΔ 9, 589), ὅτι κατὰ τὸν Ν. 28]1944 καθορίζονται δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἀνώτατα ὑποχρεωτικὰ ὅρια μισθῶν, μὲ συνέπειαν τὴν ἀκυρότητα τῶν ὑπὲρ αὐτὰ ἀτομικῶν συμβάσεων, θὰ δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι καὶ αἱ ἀμοιβαὶ δι' ἐργασίαν καθ' ὑπερωρίαν ὑπολογίζονται ἀναγκαίως ἐπὶ τῶν ὑποχρεωτικῶν αὐτῶν ὁρίων μισθῶν, ἐνῷ, προκειμένου περὶ μισθοῦ, καθοριζομένου ὑπὸ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ἐπιτρέπεται ὁ ὑπὲρ αὐτὰ καθορισμὸς μισθῶν δι' ἀτομικῶν συμβάσεων (Α. Π. 356]1950, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 9, 516), δὲν θὰ ἰσχύῃ τὸ ἀνωτέρω ἀναπτυσσόμενον.

Ἀλλὰ τοῦτο, συνέπεια τῆς ἀντιθέσεως ἐν τῇ ἀρεοπαγιτικῇ νομολογίᾳ γνωμῶν ἐπὶ τοῦ βασικοῦ ζητήματος τοῦ κύρους τῶν ἀτομικῶν συμφωνιῶν, ἀναλόγως τοῦ τρόπου καθορισμοῦ τῶν μισθῶν (διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων), δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὰς ἀμοιβὰς δι' ἐργασίαν καθ' ὑπερωρίαν, ὡς ἐν προκειμένῳ, ἀλλ' ἐκτείνεται εἰς τὸ ὅλον πρόβλημα τοῦ κύρους τῶν περὶ μισθοῦ ἀτομικῶν συμβάσεων (νομίμου) ἐργασίας, ἡ ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐξέλιξις γνωμῶν ἔχει ἀρκετὰ περιπλέξῃ τὸ πρόβλημα

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2128]1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΣΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Κ. Τρευπάκης**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ν. Κωνσταντέας, Λ. Πανουργιάς

Κατὰ τὰ ἑκατέρωθεν συνομολογηθέντα ὁ ἐνάγων, προσληφθεὶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐναγομένης, ὡς ὑπάλληλος, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1945, ὑπηρέτησεν ἀρχικῶς ἐν Βηρυττῷ, ἀπὸ δὲ τοῦ Αὐγούστου 1947 ἐν Ἀθήναις μέχρι τοῦ Μαρτίου 1950, ἐπὶ ἀρχικῷ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν 1.200.000, ἀνελθόντι κατόπιν διαδοχικῶς εἰς δραχμὰς 2.600.000. Οὗτος διὰ τὴν κατὰ τὰς Κυριακὰς παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν δικαιοῦται μόνον τῆς ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900]1946 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας καθοριζομένης προσαυξήσεως 75 ο]ο, ὑπολογιζομένης ὅμως οὐχὶ ἐπὶ τοῦ πράγματι καταβαλλομένου ἡμερησίου μισθοῦ, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ἑκάστοτε κεκανονισμένου ἡμερησίου μισθοῦ, κατὰ τὰ ρητῶς ἐν τῇ ἀποφάσει ταύτῃ ὁριζόμενα, ἤτοι τοῦ καθοριζομένου ὑπὸ τῶν ἑκάστοτε ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Ν. 28]1944 ἐκδιδομένων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἢ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, αἵτινες ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τοῦ παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ἐργαζομένου προσωπικοῦ, ἀνεξαρτήτως τῆς ἰδιότητος αὐτῆς ὡς ἀλλοδαπῆς ἑταιρίας, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἐργασίας παρασχεθείσης ἐν Ἑλλάδι, αἱ δὲ περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν ἀναγκαστικοῦ περιε-

---

ὀρθῶς περὶ τούτου ἔκρινε καὶ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἀπορρίψασα τὴν κρινομένην ἀγωγὴν ὡς πρὸς τὰ κύρια δύο αὐτῆς κεφάλαια, ἤτις καὶ ὡς πρὸς τὸ τρίτον ὡσαύτως δέον ν' ἀπορριφθῇ ἐφ' ὅσον, ὡς ἐλέχθη, ἡ ρυθμίζουσα τὴν τῶν διαδίκων σχέσιν εἶναι τοῦ δημοσίου δικαίου καὶ οὐχὶ ἰδιωτικοῦ τοιούτου καὶ συνεπῶς δὲν εὑρίσκει ἐφαρμογὴν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 659 τοῦ Α. Κ., ὁ δὲ περὶ τοῦ ἐναντίου λόγος τῆς ἐφέσεως ἀπορριπτέος.

ΠΑΡΟΧΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΥΠΕΡ ΤΑ ΝΟΜΙΜΑ ΟΡΙΑ

Πρόσθετος άμοιβὴ μισθωτῶν κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 Υ. Α.

Ἀνεφάρμοστον ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς (ἄρθρ. 3 Ν. Δ. 6|11|Μαΐου 1946) ἐπὶ ἀπαιτήσεως ἐκ δεδουλευμένων μισθῶν. - Ἀκυρότης συμβάσεως περὶ παροχῆς ἐργασίας καθ' ἡμέρας Κυριακῆς ἀναπαύσεως καὶ ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια. – Δικαίωμα ὅμως ἀποζημιώσεως κατ' ἄρθρ. 904 Α. Κ. – Ὑπολογισμὸς προσθέτου ἀμοιβῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 Υ.Α. ἐπὶ νομίμου μισθοῦ. – Ἡμερομίσθιον ἡμέρας 28 Ὀκτωβρίου.

Ἡ κατωτέρω δικαστικὴ ἀπόφασις, ἀπηχοῦσα τὴν ὀρθὴν ἄποψιν ὅτι οἱ περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως νόμοι, ὡς ἐκ τοῦ περιεχομένου των, εἶναι νόμοι ἀναγκαστικοί, δημοσίας τάξεως, καταλήγει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ σύμβασις περὶ παροχῆς ἐργασίας κατ' αὐτὴν εἶναι ἄκυρος κατὰ τὸ ἄρθρ. 174 Α. Κ. (οὕτω καὶ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 6105|48, Πρωτοδικὴς *Β. Φαρμακίδης*, ΕΕΔ 8, 74, Πρωτοδικεῖον Θεσσαλονίκης 1853|1949, εἰσηγητὴς *Κ. Κουκουγέρης*, ΕΕΔ 8, 108, Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 1344|1950, Πρωτοδικὴς *Κ. Κοντογεώργος*, ΕΕΔ 9, 460, Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 1603|1950, Πρωτοδικὴς *Β. Φαρμακίδης*, ΕΕΔ 9, 564), μὲ ἀξίωσιν πάντως τοῦ μισθωτοῦ ἀποζημιώσεως, λόγῳ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ τοῦ ἐργοδότου (πρβλ. *Κ. Καυκᾶν*, Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 648, σελ. 3|2, Α. Π. 345|1949, εἰσηγητὴς *Δ. Μίχος*, ΕΕΔ 8, 542).

Ἀλλ' ἐνῷ δέχεται τοῦτο (ἰσχὺν βεβαίως ὅπου ἐπιβάλλεται ἐκ κειμένων ἐργατικῶν νόμων ἡ Κυριακὴ ἀνάπαυσις) καὶ θεωρεῖ εἰσαγομένην καὶ τὴν τοιαύτην ἀξίωσιν τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, ἐνῷ δὲν δέχεται τοιαύτην ἐκ παροχῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὸ ὑκτάωρον (πρβλ. ὅμως Α. Π. 101|1950, εἰσηγητὴς *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 9, 296, καὶ συμφώνους μετ' αὐτὴν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 1003|1950, ἔνθ' ἄνωτ., Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 1140|1950, Πρωτοδικὴς *Α. Παπαχρήστου*, ΕΕΔ 9, 663, Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 1344|1950, ἔνθ' ἄνωτ.), (ἡ ἐπικαλουμένη ἀπόφασις Α. Π. 126|1950, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 9, 298, ἀντιμετωπισεν ἁπλῶς ζήτημα ἐφαρμογῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ ὄχι διαδικασίας), ἐφαρμόζει περαιτέρω ἐπὶ τοιαύτης ἀκύρου, ὡς δέχεται, συμβάσεως τὴν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, ἡ ὁποία, κατὰ τὰ ὀρθῶς γενόμενα τελευταίως δεκτὰ (πρβλ. τὰς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 1344|1950, 1003|1950 Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, ἔνθ' ἄνωτ.) προϋπαθέτει νομίμως ἐπιτρεπομένης παροχὴν ἐργασίας.

Ἀπὸ τοιαύτης ὀρθῆς ἀρχῆς (βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 159) κεῖται καὶ τὸ ἀπὸ 5 Μαρτίου 1948 διάταγμα «περὶ ἄρσεως τῆς Κυριακῆς ἀναπαύσεως τὴν 14 Μαρτίου 1948» (ΕΕΔ 7, 222), διὰ τοῦ ὁποίου ἐπετράπη ἡ ἐργασία τὴν Κυριακὴν ταύτην καὶ ἐρρυθμίσθη ἡ καθοριζομένη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἀμοιβὴ διὰ τὴν ἡμέραν ταύτην.

Ἑπομένως καθίσταται ἀντικείμενον ἀποδείξεως ποία ἡ προσγενομένη κατὰ τὸ ἄρθρον 904 Α. Κ. ὠφέλεια, εἰς τὴν ὁποίαν συνίσταται ἡ ἀποζημίωσις τοῦ

χομένου διατάξεις ἀνάγονται εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν (Ἀστ. Κώδ. 25, 33). Ἐκ τοῦ VIII ὄρου τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως δὲν συνάγεται τὸ ἀντίθετον, διότι ἐκ τοῦ ὅτι ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ οἱ πρότερον καταβαλλόμενοι ἀνώτεροι μισθοὶ ἐξακολουθοῦσι νὰ καταβάλλωνται, οὐδαμῶς ἕπεται, ὅτι οὗτοι κατέστησαν κεκανονισμένοι, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἥτις διὰ τοῦ ἐν αὐτῇ ρητῶς καθιερουμένου περιορισμοῦ ἠθέλησεν ὁπωσδήποτε νὰ ἀποκλείσῃ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ὑπ' αὐτῆς προβλεπομένης προσαυξήσεως ἐπὶ τοῦ συμπεφωνημένου καὶ πράγματι καταβαλλομένου ἀνωτέρου μισθοῦ, ἔστω καὶ ἂν οὗτος, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κειμένων διατάξεων, θεωρῆται ὡς νομίμως καταβαλλόμενος. Ὑπὸ τοὺς ὅρους τούτους, ἐφ' ὅσον ὁ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀνωτέρου συμπεφωνημένου μισθοῦ τῶν δραχμῶν 1.200.000, αὐξηθέντος διαδοχικῶς εἰς δραχμὰς 2.600.000, ἐξευρισκόμενος ἡμερήσιος μισθὸς ὑπερκαλύπτει καὶ τὸν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καταβλητέον μισθὸν καὶ τὴν ἐπ' αὐτοῦ ὑπολογιζομένην ὡς ἄνω προσαύξησιν, οὐδὲν δικαιοῦται νὰ λάβῃ ὁ ἐνάγων ἐπὶ πλέον διὰ τὴν κατὰ τὰς Κυριακὰς παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν. Τούτου ἕνεκα ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ἐπιδιώκουσα τὴν πληρωμὴν προσθέτου ἀποζημιώσεως, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὁ ἐνάγων εἰργάσθη καθ' ὅλας τὰς Κυριακὰς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1948 καὶ ἐντεῦθεν καὶ ἐπὶ 5ωρον καθ' ἑκάστην, δέον ν' ἀπορριφθῇ, ὡς μὴ νόμιμος.

Καθ' ἣν ἐμορφώσαμεν κρίσιν ἐκ τῆς ὅλης διεξαχθείσης συζητήσεως μισθός, ὡς ἄνω καταβαλλόμενος ἀνώτερος τοῦ νομίμου μηνιαίος ἐδίδετο πράγματι καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν κατὰ τὴν καταρτισθεῖσαν μεταξὺ τῶν διαδίκων συμφωνίαν, ὅπως διὰ τοῦ ἐπὶ πλέον καταβαλλομένου ποσοῦ καλύπτηται καὶ ἡ διὰ τυχὸν παρασχεθησομένην ὑπερωριακὴν ἐργασίαν καταβλητέα πρόσθετος ἀντιμισθία. Συνεπῶς, καὶ ἀληθὲς ἂν θεωρηθῇ τὸ ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ἐκτιθέμενον ὅτι ὁ ἐνάγων κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 16 Μαΐου 1948 μέχρι 26 Νοεμβρίου 1948 εἰργάσθη δὶς τῆς ἑβδομάδος καὶ ἐν συνόλῳ ἐπὶ 5ῃ ἡμέρας προσθέτως πλέον τῶν κανονικῶν ὁρίων ἐπὶ ἑξάωρον καθ' ἑκάστην, ὁπωσδήποτε ἡ διὰ τὴν ὑπερωριακὴν ταύτην ἐργασίαν καταβλητέα πρόσθετος ἀντιμισθία νομίμως ὑπολογιζομένη κατὰ τὸ ἄρθρον 7 § 3 τοῦ Α. Ν. 547|1937, ὑπερκαλύπτεται ἐκ τοῦ ὑπὲρ τὰ ὅρια τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καταβαλλομένου ποσοῦ, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀνωτέρω βεβαιωθείσης συμφωνίας. Τούτου ἕνεκα ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, καθ' ὅσον ἐπιδιώκει τὴν καταβολὴν σχετικῆς προσθέτου ἀντιμισθίας, δέον ν' ἀπορριφθῇ, ὡς κατ' οὐσίαν ἀβάσιμος.

μισθωτοῦ *Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχ. ὑπ' ἀρθρ. 648, σελ. 392, πρβλ. Α. Π. 345|1949, ἐνθ' ἀνωτ.).

Πρωτοδίκου Ἰωαννίνων 43|1950

Διαδικασία Ν. ΓΧΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Θ. Νικόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Θ. Σταματιάδης, Β. Σιόμκολας

Ι. Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ, ἐγειρομένῃ μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του, ὁ ἐνάγων ἐκθέτει ὅτι προσελήφθη παρὰ τῆς ἐναγομένης ὡς ὑπάλληλος (λογιστὴς) καὶ εἰργάσθη μέχρι τῆς 30ῆς Νοεμβρίου 1949, αἰτεῖται δὲ διὰ ταύτης, ὅπως ὑποχρεωθῇ ἡ ἐναγομένη καὶ καταβάλῃ αὐτῷ τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ποσά, λόγῳ τῆς κατὰ Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς ἐργασίας διὰ τὴν ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900)46 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως προβλεπομένην αὔξησιν κατὰ 75 ο)ο τοῦ ἡμερομισθίου β) λόγῳ τῆς ὑπὲρ τὰς κεκανονισμένας ὥρας ἐργασίας ἀπὸ 21 Δεκεμβρίου 1947 μέχρι 30 Νοεμβρίου 1949 καὶ γ) τὸ ποσὸν τῶν δύο ἡμερομισθίων (ἐπετείων Ἐθνικῆς Ἑορτῆς 28)10)48 καὶ 28)10)1949).

ΙΙ. Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. Δ. τῆς 8)11 Μαΐου 1946 πᾶσα ἀξίωσις μισθωτοῦ, πηγάζουσα ἐξ ἀκύρου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, τυγχάνει ἀπαράδεκτος, ἐφ' ὅσον ἡ σχετικὴ ἀγωγὴ δὲν ἐκοινοποιήθη ἐντὸς τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως. Ἐν προκειμένῳ ὅμως διὰ τῆς ἀγωγῆς δὲν προσβάλλεται ὡς ἄκυρος ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ ζητοῦνται δεδουλευμέναι ἀποδοχαὶ καὶ συνεπῶς δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἡ ὡς ἄνω διάταξις καὶ ἀπορριπτέα ἡ σχετικὴ ἔνστασις τῆς ἐναγομένης.

ΙΙΙ. Αἱ διατάξεις τοῦ Νόμου (Δ)'ος 8)14 Μαρτίου 1930 περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως καὶ ἀναπαύσεως κατὰ τὰς ἑορτάς, Π. Δ)γματος 4 Ἰουλίου 1932 περὶ ὡρῶν ἐργασίας), ὡς συνάγεται ἐκ τοῦ παρ' αὐτῶν ἐπιδιωκομένου γενικωτέρου σκοποῦ, εἶναι ἀπαγορευτικαί, ὡς δημοσίας τάξεως, καὶ δὲν δύναται ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῶν ν' ἀποκλεισθῇ δι' ἀντιθέτου συμφωνίας. Ἐξ ἑτέρου κατὰ τὸ ἄρθρον 174 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος δικαιοπραξία, ἀντικειμένη εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν, ἐφ' ὅσον δὲν συνάγεται ἄλλο τι, εἶναι ἄκυρος καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἡ παρὰ τοῦ ἐνάγοντος ἐπικαλουμένη συμφωνία περὶ παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του κατὰ τὰς Κυριακὰς εἶναι ἄκυρος (Α.Π. 63)48, ΕΕΔ. 7, 119, Α.Π. 70)48 ΕΕΔ 7, 273, 335), ἀλλ' ἐὰν ἡ συμφωνία αὕτη εἶναι ἄκυρος δὲν εἶναι ὅμως ἀθέμιτος (*Καποδίστριας* Θ. ΜΘ' σ. 745 καὶ ΕΕΔ 6, 515). Ἐκ τούτου ἕπεται, ὅτι, ἐὰν δὲν ὀφείλεται δι' αὐτὴν εἰς τὸν ἐνάγοντα μισθός, ὀφείλεται εἰς τοῦτον, βάσει τοῦ ἄρθρου 904 Ἀστικοῦ Κώδικος, ἡ ὠφέλεια, τὴν ὁποίαν ἐκ τῆς ἐκτελέσεως τῆς παρανόμου ταύτης συμφωνίας ἀπεκόμισεν ἡ ἐναγομένη. Τὴν ἀπόδοσιν δὲ τῆς ὠφελείας ταύτης δύναται νὰ ἀξιώσῃ ὁ μισθωτὸς (Α.Π. 345)49, ΕΕΔ 8, 542) διὰ τῆς περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἀγωγῆς, ὑπαγομένης, ἐφ' ὅσον ἡ ἀξίωσις αὕτη ἔχει βάσιν τὴν σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου (Α.Π. 126)50 ΕΕΔ 9, 293) εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ Νόμου ΓΧΟΔ' καὶ ἥτις ἀγωγὴ πρέπει νὰ φέρῃ πάντα τὰ στοιχεῖα τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ καὶ πάντοτε νὰ ἀποδεικνύηται ποία εἶναι ἡ ὠφέλεια (*Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχικὸν ὑπ' ἀρθρ. 648 σ. 302).

ΙΥ. Ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τῆς ἀγωγῆς δι' ἀμοιβὴν τοῦ ἐνάγοντος κατὰ τὰς Κυριακὰς ἐφαρμογὴν ἔχει ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ ὑπ' ἀριθ. 8900)46 ἀπόφασις Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἐφαρμοζομένη ἐπὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ἀφ' ἑτέρου δὲ αἱ καθοριζουσαι τοὺς μισθοὺς αὐτῶν ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, δεδομένου ὅτι ὡς βάσις πρὸς ὑπολογισμὸν τῆς προσθέτου ἀμοιβῆς θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν τὸ καταβλητέον ἡμερομίσθιον καὶ οὐχὶ τὸ καταβληθέν, ὡς τοῦτο ἐκ τοῦ κειμένου τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900)46 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐξάγεται, ὁριζούσης ταύτης ὅτι καταβάλλεται τὸ κεκανονισμένον ἡμερομίσθιον, ἤτοι τὸ διὰ τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἢ συλλογικῆς συμβάσεως καθοριζόμενον. Συνεπῶς ὀφείλεται αὕτη, ἐφ' ὅσον καὶ καθ' ὅσον ὁ πράγματι καταβαλλόμενος μισθὸς ὑπολείπεται τοῦ ἀθροίσματος τοῦ νομίμου τοιούτου καὶ τῆς ἐν λόγῳ προσθέτου ἀμοιβῆς. Ἐν προκειμένῳ, κατὰ τὰ ὑπὸ τῆς ἐναγομένης προσκομιζόμενα στοιχεῖα, ὁ μισθός, τὸν ὁποῖον ἐλάμβανεν, ἐν γνώσει τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας του, ὁ ἐνάγων, λογιστὴς τοῦ Πρακτορείου Ἰωαννίνων τῆς ἐναγομένης ἑταιρίας, μὴ ἀποδεικνύων προϋπηρεσίαν τινά, κατὰ τὸ ἐπίδικον χρονικὸν διάστημα, ἐν σχέσει μὲ τὸν μισθόν, τὸν ὁποῖον ἐδικαιοῦτο νὰ λάβῃ συμφώνως πρὸς τὰς οἰκείας ὑπουργικὰς ἀποφάσεις, αἵτινες καθώρισαν κατώτατον καὶ ἀνώτατον ὅριον μηνιαίου μισθοῦ (250.000), Α Π. 222)49, Θ. Ξ' σ. 296, Α.Π. 224)1949, Θέμ. Ξ' σ. 347, ΕΕΔ 8, 455, Α.Π. 97)50, ΕΕΔ 9, 199) καὶ τὴν εἰκείαν συλλογικὴν σύμβασιν, τὰ ποσὰ τῆς ὁποίας μειοῦνται κατὰ 10 ο)ο διὰ τὴν πόλιν τῶν Ἰωαννίνων, εἶναι μεγαλύτερον (χορηγούμενος βασικὸς 500,000 ἀπὸ Ἰανουαρίου 1948 καὶ 800.000 ἀπὸ Σ)βρίου 1948), ἐκτὸς τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος, ἐπιδόματος συσσιτίου καὶ καλύπτει τὴν κατὰ 75 ο)ο διὰ τὴν κατὰ Κυριακὰς καὶ λοιπὰς ἑορτὰς ἀπασχόλησιν τούτου διαφοράν, καὶ ἂν ἀκόμη ὁ ἐνάγων εἰργάζετο ὅλας τὰς Κυριακὰς καὶ λοιπὰς ἑορτὰς μέχρι τοῦ ἄνω χρονικοῦ διαστήματος. Συνεπῶς ἀπορριπτέα εἶναι ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, καθόσον διώκει τὴν πληρωμὴν τῷ ἐνάγοντι ὁρχ. 3.395.000, λόγῳ προσθέτου ἀμοιβῆς του, διὰ τὴν παροχὴν παρ' αὐτοῦ ἐργασίας εἰς τὴν ἐναγομένην κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ λοιπὰς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς τοῦ χρόνου τῆς παρὰ ταύτῃ ὑπηρεσίας του.

Υ. Ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιον τῆς ἀγωγῆς, δι' οὗ διώκεται ἡ πληρωμὴ ἀποζημιώσεως διὰ τὴν παροχὴν ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος τῆς ὑπὲρ τὸ νόμιμον ὅριον (8ωρον) ἐργασίας του, κατὰ δύο ὥρας, ὡς ἐβεβαιώθημεν, δέον ν' ἀπορριφθῇ, καθ' ὅσον ἡ ἀποζημίωσις αὕτη, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι δὲν δύναται νὰ ζητηθῇ, ὅταν ὁ πράγματι καταβαλλόμενος ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου μισθὸς καλύπτῃ καὶ ταύτην, ἥτις ὑπολογίζεται ἐπὶ τοῦ νομίμου μισθοῦ, ὡς ἐν προκειμένῳ, ἀπαιτεῖται μόνον διὰ τῆς ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ (ἄρθρον 904 Ἀστικοῦ Κώδικος) ἀγωγῆς (πρβλ. Α.Π. 345) 49, ΕΕΔ 8, 542), πλὴν ὅμως ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ δὲν φέρει τὰ στοιχεῖα ταύτης.

ΥΙ. Δικαιοῦται ὁ ἐνάγων τῶν μὴ καταβληθέντων αὐτῷ ἡμερομισθίων τῆς 28)10)1948 καὶ 28)10)1949, ἡμερῶν ἀργίας, βάσει τῶν οἰκείων ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, καὶ δέον νὰ ὑποχρεωθῇ ἡ ἐναγομένη εἰς τὴν καταβολήν

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Συνέπειαι ἐκ τῆς παραλείψεως ἢ ἐσφαλμένης ἀναγραφῆς νομίμων στοιχείων

Ἀναγκαία, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ἀπολύσεως, ἡ ἀναγγελία πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας. — Ἀκυρότης ἐκ παραλείψεως στοιχείων ἀναγγελίας (ὀνόματος πατρός, διευθύνσεως ἐκπροσωπούντων τὴν ἐπιχείρησιν, χρόνου, τρόπου καταβολῆς, ποσοῦ ἀποζημιώσεως Ν. 2112. — Ἀνεπηρέαστον κύρους ἀπολύσεως ἐξ ἐσφαλμένης ἀναγραφῆς στοιχείων ἀναγγελίας. — Ἀποζημίωσις σερβιτόρου ἑστιατορίου. — Καταχρηστικὴ ἄσκησις δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Εἰς τὴν ὁμάδα τῶν ἀποφάσεων τοῦ ὡς ἐφετείου, κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Νόμου ΓΨΟΔ', δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (9329|1949, ΕΕΔ 9, 255 καὶ 9173|1949, ΕΕΔ 9, 118, ἔνθα καὶ σημειώσεις μας), ἔρχεται νὰ προστεθῇ καὶ ἡ κατωτέρω ἀπόφασις, ἀποφαινομένη καὶ αὐτὴ ὅτι αἱ πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀναγγελίαι τῶν ἐργοδοτῶν περὶ καταγγελίας συμβάσεων ἐργασίας ἀορίστου χρόνου πρέπει νὰ περιέχουν καὶ τὸ στοιχεῖον τῆς «χρονολογίας, τοῦ ποσοῦ καὶ τοῦ τρόπου τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως», τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖ ἡ ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας (ΕΕΔ 8, 122), ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας.

Ἡ αὐτὴ ὑπουργικὴ ἀπόφασις ἀπαιτεῖ ν' ἀναφέρωνται εἰς τὰς ἀναγγελίας ὡς ἓν στοιχεῖον «τὰ οἰκογενειακὰ βάρη» τοῦ ἀπολυομένου, χωρὶς νὰ διασαφηνίζῃ, ἂν ὡς τοιαῦτα νοοῦνται γενικῶς αἱ κατὰ τὸν Ἀστικὸν Κώδικα ὑποχρεώσεις πρὸς διατροφὴν ἄλλου προσώπου ἢ μόνον τὰ ἐκ τοῦ γάμου βάρη. Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν καὶ ὁ ἄγαμος δὲν ἀποκλείεται νὰ ἔχῃ οἰκογενειακὰ βάρη, εἴτε λόγῳ διατροφῆς ἀνιόντων, εἰς ἣν ὑποχρεοῦται κατὰ τὸ ἄρθρον 1476 τοῦ Α. Κ., εἴτε λόγῳ διατροφῆς ἀδελφοῦ, εἰς ἣν δυνατὸν νὰ ὑποχρεωθῇ κατὰ τὸ ἄρθρον 1472 τοῦ αὐτοῦ Α. Κ.

Ἐκ τοῦ λόγου δὲ τούτου προφανῶς αἱ προγενέστεραι ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις ὑπ' ἀριθ. 18000|1946 (ΕΕΔ 5, 319) καὶ 2.920 (ΕΕΔ 5, 5.0) ἀπῄτουν ν' ἀναφέρωνται εἰς τὰς ἀναγγελίας ὡς ἓν στοιχεῖον, ἂν ὁ ἀπολυόμενος ἦτο ἔγγαμος ἢ ἄγαμος καὶ εἰς ἑκατέραν τῶν περιπτώσεων, ἂν ὑπῆρχον ἢ οὔ οἰκογενειακὰ βάρη, ἀφοῦ αἱ λέξεις «οἰκογενειακὰ βάρη» δὲν εἶχον τεθῇ μετὰ τὴν λέξιν «ἔγγαμος», διὰ νὰ νοοῦνται ὡς τοιαῦτα μόνιμα τὰ ἐκ τοῦ γάμου βάρη, ἀλλὰ μετὰ τὰς λέξεις «ἔγγαμος», «ἄγαμος», αἵτινες δὲν ὑπῆρχον εἰς τὴν προαναφερθεῖσαν ὑπουργικὴν ἀπόφασιν.

Ὁ ἐκκαλῶν ἐνάγων ἰσχυρίσθη ὅτι, ἐφ' ὅσον εἰς τὰς ἀναγγελίας ἀνεγράφετο ἁπλῶς ὅτι οὗτος ἦτο ἄγαμος, χωρὶς νὰ ἀναγράφεται καὶ ἂν ὑπῆρχον ἢ οὔ οἰκογενειακὰ βάρη, ὑπῆρχε παράλειψις στοιχείου συνεπαγομένη ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας, διότι ἐνῷ ἡ ὑπουργικὴ ἀπόφασις ἀπαιτεῖ ν' ἀναγράφεται εἰς τὰς ἀναγγελίας, ἂν ὑπάρχουν ἢ οὔ οἰκογενειακὰ βάρη, εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο οὐδεμία οὕτω ἐδόθη ἀπάντησις καὶ ὅτι ἡ περίπτωσις αὕτη εἶναι ἐντελῶς διάφορος ἀπὸ τὴν περίπτωσιν τῆς ἐσφαλμένης ἀναγραφῆς στοιχείου τινός, διὰ τὴν ὁποίαν (ἐσφαλμένην ἀναγραφὴν) καὶ μόνον δι' αὐτὴν ὁ Α. Π. ἔχει ἀποφανθῇ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 161|1947 ἀποφάσεώς του (ΕΕΔ 6, 361), ὅτι σφάλματα ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ, μὴ θέτοντα ἐν ἀμφιβολίᾳ τὴν ἀτομικότητα τῆς καταγγελθείσης συμβάσεως, δὲν ἔχουν ὡς ἀποτέλεσμα νὰ θεωρῆται ἡ ἀναγγελία ὡς μὴ γενομένη, ἐνῷ διὰ τὴν παράλειψιν στοιχείου, τὰ ὁποῖα ἐπιτακτικῶς ἀπῄτησε ἡ ὑπουργικὴ ἀπόφασις ἐκ λόγων γενικωτέρου συμφέροντος ὡς ἀπαραίτητον περιεχόμενον τῆς ἀναγγελίας, ἔχει ἀποφανθῇ (Α. Π. 357|1949 ΕΕΔ 8, 626) ὅτι ἐπέρχεται ἀκυρότης. Τοὺς ἰσχυρισμοὺς τούτους ἀπέρριψεν ἡ ἀπόφασις κρίνασα ὅτι ὑπῆρχε ἐσφαλμένη ἀναγραφὴ στοιχείου καὶ ὅτι δὲν προέκυψεν, ὅτι ἡ ἐργοδότις ἐτέλει ἐν γνώσει τῆς ἰδιότητος τοῦ ἀπολυθέντος ὡς ἐγγάμου ἢ ὡς φέροντος ὁπωσδήποτε οἰκογενειακὰ βάρη.

Ἡ ἀπόφασις περαιτέρω διὰ τὴν καταβλητέαν εἰς τὸν ἀπολυθέντα, ἔχοντα τὴν ἰδιότητα τοῦ σερβιτόρου ἑστιατορίου, ἀποζημίωσιν, ἐφαρμόζει τὸ β δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, ὑπολογίζουσα τὸ ἡμερομίσθιον ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ποσοῦ τῶν εἰσπραττομένων παρ' αὐτοῦ φιλοδωρημάτων τῶν πελατῶν, (περὶ τοῦ φιλοδωρήματος ὡς μισθοῦ βλέπε *Β. Βασιλείου*, ΕΕΔ 7, 742), τὰ ὁποῖα, ὡς γνωστόν, κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 66774|1946 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐφοδιασμοῦ (ΕΕΔ 5, 535) ἔχουν καθορισθῇ εἰς ποσοστὸν 10ο|ο ἐπὶ τῶν λογαριασμῶν τῶν πελατῶν καὶ ἔχουν καταστῇ ὑποχρεωτικὰ διὰ τῆς ἀπὸ 15|7|1939 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων ἑστιατορίων, μπάρ, ζυθοπωλείων καὶ κέντρων διασκεδάσεως Ἀθηνῶν — Περιχώρων καὶ τῆς παρεχομένης τροφῆς, τὴν ὁποίαν, κατὰ τὴν αὐτὴν σύμβασιν, ἀπαγορεύεται νὰ ζητήσουν οἱ σερβιτόροι μόνον κατὰ τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν δὲν εἰργάσθησαν.

Ἀλλ' ἂν ταῦτα οὕτως ἔχουν, διέφυγε τῆς ἐν λόγῳ δικαστικῆς ἀποφάσεως, προκειμένης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ὡς ἐπεξετάθη, ἡ ἔχουσα ἐν προκειμένῳ καὶ ἐκ τοῦ χρόνου τῆς ἀπολύσεως ἐφαρμογὴν διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 § 5 Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946, καθ' ἣν, προκειμένου περὶ μισθωτῶν ἀμειβομένων ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον λόγον ἐπὶ ποσοστοῖς, ἀνεξαρτήτως κατηγορίας, εἰς ἣν ἀνήκουν, ἡ κατὰ τὴν § 1 τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 ἀποζημίωσις ἰσοῦται πρὸς τὴν ἀποζημίωσιν ἀνειδικεύτου ἐργά-

---

τῷ ἐνάγοντι δραχμῶν 60.000, δεκτῆς κατὰ τὸ κεφάλαιον τοῦτο καθιστα μένης τῆς ἀγωγῆς (*).

(*) *Σημ. ΕΕΔ:* Ἀλλὰ καὶ ἂν ἡ ἡμέρα αὕτη θεωρῆται ὡς ἡμέρα ἐθνικοῦ ἑορτασμοῦ (Κυν. Διάτ. 24|21 Ὀκτωβρίου 1944), δυνάμει ποιας νομικῆς διατάξεως θὰ παρασχεθῇ μισθὸς διὰ μὴ παροχὴν ἐργασίας;

του (ήδη τεχνίτου της γενικής συλλογικής συμβάσεως, άρθρ. 6 § 3 Ν. Δ. 1255|1949, ΕΕΔ 8, 963).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 11083|1949

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ΄ κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Μπιζίμης**

Εἰσηγητής ὁ Πρωτοδίκης κ. **Π. Πεφάνης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Ἀμοργιανός, Χ. Φωτιάδης

Ἐκ τῶν ὑπ' ὄψιν τοῦ πρωτοβάθμου δικαστοῦ τεθέντων ἀποδεικτικῶν στοιχείων, δεόντως ἐν τοῖς καθ' ἕκαστον καὶ ἐν τῷ συνόλῳ ἐκτιμωμένων ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ὡς ἐφετείου ἐν προκειμένῳ δικάζοντος, ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἅπαντα τὰ ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων μερῶν ἐπικαλούμενα καὶ προσαγόμενα ἔγγραφα καὶ δικόγραφα, προέκυψαν ταῦτα: Ὁ ἐκκαλῶν (ἐνάγων) προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐφεσιβλήτου (ἐναγομένης) τὴν 9ην Δεκεμβρίου 1948, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὡς σερβιτόρος εἰς τὸ ἐνταῦθα ἑστιατόριόν της. Ἡ τοιαύτη ἐργασία προσεπόριζε τῷ ἐκκαλοῦντι ἡμερησίως δραχμὰς 24.000 ἐκ τῶν ὑπ' αὐτοῦ εἰσπραττομένων παρὰ τῶν πελατῶν τοῦ ἑστιατορίου φιλοδωρημάτων, εἰς ὃ ποσὸν δέον νὰ προστεθῇ καὶ ἡ ἀξία τῆς παρεχομένης αὐτῷ τροφῆς ἐκ δραχμῶν 6.000. Κατὰ ταῦτα αἱ συνολικαὶ ἡμερήσιαι ἀποδοχαὶ τοῦ ἀνέρχονται εἰς δραχμὰς 30.000. Τὴν ἐν προκειμένῳ σύμβασιν ἡ ἐφεσίβλητος κατήγγειλε ἐν πρώτοις μὲν τὴν 6-6-49 καὶ εἶτα τὴν 1-8-49, πλὴν ἡ πρώτη τοιαύτη εἶναι ἄκυρος, καθ' ὅσον, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν προσαγομένων ὑπ' ἀριθ. 11306 καὶ 11307 ἐ. ἔ. ἀποδεικτικῶν ἐπιδόσεως τοῦ δικ. κλητῆρος Κ.Σ., ἡ πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας γενομένη ἀναγγελία τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος δὲν περιεῖχε πάντα τὰ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ἀπαιτούμενα στοιχεῖα, καθ' ὃ παραλειφθέντων τοῦ ὀνοματεπωνύμου, τοῦ ὀνόματος πατρὸς καὶ τῆς διευθύνσεως τῶν ἐκπροσωπούντων τὴν ἐφεσίβλητον, καθὼς καὶ τῆς χρονολογίας, τοῦ ποσοῦ καὶ τοῦ τρόπου τῆς πρὸς τὸν ἐκκαλοῦντα καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Β. Δ. τῆς 16-7-1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Νόμου 2112 «περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» καὶ ἐπὶ ἐργατῶν καὶ ὑπηρετῶν. Ὅθεν ἀκύρου οὔσης τῆς διαληφθείσης πρώτης καταγγελίας ἡ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐργασιακὴ σύμβασις ἐξηκολούθησεν ὑφισταμένη.

Ἡ δευτέρα ὅμως καταγγελία, ἡ γενομένη τὴν 1-8-1949, εἶναι ἔγκυρος, καθ' ὅσον αὕτη αὐθημερὸν ἐκοινοποιήθη εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα, προσκαλοῦμενον συνάμα, ὅπως προσέλθῃ εἰς τὸ κατάστημα τῆς ἐφεσιβλήτου πρὸς λῆψιν τῆς κατὰ νόμον ἀποζημιώσεως, τοῦθ' ὅπερ προκύπτει ἐκ τοῦ ταὐτοχρόνου, ἤτοι ὑπὸ χρονολογίαν 1-8-1949 ἀποδεικτικοῦ ἐπιδόσεως τοῦ δικ. κλητῆρος Κ.Σ. Μὴ προσελθόντος δὲ τοῦ ἐκκαλοῦντος πρὸς ἀπόληψιν τῆς ὡς εἴρηται νομίμως προσφερθείσης αὐτῷ ἀποζημιώσεως, κατετέθη αὕτη παρὰ τῆς ἐφεσιβλήτου εἰς τὸ ἐνταῦθα Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων καὶ τὸ σχετικὸν γραμμάτιον ἐκοινοποιήθη τῷ ἐκκαλοῦντι τὴν 4-8-1949, καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τοῦ ταυτοχρόνου ἀποδεικτικοῦ ἐπιδόσεως τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω δικ. κλητῆρος. Ἡ κατατεθεῖσα ἀποζημίωσις ἀνήρχετο εἰς πέντε ἡμερομίσθια ἐκ δραχμῶν 30.000 ἕκαστον, ὅσαι, ὡς προεξετέθη, αἱ συνολικαὶ ἡμερήσιαι ἀπολαυαὶ τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὅστις, ὁσθέντος ὅτι δὲν εἶχε συμπληρώσει κατὰ τὸν χρόνον τῆς δευτέρας ταύτης ἀπολύσεως του ἐνιαύσιον διάστημα ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς ἐφεσιβλήτου, ἔδει νὰ τύχῃ ἀκριβῶς ἀποζημιώσεως, ὅση ἡ ἀνωτέρω, ἐφ' ὅσον, συνῳδὰ τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρου 3 § 1 τοῦ προπαρατεθέντος β. δ., ὁρίζεται πενθήμερος προθεσμία πρὸ τῆς λύσεως τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως διὰ τὴν καταγγελίαν ταύτης. Κατὰ ταῦτα ἡ καταβληθεῖσα τῷ ἐκκαλοῦντι ἀποζημίωσις ἦτο πλήρης, καθ' ἃ δὲ περαιτέρω προκύπτει ἐκ τῶν προσαγομένων ὑπ' ἀριθ. 11150 καὶ 11151 ἐ. ἔ. ἀποδεικτικῶν ἐπιδόσεως τοῦ ἰδίου, ὡς εἴρηται, δικ. κλητῆρος, ἡ ἀναγγελία τῆς καταγγελίας τῆς ὑποκειμένης ἐργασιακῆς συμβάσεως πρός τε τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἔλαβε χώραν νομοτύπως καὶ προσηκόντως, περιληφθέντων πάντων τῶν ὑπὸ τῆς ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἀπαιτουμένων ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος στοιχείων.

Τούτοις συνεπῶς ἡ δευτέρα αὕτη τῆς 1-8-49 καταγγελία ὑπῆρξεν ἐν πᾶσιν ἔγκυρος, ἐντεῦθεν δ' ἔσχεν εἰκότως, ὡς ἄμεσον ἀποτέλεσμα, τὴν ἀπὸ ταύτης καὶ ἐφεξῆς λύσιν τῆς τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐργασιακῆς συμβάσεως. Ἡ ἐν ταῖς ἀνωτέρω ἀναγγελίαις μνεία ὡς ἀγάμου τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἐνῷ, ὡς οὗτος διατείνεται, εἶναι ἔγγαμος, οὐδεμίαν, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ἀσκεῖ ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ κύρους τῆς γενομένης δευτέρας ὡς ἄνω καταγγελίας, οὐ μόνον διότι ἐσφαλμένη τυχὸν ἀναγραφὴ στοιχείου τινὸς δὲν ἐπιφέρει ἀκυρότητα (πρβλ. καὶ Α.Π. 161 καὶ 407|47, ΕΕΔ 6 καὶ 7, σελ. 361 καὶ 172, ὡς καὶ Α.Π. 357|1949, ΕΕΔ 8, 626), ἀλλὰ καὶ διότι οὐδόλως ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐκ τοῦ καθόλου ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ προέκυψεν, ὅτι ἡ ἐφεσίβλητος ἐτέλει ἐν γνώσει τῆς ἰδιότητος τοῦ ἐκκαλοῦντος ὡς ἐγγάμου ἢ φέροντος ὁπωσδήποτε οἰκογενειακὰ βάρη, τοῦθ' ὅπερ ἰδίᾳ προκύπτει ἐκ τοῦ ὅτι εἰς τὰς γενομένας ἐν τῇ πρώτῃ ἀπολύσει του ἀναγγελίας, ἤτοι τῆς λαβούσης χώραν κατὰ τ' ἀνωτέρω εἰρημένα τὴν 6-6-49, ἡ ἐφεσίβλητος καὶ τότε ὡς ἄγαμον ἀνέγραψεν αὐτόν. Κατὰ ταῦτα δικαιοῦται ὁ ἐκκαλῶν τῶν μέχρι τῆς δευτέρας ἐγκύρου ὡς ἄνω ἀπολύσεώς του ἀποδοχῶν του, ἤτοι τοῦ ἀπὸ 7ης Ἰουλίου ἐ. ἔ., ἐφ' ὅσον οἱ μέχρι τῆς 6-7-1949 τοιαῦται ἐπεδικάσθησαν αὐτῷ διὰ τῆς προηγηθείσης τῆς ἐκκαλουμένης ὑπ' ἀριθ. 2629 ἐ. ἔ. ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, μέχρι καὶ τῆς 31-7-49, δι' ὃ διάστημα μὲ βάσιν ἡμερησίων ἀποδοχῶν δραχμῶν 30.000 καὶ ἀναλογίαν 21 ἐργασίμων ἡμερῶν, δικαιοῦται λαμβάνειν ἐν ὅλῳ δρχ. 630.000. Οὕτως ἀποφηνάμενος καὶ ὁ τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν ἐκδοὺς Πρωτοδίκης, ἤγουν δεξάμενος κατ' οὐσίαν ἐν μέρει τὴν ἐνδικον ἀγωγὴν ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον διὰ τὸ εἰρημένον ποσόν, ὀρθῶς ἔκρινε καὶ κατ' ἀκολουθίαν οἱ ἀντίθετοι 1ος καὶ 3ος λόγοι ἐφέσεως, ὡς διὰ τῶν προτάσεων τοῦ ἐκκαλοῦντος συμπληροῦνται καὶ ἀναπτύσσονται, ὡς ἀβάσιμοι, ἀπορριπτέοι καθίστανται.

Ἡ τῆς ἀγωγῆς ἐπιβρηθητικὴ βάσις, δι' ἧς διώκεται ἡ ἀκύρωσις ἀμφοτέρων τῶν περὶ ὧν ἀνωτέρω ἐγένετο λόγος ἀπολύσεων, ὡς κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. γενομένων, ἀπορριπτέα ὡς ἀβάσιμος ἐξελέγχεται, καθ' ὅσον τὰ ἐν αὐτῇ

ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΛΗΞΕΩΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΩΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Ὑπαγωγὴ εἰς Ν. 118)1945 καὶ συνέπειαι ἐκ παραλείψεως ἀναγγελίας

Τροποποίησις Ν. 118)1945 διὰ Ν. Δ. 1255)1949.—Μεταβολαὶ εἰς τὸ ἰσχῦον πρότερον σύστημα καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.—Ὑπαγωγὴ εἰς Ν. 118)1945 καὶ γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ μισθωτῶν ἐν συμβάσει ὡρισμένου χρόνου.—Ἔννοια συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου.—Ὑποχρέωσις ἐργοδότου δι' ἀναγγελίαν λήξεως χρόνου συμβάσεως.—Ἐπιβολὴ μόνον ποινικῶν κυρώσεων εἰς περίπτωσιν παραλείψεως ἀναγγελίας.

Θέμα ἐρεύνης τῆς παρατιθεμένης κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως εἶναι ποῖαι οἱ συνέπειαι ἐκ τῆς μὴ ἀναγγελίας πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τῆς λήξεως συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, τὴν ὁποίαν ἐπέβαλε τὸ ἄρθρ. 6 § 2 Ν. Δ. 1255)1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118)1945 (ΕΕΔ 8, 963).

Ἡ ἀπόφασις συντάσσεται πρὸς τὴν κρατήσασαν ἤδη κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. Δ. 1255)1949 δικαστηριακὴν ἄποψιν, ὅτι ἡ παράλειψις τῆς ἀναγγελίας ἐπάγεται μόνον τὴν ἐπιβολὴν κατὰ τοῦ ὑποχρέου ἐργοδότου τῶν ἐν ἄρθρῳ 19 Ν. 118)1945 ποινικῶν κυρώσεων (ἄρθρ. 6 § 2 Ν. Δ. 1255)1949) (βλέπε σχετικῶς καὶ συμφώνους Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 322)1950, Πρωτοδίκης *Π. Δουμπόγιας*, ΕΕΔ 9, 495, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1767)1950, Πρωτοδίκης *Χ. Κοντογεώργος*, ΕΕΔ 9, 662 καὶ συμφώνους σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 493 ἑπ., ἀντίθετος *Κ. Στογιαννόπουλος*, ΕΕΔ 9, 487).

Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 16)1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μ. Καλεύρας**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Π. Κομίλης, Γ. Καρπέτας

Κατόπιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. δ. 1255)1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ ν. 118)1945 καὶ τοῦ ν. δ. 8)11)5)1946 περὶ Ταμείου Ἀνεργίας (Τ.Α.) εἰς τὴν ἀσφάλισιν τούτου ὑπήχθησαν πάντα τὰ πρόσωπα, τὰ παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἐπ' ἀμοιβῇ, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου ἢ ὡρισμένου χρόνου, ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦνται εἰς περιφερείας, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (Ι.Κ.Α.) καὶ ἀσφαλίζονται παρ' αὐτῷ κατὰ τῆς ἀσθενείας. Ἑτέρωθεν, συνῳδὰ τῷ ἄρθρ. 2 ἐδ. 1 τοῦ βασικοῦ περὶ Ι. Κ. Α. Ν. 6298)1934, εἰς τὴν ἀσφάλισιν τούτου ὑπήχθησαν ἅπαντα τὰ πρόσωπα, ἅτινα παρέχουν, κατὰ κύριον ἐπάγγελμα, ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἐναντι ἀμοιβῆς, ἡ δ' ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. ἐπεξετάθη ἐν Μυτιλήνῃ καὶ ἐν Λουτροῖς Λέσβου ἀπὸ τοῦ ἔτους 1948 διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 42079)1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. Τοιουτοτρόπως ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ν. δ. 1255)1949 (16)12)1949) ὑπήχθησαν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας καὶ οἱ ὑπάλληλοι καὶ ἐργάται τῆς ἐναγομένης Ἑνώσεως Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν Λέσβου, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν αὐτὴ εἶνε γεωργικὴ ἐπιχείρησις ἢ ὄχι καὶ δὴ εἰδικώτερον τὸ ἐν Λουτροῖς ἐργαζόμενον προσωπικὸν ταύτης, καθόσον εἴτε ὡς βάσιν λάβωμεν τὴν ἕδραν τοῦ ἐργοδότου, εἴτε τὸν τόπον ἐργασίας, καὶ ἐκείνη καὶ οὗτος ἐμπίπτουσιν ἐντὸς τῆς περιφερείας τοῦ ἐν Μυτιλήνῃ Ὑπο)τος τοῦ Ι.Κ.Α. Τούτῳ τῷ λόγῳ: Α') Προκειμένου μὲν περὶ προσωπικοῦ συνδεδεμένου μετὰ τῆς περὶ ἧς πρόκειται Ἑνώσεως, ἐναγομένης, διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, δέον αὐτῇ, κατὰ τὴν ἀπόλυσίν του, νὰ συμμορφοῦται πρὸς τὰς διατάξεις τῶν §§ 1 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118)1945 (ὡς ἡ πρώτη ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 § 2 ν. δ. τῆς 8)11)5)46 καὶ ἡ δευτέρα ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 6 ν. δ. 1255)1949), τ. ἔ. νὰ προβαίνῃ εἰς ἔγγραφον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, καταβολὴν ἀποζημιώσεως καὶ ἀναγγελίαν τῆς ἀπολύσεως εἴς τε τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἐντὸς 8 ἡμερῶν. Ἐὰν δὲν τηρήσῃ τὰς ἀνωτέρω διατυπώσεις, ἡ ἀπόλυσις θεωρεῖται ὡς μὴ γενομένη, τῆς καταγγελίας οὔσης ἀκύρου καὶ ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ τὰς ἀποδοχὰς καὶ διὰ τὸν μετὰ τὴν τοιαύτην ἀπόλυσίν του χρόνον. Β) Προκειμένου δὲ περὶ ἀπολύσεως μισθωτοῦ συνδεδεμένου μετὰ τῆς ἐναγομένης διὰ συμβάσεως ὡρισμένης διαρκείας—καὶ τοιαύτη εἶνε καὶ ἐκείνη, τῆς ὁποίας ἡ χρονικὴ διάρκεια συνάγεται ἐκ τοῦ εἴδους καὶ τοῦ σκοποῦ αὐτῆς ἢ τοῦ ἐκτελεστέου ὡρισμένου ἔργου (πρβλ. Α. Π. 490)1947, ΕΕΔ 7, 68, *Καυκᾶ*, Ἔνοχ. ἄρθρ. 648-649 § 10, *Καποδίστρια*, Ἑρμ. Ἐργ. Δικ. § 72, *Σύνταξιν*, ΕΕΔ 6, 602 καὶ τὰς ἐν αὐτοῖς παραπομπάς)—δέον κατὰ τὴν ἀπόλυσίν του νὰ συμμορφωθῇ μόνον πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 6 § 2 τοῦ ν. δ. 1255)1949, ἤτοι ν' ἀναγγείλῃ τὴν λῆξιν τῆς συμβάσεως εἰς τὰς ἄνω ὑπηρεσίας ἐντὸς 8 ἡμερῶν ἀπὸ ταύτης. Ποία ὅμως εἶναι ἡ κύρωσις ἐν παραλείψει τῆς τοιαύτης καταγγελίας; Καὶ εἰδικώτερον ἐπέρχεται ἀκυρότης τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως καὶ θεωρεῖται ὁ ἐργοδότης ὡς εὑρισκόμενος ἐν ὑπερημερίᾳ, μὴ ἀποδεχόμενος τὰς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, ὅστις νομίμως αἰτεῖται κατὰ ταῦτα τὰς ἀποδοχάς του καὶ διὰ τὸν μετὰ τὴν λῆξιν χρόνον, ἢ ὁ ἐργοδότης ὑπόκειται μόνον εἰς ποινικὰς κυρώσεις; Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 669 Α.Κ., ἡ σύμβασις ἐργασίας παύει αὐτοδικαίως, λήξαντος τοῦ χρόνου, δι' ὃν συνωμολογήθη, χωρὶς ν' ἀπαιτῆται καταγγελία ταύτης ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων. Ὁ ἐργοδότης, λήξάσης τῆς τοιαύτης συμβάσεως, νομίμως δὲν ἀποδέχεται τὰς βάσει ταύτης προσφερομένας περαιτέρω ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ καὶ δὲν εὑρίσκεται, ἕνεκα τούτου, ἐν ὑπερημερίᾳ. Τὸ ἀντίθετον (μὴ λύσις τῆς λήξάσης συμβάσεως, ὑπὸ

ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐκτιθέμενα πραγματικὰ περιστατικά, καθ' ἃ, προστάτης οἰκογενείας τυγχάνων, θέλει, συνεπείᾳ τῆς ἀπολύσεως, παραμείνῃ ἄνεργος καὶ ἀληθῆ ἐνδεχομένως ὑπολαμβανόμενα δὲν δύνανται, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, καθ' ἑαυτά, νὰ θεμελιώσωσι τὴν ἄποψιν τοῦ ἐκκαλοῦντος περὶ ἀκυρώσεως τῶν ὡς ἄνω ἀπολύσεων καὶ δὴ τῆς δευτέρας ἐγκύρου τοιαύτης ὡς κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος γενομένην, καὶ ὅπερ οὐδ' ἐκ τῆς τοῦ ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ οἰκονομίας ἐπιθανολογήθη.

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΔΗΜΩΝ

Ἐπέκτασις Ν. 118|1945 ἐπὶ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου

Μεταρρυθμίσεις Ν. 118|45 διὰ τοῦ Ν. Δ. 1255|1449.—Ὑπαγωγὴ καὶ μισθωτῶν Δημοσίου, Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ἐφ' ὅσον τελοῦν ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ἀσφαλίζονται κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ Ι.Κ.Α.—Ἀπόλυσις ἐργάτου καθαριότητος Δήμου ἄνευ διατυπώσεων ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.—Συνέπεια ἡ ἀκυρότης.— Ἀνεφάρμοστον Β. Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 καὶ συνεπειῶν ἐξ ἀποχῆς, λόγῳ ἀσθενείας, ἐπὶ ἐργατῶν Δήμου.

Ἄποψις καὶ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης εἶναι, ὅτι μετὰ τὴν διὰ τοῦ Ν.Δ. 1255|49 (ΕΕΔ 8, 961) τροποποίησιν τοῦ Ν. 118|45 ὑπάγονται εἰς τοῦτον καὶ οἱ μισθωτοὶ Δήμων, τοῦτέστιν οἱ τελοῦντες μετ' αὐτοῦ ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου (περὶ τῆς σχέσεως βλέπε Πρωτοδικείου Πειραιῶς 387|50, εἰσηγητὴς *Π. Μακρυγιάννης*, ΕΕΔ 9, 518, Ἐφετ. Πατρῶν 101|50, εἰσηγητὴς *Κ. Καλαμποκιᾶς*, ἀνωτέρω σελ. 737) (πρβλ. καὶ συμφώνους πρὸς τὴν ἐν λόγῳ ἀπόφασιν Πρωτοδίκου Πειραιῶς 622|50, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 598, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν

ρημερίᾳ ἐν τῇ ἄνω περιπτώσει τοῦ ἐργοδότου) εἶναι ἐξαίρεσις καὶ θὰ ἔδει, ἵνα τὸ δεχθῶμεν ἐνταῦθα, νὰ θεσπισθῇ ρητῶς (ἄλλως βεβαίως ἐὰν πρόκειται περὶ καταγγελίας τῆς ὡρισμένου χρόνου συμβάσεως πρὸ τῆς λήξεώς της). Τὸ ἀνωτέρω ὅμως ν.δ. 1255|1949, ἐνῷ ἐπέβαλε τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἀναγγελίας τῆς λήξεως καὶ τῆς ὡρισμένου χρόνου συμβάσεως, δὲν ἐθέσπισε ρητῶς ἐν μὴ ἀναγγελίᾳ τὴν ἀκυρότητα τῆς ἀπολύσεως, οὔτε καὶ τὴν μὴ λύσιν τῆς ληξάσης ὡρισμένης διαρκείας συμβάσεως, οὔτε καὶ τὴν πλασματικὴν ὑπερημερίαν τοῦ ἐργοδότου, ὡς ὤφειλεν, ἐὰν ἤθελε ταῦτα. Συγκεκριμένως δὲν ἐτροποποίησε τὴν σχετικὴν § 3 τοῦ ν. 118|1945, πλὴν μόνον κατὰ τὴν προθεσμίαν τῆς ἀναγγελίας, αὐξήσαν αὐτὴν εἰς θήμερον. Ἀνεξαρτήτως δὲ τοῦ ὅτι τὸ ἄνω ν.δ., ἐν τῇ τροποποιήσει καὶ συμπληρώσει τοῦ ν. 118|1945, δὲν διέστειλε ἐπακριβῶς τὰς διατάξεις τὰς ἐφαρμοζομένας μόνον ἐπὶ τῆς ἀορίστου διαρκείας ἐργασιακῆς συμβάσεως, ἀπὸ τὰς τοιαύτας τὰς ἰσχυούσας μόνον ἐπὶ τῆς ὡρισμένου χρόνου τοιαύτης καὶ τὰς εἰς ἑκατέραν τῶν ἄνω κατηγοριῶν ὑπαγομένας ἀπὸ τὰς εἰς ἀμφότερα τὰ ἄνω εἴδη συμβάσεων ἐφαρμογὴν ἐχούσας καὶ ἀδιαφόρως τοῦ ὅτι καὶ ἄλλως νομοτεχνικῶς ἠστόχησε (περὶ τῆς προθεσμίας ἀναγγελίας ἐπὶ ἀορίστου χρόνου συμβάσεως ἰσχύουν καὶ ἡ § 2 τοῦ ἄρθρου 6 ν. δ. 1255|1949 καὶ ἡ § 3 τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118|1945, ταυτόσημοι ἐπὶ τῶν ποινικῶν κυρώσεων τῆς μὴ ἀναγγελίας, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ εἴδους συμβάσεων, ἰσχύει τὸ ἄρθρον 19 ν. 118|1945, τόσον αὐτοτελῶς, ὅσον καὶ κατὰ παραπομπὴν τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 6 ν.δ. 1255|1949). Διάφορος ἑρμηνεία εἰς τὴν περὶ Τ.Α. νομοθεσίαν δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ, διότι ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ πρέπει ν' ἀκολουθῶμεν τὴν ἐπιεικεστέραν ἄποψιν, ἀλλὰ καὶ τὴν ὀλιγώτερον μεταβάλλουσαν τὰ ὑφιστάμενα, ὡς καὶ τὴν ὁδηγοῦσαν εἰς εὔλογόν τι ἀποτέλεσμα. Ἐὰν ὅμως ἐδεχόμεθα τὴν ἀντίθετον τῆς ἄνω γενομένης δεκτὴν ἀπόψεως, τότε καὶ αὐστηρότερον θὰ ἐκρίνομεν καὶ τὰ ὑφιστάμενα ἠθέλομεν μεταβάλῃ, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀποτέλεσμα θ' ἀντέκειτο εἴς τε τὴν λογικὴν καὶ τὴν καλὴν πίστιν. Ἡ δ' ἐν τέλει τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 6 ν.δ. 1255|1949—ὅπου γίνεται παραπομπὴ εἰς τὰς ποινικὰς κυρώσεις τοῦ ἄρθρ. 19 ν. 118|1945—προσθήκη τοῦ συμπλεκτικοῦ «καὶ» ἀφορᾷ τὰς ἀορίστου χρόνου μόνον συμβάσεις, ἐφ' ὅσον ἡ § αὕτη ἀναφέρεται ὄχι μόνον εἰς τὰς ὡρισμένου χρόνου συμβάσεις, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἀορίστου, ἀφοῦ ὁμιλεῖ καὶ περὶ καταγγελίας καὶ δὲν δύναται βεβαίως νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι πρόκειται περὶ καταγγελίας μόνον τῆς ὡρισμένου χρόνου συμβάσεως (πρβλ. Π)κου Θεσ)νίκης 322)1950, ΕΕΔ 9, 495 καὶ σημειώσεις *Συντάξεως* ΕΕΔ, αὐτόθι 493, ἀντίθετος *Στογιαννόπουλος*, αὐτόθι 487 ἑπ.). Συνεπῶς μόνον ποινικαὶ κυρώσεις κατὰ τοῦ παραλείψαντος τὴν ἀναγγελίαν ἐργοδότου ἐθεσπίσθησαν ἐπὶ τῶν συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου. Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω καὶ δεδομένου ὅτι ὁ ἐνάγων ὑποστηρίζει, ὅτι προσελήφθη ἐπ' ἀόριστον καὶ ὅτι ἀπελύθη ἀτάκτως ἄνευ τηρήσεως οὐδεμιᾶς τῶν ἄνω διατυπώσεων, νόμιμον εἶναι τὸ αἰτημά του, τόσον περὶ καταβολῆς αὐτῷ ἀποδοχῶν καὶ διὰ τὸ ἀπὸ τῆς τοιαύτης ἀκύρου ἀπολύσεως χρονικὸν διάστημα, ὅσον καὶ περὶ καταβολῆς αὐτῷ σάπωνος διὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, ἐρειδόμενον εἰς τὰς ἄνω μνησθείσας διατάξεις, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἄρθρ. 648, 653 καὶ 655 Α.Κ. καὶ πρὸς τὰς ἐν σκέψει 1 καὶ 3 συλλ. συμβάσεις καὶ ὑπουργικὰς ἀποφάσεις, πάντα δὲ τὰ ἐναντία ἀπορριπτέα κρίνονται ὡς μὴ νόμιμα, τὰ δὲ παρὰ τῆς ἐναγομένης λεγόμενα, ὅτι ἡ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ ἐνάγοντος σύμβασις ἦτο ὡρισμένης διαρκείας, ἠτιολογημένην ἄρνησιν τῆς βάσεως τοῦ τοιούτου αἰτήματος τῆς κρινομένης ἀγωγῆς συνιστῶσιν. Ἐρευνητέον ὅθεν ἀποβαίνει, ἐὰν ἡ σύμβασις ἦτο ἀορίστου ἢ ὡρισμένης διαρκείας καὶ ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει, ἐὰν ἐτηρήθησαν αἱ ἐπιβεβλημέναι διατυπώσεις.

Ἐβεβαιώθησαν τὰ ἑξῆς: Ὁ ἐνάγων προσελήφθη τὴν 16)12)1949 παρὰ τῆς ἐναγομένης ὡς πατητὴς τοῦ ἐν Λουτροῖ πυρηνελαιουργείου τῆς ἐναγομένης καὶ ὡς τοιοῦτος εἰργάσθη μέχρι τῆς 22|4|1950, ὅτε ἐπερατώθη τὸ πάτημα τοῦ ἐλαιοπυρῆνος. Ἡ πρόσληψις του ἐγένετο δι'ὅσον χρόνον ἤθελε διαρκέσῃ τὸ πάτημα τοῦ ἐλαιοπυρῆνος. Ὥστε ἡ ἐργασιακὴ σύμβασις, ἡ συναφθεῖσα μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς ἐναγομένης, ἦτο τοιαύτη ὡρισμένου χρόνου, ὡς ἀφορῶσα ἐργασίαν καθαρῶς ἐποχιακὴν καὶ δὴ τοιαύτην ἀπαιτουμένην μέχρι περαιώσεως ὡρισμένου ἔργου. Εἶναι ἀληθές, ὅτι κατὰ τὴν ἀπόλυσίν του δὲν ἐγένοντο, ὡς ἔδει, αἱ δέουσαι ἀναγγελίαι τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως εἴς τε τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας. Οὐχ' ἧττον, κατὰ τὰ ἄνω, ἡ κύρωσις τῆς τοιαύτης παραλείψεως εἶναι μόνον ποινικὴ καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ οὐδαμῶς πάσχει ἡ τοιαύτη λύσις τῆς συμβάσεως.

2077]50, Πρωτοδίκης *Χ. Κοντογεώργος*, κατωτέρω σελ. 758).

Περαιτέρω ἡ αὐτὴ δικαστικὴ ἀπόφασις, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἐργάτου Δήμου, ἀκολουθοῦσα τὴν γνωστὴν ἄποψιν ὅτι τὸ ἀπὸ 16] 8 Ἰουλίου 1920 β. δ. «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 κλπ» δὲν ἐφαρμόζεται ἐπ' αὐτῶν (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 9, 584, α' στήλη) δὲν κρίνει ἀποχὴν τοῦ μισθωτοῦ λόγῳ ἀσθενείας, βάσει τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ἐν λόγῳ διατάγματος, ἐντὸς τοῦ χρονικοῦ διαστήματος τοῦ ὁποίου (ἄρθρ. 3 Ν. 4558]30) τοποθετεῖται ἡ μὴ λύσις ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς ἔχει ἤδη ἐν τῇ νομολογίᾳ κρατήσει (βλέπε ἀντὶ πάσης ἄλλης Α.Π. 299] ἐν, εἰσηγητὴς *Κ. Κολοκούρης*. ΕΕΔ 9, 631), ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Κατὰ ταῦτα ἡ ἀπόφασις ἀκολουθεῖ τὴν ἄποψιν τῆς Α.Π. 85]48, Α' Τμήματος, εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 8, 378, Α.Π 486]49, Β' Τμήματος, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάριος*, ΕΕΔ 9, 56).

Ἂν ἀπὸ ἀπόψεως θετικοῦ δικαίου ἔχῃ οὕτω τὸ πρᾶγμα (πρβλ ὅμως τὰ ἐν ΕΕΔ 9, 594 ἐπ. σημειώσεις μας), ὁπότε εἰς περίπτωσιν καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118]45, ὡς ἐν προκειμένῳ, δὲν θὰ καταβληθῇ ἡ ἐκ τοῦ ἄνω διατάγματος ἀποζημίωσις (πρβλ. καὶ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2077]50, κατωτέρω σελ. 758), ἀλλ' ἡ τοιαύτη τοῦ ἄρθρου 669 Α.Κ (ὑπὸ τὴν διάκρισιν τοῦ χρόνου συνάψεως τῆς συμβάσεως, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1484] 9, εἰσηγητὴς *Γ. Κουτσόπουλος*, ΕΕΔ 8, 408, *Κ. Καυκᾶς*, Ἔνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 699, σελ. 354), ἐν τούτοις ἀπομένει πάντοτε, ἀπὸ νομοθετικῆς ἀπόψεως, ὑπάρχουσα ἀνωμαλία.

Αὕτη συνίσταται εἰς τὸ ὅτι διὰ κατηγορίας ἐργαζομένων, δι' οὓς δὲν ἐφαρμόζεται τὸ β δ. 16]18 Ἰουλίου 1920, ἡ λόγῳ ἀσθενείας ἀποχὴ των κρίνεται κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου (Α.Π. 486]19, ἔνθ' ἀνωτ.), ὑποκειμένη εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, καὶ δι' ὅσους ἐφαρμόζεται τὸ διάταγμα (καὶ ὁ Ν. 2112) ἐπέρχεται ἐκ τοῦ νόμου λύσις τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ, εἰς περίπτωσιν ὑπερβάσεως τῶν χρονικῶν ὁρίων τοῦ ἄρθρ. 3 Ν. 4558]30 (Α.Π. 299]50, ἔνθ' ἀνωτ. καὶ λοιπαί).

Καὶ ταῦτα, ἀνεξαρτήτως τοῦ ζητήματος ποίᾳ ἀποζημίωσις θὰ καταβληθῇ διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118]45, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπάγονται καὶ οἱ ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου τελοῦντες μισθωτοὶ Δήμων, ὡς δέχεται ὀρθῶς καὶ ἡ ἐν λόγῳ δικαστικὴ ἀπόφασις.

Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 437]1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Α. Βενιέρης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Στογιαννόπουλος, Ἰ. Δημάδης

Ἐν τῇ κρινομένῃ ἀγωγῇ ὁ ἐνάγων ἱστορεῖ, ὅτι, προσληφθείς, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, τὴν 1]9]1948 δι' ἀόριστον χρόνον παρὰ τοῦ ἐναγομένου Δήμου Νεαπόλεως, ὡς ἐργάτης, εἰργάσθη ἐπὶ ἡμερομισθίῳ 16.900 δραχμῶν μέχρι τῆς 19]4]1950, ὁπότε ἀπελύθη, διώκει δὲ τὴν καταβολὴν 1) ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του καὶ ἐφεξῆς ἀποδοχῶν ἕως τῆς 10]5]1950, ἐπικαλούμενος ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως εἶναι ἄκυρος, διότι δὲν ἐτηρήθησαν αἱ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118]1945, ὡς μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθη, 2) τῶν δώρων τοῦ Πάσχα 1950 καὶ 3) τῆς ἀντιμισθίας 24 ἡμερῶν, καθ' ἃς ἐκωλύετο νὰ ἐργασθῇ λόγῳ ἀσθενείας, περιορίζων διὰ τῶν προτάσεων τὴν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ἀπαίτησίν του εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 306.400. Οὕτως ἐχουσα ἡ ἀγωγὴ κατὰ τὸ πρῶτον κεφάλαιον εὑρίσκει ἔρεισμα εἰς τὰ ἄρθρα 648, 653 καὶ 656 Α. Κ., ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ διαληφθὲν ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118]45, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν.Δ. 1255]1949, τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν ὁριζομένων ἐν ἄρθρ. 1 ἐπεξέτεινε τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας καὶ εἰς τοὺς διὰ συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου συνδεομένους μισθωτοὺς Δημοσίου καὶ τῶν νομικῶν προσώπων Δημοσίου δικαίου, οἷον εἶναι ὁ Δῆμος, ἐφ' ὅσον ἀσφαλίζονται εἰς τὸ Ι.Κ.Α. κατὰ τῆς ἀσθενείας (πρβλ. εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ ρηθέντος Ν.Δ.). Ἐπομένως διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας μισθωτῶν τῆς ὡς ἄνω καταγγελίας ἐπιβάλλεται ἡ τήρησις τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118, ὡς ἰσχύει ἤδη, μὴ ἀπαιτουμένου, προκειμένου περὶ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ, τῆς καταβολῆς ἀποζημιώσεως, δεδομένου ὅτι τὸ Β.Δ. τῆς 16]18 Ἰουλίου 1920 ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ μισθωτῶν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 12 τοῦ Ν. 2112 ἀναφερομένων ἐπιχειρήσεων καὶ τῶν πάσης φύσεως ὑπηρεσιῶν ἢ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, οἵτινες προσλαμβάνονται κατ' οἶκον (πρβλ. Α.Π. 486]1949), εἰς διάφορον δὲ λύσιν δὲν ἄγει τὸ ὅτι διετηρήθη ἡ διατύπωσις τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ «ἰρημένου ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118, ποιουμένης μνείαν περὶ ἐπιχειρήσεων, καθ' ὅσον τοῦτο ὀφείλεται προδήλως εἰς παραδρομήν. Ἐπίσης νόμῳ βάσιμον παρίσταται καὶ τὸ αἴτημα περὶ καταβολῆς τοῦ δώρου τοῦ Πάσχα 1950, ἀφοῦ, κατὰ τοὺς ἀγωγικοὺς ἰσχυρισμούς, ἡ προκειμένη ἐργασιακὴ σύμβασις ἦτο ἐνεργὸς τὴν 1ην Ἀπριλίου 1950. Ἀφ' ἑτέρου ἡ ἀγωγή, ὡς πρὸς τὸ τρίτον κεφάλαιον, ἐρείδεται εἰς τὰ ἄρθρ. 657 καὶ 658 Α. Κ.

Ἐβεβαιώθημεν, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη παρὰ τοῦ ἐναγομένου Δήμου ὡς ἐργάτης, διὰ τὴν ὑπηρεσίαν καθαριότητος, χωρὶς νὰ καθορισθῇ ὁ χρόνος λήξεως τῆς συμβάσεως, ἥτις δὲν ἀμφισβητεῖται, ὅτι ἀνήκει εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἐλάμβανε δὲ ἀπὸ τοῦ Μαΐου 1949 ἡμερομίσθιον 16.900 δραχμῶν. Πρόκειται συνεπῶς περὶ συμβάσεως ἀορίστου χρόνου, κατ' ἀκολουθίαν τῆς ὁποίας ὑπηρέτησε μέχρι τῆς 18ης Ἀπριλίου 1950, καθ' ἣν ἡμέραν ἀπελύθη. Καὶ ἀληθὲς μὲν εἶναι, ὅτι κατὰ τὸ ἀνωτέρω χρονικὸν διάστημα δὲν προσῆλθεν ἐπὶ ὡρισμένας ἡμέρας κατὰ περιόδους εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του, ἀλλ' αἱ ἀπουσίαι του ὀφείλοντο εἰς τὸ ὅτι εἶναι φιλάσθενος, προσβαλλόμενος συνεχῶς ἐκ παθήσεως τοῦ ἀναπνευστικοῦ συστήματος. Ἐν πάσῃ περιπτώσει βεβαιοῦται, ὅτι ἕως τῆς 18ης Ἀπριλίου ἐ. ἔ. οἱ ἐκπροσωποῦντες τὸν ἐναγόμενον Δήμον δὲν εἶχον καταγγείλει τὴν συναφθεῖσαν, ὡς εἴρηται, κατὰ Φεβρουάριον 1948 ἐργασιακὴν σύμβασιν. Ἐκ τούτου καὶ ὑπὸ τὴν ἐκδοχὴν ὅτι ἀφορμὴ τῶν ἑκάστοτε μικρᾶς διαρκείας ἀπουσιῶν τοῦ ἐνάγοντος δὲν ὑπῆρξε ἀσθένεια αὐτοῦ, ἡ σύμβασις παρέμεινε ἐνεργός, συνῳδὰ πρὸς τὸ ἄρθρ. 672 Α.Κ., ἅτε μὴ ἰσχύοντος ἐν προκειμένῳ, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, τοῦ β.δ. τῆς 16]18 Ἰουλίου 1920, ὥστε νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἡ ἀποχὴ ἐκ τῆς ἐργασίας ὑπεβήλου λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους του, συμφώνως πρὸς τὸ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΜΕΤΑΘΕΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΕΙΣ ΑΛΛΗΝ ΠΟΛΙΝ

Καθορισμός ὁρίου ἡλικίας καὶ χαρακτηρισμὸς τῆς συμβάσεως ἐργασίας

Ἀνεφάρμοστον ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἐπὶ ἀγωγῆς περὶ καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112.—Χαρακτηρισμὸς συμβάσεως ὡς ἀορίστου διαρκείας καὶ διὰ καθορισμοῦ ὁρίου ἡλικίας μισθωτοῦ.—Ἐξαναγκασμὸς μισθωτοῦ εἰς ἀποχώρησιν διὰ μεταθέσεως.—Δικαίωμα ἀποζημιώσεως Ν. 2112 ἐκ τῆς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως.—Ὀργανισμὸς Ἐθνικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος.—Ἀποχὴ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας.

Ἡ ἄποψις τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ὅτι ὁ καθορισμὸς ὁρίου ἡλικίας ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας δὲν προσδίδει εἰς αὐτὴν μορφὴν συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου, ἀλλ' ὅτι πρόκειται περὶ συμβάσεως ἀορίστου χρόνου καὶ ἡ συμπλήρωσις τοῦ ὁρίου ἡλικίας ἀποτελεῖ λόγον ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ εἶναι σύμφωνος πρὸς τὴν κρατοῦσαν τελευταίως ἀρεοπαγιτικὴν νομολογίαν (βλέπε Α.Π. 200|48, εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 7, 388, ἔνθα ἀνασκόπησις τῶν γνωμῶν θεωρίας καὶ πράξεως, Α Π. 294|49, εἰσηγητὴς *Α. Χαράρης*, ΕΕΔ 8, 578, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαὶ εἰς θεωρίαν, *Σχολιαστήν*, ΕΕΔ 8, 749).

Ἡ διάκρισις αὕτη ἔχει σημασίαν, διότι ὑπὸ τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς συμβάσεως ὡς ἀορίστου χρόνου λειτουργεῖ καὶ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 Ν. 2112|20 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 4558|30, περὶ μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων συμβάσεως ἐργασίας, προστασία, εἰς τὴν ὁποίαν περιλαμβάνεται ὑπὸ ὅρους καὶ ἡ μετάθεσις τοῦ μισθωτοῦ εἰς ἄλλην πόλιν, περὶ ἧς ἀσχολεῖται ἡ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις (βλέπε σχετικῶς Α. Π. 136|50, εἰσηγητὴς *Κ. Γκολφινόπουλος*, ΕΕΔ 9, 318, ἔνθα σημειώσεις μας καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4139|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Μπιζίμης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Π. Πεφάνης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Ἀνδρουτσόπουλος, Γ. Ἀλεξιάδης, Φ. Κωνσταντινίδης

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Δ)τος τῆς 8|11|46 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 118|45 κλπ», πᾶσα ἀξίωσις μισθωτοῦ, πηγάζουσα ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τυγχάνει ἀπαράδεκτος, ἐφ' ὅσον ἡ σχετικὴ ἀγωγὴ δὲν ἐκοινοποιήθη ἐντὸς τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης σαφῶς συνάγεται, ὅτι οὐδεμίαν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ ἀξιώσεως μισθωτοῦ, πηγαζούσης ἐξ ἐγκύρου μέν, πλὴν ἀτάκτου ἢ ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, γενομένης τοῦτέστιν ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας, παρὰ τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 καὶ 3 τοῦ νόμου 2112|20, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ νόμου 4558|30. Ὅθεν, ἐφ' ὅσον ἐν προκειμένῳ διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, ὡς ἐν αὐτῇ ἱστοροῦνται τὰ πραγματικὰ περιστατικά, διώκεται ἡ τῆς ἐκκαλούσης καταψήφισις εἰς καταβολὴν τῷ ἐφεσιβλήτῳ ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον τῆς ἀναλόγως τοῦ χρόνου τῆς παρ' αὐτῇ ὑπηρεσίας του ἀνηκούσης αὐτῷ ἐκ τοῦ εἰρημένου νόμου 2112 ἀποζημιώσεως, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ μεταξὺ των ὑφισταμένη ἐργασιακὴ σύμβασις κατηγγέλθη ὑπὸ ταύτης ἀπροειδοποιήτως, παρέπεται ἐντεῦθεν ὅτι ὀρθῶς ὁ τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν ἐκδοὺς Πρωτοδίκης σιγῇ ἀντιπαρῆλθε τὴν ἔνστασιν τῆς ἐκκαλούσης περὶ ἀπαραδέκτου τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, ὡς κοινοποιηθείσης αὐτῇ μετὰ τὴν πάροδον τῆς ἐν τῷ εἰρημένῳ ἄρθρῳ 3 τοῦ προμνησθέντος Ν. Δ)τος ὁριζομένης τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας, καὶ κατ' ἀκολουθίαν ὁ ἀντίθετος σχετικὸς πρῶτος λόγος ἐφέσεως, ὡς ἀβάσιμος, ἐστὶν ἀπορριπτέος.

Ὁ καθορισμὸς ὁρίου ἡλικίας ἀποχωρήσεως μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του δὲν προσδίδει εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας μορφὴν τοιαύτης ὡρισμένου χρόνου, ἀλλ' ἁπλῶς ἀποτελεῖ λόγον ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ (Α Π. 208|46, ΕΕΔ 7, 388). Ὅθεν ὁ ἀντίθετος σχετικὸς δεύτερος λόγος ἐφέσεως, ὡς διὰ τῶν προτάσεων τῆς ἐκκαλούσης συμπληροῦται καὶ ἀναπτύσσεται, καθ' ὃν ἡ συνδέουσα ἀμφοτέρους τοὺς διαδίκους σχέσις ἐργασίας ἦτο οὐχὶ ἀορίστου, ἀλλ' ὡρισμένου χρόνου, ἐκ μόνου τοῦ λόγου ὅτι παρὰ τῇ ἐκκαλούσῃ ὑφίσταται ὀργανισμός, διέπων τὸ ὅριον ἡλικίας ἀποχωρήσεως τῶν προσλαμβανομένων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν της ὑπαλλήλων, ὡς ἀβάσιμος, ἐστὶν ἀπορριπτέος καὶ συνεπῶς ὁ τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν ἐκδοὺς Πρωτοδίκης ὀρθῶς ἔκρινεν οὕτως ἐν προκειμένῳ ἀποφηνάμενος.

Προέκυψαν ταῦτα: Ὁ ἐφεσιβλητος προσελήφθη ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὡς ὑπάλληλος, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐκκαλούσης τὴν 7ην Ὀκτωβρίου 1933, ἀρχικῶς εἰς τὸ ἐν Πειραιεῖ Ὑποκατάστημα αὐτῆς καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς τὸ ἐνταῦθα Κεντρικὸν αὐτῆς κατάστημα, προσέφερε δὲ εἰς ταύτην τὰς ὑπηρεσίας του μέχρι τῆς 1ης Μαΐου 1946, ἀφοῦ προηγουμένως εἶχε τύχει ἑξαμήνου περίπου ἀδείας κατὰ τὸ πλεῖστον ἄνευ ἀποδοχῶν δι' οἰκογενειακοὺς λόγους, ἐξαιρέσει ἑνὸς μηνὸς ἀπὸ 24.11.45 μέχρι 20.12.45 λόγῳ ἀσθενείας, τοῦθ' ὅπερ προκύπτει ἐκ τοῦ σχετικοῦ βιβλίου ἀπουσίας, ὁπότε, τῇ αἰτήσει του,

---

ἄρθρ 8 τοῦ προμνησθέντος Β. Δ. (πρβλ. τὴν Α. Π. 186|1949). Τούτων οὕτως ἐχόντων, ἐφ' ὅσον δὲν τίθεται ἐν ἀμφισβητήσει ὅτι οὐδεμία τῶν ἐν ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118 διατυπώσεων ἐτηρήθη, ἡ γενομένη καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας (τὴν 18-4-1950) εἶναι ἄκυρος καὶ διατηρουμένου ἐντεῦθεν τοῦ συμβατικοῦ δεσμοῦ ὑπόχρεως καθίσταται ὁ ἐναγόμενος εἰς τὴν πληρωμὴν τῆς μετέπειτα ἀντιμισθίας τοῦ ἐνάγοντος, διὰ τὰς προσφερθείσας καὶ μὴ γενομένας ἀποδεκτὰς ὑπηρεσίας του.

ὑποβληθείση ἐκ νέου τὴν 16-4-46, ἑτέθη, μετ' ἀπόφασιν τοῦ Γ' κοῦ Συμβουλίου τῆς ἐκκαλούσης, εἰς διαθεσιμότητα ἐπὶ ἓν ἔτος, ἐπικειμένης δὲ τῆς λήξεως τοῦ χρόνου ταύτης, ἐζήτησε τὴν ἔγκρισιν τῆς ἐπὶ ἓν εἰσέτι ἔτος παραμονῆς του εἰς τὴν εἰρημένην κατάστασιν. Ἡ ἐκκαλοῦσα ἐν τοσούτῳ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 12301 τῆς 21|4|47 ἐγγράφου της ἐγνώρισε τῷ ἐφεσιβλήτῳ, ὅτι αἱ ὑπηρεσιακαὶ της ἀνάγκαι δὲν ἐπιτρέπουν τὴν περαιτέρω παραμονήν του εἰς κατάστασιν διαθεσιμότητος καὶ διέταξε τοῦτον, ὅπως ἀπὸ τῆς 1ης Μαΐου 1947, ὅτε ἔληγεν ὁ χρόνος τῆς διαθεσιμότητος αὐτοῦ, παρουσιασθῇ πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας εἰς τὸ Ὑποκατάστημα Ἀλμυροῦ, παρ' ᾧ καὶ ἐτοποθετήθη. Κατόπιν τούτου ὁ ἐφεσιβλητος διὰ τῆς ἀπὸ 6ης Μαΐου 1947 πρὸς τὴν ἐκκαλοῦσαν αἰτήσεώς του, μεθ' ἧς συνυπέβαλε καὶ πιστοποιητικὸν ἰατροῦ, καθ' ὃ, ἀτιώμενος ἀσθένειαν, ἐζήτησε τὴν χορήγησιν αὐτῷ ἀορίστου ἀδείας ἄνευ ἀποδοχῶν, ὑποστηρίζων τὸ ἀδύνατον τῆς μεταβάσεώς του εἰς τὸ εἰρημένον Ὑποκατάστημα, ἣν αἴτησιν ἡ ἐκκαλοῦσα ἀπέρριψε διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 169130 τῆς 14|6|47 ἐγγράφου της, τάξασα συνάμα εἰς τοῦτον πενθήμερον προθεσμίαν πρὸς ἐξέτασίν του παρ' ἰατρῶν αὐτῆς καὶ προειδοποιοῦσα αὐτόν, ὅτι ὤφειλεν, ἐν πάσῃ περιπτώσει, παρερχομένης τῆς εἰρημένης προθεσμίας, νὰ μεταβῇ ἐντὸς ἑτέρων 15 ἡμερῶν καὶ ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν εἰς τὸ παρ' ᾧ, ὡς εἴρηται, ἐτοποθετήθη Ὑποκατάστημα Ἀλμυροῦ. Εἰς τὴν πρόσκλησιν ταύτην τῆς ἐκκαλούσης δὲν προκύπτει, ἂν ἀπήντησεν ὁ ἐφεσιβλητος μέχρι τῆς 1ης Ὀκτωβρίου 1947, ὅτε αὕτη τῷ ἐγνώρισε διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 282037 ἐγγράφου της, ὅτι μετὰ τὴν ἐκ μέρους του καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπὸ 1ης Μαΐου 1947 διεγράφη ἐκτοτε τῆς δυνάμεως τοῦ προσωπικοῦ της.

Περαιτέρω ἡ ἐκκαλοῦσα, πρὸς δικαιολόγησιν τῆς ἀνωτέρω ἐνεργείας της, διατείνεται, ὅτι ὀφίσταται παρ' αὐτῇ κανονισμός, προβλέπων περὶ μεταθέσεως τῶν ὑπαλλήλων της ἐκ τοῦ Κεντρικοῦ εἰς τὰ ἐπαρχιακὰ Ὑποκαταστήματα, ἐνασκοῦσα δὲ τὸ ἐντεῦθεν πηγάζον δικαίωμά της, προέβη εἰς τὴν ἐν προκειμένῳ μετάθεσιν τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀπὸ τοῦ Κεντρικοῦ της Καταστήματος εἰς τὸ ἐν Ἀλμυρῷ Ὑποκατάστημά της. Πράγματι δὲ αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ τὸ δικαίωμά της τοῦτο δὲν δύναται τὸ παράπαν ν' ἀμφισβητηθῇ, καθ' ὅσον οὐ μόνον πρὸς τὰ πράγματα καὶ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐν γένει ὑπηρεσιακῶν ἀναγκῶν της, καθ' ἅπερ πρὸς τὸ συνήθως συμβαίνον, συμπορεύεται, ἀλλ' ἐπὶ πλέον καὶ ἐκ τῆς καθόλου τοῦ ὀργανισμοῦ της οἰκονομίας σαφῶς συνάγεται, καίτοι ρητὴ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴ διάταξις ἐν αὐτῷ ἀληθῶς δὲν ὀφίσταται. Ἐρευνητέον ὅμως ἐν προκειμένῳ ἀποβαίνει, ἂν ἐκ τῶν συνοδευουσῶν τὴν ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης γενομένην μετάθεσιν τοῦ ἐφεσιβλήτου περιστάσεων προκύπτῃ, ὅτι ἡ ἐκκαλοῦσα δεδικαιολογημένως ἐνήσκησε τοῦτο ἢ ἐν πάσῃ περιπτώσει κατὰ τρόπον συνιστῶντα τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ νόμου 2112|20 μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς ὀφισταμένης ὑπαλληλικῆς συμβάσεως, ἥτις θεωρεῖται ὡς καταγγελία ταύτης, δι' ἣν ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τοῦ εἰρημένου νόμου, δοθέντος ὅτι ἐνδεικτικῶς καὶ οὐχὶ περιοριστικῶς θεσπίζεται ἐν τῇ δευτέρᾳ παραγράφῳ τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου, ὅτι καὶ ἡ μετάθεσις ὑπαλλήλου εἰς γραφεῖον λειτουργοῦν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ θεωρεῖται ὡς περίπτωσις ἀποτελοῦσα μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως. Ὅθεν πρὸς συναγωγὴν ἀσφαλοῦς καὶ ἑδραίου συμπεράσματος ἀποβαίνει ἀναγκαία ἡ συσχέτισις τῶν ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει ἐκτεθέντων πραγματικῶν περιστατικῶν πρὸς ὅσα ἄλλα τοιαῦτα ἀνακύπτουν ἐκ τῆς καθόλου τοῦ ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ οἰκονομίας, τοῦθ' ὅπερ γίνεται ἐν τῇ ἀμέσως ἑπομένῃ σκέψει.

Ὡς εἶναι πλήρως, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, βεβαιωμένον ἐκ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω ἀποδεικτικῶν στοιχείων, ὁ ἐφεσίβλητος, μόνιμος ὢν κάτοικος Πειραιῶς, μὲ μονίμως αὐτόθι διαμένουσαν τὴν πατρικήν του οἰκογένειαν, μεθ' ἧς συνώκει κατὰ τὸν χρόνον τῆς προσλήψεώς του εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐκκαλούσης, ἐτοποθετήθη ἀρχικῶς παρ' αὐτῆς εἰς τὸ ἐν Πειραιεῖ Ὑποκατάστημά της, ἐν συνεχείᾳ δὲ εἰς τὸ ἐνταῦθα Κεντρικὸν της κατάστημα, παρ' οἷς συνεχῶς προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του ἐπὶ διάστημα ὑπερβαῖνον περίπου τὰ δέκα τρία ἔτη. Περαιτέρω, κατὰ τὰ ἐν τῇ IV σκέψει ἐκτεθέντα, ὁ ἐφεσίβλητος εἶχε τεθῇ τῇ αἰτήσει του παρὰ τῆς ἐκκαλούσης εἰς διαθεσιμότητα. Ὅταν δ' οὗτος, ἐπικειμένης τῆς λήξεως τῆς ὁριοθείσης διορκείας της, ἐζήτησε παράτασιν ταύτης, ἡ ἐκκαλοῦσα μετέθεσεν αὐτὸν ἀμέσως εἰς Ἀλμυρὸν δι' ὑπηρεσιακοὺς κατὰ τὴν ἄποψιν της λόγους, ἤτοι δι' ἔλλειψιν ταμίου. Ἀληθὲς εἶναι, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος δὲν μετέβη εἰς τὴν νέαν του θέσιν οὐ μόνον ἕνεκα λόγων οἰκογενειακῶν, διότι καὶ ἰδίαν οἰκογένειαν ἀπέκτησεν ἐν Ἀθήναις, διαρκούσης τῆς παρὰ τῷ Κεντρικῷ τῆς ἐκκαλούσης ὑπηρεσίας του, ἀλλὰ καὶ διὰ λόγους ὑγείας, ἐπὶ πλέον δὲ καὶ διότι καὶ ἀνέκαθεν ὑπηρέτει ἐν Πειραιεῖ καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐνταῦθα καὶ διότι αἱ συνθῆκαι διαβιώσεως, καθ' ἣν ἐποχὴν μετετέθη εἰς Ἀλμυρόν, ἀνεξαρτήτως τῆς ὑγρασίας τοῦ κλίματος, ἦσαν κατ' ἔξοχὴν ἀνώμαλοι, καθὸ προκειμένου περὶ ἀνταρτοπλήκτου περιοχῆς. Περαιτέρω ἡ Τράπεζα, ἐφ' ὅσον ὁ ἐφεσίβλητος δὲν μετέβη εἰς τὴν ἀνωτέρω θέσιν του, ἀνέθεσε τὰ καθήκοντα, ἅτινα ἔμελλε ν' ἀναλάβῃ ἐκεῖ οὗτος, εἰς τὸν κλητῆρα τοῦ Ὑποκαταστήματος, τὸν ὁποῖον μάλιστα οὐδομόθεν προκύπτει, ὅτι ἐκτοτε ἀντικατέστησε δι' ὑπαλλήλου της, ἀλλὰ τοὐναντίον ἀποχρώντως πιθανολογεῖται, ὅτι διατηρήσασα αὐτὸν εἰς τὴν τοιαύτην ὑπηρεσίαν, προήγαγε καὶ εἰς εἰσπράκτορα. Κατὰ ταῦτα ἡ μετάθεσις τοῦ ἐφεσιβλήτου εἰς Ἀλμυρόν, τυγχάνοντος κατὰ τὴν ὁμόφωνον μαρτυρίαν καὶ τῶν ἐξετασθέντων ὡς μαρτύρων παρὰ τῆς Τραπέζης ἀνωτέρων ὑπαλλήλων της ἐκ τῶν καλυτέρων ὑπαλλήλων της καὶ φέροντος ἐν τῷ Κεντρικῷ τὸν βαθμὸν ὑποταμίου, οὐδαμῶς διαφαίνεται ἐν προκειμένῳ ἐπιβληθεῖσα ἐξ ὑπηρεσιακῶν λόγων, ἀφοῦ ἠρκέσθη αὕτη νὰ καλύψῃ τὴν ἐντεῦθεν ἀνακύψασαν ἀνάγκην διὰ τοῦ ὡς ἄνω κλητῆρος τοῦ ὑποστήματος, εὑρισκομένου, ὡς εἰκός, εἰς τὴν κατωτάτην βαθμίδα τῆς ἱεραρχίας. Ἔπειτα, καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ Τράπεζα προέβη εἰς τὴν ὡς ἄνω μετάθεσιν τοῦ ἐφεσιβλήτου, συνέτρεχον πράγματι ὅλοι οἱ λόγοι, οὓς ἐθεώρησεν οὗτος,

κατὰ τ' ἀνωτέρω, ὡς καθιστῶντας ἀνέφικτον τὴν εἰς Ἄλμυρὸν μετάβασίν του, ἐφ' ὅσον λόγοι οἰκογενειακοὶ καὶ λόγοι ὑγείας, ἀνωμαλία βιωτικῶν συνθηκῶν, ὡς ἐκ τοῦ ὅτι ἡ περιοχὴ αὐτὴ ἦτο ἀνταρτοπληκτος, τοῦθ' ὅπερ βεβαιοῦται ἀπὸ τὸν μάρτυρα τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἀναγνωρίζεται ἀπὸ τὸν μάρτυρα τῆς ἐκκαλούσης καὶ δὲν ἀμφισβητεῖται ἀπὸ τὸν ἐκ τῶν μορτύρων της Μ. ὡς ἐπίσης καὶ λόγοι ἠθικῆς μειώσεως, ἀλλὰ καὶ συνάμα τοιοῦτοι οἰκονομικοί, καθιστῶν δεδικαιολογημένην τὴν ἄρνησιν τοῦ ἐφεσιβλήτου νὰ μεταβῇ εἰς τὴν εἰρημένην θέσιν του. Τούτοις συνεπῶς καὶ ἀνεξαρτήτως ἐπὶ πλέον τῆς ὑγρότητος τοῦ κλίματος, τοῦθ' ὅπερ ἠδύνατο νὰ ἐπιδράσῃ δυσμενῶς, ἐπὶ τῆς ὑγείας τοῦ ἐφεσιβλήτου, αἰτιωμένου ἀσθένειαν κατὰ τὸν κρίσιμον χρόνον, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ὅτι ἡ μετάθεσίς του δὲν ἐπρόκειτο νὰ καλύψῃ ὑπηρεσιακὴν ἀνάγκην, ἐφ' ὅσον τὰ καθήκοντα, τὰ ὁποῖα οὗτος ἔμελλεν ἐκεῖσε νὰ ἐκτελέσῃ, ἀνετέθησαν, ὡς εἴρηται, εἰς τὸν ζῶς τότε ὑπηρετοῦντα ὡς κλητῆρα τοῦ ὑπ) στήματος, συνακολουθεῖ ἀποβαίνει, ὅτι ἡ Τράπεζα διὰ τῆς τοιαύτης ἐνεργείας της ἐπεδίωξεν ἁπλῶς νὰ ἐπιτύχῃ τὴν οἰκειοθελῆ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀπομάκρυνσιν, τοὐτέστι τὴν παραίτησιν αὐτοῦ, διότι πράγματι ἡ τοιαύτη δυσμενὴς καὶ ἄνευ ἀποχρώσης ὑπηρεσιακῆς ἀνάγκης μετάθεσις τούτου εἰς Ἄλμυρὸν ἀποτελεῖ, ὑπὸ τὰς συνοδευούσας αὐτὴν περιστάσεις, μονομερῆ, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως ἀναμφισβητήτως βλαπτικὴν διὰ τὸν ἐφεσίβλητον, ὅστις, ὡς προεἰρηται, ὑφίστατο μείωσιν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἐδικαιολογεῖτο ἀληθῶς οὗτος, ἀποστέργων τὴν τοιαύτην σκόπιμον πρὸς ἐξανάγκασίν του εἰς παραίτησιν ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας μετάθεσιν νὰ θεωρήσῃ καταγγελθεῖσαν τὴν σύμβασιν ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης, ἀξιῶν τὴν ἐντεῦθεν ἐκ τοῦ νόμου 2112 διὰ τὴν ἀπροειδοποίητον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἀνήκουσαν αὐτῷ ἀποζημίωσιν. Ἐξ ἄλλου ἡ τακτική, ἣν ἐν προκειμένῳ ἠκολούθησεν ἡ Τράπεζα, ἀντιβαίνει καὶ εἰς τὸ ἄρθρον 16 τοῦ ἀπὸ 10ης Ἰανουαρίου 1946 ἰσχύοντος ὀργανισμοῦ της, ἂν ἤθελεν ὑποτεθῇ, τοῦθ' ὅπερ ἐνταῦθα, κατὰ τὰ προεκτεθέντα οὐδαμῶς συμβαίνει καὶ πλήρως ἐκ τῶν πραγμάτων ἀποκρούεται, ὅτι ἡ ἄρνησις τοῦ ἐφεσιβλήτου νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὴν διαταγὴν τῆς Διοικήσεως τῆς Τραπέζης καὶ μεταβῇ εἰς Ἄλμυρόν, ἔνθα ὑπὸ ταύτης μετετέθη, συνιστᾷ πειθαρχικὸν παράπτωμα, εἴτε δηλονότι ἀπείθειαν πρὸς τὰς διαταγὰς τῶν ἀνωτέρων του, εἴτε ἀμέλειαν περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἀνατεθειμένης αὐτῷ ὑπηρεσίας, ὁπότε ἠδύνατο νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τοῦτον μίαν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ προβλεπομένων ποινῶν, ἐξ ὧν αἱ ποιναὶ τῆς προσωρινῆς παύσεως ἀπὸ ἑνὸς μέχρις ἓξ μηνῶν, τοῦ ὑποβιβασμοῦ καὶ τῆς ὁριστικῆς ἀπολύσεως, ἐπιβάλλονται ὑπὸ τῆς Διοικήσεως κατόπιν ἠτιολογημένης ἀποφάσεως τῆς ἐπὶ τῶν παραπτωμάτων τοῦ προσωπικοῦ Ἐπιτροπῆς, εἰς τὴν ὁποίαν εἰσάγονται διὰ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Τραπέζης, εἰς ὃν ὑπάγεται τὸ τμῆμα προσωπικοῦ, μετὰ κλῆσιν τοῦ ὑπὸ κατηγορίαν ὑπαλλήλου εἰς ἔγγραφον ἀπολογίαν, γινομένην παρὰ τῆς Διοικήσεως ἢ τοῦ ὡς ἄνω Διευθυντοῦ τῆς Τραπέζης. Ὅθεν καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς ταύτης ἡ Τράπεζα, ἂν ἤθελεν, ὡς εἴρηται, ὑποτεθῇ ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος, τοῦθ' ὅπερ δὲν συμβαίνει ἐν προκειμένῳ, εἶχεν ὑποπέσῃ εἰς πειθαρχικὰ παραπτώματα, ἐπαγόμενα ἐκ τῆς καθόλου βαρύτητος αὐτῶν τὴν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀπόλυσίν του, ἔδει εἰκότως νὰ τηρήσῃ τὴν ὡς ἄνω πειθαρχικὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ ἰσχύοντος ὀργανισμοῦ της, οὐχὶ δ' ἁπλῶς νὰ διαγράψῃ τοῦτον ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ προσωπικοῦ της, τεκμαιρομένης ἐκ τῆς ἀπουσίας του οἰκειοθελοῦς ἀποχωρήσεως.

Κατὰ τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρων 15, 16, 17 καὶ 18 τοῦ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει μνημονευομένου τῆς ἐκκαλούσης ὀργανισμοῦ, δι' ὧν καθορίζονται ἡ διαδικασία καὶ αἱ καθόλου προϋποθέσεις αἱ ἐπαγόμεναι τὴν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀπόλυσιν τῶν ὑπαλλήλων αὐτῆς, σαφῶς συνάγεται, ὅτι πρὸς ἐπέλευσιν καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους οἱουδήποτε τούτων, τοὐτέστιν οἰκειοθελοῦς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀποχωρήσεως του, ἀπαιτεῖται ἀναγκαίως ρητὴ ἔγγράφως γενομένη παραίτησίς του ἀπὸ ταύτης, μὴ ἐχόντος ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου 2112, κατὰ τὰς συναφεῖς διατάξεις τοῦ ὁποίου, ὅταν ἡ ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ὀφείλεται εἰς ἄλλην ἀνυπαίτιον, πλὴν ἀσθενείας, αἰτίαν, δύναται νὰ συναχθῇ σιωπηρὰ βούλησις αὐτοῦ περὶ λύσεως, τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους του, ἐὰν κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστοῦ τὸ χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ διήρκεσεν αὐτὴ ἢ αἰτία, ἥτις τὴν προεκάλεσεν, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς συνοδευούσας αὐτὴν περιστάσεις, ἄγουν, βάσει τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως, κατὰ λογικὴν ἀνάγκην, εἰς τοιοῦτο συμπέρασμα. Ὅθεν, ἐφ' ὅσον ἡ Τράπεζα οὐδαμῶς προσάγει, οὐδ' ἐπικαλεῖται κἂν ρητήν, ἐγγράφως γενομένην, ἐκ τῆς ὑπηρεσίας παραίτησιν τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἡ ἄποψις αὐτῆς περὶ τῆς ἐκ τῆς ἀποχῆς αὐτοῦ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του συναγομένης, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ εἰρημένου νόμου 2112, σιωπηρᾶς βουλήσεως περὶ οἰκειοθελοῦς ἀποχωρήσεως του, ἐξ ἧς, ὡς αὐτὴ ὑποστηρίζει, ἐπῆλθε λύσις τῆς συμβάσεως διὰ καταγγελίας ταύτης ἐκ μέρους του, ἀπορριπτέα, ὡς ἀβάσιμος, καθίσταται, δοθέντος ὅτι αἱ εἰρημέναι διατάξεις τοῦ ὀργανισμοῦ, ὡς εὐνοϊκώτεραι τῶν ὡς ἄνω διατάξεων τοῦ νόμου 2112, ὑπερισχύουσι τούτων, ἔχουσαι ἐν προκειμένῳ αὗται καὶ μόνον ἐφαρμογὴν ὑπὲρ τοῦ ἀπὸ τῆς προσλήψεώς του εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Τραπέζης προσχωρήσαντος εἰς ταύτας ἐφεσιβλήτου. Ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει, ὡς ἀποχρώντως πιθανολογεῖται ἐκ τῆς καθ' ὅλου τοῦ ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ οἰκονομίας, ἡ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, κατὰ τὸν κρίσιμον χρόνον, ἀποχὴ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀποδοτέα κρίνεται εἰς ἀσθένειαν τούτου.

Μετὰ τὰ προεκτεθέντα σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ ἐκκαλοῦσα διὰ τῆς προδιαληφθείσης δυσμενοῦς μεταθέσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου ὑπὸ τὰς ἱστορηθείσας περιστάσεις, μονομερῶς ἐπέφερεν οὐσιώδη βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, ἤτοι ἀτάκτως καὶ ἀπροειδοποιήτως προέβη εἰς τὴν καταγγελίαν αὐτῆς καὶ συνεπῶς ὁ ἐφεσίβλητος δικαιοῦται τῆς ἐκ τοῦ νόμου 2112, ἀναλόγως τοῦ παρ' αὐτῇ χρόνου ὑπηρεσίας του, ἀποζημιώσεως.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΝΕΟΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΕΠΙ ΒΑΣΙΚΟΥ ΜΙΣΘΟΥ

Έννοια διατάξεων Ν. Δ. 1799|1942 περὶ τιμητικῶν διακρίσεων

Δικαίωμα ἐπιδόματος 15 ο|ο εἰς μὴ προαγομένους, κατ' ἄρθρ. 7 Ν. Δ. 1799|42, ἐλλείψει τυπικῶν ἢ οὐσιαστικῶν προσόντων καὶ ἀνεξαρτήτως κενώσεως ἢ μὴ ὀργανικῶν θέσεων. Προστατευόμενα ὑπὸ ἄρθρ. 7 Ν. Δ. 1799|42 πρόσωπα.—Ὑπόχρεοι ἐργοδότης.—Ἔννοια ὅρου «ὀργανισμοὶ ἰδιωτικοῦ δικαίου».—Ἔλλειψις προθεσμίας ὑποβολῆς πιστοποιητικοῦ περὶ ἰδιότητος μισθωτοῦ ὡς νεοπολεμιστοῦ.—Βάσις ὑπολογισμοῦ ἐπιδόματος.

Τὸ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν ἀσχολεῖται περὶ τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν. Δ. 1799|42 (ΕΕΔ 1.860) ἐπιδόματος ἐκ 15 ο|ο ἐπὶ τοῦ μισθοῦ τῶν πολεμιστῶν τοῦ πολέμου 1910-1911.

Κατὰ τὴν διάταξιν ταύτην οἱ ἀνάπηροι πολέμου, τραυματίαι καὶ ἔφεδροι ἀξιωματικοὶ ἢ ὁπλῖται πολεμισταὶ τοῦ πολέμου 1940-1941, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 9 αὐτοῦ (ὡς ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Ν. 1761|41, ΕΕΔ 3, 597, καθ' ὃ νοοῦνται τραυματίαι μὲν οἱ μετασχόντες μαχῶν καὶ τραυματισθέντες ἐκ πολεμικῆς ἐνεργείας, πολεμισταὶ δὲ οἱ μετασχόντες μαχῶν καὶ ὑπηρετήσαντες δύο μῆνας καὶ 15 ἡμέρας τοὐλάχιστον εἰς μαχίμους μονάδας ἐν τῇ ζώνῃ ἐπαφῆς μετὰ τοῦ ἐχθροῦ ἢ εἰς σχηματισμοὺς εὑρισκομένους εἰς τὴν ζώνην ἐπαφῆς Μεραρχιῶν μετὰ τοῦ ἐχθροῦ ἢ ζώνην τῶν πρόσω Σωμάτων Στρατοῦ ἐπὶ τέσσαρας μῆνας καὶ 15 ἡμέρας τοὐλάχιστον, ἐξ ὧν τρεῖς μῆνας ἐπὶ ἀλβανικοῦ ἐδάφους), τυγχάνοντες πρὸ τοῦ πολέμου ὑπάλληλοι εἰς δημοσίας, δημοτικὰς ἢ κοινοτικὰς ὑπηρεσίας ἢ ὑπάλληλοι εἰς Ὀργανισμοὺς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐν γένει, ὑφισταμένους κατὰ τὴν δημοσιευσιν τοῦ παρόντος, προάγονται κατ' ἀπόλυτον προτίμησιν εἰς τὸν ἀμέσως ἀνώτερον τοῦ ὃν κέκτηνται νῦν βαθμοῦ πρὸς πλήρωσιν κενῶν ὀργανικῶν θέσεων, καὶ ἂν ἔτι δὲν ἔχωσι συμπληρώσει τὸν πρὸς προαγωγὴν ἀπαιτούμενον χρόνον, ἐφ' ὅσον κέκτηνται τὰ λοιπὰ κατὰ τὰς κειμένας σήμερον διατάξεις ἀπαιτούμενα προσόντα, προκύπτοντα ἐκ τῶν ἐκθέσεων ὑπηρεσιακῆς ἱκανότητος αὐτῶν καὶ μετὰ σύμφωνον λεγὶ τῆς ἱκανότητος αὐτῶν πρὸς προαγωγὴν γνώμην τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιακῶν συμβουλίων, ὅπου προβλέπονται τοιαῦτα (βλέπε περὶ τοῦ δικαιώματος προαγωγῆς Α. Π. 295|50, Ὁλομελείας, εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 9, 511).

Περαιτέρω, κατὰ τὴν αὐτὴν διάταξιν, ἐφ' ὅσον κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις δὲν προβλέπεται ὀργανικὴ θέσις ἀνωτέρου βαθμοῦ τῆς ὑπὸ τούτων κατεχομένης, χορηγεῖται, ὑπὸ τὰς αὐτὰς προϋποθέσεις, ὁ μισθὸς τοῦ ἀμέσως ἀνωτέρου βαθμοῦ τῆς διαβαθμισεως αὐτῶν ἐν τῇ διοικητικῇ ἱεραρχίᾳ. Μὴ ὑφισταμένης τοιαύτης διαβαθμίσεως χορηγεῖται ἡ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ λαμβανομένου παρ' αὐτοῦ μισθοῦ καὶ τοῦ μισθοῦ τοῦ ἀμέσως κατωτέρου βαθμοῦ.

Εἰς τοὺς ὁπωσδήποτε μὴ προαγομένους ἐλλείψει προσόντων ἐν τῇ κατεχομένῃ ὑπηρεσίᾳ χορηγεῖται ἐπίδομα ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ μισθοῦ 15 ο|ο (διατηρουμένου καὶ μετὰ τὸν Ν. 2ο|44, βλέπε Α.Π. 538|49, εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 8, 114).

Κατὰ τὴν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1413|47 (εἰσηγητὴς *Γ. Κορίδης*, ΕΕΔ 6, 395) ἐκ τῆς ἐννοίας τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 7 Ν. Δ. 1799|42, τεθείσης ὑπὲρ τοῦ πολεμιστοῦ ὑπαλλήλου πρὸς διάκρισιν καὶ ἠθικὴν αὐτοῦ ἀμοιβήν, συνάγεται, ὅτι δύναται οὗτος νὰ ζητήσῃ, κατ' ἐπιλογήν, τὴν ἴσσουσα προστασίαν τοῦ νόμου, ἤτοι, ἀντὶ τῆς μὴ παρεχομένης προαγωγῆς, τὴν παροχὴν τοῦ εἰρημένου ἐπιδόματος, ἣν δὲν δύναται νὰ ἀρνηθῇ ὁ ἐργοδότης κατ' οὐδεμίαν περίπτωσιν, ἐλλείψει καὶ συμφέροντος, ἐφ' ὅσον προϋπόθεσις αὐτῆς εἶναι ἡ ἔλλειψις παρὰ τῷ ὑπαλλήλῳ τῶν πρὸς προαγωγὴν ἀπαιτουμένων προσόντων.

Κατὰ τὴν Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 100|50 (εἰσηγητὴς *Γ. Κώνστας*, ΕΕΔ 9, 168) θεσπίζονται διὰ τῆς διατάξεως τρία διάφορα δικαιώματα, τρεῖς διακεκριμέναι περιπτώσεις, κατὰ τὰς δύο πρώτας τῶν ὁποίων ρητῶς προβλέπεται ἡ ὕπαρξις παρὰ τῷ δικαιούχῳ προσόντων πρὸς προαγωγήν, ὁπότε, ἐὰν μὲν ὑπάρχῃ κενὴ ὀργανικὴ θέσις ἀνωτέρου βαθμοῦ, προάγεται εἰς ταύτην, ἐὰν δὲ δὲν προβλέπεται τοιαύτη θέσις ἀνωτέρου βαθμοῦ τῆς ὑπὸ τούτου κατεχομένης, χορηγεῖται ὁ μισθὸς τοῦ ἀμέσως κατωτέρου βαθμοῦ τῆς διαβαθμίσεως αὐτοῦ ἐν τῇ διοικητικῇ ἱεραρχίᾳ κλπ., κατὰ τὴν τρίτην δέ, σαφῶς διαστελλομένην περίπτωσιν, χορηγεῖται τὸ ἐν λόγῳ ἐπίδομα μόνον εἰς τοὺς ἐλλείψει προσόντων μὴ προαγομένους.

Ἡ ἄποψις ἤδη τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν εἶναι αὐτή: Τὸ ἐκ 15 ο|ο ἐπίδομα χορηγεῖται εἰς τοὺς μὴ προαγομένους ἐλλείψει τυπικῶν ἢ οὐσιαστικῶν προσόντων καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς τυχὸν κενώσεως ἢ μὴ ὀργανικῶν θέσεων ἀνωτέρου βαθμοῦ.

Ὁ ὅρος «ἐλλείψει προσόντων» καὶ κατὰ τὴν Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1191|50 (ἀδημοσίευτον) (Πρωτοδίκης *Ε. Μαλλιάρας*) δέον νὰ ἑρμηνευθῇ εὐρέως, ἤτοι ὡς περιλαμβάνων ὄχι μόνον τὰ τυπικὰ προσόντα, ἀλλὰ καὶ τὰ λοιπὰ προσόντα καὶ προϋποθέσεις, ὑφ' ἃς κρίνεται ὁ ὑπάλληλος ὁπωσδήποτε μὴ προακτέος. Ἡ ἄποψις ὅτι ἡ διάταξις ἀφορᾷ τοὺς μὴ προαγομένους, ἐλλείψει τῶν τυπικῶν διὰ τὴν προαγωγὴν προσόντων, ἄγει εἰς τὸ ἄτοπον, ὅτι ὁ μὴ προαγόμενος, ἐλλείψει τοῦ τυπικοῦ προσόντος, θὰ ἐδικαιοῦτο τοῦ ἐπιδόματος 15 ο|ο, ἔστω καὶ ἂν δὲν ἔχῃ καὶ τὰς λοιπὰς ἀπαιτουμένας διὰ τὴν προαγωγὴν του προϋποθέσεις (εὐνοϊκὴν γνωμοδότησιν περὶ τῆς ὑπηρεσιακῆς του ἱκανότητος π.χ.), ἐνῷ ὁ ἔχων τὸ τυπικὸν προσόν, ἐὰν δὲν εἶχε καὶ οὗτος τὴν αὐτὴν προϋπόθεσιν πρὸς προαγωγὴν (εὐνοϊκὴν γνωμοδότησιν) καὶ οὕτω δὲν προήγετο, δὲν θὰ ἐδικαιοῦτο τοῦ ἐπιδόματος 15 ο|ο, τιθέμενος οὕτως ἀδικαιολογήτως εἰς ἴσσονα μοῖραν τοῦ ἔχοντος ὀλιγωτέρας γραμματικὰς γνώσεις συναδέλφου του, ὅπερ ἄτοπον καὶ

δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ δεχθῇ τις, ὅτι ἠθέλησεν ὁ Νομοθέτης.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3647-3675]1950

Διαδικασία Ν. ΓΦΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Μπιζίμης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Π. Παπακωνσταντίνου**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Καποδίστριας, Δ. Τρίμης

ΙΙ.—Διὰ τῆς ἀγωγῆς, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὁ ἐκκαλῶν ἐνάγων, ἱστορῶν ὅτι, τυγχάνων ὁδηγὸς τροχιοδρόμων τῆς ἐναγομένης καὶ ἔφεδρος πολεμιστὴς τοῦ πολέμου 1940—1941, ὡς ὑπηρετήσας εἰς μαχίμους μονάδας ἐν τῇ ζώνῃ ἐπαφῆς μετὰ τοῦ ἐχθροῦ ἐπὶ δύο καὶ ἡμισυ μῆνας καὶ μὴ δυνάμενος νὰ προαχθῇ εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ τῆς ἐναγομένης προβλεπόμενον ἀνώτερον τοῦ ὑπ' αὐτοῦ κατεχομένου βαθμοῦ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ, ἐπιδιώκει τὴν καταβολὴν αὐτῷ ἐπιδόματος 15 ο)ο ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ αὐτοῦ μισθοῦ 1]11]1947 καὶ ἐφεξῆς βάσει τῆς § 2 ἐδαφ. 1 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν.Δ. 1799.

ΙΙΙ.—Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τοῦ ἐδαφ. α' τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν.Δ. 1799]1942, καθ' ἣν εἰς τοὺς ἐν τῇ παρ. 1 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 7 ἀναφερομένους πολεμιστὰς τοῦ πολέμου 1940—1941, ἐφ' ὅσον κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις δὲν προβλέπεται ὀργανικὴ θέσις ἀνωτέρου βαθμοῦ τῆς ὑπὸ τούτων κατεχομένης, χορηγεῖται ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τῆς § 1 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ὁ μισθὸς τοῦ ἀμέσως ἀνωτέρου βαθμοῦ τῆς διαβαθμίσεως αὐτῶν ἐν τῇ διοικητικῇ ἱεραρχίᾳ, τοιαύτης δὲ διαβαθμίσεως μὴ ὑφισταμένης χορηγεῖται ἡ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ λαμβανομένου παρ' αὐτοῦ μισθοῦ καὶ τοῦ μισθοῦ τοῦ ἀμέσως κατωτέρου βαθμοῦ καὶ τῆς διατάξεως τοῦ ἐδαφ. β' τῆς αὐτῆς § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, καθ' ἣν εἰς τοὺς ὁπωσδήποτε μὴ προαγομένους, ἐλλείψει προσόντων ἐν τῇ κατεχομένῃ ἱεραρχίᾳ, χορηγεῖται ἐπίδομα ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ μισθοῦ 15 ο)ο, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ προσαύξησις 15 ο)ο ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ μισθοῦ, θεσπισθεῖσα ὑπὲρ τοῦ πολεμιστοῦ ὑπαλλήλου πρὸς διάκρισιν καὶ ἠθικὴν αὐτοῦ ἀμοιβήν, χορηγεῖται εἰς τοὺς μὴ προαγομένους τοιούτους εἴτε ἐλλείψει τυπικῶν ἢ οὐσιαστικῶν προσόντων καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς τυχὸν κενώσεως ἢ μὴ ὀργανικῶν θέσεων ἀνωτέρου βαθμοῦ. Τὸ ὅτι τοιαύτη εἶναι ἡ ἔννοια τῆς ρηθείσης διατάξεως τοῦ ἐδαφ. β' τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ρηθέντος Ν.Δ. 1799 προκύπτει ἐκ τοῦ ἐδαφ. α' τῆς αὐτῆς παραγράφου 1, δι' ἧς παρέχεται εἰς τὸν πολεμιστὴν ὡς προσαύξησις καὶ ἐν ἀνυπαρξίᾳ ἀκόμη ὀργανικῆς θέσεως ἀνωτέρου βαθμοῦ ὁ μισθὸς τοῦ ἐν τῇ διοικητικῇ ἱεραρχίᾳ ἀμέσως ἀνωτέρου βαθμοῦ ἢ ἡ διαφορὰ ἐν ἀνυπαρξίᾳ διαβαθμίσεως μεταξὺ τοῦ λαμβανομένου παρ' αὐτοῦ μισθοῦ καὶ τοῦ μισθοῦ τοῦ ἀμέσως κατωτέρου βαθμοῦ. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συνάγεται, ὅτι ὁ ἐνάγων δὲν ἀπητεῖτο νὰ ἐκθέσῃ ἐν τῇ ἀγωγῇ του, ὅτι ἀπὸ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἀξιοῖ τὸ ἀνωτέρω ποσοστόν, ἐκενώθησαν θέσεις ἀνωτέρου βαθμοῦ, ὃν κατέχει. Δεχθεῖσα οὖσαν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὅτι προϋπόθεσις τῆς χορηγήσεως τοῦ αἰτουμένου ποσοστοῦ 15 ο)ο ἐπὶ τοῦ βασικοῦ μισθοῦ εἶναι ἡ ὕπαρξις κενῶν θέσεων τοῦ ἀνωτέρου βαθμοῦ, ἤτοι ἐπιθεωρητῶν, καὶ ἀπορρίψασα, ἐπὶ τῇ σκέψει ταύτῃ, τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐνάγοντος τὸ μὲν ὡς ἀόριστον, ἐφ' ὅσον ὁ ἐκκαλῶν δὲν ἐξέθηκεν ἐν τῇ ἀγωγῇ του, ὅτι ἐκενώθησαν ὀργανικαὶ θέσεις ἐπιθεωρητῶν, τὸ δὲ ὡς ἀβάσιμον, ἐφ' ὅσον τοιαῦται δὲν ἐκενώθησαν ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου 1947, ἀφ' οὗ χρόνου ὁ ἐκκαλῶν αἰτεῖται τὴν καταβολὴν τῆς ἀνωτέρω προσαυξήσεως, ἐσφαλε καὶ δέον τούτοις, ὅπως, δεκτοῦ καθισταμένου τοῦ μόνου λόγου τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως ὡς βασίμου, μεταρρυθμισθῇ καὶ ἀφανισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις καὶ ἀπορριπτέα τὰ ἐναντία κρίνονται ὡς ἀβάσιμα.

Ἀφανισθείσης τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τὸ δικαστήριον τοῦτο, κρατοῦν παρ' ἑαυτῷ τὴν ὑπόθεσιν, κατ' ἄρθρ. 780 τῆς Πολ. Δικ. θέλει ἐπιληφθῇ τῆς ἐν συνόλῳ διαφορᾶς, ἀντικειμένου τῆς ὁποίας τυγχάνει ἡ ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. ΙΙ σκέψει ἀξίωσις τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐνάγοντος.

Υ.—Ἐκ τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1799]1942 Ν.Δ., καθ' ἣν ἡ ὑπὸ ταῦ ἄρθρ. 7 παρεχομένη προστασία πρὸς τοὺς ἐφέδρους πολεμιστὰς τοῦ πολέμου 1940—1941 ἐπεκτείνεται ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων, οἵτινες ἐτύγχανον ὑπάλληλοι πρὸ τοῦ πολέμου εἰς δημοσίας, δημοτικὰς ἢ κοινοτικὰς ὑπηρεσίας ἢ ὑπάλληλοι εἰς ὀργανισμοὺς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐν γένει, ὑφισταμένους κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ρηθέντος Ν.Δ. προκύπτει σαφῶς, ὅτι ἡ ἀνωτέρω προστασία παρέχεται καὶ εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐφ' ὅσον οἱ ὑπάλληλοι σταδιοδρομοῦν βάσει ἐγκρινομένου κανονισμοῦ, προβλέποντος τοὺς βαθμούς, τὰ προσόντα καὶ τὸν χρόνον τῆς προαγωγῆς αὐτῶν (Γνωμ. Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους 20662(18538]28]1]1943, ΕΕΔ 2, σελ. 120). Τοῦτο ἄλλως τε προκύπτει ρητῶς ἐκ τῶν ἄρθρ. 4 καὶ 5 τοῦ ρηθέντος Ν. Δ. 1799]1942, ἔνθα γίνεται εἰδικὴ μνεία περὶ ἀνωνύμων ἑταιριῶν καὶ Τραπεζῶν, ἡ δὲ παράλειψις τῆς μνείας τῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων ἐν ἄρθρῳ 7 δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς σκόπιμος, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ὁ νόμος ἄλλην σημασίαν δίδει εἰς τὸν ὅρον «ἰδιωτικὴ ἐπιχείρησις» καὶ ἄλλην εἰς τὸν ὅρον «ὀργανισμὸς ἰδιωτικοῦ δικαίου», δοθέντος ὅτι ἐν τῇ γενικότητι τῆς ἐκφράσεως «ὀργανισμὸς ἰδιωτικοῦ δικαίου» περιλαμβάνονται οἱ οἰκονομικοὶ ὀργανισμοὶ καὶ ἐπιχειρήσεις. Ἡ ἐναγομένη, οὖσα Α.Ε., ἤτοι νομικὸν πρόσωπον καὶ οἰκονομικὴ μονάς, ἧς οἱ ὑπάλληλοι σταδιοδρομοῦν βάσει ἐγκεκριμμένου κανονισμοῦ, προβλέποντος τοὺς βαθμούς, τὰ προσόντα καὶ τὸν χρόνον τῆς προαγωγῆς αὐτῶν καὶ ὑφισταμένη κατὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ὡς ἄνω Ν.Δ., ὑπάγεται εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ καὶ ἀπορριπτέα τὰ ἐναντία ἐλέγχονται ὡς ἀβάσιμα.

ΥΙ.—Προϋπόθεσις τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου 1799]1942, δι' οὗ παρέχονται ὡρισμένα εὐεργετήματα προαγωγῆς, παροχῆς μισθοῦ ἀνωτέρου βαθμοῦ ἢ ἐπιδόματος 15 ο)ο εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῶν ἐν αὐτῷ ἀναφερομένων δημοσίων, κοινοτικῶν ὑπηρεσιῶν ἢ νομικῶν ὑπηρεσιῶν ἢ νομικῶν προσώπων δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, οἵτινες συγκεντροῦν τὰ προσόντα τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ρηθέντος Ν. Δ. 1799]42, εἶναι, ὅτι εἰς τὰς ὑπηρεσίας ἢ τὰ νομικὰ πρόσωπα ταῦτα ὑφίστανται ἐσωτερικοὶ κανονισμοί, προβλέποντες περὶ τῆς ἱεραρχικῆς ἢ μισθολογικῆς διαβαθμίσεως καὶ κατατάξεως εἰς διαφόρους βαθμοὺς τῶν παρ' αὐταῖς ὑπηρετούντων ὑπαλλήλων. Τοιοῦτος κανονισμός, προβλέπων τὴν μισθολογικὴν καὶ βαθμολογικὴν διαβάθμισιν τοῦ

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΜΟΝΟΠΩΛΗΣΙΣ ΦΟΡΤΟΕΚΦΟΡΤΩΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Κῦρος Ν. Δ. 1254|1949 ἀπὸ συνταγματικῆς ἀπόψεως

Νομοθετικοὶ περιορισμοὶ φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν κατὰ Ν. Δ. 1254|49.—Ἀντισυνταγματικότης.—Χρησιμοποίησις ὑπὸ ἐργοδότου διὰ φορτοεκφορτώσεις ἐργατῶν μὴ ἐφωδιασμένων δι' ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος δὲν συνιστᾷ ποινικὸν ἀδίκημα.

Ἀντικείμενον τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῶν ἐν Καλάμαις Πλημμελειοδικῶν εἶναι ἡ συνταγματικότης τοῦ Ν. Δ. 1254|1949 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τῶν περὶ φορτοεκφορτώσεων νόμων» (ΕΕΔ 8, 1006) (βλέπε σχετικῶς καὶ ΕΕΔ 9, 506, ἔνθα καὶ ἀντίπαλοι γνῶμαι).

Συμβουλίου τῶν ἐν Καλάμαις Πλημμελειοδικῶν 296|1950

Δικασταὶ οἱ κ.κ. **Ν. Καπογιαννόπουλος**, προέδρευων Πλημμελειοδίκης, **Β. Κωστάκος**, Πλημμελειοδίκης, **Δ. Γαρδικιώτης**, ἔμμισθος Πάρεδρος. Εἰσαγγελεὺς ὁ κ. **Δ. Εὐγενικός**.

Οἱ ἐν τῇ προτάσει τοῦ Εἰσαγγελέως ἀναφερόμενοι κατηγορούμενοι ἐπὶ τῷ ὅτι κατὰ τὸν μῆνα Ἰούνιον τοῦ ἔτους 1950 ἐν Καλάμαις, ἐν τῇ ἰδιότητι τοῦ ἐργοδότου ἐπιχειρήσεως φορτοεκφορτώσεως, ἐχρησιμοποίησαν πρὸς τοιαύτας φορτοεκφορτώσεις ἐργάτας μὴ ἐφωδιασμένους δι' ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος, ἐν γνώσει ὅτι ἡ χρησιμοποίησις αὐτῶν ἀπηγορεύετο ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. 1254|1949, ἐκδοθέντος ἐν τῇ ἐπιδιώξει τοῦ σκοποῦ τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς ἐργασίας εἰς τοὺς ἐπαγγελματίας φορτοεκφορτωτάς, ἐπεκαλοῦντο τὴν ἀντισυνταγματικότητα τοῦ ἀνωτέρω νομοθετικοῦ διατάγματος, ἐν σχέσει πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Συντάγματος, ἐν τῇ ἐννοίᾳ ὅτι ἡ ἐν λόγῳ νομοθετικὴ ρύθμισις ἐπεβάλλετο ὑπὸ τῆς ἀνάγκης τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς ἐργασίας εἰς τοὺς ἐπαγγελματίας φορτοεκφορτωτάς, ἐν τῇ ἐπιδιώξει τοῦ ὁποίου σκοποῦ ἐπιτρέπεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Συντάγματος ἡ θέσπισις περιορισμῶν τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἐπαγγέλματος καὶ τῆς ἐλευθέρας ἀναπτύξεως τῆς ἐπιχειρηματικότητος. Τὸ Συμβούλιον ἀπεφάνθη ὡς ἀκολούθως:

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἐγγράφων τῆς δικογραφίας καὶ τῶν ἐν τῇ προτάσει τοῦ Εἰσαγγελέως ἀναφερομένων ἀποδεικτικῶν στοιχείων βεβαιοῦται, ὅτι οἱ κατηγορούμενοι ἐν τῇ ἰδιότητι τοῦ ἐργοδότου ἐπιχειρήσεως φορτοεκφορτώσεως ἐχρησιμοποίησαν πρὸς τοιαύτας φορτοεκφορτώσεις ἐργάτας μὴ ἐφωδιασμένους δι' ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος, ἐν γνώσει ὅτι ἡ χρησιμοποίησις αὐτῶν ἀπηγορεύετο ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. 1254|1949, ἐκδοθέντος ἐν τῇ ἐπιδιώξει τοῦ σκοποῦ τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς ἐργασίας εἰς τοὺς ἐπαγγελματίας φορτοεκφορτωτάς.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τῆς ἀνωτέρω πραγματικῆς βάσεως ἡ πρᾶξις τῶν κατηγορουμένων ὑπάγεται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. Δ. 1254|1949 καὶ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. Δ. 1799|1942, ἐπιβαλλομένης ποινῆς φυλακίσεως τοὐλάχιστον ἑνὸς μηνός.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἐγγράφων τῆς δικογραφίας καὶ τῶν ἐν τῇ προτάσει τοῦ Εἰσαγγελέως ἀναφερομένων ἀποδεικτικῶν στοιχείων βεβαιοῦται, ὅτι ἡ ἐν λόγῳ πρᾶξις τῶν κατηγορουμένων ἐτελέσθη ἐν Καλάμαις κατὰ τὸν μῆνα Ἰούνιον τοῦ ἔτους 1950, ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζομένης προθεσμίας

ρόμενοι λόγοι εἰσὶν ὀρθοί, νόμιμοι καὶ σύμφωνοι μὲ τὰ ἐκ τῆς ἐνεργηθείσης ἀνακρίσεως προκύψαντα πραγματικὰ καὶ νομικὰ περιστατικὰ καὶ ὡς τοιοῦτοι δεκτοὶ καὶ παρὰ τοῦ Συμβουλίου τούτου καθίστανται.

Διὰ ταῦτα

Ἰδὸν τὰ ἄρθρα 251 § 1 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας. Δεχόμενον τὴν εἰσαγγελικὴν πρότασιν.

Ἀποφαίνεται νὰ μὴ γίνῃ κατηγορία κατὰ τῶν Ι. Κ. καὶ Ε. Κ., κατοίκων Καλαμῶν, καπνοβιομηχάνων, ἐπὶ παραβάσει τοῦ Ν. Δ. 1254|1949, ἤτοι τῆς χρησιμοποιήσεως ὑπ' αὐτῶν διὰ τὰς φορτοεκφορτώσεις ἐργατῶν μὴ ἐφωδιασμένων δι' ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος, πράξει φερομένῃ ὡς ὑπ' αὐτῶν πραχθείσῃ ἀπὸ τῆς 20ῆς Μαρτίου 1949 μέχρι τῆς 14ης Φεβρουαρίου 1950 ἐν Καλάμαις (*).

(*) Ἡ πρότασις τοῦ Εἰσαγγελέως κ. Δ. Εὐγενικοῦ ἔχει ὡς ἑξῆς:

Κατὰ τῶν Ι. Κ. καὶ Ε. Κ. ἠσκήθη ποινικὴ ἀγωγή, ἐπὶ παραβάσει τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. Δ|τος 1254|49, ὅτι διατηροῦντες ἐν Καλάμαις ἐργοστάσιον καπνοβιομηχανίας δὲν χρησιμοποιοῦν ἀπὸ τῆς 20ῆς Μαρτίου 1949 εἰς τὰς φορτοεκφορτωτικὰς ἐργασίας των τοὺς διὰ βιβλιαρίων ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος φορτοεκφορτωτὰς ξηρᾶς ἐφωδιασμένους ἐργάτας, οὓς καὶ ἔθετεν εἰς τὴν διάθεσιν τούτων τὸ Σωματεῖον φορτοεκφορτωτῶν ξηρᾶς Καλαμῶν. Ἐκ τῆς ἐνεργηθείσης προεισαγωγικῆς ἀνακρίσεως καὶ δὴ τῶν καταθέσεων τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν ἀπολογίαν τοῦ ἐκ τῶν κατηγορουμένων Ε.Κ., ὁμολογοῦντος τὴν καταγγελλομένην πρᾶξιν, ναὶ μὲν προέκυψαν ἀναμφισβητήτως ἀποχρῶσαι ἐνδείξεις κατ' αὐτῶν, πλὴν ὁ τελευταῖος οὗτος κατηγορούμενος, διότι ὁ συγκατηγορούμενός του Ι. Κ. ἀρνεῖται τὴν μετοχήν του εἰς τὴν παράβασιν ταύτην, ἰσχυριζόμενος ὅτι τὴν διεύθυνσιν τῆς Καπνοβιομηχανίας Ἀδελφοὶ Γ. Κ. ἔχει ὁ Ε. Κ., καὶ ἐκεῖνος φέρει τὰς ἐκ ταύτης ἀπορρεούσας εὐθύνας, διὰ τῆς ἀπολογίας του καὶ τοῦ ὑπομνήματός του ἀντιτάσσει ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἐργασίας, προστατευομένης ὑπὸ τοῦ ἐν ἰσχύϊ Συντάγματος τοῦ 1911, καὶ ὅτι τὸ Νομοθετικὸν Διάταγμα, δι' οὗτινος τὴν παράβασιν διώκεται, εἶναι ἀντισυνταγματικόν.

Πράγματι διὰ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 3 καὶ 4 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος τοῦ 1911 καθιεροῦται ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸ ἀπαραβίαστον τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀτόμου, ἐν τῇ εὐρυτέρᾳ ἐννοίᾳ τῆς ὁποίας περιέχεται καὶ ἡ ἐλευθερία τῆς ἐργασίας, δῆλον ὅτι τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλέγῃ τις τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ (*Σαριπόλου*, Συνταγματικὸν Δίκαιον Τόμ. Γ' ἔκδ. δ' σελ. 54), ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ ἀρχὴ τῆς ἰσότητος τῶν Ἑλλήνων ἐνώπιον τοῦ Νόμου καὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Νόμου ἴσης μεταχειρίσεως ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων, αἱ συνταγματικαὶ δ' αὗται ρῆτραι ἔχουσαι τὸν χαρακτῆρα οὐχὶ τῆς εὐχῆς, ἀλλ' ἐπιταγῆς, ἐκρίθησαν κατὰ τὰ ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαίου διδασκόμενα καὶ ἐν τῇ Νομολογίᾳ κρατοῦντα, ὅτι ἀπευθύνονται καὶ δεσμεύουν ὄχι μόνον τὸν ἐφαρμοστὴν τοῦ Νόμου, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τοῦτον τὸν Νομοθέτην (Α. Π. 122|1937, 235|1944). Καὶ ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Νομοθέτην νὰ θεσπίζῃ ἐξαιρέσεις, διαστολὰς καὶ περιορισμοὺς τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων καὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς ἐργασίας (*Ν. Σαριπόλου*, Συνταγματικὸν Δίκαιον ἔνθ' ἀν.), ἐφ' ὅσον ὅμως δικαιολογοῦνται ἐξ ἀποχρώντων λόγων γενικωτέρου δημοσίου ἢ κοινωνικοῦ συμφέροντος καὶ ἐφ' ὅσον ὁρίζονται ἐξ ἀντικειμένου καὶ κατ' ἴσον μέτρον δι' ἅπαντας τοὺς Ἕλληνας. Τοὐναντίον ὁ ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 1254|1949 (ἄρθρ. 1 παράγρ. 1 καὶ 2), εἰσαγόμενος περιορισμὸς καὶ μονοπώλησις πάσης φορτοεκφορτωτικῆς ἐργασίας ὑπὲρ τῶν δι' ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος ἐφωδιασμένων φορτοεκφορτωτῶν ξηρᾶς, κατ' ἀποκλεισμὸν παντὸς ἑτέρου προσώπου, δημιουργῶν προφανῶς οἰκονομικὰ προνόμια ὑπὲρ ὡρισμένης μόνον τάξεως καὶ λίαν περιωρισμένου ἀριθμοῦ προσώπων, ἔστω καὶ ἐπιλεγομένων ὑπὸ ἐξουσιοδοτημένων πρὸς τοῦτο διοικητικῶν ὀργάνων, τοῦτο μέν, ὡς ἀφορῶν ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον τὸ οἰκονομικὸν συμφέρον ἐπαγγελματικῆς τινος τάξεως, δὲν δύναται νὰ δικαιολογηθῇ ἐκ λόγων γενικωτέρου δημοσίου ἢ κοινωνικοῦ συμφέροντος, τοῦτο δὲ ἀντίκειται εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἴσου σεβασμοῦ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐργασίας ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων, καὶ ὡς ἐκ τούτου εἶναι κατ' ἀρχὴν συνταγματικῶς ἀνεπίτρεπτος. Καὶ καταβάλλεται προσπάθεια, ὅπως σωθῇ τὸ κῦρος τοῦ ὀφτινος ἡ παράβασις Νομοθετήματος διὰ τῆς ἐν τῷ κειμένῳ αὐτοῦ (ἄρθρον 1 § 2 ἐν τέλει) προσθήκης ὅτι τὰ ἐν αὐτῷ ὁριζόμενα τείνουν εἰς ἐξασφάλισιν εὐρυθμίας καὶ ἐκ λόγων δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας ἐπιβάλλονται, ἀλλ' ἐφ' ὅσον εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν Δικαστηρίων ὑπάγεται καὶ ἡ ἔρευνα τῆς συνταγματικότητος τῶν Νόμων (Ν. *Σαριπόλου*, Συνταγματικὸν Δίκαιον, Τόμος Β' ἔκδ. γ' 1918 σελ. 249 ἑπ., *Α. Σβώλου*, Συνταγματικὸν Δίκαιον σελ. 98) καὶ ἡ ὑποχρέωσις τούτων, ὅπως ἀρνοῦνται τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀντισυνταγματικῶν Νόμων (ἡ σπουδαιοτέρα ἐγγύησις τῶν ὑπὲρ τῶν πολιτῶν διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Νομοθέτου τήρησιν τῶν ὑπὲρ τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων συνταγματικῶν διατάξεων) ἕπεται, ὅτι ταῦτα ἔχουσι ἀρμοδιότητα καὶ εἶναι ὑποχρεωμένα, ὅπως ἐρευνοῦν ἐάν πράγματι καὶ κατ' οὐσίαν οἱ ὑπὸ τοῦ Νομοθέτου ἐπικαλούμενοι λόγοι συντρέχουν καὶ ὑπαγορεύουν τὴν κατὰ παρέκκλισιν τοῦ Συντάγματος νομοθέτησιν ἐξαιρετικῶν μέτρων διότι ἄλλως ὑπὸ τὸ πρόσχημα ἀνυπάρκτων ἢ παραλόγων ἐξαιρετικῶν λόγων ἢ μὲ τὴν προσθήκην τῆς φράσεως τοῦ γενικωτέρου συμφέροντος (μηδαμῶς ὑφισταμένου) ὁ νομοθέτης θ' ἀπηλλάσσετο παντὸς κωλύματος ἐκ τοῦ Συντάγματος καὶ θ' ἀπέβαινε τοῦτο ἄχρηστον καὶ ἄνευ ἐγγυήσεώς τινος διὰ τὴν τήρησίν του. Τὴν ἔλλειψιν γενικωτέρου δημοσίου ἢ κοινωνικοῦ συμφέροντος ἐν τῇ καὶ ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. 1254|1949 θεσπιζομένῃ ρυθμίσει τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν καὶ τὸ συνταγματικῶς ἀνεπίτρεπτον ταύτης ἀποδέχονται καὶ τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας (1145|1948, ΕΕΔ, τεῦχος 15|1948, σελ. 572, 1148|1948, 816|1949, ΕΕΔ, τεῦχος 11|1949, σελ. 470) καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος (235|1949, ΕΕΔ τεῦχος 10|1949 σελ. 410) ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τῶν προϊσχυσάντων κωδικ. Νόμου 5167|1932 καὶ τῶν τροποποιητικῶν τούτου Α. Ν. 881|36 καὶ Α.Ν. 2212|1940, θεσπιζόντων ὑπὲρ τῶν φορτοεκφορτωτῶν ξηρᾶς τὰ ἴδια ἀκριβῶς προνόμια καὶ μὲ τὴν ἰδίαν ἀκριβῶς φραστικὴν διατύπωσιν καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 11|1950 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Βόλου, ΕΕΔ τεῦχος 11|1950, σελ. 506). Προδήλως δὲ ἀντίκεινται εἰς τὸ Σύνταγμα οὐχὶ οἱ Νόμοι αὐτοὶ καθ' ἑαυτοί, ἀλλὰ τὸ περιεχόμενον καὶ αἱ οὐσιαστικαὶ τούτων διατάξεις. Δέον ὅθεν κατὰ ταῦτα νὰ μὴ γίνῃ κατηγορία κατὰ τῶν ἀνωτέρω κατηγορουμένων ἐπὶ τῷ ἀποδιδομένῳ αὐτοῖς ἀδικήματι.

ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΕΡΓΑΤΙΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ ΚΑΤΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΝ Ν. Γ⊗ΟΔ'

Ἐκδίκασις διαφορῶν ἐργαζομένων ἐκ σχέσεως δημοσίου δικαίου

Εἰσαγωγὴ κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ⊗ΟΔ' μόνον ἰδιωτικῶν ἀξιώσεων μισθωτῶν κατὰ ἐργοδοτῶν.—Ἔννοια μισθωτοῦ.—Σχέσις ἰδιωτικοῦ δασοφύλακος.—Χαρακτηρισμὸς ὡς δημοσίου δικαίου.—Ἀπαράδεκτον εἰσαγωγῆς ἀξιώσεως μισθῶν πρὸς ἔκδίκασιν κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ⊗ΟΔ'.

Εἶναι ἤδη δεδομένον, ἀπὸ ἀπόψεως θετικοῦ δικαίου, ὅτι εἰς τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ⊗ΟΔ' εἰσάγονται μόνον ἀξιώσεις μισθωτοῦ κατ' ἐργοδότου, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ὅρου «μισθωτός», ἤτοι τοῦ παρέχοντος ἐξηρτημένην ἐργασίαν, διεπομένην ὑπὸ τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἔναντι ἀμοιβῆς (βλέπε περὶ τοῦ ὅρου ἄρθρ. 6 Ν. 765|1943). Ἑπομένως ἀποκλείονται αἱ ἐκ σχέσεως δημοσίου δικαίου διαφοραὶ (βλέπε σχετικῶς Α. Π. 90|1949, εἰσηγητὴς *Α. Θεοφίλου*, ΕΕΔ 8, 430 καὶ λοιπὰς παραπομπὰς ἐν ΕΕΔ 6, 404, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3345|1949, εἰσηγητὴς *Π. Στεφάνης*, ΕΕΔ 8, 668, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4558|1949, Πρωτοδίκης *Α. Παπαχρήστου*, ΕΕΔ 9, 715).

Ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις ἔχει νὰ κρίνῃ περίπτωσιν δασοφύλακος, ὁ ὁποῖος ἐπεζήτησε νὰ ἐκδικασθῇ ἡ διαφορὰ μισθοῦ του κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν.

Ὑπὸ τὰ ἄνω ἐκτεθέντα, κρίνασα τὴν σχέσιν ὡς δημοσίου δικαίου, ἠρνήθη τὴν διὰ τῆς ἐργατικῆς διαιτησίας δικονομικὴν προστασίαν (βλέπε ad hoc Πρωτοδίκου Χαλκίδος 1|1949, Πρωτοδίκης *Κ. Καρβελᾶς* ΕΕΔ 8, 518, Α. Π. 118|1949, ΕΕΝ στ' σελ. 361, κρίνασαν περίπτωσιν δασοφύλακος).

Οὕτω ἔχει κριθῇ (Προέδρου Πρωτοδ. Ἀθηνῶν 9128|1948, προεδρεύων *Χ. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 2, 590), ὅτι καὶ ἡ σχέσις τοῦ ἰδιωτικοῦ ἀγροφύλακος, διοριζομένου κατὰ τὸν Α. Ν. 1010|1937 «περὶ Κώδικος Ἀγροτικῆς Ἀσφαλείας» καὶ τὸ β. δ. 30 Μαΐου|4 Ἰουνίου 1938, δὲν εἶναι τοιαύτη τοῦ ἰδιωτικοῦ, ἀλλὰ τοῦ δημοσίου δικαίου.

Ταῦτα ἀπὸ ἀπόψεως θετικοῦ δικαίου. Ἀλλ' ἀπὸ νομοθετικῆς ἀπόψεως φαίνεται πράγματι παράλογον νὰ στεροῦνται τῆς προσφυοῦς εἰς τὰς αὐτὰς ἀνάγκας ζωῆς διαδικασίας καὶ οἱ ἐν σχέσει δημοσίου δικαίου τελοῦντες, ἀφοῦ ναὶ μὲν ἀρχικῶς, ἀπὸ τῆς εἰσαγωγῆς του ἤδη, ὁ Ν. Γ⊗ΟΔ' ἀφεώρα εἰς σχέσεις τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ αἱ ἀνάγκαι τῶν ἐργαζομένων, κοιναὶ δι' ὅλους, ἐπέβαλλον τὴν δικονομικὴν προστασίαν καὶ τῶν περὶ ὧν πρόκειται ἐργαζομένων, τοσούτῳ μᾶλλον, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 8, 265), καθ' ὅσον ὁ Νομοθέτης ἐσκέφθη νὰ ἐξυπηρετήσῃ καὶ τοὺς ἐπαγγελματίας καὶ βιοτέχνας διὰ τῆς ἐργατικῆς διαδικασίας (βλέπε τὸ ἄρθρ. 16 Α. Ν. 547|1937).

Τὸ ἀνώμαλον φαίνεται ἀκόμη μεγαλύτερον, ἂν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι οὔτε κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 634 Α. Πολιτ. Δικονομίας, προστεθέντος ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 2032|1939, δύναται ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν νὰ ἐπιδικάσῃ ὡς προσωρινὸν μέτρον ἀπαιτήσεις ἐκ σχέσεως τοῦ δημοσίου δικαίου (βλέπε σχετικῶς Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 12313|1948, Προεδρεύων *Γ. Κορκάρης*, ΕΕΔ 7, 150).

Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 14|1950

Διαδικασια Ν. Γ⊗ΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μ. Καλεύρας**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ε. Νουλέλλης, Ι. Ἀλατζᾶς

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου Γ⊗ΟΔ' (β. δ. τῆς 1-8-1920), ὡς τοῦτο, τροποποιηθὲν μεταγενεστέρως, ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ν. 765|1943), κατὰ τὴν εἰδικὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου τούτου δικάζεται πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ κατὰ ἐργοδότου, πηγάζουσα ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας, τὸ περιεχόμενον τῆς ὁποίας συνίσταται εἰς τὴν ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ παροχὴν ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἐκτελουμένης ἀποκλειστικῶς πρὸς ὄφελος καὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἐργοδότου, ἔχοντος δικαίωμα νὰ δίδῃ τῷ μισθωτῷ διαταγὰς καὶ ὁδηγίας (πρβλ. Α.Π. 101|1950, ΕΕΔ 9, 296, 149|1948, Θέμ. ΙΗ' 557, 395|1946, Θέμ. Ν.Η', 49, 55|1945, Θέμ. ΝΣΤ' 250, 117|1942, Θέμ. ΝΓ' 255 καὶ τὰς αὐτόθι παρατηρήσεις *Γ. Καποδίστρια, Κανκᾶ*, Ἔνοχ. ἄρθρ. 649 § 2, *Σιμωνέτου* ἐν Θέμ. ΝΔ' 1 ἐπ., 67 ἐπ. καὶ 145 ἐπ., ἰδίᾳ 146-147 καὶ τὰς αὐτόθι παραπομπάς). Ἑτέρωθεν ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ πρὸς ἀλλήλας τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 20 § 2 Δασικοῦ Κώδικος, 8, 9, 10, 12 καὶ 14 π. δ. τῆς 6-9-1931 περὶ δασικῆς διοικήσεως καὶ τῶν ἄρθρ. 10 καὶ 12 περὶ δασοφυλάκων, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ναὶ μὲν αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ἰδιωτικῶν δασοφυλάκων καταβάλλονται ὑπὸ τῶν ἰδιοκτητῶν ἢ διακατόχων δασῶν, οὐχ ἧττον ἡ ἐργασία αὐτῶν δὲν παρέχεται ἀποκλειστικῶς πρὸς ὄφελος τούτων, ἀλλὰ κυρίως τοῦ δημοσίου, διορίζονται ὑπὸ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ δασῶν μετὰ γνωμάτευσιν τοῦ οἰκείου δασάρχου, ἐνῷ οἱ ἰδιοκτῆται δὲν ἔχουσι δικαίωμα νὰ δίδωσιν αὐτοῖς διαταγὰς καὶ ὁδηγίας, τοὐναντίον οὗτοι τὸ μὲν ὑπάγονται ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ἁρμοδίου δασάρχου καὶ δασονόμου καὶ ὑποχρεοῦνται νὰ συμμορφοῦνται πρὸς τὰς διαταγὰς καὶ ὁδηγίας τούτων καὶ τῶν λοιπῶν ἱεραρχικῶς ἀνωτέρων των δασικῶν ὑπαλλήλων, ὡς προϊσταμένων των, τὸ δὲ ὑπόκεινται εἰς τὴν πειθαρχικὴν ἐξουσίαν τοῦ τε ἐπιθεωρητοῦ δασῶν ἢ τοῦ δασάρχου, τῶν πειθαρχικῶν αὐτῶν παραπτωμάτων κρινομένων, ὡς κρίνονται καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν δημοσίων δασοφυλάκων. Κατ' ἀκολουθίαν πάντων τούτων ἡ κρισιολογουμένη ἀγωγή, ἐγερθεῖσα ὑπὸ ἰδιωτικοῦ δασοφύλακος καὶ στρεφομένη κατὰ τοῦ ἐναγομένου ἰδιοκτήτου τοῦ δάσους, πρὸς φύλαξιν τοῦ ὁποίου διωρίσθη, μεθ' οὗ δὲν τυγ-

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

I. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ.—II. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.— III. ΑΔΕΙΑΙ ΜΙΣΘΩΤΩΝ.— IV. ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑΙ ΠΟΙΝΑΙ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ.— V. ΣΤΡΑΤΕΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ.

I. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

1. Πρόσθετοι αμοιβαί μισθωτών

Παροχή νυκτερινῆς ἐργασίας καὶ κατὰ Κυριακάς. Ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 καὶ 18310|1946 Υ. Α.— Συντρέχουσαι πρόσθετοι ἀμοιβαί, ἐφ' ὅσον ἡ νυκτερινὴ ἐργασία παρεσχέθη κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ λοιπὰς μὴ ἐργασίμους ἑορτάς.— Ὑπολογισμός.

Τὸ πρῶτον ἤδη, καθ' ὅσον γνωρίζομεν, ἀντιμετωπίζεται ὑπὸ τῆς δικαστηριακῆς πράξεως τὸ θέμα τῆς κατωτέρω πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως.

Τοῦτο ἀναλύεται εἰς τὸ ἂν, δάκις παρεσχέθη ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ νυκτερινὴ ἐργασία κατὰ Κυριακὰς καὶ ἄλλας ἐκ τοῦ νόμου ἐξαιρετέας ἡμέρας (περὶ αὐτῶν βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 358) δικαιοῦται ὁ μισθωτὸς ἀμφοτέρων τῶν ἐπὶ τοῦ κεκανονισμένου ἡμερομισθίου του ἢ μισθοῦ προσαυξήσεων ἐξ 75 ο|ο, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 5, 233) καὶ 25 ο|ο, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 (ΕΕΔ 5, 382) ὁμοίας.

Καταφατικῶς ἐπ' αὐτοῦ ἀποφαίνεται ἡ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1950|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Η. Τριανταφύλλου*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Ἑρμήλιος, Δ. Τρίμης

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ὁ ἐνάγων, ἐκθέτων ὅτι διατελεῖ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς ἐναγομένης, ὡς τεχνίτης, καὶ ὅτι κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 1 Ἀπριλίου 1946 ἕως 31 Μαρτίου 1950 εἰργάσθη κατὰ τὸν ἐν αὐτῇ ἀναφερόμενον ἀριθμὸν νυκτῶν ἀπὸ τῆς 11 μ.μ. τοῦ Σαββάτου μέχρι τῆς 7 π. μ. τῆς Κυριακῆς, ὡς καὶ κατὰ τὰς ἰδίας ὥρας τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου καθιερουμένων ὡς μὴ ἐργασίμων ἑορτῶν, αἰτεῖται τὴν καταβολὴν τῆς κατὰ τὸ 0|ο προσαυξήσεως ἐπὶ τοῦ ἑκάστοτε ἡμερομισθίου του, τῆς χορηγουμένης ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ἐνάγων, καθ' ἃς περιπτώσεις, ἐργασθεὶς ἐντὸς τοῦ κρισίμου ὡς ἄνω διαστήματος κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νυκτός, ἔλαβε τὴν διὰ τὴν νυκτερινὴν ταύτην ἐργασίαν του ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310|46 Υ. Α. χορηγουμένην ἐξ 25 ο|ο προσαύξησιν τοῦ ἡμερομισθίου του, οὐδαμῶς, κατὰ τὴν κρίσιν μας, κωλύει τὴν ἀπαίτησιν ἐπὶ τὴν καταβολὴν καὶ τῆς ἐξ 75 ο|ο προσαυξήσεως τῆς ρηθείσης 8900|46 Υ.Α., ἐφ' ὅσον ἡ νυκτερινὴ ἐργασία παρεσχέθη κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς λοιπὰς μὴ ἐργασίμους ἑορτάς. Οἱ λόγοι, δι' οὓς παρέχονται ὑπὸ τῶν ὡς ἄνω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων αἱ μνησθεῖσαι προσαυξήσεις, εἶναι σαφεῖς καὶ κεχωρισμένοι καὶ διάφοροι ἐν ἑκατέρᾳ τούτων. Ἡ προσαύξησις τῆς 8900|1946 Υ. Α. χορηγεῖται πρὸς ἀποζημίωσιν τοῦ μισθωτοῦ διὰ τὴν ὡς ἐκ τῆς ἐργασίας του στέρησιν τῆς ἀναπαύσεως ψυχαγωγίας καὶ ἐκπληρώσεως τῶν κοινωνικῶν αὐτοῦ ὑποχρεώσεων κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου καθιερωμένας ἡμέρας ἀργίας, ἐνῷ ἡ προσαύξησις τῆς 18310|1946 Υ.Α. χορηγεῖται διὰ τὴν νυκτερινὴν ἐργασίαν, θεωρουμένην, ὡς εἰκός, ἐπαχθεστέραν τῆς ἡμερησίας. Ἡ τελευταία δ' αὕτη προσαύξησις παρέχεται κατὰ πᾶσαν νύκτα ἐργασίας, εἴτε αὕτη συμπίπτει μὲ Κυριακὴν ἢ ἄλλην μὴ ἐργάσιμον ἡμέραν, εἴτε οὔ, ἐξ οὗ ἕπεται, ὅτι ὁ ἐργασθεὶς τὰς νύκτας τῶν ἡμερῶν ἐκείνων δικαιοῦται τῆς προσαυξήσεως ἀμφοτέρων τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, πάντες δὲ οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου ἰσχυρισμοὶ τῆς ἐναγομένης εἶναι ἀπορριπτέοι, ὡς ἀβάσιμοι. Ἐξ ἑτέρου προϋπόθεσις τῆς καταβολῆς τῆς προσαυξήσεως τῆς 8900|46 Υ. Α. δὲν εἶναι ἡ παροχὴ ἐργασίας μόνον κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας, ἀποκλειομένη ὅταν παρέχηται κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νυκτός, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι, ὡς ἀβασίμως ὑποστηρίζει ἡ ἐναγομένη, μόνον κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας στερεῖται ὁ μισθωτός, ἐργαζόμενος κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς νομίμου ἀργίας, τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου σκοπουμένης παροχῆς αὐτῷ τῆς δυνατότητος πρὸς ἀνάπαυσιν, ψυχαγωγίαν κλπ., καθ' ὅσον, ἂν ἡ ἐκδοχὴ αὕτη ἦτο ὀρθή, ἀφ' ἑνὸς μὲν θὰ ἐστερεῖτο τῶν πλεονεκτημάτων τῆς ἀργίας, ὑποχρεούμενος νὰ κοιμηθῇ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας, ἐφ' ὅσον ἀπησχολήθη κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νυκτὸς καὶ ἐστερήθη τοῦ ὕπνου κατὰ τὴν νύκτα, ἀναιρουμένου οὕτω τελείως τοῦ ἐκ τῶν σχετικῶν περὶ ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως διατάξεων ἐπιδιωχθέντος σκοποῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ κατὰ τὸν χειμῶνα, ὅτε ἡ διάρκεια τῆς ἡμέρας εἶναι πολὺ μικροτέρα ἢ κατὰ τὸ θέρος, θὰ περιωρίζετο μέχρις ἐκμηδενίσεως ἡ ἀπόλαυσις τῶν εὐεργετημάτων τῆς ἀργίας. Ἑπομένως ἡ ἀγωγὴ εἶναι νόμῳ βάσιμος καὶ ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν.

Ἐκ τοῦ κειμένου τῶν προρρηθεισῶν ὑπ' ἀριθ. 8900 καὶ 18310 τοῦ 1946 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ ὑπ' αὐτῶν χορηγουμένη προσαύξησις εἶναι καταβλητέα ἐπὶ τοῦ νομίμου μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου. Κατὰ τοῦτο, δοθέντος ὅτι ἡ πρόσθετος αὕτη ἀμοιβὴ καλύπτει τὴν ὀφειλομένην τῷ ἐνάγοντι προσαύξησιν διὰ τὴν κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἀργίας ἐργασίαν του τοῦ ὡς ἄνω χρονικοῦ διαστήματος, ὑπολογιζομένην ἐπὶ τοῦ νομίμου ἡμερομισθίου του, ἕπεται ὅτι οὗτος δὲν δικαιοῦται τῆς

χάνει συνδεδεμένος διὰ σχέσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἀφοῦ ὑπόκειται, κατὰ τ' ἀνωτέρω, εἰς τὴν διοικητικὴν καὶ πειθαρχικὴν δικαιοδοσίαν τῶν ἁρμοδίων δασικῶν Ἀρχῶν καὶ δι' ἧς ἀγωγῆς αἰτεῖται ἡ καταβολὴ αὐτῷ καθυστερουμένων ἀποδοχῶν ὑπάγεται εἰς τὴν κοινὴν διαδικασίαν καὶ οὐχὶ εἰς τὴν εἰδικὴν παροῦσαν τοιαύτην τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ' καὶ ἀναρμοδίως εἰσήχθη κατὰ ταύτην. Δέον ὅθεν, ἐρευνωμένης ἐξ ἐπαγγέλματος τῆς τοιαύτης ἀναρμοδιότητος, νὰ κηρυχθῶμεν ἀναρμόδιοι καὶ παραπέμψωμεν ταύτην (*), συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 25 Πολ. Δικ. (ὡς συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 5 ν. δ. τῆς 4|5-9 1925, κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ ν. 3887|1929), εἰς τὰ κατὰ τὴν κοινὴν διαδικασίαν ἁρμόδια τακτικὰ δικαστήρια (πρβλ. ad hoc Πρωτ. Χαλκίδος 1|1949 ΕΕΔ 8, 518).

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Βλέπε ὅμως *Ι. Ἀποστολοπούλου*, Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, Ι τόμος, § 7.

προσαυξήσεως διά τὸ διάστημα τοῦτο (1-4-1946 ἕως 1-11-1947), ὡς πρὸς τὸ ὁποῖον ἡ ἀγωγὴ εἶναι ἀπορριπτέα, καὶ τὸν περὶ τούτου βάσιμον τῆς ἐναγομένης ἰσχυρισμόν.

3. Ἀμοιβαὶ ὑπηρετριῶν

Παράδεκτὸν ἀγωγῆς ἐξ ἀνωνύμου συναλλάγματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ'. —Ἀπαλλαγὴ ἐργατικῶν ἀγωγῶν καταβολῆς δικαστικοῦ ἐνσήμου.—Μὴ ὑπαγωγὴ ἀποζημιώσεως ὑπηρετρίας κατὰ δικαίαν καὶ εὔλογον κρίσιν εἰς Ν. 18]1944 «περὶ νομισματικῆς διαρρυθμίσεως».

Περὶ τοῦ ὅτι καὶ αἱ ἐξ ἀνωνύμου συναλλάγματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν διαφοραὶ ἐκδικάζονται κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΨΟΔ', ὡς δέχεται ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, εἶναι ἀναμφισβήτητον (βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 295, ΕΕΔ 9, 497, ἔνθα νομολογία).

Παραιτέρω ἡ αὐτὴ ἀπόφασις ἀκολουθεῖ τὴν ἄποψιν, ὅτι αἱ τοιαῦται ἀπαιτήσεις δὲν ὑπέκεινται εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Ν. 18]1944 γενομένην νομισματικὴν διαρρύθμισιν (πρβλ. ὅμως Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 271]1950, εἰσηγητὴς Γ. Σωτηρόπουλος, ΕΕΔ 9, 497, ἔνθα καὶ ἀντίθετοι ἀπόψεις καὶ νομολογία).

Πρωτοδίκου Τριπόλεως 19]1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης: ὁ κ. *Α. Παπαμητρόπουλος*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Λ. Γκογκόρης, Ν. Σταθόπουλος

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς της ἡ ἐνάγουσα ἐκτίθησιν, ὅτι ἐν Τριπόλει κατ' Αὔγουστον 1941 διὰ τῆς μητρός της, νομίμου αὐτῆς ἐπιτρόπου, συμφωνήσασα μετὰ τῶν ἐναγομένων προσελήφθη ἔκτοτε ὑπ' αὐτῶν ὡς ὑπηρέτρια δι' ἀόριστον χρόνον καὶ ἐπὶ χρηματικῇ ἀμοιβῇ, ἐκτὸς τῆς βαρυνούσης τοὺς ἐναγομένους διατροφῆς, ἐνδύσεως της, καὶ ἰδίου ἐφ' ἅπαξ ποσοῦ, εὐλόγου διὰ τὴν διὰ γάμου ἀποκατάστασίν της, ἐφ' ὅσον θὰ παρέμενε μέχρις ἀναλόγου ἡλικίας της, κατὰ τὴν συμφωνίαν των, καὶ περὶ ὧν νῦν δὲν πρόκειται, δι' ὁλόκληρον τὸν χρόνον τῆς ὑπηρεσίας της ὁριστέα κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀποχωρήσεώς της, κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρὸς καὶ συνήθειαν κρατοῦσαν ἐν Τριπόλει, ὑπηρέτησε δὲ ὡς τοιαύτη πλησίον τῶν μέχρις 29 Νοεμβρίου 1949, ὅτε καὶ ἀπεχώρησεν. Ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1943 συνεφώνησε μετὰ τῶν αὐτῶν ἐναγομένων καὶ ἔκτοτε εἰσέφερεν αὐτοῖς τὰ ἀντίστοιχα εἰς τὸ ἀτομικόν της δελτίον διανεμηθέντα ἄρτον καὶ τρόφιμα μέχρι τῆς ἀποχωρήσεώς της, ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἀποδόσεως τῆς ἀξίας των, ὑπολογιστέας συνολικῶς κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀποχωρήσεώς της μετὰ τῶν μισθῶν της. Καὶ διώκει: Νὰ ὑποχρεωθῶσιν οἱ ἐναγόμενοι, εἰς ὁλόκληρον ἕκαστος, νὰ καταβάλωσιν ἐκείνῃ α) δραχμὰς 10.000.000 δι' ἀντιμισθίαν της καὶ β) δραχμὰς 1.500.000 δι' ἀξίαν τῶν ὡς ἄνω τροφίμων. Τούτων δεδομένων ἡ κρινομένη ἀγωγή, παραδεκτὴ καὶ χωρὶς καταβολὴς διὰ τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς δικαστικοῦ ἐνσήμου, ἅτε μὴ ἀπαιτουμένου τοιούτου κατὰ τὴν ἐπὶ ἐργατικῶν διαφορῶν διαδικασίαν κατὰ τὴν ἣν δεχόμεθα ὀρθοτέραν γνώμην (Πρωτ. Ἀθηνῶν 1606]49, ΕΕΔ 9, 328 καὶ πολλαὶ ἄλλαι), ἁρμοδίως εἰσάγεται ἐνώπιόν μας ὡς πρὸς τὸ πρῶτον κονδύλιον αὐτῆς καὶ νόμῳ βάσιμος τυγχάνει, ἐπιστηριζομένη εἰς τὰς περὶ ἀνωνύμου συναλλάγματος διατάξεις τοῦ πρὸ τοῦ Α.Κ. ἰσχύσαντος δικαίου, ἐφαρμοστέας ἐν προκειμένῳ διὰ τὸν καθ' ὃν ἔλαβον χώραν χρόνον τὰ παραγωγικὰ τῆς συμβάσεως γεγονότα (ἄρθρ. 24 Εἰσαγ. Νόμου Α.Κ.), τὰ δὲ ἐναντία ὑπὸ τῶν ἐναγομένων ἐπαγόμενα, τὰ διὰ τὴν μὴ καταβολὴν ἐνσήμου εἶναι ἀπορριπτέα, ὡς καὶ τὰ περὶ ἀναρμοδιότητός μας, καθ' ὅσον εἰς τὴν ἐξαιρετικὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΨΟΔ'] 1912 (ἄρθρ. 1, ὡς ἰσχύει μετὰ τὸν Ν. 765]1943 καὶ Ν. 1968]41) ὑποβάλλεται πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ κατὰ ἐργοδότου, ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, σαφῶς δεξυνάγεται ἐκ τῆς ρηθείσης ταύτης διατάξεως, ὅτι εἰς τὴν ἁπλῆν καὶ ταχείαν διαδικασίαν τοῦ ἄνω νόμου ὑπάγονται αἱ ἰδιωτικαὶ ἀξιώσεις μισθωτῶν κατὰ ἐργοδοτῶν, αἱ βάσιν ἔχουσαι σύμβασιν ἐργασίας ἐξηρτημένης ἀντὶ ἀμοιβῆς, ἀνεξαρτήτως τοῦ τρόπου καθορισμοῦ ταύτης (ἐργασίας περιλαμβανομένης ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς κατὰ τὸ Ἀστ. Δίκαιον συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας), ἀδιαφόρου ὄντος ἂν ὁ μισθὸς ὡρίσθη ρητῶς ἢ ἄφέθη ὁ καθορισμὸς αὐτοῦ εἰς τὴν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός (Πρωτοδίκου Ἀθ. 6530]48, ΕΕΝ, 8, 109—110, Α. Π. 33]32, Θ ΜΓ' 226, 313]48, ΕΕΔ 7.537, Θ ΝΘ' 793, 101]5[, ΕΕΔ 9. 236). Ὅτι ἀπορριπτέα τυγχάνει ἡ τῶν ἐναγομένων ἔνστασις, καθ' ἣν ἡ ἀπαιτησις τῆς ἐναγούσης διὰ μισθοὺς της μέχρι Νοεμβρίου 1944 ἐμπίπτει εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 18]44 «περὶ νομισματικῆς διαρρυθμίσεως» καὶ λογίζεται ἐξοφληθεῖσα κατ' ἄρθρ. 1 §§ 2 καὶ 3 τοῦ Α. Ν. 1073]46, ὡς ἀβάσιμος—ἅτε τῆς ἐνδίκου ἀπαιτήσεως μὴ οὔσης ἀρχῆθεν ἐκφεφρασμένης εἰς δραχμὰς καὶ μὴ ρυθμισθείσης ὡς τοιαύτης κατὰ τὴν ὀρθοτέραν γνώμην (πρβλ. Πρωτοδίκου Ἀθ. ἀνωτ. 6530)48 *Τριανταφυλλ.* ΕΕΝ ιδ' 305 ἐπόμ. Γνωμ. Εἰσ. Α. Π. 21]48, ΕΕΝ ιε' 460, Α.Π. 334]48, Ἑρμ. Α.Κ. Εἰσαγ. 291—292 ἀριθ. 27 σελ. 51, Πρωτοδικείου Ἀθ. ὡς ἐφετείου 2711]50, ΕΕΔ 9, 497).

Ἐρευνητέα ἄθεν ἡ κρινομένη ἀγωγή, κατὰ τὸ ρηθὲν πρῶτον αὐτῆς κονδύλιον, περαιτέρω κατ' οὐσίαν. Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ἡ ἀφορῶσα εἰς τὸ δεύτερον κονδύλιον δι' ἀξίαν τοιαύτην τῶν περὶ ὧν διελήφθη τοῦ δελτίου τῆς ἐναγούσης εἰδῶν τροφίμων, ἀναρμοδίως εἰσάγεται κατὰ τὰ ἐν τῇ ἠγνηθείσῃ σκέψει, ἐνώπιόν μας, λόγῳ ὕλης καὶ τυγχάνει ἀπορριπτέα, μὴ δυναμένου νὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 25 Πολ. Δικ. περὶ παραπομπῆς αὐτῆς εἰς τὸ ἁρμόδιον Δικαστήριον, ἅτε τῶν στοιχείων ταύτης, (ἐκθέσεως-ἀγωγῆς) μὴ πληρούντων τὰ κατὰ νόμον τοιαῦτα δικογράφου ἀγωγῆς, βάσει τῆς ὁποίας δυνατὸν νὰ ἐπιληφθῇ τὸ δικαστήριον (Γ. Ἀποστολ. Ὁ Πρ. Πρωτοδικῶν Ι Τόμ. § 7). Ἐβεβαιώθησαν τὰ ἑξῆς: Πράγματι ἡ ἐνάγουσα προσελήφθη ὡς ὑπηρέτρια τὸν Αὔγουστον 1941 καὶ εἰς ἡλικίαν 11 ἐτῶν (ἄγει σήμερον τοιαύτην 20 ἐτῶν) ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν ἐναγομένων Γ. Β. μὲ τὴν συμφωνίαν νὰ καταβληθῇ αὐτῇ ὑπ' ἐκείνου κατὰ τὸν χρόνον ἀποχωρήσεώς της ἀνάλογον χρηματικὸν ποσὸν κατὰ κρίσιν ἀγαθὴν Συνήθης τυγχάνει τοιαύτη συμφωνία καὶ ἐν τῇ πόλει τῆς Τριπόλεως καὶ πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος. Παρέσχε δὲ τὰς ὑπηρεσίας της ἡ ἐνάγουσα μέχρι Νοεμβρίου 1949, ἤτοι ἐπὶ 8 ἔτη καὶ 4 μῆνας ἐν συνόλῳ. Τὰ ἀντίθετα ὑπὸ τῶν ἐναγομένων περὶ συμφωνίας των μετὰ τῆς ἐναγούσης διὰ καταβολὴν καθ' ἕκαστον μῆνα, ἥτις καὶ ἐπραγματοποιεῖτο εἰς τὴν μητέρα της, ὡς ἐπίτροπον, μέχρι καὶ τοῦ Μαρτίου 1945, τοῦ μισθοῦ της οὐδαμῶς ἐβεβαιώθησαν. Ὅτι δὲν ἐπιθανολογήθη κἂν τὸ ὑποστηριχθέν, ὅτι διὰ καθ' ἕκαστον μῆνα τοῦ 1946, ὡς καὶ τοὺς τοῦ 1947 μέχρι Μαΐου, συνεφωνήθη μισθός της ἐκ δραχ. 30.000 καὶ κατὰ Μάϊον 1947 νέος τοιοῦτος μέχρις ἀποχωρήσεώς της ἐκ δραχμῶν 50.000 μηνιαίως. Τυγχάνει δ' ὁ ἐκ τῶν ἐναγομένων ὡς ἄνω ἰατρὸς καὶ ἱκανός, ὥστε, συναλλασσόμενος μετὰ τῶν μεθ' ὧν εἶχε συναλλαγὰς καὶ συνεπῶς καὶ τῆς ἐναγούσης ἢ τῆς μητρός

της, νά διασφαλίζῃ τάς μετ' αὐτῆς τακτικῶς καί καθ' ἃ ἐπιτάσσουν οἱ νόμοι καί τά στοιχειώδη ἴδια αὐτοῦ συμφέροντα, συμβάσεις, συμφωνίας καί ἐξοφλήσεις. Εἰς ἐπίρρωσιν τούτων συντελεῖ καί τό γεγονός τῆς ἐκδόσεως ὑπ' αὐτοῦ ἐπ' ὀνόματι τῆς ἐναγούσης βιβλιαρίου Ταχυδρομικοῦ Ταμιευτηρίου, ἐξ οὗ δείκνυται ἡ ἔκτοτε καί κατά καιρούς μέχρι τέλους 1949 κατάθεσις δραχμῶν 1.600.000. Κατά ταῦτα, καί κρινομένου ὑφ' ἡμῶν ὅτι εὔλογος μισθός τῆς ἐναγούσης δι' ἕκαστον μῆνα τῶν τριῶν πρώτων ἐτῶν — δεδομένης καί τῆς μικρᾶς αὐτῆς τότε ἡλικίας καί τῆς ἐντεῦθεν ὑπ' αὐτῆς παροχῆς ὑπηρεσιῶν ἐπίσης μικρῶν — δέον ν' ἀνέλθῃ εἰς τό ποσόν δραχμῶν 40.000, καί δι' ἕκαστον τῶν ἑπομένων ἐτῶν μῆνα εἰς δραχμάς 100.000, ἡ ἔνδικος ἀγωγή, βάσιμος καί κατ' οὐσίαν ἐν μέρει ἐλέγχεται καί μόνον κατέναντι τοῦ ἐναγομένου, ἤτοι διά ποσόν 1.440.000 (μῆνες 36 Χ 40.000 δρχ.) + 6.400.000 (μῆνες 64 Χ 100.000 δρχ.), τοὐτέστιν ἐν συνόλῳ διά δραχμάς 7.840.000.

3.—Εἰδικαί ὑπουργικαί ἀποφάσεις καί συλλογικαί συμβάσεις ἐργασίας.

Ἀμοιβή μισθωτῶν ἐργοστασίου διθειούχου ἄνθρακος.—Ἰσχύουσαι ὑπουργικαί ἀποφάσεις πρό τῶν ἀπό 4|11|1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.—Ἰσχύς εἰδικῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περί προσθέτου ἀμοιβῆς μισθωτῶν δι' ἐργασίαν κατά Κυριακάς, νυκτερινήν ἐργασίαν καί ἀποζημίωσιν ἐκτός ἕδρας κατά τάς συλλογικάς συμβάσεις ἐργασίας.

Ἐκτός τοῦ εἰδικοῦ ἐνδιαφέροντος τῆς κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως, γενικοῦ ἐνδιαφέροντος εἶναι ἡ ἄποψις αὐτῆς ὅτι καί μετά τάς ἀπό 4|11|1947 γενικάς συλλογικάς συμβάσεις ἐργασίας δέν θεωροῦνται σιωπηρῶς κατηργημέναι αἱ προϋφιστάμεναι αὐτῶν ὑπουργικαί ἀποφάσεις ἐκδοθεῖσαι δυνάμει τοῦ Ν. 28|1944, καθ' ἃς ἐπιβάλλονται πρόσθετοι ἀμοιβαί ἐπί τῶν ἐκάστοτε ἡμερομισθίων καί μισθῶν (βλέπε διά τάς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 καί 18310|1946 ὑπουργικάς ἀποφάσεις περί προσθέτου ἀμοιβῆς μισθωτῶν δι' ἐργασίαν κατά Κυριακάς καί λοιπάς ἐκ τοῦ νόμου μή ἐργασίμους ἡμέρας καί διά νυκτερινήν ἐργασίαν Α Π. 340|1950, εἰσηγητής *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 9, 586, Α Π. 414|1950, εἰσηγητής *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 9, 690, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2616|1948, Πρωτοδίκης *Χ. Ζέρβας*, ΕΕΔ 7, 443, ἔνθα σημειώσαις μας, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 69|1949, Πρωτοδίκης *Β. Φαρμακίδης*, ΕΕΔ 9, 156, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2974|1949, Πρωτοδίκης *Ε. Μαλλιάρας*, ΕΕΔ 9, 809, βλέπε καί τό ἀπό 5 Μαρτίου 1948 Διάταγμα «περί ἄρσεως τῆς Κυριακῆς ἀναπαύσεως τήν 14 Μαρτίου 1948, ΕΕΔ 7, 222, καί διά τήν ὑπ' ἀριθ. 21094|2990|1946 ὑπουργικήν ἀπόφασιν περί παροχῆς προσθέτου ἀποζημιώσεως εἰς τό ἐκτός ἕδρας ἀποστελλόμενον προσκαίρως προσωπικόν (ΕΕΔ 5, 533) πρβλ. Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6716|49, εἰσηγητής *Ε. Γιοτσαλίτης*, ΕΕΔ 9, 716).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2193|1950

Διαδικασία Ν. ΓΧΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Ε. Μαλλιάρας*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Καρανικόλας, Ι. Δ. Φαρμάκης, Ν. Σταματόπουλος.

Καθ' ἃ ἐκθέτει ἐν τῇ ἀγωγῇ του, ὁ ἐνάγων ἐργάζεται ἀπό ἐτῶν ὡς ἀρχιθερμαστής τοῦ ἐν Μακρυάμμῳ Ἐλευσῖνος ἐργοστασίου τῆς ἐναγομένης (διθειούχου ἄνθρακος), ἐνῷ δ' ἐδικαιοῦτο, δυνάμει τῶν ὑπ' ἀριθ. 29498|1945 καί 19311|1946 εἰδικῶν κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας, τοῦ ὑπ' αὐτῶν προβλεπομένου εἰδικοῦ προσθέτου ἐπιδόματος 35 ο|ο, ἄλλως 20 ο|ο ἐπί τῶν ἀποδοχῶν του, ἤτοι ἐδικαιοῦτο λαμβάνειν δραχμάς 4.511.590, ἄλλως δραχμάς 2.595.195, κατά τά εἰδικώτερον ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀναφερόμενα μηνιαίως ποσά, δέν τῷ κατεβλήθη τό εἰρημένον ποσόν ὑπό τῆς ἐναγομένης, ἰσχυριζομένης ὅτι μετά τήν ἀπό 4|11|1947 συλλογικήν σύμβασιν ἐργασίας ἐργατοτεχνιτῶν ἔπαυσαν ἰσχύουσαι αἱ εἰρημέναι ὑπουργικαί ἀποφάσεις καί αἰτεῖται ἤδη, ὅπως ὑποχρεωθῇ αὕτη πρός καταβολήν του.

Αἱ ἐπικαλούμεναι ὑπό τοῦ ἐνάγοντος ὑπ' ἀριθ. 29498|945 καί 19311|1946 κοιναί ἀποφάσεις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας, ἔχουν ὡς ἑξῆς: Ἡ πρώτη: «Καθορίζομεν προσαύξησιν τριάκοντα πέντε ἐπί τοῖς ἑκατόν (35 ο|ο) ἐπί τῶν ἑκάστοτε νομίμων ἀποδοχῶν (μισθῶν καί ἡμερομισθίων) παντός ἐν γένει τοῦ ὑπαλληλικοῦ καί ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ τοῦ ὡς ἄνω ἐργοστασίου (δηλ. τοῦ ἐν Ἐλευσῖνι ἐργοστασίου διθειούχου ἄνθρακος). Ἡ δευτέρα δέ: «Προσαυξάνομεν κατά εἴκοσι τοῖς ἑκατόν (20 ο|ο) τάς ὑπό τῶν ἑκάστοτε ἡμετέρων ἀποφάσεων καθοριζομένας ἀποδοχάς τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐργοστασίου διθειούχου ἄνθρακος Ἐλευσῖνος καί Ἠλεκτροχημικῆς Ἑλλάδος». Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων ἀμφοτέρων τῶν ἀποφάσεων συνάγεται ὅτι ἡ δευτέρα κατήργησε σιωπηρῶς τήν πρώτην, ἀφοῦ ρυθμίζει ἐκ νέου τό αὐτό θέμα κατά διάφορον τρόπον ὡς πρός τό ποσοστόν τῆς προσαυξήσεως (*Οἰκον., Γεν. Ἀρχαί* § 5 σημ. 4). Ἀφοῦ δέ ἡ δευτέρα (19311|1946) κατά τροποποίησιν τῆς πρώτης (29498|1945) ὁρίζει, ὅτι ἡ προσαύξησις ὑπολογίζεται ἐπί τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ὡς ἄνω προσωπικοῦ, οἷαι καθορίζονται ὑπό τῶν ἑκάστοτε ἀποφάσεων τῶν ἰδίων Ὑπουργῶν (Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας), ἐνῷ ἡ πρώτη καθώριζεν, ὅτι ὁ ὑπολογισμός γίνεται ἐπί τῶν ἑκάστοτε «νομίμων ἀποδοχῶν» τοῦ προσωπικοῦ, ἕπεται ὅτι, ἐπελθουσῶν τῶν ἀπό 4|11|1947 καί 1|12|1947 γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων καί καταργηθεισῶν τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, δι' ὧν ἕως τότε καθωρίζοντο αἱ ἀποδοχαί τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, τεχνιτῶν καί ἐργατῶν, συγκατηργήθη καί ἡ εἰρημένη ὑπ' ἀριθ. 19311|1946 ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας «περί προσαυξήσεως ἀποδοχῶν ἐργαζομένων εἰς ἐργοστάσια διθειούχου ἄνθρακος κλπ.» (ἐάν ἴσχυε κατά τήν 4|11|1947 ἡ ὑπ' ἀριθ. 29498|1945 ἀπόφασις, δέν θά ἐθεωρεῖτο κατηργημένη, ἀφοῦ ἀναφέρεται εἰς τάς «νομίμους ἀποδοχάς», ὡς δέν θεωροῦνται κατηργημέναι αἱ ὑπ' ἀριθ. 18310|1946, ἀφορῶσα προσαύξησιν κατά 25 ο|ο λόγῳ νυκτερινῆς ἐργασίας, ἡ ὑπ' ἀριθ. 21094|2990|1946 «περί καθορισμοῦ προσθέτου ἡμερησίας ἀποζημιώσεως διά τούς ἐκτός ἕδρας ἀπασχολουμένους μισθωτούς» καί ἡ ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 «περί καταβολῆς πρόσημένου ἡμερομισθίου (75 ο|ο) εἰς ἐργαζομένους κατά τάς μή ἐργασίμους ἡμέρας». Τούτων οὕτως ἐχόντων ἡ κρινομένη ἀγωγή ἀποβαίνει ἀπορριπτέα ὡς νόμῳ ἀβάσιμος.

II

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1.—Σιωπηρά ἀνανέωσις ὡρισμένου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας.

Μετατροπή συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου εἰς ἀορίστου. — Μή συνυπολογισμός ἐπί καταγγελίας καί χρόνου συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου. — Ἐφαρμογή ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 καί διά συμβάσεις ἐργασίας κάτω τοῦ διμήνου.

Ἡ περίπτωσις τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως ἀναφέρεται εἰς σύμβασιν ὡρισμένου χρόνου, ἡ ὁποία προέκυπτεν ἐκ τῆς ἐκτελέσεως ὡρισμένου ἔργου.

Τὸ ὡρισμένον ἔργον ἀποπερατώθη, μετὰ ταῦτα ὅμως ὁ ἐνάγων ἐξηκολούθησε παρέχων εἰς τὸν ἐργοδότην του τὰς ὑπηρεσίας του, ἄνευ ἐναντιώσεως αὐτοῦ ἐπὶ χρόνον ὀλιγώτερον τοῦ διμήνου, ὁπότε κατηγγέλθη ἡ σύμβασις ἐργασίας.

Ἐντεῦθεν προέκυψε τὸ ζήτημα, ἂν δπολογίζεται ὁ χρόνος ὁ διαδραμὼν ἐν συμβάσει ὡρισμένου χρόνου διὰ τὴν κατὰ τὸν Ν. 2112 ἀποζημίωσιν, ἡ ὁποία, ὡς γνωστόν, ὀφείλεται μετὰ παρέλευσιν διμήνου ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐργασίας.

Ἀρνητικῶς ἀποφαίνεται ἡ κατωτέρω δικαστικὴ ἀπόφασις (πρβλ. τὰς ἐν αὐτῇ παραπομπάς, πρόσθες καὶ Α Π. 394|950 Β' Τμήματος, εἰσηγητὴς *Ι. Πίκουλας*, ΕΕΔ 9, 704).

Περαιτέρω ἡ αὐτὴ ἀπόφασις λύει κατὰ τὴν κρατοῦσαν ἐν τῇ νομολογίᾳ ἀποψιν τὸ ζήτημα τῆς τηρήσεως τῶν τυπικῶν προϋποθέσεων τοῦ Ν. 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη, καὶ εἰς ἣν περίπτωσιν ὁ μισθωτὸς δὲν ἔχει συμπληρώσει ὑπηρεσίαν δύο μηνῶν παρὰ τῷ ἐξ οὗ ἀπολύεται ἐργοδότῃ του.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2042|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Β. Φερμανίδης*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Μαρινόπουλος, Η. Τόμπρος

Ἐβεβαιώθημεν ὅτι ἡ ἐναγομένη κατήγγειλε τὴν ἔνδικον σύμβασιν ἐργασίας ἐγγράφως, ὅτι αὕτη ἀνήγγειλεν ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 § 3 τοῦ Νόμου 118 τοῦ 1945, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Νομοθ. Διατάγματος τῆς 8|11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου τούτου κλπ. καὶ τοῦ ἄρθρου 6 § 3 τοῦ Νομοθ. Διατάγματος 1255 τοῦ 1949 ὁριζομένης ὀκταημέρου προθεσμίας καὶ ὅτι ἐν τῇ ἐν λόγῳ ἀναγγελίᾳ τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος περιελήφθησαν ἅπαντα τὰ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560 τοῦ 1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας καθοριζόμενα στοιχεῖα. Ἀφ' ἑτέρου ἡ ἐναγομένη δὲν ὑπεχρεοῦτο νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν ἐνάγοντα ἀποζημίωσιν διὰ τὴν ἀπόλυσιν του, διότι, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 9 § 1 τοῦ νόμου 118, συνδυαζομένου πρὸς τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Νόμου 2112 τοῦ 1920 καὶ τὸ ἄρθρον 2 § 3 τοῦ Β Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 2112 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν», καταβολὴ ἀποζημιώσεως δὲν ἀπαιτεῖται, ὅταν ἡ παροχὴ τῆς ἐργασίας δὲν ὑπερέβη τὸ δίμηνον (ὁρα Πρωτοδικεῖον Ἀθ. 1663|1948, ΕΕΔ 7, 315 καὶ ἡμετέρας 5310|1948, ΕΕΔ 7, 818, 8688|949, Θέμ. ΞΑ' 210), ἐν προκειμένῳ δὲ ἡ ἐργασία, ἣν παρέσχεν ὁ ἐνάγων εἰς τὴν ἐναγομένην, δυνάμει συμβάσεως ἀορίστου χρόνου καὶ ἥτις ἐργασία εἶναι ἡ μόνη ὑπολογιστέα, προκειμένου νὰ καθορισθῇ ἡ ὕπαρξις δικαιώματος πρὸς λῆψιν ἀποζημιώσεως, λόγῳ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως καὶ τὸ ποσὸν αὐτῆς (*Καποδίστρια*, Ἔρμ. Ἐργ. Δικ. § 425, Α. Π. 596|1949, ΕΕΔ 9, 157) καλύπτει, κατὰ τὰ ἐκτεθέντα, μόνον τὸ ἀπὸ 18ης Δεκεμβρίου 1949 μέχρις 25ης Ἰανουαρίου ἐ.ἔ. χρονικὸν διάστημα.

2.—Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μισθωτῶν Δήμων

Πρόσωπα ὑπαγόμενα μετὰ τὸ Ν. Δ. 1255|1949 εἰς ἀσφάλισιν Ταμείου Ἀνεργίας καὶ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας.—Ὑπαγωγὴ καὶ προσωπικοῦ Δήμων, ἐφ' ὅσον τελεῖ μετ' αὐτοῦ ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου.—Προϋπόθεσις ὅμως καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112 ἢ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, ἐφ' ὅσον συντρέχουν οἱ ἱδρυτικοὶ τῆς προστασίας αὐτῶν ὅροι.—Αἴτημα καταψηφίσεως μισθῶν.

Ἀπηχεῖ ἡ κατωτέρω δικαστικὴ ἀπόφασις τὴν κρατήσασαν ἤδη ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ τροπαποιητικοῦ τοῦ Ν. 118|45 Ν. Δ. 1255|1949 (ΕΕΔ 8, 961) ὀρθὴν (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 546), ἀποψιν ὅτι δὲν ἐνδιαφέρει πλέον μετὰ τὸ Ν. Δ. 1255|949, ἂν ὁ ἐργοδότης ἀσκῇ ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμεταλλεύσιν, ὡς συνέβαινε κατὰ τὸ προϊσχὸν τοῦ ἀνωτέρω Ν. Δ. δίκαιον, ἀλλ' ἀρκεῖ μόνον, ὅπως ὁ μισθωτὸς ἀσφαλίζεται κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ Ι.Κ.Α.

Οὕτω εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|9 5 καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἡ ὁποία ἐνδιαφέρει τὸ θέμα, ὑπάγονται καὶ οἱ ἐργαζόμενοι εἰς νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου (Δημόσιον, Δῆμοι κλπ.), ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω ἐκτεθεῖσαν προϋπόθεσιν (βλέπε καὶ Πρωτοδίκου Πειραιῶς 489|50, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 546, Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 350|50, Πρωτοδίκης *Π. Δουμπόγιας*, ΕΕΔ 8, 597, Πρωτοδίκου Πειραιῶς 522|50, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 8, 5 8).

Ὡς πρὸς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καταβλητέαν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112|1920 ἢ τοῦ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, ἡ ἀπόφασις δέχεται, ὅτι προϋπόθεσις αὐτῆς εἶναι νὰ συντρέχουν οἱ ἱδρυτικοὶ τῆς ἀξιώσεως ἐπὶ τὴν προστασίαν τῶν νόμων τούτων ὅροι.

Ἀναφέρεται δηλαδὴ ἡ ἀπόφασις εἰς τὴν γνωστὴν ἀποψιν (βλέπε παραπομπὰς εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν εἰς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 594, α' στήλη), ὅτι, ἐφ' ὅσον δὲν ἐφαρμόζεται τὸ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 κλπ.» ἐπὶ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, δὲν ὀφείλεται καὶ ἡ ἐξ αὐτοῦ ἀποζημίωσις οὔτε κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|45 (βλέπε ὅμως σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 591 ἐπ. ΕΕΔ 9 685, α' στήλη).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2077|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Χ. Κονεογεώργος*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Παπαμητρόπουλος, Λ. Πιτσίκας

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. διατάγμ. 1255|1949, καθ' ἣν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς πάντα τὰ πρόσωπα τὰ παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἔναντι ἀμοιβῆς δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦνται εἰς περιφερείας, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ἀσφαλίζονται παρ' αὐτῷ ἢ παρ' ἑτέρῳ Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας, συνάγεται σαφῶς, ὅτι ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ ν. διατάγματος ἐκείνου δικαιοῦνται τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ νόμ υ 118|1945 προστασίας, ὡς ἄνω ἐρρυθμίσθη διὰ τοῦ αὐτοῦ ν. διατάγματος ἐκείνου καὶ οἱ ὑπάλληλοι τῶν Δήμων οἱ παρέχοντες τὴν ὑπηρεσίαν αὐτῶν δυνάμει συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου (πρβλ ἄρθρων 6 § 1 τοῦ ν. διατάγματος 1255|1949) καὶ συγκεντροῦντες τὰς λοιπὰς προϋποθέσεις τῆς ἐκτεθείσης διατάξεως ταύτης. Βεβαίως τὸ ἄρθρον 9 τοῦ νόμου 118|1945, ἐν ᾧ ὁρίζονται αἱ προϋποθέσεις τοῦ κύρους τῶν ἀπολύσεων, ἀναφέρεται ὡς μὴ τροποποιηθὲν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἰδίου νόμου, ὑπὸ τὸ δεδομένον, ὅμως ὅτι τὸ σύστημα τῆς κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφαλίσεως ἐτροποποιήθη κατὰ βάσιν διὰ τοῦ εἰρημένου ν. διατάγματος, μέσῳ τοῦ καθορισμοῦ τοῦ κύκλου τῶν προστατευομένων προσώπων οὐχὶ ἐκ τῆς ἰδιότητος τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῆς φύσεως τῶν ἐπιδιώξεων αὐτῶν, ἀλλ' ἐκ τῆς ἰδιότητος

αὐτῶν τῶν προσώπων ἐκείνων, ὡς παρεχόντων ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἐπὶ μισθῷ, εἶναι, κατ' ἀνάγκην, νοητέα ἀναφορὰ τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου εἰς τὰ πρόσωπα τῆς ἐκτεθείσης διατάξεως, ἀφοῦ, ἄλλως, θὰ ἐματαιοῦτο ἐξ ὁλοκλήρου ὁ διὰ τοῦ διατάγματος τούτου ἐπιδιωκόμενος σκοπὸς (πρβλ. καὶ τὴν εἰσηγητικὴν ἐπὶ τοῦ ν. διατάγμ. 125[illegible]1949 ἔκθεσιν ἐν ΕΕΔ 9, 961 καὶ ἑπόμ.). Εἰς ταῦτα δὲν δύναται ν' ἀντιταχθῇ σκέψις ἐκ τοῦ ὅτι μεταξὺ τῶν προϋποθέσεων τοῦ κύρους τῶν ἀπολύσεων μισθωτῶν προσληφθέντων δι' ὁρισμένον χρόνον καταλέγεται καὶ ἡ καταβολὴ ἀποζημιώσεως συμφώνως πρὸς τὸν ν. 2112 καὶ τὸ περὶ ἐπεκτάσεως αὐτοῦ Β. Δ., διότι εἶναι αὐτονόητον, ὅτι ἡ προϋπόθεσις αὕτη ἀπαιτεῖται, ἐφ' ὅσον συντρέχουσι ὅροι ἱδρυτικοὶ ἀξιώσεως ἐπὶ προστασίαν κατὰ τοὺς νόμους ἐκείνους.

Κατ' ἀκολουθίαν ταύτων ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ἐρειδομένη ἐπὶ ἰσχυρισμῶν, καθ' οὓς ὁ ἐνάγων, ὑπηρετῶν παρὰ τῷ εἰρημένῳ Δήμῳ, δυνάμει συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου δι' ὁρισμένον χρόνον καὶ ὡνησφαλισμένος παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. κατὰ τῆς ἀσθενείας, ἀπελύθη παρὰ τοῦ ἐναγομένου ἀπὸ 21ης Φεβρουαρίου 1950, διώκουσα δὲ ἀναγνώρισιν ἀκυρότητος ἐν τῇ ἀπολύσει ἐκείνῃ, ἕνεκεν μὴ τηρήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτουμένων διὰ τὸ κῦρος αὐτῆς προϋποθέσεων, περαιτέρω δέ, καὶ κατ' ἐπιεικῆ ἑρμηνείαν τοῦ δικογράφου αὐτῆς, καταψήφισιν τοῦ ἐναγομένου εἰς πληρωμὴν τῷ ἐνάγοντι μισθῶν αὐτοῦ διὰ τρεῖς ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του μῆνας, εἶναι κατ' ἀρχὴν νόμιμος, διότι τὸ περὶ καταψηφίσεως αἴτημα δὲν εἶναι παραδεκτὸν διὰ μισθοὺς ἐκ χρόνου πέραν τοῦ χρόνου τῆς συζητήσεως (Πολ. Δικ. 1, 158, 160).

Ἐβεβαιώθημεν περὶ τοῦ ὅτι πράγματι ὁ ἐνάγων, προσληφθεὶς παρὰ τοῦ ἐναγομένου δι' ὁριστον ἀπὸ τοῦ ἔτους 1945 χρόνον, δυνάμει συμβάσεως, εἰς ἣν τὸ ἐναγόμενον δὲν παρέστη ὡς πρόσωπον ἀσκοῦν πολιτικὴν ἐξουσίαν παρεχομένην αὐτῷ ὑπὸ τῆς Πολιτείας, ἀπελύθη παρὰ τοῦ ἐναγομένου ἀπὸ τῆς 21ης Φεβρουαρίου 1950, χωρὶς νὰ ἀναγγελθῇ ἡ ἀπόλυσις αὐτοῦ εἰς τὰ οἰκεῖα Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, καίτοι οὗτος ἦτο ἠσφαλισμένος παρ' αὐτοῦ τοῦ ἐναγομένου τούτου εἰς τὸ Ἵδρυμα τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων κατὰ τῆς ἀσθενείας, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ προσκομιζομένου σχετικοῦ βιβλιαρίου. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων καὶ διότι δὲν ἀμφισβητεῖται, ὅτι τὸ ἡμερομίσθιον, ὅπερ κατεβάλλετο εἰς τὸν ἐνάγοντα κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεώς του καὶ θὰ κατεβάλλετο αὐτῷ, συμφώνως πρὸς τὸν νόμον, μετὰ ταύτην ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς δέκα ἓξ χιλιάδας ἐννεακοσίας (16.900), δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ἀγωγὴ αὕτη, ὡς οὐσίᾳ βάσιμος.

III

ΑΔΕΙΑΙ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

1.—Ἀποζημίωσις ἡμερῶν ἀδείας ἕνεκα ἀπολύσεως μισθωτοῦ

Ἰσχὺς Α. Ν. 539/1945 περὶ ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν καὶ μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν Δ. Κ.—Δικαίωμα ἀποζημιώσεως μισθωτοῦ δι' ὀφειλομένην καὶ μὴ ληφθεῖσαν ἕνεκα ἀπολύσεως μισθωτοῦ ἄδειαν.—Ὑπάρξεις δικαιώματος καὶ ἐπὶ ἀπολύσεως ἐν ἀρχῇ τοῦ ἡμερολογιακοῦ ἔτους.

Ἐκτὸς τοῦ θέματος ἂν ὁ Α. Ν. 539/1945 «περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν» (ΕΕΔ 4, 474) ἰσχύῃ καὶ μετὰ τὸ ἀπὸ 7/10 Μαΐου 1946 Ν. Δ., διὰ τοῦ ὁποίου ἀποκατεστάθη ὁ Ἀστικὸς Κῶδιξ καὶ ὁ εἰσαγωγικὸς αὐτοῦ Νόμος (ἀρνητικῶς Κ. Καυκᾶς, Ἔνοχ. Δίκαιον, ὑπ' ἄρθρ. 667, σελ. 341, Ὁ αὐτός, ΕΕΔ 8, 264, πρβλ. ὅμως Π. Ζέπον, Ἔνοχ. Β' Μέρος, Εἰδικόν, σελ. 362—363, Βάλληνδα, Ἔνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 666), ἐπὶ τῆς διατηρήσεως τοῦ ὁποίου ἡ ἀπόφασις ἀκολουθεῖ τὴν κρατήσασαν ἤδη ἄποψιν (βλέπε τὰς ἐν τῇ ἀποφάσει παραπομπάς, καὶ Πρωτοδίκου Πειραιῶς 521/1950, καὶ τὰς ἐν αὐτῇ λοιπὰς παραπομπάς, Πρωτοδίκης Κ. *Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 559), Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 6/1950, Πρωτοδίκης Μ. *Καλεύρας*, ΕΕΔ 9, 603), ἡ ἐν λόγῳ δικαστικὴ ἀπόφασις ἀσχολεῖται καὶ ἐπὶ τοῦ θέματος, ἂν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ἄρθρου 5 § 5 τοῦ Α. Ν. 539/1945 περὶ ἀδειῶν δικαιοῦται καὶ ἀπολυθεὶς ἅμα τῇ ἐνάρξει τοῦ ἡμερολογιακοῦ ἔτους, ἐντὸς τοῦ ὁποίου τοποθετεῖται τὸ δικαίωμα ἀδείας τοῦ μισθωτοῦ.

Καταφατικῶς ἀποφαίνεται περὶ αὐτοῦ ἡ ἀπόφασις (βλέπε καὶ Ι. *Καποδίστριαν*, ΕΕΔ 4, 333, § 3, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1663/1948, Πρωτοδίκης Α. *Κοντολάτος*, ΕΕΔ 7, 359).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2096/1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Ε. Μαλλιάρας*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Σ. Σαράφης, Ν. Σταματόπουλος

Ἱστορήσασα ἡ ἐνάγουσα ἐν τῇ ἀγωγῇ της, ὅτι εἰργάσθη εἰς τὰ ἐργοστάσια τῆς ἐναγομένης ὡς ὑφάντρια, ὅτι ἀπελύθη δι' ἀφορμὴν βαρύνουσαν τὴν ἐργοδότριάν της, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ λάβῃ τὴν ἐκ τοῦ ν. 539/1945 ἄδειαν διὰ τὸ τρέχον ἡμερολογιακὸν ἔτος, αἰτεῖται, ὅπως ὑποχρεωθῇ αὕτη καὶ τῇ καταβολῇ ὡς ἀποζημίωσιν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης τὸ ἀντίτιμον τῶν ἡμερῶν ἀδείας της καὶ πρὸς δραχμὰς 16.000 δι' ἑκάστην ἡμέραν, ὅσον δηλ. ἦτο τὸ ἡμερομίσθιόν της.

Ἡ ἔνστασις τῆς ἐναγομένης περὶ νόμῳ ἀβασίμου τῆς κρινομένης ἀγωγῆς, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὴθεν ὁ Α.Ν. 539/1945 δὲν ἰσχύει ἤδη, ὡς καταργηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. τῆς 7/5/1946 «περὶ ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἀστικοῦ κώδικος καὶ τοῦ εἰσαγωγικοῦ αὐτοῦ νόμου» εἶναι ἀπορριπτέα, ὡς ἀβάσιμος. Παγία κατέστη ἡ νομολογία περὶ τῆς ἰσχύος τοῦ Α.Ν. 539/45 (βλέπε καὶ Α.Π. 319/1949, ΕΕΔ 8, 637, Α.Π. 466/1949, ΕΕΔ 8, 1033)

Ἐκ τῆς διατάξεως τῆς παρ. 5 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Α.Ν. 539/1945, καθ' ἣν «πᾶς μισθωτὸς ἀπολυόμενος δι' ἀφορμὴν βαρύνουσαν τὸν ἐργοδότην, πρὶν ἢ λάβῃ τὴν ὀφειλομένην αὐτῷ ἐτησίαν ἄδειαν, δικαιοῦται ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὰς ἀποδοχάς, ἃς θὰ ἐλάμβανε, ἐὰν ἤθελε τύχῃ τῆς ἀδείας του,» οὕτω γενικῶς καὶ ἄνευ τινὸς διαστίξεως τεθειμένης, συνάγεται, ὅτι καθ' οἱανδήποτε ἡμέραν τοῦ ἡμερολογιακοῦ ἔτους καὶ ἂν λάβῃ χώραν ἡ δι' ἀφορμὴν βαρύνουσαν τὸν ἐργοδότην ἀπόλυσις, ὑποχρεοῖ τοῦτον εἰς τὴν καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως, ἴσης πρὸς τὰς ἀποδοχάς, ἃς θὰ ἐλάμβανεν ὁ μισθωτός, ἐὰν ἤθελε τύχῃ τῆς ἀδείας του. Ἑπομένως δικαιοῦται ταύτης ὁ τοιοῦτος μισθωτός, καὶ ἂν ἀκόμη ἀπελύθη κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου, μὴ συναγομένης τῆς ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ἐπικαλουμένης περὶ τοῦ ἀντιθέτου ἐκδοχῆς ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 4 § 1 τοῦ ἰδίου νόμου, καθ' ἣν «ἡ χρονικὴ περίοδος χορηγήσεως τῆς ἀδείας κανονίζεται μεταξὺ τοῦ ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ, τοῦ πρώτου ὑποχρεουμένου νὰ χορηγήσῃ τὴν αἰτηθεῖσαν ἄδειαν τὸ πολὺ ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς ὑπὸ τοῦ δευτέρου διατυπώσεως τῆς σχετικῆς αἰτήσεως», διότι, κατὰ τὴν ὁμοίαν τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ αὐτοῦ νόμου, τὸ δικαίωμα ἀδείας τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἡ ἀντίστοιχος ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου ἀφορῶσι τὴν δημοσίαν τάξιν,

ἡ δ' ἀνωτέρω παρατεθεῖσα διάταξις (τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 4) ἀποβλέπει μόνον εἰς τὸ νὰ δώσῃ εὐχέρειαν εἰς τὸν ἐργοδότην καὶ κανονίσῃ τὴν ἐξακολούθησιν τῆς εὐρύθμου λειτουργίας τῆς ἐπιχειρήσεώς του ἢ τῶν ἐργασιῶν του, πράγμα, ὅπερ δὲν θὰ ἐπετυγχάνετο, ἂν τὴν ἐκλογὴν τῶν ἡμερῶν τῆς ἀδείας εἶχεν ὁ μισθωτός, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ στερήσῃ τὸν τελευταῖον τῆς ἀποζημιώσεώς του εἰς περίπτωσιν ἀπολύσεώς του κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἡμερολογιακοῦ ἔτους καὶ πρὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεώς του χορηγήσεως τῆς ἀδείας. Τὰ περὶ τοῦ ἐναντίου ἐπομένως εἶναι ἀράσιμα καὶ ὡς τοιαῦτα ἀπορριπτέα.

IV

ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑΙ ΠΟΙΝΑΙ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ

1.—Ἀργία μισθωτοῦ ὡς πειθαρχικὴ ποινή. ***Δικαίωμα ἐργοδότου δι' ἐπιβολὴν πειθαρχικῶν ποινῶν κατὰ τοῦ μισθωτοῦ.—Μόνον δι' προβλέπεται ἐκ συμβάσεως ἢ τοῦ Νόμου.—Θέσις σερβιτόρου ξενοδοχείου εἰς ἀργίαν ἄνευ δικαιώματος.—Ἀξιώσεις ἐντεῦθεν καταβολῆς ἀποδοχῶν.—Κρατήσεις ὑπὲρ Ἀσφαλιστικῶν Ταμείων.—Ἀσυμψήφιστον μισθῶν.***

Πρόκειται περὶ σερβιτόρου ξενοδοχείου, τὸν ὁποῖον ὁ ἐργοδότης του ἔθεσεν αὐθαιρέτως εἰς ἀργίαν ἐπὶ μίαν ἑβδομάδα, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν παιθαρχικῆς ποινῆς.

Ὁ μισθωτός, ὑποστηρίζων τὸ παράνομον αὐτῆς, ἐζήτησε νὰ τῷ ἐπιδικασθῶσι τὰ ἐπίχοντα θέσιν μισθοῦ φιλοδωρήματά του, τῶν ὁποίων ἐστερήθη κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς ἀργίας.

Ἡ δικαστικὴ ἀπόφασις τὰ ἐπιδικάζει, ἀναφερομένη εἰς τὰς μόνας ἐν τῷ νόμῳ προβλεπομένας περιπτώσεις νομίμου ἐπιβολῆς πειθαρχικῶν ποινῶν (βλέπε σχετικῶς τὰς ἐν τῇ ἀποφάσει παραπομπάς, *Κ. Κανκᾶ*, Ἐνοχ. Δίκαιον, Εἰδικὸν Μέρος, Τόμος Α', σελ. 280 ἑπ.).

Τὸ ἐπικαλούμενον ὅμως ὑπὸ τῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως ἄρθρ. 5 τοῦ Α. Ν. 199|1936, καθ' ὃ κανονισμοὶ ἐργασίας καὶ ἐσωτερικῆς τάξεως, ἁρμοζόμενοι παρὰ τοῦ ἐργοδότου ἐν βιομηχανικῇ ἢ πάσῃ ἐν γένει ἐμπορικῇ ἐπιχειρήσει, δὲν εἶναι ὑποχρεωτικοὶ διὰ τὸν μισθωτόν, πλὴν ἂν συνεταχθησαν ἐγγράφως, ἀνεκοινώθησαν δὲ εἰς αὐτὸν πρὸ τῆς προσλήψεως, ἐκ παραδρομῆς ἀναφέρεται ὡς ἰσχὺν ἤδη. Τοῦτο ἔχει καταργηθῇ διὰ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Α. Ν. 759|1937 «περὶ προστασίας ἐπαγγελμάτων τινῶν καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων ἐργατικῶν τινων νόμων».

Σχετικῶς πρὸς τὴν σκέψιν τῆς ἀποφάσεως περὶ τῶν διὰ τὰς Κοινωνικὰς Ἀσφαλίσεις κρατήσεων ἐκ τοῦ μισθοῦ, πράγματι κατὰ τὸ ἄρθρον 21 τοῦ Ν. 6298|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» (βλέπε *Χ. Οἰκονόμου*, Δίκαιον Ἐργατικῶν Ἀτυχημάτων καὶ Ἐπαγγελματικῶν Νόσων, σελ. 918) κατὰ τὴν πληρωμὴν τῶν μισθῶν εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ παρακρατῇ τὰ τμήματα τῶν εἰσφορῶν τὰ βαρύνοντα τούτους. Ἐὰν ὁ ἐργοδότης δὲν ἐκπληρώσῃ τὴν ὑποχρέωσίν του ταύτην ἐντὸς διημέρου ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς πληρωμῆς τῶν μισθῶν, ἀπαλλάσσεται ὁ ἠσφαλισμένος τῆς τοιαύτης καταβολῆς βαρυνούσης τοῦ λοιποῦ τὸν ἐργοδότην (πρβλ. καὶ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3417|1949, Πρωτοδίκης *Κ. Τροπάκης*, ΕΕΔ 8, 868).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2041|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Β. Φαρμακίδης*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Κωσταρᾶς, Α. Μπακομήτσος

Ὁ ἐργοδότης δὲν δικαιοῦται νὰ ἐπιβάλλῃ πειθαρχικὰς ποινὰς εἰς τὸ προσωπικόν του, εἰ μὴ μόνον ἐὰν διὰ τῆς συμβάσεως ἐργασίας συνεφωνήθη ὑπὲρ αὐτοῦ τοιοῦτον δικαίωμα ἢ προβλέπεται ἢ παρὰ τούτου ἐπιβολὴ ποινῶν ὑπὸ κανονισμοῦ ἐγκεκριμένου συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ΔΚΗ' τοῦ 1912 ἢ τοῦ Νόμου 3754 τοῦ 1929 ἢ τηρουμένου συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου ΔΛ' τοῦ 1912 ἐκδοθέντος Βασ. Διατάγματος τῆς 14|20 Σ)βρίου 1912 ἢ συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Α. Νόμου 199 τοῦ 1936 ἢ ἐὰν διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἱδρύθη ὑπὲρ αὐτοῦ τοιοῦτον δικαίωμα (ὅρα *Καποδίστρια*, ἔνθ' ἀνωτ. § 95 ἐπόμ. 251, 262, μελέτην *Β. Βασιλείου* ἐν ΕΕΔ 8, 1 ἑπ., Πρωτοδικου Κορ. 6|15. ΕΕΔ 5, 178). Ἐφ' ὅσον ἐν προκειμένῳ ὁ ἐναγόμενος δὲν ἰσχυρίζεται, ὅτι συνέτρεχε περίπτωσίς τις ἐκ τῶν ὡς ἄνω ἀναφερομένων, χορηγοῦσα εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα ὅπως τιμωρήσῃ δι' ἀργίας τὸν ἐνάγοντα, ἡ μνησθεῖσα ποινὴ τῆς ἀργίας, ἣν ὁ πρῶτος ἐπέβαλεν εἰς τὸν δεύτερον, εἶναι ἄκυρος, ὁ δὲ ἐνάγων δικαιοῦται τοῦ μισθοῦ του τῶν ἐν λόγῳ ἡμερῶν (πρβλ. *Καποδ.* ἔνθ' ἀνωτέρω § 101 καὶ τὰς αὐτόθι ἐν σημ. 1 μνημονευομένας ἀποφάσεις). Κατ' ἀκολουθίαν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ὁ ἐναγόμενος ὀφείλει εἰς τὸν ἐνάγοντα δραχμὰς 175.000 (25.000×7).

Ὁ ἐναγόμενος ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ ἐνάγων ὀφείλει εἰς αὐτὸν δραχμὰς 321.000 ἐκ τῶν βαρυνόντων τὸν ἐνάγοντα τμημάτων τῶν ὑπὲρ τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων εἰσφορῶν, ἅτινα δὲν εἶχε παρακρατήσει ἐκ τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ καὶ ἐκ καταβολῶν, εἰς ἃς προέβη διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἐνάγοντος εἰς τὸ Ἐπικουρικὸν Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως ὑπαλλήλων ξενοδοχείων, ζυθεστιατορίων κλπ. καὶ εἰς τὴν σχολὴν τουριστικῶν ἐπαγγελμάτων, αἰτεῖται δέ, ὅπως ἡ ἀπαίτησίς του αὕτη συμψηφισθῇ πρὸς τὰς κατ' αὐτοῦ ἐν δίκῃ ἀπαιτήσεις τοῦ ἐνάγοντος. Ἀνεξαρτήτως ὅμως τοῦ ὅτι δὲν ἐβεβαιώθημεν περὶ τοῦ ὅτι κατέβαλέ τι ὁ ἐναγόμενος διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἐνάγοντος εἰς τὸ ὡς ἄνω Ταμεῖον καὶ τὴν μνησθεῖσαν σχολὴν καὶ ὅτι ἐκ τῶν βαρυνόντων τὸν τελευταῖον καὶ ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου καταβληθέντων τμημάτων πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. εἰσφορῶν μόνον μέρος δικαιοῦται νὰ ἀπαιτήσῃ ἤδη ὁ ἐναγόμενος, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 22 § 6 τοῦ νόμου 6298 τοῦ 1934, ὡς ἐτροποποιήθη, κρίνομεν ἀπορριπτέαν τὴν ἐν λόγῳ ἔνστασιν, καθ' ὅσον, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, τὸ ὀφειλόμενον κατὰ τὰ ἄνω ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου εἰς τὸν ἐνάγοντα ποσὸν τῶν δραχμῶν 175.000 εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖον διὰ τὴν διατροφὴν τοῦ τελευταίου (Ἀστ. Κώδ. 664 § 1), τοῦθ' ὅπερ ἐμμέσως μέν, πλὴν σαφῶς, ἰσχυρίζεται οὗτος ἐν ταῖς προτάσεσί του.

V.

ΣΤΡΑΤΕΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

1.—Μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ ὅρων συμβάσεως.—Ἀμοιβαὶ ἐξ ὑπερωριακῆς ἐργασίας καὶ ἐκτὸς ἕδρας ἐργασίας καὶ ἐπιδόματα μισθοῦ Ν. 3514.

Δικαίωμα τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 Νόμου 3514 προστατευομένου μισθωτοῦ εἰς ἀποζημίωσιν ἐξ ἀποδοχῶν ἓξ μηνῶν ἐπὶ μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως.—Προϋποθέσεις ὅμως ἡ ἐκ τῆς ἐργασίας του ἀποχή.—Μὴ συνυπολογισμὸς εἰς μισθοδοσίαν, ἐφ' ἧς τὰ κατὰ Ν. 3514 ἐπίδομα μισθοῦ καὶ ἀμοιβὰς δι' ὑπερωριακὴν καὶ ἐκτὸς ἕδρας ἐργασίαν.

Περὶ τοῦ ὅτι καὶ ἄνευ ρητῆς διατάξεως ἐν τῷ Νόμῳ 3514|1928 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει ἀτρακτύσεως», ὡς ἐπεξετάθη καὶ ἐτροπο-

ποιηθῆ (βλέπε κωδικοποίησιν Ισχυουσῶν διατάξεων ἐν ΕΕΔ 7, 581), ἐν σχέσει πρὸς τὴν μονομερῆ βλαπτικὴν ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐφαρμόζεται καὶ διὰ τὰς περιπτώσεις τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. 3514 τὸ ἄρθρον 7 τοῦ Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», μὲ τὰς ἐκ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. 3514 συνεπείας (καταβολὴ ἑξαμήνου ἀποζημιώσεως) εἶναι ἤδη ὀρθῶς, ἀπὸ νομολογιακῆς ἑρμηνείας, δεδομέναν (βλέπε καὶ *Γ. Τσιμπούκη*, Ἡ Νομικὴ προστασία τοῦ στρατευομένου μισθωτοῦ § 15 σελ. 36 ἐπ. ἐκδ. 1940, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 215|1942, 187|1942, 241|1942, προεδρευόντων Χ. *Ἀποστολόπουλου*, ΕΕΔ 1, 587 ἐπ.)

Ὡς πρὸς τὰς συνεπείας ἤδη τῆς ἀποζημιώσεως ἡ ἐν λόγῳ προεδρικὴ ἀπόφασις συνδυάζει ταύτας πρὸς τὴν ἐκ τῆς ἐργασίας ἀποχώρησιν τοῦ μισθωτοῦ ἀκολουθοῦσα κατὰ τοῦτο τὴν ἐπὶ τοῦ Ν. 2112|1920 ἄποψιν τῆς Α. Π 149|1918 (εἰσηγητὴς *Α. Θεοφίλου*, ΕΕΔ 7, 388). (πρβλ. καὶ Α. Π 22|1950, εἰσηγητὴς *Χ. Καλέλλης*, ΕΕΔ 9, 155 διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 καὶ ὁμοίως Α. Π. 369|1950, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 9, 516, αἱ ὁποῖαι ἀπῄτησαν ἐν προκειμένῳ τὴν μὴ ἀποδοχὴν ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ τῆς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως).

Ἐν σχέσει ἤδη πρὸς τὴν ἀποφιν τῆς προεδρικῆς ἀποφάσεως περὶ μὴ συνυπολογισμοῦ εἰς τὴν «μισθοδοσίαν» τοῦ ἄρθρου 3 § 2 Ν. 519|1918, ἡ ὁποία λαμβάνεται ὡς βάσις διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ἐπιδόματος μισθοῦ τοῦ στρατευομένου καὶ τῶν ἐξ ὑπερωριακῆς ἐργασίας καὶ ἐκτὸς ἕδρας ἀποζημιώσεων πρβλ. καὶ σύμφωνον Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1258|1950, (προεδρεύων *Ε. Μαλλιάρας*, ΕΕΔ 9, 662).

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 2125|1950

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. *Χ. Κοντογεώργος*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Π. Καλδῆς, Γ. Γιαννάκης

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 4 § 1 τοῦ Ν. 3514|28, ἑρμηνευομένης συμφώνως πρὸς τὴν γενικὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ 7 τοῦ Ν. 2112 ἀρχήν, συνάγεται, ὅτι τικαιοῦται τῆς αὐτόθι ἀποζημιώσεως καὶ ὁ μισθωμός, τοῦ ὁποίου, ἐπανελθόντος ἐκ τῆς στρατεύσεως, κεταβάλλονται μονομερῶς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου του ἐαὶ βλαπτικῶς δι' αὐτὸν οἱ ὅροι τῆς συμβάσεώς του, ἐφ' ὅσον ὅμως οὗτος ἀπέχει ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ μεταβολῇ, τῆς συμβάσεως του ἐκείνης (Α. Π. 149|1918, ΕΕΔ 7, 388). Κατ' ἀκολουθίαν τούτου καὶ ἀσχέτως λόγου ἐκ τῆς ἀριστίας τῆς ἀγωγῆς ὀρθῶς διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἀπερρίφθη τὸ σχετικὸν τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς αἴτημα, ἐφ' ὅσον ὁμολογεῖται ἐν τῇ ἀγωγῇ ταύτῃ, ὅτι ὁ ἐνάγων, παρὰ τὴν, ὡς ἱστορεῖται, μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεώς του, ἐξηκολούθησε καὶ ἐξακολουθεῖ παρέχων τὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου λόγος τῆς ἐφέσεως ταύτης ἀπορριπτέος ὡς μὴ νόμιμος.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 § 2 τοῦ Ν. 519|48 συνάγεται σαφῶς, ὅτι ὡς μισθοδοσία, τὴν ὁποίαν ἑκάστοτε πράγματι θὰ ἐλάμβανε ὁ μισθωτός, ἐὰν δὲν ἐστρατεύετο, νοεῖται ὁ βασικὸς τοῦ στρατευθέντος μισθὸς μετὰ τῶν παγίων καὶ σταθερῶν προσαυξήσεων αὐτοῦ, οἷαι βεβαίως δὲν εἶναι αἱ ἕνεκεν ὑπερωριακῆς ἐργασίας, οὐδ' αἱ ἐκτὸς ἕδρας μεταβάσεων, ἐφ' ὅσον ἡ πραγματοποίησις αὐτῶν δὲν ἦτο ὑποχρεωτική, ὡς τυχαῖαι καὶ ἀστάθμητοι.

2.—"Ακυροι συμβάσεις καὶ προστασία ἄρθρ. 1 Ν. 3514 —Διάλυσις ἐπιχειρήσεως καὶ συνέπειαι.— ***Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 1 Ν. 3514 διὰ τὸ ἀδιάλυτον τῆς συμβάσεως, διαρκούσης τῆς στρατεύσεως, καὶ ἐπὶ ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας.—Κτῆσις ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου ἀρτεργάτου κατὰ χρόνον ἀπολύσεως μετὰ τὴν ἐκ τοῦ στρατοῦ ἐπανάληψιν ἐργασίας.—Κύρος συμβάσεως.—Ἀπαλλαγὴ ἐργοδότου ἀπὸ ὑποχρεώσεως εἰς ὑποχρεωτικὴν διατήρησιν μισθωτοῦ ἐν τῇ θέσει του εἰς περίπτωσιν ἀπολύτου καὶ ὁλοκληρωτικῆς διαλύσεως ἐπιχειρήσεως.—Πρόσκλησις εἰς ἐπανάληψιν ἐργασίας μετ' ἀπόλυσιν.***

Σύμφωνος εἶναι ἡ ἀποψις τῆς κατωτέρω προεδρικῆς, κατ' ἔφεσιν, ἀποφάσεως πρὸς ἐκείνην τῆς ὑπ' ἀριθ. 557|1949 (προεδρεύων *Β. Φαρμακίδης*, ΕΕΔ 8, 241), ὅτι ἐκ τῆς φράσεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 3514|1928 «.... ὁπωσδήποτε συνήφθη» συνάγεται, ὅτι διὰ τὴν ἐκ τοῦ αὐτοῦ νόμου ἀπαγόρευσιν τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ, διαρκούσης τῆς στρατεύσεως, δὲν ἀπαιτεῖται νὰ ἔχῃ καταρτισθῇ ἐγκύρως ἡ σύμβασις ἐργασίας.

Ἐπρόκειτο ἤδη περὶ ἀρτεργάτου, στερουμένου ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου, τοῦ ὁποίου ὅμως ἐγένετο κάτοχος μεταγενεστέρως καὶ δὴ κατὰ τὸν κρίσιμον χρόνον τῆς ἀπολύσεως αὐτοῦ μετὰ τὴν ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσιν καὶ ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας του, ἐνῷ κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ κωδικοποιηθέντος Νόμου 3514 ἔπρεπε νὰ διατηρηθῇ εἰς τὴν θέσιν του ἐπὶ ἓν ἔτος, δικαιούμενος ἄλλως εἰς ἀποζημίωσιν ἐξ ἀποδοχῶν ἓξ μηνῶν.

Ἀνεξαρτήτως τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 3514 συναγομένης ἀρχῆς διὰ τὴν προστασίαν καὶ ἀκύρων εἰσέτι συμβάσεων, διαρκούσης τῆς στρατεύσεως, ἐφ' ὅσον κατὰ τὸν κρίσιμον χρόνον τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ, ὡς δέχεται ἡ ἀπόφασις, συνέτρεχε συνδρομὴ ὑπάρξεως τοῦ διάτοῦ κύρους τῆς συμβάσεως βιβλιαρίου (ἐν προκειμένῳ Ν. 58·1, Ν. 509|1945) ἐπεβάλλετο βεβαίως ἡ ἐφαρμογὴ τῶν περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας νόμων οἱ ὁποῖοι, καθ' ἃ ἀνομολογήθη (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 7 ἐπ.), δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ ἀκύρων συμβάσεων.

Περαιτέρω ἡ αὐτὴ ἀπόφασις δέχεται, ὅτι ἐπὶ ἀπολύτου καὶ ὁλοσχεροῦς διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως ἀπαλλάσσεται ὁ ἐργοδότης τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 4 Ν. 3514 ἀποζημιώσεως. (βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 835, πρβλ. ὅμως *Γ. Π. Γιαννακουρέαν*, ΕΕΔ 8, 752).

Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 1145|1950

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. *Ι. Παπαγρηγορίου*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ἡ. Ἀσημακόπουλος, Θ. Τζαναβάρας

Ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν μας, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, ὅστις διατηρεῖ ἐργοστάσιον ἀρτοποιίας ἐν Πειραιεῖ, ἀπασχολῶν ἐν αὐτῷ μονίμως πλέον τῶν 10 ὑπαλλήλων, κατὰ τὰς ἀρχὰς Ὀκτωβρίου 1917, ὡς τεχνίτης ἀρτεργάτης, εἰργάσθη μέχρι τῆς 17-4 1948, ὅτε ἐστρατεύθη, ἀπελύθη δὲ τὴν 4-4-1950. ἐδήλωσε δὲ ἐμπροθέσμως ὅτι προτίθεται νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν του, πλὴν ὅμως ὁ ἐκκαλῶν ἀπέκρουσε τὰς ὑπηρεσίας του καὶ τὸν ἀπέλυσε πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους. Ὀρθῶς ὄθεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐδέχθη, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος συνεδέετο διὰ συμβάσεως ἐργασίας, δεδομένου ἄλλως τε ὅτι κατὰ τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεώς του ἔλαβεν ἐφεδρικὰ ἐπιδόματα, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ 7ε|48 ἀποφάσεως τοῦ Εἰρηνοδίκου, ἥτις ἀπεφάσισε περὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἀρμοδίως, ὅπερ ἀπετέλει ἀναγκαίαν προϋπόθεσιν τούτου καὶ ἐφ' οὗ ἐστηρίχθη ἡ ὁριστικὴ ἀπόφασις,

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΝΑΥΤΙΚΩΝ

I.

Παραγραφὴ ἀξιώσεων ναυτικῶν κατ' ἄρθρ. 512 Ἐμπ. Νόμον.—Ἀναστολὴ ἐκ τοῦ δικαιοστασίου.—Δικαίωμα πολεμικῶν ἐπιδομάτων κατὰ συλλογικὴν σύμβασιν 12 Ἰουλίου 1940.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6339]1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Μπιζίμης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Κ. Δαλιάνης**

Δικηγόρος ὁ κ. Δ. Δρακωτός

Κατὰ τὸ ἄρθρον 512 Ε. Ν. αἱ ἀξιώσεις μισθῶν τῶν πλοιάρχων καὶ τοῦ πληρώματος παραγράφονται μεθ' ὡρισμένον χρόνον. Ὀρθῶς ὅθεν ἐκρίθη διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ὡς ἀνασταλεῖσα ἡ λῆξις τῆς παραγραφῆς τῆς ἐφ' ἧς ἐζητοῦτο ἡ ἀγωγὴ ἀξιώσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 8 τοῦ δικαιοστασίου, οὗτινος δὲν ἀποκλείεται ἡ ἐφαρμογὴ ἐκ τοῦ ὅτι ὑπόκειται ἀπαίτησις, ἐφ' ἧς ἐπιτρέπεται ἐρημοδικία, καθ' ἣν συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 10 ἀποκλείεται ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 9 ἀναστολὴ τῆς λήξεως τῆς συμβατικῆς προθεσμίας, οὐχὶ ὅμως καὶ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 8 ἀναστολὴ τῆς λήξεως τῆς παραγραφῆς καὶ ὁ τὴν ἐναντίαν ἐκδοχὴν ὑποστηρίζων σχετικὸς λόγος τοῦ ἐφετηρίου ἐλέγχεται ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος.

Ὁρίζουσα ἡ ἀπὸ 12 Ἰουλίου 1940 νεωτέρα συλλογικὴ σύμβασις «περὶ πολεμικῶν ἐπιδομάτων τῶν πληρωμάτων φορτηγῶν πλοίων» ἐν ἐδαφίῳ Β τῆς παραγράφου 2, ὅτι συνεφωνήθη νὰ καταβάλληται τὸ ἥμισυ τοῦ καθοριζομένου διὰ τὰς ἡμέρας πλοῦ ἐν τῇ ἐπικινδύνῳ ζώνῃ εἰδικοῦ πολεμικοῦ ἐπιδόματος δι' ἑκάστην ἡμέραν παραμονῆς τῶν πλοίων εἰς οἱονδήποτε ἄλλον, πλὴν τῶν ἀνωτέρω, λιμένα, ἐναντίον τοῦ ὁποίου καὶ κατὰ τὴν ἐν αὐτῷ παραμονὴν τοῦ πλοίου ἤθελε σημειωθῇ δρᾶσις διὰ πολεμικῶν ὅπλων ἢ μέσων (βομβαρδισμός, τορπιλλισμὸς κλπ.), ὑπολογιζομένου τοῦ πολεμικοῦ τούτου εἰδικοῦ ἐπιδόματος

ἡ ἀπόστασις δὲ αὕτη κατέστη τελεσίδικος, καὶ συνεπῶς ἀποτελεῖ δεδικασμένον ὡς πρὸς τοῦτο. Ὁμοίως ἐπίσης ἀπεφάνθη καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 677]48 ἀπόφασις τοῦ ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν Πρωτοδικείου Πειραιῶς. Κατ' ἀκολουθίαν δέον, ὅπως ἀπορριφθῇ ὁ πρῶτος λόγος ἐφέσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐργοδότου ὅτι οὐχὶ ὀρθῶς αὕτη ἐδέχθη, ὅτι ἐνομοποιεῖτο ὁ ἐφεσίβλητος κατ' αὐτῆς στρέφων τὴν ἀγωγήν του, ἐνῷ συνεδέετο διὰ συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τοῦ Σ. Μ. ὅστις εἶχεν ἀναλάβει ἐργολαβικῶς τὴν παρασκευὴν ἄρτου τῶν ἀγγλικῶν στρατευμάτων ἐν τῷ ἀρτοποιείῳ του.

Ναὶ μὲν κατὰ τὸ ἄρθρ. 174 Α. Κ. ἡ σύμβασις περὶ παροχῆς ἐργασίας, ἥτις ἀντιτίθεται εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν νόμου, εἶναι ἄκυρος, πλὴν ὅμως τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἐταρμοσθῇ ἐπὶ τῆς ἀναγκαστικῆς σχέσεως ἐργασίας, οἵα εἶναι καὶ ἡ δυνάμει τῆς ἐκ τοῦ ν.3514 προστασίας τοῦ στρατευθέντος ἐργάτου, ὅστις δὲν δύναται ν' ἀπολυθῇ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς στρατεύσεώς του, ὁπωσδήποτε καὶ ἂν συνήφθη ἡ σύμβασις ἐργασίας. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ ἐφεσίβλητος κατὰ τὴν πρόσληψίν του δὲν εἶχε βιβλιάριον ἐργασίας, κατὰ τὸν χρόνον ὅμως τῆς στρατεύσεώς του, ὅτε καὶ ἠδύνατο ὁπωσδήποτε νὰ ἀπολυθῇ ἀπέκτησε τοιοῦτον καὶ συνεπῶς ἡ ἀπόλυσις αὐτοῦ μετὰ τὴν δήλωσίν του περὶ ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας δὲν στερεῖ αὐτὸν τῆς ἀποζημιώσεως τῶν 6 μηνῶν, διότι ἡ σύμβασις, καθ' ὃν χρόνον παρετείνετο ἀναγκαστικῶς ἦτο συγχρόνως καὶ ἔγκυρος διὰ τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἀπὸ 20]5]49 ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου, ἡ ἀναγκαστικὴ δὲ παράτασις τῆς συμβάσεως ἦτο ἀσχετος πρὸς τὴν ἄνω προηγουμένην ἄκυρον σύμβασιν ἐργασίας. Κατ' ἀκολουθίαν δέον ὅπως ἀπορριφθῇ ὁ δεύτερος λόγος ἐφέσεως, καθ' ὃν ὁ Ν. 3514 προϋποθέτει ἔγκυρον σύμβασιν ἐργασίας, μὴ διαλυομένην διὰ τῆς ὑπὸ τὰ ὅπλα στρατεύσεως τοῦ μισθωτοῦ, ἐνῷ ὁ ἐφεσίβλητος βιβλιάριον ἀρτεργάτου ἀπέκτησεν ἐσχάτως.

Διὰ νὰ ἀπαλλαγῇ ὁ ἐργοδότης τῆς ὡς ἄνω ὑποχρεώσεως δέον, ὅπως ἡ διάλυσις τῆς ἐπιχειρήσεως εἶναι ἀπόλυτος καὶ ὁλοσχερής. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ ἐκκαλῶν διὰ τοῦ τρίτου λόγου ἐφέσεως του δέχεται, ὅτι διελύθη μόνον ἡ ἐπιχείρησις ἄρτου τῶν ἀγγλικῶν στρατευμάτων, διὰ τῆς ἀποχωρήσεως των ἐξ Ἑλλάδος, οὐχὶ δὲ καὶ ἡ ἐπιχείρησις γενικῶς τῆς ἀρτοποιΐας του καὶ συνεπῶς ὁ λόγος οὗτος ὅτι κατόπιν τῆς μερικῆς ταύτης διαλύσεως δὲν ὑπάρχει ὑποχρέωσις περὶ ἐπαναπροσλήψεως τοῦ ἀποστρατευθέντος ἐφεσιβλήτου δὲν εἶναι νόμιμος καὶ δέον ν' ἀπορριφθῇ.

Καὶ ὁ τέταρτος λόγος ἐφέσεως ὅτι δὲν δύναται δυνάμει τῶν ἀρτοποιητικῶν νόμων νὰ προσλάβῃ τὸν ἐφεσίβλητον, διότι ἡ παραγωγικότης τοῦ ἀρτοποιείου τοῦ ἐκκαλουμένου ἔχει κορεσθῇ δι' ἀρτεργατῶν, δέον ν' ἀπορριφθῇ, διότι ἡ ἔννοια τῶν ἐπικαλουμένων νόμων δὲν εἶναι ὅτι ἀπαγορεύεται ἡ πρόσληψις τοῦ ἀποστρατευθέντος, ἥτις ἐπιβάλλεται ὑπὸ τοῦ ν. 3514 διὰ κυρώσεως ἐν ἀρνήσει, οὔτε ὁ Ν. 3514 προϋποθέτει διὰ τὴν ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας τὴν ὕπαρξιν κενῆς θέσεως ἢ τὴν μείωσιν τῶν μισθῶν τῶν ἄλλων μισθωτῶν ἐκ τῆς τοιαύτης προσλήψεως.

Ὁ ἐκκαλῶν προσεκάλεσε τὸν ἐφεσίβλητον διὰ τῆς ἀπὸ 14-5-50 προσκλήσεώς του, ἵνα προσέλθῃ καὶ ἐργασθῇ εἰς τὴν ἐσχάτως ἀνατεθεῖσαν παρασκευὴν ἄρτου τῆς ἀστυνομίας Πειραιῶς, ὁ ἐφεσίβλητος ὅμως δὲν προσῆλθε. Ἡ πρόσληψις αὕτη οὐδεμίαν νόμιμον ἐπιροὴν ἔχει, ἐφ' ὅσον δὲν γίνεται ἀποδεκτὴ ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου. Ἡ τοιαύτη δὲ μὴ ἀποδοχὴ τῆς ἀνακλήσεως τῆς ἀπολύσεως, ἥτις ἐγένετο μετὰ τὴν συζήτησιν τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς καὶ ἡ ἀξίωσις μετὰ ταῦτα τῆς ὡς ἄνω νομίμου ἀποζημιώσεως δὲν ἀντίκειται προφανῶς εἰς τὴν καλὴν πίστιν καὶ δὲν ἀσκεῖται καταχρηστικῶς καὶ δέον ὁ διὰ τῶν προτάσεων εἰσαχθεὶς πρόσθετος λόγος ἐφέσεως ν' ἀπορριφθῇ.

ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἐσημειώθη ἡ ὡς ἄνω πολεμικὴ δράσις, μέχρι τοῦ ἀπόπλου τοῦ πλοίου, ἄνευ τινὸς χρονικοῦ περιορισμοῦ, σαφῶς ἐννοεῖ καταβολὴν τοῦ ἡμίσεος πολεμικοῦ ἐπιδόματος ἀπὸ τῆς ἐκδηλώσεως πολεμικῆς δράσεως καθ' οἱουδήποτε λιμένος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου εὑρίσκεται τὸ πλοῖον καὶ κατὰ τὴν ἐν αὐτῷ παραμονήν του ἀπὸ τῆς ἐκδηλώσεως ἐκείνης διὰ τῶν προεκτεθέντων μέσων μέχρι τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ πλοίου, ἀδιαφόρως χρονικῆς διαρκείας, καθ' ἣν μηδαμοῦ ἐρευνᾶται τὸ ἀδιάκοπον ἢ οὐ τῆς τοιαύτης δράσεως, εἴτε ἡ ἰδιότης τοῦ λιμένος ὡς ἀνήκοντος εἰς ἐμπόλεμον ἢ μὴ κράτος, μήτε ἂν περιλαμβάνεται ἢ οὐ ἐν τῇ ἐπικινδύνῳ ζώνῃ, ἀρκούσης τῆς κατὰ διαστήματα ἐκδηλώσεως τοιαύτης δράσεως ἐναντίον ἐκείνου, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐσκοπήθη ἡ ἐνίσχυσις τῶν πληρωμάτων, ὧν διεκινδύνευσεν ἡ ζωὴ μέχρι τοῦ ἀπόπλου, διὰ τῆς παροχῆς τοῦ ἀναληφθέντος ἐπιδόματος. Ὀρθῶς δθεν ἡ ἐκκαλουμένη καὶ διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ ἐπιστηριζομένους εἰς τὸ σύνολον τῶν προεκτεθέντων ἀποδεικτικῶν στοιχείων νομίμους λόγους, εἰς οὓς καὶ τὸ δικαστήριον τοῦτο ἀναφέρεται, ἐθεώρησε ὡς ὀφειλόμενον τὸ ἐπιδικασθὲν δι' αὐτῆς εἰδικὸν πολεμικὸν ἐπίδομα ἀπὸ τῆς ἡμέρας πραγματώσεως τῆς ἐκδηλώσεως πολεμικῆς δράσεως ἐναντίον τοῦ λιμένος Ντακάρ, ἐντὸς τοῦ ὁποίου παρέμενε λιμενισμένον τὸ ἀτμόπλοιον τῆς ἐκκαλούσης, ἐφ' οὗ ὑπηρέτει ὡς ἀνθυποπλοίαρχος, δυνάμει μήπως ληξάσης συμβάσεως ναυτολογήσεως ὁ ἐφεσίβλητος μισθωτός, μέχρι τοῦ ἀπόπλου τοῦ πλοίου ἐξ ἐκείνου, πρὸ τοῦ ὁποίου οὔτε ἐν ἀλώσει ἐτέλει τὸ πλοῖον ὑπὸ τῶν γαλλικῶν Ἀρχῶν τοῦ Ντακάρ, μήτε ἀπηγορεύθη ἢ ἄλλως πως ἠμποδίσθη ὑπ' ἐκείνων ὁ ἀπόπλους αὐτοῦ ἀπὸ τῆς συνομολογουμένης κατὰ τὴν 30 Ἰουνίου 1940 καταπλεύσεώς του ἐν ἐκείνῳ, ἔνθα μηδαμῶς φέρεται συλληφθὲν ἢ ἄλλως πως αἰχμαλωτισθὲν τὸ πλήρωμα αὐτοῦ μέχρι τῆς ἀναχωρήσεώς του κατὰ τὴν 28 Ὀκτωβρίου 1940, πρὸ τῆς ὁποίας ἐκδήλως καθίστατο ἀνέφικτος ὁ ἀπόπλους αὐτοῦ, λόγῳ τῆς προεκτεθείσης πολεμικῆς δράσεως, καὶ πάντες οἱ περὶ τοῦ ἀντιθέτου ταυτιζόμενοι κατὰ τὴν οὐσίαν αὐτῶν σχετικοὶ λόγοι τοῦ ἐφετηρίου ἐλέγχονται ἀπορριπτέοι ὡς ἀβάσιμοι.

II

Ἐφαρμογὴ Ν. 4004/1929 περὶ κυρώσεως Διεθνοῦς Συμβάσεως Γενούης.— Δικαίωμα ἀποζημιώσεως ναυτικοῦ, λόγῳ ἀνεργίας, εἰς περίπτωσιν ναυαγίου πλοίου.— Ἔννοια ναυαγίου.— Ἔννοια μισθοῦ.—Συντελογισμοὺς εἰς ἀποζημίωσιν καὶ ἀντίτιμον τροφῆς.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 1089/1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Κ. Παπαμιχαλόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Κακοῦρος, Ε. Τρίκκας

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς του ὁ ἐνάγων διατείνεται τὰ ἑξῆς: ὅτι ἐν Πειραιεῖ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ ἔτους 1948 ἐναυτολογήθη, ὡς ναύτης, ἐπὶ τοῦ π/κ «Εὐτυχία», οὗτινος πλοιοκτήτης καὶ διαχειριστὴς τυγχάνει ὁ ἐναγόμενος, ἀντὶ μηνιαίου μισθοῦ δραχμῶν 505.000 καὶ τροφῆς, ἁξίας ἡμερησίως δραχμῶν 6.500, ὅτι κατὰ τὰς ἀρχὰς Μαρτίου 1949 τὸ ἄνω πλοῖον ἀπέπλευσεν ἐκ Πειραιῶς πρὸς Καβάλαν, λόγῳ ὅμως σφοδρᾶς θαλασσοταραχῆς ἐπόδισεν εἰς «Πόρτο Κουφὸ» Χαλκιδικῆς, ὅπου καὶ προσεβλήθη ἀπὸ ἀντάρτας καὶ ἐπυρπολήθη τὴν 21)3)49 καὶ συνελήφθη οὗτος αἰχμάλωτος παρ' αὐτῶν, ἐκ τῶν ἄνω δὲ λόγων ὀφείλονται εἰς τοῦτον τὰ ἑξῆς ποσά, ἅτινα καὶ αἰτεῖται: αἱ διὰ δεδουλευμένους μισθοὺς δρχ. 700.000 καὶ β) καὶ δι' ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 4004) 29, λόγῳ τοῦ ναυαγίου τοῦ πλοίου, 886.400, δεδομένου δ' ὅτι παρέμεινεν ἄνεργος ἀπὸ τοῦ ναυαγίου τοῦ πλοίου ἀπὸ τῆς 21)3)49 μέχρις 29/4)49, ἤτοι ἐπὶ 38 ἡμέρας. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγὴ του εἶναι αὕτη, κατ' ἀρχήν, νόμιμος, ὡς ἐρειδομένη ἐπὶ τῶν ἄρθρων 337 καὶ 341 Ε.Ν., ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 4004)29, ὡς νόμιμος δὲ καὶ ὡρισμένη ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν ἀποβαίνει.

Ἐβεβαιώθησαν, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν μας, τὰ ἑξῆς: Ὁ ἐνάγων ἐναυτολογήθη πράγματι ἐπὶ τοῦ ἐν τῇ ἀγωγῇ π/κ πλοίου κατὰ τὸν ἐν τῇ ἀγωγῇ χρόνον καὶ ὑπὸ τοὺς ἐν αὐτῇ ὅρους. Τὴν 19)3)49 τὸ πλοῖον, εὑρισκόμενον εἰς Σκιαθον, ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν διὰ Καβάλαν, ἀλλὰ λόγῳ καιροῦ ἠγκυροβόλησε εἰς «Πορτο—Κουφὸ» περὶ ὥραν 4.30'. Αὐτόθι ἐθεώρησε τὸ ἡμερολόγιόν του εἰς τὸ Τελωνεῖον καὶ ἀνέμενε καλλιτέρευσιν τοῦ καιροῦ, διὰ ν' ἀποπλεύσῃ. Τὴν 20)3)49 καὶ περὶ ὥραν 5 καὶ 30' πρωϊνὴν ἀπέπλευσεν, ἀλλ' ὁ καιρὸς ἐξηκολούθησε νὰ εἶναι ὁ ἴδιος καὶ ἐπέστρεψεν ἐκ νέου εἰς τὸν αὐτὸν ὅρμον. Τὴν 21)3)49 καὶ περὶ ὥραν 6 καὶ 15' πρωϊνὴν ἀνῆλθον ἐπὶ τοῦ πλοίου ἀντάρται, ἤτοι ἔνοπλοι ἄνδρες τοῦ ΕΛΑΝ, οἵτινες συνέλαβον ἅπαν τὸ πλήρωμα καὶ τὸ ὡδήγησαν εἰς τὴν ξηράν, κατόπιν δὲ ἔθεσαν πῦρ ἐπὶ τοῦ πλοίου. Ὅταν οἱ ἀντάρται ἀνεχώρησαν παρέλαβον μέρος τοῦ πληρώματος, τὸ δὲ ὑπόλοιπον, μεθ' οὗ ὁ πλοίαρχος καὶ ὁ ἐνάγων, ἀφῆκαν ἐλεύθερον, ἔδωσαν ὅμως εἰς αὐτὸ τὴν διαταγὴν νὰ μὴ κατασβέσουν τὸ πῦρ τοῦ πλοίου. Παρὰ τὴν διαταγὴν ὅμως ταύτην τὸ ὑπόλοιπον τοῦτο πλήρωμα, ἅμα τῇ ἀπομακρύνσει τῶν ἀνταρτῶν, ἐπέβη ἐπὶ τοῦ πλοίου καὶ κατώρθωσε νὰ τὸ βυθίσῃ, διὰ νὰ περισώσῃ ὅ,τι εἶχεν ἀπομείνει ἐξ αὐτοῦ καὶ τοῦ φορτίου ὅπερ ἀπηρτίζετο ἀπὸ φορτίον γάλακτος. Μετὰ ταῦτα τὸ ὑπόλοιπον τοῦτο πλήρωμα ἐπανῆλθεν ἐνταῦθα καὶ ὁ ἐνάγων ἀπὸ τῆς 29/4)50 ἐναυτολογήθη ἐπὶ τοῦ π/κ «Φανερωμένη» καὶ ἤρξατο κανονικῶς ἐργαζόμενος. Μεταγενεστέρως ἀνελκύσθη τὸ βυθισθὲν π/κ, ἐπεσκευάσθη καὶ ἐπανέλαβε τοὺς πλόας του.

Ἀφοῦ οὕτως ἔχουσι τὰ πραγματικὰ περιστατικά, πρόκειται πράγματι περὶ ναυαγίου, διότι ναυάγιον ἀποτελεῖ καὶ ἡ καταβύθισις τοῦ πλοίου καὶ ἡ παραμονή του ἐπί τινας ἡμέρας ὑπὸ τὸ ὕδωρ, ἔστω καὶ ἂν τοῦτο μεταγενεστέρως ἀνελκύσθη καὶ ἐπισκευασθὲν ἀποκατεστάθη εἰς τὴν προτέραν του κατάστασιν (Ε.Α. 828)22 ΛΔ' 166). Ἄρα τυγχάνει ἐφαρμογῆς καὶ ἐπὶ τῆς προκειμένης περιπτώσεως ὁ Νόμος 4004)29, ὁ κυρώσας τὸ ν. δ)γμα τῆς 23)9)25, δι' οὗ ἐκυρώθη καὶ κατέστη νόμος τοῦ Κράτους τὸ ἐν Γενούῃ ὑπογραφὲν σχέδιον διεθνοῦς συμβάσεως «περὶ ἀποζημιώσεως λόγῳ ἀνεργίας εἰς περίπτωσιν ἀπωλείας πλοίου ἐκ ναυαγίου». Ἡ διεθνὴς αὕτη σύμβασις δὲν καθορίζει τὴν ἔννοιαν τοῦ ναυαγίου. Ἄρα πρὸς ἀνεύρεσιν ταύτης (τῆς ἐννοίας) θὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ ἐγχώριος νόμος, ἤτοι αἱ σχετικαὶ διατάξεις τοῦ Ἐμπορικοῦ μας νόμου, καθ' ἃς δὲν γεννᾶται ἀμφιβολία, ὅτι πρόκειται ἐν τῇ συγ-

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΣΧΕΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ Ν. 751|1948.

Περίληψις: *Σκοπὸς Ν. 751|48 ἡ ἀναγκαστικὴ πρόσληψις προστατευομένων ὑπ' αὐτοῦ προσώπων μόνον εἰς ἐμμίσθους θέσεις, ἤτοι εἰς θέσεις ὑπαλληλικάς, ὑπηρετικὰς ἢ ἐργατοτεχνικάς.—Ἀναφαρμοστέον ἐπὶ ἀμίσθων θέσεων, ὡς τῶν δικηγόρων, συμβολαιογράφων, ἀμίσθων ὑποθηκοφυλάκων κλπ.—Σειρὰ προτιμήσεως διορισθέντων.*

Νομικοῦ Συμβουλίου Γνωμ. 333|33|1950.

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Ἀλ. Λέκκας*

Ἐπὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 50581|22-7-50 ἐρωτήματος τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης τὸ Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους (Τμ. διακοπῶν), συγκείμενον ἐκ τοῦ Ἀντιπροέδρου *Γ. Φραγκούλη*, τῶν Συμβούλων *Τρ. Κοντογιαννοπούλου, Μ. Σταυροπούλου, Δ. Μπαρμπάτη, Ἀρ.* Ἀλεξίου καὶ τῶν Παρέδρων *Εὐστ.* Ἀποστολοπούλου καὶ *Ἀλ. Λέκκα* (εἰσηγητοῦ), κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 27|7|50, ἐγνωμοδότησε κατὰ πλειοψηφίαν (Πρόεδρος Σύμβουλοι Μ. Σταυρόπουλος Δ. Μπαρμπάτης, Ἀρ. Ἀλεξίου καὶ μετὰ συμβουλευτικῆς ψήφου Πάρεδροι Εὐστ. Ἀποστολόπουλος καὶ Ἀλ. Λέκκας) τὰ ἑξῆς:

Ὁ νόμος 751|48 «περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν ὑπηρετούντων ἢ ὑπηρετησάντων εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παρούσης κατὰ τοῦ ἔθνους συμμοριακῆς ὁράσεως», ἀποβλέπων εἰς τὴν παροχὴν θετικῆς προστασίας εἰς τοὺς ἀναπήρους καὶ πολεμιστάς, τὰ ἐν ἄρθρῳ 1 ἀναφερόμενα πρόσωπα, ὥρισεν ἐν ἄρθρῳ 2, ὅτι τὰ πρόσωπα ταῦτα ἀπολυόμενα τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ «... προσλαμβάνονται ὑποχρεωτικῶς εἰς ἐργασίας κατὰ τὰ ὑπὸ τῶν ἑπομένων ἄρθρων ὁριζόμενα», ἐν συνεχείᾳ δὲ εἰς τὸ ἄρθρον 3 καὶ ἐπ. ὁρίζεται ὅτι αἱ δημόσιαι ὑπηρεσίαι, νομικὰ πρόσωπα κλπ. ὑποχρεοῦνται, ὅπως προσλάβωσι, ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ κενῶν θέσεων, ἐκ τῶν προσώπων τοῦ ἄρθρ. 1 ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ παρ' αὐτοῖς ἀπασχολουμένου «ὑπαλληλικοῦ, ὑπηρετικοῦ, ἐργατοτεχνικοῦ κ.λ.π. προσωπικοῦ», ἡ δὲ πρόσληψις εἰς τὰς δημοσίας ὑπηρεσίας καὶ τὰ νομικὰ πρόσωπα θὰ πραγματοποιηθῇ, ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν κεναὶ ὀργανικαὶ θέσεις καὶ «... εὐθὺς ὡς ἠθέλεν ἀρθῇ ἡ διαταχθεῖσα κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Κυβερνήσεως περὶ περιορισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων προσωρινὴ ἀνατολὴ διορισμοῦ εἰς αὐτὰς πάσης φύσεως προσωπικοῦ». Ἐξ αὐτῶν καὶ μόνων τῶν διατάξεων σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὁ νομοθέτης διὰ τοῦ νόμου 751 τὴν θετικὴν πρὸς τοὺς πολεμιστὰς προστασίαν ἠθέλησε νὰ παράσχῃ μόνον διὰ τῆς προσλήψεως τούτων εἰς ἐμμίσθους θέσεις, ἤτοι εἰς θέσεις ὑπαλληλικάς, ὑπηρετικὰς ἢ ἐργατοτεχνικάς, διὸ ἂν ἀκριβῶς λόγον καὶ ὡρίσθη, ὅτι ἡ πρόσληψις εἰς δημοσίας ὑπηρεσίας θὰ γίνῃ εὐθὺς ὡς ἀρθῇ ἡ διαταχθεῖσα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἀνατολὴ διορισμοῦ, ἤτις ἀνατολὴ ἀνεφέρετο μόνον εἰς τὴν πλήρωσιν ἐμμίσθων ὑπαλληλικῶν θέσεων. Ἀλλὰ καὶ ἐξ ἄλλων παραπέρω διατάξεων σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὁ ν. 751 προβλέπει μόνον περὶ προσλήψεως εἰς ἐμμίσθους θέσεις, ἤτοι εἰς θέσεις ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν κ.λ.π παρεχόντων ἐξηρτημένην ἐργασίαν πρὸς ἐργοδότην. Οὕτω εἰς τὸ αὐτὸ ἄρθρον 3 παρ. ε' ἐν τέλει γίνεται χρῆσις τοῦ ὅρου «σύμβασις ἐργασίας», ὁριζομένου ὅτι «ἡ σύμβασις ἐργασίας τῶν οἰκειοθελῶς προσληφθέντων ἢ προσλαμβανομένων (ἀναπήρων πολεμιστῶν κ.λ.π.) διέπεται ὑπὸ τῶν αὐτῶν διατάξεων, ὑφ' ὧν διέπεται καὶ ἡ σύμβασις τῶν ὑποχρεωτικῶς προσλαμβανομένων ...» καὶ εἰς τὴν παρ. 3 τοῦ ἰδίου ἄρθρου ρητῶς ὁρίζεται, ὅτι τὸ δυνάμει τοῦ ἄνω νόμου προσλαμβανόμενον προσωπικὸν τοποθετεῖται καὶ *χρησιμοποιεῖται* ἀναλόγως τῶν σωματικῶν αὐτοῦ ἱκανοτήτων, γραμματικῶν ἢ τεχνικῶν γνώσεων ἢ λοιπῶν προσόντων αὐτοῦ κατὰ τὰς ἀνάγκας καὶ *τὴν κρίσιν τοῦ προϊσταμένου τῆς ὑπηρεσίας ἢ τοῦ ἐργοδότου* ... καὶ ὑπάγεται, ὅσον ἀφορᾷ τὴν *μισθοδοσίαν, προαγωγὴν καὶ πειθαρχίαν*, ὑπὸ τὸ αὐτὸ καθεστώς, ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἑκάστοτε ὑπάγεται καὶ τὸ ὑπόλοιπον προσωπικὸν τῆς αὐτῆς ὑπηρεσίας ἢ ἐπιχειρήσεως δυνάμει νόμων, Δ|των, ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, συλλογικῶν συμβάσεων ἢ ἐσωτερικῶν κανονισμῶν κ.λ.π.» ἐφ' ἧς ἰδίᾳ διατάξεως πλέον ἡ σαφῶς συνάγεται ὅτι ὁ νομοθέτης ἔχει ὑπ' ὄψιν του μόνον ἐμμίσθους θέσεις καὶ ἐξηρτημένην ἐργασίαν, εἰς ἣν καὶ μόνον τὸ ὅλον νομοθέτημα ἀναφέρεται, ὅπερ κατὰ τὸν πλέον ἀναμφισβήτητον τρόπον δηλοῦται διὰ τῆς φράσεως «τοποθετεῖται καὶ χρησιμοποιεῖται κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ προϊσταμένου τῆς ὑπηρεσίας ἢ τοῦ ἐργοδότου...» καὶ τῆς φράσεως ... «ὑπάγεται, ὅσον ἀφορᾷ τὴν μισθοδοσίαν, ἐπιδόματα, προαγωγὴν ὑπὸ τὸ αὐτὸ καθεστώς ...», ἔννοιαι ἐντελῶς ξέναι πρὸς τὰς ἀμίσθους θέσεις. Ἐπίσης τὰ αὐτὰ προκύπτουν καὶ ἐκ τῶν λοιπῶν διατάξεων τοῦ ν. 751, καθὼς καὶ τοῦ ν. δ 1196|49 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ ν. 751» καὶ δὴ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 4, κατ' ἣν τὸ κεντρικὸν συμβούλιον καὶ τὰ τοπικὰ συμβούλια τοποθετοῦσι τὰ ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ ν. 751 πρόσωπα ἀναλόγως τῶν προσόντων των ὡς «ὑπαλλήλους, ἐργατοτεχνίτας, ὑπηρέτας», καὶ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 6, καθ' ἣν μετὰ

κεκριμένῃ περιπτώσει περὶ ναυαγίου, οὐδενὸς αἱ συνέπειαι δὲν ἀναιροῦνται, ὡς ἐλέχθη, ἐκ τῆς μεταγενεστέρας ἀνελκύσεως καὶ ἐπισκευῆς. Ἄλλως τε ἡ ἀνωτέρω διεθνὴς σύμβασις ἐγένετο, διὰ νὰ προστατεύσῃ τὸν ναυτικὸν ἐκ τῆς ἀνεργίας εἰς περίπτωσιν ἀπωλείας (ναυαγίου) τοῦ πλοίου καὶ δὲν γεννᾶται καὶ ἐκ τούτου ἀμφιβολία, ὅτι ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ εἰς τὴν ὑπὸ κρίσιν περίπτωσιν. Τὸ ἄρθρον 2 τῆς ἄνω διεθνοῦς συμβάσεως ὁρίζει, ὅτι «ἡ ἀποζημίωσις αὕτη θὰ πληρώνεται διὰ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς πραγματικῆς ἀργίας τοῦ ναυτικοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ συμπεφωνημένου μισθοῦ». Τὸ ἂν εἰς τὸν μισθὸν περιλαμβάνεται καὶ ἡ τροφὴ εἶναι ζήτημα, ὅπερ ἀμφισβητεῖται (ὅρα περὶ τοῦ ζητήματος Γνωμ. Ὀλ. Νομ. Συμβουλίου 59|49 ἐν ΕΕΔ 8, 171 ἔνθα καὶ νομλγ.) Κρίνομεν ὡς ὀρθοτέραν τὴν καταφατικὴν γνώμην, διότι αὕτη καὶ ἐπιεικεστέρα εἶναι διὰ τὸν ναυτικόν, ἀλλὰ καὶ διότι «συμπεφωνημένος μισθὸς» εἶναι πᾶν ὅ,τι συνομολογεῖται ὡς τακτικὸν ἀντάλλαγμα τῆς παρεχομένης ἐργασίας, δὲν γεννᾶται δὲ ἀμφιβολία, ὅτι καὶ ἡ τροφή, τὴν παροχὴν τῆς ὁποίας καὶ αὐτὸς ὁ νόμος ἐπιτάσσει (ὅρα Ν. 4005|29), ἀποτελεῖ μέρος, καὶ δὴ τὸ πλέον οὐσιῶδες, τοῦ συμπεφωνημένου τούτου μισθοῦ (ὅρα σχετικῶς ὡς πρὸς τὰ ἔξοδα παλιννοστήσεως Π. Π. 490-21 ΛΓ' 558 καὶ *Κ. Σοδρίον* ἐν Lnan Cien et Renault No 460α). Ἐπομένως τὸ δεύτερον κονδύλιον τῆς ἀγωγῆς εἶναι καὶ νόμιμον καὶ βάσιμον καὶ δέον νὰ ἐπιδικασθῇ εἰς τὸν ἐνάγοντα.

την πάροδον ένός έτους ὁ *προσληφθείς* παραμένει ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, ἐξομοιούμενος πλήρως πρὸς τοὺς ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ὑπηρετοῦντας μονίμους συναδέλφους του, ἡ δὲ *μισθωτικὴ αὐτοῦ σχέσις* διέπεται ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῶν ὀργανισμῶν καὶ τῶν ἐργατικῶν νόμων τῶν ρυθμιζόντων τὴν λειτουργίαν τοῦ ὀργανισμοῦ ἢ ἐπιχειρήσεως. Ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως τοῦ ν. 751 οὐδαμῶς προκύπτει διάτρορόν τι τῶν ἀνωτέρω.

Τέλος πρὸς ἔτι μεγαλυτέραν ἐνίσχυσιν τῆς ὡς ἄνω ἀναπτυσσομένης γνώμης δέον νὰ προστεθῇ, ὅτι διὰ τὸν διορισμὸν ὡς δικηγόρων (ἀμίσθων καὶ αἱρετῶν δικαστ. ὑπαλλήλων κατὰ τὸν κώδικα περὶ δικηγόρων) ἀναπήρων πολεμιστῶν κλπ. κατὰ παρέκκλισιν τῶν διατάξεων τοῦ κώδικος, ἤτοι ἄνευ ἐξετάσεων καὶ καθ' ὑπέρβασιν τοῦ προβλεπομένου ἀριθμοῦ ἐν ἑκάστῃ περιφερείᾳ, ἐξεδόθησαν εἰδικοὶ νόμοι καὶ δὴ τὸ Ν.Δ. 166)1946, 287) 17, 824)48 καὶ 1)12 49, ἐνῷ, ἂν εἶχον ἐφαρμογὴν καὶ ὡς πρὸς τὸν διορισμὸν ὡς δικηγόρων τῶν πολεμιστῶν οἱ ν. 751 καὶ 1196, δὲν θὰ ὑπῆρχε λόγος νὰ θεσπισθῶσιν αἱ ἀνωτέρω εἰδικαὶ διατάξεις καὶ δὴ αἱ τελευταῖαι τῶν νόμων 824)48 καὶ 1112)49 αἵτινες ἐθεσπίσθησαν, διότι ἀκριβῶς ὁ νομοθέτης εἶχεν ὑπ' ὄψιν του ὅτι ὁ ν. 751 προέβλεπε μόνον περὶ «προσλήψεως εἰς ἐμμίσθους θέσεις» καὶ δὲν ἀφεώρα τὰς ἀμίσθους θέσεις, ὡς αἱ τῶν δικηγόρων, συμβολαιογράφων, ἀμίσθων ὑποθηκοφυλάκων κ.λ.π. Ὅθεν, ἐν συμπεράσματι, ὁ νόμος 751 δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν ἀμίσθων θέσεων, ὡς ἐκ τῆς ὅλης οἰκονομίας του καὶ τοῦ περιεχομένου του σαφῶς προκύπτει, κατὰ τ' ἀνωτέρω ἀναπτυσσόμενα (πρβλ. καὶ ὑπ' ἀριθ. 166—168 ἀποφ. Ὁλ. Σ. Ε. ἀποδεχομένας τὴν αὐτὴν γνώμην).

Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ *μειοψηφήσαντος* Συμβούλου *Τρ. Κοντοπαναγιώτου* ὁ νομοθέτης διὰ τοῦ νόμου 751 ἀπέβλεψε εἰς τὴν παροχὴν γενικῶς ἐργασίας πρὸς τὰ ἐν ἄρθρῳ 1 πρόσωπα, ἄνευ διακρίσεως ἐμμίσθου ἢ ἀμίσθου θέσεως, ἐὰν δὲ ἐν τῷ κειμένῳ τοῦ νόμου γίνεται χρῆσις φράσεων προσιδιαζουσῶν πρὸς ἐμμίσθους ὑπαλληλικὰς θέσεις, τοῦτο οὐδόλως σημαίνει, ὅτι ἀποκλείονται αἱ ἀμίσθοι, καθ' ὅσον ὁ νομοθέτης ἀναφέρει τὸ σύνηθες καὶ κατὰ κανόνα κρατοῦν, ὅπερ εἶναι ἡ πρόσληψις εἰς ἐμμίσθους θέσεις, χωρὶς νὰ ἔχῃ τὴν πρόθεσιν νὰ ἀποκλείσῃ τὸν διορισμὸν καὶ εἰς ἀμίσθους τοιαύτας ἀφοῦ καὶ διὰ τῆς εἰς ἀμίσθους θέσεις (συμβολαιογράφων κλπ.) τοποθετήσεως τῶν πολεμιστῶν παρέχεται εἰς αὐτοὺς οὐσιαστικὴ προστασία, εἰς ἣν καὶ μόνον διὰ τοῦ νόμου 751 ἀπέβλεψεν οὗτος. Ἀλλωστε τὴν ἀποψιν ταύτην ἀπεδέχθη καὶ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης, τὸ ὁποῖον δι' ἐγγράφου του διεβίβασε πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας πίνακα τῶν ὑπαρχουσῶν κενῶν θέσεων ἀμίσθων συμβολαιογράφων κλπ. καὶ ἐζήτησε τὴν πλήρωσιν αὐτῶν διὰ προσώπων τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 751.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἕτερον ἐρώτημα, τὸ Συμβούλιον ὁμοφώνως ἐγνωμοδότησεν, ὅτι δὲν ἀκίνητο τὸ Συμβούλιον τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 751 διὰ τῆς ἀποφάσεώς του προβαίνει εἰς τὴν τοποθέτησιν προσώπου ἀνήκοντος εἰς κατωτέραν κατηγορίαν, ἐνῷ ὑπῆρχον πρόσωπα ἀνήκοντα εἰς ἀνωτέραν τοιαύτην ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ ἄνω νόμου ἀναφερομένων (ὑπῆρχον δὲ ἐκκρεμεῖς καὶ σχετικαὶ αἰτήσεις τῶν προσώπων τούτων), τότε ὀφείλεται προφανῶς παράβασις τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 3 τοῦ ἰδίου νόμου, καθ' ἣν ἡ ἐν παρ. 1 σειρὰ τηρεῖται καὶ ὡς σειρὰ προτιμήσεως διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου λαμβανομένην πρόνοιαν καὶ ἡ Διοίκησις, ἐὰν πρόκειται περὶ πλήρωσεως μιᾶς μόνον θέσεως, δὲν ὑποχρεοῦται νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν τοιαύτην ἀπόφασιν τῆς ὡς ἄνω ἐπιτροπῆς, δὲν ἰσχύει ὅμως τὸ ἴδιον ὅταν εἰς ὀφίστανται πρὸς πλήρωσιν πλείονες τῆς μιᾶς θέσεις, καθ' ὅσον εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν εἶναι δυνατὴ ἡ ἱκανοποίησις καὶ τοῦ ἀνήκοντος εἰς ἀνωτέραν κατηγορίαν καὶ παραλειφθέντος ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς προσώπου.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Περίληψις: *Ἀναγκαστικὴ ἐπαναπρόσληψις μετὰ τὴν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀφυπηρέτησιν.— Ἐφαρμογὴ διατάξεων καὶ ἐπὶ ἐργατῶν συνδεομένων μετὰ τοῦ Δημοσίου διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου.*

Νομικοῦ Συμβουλίου Γνωμ. 479)1950

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος **κ. *Ν. Κοντογιάννης***

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 42646)4534 ἀπὸ 1 τρέχοντος ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας Τμ. 2 Γραφ. Α', δι' οὗ διαβιβάζεται ἡμῖν ἡ ὑπουργικὴ ἐντολὴ πρὸς γνωμοδότησιν, τὸ Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους, συνελθὸν σήμερον ἐν τμήματι διακοπῶν καὶ συγκροτηθὲν ἐκ τῶν κ. κ. *Γ. Φραγκούλη*, Ἀντιπροέδρου ὡς Προέδρου, *Τρ. Κοντοπαναγιώτου*, *Μιχ. Σταυροπούλου*, *Δίου*, *Μπαρμπάτη*, *Ἀρ. Ἀλεξίου*, Νομικῶν Συμβούλων καὶ τῶν μετὰ ψήφου συμβουλευτικῆς μετεχόντων Παρέδρων κ. κ. *Ε. Ἀποστολοπούλου*, *Ἀλ. Λέκκα*, *Δ. Καλαντζάκου*, καὶ *Ν. Κοντογιάννη* (εἰσηγητοῦ τῆς ὑποθέσεως), ἀπεφάνθη ἐπὶ τοῦ τεθέντος διὰ τοῦ ὡς ἄνω ἐγγράφου ἐρωτήματος ὁμοφώνως ὡς ἀκολούθως:

Ἐργάτης προσληφθεὶς ὑπὸ τοῦ Δημοσίου (Διευθύνσεως Θαλασσίων Μεταφορῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορ. Ναυτιλίας) ἀπὸ τοῦ ἔτους 1945 διὰ σχέσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ἐργασθεὶς μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου 1947, ὁπότε ἐκλήθη εἰς τὰς τάξεις τοῦ Στρατοῦ, μετὰ τὴν κατὰ Μάρτιον 1950 ἀποπεράτωσιν τῆς στρατιωτικῆς του ὑποχρεώσεως, προστατεύεται διὰ τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 3514)28, ὡς οὗτος ἀτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 11 παρ. 2 Α.Ν. 547)47, διὰ τοῦ Α.Ν. 1843)39, Ν.Δ. 417)41, Ν. 5 9)18 καὶ Ν. 986)19. (Περὶ ἰδιωτ. κωδικοπ. ἐν Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. 1948, σελ. 581). Ἐν τῇ προστασίᾳ δὲ ταύτῃ περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἀναγκαστικὴ ἐπαναπρόσληψίς του εἰς τὴν ὡς ἄνω ἐργασίαν δι' ἓν τουλάχιστον εἰσέτι ἔτος.

Οὐδ' εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 καὶ 4 τοῦ βασικοῦ ν. 3514)28, αἱ διατάσσουσαι τὴν ἐπαναπρόσληψιν, δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ ἐργατῶν προσληφθέντων ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, ἅτε τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ὡς ἄνω Ν. 51)48 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ τῶν στρατευομένων ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν νομοθεσίας» ὁρίζοντος ἐπὶ λέξει, ὅτι καὶ ὑπάλληλοι, ὑπηρέται, τεχνῖται, ἐργάται κλπ. συνδεόμενοι μετὰ τοῦ Δημοσίου, τῶν Δήμων ἢ Κοινοτήτων καὶ τῶν Ν.Π.Δ.Δ. διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, στρατευόμενοι, τυγχάνουσι τῆς ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου καὶ τῶν προγενεστέρων τούτου παρεχομένης προστασίας εἰς μισθωτοὺς ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐφ' ὅσον δι' εἰδικοῦ νόμου δὲν παρέχεται αὐτοῖς μείζων προστασία».

ΞΕΝΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ ΕΠΙ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ὑπὸ τοῦ κ. **JEAN RIVERO**, Καθηγητοῦ τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Poitiers

Εἶναι μακρὰν ὁ καιρός, καθ' ὃν τὸ νεογέννητον κοινωνικὸν δίκαιον, συράμενον μεταξὺ δημοσίου καὶ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἔδιδε τὴν ἐντύπωσιν τοῦ τέκνου ἐκείνου, τὸ ὁποῖον αἱ δύο μητέραι διεξεδικοῦν εἰς τὸ δικαστήριον τοῦ βασιλέως Σολομῶντος. Σήμερον πρέπει μᾶλλον νὰ σκεφθῶμεν τὸ παιδίον Ἡρακλῆς νὰ σφίγγῃ εἰς τὰς ἰσχυρὰς πυγμάς του τοὺς δύο ὄφεις, οἵτινες ἐπετέθησαν κατὰ τοῦ λίκνου του. Ἀνέλυσαν ἐπὶ μακρόν, κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους καιρούς, τὰ ἀνατροπάς, αἵτινες ἔθιξαν τὰς ἐκ παραδόσεως σχέσεις τῶν δύο μεγάλων διακρίσεων τοῦ δικαίου. Ἐσημείωσαν ὅμως ἀρκούντως τὴν ἰσχυρὰν ἐπίθεσιν, ἣν ὑφίστανται ἀμφότεραι ἐκ μέρους τοῦ κοινωνικοῦ δικαίου, νεοελθόντος ἰδιαιτέρως δυναμικοῦ;

Ἀληθῶς εἰπεῖν ἡ ἔρευνα αὕτη προσκρούει εἰς τὴν ἑξῆς πρωταρχικὴν δυσκολίαν: Ἵνα καταμετρήσωμεν τὰς κατακτήσεις τοῦ κοινωνικοῦ δικαίου, πρέπει πρῶτον νὰ καθορίσωμεν ταύτας. Ἐν τούτοις ἐλάχισται λέξεις περιέχουν τοσαύτας ἀμφιβολίας, ὅσας ἡ λέξις «κοινωνικός». Ἐνίοτε πρόκειται περὶ τοῦ πνεύματος ἢ τῆς ἠθικῆς, ἣν καθορίζει ἡ λέξις αὕτη ἐν τῷ κανὼν δικαίου εἶναι *κοινωνικός*, ἐφ' ὅσον τείνει νὰ εἰσαγάγῃ μείζονα δικαιοσύνην εἰς τὰς ἀνθρωπίνους σχέσεις. Ἐνίοτε καὶ ἀκριβέστερον πρόκειται περὶ τοῦ ρυθμιστέου ἀντικειμένου: τὸ κοινωνικὸν δίκαιον, ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ, εἶναι τὸ δίκαιον, ὅπερ τείνει νὰ ἐπιβληθῇ ἐπὶ τῶν συλλογικῶν σχέσεων, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ δίκαιον τῶν ἀτομικῶν σχέσεων. Δὲν θὰ ἠδυνάμεθα νὰ προσδιορίσωμεν τοῦτο ἀκριβέστερον καὶ νὰ ὑποδείξωμεν, διὰ τῶν αὐτῶν λέξεων, τὸ σύνολον ἰδιαιτέρας τινὸς νομικῆς τεχνικῆς. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ θέλομεν νὰ ἐπεκτείνωμεν τοῦτο ἐνταῦθα, αἱ δὲ τρεῖς διατυπωθεῖσαι ἀνωτέρω ἔννοιαι δὲν ἀλληλοκαλύπτονται ἀναγκαίως. Διότι κανόνες δικαίου, κοινωνικοί, ὡς ἐκ τῆς ἐμπνεύσεως των ἢ ἐκ τοῦ ἀντικειμένου των, δύνανται νὰ μὴ εἶναι τοιοῦτοι ὑπὸ τεχνικὴν ἔννοιαν, ἐὰν χρησιμοποιοῦν μόνον τὰς συνήθεις μεθόδους τοῦ δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου. Αἱ ἐκ παραδόσεως νομικαὶ βάσεις μένουν οὐσιωδῶς ἀτομικαί. Ἡ νομικὴ προσωπικότης ἐπέτρεψεν εἰς ταύτας νὰ ἐφαρμόσουν εἰς τὰ συλλογικὰ συμφέροντα, ἅτινα ἐπεθύμουν νὰ ρυθμίσουν, τὴν ἤδη κατειργασμένην νομοτεχνικὴν διὰ τὰς μεταξὺ τῶν ἀτόμων σχέσεις. Ἡ ἀνώνυμος ἑταιρία ἢ ἡ Κοινότης παραφράζουν καί, ἐν ὡρισμένῃ ἐννοίᾳ, καλύπτουν συλλογικότητας, αἵτινες χρησιμεύουν ὡς βάθρον τῆς νομικῆς των προσωπικότητος.

Τὸ κοινωνικὸν δίκαιον καταλαμβάνει εὐρέως τὰ ἀντιτιθέμενα πρὸς ἄλληλα συλλογικὰ συμφέροντα. Ὁ θεσμός, ὅστις χαρακτηρίζει τοῦτο καλύτερον, εἶναι ἀναμφιβόλως ὁ *ὁμότιμος θεσμός* (institution paritaire), ὅστις, αὐτὸς καθ' ἑαυτόν, θὰ ἠξίζε μακρὰν μελέτην, διότι θέτει ἀντιμετώπους τοὺς ἐκπροσώπους ἀμφοτέρων τῶν ἐν ἀνταγωνισμῷ συλλογικοτήτων καὶ ζητεῖ νὰ λύσῃ τοὺς ἀνταγωνισμοὺς διὰ τῆς ἀντιμετωπίσεως. Ἡ συλλογικὴ σύμβασις, καρπὸς τῆς ἀντιμετωπίσεως ταύτης, εἶναι ἡ νομικὴ μέθοδος, ἥτις σημειοῖ ἐπιτυχῶς τὴν διαφορὰν μεταξὺ τοῦ κοινωνικοῦ δικαίου καὶ τῶν λοιπῶν νομικῶν βάσεων. Ἐὰν δέχεταί τις τὰς πρωταρχικὰς ταύτας ἐννοίας, πρέπει νὰ καταμετρήσῃ τὰς κατακτήσεις τοῦ κοινωνικοῦ δικαίου βάσει τῆς ἀναπτύξεως τῶν μεθόδων ταύτων πέραν τοῦ ἀρχικοῦ των πλαισίου. Αἱ ἐργατικαὶ σχέσεις, καθ' ὃ μέτρον θὰ ὑποκαταστήσουν ἑαυτὰς εἰς τὰς κλασικὰς μεθόδους τοῦ δημοσίου καὶ ἰδιωτικοῦ δικαίου, εἰς τομέα μέχρι τοῦδε κατευθυνόμενον ὑπὸ τῶν μεθόδων τούτων, θὰ παρέχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἐπικαλεσθῶμεν τὸν ἰμπεριαλισμὸν τοῦ κοινωνικοῦ δικαίου. Ἀλλ' ἡ ὑποκατάστασις αὕτη δὲν ἀποτελεῖ ἐξαιρετικὸν φαινόμενον. Θὰ ἠδυνάτο τις νὰ ἀναφέρῃ δύο χαρακτηριστικὰ παραδείγματα, ἐξ ὧν τὸ ἓν ἀφορᾷ τὸ διοικητικὸν δίκαιον καὶ τὸ ἕτερον τὸ ἰδιωτικὸν δίκαιον.

Τὸ νέον καθεστὼς τῆς δημοσίας λειτουργίας, ἐὰν στηριχθῇ τις εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ φαινομένου, καθιερώνει, εἰς τὰς σχέσεις μεταξὺ τοῦ Κράτους καὶ τῶν ὀργάνων του, τὴν πλέον ἐθιμοτυπικὴν μέθοδον τοῦ δημοσίου δικαίου, διαπιστοῦν σαφῶς τὸν καταστατικὸν χαρακτῆρα τῶν σχέσεων τούτων. Ἀλλ' ἡ βαθεῖα ἐμπνευσις τούτου εἶναι τελείως διάφορος καὶ τὰ γεγονότα βαδίζουν, ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς ὑπὸ τῶν κειμένων διαγραφομένης ἐξελίξεως, μακρότερον καὶ ἀπὸ αὐτὰ ταῦτα τὰ κείμενα. Ἡ καθιέρωσις τοῦ συνδικαλιστικοῦ δικαιώματος, ἡ ἀνάπτυξις τῶν ὁμοτίμων θεσμῶν, ἡ πρακτικὴ ἀδυναμία, εἰς ἣν εὑρίσκεται τὸ κράτος νὰ τροποποιήσῃ τὸ καθεστὼς τῶν ὀργάνων του, χωρὶς νὰ προσφύγῃ εἰς προηγουμένην συνεννόησιν μετὰ τῶν ἐκπροσώπων τούτων, ταῦτα πάντα ἀποτελοῦν κοινὰ σημεῖα, ἅτινα ἐπιτρέπουν νὰ ὑποστηρίξωμεν, ὅτι τὸ κοινωνικὸν δίκαιον προσαρτᾷ εἰς τὴν κυριαρχίαν του τὸ εὐρύτατον πεδίον τῆς δημοσίας λειτουργίας.

Τὸ καθεστὼς τῆς πακτώσεως καὶ τῆς ἀγροτικῆς μισθώσεως ὁδηγεῖ εἰς τὸ αὐτὸ συμπέρασμα. Ἐνταῦθα, ἀκόμη καὶ χωρὶς νὰ ἔχῃ τις τὴν ἄνεσιν νὰ προωθήσῃ τὴν ἀνάλυσιν, ἐκ παραδόσεως ἀτομιστικαὶ σχέσεις προάγονται εἰς τὸ συλλογικὸν πλαίσιον. Ὁ ὁμότιμος θεσμὸς θριαμβεύει καὶ ἡ συλλογικὴ σύμβασις ὑποκαθίσταται εἰς τὸ καθεστὼς τῆς ἀστικῆς συμβάσεως.

Εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκφέρωμεν κρίσιν τινὰ ἐπὶ τῆς τοιαύτης ἐξελίξεως; Βεβαίως πᾶσα κρίσις δύναται νὰ φανῇ ματαία, ἐὰν προσκρούσῃ εἰς τὴν δύναμιν κοινωνικῶν καὶ ψυχολογικῶν ἐξελίξεων κριθεισῶν ὑπὸ πολλῶν ὡς ἀμετατρέπτων. Ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀκριβῶς ἡ ἄρνησις τοῦ νὰ κρίνωμεν τὰς ἐξελίξεις ταύτας, ἥτις καθιστᾷ ἑαυτὰς ἀμετατρέπτους;

Ἡ τεχνικὴ τοῦ κοινωνικοῦ δικαίου ἔχει τὸ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ—ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ—ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΕΠΙΔΟΜΑ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

Ὑπουργείου Ἐργασίας ἔγγρ. 23612|1950.

Περὶ τοῦ ἐκ 15 ο|ο ἐπιδόματος τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὴν Βόρειον Ἑλλάδα τραπεζικῶν ὑπαλλήλων.

Τὸ ἐκ 15 ο|ο ἐπίδομα τῶν εἰς περιφερείας Β. Ἑλλάδος ὑπηρετούντων τραπεζικῶν ὑπαλλήλων, προβλεπόμενον ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 360|46 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἡ σχετικὴ διάταξις τῆς ὁποίας, ὡς εἰδική, διετηρήθη ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὰς ἀπὸ 4|11|47 καὶ 1|12|47 ἐθνικὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας, δέον ὅπως ὑπολογισθῇ ἐπὶ τοῦ προκύπτοντος μετὰ τὴν διὰ τῶν ὡς ἄνω συλλογικῶν συμβάσεων ἀναπροσαρμογὴν μισθῶν.

Τοῦτο συνάγεται οὐ μόνον ἐκ τοῦ ὅτι πρόκειται περὶ μεταπολεμικοῦ ἐπιδόματος καὶ κατὰ λογικὴν σειρὰν ὁ ὑπολογισμός του χωρεῖ ἐπὶ τῶν μεταπολεμικῶν μισθῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ κειμένου τῆς ἀπὸ 24)12|47 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ ρυθμίσεως ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῶν Τραπεζῶν, εἰς τὸ ἄρθρον 1 παράγρ. 8 τῆς ὁποίας περιοριστικῶς ἀναφέρονται ὡς προστιθέμενα ἐπὶ τῶν προπολεμικῶν μισθῶν πρὸς ἀναπροσαρμογὴν ἐκ τῶν ἐπιδομάτων μόνον τὰ οἰκογενειακὰ βαρῶν, παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ θέσεως καὶ ταμειακόν, ἐνῷ, ἂν ἐσκοπεῖτο ὁ κατὰ τὸν ὡς ἄνω τρόπον ὑπολογισμὸς καὶ τοῦ ἐπιδόματος Βορείου Ἑλλάδος, ὅπερ παρεῖχετο κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑπογραφῆς τῆς ὡς ἄνω συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἔδει καὶ τοῦτο νὰ ἀναφέρετο ρητῶς μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀνωτέρω ἐπιδομάτων ἢ τοὐλάχιστον τὰ τελευταῖα ταῦτα νὰ ἀναφέροντο ἐνδεικτικῶς καὶ οὐχὶ κατὰ τρόπον περιοριστικόν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Μαΐου 1950.

ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΔΙ' ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Ὑπουργείου Ἐργασίας ἔγγρ. 15571|1950.

Περὶ τρόπου ὑπολογισμοῦ τῶν ἐπὶ τῶν μισθῶν προπολεμικῶν ἐπιδομάτων οἰκογενειακῶν βαρῶν, πολυετείας κλπ. διὰ τὴν ἀναπροσαρμογὴν των.

Ἐφ' ὅσον τὰ ὑπὸ τοῦ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ προβλεπόμενα ἐπιδόματα οἰκογενειακῶν βαρῶν καὶ πολυετοῦς ὑπηρεσίας ἐθεσπίσθησαν μετὰ τὴν 28|10|40, δέον ὅπως ταῦτα ὑπολογίζωνται ἐπὶ τοῦ προκύπτοντος μετὰ τὴν ἀναπροσαρμογὴν βάσει τῶν ἐθνικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας τῆς 4|11|47 βασικοῦ μισθοῦ.

Ἡ λύσις αὕτη εἶναι σύμφωνος καὶ πρὸς τὸ ὅλον πνεῦμα τῶν διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 26531|48 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ἡ βασικὴ μισθοδοσία τοῦ προσωπικοῦ ἐρρυθμίζετο ὑπὸ προπολεμικοῦ κανονισμοῦ καὶ ἐν ᾗ ρητῶς ἀναφέρονται ὡς προστιθέμενα εἰς τὸν βασικὸν μισθὸν πρὸ τῆς ἀναπροσαρμογῆς μόνον τὰ προπολεμικῶς ὑφιστάμενα ἐπιδόματα καὶ προσαυξήσεις, ἐξ οὗ παρέπεται, κατ'

φυσικὸν καὶ ἀναγκαῖον ἔδαφος ἐφαρμογῆς της πανταχοῦ, ὅπου ἡ ἐξέτασις τῆς πραγματικότητος ἀποκαλύπτει τὴν παρουσίαν ἀνθρωπίνων ὁμάδων, τῶν ὁποίων τὰ συμφέροντα, ἐξ ἴσου σεβαστά, εὑρίσκονται ἐν ἀντιθέσει. Τὸ νὰ ἐπαναφέρωμεν εἰς τὸ πλαίσιον τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐντὸς τῆς καπιταλιστικῆς ἐπιχειρήσεως, τὰς σχέσεις ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ, αὐτὸ θὰ ἦτο ἄσκησις βίας ἐναντίον τῆς πραγματικότητος. Τὸ κοινωνικὸν δίκαιον καταλαμβάνει τὴν ἄνω πραγματικότητα καὶ προσαρμόζεται εἰς ταύτην. Ἐντεῦθεν πηγάζει ἡ ἀνωτερότης τοὐτου ἐναντι τῆς παλαιᾶς νομοτεχνικῆς.

Εἰς τὰς σχέσεις μεταξὺ Κράτους καὶ ὀργάνων του δύναταί τις νὰ σκεφθῇ, ὅτι ἡ κατάστασις εἶναι διάφορος. Τὸ Κράτος δὲν ἔχει νὰ ὑπερασπίσῃ ἴδια συμφέροντα ἐναντι τῶν ὑπηρετῶν του, οἵτινες ἀποτελοῦν τὴν συλλογικότητα. Ἐνσαρκώνει, ἐναντι τούτων, τὸ γενικὸν συμφέρον. Ἐκ τοῦ λόγου τούτου δὲν ἀνευρίσκονται ἐνταῦθα τὰ θεμέλια τοῦ ὁμοτίμου θεσμοῦ. Τὸ γενικὸν συμφέρον δὲν θὰ ἠδύνατο, ὡς ἐκ τῆς φύσεώς του, νὰ ἔλθῃ εἰς ἴσην μοῖραν πρὸς τὰ ἁπλᾶ συλλογικὰ συμφέροντα.

Εἰς τὰς ἀγροτικὰς σχέσεις ἡ ἀπάντησις ἀπαιτεῖ πλείονας ἀποχρώσεις. Ἐάν, εἰς τινας περιοχάς, αἱ σχέσεις τῶν ἐκμεταλλευτῶν πρὸς τοὺς ἰδιοκτήτας ἠδύναντο νὰ ἀναλυθοῦν βάσει σχήματος τινος ἀντιθέσεως συλλογικῶν συμφερόντων, κατ' ἀντίθεσιν λίαν συνήθως αἱ σχέσεις πακτωτοῦ πρὸς ἰδιοκτήτην φαίνονται νὰ κυριαρχοῦνται περισσότερον ὑπό τινος ἑνωτικῆς ἰδέας καὶ οὐχὶ ὑπὸ ἀντιθέσεως. Ἐξ ἄλλου, αὗται εἶναι σχέσεις ἀνθρώπου πρὸς ἄνθρωπον, ἔνθα ὁ προσωπικὸς χαρακτὴρ παίζει πρωτεύοντα ρόλον. Ἡ τεχνικὴ τοῦ κοινωνικοῦ δικαίου λαμβάνει ὡς πρώτην ὕλην πραγματικοὺς συλλογικοὺς ἀνταγωνισμοὺς καὶ προσπαθεῖ νὰ εἰρηνεύσῃ τούτους. Ἐὰν μεταθέσῃ αὐτοὺς ἐκ τοῦ ἰδίου των τομέως, κινδυνεύει νὰ δημιουργήσῃ κατὰ πάντα τρόπον, εἰς τὸν τομέα ἔνθα προσαρτᾷ τούτους, πλασματικοὺς ἀνταγωνισμοὺς ἢ τοὐλάχιστον νὰ προσδώσῃ εἰς τούτους ἐν ὑπερβολικὸν ἀνάλυφον, ἐνῷ οὗτοι, ἐντὸς τοῦ συνόλου τῆς μελετωμένης σχέσεως, ἔχουν δευτερεύουσαν σημασίαν.

Εἰς ἀμφοτέρας τὰς ἐπικληθείσας περιπτώσεις διαφαίνεται σαφῶς, ὅτι ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ κοινωνικοῦ δικαίου, ἀντιθέτως πρὸς ὅ,τι συνέβη εἰς τὰς ἐργατικὰς σχέσεις, μακρὰν τοῦ νὰ ἀκολουθῇ ἐκ τοῦ πλησίον τὴν πραγματικότητα καὶ δὴ τελειότερον ἀπὸ τὰς ἐκ παραδόσεως μεθόδους, παραγνωρίζει οὐσιώδη δεδομένα ταύτης.

Τὸ κοινωνικὸν δίκαιον, πέραν τῆς τεχνικῆς του ἢ καλύτερον λόγῳ τῆς τεχνικῆς του, εἶναι—ὡς πᾶσα νομικὴ τάξις—προσανατολισμένον πρὸς τὴν λύσιν τῶν κοινωνικῶν ἀνταγωνισμῶν. Ἀναζητεῖ τὴν εἰρήνην διὰ τῆς δικαιοσύνης. Καὶ ἐντεῦθεν ἐπιθυμεῖ νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὸν ἄνθρωπον. Θὰ ἦτο ἁμάρτημα ἐναντίον τῆς οὐσίας του τὸ νὰ μετατρέψῃ τὶς τοῦτο—μὲ τὸ νὰ τὸ μεταφέρῃ ἐκεῖ ὅπου δὲν ἔχει τὴν θέσιν του—εἰς ζύμην πάλης ἢ εἰς ὄργανον ἀπορροφήσεως τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὴν ἀνωνυμίαν τῆς μάζης.

Μετάφρασις ἐκ τοῦ *Droit Social* Δεκέμβριος 1949, No 10, σελ. 370).

Θεόδωρος Βλαχόπουλος Δικηγόρος

ΝΟΜΟΙ - ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ - ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΙ - ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ. — Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των διατάξεων περί τελών χαρτοσήμου.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 156 της 18 Ἰουλίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν παράγρ. 2 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 1014|1946 «περὶ τροποποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ Κώδικος Φορολογίας Καθαρῶν Προσόδων κλπ.», προτάσει τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν Ὑπουργῶν Δικαιοσύνης καὶ Οἰκονομικῶν, μετὰ γνώμην τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

. . . . . .

Ἄρθρον 2.

2. Ἡ παράγραφος 18 τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ Διατάγματος τῆς 28 Ἰουλίου 1931 «περὶ Κώδικος τῶν Νόμων περὶ τελῶν χαρτοσήμου», ὡς ἰσχύει, ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολούθως :

«18. Α) Εἰς τέλος χαρτοσήμου ἐν ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (1 ο|ο) ἀνεξαρτήτως ποσοῦ ὑπόκεινται :

α) Αἱ ἐξοφλήσεις μισθῶν καὶ ἄλλων ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῶν Δήμων, τῶν Κοινοτήτων, τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἢ ἄλλων Ἱδρυμάτων, τῶν Νομικῶν Προσώπων ἐν γένει καὶ τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν γένει, ὡς καὶ αἱ ἐξοφλήσεις συντάξεων, μερισμάτων καὶ ἄλλων ἀσφαλιστικῶν παροχῶν ἢ βοηθημάτων, καταβαλλομένων πρὸς τὰ αὐτὰ πρόσωπα ὑπὸ τῶν οἰκείων Ταμείων ἢ Ὀργανισμῶν Συντάξεων, Προνοίας ἢ Ἀσφαλίσεως.

β) Αἱ ἐξοφλήσεις μισθῶν, ἡμερομισθίων καὶ ἄλλων ἀποδοχῶν τῶν τεχνιτῶν, ἐργατῶν καὶ ὑπηρετῶν, ἔστω καὶ ἂν ἐργοδότης αὐτῶν εἶναι τὸ Δημόσιον ἢ Δῆμοι ἢ Κοινότητες ἢ ἄλλα Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, ὡς καὶ αἱ ἐξοφλήσεις συντάξεων, μερισμάτων καὶ ἄλλων ἀσφαλιστικῶν παροχῶν ἢ βοηθημάτων, χορηγουμένων εἰς τὰ πρόσωπα ταῦτα ὑπὸ τῶν οἰκείων Ταμείων ἢ Ὀργανισμῶν Συντάξεων, Προνοίας ἢ Ἀσφαλίσεως.

γ) Αἱ ἐξοφλήσεις συντάξεων, μερισμάτων καὶ ἄλλων ἀσφαλιστικῶν παροχῶν ἢ βοηθημάτων καταβαλλομένων πρὸς ἠσφαλισμένους (πλὴν τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων) ὑπὸ τῶν οἰκείων Ταμείων ἢ Ὀργανισμῶν Συντάξεων, Προνοίας ἢ Ἀσφαλίσεως.

δ) Ἡ κατὰ τὸν Νόμον 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» ἀποζημίωσις δι' ἄκτακτον ἀπόλυσιν ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, τεχνίτου, ἐργάτου καὶ ὑπηρέτου, ὡς καὶ ἡ κατὰ τὸν Νόμον 551|1915 «περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων» ἀποζημίωσις ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος.

Β) Ἀπαλλάσσονται τοῦ τέλους τῆς παρούσης παραγράφου καὶ παντὸς ἄλλου τέλους χαρτοσήμου :

α) Αἱ συντάξεις, τὰ μερίσματα ἢ οἱονδήποτε ἄλλον ποσὸν καταβαλλόμενον πρὸς ἀναπήρους πολέμου ἢ θύματα πολέμου εἴτε παρὰ τοῦ Δημοσίου Ταμείου, εἴτε παρ' οἱουδήποτε Ταμείου ἢ Ὀργανισμοῦ Συντάξεως, Προνοίας ἢ Ἀσφαλίσεως.

β) Αἱ συντάξεις αἱ καταβαλλόμεναι ὑπὸ τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου καὶ αἱ παροχαὶ ἐν γένει αἱ καταβαλλόμεναι ὑπὸ τοῦ Οἴκου τοῦ Ναύτου εἰς ἀσθενεῖς καὶ ἀπόρους ἐργάτας θαλάσσης ἢ τὰς οἰκογενείας αὐτῶν.

Γ) Ἐπὶ ἐξοφλήσεων μισθῶν, ἡμερομισθίων καὶ ἄλλων ἀποδοχῶν τῶν τεχνιτῶν, ἐργατῶν καὶ ὑπηρετῶν, ἐνεργουμένων ὑπὸ τῶν οἰκείων Σωματείων πρὸς διανομὴν εἰς τὰ μέλη αὐτῶν, ὀφείλεται τὸ τέλος τοῦ ἐδαφίου Α τῆς παρούσης παραγράφου καὶ ἐπικολλᾶται ἐπὶ τῶν εἰς τὸν ἐργοδότην χορηγουμένων ἀποδείξεων ἢ ἐπὶ τῶν ἄλλων παρ' αὐτῷ ἐγγράφων, τῶν ἀμφανόντων τὴν ἐξόφλησιν. Αἱ ἐπακολουθοῦσαι διανομαὶ τῶν ἐξοφληθέντων ποσῶν εἰς τὰ μέλη τῶν Σωματείων εἰς οὐδὲν τέλος ὑπόκεινται.

3. Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1950 καὶ ἐφεξῆς κτωμένων μισθῶν, ἡμερομισθίων, ἀποδοχῶν ἐν γένει, συντάξεων, μερισμάτων κλπ., ἀφ' ἧς καταργοῦνται :

α) Ἡ παράγρ. 23 τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ Κώδικος τῶν Νόμων περὶ τελῶν χαρτοσήμου, ὡς ἰσχύει.

β) Ἡ παράγραφος 2 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Νόμου 5161|1931 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Νόμου 4755 «περὶ κώδικος τῶν Νόμων περὶ τελῶν χαρτοσήμου».

γ) Τὸ ἄρθρον 18 τοῦ Ἀν. Νόμου 1578|1939 «περὶ ἀντικαταστάσεως διὰ τέλους ἐνιαίας ἀξίας τῶν τελῶν τοῦ χαρτοσήμου μετὰ πάντων τῶν ἐπ' αὐτῶν προσθέτων ποσοστῶν καὶ συμπληρώσεως ἑνίων διατάξεων περὶ τελῶν χαρτοσήμου Νόμων».

δ) Ἡ παράγραφος 1 τοῦ ἄρθρου 44 τοῦ Ἀν. Νόμου 2525|1940 «περὶ τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου», ὡς αὕτη ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 145|1941 Ν. Δ|τος «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2525|1940 «περὶ τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου».

ἀντιδιαστολήν, ὅτι τὰ μετὰ τὴν 28|10|40 θεσπισθέντα θὰ προστεθῶσιν εἰς τὸν προκύπτοντα μετὰ τὴν ἀναπροσαρμογὴν μισθόν, τοσοῦτο μᾶλλον, ὅσον οὐδαμῶς δύναται νὰ συνεχθῇ βούλησις τοῦ Νομοθέτου ἐκ τῶν διατάξεων τῆς προμνησθείσης ἀποφάσεως περὶ καταργήσεως τῶν τελευταίων τούτων ἐπιδομάτων, ὡς προσβάλλουσα κεκτημένα ἤδη δικαιώματα καὶ καθιστῶσα συνεπῶς χείρονα τὴν οἰκονομικὴν θέσιν τούτων, ἐνῷ ἀφετηρία καὶ σκοπὸς ταύτης ἦτο ἡ βελτίωσις τῆς οἰκονομικῆς θέσεως τῶν μισθωτῶν, οὓς ἀφορᾷ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Ἰουνίου 1950.

ΠΡΟΫΠΗΡΕΣΙΑ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΙ ΜΙΣΘΟΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ὑπουργείου Ἐργασίας Ἐγγρ. 2235|1950.

Περὶ ἀναγνωρίσεως προϋπηρεσίας.

Συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῆς ἀπὸ 16|9|37 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν κλπ. (ἄρθρ. VI), ἵνα προσμετρηθῇ ἡ προϋπηρεσία ὑπαλλήλου τινός, εἶναι ἀδιάφορον τὸ εἰς ποῖον ἐργοδότην διενύθη αὕτη, ἀρκεῖ μόνον νὰ πρόκειται περὶ ὁμοειδοῦς καὶ ὁμοτίμου πρὸς τὴν ἤδη ἐκτελουμένην.

Κατὰ συνέπειαν δὲν δύναται νὰ προσμετρηθῇ οὔτε ἡ παρὰ τῷ Δημοσίῳ προϋπηρεσία, ἀφ' ὅσον αὕτη δὲν εἶναι ὁμοειδὴς πρὸς τὴν ἤδη ἐκτελουμένην, οὔτε καὶ ἡ προϋπηρεσία ὡς δικηγόρου, ἤτις εἶναι μὲν ὁμοειδής, πλὴν ὅμως δὲν διενύθη παρ' ἄλλῳ ἐργοδότῃ, ἀλλ' ἢ ἐκτὸς ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, ὡς ἀνεξάρτητον ἐπάγγελμα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Φεβρουαρίου 1950.

ε) Ἡ παράγραφος 3 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1721)42 Νομ. Διατάγματος «περὶ ἐρμηνείας, τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως φορολογικῶν τινων νόμων».

στ) Τὸ ἄρθρον 7 τοῦ Ἀν. Νόμου 138)1945 «περὶ τελῶν χαρτοσήμου».

ζ) τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ἀν. Νόμου 554)1937 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ τελῶν χαρτοσήμου νόμων» καὶ

η) Ἡ παράγραφος 3 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 616)1941 Ν. Δ)τος «περὶ παροχῆς συντάξεως εἰς ἐργάτας θαλάσσης ἐξελθόντας τῆς εἰδικῆς προστασίας φυματικῶν καὶ προσθήκης συναφῶν διατάξεων εἰς τὴν Νομοθεσίαν προστασίας φυματικῶν Ε.Θ.».

. . . . . .

Ἄρθρον 6.

1. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Διατάγματος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, πλὴν τῶν διατάξεων, δι' ἃς ἄλλως ὁρίζεται ἐν αὐτῷ.

2. Εἰς τοὺς Ἡμετέρους τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοὺς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Δικαιοσύνης Ὑπουργοὺς ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ Διατάγματος τούτου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Ἰουλίου 1950.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

28201|2406|1950. Ἀπόφ. Ὑπ|γοῦ Ἐργασίας.

Περὶ κηρύξεως ἐκτελεστῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 1]1950 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πατρῶν ἀφορώσης καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν καὶ λοιποὺς ὅρους ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν καφενείων, μπὰρ καὶ οὐζερὶ Πατρῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 88 τῆς 12 Ἰουνίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 16|20 Νοεμβρίου 1935 Α. Ν. «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ὡς καὶ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 18|6|1936 Β. Δ. «περὶ Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ ἐκτελέσεως τοῦ Α. Ν. τῆς 18|20 Νοεμβρίου 1935 περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστὴν τὴν ὑπ' ἀριθ. 1)1950 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πατρῶν, δι' ἧς καθορίζονται αἱ ἀποδοχαὶ καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν καφενείων, μπὰρ καὶ οὐζερὶ τῆς πόλεως Πατρῶν ἧς τὴν ἔναρξιν ἰσχύος ὁρίζομεν ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1950 (*).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Μαΐου 1950.

(*) Τὸ διατακτικὸν τῆς ἄνω ἀποφάσεως ἔχει ὡς ἑξῆς:

Δ ι ὰ τ α ῦ τ α

Ἐπιλύουσα τὴν μεταξὺ τῶν ὑπαλλήλων καφενείων, μπὰρ, καὶ οὐζερὶ καὶ ἐργοδοτῶν τῶν Συλλόγων καφενείων καὶ ζυθοπωλῶν ἀναφυεῖσαν διένεξιν.

Δέχεται τὰ ὑπὸ τοῦ Ἐπόπτου Ἐργασίας ὑποδειχθέντα. Καθορίζει ὡς κάτωθι τὰς ἀποδοχὰς τοῦ εἰς καφενεῖα, μπὰρ καὶ οὐζερὶ τῆς πόλεως Πατρῶν, ἐργαζομένου προσωπικοῦ.

Α) Μισθὸς ταμπῆ.

α) Ταμπῆς καταστημάτων Α' κατηγορίας δραχμαὶ 500.000.

β) Ταμπῆς καταστημάτων Β' καὶ Γ' κατηγορίας δραχ. 420.000.

γ) Ταμπῆς καταστημάτων Α' κατηγορίας συνοικιῶν 420.000.

δ) Ταμπῆς καταστημάτων Β' κατηγορίας συνοικιῶν 380.000.

Β) Μισθὸς μαρκαδόρου.

Μαρκαδόρος εἰς πάσης κατηγορίας καταστήματα δραχ. 500.0 0.

Γ) Μισθὸς βοηθοῦ κουζίνας.

α) Κάτω τῶν 18 ἐτῶν εἰς πάσης κατηγορίας καταστήματα δραχ. 325.000.

β) Ἄνω τῶν 18 ἐτῶν εἰς πάσης κατηγορίας καταστήματα δραχ. 380.000.

Δ) Μισθὸς σερβιτόρων.

Ἀνεξαρτήτως κατηγορίας, εἰς ἣν ἀνήκει τὸ κατάστημα, δραχ. 105.000.

Ε) Οἰκογενειακὰ ἐπιδόματα.

Οἱ ἀνωτέρω βασικοὶ μισθοὶ προσαυξάνονται δι' οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος (10 ο|ο) δέκα τοῖς ἑκατὸν διὰ τὴν σύζυγον, ἐφ' ὅσον αὕτη δὲν ἐργάζεται καὶ 5 ο|ο δι' ἕκαστον καὶ μέχρι τριῶν τέκνων, ἐφ' ὅσον τὰ ἐκ τούτων ἄρρενα εἶναι ἡλικίας κάτω τῶν 18 ἐτῶν καὶ δὲν ἐργάζονται, τὰ δὲ θήλεα εἶναι ἡλικίας κάτω τῶν 20 ἐτῶν ἄγαμα καὶ δὲν ἐργάζονται.

ΣΤ) Ἐπιδόματα πολυετοῦς ὑπηρεσίας.

Οἱ ὡς ἄνω βασικοὶ μισθοὶ τοῦ εἰς τὰ καφενεῖα ἐργαζομένου προσωπικοῦ πλὴν τῶν σερβιτόρων, προσαυξάνονται δι' ἐπιδόματος πολυετοῦς ὑπηρεσίας παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ παρὰ διαφόροις ἐργοδόταις 5 ο|ο ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ἑκάστης πενταετίας καὶ μέχρι πέντε πενταετιῶν, τοῦ χρόνου ὑπολογιζομένου κατὰ τὰ κατωτέρω ὁριζόμενα.

Ζ) Τρόπος βεβαιώσεως ὑπηρεσίας.

Πάντες οἱ ἀπασχοληθέντες ἢ ἀπασχολούμενοι εἰς ἐπιχειρήσεις καφενείων ἢ συναφεῖς ὑπὸ ἰδιότητα ταμπῆ, μαρκαδόρου, ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ, κουζίνου ἢ σερβιτόρου ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐντὸς τριμήνου προθεσμίας συγκεντρώσουν τὰ πιστοποιητικὰ προϋπηρεσίας των συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 2 τοῦ Ν. 2112 καὶ 4 τοῦ Β. Δ. τῆς 16 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112, ἅτινα δέον νὰ θεωρήσωσι παρὰ τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου καὶ παραδώσωσι ταῦτα εἰς αὐτούς.

Η) Τὸ Ἐργατικὸν Κέντρον Πατρῶν ὑποχρεοῦται νὰ καταρτίσῃ μητρῷα προϋπηρεσίας τοῦ προσωπικοῦ περὶ οὗ ἡ παροῦσα, ἐν ᾧ ὑποχρεοῦται νὰ καταχωρῇ τὰ πιστοποιητικὰ προϋπηρεσίας καὶ τὰ τῆς οἰκογενειακῆς καταστάσεως ἑκάστου τῶν ἐργαζομένων, ὡς καὶ τὰς ἑκάστοτε ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων τούτων μεταβολάς.

3) Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μητρῴου θὰ ἐκδίδεται βεβαίωσις προϋπηρεσίας καὶ οἰκογενειακῆς καταστάσεως κατ' αὔξοντα ἀριθμόν, ἥτις, ἀφοῦ ὑπογραφῇ παρὰ τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου, θὰ θεωρῆται καὶ ὑπὸ τῆς ἀντιστοίχου ἐργοδοτικῆς Ὀργανώσεως καὶ θὰ ἐγχειρίζεται εἰς τὸν οἰκεῖον ἐργοδότην, ὅστις ὑποχρεοῦται νὰ ἀναγράψῃ τὸν ἀριθμὸν τῆς βεβαιώσεως εἰς τὰς ὑποβαλλομένας πρὸς θεώρησιν εἰς τὰς Ἐπιθεωρήσεις Ἐργασίας καταστάσεις συμφώνως τῷ ἄρθρ. 3 τοῦ Δ)τος τῆς 27 Σ)βρίου 1944 περὶ ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως τῶν ὑπαλλήλων ξενοδοχείων, ἑστιατορίων, καφενείων κλπ., ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῆς βεβαιώσεως ταύτης θὰ λουσι προσαυξάνωνται αἱ βάσει τῆς παρούσης ἀποδοχαὶ τῶν εἰς τὰ καφενεῖα ἐργαζομένων καὶ θ' ἀσκῆται παρὰ τῶν ἀνωτέρω ἔλεγχος διὰ τὴν καλὴν ἐφαρμογήν.

4) Εἰς τοὺς ἐντὸς τριμήνου ὑποβαλόντας εἰς τοὺς ἐργοδότας τὴν ἐν τῇ ἀνωτέρω παραγράφῳ βεβαίωσιν ἀναγνωρίζεται τὸ δικαίωμα προσμετρήσεως εἰς τὰς ἀποδοχὰς τῶν ἐπιδόματος προϋπηρεσίας καὶ οἰκογενειακῶν βαρῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης, διὰ δὲ τοὺς μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ τριμήνου ὑπο-

βαλόντας τὴν ἀνατέρω βεβαίωσιν τὸ δικαίωμα προσμετρήσεως τῶν ἐν λόγῳ ἐπιδομάτων ἄρχεται ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς βεβαιώσεως ταύτης.

Θ) *Ἔκτακτον προσωπικόν.*

Τὰ ἡμερομίσθια τοῦ εἰς τὰ πάσης κατηγορίας καφενεῖα ἐκτάκτως προσλαμβανομένου προσωπικοῦ καθορίζονται ὡς κάτωθι:

α) τοῦ ταμπῆ	δρχ.	20.000
β) τοῦ μαρκαδόρου	»	20.000
γ) τοῦ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ κουζίνας	»	17.000
δ) τῶν σερβιτόρων πάσης κατηγορίας πλὴν φιλοδωρήματος, ἡμερομίσθιον	»	5.000

Ι) *Ἀποδοχαὶ ἑορτῶν καὶ Κυριακῶν.*

Εἰς τοὺς εἰς τὰ πάσης φύσεως καφενεῖα ἐργαζομένους κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς σερβιτόρους θὰ καταβάλλεται ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν ηὐξημένη κατὰ 75 ο/ο μόνον ἡ εἰς μισθοὺς δυνάμει τῆς παρούσης καθοριζομένη ἀντιμισθία (1/25 τοῦ μισθοῦ).

ΙΑ. Διὰ τοὺς λοιποὺς ἐργαζομένους ἰσχύει ἡ ὑπ' ἀριθ. 890/46 κοινὴ ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας. Ἅπαντες οἱ ὡς ἄνω καθοριζόμενοι μισθοὶ τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῶν καφενείων κλπ. ὡς καὶ τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἐκτάκτων θὰ καταβάλλωνται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης ηὐξημένα κατὰ 30 ο/ο.

Δεδομένου ὅτι αἱ διὰ τῆς παρούσης καθοριζόμεναι ἀποδοχαὶ καθωρίσθησαν ἐν ὄψει τῶν ἤδη ἰσχυόντων τιμολογίων τῶν ὑπὸ τῶν καφενείων πωλουμένων ποτῶν καὶ λοιπῶν εἰδῶν δὲν δικαιολογεῖται περαιτέρω αὔξησις τῆς τιμῆς αὐτῶν ἐκ μόνου τοῦ λόγου τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένων ἀποδοχῶν.

Ἐὰν οἱ ἤδη καταβαλλόμενοι μισθοὶ εἶναι τυχὸν ἀνώτεροι τῶν διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένων δὲν δύνανται νὰ μειωθῶσιν.

Ἡ παροῦσα ἰσχύει ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1949 διὰ τὴν πόλιν Πατρῶν.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη ἐν Πάτραις τῇ 7 Ἰανουαρίου 1950 καὶ ἐδημοσιεύθη αὐτόθι παραχρῆμα.

27729/1.142/1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ καθορισμοῦ ὡς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν ἐν Λεβαδείᾳ τῆς 1.8.50

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 94 τῆς 19 Ἰουνίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὴν παράγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 41 τοῦ Κανονισμοῦ περὶ τρόπου ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι. Κ. Α. 2) Τὰς διατάξεις τῶν Ἀναγκ. Νόμων 852/1948 καὶ 1367/1948. 3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 1521/245/22.5.1950 ἀναφορὰν τῆς Γεν. Δ/νσεως τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν κατὰ τὴν 14ην συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 28 Ἀπριλίου 1950 ληφθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 49 ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, δι' ἧς ὡρίσθη ὡς ἡμερομηνία ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν ἐν τῇ ἀσφαλιστικῇ περιοχῇ τοῦ Τοπικοῦ Ὑπ/τος Ι. Κ. Α. Λεβαδείας ἡ 1η Αὐγούστου 1950 καὶ ὡς πρὸς πάντας τοὺς ἐν αὐτῇ ἐργοδότας καὶ ἠσφαλισμένους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Ἰουνίου 1950

27730/1.144/1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ καθορισμοῦ ὡς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν ἐν Σπηλίδι, Κηφισιᾷ καὶ Μηχανιώνᾳ τῆς 1.8.50.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 94 τῆς 19 Ἰουνίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: α) Τὰς διατάξεις τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 41 τοῦ κανονισμοῦ περὶ τρόπου ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι. Κ. Α. β) Τὰς διατάξεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 852/1948 καὶ 1367/49 Ἀναγκ. Νόμων. γ) Τὰς ὑπ' ἀριθ. 32206/3617, 3045/2586 καὶ 30311/3454 π. ἔ. 22.5.1950 ἀναφορὰν τῆς Γεν. Δ/σεως τοῦ Ι. Κ. Α., ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν κατὰ τὴν 14ην συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 28 Ἀπριλίου 1950 ληφθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 47 ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, δι' ἧς ὡρίσθη ὡς ἡμερομηνία ἐνάρξεως καταβολῆς ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν α) ἐν τῇ πόλει τῆς Σπηλίδος, β) ἐν τῇ κωμοπόλει Κρατέας καὶ γ) ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ ὄρμου καὶ τῆς Κοινότητος Μηχανιώνας Θεσσαλονίκης καὶ δι' ἅπαντας τοὺς ἐν αὐταῖς ἠσφαλισμένους καὶ ἐργοδότας ἡ 1 Αὐγούστου 1950.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Ἰουνίου 1950

29194/1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν εἰς Ρίον, Ἀντίρριον καὶ Βερναρδέϊκα.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 96 τῆς 22 Ἰουνίου 1950),

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: α) τὴν παράγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 41 τοῦ Κανονισμοῦ περὶ τρόπου ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. β) τὰς διατάξεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 852/1948, 1367/1949 Ἀν. Νόμων, γ) τὴν ὑπ' ἀριθ. 14391/1905/24.5.50 ἀναφορὰν τῆς Γεν. Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν ὑπ' ἀριθ. 42 ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ληφθεῖσαν κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 14/28-4-1950 συνεδρίασιν αὐτοῦ, δι' ἧς ὡρίσθη ὡς ἡμερομηνία ἐνάρξεως καταβολῆς ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν εἰς Ρίον, Ἀντίρριον καὶ Βερναρδέϊκα ἡ 1η Αὐγούστου 1950 καὶ δι' ἅπαντας τοὺς εἰς τὴν περιοχὴν τούτων ἐργοδότας καὶ ἠσφαλισμένους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Ἰουνίου 1950

35107/3007/1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ παρατάσεως τῶν Ἐθνικῶν Συλλογικῶν Συμβάσεων ἐπὶ ἓν ἑξάμηνον ἀπὸ 30/6/50.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 111 τῆς 13 Ἰουλίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 παράγρ. 3 τοῦ Α. Ν. 866/1937, ὡς καὶ τοῦ ἄρθρου 9 παρ. 1 τοῦ Α. Ν. 1367/1938 καὶ 3) προηγουμένας ὁμοίας ἀποφάσεις ἡμῶν, ἀποφασίζομεν:

Παρατείνομεν ἐπὶ ἓν εἰσέτι τρίμηνον ἀπὸ τῆς λήξεως τῶν (30/6/50) τὰς κάτωθι Ἐθνικὰς Γενικὰς Συλλογικὰς Συμβάσεις Ἐργασίας.

1. Τῶν ὑπαλλήλων πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ὑπὸ χρονολογίαν 4/11/47, ἥτις ἐνεκρίθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 927/1947 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ κατετέθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20/89/10/11/47 ἐκθέσεως καταθέσεως παρὰ τῇ Γραμματείᾳ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν.

2. Τὰς ἀπὸ 1/12/47 συμπληρωματικὰς τῆς ὡς ἄνω συμβάσεως, αἵτινες ἐνεκρίθησαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 999/3.12.47 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ κατετέθησαν παρὰ τῇ Γραμματείᾳ τοῦ Εἰρηνοδικείου διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 21790/5.12.47 καὶ 21791/5.12.47 ἐκθέσεων καταθέσεως.

3. Τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ὑπὸ χρονολογίαν 4.11.47, ἥτις ἐνεκρίθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 937/5.11.47 πράξεως τοῦ

Υπουργικοῦ Συμβουλίου, καὶ κατατέθη, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 20188)10.11.12 πράξεως καταθέσεως, παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν.

4. Τὴν συμπληρωματικὴν αὐτῆς ὑπὸ χρονολογίαν 1.12.47, ἥτις ἐνεκρίθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 999)1.12.47 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ κατετέθη παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2 789)5· 2.47 ἐκθέσεως καταθέσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Ἰουνίου 1950

125885]1950 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἀεροπορίας

Περὶ προσαυξήσεως ἡμερομισθίου ἐνίων κατηγοριῶν ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ Κ.Ε.Α.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 81 τῆς 5 Ἰουνίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 287114)18.12.45 κοινὴν ἀπόφασιν ἡμῶν καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας. 2) Τὸ ἄρθρον 4 τῆς ὑπ' ἀριθ. 283694)Φ. 11.49 κοινῆς ἀποφάσεως ἡμῶν περὶ καθορισμοῦ ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνικοῦ καὶ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ Κ.Ε.Α. 3) Τὰ ὑποβληθέντα διὰ τῆς ὑπ' ἀρ. 3018)31.3.50 ἀναφορᾶς τοῦ Κ.Ε.Α. πρὸς Υ.Α. πρακτικὰ τῆς ὑπὸ τοῦ προηγουμένου ἄρθρου προβλεπομένης Ἐπιτροπῆς, ἀποφασίζομεν:

Ἄρθρον 1.

Χορηγοῦμεν εἰς τὰς κάτωθι κατηγορίας ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ Κ.Ε.Α. τὰς ἐναντι ἑκάστης ἀναγραφομένας προσαυξήσεις ἐπὶ τοῦ ἡμερομισθίου τοῦ καθοριζομένου διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τῆς ὑπ' ἀριθ. 283694]19 ἀποφάσεώς μας.

Α'. Εἰς τοὺς χαρακτηριζομένους ἐκ τῶν κατωτέρω ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ὡς καθαρῶς τεχνικὸν προσωπικόν:

1. Ὑπεργοδηγοὺς Α. καὶ Β' προσαύξησιν 10 ο)ο.
2. Ἀρχιτεχνίτας Α' μέχρι καὶ τοῦ Βοηθοῦ Β' συμπεριλαμβανομένου προσαύξησιν 20 ο)ο.
3. Μαθητευομένους Α' καὶ Β' προσαύξησιν 10 ο)ο.
4. Εἰς πάντας τοὺς ἀνωτέρω προσαύξησιν 1 ο)ο δι' ἕκαστον συμπεπληρωμένον κατὰ τὴν 1 Νοεμβρίου π. ἔ. ἔτος πραγματικῆς ὑπηρεσίας ἐν τῷ ἐργοστασίῳ.

Β'. Εἰς τοὺς χαρακτηριζομένους ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ὡς ἡμιτεχνικὸν προσωπικόν:

1. Εἰς ἕκαστον βαθμὸν τὸ ἥμισυ τῆς χορηγουμένης ὡς ἄνω προσαυξήσεως εἰς τὸ καθαρῶς τεχνικὸν προσωπικόν, πλὴν τῆς προσαυξήσεως διὰ τὰ ἔτη ὑπηρεσίας, δι' ὅπερ χορηγεῖται ἡ αὐτὴ προσαύξησις 1 ο)ο δι' ἕκαστον συμπεπληρωμένον ἔτος πραγματικῆς ὑπηρεσίας κατὰ τὴν 1 Νοεμβρίου π. ἔ. ἐν τῷ ἐργοστασίῳ.

Γ'. Εἰς τοὺς χαρακτηριζομένους παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς ὡς μὴ τεχνικὸν προσωπικόν:

1. Εἰς ἕκαστον βαθμὸν προσαύξησιν 1 ο)ο δι' ἕκαστον συμπεπληρωμένον κατὰ τὴν 1 Νοεμβρίου π. ἔ. ἔτος πραγματικῆς ὑπηρεσίας ἐν τῷ ἐργοστασίῳ.

Ἄρθρον 2.

Εἰς τοὺς μονίμους καὶ ἐπὶ συμβάσει τεχνικοὺς ὑπαλλήλους ὡς καὶ τοὺς εἰδικοὺς διοικητικοὺς καὶ οἰκονομικοὺς ὑπαλλήλους τοὺς χαρακτηριζομένους ὡς τοιούτους ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς χορηγεῖται μηνιαία προσαύξησις ἴση πρὸς τὴν διὰ τῆς παρούσης χορηγουμένην προσαύξησιν εἰς τὸν ὑπεργοδηγὸν Α' τοῦ τεχν. προσωπικοῦ τὸν ἔχοντα τὰ αὐτὰ ἔτη πραγματικῆς ὑπηρεσίας ἐν τῷ ἐργοστασίῳ καὶ 25 ἡμερομίσθια μηνιαίως.

Ἄρθρον 3.

Διὰ τὴν χορήγησιν τῶν ὡς ἄνω προσαυξήσεων ἀπαιτεῖται συμπεπληρωμένη ὑπηρεσία ἐν τῷ ἐργοστασίῳ τουλάχιστον ἑνὸς ἔτους κατὰ τὴν 1ην Νοεμβρίου π. ἔ.

Ἄρθρον 4.

Αἱ διὰ τῆς παρούσης χορηγούμεναι προσαυξήσεις δὲν ἐνσωματοῦνται εἰς τὸ ἡμερομίσθιον πρὸς ἐπαύξησιν αὐτοῦ, οὔτε ὑπολογίζονται κατὰ τὴν πληρωμὴν τυχὸν ἀποζημιώσεων εἰς τοὺς ἀπολυομένους ἢ τὴν πληρωμὴν ὑπερωριῶν ἢ ὁδοιπορικῶν ἐξόδων ἢ δώρων Χριστουγέννων καὶ Πάσχα καὶ ὑπόκεινται εἰς τὰς κεκανονισμένας κρατήσεις, εἰς ἃς ὑπόκειται καὶ τὸ βασικὸν ἡμερομίσθιον καὶ τὸ ἀναλογοῦν τέλος χαρτοσήμου.

Ἄρθρον 5.

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας ἐν τῇ διαταγῇ αὐτοῦ, διὰ τῆς ὁποίας θέλει κοινοποιήσει τὴν παροῦσαν ἀπόφασιν, θὰ καθορίσῃ ἐν πάσῃ δυνατῇ λεπτομερείᾳ ἔχων πρὸς τοῦτο ὑπ' ὄψει τὰ πρακτικὰ τῆς Ἐπιτροπῆς, ποῖοι ἐκ τοῦ προσωπικοῦ θεωροῦνται ἀνήκοντες εἰς ἑκάστην τῶν ἄνω κατηγοριῶν Α', Β' καὶ Γ' ἢ τὴν κατηγορίαν τῶν ὑπαλλήλων τοῦ ἄρθρου 2 καὶ κατὰ συνέπειαν δικαιοῦνται τῶν ἀνωτέρω προσαυξήσεων, ἀναλόγως τοῦ Τμήματος τοῦ Κ.Ε.Α., εἰς ὃ ὑπηρετεῖ ἕκαστος, καὶ τῆς ἐργασίας ἣν ἐκτελεῖ ἐν τούτῳ.

Ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ δύναται νὰ καθορισθῇ, ὅτι ἀνήκουσιν εἰς τὰς κατηγορίας ταύτας καὶ κατὰ συνέπειαν ὅτι δικαιοῦνται οἱασδήποτε προσαυξήσεως ἐκ τῶν κατονομαζομένων εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 283694 τοῦ 1949 ἀπόφασιν ἡμῶν ἐν ἄρθρῳ 1 οἱ ὑπ' αὐξ. 11 ἕως 13 τοῦ ἐδαφίου Α' καὶ ἅπαντες οἱ τῶν ἐδαφίων Β', Γ' καὶ Δ'.

Ἄρθρον 6.

Συνιστᾶται παρὰ τῷ Κ.Ε.Α. τριμελὴς Ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἐκ τοῦ Γεν. Δ)ντοῦ αὐτοῦ, τοῦ Τεχνικοῦ Ν)ντοῦ καὶ τοῦ Δ τοῦ Ἐπιθεωρήσεως, ἥτις συνερχομένη ἅμα τῇ κοινοποιήσει τῆς παρούσης καὶ λαμβάνουσα ὑπ' ὄψει τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ 4 ταύτης μνημονευομένην διαταγὴν τοῦ Ὑπουργείου Ἀεροπορίας καὶ τὰ σχετικὰ πρακτικὰ τῆς Ἐπιτροπῆς θέλει καταρτίσει ὀνομαστικοὺς πίνακας τοῦ προσωπικοῦ, ὅπερ δικαιοῦται τῶν καθοριζομένων ὡς ἄνω προσαυξήσεων ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τὸ διάστημα ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου π. ἔ. μέχρι 31ης Μαρτίου ἐ. ἔ. καὶ ἀφ' ἑτέρου διὰ τὸ διάστημα ἀπὸ 1 Ἀπριλίου ἐ. ἔ. μέχρι 30ῆς Ἰουνίου ἐ. ἔ. Τοῦτ' αὐτὸ θὰ ἐνεργῇ εἰς τὴν ἀρχὴν ἑκάστου τῶν ἑπομένων τριμήνων.

Προκειμένου περὶ καταρτίσεως πίνακος τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἐπιμελητείας ἀντὶ τοῦ Δ)τοῦ Ἐπιθ)σεως μετέχει εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ὁ Δ)τὴς τῆς Ἐπιμελητείας τοῦ Κ.Ε.Α. Εἰς τοὺς καταρτισθησομένους πίνακας θὰ ἀναγράφηται τὸ ὀνοματεπώνυμον τοῦ δικαιούχου, ὁ βαθμὸς αὐτοῦ, τὸ Τμῆμα εἰς ὃ ὑπηρετεῖ, ἡ ἐργασία ἣν ἐκτελεῖ καὶ ὁ χρόνος δι' ὃν παρέχεται ἡ προσαύξησις.

Ἄρθρον 7.

Παρέχεται τὸ δικαίωμα εἰς τὴν αὐτὴν ὡς ἄνω Ἐπιτροπὴν, ὅπως δι' ἰδίου αὐτῆς προσωπικοῦ εἰς τὴν ἀρχὴν ἑκάστου τριμήνου συντασσομένου χορηγῇ εἰς ὡρισμένους ἐκ τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω δικαιουμένους προσαυξήσεως καὶ περαιτέρω ποσοστὸν μὴ ὑπερβαῖνον τὰ 10 ο)ο τοῦ ἡμερομισθίου, ἐφ' ὅσον οὗτοι παρέχουσιν ἐξαιρετικὰς ὑπηρεσίας.

Ἐπίσης δύναται νὰ προτείνῃ τὴν χορήγησιν ἀμοιβῶν ὑποκειμένην εἰς τὴν τελικὴν ἔγκρισιν τῶν Ὑπουργῶν τῆς Ἀεροπορίας καὶ Οἰκονομικῶν εἰς οἱονδήποτε

δήποτε ἐργαζόμενον εἰς τὸ Κ.Ε.Α. διὰ δημιουργὸν αἰτίαν συνισταμένην εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν ὅρων ἐργασίας, σύλληψιν καὶ ἐφαρμογὴν πρωτοτύπου ἰδέας καὶ ἐκτέλεσιν πρωτοτύπου ἐργασίας.

Τὸ συμφώνως τῷ ἄρθρῳ τούτῳ διατεθησόμενον χρηματικὸν ποσὸν δὲν δύναται νὰ εἶναι περισσότερον τοῦ 5 ο/ο τοῦ συνόλου τῆς πιστώσεως τῶν 3,5 δισεκατομμυρίων.

Ἄρθρον 8.

Αἱ δυνάμει τῆς παρούσης ἀποφάσεως χορηγούμεναι προσαυξήσεις καὶ ἀμοιβαὶ δὲν δύνανται νὰ ὑπερβῶσιν ἐν τῷ συνόλῳ τὰς δραχμὰς 3 δισεκατομμύρια.

Ἄρθρον 9.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης, δημοσιευθησομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἄρχεται τὴν 1ην Νοεμβρίου π. ἔ. καὶ λήγει τὴν 30ὴν Ἰουνίου ἐ. ἔ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Μαΐου 1950

150094|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐργασίας, Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, Δημοσίων Ἔργων, Μεταφορῶν, Δημοσίας Τάξεως, Ἐφοδιασμοῦ-Διανομῶν, Κοινωνικῆς Προνοίας Ὑγιεινῆς καὶ Γεωργίας.

Περὶ χορηγήσεως τροφίμων εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῶν Ν. Π. Δ. Δ. διὰ τὸν μῆνα Μάρτιον 1950.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 96 τῆς 22 Ἰουνίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 19|1944, ἀποφασίζομεν:

I. Ὅπως τὰ κατὰ τὸν μῆνα Μάρτιον 1950 διανεμηθέντα ἐπὶ καταβολῇ τῆς ἀξίας των εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους εἴδη τροφίμων χορηγηθῶσι καὶ εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ἐπὶ καταβολῇ ὡσαύτως ὑπ' αὐτοῦ τῆς ἐναντι ἑκάστου τούτων ὁριζομένης ἀξίας των, ὡς κάτωθι:

1) Ζυμαρικά. Εἰς ποσότητα ὀκτακοσίων (800) δραμίων δι' ἕκαστον ὑπάλληλον καὶ τετρακοσίων (400) δραμίων δι' ἕκαστον προστατευόμενον μέλος ἐπὶ τιμῇ δραχ. τριῶν χιλιάδων (3.000) κατ' ὀκᾶν.

2) Ζάκχαρις: Εἰς ποσότητα τετρακοσίων (400) δραμίων δι' ἕκαστον ὑπάλληλον καὶ διακοσίων (200) δραμίων κατὰ προστατευόμενον μέλος ἐπὶ τιμῇ δραχ. τεσσάρων χιλιάδων (4.000) κατ' ὀκᾶν.

3) Γάλα ἐβαπορέ: Εἰς ποσότητα πέντε (5) κυτίων δι' ἕκαστον ὑπάλληλον καὶ δύο (2) κυτίων δι' ἕκαστον προστατευόμενον μέλος, ἐπὶ τιμῇ δραχ. χιλίων πεντακοσίων (1.500) κατὰ κυτίον.

4) Κονσέρβαι ἰχθύων: Εἰς ποσότητα τριῶν (3) κυτίων δι' ἕκαστον ὑπάλληλον καὶ ἑνὸς (1) κυτίου δι' ἕκαστον προστατευόμενον μέλος, ἐπὶ τιμῇ δραχ. χιλίων ἑπτακοσίων εἴκοσι (1.720) κατὰ κυτίον.

5) Τυρὸς Δανίας: Εἰς ποσότητα τετρακοσίων (400) δραμίων δι' ἕκαστον ὑπάλληλον καὶ ἑκατὸν (100) δραμίων δι' ἕκαστον προστατευόμενον μέλος ἐπὶ τιμῇ δραχ. δώδεκα χιλιάδων (12.000) κατ' ὀκᾶν, μόνον εἰς τοὺς ὑπαλλήλους περιφερείας τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης.

6) Κονσέρβαι—καλαμαράκια: Εἰς ποσότητα δύο (2) κυτίων δι' ἕκαστον ὑπάλληλον καὶ ἑνὸς (1) κυτίου δι' ἕκαστον προστατευόμενον μέλος ἐπὶ τιμῇ δραχ. χιλίων τριακοσίων (1.300) κατὰ κυτίον, εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῶν Ἐπαρχιῶν, καὶ εἰς ποσότητα ἑνὸς (1) κυτίου κατὰ ὑπάλληλον εἰς τὴν περιφέρειαν τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης.

II. Τῶν τροφίμων τούτων θὰ δικαιωθῇ τὸ κατὰ τὴν 1ην Μαρτίου 1950 καὶ ἐν συνεχείᾳ μέχρι σήμερον ὑπηρετοῦν τακτικόν, ἔκτακτον καὶ ἡμερομίσθιον ὑπαλληλικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικόν, αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ ὁποίου διέπονται ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 298-88|1947 κοινῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως. Δὲν θὰ δικαιωθῇ συνεπῶς τῶν ὡς ἄνω τροφίμων τὸ προσωπικὸν τὸ συνδεόμενον διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ τοῦ ὁποίου αἱ ἀποδοχαὶ διέπονται ὑπὸ τῆς οἰκείας ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν.

III. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τῶν παραγράφων III, IV, V καὶ VII τῆς ὑπ' ἀριθ. 108454|RONEO 104|22-4-50 κοινῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

IV. Εἰς ἣν περίπτωσιν τεχνικαὶ ἢ ἄλλαι δυσχέρειαι καθιστῶσιν ἀδύνατον τὴν ὑπὸ τοῦ Ὀργανισμοῦ τινος ἐξεύρεσιν καὶ διάθεσιν τῶν τροφίμων τούτων εἰς εἶδος, δύναται ἀποφάσει τῆς Διοικήσεώς του, ἀντὶ τῆς παροχῆς τῶν τροφίμων τούτων εἰς εἶδος, νὰ καταβληθῇ εἰς τὸ προσωπικόν του εἰς χρῆμα ἡ διαφορὰ ἡ προκύπτουσα μεταξὺ τῆς κατὰ τὴν παράγραφον I τῆς παρούσης ὁριζομένης τιμῆς τῶν τροφίμων τούτων καὶ τῆς ἀγορανομικῆς τιμῆς χονδρικῆς πωλήσεως τούτων καὶ ἥτις ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν δύναται νὰ εἶναι ἀνωτέρα διὰ μὲν τοὺς εἰς τὴν περιφέρειαν τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης ὑπηρετοῦντας ὑπαλλήλους τῶν δραχμῶν 21.000 κατὰ ὑπάλληλον καὶ τῶν δραχ. 8.000 κατὰ προστατευόμενον μέλος, διὰ δὲ τοὺς ὑπαλλήλους τῶν ἐπαρχιῶν τῶν δραχμῶν 20.000 κατὰ ὑπάλληλον καὶ τῶν δραχ. 9.000 κατὰ προστατευόμενον μέλος.

V. Τῶν ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως ταύτης προβλεπομένων τροφίμων δὲν δικαιοῦνται οἱ ἐξ ἄλλης πηγῆς εἴτε τοῦ Δημοσίου, εἴτε Ν.Π.Δ.Δ. λαβόντες ταῦτα

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7ῃ Ἰουνίου 1950

20602)Σ. 406|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ προσθήκης παραγράφου εἰς Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Συντάξεως Προσωπικοῦ Γεωργικῶν Συνεταιρικῶν Ὀργανώσεων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 75 τῆς 16 Μαΐου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «Περὶ Ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἠρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀν. Νόμου 694|1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας», 2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Δ/τος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς». 3) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεως Προσωπικοῦ Γεωργικῶν Συνεταιρικῶν Ὀργανώσεων, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1124|245|11.3.1950) ἀναφορᾶς του, 4) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. Σ.Κ.Α. 85|1950, συνεδρίασις 46η τῆς 6.4.1950 τῆς Η' περιόδου), ἀποφασίζομεν:

Εἰς τὸ ἄρθρον 15 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεως Προσωπικοῦ Γεωργικῶν Συνεταιρικῶν Ὀργανώσεων προστίθεται τελευταία παράγραφος ζ', ἔχουσα οὕτω:

«ζ. Οἱ ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρέται τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας Διαχειρίσεως Ἐγχωρίων προϊόντων (Κ.Υ.Δ. Ε.Π.Ι. οἵτινες μέχρι τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1948 διετέλεσαν ἠσφαλισμένοι τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ οἵτινες ἀπὸ τῆς 1ης Νοεμβρίου τοῦ ἔτους

ετους υπήχθησαν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου, ἂν ἀπολυόμενοι τῆς ὑπηρεσίας λόγῳ ὁρίου ἡλικίας μετὰ τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1950 δὲν δικαιοῦνται συντάξεως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου συνταξιοδοτοῦνται ὑπὸ τοῦ Ταμείου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν περὶ συνταξιοδοτήσεως διατάξεων τῆς νομοθεσίας τοῦ Ι.Κ.Α. Διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ ποσοῦ συντάξεως εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν τόσον αἱ ἐν τῇ ἀσφαλίσει τοῦ Ι.Κ.Α. ὅσον καὶ αἱ ἐν τῇ ἀσφαλίσει τοῦ Ταμείου πραγματοποιηθεῖσαι ἡμέραι ἐργασίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Μαΐου 1950

11720)1021)1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως πρακτικοῦ Ε. Ρ. Φ. Δ. Σητείας, σχετικῶς μὲ ἀναπροσαρμογὴν φορ)κοῦ τιμολογίου.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 74 τῆς 13 Μαΐου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ κωδικ. Νόμου 5167)32 «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας φορτ)τικῶν ἐργασιῶν». 2) Τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 342)14.2.50 ἀναφορᾶς τοῦ Ταλώνου Σητείας ὑποβληθὲν ἡμῖν ἀντίγραφον πρακτικῶν συνεδριάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορ)σεων Λιμένος Σητείας ὑπ' ἀριθ. 2 τῆς 1)2)50 περὶ ἀναπροσαρμογῆς τοῦ τιμολογίου ἀμοιβῆς τῶν φορ)τῶν τοῦ Λιμένος τούτου. 3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 140)27.2.50 ἀναφορὰν τοῦ Ἐπόπτου Ἐργασίας Ἡρακλείου, ἀποφαίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν ἐν τῷ ἀνωτέρω πρακτικῷ προτεινομένην ἀναπροσαρμογὴν τοῦ τιμολογίου ἀμοιβῆς τῶν ἐργατῶν φορ)τῶν λιμένος Σητείας ὡς ἔχει.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ἀπριλίου 1950.

4058)58)1950 Ἀπόφ. Γενικοῦ Διοικητοῦ Βορ. Ἑλλάδος

Περὶ ἐγκρίσεως πρακτικῶν Ε.Ρ.Φ. Λιμ. Θεσσαλονίκης.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 74 τῆς 13 Μαΐου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 3)4)1932 Δ)τος «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας τοῦ Κράτους φορ)κῶν ἐργασιῶν, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 331)36 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν Νόμων 5167 καὶ 5944 «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας τοῦ Κράτους φορτ)κῶν ἐργασιῶν». 2) Τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν 22)2)40 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων τῶν περὶ φορ)σεων Νόμων». 3) Τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 195)16 «περὶ καθορισμοῦ ἁρμοδιοτήτων τοῦ Ὑπουργοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Βορείου Ἑλλάδος» καὶ 4) Τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 178 τῆς 3)3)1950 ἀναφορᾶς τοῦ Γραφείου Ἐργασίας Λιμένος ὑποβληθὲν ἡμῖν πρακτικὸν συνεδριάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτ)σεων Λιμένος Θεσ)νίκης ὑπ' ἀριθ. 603 τῆς 14.2.50, ἀποφαίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὰς διὰ τοῦ ὡς ἄνω πρακτικοῦ ληφθείσας ἀποφάσεις, ὡς ἔχουσιν.

Ἐν Θεσσαλονίκῃ τῇ 28 Μαρτίου 1950.

67068)2870)1950 Ἀγορ. Διάταξις ἀριθ. 26 Ὑπουργοῦ Ἐφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν

Περὶ τρόπου παραγωγῆς, διανομῆς καὶ προσφορᾶς ἄρτου ἐλλιπεῖ βάρει εἰς τὸ κοινόν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 74 τῆς 13 Μαΐου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις: 1) τοῦ ἄρθρου 1 καὶ παρ. 1 τοῦ Ν. Δ. 136)46 «περὶ κυρώσεως, τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 10)11.5.46 Ν.Δ. «περὶ Ἀγορανομικοῦ Κώδικος», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ Α Ν 782)48.

2) Τοῦ Ν. Δ. 666)48 «περὶ συστάσεως Ὑπουργείου Ἐφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν».

3) Τοῦ Α Ν. 786)48 «περὶ ὀργανώσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν».

4) Τὸ ὑπ' ἀριθ. 4438)1)4)0.9.1949 ἔγγραφον τῆς Γενικῆς Ἐποπτείας Ἀγορανομίας.

5) Τὸ ὑπ' ἀριθ. 23)21.11.49 ἔγγραφον τῆς Συντεχνίας Ἀρτοποιῶν Ἀθηνῶν.

6) Τὸ ὑπ' ἀριθ. 245)16.3.50 ἔγγραφον τῆς Ὁμοσπονδίας Ἀρτοποιῶν Ἑλλάδος.

7) Τὸ ὑπ' ἀριθ. 19)26.4.50 πρακτικὸν τῆς Ἐπιτροπῆς Μελέτης Ἀγορανομικῶν Διατάξεων, ἀποφαίζομεν καὶ διατάσσομεν:

. . . . . .

Ἄρθρον 2

α) Ὁ ἄρτος ἐν τοῖς ἀρτοποιείοις θὰ παρασκευάζηται ἀπὸ τῆς 5.30 μέχρι καὶ τῆς 15.30 ὥρας.

β) Ἐὰν ἡ παραγωγὴ τοῦ ἄρτου εἰς ἓν ἕκαστον ἀρτοποιεῖον εἶναι μέχρι δύο κλιβάνειῶν, ἡ παρασκευὴ τούτου ὑποχρεωτικῶς θὰ λαμβάνῃ χώραν συνεχῶς μέχρι τῆς 10—11 ὥρας.

γ) Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐργασίας οἱ ἀρτοποιοὶ θὰ δέχωνται τὰ ψητικὰ τοῦ κοινοῦ ἀπὸ τῆς 10ης μέχρι 13ης ὥρας. Ἐν περιπτώσει τρίτης καὶ τετάρτης κλιβανείας, αὕτη θὰ παρασκευασθῇ καὶ θὰ ἐψηθῇ μετὰ τὸ πέρας τῶν ψητικῶν ἢ κατὰ τὴν διάρκειαν τούτων, ἐφ' ὅσον δὲν δημιουργεῖται κώλυμα διὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην.

δ) Τὰ ἀρτοποιεῖα τὰ λειτουργοῦντα διὰ μηχανικῆς κινητηρίου δυνάμεως καὶ διατηροῦντα ἐναλλασσομένων προσωπικόν, μὲ συνεχῆ 8ωρον ἀπασχόλησιν κατ' ἀνώτατον ὅριον ἑκάστου ἀρτεργάτου, θὰ ἐργάζωνται διὰ τὴν παρασκευὴν καὶ ἔψησιν τοῦ ἄρτου ἀπὸ τῆς 5.30' πρωϊνῆς ὥρας μέχρι καὶ τῆς 21.30' ὥρας συνεχῶς.

Ἄρθρον 3.

Ὁ κλιβανεὺς ἀρτεργάτης, ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης ὑποχρεοῦται ἑκάστην Κυριακὴν νὰ παραυρίσκεται εἰς τὸ ἀρτοποιεῖον, εἰς ὃ ἐργάζεται, μέχρι καὶ τῆς 14ης ὥρας, ἵνα ἀσχολῆται μὲ τὴν ἔψησιν τῶν παρασκευασμάτων τοῦ κοινοῦ.

Ἄρθρον 4.

Ὥρας διανομῆς τοῦ ἄρτου εἰς τὸ κοινὸν ὁρίζομεν, δι' ἅπαντα τὰ ἀρτοποιεῖα καὶ πρατήρια ἄρτου, ὡς ἀκολούθως:

1) Ἀπὸ τῆς 16ης Μαΐου μέχρι 30ῆς Σεπτεμβρίου. Πρωϊνὰς ὥρας: ἀπὸ 6.30' π.μ. ἕως 2.30' μ.μ. Ἀπογευματινὰς ὥρας ἀπὸ 5.30' μ.μ. ἕως 8.30' μ.μ.

2) Ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου μέχρι 15ης Μαΐου.

Πρωϊνὰς ὥρας: ἀπὸ 7 π.μ. ἕως 2.30' μ.μ.

Ἀπογευματινὰς ὥρας: ἀπὸ 5.30' μ.μ. ἕως 8.30 μ.μ.

Ἐξαιρετικῶς ἐπιτρέπομεν τὴν πώλησιν καὶ διανομὴν ἄρτου παρὰ τῶν ἀρτοποιείων καὶ κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ μέχρι τῆς 14ης ὥρας, καθ' ἣν ὁ ἀρτοποιὸς ἀσχολεῖται μὲ τὴν ἔψησιν τῶν παρασκευασμάτων τοῦ κοινοῦ, ὑπὸ τὴν ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν τῆς μὴ ἀπασχολήσεως ὑπαλλήλικοῦ προσωπικοῦ.

Οἱ ἀρτοπάλληλοι, οἱ ἀσχολούμενοι μὲ τὴν πώλησιν καὶ διανομὴν τοῦ ἄρτου εἰς τὸ καταναλωτικὸν κοινόν, θὰ ἐργάζωνται εἰς τὰ ἀρτοποιεῖα μόνον τὰς κανονισμένας ὥρας, ἃς ἑκάστοτε καθορίζει τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας.

Ἄρθρον 5.

Ὁ παρασκευαζόμενος καὶ προσφερόμενος εἰς τὴν κατανάλωσιν διὰ ἐλλιπεῖ ἄρτος θὰ παρασκευάζηται μόνον εἰς σχῆμα καρβαλίου μιᾶς ὀκᾶς.

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ — Ἐργατῶν πυρηνελαιουργῶν.

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 30 Μαρτίου 1950 ἐν τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας καὶ παρουσίᾳ τοῦ ἁρμοδίου διευθυντοῦ αὐτοῦ Α. Πολυχρόνη, ἐξουσιοδοτημένου διὰ τὴν σύμπραξιν πρὸς κατάρτισιν καὶ ὑπογραφὴν συλλογικῶν συμβάσεων, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 16972|Β' 4193|20|10 1949 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, καὶ τοῦ τμηματάρχου Χρ. Ἀποστολάκου, οἱ ὑπογεγραμμένοι ἀφ' ἑνὸς Εὐάγγελος Τζολάκης, πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου τῶν ἐν Ἑλλάδι Βιομηχάνων Πυρηνελαιουργίας καὶ Σαπωνοποιΐας, καὶ ἀφ' ἑτέρου Νικόλαος Κλωνάρης, γενικὸς γραμματεὺς τῆς Ὁμοσπονδίας Ἐργατῶν, Τεχνιτῶν καὶ Ὑπαλλήλων Χημικῆς Βιομηχανίας, νομίμως ἐξουσιοδοτημένοι ἀπαφασι αν τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης, δι' ἧς συμφωνοῦνται τὰ κάτωθι:

Ἄρθρον 1ον

Οἱ ἐν ἄρθροις 2 ἕως καὶ 8 τῆς ἀπὸ 28|1|1949 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἐργατοτεχνιτῶν σαπωνοποιείων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Περιχώρων ὅροι ἐπεκτείνονται ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1950 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργαζομένων εἰς ἅπαντα τὰ ἐργοστάσια πυρηνελαιουργίας ὁλοκλήρου τῆς χώρας (συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἐν αὐταῖς ἐγκατεστημένων σαπωνοποιείων).

Ἄρθρον 2ον

Ἐφ' ὅσον εἰς τοὺς ἄνω ἐργαζομένους ἰσχύουν συμβατικῶς εὐνοϊκώτεροι ὅροι ἐργασίας ἢ ἀμοιβῆς, ἐξακολουθοῦσιν οὗτοι ἰσχύοντες.

Διὰ τὸ ἀπὸ 1|8|1949 μέχρι τῆς 31|12|1949 χρονικὸν διάστημα θὰ ἰσχύσουν οἱ ὑφιστάμενοι ἤδη εἰς τὰ ἐργοστάσια ὅροι ἐργασίας καὶ ἀμοιβῆς, μὴ ἐφαρμοζομένων τῶν ὑπ' ἀριθ. 7|1949 καὶ 9|1949 ἀποφάσεων τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας. Τὰ τυχὸν ὅμως καταβληθέντα, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων, καλῶς κατεβλήθησαν καὶ δὲν δύνανται ν' ἀναζητηθῶσιν, οὐδὲ νὰ συμψηφισθῶσιν.

Ἡ παροῦσα συλλογικὴ σύμβασις, συνταγεῖσα εἰς τέσσαρα (4) πρωτότυπα, ὑπογραφὴ ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων μερῶν, ἕκαστον τῶν ὁποίων ἔλαβεν ἀνὰ ἓν πρωτότυπον, τοῦ τετάρτου κατατεθησομένου εἰς τὸ ἁρμόδιον Εἰρηνοδικεῖον (*).

Ἀπαγορεύεται ἡ χρησιμοποίησις φορμῶν διὰ τὴν παρασκευὴν καὶ ἅψησιν τοῦ ἄρτου τοῦ διανεμομένου διὰ δελτίου.

. . . . . .

Ἄρθρον 7.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 98|49 Ἀγορανομικὴ Διάταξις καταργεῖται.

Οἱ παραβάται τῆς παρούσης ἰσχυούσης καθ' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς της διὰ τοῦ Τύπου, πλὴν τῶν ἄρθρων 2 καὶ 4, ἅτινα ἔχουσιν ἐφαρμογὴν μόνον εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης καὶ τὰς περιφερείας Ἀχαρνῶν, Ἐλευσῖνος, Ἀκρωρείου καὶ Σαλαμῖνος, διώκονται καὶ τιμωροῦνται βάσει τῶν διατάξεων τοῦ Ν.Δ. 156|16 «περὶ κυρώσεως, τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 10|11.5.46 Ν.Δ. «περὶ Ἀγορανομικοῦ Κώδικος», ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 782|18.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἀνακοινωθήτω διὰ τοῦ ἡμερησίου τύπου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ἀπριλίου 1950.

(*) *Σημ. ΕΕΔ: Κατετέθη παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν τὴν 19ην Ἰουνίου 1950, συνταχθείσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 7913|1950 πράξεως καταθέσεως.*

ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.— Τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰ ἐργοστάσια τῆς Ἀνωνύμου Ἑταιρίας «Ἐλαιουργίαι τῆς Ἑλλάδος Α. Ε.» ὁλοκλήρου τῆς Χώρας.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 28ην Μαρτίου 1950, ἐν τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας καὶ παρουσίᾳ τοῦ ἁρμοδίου διευθυντοῦ τούτου Α. Πολυχρόνη, ἐξουσιοδοτημένου διὰ τὴν σύμπραξιν πρὸς κατάρτισιν καὶ ὑπογραφὴν Συλλογικῶν Συμβάσεων, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 16|72|Β 4493|2|10 1949 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ τοῦ τμηματάρχου Χρήστου Ἀποστολάκου, οἱ ὑπογεγραμμένοι ἀφ' ἑνὸς Ἐλ. Παυλίδης, διευθυντὴς Ἐπιθεωρήσεως, καὶ Γ. Παταλούδης, ὑποδιευθυντὴς τῆς ἐν Ἀθήναις ἐδρευούσης Ἀνωνύμου Ἑταιρίας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἐλαιουργίαι τῆς Ἑλλάδος Α. Ε.», νομίμως ἐκπροσωπούντες ὑπὸ τὴν ἰδιότητα ταύτην τὴν ἀνωτέρω ἑταιρίαν, καὶ ἀφ' ἑτέρου Νικόλαος Γ. Κλωνάρης, γενικὸς γραμματεὺς τῆς Ὁμοσπονδίας Ἐργατῶν, Τεχνιτῶν καὶ Ὑπαλλήλων Χημικῆς Βιομηχανίας, νομίμως ἐξουσιοδοτημένοι ὑπὸ τῶν οἰκείων Διοικητικῶν Συμβουλίων, ἀπεφάσισαν τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης, δι' ἧς συμφωνοῦνται τὰ κάτωθι:

Ἄρθρον 1ον

Οἱ ἐν ἄρθροις 2 ἕως καὶ 8 τῆς ἀπὸ 28-11-1949 Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἐργασίας τῶν Ἐργατοτεχνιτῶν Σαπωνοποιείων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Περιχώρων ὅροι ἐπεκτείνονται ἀπὸ 1ης Δεκεμβρίου 1949 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργαζομένων εἰς ἅπαντα τὰ ἐργοστάσια τῆς ἐν Ἀθήναις ἐδρευούσης Ἀνωνύμου Ἑταιρίας «Ἐλαιουργίαι τῆς Ἑλλάδος Α. Ε.» ὁλοκλήρου τῆς χώρας.

Ἄρθρον 2ον

Ἐφ' ὅσον διὰ τοὺς ἐργαζομένους εἰς τὰ ἐργοστάσια τῆς ἐν λόγῳ Ἀνωνύμου Ἑταιρίας ἰσχύουν συμβατικῶς εὐνοϊκώτεροι ὅροι ἐργασίας ἢ ἀμοιβῆς, ἐξακολουθοῦσιν οὗτοι ἰσχύοντες.

Διὰ τὸ ἀπὸ 1|8|1949 μέχρι 30|12|1949 χρονικὸν διάστημα θὰ ἰσχύσουν οἱ ὑφιστάμενοι ἤδη εἰς τὰ ἐργοστάσια ὅροι ἐργασίας καὶ ἀμοιβῆς, μὴ ἐφαρμοζομένων τῶν ὑπ' ἀριθ. 7|49 καὶ 9|49 ἀποφάσεων τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, τὰ τυχὸν ὅμως καταβληθέντα κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διαιτητικῶν τούτων ἀποφάσεων καλῶς κατεβλήθησαν καὶ δὲν δύνανται νὰ ἀναζητηθῶσιν, οὐδὲ νὰ συμψηφισθῶσιν.

Ἡ παροῦσα Συλλογικὴ Σύμβασις, συνταγεῖσα εἰς τέσσαρα (4) πρωτότυπα, ὑπογραφὴ ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων μερῶν ἕκαστον τῶν ὁποίων ἔλαβεν ἀνὰ ἓν πρωτότυπον, τοῦ τετάρτου κατατεθησομένου εἰς τὸ ἁρμόδιον Εἰρηνοδικεῖον (**).

ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.— Τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰ ἐργοστάσια ἐξευγενισμένων ἐλαιολάδων (ραφιναρίας) κλπ. ὁλοκλήρου τῆς Χώρας.

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 30ὴν Μαρτίου 1950, ἐν τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας καὶ παρουσίᾳ τοῦ ἁρμοδίου διευθυντοῦ τούτου Α. Πολυχρόνη, ἐξουσιοδοτημένου διὰ τὴν σύμπραξιν πρὸς κατάρτισιν καὶ ὑπογραφὴν συλλο-

(**) *Σημ. ΕΕΔ: Κατετέθη παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν τὴν 19ην Ἰουνίου 1950, συνταχθείσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 7912|1950 πράξεως καταθέσεως.*

γικῶν συμβάσεων, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 46972)Β καὶ 4493)20):0)49 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ τοῦ τμηματάρχου Χρ. Ἀποστολάκου, οἱ ὑπογεγραμμένοι ἀφ' ἑνὸς Μιλτιάδης Ζάννος, πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου Βιομηχάνων Ἐξευγενισμένων Ἐλαιολάδων καὶ ἀφ' ἑτέρου Νικόλαος Κλωνάρης, γενικὸς γραμματεὺς τῆς Ὁμοσπονδίας Ἐργατῶν, Τεχνιτῶν καὶ Ὑπαλλήλων Χημικῆς Βιομηχανίας, νομίμως ἐξουσιοδοτημένοι, ἀπεφάσισαν τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης, δι' ἧς συμφωνοῦνται τὰ κάτωθι :

Ἄρθρον 1ον

Οἱ ἐν ἄρθροις 2 ἕως καὶ 8 τῆς ἀπὸ 28)11)49 Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἐργασίας τῶν Ἐργατοτεχνιτῶν Σαπωνοποιείων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Περιχώρων ὅροι ἐπεκτείνονται ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1950 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργαζομένων εἰς ἅπαντα τὰ ἐργοστάσια ἐξευγενισμένων ἐλαιολάδων ραφιναρίας κλπ. ὁλοκλήρου τῆς χώρας.

Ἄρθρον 2ον

Ἐφ' ὅσον εἰς τοὺς ὡς ἄνω ἐργαζομένους ἰσχύουν συμβατικῶς εὐνοϊκώτεροι ὅροι ἐργασίας ἢ ἀμοιβῆς, ἐξακολουθοῦσιν οὗτοι ἰσχύοντες.

Διὰ τὸ ἀπὸ 1)8)49 μέχρι τῆς 31)12)49 χρονικὸν διάστημα θὰ ἰσχύσουν οἱ ὑφιστάμενοι ἤδη εἰς τὰ ἐργοστάσια ὅροι ἐργασίας καὶ ἀμοιβῆς, μὴ ἐφαρμοζομένων τῶν ὑπ' ἀριθ. 7)49 καὶ 9)49 ἀποφάσεων τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας. Τὰ τυχὸν ὅμως καταβληθέντα κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων καλῶς καταβληθέντα καὶ δὲν δύνανται νὰ ἀναζητηθῶσιν, οὐδὲ νὰ συμψηφισθῶσιν

Ἡ παροῦσα Συλλογικὴ Σύμβασις Ἐργασίας, συνταχθεῖσα εἰς τέσσαρα (4) πρωτότυπα, ὑπογραφὴ ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων μερῶν, ἓν ἕκαστον τῶν ὁποίων ἔλαβεν ἀνὰ ἓν πρωτότυπον, τοῦ τετάρτου κατατεθησομένου εἰς τὸ ἁρμόδιον Εἰρηνοδικεῖον (*).

ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ. — Περὶ καθορισμοῦ τῶν ὡρῶν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ.

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τῇ 31ῃ Μαΐου 1950, παρουσίᾳ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας Φωτ. Καταπάπα καὶ τοῦ Τμηματάρχου Συλλογικῶν Συμβάσεων καὶ Μισθῶν Χρ. Ἀποστολάκου, οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι 1) ἀφ' ἑνὸς Γεώργιος Μαντζαβῖνος, Διοικητὴς τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, 2) ἀφ' ἑτέρου οἱ Ἄγγελος Στρούζας, πρόεδρος τοῦ Συλλόγου τῶν ὑπαλλήλων τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, καὶ Μάριος Ποριόνης, γενικὸς γραμματεὺς τοῦ ἰδίου Συλλόγου καὶ Ἰωάννης Κάβαλος, πρόεδρος τοῦ Συλλόγου τῶν κλητήρων τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ Γεώργιος Σμπῶκος, γενικὸς γραμματεὺς τοῦ ἰδίου Συλλόγου, ἅπαντες ὑπὸ τὴν προσεχθεῖσαν ἰδιότητά των, δεόντως καὶ νομίμως ἐξουσιοδοτημένοι, ὡς ἐδήλωσαν, διὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης, ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ὀργάνων τῆς Τραπέζης καὶ τῶν Ὀργανώσεων, τὰς ὁποίας ἐκπροσωποῦν καὶ ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τὴν ἀνάγκην τῆς ρυθμίσεως τῆς προκυψάσης ἀπὸ τῆς 15ης Μαΐου 1949 ἀμφισβητήσεως ὡς πρὸς τὰς ὥρας ἐργασίας, ἀφ' ὧν λογίζονται αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ προσωπικοῦ τῆς Τραπέζης.

2) Τὴν ἀπὸ 23)5)50 ἀπόφασιν τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ληφθεῖσαν ἐν ὄψει τῆς ὑπογραφῆς τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως, δι' ἧς ἀφ' ἑνὸς καθωρίσθη συμβιβαστικῶς, ὅπως καταβληθῇ ὑπὸ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος διὰ τὸν ἀπὸ 16)5)49 μέχρι 15)5)50 χρόνον ἀποζημίωσις ἴση πρὸς τὰ 7)33 τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων αὐτῆς κατὰ τὸ ἐν λόγῳ διαδεκάμηνον, τῆς καταβολῆς ταύτης γεννησομένης εἰς 16 ἰσοπόσους δόσεις, καταβαλλομένας ἀνὰ δεκαπενθήμερον, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀπεφασίσθη ὅτι θὰ λάβῃ ὑπογραφὴ νέα συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας μεταξὺ τῆς Τραπέζης ταύτης καὶ τῶν ἐκπροσώπων τῶν Ὀργανώσεων τῶν ὑπαλλήλων, ὑπὸ τοὺς ὅρους, οἵτινες καθορίζονται ἀμέσως κατωτέρω, συναπεδέχθησαν τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, δι' ἧς συμφωνοῦνται τ' ἀκόλουθα :

1) Οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ἀνωτέρω Ὀργανώσεων δηλοῦν, ὅτι ἀποδέχονται τὴν ἐν τῇ ἀνωτέρω ἀπὸ 23)5)50 ἀποφάσει τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καθορισθεῖσαν ἀποζημίωσιν καὶ παραιτοῦνται πάσης περαιτέρω ἀποζημιώσεως διὰ τὴν πέραν τῶν 33 ὡρῶν ἑβδομαδιαίως παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν τοῦ προσωπικοῦ τῆς διὰ τῆς παρούσης συμβαλλομένης Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος διὰ τὸ ἀνωτέρω χρονικὸν διάστημα.

2) Ὅτι αἱ ὧραι ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν τῆς διὰ τῆς παρούσης συμβαλλομένης Τραπέζης ὁρίζονται ἀπὸ τῆς 15)5)1950 καὶ ἐφεξῆς εἰς 39 (τριάκοντα ἐννέα) ἑβδομαδιαίως ὡς καὶ ὅτι ἐπὶ τῶν ὡρῶν τούτων ἐργασίας λογίζονται αἱ ἀποδοχαὶ αὐτῶν, αἵτινες εἶναι ἴσαι πρὸς τὰς ἀποδοχάς, τὰς ὁποίας ἐλάμβανον οὗτοι πρὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως καὶ συνεπῶς ὅτι οὐδεμία ἀποζημίωσις λόγῳ ὑπερεργασίας θὰ ὀφείλεται διὰ τὴν ὡς εἴρηται ἐργασίαν τῶν 39 ὡρῶν ἑβδομαδιαίως.

3) Νοεῖται αὐτονοήτως, ὅτι ὁ διὰ τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως καθορισμὸς τῶν ὡρῶν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἰσχύει μέχρι τῆς ὑπογραφῆς νέας συλλογικῆς συμβάσεως, ρυθμιζούσης τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἐργαζομένων καὶ

4) Ἡ παροῦσα, ἀναγνωσθεῖσα παρουσίᾳ πάντων τῶν συμπραττόντων, ὑπογράφη εἰς δύο πρωτότυπα, ἐξ ὧν τὸ μὲν ἓν κατατεθήσεται εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, τὸ δὲ ἕτερον εἰς τὸ Εἰρηνοδικεῖον Ἀθηνῶν, πρὸς σύνταξιν τῆς αἰκαίας ἐκθέσεως, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 16)21 Νοεμβρίου 1935 Ἀναγκαστικοῦ Νόμου περὶ Συλλογικῶν Συμβάσεων Ἐργασίας. (*)

Διορθώσεις ἡμαρτημένων

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 64 τῆς 21 Ἀπριλίου 1950)

Εἰς τὴν δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 18 τεῦχος Β' Φ.Ε.Κ. τῆς 2)1)50 ἀπόφασιν Ὑπουργοῦ Ἐργασίας «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου τῶν Συντάξεων Προσωπικοῦ Σ.Β.Δ.Ε.» (**) ἐπέρχεται ἡ κάτωθι διόρθωσις : Ὁ ἐν ἀρχῇ τῆς ἀποφάσεως ἐσφαλμένως ἀναγραφεὶς ἀριθμὸς αὐτῆς 59353)Σ. 1507 διορθοῦται εἰς τὸ ὀρθὸν 59363)Σ. 1507.

Ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

Διορθώσεις

Εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 33700)2890)1950 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν «περὶ αὐξήσεως ἡμερομισθίων ἀνειδικεύτων καὶ μαθητευομένων ἐργατῶν» (ΕΕΔ 9, 623) τὸ ὁριζόμενον ὡς ἡμερομίσθιον ἀνειδικεύτου ἐργατρίας, μὴ εὐκρινῶς ἀναγινωσκόμενον, νὰ ἀναγνωσθῇ εἰς «δραχμὰς 14.000».

(*) *Σημ. ΕΕΔ : Κατετέθη παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν τὴν 19 Ἰουνίου 1950, συνταχθείσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 7915)1950 πράξεως καταθέσεως.*

(*) *Σημ. ΕΕΔ : Κατετέθη παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν τὴν 11-7-1950, συνταχθείσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 8937)1950 πράξεως καταθέσεως.*

(**) ΕΕΔ 9, σελ. 284.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Ἐπὶ τοῦ κύρους τῶν διαιτησιῶν

Καὶ παλιν θὰ σημειώσωμεν τινὰ μετὰ τὴν καταστᾶσαν πασίγνωστον πλέον διὰ πρακτικὰ της ἀποτελέσματα ὑπ' ἀριθ. 451|1949 ἀπόφ. Α.Π. (ΕΕΔ 8, 938) περὶ ἀκυρότητος τῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, διαρκοῦντος τοῦ χρόνου ἰσχύος τῶν ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1947 γενικῶν ἐθνικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, τὸν Α. Ν. 1406|1950 περὶ κυρώσεως ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας τὴν ὑπ' ἀριθ. 1279|1950 Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας (ΕΕΔ 9, 637) περὶ ἀκυρότητος τοῦ τελευταίου αὐτοῦ νόμου ὡς ἀντισυνταγματικοῦ.

Ἐλέχθησαν πολλὰ περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τοῦ νόμου. Γνωστή, ἐξ ἄλλου, εἶναι ἡ διάστασις γνωμῶν μεταξὺ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου τοὐλάχιστον κατ' ἀποτέλεσμα (περὶ τούτων βλέπε ΕΕΔ 9, 68· ἐπ.).

Ἀλλὰ φαίνεται, ὅτι διέφυγε τόσον τοῦ Νομοθέτου, ὁ ὁποῖος ἦλθε διὰ νόμου, κριθέντος ἤδη ὡς ἀντισυνταγματικοῦ, νὰ ἄρῃ ἁπλῶς καὶ συμπτωματικῶς τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἑρμηνείας περὶ ἀκυρότητος τῶν ἀποφάσεων, ὅσον καὶ τοῦ ἑρμηνευτοῦ, νόμος ἀποφασιστικῆς, νομίζομεν, διὰ τὴν ὀρθὴν λύσιν τοῦ ἐνδιαφέροντος αὐτοῦ ζητήματος σημασίας.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Ψηφίσματος ΛΘ' «περὶ προσωρινῆς ἀπαγορεύσεως τῆς διακοπῆς τῆς παραγωγῆς καὶ ἀναστολῆς τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπεργίας» (ΕΕΔ 6, 769) ὁρίζονται τὰ ἑξῆς: «Διαρκούσης τῆς παρούσης ἀνταρσίας ἀπαγορεύεται εἰς δημοσίους ἢ ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους, ὑπαλλήλους Ὀργανισμῶν δημοσίου δικαίου, ἐργάτας ἢ τεχνίτας οἱασδήποτε κατηγορίας ἡ ὁμαδικὴ ἐγκατάλειψις τῆς ἀσκήσεως τῆς ἀνατεθείσης αὐτοῖς ὑπηρεσίας ἢ ἡ διακοπὴ τῆς ἐργασίας των... ὡς καὶ ἡ ὁμαδικὴ ἐκ προθέσεως παραμέλησις τῆς ἐκτελέσεως τῶν ὑπηρεσιακῶν αὐτῶν καθηκόντων ἢ ἡ παροχὴ τῆς ὑπηρεσίας των ἢ τῆς ἐργασίας των κατὰ τρόπον διαταράσσοντα τὴν κανονικὴν διεξαγωγὴν ταύτης ἢ τὴν ὁμαλὴν παραγωγήν, εἴτε τὸ τοιοῦτον γίνεται διὰ τὴν αὔξησιν τῶν μισθῶν ἢ ἡμερομισθίων, τὴν βελτίωσιν τῶν ὅρων τῆς ἐργασίας, τὴν αὔξησιν τῶν τιμῶν, τὴν μὴ ἀποδοχὴν τῶν καθορισθεισῶν αὐξήσεων ἢ δι' οἱονδήποτε ἄλλον λόγον.

Πᾶσα συλλογικὴ διαφορὰ ἐργασίας, ἀναγομένη εἰς τὸν καθορισμὸν τῆς ἀμοιβῆς τῆς ἐργασίας καὶ τῶν ὑπηρετῶν ἢ τοὺς ἐν γένει ὅρους τῆς ἐργασίας, ὑποβάλλεται πρὸς ἐπίλυσιν εἰς ὑποχρεωτικὴν διαιτησίαν τοῦ ἀπὸ 16 Νοεμβρίου 1935 Ἀναγκαστικοῦ Νόμου «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας».

Ἐκ τούτων συνάγονται τὰ ἑξῆς, νομίζομεν, ἀσφαλῆ:

α) Ὅτι, ἰσχύοντος τοῦ Ν. 28|1944, ἰσχύει παραλλήλως καὶ ὁ Α. Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» (ἐγεννήθη καὶ περὶ αὐτοῦ ζήτημα, καταφατικῶς Σ. Ε. 1395|49, ΕΕΔ 8, 69), ἀφοῦ πᾶσα συλλογικὴ διαφορά, κατὰ τὸ Ψήφισμα, ὑποβάλλεται εἰς ἐπίλυσιν κατὰ τὸν Νόμον τοῦτον.

β) Ὅτι (ἰδιαιτέρως ἐνδιαφέρον τὸ θέμα μας) καὶ ὑπὸ τὴν ἰσχὺν τῶν ἐθνικῶν γενικῶν (ἄρθρ. 1 Α. Ν. 1367|1938) συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας δὲν ἦτο ἀνεπίτρεπτος ἡ παρέμβασις τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας (βλέπε Α. Π. 451|1949, ἐνθ' ἀνωτ.), ἀλλ' ὅλως ἀντιθέτως ἐπεβάλλετο ἡ παρέμβασις, κατὰ τὴν σαφῆ ἐπιταγὴν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀνωτέρω Ψηφίσματος.

Θὰ ἦτο πράγματι παράλογον, ἐπὶ παραπομπῇ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας διενέξεως πρὸς ἐπίλυσιν εἰς τὴν ἁρμοδίαν Ἐπιτροπὴν Διαιτησίας κατὰ τὴν ρητὴν προσταγὴν τοῦ Νομοθέτου, νὰ ἀπεφαίνετο ἡ Ἐπιτροπὴ ἑαυτὴν ἀναρμοδίαν, ἐφ' ὅσον ἴσχυον αἱ γνωσταί, ὡς κανονιστικοῦ περιεχομένου χρόνου ἰσχύος συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας τῆς Νοεμβρίου 1947, ἄλλοις λόγοις νὰ ἐκηρύσσετο τὸ Ψήφισμα ἀνεφάρμοστον.

Ἠγνόει ταχα ὁ Νομοθέτης ὅτι αἱ ἰσχὺν νόμου ἔχουσαι συλλογικαὶ συμβάσεις εἶχον καθορίσῃ ὡς χρόνον ἰσχύος των τὸ ἐξήμηνον ἀπὸ τῆς καταθέσεως (1 Νοεμβρίου 1947), ὅταν ἀκριβῶς μετὰ ἕνα μῆνα (1 Δεκεμβρίου 1947, δημοσίευσις τοῦ Ψηφίσματος) ἐπεβαλλε τὴν κίνησιν τοῦ μηχανισμοῦ τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας διὰ πᾶσαν διένεξιν, ἄνευ τινὸς περιορισμοῦ; Ἀλλ' ὄχι μόνον δὲν τὸ ἠγνόει, οὔτε ἄλλως ἐπιτρέπεται τοῦτο νὰ ὑποτεθῇ ἀλλ' ἀντιθέτως ὁμιλεῖ ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ Ψηφίσματος περὶ μὴ ἀποδοχῆς τῶν καθορισθεισῶν αὐξήσεων καὶ τοιαῦται δὲν ἦσαν κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Ψηφίσματος ἄλλαι ἢ διὰ τῶν γενικῶν μόλις πρὸ διμήνου συλλογικῶν συμβάσεων καθορισθεῖσαι (καὶ αὗται δηλαδή).

Ποῖον στήριγμα λοιπὸν δύναται νὰ ἔχῃ ἡ ἄποψις, ἡ ὁποία θὰ κατέληγε νὰ παρίδῃ τὴν σαφῆ τοῦ νόμου ἐπιταγήν;

Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι τὸ ΛΘ' Ψήφισμα κατηργήθη διὰ τοῦ ΝΕ' Ψηφίσματος τῆς 7 Ἰουνίου 1948 (ΕΕΔ 7, 376).

Ἂν ὅμως κατηργήθη ἡ ἀπαγόρευσις τῆς ἀπεργίας, ἀπέμεινεν ἔκδηλος πάντοτε ἡ νομοθετικὴ θέλησις τῆς ἐπιλύσεως τῶν διενέξεων διὰ τῶν Ἐπιτροπῶν, ἄνευ τινὸς περιορισμοῦ, διότι αὐτὴν τὴν ἔννοιαν εἶχε ἡ διάταξις καὶ τὴν ἔννοιαν αὐτὴν δὲν ἦρε βεβαίως ἡ κατάργησις τοῦ ἀποκαλυπτικοῦ τοῦ νόμου.

Δὲν γνωρίζομεν ποία νομικὴ συνέχεια θὰ δοθῇ εἰς τὸ θέμα μετὰ τὴν Σ. Ε. 1279|1950.

Ἀλλ' εἶναι, νομίζομεν, χρήσιμον νὰ τεθῇ ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ ἐφαρμοστοῦ τὸ νέον αὐτὸ ἀποκαλυπτικὸν στοιχεῖον τοῦ νόμου.

Ἀλληλογραφία

Γ. Ι. Λίγιον: Τὰ ἐπὶ τῆς ἐργασίας ἀποθηκαρίου τῆς νομολογίας στοιχεῖα ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Ἐν πρώτοις κατὰ γνώμην τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας (Κώδιξ Συλλογικῶν Συμβάσεων Ἐργασίας. Τσιμπούκη, ἔκδ. 1937, σελ. 526), οἱ ζυγισταί, οἱ ἀγοράζοντες μὲ τὴν παρακαθήκην, παράδοσιν καὶ φόρτωσιν ἐμπορευμάτων, ἄνευ τηρήσεως τακτικῶν βιβλίων ἐφ' ὅσον δὲν ζυγίζουν καὶ δὲν ταξινομοῦν εἴδη, χαρακτηρίζονται ὡς ὑπάλληλοι, ὑπαγόμενοι εἰς κατηγορίαν ἀποθηκαρίων. Ἐφ' ὅσον δὲ ἀπασχολοῦνται οἱ ἰδιοι εἰς τὰς ἄνω ἐργασίας, καταβάλλοντες πρὸς ταῦτο σωματικὰς δυνάμεις, χαρακτηρίζονται ἐργάται.

Κατὰ τὴν Α.Π. 88|1942, ΕΕΔ 1, 531, ὁ ὅρος ἀποθηκάριος ἐννοεῖται ὑπὸ τὴν ἔννοιαν διαχειρίσεως ἀποθήκης.

Κατὰ τὴν Ἐφετ. Ἀθηνῶν 890|1941, ΕΕΔ 1, 405, ἀποθηκάριος ἔχει τὴν ὅλην κίνησιν ἀποθήκης.

Κατὰ τὴν Ἐφετ. Ἀθηνῶν 166|1941, ΕΕΔ 1, 10, κρατῶν τὰς κλεῖδας τῶν ἀποθηκῶν, παραλαμβάνων καὶ παραδίδων ὑλικὰ καὶ παρέχων εἰς τὸν ἐργοδότην πληροφορίας καὶ λογαριασμοὺς τῶν εἰσαγομένων καὶ ἐξαγομένων ἐκ τῆς ἀποθήκης εἰδῶν ἀποθηκάριος λογίζεται καὶ ὑπάλληλος (ἐπρόκειτο δὲ ἐφαρμογὴν Ν 2112).

Κατὰ τὴν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5176|1941, ΕΕΔ 2, 644, ἡ ὑπηρεσία ἀποθηκαρίου (ἐπίβλεψις ἐπὶ εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς ἐμπορευμάτων, βάσει εἰδικῶν γραφῶν καὶ ὑπηρεσιακῶν ἐντολῶν) εἶναι κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματική, διακρινομένη τῆς τοῦ ἁπλοῦ ἐπιστάτου ἀποθήκης.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 9ος — Τεῦχος 17 (215)

Ἀθῆναι, 1 Σεπτεμβρίου 1950

ΤΟ ΟΡΙΟΝ ΗΛΙΚΙΑΣ ΕΝ ΤΗ ΣΥΜΒΑΣΕΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

(Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 409)1950 ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου)

Ὑπὸ τοῦ κ. ΒΑΣ. ΠΑΝΤ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, Δικηγόρου

I. Διὰ τῆς κατωτέρω (σελ. 787), δημοσιευομένης ἀποφάσεως ἐπανέρχεται ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου τὸ ζήτημα, ἐὰν ὁ Ν. 118)1945, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, ἔχῃ ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ ἀπολύσεως μισθωτοῦ λόγῳ συμπληρώσεως ὁρίου ἡλικίας, θεσπισμένου ὑπὸ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ ἐπιχειρήσεως, ἐπέχοντος ἰσχὺν νόμου.

Καὶ διὰ τῆς ἀποφάσεώς του ταύτης ὁ Ἄρειος Πάγος ἐπιμένει εἰς τὴν ἄποψίν του (πρβλ. προηγουμένας Α.Π. 121)1948, ΕΕΔ 7, 272, 497)1948, ΕΕΔ 7, 888), ὅτι, ἐφ' ὅσον ὁ νόμος οὗτος ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ μόνων τῶν ἀπολυομένων μισθωτῶν διὰ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας (ἄρθρον 9), δὲν ὑπάγεται εἰς τοῦτον ἡ ἀπόλυσις συνεπείᾳ συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας, καθ' ὅσον αὐτὴ δὲν λαμβάνει χώραν διὰ καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ἀλλὰ κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ὅρων αὐτῆς (Πρβλ. ἐπὶ ἀναλόγου θέματος καὶ τὴν Α.Π. 261)1950, ΕΕΔ 9, 401). Τὴν τελευταίαν ταύτην παγίαν νομολογίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου εἶχε διασπάσει ἡ Α.Π. 200)1948 ΕΕΔ 7, 358, ἥτις προκειμένης ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. 424)1941, προϋποθέτοντος καὶ τούτου καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, ἐδέχθη ὅτι ὁ νόμος οὗτος ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ μισθωτοῦ ἀποχωρήσαντος λόγῳ συμπληρώσεως ὁρίου ἡλικίας.

Κατ' ἀκριβολόγον νομικὴν διατύπωσιν ἡ συμφωνία ὁρίου ἡλικίας ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας ἀποτελεῖ διαλυτικὸν ὅρον ταύτης, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ἡ πλήρωσις τοῦ τεθέντος ὅρου, ἤτοι ἡ συμπλήρωσις τοῦ ὁρίου ἡλικίας, ἐπιφέρει ἀφ' ἑαυτῆς τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, χωρὶς νὰ ὑφίσταται ἔδαφος καταγγελίας ταύτης, ἀναιρεπομένων τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς συμβάσεως διὰ τὸ μέλλον (ἄρθρ. 202, 210 Α.Κ.). Τούτου δοθέντος, ὀρθῶς δὲν θίγεται ἐν τῇ ἀποφάσει τὸ ζήτημα, ἐὰν ὁ διαλυτικὸς οὗτος ὅρος λειτουργῇ ὡς διαλυτικὴ προθεσμία ἢ ὡς διαλυτικὴ αἵρεσις, ἐξ οὗ ἐξαρτᾶται ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς τοιοῦτον ὅρον ἐμπεριεχούσης συμβάσεως ὡς ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, ἀφοῦ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως νόμων (Ν. 118, 2112 κ. ἑ.) ἀποκλείεται ἐκ μόνου τοῦ γεγονότος, ὅτι ἡ λύσις τῆς συμβάσεως δὲν ἐπέρχεται διὰ καταγγελίας, ἀλλὰ διὰ πληρώσεως τοῦ διαλυτικοῦ τῆς συμβάσεως ὅρου, ἔστω καὶ ἂν οὗτος, ἔχων τὸν χαρακτῆρα αἱρέσεως, καθιστᾷ τὴν σύμβασιν ἀορίστου χρόνου.

Πότε ὅμως, ὑφισταμένου ὁρίου ἡλικίας, λύεται ἡ σύμβασις ἀφ' ἑαυτῆς ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ ὁρίου τούτου παρὰ τοῦ μισθωτοῦ καὶ πότε χρήζει καταγγελίας, εἶναι ζήτημα ἑρμηνείας τῶν θεσπιζόντων τὸ ὅριον ἡλικίας κανονισμῶν.

II. Αἱ ἔννοιαι βεβαίως τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως διὰ πληρώσεως τοῦ ἐν αὐτῇ ὑπάρχοντος διαλυτικοῦ ὅρου (οἷον διὰ τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας) καὶ τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως διὰ καταγγελίας ταύτης εἶναι ἀσυμβίβαστοι, ἀποκλείουσαι ἡ μία τὴν ἄλλην.

Ἐν τούτοις εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ συνδυασμὸς ἀμφοτέρων ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας, αἱρομένου τοῦ ἀσυμβιβάστου αὐτῶν, ὅταν ἡ συμπλήρωσις τοῦ ὁρίου ἡλικίας ἀποτελῇ προϋπόθεσιν τοῦ δικαιώματος καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου. Οὕτω εἶναι δυνατὸν νὰ προκύπτῃ ἐκ τοῦ προβλέποντος τὸ ὅριον ἡλικίας κανονισμοῦ, ὅτι διὰ τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας δὲν λύεται ἀφ' ἑαυτῆς ἡ σύμβασις ἐργασίας, ἀλλ' ἁπλῶς παρέχεται δικαίωμα εἰς τὸν ἐργοδότην νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἐλευθέρως, ὅπερ δικαίωμα ἢ δὲν εἶχε προηγουμένως ἢ ὑπέκειτο εἰς περιορισμούς, καθιδρύοντας τὴν μονιμότητα τοῦ μισθωτοῦ ἐν τῇ ἐπιχειρήσει. (Οὕτω καὶ Κ. Κασκᾶς ἐν Ἐνοχ. Δικ. Εἰδ. Μέρος, τόμ. Α', 1948, σελ. 295).

Ἐκ τῆς ἑρμηνείας κατὰ ταῦτα τοῦ κανονισμοῦ θὰ προκύψῃ, ἐὰν ἡ πάροδος τοῦ ὁρίου ἡλικίας ἐπιφέρῃ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως eo ipso ἢ ἐὰν ἀπαιτῆται πρὸς τοῦτο καὶ καταγγελία ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον θὰ ἐκτεθοῦν κατωτέρω ἑρμηνευτικαὶ τινες ἀρχαί, διευκολύνουσαι τὴν ἐν ἑκάστῃ συγκεκριμένῃ περιπτώσει λύσιν τοῦ ζητήματος.

Λόγῳ τῆς διαφόρου φύσεως τῶν κανονισμῶν, τῶν δημιουργούντων ἀντικειμενικὸν δίκαιον καὶ τῶν ἐχόντων καθαρὸν συμβατικὸν χαρακτῆρα, ἀναγκαία παρίσταται ἡ διακεκριμένη διερεύνησις τῆς λειτουργίας τοῦ περὶ ὁρίου ἡλικίας ὅρου ἐν ἑκατέρᾳ τῶν κατηγοριῶν τούτων κανονισμῶν.

III. Ἐὰν ὁ κανονισμὸς ἔχῃ ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου, εἴτε διότι ἔχει ἀπ' εὐθείας κυρωθῇ διὰ νόμου, εἴτε διότι ἔχει καταρτισθῇ διὰ συμβάσεως

μεταξύ Δημοσίου καί ἀναδόχου, κυρωθείσης διά νόμου, εἴτε διότι ἔχει κυρωθῆ διά διατάγματος κατά τούς νόμους ΔΚΗ' καί 3752|1929, ἡ θέσπισις ἐν αὐτῷ ὁρίου ἡλικίας ἔχει κατά κανόνα τήν ἔννοιαν, ὅτι ἅμα τῇ συμπληρώσει τούτου ἐπέρχεται ἀφ' ἑαυτῆς λύσις τῆς συμβάσεως, χωρίς ν' ἀπαιτῆται καταγγελία ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου. Τό ὅριον ἡλικίας τίθεται ἐν προκειμένῳ ὄχι μόνον πρός τό συμφέρον τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀλλά κυρίως πρός τό κοινόν συμφέρον, τό ὁποῖον δύναται νά θιγῇ καιρίως, ὅταν ἡ κοινῆς ὠφελείας ἐπιχείρησις ἢ ἐκμετάλλευσις διατηρῇ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ὑπερήλικας μισθωτούς, οἵτινες λόγῳ τῆς ἐκ τοῦ γήρατος ἐπερχομένης κάμψεως τῶν σωματικῶν καί πνευματικῶν δυνάμεων δέν εἶναι εἰς θέσιν νά ἐκτελέσουν τήν ὑπηρεσίαν των κανονικῶς.

Τό ἀν λ. χ. ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ θά διατηρηθῇ ὑπερῆλιξ ὁδηγός τροχιοδρομικοῦ ὀχήματος δέν εἶναι ζήτημα ἀφορῶν μόνον τήν Ἑταιρίαν Τροχιοδρόμων, ἀλλά πρωτίστως ἀφορᾷ τό δημόσιον συμφέρον, ὡς ἐκ τοῦ κινδύνου, ὃν διατρέχει ἡ ζωή τῶν πολιτῶν ἐκ τῆς ὁδηγήσεως τῶν ὀχημάτων παρά τοιούτων ὑπερηλίκων ὁδηγῶν.

Αἱ σχετικαί συνεπῶς περί ὁρίου ἡλικίας διατάξεις τῶν τοιαύτης φύσεως κανονισμῶν, ὡς ἄλλωστε καί ὅλαι αἱ διατάξεις αὐτῶν, εἶναι ἀναγκαστικοῦ δικαίου καί μάλιστα δημοσίας τάξεως, ἀφ' ὧν δέν ἐπιτρέπεται παρέκκλισις ἰδιωτικῇ βουλήσει.

Ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ ὁρίου ἡλικίας θεωρεῖται λυθεῖσα ἡ σύμβασις ἐργασίας, ἐκ δέ τῆς παραμονῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ δέν ἐπέρχεται σιωπηρά παράτασις τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἤτις ἄλλωστε οὔτε ρητῶς δύναται νά συμφωνηθῇ, διότι μία τοιαύτη δικαιοπραξία τυγχάνει ἀπηγορευμένη ὑπό τῶν ἀναγκαστικοῦ δικαίου διατάξεων τοῦ κανονισμοῦ καί ὡς τοιαύτη εἶναι ἄκυρος κατά τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 174 Α.Κ.

Ἐάν δέ ἡ διεπομένη ὑπό τοιαύτης φύσεως κανονισμοῦ ἐπιχείρησις ἢ ἐκμετάλλευσις λειτουργῇ ὑπό μορφήν νομικοῦ προσώπου, ὡς τό σύνηθες συμβαῖνον, τό διοικοῦν ταύτην ὄργανον, διατηροῦν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τόν συμπληρώσαντα τό ὅριον ἡλικίας μισθωτόν, ἐνεργεῖ ἐκτός τῶν ὁρίων τῆς ἐξουσίας αὐτοῦ καί δέν ὑποχρεοῖ ἐκ τῆς πράξεώς του ταύτης τό νομικόν πρόσωπον (ἄρθρον 70 Α. Κ.).

IV. Συνέπειαι τῆς ἀνωτέρω ἐκθέσεως εἶναι αἱ ἑξῆς:

α') Ἐφ' ὅσον ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἐπέρχεται αὐτομάτως ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ ὁρίου ἡλικίας τοῦ μισθωτοῦ, μή ὑπάρχοντος ἐδάφους καταγγελίας ταύτης παρά τοῦ ἐργοδότου (οὐδέ τοῦ μισθωτοῦ), τῆς τυχόν γενομένης οὔσης κενῆς περιεχομένου, δέν ἔχει ἐφαρμογήν ὁ Ν. 118, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, ὅστις ἐν ἄρθρῳ 9 προϋποθέτει λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐπερχομένην διά καταγγελίας τῆς συμβάσεως παρά τοῦ ἐργοδότου, ὡς ὀρθῶς σκέπτεται καί ἡ σχολιαζομένη ἀπόφασις.

β') Ἐπίσης δέν ἐφαρμόζονται οἱ Ν. 2112 καί τό Β.Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, τό ἄρθρον 4 τοῦ Ν. 3514, τό ἄρθρον 5 Ν 539|45 περί ἀδειῶν κ.ἄ., οἵτινες προϋποθέτουν καί οὗτοι καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 6 Ν. 4558, καθ' ἣν δέν ὑπάγονται εἰς τάς διατάξεις τοῦ νόμου 2112 οἱ ὑπάλληλοι νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ἢ καί ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐφ' ὅσον ἔχει ληφθῆ διά τάς ἐν λόγῳ περιπτώσεις εἰδική μέριμνα διά κανονισμῶν (ἐγκεκριμένων ὑπό τοῦ Κράτους), παρεχόντων τοὐλάχιστον ἴσην προστασίαν πρός τήν τοῦ Ν. 2112, οὐδόλως ἔπεται ὅτι, ἐάν δέν προβλέπηται ὑπό τῶν κανονισμῶν τούτων ἡ χορήγησις ἀποζημιώσεως ἢ βοηθήματος ἢ ἑτέρας φύσεως παροχῆς εἰς τόν ἀποχωροῦντα λόγῳ συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας μισθωτόν, ἴσης πρός τήν ὑπό τοῦ Ν. 2112 ὁριζομένην ἀποζημίωσιν, ἔχει ἐφαρμογήν ὁ Ν. 2112, ἀφοῦ, ἀνεπαρτήτως τοῦ ὅτι, ὡς ἐλέχθη, δέν χωρεῖ ἐν προκειμένῳ καταγγελία τῆς συμβάσεως, τό ὑπό τοῦ Ν. 2112 θεσπιζόμενον σύστημα προειδοποιήσεως τοῦ ἀπολυομένου μισθωτοῦ πρό ὡρισμένης προθεσμίας εἶναι ἀσυμβίβαστον μέ τήν ὕπαρξιν ὁρίου ἡλικίας, ἧτις μόνη ἔχει ἤδη θέσιν προειδοποιήσεως περί τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἐννοεῖται ὅτι, ἐάν διά τοῦ τοιούτης φύσεως κανονισμοῦ ἀναγνωρίζηται εἰς τόν ἐργοδότην δικαίωμα καταγγελίας τῆς συμβάσεως, εἴτε ἀπεριορίστως, εἴτε δι' ὡρισμένους λόγους, πρό τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας ἢ ἐάν διά τῆς συμπληρώσεως ταύτου δέν λύηται ἀφ' ἑαυτῆς ἡ σύμβασις, ἀλλά χρῄζει καταγγελίας, εὑρίσκει πλήρες ἔδαφος ἐφαρμογῆς ἡ προμνησθεῖσα διάταξις τοῦ Ν. 4558, τοῦ ἀπολυομένου μισθωτοῦ δικαιουμένου νά λάβῃ τήν κατά τόν Ν. 2112 ἀποζημίωσιν, ἐάν δέν παρέχηται αὐτῷ ἀποζημίωσις τοὐλάχιστον ἴση ἐκ διατάξεως τοῦ κανονισμοῦ.

Τέλος εἶναι ἄλλο ζήτημα, ἐάν ὁ κανονισμός προβλέπῃ χορήγησιν ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 καί εἰς τήν περίπτωσιν λύσεως τῆς συμβάσεως λόγῳ συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας, ὡς συμβαίνει ἐν τῷ κανονισμῷ τῆς Ἑταιρίας Ὑδάτων (ἄρθρ. 9 Β. Δ. τῆς 30 Ἰανουαρίου|18 Φεβρουαρίου 1946), ὁπότε ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ καταβαλλομένη ἀποζημίωσις ἔχει τήν ἔννοιαν βοηθήματος, μή προϋποθέτουσα καταγγελίαν τῆς συμβάσεως παρά τοῦ ἐργοδότου, τῆς παραπομπῆς εἰς τόν Ν. 2112 γινομένης διά τόν καθορισμόν τοῦ μέτρου τοῦ βοηθήματος ἀναλόγως τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας.

γ') Οὐδ' ὁ Α. Ν. 244|1936 περί προστασίας τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν ἀπό τῆς ἀδικαιολογήτου ἀπολύσεως εὑρίσκει ἔδαφος ἐφαρμογῆς, ἀφοῦ ἡ ἀφυπηρέτησις τοῦ συμπληρώσαντος τό ὅριον ἡλικίας μισθωτοῦ δέν γίνεται συνεπείᾳ καταγγελίας τῆς συμβάσεως παρά τοῦ ἐργοδότου, ἀλλά λόγῳ πληρώσεως τοῦ διαλυτικοῦ ὅρου τῆς συμβάσεως. (Οὕτω ὀρθῶς Σ. Ε. 454|1949 ΕΕΔ 8, 973). Ἐν τούτοις ὁ Ἄρειος Πάγος διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 549|1940 ἐν ὁλομελείᾳ ἀποφάσεώς του καί τῆς 264|1940 β' Τμήματος τήν μή ἐφαρμογήν τῶν νόμων τούτων δέν στηρίζει εἰς τήν ἔλλειψιν καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ἀλλ' εἰς τό ὅτι κατά τήν ἔννοιαν τοῦ νόμου ὁ ἐργοδότης ἐγκύρως λύει τήν ὁπολληλικήν σχέσιν, ἀπολύων τόν παλαιόν πολεμιστήν μετά τήν συμπλήρωσιν τοῦ ὁρίου ἡλικίας, τῶν περιορισμῶν ἀπολύσεως ὑφισταμένων μέχρι τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου.

δ') Οὔσης ἀκύρου τῆς περί παρατάσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ρητῆς ἢ σιωπηρᾶς συμφωνίας τῶν μερῶν, μή χωρούντος δ' ἐν προκειμένῳ καί τοῦ κατά τό ἄρθρ. 671 Α. Κ. πλάσματος

περὶ ἀνανεώσεως ἐπ' ἀόριστον τῆς ὡρισμένου χρόνου συμβάσεως, καθ' ὃ ἀντιβαίνοντος πρὸς τὰς εἰδικὰς δημοσίας τάξεως διατάξεις τοῦ ἰσχύν νόμου ἔχοντος κανονισμοῦ (πρβλ. ἀνωτ. III καὶ *Καυκᾶν*, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 359), ὁ παραμένων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μισθωτὸς μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ὁρίου ἡλικίας ἔχει ἀξίωσιν ἀντα-μοιβῆς διὰ τὰς παρασχεθείσας ὑπηρεσίας του κατὰ τὴν κρατοῦσαν γνώμην μόνον κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, συμφώ-νως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 904 ἐπ. Α. Κ. (Πρβλ. ἐν τούτοις ἐν σχέσει μὲ τὰς ἐξ ἀκύρου συμβάσεως ἐργασίας δημιουργουμένας ἀξιώσεις μελέτην μας: Τινὰ περὶ ἀκυροτήτων ἐν τῷ ἐργα-τικῷ δικαίῳ, ΕΕΔ 9, 4 ἐπ.).

Ἑκάτερος ὅμως τῶν συμβαλλομένων δύνα-ται ν' ἀποστῇ ἀζημίως τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως, μὴ ἐφαρμοζομένων ἐπὶ ἀκύρων συμβάσεων ἐρ-γασίας τῶν Ν. 2112 καὶ 118|45, ὡς ἐτροποποιήθη-σαν μεταγενεστέρως, ὡς ἔχει δεχθῇ παγίως καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος. (Α. Π. 70|1949, ΕΕΔ 8, 274 καὶ 345|1949, ΕΕΔ 8, 542).

Ν Ταῦτα πρακύπτουν ἀβιάστως ἐκ τῆς ὑπο-στηριζομένης ἐκδοχῆς, ἣν ἀκολουθεῖ καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος, ὅτι ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἐπέρχεται αὐτομάτως, ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ ὁρίου ἡλικίας, ἄνευ μεσολαβήσεως καταγγελίας τινός. Ἐν τῇ σχολιαζομένῃ ὅμως ἀποφάσει ὁ Ἄρειος Πάγος, ἐνῷ δέχεται ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας λήγει λόγῳ συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας παρὰ τοῦ μισθωτοῦ, ὅστις δὲν ἐξέρχε-ται διὰ καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ἐν τούτοις κρίνει, ὅτι καὶ μετὰ τὴν πάροδον τοῦ ὁρίου ἡλι-κίας ἐξακολουθεῖ νὰ διέπηται ἡ σύμβασις ἐργα-σίας τοῦ παραμενοντος ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ μισθω-τοῦ ὑπὸ τῶν μέχρι τοῦδε ὅρων, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ὁποίων καὶ ἐξέρχεται ὁ μισθωτός, μὴ συνι-στωμένης διὰ τῆς παραμονῆς αὐτοῦ ἐν τῇ ὑπη-ρεσίᾳ ἐπί τι χρονικὸν διάστημα νέας συμβάσεως ἀορίστου χρόνου, ὑποκειμένης εἰς τοὺς περὶ κα-ταγγελίας νόμους.

Ἡ νομικὴ αὕτη κατασκευὴ τοῦ Ἀρείου Πά-γου στερεῖται νομίμου ἐρείσματος. Ὁ παραμέ-νων ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ μισθωτὸς μετὰ τὴν λῆξιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τὴν ἐπερχομένην λόγῳ τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας, ἐν ἐκ τῶν δύο: ἢ παρέχει τὰς ὑπηρεσίας του εἰς ἐκτέλεσιν νέας συμβάσεως ἀορίστου χρόνου (ἢ τῆς ἀρχικῆς παραταθείσης ἐπ' ἀόριστον), ἐφ' ὅσον ἐπιτρέπε-ται νὰ καταρτισθῇ τοιαύτη, ὁπότε, ἵνα λυθῇ αὕτη χρήζει καταγγελίας κατὰ τοὺς οἰκείους νόμους, ἣν ὅμως ἐκδοχὴν ἀποκλείει ὀρθῶς ὁ Ἄρειος Πά-γος, ἢ ἀπαγορευομένης τῆς καταρτίσεως νέας συμβάσεως ἢ παρατάσεως τῆς ἀρχικῆς, διὰ τῆς παραμονῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ δὲν καταρτίζεται ρητῶς ἢσιωπηρῶς ἔγκυρος σύμβασις, ἀλλ' οὐδεὶς ἄκυρου ταύτης ἑκάτερος τῶν συμ-βαλλομένων δύναται ν' ἀποστῇ τῆς σχέσεως ἀ-ζημίως.

Τρίτη ἐκδοχή, ὅτι διὰ τῆς ἐπὶ μικρὸν τι χρο-νικὸν διάστημα παραμονῆς τοῦ συμπληρώσαν-τος τὸ ὅριον ἡλικίας μισθωτοῦ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἐξακολουθεῖ νὰ συνεχίζηται ἡ παλαιὰ σύμβασις μὲ ἐν ἰσχύϊ τοὺς ἐν αὐτῇ ὅρους, ἐν οἷς καὶ τὸν περὶ ὁρίου ἡλικίας τοιοῦτον, δυνάμει τοῦ ὁποίου λύεται τῇ βουλήσει τοῦ ἐργοδότου, ἀλλ' ἄνευ καταγγελίας ἐκ μέρους αὐτοῦ ἡ ἤδη λήξα-σα σύμβασις, μὴ ἀνανεωθεῖσα ἢ παραταθεῖσα ἐπ' ἀόριστον, εἶναι νόμῳ ἀστήρικτος.

Τὴν αὐτὴν ἔλλειψιν νομίμου ἐρείσματος ἐμ-φανίζει καὶ ἡ Α. Π. 121|1948 (ΕΕΔ 7, 272), ἥτις δέχεται, ὅτι ὁ ἐργοδότης δὲν εἶναι ὑπόχρεως, ὅπως προβῇ εἰς τὴν ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ, εὐθὺς ὡς ἤθελε συμπληρώσῃ τὸ ὑπὸ τῶν ἰσχυόν-των νόμου ἐχόντων κανονισμῶν θεσπιζόμενον ὅριον ἡλικίας, ἀλλὰ δικαιοῦται νὰ πράξῃ τοῦτο καὶ βραδύτερον, χωρὶς ὁ μισθωτὸς ἐκ τῆς τοιαύτης κατ' ἀνοχὴν τοῦ ἐργοδότου παραμονῆς του ἐν τῇ ἐργασίᾳ ν' ἀποκτᾷ κατ' αὐτοῦ οἱονδήποτε δικαίωμα.

Γρ. Ἐὰν κατὰ κανόνα τοιαύτη εἶναι ἡ λει-τουργία τοῦ ὁρίου ἡλικίας εἰς τοὺς ἰσχύν νόμου ἔχοντας κανονισμούς, τὸ ὅριον ἡλικίας ἐμφανί-ζει περισσοτέρας ἰδιομορφίας εἰς τοὺς κανονι-σμούς, οἵτινες δὲν ἔχουν ἰσχὺν νόμου, ἀλλ' ἔχουν γίνει ἀπαδεκτοὶ διὰ προσχωρήσεως τοῦ προσω-πικοῦ, ὡς ἐπίσης καὶ ὅταν ἔχῃ συμφωνηθῇ ἐν ἁπλῇ συμβάσει ἐργασίας.

Εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας τὸ ὅριον ἡλικίας εἶναι δυνατὸν νὰ ἐμφανισθῇ ὑπὸ τοὺς κάτωθι συνδυασμούς:

α') Ἐν πρώτοις εἶναι δυνατὸν νὰ προκύπτῃ, ὅτι τὸ ὅριον ἡλικίας ἔχει τεθῇ ὡς ἐλάχιστον ὅριον χρονικῆς διαρκείας τῆς συμβάσεως, ὁπότε ὁ ἐρ-γοδότης (ἢ καὶ ὁ μισθωτός) δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἐλευθέρως ἐνωρίτερον. Ἡ σύμβασις δὲν λύεται ἀφ' ἑαυτῆς ἅμα τῇ συμ-πληρώσει τοῦ ὁρίου ἡλικίας, ἀλλὰ χρῄζει καταγ-γελίας, δι' ἧς δηλοῦται ἡ βούλησις τοῦ καταγ-γέλλοντος περὶ μὴ συνεχίσεως τῆς συμβάσεως πέραν τοῦ συμφωνηθέντος ἐλαχίστου χρόνου. Μὴ ἐναντιουμένων τῶν συμβαλλομένων κατὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ὁρίου ἡλικίας, ἡ ἅπαξ καταρ-τισθεῖσα σύμβασις ἐξακολουθεῖ μέχρι τῆς καταγ-γελίας της, χωρὶς νὰ ἐπέρχηται ἀνανέωσις ταύτης ἡ παράτασις.

Ἡ τοιαύτη ἐλάχιστον χρόνον διαρκείας περιέ-χουσα σύμβασις ὀρθότερον εἶναι νὰ χαρακτηρι-σθῇ ὡς σύμβασις ἀορίστου χρόνου, ἀφοῦ δὲν εἶναι βέβαιος ὁ χρόνος λήξεως αὐτῆς, ἀλλ' ἐξαρ-τᾶται ἐκ τῆς βουλήσεως τῶν συμβαλλομένων, μὴ λυομένης τῆς συμβάσεως διὰ τῆς παρόδου τοῦ ἐλαχίστου χρόνου διαρκείας ἄνευ καταγγελίας ταύτης.

Ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς συμβάσεως ταύτης ὡς ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου εἶναι ἱκανῶς ἀμ-φισβητούμενος.

Ὁ ***Durand*** (Vitu), Traité de droit du travail, τόμ. II, 1950 § 174 σελ. 312, τὴν σύμβασιν ταύτην θεωρεῖ ὡς ὡρισμένου χρόνου, μεταβαλλομένην εἰς ἀορίστου μετὰ τὴν πάροδον τοῦ ἐλαχίστου χρονικοῦ ὁρίου διαρκείας αὐτῆς. Τὴν αὐτὴν ἀπο-ψιν δέχεται παρ' ἡμῖν καὶ ὁ *Καποδίστριας*, Ἑρμη-νεία Ἐργατικοῦ Δικαίου 1937 § 72, σελ. 82. Ἐπί-σης οἱ ***Citron - Hessel***, Grundlage des Einzelar-beitsrecht, 1949, σελ. 30, θεωροῦν τὴν τοιαύτην σύμβασιν μετέχουσαν τοῦ ὡρισμένου καὶ τοῦ ἀορίστου χρόνου. (Οὕτω καὶ R. A. G. 4. 281, 4, 354).

Τὸ ζήτημα ἔχει πρακτικὴν σημασίαν ὄχι μόνον διὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν ἐργατικῶν νόμων, προϋποθε-τόντων σύμβασιν ἀορίστου χρόνου, οἷον τοῦ Ν. 539|1945 περὶ ἀδειῶν ἢ προϋποθετόντων τὸν ἀρ-μόζοντα χαρακτηρισμὸν τῆς συμβάσεως ὡς ἀο-ρίστου ἢ ὡρισμένου χρόνου, οἷον τοῦ Ν. 118, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 1255|1949, ὑπὸ τοῦ νόμου 3514 κ. ἄ.

β') Σπανιωτέρα εἶναι ἡ περίπτωσις, καθ' ἣν

τὸ ὅριον ἡλικίας ἔχει τὴν ἔννοιαν τοῦ μεγίστου χρόνου διαρκείας τῆς συμβάσεως, ὁπότε ἀμφότεροι ἢ ὁ εἷς τῶν συμβαλλομένων δικαιοῦται νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἀνὰ πᾶσαν στιγμήν. Ἡ σύμβασις εἶναι ἀορίστου χρόνου, ἀλλ' ἐὰν αὕτη δὲν ἔχῃ καταγγελθῇ μέχρι τοῦ χρόνου συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας, λύεται ἀφ' ἑαυτῆς. (Οὕτω καὶ *Durand*, ἔνθ. ἀνωτ.)

γ') Τελευταία ἀσυνήθης ἐπίσης περίπτωσις εἶναι νὰ ἔχῃ συμφωνηθῇ τὸ ὅριον ἡλικίας οὐχὶ ὡς ἐλάχιστος ἢ μέγιστος χρόνος διαρκείας τῆς συμβάσεως, ἀλλ' ὡς ὡρισμένος χρόνος λήξεως αὐτῆς, χωρὶς νὰ ἔχουν δικαίωμα ἀμφότεροι ἢ ὁ εἷς τῶν συμβαλλομένων καταγγελίας τῆς συμβάσεως πρὸ τῆς λήξεως ταύτης, ἐπιφυλασσομένης πάντοτε τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως διὰ σπουδαῖον λόγον κατὰ τὰ ἄρθρ. 672 ἐπ. Α. Κ. Ἡ σύμβασις ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ εἶναι ὡρισμένου χρόνου, μὴ διαφέρουσα ἀπὸ τὴν σύμβασιν ἐκείνην, ἧς ἡ λῆξις ἔχει ὁρισθῇ ἡμερολογιακῶς.

Ἐὰν ὅμως ἡ σύμβασις ἐργασίας ὑπερβαίνῃ τὴν πενταετίαν καὶ λήγῃ εἰς ὡρισμένον χρόνον, λ. χ. σύμβασις διαρκείας 10 ἐτῶν, ἡ ἔχῃ συμφωνηθῇ ἐφ' ὅρου ζωῆς, εὑρίσκει ἔδαφος ἐφαρμογῆς τὸ ἄρθρον 670 Α. Κ., τοῦ μισθωτοῦ δικαιουμένου νὰ καταγγείλῃ ταύτην μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς πενταετίας ὁποτεδήποτε, τηρουμένης ἑξαμήνου προθεσμίας.

Μία τοιαύτη σύμβασις ἐργασίας, ἥτις μετὰ πάροδον πενταετίας λύεται ἐλευθέρως παρὰ τοῦ μισθωτοῦ διὰ καταγγελίας, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ὡρισμένου χρόνου τοιαύτη, ἀλλὰ προσομοιάζει πρὸς τὴν ἀορίστου χρόνου σύμβασιν τοῦ ἀνωτέρω ὑπὸ στοιχ. α' τύπου.

VII. Οὔσης ὡρισμένου χρόνου τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐὰν ὁ μισθωτὸς ἐξακολουθῇ τὴν ἐργασίαν του ἀνευ ἐναντιώσεως τοῦ ἐργοδότου μετὰ τὴν λῆξιν της, λογίζεται ἀνανεωθεῖσα ἐπ' ἀόριστον κατὰ τὸ ἄρθρ. 671 Α. Κ.

Κατὰ τὸν *Ζέπον*, Ἐνοχικὸν Δίκαιον, Β' Μέρος, τεῦχ. 4ον, σελ. 385, ἡ σιωπηρὰ αὕτη ἀνανέωσις φέρει τὰ τεχνικὰ ἀποτελέσματα τῆς κατ' ἄρθρ. 436 ἐπ. Α. Κ. ἀνανεώσεως, ἤτοι ἐπάγεται κατάργησιν τῆς παλαιᾶς συμβάσεως διὰ συστάσεως νέας τοιαύτης ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον ὁ σκοπὸς τῆς ἀνανεώσεως συνάγεται σαφῶς, ἔστω καὶ σιωπηρῶς.

Πολὺ ὅμως ἀμφιβάλλομεν, ἐὰν τοιαύτη ἦτο ἡ πρόθεσις τοῦ συντάκτου τοῦ Α. Κ., ὅστις διατυπώσας τὸ ἄρθρον τοῦτο βάσει τοῦ ἄρθρ. 625 Γερμ. Α. Κ., καθ' ὃ ἡ σύμβασις «ἰσχύει ὡς δι' ἀόριστον χρόνον παρατεθεῖσα» (so gilt es als auf unb-stimmte Z-it verlängert), δὲν ἠθέλησε νὰ παρεκκλίνῃ οὐσιωδῶς τούτου καὶ νὰ δεχθῇ κατάργησιν τῆς παλαιᾶς συμβάσεως διὰ συστάσεως νέας, καίτοι μετεχειρίσθη ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ χάριν ὁμοιογενείας τὴν ἔκφρασιν τοῦ ἄρθρ. 346 Ἑλβ. Κώδ. Ἐνοχ. «λογίζεται ἀνανεωθεῖσα», ἣν εἶχεν ἀκολουθήσει καὶ ἐν τῇ διατυπώσει τοῦ ἄρθρ. 611 Α. Κ. περὶ σιωπηρᾶς ἀνα-μισθώσεως πράγματος καὶ τοῦ ἄρθρου 769 Α. Κ. περὶ σιωπηρᾶς ἀνανεώσεως ἑταιρίας κατὰ πρότυπον τῶν ἄρθρ. 268 καὶ 546 § 3 Ἑλβ. Κώδ. Ἐνοχῶν.

Τοὐλάχιστον τοιαύτη πρόθεσις τοῦ Εἰσηγητοῦ οὐδαμόθεν δηλοῦται, ἀλλ' ἀντιθέτως εἰς τὴν Εἰσηγ. Ἔκθεσιν Σχεδίου Ἐνοχ. Δικαίου, σελ. 229, διασαφηνίζεται ὅτι «ἐὰν μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ ὡρισμένου χρόνου ***ἐξακολουθῇ ἡ σύμβασις*** ἑκατέρωθεν, τότε ***ἀνανεοῦται ἢ παρατείνεται, μεταβαλλομένη*** ἐκτοτε εἰς μίσθωσιν ἀορίστου χρόνου», πρᾶγμα τὸ ὁποῖον καταδεικνύει σαφῶς τὴν θέλησιν τοῦ νομοθέτου, ὅπως μὴ καταργῆται ἡ παλαιὰ σύμβασις διὰ καταρτίσεως σιωπηρῶς νέας συμβάσεως, ἀλλ' ὅπως ἐξακολουθῇ ἡ παλαιά, μεταβαλλομένη εἰς σύμβασιν ἀορίστου χρόνου, τοῦ ὅρου «ἀνανεοῦται» μὴ χρησιμοποιουμένου ὑπὸ τὴν τεχνικήν του ἔννοιαν, ἀλλ' ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ «παρατείνεται», ἀμφοτέρων τῶν ὅρων θεωρουμένων ταυτοσήμων, ὡς συνδεομένων διὰ διαζεύξεως, καίτοι ἀντιφατικῶν κατὰ τὴν τεχνικὴν των σημασίαν.

Τὸ ζήτημα ἔχει κολοσσιαίαν πρακτικὴν σημασίαν, ἰδίᾳ ὡς πρὸς τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ προδιαβραμόντος χρόνου διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν Ν. 2112, Ν. 3514, Ν. 5395/35 κ. ἄ., ἀφοῦ, ἐὰν θεωρηθῇ καταργηθεῖσα ἡ παλαιὰ σύμβασις διὰ καταρτίσεως νέας συμβάσεως, ὁ χρόνος διαρκείας τῆς ἀρχικῆς συμβάσεως, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ἐνῷ ἀντιθέτως ὁ χρόνος οὗτος θὰ ὑπολογισθῇ ἂν θεωρηθῇ ὅτι πρόκειται περὶ τῆς ἀρχικῆς συμβάσεως, μεταβληθείσης ὡς πρὸς τὸν χρόνον λήξεως αὐτῆς οὐχὶ διὰ συστάσεως νέας συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ διὰ συμβάσεως μεταβολῆς τοῦ περιεχομένου ὑφισταμένης ἐνοχῆς (Schuldabänderungsvertrag), ἣν οἱ συμβαλλόμενοι, ἐν τῇ παρεχομένῃ αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ νόμου συμβατικῇ ἐλευθερίᾳ, δύνανται νὰ συνομολογήσουν, ρητῶς ἄλλωστε ἐπιτρεπομένην ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 361 Α. Κ., κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ὁποίου ἡ σύμβασις δύναται νὰ συνίσταται οὐχὶ μόνον εἰς σύστασιν, ἀλλὰ καὶ εἰς ἀλλοίωσιν ἐνοχῆς.

Ἡ σιωπηρὰ αὕτη παράτασις τῆς συμβάσεως χωρεῖ κατὰ πλάσμα δικαίου, ἐναντι τοῦ ὁποίου οἱ συμβαλλόμενοι δύνανται νὰ διαφυλαχθοῦν καὶ ἐκ τῶν προτέρων δι' ἀντιθέτου συμφωνίας (***Enneccerus - Lehmann***, Lehrbuch des bürg. Rechts, 2ος τόμ., 2ον Μέρος, 13η ἐκδ. 1950, σελ. 514).

Ὑφισταμένου πλάσματος δικαίου ὡς πρὸς τὴν ὕπαρξιν συναινέσεως τῶν συμβαλλομένων, δὲν εὑρίσκομεν δεδικαιολογημένην τὴν ὑπὸ τοῦ *Ζέπου*, ἔνθ. ἀνωτ. σελ. 386, γινομένην διάκρισιν, καθ' ἣν τότε μόνον ἡ σιωπηρῶς ἀνανεουμένη σύμβασις εἶναι νέα, ἐὰν «σαφῶς» συνάγηται ὁ τοιοῦτος σκοπὸς τῆς ἀνανεώσεως κατὰ τὸ ἄρθρ. 438 Α. Κ., ἐνῷ ἐὰν δὲν συνάγηται τοιοῦτος σκοπός, ἡ ἀνανεουμένη σύμβασις εἶναι συνέχεια τῆς παραλλήλως διατηρουμένης παλαιᾶς, ἀφοῦ, δεκτῆς γινομένης τῆς παρ' αὐτοῦ ὑποστηριζομένης ἀπόψεως ὅτι ἐπέρχεται ἀνανέωσις τῆς συμβάσεως καὶ οὐχὶ παράτασις τῆς ἀρχικῆς, θεωρεῖται πλάσματι δικαίου ὑπάρχων ἐν τῇ συναινέσει τῶν συμβαλλομένων καὶ ὁ σκοπὸς τῆς ἀνανεώσεως, μὴ ἐπιτρεπομένης ἀνταποδείξεως.

Πάντως τὸ ζήτημα, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς μεγάλης σημασίας του ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ, ἀξίζει εὐρυτέρας ἐρεύνης, ἐκφευγούσης τῶν ὁρίων τῶν παρόντων σχολίων.

VIII. Διὰ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων ἐγένετο προσπάθεια νὰ κατοδειχθῇ, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ δημιουργηθῇ ἐνιαία θεωρία περὶ τῆς ἐμπεριεχούσης ὅριον ἡλικίας συμβάσεως ἐργασίας, οὐδὲ νὰ χαρακτηρισθῇ ἡ τοιαύτη σύμβασις ὡς ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου μὲ τὰς συμπαρομαρτούσας εἰς ἑκάστην τῶν κατηγοριῶν τούτων συνεπείας.

ΤΟ ΝΟΜΙΜΟΝ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΔΑΜΩΝΟΣ ΔΡ. ΡΟΥΤΣΑΚΟΥ, Δικηγόρου

(*)Τὰ τῆς ἐργασίας τῶν ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτικῶν ρυθμίζονται γενικῶς ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 2545)40 «περὶ ἰδιωτικῶν σχολείων, φροντιστηρίων καὶ οἰκοτροφείων». Τὸ βασικὸν ζήτημα τοῦ χαρακτῆρος τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως καὶ τῶν, ἐν συναρτήσει πρὸς αὐτό, ἐπίσης θεμελιωδῶν ζητημάτων τῶν σχετιζομένων πρὸς τοὺς θεσμοὺς τῆς μονιμότητος καὶ τῆς καταγγελίας ἐρρυθμίζοντο πρότερον ὑπὸ τῶν ἄρθρων 32 καὶ 33 τοῦ εἰρημένου Νόμου.

Τὰ προμνησθέντα ἄρθρα προσέδιδον εἰς τὰς συμβάσεις ταύτας χαρακτῆρα ἰδιωτικῶν συμβάσεων ἀορίστου χρόνου μεθ' ὅλων τῶν συνεπειῶν, τοῦ μὲν ἄρθρου 32 ἀπαριθμοῦντος περιοριστικῶς τοὺς λόγους ἀπολύσεως τῶν νομίμως προσληφθέντων ἐκπαιδευτικῶν, τοῦ δὲ 33 διαγράφοντος εἰδικὴν διαδικασίαν ἀπολύσεως δι' ἕκαστον τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἀναγραφομένων λόγων.

Ἐπελθὼν ὁ Ν. 881)1943 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Α. Ν. 2545)1940 κλπ.» ἐν ἄρθρῳ 3 ἐπιτάσσει: «τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων θὰ ἀπαρτίζεται κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1943-1944 καὶ τὰ ἑπόμενα τούτου σχολικὰ ἔτη ἐκ τῶν ἐχόντων τὰ ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 2545)1940 καθοριζόμενα προσόντα διὰ διορισμοῦ, μετὰ πρότασιν τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων, καθ' ἃ ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας, καθ' ἕκαστον ἔτος ἐκδιδομένη, θέλει ὁρίζει».

Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 881)1943, ἐπικυρωθείσης ὑπὸ τῆς δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ 58)1945 Συν)κῆς Πράξεως, ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ 296)1946 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐπέρχονται αἱ ἑξῆς θεμελιώδους σημασίας τροποποιήσεις καὶ συμπληρώσεις εἰς τὸ μέχρι τότε ἰσχῦον ἔννομον καθεστώς: 1) Καταργοῦνται τὰ ἄρθρα 32 καὶ 33 τοῦ Α. Ν. 2545)1940 καὶ ἡ ὑπ' αὐτῶν καθιερουμένη μονιμότης τῶν ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτικῶν. Μεταβάλλεται ἅμα ὁ χαρακτὴρ τῆς σχετικῆς συμβάσεως, ἀπὸ ἀορίστου εἰς ὡρισμένου χρόνου, μετὰ χαρακτηριστικῶν ἰδιορρυθμιῶν, περὶ ὧν κατωτέρω, καὶ ἐπανέρχεται ἐν ἰσχύϊ καθεστὼς ὅμοιον πρὸς τὸ τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ Α. Ν. 1216)38 (λέγομεν ὅμοιον, ἵνα μὴ ὑποτεθῇ, ὡς κακῶς συνήθως διατυποῦται, ὅτι ἐπανέρχονται ἐν ἰσχύϊ αὐτούσιαι αἱ διατάξεις τοῦ εἰρημένου Νόμου, τοῦθ' ὅπερ θὰ ἀπῄτει ρητὴν μνείαν καὶ ἀναφορὰν ἐν τῷ νέῳ νομοθετήματι, πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον δὲν συμβαίνει). Ἡ κατάργησις τῶν προαναφερθέντων ἄρθρων πιστοῦται ἀδιασείστως ἐκ τε τῆς ὀξείας ἀντιθέσεως τοῦ περιεχομένου τοῦ νέου Νόμου πρὸς τὸ τοῦ παλαιοῦ καὶ ἐκ τῆς ρητῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ αὐτοῦ (νέου) Νόμου, καταργοῦντος πᾶσαν ἀντιθέτου γενικὴν ἢ εἰδικὴν διάταξιν. 2) Διὰ τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω διατάξεως θεσπίζεται καὶ καθιεροῦται εἰδικὸν διοικητικοῦ χαρακτῆρος προστάδιον διορισμοῦ. Τοῦτο ἀπαρτίζεται ἀφ' ἑνὸς ἐκ προτάσεως τῶν ἰδιοκτητῶν, ἀπευθυναμένης καθ' ἕκαστον ἔτος πρὸς τὸν ἁρμόδιον ἐκπαιδευτικὸν ἐπιθεωρητήν, ἐκ τῶν ὑποβαλόντων αἰτήσεις καὶ κεκτημένων τὰ νόμιμα προσόντα ἐκπαιδευτικῶν, συμφώνως καὶ πρὸς τὰς ἑκάστοτε ἐκδιδομένας ἐπὶ τοῦ θέματος ὑπουργικὰς ἀποφάσεις καὶ ἀφ' ἑτέρου ἐκ τῆς βάσει τῆς προτάσεως, καὶ τῶν προσόντων ἡ τῆς νομίμου προτιμήσεως ὑπὸ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ ἐκδιδομένης πράξεως διορισμοῦ.

Ἡ ἀκριβὴς τήρησις τοῦ προεκτεθέντος αὐτοτελοῦς καὶ διαφόρου τῆς ἐπερχομένης ἐργασιακῆς συμβάσεως σταδίου τοῦ διορισμοῦ ἀποτελεῖ προϋπόθεσιν τοῦ κύρους τῆς θεμελιουμένης ἐννόμου σχέσεως, ἡ μὴ τήρησις τοῦ ὁποίου ἰσοδυναμεῖ πρὸς οἱονεὶ ἔλλειψιν προδικασίας, διατεταγμένης ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος.

Ἐντεῦθεν συνάγεται, ὅτι πᾶς ὁ ἐπικαλούμενος ὕπαρξιν σχετικῆς συμβάσεως δέον νὰ ἀπο-

---

Οἱ συνδυασμοί, ὑφ' ἃς δύναται νὰ ἐμφανισθῇ τὸ ὅριον ἡλικίας ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας, εἶναι ποικίλοι, ἐξαρτώμενοι ἐκ τῆς ὑφῆς (κανονιστικῆς ἢ συμβατικῆς) τοῦ θεσπίζοντος τὸ ὅριον κανονισμοῦ, τῆς ἐκτάσεως τῶν περιορισμῶν τοῦ δικαιώματος καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τῆς συμφωνίας τοῦ ὁρίου ἡλικίας ὡς ἐλαχίστου ἢ μεγίστου χρόνου διαρκείας τῆς συμβάσεως κ.ἄ.

Ἐκ τοῦ ὅτι οἱ Ν. 2112 καὶ 118)45, ὡς ἐτροποποιήθησαν μεταγενεστέρως, περιέχουν διατάξεις (οἷον ἄρθρ. 9 Ν. 2112, ἄρθρ. 14 § 2 Ν. 118), προϋποθετούσας τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῶν καὶ ἐπὶ μισθωτῶν, ὧν ἡ σύμβασις ἐργασίας διέπεται ὑπὸ κανονισμῶν, δὲν ἕπεται ὅτι οἱ νόμοι οὗτοι εὑρίσκουν πεδίον ἐφαρμογῆς ἐπὶ πάσης ἀπολύσεως μισθωτοῦ, οἵας καὶ τῆς λόγῳ συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας.

Προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς τῶν νόμων αὐτῶν καὶ τῶν λοιπῶν περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας νόμων εἶναι νὰ μὴ λύηται ἡ σύμβασις ἀφ' ἑαυτῆς λόγῳ τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας, ἀλλὰ διὰ καταγγελίας, ἧτις ἐξετέθη ἀνωτέρω πότε χωρεῖ.

ΒΑΣ. ΠΑΝΤ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, Δικηγόρος

Ἐκ τῆς παρ' ἡμῖν Βιβλιογραφίας

Α. Λιτζεροπούλου, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ Ν.Δ. 421)1941 § 7.—*Ι. Καποδίστρια*, Ἑρμηνεία Ἐργατικοῦ Δικαίου 1937 §§ 79 καὶ 451.—*Ὁ αὐτός*, ἐν Θέμ. ΜΘ', 455 καὶ *J. Capodistrias*, Die Zeitbestimmung beim Arbeitsverhältnis. 1940, σελ. 7 ἑπ.—*Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχικὸν Δίκαιον, Εἰδικὸν Μέρος, τόμ. Α', 1944, σελ. 295 καὶ 359.—*Κ. Δημάκης* ἐν ΕΕΔ 1, 651 καὶ ΕΕΔ 6, 225.—*Ν. Κοντογιάννης* ἐν ΕΕΔ 6, 516.—*Τ. Τσιμπούκης* ἐν ΕΕΔ 1, 455 καὶ ΕΕΔ 6, 451.—*Κ. Νάσιας* ἐν ΕΕΔ 5, 589 καὶ ΕΕΔ 5, 324.—*Α. Σαχελλαράπουλος* ἐν ΕΕΔ 6, 120.—*Σχολιαστὴς* ἐν ΕΕΔ 8, 749.—*Ἀναστασιάδης* ἐν Δ]σύνῃ τόμ. Γ' 256.—*Συνεργάτης*, ἐν ΕΕΔ 1, 7.—*Α. Παπαληαμπρόπουλος* (Γνωμοδ.) ἐν ΕΕΔ 2, 120.—*Ε. Πετρόπουλος* ἐν ΕΕΔ 4, 71 ἑπ.

(*) *Σημ.* Ἐξ ἀφορμῆς τῆς Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 484)1950, ΕΕΔ 9, σελ. 41', ἐπικυρωθείσης κατὰ τὸ νομικὸν μέρος ὑπὸ τῆς κατ' ἔφεσιν ταύτης ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 7192)50 τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

δεικνύη ἐγγράφως τὸν νομίμως συντελεσθέντα διορισμόν. (Περὶ ὅλων τῶν ἀνωτέρω βλ. Α. Π. 330)1948, ΕΕΔ 7, σελ. 634, Α. Π. 452)1949, ΕΕΔ 8, σελ. 1035, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 395)1948 (κατ' ἔφεσιν), ΕΕΔ 7, σελ. 163).

Ταῦτα εἰς ἀδροτάτας γραμμὰς περὶ τῆς φύσεως καὶ τοῦ τρόπου δημιουργίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτικῶν.

Ἐπὶ τῶν αὐτῶν καὶ συναφῶν θεμάτων κρίνασα ἡ ὑπ' ἀριθ. 484)1950 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 9, σελ. 411), ἀπεφάνθη ὡς κατωτέρω: «Ἐπικαλουμένη τὰς ὑπ' ἀριθ. 56634)23)7)49 καὶ 42126) 30)5)49 συναφεῖς κατὰ τὸ περιεχόμενον ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, ἐκδοθείσας δυνάμει τοῦ ἄρθρου 3 Ν. 881, καθ' ἃς «οἱ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος διδάξαντες εἰς ἰδιωτικὰ σχολεῖα συνταξιοῦχοι ἐκπαιδευτικοὶ θὰ ἐξακολουθήσωσιν ὑπηρετοῦντες καὶ κατὰ τὸ ἀρχόμενον σχολικὸν ἔτος 1949-1950» «καὶ ἀπεφασίσθη, ὅπως κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1949-1950 τὸ προσωπικὸν τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων ἀπαρτισθῇ .... ἐκ τῶν προταθέντων λειτουργῶν κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1948-49 κλπ» ἀποφαίνεται: 1) ὅτι ἡ πρότασις τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν ἐκπαιδευτηρίων εἶναι περιττὴ διὰ τὸ τρέχον(λῆξαν)σχολικὸν ἔτος, καθ' ὃ ἀναγκαίως θὰ διδάξωσι τὰ αὐτὰ πρὸς τὸ προηγούμενον ἔτος πρόσωπα. Ἐν συνεχείᾳ ἡ αὐτὴ ἀπόφασις, ἀμφιβάλλουσα περὶ τῆς ὀρθότητος τῆς προδιαληφθείσης σκέψεώς της, ἐπάγεται: 2) καὶ ἂν ἤθελε θεωρηθῇ ἀναγκαία προϋπόθεσις τοῦ κύρους τοῦ διορισμοῦ ἡ πρότασις τοῦ ἰδιοκτήτου τοῦ σχολείου καὶ πάλιν ἡ ἐπακολουθήσασα μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ σχολικοῦ ἔτους, ἄνευ ἐναντιώσεως, ἀποδοχὴ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος ἐπὶ ἕνα μῆνα λογίζεται ὡς ἀναπληροῦσα τὴν πρότασιν καὶ ἀνανεοῦσα τὴν σύμβασιν διὰ τὸ νέον σχολικὸν ἔτος, δυνάμει καὶ τοῦ ἄρθρου 671 Α.Κ. Τέλος 3) κηρύσσει ὑπερήμερον τὸν ἐναγόμενον, μὴ ἀποδεχθέντα τὴν συνέχισιν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἄνευ προτάσεως διορισμοῦ προσελθόντος καὶ διδάξαντος ἐπί τι χρονικὸν διάστημα ἐνάγοντος, διατυποῦσα τὴν ἄποψιν ὅτι ἡ ἀπόλυσις τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων, εἰς παρομοίας περιπτώσεις, γίνεται διὰ τοὺς λόγους καὶ κατὰ τὴν διαδικασίαν, ἣν διαγράφουσι τὰ ἄρθρα 32, 33 καὶ 34 τοῦ Λ. Ν. 2545)1940, ἅτινα ἐν προκειμένῳ δὲν ἐτηρήθησαν.

Οὕτως ἔχουσα εἰς τὰ κύρια σημεῖα ἡ εἰρημένη ἀπόφασις γίνεται ἐνταῦθα ἀντικείμενον μελέτης, βάσει τῶν ἐν ἀρχῇ τεθεισῶν γενικῶν ἀρχῶν τῶν διεπουσῶν τὰ τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτικῶν.

Καὶ πρῶτον, δεχθεῖσα ἡ μνημονευομένη ἀπόφασις ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται πρότασις διὰ τὴν σύστασιν νομίμου διορισμοῦ ἢ ὅτι τὴν πρότασιν δύναται νὰ ὑποκαταστήσῃ ὑπουργικὴ ἀπόφασις, διαγράφουσα διάφορον διαδικασίαν, ἐμφανίζει ἑαυτὴν παρορῶσαν τὸ ρητὸν καὶ ἀνεπίδεκτον ἀμφισβητήσεως γράμμα τοῦ Νόμου (ἄρθρον 3 Ν. 881)43), ὅπερ ὁμιλεῖ περὶ «διορισμοῦ μετὰ πρότασιν τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν σχολείων κλπ)», ὡς ἐπίσης καὶ τὴν διὰ τοῦ αὐτοῦ Νόμου ἐκδήλως σκοπηθεῖσαν ὁμοιόμορφον καθ' ἕκαστον ἔτος ρύθμισιν τῶν συναφῶν ζητημάτων. Συγκεκριμένως ἡ ἐπίκλησις τῶν προαναφερθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι μεταγενέστεραι τοιαῦται δὲν κατήργησαν ταύτας (ὡς συμβαίνει ἐν προκειμένῳ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 72158)3-9-49 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, διαγραφούσης τὰς λεπτομερείας καὶ τὸν χρόνον ὑποβολῆς προτάσεων καὶ ἣν δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἡ μελετωμένη ἀπόφασις), καὶ πάλιν ἡ ἐπίκλησις αὕτη δὲν δύναται νὰ μεταβάλῃ τὸν κρίσιμον καὶ θεμελιώδους σημασίας χαρακτῆρα τῆς συμβάσεως, ὃν καθορίζει αὐτὸς οὗτος ὁ Νόμος, καταλείπων τὰς λεπτομερείας μόνον (καθορισμὸς ὡρῶν ἐργασίας, μισθῶν, ἐπουσιωδῶν ἄλλων διατάξεων) εἰς τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν διὰ προσηκούσης ἐξουσιοδοτήσεως. Συνεπῶς, διάταξις ἐκδοθεῖσα κατ' ἐξουσιοδότησιν Νόμου, εὐθέως ἐναντιουμένη πρὸς αὐτόν, δέον ἀνεπιφυλάκτως νὰ δεχθῶμεν, ὅτι *ἐξεδόθη καθ' ὑπέρβασιν ἐξουσίας*. Ὡς τοιαύτη δὲ εἶναι προσβλητέα καὶ δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως κατὰ τὰ ἄρθρα 22 καὶ 47 τοῦ Ν. 3713 «περὶ Συμβουλίου Ἐπικρατείας».

Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὁ πολιτικὸς δικαστής, μὴ δυνάμενος κατ' ἀρχὴν νὰ προβῇ εἰς ἀκύρωσιν πράξεως διοικητικῆς, οὐδὲ εἰς ἔλεγχον τῆς κατ' οὐσίαν κρίσεως, θὰ ἠδύνατο παρεμπιπτόντως νὰ ἐξετάσῃ τὸ κῦρος καὶ τὴν νομιμότητα τῆς πράξεως, ἐρευνῶν ἂν αὐτὴ ἐξεδόθη ἐντὸς τοῦ κύκλου τῆς ἀνηκαούσης αὐτῇ ἐξουσίας (ὅρα Α.Π. 56)1945, ΕΕΝ. ιβ' σελ. 316, Ἐφ. Πατρῶν 176)1948 ΕΕΝ ιστ') σελ. 260, Πρωτοδικείου Πειραιῶς 2572)1949, ΕΕΔ. 9, σελ. 60). Ἐπὶ τοῦ προκειμένου μάλιστα, ἐν ὄψει τῆς ηὐξημένης τυπικῆς ἰσχύος τοῦ ἐξουσιοδοτοῦντος Νόμου ἔναντι τῆς δυνάμει αὐτοῦ ἐκδοθείσης κανονιστικῆς διατάξεως, ὡς καὶ τῆς ἐκδήλου ἀντιθέσεως τοῦ περιεχομένου ταύτης πρὸς τὸ γράμμα καὶ πνεῦμα αὐτοῦ, θὰ ἠδύνατο νὰ ἀγνοηθῇ τελείως αὕτη, ἐφαρμοζομένου ἄνευ ἑτέρου τοῦ Νόμου κατὰ τὸ ἀληθὲς αὐτοῦ περιεχόμενον, τοῦθ' ὅπερ δὲν συνέβη ἐπὶ τῆς ἐρευνωμένης ἀποφάσεως (ὅρα ἐπὶ τῶν θεμάτων αὐτῶν καὶ τὴν νεωτάτην ὑπ' ἀριθ. 1048)50 ἀπόφασιν τοῦ Σ.τῆς Ε. ἐν ΕΕΔ. 9, σελ. 705).

Περαιτέρω τὰ διατυπούμενα περὶ ἀνανεώσεως τῆς συμβάσεως ἐκ μόνου τοῦ λόγου τῆς ἄνευ ἐναντιώσεως ἀπασχολήσεως ἐκπαιδευτικοῦ καὶ κατὰ τὸ νέον σχολικὸν ἔτος ἐμφανίζουν τὴν ἀπόφασιν ἔτι μᾶλλον ἀφισταμένην τῆς ὀρθῆς ὁδοῦ. Πράγματι, τοιαύτη ἄποψις εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὰ προαναφερθέντα νομοθετικὰ κείμενα, εἰδικῶς δὲ πρὸς τὸ ἄρθρον 1 παρ. 1 καὶ 2 τοῦ Ν. 881)1943, καθ' ὃ «τὰ ἰδιωτικὰ σχολεῖα δὲν θεωροῦνται ὡς ἐπιχειρήσεις τῆς μορφῆς καὶ τοῦ τύπου τῶν ἐμπορικῶν, ἐπαγγελματικῶν καὶ ἐν γένει βιοτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ κράτους, ἀλλ' ὡς σχολικοὶ ὀργανισμοί, ἀποσκοποῦντες τὴν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τῆς κοινωνίας». Ἐν παραγρ. δὲ 2 οἱ ἰδιωτικοὶ ἐκπαιδευτικοὶ ἀποκαλοῦνται «λειτουργοί, ὡς οἱ δημόσιοι συνάδελφοί των». Ἑπομένως, λαμβανομένου, σὺν τοῖς ἄλλοις, ὑπ' ὄψιν ὅτι τάσον κατὰ τὴν κλασσικὴν ἀρχαιότητα, ὅσον καὶ κατὰ τὴν νεωτέραν ἐποχήν, ἡ ἐν εὐρείᾳ ἐννοίᾳ ἐκπαίδευσις ἀποτελεῖ ἕνα τῶν θεμελιωδεστέρων πολιτειακῶν σκοπῶν, «πολιτεία ἐκπαιδεύουσα», ἡ δὲ ἄσκησις αὐτῆς διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἀνωτάτην καὶ ἄμεσον ἐποπτείαν τοῦ Κράτους (ἄρθρον 16 τοῦ νῦν ἰσχύοντος Συντάγματος τοῦ 1911), δὲν δυνάμεθα νὰ ἀχθῶμεν εἰς λύσεις καὶ συμπεράσματα ὁμοια πρὸς τὰ τῆς σπουδαζομένης ἀποφάσεως, οὐδὲ νὰ ἀποδεχθῶμεν ὡς ἐφαρμοζόμενον ἐπὶ τοῦ θέματος τὸ ἄρθρον 671 τοῦ Α. Κ.

Ἀλλὰ καὶ ἐν ἀμφιβολίᾳ ἡ ὑποτιθεμένη ἐλλεί-

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΩΝ

Λύσις συμβάσεων έργασίας πρὸ ἀναδρομικοῦ καθορισμοῦ μισθῶν

Ἐξουσιοδότησις Ὑπουργῶν κατὰ Ν. 28]1944.—Ἁρμοδιότης πρὸς καθορισμὸν μισθῶν καὶ ἀναδρομικῶς κατ' Α. Ν. 866]1946. Προϋπόθεσις ὅμως ἡ ὕπαρξις ἐνεργοῦ ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας κατὰ χρόνον ἀπαιτητοῦ ἀξιώσεως ἀποδοχῶν.—Ἀκυρότης ὑπ' ἀριθ. 18531]1949 Υ. Α., ἐφ' ὅσον ἐπιβάλλει παροχὴν οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως πρὸς μισθωτοὺς ἀπολυθέντας πρὸ αὐτῆς.

Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἐπὶ αἰτήσεως ἀκυρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 18531]1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως «περὶ καταβολῆς ἐκτάκτου χρηματικῆς παροχῆς πρὸς μισθωτοὺς ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ Πάσχα 1949» (ΕΕΔ 8, 389), καθ' ὃ μέρος ὑπεχρέωσεν εἰς καταβολὴν τοιαύτης καὶ εἰς μισθωτούς, τῶν ὁποίων ἡ σύμβασις ἐργασίας εἶχε λήξει κατὰ τὴν ἔναρξιν ἰσχύος αὐτῆς, ἐπανέρχεται εἰς τὴν ὑπὸ τῆς Σ. Ε. 517]1948 (εἰσηγητὴς *Κ. Μητρέλιας*, ΕΕΔ 7, 364, βλέπε ὅμως ἐπ' αὐτῆς *Α. Σακελλαρόπουλον*, ΕΕΔ 7, 365 ἑπ.) δεκτὴν γενομένην ἄποψιν (οὕτω καὶ ἡ Α. Π. 495]1949, εἰσηγητὴς *Α. Παπανασιασίου*, ΕΕΔ 8, 982, πρβλ. ὅμως σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 981 ἑπ.).

Τοῦτο ἀκολουθεῖται ἤδη παγίως, ὑπὸ τὸ βάρος τοῦ κύρους τῶν δύο αὐτῶν ἀποφάσεων τῶν Ἀνωτάτων Δικαστηρίων, καὶ ἐν τῇ πράξει τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας (βλέπε προχείρως ἐκ τῶν πολλῶν Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 562]1950, Πρωτοδίκης *Η. Τριανταφύλλου*, ΕΕΔ 9, 306), ἐπιμένει ὅμως παρὰ ταῦτα ἡ διοικητικὴ Ἀρχὴ καὶ μεταγενεστέρως τῆς κατὰ τὸ σημεῖον τοῦτο ἀκυρουμένης ὡς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως νὰ ρυθμίζῃ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τὸ ζήτημα καὶ διὰ μεταγενεστέρων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.

Βάσις τῆς ἀπόψεως, περὶ ἧς ὁ λόγος, εἶναι, ὅτι ὁ Ν. 28]1941 παρέσχεν εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας τὴν ἐξουσίαν νὰ καθορίζωσι

ψει διατάξεων Νόμων, εἰδικῶς εἰς τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν φύσιν τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος συμβάσεων, ἀφορωσῶν, πάλιν ἐκ τῆς γενικῆς μελέτης καὶ γνώσεως τοῦ συνόλου τῆς περὶ ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτικῶν νομοθεσίας καὶ τῆς καθόλου νομοθεσίας, ὑποβοηθούμενοι ὑπὸ τῆς ἑρμηνευτικῆς ἀρχῆς, καθ' ἣν δέον νὰ ἑρμηνεύωμεν τὸν Νόμον, σκοποῦντες αὐτὸν ἀκέραιον καὶ ὄχι «ἀπὸ προσκομιδῆς μέρους», θὰ ἠδυνάμεθα εὐχερῶς νὰ ἀχθῶμεν εἰς ὀρθὰ συμπεράσματα. Οὕτω, ὡς προείρηται, ἡ ἄσκησις τῆς ἐκπαιδεύσεως ἀποτελεῖ ἔργον προσιδιάζον τῇ πολιτείᾳ, διατελεῖ δέ, συνταγματικῇ ἐπιταγῇ ὑπὸ τὴν ἄγρυπνον αὐτῆς ἐποπτείαν. Συνεπῶς ἡ ἄσκησις τῆς ἐκπαιδεύσεως, ἀντικειμενικῶς θεωρουμένη, ἀποτελεῖ ἄσκησιν πολιτειακῆς λειτουργίας, οἱ δὲ ἰδιωτικοὶ ἐκπαιδευτικοὶ ἀποτελοῦν τοὺς λειτουργοὺς ταύτης, μὴ δυνάμενοι πάντως νὰ θεωρηθῶσι δημόσιοι ὑπάλληλοι, καθ' ὅσον, κατὰ τὴν κρατοῦσαν ἄποψιν, κριτήριον τῆς δημοσιοϋπαλληλικῆς ἰδιότητος ἀποτελεῖ κατὰ κύριον λόγον ἡ ἰδιάζουσα ἄμεσος ὑπηρεσιακὴ καὶ πειθαρχικὴ σχέσις ὑπαλλήλου πρὸς τὴν πολιτείαν. Κατὰ ταῦτα ἡ ἐπὶ τῶν ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτικῶν ἐφαρμογὴ τῶν κοινῶς ἐφαρμοζομένων ἐπὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων διατάξεων, ὁσάκις φέρεται ἐπιτρεπτή, δέον νὰ συντελῆται μετὰ ἰδιαζούσης προσοχῆς καὶ διακριτικότητος. Εἰδικώτερον πρέπει νὰ τονισθῇ, ὅτι τὰ περὶ μονιμότητος κοινῶς ἰσχύοντα δὲν συμπορεύονται ἐκ παραδόσεως πρὸς τὴν φύσιν ἐργασιακῶν συμβάσεων, ἐν αἷς οἱ ἐργαζόμενοι εἶναι εἰδικευμένοι ἐπιστήμονες, εἰς τὴν ποιότητα καὶ τὸ εἶδος τῆς παροχῆς τῶν ὁποίων ἀπέβλεφε κατὰ κύριον λόγον ὁ ἐργοδότης.

Τέλος τὰ ἐν τῇ εἰρημένῃ ἀποφάσει διαλαμβανόμενα περὶ ἰσχύος τῶν ἄρθρων 32, 33 καὶ 34 τοῦ Α.Ν. 2545]1940 ἀποτελοῦν τὸ ἀσθενέστερον σημεῖον αὐτῆς. Εἶναι ὄντως περίεργον κατά τινα τρόπον διατάξεις Νόμου, ρητῶς καταργηθεῖσαι, ἐπανάγονται ἄνευ ἑτέρου εἰς τὴν ζωήν. Πῶς διὰ σύμβασιν χαρακτηρισθεῖσαν ὑπ' αὐτῆς τῆς ἀποφάσεως ὡς αὐστηρῶς ὡρισμένου χρόνου, ἀπαιτεῖται διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας της ἡ τήρησις προϋποθέσεων διαγραφομένων ὑπὸ ἄρθρων ρυθμιζόντων ταύτην ἀορίστου, ἐνῷ, μὴ ἐχόντος ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου τοῦ ἄρθρου 671 Α. Κ., μόνον τὰ γενικῆς ἰσχύος ἄρθρα 672—674 Α. Κ. θὰ ἠδύναντο νὰ ἐφαρμοσθῶσιν, ἐὰν συνέτρεχον αἱ πρὸς τοῦτο οὐσιαστικαὶ προϋποθέσεις.

Συμπέρασμα: 1) Ἡ ἐκπαίδευσις γενικῶς ἀποτελεῖ πολιτειακὴν λειτουργίαν, ἀσκουμένη δὲ τυχὸν ὑπὸ ἰδιωτῶν διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἄμεσον καὶ ἐνδελεχῆ ἐποπτείαν τῆς πολιτείας.

2) Τὰ τῆς προσλήψεως ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτικῶν καθορίζονται ὑπὸ διατάξεων δημοσίου δικαίου, αἵτινες διαγράφουν εἰδικὸν καὶ αὐτοτελὲς στάδιον διορισμοῦ, τελειούμενον διὰ πράξεως, ἐκδιδομένης ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου ἐκπαιδευτικοῦ ἐπιθεωρητοῦ.

3) Ἡ ὕπαρξις καὶ ἡ νομιμότης τοῦ συντελεσθέντος διορισμοῦ ἐρευνᾶται αὐτεπαγγέλτως ὑπὸ τῶν δικαστηρίων, ἀποδεικνύεται δὲ ὑπὸ τοῦ ἐπικαλουμένου ὕπαρξιν ἐργασιακῆς συμβάσεως.

4) Τέλος ἡ διὰ τοῦ διορισμοῦ θεμελιουμένη σύμβασις ἐργασίας ἀποτελεῖ ἰδιόρρυθμον τοιαύτην αὐστηρῶς ὡρισμένου χρόνου (ἐνιαυσία), μετέχουσαν τοῦ τε δημοσίου καὶ ἰδιωτικοῦ χαρακτῆρος, μὴ δυναμένων τῶν ἰδιοκτητῶν ἐκπαιδευτηρίων νὰ προβῶσιν εἰς σύναψιν κατὰ βούλησιν συμβάσεων ἐργασίας ἀορίστου χρόνου κατὰ τὰ ἰδιωτικὰ πρότυπα.

καὶ ἀναδρομικῶς (Α. Ν. 866|1946) τοὺς μισθοὺς τῶν *ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἐργαζομένων*.

Τοῦτο—κατὰ τὴν ἄποψιν—ἔχει τὴν ἔννοιαν νὰ ὑφίσταται ἐνεργὸς ἀτομικὴ σύμβασις ἐργασίας, καθ' ὃν χρόνον ἡ ἀξίωσις πρὸς καταβολὴν τῶν οὐτωσὶ καθοριζομένων ἀποδοχῶν καθίσταται ἀπαιτητή.

Ἀλλ' ἀφοῦ ὁ Ν. 28|1944—κατὰ τὴν καὶ ὀρθὴν γνώμην τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ Ἀρείου Πάγου (βλέπε Σ. Ε. 16-2|1944, εἰσηγητὴς *Ο. Κυριακός*, ΕΕΔ 8, 25, Α. Π. 22|1948, εἰσηγητὴς *Κ. Βογατζῆς*, ΕΕΔ 7, 440, Α. Π. 98|1948, εἰσηγητὴς *Χ. Σταυρόπουλος*, ΕΕΔ 7, 856, Α. Π. 484|1948, εἰσηγητὴς *Δ. Κωτσιόλης*, ΕΕΔ 7, 906)—ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν σύγχρονον αὐτοῦ Ν. 19|1944, ἀφορᾷ εἰς συμβάσεις ἐργασίας, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ἀναγκαίας ὑπαγωγῆς των εἰς τοὺς κανόνας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, πῶς ἦτο δυνατὸν ἄλλως νὰ ἐκφρασθῇ ὁ Ν. 28|1944, εἰμὴ διὰ τῆς ἐκφράσεως «... παντὸς προσώπου ἐργαζομένου ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας εἰς ἰδιώτην ἐργοδότην, φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον»;

Δὲν κυριολεκτεῖ ὁ Νόμος, μεταχειριζόμενος τὴν φράσιν «ἐργαζομένου...», ὥστε νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι διὰ τῆς ἀναπροσαρμογῆς τῶν ἀποδοχῶν κατὰ τὸν Ν. 28|1944 ἀναδρομικῶς, ὡς περὶ τούτου ὁ Α. Ν. 866|1946, καλύπτονται μόνον συμβάσεις ἐν ἐνεργείᾳ, ἀποκλειομένων τῶν διαλυθεισῶν πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Ἂν, ὡς εἶναι ὀρθόν, ὁ ἀληθὴς τοῦ Ν. 28|1944 σκοπὸς εἶναι ἡ ἀναπροσαρμογὴ τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν εἰς τὰ ἐκ τῆς νομισματικῆς διαρρυθμίσεως τοῦ Ν. 18|1944 καὶ τῶν ἐπακολουθησάντων αὐτοῦ μεταγενεστέρων τοιούτων δημιουργηθέντα ἐπίπεδα τιμῶν (Σ. Ε. 29|1950, εἰσηγητὴς *Χ. Μητρέλιος*, ΕΕΔ 9, 201), δὲν νομίζει τις, ὑγιῶς σκεπτόμενος, ὅτι ἀποτελεῖ ἐπιτυχιὰν τοῦ σκοποῦ τούτου ὁ εἰς τὸν Νομοθέτην τοῦ Ν. 28|1944, ὡς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 866|1946, ἀποδιδόμενος διαχωρισμὸς τῶν συμβάσεων εἰς ἐνεργοὺς καὶ μή, κατὰ τὸν χρόνον ἐκδόσεως τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, τοσούτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον αἱ κινονιστικοῦ περιεχομένου διατάξεις τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἀπετέλεσαν καὶ ἀποτελοῦν ἀναγκαστικῶς δρους τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως, διὰ τὴν ὁποίαν δὲν καταλείπεται στάδιον ἐλευθέρως κινουμένων συμβαλλομένων εἰς ὅρια κατώτερα τῶν νομίμων.

Εἶναι διάφορον τὸ ζήτημα ἂν, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ὁπότε τὸ κῦρος αὐτῆς συνδέεται πρὸς τὴν ἐξ ὁλοκλήρου καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2|12. δὲν δημιουργεῖται βεβαίως ἀκυρότης ἐκ τῆς μεταγενεστέρως αὐτῆς γενομένης ἀναδρομικῆς ρυθμίσεως ἀποδοχῶν (Α.Π. 401|1946 εἰσηγητὴς *Ν. Πλατύκας* ΕΕΔ 11, 676).

Ὁποιαδήποτε, ὡς ἐν ἀρχῇ ἐσημειώσαμεν, ἡ ἄποψις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας εἶναι ἡ παγίως κρατοῦσα ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 205|1950 Ὁλομ.

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. Ν. Μπουρέπουλος

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Οἰκονόμου, Π. Παρτσακούλιας, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου

Διὰ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ὑπ' ἀριθ. 28 νόμου τῆς 14 Νοεμβρίου 1944 περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνωσι εἰς καθορισμὸν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ Α.Ν. 866 τῆς 25|26 Ἰανουαρίου 1946, εἰς τοὺς ὡς εἴρηται Ὑπουργοὺς παρέχεται ἡ ἐξουσία, ὅπως διὰ κοινῶν αὐτῶν ἀποφάσεων, δημοσιευομένων διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καθορίζωσι καὶ ἀναδρομικῶς τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια, ὡς καὶ τὰς προσαυξήσεις ἢ καὶ τὰς κρατήσεις πάντων τῶν ὑπαλλήλων, ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ παντὸς ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, βιομηχανικῶν, βιοτεχνικῶν, γραφείων, καταστημάτων καὶ παντὸς προσώπου ἐργαζομένου ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας εἰς ἰδιώτην, ἐργοδότην φυσικοῦ ἢ νομικοῦ προσώπου.

Κατὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τῆς ἀνωτέρω διατάξεως, ἥτις ὁμιλεῖ περὶ τῶν διὰ συμβάσεως ἐργασίας συνδεομένων, βασικὴ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν της προϋπόθεσις εἶναι, ὅπως μεταξὺ τῶν μισθωτῶν, εἰς οὓς ἀφορᾷ, καὶ τῶν ὑποχρέων ἐργοδοτῶν ὑφίσταται ἐνεργὸς ἀτομικὴ σύμβασις ἐργασίας, καθ' ὃν χρόνον ἡ ἀξίωσις πρὸς καταβολὴν τῶν οὐτωσὶ καθοριζομένων ἀποδοχῶν καθίσταται ἀπαιτητή.

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8 διατάξεως τῆς ἀπὸ 17 Ἰουλίου 1948 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας «περὶ καθορισμοῦ τῶν ἡμερομισθίων τῶν καπνεργατῶν» ὡρίσθη, ὅπως εἰς τοὺς μισθωτούς, περὶ ὧν αὕτη, καταβληθῇ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Πάσχα ἐκτακτος χρηματικὴ παροχὴ ἑνὸς βασικοῦ ἡμερομισθίου, ὡς τοῦτο καθορίζεται ἐν § 2 τῆς συμβάσεως ταύτης, ἀνὰ ἐννέα πραγματοποιουμένα τοιαῦτα.

Ἡ προσβαλλομένη ὑπ' ἀριθ. 16531 ἀπὸ 15 Ἀπριλίου 1949 κοινὴ ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν περὶ ἐκτάκτου χορηγήσεως οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως εἰς μισθωτοὺς ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἑορτῶν τοῦ Πάσχα 1949 (Ε. Κ. τεῦχ. β' 61) ἐν μὲν τῷ ἄρθρ. 4 ὥρισεν «ὅτι «εἰς τοὺς ἀσχολουμένους εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν φύλλων καπνῶν ἠσφαλισμένους καπνεργάτας, ἀνεξαρτήτως φύλου καὶ εἰδικότητος, θὰ καταβληθῇ παρ' ἑκάστης ἐπιχειρήσεως παρ' ἧ εἰργάσθησαν κατὰ τὸ ἀπὸ 20|12|48 ἕως 15|4|49 χρονικὸν διάστημα ἀνὰ 9 πραγματοποιηθέντα ἡμερομίσθια ἓν ἡμερομίσθιον ἐπὶ τῇ βάσει τῶν σήμερον καταβαλλομένων νομίμων ἡμερομισθίων, μὴ δυνάμενα ὅμως νὰ ὑπερβῶσι τὰ ἐν ἄρθρῳ 1 ὁριζόμενα ταιαῦτα», ἐν δὲ τῷ ἄρθρῳ 1 ὥρισεν, ὅτι εἰς τὰ εἰς πάντας τοὺς ὑπαλλήλους, ὑπηρέτας καὶ ἐργατοτέχνιτας καταβαλλόμενα ἐκτάκτως λόγῳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα καὶ τῶν Χριστουγέννων 15 ἡμερομίσθια θὰ συμπεριληφθῶσι α) οἰκογενειακὰ ἐπιδόματα, β) ἐπιδόματα πολυετοῦς ὑπηρεσίας καὶ γ) ἢ λόγῳ ποσοστικῆς ἢ ποιοτικῆς ἀποδόσεως προσαύξησις, μὴ δυναμένη ὅμως νὰ ὑπερβῇ τὸ 30 ο|ο ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν.

Οὕτω διὰ τῆς ὡς ἄνω κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ὡς βάσις διὰ τὴν χορήγησιν τῆς ἐκτάκτου ἐνισχύσεως τίθεται οὐχὶ τὸ βασικὸν ἡμερομίσθιον, ὡς ὥριζεν ἡ § 8 τῆς ὡς ἄνω ἀπὸ 17 Ἰουλίου 1948 Συλλογικῆς Συμβάσεως, ἀλλ' ἠὐξημένον τοιοῦτο. Ἡ τοιαύτη ὑποχρέωσις τῶν ἐργοδοτῶν ἐναντι τῶν μισθωτῶν θεσπίζεται ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, καίτοι ἡ μετὰ τῶν μισθωτῶν τούτων ἀτομικὴ σύμβασις ἐργασίας ἔληξε κατὰ τὸ μεταξὺ τῶν ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει ὁριζομένων χρονικῶν ὁρίων διάστημα. Οὕτως ὅμως ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐξέρχεται τῶν ὁρίων τῆς ὑπὸ τοῦ Ν. 28|44 παρα-

ΠΑΡΟΧΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΠΙ ΠΛΕΟΝ ΣΥΝΗΘΟΥΣ

Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 659 Ἀστικοῦ Κώδικος

Καθορισμὸς ὡρῶν ἐργασίας εἰς τὰ ἀρτοποιεῖα.—Ἐπιτρεπτὴ ἐργασία κατὰ τὴν νύκτα τῆς Παρασκευῆς πρὸς τὸ Σάββατον.—Ὑποχρέωσις μισθωτοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρου 659 Α. Κ. διὰ παροχὴν ἐργασίας ἐπὶ πλέον συμφωνηθείσης ἢ συνήθους.—Ἀξίωσις ἐντεῦθεν ἀμοιβῆς ἐκ τῆς συμβάσεως.—Ἀνεπηρέαστον ἀξιώσεως μισθωτοῦ ἐξ ἀπαγορευτικῆς περὶ ἐργασίας διατάξεως.—Ἀμοιβαὶ ἀρτεργατῶν.—Ἐφαρμογὴ Υ. Α. 18510|1946 περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς διὰ παροχὴν νυκτερινῆς ἐργασίας καὶ ἐπὶ ἀρτεργατῶν.

Τὸ ἄρθρον 659 Α. Κ. ὁρίζει, ὅτι, ἐὰν παραστῇ ἀνάγκη ἐργασίας ἐπὶ πλέον τῆς συμφωνηθείσης ἢ τῆς συνήθους, ὁ ἐκμισθωτὴς ὑποχρεοῦται εἰς ταύτην, ἐὰν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐκτελέσῃ αὐτὴν καὶ ἡ ἄρνησίς του θὰ προσέκρουεν εἰς τὴν καλὴν πίστιν. Ὁ ἐκμισθωτὴς δικαιοῦται εἰς συμπληρωματικὴν ἀμοιβήν, κανονιζομένην ἀναλόγως τοῦ συμφωνηθέντος μισθοῦ καὶ τῶν εἰδικῶν περιστάσεων.

Ἀλλ' ὡς προκύπτει ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς Ἀστικοῦ Κώδικος (βλέπε ἐπισημον ἔκδοσιν Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, 1936 σελ. 319) ἐδηλώθη ὑπ' αὐτῆς ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦτο ἔχει σημασίαν, ὅταν ἡ ἐπὶ πλέον ἐργασία δὲν ἀπαγορεύεται ὑπὸ τοῦ νόμου (βλέπε ἐκτενέστερον σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 6 9).

Συνέπεια εἶναι, ὅτι εἶναι πάντοτε, δι' ἐφαρμογὴν τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου, ζήτημα ἐρεύνης ἂν ἰσχύῃ γενικὴ ἢ ἐπὶ μέρους διάταξις, ἡ ὁποία καθορίζει χρονικὰ ὅρια ἐργασίας, ὁπότε ἡ παροχὴ ἐργασίας ἐπὶ πλέον τῆς συμφωνηθείσης ἢ τῆς συνήθους (ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ἐν προκειμένῳ τῆς νομίμου) θ' ἀναζητηθῇ κατὰ τοὺς περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ κανόνας (ἄρθρ. 904 Α. Κ.), κατὰ τοὺς ὁποίους τόσον κατὰ τὸ προϊσχὺν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος δίκαιον (*Τριανταφυλλόπουλος*, Ἐνοχ. Δίκ. 2α ἔκδ. σελ. 118, *Γ. Μπαλῆς*, ἐν Δικαιοσύνῃ 1923, σελ. 39, *Α. Διζερόπουλος*, ἐν Ἐφημ. Ἑλληνικῆς καὶ Ἀλλ. Νομολογίας 1942, σ. 280), ὅσον καὶ κατὰ τὸ ἰσχύον (ἄρθρ. 907 Α. Κ.) δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἀναζήτησις τῶν ἀκύρως δοθέντων μόνον, ἐφ' ὅσον ὑπόκειται ἀνήθικος σύμβασις.

Προκειμένου περὶ ἐργασίας, ἡ ὁποία παρεσχέθη ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ πέραν τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιτρεπομένων χρονικῶν ὁρίων, ἡ νεωτέρα δικαστηριακὴ πρᾶξις, ἐν ἁρμονίᾳ καὶ πρὸς τὰ ὑπὸ τῆς θεωρίας διδασκόμενα, δέχεται, ὅτι ἡ περὶ αὐτῆς σύμβασις δὲν εἶναι ἀνήθικος, ἀλλ' ἁπλῶς παράνομος (βλέπε ἐπὶ τοῦ ζητήματος. *Ἰ. Καπολίστριαν*, Νόμιμοι καὶ συμβατικαὶ ὧραι ἐργασίας, ἐν ΕΕΔ 6, 5 3 ἑπ., καὶ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ ἀναφερομένους συγγραφεῖς καὶ νομολογίαν Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης [853] 948, εἰσηγητὴς *Κ. Κουνουγέρης*, ΕΕΔ 8, 108).

Ὑποκειμένης τοιαύτης συμβάσεως ἄρα δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρ. 659 Α. Κ. ἀλλ' εἶναι ζήτημα ἀποδείξεως ποία ἡ προσγενομένη εἰς τὸν ἐργοδότην ὠφέλεια, τὴν ὁποίαν ἀναζητεῖ ὁ μισθωτός, κατ' ἄρθρον 904 Α. Κ. (βλέπε σύμφωνον Πρωτο-

---

σχεθείσης ἐξουσιοδοτήσεως καὶ ἀκυρωτέα τυγχάνει, κατὰ τὸν βασίμως περὶ τούτου προβαλλόμενον λόγον ἀκυρώσεως*.

* Ἡ ἔκθεσις τοῦ εἰσηγητοῦ κ. *Ν. Μπουρολούλεν*, ἀντιθέτως πρὸς τὴν ἀπόφασιν, ἔχει ὡς ἑξῆς:

Διὰ τῆς προηγουμένης ἀποφάσεως τοῦ Σ. τ. Ε. (117|1948) ἐδόθη ἡ ἑρμηνεία ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ ἀναγκ. νόμου 2|1941 παρεχομένη ἐξουσιοδότησις ἐπιτρέπει μὲν τὴν ρύθμισιν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, καὶ ἀναδρομικῶς ἔτι, ἀλλ' ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν νὰ συνεχίζεται ἡ σχέσις ἐργασίας, καθ' ὃν χρόνον λαμβάνει χώραν ἡ ρύθμισις αὕτη.

Ἡ ἑρμηνεία αὕτη ἐπιδέχεται ἀντίλογον. Ἀντίθετος ἄποψις εὐλόγως ἴσως θὰ ὑποστήριζε ὅτι ἡ ἑρμηνεία αὕτη λαμβάνει ὑπ' ὄψιν μόνον τὸ συνήθως συμβαῖνον, ἤτοι τυπικὰς σχέσεις ἐργασίας ἀορίστου ἢ ὡρισμένου χρόνου καὶ ὅτι ἡ ἐξουσιοδότησις τοῦ ἀναγκ. νόμου 2|1941 δὲν ἠθέλησε ν' ἀποκλείσῃ ἀπὸ τὴν ρυθμιστικὴν ἐξουσίαν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας συμβάσεις ἐργασίας ἐποχιακῶς παρεχομένης, αἵτινες λόγῳ αὐτῆς ταύτης τῆς ἰδιαιτέρας φύσεως τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν ἔχουν ἤδη λήξει. Ἡ ἀντίθετος αὕτη ἐκδοχὴ ἐμφανίζεται κατ' ἐμὲ ὡς δικαιοτέρα, διότι ἄλλως τὸ ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς παρεχόμενον δῶρον θὰ ἐκολοβώνετο διὰ τοὺς παρέχοντας ἐποχιακὴν ἐργασίαν καπνεργάτας καὶ τὸ ποσὸν του θὰ ἐποικίλλε ἐκ τοῦ τυχαίου καὶ συμπτωματικοῦ ὅλως γεγονότος ἂν καὶ *πόσον* χρόνον οἱ ἐργάται οὗτοι εὑρίσκοντο ἐν σχέσει ἐργασίας, καθ' ὃν χρόνον ἐξεδίδετο ἡ ὑπουργικὴ ἀπόφασις. Τοιαύτη ὅμως προεισαγωγὴ διακρίσεων καὶ ἀνισότητος μεταχειρίσεως ὡρισμένης κατηγορίας ἐργατῶν, ὀφειλομένη εἰς τὴν φύσιν τῆς ὑπ' αὐτῶν παρεχομένης ἐργασίας, καὶ πρὸς τὸ αἴσθημα τοῦ δικαίου ἀντιβαίνει καὶ εὐλόγως εἰκάζεται ὡς ἀντίθετος πρὸς τὴν νομοθετικὴν βούλησιν.

Ἀλλὰ καὶ ἂν ἀκολουθήσῃ τις τὴν προηγουμένην ἀπόφασιν, πάλιν διάφορος προσήκει λύσις εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν. Διότι ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει ἡ ὑπουργικὴ ἀπόφασις οὐδὲν νέον ἐν τῇ πραγματικότητι εἰσάγει, ὁριζουσα ὅτι καὶ ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ἤδη ληξασῶν ὑφίσταται ὑποχρέωσις ἐκτάκτου ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς καταβολῆς ἑνὸς ἡμερομισθίου ἀνὰ ἐννέα δεδουλευμένα ἡμερομίσθια. Ἡ ὑποχρέωσις αὕτη τῶν ἐπιχειρήσεων δὲν θεσπίζεται τὸ πρῶτον διὰ τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως. Ἡ ὑπουργικὴ ἀπόφασις κατὰ τὸ σημεῖον τοῦτο ἁπλῶς ἐπαναμβάνει τὴν σχετικὴν διάταξιν τῆς § 8 τῆς συλλογικῆς συμβάσεως τοῦ 1948.

Ἡ καινοτομία τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως συνίσταται μόνον εἰς τὸ ὅτι θέτει ὡς βάσιν ὑπολογισμοῦ οὐχὶ τὸ βασικὸν ἡμερομίσθιον, ὡς ἔθετε ἡ συλλογικὴ σύμβασις, ἀλλ' ἡμερομίσθιον ηὐξημένον κατὰ τὴν λόγῳ ποσοτικῆς ἢ ποιοτικῆς ἀποδόσεως προσαύξησιν. Ἀλλὰ τοῦτο πράττουσα τὸ μέγεθος καὶ μόνον τῶν ἀποδοχῶν θίγει, τοῦθ' ὅπερ, ὡς ἐδέχθη καὶ ἡ προηγουμένη ἀπόφασις τοῦ ἡμετέρου δικαστηρίου, δύναται νὰ πράξῃ καὶ μετ' ἀναδρομῆς εἰς τὸ παρελθόν.

δικείου Θεσσαλονίκης 1853|1948, ἐνθ' ἀνωτ. καὶ σημειώσεις μου ἐν ΕΕΔ 9, 619).

Ἐξ ἄλλου, ἡ ἔρευνα, ἂν ἡ ἐπὶ πλέον τῆς ὁριζομένης ἐν τῷ νόμῳ παροχὴ ἐργασίας ἀπὸ τοῦ μισθωτοῦ παρέχεται συνεπείᾳ ἀκύρου συμβάσεως, θὰ κριθῇ ὄχι κυρίως ἐκ τοῦ ἂν ὁ νόμος ἐπιβάλλῃ ποινάς κατὰ τοῦ ἐργοδότου μόνον, ὥστε νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι συνέπεια τῆς ἀπαγορεύσεως τοῦ νόμου εἶναι μόνη ἡ ἐπιβολὴ ποινῆς καὶ οὐχὶ ἡ ἀκυρότης τῆς συμβάσεως (πρβλ. Α. Π. 63|1948, εἰσηγητὴς *Κ. Κανκᾶς*, ΕΕΔ 7, 199), (ἂν δὲν συνάγεται ἄλλο τι, ἄρθρ. 174 Α. Κ.), ἀλλ' ἂν ὁ σχετικὸς νόμος, ὡς ἐκ τοῦ περιεχομένου του, εἶναι νόμος δημοσίας τάξεως (Α. Π. 70|1948, εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 7, 274).

Ἐφ' ὅσον, ἑπομένως, καὶ καθ' ὅσον ὑφίσταται ἐν ἰσχύϊ εἰδικὴ διάταξις ἐργατικοῦ νόμου, ἡ ὁποία, προϋφισταμένη τοῦ Λστικοῦ Κώδικος, διατηρεῖται ἐν ἰσχύϊ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 38 εἰσαγωγικοῦ τοῦ Κώδικος Ν. 2783|1941, καὶ καθορίζει χρονικὰ ὅρια ἐργασίας, ἀναμφισβητήτως προκύπτει ἐκ τοῦ δι' αὐτῆς ἐπιδιωκομένου σκοποῦ (κριτήριον τοῦ νόμου ὡς δημοσίας τάξεως, Α. Π. 70|1948, ἐνθ' ἀνωτ. πρβλ. καὶ *Ι. Χοΐδᾶν*, Θέμ. ΜΓ' 711), ὅτι πρόκειται περὶ νόμου δημοσίας τάξεως.

Ὁ χρονικὸς περιορισμὸς τῆς ἐργασίας ἐδ σπίσθη ἀφ' ἑνὸς μὲν χάριν τῆς ὑγείας τῶν ἐργαζομένων καὶ τῆς ἐξασφαλίσεως χρόνου σχολῆς ἐπαρκοῦς διὰ τὴν πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν μόρφωσιν αὐτῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς δικαιοτέρας κατανομῆς τῆς ἐργασίας μεταξὺ περισσοτέρων, κατὰ τὸ δυνατόν, ἀτόμων, ἐπὶ τῷ τέλει ἀποφυγῆς τῆς ἀνεργίας καὶ τοῦ ἐντεῦθεν ἐξευτελισμοῦ τῶν ἡμερομισθίων (Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 5580|1935, ἀδημοσίευτος, εἰσηγητὴς ὁ ἤδη Νομικὸς Σύμβουλος *Κ. Περιφανάκης*, ἀναφερομένη εἰς τοὺς *Capitant et Guche*, Precis de legislation industrielle § 7 καὶ 257).

Ἑπομένως δὲν δύναται νὰ ὑπάρξουν ἀντιρρήσεις ὡς πρὸς τὸν χαρακτηρισμὸν τῶν σχετικῶν πρὸς τὸ θέμα διατάξεων ὡς τοιούτων δημοσίας τάξεως.

Περαιτέρω καὶ ἡ ὁριζομένη δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως πρόσθετος ἀμοιβὴ κατὰ 25 ο|ο διὰ παροχὴν νυκτερινῆς ἐργασίας (ΕΕΔ 5, 382) προϋποθέτει νομίμως παρεχομένην ἐργασίαν (πρβλ. Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1314|1950, Πρωτοδίκης *Χ. Κοντογεώργος*, ΕΕΔ 9, 460). δέχεται δὲ τὸ Πρωτοδικεῖον, ὅτι κατὰ τὸ β. δ. 14|29 Ἀπριλίου 1938 «περὶ κανονισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας ἐν τοῖς ἀρτοποιείοις» (Κῶδιξ Νόμων 1938, σελ. 368) (ἄρθρον 2) ἡ ἐργασία εἰς παντὸς εἴδους ἀρτοποιεῖα θὰ ἀρχίζῃ καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος τὴν ὄψε πρωϊνήν, πλὴν τῆς Παρασκευῆς πρὸς τὸ Σάββατον, ὁπότε θὰ δύναται νὰ ἄρχεται τὴν 24 (μεσονύκτιον).

Καὶ ὁρίζεται μὲν ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 18110|1946 ὑπουργικῇ ἀποφάσει, ὅτι ἡ ἐν αὐτῇ ὁριζομένη πρόσθετος κατὰ 25 ο|ο ἀμοιβὴ καταβάλλεται εἰς τοὺς πάσης φύσεως μισθωτοὺς (ὑπαλλήλους, ὑπηρέτας καὶ ἐργατοτεχνίτας) τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει συνεχοῦς ἢ μὴ λειτουργίας, ὁσάκις ἀπασχολοῦνται ἀπὸ 10 μ. μ. μέχρις 6 π. μ., ἀλλ' ἔχει νομολογηθῇ (Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 69|1949 Πρωτοδίκης *Β. Φαρμακίδης*, ΕΕΔ 8, 157), ὅτι ἐκ τῆς ἀποφάσεως ταύτης σύδάλως προκύπτει, ὅτι ἡ παρ' αὐτῆς παρεχομένη προσαύξησις ὀφείλεται μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ μισθωτὸς ἀπασχολεῖται συνεχῶς ἀπὸ τῆς 10 μ. μ μέχρι τῆς 6 π. μ.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6190|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΠΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Μπιζίμης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Διαμαντάκος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Νικολαΐδης, Ν. Ἀγγελόπουλος

Τὸ δικαστήριον, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν του, ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἀρχικῶς ἐνάγων καὶ ἤδη ἐκκαλῶν ὑπεχρεοῦτο κατὰ τὸ ἀπὸ 7 Ἰουνίου 1946 μέχρις ἀπολύσεώς του (15|10|49) χρονικὸν διάστημα ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου τοῦ ἐναγομένου καὶ ἤδη ἐφεσιβλήτου, ὅπως προσέρχεται εἰς ἐργασίαν ἀνὰ πᾶσαν δευτέραν ἑβδομάδα τὴν 4ην πρωϊνήν, ὡς ἐκ τῆς ἀνάγκης τῆς προεργασίας τῆς ζύμης, εἰς τρόπον ὥστε οἱ τὴν 5ην πρωϊνὴν προσερχόμενοι λοιποὶ ἀρτεργάται νὰ εὑρίσκωσιν ἑτοίμην τὴν ζύμην καὶ νὰ ἐπιδίδωνται ἀπερισπάστοι εἰς τὴν παρασκευὴν τοῦ ἄρτου, κατὰ δὲ τὴν ἀναγκαίαν ταύτην παριστα μένην ἐργασίαν ἐπὶ πλέον τῆς συνήθους καὶ τῆς συμφωνηθείσης ὁ ἐκκαλῶν ἐκμισθωτὴς ὑπεχρεοῦτο, δοθέντος ὅτι ἦτο εἰς θέσιν νὰ ἐκτελέσῃ ταύτην καὶ ἐν ἀρνήσει του θὰ προσέκρουεν εἰς τὴν καλὴν πίστιν.

Ἐξ ἄλλου ἐβεβαιώθη ἀρκούντως, ὅτι ἡ ἀνὰ πᾶσαν δευτέραν ἑβδομάδα ἐπὶ μίαν ὥραν ἡμερησίως παρεχομένη ἐπὶ πλέον τῇ συμφωνηθείσῃ νυκτερινὴ ἐργασία τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐργάτου συνέπιπτε μὲ τὴν νυκτερινὴν ἐργασίαν ἀνὰ πᾶσαν δευτέραν Παρασκευήν, περὶ ἧς κατωτέρω, καὶ δὴ ὡς πρὸς μόνην τὴν ἡμέραν ταύτην καὶ δέον ἐπὶ τούτοις, ὅπως ὑποχρεωθῇ ὁ ἐναγόμενος καὶ ἤδη ἐφεσίβλητος νὰ καταβάλῃ τῷ ἐνάγοντι καὶ ἤδη ἐκκαλοῦντι ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης δραχμὰς 338.040, ἀντιστοιχούσας εἰς ἐπὶ πλέον τῆς συμφωνηθείσης νυκτερινὴν ἐργασίαν 394 ἡμερῶν (474 μεῖον 80 τῆς Παρασκευῆς), αἵτινες συναπαρτίζουσι 49 ἡμερομίσθια Χ 17.200 ἴσον 845.000 Χ 25 ο|ο ἴσον 338.040, κατὰ τὸν ἐν μέρει περὶ τούτου βάσιμον λόγον ἐφέσεως τοῦ ἀρχικῶς ἐνάγοντος καὶ ἤδη ἐκκαλοῦντος, μεταρρυθμιστέας κατὰ τοῦτο τυγχανούσης τῆς ἀντιθέτως ἀποφηναμένης ἐκκαλουμένης ὡς ἐσφαλμένης.

Πρὸς ἀντίκρουσιν τοῦ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει κονδυλίου, ὁ ἐναγόμενος ἐφεσίβλητος ἐπάγεται, ἐπικαλούμενος τὴν ἀπαγορευτικὴν διάταξιν τῶν ἄρθρων 2, παράγρ. 1 καὶ 4, τοῦ Β. Δ. 14|29 Ἀπριλίου 1938 «περὶ κανονισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας ἐν ἀρτοποιείοις», ὅτι τοιαύτη συμφωνία περὶ παροχῆς νυκτερινῆς ἐργασίας, ἀντιστρατευομένη εἰς τὴν ρηθεῖσαν ἀπαγορευτικὴν διάταξιν, εἶναι ἄκυρος, καὶ ὡς ἐκ τούτου οὐδεμίαν ὑπέχει ὑποχρέωσιν εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ κονδυλίου τούτου. Ἀνεξαρτήτως ὅμως τοῦ γεγονότος, ὅτι ἡ προδιαληφθεῖσα διάταξις τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἐπικαλουμένου Β. Δ. ρητῶς ἐξαιρεῖ τῆς ἀπαγορεύσεως τὴν νύκτα τῆς Παρασκευῆς πρὸς τὸ Σάββατον, καθ' ἣν ἡ ἐργασία δύναται νὰ ἄρχηται τὴν 24ην μεταμεσονυκτιακὴν ὥραν, ἐκ τοῦ ἄρθρου 659 τοῦ Α. Κ. σαφῶς προκύπτει ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἐργάτου πρὸς παροχὴν ὑπηρεσίας πλέον τῆς συνήθους καὶ τῆς συμφωνηθείσης, ὑπὸ τὰς ἐν αὐτῷ τεθειμένας προϋποθέσεις, δοτις παρέχων τὴν ἐργασίαν του ἐκπληροῖ συμβατικὴν

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΜΕ ΟΡΙΟΝ ΗΛΙΚΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Ἔξοδος ἐκ τῆς ὑπηρεσίας μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας καὶ ἐφαρμογὴ Ν. 118|1945

Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.—Σκοπὸς συστάσεως Ταμείου Ἀνεργίας.—Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 ἐπὶ διὰ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἀπολυομένων μισθωτῶν.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ μισθωτῶν ἐξερχομένων τῆς ὑπηρεσίας μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας.

Ἐπανέρχεται πάλιν ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεώς του ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ἂν διὰ τοὺς ἐξερχομένους λόγῳ συμπληρώσεως ὁρίου ἡλικίας μισθωτοὺς θὰ τηρηθῇ ἡ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας ὁριζομένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 διαδικασία καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Λόγοι ἀναιρέσεως τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ὑπῆρξαν:

α) Κακῶς ἡ ἀπόφασις ἐδέχθη, ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 118|1945 δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων, ὑπαγομένων εἰς τὸν νόμον τοῦτον, τῶν ὁποίων ἡ σύμβασις ἐργασίας λήγει λόγῳ ὁρίου ἡλικίας, ἐνῷ ἔδει νὰ δεχθῇ, ὅτι οἱ μισθωτοὶ οὗτοι ἐξέρχονται τῆς ὑπηρεσίας, ἀλλὰ συνεπείᾳ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας (Α. Π. 291|1933), δοθέντος ὅτι ὁ καθορισμὸς ὁρίου ἡλικίας ἀποτελεῖ ἁπλῶς λόγον ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ (Α. Π. 200|1949) καὶ συνεπῶς καὶ εἰς τὴν περίπτωσίν του (ἐπρόκειτο περὶ μισθωτοῦ τῆς Ἀνωνύμου Ἑταιρίας Ὑδάτων) ἔδει νὰ δεχθῇ, ὅτι ἔπρεπε νὰ τηρηθῶσιν αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 118|45, πολλῷ μᾶλλον, διότι ἡ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἀπόλυσίς του ἐγένετο πολλῶν χρόνων μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ὁρίου ἡλικίας.

β) Ἄλλως καὶ ὁπωσδήποτε κακῶς ἐκρίθη ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως ὅτι οὐδεμία ἀποζημίωσις τῷ ὀφείλετο ἐπὶ τῇ ἀπολύσει του, ἐνῷ κατὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 9 § 2 τοῦ διὰ τοῦ ἀπὸ 30|1|1946 διατάγματος, κυρωθέντος καὶ ἰσχύν νόμου ἔχοντος, κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Ν. 3752|1929, κανονισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἀναιρεσιβλήτου εἰς τὸ ἀποχωροῦν λόγῳ ὁρίου ἡλικίας προσωπικὸν αὐτῆς παρέχεται ἐφ' ἅπαξ ποσὸν ἴσον πρὸς τὴν κατὰ τὸν νόμον περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας παρεχομένην ἀποζημίωσιν.

Ὁ Ἄρειος Πάγος καὶ διὰ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀποφάσεώς του ἐπανέρχεται εἰς τὴν ἄποψιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 497|1948 (εἰσηγητὴς Ἰ. Ἀποστολόπουλος, ΕΕΔ 7, 888) καὶ διὰ τῶν αὐτῶν ἐπιχειρημάτων (βλέπε σημειώσεις μας αὐτόθι).

Τὸ ζήτημα, νομίζομεν, δὲν εἶναι διὰ τίνα λόγον ἐξέρχονται οἱ μισθωτοὶ τῆς ὑπηρεσίας των, ἂν δηλαδὴ μετὰ συμπλήρωσιν τοῦ ὁρίου ἡλικίας, ἀλλ' ἂν ἡ ἔξοδος αὐτῶν γίνεται διὰ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ἀπολύ-

---

κατὰ νόμον ὑποχρέωσιν, καὶ ἔχει ἀξίωσιν ἐκ τῆς συμβάσεως, ἡ δὲ ρηθεῖσα ἀπαγορευτικὴ διάταξις, ἀφορῶσα αὐτὸν τοῦτον τὸν ἐργοδότην ἐφεσίβλητον, καθ' οὗ, ἐν περιπτώσει ἐλλείψεως σχετικῆς ἀδείας τῆς Ἀρχῆς, καθιεροῖ καὶ ποινικὰς κυρώσεις, κατ' οὐδὲν δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ τὴν ὡς ἄνω ἀξίωσιν τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐργάτου (πρβλ. *Γ. Βάλληνδαν*, Ἀστικὸς Κῶδιξ, Τόμος 8ος ὑπ' ἄρθρ. 659 σελ. 94 καὶ ὑπ' ἄρθρ. 904 παράγρ. 5 σελ. 227), ἐφ' ὅσον δέ, καθ' ἃ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει ἐκρίθη, οὗτος ὑπεχρεοῦτο εἰς τὴν ἀναγκαίαν παρασταθεῖσαν αὐτῷ ἐργασίαν, ἐπὶ πλέον τῆς συνήθους καὶ τῆς συμφωνηθείσης, δοθέντος ὅτι καὶ εἰς θέσιν ἦτο νὰ ἐκτελέσῃ ταύτην καὶ ἡ ἄρνησίς του θὰ προσέκρουεν εἰς τὴν καλὴν πίστιν, ἀπορριπτέος κρίνεται ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐναγομένου ὡς ἀβάσιμος.

Ἡ διὰ τῆς παραγρ. 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 91988|727|49 Υ. Α. Ἐφοδιασμοῦ, Οἰκονομικῶν, Ἐργασίας, γενομένη διευκρίνισις τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τῶν §§ 1 καὶ 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 123862|1948 κοινῆς ἀποφάσεως, μὴ προσδιορίζουσα παγίως τὸ ἡμερομίσθιον τοῦ ἀρτεργάτου εἰς δραχμὰς 22.100, ἐξαρτᾷ τὴν καταβολὴν τοῦ ποσοῦ τούτου ἐκ τῆς παρ' αὐτοῦ κατεργασίας 70 ὀκάδων ἀλεύρου ἡμερησίως, δυνάμενον νὰ αὐξομειοῦται ἀναλόγως τῆς πλέον ἢ ἐλάττον ποσότητος ταύτης ὑπ' αὐτοῦ κατεργασίας.

Κατὰ τὴν παράγρ. 5 τῆς ἀπὸ 23 Μαΐου|7 Ἰουνίου 1946 ὑπ' ἀριθ. 16310 Υ. Α. εἰς τοὺς πάσης φύσεως μισθωτοὺς (ὑπαλλήλους, ὑπηρέτας καὶ ἐργατοτεχνίτας) τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει συνεχοῦς ἢ μὴ λειτουργίας, ὁσάκις ἀπασχολοῦνται ἀπὸ τῆς 10 μ. μ. μέχρι 5 π.μ. καταβάλλονται αἱ ἑκάστοτε κεκανονισμέναι νόμιμοι ἀποδοχαί, ηὐξημέναι κατὰ 25 ο|ο, ἐξ οὗ ἕπεται ὅτι ἡ γενικότης τῆς φραστικῆς αὐτῆς διατυπώσεως, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἔννοιαν τοῦ «μισθωτοῦ» (δηλονότι τοῦ ἐκμισθωτοῦ λαμβάνοντος μισθόν) καὶ ἐκείνη τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν οὐδεμίαν καταλείπει ἀμφιβολίαν ὅτι διαλαμβάνονται εἰς τὴν διάταξιν καὶ οἱ ἀρτεργάται. Τοῦτο ἄλλωστε εἶναι συνεπὲς καὶ πρὸς τὴν παράγρ. 2 τοῦ ἄρθρ. 659 τοῦ Α. Κ. Διατεινόμενος ὅθεν ὁ ἐκκαλῶν ἐναγόμενος ὅτι ἠμαρτεν ἡ ἐκκαλουμένη, ἐπιδικάσασα πρόσθετον ἀμοιβὴν διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν τῆς Παρασκευῆς πρὸς Σάββατον, καθ' ὅσον τοῦτο ἐπιβάλλεται ὑπὸ τῶν Ἀρχῶν διὰ τὴν παρασκευὴν τοῦ ἄρτου τῆς Κυριακῆς, προβάλλει πράγματα τὸν ἴδιον ἀφορῶντα, μὴ δυνάμενα, καθ' ἃ ἀνωτέρω ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. ΙΙΙ σκέψει τῆς παρούσης ἐξετέθη, νὰ καταλύσωσι τὴν συμβατικὴν κατὰ νόμον ὑποχρέωσίν του, οὐδὲ τὴν ἀντίστοιχον ἐκ τῆς συμβάσεως ἀξίωσιν τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἀρτεργάτου δι' ἀντιμισθίαν ἐκ νυκτερινῆς ἐργασίας. Ἀπορριπτέα ὅθεν κατὰ τοῦτο ἐν μέρει ἡ ἔφεσις τοῦ ἀρχικῶς ἐναγομένου καὶ ἤδη ἐκκαλοῦντος, ὡς νόμῳ ἀβάσιμος.

σεως, ὑφ' ἣν ἐτέθη ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945.

Τὰ αἴτια τῆς ἀπολύσεως ἐνδιάφερον μόνον τὸν Νομοθέτην τοῦ ἀρχικοῦ ἄρθρου 9 Ν 118|1945, καθιερώσαντα τὴν ὡς πλεονάζοντος μισθωτοῦ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὰς διατάξεις αὐτοῦ.

Ἀλλ' ἀφ' ἧς διὰ τοῦ ἄρθρου 2 § 3 Ν Δ. 8|11 Μαΐου 1946 (ΕΕΔ 5, 283) ἀπηλείφθη ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 ἡ λέξις «πλεονάζοντος», τὸ μόνον ὅπερ ἐνδιαφέρει ἐν προκειμένῳ εἶναι, ἂν ἡ διάσπασις τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως γίνεται δι' ἀπολύσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου.

Τοῦτο εἶναι σύμφωνον πρὸς τοὺς γενικοὺς σκοποὺς τῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας, ἔναντι τῶν δεινῶν τῆς ὁποίας ἵσταται ἡ μέριμνα ἐπιδοτήσεως (ἄρθρα 10—14 Ν. 118|1945).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 § 2 τοῦ Κανονισμοῦ τῆς ἐν προκειμένῳ ἐργοδότιδος Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Ὑδάτων τὸ προσωπικὸν *ἀποχωρεῖ ὑποχρεωτικῶς* τῆς ὑπηρεσίας μετὰ συμπλήρωσιν ὡρισμένου ὁρίου ἡλικίας.

Ἀλλὰ τὸ «ὑποχρεωτικῶς» δὲν εἶναι ταυτόσημον τοῦ «αὐτοδικαίως» καὶ διὰ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπαιτεῖται — κατὰ τὴν ὀρθὴν ἄποψιν τῆς Α. Π. 291|1948, Θέμ. ΜΔ' 579—νὰ προηγηθῇ κοινοποίησις ἐγγράφου ἀπολύσεως.

Ὑπὸ ταυτύτην θέσιν τοῦ ζητήματος ἀναφέρονται προδήλως καὶ εἰς τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ ἀπὸ 8|11|5|1946 Ν. Δ. (ΕΕΔ 6, 286), ὅτι «ἐκρίθη σκόπιμον, ὅπως ὑπαχθοῦν εἰς ἰσᾶς διατάξεις τοῦ Ν. 118| 1945 αἱ εἰς τὸν Ν. 343|1945 ἀναφερόμεναι ἐπιχειρήσεις, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι διὰ τὸ παρ' αὐταῖς ὑπηρετοῦν προσωπικὸν ἰσχύει εἰδικὴ νομοθεσία. Οἱ ἀπολυόμενοι ἐκ τῶν ἐπιχειρήσεων τούτων μισθωτοί, συμφώνως πρὸς τοὺς ἰσχύοντας κανονισμούς, ἐφ' ὅσον δὲν τυγχάνουν συντάξεως, θὰ λαμβάνουν ἐπίδομα ἀνεργίας».

Σχετικὴ διάταξις εὑρηται εἰς τὸ ἄρθρ. 14 Ν. 118|45, κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ λῆψις συντάξεως συνεπάγεται *ἀναστολὴν* τῆς καταβολῆς τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας καὶ ἐὰν τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας εἶναι ἀνώτερον τῆς συντάξεως ὁ ἠσφαλισμένος λαμβάνει τὴν διαφοράν.

Εἶναι ἄρα ἠσφαλισμένος εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ ὁ μισθωτὸς ὁ δικαιούμενος συντάξεως — συνήθως ἀποχωρῶν λόγῳ ὁρίου ἡλικίας — καὶ εἶναι σύμφωνος πρὸς τὴν νομοθετικὴν θέλησιν ἡ ἐπιδότησις τον λόγῳ ἀνεργίας, ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῆς τηρήσεως τοῦ ἄρθρου 14 Ν. 118|1945 (συμπλήρωσις συντάξεως).

Ἀλλὰ διὰ τὴν πραγμάτωσιν τῆς ἐπιδοτήσεως ἀπαιτεῖται ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καταγγελία (ἀπόλυσις) τοῦ μισθωτοῦ, κατὰ τὸν ἐν αὐτῷ διαδικαστικὸν τρόπον.

Πῶς, κατὰ συνέπειαν τῶν ἄνω, εἶναι ἐφικτὴ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρου 14 Ν. 118|1945, ὅταν ἀποκλεισθῇ ἐκ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 9 Ν 118|1945 καταγγελίας ἡ συνήθης διὰ τὴν κτῆσιν τοῦ δικαιώματος συντάξεως «ἔξοδος» ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τῶν συμπληρούντων τὸ ὅριον ἡλικίας μισθωτῶν;

Οὔτε εἶναι λογικὸν νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ἡ κατὰ τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ Ν Δ. 8|11 Μαΐου 1946 (ἔνθ' ἀνωτ.) ἀναφερομένη ἀπόλυσις συμφώνως πρὸς τοὺς ἰσχύοντας κανονισμοὺς περιορίζεται εἰς μόνην τὴν δι' ἄλλων λόγον (π. χ. πειθαρχικὰς παραβάσεις) γινομένην, πρὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας, ὥστε ν' ἀποκλεισθῇ ἡ διὰ τὴν τελευταίαν ταύτην αἰτίαν ἀπόλυσις, διὰ τῆς ἐκδοχῆς ὅτι ὁ μισθωτὸς τῆς περιπτώσεως ταύτης δὲν ἐξέρχεται τῆς ὑπηρεσίας διὰ μονομεροῦς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας (πλεοναστικὸν τὸ «μονομεροῦς», ἀφοῦ αὐτὴ ἡ καταγγελία εἶναι μονομερὴς δήλωσις βουλήσεως, διὰ τῆς ὁποίας σκοπεῖται ὁ τερματισμὸς μιᾶς διαρκοῦς ἐνοχῆς. *Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 471. *Μουφφρ.* Ἐνοχ. § 143. *Γ. Μπαλῆς*, Γεν. Ἀρχ. § 37. *Κ. Καυκᾶς*, Ἐνοχ. Δίκ. σελ. 341, *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΝ τε' 585, σημ. 2), ὡς ἡ σκέψις τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως.

Ἡ Α. Π. 261|1950 (εἰσηγητὴς *Δ. Μίχος*, ΕΕΔ 9, 401), ἐπὶ τοῦ νόμου 672|1948 (ΕΕΔ 7, 377), μεταχειριζομένου τὴν ἔκφρασιν «... τοῦ συμπληρωθέντος τὰ ὅρια ἡλικίας προσωπικοῦ ἀπολυομένου ἐφεξῆς ὑποχρεωτικῶς τῆς ὑπηρεσίας», ταυτίζει τὸ ὑποχρεωτικῶς» πρὸς τὸ «αὐτοδικαίως», (πρβλ. ὅμως Α. Π. 291| 931, Θέμ. ΜΔ' 579, Σ. Ε. 1568|1 49, εἰσηγητὴς *Δ. Μονδίκης*, ΕΕΔ 8, 976, *Κ. Καυκᾶς*, Ἐνοχ. Δικ. σελ. 295) πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον δὲν φαίνεται νὰ δέχεται ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ἄλλως σκεπτομένη, καὶ, ἀνεξαρτήτως τῆς περὶ συνεχίσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ὁρίου ἡλικίας συλλογιστικῆς αὐτῆς, δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ δικαιολογηθῇ κἂν συνέχισις συμβάσεως αὐτοδικαίως διαλυθείσης.

Ἐξ ἄλλου, ἀπὸ νομοθετικῶν στοιχείων, ἐνδιαφέρουν διὰ τὴν ὀρθὴν προσθήκην τοῦ ζητήματος τὰ ὁριζόμενα εἰς τὸ Ν. Δ. 672|1948 (ΕΕΔ 7, 377).

Τοῦτο θεσπίζει ὑποχρεωτικὰ ὅρια ἀποχωρήσεως ἐκ τῆς ὑπηρεσίας διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 αὐτοῦ «τὸ συμπληροῦν τὰ ὑποχρεωτικὰ ὅρια ἡλικίας προσωπικὸν ἀπολύεται τῆς ὑπηρεσίας, διαγραφόμενον ἐκ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ».

Δὲν ἀρκεῖ ἄρα, ὑπὸ τὴν διατύπωσιν «ἀποχωρεῖ ὑποχρεωτικῶς», ὅτι ὁ μισθωτὸς συνεπλήρωσε τὸ ὅριον ἡλικίας καὶ ἐκ τούτου τερματίζεται ἡ σύμβασις ἐργασίας, ἀλλ' ἀπαιτεῖται συγχρόνως ἀπόλυσις, (πρβλ. καὶ Α. Π. 410|1947, εἰσηγητὴς ὁ Πρόεδρος ἤδη *Η. Παπαηλιοῦ* ΕΕΔ 7, 6), πρᾶξις δηλαδὴ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ἀναγκαίως, ὅπου ἐφαρμόζεται, τῆς κατ' ἄρθρον 9 Ν. 118|1945 ἀπολύσεως (βλέπε ἐπὶ τῶν συναφῶν προβλημάτων *Κ. Δημάκη*, Νομικὸς χαρακτὴρ μονιμότητος μισθωτῶν. ΕΕΔ 8, 749 ἐπ., πρβλ. καὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς ἐν λόγῳ ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως *Βασ. Παντ. Βασιλείου*, ἀνωτέρω σελ. 777 καὶ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ ἀναφερομένους).

Ἀρείου Πάγου 409|1950

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιοῦ**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ἰ. Ἀποστολόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Π. Καλδῆς, Ἐ. Κατσιγιάννης

Διὰ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νομοθ. Διατάγμ. 8|11.5.1946, ἐπιτρέπεται ὑπὸ τῶν εἰς τὸν νόμον τοῦτον ὑπαγομένων ἐπιχειρήσεων ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ὑπ' αὐτῶν ἀπασχολουμένων μισθωτῶν ὑπὸ τοὺς ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ ἀναφερομένους ὅρους, ἐπὶ σκοπῷ ἴσης κατανομῆς τῶν ἐκ τῆς ἀνεργίας δημιουργουμένων βαρῶν μεταξὺ τῶν διαφόρων ὁμοειδῶν ἐπιχειρήσεων καὶ μειώσεως τοῦ κόστους τῆς παραγωγῆς· καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον συνέστη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου Ταμεῖον Ἀνερ-

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΤΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ

Μεταβίβασις ἐπιχειρήσεως καὶ ἀναδοχὴ χρεῶν κατ' ἄρθρ. 479 Α. Κ.

Πρόσθετος ἀμοιβὴ ἀρτεργατῶν διὰ παροχὴν ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς καὶ νυκτερινὴν ἐργασίαν.—Ἐφ' ὅσον ἐκ τοῦ νόμου ἐπιτρέπεται ἡ ἐργασία, δὲν πρόκειται περὶ ἀξιώσεως ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, ὁπότε ἀπαραδέκτως εἰσάγεται ἡ ἀγωγὴ κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ'ΟΔ'.—Ἔννοια μεταβολῆς προσώπου ἐργοδότου κατ' ἄρθρ. 6 Ν. 2112.—Μεταβίβασις ἐπιχειρήσεως κατ' ἄρθρ. 479 Α. Κ.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» ἡ μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, ὁπωσδήποτε ἐπερχομένη, οὐδαμῶς ἐπηρεάζει τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὑπὲρ τοῦ ὑπαλλήλου διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου (ἀνάλογα καὶ τὸ ἄρθρον 9 β. δ. 16| 8 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 ἐπὶ ἐργατῶν κλπ. καὶ ἄρθρ. 8 Ν. 3514)

Καὶ ἀσχέτως πρὸς τὴν κατὰ τὰς διατάξεις ταύτας ἔννοιαν τῆς μεταβολῆς (ὡς γνωστὸν ὑποστηρίζονται μετ' ἴσης δυνάμεως δύο γνῶμαι: ἡ μία ὅτι ἀπαιτεῖται ἁπλῶς νὰ ὑπάρξῃ ταυτότης τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ συνεχεια ὑπηρεσίας, χωρὶς νὰ εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ὑπάρξῃ καὶ νομικὴ συνέχεια, ἤτοι νομικὸς δεσμὸς μεταξὺ παλαιοῦ καὶ νέου ἐργοδότου, καὶ ἡ ἄλλη, ὅτι ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρξῃ τοιοῦτος νομικὸς δεσμός, βλέπε σχετικῶς ἐκτενέστερον καὶ παραπομπὰς εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 8, 59, ΕΕΔ 8, 503, ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 6 Ν. 2112|1920 ἔχει τὴν πρόδηλον ἔννοιαν νὰ διαφυλάξῃ τὰ ἐκ τοῦ Ν. 2112|920 μόνον δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ (καὶ Ν. 3514, ἀντίθετος ἡ ἐν ΕΕΔ 8, 649 γνωμοδότησις Νομικοῦ Συμβουλίου, ἐφ' ἧς ὅμως βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 656), χωρὶς νὰ ἐκτείνεται καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἐνοχικῶν ἐκ τῆς συμβάσεως ἀξιώσεων τοῦ μισθωτοῦ (βλέπε καὶ τὴν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9291|1948, εἰσηγητὴς *Γ. Δημητρόπουλος* ΕΕΔ 7, 898).

Ἐτέρωθεν ὅμως κατὰ τὸ ἄρθρ. 479 Α. Κ. ἐὰν διὰ συμβάσεως μετεβιβάσθη περιουσία ἡ ἐπιχείρησις, ὁ ἀποκτῶν εὐθύνεται ἐναντι τοῦ δανειστοῦ μέχρι τῆς ἀξίας τῶν μεταβιβαζομένων στοιχείων διὰ τὰ εἰς τὴν περιουσίαν ἢ τὴν ἐπιχείρησιν ἀνήκοντα χρέη. Ἡ εὐθύνη τοῦ μεταβιβάζοντος ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη. Ἀντίθετος συμφωνία μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων εἰς βλάβην τῶν δανειστῶν εἶναι ἄκυρος ἐναντι τούτων (βλέπε ἑρμηνείαν ὑπὸ *Μιχαηλίδου—Νουάρου*, ἐν Ἑρμ. Α.Κ. ὑπ' ἄρθρ. 479 Α. Κ.).

Κατὰ τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ Εἰσηγητοῦ Σχεδίου Ἐνοχικοῦ Κώδικος (ἄρθρ. 179) (*Κ. Τριανταφυλλοπούλου*, βλέπε ἐπίσημον ἔκδοσιν Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, 1936, σελ. 204) ὁ ἀποκτῶν, δυνάμει τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ συμβάσεως, ἀναδέχεται ὡς εἰς ὁλόκληρον συνοφειλέτης μετὰ τοῦ μεταβιβάζοντος τὴν περιουσίαν τὰ χρέη αὐτοῦ ἀπὸ τῆς καταρτίσεως ἤδη τῆς συμβάσεως καὶ οὐχὶ τὸ πρῶτον ὑπὸ τῆς εἰς ἐκτέλεσιν αὐτῆς χωρούσης μεταβιβάσεως τῶν καθ' ἕκαστον στοιχείων τῆς περιουσίας, ἡ εὐθύνη ὅμως τοῦ οὕτως ἐκ τοῦ νόμου ἀναλαμβάνοντος τὰ χρέη δὲν εἶναι ἀπεριόριστος, ἀλλ' εἶναι ἐκ τοῦ νόμου περιωρισμένη μέχρι τοῦ ἐνεργητικοῦ τῆς περιουσίας, ὅπερ καὶ εἶναι ἀντικείμενον τῆς συμβάσεως (πρβλ. καὶ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1409|1947, εἰσηγητὴς *Γ. Κορίδης*, ΕΕΔ 8, 212).

Κατὰ τὴν Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5597|1948 (Πρωτοδίκης *Κ. Τρουπάκης*, ΕΕΔ 7, 851) τὸ ἄρθρ. 479 Α. Κ. προϋποθέτει μεταβίβασιν περιουσίας ἢ ἐπιχειρήσεως διὰ συμβάσεως κατὰ τὸ ἄρθρ. 367 Α. Κ. καὶ οὐχὶ μεταβίβασιν δυνάμει εἰδικῆς διατάξεως νόμου καὶ δικαστικῆς ἀποφάσεως (πρβλ. καὶ *Ζέπου*, Ἐνοχ. σελ. 660).

Κατὰ *Μιχαηλίδην—Νουάρου* ὅμως (Ἑρμ. Α.Κ. ὑπ' ἄρθρ. 479, ἀριθ. 32) τὸ ἄρθρ. 479 καθιεροῖ ἀρχὴν γενικωτέρας σημασίας, ἰσχύουσαν εἰς πᾶσαν περίπτωσιν, καθ' ἣν τὸ ἐνεργητικὸν τῆς περιουσίας ἢ τῆς ἐπιχειρήσεως ἑνὸς φυσικοῦ ἢ νομικοῦ προσώπου περιῆλθεν εἰς ἕτερον δι' εἰδικῆς διαδοχῆς ἀνεξαρτήτως τοῦ λόγου, ἐφ' οὗ αὕτη στηρίζεται,

---

γίας, ὑφ' οὗ κατὰ τὰ ἄρθρα 13 - 15 ἐπιβοτοῦνται οἱ ἄνεργοι μισθωτοί.

Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς συνάγεται, ὅτι αὗται ἐφαρμόζονται μόνον ἐπὶ τῶν διὰ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπολυομένων μισθωτῶν ὑπὸ τῶν εἰς τὸν νόμον τοῦτον ὑπαγομένων ἐπιχειρήσεων, συνήθως λόγῳ περιορισμοῦ τῶν ἐργασιῶν των, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ ἐκείνων, ὧν ἡ σύμβασις ἐργασίας λήγει λόγῳ ὁρίου ἡλικίας, καθωρισμένου ὑπὸ κανονισμοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως νομίμως ἰσχύοντος, διότι οὗτοι δὲν ἐξέρχονται τῆς ὑπηρεσίας διὰ μονομεροῦς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ὅρων ταύτης, ὑφ' ὧν ἐξακολουθεῖ νὰ διέπηται ἡ σύμβασις ἐργασίας καὶ ἂν μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ὁρίου ἡλικίας παραμένῃ ὁ μισθωτὸς ἐπί τι χρονικὸν διάστημα, μὴ συνιστωμένης νέας τοιαύτης ἀορίστου χρόνου. Ὅθεν ταῦτα δεχθεῖσα καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καὶ ἀπορρίψασα ὡς νόμῳ ἀβάσιμον τὴν τὰ ἐναντία διώκουσαν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὀρθῶς τὰς ὡς ἄνω διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος λόγος ἀναιρέσεως ἀπορριπτέος εἶναι ὡς μὴ νόμιμος.

Ὁ δεύτερος λόγος ἀναιρέσεως, συνιστάμενος εἰς τὸ ὅτι κακῶς ἐκρίθη διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὅτι οὐδεμία ἀποζημίωσις ὠφείλετο ἐπὶ τῇ ἀπολύσει τοῦ ἀναιρεσείοντος, παρὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ κανονισμοῦ τῆς ἀναιρεσιβλήτου, ἀπορριπτέος εἶναι ὡς ἀβάσιμος, διότι ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὡς ἐκ τῆς προτελευταίας σκέψεώς της δεικνυται, δὲν ἔκρινεν, ὅτι οὐδεμιᾶς ἀποζημιώσεως δικαιοῦται ὁ ἀναιρεσείων, ἀλλ' ὅτι δὲν δικαιοῦται τῆς αἰτουμένης διαφορᾶς ἀποζημιώσεως μεταξὺ τῆς καταβληθείσης κατὰ τὸν νόμον 2112 καὶ τοῦ κατὰ τὴν ἀγωγὴν καταβλητέου ποσοῦ, περὶ οὗ δὲν προβάλλεται αἰτίασις.

ΑΣΤΙΚΟΣ ΚΩΔΙΞ ΚΑΙ ΚΑΘΕΣΤΩΣ Ν. 2112|1920

Ἀκυρότης ἀτομικῶν συμβάσεων ἀντιθέτων πρὸς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας

Γνωρίσματα ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου.—Χαρακτηρισμὸς ὡς τοιούτου εἰσπράκτορος λεωφορείου αὐτοκινήτου.—Κανονιστικοὶ ὅροι συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.—Ἀκυρότης ἀντιθέτων συμφωνιῶν.—Ἀποζημίωσις δι' ἐργασίαν ἐκτὸς ἕδρας.—Ἀποζημίωσις δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς.—Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 672 Ἀστικοῦ Κώδικος.—Συμπληρωτικὸς ἄρθρου 5 § 1 Ν. 2112 χαρακτὴρ διατάξεως.—Ἀπαλλαγὴ ἀποζημιώσεως Ν. 2112 ἐπὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας διὰ σπουδαῖον λόγον.—Κήρυξις προσωρινῶς ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως

Ἄξια ἰδιαιτέρους σημειώσεως εἶναι ἡ ἄποψις τῆς παρατιθεμένης κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως ἐπὶ τῆς κατὰ Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς ἐτροποποιήθη, καὶ τὸ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 κλπ.», καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ἄρθρον 672 Α. Κ.

Δέχεται ἡ ἀπόφασις, ὅτι ὑπάρχοντος σπουδαίου λόγου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὸ ἄρθρ. 672 Α. Κ., συμπληροῦν τὸ ἄρθρ. 5 § 1 Ν. 2112 καὶ ἄρθρ. 6 β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 (ἀπόλυσις κατόπιν μηνύσεως κατὰ τοῦ μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν διαπραχθεῖσαν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας του), ἀπαλλάσσεται ὁ ἐργοδότης τῆς ἀποζημιώσεως λόγῳ ἀτάκτου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Δὲν φαίνεται ἐκ τῆς ἀπόψεως τῆς ἀποφάσεως νὰ ἔχῃ κατανοηθῇ ἐπαρκῶς, νομίζομεν, ἡ σχέσις τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος πρὸς τὴν ἐργατικὴν νομοθεσίαν (βλέπε περὶ τῆς σχέσεως *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, Αἰτιολογικὴ Ἔκθεσις Προσχεδίου Συμβάσεως Ἐργασίας, ΕΕΔ 9, 471, α' στήλη, *Κ. Καυκᾶν*, Ἐνοχ. Δίκαιον, κατὰ τὸν Κώδικα, *Π. Ζέπου*, Ἐνοχ. Δίκαιον, Β' Μέρος, Εἰδικὸν Τεῦχος 3ον, σελ. 336, *Β. Βασιλείου*, ΕΕΔ 8, 335, ΕΕΔ 9, 535, σημειώσεις μας ἐν 8, 802, ΕΕΔ 8, 846 ἑπ., *Κ. Δημάκην*, ΕΕΔ 9, 782).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 38 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος Νόμου 2783|1941 διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ, ἐκτὸς τῶν εἰδικῶς ἐν αὐτῷ ἀναφερομένων, μεταξὺ τῶν ὁποίων οἱ νόμοι περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, καὶ πάντες οἱ εἰδικοὶ νόμοι ἀφορῶντες εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας. Τοῦτο ἔχει τὴν σαφῆ ἔννοιαν, ὅτι ὁ Νομοθέτης τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἠθέλησε τὴν ἐν ἰσχύϊ διατήρησιν τῶν εἰδικῶν ἐργατικῶν νόμων, ὡς εἶχον πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Κώδικος, χωρὶς νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν ἐν προκειμένῳ διὰ τὰς ὑπαγομένας εἰς τὸν Ν. 2112 καὶ τὸ διάταγμα 16|18 Ἰουλίου 1920 *συμβάσεις ἀορίστου διαρκείας* τὸ ἄρθρ. 672 Α. Κ.

Δὲν νοεῖται ἐντεῦθεν συμπληρωματικὴ τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 2112|1920 ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρ. 672 Α. Κ., τὸ ὁποῖον μόνον τελεῖ, κατὰ τὴν σαφῆ νομοθετικὴν θέλησιν τοῦ Νομοθέτου τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου, ἐν ἀναστολῇ διὰ τὰς συμβάσεις ἀορίστου διαρκείας.

Ἀλλὰ καὶ ἂν ἀπέμενεν ἐλαχίστη ἀμφιβολία, ἂν ἔχῃ ὀρθῶς οὕτω τὸ πρᾶγμα, αὕτη δὲν δύναται ν' ἀναπτυχθῇ μετὰ τὰ ἐξῆς νομοθετικὰ δεδομένα:

Ὁ Ἀστικὸς Κῶδιξ (Α. Ν. 2250|1940) καὶ ὁ εἰσαγωγικὸς αὐτοῦ νόμος ἐτέθησαν εἰς ἰσχὺν τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1946 (ἄρθρ. 1 Ν. 1846|1946), ἤτοι ἔστω καὶ ἂν αὕτη ἐπῆλθεν ἐκ τοῦ νόμου ἢ ἐκ δικαστικῆς ἀποφάσεως καὶ παρὰ τὴν ἔλλειψιν οἱασδήποτε ἀπαλλοτριωτικῆς συμβάσεως μεταξὺ παλαιοῦ καὶ νέου κτήτορος τῆς περιουσίας (ὑπ' ὄψιν τοῦ συγγραφέως ἡ ἀντιθέτως ἀποφανθεῖσα Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5597|1948, ἔνθ' ἀνωτ.).

Οὕτω, κατὰ τὴν αὐτὴν ἄποψιν, τὸ ἄρθρ. 479 Α. Κ. ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ μεταβολῆς τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, περὶ ἧς ὑπάρχουν αἱ εἰδικαὶ διατάξεις ἐν τῇ ἐργατικῇ νομοθεσίᾳ, ἄρθρ. 6 Ν. 2112|1920, ἄρθρ. 8 Ν. 3514.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2288|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ε. Μαλλιάρας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Ἀγγελόπουλος, Γ. Γαρουφαλιάς

Ἱστορῶν ὁ ἐνάγων ἐν τῇ ἀγωγῇ του ὅτι προσελήφθη τὴν 8-1-1945 εἰς τὸ ἀρτοποιεῖον τοῦ ἐναγομένου, ὡς ἀρτεργάτης, καὶ ὅτι εἰργάσθη ἔκτοτε μέχρι τῆς 23-10-1949, ὅτε ἀπελύθη, αἰτεῖται νὰ ὑποχρεωθῇ οὗτος καὶ τῷ καταβάλῃ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 977.900, λόγῳ προσαυξήσεως τοῦ μισθοῦ του κατὰ 25 ο|ο διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν του καθ' ἑκάστην Παρασκευήν, ὅτε εἰργάζετο ἀπὸ τῆς 10ης νυκτερινῆς μέχρι τῆς 6ης πρωϊνῆς τοῦ Σαββάτου καὶ δὴ ἀπὸ 23-5-1946, ἡμέρας ἰσχύος τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, μέχρις ἀπολύσεώς του (ἡμέραι 177 ἡμερομισθίου ὅραχ. 22.100=3911700 Χ25 ο|ο= 977.000). Οὕτως ἐχούσης ἡ ἀγωγὴ εἶναι νόμῳ βάσιμος, ἐρειδομένη εἰς τὰς περὶ μισθώσεως ὑπηρεσιῶν διατάξεις τοῦ Ρωμ. Δικ. (ἄρθρ. 24 Α. Ν. 2783|1946, ἄρθρον 9 Ν. 118|45 καὶ ὑπ' ἀριθ. 8900|46 ἀπόφασιν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἐπιτρεπομένης δὲ τῆς νυκτερινῆς ἐργασίας ἐν τοῖς ἀρτοποιείοις κατὰ τὴν ὡς ἄνω ἡμέραν ἡ ἀγωγὴ δὲν στηρίζεται εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, διὰ νὰ εἴμεθα ἀναρμόδιοι (Α.Π. 101|1950),—ὡς ἰσχυρίζεται ὁ ἐναγόμενος, καὶ οὕτω τυγχάνει τόποις δεκτὴ καὶ ἐρευνητέα.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. 2112|1920 δὲν ἔχει ἔδαφος ἐφαρμογῆς ἐν προκειμένῳ, ἥτις θέλει νὰ προστατεύσῃ τὸν μισθωτόν, ὅσον ἀφορᾷ τὰ βάσει τοῦ νόμου 2112 κεκτημένα δικαιώματά του εἰς περίπτωσιν μεταβολῆς τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ ὑποχρεώσῃ τὸν νέον ἐργοδότην, ὅπως καταβάλῃ καθυστερουμένας ὑπὸ τοῦ παλαιοῦ ἀποδοχὰς τοῦ μισθωτοῦ (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9291|1948, ΕΕΔ 7 σ. 898), οὔτε ἡ τοιαύτη τοῦ ἄρθρου 479 Α.Κ., δι' ἣν ἀπαιτεῖται μεταβίβασις τῆς ἐπιχειρήσεως, περὶ ἧς περιπτώσεως δὲν πρόκειται ἤδη.

γικός αὐτοῦ Νόμος 2788|1941 ἀποκατεστάθησαν διά τοῦ ἀπό 7|10 Μαΐου 1946 Ν.Δ. (ΕΕΔ 5, 315). Μίαν ἡμέραν μετά τοῦτο (8|11 Μαΐου 1946) ἐδημοσιεύθη τό Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 «περί ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 118|1945 εἰς τάς βιοτεχνικάς, ἐπαγγελματικάς καί λοιπάς ἐπιχειρήσεις» (ΕΕΔ 5, 283). Τοῦτο ἀναφέρεται εἰς τήν κατά τό ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἡ ὁποία δέν προϋποθέτει διά τήν ἀπαλλαγήν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 ἤ τοῦ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 ὕπαρξιν ὑπαιτιότητος τοῦ μισθωτοῦ, ἄλλην ἤ ἐκείνης τοῦ ἄρθρου 5 § 1 Ν. 2112|1920 καί ἄρθρου 6 § 2 τοῦ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 καί περί τῆς ὁποίας περιπτώσεως μόνον κάμνει λόγον καί τό ἄρθρον 2 § 4 τοῦ Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946, ἀπό ἀπόψεως δέ ἐργοδότου ἰσχύει μόνον τό ἄρθρον 17 τοῦ Ν. 118|1945, τό ὁποῖον ἐπεκτείνεται διά τοῦ Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 καί καθ' ὅ δύνανται αἱ εἰς τόν Ν. 118|1945 ὑπαγόμεναι ἐπιχειρήσεις, δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ν' ἀπαλλάσσωνται ἐν ὅλῳ ἤ ἐν μέρει τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν 2112 ἤ τοῦ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, ἐφ' ὅσον ἤθελε διαπιστωθῇ καταστροφή τῶν ἐγκαταστάσεων αὐτῶν, ἐπηρεάζουσα οὐσιωδῶς τήν οἰκονομικήν των ὑπόστασιν ἤ καθιστῶσα ἀδύνατον τήν ἐπαναλειτουργίαν των.

Δέν ὑποθέτει τις μετά ταῦτα, ὅτι ὁ Νομοθέτης τοῦ ἀπό 8|11 Μαΐου 1946 Ν. Δ. ἠγνόει ὅτι μόλις διά τοῦ ἀπό 7|10 Μαΐου 1946 Ν. Δ. περί ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καί τοῦ Εἰσαγωγικοῦ του Νόμου ἐπανήρχετο ἐν ἰσχύϊ ὁ Ἀστικός Κῶδιξ καί ἑπομένως, κατά τήν θεωρίαν περί συμπληρωματικῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 672 Α. Κ. παραλλήλως πρός τό ἄρθρ. 5 § 1 Ν. 2112, ἀνεφέρθη ἀποκλειστικῶς εἰς τό ἄρθρ. 5 § 1 Ν. 2112 (διά τοῦ ἄρθρου 2 § 4 τοῦ Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946), ἀγνοήσας τήν ὑποστηριζομένην συμπληρωματικήν διά τοῦ ἄρθρ. 672 Α.Κ. ἐφαρμογήν του. Δέν εἶναι λοιπόν, ὡς ἐδείχθη ἔπαρκῶς, νομίζομεν, αὕτη ἡ ἔννοια τοῦ νόμου, ὡς ἐφηρμόσθη ὑπό τῆς ἀποφάσεως.

Πρωτοδίκου Θηβῶν 18|1950

Διαδικασία Ν. ΓΡΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Γ. Ρούσκας**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Χρ. Κοντός, Δ. Δημητριάδης

Κατά τό ἄρθρον 11 τοῦ ν. 2112 ἰδιωτικός ὑπάλληλος καί κατά τήν ἔννοιαν τοῦ παρόντος νόμου θεωρεῖται ὁ συγκεντρῶν τά γνωρίσματα τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν. 1234|18, καθ' ὃ ἰδιωτικός ὑπάλληλος θεωρεῖται πᾶν πρόσωπον, κατά κύριον ἐπάγγελμα ἀσχολούμενον ἐπί ἀντιμισθίᾳ εἰς ὑπαλληλικήν ὑπηρεσίαν ἰδιωτικοῦ καταστήματος, γραφείου ἤ ἐν γένει ἐπιχειρήσεως καί παρέχον ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς ἤ κατά κύριον χαρακτῆρα μή σωματικήν. Ἐν προκειμένῳ ἐκ τῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐνάγων, καθ' ὃ χρονικόν διάστημα εἰργάσθη εἰς τό λεωφορεῖον αὐτοκίνητον τῶν ἐναγομένων, ἐπί μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν 300.000, ἐξέδιδε εἰσιτήρια διά τούς ἐκ τῶν ἐνδιαμέσων σταθμῶν Θηβῶν—Ἀθηνῶν ἐπιβάτας τοῦ αὐτοκινήτου, εἰσέπραττε τό ἀντίτιμον αὐτῶν καί κατεχώρει ταῦτα εἰς κατάστασιν, ἣν παρέδιδε εἰς τό Γραφεῖον τοῦ Κοινοῦ Ταμείου, ἐκτί δέ προέβαινε εἰς τήν φόρτωσιν καί ἐκφόρτωσιν τῶν πραγμάτων τῶν ἐπιβατῶν εἰς τούς σταθμούς Θηβῶν καί Ἀθηνῶν. Συνεπῶς ὁ ἐνάγων, ἀσχολούμενος κατά κύριον ἐπάγγελμα εἰς τήν ὑπηρεσίαν τῶν ἐναγομένων ὡς εἰσπράκτωρ τοῦ λεωφορείου των καί παρέχων ἐργασίαν κατά κύριον χαρακτῆρα μή σωματικήν, θεωρεῖτοι, συμφώνως πρός τάς προαναφερθείσας διατάξεις, ὡς ἰδιωτικός ὑπάλληλος, ὁ δέ περί τοῦ ἐναντίου ἰσχυρισμός τῶν ἐναγομένων ἀπορριπτέος κρίνεται, ὡς ἀβάσιμος.

Οἱ κανονιστικοί ὅροι τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ὡς πρός τάς μεταξύ τῶν ἐργοδοτῶν καί ἐργαζομένων ἐργασιακάς σχέσεις ἀποτελοῦν κανόνας δικαίου ὑποχρεωτικούς καί ἐπικρατεστέρους τῆς θελήσεως τῶν ἀτομικῶς συμβαλλομένων, ἡ δέ ἀτομική σύμβασις, διά τῆς ὁποίας ὁ ἐργαζόμενος δέχεται τόν περιορισμόν τῶν ὑπέρ αὐτοῦ ἐπιβληθεισῶν διά τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑποχρεώσεων τοῦ ἐργοδότου, συναπτομένη εἴτε πρό τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας, εἴτε μετ' αὐτήν, εἴτε κατά τήν διάρκειαν τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως, εἴτε καί μετά τήν λύσιν ταύτης, εἶναι ἀπολύτως ἄκυρος (ἄρθρ. 680 Ἀστ. Κώδ., *Ι. Καποδίστρια*, Περί συλλογικῆς συμβάσεως, τόμ. Β' § 108 καί 144). Συνεπῶς ἡ ὑπό τῶν διαδίκων κατά τήν κατάρτισιν τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας γενομένη καί συνομολογουμένη συμφωνία, δι' ἧς καθωρίσθη ὁ μισθός εἰς δραχμάς 300.000 κατά μῆνα καί βάσει τῆς ὁποίας οἱ ἐναγόμενοι κατέβαλον τῷ ἐνάγοντι καθ' ὅλον τό διάστημα τῆς δεκαμήνου ὑπηρεσίας του δραχμάς 300.000 μηνιαίως, εἶναι ἄκυρος, ἐφ' ὅσον ὁ μισθός οὗτος εἶναι κατώτερος τοῦ διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 23398|2835|1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας «περί κηρύξεως ἐκτελεστῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 5|1948 ἀποφάσεως τῆς πρωτοβαθμίου ἐπιτροπῆς διαιτησίας» καθοριζομένου διά τούς εἰσπράκτορας λεωφορείων μισθοῦ ἐκ δραχ. 420.0΄0 καί δέον νά γίνῃ δεκτή ἡ ἀγωγή, ὡς πρός τό αἴτημα αὐτῆς περί καταβολῆς τῷ ἐνάγοντι τῆς μεταξύ τοῦ καταβληθέντος καί τοῦ κατά τήν συλλογικήν σύμβασιν καταβλητέου μηνιαίου μισθοῦ διαφορᾶς ἐκ δραχμῶν 120.000 μηνιαίως διά χρονικόν διάστημα δέκα (10) μηνῶν, ἤτοι δρχ. 1.200.000, ὁ δέ περί τοῦ ἐναντίου ἰσχυρισμός τῶν ἐναγομένων ὅτι ὁ ἐνάγων δέν δικαιοῦται τοῦ νομίμου μισθοῦ του, ἐπί τῷ λόγῳ ὅτι ἐλάμβανε πλήν τοῦ συμφωνημένου μισθοῦ ἐκ δρχ. 300.000 μηνιαίως καί φιλοδωρήματα παρά τῶν ἐπιβατῶν τοῦ αὐτοκινήτου καί ἐμπόρων τῆς πόλεως Θηβῶν διά διαφόρους ἐξυπηρετήσεις τούτων, ἀπορριπτέος κρίνεται ὡς ἀβάσιμος.

Κατά τήν ὑπ' ἀριθ. 23398|1948 ἀνωτέρω ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας «περί κηρύξεως ἐκτελεστῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 5|1948 ἀποφάσεως διαιτησίας λεωφορείων» εἰς τούς ὁδηγούς καί εἰσπράκτορας, τούς ὑπηρετοῦντας εἰς τάς ὑπεραστικάς λεωφορειακάς γραμμάς, χορηγεῖται ἀποζημίωσις ἴση πρός τό 1|25 τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν αὐτῶν δι' ἑκάστην ἐντός τῆς ἑβδομάδος τῆς ἐπαγγελματικῆς κατοικίας των διανυκτέρευσιν. Κατά δέ τήν ὑπ' ἀριθ. 21091|1946 ἀπόφασιν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας, ἐν ᾗ περιττώσει εἰς τόν ἐκτός ἑβδομάδος ὑπάλληλον παρέχεται ὑπό τοῦ ἐργοδότου μόνον κατοικία καταβάλλοντος τά 4|5 τοῦ 1|25 Ἐν προκειμένῳ, ὡς ἐκ τῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας ἐβεβαιώθη, ὁ ἐνάγων κατά τό χρονικόν διάστημα τῆς δεκαμήνου ὑπηρεσίας του διενυκτέρευσεν ἐν Ἀθήναις-

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΤΟΥ ΣΤΡΑΤΕΥΘΕΝΤΟΣ

Συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου καὶ ἀποκλειστικὴ προθεσμία ἐπιδόσεως ἀγωγῆς

Ἀνεφάρμοστον ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἄρθρου 3 Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου.—Χαρακτηρισμὸς συμβάσεως ἀντικαταστάτου στρατευθέντος μισθωτοῦ ὡς ἀορίστου χρόνου.—Ἄκυρος ἀπόλυσις.—Ἐφαρμογὴ ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς.

Ὡς φαίνεται ἐκ τῆς παρατιθεμένης δικαστικῆς ἀποφάσεως, μισθωτός, προσληφθεὶς ὡς ἀντικαταστάτης στρατευθέντος συναδέλφου του, θεωρῶν τὴν τοιαύτην σύμβασίν του ὡς ὡρισμένου χρόνου καὶ ἀπολυθεὶς πρὸ τοῦ πέρατος αὐτῆς (τῆς ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας ὑπὸ τοῦ στρατευθέντος) ἄνευ σπουδαίου λόγου (ἄρθρ. 672 Α. Κ., τὸ ὁποῖον ἔχει ἤδη ἐφαρμογὴν μόνον ἐπὶ συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 38 Εἰσαγ. Νόμου Α. Κ. 2783|1941), ἐζήτησε τὰς ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ὀφειλομένας ἀποδοχάς του.

Ἀλλ' ἡ σχετικὴ ἀγωγὴ ἐπεδόθη μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 (ΕΕΔ 5, 283) ὁριζομένης διὰ τὴν περίπτωσιν ἀκύρου ἀπολύσεως ἀποκλειστικῆς προθεσμίας τριῶν μηνῶν ἀπὸ ταύτης καὶ ἐντεῦθεν ἐγεννήθησαν τὰ ἑξῆς ζητήματα:

α') Ἂν ἡ ἀνωτέρω περὶ τῆς ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς διάταξις ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου.

β') Ἂν ἡ ὑπὸ τὰς ἐκτεθείσας περιστάσεις συναφθεῖσα σύμβασις ἐργασίας εἶναι πράγματι τοιαύτη ὡρισμένου χρόνου.

Τὸ ἄρθρον 3 Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 (ΕΕΔ 5, 284) ὁρίζει τὰ ἑξῆς: Πᾶσα ἀξίωσις μισθωτοῦ, πηγάζουσα ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τυγχάνει ἀπαράδεκτος, ἐφ' ὅσον ἡ σχετικὴ ἀγωγὴ δὲν ἐκοινοποιήθη ἐντὸς τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἐπεξηγοῦσα ἡ αἰτιολογικὴ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἔκθεσις (ΕΕΔ 5, 287) τὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως, ἀναφέρει ταῦτα: Διὰ τοῦ ἄρθρου 3 ἐπικυροῦται ἡ ἐν τῇ νομολογίᾳ κρατήσασα ἄποψις ὅτι ἡ τρίμηνος ἀποκλειστικὴ προθεσμία ἐφαρμόζεται ἐπὶ πάσης ἀπολύσεως, ἀνεξαρτήτως τῆς διατάξεως, ἥτις παρεβιάσθη. Τὸ παρὸν ἄρθρον δὲν πρέπει νὰ λαμβάνεται ὡς βάσις διὰ τὴν δημιουργίαν ἀκυροτήτων τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας πέραν ἐκείνων, αἵτινες περιοριστικῶς καὶ εἰδικῶς καθορίζονται εἰς τοὺς διαφόρους νόμους, ὡς π.χ. κατὰ τὸν Ν. 118|1945.... Οὕτω τὸ ἄρθρον 3, ἰσχύει, ὅπου ὑπὸ διαφόρων νόμων καθορίζεται εἰδικῶς *περίπτωσις ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡρίστου διαρκείας*, ὡς εἶναι αἱ δύο προαναφερθεῖσαι τοῦ Ν. 118|1945, τοῦ Α. Ν. 241|1936 καὶ τοῦ Ν. Δ. 1739|1942, χωρὶς νὰ ἀπο-

---

ἦτοι ἐκτὸς τῆς ὥρας τῆς ἐπαγγελματικῆς κατοικίας του ἐπὶ πέντε μῆνας, ἐν Ἀθήναις δὲ παρείχετο αὐτῷ ὑπὸ τῶν ἐναγομένων, ὡς οὗτοι ὁμολογοῦσι, μόνον κατοικία. Συνεπῶς ὁ ἐνάγων δικαιοῦται δι' ἑκάστην διανυκτέρευσιν τὰ 4|5 τοῦ 1|25 τῶν μηνιαίων ἐκ δραχμῶν 420.000 ἀποδοχῶν του, ἤτοι δραχμὰς 2.016.000, δι' 8 ποσὸν δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ἀγωγὴ ὡς πρὸς τὸ περὶ τούτου αἴτημα αὐτῆς.

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὁρίζεται, ὅτι εἰς πάντα ἐργαζόμενον κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἐξαιρετέας ἐκ τοῦ Νόμου ἑορτὰς χορηγεῖται προσαύξησις συνισταμένη εἰς τὰ 75ο|ο ἐπὶ τοῦ ἡμερομισθίου του. Ὡς ἐκ τῆς διαδικασίας ἐβεβαιώθη, ὁ ἐνάγων κατὰ τὸ διάστημα τῆς ὑπηρεσίας του εἰργάσθη 13 Κυριακάς. Δικαιοῦται ὅθεν οὗτος διὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην δραχ. 382.000, δι' 8 ποσὸν δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ἀγωγὴ κατὰ τὸ περὶ τούτου αἴτημα αὐτῆς.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 672 Ἀστ. Κώδ. ἑκάτερον τῶν μερῶν δικαιοῦται κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν διὰ σπουδαῖον λόγον ὁποτεδήποτε, ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας. Ἡ διάταξις αὕτη οὐδαμῶς ἀντιτίθεται εἰς τὰς διὰ τοῦ ἄρθρ. 38 τοῦ εἰσαγωγικοῦ νόμου διατηρηθείσας ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἀστ. Κώδικος διατάξεις τῶν ἄρθρων 5 παρ. 1 τοῦ ν. 2112 καὶ 6 τοῦ Δ|τος τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, ἀλλ' ἁπλῶς συμπληροῖ ταύτας, διότι, ἐνῷ αὗται προβλέπουσι περὶ δύο μόνον περιπτώσεων λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας, τὸ ἄνω ἄρθρον 672 Α. Κ. προβλέπει καὶ περὶ ἄλλων περιπτώσεων, καθ' ἃς ὑφίσταται σπουδαῖος λόγος (Ἑρμηνεία Ἐναχ. Δικ. Κ. Καυκᾶ, σελ. 368). Ὡς ἐκ τῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας καὶ δὴ ἐκ τῶν προσαγομένων κλήσεων τοῦ ἐνάγοντος πρὸς ἀπολογίαν καὶ τῆς ἀπὸ 9.5.50 βεβαιώσεως τοῦ διαχειριστοῦ τοῦ Κοινοῦ Ταμείου ἐπιβατικῶν λεωφορείων γραμμῆς Θηβῶν—Ἀθηνῶν ἐβεβαιώθη, ὁ ἐνάγων ἐτιμωρήθη ἐν τῇ 24ῃ Ἰανουαρίου 1950 διὰ ποινῆς προστίμου δραχμῶν 30.000, διότι τὴν 21 Ἰανουαρίου 1950 καὶ 22 Ἰανουαρίου 1950 παρέλαβε ἐπιβάτας καθ' ὁδὸν καὶ δὲν ἐξέδωκε εἰσιτήρια, ἰδιοποιηθεὶς τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν. Διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἐτιμωρήθη καὶ τὴν 2 Μαρτίου 1950 διὰ ποινῆς προστίμου δραχμῶν 50.000. Ὁ λόγος οὗτος τῆς ἐπανειλημμένης ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ἰδιοποιήσεως τοῦ ἀντιτίμου τῶν εἰσιτηρίων εἶναι σπουδαῖος καὶ νομίμως οἱ ἐναγόμενοι, συμφώνως πρὸς τὴν προαναφερθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 672 Α.Κ., κατήγγειλαν τὴν σύμβασιν ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας. Συνεπῶς δέον, ὅπως ἀπορριφθῇ ἡ ἀγωγὴ ὡς ἀβάσιμος κατὰ τὸ αἴτημα περὶ καταβολῆς τῷ ἐνάγοντι δραχμῶν 420.000, λόγῳ ἀτάκτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ὡς ἐπίσης καὶ κατὰ τὸ αἴτημα περὶ καταβολῆς τῷ ἐνάγοντι τοῦ κατὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ Πάσχα τοῦ ἔτους 1950 χορηγουμένου δώρου, ἐφ' ὅσον ὁ ἐνάγων, ὡς ὁμολογεῖ, ἀπελύθη πρὸ τῶν ἑορτῶν Πάσχα, ἡ δὲ ἀπόλυσις του ὑπῆρξε κατὰ τὰ ἐκτεθέντα ἀνωτέρω νόμιμος.

Ἡ παροῦσα ἀπόφασις, αἰτήσει τοῦ νικῶντος διαδίκου, δέον νὰ κηρυχθῇ προσωρινῶς ἐκτελεστή, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 186α Πολ. Δικ., ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Ν. 2407|1940.

σκοπῇ καὶ εἰς τὴν δημιουργίαν καὶ ἄλλων λόγων ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἀδιαφόρως ἐλλείψεως λογικοῦ συνδέσμου τῆς αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως πρὸς τὴν διάταξιν, ὅταν ἐπεξηγῇ ὅτι δὲν ἔχει σκοπὸν δημιουργίας ἄλλων λόγων ἀκυρότητος ἐκτὸς τῶν ἀναφερομένων εἰς τοὺς εἰδικοὺς νόμους (δύναται νὰ ὑπονοηθῇ πράγματι τοιοῦτον τι ἐκ τῆς διατάξεως, ἡ ὁποία ἁπλῶς ἀναφέρεται εἰς ἄκυρον καταγγελίαν καὶ τὸ πότε εἶναι ἄκυρος διαγράφουν οἱ νόμοι;), χρήσιμον εἶναι νὰ προσεχθῇ, ὅτι ἡ αἰτιολογικὴ ἔκθεσις ἀναφέρεται ὡς ἐφαρμοζομένην τὴν διάταξιν μόνον *ἐπὶ συμβάσεων ἀορίστου διαρκείας*

Τοῦτο εἶναι λογικὸν ἐπακόλουθον τῆς ἀρχῆς ὅτι οἱ περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἰδικοὶ ἐργατικοὶ νόμοι (ἐν οἷς καὶ τὸ Ν.Δ. 8|11|5|1946) ἀναφέρονται κατὰ κανόνα εἰς τὰς ἀορίστου χρόνου συμβάσεις.

Αἱ συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου (ὑπὸ τὴν παραφύλαξιν τοῦ ἄρθρου 8 Ν. 2112|1920 διέπονται ὑπὸ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου (ἤδη ἄρθρ. 669, 672 Α. Κ.), καὶ οὔτε ὁ δικαιολογητικὸς λόγος τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 προσιδιάζει εἰς συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου, κατὰ τὰς ὁποίας καὶ γνωστὸς εἶναι ὁ χρόνος λήξεως αὐτῶν (ἄρθρ. 669 Α. Κ.) καὶ ἡ ἐκ τῆς προώρου καὶ ἀναιτίου λύσεως ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου.

Βεβαίως καὶ ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 672 Α. Κ., ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρξῃ σπουδαῖος λόγος λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἡ καταγγελία λογίζεται ἄκυρος (πρβλ. Κ. *Δημάκην*, ΕΕΔ 9, 99, σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 386 ἑπ. καὶ τοὺς ἐν αὐταῖς ἀναφερομένους), ἀλλὰ τὸ ζήτημα δὲν εἶναι, ὅτι πᾶσα ἄκυρος καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ὑπάγεται εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν προθεσμίαν ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἀλλὰ ποία, κατ' ἀρχήν, σύμβασις ἐργασίας, τῆς ὁποίας ἡ καταγγελία εἶναι ἄκυρος, ὑπάγεται εἰς αὐτήν. Ὑπὸ τοιαύτην ἔννοιαν πρέπει νὰ ἐννοηθῇ καὶ ἡ ἄποψις τῆς Α. Π. 576|1918 (εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 8, 96), κατὰ τὴν ὁποίαν ἐκ τῆς γενικότητος τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 προκύπτει, ὅτι ἡ προθεσμία ἐφαρμόζεται ἐπὶ πάσης ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας, ἀδιακρίτως ἂν προέρχεται αὕτη ἐκ παραβάσεως ἐργατικοῦ νόμου ἢ ὀφείλεται εἰς ἄλλον τινὰ λόγον (ἐπρόκειτο περὶ παραβάσεως τοῦ ἄρθρ. 281 Α. Κ., ἤτοι ἀπολύσεως γενομένης κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος).

Αὕτη εἶναι ἡ ἄποψις τῆς καταχωρουμένης κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως (πρβλ. καὶ συμφώνους Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1169|1947, εἰσηγητὴς *Κ. Ἀλεβιζάκης*, ΕΕΔ 6, 247, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 193|1949, εἰσηγητὴς *Π. Παπαχωνσταντίνου*, ΕΕΔ 8, 585).

Ἀφοῦ οὕτως ἐλύθη ὑπὸ τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως τὸ πρῶτον ζήτημα, χωρεῖ αὕτη περαιτέρω εἰς τὴν ἔρευναν τοῦ συνεπομένου πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀνωτέρω διατάξεως ζητήματος, ἂν ἡ ἐν προκειμένῳ σύμβασις τοῦ ἀντικαταστάτου στρατευθέντος λογίζεται ὡς σύμβασις ὡρισμένου χρόνου. Ἀρνητικῶς ἐπ' αὐτοῦ ἀποφαίνεται ἡ ἀπόφασις (βλ. ἐπὶ τοῦ ζητήματος ΕΕΔ 8, 593 ἑπ., ἔνθα νομολογία καὶ σημειώσεις μας).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2195|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ε. Μαλλιάρας**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Φ. Μαρνέλης, Ἰ. Καποδίστριας

Ἡ ἀγωγή, ἀντικειμένου ἔχει τὴν καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐνάγοντος, λόγῳ ὑπερημερίας τῆς ἐναγομένης, ἐγκειμένης εἰς τὸ ὅτι δὲν δέχεται αὕτη τὰς ὑπηρεσίας του, καίτοι ἡ συνδέουσα αὐτὴν μετὰ ταῦτα σύμβασις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου δὲν ἔληξε, ἡ δὲ καταγγελία ὑπ' αὐτῆς τῆς συμβάσεως ἐργασίας γενομένη διὰ μὴ σπουδαῖον λόγον (Α.Κ. 672) εἶναι ἄκυρος. Ἀλλ' ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν.Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946, καθ' ἣν πᾶσα ὁξίωσις μισθωτοῦ, πηγάζουσα ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τυγχάνει ἀπαράδεκτος, ἐφ' ὅσον ἡ σχετικὴ ἀγωγὴ δὲν ἐκοινοποιήθη ἐντὸς τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐφαρμογὴν ἔχει μόνον ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ τοιούτων ὡρισμένου χρόνου (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1169|1947, ΕΕΔ 6, σ. 247) καὶ ἑπομένως ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγομένης ὅτι εἶναι ἀπαράδεκτος, ὡς ἐκπροθέσμως ἐπιδοθεῖσα, ἡ ἀγωγή, ἤτοι μετὰ πάροδον τῆς κατ' ἄρθρον 3 τοῦ Ν.Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 118 κλπ» τριμήνου ἀποκλειστικῆς προθεσμίας, θὰ εἶναι νόμῳ βάσιμος μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν δὲν ἤθελε βεβαιωθῇ ὅτι ὁ ἐνάγων εἶχε προσληφθῇ ἐπὶ συμβάσει ὡρισμένου χρόνου, ὡς ἰσχυρίζεται οὗτος, ἀλλ' ἐπὶ τοιαύτῃ ἀορίστου χρόνου, ὡς ἰσχυρίζεται ἐν συνεχείᾳ τῶν προτάσεών της ἡ ἐναγομένη.

Κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν μας ὁ ἐνάγων προσελήφθη μὲν εἰς ἀναπλήρωσιν τοῦ στρατευθέντος συναδέλφου του Π. Μ., ἀλλ' οὐδαμῶς δύναται νὰ θεωρηθῇ ἡ σύμβασις ἐργασίας αὕτη ὡς ὡρισμένου χρόνου, διότι θὰ ἐθεωρεῖτο τοιαύτη μόνον, ἐάν, καθ' ὃν χρόνον ἐστρατεύθη ὁ εἰρημένος, ἦτο γνωστὴ ἡ ἀκριβὴς διάρκεια τοῦ χρόνου τῆς ἐν τῷ στρατεύματι καὶ ἐν προκειμένῳ τῆς ἐν τῷ Β. Ναυτικῷ ὑπηρεσίας τούτου, δεδομένου ὅμως ὅτι κατὰ κοινὴν πεῖραν οὐ μόνον κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, καθ' ἃ, ὡς ἐκ τοῦ ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος, ἡ ἐν τοῖς πολεμικοῖς ὅπλοις διάρκεια τῆς στρατεύσεως τῶν στρατευθέντων ἦτο διπλασία καὶ τριπλασία τῆς κανονικῆς, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰ μὴ ἐμπόλεμα τοιαῦτα, ἡ παραμονὴ τῶν στρατευσίμων ὑπὸ τὰ ὅπλα ποτὲ δὲν ἦτο ἰσόχρονος πρὸς τὴν ἐκ τοῦ νόμου θητείαν των, ἡ πρόσληψις τοῦ ἐνάγοντος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἐγένετο ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ἀλλ' ἐπὶ τοιαύτῃ ἀορίστου χρόνου. Ἀφοῦ δέ, κατὰ τὸν βάσιμον ἰσχυρισμὸν τῆς ἐναγομένης, ἡ ἀγωγὴ ἐπεδόθη τὴν 22 Μαρτίου 1950, ἤτοι μετὰ τὴν πάροδον τῆς τριμήνου ἀποσβεστικῆς τοῦ δικαιώματος προθεσμίας ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως (γενομένης, ὡς ἐλέχθη, τὴν 19|11|1949), τυγχάνει ἀπαράδεκτος καὶ ἀπορριπτέα αὕτη, συνῳδὰ τῇ εἰρημένῃ διατάξει τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν.Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1945, κατὰ τὴν εἰρημένην ἔνστασιν τῆς ἐνανομένης (λαμβανομένης, ἄλλως τε, ὑπ' ὄψιν αὐτεπαγγέλτως).

ΑΠΟΧΗ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΕΚ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Σύλληψις ὑπὸ τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς καὶ τύχη συμβάσεως

Ἔννοια ἄρθρου 5 Ν. 2112|1920.—Μὴ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐκ τῆς δι' ἄλλον λόγον πλὴν ἀσθενείας, στρατεύσεως, λοχείας, ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας.—Κρίσις δικαστοῦ κατὰ καλὴν πίστιν.

Ἱσταμένη ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀντιπάλων καὶ ἐν τῇ νομολογίᾳ τοῦ Ἀκυρωτικοῦ (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 9, 681) ἀπόψεων περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ πασιγνώστου πλέον καταστάντος ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2112|920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας Ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ἀκολουθεῖ τὴν λύσιν τῆς Α. Π. 356|1949 (εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 8, 547) καὶ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῆς θεωρεῖ ὡς μὴ λυθεῖσαν ἐκ μέρους μισθωτοῦ τὴν σύμβασιν ἐργασίας αὐτοῦ, δι' ἀποχῆς του ἐκ τῆς ἐργασίας δι' ἄλλον λόγον, πλὴν ἀσθενείας τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 2112|1920, εἰς τὴν ὁποίαν μόνον περιορίζουν τὴν μὴ λύουσαν τὴν σύμβασιν ἐργασίας αἱ νεώτεραι ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου (βλέπε ΕΕΔ 9, 681), αἱ ὁποῖαι ἀπεμακρύνθησαν τῆς ἀπόψεως ἐκείνης τοῦ Ἀρείου Πάγου, τὴν ὁποίαν ἀκολουθεῖ ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις.

Εὐνόητοι εἶναι αἱ διαφοραί, ὄχι μόνον ἀπὸ ἀπόψεως δικαιώματος ἀποζημιώσεως Ν. 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν. 4558|1930, καὶ τοῦ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 καὶ ἐπὶ ἐργατῶν κλπ., ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἐκείνης ἐφαρμογῆς τοῦ ἐπιβάλλοντος ἄλλως ἀκυρότητα καταγγελίας συ βάσεως ἐργασίας ἄρθρου 9 Ν. 118|1945, ὡς ἐπεξετάθη καὶ ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 ΕΕΔ 8, 961), συνέπειαι ἐκ τῆς παραδοχῆς αὐτῆς ἢ ἐκείνης τῆς ἐκδοχῆς περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τοῦ νόμου.

Ἐνώπιον δὲ τοιούτων διαφόρων κατ' ἀποτέλεσμα ἀντιθέτων λύσεων, αἱ ὁποῖαι εὑρίσκοιν ἀπήχησιν ἐν τῇ νομολογίᾳ μετὰ τὰς γνωστὰς καὶ ἀντιθέτους πρὸς ἀλλήλας ἀρεοπαγιτικὰς ἀποφάσεις, δὲν συγχωρεῖται πλέον, ἀπὸ νομοθετικῆς πλευρᾶς, παράτασις τῆς ἐπικινδύνου αὐτῆς διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν συναλλαγῶν ἀσταθείας τοῦ δικαίου, ἡ ὁποία διεμορφώθη.

Ἀνεξαρτήτως τοῦ ζητήματος ποία ἄποψις εἶναι ἡ ὀρθοτέρα, δὲν νομίζει τις, ὑγιῶς σκεπτόμενος, ὅτι πρέπει νὰ ἐξαρτᾶται ἡ ἀναγνώρισις ἢ μὴ τῆς ὑπάρξεως δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἀντιστοίχων ὑποχρεώσεων τοῦ ἐργοδότου ἐκ τῆς υἱοθετουμένης ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ τῆς οὐσίας αὐτῆς ἢ ἐκείνης τῆς νομολογηθείσης λύσεως περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ τόσας ἀμφισβητήσεις γνωμῶν προκαλοῦντος ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2112.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2388|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ν. Οἰκονόμου**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Ἐλευθερίου, Δ. Τρίμης

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ἐκθέτει ὁ ἐνάγων ὅτι, ὑπηρετῶν ἀπὸ ἐτῶν παρὰ τῇ ἀντιδίκῳ του, ὡς ὑπάλληλος, συνελήφθη τὴν 16-9-1949 παρὰ τῶν Ἀστυνομικῶν Ἀρχῶν, ὡς ἐνεχόμενος εἰς ἀνατρεπτικὴν δρᾶσιν καὶ ἐκρατήθη ὡς ὑπόδικος ἐν Μακρονήσῳ μέχρι τῆς 18-1-1950, ὅτε, διακοπείσης τῆς προφυλακίσεώς του, ἀπεφυλακίσθη καὶ ἐνεφανισθη τὴν ἑπομένην πρὸς ἐπανάληψιν τῆς ὑπηρεσία., πλὴν ὅμως δὲν ἐγένετο δεκτὸς παρὰ τῆς ἐναγομένης, θεωρησάσης, βάσει τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 2112, τὴν σύμβασιν ἐργασίας σιωπηρῶς λυθεῖσαν ἐκ μέρους του. Ζητεῖ δὲ ὁ ἐνάγων, ὅπως ὑποχρεωθῇ ἡ ἀντίδικός του νὰ τῷ καταβάλῃ ἀπὸ τῆς 19|1|1950 καὶ ἐφεξῆς μέχρι τῆς ἀγωγῆς ἀποδοχάς του.

Περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 2112 διάφοροι ὑπεστηρίχθησαν ἀπόψεις, ὧν ἡ ἐνταῦθα ἐπανάληψις παρέλκει (βλέπε περὶ αὐτῶν ἐν ΕΕΔ, τόμος 9, σ. 445, 480, 681 καὶ ΕΕΝ ιδ' σ. 4 καὶ 184, ιε' σ. 49, ιστ' σ. 102 καὶ 484). Ἐκ τούτων ἡμεῖς ἀκολουθοῦμεν τὴν γενομένην δεκτὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 356|49 Α.Π. (ΕΕΔ 8, 547) καθ' ἣν, ὅταν ἡ ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ὀφείλεται εἰς ἄλλην (πλὴν ἀσθενείας, λοχείας καὶ στρατεύσεως) ἀνυπαίτιον αἰτίαν, εἰς τὸν δικαστὴν ἀπόκειται νὰ κρίνῃ βάσει τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως (ἄρθρον 200 Α.Κ.), ἐκτιμῶντος τὰς ἑκάστοτε εἰδικὰς περιστάσεις καὶ συνθήκας, ὑφ' ἃς συνετελέσθη ἡ ἀποχή, ἐὰν τὸ χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ διήρκεσεν αὕτη, ἢ ἡ αἰτία, ἥτις τὴν προεκάλεσε, δύνανται νὰ ἐκτιμηθῶσιν ὡς συνιστῶντα σιωπηρὰν δήλωσιν βουλήσεως τοῦ ἀπέχοντος μισθωτοῦ περὶ λύσεως τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους του. Τὴν ἑρμηνείαν ταύτην θεωροῦμεν μᾶλλον σύμφωνον πρός τε τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου, ἀποβλέποντος κυρίως, ἂν μὴ ἀποκλειστικῶς, εἰς τὴν προστασίαν τοῦ μισθωτοῦ καὶ γενικώτερον πρὸς τὸ κοινὸν περὶ δικαίου αἴσθημα, ἀποτρέπουσαν δὲ λύσεις ἀτόπους καὶ σκληράς, ὡς νὰ θεωρηθῇ καταγγελίας τὴν σύμβασιν ἐργασίας μισθωτός, ὅστις οὐχὶ ἠθελημένως, ἀλλ' ἐξ ἀνωτέρας βίας, ἀπέσχε τῆς ἐργασίας του καὶ δὴ ἐπὶ μίαν καὶ μόνον ἡμέραν.

Τῆς ἐναγομένης συνομολογούσης τὸ ἱστορικὸν τῆς ἀγωγῆς ἐρευνητέον κατὰ πρῶτον ἂν ἡ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του ἀποχὴ τοῦ ἐνάγοντος ὀφείλεται εἰς ὑπαιτιότητα ἢ μὴ αὐτοῦ, ἤτοι, ἐὰν οὗτος διέπραξε πράγματι τὸ ἀδίκημα, δι' ὃ συνελήφθη ὑπὸ τῶν Ἀστυνομικῶν Ἀρχῶν καὶ ἐκρατήθη ἐν ὑποδικίᾳ. Τὰ σχετικὰ στοιχεῖα, ἅτινα τίθενται ὑπ' ὄψιν ἡμῶν, δὲν εἶναι ἱκανὰ πρὸς σχηματισμὸν κρίσεως κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἀσφαλοῦς, ἄλλως τε δὲ ἡ κρίσις αὕτη ἀνήκει εἰς τὸ ἁρμόδιον Δικαστήριον, οὗτινος καταδικαστικὴ μὲν ἀπόφασις θὰ ἔλυε τὸ ζήτημα ὑπὲρ τῆς ὑπαιτιότητος τοῦ ἐνάγοντος (πρβλ. Α.Π. 237|39, ΕΕΝ στ' 487), ἀθωωτικὴ δὲ ὑπὲρ τῆς μὴ ὑπαιτιότητος.

Ὄντες ὑποχρεωμένοι νὰ κρίνωμεν ἐκ τῶν ἐνάντων, ἐντεῦθεν δὲ ἀποκλειομένης τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 172 Πολ. Δικ. ἀναβολῆς τῆς δίκης μέχρι οὗ ἀποφασίσῃ κατὰ τὰ προρρηθέντα, τὸ ἁρμόδιον Δικαστήριον περὶ τῆς ἐνοχῆς ἢ μὴ τοῦ ἐνάγοντος, δέον ν' ἀχθῶμεν, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν γενικῶν κανόνων, εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι, ἐφ' ὅσον δὲν ὑφίσταται εἰς βάρος του καταδικαστικὴ ἀπόφασις, εἶναι οὗτος ἄθῳος τῆς ἀποδι-

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΣΤΡΑΤΕΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΩΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Έννοια σχετικών νομοθετικών διατάξεων καὶ δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ

Σύμβασις ἐργασίας ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτικῶν.—Χαρακτηρισμὸς ὡς τοιαύτης ὡρισμένου χρόνου κατὰ νόμον. - Νομοθετικὴ προστασία Ν. 3514|1928 —Ἰσχὺς διὰ μισθωτοὺς ἀορίστου διαρκείας.— Κείμεναι νομοθετικαὶ διατάξεις διὰ μισθωτοὺς ὡρισμένου χρόνου καὶ ἔννοια.—Δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ.

Πρέπει νὰ εἶναι ἀναμφισβήτητον, ὡς εἶναι καὶ ἡ ἄποψις τῆς κατωτέρω προεδρικῆς ἀποφάσεως, ὅτι ὁ Ν. 3514|1928 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως», ἀπὸ τῆς πρώτης εἰσαγωγῆς του, ἀφεώρα τόσον διὰ τὸ δικαίωμα τῆς παροχῆς ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς στρατεύσεως, ὅσον καὶ διὰ τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἐπαναπρόσληψιν μετὰ τὴν ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσιν, συμβάσεις ἀορίστου χρόνου (βλέπε ἐκτενέστερον σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 7, 792, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Ἐξ ἄλλου, ἡ πρὸ τοῦ Ν. 519|1948 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 3514» (ΕΕΔ 7, 60) προστασία παροχῆς ἐπιδομάτων μισθοῦ δὲν ἀφεώρα εἰς τοὺς ὡς κληρωτοὺς στρατευομένους μισθωτούς, ἀλλὰ μόνον εἰς τοὺς ἐφέδρους (βλέπε σαφῆς ἄρθρ. 2 Α.Ν. 1843|1939 καὶ Α.Ν. 500|1945, ΕΕΔ 4, 448).

Διάσπασις τῆς ἀρχῆς ταύτης τοῦ νόμου, ὅτι δηλαδὴ οὗτος καλύπτει μόνον συμβάσεις ἀορίστου χρόνου, ἐπῆλθε διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Α.Ν. 1843|1939, κατὰ τὸ ὁποῖον «εἰς ὑπηρετοῦντας ἐπὶ συμβάσει ἐπιχειρήσεις καὶ ἐργασίας ἐν γένει, ἀπασχολούσας τὸ ἐν ἄρθρῳ 5 τοῦ Ν. 3514 προσωπικὸν καὶ ἔχοντας συμπληρώσει τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ χρονικὰ ὅρια ἐργασίας, ἐν περιπτώσει στρατεύσεως των παρέχονται τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ ἐπιδόματα, ἐφ' ὅσον ἡ ἀμοιβή των εἶναι παγίως καθωρισμένη καὶ καταβάλλεται καθ' ὡρισμένα χρονικὰ διαστήματα, ἐκτὸς ἂν δι' ἑτέρων διατάξεων παρέχεται μεῖζον τῆς τοῦ νόμου προστασία».

Ἀλλά, διὰ νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν ἡ διάταξις αὕτη, ὡς καὶ ὁ ἄλλος Ν. 3514|1928 ὡς πρὸς τὴν ὑποχρέωσιν παροχῆς ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, προϋπετίθετο (πρὸ τοῦ Ν. 519|1948), ὅτι θὰ ἐκαλεῖτο ὁ μισθωτὸς ὡς ἔφεδρος, κατὰ τὰ ἄνω σημειωθέντα.

Περαιτέρω τὰ ἐκδοθέντα καὶ μνημονευόμενα ὑπὸ τῆς προεδρικῆς ἀποφάσεως νομοθετήματα (Ν.Δ. 417|41, Ν.Δ. 650|41, Ν.Δ. 1336|41), σαφῶς ἐξ αὐτῶν προκύπτει, ὅτι ἀφεώρων καὶ ταῦτα μόνον ἐφέδρους (πρβλ. καὶ Α. Π. 53|1950, εἰσηγητὴς Ν. *Πλατύκας*, ΕΕΔ 9, 204).

Ἐχρειάσθη μάλιστα διὰ τὸ στρατευόμενον προσωπικὸν Δημοσίου, Δήμων, Κοινοτήτων καὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, εἴτε τοῦτο συνδέεται διὰ σχέσεως τοῦ δημοσίου, εἴτε τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου (ἄρθρ. 1 Ν. 986|1949, ΕΕΔ 8, 606), νὰ γίνῃ εἰδικὴ ρύθμισις διὰ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ἀνωτέρω Νόμου 986|1949, κατὰ τὸ ὁποῖον «αἱ διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 417|1941 περὶ τακτοποιήσεως τῆς καταστάσεως τῶν στρατευθέντων ἐπὶ συμβάσει ὑπαλλήλων ἔχουν ἐφαρμογὴν καὶ διὰ τοὺς ὡς κληρωτοὺς στρατευομένους καὶ ἡ ἰσχὺς τῆς διατάξεως ταύτης ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. 519|1948.

Ἀλλὰ τὰ ἐν λόγῳ νομοθετήματα εἶναι ἄσχετα πρὸς τὴν ὑποχρέωσιν παροχῆς ἐπιδομάτων μισθοῦ, ἄλλον σκοπὸν ἐξυπηρετοῦν: Τὴν ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας μετὰ τὴν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσιν, μετὰ παράτασιν τοῦ χρόνου λήξεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀκριβῶς δὲ ἡ αὐτοδικαίως, κατὰ τὸ μόνον ἄρθρον τοῦ Ν. Δ. 417|1941 παράτασις τοῦ χρόνου διαρκείας τῆς συμβάσεως, ἐφ' ὅσον χρόνον διήρκεσεν ἡ εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ ὑπηρεσία των μισθωτῶν ὡς ἐφέδρων ἐπιβεβαιοῖ τὴν ἀρχὴν τοῦ δικαίου, ὅτι ἄνευ αὐτοῦ θὰ ἔληγε ἡ σύμβασις, κατὰ τὰ περὶ ἀνυπαιτίου ἀδυναμίας παροχῆς τοῦ ἑνὸς τῶν συμβαλλομένων ἰσχύοντα (βλέπε σχετικῶς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 7, 792 ἑπ.).

Ἂν ταῦτα ἔχουν ὀρθῶς οὕτω, ἀπομένει μόνον ἡ ἔρευνα ποίαν ἔννοιαν δύναται νὰ ἔχῃ ἡ διάταξις

δομένης αὐτῷ πράξεως καὶ συνεπῶς ἡ ἐκ τῆς ἐργασίας του ἀποχή του ἀνυπαίτιος. Τὸ συμπέρασμα δὲ τοῦτο ἐπιτυγχάνεται κατ' οὐσίαν α) ἐκ τῆς ἐν ἀντιγράφῳ προσαγομένης βεβαιώσεως τοῦ Διοικητοῦ Ε.Φ.Ε. καὶ τοῦ παραρτήματος Ε.Φ. Μακρονήσου, καθ' ἣν ὁ ἐνάγων, διαρκούσης τῆς ἐν Μακρονήσῳ παραμονῆς του, εἰργάσθη μετ' ἐξαιρετικοῦ ζήλου εἰς τὸ Γραφεῖον ἐθνικῆς καὶ ἠθικῆς ἀγωγῆς τῆς Μονάδος τῶν Σ.Φ.Μ., βοηθήσας εἰς τὸν ἐθνικὸν φρονηματισμὸν τῶν συγκρατουμένων του, ἡ ὅλη του δὲ διαγωγὴ ὑπῆρξεν ἀπὸ πάσης πλευρᾶς ἀρίστη καὶ ὅλαι αἱ πράξεις καὶ ἐνέργειαί του μαρτυροῦν ἄνθρωπον ἔχοντα ἐπίγνωσιν τῆς ἀποστολῆς του ὡς ἀγνοῦ Ἕλληνος καὶ β) ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἀναβληθείσης διὰ κρείσσονας ἀποδείξεις τῆς ἐνώπιον τοῦ ἐκτάκτου Στρατοδικείου Ἀθηνῶν δίκης του διετάχθη ἡ διακοπὴ τῆς προφυλακίσεώς του.

Τούτου τεθέντος, ὅτι δηλαδὴ ἡ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀποχὴ εἶναι ἀνυπαίτιος καὶ δεδομένου ὅτι ὁ ἐνάγων ὑπηρέτει παρὰ τῇ ἀντιδίκῳ του ἀπὸ τοῦ ἔτους 1940 ἢ ἔστω ἀπὸ τοῦ 1942, πρὸς δὲ ὅτι ἡ ἐναγομένη διατηρεῖ, ὡς γνωστόν, μέγαν ἀριθμὸν ὑπαλλήλων καὶ συνεπῶς ἡ ἀπουσία ἑνὸς ἐξ αὐτῶν οὐδεμίαν βεβαίως δυσχέρειαν θὰ προεκάλει εἰς τὴν ὁμαλὴν καὶ ἀπρόσκοπτον διεξαγωγὴν τῆς ὑπηρεσίας, ἕνεκα τῆς ὁποίας δυσχερείας νὰ μὴ δύναται ν' ἀναμείνῃ τὴν ἐκκαθάρισιν τῆς θέσεως τοῦ ἐνάγοντος καὶ νὰ προσλάβῃ ἕτερον ἀντ' αὐτοῦ, ἡ καλὴ πίστις ἐπιβάλλει, ὅπως τὴν ἀποχὴν τοῦ ἐνάγοντος κρίνωμεν ὡς μὴ συνιστῶσαν σιωπηρὰν δήλωσιν βουλήσεώς του περὶ λύσεως τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους του. Ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγομένης ὅτι συγχρόνως πρὸς τὸν ἀντίδικόν της καὶ ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας ἀπέσχον τῆς ἐργασίας των καὶ τεσσαράκοντα ἕτεροι ὑπάλληλοί της καὶ συνεπῶς δὲν ἠδύνατο ν' ἀναμείνῃ τὴν ἐπάνοδόν του, προσλαβοῦσα ἀντ' αὐτοῦ ἕτερον, παρέμεινεν ἁπλοῦς ἰσχυρισμός, οὐδόλως βεβαιωθεὶς ἐκ τῆς διαδικασίας.

τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Α. Ν. 1843|1939, ἡ ὁποία ἀναφέρεται εἰς ὑποχρέωσιν παροχῆς ἐπιδομάτων μισθοῦ καὶ τῶν ἐν συμβάσει καὶ εἰς τίνας ἤδη ἀνωφέρεται.

Ἂν ἐδεχόμεθα ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦτο τοῦ νόμου ἠγνόησε τὴν γενικὴν ἀρχὴν τοῦ δικαίου καὶ καθιέρωσε ἐν τούτοις δικαίωμα παροχῆς ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ ἣν διάρκειαν τῆς στρατεύσεως, ἀνεξαρτήτως ἂν ἡ σύμβασις ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ ὡς λυθεῖσα, κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον, μόνον τότε εὑρίσκομεν μίαν λογικὴν ἐξήγησιν τῆς διατάξεως, διότι θὰ ἦτο πράγματι ἀσυνδύαστος ὁ ἐπὶ τῶν συμβάσεων ἰσχύων κανὼν ἐπὶ ἀδυναμίας παροχῆς πρὸς τὴν ὑποχρέωσιν καταβολῆς ἐπιδομάτων μισθοῦ.

Ὁ Νόμος 3514|1928 κινεῖται ὡς πρὸς τοῦτο τοὐλάχιστον δυαλῶς, ἀφοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 1 αὐτοῦ θεσπίζει τὸ ἀδιάλυτον τῆς συμβάσεως καὶ ἐν συνεχείᾳ διὰ τοῦ ἄρθρου 5 αὐτοῦ τὴν ὑποχρέωσιν παροχῆς ἐπιδομάτων μισθοῦ.

Πρέπει, ἄρα, νὰ δεχθῶμεν, ἵνα γίνῃ δυνατὴ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου (ἄρθρ. 3 Α. Ν. 1843|1939), ὅτι ὁ Νομοθέτης αὐτοῦ, ἀδιαφορήσας πρὸς τὰς γενικὰς τοῦ δικαίου ἀρχάς, ἐπέβαλεν, ὡς εἶδος ἐμπορικοῦ βάρους, τὴν ὑποχρέωσιν παροχῆς ἐπιδομάτων μισθοῦ, καὶ εἰς τοὺς κατὰ τὴν στράτευσιν αὐτῶν διατελοῦντας ἐπὶ συμβάσει ὡρισμένου χρόνου, ὑπὸ μόνην προϋπόθεσιν νὰ ἔχουν συμπληρώσει τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 τοῦ Ν. 3514 χρονικὰ ὅρια ὑπηρεσίας (ἑξάμηνον) καὶ νὰ διατηροῦν τὸ ἀπαιτούμενον ὑπὸ τοῦ Ν. 3514 προσωπικὸν αἱ ὑπόχρεοι ἐξ αὐτοῦ ἐπιχειρήσεις.

Περαιτέρω, ἀφοῦ διὰ τοῦ ἐπακολουθήσαντος Νόμου 519|1948 (ΕΕΔ 7, 60) τὸ δικαίωμα παροχῆς ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 Ν. 3514, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 αὐτοῦ, ἐπεξετάθη καὶ ἐπὶ τῶν κληρωτῶν, προκύπτει ἐκ τοῦ περιεχομένου τοῦ τροποποιητικοῦ τούτου νόμου, ὅτι ἡ τροποποίησις τοῦ εἰς ὃν ἡ παραπομπὴ νόμου ἐπετελεῖτο καὶ τοιαύτην τοῦ παραπεμπόντος ὡς πρὸς τὸ συμπληρωματικὸν αὐτῷ κείμενον (ἄρθρ. 3 Α. Ν. 1843|1939, *Οἰκον.* Στοιχεῖα § 5, πρβλ. καὶ ἄρθρ. 5 Ν. 519|48, καθ' ὃ «... τυγχάνουσι τῆς ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου *καὶ τῶν προγενεστέρων* τούτου παρεχομένης προστασίας»).

Ἑπομένως κατὰ τὸ ἰσχύον ἤδη νομοθετικὸν καθεστὼς τὰ ἐν ἄρθρῳ 5 τοῦ Ν. 3514|1928, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 Ν. 519|1948, ἐπιδόματα μισθοῦ παρέχονται καὶ εἰς τοὺς ὑπηρετοῦντας ἐπὶ συμβάσει εἰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐργασίας ἐν γένει, ἀπασχολούσας τὸ ἐν ἄρθρῳ 5 τοῦ Ν. 3514 προσωπικόν, ἀδιαφόρως ἰδιότητος ὡς ἐφέδρων ἢ κληρωτῶν.

Αὕτη εἶναι, ἂν δὲν κάμνωμεν λάθος, ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ νόμου. (Σχετικαὶ ἐπὶ τοῦ θέματος αἱ Πρόεδροι Πρωτ. Πειραιῶς 1002|1949, Πρόεδρος *Κ. Καρμάλης*, ΕΕΔ 8, 506, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 4291|1950, προεδρεύων *Β. Φαρμακίδης*, ΕΕΔ 9, 363).

Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 1053|1950

Διαδικασία Ν. 3514 «κατ' ἔφεσιν»

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. Κ. Παπαμιχαλόπουλος

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Τρίκας, Π. Μισθός

Ὁ ἐφεσίβλητος Ἐκπαιδευτικὸς Σύνδεσμος Ἐπιστημόνων καὶ Μηχανικῶν λειτουργεῖ ἐπὶ τῇ βάσει κανονισμοῦ ἐγκεκριμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ ὁποίου καὶ ὑπάγεται. Βάσει τοῦ κανονισμοῦ τούτου τὸ Διοικητικὸν αὐτοῦ Συμβούλιον δι' ἀποφάσεώς του προσλαμβάνει κατ' ἔτος τὸ ἀναγκαῖον αὐτῷ διδακτικὸν προσωπικὸν δι' ἐν σχολικὸν ἔτος, ὅπερ ἄρχεται τὴν 1ην Ὀκτωβρίου ἑκάστου ἔτους καὶ λήγει τὴν 30ὴν Ἰουνίου τοῦ ἑπομένου. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους 1946 ὁ ἐφεσίβλητος Σύνδεσμος ἵδρυσε καὶ πρότυπον Ἐπαγγελματικὴν καὶ Οἰκοκυρικὴν Σχολὴν Θηλέων, ὡς καὶ Σχολὴν Ἀρχιτεκτόνων, καταργηθεῖσαν ὅμως μετ' ὀλίγον χρόνον. Ἕνεκα τούτου ἔλαβεν ἀνάγκην καὶ προσθέτου ἐκπαιδευτικοῦ προσωπικοῦ, προσέλαβε δὲ διὰ τοῦτο καὶ τὸν ἐκκαλοῦντα διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν σχεδίων, μηχανολογίας καὶ μηχανοτεχνίας. Οὗτος εἰργάσθη ἐκτοτε συνεχῶς οὐ μόνον μέχρι τῆς 30-6-46, ὅτε ἔληξε τὸ σχολικὸν ἔτος 1945—1946, ἀλλὰ καὶ μέχρι 3-8-46 καὶ τοῦτο διότι τὸ σχολικὸν ἔτος τῆς Προτύπου Ἐπαγγελματικῆς καὶ Οἰκοκυρικῆς Σχολῆς Θηλέων, εἰς ἣν ἐδίδασκε, παρετάθη μέχρι τότε, ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, διὰ νὰ συμπληρωθῇ ὁ κύκλος τῶν μαθημάτων τῆς Σχολῆς ταύτης, ἤτις, καθ' ἃ ἐλέχθη, μόλις ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου 1946 εἶχεν ἀρχίσει νὰ λειτουργῇ. Μετὰ ταῦτα καὶ συγκεκριμένως τὴν 19-9-46 ὁ ἐκκαλῶν ὑπέβαλεν αἴτησιν καὶ ἐζήτησεν, ὅπως ὁ ἐφεσίβλητος Σύνδεσμος ἐπαναπροσλάβῃ αὐτὸν ὡς καθηγητὴν καὶ διὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1946—1947, τὸ Διοικητικὸν δὲ Συμβούλιον συνῆλθεν εἰς συνεδρίασιν καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 239|15-10-46 ἀποφάσεώς του, μεταξὺ ἄλλων, ἐπαναπροσέλαβε καὶ τοῦτον, ὡς ἐπιμελητήν, διὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1946—1947. Ἔκτοτε εἰργάσθη συνεχῶς καὶ πάλιν οὗτος μέχρι τοῦ Ἰουνίου 1947, ὁπότε ἐκλήθη ὡς κληρωτὸς τῆς κλάσεως τοῦ ἔτους 1943 εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ καὶ τὴν 29-6-47, ἤτοι πρὸ τῆς λήξεως τοῦ δι' ὃ προσελήφθη σχολικοῦ ἔτους, κατετάγη εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ, εἰς ἃς ὑπηρέτησε μέχρι τῆς 9-12-49, ὅτε ἀπελύθη. Ἀπολυθεὶς ἐζήτησε παρὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου Συνδέσμου τὰ ἐπιδόματά του, πλὴν ὅμως δὲν τῷ κατεβλήθησαν ταῦτα, διὸ καὶ ἐδημιουργήθη ὁ δικαστικὸς οὗτος ἀγών.

Ἐκ τῶν ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει ἐκτεθέντων σαφῶς καταφαίνεται, ὅτι ἡ σύμβασις, ἡ συνδέουσα τὸν ἐκκαλοῦντα πρὸς τὸν ἐφεσίβλητον Σύνδεσμον, ἦτο ὡρισμένου χρόνου, ἤτοι ἐνὸς σχολικοῦ ἔτους, ἀρχομένη ἀπὸ 1-10-46 καὶ λήγουσα τὴν 30-6-47 (βλ. σχετικῶς Α. Π. 452|49 ΕΕΔ 8, 1038, Α. Π. 330|48 ΕΕΔ 7, 634). Τὸ ἐξεταστέον συνεπῶς εἶναι, ἐὰν καὶ οἱ διὰ συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου συνδεόμενοι μετὰ τοῦ ἐργοδότου καὶ ἔχοντες συμπληρώσει τὰ ἐν τῷ νόμῳ τασσόμενα χρονικὰ ὅρια ἐργασίας, στρατευόμενοι, δικαιοῦνται τῶν ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ ἐπιδομάτων.

Ὁ νόμος 3514, ὡς ἔχει σήμερον, ἰσχύει ἐπὶ τῶν συμβάσεων ἀορίστου χρόνου (ΕΕΔ 7, 792), πλὴν ὅμως, προκειμένου περὶ συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου, ὑπάρχουν αἱ ἑξῆς διατάξεις: α) ἡ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Α. Ν. 1843|39, ἥτις ὁρίζει, ὅτι «εἰς ὑπηρετοῦντας ἐπὶ συμβάσει εἰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐργασίας ἐν γένει, ἀπασχολούσας τὸ ἐν ἄρθρῳ 5 τοῦ ν. 3514 προσωπικὸν καὶ ἔχοντος συμπληρώσει τὰ ἐν ἄρθρῳ τούτῳ χρονικὰ ὅρια ἐργασίας, ἐν περιπτώσει στρατεύσεώς των, παρέχονται τὰ ἐν ἄρθρῳ τούτῳ ἐπιδόματα, ἐφ' ὅσον ἡ ἀμοιβή των εἶναι παγίως καθωρισμένη καὶ καταβάλλεται καθ' ὡρισμένα χρονικὰ διαστήμα-

ΧΡΟΝΟΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΔΙ' ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ ΜΙΣΘΟΥ

Βάσις μισθοδοσίας δι' ὑπολογισμὸν ἐπιδομάτων κατὰ Ν. 519|1948

Ἔννοια διατάξεως ἄρθρου 3 Ν. 519|1948 περὶ τῆς ὡς βάσεως διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν ἐπιδομάτων μισθοῦ μισθοδοσίας. Ἔρευνα προϋποθέσεων δικαιώματος ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ χρόνον προσκλήσεως τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα.—Δικαίωμα ὅμως τοῦ κεκτημένου κατὰ τὴν πρόσκλησιν τὴν προστασίαν τοῦ Ν. 3514 εἰς συνυπολογισμὸν καὶ τοῦ χρόνου τῆς στρατιωτικῆς του ὑπηρεσίας δι' ἐπαύξησιν ἐπιδομάτων μισθοῦ.—Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 12 Ν. 751|1948

Τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Ν. 519|1948 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ τῶν στρατευομένων ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν νομοθεσίας» (ΕΕΝ 7, 60) ὁρίζει τὰ ἑξῆς: «Ἡ μισθοδοσία, ἐφ' ἧς ὑπολογίζεται τὸ κατὰ τὸν νόμον 3514|1928, ὡς ἐτροποποιήθη, συνεπληρώθη ἢ ἐπεξετάθη μεταγενεστέρως, ἐπίδομα, εἶναι ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ἐκάστοτε πραγματι λαμβάνουσι συνάδελφοι τοῦ στρατευθέντος, ἔχοντες τὰ αὐτὰ προσόντα καὶ ταυτοχρόνως μὲ αὐτὸν προσληφθέντες ἐν τῇ αὐτῇ ἐργασίᾳ ἢ ἐπιχειρήσει, ἢ ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ἐκάστοτε πραγματι θὰ ἐλαμβανεν οὗτος, ἐὰν δὲν ἐστρατεύετο. Εἰ, οὐδεμίαν περίπτωσιν ἡ μισθοδοσία αὕτη δύναται νὰ εἶναι κατωτέρα ἐκείνης, τὴν ὁποίαν ἐλάμβανεν ὁ μισθωτὸς πρὸ τῆς στρατεύσεως.

Διατί εἰσήχθη ἡ διάταξις αὕτη ἐξηγεῖται εἰς τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ Νομοσχεδίου, προκύπτει δὲ καὶ ἐκ τῶν ἐν τῇ Βουλῇ κατὰ τὴν ἐπιψήφισιν αὐτοῦ συζητήσεων (πρακτικὰ συνεδριάσεων τῆς Βουλῆς, συνεδρίασις ΚΗ' τῆς 11ης Δεκεμβρίου 1947).

Οὕτω, ὡς ἀνέπτυξεν ὁ ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου ὁρισθεὶς ὡς εἰσηγητὴς βουλευτής: Βάσει τοῦ Ν. 3514 τὸ ἐπίδομα ὑπολογίζεται (ὑπελογίζετο) ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν, ἃς λαμβάνει ὁ ὑπάλληλος κατὰ τὸν χρόνον

τα», β) ἡ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ν. δ. 417|41, ἥτις ὁρίζει ὅτι «ὑπάλληλοι τοῦ Δημοσίου ἢ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ὑπηρετοῦντες ἐπὶ συμβάσει ὡρισμένης χρονικῆς ἰσχύος καὶ κληθέντες κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεως ὡς ἔφεδροι εἰς τὰς τάξεις τοῦ κατὰ γῆν, θάλασσαν ἢ ἀέρα στρατοῦ ἢ τῶν σωμάτων δημοσίας ἀσφαλείας, διατηροῦνται ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ καὶ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς συμβάσεως, παρατεινομένου αὐτοδικαίως τοῦ χρόνου διαρκείας ταύτης, ἐφ' ὅσον χρόνον διήρκεσεν ἡ εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ ἢ τῶν σωμάτων δημοσίας ἀσφαλείας ὑπηρεσία των ὡς ἐφέδρων, ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει οὐχὶ ἐπὶ χρονικὸν διάστημα μεῖζον τοῦ κατὰ τὴν στράτευσίν των ὑπολειπομένου μέχρι τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως χρόνου», γ) ἡ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ν. δ. 1336|42, ἥτις ὁρίζει ὅτι «αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. μόνου τοῦ ὑπ' ἀριθ. 417|41 ν. δ. ἐπεκτείνονται, ἐφαρμοζόμεναι ἀναλόγως, καὶ ἐπὶ ὑπαλλήλων τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν, ὡς καὶ τῶν βιομηχανικῶν, βιοτεχνικῶν, ἐμπορικῶν καὶ ἄλλων ἐπιχειρήσεων, ἐφ' ὅσον αὗται εὑρίσκονται ἐν λειτουργίᾳ», δ) ἡ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. δ. 650|41, ἥτις ὁρίζει ὅτι εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ὑπ' ἀριθ. 417|41 ν. δ ὑπάγονται καὶ οἱ ὑπάλληλοι Νομικῶν Προσώπων, Κοινωφελῶν Ὀργανισμῶν καὶ οἱ ἐπὶ συμβάσει προσληφθέντες καὶ στρατευόμενοι ὑπάλληλοι τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος» καὶ εἰ ἡ τοῦ ἄρθρου 6 § 3 τοῦ ν. 985|49 ἥτις ὁρίζει, ὅτι «αἱ διατάξεις τοῦ ν. δ 417|41 ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ διὰ τοὺς ὡς κληρωτοὺς στρατευομένους». Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς προκύπτει, ὅτι «αἱ ὁ συνδεόμενος μετὰ σωματείου, οἷον ἀποτελεῖ ὁ ἐφεσίβλητος σύνδεσμος, ἤτοι μετὰ νομικοῦ προσώπου ἰδιωτικοῦ δικαίου Τ. Φόρη, Νομικὰ πρόσωπα, σελ. 4, 8 καὶ 9) διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου καὶ ἔχων συμπληρώσει τὰ ἐν τῷ νόμῳ (3514 καὶ 519) δρια ἐργασίας, στρατευόμενος, δικαιοῦται τῶν ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ ἐπιδομάτων, ἀφοῦ ὁ χρόνος τῆς συμβάσεώς του παρατείνεται καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεώς του (Π. Α. 620|50 ΕΕΔ 9, 363), ἤτοι, ἀφοῦ ἐξομοιοῦται ἡ σύμβασις του αὕτη, κατὰ τὸ ἐνδιαφέρον τοὐλάχιστον μέρος, πρὸς σύμβασιν ἀορίστου χρόνου, περὶ ἧς τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Ν. 3514. Παρὰ ταῦτα ὅμως ὁ ἐκκαλῶν δὲν δικαιοῦται ἐν προκειμένῳ τοιούτων ἐπιδομάτων, διότι διαρκούσης τῆς ὡρισμένου χρόνου συμβάσεως του ἐργασίας, ἐκλήθη εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ, ὡς κληρωτὸς τῆς κλάσεως τοῦ ἔτους 1943 καὶ οὐχὶ ὡς ἔφεδρος, ὡς τὸ ν. δ. 417|41 ὁρίζει. Καὶ ὁρίζει, εἶναι ἀληθές, τὸ ἄνω ἄρθρον 6 § 3 τοῦ ν. 985|49, ὅτι «αἱ διατάξεις τοῦ ν. δ. 417|41 ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ διὰ τοὺς ὡς κληρωτοὺς στρατευομένους», ἀλλ' ἡ διάταξις αὕτη ἐφαρμογὴν ἔχει μόνον ἐπὶ τοῦ στρατευομένου προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου, Δήμων, Κοινοτήτων καὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, οὐδὲ δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ σωματείου, ὡς ἐν προκειμένῳ (ὅρα ἄρθρον 1 ν. 985|49 καὶ σχετικῶς Α. Π. 53|50, ΕΕΔ 9, 2[illegible]4). Καὶ ταῦτα, ἀνεξαρτήτως τῆς ὑποστηριζομένης γνώμης, ὅτι ὁ νόμος 3514 δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ σωματείων (ὅρα περὶ τούτου γνωμ. Δ. Κουσουπούλου, ΕΕΔ 6, 557, contra Πρ. Ἀθηνῶν 5428|48, ΕΕΔ 7 863, Τσιμπούκης ἐν ΕΕΔ 8, 906). Τὸ ἄρθρον 4 τοῦ ν. 519|48 ἀναγνωρίζει πράγματι δικαίωμα ἐπιδομάτων καὶ εἰς τοὺς κληρωτοὺς τῆς κλάσεως 1944 ἢ καὶ προγενεστέρων ταύτης κλπ., ἀλλὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο ἀφορᾷ μισθωτοὺς συνδεομένους μετὰ τοῦ ἐργοδότου διὰ συμβάσεως ἀορίστου χρόνου, οὐχὶ δὲ καὶ μισθωτοὺς συνδεομένους μετὰ τοῦ ἐργοδότου διὰ συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου, ὡς ἐν προκειμένῳ, ἐξαιρέσει τῶν περιπτώσεων τῶν διατάξεων τῶν ν. 417|41, 1336|42, 650|41 καὶ 986|49, περὶ ὧν ὅμως ἤδη δὲν πρόκειται. Ἡ διδομένη λύσις καθιεροῖ ἀπαικαιολογήτους ἐν μέρει διακρίσεις, ἀλλ' αὕτη πρακύπτει ἐκ τῶν ἄνω διατάξεων καὶ εἶναι ἔργον τοῦ νομοθέτου νὰ ἄρῃ τὰς ἀδικαιολογήτους ταύτας διακρίσεις. Ἑπομένως, εἰ καὶ ἐπ' ἄλλῃ αἰτιολογίᾳ, ὀρθῶς ἀπερρίφθη ἡ αἴτησις τοῦ ἐκκαλοῦντος διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως.

τῆς στρατεύσεώς του. Ἐάνδμως, συνεπείᾳ μεταβολῆς τῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν, γίνῃ ἀναπροσαρμογὴ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων, ὁ ἐπιστρατευθεὶς ἐξακολουθεῖ νὰ λαμβάνῃ τὰς ἀποδοχάς, ἃς ἐλάμβανε κατὰ τὸν τελευταῖον πρὸ τῆς στρατεύσεώς του μῆνα καὶ οὐχὶ ἐκείνας, ἃς λαμβάνουν οἱ συνάδελφοί του. Τὸ τοιοῦτον ὅμως, ὑπὸ τὰς παρούσας ἀνωμάλους οἰκονομικὰς συνθήκας, δὲν εἶναι ὀρθὸν καὶ δημιουργεῖ ἀδικίαν εἰς βάρος τῶν στρατευομένων, δι' ὃ καὶ ὀρθῶς διὰ τοῦ Νομοσχεδίου προβλέπεται ἡ ἀναπροσαρμογὴ καὶ τοῦ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος (πρβλ. σχετικῶς καὶ ὑπ' ἀριθ. 3484|1948 ἐρμηνευτικὴν τοῦ Ν. 519|48 ἐγκύκλιον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ΕΕΔ 7, 91).

Κεῖται ἑπομένως ἐντὸς τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τοῦ νόμου ἡ ἄποψις τῆς κατωτέρω προεδρικῆς, κατ' ἔφεσιν, ὑποφάσεως (πρβλ. καὶ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 3541|49, προεδρεύοντος *Η. Τριανταφύλλου*, ΕΕΔ 8, 902).

Περαιτέρω, ὑπὸ τὴν τοιαύτην διατύπωσιν τοῦ νόμου (βλέπε καὶ εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν ἐν **Σιφναίου**, Πανδέκται Νόμων 1948, σελ. 15, καθ' ἣν διὰ τοῦ ἄρθρου (3 Ν. 519) ἐσκοπήθη, ὅπως τὸ ἐπίδομα τῶν στρατευομένων μισθωτῶν ὑπολογίζεται οὐχὶ ἐπὶ τῆς νομίμου ἑκάστοτε μισθοδοσίας, ἀλλ' ἐπὶ τῆς πράγματι καταβαλλομένης ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν εἰς τοὺς μισθωτούς των, δὲν δύναται νὰ τεθῇ ἐν προκειμένῳ ζήτημα περὶ τοῦ κύρους τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων περὶ καθορισμοῦ μισθοῦ ὑπὲρ τὰ ὅρια τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας (καταφατικῶς Α. Π. 356|1950, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 9, 516) ἢ τῶν δυνάμει τοῦ Ν. 28|1944 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων (ἀποφατικῶς Α.Π. 393|50, εἰσηγητὴς *Α. Παπαναστασίου*, ΕΕΔ 9, 589), ἀφοῦ σαφῶς ὁ Νόμος (ἄρθρ. 3 Ν. 519|48) ἠθέλησε νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ ἐπιδόματος μισθοῦ αἱ *ἑκάστοτε πράγματι λαμβανόμεναι* ὑπὸ τῶν μισθωτῶν ἀποδοχαὶ (βλέπε συμφώνους Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1296|1949, προεδρεύοντος *Β. Φαρμακίδης*, ΕΕΔ 8, 428, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 3547|1949, προεδρεύοντος *Η. Τριανταφύλλου*, ΕΕΔ 8, 902, ἀντίθετος ὅμως καὶ πρὸ τῆς Α. Π. 356|1950, ἔνθ' ἀνωτ. ἡ Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 485|1949, Πρόεδρος *Α. Φίλως*, ΕΕΔ 7, 812).

Ἀντιθέτως ἐκ τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως γίνεται πλέον φανερὸν τὸ σφάλμα τῆς ἀπόψεως ὅτι διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ τῶν δυνάμει τοῦ νόμου 28|1944 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἐσκοπήθη ὁ ἀποκλεισμὸς πάσης συμφωνίας καθοριζούσης μισθὸν εἰς ὅρια πέραν αὐτῶν (βλέπε ἐπὶ τοῦ προβλήματος *Κ. Δημάκην*, καὶ τὰς ὑπ' αὐτοῦ παραπομπὰς ἐν ΕΕΔ 9, 727 ἑπ.).

Ἄλλως θὰ ἦτο πράγματι ἀκατανόητον νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν του ὁ Νόμος ἄκυρον σύμβασιν, λογιζομένην δηλαδὴ ὡς μὴ γενομένην (ἄρθρ. 180 Α.Κ), ἵνα στηρίξῃ ἐπ' αὐτῆς νόμιμα δικαιώματα ἐπιδομάτων μισθοῦ, ὡς θὰ ἦτο ἀκατανόητον ἡ αὐτὴ σύμβασις νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὡς ἔγκυρος διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, ἂν μόνον ἔστω περὶ αὐτῶν πρόκειται, καὶ μετὰ τὴν ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας ὑπὸ τοῦ ἀποστρατευομένου μισθωτοῦ καὶ τὴν λειτουργίαν τῆς συμβάσεως, καθιστα μένης καὶ πάλιν ἐνεργοῦ κατὰ τὸν Ν. 3514, νὰ ἀντιμετωπίζεται δι' αὐτὴν τὴν σύμβασιν ζήτημα κύρους αὐτῆς, ἐφ' ὅσον ὑπερβαίνει τὰ νόμιμα ὅρια μισθοῦ.

* * *

Ἡ ἐν λόγῳ προεδρικὴ ἀπόφασις ἀσχολεῖται καὶ ἐπὶ ἄλλου, ἱκανῶς ἐνδιαφέροντος, ζητήματος: Ἂν διὰ τῶν ὑπολογισμῶν τῶν κατὰ Ν. 3514, ὡς ἐτροποποιήθη, ἐπιδομάτων μισθοῦ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν καὶ ὁ χρόνος τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ.

Τὸ ζήτημα δὲν εἶναι νέον. Ἔχει ἀντιμετωπισθῇ ὑπὸ τῆς δικαστηριακῆς πράξεως, μὲ ἀντιπάλους γνώμας (βλέπε σχετικῶς συμφώνους πρὸς τὴν ἀπόφασιν Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 4921|1950, προεδρεύοντος *Χ. Κοντογεώργος*, ΕΕΔ 9, 129, Πρωτοδίκου Βόλου 123|1949, Πρωτοδίκης *Π. Βουγᾶς*, ΕΕΔ 8, 466, ἀντιθέτους ὅμως Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 3662|1949, προεδρεύοντος *Π. Χρυσομάλλης*, ΕΕΔ 8, 990, Προέδρου Πρωτ. Μυτιλήνης 427|1949, Πρόεδρος *Κ. Κονιαβίτης*, ΕΕΔ 9, 130, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1032|1950, προεδρεύοντος *Ε. Μαλλιάρας*, ΕΕΔ 9, 553, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1586|1950, προεδρεύοντος *Α. Παπαχρήστου*, ΕΕΔ 9, 560).

Κατὰ τὸ ἄρθρον 12 τοῦ Ν. 751|1948 (ΕΕΔ 7, 661) τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Ν.Δ. 346|1941 ἔχει πλήρη ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς χώρας καὶ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς παρούσης κατὰ τοῦ Ἔθνους συμμοριακῆς δράσεως στρατευθέντων ἢ στρατευθησομένων ὡς ἐφέδρων, κληρωτῶν ἢ ἐθελοντῶν μισθωτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων, ὡς καὶ τῶν μισθωτῶν τῶν συνδεομένων μετὰ τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου διὰ σχέσεως ἐργασίας τοῦ Ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Ἐξ ἄλλου τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. Δ. 346|1941 ὁρίζει τὰ ἑξῆς: Ὁ ἐν πολέμῳ χρόνος στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας τῶν ἐφέδρων στρατιωτικῶν ἐν γένει ξηρᾶς, θαλάσσης, ἀέρος καὶ χωροφυλακῆς, τυγχανόντων ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, λογίζεται ὡς χρόνος πραγματικῆς ὑπηρεσίας, διανυθείσης ἐν ἀνωνύμῳ ἑταιρίᾳ, ἐπιχειρήσει κλπ. παρ' ᾗ ὑπηρέτουν πρὸ τῆς στρατεύσεως, πρὸς προσαύξησιν τοῦ μισθοῦ αὐτῶν, προαγωγήν, κανονισμὸν συντάξεως καὶ παντὸς ἑτέρου δικαιώματος τούτων.

Ὑπὸ τὰ νομοθετικὰ ταῦτα κείμενα ἡ ἐν λόγῳ προεδρικὴ ἀπόφασις συνυπολογίζει καὶ τὸν χρόνον τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας εἰς τὸν τοιοῦτον τῆς πραγματικῆς παρὰ τῷ ἐργοδότῃ ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ πρὸ τῆς στρατεύσεως καὶ καθορίζει τὸ ὀφειλόμενον ἐπίδομα μισθοῦ βάσει τῆς οὕτω ἐξευρισκομένης κλίμακος τοῦ νόμου (ἄρθρ. 1 Ν. 519|1948).

Ὡς ἤδη ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 8, 172, ΕΕΔ 9, 128 ἑπ.), εἶναι καὶ καθ' ἡμᾶς ἀμφιβόλου ὀρθότητος ἡ ἄποψις.

Εἶναι ἀπίθανον νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι Νόμος, ὡς ὁ τοιοῦτος 751|1948, ἐκδοθεὶς μεταγενεστέρως τοῦ Ν. 519|1948 καὶ ἔχων ὑπ' ὄψιν του τὸ δι' αὐτοῦ ἀκολουθούμενον σύστημα καθορισμοῦ τῶν ἐπιδομάτων μισθοῦ, διὰ τὰ ὁποῖα ἐρευνῶνται αἱ κατὰ τὴν στράτευσιν τοῦ μισθωτοῦ νόμιμοι προϋποθέσεις (τὸ δέχεται τοῦτο ἡ προεδρικὴ ἀπόφασις, βλέπε καὶ ἄρθρον 4 μεταγενεστέρου Ν. 986|1949, ΕΕΔ 8, 606) θὰ ἐξεφράζετο οὕτω «... πρὸς προσαύξησιν τοῦ μισθοῦ αὐτῶν, προαγωγήν, κανονισμὸν συντάξεως καὶ παντὸς ἑτέρου δικαιώματος τούτων», ἵνα νοήσῃ ὅ,τι ἡ προεδρικὴ ἀπόφασις δέχεται, ἤτοι ἄνοδον τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὴν ἀνωτέραν κλίμακα τοῦ νόμου διὰ τὰ ἐφεδρικὰ ἐπιδόματα, κατὰ διάσπασιν τῆς ἀρχῆς ὅτι ἐρευνῶνται αἱ βασικαὶ προϋποθέσεις κτήσεως τοῦ δικαιώματος ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεως τοῦ μισθωτοῦ, ὥστε, προκειμένου περὶ καθορισμοῦ τῆς κλίμακος ἐπιδομάτων, θὰ ἐρευ-

νῶνται αὗται ἑκάστοτε, ἀναλόγως τοῦ χρόνου τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ.

Πολὺ περισσότερον, διότι τὸ ἐπεκτεινόμενον διὰ τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ Ν. 751|1948 Ν. Δ. 311|1941 ἐξ. εδόθη ὑπὸ τὰς γνωστὰς συνθήκας τῆς καταρρεύσεως, λόγῳ τῆς ἐχθρικῆς εἰσβολῆς τῆς Χώρας, καὶ δὲν εἶχεν ἄλλην ἔννοιαν ἢ νὰ διαφυλάξῃ τὰ ἐκ τῆς στρατεύσεως βλαβέντα δικαιώματα τῶν μισθωτῶν, τὰ ὁποῖα διαφυλάσσει ἤδη καὶ τὸ ἄρθρον 12 Ν. 751|1948.

Διὰ τῆς πορείας τῆς συλλογιστικῆς τῆς ἀποφάσεως γίνεται, νομίζομεν, σύγχυσις τοῦ μεγέθους μισθοῦ, ὡς βάσεως διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν ἐπιδομάτων, πρὸς τὸ βασικὸν δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ.

Εἶναι διάφορον ποία εἶναι ἡ μισθολογικὴ βάσις, ἐφ' ἧς κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 Ν. δ 9|1948 τὰ ἐπιδόματα, ἀπὸ τοῦ εἰς ποίαν κλίμακα τοῦ νόμου θὰ ὑπαχθῇ ὁ μισθωτὸς διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ βασικοῦ δικαιώματος.

Διὰ τὸ πρῶτον, ἀφοῦ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 8 Ν. δ19|1948 ὁρίζει σαφῶς ποία ἡ μισθολογικὴ βάσις, δὲν θὰ παρεμποδίσῃ ἡ στράτευσις τοῦ μισθωτοῦ τὴν ἔρευναν διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τῆς βάσεως μισθοδοσίας, ἀφοῦ τὸ κρίσιμον εἶναι τί θὰ ἐλάμβανεν ὁ μισθωτός, ἂν δὲν ἐστρατεύετο, ἢ τί λαμβάνουν ἄλλοι συνάδελφοί του, μὴ στρατευθέντες, ὥστε ἀπὸ τῆς ἐρεύνης αὐτῆς νὰ ἐπαυξηθῇ ἁπλῶς ἡ βάσις τῆς μισθοδοσίας καὶ οὐχὶ νὰ καθιερωθῇ, βάσει τῆς ἄλλην ἔννοιαν, κατὰ τὰ ἐκτεθέντα, ἐχούσης διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 12 Ν. 751|1948, δικαίωμα κατὰ ποσοστὸν μειζόνων ἐπιδομάτων, ὡς ἡ ἄποψις τῆς ἀποφάσεως.

Αὕτη εἶναι, νομίζομεν, ἂν δὲν κάμνωμεν λάθος, ἡ ὀρθὴ ἔννοια τοῦ νόμου.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 2090|1950

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Καραμάνος**

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν 519|1948, καθ' ἣν ἡ μισθοδοσία, ἐφ' ἧς τὸ ἐπίδομα, εἶναι ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ἑκάστοτε πράγματι λαμβάνουσιν οἱ συνάδελφοι τοῦ στρατευθέντος τῶν αὐτῶν προσόντων κλπ., δὲν ἀποτελεῖ βάσιν πρὸς καθορισμὸν τῆς μισθοδοσίας τοῦ μισθωτοῦ τοῦ χρόνου τῆς στρατεύσεώς του καὶ δὴ ὅταν αὕτη εἶναι σαφῶς καθωρισμένη, ὡς ἐν προκειμένῳ συμβαίνει, ἀλλὰ σκοπεῖ νὰ καθορίσῃ τὸν τρόπον ἐξευρέσεως τῆς προσηκούσης ἀντιμισθίας διαρκούσης τῆς στρατεύσεως τοῦ μισθωτοῦ, διότι ἐνδέχεται ἡ στράτευσις νὰ διαρκέσῃ ἐπὶ μακρὸν χρόνον καὶ ἐν τῷ μεταξὺ νὰ γίνουν μισθολογικαὶ διαφοροποιήσεις, ὁπότε δίκαιον θὰ εἶναι, ὅπως μὴ ἀποτελέσῃ ἡ στράτευσις ἐμπόδιον διὰ τὸν μισθωτὸν νὰ ἀπολαύσῃ καὶ αὐτὸς τὰ ὠφελήματα ταῦτα. Τὴν ὀρθότητα τῆς ἀπόψεως ταύτης ἐνδεικνύει ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ ἐν τῷ νόμῳ φράσις: «ἣν ἑκάστοτε λαμβάνουσι κλπ.», δηλαδὴ οἱ καθ' ἕκαστον χρονικὸν σημεῖον τῆς στρατεύσεως μισθωτῶν λαμβανόμενοι μισθοὶ παρὰ τῶν συναδέλφων τοῦ στρατευθέντος, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὸ δεύτερον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου τούτου «ἡ ἐκείνην, ἣν ἑκάστοτε πράγματι θὰ ἐλάμβανεν οὗτος, ἂν δὲν ἐστρατεύετο, εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν ἡ μισθοδοσία αὕτη δύναται νὰ εἶναι κατωτέρα ἐκείνης, ἣν ἐλάμβανεν ὁ μισθωτὸς πρὸ τῆς στρατεύσεώς του», ἐξ οὗ προκύπτει τὸ θέμα, ὅπερ ρυθμίζει τὸ ἄρθρον τοῦτο. Ἐν ἀντιθέτῳ ἐκδοχῇ ἀτόπως σαφῶς καθωρισμένον μισθολόγιον θὰ ἀπεβάλλετο, ἵνα ἐξευρεθῇ ἄλλο βάσει τοῦ λαμβανομένου μισθοῦ συναδέλφων κλπ. Ἀσχέτως ὅμως πάντων τούτων ἐν προκειμένῳ δὲν προέκυψεν, ὅτι ὁ μόνος συνάδελφος τῶν αὐτῶν περίπου προσόντων μὲ τὸν ἐνάγοντα Μ. κατὰ τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεως τοῦ ἐνάγοντος ἐλάμβανε μείζονα μισθὸν τούτου. Ἀπομένει μόνον ἡ ἔρευνα τοῦ ζητήματος, μήπως, διαρκούσης τῆς στρατεύσεως τοῦ ἐνάγοντος, ἔλαβεν οὗτος μισθολογικὰς αὐξήσεις, ἃς κατ' ἄρθρον 3 Ν. 519 δικαιοῦται ν' ἀπολαύσῃ καὶ ὁ ἐνάγων.

Αἱ προϋποθέσεις πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ δικαιώματος τῆς προστασίας τοῦ Ν. 3514 ἐρευνητέαι ὑπάρχουσι κατὰ τὸν χρόνον τῆς προσκλήσεως τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα. Αὗται συνεπῶς δὲν δύνανται νὰ συμπληρωθῶσιν ἐκ γεγονότων ἐπερχομένων μετὰ τὴν στράτευσιν καὶ ἐκ τούτου ὁ χρόνος τῆς στρατεύσεως δὲν δύνατοι νὰ προστεθῇ εἰς τὸν χρόνον τῆς πρὸ τῆς στρατεύσεως ὑπηρεσίας του παρά τινι ἐργοδότῃ, ὥστε ν' ἀποκτήσῃ οὗτος δικαίωμα προστασίας τοῦ Ν 3514, ὅπερ, ὡς ἐκ τοῦ ὀλίγου χρόνου ὑπηρεσίας, δὲν ἐκτήσατο. Ὁ κεκτημένος ὅμως τὴν προστασίαν τοῦ Ν. 3514 κατ' ἄρθραν 3 Ν. 519|1948 θέλει ὑπολογίσει τὸ ἐπίδομά του βάσει τῶν μισθῶν, οὓς ἑκάστοτε πράγματι λαμβάνουν οἱ τὰ αὐτὰ μὲ αὐτὸν προσόντα διαθέτοντες συνάδελφοί του. Ἡ διάταξις αὕτη θὰ ἦτο δυσχερῶς ἐφαρμοστέα, ἐὰν ὁ χρόνος ὑπηρεσίας τοῦ στρατευθέντος παρέμεινεν οἷος ἦτο κατὰ τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεώς του, διότι οἱ συνάδελφοί του τῶν αὐτῶν προσόντων, ὡς συνεχίζοντες ὑπηρετοῦντες, θὰ εἶχον μείζονα χρόνον ὑπηρεσίας καὶ ἐκ τούτου μείζονα μισθόν, ὁ δὲ στρατευθείς, ὁ δυνάμει τῆς διατάξεως ταύτης δικαιούμενος τῆς αὐτῆς μὲ αὐτοὺς ἀντιμισθίας λόγῳ τῆς στρατεύσεώς του, δὲν θὰ εἶχε τὸν αὐτὸν χρόνον ὑπηρεσίας καὶ ἐκ τούτου θὰ ἔδει νὰ λάβῃ μικρότερον μισθόν, παρὰ τὴν ἄνω διάταξιν τοῦ νόμου, τῆς ὁποίας, κατὰ τὰ ἐν τῇ προηγουμένῃ σκέψει ἐκτεθέντα, σχεδὸν μόνη περίπτωσις ἐφαρμογῆς εἶναι ἡ παροῦσα. Τὸ κενὸν τοῦτο εὗρε συμπλήρωσιν διὰ τῆς γενικοῦ περιεχομένου διατάξεως τοῦ ἄρθρου 12 Ν. 751|1948, διατηρήσαντος τὴν ἰσχὺν καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου του ἄρθρου 1 Ν. Δ. 346|1941, καθ' ὃ ὁ ἐν πολέμῳ χρόνος τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας τῶν ἐφέδρων στρατιωτικῶν ἐν γένει τυγχανόντων ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων λογίζεται ὡς χρόνος πραγματικῆς ὑπηρεσίας, διανυθεὶς ἐν τῇ ἐπιχειρήσει, παρ' ἣ ὑπηρέτησαν πρὸ τοῦ χρόνου στρατεύσεως, πρὸς προσαύξησιν, προαγωγὴν κλπ. Ἡ ἀδιάστικτος διατύπωσις τούτου δὲν ἐπιτρέπει διάκρισιν, ὥστε νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι οὗτος ἐφαρμόζεται μόνον ἐπὶ τῶν ἀπολυομένων τοῦ στρατοῦ μισθωτῶν καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν ὑπηρετούντων τοιούτων. Τοιαύτη ἄλλως τε ἄποψις θὰ ἦτο ἀντικρυς πρὸς τὸ ὅλον πνεῦμα τῆς νομοθεσίας, καθ' ἣν σκοπεῖται, κατὰ τὸ δυνατόν, νὰ ἀποκλεισθῇ κάθε δυσμενὴς ἀντίκτυπος προερχόμενος ἐκ τῆς στρατεύσεως εἰς τοὺς μισθωτούς. Βάσει τούτου συνεπῶς ὁ κεκτημένος κατὰ τὴν στράτευσίν του τὴν προστασίαν τοῦ Ν. 3514 δικαιοῦται νὰ ὑπολογίζῃ πρὸς ἐξεύρεσιν τῆς προσηκούσης ἀντιμισθίας του καὶ τὸν χρόνον τὸν διανυόμενον ἐν στρατεύσει (πρβλ. Πρωτ. Ἀθ. 4924|1949, ΕΕΔ 9, σελ. 129). Οὐχὶ ὀρθῶς συνεπῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπέρριψε τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἐνάγοντος ὅτι διὰ

ΣΥΜΨΗΦΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΟΥ ΕΚ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΠΡΟΣ ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ Ν. 3514

Δικαίωμα έπιδομάτων μισθοῦ στρατευομένων ὡς κληρωτῶν μισθωτῶν ἐπὶ συμβάσει

Παράτασις διὰ Ν. 986|1949 χρόνου συμβάσεως στρατευομένων ἐπὶ θητείᾳ ὑπαλλήλων Δημοσίου. — Δικαίωμα ἐντεῦθεν ἐπιδομάτων μισθοῦ καὶ τῶν ὡς κληρωτῶν στρατευομένων ἐπὶ συμβάσει μετὰ τοῦ Δημοσίου τελούντων. — Ἐπιτρεπτὸν συμψηφισμοῦ τοῦ ἐκ τοῦ Δημοσίου λαμβανομένου μισθοῦ πρὸς ἐπιδόματα Ν. 3514 — Μισθὸς λαμβανόμενος ὑπὸ συναδέλφων στρατευθέντος ὡς βάσις ὑπολογισμοῦ ἐπιδομάτων.

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 149094 τῆς 8 Ἰουνίου 1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, κυρωθείσης διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 913|1949 Α. Ν. (ΕΕΔ 8, 437) αἱ διατάξεις τοῦ Ν 519|1948 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ τῶν στρατευομένων ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν νομοθεσίας» ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ διὰ τοὺς στρατευομένους δημοσίους ὑπαλλήλους, ὑπαλλήλους Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Δήμων καὶ Κοινοτήτων, ἐφ' ὅσον αὗται διαρκούσης τῆς στρατεύσεως των, δὲν ἀπολαύουσιν ἐξ ἑτέρας τινὸς διατάξεως προστασίας μείζονος τῆς παρεχομένης διὰ τοῦ νόμου τούτου.

Ἡ ἰσχὺς τῆς διατάξεως ταύτης ἤρξατο ἀπὸ 1 Μαΐου 1949. Ἀλλὰ τῆς προστασίας τοῦ Ν. 3514|1928, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν. 5 9|918 (ΕΕΔ 7, 60), καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν καταβολὴν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, ἀπελάμβανον καὶ οἱ ἐπὶ συμβάσει τελοῦντες κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ Α. Ν. 1844|1939 (ΕΕΔ 7, 583), ἥτις διάταξις πρέπει νὰ ἐννοηθῇ ἐφαρμοζομένη καὶ διὰ τοὺς ὑπαλλήλους, ὑπηρέτας, τεχνίτας, ἐργάτας κλπ. τοὺς συνδεομένους μετὰ τοῦ Δημοσίου, τῶν Δήμων ἢ Κοινοτήτων καὶ τῶν Ν.Π.Δ.Δ. διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 Ν. 519| 948, καθόσον κατὰ τὴν διάταξιν ταύτην οἱ ἀνωτέρω στρατευόμενοι τυγχάνουσι τῆς ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου (519|1948) καὶ τῶν προγενεστέρων τούτου παρεχομένης προστασίας εἰς μισθωτοὺς ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων.

Ὥστε, ἀνεξαρτήτως ἂν διὰ τοῦ Ν. 986|1949 (ΕΕΔ 8, 666) τὸ Ν. Δ. 417|1941 ἔχῃ ἐφαρμογὴν καὶ διὰ διὰ τοὺς ὡς κληρωτοὺς στρατευομένους ἀναστολὴ τῆς συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς στρατεύσεως καὶ παράτασις τοῦ χρόνου αὐτῆς ἐφ' ὅσον χρόνον διήρκεσεν ἡ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία των ὡς ἐφέδρων), προϋπῆρξε τοῦ Ν. 986|1949 ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 3 Α Ν 1844|1939 διὰ τὴν καταβολὴν ἐπιδομάτων μισθοῦ εἰς τοὺς ἐπὶ συμβάσει.

Ὡς πρὸς τὸν συμψηφισμὸν τοῦ ἐκ τοῦ Δημοσίου λαμβανομένου μισθοῦ πρὸς τὰ ἐπιδόματα τοῦ Ν. 3514|1928, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν 519|1948, ἡ ἐν λόγῳ προεδρικὴ ἀπόφασις ἀκολουθεῖ τὴν ἄποψιν περὶ τοῦ ἐπιτρεπτοῦ τοῦ συμψηφισμοῦ (βλέπε ἐπὶ τοῦ ἀμφισβητουμένου αὐτοῦ νομικοῦ ζητήματος τὰς ἀντιπάλους ἐν τῇ νομολογίᾳ γνώμας ἐν ΕΕΔ 9, 716, ΕΕΔ 9, 712).

Εἶναι καὶ αὐτὸ ἓν ἀπὸ τὰ πολλὰ ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ ἐπίμαχα θέματα τοῦ Ν. 3514.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1814|1950

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Α. Παπαχρήστου**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Δ. Ψιμούλης, Δ. Ζώρας, δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος τοῦ Δημοσίου.

Κατ' ἄρθρον 6 Ν. 986|1949 ὁ χρόνος τῆς θητείας τῶν στρατευομένων ἐπὶ θητείᾳ ὑπαλλήλων παρατείνεται μέχρι τέλους τῆς στρατεύσεως των καὶ μετ' αὐτὴν ἐπὶ τόσον χρονικὸν διάστημα, ὅσον ὑπελείπετο κατὰ τὴν στρατευσίν των μέχρι λήξεως τῆς θητείας των. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης καὶ τοῦ σκοποῦ της, τῆς προστασίας τῶν καλουμένων καὶ ὑπηρετούντων ὡς ἐφέδρων ἢ κληρωτῶν ὑπαλλήλων τοῦ Δημοσίου, Δήμων, Νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, κλπ. συνδεομένων μετ' αὐτῶν διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, σαφῶς προκύπτει, ὅτι καὶ κατὰ τὸ διάστημα ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως, διαρκούσης τῆς στρατεύσεως καὶ μέχρι τῆς ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεώς του ὁ ὑπάλληλος δικαιοῦται ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος. Διάφορος ἐρμηνεία θὰ καθίστα ἄνευ ἐννοίας τὴν παράτασιν τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως διαρκούσης τῆς στρατεύσεως, ἐφ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ ὑπαλλήλου εἰς τὴν θέσιν του ἐπὶ χρόνον ἀντίστοιχον πρὸς τὸν ἀπὸ τῆς στρατεύσεως του μέχρι τῆς λήξεως τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως μετὰ τὴν ἀποστράτευσίν του, περὶ ἧς προβλέπει ρητῶς ἤτε ρηθεῖσα διάταξις, ἀλλὰ καὶ ἡ ρητῶς περὶ τούτου καὶ μόνον προβλέπουσα τοιαύτη τοῦ ἄρθρου 6 Ν. Δ. 417|1941, ἥτις ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ προκειμένου περὶ κληρωτῶν ὑπαλλήλων τῶν αὐτῶν προσώπων, κατὰ τὴν ρητὴν περὶ τούτου διάταξιν τοῦ ἄρθρου 6 §3 τοῦ ἐν ἀρχῇ νόμου 986|1949. Ἐξ ἄλλου ἐκ τῶν ἄρθρων 5 τοῦ κωδ. νόμου 3514, 1 Ν 519|1948 καὶ 2 Α.Ν. 2572|1940 προκύπτει ἀναμφισβητήτως ὡς βασικὴ ἀρχὴ ὅτι ἐκ τοῦ ποσοῦ, ὅπερ ὁ στρατευόμενος ὑπάλληλος λαμβάνει ὡς ἐφεδρικὸν ἐπίδομα, δέον νὰ ἐκπίπτηται πᾶν ποσόν, ὅπερ οὗτος λαμβάνει ἕνεκα τῆς ὑπὸ τὰ ὅπλα ὑπηρεσίας του, ἵνα μὴ ἀφ' ἑνὸς μὲν οἱ μὴ ἐν τῷ στρατεύματι μισθοδοτούμενοι συνάδελφοι των περιέρχωνται εἰς χείρονα ἐναντὶ τῶν μισθοδοτουμένων μοῖραν (ὅρα καὶ Προέδρου Πρωτ. Ἀθ. 2563|1949), ἀφ' ἑτέρου δὲ τὸ ἐφεδρικὸν ἐπίδομα χρησιμεύῃ ὡς μέσον ἀδικαιολογήτου αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ὑπαλλήλου. Ἐν τῇ κρινομένῃ ὑποθέσει ἐκ τῶν παρὰ τῶν διαδίκων προσαγομένων καὶ ἐπικαλουμένων ἐγγράφων καὶ τῆς ἐν γένει ἐνώπιον ἡμῶν διαδικασίας ἐβεβαιώθημεν, ὅτι ὁ

τῆς ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίας του συνεπλήρωσεν ἐξαετίαν καὶ ἐκ τούτου ἔδει νὰ λάβῃ, ὡς ἐπίδομα, ὁλόκληρον τὸν μισθόν του καὶ ἤδη νὰ γίνῃ δεκτόν, ὡς βάσιμος ὁ τρίτος λόγος ἐφέσεως. Ἡ ἐξαετία συνεπληρώθη ἐν προκειμένῳ τὴν 1-6-1949, ὁ δὲ ἐναγόμενος, διατηρῶν γραφεῖον μὲ οὐχὶ ἔλαττον τῶν δύο ὑπαλλήλων, ὑποχρεοῦται, κατ' ἄρθρον 1 § 6 Ν. 519, ἐκτοτε εἰς καταβολὴν ὁλοκλήρου τοῦ μισθοῦ τοῦ ἐνάγοντος ὡς ἐπιδόματος.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΝΕΟΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΕΠΙ ΒΑΣΙΚΟΥ ΜΙΣΘΟΥ

Ἔκτασις κατὰ πρόσωπα σχετικῆς διατάξεως ἄρθρου 7 Ν. Δ. 1799|1942

Ἄσχετος ἡ ἰδιότης τοῦ ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. 1799|1942 προστατευομένου μισθωτοῦ ὡς ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου διὰ δικαίωμα ἐπιδόματος ἐκ 15ο|ο ἐπὶ τοῦ βασικοῦ μισθοῦ εἰς περίπτωσιν μὴ τιμητικῆς προαγωγῆς του. – Ἔννοια ἄρθρ. 7 Ν. Δ. 1799|1942.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 7 Ν.Δ. 1799|1942 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1040|1942 Ν. Δ. περὶ προστασίας τῶν ἀναπήρων πολέμου ὁπλιτῶν ἐν γένει καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων», (ΕΕΔ 1, 860) παρέχεται ὡς εἰδικὸν ἐπίδομα 15ο|ο ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ μισθοῦ τῶν ἐφέδρων πολεμιστῶν τοῦ πολέμου 1 [illegible]41, ἐφ' ὅσον δὲν δύνανται νὰ προαχθοῦν ἐλλείψει προσόντων ἐν τῇ κατεχομένῃ ὑπηρεσίᾳ βλέπε σχετικῶς Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3647-3675|1950, εἰσηγητὴς *Π. Παπακωνσταντίνου*, ΕΕΔ 9, 750 καὶ τὰ αὐτοθι σημειούμενα).

Ἐξ ἄλλου, προϋπόθεσις τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 7 Ν. Δ. 1799|1942 εἶναι, ὅτι ὑφίστανται εἰς τοὺς ὑποχρέους ἐργοδότας ἐσωτερικοὶ κανονισμοί, προβλέποντες περὶ τῆς ἱεραρχικῆς καὶ μισθολογικῆς διαβαθμίσεως καὶ κατατάξεως εἰς διαφόρους βαθμοὺς τῶν παρ' αὐτοῖς ὑπηρετούντων ὑπαλλήλων (Α. Π. 538|918, εἰσηγητὴς *Κ. Κυνκάδ.*, ΕΕΔ 8, 118. Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3647-3675|1950, ἔνθ' ἀνωτ. καὶ ἐν αὐτῇ πυραπομπαί).

Τὸ Ν. Δ. 1799|1942 ὅμως εἰς τὸ σύνολόν του ἀναφέρεται εἰς «ὑπαλλήλους».

Οὕτω ὄχι μόνον τὸ ἄρθρ. 7, τὸ ὁποῖον προβλέπει περὶ προαγωγῶν καὶ ὑλικῶν ἀμοιβῶν, κάμνει λόγον «περὶ ὑπαλλήλων», ἀλλὰ καὶ τὸ ἄρθρον 8 αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον προβλέπει περὶ τῆς ἀπολύσεως τῶν ἀναγκαστικῶς (ἄρθρ. 5 Ν.Δ. 8|11 Μαΐου 1946) διοριζομένων, πάλιν ὁμιλεῖ περὶ «ὑπαλλήλων».

Ἐντεῦθεν προέκυψε καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς προστασίας ἀπὸ ἐλευθέρας καὶ ἀδικαιολογήτου ἀπολύσεως τὸ ζήτημα, ἂν ἐκ τῆς τοιαύτης νομοτεχνικῆς νοήσεως τοῦ Νομοθέτου νὰ προστατεύσῃ μόνον τοὺς ὑπὸ τὴν γνωστὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. 1[illegible]8|1914 ὑπαλλήλους (περὶ τῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ ὡς ὑπαλλήλου πρβλ. Α. Π. 389|1950, εἰσηγητὴς *Ε. Καρασιάθης*, ΕΕΔ 9, 613).

Τὰ ἐπὶ τοῦ θέματος δεδομένα ἐκ τῆς νομολογίας τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας ἐκφράζουν διχασμὸν γνωμῶν.

Κατὰ τὴν Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 1523|47 (εἰσηγητὴς *Χ. Καλαμαρᾶς*, ΕΕΔ 7, 647) τὸ ἄρθρον 8 Ν. Δ. 1799|1942 (περὶ προστασίας ἀπολύσεως) δὲν ἀφορᾷ εἰς ἐργάτας ἢ τεχνίτας (οὕτω καὶ ἡ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 4101|1948, Πρωτοδίκης *Ν. Φίλιος*, ΕΕΔ 4, 691), ἐνῷ κατὰ τὴν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 567|6 (Πρωτοδίκης *Χ. Σωτηρόπουλος*, ΕΕΔ 5, 145) δὲν συνάγεται ἐκ τοῦ νόμου, ὅτι ὁ ὅρος «ὑπάλληλος» ἐτέθη ὑπὸ τὴν στενὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. 1[illegible]23|1918.

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 7, 647), ὅτι ἡ ὀρθὴ καὶ καθ' ἡμᾶς ἄποψις εἶναι ἡ δευτέρα αὕτη.

Συνηγορεῖ πρὸς τοῦτο καὶ ἡ ἀνάλογος, ὑπὸ τοιαύτην ἔννοιαν, ἐφαρμογὴ τοῦ Α. Ν. 214|1936, περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ὁ ὁποῖος, καίτοι ἀναφέρεται καὶ οὗτος εἰς ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρεσίας, ἐκρίθη ὅτι ἀφορᾷ καὶ εἰς τοὺς ἐργάτας καὶ τεχνίτας (οὕτω Σ. Ε. 26|1939, 216|1939.

ἐκκαλῶν, προσληφθεὶς παρὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου ὡς ἔκτακτος ὑπάλληλος παρὰ τῇ Στρατ. Δ|σει Ρόδου ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας, σχέσει δηλονότι ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὡς ἐκ τοῦ προσαγομένου ἀπὸ 6|10|1947 συμφωνητικοῦ προκύπτει, ἐτησίας διαρκείας (10|9|1947—10|9|1948) καὶ ἐπὶ μισθῷ μηχανικοῦ Β' τάξεως τῆς ὑπηρεσίας Δημοσίων Ἔργων, ηὐξημένῳ κατὰ 50 ο|ο (ὑπ' ἀριθ. 36656|6|10|47 ἀπόφ. Στρατ. Δ|σεως Δωδεκανήσου, ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν 480.000+50 ο|ο=720.000 (ὑπ' ἀριθ. 268.6[illegible]|1947 ἀπόφ. περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν Δημοσίων Πολιτικῶν Ὑπαλλήλων (Α. Ν. 913|49), ἐστρατεύθη κληρωτὸς ὢν τῆς κλάσεως 1940β', τὴν 11|2|49 καὶ ὑπηρέτησεν ὡς ναύτης μὲν μέχρι τέλους Ἀπριλίου 1949, ἐφεξῆς δὲ καὶ μέχρι τῆς ἀγωγῆς, ὡς ἀρχικελευστής, ἀπολαμβάνων μηνιαίως ἐκ τῆς τελευταίας ταύτης θέσεως του μισθοῦ μέχρι μὲν τῆς 31|10|1949 ἐκ δραχμῶν ..., ἐφεξῆς δὲ ποσοῦ καλυπτοντος τὸ αἰτούμενον τοιοῦτο ὡς ἐπίδομα. Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐκκαλοῦντος ὅτι τὸ ἐφεδρικὸν ἐπίδομά του, ἀνερχόμενον εἰς τὸ 1|2 τῶν ἀποδοχῶν του, γεγονὸς ὅπερ καὶ τὸ ἐφεσιβλητον δὲν ἀμφισβητεῖ, δέον νὰ ὑπολογισθῇ ἐπὶ ποσοῦ μείζονος τῶν δραχμῶν 72.000, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι συνάδελφοί του, τὰ αὐτά, ὡς καὶ ὁ ἴδιος, ἔχοντες προσόντα, ἀπολαμβάνουσι μείζονος τούτου, δὲν εἶναι βάσιμος, διότι ἐκ μόνης τῆς βεβαιώσεως περὶ τῶν καταβαλλομένων ἀποδοχῶν τῶν συναδέλφων του ἐν ᾗ δὲν γίνεται μνεία τῆς αἰτίας τῆς καταβολῆς των, ὥστε ν' ἀποκλεισθῇ, ὅτι εἰς λόγους ἀναφερομένους εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ τελευταίου ὀφείλεται, δὲν ἀποδεικνύεται οὔτος. Ἐξ ἄλλου διάταξίν τινα προβλεπούσαν καταβολὴν μείζονος μισθοῦ δὲν ἐπικαλεῖται ὁ ἐκκολῶν.

Ἐφ' ὅσον συνεπῶς ὁμολογεῖ ἐν τῇ ἀγωγῇ του, ὅτι τὸ ἐφεδρικόν του ἐπίδομα, καταβληθὲν αὐτῷ μέχρι καὶ τοῦ Ὀκτωβρίου 1949, ὑπελογίσθη ἐπὶ μισθοῦ 720.000 δραχμῶν, μειωμένον διὰ τὸν ἀπὸ τῆς ὀνομοσίας του ὡς ἀρχικελευστοῦ καὶ ἐφεξῆς χρόνον κατὰ δραχμὰς 90.000, ἡ ἀγωγὴ του αἰτήσια ἔχουσα τὴν καταβολὴν αὐτῷ τῆς μὴ καταβληθείσης ἐκ δραχμῶν 90.000 διαφορᾶς καὶ τοῦ ἐπιδόματος τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου 1949, ἐφ' ὅσον, ὅσον ἀφορᾷ τὸ τελευταῖον εἰδικώτερον, ὁμολογεῖται ὅτι καλύπτεται πλήρως ἐκ τοῦ μισθοῦ, οὗτινος ὡς ἀρχικελευστὴς ἀπολαμβάνει μηνιαίως, εἶναι ἀπορριπτέα. Ὀρθῶς ἔκρινεν ἡ ἐκκαλουμένη, εἰ καὶ ἐπὶ ἄλλῃ αἰτιολογίᾳ, καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου μοναδικὸς τῆς ἐφέσεως λόγος εἶναι ἀπορριπτέος.

476|1939, Α. Π. 129|1947, εἰσηγητὴς Χ. Καλέλλης, ΕΕΔ 6, 343).

Ἠκολούθησεν, ἄλλως τε, καὶ ὁ Νόμος 564|1945 «περὶ μέτρων ὑπὲρ ὡρισμένων κατηγοριῶν μισθωτῶν» (ΕΕΔ 4, 511), ὁ ὁποῖος, εὑρύνων τὴν προστασίαν τῶν ἀναπήρων (περὶ ὧν καὶ τὸ Ν. Δ. 1799|1942) ἀπὸ ἀδικαιολογήτου καὶ ἐλευθέρας ἀπολύσεως, ὁμιλεῖ γενικῶς περὶ ἀναπήρων, χωρὶς νὰ κάμῃ διάκρισιν εἴδους ἐργασίας καὶ ἰδιότητος μισθωτοῦ.

Ἂν ἡ ἀντίπαλος ἄποψις ἦτο ἡ ὀρθή, τότε θὰ ἔπρεπε νὰ ἑρμηνευθῇ καὶ ὁ ὅρος «ὑπάλληλος», τοῦ ἄρθρου 1 Ν. Δ. 1799|42, ἐν σχέσει μὲ τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀναγκαστικῆς προσλήψεως, ὡς ὑποδηλῶν τὸν κατὰ τὸ ἄρθρον 10 Ν. 1334|1918 ὑπάλληλον, ἐνῷ ὁ ὅρος, ἀναφερόμενος εἰς τὴν οἰκονομικὴν δυνατότητα τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ νομικοῦ προσώπου (πρβλ. καὶ Σ. Ε. 222|1937 ἐπὶ τῆς ἀναλόγου διατυπώσεως τοῦ ἄρθρου 2 Α. Ν. 344|1936 περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν) ὑποδηλοῖ πάντα ἐργαζόμενον ἐν σχέσει ἐξηρτημένης ἐργασίας (Σ. Ε. 222|1947).

Πρέπει νὰ εἶναι λοιπὸν ἀσφαλές, ὅτι ἡ προστασία τοῦ ἄρθρου 8 Ν. Δ. 1799|42, ὡς ἡ προστασία τῆς ἀναγκαστικῆς προσλήψεως (καὶ ἀναλόγως τῆς σωματικῆς ἱκανότητος, ἄρθρ. 3 Ν. Δ. 1799|42, τοποθετήσεως) ἐκτείνεται ἀδιαφόρως ἰδιότητος μισθωτοῦ ὡς ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου.

Καὶ ἀφοῦ, κατὰ λογικὴν ἑρμηνείαν, ἡ ὁποία, εἶναι γνωστόν, προϋποθέτει ὅτι ὁ Νόμος ἀποτελεῖ ἑνιαῖον σύνολον καὶ ἑρμηνεύει τὰ καθ' ἕκαστα διὰ τῶν θεμελιωδῶν ἰδεῶν αὐτοῦ, δίδουσα οὕτω τὸ ἐκ τῆς συνοχῆς τοῦ Νόμου ἑρμηνευτικὸν ὑλικὸν (Dernburg Γεν. Ἀρχ. § 35) καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 7 Ν. Δ. 1799|1942, περὶ τῆς ὁποίας ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω δικαστικὴ ἀπόφασις, ἀναφέρεται ὄχι μόνον εἰς τοὺς ὑπαλλήλους, ὑπὸ τὴν στενὴν νομικὴν ἔννοιαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς σωματικῶς ἐργαζομένους, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν βεβαίως, ἡ ὁποία ἔχει ταχθῇ ὑπὸ τοῦ νόμου, τῆς ὑπάρξεως ἐσωτερικῶν κανονισμῶν, οἱ ὁποῖοι νὰ προβλέπουν τὴν σταδιοδρομίαν των.

Αὕτη εἶναι ἡ ἄποψις τῆς κατωτέρω ἐνδιαφερούσης καὶ πρώτης, καθ' ὅσον γνωρίζομεν, ἐπὶ τοῦ θέματος δικαστικῆς ἀποφάσεως.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ ἤδη τὸ ζήτημα, ἂν μετὰ τοὺς Ν. 19|1944 καὶ 28|1944, διὰ τῶν ὁποίων παρέχεται (διὰ τοῦ πρώτου) ἡ ἐξουσία εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν πρὸς καθορισμὸν μισθῶν προσωπικοῦ Δημοσίου καὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου καὶ (διὰ τοῦ δευτέρου) εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας πρὸς καθορισμὸν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν ὑπαλλήλων, ἐργατῶν, τεχνιτῶν, καὶ παντὸς ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, βιομηχανικῶν ἢ βιοτεχνικῶν, γραφείων, καταστημάτων καὶ παντὸς προσώπου, ἐργαζομένου ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας εἰς ἰδιώτην, ἐργοδότην, φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον (ΕΕΔ 3, 625), ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ἐκάρξεως σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου (βλέπε σημειώσεις μας ἀνωτέρω σελ. 783), ἐξακολουθῇ ἰσχύον τὸ ἐκ τῆς ἀνωτέρω διατάξεως τοῦ ἄρθρου 7 Ν. Δ. 1799|1942 δικαίωμα ἐπιδόματος, ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις (Α. Π. 588|1948, εἰσηγητὴς Κ. Καυκᾶς, ΕΕΔ 8, 114) κατέληξεν εἰς τὴν λύσιν, ὅτι ἐξακολουθεῖ τοῦτο ἰσχύον μετὰ τὸν Ν. 28|1944.

Αἰτιολογία τῆς τελευταίας ταύτης ἀποφάσεως ὑπῆρξεν, ὅτι ἡ διάταξις τοῦ Ν. 28|1944 εἶναι γενικὴ καὶ δὲν δύναται νὰ ὑπερισχύσῃ τῆς προηγουμένης εἰδικῆς τοιαύτης τοῦ ἄρθρου 7 Ν. Δ. 1799|42. Ἀπὸ ἀπόψεως ἤδη Ν. 19|1944, ἀνεξαρτήτως τῆς ἐννοίας ἐξουσιοδοτήσεως αὐτοῦ διὰ τὰς σχέσεις δημοσίου δικαίου, ἐφ' ὧν ἐφαρμόζεται, (βλέπε σχετικῶς καὶ πρόσφατον Σ. Ε. 341|1950, κατωτέρω καὶ λοιπὰς παραπομπὰς ἐν ΕΕΔ 8, 114) εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 336|1946 Πρᾶξιν Υ. Σ. (ΕΕΔ 5, 410) «περὶ κυρώσεως νομοθετημάτων κατοχῆς γενικοῦ χαρακτῆρος ἁρμοδιότητος Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν» ἀναφέρονται τὰ ἄρθρα 4—9 τοῦ Ν. Δ. 1799|42 ὡς ἰσχύοντα μέχρις ἐνάρξεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 59|43 Συντακτικῆς Πράξεως.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2470|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Χ. Κοντογεώργος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ἰ. Καποδίστριας, Δ. Τρίμης

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 11 § 2, ἐδάφ. β' τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1340|1942 Νομ. Διατάγ., ὡς αὕτη ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1799|1942 Νομ. Διατάγμ. συνάγεται ἀναμφισβήτητον, ὅτι τῆς αὐτόθι προσαυξήσεως μισθοῦ δικαιοῦνται οἱ συγκεντροῦντες τὰς λοιπὰς ἐν τῇ διατάξει τῆς προηγουμένης παραγράφου καθοριζομένας προϋποθέσεις ἐφεδροι πολεμισταὶ τοῦ πολέμου 1940—1941, ἀσχέτως τοῦ ἂν ὑπηρέτουν πρὸ τῆς στρατεύσεως των ὡς ὑπάλληλοι ἢ ἐργάται. Ὁ νόμος ἐκινήθη ἐκ τῆς συναισθήσεως ὑποχρεώσεως πρὸς ἀναγνώρισιν τιμητικῆς διακρίσεως τῶν ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐφέδρου μετασχόντων εἰς τὸν πόλεμον ἐκεῖνον καὶ θὰ ἦτο ἀντίθετος οὐχὶ ἁπλῶς πρὸς τὸ κοινὸν αἴσθημα, ἀλλὰ πρὸς τὴν κινήσασαν τὸν νόμον ἐκεῖνον ἠθικὴν αἰτίαν ἡ ἐκ τοῦ ὅτι ὁ νόμος ποιεῖται χρῆσιν τοῦ γνωστοῦ ὅρου «ὑπάλληλοι» διάκρισις τῶν πολεμιστῶν ἐκείνων βάσει τοῦ εἴδους ἢ τῆς φύσεως τῆς ἐν τῇ πολιτικῇ ζωῇ ἐργασίας των ὡς μισθωτῶν πνευματικῶς ἢ χειρωνακτικῶς ἐργασθέντων καὶ ἡ ἀναγνώρισις διακρίσεως μόνον εἰς τοὺς πρώτους, ὅταν εἶναι ἀναμφισβήτητον γενικῶς ὅτι κατὰ τὸν πόλεμον ἐκεῖνον σύσσωμος ἡ ἑλληνικὴ ψυχὴ ἠγωνίσθη κατὰ τρόπον ἀποκλείσαντα τὴν δυνατότητα συγκρίσεως τοῦ ἡρωϊσμοῦ καὶ τῆς αὐτοθυσίας τῶν ἐπὶ μέρους μαχητῶν. Κατ' ἀκολουθίαν τούτου, ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ἐρειδομένη ἐπὶ ἰσχυρισμοῦ, κατὰ τὸν ὁποῖον ὁ ἐνάγων, ὑπηρετῶν παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ὡς μόνιμος τεχνίτης ἀπὸ εἰκοσαετίας, δὲν ἐδικαιώθη προσαυξήσεως τοῦ εἰς τὸν κατὰ τὸν κανονισμὸν τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐναγομένης ταύτης βαθμοῦ του ἀνήκοντος μισθοῦ, κατὰ 15 ο|ο, ἐφ' ὅσον ἐκρίθη ὅτι δὲν προσῆκεν αὐτῷ δι' ἔλλειψιν ὑπηρεσιακῶν προσόντων προαγωγή, καίτοι ὑπηρέτησεν ὡς ἔφεδρος, διαρκοῦντος τοῦ πολέμου 1940—1941, διώκουσα δὲ καταψήφισιν τῆς ἐναγομένης εἰς πληρωμὴν τῷ ἐνάγοντι τῆς ἐκ τῆς προσαυξήσεως ἐκείνης διαφορᾶς ἐπὶ τοῦ μισθοῦ τοῦ βαθμοῦ, ὃν οὗτος ἔφερε κατὰ τὸν χρόνον τῆς εἰρημένης ἐπιστρατεύσεώς του, φέρει δὲ καὶ ἤδη, εἶναι νόμιμος.

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΡΥΘΜΙΣΙΣ ΦΟΡΤΟΕΚΦΟΡΤΩΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Έννοια έργασίας φορτώσεως δι' έφαρμογὴν εἰδικῶν Νόμων

Φορτοεκφορτωτικαὶ ἐργασίαι εἰς λιμένας κατὰ Ν. 5167|1931. – Ρύθμισις τιμολογίων ἀμοιβῆς. – Ἀκυρότης ἀντιθέτων συμφωνιῶν. – Διενέργεια διὰ φορτοεκφορτωτῶν ἐφωδιασμένων διὰ βιβλιαρίων ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος. – Ἐπέκτασις καὶ εἰς φορτοεκφορτωτὰς ξηρᾶς. – Ποία νοεῖται κατὰ νόμον ὡς φορτοεκφορτωτικὴ ἐργασία.

Λύγοι ἀναιρέσεως, κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 82|1949 ἀποφάσεως τοῦ Ἐφετείου Θεσσαλονίκης ἰσχύουν οἱ ἑξῆς:

α) Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε διατάξεις οὐσιαστικοῦ νόμου, ἤτοι ἐδέχθη ὅτι ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς φορτοεκφορτωτικῆς ἐργασίας κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 4|9 Μαρτίου 1932 διατάγματος κωδικοποιήσεως νόμου 5167 «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν» καὶ ἰδίᾳ τοῦ ἄρθρου 1 καὶ 2 αὐτοῦ καὶ τῶν τροποποιητικῶν νόμων 5943|1941, 6178|1934 Α.Ν 381|1936, 2212|1940 καὶ 1749|1944 περιλαμβάνεται καὶ ἡ ὑπὸ τῶν Σ. Ε. Κ. καὶ δι' ἐργατῶν ἐφωδιασμένων διὰ βιβλιαρίων ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος φορτοεκφορτωτοῦ ἐκτελεσθεῖσα ἐργασία, συνισταμένη εἰς τὴν ἀπὸ τοὺς ἐντὸς τοῦ χώρου τῶν σιδηροδρομικῶν ἐγκαταστάσεων σωροὺς μεταφορὰν καὶ ἐπὶ τῶν ἐφοδιοφόρων τῶν ἁτμαμαξῶν, ἤτοι ἐπὶ μεταφορικοῦ μέσου τῶν Σιδηροδρόμων φόρτωσιν, ταποθέτησιν γαιανθράκων καὶ ἐπὶ σκοπῷ οὐχὶ μεταφορᾶς ἀποστολῆς τοῦ γαιάνθρακος, νοουμένου ὡς ἐμπορεύματος, εἰς ἕτερον τόπον, ἀλλ' ἐφοδιασμοῦ διὰ τούτου ὡς κινητηρίου δυνάμεως τῶν κινουμένων ἁτμαμαξῶν τῶν Σ. Ε. Κ. Ἐνῷ κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν ἄρθρ. 1 καὶ 2 τοῦ ν. 5167|1932 καὶ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 1749|1944 καὶ ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τῶν ἀνω νόμων ἡ ἔννοια τῆς φορτοεκφορτωτικῆς ἐργασίας, ὡς αὕτη ἐπεξετάθη καὶ ἐπὶ τῶν φορτοεκφορτωτῶν καὶ μεταφορέων ξηρᾶς καὶ συσκευῶν ἀποθηκῶν καὶ Σιδηροδρόμων τῶν παραλιακῶν πόλεων, διὰ τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ νόμου 381|1936 τυγχάνει ἀποκλειστικῶς ἡ μεταφορὰ καὶ φόρτωσις ἐμπορευμάτων μόνον καὶ οὐχὶ ἑτέρων εἰδῶν ἐπὶ τοῦ μεταφορικοῦ μέσου, ἐπὶ σκοπῷ ἀποστολῆς τοῦ ἐμπορεύματος εἰς ἕτερον τόπον, ὡς ἐπίσης ἡ ἐκφόρτωσις καὶ παραλαβὴ ἐμπορευμάτων μεταφερομένων διὰ τοῦ μεταφορικοῦ μέσου ἐξ ἑτέρου τόπου. Ἀντιθέτως ὅθεν ἀποφηναμένη ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς διατάξεις τῶν ἀνω οὐσιαστικῶν νόμων.

β) Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 § 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 4|9 Μαρτίου 1932 «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν» εἰς τὰς φορτοεκφορτώσεις «ἐμπορευμάτων» εἰς τοὺς διαφόρους λιμένας τοῦ Κράτους ἀπαγορεύεται ἡ ἐργασία εἰς ἐργάτας μὴ ἐφωδιασμένους δι' ἀδείας ἐπαγγέλματος τοῦ φορτοεκφορτωτοῦ (δηλαδὴ διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος), κατὰ δὲ τὴν § 2 τοῦ ἀνω ἄρθρου «φορτοεκφορτωταὶ νοοῦνται τὰ πρόσωπα τὰ ἐπὶ μισθῷ ἢ ἡμερομισθίῳ ἢ ἐπ' ἀμοιβῇ κατὰ μονάδα ἐργασίας προσλαμβανόμενα παρὰ τῶν ἐργολάβων φορτοεκφορτώσεων, τῶν πρακτόρων ἐμπορικῶν ἁτμοπλοίων ἢ καὶ παρὰ παντὸς φορτωτοῦ πρὸς διενέργειαν α) μεταφορᾶς, φορτώσεως ἢ παραδόσεως ἐμπορευμάτων καὶ διαφόρων ἄλλων εἰδῶν, ἐκ τῶν προκυμαιῶν καὶ τῶν ἐπ' αὐτῶν ἀποθηκῶν, ἐργοστασίων ἢ καταστημάτων εἰς φορτηγίδας ἢ πλοῖα ἢ ἀπὸ φορτηγίδος ἢ πλοίου εἰς φορτηγίδας ἢ πλοῖον καὶ β) ἐκφορτώσεως καὶ παραλαβῆς ἢ μεταφορᾶς ἐμπορευμάτων καὶ διαφόρων ἄλλων εἰδῶν ἐκ τῶν πλοίων ἢ φορτηγίδων ἢ εἰς πλοῖα ἢ φορτηγίδας ἢ ἐκ τούτων εἰς τοὺς τελωνειακοὺς χώρους προκυμαίας ἢ εἰς τὰς ἐπ' αὐτῶν ἀποθήκας, ἐργοστάσια ἢ καταστήματα. Ὁ κατὰ τὰ ἀνω ὁρισμὸς τῆς φορτοεκφορτωτικῆς ἐργασίας τυγχάνει βασικὸς καὶ περιοριστικός, ἐπεκταθείσης τῆς ἀνω ἐννοίας, ὡς ἔχει, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 381|36 καὶ εἰς τοὺς φορτοεκφορτωτὰς καὶ μεταφορεῖς ξηρᾶς καὶ συσκευεῖς ἀποθηκῶν καὶ σιδηροδρόμων τῶν παραλιακῶν πόλεων, νοεῖται δὲ περιοριστικῶς καὶ ἀποκλειστικῶς κατὰ τὰ ἀνω φορτοεκφορτωτικὴ ἐργασία ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ κατὰ τὴν § 2 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀνω νόμου μεταφορὰ καὶ φόρτωσις ἐμπορευμάτων ἐκ τῶν χώρων τῶν ἐγκαταστάσεων καὶ ἐπὶ σκοπῷ ἀποστολῆς καὶ μεταφορᾶς τούτων εἰς ἕτερον τόπον ἡ ἐκφόρτωσις καὶ παραλαβὴ καὶ μεταφορὰ ἐμπορευμάτων μεταφερομένων ἐξ ἑτέρων τόπων, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ ἀνω ἐργασία ἀφορᾷ ἀποκλειστικῶς κίνησιν «ἐμπορευμάτων» καὶ οὐχὶ ἑτέρων εἰδῶν, τῆς τοιαύτης ἐννοίας συναγομένης ἐκ τοῦ πνεύματος καὶ τῆς διατυπώσεως τοῦ ἄρθρου 1 § 1 τοῦ κωδικοπ. ν. 5167, καθ' ὃ ἀπηγορεύθη ἡ «φορτοεκφόρτωσις ἐμπορευμάτων» εἰς πρόσωπα μὴ ἐφωδιασμένα διὰ βιβλιαρίου φορτοεκφορτωτοῦ, τῆς παραγράφου ταύτης ρητῶς καὶ περιοριστικῶς ὁριζούσης ὅτι ἡ φορτοεκφόρτωσις ἀφορᾷ μόνον ἐμπορεύματα καὶ οὐχὶ ἕτερα εἴδη.

Ἀρείου Πάγου 380|1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ε. Κολοκούρης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Τσάρας, Γ. Παπαδόπουλος

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ὑπὸ τοῦ Π. Δ. τῆς 4|9 Μαρτίου 1932 «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν» κωδικοποιηθέντος Νόμου 5167|31 εἰς τὰς φορτοεκφορτώσεις ἐμπορευμάτων εἰς τοὺς διαφόρους λιμένας τοῦ Κράτους ἀπαγορεύεται ἡ ἐργασία εἰς ἐργάτας, μὴ ἐφωδιασμένους διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος, ὡς φορτωταὶ δὲ νοοῦνται τὰ πρόσωπα τὰ ἐπὶ μισθῷ ἢ ἡμερομισθίῳ ἢ ἐπ' ἀμοιβῇ κατὰ μονάδα ἐργασίας προσλαμβανόμενα παρὰ τῶν ἐργολάβων φορτοεκφορτώσεως τῶν πρακτόρων ἐμπορικῶν ἁτμοπλοίων ἢ καὶ, παρὰ παντὸς φορτωτοῦ πρὸς διενέργειαν α) μεταφορᾶς, φορτώσεως ἢ παραδόσεως ἐμπορευμάτων διαφόρων ἄλλων εἰδῶν ἐκ τῶν προκυμαιῶν καὶ τῶν ἐπ' αὐτῶν ἀποθηκῶν ἢ καταστημάτων εἰς φορτηγίδας ἢ πλοῖα ἢ ἀπὸ φορτηγίδος ἢ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

I. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.—II. ΑΔΕΙΑΙ ΜΙΣΘΩΤΩΝ.—III. ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΣΧΕΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ Ν. 751|1948.—IV. ΣΤΡΑΤΕΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ.—V. ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ.

I. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1.—Φύσις ακυρότητος απολύσεως εκ του άρθρου 9 Ν. 118|1945

Σχετική ή εκ του άρθρου 9 Ν. 118|1945 ακυρότης απολύσεως.—Δυνατή εκ τούτου παραίτησις του μισθωτού από δι αιώμετος προσβολής απολύσεως ως άκυρου.—Δίτηση κατάβολής αποζημιώσεως Ν. 2112.

Ως φαίνεται εκ της κατωτέρω πρωτοδικειακής αποφάσεως, ακύρως, κατά παράβασιν του άρθρου 9 του Ν. 118|1945, απολυθείς μισθωτός επεζήτησε δι' αιτήσεώς του προς τον εργοδότην την καταβολήν της αποζημιώσεως του Ν. 2112 και εκείνης ημερών όφειλομένης άδείας, κατά τό άρθρον 5 § 5 Α Ν. 539|1945 «περί χορηγήσεως κατ' έτος είς τούς μισθωτούς άδειών μετ' αποδοχών».

Εκ τούτου ή απόφασις, δεχομένη και αύτη ότι ή εκ του άρθρου 9 του Ν. 118|1945 ακυρότης απολύσεως είναι σχετική (βλέπε και Πρωτοδίκου Πειραιώς 519|1950, Πρωτοδίκης Κ. Παπαμιχαήλογλου, ΕΕΔ 9, 711, πρβλ. και λοιπάς παραπομπάς είς σημείωσιν μας εν ΕΕΔ 9, 712), θεωρεί ότι ο μισθωτός παρεκτήθη του δικαιώματος αύτου διά προσβολήν της απολύσεως ως άκυρου.

Πράγματι (βλέπε και Πρωτοδίκου Αθηνών 3411|1949, Πρωτοδίκης Ν. Φίλιος, ΕΕΔ 8, 191, Πρωτοδίκου Πει-

---

πλοίου είς φορτηγίδα ή πλοίον και β) εκφορτώσεως και παραλαβής ή μεταφοράς εμπορευμάτων και διαφόρων άλλων ειδών εκ των πλοίων και φορτηγίδων είς πλοία ή φορτηγίδας ή εκ τούτων είς τους τελωνειακούς χώρους ή προκυμαίας ή είς τας επ' αυτών αποθήκας, εργοστάσια ή καταστήματα. Διά των άρθρων 2 και 3 αύτου συγκροτούνται επιτροπαί ρυθμίσεως φορτοεκφορτώσεων, είς ας ανατίθενται, πλην άλλων, και ή επεξεργασία των τιμολογίων αμοιβής των εργατών και εν γένει κόστους των φορτοεκφορτώσεων, άτινα από της υπό του Υπουργού διά πράξεως του, δημοσιευομένης είς την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εγκρίσεως των ισχούν υποχρεωτικώς, προσδιορίζονται αναγκαστικώς τους όρους της εργατικής συμβάσεως μεταξύ των ασχολουμένων είς τας φορτοεκφορτωτικάς εργασίας και των οικείων εργοδοτών, οσης, άκύρου πάσης κατά την σύναψιν της συμβάσεως, εργασίας αυξομειώσεως των τοιούτων τιμολογίων. Κατά τό άρθρον 11 αύτου, ως τούτο ετροποποιήθη διά του άρθρου 3 Νόμου 5944|1933 και άρθρ. 2 Νόμου 381|1936, ωρίσθη ότι προτάσει της οικείας ως άνω επιτροπής δύναται διά πράξεως του Υπουργού Εργασίας να επιβάλληται ειδική ανάλογος εποξήσεις των τιμολογίων φορτοεκφορτωτικών εργασιών, δυναμένη να συνίσταται προσθέτως και είς κράτησιν επί της αμοιβής των εργατών προς σχηματισμόν κεφαλαίου διά την αποζημίωσιν ή συνταξιοδότησιν των εκ της εργασίας των απομακρυνομένων φορτοεκφορτωτών. Τέλος διά της § 1 του άρθρου 3 Νόμου 381|1936, ως τούτο συνεπληρώθη διά του άρθρου 4 Νόμου 2212|40, ωρίσθη ότι αι διατάξεις του κωδικ. Νόμου 5167, αι αφορώσαι τον εφοδιασμόν των εργατών διά βιβλιαρίων επαγγελματικής ταυτότητος, την σύστασιν επιτροπής ρυθμίσεως φορτοεκφορτώσεων, τα καθήκοντα και αρμοδιότητας αύτης, την πειθαρχικήν και ποινικήν κύρωσιν των παραβατών των κανονισμών και του νόμου κλπ. επεκτείνονται και είς φορτοεκφορτωτάς, και μεταφορείς ξηράς και συσκευείς αποθηκών και σιδηροδρόμων των παραλιακών πόλεων, ως και τάς φορτοεκφορτωτικάς εργασίας ξηράς των λοιπών πόλεων του Κράτους, επεκταθεισών επίσης και ως προς τους εργάτας ξηράς και εφαρμοζομένων αναλόγως των περί συστάσεως, κεφαλαίου αποζημιώσεως φορτοεκφορτωτών κειμένων διατάξεων.

Εκ του συνδυασμού των ως άνω διατάξεων και δη της του άρθρου 1 του κωδ. Νόμου 5167, προσδιοριζούσης ως φορτοεκφορτωτικήν εργασίαν την μεταφοράν, φόρτωσιν ή παράδοσιν εμπορευμάτων και άλλων ειδών, ως και των επεκτεινουσών τας ως άνω διατάξεις επί των φορτοεκφορτωτών μεταφορέων ξηράς, έργον των οποίων είναι ή απλή μεταφορά διαφόρων αντικειμένων, ως και των συσκευαστών αποθηκών, έργον των οποίων είναι ή εν ταίς αποθήκαις συσκευασία διαφόρων ειδών, άλλο και του διά του συνόλου τούτων διωκομένου σκοπού, εγκειμένου είς την διά σχηματισμού ειδικού κεφαλαίου αποζημίωσιν ή συνταξιοδότησιν των εκ των εργασιών των απομακρυνομένων ως άνω εργατών, σαφώς προκύπτει ότι ως εργασία φορτώσεως νοείται πάσα εν γένει τοιαύτη, δι' ης δι' ολικής ενεργείας των εν τοίς ως άνω νόμοις κατονομαζομένων εργατών τοποθετούνται επί μεταφορικού μέσου ού μόνον εμπορεύματα, άλλά και άλλα είδη, είτ' επί σκοπώ μεταφοράς τούτων από τόπου εί τόπον, είτε και δι' άλλον λόγον. Όθεν ή προσβαλλομένη απόφασις του Εφετείου, κρίνασα ότι είς τας διατάξεις των ως άνω νόμων εμπίπτει και ή δι' εργατών του αναιρεσιβλήτου νομικού προσώπου φόρτωσις ποσότητος γαιάνθρακος ού μόνον επί των βαγονίων του αναιρεσειόντος νομικού προσώπου άλλα και επί των άτμαμαξών αύτου διά την κίνησιν τούτων, ορθώς τας διαληφθείσας διατάξεις των άρθρων 1 και 2 Νόμου 5167|1932 και των τούτον τροποποιησάντων άρθρ. 3 Νόμου 5944|1933, άρθρ. 3 Νόμου 381|1936, άρθρου 1 Νόμου 1749|1944 και άρθρου 4 Νόμου 2212|1940 ηρμήνευσε και εφήρμοσεν, απορριπτέοι δε οι κατ' αντίθετα υποστηρίζοντες πρώτος και δεύτερος λόγοι του αναιρετηρίου.

ραιῶς δθ'|949, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 8, 583, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἀκύρου ἀπολύσεως, δὲν δύναται ὁ μισθωτὸς νὰ ζητήσῃ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112, ἡ ὁποία προϋποθέτει ἔγκυρον ἀπόλυσιν, καὶ συγχρόνως νὰ προσβάλῃ τὴν ἀπόλυσιν του ὡς ἄκυρον, ἀφοῦ ἐπὶ τοιαύτης ἀγωγῆς θὰ ἰσχύσῃ ἡ ἐκ τῶν ἄρθρων 535 § 1 καὶ 5ιί § 3 Πολιτ. Δικονομίας ἀρχή.

Ἐξ ἄλλου διὰ τῆς δηλώσεως τοῦ μισθωτοῦ πρὸ πάσης προσβολῆς τῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ τῷ καταβληθῇ ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112 θεωρεῖται ὅτι οὗτος ἐπελέξατο τὴν ἐξ αὐτοῦ καὶ μόνον προστασίαν (βλέπε *Ι. Καποδίστριαν*, ΕΕΔ 2, 580 ἐπ.) καὶ ἡ ἐπιλογή, ἡ ὁποία καὶ δὲν ὑπόκειται εἰς ὡρισμένον τύπον, ἐπιφέρει περιορισμὸν τῆς ἐνοχῆς (βλέπε *Τσιριντάνην*, ἐν Ἑρμ. Α. Κ. ἄρθρ 289 σελ. 43). ἀποκλείεται δὲ καὶ ἡ ἀνάκλησις κύτης, διότι ἐκ τῆς φύσεως τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπιλογῆς ὡς διαπλαστικοῦ δικαιώματος προκύπτει ὅτι τοῦτο εἶναι ἀμεταβλήτον καὶ ἀνεπιδέκτον αἰρέσεως ἢ προθεσμίας (βλέπε *Π. Ζέπον*, ἐν Ἑρμ. Α. Κ., ἄρθρ 306, σελ 175).

Ἄλλο τὸ ζήτημα, ἂν ὁ μισθωτός, χωρὶς ὁ ἴδιος νὰ ἐπιδιώξῃ τοῦτο, εἰσέπραξε τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112|19 0, ἡ καταβολὴ τῆς ὁποίας εἶναι μία τῶν προϋποθέσεων τοῦ κύρους ἀπολύσεως, κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ὁπότε καὶ δεδομένου ὅτι ἡ παραίτησις ἀπὸ δικαιώματος πρέπει νὰ εἶναι σαφὴς καὶ ἀναμφίβολος, δὲν θεωρεῖται, ἄνευ ἄλλων στοιχείων, ὅτι ἐκ μόνης τῆς εἰσπράξεως τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 θεωρεῖται ὁ μισθωτὸς ὡς παραιτηθεὶς τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ διὰ τὴν προσβολὴν τῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου (πρβλ. Ἐφετ. Ἀθηνῶν 2890|1946, εἰσηγητὴς *Γ. Βορράμος*, ΕΕΔ 6, 272, Πρωτοδίκου Πειραιῶς 484|1941, Πρωτοδίκης *Γ. Κροκίδας*, ΕΕΔ 6, 336, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6535|1946, εἰσηγητὴς *Π. Παγῆς*, ΕΕΔ 5, 599 καὶ αὐτόθι λοιπὰς παραπομπάς).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2200|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Ε. Μαλλιάρας*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Εὐσταθίου, Μ. Μεγκρέλης

Κατὰ τὴν κρατοῦσαν γνώμην ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 11[illegible]|45 ἀκυρότης τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως εἶναι σχετικὴ καὶ ἑπομένως εἶναι δυνατὴ ἡ παραίτησις τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τοῦ δικαιώματος προσβολῆς, ἥτις δύναται νὰ δηλωθῇ ρητῶς ἢ καὶ σιωπηρῶς διὰ πράξεων ἢ παραλείψεων, ἐξ ὧν συμπεραινομένως, ἀλλὰ σαφῶς, νὰ συνάγεται ἡ τοιαύτη τοῦ παραιτουμένου βούλησις (βλέπε Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 321|49 καὶ Πρωτοδίκου Πειραιῶς 10|49 ἐν ΕΕΔ 8,19, ἔνθα καὶ εἰσ. σχόλια, ἐπίσης Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 7320|46, ΕΕΔ 5, 678, 8 4|45 ΕΕΔ 4, 242, 1325|45 ΕΕΔ 4, 590). Ἐν προκειμένῳ, κατὰ τὴν βάσιμον ἔνστασιν τοῦ ἐναγομένου, ἐκ τῆς σταθμίσεως τῶν καταθέσεων τῶν ἐνόρκως ἐνωπίων μας ἐξεταζθέντων μαρτύρων, ἰδίᾳ δὲ ἐκ τῶν προσαγομένων καὶ ἐπικαλουμένων ἐγγράφων καὶ δὴ α) τῆς ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς ἀπολύσεως αἰτήσεως τοῦ ἐνάγοντος πρὸς τὸ ἐναγόμενον, δι' ἧς αἰτεῖται οὗτος νὰ τῷ χορηγηθῇ ἡ ἐκ τοῦ νόμου (2112|1920) ἀποζημίωσις καὶ ἡ τοιαύτη διὰ μὴ χορηγηθεῖσαν ἄδειαν καὶ β) τῆς ἐγγράφου ἀποδείξεως του καθ' ἣν, ὁμολογῶν ὅτι ἔλαβε τὴν εἰρημένην ἀποζημίωσιν καὶ τὴν τοιαύτην ἐκ τοῦ Λ. Ν. 589|45 διὰ μὴ χορηγηθεῖσαν ἄδειαν, δηλοῖ ὅτι «διὰ τοῦ ποσοῦ τούτου ἐξοφλεῖ τὴν ἀπαίτησίν του ταύτην καὶ δὲν ἐπιφυλάσσει δι' ἑαυτὸν οὐδεμίαν ἄλλην ἀξίωσιν», κατὰ τὴν κρίσιν μας, οὗτος, ἐπιλεξάμενος τὴν ἐκ τοῦ Ν. 2112 ἀποζημίωσιν καὶ τὴν ἐκ τῆς ἀδείας τοιαύτην, προφανῶς ἐμμέσως, πλὴν σαφῶς, παρητήθη τῆς προσβολῆς τῆς καταγγελίας, ὡς ἀκύρου, ἀφοῦ οὐ μόνον οὐδεμίαν ἐπιφύλαξιν ἐποιήσατο σχετικῶς, ἀλλὰ ταὐναντίον ἐδήλωσεν, ὅτι «δὲν ἐπιφυλάσσει δι ἑαυτὸν οὐδεμίαν ἄλλην ἀξίωσιν». Συνεπῶς, ἀποξενωθεὶς τοῦ δικαιώματός του, ὅπως προσβάλῃ τὴν καταγγελίαν ὡς ἄκυρον, οὗτος, οὐχὶ νομίμως αἰτεῖται ἤδη τοῦτο καὶ τοὺς μισθοὺς ἐξ ἐργασιακῆς σχέσεως λυθείσης, δι' ὃ ἡ ἀγωγὴ του εἶναι ἀπορριπτέα.

2.—Συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου καὶ ἐφαρμογὴ Ν. 118|1945

Χαρακτηρισμὸς συμβάσεως ἐργασίας ὡς ὡρισμένου χρόνου.—Πρόσληψις μισθωτοῦ δι' ἐκτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου.—Θεώρησις τῆς συμβάσεως ὡς ὡρισμένου χρόνου.—Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 μόνον ἐπὶ συμβάσεων ἀορίστου χρόνου.—Τροποποιήσεις τοῦ Ν. 118|1945 διὰ Ν. Δ. 1255|1949.—Παράλειψις ὑποχρεώσεως ἀναγγελίας λήξεως συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου.—Συνέπειαι μόνον ἡ ἐπιβολὴ ποινικῶν κυρώσεων καὶ οὐχὶ ἡ ἀκυρότης.—Ἀλλεπάλληλοι συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου.

Συντελεῖ καὶ ἡ κατωτέρω παρατιθεμένη νεωτέρα δικαστικὴ ἀπόφασις εἰς παγιοποίησιν πλέον τῆς νομολογίας ὅτι ἡ παράλειψις τῆς ἀναγγελίας λήξεως τοῦ χρόνου συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, ἐπιβαλλομένη ἐκ τοῦ ἄρθρου 6 § 2 Ν Δ (255) 1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1915 (ΕΕΔ 8, 963) ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν ἐπιβολὴν κατὰ τοῦ ἐργοδότου μόνον ποινικῶν κυρώσεων καὶ οὐχὶ τὴν ἀκυρότητα τῆς (ἀνυπάρκτου ἄλλως τε, προκειμένου περὶ συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου λήξασῶν) καταγγελίας συμβάσεως (βλέπε καὶ λοιπὰς παραπομπὰς ἐν ΕΕΔ 9, 741).

Ἐννοεῖται, ὅτι δὲν ἀποκλείεται ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 6 Ποιν. Δικ. καὶ 30 Ποιν. Νόμου εὐθύνη πρὸς ἀποζημίωσιν ἐκ βλάβης τοῦ μισθωτοῦ.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀποψιν τῆς αὐτῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως περὶ διαδοχικῶν συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου βλέπε καὶ τὰς εἰς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 701 παραπομπάς.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2175|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Γ. Καραμάνος*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Δ. Μουσᾶς, Σ. Σαράφης

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ὁ ἐνάγων, ἐκθέτων ὅτι εἰργάσθη παρὰ τῷ ἐναγομένῳ ὡς ὑποδηματεργάτης δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου μέχρι τῆς 5|4|19 0, ὅτε καὶ ἀπελύθη ἄκύρως, ὡς μὴ τηρηθεισῶν τῶν τοῦ Ν. 118 διατυπώσεων, ζητεῖ τὰς ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς γενομένης ἀκύρου ἀπολύσεως του ἀποδοχάς του καὶ μέχρι τῆς ἀγωγῆ .

Σύμβασις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου ὑφίσταται οὐ μόνον ὅταν ὁ χρόνος λήξεως ταύτης ρητῶς ὁρίζεται, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἡ χρονικὴ διάρκειά της σαφῶς συνάγεται ἐκ τοῦ εἴδους τοῦ σκοποῦ αὐτῆς καὶ τοῦ ἐκτελεστέου ὡρισμένου ἔργου (Α.Π. 400|47, Ἐφ Ἀλλοδ. καὶ Ἑλλ. Νομολ. 12, 41, Ἐνοχ. *Ζέπου*, Εἰδ. 1949, σελ. 875, Ἐργατ. *Καποδίστρια*, 512). Ὁ κατὰ τῆς πρώτης ὅθεν βάσεως τῆς ἀγωγῆς ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου ὅτι δὲν πρόκειται ἐν προκειμένῳ περὶ συμβάσεως

ἀορίστου χρόνου, ἀλλὰ περὶ συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου, ὡς ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη πρὸς ἐκτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου, δηλαδὴ ὡρισμένης παραγγελίας τοῦ Δημοσίου ἀρβυλῶν, εἶναι νόμιμος.

Ἡ μὴ τήρησις τῶν διατυπώσεων τοῦ Ν. 118 συνεπάγεται ἀκυρότητα τῆς γενομένης ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ μόνον τοῦ συνδεομένου μετὰ τοῦ ἐργοδότου του διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου (Ἔνοχ. Καυκᾶ, σελ. 344, ἔνθα καὶ Νομολογία). Εἰς τοῦτο οὐδεμίαν μεταλλαγὴν ἐπέφερε τὸ Ν. Δ. 1255|48, ἵνα κριθῇ ὅτι τοιαύτη ἐπέρχεται καὶ ἐπὶ τῶν συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου. Δι' αὐτοῦ ἐπεξετάθη ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας (ὅρα ἄρθρ. 3) καὶ εἰς τοὺς μισθωτοὺς τοὺς συνδεομένους διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου. Ἀκυρότης καταγγελίας δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἐν προκειμένῳ, διότι τοιαύτη δὲν ὑφίσταται, ἀφοῦ ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου ἐπέρχεται ἄνευ καταγγελίας, εὐθὺς ὡς λήξῃ ὁ ὡρισμένος χρόνος, δι' ὃν συνωμολογήθη ἡ σύμβασις (ἄρθρ. 669 Α. Κ.). Ἐκ μόνου συνεπῶς τοῦ λόγου ὅτι διὰ τοῦ Ν. Δ. 1255 ἐπεξετάθη ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας δὲν ἕπεται, ὅτι ἐτέθη εἰς λειτουργίαν ὁλόκληρον τὸ διαδικαστικὸν σύστημα τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118 λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὅπερ προϋποθέτει ἀναγκαιοῦντα καταγγελίαν, ἀποζημίωσιν Ν.2112. ἐλλείποντα ἐν προκειμένῳ. Κατὰ ρητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 6 § 2 Ν. Δ. 1255 ἡ παράλειψις τῆς καταγγελίας συνεπάγεται τὰς ποινικὰς κυρώσεις ἄρθρου 19 Ν. 118|45. Μὴ ὁριζομένων ὅθεν ἄλλων κυρώσεων ἐκ τοῦ Ν. Δ. ἡ σύμβασις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου δέον νὰ γίνῃ δεκτόν ὅτι ἐν παραλείψει τῶν ἀναγγελιῶν λύεται, ἐπερχομένου τοῦ ὁρισθέντος χρόνου λήξεως ταύτης. Ἐν ἀποδείξει συνεπῶς τοῦ ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἐναγομένου ὅτι ἡ σύμβασις μετὰ τοῦ ἐνάγοντος ἦτο ὡρισμένου χρόνου, τὰ δὲ ἀξιούμενα ποσὰ διὰ πρώτης βάσεως τῆς ἀγωγῆς εἶναι μεταγενέστερα τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, δέον ν' ἀπορριφθῇ ἡ ἀγωγὴ ὡς ἀβάσιμος.

Εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ἀλλεπαλλήλοι συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου ὑποκρύπτουσιν ἐνίοτε σύμβασιν ἀορίστου χρόνου καὶ δὴ ὅταν ἐνεργῶνται αὗται ἄνευ διακοπῆς τινος καὶ ἐκ τῆς φύσεως τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν καὶ τῆς ἰδιότητος τοῦ ἐργαζομένου δὲν δικαιολογεῖται ὁ καθορισμὸς χρόνου (ὅρα περὶ τούτου Ἀρχ. Ἰδιωτ. Δικ. 1942, σελ. 265—266. 1943 τόμ. Β' σελ. 512, 1944 σελ. 315.

Ἐν προκειμένῳ ὅθεν οὔτε ἡ φύσις τῆς παρεχομένης ἐργασίας, οὔτε ἡ ἰδιότης τοῦ ἐργαζομένου εἶναι τοιαύτη ὥστε ν' ἀποκλείουν τὴν κατάρτισιν συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου, οὔτε ἄλλως τε ὑφίστανται διαδοχικαὶ συμβάσεις ἄνευ διακοπῆς τινος καταρτιζόμεναι κλπ., ὥστε νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι ὑποκρύπτουν σύμβασιν ἀορίστου χρόνου.

II. ΑΔΕΙΑΙ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Ἀποζημίωσις ἀδείας μισθωτῶν Δημοσίου

Ὀφειλομένη κατὰ τὸ ἄρθρον 5 Α. Ν. 539|1945 ἀποζημίωσις ἡμερῶν ἀδείας μὴ χορηγηθείσης ἕνεκα ἀπολύσεως.—Εἰδικὴ δι' ὑπ' ἀριθ. 976|47 Πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀποζημίωσις προσωτικοῦ Δημοσίου ἕνεκα ἀπολύσεως.—Μὴ ἀποκλεισμὸς ἀποζημιώσεως ἡμερῶν ἀδείας.

Σιμφώνως εἶναι ἡ ἀποψις τῆς κατωτέρω πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως ἐπὶ τοῦ ἐρευνωμένου ὑπ' αὐτῆς θέματος πρὸς ἐκείνην τῆς Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9557|1949, ὡς ἐφεξῆς. (εἰσηγητὴς *Α. Καλλέργης*. ΕΕΔ 9, 121, ἔνθα καὶ σημειώσεις μας).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2274|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. ***Μ. Χρονάκης***

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Σ Σπετσάκης, Σ Δερλερές

Ἐκ τῆς ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 976|47 πράξει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθείσῃ διὰ τοῦ Α. Ν. 913|1949 διατάξεως, καθ' ἣν τὸ βάσει ταύτης ἀπολυόμενον προσωπικὸν οὐδεμιᾶς ἑτέρας ἀποζημιώσεως δικαιοῦται εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου, πλὴν τῆς διὰ ταύτης προβλεπομένης, οὐδαμῶς συνάγεται, ὅτι ἐσκοπήθη ἀποκλεισμὸς τῆς ἐκ τῶν ἄρθρων 1 καὶ 5 § 4 εἰδικῆς ἀποζημιώσεως τοῦ μισθωτοῦ διὰ τὴν ἄνευ πταίσματος ἀπόλυσιν του, πρὶν συμπληρώσῃ τὸ διὰ τὴν χορήγησιν ἀδείας ἀπαιτούμενον ὅριον ὑπηρεσίας, συνισταμένης εἰς τόσους ἡμερησίους μισθούς, ὅσοι οἱ μῆνες ἀπασχολήσεώς του παρὰ τῷ ἐργοδότῃ (κρβλ. Πρωτ/κείου Ἀθην. 9597|49, ΕΕΔ 9, 122).

III. ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΣΧΕΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ Ν. 751|1948

1. Διορισμὸς ὡς δικηγόρου

Προϋποθέσεις ἐγκύρου κατὰ Ν. 751|1948 τοποθετήσεως προστατευομένου ὑπὸ Νόμου τούτου προσώπου ὡς δικηγόρου ἢ ὕπαρξις παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει ὠργανωμένου δικαστικοῦ τμήματος.

Ὑπὸ ποίας προϋποθέσεις εἶναι ἔγκυρος ὁ ἀναγκαστικὸς διορισμὸς προσώπου προστατευομένου ὑπὸ τοῦ Ν. 751|1948, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν. Δ. 1196|1949 (ΕΕΔ 7, 658, ΕΕΔ 8, 918), ὁρίζεται εἰς τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Ν.Δ. 1196|1949 (βλέπε σχετικῶς καὶ πρακτικὰ Ἐπιτροπῆς Ἐξουσιοδοτήσεως τῆς Βουλῆς ἐν ΕΕΔ 9, 126).

Κατὰ τοῦτο (ἄρθρ. 4) ἡ τοποθέτησις τῶν δικηγόρων γίνεται εἰς νομικὰ πρόσωπα, ἱδρύματα καὶ ἐπιχειρήσεις πάσης φύσεως, ἐν αἷς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὀργανισμῶν των ὑφίστανται ὠργανωμένα δικαστικὰ τμήματα καὶ ὑπηρετοῦσιν εἰς ταῦτα ἄνω τῶν δεκαπέντε ὑπαλλήλων δικηγόρων (βλέπε καὶ Σ.Ε. 2011|191, Ὁλομ. εἰσηγητὴς *Γ. Παπαχατζῆς*, ΕΕΔ 9, 1629, καὶ περὶ τῆς προϋποθέσεως τῆς ὑπάρξεως ὠργανωμένου τμήματος ἄνω πρακτικὰ τῆς Βουλῆς, Σ. Ε. 168|1950, Ὁλομ. εἰσηγητὴς *Μ. Στασινόπουλος*, ΕΕΔ 9, 36, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1248|1950, Πρωτοδίκης *Κ. Τρουπάκης* ΕΕΔ 9, 465. πρβλ. ὅμως Πρωτοδίκου, Ἀθηνῶν 113'|1950, Πρωτοδίκης *Β. Φαρμακίδης*, ΕΕΔ 9, 464)

Περὶ ὠργανωμένου δικαστικοῦ τμήματος κάμνει λόγον καὶ ἡ Α.Π. 363|1950, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*. ΕΕΔ 9, 648).

Τοιαύτη εἶναι καὶ ἡ ἀποψις τῆς κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2134|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. ***Α. Παπαχρήστου***

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Φ. Κόκκινος, Ι. Παπαδᾶτος

Κατ' ἄρθρον 4 ἐδ. 2 (οὗτινος ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου 751|1943) Ν. Δ 1196|1949 ὁρίζεται, ὅτι ἐπιτρέπεται διορισμὸς δικηγόρων εἰς ἐπιχειρήσεις, παρ' αἷς ὑφίστανται ὠργανωμένα δικαστικὰ τμήματα, ἐν οἷς ὑπηρετοῦσιν ἄνω τῶν 15 ὑπαλλήλων δικηγόρων καὶ ὅτι οἱ ἀνωτέρω περιορισμοὶ δὲν ἰσχύουν, προκειμένου περὶ διορισθέντων καὶ τοποθετημένων ἤδη εἰς τὰ εἰδικὰ τμήματα ἐπιστημό-

νων ἐν γένει. Ἀναμφισβητήτως προκύπτει, ὅτι προϋπόθεσις ἐγκύρου καὶ νομίμου τοποθετήσεως παρὰ τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, εἴτε πρὸ τῆς ἰσχύος, εἴτε μετὰ ταύτην τοῦ ἐν ἀρχῇ διατάγματος, ἀπολυθέντος ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ὡς δικηγόρου παρά τινι τῶν ἐν τῷ νόμῳ 751|18 ἐπιχειρήσεων κλπ. (καθορισμὸς τῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ πρὸ τοῦ ἐν ἀρχῇ διατάγματος δὲν ἦτο νόμιμος, (ὅρα Πρωτ|κου Ἀθηνῶν 4512|49, ΕΕΔ 9, 127) εἶναι ἡ παρὰ ταύτῃ ὕπαρξις ὠργανωμένου δικαστικοῦ τμήματος (Ὀλ. Συμβ. Ἐπικρ. 2011|1949, Θ. ΞΑ' 53, 168|1950, ΕΕΔ 9, 360).

Ἐκ τοῦ προσαγομένου καὶ ἐπικαλουμένου παρὰ τῶν διαδίκων ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, κοινοποιηθέντος τῇ ἐναγομένῃ, ἀποδεικνύεται ἡ παρὰ τῇ τελευταίᾳ τοποθέτησις τοῦ ἐνάγοντος, συγκεντροῦντος ἐν τῷ προσώπῳ του τὰ προσόντα τοῦ ν. 751|1948, καὶ δὴ ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του ὡς δικηγόρου, ἤτις ὡσαύτως ἐκ τῶν παρ' αὐτοῦ προσαγομένων καὶ ἐπικαλουμένων ἐγγράφων ἀποδεικνύεται, οὐχὶ ὅμως καὶ ἡ συνδρομὴ παρὰ τῇ ἐναγομένῃ τῆς προϋποθέσεως, περὶ ἧς ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει, τῆς ὑπάρξεως δηλονότι παρ' αὐτῇ ὠργανωμένου δικαστικοῦ τμήματος, ἵν' ἂν ἔλαβε ὑπ' ὄψιν τὸ Συμβούλιον, καὶ ἦν οὐδ' ἐν τῇ κρινομένῃ ἀγωγῇ του ἡ ταῖς προτάσεσί του ἐπικαλεῖται ἄλλως τε ὁ ἐνάγων. Τὴν μὴ συνδρομὴν τῆς ρηθείσης προϋποθέσεως, προκύπτουσαν ἐκ τοῦ ρηθέντος ἐγγράφου, ἀναγομένην εἰς τὴν νομιμότητα τῆς πράξεως τοῦ Συμβουλίου καὶ τῆς τοποθετήσεως τοῦ ἐνάγοντος παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ὡς δικηγόρου, ἁρμοδίως ἐρευνᾷ τὸ δικαστήριον τοῦτο παρεμπιπτόντως οὐχὶ βεβαίως πρὸς ἀκύρωσιν τῆς πράξεως τῆς ρηθείσης Ἐπιτροπῆς ἢ ἔλεγχον τῆς κατ' οὐσίαν κρίσεώς της, ἀλλὰ πρὸς ἔρευναν τοῦ κύρους ταύτης, ὡς ἐκδοθείσης ἢ μὴ κατὰ τὸν νόμον, κρίναν ἐπὶ τοῦ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἰδιωτικοῦ δικαιώματος, τῆς ἐπιδίκου δηλονότι ἀξιώσεως τοῦ ἐνάγοντος. (Α.Π. ὁλομ. 202|1941, Θ. ΝΙ' σελ. 48, 56|1945 ΕΕΝ ΙΒ' σελ 316). Μὴ οὔσης ὅθεν νομίμου τῆς τοποθετήσεως τοῦ ἐνάγοντος ὡς δικηγόρου παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ἐκ τοῦ ἀνωτέρω λόγου ἡ ἀγωγὴ του, διώκουσα τὴν ὑποχρέωσίν της πρὸς καταβολὴν αὐτῷ τῶν μισθῶν τοῦ ἀπὸ 8|10|1949 ἕως 31|1|1950 διαστήματος καὶ τῶν ἐν αὐτῇ δώρων, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι κατὰ τὸ ἐν λόγῳ διάστημα αὐτὴ δὲν ἀπεδέχθη, τὰς προσηκόντως προσφερθείσας αὐτῇ ὑπηρεσίας του, εἶναι ἀπορριπτέα, ὡς ἀβάσιμος νόμῳ.

2—Μισθὲς τοποθετουμένου κατὰ Ν. 751|1948 ὡς δικηγόρου

Θεώρησις τῆς ἰδιότητος δικηγόρου ὡς τοιαύτης δημοσίου ὑπαλλήλου.—Ἀνεφάρμοστον συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας πρὸς καθορισμὸν μισθοῦ.—Δικαίωμα ἀμοιβῆς συναδέλφων του.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 3 § 3 τοῦ Ν. 751|1948 (ΕΕΔ 7,658) τὸ δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου προσλαμβανόμενον προσωπικὸν ὑπάγεται, ὅσον ἀφορᾷ τὴν μισθοδοσίαν, ἐπιδόματα, προαγωγὴν καὶ πειθαρχίαν ὑπὸ τὸ αὐτὸ καθεστώς, ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἑκάστοτε ὑπάγεται καὶ τὸ ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν τῆς αὐτῆς ὑπηρεσίας ἢ ἐπιχειρήσεως δυνάμει νόμων, διαταγμάτων, ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, συλλογικῶν συμβάσεων ἢ ἐσωτερικῶν κανονισμῶν κλπ., ἐξαιρουμένης τῆς περιπτώσεως τῆς ἀπολύσεως, δι' ἣν ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρον 10 τοῦ παρόντος.

Ὑπὸ τὴν ἀποψιν ἦδη τοῦ Ἀρείου Πάγου (ὅλεπε Α. Π 493|1948, εἰσηγητὴς *Λ. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 7,890 Α.Π 155|1949, εἰσηγητὴς *Δ. Παπανασιασίου*, ΕΕΔ 8,369 πρβλ. ὅμως *Κ. Καυκᾶν*, Σύμβασις ἐξηρτημένης καὶ ἀνεξαρτήτου ἐργασίας, ΕΕΔ9, 49 ἑπ.), τὴν ὁποίαν καὶ εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ἀκολουθεῖ ἡ ἀνωτέρω δικαστικὴ ἀπόφασις, ὅτι δηλαδὴ οἱ δικηγόροι δὲν δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ὡς ὑπάλληλοι, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, καταλήγει εἰς τὴν ἐκδοχὴν ὅτι δὲν δύναται καὶ διὰ τὴν σχέσιν τοῦ δικηγόρου κατὰ Ν. 751|1948 νὰ ἐφαρμοσθοῦν αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας, αἱ ὁποῖαι προϋποθέτουν ὕπαρξιν ἐξηρτημένης ἐργασίας καὶ διὰ νὰ συμβιβασθῇ ἡ ἄποψις πρὸς τὴν ἀνάγκην καθορισμοῦ μισθοῦ ἐπιδικάζει εἰς τὸν δικηγόρον ἀμοιβήν, οἵαν λαμβάνουν καὶ οἱ λοιποὶ ἐν τῇ ἐπιχειρήσει συνάδελφοι (ἐν ταύτοις τὸ ἄρθρον 1 Ν. Δ. 1136|1949 ὁμιλεῖ περὶ «ὑπαλλήλων» δικηγόρων.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2136|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΛ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Α. Παναχρήσιου*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Λάγιος, Ι. Φινινῆς

Ἐβεβαιώθημεν ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη παρὰ τῆς ἐναγομένης, εἰς ἐκτέλεσιν ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, ἵνα προσφέρῃ αὐτῇ τὰς ὑπηρεσίας του ὡς δικηγόρος. Τὸ γεγονὸς τοῦτο παρίσταται ἀναμφισβήτητον ἐκ τοῦ προσαγομένου ἐγγράφου τῆς ἐναγομένης ἀπευθυνθέντος πρὸς τὸν ἐνάγοντα καὶ τῆς ἐν ταῖς προτάσεσίν της ὁμολογίας της περὶ τούτου. Τέλος ὁμολογεῖται ἑκατέρωθεν, ὅτι ἀπὸ τῆς προσλήψεώς του (6|10|49) μέχρι τῆς 31|3|50 κατεβλήθησαν τῷ ἐνάγοντι ἀποδοχαὶ μηνιαίως ἐκ δραχμῶν 181.000, ὑπολογισθεῖσαι βάσει τῶν περὶ ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων ἀν. ἑταιριῶν ἰσχυουσῶν συλλ. συμβάσεων ἐργασίας.

Ὁμολογουμένης ἑκατέρωθεν, βεβαιουμένης ἄλλως τε ἐκ τῶν προσαγομένων ἐγγράφων, τῆς ὡς δικηγόρου ἰδιότητος τοῦ ἐνάγοντος, ἀφ' ἑνὸς μὲν προβάλλει περαιτέρω ἡ ὡς δημοσίου ὑπαλλήλου τοιαύτη (ἄρθρον 59 Ν. Δ. τῆς 5|5|36, 35α ἐδ. 2, προστεθὲν διὰ τοῦ Ν. 1017|37, Α.Π. 155|49, ΕΕΔ 1949 σελ. 369), ἀφ' ἑτέρου δ' ἀποκλείεται, ὡς καὶ ὁ ἐνάγων βασίμως ὑποστηρίζει, ἡ πρὸς κανονισμὸν τῶν ἀποδοχῶν του διὰ τὰς ὡς τῇ ἐναγομένῃ προσφερει ὑπηρεσίας ἐφαρμογὴ τῶν συλλ. συμβάσεων ἐργασίας, αἵτινες προϋπόθεσιν τῆς ἐφαρμογῆς των ἔχουσι σύμβασιν ἐργασίας, σχέσιν δηλονότι ἀναγομένην εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου (Α.Π. 241|48, 493|48).

Ἐβεβαιώθημεν ἀφ' ἑνὸς μέν, ὅτι ὁ ἐνάγων ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς προσλήψεώς του ἔθεσεν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ἐναγομένης τὰς ὑπηρεσίας του, ἃς αὕτη καὶ ἐχρησιμοποίησε, δι' ἀναθέσεως αὐτῷ, καθ' ὃ μέτρον ἔκρινεν αὕτη προσῆκον, τῆς ὑπερασπίσεως ἐνώπιον τῶν δικαστικῶν καὶ ἄλλων Ἀρχῶν διαφόρων ὑποθέσεών της, ἀφ' ἑτέρου δ' ὅτι ὁ ἐνάγων, ἀσκῶν ἀπὸ ἰδετίας τὸ ἐπάγγελμα τοῦ δικηγόρου, ἐν ὄψει καὶ τῆς ἀμοιβῆς τῆς παρεχομένης εἰς ἑτέρους ἐκ τῶν παρὰ τῇ ἐναγομένῃ δικηγόρων τῆς κατηγορίας τοῦ ἐνάγοντος ἀπασχολουμένους περισσότερον τούτου, τῆς ἐν γένει ἀπασχολήσεως του, ἔδει νὰ λαμβάνῃ ὡς μισθὸν διὰ τὰς προσφερομένας ὑπηρεσίας, εἰθισμένον ἄλλως τε, τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 750.000 μηνιαίως.

3.—Διοικητική πράξις διορισμού και έλεγχος ουσιαστικών προϋποθέσεων

Ἀναπίτοσκτον ἐλέγχου πολιτικῶν δικαστηρίων ἐπί τῆς ἀπό οὐσιαστικῆς ἀπόψεως ὀρθότητος κρίσεως τοῦ Συμβουλίου προς διορισμόν.

Σχετικῶς πρός τό θέμα τῆς κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως ἐπί τῶν ὁρίων ἐλέγχου ὑπό τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων τῆς διοικητικῆς περί διορισμοῦ κατά Ν. 751|1948 πράξεως βλέπε καί λοιπήν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 261 ἐπ., ἔνθα σημειώσεις μας.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2191|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Κ. Τυρουπάκης*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Πλαγιαννάκος, Σ. Εὐταξίας

Ὁ ἐνάγων διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 69 ἀποφάσεως τοῦ κατά τόν Ν. 751|48 Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, ληφθείσης κατά τήν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 28ης Μαρτίου 1950, κατ' ἐφαρμογήν τῶν διατάξεων τοῦ ἄνω νόμου ἐτοποθετήθη ἀναγκαστικῶς, ὡς ὑπάλληλος, παρά τῇ ἐναγομένῃ καί ἐν τῇ ὑπ' αὐτῆς ἀσκουμένῃ τραπεζικῇ ἐπιχειρήσει. Ἐκ τῆς ἀποφάσεως ταύτης τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου, νομίμως ἐκδοθείσης, ὡς ἐκ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἐνάγοντος ἐπικαλουμένου καί προσαγομένου ὑπ' ἀριθ. 17875 τῆς 31 Μαρτίου 1950 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας πρόκυπτει, ἀποδεικνύεται ὅτι ἐγένετο ὑπ' αὐτῆς δεκτόν, ὅτι συντρέχουσι κατ' οὐσίαν αἱ ὑπό τοῦ ἄνω νόμου ἀπαιτούμεναι προϋποθέσεις διά διά τήν παρά τῇ ἐναγομένῃ τοποθέτησιν τοῦ ἐνάγοντος καί ἀπό τῆς ἀπόψεως τῶν κατά τόν νόμον τοῦτον προσόντων αὐτοῦ καί ἀπό τῆς ἀπόψεως τῆς ὑπό τοῦ ἄρθρου 3 § 1 τοῦ νόμου τούτου, ἐν συνδυασμῷ καί πρός τό ἄρθρον 4 τοῦ Ν. Δ. 1196|1949, ἀπαιτουμένης ἀναλογίας ἐν σχέσει πρός τόν ἀριθμόν τῶν παρά τῇ ἐναγομένῃ ὑπηρετούντων ὑπαλλήλων, ἡ δέ κατά τοῦτο, ἀπό οὐσιαστικῆς ἀπόψεως, ὀρθότης τῆς κρίσεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης, εἰς ἣν, ὡς ἐξ αὐτῆς σαφῶς ἀποδεικνύεται, κατέληξεν αὕτη καί μετ' ἔλεγχον τῆς ἀκριβείας τῆς ὑπό τῆς ἐναγομένης ὑποβληθείσης αἰτήσεως περί τοῦ συνολικοῦ ἀριθμοῦ τοῦ πάσης φύσεως προσωπικοῦ αὐτῆς κατά τό ἄρθρον 7 § 1 καί 2 τοῦ ἄνω νόμου, δέν δύναται νά ὑπαχθῇ εἰς τόν ἔλεγχον τῶν δικαστηρίων, προκειμένου περί ἀντικειμένου ὑπαχθέντος κατά νόμον εἰς τήν ἀποκλειστικήν δικαιοδοσίαν τοῦ ἀνωτέρω Συμβουλίου. Συνεπῶς οἱ ἰσχυρισμοί τῆς ἐναγομένης δι' ὧν, ἀφ' ἑνός μέν ἀμφισβητεῖται ἡ παρά τῷ ἐνάγοντι διαρκεία τῶν ὑπό τοῦ ἄνω νόμου ἀπαιτουμένων προσόντων, ἀφ' ἑτέρου δέ προβάλλεται, ὅτι ἡ τοποθέτησις αὐτοῦ ἐγένετο καθ' ὑπέρβασιν τοῦ νομίμου ποσοστοῦ ἐπί τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπηρετούντων ὑπαλλήλων, δέον ν' ἀπορριφθοῦν, ἐφ' ὅσον τά οὕτω προβαλλόμενα δέν ἀνάγονται εἰς τήν νομιμότητα τῆς ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου ἐπί τῇ βάσει τῶν ὑπ' αὐτῆς δεκτῶν γενομένων, ἀλλ' εἰς τήν κατ' οὐσίαν ὀρθότητα τῆς ἐντός τῶν ὁρίων τῆς ἀναιτιθείσης ὑπό τοῦ νόμου εἰς τό Συμβούλιον ταύτο δικαιοδοσίας ἐξενεχθείσης κρίσεως. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων, ἐφ' ὅσον, κατά τά ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκτιθέμενα καί ὑπό τῆς ἐναγομένης ὁμολογούμενα, ὁ ἐνάγων μετά τήν ὡς ἄνω νόμιμον παρά τῇ ἐναγομένῃ τοποθέτησίν του προσῆλθεν ἀπό τῆς 7 Ἀπριλίου 1950 πρός ἀνάληψιν ἐργασίας παρ' αὐτῇ, πλήν ὅμως δέν ἐγένετο δεκτός ὑπ' αὐτῆς, νομίμως, συμφώνως πρός τά ἄρθρα 6 § 2 καί 7 § 7 τοῦ ν. 751, ὡς τό τελευταῖον συνεπληρώθη ὑπό τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. Δ. 1196, ἐπι διώκεται ἡ πληρωμή τῶν ἐφεξῆς ἀποδοχῶν. Βεβαιοθέντος δ' ἐκ τῶν προσκομισθέντων ἀποδεικτικῶν στοιχείων καί τῆς ὅλης διεξαχθείσης συζητήσεως ὅτι αἱ μηνιαῖαι ἀποδοχαί, ἃς θά ἐλάμβανεν ὁ ἐνάγων ἂν ἐγίνοντο δεκταί αἱ ὑπηρεσίαι του, ἀνέρχονται εἰς δραχμάς 6'000, ὅπερ ποσόν καταβάλλεται πράγματι ὑπό τῆς ἐναγομένης ἐντός τῶν ὁρίων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων εἰς ἄλλους νεοδιοριζομένους ὑπαλλήλους ἔχοντας τά αὐτά προσόντα, τό ἐν συνόλῳ καταβλητέον ποσόν διά τό ἐν τῇ ὑπό κρίσιν ἀγωγῇ χρονικόν διάστημα ἀπό 7 Ἀπριλίου μέχρι 31 Μαΐου 1950 ἀνέρχεται εἰς δραχμάς 1.975.400, δι' ὃ ποσόν δέον νά γίνῃ ἐν μέρει ἡ ἀγωγή αὕτη.

IV.—ΣΤΡΑΤΕΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

1.—Συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου καί προστασία στρατευομένων μισθωτῶν

Ἀδιάλυτον συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου λόγῳ στρατεύσεως τοῦ μισθωτοῦ.—Ἔλλειψις δικαιώματος ἐπιδομάτων μισθοῦ πέραν τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως.—Σύμβασις ἐργασίας ἐκπαιδευτικῶν.

Ἡ κατωτέρω προσβαλλομένη, κατ' ἔφεσιν, ἀπόφασις ἀσχολεῖται ἐπί τοῦ αὐτοῦ νομικοῦ θέματος, ἐπί τοῦ ὁποίου καί ἡ ἀνωτέρω (σελ. 795) δημοσιευομένη ὑπ' ἀριθ. 1053|1950 ἀπόφασις τοῦ Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς, (προέδρευεν *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*), (πρβλ. ἀντιθέτως Πρόεδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 620|1950, προέδρευεν *Β. Φαρμακίδης*, ΕΕΔ 9, 362).

Ἐκ παραδρομῆς ὅμως ἡ ἀπόφασις περιορίζει τήν ἐφαρμογήν τοῦ Ν. Δ. 417|1941 ἐπί μόνου τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου καί τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ἀφοῦ διά τοῦ ἄρθρου 2 Ν. Δ. 1346|1948 ἔχει ἐπεκταθῇ, ἐφαρμοζόμενον ἀναλόγως καί ἐπί ὑπαλλήλων Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, ὡς καί τῶν βιομηχανικῶν, βιοτεχνικῶν, ἐμπορικῶν καί ἄλλων ἐπιχειρήσεων ἐφ' ὅσον αὗται ἐφαρμόζονται ἐν λειτουργίᾳ.

Ἡ ἀπόφασις ἐπικαλεῖται τό ἄρθρ. 1 Ν 3514|1928, ἵνα συναγάγῃ ἐξ αὐτοῦ τό ἀδιάλυτον τῆς συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου καί ἐφ' ὅσον χρόνον αὕτη εἶχε συμφωνηθῇ.

Ἀλλ' ὡς ἐσημειώσαμεν (ἀνωτέρω σελ. 795) τό ἄρθρον 1 τοῦ Ν. 3514|1928 ἀφορᾷ εἰς συμβάσεις ἀορίστου διαρκείας, τῶν ὁποίων θεσπίζεται ἀναστολή καθ' ὅλην τήν διάρκειαν τῆς στρατεύσεως καί ἑπομένως δέν θά συναγάγωμεν ἐξ αὐτοῦ συμπέρασμα περί τῆς τύχης τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου μετά τήν στράτευσιν τοῦ μισθωτοῦ.

Τό κρίσιμον εἶναι ποία ἡ ἔννοια τοῦ ἄρθρου 3 Α.Ν. 3843|1939, τό ὁποῖον ὁρίζει περί συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου, ἵνα ἐπιδάλῃ καί τήν δι' αὐτάς καταβολήν ἐφαπαξ ἐπιδομάτων.

Κατά τάς ἰσχυούσας καί κατά τήν εἰσαγωγήν τοῦ ἀνωτέρω Α.Ν. γενικάς ἀρχάς τοῦ δικαίου ἡ συναπεία ἀναιτίου ἀδυναμίας τοῦ ἐκπιστοῦντος τῶν ὑπηρεσιῶν μή παροχή ταύτων ἐπάγεται μόνον τήν κατά τόν χρόνον τοῦτον στέρησιν τοῦ μισθοῦ (βλέπε ὅμως καί ὡς πρός αὐτό *Κ. Δ. Τριανταφυλλόπουλον*, ΕΕΔ 9, 725), οὐχί δέ καί τήν ὑπό τοῦ μισθωτοῦ λύσιν τῆς συμβάσεως ταύτης, εἰμή μόνον ἐν περιπτώσει μή παροχῆς ταύτων ἐπί μακρόν χρονικόν διάστημα ἢ ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἐκ τῆς μή παροχῆς ταύτων δέν ἔχει αὐτός πλέον συμφέρον νά δεχθῇ ταύτας, τῶν τοιούτων ζητημάτων ἐξαρτωμένων ἐκ τῆς τῶν πραγμάτων ἐκτιμήσεως, ἀποκειμένης εἰς τήν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ (οὕτω ἡ Α. Π 486|1949. Τμ. Β', εἰσηγητής *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 9, 56, πρβλ. καί Ἐφετ. Ἀθηνῶν 146|1943, εἰσηγητής *Χ. Δενάρδος*,

ΕΕΝ α' 212, ἡ ὁποία ἀντιμετωπίζει ζήτημα μὴ παροχῆς ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου, ἕνεκα μακρᾶς ἀσθενείας του, ὡς δεδικαιολογημένην αἰτίαν λύσεως τῆς συμβάσεως. Ἴδε καὶ *Κ. Δημάκην*, ΕΕΔ 1, 195 ἑπ.).

Καὶ ἐδῶ τίθεται τὸ ἐρώτημα: Ἠνοήθη ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 1841|1939 νὰ ἐξαρτηθῇ ἡ ἐφαρμογή του (καταβολὴ ἐπιδομάτων μισθοῦ) μόνον καθ' ὅσον ἡ σύμβασις δὲν θὰ ἦτο διαλυτὴ κατὰ τὰς ἄνω γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου;

Εἶναι, νομίζομεν, ἀμφίβολον νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ὁ Α.Ν. 1843|1939 ἐξήρτησε τὴν ἐφαρμογήν του ἐκ τόσον ρευστῆς, κατὰ τὴν ἑκάστοτε κρίσιν τοῦ δικαστοῦ τῆς οὐσίας, νομικῆς καταστάσεως, ὅπως τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου, ὅταν καὶ αὐτὴ ἡ ἐπιβολὴ ἐπιδομάτων μισθοῦ εἰς μὴ ἐκτελουμένην σύμβασιν ἀποτελῇ ἐκτροπὴν ἐκ τῶν ἀρχῶν τούτων. (Βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἀνωτέρω σελ. 895).

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 2250|1950

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. *Χ. Κοντογεώργος*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ν. Πάντζαρης, Ε. Σταματιάδης

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 3514|28, καθ' ἣν ἡ ὑπὸ τὰ ὅπλα ὁπωσδήποτε πρόσκλησις παντὸς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ὑπηρετοῦντος πλέον τῶν ἓξ μηνῶν εἰς οἱονδήποτε κατάστημα, γραφεῖον ἢ ἐπιχείρησιν, δὲν ἀποτελεῖ λόγον διαλύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας αὐτοῦ, ὁπωσδήποτε καὶ ἂν συνήφθη αὕτη, συνάγεται σαφῶς, ὅτι, προκειμένης στρατεύσεως ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ὑπηρετοῦντος παρ' ἰδιώτῃ δυνάμει συμβάσεως ὡρισμένης διαρκείας, ἡ ἐπὶ τὴν ἐκ τοῦ νόμου τούτου παρεχομένην προσασίαν ἀξιώσις τοῦ στρατευθέντος ὑφίσταται μόνον μέχρι τῆς λήξεως τῆς συμπεφωνημένης διαρκείας τῆς μισθώσεως τῆς ἐργασίας του. Τοῦτο, διότι, ἀσχέτως ἄλλου λόγου, ὁ νόμος ὁρίζει μόνον, ὅτι τὸ γεγονὸς τῆς ἐπιστρατεύσεως δὲν δικαιοῖ τὸν ἐργοδότην νὰ θεωρήσῃ τὴν σύμβασιν λυομένην ἐκ τῆς ἕνεκεν τῆς στρατεύσεως ἀδυναμίας τῆς ἐκτελέσεώς της καὶ δὲν ἐπάγεται ὑποχρέωσιν τοῦ ἐργοδότου, πέραν ἐκείνων τὰς ὁποίας ἔχει αὐτὸς ἀναλάβει ἐκ τοῦ περιεχομένου τῆς συμβάσεώς του. Εἰς ταῦτα δὲν ἀντιτίθεται, ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Α. Ν. 1841|39, ὡς καθορίσουσα συμπληρωματικὰς μόνον προϋποθέσεις, ὑπὸ τὰς ὁποίας εἶναι καταβλητέον τὸ κατὰ τὴν ἐκτεθεῖσαν ἀρχὴν καὶ τὸν ὅλον Ν. 3514|1928 ἐπίδομα στρατεύσεως. Διάφορος δὲ ἑρμηνεία ἐπὶ τῇ ἐπικλήσει διατάξεων τοῦ Ν. 417|1941 δὲν δικαιολογεῖται, ἐφ' ὅσον δὲν πρόκειται περὶ μισθωτῶν τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, εἰς οὓς ἀποκλειστικῶς ὁ νόμος ἐκεῖνος ἀναφέρεται.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 8 καὶ 13 τοῦ Ν. 881|43, κυρωθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2 6|46, κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 58|45 Συντακτικὴν Πρᾶξιν, Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου συνάγεται σαφῶς, ὅτι ὁ διορισμὸς τῶν ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν εἰς ἰδιωτικὰ ἐκπαιδευτήρια, ὧν δυνατὸς μόνον ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τοῦ νόμου ἐκείνου, ἰσχύει πάντοτε δι' ἓν ἑκάστοτε σχολικὸν ἔτος (Α.Π. 330|48, ΕΕΔ 7, 631), διὰ δὲ τῆς συμφώνως πρὸς τὸν Ν. 205|45 ἐκδοθείσης σχετικῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἡ διάρκεια τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1946 – 1947 ὡρίσθη μέχρι τῆς 9ης Σεπτεμβρίου 1947.

Κατ' ἀκολουθίαν τούτων, ἐφ' ὅσον διὰ τῆς ἐφ' ἧς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἀγωγῆς ἐκτίθεται, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη εἰς τὸ ἰδιωτικὸν ἐκπαιδευτήριον τῆς ἐναγομένης διὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1946 – 1947, δὲν προβάλλεται δὲ ὅτι ὁ διορισμὸς ἐκεῖνος ἀνανεώθη δι' εἰδικῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ δι' ἐπακολουθήσαντα σχολικὰ ἔτη, παρὰ τὸν νόμον, κατὰ τὸν σχετικὸν τῆς εἰρημένης ἐφέσεως λόγον, ἐκρίθη διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως νόμιμος ἡ ἀγωγὴ ἐκείνη καθ' ὅσον αὕτη διώκει πάσης φύσεως ἐπιδόματα ἐκ χρόνου μεταγενεστέρου τῆς 9ης Σεπτεμβρίου 1947 καὶ δέον ἐπομένως, ἐξαφανιζομένης τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, νὰ κριθῇ ἡ ἔνδικος διαφορὰ ὑπὸ τὸν ἐκτεθέντα χρονικὸν περιορισμόν.

2.—Μισθωτοὶ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ προστασία ἐκ Ν. 3514

Ἐφαρμογὴ Ν. 3514 καὶ ἐπὶ τοῦ στρατευομένου προσωπικοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ. —Ἔννοια Α. Ν. 552|1945.

Ἡ κατωτέρω προσβαλλομένη, κατ' ἔφεσιν, ἀπόφασις συντάσσεται πρὸς τὴν ἀπόφιν, ὅτι, παρὰ τὸν εἰδικὸν Α. Ν 552|1945 περὶ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ ὁ Ν. 3514|1928 (οὕτω καὶ ἡ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1153|1948, προεδρεύων *Σ. Μοτσενίγος*, ΕΕΔ 7, 606, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 4284|1949, προεδρεύων *Η. Τριανταφύλλου*, ΕΕΔ 9, 1011, ἀντίθετος ὅμως ἡ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 880|1948, προεδρεύων *Γ. Κεκερῆς*, ΕΕΔ 7, 607).

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 2277|1950

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. *Μ. Χρονάκης*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Νερουτσόπουλος, Φ. Κωνσταντινίδης

Κατὰ τὸ ἄρθρον 5 Ν. 519|48 ὑπάλληλοι, ὑπηρέται, τεχνῖται, ἐργάται κλπ. συνδεόμενοι μετὰ τοῦ Δημοσίου, τῶν Δήμων ἢ Κοινοτήτων καὶ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, στρατευόμενοι, τυγχάνουσι τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου, καὶ τῶν προγενεστέρων παρεχομένης εἰς μισθωτοὺς ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων προστασίας τούτου, ἐφ' ὅσον δι' εἰδικοῦ νόμου δὲν παρέχεται αὐτοῖς μείζων προστασία.

Ἡ διάταξις αὕτη, οὖσα εἰδική, ὡς ταχθεῖσα ὑπὲρ ὡρισμένων προσώπων, ἀπομακρυνομένων τῆς ὑπηρεσίας των χάριν τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ὑπερτάτου πρὸς τὴν Πατρίδα καθήκοντος, κατισχύει πάσης ἄλλης διατάξεως, συνεπῶς καὶ τῆς ἐν ἄρθρῳ 1 Α. Ν. 552|45 τοιαύτης, καθ' ἣν ὁ Ἑλληνικὸς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς δὲν δεσμεύεται ἐκ τῶν περὶ προσλήψεως, ἀπολύσεως, ὅρων ἐργασίας κλπ διατάξεων, διότι ἡ τοιαύτη ἐλευθερία ἀφορᾷ μόνον τὰς γενικὰς διατάξεις περὶ προστασίας μισθωτῶν, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν εἰδικὴν προστασίαν τῶν στρατευομένων (πρβλ. *Ἀ. Λοσιοῦ*, Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, ἔκδ. Β' § 217, σημ., Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 4153|48, ΕΕΔ 7, σελὶς 606). Ὀρθῶς ὅθεν ὁ δικάσας Εἰρηνοδίκης, τὸ αὐτὸ δεξάμενος, ἔκρινε νόμιμον τὴν περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγὴν τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὡς ἀπολυθέντος παρανόμως καὶ παρὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 καὶ 4 τοῦ νόμου 3514|28 πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους ἀπὸ τῆς ἐπαναλήψεως τῆς παρὰ τῷ ἐκκαλοῦντι ἐργασίας του ὡς μαγείρου μετὰ τὴν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσιν του καὶ ἀπορριπτέος ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου μοναδικὸς λόγος τῆς ἐφέσεως, ὡς οὗτος διεξοδικώτερον διετυπώθη διὰ τῶν προτάσεων.

3.—Βασικὸς χρόνος ὑπηρεσίας διὰ δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ Ν. 3514

Ἐκτέλεσις προσωρινῶς ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως.—Μὴ συναγωγὴ παραιτήσεως ἀπὸ ἐφέσεως.—Σύνταξις ἀγωγῆς ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων.—Δικαίωμα ἐπιδομάτων μόνον μετὰ συμπλήρωσιν ἑξαμήνου ὑπηρεσίας παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ.

Ἀπηχεῖ ἡ κατωτέρω προεδρικὴ, κατ' ἔφεσιν, ἀπόφασις, σχετικῶς πρὸς τὸ δικαίωμα παροχῆς ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων κατὰ τὸν Ν. 3514|1928, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 519|1948 (βλέπε κωδικοποίησιν ἐν ΕΕΔ 7, 581) τὴν μίαν ἐκ τῶν μετ' ἴσης δυνάμεως ὑποστηριζομένων ἀντιπάλων ἐπὶ τοῦ θέματος ἀπόψεων (βλέπε σχετικῶς νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 413 καὶ αὐτόθι σημειώσεις μας).

Προέδρου Πρωτ. Ἡρακλείου 262|1950

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. *Χ. Ζέρβας*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Φιωράκης, Ι. Σκορδίλης

Μόνη ἡ ἐκουσία ἐκτέλεσις προσωρινῶς ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως, οἵα καὶ ἡ ἐκκαλουμένη, δὲν ἐνδεικνύει πρόθεσιν παραιτήσεως ἀπὸ τῆς προσβολῆς αὐτῆς διὰ τοῦ ἐνδίκου μέσου τῆς ἐφέσεως καὶ ἀπορριπτέα τὰ περὶ τοῦ ἐναντίου.

Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 § 3 τοῦ 2672|40 Δ. Ν. ἡ κατὰ τὴν προκειμένην διαδικασίαν ἀγωγὴ συντάσσεται ὑπὸ τύπον ἐκθέσεως κατὰ τὰ εἰδικώτερον ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ΓΦΟΔ' Νόμου ὁριζόμενα, εἶναι ἑπομένως ἀπορριπτέος, ὡς μὴ νόμιμος, ὁ πρῶτος λόγος ἐφέσεως, καθ' ὃν ἡ ἀγωγή, ἐφ' ἧς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, συνταχθεῖσα οὐχὶ κατὰ διατάξεις τῆς Πολ. Δικονομίας, ἀλλὰ κατὰ τὰς διαληφθείσας διατυπώσεις, εἶναι ἄκυρος.

Διὰ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 5 § 1 τοῦ Ν. 3514|28, ὡς ἤδη μετὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 519|48 ἰσχύουσιν, ὁρίζεται, ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦ ὡς ἐφέδρου κληθέντος εἰς τὰς τάξεις τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ τῆς παροχῆς, περὶ ἧς αἱ αὐταὶ διατάξεις, ὑφίσταται, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ἡ ὑπηρεσία του διήρκεσε τοὐλάχιστον ἐπὶ ἑξάμηνον παρὰ τῷ ἐργοδότῃ, πρὸς ὃν παρεῖχε τὰς ὑπηρεσίας του κατὰ τὸν χρόνον τῆς κλήσεώς του ὑπὸ τὰ ὅπλα καὶ περαιτέρω ὁρίζεται, ὅτι τὸ ποσὸν τῆς αὐτῆς παροχῆς εἶναι μεῖζον, ἂν ὁ μισθωτὸς εἶχε συμπληρώσει, κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, μείζονα καὶ συγκεκριμένως τριετῆ ἢ ἑξαετῆ ὑπηρεσίαν. Αἱ διατάξεις τῆς παραγράφου 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 5, καθ' ἃς «συμπεπληρωμένα λογίζονται τὰ ὡς ἄνω ἔτη, καὶ ἂν λείπῃ ἐξ αὐτῶν διάστημα μέχρι διμήνου», ἀφορῶσιν, ὡς ἐκ τοῦ γράμματος αὐτῶν σαφῶς προκύπτει οὐχὶ τὸ ρηθὲν ἑξάμηνον, ἀλλὰ τὴν τριετίαν ἢ ἑξαετίαν, ἤτοι οὐχὶ τὰς προϋποθέσεις τῆς κτήσεως τοῦ δικαιώματος, ἀλλὰ τὸ μέγεθος αὐτοῦ. Αἱ ἐν συνεχείᾳ διατάξεις τῆς παραγράφου 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 5, ὡς ἀντικατεστάθησαν διὰ τοῦ ἄρθρου 1, παράγραφος 2, τοῦ Λ. Ν. 1843|1939, καθ' ἃς, ἐὰν ὁ μισθωτὸς δὲν ἔχῃ μέχρι τοῦ αὐτοῦ χρόνου, ἤτοι τῆς κλήσεώς του ὑπὸ τὰ ὅπλα, συμπληρώσει τὴν ἐν ἄρθρῳ 1 § 1 τοῦ αὐτοῦ 2514 Νόμου ὑπηρεσίαν, δύναται νὰ προσαυξήσῃ τὴν ὑπηρεσίαν του ταύτην διὰ τῆς παρ' ἄλλῳ ἐργοδότῃ ὑπηρεσίας του, κατέστησαν ἀνενεργοί, ἐφ' ὅσον ἤδη διὰ τὴν κατ' ἀρχὴν κτῆσιν τοῦ περὶ οὗ δικαιώματος δὲν ἀπαιτεῖται, ὡς ἐξετέθη, ἐτησία ὑπηρεσία, ἀλλ' ἑξάμηνος μόνον, ἤτοι ὅση ἀπαιτεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 § 1 τοῦ αὐτοῦ 3514 Νόμου διὰ τὴν μὴ λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἕνεκα τῆς στρατεύσεως τοῦ μισθωτοῦ. Καὶ ὡρίσθη μὲν διὰ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 6 § 1 τοῦ ἀνωτέρω 519|1948 Νόμου, ὅτι «διαρκούσης τῆς παρούσης κατὰ τοῦ Ἔθνους συμμοριακῆς δράσεως ἡ προστασία τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου 3514 ἐπεκτείνεται εἰς πάντας τοὺς στρατευθέντας ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους καὶ ἐργατοτεχνίτας, ἐφ' ὅσον ἔχουν οὗτοι συμπεπληρωμένην τοὐλάχιστον δύο μηνῶν ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ», ὡς ὅμως ἐκ τῆς γραμματικῆς διατυπώσεως τῶν διατάξεων τούτων καὶ τοῦ συνόλου τοῦ αὐτοῦ 519 Νόμου προκύπτει, αἱ διατάξεις αὗται, προσωρινῆς ἰσχύος, ἐθεσπίσθησαν αὐτοτελῶς, ἐπὶ τῷ μοναδικῷ τέλει τῆς μὴ λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ μετὰ δίμηνον ὑπηρεσίαν στρατευθέντος μισθωτοῦ, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ τῷ τέλει, ὅπως, συντρεχόντων τῶν ὅρων τῶν ἀνωτέρω διατάξεων τοῦ ἄρθρου 5 § 3 τοῦ 3514 νόμου, συντιμηθεῖσα ἡ, κατὰ τὰ ἐκτεθέντα, εἰς ἑξάμηνον συντιμηθεῖσα ἐτησία ὑπηρεσία, ἔτι περαιτέρω καὶ δὴ μέχρι τῶν δύο μηνῶν. Κατὰ ταῦτα ὁ ἐφεσίβλητος, παρασχών, ὡς ἐν τῇ ἀγωγῇ του ἐκθέτει, τὰς ὑπηρεσίας του πρὸς τὴν ἐκκαλοῦσαν ἐναγομένην ἀπὸ τῆς 30ῆς Μαΐου 1949 μέχρι τῆς 10ης Ὀκτωβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ἐν τῇ αὐτῇ ἀγωγῇ συμβάσεως ἐργασίας, δὲν δικαιοῦται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἐπίδικον παροχὴν καὶ ἑπομένως ἡ ἀντιθέτως σκεφθεῖσα καὶ δεξαμένη κατ' οὐσίαν τὴν ἀγωγὴν ἐκκαλουμένη ἀπόφασις δέον, δεκτοῦ γινομένου καὶ κατ' οὐσίαν τοῦ σχετικοῦ λόγου ἐφέσεως, νὰ ἐξαφανισθῇ, ἀπορριφθῇ δὲ ἡ αὐτὴ ἀγωγή, ὡς μὴ νόμιμος.

V. ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

1.—Ἐπιβολὴ ὅρκου κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΦΟΔ'

Ἐξουσία δικαστοῦ διαδικασίας Ν. ΓΦΟΔ' δι' ἐπιβολὴν ἢ μὴ ἑπακτοῦ ὅρκου.—Δικαίωμα ἐντεῦθεν διατυπώσεως τοῦ θέματος τοῦ ὅρκου, περιλαμβάνοντος τὰ πραγματικὰ περιστατικὰ τὰ ἀσκοῦντα, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, οὐσιώδη ἐπιροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης.—Δόσις ὅρκου ὑπὸ ἐντεταλμένου δι' ἀποφάσεως Διοικητ. Συμβουλίου Ἀνωνύμου Ἑταιρίας ὑπαλλήλου.

Ἀρείου Πάγου 407|1950 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. *Η. Παπαηλιοῦ*

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. *Ι. Ἀποστολόπουλος*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Βαρβέρης, Λ. Ζαρκάδης

Ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ Ν. ΓΦΟΔ' παρεχομένῃ ἐξουσίᾳ εἰς τὸ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Νόμου τούτου δικάζον δικαστήριον νὰ ἐπιβάλῃ ἢ μὴ ὅρκον ἐπαγόμενον ὑπὸ διαδίκου μὴ αὐτοπροσώπως παρισταμένου ἢ εἰς διάδικον μὴ αὐτοπροσώπως ἐπίσης παριστάμενον, περιέχεται καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ δικαστηρίου, καθ' ὃ δικάζοντος ἐκ τῶν ἐνόντων, νὰ διατυπώσῃ τὸ θέμα τοῦ ὅρκου, περιλαμβάνον εἰς αὐτὸ τὰ πραγματικὰ περιστατικά, ἅτινα, κατὰ τὴν κρίσιν του, ἀσκοῦσιν οὐσιώδη ἐπιροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης πρὸς σχηματισμὸν ἐπὶ τούτων τῆς δεούσης δικαστικῆς πεποιθήσεως. Κατ' ἀκολουθίαν ἀπορριπτέος κρίνεται ὁ πρῶτος λόγος ἀναιρέσεως, συνιστάμενος εἰς τὸ ὅτι εἰς τὸ θέμα τοῦ ἐπιβληθέντος ἑπακτοῦ ὅρκου δὲν περιέλαβεν ἅπαντα τὰ πραγματικὰ περιστατικά, περὶ ὧν ἐπήγαγεν ἡ ἀναιρεσείουσα ὅρκον.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 18 §§ 1 καὶ 2 τοῦ Ν. 2190|1920 περὶ ἀνωνύμων ἑταιριῶν τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον πάσης ἀνωνύμου ἑταιρίας, ὅπερ ἐκπροσωπεῖ ταύτην

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

Ι. ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΙΣ Ν. 19|1944 ΔΙΑ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΝ ΜΙΣΘΩΝ. — ΙΙ. ΝΟΜΙΜΟΤΗΣ ΔΙΠΛΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

Ι.—ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΙΣ Ν. 19|1944 ΔΙΑ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΝ ΜΙΣΘΩΝ

Έννοια εξουσιοδοτήσεως Ν. 19|1944. *— Ποσοτική μόνον αναπροσαρμογή αποδοχών καί ανεπίτρεπτον καταργήσεως ή τροποποιήσεως των υπό κειμένων διατάξεων οριζομένων.*

Τά επί τής έννοίας τής υπό τού Ν. 19|1944 δοθείσης εις τόν Υπουργόν τών Οικονομικών εξουσιοδοτήσεως έχουν διχάσει τήν νομολογίαν τού Συμβουλίου τής Επικρατείας καί τού Αρείου Πάγου.

Ούτω κατά τήν σταθεράν νομολογίαν τού Συμβουλίου τής Επικρατείας — έκδήλωσις καί ή κατωτέρω δημοσιευομένη νεωτέρα απόφασις του — δέν είναι έν τή έννοίᾳ τού Ν. 19|1944 ή υπό τού Υπουργού τών Οικονομικών κατάργησις ή περιορισμός — καί αντιστρόφως ή αναγνώρισις — δικαιωμάτων, θεσπιζομένων υπό προϋφισταμένων τού Ν. 19|1944 νομοθετικών διατάξεων (βλέπε Σ. Ε. 319|1948, εισηγητής *Κ. Μηλιαρέσης*, ΕΕΔ 7, 243 Σ. Ε. 414|1948, εισηγητής *Γ. Μανιάτης*, ΕΕΔ 7, 285 καί άλλας), ένῳ κατά τήν άποψιν καί τών δύο Τμημάτων τού Αρείου Πάγου (Α. Π. 390|1947, Τμ. Α', εισηγητής *Δ. Μίχος*, ΕΕΔ 7, 85. Α. Π. 121|1948, Τμ. Β'. εισηγητής *Β. Διάρης*, ΕΕΔ 7, 867) εις τήν έκτασιν τής υπό τού Ν. 19|1944 παρεχομένης εξουσιοδοτήσεως είναι καί ή κατάργησις επιδομάτων, θεσπιζομένων πρό τού νόμου τούτου υπό προϋφισταμένων διατάξεων.

Είναι καί αύτό έν άπό τά πλείονα τού ένός ζητήματα, έπί τών οποίων υπήρξαν αντίπαλοι αί γνώμαι τών ανωτάτων Δικαστηρίων τής Χώρας καί φυσικά έπί ζημίᾳ τής σταθερότητος τού δικαίου.

Συμβουλίου Επικρατείας 341|1950 Ολομ.

Εισηγητής ό Σύμβουλος κ. *Χ. Μητρέλιας*

Δικηγόροι οί κ.κ. Ν. Δοντάς, Π. Γρηγοράτος, Ν. Μαρτάκος, Γ. Κυριαζής, Πάρεδρος Νομικού Συμβουλίου

Διώκεται ή έν μέρει άκύρωσις αποφάσεως τού Υπουργού τών Οικονομικών «περί χορηγήσεως έκτάκτων επιδομάτων εις στρατιωτικούς», ήτοι καθ' ό μόνον μέρος αύτής έξήρεσε τούς αιτούντας τυχόντας απάντων ειδικής συντάξεως, συνισταμένης εις τάς έκάστοτε πλήρεις αποδοχάς ενεργείας, τού δι' αύτής τό πρώτον χορηγηθέντος προσωρινού πολεμικού επιδόματος εις τούς έν ενεργείᾳ στρατιωτικούς. Ό λόγος αιτήσεως είναι απορριπτέος ώς άλυσιτελώς ασκούμενος, διότι ή ρηθείσα υπουργική απόφασις στερείται έν τῷ συνόλῳ της έγκύρου έρείσματος, καί ώς τοιαύτη ούτε κατά τάς λοιπάς αύτής διατάξεις δύναται να παράσχῃ νόμιμον βάσιν πρός θεμελίωσιν δικαιώματος, οίον τό υπό τών αιτούντων αξιούμενον. Όντως, ούτε ή απόφασις τής Κυβερνήσεως, εις ήν έν τῷ προοιμίῳ της αναφέρεται ή προσβαλλομένη απόφασις, ούτε τό άρθρον 2 τού νόμου 19|1944, όπερ επίσης επικαλείται αύτόθι, παρέχουσιν εις τόν Υπουργόν τών Οικονομικών εξουσίαν ανάλογον τρός έκδοσιν τοιαύτης πράξεως. Ή μέν απόφασις τής Κυβερνήσεως, διότι, εις ούδεμίαν έκ τών κειμένων διατάξεων στηρίζεται, τό δέ άρθρον 2 τού νόμου 19 (1944), διότι ώς παγίως ήρμηνεύθη υπό τού Συμβουλίου Επικρατείας, παρέχον εις τόν ρηθέντα Υπουργόν τήν περιωρισμένην εξουσίαν τής ποσοτικής άπλώς αναπροσαρμογής τών ήδη νομοθετημένων αποδοχών τών δημοσίων υπαλλήλων πρός τήν διά τού νόμου 18|1944 εισαχθείσαν νέαν νομισματικήν μονάδα, ούχί δέ καί τήν ύπ' αύτού διά διοικητικών πράξεων κατάργησιν ή άλλην τινά κατά βάσιν τροποποίησιν τών περί αύτών κειμένων οργανικών διατάξεων, οίαν προδήλως αποτελεί καί ή τό πρώτον θέσπισις νέας μορφής επιδομάτων.

ΙΙ.—ΝΟΜΙΜΟΤΗΣ ΔΙΠΛΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

Γνῶσις διοικητικής πράξεως καί προθεσμία προσφυγής. *— Ισχύουσα άρχα υποχρεωτικής ασφαλίσεως εις δύο κυρίους ασφαλιστικούς Οργανισμούς.*

Σχετική πρός τήν κατωτέρω ενδιαφέρουσαν απόφασιν τού Συμβουλίου τής Επικρατείας είναι καί ή υπ' άριθ. 464|1941 Σ. Ε (εισηγητής *Α. Ραγκούσης*, ΕΕΔ 1, 271), κατά τήν οποίαν δέν προκύπτει έκ τού πνεύματος τού Ν. 6298|1934 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων»

επί δικαστηρίου καί εξωδίκως, δύναται να όρισῃ ότι έν ή πλείονα μέλη αύτού ή άλλα πρόσωπα δύνανται να εκπροσωπήσωσι τήν εταιρίαν έν γένει ή εις ώρισμένου μόνον είδους πράξεις. Καθ' ά δέ ανελέγκτως έδέχετο ή προσβαλλομένη απόφασις, διά τού άρθρ. 23 τού καταστατικού τής αναιρεσιβλήτου ανωνύμου οί εις ταύτην επιβαλλόμενοι όρκοι δίδονται ενώπιον τού δικαστηρίου καί υπό προσώπων λαμβανομένων μεταξύ τών υπαλλήλων της καί ορισθέντων υπό τού Διοικητικού Συμβουλίου αύτής δι' ειδικής αποφάσεώς του εις έκάστην περίπτωσιν. Καί εις εκτέλεσιν τής διατάξεως ταύτης τού καταστατικού, καθ' ά ανελέγκτως επίσης έδέχετο ή προσβαλλομένη απόφασις, διά τού από 27.1.1949 πρακτικού τού Διοικητικού Συμβουλίου τής αναιρεσιβλήτου, εξουσιοδοτήθη πρός δήλωσιν αποδοχής καί δόσεως τού διά τής έτέρας προσβαλλομένης 10972|1948 δοθέντος όρκου ό δούς ταύτον υπάλληλος τής αναιρεσιβλήτου Α Α. Έν τῷ κατά τό άρθρον 18 τού Ν. 2190|1920 επιτρεπομένῃ καί ρητῶς έν τῷ ώς άνω άρθρῳ τού καταστατικού τής αναιρεσιβλήτου Ανωνύμου Εταιρίας αναφερομένῃ εξουσιοδοτήσει πρός δόσιν όρκου περιλαμβάνεται, κατ' ανάγκην, καί ή εξουσία πρός αποδοχήν αύτού, ήτις, καθ' ά δέχεται ανελέγκτως ή προσβαλλομένη απόφασις, εχορηγήθη καί ρητῶς διά τού ώς άνω πρακτικού τού Διοικητικού Συμβουλίου τής αναιρεσιβλήτου Ανωνύμου Εταιρίας. Όθεν, ταύτα δεχθείσα καί ή προσβαλλομένη απόφασις, ορθώς δέν έκήρυξε τήν αιτηθείσαν άκυρότητα τού δοθέντος όρκου, ώς μή γενομένου νομίμως αποδεκτού, ούτε έδέχθη πράγματα αληθῆ άνευ αποδείξεως. Έλαβε δέ υπ' όψιν τόν ισχυρισμόν τής αναιρεσειούσης, ότι κατά τό καταστατικόν τής αναιρεσιβλήτου δέν ήδύνατο να παρασχεθῇ εξουσία αποδοχής τού όρκου υπό τού ομόσαντος τούτον υπαλλήλου της, απορριπτέου κρινομένου τού περί τού εναντίου δευτέρου λόγου αναιρέσεως

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΝΑΥΤΙΚΩΝ

Σύνθεσις πληρώματος πλοίου καὶ διὰ συμμετοχῆς μουσικῶν. — Μὴ πρόβλεψις ὑπὸ νόμων περὶ πληρώματος πλοίων συμμετοχῆς εἰς αὐτὸ καὶ μουσικῶν. — Ἀνεφάρμοστον Ἐμπορικοῦ Νόμου. — Ἐφαρμογὴ τῶν ἐπὶ χερσαίας ἐργασιακῆς συμβάσεως διατάξεων, συνεπῶς αὐλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας μουσικῶν καὶ Ν. 2112.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 1111/1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Γ. Κοκκίδης*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ε. Λεοντιάδης, Δ. Οἰκιάδης

Ι. Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ὁ ἐνάγων ἐκθέτει, ὅτι τὴν 25.10.1949 προσελήφθη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου

ἀπαγόρευσις τῆς πολλαπλῆς ἀσφαλίσεως ἀλλὰ τὸ ἀντίθετον μᾶλλον συνάγεται ἐκ τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ νόμου τούτου (ἐκεῖ ἐπρόκειτο περὶ ἀσφαλίσεως μισθωτοῦ εἰς Ἐπικουρικὸν Ταμεῖον).

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 282/1950 Ὁλομ.

Εἰσηγητὴς ὁ Ἄρεδρος κ. *Δ. Τσιμαράτος*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Γ'κίκας, Ν. Δαντέλλης

Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ καρεμβάντος περὶ ἀπαραδέκτου τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως λόγῳ ἐκπροθέσμου ἀσκήσεως αὐτῆς ἀπορριπτέος κρίνεται. Διότι ἐκ τῶν παρ' αὐτοῦ προσαγομένων στοιχείων, ἤτοι βεβαιώσεως τοῦ ταχυδρομείου ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ὑπ' αὐτοῦ τηρούμενον βιβλίον ἐπιδόσεως ἐπιστολῶν, δὲν ἀποδεικνύεται πλήρως κοινοποίησις εἰς τὴν αἰτοῦσαν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, οὐδὲ ἐκ τῶν λοιπῶν ἐν τῷ φακέλλῳ στοιχείων προκύπτει πλήρης παρ' αὐτῆς γνῶσις, ἄλλως πως, τοῦ περιεχομένου τῆς ἀποφάσεως ταύτης εἰς χρόνον καθιστῶντα ἐκπρόθεσμον τὴν ἄσκησιν τῆς ἐνδίκου προσφυγῆς.

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις δέχεται μέν, ὅτι ὁ ἀποβιώσας σύζυγος τῆς αἰτούσης ἦσκει κατὰ κυρίαν ἀπασχόλησιν τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου, δεδομένου ὅτι τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο ἦσκει ἐν τῇ πραγματικότητι καὶ παρὰ τῇ Ἑταιρίᾳ Ἀεριόφωτος Ἀθηνῶν καὶ τῇ διαδόχῳ αὐτῆς Δημοτικῇ Ἐκμεταλλεύσει Ἀεριόφωτος Ἀθηνῶν, παρ' ᾗ εἰργάζετο μέχρι τοῦ θανάτου του, καίπερ τυπικῶς φερόμενος παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει ταύτῃ ὡς ἐργάτης, ἡ ρυθμιστὴς πιέσεως, ἀναγνωρίζουσα οὕτω τὴν ἰδιότητα τοῦ εἰρημένου ὡς ἐπαγγελματίου αὐτοκινητιστοῦ κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου καὶ ὡς τοιοῦτον ὑποχρεωτικῶς ἠσφαλισμένου κατὰ νόμον εἰς τὸ παρεμβαῖνον Ταμεῖον. Πλὴν ἀρνεῖται εἰς τὴν αἰτοῦσαν χήραν αὐτοῦ δικαίωμα συνταξιοδοτήσεως ἐκ τοῦ Ταμείου τούτου λόγῳ τῆς συνταξιοδοτήσεως αὐτῆς παρὰ τοῦ Ταμείου Προσωπικοῦ Ἀεριόφωτος Ἀθηνῶν, ὅπερ ἀποτελεῖ Ὀργανισμὸν κυρίας κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, ὡς καὶ τὸ παρεμβαῖνον Ταμεῖον, ἐπὶ τῇ σκέψει ὅτι ἡ συνταξιοδότησις διὰ τὴν αὐτὴν ἀπασχόλησιν ἐκ δύο ὀργανισμῶν κυρίας ἀσφαλίσεως ἀντέκειτο εἰς τὰς βασικὰς περὶ ὑποχρεωτικῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως διατάξεις, καθ' ἃς ἐπιτρέπεται ἡ συνταξιοδότησις ἐξ ἑνὸς μόνον Ὀργανισμοῦ κυρίας ἀσφαλίσεως καὶ ἐξ ἑνὸς ἐπικουρικῆς τοιαύτης.

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς διπλῆς κυρίας ἀσφαλίσεως συνάγει ἐκ τῶν ἐν αὐτῇ μνημονευομένων νομοθετικῶν διατάξεων τοῦ νόμου 2868/1922 καὶ δὴ τῶν διατάξεων, διὰ τῶν ὁποίων προβλέπεται ἀσφάλισις τῶν ἐργαζομένων, τῶν διατάξεων τοῦ ν. 6298/34 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ἰδίᾳ τοῦ ἄρθρου 13 αὐτοῦ, δι' ὧν διατηροῦνται τὰ ὑφιστάμενα κλαδικὰ Ταμεῖα, ἀπαλλασσομένων τῶν εἰς ταῦτα ἠσφαλισμένων τῆς εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως, εἰς ἣν, ἄλλως, οὗτοι θὰ ὑπήγοντο ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἀπασχολήσεως των καὶ ἀπαγορεύεται ἡ σύστασις νέων Ταμείων, εἰ μὴ μόνον ἐπικουρικῶν, τέλος δὲ, τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 580/1945, δι' ὧν οἱ ἠσφαλισμένοι παρά τινι ἐπικουρικῷ Ταμείῳ ἀσφαλίσεως ἀπαλλάσσονται τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως καὶ εἰς ἕτερον τοιοῦτο, διατηρουμένου πάντως ὑπὲρ αὐτῶν ταῦ δικαιώματος τῆς ἀσφαλίσεως εἰς πλείονα ἐπικουρικὰ Ταμεῖα ἐπὶ τῇ καταβολῇ παρ' αὐτῶν καὶ τῆς ἐργοδοτικῆς εἰσφορᾶς.

Τοιαύτης σημασίας γενικὴ ἀρχή, ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ὁποίας συνεπάγεται ἀποστέρησιν τοῦ ἠσφαλισμένου τοῦ ἐπὶ τῆς συντάξεως δικαιώματός του καὶ δὴ κατὰ τὴν ἔξοδον τοῦ ἀσφαλιστικοῦ κινδύνου, θὰ ἔδει, ἐφ' ὅσον δὲν καθιεροῦνται ρητῶς ὑπὸ νομοθετικῆς διατάξεως, νὰ προκύπτῃ σαφῶς καὶ κατὰ τρόπον ἀναμφίβολον ἐκ τοῦ διέποντος τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλισιν κειμένου δικαίου. Πλὴν αἱ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει διαλαμβανόμεναι διατάξεις, μὴ ἔχουσαι καὶ' ἀρχὴν ἀπαγορευτικὸν χαρακτῆρα, ἀλλ' ἀπαλλάσσουσαι ἰδίως τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τὰς ἐν αὐταῖς ὁριζομένας περιπτώσεις τὰς εἰς ἃς ἀφορῶσι κατηγορίας τῶν εἰς ἀσφάλισιν ὑποκειμένων, δὲν ἀποτελοῦσιν ἀσφαλὲς ἔρεισμα πρὸς θεμελίωσιν τῆς ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δεκτῆς γενομένης, ὡς ἐξ αὐτῶν συναγομένης καὶ τὴν ἐν γένει ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν διεπούσης ὡς ἄνω βασικῆς ἀρχῆς. Συνεπῶς, ἐφ' ὅσον οὔτε ἐκ γενικῆς τινος διατάξεως τοῦ νόμου, οὔτε εἰδικώτερον ἐκ τῶν διατάξεων, αἵτινες διέπουσι τὴν ἐν τῷ παρεμβαίνοντι Ταμείῳ ἀσφάλισιν, δι' ὧν σὺχ' ἧττον λεπτομερῶς καθορίζονται αἱ προϋποθέσεις διὰ τὴν παρ' αὐτοῦ συνταξιοδότησιν τῶν παρ' αὐτῷ ὑποχρεωτικῶς ἠσφαλισμένων αὐτοκινητιστῶν, θεσπίζεται ὡς λόγος στερήσεως τῆς ἐκ τοῦ Ταμείου τούτου συντάξεως ἡ παράλληλος ἀσφάλισις καὶ ἄρα συνταξιοδότησις τοῦ παρ' αὐτῷ ἠσφαλισμένου καὶ ἐξ ἑτέρου Ὀργανισμοῦ κυρίας ἀσφαλίσεως, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ταύτῃ ἄρνησις τῆς συνταξιοδοτήσεως τῆς αἰτούσης, καίπερ πληρούσης τὰς ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ τοῦ παρεμβαίνοντος Ταμείου ἀπαιτουμένας πρὸς τοῦτο προϋποθέσεις, ἐλέγχεται μὴ νόμιμος καὶ, ἄρα, ἀκυρωτέα ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις.

Κατὰ ταῦτα, ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις δέον νὰ γίνῃ δεκτή, ἀπορριπτομένης κατ' οὐσίαν τῆς παρεμβάσεως τοῦ Ταμείου Συντάξεως Αὐτοκινητιστῶν.

χρόνου, διεπομένης ὑπό τῶν διατάξεων τῆς ἀπό 1.10.1949 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας μουσικῶν, ὡς μουσικός καί διά τήν ὀρχήστραν τοῦ ἀπ «Κυρήνεια» καί ἐπί ταῖς ἐν αὐτῇ ἀποδοχαῖς, ἄλλως ἀορίστου χρόνου καί ἀπέλυσεν αὐτόν τήν 27.1.1950, τουτέστι πρό τῆς παρελεύσεως τοῦ ὡρισμένου χρόνου, ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀπροειδοποιήτως, καί ἐπιζητεῖ τάς ἐν γένει ἀποδοχάς αὐτοῦ μέχρι λήξεως τοῦ συμβατικοῦ χρόνου τῆς μισθώσεως, ἐπικουρικῶς δέ ἀποζημίωσιν κατά τόν ν. 2112 δι' ἑκάστην δέ τῶν περιπτώσεων καί τήν ἀναλογίαν ἐκ τοῦ χορηγηθέντος δώρου τῶν Χριστουγέννων δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 57200|1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως. Αὕτη τοιοῦτον περιεχομένου ἔχουσα, ἐρευνητέα καθίσταται διά τε τῷ νόμῳ καί οὐσίᾳ ὑποστάτων αὐτοῦ.

Ἐβεβαιώθησαν τά κάτωθι πραγματικά περιστατικά: Ὁ ἐνάγων προσελήφθη ὑπό τῆς ἐναγομένης, ἐχούσης τήν ἐκμετάλλευσιν τοῦ ἀπ «Κυρήνεια», τήν 25.10.1949, ὡς μουσικός, ἐπί μηνιαίῳ μισθῷ δρχ. 1.130.000 καί τροφῇ, ἀποτιμωμένῃ εἰς δρχ. 450.000 μηνιαίως. Χρόνος διαρκείας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως δέν ὡρίσθη. Ἀπελύθη ἀπροειδοποιήτως τήν 27.1.1950. Τά περί προσλήψεως δι' ἓν ταξείδιον ἐλέγχονται ἀναληθῆ ἐξ αὐτῶν τῶν ἐξηγήσεων καί τῶν προτάσεων τῆς ἐναγομένης, ἥτις ἐκθέτει εἰς αὐτάς ὅτι καί κατά τήν ἐπιστροφήν ἐκ ταξειδίου διετήρησε αὐτόν καί ἐμισθοδότησε τοῦτον καί ἐπ' ἀρκετόν μετά τό πέρας τοῦ ταξειδίου. Οὗτος μετ' ἄλλων μουσικῶν ἀπετέλει τήν ὀρχήστραν τοῦ ἀτμοπλοίου καί εἰργάζοντο ἅπαντες πρός τέρψιν τῶν ἐπιβατῶν αὐτοῦ. Τοῦτο ἐκτελεῖ πλόας Πειραιῶς, Γενούης, Μελβούρνης Αὐστραλίας πρός μεταφοράν ἐπιβατῶν. Οἱ διέποντες τά τοῦ πληρώματος νόμοι καί διατάξεις δέν προβλέπουν μεταξύ αὐτοῦ καί κατηγορίαν μουσικῶν, ἀλλ' οὗτοι προσλαμβάνονται, εἴτε κέκτηνται ναυτικόν φυλλάδιον, εἴτε μή, διά τούς τελευταίους ἀπαιτουμένης ἀδείας ἀναχωρήσεως εἰς τό ἐξωτερικόν (διαβατήριον), ὡς ἐκ τῶν εἰς τό ἐξωτερικόν πλόων τοῦ ἐν λόγῳ πλοίου, διά δέ τά πλοῖα τά μή ταξειδεύοντα εἰς τό ἐξωτερικόν καί διατηροῦντα ὁρχήστραν δέν ἀπαιτεῖται τοιαύτη ἄδεια.

Τῶν ἀνωτέρω δεδομένων ἡ διέπουσα τούς διαδίκους ἐργασιακή σχέσις δέν ρυθμίζεται ὑπό τῶν διατάξεων τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου, αἵτινες προφανῶς διέπουσι τήν ἐργασιακήν σχέσιν τοῦ πληρώματος τῶν πλοίων τοῦ ἀπαραιτήτου διά τήν κίνησιν καί ἐν γένει λειτουργίαν αὐτοῦ, μεταξύ τῶν ὁποίων, τό γε νῦν ἔχον, δέν καταλέγεται καί ὁ μουσικός, δι' ὃ καί αἱ ἑκάστοτε συνομολογηθεῖσαι ἐργασιακαί συλλογικαί συμβάσεις οὐδόλως προβλέπουσι περί ἀποδοχῶν κατηγορίας μουσικῶν, οὔτε ἡ τοιαύτη ἀπό 2.9.1943. Τήν ἐν λόγῳ ἐργασιακήν σχέσιν ρυθμίζουσιν ἡ μεταξύ ἐργαζομένου καί ἐργοδότου συμφωνία καί αἱ ἐπί τῆς χερσαίας ἐργασιακῆς συμβάσεως ἐφαρμοζόμεναι διατάξεις, τουτέστιν αἱ ἀφορῶσαι τούς ἐργατοϋπαλλήλους τούς ἐργοζομένους ἐπί τῆς ξηρᾶς (ν. 2112 κλπ.). Οὐδέ μεταβάλλει τήν τοιαύτην ἐκδοχήν ἡ κατοχή ὑπό τοῦ μουσικοῦ καί ναυτικοῦ φυλλαδίου, ἐπιτρέποντες αὐτῷ καί τήν ναυτολόγησιν αὐτοῦ κατά τάς διατάξεις τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου, ἀφοῦ καί αὕτη, τυχόν γενομένη, δέν ἀναφέρεται εἰς κατηγορίαν τοῦ ἀπαραιτήτου διά τήν σύνθεσιν τοῦ πλοίου πληρώματος κατά τάς κειμένας διατάξεις τάς ρυθμιζούσας τά τοῦ πληρώματος καί ἐμφανίζεται οὕτως εἰκονική ναυτολόγησις, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι εἶναι δυνατή ἡ ἐπί τοῦ πλοίου ὡς μουσικοῦ παροχή τῶν ὑπηρεσιῶν ἄνευ ναυτολογήσεως. Τούτοις ἕνεκα ἀπορριπτέοι κρίνονται οἱ ἀντίθετοι ἰσχυρισμοί.

Μετά τά ἀνωτέρω δεκτά γενόμενα ἡ συνδέουσα τούς διαδίκους ἐργασιακή σύμβασις, ἐλλείψει συμφωνίας εἰδικῆς περί τοῦ χρόνου διαρκείας αὐτῆς, εἶναι ἀορίστου χρόνου, ἀλλά καί κατ' αὐτό τό ἄρθρον 5 τῆς ἀπό 1.10.1949 συλλογικῆς συμβάσεως μουσικῶν, κηρυχθείσης ὑποχρεωτικῆ διά τῆς ὑπ' ἀριθ 4697|4492|1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐάν ἤθελε γίνει δεκτόν ὅτι ἔχει ἀνάλογον ἐφαρμογήν καί ἐπί τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως τοῦ ἐνάγοντος καί οὐχί ὡρισμένου τοιούτου κατά τά ἄρθρα 3 καί 4 τῆς αὐτῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ἅτινα ρυθμίζουσι τόν χρόνον διαρκείας συμβάσεως μουσικῶν παρ' ἐργοδόταις ἐργαζομένων ἐποχιακῶς (θερινή-χειμερινή σαιζόν) καί οὐχί διηνεκῶς.

Ἀορίστου ὄντος τοῦ χρόνου τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως τῆς συναφθείσης μεταξύ τοῦ ἐνάγοντος καί ἐναγομένης καί τῆς ἀπολύσεως αὐτοῦ γενομένης ἀπροειδοποιήτως καί μετά δίμηνον παροχήν ἐργασίας καί πρό τῆς συμπληρώσεως ἔτους, δέν εὑρίσκει μέν νομιμον ἔρεισμα ἡ ἐνδικος ἀξίωσις περί καταβολῆς αὐτῷ ἀποδοχῶν συμπεφωνημένου χρόνου, ἀνακύπτει ὅμως ἀξίωσις ὑπέρ τοῦ ἐνάγοντος ἐκ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 2112, ἐν συνδυασμῷ πρός τό ἄρθρον 1 αὐτοῦ, ἔχοντος τοῦ ἐν λόγῳ νόμου ἐφαρμογήν καί ἐπί τῆς κρινομένης ἐργασιακῆς συμβάσεως, κατά τ' ἀνωτέρω λεχθέντα, ἐφ' ὅσον καί ἡ ἰδιότης τοῦτου εἶναι ἡ τοῦ ὑπαλλήλου τοιαύτη καί εἶναι ἴση πρός τάς ἀποδοχάς αὐτοῦ ἑνός μηνός ἐκ δραχμῶν. . . ,δι' ὃ ποσόν δέον νά γίνῃ δεκτή ἡ ἀγωγή, ἀπορριπτομένων τῶν ἀντιθέτων ἰσχυρισμῶν καί τῆς ἀγωγῆς κατά τήν ἀξίωσιν περί ἀποδοχῶν ὡρισμένου χρόνου.

Κατά τήν ὑπ' ἀριθ. 57200|1949 κοινήν ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας, ἐχούσαν ἐφαρμογήν καί ἐπί τοῦ ἐνάγοντος, καθ' ὃ ἐλέχθη, καί ὑφισταμένης κατά τήν ἔκδοσιν αὐτῆς τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, ἐν ὄψει καί τοῦ χρόνου τῆς παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ, κατά τ' ἀνωτέρω δικαιοῦται οὗτος τῶν 6|25 τοῦ μηνιαίου μισθοῦ αὐτοῦ ἄνευ ὑπολογισμοῦ καί τῆς τροφῆς (ἄρθρ. 2 § 2 Υ.Α.), ἤτοι δρχ. 271.200, δι' ὃ ποσόν δέον νά γίνῃ δεκτή ἡ ἐνδικος ἀγωγή, ἀπορριπτομένων τῶν ἀντιθέτων ἰσχυρισμῶν.

ΘΕΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΙΣ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΙΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΙΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

Ὑπὸ τοῦ κ. Ἀντωνίου Μ. Μαρῆ, Δικηγόρου

Ἠρωτήθην, ἂν ἐπεξετάθη μέχρι τοῦδε νομίμως εἰς τὴν νῆσον Χανίων τὸ Ν.Δ. τῆς 5)11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ἱδρύσεως Ἐπικουρικοῦ Ταμείου Ἐξόδου Γερόντων καὶ Ἀνικάνων Ἐργατῶν Μετάλλου».

Ἡ ἀπάντησίς μου ἐπὶ τοῦ ἐρωτήματος τούτου εἶναι ἀρνητικὴ διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους:

1.—Διότι τοῦ ἐν τῷ ἐρωτήματι Ν.Δ. τῆς 5)11 Νοεμβρίου 1935 ἱδρύθη Ἐπικουρικὸν Ταμεῖον Ἐξόδου Γερόντων καὶ Ἀνικάνων Ἐργατῶν Μετάλλου, ἔδρεδον ἐν Πειραιεῖ, εἰς ὃ ὡρίσθη ὅτι ἀσφαλίζονται ὑποχρεωτικῶς οἱ ἐν Πειραιεῖ καὶ Ἀθήναις ἐργαζόμενοι ἐργάται καὶ ὑπάλληλοι τῶν ἐργοστασίων μηχανουργίας κλπ. (ἄρθρ. 1 τοῦ Ν.Δ. ὡς ἐτροπ. δι' ἄρθρ. 10 τοῦ Α.Ν. 694)1937), ἐπιτραπείσης τῆς ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως καὶ εἰς τὰς λοιπὰς πόλεις τοῦ Κράτους διὰ Διαταγμάτων, προκαλουμένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας μετὰ γνώμην τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας (ἄρθρ. 3 ἐδ. τελευτ. τοῦ Ν.Δ.). Ἐπηκολούθησεν ὁ Α.Ν. τῆς 11)12 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», διὰ τοῦ ἄρθρου 59 τοῦ ὁποίου ὡρίσθη ὅτι «πᾶσα ἐγκρισις ἢ τροποποίησις τῶν οἰουδήποτε τύπου, πλὴν τῶν κατ' οὐσίαν ἀναφερομένων εἰς κοινωνικοὺς πόρους, καταστατικῶν καὶ ὀργανωτικῶν διατάξεων τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, γίνεται διὰ πράξεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δημοσιευομένων εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως μετὰ γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοιν. Ἀσφαλίσεως», διὰ δὲ τοῦ ἄρθρου 63 παρ. 1 ὡρίσθη ὅτι κτὰ καθήκοντα καὶ δικαιώματα, ἅτινα κατὰ τοὺς κειμένους ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας Νόμους εἶναι ἀνατεθειμένα εἰς ἄλλους Ὑπουργούς, ἀνατίθενται ἀφεξῆς εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας. Αἱ συγκρούσεις ἁρμοδιότητος πρὸς ἄλλα Ὑπουργεῖα λύονται διὰ Β Δ., ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου». Τέλος ἐξεδόθη ὁ Α.Ν. 694)1937, διὰ τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 2 τοῦ ὁποίου τὸ ἄρθρ. 12 τοῦ Ν. 6298 «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων» ἀντικατεστάθη ὡς ἑξῆς: «Πάντες οἱ ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου (6298) προβλεπόμενοι κανονισμοὶ θεσπίζονται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας, δημοσιευομένων εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, μετὰ γνώμην τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος καὶ τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως τῆς ἀκριβοῦς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 59 τοῦ Α.Ν. «περὶ ὀργανισμοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας» (543)1935) οὕσης ὅτι, κατὰ τὴν προβλεπομένην ὑπ' αὐτοῦ διαδικασίαν τροποποιοῦνται πᾶσαι αἱ προγενέστεραι αὐτοῦ, αἱ ἀφορῶσαι τὰς βασικὰς ἀρχὰς καὶ τὰς λεπτομερείας τῆς ὀργανώσεως, πλὴν τῶν ἀφορωσῶν κοινωνικοὺς πόρους, διατάξεις Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας καὶ αἱ γενόμεναι διὰ τυπικῶν Νόμων». Καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐν παρ. 3 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου καὶ Νόμου (694) ὡρίσθη ὅτι «ἡ διαδικασία τοῦ ἄρθρου 59 τοῦ Α.Ν. «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῶν καταστατικῶν καὶ ὀργανωτικῶν διατάξεων τῶν ὑπὸ τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑφυπουργείου Ἐργασίας ὑπαγομένων Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, ὡς καὶ τῶν διὰ Νόμου θεσπισθησομένων, μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Ἀναγκαστικοῦ τούτου Νόμου κλπ».

ΙΙ.—Διάταγμα περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ προδιαληφθέντος Ν. Δ. τῆς 5-11 35 «περὶ ἱδρύσεως Ἐπικουρικοῦ Ταμείου κλπ» εἰς Χανιὰ βάσει καὶ κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ παρατεθέντος τελ. ἐδαφ. τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. Δ. τούτου, δὲν ἐξεδόθη. Ἐξεδόθη μόνον ἡ ὑπ' ἀριθ. 41710) 14-23 Ὀκτωβρίου 1937 ἀπόφασις τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας (Ε. Κ. τεῦχος δ' φύλ. 221), ἐκδοθεῖσα ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐξουσιοδοτήσεως καὶ κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ προπαρατεθέντος ἄρθρου 59 τοῦ Α. Ν. τῆς 11)12 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας» καὶ τοῦ ἐπίσης προπαρατεθέντος ἄρθρ. 1 τοῦ Α. Ν. 694)37, διὰ τῆς ὁποίας ἐπεξετάθησαν «αἱ διατάξεις τοῦ Ἐπικουρικοῦ Ταμείου Ἐξόδου Γερόντων καὶ Ἀνικάνων Ἐργατῶν Μετάλλου εἰς ἁπάσας τὰς πόλεις τῆς Ἑλλάδος», «ἐφ' ὅσον οἱ ἀσχολούμενοι εἰς τὰ λειτουργοῦντα ἐν ἑκάστῃ τῶν πόλεων τούτων ἐργοστάσια καὶ ἐργαστήρια ἐπεξεργασίας καὶ μετασχηματισμοῦ μετάλλου κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Α. Ν. 694)37 ἐργάται ὑπερβαίνουν ἐν συνόλῳ τοὺς ἑκατόν», παρατέρω δ' ὡρίσθη ὅτι καὶ λεπτομέρειαι τῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης (ἀποφ.) ὁρίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου κλπ.» καὶ τέλος ὅτι «ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης (ἀποφ.) ἀρχεται μετὰ ἕνα μῆνα ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως της».

ΙΙΙ.—Κατόπιν τούτων τὸ κρίσιμον ἐν προκειμένῳ ζήτημα, ἐκ τῆς ταυτότητος ἢ ταυτότητος λύσεως τοῦ ὁποίου θὰ κριθῇ, ἂν ἐπεξετάθη ἢ μὴ νομίμως τὸ Ν. Δ. τῆς 5)11)35 «περὶ ἱδρύσεως Ἐπικουρικοῦ Ταμείου Ἐξόδου κλπ.» εἰς τὴν πόλιν Χανίων, εἶναι τοῦτο: Ἐὰν τὴν ἐπέκτασιν ταύτην ἐπέφερεν ἡ προδιαληφθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 41710)14.23 Ὀκτωβρίου 1937 ἀπόφασις τοῦ Ὑφυπ. Ἐργασίας «περὶ ἐπεκτάσεως τῶν διατάξεων τοῦ Ἐπικουρικοῦ Ταμείου Ἐξόδου Γερόντων καὶ Ἀνικάνων Ἐργατῶν Μετάλλου εἰς ἁπάσας τὰς πόλεις τῆς Ἑλλάδος».

ΙΓ.—Κατὰ τὴν προπαρατεθεῖσαν διάταξιν τοῦ τελευταίου ἐδαφίου τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ὡς ἄνω Ν. Δ)τος τῆς 5)11)35 διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῶν διατάξεων τούτου καὶ εἰς τὰς λοιπάς, ἐκτὸς τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς, πόλεις τοῦ Κράτους ἀπαιτεῖται οὐχὶ ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ἀλλὰ Διάταγμα. Ἡ εἰδικὴ δὲ διάταξις αὕτη, ἡ ρυθμίζουσα εἰδικῶς τὸν τρόπον τῆς ἐπεκτάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ ἐν λόγῳ Ν. Δ. κατὰ τόπον, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀποβαλοῦσα τὴν ἰσχὺν της κατόπιν τοῦ προπαρατεθέντος ἄρθρ. 59 τοῦ Α Ν. τῆς 11)12 Νοεμβρίου 1935, ἑρμηνευθέντος, ὡς προεξετέθη, ἀσθεντικῶς διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 παρ. 2 τοῦ Α. Ν. 694)37, οὐ μόνον λόγῳ τοῦ χαρακτῆρός της ὡς εἰδικῆς διατάξεως, ἀλλὰ καὶ διότι ἐξ αὐτοῦ τοῦ γράμματος τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου 59 τοῦ Α. Ν. 12)11)1935 σαφῶς προκύπτει, ὅτι εἰς τὰ ὅρια τῆς δι' αὐτοῦ παρασχεθείσης εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἐργασίας νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως δὲν ἐμπίπτει καὶ τὸ θέμα τῆς τοπικῆς ἐπεκτάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. Δ. τῆς 5)11)11)1935 «περὶ ἱδρύσεως Ἐπικουρικοῦ Ταμείου Ἐξόδου κλπ.» καὶ εἰς ἄλλας, πλὴν τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς, πόλεις τῆς Χώρας. (Σύμφ. τὸ ὑπ' ἀριθμ. 318)1949 βούλευμα τοῦ Συμβου-

ΝΟΜΟΙ - ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ - ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΙ - ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

1484]1950 ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΣ.—Περί διατάξεών τινων άφορωσών την άρμοδιότητα λόγω ποσού των πολιτικών δικαστηρίων και άλλων τινών δικονομικών διατάξεων.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 177 της 17 Αυγούστου 1950)

Λαβόντες υπ' όψιν την κατά την συνεδρίασιν της 11ης Αυγούστου 1950 του ημετέρου Υπουργικού Συμβουλίου ληφθείσαν απόφασιν περί εκδόσεως, λόγω κατεπειγούσης και αναποφεύκτου ανάγκης, Αναγκ. Νόμου «περί διατάξεών τινων άφορωσών την αρμοδιότητα λόγω ποσού των πολιτικών δικαστηρίων και άλλων τινών δικονομικών διατάξεων», αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Άρθρον 1

Η εν άρθροις 300, 301 και 303 της Πολιτικής Δικονομίας, ως και εν άρθροις 294, 295 και 297 της Κρητικής Πολιτικής Δικονομίας, ως ταύτα ετροποποιήθησαν μεταγενεστέρως, αναφερομένη ποσότης δραχμών αντικαθίσταται διά του ποσού των δραχμών πεντακοσίων χιλιάδων (500.000).

Άρθρον 2

1. Τα εδάφ. 1 και 2 του άρθρου 490 της Πολιτικής Δικονομίας, ως ετροποποιήθησαν, αντικαθίστανται ως έπεται:

«Οι Ειρηνοδίκαι θέλουσι δικάζει επ' αμφισβητουμένων υποθέσεων περί όλων των προσωπικών και των εις κινητά κτήματα ή την εμπορίαν αφορωσών αγωγών, ών το αντικείμενον δεν υπερβαίνει το ποσόν των δραχμών δύο εκατομμυρίων πεντακοσίων χιλιάδων (2.500.000). Κατά των αποφάσεων τούτων του Ειρηνοδίκου συγχωρείται πάντοτε έφεσις, εφ' όσον το αντικείμενον, εφ' ού

λίου Πλημμ.Θεσ)κης όπερ βλ. εις «Αρμενόπουλον» Γ. γ'—Μαρτίου 1949 σελ. 134 5, contra, άλλ' άνευ ειδικής αιτιολογίας, ή υπ' αριθμ. 1]415 του 1949 Γνωμ. του Νομ. Συμβ. του Κράτους) Περί τούτου μαρτυρεί και ή εισηγ. έκθεσις του Α. Ν. 694, αύθεντικώς, ως είρηται ήδη, ερμηνεύσαντος το εν λόγω άρθρον (59), ή οποία, αναφερομένη εις το άρθρον τούτο, καθορίζει τον σκοπόν της δι' αυτού παρεχομένης εις τον Υπ. Εργασίας νομοθετικής εξουσιοδοτήσεως ως εξής: «το άρθρ. 59 του Νόμου «περί Υπουργείου Εργασίας» .... σκοπούν την εισαγωγήν *ομοιομορφίας* εις τας διατάξεις των καταστατικών (των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφαλίσεως), ερρύθμισαν εν τω πνεύματι των νεωτέρων αντιλήψεων γενικώς το θέμα της τροποποιήσεως των καταστατικών κλπ.» (βλ. την εν λόγω εισ. έκθ. εις Σιφναίου Πανδ. 1937 σελ. 762).

V.—Και επί τη αντιθέτω όμως έκδοχή ή υπ' αριθ. 41710)37 απόφ. του Υπ. Εργασίας στερείται νομίμου κύρους και κατά συνέπειαν δεν έπαφερε την δι' αυτής σκοπηθείσαν επέκτασιν της κατά τόπον ισχύος των διατάξεων περί του εν λόγω Επικουρικού Ταμείου Εξόδου, διότι ή εξουσιοδότησις του άρθρου 59 του Α. Ν. 11)12)11)'5, επί τη βάσει της οποίας εξεδόθη, είναι αντισυνταγματική και άκυρος. Η εξουσιοδότησις αύτη, ούσα ούχι ειδική και περιωρισμένη, άλλ' ευρυτάτη και αόριστος, παρέχουσα το δικαίωμα εις τον Υπουργόν της Εργασίας, όπως διά πράξεών του ανατρέπη και τας βασικάς διατάξεις του θεσμού της ασφαλίσεως, τας θεσπισθείσας διά των ίδρυτικών νόμων, αντίκειται εις τας θεμελιώδεις αρχάς του Πολιτεύματος περί διακρίσεως των εξουσιών, μή δυναμένη να στηριχθή ούτ' εις συνταγματικήν συνήθειαν», διότι «κατά δημιουργηθέν συνταγματικόν έθιμον επιτρέπη ή διά νόμου ανάθεσις εις άλλα όργανα της ρυθμίσεως λεπτομερειών μόνον αυτού και ωρισμένων θεμάτων, ουχί όμως και ή εξουσία της βασικής αλλοιώσεως του υπό του νόμου τούτου προβλεπομένου αντικειμένου» (Όλομ. Σ. Ε. 28)50. ΕΕΔ. 9, 219 και Αρχ. Νμλγ 1950 σελ. 30 και 1638) 1946 Θέμ. ΝΗ' 9-Βλ. και την 63)1950 εις Αρχ. Νμλγ. 1950, σελ. 33, πρβλ. και Α. Π. 422)1948 Θέμ. Νθ' 900, 40)1949 ΕΕΔ 8.474 και 159)1945 ΕΕΝ Ιγ' (1946), σελ. 118. Βλ. και υπ' αριθ. 3048)1930 Βούλευμα Συμβ. Πλημμ. Πειραιώς, Θέμ. ΜΑ' 872 και τας αυτόθι παραπομπάς εις συγγραφείς).

VI.—Επί πλέον, και ανεξαρτήτως των ανωτέρω, ή εν λόγω 41710)37 υπ. απόφασις δεν επεξέτεινε την κατά τόπον ισχύν των διατάξεων του Επικουρικού Ταμείου Εξόδου κλπ. διότι δεν ορίζει ρητώς, σαφώς και άνευ όρου αύτη ότι επεκτείνονται αι διατάξεις αύται εις ωρισμένας πόλεις της Χώρας, άλλ' έξαρτά την επέκτασιν των διατάξεων τούτων εις τας λοιπάς, εκτός των Αθηνών και του Πειραιώς, πόλεις εκ της εν εκάστη των πόλεων τούτων υπάρξεως υπέρ τους εκατόν εργατών μετάλλου, τον καθορισμόν δε των «λεπτομερειών» της εφαρμογής της, άρα την βεβαίωσιν της συνδρομής του ως άνω όρου της επεκτάσεως των εν λόγω διατάξεων κλπ. αναθέτει εις το Δ. Σ. του Επικουρικού Ταμείου Εξόδου κλπ. Εντεύθεν ή απόφασις αύτη καθίσταται άκυρος, ως καθ' υπέρβασιν της διά του ειρημένου άρθρου 59 του Α. Ν. της 11)12 Νοεμβρίου 1935 χορηγηθείσης εξουσιοδοτήσεως εκδοθείσα, διότι, μόνον όταν ή εξουσιοδοτική νομική διάταξις επιτρέπη ρητώς εις την εκτελεστικήν εξουσίαν την μεταβίβασιν της νομοθετικής εξουσιοδοτήσεως προς άλλα διοικητικά όργανα – τούθ' όπερ δεν συμβαίνει εν προκειμένω – χωρεί τοιαύτη μεταβίβασις, άλλως ή εις την εκτελεστικήν εξουσίαν παρεχομένη εξουσιοδότησις δέον ν' άσκηται απ' ευθείας υπό ταύτης, μή επιτρεπομένου, ίνα υπό του Διατάγματος, υπουργικής αποφάσεως κλπ. της εκδιδομένης κατά νομοθετικήν εξουσιοδότησιν, ίνα τεθή δι' υπεξουσιοδοτήσεως ο καθορισμός της εκτελέσεως του Νόμου εις άλλα διοικητικά όργανα (Σ. Ε. 509)1932, *Σ. Παπαφράγκου*, «Πορίσματα εκ της Νομολογίας του Σ. τ. Ε., έκδ. Β' σελ. 69, Fleiner Διοικ. Δικ. έλλ. μετάφρ. *Στυμφαλιάδη* § 5 (1,2) σελ. 65).

Εν Χανίοις τη 19 Απριλίου 1950

Αντ. Μ. Μαρής, Δικηγόρος

Σημ. Η Διεύθυνσις του Επικουρικού Ταμείου Εξόδου Γερόντων και Ανικάνων Εργατών Μετάλλου, εις ην υπεβλήθη υπό ενδιαφερομένης ή ανωτέρω γνωμοδότησις, αντικρούουσα αυτήν διά του υπ' αριθ. 3394 της 2]8]50 εγγράφου της προς τον Πρόεδρον της τοπικής Επιτροπής Χανίων του εν λόγω Ταμείου, επικαλείται την υπ' αριθ. 1359)50 απόφ. του Σ. Ε., την υπ' αριθ. 1887]50 απόφ. του Πρωτοδικείου Πειραιώς και την εν τη γνωμοδοτήσει μνημονευομένην υπ' αριθ. 1]415 π. έ. απόφ. του Ν. Σ. του Κράτους. Αλλά ή μεν 1359]50 π. έ. απόφ. του Σ. Ε. δεν λύει το ζήτημα, απορρίπτουσα απλώς ως εκπρόθεσμον αίτησιν ακυρώσεως, αι δε ανωτέρω αποφ. του Πρωτοδικείου Πειραιώς και του Ν. Σ. ασχολούνται μόνον με το ειδικόν θέμα περί ού εν § IV γίνεται λόγος.

έξεδόθη άπόφασις, ὑπερβαίνει τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν ἑνὸς ἑκατομμυρίου (1.000.000), ἐξαιρέσει μόνον τῶν περιπτώσεων, καθ' ἃς δι' εἰδικῶν ἢ ἐξαιρετικῶν νόμων ὁ Εἰρηνοδίκης δικάζει ἀνεκκλήτως».

2. Τὸ ἐδάφιον 1 τοῦ ἄρθρου 5 § 4 τῆς Κρητικῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ μεταγενεστέρων νομοθετημάτων, ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

«Τὰ Εἰρηνοδικεῖα δικάζουσιν ἀνεκκλήτως πᾶσαν διαφοράν τοῦ ἐναχικοῦ, ἐμπορικοῦ καὶ ἐμπραγμάτου περὶ κινητῶν δικαίου, ἐὰν ἡ ἀξία τοῦ ἀντικειμένου τῆς δίκης δὲν ὑπερβαίνῃ τὰς δραχμὰς ἓν ἑκατομμύριον (1.000.000) ἐκκλήτως δὲ τὰς αὐτὰς διαφορὰς μέχρις ἀποδίκου ἀντικειμένου ἀξίας δραχμῶν δύο ἑκατομμυρίων πεντακοσίων χιλιάδων (2.500.000), προσέτι δὲ πραγματικὰς ἀγωγὰς περὶ ἀκινήτων μέχρις ἀξίας δραχμῶν ἑνὸς ἑκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων (1.500.000), ἀλλὰ πάντοτε ἐκκλήτως.

3. Καθ' ἃς περιπτώσεις δι' εἰδικῶν νόμων θεσπίζονται εἰδικαὶ διαδικασίαι ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδικείου, ἡ λόγῳ τῆς ἀξίας τοῦ ἀντικειμένου τῆς δίκης ἁρμοδιότης καθορίζεται ἐν μὲν τῇ λοιπῇ Ἑλλάδι κατὰ τὸ ἄρθρον 490 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, ὡς τοῦτο ἰσχύει ἑκάστοτε, ἐν Κρήτῃ δὲ κατὰ τὸ ἄρθρον 674 τῆς Κρητικῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, ὡς τοῦτο ἰσχύει ἑκάστοτε.

Καθ' ἃς περιπτώσεις δι' εἰδικῶν νόμων θεσπίζονται εἰδικαὶ διαδικασίαι ἐνώπιον τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν, ἡ λόγῳ τῆς ἀξίας τοῦ ἀντικειμένου ἁρμοδιότης καθορίζεται μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν εἴκοσι ἑκατομμυρίων (20.000.000).

4. Αἱ διατάξεις τῆς παραγρ. 3 τοῦ παρόντος ἄρθρου δὲν ἐφαρμόζονται, καθ' ἃς περιπτώσεις δι' εἰδικῶν νόμων τὸ Εἰρηνοδικεῖον ἢ ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν εἶναι ἁρμόδιοι ἀδιαφόρως πρὸς τὴν ἀξίαν τοῦ ἀντικειμένου τῆς δίκης.

Ἄρθρον 3

1. Τὸ ἄρθρον 530 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, ὡς ἐτροποποιήθη, ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς «Εἰς πρῶτον καὶ τελευταῖον βαθμὸν ἀποφαίζει τὸ Δικαστήριον τῶν Πρωτοδικῶν: 1) Περὶ προσωπικῶν καὶ εἰς κινητὰ κτήματα ἀναγομένων ἀγωγῶν, μὴδὲ τῶν ἐμπορικῶν ἐξαιρουμένων, ὧν τὸ ἀντικείμενον δὲν ὑπερβαίνει εἰς δραχμὰς τέσσαρα ἑκατομμύρια (4.000.000). Ὡς πρὸς τὴν ποσότητα ταύτην λαμβάνεται μὲν ὑπ' ὄψιν ὅλον τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς, ἀλλὰ μόνον ἡ πρώτη αἴτησις, ἄνευ τῶν ἐπιγενομένων τόκων, ἐξόδων καὶ ἄλλων παρεπομένων ἀποδόσεων. 2) περὶ πραγματικῶν ἀγωγῶν ἐπὶ ἀκινήτων, τῶν ὁποίων τὸ ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος αἰτούμενον ἐτήσιον εἰσόδημα δὲν ὑπερβαίνει τὰς δραχμὰς ἑξήκοντα χιλιάδας (60.000) ἢ ἐπὶ ἐλάσσονος εἰσοδήματος ἢ ἐλλείψεως τοιούτου ἡ ἀποδιδομένη εἰς τὸ κτῆμα ἀξία δὲν ὑπερβαίνει τὰς δραχμὰς τέσσαρα ἑκατομμύρια (4.000.000).

2. Τὸ ἐδάφ. α' τῆς παραγράφου Λ' τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ Νόμου 582 τῆς Κρητικῆς Πολιτείας «περὶ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων ἐν Κρήτῃ», ὡς τοῦτο τροποποιηθὲν διὰ μεταγενεστέρων νομοθετημάτων ἰσχύει ἤδη, ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

«Εἰς πρῶτον καὶ τελευταῖον βαθμὸν ἀποφαίζει τὸ Δικαστήριον τῶν Πρωτοδικῶν: 1) Περὶ προσωπικῶν καὶ εἰς κινητὰ κτήματα ἀναγομένων ἀγωγῶν, μὴδὲ τῶν ἐμπορικῶν ἐξαιρουμένων, ὧν τὸ ἀντικείμενον δὲν ὑπερβαίνει τὰς δραχμὰς τέσσαρα ἑκατομμύρια (4.000.000). Ὡς πρὸς τὴν ποσότητα ταύτην λαμβάνεται μὲν ὑπ' ὄψιν ὅλον τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς, ἀλλὰ μόνον ἡ πρώτη αἴτησις, ἄνευ τῶν ἐπιγενομένων τόκων, ἐξόδων καὶ ἄλλων παρεπομένων ἀποδόσεων, 2) περὶ πραγματικῶν ἀγωγῶν ἐπὶ ἀκινήτων, τῶν ὁποίων τὸ ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος αἰτούμενον ἐτήσιον εἰσόδημα δὲν ὑπερβαίνει τὰς δραχμὰς ἑξήκοντα χιλιάδας (60.000) ἢ ἐπὶ ἐλάσσονος εἰσοδήματος ἢ ἐλλείψεως τοιούτου ἡ ἀποδιδομένη εἰς τὸ κτῆμα ἀξία δὲν ὑπερβαίνει τὰς δραχμὰς τέσσαρα ἑκατομμύρια (4.000.000).

Ἄρθρον 4

Ἡ ἀναφερομένη ποσότης δραχμῶν ἐν ἄρθροις 1 καὶ 4 τοῦ Ν. Δ/τος 9/16 Νοεμβρίου 1920 «περὶ ἐκδικάσεως μικροδιαφορῶν κλπ.», κυρωθέντος διὰ τοῦ Νόμου 1204 τοῦ 1920, ὡς ἐτροποποιήθη, ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν ἑνὸς ἑκατομμυρίου (1.000.000).

Ἄρθρον 5

Τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 παρ. 2 τοῦ Ν. Δ/τος τῆς 4/9 Σεπτεμβρίου 1925, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν. Δ. τῆς 20 Ἀπριλίου/12 Μαΐου 1926 κυρωθὲν διὰ τῶν Νόμων 3857 καὶ 4210 τοῦ 1929 καὶ ἐτροποποιηθὲν καὶ αὖθις διὰ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 292/45 Α Ν. καὶ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. Δ. 161/46 ὁριζόμενον παράβολον δὲν δύναται νὰ εἶναι ἐπὶ ἀποφάσεων τῶν Εἰρηνοδικείων κατώτερον τῶν δραχμῶν εἴκοσι χιλιάδων (20.000), οὐδὲ ἀνώτερον τῶν δραχμῶν ἑκατὸν χιλιάδων (100.000) καὶ ἐπὶ ἀποφάσεων τῶν ἄλλων δικαστηρίων κατώτερον τῶν δραχμῶν πεντήκοντα χιλιάδων, οὐδὲ ἀνώτερον τῶν δραχμῶν τριακοσίων χιλιάδων (300.000).

Ἄρθρον 6

Τὰ ὑπὸ τῶν κατ' ἰδίαν διατάξεων τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας καὶ τῆς Κρητικῆς Πολιτικῆς Δικονομίας ἀναφερόμενα ποσὰ προστίμων καὶ χρηματικῶν ποινῶν αὐξάνονται κατὰ τὸ κατώτατον καὶ ἀνώτατον ὅριον εἰς τὸ διακοσιαπλάσιον. Ἐπίσης αὐξάνονται εἰς τὸ διακοσιαπλάσιον τὰ κατὰ τὰ ἄρθρα 518, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν. Δ/τος 184 τοῦ 1947, 781 καὶ 795 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, ποσὰ προστίμων καὶ παραβόλων διὰ τὴν ἄσκησιν ἐφέσεως καὶ ἀναφηλαφήσεως.

Ἄρθρον 7

1. Τὸ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 823 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 4993 τοῦ 1/31 Νόμου «περὶ αὐξήσεως τῶν μελῶν τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ περὶ παραβόλου» καὶ τοῦ ἄρθρου 7 παρ. 1 τοῦ Ν.Δ. 161/1946, προβλεπόμενον παράβολον (χρηματικὴ ποινὴ) ὁρίζεται παγίως εἰς δραχμὰς ἑβδομήκοντα πέντε χιλιάδας (75.000), ἐξαιρέσει τῶν δικῶν διατροφῆς καὶ τῆς διαδικασίας τοῦ Νόμου ΒΧΗ', ἐφ' ὧν τὸ παράβολον ὁρίζεται εἰς δραχμὰς τεσσαράκοντα χιλιάδας (40.000).

2. Τὸ ἐν ἄρθρῳ 3 τοῦ Νόμου ΓΤΠΖ'/1909 ποσὸν τῶν δραχμῶν πεντήκοντα αὐξάνεται εἰς δραχμὰς δέκα χιλιάδας (10.000).

Ἄρθρον 8

Ἡ παράγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου ΒΧΗ' τῆς 8 Ἰουλίου 1949 «περὶ ἐξώσεως δυστροπούντων μισθωτῶν», ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως καὶ ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/2 τοῦ 1945 Α Ν. «περὶ τροποποιήσεως διοικονομικῶν τινων διατάξεων» καὶ διὰ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Ν.Δ. 161/46 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

«Ἀγωγαὶ περὶ ἐξώσεως τῶν μισθωτῶν ἀπὸ τοῦ μισθωθέντος κτήματος ἀστικοῦ ἢ ἀγροτικοῦ δύνανται νὰ εἰσαχθῶσιν εἰς τὸν Εἰρηνοδίκην κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 631—657 τῆς Πολ. Δικονομίας εἰς τὰς ἑξῆς περιπτώσεις:

Α') Ἐπὶ μισθώσεων παρατεινομένων ἀναγκαστικῶς δυνάμει ἰσχυόντος ἐνοικιοστασίου μόναν ἕνεκα καθυστερήσεως τοῦ μισθώματος, ἐὰν τὸ καταβαλλόμενον μίσθωμα δὲν εἶναι μεῖζον τῶν δραχμῶν ὀγδοήκοντα χιλιάδων (80.000) κατὰ μῆνα.

Β') Ἐπὶ μισθώσεων συμβατικῶν: α) ἕνεκεν καθυστερήσεως τοῦ μισθώματος, ἐὰν τὸ συμπεφωνημένον μίσθωμα δὲν εἶναι μεῖζον τῶν δραχμῶν τριακοσίων χιλιάδων (300.000) μηνιαίως, β) ἕνεκεν λήξεως τοῦ χρόνου τῆς μισθώσεως, ἐὰν τὸ συμπεφωνημένον μίσθωμα

δέν είναι μεῖζον τῶν δραχμῶν ὀγδοήκοντα χιλιάδων (80.000) μηνιαίως.

Εἰς τόν Πρόεδρον τῶν Πρωτοδικῶν δύναται νά εἰσαχθῇ κατά τας αὐτάς ὡς ἄνω διατάξεις πᾶσα ἐκτός τῶν ἀνωτέρω ἀγωγή περί ἐξώσεως τοῦ μισθωτοῦ ἀπό τοῦ μισθωθέντος κτήματος ἀστικοῦ ἢ ἀγροτικοῦ εἰς τάς ἑξῆς περιπτώσεις : α) ἕνεκεν καθυστερήσεως τοῦ μισθώματος, β) ἕνεκεν λήξεως τοῦ χρόνου τῆς μισθώσεως, γ) κατά πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν, καθ' ἣν διά τῆς συμβάσεως τῆς μισθώσεως ἐγγράφως ἀποδεικνυομένης συνεφωνήθη ἢ κατά τήν ὁριζομένην ὑπό τοῦ νόμου τούτου διαδικασίαν ἔξωσις.

Ἄρθρον 9

1. Ἡ ἁρμοδιότης κρίνεται κατά τόν νόμον τόν ἰσχύοντα κατά τόν χρόνον τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς.

2. Τό ἐπιτρεπτόν τῆς διά μαρτύρων ἀποδείξεως κρίνεται κατά τόν Νόμον τόν ἰσχύοντα κατά τόν χρόνον τῆς γενέσεως τῆς ἐννόμου σχέσεως.

3. Τό ἐκκλητόν κρίνεται κατά τόν Νόμον τόν ἰσχύοντα κατά τόν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως. Ἐξαιρετικῶς ἐπί ἀποφάσεων ἐκδιδομένων μετά τήν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἀλλ' ἐπί ἀγωγῶν ἢ παρεμβάσεων ἢ προσεπικλήσεων ἐπιδοθεισῶν πρό τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος αὐτοῦ καί ἐπί ἀνταγωγῶν ἀσκηθεισῶν πρό τοῦ αὐτοῦ χρόνου τό ἐκκλητόν καθορίζεται κατά τόν Νόμον τόν ἰσχύοντα κατά τόν χρόνον τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς ἢ τῆς παρεμβάσεως ἢ τῆς προσεπικλήσεως.

Ἄρθρον 10

Τό πρῶτον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 1011 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπό τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ὑπ' ἀριθ. 4875 τοῦ 1931 Νόμου, ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολούθως :

«Τά πρός διατροφήν κατά Νόμον διδόμενα διά τούς κρατουμένους διά χρέη πρός ἰδιώτας εἶναι δραχμαί ἑκατόν πεντήκοντα χιλιάδες (150.000) κατά μῆνα».

Ἄρθρον 11

Πάντα τά διά τῶν ἀνωτέρω ἄρθρων ὁριζόμενα ποσά δύνανται νά αὐξομειοῦνται διά Β. Διατάγματος, ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ ἐπί τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργοῦ.

Ἄρθρον 12

Ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος ἄρχεται μετά τριάκοντα ἡμέρας ἀπό τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ὑποβληθήσεται δέ πρός κύρωσιν εἰς τήν Βουλήν ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Αὐγούστου 1950

1473|1950 ΝΟΜΟΣ.—Περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως τῶν περί φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν τῶν λιμένων ἰσχυουσῶν διατάξεων.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 169 τῆς 7 Αὐγούστου 1950)

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετά τῆς Βουλῆς, ἀποφασίζομεν καί διατάσσομεν :

Ἄρθρον 1

Ἡ παράγρ. 3 τοῦ ἄρθρου 2 καί τό ἄρθρ. 13 τοῦ Κωδικ. Νόμου 5167|1932 πλήν τοῦ α' ἐδαφίου τῆς 1ης παραγράφου αὐτοῦ, τό δέ ἄρθρον 8 τοῦ Ν.Δ. 1254|1949, καθ' ὅ μέρος τοῦτο ἀφορᾷ εἰς τάς Ἐπιτροπάς Λιμένων, τροποποιοῦνται, ἀντικαθιστάμενα, ὡς ἀκολούθως :

«Προτάσει τῶν κατά τόπους Λιμενικῶν Ἀρχῶν ἢ Ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας δύναται διά κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καί Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, δημοσιευομένων διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, νά : α) ἐπεκτείνεται ἡ ἰσχύς τῶν διατάξεων τοῦ Κωδικοποιηθέντος Νόμου 5167|1932, ὡς ἑκάστοτε ἰσχύει καί ἐπί τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν ἑτέρων λιμένων καί β) ἐπεκτείνεται ἡ δικαιοδοσία τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτώσεων λιμένος τινός καί εἰς λιμένας τῆς περιφερείας τῆς αὐτῆς Λιμενικῆς Ἀρχῆς».

Ἄρθρον 2

Αἱ παράγραφοι 3 τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Κωδ. Νόμου 5167|1932 καί 2 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Α.Ν. 381|1936 ἀντικαθίστανται ὡς ἑξῆς :

«1. Ἡ ἐπεξεργασία καί κατάρτισις γενικῶν ἢ εἰδικῶν κανονισμῶν ἐργασίας καί ὁ καθορισμός τῶν πάσης φύσεως δικαιωμάτων, ἀμοιβῶν ἢ ἀποζημιώσεων τῶν εἰσπραττομένων παρ' οἱουδήποτε νομικοῦ ἢ φυσικοῦ προσώπου κατά τάς φορτοεκφορτώσεις εἰς τούς λιμένας καί ἐπιβαρυνόντων τά φορτία καί πλοῖα ἐναργεῖται δι' ἀποφάσεων τῶν Ἐπιτροπῶν Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτώσεων Λιμένος, ἐγκρινομένων διά κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καί Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, δυναμένων νά τροποποιῶσι τό περιεχόμενον τῶν ἀποφάσεων τῶν Ἐπιτροπῶν Ρυθμίσεως.

2. Προκειμένου περί δικαιωμάτων ὑπέρ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου αἱ ἀποφάσεις τῶν Ἐπιτροπῶν Ρυθμίσεως ἐγκρίνονται διά κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐργασίας, Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας καί τοῦ ἐποπτεύοντος τό Νομικόν Πρόσωπον Ὑπουργοῦ.

3. Τῆς ἀνωτέρω διαδικασίας ἐξαιροῦνται τά ὑπέρ τοῦ Δημοσίου εἰσπραττόμενα καί ἀποτελοῦντα δημόσιον ἔσοδον, τά δικαιώματα τῶν Ι.Κ.Α., Κ.Α.Φ., Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ τῶν Γραφείων Ἐργασίας Λιμένων, τά φαρικά, ὑγειονομικά, πλοηγικά δικαιώματα, τά τέλη προσορμίσεως, παραβολῆς καί προσδέσεως καί τά δικαιώματα ρυμουλκήσεως πλοίων.

4. Αἱ περί ὧν ἀνωτέρω ὑπουργικαί ἀποφάσεις ἰσχύουν ἀπό τῆς ἐγκρίσεως, δύνανται ὅμως νά ἔχουν καί ἀναδρομικήν ἰσχύν, ἥτις δέν δύναται νά ἀναδράμῃ πέραν τῆς ἡμερομηνίας τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως παρά τῆς Ἐπιτροπῆς.

5. Οἱ κανονισμοί ἐργασίας καί τά τιμολόγια ἰσχύουν ὑποχρεωτικῶς δι' οἱονδήποτε ἐνδιαφερόμενον, ἀπαγορευομένης ρητῶς τῆς συνάψεως διαφόρου πρός τούς κανονισμούς τούτους ἢ τιμολόγια συμφωνίας, τῆς τελευταίας ταύτης οὔσης ὁπωσδήποτε ἄκυρου».

Ἄρθρον 3

Εἰς τό ἄρθρον 7 τοῦ Κωδ. Νόμου 5167|1932 προστίθενται παράγρ. 2 καί 3, ἔχουσαι οὕτω :

«2. Διά κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καί Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, προτάσει τῆς οἰκείας Ε.Ρ.Φ.Λ., καθορίζονται ὁ ἀριθμός τῶν ἀναγκαιούντων εἰς ἕκαστον λιμένα ἐργολάβων καί τά κατ' εἶδος, ποιότητα, ἀριθμόν καί καταλληλότητα ὑπό τῶν ἐργολάβων τούτων ὑποχρεωτικῶς διατιθέμενα χερσαῖα καί πλωτά μέσα φορτοεκφορτώσεων, τά ἀναγκαῖα διά τήν ἐξυπηρέτησιν τῶν συνήθων ἀναγκῶν τοῦ λιμένος.

3. Οἱ ἐργολάβοι φορτοεκφορτώσεων λιμένος διατηροῦν προσέτι ἁπάσας τάς ὑπό τῶν ἐν ἰσχύι σήμερον κανονισμῶν ἐργασίας ἀπορρεούσας ὑποχρεώσεις καί δικαιώματα».

Ἄρθρον 4

1. Ἡ τοπική ἁρμοδιότης τῶν Ἐπιτροπῶν Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτωτικῶν Λιμένων ἐκτείνεται ἐπί τῶν χωρικῶν ὑδάτων, τῶν ἐν αὐταῖς εὑρισκομένων πλοίων, τῶν ἀκτῶν καί τῆς κατά τά ἄρθρα 14 καί ἑπόμ. τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2344|1944 ὡς ἰσχύει σήμερον, Ἀναγκ. Νόμου (ζώνης τοῦ Λιμένος), ὅπου δέ δέν καθορίζεται τοιαύτη ἐπί τοῦ κατά τό ἄρθρον 1 τοῦ αὐτοῦ Α.Ν. Αἰγιαλοῦ, ἐπί τῶν χωρικῶν ὑδάτων, τῶν πλοίων, τῶν ἀκτῶν, τοῦ θαλασσίου χώρου καί παραλίας τοῦ λιμένος, τῶν ἀποβαθρῶν καί προκυμαιῶν.

2. Αἱ κατά τήν προηγουμένην παράγραφον καθορι-

ζόμεναι έκτάσεις περιλαμβάνονται εἰς τοὺς χώρους, ἔνθα αἱ Λιμενικαὶ Ἀρχαὶ ἀσκοῦν γενικὴν ἀστυνομικὴν ἁρμοδιότητα.

Ἄρθρον 5.

Εἰς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Α.Ν. 381|36 προστίθεται παράγραφος 4, ἔχουσα ὡς κατωτέρω, τῆς ἤδη ὑφισταμένης παρ. 4 λαμβανούσης τὸν ἀριθ. 5.

«4. Εἰς περιπτώσεις, καθ' ἃς λόγῳ ἐγκαταστάσεως καὶ λειτουργίας εἰς λιμένα τινὰ μηχανικῶν ἀναρροφητήρων ἐκφορτώσεως καὶ ἀποθηκεύσεως σιτηρῶν ἦθελεν ἐπέλθει ἀπώλεια τῆς ἐργασίας τῶν ἐργατῶν λιμένος, ἰδιοκτητῶν φορτηγίδων, σημαιωτῶν καὶ ἐργολάβων, φορτοεκφορτώσεων τοῦ λιμένος τούτου, δύναται διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας, Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, προτάσει τῆς οἰκείας Ἐπιτροπῆς ρυθμίσεως φορτοεκφορτώσεων, νὰ ὁρισθῇ, ὅπως εἰς τὰ πρόσωπα ταῦτα καταβάλλεται εἰς βάρος τοῦ φορτίου ποσοστόν τι ἐπὶ τῆς διαφυγούσης ἁμοιβῆς αὐτῶν.

Δι' ἀποφάσεων τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν καθορισθήσεται προτάσει τῆς Ε.Ρ.Φ. τοῦ οἰκείου λιμένος καὶ τοῦ Νομάρχου, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου ἐδρεύει ἡ Ε.Ρ.Φ.Α., ὁ τρόπος τῆς κατανομῆς καὶ διαθέσεως τοῦ ποσοστοῦ τούτου εἰς τοὺς δικαιούχους.

Τηρουμένης τῆς αὐτῆς διαδικασίας θὰ ἀναθεωροῦνται τὸ βραδύτερον κατὰ διετίαν τὸ ποσοστὸν διαφυγῆς καὶ ὁ τρόπος κατανομῆς καὶ διαθέσεως αὐτοῦ.

Ὡς ἐργολάβοι διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τῆς παρούσης παραγράφου μόνον θεωροῦνται οἱ κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου κεκτημένοι κανονικὴν ἄδειαν καὶ ἀσκοῦντες πραγματικῶς ὡς κύριον ἐπάγγελμα τὸ τοῦ ἐργολάβου φορτοεκφορτώσεων.

Ἄρθρον 6.

1. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν. 1749|44 ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν παραβατῶν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος.

2. Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου καταργεῖται πᾶσα γενικὴ ἢ εἰδικὴ διάταξις περιωρισμένης ἢ ἀπεριορίστου τοπικῆς ἰσχύος, ἐφ' ὅσον αὐτὴ ἀντίκειται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος, ἐξαιρουμένου τοῦ Λιμένος Πειραιῶς, ἐν ᾧ θὰ διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ αἱ κείμεναι εἰδικαὶ διατάξεις.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως αὐτοῦ.

Ὁ παρὼν Νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Ἰουλίου 1950

1487|1950 ΝΟΜΟΣ. — Περὶ κυρώσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1324|49 Α. Νόμου «περὶ προστασίας καὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἀναπήρων πολέμου ὁπλιτῶν καὶ θυμάτων πολέμου».

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 179 τῆς 17 Αὐγούστου 1950)

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον πρῶτον

Κυροῦται, ἀφ' ἧς ἴσχυσεν, ὁ ὑπ' ἀριθ. 1324|49 Α. Νόμος «περὶ προστασίας καὶ ἀποκαταστάσεως τῶν Ἀναπήρων Πολέμου Ὁπλιτῶν καὶ Θυμάτων Πολέμου» δημοσιευθεὶς εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 326|26-11-49 Φ.Ε.Κ. (Τεῦχος Α') καὶ ἔχων οὕτω:

ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΣ ὑπ' ἀριθ. 1324.

Περὶ προστασίας καὶ ἀποκαταστάσεως τῶν Ἀναπήρων Πολέμου Ὁπλιτῶν καὶ Θυμάτων Πολέμου.

..... (*)

Ἄρθρον δεύτερον.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κεβερνήσεως.

Ὁ παρὼν Νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Αὐγούστου 1950

1470|1950 ΝΟΜΟΣ.—Περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ πρώτου ἐδαφίου τῆς παραγράφου 8 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. Δ. 291|1947 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας καὶ συμπληρώσεως τοῦ Α. Ν. 645|1945 «περὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἐκ τοῦ πολέμου ζημιῶν τῶν σιδηροδρόμων».

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 170 τῆς 7 Αὐγούστου 1950)

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον.

Τὸ πρῶτον ἐδάφιον τῆς παραγράφου 8 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. Δ. 291|1947 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας καὶ συμπληρώσεως τοῦ Α.Ν. 645|1945 «περὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἐκ τοῦ πολέμου ζημιῶν τῶν σιδηροδρόμων» ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολούθως:

«Τὸ προσωπικὸν τὸ προσλαμβανόμενον ὑπὸ τῶν ΣΕΚ ἢ τῶν ΣΠΑΠ ἐγκρίσει τοῦ ΣΑΣ εἰδικῶς διὰ τὰ ἔργα ἀποκαταστάσεως τῶν δικτύων τούτων, ἀφ' ἧς ἀπησχολήθη ἢ ἀπασχολεῖται εἰς τὰ ἔργα ταῦτα, δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τῶν Ταμείων Συντάξεων, Προνοίας καὶ Ἀλληλοβοηθείας τοῦ προσωπικοῦ τούτων».

Ὁ παρὼν Νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Αὐγούστου 1950

ΔΙΑΤΑΓΜΑ — Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς περὶ Ἐργατικῆς Ἑστίας Νομοθεσίας εἰς Δωδεκάνησον.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 170 τῆς 7 Αὐγούστου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου ΔΡΛΑ' «περὶ διοικήσεως τῶν στρατιωτικῶς κατεχομένων χωρῶν», ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν καὶ συνεπληρώθησαν μεταγενεστέρως ὑπὸ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 9 καὶ 10 τοῦ Ν. Δ|τος ὑπ' ἀριθ. 218|1947 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Νόμου ΔΡΛΔ τοῦ 1913, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον.

Ἡ ἐν ἰσχύϊ Νομοθεσία «περὶ Ἐργατικῆς Ἑστίας» ἐπεκτείνεται καθ' ἅπασαν τὴν Δωδεκάνησον.

Ἡ καταβολὴ τῶν ὑπὲρ τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας ἐργοδοτικῶν εἰσφορῶν ἄρχεται ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1951.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3ῃ Ἰουλίου 1950

(*) Βλέπε ΕΕΔ 8, 1054.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

20352)2699)1950 Διοικητοῦ Ι.Κ.Α.

Περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τῶν Κανονισμῶν «περὶ ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ εἰσπράξεως εἰσφορῶν» τοῦ Ι.Κ.Α.» καὶ «συνθέσεως καὶ ἁρμοδιότητος τῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Ι.Κ.Α.»

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 116 τῆς 26 Ἰουλίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 6298)1934, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως 2 τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 852)1948 καὶ τοῦ αὐθεντικῶς ἑρμηνεύσαντος ταῦτον Α. Ν 1367)1949. 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 61 ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος, ληφθεῖσαν κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 20)2.6.50 συνεδρίασιν αὐτοῦ, πρὸς τὴν ὁποίαν συμφωνοῦμεν, ἀποφασίζομεν:

1) Τὴν τροποποίησιν τοῦ πρώτου ἐδαφίου τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Κανονισμοῦ «ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ εἰσπράξεως ἐν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α.» ὡς κάτωθι:

Ἄρθρον 2

«1. Ὡς κέντρα ἀσφαλίσεως ὁρίζονται αἱ πόλεις ἢ αἱ κωμοπόλεις, εἰς τὰς ὁποίας ἐδρεύουν Περιφερειακὰ ἢ Τοπικὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ἱδρύματος, ὡς καὶ τὰ ἐγγὺς περίχωρα τῶν πόλεων ἢ κωμοπόλεων τούτων. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Ἱδρύματος, μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου αὐτοῦ, ὡς κέντρα ἀσφαλίσεως δύνανται νὰ ὁρίζωνται καὶ περιοχαὶ ἐκτὸς τῆς ἕδρας Ὑποκαταστημάτων, ὡς καὶ τῶν ἐγγὺς περιχώρων ταύτης, ἐφ' ὅσον ἡ ἐπέκτασις τῆς ἀσφαλίσεως καὶ εἰς τὰς περιοχὰς ταύτας κρίνεται ἀναγκαία, ὡς ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐν αὐταῖς ἀπασχολουμένων μισθωτῶν, τῶν ὑφισταμένων μέσων πρὸς πραγματοποίησιν τῆς ἀσφαλίσεως, δὲν ἐνδείκνυται δὲ ὡς ἐκ τῶν εἰδικῶν τοπικῶν συνθηκῶν ἡ σύστασις αὐτοτελῶν Ὑποκ)των τοῦ Ἱδρύματος. Τὰ οὕτως ὁριζόμενα κέντρα ἀσφαλίσεως ὑπάγονται εἰς τὸ πλησιέστερον Ὑποκατάστημα».

καὶ 2) τὴν τροποποίησιν τῶν παραγρ. 3, 4 καὶ 5 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Κανονισμοῦ «συνθέσεως καὶ ἁρμοδιότητος Ὑπηρεσιῶν Ι.Κ.Α.» ὡς κάτωθι:

Ἄρθρον 5

«3. Εἰς τὰ Περιφερειακὰ ἢ Τοπικὰ Ὑποκ)ματα τοῦ Ἱδρύματος δύνανται νὰ συνιστῶνται, πρὸς εὐχερεστέραν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἠσφαλισμένων, εἴτε ἐν τῇ ἕδρᾳ αὐτῶν ἢ ἐν τοῖς ἐγγὺς περιχώροις, εἴτε ἐκτὸς αὐτῆς εἰς τόπους ὁριζομένους κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ οἰκείου Κανονισμοῦ ὡς κέντρα ἀσφαλίσεως Τοπικὰ Παραρτήματα.

4. Τὰ Τοπικὰ Παραρτήματα, μὴ ἀποτελοῦντα ἰδίας αὐτοτελεῖς ὑπηρεσίας τοῦ Ἱδρύματος, ὑπάγονται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ οἰκείου Περιφερειακοῦ ἢ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος, ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ὁποίου λαμβάνονται οἱ ἀπαιτούμενοι διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν ὑπάλληλοι.

5. Τὰ Τοπικὰ Παραρτήματα συνιστῶνται δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Ἱδρύματος μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου αὐτοῦ».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Ἰουλίου 1950

20818)2832 Ἀπόφ. 1238)1950 Διοικητοῦ Ι.Κ.Α.

Περὶ τροποποιήσεως Κανονισμοῦ Ἀσφαλιστικῆς ἁρμοδιότητος Ι.Κ.Α.

(Ε. Κ. τ. Β' φ 116 τῆς 26 Ἰουλίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 852)1948, ὡς οὗτος ἑρμηνεύθη διὰ τοῦ Α. Ν. 1367)1949, 2) τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ ἀσφαλιστικῆς ἁρμοδιότητος, ἄρθρου 28 παρ. 1 καὶ 2 ὡς καὶ τοῦ ἄρθρου 30 παρ. 3, 3) τὴν ἀπὸ 2.6.1950 γνώμην τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφασίζομεν.

Τροποποιοῦνται αἱ παράγραφοι 1 καὶ 2 τοῦ ἄρθρου 28 καὶ ἡ παράγρ. 3 τοῦ ἄρθρου 30 τοῦ Κανονισμοῦ ἀσφαλιστικῆς ἁρμοδιότητος ὡς κάτωθι:

Ἄρθρον 28

1. Αἱ Πρωτοβάθμιοι Ὑγειονομικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἀπαρτίζονται ἐκ τριῶν ἰατρῶν λαμβανομένων ἐκ τῶν παρὰ τῷ Ὑπ)ματι ὑπηρετούντων ἐλεγκτῶν ἢ τῶν διὰ παγίας ἀποζημιώσεως ἀμειβομένων ἰατρῶν θεραπευτῶν ἢ τῶν συμβούλων καὶ συγκροτοῦνται δι' ἀποφάσεως τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑποκαταστήματος, λαμβανομένης μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Προϊσταμένου τῆς Ὑγειον. Ὑπηρεσίας, δι' ἧς ὁρίζεται καὶ ὁ πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐλλείψει ἰατρῶν ἀνηκόντων εἰς τινα τῶν περὶ ὧν ἀνωτέρω κατηγοριῶν δύναται νὰ ὁρισθοῦν ὡς μέλη Πρωτοβαθμίου Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς ἰατροὶ ἐκ τῶν μετὰ τοῦ Ὑποκ)τος συμβεβλημένων καὶ διὰ παγίας ἢ ἐλλείψει τοιούτων καὶ κατὰ περίπτωσιν ἀποζημιώσεως ἀμειβομένων, συμφώνως τῷ ἄρθρ. 13 παρ 7 Καν. Ὑγειον. Ὑπηρεσίας. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὡς πρόεδρος τῆς Πρωτ)θμίου Ὑγειον. Ἐπιτροπῆς ὁρίζεται ἐκ τῶν ἐπὶ παγίᾳ ἀποζημιώσει ὑπηρετούντων παρὰ τῷ Ὑποκ)ματι ἰατρῶν ἐλεγκτῶν θεραπευτῶν ἢ συμβούλων.

2. Αἱ δευτεροβάθμιοι Ὑγειον. Ἐπιτροπαὶ συγκροτοῦνται δι' ἀποφάσεως τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ οἰκείου Ὑπ)ματος ἐκ τριῶν ἰατρῶν, λαμβανομένων μόνον ἐκ τῶν ἐν πρώτῳ ἐδαφίῳ τῆς προηγουμένης παραγράφου ἀναφερομένων. Δύναται νὰ ὁρισθῇ ὡς πρόεδρος δευτεροβαθμίου Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς ἰατρὸς ἐκ τῶν συμβούλων.

Ἄρθρον 30 (Μετὰ τὴν παράγρ. 3)

Εἰς ἃς περιπτώσεις ἐβεβαιώθη ἡ ἀναπηρία τοῦ αἰτοῦντος σύνταξιν ἠσφαλισμένου παρὰ τῆς Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς Τοπικοῦ Ὑποκ)τος, συγκροτηθείσης συμφώνως τῷ ἐδαφ. β' τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 28, δέον ἡ γνωμάτευσις αὐτῆς νὰ ἐγκριθῇ καὶ παρὰ τῆς Ὑγειον. Ἐπιτροπῆς τοῦ ἁρμοδίου διὰ τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ συνταξιοδοτικοῦ δικαιώματος Περιφερειακοῦ Ὑποκ)τος, ἡ ὁποία ὃ' ἀποφαίνεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 34 τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ. Ἐὰν θεωρηθῇ ὅτι ὁ ἠσφαλισμένος δέον νὰ ἐπανεξετασθῇ καὶ παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης, τὸ Ἵδρυμα βαρύνεται μὲ τὰ ἔξοδα μετακινήσεώς του, ὑπολογιζόμενα κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 τοῦ παρόντος καὶ τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσθενείας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ἰουλίου 1950

22481)3143 Ἀπόφ. 1374)1950 Διοικητοῦ Ι. Κ. Α.

Περὶ τροποποιήσεως ἄρθρου 22 παρ. 4 Κανονισμοῦ Ἀσθενείας τοῦ Ι. Κ. Α.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 116 τῆς 26 Ἰουλίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 852)48, ὡς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 1367)49. 2) Τὸ ἄρθρον 22 παρ. 4 τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσθενείας τοῦ Ι.Κ.Α. 3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 81)10-7-50 ἀπόφασιν τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφασίζομεν:

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 22 παρ. 4 τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσθενείας προστίθεται:

«Δύναται νὰ ἐγκριθῇ παράτασις τῆς νοσηλείας

ησφαλισμένων τυγχανόντων νοσοκομειακής περιθάλψεως λόγω φυματιώσεως πνευμόνων πέραν των 2 1)2 ετών υπο τας ακολούθους διακρίσεις και προϋποθέσεις :

1) α) Μετά συμπλήρωσιν νοσηλείας δύο ετών και εντός διμήνου το πολύ από της συμπληρώσεως ταύτης ή παρ' έκάστω Ύποκ)ματι Ι. Κ. Α. Δευτεροβάθμιος Ύγειονομική Έπιτροπη, ενισχυομένη υπό δύο φυματιολόγων Ιατρών συμβούλων, ορίζομένων κατά έξάμηνον υπό του Προέδρου του Δ. Σ., αποφαίνεται περί των έκ των ανωτέρω ησφαλισμένων έχόντων ανάγκην περαιτέρω (πέραν 2 1)2 ετών) περιθάλψεως δι εφαρμογήν χειρουργικής θεραπείας της παθήσεώς των

β) Προκειμένου περί των ησφαλισμένων, δια τους οποίους εγνωμάτευσεν έγκριτικώς ή περί ής το προηγούμενον εδάφιον Έπιτροπή, μετά πρότασιν της παρά τη Γενική Δ)νσει του Ι. Κ. Α. Δ)νσεως Περιθάλψεως και άποφασιν του Διοικητού, δύναται να έγκριθή ή παράτασις της νοσοκομειακής περιθάλψεως αυτών επί τον αναγκαίον δια την εφαρμογήν της περί ής το εδάφιον α' θεραπείας χρόνον, όστις πάντως δέν δύναται να υπερβή τους ξξ μήνας.

2) Δια την παράτασιν της νοσοκομειακής περιθάλψεως των περί ών ανωτέρω ησφαλισμένων, οίτινες έχουσιν ήδη συμπληρώσει κατά την δημοσίευσιν του παρόντος νοσηλείαν υπέρ την διετίαν, ακολουθείται ή εν παραγράφω 1 εδ. α' και β' διαδικασία, της εν εδ. α' ορίζομένης διμήνου προθεσμίας αρχομένης από της δημοσιεύσεως του παρόντος.

3) Δι' ησφαλισμένους, οίτινες έχουσι συμπληρώσει κατά την δημοσίευσιν του παρόντος περίθαλψιν εν Νοσοκομείω 2 1)2 ετών, δύναται να εγκριθή παράτασις της τοιαύτης νοσηλείας επί τον αναγκαίον χρόνον δια την εφαρμογήν της περί ής ανωτέρω χειρουργικής θεραπείας, όστις όμως δέν δύναται να υπερβή τους επτά (7) μήνας από της δημοσιεύσεως του παρόντος. Δια την τοιαύτην έγκρισιν εφαρμόζονται αναλόγως αι διατάξεις της παρ. 1 εδ. β' και της παρ. 2 του παρόντος.

Έν Άθήναις τη 25 Ιουλίου 1950

35748]3064]1950 Άπόφ. Ύπουργ. Έργασίας

Περί παρατάσεως της ισχύος της θέσει συλλογικής συμβάσεως επεχούσης υπ' αριθ. 3)1938 αποφάσεως Πρωτοβαθμίου Επιτροπής Διαιτησίας Χίου περί εκδορασοφαγέων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 112 της 17 Ιουλίου 1950)

Έχοντες υπ' όψει 1) Τάς διατάξεις α) του άρθρου 23 του από 18.6.1936 Β. Δ. «περί Έπιτροπών Διαιτησίας κ.λ.π.», β) του άρθρου 5 του από 16 21. 1.35 Α. Ν. «περί Συλλογικών Συμβάσεων Έργασίας» και γ) του άρθρου 3 του υπ' αριθ. 6)1937 Α.Ν. «περί προσθήκης διατάξεων εις τον περί συλλογικών συμβάσεων νόμον κλπ.» ως αύται ηρμηνεύθησαν δια τόυ άρθρου 9 του υπ' αριθ. 1361] 938 Α. Ν. 2 Την καταχωρηθείσαν εν τω πρωτοκόλλω ημών με αριθμ. 220 1]24 1 50 έγγραφον καταγγελίαν του Σωματείου Κρεοπωλών Χίου, της από 3.12.1938 υπ αριθ. 4]9 8 αποφάσεως της Πρωτοβαθμίου Έπιτροπής Διαιτησίας Χίου, κηρυχθείσης εκτελεστής δια της υπ' αριθ. 6)1011]19 8 ημετέρας αποφάσεως και αφορώσης τον καθορισμόν των όρων και σχέσεων εργασίας μεταξύ των κρεοπωλών αφ' ενός και των εργατών σφαγείων και εκδορέων αφ' ετέρου της πόλεως Χίου, αποφασίζομεν :

Παρατείνομεν επί τριμηνον από της κατά νόμον λήξεώς της, την ισχύν της κυρωθείσης υπ' αριθ. 8]1938 αποφάσεως της πρωτοβαθμίου Έπιτροπής Διαιτησίας Χίου.

Έν Άθήναις τη 24 Ιουνίου 1950

33232]1.174]1950 Άπόφ. Ύπουργ. Έργασίας

Περί υποχρεωτικής Ασφαλίσεως εις Ι. Κ. Α. κατά της ασθενείας των Συνταξιούχων εκ Ταμείου Ασφαλίσεως Μεταλλευτών.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 115 της 24 Ιουλίου 1950).

Έχοντες υπ' όψει : 1) τας διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 4 του Α. Ν. 1012]1946, 2) τας διατάξεις των Α. Ν. 852]1948 και 1367]1949, 3) γνώμην του Διοικητικού Συμβουλίου του Ίδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων, διατυπωθείσαν εν τη υπ' αριθ. 60]3.5.50 αποφάσει αυτού, και σύμφωνον γνώμην του Διοικητού του Ίδρύματος, υποβληθείσαν ημίν δια της υπ' αριθ. 492]678]14.6 19.0 αναφοράς της Γεν. Δ)νσεως του Ι. Κ. Α., αποφασίζομεν :

Άρθρον 1.

Ασφαλίζονται υποχρεωτικώς εις το Ι. Κ. Α. κατά της ασθενείας πάντες οι πάσης φύσεως συνταξιούχοι του Ταμείου Ασφαλίσεως Μεταλλευτών, εφ' όσον ούτοι διαμένουσιν εντός Κέντρου Ασφαλίσεως κατά τας διατάξεις της νομοθεσίας του Ι. Κ. Α. υπό τους κάτωθι όρους και προϋποθέσεις.

Χρόνος έναρξεως της ασφαλίσεως ορίζεται ή 1 Ιουνίου 1950.

Άρθρον 2.

Εισφοραί.

1. Το ποσοστόν της ασφαλιστικής εισφοράς δι' έκαστον συνταξιούχον ορίζεται ίσον προς πέντε επί τοις εκατόν (5 ο)ο) επί της εις αυτόν καταβαλλομένης συντάξεως, μεθ' απάντων των επιδομάτων προσαυξήσεων κ.λ.π.

2. Υπόχρεως δια την καταβολήν εις το Ι.Κ.Α. των εισφορών είναι ο συνταξιούχος ασφαλιστικός Όργανισμός, όστις υποχρεούται καθ' έκάστην μηνιαίαν πληρωμήν συντάξεων να παρακρατή τα αναλογούντα εις την ασφαλιστικήν εισφοράν ποσά και να καταθέτη ταύτα εις τα αριθμόδια κατά τόπους Υποκαταστήματα του Ι. Κ. Α.

3. Χρόνος καταβολής εισφορών ορίζεται ή πρώτη εβδομάς εκάστου μηνός δι' ολόκληρον τον μήνα.

4. Εισφοραί μη καταβληθείσαι εντός της προθεσμίας ταύτης επιβαρύνονται δια προσθέτου τέλους συμφώνως προς τας διατάξεις του άρθρου 23 Ν 6238]1, ως ετροποποιήθη αταγεναστέρως. Τα πρόσθετα τέλη βαρύνουν τον καθυστερούντα την καταβολήν των εισφορών ασφαλιστικόν Όργανισμόν.

5. Εις τους ασφαλιζομένους κατά ανωτέρω συνταξιούχους παρέχεται παρά του Ι.Κ.Α. είδικόν δελτάριον ένφ και δέον να γίνωνται παρά του συνταξιοδοτούντος Όργανισμού αι σχετικαί έγγραφοι καταβολής εισφορών ή εφ' όσον ήθελε ζητηθή παρά του Ι.Κ.Α. ή επικόλλησις εν αυτώ ασφαλιστικών ενσήμων.

Άρθρον 3

Παροχαί

1. Το Ι.Κ.Α. υποχρεούται, όπως παρέχη εις τον κατά το άρθρον 1 ασφαλιζόμενον συνταξιούχον, ως και τα κατά το άρθρον 32 του Ν. 6238]1 μέλη οικογενείας του λόγω γήρατος ή αναπηρίας συνταξιούχου άπασας τας εις τους ίδιους αυτού συνταξιούχους της αντιστοίχου κατηγορίας χορηγουμένας κατά νόμον παροχάς ασθενείας και υφ' άς προϋποθέσεις, καθ' ήν διαδικασίαν

και εἰς ἣν ἔκτασιν παρέχονται αὐται.

2. Εἰς ἣν περίπτωσιν ἐκ τῶν καταστατικῶν διατάξεων τοῦ συνταξιοδοτοῦντος τὸν ὡς ἄνω ἀσφαλιζόμενον παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α συνταξιοῦχον Ὀργανισμοῦ προβλέπεται ἡ χορήγησις παροχῆς τινος ἐκ τῶν ἐν τῇ παραγράφῳ 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου ἀριζομένων, αὕτη δὲν καταβάλλεται ὑπὸ τοῦ Ι. Κ. Α.

3. Ἡ ὑποχρέωσις τοῦ Ἱδρύματος διὰ τὴν χορήγησιν τῶν κατὰ τ' ἀνωτέρω παροχῶν ἀρχεται ἀπὸ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τῆς παρούσης ἐνάρξεως τῆς ἀσφαλίσεως καὶ λήγει κατὰ τὰ διὰ τοὺς συνταξιοῦχους τοῦ Ι.Κ.Α. ἰσχύοντα.

Ἄρθρον 4.

Ἐφ' ὅσον δὲν ὁρίζεται ἄλλως διὰ τῆς παρούσης, ἰσχύουν διὰ τὴν πραγμάτωσιν τῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 προσώπων αἱ σχετικαὶ διατάξεις τῆς Νομοθεσίας τοῦ Ι. Κ. Α.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Ἰουλίου 1950

33074|1950 Ἀπόφ. Γεν. Διοικητοῦ Κρήτης

Περὶ ἐγκρίσεως πρακτικοῦ συνεδριάσεως, Ε. Ρ. Φ Λιμένος Ρεθύμνης.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 115 τῆς 24 Ἰουλίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3 παράγρ. 3 τοῦ Δ)τος τῆς 4.3.32 «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας τοῦ Κράτους φορτικῶν ἐργασιῶν», ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 27.11.49 Δ)τος «περὶ καθορισμοῦ ἀριθμοδιότητος Γενικῶν Διοικητῶν», 2) τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 318 ἐ. ἔ. ἀναφορᾶς τῆς Λιμενικῆς Ἀρχῆς Ρεθύμνης ὑποβληθὲν ἡμῖν πρὸς ἔγκρισιν ὑπ' ἀριθ 57 πρακτικὸν συνεδριάσεως τῆς Ε.Ρ.Φ. Λιμένος Ρεθύμνης τῆς 30.3.50, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὰς ἐν τῷ ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 57 πρακτικῷ συνεδριάσεως τῆς Ε.Ρ.Φ. Λιμένος Ρεθύμνης τῆς 30.3.50 ληφθείσας ἀποφάσεις ὡς ἔχουσιν.

Ἐν Χανίοις τῇ 7 Ἰουλίου 1950

33959)3251|1950 Ἀπόφ. Υπ]γοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων, μαγειρείων, οἰνομαγειρείων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 126 τῆς 8 Αὐγούστου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 16 καὶ 17 τοῦ ΙΙ. Δ)τος τῆς 8)13 Ἀπριλίου 1932 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν Νόμων περὶ χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας εἰς τὰ καταστήματα κλπ.», 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Α. Ν. 4 |44 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ Νόμου 3502)28» καὶ 3) γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν τὰς ὥρας ἐργασίας τοῦ ἐν γένει προσωπικοῦ τῶν ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων, μαγειρείων, οἰνομαγειρείων, ὡς καὶ τῶν πρὸς ταύτοις ἐξομοιουμένων καταστημάτων εἰς δέκα (10) ἡμερησίως.

Αἱ ὧραι αὗται καθορίζονται, κατανεμόμεναι τὴν πρωΐαν, μεσημβρίαν καὶ ἑσπέραν, ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τοῦ καταστήματος.

Δὲν ἐπιτρέπεται ἡ πραγματοποίησις περισσοτέρων τῆς μιᾶς διακοπῶν.

Αἱ ὡς ἄνω ὧραι ἐργασίας θεωροῦνται πραγματικαὶ καὶ δὲν περιλαμβάνεται εἰς ταύτας ἡ διὰ φαγητὸν ἀπαιτουμένη ὥρα.

Οἱ ἰδιοκτῆται καὶ διευθυνταὶ τῶν ὡς ἄνω καταστημάτων ὑποχρεοῦνται νὰ ἔχωσιν ἀνηρτημένον πίνακα εἰς ὃν θὰ ἀναγράφωνται αἱ ἀκριβεῖς ὧραι ἀπασχολήσεως τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Ἰουλίου 1950

43907)4062|50 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ παραπέμψεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 7)14.12.39 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πατρῶν περὶ τῶν ὅρων ἐργασίας ὑπὸ ἡμαγεργατῶν Πατρῶν

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 132 τῆς 17 Αὐγούστου 1950

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1, παρ. 3, τοῦ Α. Ν. 866)37, 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 9, παρ. 1, τοῦ Α. Ν. 1367)38 καὶ 3) τὴν ἀπὸ 6)7)50 καταγγελίαν τῆς ὑπ' ἀριθ. 7)14.12.39 ἀποφάσεως τῆς Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πατρῶν ἐκ μέρους τοῦ ἐν Πάτραις Συλλόγου Καταστηματαρχῶν Ὑποδήσεως «Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα», ἀποφασίζομεν:

Παραπέμπομεν ἐπὶ ὁμηνον ἀπὸ τῆς μετὰ τὴν καταγγελίαν λήξεως της τὴν ὑπ' ἀριθ 7)14.12.39 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πατρῶν, περὶ τῶν ὅρων ἐργασίας τῶν ἐργατοτεχνιτῶν Ὑποδηματοποιΐας Πατρῶν, κηρυχθεῖσαν ἐκτελεστὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 75)13.1.40 ἀποφάσεως ἡμῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ Αὐγούστου 1950

174787|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Δικαιοσύνης, Ἐργασίας, Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, Δημοσίων Ἔργων, Μεταφορῶν, Ἐφοδιασμοῦ—Διανομῶν, Ὑγιεινῆς, Γεωργίας καὶ Ἐσωτερικῶν.

Περὶ χορηγήσεως τροφίμων εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῶν Ν.Π.Δ.Δ. διὰ τὸν μῆνα Ἀπρίλιον 1950

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 119 τῆς 29 Ἰουλίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 19|44 ἀποφασίζομεν:

1. Ὅπως τὰ κατὰ τὸν μῆνα Ἀπρίλιον 1950 διανεμηθέντα ἐπὶ καταβολῇ τῆς ἀξίας των εἰς τοὺς Δημοσίους ὑπαλλήλους εἴδη τροφίμων χορηγηθῶσι καὶ εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ἐπὶ καταβολῇ ὡσαύτως ὑπ' αὐτοῦ τῆς ἴσης ἑκάστου τούτων ὁριζομένης ἀξίας των ὡς κάτωθι:

1. Α) Ζυμαρικά: εἰς ποσότητα ὀκτακοσίων δραμίων δι' ἕκαστον ὑπάλληλον καὶ τετρακοσίων δραμίων δι' ἕκαστον προστατευόμενον μέλος, ἐπὶ τιμῇ δραχ. τριῶν χιλιάδων (3.000) κατ' ὀκᾶν.

Β) Ζάχαρις: εἰς ποσότητα τετρακοσίων δραμίων κατὰ ὑπάλληλον καὶ διακοσίων δραμίων κατὰ προστατευόμενον μέλος ἐπὶ τιμῇ δραχ. τεσσάρων χιλιάδων κατ' ὀκᾶν.

Γ) Γάλα ἐβαπορέ: εἰς ποσότητα πέντε κυτίων κατὰ ὑπάλληλον καὶ δύο κυτίων κατὰ προστατευόμενον μέλος, ἐπὶ τιμῇ δραχ. χιλίων ἑξακοσίων (1.600) κατὰ κυτίον.

Δ) Κονσέρβαι ἰχθύων: εἰς ποσότητα τριῶν κυτίων κατὰ ὑπάλληλον καὶ ἑνὸς κυτίου κατὰ προστατευόμενον μέλος, ἐπὶ τιμῇ δραχ. χιλίων ἑπτακοσίων εἴκοσι (1.720) κατὰ κυτίον.

2 Εἰς τοὺς εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης ὑπηρετοῦντας θὰ χορηγηθῶσι πλὴν τῶν ἀνωτέρω εἰδῶν τροφίμων καὶ τὰ κάτωθι τοιαῦτα:

α) Λίπος φυτικόν: εἰς ποσότητα καθαροῦ βάρους

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

ΤΙΝΑ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ὑπό τῆς Συντάξεως τῆς ΕΕΔ

Ἂν ἐξαιρέσωμεν ὡρισμένας κατηγορίας μισθωτῶν, οἱ ὁποῖοι, διὰ εἰδικῶν διατάξεων, ἀπολαμβάνουν τοῦ προνομίου νὰ μὴ ἀπολύωνται ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἐλευθέρως καὶ ἀδικαιολογήτως (ἀνάπηροι, ἔφεδροι παλαιοὶ πολεμισταί τοῦ πολέμου 1940 - 1941, ἔφεδροι παλαιοὶ πολεμισταί, ἀποστρατευόμενοι τοῦ Ν. 3514 κλπ. καὶ ἐφ' ὅσον συντρέχουν οἱ ὅροι τοῦ νόμου) ἡ κειμένη νομοθεσία ἀναγνωρίζει εἰς τὸν ἐργοδότην τὸ δικαίωμα τῆς ἐλευθέρας ἀπολύσεως μισθωτῶν.

Μόνοι περιορισμοὶ ἰσχύοντες καὶ εἰς τὴν τελευταίαν αὐτὴν περίπτωσιν εἶναι ἐκεῖνοι τοῦ ἄρθρου 281 Ἀστικοῦ Κώδικος, τὸ ὁποῖον ἐφαρμόζεται διὰ τὴν ἄσκησιν παντὸς δικαιώματος καὶ ὁρίζει ὅτι «ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος ἀπαγορεύεται, ἐὰν αὐτὴ ὑπερβαίνῃ προφανῶς τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς καλῆς πίστεως ἢ τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἢ ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος».

Ἂν ὑπάρξῃ, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, παράβασις τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ τοῦ Κώδικος, ἡ ἀπόλυσις ἀκυροῦται καὶ συνέπεια εἶναι τὸ δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν του, ὡς νὰ μὴ κατηγγέλθη ἡ σύμβασις ἐργασίας.

Ἀλλ' ἂν ἡ ἀπόλυσις τῶν μισθωτῶν εἶναι ἐλευθέρα—ὅπου εἶναι—ὁ Νόμος ἐπιβάλλει ὡρισμένας τυπικὰς καὶ οὐσιαστικὰς διατυπώσεις, αἱ ὁποῖαι συνθέτουν πρὸς τὸ κῦρος τῆς ἀπολύσεως.

Τοῦτο ἰσχύει, ὅταν ὁ μισθωτὸς ὑπάγεται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας καὶ ἠσφαλισμένος εἰς αὐτὸ θεωρεῖται, κατὰ τὸ ἰσχύον ἤδη Ν. Δ 1235|49, κάθε μισθωτός, ὁ ὁποῖος ἀσφαλίζεται εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἢ εἰς ἄλλον ὀργανισμόν

ὀκτακοσίων δραμίων κατὰ ὑπάλληλον καὶ διακοσίων δραμίων κατὰ προστατευόμενον μέλος, ἐπὶ τῇ τιμῇ δραχ. δέκα χιλιάδων κατ' ὀκάν.

β) Ὄρυζα, εἰς ποσότητα ἑκατὸν δραμίων μόνον κατὰ ὑπάλληλον (κύριον μέλος) ἐπὶ τιμῇ δραχ. τριῶν χιλιάδων κατ' ὀκάν.

γ) Γάλα ἐξαποράτ: εἰς ποσότητα πέντε (5) κυτίων κατὰ ὑπάλληλον καὶ δύο κυτίων κατὰ προστατευόμενον μέλος, ἐπὶ τιμῇ δραχ. χιλίων ἑξακοσίων κατὰ κυτίον.

ΙΙ. Τῶν τροφίμων τούτων θὰ δικαιωθῇ τὸ κατὰ τὴν 1 Ἀπριλίου ἐ.ἔ. καὶ ἐν συνεχείᾳ μέχρι σήμερον ὑπηρετοῦν τακτικόν, ἐκτακτον καὶ ἡμερομίσθιον ὑπαλληλικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικόν, αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ ὁποίου διέπονται ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 298188|47 κοινῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως. Δὲν θὰ δικαιωθῇ συνεπῶς τῶν ὡς ἄνω τροφίμων τὸ προσωπικὸν τὸ συνδεόμενον διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ τοῦ ὁποίου αἱ ἀποδοχαὶ διέπονται ὑπὸ τῆς οἰκείας ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν.

ΙΙΙ. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἰσχύουν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τῶν παραγράφων ΙΙΙ, ΙΥ, Υ καὶ VII τῆς ὑπ' ἀριθ. 108154|RONEO 104|22 4 50 κοινῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

ΙΥ. Εἰς ἣν περίπτωσιν τεχνικαὶ ἢ ἄλλαι δυσχέρειαι καθιστῶσιν ἀδύνατον τὴν ὑπὸ Ὀργανισμοῦ τινος ἐξεύρεσιν καὶ διάθεσιν τῶν τροφίμων τούτων εἰς εἶδος, δύναται ἀποφάσει τῆς Διοικήσεώς του, ἀντὶ τῆς παροχῆς τῶν τροφίμων τούτων εἰς εἶδος, νὰ καταβληθῇ εἰς τὸ προσωπικόν του εἰς χρῆμα ἡ διαφορὰ ἡ προκύπτουσα μεταξὺ τῆς κατὰ τὴν παράγραφον 1 τῆς παρούσης ὁριζομένης τιμῆς τῶν τροφίμων τούτων καὶ τῆς ἀγορανομικῆς τιμῆς χονδρικῆς πωλήσεως τούτων καὶ ἥτις ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν δύναται νὰ εἶναι ἀνωτέρα διὰ μίαν τοὺς εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς τέως Διοικ. Πρωτευούσης ὑπηρετοῦντας ὑπαλλήλους τῶν δραχμῶν εἴκοσι ἓξ χιλιάδων (26.000) κατὰ ὑπάλληλον καὶ τῶν δραχμῶν δέκα χιλιάδων (10.000) κατὰ προστατευόμενον μέλος, διὰ δὲ τοὺς ὑπαλλήλους τῶν Ἐπαρχιῶν τῶν δραχμῶν 17.000 κατὰ ὑπάλληλον καὶ τῶν δραχμῶν 7.000 κατὰ προστατευόμενον μέλος.

Υ. Τῶν ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως ταύτης προβλεπομένων τροφίμων δὲν δικαιοῦνται οἱ ἐξ ἄλλης πηγῆς, εἴτε τοῦ Δημοσίου, εἴτε Ν.Π.Δ.Δ., λαμβάνοντες ταῦτα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Ἰουλίου 1950

42536|Σ. 882|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ καταργήσεως τῶν ἄρθρων 12ε, 13η καὶ 13θ τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσθενείας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 119 τῆς 29 Ἰουλίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἑρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀν. Νόμου 691|1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας», 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Δ|τος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», 3) πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8300|1950 ἀναφορᾶς του, 4) γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 202|50, συνεδρίασις 64η τῆς 20|7|50), ἀποφασίζομεν

1) Τὰ ἄρθρα 12ε, 13η καὶ 13θ τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσθενείας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν καταργοῦνται.

2) Ἡ τελευταία παράγραφος τοῦ ἄρθρου 13α τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσθενείας Καπνεργατῶν τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

«Οἱ ἀνωτέρω ἀναφερόμενοι ἠσφαλισμένοι, εἴτε ἐπιβοτούμενοι, εἴτε συνταξιοδοτούμενοι, ἔχουσι πλήρη ἀσφαλιστικὴν ἱκανότητα, δικαιούμενοι πασῶν τῶν παροχῶν τοῦ κλάδου ἀσθενείας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ἰουλίου 1950

Κοινωνικής Ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας, χωρὶς νὰ ἐνδιαφέρῃ ὑπὸ ποίαν νομικὴν μορφὴν ἐμφανίζεται ὁ ἐργοδότης.

Τυπικαὶ διατυπώσεις εἶναι αἱ ἑξῆς: α) Νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐγγράφως καὶ νὰ περιέλθῃ εἰς χεῖρας τοῦ μισθωτοῦ τὸ σχετικὸν ἔγγραφον, β) νὰ ἀναγγελθῇ ἡ ἔγγραφος αὐτὴ ἀπόλυσις πάλιν ἐγγράφως ἐντὸς προθεσμίας 8 ἡμερῶν ἀπ' αὐτῆς (κατὰ τὸ ἄρθρον 241 Α. Κ. ἀπὸ τῆς ἑπομένης) εἰς διπλοῦν πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ εἰς ἁπλοῦν πρὸς τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας μὲ τὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα ὁρίζει ἡ κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|45 ὑπ' ἀριθ. 51560|48 ἰσχύουσα ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας (ΕΕΔ 8, 122).

Τὰ στοιχεῖα εἶναι τὰ ἑξῆς: α) *Στοιχεῖα ἐπιχειρήσεως*: 1) Ἐπωνυμία τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀντικείμενον καὶ διεύθυνσις αὐτῆς.

2) Ὀνοματεπώνυμον, ὄνομα πατρὸς καὶ διεύθυνσις τῶν ἐκπροσωπούντων κατὰ νόμον τὴν ἐπιχείρησιν.

β) *Στοιχεῖα ἀπολυομένου*: 1) Ὄνομα, ἐπώνυμον, ὄνομα πατρὸς καὶ διεύθυνσις κατοικίας 2) εἰδικότης καὶ ἀποδοχαὶ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεως 3) χρονολογία ἀρχικῆς προσλήψεως καὶ μεταβολαί (ἀπόλυσις—ἐπαναπρόσληψις) 4) χρονολογία ἀπολύσεως 5) χρονολογία, ποσὸν καὶ τρόπος καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112 (καταβολὴ ἢ κατάθεσις παρὰ τῷ Ταμείῳ Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων) 6) ἀριθμὸς ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου Ι.Κ.Α. ἢ ἄλλου Ὀργανισμοῦ κυρίας ἀσφαλίσεως 7) οἰκογενειακὸ βάρη.

Χρήσιμον εἶναι νὰ ἐπιστηθῇ ἡ προσοχὴ ἐπὶ τοῦ ὅτι τὰ στοιχεῖα αὐτὰ ἔχουν ὑπὸ τοῦ νόμου συνδεθῇ πρὸς τὸ κῦρος τῆς ἀναγγελίας καὶ ἑπομένως καὶ τῆς καταγγελίας συμβάσεως, ὥστε ἡ μὴ ἀναγραφὴ ὅλων ἢ ἡ παράλειψις τινῶν ἔχει ὡς συνέπειαν νὰ εἶναι ἄκυρος ἡ ἀναγγελία καὶ ἑπομένως ἡ καταγγελία.

Μόνον, κατὰ μίαν ἐπὶ τοῦ θέματος ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ ἐσφαλμένη ἀναγραφὴ στοιχείων δύναται νὰ μὴ ἔχῃ ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀκυρότητα, ὅταν δὲν προκύπτῃ ἀμφιβολία περὶ τῆς ἀτομικότητος τῆς καταγγελθείσης συμβάσεως ἐργασίας.

Οὐσιαστικὴ προϋπόθεσις τοῦ κύρους τῆς ἀπολύσεως, ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω τυπικῶν, εἶναι ἡ καταβολὴ εἰς τὸν μισθωτὸν τῆς ἀποζημιώσεως του κατὰ τὸν Ν. 2112|20, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν. 4558|30, ἢ τὸ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 καὶ ἐπὶ ἐργατῶν τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν».

Ἡ ἀποζημίωσις αὐτὴ ποικίλλει ἀναλόγως τῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου, τεχνίτου, ὑπηρέτου καὶ τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας του.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 Ν. 4558|30 περὶ τροποποιήσεως Ν. 2112|20 *ἡ ἀποζημίωσις τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων* εἶναι:

α) Δι' ὑπηρεσίαν μέχρις ἑνὸς ἔτους τριάκοντα (30) ἡμερῶν.

β) Δι' ὑπηρεσίαν πλέον τοῦ ἔτους, ἀλλ' ὄχι πλέον τῶν τεσσάρων ἐτῶν, ἑξήκοντα (60) ἡμερῶν.

γ) Διὰ συμπεπληρωμένην τετραετῆ ὑπηρεσίαν τριῶν (3) μηνῶν.

δ) Διὰ συμπεπληρωμένην ἑξαετῆ ὑπηρεσίαν τεσσάρων (4) μηνῶν.

ε) Διὰ συμπεπληρωμένην ὀκταετῆ ὑπηρεσίαν πέντε (5) μηνῶν.

στ) Διὰ συμπεπληρωμένην δεκαετῆ ὑπηρεσίαν ἓξ μηνῶν.

ζ) Διὰ κάθε ἔτος ὑπηρεσίας ὑπὲρ τὴν δεκαετίαν προστίθενται εἰς τοὺς ἓξ μῆνας τριάκοντα ἡμέραι, τὸ πολὺ δύο ἐτῶν.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 3 β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 κλπ.» *ἡ ἀποζημίωσις τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν* εἶναι:

α) Δι' ὑπηρεσίαν μέχρις ἑνὸς ἔτους πέντε (5) ἡμερῶν.

β) Δι' ὑπηρεσίαν πέραν τοῦ ἔτους καὶ ὀλιγώτερον τῶν δύο ἐτῶν, ὀκτὼ 8) ἡμερῶν.

γ) Δι' ὑπηρεσίαν πέραν τῶν δύο ἐτῶν καὶ ὀλιγώτερον τῶν πέντε, δεκαπέντε (15) ἡμερῶν.

δ) Δι' ὑπηρεσίαν πέραν τῶν πέντε ἐτῶν καὶ ὀλιγώτερον τῶν δέκα, τριάκοντα (30) ἡμερῶν.

ε) Δι' ὑπηρεσίαν πέραν τῆς δεκαετίας ἑξήκοντα (60) ἡμερῶν.

Σημειώνεται πάντως, ὅτι ἡ ἀποζημίωσις καὶ διὰ τὰς δύο αὐτὰς κατηγορίας μισθωτῶν (ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν) ὀφείλεται, ὡς ὁ μισθωτὸς συμπληρώσῃ δύο μηνῶν ὑπηρεσίαν.

Ἀλλὰ καὶ ἂν ὁ μισθωτὸς διὰ τὸν λόγον αὐτὸν δὲν δικαιοῦται ἀποζημιώσεως, δὲν σημαίνει, ὅτι διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας δὲν θὰ τηρηθοῦν αἱ τυπικαὶ προϋποθέσεις (ἔγγραφος καταγγελία, ἀναγγελία), ἀνεξάρτητοι ἐντελῶς τῆς οὐσιαστικῆς προϋποθέσεως.

Εἰς τὴν ἀποζημίωσιν αὐτὴν θὰ προστεθῇ καὶ ἡ ἀναλογία τοῦ ἐτησίως χορηγουμένου «δώρου» Πάσχα καὶ Χριστουγέννων, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖται, προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν ἀπὸ μισθὸν 1 1|2 μηνὸς (15 ἡμερῶν Πάσχα καὶ ἑνὸς μηνὸς Χριστουγέννων) καὶ προκειμένου περὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν ἀπὸ 40 ἡμερομίσθια (15 Πάσχα καὶ 25 Χριστουγέννων).

Ἂν, ἐπὶ παραδείγματι, ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ἀπολυομένου ὑπαλλήλου εἶναι ἑνὸς μηνός, θὰ προστεθῇ καὶ τὸ 1|12 τοῦ μισθοῦ 1 1|2 μηνός. Ἂν ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ἐργάτου εἶναι 5 ἡμερῶν, θὰ προστεθῇ τὸ 1|6 τοῦ 1|12 τῶν ἀποδοχῶν 40 ἡμερῶν κ.ο.κ.

Ὅσον διὰ τὴν ἀποζημίωσιν ἡμερῶν ἀδείας ὑπομιμνήσκεται τὸ ἄρθρ. 5 Α. Ν. 539|45 (ΕΕΔ 4, 474), ἀλλ' ἡ καταβολὴ καὶ αὐτῆς πάντως δὲν συνδέεται πρὸς τὸ κῦρος τῆς ἀπολύσεως.

Ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112|20 ὀφείλεται καὶ ὅταν ἀκόμη ὑπάρχῃ πταῖσμα εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ μισθωτοῦ διὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, καθ' ὅσον ἀρχὴ τοῦ Ν. 2112 εἶναι νὰ μὴ ἐρευνᾶται ἡ ὑπαιτιότης τοῦ μισθωτοῦ.

Μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὑπεβλήθη κατὰ τοῦ μισθωτοῦ μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, ἡ ὁποία διεπράχθη ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας του ἢ ἀπηγγέλθη κατ' αὐτοῦ κατηγορία δι' ἀδίκημα εἰς βαθμὸν πλημμελήματος (ὅρ' ρ 5 Ν. 2112|1920) δύναται ὁ ἐργοδότης, καὶ ὅταν ὑπάγεται εἰς τὸν Ν. 118|1945, νὰ ἀπολύσῃ τὸν μισθωτόν, χωρὶς νὰ τηρήσῃ τὰς ἀνωτέρω διατυπώσεις. Ἐφ' ὅσον περαιτέρω ὁ μισθωτὸς ἀπαλλαγῇ τῆς κατηγορίας δικαιοῦται τῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112 ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου καὶ ἐπιδόματος ἀνεργίας ἐκ μέρους τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἀπολύσεως. Αὐτὴ πάντως, εἶναι ὁπωσδήποτε ἰσχυρά (Ν.Δ. 8|11|5|1946).

Ἡ Σύνταξις τῆς ΕΕΔ

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Ἐπὶ γνωστοῦ ζητήματος

I

Πολὺς λόγος γίνεται πάλιν—καὶ μετὰ τὴν πρόσφατον Α. Π. 399|1950, ΕΕΝ 9, 590 – ἂν τὰ δυνάμει τοῦ Ν. 28|1944 καθοριζόμενα δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ὅρια ἀποδοχῶν εἶναι ἀνώτατα, μὲ συνέπειαν τὴν ἀκυρότητα τῶν ἀτομικῶν ὑπὲρ ταῦτα συμβάσεων (σχετικῶς *Κ. Δημάκης*, ΕΕΔ 9, 727 ἑπ.).

Νομίζομεν, ἂν ἡ ἄποψις εἶναι πράγματι ὀρθή, ὅτι πρέπει νὰ γίνωνται συγχρόνως δεκτὰ ταῦτα:

α') Ὅτι οἱ νόμοι περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, προϋπάρχοντες τοῦ Ν. 28|1944 καὶ προϋποθέτοντες ἐλευθέραν διαπραγμάτευσιν τῶν ὅρων, ὑφ' οὓς θὰ συνομολογῶνται ὑποχρεωτικῶς αἱ ἀτομικαὶ συμβάσεις (ἄρθρ. 3 Α. Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», σιωπηρῶς κατηργήθησαν μετὰ τὸν Ν. 2-|1944.

β') Ὅτι δὲν δύνανται, μετὰ τὸν Ν. 28|1944, νὰ λειτουργήσουν αἱ κατὰ τὸν Α. Ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» Ἐπιτροπαὶ Διαιτησίας, ἀφοῦ ὁ Νόμος, ὡς ἐκ τοῦ σκοποῦ, ὁ ὁποῖος τοῦ ἀποδίδεται (Α. Π. 393|1950, ἀνθ' ἀνωτ.) ἀνέθεσεν ἀποκλειστικῶς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ του εἰς τὴν ἐξουσίαν καὶ δρᾶσιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας καὶ εἶναι γνωστόν, ὅτι ἄνευ σαφοῦς νομοθετικῆς διατάξεως δὲν εἶναι μεταβιβαστὴ κατὰ νόμον ἡ ἁρμοδιότης εἰς ἄλλα πρόσωπα.

γ') Ὅτι δὲν δύνανται, κατ' ἀκολουθίαν, πολὺ περισσότερον, νὰ ἀναγνωρισθοῦν νομίμως ἀτομικαὶ συμβάσεις περὶ καθορισμοῦ μισθῶν ὑπὲρ τὰ ὅρια τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων (ἄρθρ. 171 Α. Κ.).

Ἐν τούτοις ταῦτα ἀποδοκιμάζονται ὑπὸ νομοθετικῶν κειμένων, τὰ ὁποῖα καλὸν εἶναι νὰ ὑπομνησθῶμεν εἰς τὸν ἁρμηνευτὴν τοῦ Ν. 28|1944.

Εἶναι ταῦτα:

α') Ὁ Α. Ν. 690|1945 «περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ Α. Ν. 28|1944 «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνουν εἰς καθορισμὸν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων».

Ὁ νόμος οὗτος, ἐκδοθεὶς ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχύος τοῦ Ν. 28|1944, τὸν ὁποῖον καὶ συμπληρώνει καὶ τροποποιεῖ, ἀναφέρεται συγχρόνως εἰς ἀποδοχάς, *καθοριζομένας εἴτε ὑπὸ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἴτε ὑπὸ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἴτε ὑπὸ διοικητικῶν πράξεων.*

Καὶ τὸ λογικὸν ἐρώτημα ἦδη εἶναι: Περὶ ποίας ἀτομικῆς συμβάσεως ἢ συλλογικῆς συμβάσεως ὁμιλεῖ ὁ τροποποιῶν τὸν Ν. 28|1944 Α. Ν. 690|1945, ὅταν ὁ Ν. 28|44 δὲν ἀναγνωρίζῃ ἄλλον τρόπον καθορισμοῦ μισθῶν;

β') Τὸ ψήφισμα ΛΘ' 1944 «περὶ προσωρινῆς ἀπαγορεύσεως τῆς διακοπῆς τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς ἀναστολῆς τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπεργίας».

Τοῦτο, ἰσχύοντος τοῦ Ν. 28|1944, ὥρισεν, ὅτι πᾶσα συλλογικὴ διαφορὰ ἐργασίας, ἀναγομένη εἰς τὸν καθορισμὸν τῆς ἀμοιβῆς τῆς ἐργασίας καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν ἢ τοὺς ἐν γένει ὅρους τῆς ἐργασίας, ὑποβάλλεται πρὸς ἐπίλυσιν *εἰς ὑποχρεωτικὴν διαιτησίαν* τοῦ ἀπὸ 16 Νοεμβρίου 1935 ἀναγκ. νόμου «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας».

γ') Τὸ ἄρθρον 12 τοῦ Ν. 118|945, τὸ ὁποῖον, ἰσχύοντος πάλιν τοῦ Ν. 28|1944, ὁμιλεῖ περὶ ποσοῦ ἐπιδόματος ἀνέργου, ἰσουμένου πρὸς ποσοστὰ τοῦ «*ἑκάστοτε κατωτάτου ὁρίου μηνιαίων ἀποδοχῶν ἢ ἡμερομισθίων*».

δ') Τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Α. Ν. 539|1945 «περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδείων μετ' ἀποδοχῶν».

Τοῦτο ὁρίζει τὰ ἑξῆς: Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀδείας ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται τῶν συνήθων ἀποδοχῶν... ἢ τῶν ἀποδοχῶν τῶν τυχὸν διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην «*καθωρισμένων διὰ συλλογικῆς συμβάσεως*».

ε') Οἱ ἀναγκ. νόμοι 488|945 καὶ 511|1945 «περὶ ρυθμίσεως ἀξιώσεων παροχῆς εἰδῶν ἱματισμοῦ, ὑποδήσεως καὶ διατροφῆς» εἰς μισθωτοὺς ἐν γένει».

Κατὰ ταῦτους ἐργοδότης ὑποχρεούμενος «*ἐκ συμβάσεως*»... ἀπαλλάσσονται τῶν πρὸς παροχὴν τῶν ἄνω εἰδῶν ὑποχρεώσεων...

Περὶ ποίας λοιπὸν συμβάσεως ὁμιλεῖ ὁ Νόμος, ὅταν ὁ Ν 28|1944 δὲν ἀναγνωρίζῃ κῦρος εἰς καμμίαν ἀτομικὴν σύμβασιν;

στ') Τὸ ἄρθρον 2 Α. Ν. 174|1945 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν Κρατικοῦ Ἐργοστασίου Ἀεροπλάνων». Κατὰ τοῦτο οἱ μισθωτοὶ λαμβάνουν ὡς ἐπίδομα ἀνεργίας τὰ 30|ο τῶν «*ἑκάστοτε κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων*».

II

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ συνεχόμενον πρὸς τὰ ἄνω ζήτημα τοῦ κύρους τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων περὶ καθορισμοῦ μισθῶν ὑπὲρ τὰ ὅρια τούτων (καταφατικῶς Α. Π. 399|1950, ΕΕΔ 9, 516), τοῦτο πάλιν συνδέεται πρὸς τὴν ἔρευναν ἂν οἱ ἰσχύοντες νόμοι περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἔχουν τὴν ἔννοιαν καθορισμοῦ κατωτάτων ὁρίων.

Ἐκτὸς τῆς ἀρχῆς τῶν νόμων τούτων, περὶ ἧς αἱ ἐν σελ. 694 ἑπ. σημειώσεις μας, ὑπομιμνήσκομεν, πλὴν τῶν ἄλλων, συναφῆ νομοθετικὰ κείμενα:

α') Τὸ Ν. Δ. 8 (1)|941 «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κλπ.» (ἄρθρ. 1).

Κατὰ τοῦτο πρὸς παρακολούθησιν τῶν διακυμάνσεων τοῦ κόστους τῆς ζωῆς ἐπιτρέπεται, ὅπως δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καθορίζεται καὶ ἐπιβάλλεται ποσὸν ἢ ποσοστὸν αὐξήσεως ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων «ἑκάστοτε» εἰς τοὺς πάσης φύσεως μισθωτοὺς ἀποδοχῶν ἢ ἐπὶ τῶν *καθοριζομένων διὰ τῶν ἐν ἰσχύϊ συλλογικῶν συμβάσεων καὶ διαιτησιῶν «κατωτάτων» ὁρίων ἀποδοχῶν.*

Καὶ ἐδῶ τίθεται τὸ ἐρώτημα: Δὲν ἀποτελεῖ τοῦτο σαφῆ ἔκφρασιν τῆς ἐννοίας καὶ τοῦ σκοποῦ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, ἀπὸ νομοθετικῆς θελήσεως, ὅταν ἀποκαλῇ ὁ Νόμος τὰ «ἑκάστοτε» τιθέμενα ὑπὸ συλλογικῶν συμβάσεων καὶ διαιτησιῶν ὅρια ὡς «κατώτατα»;

δ') Τοὺς προσθέτους ὅρους τῶν ἀπὸ 12|8|936 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, κυρωθέντας διὰ τοῦ Α.Ν. 99|1936 καὶ συνεπῶς ἀποτελοῦντας οὐσιαστικὸν νόμον.

Κατὰ τούτους «ἐν τῇ ἐννοίᾳ «τοῦ *κατωτάτου*» ὁρίου μισθοῦ ἐξυπακούεται ἡ ἀρχή... ».

Διάλογοι

Μεταφέρομεν, κύριοι, τὸν ἀκόλουθον διάλογον μεταξὺ πελάτου (στρατευομένου μισθωτοῦ) καὶ δικηγόρου:

Ὁ πελάτης: Ἔχω ὑπηρεσίαν εἰς τὸν ἐργοδότην μου ἄνω τῶν δύο μηνῶν καὶ ὀλιγώτερον τῶν ἓξ. Ἀλλ' ἔχω καὶ ἄλλοῦ προϋπηρεσίαν. Δικαιοῦμαι ἐπιδόματος μισθοῦ;

Ὁ δικηγόρος: Θὰ πᾶμε εἰς τὴν τοιχην... Καὶ ἀναλόγως... Ἐν τῷ μεταξύ, ἂν ἔχῃς λόγους νὰ πιστεύῃς πῶς εἶσαι τυχερός...

Ὁ πελάτης:...

Ὁ δικηγόρος: Ἄκουσε, ἀγαπητέ μου... Εἶναι βέβαια φυσικὸν νὰ μὴ ἐννοῇς τίποτα ἀπ' αὐτά... Ὁ νόμος, ποὺ σ' ἐνδιαφέρει, δὲν ἔχει ξεφύγει καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὴν μοῖραν του νὰ μὴ ἐκφράζῃ σαφῶς ἐκεῖνο ποὺ θέλει. Καὶ συμβαίνει νὰ γίνωνται δεκτὰ εἰς τὰ δικαστήρια, μὲ «σαφῆ» καὶ κατὰ τὰς δύο ἀπόψεις ἐξαγόμενα, δύο ἀντίθετα πράγματα: Καὶ ἔχεις καὶ δὲν ἔχεις δικαίωμα μισθοῦ. Δι' αὐτὸ σοῦ ὡμίλησα περὶ τύχης...

Ὁ πελάτης:...

Φεύγει τώρα διαπορῶν. Ἀρχίζει ν' ἀμφιβάλλῃ, ἂν ἡ ἐπίσκεψίς του ἦτο εἰς δικηγορικὸν γραφεῖον ἢ... δι' ἀγοράν λαχείου εἰς πρακτορεῖον...

Καὶ ὅμως ὁ δικηγόρος εἶχε εἰπῆ μίαν παράδοξον διὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ δικαίου ἀλήθειαν. Ἂν ὁ μισθωτὸς ἦτο πράγματι τυχερός...

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 9ος — Τεῦχος 18 (216)

Ἀθῆναι, 15 Σεπτεμβρίου 1950

Η ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ (*)

τῶν P. DURAND καὶ R. JAUSSAUD

Μετάφρασις μετὰ σημειώσεων ὑπὸ τοῦ κ. **Σπυρ. Μοτσενίγου,** Προέδρου Πρωτοδικῶν

Παρὰ τὴν αὐθεντικὴν ἑρμηνείαν, ἡ ὁποία εἶναι ἔργον αὐτοῦ τοῦ νομοθέτου καὶ ἡ ὁποία δύναται ν' ἀφορᾷ εἴτε τὸν νόμον, εἴτε τὸ περιεχόμενον συλλογικῆς συμβάσεως ἢ διαιτητικῆς ἀποφάσεως (1), ἵσταται ἡ ἐπιστημονικὴ τοιαύτη, ἡ ὁποία εἶναι ἔργον τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς νομολογίας. Τῆς ἐπιστήμης, τῆς ὁποίας αἱ ἐν τούτῳ κατευθύνσεις στεροῦνται μὲν ἐπισήμου αὐθεντίας, ἀλλὰ τῆς ὁποίας αἱ κατασκευαὶ ἢ κριτικὴ ἀσκοῦν ἀναμφισβήτητον ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ τρόπου ἐφαρμογῆς τῶν κανόνων τοῦ δικαίου, τῆς νομολογίας, ἰδίως, ἡ ὁποία διευκρινίζει καὶ συμπληροῖ τὸ σύστημα τοῦ γραπτοῦ δικαίου.

Ἑρμηνευτικοὶ κανόνες

Ἡ αὐθεντικὴ ἑρμηνεία, ὡς εἰκός, δὲν διέπεται ὑπὸ κανόνος τινός, ἀλλ' ὁ νομοθέτης καθορίζει τὴν ἔννοιαν, τὴν ὁποίαν ἠθέλησε νὰ προσδώσῃ εἰς τὸν κανόνα τοῦ δικαίου. Ἄλλως δὲ ἔχει τὸ πρᾶγμα ὡς πρὸς τὴν ἐπιστημονικὴν ἑρμηνείαν.

Ἡ ἐκλογὴ μιᾶς ἑρμηνευτικῆς μεθόδου ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς θέσεως, ἣν κατέχει ὁ κλάδος τοῦ ἑρμηνευτέου δικαίου εἰς τὸ σύστημα τοῦ ὅλου δικαίου καὶ ἐκ τῶν πηγῶν τοῦ δικαίου, ἐκ τοῦ ὁποίου τοῦτο ἀπορρέει.

Ἐπὶ μακρὸν ἀνῆκον εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἀστικοῦ δικαίου τὸ ἐργατικὸν δίκαιον, ἡρμηνεύετο συμφώνως πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου τούτου καὶ τὰ κενὰ τοῦ νόμου ἐπληροῦντο τῇ βοηθείᾳ τοῦ κοινοῦ δικαίου. Ὁ ἰδιότυπος ὅμως χαρακτὴρ τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου δικαιολογεῖ μίαν ἀπόλυτον ἀνεξαρτησίαν, ἄγουσαν εἰς τὴν παραδοχὴν ἰδίας (προσιδιαζούσης μόνῳ τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ) ἑρμηνευτικῆς μεθόδου.

Ὁ ἰδιότυπος οὗτος χαρακτὴρ τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου δὲν συνεπάγεται τὸν πλήρη ἀποκλεισμὸν τοῦ δικαίου τούτου ἐκ τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ κοινοῦ δικαίου. Ἡ προσφυγὴ εἰς τὰς ἀρχὰς ταύτας εἶναι δεδικαιολογημένη, ἐὰν ἐπιτρέπῃ τὴν παραδοχὴν λύσεων, κρινομένων ὡς κοινωνικῶς ἀναγκαιουσῶν. Οὕτω, τὰ περὶ εὐθύνης ἐν τῷ κοινῷ δικαίῳ ὁριζόμενα ἠδυνήθησαν νὰ πληρώσουν ἐπωφελῶς τὰ κενὰ τοῦ δικαίου τοῦ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος (2). Τοιαύτη ὅμως ἐφαρμογή, δὲν στηρίζεται ἐπὶ σχέσεως ἐξαρτήσεως τοῦ ἐργατικοῦ πρὸς τὸ κοινὸν δίκαιον. Δικαιολογεῖται ἁπλῶς ἐκ τοῦ λόγου, εἰς ὃν ἀποβλέπει τοιαύτη ἑρμηνεία. Ἡ ἰδιομορφία τοῦ δικαίου τούτου ἐπιβάλλει νὰ μὴ γίνεται προσφυγὴ εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ κοινοῦ δικαίου, εἰμὴ μόνον ἐφ' ὅσον αἱ τελευταῖαι αὗται ἔχουν κριθῇ ὡς σύμφωνοι πρὸς τὴν καλῶς ἐννοουμένην ρύθμισιν τῶν σχέσεων τῆς ἐργασίας. Κατὰ πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν δέον ν' ἀναζητηθοῦν ἴδια μέσα πρὸς λύσιν τῶν ἀναφυομένων ζητημάτων (3).

(*) Τὸ πρόβλημα τῆς ἑρμηνείας τῶν κανόνων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ἔχει ἰδιαιτέρως ἀπασχολήσει τὴν ἰταλικὴν ἐπιστήμην: *V. L. Barassi*, Diritto del lavoro, τόμος I, ἀριθ. 37-40 σελ. 83-92, *U. Borsi* καὶ *F. Pergolesi*, τόμ. I σελ. 52-55 ἀριθ. 33, *G. Pace*, Diritto del lavoro, 1933, II, 338, *L. Riva-Sanseverino*, ἀριθ. 33, σελ. 53-54, *P. Uckmar*, Come si devono interpretare le leggi d. lavoro, Riv. lav. 1932, I, 28. [Περὶ τοῦ θέματος τούτου βλ. ὡσαύτως *Pic*: Traité élementaire de législation industrielle, 1930, *Mansfeld-Pohl-Steinmanns-Krause*: Die ordnung der Nationalen arbeit, 1934.—*Bortoletto*: Diritto corporativo, 1931.—Παρ' ἡμῖν, τὸ ἄριστον σύγγραμμα *Ἰ. Καποδίστρια*, Ἑρμηνεία τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, 1937.]

[1. Ὅτε βεβαίως ἡ αὐθεντικὴ ἑρμηνεία εἶναι ἔργον αὐτῶν τῶν συμβληθέντων ἢ ἐκδοσάντων τὴν διαιτητικὴν ἀπόφασιν].

2. *P. Durand*, 1936, 2-84. *R. Rodière*, 1936, 2,225.

[3. Ἡ παραδοχὴ ἐντελῶς ἰδιοτύπων ἑρμηνευτικῶν κανόνων, προσιδιαζόντων εἰς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον, καταδεικνύει τὴν αὐτοτέλειαν τοῦ δικαίου τούτου, ὅπερ, ἀποσχισθὲν πλήρως ἐκ τῶν λοιπῶν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου κλάδων, τῇ ἐπιδράσει κοινωνικῶν καὶ οἰκονομικῶν ἐξελίξεων, ὅλως διάφορον, παρ' ὅ,τι ἄλλοτε, ἐμφανιζουσῶν τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ἐξ ἀπόψεως δικαιωμάτων ἑκάστου τῶν εἰς ταύτην συμβεβλημένων, ἀποτελεῖ νῦν ἰδιαίτερον μέρος τοῦ δικαίου, ἀντιτιθέμενον ἐν πολλοῖς πρὸς τὸ ἰδιωτικὸν δίκαιον (Ripert, Le regime democratique et le droit civil moderne, 1936, σελ. 371 ἐπ.) διεπόμενον δὲ ὑπὸ ἰδίων γενικῶν ἀρχῶν. Ἴδε περὶ τούτου: *P. Durand* καὶ *Jaussaud*, Traité de droit du travail, Paris, 1947, § 201, σελ. 251 καὶ ἐπ.—*P. Durand*, Le particularisme du droit du travail, Dr. soc. 1945

Ἡ θεωρία τοῦ ἐλευθέρου δικαίου

Γενικῶς ἀποκρούονται αἱ συχνάκις εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἐκδηλωθεῖσαι τάσεις πρὸς τὸν λεγόμενον νομικὸν νεωτερισμὸν ἢ πρὸς τὴν θεωρίαν τοῦ ἐλευθέρου δικαίου (freies Recht), ὑπὸ τὴν ἀπολαν πιστεύεται, ὅτι τὸ διαρκῶς ἐξελισσόμενον ἐργατικὸν δικαιον, ὅπερ οὐδέποτε κατέστη ἀντικείμενον μιᾶς πλήρους νομικῆς ρυθμίσεως, θὰ παρεῖχεν εἰς τὸ δικαιον τοῦτο ἰδιαιτέρως εὐνοϊκὸν ἔδαφος (¹). Ἡ ἑρμηνεία θὰ εἶχεν ὡς ἀντικείμενον τὸν σχηματισμὸν ἐνὸς αὐτομάτως γνωστοῦ (αὐταγνώστου τρόπον τινὰ) καὶ εὐλήπτου δικαίου (*droit intuitif*). Ὁ δικαστὴς θὰ ἔδει νὰ ἐκφράσῃ ὅλως ἐλεύθερος καὶ ἀνεπηρέαστος τὸ περὶ δικαίου συναίσθημα τοῦ κοινωνικοῦ περιβάλλοντος. Ὁ νομοθέτης θ' ἀπέφευγε, κατὰ τὸ δυνατόν, νὰ θέσῃ κανόνας ἐργατικοῦ δικαίου, τὸ ὁ' ἔργον τοῦτο, ὡς καὶ ἡ πλήρωσις τῶν κενῶν τοῦ νόμου, θ' ἀνῆκεν ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν δικαστήν.

Αἱ τοιαῦται τάσεις συνήντησαν τὴν γενικὴν ἀποδοκιμασίαν τῆς ἐπιστήμης. Τὰ πρωτεῖα τοῦ Νόμου δὲν δύνανται ν' ἀμφισβητηθοῦν, χωρὶς νὰ τεθῇ ἐν κινδύνῳ ἡ ἀσφάλεια τῶν ἐννόμων σχέσεων. Ἀκριβῶς εἶπεῖν τὸ σύστημα τοῦ ἐλευθέρου δικαίου δίδει μεγάλην θέσιν εἰς τὸν ὑποκειμενισμὸν καὶ εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ καὶ δὲν ἐπιτρέπει μίαν σταθερὰν κατεύθυνσιν. Ἀναγόμενον εἰς σύστημα γενικόν, ἐμφανίζει, ἐπὶ πλέον, τὰ μειονεκτήματα κάθε δικαίου ἔχοντος τὴν γένεσίν του εἰς τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν: δὲν δημιουργεῖ, εἰμὴ κανόνας ἀσυναρμολογήτους, καταρτιζομένους μετὰ τὴν ἐμφάνισιν τῆς διαφορᾶς. Ἐκτὸς τούτου ἡ κρατικὴ ρύθμισις διαφόρων περιπτώσεων κατέστη ἰσάριθμος εὐρεῖα, ὥστε ἐλάχιστον ἔδαφος θὰ ὑπῆρχε πρὸς δημιουργίαν ἐλευθέρου δικαίου.

Ἐὰν διὰ τοῦ ὅρου ἐλεύθερον δίκαιον νοῆται ἁπλῶς καὶ μόνον, ὅτι τὰ δικαστήρια δὲν εἶναι σκλάβοι τῶν νομικῶν τύπων, ὅτι πρέπει νὰ προσαρμόζουν τὰς ἀποφάσεις των εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ζωῆς, νὰ ἑρμηνεύουν τὸν νόμον λαμβάνοντα ὑπ' ὄψιν τὴν οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν ἐξέλιξιν, δέον νὰ παρατηρηθῇ ὅτι αἱ ὑποδείξεις αὗται, διὰ νὰ ἔχουν ἀξίαν τινά, δὲν συνιστοῦν κανόνας ἑρμηνείας πολὺ πρωτοτύπους, αὔτε τοιούτους προσιδιάζοντας μόνον εἰς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον (²).

Ἡ φιλεργατικὴ ἑρμηνεία

Μεγαλυτέρα κινησις παρετηρήθη ἐν τῇ ἐπιστήμῃ πρὸς τὴν φιλεργατικὴν ἑρμηνείαν, καθ' ἣν, ἐν ἀμφιβολίᾳ περὶ τῆς ἐννοίας ἑνὸς ἐργατικοῦ νόμου, δέον νὰ προτιμᾶται ἡ εὐνοοῦσα τοὺς ἐργαζομένους ἑρμηνεία (⁶). Ἡ ἀρχὴ αὕτη εἶναι εὐεξήγητος. Πολυάριθμοι εἶναι οἱ νόμοι, οἵτινες ἔχουν ὡς ἀντικείμενον τὴν προστασίαν τῶν μισθωτῶν. Ὅταν ὁ νομοθέτης ἔχῃ ἐκφράσει, διὰ σαφοῦς τινος τρόπου, τὴν πρόθεσιν του νὰ ἐπέμβῃ πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ἐργαζομένου, ἡ ἑρμηνεία πρέπει νὰ πραγματώνῃ τὴν τοιαύτην τοῦ νοιοθέτου θέλησιν. Τοιούτου εἴδους ἑρμηνείας ἡ νομολογία παρέχει πολλὰ δείγματα (⁷).

Ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅθεν, ὅτι τοιαύτη εἶναι ἡ βούλησις τοῦ νομοθέτου, εἶναι δεδικαιολογημένη, κατ' ἀρχήν, ἡ τοιαύτη κατεύθυνσις. Ὑπάρχουν ὅμως περιπτώσεις, καθ' ἃς ὁ νομοθέτης ἐπεμβαίνει, διὰ νὰ ρυθμίσῃ, κατὰ πνεῦμα συνδιαλλαγῆς, ἀντικρουόμενα συμφέροντα ὑπαλλήλων, ἐργατῶν, ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων. Ἰδοὺ ὅτι εἰς τοιαύτην περίπτωσιν συστηματικὴ ἐφαρμογὴ τῆς φιλεργατικῆς ἑρμηνείας θὰ ἐσήμαινε ἀληθὲς ῥῆγμα τῆς παρὰ τοῦ νομοθέτου ἠθελημένης ἰσορροπήσεως διαφόρων συμφερόντων.

Ἑπομένως καὶ ἡ μέθοδος αὕτη δὲν εἶναι ἡ καθαυτὸ ἁρμόζουσα μέθοδος ἑρμηνείας τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου. Περιορίζεται καὶ αὐτὴ εἰς τὴν

σελ. 298.—*Asquini*, Sull' autonomia del diritto del lavoro, archivio giur. 1926, τόμ. XCV § 6.—*U. Borsi* καὶ *Pergolesi*, τόμ. I, σελ. 44—46 *σελ.* 28, *d' Eufemio*, Sul concetto di diritto de lavoro, Riv. it. scienze giur., 1935, §§ 6—8].

4. *Mossa*, Modernismo giuridico e diritto privato, ἐν Archivio studi corporativi, 1930, *σελ.* 259, *ἰδίαν*, La Carta del Lavoro e la giurisprudenza, cod. loc., 1937, *σελ.* 23.

Ἐπὶ δὲ τοῦ γενικοῦ προβλήματος τοῦ Freies Recht: *V. Fr. Gény*, Methode d' interprétation et sources du droit positif, *G. Curvitch*, *σελ.* 246 καὶ τὰς κριτικὰς τοῦ *L. Barassi*, Diritto del lavoro, τόμ. I, ἀρ. 37 *σελ.* 83. *U. Borsi* καὶ *F. Pergolesi*, ἀρ. 54—56, ἀρ. 33. *F. Pergolesi*, Il diritto del lavoro come diritto libero, Riv. internaz. di filosofia del diritto, 1924 *σελ.* 300.

5 Ἀλλὰ κανόνας καὶ ὑποδείξεις τῆς ἐπιστήμης ἀπὸ μακροῦ γνωστούς

[βλ. *Regelsberger*, «Ἐν. Ἀρχαὶ τοῦ δικαίου τῶν *Πανδεκτῶν*», μετάφρ. Μαριδάκη—Πράτσικα, σελ. 184 καὶ 187: «ἐπειδὴ πᾶς νόμος προορισμὸν ἔχει νὰ ἐπεμβαίνῃ εἰς τὸν πρακτικὸν βίον, ὁ ἑρμηνευτὴς ὀφείλει νὰ ἔχῃ πρὸ ὀφθαλμῶν τὰς πραγματικὰς σχέσεις, εἰς τὰς ὁποίας ὁ νόμος σκοπεῖ νὰ προσδώσῃ μορφὴν καὶ κατεύθυνσιν. Ἕνεκα τούτου δέον νὰ ῥίπτεται *ε ὐ ρ ὺ β λ έ μ μ α* εἰς τὰς οἰκονομικὰς καὶ κοινωνικὰς καταστάσεις . . .» καὶ «πᾶς ἑρμηνευτὴς ὀφείλει νὰ ἐννοήσῃ καλῶς, ὅτι εἶναι μὲν ὑποτεταγμένος εἰς τὸν νόμον, συνάμα ὅμως εἶναι καὶ ὁ συμβιβαστὴς (interpres) *μεταξὺ τοῦ νόμου καὶ τοῦ πρακτικοῦ βίου*. Πρόκειται ἑπομένως περὶ ἐκπληρώσεως τοῦ καθήκοντος, ὅταν οὗτος ἐντιλαμβάνεται τὸν νόμον συμφώνως πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ *π ρ α κ τ ι κ ο ῦ* βίου καὶ τὸ μὴ προσαρμόσιμον ἐκδέχεται ἐν ἀμφιβολίᾳ ὡς μὴ ἠθελημένον».]

6. *V. L. Barassi*, Dir. del lav., τόμ. 1, ἀρ. 38, σελ. 86—87.

[7. Ὑπὸ τῶν συγγραφέων ἀναφέρονται παραδείγματα τοιούτων φιλεργατικῶν ἑρμηνειῶν, δοθεισῶν ὑπὸ τοῦ γαλλικοῦ ἀκυρωτικοῦ (σελ. 261, σημ. 1—3). Ἐν Ἑλλάδι ὡσαύτως ἡ νομολογία ἔδωσε ἄφθονα δείγματα φιλεργατικῆς ἑρμηνείας, θεωρήσασα ἐπὶ μακρὸν, ὅτι ἡ ὑπὲρ τοῦ ἐργαζομένου ἑρμηνεία τῶν κανόνων ἐργ. δικαίου συνιστᾷ σχεδὸν ἀρχὴν ἀνεξαίρετον (βλ. περὶ τούτων *Καποδίστριαν*, ἐν Ἐφ. Ἐργ. Δικ. § 7 σελ. 10). Καρπὸς τῆς τοιαύτης ἑρμηνείας εἶναι ἡ ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ τῇ πράξει καθιέρωσις νομίμων μαχητῶν τεκμηρίων ὑπὲρ τοῦ ἐργάτου, ὡς ἡ καθιέρωσις τοῦ τεκμηρίου, καθ' ὃ πᾶσα βλάβη, προερχομένη ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ καὶ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς, τεκμαίρεται, πλὴν ἐναντίας ἀποδείξεως, ὀφειλομένη εἰς τὸ ἀτύχημα τοῦτο. Πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην τῆς δημιουργίας τοιούτων τεκμηρίων ἐκινήθη ἐν Γαλλίᾳ ἡ θεωρία καὶ ἡ πρᾶξις (*Καποδίστρ. ἔνθ' ἀνωτέρω*). Ἐν τούτοις, ἡ ἀρχὴ αὕτη δὲν ὑπῆρξεν ὅλως ἀκρατος, οὐδὲ συνετηρήθη τοῦτο ὑπὸ τῆς θεωρίας (βλ. *Καποδίστρ. ἔνθ' ἀνωτ.* § 7 σελ. 12].

έφαρμογήν, εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις, μιᾶς βασικῆς ἀρχῆς πάσης ἑρμηνείας (*).

Ἡ εἰς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον ἁρμόζουσα ἑρμηνευτικὴ μέθοδος

Ὁ ἰδιότυπος χαρακτὴρ τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ἄγει εἰς τὸ νὰ τίθεται τὸ κοινὸν δίκαιον—ἐξ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς τῶν ἑρμηνευτικῶν τούτου μεθόδων—εἰς δευτερεύουσαν θέσιν. Αἱ διάφοροι διατάξεις τῶν κοινωνικῶν νόμων σχηματίζουν ἓν σύνολον καὶ πρέπει ἀμοιβαίως νὰ ὑποστηρίζωνται (⁹). Μεταξὺ τούτων, διὰ τῆς ἀναλογίας δύναται νὰ καθορίζεται ἡ ἔννοια ἑνὸς κειμένου ἢ νὰ πληροῦνται ἐνδεχομένως ὑπάρχοντα κενά.

Ὑπάρχουν, ἐξ ἄλλου, γενικαὶ ἀρχαί, κυριαρχοῦσαι ὁλοκλήρου τῆς ἑρμηνείας ἑνὸς δικαίου. Ὁ Νόμος τῆς 31 Δεκεμβρίου 1936 ἔχει καθορίσει τὰς ἀρχὰς ταύτας, ἀπαριθμῶν ὅσας ὀφείλουν νὰ τηροῦν ἀπαρεγκλίτως οἱ διαιτηταὶ κατὰ τὴν ἐπίλυσιν τῶν συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας. Εἶναι δὲ αὗται: Τὸ δίκαιον τῆς ἰδιοκτησίας, τὸ συνδικαλιστικὸν δίκαιον, ἡ ἀτομικὴ ἐλευθερία, ἡ ἐλευθερία τῆς ἐργασίας, ἡ συνδικαλιστικὴ ἐλευθερία. Αἱ γενικαὶ αὗται ἀρχαὶ διέπουν ὁλόκληρον τὸ δίκαιον τῆς ἐργασίας καὶ ὑπὸ τὸ φῶς τούτων πρέπει νὰ ἑρμηνεύωνται καὶ αἱ λοιπαὶ νομικαὶ διατάξεις (¹⁰).

Ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς προσιδιαζούσας εἰς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον τοιαύτας ἀρχὰς τὸ κοινὸν δίκαιον δὲν ἔχει παρὰ δευτερεύουσαν σημασίαν. Οἱ ἐπιτακτικοὶ ἐργατικοὶ νόμοι πρέπει νὰ προτιμῶνται ἐκείνων τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, τὰ δὲ ἔθιμα καὶ οἱ συμπληρωτικοὶ κανόνες τῆς ἐργασίας προηγοῦνται τῶν συμπληρωτικῶν κανόνων τοῦ κοινοῦ δικαίου.

Ἡ ἐπιστήμη, κυρίως, δέον νὰ εἰσφέρῃ θεωρίας προσηρμοσμένας πρὸς τοὺς σκοποὺς τοὺς ὁποίους τὸ δίκαιον τῆς ἐργασίας ἐπιδιώκει νὰ ἐπιτύχῃ, εἴτε δανειζομένη ταύτας ἐκ τοῦ ἰδιωτικοῦ ἢ τοῦ δημοσίου δικαίου, εἴτε ἀκόμη κατασκευάζουσα ταύτας, ἐὰν οἱ ἄλλοι τοῦ δικαίου κλάδοι δὲν γνωρίζουν τοιαύτας θεωρίας (καὶ ἐννοίας), αἱ ὁποῖαι νὰ εἶναι ἐντελῶς κατάλληλοι. Οὐδόλως, ἀναμφιβόλως, ἀπάδει πρὸς τὴν θεμελιώδη θεωρίαν τοῦ ἐκ παραδόσεως ἐργατικοῦ δικαίου ἡ ἀναθεώρησις τῶν παραδεδεγμένων καὶ, ἐν ἀνάγκῃ καὶ αὐτὴ ἡ ἀπόρριψις τούτων, χάριν τῆς ἀνοικοδομήσεως μιᾶς νέας (πλέον χρησίμου) κατασκευῆς.

Εἰς τὸ τοιοῦτον ἔργον της ἡ ἐπιστήμη θὰ εὕρῃ μεγάλην βοήθειαν ἐκ τῶν διδαγμάτων τοῦ συγκριτικοῦ δικαίου. Τὰ ὑπὸ τῶν σχέσεων ἐργασίας τιθέμενα προβλήματα ἐμφανίζονται σχεδὸν ὅμοια εἰς ὅλας τὰς χώρας. Ἀλλ' αἱ πηγαὶ πληροφοριῶν, αἱ πλέον πολύτιμοι, δὲν εἶναι, ὡς ἄλλοτε ἐνομίζετο, αὐτὰ τὰ κείμενα τῶν ἀλλοδαπῶν νόμων. Ὅ,τι ἐνδιαφέρει περισσότερον ἀπὸ τὸ γράμμα τοῦ νόμου, εἶναι τὸ εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν κρατοῦν νομικὸν σύστημα.

Αἱ τοιαῦται ἔρευναι τοῦ συγκριτικοῦ δικαίου, πρέπει νὰ γίνουν ὄχι διὰ νὰ καταλήξουν εἰς μίαν ἀνωφελῆ γνῶσιν τῆς ἀλλοδαπῆς νομοθεσίας, ἀλλὰ διὰ ν' ἀναζητηθοῦν, εἰς τὰς θεωρητικὰς κατασκευάς,—ἔστω καὶ ἂν αὗται ἀνεφύησαν ἐπ' εὐκαιρίᾳ νομοθεσίας κατηργημένης—ἐκεῖναι, αἵτινες δύνανται νὰ μεταφερθοῦν εἰς τὸ δίκαιόν μας ἢ νὰ προσαρμοσθοῦν πρὸς τοῦτο, ἐπιτρέπουσαι οὕτω νὰ ἐπισπευσθῇ ὁ σχηματισμὸς τῶν ἰδίων ἡμῶν θεσμῶν (*).

[8. Τῆς βασικῆς καὶ τὸ ὅλον δίκαιον διεποὺσης ἀρχῆς τῆς ἀναζητήσεως τῆς βουλήσεως τοῦ νομοθέτου. Ἐὰν εἰς ἄλλας περιπτώσεις ὁ νομοθέτης ἀποβλέπῃ εἰς τὸ συμφέρον τοῦ ἐργαζομένου καὶ εἰς ἄλλας εἰς τὸ συμφέρον τοῦ ἐργοδότου, καὶ ἡ φιλεργατικὴ ἑρμηνεία ἀναφέρεται εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν, ὅταν ὁ νομοθέτης ἀποβλέπῃ εἰς τὸ συμφέρον τοῦ ἐργαζομένου, προδήλων ὅτι τοιαύτη ἑρμηνεία δὲν ὑποτελεῖ τι τὸ ἰδιάζον εἰς τὸ ἐργ. δίκαιον, ἐνῷ ἀποσκοπεῖται ἡ ἐξεύρεσις *ἰδίας* ἑρμηνευτικῆς τοῦ δικαίου τούτου μεθόδου.]

[9. Γραφικός, ἐπὶ τούτου, εἶναι ὁ διδόμενος ὑπὸ τοῦ ***Capitant*** (ἐν προλόγῳ τοῦ ἔργου τῶν ***Rouast*** καὶ ***Givord***, **Traité** du droit des accidents du travail κλπ.), ἀφορισμός: «quand il s' agit d' interpreter les lois sociales, il faut tempérer *l' esprit juriste* en y ajoutant quelques gouttes *d' esprit social*, sinon, on risque de s a c r i f i e r l a v e r i t é à l a l o g i q u e »!].

10. Τοιαῦται ἀρχαὶ ἔχουν ἐνίοτε περιληφθῆ εἰς μεγάλας διακηρύξεις δικαίων καὶ καθηκόντων ἐργασίας, ὡς εἰς τὸν γαλλικὸν χάρτην ἐργασίας, εἰς τὸν ἰταλικὸν Carta del lavoro καὶ εἰς τὸν ἀπὸ 20 Ἰανουαρίου 1934 γερμανικὸν νόμον περὶ τῆς ὀργανώσεως τῆς ἐθνικῆς ἐργασίας.

(*) [Τὸ ζήτημα τῆς ἁρμοζούσης εἰς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον ἑρμηνείας συνέχεται οὐ μόνον μὲ τὸν ἰδιότυπον τούτου χαρακτῆρα (particularisme), ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν **ἰδιαιτέραν** θέσιν, ἣν τὸ ἐργατικὸν δίκαιον *κατέχει ἐπιστημολογικῶς* εἰς τὸ ὅλον τοῦ δικαίου σύστημα.

Ὄντως, εἰς τὰς ξένας χώρας καὶ δὴ ἐν Γαλλίᾳ ζωηρῶς συζητεῖται τὸ ζήτημα τῆς τοιαύτης θέσεως τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ὅπερ, ἐν μέρει, εἶναι ἀπότοκον ἑτέρου ζητήματος ὁσαύτως εἰσέτι ἐν πολλοῖς ἀμφισβητουμένου ἐν τῇ ἐπιστήμῃ, ἤτοι τοῦ ἀληθοῦς ἐπιστημονικοῦ κριτηρίου τῆς διακρίσεως αὐτῶν τούτων τῶν μεγίστων τοῦ δικαίου κλάδων, τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ καὶ τῆς ἀπὸ τοῦ 19ου αἰῶνος παρατηρουμένης βαθείας διεισδύσεως τοῦ δημοσίου δικαίου εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἰδιωτικοῦ (κατ' ἀκολουθίαν κοινωνικῶν καὶ οἰκονομικῶν ἐξελίξεων), καὶ δὴ τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου.

Οὕτω, ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἀφορώσης τὴν διάκρισιν τοῦ δημοσίου ἀπὸ τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου θεωρίας τῆς γνωστῆς ἐν τῇ ἐπιστήμῃ ὡς interessentheorie, αἱ πλεῖσται τῶν διατάξεων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ἀνήκουν εἰς τὸ δημόσιον δίκαιον, ἐνῷ ἀντιθέτως, ὑπὸ τὴν θεωρίαν τὴν γνωστὴν διὰ τοῦ ὅρου Subjektstheorie, δὲν ἀμφισβητεῖται ἡ θέσις τοῦ ἐργ. δικαίου εἰς τὸ ἰδιωτικὸν δίκαιον].

Η ΔΙΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΣΤΑΣΙΣ ΕΙΔΙΚΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ

(Παρατηρήσεις επί της ύπ' αριθ. 1019/1950 αποφάσεως του Πρωτοδικείου Πειραιώς)

Ὑπὸ τοῦ κ. **ΘΕΟΔ. Γ. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΥ,** Δικηγόρου

Τὰ ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1019|1950 (κατωτέρω σελ. 845) ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς προκύπτοντα ζητήματα εἶναι τὰ ἑξῆς:

α) Ἐὰν ἐν τῷ περιεχομένῳ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας δύνατοι νὰ περιληφθῇ ῥήτρα περὶ συστάσεως εἰδικοῦ λογαριασμοῦ.

β) Ἐὰν τὰ ἐργατικὰ καὶ ἐργοδοτικὰ συνδικάτα ἔχουν ἐκ τοῦ νόμου τὴν εὐχέρειαν συστάσεως τοιούτου λογαριασμοῦ.

γ) Ἐὰν ὁ οὕτω συσταθεὶς εἰδικὸς λογαριασμὸς ἀποτελῇ νομικὸν πρόσωπον, κεκτημένον ἱκανότητα πρὸς τὸ παρίστασθαι ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων.

Ἐπὶ τοῦ πρώτου ζητήματος ἡ ἄνω ἀπόφασις ἀποφαίνεται ἀρνητικῶς. Ἐπὶ τοῦ δευτέρου δὲν δίδει εἰμὴ ἔμμεσον ἀπάντησιν. Καὶ ἐπὶ τοῦ τρίτου καταλήγει εἰς τὴν σκέψιν, ὅτι ἡ νομικὴ προσωπικότης τοῦ εἰδικοῦ λογαριασμοῦ ἀποκτᾶται διὰ τῆς τηρήσεως τῶν περὶ ἀναγνωρίσεως σωματείων διατάξεων, ἄλλως οὗτος οὔτε νομικὸν πρόσωπον ἀποτελεῖ, οὔτε ἀστικὴν ἑταιρίαν καὶ ἑπομένως δὲν δύναται νὰ παρίσταται ἐπὶ δικαστηρίου. Βάσει τῆς τελευταίας ταύτης σκέψεως ἀπορρίπτει ἀγωγὴν ἀσκηθεῖσαν ἐπ' ὀνόματι τοιούτου εἰδικοῦ λογαριασμοῦ, ἐκπροσωπουμένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς διοικητικῆς αὐτοῦ ἐπιτροπῆς, διώκουσαν τὴν ἐκ μέρους τῶν ἐναγομένων ἐργοδοτῶν καταβολὴν τῶν συμπεφωνημένων εἰς τὰς οἰκείας συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας εἰσφορῶν.

Ἂς ἐπιτραπῇ νὰ διατυπώσωμεν σκέψεις τινὰς τελείως ἀντιθέτους πρὸς τὰς ἐν τῇ ἀποφάσει ταύτῃ ἐκτιθεμένας.

I

Οἱανδήποτε τύχην καὶ ἂν ἔχῃ ἡ διένεξις μεταξὺ τῆς *συμβατικῆς* θεωρίας, ἥτις ἀρκεῖται νὰ ἐξηγῇ τὴν φύσιν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας διὰ τῶν γνωστῶν κανόνων τῶν συμβατικῶν ἐνοχῶν τοῦ ἀστικοῦ δικαίου(1) καὶ τῆς *κανονιστικῆς* τοιαύτης, ἥτις, προωθοῦσα ἐπὶ τὰ βελτίω τὴν ἐπιστημονικὴν ἔρευναν, διδάσκει ὅτι ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ἀποτελεῖ *πρᾶξιν-κανόνα* καὶ αὐτοτελῆ πηγὴν ἀντικειμενικῶν κανόνων δικαίου(2), ὡς καὶ ὁ ἐπιχειρηθεὶς συνδυασμὸς τούτων παρὰ τῆς λεγομένης *δυαδικῆς θεωρίας*(3), εἶναι, ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἐκτὸς ἀμφιβολίας σήμερον, ὅτι αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας ρυθμίζουν πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἐργασίας ἐντὸς τοῦ ἔργου τῆς παραγωγῆς, ἐφ' ὅσον ἐκ τῆς τοιαύτης ὀργανώσεως δύνανται νὰ προκύψουν συλλογικαὶ σχέσεις, ὧν ἡ ρύθμισις δὲν εἶναι ἐφικτὴ διὰ μόνης τῆς δράσεως τῶν ἀτομικῶν παραγόντων.

Βεβαίως κατὰ τὴν ἀρχικὴν τῶν ἐμφάνισιν αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας ἐσκόπουν πρωτίστως νὰ ρυθμίσουν τὰ ἐκ τῆς ἐργασίας προκύπτοντα μισθολογικὰ ζητήματα. Εἰς τὸ καθεστὼς τοῦ ἐλευθέρου συναγωνισμοῦ, ἰσχύοντος κατὰ τὸν 19ον αἰῶνα, τόσον ἐν τῇ ἀγορᾷ ἐμπορευμάτων ὅσον καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ ἐργασίας, ὑποκατεστάθη ἐξελικτικῶς, ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῶν ἐργατικῶν συνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων καὶ τῶν ἀντιστοίχων ὀργανώσεων τῶν ἐργοδοτῶν, καθεστὼς ἀνάλογον πρὸς τὸ τοῦ ἀμφιμεροῦς μονοπωλίου ἢ τοῦ μονοπωλιακοῦ συναγωνισμοῦ(4).

Ἀλλὰ τοῦτο οὐδόλως σημαίνει, ὅτι ὁ συλλογικὸς διακανονισμὸς τῶν λοιπῶν ὅρων παροχῆς τῆς ἐργασίας ἐκρίνετο ὡς δευτερεῦον ἢ ἀμελητέον περιεχόμενον τῶν συλλογικῶν συμβάσεων. Ἀντιθέτως, καθ' ὃ μέτρον, προϊόντος τοῦ χρόνου, οἱ λοιποὶ ὅροι παροχῆς τῆς ἐργασίας ἀπέκτων αὐτοτελῆ σημασίαν ἀνεξάρτητον τῆς τοῦ μισθοῦ, δημιουργοῦντες νέου τύπου συλλογικὰς διαφοράς, προσελάμβανον, ἐντὸς τοῦ περιεχομένου τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, διαρκῶς μεγαλυτέραν ἀναγκαιότητα καὶ σκοπιμότητα.

Δὲν πρέπει δὲ νὰ παροραθῇ τὸ γεγονός, ὅτι, εἰς ἃς περιπτώσεις, λόγῳ τῆς ἀσταθείας τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως τοῦ νομίσματος ἢ λόγῳ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἀρχῶν τῆς προγραμματικῆς ἢ διευθυνομένης οἰκονομίας, τὰ μισθολογικὰ ζητήματα τῆς ἐργασίας ἀνελήφθησαν ὑπὸ τοῦ Κράτους, διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ συστήματος τῆς δεσμεύσεως τῶν μισθῶν, ὡς ἐν Ἑλλάδι, ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ κατὰ τὴν πολεμικὴν καὶ μεταπολεμικὴν περίοδον, οἱ λοιποὶ ὅροι τῆς ἐργασίας, ὑπὸ εὐρυτέραν ἢ στενωτέραν ἔννοιαν, ἀπετέλεσαν τὸ μοναδικὸν περιεχόμενον τῶν μεταπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων. Κατὰ συνέπειαν τὸ ζήτημα ἐντοπίζεται εἰς τὴν στενότητα ἢ εὐρύτητα τῆς διατυπώσεως: «ὅροι τῆς ἐργασίας». Ἡ ἑλληνικὴ νομολογία δὲν ἠρνήθη τὴν εὐρεῖαν ἑρμηνείαν τῆς διατυπώσεως ταύτης, ἀκολουθοῦσα ἐν προκειμένῳ τὴν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ὀρθὴν θεωρητικὴν διδασκαλίαν καὶ τὰς ἀπόψεις τῶν Διεθνῶν Συνδιασκέψεων Ἐργασίας, αἵτινες θεωροῦν τὰς συλλογικὰς συμβάσεις ὡς ρυθμιστικὰς τῶν ὅρων τῆς ἐργατικῆς χρησιμοποιήσεως ἐν γένει(5).

Δὲν νομίζομεν, ὅτι ἀπὸ θεωρητικῆς πλευρᾶς

---

1) *Rouast*, Essai sur la nature juridique du contrat collectif dans le droit des obligations, thèse, Lyon, 1909, 274. *Piron*, Les conceptions juridiques successives du contrat collectif en France, thèse, cannes, 1909, 154.

2) *Brèthe de la Gressaye*, nature juridique de la convention collective de travail, thèse, Bordeaux, 1921, 18. *Scelle*, La droit ouvrier, Paris, 1922, 99-102.

3) *Durand*, Le dualisme de la convenction collective de travail, Revue trimestrielle de droit civil, 1939, 858.

4) *Ripert*, Aspects juridiques du capitalisme moderne, Paris 1946, No 85.

5) B. I. T. Relations profenionuelles, 32α Διεθνὴς Συνδιάσκεψις Ἐργασίας, Rapport v, Genève, 1949, σελ. 3. Διὰ τὴν ἑλληνικὴν νομολογίαν: Σ. Ε. 1148|1948, ΕΕΔ. 8, 773.

δύναται νὰ τεθῇ κἂν τοιοῦτο ζήτημα. Ἡ παροχὴ τῆς ἐργασίας, ἐντὸς τοῦ καπιταλιστικοῦ συστήματος, θέτει ἀντιμετώπους ὁμάδας ἐκπροσωπούσας συλλογικὰ συμφέροντα. Τόσον ἡ ἔννοια τῶν ὁμάδων τούτων, ὅσον καὶ ἡ ἔννοια τοῦ συλλογικοῦ συμφέροντος δὲν εἶναι εἰσέτι νομικῶς καθωρισμέναι κατὰ τρόπον διαυγῆ. Ἀλλ' ἐν τῇ οἰκονομικῇ ζωῇ αὐταὶ ὑφίστανται, αἱ δὲ προκύπτουσαι συγκρούσεις ἀφορῶσαι ἀκριβῶς τοὺς ὅρους παροχῆς τῆς ἐργασίας, γεννοῦν τὰς συλλογικὰς διαφοράς (6), ὧν ἡ διευθέτησις δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἄλλως εἰμὴ διὰ τῆς ἀντιμετωπίσεως. Ὡς ὀρθῶς παρατηρεῖ ὁ *Rivero*, ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας εἶναι καρπὸς τῆς ἀντιμετωπίσεως ταύτης (7). Συνεπῶς, ἀφ' ἧς στιγμῆς οἱ ὅροι τῆς ἐργασίας ἀποτελοῦν ἀντικείμενον συλλογικῆς διεκδικήσεως ὑπὸ τῶν συμμετεχουσῶν εἰς τὸ ἔργον τῆς παραγωγῆς ὁμάδων, ἐκπροσωπουμένων, ἐντὸς τοῦ καπιταλιστικοῦ συστήματος, τὰ συλλογικὰ συμφέροντα τῶν φορέων τῆς ἐργασίας καὶ τοῦ κεφαλαίου, ἀποτελοῦν ταυτοχρόνως καὶ ἀντικείμενον συλλογικῆς ἀντιμετωπίσεως καὶ ὡς τοιοῦτοι ἀνήκουν εἰς τὸ θεωρητικὸν περιεχόμενον τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ὁ νομοθέτης δὲν περιορίζει τοῦτο ρητῶς. Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, ὡς νοεῖται ἐν τῇ θεωρίᾳ δὲν ρυθμίζει μόνον τοὺς ὅρους, βάσει τῶν ὁποίων πρέπει νὰ συναφθοῦν αἱ ἀτομικαὶ ἐργατικαὶ συμβάσεις, ἀλλὰ διαλαμβάνει γενικώτερον τοὺς ὅρους, βάσει τῶν ὁποίων πρέπει νὰ ὀργανοῦται ἡ παροχὴ τῆς ἀτομικῆς ἐργασίας ἐντὸς τοῦ συνολικοῦ ἔργου τῆς παραγωγῆς (8).

Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ νομοθετικῆς πλευρᾶς ἡ λύσις δὲν δύναται νὰ εἶναι διάφορος ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Δικαίῳ. Τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ Α. Ν. τῆς 21ης Νοεμβρίου 1935 περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ὁρίζει σαφῶς ὅτι ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας περιέχει τοὺς *ὅρους*, τοὺς ὁποίους δέον νὰ περιλαμβάνουν ἐν τῷ εἰδικῷ ἐπαγγέλματι καὶ ἐν ὡρισμένῃ περιφερείᾳ αἱ ἀτομικαὶ συμβάσεις ἐργασίας. Συνεπῶς καθ' ὅ μέτρον αἱ τελευταῖαι αὗται δύνανται νὰ ρυθμίζουν οἱανδήποτε προϋπόθεσιν ἀφορῶσαν τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας παρ' ἑκάστου ἐργαζομένου, κατὰ τὸ αὐτὸ μέτρον καὶ αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ρυθμίζουν τὰ αὐτὰ θέματα ἐντὸς τοῦ εὐρυτέρου πλαισίου τῆς συλλογικῆς ἀντιμετωπίσεως. Θὰ ἦτο τελείως ἄτοπον νὰ ὑποστηρίξῃ τις, ὅτι αἱ ἀτομικαὶ συμβάσεις ἐργασίας ἔχουν περιεχόμενον εὐρύτερον τῶν συλλογικῶν τοιούτων. Τὸ ἀντίθετον ὅμως δύναται νὰ συμβαίνῃ. Λαμβανομένου ὅθεν ὑπ' ὄψιν, ὅτι οἱ μεταξὺ ἐργατικῶν συνδικάτων καὶ ἐργοδοτικῶν ὀργανώσεων συνιστώμενοι *εἰδικοὶ λογαριασμοὶ* σκοποῦν γενικῶς μὲν τὴν παρακολούθησιν τῆς ἐργασίας καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἰσορροπίας μεταξὺ προσφορᾶς καὶ ζητήσεως ταύτης, εἰδικῶς δὲ τὴν ἀλληλοβοήθειαν καὶ ἀσφάλισιν τῶν ἐργαζομένων μελῶν τῶν ὀργανώσεων τούτων, οὐδεὶς λόγος συνηγορεῖ, τόσον ἀπὸ θεωρητικῆς ἀπόψεως, ὅσον καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἰσχύοντος δικαίου, ὑπὲρ τοῦ ἀποκλεισμοῦ τῆς συστάσεως τούτων διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας. Ἐξ ἄλλου, ἐπὶ τῇ συγκεκριμένῃ ταύτῃ περιπτώσεως δίδει ἱκανοποιητικὴν λύσιν καὶ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310|1941 Ν. Δ., κατὰ τὸ ὁποῖον, δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δύναται νὰ αὐξάνεται ἡ ἐργοδοτικὴ καὶ ἐργατικὴ εἰσφορὰ τῶν ἐπὶ τῇ βάσει *συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας* ἢ ἀποφάσεων διαιτησίας προβλεπομένων *εἰδικῶν λογαριασμῶν* ἢ κεφαλαίων. Ἡ διάταξις αὕτη, ἀνεξαρτήτως τῆς ἰσχύος της, ἀποτελεῖ *δείκτην* τῆς βουλήσεως τοῦ Ἕλληνος νομοθέτου ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦ περιεχομένου τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ ὑπὸ τὴν ἰδιότητα ταύτην δὲν δύναται νὰ ἀγνοηθῇ.

Νομίζομεν ὅθεν, ὅτι οὐχὶ ὀρθῶς ἡ ρηθεῖσα ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς, στηριζομένη ἄλλως τε ἀνεπαρκῶς ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Α. Ν. τῆς 21ης Νοεμβρίου, 1935 δέχεται ὅτι «...αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις καθορίζουν τοὺς ὅρους, τοὺς ὁποίους δέον νὰ περιλαμβάνωσιν αἱ συμβάσεις ἐργασίας, μεταξὺ δὲ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν περιλαμβάνεται καὶ ἡ σύστασις ἀλληλοβοηθητικῶν σωματείων ἢ ταμείων ἢ ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ, ἔστω καὶ ἂν οὗτος ἔχῃ, ὡς ὁ ἄνω εἰδικὸς λογαριασμός, ὡς σκοπὸν τὴν ἀποκατάστασιν ἰσορροπίας μεταξὺ προσφορᾶς καὶ ζητήσεως ἐργασίας».

II

Παρ' ὅλον ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς δὲν θίγει εὐθέως τὸ ζήτημα τῶν οὐσιαστικῶν προϋποθέσεων, βάσει τῶν ὁποίων αἱ ἐργατικαὶ καὶ ἐργοδοτικαὶ ἑνώσεις δύνανται νὰ συστήσουν εἰδικοὺς λογαριασμούς, ὧν ἡ ἔννοια ἐδόθη ἀνωτέρω, ὀλίγα τινὰ εἶναι καὶ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἀναγκαῖα πρὸς κατανόησιν τοῦ ὅλου προβλήματος.

Ὡς εἶναι γνωστόν, τὰ ἐργατικὰ συνδικάτα, κατ' ἐφαρμογὴν τῆς ἀρχῆς τῆς *εἰδικότητος*, ἀπαρτίζονται ἐκ μελῶν ἀσκούντων τὸ αὐτὸ ἢ συναφὲς ἐπάγγελμα καὶ τοῦτο ἵνα ὑπάρχῃ κοινότης εἰδικῶν συμφερόντων, εὐνοοῦσα τὴν συνδικαλιστικὴν δρᾶσιν, ἀπαγορεύεται δὲ κατ' ἀρχὴν ἡ δημιουργία *μικτῶν συνδικάτων*, συντεθειμένων ἐξ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν, ἐκ τοῦ φόβου μήπως ἡ οἰκονομικὴ καὶ κοινωνικὴ ὑπεροχὴ τῶν πρώτων ἐπὶ τῶν δευτέρων νοθεύσῃ τὴν ἔννοιαν τῆς συνδικαλιστικῆς ἀνεξαρτησίας. Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἀπὸ τοῦ νόμου 281|1914 καὶ ἡ ἀντίληψις τοῦ Ἕλληνος νομοθέτου (9). Ἐν τούτοις ἐν Γαλλίᾳ ὑπεστηρίχθη πολλάκις καὶ δὴ μετ' ἐπιμονῆς ὑπὸ τοῦ *Albert Thomas*, ὅτι δὲν πρέπει ν' ἀποκλεισθῇ κατ' ἀρχὴν ἡ εἰς τὸ αὐτὸ συνδικάτον συμμετοχὴ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατῶν (10). Προκειμένου ὅμως περὶ συστάσεως ἀλληλοβοηθητικοῦ σωματείου ἢ Ταμείου ἢ Ὀργανισμοῦ, ὁ Ἕλλην νομοθέτης ἐπιτρέπει τὴν ἐντὸς τούτου ἀπὸ κοινοῦ συνεργα-

---

6) *Θ. Βλαχοπούλου*, Καθορισμὸς ἐννοίας συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας, ΕΕΔ 9, 717.

7) *J. Rivero*, Impérialisme du droit social, *Droit social*, 1949, No 10, σελ. 370.

8) *Rouast-Durand*, Précis de législation industrielle, Paris, 1947, No 191. *Pic-krêher*, Le nouveau droit ouvrier français, Paris, 1943, No 282. *Capitant-Cuche*, Précis de législation industrielle, Paris, 1936, No 108.

9) *Δ. Πολυχρόνη*, Τὰ ἐργατικὰ σωματεῖα, Ἀθῆναι, 1930, 72.

10) *Pic*, Traité élémentaire de législation industrielle, Paris, 1930, No 363. *Boissard*, Le syndicat mixte, Paris, 1896, 41. *Pierre Waline*, Le droit du travail, II. Les relations entre employeurs et salariés, Paris, 1949, 50.

σιαν και συμμετοχήν έργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν (11).

Συνεπῶς, ἐφ' ὅσον ὁ εἰδικὸς λογαριασμὸς σκοπὸν ἔχει τὴν παρακολούθησιν καὶ ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐργατικῶν ζητημάτων τοῦ συγκεκριμένου ἐπαγγέλματος, ἤτοι ἐν τῇ οὐσίᾳ τὴν ἀλληλοβοήθειαν τῶν ἐργαζομένων, εἶναι ἐπιτρεπτὴ καὶ θεμιτὴ ἡ σύστασις τούτου ὑπὸ τῶν ἐργατικῶν καὶ ἐργοδοτικῶν ὀργανώσεων ἀπὸ κοινοῦ, ἐφ' ὅσον δέ, ὡς ἐλέχθη ἤδη, πρόκειται περὶ συλλογικῆς ἀντιμετωπίσεως τοῦ ζητήματος τούτου, ἐγκύρως ἐπ' αὐτοῦ αἱ ἐργατικαὶ καὶ ἐργοδοτικαὶ ὀργανώσεις συνάπτουν συλλογικὰς συμβάσεις.

III

Ἀπομένει νὰ ἐρευνηθῇ, ἐὰν ὁ οὕτω συσταθεὶς εἰδικὸς λογαριασμὸς δύναται νὰ παρίσταται ἐπὶ δικαστηρίου καὶ νὰ ἐνασκῇ ἰδίῳ ὀνόματι, διὰ τοῦ νομίμως διορισθέντος διαχειριστοῦ, τὰς εἰς τὴν περιουσίαν του ἀναγομένας ἀγωγὰς καὶ δὴ τὰς ἀναφερομένας εἰς τὴν εἴσπραξιν τῶν συμφωνημένων διὰ τῆς ἰδρυτικῆς ταύτης συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ διὰ μεταγενεστέρων τοιούτων εἰσφορᾶς.

Ἡ ἀπάντησις, μέχρις ὡρισμένου σημείου, ἤρτηται ἐκ τοῦ ἐὰν ὁ τοιοῦτος εἰδικὸς λογαριασμὸς ἀπέκτησε νομικὴν προσωπικότητα, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 61-107 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, δι' ὧν ἀντικατεστάθησαν τὰ ἄρθρ. 1 - 11, 24 - 28, 31, 34-38 τοῦ νόμου 281|1914, ὡς καὶ ἂν διὰ τὴν σύστασιν τούτου ἐτηρήθησαν αἱ οὐσιαστικαὶ διατάξεις τοῦ τελευταίου τούτου νόμου (ἰσχύουσαι καὶ μετὰ τὸν Ἀστικὸν Κώδικα, ὡς μὴ καταργηθεῖσαι).

Ἐφ' ὅσον ἐτηρήθησαν αἱ διατυπώσεις τῶν ἄρθρ. 61-107 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ τῶν ἄρθρ. 12-18 τοῦ νόμου 281|1914, ὁ οὕτω ἱδρυθεὶς εἰδικὸς λογαριασμὸς ἀποτελεῖ ἴδιον *νομικὸν πρόσωπον*, ἀνεξάρτητον τῶν νομικῶν προσώπων, ἅτινα προέβησαν εἰς τὴν ἵδρυσίν του, ἤτοι τῶν ἐν τῷ περὶ οὗ πρόκειται ἐπαγγέλματι ἐργατικῶν καὶ ἐργοδοτικῶν ὀργανώσεων. Πρόκειται ὅθεν περὶ συστάσεως *σωματείου*, ἤτοι ἑνώσεως προσώπων ἐπιδιωκούσης μὴ κερδοσκοπικὸν σκοπόν, κατὰ τὸν ὁρισμὸν τοῦ ἄρθρ. 78 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἡ δὲ νομικὴ προσωπικότης θεωρεῖται κτηθεῖσα διὰ τῆς ἐγγραφῆς εἰς τὸ ἐπὶ τούτῳ δημόσιον βιβλίον, τὸ ὁποῖον τηρεῖται παρὰ τῷ Πρωτοδικείῳ τῆς ἕδρας τοῦ σωματείου τούτου. Ἐφ' ὅσον δὲ διὰ τοῦ εἰδικοῦ λογαριασμοῦ σκοπεῖται ἡ παροχὴ βοηθείας καὶ ἀσφαλίσεως εἰς τὰ μέλη τῶν ἱδρυσάντων τοῦτον συνδικάτων, πρόκειται κατ' οὐσίαν περὶ συστάσεως *ἀλληλοβοηθητικοῦ σωματείου*, τῇ κοινῇ συμμετοχῇ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν τοῦ ἐπαγγέλματος, τοῦ ὁποίου ἡ διοίκησις εἶναι διάφορος τῶν ἀντιστοίχων διοικήσεων τῶν συστησάντων τοῦτο συνδικάτων, χωρὶς νὰ ἀποκλείεται ἐκ τοῦ νόμου, ὅπως τὰ αὐτὰ πρόσωπα διοικοῦν ἀμφοτέρας τὰς ἑνώσεις ταύτας. Τὸ τοιοῦτο νομικὸν πρόσωπον δύναται ἀναμφιβόλως νὰ παρίσταται ἐπὶ δικαστηρίου καὶ νὰ διεξάγῃ πᾶσαν δίκην του ἰδίῳ ὀνόματι.

Ἐὰν ἀντιθέτως δὲν ἐτηρήθησαν αἱ διατυπώσεις ἀποκτήσεως τῆς νομικῆς προσωπικότητος, αἱ τοιαῦται ἑνώσεις δὲν ἀποτελοῦν σωματεῖα. Δὲν εἶναι νομικὰ πρόσωπα. Ὁ οὕτω συσταθεὶς εἰδικὸς λογαριασμὸς δὲν ἀποτελεῖ ἀλληλοβοηθητικὸν σωματεῖον. Διότι ἡ ἔννοια τοῦ σωματείου συνδέεται πρὸς τὴν τοῦ νομικοῦ προσώπου. Ἡ νομικὴ προσωπικότης δὲν ὑπάρχει, ἐφ' ὅσον δὲν ἐτηρήθησαν αἱ διὰ τὴν ἀπόκτησίν της διατυπώσεις τοῦ νόμου. Οὔτε ὅμως πρόκειται περὶ ἀστικῆς ἑταιρίας, λόγῳ τοῦ μεταβλητοῦ τῶν προσώπων, τὰ ὁποῖα συνέστησαν τὸν εἰδικὸν λογαριασμόν. Συνεπῶς εὑρισκόμεθα ἐνώπιον ἁπλῶς *μὴ ἀναγνωρισμένης ἑνώσεως*. Ἐν τούτοις—καὶ ὑπὸ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦτον — ὁ εἰδικὸς λογαριασμὸς δὲν ἐνέχει τίποτε τὸ παράνομον καὶ δύναται νὰ ἐπιφέρῃ ἔννομον συνέπειαν. Ὧν ἡ σπουδαιοτέρα εἶναι ἡ ἱκανότης τούτου νὰ παρίσταται ἐπὶ δικαστηρίου καὶ νὰ διεξάγῃ πᾶσαν δίκην του ἰδίῳ ὀνόματι.

α) Διότι δὲν πρέπει νὰ παραβλέπεται, ὅτι ὁ τοιοῦτος εἰδικὸς λογαριασμὸς συνεστήθη διὰ *συμβάσεως*. Πᾶσα δὲ σύμβασις εἶναι ἔγκυρος, ἐφ' ὅσον δὲν ἀντιτίθεται εἰς τὸν νόμον ἢ τὰ χρηστὰ ἤθη. Ὅθεν, οὐδεὶς νόμος ἀπαγορεύει τὴν συμβατικὴν σύστασιν τοῦ εἰδικοῦ λογαριασμοῦ. Ἐξ ἄλλου δὲν δύναται οὗτος νὰ κατηγορηθῇ δι' ἔλλειψιν χρηστοηθείας. Πρέπει συνεπῶς, κατὰ πάντα τρόπον, νὰ ἐκτελεσθοῦν τὰ συμφωνηθέντα. Διότι ἡ σύμβασις ἀποτελεῖ νόμον διὰ τοὺς συμβαλλομένους καὶ δὲν δύναται νὰ μείνῃ ἀνεκτέλεστος. Τέλος οὐδεμία ἀντίρρησις δύναται νὰ προβληθῇ, ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι πρόκειται περὶ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἱδρυτικῆς τοῦ εἰδικοῦ λογαριασμοῦ. Διότι, ναὶ μέν, κατὰ γενικὸν κανόνα, ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας δημιουργεῖ *ἀντικειμενικὴν νομικὴν κατάστασιν*, διὰ τῆς θεσπίσεως διατάξεων ὑποχρεωτικῶν καὶ ἀφορωσῶν τὸ περιεχόμενον τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων ἐργασίας, διὰ τῶν ὁποίων δημιουργεῖται *ὑποκειμενικὴ νομικὴ κατάστασις*, πλὴν ὅμως δὲν πρέπει νὰ παραβλέπεται τὸ γεγονός, διαπιστούμενον ἐμφαντικώτερον ὑπὸ τῆς ἀναπτυχθείσης ἀνωτέρω ὡς πρὸς τὴν φύσιν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων δυαδικῆς θεωρίας, ὅτι, ἐν πάσῃ περιπτώσει, αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας δύνανται νὰ δημιουργήσουν καὶ *ἀμέσους* συμβατικὰς ὑποχρεώσεις ὑπὲρ ἢ εἰς βάρος τῶν συμβληθέντων ἐργατικῶν καὶ ἐργοδοτικῶν συνδικάτων καὶ τῶν μελῶν τούτων (12).

β) Διότι κατὰ τὸ ἄρθρον 107 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ὁσάκις πρόκειται περὶ ἑνώσεως προσώπων ἀποβλεπούσης εἰς σκοπὸν μὴ κερδοσκοπικὸν καὶ μὴ ἀποτελούσης εἰσέτι σωματεῖον, ἂν δὲν ὁρίζεται ἄλλο τι, ἰσχύουν αἱ περὶ ἑταιριῶν διατάξεις. Ἡ ἀποψις αὕτη δὲν εἶναι βεβαίως νέα. Ἐλέχθη ἤδη, ὅτι καὶ πρὸ ταύτης αἱ μὴ ἀνεγνωρισμέναι ἑνώσεις προσώπων δὲν ἐθεωροῦντο οὔτε ὡς σωματεῖα, οὔτε ὡς ἀστικαὶ ἑταιρίαι (13). Ἐν τούτοις οὐδέποτε ἠμφισβητήθη, ὅτι ἠδύναντο νὰ ἰσχύσουν ἐπ' αὐτῶν αἱ περὶ ἑταιριῶν διατάξεις, ἰδίᾳ ὡς πρὸς ὅ,τι ἀφορᾷ τὰς εἰσφορὰς τῶν μελῶν, τὴν διαχείρισιν τῆς ἑνώσεως, τὸν διορισμὸν ἢ τὴν ἀνάκλησιν τῶν διαχειριστῶν, τὴν παραίτησιν αὐτῶν καὶ γενικῶς τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τῶν συμβληθέντων. Ἡ ἑλληνικὴ νομολογία, εἰς ἃς περιπτώσεις ἔκρινε τοῦτο εὐχερές, ἠκολούθησε πιστῶς τὴν ὁδὸν ταύτην (14).

11) *Α. Πολυχρόνη*, op. cit., σελ. 168.

12. *Durand-Jaussaud*, Traité de droit du travail. Paris, 1947, τόμ. I', No 109.

13. *Α. Τούσης*, Νομικὰ πρόσωπα, Ἀθῆναι, 1946, 146.

14. *Ε. Θ.* 127|31, Δικαστικὴ Γ', I, 324.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟΣ ΚΩΔΙΞ

Ἐφαρμογὴ Ἀστικοῦ Κώδικος διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας

Διατήρησις ἐν ἰσχύϊ διατάξεων ἐργατικῆς νομοθεσίας κατ' ἄρθρ. 38 Εἰσαγωγικοῦ Νόμου Ἀστικοῦ Κώδικος. – Ἐφαρμογὴ ὅμως καὶ διατάξεων Ἀστικοῦ Κώδικος, ἀποτελούντος συμπληρωματικὸν δίκαιον, ἐφ' ὅσον αἱ σχέσεις ἐξηρτημένης ἐργασίας δὲν διέπονται ὑπὸ ἐργατικῆς νομοθεσίας. – Ἀπόλυσις ἐργατῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου. – Ἀνεφάρμοστον Β. Δ. 16/18 Ἰουλίου 1920. – Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 669 Α. Κ. – Ἀποζημίωσις ἡμερῶν ὀφειλομένης ἀδείας μὴ χορηγηθείσης ἕνεκα ἀπολύσεως.

Ἐπὶ ἀγωγῆς ἐργάτου, ὑπηρετοῦντος εἰς Δῆμον, ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὁ ὁποῖος, ἀπολυθεὶς ἀτάκτως, ἐζήτησε νὰ τῷ ἐπιδικασθῇ ὁ μισθὸς τῶν 15 ἡμερῶν τοῦ ἄρθρου 669 Α. Κ., ἀφοῦ ἡ σύμβασις αὐτοῦ δὲν κατηγγέλθη πρὸ 15 ἡμερῶν, ἡ πρωτόδικος ὑπ' ἀριθ. 2719/1949 ἀπόφασις (Πρωτοδίκης Δ. *Μητρόπουλος*, ΕΕΔ 8, 802) εἶχεν ἀπορρίψῃ τὴν ἀγωγὴν ταύτην, μὲ τὴν σκέψιν ὅτι «διὰ τὴν γενομένην καταγγελίαν συμβάσεως ἰσχύει τὸ πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος νομοθετικὸν σύστημα τὸ προβλέπων τιμὴν καὶ τὰς συνεπείας της (ἄρθρ. 38 εἰσαγωγικοῦ νόμου Ἀστικοῦ Κώδικος), βάσει τοῦ ὁποίου δὲν ἐπιστηρίζεται ἡ ἀξίωσις τοῦ ἐνάγοντος».

Ἐδέχθη δηλαδὴ ἡ πρωτόδικος ὅτι, προκειμένου περὶ ἐργάτου Δήμου, διὰ τὸν ὁποῖον δὲν ἰσχύει τὸ ἀπὸ 16/18 Ἰουλίου 1928 Β. Δ. «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 κλπ.», εἰς τὸ ὁποῖον, κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 12 Ν. 2112 ἐξουσιοδότησιν, δὲν δύνανται νὰ ὑπάγωνται οἱ ἐργάται νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου (Α.Π. 490/1936, Θέμ. ΜΙΙ, 409, Α. Π. 512 καὶ 513/1936, Θέμ. ΜΙΙ' 139), οὔτε καὶ ὅλαι αἱ ἐπιχειρήσεις (Α. Π. 85/1949, εἰσηγητὴς *Κ. Κανκᾶς*, ΕΕΔ 8, 273), δὲν θὰ ἐφαρμοσθῇ οὔτε τὸ ἄρθρ. 669 Α. Κ. διότι κατὰ τὸ ἄρθρ. 38 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος Νόμου 2783/1941 διετηρήθησαν οἱ νόμοι περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἰς δσην

Ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ *εἰσηγητικῇ ἐκθέσει* τοῦ νόμου 281/1914 ὁρίζεται σαφῶς, ὅτι τὰ μὴ ἀνεγνωρισμένα σωματεῖα διέπονται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ *κοινοῦ δικαίου*, συνιστῶνται καὶ δρῶσιν ἐλευθέρως, ἐφ' ὅσον δὲν προσβάλλουσι διατάξεις τοῦ νόμου, ἀλλὰ δὲν ἀπολαύουν νομικῆς προσωπικότητος. Καὶ ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ἡ ἐν λόγῳ ἔκθεσις παραπέμπει εἰς τὰς ἀναλόγου περιεχομένου διατάξεις τοῦ γαλλικοῦ νόμου τῆς 1ης Ἰουλίου 1901, κατὰ τὴν ὀρθὴν ἑρμηνείαν τοῦ ὁποίου ἡ μὴ ἀνεγνωρισμένη ἕνωσις προσώπων στερεῖται νομικῆς προσωπικότητος, τὸ δ' ἐπιχείρημα ὅτι καὶ ἡ τοιαύτη ἕνωσις ὑπόκειται εἰς διάλυσιν διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως, ὡς συμβαίνει καὶ ἐπὶ νομικῶν προσώπων, δὲν ἔχει ἀξίαν, διότι ὁ νομοθέτης ἀνέχεται τὴν ἐκ τῶν πραγμάτων ὑπάρχουσαν μὴ ἀνεγνωρισμένην ἕνωσιν, ἵνα παράσχῃ εἰς ταύτην τὴν εὐχέρειαν νὰ ἀποκτήσῃ μελλοντικῶς τὴν νομικὴν προσωπικότητα, ἧς στερεῖται (15). Ἑπομένως ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 107 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἀπηχεῖ ἰσχῦον δίκαιον μεγάλης πρακτικῆς ἀξίας, πρὸς ἑρμηνείαν δὲ ταύτης δέον νὰ λαμβάνωνται ἰδιαιτέρως ὑπ' ὄψιν τὰ διδάγματα τῆς γαλλικῆς θεωρίας καὶ νομολογίας, δι' οὓς λόγους ἀνεπτύξαμεν ἤδη, ὡς καὶ ἡ ἑλβετικὴ διδασκολία ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 62 τοῦ ἑλβετικοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἐξ οὗ ἐλήφθη τὸ ἡμέτερον ἄρθρ. 107.

Ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς ἀκολουθεῖ, ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ, λίαν ἐσφαλμένην πορείαν. Βάσει τῆς σκέψεως ὅτι ὁ διὰ συλλογικῆς συμβάσεως συσταθεὶς εἰδικὸς λογαριασμὸς δὲν ἀποτελεῖ νομικὸν πρόσωπον (σωματεῖον), ἐφ' ὅσον δὲν ἐτηρήθησαν αἱ διατυπώσεις τοῦ νόμου, οὔτε καὶ ἀστικὴν ἑταιρίαν, λόγῳ τοῦ μεταβλητοῦ τῶν προσώπων, ἀπορρίπτει τὴν ἐφ' ἧς ἐκρίνεν ἀγωγήν, ἀσκηθεῖσαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἐν Πειραιεῖ εὑρεύοντος εἰδικοῦ λογαριασμοῦ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ναυπηγοξυλουργῶν Πειραιῶς, νομίμως ἐκπροσωπουμένου ὑπὸ τοῦ προέδρου τῆς διοικητικῆς αὐτοῦ ἐπιτροπῆς καὶ διώκουσαν τὴν ἐκ μέρους τῶν ὑπογραφάντων τὰς ἀπὸ 13-10-41 καὶ 4-12-47 συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας ἐργοδοτῶν καταβολὴν τῶν συμπεφωνημένων εἰσφορῶν, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ὁ εἰδικὸς οὗτος λογαριασμός, ὡς μὴ ὢν νομικὸν πρόσωπον, δὲν δύναται νὰ παρίσταται ἐπὶ δικαστηρίου καὶ νὰ διεξάγῃ τὴν δίκην ἰδίῳ ὀνόματι, χωρὶς ὅμως ἡ ἐλεγχομένη ἀπόφασις νὰ ποιῆται καθ' ὁλοκληρίαν μνείαν οὔτε τοῦ ἄρθρ. 107 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, τοῦ ὁποίου ἡ διάταξις ἀπηχεῖ προγενέστερον δίκαιον, οὔτε καὶ τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ πρὸς εἰσφορὰν ὑποχρεώσεως τῶν δεσμευθέντων ἐργοδοτῶν, οὐσα συμβατικῆς φύσεως καὶ μὴ ἀντικειμένη εἰς τὸν νόμον ἢ τὰ χρηστὰ ἤθη, δὲν δύναται ὁπωσδήποτε νὰ παραμεινῇ ἀνεκτέλεστος.

ΘΕΟΔ. Γ. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ, Δικηγόρος

15. *Pic*, op. cit. No 359. *Planiol-Ripert-Boulanger*, Traité élémentaire de droit civil. Paris, 1946, Γ', No 718.

16. *Ι. Καποδίστρια*, Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας καὶ τὸ δίκαιον τῶν σωματείων, Ἀθῆναι, 1949, No 28. *Ν. Rossel*, Code civil et code des obligations, 1937, ἄρθρ. 62. *Κ. Κανκᾶς*, Ἀστικὸς Κῶδιξ, τόμ. Α', σελ. 41.

ἔκτασιν ἐφαρμογῆς ἢ μὴ ἐφαρμογῆς ἔχουν (πρβλ. καὶ σύμφωνον 3315|1949, Πρωτοδίκης *Κ. Τρουπάκης*, ΕΕΔ 8, 847).

Διάφορος εἶναι ἡ γνώμη τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἐκδοθείσης ἐπὶ ἐφέσεως κατὰ τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως τοῦ α' βαθμοῦ (πρβλ. καὶ σύμφωνον Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1484|1949, εἰσηγητὴς *Γ. Κουτσάκουλος*, ΕΕΔ 8, 498), καθ' ἣν ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρ. 669 Α. Κ. ἐπὶ ἐργάτου Δήμου, ἐφ' ὅσον ἡ σχέσις συνήφθη μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Α. Κ., Πρωτοδικείου Ἀγρινίου 281|1949, εἰσηγητὴς *Γ. Γεραρῆς*, ΕΕΔ 9, 11, καθ' ἣν ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 669 Α. Κ εἰς ὅσας περιττώσεις δὲν προβλέπουν περὶ αὐτῶν οἱ ἐργατικοὶ νόμοι περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, καθ' ὅσον ἡ σχέσις τῶν διατάξεων τοῦ Κώδικος πρὸς τὴν εἰδικὴν κοινωνικὴν νομοθεσίαν τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι σχέσις γενικῶν πρὸς εἰδικὰς διατάξεις καὶ κατ' ἀκολουθίαν ὑπερισχύουσι τῶν πρώτων, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι αἱ γενικαὶ διατάξεις τοῦ Κώδικος ἔχουν ἐπικουρικὴν ἰσχὺν ἐναντι τῶν διατάξεων τῆς κοινωνικῆς νομοθεσίας, ἐφαρμοζομένου τοῦ Κώδικος εἰς ὅσας περιπτώσεις δὲν ὑπάρχει προστασία ἐκ τῶν εἰδικῶν νόμων τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, πρβλ. καὶ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4948|1949 (Πρωτοδίκης *Η. Τριανταφύλλου*, ΕΕΔ 9, 108) καθ' ἣν εἶναι ἐφαρμοστέον ἐπικουρικῶς τὸ ἄρθρ. 669 Α.Κ. ἐφ' ὅσον οἱ μισθωτοὶ δὲν ἀπολαύουσι τῆς ὑπὸ τοῦ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 προστασίας, πρβλ. καὶ Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 250|1950. (Πρωτοδίκης *Σ. Σταματιάδης*, ΕΕΔ 9, 550) δεχομένην καὶ ταύτην καὶ ἀρχὴν τῶν συμπληρωματικῶν χαρακτῆρα τοῦ Α.Κ πρβλ. καὶ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2006|1950, Πρωτοδίκης *Χ. Κοντογεώργος*, ΕΕΔ 9,633, δεχομένην ὅτι ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρον 669 Α. Κ. διὰ τὸν μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Α.Κ. προσλαμβανόμενον μισθωτόν, εἰς ὅσας περιπτώσεις δὲν ρυθμίζεται, λόγῳ τοῦ εἴδους καὶ τῆς φύσεως τῆς παρεχομένης ἐργασίας, ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ὑπὸ τοῦ β. δ 16|18 Ἰουλίου 1920, πρβλ. καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 802, 8, 846, 9, 790, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαὶ εἰς συγγραφεῖς).

Προκαλεῖ ὅμως ἰδιαιτέρως τὴν προσοχὴν ἡ σκέψις τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως ὅτι «...εἶναι ἀναγκαίως ἐφαρμοστέον τὸ ἄρθρον 669 Α. Κ. κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ὁποίου, *καὶ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν τῆς συμπληρώσεως παρὰ τῷ μισθωτῷ δεκαμήνου τοιούτου ὑπηρεσίας*...».

Ἂν ἡ ἀπόφασις ἐννοῇ, ὅτι τὸ ἄρθρον 669 Α. Κ. ἐφαρμόζεται ἐπὶ μισθωτῶν, οἱ ὁποῖοι συμπληροῦν δέκαμηνον ὑπηρεσίαν, πρόκειται, νομίζομεν, περὶ λάθους.

Τὸ ἄρθρ. 669 Α. Κ., τὸ ὁποῖον, ἂν δὲν ὑπῆρχεν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 38 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου 2783|1941 περὶ διατηρήσεως ἐν ἰσχύϊ τῶν εἰδικῶν ἐργατικῶν νόμων, θὰ ἐφηρμόζετο ἐπὶ συμβάσεων τόσον ἀορίστου, ὅσον καὶ ὡρισμένου χρόνου, ὡς ἐπ' αὐτῶν θὰ ἐφηρμόζετο τὸ ἄρθρ. 672 Α. Κ., δέν ἔχει συνάρτησιν πρὸς τὴν συμπλήρωσιν ὡρισμένου χρόνου ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ (πρβλ. καὶ *Κ. Καυκᾶς*, Ἔνοχ. Δίκαιον, ὑπ' ἄρθρον 669, σελ. 353).

Ἡ 15θήμερος προθεσμία καταγγελίας τίθεται ἀδιαφόρως χρόνου, καθ' ὃν διήρκεσεν ἡ σύμβασις, τοῦτο δὲ προκύπτει, διότι δὲν ὁρίζεται τι σχετικῶς περὶ αὐτοῦ καὶ ἐκ τοῦ σκοποῦ, ἄλλως τε, τῆς καταγγελίας ὡς διαπλαστικοῦ τῆς ἐνοχῆς δικαιώματος.

Ἂν ἐκ τῆς ἀποφάσεως ἐννοῆται, ὅτι, ἀφοῦ ὁ Νόμος 2112|1920 ἔχει ὡς προϋπόθεσιν τηρήσεως προθεσμίας καταγγελίας τὴν συμπλήρωσιν διμήνου ὑπηρεσίας, πρέπει νὰ ἐννοηθῇ καὶ ἄρθρ. 669 Α. Κ. οὕτως ἐφαρμοζόμενον, κατ' ἀρχήν, ὡς συμπληρωματικὸν τοῦ Ν. 2112 δίκαιον, πάλιν, νομίζομεν, ὅτι πρόκειται περὶ λάθους, ἀφοῦ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 38 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου 2783|1941 διατήρησις ἐν ἰσχύϊ τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 2112 ἔχει τὴν ἔννοιαν νὰ διατηρηθοῦν αὗται διὰ τὰς ὑπ' αὐτῶν ρυθμιζομένας περιπτώσεις καὶ ἐφ' ὅσον συμβάσεις ἐργασίας ἀπομένουν ἐκτὸς τοῦ χώρου ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. 2112|1920, νὰ ἐφαρμόζεται τὸ ἰσχὺον δι' αὐτὰς καὶ ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις αὐτοῦ βεβαίως ἄρθρ. 669 Α. Κ., τὸ ὁποῖον ὡς ἐσημειώθη, δὲν ἐξαρτᾶ τὴν ἐφαρμογήν του ἐκ τοῦ χρόνου διαρκείας τῆς συμβάσεως.

Προαιτέρω τὸ ἀσυνδύαστον τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 669 Α. Κ. πρὸς τὸν Ν. 2112 καταφαίνεται καὶ ἐκ τῶν διαφόρων συνεπειῶν διὰ τὴν παράβασιν ἑκατέρου.

Ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 669 Α.Κ. παράλειψις τῆς ταχτικῆς πρὸ 15 ἡμερῶν καταγγελίας ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν μὴ λύσιν τῆς συμβάσεως πρὸ αὐτῆς, τὴν ἐκ τούτου ὑπερημερίαν τοῦ ἐργοδότου καὶ τὴν ὑποχρέωσιν πληρωμῆς τοῦ μισθοῦ 15 ἡμερῶν (*Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, Εἰσηγητικὴ ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ Προσχεδίου Συμβάσεως Ἐργασίας, 1913, ΕΕΔ 1, 906, *Ὁ αὐτός*, Αἰτιολογ. ἔκθεσις Προσχεδίου Συμβάσεως Ἐργασίας Α Κ, ΕΕΔ 9, 471 ἑπ., *Κ. Καυκᾶς*, Ἔνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 669, σελ. 350, *Π. Ζέπος*, Ἔνοχ. Β' Μέρος, Ἐδ. Τεῦχος 3ον, σελ. 377) (βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 886), ἐνῷ ἡ κατὰ τὸν Ν 2112|1920 παράλειψις τῆς προθεσμίας ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν ἀποζημίωσιν μόνον (Α. Π. 76| 1941, ΕΕΔ 1, 14) (ἐπιφυλάσσεται ἡ περίπτωσις καταγγελίας συμβάσεως κατὰ τὸ ἄρθρον 9 Ν. 118|1945).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1708|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ἰ. Μπιζίμης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Π. Πεφάνης**

Τὸ περὶ μισθώσεως κεφάλαιον τοῦ Α.Κ. κατὰ τὴν εἰσηγητικὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν (σ. 224 § 80), ἀποτελεῖ τὴν θεμελιώδη βάσιν τῆς ὑπάρξεως καὶ ἐναλλαγῆς τῶν καθ' ἕκαστον νόμων τῆς καλουμένης ἐργατικῆς νομοθεσίας, οἵτινες διέπουν ἰδιαιτέρας κατηγορίας ἐργαζομένων προσώπων (ἐκμισθωτῶν). Συνῳδὰ δὲ τοῖς ὁρισμοῖς τοῦ ἄρθρου 38 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Α.Κ. πάντες οἱ εἰδικοὶ ἐργατικοὶ νόμοι, οἱ ἀφορῶντες τὴν σύμβασιν ἐργασίας καὶ διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. Δ|τος τῆς 7|10 Μαΐου 1946, δι' οὗ ἀποκατέστη ὁ Α.Κ. τοῦ 1940 καὶ ὁ Εἰσαγωγικὸς αὐτοῦ Νόμος, ὡρίσθη, ὅτι καταργοῦνται πᾶσαι ἀνεξαιρέτως αἱ διατάξεις νόμων, ὑφ' ὧν διέπονται θέματα, ἀναγόμενα εἰς τὸ περιεχόμενον τῶν ὡς εἴρηται ἀποκαταστάντων Α.Κ. καὶ τοῦ Εἰσαγωγικοῦ του Νόμου. Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν εἰρημένων διατάξεων καὶ τῆς ἀνωτέρω αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως δῆλον γίνεται, ὅτι τοῦτο μὲν διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ οἱ ἐργατικοὶ νόμοι, καίτοι πραγματεύονται θέματα, διεπόμενα ὑπὸ τοῦ Α.Κ., μάλιστα δὲ μετ' ἐπηυξημένης οὐσια-

στικῆς δυνάμεως σχετικῶς πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Α.Κ., δι' ἣν περίπτωσιν αὗται ἀντίκεινται πρὸς ἐκείνους. Ἐξ ἄλλου ὁ Α.Κ., ἰδία δὲ αἱ περὶ μισθώσεως ἐργασίας διατάξεις αὐτοῦ, ἀποτελοῦσι συμπληρωματικὸν δίκαιον, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ἐφαρμογῆς των καὶ ἐπὶ σχέσεων ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἐφ' ὅσον καὶ ἐν ᾧ μέτρῳ αὗται δὲν διέπονται ὑπὸ τῶν ὁρισμῶν τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας. Ἐὰν δὲ πρὸς τοῖς ἄλλοις σχέσις τις ἐξηρτημένης ἐργασίας ἢ ὡρισμένα ταύτης στοιχεῖα ρυθμίζωνται ὑπὸ διατάξεων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, συνάμα δὲ ὁ Α.Κ. περιέχει διάφορον ρύθμισιν τῆς αὐτῆς ὕλης, αἱ διατάξεις τοῦ Α.Κ δὲν θεωροῦνται κατηργημέναι, ἀλλ' ἐν ἀναστολῇ, τοῦθ' ὅπερ καὶ ἐκ τῆς ἀνωτέρω αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως συνάγεται (σ. 224), καθ' ἣν αἱ περὶ μισθώσεως ἐργασίας ὁρισμοὶ τοῦ Α.Κ. ἀποτελοῦν τὴν θεμελιώδη βάσιν τῆς ὑπάρξεως καὶ ἐναλλαγῆς ἑκάστοτε τῶν ἐργατικῶν νόμων, ἐντεῦθεν δὲ ἀκολουθεῖ ἡ ἀρχή, βάσει τῆς ὁποίας ἡ δι' οἱονδήποτε λόγον κατάργησις καὶ παῦσις τῆς ἰσχύος διατάξεώς τινος τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας ἔχει ὡς ἄμεσον ἐπακόλουθον τὴν ρυθμιστικὴν δρᾶσιν τοῦ παραμένοντος ἐν ἀναστολῇ ὁρισμοῦ τοῦ Α.Κ. Ἐκ τῆς φύσεως ὅθεν τῶν διατάξεων τοῦ Α.Κ., ἰδία δὲ τῶν περὶ μισθώσεως ἐργασίας τοιούτων, ἀποτελουσῶν συμπληρωτικὸν δίκαιον τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, πηγάζουσιν ὡρισμένοι, θεμελιώδεις ἑρμηνευτικοὶ κανόνες, μεθ' οὓς, ἐν περιπτώσει ἐξαντλητικῆς καὶ συστηματικῆς ρυθμίσεως ὡρισμένης ὕλης παρ' ἐργατικῶν νόμων οἱ περὶ μισθώσεως ἐργασίας κεφαλαίου ὁρισμοὶ τοῦ Α. Κ. ἔχουν συμπληρωτικὴν ἰσχὺν μόνον ἐὰν καὶ ἐν ᾧ μέτρῳ εἶναι ἐφικτὴ ἡ συναρμολόγησις των μετὰ τῶν συναφῶν τοιούτων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ἄνευ, ὡς εἰκός, ἀναστροφῆς τῶν λογικῶν βάσεων τοῦ ὑπὸ τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας δημιουργηθέντος συστήματος. Ἐν ᾗ δὲ περιπτώσει ἡ ἐργατικὴ νομοθεσία δὲν ἐξαντλεῖ ὁλοσχερῶς τὸ παρ' αὐτῆς ρυθμιζόμενον θέμα, ἀλλ' ἐμφανίζει κενά, εἴτε ὡς πρὸς τὰ ὑποκείμενα τῆς σχέσεως, εἴτε ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς, αὐτομάτως ἀνακύπτει ἡ ρυθμιστικὴ δρᾶσις τοῦ Α.Κ. ὡς συμπληρωτικοῦ δικαίου. Κατὰ ταῦτα, προκειμένου περὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν ἢ ὑπηρετῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, οἵοι προφανῶς καὶ οἱ Δῆμοι, ἅτινα δὲν ὑπάγονται εἰς τὸν νόμον 2112, ὡς ἐπεξετάθη διὰ τοῦ Β. Δ]τος τῆς 16]18 Ἰουλίου 1920 καὶ ὅταν ἡ σχέσις, δι' ἧς συνδέονται τὰ μέρη, ἀνήκει εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἐντεῦθεν δὲ οἱ νόμοι οὗτοι δὲν ἔχουν ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἐφαρμογήν, εἶναι ἀναγκαῖως ἐφαρμοστέον τὸ ἄρθρον 669 τοῦ Α.Κ., κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ὁποίου καὶ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν τῆς συμπληρώσεως παρὰ τῶν εἰρημένων μισθωτῶν διμήνου τοὐλάχιστον ὑπηρεσίας ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας δέον νὰ γίνῃ πρὸ 15 ἡμερῶν, παρεχομένης ἐν περιπτώσει ἀτάκτου ἢ ἀπροειδοποιήτου τοιαύτης ἀναλόγου ἀποζημιώσεως. Ἡ ἄποψις αὕτη εἶναι, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ἡ μᾶλλον ἐναρμονιζομένη πρὸς τὴν καθόλου οἰκονομίαν τῶν διατάξεων τῶν ἀνωτέρω ἐργατικῶν νόμων καὶ τῶν συμπληρωτικῶν περὶ μισθώσεως ἐργασίας διατάξεων τοῦ Α.Κ. καὶ δὴ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 669 αὐτοῦ, ἥτις ἐντεῦθεν παραμένει δρῶσα καὶ ἐνεργὸς εἰς ὅσας περιπτώσεις καὶ ἐν ᾧ μέτρῳ ὑπὸ τὰς προεκτεθείσας προϋποθέσεις δὲν ἔχουν ἐφαρμογήν οἱ προδιαληφθέντες περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως εἰδικοὶ νόμοι, ταῦτα δ' ἐν ταὐτῷ προσήκει νὰ ἰσχύσουν καὶ διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Α.Ν. 539]1945 περὶ ἀδειῶν. Ἀντίθετος ἔκδοχὴ θὰ ἦγεν εἰκότως εἰς τὸ ἄτοπον ἐπακόλουθον νὰ παραμένῃ ἐστερημένη παντάπασιν ἐννόμου προστασίας ὡρισμένη κατηγορία μισθωτῶν, ἐφ' ὧν δὲν ἐκτείνεται, ὡς προεἰρηται, ἡ προστατευτικὴ ἰσχὺς τοῦ Β. Δ]τος τῆς 16]18 Ἰουλίου 1920, τοῦθ' ὅπερ δὲν φαίνεται ὁπωσδήποτε νὰ εἶναι σύμφωνον πρὸς τὸν ἀληθῆ λογισμὸν τοῦ νομοθέτου καὶ τὸν ὄντως ὑπ' αὐτοῦ ἐπιδιωχθέντα ἀντικειμενικὸν σκοπόν (Α.Π. 490]1936, 512]1936 ΜΗ' 409, 423, 85]1949 ΕΕΔ. 8, 273, *Καυκᾶ*, Ἔνοχ. Εἰδ. Μέρος, Τόμ. Α', 351. *Β. Βασιλ.* ΕΕΔ 8 355, *Ζέπου* Ἔνοχ. Εἰδ. Μέρος, Τεῦχος 3ον σ. 336 καὶ 372).

Ἐκ τῶν ὑπ' ὄψιν τοῦ πρωτοβαθμίου Δικαστοῦ τεθέντων ἀποδεικτικῶν στοιχείων, δεόντως ἐν τοῖς καθ' ἕκαστον καὶ ἐν τῷ συνόλῳ των ἐκτιμωμένων ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ὡς ἐφετείου ἐν προκειμένῳ δικάζοντος, ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἅπαντα τὰ ἑκατέρωθεν ἐπικαλούμενα καὶ προσαγόμενα δικόγραφα καὶ ἔγγραφα, προεκυψαν ταῦτα: Ὁ ἐκκαλῶν εἶχε προσληφθῇ ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου Δήμου, ὡς ἡμερομίσθιος ἐργάτης, διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1948 ἐπὶ χρόνον ἀόριστον, ἀντὶ ἡμερομισθίου δραχ. 11.000 καὶ ὡς τοιοῦτος παρέσχε τὰς ὑπηρεσίας του ὑπὲρ τὸ δίμηνον, ἤτοι μέχρι τῆς 9ης Ἀπριλίου 1949, ὅτε καὶ ἀπελύθη ἀπροειδοποιήτως ἄνευ πταίσματός του. Ὅθεν, κατόπιν, τῶν ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει ἐκτεθέντων, δικαιοῦται ἀφ' ἑνὸς μὲν τῆς δεκαπενθημέρου ἀποζημιώσεως τοῦ ἄρθρου 669 Α.Κ. ἐκ δραχμῶν 165.000 (15Χ11.000), ἀφ' ἑτέρου δὲ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 5 § 4 τοῦ Α.Ν. 539]1945 ἀποζημιώσεως ἐκ τριῶν ἡμερομισθίων, ἤτοι ἐκ δραχ. 33.000 (3Χ11.000) διὰ μὴ χορηγηθεῖσαν αὐτῷ χάριν ἀναψυχῆς ἄδειαν. Δέον ἑπομένως, ἵνα δεκτὴ γένηται ὡς ὑποστατὴ καὶ βάσιμος ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ του δι' ἀμφότερα τὰ εἰρημένα κονδύλια ἐκ δραχμῶν 198.000, κατὰ μεταρρύθμισιν τῆς ἡμαρτημένως ἀντιθέτως ἀποφηναμένης προσβαλλομένης ἀποφάσεως, κατὰ τὰ βάσιμα σχετικὰ παράπονα τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὡς διὰ τῶν προτάσεών του συμπληροῦνται καὶ ἀναπτύσσονται, δεκτῆς ἐντεῦθεν καὶ κατ' οὐσίαν καθισταμένης τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως ὡς βασίμου, συμψηφιζομένης ὅμως κατὰ μέρος τῆς ἑκατέρωθεν δικ. δαπάνης ἀμφοτέρων τῶν βαθμῶν, ἅτε ἑκατέρου τῶν διαδίκων ἔχοντος εὔλογον ἀμφιβολίαν περὶ τῆς ἐκτάσεως τῶν δικαίων, ὡς ἐκ τῆς δυσχερείας τοῦ ἐνυπάρχοντος νομικοῦ ζητήματος.

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΚΤΕΛΕΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΑΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΟΥ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ

Είδος διαφορών πρὸς ἐκδίκασιν κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ?ΟΔ'

Ὑπαγωγὴ εἰς διαδικασίαν Ν. Γ?ΟΔ' διαφορῶν ἐκ σχέσεων μόνον τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.—Ἀπαράδεκτον κατ' αὐτὴν ἀξιώσεων ἐκ σχέσεων τοῦ δημοσίου δικαίου.—Πρόσληψις ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν προσωπικοῦ διὰ τὴν περαίωσιν καὶ ἐκτέλεσιν ὡρισμένων ἐργασιῶν διὰ παράδοσιν ἐφοδίων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ πρὸς Ἀγροτικὴν Τράπεζαν Ἑλλάδος.—Χαρακτηρισμὸς συμβάσεως ὡς ἀορίστου διαρκείας.—Ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 976|1947 Πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δι' ἀποζημίωσιν λόγῳ ἀπολύσεως.—Κατάργησις ἀποζημιώσεως μισθωτῶν Δημοσίου διὰ μὴ χορηγηθεῖσαν ἄδειαν.

Ἐπαναλαμβάνεται καὶ διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ἡ παγίως ἐν τῇ νομολογίᾳ τῶν δικαστηρίων κρατοῦσα ἄποψις ὅτι εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ?ΟΔ' ἐκδικάζονται μόνον διαφοραὶ ἐκ σχέσεως ἐργασίας, τοιαύτης δηλαδὴ τοῦ ἰδιωτικοῦ καὶ οὐχὶ τοῦ δημοσίου δικαίου (βλέπε παραπομπὰς ἐν ΕΕΔ 9, 764).

Ἡ περίπτωσις τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως ἀφορᾷ εἰς ἐργάτην, ὁ ὁποῖος προσελήφθη ὑπὸ τοῦ Δημοσίου (Ὑπουργοῦ Ἐφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν) διὰ τὴν παροχὴν ἐργασιῶν, αἱ ὁποῖαι, ὡς δέχεται αὕτη, συνιστοῦν σύμβασιν ἐργασίας, διεπομένην ὑπὸ τῶν κανόνων τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου (πρβλ. περὶ τῆς τοιαύτης σχέσεως σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 855, ἔνθα καὶ παραπομπαί).

Ὡς φαίνεται ἐκ τῆς ἀποφάσεως, ἡ πρόσληψις τοῦ ἐνάγοντος ἐγένετο διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὡρισμένων ἐργασιῶν, τῶν ὁποίων τὸ πέρας δὲν ἦτο ἐκ τῶν προτέρων γνωστόν, ἐντεῦθεν δὲ ἡ ἀπόφασις χαρακτηρίζει τὴν σύμβασιν ὡς τοιαύτην ἀορίστου χρόνου καὶ οὐχὶ ὡρισμένου, ἵνα ἐπιδικάσῃ τὴν ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 976|1947 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθείσης διὰ τοῦ Α.Ν. 913|1949 (ΕΕΔ 8, 434), ἀποζημίωσιν διὰ τὴν ἀπόλυσιν.

Ἔχει γίνει δεκτόν, ὅτι σύμβασις ὡρισμένου χρόνου ὑπάρχει, ὅταν καθορίζεται ἡ χρονικὴ διάρκεια αὐτῆς ἢ συνάγεται ἐκ τοῦ εἴδους καὶ τοῦ σκοποῦ αὐτῆς καὶ τοῦ ἐκτελεστέου ὡρισμένου ἔργου (ἄρθρ. 669 Α.Κ., Α.Π. 400|1947, εἰσηγητὴς *Η. Παπαηλίου*, ΕΕΔ 7, 68, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί, *Καλλιγᾶ*, Ἐνοχ. § 324, *Κ. Κουκά*, Ἐνοχ. σελ. 294 ἑπ., *Π. Ζέπου*, Ἐνοχ. Εἰδικόν, τεῦχος 5, σελ. 325, *Ι. Καποδίστρια*, Ἑρμην. Ἐργ. Δικ. § 72, Ὁ αὐτός, ἐν ΕΕΝ α' 302).

Σύμβασις ὅμως ἀορίστου χρόνου λογίζεται ἐκείνη, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἀκριβὴς ἢ κατὰ προσέγγισιν χρόνος ἀποπερατώσεως τῆς ἐργασίας εἶναι καταδήλως ἐκ τῶν προτέρων ἀπροσδιόριστος (πρβλ. Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν, κατ' ἔφεσιν, 328|1937, ἀδημοσίευτον, ἔνθα ἐπρόκειτο περὶ προσλήψεως ὑπαλλήλων ὑπὸ τῆς Ἐθν. Τραπέζης Ἑλλάδος διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς ὑπηρεσίας ἀνταλλαξίμων (ἐν τούτοις ἡ Σ.Ε. 61|1940 ἐθεώρησε τὴν τοιαύτην σύμβασιν ὡς ὡρισμένου χρόνου), πρβλ. καὶ Πρωτοδικείου Μεσολογγίου 57|1948, εἰσηγητὴς *Ν. Πιτσινός*, ΕΕΔ 7, 396, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 8364|1943, Πρόεδρος *Α. Τούσης*, ΕΕΔ 2, 588 καὶ αὐτόθι παραπομπάς).

Περαιτέρω τὸ Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀποφάσεώς του ἀπομακρύνεται τῆς δεκτῆς ὑπὸ προηγουμένης ἀποφάσεώς του (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9517|1949, εἰσηγητὴς *Α. Καλλέργης*, ΕΕΔ 9, 122), γενομένης ἀπόψεως ὅτι διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 976|1947 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθείσης διὰ τοῦ Α.Ν. 913|1949 (ΕΕΔ 8, 434) δὲν ἐσκοπήθη ὁ ἀποκλεισμὸς τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ Α.Ν. 539|945 «περὶ χορηγήσεως εἰς τοὺς μισθωτοὺς κατ' ἔτος ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν» (ΕΕΔ 4, 474) παρεχομένης ἀποζημιώσεως ἡμερῶν ὀφειλομένης ἀδείας, ἐφ' ὅσον ἡ ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ γίνεται δι' ἀφορμὴν βαρύνουσαν τὸν ἐργοδότην.

Τὸ Πρωτοδικεῖον δέχεται ἤδη (πρβλ. καὶ σύμφωνον Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3647|1949, Πρωτοδίκης *Ε. Μαλλιάρας*, ΕΕΔ 8, 900, ἀντίθετον ὅμως Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2274|1950, Πρωτοδίκης *Μ. Χρονάκης*, ΕΕΔ 9, 806), ὅτι ἐκ τῆς γενικότητος τῆς ἐκφράσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 976|1947 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου «... τὸ κατὰ τ' ἀνωτέρω προσωπικὸν οὐδεμιᾶς ἑτέρας ἀποζημιώσεως ἢ βοηθήματος δικαιοῦται εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου διὰ τὴν ἀπόλυσίν του ταύτην» συνάγεται, ὅτι εἰς ταύτην ὑπάγεται καὶ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ Α.Ν. 539|1945 ἀποζημίωσις διὰ μὴ ληφθεῖσαν ἄδειαν (βλέπε περὶ τοῦ ἀντιθέτου σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 900, ΕΕΔ 9, 123).

Ἀνεξαρτήτως τῆς ἐκφράσεως τῆς νομοθετικῆς αὐτῆς διατάξεως «... διὰ τὴν ἀπόλυσίν του ταύτην», τὸ ὁποῖον σημαίνει ὅτι ἡ διάταξις περιορίζεται εἰς μόνας τὰς συνεπείας τῆς ἀπολύσεως, διὰ τὴν ὁποίαν θεσπίζεται εἰδικὴ ἀποζημίωσις, ὡς κατ' ἀποκοπὴν τοιαύτη διὰ τὴν ἐκ τῆς ἀπολύσεως καὶ μόνης ζημίαν, ὑφ' ἣν ἔννοιαν τίθεται καὶ ὁ Ν. 2112|1920 (πρβλ Α. Π. 1|1937, ΕΕΝ δ' 323), δὲν φαίνεται πράγματι, ὡς καὶ ἡ προηγουμένη τῆς καταχωρουμένης κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου ἐδέχθη, ὅτι ἡ ἐν λόγῳ νομοθετικὴ διάταξις εἰσήχθη μὲ τὸν σκοπὸν νὰ καταργήσῃ τὴν δι' ἄλλην αἰτίαν καὶ ἄλλον λόγον ὑπάρξεως εἰσαχθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ Α.Ν. 539|1945, ἡ ὁποία συνδέεται πρὸς τὸ ἐκ τοῦ νόμου τούτου δικαίωμα ἀδείας, συντρέχων καὶ ἐπὶ μισθωτῶν τοῦ Δημοσίου.

Ἡ ἀποζημίωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 976|1947 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου διὰ τὴν ἀπόλυσιν τῶν μισθωτῶν τοῦ Δημοσίου δὲν συνδέεται πρὸς τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ἄρθρ. 5 Α.Ν. 539|1945, ὡς δὲν συνεδέετο καὶ κατὰ τὸ προϊσχὸν τοῦ τελευταίου τούτου νόμου δίκαιον (ἄρθρ. 18 τοῦ Ν. 3502|1928, καταργηθέντος ἤδη διὰ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Α.Ν. 539|1945) ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112|1920 διὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ πρὸς τὴν ἐκ τοῦ ἄρ-

θρου 18 τοῦ Ν. 3502 ἀποζημίωσιν ('Εφετ. 'Αθηνῶν 2838|1937, Θέμ. ΜΘ' 558).

Πρωτοδικείου 'Αθηνῶν 2123|1950

Διαδικασία Ν. Γ⊅ΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Μπιζίμης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Π. Πεφάνης**

'Εκ τῆς καθόλου τοῦ ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ οἰκονομίας καὶ δὴ τῆς ἐκατέρωθεν ἐπικαλουμένης καὶ προσαγομένης ὑπ' ἀριθ. 3074|139093|4-11-1948 ἀποφάσεως τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν προέκυψαν ταῦτα: 'Ο ἐφεσίβλητος προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος Δημοσίου βάσει τῆς ἀποφάσεως ταύτης καὶ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐν αὐτῇ μνημονευομένων ἐργασιῶν προσωρινῶς ὡς ἐλεύθερος ἡμερομίσθιος ἐργάτης. Ὑποκειτα ὅθεν ἐν τῇ κρινομένῃ περιπτώσει σχέσις ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἣν συνῆψαν ἀμφότερα τὰ διάδικα μέρη μετὰ θελήσεως ἐχούσης κατὰ νόμον ἰσην δικαιοπρακτικὴν δύνομιν καὶ ἀξίαν, ἐντεῦθεν δὲ ἡ ὑπόθεσις αὕτη ἀρμοδίως ἐξ ὑπαρχῆς εἰσήχθη κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Νόμου Γ⊅ΟΔ', ὡς οὗτος ἤδη ἰσχύει, διαγραφομένην ἐκ λόγων δημοσίου συμφέροντος ἀποκλειστικὴν διαδικασίαν. Οὕτως ἀποφηνάμενος καὶ ὁ τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν ἐκδοὺς Πρωτοδίκης ὀρθῶς ἔκρινε καὶ ἑπομένως τὰ σχετικὰ παράπονα τοῦ ἐκκαλοῦντος Δημοσίου, ὡς διὰ τῶν προτάσεών του συμπληροῦνται καὶ ἀναπτύσσονται, καθ' ἃ ἀναρμοδίως εἰσήχθη ἡ ὑπὸ κρίσιν διαφορὰ κατὰ τὴν ἀνωτέρω διαδικασίαν, ὡς ὑποκειμένης σχέσεως δημοσίου δικαίου, εἰσὶν, ὡς ἀβάσιμα, ἀπορριπτέα.

'Η ἐν τῇ ἠνουμένῃ σκέψει μνημονευομένη ὑπ' ἀριθ. 3074|139093|4-11-1948 ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ὡς ἐκ τοῦ περιεχομένου της δῆλον γίνεται, ἐρείδεται ἰδίᾳ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν.Δ. 666|48 «περὶ συστάσεως 'Υπουργείου 'Εφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν», ἐκ δὲ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου τούτου, ὡς διατυποῦνται, σαφῶς συνάγεται, ὅτι οὐδεὶς χρονικὸς περιορισμὸς τίθεται εἰς τὸν 'Υπουργὸν 'Εφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν διὰ τὴν ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ ἰδίου σύναψιν πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ συμβάσεων ἐργασίας, βαρυνουσῶν τὸ Δημόσιον καὶ μόνον ὅταν οὗτος κατὰ τὴν κρίσιν του ἤθελε συμβληθῇ μετὰ τῆς 'Αγροτικῆς Τραπέζης τῆς 'Ελλάδος ἢ μεθ' οἱουδήποτε ἄλλου φυσικοῦ ἢ νομικοῦ προσώπου καὶ παράσχει αὐτοῖς κατ' ἀκολουθίαν τούτου τὴν ἀναγκαίαν ἐξουσιοδότησιν διὰ τὴν σύναψιν ἐργασιακῶν συμβάσεων μετὰ τρίτων, φυσικῶν, ὡς εἰκός, ἀεὶποτε προσώπων, ἀποκλείεται ἡ παρὰ τῶν εἰρημένων ἐντολοδόχων τοῦ 'Υπουργοῦ ἀνάληψις ὑποχρεώσεων διὰ λογαριασμὸν καὶ εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου διὰ χρόνον μείζονα τοῦ ἑξαμήνου ἄνευ ρητῆς ἐγκρίσεως τοῦ εἰρημένου 'Υπουργοῦ. Κατὰ ταῦτα εἰς τὴν ἀνέλεγκτον ταῦ 'Υπουργοῦ κρίσιν ἐναπόκειται ἡ μετὰ τρίτων φυσικῶν, ὡς εἴρηται, πάντοτε προσώπων ἀπ' εὐθείας σύναψις κατὰ τὰς νομίμους διατυπώσεις ἐργασιακῶν συμβάσεων ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, ἐντεῦθεν δ' ἕπεται ὅτι ἐκ τῆς καθόλου οἰκονομίας τῆς προδιαληφθείσης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως δύναται νὰ συναχθῇ ἡ κρίσις κατὰ πᾶσαν ἡ δυνάμει ταύτης συναφθεῖσα ἐν τῇ ὑποκειμένῃ περιπτώσει ἐργασιακὴ σύμβασις εἶναι ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου.

'Ω ἐκ τοῦ περιεχομένου τῆς εἰρημένης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως προκύπτει, ἐνεκρίθη δι' αὐτῆς ἡ χρησιμοποίησις μέχρι νεωτέρας τοιαύτης 400 ἐλευθέρων ἐργατῶν καὶ 70 ὁδηγῶν αὐτοκινήτων καὶ τεχνιτῶν διὰ τὴν περαίωσιν καὶ ἐκτέλεσιν τῶν ἐν ταύτῃ μνημονευομένων ἐργασιῶν, ἤτοι διὰ τὴν φρούρησιν τῶν ἀποθηκῶν τοῦ Α' Διαμερίσματος Διανομῶν μέχρι παραδόσεως τῶν ἐν αὐταῖς ἐφοδίων εἰς τὴν 'Αγροτικὴν Τράπεζαν τῆς 'Ελλάδος, διὰ τὴν περαίωσιν τῆς παραδόσεως τῶν μέχρι τότε διὰ προχείρων διαγωνισμῶν ἐκποιηθέντων ἐφοδίων καὶ τὴν ὁμαλὴν μεταβίβασιν τῶν ὑπηρεσιῶν τούτου εἰς τὰς οἰκείας ὑπηρεσίας. 'Εκ τῆς ἐν προκειμένῳ φρασεολογίας καὶ τῆς καθόλου διατυπώσεως τῆς ὑπουργικῆς ταύτης ἀποφάσεως οὐδεμία δύναται προφανῶς νὰ συναχθῇ ἀσφαλὴς καὶ ἑδραία κρίσις, ὅτι δι' αὐτῆς ἐσκοπήθη ἡ σύναψις ἐργασιακῶν συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου, διότι οὐ μόνον ἐν αὐτῇ δὲν γίνεται σαφὴς χρονικὸς περιορισμὸς διὰ τὴν περαίωσιν τῶν ἀνωτέρω ἐργασιῶν, ἀλλ' ἀπεναντίας τίθεται ὡς χρονικὸν ὅριον τῆς χρησιμοποιήσεως τῶν προσληπτέων μισθωτῶν νεωτέρα ἀπόφασις τοῦ 'Υπουργοῦ, δυναμένης, ὡς εἰκός, νὰ ἐκδοθῇ ὁποτεδήποτε κατὰ τὰ δοκοῦν αὐτῷ. Τοιαύτη δ' ἄλλωστε οὐδαμῶς ἐξεδόθη κατὰ τὴν ὑπὸ κρίσιν περίοδον, δοθέντος, ὅτι οὐδέτερος τῶν διαδίκων καὶ δὴ τὸ Δημόσιον ἐπικαλεῖται νεωτέραν τῆς ἀνωτέρω ὑπουργικὴν ἀπόφασιν. Ὅθεν, ἀγνώστου ὄντος τοῦ χρόνου τῆς τε περαιώσεως τῶν ἐργασιῶν, καθὼς καὶ τοῦ χρόνου τῆς ἐκδόσεως νεωτέρας ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, τερματιζούσης ἢ μὴ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν προσληφθέντων ἐργατῶν, παρέπεται ἐντεῦθεν, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος προσελήφθη ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, δυνάμει τῆς ὡς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐν αὐτῇ ἐργασιῶν.

'Εκ τῆς καθόλου οἰκονομίας τοῦ ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ πλήρως ἀποδεικνύεται, ἅμα δὲ καὶ συνομολογεῖται παρὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος Δημοσίου, ἡ βάσει τῆς ὡς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως πρόσληψις τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἰδιότητι ἐλευθέρου ἐργάτου καὶ πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἐν ταύτῃ ἐργασιῶν, ὁ χρόνος ὑπηρεσίας του, ὢν ἀνώτερος τοῦ διμήνου καὶ ἐλάσσων τοῦ ἔτους, ἡ οὐχὶ διὰ ποινικὸν ἢ πειθαρχικὸν ἀδίκημα ἀπόλυσίς του, ἐν τέλει δὲ καὶ ποσοτικῶς τὸ ἡμερομίσθιον αὐτοῦ. Κατὰ ταῦτα δέον νὰ ἐπιδικασθῇ εἰς τὸν ἐφεσίβλητον, μὲ βάσιν τὸ ἐκ δραχμῶν 12.000 ἡμερομίσθιόν του, ἡ δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 976|1947 πράξεως τοῦ 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθείσης διὰ τοῦ Α.Ν. 913|1949, ὁριζομένη ἀποζημίωσις ἐξ εἴκοσιν ἡμερομισθίων, καθ' ἃ πληρουμένων ἀρτίως καὶ εἰς ἀκέραιον ἐν τῷ προσώπῳ του τῶν προϋποθέσεων τῆς καταβολῆς αὐτῷ τῆς προδιαληφθείσης ἀποζημιώσεως. Δεδομένου ὅμως, ὡς σαφῶς συνάγεται ἐκ τῆς αὐτῆς ὡς εἴρηται πράξεως τοῦ 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου, ὅτι τὸ ἐν αὐτῇ μνημονευόμενον ἄνευ διακρίσεως προσωπικὸν οὐδεμιᾶς ἑτέρας ἀποζημιώσεως ἢ βοηθήματος δικαιοῦται εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου ἀπολυόμενον, συνέπεται ἀναγκαίως ὅτι ἐκ τῆς γενικότητος τῆς ἐκφράσεως τῆς πράξεως ταύτης ἀποκλείεται οἱαδήποτε ἄλλη παροχὴ ἀποζημιώσεως καὶ κατ' ἀκολουθίαν ὁ ἐφεσίβλητος δὲν δικαιοῦται οὐδὲ τῆς ἐκ τῆς § 5 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Α. Ν. 539|1945 τοιαύτης. Ὅθεν ἡ τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν ἐκδοὺς Πρωτοδίκης, δεξάμενος ἐν μέρει κατ' οὐσίαν ὡς βάσιμον τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγήν, ἐν ᾧ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΗΣ ΙΔΙΟΤΗΤΟΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Παροχὴ ὑπὸ μισθωτοῦ ὑπηρεσίας τεχνικῆς διευθύνσεως ἐργασιῶν

Συνυπολογισμὸς καὶ ἀναλογίας παροχῶν Χριστουγέννων καὶ Πάσχα πρὸς ἀποζημίωσιν Ν. 2112|1920.—Θεώρησις καὶ αὐτῶν ὡς τακτικῶν ἀποδοχῶν ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ἄρθρ. 3 Ν. 2112.—Γνωρίσματα ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου κατ' ἄρθρ. 11 Ν. 2112.—Χρησιμοποιούμενον κριτήριον ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος.—Παροχὴ ὑπηρεσίας τεχνικῆς διευθύνσεως ἐργασιῶν.—Θεώρησις τοῦ παρέχοντος ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου.—Κήρυξις ἀποφάσεως προσωρινῶς ἐκτελεστῆς.

Ὑπὸ τοὺς θετικοὺς καὶ ἀρνητικοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. 1231|1918, διὰ τοῦ ὁποίου τὸ πρῶτον ἐν τῇ ἐργατικῇ νομοθεσίᾳ εἰσήχθησαν τὰ κριτήρια διακρίσεως τοῦ μισθωτοῦ ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου (βλέπε καὶ μεταγενέστερον ἄρθρ. 11 Ν. 2112|1920 καὶ ἄρθρ. 1 Α. Ν. 866|1937 «περὶ προσθήκης διατάξεων εἰς τὸν περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας νόμον», ἀναφερομένων καὶ αὐτῶν εἰς τὸ ἄρθρ. 10 Ν. 1234|1918), ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, προκειμένου νὰ ἐφαρμόσῃ τὸν Ν. 2112, διεχωρίζει τὰ ὅρια διακρίσεως τοῦ μισθωτοῦ καὶ χαρακτηρίζει τὸν συγκεκριμένον μισθωτὸν ὡς τεχνικὸν ὑπάλληλον.

Προκειμένου περὶ τεχνικῶν λεγομένων ὑπαλλήλων ὑπομιμνήσκονται δεδομένα τινὰ ἐκ τῆς νομολογίας.

Οὕτω ἔχουν χαρακτηρισθῇ ὡς ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι οἱ κεκτημένοι εἰδικὴν τεχνικὴν μόρφωσιν καὶ διευθύνοντες τμήματα ἐργασιῶν, ἔχοντες τὴν ἀνωτέραν ἐποπτείαν, δίδοντες διαταγάς (Ἐφετ. Ἀθηνῶν 403|1934, ΕΕΝ α' 367, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 19|1936, ΕΕΝ β' 491, πρβλ. ὅμως καὶ ὑπὸ ποίας προϋποθέσεις Ἐφετ. Κρήτης 50|1936, Θέμ. ΜΖ' 367).

Ἐθεωρήθησαν ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι οἱ προϊστάμενοι τμημάτων, οἱ διευθύνοντες ὁμάδα ἐργατῶν, ἐπιβλέποντες τὴν λειτουργίαν τῶν μηχανημάτων (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3913|1943, ΕΕΔ 2 469), οἱ ἐργοδηγοὶ καὶ ἐπιστάται ἐργασιῶν (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1152|1911, ΕΕΔ 1, 147, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 1197|1941, ΕΕΔ 1, 464, Εἰρην. Ἀθηνῶν 173|1941, ΕΕΔ 1, 729, Γνωμ. Νομ. Συμβουλίου, ΕΕΔ 1, 784, βλέπε ὅμως Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 7563|1942, ΕΕΔ 2, 211).

Περίπτωσιν ἀρχιμαγείρου, ὁ ὁποῖος εἶχε τὴν ἐπίβλεψιν τῶν βοηθῶν μαγείρων, τὴν εὐθύνην παρασκευῆς τοῦ φαγητοῦ, τὴν ἐποπτείαν καὶ τὸν ἔλεγχον ἐφ' ὅλου τοῦ προσωπικοῦ τοῦ μαγειρείου ἀντιμετώπισεν ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4968|1948 (ΕΕΔ 7, 778), καθ' ἣν ὁ μισθωτὴς τῆς περιπτώσεως αὐτῆς θεωρεῖται ὑπάλληλος, ἀφοῦ αἱ οὕτω παρεχόμεναι ὑπηρεσίαι φέρουσι κυρίως χαρακτῆρα μὴ σωματικὸν καὶ εἶναι ἀποτέλεσμα ἰδιαζουσῶν γνώσεων καὶ ἐμπειρίας, αἵτινες δὲν εἶναι ἀπαραίτητον νὰ στηρίζωνται εἰς θεωρητικὴν κατάρτισιν ἢ ἕτερα τυπικὰ προσόντα, κτώμενα διὰ τοῦ χρόνου (πρβλ. καὶ δι' ἀρχιμάγειρον παλαιτέρους ἑστιατορίου Ἐφετ. Ἀθηνῶν 712|1941, ΕΕΔ 1, 81, ἡ ὁποία ἔκρινεν αὐτὸν ὡς ὑπάλληλον, ἀφοῦ παρεῖχεν ἐργασίαν κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν, ἀπαιτοῦσαν ἐμπειρίαν καὶ τέχνην, θεωρητικὴν δὲ καὶ πρακτικὴν μόρφωσιν, παρεχομένην τῇ βοηθείᾳ καὶ ἄλλων μαγείρων).

Ἡ Α.Π. 361|1947 (ΕΕΔ 7, 21) παρέχει τὸν ἑξῆς ὁρισμόν: «Ὡς ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος πρέπει νὰ θεωρῆται ὁ ἀπασχολούμενος μὲ ἐργασίαν ἀνωτέρας φύσεως, ἐνῷ ὁ κάτοχος τέχνης τινός, ἧς γνωρίζει τὴν πρακτικὴν ἐκτέλεσιν, χωρὶς νὰ ἔχῃ καὶ χωρὶς νὰ ἀπαιτῆται νὰ ἔχῃ σχετικὰς θεωρητικὰς γνώσεις, θεωρεῖται ὡς ἁπλοῦς τεχνίτης, ἐξομοιούμενος πρὸς ἐργάτην».

Συμπίπτει πρὸς τὴν ἀντίληψιν ταύτην καὶ ἐκείνη τῆς ὑπ' ἀριθ. 50|1936 Ἐφετ. Κρήτης (Θέμ. ΜΖ' 967), καθ' ἣν μόνη ἡ ὕπαρξις εἰδικῶν γνώσεων, ἀποκτωμένων διὰ μακροχρονίου ἀπασχολήσεως, χωρὶς νὰ συντρέχουν καὶ θεωρητικαὶ γνώσεις, δὲν εἶναι ἱκανὴ νὰ προσδώσῃ εἰς τὸν ἐργαζόμενον τὴν ἰδιότητα τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, διότι εἰδικαὶ γνώσεις ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν ἄσκησιν οἱουδήποτε ἐπαγγέλματος, χωρὶς ἐκ τῆς ὑπάρξεως τοιούτων καὶ μόνον νὰ δύνανται νὰ χαρακτηρισθῶσιν οἱ περὶ ταύτης ἀσχολούμενοι ὡς ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι.

Κατὰ τὴν Α.Π. 389|1950 (ΕΕΔ 9, 613) τὰ κριτήρια τῆς διακρίσεως τοῦ ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα παρέχοντος ἐργασίαν μὴ σωματικὴν ὑπαλλήλου ἀπὸ τοῦ ἀμέσως χρησιμοποιουμένου ἐν τῇ παραγωγῇ εἶναι σχετικά, ἐδραζόμενα ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ὅτι οὐδεμία, ἔστω καὶ ἡ ἁπλουστάτη, σωματικὴ ἐργασία εἶναι νοητή, ἄνευ καταβολῆς, ἔστω καὶ ἀσημάντου, πνευματικῆς τοιαύτης, ἐνῷ ἐξ ἀντιθέτου καθαρὰ πνευματικὴ ἐργασία εἶναι ἐπὶ τοσοῦτον οἰκονομικῶς ἄνευ σημασίας, μὴ ἐνδιαφέρουσα συνεπῶς τὸν νόμον, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχει οἰκονομικὴν ἐκδήλωσιν, συνδυαζομένην μετά τινος σωματικῆς ἐνεργείας. Οὕτω ἐν μὲν τῷ ὑπαλλήλῳ προέχει τὸ πνευματικὸν στοιχεῖον, προσδίδον αὐτῷ τὸν χαρακτῆρα τρόπον τινὰ τοῦ καθοδηγητοῦ, ἐν δὲ τῷ ἐργάτῃ τὸ σωματικόν, προσδίδον αὐτῷ τὴν ἰδιότητα ἐκτελεστοῦ.

Ἐνώπιον συγκεχυμένων πως κατὰ τὰ ἄνω ἀντιλήψεων, σχετικῶς πρὸς τὸ κριτήριον τῆς ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος, τὸ ὁποῖον ἀναζητεῖ καὶ ὑπάρξιν θεωρητικῶν γνώσεων παρὰ τῷ μισθωτῷ, νομίζομεν ὅτι δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ὀρθὰ τὰ ἀκόλουθα: Τὰς θεωρητικὰς γνώσεις τοῦ μισθωτοῦ δὲν θὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὡς ἀπαραίτητον στοιχεῖον, τὸ ὁποῖον συγκροτεῖ τὴν ἔννοιαν τῆς ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος, ὥστε ν' ἀποκλεισθῇ ἡ μακροχρόνιος πεῖρα διεξαγωγῆς μιᾶς ἐργασίας, ἡ ὁποία ἀπαιτεῖ καὶ αὐτὴ καταβολὴν πνευματικῶν δυνάμεων προεχόντως, ἀλλὰ θὰ εἶναι αὐτάι, ἐφ' ὅσον ὑπάρ-

---

μέτρῳ γίνεται μνεία ἐν τῇ εἰρημένῃ ἀποφάσει του, ἀποφηνάμενος δὲ ταύτην ἀπορριπτέαν ὡς πρὸς τὸ αἴτημά της περὶ παροχῆς τῷ ἐφεσιβλήτῳ ἀποζημιώσεως διὰ μὴ λῆψιν χάριν ἀναψυχῆς ἀδείας, ὀρθῶς ἔκρινε καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἅπαντα τὰ σχετικὰ παράπονα τοῦ ἐκκαλοῦντος Δημοσίου, ὡς διὰ τῶν προτάσεών του συμπληροῦνται καὶ ἀναπτύσσονται, τὰ πλήττοντα τὴν ὀρθότητα τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, εἰσίν, ὡς ἀβάσιμα, ἀπορριπτέα, συναπορριπτομένης ἐντεῦθεν τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως, ὡς ἀνυποστάτου.

χουν, ἓν πρόσθετον στοιχεῖον ἐκτιμήσεως τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας ὡς ὑπαλληλικῆς.

Ἡ ἀντιγραφὴ π. χ. μηχανικῶν σχεδίων ὑπὸ ἁπλοῦ ἀντιγραφέως δὲν συνδυάζεται βεβαίως πρὸς θεωρητικὰς γνώσεις τοῦ μισθωτοῦ τούτου, ἀλλ' ὅ,τι ἐνδιαφέρει εἶναι, ἂν διὰ τὴν ἀντιγραφὴν αὐτὴν καταβάλλεται πνευματικὴ ἐργασία (βλέπε σχετικῶς καὶ ΕΕΔ 1, 68 ἑξ.).

Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 13|1950

Διαδικασία Ν. Γ?ΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μ. Καλεύρας**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Τ. Ἀμπατζῆς, Δ. Κατσαινης

Ι. Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ, ὡς αὐτὴ παραδεκτῶς ἐβελτιώθη διὰ τῶν προτάσεων τοῦ ἐναγοντος, Ἰστορεῖται, κατὰ τὴν ἡμετέραν κρίσιν, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη τὴν 21-2-1939, ὡς ὑπάλληλος τῆς ἐναγομένης, παρ' ἣ καὶ εἰργάσθη μέχρι τῆς 1ης Ἰουνίου 1950, ὅτε καὶ ἀπελύθη ἀπροειδοποιήτως, ὅτι κατὰ τὸ τ-λευταῖον πρὸ τῆς ἀπολύσεώς του ἐπτάμηνον αἱ μηνιαῖαι ἀποδοχαὶ του ἀνήρχοντο εἰς 957.000 δραχμάς, ὅτι δὲν κατεβλήθη αὐτῷ πλήρης ἡ λόγῳ τῆς ἀπροειδοποιήτου ἀπολύσεώς του ἀποζημίωσις, ἀλλὰ μόνον 1.914.000 δραχμαὶ καὶ ὅτι τῷ ὀφείλονται παρὰ τῆς ἐναγομένης ἀκόμη 5.569.0 0 δρχ. πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἀποζημιώσεώς του, ἃς καὶ αἰτεῖται.

Οὕτως ἔχουσα ἡ κρινομένη ἀγωγὴ σύννομος παρίσταται, ἐρειδομένη εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 1 ἐδ. αʹ, (ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 4558|1930) καὶ 3 § 1 τοῦ ν. 2112|1920 καὶ δέον πρὸς ὑπολογισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν ὡς τακτικὰ ἀνταλλάγματα τῆς παρεχομένης ἐργασίας του καὶ τὰ δῶρα τοῦ Πάσχα καὶ τῶν Χριστουγέννων, ἀφοῦ ταῦτα κατέστησαν διὰ τῆς συνεχοῦς καὶ τακτικῆς ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν καταβολῆς των συνειδητῆς τῶν τε ἐργοδοτῶν, προυπολογιζόντων πάντοτε αὐτὰ ὡς τακτικὰ ἔξοδα, ἀλλὰ καὶ τῶν μισθωτῶν, ἀποβλεπόντων εἰς αὐτὰ πάντοτε ὡς εἰς τακτικὰ ἔσοδα, πρὸ πάντων διότι περιλαμβάνονται σχετικοὶ ὅροι εἰς τὰς οἰκείας συλλογικὰς συμβάσεις (πρβλ. Α.Π. 80|1949, ΕΕΔ 8, 325, Π)κου Πειρ. 218|1949, ΕΕΔ 8, 550, *Α. Σακελλαρόπουλον*, ΕΕΔ 9, 55) καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ δέον ὡς μηνιαῖος μισθὸς νὰ ὑπολογίζεται ὁ τοιοῦτος, προστιθεμένου 1|12 διὰ τὸ δῶρον τῶν Χριστουγέννων καὶ 1|24 διὰ τὸ τοιοῦτον τοῦ Πάσχα "Οθεν, μὴ ἀπαιτουμένης καὶ καταβολῆς δικαστικοῦ ἐνσήμου, λόγῳ τοῦ ὀλιγοδαπάνου τῆς παρούσης διαδικασίας (πρβλ. Πρ. Χαλκιδικῆς 1|1949, ΕΕΔ 8, 683), τύποις δεκτὴ καθίσταται καὶ ἐξεταστέα οὐσιᾷ ἀποβαίνει.

ΙΙ. Συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ ν. 2112|1920, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ν. 4558|1930, ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄνω νόμου, θεωρεῖται ὁ συγκεντρῶν τὰ γνωρίσματα τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν. 1234|1918, καθ' ὃ τοιοῦτος θεωρεῖται πᾶν πρόσωπον κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἀπασχολούμενον ἐπ' ἀντιμισθίᾳ εἰς ὑπαλληλικὴν ὑπηρεσίαν ἰδιωτικοῦ καταστήματος, γραφείου ἢ ἐν γένει ἐπιχειρήσεως καὶ παρέχον ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν. Ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ ὑπαλλήλου ὡς ἡμερομισθίου εἶναι ἄνευ ἀποτελέσματος, κατὰ τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ ν. 2112, ἂν ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ δὲν ἀνταποκρίνηται πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Ἐκ τῶν ἄνω διατάξεων προκύπτει, ὅτι πρώτιστον κριτήριον διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τινος ὡς ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου εἶναι ἡ παροχὴ ἢ ὄχι πνευματικῆς ὑπηρεσίας, τοὐλάχιστον κατὰ κύριον λόγον. Συναφῶς βεβαίως ἐρευνᾶται καὶ ὁ τρόπος πληρωμῆς τῶν ἀποδοχῶν του, καὶ, ἐὰν μὲν καταβάλλωνται αὗται κατὰ μῆνα, πρόκειται περὶ ὑπαλλήλου Ἐπιβοηθητικῶς δέον νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν καὶ τὰ κάτωθι κριτήρια: ὁ ὑπάλληλος ἔχει ποιάν τινα πρωτοβουλίαν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας, ἀντιστοίχως, ὅμως καὶ ἡ εὐθύνη του εἶναι εὐρυτέρα (πρβλ. τὴν ὑπ' ἀριθ. 7655|18 Ἐγκύκλ. Ὑπουργ. Ἐθν. Οἰκον., δι' ἧς ἐκοινοποιήθη ὁ ν. 1234|18, Ἐφ. Ἀθ. 518|35 Δ|κὴ Zʹ, 440), λαμβάνει ὁδηγίας ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου του, ἡ ἐργασία του συνήθως—οὐχὶ ὅμως ἄνευ ἐξαιρέσεων—παρέχεται εἰς γραφεῖον καὶ ὄχι εἰς ἐργοστάσιον, δέον νὰ ἔχῃ θεωρητικὴν μορφωσιν ἀπαραίτητον εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας του, συνήθως ἔχει ὑπὸ τὰς διαταγάς του μεγαλύτερον ἢ μικρότερον ἀριθμὸν βοηθῶν ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων κ. λ. π. (πρβλ. *Καποδ.*: Ἐρμ. Ἐργ. Δ.κ. § 296, Π)κου Πειρ. 1077|49, ΕΕΔ 8, 802, Π)κου Ἀθ. 4968|48, ΕΕΔ 7, 778).

ΙΙΙ. Ἐβεβαιώθημεν περὶ τῶν ἐξῆς: Ὁ ἐνάγων προσελήφθη παρὰ τῆς ἐναγομένης τὴν 21-2-39, παρ' ἣ καὶ εἰργάσθη μέχρι καὶ τῆς 31-5-50, ὅτε εἰδοποιήθη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, ὅτι ἀπὸ τῆς ἑπομένης θεωρεῖται ὡς ἀπολυθείς. Ὡς ἀποζημίωσιν διὰ τὴν τοιαύτην ἀπροειδοποίητον ἀπόλυσίν του ἔλαβε δραχμὰς 2.138.000. Ὁ ἐνάγων ἐξετέλει παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ὑπηρεσίαν σαπωνοποιοῦ—προϊσταμένου τοῦ τμήματος σαπωνοποιΐας τῆς ἐναγομένης. Ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ του ταύτῃ εἶχεν ἀπόλυτον πρωτοβουλίαν, δίδων σχετικὰς ὁδηγίας εἰς τοὺς ὑπ' αὐτὸν σαπωνοεργάτας καὶ φέρων πᾶσαν τὴν εὐθύνην τῆς ἐν τῷ τμήματι του ἐργασίας. Οὗτος ἐλάμβανεν ὁδηγίας—συνισταμένας μόνον εἰς τὸ ἂν θὰ ἐργασθῇ ἢ ὄχι τὸ τμῆμα του—παρὰ τοῦ διευθυντοῦ τῆς ἑταιρίας Ε. Α., διατελοῦντος εἰσέτι ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς ἐναγομένης. Ὁ διπλωματοῦχος χημικὸς τῆς ἑταιρίας, εἰδικευμένος μόνον εἰς χρωματουργικὰς ἐργασίας καὶ τόποις μόνον διωρισμένος παρ' αὐτῆς, ἵνα πληρωθῇ σχετικὴ ἐπιταγὴ τοῦ νόμου, ἠδιαφόρει διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ σαπωνοποιοῦ, ἀφοῦ, καίτοι ἦτο διωρισμένος παρὰ τῇ ἑταιρίᾳ ἐπὶ δεκαετίαν, δὲν ἠδυνήθη νὰ κατατοπισθῇ εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ σαπωνοποιείου καὶ ν' ἀναλάβῃ πρωτοβουλίαν τινά.

Κατὰ ταῦτα οὗτος ἦτο τεχνικὸς ὑπάλληλος καὶ ὄχι ἐργάτης ἢ τεχνίτης τῆς ἐναγομένης. Τούτων δοθέντων—καὶ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ ἐνάγων εἰργάσθη παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ἐπὶ χρονικὸν διάστημα πλέον τῆς δεκαετίας καὶ ὅτι τούτῳ τῷ λόγῳ δικαιοῦται ἀποζημιώσεως 6 μηνῶν, ὅτι ὁ μηνιαῖος μισθός του ἀνήρχετο κατὰ τὸ πρὸ τῆς ἀπολύσεώς του χρονικὸν διάστημα εἰς δραχμὰς 957.000, ὅτι διὰ τὴν ἀποζημίωσιν του δέον ὅπως ὑπολογισθῶσιν ὡς τακτικαὶ ἀποδοχαὶ καὶ τὰ δῶρα Χριστουγέννων καὶ Πάσχα, ἤτοι δέον ὅπως προστεθῇ εἰς τὸν ἄνω μισθὸν 1|12 τούτου διὰ τὸ δῶρον τῶν Χριστουγέννων καὶ 1|24 αὐτοῦ διὰ τὸ τοῦ Πάσχα ἡ δρχ. 119.000 ἐν συνόλῳ καὶ ὅτι, κατόπιν τούτου, δέον νὰ ληφθῇ ὡς βάσις τῆς ἀποζημιώσεώς του τὸ ποσὸν

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΣ Ν. 2112

Ἀξιώσεις ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ καὶ διαδικασία Ν. Γ?ΟΔ'

Ἀπαράδεκτον ἀγωγῶν ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ?ΟΔ'.—Τοιαύτη καὶ ἡ ἐκ παροχῆς ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἐργασίας καθ' ἡμέρας ὑποχρεωτικῆς ἐκ τοῦ νόμου ἀναπαύσεως.—Καθορισμὸς ἀποζημιώσεως Ν. 2112 ἐκ μισθοῦ καὶ πάσης ἄλλης παροχῆς, ἐφ' ὅσον αὕτη δίδεται ἀντὶ μισθοῦ.—Μὴ συνυπολογισμὸς ὅμως καὶ παροχῆς Χριστουγέννων καὶ Πάσχα, ἐφ' ὅσον αἱ παροχαὶ αὗται εἶναι ἐκτακτοι καὶ ἄλλως δίδονται ὑπὸ προϋποθέσεις.

Ἀκολουθοῦσα καὶ ἡ καταπέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις τὴν παγίως ἤδη ὑπὸ τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας ἀκολουθουμένην (βλέπε σχετικῶς Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1885|1950, Πρωτοδίκης *Ε. Μαλλιάρας*, ΕΕΔ 9, 715, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1440|1950, Πρωτοδίκης *Α. Παπαχρήστου*, ΕΕΔ 9, 684, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1693|1950, Πρωτοδίκης *Β. Φαρμακίδης*, ΕΕΔ 9, 534, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1344|1950, Πρωτοδίκης *Χ. Κοντογεώργος*, ΕΕΔ 9, 460) ἄποψιν τῆς Α. Π. 101|1950 (εἰσηγητὴς *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 9, 296, ἐφ' ἧς βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 296 ἑξ.) ὅτι κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ?ΟΔ', ὡς ἰσχύει ἤδη μετὰ τὴν τελευταίαν διὰ τοῦ Ν. 1968|1944 μεταρρύθμισιν, δὲν εἰσάγεται ἀγωγὴ ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ (ἄρθρ. 904 Α.Κ.), κηρύσσει ἀπαράδεκτον τοιαύτην ἀγωγὴν δι' ἀποζημίωσιν μισθωτοῦ ἐξ ἐργασίας καθ' ἡμέρας ὑποχρεωτικῆς ἐκ τοῦ νόμου ἀναπαύσεως.

Σημειώνομεν καὶ πάλιν αἱ ἀντικοινωνικαὶ συνέπειαι ἐκ τῆς περὶ τῆς τοιαύτης τοῦ νόμου ἐννοίας ἐκδοχῆς, ἤτις, παρὰ τὸ κύρος τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, πρέπει νὰ ἐπιμείνῃ τις ὅτι εἶναι ἐσφαλμένη.

Πρέπει νὰ ὑπομνησθῇ (κατὰ συμπλήρωσιν τῶν ἐν ΕΕΔ 9, 295 ἑξ. σημειώσεων), ὅτι καὶ εἰς τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ Ν. 765|1943 (ΕΕΔ 2, 660), ὁ ὁποῖος ἀντικατέστησε τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ β.δ. 1|4 Λυγούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τοῦ Ν. Γ?ΟΔ'», ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως (ἀνάλογος καὶ ἡ διατύπωσις τοῦ ἄρθρ. 1 Ν. 1968|1944) ἀναφέρεται, ὅτι «διὰ τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου (1 Ν. 765|1943) δὲν ἐπήχθη ἡ ἐπίλυσις *διαπλήττουσ*ῶν, ἰδιωτικῆς ἀξιώσεως μισθωτοῦ κατ' ἐργοδότου, ὡς καὶ τῶν λοιπῶν ἐν αὐτῷ ἀναφερομένων προσώπων, εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ?ΟΔ'. Ἡ ἐν λόγῳ ἀξίωσις δύναται νὰ πηγάζῃ *καὶ ἐξ ἁπλῆς σχέσεως ἐργασίας*».

Ὅταν λοιπὸν ταῦτα λέγωνται, δὲν ἐννοεῖται μόνον διαφορὰ ἐκ συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ πᾶσα διαφορά, ἡ ὁποία ἀπορρέει ἐκ τοῦ πραγματικοῦ γεγονότος τῆς παροχῆς ἐργασίας ὑπὸ μισθωτοῦ, ἀνεξαρτήτως ἂν ἡ περὶ αὐτῆς σύμβασις εἶναι ἔγκυρος ἢ μή, διότι αὐτὰ προκύπτει ἐκ τοῦ νόμου καὶ τοῦ προστατευτικοῦ πνεύματος καὶ σκοποῦ τῆς ἐργατικῆς διαδικασίας.

Ἄλλως δὲν θὰ εἶχε νόημα ἡ ἐπιμονὴ τοῦ Νομοθέτου εἰς δύο νομοθετήματα (Ν. 765|1943, Ν. 1968|1944) εἰς τὸν ὅρον «ἐκ σχέσεως ἐργασίας», ἐπὶ τῆς ὁποίας ἡ παλαιοτέρα Α. Π. 100|1938, Θέμ. ΛΑ' 408, στηριχθεῖσα ἀνεγνώρισε δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ Ν. 551 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων εἰς παθόντα «ἐκ μόνου τοῦ λόγου τῆς παθήσεως κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν προσφερομένης καὶ μὴ ἀποκρουομένης ἐργασίας ἢ ταύτης ἕνεκεν, ἀσχέτως πρὸς τὰς ὑπαρχούσας ἐλλείψεις τὰς ἀφορώσας τὸ κῦρος τοῦ διορισμοῦ».

Ὡς πρὸς τὸν συνυπολογισμὸν εἰς τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112|1920 καὶ τῆς ἀναλογίας τῶν κατ' ἔτος διδομένων παροχῶν πρὸς μισθωτοὺς διὰ τὰς ἑορτὰς Πάσχα καὶ Χριστουγέννων, ἡ ἐν λόγῳ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, διασπῶσα τὴν παγίως κρατοῦσαν εἰς τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας (βλέπε προχείρως Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 13|1950, Πρωτοδίκης *Μ. Καλεύρας*, ἀνωτέρω σελ. 237) ἄποψιν ἀποφαίνεται, ὅτι αἱ ἐν λόγῳ παροχαὶ εἶναι ἐκτακτοι, ἀλλὰ καὶ δίδονται ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει πρὸς τοὺς μισθωτοὺς ὑπὸ προϋποθέσεις, ἀφορώσας τὸν χρόνον τῆς συνάψεως καὶ τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ εἶναι ἐκ τῶν προτέρων καθωρισμένον, ἂν θὰ λάβῃ ταύτας ὁ μισθωτός.

Ἔχει νομολογηθῇ (Α. Π. 268|1937, Θέμ. ΜΗ' 906, Α.Π. 397|1947, εἰσηγητὴς *Δ. Ζῆλος*, ΕΕΔ 7, 77, Α.Π. 80|1949, εἰσηγητὴς *Δ. Χαμάριος*, ΕΕΔ 8, 326), ὅτι ἡ κατὰ τὸν Ν. 2112|1920 ἀποζημίωσις ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ μισθοῦ καὶ πάσης ἄλλης παροχῆς, χρηματικῆς ἢ μή, διδομένης ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου εἰς τὸν ὑπάλληλον, κατόπιν εἰδικῆς συμφωνίας, ἤτοι ὡς τακτικὸν συμβατικὸν ἀντάλλαγμα τῆς ὑπ' αὐτοῦ προσφερομένης ὑπηρεσίας καὶ ἐν οἷς περιλαμβάνεται ὁ 13ος μισθός, τοῦ ὁποίου ἡ καταβολὴ συνεφωνήθη ὡς τακτικὸν ἀντάλλαγμα τῆς προσφερομένης παρ' αὐτοῦ ὑπηρεσίας.

Καὶ ὑπὸ τὴν ἐκδοχὴν ἄρα ταύτην δὲν θὰ ἔπρεπε, νομίζομεν, ἐν προκειμένῳ ἡ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις νὰ καταλήξῃ εἰς τὴν λύσιν, εἰς ἣν κατέληξε, διότι σαφεῖς εἶναι αἱ σχετικαὶ διατάξεις τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1941 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, εἰς τὰς ὁποίας ρητῶς συνωμολογήθη ὡς ὑποχρεωτικὸς ὅρος τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων (ἄρθρ. 3 Α. Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας») ἡ τακτικὴ καταβολὴ τῶν ἐν αὐταῖς παροχῶν διὰ τὰς ἐν λόγῳ ἑορτάς, κατὰ τὸ ἐν αὐταῖς καθοριζόμενον καὶ ἐκ τῶν προτέρων γνωστὸν ποσόν, εἰς τοὺς ἔχοντας συμπληρώσει ἐτησίαν ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ μισθωτούς.

Τοιαύτην ὑπηρεσίαν φαίνεται, ὅτι εἶχεν ὁ μισθωτὸς τῆς περιπτώσεως τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως.

Ἂν ἤδη αἱ κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τούτων

τῶν δραχμῶν 1.076.000—ἡ ἀποζημίωσις του ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 6.456.000 (1.076.000×6).

IV. Δέον ὅπως κηρυχθῇ ἡ παροῦσα προσωρινῶς ἐκτελεστὴ κατὰ τὸ ἄρθρ. 186 ἐδ. στ' Πολ. Δικ. (ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἀ. ν. 2407|40), προκειμένης ἀποζημιώσεως λόγῳ ἀδικαιολογήτου καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, τῆς ἐπιβραδύνσεως τῆς ἐκτελέσεως τῆς παρούσης ἀποφάσεως δυναμένης, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, νὰ ἐπιφέρῃ σημαντικὴν ζημίαν εἰς τὸν ἐνάγοντα, στερουμένου παντελῶς τῶν μέσων διατροφῆς του.

τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἐκδιδόμεναι ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις καὶ διὰ τῶν ὁποίων ἠνοήθη ὁ καθορισμὸς τῆς μειώσεως τῶν γνωστῶν καὶ συνωμολογημένων τούτων, ὡς εἰδικὸν ἀντάλλαγμα παροχῆς ἐργασίας, παροχῶν κατ' ἀναλογίαν τῆς ἐπὶ ἔλαττον τοῦ ἔτους ὑπηρεσίας των, χαρακτηρίζουν τὰς παροχὰς ταύτας «ἐκτάκτους», δὲν σημαίνει, ὅτι, προσκολλώμενοι εἰς τὸν ἄστοχον τοῦτον χαρακτηρισμόν, ὁ ὁποῖος ἀντίκειται εἰς τὸν σαφῆ ὅρον τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, θὰ χαρακτηρίσωμεν ταύτας ἀληθῶς ὡς «ἐκτάκτους».

Ἐξ ἄλλου καὶ αὐτὴ ἡ μὴ ἔκδοσις τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως δὲν θὰ παρέβλαπτε τὸ ἀπαιτητὸν τῆς ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ τοῦ ἔχοντος ἐτησίαν παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ ὑπηρεσίαν, ἡ ὁποία δὲν συνεδέθη πρὸς τὴν ἔκδοσιν τοιαύτης ἀποφάσεως. Πρὸς ταύτην συνεδέθη μόναν τὸ δικαίωμα τῶν ἐχόντων ὑπηρεσίαν ἐλάσσονα τοῦ ἔτους καὶ τὸ πολὺ θὰ ἠδύνατο νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι διὰ τοὺς μισθωτοὺς τῆς τελευταίας περιπτώσεως εἶναι ἄγνωστον τὸ ποσόν, ἐξαρτώμενου τούτου ἐκ τῆς ἐκδόσεως τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, καὶ ἑπομένως ἀδύνατος καὶ ὁ συνυπολογισμὸς καὶ αὐτῶν εἰς τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112.

Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 585|1950

Διαδικασία Ν. Γ&ΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Χ. Γεωργιάπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Τσιπηνιᾶς, Ε. Ζυγούρης

Κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἱστορούμενα ὁ ἐνάγων προσελήφθη παρὰ τοῦ ἐναγομένου τὴν 27-2-1949 ὡς ὑπάλληλος (ἔλεγκτὴς εἰσιτηρίων) διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀντὶ μισθοῦ δραχ. 742.500, καὶ ἀπελύθη τὴν 31 5-1950, καταβληθείσης αὐτῷ ἀποζημιώσεως δύο μηνῶν μισθῶν ἐκ δραχ 1.485.000. Συνομολογουμένων τῶν ἀνωτέρω ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, διϊσχυρίζετο περαιτέρω διὰ τῆς ἀγωγῆς, ὡς αὕτη περιορίζεται διὰ τῶν προτάσεων, νὰ ὑποχρεωθῇ τὸ ἐναγόμενον νὰ καταβάλῃ τῷ ἐνάγοντι 1) δραχμὰς 185.000, ἤτοι τὰ 2|12 τῶν κατ' ἔτος παροχῶν, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων, Νέου Ἔτους καὶ Πάσχα, 2) δραχ. 127.650, λόγῳ προσαυξήσεως εἰς τὸ σύνολον τῶν ἀποδοχῶν κατὰ 75 ο|ο δι' ἐργασίαν του ἐπὶ 3 Κυριακὰς κατὰ μῆνα, καθ' ἃς εἰργάζετο ἀπὸ τῆς προσλήψεώς του καὶ 3) δραχ. 148.500, ἀντίτιμον 5 ἡμερῶν ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως, ποσά, ἅτινα δὲν συνυπολογίσθησαν ἐπὶ τῆς καταβληθείσης αὐτῷ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 2112 ἀποζημιώσεως.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀπὸ 1 Αὐγούστου 1920 β. δ., κωδικοποιήσαντος τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Γ&ΟΔ' περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. 765|1943 καὶ ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Ν. 1968|1944, κατὰ τὰς διατάξεις αὐτοῦ (Ν. Γ&ΟΔ') δικάζεται πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας. Ἐκ τῇ διατάξεως ταύτης ἐναργῶς συνάγεται, ὅτι εἰς τὴν ἁπλῆν καὶ ταχεῖαν διαδικασίαν τῶν ἄνω ὑπάγεται οὐχὶ πᾶσα ἀξίωσις πηγάζουσα ἐξ οἱασδήποτε σχέσεως ἐργασίας, ἀλλ' αἱ ἰδιωτικαὶ ἀπαιτήσεις τῶν μισθωτῶν κατὰ τῶν ἐργοδοτῶν, αἱ ἐχουσαι νομικὴν βάσιν σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἀντὶ ἀμοιβῆς, περιλαμβανομένης ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς κατὰ τὸν ἀστικὸν κώδικα συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας (Α.Π. 101|1950, ΕΕΝ ΙΖ' 349). Ὁ ἐνάγων ἰσχυρίζεται ἐν τῇ ἀγωγῇ του (δ' κεφάλαιον), ὡς αὕτη διασαφηνίζεται διὰ τῶν προτάσεων, ὅτι βάσει τοῦ Π.Δ. 7|14 Δεκεμβρίου 1932 τὸ προσωπικόν, τὸ ὁποῖον ἀσχολούμενον εἰς λεωφορεῖα ἐπιβατικὰ αὐτοκίνητα, δικαιοῦται ἀνὰ περίοδον 7 ἡμερῶν ἀναπαύσεως τουλάχιστον 24 ὡρῶν συνεχῶς, ἤτοι μετὰ περίοδον ἓξ ἐργασίμων ἡμερῶν ἀκολουθεῖ μία ἡμέρα ἀναπαύσεως, ὅτι τὸ ἐναγόμενον τῷ παρεῖχε κατὰ μῆνα 4 ἡμέρας ἀναπαύσεως καὶ ὅτι κατὰ τὸ 15μηνον διάστημα τῆς παρ' αὐτῷ ἐργασίας του τὸν ἀπεστέρησε 5 ἡμερῶν ἀναπαύσεως, αἰτεῖται δὲ βάσει τῶν ἀρχῶν τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ (904 Α.Κ.) νὰ τῷ καταβληθῇ ποσὸν δραχ. 148.500 (29.700×5 ἡμ.), καθ' ὃ τὸ ἐναγόμενον κατέστη ἀδικαιολογήτως πλουσιώτερον, διότι τὸ ποσὸν τοῦτο θὰ κατέβαλεν ἐκμισθῶν τὰς ὑπηρεσίας ἄλλων προσώπων. Οὕτως ὅμως θεμελιουμένη ἡ ἀγωγὴ κατὰ τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἀφορᾷ προφανῶς ἀξίωσιν ἀποζημιώσεως, ὅλως ἄσχετον κατὰ τὴν σύμβασιν μισθώσεως ἐργασίας, ἥτις εἶναι, ὡς ἐρρέθη, ἀναγκαία προϋπόθεσις, ἵνα ὑπαχθῇ ἡ διαφορὰ εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ&ΟΔ'. Ἑπομένως δέον ἡ ἀγωγὴ κατὰ τὸ κεφάλαιον τοῦτο ν' ἀπορριφθῇ ὡς ἀναρμοδίως εἰσαγομένη κατὰ τὴν παροῦσαν ἐνώπιον ἡμῶν διαδικασίαν.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 § 2 τοῦ Ν. 2112|1920 ὡς τακτικαὶ ἀποδοχαὶ λαμβανόμεναι ὑπ' ὄψιν διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως θεωροῦνται ὁ μισθὸς καὶ πᾶσα ἄλλη παροχή, ἐφ' ὅσον αὕτη δίδεται ἀντὶ μισθοῦ, οἷον παροχαὶ εἰς εἶδος, τουτέστι πᾶσα παροχή, ἡ ὁποία δίδεται κατόπιν εἰδικῆς συμφωνίας ὡς ἀντάλλαγμα τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ὑπαλλήλου καὶ δὴ ὡς ἀμέσου διὰ τὴν τοιαύτην δόσιν αἰτίας (Α.Π. 590|1948 ΕΕΝ 301). Ἐν προκειμένῳ τὸ αἴτημα τῆς ἀγωγῆς, ὅπως εἰς τὴν καταβληθεῖσαν ἐκ τοῦ Ν 2112|1920 ἀποζημίωσιν συνυπολογισθῇ καὶ ἡ παροχὴ ἐκ τοῦ δώρου τῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους καὶ τοῦ Πάσχα θὰ ἦτο νόμῳ βάσιμον, ἂν ὑπῆρχεν εἰδικὴ περὶ καταβολῆς τούτου συμφωνία μεταξὺ ἐνάγοντος καὶ ἐναγομένου, τοιοῦτόν τι ὅμως δὲν ἐπικαλεῖται ὁ ἐνάγων. Τοιαύτην συμφωνίαν προϋποθέτει καὶ ἡ ὑπὸ ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων ἐπικαλουμένη Α. Π. 80|1949 ἀπόφασις, ἣν ἴδε ἐν ΕΕΝ 161 καὶ τὰ ὑπ' αὐτὴν σχόλια. Πέραν τούτου αἱ ἐν λόγῳ παροχαὶ οὐ μόνον εἶναι ἔκτακτοι (χαρακτηριζόμεναι τοιαῦται καὶ ὑπὸ τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, δι' ὧν ἐθεσπίσθησαν) ἀλλὰ καὶ δίδονται ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει εἰς τοὺς μισθωτοὺς ὑπὸ προϋποθέσεις ἀφορώσας τὸν χρόνον τῆς συνάψεως καὶ τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ εἶναι ἐκ τῶν προτέρων καθωρισμένον, ἂν θὰ λάβῃ ταύτας ὁ μισθωτὸς ἢ τί θὰ λάβῃ ἐκ τούτου, ἐνῷ ἡ διάταξις τοῦ Ν. 2112|1920 προβλέπει ἀποδοχὰς τακτικάς, ἐφ' ὧν ἔχει προηγηθῇ εἰδικὴ συμφωνία μεταξὺ ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ. Μετὰ ταῦτα ἀπορριπτέα, ὡς ἀβάσιμος νόμῳ, ἡ ἀγωγὴ καὶ κατὰ τὸ κεφάλαιον τοῦτο.

Ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων, τῶν προσαγομένων ἐγγράφων καὶ τῆς ἐν γένει συζητήσεως τῆς ὑποθέσεως ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐνάγων εἰργάζετο ἐπὶ τρεῖς Κυριακὰς κατὰ μῆνα κατὰ τὸ δεκαπενθήμηνον διάστημα τῆς παρὰ τῷ ἐναγομένῳ ὑπηρεσίας. Διὰ τὴν τοιαύτην ἐργασίαν του ἐδικαιοῦτο ἠὐξημένων κατὰ

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΕΓΓΡΑΦΟΣ ΤΥΠΟΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Παράλειψις καὶ συνέπειαι κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἐπὶ τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας

Θέσπισις δι' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 τοῦ ἐγγράφου τύπου τῆς καταγγελίας συμβάσεως ὡς συστατικοῦ στοιχείου αὐτῆς.—Ἀκυρότης ἄλλως καταγγελίας καὶ ὑπερημερία ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ.—Ἀναπλήρωτον ἐγγράφου καταγγελίας συμβάσεως δι' ἐξοφλητικῆς Ν. 2112 ἀποζημιώσεως ἀποδείξεως.—Παράλειψις στοιχείων ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως.—Συνέπεια ἡ ἀκυρότης.—Εἴσπραξις ἀποζημιώσεως Ν. 2112 καὶ ἐκτίμησις αὐτῆς ὑπὸ τὴν ἔννοιαν παραιτήσεως ἀπὸ προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου.

Τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν. 118|1945 ἐθέσπισε διὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ρυθμιζομένην καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας τὸν ἔγγραφον τύπον.

Τοῦτο ἔχει τὸν λόγον του λόγῳ τῶν σοβαρῶν συνεπειῶν, τὰς ὁποίας συνεπάγεται ἡ καταγγελία ἰσόν διὰ τὸν λήπτην αὐτῆς, ὅσον καὶ διὰ τὸν καταγγέλλοντα (*Ἰ. Καποδίστριας* ἐν Ἑρμ. Α. Κ. εἰσαγ. ἄρθρ. 416-451, ἀριθ. 6), καὶ διότι ἄλλως ἡ ἐπὶ δικαιοπραξιῶν γενικῶς περιβολὴ αὐτῶν διὰ τύπου αἰτίαν ἔχει καὶ τὴν παροχὴν χρόνου πρὸς ἀναμέτρησιν τῶν διὰ τῆς δικαιοπραξίας συντελουμένων (*Γ. Μαριδάκης*, Αἰτιολογ. Ἔκθεσις Εἰσηγητοῦ Προσχεδίου Γενικῶν Ἀρχῶν, σελ. 205).

Ὁ νόμος (ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945) συνέδεσε ρητῶς τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως πρὸς τὴν ὕπαρξιν περὶ αὐτῆς ἐγγράφου, τὸ ὁποῖον τίθεται ὡς συστατικὸν τῆς καταγγελίας στοιχεῖον.

Ἀλλὰ καὶ ἂν δὲν ὡριζε τοῦτο ρητῶς, πάλιν, ἀφοῦ ἡ καταγγελία εἶναι δήλωσις βουλήσεως καὶ ἐπὶ ταύτης ἔχουν ἐφαρμογὴν αἱ περὶ δηλώσεως βουλήσεως καὶ δικαιοπραξιῶν διατάξεις τῶν ἄρθρ. 127 ἐπ. Α. Κ. (*Ἰ. Καποδίστριας*, ἔνθ' ἀνωτ. ἀριθ. 22), κατὰ τὸ ἄρθρ. 159 Α. Κ. θὰ ἦτο αὕτη, ἐλλείποντος ἐγγράφου, ἄκυρος (*Οἰκ. Γεν. Ἀρχαί* § 30, σημ. 21, *Regelsberger*, § 137, *Γ. Μαριδάκης*, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 204).

Τὸ ἄρθρ. 159 Α. Κ. ὁρίζει «δικαιοπραξία, δι' ἣν δὲν ἐτηρήθη ὁ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενος τύπος, ἐν ὅσῳ δὲν ὁρίζεται τὸ ἐναντίον, εἶναι ἄκυρος».

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 160 Α. Κ. μάλιστα, ἐὰν ὑπὸ τοῦ νόμου ἢ τῶν μερῶν ὡρίσθη διὰ τὴν δικαιοπραξίαν ἔγγραφος τύπος, τὸ ἔγγραφον δέον νὰ φέρῃ τὴν ἰδιόχειρον ὑπογραφὴν τοῦ ἐκδότου (ἀντίστοιχον ἄρθρ. 72 Προσχεδίου Γενικῶν Ἀρχῶν, τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ Εἰσηγητοῦ (*Γ. Μαριδάκη*, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 205) ἀνταποκρίνεται πρὸς τὸ ἰσχῦον καὶ πρὸ τοῦ Κώδικος δίκαιον, ἄρθρ. 409 Πολιτ. Δικ.).

Ἑπομένως δὲν γεννᾶται κἂν ζήτημα, ὅτι ἡ ἐξοφλητικὴ ἀπόδειξις τοῦ μισθωτοῦ περὶ λήψεως τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|1920, ὡς εἶναι ἡ περίπτωσις τῆς κατωτέρω πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως, δὲν δύναται ν' ἀναπληρώσῃ τὸ ἔγγραφον τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, οὔτε νὰ θεωρηθῇ ὡς τοιοῦτον καὶ ἑπομένως προκύπτει ἀκυρότης τῆς καταγγελίας (βλέπε καὶ σύμφωνον, ἀντὶ πάσης ἄλλης, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, 1936|1949, εἰσηγητὴς *Χ. Καρασαυλῆς* ΕΕΔ 8, 457, ἐπικυροῦσαν τὴν Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5275|1948. Πρωτοδίκης *Κ. Τρουπάκης*, ΕΕΔ 8, 457).

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἄποψιν τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως περὶ μὴ συναγωγῆς παραιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῆς προσβολῆς τῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου διὰ τῆς πρὸ τῆς ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας γενομένης δηλώσεως τοῦ μισθωτοῦ ὅτι οὐδεμίαν ἄλλην ἀπαίτησιν ἔχει, λαβὼν τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112|1920, βλέπε, ἀντὶ πάσης ἄλλης, καὶ σύμφωνον Πρωτοδίκου Πειραιῶς 516|1950 (Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 601) καὶ τὰς ἐν αὐτῇ ἀναφερομένας παραπομπάς, πρβλ. καὶ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 226|1917, (εἰσηγητὴς *Σ. Γάγγας*, ΕΕΔ 6, 361).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2690|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ε. Μαλλιάρας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Σακελλαρόπουλος, Ν. Παγκώστας

Κατὰ τὸ ἐπικαλούμενα ἐν τῇ κρινομένῃ ἀγωγῇ ὁ ἐνάγων, προσληφθεὶς τὴν 21|3|1949 ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ἑταιρίας ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὡς τεχνίτης βυρσοδέψης, καὶ ἐργασθεὶς ἔκτοτε συνεχῶς, ἀπελύθη τὴν 28|1|1950, χωρὶς τῆς τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ Ν. 118|45.

Ἐκ τῆς διατάξεως τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|45, καθ' ἣν ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας θεωρεῖται ἔγκυρος, ἐφ' ὅσον γίνεται ἐγγράφως καὶ ἀφ' ἧς καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ ὁριζομένη ἀποζημίωσις, συνάγεται, ὅτι, ἐὰν ἡ καταγγελία δὲν γίνῃ ἐγγράφως, ἡ καταγγελία εἶναι ἄκυρος καὶ ἑπομένως ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη ἡ σύμβασις ἐργασίας καὶ ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ὑπερημέρου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας, τοῦ ἀποπεμφθέντος ἐκ ταύτης μισθωτοῦ πρὸς παροχὴν τῶν μισθῶν τοῦ τελευταίου (Α.Κ. 656). Ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγομένης ἑταιρίας ὅτι ἡ προσκομιζομένη ἐξοφλητικὴ ἀπόδειξις τοῦ ἐνάγοντος ἐνσωματώνει καὶ τὸ στοιχεῖον τοῦ ἐγγράφου τῆς καταγγελίας, εἶναι ἀπαράδεκτος ὡς νόμῳ ἀβάσιμος. Λέγων ὁ νόμος ἔγγραφον καταγγελίαν προφανῶς ἐννοεῖ ἔγγραφον τῆς ἐκδόσεως καὶ ὑπογραφῆς τοῦ καταγγέλλοντος ἐργοδότου, ἐνῷ ἡ ἐξοφλητικὴ ἀπόδειξις εἶναι ἐκ-

---

75 0|0 ἀποδοχῶν, ἡ προσαύξησις δὲ αὕτη δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς διμήνου ἀποζημιώσεως, ἀνερχομένη εἰς δραχ. 127.650 (742.500 : 25Χ75 0|0=21275Χ3 ἡμ. μηνιαίως=63825Χ2 μῆνας=127.650), ὡς περιλαμβανομένη δὲ εἰς τὰς τακτικὰς ἀποδοχὰς τοῦ ὑπὸ καθεστὼς πλήρους ἀπασχολήσεως, δέον νὰ τῷ ἐπιδικασθῇ γενομένης ἐν μέρει δεκτῆς τῆς ἀγωγῆς καὶ συμψηφιζομένης τῆς δικαστικῆς δαπάνης μεταξὺ τῶν διαδίκων κατ' ἄρθρ. 211 § 3 Πολ. Δικ. ἀφ' ἑκάστου τούτων ἐν μέρει νικήσαντος καὶ ἐν μέρει ἡττηθέντος.

ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΧΡΟΝΟΥ ΛΗΞΕΩΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΩΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Σύμβασις άντικαταστάτου στρατευθέντος μισθωτοῦ καὶ ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945

Ὑπολογισμὸς ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου, κατ' ἄρθρ. 3 Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946, ἀπὸ ἐπομένης γεγονότος ἀπολύσεως.—Αὐτοδίκαια διάλυσις συμβάσεως ἐργασίας ἀντικαταστάτου στρατευθέντος μισθωτοῦ, κατ' ἄρθρ. 2 Ν. 3514, καὶ ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.—Ἔλλειψις ἀστικῶν κυρώσεων κατ' ἐργοδότου διὰ παράλειψιν ἀναγγελίας χρόνου λήξεως συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου.—Ἐπιβολὴ μόνον ποινικῶν κυρώσεων.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ Ν. 3514|1928 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως» (βλέπε ΕΕΔ 7, 581 ἐπ.) ἡ σύμβασις ἐργασίας τοῦ ἀντικαταστάτου τοῦ στρατευθέντος μισθωτοῦ διαλύεται αὐτοδικαίως ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῆς ἐργασίας τοῦ ἀποστρατευθέντος.

Εἰς τὴν νομολογίαν τῶν δικαστηρίων ὑπάρχει ἀμφισβήτησις, ἂν ἡ τοιαύτη σύμβασις λογίζεται ὡς ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου (ὑπὲρ τῆς πρώτης ἀπόψεως Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 4258|1949, εἰσηγητὴς *Η. Τριανταφύλλου*, ΕΕΔ 8, 593, ἔνθα σημειώσεις μας ἐπὶ τοῦ ζητήματος καὶ λοιπαὶ παραπομπαί, ὑπὲρ τῆς δευτέρας Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 2195|1950, Πρωτοδίκης *Ε. Μαλλιάρας*, ΕΕΔ 9, 793).

Ἀλλὰ καὶ ἂν, ὡς καὶ καθ' ἡμᾶς εἶναι τὸ ὀρθότερον (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 593 ἐπ.), ἡ σύμβασις λογίζεται ὡς ἀορίστου χρόνου, δὲν προκύπτει ζήτημα ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη, ἀφοῦ ἡ σύμβασις, κατὰ τὸ ρητὸν γράμμα τοῦ νόμου, διαλύεται αὐτοδικαίως ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῆς ἐργασίας τοῦ ἀποστρατευθέντος.

Τὸ «αὐτοδικαίως» ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται δήλωσις καταγγελίας συμβάσεως (πρβλ. *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, Αἰτιολογ. Ἐκθεσις Εἰσηγητοῦ Προσχεδίου Ἀστικοῦ Κώδικος, ΕΕΔ 9, 171 διὰ τὸ ἀναλόγου ἐκφράσεως ἄρθρον 328 Προσχεδίου, ἤδη ἄρθρ. 669 Α. Κ., *Π. Ζέπου*, Ἐνοχ. Δίκαιον. Β' Μέρος, Εἰδ. Τεῦχος 3ον, σελ. 369), καὶ ὅτι ἀφοῦ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945 ἀναφέρεται εἰς ἀπόλυσιν, ἤτοι εἰς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως διὰ μονομεροῦς δηλώσεως τοῦ ἐργοδότου περὶ λύσεως τῆς διαρκοῦς ταύτης ἐνοχῆς (πρβλ. περὶ τῆς ἐννοίας τῆς καταγγελίας ὡς διαπλαστικοῦ τῆς ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐνοχῆς δικαιώματος σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 386, ἔνθα παραπομπαὶ εἰς συγγραφεῖς καὶ νομολογίαν), ἕπεται, ὅτι εἶναι ἀπροσάρμοστος ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρου τούτου ἐπὶ τῆς οὕτω αὐτοδικαίως διαλυομένης συμβάσεως ἐργασίας.

Ὅ,τι θὰ ἠδύνατο νὰ ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον ἐρεύνης εἶναι, ἂν ὁ ἐργοδότης εἶναι, μετὰ τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945 κλπ.» (ΕΕΔ 8, 961), κατὰ τὸ ὁποῖον οἱ ἐργοδόται ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν πρὸς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας ἀναγγελίαν τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ὑποχρεως πρὸς τοῦτο, ἀλλὰ τὸ ζήτημα τοῦτο ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἂν πράγματι ἡ σύμβασις τοῦ ἀντικαταστάτου τοῦ στρατευθέντος μισθωτοῦ λογίζεται ὡς ὡρισμένου χρόνου, εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρεται ἡ ὑποχρέωσις ἀναγγελίας λήξεως τοῦ χρόνου αὐτῆς.

Ὑπὸ τὴν ἐκδοχήν, ὅτι ἡ σύμβασις εἶναι τοιαύτη, δὲν ἔχει σημασίαν ὁ τρόπος λύσεως αὐτῆς, ἂν δηλαδὴ ἐπέρχεται αὕτη αὐτοδικαίως, διότι καὶ τὸ ἄρθρ. 669 Α. Κ. τοῦτο ὁρίζει περὶ τῶν συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου καὶ ἐν τούτοις ὁ Νόμος (ἄρθρ. 6

δόσεως καὶ φυσικὰ ὑπογραφῆς τοῦ μισθωτοῦ. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἕτερος ἰσχυρισμὸς ταύτης ὅτι ὑφίσταται καὶ ἔγγραφον τῆς καταγγελίας, ἡ γνῶσις τοῦ ὁποίου βεβαιοῦται ἐκ τῆς ἐν τῇ εἰρημένῃ ἀποδείξει τοῦ ἐνάγοντος ὑπογραφῆς του, εἶναι ἀπορριπτέος ὡς οὐσίᾳ ἀβάσιμος, μὴ βεβαιουμένης ἐκ τῆς ἀποδείξεως ταύτης ὅτι ἐγένετο ἔγγραφος καταγγελία. Τέλος, ὡς ἐκ περισσοῦ, καὶ ἐξ ἄλλων ἐλλείψεων στοιχείων ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, ἀπαιτουμένων ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, κατὰ τὴν ἰσχύουσαν ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, τυγχάνει ἄκυρος ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως, ὡς ἐπικαλεῖται διὰ τῆς ἀγωγῆς του καὶ τῶν προτάσεών του ὁ ἐνάγων. Πράγματι, ὡς ἐκ τοῦ προσαγομένου κεκυρωμένου νομίμως ἀκριβοῦς ἀντιγράφου τῆς ἀπὸ 3|1|1950 γενομένης πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, δὲν ἀναφέρονται ἐν ταύτῃ οὔτε ἡ διεύθυνσις τῆς τελευταίας, οὔτε τὸ ὀνοματεπώνυμον, ὄνομα πατρὸς καὶ διεύθυνσις τῶν ἐκπροσωπούντων κατὰ νόμον τὴν ἐπιχείρησιν ταύτης, οὔτε καὶ ἡ χρονολογία τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112. Ἀφ' ἑτέρου, κατὰ τὴν κρίσιν μας, ἐκ τῆς ἐν τῇ ἀποδείξει ταύτῃ δηλώσεως τοῦ ἐνάγοντος «ἔλαβον ὡς ἀποζημιώσίν μου ἡμερομίσθια 10 ἡμερῶν × 20.000 καὶ δηλῶ ὅτι οὐδεμίαν ἄλλην ἀπαίτησιν ἔχω κατὰ τῆς ὡς ἄνω ἑταιρίας» οὐδαμῶς δύναται νὰ συναχθῇ, ὅτι οὗτος παρητήθη καὶ τῆς προσβολῆς τῆς καταγγελίας ὡς ἀκύρου, ἥτις ἔδει νὰ διετυποῦτο σαφέστερον, ἀφοῦ, ἄλλως τε, δὲν εἶχε γίνει ἡ ἀναγγελία ταύτης εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ δὲν ἦτο βέβαιον, ἐὰν θὰ ἐπήρχετο ἀκυρότης τῆς ἀπολύσεως ἐκ τῆς μὴ ἀναγγελίας ἢ ἐκ τῆς ἐλλείψεως ἀπαραιτήτων κατὰ νόμον στοιχείων ἐν ταύτῃ, θὰ ἦτο τολμηρὸν δὲ νὰ δεχθῇ τις, ὅτι παρητήθη τοῦ εἰρημένου δικαιώματος ἐκτοτε καὶ ἑπομένως καὶ τοῦ δικαιώματός του ἐπιδιώξεως τούτου ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ἀφοῦ οὐδεμίαν ὑποχρέωσιν θὰ εἶχεν ἡ ἐναγομένη διὰ τὴν εἰς τοῦτο ἀναγγελίαν, ἡ ἔλλειψις τῆς ὁποίας θὰ τὸν ἐστέρει καὶ τοῦ ἐπιδώματος. Καὶ ὁ περὶ ὑφισταμένης δήθεν παραιτήσεως τοῦ ἐνάγοντος ἀπὸ τοῦ δικαιώματος προσβολῆς τῆς ἀκύρου καταγγελίας ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγομένης ἑπομένως δέον νὰ ἀπορριφθῇ, ὡς ἀβάσιμος.

Ν. Δ. 1255]1949) άπήτησε την άναγγελίαν λήξεως τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως.

Πρὸς τὴν ἐκδοχὴν ταύτην συνδέεται ὄχι μόνον ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 6 Ν. Δ. 1255]1949 ὑποχρέωσις, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐκ τοῦ ἄρθρου 672 Α. Κ. δικαίωμα ἑκατέρου τῶν μερῶν νὰ λυθῇ ἡ σύμβασις ἐργασίας μόνον διὰ σπουδαῖον λόγον πρὸ τῆς παρελεύσεως τοῦ χρόνου αὐτῆς, πρὸ τῆς ἐπαναλήψεως δηλαδὴ τῆς ἐργασίας ὑπὸ τοῦ ἀποστρατευθέντος.

Ἐν τούτοις νομίζομεν, ὅτι δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ ἡ τοιαύτη ἄποψις, διότι, ἂν ἐκ τῆς ἐννοίας τοῦ Νόμου προέκυπτε τοιαύτη νομοθετικὴ θέλησις, θὰ ἔπρεπε νὰ θεωρηθῇ ἐπαρκὴς ἡ κατὰ τὸ προϊσχὸν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἐθεσπίσθη ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 Ν. 3514]1928 προστασία τῶν συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου νὰ λύωνται πρὸ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου αὐτῶν διὰ καταγγελίας, γενομένης ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν μόνον λόγῳ δεδικαιολογημένης αἰτίας, κειμένης εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐκμισθωτοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν (πρβλ. Ἐφετ. Ἀθηνῶν 146]1934, ΕΕΝ α', 212), καὶ δὲν θὰ ὡριζετο καὶ εἰδικὴ ἀποζημίωσις (ἄρθρ. 2 Ν. 3514), ἡ ἐπὶ 15θήμερον ἡμίσεια ἡμερησία ἀμοιβή του, οὔτε τὸ ὅτι (ἄρθρ. 5 Ν. 3514) ὁ ἀντικαταστήσας τὸν στρατευθέντα ὑπάλληλον δὲν ἀπολαύει ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, ἂν στρατευθῇ, πρῦγμα περιττόν, ἀφοῦ ὁ Ν. 3514]1928 ὑπὸ τὴν ἀρχικὴν του διατύπωσιν ἀφεώρα εἰς μόνας τὰς ἀορίστου χρόνου συμβάσεις (περὶ τοῦ τελευταίου αὐτοῦ βλέπε Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 1053]1950, προεδρευόντων *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 795 καὶ ἐκτενέστερον σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 7, 792, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Εἶναι ἄρα ὁμαλώτερον, ὡς ἐσημειώσαμεν (ἐν ΕΕΔ 8, 593), νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι ἡ σύμβασις εἶναι ἀορίστου χρόνου καὶ ἂν αὕτη καταγγελθῇ πρὸ τῆς συντελουμένης αὐτοδικαίως ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῆς ἐργασίας τοῦ ἀποστρατευθέντος παύσεως τῆς ἰσχύος της, τότε μόνον ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118]1945, μὲ τὰς ἐξ αὐτοῦ ἀστικὰς καὶ ποινικὰς συνεπείας.

Ἡ καταχωρουμένη κατωτέρω δικαστικὴ ἀπόφασις δέχεται τὴν ἄποψιν περὶ μὴ ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118]1945 ἐπὶ τῆς τοιαύτης συμβάσεως καὶ πραιτέρω ἐπὶ συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου, τὴν ὁποίαν συναμολογήσεν ὁ αὐτὸς μισθωτὸς μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς πρώτης, καὶ ἡ ὁποία συνήγετο ἐκ τοῦ εἴδους καὶ τοῦ σκοποῦ αὐτῆς (βλέπε σχετικὰς παραπομπὰς εἰς σημειώσεις μας ἀνωτέρω σελ. 834) ἐπαναλαμβάνει τὴν κρατήσασαν ἤδη ἐν τῇ νομολογίᾳ τῶν δικαστηρίων γνωστὴν ἄποψιν, ὅτι ἡ ἐπὶ συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου παράλειψις τῆς ἀναγγελίας λήξεως τοῦ χρόνου αὐτῶν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 Ν. Δ. 1255]1949, συνεπάγεται μόνον ποινικὰς κατὰ τοῦ ἐργοδότου κυρώσεις (βλέπε σχετικῶς νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 805 καὶ αὐτόθι παραπομπάς).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2223]1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Γ. Καραμάνος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Ροκανάς, Π. Καλλίτσης

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ὁ ἐνάγων ἰσχυρίζεται, ὅτι προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, ὡς ἠλεκτροτεχνίτης, τὴν 11]4]1949 δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, καὶ ἀπελύθη ὑπ' αὐτοῦ τὴν 4]2]1950 ἀκύρως, ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν τοῦ Νόμου 118 διατυπώσεων, ἐπαναπροσληφθεὶς δὲ τὴν 17]3]1950 ἀπελύθη καὶ αὖθις τὴν 8]4]1950, ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν τοῦ Ν. 118 διατυπώσεων. Ἠδη ζητεῖ τὰς ἀπὸ 4 Φεβρουαρίου μέχρι 17 Μαρτίου 1950 ἀποδοχάς του, ἐπίσης τὰς ἀπὸ τῆς 8]4]1950 καὶ μέχρι τῆς ἀγωγῆς ἀποδοχὰς του, ὡς καὶ διαφορὰς δώρων Χριστουγέννων καὶ Πάσχα.

Ἡ ἀγωγὴ ἐμπρόθεσμος τυγχάνει καὶ διὰ τὸ φερόμενον πρὸς κρίσιν ζήτημα τῆς ἀκυρότητος τῆς γενομένης πρώτης ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος τὴν 4]2]1950, διότι, ἐφ' ὅσον ἡ ἀποκλειστικὴ προθεσμία θέλει ὑπολογισθῇ ἀπὸ τοῦ γεγονότος, ἡ ἡμέρα τούτου δὲν θὰ ὑπολογισθῇ εἰς τὴν προθεσμίαν (ἄρθρ. 241 καὶ 243 Α.Κ., (Γεν. Ἀρχαὶ *Μπαλῆ*, ἐκδ. τρίτη, σελ. 286). Ὁ ἐναγόμενος ἰσχυρίζεται, ὅτι τὸν ἐνάγοντα προσέλαβεν εἰς ἀντικατάστασιν στρατευθέντος ὑπαλλήλου του, τὸν ἀπέλυσε δέ, διότι ἀποστρατεύθη ὁ στρατευθεὶς ὑπάλληλός του καὶ ἐπανέλαβε τὴν ἐργασίαν. Ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος εἶναι νόμιμος, διότι κατ' ἄρθρον 2 Ν. 3514 ἡ σύμβασις ἐργασίας τοῦ εἰς ἀντικατάστασιν στρατευθέντος μισθωτοῦ λύεται αὐτοδικαίως ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῆς ἐργασίας τοῦ ἀποστρατευθέντος κλπ. Ἀπεδείχθη πλήρως, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ στρατευθέντος ὑπαλλήλου του Κ., τῷ ἐδηλώθη δὲ κατὰ τὴν κατάρτισιν τῆς συμβάσεως, ὅτι ἡ ἐργασία του θέλει διαρκέσει, ὅσον καὶ ἡ στράτευσις τοῦ Κ., ὅτι ὁ Κ., ἀποστρατευθείς, ἀνέλαβε πάλιν τὴν ἐργασίαν του παρὰ τῷ ἐναγομένῳ τὸν Φεβρουάριον 1950 καὶ δι' ὃ ἀπελύθη ὁ ἐνάγων. Νόμιμος συνεπῶς τυγχάνει ἡ ἐν λόγῳ ἀπόλυσίς του καὶ ἀπορριπτέα τυγχάνει ἡ πρώτη βάσις τῆς ἀγωγῆς.

Σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὁ ἐνάγων, μετὰ τὴν γενομένην ἄνω ἀπόλυσίν του, προσέφυγεν εἰς ταῦτον, ἐργοδηγὸν τοῦ ἐναγομένου, καὶ ἐζήτει ἐργασίαν. Κατὰ τὸν Μάρτιον 1950 ἀπεβίωσεν ὁ πατὴρ τοῦ Κ. ἐν Τριπόλει καὶ παρέστη ἀνάγκη νὰ ἀπουσιάσῃ οὗτος ἐξ Ἀθηνῶν. Πρὸς ἀναπλήρωσιν τοῦ ἀπόντος Κ. ὁ μάρτυς, ἀνταποκρινόμενος εἰς τὰς παρακλήσεις τοῦ ἐνάγοντος, ἐκάλεσε τοῦτον νὰ ἐργασθῇ ἐπὶ ὡρισμένον βραχυχρόνιον διάστημα, μέχρι δηλονότι τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ Κ. ἐκ Τριπόλεως. Ἡ ἱδρυθεῖσα ἐργασιακὴ σχέσις, προσωρινοῦ χαρακτῆρος, ἦτο σύμβασις ὡρισμένου χρόνου, ἐφ' ὅσον ἡ χρονικὴ διάρκεια ταύτης καθωρίζετο ἐκ τοῦ εἴδους καὶ τοῦ σκοποῦ αὐτῆς (Α.Π. 400]947, ΕΕΝ ΙΕ' 91). Συνεπῶς δὲν ὑφίστατο περίπτωσις τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ Ν. 118 διὰ τὸ ἔγκυρον τῆς ἀπολύσεως. Τὸ Ν. Δ. 1255]1949, ὅπερ ἐπεξέτεινε τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 118 καὶ ἐπὶ τῶν συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου, διὰ τὴν παράλειψιν τῶν ἐν τούτῳ ὁριζομένων διατυπώσεων δὲν ὥρισεν ἀκυρότητα τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας (ἀστικὴ κύρωσις), ἀλλὰ καθώρισε μόνον ποινικὰς κυρώσεις, ὡς ἀναφερθέντος τοῦ ἄρθρ. 6 § 2 αὐτοῦ εἰς τὸ ἄρθρ. 19 § 2 Ν. 118 Ἀπορριπτέα ὅθεν τυγχάνει καὶ ἡ δευτέρα βάσις τῆς ἀγωγῆς.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΑΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΟΣ ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΑΠΟΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΟΥ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Ἁρμόδιον πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ἐκ τοῦ Ν. 3514 διαφορῶν δικαστήριον

Ἁρμοδιότης Εἰρηνοδίκου εἰς α' βαθμὸν καὶ Προέδρου Πρωτοδικῶν εἰς β' πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ἐκ τοῦ Ν. 3514 διαφορῶν καὶ μετὰ τὸν Ν. 1968|1944 περὶ διαδικασίας Ν. ΓΩΟΔ'.—Σύνταξις ὑπὸ Εἰρηνοδίκου ἐκθέσεως ἀγωγῆς καὶ ἔννοια σχετικῆς διατάξεως.—Συντρέχουσαι ἀποζημιώσεις Ν. 2112 καὶ ἄρθρ. 4 Ν. 3514 δι' ἀδικαιολόγητον ἀπόλυσιν ἀποστρατευομένου μισθωτοῦ.—Κρίσις περὶ αἰτίας ἀπολύσεως.—Ἁρμοδιότης περὶ αὐτοῦ Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς ἄρθρ. 7 Α. Ν. 244|1936.—Καθορισμὸς ἀποζημιώσεως ἐκ ποσοστῶν.

Μετὰ σημειωθείσας ἀντιθέσεις γνωμῶν ἐν τῇ Νομολογίᾳ τῶν Δικαστηρίων σχετικῶς πρὸς τὸ ἁρμόδιον διὰ τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἐκ τοῦ Ν. 3514|1928, ὡς ἐτροποποιήθη, δικαστήριον καὶ διὰ τῆς κατευθύνσεως, τὴν ὁποίαν ἔδωκεν ἡ Α. Π. 568|1949 (εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 9, 80), κρατεῖ πλέον ὡς ὀρθὴ ἡ ἄποψις ὅτι καὶ μετὰ τὴν διὰ τοῦ Ν. 765|1943 καὶ Ν. 1968|1944 τροποποίησιν τοῦ Ν. ΓΩΟΔ' δὲν ἔπαυσεν ἰσχύουσα ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 4 Ν. 3514|1928 ἁρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδίκου εἰς α' βαθμὸν καὶ τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν εἰς β' ἐπὶ τῶν ἐν λόγῳ διαφορῶν (βλέπε σημειώσεις μας ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί, ἐν ΕΕΔ 9, 80 ἐπ.).

Τὴν αὐτὴν ἄποψιν ἀκολουθεῖ καὶ ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ κατ' ἔφεσιν δικάσαντος Προέδρου Πρωτοδικῶν Καβάλας.

Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 4 Ν. 3514|1928 ἀποζημιώσεως ἓξ ἀποδοχῶν ἓξ μηνῶν τοῦ ἀδικαιολογήτως πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους ἀπὸ τῆς μετὰ τὴν ἀποστράτευσιν ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας ἀπολυομένου ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου καὶ ἄνευ ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 7 Ν. 244|1936 (κατ' ἄρθρ. 11 Α.Ν. 547|1937) ἡ προεδρικὴ ἀπόφασις ἀκολουθεῖ τὴν γνωστὴν κρατήσασαν ἄποψιν, ἐπικαλουμένη πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς γνώμης της καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 24|1949 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς Προστασίας Παλαιῶν Πολεμιστῶν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (εἰσηγητὴς *Κ. Γρυπάκης*, ΕΕΔ 8, 946), ἀνυρωθεῖσαν ὅμως διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 953|1950 Ὁλομελείας Σ. Ε. (εἰσηγητὴς *Γ. Παπαχατζῆς*, ΕΕΔ 9, 709) (βλέπε ἐπ' αὐτῆς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 708 ἐπ. *Γ. Π. Γιανναχουρέα*, ΕΕΔ 9, 680 ἐπ.).

Προέδρου Πρωτ. Καβάλας 205|1950

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Κώνατας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Β. Κρητικός, Δ. Λυμπέρης

Κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ νόμου 3514 «περὶ τῆς θέσεως τῶν διωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως» ὁ Εἰρηνοδίκης εἶναι ἁρμόδιος νὰ κρίνῃ περὶ τῶν διαφορῶν τῶν προκυπτουσῶν ἐκ τοῦ νόμου τούτου καὶ κατ' ἔφεσιν ἁρμόδιος εἶναι ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν. Ἡ τοιαύτη ἁρμοδιότης δὲν κατηργήθη μετὰ τὴν διὰ τοῦ ἄρθρ. νόου § 1 τοῦ Ν. 1968|44 καθιέρωσιν τῆς ἐξαιρετικῆς καὶ μὴ ἐπιδεχομένης διὰ τοῦτο παρέκτασιν ἁρμοδιότητος τοῦ ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Πρωτοδικείου ὁριζομένου Πρωτοδίκου πρὸς ἐκδίκασιν πάσης ἀξιώσεως πηγαζούσης ἐκ σχέσεως ἐργασίας, ὡς δὲν εἶχε καταργηθῇ καὶ διὰ τῆς § 9 τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ προγενεστέρου νόμου 765|1943. Ἀντίθετος ἐκδοχὴ προδήλως ἀντιστρατεύεται πρὸς τὴν θέλησιν τοῦ νομοθέτου νὰ καθιερώσῃ ταχεῖαν καὶ ἁπλῆν, ἐξ ἐξαιρετικῶν κοινωνικῶν λόγων ἐπιβαλλομένην, διαδικασίαν ἐπιλύσεως τῶν ἐκ τοῦ ρηθέντος νόμου γεννωμένων διαφορῶν. Πράγματι ἡ διαδικασία τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ νόμου 3514, ἰσχύουσα ἀπὸ τοῦ ἔτους 1928, εἶναι ταχυτέρα καὶ ἁπλουστέρα τῆς τοῦ ν. ΓΩΟΔ', λόγῳ τῶν εἰδικῶν διατάξεων αὐτῆς ὡς πρὸς τὴν εἰσαγωγὴν τῆς διαφορᾶς, τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως, τὴν ἄσκησιν μόνον τοῦ τακτικοῦ ἐνδίκου μέσου τῆς ἐφέσεως, οὐχὶ δὲ ἀναιρέσεως (Α. Π. 568|1950, ΕΕΔ 9, σελ. 81, Α. Π. 114|30, Θέμ. ΜΑ' σελ. 603). Προσέτι δὲ ἡ ἐν λόγῳ ἔφεσις εἰσάγεται ἐνώπιον τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν καὶ οὐχὶ ὁλοκλήρου τοῦ Πρωτοδικείου, τοῦθ' ὅπερ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς πλεονέκτημα τῆς διαδικασίας (*Γιδόπουλος*, Θέμ. ΜΑ', σελ. 797). Ἄλλως τε ὁ Ν. 3514 ἀναφέρεται εἰς ἐντελῶς εἰδικὴν περίπτωσιν τῶν μισθωτῶν, τὴν τοιαύτην τῆς στρατεύσεως των καὶ τῶν ἐκ ταύτης ἀνακυπτουσῶν διαφορῶν (ἴδε ΕΕΔ 6, σελ. 384 καὶ 631). Ἡ τοιαύτη τέλος ὀρθὴ ἔννοια τῶν μνησθεισῶν διατάξεων προσεπιβεβαιοῦται ἤδη καὶ ἐκ τῆς γενομένης ἑρμηνευτικῆς δηλώσεως ἐν τῇ Βουλῇ, κατὰ τὴν συνεδρίασιν ΚΗ' τῆς 1-12-47, συζητουμένου τοῦ σχεδίου νόμου ὑπ' ἀριθ. 519|48 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ στρατευομένων ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν νομοθεσίας», καθ' ἣν «ἡ ἔννοια τοῦ νόμου εἶναι, ὅτι ἡ κρίσις ἀνατίθεται εἰς πρῶτον μὲν βαθμὸν εἰς τὸν Εἰρηνοδίκην, κρίνοντα ἐκ τῶν ἐνόντων, εἰς δεύτερον δὲ βαθμὸν εἰς τὸν Πρόεδρον τῶν Πρωτοδικῶν, κρίνοντα ὡσαύτως ἐκ τῶν ἐνόντων» (Α.Π. 568|50, ἴδε καὶ ΕΕΔ. 7, σελ. 88). Κατὰ ταῦτα ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, δι' ἧς διώκεται ἡ καταψήφισις τῆς ἐκκαλουμένης ἐναγομένης εἰς τὴν πληρωμὴν τῷ ἐφεσιβλήτῳ ἐνάγοντι τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ν. 3514, λόγῳ ἀπολύσεως τοῦ τελευταίου πρὸ τῆς παρούσης ἔτους ἀπὸ τῆς ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας μετὰ τὴν ἀποστράτευσιν του, ὀρθῶς εἰσήχθη εἰς πρῶτον βαθμὸν ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου Καβάλας, δι' ὃ ἀπορριπτέος τυγχάνει ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου λόγος ἐφέσεως.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ κωδικοποιηθέντος Ν. 3514 ὁρίζεται ἐν τέλει, ὅτι ὁ «αἰτῶν, ὡς καὶ οἱ ἀνωτέρω, δύνανται, ἐμφανιζόμενοι αὐτοπροσώπως ἢ διὰ τῶν ὡς ἄνω πληρεξουσίων των ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου, νὰ ἐκθέσωσι τὴν ἀξίωσιν αὐτῶν, ὁ δὲ Εἰρηνοδίκης συντάσσει περὶ τῆς τοιαύτης ἀξιώσεως ἔκθεσιν, ἐφαρμοζομένων ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν αὐτῆς ἀναλόγως τῶν περὶ τούτου δια-

τάξεων τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ἀπὸ 1-8-20 Β. Δ. «περὶ κωδικοπ. εἰς ἐνιαῖον κείμενον τῶν διατάξεων τοῦ ν. Γ'ΩΟΔ'». Ἡ τοιαύτη διάταξις προδήλως ἐτέθη πρὸς διευκόλυνσιν τοῦ ἐνάγοντος, διότι ἀποφεύγεται οὕτω ἡ σύνταξις παρ' αὐτοῦ τοῦ δικογράφου τῆς ἀξιώσεώς του ἢ ἡ προσφυγὴ εἰς δικηγόρον κλπ. Συνεπῶς δύναται οὗτος, ἀντὶ νὰ ἐμφανισθῇ αὐτοπροσώπως εἰς τὸν Εἰρηνοδίκην, νὰ καταθέσῃ δικόγραφον παρὰ τοῦ ἰδίου ὑπογεγραμμένον ἢ παρὰ πληρεξουσίου δικηγόρου (τὸ τελευταῖον συνέβη ἐν προκειμένῳ), ὅπερ εἶναι ἄνευ ἐπιρροῆς, ἂν χαρακτηρίζεται παρ' αὐτοῦ ὡς ἀγωγὴ ἡ αἴτησις ἢ ἀναφορά. Ἡ διαδικασία, ἥτις δέον νὰ ἀκολουθηθῇ παρὰ τοῦ Εἰρηνοδίκου εἶναι δι' ὅλας τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις (εἴτε δηλ. συνετάχθη ἔκθεσις ἐνώπιον αὐτοῦ, εἴτε κατετέθη δικόγραφον ἀγωγῆς ἢ αἰτήσεως) ἡ αὐτή, ἤτοι ἡ τῶν ἄρθρων 634 καὶ ἑπόμ. τῆς Πολ. Δικονομίας (Α.Π. 568|50, *Ι. Ἀποστολοπούλου*: ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν Ἐκδ. β', σελ. 213, ἴδε καὶ ΕΕΔ, 9 σελ. 80-81). Ὀρθῶς κατ' ἀκολουθίαν εἰσήχθη ἡ προκειμένη ἀγωγὴ ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου καὶ ἐξεδικάσθη κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν ἄρθρ. 634 ἐπ. τῆς Πολ. Δικονομίας (ἥτις καὶ παρ' ἡμῶν ἀκολουθεῖται), καὶ οὐχὶ κατὰ τὴν τακτικὴν διαδικασίαν, ὡς ἀβασίμως ὑποστηρίζει ἡ ἐκκαλοῦσα διὰ τοῦ σχετικοῦ λόγου τῆς ἐφέσεώς της, ὅστις καὶ ἀπορριπτέος καθίσταται.

Ἀπορριπτέος ἐλέγχεται ὡσαύτως ὁ τρίτος λόγος τῆς ἐφέσεως ὅτι ἐσφαλμένως ἀπερρίφθη παρὰ τοῦ πρωτοβαθμίου δικαστοῦ ἡ περὶ ἐκκρεμοδικίας ἔνστασις τῆς ἐναγομένης, ἅτε τοῦ ἐνάγοντος ἔχοντος ἐγείρει ἀγωγὴν κατ' αὐτῆς ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδίκου Καβάλας κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. Γ'ΩΟΔ', καθ' ὅσον ἡ ἔνστασις ἐκκρεμοδικίας χωρεῖ, ὅταν ἡ αὐτὴ διαφορὰ μεταξὺ τῶν αὐτῶν προσώπων διατελῇ ἐκκρεμὴς ἐνώπιον δύο διαφόρων δικαστηρίων, ἐν προκειμένῳ δέ, ὡς ὀρθῶς ἔκρινε καὶ ἡ ἐκκαλουμένη, αἱ δύο αὗται ἀγωγαὶ στηρίζονται ἐπὶ διαφόρου βάσεως καὶ ἔχουσι διάφορον ἀντικείμενον καὶ αἰτησιν, ἤτοι, διότι διὰ τῆς πρώτης τοιαύτης ἐδιώκετο ἡ καταψήφισις τῆς ἐναγομένης εἰς τὴν πληρωμὴν ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 λόγῳ τῆς γενομένης καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, δοθέντος ὅτι συντρέχουσιν ἀμφότεραι αἱ ἀποζημιώσεις τοῦ ν. 2112 καὶ ἄρθρ. 4 Ν. 3514 (βλ. Νομολ. ΕΕΔ 6, 96, καὶ ΕΕΔ 7, 613), ἑκάστη τῶν ὁποίων διεκδικεῖται ἐνώπιον διαφόρου δικαστηρίου.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ μνησθέντος ν. 3514 ἀπόλυσις τοῦ ἐπαναλαβόντος τὴν ἐργασίαν του, μετὰ τὴν ἀποστράτευσιν τούτου, μισθωτοῦ δὲν ἐπιτρέπεται πρὸ τῆς παρελεύσεως ἑνὸς ἔτους, ἐκτὸς ἐὰν ὑπάρχῃ κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένη αἰτία ἀπολύσεως, ἄλλως ὁ ἀπολυθεὶς δικαιοῦται ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τοὺς μισθοὺς ἓξ μηνῶν, ἥτις ὑπολογίζεται κατὰ τὸ ἄρθρ 5 τοῦ νόμου 765|43 (διατηρηθὲν ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὴν κατάργησιν τοῦ ν. 765|43 διὰ τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Ν. Δ/τος), μὲ βάσιν τὰς ἀποδοχὰς αὐτοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεως ὑπὸ καθεστὼς πλήρους ἀπασχολήσεως. Ἡ κρίσις ὅμως περὶ τῆς αἰτίας ἀπολύσεως δὲν εἶναι ἔργον Δικαστηρίου, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ὑπόκειται ἀγωγὴ ἀποζημιώσεως, ἀλλ' ἀνήκει εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῆς Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Α. Ν. 244|36 (κατ' ἄρθρ. 11 § 2 τοῦ Α. Ν. 547|37). Κατὰ συνέπειαν ἡ ἔλλειψις προσφυγῆς εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν (ἥτις ἔλλειψις ὑπάρχει ἐν προκειμένῳ) καθιστᾷ ἀδύνατον τὴν ἐπὶ δικαστηρίου ἀπόδειξιν τοῦ δεδικαιολογημένου τῆς ἀπολύσεως τοῦ δικαστηρίου ὀφείλοντος, συντρεχουσῶν τῶν λοιπῶν νομίμων προϋποθέσεων, νὰ ἐπιδικάσῃ τὴν ἀποζημίωσιν τῶν ἓξ μηνῶν εἰς τὸν ἀπολυθέντα (βλ. ὑπ' ἀριθ. 24|49 ἀπόφ. Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς Ἀθηνῶν ΕΕΔ 8, 946 καὶ αὐτόθι λοιπὴν νομολ. ὡς καὶ ἐν ΕΕΔ 6, 96). Ἀπορριπτέοι ὅθεν ἐλεγχόμενοι οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου τέταρτος καὶ πέμπτος λόγοι τῆς ἐφέσεως.

Ἡ συμβασις ἐργασίας καὶ ἡ συμφωνία περὶ μισθοῦ καὶ ποσοστοῦ 3 ο/ο ἐπὶ τῶν καθαρῶν κερδῶν τῆς ἐκκαλούσης, ἡ στράτευσις καὶ ἡ ἀποστράτευσις τοῦ ἐφεσιβλήτου καὶ ἡ γενομένη ἀπόλυσίς του τὴν 5-6-50 παρὰ τῆς ἐναγομένης πρὸ τῆς παρελεύσεως ἑνὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας του συνομολογοῦνται, ἀμφισβητεῖται ἐν προκειμένῳ μόνον τὸ ποσὸν τοῦ μηνιαίου μισθοῦ τοῦ ἐφεσιβλήτου καὶ δὴ οἱ ἀποδοχαὶ τούτου κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεως ὑπὸ καθεστὼς πλήρους ἀπασχολήσεως, τοῦθ' ὅπερ κρίσιμον ἐστὶν ἐν προκειμένῳ, ὡς ἐρρήθη. Αἱ ἀποδοχαὶ αὗται ἀνέρχονται, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν μας σχηματισθεῖσαν ἐκ τῶν προσαγομένων ἑκατέρωθεν καὶ ἐπικαλουμένων ἐγγράφων, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τοὺς ἰσχυρισμοὺς καὶ ἐξηγήσεις τῶν διαδίκων, εἰς δραχμὰς 1.175.000 μηνιαίως (βλ. ἰδίᾳ προσαγόμενον βιβλιάριον Ι.Κ.Α., ἐπικολλήσεις ἐνσήμων ὑπὲρ τοῦ ἐνάγοντος καὶ ἡμερολόγιον εἰσπράξεων καὶ πληρωμῶν τῆς ἐναγομένης). Τὸ ποσὸν τοῦτο ἔλαβε καὶ ὁ ἀμειβόμενος ὁμοίως ὑπάλληλος τῆς ἐναγομένης παιδαγωγός, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ συνταγέντος ἰσολογισμοῦ τοῦ α' ἐξαμήνου τοῦ ἔτους 1950, ἤτοι δραχ. 7.050.000 ἐν ὅλῳ, αἵτινες καὶ ἀναγράφονται ἐν αὐτῷ, ἐναντὶ δραχ 6.070.000, αἵτινες ἀναγράφονται διὰ τὸν ἐφεσίβλητον ἐργασθέντα μέχρι τῆς 5-6-1950. Σημειωτέον προσέτι ὅτι τόσον ὁ ἐφεσίβλητος, ὅσον καὶ οἱ συνεταῖροι ἐκτελωνισταὶ ἔδει νὰ ἀναμένωσιν ἀπαραιτήτως τὰ ἀποτελέσματα τῆς χρήσεως ἑκάστου ἐξαμήνου, διότι λόγῳ τῆς φύσεως καὶ τοῦ τρόπου τῶν γενομένων εἰσπράξεων καὶ πληρωμῶν δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐξακριβοῦνται ἑκάστου μῆνα τὰ καθαρὰ κέρδη τῆς Ἑταιρίας καὶ συνεπῶς τὰ ἀντιστοιχοῦντα ἐκ ποσοστῶν δικαιώματα εἰς ἕνα ἕκαστον ἐκ τῶν συνεταίρων καὶ τοῦ ὑπαλλήλου ἐφεσιβλήτου, ἤτοι διότι κυρίως αἱ γενόμεναι πληρωμαὶ (ἔξοδα πάσης φύσεως κλπ.) κατὰ τὸ πλεῖστον ἀφεώρων ὅλην τὴν χρῆσιν ἢ τοὐλάχιστον δαπάνας μὴ ἀντιποκρινομένας εἰς ὡρισμένον ἐπακριβῶς μῆνα. Ἐφ' ὅσον ἑπομένως δεχόμεθα ὡς εἰλικρινῆ τὸν συνταγέντα τὸ α' ἑξάμηνον 1950 ἰσολογισμόν, ἐν τῷ ὁποίῳ εἶναι ἐξ ἴσου καθωρισμένα τὰ ποσοστὰ ἑνὸς ἑκάστου (διότι δὲν εἶναι πιστευτόν, ὅτι οὗτος συνετάγη ἐπὶ τῷ σκοπῷ περιγραφῆς τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐνάγοντος, ἀνερχομένων εἰς μικρὸν ποσοστὸν ἐν συγκρίσει μὲ τὰς καθόλου εἰσπράξεις), δέον ὅπως γίνῃ ἐν μέρει δεκτὸς κατ' οὐσίαν ὁ ἔκτος λόγος ἐφέσεως καὶ μεταρρυθμισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, διότι ἐσφαλμένως ὑπελόγισε πρὸς 1.404.700 τὸν μηνιαῖον μισθὸν τοῦ ἐνάγοντος καὶ ἐπεδίκασεν ἐν ὅλῳ δραχμὰς 8.428.200, ἐπὶ τῷ τέλει, ὅπως γίνῃ ἐν μέρει δεκτὴ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ διὰ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 7.050.000 (6 × 1.175.000).

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑΙ ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Θεώρησις ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Συντάγματος

Μὴ ὑπαγωγὴ Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος εἰς ὑποχρέωσιν ἀναγκαστικῆς προσλήψεως μισθωτῶν κατὰ Ν. 751|1948.—Κανὼν ἄρθρ. 3 τοῦ Συντάγματος.—Ἔννοια.—Ἀπαγόρευσις δημιουργίας ὑπὸ τοῦ Νομοθέτου ἀνισοτήτων ἀνεπιδέκτων οἱασδήποτε δικαιολογήσεως καὶ ἀντικειμένων εἰς τὸ περὶ δικαίου κοινὸν συναίσθημα.—Ἐκτίμησις λόγων ἐξαιρέσεως ἀπὸ ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως μισθωτῶν διὰ τὸν Ὀργανισμὸν Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος.

Κατὰ ρητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ Ν. Δ. 1049|1949 διὰ τὸ προσωπικὸν τοῦ Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν «αἱ πάσης φύσεως διατάξεις περὶ ἀναγκαστικῆς προσλήψεως προσωπικοῦ», ἐξ οὗ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἄκυρον σχετικὴν διοικητικὴν πρᾶξιν περὶ τοιούτου ἀναγκαστικοῦ διορισμοῦ προσώπου τοῦ Ν. 751|1948.

Προσεβλήθη ὅμως ὑπὸ τοῦ αἰτοῦντος ὡς ἀντισυνταγματικὴ ἡ διάταξις αὕτη, ἀντικειμένη εἰς τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ ἐν ἰσχύϊ Συντάγματος, τὸ ὁποῖον ὁρίζει, ὅτι οἱ «Ἕλληνες εἶναι ἴσοι ἀπέναντι τοῦ νόμου».

Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, ἀκολουθοῦν τὴν τελευταίαν νομολογίαν του (κατ' ἀπομάκρυνσιν ἀπὸ τῆς παλαιᾶς), κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Συντάγματος δὲν χαράσσει διὰ τὸν Νομοθέτην μόνον πολιτικὴν κατευθυντήριον γραμμήν, ἀνέλεγκτον ὑπὸ τῶν Δικαστηρίων, ἀλλὰ περιέχει κανόνα δικαίου, δεσμεύοντα καὶ τὸν Νομοθέτην, (βλέπε σχετικῶς Σ. Ε. 125|1948 ὁλομελ., εἰσηγητὴς *Π. Μερτικόπουλος*, ΕΕΔ 7, 216 καὶ ἐπ' αὐτῆς παρατηρήσεις *Α. Σακελλαροπούλου*, ΕΕΔ 7, 216, Σ. Ε. 1511|1949, εἰσηγητὴς *Σ. Σολιώτης*, ΕΕΔ 8, 951, πρβλ. καὶ Α. Π. 235|1949, εἰσηγητὴς *Α. Παπανασιάσιου*, ΕΕΔ 8, 411), ἐρευνᾷ τὸ θέμα, ἂν πράγματι ἡ ἐν λόγῳ διάταξις τοῦ ἄρθρου 13 Ν. Δ. 1049|1949 εἶναι, ὡς πρὸς τοῦτο, ἀντισυνταγματικὴ (πρβλ. καὶ Σ. Ε 125|1948, ὁλομελ., ἔνθ' ἀνωτ., καθ' ἣν ἡ ἄρνησις τῆς ἀρχῆς τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Συντάγματος ὑπὸ τοῦ Νομοθέτου εἶναι ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ κράτους δικαίου καὶ πρὸς τὰς ἀρχὰς ἀληθοῦς δημοκρατικοῦ πολιτεύματος. Καὶ δύναται μὲν ὁ Νομοθέτης δι' ὡρισμένας κατηγορίας περιπτώσεων νὰ θεσπίσῃ δεδικαιολογημένας διακρίσεις ἐξυπηρετούσας λόγῳ τῶν συντρεχουσῶν εἰδικῶν περιπτώσεων τὸ δίκαιον ἢ τὸ γενικὸν συμφέρον ἢ εἰδικὴν σκοπιμότητα, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ δημιουργῇ ἀνισότητας, ἀνεπιδέκτους οἱασδήποτε δικαιολογήσεως καὶ ἀντικειμένας εἰς τὸ περὶ δικαίου κοινὸν αἴσθημα. Αἱ ἀνισότητες αὗται, ἐξερχόμεναι τῶν ἀκροτάτων ὁρίων, ἐντὸς τῶν ὁποίων δύναται ν' ἀσκῆται ἡ νομοθετικὴ ρύθμισις τῶν ἐξαιρετικῶν περιστάσεων, καὶ ἀντιτιθέμεναι ὄχεως πρὸς τὴν καθιερουμένην ὑπὸ τοῦ Συντάγματος ἀρχὴν τῆς ἰσότητος, ἐπάγονται ἀκυρότητα τῶν σχετικῶν διατάξεων καὶ δὲν δύνανται νὰ διαφεύγωσι τὸν δικαστικὸν ἔλεγχον (πρβλ. σχετικῶς καὶ Α. Π. 235|1949, ἔνθ' ἀνωτ. καὶ λοιπὰς ἐν ΕΕΔ 8, 411 παραπομπάς).

Ἐν τούτοις δὲν εἶναι ὀλίγαι αἱ διατάξεις νόμων, αἱ ὁποῖαι ἐξαιροῦσι τῆς ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως μισθωτῶν διαφόρους Ὀργανισμοὺς καὶ Νομικὰ Πρόσωπα, ὥστε νὰ τίθεται πάντοτε ἀντικείμενον ἐρεύνης, ἂν συντρέχουν εἰδικοὶ λόγοι, ἐξυπηρετοῦντες γενικὸν συμφέρον ἢ εἰδικὴν σκοπιμότητα. Μνημονεύομεν ἐνδεικτικῶς τοιαύτας νομοθετικὰς διατάξεις τὰς ἑξῆς: Τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ Α. Ν. 204|1936 «περὶ συστάσεως Εἰδικοῦ Ταμείου Ὑδραυλικῶν Ἔργων Μακεδονίας», κατὰ τὸ ὁποῖον δὲν ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις «περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν» κλπ., τοῦ ἄρθρ. 1 Ν. 552|1945 «περὶ καταστατικοῦ χάρτου τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ», κατὰ τὸ ὁποῖον δὲν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω αἱ διατάξεις περὶ προσλήψεως, ἀπολύσεως κλπ. τῶν ὑπαλλήλων, ἐργατῶν καὶ ὑπηρετῶν, τοῦ ἄρθρου 4 Ν. Δ. 141|1946 «περὶ φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν καὶ ἄλλων διευκολύνσεων τῆς ὀργανώσεως «Ἑλληνικὴ Πολεμικὴ Περίθαλψις», κατὰ τὸ ὁποῖον δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν μισθωτῶν αὐτῆς αἱ διατάξεις τοῦ νόμου περὶ παλαιῶν πολεμιστῶν, τοῦ πολέμου 1940-1941, οἱ νόμοι περὶ προστασίας τῶν ἀναπήρων καὶ οἱ νόμοι περὶ προστασίας τῶν ἐπιστρατευομένων ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 667|1950 Ὁλομ.

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Θ. Κυριακός**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ι. Ἀναστασόπουλος, Θ. Τσάτσος

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Σύστασις είδικοῦ Λογαριασμοῦ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως μισθωτῶν

Συμφωνούμενοι νομίμως διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ὅροι.—Δυνατότης ἀναλήψεως ὑποχρεώσεως ἐργοδοτῶν διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας πρὸς καταβολὴν εἰσφορῶν πρὸς ἀλληλοβοηθητικὸν σωματεῖον ἢ Ταμεῖον συμβεβλημένης Ὀργανώσεως.—Ἀδύνατος ὅμως διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας σύστασις ἀλληλοβοηθητικοῦ σωματείου ἢ ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ.—Ἔλλειψις ἱκανότητος τοῦ παρίστασθαι ἐπὶ δικαστηρίου καὶ διεξάγειν τὴν δίκην ἰδίῳ ὀνόματι τοῦ τοιούτου συσταθέντος ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ.

Πρωτοδικείου Πειραιῶς 1019|1950

Πρόεδρος ὁ κ. **Α. Φλῶρος**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Η. Βατόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Μαρινόπουλος, Ε. Μαρκόπουλος

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς διώκεται ἡ ὑποχρέωσις τῶν ἐναγομένων ἐργοδοτῶν, ὡς ἐκτελεσάντων ἐργασίας ἐν κοινοπραξίᾳ ναυπηγοξυλουργικῆς φύσεως δι' ἐργατῶν ναυπηγοξυλουργῶν κατὰ τὸν Ἀπρίλιον 1948, ὅπως ἀλληλεγγύως καὶ εἰς ὁλόκληρον καταβάλωσι δραχμὰς 854.400, ἐντόκως κλπ., εἰς τὸν διὰ τῆς ἀπὸ 13 Ὀκτωβρίου 1941 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας συσταθέντα «Εἰδικὸν Λογαριασμὸν Οἰκονομικῆς Ἐνισχύσεως Ναυπηγοξυλουργῶν Πειραιῶς», ποσὸν ἀποτελοῦν (πόρους) εἰσφορᾶς εἰς ἃς οὗτοι ὑποχρεοῦνται δυνάμει τῆς ἄνω συλλογικῆς συμβάσεως, ἀναλογούσης ἐπὶ τῶν πραγματοποιηθέντων ἡμερομισθίων τῶν ἄνω ναυπηγοξυλουργῶν.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ἀναγκαστικοῦ Νόμου τῆς 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» δύναται μὲν νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ ἐργοδότης, ὁ συμβληθεὶς διὰ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἰς καταβολὴν εἰσφορῶν πρὸς τὸ ἀλληλοβοηθητικὸν σωματεῖον ἢ Ταμεῖον τῆς συμβεβλημένης ὀργανώσεως μισθωτῶν, διότι ἡ ὑποχρέωσις αὕτη ἐμπίπτει εἰς τοὺς ὅρους ἐργασίας, τοὺς ὁποίους δέον νὰ περιλαμβάνωσιν αἱ συμβάσεις ἐργασίας ἐν τῷ εἰδικῷ ἐπαγγέλματι τῆς συμβεβλημένης ὀργανώσεως μισθωτῶν· δὲν δύναται ὅμως κανονιστικὴ διάταξις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἥτις ἐπέχει ἰσχὺν νόμου, κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἄνω νόμου, νὰ συστήσῃ ἀλληλοβοηθητικὸν σωματεῖον ἢ ἀσφαλιστικὸν ὀργανισμὸν ἔχοντα νομικὴν προσωπικότητα, ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν διατάξεων περὶ σωματείων, διότι ἡ τοιαύτη σύστασις τοῦ ἀλληλοβοηθητικοῦ σωματείου ἢ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει πρὸς τοὺς ὅρους ἐργασίας, τοὺς ὁποίους δέον νὰ περιλαμβάνῃ ἡ ἐν τῷ εἰδικῷ ἐπαγγέλματι σύμβασις ἐργασίας. Ἐν προκειμένῳ διὰ τῆς ἀπὸ 13 Ὀκτωβρίου 1941 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας μεταξὺ τοῦ συνδέσμου ἰδιοκτητῶν ναυπηγοξυλουργῶν Περάματος καὶ τοῦ σωματείου ναυπηγοξυλουργῶν Πειραιῶς ἀπεφασίσθη ἡ σύστασις εἰδικοῦ Λ)σμοῦ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ναυπηγοξυλουργῶν Πειραιῶς, διὰ δὲ τῆς ἀπὸ 24|10|1941 μεταγενεστέρας συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας μεταξὺ τῶν αὐτῶν συμβαλλομένων συνεστήθη ἐκ νέου ὁ εἰδικὸς οὗτος Λογαριασμός, οὗτινος ὁ σκοπὸς εἶναι ἡ παρακολούθησις τῆς ἐργασίας τῶν ναυπηγοξυλουργῶν Πειραιῶς καὶ ἡ ἀποκατάστασις ἰσορροπίας μεταξὺ προσφερομένης ἐργασίας καὶ ζητήσεως, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 2 τῆς πρώτης συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας οἱ ἐργοδόται ἀνέλαβον τὴν ὑποχρέωσιν, ὅπως καταβάλωσιν εἰς τὸν εἰδικὸν τοῦτον Λογαριασμὸν ὡρισμένας εἰσφοράς, ὡς ἐτροποποιήθησαν αὗται διὰ τῆς ἀπὸ 4 Δεκεμβρίου 1947 νεωτέρας συλλογικῆς συμβάσεως, συναφθείσης μεταξὺ τῶν αὐτῶν ἄνω συμβληθέντων, καθωρίσθη δὲ καὶ ἡ διοίκησις καὶ ἡ διαχείρισις τοῦ διὰ τῆς ἄνω συλλογικῆς συμβάσεως συσταθέντος εἰδικοῦ τούτου Λογαριασμοῦ, ἐγκριθέντος καὶ τοῦ κανονισμοῦ τοῦ Λογαριασμοῦ τούτου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας τοῦ ἐκπονηθέντος ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς συσταθείσης δι' ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργοῦ. Ὁ εἰδικὸς ὅμως οὗτος Λογαριασμὸς δὲν ἔχει τὴν ἱκανότητα πρὸς τὸ παρίστασθαι ἐπὶ Δικαστηρίου καὶ τοῦ διεξάγειν τὴν δίκην ἰδίῳ ὀνόματι, διότι δὲν ἀποτελεῖ νομικὸν πρόσωπον, καθ' ὅσον ἡ σύστασις αὐτοῦ διὰ τῶν ὡς ἄνω συλλογικῶν συμβάσεων καὶ ἄνευ τηρήσεως τῶν διατάξεων περὶ σωματείων, δὲν ἦτο δυνατή, διότι κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ὡς ἄνω Ἀναγκαστικοῦ Νόμου αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις καθορίζουν τοὺς ὅρους, τοὺς ὁποίους δέον νὰ περιλαμβάνωσιν αἱ συμβάσεις ἐργασίας, μεταξὺ δὲ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν περιλαμβάνεται καὶ ἡ σύστασις ἀλληλοβοηθητικοῦ σωματείου ἢ Ταμείου ἢ Ἀσφαλιστικοῦ

---

49 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Ν. 751|48», ἀφοῦ ταῦτα οὔτε ρητῶς καταργεῖ αὐτήν, οὔτε περιέχει διατάξεις, ἐξ ὧν νὰ δύναται νὰ συναχθῇ κατάργησις αὐτῆς, δὲν ἀντίκειται εἰς τὸ περὶ ἰσότητος ἄρθρ. 3 τοῦ Συντάγματος, διότι ἡ συνταγματικὴ αὐτὴ διάταξις ἀποκλείει εἰς τὸν κοινὸν Νομοθέτην τὴν δημιουργίαν ἀνισοτήτων ἀνεπιδέκτων οἱασδήποτε δικαιολογήσεως καὶ ἀντικειμένων εἰς τὸ περὶ δικαίου κοινὸν συναίσθημα, ἐνῷ ἐν προκειμένῳ ἡ διὰ τῆς προεκτεθείσης διατάξεως τοῦ Ν.Δ. 1049 καθιερουμένη ἐξαίρεσις τοῦ αἰτιοντος Ὀργανισμοῦ τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 751 δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀδικαιολόγητος, ἂν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν 1) τὸ γεγονὸς ὅτι διὰ τῆς ἱδρύσεως τοῦ ὡς εἴρηται Ὀργανισμοῦ ἐπεδιώχθη ἡ ἐπὶ ὑγιεστέρων βάσεων ἀναδιοργάνωσις τῶν τηλεπικοινωνιακῶν Ὑπηρεσιῶν, πρὸς ἣν θὰ ἦτο προδήλως ἀνίθετος ἡ ὑποχρεωτικὴ τοποθέτησις παρ' αὐτῷ προσωπικοῦ καὶ δὴ πέραν τῶν πραγματικῶν ἀναγκῶν αὐτοῦ, ὡς ἐπιβάλλει ὁ διαληφθεὶς Ν. 751, προκειμένου περὶ νομικῶν προσώπων ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ 2) ἡ ἐκ πλείστων διατάξεων τοῦ αὐτοῦ Ν.Δ. 1049 καὶ δὴ τῶν περὶ παραχωρήσεως προνομίων, ἀτελειῶν, φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν κλπ. εἰς τὸν ὡς εἴρηται Ὀργανισμὸν) ἐκδηλουμένη βούλησις τῆς Πολιτείας οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως αὐτοῦ, ὡς ἀποτελοῦντος ἀνώνυμον ἑταιρίαν ἀνήκουσαν εἰς τὸ Κράτος καὶ διευκολύνσεως αὐτοῦ ἐν τῇ ἐπιτελέσει τοῦ κατ' ἐξοχὴν κοινωφελοῦς ἔργου αὐτοῦ.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

I. ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΣΧΕΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ Ν. 751|1948.—II ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.—III. ΣΤΡΑΤΕΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ.—IV. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ.—V. ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

I. ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΣΧΕΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ Ν. 751|1948

1.—Διορισμὸς εἰς Κοινὰ Ταμεῖα Εἰσπράξεων δι' αὐτοκινήτων συγκοινωνιῶν

Διατηρούμενον ὑπὸ τῶν Κοινῶν Ταμείων προσωπικόν.—Ὁδηγοὶ καὶ εἰσπράκτορες αὐτοκινήτων.—Σύνδεσμος αὐτῶν διὰ συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν αὐτοκινήτων.—Μὴ συντρέπολογισμὸς ἐπομένως καὶ εὐ ὧν εἰς προσωπικὸν Ταμείων διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τοῦ νομίμου ἀριθμοῦ τῶν προσληπτέων προσώπων ἐν τῷ Ν. 751|1948.

Σχετικὴ πρὸς τὸ θέμα τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας εἶναι ἡ ὑπ' ἀριθ. 2018|1950 ἀπόφασις αὐτοῦ (εἰσηγητὴς **Χ. Παναγιωτόπουλος**, ΕΕΔ 9, 163).

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 643|1950 Ὁλομ.

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Δ. Τσιμαράτις*

Δικηγόρος ὁ κ. Γ. Κοΐνης

Ἐν § 1 τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Ν. 751|1948 «περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν ὑπηρετούντων ἢ ὑπηρετησάντων εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ κλπ.» ὁρίζεται, ὅτι καὶ τὰ νομικὰ πρόσωπα ἰδιωτικοῦ δικαίου ὑποχρεοῦνται, ὅπως, ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ κενῶν θέσεων, προσλάβωσιν ἐκ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ἰδίου νόμου ὑπαγομένων εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ προσώπων ὡρισμένον ἀριθμόν, ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ παρ' αὐτοῖς ἀσχολουμένου καὶ μὴ ἐν στρατεύσει τελοῦντος πάσης φύσεως προσωπικοῦ καὶ ὅστις ἀριθμὸς ὁρίζεται εἰς ἕνα μέν, ἐφ' ὅσον ὁ ἀριθμὸς τοῦ παρ' αὐτοῖς ἀσχολουμένου προσωπικοῦ εἶναι τοὐλάχιστον εἴκοσιν, ἀνὰ ἓν δὲ πρόσωπον εἰσέτι διὰ πᾶσαν, ἐπὶ πλέον τῶν εἴκοσιν, δεκαπεντάδα προσωπικοῦ.

Ὡς προσωπικὸν τοῦ νομικοῦ προσώπου ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ὁποίου προσδιορίζεται ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπ' αὐτοῦ προσληπτέων ἐφέδρων, νοεῖται, κατὰ τὴν ἀνωτέρω διάταξιν, τὸ πάσης φύσεως προσωπικόν, τὸ ὁποῖον συνδέεται διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸ νομικὸν πρόσωπον.

Κατὰ τὰς διεπούσας τὴν σύστασιν, ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν ἐν γένει τῶν Κοινῶν Ταμείων Εἰσπράξεων τῶν δι' αὐτοκινήτων συγκοινωνιῶν νομοθετικὰς διατάξεις (ἄρθρ. 7 τοῦ ν. δ. 22|6|1933 «περὶ τῆς περὶ αὐτοκινήτων κ.λ.π. κειμένης νομοθεσίας» κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ ν. 6033|34, ἄρθρον 15 Α. Ν. 6|6|35 «περὶ συγκοι-

---

Ὀργανισμοῦ, ἔστω καὶ ἂν οὗτος ἔχῃ, ὡς ὁ ἄνω εἰδικὸς Λογαριασμός, ὡς σκοπὸν τὴν ἀποκατάστασιν ἰσορροπίας μεταξὺ προσφορᾶς καὶ ζητήσεως ἐργασίας. Διὰ τῆς § 6 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 1022|1946 οἱ εἰδικοὶ Λογαριασμοὶ οἱ συσταθέντες βάσει συλλογικῶν συμβάσεων καὶ ἀποβλέποντες εἰς τὴν δι' εἰσφορῶν τῶν ἐργοδοτῶν κλπ., διεξαγωγὴν ἔργου κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως ἢ προνοίας, ἐποπτευόμενοι καὶ ἐλεγχόμενοι ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δύνανται διὰ πράξεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας νὰ καταστῶσι νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ὁ ἀριθμὸς δὲ τῶν οὕτω ἀναγνωρισθησομένων νομικῶν προσώπων δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τοὺς δύο. Ἡ διάταξις αὕτη ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου μόνου ἐδαφ. στ τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 1159|1945, καθ' ὃ οἱ δύο Λογαριασμοὶ οἱ ἤδη ὑφισταμένοι καὶ λειτουργοῦντες δύνανται συλλογικῶν συμβάσεων ὑπὲρ τῶν ἐργατῶν λαχανοκηπουρῶν καὶ ὑπὲρ τῶν ὑπαλλήλων ἐμπορίας τροφίμων καθίστανται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, αἱ δὲ διατάξεις τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, αἱ προβλέπουσαι τοὺς πόρους κλπ. τῶν ἐν λόγῳ Λογαριασμῶν, θεωροῦνται ἐγκύρως θεσπισθεῖσαι καὶ ἐπέχουν τοῦ λοιποῦ θέσιν καταστατικῶν διατάξεων τῶν ρηθέντων Ταμείων. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων ἐπίσης προκύπτει, ὅτι μόνον οἱ δύο ὡς ἄνω εἰδικοὶ Λογαριασμοὶ ἀνεγνωρισθησαν καὶ κατέστησαν νομικὰ πρόσωπα, ἐνῷ οἱ ἄλλοι εἰδικοὶ Λογαριασμοί, οἱ συσταθέντες ἐπίσης βάσει συλλογικῶν συμβάσεων, δὲν ἀνεγνωρισθησαν νομικὰ πρόσωπα, καίτοι ἐποπτεύονται καὶ ἐλέγχονται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, οὐδὲ δύνανται νὰ θεωρηθοῦν κατόπιν τούτου νομικὰ πρόσωπα ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἐφ' ὅσον, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, δὲν ἀνεγνωρισθησαν ὡς τοιαῦτα δυνάμει τῶν διατάξεων περὶ σωματείων. Κατὰ ταῦτα τοῦ ἄνω Λογαριασμοῦ μὴ ἀποτελοῦντος νομικὸν πρόσωπον, ὡς μὴ προσλαβόντος τὴν ἰδιότητα τοῦ σωματείου, διὰ τῆς τηρήσεως τῶν περὶ σωματείων διατάξεων, οὐδὲ ἀστικὴν ἑταιρίαν, ἐφ' ὅσον τὰ πρόσωπα τούτου δὲν εἶναι ὡρισμένα, οὔτε καὶ ἴδιον πρόσωπον διάφορον τοῦ σωματείου, διότι τοιοῦτον ἴδιον πρόσωπον δὲν δύναται νὰ νοηθῇ κατὰ τὸ παρ' ἡμῖν ἰσχύσαν καὶ ἰσχύον δίκαιον, ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ τοῦ εἰδικοῦ τούτου Λογαριασμοῦ, ἐκπροσωπουμένου ὑπὸ τοῦ προέδρου τῆς διοικητικῆς αὐτοῦ ἐπιτροπῆς, διώκουσα τὴν καταβολὴν εἰσφορῶν παρὰ τῶν ἐναγομένων ἐργοδοτῶν, ἀπορριπτέα ἀποβαίνει, ὡς μὴ ἔχοντος τούτου τὴν ἱκανότητα τοῦ παρίστασθαι ἐπὶ Δικαστηρίου καὶ τοῦ διεξάγειν τὴν δίκην ἰδίῳ ὀνόματι (ἄρθρον 74 Πολιτικῆς Δικονομίας), τῆς τοιαύτης ἱκανότητος πρὸς δικαστικὴν παράστασιν ἐξεταζομένης καὶ αὐτεπαγγέλτως, καθ' ὃ ἀναγομένης εἰς τὴν ὑπὸ τῆς Πολιτείας ρυθμισιν τοῦ δικαστικοῦ ἀ ὠνος καὶ εἰς τὴν κρίσιν τῶν προϋποθέσεων, ὑφ' ἃς ἀπονέμει ἡ Πολιτεία τὴν προστασίαν αὐτῆς (Α. Π. 148|1948, Θέμις ΝΘ', 556) (*).

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Βλέπε ἀνωτέρω, σελ. 828, παρατηρήσεις *Θεοδ. Γ. Βλαχοπούλου*.

νωνιῶν δι' αὐτοκινήτων κλπ.», Α. Ν. 644|45 «περὶ ἐπαναφορᾶς ἐν ἰσχύϊ διατάξεων κλπ.», β. δ. 4|8| 5|48 «περὶ κοινῶν Ταμείων Εἰσπράξεων δι' αὐτοκινήτων συγκοινωνιῶν») ταῦτα, συνιστώμενα ὑπὸ τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν αὐτοκινήτων τῶν ἐντεταγμένων εἰς τὴν αὐτὴν λεωφορειακὴν γραμμὴν καὶ σκοποῦντα τὴν διαχείρισιν τοῦ συνόλου τῶν εἰσπράξεων τῶν αὐτοκινήτων τούτων καὶ τὴν κατανομὴν αὐτῶν μεταξὺ τῶν ἰδιοκτητῶν, ἔχουσιν ὡς προσωπικὸν ἕνα διαχειριστὴν καὶ ἄλλο προσωπικόν, τὸ ὁποῖον, ἀποτελούμενον ἀπὸ λογιστάς, ταμίας, ἐπόπτας γραμμῆς καὶ λοιπὸν βοηθητικὸν προσωπικόν, ὁρίζεται ὑπὸ τῆς γενικῆς συνελεύσεως τῶν μετόχων τοῦ Κοινοῦ Ταμείου, τῇ εἰσηγήσει τοῦ διαχειριστοῦ αὐτοῦ. Ἐκτὸς τοῦ προσωπικοῦ τούτου, οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τὰ αὐτοκίνητα, ὧν οἱ ἰδιοκτῆται μετέχουσι τοῦ Κοινοῦ Ταμείου, ὡς ὁδηγοὶ καὶ εἰσπράκτορες, δὲν συνδέονται διὰ συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τοῦ Κ. Τ. Ε., ἀλλὰ μετὰ τοῦ ἰδιοκτήτου ταῦ αὐτοκινήτου, ὅστις προσλαμβάνει αὐτοὺς ἄνευ συμπράξεώς τινος τοῦ Κ. Τ. Ε., βαρύνεται μὲ τὰς ἀποδοχὰς αὐτῶν, ἀπολύει τούτους κατ' οἰκείαν κρίσιν, μόνον δ' ἐν ἀρνήσει αὐτοῦ, ὅπως ἀπολύσῃ τινά, οὗτινος τὴν ὁριστικὴν ἀπόλυσιν προέτεινεν ὡς πειθαρχικὴν ποινὴν τὸ Κ. Τ. Ε. ἀποφασίζει ἡ γενικὴ συνέλευσις τῶν μετόχων αὐτοῦ καὶ βαρύνεται ἀποκλειστικῶς αὐτὸς μὲ τὴν καταβλητέαν εἰς τούτον, λόγῳ ἀπολύσεως, ἀποζημίωσιν. Συνεπῶς οἱ ἐργαζόμενοι ὡς ὁδηγοὶ καὶ εἰσπράκτορες εἰς τὰ ἐντεταγμένα εἰς Κ. Τ. Ε. αὐτοκίνητα, ὡς μὴ συνδεόμενοι ἀπ' εὐθείας διὰ συμβάσεως ἐργασίας πρὸς τοῦτο, δὲν ὑπολογίζονται, συμφώνως πρὸς τὰ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει, εἰς τὸν ἀριθμὸν τοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ, προκειμένου νὰ καθορισθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τούτου ἡ κατ' ἀρχὴν ὑποχρέωσις, ὡς καὶ ἡ ἔκτασις ταύτης, πρὸς πρόσληψιν παρ' αὐτοῦ, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ὡς ἄνω νόμου 751|48, προσώπων ἐκ τῶν ἀπολαυόντων τῆς προστασίας τοῦ νόμου τούτου ('Ολ. 2018|49).

2.—**Ἀναγκαστικὲς διορισμὸς ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ.**

Ὑπολογισμὸς συνολικοῦ ἀριθμοῦ ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ εἰς κεντρικὸν κατάστημα καὶ ὑποκαταστήματα ἐπιχειρήσεως διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τῶν ὑποχρεωτικῶς κατὰ Ν. 751|1948 προσληπτέων προσώπων τοῦ Ν. 751|1948.—Δικαιοδοσία Κεντρικοῦ Συμβουλίου καὶ Τοπικῶν Συμβουλίων Προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 185|1950 'Ολομ.

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Δ. Ταμπαξῆς*

Δικηγόρος ὁ κ. Α. Βαμβέτσος

Ἐν ᾧ ἡ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 751|48 «περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν ὑπηρετούντων ἢ ὑπηρετησάντων εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ κλπ.» ὁρίζεται ὅτι πᾶσα ἐπιχείρησις ἢ ἐκμετάλλευσις, ἠμεδαπὴ ἢ ἀλλοδαπὴ οἱασδήποτε μορφῆς ἢ τύπου, ὡς καὶ τὰ πάσης φύσεως τραπεζιτικὰ ἢ κοινωφελῆ ἱδρύματα, ὑποχρεοῦνται, ὅπως προσλάβωσι δυνάμει τοῦ νόμου τούτου καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ κενῶν θέσεων ἐκ τῶν προσώπων, περὶ ὧν προνοεῖ ὁ νόμος οὗτος, ὡρισμένον ἀριθμόν, ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ παρ' αὐτῆς ἀπασχολουμένου καὶ μὴ ἐν στρατεύσει τελοῦντος πάσης φύσεως προσωπικοῦ, τῆς ἀναλογίας καθοριζομένης εἰς ἓν προστατευόμενον πρόσωπον, ἐφ' ὅσον ὁ ἀριθμὸς τοῦ προσωπικοῦ τούτου εἶναι τοὐλάχιστον 20, ἀνὰ ἓν δὲ πρόσωπον εἰσέτι διὰ πᾶσαν, ἐπὶ πλέον τῶν 20, δεκαπενταδα προσωπικοῦ κατὰ τὰ εἰδικώτερον ἐν τῇ διατάξει ταύτῃ ὁριζόμενα.

Κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς ὡς ἄνω διατάξεως, προκειμένου περὶ ἐπιχειρήσεως διατηρούσης, πλὴν τοῦ κεντρικοῦ αὐτῆς καταστήματος, καὶ ὑποκαταστήματα εἰς διαφόρους περιοχὰς τῆς χώρας, ὡς ἡ προσφεύγουσα ἑταιρία, ἧτις ἐκτὸς τοῦ ἐν Ἀθήναις, ἔνθα ἡ ἕδρα της, καταστήματος τῆς κεντρικῆς διευθύνσεως αὐτῆς, διατηρεῖ καὶ ὑποκαταστήματα εἰς ἄλλας πόλεις τῆς χώρας, ἐν αἷς καὶ ἡ Κατερίνη, ὁ ἀριθμὸς τῶν παρ' αὐτῆς ὑποχρεωτικῶς προσληπτέων προσώπων ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω νόμου προστατευομένων ἐξευρισκεται, ὑπολογιζομένης τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς ἄνω ὁριζομένης ἀναλογίας ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ συνολικοῦ ἀριθμοῦ τοῦ παρ' αὐτῇ εἴς τε τὸ κέντρον καὶ τὰ ὑποκαταστήματα ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ, οὐχὶ δὲ κεχωρισμένως ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἀπασχολουμένου εἰς τὸ κεντρικὸν κατάστημα καὶ εἰς ἓν ἕκαστον ἰδιαιτέρως τῶν ὑποκαταστημάτων αὐτῆς. Διότι τόσον ἐκ τῆς ὡς ἄνω διατάξεως, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς λοιπὰς διατάξεις τοῦ ὡς εἴρηται νόμου, ὅσον καὶ ἐκ τοῦ ἐπιδιωκομένου δι' αὐτοῦ σκοποῦ, συνάγεται σαφῶς, ὅτι ὁ νομοθέτης πρὸς ἐπιβολὴν τῆς περὶ ἧς πρόκειται ὑποχρεώσεως ἀπέβλεψεν εἰς τὸ οἰκονομικῶς ἑνιαῖον τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀσχέτως τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἐκδηλοῦται ἡ οἰκονομικὴ δραστηριότης αὐτῆς, ἤτοι τοῦ ἐὰν ἡ ἐπιχείρησις ἀσκῆται δι' ἑνὸς ἢ πλειόνων κατὰ τόπους ὑποκαταστημάτων. Συνεπῶς, ἐφ' ὅσον ὁ διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τοποθετηθεὶς παρὰ τῷ ἐν Κατερίνῃ ὑποκαταστήματι τῆς προσφευγούσης ὡς ἄνω ἐφεδρος περιλαμβάνεται εἰς τὸν μὴ ἀμφισβητούμενον ἀριθμὸν τῶν 19 προσώπων, ἅτινα ὑποχρεοῦται αὕτη νὰ προσλάβῃ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ συνολικοῦ ἀριθμοῦ τοῦ παρ' αὐτῆς εἴς τε τὸ κέντρον καὶ τὰ κατὰ τόπους ὑποκαταστήματα τῆς ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ, νομίμως, κατὰ τὰ ἐκτεθέντα, ἐτοποθετήθη οὗτος εἰς τὸ ἐν λόγῳ ὑποκατάστημα τῆς αἰτούσης, καίπερ ὁ ἀριθμὸς τοῦ παρ' αὐτῷ ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ δὲν ὑπερβαίνει τοὺς εἴκοσιν, ὁ δὲ περὶ τοῦ ἐναντίου λόγος ἐλέγχεται ἀβάσιμος καὶ ὡς τοιοῦτος ἀπορριπτέος.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ ὡς εἴρηται νόμου 751|48 τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 αὐτοῦ συνιστώμενα συμβούλια προστασίας τῶν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπολυομένων ἔχουσι δικαιοδοσίαν τοποθετήσεως δι' ἀποφάσεων αὐτῶν τὸ μὲν τὸ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας κεντρικὸν συμβούλιον προσώπων ὑπαγομένων εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου, κατοίκων τοῦ νομοῦ Ἀττικῆς καὶ εἰς ἐπιχειρήσεις ἐχούσας τὸν τόπον λειτουργίας αὐτῶν εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ νομοῦ Ἀττικῆς, τὰ δὲ παρ' ἑκάστῃ Νομαρχίᾳ τοπικὰ συμβούλια προσώπων ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου προστατευομένων κατοίκων πρὸ τῆς στρατεύσεως των τῆς περιφερείας αὐτῶν καὶ μόνον εἰς ἐπιχειρήσεις ἐχούσας τὸν τόπον λειτουργίας των εἰς τὴν περιφέρειαν ταύτην.

Ἡ προσφεύγουσα διατηρεῖ, πλὴν τοῦ ἐν Ἀθήναις καταστήματος τῆς κεντρικῆς δ)σεως αὐτῆς, καὶ ὑποκαταστήματα εἰς ἄλλας πόλεις τῆς

χώρας, περιλαμβανομένας εις τὰς περιφερείας διαφόρων τοπικῶν συμβουλίων, ὀρθῶς δὲ τὸ κεντρικὸν συμβούλιον τὸν καθοριοθέντα συνολικὸν ἀριθμὸν προσληπτέων παρὰ τῆς αἰτούσης προσώπων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς ἐν συνόλῳ κατένειμε δι' ἀποφάσεώς του, κοινοποιηθείσης εἰς τὰ οἰκεῖα τοπικὰ συμβούλια, εἰς τὸ κεντρικὸν αὐτῆς κατάστημα καὶ τὰ κατὰ τόπους ὑποκαταστήματά της, ἵνα τὰ τοπικὰ ταῦτα συμβούλια, ἐν ὄψει τῆς συνολικῆς ὑποχρεώσεως τῆς προσφευγούσης καὶ τῆς γενομένης κατανομῆς ταύτης εἰς τὸ κεντρικὸν κατάστημα καὶ τὰ κατὰ τόπους ὑποκαταστήματά της, προβῶσι περαιτέρω κατ' ἄσκησιν τῆς ἐκ τῆς ἐν τῇ ἡγουμένῃ σκέψει διατάξεως τοῦ νόμου δικαιοδοσίας αὐτῶν εἰς τὴν τοποθέτησιν προσώπων ἀπολαυόντων τῆς προστασίας τοῦ νόμου κατοίκων τῆς περιφερείας των εἰς τὸ ἐν αὐτῇ λειτουργοῦν ὑποκατάστημα τῆς αἰτούσης ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ διὰ τῆς γενομένης κατανομῆς καθορισθέντος ἀριθμοῦ προσληπτέων δι' ἕκαστον ὑποκατάστημα. Διὰ τῆς ἐνεργείας ταύτης σκοπεῖται ἀκριβῶς ἡ ἀποφυγὴ τῆς παρὰ τῶν τοπικῶν συμβουλίων τοποθετήσεως ἐφέδρων εἰς τὰ ὑποκαταστήματα τῆς αἰτούσης ἐπὶ τῇ βάσει κεχωρισμένως τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ παρ' ἑκάστῳ τούτων ὑπηρετοῦντος προσωπικοῦ, καίτοι ὁ ἀριθμὸς καὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ὑποκαταστημάτων συνυπελογίσθη, συμφώνως πρὸς τὰ προεκτεθέντα, πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ συνολικοῦ ἀριθμοῦ τῶν παρὰ τῆς αἰτούσης προσληπτέων. Ἐπὶ πλέον δὲ ἡ γενομένη ὡς ἄνω κατανομὴ ἦτο καὶ ἀναγκαία πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου, ἀφοῦ κατὰ τὴν ἐν τῇ ἡγουμένῃ σκέψει διάταξιν αὐτοῦ τὰ ὡς ἄνω συμβούλια εἶναι ἁρμόδια διὰ τὴν τοποθέτησιν κατοίκων μόνον τῆς περιφερείας των, ἐξ οὗ ἕπεται, ὅτι τὸ κεντρικὸν συμβούλιον, ὅπερ εἶναι ἁρμόδιον διὰ τὴν τοποθέτησιν ἐφέδρων κατοίκων τοῦ νομοῦ Ἀττικῆς, δὲν ἠδύνατο ἐν πάσῃ περιπτώσει νὰ προβῇ καὶ εἰς τὴν τοποθέτησιν ἐφέδρου παρ' ὑποκαταστήματι τῆς προσφευγούσης, λειτουργοῦντι ἐν τῇ περιφερείᾳ τοπικοῦ συμβουλίου, παρ' ᾧ κατὰ νόμον δύνατει νὰ τοποθετηθῇ ἔφεδρος κάτοικος τῆς περιφερείας ταύτης. Ὅθεν ἁρμοδίως τὸ τοπικὸν Θεσσαλονίκης ἐνήργησε διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του τὴν τοποθέτησιν τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ἐφέδρου παρὰ τῷ ἐν Κατερίνῃ ὑποκαταστήματι τῆς αἰτούσης, ὡς πρὸς τὸ ὁποῖον ὑποκατάστημα ὁ ἀριθμὸς τῶν προσληπτέων εἶχε καθορισθῇ εἰς ἕνα διὰ τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως τοῦ κεντρικοῦ συμβουλίου περὶ κατανομῆς τοῦ συνολικοῦ ἀριθμοῦ τῶν παρὰ τῆς αἰτούσης προσληπτέων, ὁ δὲ περὶ τοῦ ἐναντίου λόγος τυγχάνει μὴ βάσιμος καὶ ὡς τοιοῦτος ἀπορριπτέος ἀποβαίνει.

II. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1.—Ἀσφάλισις μισθωτῶν εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας

Βάσις διὰ τὴν ὑπαγωγὴν μισθωτῶν εἰς ἀσφάλειαν Ταμείου Ἀνεργίας μετὰ τὸ Ν.Δ. 1255/1949.—Ἀδιάφορον, ἂν ὁ ἐργοδότης ἀσκῇ ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν.—Ὑπαγωγὴ εἰς Ν. 118/1945 καὶ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου.—Τύχη προγενεστέρων τοῦ Ν. Δ. 1255/1949 ἐξαιρέσεων.—Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 9 Ν. 118/1945 καὶ ἐπὶ προσωπικοῦ Ὀργανισμοῦ Διαχειρίσεως Συμμαχικοῦ Ὑλικοῦ (ΟΔΙΣΥ).—Συναγωγὴ παραιτήσεως μισθωτοῦ ἀπὸ τῆς προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου δι' εἰσπράξεως ἀποζημιώσεως Ν. 2112.

Σύμφωνος εἶναι ἡ ἄποψις καὶ τῆς νεωτέρας αὐτῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως πρὸς ἐκείνην τῆς Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1829/1950 (Πρωτοδίκης *Ε. Μαλλιάρας*, ΕΕΔ 9, 614) σχετικῶς πρὸς τὴν ἔννοιαν τῶν διὰ τοῦ Ν. Δ 1255/1949 (ΕΕΔ 8, 961) γενομένων μεταρρυθμίσεων εἰς τὸν Ν. 118/1945 (πρβλ. καὶ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2077/1950, Πρωτοδίκης *Χ. Κοντογεώργος*, ΕΕΔ 9, 758, ἔνθα καὶ λοιπαὶ εἰς νομολογίαν παραπομπαί).

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν παραίτησιν τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῆς προσβολῆς τῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου πρβλ. σχετικῶς καὶ λοιπὰς παραπομπὰς ἐν ΕΕΔ 9, 805, ἐκτενέστερον δὲ Πρωτοδικείου Πειραιῶς 546/1950 (Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 601, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί), Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2690/1950 (Πρωτοδίκης *Ε. Μαλλιάρας*, ἀνωτέρω σελ. 840).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2324/1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Α. Παπαχρήστου*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Εὐσταθίου, Μ. Μεγκρέλης

Ναὶ μὲν διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 2 § 9 τοῦ Ν.Δ. 183/46, ἣν ὁ ἐναγόμενος ὀργανισμὸς ἐπικαλεῖται πρὸς ἀπόκρουσιν τῆς κρινομένης ἀγωγῆς, ὡρίσθη ὅτι οἱ διατάξεις τοῦ Ν. 118/45 δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ του, οὐχ' ἧττον ὅμως διὰ τοῦ ἐπακολουθήσαντος Ν. Δ. 1255/49, ρυθμίσαντος τὰ τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας ἐπὶ ὅλως νέων βάσεων καὶ προϋποθέσεων διὰ τὸ ἀπὸ τῆς ἰσχύος του (16/12/49) καὶ ἐφεξῆς διάστημα καὶ ὑπαγαγόντος εἰς αὐτὴν ὑποχρεωτικῶς πάντα τὰ πρόσωπα τὰ παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἔναντι ἀμοιβῆς (ἄρθρον 1) καὶ δὴ ἀδιακρίτως πρὸς ἐπιχείρησιν καὶ ἐκμετάλλευσιν ἀσκουμένην καὶ ὑπὸ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου (ὑπ' ἀριθ. 56300/49 ἐγκύκλιος Ὑπουργείου Ἐργασίας, ΕΕΔ τόμος 9ος, σελ. 35, Κεφ. Α' παρ. 1 καὶ 5), εἰδικώτερον δὲ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 11 § 7 αὐτοῦ, καθ' ἣν πᾶσα διάταξις τῆς κειμένης νομοθεσίας ἀδιακρίτως, ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ, καταργεῖται, καὶ τῆς τοιαύτης τοῦ ἄρθρου 1 § 2 αὐτοῦ, δι' ἃς καθωρίσθησαν περιοριστικῶς καὶ κατὰ τρόπον ἀποκλειστικὸν αἱ περιπτώσεις ἐξαιρέσεως ἀπὸ τῆς ἀσφαλίσεως, αὕτη (ἡ ἐν ἀρχῇ διάταξις) δέον νὰ θεωρηθῇ καταργηθεῖσα. Ὁ σκοπὸς τοῦ νομοθ. διατάγματος, ἡ εἰδικὴ καὶ γενικὴ γραμμὴ τῶν προϋποθέσεων τῆς ἀσφαλίσεως, ὡς ἀνωτέρω ἐξετέθη, σαφῶς περὶ τούτου μαρτυροῦσι. Τὸ γεγονὸς ἐξ ἄλλου ὅτι ἡ ἀρχὴ τοῦ νομοθ. διατάγματος εἶναι εἰδικοῦ περιεχομένου ἔναντι τοῦ τελευταίου δὲν δύναται νὰ ἀποτελέσῃ αὐτὸ καὶ μόνον λόγον ἀποκλείοντα τὴν κατάργησίν του (*Οἰκον. Γεν. Ἀρχαὶ* § 5 σημ. 9, § γ, *Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχαὶ § 6 σελ. 16).

Ἀπεδείχθη ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη παρὰ τοῦ ἐναγομένου Ὀργανισμοῦ, ἀσκοῦντος ἐν πάσῃ περιπτώσει κατ' ἄρθρον 5 ν. δ, 183/1946 ἐκμετάλλευσιν, διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ὡς ἐργάτης καὶ προσέφερεν αὐτῷ τὰς ὑπηρεσίας του ἀπό... ὅτε ἀπελύθη.

Τήρησιν τῶν διατυπώσεων τῶν ἐν τῇ ἡγουμένῃ σκέψει διατάξεων διὰ τὸ ἔγκυρον τῆς ἀπολύσεως δὲν ἐπικαλεῖται, οὐδ' ἀποδεικνύει ὁ ἐναγόμενος. Ἄκυρου ὄθεν οὔσης τῆς ἀπολύσεως καὶ βεβαιωθείσης τῆς προσηκούσης προσφορᾶς αὐτῷ τῶν ὑπηρεσιῶν του παρὰ τοῦ ἐνάγοντος κατὰ τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ διάστημα, δέον νὰ ὑποχρεω-

θῆ ὁ ἐναγόμενος εἰς τὴν καταβολὴν αὐτῷ τῶν ἡμερομισθίων του τοῦ αὐτοῦ διαστήματος, ὑπολογιζομένου ἑκάστου πρὸς δραχμὰς 18.000, εἰς ὃ ποσὸν νομίμως κατ' ἄρθρον 2 § 6 τοῦ Ν. Δ. 183|1946 καθωρίσθη κατ' ἐλευθέραν κρίσιν καὶ ἄνευ δεσμεύσεως τινος ἐκ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ τῶν βάσει τοῦ Ν. 28|1944 ἐκδοθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων παρὰ τοῦ ἐν αὐτῷ συμβουλίου. Ἡ παρὰ τοῦ ἐναγομένου προβαλλομένη ἔνστασις παραιτήσεως τοῦ ἐνάγοντος ἀπὸ τῆς προσβολῆς τῆς ἀπολύσεώς του ὡς ἀκύρου καὶ τῆς ἐπιδίκου συνεπῶς ἀξιώσεώς του δὲν εἶναι βάσιμος. Ἐκ τῆς πρὸς βεβαίωσίν της δὲ προσαγομένης ἐξοφλητικῆς τοῦ ἐνάγοντος ἀποδείξεως εἰσπράξεως τῆς ἐκ τοῦ Ν. 2112 ἀποζημιώσεως καὶ τοῦ ἀντιτίμου τῆς μὴ χορηγηθείσης ἀδείας καὶ παραιτήσεως ἐκ πάσης περαιτέρω ἀξιώσεως, γενομένης, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, ὑπὸ τὴν πίεσιν οἰκονομικῆς ἀνάγκης καὶ ἀντιμετωπίσεως τῆς ἀνεργίας δὲν δύναται νὰ συναχθῇ πρόθεσις παραιτήσεως, ἀνεξαρτήτως τῆς ἄνευ ἐπιφυλάξεως τοῦ εἰσπράξεως τοῦ ἐν αὐτῇ ποσοῦ, προσβολῆς τῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου, διότι εἶναι ἄσχετος ὅλως πρὸς ταύτην ἡ γενομένη ἐν αὐτῇ δήλωσις.

2. Στοιχεῖα ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος μισθωτοῦ.

Παραδεκτὸν ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ?ΟΔ'.—Ἔννοια ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου.—Ἐπιρροὴ ἀποσβῆς δι' ἡμερομισθίου.—Ἔννοια Α. Ν. 866|1937.—Προϊστάμενος ὁμάδος ἐργατῶν.—Χαρακτηρισμὸς ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου.

Τὸ Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως αὐτοῦ, ἀσχολούμενον ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, κατὰ τὸ ἄρθρ. 10 Ν. 1234|1918 καὶ ἄρθρ. 11 Ν. 2112|1920, ὡς συνεπληρώθη δι' ἄρθρ. 7 Ν. 4558|1930, καὶ ἄρθρ. 1 καὶ 2 Α. Ν. 866|1937 «περὶ προσθήκης διατάξεων εἰς τὸν περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας νόμον κλπ.», ἐμμένει εἰς τὴν ἔρευναν, ἂν ἡ δι' ἡμερομισθίου πληρωμὴ ἐγένετο πρὸς καταστρατήγησιν τοῦ νόμου ἢ δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν (ἄρθρ. 11 Ν. 2112, ὡς συνεπληρώθη) (πρβλ. καὶ Α. Π. 288|1950, εἰσηγητὴς *Κ. Γκολφινόπουλος*, ΕΕΔ 9, 514 καὶ αὐτόθι λοιπὰς παραπομπάς).

Κρίνουσα, ἐπὶ ἀγωγῆς ἀναγνωριστικῆς μισθωτοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ?ΟΔ' (παραδεκτῶς εἰσαγομένης, πρβλ. Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 19|1950, Πρωτοδίκης *Μ. Καλεύρας*, κατωτέρω σελ. 856 καὶ λοιπὰς ἐν αὐτῇ παραπομπάς), τὸ εἶδος τῆς παρεχομένης ἐν προκειμένῳ ἐργασίας, καταλήγει εἰς τὴν ἄποψιν ὅτι αὕτη συνιστᾷ ὑπαλληλικὴν ἰδιότητα τοῦ μισθωτοῦ (πρβλ. καὶ Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 13|1950, Πρωτοδίκης *Μ. Καλεύρας*, ἀνωτέρω σελ. 836).

Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 2706|1950

Διαδικασία Ν. Γ?ΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. *Ι. Μπιζίμης*

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Π. Πεφάνης*.

Συννόμως ὁ ἐφεσίβλητος μισθωτὸς διώκει διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς του, ὡς ἐκ τοῦ περιεχομένου της δῆλον γίνεται, νὰ ἀναγνωρισθῇ δικαστικῶς ἡ παρὰ τῆς ἐκκαλούσης ἐργοδοτρίας διαφιλονεικουμένη ὑπαλληλικὴ του ἰδιότης, ἔχων ἀναντιρρήτως, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, ἔννομον πρὸς τοῦτο συμφέρον, βοθέντος ὅτι ὁ τοιοῦτος ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου χαρακτηρισμός του θέλει, ὡς εἰκός, παράσχῃ τῷ ἐφεσιβλήτῳ πολλῷ πλείονα τῆς ἁπλῆς ἐργατικῆς ἰδιότητος πλεονεκτήματα καὶ δὴ μισθολογικά.

Ναὶ μὲν ἡ ἀπὸ 12|8|36 γενικὴ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν γένει ὁρίζει εἰς τὴν § Γ' αὐτῆς, ὅτι δὲν περιλαμβάνονται εἰς τοὺς ὅρους της καὶ δὲν ἀφορᾷ τοὺς ἀρχιτεχνίτας καὶ προϊσταμένους ὁμάδων, οἷος ὁ ἐφεσιβλητος, πλὴν ὅμως ἡ διάταξις αὕτη τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος συμβάσεως οὐδεμίαν δύναται, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ν' ἀσκήσῃ ἐπιρροὴν ἐν προκειμένῳ, ἐφ' ὅσον ἡ ἐνδικος ἀγωγή, καθ' ἅπερ καὶ ἐν τῇ ἡγουμένῃ διείληπται σκέψει, δὲν περιέχει τὸ παράπαν αἴτημα ἐφαρμογῆς ἐπὶ τοῦ ἐφεσιβλήτου τῆς ἀνωτέρω συλλογικῆς συμβάσεως, ἀλλ' ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον διώκεται δι' αὐτῆς νὰ ἀναγνωρισθῇ δικαστικῶς οὗτος ὡς ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, πρᾶγμα δηλονότι ὅλως διάφορον.

Κατὰ τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρων 11 τοῦ Ν. 2112|1920 καὶ 10 τοῦ Ν. 1234|1918, ὡς τὸ τελευταῖον τοῦτο συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν. 4558|1930, ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος θεωρεῖται πᾶν πρόσωπον, κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἀσχολούμενον ἐπ' ἀντιμισθίᾳ εἰς ὑπαλληλικὴν ὑπηρεσίαν ἰδιωτικοῦ καταστήματος, γραφείου ἢ ἐν γένει ἐπιχειρήσεως καὶ παρέχον ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν. Δὲν θεωροῦνται ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι οἱ ἡμερομίσθιοι, οἱ ὑπηρέται πάσης κατηγορίας, καθὼς καὶ πᾶν ἐν γένει πρόσωπον, τὸ ὁποῖον ἐν τῇ παραγωγῇ χρησιμοποιεῖται ἀμέσως ὡς βιομηχανικός, βιοτεχνικὸς ἢ μεταλλευτικὸς ἢ γεωργικὸς ἐργάτης ἢ ὡς βοηθὸς ἢ μαθητευόμενος ἢ παρέχει ὑπηρετικὰς ἐν γένει ὑπηρεσίας. Ἐν τοσούτῳ ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ ὑπαλλήλου ὡς ἡμερομισθίου εἶναι ἄνευ ἀποτελέσματος, ἂν ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν.

Εἰς ταῦτα οὐδεμίαν ἐπήνεγκε μεταβολὴν ὁ Α. Ν. 866|1934, ἐφ' ὅσον οὗτος ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον προέθετο νὰ ρυθμίσῃ ζητήματα συλλογικῶν συμβάσεων, τοῦθ' ὅπερ σαφῶς συνάγεται ἐκ τῆς ἐν ἄρθρῳ 1 παρ. 2 ἀναφορᾶς του εἰς τὸ ἄρθρον 10 τοῦ Ν 1234 σχετικῶς μὲ τὸν χαρακτηρισμὸν μισθωτοῦ τινος ὡς ἐργάτου ἢ ὑπαλλήλου. Ἡ περαιτέρω ἐν ἄρθρῳ 2 παρ. 1 διάταξις, καθ' ἣν αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἰσχὺν ἔχουσιν ἐπί τε ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων, ἐφαρμοζόμεναι ἀνεξαρτήτως συστήματος πληρωμῆς (ἡμερομισθίου, κατ' ἀποκοπὴν κλπ.) ἀφορᾷ τὴν ἔκτασιν μόνον τῆς ἐφαρμογῆς τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ οὐδὲν πέραν τούτου (πρβλ. καὶ ὑπ' ἀριθ. 11258|1948 ἀπόφασιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου).

Προέκυψαν ταῦτα: Ὁ ἐφεσίβλητος μισθωτός, ὑπηρετῶν εἰς τὸ ἐν Ὑμηττῷ συγκρότημα ἐργοστασίων τῆς ἐκκαλούσης ἐργοδοτρίας ἀπὸ τοῦ ἔτους 1940 καὶ ἐφεξῆς, ὡς ἐργοδηγός, παρέχει ἐργασίαν κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν, ἀλλὰ διανοητικήν, καθ' ὅσον, ἔχων συναμα θεωρητικὰς γνώσεις, καθὼς καὶ τεχνικὴν μόρφωσιν, διαθέτει ὁμάδα, ἀποτελουμένην ἐκ πεντήκοντα περίπου ἐργατοτεχνιτῶν, παραλαμβάνων δὲ τὰ ἐκπονούμενα ἀπὸ τὰ γραφεῖα μελετῶν σχέδια, κατανέμει βάσει τούτων τὴν ἐργασίαν εἰς τὸ ὑπ' αὐτόν, ὡς εἴρηται, προσωπικόν, οὗτινος ἐλέγχει τὴν ἐργασίαν, ὧν ὑπεύθυνος δι' αὐτήν, συντάσσει δελτία παραγγελιῶν τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν ὁμάδα του ἐργαλείων καὶ πρώτων ὑλῶν πρὸς κατασκευὴν διαφόρων

εἰδῶν καὶ χρεώνεται μὲ τὸ ὑλικόν, ὅπερ βάσει τηρουμένων βιβλίων κατανέμει εἰς τοὺς ἐργάτας. Περαιτέρω τηρεῖ βιβλία παραγωγῆς, ὡς καὶ καταλόγους παόντων καὶ ἀπόντων τῆς ὁμάδος του καὶ ὑπογράφει ἀδείας ἐξόδου τοῦ ὑπ' αὐτόν, ὡς εἴρηται, προσωπικοῦ, ἐν τέλει δὲ οὐδεμίαν ὁ ἴδιος ἐκτελεῖ χειρωνακτικὴν ἐργασίαν. Αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος ὑπηρεσιακαὶ ἀσχολίαι τοῦ ἐφεσιβλήτου προσδίδουσιν ἀναμφιβόλως αὐτῷ, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου, ὁ δὲ παρὰ τῆς ἐκκαλούσης χαρακτηρισμός του ἐγένετο προφανῶς, ὡς ἐκ τῆς καθόλου τοῦ ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ οἰκονομίας προκύπτει, πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου. Ἄλλως τε καὶ παρ' αὐτῆς τῆς ἐκκαλούσης διὰ τῶν προτάσεών της ὁμολογεῖται, ὅτι ἐνίους τῶν ὁμοιοβάθμων τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐχαρακτήρισεν ἡ ἰδία ὡς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους, ἐνῷ καὶ οὗτοι, καθ' ἅπερ ὁ ἐφεσίβλητος, ἡγοῦνται ὁμοίων ὁμάδων ἐργατοτεχνιτῶν, ὑπηρετούντων εἰς τὸ αὐτὸ συγκρότημα ἐργοστασίων της, ἔνθα, ὡς εἴρηται, καὶ οὗτος, καὶ προσφέρουσι τὰς αὐτάς, οἵας καὶ ὁ ἐφεσίβλητος, ὑπηρεσίας. Ἐπὶ πλέον καὶ ἀπὸ τὰς προσαγομένας ἀπ' εὐθείας πρός τε τοὺς τμηματάρχας, καθὼς καὶ τοὺς ἐργοδηγοὺς καὶ ἀρχιτεχνίτας, ἐγκυκλίους καὶ ἀναγομένας εἰς γενικὴς φύσεως ζητήματα καὶ δὴ σχετιζόμενα μὲ τὸ ὅλον αὐστηρὰ ἐργασίας, τὴν εὔρυθμον λειτουργίαν τῶν ἐργοστασίων καὶ τὴν κανονικὴν ἀπόδοσιν τῆς παραγωγῆς, ἀποδεικνύεται, ὅτι καὶ ἡ ἐκκαλοῦσα οὐσιαστικῶς θεωρεῖ τοὺς εἰρημένους ὁμοιοβάθμους τοῦ ἐφεσιβλήτου ὡς ὑπαλλήλους, δοθέντος ὅτι δὲν εἶναι λογικὸν νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι τοιαύτης φύσεως ἐγκύκλιοι ἠμποροῦσι νὰ ἀπευθύνωνται πρὸς ἁπλοῦς ἐργάτας. Κατὰ ταῦτα δεκτὴ καὶ κατ' οὐσίαν κρίνεται ἡ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἔνδικος ἀγωγή, ἀναγνωριζομένου τούτου ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου.

ΙΙΙ. ΣΤΡΑΤΕΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

1.—Διάλυσις ἐπιχειρήσεως καὶ ὑποχρέωσις καταβολῆς ἐπιδομάτων μισθοῦ Ν. 3514

Ἀνυπόχρεον καταβολῆς ἐπιδομάτων εἰς περίπτωσιν διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως.—Ἔννοια ἄρθρ. 1 Α. Ν. 2672/1940.—Ἀναγκαία ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δι' ἀπαλλαγὴν καταβολῆς ἐπιδομάτων ὑφισταμένης τῆς ἐπιχειρήσεως.—Ἀμερικανικὴ Ἑταιρία «Ἄτκινσον—Ντρέϊκ».

Ἀπῄχει ἡ κατωτέρω προεδρικὴ ἀπόφασις τὴν μίαν ἐκ τῶν ἰσοδυνάμως ὑποστηριζομένων ἐν τῇ νομολογίᾳ ἀντιπάλων ἀπόψεων περὶ τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ Ν. 3514/1928, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ ἰσχύει ἤδη (βλέπε κωδικοποίησιν ἐν ΕΕΔ 7, 581 ἐπ.), εἰς περίπτωσιν διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως (βλέπε σχετικῶς καὶ λοιπὴν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 461).

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 2643/1949

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. *Ε. Μαλλιάρας*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Σ. Ἀμερικάνος, Ι. Φωτόπουλος, Π. Καλδής

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νόμου 3514/28, καθ' ἣν ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως ἢ διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 5 δεδουλευμένα δικαιώματα τοῦ στρατευθέντος προηγοῦνται παντὸς ἄλλου, σαφῶς ἐξάγεται, ὅτι ἐν περιπτώσει πραγματικῆς καὶ οὐχὶ προθέσει καταστρατηγήσεως τοῦ νόμου διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως παύει ἡ ὑποχρέωσις αὐτῆς νὰ καταβάλῃ εἰς τὸ μέλλον (μὴ δεδουλευμένα) δικαιώματα τοῦ στρατευθέντος καὶ δὴ ἀπὸ τῆς διαλύσεως (*Ι. Καποδίστριας*, Ἑρμηνεία Ἐργατικοῦ Δικαίου § 340 σ. 333). Εἰς ταῦτα οὐδεμίαν τροποποίησιν ἐπέφερεν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 2672/40 (τὴν ἄποψιν ταύτην φαίνεται δεχομένη ἐκδοθεῖσα μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ν. 2672/40 καὶ ἡ 1094/41 Προέδρου Πρωτοδικῶν Ἀθηνῶν, ΕΕΔ 1 σ. 265, πρβλ. καὶ τὰς Σ.Ε. 727/41, ΕΕΔ 1, 305 καὶ Πρ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 2/42, ΕΕΔ 1, 853, contra Πρ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 29/49, ΕΕΔ 8, 161, Πρ. Πρωτ. Βόλου 128/49, ΕΕΔ 8, 466). Κατὰ ταύτην δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας, μετὰ γνώμην τῶν συμφώνως τῷ Α.Ν. 1435/38 ὁριζομένων ἀντιπροσωπευτικῶν ὀργανώσεων, ν' ἀπαλλάσσῃ δι' ἀποφάσεώς του, ἐν μέρει ἢ ἐν ὅλῳ ἢ καὶ πάσης ὑποχρεώσεως, τοὺς νόμῳ ὑποχρέους εἰς τὴν καταβολὴν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, ἐὰν διαπιστωθῇ, ὅτι οὗτοι περιῆλθον ἐξ ἀνωτέρας βίας, καταστροφῆς τοῦ ἐργοστασίου, στρατεύσεως ἄνω τοῦ ἡμίσεος προσωπικοῦ τῆς ἐπιχειρήσεώς των κλπ. εἰς παντελῆ ἀδυναμίαν πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης, διότι ἡ ἀπαλλαγὴ αὕτη ἀφορᾷ τοὺς νόμῳ ὑποχρέους ὑφισταμένης ἐπιχειρήσεως ἐν διαπιστώσει τῆς παντελοῦς ἀδυναμίας καταβολῆς, ὡς ἐκ τῶν ἐνδεικτικῶς τεθειμένων λόγων, ἐνῷ, ὡς ἐλέχθη, ἡ διαλυθεῖσα ἐπιχείρησις δὲν εἶναι νόμῳ ὑπόχρεως. Ἡ φράσις δὲ «κλπ.» ἀναφέρεται εἰς ἄλλας παρομοίας περιπτώσεις παντελοῦς ἀδυναμίας ἐκπληρώσεως τῆς ὑποχρεώσεως τῆς μὴ διαλυθείσης ἢ μὴ πτωχευσάσης ἐπιχειρήσεως καὶ οὐχὶ εἰς τὸ ὅτι καὶ αἱ διαλυθεῖσαι (ἢ πτωχεύσασαι) ἐπιχειρήσεις ὑπάγονται εἰς τὴν αὐτὴν διατύπωσιν πρὸς ἄρσιν τῆς μὴ ὑφισταμένης ὑποχρεώσεως, τῶν πρὸς καταβολὴν τῶν ἀπὸ τῆς διαλύσεως ἐπιδομάτων, ὡς φαίνεται ὑποστηρίζων ὁ ἐφεσίβλητος ἀρχικῶς ἐνάγων, τοὐτέστιν αἱ τροποποιήσεις καὶ τῶν τριῶν παραγράφων τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 2672/40 κεῖνται ὑπὲρ τῶν ἐπιχειρήσεων, κατὰ τροποποίησιν προϋφισταμένων ἐναντίον των διατάξεων καὶ δὲν εἶναι δυσμενέστεραι τῶν προϋφισταμένων, ὥστε, ἐνῷ πρὸ τῆς ἰσχύος των δὲν ἀπῃτεῖτο ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, διὰ νὰ ἀπαλλαγῶσιν αἱ διαλυθεῖσαι ἢ πτωχεύσασαι ἐπιχειρήσεις τῆς καταβολῆς καὶ τῶν μετὰ τὴν διάλυσιν ἢ τὴν πτώχευσίν των ἐπιδομάτων (μὴ δεδουλευμένων), ν' ἀπαιτῆται μετὰ τὴν ἰσχύν των τοιαύτη ἀπόφασις.

Ἐβεβαιώθημεν ὅτι αἱ ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς Ἑταιρίαι «Ἄτκινσον—Ντρέϊκ», ἀναλαβοῦσαι ἐν κοινοπραξίᾳ τὴν ἐκτέλεσιν διὰ συμβάσεως μετὰ τοῦ Ἀμερικανικοῦ Δημοσίου ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἄτκινσον — Ντρέϊκ» διαφόρων τεχνικῶν ἔργων ἀνασυγκροτήσεως ἐν Ἑλλάδι (ὁδῶν - γεφυρῶν - σιδηροδρομικῶν σηράγγων κλπ) ἐξετέλεσαν ταῦτα ἀπὸ Αὐγούστου 1947 μέχρι τέλους Μαρτίου 1949, παραδώσασαι αὐτὰ εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον, ὅπερ (Ὑπουργεῖον Δημοσίων Ἔργων) θέλει ἐξακολουθήσει τὴν περαιτέρω συμπλήρωσιν αὐτῶν. Ἡ Ἑταιρία αὕτη «Ἄτκινσον — Ντρέϊκ», τερματισθέντος τοῦ ἔργου της, διελύθη ἀπὸ 16 - 4 - 49, ἀπολυθέντος καὶ τοῦ κατὰ χιλιάδας χρησιμοποιουμένου ὑπ' αὐτῆς προσωπικοῦ μέχρι τῆς 30 Ἀπριλίου 1949, πλὴν ἐλαχίστων (περίπου εἴκοσι), ἀπαραιτήτων διὰ τὴν ἐκτέλεσιν δευτερευουσῶν ἐργασιῶν. Αἱ ἐν Ἡνω-

μέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς λειτουργοῦσαι Ἑταιρίαι «Ἄτκινσον» καὶ «Ντρέϊκ» εἶναι διάφοροι τῆς ἐναγομένης καὶ οὐδεμίαν ὑποχρέωσιν ἔχουσι καταβολῆς ἐπιδόματος (Βλέπ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 2|42. ΕΕΔ Ι σ. 853). Διὰ τὴν διακοπὴν τοῦ καταβαλλομένου τῷ ἐφεσιβλήτῳ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος μετὰ τὴν διάλυσίν της δὲν ὑπεχρεοῦτο ἡ ἐκκαλοῦσα νὰ προκαλέσῃ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Α.Ν. 2672|40 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κατὰ τὰ ἐν τῇ προηγουμένῃ σκέψει, καθ' ἃ δὲν δικαιοῦται ἔκτοτε ὁ ἐφεσιβλήτος τοῦ εἰρημένου ἐπιδόματος. Τὰ ἐναντία δεχθεῖσα ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἥτοι ὅτι ἡ ἐκκαλοῦσα δὲν διελύθη τὴν 30-4-49, ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει διὰ τὴν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῆς ὑποχρεώσεώς της ἀπῃτεῖτο δῆθεν ἡ κατ' ἄρθρον 1 Α.Ν 2672|40 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ ὅτι δικαιοῦται οὕτως ὁ ἐφεσιβλήτος ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος κατὰ τὸ διάστημα 1-15 Μαΐου 1949, ἐσφαλε, κατὰ τοὺς 1ον, 2ον καὶ 3ον λόγους ἐφέσεως τῆς ἀρχικῶς ἐναγομένης καὶ δέον ὅπως μεταρρυθμισθῇ αὕτη, ἐπὶ τῷ τέλει ἀπορρίψεως τῆς ἀγωγῆς, τῆς αἰτήσεως τοιοῦτον ἐχούσης.

2.—Στράτευσις μισθωτῶν συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου καὶ ὑποχρέωσις καταβολῆς ἐπιδομάτων Ν. 3514

Ἐφαρμογὴ Ν. 3514 ἐπὶ συμβάσεων ἀορίστου χρόνου.—Ὑποχρέωσις ὅμως καταβολῆς ἐπιδομάτων μισθοῦ, κατ' ἄρθρ. 3 Α. Ν. 1843|1939 καὶ εἰς στρατευομένους μισθωτοὺς συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου.—Ἀδιάφορον τὸ πέρας ὡρισμένου ἔργου.

Σχετικῶς πρὸς τὸ θέμα τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως βλέπε καὶ Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 1053|1950, προεδρεύων Κ. *Παπαμιχαήλογλου*, ΕΕΔ 9, 745, ἔνθα σημειώσεις μας καὶ λοιπαὶ παραπομπαί, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 2250|1950, προεδρεύων Χ. *Κοντογεώργος*, ΕΕΔ 9, 808, ἔνθα σημειώσεις μας.

Εἰρηνοδικεῖον Ἀθηνῶν 961|1948

Διαδικασία Ν. 3514

Εἰρηνοδίκης ὁ κ. *Γ. Σηνταράκος*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Καλδῆς, Δ. Γρίβας

Ἡ διὰ τῶν νόμων 3514 καὶ 547|37 παρεχομένη προστασία εἰς τοὺς στρατευομένους μισθωτοὺς ἔχει ὑπ' ὄψιν της συμβάσεις ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας (Ἐφετ. Ἀθ. 214|33, ΕΕΝ β' σελ. 957, *Τάσου Τσιμπούκη*, Ἡ Νομικὴ προστασία τοῦ στρατευομένου μισθωτοῦ σελ. 15). Διὰ τοῦ ἄρθρου ὅμως 3 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1843 τοῦ ἔτους 1939 Ἀναγκ. Νόμου ὁρίζεται, ὅτι εἰς ὑπηρετοῦντας ἐπὶ συμβάσει εἰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐργασίας ἐν γένει, ἀπασχολούσας τὸ ἐν ἄρθρῳ 5 τοῦ νόμου 3514 προσωπικὸν καὶ ἔχοντας συμπληρώσει τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ χρονικὰ ὅρια ἐργασίας, ἐν περιπτώσει στρατεύσεως παρέχονται τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ ἐπιδόματα, ἐφ' ὅσον ἡ ἀμοιβὴ των εἶναι παγίως καθωρισμένη καὶ καταβάλλεται καθ' ὡρισμένα χρονικὰ διαστήματα, ἐκτὸς ἂν δι' ἰδιαιτέρων διατάξεων παρέχεται μείζων τῆς τοῦ νόμου 3514 προστασία. Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὸ ἄρθρον μόνον τοῦ Νομ. Διατάγματος 417 τοῦ 1941, τοῦ ὁποίου αἱ διατάξεις ἐπεκτείνονται, ἐφαρμοζόμεναι ἀναλόγως καὶ ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων ἀνωνύμων ἑταιριῶν καὶ τῶν βιομηχανικῶν, βιοτεχνικῶν, ἐμπορικῶν καὶ ἐν γένει ἐπιχειρήσεων, ἐφ' ὅσον αὗται εὑρίσκονται ἐν λειτουργίᾳ, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν.Δ. 1336 τοῦ 1942, προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων ὑπηρετούντων ἐπὶ συμβάσει ὡρισμένης χρονικῆς ἰσχύος καὶ κληθέντων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεως ὡς ἐφέδρων εἰς τὰς τάξεις τοῦ κατὰ γῆν, θάλασσαν ἢ ἀέρα στρατοῦ ἢ τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας, οὗτοι διατηροῦνται ἐν ὑπηρεσίᾳ καὶ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς συμβάσεως, παρατεινομένου αὐτοδικαίως τοῦ χρόνου διαρκείας ταύτης, ἐφ' ὅσον χρόνον διήρκεσεν ἡ εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ ἢ τῶν Σωμάτων Δημοσίας Ἀσφαλείας ὑπηρεσία των ὡς ἐφέδρων, ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει οὐχὶ ἐπὶ χρονικὸν διάστημα μεῖζον τοῦ κατὰ τὴν στράτευσίν των ὑπολειπομένου μέχρι τῆς λήξεως τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως. Τὸ Ν. Δ/γμα 417 ἐκυρώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 324 τῆς 20|5|46 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ὁ δὲ ὑπ' ἀριθ. 1336 νόμος, μὴ ἐπικυρωθεὶς εἰσέτι, ἐξακολουθεῖ νὰ ἰσχύῃ, παραταθείσης μέχρι τέλους Δ|βρίου 1948 ἔτους τῆς ἰσχύος του, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 530 τῆς 3ης Ἰουνίου 1948 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου (*). Ἑπομένως καὶ οἱ στρατευόμενοι μισθωτοί, ὑπηρετοῦντες παρ' ἐπιχειρήσεσι κ.λ.π. κατόπιν συμβάσεως ὡρισμένης χρονικῆς διαρκείας, δικαιοῦνται τῶν ποσοστῶν μισθοδοσίας των, ἐφ' ὅσον συντρέχουσι καὶ αἱ λοιπαὶ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 3514, ὡς τοῦτο ἀντικαταστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 519 τοῦ 1948, καὶ ἀπορριπτέα ταύτῃ τῷ λόγῳ ἡ περὶ μὴ νομιμοποιήσεως τοῦ ἐνάγοντος, ὡς προαληφθέντος διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου καὶ συνεπῶς ἐπὶ συμβάσει ὡρισμένης χρονικῆς διαρκείας, ἥτις ἐπερατώθη τὸ τέλος Δεκεμβρίου 1946, ἔνστασις τῆς ἐναγομένης ὡς νόμῳ ἀβάσιμος (ζητήματα ἐκ τοῦ νόμου 3514, ΕΕΔ τόμος 5ος, σελ. 256, ΕΕΔ τόμος 1ος, σελ. 748—749, Πρ. Πρωτ. Ἀθην. 878|41, ΕΕΔ τόμος 1ος, σελ. 80, Πρ. Πρωτ. Ἀθην 2218|48, ΕΕΔ τόμος 7ος, σελ 530).

IV. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

1.—Παροχὴ ἐργασίας ὑπὲρ τὴν συνήθη.—Ὧραι ἐργασίας ἀνωτέρου ὑγειονομικοῦ προσωπικοῦ. Ἀξίωσις συμπληρωματικῆς ἀμοιβῆς.

Μὴ ὑπαγωγὴ ἀξιώσεως ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἐργοδότου ἐκ παροχῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὰς νομίμους ὥρας εἰς διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ'.—Ὧραι ἐργασίας προσωπικοῦ νοσοκομείων.—Ἀπεριόριστος ὡρῶν ἐργασίας ἀνωτέρου ὑγειονομικοῦ προσωπικοῦ.—Ἀξίωσις συμπληρωματικῆς ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν ὑπὲρ τὴν συνήθη, κατ' ἄρθρον 659 Α.Κ.—Ὑπολογισμὸς ἀμοιβῆς.—Δικαίωμα προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ νυκτερινὰς ὥρας.—Ὑπολογισμός.—Μὴ καταβολὴ δικαστικοῦ ἐνσήμου εἰς ἐργατικὰς ἀγωγάς.

Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ὑπαγωγῆς ἀγωγῶν ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ' βλέπε καὶ Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 585|1950 Πρωτοδίκης Χ. *Γεωργιάδου*, ἀνωτέρω σελ. 838 ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί.

Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς παροχῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὴν συμφωνημένην ἢ συνήθη κατ' ἄρθρ. 659 Α. Κ., πρβλ. καὶ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6190|1950 (εἰσηγητὴς

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Μέχρις ἤδη τοῦ τέλους Δεκεμβρίου 1950, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 1070|1949 Πράξεως τοῦ Υ. Σ., ΕΕΔ 9, 87.

Σ. Διαμαντάκος, ΕΕΔ 9, 780, ἔνθ. καὶ σημειώσεις μας καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 11|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΦΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Μιχ. Καλεύρας*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ἀ. Παρασκευαΐδης, Κ. Μακρῆς, Π. Χιωτέλης

Συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ κωδικοποιημένου ν. Γ'ΦΟΔ' (β. δ. τῆς 1-8-1920), ὡς τοῦτο, τροποποιηθέν, ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ν. 765|1943, κατὰ τὴν εἰδικὴν τοῦ νόμου τούτου διαδικασίαν δικάζεται πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου, πηγάζουσα ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης σαφῶς συνάγεται, ὅτι εἰς τὴν ἁπλῆν καὶ ταχεῖαν διαδικασίαν τοῦ ἄνω νόμου ὑπάγεται οὐχὶ πᾶσα ἀξίωσις πηγάζουσα ἐφ' οἱασδήποτε σχέσεως ἐργασίας, ἀλλὰ μόνον αἱ ἰδιωτικαὶ ἀξιώσεις μισθωτῶν κατ' ἐργοδοτῶν, αἱ νομικὴν βάσιν ἔχουσαι σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας. Εἰδικώτερον δὲν ὑπάγονται αἱ βάσιν ἔχουσαι ἀδικαιολόγητον πλουτισμόν, ὡς ὅταν αἰτοῦνται ὑπερωρίαι διὰ παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν, εἴτε ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια, εἴτε κατ' ἐξαιρετέας ἡμέρας (Κυριακάς, ἑορτάς), ἤτοι δι' ἐργασίαν παράνομον, ὡς ἀπηγορευμένην (πρβλ. Α. Π. 101|1950, Π|κου Ἀθ. 1344|1950 καὶ 1603|1950 ΕΕΔ. 9, 296, 460 καὶ 554). Οὐχ ἧττον: Α' Κατ' ἀντιδιαστολὴν (argumentum a contrario) ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 1 καὶ 2 τοῦ ἀ. ν. 199|1936 «περὶ τροποποιήσεως ἐργατικῶν τινων νόμων», σαφῶς προκύπτει, ὅτι αἱ καθ' ἡμέραν ὧραι ἐργασίας τοῦ εἰς νοσοκομεῖα (ἐξαιρέσει τῶν ὑπὸ τοῦ δημοσίου συντηρουμένων) ὑπηρετοῦντος ἀνωτέρου ὑγειονομικοῦ προσωπικοῦ — καὶ εἰς τὸ τοιοῦτον ἀναντιρρήτως ὑπάγονται οἱ ἐν αὐτοῖς ὑπηρετοῦντες φαρμακοποιοί, πτυχιοῦχοι ἀνωτάτης σχολῆς — δὲν εἶναι περιωρισμέναι, λαμβανομένου ὑπ' ὄψει, τὸ μὲν ὅτι οἱ εἰδικοὶ περὶ χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας νόμοι καὶ δ|ματα (ν. 2269|1920, π.δ. τῆς 27|6-4|7|1932, π. δ. τῆς 8-13|4|1932 κλπ.) δὲν ἀφοροῦσιν εἰς τοὺς ὑπαλλήλους νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων, τὸ δὲ ὅτι τὸ π. δ. τῆς 3|7 12-1925 ἀναφέρεται εἰς τὸ προσωπικὸν τὸ ὑπηρετοῦν εἰς φαρμακεῖα-καταστήματα καὶ ὄχι εἰς νοσοκομεῖα, οὐδ' εἰς τὰ ἐν νοσοκομείοις φαρμακεῖα. Ἐτέρωθεν κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 659 Α Κ., ἐὰν παραστῇ ἀνάγκη ἐργασίας ἐπὶ πλέον τῆς συμφωνηθείσης ἢ τῆς συνήθους, ὁ μισθωτὸς ὑποχρεοῦται εἰς ταύτην, ἐὰν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐκτελέσῃ αὐτὴν καὶ ἡ ἄρνησίς του θὰ προσέκρουε εἰς τὴν καλὴν πίστιν, καὶ δικαιοῦται διὰ τὴν ἐπὶ πλέον τοιαύτην ἐργασίαν συμπληρωματικὴν ἀμοιβήν, κανονιζομένης ἀναλόγως τοῦ συμφωνηθέντος μισθοῦ καὶ τῶν εἰδικῶν περιστάσεων. Πάντως πρέπει τὸ ποσὸν ταύτης νὰ εἶναι ἀνώτερον τοῦ συνήθους μισθοῦ, διότι δέον νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ μισθωτὸς θυσιάζει τὰς ὥρας ἀναπαύσεώς του, ἵνα ἐργασθῇ προσθέτως (πρβλ. *Καυκᾶ*: Ἐνοχ. ἄρθρ. 659 ἐν τέλει). Ὅσάκις δ' ὁ μισθωτὸς ἀπασχολεῖται καθ' ὑπερωρίαν ἀπὸ 10 μ.μ. μέχρι 6 π.μ., ἤτοι κατὰ τὰς λεγομένας νυκτερινὰς ὥρας, τὸ ποσὸν τῆς ἀμοιβῆς δέον νὰ εἶναι ηὐξημένον τοὐλάχιστον κατὰ 25 ο|ο, ἀφοῦ κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 κοινὴν ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, αἱ ἀποδοχαὶ τῶν κατὰ τὰς ἄνω ὥρας ἀπασχολουμένων, καὶ ἂν δὲν ἐργάζωνται ὑπερωριακῶς, αὐξάνονται κατὰ 25%.—τὸ αὐτὸ ποσοστὸν ηὐξημένης ἀμοιβῆς προβλέπει καὶ τὸ ἰσχῦον ἔτι (δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 38 Εἰσ. Ν. Α. Κ.) ἄρθρ. 9 τοῦ π. δ. τῆς 27-6|4-7-1932, ὅπερ ὅμως ἐν προκειμένῳ δὲν ἐφαρμόζεται, ὡς ἀφορῶν εἰς ὑπερωρίας ἐπιτραπείσας δι' ἀδείας τῆς διοικητικῆς Ἀρχῆς. Κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ἄνω ἀποφάσεως ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται τῆς ἀνωτέρω ηὐξημένης ἀμοιβῆς, καὶ ἂν ἡ κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας ἀπασχόλησίς του δὲν εἶναι συνεχής, εἰς τρόπον ὥστε αἱ ἐπὶ μικρὰ χρονικὰ διαστήματα ἀπασχολήσεις του κατὰ τὰς ἄνω ὥρας, προστιθέμεναι μεταξὺ των ἀποτελοῦσι τὸ σύνολον τῆς νυκτερινῆς ἀπασχολήσεως (πρβλ. Π|κου Ἀθ. 69|1949, ΕΕΔ 8, 157) καὶ Β' Συνῳδὰ τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ π. δ. τῆς 8|14 3-1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως» (ἄρθρ. 8 δ 23-11-1928), ἡ ὑποχρέωσις τῆς ἀναπαύσεως κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἐν γένει ἑορτὰς δὲν ἐπιβάλλεται — προφανῶς λόγῳ τῆς εἰδικῆς φύσεως καὶ τῶν ἰδιαιτέρων συνθηκῶν ἐργασίας — εἰς τὰς παντὸς εἴδους νοσοκομειακὰς ἐργασίας. Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, διὰ τὴν ἐργασίαν κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ λοιπὰς μὴ ἐργασίμους καθιερωμένας ἑορτὰς αἱ ἀποδοχαὶ παρέχονται ηὐξημέναι κατὰ 75ο|ο, ἤτοι δι' ἐργασίαν ἑκάστης τοιαύτης ἡμέρας, ἐπὶ τῶν κατὰ μῆνα ἀμειβομένων, δίδεται τὸ 1|25 τοῦ μηνιαίου μισθοῦ, ηὐξημένον κατὰ 75ο|ο. Κατόπιν πάντων τῶν ἀνωτέρω τὸ ἀνώτερον ὑγειονομικὸν προσωπικὸν τῶν νοσοκομείων νομίμως ἐργάζεται καὶ πέραν τῶν συμφωνηθεισῶν ἢ συνήθων ὡρῶν ἐργασίας, ὡς καὶ κατὰ τὰς Κυριακὰς ἢ ἑορτάς, τῆς τοιαύτης ἐργασίας ἀπορρεούσης ἐκ τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως καὶ συνεπῶς νομίμως αἰτεῖται τὰς τοιαύτας ὑπερωρίας αὐτοῦ κατὰ τὴν εἰδικὴν παροῦσαν διαδικασίαν. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ (ἔκθεσις ἐργατικῆς διαφορᾶς), ὡς αὕτη παραδεκτῶς ἐβελτιώθη διὰ τῶν προτάσεων τοῦ ἐνάγοντος, ἐν ᾗ ἰστορεῖται, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, ὅτι ὁ ἐνάγων, φαρμακοποιὸς πτυχιοῦχος ἀνωτάτης σχολῆς, προσελήφθη τὴν 8ην Σεπτεμβρίου 1949 ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου Νοσοκομείου (ἀνήκοντος εἰς τὰ φιλανθρωπικὰ Καταστήματα Μυτιλήνης καὶ οὐδαμόθεν προκύπτοντος ὅτι συντηρεῖται ὑπὸ τοῦ δημοσίου), ἵνα προσφέρῃ ἐπὶ χρόνον ἀόριστον τὰς ὡς ἐπιστήμονος φαρμακοποιοῦ ὑπηρεσίας του ἀντὶ μηνιαίου μισθοῦ 924.300 δρχ. καὶ δι' ὀκτὼ ὥρας ἡμερησίως, ἃς καὶ προσέφερε μέχρι τῆς 15ης Φεβρουαρίου 1950, ὅτε καὶ ἀπελύθη· ὅτι κατὰ τὸ διάστημα τῆς ὑπηρεσίας του προσέφερεν ἐργασίαν ἑνδεκα ὡρῶν τὴν ἡμέραν καὶ, ἐπὶ πλέον, ἐργασίαν κατὰ τὴν νύκτα καὶ ἐπὶ 14 Κυριακὰς καὶ 6 ἐξαιρεσίμους ἡμέρας (ἑορτὰς) καὶ δι' ἃς (ἀγωγῆς) αἰτεῖται: α) δρχ. 2.666.240 διὰ τὰς πλέον τοῦ ὀκταώρου ὑπερωρίας του, β) δρχ. 1.244.250 δι' ἀμοιβὴν τῆς κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐξαιρεσίμους ἡμέρας παρασχεθείσας ἄνω ἐργασίας του καὶ γ) δρχ. 5030.880 διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν, ὡς λεπτομερῶς διά τε τῆς ἀγωγῆς καὶ τῶν προτάσεών του ἀναλύει τὰ ἄνω κονδύλια, νόμιμος τυγχάνει, ὡς πρὸς ἅπαντα τὰ κονδύλια, ἐρειδομένη εἰς τὰς ἀνωτέρω τροπαρατεθείσας διατάξεις, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τ' ἄρθρ. 648, 653 καὶ 655 Α.Κ., μὴ ἀπαιτουμένης

δι' καταβολής δικαστικοῦ ἐνσήμου, λόγῳ τοῦ ὀλιγοδαπάνου τῆς παρούσης διαδικασίας (πρβλ. Πρ. Χαλκιδικῆς 1|1949 ΕΕΔ 8, 683 καὶ ἐν αὐτῇ παραπομπαί), τόποις δεκτὴ καθίσταται καὶ ἐξεταστέα οὐσίᾳ ἀποβαίνει, ἀπορριπτομένων πάντων τῶν ἐναντίων ὡς μὴ νομίμων.

2.—Παροχὴ ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς ὑπὸ προσωπικοῦ ΣΠΑΠ καὶ πρόσθετος ἀμοιβὴ ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Ἀγωγὴ κατὰ ΣΠΑΠ.—Κοινοποίησις καὶ εἰς Δημόσιον, μὴ τήρησις ὅμως τῶν ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου δικαστικῶν προθεσμιῶν.—Γενικότης ἐφαρμογῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ προσθέτων ἀμοιβῶν μισθωτῶν δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς.—Ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ προσωπικοῦ ΣΠΑΠ.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 11089|1949

Διαδικασία Ν. ΓΩΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. *Ι. Μπιζίμης*

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Γ. Κορίδης*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Παπαρρηγόπουλος, Ἀγγ. Ἀγγελόπουλος

Κατὰ συνέπειαν τῆς διὰ τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ἄρθρου 61 τοῦ Κανονιστικοῦ Διατάγματος περὶ Κώδικος τοῦ Νόμου περὶ δικῶν Δημοσίου, διατηρηθέντος ἐν ἰσχύϊ δυνάμει τῶν ὑπ' ἀριθ. 309 τῆς 30|5|46 καὶ 1188 τῆς 24|12|48 Πράξεων Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, θεσπισθείσης εὐθέντικῆς ἑρμηνείας τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 2378 καὶ Ν.Δ. 857|41, διαλαμβανουσῶν ὅτι ἡ ἐκμετάλλευσις τῶν εἰς τὴν ἐκκαλοῦσαν ἀνηκόντων σιδηροδρόμων κλπ. ἀνατίθεται εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον καὶ θὰ ἀσκῆται ὑπ' αὐτοῦ καὶ διὰ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τῆς Ἑταιρίας, καθ' ἣν ἅπασαι αἱ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐκμεταλλεύσεως δημιουργούμεναι οἱασδήποτε φύσεως σχέσεις, συμβάσεις, δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις πρὸς οἱονδήποτε λογίζονται ἀπορρέουσαι ἐκ τῆς ἐν ἐκκαθαρίσει τελούσης ἐκκαλούσης Ἑταιρίας, αὕτη δὲ μόνη ἐνάγει καὶ ἐνάγεται καὶ οὐχὶ τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον καὶ διὰ τῆς δευτέρας παραγράφου τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ὡρίσθη, ὅτι αἱ κατὰ τῆς ἐκκαλούσης ἐγειρόμεναι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐκμεταλλεύσεως ἀγωγαὶ θὰ κοινοποιῶνται μόναν εἰς τὸ Δημόσιον, ἐπὶ ποινῇ ἀπαραδέκτου.

Κατ' ἀκολουθίαν δὲν ἔχουσιν ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 9 § 1 τοῦ ἀνωτέρω Κανονιστικοῦ Διατάγματος, δι' ὧν οὐδεμία ἀγωγὴ κατὰ τοῦ Δημοσίου ἐπιτρέπεται νὰ ἐγγραφῇ πρὸς συζήτησιν εἰς τὸ πινάκιον τῶν ἁρμοδίων Δικαστηρίων πρὸ τῆς παρελεύσεως μηνὸς ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως αὐτῆς καὶ κλητεύσεως τοῦ Δημοσίου καὶ ὅτι, ἐφ' ὅσον δὲν ἐτηρήθη ἡ προθεσμία αὕτη, πᾶσα πρᾶξις καὶ κλήτευσις τοῦ Δημοσίου εἰς ἐλάσσονα χρόνον εἶναι αὐτοδικαίως ἄκυρος, ἀφοῦ, κατὰ τὴν τρίτην παράγραφον τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, αὗται ἐφαρμόζονται μόνον ἐπὶ δικῶν τοῦ Δημοσίου καὶ ἐκείνων τῶν νομικῶν προσώπων, ἅτινα ἐκπροσωποῦνται ἐπὶ δικαστηρίου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἢ ἄλλου Ὑπουργοῦ, οἷα δὲν πρόκειται ἤδη. Τούτῳ τῷ λόγῳ ὀρθῶς ἀπερρίφθη ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἡ καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος ἄλλως τε ἐξεταστέα ἔνστασις ἀκυρότητος τῆς συζητήσεως τῆς ἀγωγῆς, ὡς ἐκ τῆς δι' ἐπιδόσεως ἀνακοινώσεώς της εἰς τὸ Δημόσιον εἰς χρόνον ἐλάσσονα τοῦ μηνὸς πρὸ τῆς συζητήσεως.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου μόνου τῆς δυνάμει τοῦ ἄρθρου 28|44, ὡς οὗτος ἠρμηνεύθη αὐθεντικῶς ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 866|45 ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 8900 τῆς 20 Μαρτίου 1946 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, δι' ἣ ὁρίζεται, ὅτι εἰς τὸ ἐν γένει προσωπικὸν πασῶν ἐν γένει τῶν ἐν τῇ χώρᾳ ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, ὅπερ λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας του ἀπασχολεῖται καὶ κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐκ τοῦ Νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς τοῦ ἔτους ἐξαιρουμένων μόνον τῶν ἐπὶ ποσοστοῖς εἰς τὰς ἐν αὐτῷ ὁριζομένας ἐργασίας ἀπασχολουμένων, καταβάλλεται διὰ τὰς ἡμέρας ταύτας τὸ κεκανονισμένον ἡμερομίσθιον, ηὐξημένον κατὰ 75%, σαφῶς προκύπτει, ὅτι αὕτη, μὴ ποιουμένη διάκρισίν τινα, ἔχει, ὡς ἐκ τῆς γενικότητός της, ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ οἱασδήποτε φύσεως ἐπιχειρήσεως καὶ ἐργασίας, ὑπὸ τὴν εὐρυτάτην ἔννοιαν τῶν ὅρων, περιλαμβανόντων καὶ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις καὶ νομικὰ πρόσωπα, ὅπερ, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας του καὶ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, ὑποχρεοῦται νὰ παρέχῃ τὰς ὑπηρεσίας του καὶ κατὰ τὰς ἀνωτέρω ἡμέρας (Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 7843|47, ΕΕΔ, τόμος 6, σελ. 720, Α.Π. 484|48, ΕΕΔ, τόμος 7, σελ. 907). Συνεπῶς ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐκκαλούσης, ἀκριβῶς διότι ἐκ τοῦ Κανονισμοῦ τῶν δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ΣΕΚ, ἔχοντος ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ της, τεθέντος δὲ ἐκ νέου ἐν ἰσχύϊ διὰ τοῦ ἄρθρου 7 τῆς ἀπὸ 13|20 Μαρτίου 1946 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Μεταφορῶν καὶ Ἐργασίας μόνον ὡς πρὸς τὰς ἐν αὐτῷ ὁριζομένας περιπτώσεις, δὲν προβλέπεται προσαύξησις τοῦ ἡμερομισθίου του διὰ τὴν συμφώνως τῷ καταστατικῷ του περὶ ὡρῶν ἐργασίας καὶ ἀναπαύσεως ὑποχρεωτικὴν κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς ἐργασίαν. Κατ' ὀρθὴν δὲ ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν ἀνωτέρω διατάξεων τοῦ νόμου ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐδέξατο ὡς νόμιμον καὶ ἐζήτασε τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴν τῆς ἐφεσιβλήτου, δι' ἧς αὕτη, διατεινομένη ὅτι προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐκκαλούσης ὡς φυλακὶς ἰσοπέδου διαβάσεως καὶ ὅτι, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας της, ὑπεχρεοῦτο καὶ προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας της κατὰ 67 ἐν ὅλῳ Κυριακὰς καὶ ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας ἑορτάς, τὰς ἐμπιπτούσας ἐντὸς τοῦ ἀπὸ 20 Μαρτίου 1946 μέχρι τῆς 6 Αὐγούστου 1947 χρονικοῦ διαστήματος, ἠτήσατο τὴν καταψήφισιν τῆς ἐκκαλούσης εἰς πληρωμὴν τῆς κατὰ τὴν ἀνωτέρω 8900|46 ἀπόφασιν ὁριζομένης προσαυξήσεως 75% ἐπὶ τοῦ ἡμερομισθίου της διὰ τὰς ἀνωτέρω ἡμέρας, ἀπορριπτέος δὲ ὡς ἀβάσιμος ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου λόγος τῆς ἐφέσεως, δι' οὗ ἡ ἐκκαλοῦσα διατείνεται, ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τῆς μνημονευθείσης ἀποφάσεως ἀποκλείεται ἐκ τοῦ λόγου ὅτι αἱ πρόσθετοι ἀμοιβαὶ τοῦ προσωπικοῦ της καθορίζονται ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν, ὅστις δὲν προβλέπει τοιαύτας διὰ τὴν κατὰ Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς ὑποχρεωτικὴν ἐργασίαν.

Ἀλλὰ καὶ περαιτέρω, ἐφ' ὅσον ἡ ἐφεσιβλητος ἐνάγουσα ἰσχυρίσθη διὰ τῆς ἀγωγῆς της,

δτι εἰργάσθη καθ' ἁπάσας τὰς Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς τοῦ ἀνωτέρω χρονικοῦ διαστήματος καὶ αἱ μὲν Κυριακαὶ καθορίζονται ἐκ τοῦ κατὰ Νόμον ἰσχύοντος ἡμερολογίου, αἱ δὲ μὴ ἐργάσιμοι ἑορταὶ ὑπὸ τοῦ Νόμου, αὗται δὲ ἀνέρχονται, ὡς δὲν ἀμφισβητεῖται, εἰς 67, δὲν ἦτο ἀναγκαῖον νὰ προσδιορισθῶσιν αὗται ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ εἰδικώτερον καὶ χρονολογικῶς. Ὀρθῶς ὅθεν καὶ κατὰ τοῦτο ἡ ἐκκαλουμένη ἔκρινεν ὡρισμένην τὴν ἀγωγήν, ἀβάσιμος δὲ καὶ ὡς τοιοῦτος ἀπορριπτέος καθίσταται ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου λόγος ἐφέσεως τῆς ἐκκαλούσης.

3—Παροχὴ ἐργασίας κατὰ Κυριακάς, ἑορτὰς καὶ ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια ἐργασίας ὑπὸ προσωπικοῦ ΣΠΑΠ.— Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἐργατικοῦ προσωπικοῦ.

Ἀγωγαὶ κατὰ ΣΠΑΠ.—Ἀνεφάρμοστον τηρήσεως δικαστικῶν προθεσμιῶν εἰς δίκας Δημοσίου.—Κοινοποίησις μόνον καὶ εἰς Δημόσιον.—Ἐφαρμογὴ β. δ. 16]18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως Ν. 2112 κλπ.», ἐπὶ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ ΣΠΑΠ.—Ἔλλειψις προστασίας ὑπὸ κανονισμοῦ.—Ἔννοια β. δ. περὶ ἀνεφαρμόστου αὐτοῦ ἐπὶ περιπτώσεων μερίμνης περὶ ἐργατῶν διὰ νόμου ἢ κανονισμοῦ—Ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 8900]1946 Υ. Α. περὶ προσθέτου ἀποζημίας δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς καὶ ἐπὶ προσωπικοῦ ΣΠΑΠ.—Ἀποζημίωσις ἐξ ὑπερωριῶν.

Τὸ Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως αὐτοῦ ἐφαρμόζει ἐπὶ ἐργάτου, ὑπηρετοῦντος εἰς ΣΠΑΠ, τὸ β. δ. 16]18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112]1920 κλπ.», ἀλλὰ δὲν ἐρευνᾷ καὶ τὸ γνωστὸν θέμα, ἂν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 1 § 6 τοῦ ἐν λόγῳ διατάγματος, τὴν ὁποίαν, κατὰ τὴν ἀνάλογον διατύπωσιν τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 2112]1920, ὡς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 6 Ν. 4558]1930, ὀρθῶς ἑρμηνεύει (πρβλ. καὶ Α. Π. 1]1937, ΕΕΝ δ' σελ. 223, Α. Π. 194]1937, ΕΕΝ δ' σελ. 630), εἶναι ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ Ν. 2112]1920 δοθείσης ἐξουσιοδοτήσεως.

Κατὰ παγίαν πλέον ἀποψιν τῆς νομολογίας, προσεπικυρωθεῖσαν καὶ προσφάτως διὰ τῆς Α. Π. 85]1949 (εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 8, 273, πρὸς ἣν συνεφώνησε καὶ ἡ Α. Π. 486]1949 Β' Τμήματος (εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρης*, ΕΕΔ 9, 56) ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ β. δ. 16]18 Ἰουλίου 1920 περιορίζεται εἰς μόνας τὰς ἐν ἄρθρῳ 12 Ν. 2112 ἀναφερομένας ἐπιχειρήσεις (πρβλ. καὶ Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 1708]1950, εἰσηγητὴς *Π. Πεφάνης*, ἀνωτέρω σελ. 832).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1666]1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. *Ἰ. Μπιζίμης*

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Χ. Σωτηρόπουλος*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ἰ. Παπαρρηγόπουλος, Ἀγγ. Ἀγγελόπουλος

Ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ἐπικαλουμένου καὶ προσαγομένου ἀποδεικτικοῦ ἐπιδόσεως, ἡ ὑπὸ κρίσιν κατὰ τῆς ἑταιρίας Σ.Π.Α.Π. ἀγωγὴ ἐκοινοποιήθη καὶ εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, ὡς ἐκπροσωποῦντα τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Ν. Δ. 2172]1943, ὡς τοῦτο νῦν ἰσχύει, προκύπτοντος δὲ περαιτέρω ἐκ τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ. ὅτι τὸ Δημόσιον δὲν ἔχει ἐν προκειμένῳ τὴν ἰδιότητα τοῦ διαδίκου, δὲν ἦτο ἀναγκαία καὶ ἡ τήρησις τῆς ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. 11]12 Ἰανουαρίου 1923 «περὶ δικαστικῶν προθεσμιῶν» ὁριζομένη μηνιαία προθεσμία. Κατὰ συνέπειαν ὀρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἀπέρριψε τὴν περὶ ἀπαραδέκτου τῆς ἀγωγῆς ἔνστασιν τῆς ἐναγομένης, τὴν ἐρειδομένην ἐπὶ τῶν περιστατικῶν ὅτι δὲν ἐκοινοποιήθη ἡ ἀγωγὴ εἰς τὸ Δημόσιον ἢ ἄλλως δὲν ἐτηρήθη ἡ προμνησθεῖσα προθεσμία καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου λόγος ἐφέσεως εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

Ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐπεδίκασε τῷ ἐνάγοντι τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 177.000 ὡς ἀποζημίωσίν του κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ Β. Δ. τῆς 16]18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν» λόγῳ ἀπολύσεώς του ἄνευ προηγουμένης ἐγγράφου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἐν τούτῳ ἡ ἐκκαλοῦσα παραπονεῖται διὰ σχετικοῦ τῆς ἐφέσεως της λόγου, ἰσχυριζομένη ὅτι οὐχὶ ὀρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἐπεδίκασε τὴν τοιαύτην ἀποζημίωσιν, ἐνῷ ἔδει ν' ἀπορρίψῃ τὴν ἀγωγὴν κατὰ τὸ αἴτημα τοῦτο, διότι διὰ τὸ προσωπικὸν της ἔχει ληφθῆ εἰδικὴ μέριμνα διὰ νόμων καὶ κανονισμῶν παρεχόντων μείζονα προστασίαν τῆς τοιαύτης τοῦ ἐφαρμοσθέντος νόμου.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 § 6 τοῦ Β. Δ. τῆς 16]18 Ἰουλίου 1920, διὰ ν' ἀποκλεισθῇ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων τούτου, δὲν ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ ληφθῆ περὶ τῶν ἐργατῶν κλπ ἐπιχειρήσεώς τινος οἱαδήποτε εἰδικὴ μέριμνα διὰ νόμων ἢ ἐγκεκριμένων ὑπὸ τοῦ Κράτους κανονισμῶν, ἀλλ' ἀνάγκη ἡ μέριμνα αὕτη νὰ ἔχῃ ληφθῆ διὰ τὰς ἐν τῷ διατάγματι προνοουμένας περιπτώσεις, ἤτοι διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ἄνευ τῆς νομίμου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἀπολυομένου ἐργάτου, ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου διὰ τοῦ ἐπικαλουμένου ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης γενικοῦ κανονισμοῦ τῆς ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας τῶν ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων δὲν λαμβάνεται, ὡς ἐξ αὐτοῦ δείκνυται, μέριμνα περὶ τῶν ἐργατῶν τῆς ἐκκαλούσης κατὰ τὴν προεκτεθεῖσαν ἔννοιαν. Ὡσαύτως ἡ μέριμνα περὶ παροχῆς ἐφ' ἅπαξ χρηματικοῦ βοηθήματος εἰς τοὺς ἐξερχομένους τῆς ὑπηρεσίας τῶν μετόχους τοῦ Ταμείου Προνοίας Προσωπικοῦ ΣΠΑΠ, περὶ οὗ τὸ Β. Δ. τῆς 13]18 Ἰουνίου 1936, μὴ ἀποσκοποῦσα τὴν διὰ τὸ ἀντικανονικὸν τῆς ἐξόδου ἀποζημίωσιν, εἶναι διάφορος τῆς κατὰ τὴν προεκτεθεῖσαν ἔννοιαν εἰδικῆς μερίμνης. Ταῦτα δέ, ἀσχέτως τοῦ ὅτι ὁ ἐνάγων, μὴ συμπληρώσας, ὡς συνομολογεῖται, δεκαετῆ ὑπηρεσίαν μέχρι τῆς ἀπολύσεώς του, δὲν ἔχει δικαίωμα ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος κατὰ τὸ προμνησθὲν διάταγμα. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων ὁ προμνησθεὶς λόγος ἐφέσεως τῆς ἐκκαλούσης εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

Συνομολογουμένου ὑπὸ τῶν διαδίκων ὅτι ἡ συνδέουσα τούτους σχέσις ἐργασίας ἀπορρέει ἐκ συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὀρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐπεδίκασε τῷ ἐνάγοντι τὸ ἐν αὐτῇ ποσὸν τῶν δραχμῶν 768.000 ὡς ἀμοιβὴν του δι' ἐργασίαν παρασχεθεῖσαν κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς τοῦ ἔτους, κατ' ἐφαρμογὴν τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900 ἀπὸ 12 Μαρτίου 1946 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἥτις, μὴ ποιουμένη οὐδεμίαν διάκρισιν, ἔχει, ὡς ἐκ τῆς γενικότητος αὐτῆς, ἐφαρμογὴν καὶ ἐν προκειμένῳ, ἔνθα, ὡς ἐξετέθη, ὑπόκειται σύμβασις ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου. Ἡ ἐφαρμογὴ τῆς προμνησθείσης ἀποφάσεως δὲν ἀποκλείεται ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 92540]1947 ἀποφά-

σεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Μεταφορῶν καὶ Ἐργασίας περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀτμηλάτων Σιδηροδρομίων, ὡς ἠβασίμως ὑποστηρίζει ἡ ἐγκαλοῦσα, δοθέντος μάλιστα ὅτι ἡ ἀπόφασις αὕτη δὲν προβλέπει ὁμοίαν ἀμοιβήν. Κατὰ συνέπειαν ὁ λόγος ἐφέσεως, καθ' ὃν οὐχὶ ὀρθῶς ἐφηρμόσθη ἐν προκειμένῳ ἡ προμνησθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 8930|46 ἀπόφασις, εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

Ἐβεβαιώθησαν τὰ ἑξῆς: Ὁ ἐνάγων καὶ ἤδη ἐφεσίβλητος, προσληφθεὶς παρὰ τῆς ἐναγομένης ὡς φύλαξ ἰσοπέδου διαβάσεως δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, εἰργάζετο παρ' αὐτῇ πέραν τοῦ νομίμου ὁρίου ὡρῶν ἐργασίας του τῶν 12 ὡρῶν (πρβλ. ἄρθρ. 12 παρ. β τοῦ κανονισμοῦ τῶν ὡρῶν ἐργασίας καὶ ἀναπαύσεως τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων) καὶ ἐπὶ δύο ὥρας καθ' ἑκάστην, οὐχὶ ὅμως συνεχῶς, ἀλλὰ τὸ πλεῖστον τοῦ ὡς κατωτέρω χρονικοῦ διαστήματος. Τὸ σύνολον τῶν ὡρῶν τῆς πλέον τοῦ ρηθέντος ὁρίου παρασχεθείσης ἐργασίας κατὰ τὸν ἐν τῇ ἀγωγῇ χρόνον ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1946 ἕως 2 Ὀκτωβρίου 1948 ἀνήρχετο εἰς 1304 ὥρας καὶ εἰδικώτερον κατὰ μὲν τὸ ἀπὸ τῆς 1ης Ὀκτωβρίου 1946 ἕως 31 Δεκεμβρίου 1946 διάστημα, ὅτε ὁ μηνιαῖος μισθός του ἀνήρχετο εἰς δραχμὰς 12.700 εἰς 156 ὥρας, κατὰ δὲ τὸ ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1947 ἕως 31 Ὀκτωβρίου 1947 διάστημα, ὅτε ὁ μηνιαῖος μισθός του ἀνήρχετο εἰς δραχμὰς 157.500 εἰς 568 ὥρας καὶ ἀπὸ τὸ ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1947 ἕως 2ας Ὀκτωβρίου 1948 διάστημα, ὅτε ὁ μηνιαῖος μισθός του ἀνήρχετο εἰς δραχμὰς 250.000 εἰς 600 ὥρας. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων καὶ ἐν ὄψει τῆς συνομολογουμένης προσαυξήσεως τοῦ ὡρομισθίου κατὰ 25α)ὸ αἱ περὶ ὑπερωριῶν ἀπαιτήσεις τοῦ ἐνάγοντος ἀνέρχονται εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 1.105.008, ὅπερ ἐπὶ πλέον εἶναι, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ἀνάλογον τοῦ καταβληθέντος μισθοῦ καὶ τῶν ἐν προκειμένῳ εἰδικῶν περιστάσεων.

V. ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

1.—Ἀναγνωριστικαὶ ἀγωγαὶ κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ⊃ΟΔ'

Παραδεκτὸν ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς μισθωτοῦ κατ' ἐργοδότου ἢ ἐργοδότου κατὰ μισθωτοῦ κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ⊃ΟΔ.'—Προϋπόθεσις ὅμως ἡ ὕπαρξις ἐνεστῶσης ἀξιώσεως.—Ἔννοια μισθωτοῦ.—Σχέσις διαχειριστοῦ κοινοῦ πράγματος πρὸς κοινωνούς.—Ἀπαράδεκτον εἰσαγωγῆς ἀξιώσεως διὰ πληρωμὴν ἀντιμισθίας τοῦ κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ⊃ΟΔ'

Πλουσία εἰς παραπομπάς, σχετικὰς πρὸς τὸ θέμα της, ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις καθιστᾷ περιττὴν τὴν ἀνακοίνωσιν τῆς νομολογίας διὰ τοῦ παρόντος σημειώματος.

Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 19|1950

Διαδικασία Ν. Γ⊃ΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Μ. Καλεύρας*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Κυρτέσης, Δ. Ταοσᾶς, Π. Κομίλης

Νομίμως εἰσάγονται πρὸς συνεκδίκασιν, λόγῳ τῆς προφανοῦς συναφείας των, ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ (ἔκθεσις ἐργατικῆς διαφορᾶς) καὶ ἡ κρινομένη προσεπίκλησις.

Ναὶ μὲν, συνῳδὰ τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ κ. ν. Γ⊃ΟΔ' (β.δ. τῆς 1-8-1920), ὡς τοῦτο, τροποποιηθὲν μεταγενεστέρως, ἰσχύει νῦν, ἀντικατασταθὲν ὑπὸ τοῦ ν. 1958|1944—διασταλτικῶς ἑρμηνευομένη—κατὰ τὴν εἰδικήν, ἁπλῆν καὶ ταχεῖαν διαδικασίαν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν δικάζονται πᾶσαι αἱ ἰδιωτικαὶ ἀξιώσεις τῶν μισθωτῶν κατὰ τῶν ἐργοδοτῶν των, αἱ πηγάζουσαι ἐκ σχέσεως ἐργασίας, εἴτε αὗται κατάγονται εἰς δίκην διὰ κατασηψηφιστικῆς ἀγωγῆς, εἴτε διὰ διαπλαστικῆς τοιαύτης (πρβλ. Πλημ. Πειρ. 123|1949, ΕΕΔ 8, 381), εἴτε δι' ἀναγνωριστικῆς (πρβλ. Α.Π. 511|1948, ΕΕΔ 7, 896, Πλημ. Ἀθ. 5375|1948 καὶ 4452|1948, ΕΕΔ 7, 820 καὶ 780, Πλημ. Πειρ. 540|1948, ΕΕΔ 7, 754, *Ράμμου* ἐν ΕΕΔ 6, 289 καὶ *Μητσόπουλου*: Ἡ ἀναγνωριστικὴ ἀγωγή, σελ. 175), ὡς ἐπίσης καὶ αἱ ἀγωγαὶ τῶν ἐργοδοτῶν, αἱ διώκουσαι τὴν ἀναγνώρισιν ἢ τὴν ἀνυπαρξίαν ἀξιώσεων τῶν μισθωτῶν (πρβλ. Πρ. Ἀθ. 11224|1949, ΕΕΔ 9, 418, Πρ. Πειρ. 1493|1949, ΕΕΔ 8, 777, *contra* Πλημ. Ἀθ. 3192|1949, ΕΕΔ 8, 996) ἢ τὸν καθορισμὸν τοῦ ποσοῦ, εἰς ὃ ἀνέρχονται αὗται. Καὶ εἰς τὰς τελευταίας περιπτώσεις ἀντικείμενον τῆς δικαστικῆς κρίσεως δὲν εἶναι, οὕτως εἰπεῖν, ἀξιώσεις τῶν ἐργοδοτῶν κατὰ τῶν μισθωτῶν ἀλλά, ὑπὸ τὴν ἀρνητικὴν των μορφήν, αὗται αὗται αἱ ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας πηγάζουσαι ἀξιώσεις τῶν μισθωτῶν κατὰ τῶν ἀμφισβητούντων τὴν ὕπαρξιν ἢ τὸ μέγεθος τῶν ἐργοδοτῶν. Ἡ παραδοχὴ τῆς ἀντιθέτου ἀπόψεως θὰ εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα ἀδικαιολόγητον διάσπασιν τῆς ἑνότητος τῆς διαδικασίας καὶ ἀρμοδιότητος πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ἰδίων διαφορῶν. Οὐχ ἧττον ἐγένετο δεκτόν, ἀντιθέτως—κατὰ συσταλτικὴν ἑρμηνείαν τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω διατάξεως—ὅτι εἰς τὴν περὶ ἧς πρόκειται διαδικασίαν ὑπάγονται, ἐκ τῶν ἀξιώσεων, τῶν πηγαζουσῶν ἐκ σχέσεως ἐργασίας, πᾶσαι καὶ μόναι αἱ ἰδιωτικαὶ ἀξιώσεις τῶν μισθωτῶν κατὰ τῶν ἐργοδοτῶν, αἱ νομικὴν βάσιν ἔχουσαι σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας ἔναντι ἀμοιβῆς, ἤτοι σύμβασιν, ἐν ᾗ ὁ μισθωτὸς τελεῖ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν, ἐποπτείαν καὶ πειθαρχικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἐργοδότου, οὐχὶ δὲ καὶ αἱ βάσιν ἔχουσαι ἢ ἀνεξάρτητον ἐργασίαν, ἐν ᾗ ὁ μισθωτὸς δὲν διατελεῖ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν κλπ. τοῦ ἐργοδότου ἢ οἱανδήποτε ἄλλην ἔννομον σχέσιν (πρβλ. Α.Π. 101|1950, 149|1948, 313|1948, 93|1948, ΕΕΔ 9, 269, 7, 390, 7, 537 καὶ 7, 256, 395|1946, 55|1945 καὶ 117|1942 Θέμ. ΝΗ' 49, ΝΣΤ' 250 καὶ ΝΓ' 255 καὶ τὰς εἰς τὰς τρεῖς τελευταίας αὐτόθι παρατηρήσεις *Ι. Καποδίστρια, Γ. Σιμωνίου*. Θέμ. ΝΔ' σελ. 146 ἐπ.).

Συμφώνως πρὸς τὰς συνδεδουσμένας διατάξεις, τὸ μὲν τῶν ἄρθρ. 789 καὶ 790 Α.Κ. τὸ δὲ τοῦ ἄρθρ. 634 § 1 Πολ. Δικ. ἐπὶ κοινωνίας δύνανται δι' ἀποφάσεως τῶν κοινωνῶν νὰ καθορισθῇ ὁ διὰ τὸ κοινὸν πρᾶγμα προσήκων τρόπος τακτικῆς διοικήσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον δὲ ἡ διοίκησις καὶ χρησιμοποίησις τούτου δὲν καθορίσθη διὰ κοινῆς συμφωνίας ἢ κατὰ πλειοψηφίαν, ἕκαστος τῶν κοινωνῶν δικαιοῦται ν' ἀπαιτήσῃ, ὅπως τὸ δικαστήριον καὶ, εἰς λίαν κατεπειγούσας περιπτώσεις, ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, κανονίσῃ ταύτην κατὰ τὸν μᾶλλον πρόσφορον καὶ συμφέροντα εἰς πάντας τοὺς κοινωνοὺς τρόπον. Τὸ δικαστήριον ἢ ὁ Πρόεδρος δύναται, ἐν ἀνάγκῃ, νὰ διορίσωσι διαχειριστήν. Ὁ τοιοῦτος διαχειριστὴς δυνατὸν νὰ συνδέεται πρὸς τοὺς κοινωνοὺς διὰ σχέσεως ἐντολῆς, ὁπότε, κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Α.Κ. ρυθμι-

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

I. ΕΞΟΥΣΙΑ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΙΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΙΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ. — II. ΠΡΟΑΓΩΓΑΙ ΚΑΤ ΕΚΛΟΓΗΝ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΡΙΣΕΩΣ. — III. ΑΠΟΝΟΜΗ ΕΙΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ ΑΝΩΤΕΡΟΥ ΒΑΘΜΟΥ. — IV. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

I. — ΕΞΟΥΣΙΑ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΙΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΙΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

Συμμόρφωσις διοικουμένου ὑπαλλήλου πρὸς πρᾶξιν μεταθέσεως. — Μὴ θεώρησις ὡς ἀποδοχῆς αὐτῆς. — Ἀντισυνταγματικότης διατάξεως ἄρθρου 59 § 1 Α.Ν. «περὶ ὀργανισμοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας»

Σταθερὰ εἶναι ἡ ἄποψις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας (βλέπε καὶ Σ. Ε. 28|1950 Ὁλομελ. εἰσηγητὴς Χ. *Μητρέλιας*, ΕΕΔ 9, 219), ὅτι ἡ διὰ τοῦ ἄρθρου 59 § 1 τοῦ Α. Ν. 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας» ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 694|1937, παρασχεθείσα εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἐργασίας ἐξουσιοδότησις, κατὰ τὴν ὁποίαν δύναται δι' ἀποφάσεων αὐτοῦ νὰ τροποποιῶνται πᾶσαι αἱ διατάξεις τῶν ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, αἱ ἀφορῶσαι εἰς τὰς βασικὰς ἀρχὰς καὶ τὰς λεπτομερείας τῆς ὀργανώσεως αὐτῶν καὶ αἱ διὰ τυπικῶν νόμων γενόμεναι, πλὴν τῶν ἀφορωσῶν εἰς κοινωνικοὺς πόρους, εἶναι ἄκυρος ὡς ἀντισυνταγματική.

Αὕτη εἶναι καὶ ἡ ἄποψις τῆς παρατιθεμένης νεωτέρας ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ Διοίκησις ἐκδίδει τοιαύτας ἀκύρους, ὡς ἀντισυνταγματικάς, πράξεις.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 354|1950 Ὁλομ.

Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. *Ι. Μανιάτης*
Δικηγόρος ὁ κ. Φ. Βεγλερῆς

Ἡ ἁπλῆ συμμόρφωσις τοῦ ὑπαλλήλου πρὸς τὴν μεταθέτουσαν αὐτὸν πρᾶξιν, οὖσαν ὑποχρεωτικὴν δι' αὐτόν, οὐδαμῶς ἀποτελεῖ καὶ ἀποδοχὴν ταύτης, καθιστῶσαν ἀπαράδεκτον τὴν κατ' αὐτῆς αἴτησιν ἀκυρώσεως. Ὅθεν τὰ ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. προσβαλλόμενα περὶ ἀπαραδέκτου τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὁ αἰτῶν ἀπεδέξατο τὴν προσβαλλομένην πρᾶξιν, ὡς λαμβάνων ἀπὸ τῆς μεταθέσεώς του εἰς τὴν διὰ τῆς προσβαλλομένης πράξεως ἱδρυθεῖσαν θέσιν τοῦ ἀνωτέρου ἀσφαλιστικοῦ συμβούλου τὰς ἀποδοχὰς τῆς θέσεως ταύτης, ἀπορριπτέα κρίνονται ὡς μὴ βάσιμα.

Ἡ προσβαλλομένη ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ὡς ἐκ τοῦ προοιμίου αὐτῆς δείκνυται, ἐξεδόθη ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 59 § 1 τοῦ Α.Ν. τῆς 11|11|35 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Α.Ν. 694|37, καθ' ἣν πᾶσαι αἱ διατάξεις τῶν ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, αἱ ἀφορῶσαι εἴς τε τὰς λεπτομερείας καὶ τὰς βασικὰς ἀρχὰς τῆς ὀργανώσεως αὐτῶν, ὡς καὶ αἱ διὰ τυπικῶν νόμων γενόμεναι, πλὴν τῶν ἀφορωσῶν εἰς κοινωνικοὺς πόρους, δύνανται νὰ τροποποιῶνται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. Ἀλλ' ἡ διὰ τῆς διατάξεως ταύτης παρεχομένη ἐξουσιοδότησις, λόγῳ τῆς γενικότητος καὶ τῆς ἀοριστίας αὐτῆς, ἀντίκειται, ὡς πολλάκις ἐκρίθη, εἰς τὴν θεμελιώδη ἀρχὴν τοῦ ἡμετέρου πολιτεύματος περὶ διακρίσεως τῶν ἐξουσιῶν καὶ, ὡς ἐκ τούτου, στερουμένη συνταγματικοῦ κύρους, εἶναι ἀνίσχυρος. Ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ἐκδοθεῖσα ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὑπὸ τῆς ἀνισχύρου ταύτης διατάξεως παρεχομένης ἐξουσιοδοτήσεως, στερεῖται νομίμου ἐρείσματος καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ ἀκυρωτέα καθίσταται, κατὰ τὸν βάσιμον σχετικὸν λόγον ἀκυρώσεως τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως.

Ἀκυρουμένης κατὰ τὰ ἀνωτέρω τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, ἀκυρωτέον καθίσταται καὶ τὸ προσβαλλόμενον ἀπὸ 6|8|49

σιν τῶν περὶ ἐντολῆς (ἄρθρ. 713 Α.Κ.) — ἄλλως κατὰ τὸ β. δ. (πρβλ. *Ἀποστολόπουλον*: Πρόεδρ. Πρωτ. Α' ἐκδ. § 138, Ἐφ. Αθ. 1492|1948, Θέμ. ΝΘ' 710 καὶ Πρ. Αθ. 6358|1947, Θέμ. ΝΘ' 712) - δὲν δικαιοῦται ἀμοιβῆς (πρβλ. *Κανκᾶ*: Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 713 § 2 καὶ 790 § 2) ἡ δι' ἰδιομόρφου σχέσεως, ἐν ᾗ ἐφαρμόζονται τοσοῦτον αἱ περὶ ἐντολῆς διατάξεις τοῦ Α.Κ., ὅσον καὶ αἱ περὶ μισθώσεως ὑπηρεσίας τοιαῦται αὐτοῦ, ὅτε δικαιοῦται ἀμοιβῆς (πρβλ. *Ἀποστολόπουλον*: Πρόεδρ. Πρωτ. Β' ἐκδ. § 425 καὶ Θέμ. ΝΘ' 148 ἐπ.) ἢ, μᾶλλον, διὰ σχέσεως ἀνεξαρτήτου ὑπηρεσίας, δικαιούμενος καὶ πάλιν ἀμοιβῆς (πρβλ. *Κ. Τριανταφυλλόπουλον* ἐν Σχεδ. Ἐνοχ. σελ. 226, *Π. Ζέπον* ἐν ΕΕΝ ιστ' 721 ἐπ. καὶ *Β. Βασιλείου* ἐν ΕΕΔ 8, 355 ἐπ. καὶ ἰδίᾳ 357 καὶ 358). Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει οὐδόλως συνδέεται πρὸς τοὺς κοινωνοὺς διὰ σχέσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἀφοῦ οὐδαμῶς τελεῖ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν, ἐποπτείαν καὶ πειθαρχικὴν δικαιοδοσίαν τῶν ἀνωτέρω, λόγῳ τῆς φύσεως τοῦ λειτουργήματός του (ὑπηρεσίας του), δεδομένου ὅτι καὶ οὔτε εἶναι νοητὴ ἡ ἐφαρμογὴ ἐπ' αὐτοῦ τῆς κοινωνικῆς νομοθεσίας (καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Ταμείου Ἀνεργίας, νομοθεσίας περὶ στρατεύσεως κλπ.).

Κατ' ἀκολουθίαν πάντων τῶν ἀνωτέρω ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, δι' ἧς αἰτεῖται, διὰ τοῦ κυρίου αἰτήματός της, ὅπως καθορισθῇ ὑφ' ἡμῶν, κατὰ τὴν παροῦσαν εἰδικὴν διαδικασίαν, ἡ εὔλογος ἀντιμισθία τοῦ ἐναγομένου, διορισθέντος, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 614|1947 ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν Μυτιλήνης καὶ βάσει τῶν ἐν ὄψει 3 διατάξεων, ὡς συνδιαχειριστοῦ τοῦ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀναφερομένου ἐλαιοτριβείου, κοινοῦ τοῦ ἐνάγοντος καὶ τῆς προσεπικαλουμένης καὶ προσθέτως ὑπὲρ τοῦ ἐναγομένου παρεμβαινούσης, ἀναρμοδίως εἰσάγεται ἐνώπιον ἡμῶν κατὰ τὴν παροῦσαν διαδικασίαν καὶ δέον ὅπως κηρυχθῶμεν ἀναρμόδιοι πρὸς ἐκδίκασιν ταύτης τε καὶ τῆς κρινομένης προσεπικλήσεως καὶ παραπέμψωμεν ἀμφοτέρας, συμφώνως τῷ ἄρθρ. 25 Πολ. Δικ. (ὡς συνεπληρώθη τοῦτο ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 5 ν. δ. τῆς 4|5 9-1925, κυρωθέντο, ὑπὸ τοῦ ν. 3887|1929) εἰς τὰ κατὰ τὴν κοινὴν διαδικασίαν ἁρμόδια τακτικὰ δικαστήρια.

Β.Δ. περί διορισμού του... εις την θέσιν του Γεν. Διευθυντού του Ι. Κ. Α. Διότι ού μόνον ταύτο προϋποθέτει ισχυράν την υπουργικήν ταύτην απόφασιν, αφού διά της αποφάσεως ταύτης εκενώθη ή δι' αυτού πληρωθείσα θέσις του Γεν. Διευθυντού, αλλά και δέν ετηρήθη κατά την έκδοσιν αυτού, ως βεβαιούται υπό του Ίδρύματος, ή επιβαλλομένη πρόσκλησις διά των εφημερίδων των επιθυμούντων να διορισθώσι, συμφώνως προς την διάταξιν του άρθρ. 10 § 1 του Κανονισμού υπαλληλικού προσωπικού, ήτις διάταξις δέν κατηργήθη υπό του άν. νόμου 3411|45, διότι εύρίσκει έρεισμα εις το άρθρον 19 § 10 του νόμου 6298|34 «περί κοινωνικών ασφαλίσεων» ως μή αντικειμένη προς αυτόν.

II.—ΠΡΟΑΓΩΓΑΙ ΚΑΤ' ΕΚΛΟΓΗΝ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΡΙΣΕΩΣ

Προαγωγή κατ' εκλογήν μετά γνωμοδότησιν ύπηρεσιακού Συμβουλίου.—Έλεγχος από άπόψεως υπερβάσεως ορίων διακριτικής εξουσίας Διοικήσεως.

Συμβουλίου Επικρατείας 236|1950 Όλομ.

Εισηγητής ο Πάρεδρος κ. *Δ. Τσιαμπάσης*

Δικηγόροι οι κ. κ. Λ. Δρακόπουλος, Κ. Σαμαλίας. Πάρεδρος Νομικού Συμβουλίου

Κατά τον νόμον (άρθρ. 9 Α. Ν. 2043|1939 (458) αί προαγωγαί πάντων των υπαλλήλων της αρμοδιότητος του Υπουργείου των Οικονομικών ενεργούνται εις πάντας τους βαθμούς κατ' απόλυτον εκλογήν μετά γνώμην του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου.

Ο αίτών ισχυρίζεται, ότι υπό έποψιν ουσιαστικών εν γένει προσόντων υπερέχει των διά του προσβαλλομένου δ|τος και της εφ' ής ταύτα έρείδεται γνωμοδοτήσεως του υπηρεσιακού συμβουλίου προαχθέντων ομοιοβαθμων του. Ο λόγος όμως ούτος είναι απορριπτέος, καθ' όσον μέν αναφέρεται εις εσφαλμένην υπό της Διοικήσεως έκτιμησιν των ικανοτήτων των κριθέντων, ως απαράδεκτος, καθ' όσον δ' αναφέρεται εις υπέρβασιν των ορίων της διακριτικής εξουσίας της Διοικήσεως, ήτις υφίσταται, όταν προάγωνται, αντί του παραλειφθέντος, έτεροι εκδήλως υστερούντες τούτου κατά τα ουσιαστικά και εν γένει προσόντα, ως άβάσιμος, διότι εκ των σχετικών ατομικών φακέλλων προκύπτει, ότι ο αίτων έναντι ούδενός των προαχθέντων εμφανίζει εκδηλον υπεροχήν.

III.—ΑΠΟΝΟΜΗ ΑΝΩΤΕΡΟΥ ΒΑΘΜΟΥ ΕΙΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ

Απονομή ανωτέρου βαθμού.—Μή θεωρηθείς ως προαγωγής εις τον ανώτερον βαθμόν της ιεραρχίας.

Συμβουλίου Επικρατείας 202|1950 Τμ. Β'

Εισηγητής ο Πάρεδρος κ. *Δ. Μαρούδας*

Δικηγόρος ο κ. Π. Νεζος

Κατά τας γενικάς αρχάς του υπαλληλικού δικαίου και τα παγίως νενομολογημένα απονομή μισθού ανωτέρου βαθμού δέν αποτελεί προαγωγήν εις τον ανώτερον τούτον βαθμόν, της δευτέρας ταύτης περιπτώσεως διακρινομένης σαφώς από της πρώτης.

Εις τους παρά τω αιτούντι Δήμω υπηρετούντας υπαλλήλους... κεκτημένους βαθμόν γραμματέως β' τάξεως είχεν απονεμηθή, επί τη βάσει της διατάξεως του έδαφ. η του άρθρου 39 του νόμου 4548 της 15|16 Απριλίου 1930, ο μισθός του γραμματέως α' τάξεως. Η τοιαύτη όμως απονομή του μισθού του ανωτέρου βαθμού δέν απεικάλει, κατα τα εν τη ηγουμένη σκέψει, προαγωγήν και εις τον βαθμόν τούτον, συνεπώς δέν παρείχεν εις τους ειρημένους δικαίωμα προς προαγωγήν εις τον ανώτερον βαθμόν του εισηγητού, εφ' όσον δέν είχον διανύσει τον κατά νόμον απαιτούμενον εν τω βαθμώ του γραμματέως α' τάξεως, κατά προαγωγήν εις τον βαθμόν τούτον χρόνον υπηρεσίας, της τοιαύτης εν τω προηγουμένω βαθμώ κατά οργανικήν προαγωγήν υπηρεσίας διά την εις τον ανώτερον βαθμόν προαγωγήν προβλεπομένης ρητώς και υπό του άρθρου 45 του ισχύοντος οργανισμού του αιτούντος Δήμου, ως ούτος εκωδικοποιήθη διά του από 11 Οκτωβρίου 1945 Β. Δ|τος, καθ' ο οί κατά την έναρξιν της ισχύος του οργανισμού υπηρετούντες εν τω Δήμω υπάλληλοι, οίτινες δέν κέκτηνται τα απαιτούμενα γραμματικά προσόντα, δύνανται να προάγωνται εις εισηγητάς μετά 18ετή δημοτικήν υπηρεσίαν, εκ της οποίας τριετής τοιαύτη τουλάχιστον δέον να έχη διανυθή εις τον βαθμόν, εξ ού πρόκειται να προαχθώσι, δι' ής τελευταίας ο τάξεως νοείται προδήλως τριετής υπηρεσία εν τω κατωτέρω βαθμώ.

Κατ' ακολουθίαν τούτων νομίμως ήρνήθη ο Υπουργός των Εσωτερικών, διά της προσβαλλομένης πράξεως του, άσκων την κατά Νόμον αρμοδιότητα αύτου, όπως έγκριν την εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως δημοσίευσιν των περί προαγωγής των περί ων πρόκειται υπαλλήλων εις τον βαθμόν του εισηγητού υπ' αριθ. 250 και 282 αποφάσεων της Δημαρχιακής Επιτροπής, επί τω λόγω ότι δέν εκέκτηντο αυται την κατά νόμον απαιτουμένην προϋπηρεσίαν εν τω άνεω κατωτέρω βαθμώ, απορριπτέα συνεπώς τυγχάνει ή υπό κρίσιν αίτησις, ως κατ' ουσίαν αβάσιμος.

IV.—ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Θέσις εις διαθεσιμότητα υπαλλήλων Ιδρύματος Κοινων. Ασφαλίσεων ένεκα άσκήσεως διοικήσεως.

Συμβουλίου Επικρατείας 243|1950 Όλομ.

Εισηγητής ο Πάρεδρος κ. *Ν. Γρηγορίου*

Δικηγόροι οί κ. κ. Γ. Προκοπίου, Θ. Φιλιππάκος. Πάρεδρος Νομικού Συμβουλίου

Κατα την διάταξιν της § 1 άρθρ. 55 του κανονισμού του υπαλληλικού προσωπικού του Ι.Κ.Α. (Ε. Κ. τ. β' φ. 34|1937) δύναται να τεθή προσωρινώς εις διαθεσιμότητα ο υπάλληλος, καθ' ού υφίσταται: α') έκκρεμής ποινική ή πειθαρχική δίκη και β) υπόνοια άτάκτου διαχειρίσεως.

Ως δείκνυται εκ της αιτιολογίας της προσβαλλομένης πράξεως, η αιτούσα έτέθη προσωρινώς εις διαθεσιμότητα, διότι εκ των διενεργηθεισών εναντίον αυτής διοικητικών ανακρίσεων επί αναρμόστω συμπεριφορά προέκυψαν εις βάρος της υπόνοιαι άτάκτου διαχειρίσεως εν τη κλινική, ήτινος έτύγχανε διαχειρίστρια. Όθεν νομίμως και ήτιολογημένως έτέθη εις διαθεσιμότητα και απορριπτέα τα εναντία.

Η κατά το άνωτέρω άρθρ. 55 διαθεσιμότης λόγω υπονοιών δι' άτακτον διαχείρισιν σκοπεί ούχι όπως αποτραπώσιν ενέργειαι του υπαιτίου

ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΔΕΙΑΣ ΤΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Ἀνασκόπησις Νομολογίας ἐτῶν 1946—1950

Ὑπὸ τῆς Συντάξεως τῆς ΕΕΔ

Εἰσαγωγή

Τὸ τῆς χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν ρυθμίζει ὁ Α.Ν. 539|1945 (ΕΕΔ 4, 471).

Περαιτέρω ἐξεδόθησαν α) κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἄρθρου 1 § 2 Α.Ν. 539|45, τὸ ἀπὸ 1 Δεκεμβρίου 1948 Δ|γμα «περὶ ἐπεκτάσεως τῶν διατάξεων τοῦ Α. Ν. 539|45 καὶ εἰς τοὺς μισθωτοὺς βουστασίων» (ΕΕΔ 8, 39), β) κατὰ τὸ αὐτὸ ἄρθρον 1 § 2 Α.Ν. 539|45 τὸ ἀπὸ 1 Δεκεμβρίου 1948 Διάταγμα «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Α. Ν. 539|45 εἰς τοὺς ἐργάτας καὶ ἐργατρίας Ζαχαροκοπτουρῶν Ἀθηνῶν Πειραιῶς καὶ Περιχώρων» (ΕΕΔ 8, 39), γ) κατὰ τὸ ἄρθρον 5 § 4 τοῦ Α.Ν. 539|45 τὸ ἀπὸ 1 Δεκεμβρίου 1948 Διάταγμα «περὶ ἀναστολῆς τῆς χορηγήσεως ἀδειῶν εἰς τὸ ἁπαλληλικὸν, ὑπηρετικὸν καὶ τεχνατοεχνικὸν προσωπικὸν τῆς Διοικήσεως Οἰκονομικῆς Συνεργασίας Ἀποστολῆς Ἑλλάδος διὰ τὸ ἔτος 1948» (ΕΕΔ 8, 39), δ) κατὰ τὸ ἄρθρον 5 § 3 τοῦ Α. Ν. 539|45 τὸ ἀπὸ 22 Αὐγούστου 1949 Διάταγμα «περὶ ἀναστολῆς χορηγήσεως ἀδειῶν εἰς τὸ συντακτικὸν προσωπικὸν τῶν Ἐφημερίδων διὰ τὸ ἔτος 1948» (ΕΕΔ 8, 783), ε) κατὰ τὸ ἄρθρον 5 § 3 τοῦ Α. Ν. 539|45 τὸ ἀπὸ 18 Αὐγούστου 1949 Διάταγμα «περὶ ἀναστολῆς ἀδειῶν εἰς τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν τῶν στρατιωτικῶν ἐργοστασίων καὶ συνεργείων διὰ τὸ ἔτος 1949» (ΕΕΔ 8, 783), στ) κατὰ τὸ ἄρθρον 5 § 3 τοῦ Α.Ν. 539|45 τὸ ἀπὸ 22 Αὐγούστου 1949 Διάταγμα «περὶ ἀναστολῆς χορηγήσεως ἀδειῶν εἰς τὸ εἰδικὸν τεχνικὸν προσωπικὸν τοῦ Κ.Ε.Α. διὰ τὸ ἔτος 1948» (ΕΕΔ 8, 828), ζ) κατὰ τὸ ἄρθρον 8 § 4 τοῦ Α. Ν. 539| 5 τὸ ἀπὸ 15 Νοεμβρίου 1949 Διάταγμα «περὶ προσδιορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν κατ' ἔτος ἀδείας εἰς τοὺς μισθωτοὺς τοὺς ἀμειβομένους ἐπὶ ποσοστοῖς εἰς βάρος τῶν πελατῶν τῶν ἐπιχειρήσεων» (ΕΕΔ 8, 1056). Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ τελευταίου αὐτοῦ Διατάγματος ὑπομιμνήσκονται αἱ ὑπ' ἀριθ. 269 καὶ 270|49 ἀποφάσεις τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Ι.Κ.Α. (ΕΕΔ 8, 653), η) κατὰ τὸ ἄρθρον 5 § 2 τοῦ Α. Ν. 539|45 τὸ ἀπὸ 10 Φεβρουαρίου 1950 Διάταγμα «περὶ ἐπεκτάσεως τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 3 § 5 τοῦ Α. Ν. 539|1945 εἰς τοὺς ἐν τοῖς χειρωνακτικοῖς ἐργαζομένους μισθωτούς» (ΕΕΔ 9, 323).

Σημειοῦται ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 2 § 7 τοῦ Α. Ν. 539|45 εὐχερῶν εὐμενέστεροι ὅροι χορηγήσεως ἀδειῶν εἰς μισθωτοὺς, περιεχόμενοι εἰς συλλογικὰς συμβάσεις, κανονισμοὺς ἢ ἄλλας διατάξεις, δὲν θίγονται ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 539|45.

§ 1. Ἰσχὺς Α Ν. 539|45 μετὰ τὸν Ἀστικὸν Κῶδικα.

Ὁ Νόμος οὗτος, καθὸ ρυθμίζων θέμα (τὸ τῶν ἀδειῶν) ἀναγόμενον εἰς τὸ περιεχόμενον τῶν ἄρθρων 666 καὶ 667 Α.Κ. κατηργήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν.Δ. τῆς 7|10 Μαΐου 1946, δι' οὗ ἀποκατεστάθη ὁ Ἀστικὸς Κῶδιξ καὶ ὁ Εἰσαγωγικὸς αὐτοῦ Νόμος. Ὑπέκυψε δὲ εἰς τὴν κατάργησιν, διότι διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου τοῦ Ν. Δ. ὡρίσθη, ὅτι καταργοῦνται ἅπασαι ἀνεξαιρέτως αἱ διατάξεις νόμων, αἱ ρυθμίζουσαι θέματα ἀναγόμενα εἰς τὸ περιεχόμενον τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος. Ὡς τοιοῦτοι δὲ νόμοι δέον νὰ νοηθῶσιν οἱ δημοσιευθέντες μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Α.Ν. 2250|1940 «περὶ Ἀστικοῦ Κώδικος» καὶ μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. τῆς 7|10 Μαΐου 1946, διότι περὶ τῶν προγενεστέρων τοῦ 1940 δημοσιευθέντων προβλέπει τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου καὶ τὰ ἑπόμενα ἄρθρα αὐτοῦ, δι' ὧν ἄλλοι μὲν ἐξ αὐτῶν διετηρήθησαν καὶ ἄλλοι κατηργήθησαν.

Κ. Κανελλ. Ἐνοχ. Δίκαιον, σελ. 341.

Ὁ αὐτός, ἐν ΕΕΔ 8, 261, Πρωτοδίκου Δράμας 15|1949. Πρωτοδίκης *Ε. Κονταγιώδης*, ΕΕΔ 8, 712.

Contra: Πρωτ|κείου Ἀθ. 11264|1948, εἰσηγητὴς *Ν. Ἐγκολφόπουλος*, ΕΕΔ 8, 184. Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1606|1949, εἰσηγητὴς *Α. Παπαχρήστου*, ΕΕΔ 8, 328. Πρωτοδίκου Χαλκιδικῆς 1|1949, Πρωτοδίκης *Ι. Δέσης*, ΕΕΔ 8, 683. Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1484|1949, εἰσηγητὴς *Γ. Κουτσόπουλος*, ΕΕΔ 8, 498). Πρωτοδίκου Πειραιῶς 531|1950, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 568. Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 6|1950. Πρωτοδίκης *Μ. Καλεύρας*, ΕΕΔ 9, 605. Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 20|6|1950, Πρωτοδίκης *Κ. Μαλλέρας*, ΕΕΔ 9, 759. πρβλ. καὶ Α. Π. 161|1947, εἰσηγητὴς *Α. Θεοφίλου*, ΕΕΔ 6, 361, Α Π. 819|1949, εἰσηγητὴς *Β. Κυμιακόπουλος*, ΕΕΔ 8, 637, Α.Π. 456|1950, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 8, 1032.

Π. *Ζέπος*, Ἐνοχ. Β' Μέρος, Εἰδικόν, Τεῦχος 3, σελ. 363.

Γ. *Βάλληνδας*, Ἐνοχ. ὀπ' ἄρθρ. 666 Α.Κ.

Κ. *Ἀποστολίδης*, Ἐνοχ. Δίκαιον τόμος 3ος, Εἰδ. Μέρος, Τεῦχος 8ον, σελ. 628. *Σύνταξις* ΕΕΔ ἐν ΕΕΔ 8, 183.

§ 2. Διάκρισις μισθωτοῦ ὡς ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου

Διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ μισθωτοῦ ὡς ὑπαλλήλου ἢ ἐργατοτεχνίτου, δι' ἐφαρμογὴν Α. Ν. 539|45, παρέλκει ἀναδρομὴ εἰς ἑτέρους νόμους πρὸς ἀνεύρεσιν κριτηρίου, βάσει τοῦ ὁποίου θὰ δοθῇ ὁ χαρακτηρισμός, ἀφοῦ αὐτὸς οὗτος ὁ Ν. 539 περιέχει εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ τὸ κριτήριον τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ. Οὗτος εἰς ἅπασας τὰς διατάξεις αὐτοῦ ποιεῖται χρῆσιν τῶν ὅρων «μισθωτὸς ἀπασχολούμενος ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου» ἢ «ἀπασχολούμενος ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐργάτου, μαθητευομένου

πρὸς συγκάλυψιν τῶν ἀνωμαλιῶν, ὅπερ θὰ ἠδύνατο καὶ δι' ἀποσπάσεως ἢ μεταθέσεως νὰ ἐξασφαλισθῇ, ἀλλ' ὡς καὶ ἡ διαθεσιμότης λόγῳ ποινικῆς ἢ πειθαρχικῆς διώξεως, ὅπως ἀπομακρυνθῇ προσωρινῶς αὐτοῦ τῆς ἐκτελέσεως οἱασδήποτε ὑπηρεσίας, θεωρούμενος προσωρινῶς ὡς ἀκατάλληλος. Συνεπῶς οὐδεμίαν ἐπὶ τὴν νομιμότητα τῆς προσβαλλομένης πράξεως ἀσκεῖ ἐπιρροὴν τὸ γεγονός, ὅτι ἡ αἰτοῦσα πρὸ τῆς ἐγέρσεως ὑπονοιῶν περὶ τὴν διαχείρισιν της εἶχεν ἀποσπασθῇ εἰς ὑποκατάστημα καὶ ὅτι ὡς ἐκ τούτου δὲν ἦτο δυνατὴ ἡ δι' ἐνεργειῶν της συγκάλυψις τῶν ἀνωμαλιῶν. Ὅθεν καὶ ὁ ἕτερος λόγος ἀκυρώσεως, καθ' ὃν παρανόμως, ἄλλως κατὰ κατάχρησιν ἢ κακὴν χρῆσιν τῆς διακριτικῆς ἐξουσίας, ἐτέθη μετὰ τὴν ἀπόσπασίν της εἰς διαθεσιμότητα, ἀπορριπτέος κρίνεται, ὡς ἀβάσιμος.

ή ὑπηρέτου, συνεπῶς τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργατοτεχνίτου προσδίδει ἡ ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ἰδιότης, ὑφ' ἣν ἀπασχολεῖται, ἀδιαφόρως ἂν αὐτη, ὡς ἐκ τῆς φύσεώς της, δύναται νὰ μὴ ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἰδιότητα, ὑφ' ἣν ἀπασχολεῖται ὁ μισθωτός.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9531|48, εἰσηγητὴς *Χ. Καραμανλῆς*, ΕΕΔ 8, 20, πρβλ. ὅμως *Σύνταξιν* ΕΕΔ ἐν ΕΕΔ 8, 19).

Contra: Ὁ χρόνος, ὑφ' ὃν δικαιοῦται τις νὰ ἀπουσιάσῃ λόγῳ ἀδείας, καὶ τὸ ποσὸν ἀποζημιώσεως δι' ἀπόλυσιν καθορίζεται ἀναλογως τῆς ἰδιότητος τοῦ δικαιούχου, προσδιοριζομένης ἐκ τῆς φύσεως τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν, ἀδιαφόρως πρὸς τὸν τρόπον ἀμοιβῆς του, δι' ἡμερομισθίου ἢ κατὰ μῆνα, μὴ ἐκεινομένου καὶ ἐπὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ σχέσεων τοῦ τεκμηρίου τοῦ ἄρθρου 10 § 2 Ν. 1231.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2597|47, εἰσηγητὴς *Α. Καλλέργης*, ΕΕΔ 9, 121.

Σύνταξις ΕΕΔ ἐν ΕΕΔ 8, 19, ΕΕΔ 9, 123.

§ 3. Ἐφαρμογὴ Α. Ν. 539|45 ἐπὶ συμβάσεων ἀορίστου καὶ ὡρισμένου χρόνου.

Ὁ Α. Ν. 539|45 ἐφαρμόζεται ἀδιαφόρως ἂν ἡ σύμβασις ἐργασίας εἶναι ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6205|49, εἰσηγητὴς *Χ. Καραμανλῆς*, ΕΕΔ 8, 710.

Ι. Καποδίστριας, ΕΕΔ 4, 517.

Contra: *Σύνταξις* ΕΕΔ ἐν ΕΕΔ 8, 709: Ὁ Νόμος ἐφαρμόζεται μόνον ἐπὶ συμβάσεων ἀορίστου χρόνου. Διὰ τὰς συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου ἰσχύουν τὰ ἄρθρα 666, 667 Α. Κ.

§ 4. Ἐφαρμογὴ Α. Ν. 539|45 καὶ κῦρος συμβάσεως ἐργασίας.

Ὁ Α. Ν. 539|45 ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6205|49, εἰσηγητὴς *Χ. Καραμανλῆς*, ΕΕΔ 8, 710.

Contra: Προϋπόθεσις τοῦ δικαιώματος ἀποζημιώσεως κατ' ἄρθρ. 5 § 5 Α. Ν. 539|45 εἶναι ἡ ὕπαρξις ἐγκύρου συμβάσεως καὶ οὐχὶ ἀκύρου, τῆς ὁποίας δύναται ν' ἀποστῇ ἑκάτερος τῶν συμβαλλομένων καὶ ἄνευ ἀσκήσεως καταγγελίας.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9501|49, εἰσηγητὴς *Π. Παπακωνσταντίνου*, ΕΕΔ 9, 74.

§ 5. Συνεχὴς ἀπασχόλησις μισθωτοῦ.

Τὸ περὶ ἀποζημιώσεως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 Α. Ν. 539|45 αἴτημα τῆς ἀγωγῆς δὲν εἶναι νόμιμον, διότι ἡ ἐργασία δὲν ἦτο συνεχὴς κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 2 § 1.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6233|48, Πρωτοδίκης *Χ. Ζέρβας*, ΕΕΔ 8, 158.

Πρβλ. *Ι. Καποδίστριαν*, ΕΕΔ 4, 515.

§ 6. Ἐνάσκησις δικαιώματος ἀδείας κατ' αἴτησιν μισθωτοῦ.

Ἡ ἄδεια χορηγεῖται κατ' αἴτησιν τοῦ μισθωτοῦ.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 7594|46, Πρωτοδίκης *Γ. Καραμάνος*, ΕΕΔ 6, 51. Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2725|47, Πρωτοδίκης *Γ. Καραμάνος*, ΕΕΔ 6, 491.

Ὡς ὁρίζεται ἐν § 1 τοῦ ἄρθρου 4 Α. Ν. 539|45, ἡ κανονικὴ ἄδεια χορηγεῖται εἰς τοὺς μισθωτοὺς κατόπιν αἰτήσεως καὶ ἐντὸς τῶν χρονικῶν ὁρίων τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τῆς διατάξεως ταύτης.

Πρωτοδικείου Πειραιῶς 1162|47, εἰσηγητὴς *Α. Κανελλάκος*, ΕΕΔ 6, 621.

Ἐκ τῆς φύσεως τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ὡς συμβάσεως τῆς ὁποίας τὸ περιεχόμενον εἶναι ἡ παροχὴ ὑπηρεσιῶν ἐπὶ χρηματικῷ ἀνταλλάγματι, παρεχομένῳ ἐφ' ὅσον προσφέρονται αἱ ὑπηρεσίαι, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ἐν τῇ παροχῇ τῆς ἐργασίας ἐξαρτήσεως τοῦ μισθωτοῦ συνάγεται αὐτονοήτων, ὅτι δικαίωμα ἀπουσίας τοῦ μισθωτοῦ ἐν ἀδείᾳ γεννᾶται μόναν, ἐκτὸς νόμῳ ὡρισμένων περιπτώσεων, ἂν προηγουμένως ἐγκρίνῃ ταύτην ὁ ἐργοδότης. Ὑπὸ τὸ δεδομένον τοῦτο καὶ δεδομένου ὅτι κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς παρέχων ἄδειαν ὁ ἐργοδότης ὁ παραλείπων ἀρνητικὴν ἀπάντησιν του ἐπὶ αἰτήσεως δὲν δύναται νὰ θεωρῇ ἑαυτὸν ἐν ἀδείᾳ ὁ ἄνευ προηγουμένης ἀδείας ἐγκαταλείψας τὴν ἐργασίαν του μισθωτός, ἐκ τοῦ ὅτι ἁπλῶς ὁ ἐργοδότης του δὲν ἐγνωστοποίησεν αὐτῷ τὴν ἀπόρριψιν τῆς περὶ ἀδείας αἰτήσεώς του.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 7129|47, εἰσηγητὴς *Χ. Κοντογεώργος*, ΕΕΔ 6, 683.

Πρβλ. Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς 374|47, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 6, 649, *Ι. Καποδίστριαν*, ΕΕΔ 5, 515, *Τ. Ταμπούκην*, ΕΕΔ 6, 333.

Κατὰ τὴν ἔννοιαν ὅμως τοῦ ἄρθρου 5 § 4 καὶ 5 Α. Ν. 539|1945 διὰ τὸ δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἡμερῶν ἀδείας ἕνεκα ἀπολύσεως δὲν ἐρευνᾶται ἂν ὁ μισθωτὸς ἐζήτησεν ἢ μὴ τὴν ἄδειαν.

Πρωτοδικείου Πρεβέζης 229|1947, Πρωτοδίκης *Κ. Μαλέρης*, ΕΕΔ 7, 126.

Αἴτησις τοῦ μισθωτοῦ ἀπαιτεῖται, ὅταν παραμένῃ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ (ἄρθρ. 4 § 1), οὐχὶ ὅμως καὶ ὅταν ἀπολύεται ὁπότε λαμβάνει τὴν ἄδειαν ὑπὸ μορφὴν ἀποζημιώσεως, δι' ὃ ὁ Νομοθέτης ἐν ἄρθρῳ 4 § 1 ὁμιλεῖ περὶ «αἰτηθείσης» ἀδείας, ἐνῷ ἐν ἄρθρῳ 5 § 5 περὶ «ὀφειλομένης» ἀδείας.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1184|1949, εἰσηγητὴς *Γ. Κοντσόπουλος*, ΕΕΔ 8, 498.

Σύνταξις ΕΕΔ ἐν ΕΕΔ 7, 829 ἐπὶ τῆς ἐκκληθείσης.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5496|1948, Πρωτοδίκης *Γ. Κορκόρης*, ΕΕΔ 7, 829, ΕΕΔ 8, 497.

§ 7. Δικαίωμα ἀποδοχῶν.

Ὁ ὅρος τῆς συμβάσεως νὰ μὴ λάβῃ ὁ μισθωτὸς ἀποδοχὰς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀδείας εἶναι ἄκυρος, ὡς ἀντικείμενος εἰς διάταξιν δημοσίας τάξεως.

Πρωτοδίκου Βόλου 242|1945, Πρωτοδίκης *Π. Βουγᾶς*, ΕΕΔ 5, 346.

Ἐν μὴ παραχωρήσει αἰτηθείσης ἀδείας δὲν δικαιοῦται ὁ μισθωτὸς εἰς διπλῆν ἀντιμισθίαν.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 7594|1946, Πρωτοδίκης *Γ. Καραμάνος*, ΕΕΔ 6, 51.

Ἐξαιρουμένης τῆς περιπτώσεως τῆς § 5 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Α. Ν. 539|1945 οὐδαμοῦ τῶν διατάξεων τούτου θεμελιοῦται ἀξίωσις τοῦ στερηθέντος τῆς ἀδείας μισθωτοῦ ἐπὶ τὰς ἀποδοχάς, ὧν θὰ ἐδικαιοῦτο, ἂν ἤθελε τύχῃ ταύτης. Ἂν μὲν ἡ στέρησις προῆλθεν ἐξ ἰδίας ὑπαιτιότητος, εἰς οὐδεμίαν προφανῶς ἀποζημίωσιν δικαιοῦται, ἂν δὲ ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐργοδότου, πρόκειται παράβασις τῶν ὁρισμῶν τοῦ νόμου, ἥτοι ἀδίκημα κολαζόμενον ποινικῶς (ἄρθρ. 5 § 7) καὶ συνεπαγόμενον ἀποζημίωσιν κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἀστικοῦ δικαίου.

Πρωτοδίκου Πρεβέζης 229|1947, Πρωτοδίκης *Κ. Μαλέρης*, ΕΕΔ 7, 126.

Εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν, ἐκτὸς τῆς ἐν ἄρθρῳ 5 § 4 καὶ 5 Α. Ν. 539|1945, ἡ ἄδεια παρέχεται in natura.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 234|1943, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*. ΕΕΔ 7, 368.

Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ Α. Ν. 539|45, ἰσχύοντος καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Α. Κ., σαφῶς προκύπτει, ὅτι δὲν ἐσκοπήθη διὰ τοῦ νόμου ἡ παροχὴ διπλῆς ἀντιμισθίας εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν εἰργάσθη ὁ μισθωτός, καθ' ὅσον, ὡς καὶ ἐκ τῆς αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως τοῦ νόμου (ΕΕΔ 5, 313) προκύπτει, ἡ λῆψις τῆς ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ δικαιουμένης ἀδείας ἀποβλέπει εἰς τὴν ψυχικὴν καὶ σωματικὴν ἀνάπαυσιν τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἵνα οὗτος καταστῇ προφανῶς ἀποδοτικώτερος, ὀφείλεται δὲ ὑπὸ τοῦ ὑποχρέου ἐργοδότου in natura (Πρωτοδ. Ἀθηνῶν 6979|1946, ΕΕΔ 5, 594, 754|1946. ΕΕΔ 5, 51 καὶ σχόλιον). Ἡ ἄποψις αὕτη ἐνισχύεται καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 § 2 Α. Ν 539, ὁριζούσης ὅτι εἰς πάντα μισθωτὸν ἀναλαμβάνοντα ἕμμισθον ἀπασχόλησιν ἀλλαχοῦ, κατὰ τὴν διαρκειαν τῆς ἀδείας του, ὁ ἀπασχολήσας τοῦτον ἐργοδότης δικαιοῦται νὰ μὴ καταβάλῃ ἀμοιβὴν διὰ τὸ ἀντίστοιχον χρονικὸν διάστημα, ἡ μὴ χορήγησις δὲ τῆς αἰτηθείσης ἀδείας ἐπιφέρει μόνον διὰ τὸν μὴ παρασχόντα ἐργοδότην τὴν ποινικὴν δίωξιν του, κατ' ἄρθρ. 5 § 7 Α.Ν. 539 Πρωτοδίκου Χίου 6|1948. Πρωτοδίκης *Α. Κυριαζόγκονας*. ΕΕΔ 7, 150.

Δὲν δικαιοῦται ὁ μισθωτὸς ν' ἀξιώσῃ πληρωμὴν μισθοῦ διὰ μὴ χορηγηθεῖσαν ἄδειαν. Ἐκτὸς τοῦ ὅτι αὕτη χορηγεῖται τῇ αἰτήσει τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἂν ἔτι αὕτη δὲν ἐχορηγήθη, δὲν γεννᾶται ὑποχρέωσις ἀποζημιώσεως δι ὅσον χρόνον ὁ μισθωτὸς εἰργάσθη, ἐνῷ ἔδει νὰ τύχῃ ἀδείας, διότι σκοπὸς τοῦ νόμου εἶναι νὰ ἐξασφαλίσῃ μόνον ἀνάπαυσιν.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5470|1948, Πρωτοδίκης *Γ. Δεκτορῆς*, ΕΕΔ 7, 830.

Τὸ αἴτημα τοῦ ἐνάγοντος, ὅπως ὑποχρεωθῇ δικαστικῶς ἡ ἐναγομένη εἰς καταβολὴν αὐτῷ ἀποζημιώσεως δικαιουμένης ἀδείας κατὰ τὸ ἔτος 1948, δὲν εἶναι νόμιμον, διότι ἡ ἔννοια τοῦ νόμου εἶναι, ὅτι ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται τῆς ἐκ τούτου ἀδείας οἱονεὶ in natura. Τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου, ἀποβλέποντος εἰς τὴν ὑγείαν τοῦ μισθωτοῦ, δι' ὃ καὶ διὰ τοῦ ἄρθρου 5 § 1 ἐθεωρήθη ἄκυρος ἡ παραίτησις τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τοῦ δικαιώματός του καὶ ἂν ἔτι προβλέπῃ τὴν καταβολὴν ἠὐξημένης ἀποζημιώσεως ἐξ οὗ συνάγεται, ὅτι ὁ ἐργαζόμενος δὲν δικαιοῦται νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ ἐργοδότου, ἀντὶ τῆς νομίμου ἐτησίας ἀδείας του, τὸν ἀντιστοιχοῦντα μισθὸν εἰς διπλοῦν.

Πρωτοδίκου Χαλκιδικῆς 1|1949, Πρωτοδίκης *Ι. Δάντης*, ΕΕΔ 8, 683.

Σαφῶς προκύπτει, ὅτι δὲν ἐσκοπήθη καὶ διὰ τῶν ἄρθρων 666, 667 Α. Κ. ἡ παροχὴ διπλῆς ἀντιμισθίας εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν εἰργάσθη ὁ μισθωτός, καθ' ὅσον ἡ λῆψις τῆς δικαιουμένης ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἀδείας ἀποβλέπει εἰς ψυχικὴν καὶ σωματικὴν ἀνάπαυσίν του καὶ ἵνα οὗτος καταστῇ προφανῶς μετέπειτα ἀποδοτικώτερος, ὀφείλεται δὲ ὑπὸ τοῦ ὑποχρέου ἐργοδότου τρόπον τινὰ in natura.

Πρωτοδίκου Δράμας 15|1949. Πρωτοδίκης *Ε. Κεντοφρούδης*, ΕΕΔ 8, 712.

Κατὰ τὴν διάρκειαν ἀδείας δικαιοῦται ὁ μισθωτὸς νὰ λάβῃ τὰς συνήθεις ἀποδοχάς, ὧν θὰ ἐδικαιοῦτο, ἐὰν ἀπησχολεῖτο κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του, τοὐτέστι καὶ τὴν κατὰ 75 ο|ο προσαύξησιν τοῦ μισθοῦ του διὰ τὴν κατὰ Κυριακὰς ἐργασίαν του, συνῳδὰ τῇ ὑπ' ἀριθ. 8900|46 ἀποφάσει τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας καὶ τὴν κατὰ 25 ο|ο δι' ἀπασχόλησιν τὸν ἀπὸ 10 μ. μ. μέχρις 6 π. μ., συνῳδὰ τῇ ὑπ' ἀριθ. 18310 1946 ἀποφάσει τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 957|1950. Πρωτοδίκης *Ε. Μαλλιάρας*. ΕΕΔ 9, 404.

Πρβλ. ὅμως ἀντιθέτως *Σύνταξιν* ΕΕΔ ἐν ΕΕΔ 9, 403.

§ 8. Ἀποζημίωσις μισθωτοῦ ἐξ ἀποδοχῶν ἡμερῶν ὀφειλομένης ἀδείας ἕνεκα ἀπολύσεως.

Ἡ διάταξις τῆς § 5 ἄρθρ. 5 Α. Ν. 539|1945, δι' ἧς ὁρίζεται, ὅτι πᾶς μισθωτός, ἀπολυόμενος δι' ἀφορμὴν βαρύνουσαν τὸν ἐργοδότην, πρὶν ἢ λάβῃ τὴν ὀφειλομένην αὐτῷ ἄδειαν, δικαιοῦται ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὰς ἀποδοχάς, ἃς θὰ ἐλάμβανεν, ἐὰν ἤθελε τύχῃ τῆς ἀδείας του, προϋποθέτει ἀπόλυσιν ἔγκυρον καὶ λύουσαν τὴν ὑφισταμένην ἐργασιακὴν σχέσιν, ὁπότε, πρὸς τῇ ἐξ ἄλλης αἰτίας (Ν. 2112) ἀποζημιώσει, ὁ ἀπολυόμενος λαμβάνει ὡς ταιαύτην καὶ τὸ ἀντίτιμον τῆς μὴ ληφθείσης ἀδείας, οὐχὶ δὲ καὶ ταιαύτην ἄκυρον, μὴ ἱκανὴν νὰ ἐπιφέρῃ λύσιν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, διότι τότε ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται ν' ἀξιώσῃ τὰς μετὰ τὴν ἀπόλυσιν ἀποδοχάς του, εὑρισκόμενος δὲ ἐκτὸς ὑπηρεσίας ἀπολαμβάνει τῆς ἀναπαύσεως τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου σκοπουμένης ἐν τῇ καθιερώσει τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀδείας καὶ δὲν δικαιοῦται ν' ἀξιώσῃ ἀποζημίωσιν.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 6979| 946, Πρωτοδίκης *Ν. Φλῶρος*, ΕΕΔ 5, 594 Πρωτοδικείου Πειραιῶς 2472| 1946, εἰσηγητὴς *Γ. Τσούλης*, ΕΕΔ 6, 138.

Ἐκ τοῦ ἄρθρου 5 § 5 Α. Ν. 539|1945, καθ' ὃ πᾶς μισθωτός, ἀπολυόμενος δι' ἀφορμὴν βαρύνουσαν τὸν ἐργοδότην, πρὶν ἢ λάβῃ τὴν ὀφειλομένην ἐτησίαν ἄδειαν, δικαιοῦται ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὰς ἀποδοχάς, ἃς θὰ ἐλάμβανεν, ἂν ἤθελε τύχῃ τῆς ἀδείας του, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 2 § 1 τοῦ ἰδίου νόμου, καθ' ὃ ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν δικαιοῦται πᾶς μισθωτὸς μετὰ συνεχῆ ἀπασχόλησιν ἐπὶ χρονικὸν διάστημα τοὐλάχιστον δώδεκα μηνῶν, καὶ τὸ ἄρθρ. 6 τὸ ὁρίζον ὡς περιπτώσεις ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας, καθ' ἃς ὁ χρόνος ταύτης ὑπολογίζεται ὡς χρόνος ἀπασχολήσεως, τὴν βραχείαν σχετικῶς ἀσθένειαν, τὴν στράτευσιν, τὴν ἀπεργίαν, τὴν ἀνταπεργίαν, καὶ ἀνωτέραν βίαν, προκύπτει, ὅτι ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται ἀδείας καὶ ἑπομένως ἐν ἀπολύσει τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ἄρθρ. 5 § 5, ἐὰν ἐτέλει εἰς συνεχῆ, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 6, ἀπασχόλησιν κατὰ τὸ πρὸ τῆς ἀπολύσεως ἔτος.

Α. Π. 161|1947, εἰσηγητὴς *Α. Θεοφίλου*, ΕΕΔ 6,361.

Ἡ ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 539|1945 προβλεπομένη ἄδεια ἀναψυχῆς μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν χορηγεῖται εἰς τοὺς ἀπασχολουμένους μισθωτοὺς καὶ οὐχὶ τοὺς ἐκτὸς ὑπηρεσίας καὶ ἀμειβομένους διὰ πλήρων ἀποδοχῶν. Ὡς ἐκ τούτου δὲν ἱσταται περίπτωσις ἐφαρμογῆς τοῦ ἄνω νόμου, προβλέποντος χορήγησιν ἀδείας χάριν ἀναψυχῆς τοῦ μισθωτοῦ.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 630|1946, Πρωτοδίκης *Γ. Κρεκίδας*, ΕΕΔ 6,561.

Ἡ καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως τῶν ἡμερῶν ἀδείας προϋποθέτει ἔγκυρον ἀπόλυσιν, διότι, ἂν αὕτη εἶναι ἄκυρος, ἡ σύμβασις ἐργασίας συνεχίζεται, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ χορηγῆται ὁλόκληρος ὁ μισθὸς καὶ ἡ ἄδεια in natura.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 374|1947, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 6,647.

Ἡ ἀποζημίωσις τῶν ἡμερῶν ἀδείας τοῦ Α. Ν. 539|1945 καταβάλλεται μόνον εἰς τὰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου τούτου, ἤτοι εἰς τὴν περίπτωσιν ἐγκύρου ἀπολύσεως τοῦ μισθω-

τοῦ, ὑπηρετήσαντος συνεχῶς ὑπὸ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρ. 6, κατὰ τὸ πρὸ τῆς ἀπολύσεως ἔτος, διότι εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν ἡ ἄδεια παρέχεται ἐν natura.

Πρωτοδικεῖου Πειραιῶς 234|1948. Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*. ΕΕΔ 7,368.

Πρβλ. *Ι. Καποδίστρια*. ΕΕΔ 4,511. Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 7534|1946, ΕΕΔ 5,504. Πρωτοδικεῖου Πειραιῶς 374|1947, ΕΕΔ 6,640.

Προϋποτίθεται ὑπάρχουσα ἔγκυρος ἀπόλυσις. Ἀντίθετος ἐκδοχὴ ἄγει εἰς τὸ ἄτοπον ὁ ἄκυρος ἀπολυθεὶς νὰ ἀπολαμβάνῃ, καὶ ἂν δὲν εἰργασθῇ, διπλῆς ἀντιμισθίας.

Πρωτοδικεῖου Πειραιῶς 636|948. Πρωτοδίκης *Γ. Κροκίδας*. ΕΕΔ 8,82.

Ἐπὶ οἰκειοθελοῦς ἀποχωρήσεως τοῦ μισθωτοῦ δὲν δικαιοῦται οὗτος τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ἄρθρου 5 § 5 Α.Ν. 539|1945.

Πρωτοδικεῖου Πειραιῶς 569|1949. Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*. ΕΕΔ 8,583.

Εἰς τὴν ἀποζημίωσιν ἡμερῶν ἀδείας τοῦ ἄρθρ. 5 § 5 Α.Ν. 53 |1945 δὲν συνυπολογίζεται καὶ ἡ καταβαλλομένη προσθέτως ἀμοιβὴ δι' ὑπερωρίας, διότι ἐν τῇ ἀνωτέρᾳ διαληφθείσῃ διατάξει ὁ ὅρος «μισθὸς» κεῖται καὶ τὴν στενὴν αὐτοῦ ἔννοιαν, μὴ περιλαμβάνουσαν καὶ τὰς ὑπερωρίας, ἔστω καὶ ὅταν εἶναι τακτικαί. Ὅτι τοιαύτη εἶναι ἡ ἔννοια τῆς διατάξεως ἐναργῶς καθίσταται ἐκ τῆς παραβολῆς τῆς διατάξεως ταύτης πρὸς ἐκείνην τῆς ἐπομένης παραγράφου τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, ἔνθα προκειμένου περὶ τῶν ὑπαλλήλων τῶν ἀπολυομένων μετὰ τὴν συμπλήρωσιν ἐνιαυσίας ὑπηρεσίας γίνεται λόγος περὶ καταβολῆς εἰς αὐτοὺς ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὰς ἀποδοχάς, ἃς θὰ ἐλάμβανεν ὁ μισθωτός, ἐὰν ἦθε τύχῃ τῆς ἀδείας του καὶ ἐν τῇ ὁποίᾳ συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 13 § 1 καὶ 3 συμπεριλαμβάνονται καὶ αἱ ὑπερωρίαι, ὅταν εἶναι τακτικαί, ἐνῷ ἐν τῇ § 4 δὲν ὁμιλεῖ περὶ τοιούτων ἀποδοχῶν.

Πρωτοδικεῖου Βόλου 691|1946. Πρωτοδίκης *Π. Βουγᾶς* ΕΕΔ 5,594.

Contra: Ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν ἀποδοχῶν διὰ τῶν καθορισμῶν τῆς κατὰ τὸν Α.Ν. 539|1945, ἄρθρ. 5 § 4 καὶ 5 ἀποζημιώσεως περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἀμοιβὴ διὰ τὴν ὑπὲρ τὰς κανονικὰς ὥρας ἀπασχόλησιν, ἐφ' ὅσον καταβάλλεται σταθερῶς καὶ παγίως.

Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 1014|1949. Πρωτοδίκης *Γ. Κορκάρης*. ΕΕΔ 8,371.

Πρβλ. ὅμως *Σύνταξιν* ΕΕΔ ἐν ΕΕΔ 8,371. Α. Π 530|1949, εἰσηγητὴς *Α. Θεοφίλου*. ΕΕΔ 8,1034.

Ἐφ' ὅσον ἡ § 5 τῆς διὰ τοῦ Α.Ν. 913|1949 κυρωθείσης ὑπ' ἀριθ. 976|1947 Πράξεως Υ Σ. ὁρίζει, ὅτι τὸ ἀπολυόμενον προσωπικὸν τοῦ Δημοσίου οὐδεμίαν ἑτέρας ἀποζημιώσεως ἢ βαθμῶν δικαιοῦται εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου διὰ τὴν ἀπόλυσίν του ταύτην προφανῶς ἀποκλείει ἐκ τῆς γενικότητος τῆς ἐκφράσεως τὴν ἀποζημίωσιν § 5 ἄρθρου 5 Ν 539|1945, ἤτοι λόγῳ μὴ χορηγήσεως ἀδείας.

Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 8687|1949. Πρωτοδίκης *Ε. Μαλλιάρος*. ΕΕΔ 8,900.

Πρβλ. ὅμως *Σύνταξιν* ΕΕΔ ἐν ΕΕΔ 8,900.

Contra: Οὐδόλως συνάγεται ἀποκλεισμὸς τῆς ἀποζημιώσεως.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9597|1949, εἰσηγητὴς *Δ. Καλλέργης*, ΕΕΔ 9, 123, Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 2274|1950, Πρωτοδίκης *Μ. Χρονάκης*, ΕΕΔ 9,8 6.

Ἐφ' ὅσον ὁ ἐνάγων, συμπληρώσας ὑπὲρ τὸ ἔτος ὑπηρεσίας, ἀπελύθη τὴν 14 Φεβρουαρίου 1948 δι' αἰτίαν, ἀφορῶσαν τὸ πρόσωπον τῆς ἐναγομένης ἐργοδότιδος, χωρὶς νὰ λάβῃ τὴν εἰς τὸ ἡμερολογιακὸν ἔτος αὐτοῦ ἀντιστοιχοῦσαν ἄδειαν, δικαιοῦται ν' ἀξιώσῃ καὶ πληρωμὴν ἀποζημιώσεως κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 § 5 Α.Ν. 539|1945. Ἡ σχετικὴ ἀξίωσις τοῦ διὰ τὴν ἄδειαν καὶ συνεπῶς τὴν ἀποζημίωσιν ἐκ τῆς μὴ χορηγήσεως αὐτῆς μέχρι τῆς καταγγελίας συμβάσεως εἶναι γεγεννημένη ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἑκάστου ἔτους, ἔστω καὶ ἂν δὲν εἶναι βεβαία ἡ ἐξακολούθησις τῆς ὑπηρεσίας καθ' ὅλον τὸ ἔτος.

Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 1663|1948. Πρωτοδίκης *Δ. Κοντολέτος*. ΕΕΔ 7,359, *Ι. Καποδίστρια*. ΕΕΔ 4,345.

Ὁ δημόσιος ὑπάλληλος, ὁ παρέχων ἰδιωτικὰς ὑπηρεσίας εἰς ἐργοδότην, μὴ ὢν κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, δὲν δικαιοῦται τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 § 5 Α.Ν. 539|1945 ἀποζημιώσεως λόγῳ ἀπολύσεως πρὸ τῆς εἰς αὐτὴν χορηγήσεως ἀδείας.

Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 280|1949. Πρωτοδίκης *Κ. Γρουπάκης*. ΕΕΔ 8,201, πρβλ. ὅμως *Σύνταξιν* ΕΕΔ ἐν ΕΕΔ 8,201.

§ 9. Ἀφορμὴ ἀπολύσεως βαρύνουσα ἐργοδότην.

Κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 5 § 5 Α.Ν. 539|1945 λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας, προελθοῦσα ἐξ ἐνεργείας τοῦ ἐργοδότου (ἀπόλυσις), ἐφ' ὅσον ἡ τοιαύτη ἐνέργεια ἔχει ἀφορμὴν βαρύνουσαν αὐτόν, ἀδιαφόρως τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἐπῆλθεν ἡ λύσις της (ταχεῖα ἢ ἄτακτος καταγγελία ἀορίστου χρόνου), λαβοῦσα χώραν πρὶν ἢ ὁ μισθωτὸς λάβῃ (ἀσχέτως ἂν τὴν ἐζήτησεν ἢ μὴ) τὴν ἄδειαν, ἧτις ὀφείλεται εἰς αὐτὸν κατὰ τὸ ἡμερολογιακὸν ἔτος, καθ' ὃ ἐπραγματοποιήθη ἡ ἀπόλυσις, γεννᾷ ἀξίωσιν τοῦ μισθωτοῦ πρὸς ἀποζημίωσιν ἴσην πρὸς τὰς ἀποδοχάς, ἃς θὰ ἐλάμβανεν, ἂν ἤθελε τύχῃ τῆς ἀδείας του.

Διὰ τὴν ἀποζημίωσιν ἐνδιαφέρει ἡ ἀφορμὴ τῆς ἀπολύσεως, ἥτις μάλιστα δὲν ἀρκεῖ νὰ μὴ βαρύνῃ ἁπλῶς τὸν μισθωτόν, ἀλλ' ἀπαιτεῖται νὰ βαρύνῃ τὸν ἐργοδότην. Ὡς ἀφορμὴ ὅμως ἀπολύσεως, βαρύνουσα τὸν ἐργοδότην, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἡ γενομένη ἐξ ἀφορμῆς εἰς τὸ ἐλάχιστον μειώσεως τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐφοδίων (ἐπρόκειτο περὶ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης) διὰ τὴν φορτοεκφόρτωσιν τῶν ἁπλοίων εἶχε προσληφθῇ ὁ ἐνάγων.

Πρωτοδικεῖου Πρεβέζης 229|947, Πρωτοδίκης *Κ. Μαλέρης*. ΕΕΔ 7,126, *Κ. Μαλέρης*. ΕΕΔ 7,480.

Ἀντίθετος *Σύνταξις* ΕΕΔ ἐν ΕΕΔ 7 125.

Νομίμως ἤτετο ὁ ἐναγων ἀποζημίωσιν κατ' ἄρθρον 5 § 5 Α.Ν. 539|1945, καθ' ὅσον συντρέχουσιν ἅπασαι αἱ προϋποθέσεις τοῦ νόμου τούτου, ὁρίζοντος ὅτι ἐν περιπτώσει καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας πρὸ τοῦ βασικοῦ χρόνου παροχῆς ἀδείας ὑποχρεοῦται ὁ ἐργοδότης εἰς καταβολὴν τῆς τοιαύτης ἀποζημιώσεως, ἀνεξαρτήτως πάσης ἄλλης ἀποζημιώσεως, ἐφ' ὅσον ἡ καταγγελία ἐχώρησεν ἄνευ πταίσματος τοῦ μισθωτοῦ, κατὰ περισσότερον δὲ λόγον χωρεῖ ἡ τοιαύτη ἀξίωσις, ὅταν ἡ ἀπόλυσις ἐγένετο ἀπροειδοποιήτως.

Πρωτοδικείου Μεσολογγίου 57|1948, εἰσηγητὴς *Μ. Ηλιού*, ΕΕΔ 7,397.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 5 § 5 Α. Ν. 539|45 προκύπτει, ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦ ἀπολυομένου μισθωτοῦ ἐπὶ τῆς ἀποζημιώσεως γεννᾶται, ὅταν οὗτος ἀπολυθῇ, πρὶν τύχῃ τῆς ἐτησίας ἀδείας του ἐντὸς τοῦ ἡμερολογιακοῦ ἔτους τῆς ἀπολύσεως, ἕνεκεν αἰτίας ἐγκειμένης εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐργοδότου, οἷα εἶναι καὶ αἱ οἰκονομικαὶ σχέσεις τούτου καὶ δυσχέρειαι, ὡς ἐκ τῶν ὁποίων περιέρχεται εἰς ἀδυναμίαν, ὅπως συνεχίσῃ μετὰ τοῦ αὐτοῦ κατ' ἀριθμὸν προσωπικοῦ τὰς ἐργασίας του, θεωρουμένου ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὅτι ἡ αἰτία τῆς ἀπολύσεως βα-

ρύνει τοῦτον καὶ στερεῖται τοῦ ἐν λόγῳ δικαιώματος ὁ μισθωτός, ὅταν ἡ ἀπόλυσις ἐγένετο ἐκ λόγου, ἀφορῶντος τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ἢ ἐκ πταίσματος αὐτοῦ ἢ ἐξ ἀνωτέρας βίας, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ βαρύνεται ὁ ἐργοδότης, καθ' ὃ καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 656 Α. Κ. συνάγεται.

Ἑπομένως ὀφείλεται ἡ ἀποζημίωσις καὶ ἐν τῇ περιπτώσει, καθ' ἣν ὁ ἐργοδότης, λόγῳ περιορισμοῦ τῶν ἐργασιῶν καὶ πλεονασμοῦ τοῦ προσωπικοῦ, προβαίνει εἰς ἀπόλυσιν.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 351|48. Πρωτοδίκης *Γ. Κροκίδας*, ΕΕΔ 7, 449.

Ἡ μείωσις τῆς παραγωγῆς καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς ἀπόλυσις εἶναι ἀφορμὴ βαρύνουσα τὸν ἐργοδότην.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 521|50. Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 508.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 § 5 Α. Ν. 539|45 σαφῶς συνάγεται, ὅτι, ὅπως δικαιοῦται ὁ ἀπολυθεὶς μισθωτὸς ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὰς ἀποδοχάς, ἃς θὰ ἐλάμβανεν, ἐὰν ἤθελε τύχῃ τῆς ἐκ τοῦ νόμου τούτου ἀδείας, ἧς ἐδικαιοῦτο, πρὸ τῆς ἀπολύσεώς του, δέον αὕτη νὰ ὀφείλεται εἰς ἀφορμὴν βαρύνουσαν τὸν ἐργοδότην. Τὸ Πρωτοδικεῖον, δεξάμενον ὅτι ἡ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἀπόλυσις δὲν ὀφείλετο εἰς αἰτίαν βαρύνουσαν τὸν ἐργοδότην, ὅπερ προσέλαβε τὸν ἀναιρεσείοντα ἐκτάκτως καὶ πρὸς παροχὴν ὑπηρεσιῶν προσκαίρως ἐμφανισθεισῶν καὶ μὴ ἀπαιτουμένων ἔκτοτε, ὀρθῶς ἀπεφάνθη.

Α. Π. 456|49, εἰσηγητὴς *Δ. Χαράρης*. ΕΕΔ 8, 1033, πρβλ. ὅμως *Σύνταξιν* ΕΕΔ ἐν ΕΕΔ 8, 1032.

Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 539|45 προκύπτει, ὅτι ἐνῷ ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται, ὑπὸ τὰς αὐτόθι προϋποθέσεις καὶ δὴ μόνον ἐπὶ ἀπειλῇ ποινικῆς κυρώσεως, οὐχὶ δὲ καὶ τῆς καταβολῆς εἰς τὸν μισθωτὸν ἀποζημιώσεως, ἐπὶ αἰτίᾳ ὅτι εἰργάσθη, καίτοι ἐδικαιοῦτο νὰ μὴ ἐργασθῇ καὶ ἐν τούτοις νὰ εἰσπράξῃ τὸν μισθόν του, νὰ χορηγήσῃ ἄδειαν εἰς τὸν μισθωτὸν αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον ἐκεῖνος αἰτεῖται τοιαύτην, ὁ μισθωτός, ὅστις ἀπολύεται, πρὶν ἢ λάβῃ τὴν ἀνήκουσαν αὐτῷ ἄδειαν, δικαιοῦται τῆς αὐτόθι ἀποζημιώσεως, ἐὰν ἀπελύθη δι' αἰτίαν βαρύνουσαν τὸν ἐργοδότην, ἢ ὅπερ ταὐτὸ δὲν δικαιοῦται τῆς ἀποζημιώσεως ἐκείνης, ἐὰν ἡ ἀπόλυσις αὐτοῦ ὀφείλεται εἰς ἐκ μέρους αὐτοῦ δοθεῖσαν αἰτίαν καὶ ἐφ' ὅσον βεβαίως ἡ τοιαύτη αἰτία δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ὁρκοῦσα νὰ δικαιολογήσῃ ἀπόλυσιν.

Ἀντικείμενον διαγνώσεως ἐν προκειμένῳ δὲν εἶναι, κατ' ἀνάγκην, ἡ διάπραξις ἢ οὐ τοῦ ἀδικήματος, δι' ὃ ἀπελύθη ὁ ἐνάγων, ἀλλὰ τὸ ἂν οὗτος παρέσχεν εἰς τὸν ἐργοδότην τὸν ἐπιζήμιον βάσιμον αἰτίαν, ἀρκοῦσαν νὰ δικαιολογήσῃ τὴν παρ' ἐκείνου ἀπόλυσίν του.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1344|50. Πρωτοδίκης Δ. *Κοντογεώργος*. ΕΕΔ 9, 46.

§ 10. Ἀπαγόρευσις ἀπολύσεως μισθωτοῦ κατὰ διάρκειαν ἀδείας

Ἡ διαρκούσης τῆς ἀδείας ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ δὲν συνεπάγεται τὴν ἀκυρότητα τῆς ἀπολύσεως, ἀλλ' ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 § 6 Α. Ν. 539|45 ἀπαγόρευσις τῆς ἀπολύσεως ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι ἡ παρὰ ταύτην ἀπόλυσις συνεπάγεται τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ μέχρι λήξεως τῆς ἀδείας, αἱ ἡμέραι τῆς ὁποίας ὑπολογίζονται διὰ τὴν καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1385|47, εἰσηγητὴς *Π. Μπέλμπας*, ΕΕΔ 6, 217, βλέπε ὅμως *Σύνταξιν* ΕΕΔ ἐν ΕΕΔ 6, 217.

Contra: Αἱ διατάξεις τοῦ Α. Ν. 539|1945 εἶναι δημοσίας τάξεως καὶ κατὰ τὴν § 6 ἄρθρου 6 αὐτοῦ καπαγορεύεται εἰς τὸν ἐργοδότην ν' ἀπολύσῃ τὸν μισθωτόν, διαρκούσης τῆς χορηγηθείσης εἰς αὐτὸν ἀδείας. Εἶναι φανερὸν ὅτι ἐπιδιώκει ἡ διάταξις αὕτη ν' ὀφεθῇ ἐντελῶς ἀπερίσπαστος ὁ ποιούμενος χρῆσιν τῆς ἀδείας του μισθωτὸς καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἀδείας διὰ τὴν ψυχικὴν καὶ σωματικὴν του τόνωσιν. Δὲν ἐπιτρέπεται λοιπὸν νὰ δεχθῶμεν ὡς περιεχομένην ἐν τῇ διατάξει τὴν ἔννοιαν, ὅτι δύναται μὲν ὁ ἐργοδότης ν' ἀπολύσῃ τὸν ὑπάλληλον καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀδείας, ἀλλ' ὑποχρεοῦται εἰς πληρωμὴν ἀποζημιώσεως ἀναλόγου πρὸς τὰς ὑπολειπομένας ἡμέρας ἀδείας.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2974|1948. Πρωτοδίκης *Δ. Κοντοειάτος*, ΕΕΔ 7,448.

Σύνταξις ΕΕΔ ἐν ΕΕΔ 7,374. ΕΕΔ 7,447.

Εἶναι ἄκυρος ἡ διαρκούσης τῆς ἀδείας ἀπόλυσις μισθωτοῦ καὶ οὐδεμίαν ὁ Α. Ν. 539|1945 ποιεῖται διάκρισιν ἂν ὑπέπεσεν εἰς ἀξιόποινον πρᾶξιν καὶ δι' ἣν ὑπεβλήθη μήνυσις.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 11264|1948, εἰσηγητὴς *Ν. Ε. Καλοφώπουλος*, ΕΕΔ 8,184.

Ἐκ τῶν διατάξεων τῶν § 1 καὶ 2 ἄρθρ. 2 καὶ § 1 ἄρθρ. 4 Α. Ν. 539|1945 προκύπτει, ὅτι πᾶς μισθωτὸς μετὰ συνεχῆ ἀπασχόλησιν ἐπὶ χρονικὸν διάστημα τοὐλάχιστον 12 μηνῶν δικαιοῦται, ἐπὶ τῇ αἰτήσει του, ἀδείας ἀναψυχῆς μετ' ἀποδοχῶν καθ' ἕκαστον ἡμερολογιακὸν ἔτος εἰς ἀλλεπαλλήλους ἐργασίμους ἡμέρας, ἐπὶ τῆς οὕτω δὲ χορηγουμένης ἀδείας ἀπαγορεύεται εἰς τὸν ἐργοδότην κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 § 6 ἡ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀδείας ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ.

Ἐφ' ὅσον δὲν χορηγεῖται ἡ ἄδεια κατὰ νόμον εἰς ἀλλεπαλλήλους ἡμέρας, δὲν πρόκειται περὶ τῆς ἀδείας τοῦ Α. Ν. 539|1945 καὶ καθ' ἣν ἀπαγορεύεται ἡ ἀπόλυσις.

Α. Π. 3|9|1949. εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 8, 637.

§ 11. Διαθεσιμότης μισθωτοῦ καὶ δικαίωμα ἀδείας

Ἡ κατάστασις διαθεσιμότητος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς «ἀπασχόλησις» ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ Α. Ν. 539|1945. Ὁ εἰς διαθεσιμότητα τελῶν δὲν ἐργάζεται καὶ οὕτω δι' αὐτὸν πληροῦται ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου τοῦ χορηγήσαντος τὸ δικαίωμα ἀδείας. Κατὰ τὴν λῆξιν τῆς διαθεσιμότητος, ἥτις δὲν δύναται νὰ διαρκέσῃ πέραν τῶν τριῶν μηνῶν, κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|45, ὁ ἐκ τῆς διαθεσιμότητος ἐπανελθὼν μισθωτὸς θὰ δικαιοῦται ἀμέσως νὰ ζητήσῃ τὴν ἄδειάν του, τοῦ διαστήματος τῆς διαθεσιμότητος μὴ θεωρουμένου ὡς διακοπῆς τῆς 12μήνου ὑπηρεσίας.

Νομικοῦ Συμβουλίου γνωμ. 92|30|1946 (πλειοψ.), εἰσηγητὴς *Ν. Κοντογιάννης*, ΕΕΔ 6, 291.

Contra: Ἐφ' ὅσον ὁ ἐνάγων ἐτέλει εἰς διαθεσιμότητα καὶ συνεπῶς ἐν μὴ συνεχεῖ ἀπασχολήσει, δὲν δικαιοῦται ἀδείας καὶ ἑπομένως ἀποζημιώσεως.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5170|1948. Πρωτοδίκης *Γ. Κεκερῆς*. ΕΕΔ 7, 830.

§ 12. Ἀποζημίωσις ἡμερῶν ἀδείας καὶ ἀποζημίωσις Ν. 2112

Ἡ ἀποζημίωσις τῶν ἡμερῶν ἀδείας δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἀποτελεῖ τακτικὴν ἀποδοχὴν τοῦ μισθωτοῦ ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἄρθρου 3 Ν. 2112, ἀφοῦ εἶναι γνωστόν, ὅτι καταβάλλεται αὕτη ἐκτάκτως καὶ μόνον εἰς τὰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις τοῦ ἄρθρ. 5 § 4 καὶ ὁ τοῦ Α. Ν. 539|1945, ἤτοι εἰς τὴν περίπτωσιν ἐγκύρου ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ, διότι εἰς πᾶ-

σαν άλλην περίπτωσιν ἡ ἄδεια παρέχεται in natura.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 374|1947, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 6, 647.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 1070|1949, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 8, 891.

§ 13. Κῦρος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μὴ καταβολῆς ἀποζημιώσεως ἀδείας.

Ἀφοῦ ἡ ἀποζημίωσις ἡμερῶν ἀδείας τοῦ ἄρθρ. 5 Α. Ν. 539|1945 δὲν ἀποτελεῖ τακτικὴν ἀποδοχὴν τοῦ μισθωτοῦ, καὶ ἡ μὴ καταβολὴ ταύτης δὲν εἶναι τεταγμένη ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 374|47, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 6, 647.

Ἡ μὴ καταβολὴ ἀποζημιώσεως ἡμερῶν ἀδείας δὲν ἐπάγεται ἀκυρότητα καταγγελίας, κατ' ἄρθρ. 9 Ν 118|45.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 369|49, Πρωτοδίκης *Κ. Γρυπάκης*, ΕΕΔ 8, 188.

§ 14. Ἐφαρμογὴ Α. Ν. 539|45 καὶ ἐπὶ Δημοσίου.

Αἱ διατάξεις τοῦ Α. Ν. 539|45 ἔχουσιν ἀναμφισβητήτως ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ ἐργατῶν τῶν ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀπασχολουμένων ἀντὶ μισθοῦ εἰς δημοσίας ὑπηρεσίας.

Νομικοῦ Συμβουλίου γνωμ. 114|1949, εἰσηγητὴς *Β. Σάββας*, ΕΕΔ 9, 33.

Ὁ Α. Ν. 539|45 εἶναι γενικὸς καὶ δὲν ἐξαιροῖ δι' αὐτοῦ τὸ Δημόσιον ὡς ἐργοδότου σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Πρωτοδίκης Ἀθηνῶν 2006|1950. Πρωτοδίκης *Χ. Κωνσταντόπουλος*, ΕΕΔ 9, 633.

§ 15. Ἐφαρμογὴ Α. Ν. 539|45 καὶ ἐπὶ ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 Α. Ν. 539|45 ἄδεια κατ' ἔτος μετ' ἀποδοχῶν χορηγεῖται εἰς τοὺς μισθωτοὺς τοὺς ἀπασχολουμένους οὐ μόνον εἰς ἐπιχειρήσεις κοινῆς ὠφελείας ἢ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐργασίας ἀσκουμένας ἐπὶ κέρδει βιομηχανικῆς, βιοτεχνικῆς ἢ ἐμπορικῆς φύσεως, ἀλλὰ καὶ εἰς οἱαδήποτε ἄλλα ἔργα διεξαγόμενα διὰ λογαριασμὸν ἰδιωτῶν, νομικῶν προσώπων, ὀργανισμῶν δημοσίου δικαίου ἢ τοῦ Δημοσίου, εἰς σωματεῖα, συνεταιρισμούς, θιάσους καὶ λέσχας.

Ἑπομένως καὶ οἱ φοροτεχνικοὶ ὑπάλληλοι, οἵτινες ἀπασχολοῦνται εἰς ἔργα διεξαγόμενα διὰ λογαριασμὸν νομικῶν προσώπων (τοῦ Ταμείου Μονίμων Ὁδοστρωμάτων τῶν Ἀθηνῶν) ἔχουσι τὸ δικαίωμα ἀδείας.

Νομικοῦ Συμβουλίου γνωμ. 33|1947, εἰσηγητὴς *Τρ. Κωνσταντόπουλος*, ΕΕΔ 6, 661.

Ἐπιχειρήσεις κοινῆς ὠφελείας εἶναι ἐκεῖναι, αἵτινες λειτουργοῦν κατὰ παραχώρησιν τῆς Ἀρχῆς (Κράτους, Δήμου, Κοινότητος) καὶ εἶναι προωρισμέναι νὰ ἐξυπηρετοῦν ἀνάγκας τοῦ Κοινοῦ εὐρείας ἐκτάσεως, ἃς αὐτὴ ἡ Ἀρχὴ ἔδει νὰ ἐξυπηρετῇ. Ἡ ἐπιχείρησις ἄρα ἀρτοποιείου δὲν ἀποτελεῖ ἐπιχείρησιν κοινῆς ὠφελείας, διότι οὔτε κατὰ παραχώρησιν τῆς Ἀρχῆς λειτουργεῖ αὕτη οὔτε εὐρείας ἀνάγκας τοῦ κοινοῦ ἐξυπηρετεῖ.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 521|1950. Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 558.

Πρβλ. περὶ τῆς ἐννοίας ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας *Σύνταξιν* ΕΕΔ ἐν ΕΕΔ 9, 557, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί.

§ 16. Στρατευόμενοι μισθωτοὶ καὶ δικαίωμα ἀδείας.

Οἱ μισθωτοὶ δὲν δικαιοῦνται ἀδείας παρὰ τοῦ ἐργοδότου των, καθ' ὃν χρόνον ὑπηρετοῦσιν εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ, διότι ἡ χορήγησις τῆς τοιαύτης ἀδείας εἶναι ἀνέφικτος, καθ' ὅσον τὸ ἄρθρ. 5 Α. Ν. 539|45 ρητῶς ὁρίζει, ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται, ὅπως ἀντὶ τῆς ἀδείας καταβληθῇ εἰς τὸν μισθωτὸν τὸ ἀντιστοιχοῦν εἰς τὰς ἡμέρας ἀδείας χρηματικὸν ποσόν.

Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἔγγρ. 24376|1949, ΕΕΔ 8, 871.

Ἡ § 6 τοῦ ἄρθρ. 2 Α. Ν. 539|45, ὁρίζουσα ὅτι διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ περὶ τοῦ ἀνωτέρω χρόνου ἀπασχολήσεως τὰ διαστήματα, καθ' ἃ ὁ μισθωτὸς ἀπέσχεν ἢ ἀπέχει τῆς ἀπασχολήσεως των παρὰ τῇ ὑποκειμένῃ ἐπιχειρήσει λόγῳ ἐφέσεως σχετικῶς διαρκείας ἀσθενείας, στρατεύσεως, ἀπεργίας, ἀνταπεργίας ἢ ἀνωτέρας βίας, δὲν θεωροῦνται ὡς χρόνος μὴ ἀπασχολήσεως, οὐδὲ συμψηφίζονται πρὸς τὰς ἡμέρας ἀδείας, ὧν οὗτοι δικαιοῦνται, δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι ὁ μισθωτὸς δύναται νὰ ζητήσῃ, καθ' ὃν χρόνον ὑπηρετεῖ εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ, χρήματα ἀντὶ ἀδείας, ἀλλ' εὐθύς, ὡς οὗτος ἀπολυθῇ ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, δικαιοῦται νὰ ὑπολογίσῃ ὡς χρόνον ἀπασχολήσεως διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ χρόνου, ὅστις ἀπαιτεῖται, διὰ νὰ ἔχῃ δικαίωμα πρὸς ἀπόληψιν ἀδείας, καὶ τὸν χρόνον, καθ' ὃν ὑπηρέτει εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ.

Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἔγγρ. 11536|49, ΕΕΔ 8, 433.

Ἐξ ὅλων τῶν διατάξεων τοῦ Α. Ν. 539|1945 πλέον ἢ σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὁ νόμος ἐκόπησε τὴν παροχὴν ἀδείας εἰς τοὺς μισθωτοὺς in natura (βλέπε προχείρως Πρωτοδίκου Πειραιῶς 234|1948, ΕΕΔ 7, 368, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί), πρὸς ἀνάπαυσιν τῶν μισθωτῶν (βλέπε εἰσηγητ. ἔκθεσιν, ΕΕΔ 5, 354), ἀπαγορεύει δὲ εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν, πλὴν ἀπολύσεως (ἄρθρ. 5), τὴν λῆψιν ἀποζημιώσεως διὰ μὴ χορηγηθεῖσαν ἄδειαν.

Ἐν τούτοις ὁ νόμος (ἄρθρ. 2 § 6 Α. Ν. 539|1945) ἐμερίμνησε νὰ θεωρήσῃ τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεως ὡς χρόνον ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν νὰ συμπληροῦται δι' αὐτοῦ ὁ βασικὸς χρόνος τοῦ δικαιώματος τῆς ἀδείας καθ' ἕκαστον ἡμερολογιακὸν ἔτος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου τοποθετεῖται ὑπὸ τοῦ νόμου ἡ ἀνάλωσις τοῦ δικαιώματος.

Ἑπομένως, ἂν ὁ συγκεκριμένος μισθωτὸς ἀποστρατευθῇ καὶ ἔχῃ συμπληρώσει δωδεκάμηνον χρόνον ὑπηρεσίας παρὰ τῷ ἐργοδότῃ (μὲ συνυπολογισμὸν τοῦ χρόνου στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας) δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ ἐργοδότου τὴν χορήγησιν ἀδείας, ἀλλ' εἰς καμμίαν περίπτωσιν ἀποζημίωσιν.

Σύνταξις, ΕΕΔ ἐν ΕΕΔ 8, 880.

§ 17. Ἄλλα βλέπε

Ἐξ οὐδεμιᾶς διατάξεως τοῦ Α. Ν. 539|1945 συνάγεται, ὅτι αἱ ἡμέραι τῆς δι' οἱονδήποτε λόγον κατὰ τὸ ἡμερολογιακὸν ἔτος μὴ ληφθείσης ἀδείας προστίθενται εἰς τὰς τοιαύτας τοῦ ἑπομένου ἔτους, εἰς τρόπον ὥστε, ἂν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἀπολυθῇ ὁ μισθωτός, νὰ ὑπολογίζωνται εἰς τὴν ῥηθεῖσαν ἀποζημίωσιν καὶ αἱ ἀποδοχαί, ἃς θὰ ἐλάμβανεν, ἂν ἤθελε τύχῃ τῆς κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος ὀφειλομένης αὐτῷ καὶ μὴ ληφθείσης ἀδείας.

Πρωτοδίκου Πρεβέζης 229|1947, Πρωτοδίκης *Κ. Μπλέρης*, ΕΕΔ 7, 126.

Ὁ βασικὸς χρόνος ἀπασχολήσεως ἀπαιτεῖται μόνον, ἵνα τὸ πρῶτον ὁ μισθωτὸς τύχῃ τῆς ἀδείας του, διὰ δὲ τὰ ἑπόμενα ἔτη δικαιοῦται οὗτος ἀδείας, ἅμα τῇ ἐνάρξει τοῦ ἡμερολογιακοῦ ἔτους, ἀσχέτως χρόνου τῆς κατ' αὐτὸ ἀπασχολήσεώς του.

Πρωτοδίκου Βεροίας 15|1948, Πρωτοδίκης *Κ. Σφακιανάκης*, ΕΕΔ 7, 529.

§ 18. Βιβλιογραφία

Κ. Κανελλ., Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 667, σελ. 341, *Κ.*

ΘΕΜΑΤΑ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΩΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Ὑπὸ τοῦ κ. **Πολ. Ἰωαηφίδου**, Δικηγόρου

Ἡ προστασία τοῦ στρατευομένου, εἴτε τοῦ διατελοῦντος ἐν σχέσει ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, εἴτε τοῦ διατελοῦντος ἐπ' ἀορίστῳ χρόνῳ, εἶναι ἐνιαία, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὑποχρέωσιν ἐπιδοτήσεως κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς στρατεύσεως, ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ χρόνου τῆς προϋπηρεσίας κατὰ τὸν χρόνον στρατεύσεως καὶ τῆς ἰδιότητος ὡς ἀφέδρου ἢ κληρωτοῦ ὡρισμένων κλάσεων, ὁριζομένων ἐν τῷ νόμῳ, διάφορος ὅμως ὡς πρὸς τὴν ὑποχρέωσιν διατηρήσεως ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ μετὰ τὴν ἀποστράτευσιν.

Ὡς πρὸς τὴν ὑποχρέωσιν διατηρήσεως ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ μετὰ τὴν ἀποστράτευσιν:

Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 3514, ὡς οὗτος ἰσχύει σήμερον, τροποποιηθείσας διὰ τοῦ Ν. 519|48, ὁ ἐπ' ἀορίστῳ χρόνῳ ἀπολυόμενος δικαιοῦται ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἀποστρατεύσεως νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπαναπρόσληψίν του εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐργοδότου, ὑποχρεουμένου τοῦ τελευταίου τούτου νὰ διατηρήσῃ αὐτὸν τοὐλάχιστον ἐπὶ ἓν ἔτος. Παράβασις τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης συνεπάγεται τὴν ὑποχρέωσιν καταβολῆς ἀποζημιώσεως, ἴσης πρὸς τὰς ἀποδοχὰς 6 μηνῶν.

Ὡς πρὸς τοὺς ἐφ' ὡρισμένῳ χρόνῳ στρατευθέντας καὶ ἀφυπηρετήσαντας τοῦ στρατοῦ ζήτημα ἐπαναπροσλήψεως των μετὰ τὴν ἀποστράτευσιν, ἀσκούμενον ἐντὸς προθεσμίας, δὲν τίθεται, διότι κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 417|41, ὡς καὶ τοῦ Ν. 986|49 (Γνωμ. Νομ. Συμβ. τοῦ Κράτους ὑπ' ἀριθ. 329|48), ἡ στράτευσις ἀναστέλλει τὸν χρόνον λήξεως τῆς συμβάσεως, διαρκούσης τῆς στρατεύσεως, ἐστις συμπληροῦται μετὰ τὴν ἀποστράτευσιν, δι' ὅσον χρόνον ὑπελείφθη κατὰ τὴν στράτευσιν (Πρ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 620|50, ΕΕΔ 9, 362).

Ἀναγκαία συνέπεια τῆς θεσπιζομένης νόμῳ ἀνωτέρω ἀρχῆς εἶναι, ὅτι ὁ ἀποστρατευθεὶς ἐξακολουθεῖ νὰ διατελῇ ἐν τῷ ἐνοχικῷ δεσμῷ μετὰ τοῦ ἐργοδότου, ἀπὸ τῆς ἀποστρατεύσεώς του μέχρι τοῦ χρόνου συμπληρώσεως τῆς συμβάσεώς του, ὑπάρχων ὅλας τὰς συμβατικὰς ὑποχρεώσεις, ἐξ ὧν δὲν δύναται ν' ἀποδεσμευθῇ εἰμή, ὅταν καὶ ὅπως ὁρίζει τὸ κοινὸν Ἀστικὸν Δίκαιον.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 672 Α. Κ. ὁ διατελῶν ἐν σχέσει συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου δύναται ν' ἀποστῇ ταύτης μόνον διὰ σπουδαίου λόγου, δὲν δύναται ὅμως νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς τοιοῦτος ἡ αὐθαίρετος ἐκ μέρους αὐτοῦ λύσις τῆς συμβάσεως. Πολλῷ μᾶλλον ὅταν διὰ τὴν λύσιν αὐτῆς παραγωγικὸν αἴτιον τῆς πρὸς τοῦτο βουλήσεώς του ὑπῆρξεν ἡ ἀνάληψις ἐργασίας παρ' ἑτέρῳ ἐργοδότῃ ὑπὸ εὐνοϊκωτέρους οἰκονομικοὺς ἢ ἄλλους ὅρους.

Ἡ παροχὴ τοιαύτης εὐχερείας εἰς τὸν ἀποστρατευθέντα, ὑπὸ τὴν ἐκδοχὴν ὅτι ἡ περὶ στρατευσίμων προστασία ἔχει τεθῇ πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ στρατευομένου, ἐξ ἧς δύναται οὗτος νὰ παραιτηθῇ, δὲν δύναται νὰ ἰσχύσῃ ἐν προκειμένῳ, διότι, ὡς ἐλέχθη, προκειμένου περὶ συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου, δὲν ἀφέθη ἐκ τοῦ νόμου εὐχέρεια εἰς τὸν ἀποστρατευθέντα, ὅπως ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀνασχήσῃ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπαναπροσλήψεως, ἀλλὰ τοὐναντίον ρητῶς ὁρίζεται, ὅτι ἡ σύμβασις ἐξακολουθεῖ ἰσχύουσα ἀπὸ τῆς ἀποστρατεύσεως, δι' ὅσον χρόνον ὑπελείφθη κατὰ τὴν στράτευσιν. Ἔχει συνεπῶς πλήρη ἰσχὺν ἡ σύμβασις, μὴ λυομένη κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς στρατεύσεως, οὐδὲ μετὰ τὴν ἀποστράτευσιν, κατὰ τ' ἀνωτέρω, καὶ ὑπάρχει ἑκατέρωθεν συμφέρον ἐκ τοῦ νόμου διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἑκατέρωθεν ὑποχρεώσεων. Πολλῷ μᾶλλον διὰ τὸν ἐργοδότην, ὅστις, ὑποχρεωθεὶς νὰ διατηρήσῃ τοῦτον καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς στρατεύσεως, δύναται νὰ ἔχῃ ἰδιαιτέρους λόγους, ὅπως μὴ ἀποστερηθῇ τῶν ὑπηρεσιῶν του. Ἄλλωστε τὸ ὅλον οὐσιῶδες τῆς προστατευτικῆς τῶν στρατευομένων νομοθεσίας ἅπτεται μόνον τοῦ θέματος τῆς δυνατότητος ἢ μὴ τῆς καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, λόγῳ τῆς στρατεύσεως, χωρὶς νὰ θίγῃ τὰ λοιπὰ κεφάλαια τῆς σχέσεως ἐργασίας. Ἐφ' ὅσον λοιπὸν νόμῳ κωλύεται ὁ ἐργοδότης νὰ καταγγείλῃ τὴν λόγῳ στρατεύσεως παρατεινομένην σχέσιν, τὸ ἀντίστοιχον δικαίωμα καταγγελίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργαζομένου καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς σχέσεως, ὡς αὕτη παρατείνεται νόμῳ, ἐξακολουθεῖ νὰ διέπεται ἀπὸ τὸν κανόνα «τοῦ σπουδαίου λόγου», ὅστις ὅμως δὲν συντρέχει ὑπὲρ τοῦ ἐργαζομένου, ὅταν ὁ ἐργοδότης συμμορφοῦται πλήρως πρὸς τὴν σύμβασιν. Ἀναγνώρισις τοιούτου δικαιώματος θ' ἀπετέλει περιφρόνησιν πρὸς τὰς στοιχειώδεις ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως ἔναντι τοῦ ἐργοδότου, ὅστις, ὑποχρεωθεὶς ἐπὶ οἰκονομικῇ θυσίᾳ νὰ διατηρήσῃ τὸν στρατευθέντα μισθοδοτούμενον, καλεῖται ἤδη ἀκριβῶς, καθ' ἣν ἐποχὴν ἔχει ἀνάγκην τῶν ὑπηρεσιῶν του, νὰ ἀνεχθῇ μονομερῆ λύσιν, ἐνῷ ὁ Νόμος ἐπιβάλλει τὴν συνέχισιν τῆς ὑπηρεσίας. Ἄλλωστε ὁ νόμος, ἐπιβάλλων τὴν παράτασιν, δὲν ἀλλοιοῖ τὴν σύμβασιν κατὰ περιεχόμενον, ἥτις ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἀμφοτεροβαρής.

Κατ' ἀκολουθίαν ἡ ἀπὸ τῆς ἀποστρατεύσεως ἄρνησις τοῦ ἐφ' ὡρισμένῳ χρόνῳ ἐργαζομένου, ὅπως προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του κατὰ τοὺς ὅρους τῆς ἰσχυούσης καὶ μηδέποτε καταλυθείσης συμβάσεώς του ἀποτελεῖ παράβασιν συμβατικῶν ὑποχρεώσεων, συνεπάγουσα τὰς νομίμους κυρώσεις.

Πολ. Ἰωαηφίδης, Δικηγόρος

Καυκᾶς, ΕΕΔ 8, 264. *Π. Ζέπος*, Ἐνοχ. Β' Μέρος, Εἰδικόν, σελ. 362 καὶ αὐτόθι παραπομπαί. *Γ. Βάλληνδας*, Ἐνοχ. ἄρθρ. 666, *Κ. Ἀποστολίδης*, Ἐνοχ. *Ι. Καποδίστριας*, Ἡ ἄδεια ἀναψυχῆς, ΕΕΔ 4, 515, *Φ. Ἀγγελῆς*, Ἐναρξις ἰσχύος καὶ μορφὴ διατάξεων τοῦ περὶ ἀδειῶν μισθωτῶν Α. Ν. 539|1945, ΕΕΔ 4, 646, *Τ. Ταμπούκης*, Τὸ δικαίωμα κανονικῆς ἀδείας τοῦ μισθωτοῦ, ΕΕΔ 5, 383.

ΩΡΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Ὑπὸ τοῦ κ. **Κωνστ. Ἀντ. Μαλούχου**, Δικηγόρου

Διὰ δύο νομοθετημάτων, ἤτοι α) τοῦ Δ. τῆς 8|13-4-1932 περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τῶν νόμων «περὶ χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας εἰς καταστήματα κλπ.» καὶ β) τοῦ ἀπὸ 27 Ἰουν.|30 Ἰουλ. 1932 Δ. «περὶ κωδικοποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ ὀκταώρου ἐργασίας διατάξεων», ὁ Νομοθέτης ἐρρύθμισε τὰ τῶν ὡρῶν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ ἀφ' ἑνὸς τῶν ἐργαζομένων εἰς καταστήματα κ.λ.π. (Δ. 8|13 Ἀπρ. 1932) καὶ ἀφ' ἑτέρου τῶν ἐργαζομένων εἰς βιομηχα-

ΝΟΜΟΙ - ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ - ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΙ - ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

1490|1950 ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΣ.—Περί καταστάσεως των δημοτικών και κοινοτικών υπαλλήλων

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 180 της 17 Αυγούστου 1950)

Λαβόντες υπ' όψιν την κατά την συνεδρίασιν της 11 Αυγούστου 1950 του Ημετέρου Υπουργικού Συμβουλίου ληφθείσαν απόφασιν περί εκδόσεως, λόγω κατεπειγούσης και αναποφεύκτου ανάγκης, Αναγκ. Νόμου περί καταστάσεως των Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων και τον νόμον 1382|28|23 Διβρίου 1949 «περί αναστάσεως Επιτροπής καταρτισμού Κώδικος περί καταστάσεως των Δημοτικών

νίας κλπ. (Δ. 27 Ιουν.|30 Ιουλ. 1932, ως επεξετάθη και εις άλλας βιομηχανίας διά του από 14|21 Αύγ. 1936 Δ.).

Τό ότι εις τάς βιομηχανίας δέν έχει εφαρμογήν το Διάταγμα της 8|13 Απριλίου 1932 «περί χρονικών ορίων εργασίας εις καταστήματα κ.λ.π.» ρητώς καθορίζεται υπό του άρθρ. 16 του ως άνω Διατάγματος, όπερ σαφώς εξέφρασε των διατάξεών του ταύτας: Άρθρον 16 Δ. 8|13 Απριλίου 1932 «... επίσης δέν εφαρμόζονται αί διατάξεις του παρόντος (δηλ. Δ.) εις τάς εργασίας των δημοτικών αγρών και εις τάς διαφόρους βιομηχανίας και βιοτεχνίας, τά κατά τήν έννοιαν του παρόντος καταστήματα όμως αύτών, ώς και τό εν αύτοίς απασχολούμενον προσωπικόν, υπάγονται εις τάς διατάξεις τούτου».

Οϋδεμία λοιπόν αμφιβολία υπάρχει, ότι διά της υπό του άρθρ. 16 του από 8|13 Απριλίου 1932 τεθείσης εξαιρέσεως αί διατάξεις του ως άνω Διατάγματος δέν έχουσιν εφαρμογήν εις τάς βιομηχανίας, εν αντιθέσει πρός τά καταστήματα αύτών, τά οποία υπάγει εις τάς διατάξεις του.

Βουλήσις λοιπόν του Νομοθέτου ήτο α) να ρυθμίσῃ τάς ώρας εργασίας του προσωπικού των βιομηχανιών δι' ιδιαιτέρου Νομοθετήματος, ώς και έπραξε όλίγον αργότερον διά του Δ. της 27ης Ιουν.|30 Ιουλ. 1932, δι' ού καθιερούται ή όκτώρος εργασία του προσωπικού των βιομηχανιών κλπ. και εφ' ών το άρθρ. 7 παρ. 3 του Ν. 547 δέν έχει εφαρμογήν και β) διά τήν κατάταξιν μιάς βιομηχανικής επιχειρήσεως εις τάς διατάξεις του Δ)τος της 8|13 Απριλίου 1932 «περί χρονικών ορίων εργασίας εις τά καταστήματα κλπ.» ή εις τάς διατάξεις των διαταγμάτων της 27 Ιουν.|30 Ιουλ. 1932 και 14|21 Αύγ. 1936 να ληφθή υπ' όψιν το ουσιαστικόν κριτήριον—άν ή επιχείρησις άσκῃ βιομηχανίαν ή μή, εκ των αναφερομένων εις τά τελευταία ως άνω Δ)τα— και ούχι ή εξωτερικός τύπος (άν δηλ. είναι ανώνυμος εταιρία ή ομόρρυθμος ή άλλου τύπου).

Επηκολούθησε ο Ν. 547|1937 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως διατάξεών τινων εργατικών νόμων», όστις διά του άρθρ. 7 παρ. 3 ορίζει, ότι «ή υπό του άρθρου 18 του Δ)τος της 8|13-4-32 ορισθεῖσα εκτάκτου διάρκειας της ήμερησίας εργασίας του υπαλληλικού προσωπικού των ανωνύμων εταιριών και Τραπεζών ορίζεται του λοιπού εις 7 ώρας».

Το άρθρ. 7 παράγρ. 3 του Ν. 547 δέν δύναται να έχῃ εφαρμογήν επί των βιομηχανικών επιχειρήσεων, καθόσον ταύτα τροποποιεί τό άρθρ. 18 του Δ)τος της 8|13-4-32, όπερ εξέφρασε διά του άρθρ. 16 αύτου τάς βιομηχανίας.

Την έρμηνείαν ταύτην ίσχυσεν και ή υπ' αριθ. 429|1948 Α. Π. (ΕΕΔ 7, 838) ρητώς και σαφώς δέχεται, ότι τό άρθρ. 7 παράγρ. 3 του Ν. 547 οϋδεμίαν εφαρμογήν έχει επί των βιομηχανικών επιχειρήσεων, τονίσασα ότι «.... ή διάταξις του άρθρου 7 § 3 του Ν. 547|1937, ή περιορίσασα τό 8ωρον της εργασίας τό ορισθέν διά του άρθρου 18 του από 8|13 Απριλίου 1932 διατάγματος περί κωδικοποιήσεως των διατάξεων των νόμων περί χρονικών ορίων εργασίας εις καταστήματα κλπ. εις 7ωρον, αναφέρεται εις ανωνύμους εταιρίας άλλας και ούχι εκείνας, αίτινες άσκουν αι βιομηχανίαι, περί ών διαλαμβάνει το ως άνω Β.Δ. της 14|21 Αύγούστου 1936 ....».

Πρός τήν τοιαύτην άποψιν συνεπικουρεί και το επιχείρημα, ότι εις περίπτωσιν αντιθέτου ερμηνείας πρός τήν δοθείσαν ανωτέρω υπό του Α.Π., υπάλληλοι γραφείων βιομηχανίας, ήτις περιλαμβάνεται μεν εις το Διάταγμα της 27 Ιουνίου|30 Ιουλίου 1932 ως επεξετάθη και εις άλλας βιομηχανίας διά του από 14|21 Αύγούστου 1936 Δ., πλήν όμως, μή οϋσης ανωνύμου εταιρίας, νά εργάζωνται 8ωρον, εν αντιθέσει πρός τους υπαλλήλους βιομηχανίας υπό μορφήν ανωνύμου εταιρίας, οίτινες θά εργάζωνται 7ωρον.

Τυχόν υποστηριχθησομένη άποψις ότι τά Διατάγματα της 27 Ιουνίου|30 Ιουλίου 1932 και 14|21 Αύγούστου 1936 φέρουν μόνον εργάτας και ούχι υπαλλήλους των βιομηχανικών επιχειρήσεων, αίτινες αναφέρονται υπό των ως άνω νομοθετημάτων, είναι εσφαλμένη και ούδέν έρεισμα έχει επ' αύτών, καθόσον α') αύτό ταύτο τό Διάταγμα της 27 Ιουνίου|30 Ιουλίου 1932 (άρθρα 15 και 16) όμιλεί τόσον περί εργατών, όσον και περί υπαλλήλων. β') αφού ο Νομοθέτης ήθελησε νά ρυθμίσῃ δι' ειδικών νομοθετημάτων τά των ωρών εργασίας των εργαζομένων εις τάς βιομηχανίας (ανεξαρτήτως της εξωτερικής αύτών μορφής), θά έξῃρει της τοιαύτης ρυθμίσεως τους υπαλλήλους γραφείων, αποθηκών κλπ. των τοιούτων επιχειρήσεων—οίτινες είναι μικρά αναλογία επί του συνόλου των εργαζομένων εις μίαν βιομηχανίαν—και θά υπήγαγε αύτους εις έτερον Νομοθέτημα. Από τό οποίον ρητώς εξαιρούνται (Δ. της 8|13.4.1932 άρθρ. 16) αί βιομηχανίαι, πλήν των καταστημάτων αύτών και των εργαζομένων εις αυτά;

Εάν τοιαύτη πρόθεσις υπῆρχε παρά τῳ Νομοθέτῃ, διατί έξῄρεσε της εξαιρέσεως του άρθρ. 16 μόνον τά καταστήματα και τους εργαζομένους εις αύτά και δέν συμπεριέλαβε εις τήν άνω εξαίρεσιν και τους υπαλλήλους των γραφείων αύτών;

Κατόπιν των άνω ανωτέρω εξετάσθησαν το υπαλληλικόν προσωπικόν των βιομηχανικών επιχειρήσεων (ανεξαρτήτως άν εργάζεται εις γραφεία ή άλλου) δέον νά εργάζηται επί 8ωρον ήμερησίως, ή δέ υπό του Υπουργείου Εργασίας διάκρισις των υπαλλήλων επιχειρήσεώς τινος εις τοιούτους συνδεομένους άμέσως μέ τήν παραγωγήν και εις τοιούτους μή συνδεομένους (διά τον καθορισμόν της 7ώρου ή 8ώρου εργασίας των) ούδεμίαν νομικήν βάσιν έχει, καθόσον ούδέν νομοθέτημα καθιερώ τοιαύτην διάκρισιν, άλλά και ούτε έχομεν έθιμον σχετικόν.

Κωνστ. Αντ. Μαλούχος, Δικηγόρος

καὶ Κοινοτικῶν Ὑπαλλήλων», ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Γενικαὶ διατάξεις

Πρόσωπα ὑπαγόμενα ὑπὸ τὸν παρόντα νόμον.

Ἄρθρον 1

Εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου ὑπάγονται οἱ ὑπάλληλοι τῶν κάτωθι ὀργανισμῶν τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως:

α) τῶν Δήμων.

β) ἐὰν Ἀγαθοεργῶν Ἱδρυμάτων Δήμων ἢ Κοινοτήτων ἢ Συνδέσμων Κοινοτήτων ἢ Συνδέσμων Δήμων καὶ Κοινοτήτων, καὶ

γ) τῶν Κοινοτήτων, αἵτινες ἐπραγματοποίησαν κατὰ τὰς χρήσεις 1937-38, 1938-39 καὶ 1939-40, κατὰ μέσον ὅρον, ἐτησίαν τακτικὰ ἔσοδα πλείονα τῶν ἑκατὸν χιλιάδων δραχμῶν, ὡς καὶ ἐκείνων, αἵτινες ἔχουν πληθυσμὸν ἄνω τῶν χιλίων (1.000) κατοίκων, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐπισήμου ἀπογραφῆς.

Αἱ Κοινότητες αὗται ὁρίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, δημοσιευομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Μεταγενεστέρα ἐλάττωσις τοῦ πληθυσμοῦ δὲν αἴρει τὴν ὑπὸ τοῦ παρόντος παρεχομένην προστασίαν εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῶν ὡς εἴρηται Κοινοτήτων.

Ἄρθρον 2.

Εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου δὲν ὑπάγονται:

α) ὁ γενικὸς γραμματεὺς τοῦ Δήμου, β) ὁ ἰδιαίτερος γραμματεὺς τοῦ Δημάρχου, γ) οἱ ἰατροὶ τῶν Ἱδρυμάτων, δ) οἱ πρόσθετοι ἀστυφύλακες τῶν Δήμων, ε) οἱ ἐφημέριοι, ἱεροδιάκονοι, ἱεροψάλται καὶ νεωκόροι: αα) τῶν νεκροταφείων τῶν Δήμων καὶ τῶν Κοινοτήτων ββ) τῶν μὴ ἐνοριακῶν ναῶν τῶν νεκροταφείων τῶν Δήμων καὶ γγ) τῶν ἱερῶν ναῶν Ἀγαθοεργῶν Ἱδρυμάτων τῶν Δήμων καὶ τῶν Κοινοτήτων, στ) οἱ ἐπὶ συμβάσει προσλαμβανόμενοι ὑπὸ τῶν Δήμων, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 105 τοῦ Κ.Ν.Δ.Κ., μηχανικοί, ζ) οἱ ὑπάλληλοι τῶν Συνδέσμων Κοινοτήτων καὶ τῶν Συνδέσμων Δήμων καὶ Κοινοτήτων καὶ η) οἱ πάσης φύσεως ἡμερομίσθιοι τῶν Δήμων, τῶν Ἀγαθοεργῶν Ἱδρυμάτων καὶ τῶν Κοινοτήτων.

. . . . . .

Ἄρθρον 153.

1. Ἀπὸ τῆς ἐναρξέως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου καταργεῖται ὁ νόμος 4548|1930 καὶ οἱ μεταγενεστέρως συμπληρώσαντες ἢ τροποποιήσαντες αὐτὸν νόμοι, ὡς καὶ αἱ διατάξεις γενικῶν ἢ εἰδικῶν νόμων ἀφορῶσαι εἰς ζητήματα ρυθμιζόμενα διὰ τοῦ παρόντος ἢ ἀντικείμεναι εἰς τοῦτον.

Ἐπίσης δὲν ἰσχύουν, προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν ὑπηρετούντων εἰς Ὀργανισμοὺς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως, αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ Α.Ν. 28|31-10-1935 «περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν», ὡς μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθησαν.

2. Γενικοὶ ἢ εἰδικοὶ νόμοι, διατάγματα καὶ ἀποφάσεις περιλαμβάνοντες διατάξεις ἀφορώσας εἰς τὴν ὑπηρεσιακὴν ἐν γένει κατάστασιν τῶν ὑπαλλήλων τῶν ἐν γένει νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, δὲν ἰσχύουν ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων τῶν διεπομένων ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος, ἐὰν δὲν γίνεται ρητὴ μνεία περὶ τούτου.

3. Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος καταργεῖται πᾶσα γενικὴ ἢ εἰδικὴ διάταξις νόμου, ἐπιτρέπουσα τὴν ἀπόσπασιν ὑπαλλήλων Δήμων, Κοινοτήτων καὶ Ἀγαθοεργῶν Ἱδρυμάτων Δήμων ἢ Κοινοτήτων ἢ Συνδέσμων Κοινοτήτων ἢ Συνδέσμων Δήμων καὶ Κοινοτήτων εἰς κρατικὰς ἢ γενικὰς ὑπηρεσίας.

. . . . . .

Ἄρθρον 156.

Διὰ Βασιλικῶν Διαταγμάτων, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, καθορίζεται πᾶσα ἀναγκαία λεπτομέρεια διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος νόμου.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἀποβλεπόντως δὲ πρὸς κύρωσιν εἰς τὴν Βουλὴν πάθος ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν της.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Αὐγούστου 1950.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ.—Περὶ καταργήσεως τοῦ Β. Δ)τος τῆς 12|12 –17|12|49 «περὶ καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς ἅπαντα τὰ καταστήματα τῆς κωμοπόλεως Κάτω Ἀχαΐας κλπ.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 155 τῆς 15 Ἰουλίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Π. Δ)τος τῆς 8-14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, τῇ αἰτήσει τοῦ Ἐπαγγελματοβιοτεχνικοῦ Συλλόγου Κάτω Ἀχαΐας, τοῦ Ἀρδευτικοῦ Συν)σμοῦ Κάτω Ἀχαΐας καὶ τοῦ Συλλόγου Ἐργατῶν Ξηρᾶς καὶ Θαλάσσης Κάτω Ἀχαΐας, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 235|1950 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον.

Καταργοῦμεν τὸ Β. Διάταγμα τῆς 12|12—17|12|49 περὶ καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς ἅπαντα τὰ καταστήματα τῆς κωμοπόλεως Κάτω Ἀχαΐας, πλὴν τῶν καφενείων, ζαχαροπλαστείων, οἰνομαγειρείων κλπ.».

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Ἰουνίου 1950.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ.— Περὶ καταργήσεως τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 17ης Σεπτεμβρίου|31 Ὀκτωβρίου 1947 «περὶ καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ παντοπωλεῖα τῆς πόλεως Μεσολογγίου».

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 158 τῆς 19 Ἰουλίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου ἑνὸς παρ. 2 τοῦ Π. Δ)τος «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», προτάσει ταύτου Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, τῇ αἰτήσει τοῦ Συνδέσμου Παντοπωλῶν Μεσολογγίου καὶ σύμφωνον γνώμην τῆς Δ)σεως Χωροφυλακῆς Αἰτωλίας, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 201|50 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Καταργοῦμεν τὸ Β. Διάταγμα τῆς 17ης Σεπτεμβρίου|31 Ὀκτωβρίου 1947 «περὶ καθιερώσεως ὁλο-

κληρωτικῆς ἀργίας εἰς τὰ παντοπωλεῖα τῆς πόλεως Μεσολογγίου».

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Ἰουνίου 1950.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ.—Περὶ ἀνοίγματος τῶν καταστημάτων πωλήσεως εἰδῶν λαϊκῆς τέχνης τῆς πόλεως Ρόδου κατὰ τὰς Κυριακὰς ἀπὸ 10 π. μ. ἕως 1 μ. μ. κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 15ης Μαΐου ἕως 30 Ὀκτωβρίου ἄνευ ἀπασχολήσεως ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 158 τῆς 19 Ἰουλίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Π. Δ/τος τῆς 8/14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, τῇ αἰτήσει τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου Ρόδου, τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Ρόδου, καὶ σχετικῆς ἐκθέσεως αὐτοῦ, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 232/50 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Ἅπαντα τὰ καταστήματα πωλήσεως εἰδῶν λαϊκῆς τέχνης τῆς πόλεως Ρόδου κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 15 Μαΐου ἕως 30 Ὀκτωβρίου παραμένουσι κατὰ τὰς Κυριακὰς ἀνοικτὰ ἀπὸ 10 π. μ. ἕως 1 μ. μ., ἄνευ ἀπασχολήσεως ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ἰουνίου 1950

ΔΙΑΤΑΓΜΑ.— Περὶ καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς ἀργίας τῶν καφενείων τῆς πόλεως Μυτιλήνης κατὰ τὴν 27 Ἰουλίου ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 158 τῆς 19 Ἰουλίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 2 τοῦ Β. Δ/τος τῆς 8/14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπαγγελματικῶν Ὀργανώσεων καὶ σύμφωνον γνώμην τοῦ Δήμου Μυτιλήνης, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 258/50 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον.

Καθιεροῦμεν ὁλοκληρωτικὴν ἀργίαν τῶν καφενείων τῆς πόλεως Μυτιλήνης κατὰ τὴν 27ην Ἰουλίου, ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Ἰουνίου 1950

ΔΙΑΤΑΓΜΑ.—Περὶ καθορισμοῦ συστήματος εἰσπράξεως τῶν ἐργατικῶν δικαιωμάτων Λιμένος Θεσσαλονίκης καὶ τροποποιήσεως τῶν ὑπὸ 27.9.40 καὶ 17.7.48 Β. Διαταγμάτων.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 162 τῆς 31 Ἰουλίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 8 καὶ 9 τοῦ κωδικοποιοῦντος τοὺς Νόμους 3159 καὶ 5167 Διατάγματος τῆς 4ης Μαρτίου 1932 «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν» προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, μετὰ γνώμην τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτώσεων Λιμένος Θεσσαλονίκης, καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 358 ἐ. ἔ. σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

Ἡ εἴσπραξις τῶν ἐργατικῶν δικαιωμάτων ἐν τῷ Λιμένι Θεσσαλονίκης ἐνεργεῖται τῇ ἐποπτείᾳ τοῦ Γραφείου Ἐργασίας Λιμένος Θεσσαλονίκης κατὰ τὰ κατωτέρω εἰδικῶς ὁριζόμενα.

Ἄρθρον 2.

Παρ' ἑκάστῃ ὁμάδι (κατηγορίᾳ) τῶν φορτοεκφορτωτῶν Λιμένος Θεσσαλονίκης ὁρίζεται παρὰ τοῦ Γραφείου Ἐργασίας Λιμένος εἰδικὸς εἰσπράκτωρ τῶν ἐργατικῶν δικαιωμάτων, ἔργον τοῦ ὁποίου εἶναι ἡ εἴσπραξις τῶν ἐργατικῶν δικαιωμάτων παρὰ τῶν ὑποχρέων καὶ ἡ ἀπόδοσις αὐτῶν εἰς τὰς οἰκείας κατηγορίας τῶν φορτοεκφορτωτῶν.

Οἱ παρὰ τοῦ Γραφείου Ἐργασίας Λιμένος προσλαμβανόμενοι εἰσπράκτορες δύνανται νὰ ἐπικουρῶνται εἰς τὸ ἔργον των καὶ παρ' εἰδικῶν φορτοεκφορτωτῶν, ὁριζομένων ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτώσεων Λιμένος, μετὰ γνώμην τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Γραφείου Ἐργασίας τοῦ Λιμένος.

Ἄρθρον 3.

Οἱ εἰσπράκτορες τῶν ἐργατικῶν δικαιωμάτων εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ τηρῶσι τὰς ἑκάστοτε ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτώσεων Λιμένος, δι' ὧν ὁρίζεται ὁ τρόπος τῆς εἰσπράξεως τῶν ἐργατικῶν δικαιωμάτων καὶ ἡ ἀπόδοσις εἰς τοὺς δικαιούχους.

Ἄρθρον 4.

Παρ' ἑκάστῃ ὁμάδι φορτοεκφορτωτῶν τηρεῖται βιβλίον ἐσόδων καὶ διανομῆς τῶν ἐργατικῶν δικαιωμάτων. Τὸ βιβλίον τοῦτο θεωρεῖται παρὰ τῶν Ἐποπτῶν τοῦ Γραφείου Ἐργασίας Λιμένος, οἵτινες εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ ἀναφέρωσιν ἀμελλητὶ εἰς τὸν Διευθυντὴν τοῦ Γραφείου πᾶσαν ἐν προκειμένῳ παράβασιν.

Ἄρθρον 5.

Διὰ τὴν ἐν γένει ἀντιμετώπισιν τῶν ἀπαραιτήτων δαπανῶν λειτουργίας καὶ ἐξόδων κινήσεως τοῦ ἀσχολουμένου εἰς τὸ ἔργον εἰσπράξεως καὶ διανομῆς προσωπικοῦ (εἰσπρακτόρων καὶ λοιποῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ), ὡς καὶ τῶν ἀσχολουμένων πρὸς τοῦτο φορτοεκφορτωτῶν, δύναται νὰ ἐπιβάλληται ποσοστόν τι ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν δικαιωμάτων, μετ' ἀπόφασιν τῆς ἀνωτέρω Ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρον 6.

1. Εἰς τὸ ι' ἐδάφιον τῆς 1 παραγράφου τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀπὸ 17/7/1948 Β. Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 27/9/1940 Β. Διατάγματος περὶ καταστάσεως τῶν εἰς τὰ Γραφεῖα Ἐργασίας Λιμένων ὑπηρετούντων ὑπαλλήλων» προστίθενται τὰ ἑξῆς: «ἢ ὑπαλλήλου παρὰ Νομικῷ

Προσώπῳ Δημοσίου Δικαίου ἐκ τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν Ἐποπτείαν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας».

2. Ἡ ὑπὸ τοῦ δ' ἐδαφίου τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀπὸ 27.9.40 Β. Διατάγματος «περὶ συνθέσεως, ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν συσταθέντων ἄχρι τοῦδε Γραφείων Ἐργασίας Λιμένος» προβλεπομένη θέσις γραφέως μετατρέπεται εἰς τοιαύτην γραμματέως παρὰ τῷ Γραφείῳ Ἐργασίας Λιμένος Βόλου.

Ἄρθρον 7.

Τὸ ἀπὸ 25 Ἰανουαρίου 1939 Διάταγμα «περὶ καθορισμοῦ συστήματος εἰσπράξεως καὶ διανομῆς τῶν ἐργατικῶν δικαιωμάτων τῶν φορτοεκφορτωτῶν Λιμένος Θεσσαλονίκης» καταργεῖται.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσις καὶ ἡ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος Β. Διατάγματος

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Ἰουλίου 1950.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ.—Περὶ ἐπεκτάσεως τῶν ἁρμοδιοτήτων τοῦ Νομάρχου ἐπὶ θεμάτων ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 191 τῆς 31 Αὐγούστου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 133 τοῦ Β. Δ. τῆς 5)8 Ὀκτωβρίου 1949 «περὶ κωδικοποιήσεως εἰς ἕνα τὸν κείμενον νόμου τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων νόμων περὶ Νομαρχῶν, Ἐπάρχων, Νομαρχιῶν καὶ Γραφείων Ἐπάρχων», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 268 τῆς 7 Ἰουλίου 1950 σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἀποφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον μόνον.

Μεταβιβάζονται εἰς τοὺς Νομάρχας αἱ ἑπόμεναι ἁρμοδιότητες, ἃς μέχρι τοῦδε ἦσκουν ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας ἢ οἱ Γενικοὶ Διοικηταί.

Α') Ἡ ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς νομοθεσίας περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως (Π. Δ. τῆς 8) 4 Μαρτίου 1950 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως») ἁρμοδιότης τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἢ τοῦ Γενικοῦ.

Β') Ἐπὶ πλέον τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 46 τοῦ Α.Ν. 1179 τοῦ 1938 «περὶ τῶν Νομαρχιῶν» ὁριζομένης ἁρμοδιότητος ἡ τήρησις μητρῴου ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ Νομοῦ ἐδρευόντων ἀλληλοβοηθητικῶν σωματείων καὶ ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων καὶ ἡ συλλογή, ἐπεξεργασία καὶ δημοσίευσις στατιστικῶν στοιχείων ἀναφερομένων εἰς τὴν καθόλου ἐπαγγελματικὴν ὀργάνωσιν τῶν μισθωτῶν τῆς περιφερείας τοῦ Νομοῦ.

Γ') α') Ἡ συγκρότησις τῶν Πρωτοδικειακῶν Ἐπιτροπῶν Προνοίας Παλαιῶν Πολεμιστῶν, πλὴν τῶν Πρωτοδικείων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς (ἄρθρον 7 Α. Ν 244 τῆς 14)17 Ὀκτωβρίου 1936 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως καὶ καταργήσεως διατάξεων τοῦ ἀπὸ 28)31 Ὀκτωβρίου 1935 Α. Ν. «περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν»).

β') Ἡ συγκρότησις τῶν κατὰ τόπους Ἐπιτροπῶν ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων ἀρτεργατῶν, πλὴν τῶν περιφερειῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς (Β.Δ. 9)18 Σ)βρίου 1939 «περὶ τροποποιήσεως τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων περὶ χορηγήσεως ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων ἀρτεργατῶν»)

γ') Ἡ συγκρότησις τῶν γνωμοδοτικῶν Συμβουλίων τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης καὶ Ἐλευσῖνος (Διάταγμα τῆς 14)19 Νοεμβρίου 1945 «περὶ γνωμοδοτικῶν Συμβουλίων τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας»).

δ') Ἡ χορήγησις ἐπαγγελματικῶν ταυτοτήτων τῶν «Ἐφημεριδοπωλῶν (ἄρθρον 54 Α.Ν. 1093 τῆς 9)22 Φεβρουαρίου 1938 «περὶ δημοσιογραφικῶν ὀργανώσεων»).

ε') Ἡ συγκρότησις τῶν Τοπικῶν Ἐπιτροπῶν Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας (Α. Ν. 1255 τῆς 31)31 Ὀκτωβρίου 1949 «περὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Νόμου 118)1945 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ τοῦ Ν Δ. τῆς 8)11 Μαΐου 1946 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Νόμου 118)1945 εἰς τὰς βιομηχανικὰς ἐπαγγελματικάς, ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις κλπ. καὶ ἐπικαιρώσεως τῶν ἀποφάσεων περὶ ἐπιδοτήσεως τῶν ἀνέργων Ναυούσης») ὡς καὶ ἐν γένει ἡ συγκρότησις τῶν τοπικῶν ἐπιτροπῶν ἁπάντων τῶν ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς ἁρμοδιότητος Ὑπουργείου Ἐργασίας.

Δ') α') Ἡ ὑπὸ τῆς κειμένης νομοθεσίας παρεχομένη εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας ἢ τοὺς Γενικοὺς Διοικητὰς ἁρμοδιότης διορισμοῦ τοῦ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ καὶ τοῦ πάσης φύσεως ἐπὶ συμβάσει προσλαμβανομένου τοιούτου τῶν ἐν τῷ Νομῷ λειτουργούντων Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, Δημοσίου Δικαίου, τῶν ὁποίων ἡ ἕδρα εὑρίσκεται ἐν τῇ περιφερείᾳ αὐτοῦ.

β') Ἡ ὑπὸ τῆς κειμένης νομοθεσίας παρεχομένη εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας ἢ τοὺς Γενικοὺς Διοικητὰς πειθαρχικὴ δικαιοδοσία ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν τῷ Νομῷ λειτουργούντων Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, Δημοσίου Δικαίου, ἡ ἕδρα τῶν ὁποίων εὑρίσκεται ἐν τῇ περιφερείᾳ αὐτοῦ, τοῦτέστιν ἡ ἔγκρισις προτάσεων τῶν οἰκείων ὀργάνων περὶ ἐπιβολῆς πειθαρχικῶν ποινῶν, πλὴν τῶν τοιούτων τῶν συνεπαγομένων λύσιν τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως.

γ') Ἡ ὑπὸ τῆς κειμένης νομοθεσίας παρεχομένη εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας ἢ τοὺς Γενικοὺς Διοικητὰς ἁρμοδιότης λύσεως ἀμφισβητήσεων ὡς πρὸς τὴν ὑπαγωγὴν ἢ μὴ προσώπου τινὸς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τῶν ἐν τῷ Νομῷ λειτουργούντων Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, Δημοσίου Δικαίου, ἡ ἕδρα τῶν ὁποίων εὑρίσκεται ἐν τῇ περιφερείᾳ αὐτοῦ.

δ') Ἡ ἔγκρισις ἀποφάσεων τῶν ἁρμοδίων συλλογικῶν ὀργάνων περὶ χορηγήσεως μειονωμένων προσωπικῶν δανείων εἰς ἠσφαλισμένους συνταξιούχους καὶ τὸ προσωπικὸν τῶν ἐν τῷ Νομῷ λειτουργούντων Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς ἡ ἕδρα τῶν ὁποίων εὑρίσκεται ἐν τῇ περιφερείᾳ αὐτοῦ, τηρουμένων πάντως τῶν οἰκείων καταστατικῶν διατάξεων καὶ τῶν ὅρων καὶ περιορισμῶν, τῶν καθοριζομένων διὰ γενικῶν ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

ε') Ἡ ἐξέτασις παραπόνων τῶν ἠσφαλισμένων, τῶν ἐργοδοτῶν καὶ ἐν γένει παντὸς ἔχοντος ἔννομον συμφέρον κατὰ πράξεων τῶν ὀργάνων τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ Νομοῦ λειτουργούντων Ὑπηρεσιῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως Δημοσίου Δικαίου.

Εἰς τοὺς Ἡμετέρους ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Ἐργασίας Ὑπουργοὺς ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Αὐγούστου 1950.

---

798)1950 ΠΡΑΞΙΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ.—Περὶ ρυθμίσεως δικαιωμάτων τῶν ἀρτεργατοϋπαλλήλων.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 191 τῆς 31 Αὐγούστου 1950)

Λαβὸν ὑπ' ὄψει σχετικὴν εἰσήγησιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν, καθ' ἣν :

α) Εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ 539)1945 Α. Νόμου «περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδείων μετ' ἀποδοχῶν», ὡς καὶ εἰς τὰς οἰκείας διατάξεις περὶ χορηγήσεως δώρων κατὰ τὰς ἑορτὰς Πάσχα καὶ Χριστουγέννων—Ν. Ἔτους, ὑπάγεται καὶ τὸ ἀρτοϋπαλληλικὸν προσωπικὸν τῶν ἀρτοποιείων; τὸ ἀπασχολούμενον διὰ τὴν ἀρτοποιησιν, τὰ ἡμερομίσθια καὶ αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ ὁποίου ἐκφύονται τὸ ἀρτο-

ποιητικόν κόστος, το δε Δημόσιον, καίτοι εις οίδεμίαν άμεσον συμβατικήν ή άλλην σχέσιν ευρίσκεται προς το είρημένον προσωπικόν, βαρύνεται εν τούτοις με την υποχρέωσιν της πληρωμής των ημερών αδείας και των ανωτέρω ώρων, ως εκ του διαταμένου συστήματος του καθορισμού των αρτοποιητικών δαπανών, κατά την διατίμησιν του άρτου.

β) Το σύνολον περίπου του αρτεργατοπαλληλικού τούτου προσωπικού απασχολείται εις την αρτοποίησιν από του έτους 1942 και εν συνεχεία μέχρι σήμερον και είναι ανεγνωρισμένως ως τοιούτον.

γ) Η διάταξις του άρθρου 2 του Α.Ν 589|45, η καθορίζουσα τας επί πλέον του βασικού χρόνου αποδοχάς, αναλόγως των έτών υπηρεσίας ενός εκάστου δικαιούχου ένεκα της αλλείψεως στοιχείων εξ ών επαρκώς να αποδεικνύεται ο χρόνος της απασχολήσεως των, παρουσίασαν εν τη πράξει δυσχερείας, μη δυναμένας ταχυπλώς να αντιμετωπισθώσι, αποφασίζει

1) Καθορίζει όπως δι' άπαντας τους αρτεργατοπαλλήλους τάκτους Διοικήσεως Πρωτευούσης και Κοινότητος Αχαρνών, λόγω της κατά τ' ανωτέρω αδιαλείπτου απολογισμού χρόνου προϋπηρεσίας χορηγήται επί τακτοίς εορταίς των Χριστουγέννων—Νέου Έτους και Πάσχα δώρον βάσει προϋποθέσεων καθοριζομένων ειδικώς εν ταις οικείαις κοιναίς αποφάσεσιν Υπουργών Εργασίας και Οικονομικών και δι' αριθμόν ημερών, ουχί μείζονα του ανωτάτου ορίου, του προβλεπομένου υπό των αποφάσεων τούτων.

Η τοιαύτη εκάστοτε ρύθμισις του ζητήματος θέλει γίνεται κατόπιν προτάσεως του Υπουργού Εφοδιασμού και Διανομών.

3) Τα του τρόπου πραγματοποιήσεως της σχετικής δαπάνης διά την αντιμετώπισιν των ανωτέρω εν παρ. 1 και 2 θέσεων ρυθμίζονται δι' αποφάσεως του Υπουργού Εφοδιασμού και Διανομών.

4) Τα ανωτέρω δύνανται αναλόγως να εφαρμόζωνται και διά τους αρτεργατοπαλλήλους επαρχιών.

5) Απασαι αι σχετικαί αποφάσεις του Υπουργού Εφοδιασμού και Διανομών, αι εκδοθείσαι από του έτους 1945 και έντεύθεν, αι αφορώσαι εις την καταβολήν εις το αρτεργατοπαλληλικόν προσωπικόν αποδοχών επί ημερών αδείας Α. Κώμου 589|45, ως και εις την καταβολήν δώρων επί ταις εορταίς Χριστουγέννων—Νέου Έτους και Πάσχα, θεωρούνται ως καλώς εκδοθείσαι και νομιμοποιούνται.

Εκδόσαν προς τούτο την υπ' αριθ 798 εγκρίσασαι πράξιν του, κυρωθησομένην νομοθετικώς μετά ταύτα του Υπουργού Εφοδιασμού και Διανομών.

Ο Πρόεδρος Τα Μέλη

Ακριβές αντίγραφον
Εν Αθήναις τη 26 Αυγούστου 1950.
Ο Γραμματεύς
του Υπουργικού Συμβουλίου

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

46734)4443|1950 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας και Εφοδιασμού και Διανομών

Περί επιδόματος νυκτερινής εργασίας αρτεργατών.

(Ι. Κ. τ. Β' σ. 137 της 24 Αυγούστου 1950)

Έχοντες υπ' όψει:

1) Τας διατάξεις του Α. Ν. 26|44, ως αύτος αντικατεστάθη και συνεπληρώθη μεταγενεστέρως

2) Το άρθρον 5 της υπ' αριθ. 18310|46 αποφάσεως των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και

3) Την υπ' αριθ. 18285|49 απόφασιν ημών, αποφασίζομεν:

Καθορίζομεν, όπως τα της αμοιβής της νυκτερινής εργασίας των αρτεργατών διέπωνται υπό της υπ' αριθ. 18285|49 αποφάσεως ημών από της ισχύος ταύτης, μη ισχυούσης ούδε διά τον προγενέστερον ταύτης χρόνον, ως προς την κατηγορίαν των εν λόγω μισθωτών, της διατάξεως του άρθρου 5 της υπ' αριθ. 18310|46 αποφάσεως των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας.

Εν Αθήναις τη 24 Αυγούστου 1950

(Περιληπτικώς)

— Διά της υπ' αριθ. 24409|2330 της 5 Μαΐου 1950 (ΦΕΚ 5' της 9 Ιουνίου 1950, αριθ. φύλλ. 86) αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας «περί εγκρίσεως κανονισμού λειτουργίας, διοικήσεως και παροχών Κ.Α.Φ ξηράς Βόλου» ενεκρίθη, όπως ως Κανονισμός λειτουργίας, διοικήσεως και παροχών του Κεφαλαίου Αποζημιώσεως φορτοεκφορτωτών ξηράς Βόλου ισχύση ο τοιούτος του Κ.Α.Φ. ξηράς Αλεξανδρουπόλεως, εγκριθείς διά της υπ' αριθ. 10024|46 της 27|3|50 αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας, δημοσιευθείσης εις το υπ' αριθ. 46, τεύχος Β', της 13|3|50 φύλλον της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως καθ' όλας αυτού τας διατάξεις, πλην των τοιούτων του άρθρου 5ου (ωστασύτως διατάξεις), καταργουμένης πάσης επί τω αντικειμένου τούτου προγενεστέρας διατάξεως.

— Διά της υπ' αριθ. 8655|763 της 12 Ιουνίου 1950 (ΦΕΚ 5' της 12 Ιουνίου 1950, αριθ φύλλ. 88) αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας «περί εγκρίσεως πρακτικών Ε.Ρ.Φ.Α. Λευκάδος» ενεκρίθησαν αι εν τω υπ' αριθ. 17 της 8 |1|50 πρακτικώ της Επιτροπής Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτώσεων Λιμένος Λευκάδος ληφθείσαι αποφάσεις, ως έχουσι.

— Διά της υπ' αριθ 289|31-1-50 αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας «περί εγκρίσεως κανονισμού λειτουργίας, διοικήσεως και παροχών του Κ.Α.Φ. Λιμένος Αγίου Νικολάου Κρήτης» (ΦΕΚ. 5' της 15 Ιουνίου 1950, αριθ φύλλ. 89) ενεκρίθη ο ένω κανονισμός.

— Διά της υπ' αριθ. 17231|1|335 της 9 Μαΐου 1950 (ΦΕΚ 5' της 16 Ιουνίου 1950, αριθ. φύλλ. 92) αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας «περί εγκρίσεως πρακτικού Ε.Ρ.Φ. Λιμένος Ελευσίνος» ενεκρίθη ή εν τω υπ' αριθ. 172 της 15|3|50 προτεινομένη συμπλήρωσις του άρθρ. 18 του Κανονισμού Εργασίας Λιμένος ως έχει.

— Διά της υπ' αριθ 11|4|114 της 6 Μαΐου 1950 (ΦΕΚ 5' της 16 Ιουνίου 1950, αριθ φύλλ. 92) αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας «περί εγκρίσεως πρακτικού Ε.Ρ.Φ.Α Θεσσαλονίκης» ενεκρίθησαν αι διά του υπ' αριθ 140 πρακτικού ληφθείσαι αποφάσεις, ως έχουσι, περί αναπροσαρμογής των συντάξεων των εκ του Κ.Α.Φ συνταξιοδοτουμένων κλπ.

— Διά της υπ' αριθ 4|44|114 της 6 Μαΐου 1950 (ΦΕΚ 5' της 16 Ιουνίου 1950, αριθ. φύλλ. 92) αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας «περί εγκρίσεως πρακτικού Ε.Ρ.Φ. Λιμένος Θεσσαλονίκης» ενεκρίθησαν αι εν τω υπ' αριθ 441 της 14 Απριλίου 1950 ληφθείσαι αποφάσεις, ως έχουσι.

—Διά της υπ' αριθ 1108|1|08 της 6 Μαΐου 1950 (ΦΕΚ 5' της 16 Ιουνίου 1950, αριθ. φύλλ. 92) αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας «περί εγκρίσεως πρακτικού Ε.Ρ.Φ. Λιμένος Ν. Μουδανιών» ενεκρίθη, όπως διά την ανάκλησιν άλατος εντός των πλοίων, πλευρι-

ζόντων και μή, τά ισχύοντα έργατικά τιμολόγια έκφορτώσεως άλατος αξιόνονται κατά δραχμάς πέντε χιλιάδας κατά τόννον.

Ή ισχύς της αποφάσεως άρχεται από 1 Μαΐου 1950.

— Διά της ύπ' αριθ. 44059 της 10 Μαΐου 1950 (ΦΕΚ δ' της 16 Ιουνίου 1950, αριθ. φύλλ. 92) αποφάσεως του Γενικού Διοικητού Κρήτης «περί εγκρίσεως πρακτικού συνεδριάσεως Ε.Ρ.Φ. Δημένος Χανίων-Σούδας» ενεκρίθησαν αι έν τω ύπ' αριθ. 86 της 28|1|50 ληφθείσαι αποφάσεις ως έχουσι.

— Διά της ύπ' αριθ. 33961 της 12 Μαΐου 1950 (ΦΕΚ δ' της 16 Ιουνίου 1950, αριθ. φύλλ. 92) αποφάσεως του Γενικού Διοικητού Κρήτης «περί εγκρίσεως πρακτικού συνεδριάσεως Ε.Ρ.Φ. Δημένος Ηρακλείου» ενεκρίθησαν αι έν τω ύπ' αριθ. 8 της 4|5|50 ληφθείσαι αποφάσεις, ως έχουσι.

— Διά της ύπ' αριθ. 2876|2751 της 14 Ιουνίου 1950 (ΦΕΚ δ' της 3 Ιουλίου 1950, αριθ. φύλλ. 102) αποφάσεως των Υπουργών Εργασίας και Εμπορικής Ναυτιλίας «περί εγκρίσεως πρακτικών Ε.Ρ.Φ. Δημένος Βαθέος Σάμου περί καθορισμού τιμολογίου ιδιοκτησίας φορτηγίδων» ενεκρίθησαν αι εις τά ύπ' αριθ. 6, 7 και 10 τ. έ. πρακτικά ληφθείσαι αποφάσεις καθορισμού τιμολογίου αμοιβής των ιδιοκτητών φορτηγίδων κανονιστικών αύτου διατάξεων χρόνου ισχύος τούτων, ως έχουσι.

— Διά της ύπ' αριθ. 18|07|1549 της 17 Μαΐου 1950 (ΦΕΚ δ' της 3 Ιουλίου 1950, αριθ. φύλλ. 102) αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας «περί εγκρίσεως πρακτικών Ε.Ρ.Φ. Δημένος Στυλίδος» ενεκρίθησαν αι έν τω ύπ' αριθ. 2|5' πρακτικώ ληφθείσαι αποφάσεις, ως έχουσι.

— Διά της ύπ' αριθ. 21525|2366 της 5 Ιουνίου 1950 (ΦΕΚ δ' της 4 Ιουλίου 1950, αριθ. φύλλ. 103) αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας «περί επεκτάσεως εις περί φορτωθών διατάξεων εις τον Δημένα Ναυπάκτου» επεξετάθησαν αι διατάξεις του κωδικ. νόμου 5167|32 περί ρυθμίσεως των εις τους Λιμένας φορτοεκφορτωτικών έργασιών, ως ετροποποιήθη και συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, εις τον Λιμένα Ναυπάκτου διά την ρύθμισιν της φορτοεκφορτωτικής έργασίας του Λιμένος Ναυπάκτου.

— Διά της ύπ' αριθ. 8036|768 της 5 Ιουνίου 1950 (ΦΕΚ δ' της 4 Ιουλίου 1950, αριθ. φύλλ. 104) αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας «περί εγκρίσεως πρακτικών Ε.Ρ.Φ.Α. Βαθέος Σάμου» ενεκρίθησαν αι έν τω ύπ' αριθ. 1|50 πρακτικώ ληφθείσαι αποφάσεις, ως έχουσι.

— Διά της ύπ' αριθ. 22365|2150 της 8 Ιουνίου 1950 (ΦΕΚ δ' της 4 Ιουλίου 1950, αριθ. φύλλ. 104) αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας «περί εγκρίσεως πρακτικών Ε.Ρ.Φ. Δημένος Νάξου» ενεκρίθη ή έν τοις πρακτικοίς της από 20|4|50 συνεδριάσεως ληφθείσα απόφασις, ως έχει.

— Διά της ύπ' αριθ. 25027|2419 της 17 Ιουνίου 1950 (ΦΕΚ δ' της 6 Ιουλίου 1950, αριθ. φύλλ. 105) αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας «περί εγκρίσεως πρακτικών Ε.Ρ.Φ.Α. Ελευσίνος» ενεκρίθησαν αι έν ταις ύπ' αριθ. 173|23|3|50, 174|26|4|50 και 176|29|4|50 πρακτικοίς ληφθείσαι αποφάσεις, ως έχουν τροποποιηθείς.

— Διά της ύπ' αριθ. 14745|Σ. 297 της 20 Ιουνίου 1950 (ΦΕΚ δ' της 6 Ιουλίου 1950, αριθ. φύλλ. 106) αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας «περί εγκρίσεως του Κανονισμού εσωτερικής υπηρεσίας του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Εργατοτεχνιτών Δομικών και Ξυλουργικών Εργασιών» ενεκρίθη ό ένω Κανονισμός εκ 32 άρθρων.

— Διά της ύπ' αριθ. 33767|Σ. 709 της 1 Ιουλίου 1950 (ΦΕΚ δ' της 10 Ιουλίου 1950, αριθ. φύλλ. 108) αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας «περί τροποποιήσεως του κανονισμού εσωτερικής υπηρεσίας του Ταμείου Ασφαλίσεως Τυπογράφων και Μισθωτών Γραφικών Τεχνών» ετροποποιήθη τό άρθρο 22 του Κανονισμού.

— Διά της ύπ' αριθ. 9371|815 της 15 Ιουνίου 1950 (ΦΕΚ δ' της 11 Ιουλίου 1950, αριθ. φύλλ. 109) αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας «περί εγκρίσεως πρακτικού Ε.Ρ.Φ.Α. Αλυκής περί προσαρμογής φορτοεκφορτωτικού τιμολογίου εις 180πλασίου» ενεκρίθησαν αι εις τό ύπ' αριθ. 19 της 10|1|50 πρακτικόν ληφθείσαι αποφάσεις αναπροσαρμογής του τιμολογίου φορτοεκφορτώσεων, ένα ισχύουσιν, ως έχουσιν, από της εγκρίσεως των και 5) ενεκρίθη ή κατάταξις των άλατος εις βαρέλια εις την δ' κατηγορίαν του τιμολογίου.

— Διά της ύπ' αριθ. 38417 της 10 Ιουλίου 1950 (ΦΕΚ δ' της 13 Ιουλίου 1950, αριθ. φύλλ. 110) αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας «περί τροποποιήσεως του Κανονισμού του Προσωπικού του Ταμείου Ανεργίας» ενεκρίθη ή ληφθείσα κατά την συνεδρίασιν της 24|5|50 απόφασις του Δ. Σ. του Ταμείου Ανεργίας περί τροποποιήσεως του Κανονισμού Προσωπικού Ταμείου Ανεργίας.

— Διά της ύπ' αριθ. 33106|3178 της 15 Ιουνίου 1950 (ΦΕΚ δ' της 17 Ιουλίου 1950, αριθ. φύλλ. 112) αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας «περί επεκτάσεως των περί φορτοεκφορτώσεως διατάξεων «εις τον λιμένα Αμφιλοχίας» επεξετάθησαν αι διατάξεις του κωδικ. Νόμου 5167|32 εις τον λιμένα Αμφιλοχίας διά την ρύθμισιν της φορτοεκφορτωτικής εργασίας του Λιμένος τούτου.

— Διά της ύπ' αριθ. 10768|3910 της 25 Ιουλίου 1950 (ΦΕΚ δ' της 26 Ιουλίου 1950, αριθ. φύλλ. 116) αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας «περί εγκρίσεως πρακτικών Ε.Ρ.Φ.Α. Μεσολογγίου περί αυξήσεως τιμολογίου φορτ)οεκφ. άλατος» ενεκρίθη το ύπ' αριθ. 4|20|6|50 πρακτικόν.

— Διά της ύπ' αριθ. 14661 της 7 Ιουλίου 1950 (ΦΕΚ δ' της 27 Ιουλίου 1950, αριθ. φύλλ. 117) αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας «περί καθορισμού ενοποιημένου τιμολογίου φορτωτικών δικαιωμάτων του Ο.Λ. Πειραιώς διά τά εφόδια Υπουργείων Εφοδιασμού» ενεκρίθη ή ύπ' αριθ. 75 τ. έ. πράξις του Διοικ. Συμβουλίου Οργανισμού Λιμένος Πειραιώς.

— Διά της ύπ' αριθ. 13086|1066 της 26 Ιουλίου 1950 (ΦΕΚ δ' της 27 Ιουλίου 1950, αριθ. φύλλ. 117) αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας «περί εγκρίσεως πρακτικού Ε.Ρ.Φ.Α. Θεσσαλονίκης περί αυξήσεως ωρίμου ημερομισθίου» ενεκρίθη ή έν τω ύπ' αριθ. 616|17|5|50 πρακτικώ ληφθείσα απόφασις, ως έχει.

— Διά της ύπ' αριθ. 40194|3678 της 27 Ιουλίου 1950 (ΦΕΚ δ' της 2 Αυγούστου 1950, αριθ. φύλλ. 121) αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας «περί εγκρίσεως πρακτικού Ε.Ρ.Φ.Α. Τήνου περί καθορισμού τιμολογίου άλατος βάσει των φορτοεκφορτώσεων» ενεκρίθη τό ύπ' αριθ. 2|1|7|50 πρακτικόν ως έχει.

— Διά της ύπ' αριθ. 33089 της 2ας Ιουλίου 1950 (ΦΕΚ δ' της 8 Αυγούστου 1950, αριθ. φύλλ. 126) αποφάσεως του Γενικού Διοικητού Κρήτης «περί εγκρίσεως πρακτικού συνεδριάσεως Ε.Ρ.Φ. Δημένος Χανίων-Σούδας» ενεκρίθησαν αι εις τά πρακτικά ύπ' αριθ. 89 και 90 ληφθείσαι αποφάσεις ως έχουσι.

— Διά της ύπ' αριθ. 33088 της 26 Ιουλίου 1950 (ΦΕΚ δ' της 8 Αυγούστου 1950, αριθ. φύλλ. 126) αποφάσεως του Γενικού Διοικητού Κρήτης «περί εγκρίσεως πρακτικού συνεδριάσεως Ε.Ρ.Φ. Δημένος Ρεθύμνης» ενεκρίθησαν αι εις τό πρακτικόν ύπ' αριθ. 58 ληφθείσαι αποφάσεις, ως έχουσι.

— Διά της ύπ' αριθ. 33085 της 15 Ιουλίου 1950 (ΦΕΚ δ' της 10 Αυγούστου 1950, αριθ. φύλλ. 128) αποφάσεως του Γενικού Διοικητού Κρήτης ενεκρίθησαν αι εις τό ύπ' αριθ. 88 της 27|6|50 αποφάσεις, ως έχουσι.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Περί... «επιθανατίων».

Από το πλήθος των ζητημάτων, που αναμένουν μεταξύ, φαίνεται, μίαν νομοθετικήν ταχυπορίαν έχουν, από τών ετών αυτών, επισημανθή και τα ακόλουθα, όχι δίβατα άνευ ενδιαφέροντος, ζητήματα:

α) Ο χαρακτηρισμός του ημερομισθίου ως ιδιωτικού υπαλλήλου.

β) Ο υπολογισμός της αποζημιώσεως του Ν. 2112|1920, ως ετροποποιήθη, διά τους μισθωτούς επιχειρήσεων, οι οποίοι δεν υπάγονται εις το άρθρο 9 Ν. 118|1945.

Τα πρώτον αναφέρεται εις το άρθρ. 10 του Ν 1234|1918 και άρθρ. 11 Ν 2112|1920, το δεύτερον εις το άρθρ. 3 Ν. 2112|1920 και παρ' όλον ότι το κοινόν αίσθημα του δικαίου εντόνως από πολλού αποδοκιμάζει την ύπαρξίν των, παρ' όλον ότι αναμένετο, έχει πρό καιρού, ο θάνατος των νομοθετικών αυτών διατάξεων, που πιέζουν το αληθές δίκαιον, δεν εννοούν να αποχωρισθούν από τα θετικόν δίκαιον.

Αλλά τότε—μας ερωτά φίλος της «Επιθεωρήσεως Εργατικού Δικαίου», αναδιφών τον τρέχοντα τόμον της—διατί εσπεύσατε να γράψετε τα εν σελ. 580 «επιθανάτια»;

Ο επιστολογράφος μας δικαιούται να λάβη μίαν ωφελιμοφανή εξήγησιν. Εσπεύσαμεν πράγματι να σημειώσωμεν ως είδος παραδόξου επικηδείου, που είναι συνήθως θρηνώδης, την ανυπόκριτον χαράν μας διά τον βέβαιον τότε θάνατον των ασυγχρονίστων προς το δίκαιον νομοθετικών αυτών διατάξεων. Αλλά πώς ήθελεν ο αγαπητός φίλος μας να φαντασθώμεν, ότι υπήρχε πλέον ο φόβος να επιδιώξουν, μετά την γενικήν εναντίον των κατακραυγήν, εις την οποίαν είχε πλέον προστεθή και η επίσημος περί της ζωής των γνώμη του Νομοθέτου;

Ιδού ποία είναι αύτη: Το από 9 Ιουνίου 1950 σχέδιον νόμου «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως εργατικών τινων νόμων» περιείχε, μεταξύ των άλλων, τας εξής διατάξεις:

«Άρθρ. 1. Το άρθρ. 10 του κωδ. Νόμου 3514|28 (άρθρ. 10 Ν. 1234), ως ετροποποιήθη και συνεπληρώθη δια του άρθρου 7 του Ν. 4558|1930, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

Ιδιωτικός υπάλληλος, κατα την έννοιαν του παρόντος νόμου, θεωρείται πάν πρόσωπον, κατά κύριον επάγγελμα ασχολούμενον επί αντιμισθία εις υπαλληλικήν υπηρεσίαν ιδιωτικού καταστήματος, γραφείου ή εν γένει επιχειρήσεως και παρέχον εργασίαν αποκλειστικώς ή κατά κύριον χαρακτήρα μη σωματικήν. Δεν θεωρούνται κατά τον παρόντα νόμον ιδιωτικοί υπάλληλοι οι υπηρέται πάσης κατηγορίας, καθώς και πάν εν γένει πρόσωπον, το οποίον εν τη παραγωγή χρησιμοποιείται αμέσως ως διομηχανικός, διοτεχνικός, μεταλλευτικός ή γεωργικός εργάτης ή ως βοηθός ή μαθητευόμενος και παρέχει υπηρεσίας εν γένει εργασίας.

Απηλείφατο δηλαδή εκ της § 1 εδάφ. 2 του ισχύοντος άρθρ. 10 Ν. 1234 η λέξις «ημερομίσθιοι».

Επεξηγούσα η εισηγητική έκθεσις του σχεδίου την ανάγκην της τροποποιήσεως όριζε ταύτα: Επειδή εδημιουργήθη χώρα εις ην ευρέθη έκτακτος διορισμός υπαλληλικού προσωπικού επί ημερομισθίω το άρθρ. 7 του Ν. 4558|1930 όρισεν, ότι ο χαρακτηρισμός του υπαλλήλου ως ημερομισθίου είναι άνευ αποτελέσματος, αν ούτος δεν ανταποκρίνεται προς την αλήθειαν. Επειδή όμως—συνεχίζει η έκθεσις—το ζήτημα εξακολουθεί να θίγεται και τινες εργοδόται προσλαμβάνουν επιστημονικόν και άλλο αναμφισβητήτως υπαλληλικόν προσωπικόν (μηχανικούς, χημικούς, λογιστάς κλπ.) επί ημερομισθίω, η απόδειξις δε ότι ο διορισμός έγινε επί ημερομισθίω προς περιγραφήν του νόμου δαρύνει τον μισθωτόν και δεν καθίσταται αύτη πάντοτε ευκρινής, εκδίδονται δικαστικαί αποφάσεις, χαρακτηρίζουσαι το προσωπικόν τούτο ως μη υπαλληλικόν, παρίσταται ανάγκη νομοθετικής ρυθμίσεως του θέματος. Τούτο δε επιτυγχάνεται διά του άρθρου 1 του παρόντος νόμου.

Σχετικώς προς το δεύτερον ζήτημα, του υπολογισμού της αποζημιώσεως του Ν 2112, το σχέδιον νόμου περιείχε αυτήν την διάταξιν:

«Άρθρον 3. Εις το άρθρον 3 του Ν. 2112|1920 προστίθεται τρίτον εδάφιον, έχον ούτω:

Ο υπολογισμός της αποζημιώσεως του απολυομένου γίνεται βάσει των τακτικών πλήρων αποδοχών του τού τελευταίου μηνός».

Διατί εσχεδιάσθη η διάταξις εξηγείται εις την εισηγητικήν έκθεσιν ως εξής: Το άρθρον 3 του Ν. 2112|20 ορίζει, ότι ο εργοδότης «παραμελών την κατά τα ανωτέρω υποχρέωσιν καταγγελίας της υπαλληλικής συμβάσεως, οφείλει να καταβάλη εις τον απολυόμενον υπάλληλον αποζημίωσιν ίσην προς το σύνολον των τακτικών αυτού αποδοχών, ας θα ελάμβανε κατά τον χρόνον, πρό του οποίου έπρεπε να γίνη η καταγγελία».

Παρομοία διάταξις είναι και η του άρθρου 5 του β. δ. 16|7.920 διά τους εργάτας.

Το άρθρον 9 § 1 εδ. δ' του ν. 118|45 ορίζει, ότι ο υπολογισμός της αποζημιώσεως γίνεται βάσει των αποδοχών του τελευταίου μηνός υπό καθεστώς πλήρους απασχολήσεως.

Δοθέντος δε ότι αι αποδοχαί των μισθωτών δεν παραμένουν σταθεραί, αλλά δείνουν αυξανόμεναι από της απελευθερώσεως δε της χώρας πολλάκις αναπροσηρμόσθησαν, η ύπαρξις των διαφόρων αυτών διατάξεων εδημιούργησε μίαν διάφορον μεταχείρισιν μεταξύ μισθωτών της αυτής κατηγορίας και δη εις βάρος των μισθωτών των επιχειρήσεων εκείνων, οίτινες δεν υπήχθησαν εισέτι εις τον Ν. 118|45. Την ανισότητα αυτήν εξαφανίζει το άρθρον 8 του παρόντος νόμου.

Ταύτα εσχεδιάσθησαν και εξηγήθησαν επισήμως. Αλλά, φαίνεται, η άρσις των κατά κοινήν δόξαν ανωμαλιών του δικαίου είναι από τα πολύ δυσκόλως δυνάμενα να πραγματοποιηθούν.

Δεν επραγματοποιήθησαν. Και μένει η ιδική μας.... κακία να γράφωμεν τα... χαρούμενα «επιθανάτια», πού μας υπενθυμίζει ο αγαπητός φίλος μας.

Δείγματα νόμων.

Θέλετε έν δείγμα καλής συντάξεως νόμων; Τα έχετε από τον Α. Ν. 1490|1950 «περί καταστάσεως των δημοτικών και κοινοτικών υπαλλήλων», ανωτέρω σελ. 866. Εις το άρθρ. 153 ορίζεται ότι «δεν ισχύουν προκειμένου περί υπαλλήλων εφέδρων παλαιών πολεμιστών, υπηρετούντων εις Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοικήσεως, αι διατάξεις του άρθρ. 24 του Α.Ν. 28|31|10|35 «περί προστασίας εφέδρων παλαιών πολεμιστών», ως μεταγενεστέρως ετροποποιήθησαν».

Αλλά δεν έχει πληροφορηθή ο συντάκτης του νόμου, ότι το άρθρ. 24 έχει καταργηθή διά του άρθρου 10 Α. Ν. 244|1936 και δεν έχει τροποποιηθή μεταγενεστέρως;

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 9ος — Τεύχος 19 (217)

Ἀθῆναι, 1 Ὀκτωβρίου 1950

ΜΙΣΘΟΣ ΕΙΣ ΧΡΗΜΑ ΚΑΙ ΜΙΣΘΟΣ ΕΙΣ ΕΙΔΟΣ ΕΝ ΤΗ ΣΥΜΒΑΣΕΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΑΣΤΙΚΟΝ ΚΩΔΙΚΑ[1]*

Ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Σ. ΣΙΜΩΝΕΤΟΥ, Καθηγητοῦ τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου ἐν τῇ Πανεπιστημίῳ Θεσσαλονίκης

Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ βυζαντινορρωμαϊκὸν δίκαιον, κατὰ τὸ ὁποῖον ὁ μισθὸς ἔδει ἀπαραιτήτως νὰ ἀποτελῆται ἐκ χρημάτων(2), ὁ Ἀστικὸς Κῶδιξ οὐδόλως ἀξιοῖ διὰ τὴν ὕπαρξιν συμβάσεως (μισθώσεως) ἐργασίας τὸν εἰς χρῆμα προσδιορισμὸν τοῦ μισθοῦ. Ἑπομένως ὁ μισθὸς δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ εἶναι χρηματικός, ἀλλὰ δύναται ν' ἀποτελῆται ἐξ οἱασδήποτε ἑτέρας ἀντιπαροχῆς (3).

***

Χρηματικὸς μισθὸς ὑφίσταται ὅσάκις ἡ παροχὴ τοῦ ἐργοδότου ἀποτελεῖται ἐκ ποσοῦ τινος χρημάτων (4). Ὁ μισθὸς δὲν παύει νὰ εἶναι χρηματικὸς ἐκ τοῦ ὅτι δὲν καταβάλλεται τοῖς μετρητοῖς, ἀλλὰ διὰ συναλλαγματικῆς, δι' ἐπιταγῆς κ.ο.κ. (5). Ἐπίσης χρηματικὸς εἶναι καὶ ὁ εἰς ἀλλοδαπὸν νόμισμα προσδιοριζόμενος μισθός (6). Πλὴν συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 4 τοῦ

---

* Ἡ ἀνωτέρω ἐργασία ἀποτελεῖ τμῆμα τῆς ὑπὸ ἐκτύπωσιν μελέτης μου: «Ἡ σύμβασις (μισθώσεως) ἐργασίας τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον», τῆς ὁποίας μέρος ἐδημοσιεύθη ἤδη εἰς Δώδεκα Μελέτας Ἀστικοῦ καὶ Ἐργατικοῦ Δικαίου, τεῦχος δεύτερον (1950) σελ. 318 ἑπ.

1. Ἴδε Δώδεκα Μελέτας μου σελ. 123, 127.

2. Πρβλ. Π. Ζέπου, Ἐνοχικὸν Δίκαιον II (1948) σελ. 326. Δέον νὰ σημειωθῇ, ὅτι τοῦτο οὐσιαστικῶς ἰσχυε καὶ εἰς τὸ πρὸ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος δίκαιον (ἴδε Δώδεκα Μελέτας μου σελ. 127), εἶναι δὲ ἀρχὴ γενικῶς ἀναγνωρισμένη εἰς τὰ σύγχρονα δίκαια. Ἴδε σχετικῶς: Lotmar, der Arbeitsvertrag nach dem Privatrecht des deutschen Reiches I (1902) σελ. 155 ἑπ., Oertmann, Deutsches Arbeitsvertragsrecht (1923) § 37 σελ. 142 ἑπ., Titze, Das kaufmänische Hilfspersonal ἐν Handbuch des gesamten Handelsrechts τοῦ Ehrenberg II, 2(1918) §§ 108 ἑπ. σελ. 596 ἑπ., Staudinger-Nipperdey, Kommentar zum BGB II, 3(1939)[10] σημ. 190 ἑπ. ἐπὶ § 611 Γερμ. Κώδ. σελ. 1151 ἑπ., Hueck-Nipperdey, Lehrbuch des Arbeitsrechts I (1931) § 39 σελ. 205 ἑπ., Enneccerus-Lehmann, Lehrbuch des bürgerlichen Rechts II (1932) § 142, I, 3 σελ. 509 ἑπ., Esser, Lehrbuch des Schuldrechts (1949) § 236 σελ. 289 ἑπ., Oser-Schönenberger, Kommentar zum schweizerischen ZGB V, 2 (1936) σημ. 16 ἑπ. ἐπὶ ἄρθρου 319 Ἑλβ. Κώδ. Ἐνοχ. σελ. 1140 ἑπ., Guhl, Schweizerisches Obligationenrecht (1944)[8] § 46, II σελ. 375, Aubry et Rau-Esmein, Droit civil français V (1947)[6] § 372 σελ. 374, Ripert et Boulanger, Traité élémentaire de droit civil de Planiol II (1947)[2] Nos 2935, 2966, σελ. 889, 897 (πρβλ. ὅμως καὶ Colin-Capitant et Julliot de la Morandière, Cours élémentaire de droit civil français II (1948)[10] No 1128 σελ. 745), Durand et Vitu, Traité de droit du travail II (1950) Nos 328 ἑπ. σελ. 609 ἑπ., Greco, Il contratto del lavoro ἐν Tratato di diritto civile italiano τοῦ F. Vassali VII, 3 (1939) No 166 ἑπ. σελ. 277 ἑπ., Barassi, Il diritto del lavoro III (1949) Nos 253 ἑπ. σελ. 62 ἑπ. — Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει ὁ μισθὸς δέον ν' ἀποτελῆται ἐξ ἀντιπαροχῆς ἐχούσης περιουσιακὴν ἀξίαν. Τοῦτο δὲν λέγεται μὲν ρητῶς εἰς τὸν νόμον, προκύπτει ὅμως ἐκ τῆς φύσεως τοῦ μισθοῦ καὶ ἐκ τοῦ συνόλου τῶν περὶ αὐτοῦ διατάξεων, αἵτινες προϋποθέτουν, ἔστω καὶ σιωπηρῶς, ὅτι ὁ μισθὸς ἀποτελεῖται ἐξ ἀντιπαροχῆς ἐχούσης περιουσιακὴν ἀξίαν. Πρβλ. σχετικῶς Lotmar, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 149|50, 153|4.—Οἰκοθεν νοεῖται, ὅτι ἡ ἀποτελοῦσα τὸν μισθὸν ἀντιπαροχή, ὅπως καὶ ἡ παροχὴ τοῦ ἐργαζομένου, δέον νὰ μὴ ἀντιτίθεται εἰς τὸν νόμον καὶ τὴν ἠθικήν (ἴδε Δώδεκα Μελέτας μου σελ. 328 σημ. 1).—Ὅσάκις ἡ ἀποτελοῦσα τὸν μισθὸν ἀντιπαροχὴ εἶναι ἀρχῆθεν ἀδύνατος, ἐφαρμόζονται τὰ ἀλλαχοῦ λεχθέντα ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀρχικὴν ἀδυναμίαν τῆς παροχῆς τοῦ ἐργαζομένου (ἴδε Δώδεκα Μελέτας μου σελ. 328 σημ. 1).

3. Περὶ τῆς ἐννοίας τῆς χρηματικῆς παροχῆς γενικώτερον ἴδε Κ. Τριανταφυλλοπούλου, Ἐνοχικὸν δίκαιον (1943)[3] σελ. 71 ἑπ., Γ. Μπαλῆ, Γενικαὶ Ἀρχαὶ (1950)[5] §§ 188 ἑπ. σελ. 484 ἑπ., Π. Ζέπου, Ἐνοχικὸν δίκαιον I (1947) σελ. 221 ἑπ., Α. Γαζῆν ἐν ΕρμΑΚ Εἰσαγ. 291-292 ἰδίᾳ ἀριθ. 14 ἑπ.

4. Πρβλ. γενικώτερον μὲν Κ. Τριανταφυλλοπούλου, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 77 ἑπ., Π. Ζέπου, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 224 ἑπ., εἰδικώτερον δὲ Staudinger-Nipperdey, ἔνθ' ἀνωτ. σημ. 191 ἐπὶ § 611 Γερμ. Κώδ. σελ. 1131, Hueck-Nipperdey, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 205. Ἴδε πάντως καὶ κατωτέρω σελ. 875 σημ. 14.

5. Ἴδε ἄρθρα 291, 292 ΑΚ, πρβλ. τοὺς ἐν τῇ ἀ-

Α. Ν. 362|1945 «περί νομισματικής διαρρυθμίσεως»: «1. *Πάσα δικαιοπραξία ἐγγράφως ἤ προφορική, ἐξ ἧς πηγάζουν ἀξιώσεις ἤ ὑποχρεώσεις πρός καταβολήν τιμήματος ἤ μισθώματος πράγματος ἤ ἀμοιβῆς πάσης φύσεως ὑπηρεσιῶν ἤ ἔργου ὑπέρ προσώπου διαμένοντος ἐν Ἑλλάδι, δύναται νά συνομολογῆται μόνον εἰς δραχμάς.—2. Ἡ ρήτρα ἐν δικαιοπραξίᾳ δι' ἧς, παρά τήν διάταξιν τῆς προηγουμένης παραγράφου, συνομολογοῦνται ἀξιώσεις καί ὑποχρεώσεις ἐν Ἑλλάδι εἰς χρυσόν, χρυσᾶ νομίσματα ἤ συνάλλαγμα, ἤ εἰς δραχμάς μέν, ὧν ὅμως τό ποσόν ἀφίσται νά προσδιορισθῇ ἐκ τῆς τιμῆς τοῦ χρυσοῦ ἤ τῶν χρυσῶν νομισμάτων ἤ τοῦ συναλλάγματος, ἤ τοῦ τιμαρίθμου εἶναι ἄκυρος. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τό Δικαστήριον προσδιορίζει κατά τήν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός τήν δικαίαν ἀντιπαροχήν, ἥτις ὅμως δέν δύναται νά εἶναι ἀνωτέρα τοῦ εἰς δραχμάς ἰσαξίου τοῦ ἐν τῇ ρήτρᾳ ἀναφερομένου ποσοῦ χρυσοῦ, χρυσῶν νομισμάτων, ἤ συναλλάγματος ἐπί τῇ βάσει τῆς... νομίμου τιμῆς αὐτῶν κατά τήν ἡμέραν τῆς συνομολογήσεως τῆς δικαιοπραξίας, ἐφ' ὅσον καί τό οὕτω προκῦπτον ποσόν εἰς δραχμάς δέν ἤθελε θεωρηθῇ ὡς ὑπέρογκον.* Κατά συνέπειαν εἰς περίπτωσιν κατά τήν ὁποίαν ἐν τῇ συμβάσει (μισθώσεως) ἐργασίας, ἀδιάφορον ἐάν πρόκειται περί ἐξηρτημένης ἤ ἀνεξαρτήτου ἐργασίας, ὀφίσταται ρήτρα περί προσδιορισμοῦ τοῦ μισθοῦ εἰς χρυσόν, χρυσᾶ νομίσματα ἤ συνάλλαγμα, ἤ εἰς ἀξίαν χρυσοῦ, χρυσῶν νομισμάτων ἤ συναλλάγματος, ἤ εἰς τιμαριθμικάς δραχμάς δέν καθίσταται μέν κατ' ἀρχήν ἄκυρος ἡ ὅλη σύμβασις, εἶναι ὅμως ἄκυρος ἡ σχετική ρήτρα, ὁ δέ μισθός προσδιορίζεται εἰς δραχμάς ὑπό τοῦ ἁρμοδίου δικαστηρίου κατά κρίσιν ἀνδρός ἀγαθοῦ ὑπό τούς ἐν τῷ νόμῳ περιορισμούς(6). Καί ἡ μέν ἀπαγόρευσις τῶν ρητρῶν τούτων κατά τόν καθορισμόν τοῦ μισθοῦ εἶναι ἀναμφισβήτητος, ζήτημα ὅμως γεννᾶται περαιτέρω, ἐν συνεπείᾳ τῆς διατάξεως τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Α. Ν. 362|1945, καθ' ἣν ἡ ἀμοιβή «*πάσης φύσεως ὑπηρεσιῶν ἤ ἔργου*» δύναται νά συνομολογῆται «*μόνον*» εἰς δραχμάς, ἀποκλείεται ὁλοσχερῶς ἡ συνομολόγησις μισθοῦ εἰς εἶδος, εἰς τρόπον ὥστε νά καθίσταται ὑποχρεωτικός ὁ εἰς χρῆμα προσδιορισμός τοῦ μισθοῦ, κατά τροποποίησιν τοῦ κανόνος τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ὅτι ὁ μισθός δύναται νά προσδιορίζεται τόσον εἰς χρῆμα, ὅσον καί εἰς εἶδος. Μολονότι τό γράμμα τῆς προκειμένης διατάξεως φαίνεται, ἐκ πρώτης ὄψεως τουλάχιστον, συνηγοροῦν ὑπέρ τῆς ἀπόψεως, ὅτι ὁ μισθός δέον πάντοτε νά προσδιορίζεται μόνον εἰς δραχμάς, ἑπομένως δέ οὐχί καί εἰς εἶδος, δέν νομίζω ὅτι ἡ τοιαύτη λύσις θά ἦτο ὀρθή(7).

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῆς § 1 πρός τήν § 2 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Α.Ν. 362|1945, ἀλλά καί ἐκ τοῦ ὅλου σκοποῦ τοῦ νόμου, προκύπτει κατά τήν γνώμην μου, ὅτι ὁ νόμος, ἀποβλέπων εἰς τήν προστασίαν τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος κατά τοῦ κινδύνου τῆς ἀντικαταστάσεως αὐτοῦ εἰς τάς συναλλαγάς δι' ἀλλοδαποῦ νομίσματος ἤ διά τοῦ χρυσοῦ, ἀπαγορεύει διά τῆς § 1 τοῦ κειμένου ἄρθρου τήν εἰς χρυσόν ἤ συνάλλαγμα ἤ ἕτερον νόμισμα, πλήν τῆς δραχμῆς, συνομολόγησιν τῆς ἀντιπαροχῆς ἐπί συμβάσεως (μισθώσεως) ἐργασίας, καθώς καί ἐπί τῶν ἑτέρων ἐν αὐτῇ ἀναφερομένων ἀνταλλακτικῶν συμβάσεων, χωρίς ὅμως νά ἀποκλείῃ τό κῦρος τῆς συμφωνίας, καθ' ἣν ἡ ἀντιπαροχή ὁρίζεται εἰς εἶδος, ὅταν κατά τάς διατάξεις τοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἐγκύρως συμφωνεῖται ἡ ἀντιπαροχή εἰς εἶδος, ὡς ἀναμφισβητήτως συμβαίνει καί ἐπί συμβάσεως (μισθώσεως) ἐργασίας. Ἡ τοιαύτη ἔννοια τοῦ Α. Ν. 362 προκύπτει σαφῶς ἐκ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 4 αὐτοῦ, διά τῆς ὁποίας ἐπεξηγεῖται ἡ ἐν τῇ § 1 τοῦ ἄρθρου τούτου ἀπαγόρευσις, προσδιοριζομένων σαφῶς τῶν ρητρῶν, αἵτινες θεωροῦνται ἀντικείμεναι εἰς τήν ἐν § 1 διάταξιν. Διότι μεταξύ τῶν ἀπαγορευομένων ρητρῶν οὐδόλως περιλαμβάνεται ἡ συμφωνία κατά τήν ὁποίαν ἡ ἀντιπαροχή ὁρίζεται εἰς εἶδος, ἐξ οὗ προκύπτει, ὅτι ὁ νόμος δέν ἐθεώρησεν ὡς ἄκυρον τόν εἰς εἶδος προσδιορισμόν τῆς ἀντιπαροχῆς(8). Ἐάν δέ ἡ ἄποψις αὕτη εἶναι ὀρθή διά τάς ἐν γένει ἀνταλλακτικάς συμβάσεις, ἐπιβάλλεται κατά μείζονα λόγον νά γίνῃ δεκτή ἐπί τῆς συμβάσεως ἐργασίας, διότι ἐκ τῆς ὅλης ἐργασιακῆς ἡμῶν νομοθεσίας προκύπτει, ὅτι ἀνέκαθεν αὕτη ἀνεγνώριζε, παρά τάς ἀπηρχαιωμένας διατάξεις τοῦ προϊσχύσαντος βυζαντινορρωμαϊκοῦ δικαίου, τήν δυνατότητα τοῦ εἰς εἶδος προσδιορισμοῦ τοῦ μισθοῦ(9).

νωτ. σημ. 3 μνημονευομένους συγγραφεῖς. Ὁμοίως ἐν Γερμανίᾳ: Oertmann ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 148. Hueck - Nipperdey ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 205.

6. Πρβλ. Π. Ζέπον ἔνθ' ἀνωτ. 1 σελ. 245 καί τήν αὐτόθι ἐν σημ. 1 βιβλιογραφίαν, εἰς ἣν πρόσθες: Α. Γαζῆν ἐν ΕρμΑΚ Εἰσαγ. 291 - 292 ἀριθ. 57.

7. Πρβλ. καί Α. Γαζῆν ἐν ΕρμΑΚ Εἰσαγ. 291 - 292 ἀριθ. 58, Κ. Καϊχάν ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 296, Π. Ζήσην ἐν Νέῳ Δικαίῳ 5(1949) σελ. 58 ἑπ., Εὔστ. Ἀνδρουτσόπουλον ἐν ΕΕΝ ιστ' 382, Π. Λημᾶνον ἐν ΕΚΔ 8, 266 ἑπ.

8. Τό θέμα τοῦτο, ὅπερ πολλάκις ἀπησχόλησε τά ἡμέτερα δικαστήρια, ἐλύθη κατ' ἀρχήν ὑπέρ τῆς ἐν τῷ κειμένῳ γνώμης ὑπό τοῦ Ἀρείου Πάγου. Ἴδε Α.Π. 429|1949 (Θέμ. Σ' 673), 199|1950 (ΕΕΔ 9,397). Κατά τήν τελευταίαν ταύτην ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου ἡ συμφωνία περί πληρωμῆς μισθοῦ εἰς εἶδος εἶναι ἰσχυρά «*ἐφ' ὅσον πράγματι εἰς τοιοῦτο γενήσεται ἡ παροχή καί δέν ἀποσκοπεῖται ἡ καταστρατήγησις τῆς... ἀπαγορεύσεως, εἴτε διότι ἐν τῇ πραγματικότητι καταβλητέον δέν εἶναι τό ὡς συνομολογηθέν φερόμενον εἶδος, ἀλλ' ἡ ἐκάστοτε ἀξία αὐτοῦ, εἴτε διότι ὁ ὑπόχρεως, μή ὢν κάτοχος, ὀφείλει ἀλλοθεν νά ἐξεύρῃ τοῦτο, ὅτε ἡ ὑποχρέωσις ἐμμέσως ἐξαργιᾶται ἐκ τῆς ἐκάστοτε ἀξίας τοῦ εἴδους, εἴτε ἔτι πλέον τό εἶδος δέν εἶναι χρήσιμον εἰς τόν δικαιοῦχον, ἀλλά θέλει ἐκποιήσει τοῦτο, ὅτε πάλιν ἐμμέσως ἡ ὑποχρέωσις συνίσταται εἰς δραχμάς, ὧν ὅμως τό ποσόν κανονίζεται ἐκ τῆς ἐκάστοτε ἀξίας τοῦ εἴδους*». Μολονότι ἡ σκέψις τοῦ Ἀρείου Πάγου, καθ' ἣν καί ἡ εἰς εἶδος ρήτρα εἶναι ἄκυρος, ὁσάκις ὑφίσταται σκοπός καταστρατηγήσεως τοῦ νόμου, εἶναι ὀρθή, δέν δύναμαι νά συμφωνήσω πρός τήν ἀντίληψιν, ὅτι ἡ ὕπαρξις σκοποῦ καταστρατηγήσεως τοῦ νόμου δέον νά γίνῃ δεκτή ἐκ μόνου τοῦ γεγονότος, ὅτι ὁ ἐργοδότης δέν εἶναι κάτοχος τοῦ εἴδους, ἢ ὅτι τό εἶδος δέν εἶναι χρήσιμον εἰς τόν δικαιοῦχον. Πρβλ. καί σχόλιον Γ. Μυγιάκη ἐπί τῆς Α.Π. 429|1929 ἐν Θέμιδι Σ' 673.—Ἴδε καί κατωτέρω στλ. 875 σημ. 11.

9. Ἴδε Ι. Καποδίστρια, Ἑρμηνεία ἐργατικοῦ δικαίου (1937) σελ. 218 σημ. 3 καί τάς ἐπ' αὐτοῦ ἀναφερομένας διατάξεις, καθώς καί τήν νομολογίαν. Πρβλ. ἐπίσης, ἐκτός τοῦ Α. Ν. 866|1946, καί Α.Ν. 188|1945, 511|1945, 690|1945.

τοῦτο δὲ ἀπεδείχθη λίαν προστατευτικὸν μέτρον διὰ τοὺς ἐργαζομένους εἰς τὰς ἀτυχῶς οὐχὶ σπανίας ἐν Ἑλλάδι περιόδους νομισματικῆς ἀσταθείας. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Α. Ν. 866|1946 «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνουν εἰς καθορισμὸν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων», ὅστις εἶναι μεταγενέστερος τοῦ Α. Ν. 362|1945, ρητῶς διαλαμβάνει, ὅτι οἱ Ὑπουργοὶ Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας δύνανται μεταξὺ τῶν ἄλλων: «*Νὰ προσδιορίζουν τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἐν γένει μισθωτῶν καὶ ἀναδρομικῶς ἢ καὶ εἰς εἶδος ἢ καὶ δι' ἐνισχύσεως, εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος, τῶν προμηθευτικῶν συνεταιρισμῶν αὐτῶν ἀπὸ μέρους τῶν οἰκείων ἐργοδοτῶν, ἢ προκειμένου περὶ μισθωτῶν ἀπασχολουμένων εἰς θεατρικὰς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐπιχειρήσεις ὀργανώσεως θεαμάτων καὶ εἰς ποσοστὸν ἐπὶ τῶν ἐκάστοτε καρδῶν*» (10). Ἡ διὰ ρητῆς διατάξεως ἀναγνώρισις τῆς εὐχερείας, ὅπως οἱ Ὑπουργοὶ Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας προσδιορίζουν καὶ εἰς εἶδος τὰς ἀμοιβὰς τῶν ἐργαζομένων, καταδεικνύει σαφῶς τὴν ἀντίληψιν τοῦ νομοθέτου, ὅτι ὁ εἰς εἶδος προσδιορισμὸς τοῦ μισθοῦ δέον νὰ ἐπιτρέπεται, ἐν ὄψει τῆς σπουδαιότητος ἣν ἔχει διὰ τὸ κοινωνικὸν σύνολον ἡ διὰ τοῦ μισθοῦ σκοπουμένη ἐξασφάλισις τῆς καλῆς συντηρήσεως καὶ διαβιώσεως τῶν ἐκ τῆς ἐργασίας των ἀποζώντων μελῶν τῆς κοινωνίας, ἅτινα ἀποτελοῦν τὰ πλέον πολύτιμα «μόρια» αὐτῆς. Ἐκ τῆς σταθμίσεως δηλαδὴ τῶν συμφερόντων, ἅτινα ἐπιδιώκονται διὰ τῶν διατάξεων περὶ τῆς προστασίας τοῦ νομίσματος ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν συμφερόντων, ἅτινα ἐπιδιώκονται διὰ τῶν διατάξεων περὶ τοῦ μισθοῦ τῶν ἐργαζομένων ἀφ' ἑτέρου, ὁ νομοθέτης ἀνεγνώρισε τὴν ἀνάγκην, ὅπως ἐπιτρέπεται ὁ εἰς εἶδος καθορισμὸς τοῦ μισθοῦ, διὸ καὶ ρητῶς παρέσχε τὸ δικαίωμα τοῦτο εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας. Κατὰ συνέπειαν καὶ ὁ ὑπ' αὐτῶν τῶν συμβαλλομένων, ὅπου ὑφίσταται στάδιον ἐλευθερίας αὐτῶν, εἰς εἶδος προσδιορισμὸς τοῦ μισθοῦ δὲν δύναται κατ' ἀρχὴν καὶ ἐκ τούτου τοῦ λόγου νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀντικείμενος εἰς τὴν διάνοιαν τοῦ νομοθέτου (11).

***

Ἀλλ' ἐὰν ὁ προσδιορισμὸς τοῦ μισθοῦ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει εἰς εἶδος εἶναι λίαν ἐξυπηρετικὸς διὰ τοὺς ἐργαζομένους εἰς περιόδους νομισματικῆς ἀσταθείας, ἡ εἰς εἶδος πληρωμὴ τοῦ εἰς χρῆμα συμφωνηθέντος μισθοῦ δύναται νὰ ἀποβῇ εἰς βάρος τῶν ἐργαζομένων, ἰδίᾳ εἰς περιόδους νομισματικῆς σταθερότητος. Διὸ τοῦτο ἤδη ἀπὸ τοῦ ἔτους 1912 διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου ΔΛ'—ὅστις καὶ μετὰ τὸν Ἀστικὸν Κώδικα ἰσχύει ὡς ἐκωδικοποιήθη μετὰ τῶν τροποποιήσεων αὐτοῦ διὰ τοῦ β. δ. τῆς 24 Ἰουλίου|21 Αὐγούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως εἰς ἓν ἐνιαῖον κείμενον τῶν νόμων περὶ πληρωμῆς τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων» — ὡρίσθη ὅτι: «*Ἡ πληρωμὴ τῶν ἡμερομισθίων, ὡς καὶ τῆς καθ' ἑβδομάδα ἢ κατὰ τεμάχιον βιοτεχνικοῦ προϊόντος ἐργασίας τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 1 ἐργατῶν δέον: ... 3) Νὰ γίνηται εἰς νομίμως κυκλοφοροῦν ἐν τῷ Κράτει νόμισμα οὐχὶ δὲ εἰς εἶδος*» (12). Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης οὐδόλως σκοπεῖται ἡ ὑποχρεωτικὴ εἰς χρῆμα συνομολόγησις τοῦ μισθοῦ τῶν ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ ἐργατῶν καὶ ἡ ἀπαγόρευσις τῆς συμφωνίας, διὰ τῆς ὁποίας ὁ μισθὸς ὁρίζεται εἰς εἶδος (13). Κατὰ τὸ ἀληθὲς νόημα τῆς εἰρημένης διατάξεως, τοῦτο μόνον σκοπεῖται δι' αὐτῆς: Ὅσάκις κατὰ τὴν συμφωνίαν τῶν συμβαλλομένων ὁ μισθὸς ὁρίζεται εἰς χρῆμα, δέον νὰ καταβάλλεται ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου εἰς τὸν ἐργαζόμενον πράγματι εἰς χρῆμα, ἀπαγορευομένης τῆς εἰς εἶδος καταβολῆς τοῦ συμφωνηθέντος χρηματικοῦ μισθοῦ (14). Καὶ τοῦτο διὰ δύο κυρίως λό-

10. Τὸ ἄρθρον τοῦτο παρατίθεται, ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ Α. Ν. 1093|1946.

11. Διὰ τοῦτο ὁσάκις πρόκειται περὶ συνομολογήσεως μισθοῦ εἰς εἶδος, ἡ ὕπαρξις σκοποῦ καταστρατηγήσεως τῶν περὶ προστασίας τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος διατάξεων δέον νὰ γίνεται δεκτὴ μετὰ μεγίστης φειδοῦς καὶ προσοχῆς. Ἴδε ἀνωτ. σελ. 874 σημ. 8.

12. Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 § 1 τοῦ β. δ. τῆς 24 Ἰουλίου|21 Αὐγούστου 1920: «*Διὰ τῆς λέξεως ἐργάτης ἐν τῷ παρόντι νόμῳ νοεῖται πᾶς ἐργάτης ἢ τεχνίτης, ἑκατέρου φύλου καὶ πάσης ἡλικίας, ἐργαζόμενος ἐπὶ μισθῷ ἡμερησίῳ, ἑβδομαδιαίῳ ἢ μηνιαίῳ, ἢ κατ' ἀποκοπήν, ἢ κατὰ μονάδα ἐργασίας, πρὸς κατασκευὴν εἰδῶν ἐμπορευσίμων, παρ' ἀρχηγῷ ἢ διευθυντῇ ἢ ἰδιοκτήτῃ βιομηχανικοῦ ἐργοστασίου, ἐντὸς αὐτοῦ ἢ ἐξω αὐτοῦ, ἢ παρὰ πάσῃ ἐπὶ κέρδει ἐπιχειρήσει, οἱ μὴ ἐργολάβοι ἀρχιτεχνῖται ἢ ἀρχιεργάται, οἱ ἐργάται μεταλλείων καὶ λατομείων, οἱ πωληταὶ ἢ διανομεῖς προϊόντων βιομηχανίας, οἱ ἐργάται ὑλοτομίας καὶ πᾶς χειροτέχνης ἐπὶ μισθῷ παρέχων τὴν προσωπικὴν αὐτοῦ ἐργασίαν*». Ἴδε τὸ διάταγμα τοῦτο, καθὼς καὶ τὴν ἐν γένει περὶ ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν νομοθεσίαν ἐν Κώδικι Ἐργασίας ἐκδ. ὑπὸ Κ. Ράλλη, Π. Παυλάκη καὶ Γ. Τρίμη (1949) σελ. 9 - 18, ἰδίᾳ δὲ σελ. 12 ἑπ. Ἀνάλογος διάταξις ἀπαγορεύουσα τὸ λεγόμενον truck-system ὑφίσταται ἐν Γαλλίᾳ (ἴδε Durand et Vitu, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 609 ἑπ., ἔνθα καὶ περὶ τῆς ἱστορίας τοῦ ζητήματος) καὶ ἐν Γερμανίᾳ (ἴδε Lotmar, ἔνθ' ἀνωτ σελ. 411 ἑπ., 677 ἑπ., Staudinger - Nipperdey, ἔνθ' ἀνωτ. σημ. 191 ἐπὶ § 611 Γερμ. Κώδ. σελ. 1131, Hueck - Nipperdey, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 236 ἑπ.).

13. Ἴδε Ι. Καποδίστρια, ἔνθ' ἀνωτ. § 210 σελ. 218, Γ. Τρίμη, Περὶ ἐργατικοῦ μισθοῦ (1938) σελ. 17.

14. Ἀπαγορεύεται δηλαδὴ ἡ δι' ἀντὶ καταβολῆς δόσεως ἐξόφλησις δι' εἴδους τοῦ εἰς χρῆμα συμφωνηθέντος μισθοῦ. Ὁμοίως ἑρμηνεύεται § 115, I Gewerbeordnung ὑπὸ τῆς κρατούσης γνώμης ἐν Γερμανίᾳ: Lotmar, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 677 ἑπ., Oertmann, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 180, Staudinger-Nipperdey loc. cit., Hueck - Nipperdey, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 237, Enneccerus-Lehmann, ἔνθ' ἀνωτ. § 113 II σελ. 517. Ὁμοίως ἑρμηνεύεται καὶ ἐν Γαλλίᾳ τὸ σχετικὸν ἄρθρον 13 Livre I code du travail. Ἴδε Aubry et Rau - Esmein, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 374, 380, Durand et Vitu, ἔνθ' ἀνωτ. Nos 328 ἑπ., σελ. 609 ἑπ.—Ζήτημα ἐγεννήθη ἐν τῇ γερμανικῇ ἐπιστήμῃ ἂν διὰ τῆς § 115, I GewO., ἥτις ὁρίζει ὅτι: «Die Gewerbetreibenden sind verpflichtet, die Löhne ihrer Arbeiter in Reichswährung zu berechnen und bar auszuzahlen», ἐπιβάλλεται ἡ διὰ μετρητοῦ ὁπωσδήποτε νομίσματος πληρωμὴ τοῦ μισθοῦ, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀπαγορεύεται καὶ αὐτὴ ἡ δι' ἄλλων ἀξιογράφων, λ.χ. δι' ἐπιταγῆς ἢ διὰ συναλλαγματικῆς, πληρωμὴ τοῦ μισθοῦ. Δεδομένου ὅτι ὁ γερμανικὸς νόμος ἀξιοῖ ρητῶς τὴν διὰ μετρητοῦ

γους: Ἀφ' ἑνὸς μὲν διότι ὁ ἐργαζόμενος ἀποβλέπει εἰς τὴν λῆψιν τοῦ συμφωνηθέντος χρηματικοῦ μισθοῦ καὶ οὐχὶ εἰδῶν, ἅτινα ἐνδεχομένως θὰ ἦσαν εἰς αὐτὸν ἄχρηστα, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι ἐνδεχόμενον θὰ ἦτο νὰ γίνῃ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου κατάχρησις τῆς εὐχερείας, ἣν θὰ εἶχεν οὗτος, ὅπως ἀντὶ τοῦ συμφωνηθέντος χρηματικοῦ μισθοῦ καταβάλῃ εἰς τὸν ἐργαζόμενον τὸν μισθὸν αὐτοῦ εἰς εἶδος. Κατὰ συνέπειαν, οὐδόλως ἀποκλείεται κατ' ἀρχήν, ἵνα εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς συμφωνηθῇ μεταξὺ τοῦ ἐργοδότου καὶ τοῦ ἐργάτου ἡ καταβολὴ τοῦ μισθοῦ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει εἰς εἶδος, δεδομένου μάλιστα ὅτι εἰς περιόδους νομισματικῆς ἀσταθείας καὶ συνεχοῦς πτώσεως τῆς ἀξίας τοῦ νομίσματος ἡ ἐν μέρει τοὐλάχιστον παροχὴ τοῦ μισθοῦ τῶν ἐργαζομένων εἰς εἶδος ἀποδεικνύεται λίαν ἐξυπηρετικὴ διὰ τοὺς ἐργαζομένους, οἵτινες οὐχὶ σπανίως ἐπιζητοῦν ταύτην. Διὰ τοῦτο καὶ ἐκ πολλῶν ἑτέρων διατάξεων τοῦ ἡμετέρου ἐργατικοῦ δικαίου προκύπτει, ὅτι ἐπιτρέπεται ὁ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει προσδιορισμὸς εἰς εἶδος τοῦ μισθοῦ τῶν ἐργαζομένων (15).

***

Κατὰ ταῦτα ὁ μισθὸς δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ὁρίζεται εἰς χρῆμα, ἀλλὰ δύναται νὰ συνίσταται καὶ εἰς οἱανδήποτε ἄλλην περιουσιακὴν ἀξίαν ἔχουσαν ἀντιπαροχήν. Συνηθίζεται δὲ εἰς ὡρισμένας ἐργασίας καὶ σήμερον ἀκόμη, ὅπως ὁ ἐργαζόμενος λαμβάνῃ ἀμοιβὴν καὶ εἰς εἶδος. Ὁ ἐργοδότης ἐνδέχεται λ. χ. νὰ παρέχῃ εἰς τὸν ἐργαζόμενον τροφήν, εἴτε εἰς γεύματα, εἴτε καὶ εἰς τρόφιμα, κατοικίαν, φωτισμόν, θέρμανσιν, ἱματισμόν. Αἱ τοιαῦται παροχαὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲν ἐξαντλοῦν τὸν μισθὸν τοῦ ἐργαζομένου, ἀλλὰ παρέχονται ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἐπὶ πλέον τοῦ χρηματικοῦ μισθοῦ. Δὲν ἀποκλείεται ἡ εἰς εἶδος παροχὴ νὰ ἀποτελῆται ἐκ ποσότητος τῶν παραγομένων προϊόντων λ. χ. ἐκ ποσότητος ἄρτου παρεχομένης εἰς τοὺς ἀρτεργάτας, σιγαρέττων εἰς τοὺς ἐργαζομένους εἰς καπνοβιομηχανίας (16), σάπωνος εἰς τοὺς ἐργαζομένους εἰς βιομηχανίας σάπωνος κ. ο. κ. Ὁ εἰς εἶδος μισθὸς παρουσιάζει καὶ σήμερον σπουδαίαν σημασίαν ἐπὶ ὡρισμένων μισθωτῶν καὶ ἰδίᾳ ἐπὶ οἰκοσίτων ὑπηρετῶν ἢ διδασκάλων, ἐπίσης ἐπὶ γεωργικῶν ἐργατῶν, ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ξενοδοχείων, ἑστιατορίων, ἐπὶ τῶν θυρωρῶν πολυκατοικιῶν, ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατοικίαν, ἐπὶ τοῦ πληρώματος τῶν πλοίων, ἐπὶ πλυντρίων καὶ ραπτρίων ἐργαζομένων εἰς τὰς οἰκίας τῶν πελατῶν κ.ο.κ.

Ὅσάκις συμφωνεῖται ἡ παροχὴ μισθοῦ εἰς εἶδος, ἰδίᾳ δὲ κατοικίας ἢ τροφῆς, δὲν ἀποκλείεται νὰ γεννηθῇ ζήτημα ἀκριβοῦς προσδιορισμοῦ τῆς ὀφειλομένης παροχῆς. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ ἐκτέλεσις τῶν σχετικῶν ὑποχρεώσεων τοῦ ἐργοδότου δέον νὰ γίνεται συμφώνως πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν καὶ τῶν συναλλακτικῶν ἠθῶν (ἄρθρ. 200, 280, πρβλ. 371, 653 ΑΚ) (17). Οὕτω λ.χ. ὁσάκις ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται εἰς τὴν παροχὴν «τροφῆς» εἰς τὸν παρ' αὐτῷ διαιτώμενον μισθωτόν, ἡ παρεχομένη τροφὴ δέον νὰ εἶναι ἐπαρκὴς καὶ ὑγιεινή, χωρὶς ὅμως νὰ εἶναι ἀπαραίτητον, ὅπως ὁ ἐργαζόμενος λαμβάνῃ ἀκριβῶς, οἵαν τροφὴν καὶ ὁ ἐργοδότης ἢ ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ. Ἑπομένως ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ μισθωτὸς δὲν δικαιοῦται, ἀλλὰ καὶ δὲν ὑποχρεοῦται, νὰ λαμβάνῃ τὴν τροφήν, τὴν ὁποίαν συνηθίζει νὰ λαμβάνῃ ὁ ἐργοδότης ἢ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ. Ἐὰν λ.χ. ὁ ἐργοδότης εἴτε ἐκ φιλαργυρίας, εἴτε συνεπείᾳ ἀσθενείας λαμβάνῃ τροφὴν ἀνεπαρκῆ, δὲν ὑποχρεοῦται ὁ ἐργαζόμενος νὰ ὁρ-

---

νομίσματος πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ ὡρισμένων κατηγοριῶν ἐργαζομένων ὑπεστηρίχθη ἀρχικῶς, ὅτι ἀποκλείεται καὶ ἡ διὰ τοιούτων μέσων πληρωμὴ τοῦ μισθοῦ (ἴδε RG 10 Ἰουνίου 1897 ἐν Reger Rutscheidungen der Gerichte und Verwaltungsbehörden τόμ. 19 σελ. 28 κατὰ τὴν παράθεσιν τοῦ Hueck-Nipperdey I σελ. 237 σημ. 4, ἔνθα καὶ περαιτέρω παραπομπαί). Οὐχ ἧττον ἐναντίον τῆς γνώμης ταύτης ἠγέρθη ἰσχυρὰ ἀντίδρασις, διὰ τὸν λόγον ὅτι δὲν φαίνεται αὕτη σύμφωνος πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου, ὅστις εἶναι ἡ ἀπαγόρευσις τῆς εἰς εἶδος πληρωμῆς τοῦ μισθοῦ. Ἐν ὄψει τῆς ἐν τῇ συγχρόνῳ οἰκονομικῇ ζωῇ εὐρείας διαδόσεως τῶν μέσων τῆς πληρωμῆς χρηματικῶν χρεῶν οὐχὶ διὰ μετρητοῦ χρήματος, δέον νὰ θεωρηθῇ κατὰ τὴν ἀντίληψιν ταύτην, ὡς ἐπιτρεπομένη καὶ ἡ δι' ἀξιογράφων—οἷον ἐπιταγῶν, συναλλαγματικῶν κλπ.—πληρωμὴ τοῦ μισθοῦ, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως ὅτι ἐντεῦθεν δὲν δυσχεραίνεται ἡ ἄμεσος εἰσπραξις τοῦ μετρητοῦ χρήματος ὑπὸ τῶν ἐργαζομένων, πρβλ. Oertmann, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 178, Staudinger-Nipperdey loc. cit., Hueck-Nipperdey, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 237, Esser, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 289. Ἴδε ἀνάλογον λύσιν καὶ ἐν Γαλλίᾳ: Durand et Vitu, ἔνθ' ἀνωτ. Νο 328 σελ. 610.—Παρ' ἡμῖν γίνεται δεκτόν, ὅτι τὰ ἀντικείμενα, ὡς αἱ ἐπιταγαί, τὰ γραμμάτια κλπ., ἅτινα γίνονται δεκτὰ εἰς τὰς συναλλαγὰς ὡς χρῆμα προαιρετικῶς καὶ κατὰ κοινὴν συνήθειαν ὑπὸ τῶν συναλλασσομένων, ἀποτελοῦν μὲν μέσα καταβολῆς—καὶ οὐχὶ δόσεως ἀντὶ καταβολῆς—τῶν χρηματικῶν χρεῶν, ὧν ἡ ἀπόσβεσις ἐπέρχεται ἅμα τῇ εἰσπράξει τοῦ χρηματικοῦ ποσοῦ, ὅπερ ἀντιπροσωπεύουν τὰ ἀντικείμενα ταῦτα, ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει τὰ ἀντικείμενα ταῦτα τότε μόνον δύνανται νὰ χρησιμεύσουν ὡς μέσα ἐξοφλήσεως χρεῶν εἰς δραχμάς, ὅταν γίνουν δεκτὰ οἰκειοθελῶς ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου, ὅστις δύναται νὰ ἀποκρούσῃ τὴν δι' αὐτῶν ἐξόφλησιν τῆς ἀπαιτήσεώς του (ἴδε Κ. Τριανταφυλλόπουλον, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 77, Π. Ζέπον, ἔνθ' ἀνωτ. Ι σελ. 225 σημ. 2). Ἡ γενικὴ αὕτη λύσις νομίζω, ὅτι ἐνδείκνυται νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ εἰς τὰς πληρωμὰς τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ β. δ. τῆς 24 Ἰουλίου/31 Αὐγούστου 1920 ἐργατῶν, διότι δὲν ἀντίκειται εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὅρον, ὅτι ἐντεῦθεν δὲν κωλύεται ἡ ἄμεσος εἰσπραξις τοῦ οἰκείου χρηματικοῦ ποσοῦ ὑπὸ τοῦ ἐργάτου. Διάφορος λύσις δὲν φαίνεται σύμφωνος πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου καὶ παρουσιάζει τὸ ἄτοπον, ὅτι καθιστᾷ ποινικὸν ἀδίκημα (ἴδε ἄρθρον 2 τοῦ εἰρημένου β. δ.) πρᾶξιν, ἥτις οὐδὲν τὸ ἀξιόμεμπτον παρουσιάζει.

15. Ἴδε ἀνωτέρω σελ. 874 σημ. 9.

16 Ἴδε σχετικῶς Α.Π. 69/1948 (ΕΕΔ 7.235).

17. Ἴδε γενικώτερον μὲν τὴν ἐργασίαν μου: Ἡ καλὴ πίστις κατὰ τὸν Ἀστικὸν Κώδικα ἐν Δώδεκα Μελέταις σελ. 240-255 καὶ ἰδίᾳ σελ. 248 ἑπ., εἰδικώτερον δὲ Oertmann, ἔνθ' ἀνωτ. § 37 σελ. 134, Enneccerus-Lehmann, ἔνθ' ἀνωτ. § 143, III, 1 σελ. 517.

κεσθῇ εἰς τὴν τροφὴν ταύτην (18). Ὅσον ἀφορᾷ ἐξ ἄλλου τὴν στέγην, τὴν ὁποίαν ὑποχρεοῦται νὰ παρέχῃ ὁ ἐργοδότης εἰς τὸν παρ' αὐτῷ διαιτώμενον μισθωτόν, δέον νὰ παρατηρηθῇ, ὅτι δὲν εἶναι πάντοτε ἀπαραίτητον νὰ θέτῃ ὁ ἐργοδότης εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ μισθωτοῦ ἴδιον δωμάτιον (19). Πάντως ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται εἰς τὴν τήρησιν τῶν εἰδικωτέρων ὑποχρεώσεων, ἃς ἔχει ἐκ τοῦ δημοσίας τάξεως κανόνος τοῦ ἄρθρου 663 ΑΚ, κατὰ τὸ ὁποῖον: «*Ἐὰν ὁ ἐκμισθωτὴς* [δηλαδὴ ὁ ἐργαζόμενος] *προσελήφθη καὶ διαιτᾶται ἐν τῇ κατοικίᾳ τοῦ μισθωτοῦ* [δηλαδὴ τοῦ ἐργοδότου], *ὑποχρεοῦται οὗτος τὰ τοῦ χώρου διαμονῆς καὶ ὕπνου, τὰ τῆς περιθάλψεως, χρόνου ἐργασίας καὶ ἀναπαύσεως νὰ διαρρυθμίζῃ κατὰ τρόπον διασφαλίζοντα τὴν ὑγείαν καὶ τὴν ἠθικὴν ὡς καὶ τὴν ἐκάστοτε τῶν θρησκευτικῶν καὶ πολιτικῶν καθηκόντων τοῦ ἐκμισθωτοῦ*» (20).

Μισθὸν εἰς εἶδος ἀποτελεῖ καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου παροχὴ εἰς τὸν μισθωτὸν τῆς εὐχερείας, ὅπως κερδίζῃ χρήματα, παρεχόμενα αὐτῷ ὑπὸ τρίτων, ἰδίᾳ δὲ τῶν πελατῶν τῆς ἐπιχειρήσεως, συνεπείᾳ τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἐργασίας του. Τοιαύτη περίπτωσις ὑφίσταται κυρίως ἐπὶ τοῦ φιλοδωρήματος, ὅπερ κατὰ συνήθειαν ἢ κατὰ διάταξιν νόμου παρέχεται εἰς τοὺς σερβιτόρους τῶν ἑστιατορίων, καφενείων, ζαχαροπλαστείων κλπ. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὴν ἀντιπαροχὴν τοῦ ἐργοδότου ἀποτελεῖ, ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, ἡ εἰς τὸν μισθωτὸν παρεχομένη εὐχέρεια πρὸς πορισμὸν χρημάτων διὰ τῆς ὑπ' αὐτοῦ παρεχομένης ἐργασίας, ἡ δὲ εὐχέρεια αὕτη καθ' ἑαυτὴν δὲν ἀποτελεῖ χρηματικὸν μισθόν (21).

Ἡ εἰς εἶδος παροχὴ ἐνίοτε παρουσιάζεται ἐκ πρώτης ὄψεως ὑπὸ τὴν μορφὴν ἰδιαιτέρας συμβάσεως, καταρτιζομένης μεταξὺ ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ (22). Τοιαύτη περίπτωσις ὑφίσταται ἰδίᾳ ἐπὶ παροχῆς αὐτοτελοῦς κατοικίας εἰς τὸν ἐργαζόμενον, ἥτις ἐξωτερικῶς ἐμφανίζεται ὡς ἰδιαιτέρα σύμβασις μισθώσεως πράγματος. Ἐν προκειμένῳ δέον νὰ διακριθοῦν δύο περιπτώσεις (23): Ὁσάκις μὲν ὁ μισθωτὸς διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου παρεχομένην κατοικίαν καταβάλλει τὸ σύνηθες δι' ἀνάλογον κατοικίαν ἐνοίκιον, ὑφίσταται βεβαίως σύμβασις μισθώσεως πράγματος, ἥτις ὅμως δὲν ἀποκλείεται νὰ ἐξαρτᾶται ὅσον ἀφορᾷ τὴν διάρκειαν αὐτῆς ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ὁσάκις ὅμως ὁ μισθωτὸς δὲν καταβάλλει ποσῶς ἐνοίκιον εἰς τὸν ἐργοδότην ἢ τὸ ὑπ' αὐτοῦ καταβαλλόμενον ἐνοίκιον εἶναι οὐσιωδῶς κατώτερον τοῦ συνήθους ἐνοικίου δι' ἀνάλογον κατοικίαν, δέον νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ἡ παροχὴ τῆς κατοικίας ἁπλῶς ἀποτελεῖ εἰς εἶδος ἀντιπαροχὴν τοῦ ἐργοδότου εἴτε ἐν τῷ συνόλῳ αὐτῆς, εἴτε ὅσον ἀφορᾷ τὴν διαφορὰν μεταξὺ τοῦ συνήθους ἐνοικίου καὶ τοῦ μειωμένου ἐνοικίου, ὅπερ καταβάλλεται ὑπὸ τοῦ ἐργαζομένου εἰς τὸν ἐργοδότην. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὑπερτερεῖ μᾶλλον ὁ χαρακτὴρ τῆς συμβάσεως ὡς ἀποτελούσης σύμβασιν ἐργασίας. Ἐνδεχόμενον ὅμως εἶναι νὰ ὑφίσταται καὶ μικτὴ σύμβασις, ἥτις κρίνεται ἐν μέρει μὲν κατὰ τοὺς κανόνας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐν μέρει δὲ κατὰ τοὺς κανόνας τῆς μισθώσεως πράγματος, ἰδίᾳ ὅσον ἀφορᾷ τὸν τρόπον τῆς χρήσεως τοῦ μισθίου καὶ τὴν ἀπόδοσιν αὐτοῦ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Σ. ΣΙΜΩΝΕΤΟΣ

---

18. Πρβλ. Oertmann ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 143.

19. Πρβλ. Oertmann, loc. cit.

20. Πρβλ. Staudinger-Nipperdey, ἔνθ' ἀνωτ. σημ. 194 ἐπὶ § 611 Γερμ. Κώδ. σελ. 1133, Hueck-Nipperdey, ἔνθ' ἀνωτ. § 39, II σελ. 206. Γενικώτερον ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἄρθρον 663 ΑΚ ἴδε Π. Ζέπου, Ἐνοχικὸν ΙΙ σελ. 361 σημ. 1.

21. Πρβλ. Lotmar, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 698 ἑπ., Titze, ἔνθ' ἀνωτ. § 109 σελ. 600 σημ. 9, Oertmann, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 143, Staudinger-Nipperdey σημ. 192 ἐπὶ § 611 Γερμ. Κώδ. σελ. 1132 ἑπ., Hueck-Nipperdey, ἔνθ' ἀνωτ. § 39 σελ. 205 σημ. 2. Περὶ φιλοδωρήματος ἴδε καὶ Durand et Vitu, ἔνθ' ἀνωτ. Νος 369 ἑπ. σελ. 701 ἑπ., ἔνθα (σελ. 701 σημ. 2) καὶ περαιτέρω βιβλιογραφία, Π. Ζέπου, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 327 σημ. 1, Ι. Καποδίστρια, ἔνθ' ἀνωτ. §§ 229 ἑπ. σελ. 227 ἑπ., Β. Βασιλείου ΕΕΔ 7,742.

22. Πρβλ. Staudinger-Nipperdey, ἔνθ' ἀνωτ. σημ. 193 ἐπὶ § 611 Γερμ. Κώδ. σελ. 1133, Hueck-Nipperdey, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 207, Oertmann, ἔνθ' ἀνωτ. § 38 σελ. 145 ἑπ., Durand et Vitu, ἔνθ' ἀνωτ. Νο 329 σελ. 612 ἑπ.

23. Ἴδε καὶ περὶ τῶν ἑπομένων τοὺς ἐν τῇ προηγουμένῃ σημειώσει μνημονευομένους συγγραφεῖς.—Ἐξ ἐπόψεως ἐνοικιοστασίου πρβλ. ἄρθρ. 13 περίπτ. ζ καὶ ἄρθρ. 17 τοῦ δ. τῆς 4|5 Ὀκτωβρ. 1917 (Κώδ. Θέμ. 1947 σελ. 248, 250) καὶ τὴν ἐπ' αὐτῶν νομολογίαν ἐν Μ. Ζαφειροπούλου, Τὸ ἐνοικιοστάσιον (1947) σελ. 76 ἑπ.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΩΝ

Αὔξησις ὁρίων μισθοῦ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως

Ἁρμοδιότης Ὑπουργῶν ἐκ τοῦ Ν. 28|1944 πρὸς καθορισμὸν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων.—Σκοπὸς ἡ ρυθμιστικὴ παρέμβασις τοῦ Κράτους, ἀσχέτως τῶν συμβατικῶς, εἴτε ἀτομικῶς, εἴτε συλλογικῶς, συντεθέντων.—Ἐπομένως ὑπέρκειται τοῦ δικαιώματος τῆς αὐτονόμου ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων ἰδιωτῶν ρυθμίσεως τοῦ θέματος μισθῶν.—Ἀναδρομικὴ ἰσχὺς ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 Υ. Α.—Ἐξουσιοδότησις ἐκ τοῦ Α. Ν. 866|1946.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἔχει ὡς ἑξῆς: Διὰ τῆς αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἐπεδιώχθη ἡ ἀκύρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας (ΕΕΔ 8, 610), διὰ τῆς ὁποίας, ὡς γνωστόν, προσηυξήθησαν ἀπὸ 15 Μαΐου 1949 (ἀναδρομικῶς) κατὰ 30ο|ο οἱ μισθοὶ καὶ τὰ ἡμερομίσθια τῶν μισθωτῶν ἐν γένει, ὡς ταῦτα εἶχον καθορισθῆ διὰ τῶν ἐν ἰσχύι εἰσέτι ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Ὡς λόγοι ἀκυρώσεως προεβλήθησαν: α) Ὅτι μετὰ τὴν σύναψιν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ τὴν ἐπαναφορὰν τοῦ θεσμοῦ τῆς ρυθμίσεως τῶν συλλογικῶν διαφορῶν ἡ διὰ τοῦ Ν. 28|1944 παρασχεθεῖσα εἰς τὴν Διοίκησιν ἐξουσία καθορισμοῦ μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων ἠτόνησε καὶ β) ὅτι παρανόμως εἰς τὴν προσβαλλομένην πρᾶξιν ἐδόθη ἀναδρομικὴ ἰσχύς, δοθέντος ὅτι αὕτη ἐκδίδεται κατ' ἐφαρμογὴν συλλογικῶν συμβάσεων, τῶν ὁποίων ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ τῆς καταθέσεώς των.

Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας καὶ διὰ τῆς νεωτέρας παρατιθεμένης κατωτέρω ἀποφάσεώς του ἐπανέρχεται εἰς τὴν ἄποψιν καὶ προηγουμένων ἀποφάσεών του (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 9, 149), ὅτι ὁ Ν. 28|1944, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἰσχύει παραλλήλως πρὸς τὸν νόμον περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας (καὶ πρὸς τὸν νόμον περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας) καὶ ὅτι οἱ ἁρμόδιοι Ὑπουργοί, κατὰ χρῆσιν τῆς ἐκ τοῦ Νόμου τούτου ἐξουσιοδοτήσεως, δύνανται νὰ μεταβάλλουν καὶ τὰ συμφωνηθέντα διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας (βλέπε καὶ Σ. Ε. 31|50 Ὁλομ. εἰσηγητὴς *Χ. Μητρέλιας*, ΕΕΔ 9, 149).

Ἰδιαιτέρως ἐνδιαφέρουσα εἶναι ἡ δευτέρα σκέψις τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου ὅτι ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας εἶναι σύμβασις τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου (βλέπε σχετικῶς καὶ παλαιοτέραν Σ. Ε. 34|1940, Θέμ. ΝΒ' 118, οὕτω ἀποφανθεῖσαν, μὲ συνέπειαν νὰ μὴ ἐπιτρέπεται κατ' αὐτῆς αἴτησις ἀκυρώσεως ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου, πρβλ. ὅμως *Ν. Ἀγγ. Μπουροπούλου*, Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας εὐθέως προσβλητὴ δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως, σελ. 6-7) καὶ ὅτι—ἀσχέτως τοῦ ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 ὑπουργικὴ ἀπόφασις δὲν ἐξεδόθη κατ' ἐφαρμογὴν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀλλὰ κατὰ τὸν νόμον 28|1944, ὁ ὁποῖος παρέχει ἐξουσιοδότησιν ἀναδρομικοῦ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν (Α. Ν. 866|1946) (περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ τοιούτου ἀναδρομικοῦ καθορισμοῦ βλέπε ἀντὶ πάσης ἄλλης Σ. Ε. 205|1950, εἰσηγητὴς *Ν. Μπουρόπουλος*, ΕΕΔ 9, 783 καὶ αὐτόθι σημειούμενα)—δὲν ἠδύνατο ὡς σύμβασις τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου νὰ παράσχῃ εἰς τὴν Διοίκησιν ἐξουσιοδότησιν καθορισμοῦ μισθῶν.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 658|1950 Ὁλομ.

Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Πουλίτσας**

Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Χ. Μητρέλιας**

Δικηγόρος ὁ κ. Β. Κανελλόπουλος

Ἡ ἐκ τοῦ Νόμου 28 τῆς 14 Νοεμβρίου 1944, ὡς οὗτος αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ Νόμου 866 τῆς 26 Ἰανουαρίου 1946, κοινὴ ἁρμοδιότης τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, ὅπως καθορίζωσι τοὺς μισθοὺς καὶ ἡμερομίσθια τῶν ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἐργαζομένων μισθωτῶν, κατ' ἄσκησιν τῆς ὁποίας ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ὑπουργικὴ ἀπόφασις, θεσπισθεῖσα ἐκ λόγων γενικωτέρας κοινωνικῆς σκοπιμότητος, ὑπέρκειται, ὡς ἐκ τῆς ἐξουσιαστικῆς της φύσεως, τοῦ δικαιώματος τῆς αὐτονόμου ρυθμίσεως τοῦ θέματος τούτου ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων ἰδιωτῶν, εἴτε ἀτομικῶς, εἴτε ὁμαδικῶς διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἐπιλαμβάνονται ταύτης. Ἑρμηνεία τοῦ νόμου ὑπὸ διάφορον ἔννοιαν θ' ἀντέκειτο πρὸς τὸ γράμμα καὶ τὸν σκοπὸν αὐτοῦ, ἀποβλέψαντος εἰς τὴν ρυθμιστικὴν παρέμβασιν τοῦ Κράτους ἐν τῇ ρηθείσῃ περιοχῇ, ἀσχέτως τῶν συμβατικῶς ἐν αὐτῇ ἰσχυόντων, εἴτε ἀτομικῶς, εἴτε συλλογικῶς συνετέθησαν ταῦτα. Ὅθεν ὁ ἐπὶ τῆς ἀντιθέτου ἐκδοχῆς ἐρειδόμενος πρῶτος ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν αἰτήσει λόγος εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος.

Καὶ ὁ δεύτερος λόγος, καθ' ὃν ἡ ἀναδρομικὴ ἰσχύς, μεθ' ἧς ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ἀποκλείεται ἐκ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, κατ' ἐφαρμογὴν καὶ εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ὁποίας ἐξεδόθη, εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἐπὶ ἀνυποστάτου νομικῆς καὶ πραγματικῆς προϋποθέσεως ἐρειδόμενος, διότι, ὡς προεἰρηται, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐξεδόθη ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐν τῷ Νόμῳ 28|1944 ἐξουσιοδοτήσεως, ὅστις, κατὰ τὴν αὐθεντικῶς γενομένην ἑρμηνείαν αὐτοῦ διὰ τοῦ Νόμου 866|1946, παρέχει ρητῶς τὴν ἐξουσίαν πρὸς τοιαύτην ἀναδρομικότητα καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῇ βάσει συλλογικῆς συμβάσεως, ἥτις, ὡς σύμβασις τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀσχέτως τῶν κατ' οὐσίαν λοιπῶν ὅρων της, οὔτε παρέχει, οὔτε καὶ ἠδύνατο νὰ περιλάβῃ τοιαύτην ἐξουσιοδότησιν πρὸς τὴν Διοίκησιν.

ΚΩΛΥΜΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΜΙΣΘΟΥ

Ἑρμηνεία τῶν σχετικῶν ἄρθρων 657, 658 Ἀστικοῦ Κώδικος

I

Ἐκδίκασις ἀξιώσεως ἐκ τῶν ἄρθρ. 657, 658 Α. Κ. κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν.—Ὡς κώλυμα παροχῆς ἐργασίας διὰ σπουδαῖον λόγον νοητέον καὶ ἡ ἀσθένεια τοῦ μισθωτοῦ.—Παροχὴ βοηθείας ἐκ τῶν ἄρθρων 657, 658 Α. Κ. καὶ ἐν ὄψει τοῦ Ν. 6298|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων».—Περιορισμὸς τῆς ὑποχρεώσεως μισθοῦ κατὰ διάρκειαν τοῦ ἔτους εἰς περίπτωσιν ἀποχῆς ἐργασίας ἐξ ἑνὸς μόνου κωλύματος καὶ οὐχὶ κατ' ἐπανάληψιν.—Βραδεῖα ἄσκησις δικαιώματος καὶ ἀποψις πρὸς κατάχρησιν δικαιώματος.—Ἔκπτωσις τῶν ἐκ τοῦ Ι.Κ.Α. ληφθέντων.

Ὡς εἶναι γνωστόν, εἰς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον δὲν ὑπάρχει διάταξις, ἡ ὁποία νὰ ρυθμίζῃ θέμα μισθοῦ τοῦ ἐργαζομένου εἰς περίπτωσιν ἀνυπαιτίου κωλύματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν, ὡς, μεταξὺ τῶν ἄλλων, εἶναι τὸ ἐξ ἀσθενείας του.

Ἡ ὑφισταμένη ἐν ἰσχύϊ διάταξις τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας», ἡ ὁποία ἀναφέρεται εἰς ἀποχὴν τοῦ μισθωτοῦ λόγῳ ἀσθενείας ἢ λοχείας, ἔχει σκοπὸν νὰ ρυθμίσῃ μόνον τὰς ἐπὶ τῆς ἰσχύος τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐννόμους ἐκ τῆς ἀποχῆς ἀσθενείας καὶ δὲν ρυθμίζει θέμα μισθοῦ.

Χαρακτηριστικὸν εἶναι, ὅτι καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀποχῆς τῆς ἐργαζομένης ἐκ τῆς ἐργασίας πρὸ καὶ μετὰ τὸν τοκετὸν καὶ ὁ σχετικὸς Νόμος 2271 τῆς 24 Ἰουνίου|1 Ἰουλίου 1920, ὁ ὁποῖος ἐκύρωσε τὴν διεθνῆ σύμβασιν τῆς Διεθνοῦς Συνδιασκέψεως τῆς Ἐργασίας τῆς Οὐασιγκτῶνος περὶ ἐργασίας τῶν γυναικῶν πρὸ καὶ μετὰ τὸν τοκετόν, τοῦ ἔτους 1919, ὥρισε τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας καὶ προκειμένου περὶ μισθοῦ ὥρισεν ἐπίσης, ὅτι δικαιοῦται ἡ γυνὴ νὰ λαμβάνῃ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ὁριζομένης διακοπῆς τῆς ἐργασίας ἀποζημίωσιν, ἐπαρκοῦσαν πρὸς διατροφὴν αὐτῆς καὶ τοῦ τέκνου της, πληροῦσαν τοὺς ὅρους τῆς ὑγιεινῆς, καὶ ὅτι ἡ ἀποζημίωσις αὕτη, τῆς ὁποίας τὸ ποσὸν θέλει καθορισθῇ ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Ἀρχῆς ἑκάστης χώρας, θὰ καταβάλλεται (ὄχι ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου) ἀπὸ τοῦ Δημοσίου ἢ θὰ χορηγῆται ὑπὸ εἰδικοῦ ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου (παρ' ἡμῖν ἄρθρ. 31 τοῦ Ν. 6298|34 περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων).

Ἐφ' ὅσον λοιπὸν δὲν ὑπῆρχεν εἰς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον καὶ οὔτε ὑπάρχει τοιαύτη διάταξις, θὰ ἐφαρμοσθοῦν αἱ γενικαὶ ἀρχαὶ τοῦ δικαίου.

Κατὰ τὸ προϊσχῦον τοῦ Α.Κ. δίκαιον, τὸ ὁποῖον ἐφαρμόζεται καὶ ἤδη διὰ τὰς ὑπὸ τὸ κράτος αὐτοῦ συναφθείσας συμβάσεις καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Α. Κ. (Α. Π. 139|48, εἰσηγητὴς *Κ. Βοϊτζῆς*. ΕΕΔ 7, 357), ἡ θεωρία καὶ νομολογία παγίως ἐδέχοντο, ὅτι ὁ ἐκμισθωτὴς τῶν ὑπηρεσιῶν (ἐργαζόμενος) μὴ προσφέρων τὴν ὑπεσχημένην ὑπηρεσίαν, ἔστω καὶ ἄνευ ὑπαιτιότητος αὐτοῦ, δὲν δικαιοῦται εἰς τὴν κατὰ τὴν σύμβασιν ὀφειλομένην ἀντιμισθίαν, ἀπαλλασσόμενος τῆς ἐναντι τοῦ μισθώσαντος (ἐργοδότου) εὐθύνης (Α. Π. 139|48, ἔνθ' ἀνωτ., Α. Π. 478|39, Θέμ. ΝΑ' 78, *Α. Δεζερόπουλος*, Ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ Ν. Δ. 424, σελ. 87, σημ. 76, *Ἰ. Καποδίστριας*, Ἑρμ. Ἐργ. Δικ. § 323).

Κατὰ *Κ. Δ. Τριανταφυλλόπουλον*, ὅμως, ἐπικαλούμενον ὡρισμένας διατάξεις τῶν Πηγῶν (βλέπε ΕΕΔ 9, 726), ἐπουσιώδης ἀνυπαίτιος χρονικὴ ἀδυναμία πρὸς παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν δὲν ἐπιφέρει ἀντίστοιχον ἐλάττωσιν τῆς ἀμοιβῆς, δηλαδὴ καὶ ἐν τῷ ρωμαϊκῷ δικαίῳ ὑφίσταται διὰ τοιαύτην περίπτωσιν διάσπασις τῆς ἀρχῆς periculum est locatoris καὶ εἰς τὸν δικαστὴν ἐναπόκειται, κατὰ τὸ ὀρθὸν καὶ ἴσον, νὰ κρίνῃ ἑκάστοτε τὸ εἶδος τοῦ ἀνυπαιτίου κωλύματος καὶ νὰ ὁρίσῃ τὸν χρόνον, δι' ὃν ὁ μισθωτὴς (ἐργοδότης) δὲν δικαιοῦται νὰ περικόψῃ τὸν μισθὸν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ κωλύματος.

Κατὰ τὰ ἄρθρ. 657, 658 Α. Κ. ἤδη, τὰ ὁποῖα ἔχουν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν συναφθεισῶν ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἰσχύος τοῦ Α. Κ. σχέσεων, ὁ ἐκμισθωτὴς διατηρεῖ τὴν ἀξίωσιν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν μισθόν, ἐὰν μετὰ δεκαήμερον τοὐλάχιστον παροχὴν ἐργασίας κωλύεται νὰ ἐργασθῇ ἕνεκα σπουδαίου λόγου μὴ ὀφειλομένου εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ. Ποσὰ καταβληθέντα εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν ἐξ αἰτίας τοῦ κωλύματος δυνάμει ὑποχρεωτικῆς ἐκ τοῦ νόμου ἀσφαλίσεως δικαιοῦται ὁ μισθωτὴς νὰ ἐκπέσῃ ἐκ τοῦ μισθοῦ. Ὁ χρόνος, δι' ὃν, ὑφισταμένου κωλύματος, διατηρεῖται ἡ ἐπὶ τὸν μισθὸν ἀξίωσις, δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸν μῆνα, ἐὰν τὸ κώλυμα ἐπῆλθεν ἐν τοὐλάχιστον ἔτος μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς συμβάσεως, τὸν ἥμισυ δὲ μῆνα εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν. Ἡ διὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἀξίωσις ὑφίσταται καὶ ἂν ἔτι, τοῦ κωλύματος παρέχοντος τοιοῦτο δικαίωμα, ὁ μισθωτὴς κατήγγειλε τὴν μίσθωσιν.

Ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου τούτου ἀσχολοῦνται καὶ αἱ δύο παρατιθέμεναι δικαστικαὶ ἀποφάσεις (βλέπε σχετικῶς *Γ. Μήλιαν*, ΕΕΔ 8, 573, *Α. Μπουρνιᾶν*, ΕΕΔ 9, 486, *Δ. Γέροντα*, ΕΕΔ 9, 630, *Α. Βαμβέτσον*, ΕΕΔ 9, 582, *Φ. Ἀγγελήν*, ΕΕΔ 9, 678, *Κ. Δ. Τριανταφυλλόπουλον*, ΕΕΔ 8, 725 ἐπ. ἐγκύρως ὡς συντάκτην τοῦ Προσχεδίου Συμβάσεως Ἐργασίας Ἀστικοῦ Κώδικος ἑρμηνεύοντα τὰ σχετικὰ ἄρθρα τοῦ Κώδικος, καὶ ἐκ τῆς βιβλιογραφίας *Κ. Καυκᾶν*, Ἐνοχ. Δίκαιον κατὰ τὸν Κώδικα, Εἰδικὸν Μέρος, Τόμος Α', ὑπ' ἄρθρ. 657, 658 Α. Κ., *Π. Ζέπον*, Ἐνοχ. Δίκαιον, Β' Μέρος, Εἰδικόν, Τεῦχος 3ον, σελ. 305 ἐπ., *Κ. Ἀποστολίδην*, Ἐνοχ. Δίκαιον Ἀστικοῦ Κώδικος, Τόμος 3ος, Εἰδικὸν Μέρος, Τεῦχος 6ον, σελ. 598 ἐπ., *Γ. Βαλληνδαν*, Ἐνοχ. Δίκ. ὑπ' ἄρθρ. 657, 658 Α. Κ.).

Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς 1073|1950

Διαδικασία Ν. ΓΦΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Γ. Κρεκίδας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Λειβαδίτης, Γ. Πικούλης

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ὁ ἐνάγων ἐκθέτει, ὅτι εἰργάσθη παρὰ τῇ ἐναγομένῃ καὶ ὑπὸ τὰς ἐν αὐτῇ εἰδικότητας ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου 1946 μέχρι καὶ τοῦ Ὀκτωβρίου 1949, καθ' ὃ διάστημα ἠσθένησεν ἐκ χολοκυστίτιδος καὶ ἐκωλύθη ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης εἰς τὴν παροχὴν ταύτῃ τῶν ὑπηρεσιῶν του, κατὰ τὰς εἰδικωτέρας ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκτιθεμένας ἡμερομηνίας, καὶ ἐπιζητεῖ τὰς ἐν

αὐτῆ ἀποδοχᾶς τοῦ χρόνου τῆς ἀσθενείας του, ἐπικαλούμενος τὰ ἄρθρα 657 καὶ 658 τοῦ Α.Κ.

Ἡ ἐκ τῆς ὡς ἄνω αἰτίας ἀξίωσις τοῦ ἐναγοντος βάσιν ἔχει τὴν ὑπάρχουσαν σύμβασιν ἐργασίας μεταξὺ τῶν διαδίκων κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀσθενείας του καὶ ἐξ αὐτῆς ἀπορρέει, κατ' ἀκολουθίαν ἀριθείως φέρεται ἐνώπιόν μας καὶ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. Γ'ΦΟΔ' κατὰ τὸ ἄρθρον 1 αὐτοῦ καὶ ἀπορριπτέα κρίνεται ἡ περὶ ἀναρμοδιότητος ἡμῶν ἔνστασις τῆς ἐναγομένης.

Ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἀναφερομένου κωλύματος ἐκ σπουδαίου λόγου ἐν τοῖς ἄρθροις 657 καὶ 658 Α.Κ. πρὸς παροχὴν ἐργασίας περιλαμβάνεται προφανῶς καὶ ἡ ἀσθένεια τοῦ ἐργαζομένου, μὴ ὀφειλομένη εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ (Κανκέ, Ἔνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 657 καὶ 658 σελ. 320) καὶ ἀπορριπτέοι κρίνονται αἱ ἀντίθετοι ἰσχυρισμοὶ τῆς ἐναγομένης.

Ἐκ τῶν ἐν γένει ἐξηγήσεων τῶν διαδίκων, τῶν προσαγομένων ἐγγράφων καὶ ἐξετασθέντος μάρτυρος ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐνάγων, ὑπηρετήσας παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου 1946 μέχρι καὶ τοῦ Ὀκτωβρίου 1949, ἠσθένησεν ἐκ χολοκυστίτιδος, ἐξ ἧς ἀσθενείας, μὴ ὀφειλομένης εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ, δὲν ἠδυνήθη νὰ παράσχῃ τὰς ὑπηρεσίας του ἀπὸ 8|8|47—22|8|47, ἀπὸ 1|10|47—26|11|47, ἀπὸ 7|1-3 1948, ἀπὸ 24|7| 8-10|48, ἀπὸ 3|8|-1|9|49. Τούτων δεδομένων ἐκ τῆς ἀποδείξεως περὶ τοῦ χρόνου καταρτίσεως τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, γενομένης ὑπὸ τὴν ἰσχὺν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ τῆς ἕνεκεν ἀσθενείας τοῦ ἐνάγοντος, μὴ ὀφειλομένης εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ, ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας του ταύτης, μετὰ παροχὴν 10ημέρου ἐργασίας, κατὰ τὴν πρώτην ἀσθένειαν, ἀνακύπτει κατ' ἀρχὴν ἀξίωσις ἐπὶ τὸν μισθὸν ἐκ τῶν ἄρθρων 657 καὶ 658 τοῦ Α.Κ. Ἡ ἐκ τῶν ὡς ἄνω ἄρθρων βοήθεια παρέχεται ἐν ὄψει καὶ τοῦ Ν. 6298|1934 «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων» καὶ δὲν ἀποκρούεται ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῶν ὑπὸ τοῦ ἐν λόγῳ νόμου, τοὐναντίον συντρέχει μετὰ τῆς τοιαύτης ἐκ τοῦ νόμου τούτου, καθ' ἃ σαφῶς συνάγεται ἐκ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 657 Α.Κ., καθ' ἣν ποσὰ καταβληθέντα εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν ἐξ αἰτίας τοῦ κωλύματος δυνάμει ὑποχρεωτικῆς ἐκ τοῦ νόμου ἀσφαλίσεως, δικαιοῦται ὁ μισθωτὴς νὰ ἐκπέσῃ ἐκ τοῦ μισθοῦ καὶ ταιαῦτα ποσὰ εἶναι τὰ παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. καταβαλλόμενα, εἰς ὃ ἐκ τοῦ ὡς ἄνω νόμου εἶναι ἠσφαλισμένος ὁ ἐκμισθωτὴς κατὰ τῆς ἀσθενείας, οὔτε ἐκ τοῦ ἄρθρου 69 § 4 τοῦ ὡς ἄνω νόμου, ὅπερ ἀποκλείει τὴν ἐκ τοῦ νόμου 551 ἀποζημίωσιν ἐν περιπτώσει ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, οὐχὶ δὲ τὴν ἐκ τῶν ὡς ἄνω ἄρθρων τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος.

Ἡ ἔνδικος ἀξίωσις δὲν ἀποκρούεται καὶ ἐκ τοῦ ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ἐπικαλουμένου ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ αὐτῆς καὶ ἰδίᾳ τῶν ἄρθρων 5, 10 καὶ 12 αὐτοῦ, καθ' ὅσον ταῦτα ρυθμίζουσι τελείως ἄσχετα πρὸς τὰ ὑπὸ τῶν ἄρθρων 657 καὶ 658 Α.Κ. προβλεπόμενα, καθ' ὅσον ταῦτα μὲν ρυθμίζουσι ἀποδοχὰς τοῦ ἐργαζομένου ἐν περιπτώσει σπουδαίου κωλύματος, ἐκεῖνα δὲ τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐργαζομένου, ὅπως γνωστοποιήσῃ τῇ ἐναγομένῃ τὴν αἰτίαν ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας του πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ προβλεπομένης κυρώσεως ἐν ἀποχῇ, πρὸς δὲ καὶ τὰ τῆς ἰατρικῆς περιθάλψεως τοῦ ἐργαζομένου ἐν περιπτώσει ἀσθενείας. Τούτοις ἕνεκα ἀπορριπτέοι κρίνονται οἱ ἀντίθετοι ἰσχυρισμοὶ τῆς ἐναγομένης.

Ἐκ τῆς ἐν γένει διατυπώσεως τῶν ἄρθρων 657 καὶ 658 τοῦ Α.Κ. διαλαμβανόντων ὅτι ὁ κωλυθεὶς ἐκμισθωτὴς τῶν ὑπηρεσιῶν του ἕνεκεν σπουδαίου λόγου, οἷον ἀποτελεῖ καὶ ἡ ἀσθένεια, διατηρεῖ τὴν ἀξίωσιν ἐπὶ τὸν μισθόν του, ἥτις δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸν μῆνα, ἐὰν τὸ κώλυμα ἐπῆλθεν ἐν τοὐλάχιστον ἔτος μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς συμβάσεως, τὸν ἥμισυ δὲ εἰς ἄλλην περίπτωσιν, πάντως μετὰ 10ήμερον τοὐλάχιστον παροχὴν ἐργασίας, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ ἐκ τούτων ἀξίωσις ἐξαντλεῖται, εὐθὺς ὡς ὁ ἐκμισθωτὴς ἀπολαύσῃ τὴν ἐκ τῶν ἄρθρων τούτων ἀξίωσιν, συντρεχόντων καὶ τῶν λοιπῶν ὅρων, καὶ δὲν γεννᾶται τοιαύτη ἀξίωσις ἐκ νέου μετὰ τοιαύτην καὶ πλήρη ἀπόλαυσιν διὰ τῆς ἐμφανίσεως νέου κωλύματος ἐκ σπουδαίου λόγου, εἴτε τοῦ αὐτοῦ εἴτε διαφόρου φύσεως καὶ δὴ κατ' ἐπανάληψιν καθ' ἕκαστον ἔτος διαρκείας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως ἢ καὶ ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους μετὰ πάροδον ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ πρώτου κωλύματος δεκαημέρου παροχῆς ἐργασίας ἢ καὶ ἔτους, ἐφ' ὅσον ἤθελεν ἐξαντληθῇ ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ 658 Α.Κ. ἀριζομένη χρονικὴ διάρκεια διὰ τοῦ προηγηθέντος ἀνυπαιτίου κωλύματος. Ἐὰν τοιοῦτόν τι ἤθελεν ὁ νομοθέτης, σαφῶς θὰ διετύπου τοῦτο, ὡς ἐξεφράσθη ἐν ἄρθρῳ 666 Α.Κ. ἐν ᾧ, προκειμένου περὶ παροχῆς ἀδείας, καθορίζει τὴν κατ' ἔτος περὶ ταύτης ἀξίωσιν τοῦ ἐκμισθωτοῦ. Ἡ ἀντίθετος ἐκδοχὴ ἀποκρούεται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι δι' αὐτῆς ὁ ἐκμισθωτὴς θ' ἀπελάμβανεν ἀξιώσεως ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους ὑπερβαινούσης κατὰ πολὺ τὰ 15 ἢ καὶ 30 ἡμερομίσθια, πλὴν ταῦτα θέτει ὁ νομοθέτης ὡς ἀνώτατα ὅρια τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἐν περιπτώσει σπουδαίου κωλύματος ἐπὶ τὴν ἀξίωσιν πρὸς καταβολὴν τῆς μισθοδοσίας αὐτοῦ καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ χρόνου διαρκείας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως μετὰ τὴν ἐμφάνισιν τὸ πρῶτον τοῦ σπουδαίου λόγου, ἐξ οὗ ἐκωλύθη πρὸς παροχὴν τῆς ἐργασίας του, καὶ δεδομένου ὅτι αἱ διατάξεις τῶν ὡς ἄνω ἄρθρων ἀποτελοῦν τροποποίησιν τῶν περὶ ἀνυπαιτίου ἀδυναμίας διατάξεων τοῦ Α. Κ. (ἄρθρον 380), ἀφοῦ ἀντὶ συναπαλλαγῆς τοῦ ἀντισυμβαλλομένου ἐργοδότου διατηροῦν τὴν ὑποχρέωσιν αὐτοῦ πρὸς καταβολὴν τοῦ μισθοῦ ὑπὸ τὰς ἐν αὐτῷ προϋποθέσεις. Ἄλλως τε ἤθελεν ἀποτελεῖ ἐπικρατοῦσα ἀντίθετος ἄποψις ὑπέρμετρον ἐπιβάρυνσιν τοῦ μισθωτοῦ ἐργοδότου, εἰς ἣν, ἐάν ἤθελε νὰ χωρήσῃ ὁ νομοθέτης ἐκ τῆς πλήρους προηγουμένης ἀπαλλαγῆς τοῦ μισθωτοῦ, δεδομένου ὅτι αἱ προϊσχύσασαι διατάξεις τοῦ Ρ.Δ. δὲν παρεῖχον τοιοῦτον δικαίωμα εἰς τὸν ἐν κωλύματι ἐκμισθωτὴν ἐκ τοῦ προσώπου αὐτοῦ, ὅπως παράσχῃ τὰς ὑπηρεσίας του (ν. 15 § 6 Π. (19.2) ν. 10 πρ. Π. (14.2) καὶ διὰ τῶν ὡς ἄνω ἄρθρων τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ κατὰ τροποποίησιν γενικῶν διατάξεων αὐτοῦ, περὶ ὧν ἀνωτέρω γίνεται τὸ πρῶτον ἡ τοιαύτη μεταβολή, θὰ ἐξεφράζετο σαφῶς διὰ διατάξεως προβλεπούσης τὸ τοιοῦτον, τοῦτο δὲ μὴ πράξαντος τοῦ νομοθέτου δέον ἡ ἑρμηνεία τούτων νὰ εἶναι περιωρισμένη, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τοὺς τιθεμένους ἐν § 2 τοῦ ἄρθρου 657 περιορισμοὺς διὰ τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου τῆς ἀφαιρέσεως ἐκ τοῦ μισθοῦ τῶν ὧν ἤθελον καταβληθῇ εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας ἐξ ὑποχρεωτικῆς ἐκ τοῦ νόμου ἀσφαλίσεως, δι' οὗ στενεύει ἔτι μᾶλλον ἡ ἔκτασις τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἐν λόγῳ διατάξεων,

Κατά ταῦτα, ἐν ὄψει καὶ τῶν ἐν ἡγουμένῃ σκέψει, ὁ ἐνάγων δικαιοῦται ἀποδοχῶν τῆς διαρκείας τῆς κατὰ πρῶτον ἀποχῆς αὐτοῦ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του καὶ ἐκ τῆς δευτέρας μόνον ἐπὶ 16 ἡμέρας καὶ ἐν συνόλῳ 30 ἡμερῶν, ἐξαντλουμένου οὕτω τοῦ ἐκ τῶν ὡς ἄνω ἄρθρων δικαιώματος αὐτοῦ καὶ δέον ν' ἀπορριφθῶσιν οἱ ἀντίθετοι ἰσχυρισμοί.

Κατὰ τὰ ἀνωτέρω δεκτὰ γενόμενα ἡ ἐνάσκησις τοῦ ὑπὸ κρίσιν δικαιώματος ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος δὲν ἀντίκειται εἰς τὸ ἄρθρον 281 τοῦ Α. Κ. ἔστω καὶ ἐν βραδείᾳ ἐνασκήσει αὐτοῦ, μὴ θιγομένων διὰ ταύτης τῶν ὁρίων τῆς καλῆς πίστεως, ἐντὸς τῶν ὁποίων δέον ν' ἀσκηθῇ τὸ δικαίωμα καὶ δέον ν' ἀπορριφθῶσιν οἱ ἀντίθετοι ἰσχυρισμοὶ τῆς ἐναγομένης.

Καθ' ἃ ρητῶς διατυποῦται ἐν τῷ ἄρθρῳ 657 § 2 Α.Κ. ποσὰ καταβληθέντα εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν ἐξ αἰτίας τοῦ κωλύματος δυνάμει ὑποχρεωτικῆς ἐκ τοῦ νόμου ἀσφαλίσεως δικαιοῦται ὁ μισθωτὴς νὰ ἐκπέσῃ ἐκ τοῦ μισθοῦ. Ἐκ τούτου σαφῶς συνάγεται, ὅτι εἶναι ἐκπεστέα ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ χρόνου τῆς ἀσθενείας τὰ ὑπὸ τοῦ Ι. Κ. Α. καταβληθέντα τῷ ἐνάγοντι καὶ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τὸν χρόνον ἀσθενείας, δι' ὧν ἐκρίθη, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ὅτι δικαιοῦται ὁ ἐνάγων ἀποδοχῶν, ὡς ἐκ τοῦ κωλύματος τῆς ἀσθενείας του, καὶ δέον ν' ἀπορριφθῶσιν οἱ ἀντίθετοι ἰσχυρισμοὶ τῆς ἐναγούσης.

II.

Ἀποχὴ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας καθ' ὑπέρβασιν τῶν ἐν ἄρθρῳ 3 Ν. 4558/1930 χρονικῶν ὁρίων, λόγῳ ἀσθενείας.—Λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας.—Ἔννοια ἄρθρου 657 Α.Κ.—Παρέκκλισις ἀπὸ τοῦ γενικοῦ κανόνος περὶ κινδύνου παροχῆς.—Ὑποχρέωσις μισθοῦ ἐπὶ μὴ παροχῆς ἐργασίας διὰ σπουδαῖον κώλυμα.—Ἔκτασις ὑποχρεώσεως.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 1213/1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Κ. Παπαμιχαλόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Παιγνιγιάννης, Χ. Σιδέρης

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς του ὁ ἐνάγων διατείνεται τὰ ἑξῆς: Ὅτι τὴν 10/5/48 προσελήφθη ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐναγομένης, ὡς ἐργάτης τοῦ ἐν Πειραιεῖ ἐργοστασίου της, ἀντὶ τοῦ κεκανονισμένου ἡμερομισθίου, καὶ εἰργάσθη ὡς τοιοῦτος μέχρι τῆς 27/2/50, ὅτε ἕνεκα σπουδαίου λόγου, μὴ ὀφειλομένου εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ, ἤτοι λόγῳ ἐξαρθρώσεως τῆς ἀριστερᾶς του χειρός, κατὰ τὸν καρπόν, συνεπείᾳ τυχαίου κτυπήματος, ἐκωλύθη νὰ ἐργασθῇ μέχρι τῆς 22/4/50, ὅτε ἐθεραπεύθη, ὅτι αὐθημερὸν ἐνεφανίσθη εἰς τὸ ἐργοστάσιον τῆς ἐναγομένης, εἰς ἣν προσέφερε καὶ πάλιν τὰς ὑπηρεσίας του, πλὴν ὅμως, ἰσχυριζομένη αὕτη ὅτι λόγῳ τῆς ἀνωτέρω ἀπουσίας του, ἔλυσε μονομερῶς ὁ ἴδιος τὴν σύμβασιν του ἐργασίας, δὲν ἀπεδέχθη τὰς ὑπηρεσίας του, ἀπολύσασα οὕτω ἀκύρως αὐτόν, ὅτι ἕνεκα τούτου δικαιοῦται νὰ λάβῃ τὰ κάτωθι ποσά, ἅτινα καὶ αἰτεῖται α) δραχμὰς 855.000, ἤτοι τὰ ἡμερομίσθιά του ἀπὸ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεώς του 22/4/50 μέχρι 15/6/50 (ἡμερ. 45 Χ 19.000) καὶ β) δραχμὰς 275.000, ἤτοι τὰς ἀποδοχάς του ἑνὸς μηνὸς ἐκ δραχμῶν 475.000, μειουμένας κατὰ δραχμὰς 200.000, ἃς ἔλαβεν ἀπὸ τὸ Ι.Κ.Α. καὶ τοῦτο βάσει τῶν ἄρθρων 657 καὶ 658 τοῦ Α. Κ. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγὴ τοῦ νόμιμος εἶναι, ὡς ἐρειδομένη ἐπὶ τῶν περὶ μισθώσεως ὑπηρεσιῶν διατάξεων τοῦ Α.Κ., ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 1181/45, ὡς οὗτος ἔχει σήμερον, καὶ τοῦ ν. 2112/20 καὶ τοῦ Β Δ/τος τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920, ὡς νόμιμος δὲ καὶ ὡρισμένη ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν ἀποβαίνει.

Μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 356/49 ἀπόφασιν τοῦ Ἄρειος Πάγος ἐπανῆλθε καὶ πάλιν εἰς τὴν παλαιοτέραν του ἄποψιν, καθ' ἣν ἐκ τοῦ ἄρθρου 5 § 3 τοῦ ν. 2112/20, ὡς τοῦτο συνεπληρώθη διὰ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 4558/1930 καὶ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ἀπὸ 16/18 Ἰουλίου 1920 Β. Δ/τος, σαφῶς προκύπτει, ὅτι πᾶσα ἄλλη ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ, ἐκτὸς τῆς ἀσθενείας, λοχείας καὶ στρατεύσεως, λύει ὁριστικῶς τὴν σύμβασιν ἐργασίας (Α.Π. 247/50, ΞΑ' 574, Α. Π. 299) 50, ΕΕΔ 9, 631), τὰ αὐτὰ δὲ συμβαίνει καὶ ἐπὶ ἀσθενείας, ἐὰν αὕτη ὑπερέβη τὰ εἰς τὰς ἄνω διατάξεις τασσόμενα ὅρια (ὅρα περὶ τούτου καὶ αὐτὴν τὴν Α. Π. 356/49). Ἐπομένως, ἀφοῦ ἐν προκειμένῳ συνομολογεῖται, βεβαιοῦται ἄλλωστε ἐκ τῶν ἀποδείξεων, ὅτι ὁ ἐνάγων εἰργάσθη παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ἀπὸ 10/5/48 μέχρι 27/2/50, ἤτοι ἐπὶ 21 περίπου μῆνας, δηλαδὴ κάτω τῆς τετραετίας, ἠδύνατο ν' ἀπουσιάσῃ λόγῳ ἀσθενείας, χωρὶς νὰ τεκμαίρεται ὅτι ἔλυσεν αὐτὸς μονομερῶς τὴν σύμβασιν του ἐργασίας, ἐπὶ ἕνα μῆνα. Ὁ ἐνάγων ὅμως ἀπουσίασεν ἐν προκειμένῳ ἀπὸ 27/2/50 μέχρις 22/4/50, ἤτοι πολὺ πέραν τοῦ μηνός. Λογίζεται συνεπῶς ὅτι διὰ τῆς τοιαύτης, ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια ἀπουσίας του, ἔλυσεν οὗτος μονομερῶς τὴν σύμβασιν του ἐργασίας καὶ συνεπῶς τὸ πρῶτον κονδύλιον τῆς ἀγωγῆς εἶναι ἀπορριπτέον ὡς ἀβάσιμον.

Κατὰ τὴν κρίσιν μας τὸ μὲν ἄρθρον 657 Α.Κ., ὡς ἐν αὐτῷ ἔχει, ὁρίζει τὰς προϋποθέσεις, ὑφ' ἃς ὁ μισθωτὸς διατηρεῖ τὴν ἀξίωσιν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν μισθόν του, ἐν περιπτώσει κωλύματος κλπ., τὸ δὲ ἄρθρον 658, ὡς ἐν αὐτῷ ἐπίσης ἔχει, ὁρίζει τὴν κατὰ χρόνον ἔκτασιν τῆς τοιαύτης ἐπὶ τὸν μισθὸν ἀξιώσεως. Ἡ τοιαύτη κατὰ χρόνον ἔκτασις, ἐὰν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς συμβάσεως δὲν ἐχῇ παρέλθει ἔτος, ὁρίζεται εἰς ἥμισυ μῆνα, ἐὰν δὲ ἐχῇ παρέλθει ἔτος, εἰς ἕνα μῆνα κατ' ἔτος. Λυτὸ «τὸ ἐπὶ ἕνα μῆνα κατ' ἔτος» δὲν προκύπτει σαφῶς ἐκ τῆς γραμματικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου, προκύπτει ὅμως ἐκ τῆς λογικῆς τοιαύτης, διότι καταφανὴς εἶναι ὁ σκοπὸς τοῦ νομοθέτου, ὅπως ὁ ἐργοδότης μὴ ἐπιβαρύνεται πλέον τοῦ μηνὸς δι' ἕκαστον ἔτος, ἀφοῦ τὸ ἔτος τάσσει ὡς ἐλάχιστον ὅριον, διὰ νὰ ὁρίσῃ τὴν κατὰ χρόνον ἔκτασιν τῆς ἐπὶ τὸν μισθὸν ἀξιώσεως εἰς ἕνα μῆνα. Ὁ νομοθέτης δηλαδή, κινούμενος ἐκ φιλεργατικοῦ πνεύματος, παρεξέκλινε τοῦ κανόνος ὅτι ἕκαστος φέρει τὸν κίνδυνον τῆς ἰδίας του παροχῆς καὶ ἐπέβαλε βάρος εἰς τὸν ἐργοδότην ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ, ἀλλὰ δὲν ἠθέλησε τὸ βάρος τοῦτο νὰ εἶναι καὶ δυσβάστακτον, δι' ὃ καὶ ὥρισε διὰ τῶν ἄνω διατάξεων, ὅτι πρὸ μὲν τῆς συμπληρώσεως ἔτους, ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς συμβάσεως θὰ φέρῃ οὗτος τὸ βάρος αὐτὸ ἐπὶ ἥμισυ μῆνα, μετὰ δὲ τὴν συμπλήρωσιν ἔτους ἐπὶ ἕνα μῆνα δι' ἕκαστον ἔτος. Τὰ ὑποστηριζόμενα (ὅρα ΕΕΔ 8, 573) εἶναι βεβαίως ἄξια πολλῆς προσοχῆς (ὅρα καὶ *Ζέπον*, Ἐνοχικόν, σελὶς 356), ἀλλὰ γίνονται ἐκεῖ διακρίσεις, αἵτινες οὔτε ἐκ τοῦ γράμματος, οὔτε ἐκ τοῦ σκοποῦ τῶν ἄνω ἄρθρων προκύ-

ΣΧΕΣΙΣ ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΟΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΝ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΝ

Ἀπαλλαγὴ δι' εἰδικοῦ Νόμου ἀπὸ ἰσχυούσης νομοθεσίας καὶ ἀξίωσις μισθοῦ ἐκ τῶν ἄρθρων 657, 658 Α. Κ.

Μισθωτοὶ Ἑλληνικῆς Πολεμικῆς Περιβάλψεως — Ἀνεφάρμοστον ἰσχυούσης νομοθεσίας περὶ μισθωτῶν ἐν γένει κατὰ Ν. Δ. 141|1946. — Ἀνεφάρμοστον καὶ τῶν ἄρθρων 657, 658 Ἀστικοῦ Κώδικος, ἐφ' ὅσον αἱ διατάξεις τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος περὶ μισθώσεως ἐργασίας ἀποτελοῦσι συμπληρωματικὸν δίκαιον τῆς κειμένης ἐργατικῆς νομοθεσίας.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Ν. Δ. 141|1946 (ΕΕΔ 5, 605) ἡ ἰσχύουσα νομοθεσία περὶ μισθωτῶν ἐν γένει (ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ἐργατῶν κλπ.) εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν πρόσληψιν, ἀπόλυσιν, πλὴν τοῦ Ν. 2112, ὡς οὗτος συνεπληρώθη καὶ ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, καὶ τοῦ ἀπὸ 20 Ἰουλίου 1920 β. δ., μισθοδοσίαν καὶ ἐπιδόματα ἐν γένει, τὰς συλλογικὰς συμβάσεις καὶ τὴν καταπολέμησιν τῆς ἀνεργίας, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν μισθωτῶν τῆς Ἑλληνικῆς Πολεμικῆς Περιβάλψεως, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν μισθωτῶν τῶν Ὑπηρεσιῶν ἢ Ὀργανισμῶν, τῶν ὁποίων τὴν μισθοδοσίαν ἔχει ἀναλάβει ἡ Ἑλληνικὴ Πολεμικὴ Περιβαλψις διὰ τὴν παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν των παρ' ἄλλῳ Ὀργανισμῷ εἴτε ἀπ' εὐθείας, εἴτε κατ' ἀπόσπασιν.

Ὡσαύτως δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν μισθωτῶν τῆς ἄνω Ὀργανώσεως αἱ διατάξεις τοῦ νόμου περὶ παλαιῶν πολεμιστῶν, τοῦ πολέμου 1940-1941, οἱ νόμοι περὶ προστασίας ἀναπήρων καὶ οἱ νόμοι περὶ προστασίας τῶν ἐπιστρατευομένων ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν.

Οἱ μισθοὶ καὶ ἡμερομίσθια τῶν μισθωτῶν τῆς λήμμενης Ὀργανώσεως ὁρίζονται κατὰ παρέκκλισιν τῶν διατάξεων τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ αὐτῆς, δὲν δύνανται ὅμως νὰ εἶναι κατώτεροι τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν ὁριζομένων ἑκάστοτε ὑπὸ τῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν.

Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὸ ἄρθρον 657 Α.Κ. ὁ ἐκμισθωτὴς διατηρεῖ τὴν ἀξίωσιν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν μισθόν, ἐὰν μετὰ δεκαήμερον τοὐλάχιστον παροχὴν ἐργασίας κωλύεται νὰ ἐργασθῇ ἕνεκα σπουδαίου λόγου μὴ ὀφειλομένου εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ, κατὰ τὸ ἐν ἄρθρῳ 658 Α.Κ. μέτρον.

Τὸ Πρωτοδικεῖον, ὑπὸ τὴν ἐκδοχὴν ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἀποτελοῦσι συμπληρωματικὸν τῆς κειμένης ἐργατικῆς νομοθεσίας δίκαιον (πρβλ. καὶ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1708|1950, εἰσηγητὴς *Π. Πεφάνης*, ΕΕΔ 9, 832), καταλήγει εἰς τὴν ἄποψιν, ὅτι, ἀφοῦ τὸ Ν. Δ. 141|1946 περιέχει τοιοῦτον γενικὸν κανόνα ἐξαιρέσεως ἀπὸ τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, δὲν δύναται ἐν προκειμένῳ νὰ ἐφαρμοσθοῦν οὔτε τὰ ἄρθρα 657, 658 Α.Κ. (ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις εἶχεν ἀντιθέτως ἀποφανθῇ).

Ἡ ἄποψις τοῦ Πρωτοδικείου εἶναι, νομίζομεν, ἐπιδεκτικὴ ἀντιρρήσεων.

Ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι αἱ βασικαὶ καὶ θεμελιώδεις σχέσεις, αἱ ὁποῖαι ἀπαντῶσιν εἰς κάθε σύμβασιν ἐργασίας, ρυθμίζονται εἰς τὸν Κώδικα κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε τὰ ἰδιαίτερα κατὰ κατηγορίας νομοθετήματα νὰ κινῶνται ἐλευθέρως, ἀλλὰ πάντοτε ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, τοῦτο δὲ εἶναι καὶ ἄλλως ὠφέλιμον, διότι πολλάκις αὐτὰ τὰ συχνὰ ἐναλλασσόμενα νομοθετήματα τῆς ἀρμοδιότητος διαφόρων Ὑπουργείων προσκρούουν καὶ ἀνατρέπουν ἐκ σπουδῆς, ὡς καὶ ἐξ ἀγνοίας, θεμελιώδεις ἀστικὰς διατάξεις καὶ καλὸν εἶναι νὰ ἀποτελέσῃ εἰς τοῦτο φραγμὸν τὸ πλαίσιον τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ὅστις φυσικὰ ἐπὶ πολλὰς δεκαετηρίδας δὲν θὰ μεταβληθῇ καὶ δὲν πρέπει νὰ θίγεται ἀπὸ εἰδικοὺς νόμους (*Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, εἰσηγητὴς Προσχεδίου Συμβάσεως Ἐργασίας Ἀστικοῦ Κώδικος ἐπίσημος ἔκδ. Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, ἔκδ. 1936, σελ. 40), ἐφ' ὅσον τὸ Ν.Δ. 141|1946 ὁρίζει ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας περὶ μισθωτῶν ἐν γένει, εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν πρόσληψιν, ἀπόλυσιν κλπ. δὲν ἐννοεῖ

πτουν, ἐὰν δὲ θέλουν γίνει δεκτά, θέλουν ἐπισωρεύσει ἀπὶ τοῦ ἐργοδότου πολλὰ βάρη, ἄτινα βέβαιον εἶναι ὅτι ὁ νομοθέτης δὲν ἐσκόπει νὰ ἐπιβάλῃ ἐπ' αὐτοῦ. Τὸ ἄρθρον 5 τοῦ νόμου 2112|1920 καὶ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ Β. Δ|τος τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 δὲν θίγουν τὰ ἀνωτέρω, διότι ταῦτα προνοοῦν περὶ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν δύναται ν' ἀπουσιάσῃ ὁ μισθωτός, λόγῳ ἀσθενείας, χωρὶς ἡ ἀπουσία του νὰ θεωρῆται ὡς λύσις τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους αὐτοῦ, οὐχὶ δὲ καὶ περὶ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ οὕτω κωλυθέντος νὰ ἐργασθῇ μισθωτοῦ (ὅρα ὅμως *Ζέπου*, Ἐνοχικόν, σελ. 356, σημ. 4) "Οταν μάλιστα ἐθεσπίσθησαν αἱ διατάξεις αὗται, ἴσχυε τὸ Ρωμαϊκὸν Δίκαιον, τὸ ὁποῖον δὲν ἀνεγνώριζε δικαίωμα μισθοῦ εἰς τὸν κωλυθέντα, λόγῳ ἀσθενείας, νὰ ἐργασθῇ μισθωτὸν (*Καποδίστρια*, Ἑρμηνεία Ἐργατικοῦ Δικαίου §§ 323 καὶ 325).

Ἐπὶ τοῦ προκειμένου συνομολογοῦνται, ἀποδεικνύονται, ἄλλως τε, ἐκ τῶν προσαγομένων ἐγγράφων: α) ὅτι ὁ ἐνάγων ὑπηρέτησεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐναγομένης ἀπὸ τῆς 10|5|48 μέχρι τῆς 27|3|50, ὅτε διὰ τῆς συμπληρώσεως μηνὸς ἀπὸ τῆς ἀσθενείας του (27|2|50) λογίζεται, ὅτι ἔλυσε μονομερῶς τὴν σύμβασίν του ἐργασίας (ἄρθρον 5 ν. 2112|20), ἤτοι ἐπὶ 22 καὶ 1|2 περίπου μῆνας β) ὅτι κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ἐργασίας του ἠσθένησε καὶ δὲν εἰργάσθη ἀπὸ 25|1|49 μέχρι 8|2|49, ἔλαβε δὲ ὅλα τὰ ἡμερομίσθια τοῦ 15θημέρου τούτου γ) ὅτι καὶ κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τῆς ἐργασίας του ἠσθένησε καὶ δὲν εἰργάσθη ἀπὸ 6|7|49 μέχρις 20|7|49, ἔλαβε δὲ καὶ πάλιν ὅλα τὰ ἡμερομίσθιά του καὶ τοῦ 15θημέρου τούτου. Ἄρα, ἀφοῦ κατὰ τὸ δεύτερον τοῦτο ἔτος ἔχει ἀσθενήσει καὶ ἔχει λάβει τὰ ἡμερομίσθιά του ἑνὸς 15θημέρου, ἠσθένησε δὲ καὶ αὖθις ἐντὸς τοῦ χρόνου τούτου, ἀπὸ 27|2|50 μέχρις 27|3|50, δικαιοῦται νὰ λάβῃ εἰσέτι τὰ ἡμερομίσθιά του ἑνὸς ἀκόμη 15θημέρου ἐκ δραχμῶν 247.000 (13Χ19.000), μειούμενα κατὰ δραχμὰς 100.000, ἃς ὁμολογεῖ ὅτι εἰσέπραξε παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας. Δέον συνεπῶς ὅπως διὰ τὸ ποσὸν τῶν 147.000 δραχ. γίνῃ δεκτὸν τὸ δεύτερον αἴτημα τῆς ἀγωγῆς.

ἄλλο ἢ τὰς ἐκ τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας διατάξεις, χαρακτηριστικὴ δὲ εἶναι ἡ ἀπαρίθμησις τῶν μὴ ἐφαρμοζομένων διατάξεων, περιεχομένων εἰς νόμους ἐργατικούς.

Εἰς τὴν ἐργατικὴν νομοθεσίαν, ὡς γνωστόν, δὲν ὑπάρχει διάταξις, ἡ ὁποία νὰ ἐπιρρίπτῃ τὸν κίνδυνον ἐκ τῆς μὴ παροχῆς ὑπηρεσιῶν, δι' ἀνυπαίτιον αἰτίαν, εἰς τὸν ἐργοδότην.

Οὗτος ἐρρυθμίζετο ὑπὸ τῶν γενικῶν τοῦ δικαίου ἀρχῶν (πρβλ. Α.Π. 478|1939, ΕΕΝ στ. 688, *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, ΕΕΔ 9, 725 ἑπ.).

Ἑπομένως καὶ ὑπὸ τὴν ἀσφαλῆ, νομίζομεν, κρίσιν ὅτι τὸ Ν.Δ. 141|1946 ἀφορᾷ ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῶν εἰς τὴν ἐργατικὴν νομοθεσίαν ἰσχυόντων διὰ τοὺς μισθωτοὺς ἐν γένει, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθῇ ὡς ὀρθὸν ὅτι ἡ ἀπαλλαγὴ τοῦ Ν. Δ. 141|1946 ἀφορᾷ εἰς θέματα μὴ ρυθμιζόμενα ὑπὸ τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας.

Τὰ ἄρθρα 657, 658 Α. Κ. ἀναφέρονται εἰς ρύθμισιν τῶν ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ μισθωτοῦ συνεπειῶν, κατὰ διάσπασιν τῆς ἐν τῷ ἀστικῷ δικαίῳ ἀρχῆς (*Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, ἔνθ' ἀνωτ.), ἐνῷ τὸ περιεχόμενον τοῦ Ν. Δ. 141|1946 σχετίζεται πρὸς τοὺς ἐκ τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας περιορισμοὺς (πρόσληψις, ἀπόλυσις, μέγεθος μισθοδοσίας, καταπολέμησις ἀνεργίας), εἰς θέματα δηλαδὴ μὴ ρυθμιζόμενα ὑπὸ τοῦ Α. Κ. καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀναγόμενα εἰς τοὺς ἰσχύοντας ἐργατικοὺς νόμους, κατὰ τὸ ἄρθρον 38 τοῦ εἰσαγωγικοῦ τοῦ Α. Κ. Νόμου.

Σκόπιμον εἶναι νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου δὲν ἐνδιαφέρει μόνον τὸ εἰδικὸν ἐν προκειμένῳ Ν. Δ. 141|1946.

Παρεμφερεῖς εἰδικοὶ νόμοι μὲ ἀνάλογον διατύπωσιν, εἶναι καὶ ἄλλοι (βλέπε ἐνδεικτικῶς Α. Ν. 1427|50 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ Ἐράνου» «Πρόνοια Βορείων Ἐπαρχιῶν Ἑλλάδος», ΕΕΔ 9, 323. Α. Ν. 1422|1950 «περὶ διατάξεών τινων ἀφορωσῶν τὸ προσωπικὸν τῆς ΥΕΚΑ», ΕΕΔ 9, 279), καὶ ἑπομένως τὸ ζήτημα ἔχει εὐρυτέραν τῆς ἐπὶ τῆς ἐν λόγῳ κατηγορίας τῶν μισθωτῶν τῆς Ἑλληνικῆς Πολεμικῆς Περιθάλψεως ἔκτασιν.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3727|1950

Διαδικασία Ν. ΓΩΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. Ἰ. Μπιζίμης

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Π. Πεφάνης

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἔφεσις κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3530|1949 ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν τύποις δεκτὴ ἐστὶ καὶ ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν ἀποβαίνει, ὡς νομοτύπως καὶ ἐμπροθέσμως ἀσκηθεῖσα, μὴ προσαπαιτουμένης ἐν προκειμένῳ καταβολῆς παραβόλου, ὡς σαφῶς συνάγεται ἐκ τοῦ ρητοῦ γράμματος τῶν διατάξεων τῆς παραγρ. 3 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ εἰδικῶς διέποντος τὴν ἐκκαλοῦσαν ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἑλληνικὴ Πολεμικὴ Περίθαλψις» Ὀργάνωσιν Ν. Δ|τος ὑπ' ἀριθ. 141 τῆς 30ῆς Σ|βρίου 1946.

Κατὰ τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν παραγράφων 1 καὶ 2 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ εἰρημένου Ν. Δ|τος ἡ ἰσχύουσα νομοθεσία περὶ μισθωτῶν ἐν γένει (ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, τεχνιτῶν, ἐργατῶν κλπ. εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν πρόσληψιν, ἀπόλυσιν, πλὴν τοῦ νόμου 2112, ὡς οὗτος συνεπληρώθη καὶ ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, καὶ τοῦ ἀπὸ 16|18 Ἰουλίου 1920 Β. Δ|τος, μισθοδοσίαν καὶ ἐπιδόματα ἐν γένει, τὰς συλλογικὰς συμβάσεις καὶ τὴν καταπολέμησιν τῆς ἀνεργίας, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν μισθωτῶν τῆς Ἑλληνικῆς Πολεμικῆς Περιθάλψεως, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν μισθωτῶν τῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ Ὀργανισμῶν, τῶν ὁποίων τὴν μισθοδοσίαν ἔχει ἀναλάβει ἡ Ἑλληνικὴ Πολεμικὴ Περίθαλψις διὰ τὴν παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν των παρ' ἄλλῳ Ὀργανισμῷ, εἴτε ἀπ' εὐθείας, εἴτε κατ' ἀπόσπασιν. Ὡσαύτως δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν μισθωτῶν τῆς ὡς ἄνω Ὀργανώσεως αἱ διατάξεις τοῦ Νόμου περὶ παλαιῶν πολεμιστῶν, τῶν πολεμιστῶν τοῦ πολέμου 1940-1951, οἱ νόμοι περὶ προστασίας ἀναπήρων καὶ οἱ νόμοι περὶ προστασίας τῶν ἐπιστρατευομένων ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν. Ἐκ τῆς διατυπώσεως τῶν διατάξεων τούτων εἰδικώτερον καὶ τῆς καθόλου οἰκονομίας τοῦ ἀνωτέρω θεσμοθετήματος γενικώτερον, ἀποβλέποντος ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον νὰ παράσχῃ ἄπασαι τὰς δυνατὰς διευκολύνσεις εἰς τὴν ἐκκαλοῦσαν καὶ ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ τῆς Βορείου Ἀμερικῆς καθεδρεύουσαν ἀνεγνωρισμένην Ὀργάνωσιν, νομίμως ἐν Ἑλλάδι ἐκπροσωπουμένην διὰ τοῦ ἑκάστοτε ἐν Ἀθήναις Διευθυντοῦ αὐτῆς, πρὸς ἀδιακώλυτον ἐκτέλεσιν τοῦ κατ' ἐξοχὴν φιλανθρωπικοῦ, ἅμα δὲ καὶ προσωρινὸν χαρακτῆρα ἔχοντος, ἔργου της, τοῦθ' ὅπερ φανερὸν γίνεται καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ἐπωνυμίας της «Ἑλληνικὴ Πολεμικὴ Περίθαλψις», σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἅπασα ἡ κειμένη ἐργατικὴ νομοθεσία ἀνενεργὸς καὶ ἀνεφάρμοστος παραμένει ἔναντι τῶν μισθωτῶν τῆς ἐκκαλούσης. Ὅτι δὲ τοιοῦτος γενικὸς κανὼν ἐγκαινιάζεται διὰ τοῦ ἀνωτέρω εἰδικοῦ νόμου πρόδηλον καθίσταται καὶ ἐκ τῆς ἐν ταῖς προπαρατεθείσαις διατάξεσιν αὐτοῦ διαλαμβανομένης μοναδικῆς ἐξαιρέσεως ἀναφορικῶς μὲ τὴν ἀποκλειστικὴν ἐφαρμογὴν ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης μισθωτῶν της τοῦ νόμου 2112, ὡς οὗτος ἤδη ἰσχύει, καὶ τοῦ ἀπὸ 16|18 Ἰουλίου 1920 Β. Δ|τος. Κατὰ ταῦτα, ἐφ' ὅσον αἱ συναφεῖς περὶ μισθώσεως ἐργασίας διατάξεις τοῦ προγενεστέρου τοῦ εἰρημένου νόμου Ἀστικοῦ Κώδικος θεωροῦνται ὡς ἀπαρτίζουσαι συμπληρωματικὸν δίκαιον τῆς κειμένης ἐργατικῆς νομοθεσίας, ἰδίᾳ ὁσάκις αὕτη δὲν ἐξαντλεῖ ὁλοσχερῶς τὸ παρ' αὐτῆς ρυθμιζόμενον θέμα, ἀλλ' ἐμφανίζει κενὰ εἴτε ὡς πρὸς τὰ ὑποκείμενα τῆς σχέσεως, εἴτε ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς, παρέπεται ἐντεῦθεν, ὅτι καὶ αἱ διατάξεις αὗται τοῦ Α.Κ., ὡς ἐκ τοῦ εἰρημένου χαρακτῆρος του, ἀργοῦσιν ἐν προκειμένῳ, ἑπομένως καὶ τὰ ἄρθρα 657 καὶ 658 τούτου, ὡς ἀναγόμενα εἰς τὸ ὡς ἄνω περὶ μισθώσεως ἐργασίας κεφάλαιον αὐτοῦ, δὲν εἶναι κατέναντι τοῦ ἀνωτέρω μεταγενεστέρου τοῦ Α.Κ. εἰδικοῦ νόμου ἐφαρμοστέα.

Περαιτέρω, μὴ ἐφαρμοζομένων ἐνταῦθα ὑπὲρ τοῦ στρατευθέντος ἐφεσιβλήτου τῶν προστατευτικῶν διατάξεων τοῦ νόμου 3514, ὡς ἤδη οὗτος ἰσχύει, ἡ συνομολογουμένη ἑκατέρωθεν ἐπὶ ἔτος καὶ πλέον ἕνεκεν τῆς στρατεύσεως αὐτοῦ ἀπουσία του, ἣς ὅμως ἄδηλος ἦτο κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐνάρξεώς της ἡ διάρκεια, καθ' ἣν ἡ ἐκκαλοῦσα ἐστερήθη τῶν ὑπηρεσιῶν του καὶ ἦτο ἠναγκασμένη νὰ προβῇ εἰς ἀντικατάστασίν του ὡς ἐκ τοῦ σκοποῦ καὶ τῆς καθόλου ἀποστολῆς της, συνδυαζομένης πρὸς τὴν ταυτότητα τοῦ ἐφεσιβλήτου ὡς ἰατροῦ, ἀντικειμενικῶς κρι-

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

Συνυπολογισμὸς εἰς ἀποζημίωσιν Ν. 2112 καὶ ἀναλογίας 13ου μισθοῦ

Καταβολὴ διὰ τὸ κῦρος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ἐξ ὅλου κλήρου ἀποζημιώσεως Ν. 2112.—Ὑποχρέωσις συνυπολογισμοῦ καὶ ἀναλογίας 13ου μισθοῦ καὶ πασχαλινοῦ ἐπιδόματος.—Θεώρησις ὡς τακτικῶν ἀποδοχῶν.—Ἄλλως ἀκυρότης καταγγελίας.—Ἄσχετον τὸ δικαίωμα ἐπιδοτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας πρὸς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 9 Ν. 118|1945 καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν καὶ διὰ τῆς παρατιθεμένης κατωτέρω ἀποφάσεώς του, ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὰ ἐπὶ τοῦ θέματος ὑπ' αὐτοῦ παγίως ἐν τῇ νομολογίᾳ του κρατοῦντα (βλέπε καὶ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2477|1947, εἰσηγητὴς *Φ. Ῥάμφος*, ΕΕΔ 6, 268, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 683|1947, εἰσηγητὴς *Γ. Κορίδης*, ΕΕΔ 6, 595, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4908|1947, εἰσηγητὴς *Κ. Δαλιάνης*, ΕΕΔ 6, 658, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1663|1948, εἰσηγητὴς *Ν. Οἰκονόμου*, ΕΕΔ 7, 214), ἀποφαίνεται, ὅτι προϋπόθεσις τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945, ὡς ἐπεξετάθη καὶ ἐτροποποιήθη, διὰ τὴν κατ' αὐτὸ καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, δὲν εἶναι ἂν ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται ἢ ὄχι ἐπιδόματος ἀνεργίας ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας.

Σκόπιμον εἶναι νὰ σημειωθῇ, ὅτι ὑπῆρξε καὶ διάσπασις τῆς γνώμης ταύτης ἐν τῇ νομολογίᾳ τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς (βλέπε Πρωτοδικείου Πειραιῶς 1774|1947, εἰσηγητὴς *Λ. Κανελλάκος*, ΕΕΔ 6, 718, Πρωτοδικείου Πειραιῶς 669|1947, εἰσηγητὴς *Α. Τσαμπούλας*, ΕΕΔ 6, 437, Πρωτοδίκου Πειραιῶς 353|1948, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 7, 615, Πρωτοδικείου Πειραιῶς 1434|49, Πρωτοδίκης *Γ. Κρυκίδας*, ΕΕΔ 8, 911, Πρωτοδίκου Πειραιῶς 273|1950, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 8, 456).

Ὡς ἐπανειλημμένως ἐσημειώσαμεν, ἡ ἀκολουθουμένη καὶ ἤδη ὑπὸ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ἄποψις εἶναι πράγματι ἡ ὀρθοτέρα.

Δὲν συνδυάζεται τὸ δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ πρὸς ἐπιδότησιν ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας πρὸς τὴν τήρησιν τῶν ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|45, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τεταγμένων οὐσιαστικῶν καὶ τυπικῶν προϋποθέσεων, τοῦτο δὲ ἐνισχύεται ἀπολύτως καὶ ἐκ τῆς ὅλης διαρθρώσεως τοῦ ἰσχύοντος ἤδη Ν. Δ. 1255|1949 «περὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Ν. 118|45 κλπ.» (ΕΕΔ 9, 961), τὸ ὁποῖον καθώρισε κατ' ἀρχὴν τὴν παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀνεργίας ἀσφάλισιν τῶν μισθωτῶν ἐκ μόνης τῆς ἐν ἄρθρῳ 1 αὐτοῦ προϋποθέσεως (πρόσωπα παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἔναντι ἀμοιβῆς, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον ἀσχολοῦνται εἰς περιφερείας, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι. Κ. Α. καὶ ἀσφαλίζονται παρ' αὐτῷ ἢ παρ' ἑτέρῳ Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας), εἰς ἑπόμενον δὲ ἄρθρον (ἄρθρ. 2) διακρίνει τὸ δικαίωμα τῶν παροχῶν ἀσφαλίσεως (ἐφ' ὅσον ἐπραγματοποίησεν ὁ μισθωτὸς 180 ἡμέρας ἐργασίας ἐντὸς τῶν τελευταίων 12 μηνῶν πρὸ τῆς ἐκδηλώσεως τῆς ἀνεργίας).

Ὑπὸ τὴν ἀντίπαλον μὴ ὀρθὴν ἄποψιν θὰ ἔπρεπε νὰ γίνεται ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν. 118|1945 καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὴν πραγματοποίησιν 180 ἡμερῶν ἐργασίας παρὰ τῇ αὐτῇ ἐπιχειρήσει, ἂν ὁ μισθωτὸς δὲν εἶχεν ἐργασθῇ καὶ εἰς ἄλλον ἐργοδότην, πρᾶγμα οὐδαμόθεν ἐκ τοῦ νόμου ἐπιμαρτυρούμενον, ἀφοῦ καὶ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν. 118|1945 ἀναφέρεται εἰς τὴν καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|20, ὡς στοιχείου τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως, εἶναι δὲ γνωστόν, ὅτι ὁ Νόμος 2112|1920 προϋποθέτει συμπλήρωσιν διμήνου ὑπηρεσίας, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι, ὡς παγίως γίνεται δεκτὸν καὶ κατὰ τὰς δύο ἀντιπάλους ἀπόψεις (βλέπε Πρωτοδίκου Πειραιῶς 273|1950, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 456) ἡ τήρησις τῶν ἐν ἄρθρῳ 9 τοῦ Ν. 118|45 τυπικῶν προϋποθέσεων (ἔγγραφος καταγγελία, ἀναγγελία αὐτῆς) ἐπιβάλλεται καὶ ἂν ὁ μισθωτὸς δὲν ἔχῃ συμπληρώσει δίμηνον παρὰ τῷ ἐργοδότῃ ὑπηρεσίαν.

Μεταιτέρω τὸ Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως, ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ἡ ἐργοδότης δὲν συνυπελόγισεν, ὡς ἔπρεπε, εἰς τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112|20, τῆς ὁποίας ἡ ἐξ ὁλοκλήρου καταβολὴ ἔχει συνδεθῇ, κατὰ τὸ ἄρθρον 9 Ν. 118|45, πρὸς τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, καὶ τὴν ἀναλογίαν τοῦ 13ου μισθοῦ (περὶ

νομένη καὶ κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως καλῶς, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ἐθεωρήθη παρὰ τῆς ἐκκαλούσης ὡς ἐκ μέρους τοῦ ἐφεσιβλήτου σιωπηρὰ τῆς μεταξὺ των ἐργασιακῆς συμβάσεως καταγγελία καὶ ἐπηκολούθησεν ἀζημίως ἡ παρ' αὐτῆς ἀπόκρουσις τῶν μετὰ τὴν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσίν του προσφερθεισῶν εἰς ταύτην ὑπηρεσιῶν του. Ἐπελθούσης ὅθεν, κατ' ἄρθρον 5 § 3 τοῦ νόμου 2112, τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως βουλήσει τοῦ ἐφεσιβλήτου, οὐδαμῶς δικαιοῦται οὗτος τῆς ἐκ τοῦ νόμου τούτου προβλεπομένης διὰ τὴν ἀπόλυσίν του ἀποζημιώσεως. Ταῦτα εἰποῦσα καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καὶ ἀπορρίψασα, κατά τε τὴν κυρίαν καὶ τὴν πρώτην ἐπικουρικὴν βάσιν της τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγήν, εἶτα δὲ ἀποφηναμένη ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος διατηρεῖ τὴν κατὰ τὰ συνδεδυασμένα ἄρθρα 657 καὶ 658 τοῦ Α.Κ. ἀξίωσίν του καὶ ἐπιδικάσασα εἰς τοῦτον τὸν ἐντεῦθεν ἀναλογοῦντα μισθόν του, δεξαμένη ὡς πρὸς τὴν δευτέραν ἐπικουρικὴν βάσιν της τὴν ἀγωγὴν κατ' οὐσίαν, ψευδῶς ἠρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς διατάξεις τοῦ ἐν τῇ προηγουμένῃ σκέψει μνημονευομένου εἰδικοῦ θεσμοθετήματος, μὴ ἐχόντων ἐνταῦθα ἐφαρμογήν, καθ' ἃ ἐν τῇ αὐτῇ διελήφθησαν σκέψει τῶν εἰρημένων ἄρθρων ἔναντι τῆς ἐκκαλούσης ὑπὲρ τοῦ ἐφεσιβλήτου μισθωτοῦ της, κατὰ τοὺς βασίμους λόγους τοῦ ἐφετηρίου.

αὐτοῦ βλέπε *Α. Σακελλαρόπουλον*, ΕΕΔ 9, 55 ἑπ. καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 838, ἔνθα νομολογία), κηρύσσει ἄκυρον τὴν καταγγελίαν συμβάσεως.

Ἔχει νομολογηθῆ (Α. Π. 291|49, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 8, 578, πρβλ. καὶ Α. Π. 278|50, *Ἰ. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 9, 450), ὅτι ἐφ' ὅσον ἡ μὴ πλήρης καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 ὀφείλεται εἰς ἐσφαλμένον ὑπολογισμὸν καὶ ἀμφιβολίαν περὶ τῆς ἐκτάσεως τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ ἐν καλῇ πίστει τελοῦντος ἐργοδότου, δὲν ἀπαγγέλλεται, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 9 Ν 118|46, ἀκυρότης τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Ἐξ ἄλλου ὅμως ναὶ μὲν ἡ πλάνη περὶ τὰ πράγματα ἢ τὸν νόμον, ἐὰν εἶναι συγγνωστή, ἤτοι ἐὰν δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποφευχθῆ διὰ καταβολῆς τῆς προσηκούσης ἐπιμελείας, ἀποκλείει τὴν ἀμέλειαν, κατὰ κανόνα ὅμως ἡ ἄγνοια τοῦ νόμου—ὅταν πρόκειται περὶ αὐτοῦ—εἶναι ἀσυγχώρητος, διότι ἡ γνῶσις τῶν ἐπιταγῶν τοῦ δικαίου ἐπιβάλλεται ἐκ τῆς ἀπαιτουμένης ἐν ταῖς συναλλαγαῖς ἐπιμελείας (*Μπαλῆς*, § 177, ἀριθ. 1) καὶ μόνον εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις καὶ δὴ ὅταν ὑπάρχῃ σοβαρὰ ἀμφισβήτησις ἐπί τινος ζητήματος, ἡ ἐνέργεια ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐσφαλμένης νομικῆς ἑρμηνείας δύναται νὰ χαρακτηρισθῆ ὡς ἀνυπαίτιος (*Μιχαηλίδης—Νουάρος*, ἐν Ἑρμ. Α. Κ., ἄρθρ. 330, ἀριθ. 35), (πρβλ. καὶ *Κ. Δημάκην*, Ἄγνοια συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ΕΕΔ 9, 433 ἑπ.).

Ἐν προκειμένῳ ἡ περὶ 13ου μισθοῦ νομικὴ διάταξις (συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας 4 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947) εἶναι σαφὴς καὶ ἀνεπίδεκτος ἀμφισβητήσεως ἡ σχετικὴ ὑποχρέωσις (βλέπε καὶ τὰς ἐν ΕΕΔ 9, 838 σημειώσεις μας, ἔνθα παραπομπαὶ εἰς νομολογίαν).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5232|1949

Διαδικασία Ν. Γ'ΦΟΛ'κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ε. Βρεντάκης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Α. Καλλέργης**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. **Σ. Γκαδόλος**, Π. Καλδῆς

Κατὰ τὴν παρ. 3 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἰσχύν νόμου ἐπέχοντος κανονισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐκκαλούσης Ἀνωνύμου Ἑταιρίας Ὑδάτων (β. δ. τῆς 30 Ἰανουαρίου|18 Φεβρουαρίου 1946 καὶ ἄρθρ. 3 παρ. 1 τοῦ Ν. 3752|29) τὸ ἐκτακτον προσωπικὸν ἀπολύεται, τηρουμένων τῶν διατάξεων τῶν γενικῶν νόμων περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἑπομένως πρὸς ἔγκυρον καταγγελίαν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου ἔδει νὰ τηρηθῶσιν ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης αἱ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118|45, ὡς ἐτροπ. ὑπὸ τοῦ ν. δ|τος τῆς 8|11 Μαΐου 1945, ἤτοι νὰ γίνῃ ἐγγράφως, ν' ἀναγγελθῆ εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ νὰ καταβληθῆ ἡ πλήρης τοῦ νόμου 2112 ἀποζημίωσις διὰ τὴν ἀπροειδοποίητον καταγγελίαν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως.

Ἐν προκειμένῳ ἐκ τῶν ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων ἐγγράφων, τῶν καταθέσεων τῶν μαρτύρων, περὶ ὧν προσάγεται ἔκθεσις Συμβολαιογράφου Ἀθηνῶν, ἐβεβαιώθη, ὅτι ἐτηρήθησαν πᾶσαι αἱ λοιπαὶ προϋποθέσεις, πλὴν τῆς οὐσιαστικῆς τοιαύτης τῆς καταβολῆς ἐξ ὁλοκλήρου τῆς τοῦ ν. 2112 ἀποζημιώσεως.

Δὲν ἀμφισβητεῖται ὅτι αἱ μηνιαῖαι ἀποδοχαὶ τοῦ ἐνάγοντος ἐφεσιβλήτου κατὰ τὸν μῆνα τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἀνήρχοντο εἰς 850.000, οὔτε ὅτι κατεβλήθη αὐτῷ ἀποζημίωσις ἐκ τοῦ ἰσοπόσου πρὸς τὰς ἀποδοχὰς 4 μηνῶν, ἃς ἐδικαιοῦτο ὁ ἐφεσίβλητος, λόγῳ ἀποζημιώσεως, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 3 τοῦ νόμου 2112, δεδομένης τῆς 7ετοῦς ὑπηρεσίας του, ἤτοι δρχ. 3.400.000.

Πρὸς ὑπολογισμὸν ὅμως τῆς ἀποζημιώσεως ταύτης δὲν κατελογίσθη—ὡς καὶ τοῦτο δὲν ἀμφισβητεῖται ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης—εἰς τὰς μηνιαίας ἀποδοχὰς τοῦ ἐφεσιβλήτου τὸ ἀνάλογον μέρος τοῦ τακτικῶς καταβαλλομένου, συμφώνως πρὸς τὴν παράγραφον IV τῆς ἀπὸ 4|11|47 συλλογικῆς συμβάσεως καὶ τὸ ἄρθρον 6 παρ. 2 τοῦ κανονισμοῦ τῆς ἐκκαλούσης, 13ου μισθοῦ, ἤτοι τὰ 4|12 αὐτοῦ, ἀνερχόμενα κατὰ μὲν τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ ἐφεσιβλήτου, καταλογίζοντος εἰς τὸν 13ον μισθὸν καὶ τὸ πασχαλινὸν ἐπίδομα, εἰς δραχμὰς 425.000, κατὰ δὲ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῆς ἐκκαλούσης εἰς δραχ. 278.750.

Καὶ κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς ἔστω τῆς ἐκκαλούσης ἔδει νὰ καταβληθῆ τῷ ἐνάγοντι ἀποζημίωσις δραχ. 3.678.750. Ἀντ' αὐτῆς κατεβλήθη τοιαύτη δραχ. 3.400.000, ἤτοι οὐχὶ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 παρ. 1 ἐδάφ. 3 τοῦ Ν. 118|45.

Ἡ ἐκκαλοῦσα, δικαιολογουμένη, ἐπικαλεῖται ὅτι δὲν ἔδει νὰ καταλογισθῆ εἰς τὰς μηνιαίας ἀποδοχὰς καὶ συνεπῶς εἰς τὴν ἀποζημίωσιν τὸ ἀνάλογον τοῦτο μέρος τοῦ 13ου μισθοῦ, διότι α) ἐρρύθμιστο δὲν ἀποτελεῖ τακτικὰς ἀποδοχὰς β) τῷ κατεβλήθη ἐν ὑπηρεσίᾳ ὁ 13ος μισθὸς καὶ περαιτέρω ἄλλως ὅτι ἐκ πλάνης περὶ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως δὲν κατελογίσθη τὸ ποσόν.

Κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου καὶ ὡς σταθερῶς γίνεται δεκτὸν ὑπὸ τῆς Νομολογίας ὁ 13ος μισθὸς τοῦ ὑπαλλήλου ἀποτελεῖ τακτικὰς ἀποδοχὰς τούτου, καταλογιστέας συνεπῶς πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ συνόλου τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν καὶ περαιτέρω τοῦ ποσοῦ τῆς ἀποζημιώσεως. Ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι κατεβλήθη ὁ 13ος μισθὸς ὡς μισθὸς δὲν ἀντικρούει, τοὐναντίον θεμελιοῖ τὴν ἐκδοχήν, ὅτι πρέπει νὰ τῷ καταβληθῆ καὶ ὡς ἀποζημίωσις.

Ἡ ἐπιμονὴ ἐν τῇ ὑποστηρίξει τῶν ἀπόψεων αὐτῶν καταλύει τὸν περὶ πλάνης ἰσχυρισμόν. Κατὰ τὴν κρίσιν ἐν πάσῃ περιπτώσει τοῦ Δικαστηρίου, συναγομένην ἐκ τῶν ἄνω ἀποδεικτικῶν στοιχείων, οὐδόλως ἐβεβαιώθη πλάνη τῆς ἐκκαλούσης περὶ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς διαληφθείσης ἀποζημιώσεως. Κατ' ἀκολουθίαν τῆς, ὡς ἐβεβαιώθη, μὴ τηρήσεως ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης τῆς οὐσιαστικῆς τοῦ ἄρθρου 9 παρ. 1 ἐδάφ. 3 τοῦ ν. 118 προϋποθέσεως, ἤτοι τῆς καταβολῆς ἐξ ὁλοκλήρου τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ καθοριζομένης ἀποζημιώσεως, ἡ ἔνδικος καταγγελία ὑπῆρξεν ἄκυρος. Ὀρθῶς ὅθεν ὁ πρωτοβάθμιος δικαστὴς ἐπὶ τῇ ὁμοίᾳ παρεμπιπτούσῃ κρίσει του ἀπεφήνατο διὰ τῆς ἐκκαλουμένης τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἀγωγῆς, διωκούσης τοὺς ἀπὸ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως καὶ ἐπὶ τὸν ἐντεῦθεν χρόνον μισθοὺς βάσει τῆς ὡς ἐνεργοῦ διϊσχυριζομένης καὶ ἀληθῶς τοιαύτης συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀπορριπτέοι οἱ σχετικοὶ 1ος καὶ 3ος λόγοι ἐφέσεως.

Τὴν τήρησιν τῶν προϋποθέσεων τοῦ ν. 118 ἔδει νὰ διαφυλάξῃ ἡ ἐκκαλοῦσα καὶ ἂν ὁ ἐνά-

ΜΟΝΟΜΕΡΗΣ ΒΛΑΠΤΙΚΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΟΡΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

Συνέπειαι καὶ ὑπὸ τὸ ἰσχῦον ἄρθρον 9 Ν. 118|1945 περὶ καταγγελίας συμβάσεως

Συμψηφισμὸς κερδηθέντων ἀλλαχοῦ.—Ἔννοια ἄρθρου 7 Ν. 2112|1920 περὶ μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας.—Πότε συντελεῖται ἡ δι' αὐτῆς ὁριζομένη καταγγελία συμβάσεως.—Ἐπέλευσις τῶν αὐτῶν συνεπειῶν ἄρθρου 7 Ν. 2112 καὶ δι' ἐφαρμογὴν ἄρθρου 9 Ν. 118|1945.

Ὡς φαίνεται ἐκ τῆς παρατιθεμένης ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ὡς ἐφετείου, εἶχε μεταξὺ τῶν διαδίκων συμφωνηθῆ ἀναστολὴ χρόνου καιρόν, ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἡ τοιαύτη ἀναστολὴ θεωρεῖται νόμιμος (*Ἰ. Καλοδίκης*, ΕΕΔ 2, 100, ἔνθα παραπομπαὶ εἰς συγγραφεῖς καὶ νομολογίαν, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 441|1949, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 8, 600, Προέδρου Πρωτ. Μυτιλήνης 193|1949, Πρόεδρος *Κ. Κονιαβίτης*, ΕΕΔ 8, 814).

Περαιτέρω, ὅταν ἐκριθησαν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἀναγκαῖαι αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ μισθωτοῦ ἐν προκειμένῳ, προσεκάλεσε τοῦτον νὰ συνεχίσῃ τὴν παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του, μὲ τὴν δήλωσιν «ὑπὸ τοὺς ὅρους τῶν συλλογικῶν συμβάσεων».

Τοῦτο ὁ μισθωτὸς ἐθεώρησεν ὡς συνιστῶσαν τὴν κατ' ἄρθρ. 7 Ν. 2112|20 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν ὅρων συμβάσεως, ἐφ' ὅσον εἶχε τὴν ἔννοιαν μειώσεως τῶν καθωρισμένων διὰ τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἀποδοχῶν, ἀνωτέρων τῶν ὁρίων τῆς συλλογικῆς, δὲν προσῆλθεν εἰς συνέχισιν τῆς λειτουργίας τῶν ὑπηρεσιῶν του ὑπὸ τοὺς ὅρους τούτους καὶ ἐφ' ὅσον κατὰ τὸν νόμον ἐξομοιοῦται πρὸς ἀπόλυσιν ἡ μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως (ἄρθρ. 7 Ν. 2112|20) καὶ ἡ ἀπόλυσις οὕτω δὲν ἐγένετο κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|45, ἐζήτησε νὰ τῷ καταβληθῶσιν αἱ λόγῳ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ἀποδοχαί του.

Εἶναι ἤδη δεδομένον, ὅτι ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ Ν. 2112|20 μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ τῶν ὅρων ἐργασίας ἐπάγεται τὰς αὐτὰς συνεπείας, ὡς ἡ εὐθεῖα ἄκυρος ἀπόλυσις τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|45 (Α. Π. 309|50, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 9, 516, ἐπικυροῦσα τὴν ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου ἀναφερομένην ὑπ' ἀριθ 9551|49, εἰσηγητὴς *Π. Πεφάνης*, ΕΕΔ 9, 20, Α. Π. 22|1950, εἰσηγητὴς *Χ. Καλέλλης*, ΕΕΔ 9, 156, πρβλ. καὶ Α. Π. 274|50, εἰσηγητὴς *Χ. Λινάρδος*, ΕΕΔ 9, 510).

Ἐξ ἄλλου, ἡ μείωσις τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ ἀποτελεῖ μίαν καὶ ἐκ τῶν συνηθεστέρων μορφῶν μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων συμβάσεως ἐργασίας (Α. Π. 306|34, Θέμ. ΜΕ' 817, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 157) 34, ΕΕΝ α' 211 καὶ πλεῖσται ἄλλαι, βλέπε γενικώτερον περὶ μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας ἀνασκόπησιν νομολογίας ἐν ΕΕΔ 8, 229), ἀφοῦ δὲ ἐνομολογήθη, ὅτι εἶναι ἰσχυρὰ καὶ ἔγκυρος ἡ σύμβασις περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ὑπὲρ τὰ ὅρια τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας (Α. Π. 306|50, ἔνθ' ἀνωτ.), προκύπτει, ὅτι ἡ μείωσις τῶν ἀποδοχῶν ταύτων εἰς τὰ ὅρια τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἀποτελεῖ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 Ν. 2112|1920 μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων συμβάσεως ἐργασίας μὲ τὰς ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|45 συνεπείας.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 167 Α. Κ. (ἀντιστοιχον ἄρθρου 40 Προσχεδίου Γενικῶν Ἀρχῶν) ἡ δήλωσις τῆς βουλήσεως ἔχει νομικὴν ἐνέργειαν μόνον ἀφ' ἧς περιέλθῃ εἰς τὸ πρόσωπον, πρὸς ὃ ἀπαιτεῖται νὰ ἀπευθυνθῇ (περὶ αὐτοῦ βλέπε *Ἰ. Μαριδάκην*, Αἰτιολογ. Ἔκθεσις Εἰσηγητοῦ, σελ. 157 ἐπ.).

Ὅταν περαιτέρω τὸ ἄρθρ. 7 Ν. 2112|20 ὁμιλῇ περὶ μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων συμβάσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, ἐννοεῖ ἀσφαλῶς τὴν μονομερῆ δήλωσιν αὐτοῦ, τὴν ἐπιδεῆ λήψεως κατὰ τὸ ἄρθρ. 167 Α. Κ. (βλέπε *Σούρλαν*, Ἑρμ. Α. Κ. εἰσαγωγὴ ἄρθρ. 361-378, ἀριθ 2), ἄλλο δὲ τὸ ζήτημα ἂν διὰ τῆς ἀποδοχῆς ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ καθίσταται σύμβασις καὶ ἐντεῦθεν καθίστανται ἐρευνητέα τὰ ἔννομα ἐκ τῆς τοιαύτης ἀποδοχῆς τῆς δηλώσεως ἀποτελέσματα διὰ τὸν μισθωτόν.

Ἐν προκειμένῳ ἡ δήλωσις βουλήσεως τοῦ ἐργοδότου ν' ἀποδεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, κατὰ μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν τοῦ περὶ μισθοῦ ὅρου τῆς συμβάσεως (ἂν τοιαύτην ἔννοιαν εἶχεν ἡ δήλωσις «ὑπὸ τοὺς ὅρους τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», εἶχε περιέλθει ἤδη εἰς τὸν μισθωτὸν καὶ ἀπὸ τῆς λήψεως αὐτῆς κατέστη ἐνερ-

---

γων ἐφεσίβλητος δὲν ἐδικαιοῦτο ἐπιδόματος ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας.

Ἡ ἐπιδότησις ἢ μὴ τοῦ ἠσφαλισμένου ἀνήκει εἰς τὰς ὀχέσεις τούτου πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, οὔτε δὲ χρονικῶς, ὡς ἀκολουθοῦσα τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, οὔτε καθ' οἱονδήποτε ἄλλον τρόπον διατελεῖ εἰς συνάρτησιν πρὸς τὰς ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τεταγμένας διὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως προϋποθέσεις, ὥστε ἐκ τῆς μὴ ὑπάρξεως δικαιώματος ἐπιδοτήσεως παρὰ τῷ ἠσφαλισμένῳ νὰ παρέχηται ἡ εὐχέρεια εἰς τὸν ἐργοδότην μὴ τηρήσεως τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 118 ἐν καταγγελίᾳ ὑπὸ τούτου τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως. Ἀντίθετος ἔκδοχὴ θὰ κατέληγε νὰ θέσῃ ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ καταγγέλλοντος τὴν σύμβασιν ἐργοδότου τὴν ὅλην σχέσιν τῆς ἐπιδοτήσεως τοῦ ἠσφαλισμένου, ἥτις ἐκ τῆς θέσεως τῆς συνεπείας, ἣν ἔχει, θὰ προήγετο εἰς προϋπόθεσιν τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως, τοῦθ' ὅπερ οὐδαμῶς συνάγεται οὔτε ἐκ τοῦ γράμματος, οὔτε ἐκ τοῦ πνεύματος τῶν διατάξεων τοῦ ν. 118.

Ἄρα ὁ τοιαύτην βάσιν ἔχων ζος λόγος ἐφέσεως, προβάλλων ὅτι δὲν εἶναι ἄκυρος ἡ ἐνδικος καταγγελία τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης, ἐκ τοῦ ὅτι δὲν ἐτηρήθησαν αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 118 κατ' αὐτήν, ἀφοῦ καὶ τηρουμένων δὲν θὰ ἐπεδοτεῖτο ὁ ἐφεσίβλητος, ὡς τυγχάνων ἤδη συνταξιοῦχος τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ ὑπερῆλιξ, ἄγων τὸ ὄγδοον ἔτος ἡλικίας του, εἶναι ἀπορριπτέος, ἀνεξαρτήτως τῆς ἀληθείας τοῦ ἰσχυρισμοῦ περὶ μὴ ἐπιδοτήσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὡς μὴ νόμιμος, ὀρθῶς δ' ἀπερρίφθη ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ὁ τὴν αὐτὴν βάσιν ἔχων ἰσχυρισμὸς τῆς ἐκκαλούσης.

γός, είχε δὲ ἐκ τούτου δικαίωμα ὁ μισθωτὸς νὰ θεωρήσῃ ταύτην ὡς μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῆς συμβάσεως, ἡ ὁποία κατὰ τὰς συνεπείας ἐξομοιοῦται πρὸς ἀπόλυσιν.

Καὶ ὡς ἐπὶ ἀπολύσεως καθίσταται ματαία ἡ προσφορὰ τῶν ὑπηρεσιῶν, ἀφοῦ ἡ ἀπόλυσις ἐνέχει τὴν δήλωσιν τοῦ ἐργοδότου περὶ μὴ ἀποδοχῆς περαιτέρω τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ (Καγκά, Ἐνοχ. 315 § 4, *Βάλληνδας*, Ἐνοχ. Β΄ σελ. 92, Α. Π. 448) 1938). δὲν ἀπῃτεῖτο, νομίζομεν, καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὡς ἀντιθέτως δέχεται τὸ Πρωτοδικεῖον, νὰ προσφερθῇ—καὶ μετὰ τὴν δήλωσιν—νὰ παράσχῃ ὁ μισθωτὸς τὴν ὑπηρεσίαν του, ὑφ' οὓς ὅρους καὶ πρότερον, ὁπότε, ἐὰν οὗτος (ὁ ἐργοδότης) ἐνέμενε, θὰ καθίστατο οὗτος ἀναγκαίως ὑπερήμερος.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3717)1950

Διαδικασία Ν. ΓΩΟΔ΄ κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Μπιζίμης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Π. Πεφάνης**

Ἐκ τῶν ὑπ' ὄψιν τοῦ πρωτοβαθμου δικαστοῦ τεθέντων ἀποδεικτικῶν στοιχείων, δεόντως ἐν τοῖς καθ' ἕκαστον καὶ ἐν τῷ συνόλῳ των ἐκτιμωμένων ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ὡς ἐφετείου ἐν προκειμένῳ δικάζοντος, ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἅπαντα τὰ παρ' ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων μερῶν ἐπικαλούμενα καὶ προσαγόμενα δικόγραφα καὶ ἔγγραφα, προέκυψαν ταῦτα: Ὁ ἐκκαλῶν προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὡς ὁδηγὸς αὐτοκινήτου, τὴν 18ην Ὀκτωβρίου 1947, ἀντὶ μηνιαίου μισθοῦ δραχ. 900.000, ὡς καὶ παρ' αὐτοῦ τούτου τοῦ εἰρημένου ἐφεσιβλήτου ἐργοδότου συνομολογεῖται. Περαιτέρω ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος προσαγομένης ἀπὸ 5ης Μαρτίου 1949 καὶ πρὸς αὐτὸν τοῦτον ἀπευθυνομένης ἐπιστολῆς τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἧς ἡ ὑπογραφὴ οὐδαμῶς παρ' αὐτοῦ ἀμφισβητεῖται, σαφῶς συνάγεται, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος παρέσχεν εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα τὴν ἄδειαν πρὸς ἀνάληψιν ἀλλαχοῦ ὑπηρεσίας, προσωρινῶς, χωρίς, κατὰ τὸ ρητὸν γράμμα τῆς διαληφθείσης ἐπιστολῆς, τὸ γεγονὸς τοῦτο ν' ἀποτελῇ δι' οἱονδήποτε λόγον λύσιν τῆς μεταξὺ των ὑφισταμένης ἀπὸ 18ης Ὀκτωβρίου 1947 συμβάσεως ἐργασίας, ἥτις θὰ ἐξηκολούθει νὰ διατηρῆται ἐνισχύϊ. Ὅθεν καὶ κατὰ τὸ μετὰ τὴν 5ην Μαρτίου 1949 χρονικὸν διάστημα, ὅτε ὁ ἐνάγων, καθ' ἅπερ οὐ μόνον πλήρως βεβαιοῦται, ἀλλὰ συνάμα καὶ ἐκατέρωθεν συνομολογεῖται, ἀνέλαβε ὑπηρεσίαν ὡς ὁδηγὸς λεωφορείου παρὰ τῇ Ἀμερικανικῇ Ἀποστολῇ, δὲν ἔπαυσεν οὗτος διατηρῶν τὴν πρὸς ἀπόληψιν τοῦ ὡς ἄνω συμπεφωνημένου μισθοῦ του ἀξίωσιν, πλὴν ὅμως ὁ ἐφεσίβλητος ἐργοδότης, κατ' ἄρθρον 656 Α. Κ., δικαιοῦται νὰ ἐκπέσῃ ἐκ τοῦ ὀφειλομένου τῷ ἐκκαλοῦντι μισθοῦ πᾶν ὅ,τι οὗτος ὠφελήθη ἐκ τῆς ἀλλαχοῦ παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του καὶ κατ' ἀκολουθίαν, ἐφ' ὅσον ὁ εἰρημένος ἐκκαλῶν κατὰ τὸ ἀπὸ 5ης Μαρτίου 1949 μέχρι 16ης Μαΐου 1949 χρονικὸν διάστημα διὰ τῆς πρὸς τὴν Ἀμερικανικὴν Ἀποστολὴν παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του ὠφελήθη πλείονα τῶν ὅσων ἐδικαιοῦτο νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου βάσει τοῦ ὡς ἄνω ἐκ δρχ. 900.000 μηνιαίου μισθοῦ του, ταῦθ' ὅπερ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ παρ' αὐτοῦ τούτου τοῦ ἐκκαλοῦντος συνομολογεῖται, ὡς σαφῶς, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, συνάγεται ἐκ τῆς ἐν τοῖς ταὐταρίθμοις τῇ ἐκκαλουμένῃ πρακτικοῖς ὁμολογίας του, παρέπεται ἐντεῦθεν, ὅτι ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ὡς πρὸς τὸ πρῶτον αὐτῆς κεφάλαιον περὶ καταβολῆς αὐτῷ παρὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου τῶν βάσει τῆς ὑφισταμένης ἐργασιακῆς συμβάσεως ὀφειλομένων εἰς τοῦτον διὰ τὸ ἀνωτέρω χρονικὸν διάστημα ἀποδοχῶν του, ἐστὶν, ὡς ἀβάσιμον, ἀπορριπτέον. Οὕτως ἀποφηνάμενος καὶ ὁ τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν ἐκδοὺς Πρωτοδίκης, ὀρθῶς ἔκρινε καὶ συνεπῶς ὁ ἀντίθετος πρῶτος λόγος ἐφέσεως, ὡς διὰ τῶν προτάσεων τοῦ ἐκκαλοῦντος συμπληροῦται καὶ ἀναπτύσσεται, ὡς ἀνυπόστατος, ἐστὶν ἀπορριπτέος.

Ἐκ τῆς ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει μνημονευομένης ἐπιστολῆς τοῦ ἐφεσιβλήτου προκύπτει, ὅτι παρέσχε μὲν οὗτος τὴν ἄδειαν εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα πρὸς ἀνάληψιν ἀλλαχοῦ ὑπηρεσίας, μέχρις ὅτου τὸ αὐτοκίνητόν του (τοῦ ἐφεσιβλήτου) ἐνταχθῇ εἰς τὴν κυκλοφορίαν. Ἐκ δὲ τοῦ ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου προσαγομένου ἀποδεικτικοῦ ἐπιδόσεως δικ. κλητῆρος ἀποδεικνύεται, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος προσεκάλεσε τὸν ἐκκαλοῦντα, ἵνα μεταβῇ καὶ ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν εἰς τὸ ἐνταχθὲν εἰς τὴν κυκλοφορίαν, ὡς εἴρηται, αὐτοκίνητόν του. Οὐδαμῶς ὅμως ἐπιθανολογήθη, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν μετὰ τὴν πρόσκλησιν ταύτην προσέφερε καθ' οἱανδήποτε τρόπον εἰς τὸν ἐφεσίβλητον τὰς ὑπηρεσίας του καὶ ὅτι οὗτος ἠρνήθη ν' ἀποδεχθῇ ταύτας, καταστὰς ἐντεῦθεν ὑπερήμερος. Ἀντιθέτως μάλιστα καὶ ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ὑποστηριζομένης ἀπόψεως ἐμμέσως, πλὴν σαφῶς, καὶ παρ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου συνομολογεῖται, ὅτι μετὰ τὴν ὡς ἄνω πρόσκλησιν ἐθεώρησεν ὅλως διόλου περιττὸν νὰ προσφερθῇ εἰς τὴν παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν πρὸς τὸν ἐφεσίβλητον, ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι, ὡς διατείνεται, ἡ εἰς τὴν πρόσκλησιν ταύτην ἐμπεριεχομένη προσθήκη «ὑπὸ τοὺς ὅρους τῶν συλλογικῶν συμβάσεων» ἐνέχει τὴν ἔννοιαν τῆς κατ' ἄρθρον 7 τοῦ νόμου 2112 μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, ἐφ' ὅσον ἐντεῦθεν θὰ ἐμειοῦντο αἱ συμβατικῶς καθωρισμέναι ἀποδοχαί του, ὡς ἀνώτεραι τῶν ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων προβλεπομένων. Δοθέντος δὲ ὅμως ὅτι ἐπὶ μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων τῆς ἐργασίας ἡ δι' αὐτῆς συντελουμένη καταγγελία τῆς συμβάσεως λογίζεται, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ἀνωτέρω διατάξεως, ἐπελθοῦσα, ἀφ' ἧς πράγματι συντελεσθῇ ἡ βλαπτικὴ διὰ τὸν μισθωτὸν μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς ἐργασίας, οὐχὶ δὲ ἀφ' ἧς οὗτος θεωρήσῃ τὴν σύμβασιν καταγγελθεῖσαν, παρέπεται ἐντεῦθεν, ὅτι καὶ ἀληθοῦς προσέτι ὑπολαμβανομένης τῆς ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ὑποστηριζομένης ὡς ἄνω ἀπόψεως ἀναφορικῶς πρὸς τὴν εἰρημένην προσθήκην τῆς προδιαληφθείσης ἐξωδίκου προσκλήσεως, ὤφειλεν ἐν πάσῃ περιπτώσει μετὰ τὴν πρόσκλησιν ταύτην νὰ προσφερθῇ νὰ παράσχῃ τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὸν ἐφεσίβλητον, ὑφ' οὓς ὅρους καὶ πρότερον, ὁπότε, ἐὰν οὗτος ἐνέμενεν εἰς τὰς ἀπόψεις του, ἀρνούμενος τὴν περαιτέρω ὑπὸ τοὺς ἀρχικῶς συμφωνηθέντας ὅρους παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του, θὰ καθίστατο ἀναγκαίως οὗτος ὑπερήμερος, ταῦθ' ὅπερ θὰ εἶχεν εἰκότως ὡς συνέπειαν, ἐφ' ὅσον ἐν προκειμένῳ δὲν ἐτηρήθησαν αἱ ὑπὸ τοῦ νόμου 118)1945 καὶ δὴ τοῦ ἄρθρου 9 αὐτοῦ προϋποθέσεις, ἃς ὤφειλε νὰ τηρήσῃ ἐνταῦθα ὁ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΔΗΜΩΝ

Διάκρισις σχέσεως ιδιωτικοῦ δικαίου ἀπὸ δημοσίου δικαίου

Σχέσις ἐκτάκτου ἐπιστάτου καθαριότητος Δήμου.—Χαρακτηρισμὸς ὡς τοιαύτης τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.—Ὑπαγωγὴ ἑπομένως εἰς ἀσφάλισιν Ταμείου Ἀνεργίας καὶ ὑποχρέωσις καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118]1945.

Τὸ κατ' ἔφεσιν δικάσαν Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς (ὑπόκειται ἔφεσις κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 552]50 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδίκου Πειραιῶς, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 598) δέχεται, κατ' ἀρχήν, ὅτι ἐπὶ σχέσεων ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐφαρμόζεται ὁ Ν. 118]45 μετὰ τὸ Ν Δ. 1265]1949 (ΕΕΔ 8, 961) (βλέπε σχετικῶς καὶ λοιπὴν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 745, ΕΕΔ 9, 758), εἰς τὴν συγκεκριμένην δὲ περίπτωσιν (ἐπιστάτου καθαριότητος) ἡ πλειοψηφία τοῦ Πρωτοδικείου δέχεται, ἀντιθέτως πρὸς τὴν πρωτόδικον, ὅτι ἡ σχέσις εἶναι ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Ἀκολουθεῖ διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς σχέσεως τὰ κριτήρια τῆς ὑπ' ἀριθ. 387]50 ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ Πρωτοδικείου, ὡς ἐφετείου (εἰσηγητὴς *Π. Μακρυγιάννης*, ΕΕΔ 9, 518), ἡ ὁποία εἶχε νὰ κρίνῃ περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. 2112]20 ἐπὶ ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου καθαριότητος Δήμου.

Ἡ μειοψηφία τῆς ἀποφάσεως, συμφωνοῦσα πρὸς τὴν πρωτόδικον, καὶ ἀκολουθοῦσα παλαιοτέραν δεκτὴν γενομένην ἄποψιν (βλέπε ΕΕΔ 4, 569, ΕΕΔ 7, 256), κρίνει τὴν σχέσιν ὡς τοιαύτην δημοσίου δικαίου.

Σημειωτέον ὅτι καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ παλαιοτέρας ἀποφάσεως αὐτοῦ (505]38) ἔκρινε τὴν σχέσιν ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου καθαριότητος Δήμου ὡς τοιαύτην τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ἐφήρμοσε τὸν Ν. 2112]20.

Ὑπομιμνήσκεται ἤδη ὁ Α. Ν. 1490]50 περὶ καταστάσεως τῶν δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ὑπαλλήλων,

---

ἐφεσίβλητος πρὸς ἔγκυρον ἀπόλυσιν τοῦ ἐκκαλοῦντος, τὴν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας, ἐφ' ὅσον καὶ ἡ μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς μισθωτικῆς συμβάσεως, ἀφ' ἧς, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, πραγματικῶς συντελεσθῇ εἰς βάρος τοῦ μισθωτοῦ, ἔχει τὰ αὐτὰ ἀκριβῶς ἀποτελέσματα, οἷα καὶ ἡ εὐθεῖα ἀπόλυσις (πρβλ. καὶ ὑπ' ἀριθ. 9551]1949 ἀπόφασιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου καὶ Πρ]κειου Πειρ. 1162]1947, ΕΕΔ 6, 62). Ὀρθῶς ὅθεν, εἰ καὶ ἐπ' ἄλλῃ αἰτιολογίᾳ, ὁ τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν ἐκδοὺς Πρωτοδικεῖος ἀπεφήνατο ἀπορριπτέαν τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴν καὶ ὡς πρὸς τὸ ἕτερον αὐτῆς κεφάλαιον ὡς ἀβάσιμον, δι' οὗ διώκεται ἡ λόγῳ τῆς ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως του καταψήφισις τοῦ ἐφεσιβλήτου εἰς καταβολὴν αὐτῷ τῶν ἀπὸ ταύτης καὶ ἐφεξῆς ἀποδοχῶν του δι' ὅσον χρόνον γίνεται μνεία ἐν τῷ κεφαλαίῳ τούτῳ τῆς ἀγωγῆς του καὶ κατ' ἀκολουθίαν καὶ ὁ δεύτερος καὶ τελευταῖος ἀντίθετος λόγος ἐφέσεως, ὡς διὰ τῶν προτάσεων τοῦ ἐκκαλοῦντος συμπληροῦται καὶ ἀναπτύσσεται, ἐστὶν ὡς ἀβάσιμος ἀπορριπτέος.

Κατόπιν τῶν προεκτεθέντων δέον ν' ἀπορριφθῇ ὁλοσχερῶς ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, συναπορριπτομένης κατ' οὐσίαν καὶ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως ὡς ἀνυποστάτου.

ἐκ τοῦ ὁποίου, προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων καθαριότητος, τοὺς ὁποίους κατατάσσει εἰς βαθμοὺς (ἄρθρ. 26), δύναται, νομίζομεν, νὰ συναχθῇ ἤδη ἡ φύσις τῆς σχέσεως ὡς τοιαύτης δημοσίου δικαίου, ἐφ' ὅσον ὑφίσταται διάταξις νόμου, ἡ ὁποία προβλέπει τὸν διορισμὸν εἰς τὴν θέσιν, τὴν ὁποίαν κατέχουν, ἀπαραίτητον, διὰ νὰ ἔχῃ νομικὴν ὑπόστασιν οἱαδήποτε πρᾶξις τῆς Διοικήσεως (Fleiner. Διοικητ. Δ(κ. ἑλλ. μετάφρ. § 18, σελ. 173, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 8183]47, εἰσηγητὴς *Σ. Γάγγας*, ΕΕΔ 6, 431).

Πρωτοδικείου Πειραιῶς 2015]1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Πατῆς**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ι Κοταόβελος**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Β. Βασιλείου, Ν. Σκουρίτης

Κατὰ τὴν ἐπικρατήσασαν γνώμην τοῦ Δικαστηρίου μόνη ἡ δημοσία ἰδιότης τοῦ μισθοῦντος τὰς ὑπηρεσίας δὲν ἀρκεῖ, ὅπως προσδώσῃ εἰς τὴν σχέσιν τὸν δημοσιολογικὸν χαρακτῆρα, ἀλλ' ἵνα ἡ σχέσις αὕτη ἀποσπασθῇ ἀπὸ τῆς σφαίρας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, δέον ὁ εἰς αὐτὴν ὑπεισερχόμενος ὑπάλληλος νὰ ἐνσωματοῦται διὰ διορισμοῦ ἐν τῷ δεσμῷ τῆς διοικήσεως καὶ τῷ δημοσίῳ ὀργανισμῷ καὶ νὰ δημιουργῆται οὕτω σχέσις ὀργανική, ἐν ᾗ τὸ μὲν συμβατικὸν στοιχεῖον ἀφομοιοῦται, ἀναδεικνύεται δὲ μόνη ἡ ἐπιτάσσουσα μονομερὴς βούλησις τοῦ δημοσίου προσώπου.

Ἐν τῇ κρινομένῃ σχέσει τοῦ ἐνάγοντος πρὸς τὸν ἐφεσιβλήτον Δῆμον, προσληφθέντος ὡς ἐκτάκτου ἐπιστάτου τῶν κάρρων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν καθαριότητος τοῦ Δήμου τούτου, οὐ μόνον κατὰ τὰ σχετικῶς βεβαιούμενα ἐλλείπουσι πάντα τὰ στοιχεῖα, ἐξ ὧν καθίσταται ἐμφανὴς ὁ δημοσιολογικὸς χαρακτὴρ αὐτῆς, κυρίως δὲ ὁ ὅρκος, ἀλλ' ἐπὶ πλέον ἡ προσωρινότης αὐτῆς, τὸ ἀμετάβλητον τῆς νομικῆς καταστάσεως εἰς τὴν σταδιοδρομίαν τοῦ ἐνάγοντος, ἡ πρόσληψις αὐτοῦ εἰς μὴ ὀργανικὴν θέσιν καὶ ὁ τρόπος τῆς προσλήψεως αὐτοῦ καὶ ἀπολύσεως αὐτοῦ, γιγνομένων σχεδὸν ἄνευ διατυπώσεως. Πάντα τὰ στοιχεῖα ταῦτα μαρτυροῦσιν ἔλλειψιν ὀργανικοῦ συνδέσμου καὶ ἀναδεικνύουσι τὴν κρινομένην σχέσιν ὡς διμερῆ δικαιοπραξίαν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου. Βάσει ὅθεν τῆς φύσεως τῆς ταύτης ὑπόκειται ἡ ἔνδικος αὕτη σχέσις εἰς τὸν νόμον 118]45 καὶ συνεπῶς οὐκ ὀρθῶς ἐκρίθη ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης, ὅτι αὕτη εἶναι σχέσις τοῦ δημοσίου δικαίου καὶ ἀπέρριψε συνεπείᾳ τούτου τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴν καὶ δέον, ὅπως, δεκτῆς καθιστωμένης τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως καὶ ἐξαφανιζομένης τῆς ἀποφάσεως ταύτης, προβῇ τὸ Δικαστήριον εἰς τὴν περαιτέρω ἔρευναν τῆς ὑποθέσεως.

Εἰ καὶ ἠδύνατό τις εἰπεῖν ὅτι, ἐφ' ὅσον κατὰ τὰ

ΑΚΥΡΟΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΑΝΤΙΘΕΤΩΝ ΠΡΟΣ Ν. 2112

Οἰκειοθελὴς ἀπώλεια ἰδιότητος ὑπαλλήλου καὶ παροχὴ ὑπηρετικῶν ἐργασιῶν

Υπαλληλικὴ ἐργασία ἀποθηκαρίου.—Ὕστερα ἀνάθεσις εἰς μισθωτὸν ὑπηρετικῆς ἐργασίας θυρωροῦ.—Ἀδύνατον μειώσεως τῶν ἐκ τοῦ Ν. 2112 δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ, κατ' ἄρθρ. 8 Ν. 2112|1920.—Ἀκυρότης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μὴ καταβολῆς ἀποζημιώσεως ὑπαλλήλου, κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.—Ὑπολογισμὸς ἐπὶ συμβατικοῦ μισθοῦ, ἔστω καὶ ἀνωτέρου ὁρίου συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.—Συγχωρητὴ πλάνη ἢ ἀμφιβολία ἐργοδότου.—Παράλειψις μνείας ἀριθμοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου Ι. Κ. Α. εἰς τὴν ἀναγγελίαν καταγγελίας.—Ἀκυρότης καταγγελίας.

Ὡς μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ τῶν ὅρων συμβάσεως ἐργασίας, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 7 Ν. 2112|1920, δὲν εἶναι μόνον ἡ μείωσις τοῦ μισθοῦ τοῦ ἐργαζομένου, ἀλλὰ καὶ ὁ ὑποβιβασμὸς αὐτοῦ ἀπὸ ὑπαλλήλου εἰς ὑπηρέτην (βλέπε νμλγ. ἐν ΕΕΔ 8. 229).

Ἐν προκειμένῳ, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἀποφάσεως, κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ οὗτος εἶχε τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπηρέτου καὶ ἀφοῦ ἐρευνᾶται, ἂν ὑπάρχῃ κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ἡ ὑπαλληλικὴ ἢ ἡ ἐργατικὴ ἰδιότης τοῦ μισθωτοῦ (*Ι. Καποδίστρια*, Ἑρμηνεία Ἐργατ. Δικ. § 425), καὶ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ὀφειλομένη καὶ πρὸς τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας συνδεομένη ἀποζημίωσις τοῦ Νόμου 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 4558|1930, ἢ τοῦ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 κλπ.» θὰ ἐξαρτηθῇ ἐκ τῆς κατὰ τὴν ἀπόλυσιν ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ.

Ἔχει ἤδη νομολογηθῇ (Α. Π. 205|1934, Θέμ. ΜΕ' 568, Α. Π. 240|1949, ΕΕΔ 8, 493), ὅτι δὲν συνυπολογίζεται διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112 ἡ προηγουμένη ὑπηρεσία τοῦ ὑπαλλήλου ὡς ἐργάτου, διότι ὑπόκειται ἰδιαιτέρα κατ' εἶδος νομικὴ σχέσις.

Ἑπομένως ἦτο, νομίζομεν, ἐν προκειμένῳ ἀδιάφορον, ἂν εἰς χρόνον ἀπώτερον τῆς ἀπολύσεως ὁ μισθωτὸς εἶχε τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου, τὴν ὁποίαν ἀπώλεσε κατὰ μεταβολὴν τοῦ σχετικοῦ ὅρου τῆς συμβάσεως, ἀρκεῖ ὅτι κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως εἶχε τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπηρέτου.

Ἂν ἤδη διὰ τῆς γενομένης μεταβολῆς ἐκτήθησαν πότε καὶ ποῖα δικαιώματα, τοῦτο εἶναι, νομίζομεν, ἄσχετον πρὸς τὴν ἀποζημίωσιν, τὴν ὁποίαν δικαιοῦται, ὡς ὑπηρέτης πλέον, κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως.

Ὑπὸ τὴν μίαν ἐκ τῶν ἀντιπάλων ἐκδοχῶν (Α. Π. 507|1938, Θέμ. Ν' 23, Α. Π. 180|1941, ΕΕΔ 1. 106, βλέπε σχετικῶς καὶ παραπομπὰς εἰς θεωρίαν ἐν ΕΕΔ 7, 309. περὶ τοῦ ἂν ἐπιτρέπεται ἐκ τοῦ νόμου ἡ διμερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ τῶν ὅρων), καὶ ἂν ὁ μισθωτὸς παρέμεινεν ἐργαζόμενος ὑπὸ τοὺς νέους ὅρους, δικαιοῦται τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|1920, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 8 Ν. 2112|1920, ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 11 Α. Ν. 547|1937, ἀφοῦ ἡ νέα σύμβασις (τῆς παροχῆς ὑπηρεσιῶν ὡς ὑπηρέτου) δὲν περιεῖχε ἀναγνώρισιν ἢ ἐξόφλησιν τῶν ἐκ τοῦ Ν. 2112 ἀξιώσεων καὶ εἶναι κατὰ τοῦτο ἄκυρος, ἵνα καταργήσῃ τὰ ἐκ τοῦ Ν. 2112|1920 κτηθέντα ἤδη διὰ τῆς μεταβολῆς δικαιώματα.

Ὑπὸ τὴν ἄλλην ὅμως ἄποψιν (Α. Π. 149|1948, εἰσηγητὴς *Α. Θεοφίλου*, ΕΕΔ 7, 390), διὰ νὰ δικαιωθῇ ὁ μισθωτὸς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112, πρέπει νὰ ἀπόσχῃ τῆς συμβάσεως, καὶ δὲν εἶναι ἄκυρος ἡ περὶ μεταβολῆς τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως πρᾶξις.

Εἶναι ἐκτὸς τῆς ἐννοίας τοῦ νόμου, νομίζομεν, νὰ ὑπάρξῃ στήριγμα ἐκ τοῦ ἄρθρου 8 Ν. 2112|1920, ὡς ἡρμηνεύθη αὐθεντικῶς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 11 Α. Ν. 547|1937, διὰ τὴν ἀκυρότητα τῆς πράξεως, ἐπὶ μονομεροῦς βλεπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων συμβάσεως, ἀφοῦ ἄλλην ἔννοιαν ἔχει τὸ ἐν λόγῳ ἄρθρον, νὰ παρεμποδίσῃ τὴν βλάβην τῶν ἐκ τοῦ Ν. 2112 δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ διὰ συμβάσεων, αἱ ὁποῖαι τείνουν εἰς περιορισμὸν αὐτῶν, ἐνῷ, ἐξ ἄλλου, περὶ μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων συμβάσεως κεῖται ἰδία διάταξις (ἄρθρ. 7 Ν. 2112), μὲ προκαθωρισμένας ἐξ αὐτῆς συνεπείας.

Φαίνεται ὅμως ἐκ τῆς ἀποφάσεως, ὅτι ὁ μισθωτὸς κατὰ κοινὴν συμφωνίαν καὶ εἰς χρόνον ἀπώτερον τῆς ἀπολύσεως του ἀπέβαλε τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου καὶ συγκατετέθη εἰς παροχὴν ὑπηρεσιῶν ὑπηρετικῶν.

Τότε πρόκειται περὶ νέας συμβάσεως καὶ ἀφοῦ καὶ ἐπὶ μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς γίνεται δεκτόν, ὅτι ἂν ἀποδεχθῇ αὐτὴν ὁ μισθωτὸς μεταβάλλεται εἰς διμερῆ (συμβατικὴν) καὶ οὐδὲν δικαίωμα δι' αὐτὸν γεννᾶται (βλέπε κατωτέρω, σ. 891) ἡ αὐτὴ λύσις προσήκει καὶ ἐν προκειμένῳ, χωρὶς νὰ βοηθῇ διὰ τὸ ἀντίθετον ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 8 Ν. 2112, ὥστε νὰ λογισθῇ ἄκυρος ἡ τοιαύτη σύμβασις καὶ νὰ ὑπολογισθῇ ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112 βάσει

ἐν τῇ ἀγωγῇ καὶ τὰ ἑκατέρωθεν συνομολογούμενα ὁ ἐνάγων προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου Δήμου Νικαίας, ὡς ἐπιστάτης κάρρων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν καθαριότητος τοῦ Δήμου τούτου, βάσει τοῦ ἄρθρου 115, ἐδ. α' τοῦ Κώδικος περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων, προδήλως ὁ διορισμὸς αὐτοῦ, ὑπό τε τὴν ἄποψιν τοῦ τρόπου τῆς κατὰ νόμον καταρτίσεως καὶ τὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ, ἀνήκει εἰς τὴν κατηγορίαν πράξεων δημοσίου δικαίου, ὡς ἀφορῶν τὴν εἰδικὴν μέριμναν διὰ τὴν ὑγιεινὴν κατάστασιν τῶν δημοτῶν (Α. Π. 98|1945, ΕΕΝ τ' 40 Α. Π. 97|48, Θέμ. ΝΘ' σελ. 469). Δὲν ἔχουσι δὲ συνεπῶς ὡς πρὸς τοῦτον ἐφαρμογὴν οἱ ὁρισμοὶ τοῦ νόμου 118|1945 καὶ κατ' ἀκολουθίαν ὀρθῶς ἀπερρίφθη ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ καὶ θὰ ἔδει νὰ ἀπορριφθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἔφεσις.

Ὁ ἐκκαλῶν, προσληφθεὶς ἐπ' ἀόριστον χρόνον, ἀπελύθη ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου Δήμου ἄνευ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρ. 9 νόμου 118|1945 καὶ συνεπῶς, ἀκύρου οὔσης τῆς ἀπολύσεως αὐτοῦ, δικαιοῦται οὗτος, ἐφ' ὅσον ὁ ἐφεσίβλητος Δῆμος ἀρνεῖται νὰ δεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ, τῶν μισθῶν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του καὶ ἐντεῦθεν,

ΜΟΝΟΜΕΡΗΣ ΥΠΟ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ ΜΕΙΩΣΙΣ ΜΙΣΘΟΥ

Συνέπειαι κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν ἄρθρ. 7 Ν. 2112|1920 καὶ 9 Ν. 118|1945

Ὑπαγωγὴ εἰς ἔννοιαν μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 7 Ν. 2112|1920 καὶ μειώσεως μισθοῦ, ἔστω καὶ ἂν ὑπερβαίνῃ τὸν νόμιμον.—Ἔγκυρος ἡ συνομολόγησις μισθοῦ μείζονος τοῦ νομίμου.—Ἀκυρότης καταγγελίας συμβάσεως διὰ μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων.—Ἀποδοχὴ μεταβολῆς.—Μετατροπὴ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἰς συμβατικὴν καὶ ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 7 Ν. 2112.—Πάροδος προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς.

Ὁ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Πρωτοδίκης ἀσχολεῖται διὰ τῆς παρατιθεμένης ἀποφάσεώς του ἐπὶ τῶν συνεπειῶν τῆς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων συμβάσεως ἐργασίας, τόσον ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» (ἄρθρ. 7), ὅσον καὶ τοῦ Ν. 118|1945 (ἄρθρ. 9) (βλέπε καὶ τὰς ἐν ΕΕΔ 9, 552 σημειώσεις μας, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί. Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3717|1950, εἰσηγητὴς *Π. Ψαράνης*, ἀνωτέρω σελ. 887).

Ὡς φαίνεται ἐκ τῆς ἀποφάσεως, εἰς τὴν ἀγωγὴν ἐσωρεύθησαν α) ἀγωγὴ περὶ καταβολῆς μισθοῦ ἐκ τῆς κατὰ τὸν μισθωτὸν ἀκύρου ἀπολύσεως, κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, διὰ τῆς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας (μείωσις μισθοῦ) καὶ β) ἀγωγὴ περὶ καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|1920 ἐκ τῆς τοιαύτης μονομεροῦς μεταβολῆς.

Ἔχει ἤδη κρατήσει ἐν τῇ νομολογίᾳ (βλέπε Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 321|1949, Πρωτοδίκης *Ν. Φίλιππος*, ΕΕΔ 8, 191. Πρωτοδίκου Πειραιῶς 569|1949. Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 8, 583, πρβλ. ὅμως Α. Π. 240|1949, εἰσηγητὴς *Β. Διάρης*, ΕΕΔ 8, 491, ἔνθα ἐκτενέστεραι σημειώσεις μας) ἡ ὀρθὴ ἄποψις, ὅτι ἐπὶ ἀκύρου ἀπολύσεως δὲν δύναται ὁ μισθωτὸς νὰ ζητήσῃ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112, ἡ ὁποία προϋποθέτει ἔγκυρον ἀπόλυσιν, καὶ συγχρόνως νὰ προσβάλῃ τὴν ἀπόλυσίν του ὡς ἄκυρον, ἀφοῦ αἱ ἐν λόγῳ ἀγωγαὶ ἀντιφάσκουν καὶ πρὸς ἀλλήλας (ἄρθρ. 330 Πολιτ. Δικ.).

Ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις ἐξήτασε ἐν τούτοις καὶ τὴν ἀγωγὴν περὶ καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. τῆς μὴ ὑφισταμένης πλέον κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2699|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Η. Τριανταφύλλου**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Α. Σιατόπουλος, Π. Κλάρας

Ἐβεβαιώθησαν ὅτι ὁ ἐνάγων, προσληφθεὶς τὴν 5|10|1948 ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, παρέσχεν ἀρχικῶς ὑπηρεσίας ἀποθηκαρίου ἐν τῷ ἐργοστασίῳ αὐτῆς, εἶτα δὲ καὶ ἀπὸ 14|9|1949, κοινῇ συμφωνίᾳ, ἀνέλαβε τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων θυρωροῦ τοῦ ἐργοστασίου, ἐπὶ καταβολῇ τοῦ αὐτοῦ, ὡς καὶ πρότερον, μισθοῦ τῶν δραχμῶν 550.000 μηνιαίως. Τὴν νέαν ταύτην ἐργασίαν παρέσχεν ὁ ἐνάγων μέχρι τῆς 1|3|1950, ὅτε ἀπελύθη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης. Ἡ ἀπόλυσίς του ὅμως αὕτη εἶναι ἄκυρος, λόγῳ μὴ πλήρους καταβολῆς τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ ἐνάγων οἰκειοθελῶς ἐδέχθη τὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς ἐργασίας του, διὰ τῆς ὁποίας ἀπέβαλε τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου, ἣν εἶχε ὡς ἀποθηκάριος, περιβληθεὶς τὴν τοῦ ὑπηρέτου διὰ τῆς ἐκτελέσεως ἔργων θυρωροῦ. Οὐχ ἧττον ἡ μεταβολὴ αὕτη δὲν ἠδύνατο νὰ μειώσῃ τὰ ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας του ὡς ὑπαλλήλου ἀρχηθὲν κτηθέντα μείζονα δικαιώματα αὐτοῦ καὶ δὴ ὅσον ἀφορᾷ τὸν χρόνον, πρὸ τοῦ ὁποίου θὰ ἔδει νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως, καθ' ὅσον τοιαύτη μεταβολή, ὡς ἀντικειμένη εἰς τὸ ἄρθρον 8 § 1 τοῦ Ν. 2112, θὰ ἦτο ἄκυρος. Τοῦτο ἄλλως τε φαίνεται δεχομένη καὶ ἡ ἐναγομένη, ὁμολογοῦσα ἐν ταῖς προτάσεσι αὐτῆς ὅτι παρέμεινεν ἀμετάβλητος ὁ ἀρχικῶς συνομολογηθεὶς μισθὸς τοῦ ἐνάγοντος ἐκ δραχ. 550.000 καὶ ὅτι διὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας του ἔδει νὰ τηρηθῇ ἡ προθεσμία τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 2112. Οὕτως ἔχόντων τῶν πραγμάτων καὶ ἐν ὄψει τοῦ ὅτι ὁ ἐνάγων εἶχε κατὰ τὴν 1|3|1950 ὑπηρεσίαν μείζονα τοῦ ἔτους, ἐδικαιοῦτο ἀποζημιώσεως ἐξ ἀποδοχῶν δύο μηνῶν (ἄρθρα 1 καὶ 3 Ν. 2112), ὑπολογιστέων ἐπὶ τοῦ συμβατικῶς καθορισθέντος μισθοῦ τῶν 550.000, τῆς τοιαύτης συμφωνίας οὔσης ἐγκύρου, καὶ ἂν ἤθελε ὑποτεθῇ ὅτι τὸ παρὸν τοῦτο ὑπερέβαινε τὸ νόμιμον ὅριον τοῦ μισθοῦ τοῦ ἀποθηκαρίου ἢ τοῦ θυρωροῦ (Α. Π. 309|1950, ΕΕΔ 9, 516), ἑπομένως ἔδει νὰ κατα βληθῶσιν εἰς τὸν ἐνάγοντα δραχμαὶ 1.100.000, προστιθεμένης δὲ καὶ τῆς ἀναλογίας τῶν ἐκτάκτων χρηματικῶν παροχῶν τῶν Χριστουγέννων καὶ Πάσχα ἐκ δραχμῶν 137.500, δραχμαὶ ἐν συνόλῳ 1.237.500. Ἔναντι τοῦ ποσοῦ τούτου ὅμως ἡ ἐναγομένη κατέβαλε μόνον 251.000, ὡς ἡ ἰδία ὁμολογεῖ καὶ ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ὑπ' αὐτῆς προσαγομένου ὑπ' ἀριθ. 21|689 γραμματίου συστάσεως παρακαταθήκης τοῦ Ταμείου Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων. Ἡ τοιαύτη ὅμως μεγίστη ἐπὶ ἔλαττον διαφορὰ μεταξὺ τῆς καταβληθείσης καὶ τῆς καταβληθείσης τῷ ἐνάγοντι ἀποζημιώσεως οὐδόλως, κατὰ τὴν κρίσιν μας, δυναμένη ν' ἀποδοθῇ εἰς συγχωρητὴν πλάνην ἢ ἀμφιβολίαν τῆς ἐναγομένης, μὴ βεβαιωθείσης ἄλλως τε τοιαύτης ἐκ τῆς διαδικασίας, καθιστᾷ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἐνάγοντος ἄκυρον, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 9 § 1 Ν. 118|45, ἀσχέτως καὶ τοῦ ὅτι ταύτην καθιστᾷ ἄκυρον καὶ ἡ ἐκ τοῦ ἐγγράφου τῆς πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας παράλειψις τῆς μνείας οὐσιωδους στοιχείου ἐκ τῶν ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 Υ. Α. ἀπαιτουμένων, ἤτοι τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ ἄλλου Ὀργανισμοῦ κυρίας ἀσφαλίσεως τοῦ ἐνάγοντος Ὅθεν δικαιοῦται οὗτος τοῦ ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως καὶ ἑφεξῆς μισθοῦ του.

2112|1920), πρὸς τῇ καταβολῇ καὶ τῶν ἐκ τῆς ἀκύρου—κατὰ τὸν μισθωτόν—ἀπολύσεως ἀποδοχῶν του καὶ ὡς πρὸς τὸ νόμῳ βάσιμον αὐτῆς ἠκολούθησε τὴν γνωστὴν καὶ ἀντίθετον πρὸς τὴν παλαιοτέραν τοῦ Α. Π. ἄποψιν τῆς Α. Π. 149|1948 (εἰσηγητὴς *Α. Θεοφίλου*, ΕΕΔ 7, 390, ἔνθα ἀνάπτυξις τοῦ ζητήματος, βλέπε καὶ ΕΕΔ 7, 800, *Α. Σακελλαρόπουλον*, ΕΕΔ 9, 137), ὅτι προϋπόθεσις τοῦ δικαιώματος ἀποζημιώσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τοῦ Ν. 2112 ἐπὶ μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἡ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του, ἅμα τῇ μονομερεῖ βλαπτικῇ μεταβολῇ, ἀποχώρησις αὐτοῦ.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν περὶ καταβολῆς τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ, λόγῳ τῆς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, ἀξίωσιν αὐτοῦ, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι παρέμεινεν ὁ μισθωτὸς καὶ μετὰ ταύτην καὶ θεωρεῖται διὰ τῆς ἀποδοχῆς ὅτι παρητήθη τοῦ δικαιώματος προσβολῆς ταύτης ὡς ἀκύρου, βεβαίως θὰ ἔπρεπε, ὡς δέχεται ἡ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, ἡ σχετικὴ ἀγωγὴ νὰ ἐπιδοθῇ ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ ταύτης, κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 (βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 552).

Δὲν ἔχομεν ὑπ' ὄψιν τὸ ἀκριβὲς πραγματικὸν τῆς ὑποθέσεως. Φαίνεται ὅμως ὅτι ἡ μείωσις ἐγένετο πρὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 ὑπ. ἀποφάσεως. Ἐφ' ὅσον ὅμως ἡ μείωσις τοῦ μισθοῦ θὰ ἐγίνετο μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 29488|2592 τῆς 8 Ἰουλίου 1950 (δημοσίευσις τὴν 9 Ἰουλίου 1950) ὑπουργικὴν ἀπόφασιν ἐπὶ τῇ προσαυξήσει κατὰ 30 ο|ο τῶν διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καθορισθέντων κατωτάτων ὁρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων» (ΕΕΔ 8, 610, 651), ἀφοῦ κατὰ τὴν § 4 αὐτῆς ἡ ἀνωτέρα τοῦ ὁρίου τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως αὔξησις διατηρεῖται, *μὴ ἐπιτρεπομένης μειώσεώς της*, θὰ παρείχετο, νομίζομεν, εἰς τὸν μισθωτὸν ἔνδικον βοήθημα νὰ ζητήσῃ τὴν ἐκ τῆς περικοπῆς διαφορὰν μισθοῦ, ἀφοῦ τότε δὲν θὰ ἐπρόκειτο περὶ μονομεροῦς βλαπτικῆς τῶν ὅρων συμβάσεως, ἀλλὰ περὶ δικαιοπραξίας ἀκύρου κατ' ἄρθρ. 174 Α. Κ., ἐφ' ὅσον προσκρούει εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν νόμου (πρβλ. Α. Π. 321|1949, εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 8, 678, αὐτόθι σημειώσεις μας καὶ ἐν ΕΕΔ 7, 534, *Β. Βασιλείου*, ΕΕΔ 7, 627) καὶ ἔχει γίνῃ ὀρθῶς δεκτόν, ὅτι καὶ παραίτησις ἀπὸ τῶν ἐξ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως κατὰ Ν. 28|1944 ἐκδιδομένης δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ δὲν εἶναι ἔγκυρος (βλέπε προχείρως Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 214|1943, εἰσηγητὴς *Κ. Κονιαβίτης*, ΕΕΔ 2, 213, Πρωτοδίκου Βόλου 242|1945, Πρωτοδίκης *Π. Βουγᾶς*, ΕΕΔ 5, 344).

Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι κατὰ τὴν ἄποψιν τῆς Α. Π. 393|1950 (εἰσηγητὴς *Α. Παπανικολάου*, ΕΕΔ 9, 589) δὲν ἐπιτρέπεται ὑπέρβασις τῶν κατὰ Ν. 28|1944 τεθεμένων ὁρίων μισθοῦ, ἀλλὰ δὲν ἐδόθη εἰκαιρία εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον ν' ἀποφανθῇ καὶ ποία ἡ ἔννοια τῆς σαφοῦς διατάξεως τῆς § 4 τῆς ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2947|1950

Διαδικασία Ν. Γ?ΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Η. Τριανταφύλλου**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Δ. Γεωργακόπουλος, Ν. Παπαφιλίππου.

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ὁ ἐνάγων, ἐκθέτων ὅτι προσελήφθη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης κατὰ Σ)βριον 1947, ὡς ραδιοτηλεγραφητής, ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου καὶ μισθῷ δραχμῶν 1.690.000 καὶ ὅτι ἡ ἐναγομένη ἐπέφερε μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας του διὰ τῶν κάτωθι ἐνεργειῶν της: α) διὰ τῆς μειώσεως τῶν ἀποδοχῶν του ἀπὸ τοῦ μηνὸς Ἰουνίου 1949 καὶ ἐφεξῆς κατὰ δραχμιὰς 290.000 μηνιαίως β) διὰ τῆς ἀξιώσεώς της ὅπως ἀπὸ 15|5|50 ἐργάζηται ἐπὶ 39 ὥρας ἑβδομαδιαίως, ἀντὶ τῶν 34 ὡρῶν, ὑφ' ἃς πρότερον εἰργάζετο, αἰτεῖται τὴν καταβολὴν 1) τοῦ περικοπέντος μέρους τῶν ἀποδοχῶν του ἀπὸ Ἰουνίου 1949 μέχρι καὶ Μαΐου 1950 2) ἐκ τῆς περικοπῆς ταύτης προκυψάσης ἐπὶ ἔλαττον διαφορᾶς μεταξὺ τῶν καταβληθέντων καὶ τῶν καταβλητέων ποσῶν διὰ τὰς ἐκτάκτους χρηματικὰς παροχὰς τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων 1949 καὶ τοῦ Πάσχα 1950 3) τῆς κατὰ Ν. 2112|20 ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ἄκτακτον (ὡς ἐκ τῆς μονομεροῦς μεταβολῆς) καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας του καὶ 4) ἀποζημιώσεως διὰ μὴ χορηγηθεῖσαν ἐτησίαν ἄδειαν.

Ἀληθῶς ἡ μείωσις τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ ἀποτελεῖ μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας του, ἰσουμένην πρὸς καταγγελίαν κατ' ἄρθρον 7 Ν. 2112|20 (Α. Π. 406|34, Θέμ. ΜΕ' 817). Τοῦτο ἰσχύει καὶ ὅταν ἡ ἐλάττωσις γίνεται ἐπὶ τῶν συμβατικῶς καθωρισμένων ἀποδοχῶν, ἔστω καὶ ἂν τὸ ἐκ τῆς ἐλαττώσεως ὑπολειφθὲν ποσὸν ὑπερβαίνῃ τὸ νόμιμον ὅριον, ἐφ' ὅσον ἡ συνομολόγησις μισθοῦ μείζονος τοῦ νομίμου εἶναι ἔγκυρος καὶ ἰσχυρά (Α. Π. 309|50, ΕΕΔ 9, 515). Ἡ οὕτως ὅμως γενομένη καταγγελία, ἐφ' ὅσον δὲν ἐτηρήθησαν αἱ διατυπώσεις τοῦ Ν. 1|18|45, εἶναι ἄκυρος καὶ ὁ ἐργοδότης, καθιστάμενος ὑπερήμερος, ὀφείλει τὸν μισθόν. Ταῦτα πάντα ὅμως προϋποθέτουσιν, ὅτι ἡ μεταβολὴ τῶν ὅρων εἶναι μονομερής. Ὅταν ὅμως ὁ μισθωτὸς εἴτε ῥητῶς, εἴτε σιωπηρῶς, ἀποδέχηται τοὺς νέους ὅρους τοῦ ἐργοδότου, ἡ μεταβολὴ παύει οὖσα μονομερής, μετατρεπομένη εἰς συμβατικήν, ἐφ' ἧς δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἡ προρρηθεῖσα διάταξις τοῦ ἄρθρου 7 Ν. 2112|1920 (ΑΠ 149|48, ΕΕΔ 7, 390, 22)50, ΕΕΔ 9, 150, *Σακελλαρόπουλος* ἐν ΕΕΔ 8, 137). Ἐν προκειμένῳ ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐνάγων εἰς τὴν κατὰ Μάϊον 1949 γενομένην καὶ μέχρι τῆς ἀγωγῆς συνεχισθεῖσαν ἐλάττωσιν τῶν ἀποδοχῶν του οὐδόλως διεμαρτυρήθη ἢ ἀντετάχθη, ἀλλ' ἐξηκολούθησεν, ὡς καὶ πρότερον, παρέχων τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ. Ἐπὶ τούτοις καὶ ἐκ τῆς καταθέσεως τοῦ ὑπὸ τοῦ ἰδίου τοῦ ἐνάγοντος προσαχθέντος μάρτυρος ἐβεβαιώθη, ὅτι τὸ μέτρον τῆς μειώσεως τῶν μισθῶν ὑπῆρξε γενικόν, ἐπεκταθὲν εἰς ὁλόκληρον τὸ προσωπικὸν τῆς ἐναγομένης, ὅπερ ἀπεδέχθη τὴν ἐλάττωσιν, ὑπαγορευθεῖσαν ἕνεκα τῶν οἰκονομικῶν δυσχερειῶν αὐτῆς. Ὑπὸ τοιαῦτα πραγματικὰ περιστατικὰ συνάγεται σαφῶς, καθ' ἡμετέραν κρίσιν, ὅτι ὁ ἐνάγων ἀπεδέχθη ῥητῶς, πάντως δὲ σιωπηρῶς, διὰ τῆς ἐπὶ ὁλόκληρον ἔτος παροχῆς τῆς ἐργασίας του ἐπὶ μειωμένῳ μισθῷ τοὺς νέους ὅρους τῆς συμβάσεως ἐργασίας του. Κατὰ συνέπειαν, μὴ ὑπαρχούσης μονομεροῦς μεταβολῆς, δὲν δικαιοῦται α) τοῦ τμήματος τῶν παρακρατηθεισῶν ἀποδοχῶν του, τῶν σχετικῶν δύο πρώτων κεφαλαίων τῆς ἀγωγῆς ὄντων ἀπορριπτέων διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους, ἀλλὰ πρὸ πάντων ὡς ἀπαραδέκτων, καθ' ὅτι ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῆς μετα-

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΘΕΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΙΣ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΤΑ

Έννοια προστασίας άρθρου 4 Ν. 3514 καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως

Δικαίωμα ἐργοδότου πρὸς θέσιν μισθωτοῦ εἰς κατάστασιν διαθεσιμότητος, λόγῳ ἐλλείψεως ἢ περιορισμοῦ ἐργασιῶν.—Ἀνεξέλεγκτος ἡ περὶ αὐτοῦ κρίσις τοῦ ἐργοδότου καὶ περιορισμὸς μόνον ἐκ τοῦ ἄρθρου 281 Α. Κ.—Ὑπαγωγὴ εἰς διαθεσιμότητα καὶ ἀποστρατευομένων μισθωτῶν.—Ἔννοια ἄρθρου 4 Ν. 3514.

Ὡς φαίνεται ἐκ τῆς κατωτέρω προεδρικῆς κατ' ἔφεσιν, κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. 3514, ἀποφάσεως, ἀποστρατευθεὶς μισθωτὸς καὶ προστατευόμενος διὰ τὴν ἀπόλυσιν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 Ν. 3514|28 ἐτέθη ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου του, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|45, εἰς διαθεσιμότητα καὶ ἐντεῦθεν προῆλθεν ὡς νόμιμος συνέπεια ἡ καταβολὴ εἰς αὐτὸν τοῦ ἡμίσεος τῶν ἀποδοχῶν του.

Τοῦτο ἐθεώρησεν ὡς μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐζήτησε νὰ τῷ ἐπιδικασθῇ ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 4 Ν. 3514 ἑξάμηνος ἀποζημίωσις.

Ἀντιθέτως πρὸς τὴν ἄποψιν προηγουμένης ἀποφάσεως (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 4431|49, προέδρευον *Η. Τριανταφύλλου*, ΕΕΔ 9, 73, ἐφ' ἧς βλέπε τὰς ἐν ΕΕΔ 9, 72 ἐπ. σημειώσεις μας) ἡ ἐν λόγῳ προεδρικὴ ἀπόφασις ἀναγνωρίζει ἐν προκειμένῳ, ὅτι ὁ ἐργοδότης νομίμων ἤσκησε δικαίωμα καὶ συνεπῶς δὲν πρόκειται περὶ τῆς ἐξισουμένης πρὸς ἀπόλυσιν μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρου συμβάσεως, ἵνα ἐκ τούτου παραχθῇ τὸ ἐκ τοῦ ἄρθρου 4 Ν. 3514 δικαίωμα ἀποζημιώσεως (οὕτω καὶ εἰς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 72, ἔνθα ἐκτενεστέρα ἔρευνα τοῦ ζητήματος).

Ἀντίθετος ἄποψις ὄχι μόνον ἀπομακρύνεται ἀπὸ τῶν ἀληθῶν σκοπῶν τοῦ ἄρθρου 4 Ν. 3514|28, ὁ ὁποῖος ἐσκόπησε νὰ προστατεύσῃ τὸν ἀποστρατευθέντα ἀπὸ τῆς ἀδικαιολογήτου ἀπολύσεως, πρὸς τὴν ὁποίαν ἐξομοιοῦται καὶ πᾶσα μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐφ' ὅσον γίνεται ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἐν προθέσει νὰ μεταβάλῃ ὁριστικῶς τὴν σύμβασιν καὶ οὐχὶ ἀσκῶν νόμιμον δικαίωμά του νὰ θέσῃ κἂν διαθεσιμότητα τὸν μισθωτόν, λόγῳ ἐλλείψεως ἢ περιορισμοῦ τῶν ἐργασιῶν του, ἀλλὰ καὶ καθιστᾷ προβληματικὴν τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 2112|20, ἡ ὁποία συντρέχει μετὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. 3514 (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 6, 96, ΕΕΔ 7, 613, ΕΕΔ 9, 813), ἀφοῦ εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 Ν. 2112|20 ἔννοιαν τῆς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως δὲν εἶναι ὁπωσδήποτε ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 9 Ν. 118|45 διαθεσιμότης, ἡ ὁποία μάλιστα ὁρίζεται εἰς αὐτό, ὡς ἠπιώτερον μέτρον, ἀντὶ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἄλλο τὸ ζήτημα, ὡς ἐσημειώσαμεν ΕΕΔ 9, 73), ἂν ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τῆς διαθεσιμότητος ἐγένετο ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου καταχρηστικῶς (ἄρθρ. 281 Α.Κ.), ὁπότε δὲν θὰ προέκυπτε πάντως ὡς συνέπεια ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 3514, ἀλλ' ἡ ἀκυρότης τῆς δικαιοπραξίας (ἄρθρ. 174 Α. Κ. (Α. Π. 287-289 1949, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 7, 552.

βουλῆς μέχρι τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς παρῆλθεν ἡ κατ' ἄρθρον 3 τοῦ Ν. Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946 τριμηνος ἀποκλειστικὴ προθεσμία β) τῆς κατὰ Ν. 2112|20 ἀποζημιώσεως, τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσον δὲν ἰσχυρίζεται, ὅτι συνεπείᾳ τῆς μεταβολῆς ἀπεχώρησεν ἐκ τῆς ἐργασίας του καὶ γ) τῆς κατὰ Ν. 539|45 ἀποζημιώσεως προϋποθετούσης ἀπόλυσιν μὴ λαβοῦσαν χώραν ἐν προκειμένῳ. Ὅθεν ἡ ἀγωγὴ εἶναι ἀπορριπτέα, ὡς ἀβάσιμος.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν διὰ τῆς αὐξήσεως τῶν ἐργασίμων ὡρῶν ἰσχυριζομένην μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος, ἐκ τῆς διαδικασίας ἐβεβαιώθη, ὅτι οὗτος εἰργάζετο ἐπὶ δώδεκα ὥρας ἀνὰ πᾶσαν δευτέραν ἡμέραν. Λόγῳ ὅμως ἀσθενείας τοῦ ἐν Βόλῳ ἀσυρματιστοῦ τοῦ ἐζητήθη, ὅπως ἐργάζηται ἐπὶ ἑξάωρον καθ' ἑκάστην, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ συνάδελφοι αὐτοῦ. Ἡ μεταβολὴ ὅμως αὕτη σόβόλως ἦτο βλαπτικὴ διὸ τὸν ἐνάγοντα, καθ' ὅσον οὔτε ἐπαύξησις τοῦ μέσου ὅρου τῶν ὡρῶν τῆς ἑβδομαδιαίας ἐργασίας του ἐπῆλθεν, ἀλλ' οὔτε ἡ ἡμερησία ἑξάωρος ἦτο κοπιωδεστέρα τῆς παρ' ἡμέραν δωδεκαώρου ἐργασίας. Ἑπομένως καὶ ἐπὶ τοῦ περιστατικοῦ τούτου ἐρειδομένη ἡ ἀγωγὴ εἶναι ἀπορριπτέα, ὡς ἀβάσιμος.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 2718|1950

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Α. Παπαχρήστου**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Βουδούρης, Ν. Παπανικολάου

Κατὰ τὸ ἄρθρον 4 Ν. 3514, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 765|43 ὁ ὑπάλληλος, ἐπαγαλαβὼν κατὰ τὸν νόμον τοῦτον τὴν ἐργασίαν του, δὲν δύναται πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους ν' ἀπολυθῇ τῆς θέσεως του, εἰμὴ διὰ κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένην αἰτίαν, ἄλλως δικαιοῦται εἰς ἀποζημίωσιν, ἴσην πρὸς τοὺς μισθοὺς ἓξ μηνῶν τῆς ἡμέρας τῆς ἀπολύσεως ὑπὸ καθεστῶς πλήρους ἀπασχολήσεως. Ἐξ ἄλλου διὰ τοῦ ἄρθρου 9 § 2 τοῦ Ν. 118|45 καὶ τῶν ὑπ' ἀριθ. 3600 §4 καὶ 3601 § 9 ἐτους 1946 ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας προβλέπεται ἡ θέσις εἰς κατάστασιν διαθεσιμότητος τῶν ἐργαζομένων διὰ λόγους ρητῶς μνημονευομένους, ἤτοι εἰς περιορισμὸν ἐργασιῶν, ἀδυναμίαν τῶν ἐπιχειρήσεων ἀπασχολήσεως τοῦ ὅλου ἢ μέρους τοῦ προσωπικοῦ των, ὧν ἡ συνδρομὴ ἐν ἑκάστῃ συγκεκριμένῃ περιπτώσει ἀφέθη εἰς τὴν ἀνεξέλεγκτον, κατ' ἀρχήν, ἐξαιρέσει τῆς περιπτώσεως ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 281 Α. Κ., κρίσιν τοῦ ἐργοδότου (Πρ. Ἀθ. 6250|47) καὶ ἡ καταβολὴ εἰς αὐτοὺς τοῦ ἡμίσεος τῶν πλήρων ἀποδοχῶν των. Τὸ τελευταῖον ταῦτο δικαίωμα τοῦ ἐργοδότου δὲν φαίνεται ἀποκλειόμεναν, ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἐπαναλαμβάνοντας τὴν

ΑΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΟΣ ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΑΠΟΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Ἀποχὴ ἐκ τῆς ἐργασίας καὶ συνέπειαι ἐπὶ τῆς ἰσχύος τῆς συμβάσεως

Ἀρμοδιότης Εἰρηνοδίκου πρὸς ἐκδίκασιν διαφορῶν Ν. 3514.—Ἔννοια ἄρθρου 5 Ν. 2112.—Λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας δι' ἀποχῆς μισθωτοῦ διὰ πᾶσαν ἄλλην, ἐκτὸς ἀσθενείας, αἰτίαν, ἔστω καὶ ἐξ ἀνωτέρας βίας.—Φυλάκισις τοῦ μισθωτοῦ καὶ συνέπειαι.—Ἔλλειψις δικαιώματος ἀποζημιώσεως ἐξ ἀποδοχῶν ἓξ μηνῶν ἄρθρου 4 Ν. 3514.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 Ν. 3514|1928, ὡς ἐπεξετάθη μεταγενεστέρως, (βλέπε κωδικοποίησιν ἰσχυουσῶν διατάξεων ἐν ΕΕΔ 7, 581) ὑπάλληλος (καὶ ἐργάτης, τεχνίτης, ὑπηρέτης), ἐπαναλαβὼν κατὰ τὸν νόμον τοῦτον τὴν ἐργασίαν του, δὲν δύναται πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους νὰ ἀπολυθῇ τῆς θέσεώς του, εἰμὴ διὰ κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένην αἰτίαν, ἄλλως δικαιοῦται εἰς ἀποζημίωσιν ἴσην πρὸς τοὺς μισθοὺς ἓξ μηνῶν.

Εἶναι προφανές, ὅτι τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ Ν. 3514 ἀφορᾷ εἰς ἀπόλυσιν ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου καὶ ἀπομένει ἔξω τοῦ χώρου αὐτοῦ ἡ ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ δικαίωμα αὐτοῦ ἢ ἐπέρχεται ἐκ τοῦ νόμου ὡς συνέπεια τῆς ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας.

Ἡ κατωτέρω εἰρηνοδικειακὴ ἀπόφασις, ἐπὶ ἀξιώσεως μισθωτοῦ εἰς καταβολὴν ἐξαμήνου ἀποζημιώσεως, λόγῳ κατ' αὐτὸν ἀδικαιολογήτου ἀπολύσεως, ἀφοῦ ἀπουσίασεν οὗτος ἐκ τῆς ἐργασίας, κατόπιν φυλακίσεώς του δι' ἀδίκημα, ἀκολουθεῖ τὴν γνωστὴν διὰ τῶν τελευταίων ἀποφάσεων τοῦ Α. Π. (βλέπε ΕΕΔ 9, 681) ἄποψιν, καθ' ἣν ἡ σύμβασις ἐργασίας λύεται ἐκ μόνης τῆς ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας διὰ πάντα ἄλλον λόγον, ἔστω καὶ ἐξ ἀνωτέρας βίας, πλὴν τῆς ἀσθενείας κατὰ τὸ ἄρθρ. 8 Ν. 4668|1930 (βλέπε ἐν τούτοις Α. Π. 356|49, εἰσηγητὴς *Κ. Καυτᾶς* ΕΕΔ 8, 547).

Ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις, ὁμιλοῦσα περὶ ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ, εἰς οἱονδήποτε λόγον ἀνωτέρας βίας ὀφειλομένην, δὲν ὑποθέτομεν, εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσίν της—φυλακίσεως δι' ἀδίκημα—νὰ ἐννοῇ ὡς ἀνωτέραν βίαν καὶ ταύτην, διότι ἡ ἀδυναμία τῆς παροχῆς ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, ἕνεκα τοῦ ἐν λόγῳ γεγονότος, δὲν εἶναι ἀντικειμενική, δὲν προέρχεται δηλαδὴ ἀπὸ γεγονὸς ὅλως ἐξαιρετικῆς φύσεως, τοῦ ὁποίου ἡ ἐμφάνισις δὲν ἀνεμένετο κατὰ τὴν συνήθη πορείαν τῶν πραγμάτων καὶ δὲν ἠδύνατο ἡ πρόνοια τοῦ ἐπιμελοῦς ἀνθρώπου νὰ ἐμποδίσῃ, ἀλλ' ἀποτελεῖ ἡ φυλάκισις τὴν ἀναγκαίαν καὶ ἀναμενομένην συνέπειαν τῆς κολασίμου πράξεως τῆς διαπραχθείσης ὑπαιτιότητι τοῦ μισθωτοῦ (ad hoc Α. Π. 237|46, Θέμ. Ν' σελ. 700, Α Π. 184|1940, Θέμ. ΝΑ' 479).

Ἀλλ' ἡ ἔρευνα ἂν τὸ ἐν λόγῳ περιστατικὸν ἀποτελῇ περίπτωσιν ἀνωτέρας βίας, θὰ εἶχεν ἀξίαν, ἂν ἡ νεωτέρα ἀρεοπαγιτικὴ νομολογία διέκρινε τὴν ἀποχὴν τοῦ μισθωτοῦ εἰς τοιαύτην ἀνυπαίτιον ἢ ἐργασίαν των μετὰ τὴν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσίν των μισθωτούς, τοῦτο μὲν διότι ὁ νομοθέτης τῆς ἐν ἀρχῇ διατάξεως σαφῶς ἀπέκλεισε, ὅσον ἀφορᾷ τοὺς περὶ ὧν ὁ λόγος στρατευθέντας, τὸ δικαίωμα τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἀπόλυσιν μόνον αὐτῶν καὶ δὴ ἐντὸς ῥητῶς τασσομένης προθεσμίας, τοῦτο δὲ διότι οὐδόλως προκύπτει, ὅτι ἐν τῇ βουλήσει του ἐνέκειτο καὶ ὁ ἀποκλεισμὸς τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου περὶ θέσεως τῶν ἐργαζομένων, ὅσον ἀφορᾷ καὶ τοὺς αὐτοὺς ἀποστρατευθέντας, εἰς κατάστασιν διαθεσιμότητος καὶ διότι συνέπεια τῆς ἀσκήσεως τοῦ τελευταίου τούτου δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου εἶναι ἡ μείωσις μόνον τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐργαζομένου, ἐκ λόγου νομίμου καὶ ἀνεξαρτήτου τῆς θελήσεως του, ἤτοι ἀναφέρεται εἰς δικαίωμα, ὅλως διάφορον ἐκείνου, οὗτινος τὴν προστασίαν ἐπεδίωξε διὰ τὸν στρατευθέντα ὁ νομοθέτης. Τὸ τελευταῖον τοῦτο καθίσταται προφανὲς καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ὑπολογισμὸς τῆς ἑξαμήνου ἀποζημιώσεως γίνεται, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν καθεστῶτος πλήρους ἀπασχολήσεως τοῦ ἐργαζομένου, ὅπερ ἐν ἀντιθέτῳ ἐκδοχῇ οὐδεμίαν μὲν ἔχει ἔννοιαν, δὲν ἀποκλείει δὲ διὰ τοὺς στρατευθέντας οἱανδήποτε νόμιμον μείωσιν τῶν ἀποδοχῶν των. Ὑπὸ τὴν ῥηθεῖσαν προϋπόθεσιν τῆς νομιμότητος τῆς ἐνεργείας τοῦ ἐργοδότου ἐκ τῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματός του περὶ θέσεως τοῦ προσωπικοῦ του εἰς κατάστασιν διαθεσιμότητος καὶ ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἐπαναλαμβάνοντας τὴν ἐργασίαν μετὰ τὴν ἐκ τοῦ στρατεύματος ἀπόλυσίν των, οἷος ὁ ἐφεσίβλητος, ἡ ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἐμμεσος μείωσις τῶν ἀποδοχῶν τῶν τελευταίων δὲν δύναται νὰ ἀποτελέσῃ μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἀνεπίτρεπτον, ἐμπίπτουσαν εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 7 Ν. 2112 καὶ ἐξομοιουμένην πρὸς ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου καταγγελίαν τῆς συμβάσεως.

Ἐκ τοῦ προσαγομένου καὶ ἐπικαλουμένου δικαγράφου τῆς ἐφ' ἧς ἡ ἐκκαλουμένη ἀγωγὴ τοῦ ἐφεσιβλήτου προκύπτει ὅτι οὗτος, ἐπὶ τῷ ἰσχυρισμῷ ὅτι ἡ ἐκκαλοῦσα ἔνα μῆνα μετὰ τὴν ἐκ νέου ἀνάληψιν τῆς ἐργασίας του παρ' αὐτῇ (3|6)1950 μετὰ τὴν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσίν του, τὸν ἔθεσε εἰς κατάστασιν διαθεσιμότητος, κατ' ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|45 καὶ οὕτως ἐστέρησεν αὐτὸν ἐμμέσως τοῦ ἡμίσεος ἡμερομισθίου του, ἐκ δραχμῶν 18.500, καταβαλλομένου αὐτῷ ἀπὸ τῆς ἐκ νέου ἀναλήψεως ἐργασίας (3)5)1950), ἀποκλειστικὸν προσέβαλε αἴτημα τὴν ὑποχρέωσίν της πρὸς καταβολὴν αὐτῷ ἑξαμήνου ἀποζημιώσεως, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 7 Ν. 2112 καὶ 4 Ν. 3514, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 5 ν. 765)1943. Ἐσφαλε συνεπῶς, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει, ἡ ἐκκαλουμένη ἄλλως κρίνασα καὶ δεχθεῖσα τὴν ἀγωγήν, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι καὶ ἡ εἰς κατάστασιν διαθεσιμότητος θέσις τοῦ ἐφεσιβλήτου ἦτο διὰ τὴν ἐκκαλοῦσαν, κατ' ἀρχήν, ἀπηγορευμένη καὶ δέον νὰ μεταρρυθμισθῇ, ἐπὶ τῷ τέλει ν' ἀπορριφθῇ ἡ ἀγωγὴ κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου πρῶτον λόγον τῆς ἐφέσεως.

ὑπαίτιον, ἐνῷ ἀδιαστίκτως ἀποφαίνεται, ὅτι πᾶσα ἄλλη ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ καὶ εἰς ἀνωτέραν βίαν ὀφειλομένη, πλὴν ἀσθενείας, λύει τὴν σύμβασιν (Α. Π. 247|1950, εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανᾶς*, ΕΕΔ 9, 447, Α. Π. 299|1950, εἰσηγητὴς *Β. Καλοκοίρης*, ΕΕΔ 9, 632).

Περαιτέρω ἡ αὐτὴ ἐν λόγῳ ἀπόφασις, ἀφοῦ ἐξ ἑνὸς δέχεται, ὅτι ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐν προκειμένῳ ἐπῆλθεν ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ, σκέπτεται, ὅτι «ἡ οὕτω γενομένη λύσις τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως εἶναι ἀρκούντως δεδικαιολογημένη καὶ ὡς τοιαύτη νόμιμος».

Ἀλλὰ διατί «ἀρκούντως δεδικαιολογημένη»; Δὲν ἀπαιτεῖται δικαιολόγησις τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ, ἀφοῦ αὐτὴ, ἀνεξαρτήτως αἰτίας, ἐπέρχεται — κατὰ τὴν ἀκολουθουμένην ἀποψιν—ἐκ τοῦ νόμου.

Δικαιολόγησις ἀπαιτεῖται μόνον εἰς ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ καὶ διὰ τοῦτο ὅμως ἀρμοδία εἶναι κατὰ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ Α. Ν. 517|37, ἡ Πρωτοδικειακὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ ἄρθρου 7 Α. Ν 214|1936.

Ταῦτα ἀπὸ ἀπόψεως ἀρεοπαγιτικῆς νομολογίας.

Ἀλλὰ κατὰ τὴν νομολογίαν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας τὸ πρᾶγμα εἶναι διάφορον.

Ἐδέχθη ἡ Σ. Ε. 935|1950 (εἰσηγητὴς *Γ. Παπαχατζῆς*, ΕΕΔ 9, 709), ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρ. 11 § 2 Α. Ν. 517|1937 ἐπεκτείνονται ἐκ τῆς περὶ παλαιῶν πολεμιστῶν νομοθεσίας εἰδικῶς αἱ διατάξεις αὐτῆς, αἱ ὁποῖαι διέπουν τὴν ἀπόλυσιν τούτων καὶ τοὺς λόγους τῆς ἐπιτετραμμένης ἀπολύσεως αὐτῶν (οὕτω καὶ *Γ. Γιαννακουρέας*, ΕΕΔ 9, 680, πρβλ. ὅμως σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 708 ἑπ.).

Περαιτέρω, κατὰ τὴν Σ.Ε. 73|1949 (εἰσηγητὴς *Γ. Παπαχατζῆς*, ΕΕΔ 8, 288) (πρβλ. καὶ Σ. Ε. 74|1949, εἰσηγητὴς *Χ. Παναγιωτόπουλος*, ΕΕΔ 8, 283), ἐπὶ τῆς προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν οὔτε ἡ ἀπουσία, οὔτε ἡ ἀσθένεια τοῦ μισθωτοῦ, ἔστω καὶ ἂν ὑπερβῇ τὰ ἐν ἄρθρῳ 5 τοῦ Ν. 2112 ὁριζόμενα χρονικὰ ὅρια, ἀποτελοῦσι καθ' ἑαυτὰς νόμιμον λόγον ἀπολύσεως τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ, ἀλλὰ μόνον ἂν συνιστῶσιν ἀκαταλληλότητα τοῦ μισθωτοῦ πρὸς συνέχισιν τῆς ὑπηρεσίας του ἢ ἐμφαίνουσαν ἀνάρμοστον αὐτοῦ συμπεριφοράν.

Δὲν δέχεται δηλαδὴ τὸ Συμβούλιον (ἀντιθέτως πρὸς τὴν ἀρεοπαγιτικὴν νομολογίαν, βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 287 ἑπ.) ὅτι ἐκ μόνης τῆς ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας λύεται ἡ σύμβασις.

Ἂν, ἑπομένως, τὸ πολιτικὸν δικαστήριον ἠκολούθει ὡς ὀρθὴν τὴν νομολογίαν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, θὰ ἔπρεπε νὰ ἀχθῇ εἰς διάφορον ἐν προκειμένῳ λύσιν.

Πᾶς τις πρέπει νὰ δεχθῇ, ὅτι εἶναι ἀρκετὰ συγκεχυμένη καὶ εἰς τὸ κεφάλαιον αὐτὸ ἡ νομικὴ κατάστασις δικαίου.

Εἰρηνοδικεῖου Θεσσαλονίκης 78|1950

Διαδικασία Ν. 3514

Εἰρηνοδίκης ὁ κ. **Ν. Βασιλακάκης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Φιλιππίδης, Ι. Καμπίτογλου

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ἐρειδομένη ἐπὶ τοῦ Νόμου 3514|28, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 547|37 καὶ 1843|39 Ἀν. Νόμων καὶ τοῦ Νόμου 519|48, καὶ διώκουσα τὸν καθορισμὸν καὶ τὴν καταβολὴν ἀποζημιώσεως τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ Νόμου 3514 τῷ ἐνάγοντι ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, τύποις νόμιμος εἶναι καὶ ἐξεταστέα, καλῶς εἰσαγομένη συνεπείᾳ τῆς ἀπὸ 31 Μαΐου 1950 κλήσεως τοῦ ἐνάγοντος μετὰ τῆς κάτωθι ταύτης πράξεως ἡμῶν, ὁρισμοῦ δικασίμου πρὸς ἐκδίκασιν ἐνώπιον ἡμῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ αὐτοῦ νόμου καὶ τὰ ἄρθρ. 634 καὶ ἑπ. τῆς Πολ. Δικονομίας.

Ἐβεβαιώθημεν ὅτι ὁ ἐνάγων εἶχε προσληφθῇ κατὰ τὴν 11 Σ)βρίου 1945 παρὰ τῆς ἐναγομένης, ὡς ἐργάτης, διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἐπὶ ἡμερομισθίῳ καὶ εἰργάσθη ἐκτοτε παρ' αὐτῇ μέχρι τῆς 7 Μαΐου 1946, ὅτε κληθεὶς εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ, ὢν κλάσεως 1945, ὑπηρέτησεν ἐν αὐταῖς μέχρι τῆς 5 Ὀκτωβρίου 1949, ὅτι μετὰ τὴν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσίν του ὁ ἐνάγων ἐπαναπροσελήφθη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης κατὰ τὴν 10 Ὀκτωβρίου 1949 καὶ εἰργάσθη ἐπὶ ἡμερομισθίῳ δρχ. 26.000 μέχρι τῆς 25 Ν)βρίου 1949, ὅτε ἐζήτησε παρ' αὐτῆς ὀλιγοήμερον ἄδειαν καὶ ὅτι θὰ ἐπανήρχετο τὴν 15 Δ)βρίου 1949, ἤτις καὶ τῷ ἐχορηγήθη, ὅτι, ληξάσης τῆς ἀδείας του, ὁ ἐνάγων δὲν ἐνεφανίσθη, ἵνα ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν, διότι δικαοθεὶς κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀδείας του ταύτης παρὰ τοῦ ἐντοῦθα Διαρκοῦς Στρατοδικείου κατεδικάσθη εἰς ἓμηνον φυλάκισιν ἐπὶ ἀνθρωποκτονίᾳ ἐξ ἀμελείας καὶ ἐφυλακίσθη, τὸ γεγονὸς δὲ τοῦτο ἠγνόει ἡ ἐναγομένη καὶ θεωρήσασα αὐτὴ τὸν ἐνάγοντα ἀπουσιάζοντα ἀδικαιολογήτως μετὰ τὴν 15 Δ)βρίου 1949 διέγραψε τοῦτον ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ προσωπικοῦ της, γνωστοποιήσασα τὴν διαγραφὴν πρὸς αὐτὸν διὰ τοῦ ἀπὸ 10 Μαρτίου 1950 ἐγγράφου της, κοινοποιηθέντος αὐτῷ τὴν 11 Μαρτίου ἐ. ἔ.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 5 § 3 τοῦ Νόμου 2112|20, ὡς συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Νόμου 4558|30, ἀποχὴ ὑπαλλήλου ἀπὸ τῆς ἐργασίας, ὀφειλομένη εἰς βραχείας σχετικῶς διαρκείας ἀσθένειαν, προσηκόντως ἀποδεδειγμένην καὶ μὴ ὑπερβαίνουσαν τὰ ὑπ' αὐτοῦ καθοριζόμενα ὅρια, δὲν θεωρεῖται ὡς λύσις τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους αὐτοῦ. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης, σκοπούσης καὶ τὴν προστασίαν τοῦ ἐργοδότου, σαφῶς συνάγεται, ὅτι, ὅταν ἡ ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ὀφείλεται εἰς οἱονδήποτε ἄλλον λόγον ἀνωτέρας βίας, πλὴν τῆς ἀσθενείας, ἐπάγεται τὴν ἀπὸ μέρους τούτου λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, δημιουργουμένου τεκμηρίου ἐκ τοῦ νόμου ὅτι ἡ λύσις αὐτὴ ἐπέρχεται τῇ βουλήσει τοῦ μισθωτοῦ, καταγγέλλοντος οὕτω σιωπηρῶς τὴν σύμβασιν διὰ τῆς ἀποχῆς του ἀπὸ τῆς ἐργασίας, ἐφ' ὅσον δέ, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, ἡ ἐναγομένη ἐθεώρησε τὸν ἐνάγοντα ὡς λύσαντα τὴν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ ταύτης σύμβασιν ἐργασίας καὶ διέγραψεν αὐτὸν ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ προσωπικοῦ της, συνεπείᾳ ἀπουσίας τούτου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας της ἐπὶ τρίμηνον περίπου, κρίνομεν, ὅτι ἡ οὕτω γενομένη λύσις τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως εἶναι ἀρκούντως δεδικαιολογημένη καὶ ὡς τοιαύτη νόμιμος. Κατὰ συνέπειαν ὁ ἐνάγων δὲν δικαιοῦται τῆς διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς του αἰτουμένης ἀποζημιώσεως τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ Νόμου 3514|28 προβλεπομένης καὶ ἀπορριπτέα ἀποβαίνει ἡ ἀγωγὴ του αὕτη, ὡς νόμῳ μὴ βάσιμος.

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

ΙΣΧΥΣ Ν. 551 ΜΕΤΑ ΤΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

Ἀπαλλαγὴ ἐργοδότου ἀπὸ ἀποζημιώσεως ἐπὶ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος

Μόνη προϋπόθεσις ἀπαλλαγῆς ἐργοδότου ἡ ὑπαγωγὴ τοῦ παθόντος ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος μισθωτοῦ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ἱδρύματος Κ. Ἀσφαλίσεων καὶ τὸ ἐντεῦθεν δικαίωμα τῶν παροχῶν τοῦ Ἱδρύματος.—Ἔννοια τοῦ ἄρθρου 41 Ν. 6298|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων».

Κατὰ τὸ ἄρθρον 69 § 4 τοῦ Ν. 6298|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» εἰς περίπτωσιν ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν ἢ θανάτου, ὀφειλομένου εἰς ἀτύχημα ἐκ βιαίου συμβάντος ἐπελθόντος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς (βλέπε περὶ αὐτοῦ *Χ. Οἰκονόμου*, Δίκαιον Ἐργατικῶν Ἀτυχημάτων καὶ Ἐπαγγελματικῶν Νόσων, ἐκδ. 1950), ἐὰν ὁ παθὼν ἔχῃ ὑπαχθῇ εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ ὡς ἐκ τούτου δικαιοῦται οὗτος ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου του τὰ ἐν ἄρθρῳ 35 ἀναφερόμενα πρόσωπα τῶν παροχῶν τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ νόμου τούτου, ὁ οἰκεῖος ἐργοδότης ἀπαλλάσσεται τῆς ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ β. δ. τῆς 24 Ἰουλίου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων, ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν μεταγενεστέρως, ὑποχρεώσεων πρὸς καταβολὴν τῆς παρὰ τούτων προβλεπομένης ἀποζημιώσεως καὶ ἐξόδων νοσηλείας καὶ κηδείας.

Ἐξ ἄλλου, καὶ ὁριζόντος τοῦ ἄρθρ. 16 τοῦ Ν. 551 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων περὶ ἐκλεκτικοῦ δικαιώματος τοῦ παθόντος νὰ ἀσκήσῃ τὴν ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου προσήκουσαν ἀγωγὴν περὶ ἀποζημιώσεως, κατὰ τὴν Α. Π. 435|1948 Ὁλομελείας (εἰσηγητὴς *Ν. Κάτελας*, ΕΕΔ 7, 863, ἐπελθοῦσαν μετὰ διαφωνίαν τῶν δύο Τμημάτων τοῦ Α. Π., βλέπε ΕΕΔ 7, 863) (οὕτω καὶ *Χ. Οἰκονόμου*, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 807) μετὰ τὸν Ν. 6298|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» ἐὰν ὁ παθὼν ἔχῃ ὑπαχθῇ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ν. 6298|1934 καὶ ὡς ἐκ τούτου δικαιοῦται οὗτος ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου του τὰ ἐν ἄρθρῳ 35 τοῦ νόμου τούτου ἀναφερόμενα πρόσωπα τῶν παροχῶν τῶν ἀσφαλίσεων τοῦ νόμου τούτου, δὲν ὑφίσταται ὑποχρέωσις τοῦ οἰκείου ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν καὶ τῆς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἀποζημιώσεως ἕνεκα μὴ τηρήσεως τῶν διατάξεων τῶν ἰσχυόντων νόμων, διαταγμάτων ἢ κανονισμῶν περὶ τῶν ὅρων ἀσφαλείας τῶν ἐργαζομένων.

Ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου περιωρίσθη μόνον εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ Ν. 551, ἤτοι ἐὰν τὸ ἀτύχημα ἐπῆλθεν ἐκ δόλου τοῦ ἐργοδότου ἢ τῶν ὑπ' αὐτοῦ προστηθέντων (Α. Π. 435|1948, Ὁλομελ. ἔνθ' ἀνωτ.).

Τὸ «ἐκ δόλου» ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι τὸ ἀτύχημα προεκλήθη ἐν γνώσει καὶ ἐκ προθέσεως (Ἐφετ. Ἀθηνῶν 181|1928, Θέμ. Μ' 605, Πρωτοδικείου Πειραιῶς 2377|1948, εἰσηγητὴς *Κ. Κοντουρίωης*, ΕΕΔ 8, 508 καὶ οἱ ὑπ' αὐτῆς ἀναφερόμενοι), ἀποκλειομένης τῆς βαρείας ἀμελείας, ἢ ἐξ ὑπάρξεως καὶ ἐνδεχομένου δόλου (Πρωτοδικείου Πειραιῶς 2377|1948, ἔνθ' ἀνωτ. *Π. Κριθαρᾶς*, ΕΕΔ 1, 485).

Ἐξ ἄλλου, κατ' ἀποφάσεις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (βλέπε Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3688|1943, εἰσηγητὴς *Π. Σταύρου*, ΕΕΔ 3, 89, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10219|1949, εἰσηγητὴς *Ν. Χριστοφίλης*, ΕΕΔ 9, 508) ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ὅρου «ἔχει ὑπαχθῇ εἰς τὴν ἀσφάλισιν» εἶναι νὰ ἔχῃ ἐγγραφῇ πράγματι ὁ μισθωτὸς εἰς τὰ μητρῶα τοῦ Ἱδρύματος Κοιν. Ἀσφαλίσεων.

Ἡ ἄποψις αὕτη ἐπεκρίθη ὑπὸ τῆς θεωρίας (βλέπε *Ι. Παλαιολόγον*, ΕΕΔ 3, 90, *Μ. Γ. Κυπραίου*, ΕΕΔ 9, 481) καὶ νομίζομεν, ὅτι ἔχει τὸν λόγον της ἡ ἐπίκρισις εἰς τὴν ἀληθῆ πράγματι ἔννοιαν τοῦ Νόμου.

Ἡ ἀσφάλισις εἶναι ὑποχρεωτικὴ καὶ λειτουργεῖ αὐτομάτως, ἐξ ἄλλου δὲ καὶ κατὰ τὴν § 5 τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ Νόμου 6298 «ἡ παρὰ τοῦ ἐργοδότου μὴ καταβολὴ τῶν εἰσφορῶν δὲν συνεπάγεται διὰ τὸν ἠσφαλισμένον στέρησιν ἢ μείωσιν τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ ἐπὶ τῶν παροχῶν».

Ἑπομένως ἡ σαφὴς ἔννοια τοῦ ὅρου «ἐὰν ὁ παθὼν ἔχῃ ὑπαχθῇ εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ ὡς ἐκ τούτου δικαιοῦται οὗτος τῶν παροχῶν τῶν ἀσφαλίσεων τοῦ παρόντος νόμου» εἶναι, ὅτι ὁ Νόμος ἀναχωρήσας ἀπὸ τοῦ δεδομένου ὅτι ἡ ἀσφάλισις εἶναι ὑποχρεωτικὴ (ὑπὸ τοιαύτην ἔννοιαν ἀποφαίνεται καὶ ἡ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2201|1942, εἰσηγητὴς *Κ. Καβάγιας*, ΕΕΔ 1, 824), ἀπέβλεψεν εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ παθὼν «καὶ ὡς ἐκ τούτου» δικαιοῦται τῶν παροχῶν, ἵνα ἀπαλλάξῃ τὸν ἐργοδότην.

Ἀφοῦ λοιπὸν ὁ παθὼν δικαιοῦται τῶν παροχῶν, ἀνεξαρτήτως καταβολῆς τῶν εἰσφορῶν, δὲν ἀπαιτεῖται νὰ εἶναι καὶ πράγματι ὁ παθὼν ἐγγεγραμμένος εἰς τὰ μητρῶα τοῦ Ι.Κ.Α.

Τὴν ἄποψιν ταύτην φαίνεται νὰ δέχεται ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, ἡ ὁποία κάμνει λόγον περὶ «ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν» καὶ περὶ μὴ συνδρομῆς ἑτέρας νομίμου προϋποθέσεως διὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ ἐργοδότου.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 41 § 1 Ν. 6298 ὑπομιμνήσκεται, ὅτι διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 68024|1940 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἔχει τροποποιηθῇ τοῦτο ὡς ἑξῆς: Διὰ τὴν χορήγησιν τῶν παροχῶν τῆς ἀσφαλίσεως ἀσθενείας ἢ συντάξεων δὲν ἀπαιτεῖται ἡ πλήρωσις τῶν προϋποθέσεων τῶν ἄρθρων 39 καὶ 40, ἐὰν ὁ ἠσφαλισμένος κατέστῃ ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν ἢ ἀποβιώσῃ ἢ ἀσθενήσῃ συνεπείᾳ α) ἀτυχήματος ἐκ βιαίου συμβάντος, ἐπελθόντος κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς, β) ἐξ ἐπαγγελματικῆς νόσου.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 11107|1949

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Μπιζίμης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Π. Πεφάνης**

Κατὰ τὴν διάταξιν τῆς § 4 τοῦ ἄρθρου 69 τοῦ Νόμου 6298|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ὡς ἤδη οὗτος ἰσχύει, εἰς περίπτωσιν ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν ἢ θανάτου, ὀφειλομένου εἰς ἀτύχημα ἐκ βιαίου συμβάντος, ἐπελθόντος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς, ἐὰν

ὁ παθὼν ἔχει ὑπαχθῆ εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ ὡς ἐκ τούτου δικαιοῦται οὗτος ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου του τὰ ἐν ἄρθρῳ 35 ἀναφερόμενα πρόσωπα τῶν παροχῶν τῶν ἀσφαλίσεων τοῦ παρόντος Νόμου, ὁ οἰκεῖος ἐργοδότης ἀπαλλάσσεται τῆς ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ Β. Δ/τος τῆς 24/7/1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων», ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν μεταγενεστέρως, ὑποχρεώσεων πρὸς καταβολὴν τῆς παρὰ τούτων προβλεπομένης ἀποζημιώσεως καὶ ἐξόδων νοσηλείας καὶ κηδείας. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ἀνωτέρω νόμου καὶ ἐφεξῆς οἱ ἐργοδόται, ἄνευ διακρίσεως ἂν οὗτοι εἶναι φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου, εἴτε ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀπαλλάσσονται τῆς καταβολῆς τῆς ὑπὸ τῆς διαληφθείσης κωδικοποιήσεως προβλεπομένης ἀποζημιώσεως, προκειμένου περὶ ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων, ὑποστάντων ἀνικανότητα ἢ θανατωθέντων συνεπείᾳ ἀτυχήματος ἐκ βιαίου συμβάντος, ἐπελθόντος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς, ἐφ' ὅσον ὁ παθὼν ἔχει ὑπαχθῆ εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ ὡς ἐκ τούτου δικαιοῦται οὗτος ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου του τὰ ἐν ἄρθρῳ 35 ἀναφερόμενα πρόσωπα τῶν παροχῶν τῶν ἀσφαλίσεων τοῦ νόμου τούτου. Τούτοις συνεπῶς ἀρκεῖ νὰ ἀποδειχθῇ, ὅτι ὁ συνεπείᾳ ἀτυχήματος ἐκ βιαίου συμβάντος ὑπὸ τὰς προεκτεθείσας περιστάσεις λαβόντος χώραν ἀνίκανος γενόμενος ἢ θανατωθεὶς εἶχεν ὑπαχθῆ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ εἰρημένου Νόμου, διὰ τὴν ἀπὸ τῆς καταβολῆς τῆς ἀνηκούσης τῷ παθόντι ἢ τοῖς κληρονόμοις του ἀποζημιώσεως, κατὰ τὴν προμνησθεῖσαν κωδικοποίησιν, πλήρη καὶ τελείαν ἀπαλλαγὴν τοῦ ἐργοδότου. Συνδρομὴ ἑτέρας νομίμου προϋποθέσεως διὰ τὴν, ὡς εἴρηται, ἀπαλλαγὴν τοῦ ἐργοδότου, δὲν ἀπαιτεῖται. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι κατὰ τὴν παρ. 1α τοῦ ἄρθρου 41 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω 5298/1934 νόμου, καθ' ὃ διὰ τὴν χορήγησιν τῶν παροχῶν τῆς ἀσφαλίσεως ἀσθενείας ἢ συντάξεων δὲν ἀπαιτεῖται ἡ πλήρωσις τῶν προϋποθέσεων τῶν ἄρθρων 39 καὶ 40, ἤγουν ἡ πραγματοποίησις ὡρισμένου ἀριθμοῦ ἡμερῶν ἐργασίας, ἐὰν ὁ ἡσφαλισμένος καταστῇ ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν συνεπείᾳ ἀτυχήματος ἐκ βιαίου συμβάντος, ἐπελθόντος κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς, δὲν γίνεται ρητὴ μνεία περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως ταύτης, δι' ἣν περίπτωσιν ὁ παθὼν λόγῳ ἀτυχήματος ὑπέκυψεν, ἤγουν ἐθανατώθη. Δέον ὅμως νὰ θεωρηθῇ περιλαμβανόμενον ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς διαληφθείσης διατάξεως καὶ τὸ βαρύτερον τοῦτο ἀποτέλεσμα καὶ δὴ κατὰ μείζονα λόγον, δοθέντος ὅτι ἄτοπον ἤθελεν εἶσθαι νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ὁ νομοθέτης ἠθέλησεν, ἵνα εἰς μὲν τὴν ἠπιωτέραν περίπτωσιν τῆς ἐπελεύσεως τῷ παθόντι ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν χορηγῶνται εἰς τοῦτον αἱ παροχαὶ ἀσφαλίσεως ἢ συντάξεων ἄνευ συνδρομῆς τῶν προϋποθέσεων τῶν ἄρθρων 39 καὶ 40, εἰς δὲ τὴν βαρυτέραν τῆς θανατώσεως τοῦ παθόντος νὰ χορηγῶνται μὲν αὗται εἰς τοὺς κληρονόμους του, ὄντας ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον χήρας συζύγου καὶ ἀνηλίκους κατιόντας καὶ διατελοῦντας ἐν ἀπορίᾳ, πλὴν ὑπὸ τοὺς περιορισμοὺς τῶν εἰρημένων ἄρθρων. Ὅτι δὲ τοιαύτη εἶναι ἡ ὀρθὴ ἔννοια τῆς εἰρημένης διατάξεως ἐπὶ πλέον προκύπτει καὶ ἐκ τῆς χρησιμοποιήσεως εἰς πληθυντικὸν ἀριθμὸν τῆς λέξεως «σύνταξις», καθ' ὃ γινομένης μνείας περὶ «συντάξεων» καὶ οὐχὶ περὶ «συντάξεως», ἐξ οὗ παρέπεται, ὅτι ὁ νομοθέτης ἀνεφέρθη εἴς τε τὴν περίπτωσιν χορηγήσεως συντάξεως τῷ ἐπιζήσαντι παθόντι, ὡς ἐπίσης καὶ εἰς τὴν ἑτέραν τοιαύτην τῆς χορηγήσεως συντάξεως εἰς τοὺς κληρονόμους του, ἂν δὲν ἐπέζησε τοῦ ἀτυχήματος. Ἐν τοσούτῳ ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου τούτου ρύθμισις τοῦ κατὰ τ' ἀνωτέρω προκύπτοντος ἐντεῦθεν ζητήματος ἀφορᾷ ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον τὸν ἐπιζήσαντα ἡσφαλισμένον ἢ ἐὰν ὑπέκυψε τοὺς κληρονόμους του καὶ κατ' ἀκολουθίαν οὐδεμίαν ἀσκεῖ ροπὴν ὡς πρὸς τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ ἐργοδότου, ἐφ' ὅσον συντρέχουν αἱ προδιαληφθεῖσαι προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 69 παρ. 4, ἅτε μὴ προσαπαιτουμένης, ὡς παρεξετέθη, οὐδεμιᾶς ἑτέρας τοιαύτης διὰ τὴν ἐπέλευσιν τῆς εἰρημένης ἀπαλλαγῆς αὐτοῦ. Κατὰ ταῦτα, τόσον ἡ πρώτη τῶν ἐκκαλουμένων ἀποφάσεων, ἤτοι ἡ ὑπ' ἀριθ. 269/1948 παρεμπίπτουσα περὶ ἀποδείξεως τοιαύτη, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ δευτέρα, ἤτοι ἡ ὑπ' ἀριθ. 69/1949 ὁριστικὴ τοιαύτη, ματαίως προέβησαν εἰς ἐξέτασιν τῶν ὡς ἄνω διατάξεων τῶν ἄρθρων 39, 40 καὶ 41, καταλήξασαι εἰς διάφορα ἑκάστη ἑρμηνευτικὰ συμπεράσματα, μολονότι οὐδεμίαν ἔχουσι σχέσιν ταῦτα πρὸς τὴν ἐκ τῆς παρ. 4 τοῦ ἄρθρου 69 ἀπαλλαγὴν τοῦ ἐργοδότου. Ἀλλ' ἀνεξαρτήτως τούτου, ἡ πρώτη τῶν εἰρημένων ἀποφάσεων ὀρθῶς ἔταξεν ἀπόδειξιν, πλὴν μαρτύρων, ἐπὶ ἐνστάσει προβληθείσῃ ἐκ μέρους τοῦ ἐφεσιβλήτου δι' ἔλλειψιν παθητικῆς νομιμοποιήσεως τῆς ἐκκαλούσης, ὑφ' ἣν ἰδιότητα παρίσταται, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὁ παθὼν ἦτο ἡσφαλισμένος εἰς τὸ Ι.Κ.Α., ἐφ' ὅσον, ὡς εἰκός, τούτου ἀληθοῦς ἀποδεικνυομένου, ἀπέβαινεν ἀτελεσφόρητος ἡ ἀγωγή. Ἐν συνεχείᾳ διεξαχθεισῶν τῶν διὰ τῆς εἰρημένης ἀποφάσεως διαταχθεισῶν τόσον εἰς βάρος τῆς ἐκκαλούσης, ὅσον καὶ ὡς εἴρηται εἰς βάρος τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀποδείξεων, νομοτύπως καὶ ἐγκύρως, ἀπεδείχθη, ἀμφὶ δὲ καὶ συνωμολογήθη ἑκατέρωθεν, ὅτι ὁ θάνατος τοῦ δικαιοπαρόχου τῆς ἐκκαλούσης, ὑφ' ἣν αὕτη ἰδιότητα παρίσταται, ὀφείλεται ὄντως εἰς ἀτύχημα ἐκ βιαίου συμβάντος, ἐπελθόντος αὐτῷ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς παρὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀνατεθειμένης ὑπηρεσίας καὶ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς. Ἀλλ' ἐκ τῆς ὑπὸ τούτου, τοὐτέστι τοῦ ἐφεσιβλήτου, προσαγωγῆς τοῦ ὑπ' ἀριθ. μητρῴου 598611 βιβλιαρίου ἀσφαλίσεως τοῦ ἀνωτέρω εἰρημένου παθόντος καὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 1347/Β880 τῆς 18/3/49 ἐγγράφου τοῦ ἐν Πειραιεῖ Ὑποκ/ματος τοῦ Ι. Κ. Α., πλήρως ὡσαύτως ἀποδεικνύεται, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ὅτι ὁ παθὼν ἦτο πράγματι ἡσφαλισμένος εἰς τὸ Ι. Κ. Α. μέχρι τῆς ὑπὸ τὰς ἐκτεθείσας περιστάσεις θανατώσεως του. Τούτων, ὅθεν, οὕτως ἐχόντων, ἡ ἐκκαλοῦσα, ὑφ' ἣν παρίσταται ἰδιότητα, δικαιοῦται συντάξεως παρὰ τοῦ Ι. Κ. Α., συντρεχουσῶν τῶν διὰ τὴν παροχὴν ταύτης νομίμων προϋποθέσεων, οὐχὶ δὲ τῆς κατὰ τὸν νόμον 551, ὡς ἤδη οὗτος ἰσχύει, ἀποζημιώσεως παρὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου καὶ συνεπῶς ἡ δευτέρα τῶν προσβαλλομένων ἀποφάσεων, ἤτοι ἡ ὑπ' ἀριθ. 69/1949 ὁριστικὴ τοιαύτη, ὀρθῶς ἀπεφήνατο ἀπορριπτέαν τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγήν, ἣν κατ' ἀκριβολογίαν ἔδει ν' ἀπορρίψῃ ὡς παθητικῶς ἀνομιμοποίητον καὶ οὐχὶ ὡς ἀβάσιμον.

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΑΙ ΑΡΧΑΙ

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΣ ΝΟΜΟΥ ΠΕΡΙ ΦΟΡΤΟΕΚΦΟΡΤΩΤΩΝ

Έννοια άρθρων 3 καὶ 4 τοῦ Συντάγματος περὶ προσωπικῆς ἐλευθερίας καὶ ἰσότητος

I

Ὅρια περιορισμῶν διὰ τὸν Νομοθέτην. — Ἐλευθερία ρυθμίσεως ἐργασίας διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν κοινωνικοῦ συμφέροντος. — Σκοπὸς Ν. Δ. 1254]1949. — Ἐξασφάλισις δι' αὐτοῦ τῆς δημοσίας τάξεως. — Θεώρησις ὡς συνταγματικοῦ. — Ἀντισυνταγματικότης μόνον διατάξεως περὶ ἀνωτάτου ὁρίου ἀναγκαιούντος ἀριθμοῦ ἐργατῶν διὰ τὴν ἔκδοσιν περιωρισμένου ἀριθμοῦ βιβλιαρίων φορτοεκφορτωτῶν.

Ἐπανέρχεται καὶ πάλιν ὑπὸ τὴν δικαστικὴν κρίσιν τὸ γνωστὸν ζήτημα περὶ τῆς συνταγματικότητος τοῦ Ν. Δ. 1254]1949 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τῶν περὶ φορτοεκφορτώσεων νόμων» (ΕΕΔ 8, 1006).

Εἰς ἀντίθετον πρὸς ἐκείνην τοῦ Συμβουλίου τῶν ἐν Καλάμαις Πλημμελειοδικῶν (296]50, ΕΕΔ 9, 752, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί) λύσιν καταλήγουν καὶ αἱ δύο παρατιθέμεναι κατωτέρω παιτικαὶ ἀποφάσεις τῶν ἐν Πειραιεῖ Πλημμελειοδικῶν.

Δικαστηρίου τῶν ἐν Πειραιεῖ Πλημμελειοδικῶν 1747]1950

Δικάσαντες οἱ κ. κ. **Δ. Θεοδοσόπουλος**, προέδρευον, **Α. Κλαπέας**, **Ν. Εὐστρατιάδης**

Εἰσαγγελεὺς ὁ κ. **Ε. Μαρκάκης**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. **Κ. Ταξινόπουλος**, **Γ. Συρμαλάκης**

Ναὶ μὲν κατὰ τὰ ἄρθρα 3 καὶ 4 τοῦ Συντάγματος ἀναγνωρίζεται ἡ προσωπικὴ ἐλευθερία καὶ ἡ ἰσότης μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ ταῦτα δὲν ἐμποδίζουν νὰ τίθενται ὑπὸ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας ἐν τῇ ἀναλήψει ὡρισμένης λειτουργίας ἢ ὡρισμένης ἐργασίας ἀντικειμενικὰ κριτήρια περιορίζοντα μὲν τὴν ἐλευθερίαν ἐργασίας, τείνοντα ὅμως εἰς τὴν ἀπρόσκοπτον καὶ εὐρυθμον λειτουργίαν τῆς ὑπηρεσίας, ἔνθα οἱ ἐργαζόμενοι πρόκειται νὰ προοληφθοῦν καὶ γενικώτερον τῆς κοινωνίας, ἣν πρόκειται νὰ ἐξυπηρετήσουν, διὰ τῆς ἀσφαλίσεως τῆς ὑγείας τῶν πολιτῶν καὶ τῆς δημοσίας τάξεως. Τοιοῦτον σκοπὸν ἔχον καὶ τὸ Ν. Διάταγμα 1254]49, τῆς ρυθμίσεως τοιούτων φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν πρὸς τὸν σκοπὸν εὐρύθμου λειτουργίας τῶν μεταφορῶν μεγάλων βαρῶν ὡρισμένων ἐμπορευμάτων καὶ ἀποβλέπον εἰς τὴν ταυτόχρονον ἐξασφάλισιν τῆς δημοσίας τάξεως, καθορίζει διὰ τοῦ ἄρθρου 2 αὐτοῦ ἐπιτροπήν, ἀποτελουμένην ἀπὸ πρόσωπα μὴ ἐκπροσωποῦντα ὡρισμένην τάξιν ἢ κατηγορίαν ἐργατῶν, ἤτοι τὸν Ἐπιθεωρητὴν Ἐργασίας, ἕνα ἀντιπρόσωπον τοῦ ἐμποροβιομηχανικοῦ ἐπιμελητηρίου, τοῦ ἐπαγγελματικοῦ ἐπιμελητηρίου, τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν γεωργικῶν ὀργανώσεων, ἥτις ἐπιτροπή, μεταξὺ τῶν ἄλλων καθηκόντων της, πρὸς τὸν σκοπὸν ἐξασφαλίσεως τῆς εὐρυθμίας καὶ διὰ λόγους δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας, λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὰ ἐν ἄρθρ. 4 τοῦ Δ]τος τούτου ἀπαιτούμενα προσόντα, ἤτοι ἡλικίας, ὑγείας, μὴ καταδίκης ἐπὶ ὡρισμένοις ἀδικήμασι κλπ. ἐκδίδει βιβλιάρια, βάσει τῶν ὁποίων δικαιοῦνται οἱ κάτοχοι τούτων νὰ ἐργάζωνται φορτοεκφορτωταὶ εἰς μεταφορὰν μεγάλων ποσοτήτων ὁριζομένων ἐμπορευμάτων εἰς σιδηροδρομικοὺς σταθμούς, ἀγοράς, ἀποθήκας καὶ ἐργοστάσια. Ἐκ τούτων προκύπτει, ὅτι ἡ ἔννοια τῆς φράσεως διὰ τὴν εὐρυθμίαν καὶ τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν, ἡ ἐν τῷ Νομοθετικῷ τούτῳ Διατάγματι τεθειμένη, δὲν εἶναι κενὴ περιεχομένου, ἀποτελοῦσα ἁπλῆν φραστικὴν διατύπωσιν, ἀλλ' ἀποβλέπει διὰ μὲν τῶν διατάξεων, δι' ὧν ἀπαιτεῖ πιστοποιητικὰ ἡλικίας, ὑγείας καὶ ἱκανότητος εἰς τὴν ἀπρόσκοπτον ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος καὶ νὰ μὴ ἀποβαίνῃ τοῦτο καταστρεπτικὸν τῆς ὑγείας τῶν ἐν αὐτῷ ἐργαζομένων, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἀπαιτοῦνται δυνάμεις ἠδημέναι διὰ τὴν μεταφορὰν μεγάλων βαρῶν, διὰ δὲ τῶν πιστοποιητικῶν κοινωνικῶν φρονημάτων καὶ μὴ καταδίκης ἐπὶ ὡρισμένοις ἀδικήμασι διὰ τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν (ἴδε ἄρθρ. 1 § 2 Ν.Δ. 1254]49). Ὅθεν, ὡς πρὸς τὴν ἀπαιτουμένην ἔκδοσιν βιβλιαρίων, βάσει τῶν ἐν ἄρθρῳ 4 Ν. Δ]τος 1254]49 κριτηρίων, τὸ νομοθετικὸν τοῦτο Δ]γμα δὲν εἶναι ἀντισυνταγματικόν. Ἡ διάταξις ὅμως τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Δ]τος τούτου, δι' ἧς δύναται ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη νὰ καθορίζῃ τὸ ἀνώτατον ὅριον ἀναγκαιούντος ἀριθμοῦ ἐργατῶν, ἐκδίδουσα οὕτω περιωρισμένον ἀριθμὸν βιβλιαρίων κατ' ἀποκλεισμὸν τῶν λοιπῶν ἐχόντων τὰ αὐτὰ προσόντα προσώπων καὶ δημιουργοῦσα οὕτω προνόμια ὑπὲρ τῶν ἤδη κεκτημένων τοιαῦτα, εἶναι ἀντισυνταγματική.

II

Συνταγματικότης Ν. Δ. 1254]1949. — Μὴ ἀντίθεσις πρὸς συνταγματικὴν ἀρχὴν περὶ ἰσότητος καὶ προσωπικῆς ἐλευθερίας τῶν πολιτῶν, ὡς ἐκ τοῦ ἀκροτοῦ του.

Μονομελοῦς Πλημμελειοδικείου Πειραιῶς 3704]1950

Πλημμελειοδίκης ὁ κ. **Η. Βατόπουλος**

Εἰσαγγελεὺς ὁ κ. **Θ. Μπαντούνας**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. **Κ. Ταξινόπουλος**, **Γ. Συρμαλάκης**

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 1254)49 Ν. Δ)μα «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τῶν περὶ φορτοεκφορτώσεων νόμων», δι' ὧν καθορίζονται τὰ πρόσωπα, δι' ὧν ἐνεργοῦνται αἱ φορτοεκφορτωτικαὶ ἐργασίαι εἰς τὰς ἐν αὐτῷ εἰδικῶς καθοριζομένας περιπτώσεις καὶ εἰδικώτερον ἡ παράγρ. 2 τοῦ ἄνω ἄρθρου 1, ἡ διαλαμβάνουσα ὅτι «ἡ φορτοεκφορτωτικὴ ἐργασία εἰδῶν καὶ ἐμπορευμάτων, ἡ διενεργουμένη εἰς πόλεις, εἰς ἃς ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τοῦ κωδ. νόμου 5167)32 «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν κλπ.» ἐνεργεῖται διὰ τὴν ἐξασφάλισιν εὐρυθμίας καὶ διὰ λόγους τάξεως καὶ ἀσφαλείας ἀποκλειστικῶς παρ' ἐργατῶν ἐφωδιασμένων διὰ βιβλιαρίου

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

I. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ — II. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ — III. ΣΤΡΑΤΕΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ.

I. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

1. — Ἀποζημίωσις ἐξ ἀνωνύμου συναλλάγματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν.

Παραδεκτὸν τῆς σχετικῆς ἀγωγῆς καὶ ἡ διαδικασία Ν. Γ/ΘΔ'. — Μὴ ὑπαγωγὴ ἀπαιτήσεως εἰς νομισματικὴν διαρρύθμισιν Ν. 18/1944. — Δικαία καὶ εὔλογος ἀποζημίωσις.

Σχετικὰ πρὸς τὰ θέματα τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἀφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν εἶναι καὶ τὰ ἐν σελ. 706 τοῦ παρόντος τόμου σημειούμενα, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 7184/1950

Διαδικασία Ν. Γ/ΘΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. *Γ. Μπιζίμης*

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Π. Πεφάνης*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Ὑδραῖος, Γ. Ἀρβανίτης

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου Γ/ΘΔ', ὡς ἤδη οὗτος ἰσχύει, πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας ἐπομένως καὶ ἐξ ἀνωνύμου συναλλάγματος, δικάζεται κατὰ τὴν ἐκ λόγων δημοσίου συμφέροντος ἀποκλειστικῶς καὶ ὑποχρεωτικῶς ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου διαγραφομένην διαδικασίαν, ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, ὑπὸ Πρωτοδικείου, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου Πρωτοδικείου, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ κατοικία τοῦ ἐναγομένου ἢ ἐν ἢ παρεσχέθησαν ἢ ἔδει νὰ παρασχεθοῦν αἱ τοῦ μισθωτοῦ ὑπηρεσίαι. Συντόμως ὅθεν καὶ ἁρμοδίως εἰσήχθη κατὰ τὴν, ὡς εἴρηται, διαδικασίαν τοῦ ἀνωτέρω νόμου ἡ ὑπὸ κρίσιν ὑπόθεσις, ἀναπεμφθεῖσα τῷ ἐκδόντι τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν Πρωτοδικῇ πρὸς ἐκδίκασιν παρὰ τοῦ Πρωτοδικείου τούτου, ἐφ' ὅσον ἀναρμοδίως ἀρχικῶς ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ εἰσήχθη ἀπ' εὐθείας πρὸς ἐκδίκασιν εἰς αὐτό, δι' ἧς, ὡς ἐκ τοῦ περιεχομένου τοῦ δικογράφου της δῆλον γίνεται, ἱστορεῖται, ὅτι ἡ ἐνάγουσα, προσληφθεῖσα τὴν 1ην Ἰουλίου 1929 εἰς τὴν οἰκιακὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἐργοδοτῶν της, ἐπὶ τῇ συμφωνίᾳ ὅτι θὰ κατεβάλλετο εἰς ταύτην πᾶν ὅ,τι ἀναλόγως τῆς ἀξίας τῶν ὑπηρεσιῶν της θὰ ἀπῃτεῖτο διὰ τὴν γάμῳ ἀποκατάστασιν αὐτῆς, εἰργάσθη ἀπὸ τῆς ἀνωτέρω προσλήψεως της, προσφέρουσα συνεχῶς εἰς τοὺς εἰρημένους τὰς συμπεφωνημένας ὑπηρεσίας της μέχρι τοῦ κατὰ τὰ τέλη Δεκεμβρίου 1947 ἐπισυμβάντος ἀλληλοδιαδόχως ἐντὸς τετραημέρου θανάτου αὐτῶν, κατ' ἰσομοιρίαν ἐκτοτε ἐξ ἀδιαθέτου κληρονομηθέντων παρὰ τῶν ἐναγομένων, ὑπεισελθόντων, ὡς ἄλλως τε ἑκατέρωθεν συνομολογεῖται, προθέσει κληρονόμου εἰς τὴν κληρονομίαν των καὶ ἀναμιχθέντων εἰς αὐτὴν καὶ συνεπῶς διώκεται ἡ τούτων καταψήφισις εἰς σύμμετρον καταβολὴν τῇ ἐναγούσῃ τοῦ ἐν τῇ ἀγωγῇ της ποσοῦ, δοθέντος ὅτι οἱ ἀποβιώσαντες δικαιοπάροχοι τῶν ἐναγομένων θὰ παρεῖχον εἰς ταύτην ἰσοπόσου ἀξίας πράγματα καὶ μετρητὰ κατ' ἀναλογίαν τῶν προσφερθεισῶν αὐτοῖς ὑπηρεσιῶν της, ἐκτιμωμένων τόσον κατὰ τὴν κρίσιν τῶν θανόντων ἐργοδοτῶν της, ὅσον καὶ κατὰ τὴν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός, ἐὰν ἀμέσως πρὸ τοῦ θανάτου των ἐγεννᾶτο ζήτημα διὰ γάμου ἀποκαταστάσεως τῆς ἐναγούσης, ἐξ οὗ παρέπεται, ὅτι ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, οὕτωσι θεμελιουμένη, οὐδαμῶς ὑπέκυψε, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς μέχρι τῆς 11 Νοεμβρίου 1944 ὑποχρεώσεις τῶν ἐργοδοτῶν της, εἰς τὴν κατὰ τοὺς νόμους 18/1944 καὶ 1073/1946 ἐπελθοῦσαν ρύθμισιν.

Ἐκ τῶν ὑπ' ὄψιν τοῦ πρωτοβαθμίου δικαστοῦ τεθέντων ἀποδεικτικῶν στοιχείων προέκυψαν ταῦτα: Ἡ ἐνάγουσα τῷ ὄντι τὴν 1ην Ἰουλίου 1929 προσελήφθη εἰς τὴν οἰκιακὴν ὑπηρεσίαν τῶν θανόντων ἐργοδοτῶν της καὶ προσέφερε τὰς συμπεφωνημένας ὑπὸ τὰς προεκτεθείσας ἐν τῇ ἀγωγῇ της περιστάσεις ὑπηρεσίας της μέχρι τοῦ κατὰ τὰ τέλη Δεκεμβρίου 1947 ἐπισυμβάντος θανάτου τούτων. Ὅθεν διὰ τὰς εἰς τοὺς εἰρημένους προσφερθείσας μετὰ ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως κατὰ τὴν ὑπὸ κρίσιν περίοδον ὑπηρεσίας της καὶ λαμβανομένου ἐπὶ πλέον ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἡ ἐνάγουσα, ὅτε τὸ πρῶτον παρ' αὐτῶν προσελήφθη, ἦγε μόλις τὸ δέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας της, ὅτι τὸ συμπεφωνημένον κριτήριον τῆς ἀμοιβῆς της ἦτο ἀνάλογον

ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος φορτοεκφορτωτοῦ ξηρᾶς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου, ὡς καὶ τὸ ἄρθρον 10 αὐτοῦ, καθ' ὃ «οἱ παραβάται τῶν διατάξεων αὐτοῦ κλπ. τιμωροῦνται ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς ἢ τῶν ὀργάνων τοῦ οἰκείου Γραφείου Ἐργασίας διὰ χρηματικῆς ποινῆς ἢ διὰ φυλακίσεως μέχρι τριῶν μηνῶν, ἐν ὑποτροπῇ δὲ δι' ἀμφοτέρων τῶν ποινῶν τούτων, οὐδόλως ἀντίκειται εἰς τὴν συνταγματικὴν ἀρχὴν περὶ ἰσότητος καὶ προσωπικῆς ἐλευθερίας τῶν πολιτῶν, καθόσον διὰ τῶν ἄνω διατάξεων ὁ νομοθέτης πρὸς ἐξασφάλισιν εὐρυθμίας καὶ διὰ λόγους δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας (ὡς ἐν αὐτῷ τούτῳ τῷ κειμένῳ τοῦ ἄνω νόμου ἀναφέρεται), ἤτοι πρὸς προστασίαν γενικωτέρου κοινωνικοῦ συμφέροντος, καθιέρωσε τὴν ὑπὸ ἐξ εἰδικευμένων ἐργατῶν ὑπὸ κρατικὸν ἔλεγχον ἐργαζομένων ἐνέργειαν τῶν ἐν τῷ ἄνω νόμῳ διαλαμβανομένων φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν καὶ ἐπὶ τῶν εἰδικῶς διὰ τοῦτο καθοριζομένων περιπτώσεων καὶ οὐχὶ πρὸς δημιουργίαν προνομίου ὑπὲρ ὡρισμένων προσώπων. Τοῦτο τοσοῦτον μᾶλλον, καθόσον διὰ τοῦ ἰδίου νόμου ὁρίζεται, ὅτι εἶναι ἐλευθέρα ἡ πρόσληψις ἐργατῶν, μὴ ἐφωδιασμένων διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος φορτοεκφορτωτοῦ εἰς περιπτώσεις δευτερευουσῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν «μέχρι βάρους 500 χιλιογράμμων γεωργικῶν καὶ κτηνοτροφικῶν προϊόντων κλπ.», ἐφ' ὅσον ἡ ἐργασία αὕτη ἐνεργεῖται παρ' αὐτῶν τούτων τῶν παραγωγῶν τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας των ἢ τῶν ἰδίων αὐτῶν ἐργατῶν κλπ. (παράγραφος 3, 4 καὶ 5 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω νόμου), δι' ὃ ἡ πρότασις τοῦ Εἰσαγγελέως περὶ ἀντισυνταγματικότητος τοῦ ἄνω νόμου ἀπορριπτέα τυγχάνει ὡς ἀβάσιμος.

διά γάμου ἀποκατάστασιν καί ὅτι ἐπί πλήρη περίπου 18ετίαν διήρκεσεν ἡ ὅλη ὑπηρεσία της, δέον νά ὁρισθῇ τό καταβλητέον τῇ ἐναγούσῃ ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ποσόν εἰς δραχμάς 12.000.000, δοθέντος ὅτι δίκαιον καί εὔλογον παρά τοῦ Δικαστηρίου θεωρεῖται τοῦτο, ἐφ' ὅσον, κατά τήν κρίσιν του, τοιοῦτο προφανῶς ποσόν θά καθωρίζετο τόσον παρά τῶν ἀποβιωσάντων ἐργοδοτῶν της, ὅσον καί παρ' ἀνδρός ἀγαθοῦ, ἀταθμιζομένων δεόντως ὅλων τῶν περιστάσεων, ὡς ἀνάλογος προικοδότησις τῆς ἐναγούσης διά τάς ὑπ' αὐτῆς εἰς τούς ἀνωτέρω ἐργοδότας της προσφερθείσας ὑπηρεσίας, δι' ἣν περίπτωσιν ἐγεννᾶτο ζήτημα διά γάμου ἀποκαταστάσεώς της, ἀμέσως πρό τοῦ θανάτου των. Κατά ταῦτα ἡ ὑπό κρίσιν ἀγωγή δέον ἵνα ἐν μέρει δεκτή κατ' οὐσίαν γένηται ὡς ὑποστατή καί βάσιμος διά τό εἰρημένον καταβλητέον συμμέτρως παρά τῶν ἐναγομένων ποσόν εἰς τήν ἐνάγουσαν, ἀπορριπτομένη κατά τά λοιπά ὡς ἀνυπόστατος.

2.—Ἀποδοχαί ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτικῶν

Ἐφαρμογή εἰδικῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.—Βραδεῖα ἔκδοσις ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καί συνέπειαι.—Δικαίωμα παροχῆς καί ἀξίας τροφίμων.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5614/1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. *Ι. Μπιζίμης*

Εἰσηγητής ὁ Πρωτοδίκης κ. *Π. Πεφάνης*

Κατά τάς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 36769/1946 ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας «περί καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτικῶν», ἰσχυούσης καί κατά τήν ὑπό κρίσιν περίοδον δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 33733/1947 ὁμοίας (ὅρα καί ὑπ' ἀριθ. 32002 καί 100016 τοῦ 1948 σχετικάς ἐγκυκλίους, Ὑπουργείου Θρησκευμάτων καί Ἐθνικῆς Παιδείας, κοινοποιηθείσας πρός ἅπαντας τούς ἰδιοκτήτας Σχολείων Μέσης καί Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως), αἱ ἀποδοχαί τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν Σχολείων τούτων ἐξισοῦνται πρός τάς ἀποδοχάς τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ὁμοιοβάθμων τῶν δημοσίων ἐκπαιδευτικῶν, ἀνεξαρτήτως ἐάν οὗτοι εἶναι ἀδιόριστοι, συνταξιοῦχοι ἢ ἐν ἐνεργείᾳ δημόσιοι ὑπάλληλοι, ὡς καί παρακολουθοῦν εἰς τάς ἑκάστοτε αὐξομειώσεις των, τό δέ κατά μῆνα προκῦπτον ποσόν δραχμῶν ἐκ τῆς ἀποτιμήσεως τῶν εἰς εἶδος παροχῶν ὑπέρ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἀποτελεῖ ἰσόποσον προσαύξησιν τοῦ μηνιαίου αὐτῶν μισθοῦ. Περαιτέρω δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 42126/20-5-49 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Θρησκευμάτων καί Ἐθνικῆς Παιδείας, ἁρμοδίως κοινοποιηθείσης διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 56634/23-7-49 σχετικῆς ἐγκυκλίου, οἱ κατά τό σχολικόν ἔτος 1948-1949 διδάξαντες εἰς ἰδιωτικά σχολεῖα συντοξιοῦχοι ἐκπαιδευτικοί δέν λογίζονται ἐν ἐνεργείᾳ ἐκπαιδευτικοί καί δημόσιοι ὑπάλληλοι καί συνεπῶς θά ἐξακολουθήσουν ὑπηρετοῦντες καί κατά τό σχολικόν ἔτος 1949-1950, θέλουσι δέ καταβληθῇ εἰς ἅπαντας τούτους αἱ ἀποδοχαί ὁλοκλήρου καί τοῦ μηνός Σ/βρίου, ἀνεξαρτήτως τῆς ἡμερομηνίας προσλήψεως αὐτῶν ἐν τῷ ἰδιωτικῷ σχολείῳ. Ἐν τέλει, ἐν ἀλληλουχίᾳ πρός τά προεκτεθέντα, οἱ προμνησθέντες ἰδιωτικοί ἐκπαιδευτικοί δικαιοῦνται ἀπό 1ης Ἰουλίου 1949 καί ἐφεξῆς εἰς ἀπόληψιν καί τοῦ δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 194212/1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν χορηγηθέντος εἰς τούς δημοσίους ὑπαλλήλους μηνιαίου ἐκ 30 ο/ο ἐπιδόματος ἐπί τοῦ βασικοῦ των μισθοῦ. Σύννομον ὅθεν ἔχει θεμελίωσιν ἡ ὑπό κρίσιν ἀγωγή, ἐντεῦθεν δ' ἐξεταστέα ἀποβαίνει, ἐφ' ὅσον, ὡς ἐκ τοῦ περιεχομένου της δήλον γίνεται, διώκεται ὑπό τοῦ ἐνάγοντος, ὑπηρετήσαντος ὡς καθηγητοῦ τῆς φιλολογίας εἰς τό ἐνταῦθα μικτόν νυκτερινόν Γυμνάσιον τῶν ἐναγομένων, ἡ καταψήφισις τούτων εἰς καταβολήν α') τῆς μή καταβληθείσης αὐτῷ ἐκ 30 ο/ο προσαυξήσεως διά τό ἀπό 1ης Ἰουλίου 1949 μέχρι 30ῆς Σ/βρίου ἰδίου ἔτους τριμήνιαν διάστημα καί β') τοῦ ἀντιτίμου τῶν εἰς τούς δημοσίους ὑπαλλήλους χορηγηθέντων τροφίμων κατά τό ἀπό 1ης Νοεμβρίου 1948 μέχρι 30 Σ/βρίου 1949 χρονικόν διάστημα.

Ἐκ τῶν ὑπ' ὄψιν τοῦ πρωτοβαθμίου δικαστοῦ τεθέντων ἀποδεικτικῶν στοιχείων, δεόντως ἐν τοῖς καθ' ἕκαστον καί ἐν τῷ συνόλῳ των ἐκτιμωμένων ὑπό τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ὡς ἐφετείου ἐν προκειμένῳ δικάζοντος, ἐν συνδυασμῷ πρός ἅπαντα τά ἐκατέρωθεν ἐπικαλούμενα καί προσαγόμενα δικόγραφα καί ἔγγραφα, προέκυψεν ὅτι: Ὁ ἐνάγων προσέφερε τάς ἀνωτέρω ὑπηρεσίας του ὡς καθηγητοῦ τῆς φιλολογίας εἰς τό ἐνταῦθα μικτόν νυκτερινόν Γυμνάσιον τῶν ἐναγομένων, καθ' ἅπασαν τήν ὑπό κρίσιν περίοδον, ἀντί μηνιαίου, βάσει τῶν ὡρῶν ἐργασίας του, μισθοῦ ἐκ δραχμῶν 360.000. Ἡ ὑπό κρίσιν ὅθεν ἀγωγή δέον, ἵνα δεκτή γένηται, ὡς ὑποστατή καί βάσιμος, κατ' ἀμφότερα αὐτῆς τά αἰτήματα, δυνάμει καί τῶν ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει μνημονευομένων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἐν συνδυασμῷ πρός τάς ὡσαύτως ἐκατέρωθεν ἐπικαλουμένας καί προσαγομένας τοιαύτας τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐφοδιασμοῦ, ὀρθῶς, κατά τήν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, γενομένων τῶν σχετικῶν ὑπολογισμῶν τῶν ζητουμένων ὑπό τοῦ ἐνάγοντος ποσῶν διά τῆς εἰρημένης ἀγωγῆς του. Ἡ ἀποψις τῶν ἐναγομένων, καθ' ἣν, λόγῳ τῆς βραδείας ἐκδόσεως τῆς εἰρημένης ὑπ' ἀριθ. 194212/1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, δέν ἠδυνήθησαν νά ἐπιβαρύνωσι τούς διδασκομένους διά τῆς αὐξήσεως τῶν διδάκτρων πρός πληρωμήν ἀφ' ἑνός μέν τοῦ ἐκ 30 ο/ο ἐπιδόματος ἐπί τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ, ἀφ' ἑτέρου δέ καί τῆς ἀξίας τῶν εἰδῶν τροφίμων, οὐδεμίαν δύναται ν' ἀσκήσῃ ἐπιρροήν ἐπί τοῦ προεκτεθέντος πορίσματος, ἐφ' ὅσον ἡ ἐπιβάρυνσις τῶν διδάκτρων δέν ἐτέθη ὡς προϋπόθεσις τῆς αὐξομειώσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ, ἀλλ' ὡς δυνητική εὐχέρεια διά τούς ἰδιοκτήτας τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων πρός ἀντιμετώπισιν τῆς δαπάνης. Περαιτέρω κατά τήν ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει μνημονευομένην ὑπ' ἀριθ. 42126/20/5/49 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Θρησκευμάτων καί Ἐθνικῆς Παιδείας, κοινοποιηθεῖσαν, ὡς εἴρηται, ἁρμοδίως διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 56634/23/7/49 ἐγκυκλίου, ὁ ἐνάγων δικαιοῦται καί διά τόν μῆνα Σεπτέμβριον 1949 οὐ μόνον τῆς ἀξίας τῶν τροφίμων, ἀλλά καί τῶν ἀποδοχῶν του, προσαυξημένων διά τοῦ εἰρημένου ἐκ δραχ. 30 ο/ο ἐπιδόματος, βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 194212/1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, συνῳδά καί τῇ διατάξει τῆς παρ. 6 τῆς ὑπ' ἀριθ. 36769/46

ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, καθ' ἣν εἰδικῶς διὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον καθορίζεται, ὅτι οἱ καθ' οἱονδήποτε τρόπον καὶ ὁπωσδήποτε ἀπασχοληθέντες ἰδιωτικοὶ ἐκπαιδευτικοί, ἀνεξαρτήτως ἀριθμοῦ ὡρῶν διδασκαλίας, δικαιοῦνται εἰς ἀπόληψιν ἁπασῶν τῶν ὡς ἄνω καθοριζομένων ἀποδοχῶν ἐν γένει. Ὅθεν, δεδομένου ὅτι ὁ ἐνάγων, συνταξιοῦχος Γυμνασιάρχης τυγχάνων, παρέσχε τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὸ Γυμνάσιον τῶν ἐναγομένων μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου 1949, ἐνεργήσας καὶ τὰς κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον πραγματικὰς ἐξετάσεις, δέον νὰ πληρωθῇ εἰς ἀκέραιον καὶ τὴν κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐκτεθέντα δι' ὁλόκληρον τὸν μῆνα Σ)βριον ἀπαιτηθεῖσαν του.

Κατὰ τὴν παρ. 5 τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 36769)1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἰσχυσάσης, ὡς προεξετέθη, καθ' ἅπασαν τὴν ὑπὸ κρίσιν περίοδον, οἱ ἰδιοκτῆται ἰδιωτικῶν σχολείων ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν πρὸς τοὺς ἰδιωτικοὺς ἐκπαιδευτικοὺς καταβολὴν τῆς ἀξίας τῶν ἐν προκειμένῳ εἰδῶν τροφίμων, ἀποτιμωμένων βάσει τιμῆς δελτίου Ἀγορανομίας κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς πληρωμῆς, δι' ἐπιμερισμοῦ εἰς τόσον χρονικὸν διάστημα, δι' ὅσον ἀφορᾷ ἡ ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης παροχή, ἀποτελοῦντος τοῦ ἐντεῦθεν προκύπτοντος ποσοῦ ὁραχμῶν ἰσόποσον προσαύξησιν μισθοῦ τῶν εἰρημένων ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτικῶν. Ὅθεν, ἐφ' ὅσον τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ διαλαμβανόμενα εἴδη τροφίμων διενεμήθησαν πράγματι κατὰ τὸ ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1948 μέχρι 30ῆς Σεπτεμβρίου 1949 χρονικὸν διάστημα, ἀποτελοῦν ἐν προκειμένῳ τὴν κρισιμον περίοδον, εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ἑκατέρωθεν ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐφοδιασμοῦ – Διανομῶν, ἡ δὲ τιμὴ τούτων ἔχει καθορισθῇ ὑπὸ τῆς ἐνταῦθα Ἀγορανομίας (προσαγομένων καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 11675)1949 πιστοποιητικὸν αὐτῆς) παρέπεται ἐντεῦθεν, ὅτι ὁ ἐνάγων δικαιοῦται ὄντως εἰς ἀπόληψιν τῶν ἐν τῇ εἰρημένῃ ἀγωγῇ του ἐκ τῆς διαληφθείσης αἰτίας ποσῶν κατὰ τοὺς ὀρθούς, ὡς προεξετέθη, γενομένους ὑπ' αὐτοῦ σχετικοὺς ὑπολογισμούς. Ἐπὶ τῆς δεκτῆς ἐν προκειμένῳ καθιστα μένης ἀπόψεως ταύτης, τοῦτέστι τῆς ὑποχρεώσεως τῶν ἐναγομένων νὰ καταβάλωσι τῷ ἐνάγοντι τὴν ἀνωτέρω ἀξίαν, δὲν ἀσκεῖ ἐπιρροὴν οὔτε ἡ παροχὴ ὑπηρεσιῶν ἐκ μέρους του καὶ εἰς ἄλλο ἰδιωτικὸν Γυμνάσιον, οὔτε ἡ δωρεὰν ἢ μὴ παροχὴ τῶν ἀνωτέρω τροφίμων εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, καθ' ὅσον κατά τε τὸ ρητὸν γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τῆς προπαρατεθείσης ὑπ' ἀριθ. 36769)46 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἡ ἀξία τούτων καταβάλλεται τῷ δικαιούχῳ ἐνάγοντι διὰ τὴν παρασχεθεῖσαν εἰς τοὺς ἐναγομένους ὑπηρεσίαν του καὶ εἶναι ἄσχετος μὲ τὴν ἀξίωσίν του περὶ πληρωμῆς αὐτῷ τῆς ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας προσαυξήσεως τοῦ μισθοῦ του λόγῳ τῆς παρασχεθείσης ἐπίσης εἰς τὸ ἰδιωτικὸν Γυμνάσιον Γ. Φ. ὡς ἰδιωτικοῦ ἐκπαιδευτικοῦ ὑπηρεσίας του, καίτοι οὐδὲν σχετικὸν ποσὸν ἔλαβε παρὰ τοῦ εἰρημένου ἐργοδότου του, ὡς ἀπορριφθείσης τῆς κατ' αὐτοῦ ἀγωγῆς του ὡς ἀορίστου κατὰ τὴν ἐν κεκυρωμένῳ ἀντιγράφῳ προσαγομένην ὑπ' ἀριθ. 678) 1950 ἀπόφασιν τοῦ οἰκείου ἐργατικοῦ δικαστοῦ, δοθέντος ὅτι κατὰ τὰς διατάξεις τῆς παραγράφου 5 τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἡ εἰρημένη προσαύξησις ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν παρεχομένην ὑπὸ τοῦ δικαιοῦχου ἐν τῷ ἰδιωτικῷ σχολείῳ διδασκαλίαν, βάσει τῆς καθοριζομένης ὡριαίας ἀναλογίας κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τῆς παραγρ. 2 τῆς ἀποφάσεως ταύτης.

II. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1.—Ὑπαλληλικὴ ἰδιότης μαγείρου

Διαφοραὶ κατὰ διωδικασίαν Ν. ΓΦΟΔ'. — Ἀπορράβδικτον ἀγωγή. ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διὰ παροχὴν ἐργασίας ὑπὲρ τὰς νομίμους ὥρας.— Ἀποκλειστικὴ προθεσμία ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως κατ' ἄρθρ. 3 Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946.— Ἔναρξις καὶ λῆξις.— Ὑπαλληλικὴ ἰδιότης μαγείρου.— Καταβολὴ ἀποζημιώσεως ὀφειλομένης εἰς ἐργάτην.— Ἀνυράτης καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας.— Ἀποδοχαὶ μαγείρων.

Ἀπηχεῖ ἡ ἀποψις τῆς παρατιθεμένης δικαστικῆς ἀποφάσεως περὶ τοῦ ἀπαραδέκτου ἀγωγῆς ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τὴν κρατήσασαν ἤδη ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ (βλέπε σχετικῶς παραπομπὰς εἰς νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 838 καὶ αὐτόθι σημειώσεις μας).

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὑπαλληλικὴν ἰδιότητα τοῦ μαγείρου, εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ Α Ν. 394 τῆς 23|28 Δεκεμβρίου 1936 «περὶ χαρακτηρισμοῦ καὶ ὅρων ἐργασίας προσωπικοῦ τῶν ξενοδοχείων» ὥριζεν, ὅτι τὰ εἰς τὰ ξενοδοχεῖα ὑπηρετοῦντα ἐργαζόμενα προσωπικὰ διακρίνεται . . . γ) εἰς κυρίως ξενοδοχειακὸν προσωπικόν, εἰς τὸ ὁποῖον συγκαταλέγονται καὶ οἱ ἀρχιμάγειροι, μάγειροι α' καὶ β' καὶ τὸ προσωπικὸν τῆς γ' ταύτης κατηγορίας χαρακτηρίζεται ὡς πρὸς τὴν σχέσιν ἐργασίας ὡς ὑπαλληλικὸν καὶ ὑπάγεται διὰ τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, ἀλλὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Α. Ν. 394|1936 ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ Ν. Δ. 1828|42 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς ἰσχυούσης περὶ προσωπικοῦ ξενοδοχείων ὑπνου νομοθεσίας», τὸ ὁποῖον κατατάσσει τοὺς μαγείρους εἰς τὸ κυρίως ξενοδοχειακὸν προσωπικὸν καὶ ὥρισεν, ὅτι ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τούτου χαρακτηρίζονται ὡς ὑπάλληλοι καὶ ὑπάγονται διὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, μόνον οἱ ἐργαζόμενοι εἰς ξενοδοχεῖα πολυτελείας καὶ τουριστικὰ τοιαῦτα.

Ἑπομένως—καὶ ἀνεξαρτήτως ἂν ὁ εἰδικὸς αὐτὸς νόμος δὲν ἠκολούθησε ἀναγκαίως διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τῶν μαγείρων τῶν ξενοδοχείων μόνον ὡς ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων τὰ γνωστὰ κριτήρια τοῦ ἄρθρου 10 Ν. 1234|48 καὶ ἄρθρον 11 Ν. 2112|20, ἀφοῦ ἀρχικῶς διὰ τοῦ ἀντικατασταθέντος ἄρθρου 1 τοῦ Α. Ν. 394|1936 ἐχαρακτηρίζοντο ὡς ὑπάλληλοι καὶ οἱ θαλαμηπόλοι ξενοδοχείων, διὰ τοὺς ὁποίους δὲν συντρέχουν, κατὰ κοινὴν πεῖραν, τὰ στοιχεῖα τοῦ ἄρθρου 10 Ν. 1234 — καὶ αὐτὸ τὸ ἐκ τοῦ εἰδικοῦ τούτου νόμου τεκμήριον τῆς ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος τοῦ μαγείρου καταστρέφεται, ἀφοῦ ὁ νεώτερος νόμος—(Ν. Δ. 1828|42), τὸν ὁποῖον δὲν εἶχεν ἀσφαλῶς ὑπ' ὄψιν της ἡ ἐν λόγῳ δικαστικὴ ἀπόφασις—καὶ ὄχι ἀδικαιολογήτως, ἀφοῦ ἐναλλάσσονται οἱ νόμοι μὲ ταχύτητα σχεδὸν κινηματογραφικῶν ταινιῶν—περιορίζει τὴν ὑπαλληλικὴν ἰδιότητα καὶ τῶν μαγείρων ξενοδοχείων εἰς μόνους τοὺς ἐργαζομένους εἰς ξενοδοχεῖα πολυτελείας καὶ τουριστικὰ τοιαῦτα.

Δὲν εἶναι λοιπὸν ὁ μάγειρος γενικῶς ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος; Νομίζομεν, ὅτι ὀρθὴν διάκρισιν ἔκαμεν ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4968|48 (Πρωτοδίκης Π. Χρυ-

σομάλλης, ΕΕΔ 7, 778), έρευνήσασα το θέμα άπό άπόψεως άν (άρχιμάγειρος) έχη τεχνικήν έπίβλεψιν έργασιών (βλέπε καί δημοσίας Έφετ. Άθηνών 743|41, ΕΕΔ 1, 81, πρβλ. διά τόν παρέχοντα έν γένει ύπηρεσίαν τεχνικής διευθύνσεως έργασιών Πρωτοδικείου Άθηνών 2706|50, εἰσηγητής *Π. Παφάνης*, ΕΕΔ 9, 850, Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 13|1950, Πρωτοδίκης *Μ. Καλεύρας*, ΕΕΔ 9, 836, ένθα σημειώσεις μας).

Πρωτοδίκου Άθηνών 2938|1950

Διαδικασία Ν. ΓΩΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Ε. Μαλλιάρας*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Π. Κεφαλληνός, Δ. Άναγνωστόπουλος

Κατά τά ἐν τῇ ὑπό κρίσιν ἀγωγῇ ὁ ἐνάγων προσελήφθη ὑπό τοῦ ἐναγομένου τήν 4|1|1949 ἐπί συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὡς μάγειρος τοῦ ἑστιατορίου του, ἀντί μηνιαίου μισθοῦ δραχμῶν 700.000, εἰργάσθη δ' ἔκτοτε καθ' ὅλας τάς ἡμέρας καί κατά τάς τοιαύτας τῆς Κυριακῆς ἀναπαύσεως του, χωρίς νά τῷ καταβληθῶσι τά οἰκεῖα ἡμερομίσθια καί ἡ ἐκ ποσοστοῦ 75ο|ο προσαύξησις τούτων, ὡς καί ὑπερωριακῆς μέχρι τῆς 14|1|1950, ὅτε ἀπελύθη ἀκύρως, ἤτοι ἄνευ τῶν διατυπώσεων τοῦ Ν. 118|45, δι' ὃ αἰτεῖται, ὅπως ὑποχρεωθῇ ὁ ἐναγόμενος καί καταβάλῃ εἰς αὐτόν τό ποσόν τῶν δραχμῶν 7.170.000 προερχόμενον ἐκ τῶν ἑξῆς αἰτιῶν: α) δραχμάς 3.132.000 δι' ἡμερομίσθια καί προσαύξησιν κατά 75ο|ο δι' ἐργασίαν του κατά 54 Κυριακάς τοῦ ἄνω διαστήματος (27.000 δραχμάς ἡμερομίσθιον +20.500, προσαύξησις 75ο|ο +10.000 ἀξία τροφῆς Χ54 ἡμέρας β) δραχμαί 1.158.000 δι' ἀμοιβήν ὑπερωριακῆς ἐργασίας του γ) δραχμαί 2.100.000 διά μισθούς του ἀπό τῆς ἀκύρου ἀπολύσεώς του (15|1|1950) μέχρι 14|4|1950 (μῆνες 3Χδραχμάς 700.000) καί δ) δραχμαί 780.000 δι' ἀξίαν τροφῆς του κατά τό αὐτό διάστημα (26 ἡμέραι Χ10.000 =60.000Χ3 μῆνες=750.000).

Κατά τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. ΓΩΟΔ', ὡς οὗτος ἰσχύει ἤδη, πᾶσα ἰδιωτική ἀξίωσις μισθωτοῦ κατά τοῦ ἐργοδότου, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, δικάζεται κατά τάς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου, ἀνεξαρτήτως ποσοῦ ὑπό Πρωτοδίκου κλπ. Ἐκ ταύτης σαφῶς συνάγεται, ὅτι εἰς τήν διαδικασίαν ταύτην ὑπάγεται οὐχί πᾶσα ἀξίωσις, πηγάζουσα ἐξ οἱασδήποτε σχέσεως ἐργασίας, ἀλλ' αἱ ἰδιωτικαί ἀξιώσεις τῶν μισθωτῶν κατά τῶν ἐργοδοτῶν, αἱ νομικήν βάσιν ἔχουσαι συμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας ἀντί ἀμοιβῆς, περιλαμβανομένης δέ ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς κατά τό ἀστικόν δίκαιον συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας. Αἱ ἀξιώσεις δι' ἀμοιβήν τοῦ μισθωτοῦ λόγῳ ἐργασίας του παρασχεθείσης πέραν τῶν κεκανονισμένων ὡρῶν νομικήν βάσιν ἔχουσιν οὐχί σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας ἀντί ἀμοιβῆς, ἀλλ' ὅλως ἄσχετον πρός ταύτην, ἥτις εἶναι ἀναγκαία προϋπόθεσις, ὅπως ὑπαχθῇ ἡ διαφορά εἰς τήν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΩΟΔ', ἤτοι τήν τοῦ ἄρθρου 914 Α.Κ. τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, ἀφοῦ ὁ ἐναγόμενος ὠφελήθη ἐκ τῶν παρασχεθεισῶν ὑπ' αὐτοῦ ὑπηρεσιῶν. Ἀναρμοδίως ὅθεν εἰσάγεται ἡ ἀγωγή κατά τό ὑπό στοιχ. β' τῆς προηγουμένης σκέψεως κεφάλαιον αὐτῆς ἐνώπιόν μας (Α.Π 101|1950, ΕΕΔ 9, σ. 295) καί δέον ν' ἀπορριφθῇ κατ' αὐτό.

Ἡ ὑπό κρίσιν ἀγωγή, κοινοποιηθεῖσα, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ ἐπικαλουμένου καί προσαγομένου ὑπό τοῦ ἐνάγοντος ἀποδεικτικοῦ δικαστικοῦ κλητῆρος, τήν 14 Ἀπριλίου 1950, ἠσκήθη ἐντός τῆς διό τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν.Δ τῆς 8|11 Μαΐου 1946 περί ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 118|45 κλπ. τασσομένης τριμήνου ἀποσβεστικῆς τοῦ δικαιώματος προθεσμίας, ἀρχομένης, κατά τό ἄρθρον 241, ἐν συνδυασμῷ καί πρός τά ἄρθρα 240, 242, καί 243 Α.Κ. ἀπό τῆς ἐπιούσης τῆς ἀπολύσεως, ἤτοι ἀπό τῆς 15 Ἰανουαρίου 1950 καί ληγούσης διά τῆς παρελεύσεως ὁλοκλήρου τῆς τελευταίας ἡμέρας, ἤτοι τῆς 15ης Ἀπριλίου 1950 (Α.Π. 367|1946, ΕΕΔ 5, 644, *Γ. Μπαλῆς*, Γεν. Ἀρχαί § 131). Συνεπῶς ἡ περί ἀπαραδέκτου τῆς ἀγωγῆς ἔνστασις τοῦ ἐναγομένου, ἐπί τῷ λόγῳ ὅτι δήθεν ἡ κοινοποίησις ταύτης ἐγένετο μετά τήν παρόδον τῆς ὡς ἄνω τριμήνου ἀποσβεστικῆς τοῦ δικαιώματος προθεσμίας, εἶναι ἀβάσιμος οὐσίᾳ καί ὡς τοιαύτη ἀπορριπτέα.

Ὁ ἐνάγων, διαλαμβάνων ἐν τῇ ἀγωγῇ του ὅτι ἀπελύθη ἀτάκτως καί ἀκύρως, ἄνευ τηρήσεως τῶν ἐπιτασσομένων ἀπό τάς διατάξεις τοῦ ν. 118|45 (ὡς ἐτροποποιήθη), χωρίς καί νά καταβάλῃ εἰς αὐτόν τήν κατά νόμον περί καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἀποζημίωσίν του, προφανῶς ἐδράζει ταύτην μόνον εἰς τήν ἐκ τῆς διατάξεως τῆς παραγρ. 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118|45 ἀκυρότητα τῆς ἀπολύσεως. Συνεπῶς τά ὑποστηριζόμενα ἐν ταῖς προτάσεσι του περί ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως καί ἐκ καταχρήσεως δικαιώματος (ἄρθρον 281 Α.Κ), μή περιεχόμενα οὐδ' ἐμμέσως ἐν τῇ ἀγωγῇ, ἀποτελοῦσι νέαν βάσιν ταύτης, μή ἐπιτρεπομένην κατά τό ἄρθρον 158 Πολ. Δικ. ἤτις (νέα βάσις) οὕτως εἶναι ἀπαράδεκτος καί ἀπορριπτέα, ἐλλείψει προδικασίας.

Κατά τό ἄρθρον 1 τοῦ Α.Ν. 396|23|28 Δεκεμβρίου 1936 περί χαρακτηρισμοῦ καί ὅρων ἐργασίας προσωπικοῦ τῶν ξενοδοχείων, οἱ μάγειροι α καί β χαρακτηρίζονται ὡς πρός τήν σχέσιν ἐργασίας ὡς ὑπάλληλοι καί ὑπάγονται διά τήν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας εἰς τάς διατάξεις τοῦ νόμου 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως. Καί ἀναφέρεται μέν ἡ διάταξις αὕτη εἰς τούς μαγείρους τῶν ἑστιατορίων ξενοδοχείου ὑπνου, ἀλλά προφανῶς οὐδεμία διαφορά ἀπό ἀπόψεως εἴδους ἐργασίας ὑπάρχει μεταξύ τούτων καί τῶν μαγείρων ἑστιατορίων, ἡ δέ διάταξις τοῦ ἄρθρου 3 ἐδ. β' τοῦ Β. Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 περί ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 2112 κλπ. χαρακτηρίζουσα τούς μαγείρους ὡς ὑπηρέτας ἔχει ὑπ' ὄψιν της οἰκιακούς μαγείρους καί οὐχί τοιούτους ἐπιχειρήσεων. Ἐφ' ὅσον, ἑπομένως, ὁμολογεῖται ὅτι ὁ ἐνάγων εἶχεν ὑπηρετήσει παρά τῷ ἐναγομένῳ πλέον τοῦ ἔτους (βλέπε τήν ἀναγγελίαν πρός τό Ταμεῖον Ἀνεργίας καί τό Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας) ἀλλ' οὐχί καί πλέον τῶν 4 ἐτῶν, ἔδει νά τῷ καταβληθῇ ὡς ἀποζημίωσις, συνῳδά τοῖς ἄρθροις 1 καί 3 τοῦ νόμου 2112, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καί συνεπληρώθη ὑπό τοῦ νόμου 4558|1930, ἴση πρός τάς ἀποδοχάς δύο μηνῶν καί, ἀφοῦ τῷ κατεβλήθη ταιαύτη ἴση πρός τάς ἀποδοχάς ὀκτώ ἡμερῶν, ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως εἶναι ἄκυρος καί δικαιοῦται ὁ ἐνάγων τῶν ἔκτοτε ἀποδοχῶν του. Δεδομένου δ' ὅτι ὁ ἐναγόμενος ἰσχυρίζεται μέν, ὅτι ὁ ἐνάγων εὐθύς ἀμέσως ἀνέλαβεν ὑπηρεσίαν παρ' ἄλλῳ ἐργοδότῃ, τοῦτο ὅμως ὅλως διηγηματικῶς ἐν ταῖς προτάσεσι του διαλαμβάνει καί

δι' οὐδενὸς ἀποδεικτικοῦ στοιχείου τὸ ἐβεβαίωσεν, ὥστε νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἡ ὑπερημερία μετέστη πρὸς τὸν ἐνάγοντα ἢ ὅτι ζητεῖται ἐκπεσμὸς ἐκ τοῦ μισθοῦ του τοῦ ποσοῦ, ὅπερ ὠφελήθη οὗτος ἐκ τῆς ἀλλαχοῦ παροχῆς τῆς ἐργασίας του (ἄρθρον 656 Α.Κ.). Συνεπῶς, βεβαιωθέντος ὅτι ὁ ἐνάγων ἐλάμβανε μηνιαίως ὡς μισθὸν δραχμὰς 700.000 (βλέπε τὴν ὡς ἄνω ἀναγγελίαν) καὶ ὅτι ἡ παρεχομένη αὐτῷ τροφὴ ἦτο ἀξίας 8000 ἡμερησίως, ἤτοι 200.000 μηνιαίως (8000Χ25 ἡμέρας), δέον νὰ ἐπιδικασθῇ αὐτῷ διὰ τὸ τρίμηνον χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του καὶ ἐντεῦθεν (μέχρι 14|4|1950) τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 2.700.000, γινομένων δεκτῶν κατὰ τὸ πλεῖστον τῶν ὑπὸ στοιχεῖα γ καὶ δ τῆς πρώτης σκέψεως τῆς παρούσης κεφαλαίων τῆς ἀγωγῆς.

Βεβαιωθέντος ὅτι τὸ ἑστιατόριον τοῦ ἐναγομένου ἦτο α' κατηγορίας καὶ ὅτι οὗτος, ὡς μοναδικὸς ἐν αὐτῷ μάγειρος, προφανῶς εἶχε τὴν θέσιν τοῦ μαγείρου α', οὗτινος, κατὰ τὴν ἀπὸ 3|3|1939 συλλογικὴν σύμβασιν μαγείρων ζυθεστιατορίων, ἑστιατορίων, ὁ προπολεμικὸς μισθὸς ἦτο δραχμαὶ 3500, ἀντιστοίχων, κατὰ τὴν γενικὴν συλλογικὴν σύμβασιν τῆς 4|11|1947 ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν πρὸς δραχμὰς 566.000 μηνιαίως μέχρι τῆς 15|5|1949, ἔκτοτε δὲ μετὰ τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949, ὑ. ἀ. θεσπισθεῖσαν προσαύξησιν τῶν μισθῶν κατὰ 30 ο|ο, πρὸς δραχμὰς 735.800, ἕπεται ὅτι διὰ τὸν μετὰ τὴν 15|5|1949 χρόνον ἡ βεβαιωθεῖσα συμφωνία μεταξὺ τῶν διαδίκων, ὅπως διὰ τῆς παροχῆς μηνιαίου μισθοῦ ἐξ 700.000 μηνιαίως καλύπτεται καὶ ἡ κατὰ 75 ο|ο προσαύξησις, λόγῳ ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος κατὰ τὰς Κυριακάς, εἶναι ἄκυρος, ἀφοῦ ὁ παρεχόμενος μισθὸς ἦτο ἐλάσσων τοῦ νομίμου, βεβαιωθέντος δ' ὅτι οὗτος εἰργάζετο καθ' ἁπάσας τὰς Κυριακὰς ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1949 μέχρι 14|1|1950, τὰς ἡμίσεις δὲ τούτων διὰ τὸ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο, ἐν συνόλῳ ἐπὶ 27 Κυριακάς, χωρὶς νὰ τῷ καταβληθῇ οὐ μόνον ἡ κατὰ 75 ο|ο προσαύξησις τοῦ ἡμερομισθίου του, ἀλλ' οὐδὲ τὸ ἡμερομίσθιον τῆς ἡμέρας ἐκείνης, δέον νὰ ἐπιδικασθῇ διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 1.323.000 (ἡμερομίσθιον δραχμῶν 28000+δραχμὰς 21.000, προσαύξησις κατὰ 75 τοῦ μισθοῦ Χ 27 ἡμέρας).

2.—Ἀναγγελία καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας

Ἀναγγελία καταγγελίας εἰς ἄλλο ἢ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τῆς περιφερείας Γραφείου.—Μὴ ἀκυρότης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.—Δικαίωμα παροχῆς δώρου Χριστουγέννων.

Τὸ ἄρθρον 9 Ν. 118|45 (ΕΕΔ 5, 310) ὁρίζει, ὅτι αἱ ὑπαγόμεναι εἰς τὸν Νόμον τοῦτον ἐπιχειρήσεις ὑποχρεοῦνται ν' ἀναγγείλουν ἐγγράφως ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν (ἤδη 8 ἡμερῶν, ἄρθρ. 6 Ν. Δ. 1255|49, ΕΕΔ 8, 961) εἰς τὸ Ταμεῖον καὶ τὸ *οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τῆς περιφερείας* τῶν πάσαν ὑπ' αὐτῶν γενομένην καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας ταύτης;...

Κατὰ τὰ μέχρι τοῦδε γνωστὰ νομολογιακὰ δεδομένα (βλέπε Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3697|48, εἰσηγητὴς *Χ. Καραμανλῆς*, ΕΕΔ 7, 402, Πρωτοδικοῦ Ἀθηνῶν 1548|48, Πρωτοδίκης *Ν. Οἰκονόμου*, ΕΕΔ 7, 689), ἐφ' ὅσον ἡ ἀναγγελία γίνῃ εἰς ἄλλο ἢ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τῆς περιφερείας, εἶναι ἄκυρος καὶ ἑπομένως ἄκυρος καὶ ἡ καταγγελία.

Διάφορος ὅμως εἶναι ἡ γνώμη τῆς παρατιθεμένης κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, μὲ τὴν αἰτιολογίαν ὅτι ὑπάρχει ἡ δυνατότης τῆς τακτοποιήσεως τῆς ἀνωμαλίας ταύτης διὰ τῆς διαβιβάσεως τοῦ σχετικοῦ ἐγγράφου εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου λειτουργεῖ ἡ ἐπιχείρησις.

Ἐφ' ὅσον ὅμως ὁ νόμος συνδυάζει ρητῶς τὴν πρὸς τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τῆς περιφερείας ἀναγγελίαν πρὸς τὸ κῦρος αὐτῆς, δὲν νομίζομεν, ὅτι καταλείπεται εἰς τὸ δικαστήριον ἔδαφος ἐρεύνης μέχρι ποίου βαθμοῦ ἐξικνεῖται ἡ ἀνωμαλία καὶ ἂν δύναται αὕτη νὰ θεραπευθῇ.

Ἀλλ' ἀναξαρτήτως ποία ἄποψις εἶναι ὀρθοτέρα, καλὸν καὶ ὠφέλιμον εἶναι διὰ τὴν σταθερότητα τοῦ δικαίου, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶνται ἐπαρκῶς πράγματι συνέπειαι, νὰ ἀποφεύγωνται αἱ ἀντιθέσεις γνωμῶν ἐπὶ τοιούτων τόσης πρακτικῆς ἐκτάσεως ζητημάτων, ὥστε νὰ μὴ αἰφνιδιάζεται ὁ ἐργοδότης, ὁ ἀκολουθῶν τὴν μίαν ἄποψιν, ἐκ τῆς παραδοχῆς εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν καὶ εἰς βάρος αὐτοῦ τῆς ἀντιθέτου ἀπόψεως ὑπὸ τῆς ἄλλης δικαστικῆς ἀποφάσεως.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν παροχὴν δώρου Χριστουγέννων 1949, περὶ τῆς ὁποίας ἡ ἄλλη σκέψις, ὑπομνήσκεται ἡ ἀκυρώσασα κατὰ τὴν διάταξιν αὐτῆς τὴν ὑποχρεοῦσαν καὶ εἰς παροχὴν τοῦ δώρου πρὸς ἀπολυθέντας πρὸ αὐτῆς ὑπ' ἀριθ. 18531|1949 σχετικὴν ὑπουργικὴν ἀπόφασιν ὑπ' ἀριθ. 205|1950 Σ. Ε. (εἰσηγητὴς *Ν. Μανουδάκης*, ΕΕΔ 9, 783, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3410|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. *Ι. Μπιζίμης*

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Π. Θεράπος*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ὀρ. Κουδούνης, Π. Καλδῆς

Τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἀναγγελία τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐγένετο οὐχὶ εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας Ρουφ—Περιστερίου, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου ὑπάγεται ἡ ἐπιχείρησις τοῦ ἐναγομένου, ἀλλ' εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας Ἀθηνῶν, οὐδαμῶς δύναται νὰ ἐπιδράσῃ ἀκυρωτικῶς ἐπὶ τῆς ἀναγγελίας ταύτης, ἀφοῦ ὑπάρχει ἡ δυνατότης τῆς τακτοποιήσεως τῆς ἀνωμαλίας ταύτης διὰ τῆς διαβιβάσεως τοῦ σχετικοῦ ἐγγράφου εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου λειτουργεῖ ἡ ἐπιχείρησις (βλ καὶ *Γ. Τρίμη*, Ἡ ἀνεργία ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Νομοθεσίᾳ, 1946, σελ. 166).

Οὐχὶ ὀρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπέρριψε τὴν ἀγωγὴν ὡς πρόωρον καὶ κατὰ τὸ ποσὸν διὰ δῶρον τῶν Χριστουγέννων 1949, δεδομένου ὅτι κατὰ τὴν συζήτησιν ταύτης εἶχεν ἐκδοθῇ ἡ τελειοῦσα τὴν ἐκ τοῦ ΙΥ ὅρου τῆς ἀπὸ 4|11|47 συλλογικῆς συμβάσεως ὑποχρέωσιν καταβολῆς δώρου ὑπ' ἀριθ. 57200|1949, δημοσιευθεῖσα τὴν 17 Δεκεμβρίου 1949 ὑπουργικὴ ἀπόφασις. Δέον ὅθεν νὰ μεταρρυθμισθῇ καὶ ἐν τούτῳ, κατ' ἀποδοχὴν τοῦ πρώτου λόγου ἐφέσεως τοῦ ἐνάγοντος, ὡς ἀναπτύσσεται εἰς τὰς προτάσεις, ὑπολογιζομένου τοῦ ποσοῦ τοῦ δώρου εἰς δραχμὰς 253.500 (16—900Χ15), λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ προκειμένη σύμβασις ἐργασίας συνήφθη πρὸ τῆς 15|

Απριλίου 1949 και έλύθη μετέπειτα (άρθρ. 3 § 1 2) της διατάξεως, καθ' ην ή παροχή του δώρου θά καταβληθή είς τους δικαιούχους ταύτης μειουμένη κατά 1/25 δι' έκαστον δεκαήμερον έλλειπούσης έργασίας (άρθρ. 3) και ότι ή παροχή αύτη ύπολογίζεται έπί των ύπό των οικείων συλλογικών συμβάσεων και ύπουργικών αποφάσεων καθιερουμένων ήμερομισθίων.

3.—Πρόσληψις μισθωτού έκτάκτως και έφαρμογή άρθρου 9 Ν. 118|1945 διά καταγγελίαν συμβάσεως

Παροχή έργασίας ύπό έφεδρικού (έπικουρικού) όδηγού αύτοκινήτου, μετά πρόσληψιν έκάστοτε, όσάκις ό έργοδότης είχεν άνάγκην αύτού.—Άνεφάρμοστον άρθρ. 9 Ν. 118|1945.—Άνεφάρμοστοι και ύπουργικών αποφάσεων περί παροχής 13ου μισθού και δώρου Πάσχα και προσαυξήσεως προσθέτου άμοιβής δι' έργασίαν κατά Κυριακάς, δυνάμει ύπ' άριθ. 8900|46 Υ. Α.—Δικαίωμα άδείας.

Πρωτοδικείου Άθηνών 502|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' έφεσιν

Πρόεδρος ό κ. *Ι. Μπιζίμης*

Είσηγητής ό Πρωτοδίκης κ. *Χ. Καθάρειος*

Δικηγόροι οί κ. κ. Γ. Ντάρλας, Π. Καλδής

Άρκούντως κατά την τού Δικαστηρίου τούτου κρίσιν και έκτίμησιν έβεβαιώθη, ότι ό ένάγων είργάσθη μέν παρά τῷ έναγομένῳ ώς όδηγός τού λεωφορείου αύτοκινήτου του, ούχί όμως ώς μόνιμος τοιούτος και διά συμβάσεως άορίστου χρόνου διαρκείας, ώς άβασίμως έν τῇ άγωγῇ του διατείνεται. Άντιθέτως έβεβαιώθη άπολύτως, ότι είργάσθη ώς έφεδρικός (έπικουρικός) όδηγός τού ύπ' άριθ. 31044 λεωφορείου, προσελαμβάνετο δέ έκάστοτε παρά τού έναγομένου, όσάκις είχεν άνάγκην αύτού και έπληρώνετο καθ' έκάστην δι' ήμερομισθίου δραχ. 22.000.

Γενομένου δεκτού, ώς έρρήθη, ότι ό ένάγων δέν είχε προσληφθή παρά τού έναγομένου διά συμβάσεως έργασίας άορίστου χρόνου, άλλά προσελαμβάνετο έκτάκτως ώς έφεδρικός, άντι ήμερομισθίου, έπεται ότι ό έναγόμενος δέν ήτο ύπόχρεως νά τηρήσῃ τάς διατυπώσεις τού νόμου 118|45, προκειμένου νά παύσῃ νά χρησιμοποιῇ τούτον πλέον είς τήν έργασίαν, διότι τό άρθρον 9 τού ώς είρηται νόμου, έπιβάλλον τάς διατυπώσεις τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως είς τάς έπιχειρήσεις τάς ύποχρεωμένας νά καταβάλλουν τήν τού νόμου 2112 άποζημίωσιν είς τό προσωπικόν αύτῶν, έννοεί προφανῶς τό προσωπικόν τό συνδεόμενον μετ' αύτῶν διά συμβάσεως έργασίας άορίστου χρόνου, ένῷ ό ήμερομίσθιος έργάτης ή ύπάλληλος δέν συνδέεται διά συμβάσεως έργασίας άορίστου χρόνου.

Ό 13ος μισθός και τό δῶρον τού Πάσχα δέν δύνανται νά ύπολογισθῶσι διά τήν άνεύρεσιν τού ήμερομισθίου, διότι ταῦτα χορηγοῦνται δυνάμει τῶν ύπουργικῶν άποφάσεων μόνον πρός ώρισμένον προσωπικόν τῶν έπιχειρήσεων, ήτοι έκεῖνο, όπερ άμείβεται μέ μηνιαίας άποδοχάς, είναι μόνιμον και έχει ώρισμένον άριθμόν ήμερομισθίων και όχι είς τό έκτακτον, όπερ έργάζεται κατά τάς περιστάσεις και άμείβεται μέ ήμερομίσθιον.

Παρεσχέθη μέν δυνάμει τῆς ύπ' άριθ. 8900|1946 άποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν και Ἐργασίας εἰς τό προσωπικόν πασῶν ἐν γένει τῶν ἐπιχειρήσεων προσαύξησις τοῦ ἡμερομισθίου του κατά 75ο|ο διά τάς Κυριακάς και τάς ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μή ἐργασίμους ἑορτάς τοῦ ἔτους, ἀλλά μόνον τότε, ὅταν λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας του ἀπασχολεῖται τοῦτο (τό προσωπικόν) και κατά τάς ἡμέρας ταύτας. Ἐν προκειμένῳ ἡ φύσις τῆς ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος, ἀπασχολουμένου ἐκτάκτως και καθ' ἃς ἡμέρας ἦτο οὗτος εὐκαίρως και εἶχεν ἀνάγκην τῶν ὑπηρεσιῶν του ὁ ἐναγόμενος, δέν ἦτο τοιαύτη, ὥστε νά τόν ὑποχρεοῖ νά ἐργάζηται και κατά τάς Κυριακάς ἤ τάς ἄλλας ἐξαιρεσίμους ἡμέρας. Ἀντιθέτως τό ἔκτακτον τῆς προσλήψεώς του και ἡ ἐπ' εὐκαιρίᾳ παροχή τῆς ἐργασίας δέν τόν ὑπεχρέουν εἰς τό νά ἐργασθῇ τάς Κυριακάς και τάς ἄλλας ἐξαιρεσίμους ἡμέρας. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὅμως ἀβασίμως ζητεῖ ὁ ἐνάγων τήν ὡς ἄνω προσαύξησιν τοῦ 75ο|ο ἐπί τῶν Κυριακῶν και τῶν ἄλλων ἐξαιρεσίμων ἡμερῶν.

Αἱ διατάξεις τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 539|1945 «περί χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τούς μισθωτούς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν» ἐφαρμόζονται μόνον ὑπέρ τῶν ἀντί μισθοῦ ἀσχολουμένων εἰς τάς ἐν τῷ νόμῳ ἀναφερομένας ἐπιχειρήσεις. Ἐπομένως, διά νά δικαιωθῇ ὁ μισθωτός τῆς τοῦ νόμου 539|45 ἀδείας δέον νά συνδέεται μετά τοῦ ἐργοδότου διά συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἤ ὡρισμένου μέν, ἀλλά μείζονος τοῦ ἔτους. Ὁ ἔκτακτος ὑπάλληλος, ὁ παρέχων τάς ἐργασίας του κατά τάς περιστάσεις και ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἐπί ἡμερομισθίῳ, δέν δύναται νά δικαιωθῇ τῆς ἀδείας τοῦ ἄνω νόμου, ὥστε ἀπολυόμενος νά ἀξιώσῃ τήν ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ ὁριζομένην ἀποζημίωσιν. Ὅθεν, ἀφοῦ ἐγένετο δεκτόν, ὅτι ὁ ἐνάγων εἰργάζετο ὡς ἡμερομίσθιος ἐφεδρικός ὁδηγός εἰς τό λεωφορεῖον τοῦ ἐναγομένου, δέν δικαιοῦται τῆς τοῦ νόμου 539|1945 ἀποζημιώσεως.

4.—Καταγγελία συμβάσεως έργασίας ύπαλλήλων Δήμων

Ἐκδίκασις διαφορῶν ἐκ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου κατά διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ'.—Σχέσις ἡμερομισθίου ὑπαλλήλου ληξιαρχείου Δήμου, μή κατέχοντος ὀργανικήν θέσιν.—Τοιαύτη τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.—Ἐφαρμογή Ν. 2112|1920.—Χαρακτηρισμός ἡμερομισθίου ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου.—Ὑπερημερία ἐργοδότου περί τήν καταβολήν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθοῦ.—Δέν συνιστᾷ τήν κατ' ἄρθρ. 7 Ν. 2112 μονομερῆ βλαπτικήν μεταβολήν ὅρων συμβάσεως.—Παροχαί εἰς εἶδος.—Μισθός δημοτικῶν ὑπαλλήλων.

Πρωτοδίκου Δράμας 31|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Ε. Κοντοφρύδης*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Β. Πολυζωΐδης, Γ. Ἀναστασιάδης

Ὑπόκειται τῇ κρίσει μας ἀγωγή, δι' ἧς διϊσχυρίζεται, ὅπως ὑποχρεωθῇ ὁ ἐναγόμενος Δῆμος Δράμας και καταβάλῃ εἰς τόν ἐνάγοντα δεδουλευμένας ἀποδοχάς αὐτοῦ, ἀπορρεούσας ἐκ συμβάσεως ἐργασίας, ἀποζημίωσιν ἐκ τοῦ νόμου 2112, καθώς και διαφοράν μεταξύ τοῦ μισθοῦ, ὃν κατέβαλεν αὐτῷ, και ἐκείνου, ὃν ἐδικαιοῦτο νά λάβῃ οὗτος. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγή νομῷ βασίμως παρίσταται, ἐρειδομένη ἐπί τῶν περί μισθώσεως ἐργασίας διατάξεων τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (ἄρθρ.

648) καὶ ἐπὶ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 7 ν. 2112 καὶ ἐξεταστέα ἐν τῇ οὐσίᾳ ἀποβαίνει.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Ν. ΓΦΟΔ', ὡς μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθη, πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, ἐκδικάζεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου κτλ. Λέγων ὁ νόμος «ἰδιωτικὴν» ἐννοεῖ πᾶσαν διαφορὰν πηγάζουσαν ἐκ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου. Ἐὰν ὁ ἐργοδότης εἶναι τὸ Δημόσιον ἢ νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, ἀσκοῦν κατὰ παραχώρησιν τῆς πολιτείας διοίκησιν, δὲν ἀποκλείεται ἀπολύτως ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ὁρισμῶν τοῦ νόμου τούτου, ἀλλ' ἐξετάζεται, ἐὰν πρόκειται περὶ σχέσεως συμβατικῆς ἢ τοιαύτης δημοσίου δικαίου. Ἐν προκειμένῳ, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἐν γένει ἐνώπιον ἡμῶν διαδικασίας, ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων συναφθεῖσα σχέσις ἀνήκει εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, καθ' ὅσον ὁ ἐνάγων, ἀσχολούμενος εἰς τὸ ληξιαρχεῖον τοῦ ἐναγομένου δι' ἀντιγραφάς, ὡς ἡμερομίσθιος ὑπάλληλος, δὲν εἶχε τοποθετηθῇ εἰς ὀργανικῶς προβλεπομένην θέσιν, δὲν ἔδωκε τὸν ὅρκον τοῦ δημοτικοῦ ὑπαλλήλου καὶ ἐν τῇ καταρτίσει τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως δὲν προῆλθε μετὰ βουλήσεως ἐλάσσονος δυνάμεως καὶ ἀξίας τῆς τοιαύτης τοῦ ἐναγομένου, ἀλλὰ μετὰ θελήσεως ἐχούσης κατὰ νόμον ἴσην δύναμιν καὶ ἀξίαν, εἰς ἣν ἀποκλειστικῶς ἀποβλέπουσι αἱ προστατευτικαὶ διατάξεις τοῦ ν. 2112|1920. Τοιαύτης δὲ οὐσίας τῆς σχέσεως τῶν διαδίκων ἐχουσῶν ἐφαρμογὴν ἐν προκειμένῳ αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 2112 καὶ συνεπῶς ἁρμοδίως εἰσάγεται ἐνώπιον ἡμῶν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΦΟΔ' ἡ ἔνδικος διαφορά, πάντα δὲ τὰ περὶ τοῦ ἐναντίου ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ὑποστηριζόμενα, ὡς νόμῳ ἀβάσιμα, ἀπορριπτέα κρίνονται (Α.Π. 98|1945, ΕΕΔ 4ος, 569, Α.Π. 395|1946, ΕΕΝ 16' 71, Πρ. Ἀθ. 8953|1948, ΕΕΔ 7ος, 857, Πρωτοδ. Δράμας 12|1949, ΕΕΔ 8ος, 544).

Κατ' ἄρθρον 11 Ν. 2112, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 10 Ν. 1234, ὡς συνεπληρώθη δι' ἄρθρ. 7 Ν. 4558, ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν νόμων τούτων εἶναι ὁ παρέχων ἐργασίαν εἰς ἰδιωτικὸν κατάστημα, γραφεῖον ἢ ἐν γένει ἐπιχείρησιν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι ὁ παρέχων τοιαύτην ἐργασίαν δὲν εἶναι ἡμερομίσθιος, ἐκτὸς ἐὰν ὁ χαρακτηρισμός του ὡς ἡμερομισθίου ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Κατὰ ταῦτα ὁ ἐνάγων, ὡς συνομολογεῖται παρὰ τοῦ ἐναγομένου Δήμου, ἄλλοτε φοροτεχνικὸς ὑπάλληλος τυγχάνων, καίτοι προσελήφθη ὡς ἡμερομίσθιος ἐργάτης, ἠσχολεῖτο εἰς τὸ ληξιαρχεῖον τοῦ Δήμου δι' ἀντιγραφάς. Ἡ τοιαύτη ἐργασία του, οὖσα κατὰ κύριον χαρακτῆρα οὐχὶ σωματική (χειρωνακτική), ἀλλὰ πνευματική, προσιδιάζει εἰς αὐτὸν τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου. Ὁ τοιοῦτος χαρακτηρισμός του, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ προσκομισθέντος ὑλικοῦ, ἐγένετο πρὸς καταστρατήγησιν τοῦ νόμου. Συνεπῶς δέον νὰ θεωρηθῇ ὁ ἐνάγων ὡς ὑπάλληλος, ἀπορριπτομένων τῶν ἀντιθέτων ἰσχυρισμῶν ὡς ἀβασίμων (Πρ. Θεσ. 82)1949, ΕΕΔ 8ος, 532, Πρ. Ἀθ. 1273|1949, ΕΕΔ 9ος, 496, Α.Π. 466|1949, ΕΕΔ 8ος, 1033, Α.Π. 610|1949).

Κατ' οὐδεμίαν διάταξιν τοῦ νόμου ἡ ὑπερημερία τοῦ ἐργοδότου περὶ τὴν καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐργαζομένου δύναται καθ' ἑαυτὴν νὰ θεωρηθῇ ὡς μονομερὴς καταγγελία τῆς συμβάσεως, ἐπαγομένη τὴν λύσιν ταύτης ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου (Καυκᾶς, Ἐνοχ. Δίκ. σελ. 348, Α. Π. 370)47, ΕΕΝ ιε' 18, Πρ Πειρ. 125)1949, ΕΕΔ 8ος, 373). Συνεπῶς ἐν προκειμένῳ ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐνάγοντος ὅτι ἡ καθυστέρησις τῆς πληρωμῆς τοῦ μισθοῦ του τοῦ μηνὸς Ἰουλίου 1950 ἀποτελεῖ, κατ' ἄρθρον 7 ν. 2112, μονομερῆ μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς νόμῳ ἀβάσιμος, ἀπορριπτέος ἐλέγχεται. Ἄλλως ἡ ἀνωτέρω καθυστέρησις τῆς πληρωμῆς τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐνάγοντος, ὡς ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν ἡμῶν, δὲν εἶναι ἀδικαιολόγητος, οὔτε ἐγένετο πρὸς ἐξαναγκασμὸν τοῦ ἐνάγοντος πρὸς παραίτησιν.

Βάσει τῶν ἐκτεθέντων ὁ ἐνάγων, ὑπάλληλος τοῦ ἐναγομένου τυγχάνων, δικαιοῦται τὰς ἀποδοχὰς τοῦ γραφέως Β'. Ὁ μισθὸς του δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 87301|1947 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν εἶναι δραχμαὶ 300.000 μηνιαίως, προσαυξανόμενος διὰ τοῦ εἰδικοῦ ἐπιδόματος Βορείου Ἑλλάδος κατὰ 15 ο|ο, καθὼς καὶ δι' ἐπιδόματος οἰκογενειακῶν βαρῶν (ἔχει σύζυγον καὶ ἓν τέκνον, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 188 βιβλιαρίου ἀσθενείας τοῦ Ι.Κ.Α.) ἐπίσης κατὰ 15 ο|ο, ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 390.000 μηνιαίως, προσαυξανόμενος δὲ ἀπὸ τῆς 15ης Μαΐου 1949 κατὰ 30 ο|ο, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 234859 τοῦ Ἔτους 1949 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν, ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 507.000 μηνιαίως. Δεδομένου, ὡς συνομολογεῖται καὶ παρὰ τοῦ ἐναγομένου, ὅτι ὁ ἐνάγων ἐλάμβανε δραχμὰς 429.000 μηνιαίως, ὑπόχρεως τυγχάνει ὁ ἐναγόμενος Δῆμος, ὅπως καταβάλῃ τῷ ἐνάγοντι τὴν διαφορὰν μεταξὺ τοῦ καταβληθέντος τούτου μισθοῦ καὶ τοῦ καταβλητέου τοιούτου ἀπὸ τῆς 15ης Μαΐου 1949 μέχρι τέλους Ἰουλίου 1950, ἀνερχομένου εἰς δρχ. 1.131.000.

Αἱ εἰς εἶδος παροχαὶ πρὸς μισθωτούς, ἐφ' ὅσον παρέχονται τακτικῶς καὶ ὡς ἀντάλλαγμα τοῦ μισθοῦ, θεωροῦνται ὡς ἐργατικὸς μισθὸς καὶ τακτικαὶ ἀποδοχαί, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 2112 (Καυκᾶς, Ἐνοχ. Δίκ. σελ. 296, Καποδίστρια, Ἐργατ. Δίκ. § 210 καὶ 220, Α. Π. 397)47, ΕΕΔ 7ος, 77, Α.Π. 69)948, ΕΕΔ 7ος, 235). Ἐκ τῆς αὐτῆς ἀποδείξεως ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐναγόμενος Δῆμος κατὰ τὸ ἔνδικον χρονικὸν διάστημα δὲν ἐχορήγησε τῷ ἐνάγοντι τὰς εἰς εἶδος ἀποδοχὰς αὐτοῦ, ἃς ἐχορήγει εἰς τοὺς ἄλλους ὑπαλλήλους του, δυνάμει τῶν σχετικῶν ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, περιορισθεὶς εἰς καταβολὴν αὐτῷ τοῦ εἰς χρῆμα μισθοῦ του. Συνεπῶς ὑπόχρεως καθίσταται εἰς τὴν καταβολὴν αὐτῶν, ἀνερχομένων διὰ τὸν μῆνα Μάϊον 1949 εἰς δραχμὰς 197.000, διὰ τὸν μῆνα Ἰούνιον 1949 εἰς δραχμὰς 184.000, διὰ τὸν μῆνα Ἰούλιον 1949 εἰς δραχμὰς 80.800, διὰ τὸν μῆνα Αὔγουστον 1949 εἰς δραχμὰς 58.900, διὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον 1949 εἰς δραχμὰς 113.600, διὰ τὸν μῆνα Ὀκτώβριον 1949 εἰς δραχμὰς 173.800, διὰ τὸν μῆνα Νοέμβριον 1949 εἰς δραχμὰς 143.200, διὰ τὸν μῆνα Δεκέμβριον 1949 εἰς δραχμὰς 53.800, διὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον 1950 εἰς δραχμὰς 79.500, διὰ τὸν μῆνα Φεβρουάριον 1950 εἰς δραχμὰς 96.700, διὰ τὸν μῆνα Μάρτιον 1950 εἰς δραχμὰς 84.700, ἤτοι ἐν συνόλῳ εἰς δραχμὰς 1.268.000.

III. ΣΤΡΑΤΕΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

1.—Ποινικαί κυρώσεις κατ' έργοδότου διά μή καταβολήν έπιδομάτων Ν. 3514

Ποινικαί κυρώσεις Α. Ν. 690]1945.—Προϋπόθεσις έπιβολής αύτών ή ύπαρξις όφειλής έργοδότου πρός μισθωτόν έκ τής σχέσεως έργασίας.—'Αξίωσις όμως έπιδομάτων μισθού Ν. 3514 πηγήν έχει τόν νόμον.—'Ανεφάρμοστον Α. Ν. 690]1945.

Κατά τό μόνον άρθρον τού Α. Ν. 690]1945 «περί συμπληρώσεως καί τροποποιήσεως τού Α. Ν. 28]1941 περί έξουσιοδοτήσεως τών 'Υπουργών 'Εργασίας καί Οίκονομικών, όπως προβαίνουν είς καθορισμόν μισθών καί ήμερομισθίων» πάς έργοδότης ή διευθυντής ή έπιτετραμμένος ή έπί οίφδήποτε τίτλφ έκπρόσωπος οίασδήποτε έπιχειρήσεως, έκμεταλλεύσεως ή έργασίας, μή καταβάλλων έμπροθέσμως είς τούς παρ' αύτφ άντί μισθού άπασχολουμένους τάς είς τούτους, ώς έκ τής σχέσεως έργασίας, όφειλομένας άποδοχάς ή πάσης φύσεως χορηγίας, τάς καθωρισμένας είτε ύπό τής συμβάσεως έργασίας ή τής ύπαλληλικής συμβάσεως, είτε ύπό συλλογικής συμβάσεως έργασίας, είτε ύπό διοικητικών πράξεων, είτε ύπό τού νόμου ή έθίμου, τιμωρείται έπί τή μηνύσει τών ένδιαφερομένων ή τών όργάνων τού 'Υπουργείου 'Εργασίας ή τής οίκείας 'Αστυνομικής 'Αρχής ή τής οίκείας έπαγγελματικής 'Οργανώσεως τών μισθωτών διά φυλακίσεως κλπ.

'Η κατωτέρω άπόφασις τού Μονομελούς Πλημμελειοδικείου 'Αθηνών (έπικυρωθείσα κατ' έφεσιν καί ύπό τής ύπ' άριθ. 9185]1950 άποφάσεως τού Τριμελούς Πλημμελειοδικείου 'Αθηνών), άποφαίνεται, ότι δέν έφαρμόζεται ό άνωτέρω Νόμος είς περίπτωσιν μή έμπροθέσμου καταβολής έφεδρικών έπιδομάτων Ν. 3514 (πρβλ. καί Συμβουλίου Πλημμ. Θεσσαλονίκης 100]1950, είσηγητής *Γ. Κώνστας*, ΕΕΔ 9, 304, ή όποία έπέμεινεν—όρθώς—είς τό στοιχείον τής «άπασχολήσεως» τού μισθωτού, έκ τής όποίας προκύπτει ή άξίωσις τού μισθωτού, παρατηρήσεις *Λ. Παναγή*, ΕΕΔ 9, 304).

Μονομελούς Πλημμελειοδικείου 'Αθηνών 16971]1950

Πλημμελειοδίκης ό κ. *Β. Φαρμακίδης*

'Ως σαφώς προκύπτει έκ τής διατάξεως τού άρθρου 2 τού Α. Ν. 690]1945, προϋπόθεσις τής έπιβολής τών παρ' αύτού προβλεπομένων ποινικών κυρώσεων είναι ή ύπαρξις όφειλής τού έργοδότου πρός τόν μισθωτόν, πηγαζούσης έκ τής σχέσεως έργασίας. 'Η άξίωσις όμως περί καταβολής έφεδρικών έπιδομάτων, διά μή καταβολήν τών όποίων κατηγορείται ό κατηγορούμενος, δέν άποτελεί τοιαύτην πηγάζουσαν έκ τής σχέσεως έργασίας, άλλά μόνην πηγήν έχει τόν νόμον (όρα Προέδρου Πρωτ. 'Αθηνών 301]1947, ΕΕΔ 6, 632, 2691]1949, ΕΕΔ 8, 992, μελέτην έν ΕΕΔ 7, 413—414). Κατ' άκολουθίαν δέν έχει έφαρμογήν έν προκειμένφ ό Α. Ν. 690 καί τφ λόγφ τούτφ δέον νά άπαλλαγή ό κατηγορούμενος τής άποδιδομένης αύτφ κατηγορίας.

2.—Βασικός χρόνος ύπηρεσίας διά δικαίωμα έπιδομάτων μισθού Ν. 3514

I

Προϋπόθεσις τού κατά Ν. 519]1948 δικαιώματος έπιδομάτων μισθού κατά διάρκειαν στρατεύσεως ή συμπλήρωσις ύπό τού μισθωτού έξαμήνου ύπηρεσίας παρά τφ αύτφ έργοδότη.—'Ανεπίτρεπτον προσανξήσεως ύπηρεσίας παρ' άλλφ έργοδότη μετά συμπεπληρωμένην δίμηνον ύπηρεσίαν.

Δείγματα ότι έξακολουθεί έν τή προεδρική νομολογία—καί είς τόν τελευταίον βαθμόν—ό διχασμός γνωμών έπί τής άληθούς έννοίας τού Ν. 519]1948 περί τού βασικού χρόνου ύπηρεσίας τού μισθωτού διά τό δικαίωμα έπιδομάτων μισθού κατά τήν διάρκειαν τής στρατεύσεώς του, είναι αί παρατιθέμεναι νεώτεραι προεδρικαί άποφάσεις.

'Εκάστη έξ αύτών άκολουθεί άποτόμως άντίθετον λύσιν καί προτίθενται αύται άναλόγως είς αύτήν ή έκείνην τήν όμάδα τών άποφάσεων, αί όποίαι άκολουθούν άντιθέτους έπί τού ζητήματος λύσεις (βλέπε σχετικώς νομολογίαν έν ΕΕΔ 8, 843, ΕΕΔ 8, 942, ΕΕΔ 8, 1042, ΕΕΔ 9, 414).

'Εν τφ μεταξύ βαίνομεν πρός τριετίαν σχεδόν έφαρμογής τού Ν. 519]1948 καί δέν έκρίθη ύπό τής Νομοθετούσης Πολιτείας έπείγον νά άποσαφηνισθή ή άληθής έπί τέλους έννοια τού Νόμου τούτου, τόσα ζητήματα προκαλέσαντος (βλέπε σημειώσεις μας έν ΕΕΔ 9, 413).

Πρόκειται λοιπόν περί δυστυχούς μοίρας δικαιωμάτων νά είναι καί νά μή είναι δικαιώματα;

Προέδρου Πρωτ. 'Αθηνών 2716]1950

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' έφεσιν

Προεδρεύων ό Πρωτοδίκης κ. *Α. Παπαχρήστου*

Δικηγόροι οί κ. κ. Σ. 'Αμερικάνος, Η. Κολοτούρος

Κατ' άρθρον μέν 6 παρ. 2 τού Ν. 519]1948 αί διατάξεις τού Νόμου 3514, ώς ούτος τροποποιείται διά τού παρόντος (Νόμου 519), έπεκτείνονται καί έπί τών έθελουσίως καταταγέντων ή καταταχθησομένων κατά τήν διάρκειαν τής παρούσης συμμοριακής δράσεως είς τάς ένόπλους δυνάμεις, έφ' όσον συγκεντρούσι τά προσόντα τού νόμου τούτου. Κατ' άρθρον 1 Ν. 3514]1928 ή ύπό τά όπλα πρόσκλησις παντός (διωτικού ύπαλλήλου, ύπηρετούντος πλέον τών 6 μηνών είς οίονδήποτε κατάστημα, γραφείον ή έπιχείρησιν, δέν άποτελεί λόγον διαλύσεως τής συμβάσεως έργασίας αύτού καί τέλος κατ' άρθρον 5 Ν. 3514 (1 Ν. 519]48), ό έργοδότης ύποχρεούται είς καταβολήν τών έν αύτφ ποσών, διαρκούσης τής ύπό τά όπλα ύπηρεσίας τών έν άρθρφ 1 Ν. 3514 προσώπων. 'Εκ τών άνωτέρω διατάξεων σαφώς προκύπτει, ότι βασική προϋπόθεσις πρός παροχήν έπιδόματος είς στρατευόμενον έφεδρον, κληρωτόν, ή έθελοντήν, είναι ή πρό τής στρατεύσεώς του έξάμηνος τοΰλάχιστον ύπηρεσία του παρά τφ έργοδότη. 'Η εύεργετική διάταξις τού άρθρου 6 παρ. 1 Ν. 519, καθ' ήν, διαρκούσης τής παρούσης κατά τού 'Εθνους συμμοριακής δράσεως, ή προστασία τού άρθρου 1 τού Ν. 3514 (καί ούχί τού νόμου τούτου έν τφ συνόλφ του) έπεκτείνεται καί είς πάντας τούς στρατευθέντας ίδιωτικούς ύπαλλήλους κλπ έφ' όσον έχουν συμπεπληρωμένην τοΰλάχιστον δύο μηνών ύπηρεσίαν παρά τφ αύτφ έργοδότη, άναφερομένη ρητώς είς τό δικαίωμα πρός διατήρησιν παρά τού στρατευθέντος τής θέσεώς του, διαρκούσης τής στρατεύσεως, είναι όλως άσχετος προς τό έτερον εύεργέτημα τό έκ τού άρθρου 5 Ν. 3514, τής παροχής έφεδρικού έπιδόματος. Ούτε καί ή διατηρηθείσα έν ίσχύϊ παρ. 2 τού άρθρου 5 Ν. 3514 παρέχει δικαίωμα συμπληρώσεως τετραμήνου διατήματος, άναφερομένη, μετά τήν τροποποίησιν,

εἰς τὰς περιπτώσεις β καὶ γ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 5 (Πρ. Ἀθ. 3322]48, ΕΕΔ 7, 480). Ἀντίθετος ἑρμηνεία ἀντίκειται εἰς τε τὸ γράμμα τῶν ἀνωτέρω διατάξεων, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ νομοθέτου, σαφῶς δηλωθέντα, τῆς διατηρήσεως τῆς θέσεως καὶ παρὰ τῶν οὕτω στρατευομένων καὶ τῆς μὴ ὑπερμέτρου ἐπιβαρύνσεως τῶν ἐργοδοτῶν. Ἐπὶ περιπτώσεως ἀντιθέτου θελήσεώς του ὁ νομοθέτης σαφῶς ἐξεφράσθη (Ν.Δ. 23]1935 Κῶδ. Νόμ. 1935, σελ. 418, ὅρα εἰδικώτερον Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν (Ν. 3514) 966]1946, 4677]1949, 4473]48, ΕΕΔ. 651. Πρ. Πειρ. 2487]48, ΕΕΔ 8ος, 79).

Ἐκ τοῦ δικογράφου τῆς ἐφ' ἧς ἡ ἐκκαλουμένη ἀγωγῆς τοῦ ἐκκαλοῦντος προκύπτει, κατ' ἰδίαν αὐτοῦ ὁμολογίαν, ὅτι διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου μετὰ τῆς ἐκκαλούσης προσελήφθη καὶ προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του, ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου 1949 μέχρι καὶ τῆς 29 Μαρτίου 1950, ὅτε, μὴ ἔχων προφανῶς συμπεπληρωμένην ἑξάμηνον συνεχῆ παρ' αὐτῇ ὑπηρεσίαν, ἐστρατεύθη, κληρωτὸς ὢν τῆς κλάσεως 1944. Ἐπὶ τοιούτων πραγματικῶν δεδομένων ἐρειδομένη ἡ ἀγωγή, δι' ἧς ὁ ἐφεσιβλητος ἠτήσατο τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἐκκαλούσης πρὸς καταβολὴν αὐτῷ τῶν ἐκ τοῦ νόμου 3514, ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ Ν. 519, ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων τοῦ ἐν αὐτῇ διαστήματος, δὲν εἶναι νόμιμος. Ἐσφαλεν ὅθεν ἄλλως κρίνασα καὶ δεχθεῖσα τὴν ἀγωγὴν ἡ ἐκκαλουμένη καὶ δέον νὰ μεταρρυθμισθῇ, ἐπὶ τῷ τέλει ν' ἀπορριφθῇ ἡ ἀγωγή.

II

Ἔννοια Ν. 519]1948.—Προστασία διὰ δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ διάρκειαν στρατεύσεως καὶ ἐχόντων δίμηνον ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ ἐργοδότῃ, μετὰ συμπλήρωσιν ὑπηρεσίας ἓξ μηνῶν, διὰ προσαυξήσεως προϋπηρεσίας.—Πληττέα ὑπ' ὄψιν ὑπὸ δικαστοῦ διὰ προσαύξησιν προϋπηρεσίας.—Συντήρησις οἰκογενείας ὑπὸ στρατευθέντος.

Τὰ κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ κωδικοποιηθέντος Ν. 3514]1928, ὡς ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ Ν. 519]1948 (ὅλως περὶ κωδικοποίησιν ἰσχυουσῶν διατάξεων ἐν ΕΕΔ 7, 581) ἐπιδόματα μισθοῦ εἶναι ἀνάλογα πρὸς τὸ ἂν ὁ στρατευθεὶς συντηρῇ ἢ ὄχι οἰκογένειαν.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Ν. 519]1948 διὰ τὸ δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ τοῦ στρατευομένου μισθωτοῦ ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ὅρου «οἰκογένεια» τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 3514]28 περιλαμβάνονται τὰ ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ Ν. 2564]1940 ἀναφερόμενα πρόσωπα, ἐφ' ὅσον ἡ συντήρησις αὐτῶν βαρύνει κυρίως τὸν στρατευθέντα.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Ν. 2564]1940 οἰκογένεια νοεῖται ἡ συνοικοῦσα μετὰ τοῦ στρατευθέντος ὁπλίτου πρὸ τῆς στρατεύσεως αὐτοῦ καὶ ἀπαρτιζομένη ἐκ τῆς συζύγου, τῶν τέκνων αὐτοῦ, ὡς καὶ τῶν γονέων καὶ ἀδελφῶν, θηλέων μὲν ἀγάμων ἢ ἐν χηρείᾳ διατελούντων, ἀρρένων δὲ μὴ συμπληρωσάντων τὸ 17ον ἔτος τῆς ἡλικίας των ἢ συμπληρωσάντων ταῦτο, ἀλλ' ἀνικάνων πρὸς πᾶσαν ἐργασίαν.

Εἰς τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν προέκυψε τὸ ζήτημα, ἂν τὰ ἐν λόγῳ πρόσωπα τοῦ ἄρθρου 2 Ν. 2564]1940, διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 519]1948, ἀπαιτῆται καὶ νὰ συνῴκουν μετὰ τοῦ στρατευθέντος.

Ἀρνητικῶς ἐπ' αὐτοῦ ἀπεφάνθη ἡ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 116]1950 (προεδρεύων Ε. Μαλλιάρας, ΕΕΔ 9, 815).

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 2835]1950

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. *Η. Κοντολέφας*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Ἀποστολόπουλος, Δ. Γρίβας

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Ν. 3514]28, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 1 καὶ 6 τοῦ Ν. 519]48, κατὰ τὴν παροῦσαν κατὰ τοῦ Ἔθνους συμμοριακὴν δρᾶσιν, διαρκούσης τῆς ὑπὸ τὰ ὅπλα ὑπηρεσίας παντὸς (διωτικοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργατοτεχνίτου, ὑπηρετοῦντος πλέον τῶν ἓξ μηνῶν εἰς οἱανδήποτε ἐπιχείρησιν, κατὰ τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεώς του, ὑποχρεοῦται ὁ ἐργοδότης του νὰ καταβάλῃ εἰς αὐτόν, κατ' ἐλάχιστον ὅριον, τὸ ἥμισυ τῆς μισθοδοσίας, ἐὰν δὲν συντηρῇ οἰκογένειαν, εἰς ἣν δὲ περίπτωσιν ἔχει συμπληρώσει μὲν δίμηνον, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἔτος παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ, δύναται ὁ δικάζων, κατὰ τὴν κρίσιν του, νὰ ἐπιτρέψῃ προσαύξησιν τῆς ὑπηρεσίας του ταύτης δι' ἀποδεδειγμένης προϋπηρεσίας του παρ' ἑτέρῳ ἐργοδότῃ μέχρι διετίας κατὰ τὸ ἥμισυ. Ἡ παράγραφος τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 519]48, καθ' ἣν, «ἐν ἡ περιπτώσει ὁ ὑπάλληλος δὲν ἔχει συμπληρώσει ἔτος ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ καταστήματος ἢ γραφείου, εἰς ὃ εὑρίσκεται, καθ' ἣν στιγμὴν καλεῖται ὑπὸ τὰ ὅπλα, καὶ ἐφ' ὅσον ἔχει συμπληρώσει τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 παρ. 1 ὑπηρεσίαν δύναται νὰ προσαυξήσῃ...» ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι ὁ ὑπάλληλος δικαιοῦται νὰ αἰτήσηται τὴν ἐφαρμογὴν τῆς εὐεργετικῆς ταύτης διατάξεως δι' αὐτόν, ἐφ' ὅσον ἔχει συμπληρώσει τὸν χρόνον, ὁ ὁποῖος ἀπαιτεῖται, διὰ νὰ ἔχῃ τὴν προστασίαν τοῦ ἄρθρου 1 καὶ τοῦ Ν. 3514, ὅστις χρόνος, κατὰ τὴν μεταβατικὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. 519, εἶναι, διαρκούσης τῆς παρούσης κατὰ τοῦ Ἔθνους συμμοριακῆς δράσεως, τὸ δίμηνον.

Ἐπείσθημεν ὅτι ὁ ἐνάγων, προσληφθεὶς ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, ὡς βοηθὸς θερμαστοῦ, τὴν 1ην Ἰουνίου 1947, ὑπηρέτησε παρ' αὐτῇ συνεχῶς μέχρι τῆς 20ῆς Ὀκτωβρίου 1947, ὅτε, κληθεὶς τῆς κλάσεως 1944, ἣν ἀκολούθως ἐστρατεύθη καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπηρετῇ ὑπὸ τὰ ὅπλα. Πρὸ τῆς ὑπηρεσίας του παρὰ τῇ ἐφεσιβλήτῳ διαρκεσάσης κατὰ τὰ ἄνω ἐπὶ 4 μῆνας καὶ 20 ἡμέρας, εἶχεν ἐργασθῇ ἐπὶ ἓν καὶ ἥμισυ ἔτος εἰς συνεργεῖον αὐτοκινήτων Ἀγγλικῆς μονάδος, συντρέχει δὲ κατὰ τὴν κρίσιν μας (σκοπουμένης ἰδίᾳ τῆς οἰκονομικῆς ἀντοχῆς τῆς ἐφεσιβλήτου, διατηρούσης ἀνθηρὰν ἐπιχείρησιν μὲ πολλὰς δεκάδας ὑπαλλήλων καὶ τῆς οἰκονομικῆς ἀθλιότητος τοῦ ἐνάγοντος, βαρυνομένου μὲ τὴν συντήρησιν τῆς μεθ' ἧς συνοικεῖ πατρικῆς του οἰκογενείας, ἀποτελουμένης ἐξ ἀγάμων θηλέων ἀδελφῶν καὶ ἀρρένων, μὴ συμπληρωσάντων τὸ 17ον ἔτος τῆς ἡλικίας των, διὰ τὴν συντήρησιν τῆς ὁποίας εἶναι ἀνεπαρκὴς ὁ μισθὸς τοῦ ἐργαζομένου ὁμοίως παρὰ τῇ ἐφεσιβλήτῳ πατρός του), περίπτωσις προσαυξήσεως καὶ τῆς ἀποδεδειγμένης ταύτης προϋπηρεσίας κατὰ τὸ ἥμισυ, ὥστε νὰ ὑπαχθῇ ὁ ἐνάγων εἰς τὴν κατηγορίαν τοῦ ἄρθρου 1 ξ α τοῦ Ν. 519 καὶ θεωρουμένου πλέον ὅτι ἔχει ὑπὲρ τὸ ἑξάμηνον ὑπηρεσίαν νὰ ἐπιδικασθῶσιν εἰς αὐτὸν τὰ 2]3 τῆς μισθοδοσίας του, ὡς συντηροῦντα κατ' ἐξοχὴν οἰκογένειαν.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

I. ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ. — II. ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

I. ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Τοποθέτησις ὡς μισθωτῶν τραυματιῶν κατά Ν. 751|1948. — Προϋπόθεσις νομίμου τοποθετήσεως ἡ ἀνικανότης αὐτῶν διὰ στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως ἔχει ὡς ἑξῆς: Δι' ἀποφάσεως ἀπὸ 13 Δεκεμβρίου 1949 τοῦ κατὰ τὸν Ν. 751|1948 (ΕΕΔ 7, 658) τοπικοῦ ἐν Λεβαδείᾳ συμβουλίου προστασίας τῶν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπολυομένων ἐτοποθετήθη παρὰ τῇ αἰτούσῃ ἐν Ἀθήναις ἑδρευούσῃ Ἑταιρίᾳ μισθωτός, ὡς ἀπολαύων τῆς προστασίας τοῦ ὡς εἴρηται νόμου.

Τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐζητήθη ἡ ἀκύρωσις, ὡς μὴ συμφώνου πρὸς τὸν νόμον.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 942|1590 Ὁλομ.

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. *Κ. Κυριακόπουλος*

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Δ. Τσιμαράτος*

Δικηγόρος ὁ κ. Ν. Μεντζελόπουλος

Εἰς τοὺς κατὰ τὸ ἄρθρον 1 παράγρ. 1 τοῦ Ν. 751|1948 ἀπολαύοντας τῆς προστασίας αὐτοῦ περιλαμβάνονται (κατηγορία Β') οἱ τραυματίαι ἢ παθόντες ἐκ τῶν κακουχιῶν τῆς ἐπιστρατεύσεως καὶ κριθέντες, ὡς ἐκ τούτου, ἀνίκανοι, ἀσχέτως χρόνου στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας. Ὅθεν διὰ τὴν ὑπαγωγὴν τοῦ τραυματίου ὡς τοιούτου εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου δὲν ἀρκεῖ μόνον ἡ τοιαύτη ἰδιότης αὐτοῦ, ἀλλ' ἀπαιτεῖται προσθέτως νὰ ἔχῃ οὗτος κριθῇ ὡς ἀνίκανος, λόγῳ τοῦ τραύματός του, διὰ τὴν στρατιωτικὴν προφανῶς ὑπηρεσίαν. Ἐν προκειμένῳ ἡ τοποθέτησις τοῦ μνημονευομένου παρὰ τῇ αἰτούσῃ ἐβασίσθη, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, εἰς τὴν ἰδιότητα αὐτοῦ ὡς τραυματίου καὶ ὡς τοιούτου ἀπολαύοντος τῆς προστασίας τοῦ εἰρημένου νόμου, ἤτοι ὡς ὑπαγομένου εἰς τὴν κατὰ τὰ ὡς ἄνω Β' κατηγορίαν τῶν παρὰ τοῦ νόμου τούτου προστατευομένων προσώπων. Πλήν, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ παρ' αὐτοῦ ὑποβληθέντος εἰς τὰ πραμνησθὲν τοπικὸν συμβούλιον ἀπολυτηρίου του ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3 Μαρτίου 1949, προσαγομένου δ' ἐν ἀντιγράφῳ ὑπὸ τῆς αἰτούσης, οὗτος ἀπελύθη προσωρινῶς ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, δυνάμει τοῦ ὡς ἄνω προσωρινοῦ χαρακτηριζομένου ἀπολυτηρίου, τυχὸν ἀναβολῆς μέχρι 30 Ἰουνίου 1950, ὡς παθὼν ἐκ πολεμικοῦ τραύματος. Ὅθεν, μὴ ὑφισταμένης εἰσέτι κρίσεως περὶ ἀνικανότητος τοῦ ἐν λόγῳ τραυματίου, ἐφ' ὅσον οὗτος, τελῶν ὑπὸ ἀναβολήν, θέλει ἐξετασθῇ κατὰ λῆξιν αὐτῆς πρὸς ὁριστικὴν περὶ τῆς ἀνικανότητος αὐτοῦ κρίσιν, ἡ τοποθέτησις αὐτοῦ ὑπῆρξε πρόωρος, ἀφοῦ δὲν συνέτρεχεν εἰσέτι ὡς πρὸς αὐτόν, συμφώνως πρὸς τὰ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει, ἡ ἑτέρα τῶν ἀπαιτουμένων πρὸς τοῦτο προϋποθέσεων, τῆς κρίσεως δηλονότι αὐτοῦ ἀνικάνου, συνεπείᾳ τοῦ τραύματός του, διὰ τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν.

Συνεπῶς ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τυγχάνει ἀκυρωτέα, κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου λόγον τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως, περιττῆς οὕτω καθισταμένης τῆς ἐξετάσεως τῶν λοιπῶν ἐν αὐτῇ λόγων ἀκυρώσεως.

II. ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Ἀσφαλιστέα εἰς τὸ Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Ἐστιατορίων κλπ. πρόσωπα — Προϋπόθεσις ἡ παροχὴ ἐξηρτημένης ἐργασίας εἰς ἑστιατόρια κλπ., ἀσχέτως ἂν ταῦτα ἀποτελοῦν ἐξάρτημα ἐπιχειρήσεως ξενοδοχείων ὕπνου, ἀρκεῖ νὰ γίνωνται εἰς αὐτὰ δεκτοὶ καὶ πελάται μὴ ἔνοικοι τῶν ξενοδοχείων.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως ἔχει ὡς ἑξῆς: Ἐπὶ ἀμφισβητήσεως μεταξὺ τῆς Ἀνωνύμου Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας ἑλληνικῶν ξενοδοχείων Λάμψα καὶ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Ἐστιατορίων, Ζυθεστιατορίων κλπ., ὡς πρὸς τὴν ὑπαγωγὴν τῶν ἐν τῷ ἑστιατορίῳ καὶ μπὰρ τοῦ ξενοδοχείου «Μεγάλη Βρεταννία» ἐργαζομένων μισθωτῶν ὑπὸ τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου, ἐξεδόθη ἡ δπ' ἀριθ. 8288|Ε 6|10 Ἰουνίου 1949 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, διὰ τῆς ὁποίας ἐκρίθη, ὅτι οἱ ὡς ἄνω μισθωτοὶ δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου τούτου.

Τῆς ἀποφάσεως ταύτης τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας ἐζητήθησε τὴν ἀκύρωσιν τὸ Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Ἐστιατορίων κλπ.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 607|1950 Ὁλομ.

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. *Σ. Σολειώτης*

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Ν. Μπουρόπουλος*

Δικηγόρος ὁ κ. Δ. Γεωργακόπουλος

Κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 3 § 1 τοῦ Κανονιστικοῦ Διατάγματος τῆς 7 Ἀπριλίου |9 Μαΐου 1944 «περὶ Ἱδρύσεως Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Ἐστιατορίων, Ζυθεστιατορίων, Ζαχαροπλαστείων, κλπ.» εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς τὰ πρόσωπα τὰ παρέχοντα κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἐξηρτημένην ἐργασίαν εἰς ἑστιατόρια, ζυθεστιατόρια, ζαχαροπλαστεῖα, μπὰρ κλπ., ἀσχέτως ἂν ταῦτα ἀποτελοῦν ἐξάρτημα ἐπιχειρήσεως ξενοδοχείου ὕπνου, ἀρκεῖ νὰ γίνωνται ἐν αὐτοῖς δεκτοὶ καὶ πελάται μὴ ἔνοικοι τοῦ ξενοδοχείου ὕπνου.

Ἔσφαλεν οὕτω ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, ἀρνηθεῖσα τὴν ἀσφάλισιν εἰς τὸ ὡς ἄνω Ταμεῖον τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὸ ἑστιατόριον καὶ μπὰρ τοῦ ξενοδοχείου τῆς «Μεγάλης Βρεταννίας», ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ταῦτα εἶναι ἐξάρτημα τῆς ξενοδοχειακῆς ἐπιχειρήσεως, λειτουργούντα πρὸς ἐξυπηρέτησιν κατὰ κύριον λόγον τῶν πελατῶν τοῦ ξενοδοχείου ὕπνου.

Ναὶ μὲν κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς ἐν τῇ πρώτῃ σκέψει μνημονευομένης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 § 1 τοῦ Καν. Δ|τος τῆς 27 Ἀπριλίου |9 Μαΐου 1944, προκειμένου περὶ ἑστιατορίων κλπ., λειτουργούντων ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἐπιχείρησιν ξενοδοχείων ὕπνου, δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου πρόσωπα κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ὑπηρετοῦντα εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ὕπνου καὶ μόνον παρέργως ἀπασχολούμενα εἰς τὸ ἑστιατόριον ἢ μπὰρ τοῦτου, οὔτε ὅμως ἐκ τῆς

ΓΝΩΜΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΦΟΡΤΟΕΚΦΟΡΤΩΣΕΩΝ ΛΙΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΙΣΜΟΝ ΖΗΜΙΩΝ ΥΠΟ ΛΙΜΕΝΕΡΓΑΤΩΝ

Περίληψις: Μὴ ὑπαγωγὴ εἰς ἁρμοδιότητα Ἐπιτροπῶν Φορτοεκφορτώσεων Λιμένων καταλογισμοῦ εἰς βάρος λιμενεργατῶν ὑπ' αὐτῶν προξενουμένων εἰς ἐμπορεύματα ζημιῶν.

Νομικοῦ Συμβουλίου Γνωμ. 28|72|1949

Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. *Γ. Κοντογιαννόπουλος*

Ἐπὶ τοῦ τεθέντος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1015591 ἐ.ἔ. ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας (Δ/νσις Α'. Τμῆμα Φορτοεκφορτιστικῶν Ἐργασιῶν) ἐρωτήματος ἂν αἱ Ἐπιτροπαὶ φορτοεκφορτώσεων ἑκάστου λιμένος, προκειμένου περὶ ζημιῶν, ἐπενεχθεισῶν ὑπὸ ἐργάτου τῶν λιμένων δολίως ἢ ἐξ ἀμελείας αὐτῶν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν φορτοεκφορτιστικῶν ἐργασιῶν των εἰς βάρος φορτοεκφορτουμένων ἐμπορευμάτων ἢ ἐξαρτημάτων τοῦ πλοίου, δικαιοῦνται δι' ἀποφάσεών των νὰ καταλογίζωσιν ἀντίστοιχον ἀποζημίωσιν εἰς βάρος τῶν ἐπενεχθέντων τὰς ὡς ἄνω ζημίας λιμενεργατῶν καὶ νὰ παρακρατῶσι ταύτην ἐκ τῶν ἡμερομισθίων των, τὸ Νομικὸν Συμβούλιον, εἰς ὃ ὑπεβάλομεν τὸ ἐρώτημα καὶ τὸ ὁποῖον ἀπηντήσθη ἐκ τῶν Συμβούλων *Δ. Ἀποστολάκη*, Ἀντιπροέδρου, προεδρεύοντος, *Στ. Μεσημέρη*, *Ἀθ. Παναγιαννοπούλου*, *Ἰωαν. Κυβέλου*, *Γ. Κοντογιαννοπούλου* (εἰσηγητοῦ), *Ἰωαν. Κουμουτσοπούλου*, *Ἀνδρ. Χατζηδάκη* καὶ τῶν Παρέδρων *Δ. Μαγγιώρου*, *Α. Λέκκα* καὶ *Κυριαζῆ*, ἀπεδέχθη ὁμοφώνως κατὰ τὴν συνεδρίαν αὐτοῦ τῆς 1ης Ἰουνίου ἐ. ἔ. τὴν εἰσήγησιν ἡμῶν, ἔχουσαν ὡς ἀκολούθως: Διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ κωδικοποιηθέντος Ν. 5167|32, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη, προβλέπεται ἡ σύστασις εἰς ἕκαστον λιμένα τοῦ Κράτους Ἐπιτροπῆς ρυθμίσεως φορτοεκφορτώσεων, ἐν ἄρθρῳ 3 δὲ τοῦ νόμου τούτου καθορίζονται τὰ δικαιώματα καὶ καθήκοντα τῶν τοιούτων Ἐπιτροπῶν ὡς πρὸς τὰς διεξαγομένας εἰς τοὺς λιμένας φορτοεκφορτώσεις καὶ τοὺς ἐκτελοῦντας ταύτας λιμενεργάτας. Μεταξὺ τῶν καθηκόντων τούτων τῶν Ἐπιτροπῶν εἶναι καὶ ἡ ἑκάστοτε ἑρμηνεία τῶν ἐκδιδομένων κανονισμῶν καὶ τῶν ἰσχυόντων τιμολογίων καὶ ἡ ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν διαιτητικὴ ἐπίλυσις πάσης διαφορᾶς, προκαλουμένης ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν. Εἶναι προφανές, ὅτι εἰς τὴν ὡς ἄνω ἑρμηνείαν τῶν κανονισμῶν καὶ τιμολογίων καὶ τὴν διαιτητικὴν ἐπίλυσιν τῶν διαφορῶν, αἵτινες προκαλοῦνται ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν εἰρημένων κανονισμῶν καὶ τιμολογίων, δὲν ὑπάγεται καὶ ὁ ἐν τῷ ἐρωτήματι διατυπούμενος καθορισμὸς ἀποζημιώσεως διὰ φθορὰς ἢ ζημίας, προκληθείσας ὑπὸ τῶν λιμενεργατῶν κατὰ τὰς ὑπ' αὐτῶν ἐκτελουμένας φορτοεκφορτώσεις, πρῶτον διότι αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος ἀνωτέρω διαφοραὶ ἀνάγονται εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν τιμολογίων καὶ κανονισμῶν τῶν φορτοεκφορτώσεων, ἐνῷ αἱ φθοραὶ ἢ ζημίαι, περὶ ὧν πρόκειται, δὲν ἔχουσι σχέσιν πρὸς τὸν τοιοῦτον ἢ τοιοῦτον τρόπον τῆς ἐφαρμογῆς καὶ ἐκτελέσεως τῶν εἰρημένων τιμολογίων καὶ κανονισμῶν, ἀλλὰ μόνον κατὰ τὴν ἐξωσυμβατικὴν πλημμελῆ καὶ ζημιογόνον ἐκ δόλου ἢ ἐξ ἀμελείας ἐκτέλεσιν τῆς φορτοεκφορτιστικῆς ἐργασίας των καὶ δεύτερον διότι ἐπὶ πλέον ἡ ἐπίλυσις τῶν τοιούτων διαφορῶν ἐπιτυγχάνεται μόνον διὰ διαιτητικῆς ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἐφ' ὅσον τὴν τοιαύτην ἀπόφασιν θὰ προεκάλουν τὰ ἐνδιαφερόμενα μέρη, ἐνῷ ἐν προκειμένῳ οὐδόλως ἐπιζητεῖται τοιαύτη διαδικασία, ἀλλ' ἁπλῶς ἐπιδιώκεται ὁ καθορισμὸς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἀποζημιώσεως εἰς βάρος τῶν ὑπαιτίων φορτοεκφορτωτῶν διὰ τοὺς ἐκτεθέντας λόγους, ἡ ὁποία καὶ θὰ ἦτο ὑποχρεωτικὴ ὡς πρὸς αὐτούς. Τοιαύτην ὅμως ὑποχρεωτικὴν δύναμιν δὲν ἔχει οὐδὲ ἡ διαιτητικὴ ἀπόφασις, ἥτις θὰ ἐξεδίδετο κατὰ τὴν διαδικασίαν, ἥτις προβλέπεται ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρ. 3 § 4 τοῦ εἰρημένου ν. 5167|32. Ὅθεν καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης δὲν εἶναι ἐφικτὸς ὁ καθορισμὸς τῆς ἐν τῷ ἐρωτήματι ἀποζημιώσεως ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως.

Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη, πλὴν τῶν ἄνω καθηκόντων, ἔχει, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 3 § 5 τοῦ ἀνωτέρω νόμου, καὶ τὴν ἄσκησιν πειθαρχικῆς ἐξουσίας διὰ τῆς ἐπιβολῆς τῆς ποινῆς τῆς προσκαίρου ἀφαιρέσεως τοῦ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος, ἀλλὰ καὶ εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν αἱ ὑπὸ κρίσιν πράξεις τῶν φορτοεκφορτωτῶν ἤθελον ὑπαχθῇ εἰς τὴν πειθαρχικὴν δικαιοδοσίαν τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τιμωρηθῇ ὑπὸ ταύτης, δὲν λύεται καὶ πάλιν τὸ ζήτημα τοῦ καθορισμοῦ τῆς ἐν λόγῳ ἀποζημιώσεως, δεδομένου, ὅτι ταῦτα εἶναι δύο διάφορα ἀλλήλων θέματα. Ἀλλ' εἴτε ὑπῆρχεν ἡ δυνατότης ἐκδάσεως ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τοιαύτης ἀποφάσεως καθορισμοῦ καὶ ἐπιβολῆς ἀποζημιώσεως εἰς βάρος τοῦ λιμενεργάτου, εἴτε ὑπάρχει ἄλλης Ἀρχῆς ἁρμοδίας τοιαύτης ἀπόφασις, ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν δικαιοῦται νὰ ἐπιβάλῃ παρακράτησιν ἐκ τῶν ἡμερομισθίων τοῦ ὑπαιτίου ἐργάτου εἰς ἐκτέλεσιν μιᾶς τοιαύτης νομίμου ἀποφάσεως α) διότι κατ' ἀρχὴν δὲν κέκτηται αὕτη ἐκ νόμου τοιοῦτον δικαίωμα καὶ β) διότι ἐν τῷ νόμῳ 4694|30 δὲν ἐπιτρέπεται εἰμὴ δι' ὡρισμένους λόγους, περὶ ὧν δὲν πρόκειται ἐνταῦθα, κατάσχεσις, παρακράτησις κλπ. τῶν ἡμερομισθίων ἐργατῶν. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ἐν τῷ ἄρθρ. 664 Α.Κ. παρέχεται εἰς τὸν μισθωτὴν τὸ δικαίωμα, ὅπως συμψηφίσῃ ἀπαιτήσεις, ἃς ἔχει κατὰ τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἐργασίας, ἕνεκα ζη-

---

προσβαλλομένης πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, οὔτε ἐκ τῶν στοιχείων τοῦ φακέλλου προκύπτει ἐκ τίνων στοιχείων συνήγαγεν ὁ Ὑπουργός, ὅτι πάντες ἀνεξαιρέτως οἱ ὑπηρετοῦντες εἰς τὸ ἑστιατόριον ἢ τὸ μπὰρ τοῦ ξενοδοχείου τῆς «Μεγάλης Βρεταννίας» ἀπασχολοῦνται κυρίως εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ὕπνου καὶ μόνον ἐπ' εὐκαιρίᾳ εἰς τὸ ἑστιατόριον ἢ μπὰρ τῆς ξενοδοχειακῆς ταύτης ἐπιχειρήσεως.

Οὕτω ἡ προσβαλλομένη πρᾶξις τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας εἶναι τὸ μὲν παράνομος, καθ' ὅσον θεωρεῖ, ὅτι δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ αἰτοῦντος Ταμείου οἱ ὑπηρετοῦντες εἰς ἑστιατόρια κλπ., ἅτινα λειτουργοῦν ὡς ἐξαρτήματα ξενοδοχείου ὕπνου, τὸ δὲ ἀναιτιολόγητος, ἅτε μὴ καθορίζουσα ἐκ τίνων στοιχείων συνήγαγεν, ὅτι πάντες οἱ εἰς τὸ ἑστιατόριον ἢ μπὰρ τοῦ ξενοδοχείου τῆς «Μεγάλης Βρεταννίας» ὑπηρετοῦντες ἀπασχολοῦνται κατὰ κύριον λόγον εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ὕπνου καὶ ἐπ' εὐκαιρίᾳ μόνον εἰς τὸ ἑστιατόριον ἢ μπὰρ τούτου.

ΝΟΜΟΙ - ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ - ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΙ - ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ. — Περί καταργήσεως τοῦ Π. Δ)τος τῆς 5)9 Φεβρουαρίου 1935 «περί ἐπεκτάσεως τῆς Κυριακῆς ἀναπαύσεως τῶν ὀπωροπωλείων κλπ. καταστημάτων τῆς πόλεως Πρεβέζης» διά τά λαχανοπωροπωλεῖα τῆς πόλεως Πρεβέζης.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 158 τῆς 19 Ἰουλίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Π. Δ)τος τῆς 8/14 Μαρτίου 1930 «περί κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων περί Κυριακῆς ἀναπαύσεως» προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπαγγελματικῶν Ὀργανώσεων καί σύμφωνον γνώμην τῆς Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Πρεβέζης, μετά γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καί τήν ὑπ' ἀριθ. 236)50 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Καταργοῦμεν τό Π. Διάταγμα τῆς 5)9 Φεβρουαρίου 1935 «περί ἐπεκτάσεως τῆς Κυριακῆς ἀναπαύσεως τῶν ὀπωροπωλείων, παντοπωλείων καί ἐμπορικῶν καταστημάτων τῆς πόλεως Πρεβέζης» διά τά λαχανοπωροπωλεῖα τῆς πόλεως Πρεβέζης, ἅτινα κατά τάς Κυριακάς θά παραμένωσιν ἀνοικτά ἀπό τῆς 9 π. μ. ἕως 1 μ. μ. ὥρας, ἄνευ ἀπασχολήσεως ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ.

Εἰς τόν αὐτόν ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργόν ἀ-

μιας προξενηθείσης ὑπό τοῦ τελευταίου δολίως ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλ' ἡ διάταξις αὕτη, ἐκτός τοῦ ὅτι καλύπτει τήν περίπτωσιν μόνον τῆς δολίας ἐνεργείας τοῦ ἐκμισθωτοῦ, οὐχί δέ καί τῆς ἐξ ἀμελείας τοιαύτης, προϋποθέτει διά τήν ἐφαρμογήν καί τήν ἔκδοσιν δικαστικῆς ἀποφάσεως, ὁποία ἐν προκειμένῳ δέν ὑπάρχει, καθοριζούσης τήν μή ὕπαρξιν τοῦ δόλου καί τό ποσόν τῆς ἀποζημιώσεως καί ἐπιβαλλούσης τόν συμψηφισμόν αὐτῆς πρός τά ἡμερομίσθια τοῦ ὑπαιτίου λιμενεργάτου.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΕΚ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΦΥΜΑΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ ΘΑΛΑΣΣΗΣ

Περίληψις: Προστασία φυματικῶν ἐργατῶν θαλάσσης κατ' Α. Ν. 306)1936 ὑπό τοῦ Οἴκου τοῦ Ναύτου. — Παραγραφή ἐνιαυσία τοῦ δικαιώματος τῆς προστασίας ἐμπίπτει εἰς ἰσχύον δικαιοστάσιον, ἔστω καί ἄν πρόκειται περί δικαιώματος γεννηθέντος μετά τήν 1)1)1946.

Νομικοῦ Συμβουλίου Γνωμ. 530)1950

Εἰσηγητής ὁ Πάρεδρος κ. *Ν. Κοντογιάννης*

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 43914)2120 ἀπό 29)7)50 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, δι' οὗ διαβιβάζεται ἡμῖν ἡ ὑπουργική ἐντολή πρός γνωμοδότησιν, τό Νομικόν Συμβούλιον τοῦ Κράτους (Τμῆμα Α' διακοπῶν), συνελθόν σήμερον καί συγκροτηθέν ἐκ τῶν *Γ. Φραγκούλη*, Ἀντιπροέδρου, προεδρεύοντος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, *Μιχ. Σταυροπούλου*, *Διον. Μπαρμπάτη*, *Ἀρ. Ἀλεξίου*, Νομικῶν Συμβούλων, καί τῶν μετά γνώμης συμβουλευτικῆς μετεχόντων Παρέδρων *Ε. Ἀποστολοπούλου*, *Ἀλ. Δέκκα*, *Δημ. Καλαντζάκου*, *Θ. Βλαχοσιδερίου* καί *Νικ. Κοντογιάννη* (εἰσηγητοῦ τῆς ὑποθέσεως), ἀπεφάνθη ὁμοφώνως ἐπί τοῦ διά τοῦ ὡς ἄνω ἐγγράφου τεθέντος ἐρωτήματος ὁμοφώνως ὡς ἀκολούθως:

Ἐργάτης θαλάσσης, δι' ὃν συντρέχουν κατ' ἀρχήν αἱ προϋποθέσεις τοῦ Α. Ν. 306)36, ἵνα τύχῃ οὗτος τῆς προστασίας ἐκ τοῦ Οἴκου τοῦ Ναύτου, ἐζήτησε τό πρῶτον τῇ 2)4)1949 προστασίαν βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἀπό 29)6)1940 Διατάγματος, πάσχων ἐξ ἐχινοκόκκων τοῦ πνεύμονος. Διαρκούσης ὅμως τῆς θεραπείας του προσεβλήθη καί ἐκ πνευμονικῆς φυματιώσεως. Κατόπιν τῆς παθήσεως ταύτης ὑπέβαλε τῇ 12)5)50 καί δή μετά πάροδον χρονικοῦ διαστήματος μείζονος τοῦ ἑνός καί ἡμίσεος ἔτους ἀπό τῆς τελευταίας του ἀπολύσεως ἐκ τῆς θέσεως τοῦ ἐργάτου θαλάσσης, ἥτις ἀπόλυσις εἶχε γίνει τῇ 2)12)48 αἴτησιν πρός τόν Οἶκον τοῦ Ναύτου, ἀξιῶν ὅπως ὑπαχθῇ εἰς τήν εἰδικήν προστασίαν τήν παρεχομένην κατά τάς διατάξεις τοῦ εἰρημένου Α. Ν. 306)36, ὡς ἐτροποποιήθη, εἰς τούς φυματικούς ἐργάτας θαλάσσης.

Ἐρωτᾶται ἂν ἡ τοιαύτη ἀξίωσίς του τυγχάνῃ παραγεγραμμένη.

Ἀρνητική χωρεῖ ἀπάντησις, διότι ναί μέν τό ἄρθρον 11 τοῦ εἰρημένου Α. Νόμου διαλαμβάνει ἐπί λέξει, ὅτι «πᾶσα ἀξίωσις, πηγάζουσα ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου, παραγράφεται μετά παρέλευσιν ἔτους ἀπό τῆς τελευταίας ἀπολύσεως τοῦ ἐργάτου θαλάσσης», ἔχει δέ συμπληρωθῇ ἐν τῇ παρούσῃ ὑποθέσει, κατά τά ὡς ἄνω δεδομένα, τό ἔτος ἀπό τῆς ἀπολύσεως μέχρι τῆς τελευταίως ὑποβληθείσης αἰτήσεως, πλήν ἡ παραγραφή αὕτη τυγχάνει ἀνεσταλμένη βάσει τοῦ ἰσχύοντος καί μήπω ληξάντος δικαιοστασίου (ἄρθρ. 8 τοῦ ἀπό 15)27 Ἰουν. 1944 Διατ. περί κωδικοποιήσεως εἰς ἐνιαῖον κείμενον τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων (ἴδετε καί γνωμ. Νομ. Συμβ. Κράτους, Τμῆμα διακοπῶν, ὑπ' ἀριθ. 488 ἀπό 27)7)1959 πρός Υ.Ε.Ν., Δ)σιν ΠΕΘ Τμ. Ι καί αὐτόθι ἑτέραν γνωμοδ. τοῦ αὐτοῦ Συμβουλίου). Δέν πρόκειται δέ ἐνταῦθα περί περιπτώσεως ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 5 τοῦ Ν. Δ. 635)1948 «περί τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τῆς πολιτικῆς δικονομίας» διαλαμβανομένων, δι' ἃς ἐπί σχέσεων συναφθεισῶν μετά τήν 1ην Ἰανουαρίου 1946 δέν ἰσχύει δικαιοστάσιον.

Δέν πρόκειται ταὐτέστιν ἐντεῦθα οὔτε περί προθεσμίας νομίμου, συμβατικῆς ἢ δικαστικῆς, οὔτε περί ἀναγκαστικῆς ἐκτελέσεως, οὔτε περί ἐρημοδικίας, ἀλλ', ὡς εἴρηται, περί παραγραφῆς, ὡς ταύτην ρητῶς ὀνομάζει ἡ ὡς ἄνω διάταξις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Α. Ν. 306)36, ἐμπιπτούσης, συνεπῶς, κατά τά ἄνω εἰρημένα, εἰς τό δικαιοστάσιον.

Τοιαύτης διδομένης λύσεως παρέλκει ἡ ἔρευνα τοῦ θέματος, ἂν ἡ ὑπό τοῦ ἐνδιαφερομένου ἐργάτου θαλάσσης τό πρῶτον ὑποβληθεῖσα αἴτησις θά ἠδύνατο νά θεωρηθῇ ὡς αἴτησις περί ὑπαγωγῆς του εἰς τάς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 306)36, ὁπότε, ἐν τυχόν θετικῇ ἀπαντήσει, πάλιν δέν θά ἠδύνατο νά γίνῃ λόγος περί παραγραφῆς, ἅτε μή συμπεπληρωμένης ἀπό τῆς ἀπολύσεως (2)12)48) μέχρι τῆς ὑποβολῆς τῆς ἐν λόγῳ πρώτης αἰτήσεως (2)4)1949).

νατίθεμεν τήν δημοσίευσιν καί έκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Ἰουνίου 1950.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ.— Περί καταργήσεως Β. Δ. τῆς 24|1|4.2.50 «περί καταργήσεως τοῦ Β. Δ. τῆς 1|12|17.12.48 «περί καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τά ζαχαροπλαστεῖα τῆς πόλεως Βόλου».

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 159 τῆς 24 Ἰουλίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Π. Δ. τῆς 8|14 Μαρτίου 1930 «περί κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περί Κυριακῆς ἀναπαύσεως», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, τῇ αἰτήσει τοῦ Συλλόγου Τεχνιτῶν Ζαχαροπλαστῶν Βόλου, μετά γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καί τήν ὑπ' ἀριθ. 213|1950 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον.

Καταργοῦμεν τό Β. Διάταγμα τῆς 24|1—4.2.50 «περί καταργήσεως τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 1|12—17.12.48 «περί καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τά ζαχαροπλαστεῖα τῆς πόλεως Βόλου».

Εἰς τόν αὐτόν ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργόν ἀνατίθεμεν τήν δημοσίευσιν καί ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Ἰουνίου 1950.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ.—Περί καταργήσεως τοῦ Β.Δ. τῆς 17 Σεπτεμβρίου/17 Ὀκτωβρίου 1947 «περί καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τά γαλακτοπωλεῖα καί ζαχαροπλαστεῖα τῆς πόλεως Δράμας».

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 159 τῆς 24 Ἰουλίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Π. Δ)τος τῆς 8|14 Μαρτίου 1930 «περί κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περί Κυριακῆς ἀναπαύσεως», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων, μετά γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καί τήν ὑπ' ἀριθ. 234|1950 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον.

Καταργοῦμεν τό Β. Διάταγμα τῆς 17 Σεπτεμβρίου) 17 Ὀκτωβρίου 1947 «περί καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τά γαλακτοπωλεῖα καί ζαχαροπλαστεῖα τῆς πόλεως Δράμας».

Εἰς τόν αὐτόν ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργόν ἀνατίθεμεν τήν δημοσίευσιν καί ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Ἰουνίου 1950.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ.—Περί καθιερώσεως ἑορτῶν ὁλοκληρωτικῆς καί μερικῆς ἀργίας τῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων τῆς πόλεως Κατερίνης.

(Ε. Κ. τ. Α' φ 189 τῆς 30 Αὐγούστου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 2 τοῦ Π.Δ. τῆς 8|14 Μαρτίου 1930 «περί κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περί Κυριακῆς ἀναπαύσεως», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτικῶν καί ὑπαλληλικῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων καί σύμφωνον γνώμην τῆς Δ)οσεως Χωρ)κῆς Πιερίας, μετά γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καί τήν ὑπ' ἀριθ. 376|1950 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον.

Τροποποιοῦμεν τό Β. Διάταγμα τῆς 1|11 Νοεμβρίου 1938 καί καθιεροῦμεν ὡς ἡμέρας ὁλοκληρωτικῆς καί μερικῆς ἀργίας τῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων τῆς πόλεως Κατερίνης τάς κάτωθι ἑορτάς.

Ὁλοκληρωτική ἀργία:

1) 1η Ἰανουαρίου (Πρώτη τοῦ ἔτους).
2) 6η Ἰανουαρίου (Θεοφανείων).
3) 15η Αὐγούστου (Ἑορτή Κοιμήσεως Θεοτόκου).
4) 26η Δεκεμβρίου (Δευτέρα ἡμέρα Χριστουγέννων).
5) 16η Ὀκτωβρίου (Ἐπέτειος ἀπελευθερώσεως τῆς πόλεως Κατερίνης).
6) 25 Νοεμβρίου (Ἑορτή Ἁγ. Αἰκατερίνης—πολιούχου τῆς πόλεως).
7) 23η Ἰανουαρίου (Ἑορτή Τοπικοῦ Ἁγ. Διονυσίου τοῦ ἐν Ὀλύμπῳ).

Μερική ἀργία:

1) Τρίτη ἡμέρα τοῦ Πάσχα.
2) Δευτέραν ἑορτήν Ἁγίου Πνεύματος.
3) 29η Ἰουνίου (Ἑορτή Ἁγίου Πέτρου καί Παύλου).
4) 14η Σεπτεμβρίου (Ἑορτή Ὑψώσεως Σταυροῦ).

Κατά τάς ὡς ἄνω ἡμιαργίας τά ἐμπορικά καταστήματα θά παραμένωσι κλειστά μέχρι τῆς 11ης πρωϊνῆς ὥρας.

Εἰς τόν αὐτόν ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργόν ἀνατίθεμεν τήν δημοσίευσιν καί ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Αὐγούστου 1950.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ.—Περί συμπληρώσεως τοῦ ἀπό 11-8-34 Β. Δ)τος «περί καταβολῆς εἰς ἀπόρους ἀνέργους ἐργάτας θαλάσσης τῶν ἀναγκαίων δαπανῶν διά τήν μετάβασιν εἰς ἀλλοδαπούς λιμένας ἐπί σκοπῷ ναυτολογήσεως ἐπί Ἑλληνικῶν πλοίων», ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 192 τῆς 31 Αὐγούστου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τό ἄρθρον 4 τοῦ Νόμου 5231 «περί συνθέσεως τῶν πληρωμάτων τῶν ἐμπορικῶν πλοίων (254)34), τά ἄρθρα 4 παράγρ. 1 ἐδάφ. α' καί 5 τοῦ Νόμου 6002 «περί προστασίας τῶν ἀνέργων ἐργατῶν θαλάσσης καί τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν» (37|34), προτάσει τοῦ ἐπί τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας Ὑπουργοῦ, στηριζομένης εἰς τήν ἀπό 17 Ἰουλίου 1950 σύμφωνον γνώμην τοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ καί τήν ὑπ' ἀριθ. 397 τῆς 2 Αὐγούστου 1950 σύμφωνον γνώμην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον.

Εἰς τήν παράγραφον 6 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Δ)τος τῆς 11|8|34 «περί καταβολῆς εἰς ἀπόρους ἀνέργους ἐργάτας θαλάσσης τῶν ἀναγκαίων δαπανῶν διά τήν μετάβασιν εἰς ἀλλοδαπούς λιμένας ἐπί σκοπῷ ναυτολογήσεως ἐπί Ἑλληνικῶν πλοίων προστίθεται καί τρίτον ἐδάφιον ἔχον οὕτω:

Εἰς ἃς περιπτώσεις ἀποστέλλονται αὐτεπαγγέλτως ὑπό τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ναυτικῆς Ἐργασίας ἄνεργοι ναυτικοί εἰς ἐξωτερικούς λιμένας κατά τάς ἐκά-

στοτε διαταγας τοῦ Ὑπουργείου διά τήν δημιουργίαν ἀριθμοῦ διαθεσίμων Ἑλλήνων ναυτικῶν πρός ἄμεσον συμπλήρωσιν τῶν παρουσιαζομένων κενῶν εἰς τήν σύνθεσιν τῶν πληρωμάτων τῶν ἐργαζομένων εἰς τάς ἐξωτερικάς θαλάσσας πλοίων αἱ δαπάναι ἀποστολῆς καί παραμονῆς τούτων βαρύνουν ἐξ ὁλοκλήρου τό Κεφάλαιον Ἀνεργίας καί Ἀσθενείας Ε. Θ. καί καταβάλλονται ὑπό τοῦ ἐν Πειραιεῖ Οἴκου Ναύτου.

Εἰς τόν ἐπί τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας Ὑπουργόν ἀνατίθεμεν τήν δημοσίευσιν καί ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Δ)τος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Αὐγούστου 1950.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ.—Περί κανονισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ ἀγοραίων (ταξί) καί ἰδιωτικῆς χρήσεως αὐτοκινήτων.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 202 τῆς 8 Σεπτεμβρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Νόμου Γ?ΑΔ', τόν Νόμον 2268, τό ἄρθρον 5 τοῦ Νόμου 2943 καί τό ἄρθρον 7 παρ. 3 καί 8 παρ. 1 τοῦ Δ)τος τῆς 8|20 Μαρτίου 1930 «περί κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περί Κυριακῆς ἀναπαύσεως, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, μετά γνωμοδότησιν τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτικῶν καί ἐργατικῶν ὀργανώσεων (1636) 3.12.49 ἀναφορᾶς Σ.Ι.Σ.Α.Τ., 37209|4382|12.8.49 Ὁμοσπονδίας ὁδηγῶν αὐτοκινητιστῶν Ἑλλάδος καί 7?5|2|8.6.49 Συνδέσμου ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ταξί, 2) τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καί 3) τήν ὑπ' ἀριθ. 360|1950 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν :

Ἄρθρον 1.

1. Ἡ ἡμερησία ἐργασία τῶν ἀγοραίων αὐτοκινήτων (ταξί) διαιρεῖται εἰς δύο ἰσόχρονα διαστήματα, ἀπασχολουμένου ἑνός ὁδηγοῦ δι' ἑκάτερον χρονικόν διάστημα.

2. Ὡς ἡμερησία ἐργασία νοεῖται ἡ ἐκ τοῦ σταθμοῦ διανυκτερεύσεως ἐκκίνησις, διαδρομαί, ἀναμοναί εἰς τάς στάσεις, ἐπισκευή ἤ συντήρησις μηχανῆς καί ὀχήματος ἐκτελουμένη ὑπό τοῦ ὁδηγοῦ, ἡ διαδρομή ἐπανόδου εἰς τόν σταθμόν διανυκτερεύσεως καί ἐν γένει πᾶσα παραλαβή ἤ παράδοσις σχετιζομένη πρός τήν ἐκμετάλλευσιν τοῦ αὐτοκινήτου καθ' ὅλην τήν ἡμέραν καθ' ἥν ἐπιτρέπεται ἡ κυκλοφορία τοῦ αὐτοκινήτου.

3. Ἐφ' ὅσον ἡ ἡμερησία ἐργασία δέν ὑπερβαίνει τό ἥμισυ τῆς χρονικῆς διαρκείας, καθ' ἥν ἐπιτρέπεται ἡ κυκλοφορία τοῦ αὐτοκινήτου, δέν ὀφείλεται ὑποχρέωσις ἐκ μέρους τοῦ ἰδιοκτήτου τηρήσεως τῆς παρ. 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου.

Ἄρθρον 2.

Ἡ ἀπασχόλησις τῶν εἰς τά αὐτοκίνητα ἰδιωτικῆς χρήσεως ἐπιχειρήσεων ἤ ἐκμεταλλεύσεων ἀσχολουμένων ὁδηγῶν δέν ἐπιτρέπεται νά ὑπερβαίνῃ τάς 48 ἐργασίμους ὥρας καθ' ἑβδομάδα.

Ἡ ἡμερησία ἐργασία δέν δύναται νά ὑπερβαίνῃ τάς 12 ὥρας εἰς ἃς ὑπολογίζονται αἱ ἐκ τοῦ σταθμοῦ διανυκτερεύσεως διαδρομαί, στάσεις, ἀναμοναί, διακοπαί καί πᾶσα ἐργασία σχετική μέ τήν ἐκμετάλλευσιν τοῦ αὐτοκινήτου, τῆς ἐν τῇ λειτουργίᾳ (κινήσει) τοῦ αὐτοκινήτου ἡμερησίας ἐργασίας μή δυναμένης πάντως νά ὑπερβῇ τάς 8 ὥρας.

Ἄρθρον 3.

1. Ὑπέρβασις τῶν κατά τό παρόν ἀνωτάτων ὁρίων ἐργασίας ἐπιτρέπεται εἰς περίπτωσιν ἐπειγούσης ἐργασίας, ἡ ἐκτέλεσις τῆς ὁποίας εἶναι ἀναγκαία πρός πρόληψιν ἐπικειμένων ἀτυχημάτων, πρός ὀργάνωσιν μέτρων σωτηρίας εἰς περίπτωσιν ἐπειγούσης ἐργασίας πρός ἀντιμετώπισιν ἐπελθουσῶν ζημιῶν, εἰς τό ὄχημα καί εἰς πᾶσαν περίπτωσιν ἀνωτέρας βίας. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὀφείλει ὁ κύριος ἤ ὁ διευθυντής τοῦ αὐτοκινήτου νά ἀναγγείλῃ τήν ὑπέρβασιν εἰς τόν Ἐπιθεωρητήν ἤ Ἐπόπτην Ἐργασίας, ἤ, ὅπου δέν ὑφίσταται τοιοῦτος, εἰς τήν ἁρμοδίαν ἀστυνομικήν ἀρχήν.

2. Ἐπίσης δύναται νά ἐπιτραπῇ ἡ ὑπέρβασις τοῦ ὡς ἄνω ὁρίου ἐπί δύο τό πολύ ὥρας καθ' ἡμέραν καί ἐπί 60 ἡμέρας κατ' ἔτος πρός ἀντιμετώπισιν ἀποδεδειγμένης ἐπειγούσης ἐργασίας ἤ ἕνεκεν ἑτέρων δεδικαιολογημένων λόγων κατά τήν κρίσιν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ ἤ Ἐπόπτου Ἐργασίας ἤ ἐλλείψει τούτων τοῦ ἁρμοδίου ἀστυνομικοῦ ὀργάνου καί μόνον κατόπιν ἐγγράφου ἀδείας τούτων, ἐκδιδομένης συμφώνως τοῖς ἄρθροις 9 καί 10 τοῦ Δ)τος περί κωδικοποιήσεως καί συμπληρώσεως τῶν περί θώρου ἐργασίας διατάξεων. Ἡ διά τάς προαθέτους ταύτας ὥρας ἀντιμισθία καταβάλλεται προσαυξημένη κατά 50|ο ἐν σχέσει μέ τήν κανονικήν τοιαύτην.

Ἄρθρον 4.

Οἱ κύριοι ἤ οἱ διευθυνταί τοῦ αὐτοκινήτου τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 αὐτοκινήτων ὑποχρεοῦνται νά ἐφοδιάζωσι τό προσωπικόν των διά βιβλιαρίων ἐργασίας, ἅτινα θεωροῦνται παρά τῶν ἁρμοδίων Ἐπιθεωρητῶν ἤ Ἐποπτῶν Ἐργασίας, ἤ ἐλλείψει τούτων παρά τῶν ἁρμοδίων ἀστυνομικῶν ὀργάνων, ἑκάστην πρώτην τοῦ μηνός. Εἰς τά βιβλιάρια ἐργασίας δέον νά ἀναγράφηται ὁ ἀριθμός τῆς ἀδείας ἱκανότητος τοῦ ὁδηγοῦ (ἀριθμ. διπλώματος), ὁ ἀριθμός κυκλοφορίας τοῦ αὐτοκινήτου, αἱ ὧραι ἐργασίας τοῦ ὁδηγοῦ, αἱ τυχόν διακοπαί, ὁ χρόνος καί ὁ τόπος τῆς ἀλλαγῆς τῶν ὁμάδων, ὡς καί ἡ ἑβδομαδιαία ἀνάπαυσις τῶν ὁδηγῶν.

Ἄρθρον 5.

1. Οἱ ἰδιοκτῆται ἤ οἱ διευθυνταί ἐπιχειρήσεων τῶν ἐν ἄρθρῳ 2 αὐτοκινήτων ὑποχρεοῦνται νά ἐφοδιάζωσι ταῦτα δι' εἰδικοῦ «βιβλίου δρομολογίων» συνταταγμένου συμφώνως πρός τό δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καθορισθησόμενον ὑπόδειγμα καί μεριμνῶσι διά τήν τακτικήν κατά μῆνα καί πρό τῆς χρησιμοποιήσεως αὐτοῦ θεώρησιν ὑπό τῆς οἰκείας Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας ἤ ἐλλείψει ταύτης τῆς ἀστυνομικῆς ἀρχῆς.

2. Τό «βιβλίον δρομολογίων», θεωρημένον ἁρμοδίως, ὡς ἄνω, ἀναρτᾶται εἰς τό διαμέρισμα τοῦ ὁδηγοῦ, ἵνα ὑποχρεοῦται νά ἔχῃ τοῦτο πάντοτε πρόχειρον καί ἐπιδεικνύῃ εἰς τά ἐνεργοῦντα τόν ἔλεγχον ἁρμόδια ὄργανα.

3. Πρό πάσης ἐκκινήσεως δι' ἐκτέλεσιν δρομολογίου ἡ οἱασδήποτε μεταβάσεως εἰς τόν τόπον τοῦ προορισμοῦ ἤ ἐπιστροφῆς ἐκ τούτου, ὁ ὁδηγός τοῦ αὐτοκινήτου ὑποχρεοῦται νά σημειοῖ εὐκρινῶς καί μέ ἀκρίβειαν εἰς τό ἀνωτέρω βιβλίον καί εἰς τήν οἰκείαν στήλην τήν ὥραν ἐκκινήσεως ἤ ἀφίξεως, τόν τόπον προορισμοῦ καί λοιπά στοιχεῖα.

4. Διά τήν κανονικήν τήρησιν καί συμπλήρωσιν τοῦ βιβλίου τούτου, συμφώνως πρός τάς ἀνωτέρω διατάξεις, εὐθύνονται ὁ τε κύριος, οἱ διευθυνταί τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ αὐτοκινήτου καί αὐτός ὁ ὁδηγός.

5. Εἰς τό τέλος ἑκάστου μηνός ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ αὐτοκινήτου ὑποχρεοῦται νά ὑποβάλῃ ἀμελλητί τό ἀπόκομμα τοῦ ἡμερησίου δελτίου ἐκ τοῦ βιβλίου δρομολογίων εἰς τήν οἰκείαν Ἐπιθεώρησιν Ἐργασίας ἤ ἐλλείψει ταύτης εἰς τήν ἀστυνομικήν ἀρχήν.

6. Τά ὄργανα τῆς Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας, ὡς καί τά ἀστυνομικά ὄργανα, δύνανται νά ζητῶσι καί ἐλέγχωσι τό «βιβλίον δρομολογίων» καθ' οἱανδήποτε ὥραν καί εἰς οἱονδήποτε σημεῖον τῆς διαδρομῆς, σημειοῦντα πᾶσαν σχετικήν παρατήρησιν εἰς τήν οἰκείαν στήλην.

Ἄρθρον 6.

Πᾶσα παράβασις τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος διώ-

κεται και τιμωρείται ομοφώνως πρός τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Νόμου Γ'ΨΛΔ', ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διά τῶν ἄρθρων 6 παρ. 3 τοῦ Ν. 2193 καί τοῦ ἄρθρου ιβ' τοῦ Ν. 2943.

Εἰς τόν αὐτόν ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργόν ἀνατίθεμεν τήν δημοσίευσιν καί ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14ῃ Αὐγούστου 1950.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ. — Περί παρατάσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Δικαιοστασίου ὑπέρ τοῦ Δημοσίου καί τῶν νομικῶν προσώπων Δημοσίου Δικαίου.

(Ε. Κ. τ. Α φ. 204 τῆς 9 Σεπτεμβρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τάς διατάξεις τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1673 τοῦ 1944 Νόμου «περί παρατάσεως τοῦ δικαιοστασίου» καί τήν ὑπ' ἀριθ. 479|1950 γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, προτάσει τῶν Ἡμετέρων Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καί ἐπί τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

1. Ἡ ἰσχύς τῶν διατάξεων τοῦ Δικαιοστασίου (Ν.Δ. 372|1941, τροποποιηθέν καί κωδικοποιηθέν μεταγενεστέρως): αἱ περί ἀναστολῆς τῆς λήξεως πάσης παραγραφῆς (ἄρθρον 8 Καν. Διατάγματος κωδικοποιήσεως) καί β) περί ἀναστολῆς τῶν συμβατικῶν, νομίμων καί δικαστικῶν προθεσμιῶν (ἄρθρα 9 καί 12 Καν. Διατάγματος κωδικοποιήσεως), παρατείνεται μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1950, ἀλλά μόνον ὅσον ἀφορᾷ τήν συμπλήρωσιν τῆς παραγραφῆς καί τῶν προθεσμιῶν κατά τοῦ Δημοσίου καί Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.

2. Ἡ ἰσχύς τῶν διατάξεων τοῦ δικαιοστασίου περί χορηγήσεως ὑπό τοῦ Προέδρου ἀναστολῆς ἐκτελέσεως ἐπί πάσης οἱασδήποτε ἀποφάσεως οἱουδήποτε δικαστηρίου (ἄρθρον 14, παράγραφος 4 κωδικοποιήσεως) παρατείνεται μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1950.

Εἰς τόν αὐτόν ἐπί τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργόν ἀνατίθεμεν τήν δημοσίευσιν καί ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Σεπτεμβρίου 1950.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

24586|Σ. 487|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περί τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Προνοίας Ὑπαλλήλων Ο.Α.Π.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 80 τῆς 2 Ἰουνίου 1950).

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως τό πρωτελευταῖον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 70363|40 ἡμετέρας ἀποφάσεως ἐγκριθέντος δευτέρου τμήματος τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Προνοίας Ὑπαλλήλων Ο.Α.Π., ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καί συνεπληρώθη διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 1027|Σ. 19|1948 ἡμετέρας ἀποφάσεως, τροποποιουμένων καί συμπληρουμένων, διαμορφωθῇ ὡς ἀκολούθως:

Ἐν περιπτώσει αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν ἤ τοῦ κοσοστοῦ τοῦ ἀσφαλίστρου πρό τῆς ὁλοσχεροῦς ἐξοφλήσεως τοῦ ποσοῦ τῆς ἐξαγορᾶς, αἱ ὑπολειπόμεναι δόσεις ἀναπροσαρμόζονται ἀναλόγως.

Προκειμένου περί συνταξιούχων, ἡ κατά τά ἀνωτέρω ἀναπροσαρμογή τῶν ὑπολειπομένων δόσεων ἐπιτρέπεται, ἐφ' ὅσον ἔλαβε χώραν καί ἀνάλογος αὔξησις τῆς πρός τά περί ὧν πρόκειται πρόσωπα χορηγουμένης ὑπό τοῦ Ταμείου Συντάξεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Μαΐου 1950.

34930|2846|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐμπορ. Ναυτιλίας, Ἐργασίας, Δημ. Ἔργων.

Περί καθορισμοῦ τοῦ ἀναγκαιοῦντος ἀριθμοῦ φορτηγίδων εἰς τόν λιμένα Λευκάδος.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 86 τῆς 9 Ἰουνίου 1950).

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τό ἄρθρον μόνον τοῦ Νόμου 5344|1932 «περί τῶν ἐν τῷ λιμένι Θεσσαλονίκης φορτηγίδων», 2) τό ἀπό 20 Νοεμβρίου 1949 Β. Διάταγμα περί ἐπεκτάσεως τοῦ Νόμου 5344|1932 καί εἰς τόν λιμένα Λευκάδος, 3) τό ὑπ' ἀριθ. 11|1949 πρακτικόν τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως φορτ)κῶν λιμένος Λευκάδος, δι' οὗ καθορίζεται ὁ ἀναγκαῖος διά τόν λιμένα τοῦτον ἀριθμός φορτηγίδων, ἀποφασίζομεν:

Αἱ ἐν τῷ λιμένι Λευκάδος ἐργαζόμεναι φορτηγίδες πάσης φύσεως καί χρησιμοποιούμεναι δι' οἱασδήποτε φύσεως ἐργασίας τοῦ λιμένος τούτου δέν δύνανται νά ὑπερβῶσι τόν ἀριθμόν δύο (2), συνολικῆς χωρητικότητος 18 τόννων, ἀπαγορευομένης πάσης μεταφορᾶς πρός ἐργασίαν ἐξ ἄλλων λιμένων, ὡς καί τῆς μετεγγραφῆς ἤ ἐγγραφῆς ἄλλων, πλήν τῶν ἀνωτέρω, εἰς τό βιβλίον φορτηγίδων τοῦ λιμένος τούτου.

Μείωσις ἐργασίας ἡ ἀλλαγή συστήματος φορτοεκφορτώσεως οὐδέν δικαίωμα συνεπάγεται ἀποζημιώσεως ἤ ἀνταλλάγματος οἱασδήποτε φύσεως λόγῳ διαφυγῆς ἐργασίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ἰουνίου 1950.

30543|Σ. 623|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περί τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Προνοίας Ὑπαλλήλων Ο.Α.Π.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 86 τῆς 9 Ἰουνίου 1950).

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τό ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περί ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διά τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀν. Νόμου 694|1937 «περί αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καί τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας», 2) τάς διατάξεις τοῦ ἀπό 30 Ἀπριλίου 1946 Νομ. Διατάγματος «περί ὀργανώσεως καί συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καί τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», 3) πράτασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Προνοίας Ὑπαλλήλων Ο.Α.Π. διαβιβασθεῖσαν διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 14 ἐ. ἔ. ἀναφορᾶς του, 4) γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ' 35, συνεδρίασις 48ῃ καί 50ῃ τῆς Η' περιόδου τῆς 20|4|50 καί 4|5|50, ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τό Καταστατικόν τοῦ Ταμείου Προνοίας ὑπαλλήλων Ο. Α. Π. ἐπέλθωσιν αἱ κάτωθι τροποποιήσεις:

1. Εἰς τό τέλος τῆς παραγράφου 6 τοῦ ἄρθρου 5, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 44863) 5552)1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, προστίθεται διάταξις ὑπ' ἀριθ. 3, ἔχουσα οὕτω:

3. Τά διαθέσιμα κεφάλαια τοῦ Ταμείου δύνανται ἐπίσης νά ἐπενδύωνται καί εἰς οἰκοδομικά δάνεια πρός τούς ἠσφαλισμένους αὐτοῦ, ὑπό τούς κατωτέρω ὅρους καί προϋποθέσεις.

α) Ὑπό τόν ὅρον ὅτι ὁ ἠσφαλισμένος θέλει χρη-

σιμοποιήσει τὸ δάνειον πρὸς ἀνέγερσιν κατοικίας ἢ πρὸς ἀποπεράτωσιν ἢ βελτίωσιν ἢ ἐπισκευὴν αὐτῆς,

β) Ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι ὁ ἠσφαλισμένος εἶναι κύριος ἐξ ὁλοκλήρου ἢ μέρους τοῦ ἀκινήτου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου θέλει ἀνεγερθῇ ἡ κατοικία, ἢ κύριος τοῦ ὑπὸ ἀποπεράτωσιν ἢ χρήζοντος βελτιώσεως ἢ ἐπισκευῆς ἀκινήτου καί,

γ) Ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἀκίνητον εἶναι ἀπηλλαγμένον παντὸς βάρους, ἐμπραγμάτου ἢ ρυμοτομίας καὶ κεῖται ἐντὸς σχεδίου πόλεως τῆς περιοχῆς τῆς τεως Διοικήσεως Πρωτευούσης.

Τὰ δάνεια ταῦτα παρέχονται εἰς τοὺς κεκτημένους τὴν ἰδιότητα τοῦ μονίμου ὑπαλλήλου καὶ ἔχοντας συμπληρώσει ὑπερδεκαπενταετῆ ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν παρὰ τῷ Ταμείῳ καὶ δὲν ὀφείλουσι πόσόν τι ἐξ ἑτέρου δανείου.

Τὸ ποσὸν τοῦ δανείου δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τὸ ἥμισυ (1)2) τῆς ἀξίας ὁλοκλήρου ἢ τοῦ ἀνήκοντος εἰς τὸν ἠσφαλισμένον μέρους τοῦ ἀκινήτου, ἐφ' οὗ τὸ Ταμεῖον δικαιοῦται νὰ ἐγγράψῃ πρώτην ὑποθήκην, πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἐκ τῆς χορηγήσεως τοῦ δανείου ἀπαιτήσεώς του, ἀλλ' οὐδὲ δύναται ἡ τοκοχρεωλυτικὴ δόσις αὐτοῦ νὰ εἶναι κατωτέρα τοῦ 1)5 τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τοῦ ἠσφαλισμένου.

Ἡ ἐκτίμησις τῆς ἀξίας τοῦ ἀκινήτου θὰ ἐνεργῆται παρὰ τριμελοῦς Ἐπιτροπῆς, ὁριζομένης ὑπὸ τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Ταμείου καὶ ἀποτελουμένης ἐξ ἑνὸς μέλους αὐτοῦ, ἐξ ἑνὸς ἀνωτέρου τεχνικοῦ ὑπαλλήλου τοῦ Ο.Α.Π. καὶ ἑνὸς ἐκτιμητοῦ, ἐκ τῶν ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Κτηματικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος χρησιμοποιουμένων τοιούτων.

Τὰ δάνεια ταῦτα θὰ ἐξοφλῶνται τοκοχρεωλυτικῶς ἐπὶ τόκῳ ὃ ο)ο καὶ διὰ μηνιαίων δόσεων, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τοὺς 18) μῆνας.

Αἱ μηνιαῖαι τοκοχρεωλυτικαὶ δόσεις θὰ παρακρατῶνται ἐκ τοῦ μισθοῦ ἢ τῆς συντάξεως τοῦ ἠσφαλισμένου ὑποχρεωτικῶς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου αὐτοῦ ἢ τοῦ Ταμείου Συντάξεως τούτου, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Νόμου 5931)1933 καὶ θὰ ἀποδίδωνται ὑπ' αὐτῶν εἰς τὸ Ταμεῖον, ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαπενθημέρου τοῦ ἀμέσως ἑπομένου μηνός, ἀπὸ τῆς εἰσπράξεως τούτων, ὑποχρεουμένων ἄλλως, διὰ πᾶσαν καθυστέρησιν, εἰς τὴν καταβολὴν τῶν νομίμων τόκων ὑπερημερίας.

Ἐν περιπτώσει ἀποχωρήσεως τοῦ ἠσφαλισμένου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του, πρὶν ἢ οὗτος ἔχει ἐξοφλήσει τὸ χορηγηθὲν αὐτῷ δάνειον, δικαιοῦται τὸ Ταμεῖον νὰ παρακρατήσῃ ἐκ τοῦ ποσοῦ τοῦ ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος τούτου ἢ τῶν δικαιοδόχων προσώπων αὐτοῦ χρηματικὸν ποσὸν ἀνταποκρινόμενον εἰς τόσας μηνιαίας τοκοχρεωλυτικὰς δόσεις, ὅσοι οἱ μηνιαῖοι μισθοί, οἵτινες θὰ ἀποτελοῦν τὸ σύνολον τοῦ ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος αὐτοῦ. Τὸ μετὰ ταῦτα τυχὸν ἀπομένον ὑπόλοιπον τοῦ δανείου ἐξοφλεῖται διὰ μηνιαίων τοκοχρεωλυτικῶν δόσεων, ὁριζομένων ὑπὸ τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Ταμείου καὶ τῶν ὁποίων ἑκάστη δόσις δὲν θὰ δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τὸ 1)5 τῆς μηνιαίας συντάξεως τοῦ ἠσφαλισμένου ἢ τῆς συντάξεως τῶν δικαιοδόχων προσώπων αὐτοῦ.

Διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ σκοποῦ τῶν δανείων, τόσον τῶν οἰκοδομικῶν, ὅσον καὶ τῶν προσωπικῶν πρὸς τοὺς ἠσφαλισμένους τοῦ Ταμείου, ἐπιτρέπεται ἡ διάθεσις ποσοῦ μέχρι 50)100 τῶν διαθεσίμων κεφαλαίων αὐτοῦ.

Κατὰ τὴν χορήγησιν τῶν ἄνω δανείων προτιμῶνται κατὰ σειράν:

1. Οἱ ἔχοντες πολυμελεστέρας οἰκογενείας κατὰ λόγον τῶν προστατευομένων προσώπων.

2. Οἱ ἀσθενεστέρας οἰκονομικῆς καταστάσεως, λόγῳ ἀποδοχῶν καὶ γενικῶς περιουσίας.

Πᾶσα ἑτέρα λεπτομέρεια, σχέσιν ἔχουσα μὲ τὰ ἀνωτέρω, ὁρισθήσεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ταμείου.

Π. Ἡ πέμπτη διάταξις τῆς παραγράφου 2 τοῦ ΙΓ' μέρους τῆς ὑπ' ἀριθ. 1027)Σ 19)1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἀντικαταστάθῃ ὡς ἀκολούθως:

Ἠσφαλισμένος ἀποκατασταθεὶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του, δυνάμει Νόμου ἢ ἀποφάσεως Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, δικαιοῦται νὰ αἰτήσηται, κατὰ τὰ εἰς τὰς προηγουμένας παραγράφους τοῦ παρόντος ἄρθρου ὁριζόμενα τὴν ἀναγνώρισιν καὶ ἐξαγορὰν τοῦ χρόνου, καθ' ὃν οὗτος παρέμεινεν ἐκτὸς ὑπηρεσίας, ὑποβάλλων πρὸς τοῦτο σχετικὴν αἴτησιν πρὸς τὸ Ταμεῖον ἐντὸς ἓξ μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης καὶ διὰ τοὺς μετ' αὐτὴν ἀποκαθισταμένους, ἐντὸς ἓξ μηνῶν ἀπὸ τῆς ἀποκαταστάσεώς των.

Ὡσαύτως ἠσφαλισμένοι τοῦ Ταμείου τυχόντες τοῦ κεκανονισμένου βοηθήματος λόγῳ ἐξόδου των ἐκ τῆς ὑπηρεσίας συνεπείᾳ ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν καὶ συνταξιοδοτηθέντες προσωρινῶς λόγῳ ταύτης ὑπὸ τοῦ Ο.Α.Π. δικαιοῦνται, ἐφ' ὅσον ἐπανῆλθον ἀπὸ 1)1)48 ἢ ἤθελον ἐπανέλθει ἐφεξῆς δικαιωματικῶς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ των, λόγῳ ἄρσεως τῆς ἀνικανότητος καὶ διακοπῆς τῆς συνταξιοδοτήσεώς των, εἰς συνυπολογισμὸν τοῦ μέχρι τῆς ἀπολύσεώς των χρόνου προϋπηρεσίας των, ὡς τοιαύτης λογιζομένης μόνον ἐκείνης, βάσει τῆς ὁποίας ἀπενεμήθη τὸ κεκανονισμένον βοήθημα, ἐπὶ τῇ ἐπιστροφῇ τοῦ ἀπολειφθέντος βοηθήματος, ἐντόκως πρὸς 5 ο)ο ἐτησίως ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ἀπολήψεώς του μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς αὐτοῦ.

Ἡ ἐπιστροφὴ τοῦ βοηθήματος ἐνεργηθήσεται εἴτε δι' ἐφ' ἅπαξ καταβολῆς, εἴτε κατὰ δόσεις ὁριζομένας ὑπὸ τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Ταμείου, ὧν δὲ ὁ ἀριθμὸς δὲν δύναται νὰ ὁρισθῇ ἀνώτερος τῶν 63.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ἰουνίου 1950.

24408)2329)50 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως Κανονισμοῦ Κ.Α.Φ. ξηρᾶς Χαλκίδος

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 92 τῆς 16 Ἰουνίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. Δ)τος 1251)49 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τῶν περὶ φορτοεκφορτώσεων Νόμων», 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 682)78 π. Ι. ἀναφορὰν τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορ)σεων Ξηρᾶς Χαλκίδος, δι' ἧς προτείνεται ἡ ἔγκρισις τοῦ Κανονισμοῦ λειτουργίας, διοικήσεως καὶ παροχῶν τοῦ Κεφαλαίου Ἀποζημιώσεως Φορτ)τῶν Ξηρᾶς Χαλκίδος, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν, ὅπως ὡς Κανονισμὸς λειτουργίας, διοικήσεως καὶ παροχῶν τοῦ Κεφαλαίου Ἀποζημιώσεως Φορτ)τῶν Ξηρᾶς Χαλκίδος ἰσχύσῃ καθ' ὅλας αὐτοῦ τὰς διατάξεις, πλὴν τῶν ἐν ἄρθρῳ 30 (μεταβατικαὶ διατάξεις) ὁ τοιοῦτος τοῦ Κεφαλαίου Ἀποζημιώσεως Φορτ)τῶν Ξηρᾶς Ἀλεξανδρουπόλεως, ἐγκριθεὶς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10924 946)27.3.50 ἡμετέρας ἀποφάσεως, δημοσιευθείσης εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 46 τεῦχος Β' τῆς 13.3.1950 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, μὲ τὰς κατωτέρω προσθήκας:

Μεταβατικαί Διατάξεις

Άρθρον 36.

1) Εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν ἐργατῶν φορτ)τῶν τῶν ὑπηρετησάντων εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ καὶ πεσόντων κατὰ τὰς πολεμικὰς ἐπιχειρήσεις ἐναντίον τοῦ συμμορτιτισμοῦ, ὡς καὶ εἰς τοὺς καταστάντας ἀνικάνους λόγῳ τραυματισμοῦ ἢ παθήσεως ἐκτοκου τῶν κακουχιῶν τοῦ πολέμου, παρέχεται δι' ἀποφάσεως τῆς 'Επιτροπῆς ἐφ' ἅπαξ ἀποζημίωσις, εἰς μὲν τοὺς δικαιοδόχους τῶν πεσόντων, ἴση πρὸς 18 μηνιαῖα βοηθήματα, εἰς δὲ τοὺς καταστάντας ἀνικάνους πρὸς 12 τοιαῦτα. Ἅτινα θὰ ἐλάμβανον οἱ πεσόντες ἢ οἱ καταστάντες ἀνίκανοι, ἐὰν κανονικῶς ἐβοηθηματοδοτοῦντο κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος, ἄνευ οὐδεμιᾶς προσαυξήσεως, καὶ ἐφ' ὅσον οὗτοι ἔχουσι συμπληρώσει διετῆ συμμετοχὴν εἰς τὸ Κ.Α.Φ.

2) Διὰ τὴν τοιαύτην παροχὴν οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἀπαιτεῖται νὰ προσκομίσωσι τῇ Ἐπιτροπῇ σχετικὰ πιστοποιητικὰ τῆς ἁρμοδίας στρατιωτικῆς ἢ πολιτικῆς Ἀρχῆς, δι' ὧν θὰ βεβαιοῦται τὸ γεγονὸς τὸ θεμελιοῦν τὸ δικαίωμα τῆς παροχῆς, ὡς καὶ πιστοποιητικὸν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κ.Α.Φ καὶ βεβαίωσιν τοῦ οἰκείου Σωματείου περὶ τοῦ χρόνου συμμετοχῆς εἰς τὸ Κ.Α.Φ. τοῦ θανόντος ἢ καταστάντος ἀνικάνου.

Άρθρον 36.

Αἱ μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος καταβαλλόμεναι νῦν παροχαὶ βάσει τοῦ προγενεστέρου Κανονισμοῦ παροχῶν ἐξακολουθοῦσι καταβαλλόμεναι, ἡ ἀναπροσαρμογὴ δὲ αὐτῶν πρὸς τὰς ὑπὸ τοῦ παρόντος προβλεπομένας δύναται νὰ συντελεσθῇ δι' ἀποφάσεως τῆς Δ. Ε. τοῦ Κ.Α.Φ. ἀναθεωρούσης ἑκάστην τῶν προγενεστέρως ληφθεισῶν ἀποφάσεων αὐτῆς, συντρεχούσης πρὸς τοῦτο τῆς προϋποθέσεως τῆς οἰκονομικῆς δυνατότητος τοῦ Κ.Α.Φ.

Ὡς πρὸς τὰς ἤδη ἐξοφληθείσας ὑποχρεώσεις τοῦ Κ.Α.Φ. πηγαζούσας ἐκ παροχῶν, βάσει τοῦ προγενεστέρως ἰσχύσαντος Κανονισμοῦ (ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεις), οὐδεμία ἀναθεώρησις ἐπιτρέπεται, θεωροῦνται δὲ ὡς καλῶς καταβληθεῖσαι αὗται.

Άρθρον 37.

Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος καταργεῖται πᾶσα προγενεστέρα διάταξις ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Μαΐου 1950

43465)Σ. 960]1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς τὸ Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακαρονοποιῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 140 τῆς 28 Αὐγούστου 1950)

Ἀποφασίζομεν :

Ὅπως ἐν τέλει τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακαρονοποιῶν προστεθῇ διάταξις, ἔχουσα οὕτω :

«Δύναται ἐπίσης δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου νὰ καταβάλλεται πρόσθετος ἀποζημίωσις μέχρι 7.500 δραχ. ἡμερησίως καὶ δι' εἴκοσιν τὸ πολὺ ἡμέρας πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν δαπανῶν ἐνοικίου εἰς τὸν τόπον τῶν λουτρῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Αὐγούστου 1950

44523)7236]1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ὡς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ 'Υποκ)τος Ι.Κ.Α. Κοζάνης τῆς 1ης Ὀκτωβρίου 1950.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 140 τῆς 28 Αὐγούστου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει 1) τὴν παράγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 41 τοῦ Κανονισμοῦ περὶ τρόπου ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 21393]3323]5.8.50 ἀναφορὰν τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι. Κ. Α., ἀποφασίζομεν.

Ἐγκρίνομεν τὴν κατὰ τὴν 30ὴν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 21 Ἰουλίου 1950 ληφθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 92 ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, καθ' ὁ μέρος αὕτη ἀναφέρεται εἰς τὸν καθορισμὸν τῆς 1ης Ὀκτωβρίου 1950, ὡς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ 'Υποκ)τος Κοζάνης τοῦ Ἱδρύματος καὶ ὡς πρὸς πάντας τοὺς ἐν αὐτῇ ἐργοδότας καὶ ἠσφαλισμένους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25ῃ Αὐγούστου 1950

33601)71043]1950 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Μεταφορῶν, Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἡμερομισθίων ἐργοτεχνικοῦ προσωπικοῦ Υ.Ε.Κ.Α.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 142 τῆς 31 Αὐγούστου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν 1) τὰς διατάξεις τῆς παραγρ. 2 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α. Ν. 1422]50 περὶ διατάξεών τινων ἀφορωσῶν τὸ προσωπικὸν τῆς Υ.Ε.Κ.Α., 2) τὰς ὑπ' ἀριθ. 61580]16.1.1948, 60179]5.1.1949, 64014]1.2.1949, 61191]8.8.1949 καὶ 62070]05100]6.2.1948 ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Μεταφορῶν, ἀποφασίζομεν :

Άρθρον 1.

Καθορίζομεν τὰ ἡμερομίσθια τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ Υ.Ε.Κ.Α. ὡς ἀκολούθως :

Ἐργοδηγός	Δραχ.	50.000	ἡμερησίως
Ἀρχιτεχνίτης	»	35.500	»
Τεχνίτης α'	»	33.000	»
Τεχνίτης β'	»	30.000	»
Τεχνίτης γ'	»	25.000	»
Βοηθὸς τεχνίτου α'	»	25.000	»
Βοηθὸς τεχνίτου β'	»	23.000	»
Βοηθὸς τεχνίτου γ'	»	20.000	»
Μαθητευόμενος τεχνίτης α'	»	12.000	»
Μαθητευόμενος τεχνίτης β'	»	10.000	»
Εἰδικευμένος ἐργάτης	»	28.000	»
Ἀνειδίκευτος ἐργάτης	»	23.000	»
Ἀνειδίκευτος ἐργάτρια	»	13.000	»

Άρθρον 2.

Ἀμοιβὴ συμπληρωματικῆς ἐργασίας, διὰ πᾶσαν ὥραν ἐργασίας πέραν τῶν κανονισμένων ὡρῶν ἡμερησίας ἐργασίας, οἱ ἀνωτέρω λαμβάνουσι τὸ βασικὸν ὡρομίσθιον των ηὐξημένον κατὰ 25ο]ο (εἴκοσι πέντε τοῖς ἑκατόν).

Άρθρον 3.

Αἱ διατάξεις τῆς μὴ ἀνὰ χιλιόμετρον ἀμοιβῆς καλῆς ἀποδόσεως, τῆς παροχῆς ἐπιδόματος λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν ὅσον ἀφορᾷ καὶ μόνον τὸ ἀνωτέρω ἐργατοτεχνικὸν προσωπικόν, τῶν παρεχομένων διὰ τῶν ἐν τῇ παρούσῃ μνημονευομένων ἀποφάσεων καὶ κυρουμένων διὰ ταύτης, ἀφ' ἧς αὗται ἐν τῷ συνόλῳ των ἰσχύσαν, παύουν ἰσχύουσαι ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης.

Άρθρον 4.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1950 καὶ δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Αὐγούστου 1950.

47724)Σ. 1009|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ συστάσεως Τοπικοῦ Ὑποκ)τος Ι.Κ Α. ἐν τῇ πόλει Πρεβέζης, ὑπαγομένου ὑπὸ τὸ περιφερειακὸν Ὑποκ)μα Πατρῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ 146 τῆς 5 Σεπτεμβρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 19 παρ. 3 τοῦ Νόμου 6298|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 65035|1939 καὶ 39751|1940 ἀποφάσεων ἡμῶν, 2) Σύμφωνον γνώμην τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων διατυπωθεῖσαν κατὰ τὴν 26 συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 7 Ἰουλίου 1950 καὶ ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 24881|3346|9-8-50 ἀναφορᾶς τῆς Γεν Δ)σεως τοῦ Ι.Κ.Α. 3) Γνώμην τοῦ παρ' ἡμῖν Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, διατυπωθεῖσαν κατὰ τὴν 69ην τῆς 24 Αὐγούστου 1950 συνεδρίασιν αὐτοῦ, ἀποφασίζομεν:

Τὴν σύστασιν τοπικοῦ ὑποκαταστήματος τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἐν τῇ πόλει τῆς Πρεβέζης ὑπαγομένου ὑπὸ τὸ Περιφερειακὸν Ὑποκατάστημα Πατρῶν αὐτοῦ.

Ἐν Ἀθήναις 4 Σεπτεμβρίου 1950.

25202|2413|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως Κανονισμοῦ λειτουργίας, διοικήσεως καὶ παροχῶν Κ.Α.Φ. Ξηρᾶς Ἀγρινίου.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 92 τῆς 16 Ἰουνίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. Διατάγματος 1254|49 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τῶν περὶ φορτοεκφορτώσεων Νόμων», 2) τὴν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 2|1948 παράγρ. 1 πρακτικῷ τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορ)σεως Ξηρᾶς Ἀγρινίου διατυπουμένην πρότασιν αὐτῆς περὶ ἐγκρίσεως Κανονισμοῦ Λειτουργίας Διοικήσεως καὶ Παροχῶν τοῦ Κεφαλαίου Ἀποζημιώσεως Φορτοεκφορτωτῶν Ξηρᾶς Ἀγρινίου, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν, ὅπως ὡς κανονισμὸς λειτουργίας Διοικήσεως καὶ Παροχῶν τοῦ Κεφαλαίου Ἀποζημιώσεως Φορτοεκφορτωτῶν Ξηρᾶς Ἀγρινίου ἰσχύσῃ ὁ τοιοῦτος τοῦ Κ.Α.Φ. ξηρᾶς Ἀλεξανδρουπόλεως, ἐγκριθεὶς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10924|946|27.2.50 ἡμετέρας ἀποφάσεως, δημοσιευθείσης εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 46 (τεῦχος Β') τῆς 18.3.1950 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καθ' ὅλας αὐτοῦ τὰς διατάξεις, πλὴν τῶν τοιούτων τοῦ ἄρθρου 35 (Μεταβατικαὶ διατάξεις) ἀντικαθισταμένου ὡς ἀκολούθως:

Ἄρθρον 35.

Μεταβατικαὶ διατάξεις

Αἱ μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος καταβαλλόμεναι νῦν παροχαὶ βάσει τοῦ προγενεστέρου κανονισμοῦ παροχῶν ἐξακολουθοῦσι καταβαλλόμεναι, ἡ προσαρμογὴ δὲ αὐτῶν πρὸς τὰς ὑπὸ τοῦ παρόντος προβλεπομένας δύναται νὰ συντελεσθῇ δι' ἀποφάσεως τῆς Δ. Ε. τοῦ Κ.Α.Φ. ἀναθεωρούσης ἑκάστην τῶν προγενεστέρως ληφθεισῶν ἀποφάσεων αὐτῆς, συντηρουμένης πρὸς τοῦτο τῆς προϋποθέσεως οἰκονομικῆς δυνατότητος τοῦ Κ.Α.Φ.

Ὡς πρὸς τὰς ἤδη ἐξοφληθείσας ὑποχρεώσεις τοῦ Κ.Α.Φ. πηγαζούσας ἐκ παροχῶν, βάσει τοῦ προγενεστέρως ἰσχύσαντος κανονισμοῦ (ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεις) οὐδεμία ἀναθεώρησις ἐπιτρέπεται, θεωροῦνται δὲ ὡς καλῶς καταβληθεῖσαι αὗται.

Ἄρθρον 38.

Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος καταργοῦνται αἱ ὑφιστάμεναι διατάξεις τοῦ κανονισμοῦ Κ.Α.Φ. τοῦ διὰ προγενεστέρας ἡμετέρας ἀποφάσεως ἐγκριθέντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Μαΐου 1950

57233|Σ. 1475|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ ἐγκρίσεως τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Πετρελαιοειδῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 88 τῆς 13 Ἰουνίου 1950)

20601|Σ. 405|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς τὸ ἄρθρον 25 τῆς ὑπ' ἀριθ. 54151|Σ. 1393|11.1. 1950 ἀποφάσεως.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 88 τῆς 12 Ἰουνίου 1950)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 25 τῆς ὑπ' ἀριθ. 54151|Σ. 1393|11.1.1950 ἀποφάσεως ἡμῶν «περὶ ἐγκρίσεως Κανονισμοῦ Ἀσθενείας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν» προστίθεται ἡ κάτωθι μεταβατικὴ διάταξις:

«Τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος ἐγκαταστάσεως ἐκ δραχμῶν τεσσάρων ἑκατομμυρίων (4.000.000) δικαιοῦνται καὶ οἱ ἐξελθόντες φυματικοὶ ἠσφαλισμένοι ἐκ Σανατορίων, Ἀναρρωτηρίων ἢ Ἀπομονωτηρίων ἀπὸ τῆς 11.11.1944 μέχρι 1ης Ἰανουαρίου 1949».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Ἰουνίου 1950.

26380|Σ. 528|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 47 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Λιπασμάτων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 95 τῆς 21 Ἰουνίου 1950)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως τὸ ἄρθρον 47 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Λιπασμάτων τροποποιηθῇ ὡς κάτωθι:

«1. Τὸ πρὸς σύνταξιν ἀναπηρίας καὶ γήρατος δικαίωμα ἄρχεται ἀπὸ τῆς 1ης τοῦ μηνὸς τοῦ ἑπομένου ἐκείνου τῆς λόγῳ ἀναπηρίας ἢ ὁρίου ἡλικίας λύσεως τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως τοῦ ἠσφαλισμένου ἢ τῆς ἠσφαλισμένης καὶ λήγει ἅμα ὡς ἐκλείψουν αἱ προϋποθέσεις αἱ δικαιολογοῦσαι τὴν παροχὴν συντάξεως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ.

2. Εἰς περίπτωσιν καθυστερήσεως ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως συνταξιοδοτήσεως πέραν τοῦ ἔτους ἀπὸ τῆς λύσεως τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως, ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει τὸ Ταμεῖον καταβάλλει ἀναδρομικὴν σύνταξιν πέραν τοῦ ἔτους ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ἰουνίου 1950

18022|Σ. 368|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Τα-

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ — Ἐργαζομένων εἰς τὰ ἐργοστάσια Σπορελαιουργίας ὁλοκλήρου τῆς χώρας

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 14ην Ἰουλίου 1950 ἐν τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας καὶ παρουσίᾳ τοῦ ἀρμοδίου τμηματάρχου τούτου Χρ. Ἀποστολάκου, ἐξουσιοδοτημένοι διὰ τὴν σύμπραξιν πρὸς κατάρτισιν καὶ ὑπογραφὴν Συλλογικῶν Συμβάσεων, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 1485|85|13-1-49 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, οἱ ὑπογεγραμμένοι ἀφ' ἑνὸς Ἀνδρέας Μίκαρος, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Ἑνώσεως Βιομηχάνων Σπορελαιουργῶν Ἑλλάδος καὶ ἀφ' ἑτέρου Νικόλαος Κλωνάρης καὶ Μάρκος Καρασαρίνης, ἐκπρόσωποι τῆς Ὁμοσπονδίας ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπαλλήλων Χημικῆς Βιομηχανίας, νομίμως ἐξουσιοδοτημένοι ὑπὸ τῶν οἰκείων ὀργάνων τῶν Ὀργανώσεών των καὶ ἔχοντες ὑπ' ὄψει, οἱ μὲν ἐργατικοὶ ἐκπρόσωποι τὴν ἀνάγκην περὶ μεταρρυθμίσεως

μείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Γεωργικῶν Συνεταιρικῶν Ὀργανώσεων.

(Ε. Κ. τ Β' φ. 100 τῆς 30 Ἰουνίου 1950)

Ἀπυφασίζομεν :

Ὅπως εἰς τὸ Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσ. Γεωργικῶν Συνεταιρικῶν Ὀργανώσεων ἐπενεχθῶσιν αἱ ἀκόλουθοι τροποποιήσεις καὶ προσθῆκαι.

I. Τὸ ἐδάφιον δ' τοῦ ἄρθρου 15 τροποποιεῖται ὡς κάτωθι :

«δ) Μετὰ δέκα πέντε (15) ἐτῶν συντάξιμον ὑπηρεσίαν, ὧν πενταετῆ πραγματικὴν τοιαύτην ἐν ἀσφαλίσει ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Ταμείου ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως λόγῳ ὁρίου ἡλικίας ἢ ἕνεκα καταργήσεως θέσεως καὶ γενικῶς διὰ λόγους μὴ ὀφειλομένους εἰς ὑπαιτιότητα τῶν ἠσφαλισμένων. Ὁ χρόνος, καθ' ὃν ὁ ὑπάλληλος ἢ ὁ ὑπηρέτης διατηρεῖται ἐν ὑπηρεσίᾳ μετὰ τὴν κατάληψίν του ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας λογίζεται ὡς χρόνος ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως, δι' ὃν ὁρίστηται ὑποχρέωσις καταβολῆς τῶν κεκανονισμένων ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν».

II. Τὸ ἐδάφ. στ' τοῦ ἄρθρου 15 τροποποιεῖται ὡς κάτωθι :

«στ) Ἀσχέτως χρόνου ἀσφαλίσεως, ἂν ἡ κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάφιον ἀνικανότης προῆλθεν ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, ἤτοι ἐκ βιαίου συμβάντος ἐπελθόντος προδήλως καὶ ἀναμφισβητήτως κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας του ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς καὶ ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ἀνικανότης αὕτη. Πρὸς ἐργατικὸν ἀτύχημα ἐξομοιοῦνται καὶ τὰ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 67724|1940 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως προβλεπόμενα πολεμικὰ ἀτυχήματα, ὡς καὶ τὰ διαρκούσης τῆς ἀνταρσίας καὶ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς ἐπερχόμενα τοιαῦτα, ἐφ' ὅσον δὲ πάντως ταῦτα δὲν ὀφείλονται εἰς συμμετοχὴν τοῦ θανόντος εἰς τὴν ἀνταρσίαν».

III. Εἰς τὸ τέλος τῆς παραγρ. 3 τοῦ ἄρθρου 31 προστίθεται διάταξις, ἔχουσα οὕτω :

«Πάντως προϋπηρεσία, ἡ ὁποία ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν καὶ ὑπελογίσθη ὡς συντάξιμος διὰ τὴν ἀπονομὴν συντάξεως παρὰ τοῦ Δημοσίου ἢ ἄλλου Ὀργανισμοῦ κυρίας ἀσφαλίσεως, δὲν προσμετρᾶται εἰς τὸν παρὰ τῷ Ταμείῳ συντάξιμον χρόνον».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ἰουνίου 1950.

τῶν ὑπ' ἀριθ. 7|49 καὶ 9|49 καὶ διαιτητικῶν ἀποφάσεων, οἱ δὲ ἐργοδοτικοὶ ἐκπρόσωποι, συμμεριζόμενοι τὴν δικαιολογημένην ἀπαίτησιν τῶν ἐργατοτεχνιτῶν περὶ βελτιώσεως κατὰ τὸ δυνατὸν τῶν ἀποδοχῶν των καὶ ἔχοντες ὑπ' ὄψει καὶ τὴν ἀπὸ 15 Μαΐου 1949 καὶ ἐντεῦθεν χορηγηθεῖσαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|49 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας προσαύξησιν ἐπὶ τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν ἐργαζομένων, ἀπεφάσισαν τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης Συλλογικῆς Συμβάσεως, δι' ἧς καθορίζονται αἱ ἀποδοχαὶ καὶ οἱ ὅροι τῆς ἐργασίας τῶν εἰς τὰ ἐργοστάσια Σπορελαιουργίας ὁλοκλήρου τῆς Χώρας ἐργαζομένων, ὡς ἕπεται :

Ἡμερομίσθια.

Ἄρθρον 1ον.

Τὰ ἡμερομίσθια παραμένουν, ὡς ταῦτα καθορίζονται ὑπὸ τῶν οἰκείων Συλλογικῶν Συμβάσεων Ἐργασίας, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς ἀπὸ 4-11-47 καὶ 1-12-47 Ἐθνικὰς Συλλογικὰς Συμβάσεις καὶ πρὸς τὰς ὑπ' ἀριθ. 29488|49 καὶ 33700|50 ἀποφάσεις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Τυχὸν καταβαλλόμενα ἤδη ἀνώτερα ἡμερομίσθια ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν θὰ ἐξακολουθήσουν ὑποχρεωτικῶς καταβαλλόμενα καὶ μετὰ τὴν ἰσχὺν τῆς παρούσης.

Ἐφ' ὅσον ἐργάτριαι ἀπασχολοῦνται εἰς ἐργασίαν ἀνδρός, θὰ λαμβάνουν τὸ διὰ τοὺς ἄνδρας καθοριζόμενον ἡμερομίσθιον.

Παροχαὶ εἰς εἶδος.

Ἄρθρον 2ον.

Ἐπὶ πλέον τῶν εἰς χρῆμα ἡμερομισθίων παρέχεται ὑποχρεωτικῶς ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1950 καὶ ἐφεξῆς ὑπὸ τῶν οἰκείων ἐργοδοτῶν εἰς τοὺς περὶ ὧν ἡ παροῦσα ἐργαζομένους, ἄνδρας καὶ γυναῖκας, κατ' ἐλάχιστον ὅριον, μία (1) ὀκὰ σπορελαίου καὶ ἡμίσεια (1|2) ὀκὰ σάπωνος ἑβδομαδιαίως δωρεὰν ἢ τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν εἰς τὴν κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταβολῆς ἰσχύουσαν ἑκάστοτε τιμὴν λιανικῆς πωλήσεως, κατ' ἐπιλογὴν τοῦ ἐργοδότου.

Αἱ ἐπιχειρήσεις, αἱτίνες κατὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς παρούσης χορηγοῦσιν εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς ἐργαζομένους ποσότητας εἰδῶν μεγαλυτέρας τῶν ὑπὸ τῆς παρούσης καθοριζομένων, ὑποχρεοῦνται νὰ καταβάλλωσι τὴν μεγαλυτέραν ταύτην ποσότητα.

Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης πᾶσα κράτησις ἐπὶ τῶν ἡμερομισθίων διὰ τὰς εἰς εἶδος παροχάς, εἴτε ἡ κράτησις αὕτη προβλέπεται ὑπὸ τῶν Ἐθν. Συλλ. Συμβάσεων, εἴτε ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, καταργεῖται.

Προσαύξησις ἡμερομισθίων.

Ἄρθρον 3ον.

Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν οἱοσδήποτε ἐργαζόμενος εἰς τὰς ὡς ἄνω ἐπιχειρήσεις καὶ ἀπολυόμενος δὲν θὰ ἐδικαιοῦτο ἐπιδοτήσεως ἐκ μέρους τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, θὰ τυγχάνῃ προσαυξήσεως 15 ο|ο ἐπὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ πραγματοποιηθέντων κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐργασίας του καὶ καταβληθέντων εἰς αὐτὸν εἰς χρῆμα ἡμερομισθίων.

Ἐπίδομα ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας.

Ἄρθρον 4ον.

Ὅσοι ἐκ τῶν περὶ ὧν πρόκειται ἐργαζομένων ἀπασχολοῦνται τυχὸν εἰς ἐργασίας ἀνθυγιεινάς, θὰ λαμβάνουν εἰδικὸν ἐπίδομα ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας ἐξ 20 ο|ο ἐπὶ τῶν ἡμερομισθίων τοῦ ἄρθρου 1 τῆς παρούσης. Τὸ τμῆμα ἑκάστης τῶν Βιομηχανιῶν, εἰς τὸ

όποτον ταχύ παρέχεται ὑπό ἀνθυγιεινάς συνθήκας ἐργασία, ὡς καί τόν ἀριθμόν τῶν προσώπων τῶν ἀπασχολουμένων εἰς αὐτό, θά ὁρίσῃ ἁρμοδία τεχνική Ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καί θά καταβληθῇ τό ἐν λόγῳ ἐπίδομα ἀναδρομικῶς ἀπό τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1950.

Παροχή ἀρβυλῶν καί φόρμας.

Ἄρθρον 8ον.

Εἰς τούς περί ὧν ἡ παροῦσα ἐργαζομένους, ἄνδρας καί γυναῖκας, παρέχεται ὑπό τῶν ἐργοδοτῶν, ἅμα τῇ ἀναλήψει τῆς ἐργασίας, μία φόρμα καί ἓν ζεῦγος ἀρβυλῶν διά τούς ἄνδρας καί μία μπλούζα καί ἓν ζεῦγος καταλλήλων ὑποδημάτων διά τάς γυναῖκας, καινουργῶν καί ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐν ἀρίστῃ καταστάσει, ἅτινα θέλουσι χρησιμοποιήσει οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τήν ἐργασίαν των, ἀντικαθιστάμενα ἐφ' ὅσον φθαροῦν καί δέν δύνανται νά ἐκτελέσουν τόν προορισμόν, δι' ὃν παρέχονται καί τά ὁποῖα εἶδη παραμένουν ὑπό τήν κυριότητα τῆς ἐπιχειρήσεως, ὑφ' ἧς καί χορηγοῦνται δωρεάν.

Παροχή δώρου Χριστουγέννων—Πάσχα.

Ἄρθρον 9ον.

Εἰς τούς περί ὧν ἡ παροῦσα ἐργαζομένους, ἄνδρας καί γυναῖκας, καταβάλλεται ἐπί πλέον τῶν τακτικῶν αὐτῶν ἀποδοχῶν καί ἔκτακτος χρηματική παροχή, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων καί Πάσχα, κατά τά ὁριζόμενα ἑκάστοτε ὑπό τῶν σχετικῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.

Εἰσφορά ὑπέρ τῆς Ο.Χ.Β.Υ.

Ἄρθρον 7ον.

Οἱ συμβαλλόμενοι ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ των—ὅπως ἱκανοποιήσουν τήν εἰς τό κατά τήν 21ην Αὐγούστου 1949 συνελθόν εἰς Πειραιᾶ Συνέδριον τῶν ἀντιπροσώπων τῶν εἰς τήν δύναμιν τῆς Ὁμοσπονδίας ἐργατοτεχνιτῶν καί ὑπαλλήλων χημικῆς βιομηχανίας καί ὑγιεινῆς (Ο.Χ.Β.Υ.) ἀντικαυσῶν Ὀργανώσεων ληφθείσαν σχετικήν ἀπόφασιν, συμφωνοῦν, ὅπως: 1ον) ἀπό τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1950 καί ἐφεξῆς παρακρατῆται μερίμνῃ τῶν οἰκείων ἐργοδοτῶν ποσόν 100 δραχμῶν ἐφ' ἑκάστου ἡμερομισθίου, τῶν περί ὧν ἡ παροῦσα ἐργαζομένων ἀνδρῶν καί γυναικῶν, ὅπερ θά κατατίθεται κατά μῆνα εἰς τήν Ἐθνικήν Τράπεζαν, ἐπ' ὀνόματι καί διά λογαριασμόν τῆς ἀνωτέρω Ὁμοσπονδίας, ἐδρευούσης ἐν Ἀθήναις (ὁδός Γαμβέττα 5), εἰδοποιουμένης σχετικῶς, καί 2ον) οἱ ἐργοδόται θά μεριμνήσωσι διά τήν ἐφ' ἅπαξ κράτησιν ποσοῦ ἀναλογοῦντος εἰς τό 1/3 τῆς μηνιαίας ποσότητος τῆς ἐν ἄρθροις 2 ὁριζομένης εἰς εἶδος παροχῆς δι' ἕκαστον ὁριζόμενον ἄνδρα ἢ γυναῖκα καί καταθέσιν μέ τιμήν λιανικῆς πωλήσεως τοῦ ἀντιτίμου τούτου εἰς τήν Ἐθν. Τράπεζαν, ἐπ' ὀνόματι καί διά λογαριασμόν τῆς ἀνωτέρω Ὁμοσπονδίας, εἰδοποιουμένης σχετικῶς.

Γενικαί διατάξεις.

Ἄρθρον 8ον.

Τά συμβαλλόμενα μέρη παραιτοῦνται καθ' ὁλοκληρίαν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 7|49 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς καί τῆς ὑπ' ἀριθ. 9|49 ἀποφάσεως τῆς Δευτεροβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, ἃς καί θεωροῦν ὡς μή ὑποχρεούσας αὐτάς, τά δέ ἡμερομίσθια καθορίζονται ὡς ἀναφέρεται εἰς τό ἄρθρον 1ον τῆς παρούσης, αἱ δέ λοιπαί ἀπολαυαί τῶν περί ὧν ἡ παροῦσα σύμβασις διέπονται ἀπό τῆς 1ης Ἰανουαρίου καί ἐφεξῆς ὑπό τῶν διατάξεων τῆς παρούσης, ἰσχυούσης διά τά Σπορελαιουργεῖα ὁλοκλήρου τῆς Χώρας.

Ἡ παροῦσα Συλλογική Σύμβασις, συνταγεῖσα εἰς 4 πρωτότυπα, ὑπογράφη ὑπό τῶν συμβαλλομένων μερῶν, ἑκάστου τῶν ὁποίων ἔλαβεν ἀνά ἓν πρωτότυπον, τοῦ τετάρτου καταθεθησομένου εἰς τό ἁρμόδιον Εἰρηνοδικεῖον (1).

ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.— «Περί καθορισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καί ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ».

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τῇ 21ῃ Ἰουλίου 1950, παρουσίᾳ τοῦ Γεν. Γραμματέως τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας Φωτ. Κατσιάμπα, τοῦ Διευθυντοῦ τῶν Συλλογικῶν Σχέσεων καί Διαφορῶν Α. Πολυχρόνη καί τοῦ Τμηματάρχου Συλλογικῶν Συμβάσεων καί Μισθῶν Χρ. Ἀποστολάκου, οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι ἀφ' ἑνός 1) Σωτήριος Πατρόπουλος, Διοικητής τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, καί ἀφ' ἑτέρου 2) Νικόλαος Βουγιουκλῆς, Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, Χαράλ. Τσαγκαρόπουλος, Γεν. Γραμματεύς τοῦ ἰδίου Συλλόγου, Κωνστ. Ν. Κατσίκης, Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου Βοηθητικοῦ Προσωπικοῦ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, καί Σπυρίδων Γρίβας, Ἀντιπρόεδρος τοῦ ἰδίου Συλλόγου, ἅπαντες ὑπό τήν προσκτηθεῖσαν ἰδιότητά των, δεόντως καί νομίμως ἐξουσιοδοτημένοι, ὡς ἐδήλωσαν, διά τήν ὑπογραφήν τῆς παρούσης, ὑπό τῶν ἁρμοδίων ὀργάνων τῆς Τραπέζης καί τῶν Ὀργανώσεων, τάς ὁποίας ἐκπροσωποῦν, καί ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

α) Τήν ἀνάγκην τῆς ρυθμίσεως τῆς προκυψάσης ἀπό τῆς 15ης Μαΐου 1949 ἀμφισβητήσεως, ὡς πρός τάς ὥρας ἐργασίας, ἐφ' ὧν λογίζονται αἱ ἀποδοχαί τοῦ προσωπικοῦ τῆς Τραπέζης.

β) Τήν ἀπό 3-6-50 ἀπόφασιν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τῆς Τραπέζης ληφθεῖσαν ἐν ὄψει τῆς ὑπογραφῆς τῆς παρούσης Συλλογικῆς Συμβάσεως, δι' ἧς ἀνεκρίθη ἡ ἐπιβάρυνσις τῆς Τραπέζης διά τῆς εἰς τό προσωπικόν αὐτῆς καταβολῆς ἀποζημιώσεως ἴσης πρός τά ἑπτά τριακοστά τρίτα (7|33) τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων αὐτῆς διά τόν ἀπό 16ης Μαΐου 1949 μέχρι 15ης Μαΐου 1950 χρόνον καί

γ) Τήν ἀπό 5ης Ἰουλίου ἐ. ἔ. ὑπογραφεῖσαν ὁμοίαν Συλλογικήν Σύμβασιν Ἐργασίας μεταξύ τῆς Διοικήσεως τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καί τῶν ἐκπροσώπων τῶν Ὀργανώσεων τῶν Ὑπαλλήλων αὐτῆς δι' ἧς ἐρρυθμίσθη συμβιβαστικῶς ἐπίσης ἡ ἰδία περί ὡρῶν ἐργασίας ἀμφισβήτησις καί καθωρίσθη, ὅπως ἡ χορηγηθησομένη εἰς τούς ὑπαλλήλους ἰδία ὡς ἄνω ἀποζημίωσις καταβληθῇ εἰς δέκα ἓξ (16) ἰσοπόσους δόσεις καταβαλλομένας ἀνά δεκαπενθήμερον, συναπεδέχθησαν τήν ὑπογραφήν τῆς παρούσης Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἐργασίας, δι' ἧς συμφωνοῦνται τά ἀκόλουθα:

1) Οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ἀνωτέρω Ὀργανώσεων δηλοῦν, ὅτι δέν ἀποδέχονται τήν ἐν τῇ ἀνωτέρω ἀπό 3|6|50 ἀποφάσει τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καθορισθεῖσαν ἀποζημίωσιν, καταβλητέαν, ὡς προεξετέθη, εἰς δέκα ἓξ δεκαπενθημέρους δόσεις, καί παραιτοῦνται πάσης παραιτέρω ἀποζημιώσεως διά τήν πέραν τῶν 33 ὡρῶν ἑβδομαδιαίως παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν τοῦ Προσωπικοῦ τῆς διά τῆς παρούσης συμβαλλομένης Τραπέζης διά τό ἀνωτέρω χρονικόν διάστημα.

2) Ὅτι αἱ ὧραι ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων καί

(1) Κατετέθη παρά τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν τήν 19|8|1950, συνταχθείσης τῆς ἐπ' ἀριθ. 10639|1950 πράξεως καταθέσεως.

ὑπηρετῶν της διά της παρούσης συμβαλλομένης Τραπέζης ὁρίζονται ἀπό της 15|5|1950 καί ἐφεξῆς εἰς 39 (τριάκοντα ἐννέα) ἑβδομαδιαίως, ὡς καί ὅτι ἐπί τῶν ὡρῶν τούτων ἐργασίας λογίζονται αἱ ἀποδοχαί αὐτῶν, αἵτινες εἶναι ἴσαι πρός τάς ἀποδοχάς, τάς ὁποίας ἐλάμβανον οὗτοι πρό της ὑπογραφῆς της παρούσης Συλλογικῆς Συμβάσεως καί συνεπῶς ὅτι οὐδεμία ἀποζημίωσις λόγῳ ὑπερεργασίας θά ὀφείλεται διά τήν ὡς εἴρηται ἐργασίαν τῶν 39 ὡρῶν ἑβδομαδιαίως.

3) Νοεῖται οἰκοθεν ὅτι ὁ διά της παρούσης Συλλογικῆς Συμβάσεως καθορισμός τῶν ὡρῶν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ της ἀνωτέρω Τραπέζης ἰσχύει μέχρι της ὑπογραφῆς νέας Συλλογικῆς Συμβάσεως ρυθμιζούσης τούς μισθούς καί τά ἡμερομίσθια τῶν ἐργαζομένων καί

4) Ἡ παροῦσα, ἀναγνωσθεῖσα παρουσίᾳ πάντων τῶν συμπραττόντων, ὑπεγράφη εἰς δύο πρωτότυπα, ἐξ ὧν τό μέν ἓν κατατεθήσεται εἰς τά Ἀρχεῖα τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, τό δέ ἕτερον εἰς τό Εἰρηνοδικεῖον Ἀθηνῶν, πρός σύνταξιν της εἰκείας ἐκθέσεως, κατά τάς διατάξεις τοῦ ἀπό 16|21 Νοεμβρίου 1935 Ἀναγκαστικοῦ Νόμου «περί συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας». (*).

ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.— «Περί καθορισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ της Ἐθνικῆς Τραπέζης της Ἑλλάδος καί ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ».

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τῇ εἰκοστῇ τετάρτῃ Ἰουλίου 1950, παρουσίᾳ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας Φωτίου Κατσιάμπα καί τοῦ Τμηματάρχου Συλλογικῶν Συμβάσεων καί Μισθῶν Χρ. Ἀποστολάκου, οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι πρῶτον:

Γεώργιος Ι. Πασμαζόγλου, Διοικητής της Ἐθνικῆς Τραπέζης της Ἑλλάδος, ὡς ἐκπρόσωπος της Τραπέζης ταύτης, ἀφ' ἑνός, καί ἀφ' ἑτέρου δεύτερον: Ἰωάννης Μ. Παπαλέπτος, Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου τῶν ὑπαλλήλων της Ἐθνικῆς Τραπέζης της Ἑλλάδος καί Ἰωάννης Π. Λειβάδης, ἐντεταλμένος σύμβουλος τοῦ ἰδίου Συλλόγου, τρίτον: Εὐστράτιος Στ. Ἱερωνυμάκης, Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου Εἰσπρακτόρων της Ἐθνικῆς Τραπέζης καί Δημήτριος Ἰω. Παπαϊωάννου, Γενικός Γραμματεύς τοῦ αὐτοῦ Συλλόγου, καί τέταρτον: Ὀρέστης Στυλ. Παπαδόπουλος, Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου Βοηθητικοῦ Προσωπικοῦ τῶν Τραπεζῶν Ἐθνικῆς καί Κτηματικῆς, καί Λάζαρος Κυρ. Σοφικίτης, Γενικός Γραμματεύς τοῦ αὐτοῦ Συλλόγου, ἅπαντες ὑπό τήν προσκτηθεῖσαν ἰδιότητά των, δεόντως καί νομίμως ἐξουσιοδοτημένοι, ὡς ἐδήλωσαν, διά τήν ὑπογραφήν της παρούσης, ὑπό τῶν ἁρμοδίων ὀργάνων της Τραπέζης καί Ὀργανώσεων, τάς ὁποίας ἐκπροσωποῦν, καί ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τήν ἀνάγκην της ρυθμίσεως της προκυψάσης ἀπό 15ης Μαΐου 1949 ἀμφισβητήσεως ὡς πρός τάς ὥρας ἐργασίας, ἐφ' ὧν λογίζονται αἱ ἀποδοχαί τοῦ προσωπικοῦ της Τραπέζης, καί

2) Τήν ἀπόφασιν της Διοικήσεως της Ἐθνικῆς Τραπέζης της Ἑλλάδος, ληφθεῖσαν ἐν ὄψει της ὑπογραφῆς της παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως, δι' ἧς ἀφ' ἑνός καθωρίσθη συμβιβαστικῶς, ὅπως καταβληθῇ ὑπό της Ἐθνικῆς Τραπέζης της Ἑλλάδος διά τόν ἀπό 15|5|1949 μέχρι 15|5|1950 χρόνον, ἀφ' ἑτέρου ἀποζημίωσις ἴση πρός τό πηλίκον της διαιρέσεως τοῦ ἐπί πλέον τῶν 33 ὡρῶν καθωρισμένου παρά της Τραπέζης συνολικοῦ ποσοῦ ἐργασίμων καθ' ἑβδομάδα ὡρῶν διά 33 ἐπί τό ποσόν τῶν κατά τό ἐν λόγῳ δωδεκάμηνον μηνιαίων ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων αὐτῆς, της καταβολῆς ταύτης γενησομένης εἰς 16 ἰσοπόδους δόσεις καταβαλλομένας ἀνά δεκαπενθήμερον, ἀφ' ἑτέρου δέ ἀπεφασίσθη, ὅτι θέλει ὑπογραφῇ νέα Συλλογική Σύμβασις Ἐργασίας μεταξύ της Τραπέζης ταύτης καί τῶν ἐκπροσώπων τῶν Ὀργανώσεων τῶν Ὑπαλλήλων, ὑπό τούς ὅρους οἵτινες καθορίζονται ἀμέσως κατωτέρω, συναπεδέχθησαν τήν ὑπογραφήν της παρούσης Συλλογικῆς Συμβάσεως, δι' ἧς συμφωνοῦνται τ' ἀκόλουθα:

1) Οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ἀνωτέρω Ὀργανώσεων δηλοῦν, ὅτι ἀποδέχονται τήν ἐν τῇ ἀνωτέρω ἀποφάσει της Διοικήσεως της Ἐθνικῆς Τραπέζης της Ἑλλάδος καθοριοθεῖσαν ἀποζημίωσιν καί παραιτοῦνται πάσης περαιτέρω ἀποζημιώσεως διά τήν πέραν τῶν 33 ὡρῶν ἑβδομαδιαίως παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν τοῦ προσωπικοῦ της διά της παρούσης συμβαλλομένης Ἐθνικῆς Τραπέζης της Ἑλλάδος διά τό ἀνωτέρω χρονικόν διάστημα.

2) Ὅτι αἱ ὧραι ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων της διά της παρούσης συμβαλλομένης Ἐθνικῆς Τραπέζης της Ἑλλάδος ὁρίζονται ἀπό 15|5|1950 καί ἐφεξῆς εἰς 39 (τριάκοντα ἐννέα) ἑβδομαδιαίως, ὡς καί ὅτι ἐπί τῶν ὡρῶν τούτων ἐργασίας λογίζονται αἱ ἀποδοχαί αὐτῶν, αἵτινες εἶναι ἴσαι πρός τάς ἀποδοχάς, τάς ὁποίας ἐλάμβανον οὗτοι πρό της ὑπογραφῆς της παρούσης Συλλογικῆς Συμβάσεως καί συνεπῶς ὅτι οὐδεμία ἀποζημίωσις λόγῳ ὑπερεργασίας θά ὀφείλεται διά τήν ἐν λόγῳ ἐργασίαν τῶν 39 ὡρῶν ἑβδομαδιαίως.

3) Νοεῖται οἰκοθεν ὅτι ὁ διά της παρούσης Συλλογικῆς Συμβάσεως καθορισμός τῶν ὡρῶν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ της Ἐθνικῆς Τραπέζης της Ἑλλάδος ἰσχύει μέχρι της ὑπογραφῆς νέας Συλλογικῆς Συμβάσεως ρυθμιζούσης τούς μισθούς καί τά ἡμερομίσθια τῶν ἐργαζομένων.

4) Ἡ παροῦσα, ἀναγνωσθεῖσα παρουσίᾳ πάντων τῶν συμπραττόντων, ὑπεγράφη εἰς δύο πρωτότυπα, ἐξ ὧν τό μέν ἓν κατατεθήσεται εἰς τά Ἀρχεῖα τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, τό δέ ἕτερον εἰς τό Εἰρηνοδικεῖον Ἀθηνῶν πρός σύνταξιν της εἰκείας ἐκθέσεως, κατά τάς διατάξεις τοῦ ἀπό 16|21 Νοεμβρίου 1935 Ἀναγκαστικοῦ Νόμου «περί συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας». (*).

(*) Κατετέθη παρά τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν τήν 29|8|50, συνταχθείσης της ὑπ' ἀριθ. 11101|1950 πράξεως καταθέσεως.

(*) Κατετέθη παρά τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν τήν 29|8|1950, συνταχθείσης της ὑπ' ἀριθ. 11100|1950 πράξεως καταθέσεως.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ - ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ - ΕΙΔΗΣΕΙΣ

ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΤΗΣ ΕΕΔ

ΤΙΝΑ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΠΡΟΣΛΗΨΕΩΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Κατὰ τὸ ἰσχὺν νομοθετικὸν καθεστὼς ἡ μέριμνα διὰ τὴν τοποθέτησιν ἀνέργων μισθωτῶν εἰς ἐργασίας ἀνήκει εἰς τὰ Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας.

Περὶ αὐτῶν προβλέπει ὁ κωδικοποιηθεὶς Νόμος 5288|1932 καὶ καθὼς ἀναφέρεται εἰς τὴν ἀπὸ 5 Μαΐου 1931 εἰσηγητικὴν τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ ἔκθεσίν του τὰ Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας ὅπου εἰς τὰς ξένας χώρας—τὰς μνημονεύει—λειτουργοῦν, ἀποτελοῦσιν ὄντως σοβαρὰν ἐκδήλωσιν προνοίας τοῦ Κράτους ὑπὲρ τῶν ἐκάστοτε μὴ δυναμένων νὰ ἐξεύρωσι τὰ μέσα διαβιώσεως ἐλλείψει ἐργασίας. Καὶ δικαίως, διότι δὲν εἶναι μικρὰ ὑπηρεσία πρὸς τὸν ἄνεργον ἡ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς Πολιτείας λειτουργία εἰδικῶν Ὀργανισμῶν, οἱ ὁποῖοι, περιβεβλημένοι ὅλον τὸ κῦρος τῆς δημοσίας Ἀρχῆς, μεριμνοῦν συστηματικῶς καὶ ἄνευ ἀμοιβῆς νὰ τῷ ἐξεύρωσι πρόσφορον τοποθέτησιν εἰς ἐργασίαν. Τοιουτοτρόπως ὄχι μόνον αἱ προσωπικαὶ προσπάθειαι τοῦ ἀνέργου πρὸς ἐξεύρεσιν ἐργασίας σημαντικῶς ἐνισχύονται ἀπὸ τὴν δρᾶσιν τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας, ἀλλὰ καὶ ἀπαλλάσσεται οὗτος εἰς δυσμενεῖς στιγμὰς τῆς ὑπάρξεως του, τῆς ἐκμεταλλεύσεως ἢ τῶν ἀμφιβόλου ἀποτελεσματικότητος μεσολαβήσεων γραφείων ἢ προσώπων, οὐχὶ σπανίως ἐλαστικῆς συνειδήσεως, τὰ ὁποῖα ἀναλαμβάνουν, ἀντὶ βαρείας διὰ τὸν ἰσχνὸν κροῦπολογισμόν του καὶ συνήθως προκαταβαλλομένης ἀμοιβῆς, τὴν τοποθέτησιν αὐτοῦ εἰς ἐργασίαν. Ἐπὶ πλέον τὰ Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀπεδείχθησαν Ὀργανισμοὶ ἀξίας λόγῳ χρησιμότητος καὶ διὰ τὸν ἐργοδοτικὸν κόσμον. Καὶ τοῦτο διότι εἰς ἐποχὰς ἐκτάσεως τῆς παραγωγικῆς καὶ οἰκονομικῆς δραστηριότητος ταῦτα ἐκ τοῦ λόγου ὅτι τελοῦν ἐν ἐπαρκεῖ γνώσει τῆς κατὰ ἐπαγγελματικὰς κατηγορίας συνθέσεως τῆς ἀγορᾶς τῆς ἐργασίας εἶναι εἰς θέσιν νὰ ὑποδεικνύουν εἰς ἕκαστον ἐργοδότην τὸ διὰ τὴν ἐπιχείρησιν τοῦ κατάλληλον προσωπικόν.

Ταῦτα διὰ τὸν Νόμον περὶ συστάσεως τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας. Ἀλλ' ὁ ἀρχικὸς Νόμος δὲν ὑπεχρέου τοὺς ἐργοδότας εἰς ὑποχρεωτικὴν διὰ τῶν Γραφείων πρόσληψιν μισθωτῶν, ἦσκουν ἁπλῶς μεσολάβησιν πρὸς τοῦτο, ἐκτὸς τῶν Ὀργανισμῶν τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως, τῶν αὐτονόμων Ὀργανισμῶν δημοσίου δικαίου, ὡς καὶ τῶν ἐργασιῶν, ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων, αἱ ὁποῖαι ἠσκοῦντο διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κράτους ἢ δυνάμει κρατικῆς παραχωρήσεως, διὰ τοὺς ὁποίους ἦτο ὑποχρεωτικὴ ἡ διὰ τῶν Γραφείων πρόσληψις τοῦ ἀναγκαιοῦντος ἐργατικοῦ μόνον καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ.

Τὸν ἀποκλειστικὸν τρόπον προσλήψεως μισθωτῶν διὰ μέσου τῶν Γραφείων ἐπέβαλε τὸ ἄρθρ. 9 § 4 τοῦ Ν. 118|1945.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο, τροποποιηθὲν διὰ τοῦ ἄρθρου 6 Ν. Δ. 1255|1949 (ΕΕΔ 8, 962), εἶναι ἐν ἰσχύϊ, ὡς ἑξῆς:

> Ἅπασαι αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, Δήμων, Κοινοτήτων καὶ τῶν λοιπῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ἀσκουμένων, ὑποχρεοῦνται, ὅπως προσλαμβάνωσι τοὺς μισθωτοὺς αὐτῶν τοὺς συνδεομένους διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου μέσῳ τοῦ οἰκείου Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας. Εἰς τοὺς ὡς ἄνω ὑποχρέους παρέχεται ἡ εὐχέρεια, ὅπως ἐπιλέγωσι τοὺς προσληφθησομένους ἐκ τῶν ἐγγεγραμμένων ἐν γένει εἰς τοὺς καταλόγους ἀνέργων τοῦ οἰκείου Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας.

Ἡ ὑποχρέωσις ἄρα εἶναι γενική, ἀρκεῖ ὁ ἐργοδότης νὰ ἔχῃ τὴν περὶ αὐτοῦ ἔννοιαν τῆς οἰκονομικῆς ἐπιστήμης.

Δὲν ἐνδιαφέρει ἂν ὁ μισθωτὸς προσλαμβάνεται μὲ σύμβασιν ὡρισμένης ἢ ἀορίστου διαρκείας. Ἀλλὰ κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 56300|1949 ἐγκύκλιον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας (ΕΕΔ 9, 40) πρέπει πάντως ὁ τόπος ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ νὰ εὑρίσκεται εἰς Κέντρον Ἀσφαλίσεως (δηλαδὴ ἐντὸς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς Ὑποκαταστήματος τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, διότι τότε μόνον θεμελιώνεται καὶ ὑποχρέωσις ἀσφαλίσεως τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τῆς ἀνεργίας.

Κατὰ τὴν ἀρχικὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν 118|1945 ὁ ἐργοδότης δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιλογῆς τοῦ μισθωτοῦ.

Τοῦτο ἀναγνωρίζεται ἤδη μὲ τὸ ἄρθρ. 6 Ν. Δ. 1255|1949, ἀντικαταστήσαν ὡς ἀνωτέρω τὸ ἀρχικὸν ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945. Ἑπομένως δὲν ἐνδιαφέρει ὁ χρόνος, κατὰ τὸν ὁποῖον ἔγινε ἡ ἐγγραφὴ τοῦ ἀνέργου, οὔτε ἂν ὁ προσλαμβανόμενος ἐπιδοτῆται ἀπὸ τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας (βλέπε τὴν ἀνω ἐγκύκλιον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας).

Ὁ Νόμος, ὡς ἰσχύει ἤδη, ἐπιβάλλει ποινικὰς κυρώσεις διὰ τὴν παράβασιν. Οὕτω κατὰ τὸ ἄρθρ. 19 § 2 τοῦ Ν. 118|1945 (τὸ προηγούμενον ἄρθρ. 9 § 4 Ν. 118|1945 ἐπέβαλλε καὶ ἀστικὰς κυρώσεις ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ἀλλὰ κατηργήθησαν διὰ τοῦ ἄρθρου 6 Ν. Δ. 1255|1949) ὁ παραβάτης τῆς ὑποχρεώσεως προσλήψεως μισθωτοῦ διὰ τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας τιμωρεῖται διὰ φυλακίσεως μέχρις ἓξ μηνῶν καὶ ἐφ' ὅσον δὲν συντρέχει περίπτωσις ἐφαρμογῆς αὐστηροτέρων διατάξεων τοῦ Ποινικοῦ Νόμου.

Παραβάτης θεωρεῖται πᾶς ἐργοδότης, προκειμένου δὲ περὶ νομικῶν προσώπων οἱ διοικηταὶ καὶ διαχειρισταὶ αὐτῶν (ἄρθρ. 19 § 1 Ν. 118|1945). Αἱ μηνύσεις κατὰ τῶν ὑπευθύνων ὑποβάλλονται παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας καὶ παρὰ παντὸς ἔχοντος ἔννομον συμφέρον, δικάζονται δὲ δι' ἀπ' εὐθείας κλήσεως, τοῦ Ταμείου δυναμένου νὰ παρίσταται κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν ὡς πολιτικῶς ἐνάγοντος ἄνευ ἐγγράφου προδικασίας.

* * *

Εἰς τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν ἐνεφανίσθη τὸ ζήτημα, ἂν ἡ κατὰ παράβασιν τῶν ἀνωτέρω διατάξεων τοῦ Νόμου συναπτομένη σύμβασις ἐργασίας, ἄνευ δηλαδὴ τῆς ὑποχρεωτικῆς μεσολαβήσεως τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας, εἶναι ἔγκυρος.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 174 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος δικαιοπραξία, ἀντικειμένη εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν τοῦ νόμου, ἐφ' ὅσον δὲν συνάγεται ἄλλο τι, εἶναι ἄκυρος.

Ἐξ ἄλλου, καὶ κατὰ τὴν νομολογίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐννοεῖται διάταξις νόμου δημοσίας τάξεως. Ἀλλ' ἀφοῦ ὁ νόμος (ἄρθρ. 174 Α. Κ.) λέγει «... ἐφ' ὅσον δὲν συνάγεται ἄλλο τι», τὰ δικαστήρια ἠκολούθησαν τὴν γνώμην ὅτι ἀπὸ τὸν νόμον 118|1945 συνάγεται ὅτι μόναι συνέπειαι τῆς παραβάσεως εἶναι αἱ ποινικαὶ κυρώσεις τοῦ ἄρθρου 19 Ν. 118|1945 κατὰ τοῦ ἐργοδότου καὶ ὄχι ἡ ἀκυρότης τῆς συμβάσεως.

Διασπᾶται βεβαίως διὰ τῆς ἐλευθέρας προσλήψεως μισθωτῶν ὁ δημοσίας τάξεως σκοπὸς τοῦ νόμου, ἀλλὰ προβιβάζεται καὶ ὅτι ὁ μισθωτός, ὁ ὁποῖος ἐλευθέρως προσλαμβάνεται, εἶναι καὶ αὐτὸς ἄνεργος καὶ συνεπῶς ἡ ζημία τῆς δημοσίας τάξεως μικροτέρα. Καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν φαίνεται πράγματι νὰ ἦτο ἡ πρόθεσις τοῦ Νομοθέτου νὰ συνδέσῃ τὴν παράβασιν μὲ εἰς βάρος τοῦ μισθωτοῦ συνέπειας, ὡς θὰ ἦσαν ἡ ἀκυρότης τῆς συμβάσεως

ΑΠΟ ΟΣΑ ΜΑΣ ΓΡΑΦΟΥΝ

Ἐπὶ νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως

Φίλε κ. Διευθυντά,

Ἡ ἐν σελ. 815 τοῦ παρόντος τόμου δημοσιευομένη γνωμοδότησις τοῦ συναδέλφου κ. Ἀντ. Μ. Μαρῆ τοποθετεῖ ὀρθῶς τὸ θέμα τῆς δυνατότητος τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ Ταμείου Ἐργατῶν Μετάλλου δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἐκδοθείσης δυνάμει τοῦ Α.Ν τῆς 11|12 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας».

Τοῦτο ἄλλωστε ἐφαίνετο λελυμένον, κατόπιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 318|49 βουλεύματος τοῦ Συμβουλίου Πλημμ. Θεσ|νίκης (ἴδετε τοῦτο ἐν Ἀρμενοπούλῳ Γ' Μαρτίου 1949 σελ. 134 ἐπ.). Πλὴν ἡ ἐπιμονὴ τοῦ ἄνω Ταμείου καὶ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 1|415 τοῦ 1949 Γνωμοδ. τοῦ Νομ. Συμβουλίου τοῦ Κράτους, ἠνάγκασε τοὺς ἐνδιαφερομένους νὰ καταφύγουν εἰς τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας καὶ εἰς τὸ Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς, ἅτινα ἐξέδωκαν ἀντιστοίχως τὰς ὑπ' ἀριθ. 1350|50 καὶ 1887|50 ἀποφάσεις των. Αἱ ἀποφάσεις αὗται εἶναι ἀκριβῶς ἐκεῖναι, τὰς ὁποίας ὡς ἀναφέρεται εἰς τὴν ὑπὸ τὴν δημοσίευσιν τῆς ἄνω γνωμοδοτήσεως σημείωσιν, ἐπικαλεῖται τὸ Ταμεῖον Ἐργατῶν Μετάλλου, εἰς ἀντίκρουσιν τῶν βασίμων ἰσχυρισμῶν τῆς ἄνω γνωμοδοτήσεως.

Καὶ ἡ μὲν ἀπόφασις τοῦ Συμβ. Ἐπικρατείας ἀπορρίπτει τὴν προσφυγὴν διὰ λόγους τυπικούς, ὥστε οὐδὲν ἐκ ταύτης ἐπιχείρημα νὰ προκύπτῃ (σᾶς πληροφορῶ μάλιστα ὅτι ἡ εἰσήγησις ἐπὶ τῆς προσφυγῆς ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν ἦτο ἀπορριπτικὴ διὰ τοὺς ἐνδιαφερομένους), ἡ δὲ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς, ἀκολουθοῦσα τὴν γνωμοδότησιν τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, περιορίζει τὸ ζήτημα εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν.

Δὲν εἶναι ἴδιον τοῦ δικηγόρου τῆς ὑποθέσεως νὰ σχολιάζῃ τὴν ἐκδοθεῖσαν ἀπόφασιν. Περιορίζομαι μόνον νὰ σημειώσω ὅτι καὶ ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς καὶ ἡ γνωμοδότησις τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου δὲν ἔθιξαν καὶ δὲν ἐξήντλησαν τὸ ζήτημα ἀπὸ πάσης ἀπόψεως.

Διότι, ἀνεξαρτήτως τοῦ εἰδικοῦ περιωρισμένου θέματος τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρ. 59 τοῦ Α.Ν. τῆς 11|12 Νοεμβρ. 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», παρ' ὅλην τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 3 Ν.Δ. τῆς 5|11 Ν|βρίου 1935 «περὶ συστάσεως Ἐπικουρικοῦ Ταμείου Γερόντων κλπ.», ὅπερ κατὰ τὴν γνώμην μας ἔπρεπε νὰ λυθῇ ἀποφατικῶς, ὡς ἄλλωστε καὶ τὸ ἄνω μνησθὲν ὑπ' ἀριθ. 318|49 βούλευμα τοῦ Συμβ. Πλημμ. Θεσ|νίκης ἐδέχθη, ἐτέθετο τὸ γενικώτερον θέμα τοῦ κύρους τῆς δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 59 τοῦ Α.Ν. τῆς 11|12 Νοεμβρ. 1935 χορηγηθείσης ἐξουσιοδοτήσεως.

Τοῦτο ὅμως, ὡς δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ ἄλλως, ἐλύθη διὰ σαφείας ἀποφάσεων (ἴδετε ἐν τῇ ἄνω γνωμοδοτήσει τοῦ κ. συναδέλφου, εἰς τὰς ὁποίας προστίθεται, καὶ ἡ εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος τῆς ΕΕΔ, σελ. 857, ὑπ' ἀριθ. 354|50 ἀπόφασις τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας), θεωρηθείσης ἀνιοχύρου τῆς ἄνω ἐξουσιοδοτήσεως. Λέγομεν δὲ ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ ἄλλως, καθ' ὅσον εἶναι καταφανὴς ἡ ἀντίθεσις τῆς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς τὸ Σύνταγμα.

Φιλικώτατα
Σωκράτης Ι. Βενερῆς, Δικηγόρος

Ἐπὶ τῶν παροχῶν τῶν Κοινων. Ἀσφαλίσεων

Ἀξιότιμε κ. Διευθυντά,

Εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 15 τ. ε. τεῦχος τῆς ΕΕΔ ἀδημοσιεύθη ἄρθρον τοῦ δικηγόρου κ. *Φιλ. Ἀγγελῆ*, εἰς τὴν παρ. 3 τοῦ ὁποίου οὗτος ἀναφέρει, ὅτι «τὸ Ι.Κ.Α. ἐνῷ εἰσπράττει διὰ τὰς παροχὰς τῆς ἀσφαλίσεως ἀσθενείας, γήρατος καὶ ἀτυχήματος ποσοστὸν 10ο|ο ἐπὶ τῶν «πράγματι» καταβαλλομένων εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀποδοχῶν, ἐν τούτοις ἐν περιπτώσει ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ, τὸ Ι.Κ.Α., διὰ μὲν τὰς πρώτας 5 ἡμέρας ἀσθενείας οὐδὲν καταβάλλει εἰς τὸν μισθωτὸν διὰ τὴν ἀσθένειάν του, διὰ δὲ τὰς μετὰ ταῦτα ἐν συνεχείᾳ ἡμέρας ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ καταβάλλει αὐτῷ διὰ τὴν τοιαύτην ἀσθένειαν ποσοστὸν 40ο|ο ἐπὶ τῶν ἐκ τοῦ Νόμου καὶ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως καθοριζομένων ἀποδοχῶν, αἵτινες εἶναι συνήθως, κατὰ πολὺ κατώτεραι τῶν πράγματι καταβαλλομένων, ἐφ' ὧν τελευταίων τούτων, ὡς προείρηται, τὸ Ι.Κ.Α., ἐν τούτοις, ὑπολογίζει καὶ εἰσπράττει τὰς ὑπὲρ αὐτοῦ εἰσφορὰς ἀσφαλίσεως».

Τοῦτο ὅμως δὲν ἔχει οὕτω, διότι, κατὰ τὸ ἄρθρον 30 παρ. 4 τοῦ Νόμου 6208, κῶς βάσις τοῦ ὑπολογισμοῦ τοῦ ἐπιδόματος λαμβάνεται ὁ μέσος ὅρος τοῦ ἡμερομισθίου τοῦ *ληφθέντος* κατὰ τὰς εἴκοσι ἡμέρας, καθ' ἃς εἰργάσθη ὁ ἠσφαλισμένος πρὸ τοῦ ἀτυχήματος ἢ τῆς ἀσθενείας του» καὶ οὐχὶ αἱ ἐκ τοῦ Νόμου καὶ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως καθοριζόμεναι ἀποδοχαί, ὡς ἀναφέρει ὁ κ. *Ἀγγελῆς* εἰς τὸ ἄρθρον του.

Μετὰ τιμῆς
Ν. Λόζωτης
Τοῦ ἐν Πάτραις Ὑποκαταστήματος Ι.Κ.Α.

Τὰ ἄρθρα 657, 658 Ἀστικοῦ Κώδικος

Φίλε κ. Διευθυντά,

Ἐνῷ οἱ κοινωνικῶς σκεπτόμενοι διερωτῶνται διατί, προκειμένου περὶ τῶν κατ' ἐξοχὴν ἀνθρωπιστικῶν δικαιωμάτων τῶν ἄρθρων 657, 658 Ἀστικοῦ Κώδικος (μισθὸς ἐπὶ ἀνυπαιτίου κωλύματος παροχῆς ἐργασιῶν), δὲν ἐλήφθη νομοθετικὴ πρόνοια νὰ ἐφαρμόζωνται καὶ εἰς τὰς πρὸ τοῦ Α.Κ. συμβάσεις ἐργασίας, τὸ ἄρθρον τοῦ σαββατοῦ μας καθηγητοῦ κ. *Κ. Τριανταφυλλοπούλου*, τὸ ὁποῖον ἐδημοσιεύσατε ἐν σελ. 725 ἐπ. τοῦ παρόντος τόμου σας, ἐπροκάλεσε ἐλπιδινὴν ἀνακούφισιν.

Ἀπόκειται λοιπὸν εἰς τὸν δικαστήν, κατὰ τὸ ὀρθὸν καὶ ἴσον, νὰ ἀμβλύνῃ τὴν ὀξύτητα τῆς διαφορᾶς προστασίας.

Φιλικώτατα
Ἀναγνώστης

Πρὸς ἁρμοδίους ὑπόμνησις

Φίλε κ. Διευθυντά,

Ἀπὸ τὰς δημοσιευομένας εἰς τὴν «Ἐπιθεώρησιν Ἐργατικοῦ Δικαίου» δικαστικὰς ἀποφάσεις τῶν ἐργατικῶν δικαστῶν Πρωτευούσης καὶ Ἐπαρχιῶν γενικὴ φαίνεται νὰ εἶναι ἡ κρατοῦσα ἰδέα, μετὰ τὴν Α. Π. 101|1950, ἀποψις ὅτι αἱ ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἀγωγαὶ δὲν δύνανται νὰ ἐκδικασθοῦν κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ'ΧΟΔ'.

Ἀντιλαβάνεται τις εὐχερῶς ποίαι αἱ συνέπειαι διὰ τὸν πτωχὸν μισθωτόν, ὁ ὁποῖος στερεῖται τοῦ δικαιώματος νὰ ζητήσῃ διὰ τῆς ἐργατικῆς διαδικασίας νὰ ἱκανοποιηθῇ διὰ τὴν ἐργασίαν του συνεπείᾳ ἀκύρου συμβάσεως.

Ἀλλ' ἀκριβῶς, διότι εἶναι τόσον εὐκόλως ἀντιληπταὶ αἱ ἀντικοινωνικαὶ αὗται συνέπειαι, θὰ ἔπρεπε νὰ προληφθοῦν αὗται ἀμέσως διὰ τοῦ καταλλήλου νομοθετικοῦ μέτρου.

Δὲν ἔγινε ἐν τούτοις μέχρι ὥρας τίποτε. Ἀλλ' ἡ πρὸς τοὺς ἁρμοδίους καὶ πάλιν ὑπόμνησις τῆς ἀνάγκης νὰ γίνῃ κάτι ἐπὶ τοῦ θέματος δὲν πρέπει νὰ εἶναι περιττή.

Μετὰ τιμῆς
Ε. Κ. Ὑδραῖος, Δικηγόρος

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 9ος — Τεῦχος 20 (218)

Ἀθῆναι, 15 Ὀκτωβρίου 1950

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΩΡΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

(Ἐξ ἀφορμῆς τῶν ὑπ' ἀριθ. 333 καὶ 395|1950 ἀποφάσεων τοῦ Πρωτοδίκου Πατρῶν)

Ὑπὸ τοῦ κ. ΑΛΕΞ. Α. ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΥ, Δικηγόρου

I. Ἡ πέραν τῶν νομίμων χρονικῶν ὁρίων παροχὴ ἐργασίας, ἀποτελοῦσα, ὡς εἰκός, προσφατον νομικὸν πρόβλημα (χρονολογούμενον ἀπὸ τῆς ἐπεμβάσεως τοῦ νομοθέτου εἰς τὸν καθορισμὸν τῆς διαρκείας τῆς ἐργασίας, τὸν ὁποῖον καὶ προϋποθέτει) ἀπησχόλησε παντοχοῦ τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν δικαστηριακὴν πρακτικήν. Ἰδίως ἐπὶ τῶν λεγομένων παρανόμων ὑπερωριῶν (παρανόμων, λόγῳ ἐλλείψεως τῆς προβλεπομένης ἀδείας τῆς Ἀρχῆς) ἐκινητοποιήθη ἡ νομικὴ σκέψις. Ἡ θεωρητικὴ ἐπεξεργασία, συνοδεύουσα πλουσιώτατον εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς χώρας νομολογιακὸν ὑλικόν, ὑπῆρξεν ἐξαντλητική, χωρὶς, ἐν τούτοις, ἀνάλογον εἰς καρποὺς ἀπόδοσιν. Ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἡ ἐπιστήμη καὶ αἱ ἀποφάσεις τῶν δικαστηρίων παρ' ἡμῖν ἔβιδον ἀρνητικὴν ἀπάντησιν εἰς τὸ εὔλογον βεβαίως ἐρώτημα, ἂν δικαιοῦται ἢ μὴ ἀμοιβῆς ὁ ἐργασθεὶς—ἔστω παρανόμως—πέραν τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου τεθέντων χρονικῶν ὁρίων μισθωτὸς. Ἐπὶ τέλους, ὅπως συνέβη πάντοτε, κάποια χωρία τῶν πηγῶν τοῦ βυζαντινορωμαϊκοῦ δικαίου ἀνεσύρθησαν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, διὰ νὰ δικαιολογήσουν μίαν ὀλιγώτερον κοινωνικῶς ἀποκρουστικὴν λύσιν (Ἐκ τῶν μᾶλλον ἀξιολόγων ἀποφάσεων, διὰ τῶν ὁποίων ἐσημειώθη ἡ στροφὴ τῆς ἑλληνικῆς νομολογίας, εἶναι ἡ ὑπ' ἀριθμὸν 841|1941 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, μὲ εἰσηγητὴν τὸν τότε Πρωτοδίκην *Χ. Κάππον*, περιοδ. Ἐργ. Δίκαιον Ι σ. 178). Ὑπὸ τὸ κομψὸν ἔνδυμα τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἐπετεύχθη ἡ θεμελίωσις τῆς ἀξιώσεως τῶν ἐργαζομένων. Οὕτως εἰσῆλθε διὰ τοῦ παραθύρου εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ δικαίου ἡ ἀπὸ μακροῦ ἀμφισβητουμένη ἀξίωσις. (Ἡ Αὐστριακὴ νομολογία, ἀντιθέτως, ἠκολούθησε τὴν ὀρθὴν ὁδόν, ἀναγνωρίσασα χωρὶς πολλοὺς δισταγμοὺς ἀξίωσιν μισθοῦ, βλ. τὴν ἀνάλυσιν τοῦ *Heindl* ἐν τῇ Zeitschrift für soziales Recht Τόμ. Α' σ. 60). Τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἔννοια αὕτη τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ εἶναι σχεδὸν ἀπρόσιτος εἰς τὴν ἀντίληψιν καὶ τοῦ πλέον μορφωμένου μὴ νομικοῦ, ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει τελείως ἀκατανόητος διὰ τὸν ἀναλώσαντα ἐπὶ τῇ βάσει τῆς συμβάσεως ἐργασίας, βέβαια, τὰς δυνάμεις του εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐργοδότου του μισθωτὸν δὲν φαίνεται ν' ἀνησύχησε τὸν ἐφαρμοστὴν καὶ τὸν θεωρητικόν. Ἄλλως τε ἐχρειάσθη τόση elegantia juris, διὰ νὰ υἱοθετηθῇ τὸ νόθον, ὥστε δόσις τις αὐταρεσκείας καὶ αὐτοϊκανοποιήσεως τῶν νομικῶν διὰ τὴν ἐξευρεθεῖσαν λύσιν δὲν ἦτο παντελῶς ἀδικαιολόγητος. Ἀληθῶς· ἡ νομικὴ σκέψις ἐμφανίζεται τόσον καθυστερημένη ἐν σχέσει πρὸς τὰς κατακτήσεις τῶν φυσικῶν ἰδίᾳ ἐπιστημῶν, κατὰ συνέπειαν δὲν πρέπει νὰ ξενίζῃ ἡ ὀυσανάλογος ἐπιβάρυνσις της διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ἑκάστοτε, συνεπείᾳ τῆς προόδου τῆς τεχνικῆς καὶ τῶν μεταβαλλομένων κοινωνικῶν σχέσεων, γεννωμένων νομικῶν προβλημάτων. Καθ' ἣν στιγμὴν ἡ ἀνθρωπίνη γνῶσις ἀναστατώνεται μὲ ἀσύλληπτα, μέχρι πρό τινος, ἐπιτεύγματα τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν, ἡ ἐπιστήμη τοῦ δικαίου δηλοῖ ἀδυναμίαν νὰ ἀντικρύσῃ εὐθέως στοιχειώδη, ἀληθῶς, πράγματα, παρασυρομένη εἰς ἐρμηνείας ἰσοδυναμούσας πρὸς ἄρνησιν δικαίου. Παραλαμβάνουσα ἡ θεωρία, ἀλλὰ καὶ ἡ δικαστηριακὴ πρακτική, σπαρταριστὸν ὑλικὸν ζωῆς, ἀπονευρώνει τελείως αὐτὸ καὶ τὸ ἐπεξεργάζεται, ὡσεὶ νὰ ἦτο ἀντικείμενον νεκροτομικῆς ἐρεύνης. Ὑπὸ τοιαῦτα δεδομένα δὲν εἶναι ἀνεξήγητον τὸ φαινόμενον τοῦ ἐξοστρακισμοῦ τῆς—συνεπείᾳ παρανόμων ὑπερωριῶν—ἀξιώσεως τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἐκ τῆς περιοχῆς τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν. Διὰ τῆς παρατεμπῆς εἰς τὴν πολυχρόνιον καὶ πολυδάπανον τακτικὴν διαδικασίαν (προδικαστικὴ ἀπόφασις, διεξαγωγὴ μαρτυρικῶν ἀποδείξεων ἐνώπιον τοῦ εἰσηγητοῦ, μὲ τὸν γνωστὸν εἰς πάντας ἐκνευριστικὸν διὰ τὴν βραδύτητά του ρυθμόν) οὐσιαστικῶς ἐκμηδενίζεται ἡ ἀξίωσις τοῦ ἀτυχοῦς μισθωτοῦ. Ὅτι τοῦτο ἀποτελεῖ χωρὶς ὑπερβολὴν ἄρνησιν δικαίου, δὲν φαίνεται νὰ ἀπησχόλησε (ἢ τοὐλάχιστον, εἰς ὅσον βαθμὸν ἐπέβαλλον τὰ πράγματα) τὸ ἑκδὸν τὴν γνωστὴν ὑπ' ἀριθ. 101|1950 ἀπόφασιν τοῦ Ἀνωτάτου δικαστηρίων. Τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας—τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν—ρυμουλκούμενα ὑπὸ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἑρμηνείας κηρύσσονται ἀναρμόδια διὰ τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἐκ τῆς ἀμοιβῆς τῶν παρανόμων ὑπερωριῶν διαφορῶν. Ἡ εἰς βάρος τῶν ἐργαζομένων λύσις αὕτη εἶναι ἐπὶ τοσοῦτον μᾶλλον ἀποδοκιμαστέα, καθόσον δὲν προσδίδει τὴν προσήκουσαν σημασίαν εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι δὲν ἐνεργεῖ μὲ ἐλευθέραν τὴν βούλησίν του ὁ πέραν τῶν νομίμων χρονικῶν ὁρίων ἐργασθεὶς μισθωτός (βλ. τὸ σχόλιον τοῦ *Nikisch*, εἰς τὸ περιοδ. Rechtder Arbeit 1949, σ. 309). Ἐντεῦθεν ἡ ἀπεγνωσμένη κραυγὴ συμπαθοῦς συναδέλφου (ἐπιστολὴ ἐν ΕΕΔ 9 σ. 920), καλοῦσα εἰς βοήθειαν τὸν νομοθέτην. Ἡ ἑρμηνεία—ἔργον τῆς ἐπιστήμης καὶ τῶν δικαστηρίων—κηρύσσεται εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως.

ΙΙ. Ἀφορμὴν εἰς μελαγχολικὰς—διὰ τοὺς ρωμαντικοὺς τῆς νομικῆς ἐπιστήμης—σκέψεις, ἀλλὰ καὶ εἰς εὐλόγως αὐστηρὰς κρίσεις—ἐκ μέρους παντὸς ψυχραίμου παρατηρητοῦ—παρέχουν πολλαὶ περιπτώσεις ἐφαρμογῆς διατάξεων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου. Αἱ ἀνωτέρω, ἐν τούτοις, παρατηρήσεις συναρτῶνται πρὸς τὸ προσφάτως ἀνακινηθὲν ζήτημα εἰς τὸν τομέα καὶ πάλιν τοῦ δικαίου τῶν ὑπερωριῶν. Αἱ κατωτέρω, 944δημοσιευόμεναι δύο ἀποφάσεις τοῦ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν δικάσαντος Πρωτοδίκου Πατρῶν ἔλυσαν τὸ αὐτὸ πρόβλημα—ἀντιμισθίας νομίμων ὑπερωριῶν αὐτὴν τὴν φορὰν—κατὰ διαμετρικῶς ἀντίθετον τρόπον. Ἀμφότεραι αἱ ἀποφάσεις, συντεταγμέναι μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας, προδίδουν φιλοτιμίαν καὶ εὐσυνειδησίαν τῶν ἐκδόντων αὐτὰς δικαστῶν, πλὴν ἡ ἀκολουθηθεῖσα διάφορος ἑρμηνευτικὴ συλλογιστικὴ ὡδήγησεν εἰς ἀντίθετα συμπεράσματα. Ἀπὸ τῆς πράγματι γενικώτερον ἐνδιαφερούσης ταύτης πλευρᾶς σημειοῦνται αἱ ἑπόμεναι παρατηρήσεις, διὰ τῶν ὁποίων ἐπιζητεῖται, ἐν ἀλληλουχίᾳ πρὸς τὴν ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 101|1930 ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου κρίσιν, νὰ ἐξαρθῇ οὐχὶ ἐπὶ τῇ βάσει ἀφῃρημένων θεωρητικῶν δογμάτων, ἀλλὰ μὲ θετικὰ ἐκ τῆς συγκεκριμένης ὑπὸ κρίσιν περιπτώσεως πηγάζοντα κριτήρια, ἡ σημασία τῆς ἐφαρμοζομένης μεθόδου ἑρμηνείας, κατὰ τὴν προσπάθειαν εὑρέσεως δικαίου ὑπὸ τῶν ἑρμηνευτῶν αὐτοῦ.

ΙΙΙ. Τὸ τεθὲν ζήτημα ἦτο ἁπλοῦν: Ὑπὸ ἐργοδοτικὸς ἑταιρίας ὑπεβλήθη τὸ ἐρώτημα—ὑπὸ τὴν μορφὴν τῆς ἀρνητικῆς ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς—ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδίκου ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν συμφώνως πρὸς τὴν κρατήσασαν ὀρθὴν ἄποψιν —ἂν ὑποχρεοῦται ἐκ τοῦ Β. Δ. τῆς 26|29 Ἀπριλίου 1937 εἰς τὴν καταβολὴν ἀντιμισθίας ηὐξημένης κατὰ 50 ο|ο διὰ τὰς προσθέτους ὥρας ἐργασίας εἰς τοὺς πέραν τοῦ ὀκταώρου ἐργασθέντας μισθωτούς της. Ἡ ἐνάγουσα ἐργοδότις ἀρνουμένη τὴν ὕπαρξιν τοιαύτης ὑποχρεώσεως, προέβαλεν ἀκυρότητα τοῦ ἐν λόγῳ διατάγματος, διὰ τοῦ ὁποίου ἐπεξετάθη ἡ ὀκτάωρος ἐργασία εἰς τὰ ὑφαντουργεῖα, κλωστοϋφαντουργεῖα, σχοινοποιεῖα, καλτσοποιεῖα κλπ. Τὴν ἄποψιν τῆς ἐργοδότιδος υἱοθέτησεν ἡ μία ἀπόφασις, δεχθεῖσα ὅτι μόνον κατὰ 25 ο|ο ηὐξημένον ὡρομίσθιον δικαιοῦνται νὰ λάβουν οἱ καθ' ὑπερωρίαν ἐργασθέντες μισθωτοὶ καὶ οὐχὶ κατὰ 50 ο|ο, ὡς ἠξίουν αὐτοί, στηριζόμενοι εἰς τὸ Διάταγμα. Κατ' αὐτὴν τὸ διάταγμα τοῦτο εἶναι ἄκυρον, ὡς μὴ βασιζόμενον ἐπὶ διατάξεως νόμου παρεχούσης ἐξουσιοδότησιν διὰ τὴν ἔκδοσίν του.

(Μὲ τὴν αὐτὴν *περίπου* σειρὰν συλλογισμῶν εἰς τὸ αὐτὸ συμπέρασμα τῆς ἀκυρότητος τοῦ διατάγματος ὡς πρὸς τὴν καθορίζουσαν τὴν ηὐξημένην ἀντιμισθίαν διάταξιν, εἶχε καταλήξει καὶ ὁ *Ι. Καποδίστριας* ἐν τῇ δημοσιευθείσῃ ἀνωτέρω, 227γνωμοδοτήσει του). Ὑπὲρ τοῦ κύρους τοῦ διατάγματος ἀντιθέτως τάσσεται ἡ δευτέρα ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Πατρῶν, ἀντικρούουσα τὰ προβληθέντα ἐπιχειρήματα μὲ πληρότητα καὶ εὐρύτητα ἀντιλήψεως ἀληθῶς ὑποδειγματικήν.

ΙΥ. Τὸ ὑπὸ κρίσιν διάταγμα τῆς 28|29 Ἀπριλίου 1937 (Κωδ. Νόμων 1937 σ. 351) φέρεται στηριζόμενον κυρίως ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ν. Γ΄ΛΔ' τοῦ 1911 «περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν καὶ περὶ ὡρῶν ἐργασίας» καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὸν νόμον 2269|1920 «περὶ κυρώσεως τῆς διεθνοῦς συμβάσεως τῆς διεθνοῦς συνδιασκέψεως ἐργασίας τῆς Οὐασιγκτῶνος περὶ περιορισμοῦ τῶν ὡρῶν ἐργασίας ἐν ταῖς βιομηχανικαῖς ἐπιχειρήσεσιν εἰς 8 καθ' ἡμέραν καὶ 48 καθ' ἑβδομάδα».

Διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἀποτελοῦντος πράγματι σταθμὸν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνικῆς νομοθεσίας νόμου Γ΄ΛΔ' τοῦ ἔτους 1911 ἐξουσιοδοτεῖτο ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία, ὅπως διὰ διαταγμάτων καθορίζῃ ἑκάστοτε δι' ἑκάστην βιομηχανικὴν ἐπιχείρησιν τὰς ὥρας ἐργασίας καὶ τῆς πρὸς ἀνάπαυσιν διακοπῆς αὐτῆς ἀναλόγως πρὸς τὴν φύσιν της. Δυνάμει τῆς ἐξουσιοδοτήσεως ταύτης ἐξεδόθησαν διατάγματά τινα περὶ καθορισμοῦ τῶν χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας εἰς ὡρισμένας κατηγορίας ἐπιχειρήσεων (βλ. *ἀνωτέρω*, Ἐργατικὴ Νομοθεσία σ. 187). Ἐπηκολούθησεν ὁ νόμος 2269|1920, διὰ τοῦ ὁποίου ἐκυρώθη παρ' ἡμῖν ἡ γνωστὴ σύμβασις τῆς Οὐασιγκτῶνος τῆς 29.10.1919, προβλέπουσα τὴν νομοθετικὴν καθιέρωσιν τοῦ ὀκταώρου ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων κρατῶν. Διὰ τῆς γενομένης διὰ τοῦ ν. 2269 νομοθετικῆς κυρώσεως τὸ περιεχόμενον τῆς διεθνοῦς ταύτης συμβάσεως μετουσιώθη εἰς ἑλληνικὸν δίκαιον. Κατὰ τὴν θεμελιώδη διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 αὐτῆς ἡ διάρκεια τῆς ἐργασίας εἰς πάσας τὰς βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις—τὴν ἔννοιαν τῶν ὁποίων καὶ καθορίζει ἐν τῷ πρώτῳ ἄρθρῳ—δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ κατ' ἀρχὴν τὰς 8 ὥρας καθ' ἡμέραν καὶ τὰς 48 καθ' ἑβδομάδα. Διὰ τοῦ ἄρθρου 6 προβλέπονται αἱ περιπτώσεις παρεκκλίσεως ἀπὸ τῆς ἀρχῆς διὰ τῆς ὑπερβάσεως τοῦ ὀκταώρου. Συγκεκριμένως ὁρίζεται ὅτι διὰ κανονισμῶν ἐκδιδομένων ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Ἀρχῆς θὰ εἶναι δυνατὸς ὁ καθορισμὸς κατὰ βιομηχανίαν ἢ κατ' ἐπάγγελμα, μετὰ γνωμοδότησιν τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτικῶν καὶ ἐργατικῶν ὀργανώσεων ὅπου ὑφίστανται τοιαῦται, τοῦ μεγίστου ὁρίου τῶν ἐπιτρεπτῶν προσθέτων ὡρῶν ἐργασίας καὶ ὅτι τὸ διὰ τὰς προσθέτους ταύτας ὥρας ἀναλογοῦν ἡμερομίσθιον θὰ εἶναι ηὐξημένον κατὰ 25ο|ο τοὐλάχιστον ἐν σχέσει πρὸς τὸ κανονικὸν τοιοῦτον.

Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου 2269|1920 ἐξεδόθη σημαντικὸς ἀριθμὸς ἐκτελεστικῶν διαταγμάτων (βλ. *ἀνωτέρω*, Ἐργατικὴ νομοθεσία σ. 191), ἅτινα ὡς νομοθετικὰ ἐρείσματα σημειοῦν τόσον τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ν. Γ΄ΛΔ, ὅσον καὶ γενικῶς τὸν Ν. 2269. Ἀλλὰ καὶ τὸ Πρ. Διάταγμα τῆς 27 Ἰουνίου | 4 Ἰουλίου 1932 «περὶ κωδικοποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ ὀκταώρου ἐργασίας διατάξεων» ἐπικαλεῖται τὴν διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. Γ΄ΛΔ χορηγηθεῖσαν ἐξουσιοδότησιν καὶ τὰς διατάξεις τοῦ ν 2269. Καὶ τὰ μεταγενέστερον ἐκδοθέντα διατάγματα ἐξ ἀμφοτέρων τῶν πηγῶν—ἄρθρου 2 ν. Γ΄ΛΔ καὶ ν. 2269—ἀντλοῦν τὴν πρὸς ἔκδοσίν των ἐξουσίαν. Οὕτω καὶ τὸ ὑπὸ κρίσιν διάταγμα τῆς 28|29 Ἀπριλίου 1937. Ἐπὶ τοῦ τελευταίου τούτου ἡ ὕπαρξις ἐξουσιοδοτήσεως ἠμφισβητήθη ἐνώπιον τοῦ ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν Πρωτοδίκου Πατρῶν. Τὴν ἀκυρότητα τοῦ Διατάγματος δέχεται ἡ μία ἀπόφασις, ἀρνουμένη τὴν δυνατότητα θεμελιώσεώς του εἴτε ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. Γ΄ΛΔ, εἴτε καὶ τοῦ ν. 2269.

Πρῶτον: ὡς πρὸς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νόμου Γ΄ΛΔ: Κατ' αὐτὴν τὸ ἄρθρ. 2 ἔπαυσεν ἰσχύον

από τῆς ἐκδόσεως τοῦ νόμου 2269|1920. Διὰ τοῦ νόμου τούτου ἐπῆλθε κατάργησις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. ΓΨΛΔ, ἐφ' ὅσον οὗτος, καθὸ νεώτερος (τοῦ 1920), ἐρρύθμισε τὸ αὐτὸ θέμα καὶ ἀντικείμενον (τῶν χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας). Συνεπῶς καταργηθὲν διὰ τοῦ μεταγενεστέρου νόμου τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ν. ΓΨΛΔ δὲν ἠδύνατο ν' ἀποτελέσῃ πηγὴν ἐξουσιοδοτήσεως διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ Διατ. τῆς 28|29 Ἀπριλίου 1937. Τὴν περὶ σιωπηρᾶς καταργήσεως τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. ΓΨΛΔ ἑρμηνείαν ἀποκρούει μετὰ ἐξονυχιστικὴν ἔρευναν τοῦ ὅλου ζητήματος ἡ ἑτέρα ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Πατρῶν. Διὰ νὰ καταλήξῃ εἰς τὸ συμπέρασμα περὶ τῆς ἰσχύος τοῦ ἄρθρου τούτου δὲν περιορίζεται εἰς τὴν κρίσιν ὅτι τὸ περιεχόμενον τῆς διατάξεως ταύτης δὲν ταυτίζεται ἀπολύτως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ν. 2269, ἀλλὰ προβαίνει καὶ εἰς ἐμπεριστατωμένην ἔρευναν τοῦ συνόλου τῆς σχετικῆς νομοθεσίας, ἀναζητοῦσα πρόσθετον ἐπιχείρημα καὶ εἰς αὐτὸ τὸ ἄρθρον 38 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος. Ἡ ἐπιχειρηματολογία παροιμιάζει πειστικότητα. Ἡ ἐξουσιοδότησις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. ΓΨΛΔ ἐξακολουθεῖ ἰσχύουσα. Πράγματι τὸ ἄρθρον τοῦτο ἀπὸ ὡρισμένης πλευρᾶς εἶναι εὐρύτερον τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2269. Ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία στηριζομένη εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο δύναται νὰ καθορίσῃ χρονικὰ ὅρια καὶ συνθήκας ἐν γένει ἐργασίας εὐμενεστέρας διὰ τοὺς μισθωτοὺς καὶ τῶν διὰ τοῦ ν. 2269 προβλεπομένων. Τὴν ἰσχὺν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. ΓΨΛΔ οὐ μόνον δὲν ἀπέκλεισεν ὁ νόμος 2269, ἀλλ' ἀντιθέτως λογικῶς τὴν προϋποθέτει, ὡς προκύπτει ἐκ ταὐτοῦ ὑποδεικνύοντος τὴν κωδικοποίησιν τελευταίου ἄρθρου του.

Δεύτερον. Ὡς πρὸς τὴν ἐκ τοῦ ν. 2269 πηγὴν ἐξουσιοδοτήσεως. Ἡ ἀρνηθεῖσα τὸ κῦρος τοῦ Διατάγματος ἀπόφασις δέχεται (βλ. καὶ *Ι. Καποδίστριαν*, ἔνθ' ἀνωτ.) ὅτι τοῦτο δὲν ἐμφανίζεται ἄρτιον κατὰ τὰ ἐξωτερικὰ στοιχεῖα, διότι δὲν ἀναφέρει ὅτι ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν διὰ τὴν ἔκδοσιν αὐτοῦ ἡ προβλεπομένη εἰς τὸ ἄρθρον 6 τῆς κυρωθείσης διὰ τοῦ ν. 2269 διεθνοῦς συμβάσεως γνωμοδότησις τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτικῶν καὶ ἐργατικῶν ὀργανώσεων. Τὴν ὕπαρξιν τῆς γνωμοδοτήσεως ἔπρεπε κατὰ τὴν ἄποψιν ταύτην ρητῶς νὰ μνημονεύῃ τὸ Διάταγμα. Ἡ ἔλλειψις τῆς εἰδικῆς μνείας ἀποτελεῖ ἐξωτερικὸν ἐλάττωμα καθιστῶν αὐτὸ ἄκυρον. Ἀντιθέτως κρίνει ἡ ὑπ' ἀριθ. 395|50 ἀπόφασις. Κατ' αὐτὴν ἡ ἐλλειψις τῆς εἰδικῆς μνείας δὲν παραβλάπτει τὸ κῦρος. Ἐπικαλούμενον τὸ Δ|μα τὸν ν. 2269 ἀναφέρεται εἰς τὸ σύνολον τῶν διατάξεων αὐτοῦ καὶ συνεπῶς καὶ εἰς τὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 6. Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἀντιμετωπίζει δι' εὐφυοῦς συλλογισμοῦ καὶ τὸ περὶ λήξεως τῆς ἰσχύος τοῦ διατάγματος ἐπιχείρημα, δεχομένη ὅτι ὁ καθορισμὸς (ἐν ἄρθρῳ 3) τῆς ηὐξημένης ἀντιμισθίας ἐτέθη ἄνευ χρονικοῦ τινος περιορισμοῦ. Μόνον ἡ θεμιτὴ ὑπέρβασις τοῦ θώρου κατὰ τὸ ἄρθρον 2 ἐδάφ. 1 ἴσχυε διὰ μίαν τριετίαν, μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς ὁποίας αὕτη ἦτο ἐπιτρεπτὴ κατὰ τοὺς ὁριαμοὺς τοῦ Π. Δ. τοῦ 1932.

Γ'. Ἐκ τῆς ἀντιπαραβολῆς τῶν δύο ἀποφάσεων προκύπτει ὅτι κεντρικὸν ἑρμηνευτικὸν πρόβλημα ἀπετέλεσε τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ Β. Δ. δὲν μνημονεύει εἰδικῶς ὅτι ἔλαβε ὑπ' ὄψιν τὴν προβλεπομένην γνωμοδότησιν. Ἀνεξαρτήτως τοῦ ζητήματος, ἂν ἀπῃτεῖτο ὄντως τοιαύτη γνωμοδότησις—ὡς παρατηρεῖ ὀρθῶς ἐν τῷ εἰσαγ. σημειώματι ἡ *Σύνταξις* τῆς ΕΕΔ— ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφέρει ὁ ὑπὸ τῶν δύο ἀποφάσεων γενόμενος ἑρμηνευτικὸς χειρισμός. Ἡ ὑπ' ἀριθμ. 395|50 ἀπόφασις δὲν προσεκολλήθη εἰς τὸ γεγονὸς τῆς ἐλλείψεως τῆς εἰδικῆς μνείας, ἀλλ' ἐκάλυψε τὸ κενὸν διὰ τῆς ἑρμηνείας.

Οὕτως ἐξυπηρέτησε τὸν σκοπόν, δι' ὃν ἐτέθη ἡ διάταξις περὶ τῆς ηὐξημένης ἀντιμισθίας. Ἀληθῶς τὴν πέραν τοῦ θώρου ἐργασίαν μόνον κατ' ἐξαίρεσιν ἐπιτρέπει ἡ διεθνὴς σύμβασις. Διὰ τὰ πέραν τοῦ θώρου ἀναλισκομένας δυνάμεις ὡς ἀντιστάθμισμα ὥρισε τὴν λῆψιν ηὐξημένης ἀντιμισθίας (πρβλ. *Hueck*, Arbeitsrecht σ. 95). Εἰς τὴν καταβλητέαν ἀντιμισθίαν δὲν ἀφορᾷ ἡ γνωμοδότησις τῶν ὀργανώσεων, ἀλλὰ μόνον εἰς τὸ ἐπιτρεπτὸν τῆς παρεκκλίσεως ἀπὸ τοῦ θώρου. Ἐξ ἄλλου τὴν γνωμοδότησιν ἡ διεθνὴς σύμβασις ἀπαιτεῖ, ὅπου ὑπάρχουν ὀργανώσεις. Ἐν ἀνυπαρξίᾳ αὐτῶν βεβαίως ἡ προϋπόθεσις αὕτη δὲν ὑφίσταται. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν φυσικὰ εἰδικὴ μνεία δὲν ἀπαιτεῖται. Ἡ κήρυξις, συνεπῶς, ὡς ἄκυρου τοῦ διατάγματος βλάπτει μόνον τοὺς μισθωτούς, ὑπὲρ τῶν ὁποίων ἐτάχθησαν αἱ ὁριζόμεναι διατυπώσεις. Οὕτως ἡ ἀπαλλαγὴ τοῦ ἐργοδότου, πρὸς ὃν παρεσχέθησαν ἤδη αἱ ὑπηρεσίαι καὶ πέραν τοῦ θώρου—κατὰ θεωρηθεῖσαν θεμιτὴν ὑπέρβασιν αὐτῶν—ἀπὸ τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν τῆς ηὐξημένης ἀντιμισθίας, ὀφειλομένης εἰς τυπικολογικὴν καθαρῶς ἑρμηνείαν, εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου.

VI. Περὶ τῆς ἑρμηνευτικῆς μεθόδου ἐγράφησαν πολλά. Ἡ ὠφέλεια ἐκ τῆς μελέτης τῆς σχετικῆς βιβλιογραφίας εἶναι ἀναμφισβήτητος. Τὰ ἐκ τῆς δικαστηριακῆς πράξεως διδάγματα δὲν εἶναι ἐν τούτοις ὀλιγώτερον πολύτιμα. Ὁ ἐκ τῆς συστηματικῆς ῥεύσεως ἀπολογισμὸς θ' ἀποκαλύψῃ, ὅτι αἱ περιπτώσεις ἀντεργατικῆς ἑρμηνείας δὲν εἶναι σπάνιαι. Τῆς εὐθύνης ὁμέτοχος δὲν εἶναι πάντοτε ἡ θεωρία.

ΑΛΕΞ. Α. ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ, Δικηγόρος

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Ὁ νέος Βελγικὸς Νόμος

Ὑπὸ τοῦ κ. **ΘΕΟΔΩΡΟΥ Γ. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΥ**, Δικηγόρου

I. Εἰσαγωγικὰ

Διὰ τοῦ ὅρου *ἐργατικαὶ ἐπιτροπαὶ* ἢ *ἐργατικὰ συμβούλια* ἐπιχειρήσεων ἐκφράζεται συνοπτικῶς ὁ ὀργανισμὸς ἐκπροσωπήσεως τῶν ἐργαζομένων ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς ἐπιχειρήσεως (1). Ἡ ὀργάνωσις τῆς τοιαύτης ἐκπροσωπήσεως συνιστᾷ τὴν νομικὴν συγκρότησιν τοῦ θεσμοῦ τοῦ ἐργατικοῦ ἐλέγχου ἐπὶ τῶν ἐπιχειρήσεων, ὅστις ἀποτελεῖ σήμερον ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸ πλέον ἐπιτακτικὸν ἐργατικὸν αἴτημα, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀνάγκην αὐτῆς ταύτης τῆς κεφαλαιοκρατικῆς οἰκονομίας. Δὲν θὰ ἐρευνηθῇ ἐνταῦθα ἡ μακρὰ ἱστορία τοῦ θεσμοῦ, οὐδὲ αἱ γενικαὶ ἀρχαὶ τούτου, ὡς συνάγονται ἐκ τῶν ἀλλοδαπῶν νομοθετημάτων (2). Οὐδεὶς ὅμως δύναται νὰ ἀμφιοβητήσῃ τὴν τεραστίαν ἀνάπτυξίν του εἰς τὰ πλεῖστα τῶν οἰκονομικῶς καὶ κοινωνικῶς ἀνεπτυγμένων Κρατῶν. Οὕτω, ὑπὸ εὐρυτέρας ἢ στενοτέρας ἁρμοδιότητας καὶ λειτουργίας, ὁ θεσμὸς οὗτος ἐφαρμόζεται σήμερον πρακτικῶς καὶ ὠφελίμως ἐν Γαλλίᾳ (1945), ἐν Πολωνίᾳ (1945), ἐν Οὐγγαρίᾳ (1945), ἐν Τσεχοσλοβακίᾳ (1945), ἐν Νορβηγίᾳ (1945), ἐν δυτικῇ Γερμανίᾳ (1946), ἐν Φιλλανδίᾳ (1946), ἐν Σουηδίᾳ (1946), ἐν Αὐστρίᾳ (1947), ἐν Δανίᾳ (1947) καὶ ἐν Ἰταλίᾳ (1947). Ἀλλ' ἡ προϊστορία τούτου, ὑπὸ συμβατικὴν καὶ οὐχὶ νομικὴν μορφήν, ἀνήκει εἰς τὰς ἀγγλοσαξωνικὰς χώρας. Εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τὰ πρῶτα ἐργατικὰ συμβούλια ἀνάγονται εἰς τὸ ἔτος 1918. Κατὰ τὴν αὐτὴν δὲ περίπου περίοδον ἀναφαίνονται καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ. Ἀλλ' ἡ τεραστία ἀνάπτυξις τούτων εἰς τὰς ἄνω χώρας, καθὼς καὶ εἰς τὸν Καναδᾶν, διαπιστοῦται κατὰ τὰ ἔτη 1942 καὶ 1948. Ἐπίσης ἐν Ρωσίᾳ τὰ πρῶτα ἐργατικὰ συμβούλια ἀπαντῶνται ἀπὸ τοῦ ἔτους 1917. Ἐκτὸς τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς ὁ θεσμὸς ἀνευρίσκεται ἐπίσης εἰς τὰς βρεταννικὰς κτήσεις καὶ εἰς κράτη, καθὼς τὸ Ἰράν, ἡ Χιλὴ καὶ ὁ Ἰσημερινός. Ὡς μοναδικαὶ ἐξαιρέσεις τῆς παγκοσμίου κατακτήσεως ἑνὸς θεσμοῦ τοιαύτης ζωντανῆς σημασίας καὶ πρακτικῆς ὠφελιμότητος ἀναφαίνονται εἰς τὸν διεθνῆ πίνακα ἡ Ἰρλανδία, ἡ Ἱσπανία, ἡ Πορτογαλία καὶ ἡ *Ἑλλάς*. Δὲν θὰ ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα διὰ ποίους λόγους ὁ θεσμὸς οὗτος εἶναι ἄγνωστος ἐν Ἑλλάδι, τόσον πρακτικῶς, ὅσον καὶ θεωρητικῶς. Ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἀρκεσθῶμεν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ χρονολογικῶς τελευταίου νόμου ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω θεσμοῦ, τοῦ *βελγικοῦ νόμου τῆς 3ης Αὐγούστου 1948* περὶ ὀργανώσεως τῆς οἰκονομίας, νὰ δώσωμεν τὰ στοιχεῖα καὶ τὰς ἀρχὰς ἐφ' ὧν οὗτος στηρίζεται καὶ νὰ προωθήσωμεν οὕτω τὴν ἐπὶ τῶν ἀλλοδαπῶν κειμένων ἀνάπτυξιν τῆς ἐπὶ τοῦ θέματος ἑλληνικῆς θεωρίας, ἐλπίζοντες ὅτι ἡ ἑλληνικὴ κεφαλαιοκρατικὴ οἰκονομία θὰ κατανοήσῃ συντόμως (ὡς εὐχηθῶμεν δι' αὐτὴν τὸ συντομώτερον) τὴν νομικὴν καθιέρωσιν τούτου καὶ ἐν Ἑλλάδι, χάριν τῶν συμφερόντων της, ἀλλὰ καὶ χάριν τῶν γενικωτέρων συμφερόντων τῆς χώρας καὶ τοῦ προγράμματος ἀνοικοδομήσεως ταύτης.

II. Ὁ βελγικὸς νόμος

Ὁ βελγικὸς νόμος τῆς 3ης Αὐγούστου 1948 ἀφορᾷ γενικῶς τὴν ὀργάνωσιν τῆς βελγικῆς οἰκονομίας ἐπὶ νέων συγχρονισμένων βάσεων. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον δημιουργεῖ ἀφ' ἑνὸς μὲν ἓν *κεντρικὸν συμβούλιον τῆς οἰκονομίας* καὶ διάφορα *ἐπαγγελματικὰ συμβούλια*, ἀφ' ἑτέρου καθιερώνει τὸν θεσμὸν τῶν *ἐργατικῶν συμβουλίων* τῶν ἐπιχειρήσεων. Τὸ τελευταῖον τοῦτο τμῆμα τοῦ νόμου, ὡς ἀποτελοῦν θέμα τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, συνιστᾷ τὸ περιεχόμενον τῆς παρούσης μελέτης. Ὑπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ εἰσηγητοῦ του *Van Zeeland*, ὁ νόμος οὗτος ἐχαρακτηρίσθη ὡς ἓν *βῆμα πρὸς τὸ ἄγνωστον* (3). Ἐν τούτοις, ὡς πρὸς ὅ,τι ἀφορᾷ τὸν θεσμὸν τῶν ἐργατικῶν συμβουλίων τὸ βῆμα δὲν εἶναι πρὸς τὸ ἄγνωστον, ἂν θελήσῃ τις νὰ προσέξῃ τὸν ὁλοκληρωμένον πίνακα τῶν εὐρωπαϊκῶν καὶ ἐξωευρωπαϊκῶν χωρῶν, εἰς ἃς οὗτος ἐφαρμόζεται. Ἀλλ' ἀναμφιβόλως, ὁ νέος βελγικὸς νόμος διδει εἰς τὴν οἰκονομίαν τῆς χώρας νέαν διάρθρωσιν, διὰ τῶν εἰσαγομένων παρ' αὐτοῦ τροποποιήσεων εἰς τὴν νομικὴν καὶ οἰκονομικὴν τοποθέτησιν τῶν φορέων τοῦ κεφαλαίου καὶ τῆς ἐργασίας ἐν τῇ παραγωγικῇ προσπαθείᾳ.

Α' Σύστασις: Κατὰ τὸν νέον βελγικὸν νόμον ἐργατικὰ συμβούλια συνιστῶνται εἰς πᾶσαν ἐπιχείρησιν ἀπασχολοῦσαν, κατὰ τρόπον διαρκῆ, τοὐλάχιστον πεντήκοντα ἐργαζομένους. Πρὸς ἀκριβῆ ἐφαρμογὴν τῶν σχετικῶν διατάξεων του ὁ νόμος λαμβάνει πρόνοιαν, ὅπως καθορίσῃ τὰς ἐννοίας τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τοῦ προσωπικοῦ, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ νομοθέτου χρησιμοποίησις ὁρισμῶν εἶναι κατ' ἀρχὴν ἐπικίνδυνος καὶ ὅτι προκειμένου περὶ οἰκονομικῶν ἐννοιῶν, μεταφυτευομένων εἰς τὸν νομικὸν κόσμον, ὁ κίνδυνος καθίσταται σημαντικώτερος. Οὕτω, ὡς προσωπικὸν μὲν ὁ νόμος νοεῖ τοὺς ἐργάτας, μαθητευομένους καὶ ὑπαλλήλους τῆς ἐπιχειρήσεως, περιλαμβανομένου καὶ τοῦ ἀρχιεργατικοῦ προσωπικοῦ, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τοῦ διευθύνοντος τοιούτου, ὡς ἐπιχείρησιν δὲ νοεῖ τὴν τεχνικὴν μονάδα τῆς ἐκμεταλλεύσεως. Καὶ ὡς πρὸς μὲν τὴν

1) *Petit - Fournier*. Les comités d'entreprise dans les divers pays. *Revue française du travail*. 1948, 269.

2) *Θ. Βλαχοπούλου*, Γενικαὶ ἀρχαὶ ἐργατικοῦ ἐλέγχου τῶν ἐπιχειρήσεων. *Ἐν Νέᾳ Οἰκονομίᾳ*, ἔτος Γ', σελ. 300 ἑξ.

3) Ὅρα: *Revue Française du travail*, 1948, 498, La loi du 3 août 1948 portant organisation de l' économie.

ἔννοιαν τοῦ προσωπικοῦ ὁ βελγος νομοθέτης δέν ἀφίσταται τῶν ὁριομάτων τῆς διδασκολίας τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, ἄν καὶ ἡ ἐξαίρεσις τοῦ διευθύνοντος προσωπικοῦ εἶναι ἀδικαιολόγητος ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς θεωρίας τοῦ ἐργατικοῦ ἐλέγχου. Ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν ὅμως τῆς ἐπιχειρήσεως, αὕτη συγχέεται καταδήλως πρὸς τὴν τῆς ἐκμεταλλεύσεως. Κατὰ τὴν κρατοῦσαν διδασκαλίαν ἡ ἐπιχείρησις, εἴτε νοηθῇ εὐρέως, εἴτε στενῶς, ἀποτελεῖ *οἰκονομικὴν* μονάδα τῆς παραγωγῆς, ἐντὸς τῆς ὁποίας συγκεντροῦνται ὑπὸ τοῦ ἐπιχειρηματίου οἱ παραγωγικοὶ συντελεσταί, πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως οὗτος παραγάγῃ καὶ εἰσαγάγῃ εἰς τὴν ἀγορὰν προϊόν τι ἢ ὑπηρεσίαν. Ἀντιθέτως ἡ ἐκμετάλλευσις ἀποτελεῖ *τεχνικὴν* μονάδα τῆς παραγωγῆς, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει ὁ τεχνικὸς σκοπὸς τῆς κατασκευῆς τοῦ προϊόντος ἢ τῆς ὑπηρεσίας (4). Ὁ θεσμὸς τοῦ ἐργατικοῦ ἐλέγχου προσιδιάζει εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ οὐχὶ εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς ἐκμεταλλεύσεως, διότι δὲν σκοπεῖται δι' αὐτοῦ ὁ ἔλεγχος τοῦ τεχνικοῦ μηχανισμοῦ τῆς παραγωγῆς, ἀλλὰ τῶν οἰκονομικῶν δεδομένων ταύτης.

Β'. Λειτουργίαι: Τὰ οὕτω συνιστώμενα ἐργατικὰ συμβούλια ἀποστολὴν ἔχουν, ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῶν νόμων, τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ τῶν ἀποφάσεων τῶν ὁμοτίμων ἐπιτροπῶν, ἐφαρμοστέων ἐν ἑκάστῃ ἐπιχειρήσει:

1) Νὰ γνωμοδοτοῦν καὶ νὰ διατυπώνουν ὑποδείξεις ἢ ἀντιρρήσεις ἐπὶ παντὸς μέτρου δυναμένου νὰ τροποποιήσῃ τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἐργασίας, τοὺς ὅρους ταύτης καὶ τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἐπιχειρήσεως.

2) Νὰ λαμβάνουν ἐκ μέρους τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀπὸ οἰκονομικῆς καὶ δημοσιονομικῆς ἀπόψεως:

α) Πληροφορίας, τουλάχιστον κατὰ τρίμηνον, ἀφορώσας τὴν παραγωγικότητα ἢ γενικωτέρας φύσεως καὶ σχετιζομένας πρὸς τὴν ζωὴν τῆς ἐπιχειρήσεως.

β) Περιοδικῶς δὲ καὶ τουλάχιστον κατὰ τὸ κλείσιμον τῆς ἐτησίας χρήσεως πληροφορίας, ἐκθέσεις καὶ ἔγγραφα, δυνάμενα νὰ διαφωτίσουν τὸ ἐργατικὸν συμβούλιον τῆς ἐπιχειρήσεως περὶ τῶν ἐπιτευχθέντων ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως ἀποτελεσμάτων τῆς ἐκμεταλλεύσεως.

3) Νὰ παρέχουν γνώμας ἢ ἐκθέσεις ἐπὶ τῶν ἐκφρασθεισῶν ἐντὸς τούτων ἀπόψεων ἐπὶ παντὸς οἰκονομικῆς φύσεως ζητήματος ἀναγομένου εἰς τὴν ἁρμοδιότητά των, ὡς αὕτη καθορίζεται ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ ἐφ' ὅσον τὸ ζήτημα ὑπῆχθη εἰς τὴν ἁρμοδιότητά των, εἴτε ὑπὸ τοῦ ἐνδιαφερομένου ἐπαγγελματικοῦ συμβουλίου, εἴτε ὑπὸ τοῦ κεντρικοῦ οἰκονομικοῦ συμβουλίου.

4) Νὰ κατεργάζωνται καὶ νὰ τροποποιοῦν, ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς σχετικῆς νομοθεσίας, τὸν κανονισμὸν τοῦ ἐργοστασίου ἢ τὸν κανονισμὸν ἐσωτερικῆς τάξεως τῆς ἐπιχειρήσεως, νὰ λαμβάνουν πάντα τὰ ἐνδεικνυόμενα μέτρα, ὥστε νὰ πληροφορῆται περὶ τούτων τὸ προσωπικὸν καὶ νὰ ἐπαγρυπνοῦν ἐπὶ τῆς αὐστηρᾶς ἐφαρμογῆς τῆς προστατευούσης τοὺς ἐργαζομένους κοινωνικῆς καὶ βιομηχανικῆς νομοθεσίας.

5) Νὰ ἐρευνοῦν τὰ ἀκολουθητέα γενικὰ κριτήρια ἐν περιπτώσει προσλήψεως ἢ ἀπολύσεως τῶν ἐργαζομένων.

6) Νὰ ἐπαγρυπνοῦν ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς πάσης γενικῆς διατάξεως ἐνδιαφερούσης τὴν ἐπιχείρησιν, τόσον τὰς ἀφορώσας τὴν κοινωνικὴν τάξιν, ὅσον καὶ τὰς σχετιζομένας πρὸς τὸν καθορισμὸν τῶν κριτηρίων τῶν διαφόρων βαθμῶν τοῦ ἐπαγγελματικοῦ χαρακτηρισμοῦ.

7) Νὰ καθορίζουν τὰς χρονολογίας τῶν ἐτησίων διακοπῶν καὶ τὸν κατ' αὐτὰς μηχανισμὸν ροῆς τοῦ προσωπικοῦ, ἂν συντρέχῃ περίπτωσις.

8) Νὰ διαχειρίζωνται τὰ ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ διὰ τὴν εὐημερίαν τοῦ προσωπικοῦ συσταθέντα κοινωνικὰ ἔργα, ἐκτὸς ἂν ταῦτα ἔχουν ἤδη ἀφεθῇ εἰς τὴν αὐτόνομον διαχείρισιν τῶν ἐργαζομένων.

9) Νὰ ἐπεξεργάζωνται πᾶν μέτρον δυνάμενον νὰ εὐνοήσῃ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ πνεύματος συνεργασίας μεταξὺ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τοῦ προσωπικοῦ του, ἰδίως διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως τῆς ἐπαρχιακῆς γλώσσης εἰς τὰς ἐσωτερικὰς σχέσεις τῆς ἐπιχειρήσεως.

Οὕτω πως διατυπούμεναι αἱ ἁρμοδιότητες τῶν βελγικῶν ἐργατικῶν συμβουλίων φαίνονται εὐρύτατα ἀπὸ ἀπόψεως περιεχομένου, ἀλλὰ λίαν περιωρισμέναι ἀπὸ ἀπόψεως ἀποφασιστικῆς ἐξουσίας. Ἐπὶ τῆς ὑπαρχούσης ἔριδος ἂν ταῦτα δύνανται νὰ ἐλέγχουν μόνον τὰς κοινωνικὰς καὶ τεχνικὰς λειτουργίας τῶν ἐπιχειρήσεων ἢ καὶ τὰς οἰκονομικὰς καὶ ἐμπορικὰς ταιαύτας (5), ὁ βελγικὸς νόμος φαίνεται ἀκολουθῶν τὴν εὐρείαν ἄποψιν. Ἀλλ' ἐπὶ τῆς διαμάχης ἂν τὰ ἐργατικὰ συμβούλια δέον νὰ ἔχουν μόνον *δικαίωμα ἐπιβλέψεως* ἢ *συμβουλευτικῆς γνώμης* ἢ ἂν πρέπει ἡ ἐξουσία των νὰ ἐκταθῇ μέχρι *συνδιαχειρίσεως* (6) καὶ ἥτις διαμάχη ἀφορᾷ αὐτὴν ταύτην τὴν ἀποτελεσματικὴν καὶ ἀποδοτικὴν ἄσκησιν τοῦ ἐργατικοῦ ἐλέγχου, ὁ βελγικὸς νόμος στενεύει τὴν ἀποφασιστικότητα τούτου, ἀρκούμενος εἰς μόνον τὸ δικαίωμα τῆς συμβουλευτικῆς γνώμης, ἐκτὸς ἂν πρόκειται περὶ τῆς διαχειρίσεως τῶν κοινωνικῶν ἔργων τῆς ἐπιχειρήσεως (7).

Γ'. Σύνθεσις: Τὰ ἐργατικὰ συμβούλια συνιστῶνται τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ ἐργοδότου καὶ συντίθενται:

α') Ἐκ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἑξ ἑνὸς ἢ πλειόνων τακτικῶν καὶ ἀναπληρωματικῶν ἐκπροσώπων του, ὑποδεικνυομένων παρ' αὐτοῦ.

β') Ἐξ ὡρισμένου ἀριθμοῦ τακτικῶν καὶ ἀναπληρωματικῶν ἐκπροσώπων τοῦ προσωπικοῦ. Ὁ ἀριθμὸς τῶν πρώτων δὲν δύνανται νὰ εἶναι κατώτερος τῶν τριῶν ἢ ἀνώτερος τῶν εἴκοσι. Ὁ ἀριθμὸς τῶν δευτέρων συνίσταται εἰς τὸ ἥμισυ τῶν τακτικῶν ἐκπροσώπων, οἵτινες πάντως δὲν δύνανται νὰ εἶναι ὀλιγώτεροι τῶν δύο.

Ἅπαντες οἱ ἐκπρόσωποι, ἐργοδοτικοὶ καὶ ἐργατικοί, δέον νὰ ἀπολαύουν τῶν ἀστικῶν καὶ πολιτικῶν δικαιωμάτων. Ὁ ἀριθμὸς τούτων, ὡς καὶ ἡ ἐκπροσώπησις τῶν διαφόρων κατηγοριῶν τοῦ προσωπικοῦ, καθορίζονται διὰ βασιλικοῦ Δ)τος

---

4) *Nogaro*. Cours d économie politique. Paris, 1946. I'. 193. *Baudin*, Manuel d' économie politique, Paris, 1943, I'. 137.

5) *Yves Maingny et Max Principale* (preface F. Perroux). La participation des salariés aux responsabilités de l' entrepreneur. Paris, 1947. 75

6) *James*, Les comités d' entreprises. Paris, 1945, 40.

7) *Jean de Givry*, Les conseils d'entreprise, Genève, 1949, 37.

είτε διά τό σύνολον τῶν ἐπιχειρήσεων, εἴτε διά τινας τούτων. Τέλος τό ἐργατικόν συμβούλιον τῆς ἐπιχειρήσεως δύναται, ἀναλόγως τῆς σημασίας καί τῆς διαρθρώσεως ταύτης, νά ὑποδιαιρεθῇ εἰς τμήματα.

Δ'. Ἐκλογικαί προϋποθέσεις: Ὁ βέλγος νομοθέτης καθορίζει ἴδιον σύστημα προϋποθέσεων, βάσει τῶν ὁποίων οἱ ἐργαζόμενοι δύνανται νά εἶναι ἐκλογεῖς ἤ ἐκλόγιμοι. Θέτει τήν γενικήν ἀρχήν, ὅτι οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ προσωπικοῦ ἐκλέγονται ὑπό τῶν ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ἐργαζομένων, ἀλλ' αἱ προϋποθέσεις τῆς ἐκλογῆς καθορίζονται διά βασιλικοῦ Δ)τος μετά γνώμην τῶν ἁρμοδίων ὁμοτίμων ἐπιτροπῶν, δύναντοι δέ νά διαφέρουν κατά βιομηχανίαν. Ἐπίσης διά βασιλικοῦ Δ)τος καθορίζεται ἡ ἐκλογική συμμετοχή τῶν ἀλλοδαπῶν καί τῶν ἄνευ πατρίδος ἐργατῶν. Ἀντιθέτως, αἱ ὅροι τῆς ἐκλογιμότητος εἶναι αὐστηρότεροι. Ἵνα ὁ ἐργαζόμενος ἐν τινι ἐπιχειρήσει εἶναι ἐκλόγιμος, ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ προσωπικοῦ, δέον: α') Νά εἶναι βέλγος πολίτης καί νά ἔχῃ συμπεπληρωμένον τό εἰκοστόν πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας του (ἀλλά τό ἐργατικόν συμβούλιον τῆς ἐπιχειρήσεως δύναται νά καλῇ, πρός ἔκφρασιν γνώμης, ἀντιπροσώπους τῶν νέων ἐργατῶν). β') Νά ἀπασχολῆται ἐπί τρία ἔτη τοὐλάχιστον εἰς τόν κλάδον τῆς δραστηριότητος, ὃν κατέχει ἐν τῇ ἐπιχειρήσει καί νά ἀπασχολῆται ἀπό ἑξαμήνου τοὐλάχιστον ἐν αὐτῇ, ὑπό τήν ἐπιφύλαξιν ἐξαιρέσεων καθοριστέων ὑπό βασιλικοῦ Δ)τος διά τινας βιομηχανίας.

Ε' Ἐκλογική διαδικασία: Οἱ τακτικοί καί ἀναπληρωματικοί ἐκπρόσωποι τοῦ προσωπικοῦ ἐκλέγονται διά μυστικῆς ψηφοφορίας ἐκ καταλόγων ὑποψηφίων παρουσιαζομένων ὑπό τῶν πλέον ἀντιπροσωπευτικῶν ἐργατικῶν ὀργανώσεων. Αὗται δέον νά συντάσσουν τούς καταλόγους βάσει συστήματος ἐκπροσωπήσεως ἀναλόγου πρός τήν ἀριθμητικήν σημασίαν ἑκάστης ἐκ τῶν κατηγοριῶν τοῦ ἐργατικοῦ καί ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ. Αἱ προϋποθέσεις, βάσει τῶν ὁποίων αἱ ἐργατικαί ὀργανώσεις ἀναγνωρίζονται ὡς αἱ πλέον ἀντιπροσωπευτικαί, καθορίζονται διά βασιλικοῦ Διατάγματος. Οἱ ἐκλογεῖς δύνανται νά ψηφίσουν ἢ ὡρισμένον κατάλογον ἤ ὑποψηφίους πλειόνων καταλόγων, ὧν ὁ ἀριθμός δέν δύναται νά ὑπερβῇ τό σύνολον τῶν ἑδρῶν. Οἱ ὑποψήφιοι ἐκλέγονται βάσει τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ψήφων. Αἱ ἕδραι κατανέμονται βάσει ἀναλογίας συμφώνου πρός τήν σημασίαν ἑκάστης κατηγορίας ἐργατῶν ἤ ὑπαλλήλων. Ἡ κατανομή μετοξύ τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων γίνεται βάσει ἁπλῆς ἀνολογικῆς ἐκπροσωπήσεως. Δύνανται νά συσταθοῦν καί διάφορα ἐκλογικά σώματα ἐργατῶν ἤ ὑπαλλήλων, ἐάν ὁ ἀριθμός τῶν τελευταίων τούτων εἰς ἐπιχείρησιν, ἀπασχολοῦσαν κυρίως ἐργατικόν προσωπικόν, ὑπερβαίνῃ τούς πεντήκοντα. Τό αὐτό δύναται νά συμβῇ καί διά τούς ἐργάτας, ἂν ἡ ἐπιχείρησις ἀπασχολῇ κυρίως ὑπαλλήλους.

Αἱ ἄνω, ἐκλογικῆς φύσεως, διατάξεις, εἶναι ὑψίστης σημασίας, διότι ὁσάκις αὗται διέπονται ὑπό δημοκρατικοῦ καί συνδικαλιστικοῦ πνεύματος ἐνισχύουν τήν πεποίθησιν τῶν ἐργατικῶν ὁμάδων εἰς τήν γνησιότητα τῆς ἐκπροσωπήσεως. Μεταξύ τοῦ προταθέντος παλαιότερον συστήματος τοῦ *διορισμοῦ* τῶν ἐργατικῶν ἀντιπροσώπων ὑπό τῶν ἐργοδοτῶν καί τῆς *ἐκλογῆς* τούτων παρά τῶν ἐργαζομένων, ὁ βελγικός νόμος ἀκολουθεῖ τό δεύτερον, περί τῆς σκοπιμότητος καί δημοκρατικότητος τοῦ ὁποίου οὐδείς θά ἠδύνατο νά εὕρῃ ἀντίθετα ἐπιχειρήματα (8). Ἡ βασική θεμελίωσις τῆς ἐκλογικῆς διαδικασίας ἐπί τῆς παρεμβάσεως τῶν πλέον ἀντιπροσωπευτικῶν ἐργατικῶν ὀργανώσεων ἀποτελεῖ πρᾶξιν φρονήσεως, διότι, προκειμένου περί ἐργατικῆς ἐκπροσωπήσεως, οὐδείς δύναται νά παραγνωρίσῃ σήμερον τήν ἐπιρροήν τοῦ συνδικαλιστικοῦ παράγοντος, χωρίς κίνδυνον ἀποτυχίας τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ (9). Τέλος, ὁ βελγικός νόμος καθορίζει ὀρθόν σύστημα ἀναλογικῆς ἐκπροσωπήσεως. Δέν πρέπει νά ἀγνοῆται, ὅτι ἡ ἐργατική μᾶζα κυριαρχεῖται ἀπό πολλαπλάς καί διαφορετικάς τάσεις καί ὅτι τό ἰδανικόν τῆς ἐργατικῆς ἐκπροσωπήσεως, εἰς οὓς θεσμούς αὕτη εἶναι ἀναγκαία, δέν δύναται, εἰμή νά στηρίζεται ἐπί τῆς ἀναλόγου νομικῆς ἐμφανίσεως ὅλων τῶν τάσεων, ἄλλως οὔτε ἡ δημοκρατική ἰδέα ἐξυπηρετεῖται, οὔτε ἡ πραγματική ἐργατική δύναμις εἰσφέρει ἀποτελεσματικῶς εἰς τήν ἀνάπτυξιν τοῦ νομοθετουμένου ἐργατικοῦ θεσμοῦ (10).

ΣΤ'. Διάρκεια ἐντολῆς: Οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ προσωπικοῦ ἐκλέγονται διά χρονικήν διάρκειαν τεσσάρων ἐτῶν. Προκειμένου, ὅμως, περί τῆς πρώτης ἐκλογῆς, ἡ διάρκεια τῆς ἐντολῆς περιορίζεται εἰς δύο ἔτη. Οἱ ἐκπρόσωποι δύνανται νά ἐπανακλέγωνται. Τά ἀναπληρωματικά μέλη καλοῦνται εἰς ἀντικατάστασιν παντός ἀποθανόντος ἢ παραιτηθέντος ἢ μή συγκεντροῦντος τάς προϋποθέσεις τῆς ἐκλογιμότητος μέλους καί τερματίζουν τήν ἐντολήν τούτου. Νέαι ἐκλογαί δύνανται νά διεξαχθοῦν, ἐάν ἅπαντα τά ἀναπληρωματικά μέλη τῶν καταλόγων κατέστησαν τακτικά. Ἀλλ' ἡ ἐντολή τοῦ τακτικοῦ ἢ τοῦ ἀναπληρωματικοῦ μέλους τοῦ ἐργατικοῦ συμβουλίου τερματίζεται, ἐάν ἐτερματίσθη ἡ νομική δέσμευσις τοῦ ἐκπροσώπου πρός τήν ἐπιχείρησιν, ἢ ἂν οὗτος ἔπαυσε νά ἀγήκῃ εἰς τήν ὀργάνωσιν παρά τῆς ὁποίας ἐπροτάθη ἢ εἰς τόν ὄμιλον τῶν ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων, παρ' ὧν ἐξελέγη. Ὁ ἐκπρόσωπος δέν δύναται νά ἀπολυθῇ τῆς ἐργασίας του, εἰμή διά *σοβαρόν λόγον* δικαιολογοῦντα τήν ἄμεσον ἀποπομπήν του.

Αἱ διατάξεις αὗται σκοπόν ἔχουν, ἀφ' ἑνός μέν νά ἐξασφαλίσουν τήν ὁμαλήν καί ἀπρόσκοπτον λειτουργίαν τοῦ ἐργατικοῦ συμβουλίου, ἀφ' ἑτέρου δέ νά προστατεύσουν τόν ἐκλεγέντα ἐκπρόσωπον ἐκ πάσης πιέσεως τοῦ ἐργοδότου, σκοποῦσης νά ἐπηρεάσῃ τάς ἀπόψεις του ἢ τεινούσης εἰς ἀντεκδίκησιν. Αἱ προστατευτικαί αὗται διατάξεις ἔχουν μακράν προϊστορίαν. Ἀρχικῶς ἡ προστασία ἀφεώρα τούς ἐκπροσώπους τῶν ἐργατικῶν συνδικάτων. Σήμερον, καθ' ὅ μέτρον πολλαπλασιάζονται οἱ ἀντιπροσωπευτικοί ἐργατικοί θεσμοί, ἡ προστασία παντός ἐργατικοῦ ἐκπροσώπου εἶναι ἐκ τῶν πραγμάτων ἐπιβεβλημένη (11).

---

8) *Pierre Waline*, Les relations entre patrons et ouvrieres dans l'Angleterre d'aujourd'hui. Paris 1948. 257.

9) *Marchal*, L'action ouvrière et la transformation du régime capitaliste. Paris, 1913. 37.

10) *Delamarre*. Que penser de la représentation proportionnelle dans les élections professionnelles. Revue Française du travail. 1946. 741.

11) *Π. Μητσοπούλου*. Τά ὅρια συνδικαλιστικῆς δράσεως. Ἀθῆναι 1950. 29 ἑπ.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Ἰσχὺς προγενεστέρων Ν. Δ 1255|1949 ἐξαιρέσεων ὑπαγωγῆς εἰς Ν. 118|1945

Κύκλος μισθωτῶν ὑπαγομένων εἰς ἀσφάλισιν Ταμείου Ἀνεργίας μετὰ τὸ Ν. Δ. 1255|1949 καὶ συνεπῶς καὶ εἰς καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.—Διατήρησις ἐν ἰσχύϊ προγενεστέρων Ν. Δ. 1255|1949 εἰδικῶν διατάξεων περὶ μὴ ὑπαγωγῆς μισθωτῶν εἰς Ν. 118|1945.—Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας προσωπικοῦ Ὀργανισμοῦ Διαχειρίσεως Πλεονάζοντος Συμμαχικοῦ Ὑλικοῦ (ΟΔΙΣΥ).

Ὁ κανὼν ὅτι μεταγενέστερος νόμος γενικὸς δὲν καταργεῖ ἀρχαιότερον εἰδικὸν δὲν εἶναι ἀδιάσπαστος. Οὗτος ἔχει ἐφαρμογήν, ὅταν ἐκ τοῦ σκοποῦ καὶ τοῦ περιεχομένου τοῦ νεωτέρου νόμου δὲν συνάγεται ἐναντία βούλησις τοῦ Νομοθέτου (Α. Π. 120|1940, Ὀλομελ. ΕΕΝ ζ' 250, Α. Π. 22|1948, εἰσηγητὴς *Κ. Βοϊαζῆς*, ΕΕΔ 7, 440, *Γ. Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχ. § 6 σελ. 16).

Ἐκ τοῦ σκοποῦ ἤδη καὶ τοῦ περιεχομένου τοῦ Ν. Δ. 1255|49 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|45 (ΕΕΔ 8, 961), ὡς καταφαίνονται καὶ ἐκ τῆς αἰτιολογικῆς του ἐκθέσεως (ΕΕΔ 8, 964), κατηργήθησαν ἅπασαι αἱ προηγούμεναι αὐτοῦ νομοθετηθεῖσαι ἐξαιρέσεις ὑπαγωγῆς μισθωτῶν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ν. 118|45 καὶ ἑπομένως καὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὸ ἄρθρον 9 αὐτοῦ.

Ἀνεξαρτήτως τῆς ρητῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 11 § 7 τοῦ Ν.Δ. 1255|49, κατὰ τὴν ὁποίαν «πᾶσα διάταξις τῆς κειμένης νομοθεσίας, ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου, καταργεῖται», ἀσφαλῆ κρίσιν δι' αὐτὸ παρέχει τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Ν. Δ. 1255|49.

Ὁ Νομοθέτης αὐτοῦ ἔλαβεν ὡς βάσιν ἀσφαλίσεως εἰς τὸν Ν. 118|45 μόνον ὅτι ὁ μισθωτὸς (ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 6 Ν 765|43 (ΕΠΔ 2, 632) ἀσφαλίζεται κατὰ τοῦ κινδύνου ἀσθενείας παρὰ τῷ Ι. Κ Α. ἢ ἄλλῳ ἀσφαλιστικῷ Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως.

Ἡ γενικότης τῆς ἀσφαλίσεως ἐκ τῆς βάσεως αὐτῆς μόνον διασπᾶται διὰ τῶν μόνων ἐξαιρέσεων τοῦ ἄρθρου 1 § 3 τοῦ Ν. Δ. 1255|49.

Τοῦτο ὁρίζει ὅτι ἐκ τῆς ἀσφαλίσεως τῆς ἀνεργίας ἐξαιροῦνται α) τὰ πληρώματα τῶν ἐμπορικῶν πλοίων β) οἱ μισθωτοὶ οἱ ἠσφαλισμένοι κατὰ τοῦ κινδύνου ἀνεργίας εἰς ἑτέρους ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμοὺς καὶ γ) οἱ εἰς τὰς φορτοεκφορτωτικὰς ἐργασίας τῶν λιμένων τοῦ Κράτους προσ-

---

Ζ'. Λειτουργία: Τὸ ἐργατικὸν συμβούλιον συνέρχεται εἰς τὴν ἕδραν τῆς ἐπιχειρήσεως, προεδρεύεται δὲ ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ ταύτης ἢ ὑπὸ τοῦ ἐκπροσώπου του ἐν τῇ προεδρίᾳ. Ἡ γραμματεία τοῦ συμβουλίου ἀνατίθεται εἰς ἕνα ἐκ τῶν ἐκπροσώπων τοῦ προσωπικοῦ. Τὸ ἐργατικὸν συμβούλιον συγκαλεῖται ἅπαξ κατὰ μῆνα, τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ τοῦ ἡμίσεος τῶν μελῶν, οἵτινες ἐκπροσωποῦν τὸ προσωπικόν. Αἱ συνεδριάσεις τοῦ ἐργατικοῦ συμβουλίου καὶ ἂν ἔτι διεξάγωνται οὐχὶ κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἐργασίας—θεωροῦνται ὡς χρόνος πραγματικῆς ἐργασίας καὶ ἀμείβονται. Ὁ τόπος καὶ τὸ ὑλικὸν τῶν συνεδριάσεων τίθενται εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ συμβουλίου ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως.

Η'. Κρατικὸς ἔλεγχος: Δημόσιοι ὑπάλληλοι, ὑποδεικνυόμενοι ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως, παρακολουθοῦν τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου καὶ ἔχουν πρὸς τοῦτο ἐλευθέραν εἴσοδον εἰς τὰς ἐγκαταστάσεις τῆς ἐπιχειρήσεως. Ἀρχηγοὶ τῶν ἐπιχειρήσεων, ἐργοδόται, διευθυνταί, διαχειρισταί, ἀντιπρόσωποι καὶ ἐργαζόμενοι ὑποχρεοῦνται νὰ παρέχουν εἰς τούτους τὰς ζητουμένας πληροφορίας πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς τηρήσεως τοῦ νόμου. Εἰς περίπτωσιν παραβάσεως τῶν ἀνωτέρω διατάξεων οἱ ἁρμόδιοι δημόσιοι ὑπάλληλοι συντάσσουν πρακτικόν, ἀποτελοῦν πλήρη ἀπόδειξιν μέχρι βεβαιώσεως τοῦ ἐναντίου.

Θ'. Ποιναὶ κυρώσεις: Ὁ βελγικὸς νόμος ἐξοπλίζει τέλος καὶ διὰ ποινικῶν κυρώσεων τὴν τήρησιν ὡρισμένων διατάξεών του. Οὕτω ὁρίζει ὅτι τιμωροῦνται, βάσει τοῦ ἄρθρ. 458 τοῦ Ποιν. Κώδ., τὰ μέλη τοῦ ἐργατικοῦ συμβουλίου, ἅτινα ἀνεκοίνωσαν ἢ διέδωσαν καταχρηστικῶς πληροφορίας ἀτομικῆς φύσεως, ὧν ἔλαβον γνῶσιν λόγῳ τῶν ἀσκηθεισῶν λειτουργιῶν ἢ ἐντολῶν των δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ νόμου. Αἱ αὐταὶ ποιναὶ προβλέπονται κατὰ τῶν αὐτῶν προσώπων, ἂν ἀνεκοίνωσαν ἢ διέδωσαν καταχρηστικῶς συνολικὰς πληροφορίας, δυναμένας νὰ ζημιώσουν τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν, ἢ τὰ συμφέροντα οἰκονομικοῦ τινος κλάδου ἢ τῆς ἐπιχειρήσεως. Οἱ ἀρχηγοὶ ἐπιχειρήσεων, οἱ μὴ συστήσαντες ἐργατικὸν συμβούλιον ἢ οἱ ἐμποδίσαντες τὴν λειτουργίαν τούτου τιμωροῦνται διὰ προστίμου 100 φράγκων, πολλαπλασιαζομένου ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀπασχολουμένων ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ἐργατῶν, χωρὶς νὰ δύναται τὸ πρόστιμον τοῦτο νὰ ὑπερβῇ τὸ ποσὸν τῶν 100.000 φράγκων. Ἡ ποινικὴ ἀγωγὴ παραγράφεται μετὰ ἓν ἔτος. Ἀλλ' οἱ ἀρχηγοὶ ἐπιχειρήσεων εἶναι καὶ ἀστικῶς ὑπεύθυνοι διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ἀπαγγελθέντων προστίμων εἰς τοὺς διευθυντὰς ἢ διαχειριστάς των ἢ εἰς τοὺς ἐκπροσώπους των ἐν τῷ ἐλέγχῳ ἢ ἐν τῇ διευθύνσει.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Γ. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ, Δικηγόρος

λαμβανόμενοι δι' ὡρισμένον χρόνον σημειωται ἐμπορευμάτων καὶ ἐργάται πάσης κατηγορίας.

Εἶναι λοιπόν, νομίζομεν, φανερόν, ὅτι ὁ Νομοθέτης, ἀσχοληθεὶς περὶ τῶν κατὰ τὴν κρίσιν του (βλέπε εἰσηγητ. ἔκθεσιν, ΕΕΔ 8, 964) ἐξαιρέσεων, ἂν γνώσει πάντως τῆς προϊσταμένης νομοθεσίας, ἠθέλησεν εἰς αὐτὰς καὶ μόνον νὰ περιορισθῇ, χαρακτηριστικῶς αὐτὰς μόνον μνημονεύσας καὶ δὲν εἶναι ἄσκοπον νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἐνῷ καὶ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ Ν. 118|45 καὶ τὸ ἄρθρ. 1 Ν. Δ. 8|1|1|6, τὰ ὁποῖα προϊσχυον, ἐξῄρουν τοὺς μισθωτούς, τοὺς ἠσφαλισμένους εἰς ἄλλους Ὀργανισμοὺς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας, ἐπανέλαβε τὴν ἐξαίρεσιν αὐτῶν πάλιν διὰ τοῦ ἄρθρου 1 § 3 Ν. Δ. 1255|19, πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον σημαίνει, νομίζομεν, ὄχι περιττολογίαν, ἀλλὰ σαφῆ προσδιορισμὸν τῶν κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ Νομοθέτου διὰ τοῦ νέου νόμου ἐξαιρέσεων, μετ' ἀναθεώρησιν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ὅλου προϊσχύοντος νομοθετικοῦ συστήματος ἀσφαλίσεως τῶν μισθωτῶν κατὰ τῆς ἀνεργίας.

Καὶ εἶναι ἀκόμη, νομίζομεν, ἐντόνως ἀποκαλυπτικὸν τῆς νομοθετικῆς θελήσεως νὰ ὑπάρξῃ καθολικὴ σχεδὸν ἀσφάλισις τῶν μισθωτῶν κατὰ τῆς ἀνεργίας διὰ τοῦ νέου νομοθετήματος (Ν. Δ. 1255|49) τὸ διὰ πρώτην φορὰν ἐν τῇ ἐργατικῇ νομοθεσίᾳ ἀναφερόμενον εἰς τὰ πληρώματα τῶν ἐμπορικῶν πλοίων (ἄρθρ. 1 § 3 Ν. Δ. 1255|19), τὰ ὁποῖα ἐξαιρεῖ τῆς ἀσφαλίσεως (ἐπεξηγεῖ ἡ αἰτιολογικὴ ἔκθεσις τὸν λόγον ἐξαιρέσεως ὡς ἑξῆς: διὰ τῆς τρίτης παραγράφου τοῦ ἄρθρου 1 προβλέπεται ἡ ἐξαίρεσις ἐκ τῆς κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφαλίσεως εἰδικῶν τινων κατηγοριῶν μισθωτῶν, ἂν δὲν κρίνεται σκόπιμος ἡ ὑπαγωγὴ των εἰς τὴν ἀσφάλισιν, εἴτε διότι ἀπολαύουν ἤδη σχετικῆς προστασίας, εἴτε δι' ἄλλους λόγους), ἐνῷ ἐγνώριζε ἢ ἔπρεπε νὰ γνωρίζῃ ὁ Νομοθέτης, ὅτι ἡ μίσθωσις τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ναύτου δὲν ρυθμίζεται ὑπὸ τῶν αὐτῶν κανόνων, οἱ ὁποῖοι ρυθμίζουν καὶ τὴν μίσθωσιν τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν ἐργατῶν ξηρᾶς (Ἀναστ. Ἐμπορ., τόμος 3 § 312, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 4684|48, προεδρευόντων *Γ. Κορκάρης*, ΕΕΔ 7, 693, Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 2168|48, προεδρευόντων *Ε. Στρατηγάκης*, ΕΕΔ 7, 783).

Ἐξ ἄλλου καὶ αὐτὴ ἡ τὸ πρῶτον διὰ τοῦ Ν. Δ. 1255|19 ὑπαγωγὴ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ν. 118|45 καὶ τῶν ἐν συμβάσει ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου τελούντων μισθωτῶν (ἀνεξαρτήτως ἂν ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως αὐτῶν ἐξακολουθῇ νὰ ρυθμίζεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 672 Α. Κ. καὶ ἡ λῆξις αὐτῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 669 Α. Κ. καὶ μόνον ἡ ἀναγγελία λήξεως τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως ἐπιβάλλεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 6 Ν. Δ. 1255|19) ἀποκαλύπτει ἀσφαλέστερον ἀκόμη τὴν νομοθετικὴν πρόθεσιν καθολικῆς εὐρύνσεως τοῦ κύκλου τῶν ἠσφαλισμένων κατὰ τῆς ἀνεργίας.

Καὶ ἀκόμη ἡ ὑπαγωγὴ καὶ αὐτῶν τῶν μισθωτῶν τοῦ Δημοσίου ἢ νομικῶν προσώπων δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, τὸ πρῶτον ἤδη διὰ τοῦ Ν. Δ. 1255|49, εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ν. 118|45, ἀδιαφόρως ἂν ταῦτα δὲν ἀσκοῦν ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν, προσθέτει ἓν ἀκόμη ἀποκαλυπτικὸν τῆς ἐννοίας τοῦ Νόμου στοιχεῖον, ἀφοῦ εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ὁ Νομοθέτης ἐπέβαλλε τοὺς εἰς τὸν νόμον αὐτὸν περιορισμοὺς εἰς τὸ Δημόσιον καὶ ἐσεβάσθη τὰς πρὸ τοῦ Νόμου ἐξαιρέσεις.

Οὕτω, προκειμένου περὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ὀργανισμοῦ Διαχειρίσεως Πλεονάζοντος Συμμαχικοῦ Ὑλικοῦ (ΟΔΙΣΥ), περὶ τοῦ ὁποίου τὸ Ν. Δ. 184|46 (ΕΕΔ 5, 617) ἀντιμετώπισαν τὸ ζήτημα προηγούμεναι τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, ἀποφάσεις τοῦ α' βαθμοῦ τῆς διαδικασίας τοῦ Ν. ΓΨΟΔ' (Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1829|50, Πρωτοδίκης *Ε. Μαλλιάρας*, ΕΕΔ 9, 635, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2324|50, Πρωτοδίκης *Δ. Παπαχρήστου*, ΕΕΔ 9, 849, καὶ ἄλλαι).

Ἡ ἄποψις ὅμως τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, εἶναι διάφορος.

Λύτη, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὀρθῶν, ὡς νομίζομεν, ἀνωτέρω συλλογισμῶν, ἀπομακρύνεται τοῦ σκοποῦ τοῦ Ν. Δ. 1255|49, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξεν ὁ ἐξ ὑπαρχῆς καθορισμὸς τοῦ κύκλου τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν ἀσφάλισιν μισθωτῶν (βλέπε αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν, ΕΕΔ 8, 965) καὶ δὲν παρέχεται ἱκανοποιητική, νομίζομεν, ἀπὸ τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως ἐξηγήσεις τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 11 § 7 τοῦ Ν. Δ. 1255|19 ἁπλῆ διάταξις τῆς κειμένης νομοθεσίας, ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, καταργεῖται», ἀφοῦ, ἂν ἀποκλείσωμεν τὰς εἰδικὰς διατάξεις, τῆς μὴ ὑπαγωγῆς τῶν μισθωτῶν εἰς τὴν ἀσφάλισιν, αἱ ὁποῖαι, κατὰ τὸ Πρωτοδικεῖον, διατηροῦνται καὶ μετὰ τὸ Ν. Δ. 1255|49, δὲν ἀπομένει ἔδαφος ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 11 § 7 Ν. Δ. 1255 ἐπὶ ἄλλων διατάξεων.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 8595|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Μπιζίμης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Κορίζης**

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 § 1 τοῦ Ν.Δ. 1255 τῆς 31|31 Ὀκτωβρίου 1949 «περὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Νόμου 118|1945 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων» καὶ τοῦ Ν. Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Νόμου 118|1945 εἰς τὰς βιομηχανικάς, ἐπαγγελματικὰς καὶ ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις κλπ.» εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς πάντα τὰ πρόσωπα τὰ παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἔναντι ἀμοιβῆς, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον ἀσχολοῦνται εἰς περιφερείας, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α καὶ ἀσφαλίζονται παρ' αὐτῷ ἢ παρ' ἑτέρῳ Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας, πλὴν α') τῶν πληρωμάτων τῶν ἐμπορικῶν πλοίων, β') τῶν ἠσφαλισμένων κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας εἰς ἑτέρους Ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμοὺς καὶ γ') τῶν εἰς τὰς φορτοεκφορτωτικὰς ἐργασίας τῶν λιμένων τοῦ Κράτους προσλαμβανομένων δι' ὡρισμένον χρόνον σημειωτῶν ἐμπορευμάτων καὶ ἐργατῶν πάσης κατηγορίας. Περαιτέρω διὰ μὲν τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ αὐτοῦ Ν.Δ. ὁρίζεται, ὅτι αἱ §§ 4, 5, 6, 7 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Νόμου 118|1945 ἀντικαθίστανται ὡς ἑξῆς: «ἁπασαι αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, περιλαμβανομένων καὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, Δήμων, Κοινοτήτων καὶ λοιπῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ἀσκουμένων, προσλαμβάνουσι τοὺς μισθωτοὺς αὐτῶν, τοὺς συνδεομένους διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, μέσῳ τοῦ οἰκείου Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας, διὰ δὲ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Καταγγελία συμβάσεως έργασίας προσωπικού Υπηρεσίας Εκμεταλλεύσεως Κρατικών Αυτοκινήτων

Έφαρμογή άρθρ. 9 Ν. 118|1945 διά την καταγγελίαν συμβάσεως έργασίας μετά το Ν. Δ. 1255|1949 και επί προσωπικού Υ.Ε.Κ.Α.—Ισχυρισμός περί ακυρότητος της περί συστάσεως της Υ.Ε.Κ.Α. υπουργικής αποφάσεως.—Κύρωσις αύτης διά Ν. 335|1947 και 1422|1949. Μη νομότυπος αναγγελία απολύσεως προς το Ταμείον Ανεργίας.—Ακυρότης καταγγελίας συμβάσεως έργασίας.—Εισπραξις υπό απολυθέντος βοηθήματος Ν. 1422|1949.—Μη θεώρησις ως παραιτήσεως από δικαιώματος προσβολής απολύσεως ως άκύρου.

Η συστασις της Υ.Ε.Κ.Α. δια της εν τη κατωτέρω δικαστική αποφάσει μνημονευομένης υπουργικής αποφάσεως πράγματι δεν εγένετο κατά νομοθετικήν εξουσιοδότησιν.

Αλλ' επηκολούθησαν ο Ν. 335|1947 «περί συμπληρώσεως νομοθεσίας περί Υπηρεσίας Εκμεταλλεύσεως Κρατικών Αυτοκινήτων (Υ.Ε.Κ.Α.) κλπ.», (ΕΕΔ 6, 411), ο οποίος ωρίζεν, ότι αι διατάξεις του Ν. 2112|1920 και του β.δ. 16|18 Ιουλίου 1920 περί επεκτάσεως του Ν. 2112|1920 δεν έχουσιν εφαρμογήν επί του προσωπικού της Εκμεταλλεύσεως Κρατικών Αυτοκινήτων (Υ.Ε.Κ.Α.) και ότι ο Νόμος ούτος ίσχυεν αναδρομικώς άφ' ής συνέστη ή άνω Υπηρεσία, και ο Ν. 1422|1950 «περί

της δευτέρας τοιαύτης, ότι αι εν τη προηγουμένη παραγράφω επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις κλπ. υποχρεούνται έπίσης να αναγγέλλωσι εγγράφως εις το Ταμείον Ανεργίας και τα Γραφεία Εύρέσεως Εργασίας την καταγγελίαν ή την λήξιν της συμβάσεως έργασίας ωρισμένου χρόνου εντός οκτώ ημερών από ταύτης. Εκ της εννοίας των ανωτέρω διατάξεων του μνημονευθέντος Νομοθετικού Διατάγματος, άπερ, και ως εκ του τίτλου του δείκνυται, αφορά τροποποίησιν του Νόμου 118 και του Ν.Δ της 8|11 Μαΐου 1946 περί επεκτάσεώς του, σαφώς προκύπτει, ότι ο νομοθέτης ήθέλησε δι' αύτων να υπαγάγη εις την ασφάλισιν του Νόμου 118 τους μισθωτούς, εξαιρουμένων των ανωτέρω τριών κατηγοριών, τους παρέχοντας εξηρτημένην εργασίαν και εις εκείνους τους εργοδότας, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, οίτινες δεν είχον υπαχθή μέχρι τοΰδε εις την εφαρμογήν του Νόμου 118, είτε ως μη αναφερόμενοι εις τα εν άρθρω 1 αύτου και του Ν.Δ. της8|11 Μαΐου 1946 φυσικά πρόσωπα, ων οι μισθωτοί υπήγοντο εις την ασφάλισιν, είτε ως ρητώς δια των γενικών αύτων διατάξεων εξαιρούμενοι, ούχι όμως και εις εργοδότας νομικά πρόσωπα, άτινα είχον εξαιρεθή της εφαρμογής του, δι' ειδικών νόμων θεσπισθέντων εκ λόγων αναγομένων εις την ιδιάζουσαν φύσιν της εργασίας ή τον σκοπόν, όν εκπληροΰσι. Αντίθετος ερμηνεία δεν δύναται να συναχθή εκ του γεγονότος ότι δια του άρθρου 1 του ανωτέρω Ν.Δ. 1255|1949 εθεσπίσθησαν ωρισμένα μόνον εξαιρέσεις, διότι αύται είναι γενικαί και αφορώσιν εξαιρέσεις του ανωτέρω τιθεμένου κανόνος, καθ' ον εις την ασφάλισιν υπάγανται και οι μισθωτοί οι απασχολούμενοι εις εργοδότας, οίτινες κατά τας διατάξεις των τροποποιουμένων δια του νομοθετικού τούτου διατάγματος Νόμου 118 και Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 δεν υπήγοντο εις την ασφάλισιν ή εξηροΰντο αύτης. Αφ' έτερου ούτε εκ των παρατεθεισών, ούτε εξ άλλης τινός διατάξεως του Ν. Δ. 1255|1949, συνάγεται βούλησις του νομοθέτου περί καταργήσεως δια του γενικού τούτου νόμου των ειδικών τοιούτων, δι' ων εξαιρούνται της εφαρμογής του Νόμου 118 μισθωτοί υπηρετούντες εις ωρισμένα νομικά πρόσωπα και οργανισμούς, οίτινες εξακολουθούσιν ούτω ισχύοντες κατά τον κανόνα τα «ειδικά επικρατέστερα των γενικών» (πρβλ. *Μπαλή*, Γεν. Αρχαί § 3, Αρ. Πάγου, Ολομελ. 268|1949, ΕΕΔ 8, σελ. 510, Α.Π. 22|1948, ΕΕΔ 7, σελ. 440), τοιαύτης βουλήσεως προς κατάργησιν αύτων μη συναγομένης εκ μονης της διατάξεως του άρθρου 11 § 7 του αύτου Ν. Δ., δι' ής ορίζεται «πάσα διάταξις της κειμένης νομοθεσίας, αντικειμένη εις τας διατάξεις αύτου, καταργείται» και διότι εν πάση περιπτώσει αι διατάξεις αύτων δεν αντίκεινται εις τας του διατάγματος τούτου.

Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, δεχθείσα ή εκκαλουμένη απόφασις, ως εξ αύτης προκύπτει, ότι η ειδική διάταξις του άρθρου 2 § 9 του Ν.Δ. 183|1946 «περί συστάσεως Κρατικού Οργανισμού διά την διαχείρισιν του πλεονάζοντος συμμαχικού υλικού (Ο.Δ.Ι.Σ.Υ.)» ήτοι του εκκαλουντος, καθ' ην αι διατάξεις του νόμου 118|1945 δεν έχουσι εφαρμογήν επί του κατά τό άρθρ. 2 αύτου προσλαμβανομένου προσωπικού (επί συμβάσει, ως έκτάκτου ή προσωρινού τοιούτου) θεσπισθείσα, ως εκ της περιωρισμένης εν αύτη διαρκείας της συστάσεώς του, της φύσεως της εργασίας και του προορισμού του, ως εκ των οποίων πλην των άλλων η μισθωσις των υπηρεσιών λογίζεται συναπτομένη διά τον μέχρι της λήξεως της λειτουργίας του χρόνον, κατηργήθη διά του Ν. Δ. 1255|1949 και ότι κατά τας ανωτέρω διατάξεις αύτου ο Ν. 118|1945 έχει εφαρμογήν και επ' αύτου και κρίνασα ως εκ τούτου δεκτήν την αγωγήν του εφεσιβλήτου, δι' ής ούτος, διατεινόμενος ότι προσελήφθη και υπηρέτησε παρά τω εκκαλουντι διά συμβάσεως εργασίας ιδιωτικού δικαίου, δι' αόριστον χρόνον ως έκτακτος εργάτης, απελύθη δε παρ' αύτου άκύρως άνευ της τηρήσεως των διατυπώσεων του Νόμου 118|1945, ήτήσατο την πληρωμήν των από της άκύρου απολύσεως του αποδοχών του, ενώ αύτη εξακολουθεί κατά τα ανωτέρω δεκτά γενόμενα ισχύουσα, εσφαλε και μεταρρυθμιστέα τυγχάνει κατά τον βάσιμον λόγον της υπό κρίσιν εφέσεως ήτις τούτω τω λόγω δέον να γίνη δεκτή, επί τω τέλει ν' απορριφθή ή αγωγή, καταλιπομένης της ερεύνης των λοιπών λόγων εφέσεως, συμψηφισθή δε μεταξύ των διαδίκων η δικαστική δαπάνη αμφοτέρων των βαθμών, ως εκ της εύλόγου αμφιβολίας του ενάγοντος εφεσιβλήτου περί της ερμηνείας των ανωτέρω διατάξεων.

διατάξεων τινων άφορωσῶν το προσωπικόν τῆς Υ.Ε.Κ.Α. (ΕΕΔ 9, 279), ὁ ὁποῖος, μεταξύ τῶν ἄλλων, ὁρίζει ὅτι ἐπί τοῦ ἀπολυθέντος ὁποτεδήποτε πρό τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου, ὡς καί ἐπί τοῦ ἐφεξῆς ἀπολυομένου προσωπικοῦ τῆς Υ.Ε.Κ.Α. ἐφαρμόζονται μόνον αἱ κυρωθεῖσαι διά τοῦ Α.Ν ὑπ' ἀριθ. 913|1949 (ΕΕΔ 8, 434) ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὑπ' ἀριθ. 956 τῆς 17|11|1947 καί ὑπ' ἀριθ. 976 τῆς 27|11|1947.

Ἐφ' ὅσον ἤδη μετά τήν ἔκδοσιν τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περί συστάσεως τῆς ἐν λόγῳ Ὑπηρεσίας ἄνευ νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως ἐπῆλθον οἱ ἀνωτέρω νόμοι, οἱ ὁποῖοι ἀνεφέρθησαν εἰς αὐτήν καί προϋπέθετον τήν ἰσχύν τῆς ἀποφάσεως, αὕτη ἀπέκτησεν ἰσχύν (πρβλ. Ε Α. 808|1890, Θέμ. ΙΑ' 74, Ε.Α. 570|1900, Θέμ. ΙΒ' 7, Σ. Ε. 80|1930).

Οὕτω ἐπιλύει τό ζήτημα ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακή ἀπόφασις.

Περαιτέρω ἡ αὐτή ἀπόφασις, ἐν ἁρμονίᾳ πρός τά παγίως κατά τήν ἐφαρμογήν τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 περί τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945 (ΕΕΔ 8,961) κρατοῦντα ἤδη (βλέπε σχετικῶς καί Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2990|1950, Πρωτοδίκης *Β. Φαρμακίδης*, κατωτέρω, σελ. 951 καί λοιπάς παραπομπάς ἐν ΕΕΔ 9, 888), δέχεται, ὅτι ὁ Ν. 118|1945 ἐφαρμόζεται καί ἐπί τῶν μετά τοῦ Δημοσίου τελούντων ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου μισθωτῶν, ὅτι δέ οἱ μισθωτοί τῆς Υ.Ε.Κ.Α. τελοῦν ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου προκύπτει καί ἐκ τοῦ Ν. 335|1947, ἔνθ' ἀνωτ., ὁ ὁποῖος, ἐκκινῶν ἀπό τοῦ ὀρθοῦ δεδομένου ὅτι ἡ ἐν προκειμένῳ σχέσις εἶναι τοιαύτη τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, καθώρισε δι' εἰδικούς λόγους, ὅτι δέν ἔχει ἐφαρμογήν ἐπί τοῦ προσωπικοῦ τῆς Υ.Ε.Κ.Α. ὁ Ν. 2112|20 καί τό β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, τά ὁποῖα προϋποθέτουν σχέσιν ἰδιωτικοῦ δικαίου (πρβλ. ἀντί πάσης ἄλλης Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 6205|49, εἰσηγητής *Χ. Καραμανλής*, ΕΕΔ 8, 710, οὕτω σκεπτομένην, βλέπε καί λοιπάς παραπομπάς ἐν ΕΕΔ 8, 710 εἰς σημειώσεις μας).

Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 552|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Α. Βενιέρης**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Στογιαννόπουλος, Ν. Πλασσαρᾶς, δικαστικός ἀντιπρόσωπος Δημοσίου

Κατά τά ἱστορούμενα ἐν τῇ ὑπό κρίσιν ἀγωγῇ ὁ ἐνάγων ὑπηρέτησε παρά τῇ Ὑπηρεσίᾳ Ἐκμεταλλεύσεως Αὐτοκινήτων τοῦ ἐναγομένου Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἐν Θεσσαλονίκῃ ὡς ὑπάλληλος, κατ' ἀκολουθίαν συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀορίστου χρόνου, ἀπό τῆς 19|1|46 ἕως τῆς 16|2|50, ὅτε ἀπελύθη, ζητεῖται δέ κυρίως ἡ καταβολή τῶν ἀπό τῆς ἀπολύσεώς του καί ἐφεξῆς ἀποδοχῶν, ὡς ἐκ τῆς ἀκυρότητος τῆς γενομένης καταγγελίας τῆς συμβάσεως, λόγῳ τοῦ ὅτι δέν ἐτηρήθησαν αἱ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|45, ὡς ἰσχύει ἤδη. Ἐπιβοηθητικῶς διώκεται ἡ συμπλήρωσις τοῦ καταβληθέντος βοηθήματος βάσει τῶν ὑπ' ἀριθ. 956 καί 976 τοῦ ἔτους 1947 πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, αἵτινες ἐκυρώθησαν διά τοῦ Α.Ν. 913|1949 καί πρός τούτοις ἡ πληρωμή ἀποζημιώσεως ἴσης πρός τήν ἀνταμισθίαν 18 ἡμερῶν, ἐπί τῷ ὅτι ὁ ἐνάγων ἀπελύθη πρίν ἤ λάβῃ τήν ὀφειλομένην αὐτῷ ἐτησίαν ἄδειαν.

Ἡ ἀγωγή ἐξεταζομένη κατά τήν κυρίαν αὐτῆς βάσιν εὑρίσκει νόμιμον ἔρεισμα εἰς τάς διατάξεις τῶν Ν. 19 παράγρ. 9 καί 10, Ν. 38 πρ. Π. (19. 2) καί Ν. 4 (Παν. 1. 22), ἐν συνδυασμῷ πρός τό ἄρθρον 9 τοῦ Ν. 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη διά τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 (πρβλ. σχετικῶς πρός τήν ἐφαρμογήν τῶν διατυπώσεων τοῦ προμνησθέντος ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118 καί ἐπί μισθωτῶν συνδεομένων μετά τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου διά συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου τάς σκέψεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 462|1950 ἀποφάσεώς μας). Ὁ διατυπούμενος ὑπό τοῦ ἐναγομένου ἰσχυρισμός ἐμμέσως, πλήν σαφῶς, ὅτι πρόκειται περί ἀκύρου συμβάσεως ἐργασίας, διότι ἡ ὑπ' ἀριθ. 27461|1944 ὑπουργική ἀπόφασις, δι' ἧς συνέστη ἡ ὑπηρεσία Ἐκμεταλλεύσεως Κρατικῶν Αὐτοκινήτων (ΥΕΚΑ), στερεῖται κύρους, ὡς ἐκδοθεῖσα ἄνευ νομίμου ἐξουσιοδοτήσεως, εἶναι ἀπορριπτέος, καθ' ὅσον καί ὑπό τήν ἐκδοχήν ταύτην διά τοῦ ἐπακολουθήσαντος Ν. 335|1947, δι' οὗ ὡρίσθη ὅτι δέν δικαιοῦται τῆς ἐκ τοῦ νόμου 2112 ἀποζημιώσεως τό προσωπικόν τῆς ἐν λόγῳ Ὑπηρεσίας, ὡς καί τοῦ μεταγενεστέρου νόμου 1422|1950, ἀφορῶντος ἐπίσης τούς μισθωτούς τῆς ἰδίας Ὑπηρεσίας, ἀνεγνωρίσθη τό ἔγκυρον τῆς ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 27461 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη ἀρχικῶς τήν 19|1|1946 ἐν Θεσσαλονίκῃ ὡς ἔκτακτος ὑπάλληλος τῆς ΥΕΚΑ παρά τοῦ ἐκπροσωποῦντος τήν ἐν Ἀθήναις Διεύθυνσιν τῆς Ὑπηρεσίας ταύτης, δυνάμει ἐργασιακῆς συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου διαρκείας ἑνός μηνός, ἥτις μετά τήν λῆξιν τοῦ προσδιορισθέντος χρόνου παρετάθη σιωπηρῶς ἐπ' ἀόριστον. Οὕτω ἐξηκολούθησε νά ἀπασχολῆται μέχρι τῆς 7|11|1947, ὁπότε ἀπελύθη, ἀλλά κατόπιν ἐγγράφου εἰδικῆς ἐντολῆς τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Μεταφορῶν (πρβλ. τό προσαγόμενον ὑπ' ἀριθ. 113108|12531 ἀπό 6|11|1947 ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργείου τούτου), προσελήφθη ἐκ νέου καί καθωρίσθη μάλιστα διά τοῦ ἰδίου ἐγγράφου, ὅτι τά διαρρεύσαν χρονικόν διάστημα ἀπό τῆς ἀπολύσεώς του μέχρι τῆς ἐπαναπροσλήψεως λογισθήσεται ὡς ἄδεια ἀπουσίας ἄνευ ἀποδοχῶν.

Τούτων οὕτως ἐχόντων ἀπορριπτέος ἐλέγχεται καί ὁ ἕτερος ἰσχυρισμός τοῦ ἐναγομένου ὅτι δέν ἔχουσι ἐφαρμογήν εἰς τήν συγκεκριμένην περίπτωσιν αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 118, ὡς ἐκ τῆς ἀκυρότητος τῆς προκειμένης συμβάσεως ἐργασίας καί λόγῳ τοῦ ὅτι συνήφθη αὕτη παρά τοῦ ἐνταῦθα Διευθυντοῦ τῆς ΥΕΚΑ, ὁ ὁποῖος ἐστερεῖτο τῆς πρός ἐκπροσώπησιν τοῦ Δημοσίου ἱκανότητος, ἀφοῦ, καί ἂν ἤθελε θεωρηθῇ ὅτι ὁ τελευταῖος ἐνήργησε πέραν τῆς δοθείσης εἰς αὐτόν ἐξουσιοδοτήσεως κατά τήν συνομολόγησιν τῆς ἀρχικῆς συμβάσεως, ἐκ τῶν ὑστέρων ὁπωσδήποτε κατά Νοέμβριον 1947 τῷ ἐδόθη, ὡς εἴρηται, ἀριτοδίως ἡ προσήκουσα ἐξουσιοδότησις διά τήν πρόσληψιν τοῦ ἐνάγοντος ἐπ' ἀόριστον. Περαιτέρω τό ἐναγόμενον δέν ἀμφισβητεῖ, ὅτι προέβη εἰς τήν καταγγελίαν τῆς μετά τοῦ ἀντιδίκου του συμβάσεως κατά τόν ἀναφερόμενον ἐν τῇ ἀγωγῇ χρόνον, ἰσχυρίζεται δ' ὅτι ἐτηρήθησαν αἱ διατυπώσεις τοῦ διαληφθέντος ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945, ἤτοι ὅτι ἡ καταγγελία ἐγένετο ἐγγράφως καί ὅτι ἔλαβε χώραν ἔγγραφος ἀναγγελία αὐτῆς πρός τό Ταμεῖον Ἀνεργίας καί τό Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας (μή) ἀπαιτουμένης τῆς καταβολῆς τῆς ἐκ τοῦ Ν. 2112 ἀποζη-

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΔΙΑΛΥΣΙΣ ΑΚΥΡΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ἀποδοχαὶ μισθωτῶν ἐπὶ ἀκύρων συμβάσεων καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἀδείας

Παροχὴ ἐργασίας ἄνευ βιβλιαρίου ὑγείας.—Ἐπαγγέλματα, ἐφ' ὧν ἰσχύει ὁ περιορισμός.—Περίπτωσις μαγείρου.—Ἀκυρότης συμβάσεως ἐργασίας τοῦ μὴ ἐφωδιασμένου διὰ βιβλιαρίου ὑγείας, ἐφ' ὅσον ἀντίκειται αὕτη εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν νόμου.—Ἀνεφάρμοστον ἐκ τούτου ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας.—Δικαίωμα παροχῆς δώρου ἑορτῶν εἰς ἀπολυθέντας πρὸ τῆς ἰσχύος ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.—Δικαίωμα ἀποδοχῶν μαγείρου ἀκύρως μετ' ἐργοδότου συμβληθέντος.—Προϋπόθεσις δικαιώματος ἀποζημιώσεως ἡμερῶν ἀδείας κατ' Α. Ν. 539|1945 τὸ κῦρος τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἀπηχεῖ τὴν κρατοῦσαν ἐν τῇ δικαστηριοκῇ πρακτικῇ ἄποψιν ἡ ὑπὸ τῆς παρατιθεμένης δικαστικῆς ἀποφάσεως διδομένη λύσις ἐπὶ τοῦ νομικοῦ ζητήματος ἂν ἐπὶ ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας ἀπαιτῆται καταγγελία κατὰ τοὺς νόμους περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (οὕτω καὶ αἱ Α. Π. 63|1948, εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 7, 119, Α. Π. 70|1948, εἰσηγητὴς *Ε. Κοϊσκούρης*, ΕΕΔ 7, 274, Α. Π. 345|1949, εἰσηγητὴς *Δ. Μίχος*, ΕΕΔ 8, 512.

Ἡ περίπτωσις τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως εἶναι τοιαύτη μαγείρου, ὁ ὁποῖος, παρὰ τὸν σχετικὸν νόμον, δὲν ἦτο ἐφωδιασμένος διὰ βιβλιαρίου ὑγείας (βλέπε σχετικῶς καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 147, ἔνθα ἀναφέρονται καὶ ἄλλαι περιπτώσεις ἀπαγορευτικῶν τῆς παροχῆς ἐργασίας διατάξεων).

Ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις ἐρευνᾷ τὸν σκοπὸν τῆς ἀπαγορευτικῆς διατάξεως, ἵνα ἐκ τούτου ἀποφανθῇ, ἂν ἡ σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἢ ὄχι ἄκυρος καὶ τοῦτο, διότι εἶναι ζήτημα ἑρμηνείας. Ἂν ἐκ τοῦ συγκεκριμένου νόμου συνάγεται, ὅτι ὁ Νομοθέτης ἠθέλησε νὰ ἀπαγγέλλεται ἀκυρότης τῆς συμβάσεως (πρβλ. *Γ. Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχ. § 52, *Ι. Παπαγεωργίου*, ΕΕΔ 7, 15, *Κ. Ποθητάκην*, ΕΕΔ 4, 555).

Οὕτω κατὰ τὴν Α. Π. 63|1948 (εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 7, 199, πρβλ. καὶ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4636|1947, εἰσηγητὴς *Μ. Σκουλίκης*, ΕΕΔ 7, 29), ἐκρίθη ἄκυρος ἡ σύμβασις ἐργασίας ἀρτεργάτου, ὁ ὁποῖος, κατὰ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ νόμου 6113|1934, ἐφ' ὅσον λαμβάνει παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν χρηματικὴν παροχήν, ἀπαγορεύεται νὰ ἐργάζηται εἰς ἀρταποιεῖα.

Κατὰ τὴν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 3355|1948 (εἰσηγητὴς *Σ. Μοτσενίγος*, ΕΕΔ 7, 479), ἀφοῦ, κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ β. δ. 16 Ἰουνίου 1915 «περὶ χορηγήσεως βιβλιαρίων ὑγείας εἰς ὑπαλλήλους κρεοπωλείων καὶ ἐκδορεῖς ἀπαγορεύεται εἰς αὐτοὺς ἡ ἐργασία, ἐφ' ὅσον οὗτοι δὲν εἶναι ἐφωδιασμένοι διὰ βιβλιαρίων ὑγείας καὶ ἡ διάταξις ἀποβλέπει εἰς τὸ δημόσιον συμφέρον, ἡ σύμβασις ἐργασίας τοῦ μὴ διὰ βιβλιαρίου ὑγείας ἐφωδιασμένου μισθωτοῦ τῆς ἐν λόγῳ κατηγορίας εἶναι ἄκυρος καὶ δὲν ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 διὰ τὴν καταγγελίαν αὐτῆς.

Κατὰ τὴν Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς 1421|1948 (πλειοψ. εἰσηγητὴς *Ι. Κατσουρός*, ΕΕΔ 7, 748), ὑπὸ τὴν ἀρχὴν ὅτι ἡ παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπαγορευτικοῦ νόμου συναφθεῖσα σύμβασις εἶναι τότε μόνον ἄκυρος, ὅταν εἶναι πρόδηλον τὸ ἐξυπηρετούμενον διὰ τῆς παραβιασθείσης διατάξεως δημόσιον συμφέρον, ἐὰν δὲ ἡ ἀπαγορευτικὴ διάταξις τοῦ νόμου ἐθεσπίσθη πρὸς προστασίαν τῶν συμφερόντων τῶν συμβαλλομένων, ἡ συναφθεῖσα σύμβασις εἶναι ἔγκυρος (πρβλ. καὶ *Α. Σακελλαροπούλου*, ΕΕΔ 7, 33 ἐπ. διὰ τὴν σύμβασιν, ἡ ὁποία συνάπτεται ἄνευ ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου), ἡ σύμβασις ἐργασίας τοῦ ναυτεργάτου τοῦ μὴ ἐφωδιασμένου διὰ διπλώματος ἢ ἀδείας ἱκανότητος ἢ πτυχίου εἰδικότητος, κατὰ τὸν Α. Ν. 907|1937, ἐφ' ὅσον ταῦτα δὲν ἀφορῶσιν εἰς τὸ δημόσιον συμφέρον, δὲν εἶναι ἄκυρος.

Κατὰ τὴν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 5787|1948 (Πρωτοδίκης *Γ. Κενεσῆς*, ΕΕΔ 8, 147) ἡ σύμβασις ἐργασίας τοῦ ἐλεγκτοῦ λεωφορείων αὐτοκινήτων, τοῦ μὴ ἐφωδιασμένου δι' εἰδικοῦ βιβλιαρίου, εἶναι ἄκυρος καὶ δὲν ἐφαρμόζονται οἱ νόμοι καταγγελίας συμβάσεως.

Κατὰ τὴν Α. Π. 345|1949 (εἰσηγητὴς *Δ. Μίχος*, ΕΕΔ 8, 512), ἀφοῦ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ β. δ. τῆς 30 Ἰανουαρίου|5 Φεβρουαρίου 1937 «περὶ ἐπιβλέψεως τῆς λειτουργίας καὶ συντηρήσεως κι-

---

μιώσεως, συνῳδὰ πρὸς τὸν Ν. 335|1947). Ἐν τούτοις ἐκ τοῦ ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ δὲν βεβαιοῦται ὅτι αἱ πρὸς τὰς ἀνωτέρω Ἀρχὰς ἀναγγελίαι ἐγένοντο ἐντὸς τῆς προβλεπομένης προθεσμίας ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 6 παρ. 2 τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 καὶ ὅτι περιεῖχον αὗται τὰ καθοριζόμενα στοιχεῖα ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560|1948 ὑπουργ. ἀποφάσεως (πρβλ. ΕΕΔ, τόμ. 8ος, σελ. 122), οὕτως ὥστε νὰ μὴ δημιουργοῦνται ἀμφιβολίαι ὡς πρὸς τὴν ἀτομικότητα τῆς περὶ ἧς πρόκειται καταγγελίας, δεδομένου ὅτι ἐκ τοῦ προσαγομένου ἐν ἐπισήμῳ ἐγγράφῳ ὑπ' ἀριθ. 3364|20935 ἐ. ἔ. ἐγγράφου τῆς ΥΕΚΑ πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας προκύπτει, ὅτι ὑπεβλήθη πρὸς αὐτὸ ἁπλῆ κατάστασις τοῦ ἀπολυθέντος κατὰ Φεβρουάριον 1950 προσωπικοῦ, εἰς ἣν φέρεται ἀναγεγραμμένον καὶ τὸ ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐνάγοντος μετὰ τοῦ βαθμοῦ μόνον, τὸν ὁποῖον εἶχεν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ. Ἀφ' ἑτέρου τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ἐνάγων εἰσέπραξε τῇ αἰτήσει του τὸ χορηγούμενον εἰς τοὺς ἀπολυομένους ὑπαλλήλους τῆς ΥΕΚΑ βοήθημα βάσει τοῦ ν. 1422|1950 δὲν δύναται νὰ ληφθῇ ὡς παραίτησις ἀπὸ τοῦ δικαιώματος προσβολῆς τῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου, καθ' ἃ ἀβασίμως ὑποστηρίζει τὸ ἐναγόμενον, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ παραίτησις δέον νὰ ἑρμηνεύεται πάντοτε στενῶς (πρβλ. *Ολκ.* Γεν. Ἀρχαὶ § 48 σημ. 3).

Κατὰ ταῦτα, ἐφ' ὅσον δὲν πιθανολογεῖται ὅτι ἐγκύρως ἐγένετο ἡ καταγγελία τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων ἐργασιακῆς συμβάσεως, ὑπόχρεων καθίσταται τὸ ἐναγόμενον εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν ἀξιουμένων ἀποδοχῶν τοῦ ἐνάγοντος ἀπὸ 16|2|50 ἕως 16|5|50 διὰ τὰς προσφερθείσας καὶ μὴ γενομένας ἀποδεκτὰς ὑπηρεσίας του.

νητηρίων μηχανῶν καὶ ἀτμολεβήτων» ὁρίζει, ὅτι ἡ ἐπίβλεψις τῶν ἐν αὐτῇ ἀναφερομένων μηχανῶν δὲν δύναται νὰ ἀσκῆται ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ προσώπου διὰ πλείονας τῆς μιᾶς ἐγκαταστάσεις, ἐκτὸς ἂν αὗται ἀνήκουν εἰς τὴν αὐτὴν ἑταιρίαν ἢ ἄτομον καὶ εὑρίσκωνται ἐντὸς τῆς αὐτῆς πόλεως ἢ ἐὰν τὸ πρόσωπον τοῦτο εἶναι ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ Ν 6422 ἀναφερομένων, ἤτοι διπλωματοῦχος μηχανικός, καὶ ἡ διάταξις ἔχει τεθῇ χάριν τοῦ δημοσίου συμφέροντος, ἤτοι τῆς ἀσφαλείας τῶν μηχανικῶν ἐγκαταστάσεων, ἡ παρὰ ταῦτα συναπτομένη σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἄκυρος καὶ δύναται ὁ ἐργοδότης νὰ καταγγείλῃ αὐτὴν ἀπροϊδοποιήτως καὶ ἀζημίως, (οὕτω καὶ Α Π. 597|1949 Τμ. Β', εἰσηγητὴς *Π. Τζανετάκης*, ΕΕΔ 9, 58).

Κατὰ τὴν Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3703|919 (Πρωτοδίκης *Π. Χρυσομάλλης*, ΕΕΔ 8, 895) ἡ σύμβασις ἐργασίας τοῦ ἀσκοῦντος τὸ ἐπάγγελμα τοῦ μηχανολόγου, ἠλεκτρολόγου κλπ. παρὰ τὸν Ν. 6 22|1931 δὲν εἶναι ἄκυρος (βλέπε ὅμως σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 895).

Κατὰ τὴν Α. Π. 515|1949 (εἰσηγητὴς *Δ. Μιχος*, ΕΕΔ 9, 8) ἡ σύμβασις τοῦ ἀλλοδαποῦ τοῦ μὴ ἐφωδιασμένου δι' ἀδείας τῆς Ἀρχῆς εἶναι ἄκυρος καὶ δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ὁ Νόμος 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη, ὁ ὁποῖος προϋποθέτει ὕπαρξιν ἐγκύρου συμβάσεως (πρβλ. Γαλλ. Ἀκυρωτικοῦ ἀπόφ. 26 Ἰανουαρίου 1945, ἀπόφ. 28 Ἰουνίου 1932, ΕΕΔ 5, 631, ἔνθα παρατηρήσεις *Δ. Τούση*).

Κατὰ τὰς Πρωτοδικείου Ἀγρινίου 297|1949 (εἰσηγητὴς *Γ. Γεραρῆς*, ΕΕΔ 9, 261), Πρωτοδίκου Ἀγρινίου 1|1950 (εἰσηγητὴς *Κ. Ἀτσάλης*, ΕΕΔ 9, 260) ἡ συναπτομένη παρὰ τὸν Νόμον 516|1948 περὶ νομιμοφροσύνης σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἄκυρος καὶ δὲν ἐφαρμόζονται οἱ νόμοι περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Κατὰ τὴν Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1885|1950 (Πρωτοδίκης *Ε. Μαλλιάρας*, ΚΕΔ 9, 715) ἡ σύμβασις ἐργασίας τοῦ ξενοδοχειακοῦ ὑπαλλήλου, τοῦ μὴ ἐφωδιασμένου δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου κλπ. κατ' Α. Ν. 394|1936, εἶναι ἄκυρος καὶ δὲν ἐφαρμόζονται οἱ νόμοι περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Ἀνεξαρτήτως ἤδη τῆς ὀρθότητος τῆς ἐκδοχῆς ὅτι ἐπὶ ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας δὲν ἐφαρμόζονται οἱ νόμοι περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, τὴν ὁποίαν ἀκολουθεῖ ἡ νομολογία καὶ εἶναι καὶ ἡ διδαχθεῖσα καὶ ὑποστηριζομένη ὡς ὀρθὴ ὑπὸ τῆς θεωρίας (πρβλ. *Ι. Καποδίστριαν*, ΕΕΔ 1, 80, *Δ. Χατζηδάκη*, ΕΕΔ 1, 806, *Δ. Σακελλαροπούλου*, ΕΕΔ 7, 33 ἑπ., βλέπε ὅμως *Χ. Ἀγαλλόπουλον*, Ἑρμ. Ἑλλ. καὶ Ἀλλ. Νομολογίας 1943, σελ. 229), ὑπὸ τὸ ἐξελιχθὲν νομοθετικὸν καθεστὼς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τῶν μισθωτῶν, τὸ ὁποῖον τελεῖ εἰς στενὴν συνάρτησιν πρὸς τὴν ἐπιδότησιν ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, θὰ ἔπρεπε νὰ εὑρεθῇ νομοθετικὸς τρόπος ταχυποιήσεως τῆς ἀντικοινωνικῆς αὐτῆς ἀρρυθμίας ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ, ἡ ὁποία καταδικάζει τὸν μισθωτὸν νὰ στερῆται τοῦ δικαιώματος ἐπιδοτήσεως, ὅταν περιπίπτῃ εἰς ἀνεργίαν, λόγῳ ἐλαττωμάτων τῆς συμβάσεως, ἐκ τῆς ὁποίας ὁπωσδήποτε προέκυψε μία πραγματικὴ εἰς ἐργασίαν ἀπασχόλησις τοῦ μισθωτοῦ.

Ἡ ἐν λόγῳ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, ἀφοῦ θεωρεῖ ὀρθῶς βεβαίως τὴν σύμβασιν ἐργασίας ἐν προκειμένῳ ὡς ἄκυρον, περαιτέρω ἐφαρμόζουσα τὸ ἄρθρον 904 Α. Κ. διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ μισθωτοῦ (πρβλ. καὶ Α. Π. 345|1949, εἰσηγητὴς *Δ. Μιχος*, ΕΕΔ 8,542), καθορίζει ὡς ταιαύτην ἐκείνην, τὴν ὁποίαν θὰ κατέβαλλεν ὁ ἐργοδότης δυνάμει τῆς σχετικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Βεβαίως ἐν ἐλλείψει ἄλλης ἀποδείξεως πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως, ἀφοῦ ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας δὲν ἐφαρμόζεται εὐθέως ἐπὶ ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας (βλέπε σχετικῶς Πρωτοδίκου Ἀγρινίου 1|1950, Πρωτοδίκης *Κ. Ἀτσάλης*, ΕΕΔ 9, 260 καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 259 ἑπ., ἔνθα ἐκτενεστέρα ἀνάπτυξις τοῦ ζητήματος), τοῦτο δὲ δέχεται προδήλως καὶ ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις, ἀλλ' εἶναι πάντοτε ζήτημα ἀποδείξεως ποία ἡ προσγενομένη εἰς τὸν ἐργοδότην πραγματικὴ ὠφέλεια (πρβλ. *Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχ. σελ. 302), δεδομένου ὅτι αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας δὲν καθορίζουν ὑποχρεωτικὰ ἀνώτατα ὅρια μισθοῦ (Α. Π. 306|1950, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 9, 514).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1138|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Β. Φαρμακίδης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Τρουλλινός, Θ. Τσουλογιαννης

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ἐκτίθεται, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, ὅστις ἐκμεταλλεύεται ἰατριατόριον ἐν Ἀθήναις, τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1947, ὡς μάγειρος β', ἐπὶ χρόνῳ μὴ ὡρισμένῳ καὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν 600.000, ὡς καὶ τροφῇ, καὶ ὅτι ὁ ἐναγόμενος ἀπέλυσε τὸν ἐνάγοντα τὴν 22 Σεπτεμβρίου 1949, ἄνευ τηρήσεως τῶν νομίμων διατυπώσεων. Διώκεται δὲ διὰ τῆς ἀγωγῆς, ὅπως ὑποχρεωθῇ ὁ ἐναγόμενος νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν ἐνάγοντα 1) τὰς ἀποδοχάς του τοῦ χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ 23ης Σεπτεμβρίου 1949 μέχρι 1 Ἰανουαρίου 1950, 2) προσαύξησιν κατὰ 30 ο|ο τοῦ μισθοῦ του τοῦ χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ 15 Μαΐου 1949 μέχρις 23 Σεπτεμβρίου, ἰδίου ἔτους, 3) τὸ ἀντίτιμον τροφῆς 15 ἡμερῶν, καθ' ἃς ὁ ἐνάγων διετέλεσεν ἐπ' ἀδείᾳ, χορηγηθείσῃ αὐτῷ ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου κατὰ Σεπτέμβριον 1949 καὶ 4) τὴν ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων 1949 ἔκτακτον χρηματικὴν παροχήν.

Κατὰ μὲν τὸ ἄρθρον 1 § 1 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 4|16 Αὐγούστου 1923 «περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς ἐξασκήσεως ἐντὸς τοῦ Κράτους τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ ἀρτοποιοῦ, ἀρτοπώλου, ἀρτεργάτου κλπ. ἐὰν δὲν εἶναι ἐφωδιασμένος διὰ βιβλιαρίου ὑγείας», ὅπερ νομοθετικὸν διάταγμα ἐτέθη ἐν ἐφαρμογῇ διὰ τοῦ Διατάγματος τῆς 18|30 Ἰανουαρίου 1930 «περὶ ἰατρικῆς ἐπιθεωρήσεως καὶ ἐφοδιασμοῦ δι' ἀτομικῶν βιβλιαρίων ὑγείας τῶν ἀσκούντων ὡρισμένα τινὰ ἐπαγγέλματα ἀτόμων» «πλὴν τῶν κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις ἀπαιτουμένων ἀδειῶν ἐξασκήσεως ἐπαγγελμάτων ὑγιεινῆς», οὐδεὶς ἐφεξῆς δύναται νὰ ἐξασκῇ ἐντὸς τοῦ Κράτους τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἀρτοποιοῦ, ἀρτοπώλου, ἀρτεργάτου, κουλουροπώλου, στραγαλαπώλου, παγωτοποιοῦ, πωλητοῦ διαφόρων τραγημάτων, ζαχαροπλάστου, κουρέως, τοῦ ὑπαλλήλου ξενοδοχείων ὕπνου ἢ φαγητοῦ ἢ καφενείου ἢ οἰνοπωλείου ἢ ζυθοπωλείου ἢ μαγειρείου ἢ παντοπωλείου ἢ γαλακτοπωλείου ἢ τυροπωλείου ἢ ἐργαστηρίου ὀξυγάλακτος ἢ ὑπαλλήλου λουτρῶν, ἂν δὲν τυγχάνῃ

έφωδιασμένος έκ μέρους της ύγειονομικής ύπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ὑγιεινῆς, Προνοίας καὶ Ἀντιλήψεως διά «βιβλιαρίου ὑγείας», ἐκδιδομένου καὶ τηρουμένου κατὰ τὰς κατωτέρω διατυπώσεις καὶ ἐμφαίνοντος ὅτι οὗτος δὲν πάσχει ἀπὸ μεταδοτικήν τινα νόσον (φθισιν, σύφιλιν, λέπραν, τραχώματα καὶ ἑκδήλους δερματοπαθείας), κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω νομοθετικοῦ διατάγματος τιμωροῦνται οἱ διευθύνται τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 ἐπαγγελμάτων, οἵτινες δέχονται καὶ τηροῦσιν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν των ἄνευ βιβλιαρίου ὑγείας, δεόντως τεθεωρημένου, τοὺς ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους καὶ ἐργάτας καὶ ὅσοι τὰ ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ ἐπαγγέλματα κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου...».

Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων, διὰ τῶν ὁποίων σκοπεῖται ἡ προστασία τῆς δημοσίας ὑγείας καὶ αἱ ὁποῖαι τοιουτοτρόπως εἶναι δημοσίας τάξεως, σαφῶς προκύπτει, ὅτι σύμβασις ἐργασίας μεταξὺ ἐργοδότου, ἀσκοῦντος ἐπιχείρησίν τινα ἐκ τῶν ὡς ἄνω ἀναφερομένων καὶ μισθωτοῦ μὴ ἐφωδιασμένου διὰ βιβλιαρίου ὑγείας, εἶναι ἄκυρος, ὡς ἀντικειμένη εἰς τὴν παραιτεθεῖσαν ἀπαγορευτικὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὡς ἄνω νομοθετικοῦ διατάγματος (Ἀστ. Κώδ. 174) καὶ ὡς τοιαύτη λογίζεται ὡς μὴ γενομένη (Ἀστ. Κώδ. 180). Τῆς ἀκύρου ὅμως συμβάσεως ἐργασίας ἑκάτερος τῶν συμβαλλομένων δύναται νὰ ἀποστῇ ὁποτεδήποτε ἀζημίως, ἄνευ ἀσκήσεως καταγγελίας, τοιουτοτρόπως δὲ ὁ ἐργοδότης, ὑποκειμένης τοιαύτης συμβάσεως, δὲν ὑποχρεοῦται εἰς τήρησιν τῶν ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας ἀπαιτουμένων διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Νόμου 118 τοῦ 1945, ὡς ἐτροποποιήθη, τοῦ ὁποίου ἡ ἐφαρμογὴ προϋπόθεσιν ἔχει τὴν ὕπαρξιν ἐγκύρου συμβάσεως ἐργασίας (πρβλ. Α. Π. 63, 70|1948, ΕΕΔ 7, 199, 274 καὶ ἡμετέραν 3355|1948, ΕΕΔ 7, 479).

Τὸ προσανόμενον ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος βιβλιάριον ὑγείας ἐξεδόθη τὴν 29ην Ν|βρίου 1949, ἤτοι μετὰ τὴν ἀπόλυσιν του ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, ἥτις ἔλαβε χώραν, ὡς εἴρηται, τὴν 22αν Σ|βρίου 1949 καὶ κατ' ἀκολουθίαν ὁ τελευταῖος δὲν ὑπεχρεοῦτο, ὅπως τηρήσῃ τὰς διατυπώσεις τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου τοῦ νόμου 118, οὕτω δέ, ἐγκύρου οὔσης τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος, ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ἀνεξαρτήτως ἄλλων λόγων, δέον νὰ ἀπορριφθῇ ὡς ἀβάσιμος κατὰ τὸ κεφάλαιον αὐτῆς, τὸ ἀφορῶν τὸν μισθὸν τοῦ χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ 23ης Σ|βρίου καὶ ἑφεξῆς. Διὰ τὸν λόγον δὲ ὅτι ὁ ἐνάγων ἀπελύθη κατὰ τὸν ὡς ἄνω χρόνον ἔγκυρως, εἶναι ἀπορριπτέα ἡ ἀγωγὴ καὶ καθ' ὅσον αἰτεῖται τὴν ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων 1949 καὶ τοῦ Ν. Ἔτους χορηγηθεῖσαν ἔκτακτον χρηματικὴν παροχήν, δοθέντος ὅτι ἡ περὶ ἧς αὕτη ὑπ' ἀριθ. 57200 τοῦ 1949 ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας κατὰ τὴν διάταξίν της τοῦ ἄρθρ. 3 παρ. 2 αὐτῆς, ἐκ τῆς ὁποίας προκύπτει, ὅτι δικαιοῦνται μέρους τῆς ἐν λόγῳ παροχῆς καὶ οἱ ἀπολυθέντες πρὸ τῆς ἰσχύος της (17 Δεκεμβρίου 1949) μισθωτοί, ἐξεδόθη καθ' ὑπέρβασιν τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 28 τοῦ 1944 δοθείσης εἰς τοὺς ἄνω Ὑπουργοὺς ἐξουσιοδοτήσεως καὶ εἶναι κατὰ τὴν διάταξίν της ταύτην ἄκυρος (πρβλ. Συμβ. Ἐπ. 517|1948, ΕΕΔ 7, 364, Α. Π 495|1949, ΕΕΔ 8, 982).

Ὁ ἐνάγων διὰ τὴν κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 15ης Μαΐου μέχρις 22ας Σ|βρίου 1949 παροχὴν εἰς τὸν ἐναγόμενον, δυνάμει τῆς ὡς ἄνω ἀκύρου συμβάσεως ἐργασίας, τῶν ὑπηρεσιῶν του ἠδύνατο νὰ ἀπαιτήσῃ βάσει τοῦ ἄρθρου 904 τοῦ Ἀστ. Κώδικος, ὅπως τῷ καταβάλῃ δραχμὰς 600.000 μηνιαίως, διότι τὸ ποσὸν τοῦτο ἤθελεν ὑποχρεωθῇ νὰ καταβάλλῃ ὁ ἐναγόμενος λόγῳ μισθοῦ εἰς προσλομβανόμενον παρ' αὐτοῦ πρὸ τῆς 15ης Μαΐου 1949 δι' ἐγκύρου συμβάσεως ἐργασίας ἐπὶ μισθῷ δραχμῶν 600.000 μηνιαίως μαγείρου Β, συμφώνως πρὸς τὰς συλλογικὰς συμβάσεις, τῆς 3ης Μαρτίου 1939 τῶν μαγείρων ζυθεστιατορίων καὶ κατιατορίων καὶ τῆς 4ης Ν|βρίου 1947 τῶν ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν διάταξιν τῆς § 4 ἐδ. 1 τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|2592 τοῦ 1949 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας. Ἑπομένως ὁ ἐνάγων, ἐφ' ὅσον, καθ' ἃ ὁμολογεῖ, κατέβαλεν αὐτῷ ὁ ἐναγόμενος, κατὰ τὸν ὡς ἄνω χρόνον δραχμὰς 600.000 μηνιαίως λόγῳ ἀμοιβῆς του, οὐδενὸς ἑτέρου ποσοῦ δικαιοῦται καὶ συνεπῶς ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ δέον ν' ἀπορριφθῇ, καθ' ὅσον διώκει τὴν καταβολὴν δραχμῶν 768.000, δι' ἐπὶ πλέον ἀντιμισθίαν τοῦ ἐνάγοντος τοῦ ἐν λόγῳ χρονικοῦ διαστήματος, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι οὐδόλως αὕτη κατὰ τὰ ἐκτιθέμενα ἐν αὐτῇ πραγματικὰ περιστατικὰ θεμελιοῦται, ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιόν της τοῦτο, εἰς τὸ ἄρθρον 904 Ἀστ. Κώδικος.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 § 6 τοῦ Α. Νόμου 539 τοῦ 1945, καθ' ἣν «ἀπαγορεύεται εἰς τὸν ἐργοδότην νὰ ἀπολύσῃ μισθωτόν, διαρκούσης τῆς χορηγηθείσης εἰς αὐτὸν ἀδείας» προκύπτει, ὅτι ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται εἰς χορήγησιν ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν εἰς τὸν μισθωτόν, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου, μόνον ἐὰν ἡ ὑπάρχουσα σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἔγκυρος, διότι μόνον ἐπὶ τοιαύτης συμβάσεως εἶναι νοητὴ καταγγελία συμφώνως πρὸς τὰ ἐκτιθέμενα ἐν τῇ δευτέρᾳ σκέψει τῆς παρούσης (πρβλ. Πρωτοδικείου Ἀθ. 5901|1949, ΕΕΔ 9, 75). Ἑπομένως, ἄκυρου οὔσης κατὰ τὰ ἀνωτέρω τῆς ἐνδίκου συμβάσεως ἐργασίας, ὁ ἐναγόμενος δὲν ὑπεχρεοῦτο εἰς τὴν χορήγησιν ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν εἰς τὸν ἐνάγοντα, οὕτω δὲ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ εἶναι ἀπορριπτέα κατὰ τὸ κεφάλαιον αὐτῆς, δι' οὗ διώκεται ἡ καταβολὴ τοῦ ἀντιτίμου τροφῆς δέκα πέντε ἡμερῶν, κατὰ τὰς ὁποίας ὁ ἐνάγων δὲν παρέσχεν εἰς τὸν ἐναγόμενον τὰς ὑπηρεσίας του, ὡς τυχὼν ἀδείας.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Παροχὴ ἐργασίας παρέργως καὶ ἐφαρμογὴ νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως καὶ συλλογικῶν συμβάσεων

Χαρακτηρισμὸς γεωργικῶν συνεταιρισμῶν ὡς γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἑπομένως μὴ ὑπαγωγὴ εἰς Ν. 118|1945 πρὸ τοῦ Ν. Δ. 1255|1949.—Ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας.—Ἔκτασις ἰσχύος Υ. Α. 21242|1948 περὶ ὑπαγωγῆς εἰς Ν. 118|1945 πάσης φύσεως συνεταιρισμῶν.—Ἀνεφάρμοστον νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἐπὶ προσώπων παρεχόντων παρέργως ὑπηρεσίας εἰς ἐργοδότην καὶ οὐχὶ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ὑπαλλήλων.

Ἐπανέρχεται καὶ πάλιν ὑπὸ τὴν δικαστικὴν κρίσιν τὸ γνωστόν, ὡς ἐπανειλημμένως ἀπασχολήσαν τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν, ζήτημα, ἂν ἡ ὑπ' ἀριθ. 21242|1948 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 7, 804), ἡ ὁποία ἐπεξέτεινε τὸν Ν. 118|1945 ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως συνεταιρισμῶν, εἶχεν ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν γεωργικῶν συνεταιρισμῶν.

Λέγομεν «εἶχεν ἐφαρμογήν», διότι μετὰ τὸ Ν. Δ. 1255|1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945 (ΕΕΔ 8, 961) δὲν τίθεται πλέον ζήτημα μὴ ὑπαγωγῆς καὶ τῶν μισθωτῶν τῶν ἐν λόγῳ συνεταιρισμῶν εἰς τὸν Ν. 118|1945, ἀφοῦ πλέον ἐτέθη νέα βάσις ἀσφαλίσεως τοῦ μισθωτοῦ, ἤτοι νὰ εἶναι οὗτος ἠσφαλισμένος κατὰ τῆς ἀνθενείας εἰς τὸ Ι. Κ. Α. ἢ εἰς ἄλλον ἀσφαλιστικὸν Ὀργανισμὸν (βλέπε καὶ εἰσηγητ. ἔκθεσιν Ν. Δ. 1255|1949, ΕΕΔ 8, 964 ἑπ.), ἀδιαφόρως τοῦ εἴδους τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀδιαφόρως μάλιστα καὶ ἂν ὁ ἐργοδότης ἀσκῇ ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν, ὑπὸ τὴν γνωστὴν ἔννοιαν τοῦ ὅρου ἐν τῇ οἰκονομικῇ ἐπιστήμῃ (πρβλ. Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2190|1950, Πρωτοδίκης *Β. Φαρμακίδης*, κατωτέρω σελ. 951).

Ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις συντάσσεται πρὸς τὴν γνώμην, ὅτι ἡ διὰ τῆς ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐπέκτασις τοῦ Ν. 118|1945 δὲν ἀφορᾷ εἰς τοὺς γεωργικοὺς συνεταιρισμούς (βλέπε τὰ σχετικὰ ἐπὶ τοῦ θέματος ἐν ΕΕΔ 9, 213, ΕΕΔ 9, 337, ΕΕΔ 9, 352, ΕΕΔ 9, 744, ΕΕΔ 9, 451, ἔνθα ἡ ὑπ' ἀριθ. 263|1950 Α. Π., ἡ ὁποία, προκειμένου περὶ τῆς ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως, κατὰ τὸ ἄρθρ. 8 Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946, θεωρεῖ δεδομένον ὅτι διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 21212|1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐπεξετάθησαν αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 118|1945 εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῶν πάσης φύσεως συνεταιρισμῶν καὶ κοινοπραξιῶν ἐν γένει καὶ συνεπῶς καὶ εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῶν γεωργικῶν συνεταιρισμῶν).

Σκόπιμον εἶναι νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἡ ἐν λόγῳ ὑπουργικὴ ἀπόφασις, καὶ ἂν εἶχεν ἀκυρότητά τινα, ἐκυρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 (ΕΕΔ 8, 964).

Περαιτέρω ἡ αὐτὴ ἐν λόγῳ δικαστικὴ ἀπόφασις δέχεται, ὅτι ἐπὶ ὑπαλλήλων, οἱ ὁποῖοι δὲν ἀσχολοῦνται εἰς ἐργασίαν «κατὰ κύριον ἐπάγγελμα», ἀλλὰ παρέργως, δὲν ἐφαρμόζονται οὔτε οἱ νόμοι περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, οὔτε αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας (βλέπε ὅμως περὶ αὐτοῦ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 936 ἑπ., ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Ἂν διὰ τὸν νόμον 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» λόγῳ τῆς ἐν ἄρθρῳ 10 Ν. 1234|1918 καὶ ἄρθρ. 11 Ν. 2112|1920 διατυπώσεως «... κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἀσχολούμενον κλπ.» ἐμποδίζεται ἡ ἐφαρμογή του ἐπὶ τῆς περιπτώσεως τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 936), δὲν δύναται, νομίζομεν, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 9, 936), νὰ ἰσχύσῃ τὸ αὐτὸ καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀφοῦ δὲν ἀμφισβητεῖται, ὅτι ὑπάρχει καὶ ἐν προκειμένῳ σύμβασις ἐργασίας, κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 δὲ τοῦ Α. Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» «αἱ συμβάσεις ἐργασίας περιέχουν ὑποχρεωτικῶς τοὺς ὅρους τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας», ἀδιαφόρως ἂν τὸ συμβαλλόμενον πρόσωπον δὲν ἀσκῇ ὡς κύριον ἐπάγγελμα τὸ τοῦ ὑπαλλήλου, ἀρκεῖ ὅτι ὑφίσταται εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας (βλέπε ἐκτενέστερον σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 936).

Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 1|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μιχ. Καλεύρας**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Τ. Ἀμπατζῆς, Γ. Καρπέτας

Συνῳδὰ τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρ. 1 ἐδ. 2 τοῦ ν. δ. τῆς 8|11-5-1945 «περὶ ἐπεκτάσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ν. 118|1945», ἐξῃρέθησαν ῥητῶς ἐκ τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 118 αἱ «γεωργικαί, δασικαὶ καὶ ἁλιευτικαὶ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις». Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι, συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 21242|1946 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδοθεῖσαν δυνάμει ἐξουσιοδοτήσεως καὶ κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 2 § 7 τοῦ ἄνω ν. 118|1945, ὑπήχθησαν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου «αἱ πάσης φύσεως Συνεταιρισμοὶ καὶ κοινοπραξίαι», ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ ὅμως τῆς ἀποφάσεως ταύτης πρὸς τὴν ἐν λόγῳ διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 ἐδ. 2 τοῦ ν. δ. τῆς 8|11-5-1946, ἐξαιρεσάσης ῥητῶς καὶ κατηγορηματικῶς ἐκ τοῦ ν. 118|1945 τὰς ἄνω ἐπιχειρήσεις, ἀβιάστως συνάγεται, κατὰ τὴν ὀρθοτέραν ἀποψιν, ὅτι ἡ ἄνω ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἀφορᾷ εἰς πάντα ἄλλον συνεταιρισμόν, μὴ ὑπαγόμενον εἰς τὰς ἄνω τρεῖς κατηγορίας ἐπιχειρήσεων, ἤτοι ἀφορᾷ εἰς τοὺς ἀστικοὺς ἐν γένει συνεταιρισμούς, διότι, ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, τὸ μὲν θὰ περιεῖχεν ὑπέρβασιν τῆς δοθείσης τῷ Ὑπουργῷ ἐξουσιοδοτήσεως ὑπὸ τοῦ νομοθέτου, τροποποιοῦντος τὸν ν. 118|1945 διὰ τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεώς του, τὸ δὲ θὰ παρέβλεπε τὸν δικαιολογητικὸν λόγον τῆς μὴ ὑπαγωγῆς τῶν ἄνω ἐπιχειρήσεων εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 118|1945, δστις εἶναι, καθ' ἃ τονίζεται ἐν τῇ εἰσηγητικῇ του ἐκθέσει, τὸ γεγονὸς ὅτι αἱ περὶ ὧν πρόκειται ἐπιχειρήσεις τελοῦσιν ὑπὸ εἰδικὰς συνθήκας. Πράγματι αὗται δὲν κέκτηνται οἰκονομικὴν ἀντοχὴν ἐπιτρέπουσαν τὴν ἐπιβάρυνσίν των διὰ τῶν ὑπὸ τοῦ ἄνω νόμου προ-

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΑΣΧΟΝΤΩΝ ΕΙΣ ΕΘΝΙΚΗΝ ΑΝΤΙΣΤΑΣΙΝ

Ἐξόφλησις ἀποδοχῶν μετὰ δικαστικὴν ἀναγνώρισιν ἀκυρότητος ἀπολύσεως

Ὑπαγωγὴ εἰς Ν. 18|1944 «περὶ νομισματικῆς διαρρυθμίσεως» καὶ Α. Ν. 1073|1946 περὶ θεωρήσεως ὡς ἐξοφληθεισῶν πασῶν τῶν εἰς δραχμὰς ὀφειλῶν ἀδιακρίτως.—Ἔννοια ἄρθρ. 3 Ν. Δ. 1104|1949.—Μὴ κατάργησις δι' αὐτοῦ τῶν Ν. 18|1944 καὶ Α. Ν. 1073|1946, ἀλλὰ καθορισμὸς μόνον τοῦ τρόπου ἐξοφλήσεως τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς θέσεως αὐτοῦ (Ν. Δ. 1104|1949) ἐν ἰσχύϊ ὀφειλομένων εἰσέτι ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως ἀποδοχῶν.—Ἐπίδομα ἐκ 15ο)ο ἐπὶ τοῦ μισθοῦ νεοπολεμιστῶν κατὰ Ν. Δ. 1799|1942.—Προϋπόθεσις ἡ ὕπαρξις ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ.—Ἀπαράδεκτον τὸ πρῶτον αἰτήσεώς τινος ἐν τῷ δευτέρῳ βαθμῷ.—Ἔκπτωσις ἀλλαχοῦ κερδηθέντων.

Πρόκειται περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ Ν.Δ. 1104|1949 «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 971|1949 Α.Ν. περὶ ἀπονομῆς ἠθικῶν ἀμοιβῶν εἰς τὰς ἐθνικὰς ὁμάδας καὶ ἐθνικὰς ὀργανώσεις ἐσωτερικῆς ἀντιστάσεως» (ΕΕΔ 8, 874).

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, ἐπὶ ἐφέσεως κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1114|1950 ἀποφάσεως Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν (Πρωτοδίκης *Ε. Μαλλιάρας*) ἑρμηνεύει κυρίως τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν.Δ. 1104|1949, κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ ἐξόφλησις τῶν τακτικῶν ἢ ἐκτάκτων ἀπολαυῶν τῶν ἐργατῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, συμμετασχόντων εἰς τὰς ὁμάδας καὶ ὀργανώσεις ἐσωτερικῆς ἀντιστάσεως ἢ ὑπηρετησάντων εἰς τὸν ἐθνικὸν στρατὸν ἐν Μ. Ἀνατολῇ, τῶν ὁποίων ἡ κατὰ τὴν περίοδον τῆς κατοχῆς ἀπόλυσις ἐκρίθη ἢ κριθήσεται τελεσιδίκως δικαστικῶς ἄκυρος γίνεται ὑποχρεωτικῶς βάσει τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐξοφλήσεως καταβαλλομένων ἀποδοχῶν εἰς τοὺς ὁμοιοβάθμους αὐτῶν ὑπαλλήλους (βλέπε ἐπὶ τῆς ἀκυρότητος ἀπολύσεως τὴν Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 1945|1949, εἰσηγητὴς *Α. Καλλέργης*, ΕΕΔ 8, 117).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 8151|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Μπιζίμης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Π. Παπακωνσταντίνου**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Καράντζαλης, Δ. Τρίμης

Διὰ τῆς ἀγωγῆς, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὁ ἐνάγων ἱστορεῖ ὅτι προσελήφθη παρὰ τῆς ἐναγομένης Η.Ε.Μ., ὡς διευθυντὴς τῆς ὑπηρεσίας τῶν Λεωφορείων Αὐτοκινήτων τὴν 1ην Ἀπριλίου 1927 καὶ ὑπηρέτησεν ὡς τοιαῦτος μέχρι τῆς 1ης Ἰουνίου 1943, ὅτε ἀπελύθη ἀκύρως, ἤτοι ἄνευ ἀδείας τῆς προβλεπομένης Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς ὑπὸ τῆς Νομοθε-

---

βλεπομένων εἰσφορῶν καὶ ἀποζημιώσεων. Οἱ γεωργικοὶ συνεταιρισμοὶ ἀσφαλῶς εἶναι γεωργικαὶ ἐπιχειρήσεις, ἀποτελούμενοι ἐκ συνόλου προσώπων καὶ κεφαλαίων ἀσχολουμένων εἰς τὴν γεωργίαν (πρβλ. Γνωμ. Νομ. Συμβ. 2|308|1948, ΕΕΔ 8, 212, Πρ. Δράμας 125|1949, ΕΕΔ 8, 459). Ἡ ἐλαιοκομία εἶναι καὶ αὐτὴ γεωργία ὑπὸ τὴν εὐρεῖαν τῆς λέξεως σημασίαν, ἀντιστοίχως δὲ καὶ οἱ ἐλαιοκομικοὶ Συνεταιρισμοὶ εἶναι γεωργικοὶ τοιοῦτοι. Γεωργικὸς Συνεταιρισμός, ὢν γεωργικὴ ἐπιχείρησις, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 1 ἐδ. 2 τοῦ ν. δ. τῆς 8|11-5 1946, καὶ ἐξαιρούμενος, κατ' ἀκολουθίαν τούτου, τῶν διατάξεων τοῦ ἀ. ν. 118|1945, τυγχάνει καὶ ὁ ἐναγόμενος Ἐλαιουργικὸς Συνεταιρισμός, ὅστις, συμφώνως πρὸς τὸ ἐγκεκριμένον καταστατικόν του, σκοπὸν ἔχει τὴν προαγωγὴν τῶν οἰκονομικῶν συμφερόντων τῶν μελῶν του, τὴν ἐκβλυσιν τοῦ ἐλαιοκάρπου των καὶ ἐν γένει τὴν κατεργασίαν τῶν ἐξ αὐτοῦ προϊόντων τῶν μελῶν του, κατὰ τὰ εἰδικώτερον ἐν ἄρθρῳ 3 τοῦ Καταστατικοῦ του ἐκτιθέμενα. Ἑπομένως ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, κατὰ τὸ κεφάλαιον ταύτης, δι' οὗ αἰτεῖται, ὅπως κηρυχθῇ ἄκυρος ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὁ τελευταῖος, ἐμπίπτων, καίτοι γεωργικὸς Συνεταιρισμός, εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 118|1945, ἀκύρως ἀπέλυσε τὸν ἐνάγοντα, μὴ τηρήσας οὐδεμίαν τῶν ἄνω διατυπώσεων του καὶ κατ' ἀκολουθίαν νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ ἐναγόμενος νὰ τῷ καταβάλῃ τοὺς μισθούς του ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του καὶ ἐντεῦθεν, μὴ νόμιμος τυγχάνει καὶ ὡς τοιαύτη ἀπορριπτέα.

Συμφώνως τῷ ἄρθρ. 1 § 2 τοῦ ἀ. ν. 866|1937 ὁ χαρακτηρισμὸς προσώπου τινὸς ὡς ὑπαλλήλου διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων «ἐν γένει» γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ ν. 1234|1918 Ἑτέρωθεν συνῳδὰ τῷ ἄρθρῳ 11 τοῦ ν. 2112|1920 (ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ν. 4558|1930), ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ν. 2112|1920, θεωρεῖται ὁ συγκεντρῶν τὰ γνωρίσματα τοῦ ἰδίου ὡς ἄνω ἄρθρ. 10 τοῦ ἀνωτέρω ν. 1234|1918. Τέλος, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ τελευταίου τούτου ἄρθρου, ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος θεωρεῖται πᾶν πρόσωπον «κατὰ κύριον ἐπάγγελμα» ἀπασχολούμενον ἐπ' ἀντιμισθίᾳ εἰς ὑπαλληλικὴν ὑπηρεσίαν ἰδιωτικοῦ καταστήματος, γραφείου ἢ ἐν γένει ἐπιχειρήσεως καὶ παρέχον ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν. Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ ἁπασῶν τῶν ἀνωτέρω διατάξεων σαφῶς προκύπτει τόσον ὅτι ἡ περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐν γένει νομοθεσία, ὡς καὶ αἱ κατ' ἰδίαν συλλογικαὶ συμβάσεις, ὅσον καὶ αἱ περὶ ἀδικαιολογήτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας διατάξεις, ἐφαρμογὴν ἔχουσι μόνον ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων τῶν «κατὰ κύριον ἐπάγγελμα» ἀσχολουμένων ἐπὶ ἀντιμισθίᾳ εἰς οἱανδήποτε ὑπαλληλικὴν ὑπηρεσίαν, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ ὑπαλλήλων, ἐχόντων ἕτερον ἐπάγγελμα ὡς κύριον καὶ ἀσχολουμένων παρέργως ἢ πρὸς αὔξησιν ἁπλῶς τοῦ εἰσοδήματος των εἰς ὑπαλληλικὴν θέσιν, οἵτινες τελευταῖοι, τὸ μὲν δὲν ὑπάγονται εἰς συλλογικήν τινα σύμβασιν, τὸ δὲ δὲν δικαιοῦνται νὰ ζητήσωσιν ἀποζημίωσιν ἕνεκεν ἀδικαιολογήτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας (πρβλ. Α. Π. 177|1937 Δ-κὴ 9, 646, Ἐφ. Ἀθ. 1191|1939 Δ κὴ 12, 217, Ἐφ. Λιγ. 138|1933 Θέμ. ΜΕ' 66, Πρ. Ἀθ. 2883|1947, ΕΕΔ 6, 492).

σίας περί ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ἐφ' ὅσον οὗτος τυγχάνει ἔφεδρος παλαιὸς πολεμιστής, ἣν ἰδιότητα ἐγνώριζεν ἡ ἐναγομένη, πρὸς ἣν ἐγκαίρως εἶχε προσκομίσει τ' ἀποδεικτικὰ τῆς ἰδιότητός του ταύτης, ἀφ' ἑτέρου δὲ κατὰ παράβασιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 424|1941 Ν.Δ. καὶ τῶν τροποποιησάντων ταῦτα Νομοθετημάτων καὶ ὅτι κατ' ἀκολουθίαν τῆς ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεώς του δικαιοῦται εἰς τὴν ἀπόληψιν τῶν ἀπὸ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεώς του καὶ ἐντεῦθεν μέχρι τῆς ἀγωγῆς ἀποδοχῶν του βάσει τῆς διατάξεως τοῦ ἐδαφ. 7 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν.Δ. 1104 περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 971|49 Α.Ν. περὶ ἀπονομῆς ἠθικῶν ἀμοιβῶν εἰς τὰς ἐθνικὰς ἀντορτικὰς ὁμάδας καὶ ἐθνικὰς ὀργανώσεις ἐσωτερικῆς ἀντιστάσεως, ὡς συμμετασχόντων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς εἰς τὴν κατὰ τὸ Ζ' ψήφισμα Ὀργάνωσιν Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως ΕΔΕΣ καὶ δὴ εἰς τὰ ἔνοπλα αὐτῆς τμήματα καὶ καθ' ἣν διάταξιν ἡ ἐξόφλησις τῶν τακτικῶν ἢ ἐκτάκτων ἀπολαυῶν τῶν ἐργατῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων συμμετασχόντων εἰς τὰς ρηθείσας ὀργανώσεις ἐθνικῆς ἀντιστάσεως, τῶν ὁποίων ἡ ἀπόλυσις ἐκρίθη ἢ κριθήσεται τελεσιδίκως δικαστικῶς ἄκυρος, γίνεται ὑποχρεωτικῶς βάσει τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐξοφλήσεως καταβαλλομένων ἀποδοχῶν εἰς τοὺς ὁμοιοβάθμους αὐτῶν ὑπαλλήλους καὶ αἰτεῖται, ὅπως ὑποχρεωθῇ ἡ ἐναγομένη εἰς τὴν καταβολὴν τῶν ἀπὸ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεώς του (1 Ἰουνίου 1943) μέχρι τῆς ἀγωγῆς τακτικῶν ἀποδοχῶν, ἀνερχομένων εἰς δραχμὰς 532.000.000 (μῆνες 76Χ7.000.000 μηνιαίως) καὶ τῶν ἐκτάκτων τοιούτων ἀνερχομένων εἰς δραχμὰς 49.500.000, ὡς καὶ τὴν καταβολὴν τῆς διαφορᾶς μεταξὺ τοῦ λαμβανομένου ὑπὸ τοῦ ὁμοιοβάθμου του μισθοῦ καὶ τοῦ ἀμέσως κατωτέρου βαθμιοῦ ἐκ δραχμῶν 286.890.000, ἤτοι (76 μῆνες Χ 3.900.000), ὡς ὑπηρετήσας ὡς ἔφεδρος ἀξιωματικὸς κατὰ τὸν πόλεμον 1940 – 1941 πλέον τῶν δύο μηνῶν καὶ 15 ἡμερῶν ἐν ζώνῃ ἐπαφῆς Μεραρχιῶν μετὰ τοῦ ἐχθροῦ, βάσει τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν.Δ. 1799|1942, ἐφ' ὅσον δὲν προβλέπεται ἐν τῇ Ἱεραρχίᾳ τῆς ἐναγομένης ὀργανικὴ θέσις ἀνωτέρου βαθμοῦ τῆς ὑπ' αὐτοῦ κατεχομένης, σὺν τῇ ἀξίᾳ δύο εἰσιτηρίων ἐλευθέρας κυκλοφορίας, ἅτινα πρὸς ἐπαύξησιν τοῦ μισθοῦ χορηγεῖ ἡ ἐναγομένη εἰς ὁλόκληρον τὸ προσωπικόν της δραχμῶν 26.000 μηνιαίως, ἤτοι ἐπὶ 76 μῆνας δραχμὰς 1.976.000. Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐδέχθη ἐν μέρει τὴν ἀγωγὴν κατὰ τὸ α', β' καὶ γ' αὐτῆς κεφάλαιον, ὡς νόμῳ καὶ οὐσίᾳ βάσιμον, ἀπέρριψε δὲ ταύτην κατὰ τὸ β' αὐτῆς κεφάλαιον ὡς ἀβάσιμον νόμῳ. Ἤδη διὰ τῶν ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεων ἀμφότεροι οἱ διάδικοι παραπονοῦνται καὶ διὰ τοὺς ἐν αὐταῖς λόγους κατὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως.

Ὡς πρὸς τὴν ἔφεσιν τοῦ Σ.Μ. κατὰ τῆς Η.Ε.Μ.

Ἐκ τῆς διατάξεως τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ νόμου 18|1944 «περὶ νομισματικῆς διαρρυθμίσεως», ὁρίζοντος ὅτι ὀφειλαὶ πάσης φύσεως εἰς δραχμάς, στηριζόμεναι εἰς γενεσιουργὸν αἰτίαν, ὑφισταμένην πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου, ἐξοφλοῦνται δι' ἰσαρίθμων δραχμῶν τῶν τραπεζογραμματίων τῆς § 1 ἢ διὰ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 δραχμῶν μὲ ἀναλογίαν μιᾶς τοιαύτης πρὸς 50 δισεκατομμύρια δραχμῶν (ἐξαιρέσει τῶν ὀφειλῶν ἐκ φόρων πρὸς τὸ Δημόσιον, Δήμους καὶ Κοινότητας καὶ τῶν εἰσφορῶν πρὸς τὰ ἀσφαλιστικὰ ἱδρύματα), σαφῶς προκύπτει, ὅτι περιέλαβεν αὐτὴ ἀπάσας ἀδιακρίτως τὰς εἰς δραχμὰς ὀφειλάς, αἵτινες ὑφίσταντο μέχρι τῆς 10 Νοεμβρίου 1944, ἡμέρας ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ εἰρημένου νόμου, λογιζομένας ὡς ἐξοφληθείσας τὴν ἡμέραν ταύτην κατὰ τὴν § 2 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 1073|1946 «περὶ εἰδικοῦ φόρου ἐπὶ τῶν ἐξοφλησάντων πάσης φύσεως ὑποχρεώσεις». Κατὰ ταῦτα, ἐφ' ὅσον ἡ ἀξίωσις (ἐνοχὴ) τοῦ ἐκκαλοῦντος πρὸς καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν του δι' ἄκυρον καταγγελίαν παρὰ τῆς ἐφεσιβλήτου τῆς μετ' αὐτῆς συμβάσεως ἐργασίας ἔχει ὡς γενεσιουργὸν αἰτίαν τὴν ἔννομον σχέσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὑφισταμένην πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. 18|1944, ἡ δὲ ὀφειλὴ τῆς ἐφεσιβλήτου ἐκ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως συνιστατο εἰς δραχμάς, αὕτη λογίζεται ἐξοφληθεῖσα κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ρηθέντος Νόμου 18|1944 κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 1 § 2 τοῦ Α.Ν. 1073|1946. Ἀντίθετος ἄποψις δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ καὶ ἐκ τῆς ἐπικαλουμένης ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 3 § 7 τοῦ Ν.Δ. 1104|1949 καὶ καθ' ἣν ἡ ἐξόφλησις τῶν τακτικῶν ἢ ἐκτάκτων ἀπολαυῶν τῶν ἐργατῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, συμμετασχόντων εἰς τὰς ὁμάδας καὶ ὀργανώσεις ἐθνικῆς ἀντιστάσεως, τῶν ὁποίων ἡ κατὰ τὴν περίοδον τῆς κατοχῆς ἀπόλυσις ἐκρίθη ἢ κριθήσεται τελεσιδίκως ἄκυρος, γίνεται ὑποχρεωτικῶς βάσει τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐξοφλήσεως καταβαλλομένων ἀποδοχῶν εἰς τοὺς ὁμοιοβάθμους αὐτῶν ὑπαλλήλους, καθ' ὅσον διὰ ταύτης ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ καθορίσῃ τὸν τρόπον τῆς ἐξοφλήσεως τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς θέσεως εἰς ἰσχὺν αὐτοῦ ὀφειλομένων εἰσέτι ἀποδοχῶν ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου λόγῳ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἀνωτέρω εἰς ὁμάδας ἀντιστάσεως συμμετασχόντων κατὰ τὴν περίοδον τῆς κατοχῆς ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν, καὶ οὐχὶ ἀποδοχῶν, αἵτινες κατὰ νόμιμον τεκμήριον εἶχον ἤδη λογισθῇ ἐξοφληθεῖσαι. Οὐδὲ δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι διὰ τῆς θεσπίσεως τῆς ρηθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 3 § 7 τοῦ Ν.Δ. 1104|1949 κατηργήθησαν σιωπηρῶς αἱ σχετικαὶ διατάξεις τῶν νόμων 18|1944 καὶ Α.Ν. 1073|1946, ὡς ἀβασίμως ὑποστηρίζει ὁ ἐκκαλῶν ἐνάγων, καθ' ὅσον δι' ἑκάστης τῶν ρηθεισῶν διατάξεων ἴδιον ρυθμίζεται θέμα, τοὐτέστι διὰ μὲν τῶν νόμων 18|1944 καὶ Α.Ν. 1073|1946 ρυθμίζεται ὁ τρόπος τῆς ἐξοφλήσεως τῶν μέχρι τῆς 10 Νοεμβρίου 1944 ὀφειλῶν εἰς δραχμάς, διὰ δὲ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 3 § 7 τοῦ Ν.Δ. 1104|1949 καθορίζεται τὸ περιεχόμενον τῆς παροχῆς διὰ τοὺς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς ἀκύρως ἀπολυθέντας ἐργάτας καὶ ὑπαλλήλους τοὺς συμμετασχόντας εἰς τὰς κατὰ τὸ Ζ' ψήφισμα ἐθνικὰς ὀργανώσεις ἀντιστάσεως καὶ τῶν ὁποίων ἡ ἀκυρότης ἐκρίθη ἢ κριθήσεται ἄκυρος. Τὰ αὐτὰ ἄθεν δεχθεῖσα καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καὶ ἀπορρίψασα τὴν ἀγωγήν, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπιδίκασιν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐναγαντος τοῦ χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ 8 Ἰουλίου 1943 μέχρι τῆς 10 Νοεμβρίου 1944, ὡς ἀβασίμου νόμῳ, ὀρθῶς ἔκρινε καὶ ἀπορριπτέος κρίνεται ὁ πρῶτος λόγος τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως, ὡς ἀβάσιμος, ὡς καὶ τὰ ἐναντία ὑποστηριζόμενα.

Προϋπόθεσις τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ νόμου 1799|1942, δι' οὗ παρέχονται ὡρισμένα εὐεργετήματα προαγωγῆς, παροχῆς μισθοῦ ἀνωτέρου βαθμοῦ ἢ ἐπιδόματος 15 ο|ο εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῶν ἐν αὐτῷ ἀναφερομένων δημοσίων,

κοινοτικῶν ὑπηρεσιῶν ἢ νομικῶν προσώπων δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, αἵτινες συγκέντρουν τὰ προσόντα τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ρηθέντος Ν.Δ. 1799|42, εἶναι ὅτι εἰς τὰς ὑπηρεσίας ἢ τὰ νομικὰ πρόσωπα ταῦτα ὑφίστανται ἐσωτερικοὶ κανονισμοί, προβλέποντες περὶ τῆς ἱεραρχικῆς ἢ μισθολογικῆς διαβαθμίσεως καὶ κατατάξεως εἰς διαφόρους βαθμοὺς τῶν παρ' αὐτοῖς ὑπηρετούντων ὑπαλλήλων, (ὅρα Γνωμοδ. Νομ. Συμβ. ὑπ' ἀριθ. 2016|1938|1943, ΕΕΔ 2, σελ. 120, Α. Π. 588|1948, ΕΕΔ 8, σελ. 114). Τοιοῦτος κανονισμός, προβλέπων τὴν μισθολογικὴν καὶ βαθμολογικὴν διαβάθμισιν τοῦ προσωπικοῦ τῶν λεωφορείων τῆς ἐφεσιβλήτου, εἰς ὃ ἀνήκει καὶ ὁ ἐκκαλῶν ἐνάγων, ὡς συνομολογεῖ διὰ τῆς ἀγωγῆς του, δὲν ὑφίσταται, ὡς βεβαιοῦται ἐκ τῶν ὑπ' ὄψιν τοῦ πρωτοδίκως δικάσαντος δικαστοῦ τεθέντων ἀποδεικτικῶν στοιχείων, οὐδὲ ἐφαρμογὴν ἔχει ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν λεωφορείων τῆς ἐφεσιβλήτου, ὡς ἀβασίμως ἰσχυρίζεται ὁ ἐκκαλῶν ἐνάγων, ὁ δυναμεῖ τοῦ νόμου ΔΚΗ' τεθεὶς ἐν ἰσχύϊ ὑπὸ χρονολογίαν 17|10|1916 Γενικὸς Κανονισμὸς τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀτμηλάτων Σιδηροδρόμων, καθ' ὅσον διὰ τοῦ ἄρθρου 42 τῆς κυρωθείσης διὰ τοῦ Α.Ν. 805|37 συμβάσεως ἀπὸ 19 Ἰουλίου 1937 μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς ἐφεσιβλήτου ὡρίσθη, ὅτι τὸ Κράτος ἀναγνωρίζει, ὅτι οἱ τὰς ἐξωτερικὰς ὑπηρεσίας τῶν σιδηροδρόμων καὶ τροχιοδρόμων διέποντες κανονισμοὶ δὲν ἐφαρμόζονται εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν λεωφορείων τῆς ἐφεσιβλήτου καὶ ὅτι ἡ τελευταία αὕτη θέλει ὑποβάλλει εἰς τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον τοὺς κανονισμοὺς τοὺς διέποντας τὸ προσωπικὸν τῶν λεωφορείων της πρὸς ἔγκρισιν ὑπὸ τοῦ ἐν λόγω Ὑπουργείου ἐξ ὀνόματος τοῦ Κράτους (Α. Π. 371|1947, ΕΕΔ 7, σελ. 24 καὶ 25|1950, ΕΕΔ 9, σελ. 155). Τοιαύτη ὅμως ἔγκρισις κανονισμοῦ οὐδαμῶς ἐκ τῶν τεθέντων ὑπ' ὄψιν τοῦ πρωτοδίκως δικάσαντος δικαστοῦ καὶ τοῦ δικαστηρίου τούτου ἐβεβαιώθη, ὅτι ἐγένετο. Οὕτω σκεφθεῖσα καὶ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις καὶ ἀπορρίψασα τὴν ἀγωγὴν κατὰ τὸ κεφάλαιον αὐτῆς, δι' ἧς ἐζητεῖτο ἡ καταβολὴ τῷ ἐκκαλοῦντι ἐνάγοντι τῆς διαφορᾶς μεταξὺ τοῦ λαμβανομένου ὑπὸ τοῦ ὁμοιοβάθμου του μισθοῦ καὶ τοῦ μισθοῦ τοῦ ἀμέσως κατωτέρου βαθμοῦ, ὡς ὑπηρετήσαντος ἐν τῇ ζώνῃ ἐπαφῆς Μεραρχιῶν μετὰ τοῦ ἐχθροῦ κατὰ τὸν πόλεμον 1940—1941 ἐπὶ 2 μῆνας καὶ 15 ἡμέρας, ὡς ἐφεδρος ἀξιωματικός, ὡς νόμῳ ἀβάσιμον, ὀρθῶς ἔκρινε καὶ ἀπορριπτέος ταύτοις κρίνεται ὁ δεύτερος λόγος τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως ὁ πλήττων τὴν ἐκκαλουμένην κατὰ τὸ κεφάλαιον τοῦτο, ὡς ἀβάσιμος, ὡς καὶ τὰ ἐναντία ὑποστηριζόμενα.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 13 παρ. 2 Πολ. Δικ. καθ' ἣν δὲν συγχωρεῖται νὰ εἰσαχθῇ ὑπόθεσίς τις εἰς δικαστήριον κρῖνον κατ' ἔφεσιν, παραλειπομένου τοῦ ἁρμοδίου κατωτέρου δικαστηρίου καὶ τῆς τοιαύτης τοῦ ἄρθρ. 746 παρ. 1 Πολ. Δικ., καθ' ἣν πᾶσα αἴτησις γενομένη πρωτοδίκως, καὶ ἂν δὲν ἐξεδόθη περὶ αὐτῆς ἀπόφασις, δύναται νὰ εἶναι ἀντικείμενον τῆς ἐφέσεως, προκύπτει σαφῶς ὅτι, ἐὰν αἴτησίς τις, μὴ δυναμένη νὰ ὑπαχθῇ εἴς τινα τῶν ἐξαιρετικῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρου 747 τῆς Πολ. Δικ. ἤθελεν εἰσαχθῇ τὸ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ δευτεροβαθμίου δικαστηρίου, τοῦτο δέον νὰ κηρύξῃ αὐτὴν ἀπαράδεκτον καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος. (Πολ. Δικ. *Οἶκον.* 73 σ. 8 *Ἐθνικ.* 109 σημ. 8, Α. Π. 451|1933, Θέμ. ΜΔ' 812). Ἡ διὰ τοῦ προσθέτου ὄθεν λόγου τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως ὑποβαλλομένη αἴτησις τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐνάγοντος περὶ ἐπιδικάσεως αὐτῷ καὶ ἐπιδόματος συζύγου ἐκ δραχμῶν 44.000 μηνιαίως, μὴ ὑποβληθεῖσα ἐνώπιον τοῦ πρωτοδίκως δικάσαντος δικαστοῦ, μηδὲ ὑπαγομένη εἰς τὰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις τοῦ ἄρθρ. 747 τῆς Πολ. Δικ., τυγχάνει ἀπαράδεκτος καὶ ἀπορριπτέος ταύτοις κρίνεται ὁ σχετικὸς πρόσθετος λόγος τῆς ἐφέσεως.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς τελευταίας σκέψεως τῆς ἐκκαλουμένης, αὕτη ἐδέχθη, κατ' ἐκτίμησιν τῶν προσαχθεισῶν ἀποδείξεων, ὅτι ἡ ἐφεσιβλητος παρεῖχε κατόπιν συμφωνίας εἰς τὸ προσωπικὸν αὐτῆς καὶ συνεπῶς καὶ εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα ἐνάγοντα δύο εἰσιτήρια ἐλευθέρας κυκλοφορίας ἐπὶ τῶν ὀχημάτων της, ἐξ ὧν προσεγένετο ὠφέλεια εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα ἐνάγοντα διὰ τῆς ἀποφυγῆς δαπάνης δραχμῶν 70.000 μηνιαίως καὶ οὐχί, ὡς ἀβασίμως ὑποστηρίζει ὁ ἐκκαλῶν διὰ τοῦ προσθέτου λόγου τῆς ἐφέσεως, ὅτι ἡ ὠφέλεια ἐκ τῆς χορηγήσεως τῶν δύο εἰσιτηρίων ἀνήρχετο εἰς δραχμὰς 140.000 μηνιαίως. Ἀπορριπτέος ὄθεν κρίνεται, ὡς ἐπὶ ἀναληθοῦς προϋποθέσεως στηριζόμενος ὁ σχετικὸς πρόσθετος λόγος τῆς ἐφέσεως ὁ πλήττων τὴν ἐκκαλουμένην κατὰ τὸ κεφάλαιον τοῦτο, ὡς καὶ τὰ ἐναντία ὑποστηριζόμενα ὡς ἀβάσιμα.

Β' Ὡς πρὸς τὴν ἔφεσιν τῆς Η.Ε.Μ. κατὰ Σ.Μ.

Ἡ διὰ τοῦ ἄρθρ. 3 παρ. 7 τοῦ Ν.Δ 11|4|49 προστεθεῖσα εἰς τὸ ἄρθρ. 15 τοῦ Α.Ν. 971|1949 παρ. 4, καθ' ἣν διατηρουμένης τῆς διατάξεως, τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρ. 20..., ἡ ἐξοφλησις τῶν τακτικῶν ἢ ἐκτάκτων ἀπολαυῶν τῶν ἐργατῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, συμμετασχόντων εἰς τὰς ἐν τῇ παρ. 3 τοῦ Α. Ν. 971|49 ἀναφερομένας ὁμάδας καὶ ὀργανώσεις ἢ ὑπηρετησάντων εἰς τὸν ἐθνικὸν στρατὸν ἐν Μ. Ἀνατολῇ, τῶν ὁποίων ἡ κατὰ τὴν περιοδον τῆς Κατοχῆς ἀπόλυσις ἐκρίθη ἢ κριθήσεται ἄκυρος, γίνεται ὑποχρεωτικῶς βάσει τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐξοφλήσεως, καταβαλλομένων ἀποδοχῶν εἰς τοὺς ὁμοιοβάθμους αὐτῶν ὑπαλλήλους, ἀποτελεῖ τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ Α.Ν. 971|49 περὶ ἀπονομῆς ἠθικῶν ἀμοιβῶν εἰς τὰς ἐθνικὰς ἀνταρτικὰς ὁμάδας καὶ ἐθνικὰς ὀργανώσεις ἐσωτερικῆς ἀντιστάσεως καὶ εἶναι ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς δοθείσης ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ΞΖ' ψηφίσματος ἐξουσιοδοτήσεως εἰς τὴν διὰ τοῦ ψηφίσματος τούτου συσταθεῖσαν ἐκ Βουλευτῶν ἐπιτροπὴν πρὸς κύρωσιν, τροποποίησιν ἢ κατάργησιν τῶν ἐν ἄρθρ. 1 τοῦ ψηφίσματος ἀναφερομένων νομοθετικῶν πράξεων ἐκδοθεισῶν ἀπὸ 1 Ἀπριλίου 1946 μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ἀνωτέρω ψηφίσματος (10 Ἰουλίου 1949), καθ' ὅσον ἡ διάταξις αὕτη ἔχει, ἂν μὴ ἄμεσον, ἔμμεσον συνάφειαν καὶ σχέσιν πρὸς τὸ διὰ τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ ρηθέντος Α.Ν. 971|49 ρυθμιζόμενον θέμα, τῆς ἀναγνωρίσεως τοιούτων παρεχαμένων εὐεργημάτων εἰς τοὺς συμμετασχόντας εἰς τὰς ὁμάδας καὶ ὀργανώσεις τῆς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως, διὰ τῆς διατάξεως δὲ ταύτης ἁπλῶς προσδιωρίσθη ἐπὶ τὸ ἀκριβέστερον ἡ παρεχομένη ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 971|49 προστασία, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀπόληψιν τῶν ἀπολαυῶν εἰς τοὺς μετασχόντας εἰς τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 15 ὁμάδας καὶ ὀργανώσεις ἐθνικῆς ἀντιστάσεως ἀγωνιστὰς ἐν περιπτώσει ἀκυρώσεως τῆς ἀπολύσεως των τελεσιδίκως καὶ ἥτις προστασία θὰ ἀπέβαινεν ἄνευ

οὐσιώδους ἀξίας, ἄνευ τῆς τροποποιήσεως τῆς εἰρημένης διατάξεως, λόγῳ τῆς μειωμένης ἀγοραστικῆς ἀξίας τῆς δραχμῆς, ἐφ' ὅσον ἡ καταβολὴ τῶν ἀπολαυῶν τακτικῶν καὶ ἐκτάκτων θὰ ἐγίνετο βάσει τῶν καταβληθεισῶν ἀπολαυῶν τῶν προηγουμένων ἐτῶν. Οὕτω δὲ σκεφθεῖσα καὶ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις καὶ ἀπορρίψασα τὸν περὶ ἀκυρότητος τῆς ὡς εἴρηται διατάξεως τῆς παρ. 4 τοῦ ἄρθρ. 15 τοῦ Α.Ν 971|49 τῆς προστεθείσης ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 1104|49 καὶ διὰ τοῦ ἄρθρ. 3 παρ. 7 ἰσχυρισμὸν τῆς ἐκκαλούσης ἐναγομένης, ὡς θεσπισθείσης ὑπὸ τῆς ὑπὸ τοῦ ψηφίσματος ΞΖ' συνταθείσης ἐπιτροπῆς καθ' ὑπέρβασιν τῆς ὑπὸ τοῦ ψηφίσματος ΞΖ' παρασχεθείσης ἐξουσιοδοτήσεως, ὀρθῶς ἔκρινε καὶ ἀπορριπτέος ὁ ἀντίθετα ὑποστηρίζων πρῶτος λόγος τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως καὶ πρόσθετος τοιοῦτος ὡς ἀβάσιμος.

Διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 παράγρ. 7 τοῦ Ν.Δ. 1104|49 προστεθείσης εἰς τὸ ἄρθρον 15 τοῦ Α.Ν. 971|49 διατάξεως τῆς παραγρ. 4, καθ' ἣν ἡ ἐξόφλησις τῶν τακτικῶν ἢ ἐκτάκτων ἀπολαυῶν τῶν ἐργατῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων . . γίνεται ὑποχρεωτικῶς βάσει τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐξοφλήσεως καταβαλλομένων ἀποδοχῶν εἰς τοὺς ὁμοιοβάθμους αὐτῶν ὑπαλλήλους, ρυθμίζεται τὸ περιεχόμενον τῆς ὀφειλομένης ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου παροχῆς εἰς τὸν ἀκύρως ἀπολυθέντα ὑπάλληλον ἢ ἐργάτην κατὰ τρόπον διάφορον τῆς πρὸ τῆς θεσπίσεως τῆς διατάξεως ταύτης ὀφειλομένης παροχῆς καὶ ἥτις συνίστατο εἰς τὸ σύνολον τῶν ἀποδοχῶν, ἃς ἐλάμβανον οἱ ἀκύρως ἀπολυθέντες ἐργάται καὶ ὑπάλληλοι κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα. Ἐντεῦθεν ἕπεται, κατὰ τὴν μειοψηφοῦσαν γνώμην τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ὅτι ἐκ τῶν ὀφειλομένων ἀποδοχῶν τοῦ ἀκύρως ἀπολυθέντος ὑπαλλήλου βάσει τῆς ρηθείσης διατάξεως τῆς παραγρ. 4 τοῦ ἄρθρ. 15 τοῦ Ν Δ 1104|49 θὰ ἐκπεσθῇ τὸ ποσὸν τὸ εἰσπραχθὲν παρὰ τοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου ἐκ τῆς παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν ἄλλοχου κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα, συμφώνως ταῖς διατάξεσι τῶν ν. 19 παράγρ. 9, ν. 38 πρ. Π. (19, 2) ν. 19 παράγρ. 10 Πανδ. (19, 2) ν. 4 Π. (1, 22). Ἐφ' ὅσον δὲ ἐν τῇ ὑποκειμένῃ περιπτώσει διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 11103|49 ἀποφάσεως τοῦ κατ' ἔφεσιν δικάσαντος δικαστηρίου τούτου ἐκρίθη τελεσιδίκως, ὅτι τὸ κέρδος, ὅπερ ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων ἐκ τῆς προσφορᾶς τῶν ὑπηρεσιῶν του ἄλλαχοῦ προσεπορίσθη κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 11|11|44-31 Αὐγούστου 1948 ἀνῆρχετο εἰς δραχμὰς 14.483.400, τὸ ποσὸν τοῦτο τυγχάνει ἐκπεστέον ἐκ τῶν ὀφειλομένων ἀποδοχῶν, λόγῳ τοῦ ἐκ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ὑφισταμένου δεδικασμένου, καὶ ὀρθῶς, κατὰ τὴν γνώμην ταύτην τοῦ Δικαστηρίου, ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἔκρινε σκεφθεῖσα οὕτω καὶ ἔδει ν' ἀπορριφθῇ ὁ δεύτερος λόγος τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως, ὁ πλήττων τὴν ἐκκαλουμένην κατὰ τὸ κεφάλαιον τοῦτο, ὡς ἀβάσιμος. *Κατὰ τὴν κρατήσασαν ὅμως γνώμην* τοῦ Δικαστηρίου ταύτου κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν ρηθεισῶν διατάξεων τῶν ν. 19 παράγρ. 9, ν. 38 πρ. Π. (19, 2) ν. 19 παράγρ. 10, Πανδ. (19, 2) ν. 4 Π. (1, 22) ἡ περὶ μισθοῦ ἀπαίτησις τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἐκλείπει ἢ μειοῦται ἀναλόγως, ὅταν οὗτος, ὡς ἐκ τῆς προσφορᾶς τῶν ὑπηρεσιῶν του ἀλλαχοῦ, ἐπορίσθη κέρδος καὶ αὐτῷ δὲν ἐπῆλθεν αὐτῷ ἢ ἐκ τῆς μὴ ἀπολήψεως τοῦ μισθοῦ περιουσιακὴ στέρησις, οὐδὲ ἡ ἐντεῦθεν βλάβη ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει (*Dernburg* Ἔνοχ παράγρ. 112 *Windscheid* Ἔνοχ. παράγρ. 401, υημ. 7, Α.Π. 358|1936 καὶ 346|1936). Ἐντεῦθεν καὶ ἐφ' ὅσον ἐν τῇ ὑποκειμένῃ περιπτώσει ἐκ τῆς ἐν ἀντιγράφῳ ἐπικαλουμένης καὶ προσαγομένης ὑπ' ἀριθ. 11103|1949 ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος δικαστηρίου τούτου ἐκρίθη ὡς οὐσίᾳ βάσιμος ὁ ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης ἐναγομένης προταθεὶς ἰσχυρισμός, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων ἐκ τῆς προσφορᾶς τῶν ὑπηρεσιῶν του ἀλλαχοῦ κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 11 Νοεμβρίου 1944 μέχρι τῆς 31 Αὐγούστου 1948 ἐναντι τῶν ἀποδοχῶν, ἃς θὰ ἐλάμβανε προσφέρων τὰς ὑπηρεσίας του τῇ ἐκκαλούσῃ καὶ αἵτινες θὰ ἀνήρχοντο εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 32.442.000, εἰσέπραξε τὸ ποσὸν τῶν 10.483.409, ἡ ἀπαίτησις του περὶ μισθοῦ κατὰ τῆς ἐκκαλούσης ἐναγομένης ἐμειώθη κατὰ τὸ παρισθὲν κέρδος ἐκ τῆς προσφορᾶς τῶν ὑπηρεσιῶν του ἀλλαχοῦ, ὡς μὴ ἐπελθούσης, κατὰ τὸ παρισθὲν κέρδος αὐτῷ βλάβης καὶ ἡ ἀξίωσις του περὶ καταβολῆς τοῦ μισθοῦ του κατὰ τῆς ἐκκαλούσης ἐναγομένης ὑφίσταται μόνον διὰ τὸ ὑπόλοιπον τῶν ἀποδοχῶν του μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἀλλαχοῦ κερδηθέντων, καὶ δι' ἃ ὑφίστατο δεδικασμένον ἐκ τῆς ρηθείσης ὑπ' ἀριθ. 11103|49 ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος δικαστηρίου τούτου. Οὐδαμῶς δὲ *καὶ τὴν κρατήσασαν γνώμην* τοῦ Δικαστηρίου ἀντίκειται εἰς τὰ ἀνωτέρω ἡ προστεθεῖσα διάταξις διὰ τοῦ ἄρθρ. 3 παρ. 7 τοῦ Ν. Δ. 1104|49 εἰς τὸ ἄρθρ. 15 τῆς παρ. 4 τοῦ Α. Ν. 971|46 καὶ καθ' ἣν ἡ ἐξόφλησις τῶν τακτικῶν ἢ ἐκτάκτων ἀπολαυῶν . . γίνεται ὑποχρεωτικῶς βάσει τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐξοφλήσεως καταβαλλομένων ἀποδοχῶν εἰς τοὺς ὁμοιοβάθμους αὐτῶν ὑπαλλήλους, καθ' ὅσον διὰ τῆς διατάξεως ταύτης, ὡς ἐλέχθη καὶ ἐν τῇ ΙΙΙ σκέψει τῆς παρούσης, ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ καθορίσῃ τὸν τρόπον τῆς ἐξοφλήσεως τῶν πράγματι ὀφειλομένων ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου ἀπολαυῶν τῶν ἀκύρως ἀπολυθέντων ὑπαλλήλων κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς θέσεως εἰς ἰσχὺν τῆς ρηθείσης διατάξεως. Ἀντιθέτως ὅθεν κρίνασα ἡ ἐκκαλουμένη καὶ ἀπορρίψασα τὸν ἰσχυρισμὸν τῆς ἐκκαλούσης ἐναγομένης ὅτι ἡ ἀξίωσις τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος πρὸς καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν ὑφίστατο μόνον διὰ τὸ τμῆμα τῶν ἀποδοχῶν του, καθ' ὃ ἐζημιώθη ἐφάπαξ καὶ δέον, δεκτοῦ καθισταμένου τοῦ δευτέρου λόγου τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως, ὡς νομίμου καὶ βασίμου, νὰ μεταρρυθμισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις κατὰ τὸ κεφάλαιον τοῦτο καὶ ἀπορριπτέα τὰ ἐναντία ἐλέγχονται, ὡς ἀβάσιμα.

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΕΠΙ ΣΧΕΣΕΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ἐξουσιοδοτήσεις κατ' ἀντικείμενον τῶν Ν. 19|1944 καὶ 28|1944

Παροχὴ διὰ Ν. 28|1944 ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς καθορισμὸν δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν ἐν συμβάσει ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου τελούντων μισθωτῶν.—Παροχὴ διὰ τοῦ Ν. 19|1944 ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς καθορισμὸν ἀποδοχῶν τοῦ ὑπαλλήλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ ἐν γένει τοῦ Δημοσίου καὶ λοιπῶν Ὀργανισμῶν καὶ νομικῶν προσώπων.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ΣΠΑΠ ὑπὸ μόνου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν.—Ἀκυρότης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.—Ὑστέρα ὅμως κύρωσις δι' Α. Ν. 913|1949.—Δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἡμερῶν ἀδείας κατ' Α. Ν. 539|1945.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ?ΟΔ' Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως αὐτοῦ διαχωρίζει τὰ ὅρια τῆς κατὰ τὸν Νόμον 19|1944 καὶ Νόμον 28|1941 ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς καθορισμὸν μισθῶν, ἀποφαινόμενον ὅτι διὰ τοῦ πρώτου Νόμου ἐξουσιοδοτήθη ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν νὰ καθορίζῃ τὰς ἀποδοχὰς τοῦ διατελοῦντος ἐν σχέσει δημοσίου δικαίου προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου, νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου κλπ., ἐνῷ κατὰ τὸν δεύτερον Νόμον 28|1944 ἐξουσιοδοτήθησαν οἱ Ὑπουργοὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας πρὸς καθορισμὸν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τοῦ ἐν συμβάσει ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου τελοῦντος μετὰ παντὸς ἐργοδότου προσωπικοῦ (πρβλ. σχετικῶς καὶ Α. Π. 98|1948, εἰσηγητὴς *Χ. Σταυρόπουλος*, ΕΕΔ 7, 856, Α. Π. 484|1948, εἰσηγητὴς *Α. Κοττούλας*, ΕΕΔ 7, 906, Α. Π. 314|1950, εἰσηγητὴς *Ἰ. Τρωϊάνης*, ΕΕΔ 9, 590).

Πρόκειται ἤδη περὶ τῆς ὑπὸ ἐκκαθάρισιν τελούσης Ἀνωνύμου Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων Πειραιῶς—Ἀθηνῶν—Πελοποννήσου καὶ διὰ τὸ παρ' αὐτῇ ἀπασχολούμενον προσωπικόν, διὰ τὸ ὁποῖον, ἐφ' ὅσον τελεῖ ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου, θὰ ἔπρεπε νὰ ἐφαρμοσθοῦν αἱ βάσει τοῦ Ν. 28|1944 ἐκδοθεῖσαι ἀποφάσεις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας — δέχεται τὸ Πρωτοδικεῖον — καὶ προκειμένου περὶ τοῦ δώρου τῶν ἑορτῶν, καὶ οὐχὶ αἱ ἀποφάσεις μόνον τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κατὰ Ν. 19|1944.

Ἀλλὰ διὰ τοῦ Α. Ν. 913|1949 «περὶ κυρώσεως ἐνίων ἀποφάσεων ἐκδοθεισῶν βάσει τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. 19|1944 καὶ ἑρμηνείας τῶν διατάξεων αὐτοῦ, ὡς καὶ κυρώσεως Πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κλπ.» (ΕΕΔ 8, 424), ἐκυρώθησαν αἱ ἐν προκειμένῳ μὴ ἔχουσαι ἐφαρμογὴν διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν ΣΠΑΠ ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις καὶ ἑπομένως—καταλήγει τὸ Πρωτοδικεῖον—εἰς ἐφαρμογὴν αὐτῶν, ἀφοῦ πλέον δὲν δύναται αὕτη, μετὰ τὸν Α. Ν. 913|1949, νὰ ἀμφισβητηθῇ.

Τοῦτο βεβαίως—ἡ κύρωσις παρανόμως ἐκδοθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων—δὲν μεταλλάσσει τὸν χαρακτῆρα τῶν Νόμων 19|1944 καὶ 28|1944 καὶ τὰ ὅρια τῆς ἐξουσιοδοτήσεως ἑκατέρου τούτων, ὡς ἐν ἀρχῇ σημειοῦται.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5277|1950

Διαδικασία Ν. Γ?ΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ἰ. Μπιζίμης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Χ. Καθάρειος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Ἀργυρόπουλος, Σ. Σπετσάκης

Καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τοῦ δικογράφου τῆς ἀγωγῆς, ἐφ' ἧς ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἔκρινεν, ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων, ἐκθέτων ἐν αὐτῇ ὅτι, προσληφθεὶς παρὰ τῆς ἐκκαλούσης τὴν 26|12|45, ὡς νυκτοφύλαξ, ἀντὶ μηνιαίου μισθοῦ δραχμῶν 405.000 καὶ ἀπολυθεὶς τὴν 24|2|48 ἄνευ πταίσματός του καὶ πρὶν ἢ λάβῃ τὴν κεκανονισμένην ἄδειαν ἠτήσατο ἀφ' ἑνὸς τὴν διαφορὰν τῶν δώρων τῶν Χριστουγέννων 1947 καὶ τοῦ Πάσχα 1948, διότι, ἐνῷ συμφώνως ταῖς ὑπ' ἀριθ. 49400|47 καὶ 16202|48 ἀποφάσεσι τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἔδει νὰ λάβῃ ἕνα μηνιαῖον μισθὸν κατὰ τὰ Χριστούγεννα τοῦ 1947 καὶ τὸ Πάσχα 1948, οὗτος, πληρωθεὶς δυνάμει τῶν ὑπ' ἀριθ. 353267|23|12|47 καὶ 72698|16|3|48 ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἔλαβε τὸ ἥμισυ μόνον τῶν δοων ἐδικαιοῦτο, δυνάμει τῶν κοινῶν ὡς ἄνω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἠτήσατο τὴν ἐκ τοῦ ἄρθρου 5 παρ. 5 τοῦ Α. Ν. 539|1945 ἀποζημίωσιν διὰ τὴν μὴ λῆψιν τῆς κεκανονισμένης ἀδείας πρὸ πάσης ἀπολύσεώς του.

Προκύπτει μὲν ἀληθῶς ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Νόμου 19|1944 καὶ 28|1944, ὡς ὁ τελευταῖος ἡρμηνεύθη αὐθεντικῶς ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 866|1945, ὅτι διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων πάντων τῶν ὑπαλλήλων, ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ παντὸς ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, βιομηχανικῶν ἢ βιοτεχνικῶν, γραφείων, καταστημάτων καὶ παντὸς προσωπικοῦ ἐργαζομένου ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας εἰς ἰδιώτην, ἐργοδότην φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον, ἀπαιτεῖται κοινὴ ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἥτις καὶ νὰ δημοσιεύηται διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, διότι διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν τούτων ἐξουσιοδοτοῦνται ἀπὸ κοινοῦ νὰ ἐνεργῶσι ἀμφότεροι οἱ Ὑπουργοὶ Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἐνῷ διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ ἐν γένει τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν αὐτόθι ἀναφερομένων ὀργανισμῶν καὶ νομικῶν προσώπων ἐξουσιοδοτεῖται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 19|1944 μόνος ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, καὶ ὅτι συνεπῶς, προκειμένου περὶ ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῆς ἐκκαλούσης ΣΠΑΠ, μεθ' ἧς οἱ ἐργαζόμενοι συνδέονται διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, θὰ ἔδει νὰ καθορισθῶσι διὰ κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, καὶ ὄχι διὰ ταιαύτης μόνον τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὡς αὐτὸς ἔπραξεν εἰς τὰς ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 353267|23-12-1947 καὶ 72698|16-3-48 δύο

ΠΑΡΟΧΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΑΣ

Πρόσθετος άμοιβὴ κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 Υ. Α.

Τροποποίησις δι' ὑπ' ἀριθ. 8900 Υ. Α. ἐπεχούσης ἰσχὺν νόμου τῶν σχετικῶν περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως ἀπαγορευτικῶν διατάξεων.—Δικαίωμα προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ ἐκδίκασις ἀγωγῆς κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ?ΟΔ', ἐφ' ὅσον δὲν πρόκειται οὕτω περὶ ἀγωγῆς ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ.

Ἐνώπιον τοῦ ἐργατικοῦ δικαστοῦ, τῆς διαδικασίας τοῦ Ν. Γ?ΟΔ', ἐτέθη περίπτωσις ἐφαρμογῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν (ΕΕΔ 8, 223), ἡ ὁποία, ὡς γνωστόν, καθορίζει ὅπως εἰς τὸ ἐν γένει προσωπικὸν πασῶν ἐν γένει τῶν ἐν τῇ χώρᾳ ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, ὅπερ λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας των ἀπασχολεῖται κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐκ τοῦ Νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς τοῦ ἔτους καταβάλληται διὰ τὰς ἡμέρας ταύτας τὸ κεκανονισμένον ἑκάστοτε ἡμερομίσθιον, ηὐξημένον κατὰ ἓν (1).

Κατὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τῆς ἐν λόγῳ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὡς ἠρμηνεύθη ὑπὸ δικαστικῶν ἀπο-

---

ὑπουργικὰς ἀποφάσεις αὐτοῦ, εἰς ἃς ρητῶς ὡρισεν, ὅτι τὸ ἄθρον τῶν Χριστουγέννων τοῦ 1947 καὶ τοῦ Πάσχα τοῦ 1948 θὰ χορηγηθῇ, ἐκτὸς τῶν ἄλλων ὑπαλλήλων δημοσίου δικαίου, καὶ εἰς τοὺς ὑπαλλήλους καὶ ἐργάτας τῶν ΣΕΚ, ΣΠΑΠ, ΥΕΚΑ, ΥΣΔΑ. Ἐν τοσούτῳ ὅμως, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι αἱ ἀποφάσεις αὗται τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ἐκηρύχθησαν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου πέμπτου τοῦ Α. Ν. 913 τῆς 12|26 Μαρτίου 1949 καὶ ὑπὸ τοὺς ἀριθμοὺς 5 καὶ 6 ἔπεται, ὅτι διὰ τῆς τοιαύτης κυρώσεως λαβούσης χώραν πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως (Πολ. Δικ. 776, Α. Π. 39|1934 ΕΕΝ α' 54, Α. Π. 401|1938 ΕΕΝ στ' 18, Α. Π. 207|36 ΕΕΝ γ' 843), ἐνομιμοποιήθη ἡ ἐνέργεια τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ αἱ ὡς ἄνω ἀποφάσεις αὐτοῦ ἔλαβον τὴν ἰσχὺν νόμου, ὅστις ἐτροποποίησε κατὰ τοῦτο πᾶσαν ἐναντίαν διάταξιν νόμου ἀντικειμένην εἰς τὴν ἐπιταγὴν αὐτοῦ. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἐφαρμόσασα τὰς κοινὰς ἀποφάσεις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας διὰ τὴν παροχὴν τοῦ δώρου Χριστουγέννων 1947 καὶ Πάσχα 1948 (49|00|1947 καὶ 16202|1948) καὶ περαιτέρω, ἐπιδικάσασα εἰς τὸν ἐφεσίβλητον τὴν διαφορὰν τῶν δώρων, ἀπὸ ἐκείνων τῶν ληφθέντων δυνάμει τῶν ἀποφάσεων μόνου τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἐσφαλεν ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῶν ἄνω διατάξεων καὶ δέον, δεκτῶν καθισταμένων τοῦ 1ου καὶ 2ου λόγου τῆς κρινομένης ἐφέσεως, νὰ μεταρρυθμισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις καὶ ἀπορριφθῇ περαιτέρω ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἐφεσιβλήτου κατὰ τὸ κονδύλιο ταῦτα.

Ἀπολυθεὶς ὁ ἐφεσίβλητος παρὰ τῆς ἐκκαλούσης ἄνευ τινὸς ὑπαιτιότητος βαρυνούσης αὐτόν, νομίμως οὗτος ἠξίωσε τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ἄρθρου 5 § 5 τοῦ νόμου 539|1945 λόγῳ μὴ λήψεως τῆς κεκανονισμένης ἀδείας πρὸ τῆς ἀπολύσεως αὐτοῦ. Νομίμως δὲ περαιτέρω ὑπελόγισε ταύτην ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, διὸ καὶ ὁ ἐναντίος τρίτος καὶ τελευταῖος λόγος τῆς κρινομένης ἐφέσεως εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς νόμῳ καὶ οὐσίᾳ ἀβάσιμος.

φάσεων (Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1344|1950, Πρωτοδίκης *Χ. Κοντογεώργος*, ΕΕΔ 9, 460, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1603|1950, Πρωτοδίκης *Β. Φαρμακίδης*, ΕΕΔ 9, 554) αὕτη ἔχει ὑπ' ὄψιν της νομίμως ἐπιτρεπομένην κατὰ τοὺς σχετικοὺς νόμους καὶ διατάγματα περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως ἐργασίαν.

Ἄλλως ὑπόκειται μόνον ἀξιώσεις τοῦ μισθωτοῦ περὶ ἀποζημιώσεως, κατὰ τὰς περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἀρχάς (ἄρθρ. 904 Α. Κ.) καὶ δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ εὐθείας ἐφαρμογῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἀλλ' εἶναι πάντοτε ζήτημα ἀποδείξεως ποία ἡ ὠφέλεια τοῦ ἐργοδότου (πρβλ. *Κ. Καυκᾶ*, Ἔνοχ. Δίκαιον, ὑπ' ἄρθρ. 648, σελ. 302 καὶ τὰς ἐν ΕΕΔ 9, 398 σημειώσεις μας).

Ἀλλ' ἡ τοιαύτη, λόγῳ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ τοῦ ἐργοδότου, ἀγωγὴ τοῦ μισθωτοῦ, κατὰ τὴν δικαστηριακὴν ἄποψιν (Α. Π. 101|1950, εἰσηγητὴς *Ν. Πλωτάκας* ΕΕΔ 9, 296) δὲν εἰσάγεται κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ?ΟΔ' (βλέπε ὅμως *Κ. Καυκᾶ*, Ἔνοχ. Δίκαιον, ὑπ' ἄρθρ. 648, σελ. 292, σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 295, ΕΕΔ 9, 838).

Τὸ νέον τῆς παρατιθεμένης κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως εἶναι εἰς τοῦτο: Δέχεται ὅτι διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὡς διατυποῦται καὶ ἡ ὁποία ἐπέχει ἰσχὺν νόμου, ἐτροποποιήθησαν αἱ σχετικαὶ περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως διατάξεις.

Ζωηραὶ ὅμως ἀντιρρήσεις δύνανται ν' ἀναπτυχθοῦν κατὰ τῆς νέας αὐτῆς ἀπόψεως.

Πρῶτον διότι καὶ ἂν ὁ Ν. 28|1944, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη ἡ ἐν λόγῳ ὑπουργικὴ ἀπόφασις, εἶχε τὴν ἔννοιαν, ὅτι παρέχει εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν τοιαύτην ἐξουσιαδοτήσιν τροποποιήσεως τῶν περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως νόμων, θὰ ἦτο συνταγματικῶς ἀνάπηρος (πρβλ. Σ. Ε. 28|1950, εἰσηγητὴς *Χ. Μηρέλλας*, ΕΕΔ 9, 219, Σ. Ε. 354|1950, εἰσηγητὴς *Ι. Μανιάκης*, ΕΕΔ 9, 857).

Ἀλλὰ—δεύτερον—καὶ κυρίως ὁ Ν. 28|1944, ὡς ἠρμηνεύθη διὰ τοῦ Α. Ν. 866|1946, δὲν ἔχει τοιαύτην ἔννοιαν. Οἱ νόμοι οὗτοι εἰσήχθησαν μὲ μόνον καὶ περιωρισμένον σκοπὸν νὰ ἐξουσιαδοτήσουν τοὺς ἁρμοδίους Ὑπουργοὺς νὰ καθορίζουν δι' ἀποφάσεων αὐτῶν τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἐν συμβάσει ἐργασίας διατελούντων μισθωτῶν, πότε δὲ ὀφείλεται μισθὸς καὶ πότε ἐπιτρέπεται ἡ παυσιεργία ἐν σχέσει ἐργασίας εἶναι ἀντικείμενον, τὸ ὁποῖον ρυθμίζουν αἱ γενικαὶ ἀρχαὶ τοῦ δικαίου (ἐν ἐλλείψει εἰδικῶν διατάξεων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου) καὶ οἱ κείμενοι ἐργατικοὶ νόμοι.

Ἡμφισβητήθη μάλιστα—πρὸ τοῦ Α. Ν. 866|1946—καὶ ὀρθῶς τὸ κῦρος ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἡ ὁποία, ἐκδιδομένη κατὰ Ν. 28|1944, περιορίζει τὸ ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου δικαίωμα μισθοῦ (βλέπε προχείρως Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5630|1945, εἰσηγητὴς *Δ. Μαργέλλος*, ΕΕΔ 4, 653) καὶ ἐχρειάσθη καὶ δι' αὐτὸ νὰ ρυθμισθῇ τὸ θέμα διὰ τοῦ ἑρμηνευτικοῦ Α. Ν. 866|1946, ὁ ὁποῖος ζή-

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΤΑ ΔΙΑΡΚΕΙΑΝ ΣΤΡΑΤΕΥΣΕΩΣ

Δικαίωμα έπιδομάτων μισθοῦ εἰς περίπτωσιν διαλύσεως ἐπιχειρήσεως.

Ἔννοια προστασίας μισθωτοῦ κατά Ν. 3514.—Σχετική ἡ ἐκ τοῦ Ν. 3514 ἀκυρότης ἀπολύσεως.—Διαζευκτική εὐχέρεια μισθωτοῦ ἢ νὰ ἐπιζητήσῃ τὴν συνέχισιν τῆς συμβάσεώς του ἐπικαλούμενος τὸ ἄκυρον τῆς ἀπολύσεως ἢ νὰ δεχθῇ ταύτην ὡς νομίμως γενομένην καὶ λάθῃ τὴν ἀποζημίωσιν Ν. 2112.—Παραίτησις δικαιώματος προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου δι' ἐπιλογῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112. Ἀποζημίωσις ἀδικαιολογήτως ἀπολυομένου κατ' ἄρθρ. 4 Ν. 3514.—Ἀνεξάρτητος ἀποζημιώσεως Ν. 2112.—Προϋπόθεσις ὅμως ἡ ὕπαρξις συμβατικοῦ δεσμοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀποστρατεύσεως.—Ἀπαλλαγὴ ἐργοδότου ἀπὸ ὑποχρεώσεως καταβολῆς ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων εἰς περίπτωσιν διαλύσεως ἐπιχειρήσεως.

Ὡς φαίνεται ἐκ τῆς κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως, μισθωτὸς ἀπελύθη διαρκούσης τῆς στρατεύσεως αὐτοῦ, παρὰ τὸν Ν. 3514|1928 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως» καὶ ἔλαβε τὴν ἐκ τοῦ Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» ὀφειλομένην ἀποζημίωσιν. Κατ' ἀκολουθίαν τῆς δεκτῆς ὑπὸ τῆς προ-

τημα εἶναι καὶ ἂν πράγματι εἶχεν, ὡς ἀληθὴς ἑρμηνευτικὸς νόμος, ἀναδρομικὴν δύναμιν, θεωρούμενος ὡς οἱονεὶ σύγχρονος τοῦ ἑρμηνευομένου (καταφατικῶς Σ. Ε. 721|1940, ΕΕΔ 5. 428, ἀντίθετος ὁ εἰσηγητὴς αὐτῆς *Δ. Καβελλᾶς*, ΕΕΔ 5. 428). Ἀμφισβητεῖται καὶ ἂν ὁ σύγχρονος τοῦ Ν. 28|1944 νόμος 1|1944, ὁ παρέχων ἐξουσιοδότησιν εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν πρὸς καθορισμὸν ἀποδοχῶν τῶν διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου συνδεομένων ἔχῃ τὴν ἔννοιαν νὰ δύναται ὁ Ὑπουργὸς νὰ τροποποιῇ δικαιώματα μισθοῦ, τεθειμένα ὑπὸ προϋφισταμένων νομικῶν διατάξεων (βλέπε ΕΕΔ 9, 811), ἀλλ' ἡ ἔρις περιορίζεται μόνον εἰς τὸ θέμα καθορισμοῦ μισθῶν, περὶ τοῦ ὁποίου ἀποκλειστικῶς ἡ νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις.

Ἐξ ἄλλου καὶ ὁ Α. Κ. (ἄρθρον 659), καθορίζων ὑποχρέωσιν τοῦ μισθωτοῦ εἰς παροχὴν ἐργασίας ἐπὶ πλέον τῆς συνήθους, ἔχει τὴν ἔννοιαν νὰ ἐπιτρέπεται ἡ παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ τοῦ νόμου (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 785, ἔνθα ἀναφορὰ εἰς τὰς προπαρασκευαστικὰς ἐργασίας τοῦ Κώδικος).

Ὑπὸ τοιαύτην ἔννοιαν ἐξεδόθη καὶ τὸ ἀπὸ 5 Μαρτίου 1918 Διάταγμα «περὶ ἄρσεως τῆς Κυριακῆς ἀναπαύσεως τὴν 14 Μαρτίου 1918» (ΕΕΝ 7. 222) καὶ διὰ τοῦ ὁποίου, μετὰ ταῦτα, τὴν ἄρσιν τῆς Κυριακῆς ἀναπαύσεως, καθορίσθη πῶς θὰ διατεθῇ, δι' εἰδικὸν τότε σκοπόν, ἡ ἐξ 100|ο προσαύξησις τῆς ἀμοιβῆς, εἶναι δὲ πάντως ἀπίθανον νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ἡ διαδικασία τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. Δ. 14|3|1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», καθ' ἣν δύναται νὰ ἐπιτραπῇ, λόγῳ κοινωνικῆς ἀνάγκης, μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ διὰ διατάγματος, ἡ κατὰ Κυριακὴν ἐργασία, ἀνετράπη διὰ τοῦ ἄλλου σκοποῦ ἔχοντος Ν. 28|1944.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2590|1950

Διαδικασία Ν. ΓΧΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Κ. Παπαζήτης**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Α. Κυβέλος, Ε. Καβελλαρᾶς

Περὶ τῆς προσθέτου ἀμοιβῆς, λόγῳ τῆς κατὰ τὰς Κυριακὰς ἐργασίας ρητέα τ' ἀκόλουθα: Ἀφοῦ κατὰ τὰς κωδικοποιηθείσας διατάξεις περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως (ὅρα π. δ. 8|14 Μαρτίου 1930, ἄρθρον 1, ἀριθ. 1 καὶ ἄρθρον 24) ἀπαγορεύεται ἐπὶ ποινῇ κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἐν τῷ διατάγματι ταύτῳ ὁριζομένας ἑορτασίμους ἡμέρας εἰς τοὺς ἐν τῷ Κράτει ὑπαδοὺς παντὸς θρησκεύματος πᾶσα βιομηχανική, βιοτεχνικὴ καὶ ἐμπορικὴ ἐργασία, θὰ ἔδει ἡ οὕτω κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου παρασχεθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος τῷ ἐναγομένῳ, κατ' ἀκολουθίαν τῆς ἐνδικου ἐργασιακῆς σχέσεως, ἐπὶ 18 Κυριακὰς (ἀπὸ 15|11|1949 ἕως 8|4|1950) ἐργασία, δι' ἣν ἤδη ζητεῖται, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, ἡ κατὰ 75 ο|ο προσαύξησις τοῦ κατὰ τὰς Κυριακὰς τούτας καταβληθέντος ἡμερομισθίου, ν' ἀπορριφθῇ ὡς ἀναριθμοδίως εἰσαγομένη ἡμῖν, ἅτε οὐσιαστικῆς ἀποζημιώσεως στηριζομένης εἰς τὰς περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἀρχάς. Θὰ ἦτον μετὰ τὴν ρηθεῖσαν ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, ἥτις ἐξεδόθη κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν βάσει τοῦ νόμου 28|1944, ὡς οὗτος αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ Α. Ν. 865|1945 καὶ ἐν ᾗ ὁρίζεται, ὅτι εἰς ἅπαντας τοὺς λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας των ἀπασχολουμένους κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς τοῦ Κράτους καταβάλλεται διὰ τὰς ἡμέρας ταύτας τὸ κεκανονισμένον ἡμερομίσθιον, ηὐξημένον κατὰ 75 ο|ο, ἢ ὡς εἴρηται ἐνδικος ἀξίωσις περὶ καταβολῆς τῆς προσθέτου ταύτης ἀμοιβῆς κατὰ 75 ο|ο, ἐν δίψει καὶ τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ, ἐξ οὗ ἐπίσης προκύπτει, ὅτι ἡ φύσις τῆς ἐνδίκου ἐργασίας ἐπέβαλλε καὶ τὴν κατὰ τὰς Κυριακὰς ἀπασχόλησιν τοῦ ἐνάγοντος μισθωτοῦ, εἶναι βάσιμος διὰ 18 Κυριακάς, ἤτοι διὰ δραχ. 675.000, διότι διὰ τῆς ρηθείσης Υ. Α. ἐπεχούσης ἰσχὺν νόμου ἐτροποποιήθησαν οἱ σχετικαὶ περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως ἀπαγορευτικαὶ διατάξεις. Προσθετέον ἐπίσης ὅτι οὐδεμίαν σημασίαν ἔχει τὸ γεγονός, καὶ ἀληθὲς ὑποτιθέμενον, ὅτι ἐν τῷ συνομολογηθέντι ὑπερτέρῳ τοῦ διὰ τοῦ νόμου καθοριαθέντος μισθοῦ περιέχεται κατὰ σύμβασιν καὶ ἡ ἀξίωσις αὕτη, ἥτις καὶ καλύπτεται, διότι, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι δὲν προέκυψε τοιαύτη συμφωνία, ἀλλὰ καὶ λόγῳ τοῦ ὅτι εἶναι ἐπιτρεπτὴ ἡ συνομολόγησις μισθοῦ ὑπερτέρου τοῦ διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καθοριζομένου τοιούτου.

εδρικῆς ἀποφάσεως γενομένης ἀπόψεως ὅτι ἡ ἐκ τοῦ Νόμου ἀκυρότης τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας εἶναι σχετική, θεωρεῖ τὸν μισθωτὸν ὡς παραιτηθέντα τοῦ δικαιώματος προσβολῆς τῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου διὰ τῆς ἐπιλογῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|1920.

Ὑπομιμνήσκονται τὰ σχετικὰ νομολογιακὰ δεδομένα: Κατὰ τὴν Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 66|1949 (προεδρεύων *Β. Φαρμακίδης*, ΕΕΔ 8, 116), ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 3514|1928 εἶναι, ὅτι ἀπὸ τῆς προσκλήσεως τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα ἀπαγορεύεται ἡ ἀπόλυσις αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου δι' οἱανδήποτε αἰτίαν καὶ οὐχὶ μόνον λόγῳ τῆς ἀποχῆς του ἐκ τῆς ἐργασίας, συνεπείᾳ τῆς στρατεύσεώς του. Τοῦτο προκύπτει σαφῶς οὐ μόνον ἐκ τῆς δευτέρας παραγράφου τοῦ ἄνω ἄρθρου τοῦ Ν. 3514, καθ' ἣν ὁ μισθωτὸς ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ὑποχρεοῦται νὰ δηλώσῃ εἰς τὸν ἐργοδότην, ἐὰν προτίθεται νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν παρ' αὐτῷ ἐργασίαν του, τοῦθ' ὅπερ σημαίνει, ὅτι ὁ ἐνοχικὸς δεσμὸς μεταξὺ ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ διατηρεῖται ἐν πάσῃ περιπτώσει μέχρι τῆς ἀποστρατεύσεως τοῦ δευτέρου καὶ πέραν ταύτης, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Ν. 2672|1940, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐξάγεται ὅτι οὔτε ὑποκειμένης περιπτώσεως ἀναπείρας βίας δύναται νὰ προβῇ εἰς ἀπόλυσιν τοῦ στρατευθέντος μισθωτοῦ ὁ ἐργοδότης, ἀφοῦ οὗτος κατὰ τὰς διατάξεις ταύτας δύναται ν' ἀπαλλαγῇ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν ἐπιδόματος εἰς τὸν στρατευθέντα μισθωτὸν μόνον δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας καὶ ἐφ' ὅσον διαπιστωθῇ, ὅτι ἐξ ἀνωτέρας βίας περιῆλθεν εἰς παντελῆ ἀδυναμίαν πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποχρεώσεώς του ταύτης ἢ ὅτι περιῆλθεν εἰς κατάστασιν μὴ ἐπιτρέπουσαν τὴν καταβολὴν τοῦ ἐπιδόματος εἰς τὸ ἀκέραιον.

Κατὰ παρόμοιον τρόπον ἐκρίθη καὶ ἡ Προέδρου Πρωτ. Βεροίας 14|1949 (προεδρεύων *Κ. Σφακιανάκης*, ΕΕΔ 8, 206), κατὰ τὴν ὁποίαν ἐκ τοῦ Ν. 3514 καθιεροῦται ὑποχρεωτικὴ ἰσχὺς τῆς συμβάσεως ἐργασίας, μὴ δυναμένου τοῦ ἐργοδότου νὰ καταγγείλῃ αὐτὴν ἐξ οἱουδήποτε λόγου (ἀπελύθη ὁ μισθωτὸς κατόπιν μηνύσεως δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν διαπραχθεῖσαν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας του).

Κατὰ τὴν Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 397|1949 (Πρωτοδίκης *Κ. Τρουπάκης*, ΕΕΔ 8, 208), διαρκούσης τῆς στρατεύσεως τοῦ μισθωτοῦ ἰσχύει ἡ ἀπαγορευτικὴ διάταξις τοῦ ἄρθρου 1 Ν. 3514, διὰ τῆς ὁποίας ἀπεκλείσθη ἡ διὰ μοναμεροῦς ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου καταγγελίας λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ οὐχὶ ἡ διὰ κοινῆς συμφωνίας τῶν ἐνδιαφερομένων λύσις αὐτῆς.

Κατὰ τὴν Προέδρου Πρωτ. Μεσολογγίου 102|1949 (Πρόεδρος *Χ. Βλάχος*, ΕΕΔ 8, 628) κατ' ἄρθρ. 7 Ν. 519|1948 καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἢ ἀπόλυσις, γενομένη καθ' ὃν ἐργοδότου πρὸς περιγραφὴν τῶν ἐκ τοῦ Ν. 3514 ὑποχρεώσεων αὐτοῦ, εἶναι ἄκυρος καὶ ἂν ἀκόμη κατὰ τὰς διατάξεις ἄλλων νόμων ἐπιτρέπεται αὕτη. Συνεπῶς καὶ ἂν ὁ μισθωτὸς ἀπελύθη τῆς ὑπηρεσίας του, ὡς παραπερφθεὶς δι' ὁριστικοῦ βουλεύματος ἐπὶ ὑπεξαιρέσει, ἡ ἀπόλυσίς του εἶναι ἄκυρος.

Κατὰ τὴν Πρωτοδικείου Βόλου 190|1948 (εἰσηγητὴς *Κ. Δάρας*, ΕΕΔ 8, 736) κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 Ν. 3514 ἡ ὑπὸ τὰ ὅπλα ὁπωσδήποτε πρόσκλησις τοῦ μισθωτοῦ ἀποκλείει τὴν λύσιν τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως.

Κατὰ τὴν Προέδρου Πρωτ. Ἰωαννίνων 275|1949 (προεδρεύων *Ο. Νικόπουλος*, ΕΕΔ 8, 817), διὰ τοῦ Ν. 3514 καθιεροῦται ὑποχρεωτικὴ ἰσχὺς τῆς συμβάσεως ἐργασίας, μὴ δυναμένου τοῦ ἐργοδότου νὰ καταγγείλῃ αὐτὴν ἐξ οἱουδήποτε λόγου κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς στρατεύσεως τοῦ μισθωτοῦ. Ὁ λόγος ἐφέσεως ὅτι ὁ δικάσας Εἰρηνοδίκης δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὴν παρὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου γενομένην παραίτησιν ἀπὸ πάσης ἀξιώσεώς του, ὡς ληφθεῖσα παρὰ ταῦτον ἀποζημιώσεως κατὰ τὴν ἐπιστρατεύσιν του ἐκ τοῦ Ν. 2112, τυγχάνει ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος, καθ' ὅσον ἐν προκειμένῳ οὐδεμία ρητὴ ἢ σιωπηρὰ, ἀλλ' ἀναμφίβολος παραίτησις ἔλαβε χώραν τῶν νομίμων δικαιωμάτων καὶ ἀξιώσεων τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐκ τῆς προστασίας τῶν Ν. 3514 καὶ 519|1948, μὲ βάσιν ὅτι ἡ γενομένη ἀπόλυσις, καθ' ὃν χρόνον ὁ μισθωτὸς ὑπηρέτει εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ, εἶναι ἄκυρος (ἄρθρ. 1 Ν. 3514), τοῦ Νόμου 2112 ἀφορῶντος ἀποζημίωσιν ἐκ μὴ νομίμου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, οὐδέποτε λαβούσης χώραν καὶ μὴ ἐχόντος ἐφαρμογὴν ἐκ τῶν νόμων 3514 καὶ 519|1948.

Κατὰ τὴν Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 1954|1949 (προεδρεύων *Ι. Κοκκιάπουλος*, ΕΕΔ 8, 1042 ἀπὸ τῆς προσκλήσεως τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα ἀκύρως ἀπολύεται ὁ μισθωτὸς καὶ ἡ ἀπόλυσις του λογίζεται ὡς οὐδέποτε λαβοῦσα χώραν.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐν προκειμένῳ λῆψιν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112, ἡ αὐτὴ ἀπόφασις ἐσκέφθη, ὅτι ἡ ἐνέργεια τοῦ μισθωτοῦ ἐν προκειμένῳ δὲν ἐγένετο μὲ πρόθεσιν νὰ παραιτηθῇ ὁ μισθωτὸς τῆς ἀκυρότητος, ἀλλὰ διὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ ἐπειγούσης φύσεως οἰκονομικὰς ἀνάγκας.

Κατὰ τὴν Πρωτοδίκου Πειραιῶς 531|1947 (Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 7, 171) ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 3514 σαφῶς προκύπτει, ὅτι μετὰ τὴν ὑπὸ τὰ ὅπλα πρόσκλησιν τοῦ μισθωτοῦ εἶναι ἄκυρος πᾶσα ἀπόλυσις αὐτοῦ. Συνέπεια τῆς τοιαύτης ἀκυρότητος εἶναι, ὅτι ὁ ἐργοδότης του ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλλῃ πρὸς αὐτὸν τὰς ἀποδοχάς του μέχρι τῆς κατατάξεώς του εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ καὶ ἔκτοτε τὰ καθοριζόμενα ἐπιδόματα καὶ νὰ τὸν ἐπαναπροσλάβῃ μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του εἰς τὴν ἐργασίαν του. Ἡ ἀκυρότης αὕτη εἶναι, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου, ἀπόλυτος (ἴδε ἄρθρ. 2 αὐτοῦ), ἀλλὰ καὶ ἂν ὑποτεθῇ, ὅτι αὕτη εἶναι σχετικὴ (ἴδε ἄρθρ. 3 Ν. 3514) καὶ ὅτι ἐπομένως δύναται νὰ παραιτηθῇ ταύτης ὁ ἄκυρος ἀπολυθείς, δέον ἡ παραίτησίς του νὰ εἶναι ρητὴ ἢ καὶ σιωπηρά, ἀλλ' ἀναμφίβολος. Ἐκ πράξεων ὅμως, ἃς μετ' ἐπιφυλάξεως ἐνήργησέ τις, δὲν δύναται νὰ συναχθῇ παραίτησις. Ἀλλὰ καὶ ἐκ πράξεων, ἃς ἐνήργησέ τις δὲν δύναται ἐπίσης νὰ συναχθῇ παραίτησις, ὅταν ἀποδεικνύεται, ὅτι ὁ ἐνεργήσας ταύτας δὲν εἶχε βούλησιν παραιτήσεως. Ἡ ἀνεπιφύλακτος λῆψις τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 ὑποδηλοῖ μὲν κατ' ἀρχὴν βούλησιν παραιτήσεως ἀπὸ τοῦ νὰ ἐπικαλεσθῇ τις τὴν ἄνω ἀκυρότητα, διότι ἡ βούλησίς του αὕτη εὑρίσκεται εἰς στενώτερον σύνδεσμον πάσης ἄλλης πρὸς τὴν ἀνωτέρω πρᾶξιν τοῦ ἰδίου, ἀλλ' εἶναι ζήτημα ἐρεύνης ἂν γίνεται μὲ βούλησιν παραιτήσεως ἢ διὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ ὁ μισθωτὸς οἰκονομικάς του ἀνάγκας.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ ἤδη τὴν ὑποχρέωσιν παροχῆς ἐπιδομάτων μισθοῦ ἐν περιπτώσει διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου θέματος ἀσχο-

λεῖται ἐπίσης ἡ κατωτέρω προεδρικὴ ἀπόφασις, ὑπομιμνήσκονται τὰ ἐν ΕΕΔ θ, 851 νομολογιακὰ δεδομένα, ἐκ τῶν ὁποίων συνάγεται, ὅτι ἡ ἀπορις τῆς προεδρικῆς ἀποφάσεως εἶναι ἡ μᾶλλον κρατοῦσα ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1797]1950

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Καραμάνος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Καλδῆς, Γ. Γιαννάκης

Ἡ ὑπὸ τοῦ νόμου 3514 καὶ ἄρθρου 7 Ν. 519]1948, ὡς ἐτροποποιήθη, θεσπιζομένη προστασία τοῦ ἐπιστρατευομένου ἐργαζομένου εἶναι δημοσίας τάξεως, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι δὲν χωρεῖ ἀπόλυσις αὐτοῦ, οὐδὲ ἐκ τῶν προτέρων παραίτησις τῆς τούτου προνοίας, δὲν ἔχει δὲ τὴν ἔννοιαν, ὅτι ὁ ἐργαζόμενος δὲν δύναται ἐγκύρως ν' ἀποχωρήσῃ τῆς θέσεώς του, θεωρῶν τὴν γενομένην ἀπόλυσιν ἔγκυρον. Ἡ κατὰ παράβασιν ἄθεν τοῦ νόμου 3514 γενομένη ἀπόλυσις δημιουργεῖ σχετικὴν ἀκυρότητα. Κατ' ἀκολουθίαν πάντων τούτων ὁ κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 3514 ἀπολυθεὶς κέκτηται τὴν διαζευκτικὴν εὐχέρειαν ἢ νὰ ἐπιζητήσῃ τὴν συνέχισιν τῆς συμβάσεώς του, ἐπικαλούμενος τὸ ἄκυρον τῆς ἀπολύσεώς του ἢ νὰ δεχθῇ τὴν ἀπόλυσιν ὡς νομίμως γενομένην, συνομολογῶν οὕτω ἐγκύρως τὴν λύσιν τοῦ συμβατικοῦ του δεσμοῦ καὶ λάβῃ τὴν τοῦ Ν. 2112 ἀποζημίωσιν. Ἐπιλέγων τὴν δευτέραν λύσιν παραιτεῖται τοῦ δικαιώματος νὰ προσβάλῃ τὴν γενομένην ἀπόλυσίν του, ἀπαλλοτριῶν οὕτω ἀπαλλοτριωτὸν δίκαιον, ὡς εἶναι ἡ καθιερουμένη ὑπὸ τῆς νομοθεσίας ἐν προκειμένῳ περιωρισμένη μονιμότης (ὅρα συγκαφῶς θέματα παρειμφερῆ ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ Ν.Δ. 424 ἐν Ἀρχ. Ἰδιωτ. Δικαίου, 1942, σελ. 294, 1943, τομ. Β', σελ. 552 ἀρ. 70 καὶ *Λιτζεροπούλου* ἐν τῇ περὶ τούτου μονογραφίᾳ σελ. 56). Ἡ ἐφεσίβλητος ἐναγομένη τοσον κατὰ τὴν ἐπ' ἀκροατηρίου πρωτόδικον συζήτησιν, ὅσον καὶ διὰ τῶν κατ' αὐτὴν προτάσεών της (προσθήκη καὶ ἀντίκρουσις) ἀντέταξε κατὰ τῆς ἀγωγῆς τὸν ἰσχυρισμόν, ὅτι ὁ ἐνάγων ἐφεσείων, λαβὼν τὴν τοῦ νόμου 2112 ἀποζημίωσιν, συνεπείᾳ γενομένης ὑπὸ τῆς ἐργοδότιδός του «Ἄτκινσον Ντρέϊκ» ἀπολύσεώς του, δὲν δικαιοῦται τῶν προκειμένων ἐκ τοῦ ν. 3514 ἀξιουμένων δικαίων μεταγενεστέρου χρόνου τῆς λύσεως κατὰ τὰ ἄνω τῆς ἐργασιακῆς του σχέσεως. Τὸν ἰσχυρισμὸν της τοῦτον ἀπέδειξε διὰ τῶν πρωτοδίκως ἐπ' ἀκροατηρίου ἐξετασθέντων μαρτύρων, προκύπτει δὲ ἡ ἀλήθεια τούτου καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ ἐνάγων τὴν 27-12-1949, ἐγείρων ἀγωγὴν περὶ ἐφεδρικῶν δικαιωμάτων, ἐζήτει παρὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου τὰ μέχρι τοῦ χρόνου τῆς γενομένης ἀπολύσεώς του (30-4-49) τοιαῦτα, οὐχὶ δὲ τοῦ μεταγενεστέρου χρόνου, δεχόμενος προφανῶς μὴ ὑπάρχοντα διὰ τὸν μεταγενέστερον τοῦτον χρόνον συμβατικὸν δεσμόν, τὸν ἐδέχθη δέ, ὡς ἀποδειχθέντα καὶ ἡ ἐκκαλουμένη, καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τοῦ περιεχομένου ταύτης, προσαγομένης ἐν κεκυρωμένῳ ἀντιγράφῳ. Συνεπῶς ἐπὶ τῷ λόγῳ τούτῳ ἔδει νὰ ἀπορριφθῇ τὴν ἀνωγὴν ὁ δικάσας Εἰρηνοδίκης, συνδυάζων τὴν λῆψιν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 μὲ τὴν ἐναγωγὴν τοῦ ἐνάγοντος αὐτόθι παρόδον ἱκανοῦ χρόνου, ἐκτιμήσας ταῦτα ὡς σαφεῖς ἐνδείξεις τῆς θελήσεως τούτου πρὸς λύσιν τῆς συμβατικῆς του σχέσεως, χωρὶς νὰ ὑφίσταται αἰτία τῆς περαιτέρω ἐρεύνης τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἐχώρησεν οὗτος, ἀπορρίψας τὴν ἀγωγὴν ἐξ ἄλλης αἰτίας. Ἡ ἀγωγὴ ἀπορριπτέα ἐτύγχανε καὶ διὰ τὴν ἐξάμηνον ἀποζημίωσιν τοῦ ἄρθρου 4 Ν. 3514, διότι ναὶ μὲν ἡ ἀποζημίωσις τοῦ νόμου 2112 δὲν κωλύει τὴν λῆψιν τῆς ἐν λόγῳ ἀποζημιώσεως (Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, *Ἀποστολοπούλου*, ἔκδ. 1948, σελ. 211), οὐχ ἧττον ὅμως πρὸς ἀξίωσιν ταύτης προϋποτίθεται ἡ ὕπαρξις συμβατικοῦ δεσμοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀποστρατεύσεώς του, ὁπότε ἐν συνδυασμῷ τῆς προϋποθέσεως αὐτῆς γεννᾶται ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 4 Ν. 3514 ἀξίωσις, ἐν προκειμένῳ δὲ ἡ συμβατικὴ σχέσις εἶχε διακοπῇ ἀπὸ 7μήνου, τοῦτέστιν ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου 1947. Ἡ ἐφεσίβλητος τὸν ἰσχυρισμόν της περὶ λήψεως τῆς ὑπὸ Ν. 2112 ἀποζημιώσεως ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ἐπικαλεῖται καὶ ἤδη τόσον εὐθέως, ὅσον καὶ δι' ἀναφορᾶς τῶν προτάσεών της τῆς δίκης ταύτης εἰς τοὺς πρωτοδίκους. Ἐξ ἄλλου ζήτημα κύρους ἐξ ἄλλης αἰτίας καὶ γενομένη ἀπόλυσις δὲν τίθεται, καλυπτομένου τοῦ ἐγκύρου ταύτης ὁπωσδήποτε διὰ τῆς παρελεύσεως μέχρι τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς τριμήνου ἀποκλειστικῆς προθεσμίας. Κατὰ τὸ διατακτικὸν της συνεπῶς ὀρθῶς ἔχουσα ἡ ἐκκαλουμένη, ἀσχέτως τῶν αἰτιολογιῶν της, τυγχάνει εὐσταθὴς βάσει τῶν ἄνω σκέψεων καὶ ἅπαντες οἱ λόγοι ἐφέσεως τοῦ ἐφετηρίου, οἱ κατὰ τῶν αἰτιολογιῶν τῆς ἐκκαλουμένης βάλλοντες, ἀπορριπτέοι τυγχάνουσιν. Ἀλλ' ἀσχέτως ὅμως πάντων τούτων ἡ ἐκκαλουμένη ὀρθῶς ἔχει βάσει τῶν ἰδίων της σκέψεων.

Καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τοῦ συνόλου τοῦ ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ, μετ' ἐκτίμησιν τῶν ἐνώπιον Συμβολαιογράφου ἐνόρκων βεβαιώσεων (κακῶς μὴ δεχθείς ταύτας ὁ Εἰρηνοδίκης, βασίμως τοῦ ἐφεσείοντος παραπονουμένου κατὰ τοῦτο διὰ τοῦ πέμπτου λόγου ἐφέσεως του) ὁ ἐνάγων προσελήφθη ὑπὸ τῆς ἑταιρίας «Ἄτκινσον Ντρέϊκ» τὴν 17]12]47, ἐπεστρατεύθη τὴν 20]8]1948, τὴν 30]4]1949 ἐπῆλθεν ἡ διάλυσις τῆς «Ἄτκινσον Ντρέϊκ» καὶ κατηγγέλθη ἡσύμβασις ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος. Ἡ πλήρης διάλυσις τῆς ἑταιρίας «Ἄτκινσον Ντρέϊκ» θὰ ἐπέφερε, κατ' ἄρθρ. 8 ν. 3514, τὴν πλήρη ἀπαλλαγὴν τῆς ἐργοδότιδος ἀπὸ πάσης ὑποχρεώσεως ἐκ τοῦ νόμου τούτου. Αἱ διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 2 § 1 Α. Ν. 2672]1940 δὲν εἶναι ἐν προκειμένῳ ἀναγκαῖαι διὰ τὴν ἐπέλευσιν τῆς ἐν λόγῳ ἀπαλλαγῆς, ὡς ἀναφερομένου τοῦ Α. Ν. τούτου εἰς περιπτώσεις ἀνωτέρας βίας καὶ οὐχὶ διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως τῆς ἐργοδότιδος, ἥτις διέπεται ὑπὸ τῆς εἰδικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 8 Ν. 3514, μηδέποτε καταργηθείσης. Δυνάμει ὅμως τῆς 3704 τῆς 10]2]49 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἐκδοθείσης κατ' Α. Ν. 761]1948, ἐγένετο ἐπὶ μέρους διαδοχὴ τῆς ἐν διαλύσει ἑταιρίας «Ἄτκινσον Ντρέϊκ» ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, ἀναλαβόντος κατ' ἄρθρον 8 καὶ τὸ προσωπικὸν αὐτῆς τὸ ἀνῆκον εἰς τὸ εἰδικευμένον διοικητικόν, ὡς καὶ τὸ προσωπικὸν φυλάξεως ἐγκαταστάσεων μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ. Ἐπηκολούθησε τὸ Ν. Δ. 1101 τῆς 28]9]49, ρυθμίζον προκύπτοντα σχετικὰ ζητήματα. Τὸ Δημόσιον διεδέχθη εἰς ἅπασας τὰς ἐν λόγῳ ὑποχρεώσεις τοῦ ἡ ἐναγομένη διὰ τῆς ἀπὸ 22]8]49 συμβάσεώς της μετὰ τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ Ν. Δ. 1275 τῆς 31]10]49, κυροῦντος τὴν ἄνω σύμβασιν. Ἡ ἐναγομένη συνεπῶς διεδέχθη τὴν «Ἄτκινσον μόνον κατὰ τὸ εἰδικευμένον διοικητικὸν προσωπικὸν καὶ τὸ προσωπικὸν φυλάξεως. Ὁ ἐνάγων εἰς οὐδεμίαν τῶν περιπτώσεων τούτων ὑπήγετο, οὔτε εἰδίκευσις τις προέκυψεν ὑπάρχουσα παρ' αὐτῷ, οὔτε ἀποστολὴ φυλάξεως τοῦ μηχανισμοῦ ἐξοπλισμοῦ τῷ εἶχεν ἀνατεθῇ.

ΩΡΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΥΡΟΣ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΩΝ ΠΕΡΙ ΩΡΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ἔλλειψις προηγουμένης γνωμοδοτήσεως Ὀργανώσεων κατὰ Ν. 2269|1920

Παραδεκτὸν ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς ἐργοδότου κατὰ μισθωτοῦ κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ?ΟΔ'.—Κατάργησις διὰ Ν. 2269|1920 «περὶ κυρώσεως διεθνοῦς συνδιασκέψεως τῆς ἐργασίας Οὐασιγκτῶνος» ἐξουσιοδοτήσεως ἄρθρ. 2 Ν. Γ?ΟΔ' περὶ καθορισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας.—Ἀναγκαία δι' ἔκδοσιν διατάγματος, κατ' ἄρθρ. 6 Ν. 2269|1920, ἡ προηγουμένη γνωμοδότησις ἐργατικῶν καὶ ἐργοδοτικῶν Ὀργανώσεων.—Ἔλεγχος ὑπὸ δικαστηρίου τοῦ κύρους διατάγματος.

Μεγάλου ἐνδιαφέροντος εἶναι τὸ θέμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀσχολοῦνται καὶ αἱ δύο παρατιθέμεναι κατωτέρω δικαστικαὶ ἀποφάσεις—πρώτην ἤδη φορὰν ἐμφανισθεῖν ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει—καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου διέστησαν αἱ γνῶμαι των.

Ἡ μία ἀποδέχεται τὴν ἄποψιν, ὅτι τὸ σχετικὸν διάταγμα—καὶ ὅλα βεβαίως τὰ τοιαῦτα διατάγματα, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχει ληφθῇ προηγουμένως γνωμοδότησις τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτικῶν καὶ ἐργατικῶν Ὀργανώσεων, ὅπου ὑπάρχουν τοιαῦται, ἄρθρ. 6 Ν. 2269|1920—εἶναι ἄκυρον (πρβλ. καὶ *Ι. Καποδίστριαν*, ΕΕΔ 9, 226).

Ἡ ἄλλη ἀπόφασις ἀντιθέτως κρίνει τοῦτο ἔγκυρον (βλέπε *Α. Σακελλαροπούλου*, ἀνωτέρω σελ. 921).

Ἀνεξαρτήτως τοῦ ζητήματος ποία ἄποψις εἶναι ὀρθοτέρα, ἐπὶ τῆς βάσεως ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐτοποθετήθη, νομίζομεν, ὅτι δύνανται νὰ ἀναπτυχθοῦν αἱ ἑπόμεναι σκέψεις.

Τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Ν. 2943|1922, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἡ σκέψις τῆς μιᾶς ἀποφάσεως ὅτι εἶναι ἄσχετον, δὲν εἶναι ἄσχετον. Δι' αὐτοῦ συνεστήθη παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Γνωμοδοτικὸν Συμβούλιον Ἐργασίας (ἤδη Συμβούλιον Ἐργασίας), τοῦ ὁποίου θὰ ἐλήφθη, ἀφοῦ μνημονεύεται εἰδικῶς τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. 2943|1922, γνωμοδότησις.

Ἡ γνωμοδότησις αὕτη τοῦ Συμβουλίου ὑποκατέστησε τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 6 Ν. 2269|1920 γνωμοδοτήσεις τῶν Ὀργανώσεων, ἀφοῦ τοῦτο εἶναι ἐκ τοῦ νόμου ἁρμόδιον (πρβλ. καὶ Υ. Α. 3293|41 «περὶ συστάσεως Συμβουλίου Ἐργασίας», ΕΕΔ 1, 124) νὰ γνωμοδοτῇ ἐπὶ τῶν σχεδίων νόμων καὶ διαταγμάτων τῶν ἀφορώντων εἰς τὸν διακανονισμὸν τῆς ἐργασίας, ἀπὸ ἀπόψεως ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργαζομένων ἐν γένει εἰς τοὺς τόπους τῆς ἐργασίας, εἴτε τὴν βελτίωσιν τῶν ὅρων ἐργασίας καὶ διαβιώσεως αὐτῶν.

Καὶ ἐφ' ὅσον βεβαιοῦται τοῦτο, ὅτι δηλαδὴ ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρ. 5 Ν. 2943|1922 (μεταγενεστέρου τοῦ Ν. 2269|1920) (γνωμοδότησις τοῦ Συμβουλίου) δὲν δύναται νὰ καταστῇ ἀντικείμενον ἀμφισβητήσεως ἐπὶ δικαστηρίου (Α. Π. 229|1939, Θέμ. Μ' 748).

Σημειωτέον ὅτι τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 5 Ν. 2943|1922 συσταθὲν Γνωμοδοτικὸν Συμβούλιον Ἐργασίας διὰ τοῦ ἀπὸ 9|1 Ἀπριλίου 1931 Π. Δ. «περὶ συστάσεως καὶ ὀργανώσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας» κατέστη ἐνιαῖον συμβούλιον ὑπὸ τὸν τίτλον «Συμβούλιον Ἐργασίας», τὸ ὁποῖον κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ ἄνω διατάγματος γνωμοδοτεῖ ἐπὶ τῶν σχεδίων νόμων καὶ διαταγμάτων τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸν διακανονισμὸν τῆς ἐργασίας κλπ., καθ' ὃν δὲ χρόνον ἐξεδόθη τὸ κρινόμενον διάταγμα ἰσχύει ἡ ἄνω διάταξις, μετὰ τὴν ὁποίαν δὲν δύναται νὰ νοηθῇ ὑπάρχον καὶ τὸ ἐν ἄρθρῳ 6 Ν. 2269|1922 στοιχεῖον ἐκδόσεως διατάγματος, ἡ γνωμοδότησις τῶν Ὀργανώσεων ἀφοῦ τὸ ἔργον τοῦτο μετέστη εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας.

Πρωτοδίκου Πατρῶν 333|1950

Διαδικασία Ν. Γ?ΟΔ

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Σ. Χρυσανθάκης**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Β. Πιλάλης, Γ. Γιαννακόπουλος

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, δι' ἧς διώκεται παρὰ τῆς ἐναγούσης ἀνωνύμου ἑταιρίας, ἀσκούσης ἐπιχείρησιν ὑφαντουργίας ἐν Πάτραις, ἵνα ἀναγνωρισθῇ, ὅτι ἡ ἐναγομένη ἐργάτρια, μεθ' ἧς συνδέεται διὰ συμβάσεως ἐργασίας, δὲν δικαιοῦται διὰ παρασχεθεῖσαν ὑπερωριακὴν ἐργασίαν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1945 μέχρι τοῦ Ἰανουαρίου 1950 πρόσθετον ἀντιμισθίαν ηὐξημένην κατὰ 50 ο|ο, ἐν σχέσει πρὸς τὴν κανονικὴν τοιαύτην, ὡς διατείνεται ἡ ἐναγομένη, βάσει τοῦ ἀπὸ 28|29 Ἀπριλίου 1937 Β.Δ. «περὶ ἐπεκτάσεως τῆς 8ώρου ἐργασίας εἰς τὰ ὑφαντουργεῖα, κλωστοϋφαντουργεῖα, νηματουργεῖα κλπ.», ἀλλὰ 25 ο|ο τοιαύτην, οὖσα ἀρνητικὴ ἀναγνωριστικὴ ἀγωγή, καθ' ὃ διώκουσα τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἀνυπαρξίας τοῦ δικαιώματος τῆς ἐναγομένης μισθωτρίας ἔναντι τῆς ἐργοδοτρίας ἐναγούσης ἑταιρίας, ἁρμοδίως εἰσάγεται ἐνώπιον ἡμῶν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἀπὸ 1|4 Αὐγούστου 1920 Β.Δ. «περὶ κωδικοποιήσεως νόμου Γ?ΟΔ'», διότι καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἀντικείμενον τῆς δικαστικῆς κρίσεως εἶναι ἡ ἐκ τῆς σχέσεως τῆς ἐργασίας πηγάζουσα ἀξίωσις τοῦ ἐργαζομένου κατὰ τοῦ ἀμφισβητοῦντος τὴν νομιμότητα ἐργοδότου, μεθ' οὗ οὗτος συνδέεται διὰ συμβάσεως ἐργασίας, νόμῳ βάσιμος παριστανομένη, ὡς ἐρειδομένη ἐπὶ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 127 τοῦ ν. 2783|41 (Εἰσαγωγικοῦ νόμου Α.Κ.) καὶ ἐξεταστέα κρίνεται.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀπὸ 28|29 Ἀπριλίου 1937 Ν.Δ. «περὶ ἐπεκτάσεως τῆς 8ώρου ἐργασίας εἰς τὰ ὑφαντουργεῖα, κλωστοϋφαντουργεῖα, καλτσοποιεῖα, φανελλοποιεῖα καὶ πλεκτήρια ἐν γένει» ὁρίζεται, ὅτι ἡ διὰ τὰς προσθέτους ὥρας πέραν τοῦ 8ώρου ἀναλογοῦσα ἀντιμισθία δέον νὰ εἶναι ηὐξημένη κατὰ 50 ο|ο, ἐν σχέσει μὲ τὴν κανονικὴν τοιαύτην. Βάσει τῆς διατάξεως ταύτης ἡ ἐναγομένη ἐργάτρια τῆς ἐναγούσης ὑφαντουργικῆς ἑταιρίας, καθ' ἃ συνομολογεῖται, αἰτεῖται τὴν καταβολὴν ἀντιμισθίας διὰ τὴν κατὰ τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ χρονικὸν διάστημα παρασχεθεῖσαν πρόσθετον πέραν τοῦ κεκανονισμένου ἑώρου ἐργασίαν 50 ο|ο, ἐν σχέσει μὲ τὴν κανονικὴν τοιαύτην, ἀντὶ τῆς καταβληθείσης 25 ο|ο τοιαύτης. Ἡ ἐνάγουσα ὅμως ἐργοδότρια ἑταιρία ἀρνεῖται τὴν πέραν τῶν 25 ο|ο καταβολήν, ἰσχυριζομένη

ότι τὸ ἀπὸ 28|29 Ἀπριλίου 1937 ὡς ἄνω Β.Δ., ἐφ' οὗ στηρίζει τὸ δικαίωμά της διὰ τὴν πέραν τῶν 25 ο|ο, ἤτοι διὰ 50 ο|ο, ἡ ἐναγομένη ἐργάτρια, εἶναι ἄκυρον, ὡς ἐκδοθὲν ἄνευ νομίμου ἐξουσιοδοτήσεως.

Τὸ διαληφθὲν διάταγμα ἐξεδόθη, ὡς ἀναφέρεται ἐν αὐτῷ, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου ΓΨΛΔ' τοῦ 1911 «περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν καὶ ὡρῶν ἐργασίας» καὶ τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2269 τοῦ 1920 «περὶ κυρώσεως διεθνοῦς συνδιασκέψεως τῆς ἐργασίας τῆς Οὐασιγκτῶνος περὶ περιορισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας ἐν ταῖς βιομηχανικαῖς ἐπιχειρήσεσιν κλπ.» (ἐν τῷ ὁ ματι τούτῳ ἀναφέρονται καὶ αἱ ἄσχετοι διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 3943 καὶ 7 § 3 καὶ 8 § 1 τοῦ ἀπὸ 8|3|30 Δ)τος «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως»). Διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου ΓΨΛΔ', ὁριζόντος «δι' εἰδικῶν Β.Δ)των ἐκδιδομένων μετὰ πρότασιν τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Ἐργασίας ὁριοθήσονται ἑκάστοτε δι' ἑκάστην βιομηχανικὴν ἐπιχείρησιν αἱ ὧραι ἐργασίας καὶ τῆς πρὸς ἀνάπαυσιν διακοπῆς αὐτῆς» παρεσχέθη ἐξουσιοδότησις εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν, ὅπως ρυθμίζῃ εἰς μόνον τὸ σημεῖον τὸ ἀναφερόμενον ἀποκλειστικῶς εἰς τὰς ὥρας ἐργασίας καὶ τῆς πρὸς ἀνάπαυσιν διακοπῆς αὐτῆς, οὐχὶ ὅμως καὶ τὴν ἀντιμισθίαν διὰ τὴν πέραν τῶν καθοριοθησομένων ὡρῶν ἐργασίαν. Συνεπῶς εἶναι ζήτημα κατὰ πόσον βάσει τῶν διατάξεων τούτων τοῦ ἄρθρου 2 ἐδικαιοῦτο ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία νὰ καθορίσῃ τὴν ἀντιμισθίαν ταύτην διὰ διατάγματος εἰς 50 ο|ο τῆς κανονικῆς τοιαύτης, ὡς ἔπραξε διὰ τοῦ ἀπὸ 28|29 Ἀπριλίου 1937 μνηοθέντος δ|τος. Ἀσχέτως ὅμως τούτου ἐπηκολούθησε ὁ νόμος 2269 τοῦ 1920 περὶ κυρώσεως τῆς διεθνοῦς συνδιασκέψεως τῆς Οὐασιγκτῶνος περὶ περιορισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας ἐν ταῖς βιομηχανικαῖς ἐπιχειρήσεσιν εἰς 8 καθ' ἡμέραν καὶ 48 καθ' ἑβδομάδα. Διὰ τοῦ νόμου τούτου, ἐν τῷ πρώτῳ ἄρθρῳ τοῦ ὁποίου περιέχεται τὸ κείμενον τῆς διεθνοῦς συμβάσεως, ἡ διεθνὴς αὕτη σύμβασις τῆς Οὐασιγκτῶνος, τὸ διεθνὲς τοῦτέστι δίκαιον, κατέστη ἐσωτερικὸν δίκαιον, δηλαδὴ νόμος τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους (ἴδε Διεθνὲς *Μαυλάκη* 1950, σελ. 49, Ε.Α. 1789|37, Θέμ. 49 σελ. 350). Ὁ νόμος οὗτος (2269) ρυθμίζει, καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τοῦ περιεχομένου τῶν διατάξεων ἐν ἄρθρῳ 1, ἴδιον ἀκριβῶς θέμα, περὶ τοῦ ὁποίου ἐδόθη, καθ' ἃ ἐρρέθη, ἐξουσιοδότησις διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου ΓΨΛΔ' εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν. Δηλαδὴ ὁ νόμος 2269 καθώρισε τὰς ὥρας ἐργασίας καὶ τὰς πρὸς ἀνάπαυσιν διακοπῆς αὐτῆς, ὡς καὶ τὴν ἀντιμισθίαν διὰ τὰς προσθέτους ὥρας ἐργασίας πλέον τῶν κεκανονισμένων, ἣν ὥρισε εἰς 25 ο|ο τοὐλάχιστον ἐν σχέσει πρὸς τὴν κανονικὴν τοιαύτην. Ὅταν ὅμως νεώτερος νόμος ρυθμίζῃ τὴν αὐτὴν ὕλην, ἣν ἐρρύθμισε καὶ ὁ ἀρχαιότερος, τότε ὁ νεώτερος καταργεῖ τὸν ἀρχαιότερον (Γεν. Ἀρχαὶ *Regelsberger*, μετάφρασις *Μαυλάκη* § 26 σημ. 5), συνεπῶς ἐν προκειμένῳ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ νόμου ΓΨΛΔ', ρυθμίζον, κατὰ τ' ἀνωτέρω, τὸ ἴδιον θέμα μὲ τὸν νεώτερον αὐτοῦ νόμον 2269|1920, δὲν ἰσχύει μετὰ τὸν νόμον τοῦτον. Περαιτέρω, ἐφ' ὅσον ἐρρυθμίσθη νομοθετικῶς διὰ τοῦ νόμου 2269 τὸ ἀντικείμενον, περὶ οὗ ἡ παρασχεθεῖσα τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου ΓΨΛΔ' ἐξουσιοδότησις εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν, αὕτη ἀποβαίνει πλέον ἄνευ ἀντικειμένου, διότι δὲν δύναται νὰ νοηθῇ πῶς ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία, διατηροῦσα τὴν δοθεῖσαν ἐξουσιοδότησιν, θὰ ἠδύνατο νὰ προβῇ εἰς ρύθμισιν τοῦ ἀντικειμένου τούτου κατὰ τρόπον διάφορον ἐκείνου, ὃν ἐρρύθμισεν ὁ νόμος 2269, ὅπερ ἀντιβαίνει εἰς τὸ ἄρθρον 35 τοῦ Συντάγματος, καθ' ὃ ὁ Βασιλεὺς δὲν δύναται ν' ἀναστέλλῃ τὴν ἐνέργειαν νόμου. Ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω τὸ ἀπὸ 28|29 Ἀπριλίου 1937 διαληφθὲν διάταγμα, ἐφ' οὗ στηρίζει τὸ δικαίωμά της ἡ ἐναγομένη, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἔρεισμα τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νόμου ΓΨΛΔ'.

Ἐρευνητέον καθίσταται μὴ τυχὸν ἔχῃ ἔρεισμα τὸ διάταγμα τοῦτο εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν 2269, ὃν μνημονεύει τὸ ρηθὲν διάταγμα. Ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 τοῦ νόμου 2269 (ἄρθρ. 6 τῆς μνηοθείσης συμβάσεως Οὐασιγκτῶνος) ὁρίζεται· «Διὰ κανονισμῶν, ἐκδιδομένων ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Ἀρχῆς, καθοριοθήσονται κατὰ βιομηχανίαν ἢ κατ' ἐπάγγελμα α) παρεκκλίσεις διαρκεῖς, αἵτινες θέλουσιν ἐπιτραπῇ διὰ τὰς προπαρασκευαστικὰς ἢ συμπληρωματικὰς ἐργασίας, β) προσωρινὰι παρεκκλίσεις, αἵτινες θέλουσιν ἐπιτραπῇ εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις πρὸς ἀντιμετώπισιν ἐξαιρετικῆς συσσωρεύσεως ἐργασίας. Οἱ κανονισμοὶ οὗτοι συντάσσονται μετὰ τὴν γνωμοδότησιν τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτικῶν καὶ ἐργατικῶν ὀργανώσεων, ἐφ' ὅσον ὑφίστανται τοιαῦται. Οἱ κανονισμοὶ οὗτοι θέλουσι καθορίσει τὸ μέγιστον ὅριον τῶν προσθέτων ὡρῶν, αἵτινες δι' ἑκάστην περίπτωσιν δύνανται νὰ ἐπιτραποῦν. Τὸ διὰ τὰς προσθέτους ταύτας ὥρας ἀναλογοῦν ἡμερομίσθιον θὰ εἶναι ηὐξημένον κατὰ 25 ο|ο τοὐλάχιστον, ἐν σχέσει πρὸς τὸ κανονικὸν τοιοῦτον». Διὰ τῶν διατάξεων τούτων ἐπιτρέπεται διὰ κανονισμῶν ἐκδιδομένων ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Ἀρχῆς καὶ συνεπῶς καὶ διὰ δ)τος νὰ καθορίζωνται ὡριομένοι παρεκκλίσεις τῶν καθωριουμένων ἐν τῷ νόμῳ, ὡς καὶ αἱ πρόσθετοι ὧραι ἐργασίας. Οἱ κανονισμοὶ ὅμως οὗτοι συντάσσονται μετὰ γνωμοδότησιν τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτικῶν καὶ ἐργατικῶν ὀργανώσεων, ἐν προκειμένῳ ὅμως δὲν διαλαμβάνεται ἐν τῷ ὑπὸ κρίσιν διατάγματι, ὅτι ἐλήφθη τοιαύτη γνωμοδότησις. Καὶ ναὶ μὲν τὰ Δικαστήρια, καλούμενα νὰ ἐφαρμόσωσι τὸν νόμον, δὲν δικαιοῦνται νὰ προέλθωσι εἰς ἔλεγχον, ἂν ἐτηρήθησαν κατὰ τὴν κατάρτισιν αἱ σχετικαὶ διατάξεις, πλὴν ὅμως δέον τὸ κρινόμενον νομοθέτημα νὰ ἐμφανίζεται ἄρτιον κατὰ τὰ ἐξωτερικὰ αὐτοῦ στοιχεῖα, ὁπότε ἡ τήρησις τῶν διατάξεων βεβαιοῦται αὐθεντικῶς διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ Βασιλέως ἐκδόσεως καὶ δημοσιεύσεως τοῦ νομοθετήματος (νόμου ἢ Δ|τος) ὑπὸ τὴν εὐθύνην τοῦ προσυπογράφοντος Ὑπουργοῦ (Σ. Ε. 543|1934, 27|1931). Ἐν προκειμένῳ ὅμως τὸ διαληφθὲν ἀπὸ 28|29 Ἀπριλίου 1937 κρινόμενον δ|μα δὲν ἐμφανίζεται ἄρτιον κατὰ τὰ ἐξωτερικὰ αὐτοῦ στοιχεῖα, διότι δὲν ἀναφέρει, ὅτι ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν γνωμοδότησις τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτικῶν καὶ ἐργατικῶν ὀργανώσεων, ἀπαραίτητον στοιχεῖον διὰ τὴν κατάρτισιν καὶ ἔκδοσιν αὐτοῦ, κατὰ τ' ἀνωτέρω, ὡς ἀναφέρει ὡς ἐκ περισσοῦ ὑπολαμβάνον ὡς ἰσχύον τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ν. ΓΨΛΔ'. Ἐὰν ἀνεφέρετο ἐν τῷ ὑπὸ κρίσιν διατάγματι, δὲν θὰ ἐδικαιοῦντο τὰ Δικαστήρια νὰ ἐξετάσωσι, ἐὰν πράγματι ἐλήφθη, ὅτι ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν πρότασις τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας. Οὐδὲ καλύπτεται ἡ ἔλλειψις αὕτη ἐκ τοῦ ὅτι ἀναφέρεται ἐν τῷ διατάγματι τούτῳ γενικῶς ὁ

νομος 2269, ὁ παρέχων τὴν ἐξουσιοδότησιν πρὸς ἔκδοσίν του, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅμως ὅτι προηγεῖται λῆψις γνωματεύσεως τῶν ἐνδιαφερομένων ὡς ἄνω ὀργανώσεων. Ἀσχέτως ὅμως τούτου διὰ τῶν κανονισμῶν τούτων ρυθμίζονται μόνον αἱ ὡρισμέναι ὡς ἄνω παρεκκλίσεις, ὡς καὶ τὰ ὅρια τῶν προσθέτων ὡρῶν, αἵτινες εἰς ἑκάστην περίπτωσιν δύνανται νὰ ἐπιτραποῦν καὶ οὐχὶ ἡ ἀντιμισθία διὰ τὰς προσθέτους ταύτας ὥρας, ἧς τὸν καθορισμὸν δὲν ἀνέθεσεν ὁ νόμος 2269 εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν, ἀλλὰ καθώρισεν ὁ ἴδιος, ὁρίσας ὅτι «τὸ διὰ τὰς προσθέτους ταύτας ὥρας ἀναλογοῦν ἡμερομίσθιον θὰ εἶναι ηὐξημένον κατὰ 25 ο/ο τοὐλάχιστον ἐν σχέσει μὲ τὸ κανονικὸν τοιοῦτον».

Κατὰ ταῦτα τὸ ἀπὸ 28|29 Ἀπριλίου 1937 Ν. Δ. «περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ὀκτωώρου ἐργασίας εἰς τὰ ὑφαντουργεῖα, κλωστοϋφαντουργεῖα, νηματουργεῖα, σχοινοποιεῖα ἐν γένει, καλτσοποιεῖα, πλεκτοφανελλοποιεῖα καὶ πλεκτήρια ἐν γένει», τὸ καθορίζον ἐν ἄρθρῳ 3 ὅτι «ἡ διὰ τὰς προσθέτους ὥρας ἀναλογοῦσα ἀντιμισθία δέον νὰ εἶναι ηὐξημένη κατὰ 50 ο/ο, ἐν σχέσει μὲ τὴν κανονικὴν τοιαύτην, κατὰ τὴν διάταξιν τοὐλάχιστον ταύτην, δὲν στηρίζεται οὐδὲ εἰς τὸν νόμον 2269 τοῦ 1920 καὶ συνεπῶς εἶναι ἄκυρον καὶ δὲν δύναται νὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς ὑπὸ τῶν Δικαστηρίων, ἀπορριπτέα ὄντα τὰ ἐναντία ὡς μὴ νόμιμα.

Ἡ προβαλλομένη ἀξίωσις τῆς ἐναγομένης ἐργατρίας, ὅπως πληρωθῇ διὰ τὰς προσθέτους πέραν τοῦ 8ώρου ὥρας ἐργασίας δι' ἀντιμισθίας ηὐξημένης κατὰ 50 ο/ο, ἣν ἀρνεῖται ἡ ἐναγουσα ἐργοδότρια Ὑφαντουργικὴ Ἑταιρία, βασίζεται μόνον εἰς τὴν ὡς ἄνω ἄκυρον διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ μνησθέντος δ/γματος, εἶναι συνεπῶς παράνομος, ὡς δικαίως διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς νὰ ἀναγνωρισθῇ, καὶ δέον, γενομένης δεκτῆς τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, νὰ ἀναγνωρισθῇ ὅτι ἡ ἐνάγουσα ἑταιρία δὲν ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ εἰς τὴν ἐναγομένην ἐργάτριαν, μεθ' ἧς συνδέεται διὰ συμβάσεως ἐργασίας, διὰ τὰς πέραν τοῦ 8ώρου καθ' ἡμέραν προσθέτους ὥρας ἐργασίας ἀντιμισθίαν ηὐξημένην κατὰ 50 ο/ο, ἐν σχέσει πρὸς τὴν κανονικὴν τοιαύτην, ἀλλὰ κατὰ 25 ο/ο.

Π

Ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ ἐργοδότου κατὰ μισθωτοῦ κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΩΛΔ.—Νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας πρὸς καθορισμὸν ὡρῶν ἐργασίας καὶ ἄρθρ. 2 Ν. ΓΩΛΔ.—Ἐπέλευσις Ν. 2269|1920.—Ἰσχὺς προηγουμένης ἐξουσιοδοτήσεως.—Κῦρος διατάγματος 28|29 Ἀπριλίου 1937 περὶ ἐπεκτάσεως 8ώρου ἐργασίας εἰς ὑφαντουργεῖα κλπ.—Ἔκδοσις ἐντὸς ἐξουσιοδοτήσεως—Παραγραφὴ μισθῶν.

Πρωτοδίκου Πατρῶν 395|1950

Διαδικασία Ν. ΓΩΛΔ

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ε. Ράντος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Β. Πιλάλης, Γ. Γιαννακόπουλος

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, διώκουσα τὴν δικαστικὴν ἀναγνώρισιν τοῦ μὴ νομίμου τῆς ἀξιώσεως τῆς ἐναγομένης, οὔσης ἐργατρίας παρὰ τῷ ἐνταῦθα ὑφαντουργείῳ τῆς ἐναγούσης, περὶ καταβολῆς αὐτῇ τῆς διὰ τοῦ ἀπὸ 28 Ἀπριλίου 1937 Β. Δ. ὁριζομένης ἀντιμισθίας ηὐξημένης κατὰ 50 ο/ο, ἐν σχέσει πρὸς τὴν κανονικὴν ταιαύτην, διὰ παρασχεθείσαν ὑπ' αὐτῆς πρόσθετον ὑπερωριακὴν ἐργασίαν «κατὰ τὸ ἀπὸ Μαρτίου 1945 μέχρις ἐνέρσεως τῆς κρινομένης χρονικὸν διάστημα, περιλαμβάνει ἅπαντα τὰ στοιχεῖα τῆς ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς, ὡφισταμένου προδήλως καὶ ἐννόμου παρὰ τῇ ἐναγούσῃ συμφέροντος πρὸς βεβαίωσιν τῆς ὑπάρξεως τῆς ταιαύτης ἀξιώσεως τῆς ἐναγομένης, καὶ ὡς τοιαύτη νομῷ βάσιμος ἐστιν, ἐρειδομένη ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 127 τοῦ Εἰσαγ. Νόμου τοῦ Ἀστ. Κώδικος, ἁρμοδίως δὲ εἰσαγομένη ἐνώπιον ἡμῶν κατὰ τὴν παροῦσαν εἰδικὴν διαδικασίαν, καθ' ἣν καὶ ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει ἰδιωτικῆς ἀξιώσεως μισθωτοῦ κατ' ἐργοδότου ὑποκειται τῇ κρίσει μας, τὴν ὕπαρξιν τῆς ὁποίας ἀμφισβητεῖ ἡ ἐνάγουσα, καὶ ἐξεταστέα περαιτέρω (Γ' Ρόμπος, Ε.Ε.Δ 6, 288. *Μητσοπούλου*, «Ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ» σελ. 175, σημ. 21, Πρ. Ἀθ. 5375|48).

Ἡ ἐνάγουσα ἰσχυρίζεται ὅτι τὸ ἐφ' οὗ θεμελιοῖ τὴν ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀξίωσίν της ἡ ἐναγομένη Β. Δ. ἀπὸ 28ης Ἀπριλίου 1937 «περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ὀκταώρου ἐργασίας εἰς τὰ ὑφαντουργεῖα, «λωστοϋφαντουργεῖα, νηματουργεῖα κ.λ.π.», ὅπερ καθορίζον ἐν ἄρθρῳ 1 τὰς ὥρας ἐργασίας τῶν ἀνωτέρω βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐν δὲ τῷ ἄρθρῳ 2 τὰς ἐπιτρεπτὰς ὑπερβάσεις τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου ἐργασίας, διαλαμβάνει ἐν ἄρθρῳ 3 αὐτοῦ, ὅτι «ἡ διὰ τὰς προσθέτους ὥρας ἀναλογοῦσα ἀντιμισθία δέον νὰ εἶναι ηὐξημένη κατὰ 50 ο/ο ἐν σχέσει μὲ τὴν κανονικὴν τοιαύτην» εἶναι ἄκυρον, ὡς ἐκδοθὲν ἄνευ τῆς νομίμου ἐξουσιοδοτήσεως.

Τὸ διαληφθὲν Β.Δ., οὗτινος ἀμφισβητεῖται τὸ κῦρος, ὡς ἐκ τοῦ κειμένου αὐτοῦ δείκνυται..... «Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Ν. ΓΩΛΔ' «περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν καὶ καὶ περὶ ὡρῶν ἐργασίας». τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 2269 «περὶ κυρώσεως τῆς διεθνοῦς συμβάσεως τῆς διεθνοῦς συνδιασκέψεως τῆς ἐργασίας τῆς Οὐάσιγκτων περὶ περιορισμοῦ τῶν ὡρῶν ἐργασίας ἐν ταῖς βιομηχανικαῖς ἐπιχειρήσεσιν κλπ.» . . . . . » ἐκ διπλῆς πηγῆς ἕλκει τὴν πρὸς ἔκδοσιν αὐτοῦ ἐξουσιοδότησιν, ἐκ τῆς διατάξεως δηλονότι τοῦ ἄρθρου 2 νόμου ΓΩΛΔ |1911, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 2269|20. Ἐρευνητέα, ὅθεν, ἡ νομιμότης τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ ἀπὸ τῆς διττῆς ταύτης πλευρᾶς. Τὸ προμνησθὲν ἄρθρον 2 τοῦ Ν. ΓΩΛΔ' ἔχει οὕτω: «Δι' εἰδικῶν Β. Διαταγμάτων, ἐκδιδομένων μετὰ πρότασιν τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Ἐργασίας, ὁρισθήσονται ἑκάστοτε, δι' ἑκάστην βιομηχανικὴν ἐπιχείρησιν, αἱ ὧραι τῆς ἐργασίας καὶ τῆς πρὸς ἀνάπαυσιν διακοπῆς αὐτῆς, ἀναλόγως τῆς φύσεως αὐτῆς». Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης, ὡς εἰκός, ὁ νομοθέτης παρέσχεν ἐξουσιοδότησιν εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν, ὅπως ρυθμίζῃ κἑκάστοτε δι' ἑκάστην βιομηχανικὴν ἐπιχείρησιν πᾶν ζήτημα σχετικὸν πρὸς τὰς ὥρας ἐργασίας καὶ τῆς πρὸς ἀνάπαυσιν διακοπῆς αὐτῆς. Ἡ παρασχεθεῖσα δηλονότι ἐξουσιοδότησις δὲν ἀφορᾷ τὸν ζηρὸν καθορισμὸν τῶν νομίμων ὡρῶν ἐργασίας καὶ τῆς πρὸς ἀνάπαυσιν διακοπῆς αὐτῆς, ἀλλὰ δέον νὰ θεωρηθῇ προδήλως περιλαμβάνουσα καὶ τὸν καθορισμὸν τῆς ἐπιτρεπομένης κατ' ἐξαίρεσιν ὑπερβάσεως τῶν ὡρῶν ταύτων, ὡς καὶ τῶν συνθηκῶν καὶ προϋποθέσεων, ὑφ' ἃς ἐπιτρέπεται ἡ ὑπέρβασις αὐτη (πρβλ. Γνωμοδ. Εἰσαγγ. *Α. Π. Μανωλο-*

καιρίου Θεμ. ΝΒ'. 88). Ἐπηκολούθησεν ὅμως ὁ Ν. 2269|20 «περὶ κυρώσεως τῆς διεθνοῦς συμβάσεως συνδιασκέψεως τῆς ἐργασίας τῆς Οὐασιγκτώνος περὶ περιορισμοῦ τῶν ὡρῶν ἐργασίας ἐν ταῖς βιομηχανικαῖς ἐπιχειρήσεσιν εἰς ὀκτὼ καθ' ἡμέραν καὶ 48 καθ' ἑβδομάδα», ὅστις ἐν ἄρθρῳ πρώτῳ αὐτοῦ, οὗ τῇ κυρωτικῇ μνείᾳ τῆς ὡς εἴρηται διεθνοῦς συμβάσεως, περιέλαβε πλῆρες καὶ αὐτούσιον κατ' ἄρθρα τὸ κείμενον αὐτῆς, κατωστήσας οὕτω διὰ τῆς ἐν αὐτῷ παραθέσεως τοῦ κειμένου τῆς διεθνοῦς συμβάσεως τὸ ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ περιλαμβανόμενον διεθνὲς δίκαιον ἐσωτερικὸν ἡμῶν δίκαιον ἢ ἐν ἄλλοις λόγοις «Νόμον τοῦ Κράτους» (*Μαριδάκη*, Ἰδιωτ. Διεθν. Δίκαιον Ι (1950) σελ. 49, Ε. Α. 1789|37 Θέμ. 49 σελ. 350). Ἐκ τῆς ἀντιπαραβολῆς ὁλοκλήρου τοῦ κειμένου τοῦ ὡς ἄνω ν. 2269 πρὸς τὴν ἀνωτέρω παρατεθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 Ν. Γ΄ΛΔ', τοῦ παρασχόντος τὴν ἐξουσιοδότησιν πρὸς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν πρὸς ρύθμισιν τῶν αὐτῷ θεμάτων, δὲν δύναται μετὰ βεβαιότητος νὰ ἐξαχθῇ, ὅτι ταυτίζονται ἀπολύτως, κατ' ἔκτασιν καὶ περιεχόμενον, τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου (2269) ρυθμισθέντα θέματα πρὸς τὰ δι' ἃ παρεσχέθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 Ν. Γ΄ΛΔ' ἐξουσιοδότησις ρυθμιστέα τοιαῦτα, οὕτως ὥστε νὰ δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ ἐπαρκῶς, ὅτι, ἐφ' ὅσον ὁ νομοθέτης ἐκ τῶν ὑστέρων ὁ ἴδιος ἐρύθμισε διὰ νόμου τὴν αὐτὴν συγκεκριμένην καινωνικὴν ὕλην, δι' ἣν προγενεστέρως εἶχε παράσχῃ ἐξουσιοδότησιν εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν, συνακολουθεῖ, ὅτι ἀνῄρεσε τὴν ρηθεῖσαν ἐξουσιοδότησιν, καταργήσας τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. Γ΄ΛΔ', ἐξ ἧς ἐπήγαζεν αὕτη. ἀλλ' οὐδ' ἐξ ἄλλης τινὸς διατάξεως τοῦ Ν. 2269 ἐξάγεται, ὅτι ὁ νομοθέτης ἐσκόπει νὰ καταργήσῃ σιωπηρῶς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 2 Ν. Γ΄ΛΔ'.

Τόσον κατὰ τὸ προϊσχῦον Ρ.Δ., ὅσον καὶ κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἐν ἰσχύϊ Ἀστικοῦ Κώδικος, ὁ νόμος διατηρεῖ τὴν ἰσχύν αὐτοῦ, ἐνόσῳ ἕτερος κανὼν δικαίου δὲν καταργήσῃ τοῦτον ρητῶς ἢ σιωπηρῶς, σιωπηρῶς δὲ καταργεῖται ὁ παλαιὸς νόμος, ὅταν ὁ νεώτερος περιέχῃ ἐναντίαν διάταξιν τῆς τοῦ παλαιοῦ ἢ ὅταν ρυθμίζῃ τὸ αὐτό, οἷον καὶ ὁ παλαιός, θέμα, κατὰ τρόπον ὥστε νὰ εἶναι ἀσυμβίβαστος πρὸς τὸν παλαιὸν ἢ νὰ σκοπῇ τὴν ἄρσιν αὐτοῦ. Ἐξ ἄλλου δὲ διὰ μόνον τὸ περιστατικὸν ὅτι ἐξέλιπεν ὁ λόγος τοῦ νόμου ἢ ὁ σκοπὸς αὐτοῦ ἢ τὸ ἀντικείμενον, δι' ὃ ἐξεδόθη, δὲν ἐπέρχεται κατάργησις αὐτοῦ (*Οἰκον.* Γεν. Ἀρχαὶ § 5, σελ. 19, σημ. 4 καὶ 8. *Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχαὶ Ἀστ. Δικαίου § 6 σελ. 15). Ἐν προκειμένῳ οὐ μόνον ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ Ν. 2269 οὐδεμίαν ρητὴν καταργητικὴν διάταξιν περιέλαβεν, ἀλλ' οὐδ' ἐξ ἄλλης τινὸς διατάξεως τοῦ κειμένου αὐτοῦ δύναται νὰ προκύψῃ ἀσφαλὴς ἔνδειξις, ὅτι ἐσκόπει τὴν σιωπηρὰν κατάργηιν τοῦ προρρηθέντος ἄρθρου 2 Ν. Γ΄ΛΔ'. Καὶ ἐὰν ἔτι δεχθῶμεν, ὅτι ἐρρύθμισε τὸ αὐτὸ κατ' ἀντικείμενον θέμα πρὸς τὸ τοῦ ἄρθρου 2 Ν. Γ΄ΛΔ', ἐκ μόνου τοῦ λόγου τούτου δὲν συνάγεται εὐθέως σκοπὸς καταργήσεως αὐτοῦ. Ταὐναντίον ἐκ τῆς ἐν ἄρθρῳ τρίτῳ τοῦ Ν. 2269 διατάξεως, καθ' ἣν: «Διὰ Β. Διατάγματος κωδικοποιηθήσονται αἱ ἀνωτέρω διατάξεις εἰς τοὺς οἰκείους νόμους, ἀναθημοσιευομένου καθ' ἕκαστον μετὰ πᾶσης ἄλλης προγενεστέρας τροποποιήσεως εἰς ἓν ἐνιαῖον κείμενον», σαφῶς συνάγεται, ὅτι πρόθεσις τοῦ Νομοθέτου ὑπῆρξεν, ὅπως ἰσχύσωσι παραλλήλως τόσον τὸ τῆς διεθνοῦς συμβάσεως δίκαιον, εἰσαχθὲν δι' αὐτοῦ καὶ παρ' ἡμῖν, ὅσον καὶ τὸ εἰς τοὺς «οἰκείους» ἡμετέρους νόμους περιλαμβανόμενον τοιοῦτον, ἐν οἷς καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 Ν. Γ΄ΛΔ', τοῦ πρώτου ἐνσωματουμένου εἰς τὸ μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἰσχύον ἡμέτερον δίκαιον, προβλέψας μάλιστα καὶ περὶ τῆς εἰς ἐνιαῖον κείμενον κωδικοποιήσεως τούτων. Ἡ ἀντίθετος ἔκδοχὴ ὁδηγεῖ εἰς ἀκύρωσιν ἁπάντων τῶν εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. Γ΄ΛΔ' ἐκδοθέντων ἐκτοτε διαταγμάτων, ρυθμιζόντων καὶ νῦν τὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς δώρου ἐργασίας εἰς ἁπάσας τὰς βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις, ἐν οἷς καὶ τοῦ ἀπὸ 27 Ἰουνίου|4 Ἰουλίου 1932 Προεδρικοῦ Διατάγματος «περὶ κωδικοποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ ὀκταώρου ἐργασίας διατάξεων», περὶ τῆς ἰσχύος τοῦ ὁποίου οὐδέποτε ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς του ἐγεννήθη ἀμφισβήτησις (πρβλ. Α. Π. 590|49 ἐν νομολογίῳ τοῦ Ἀρείου Πάγου Δ. Μπάκαυλα τεῦχος Γ', σελ. 855, ὁμοίως Α Π. 429|48 τεῦχος Β'. σελ. 540), ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ὁποίου, ὡς ἰσχυόντος, παραπέμπει νεώτερος νόμος, ὁ Α. Ν. 547|37 (τὸ ἄρθρον 5 αὐτοῦ παραπέμπει εἰς τὰ ἄρθρα 9 καὶ 10 τοῦ ὡς εἴρηται Δ|τος), προσεπικυρουμένης οὕτω διὰ νεωτέρου νόμου παραπέμποντος εἰς αὐτὸ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ. Ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις, ἐκ τῆς γενικῆς διατυπώσεως τοῦ ἄρθρου 38 τοῦ Εἰσαγ. Νόμου Ἀστ. Κώδικος, ρητῶς διαλαμβάνοντος ὅτι: «Διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἀστ. Κώδικος πάντες οἱ νόμοι καὶ τὰ διατάγματα περὶ . . . . . περὶ ὡρῶν καὶ χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας, περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως, περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργαζομένων . . . . . » προκύπτει σαφῶς ἐκπεφρασμένη ἡ βούλησις τοῦ νομοθέτου διὰ τῆς τοιαύτης κατὰ παραπομπὴν νομοθετήσεως (*Οἰκον.* Γεν. Ἀρχαί, ἐνθ' ἀνωτέρω σημ. 2), ὅπως ἐν πάσῃ περιπτώσει ἰσχύσωσι τὰ ἐν λόγῳ νομοθετήματα, ἐν οἷς καὶ τὸ περὶ οὗ πρόκειται ἀπὸ 28|29 Ἀπριλίου 1937 Β.Δ., εἰς τρόπον ὥστε, καὶ ἂν ὁποτεθῇ ὅτι ἠγέρθη οἱαδήποτε περὶ τοῦ κύρους αὐτῶν ἀμφισβήτησις, ἡ νεωστὶ ἐκδηλωθεῖσα βούλησις τοῦ νομοθέτου διὰ τῆς ἐν αὐτῷ (ἄρθρ. 38) μνείας τοῦ περιληπτικοῦ περιεχομένου τῶν, ἀνανέωσε τὴν ἰσχὺν καὶ τὸ κῦρος αὐτῶν. Ἐπισφαλῶς δὲ πως θὰ ἠδύνατο νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι ἡ ἐν ἰσχύϊ διατήρησις τῶν ἐγένετο ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν τῆς ἀρχῆθεν ἰσχύος των, ἐφ' ὅσον αὐτὸς οὗτος ὁ Νομοθέτης τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου καὶ τὰ θεωρεῖ ἰσχύοντα καὶ ἀξιοῖ ἄνευ ἄλλου τινὸς τὴν περαιτέρω ἐν ἰσχύϊ διατήρησίν των.

Κατ' ἀκολουθίαν, μὴ καταργηθέντος ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. 2269 τοῦ ἄρθρου 2 Ν. Γ΄ΛΔ', νομίμως ἐξεδόθη κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἄρθρου τούτου τὸ εἰρημένον ἀπὸ 28|29 Ἀπριλίου 1937 Β.Δ.

Τὸ αὐτὸ δὲ ἀμφισβητεῖται καὶ παρὰ τῆς ἐναγούσης ἡ ἰσχὺς καὶ τὸ κῦρος Β.Δ. ἐξεδόθη, καθ' ἃ ἐν τοῖς ἠγουμένοις ἐλέχθη, συμφώνως καὶ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 2269 ἐφ' ὧν ἐπίσης, καὶ ἀνεξαρτήτως ἔτι τῆς ἐν ἁρμονίᾳ τῆς ἐν ἄρθρῳ 2 Ν. Γ΄ΛΔ' ἐκδόσεώς του, ἐπαρκῶς καὶ αὐτοτελῶς ἐρείδεται ἡ νομιμότης ἐκδόσεως αὐτοῦ. Οὕτω τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ν. 2269, διαλαβὸν, ὡς εἴρηται, τὸ κείμενον τῆς διεθνοῦς συμβάσεως περιέχει διάταξιν (ἄρθρον 6 διεθνοῦς συμβάσεως) καθ' ἣν: «Διὰ κανονισμῶν ἐκδιδομένων ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Ἀρχῆς καθοριασθήσονται κατὰ βιομηχανίαν ἢ κατ'

ἐπάγγελμα: α) παρεκκλίσεις διαρκεῖς, αἵτινες θέλουσιν ἐπιτραπῆ ..... β) προσωρινοὶ παρεκκλίσεις ... .. Οἱ κανονισμοὶ οὗτοι συντάσσονται μετὰ γνωμοδότησιν τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτικῶν καὶ ἐργατικῶν ὀργανώσεων, ὅπου ὑφίστανται τοιαῦται. Οἱ κανονισμοὶ οὗτοι θέλουσι καθορίσει τὸ μέγιστον ὅριον τῶν προσθέτων ὡρῶν, αἵτινες εἰς ἑκάστην περίπτωσιν δύνανται νὰ ἐπιτραποῦν. Τὰ διὰ τὰς προσθέτους ταύτας ὥρας ἀναλογοῦν ἡμερομίσθιον θὰ εἶναι ηὐξημένον κατὰ 25 ο/ο τοὐλάχιστον ἐν σχέσει πρὸς τὸ κανονικὸν τοιοῦτον.

Δοθέντος ὅτι ἡ ἐκτεθεῖσα διάταξις ἀποτελεῖ κατὰ τὴν διατύπωσιν μέρος κειμένου διεθνοῦς συμβάσεως, ἐπιζητούσης νὰ συμπεριλάβῃ ἐν ὄψει τοῦ διαφόρου τρόπου θέσεως κανόνων δικαίου ἐν ἑκάστῳ συμβαλλομένῳ Κράτει, ἅπαντα τὰ συμβαλλόμενα μέρη, παρέπεται προδήλως ὅτι ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς φράσεως «κανονισμοὶ ἐκδιδόμενοι ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Ἀρχῆς» περιλαμβάνεται καὶ ἡ παρ' ἡμῖν ἔκδοσις Βασιλικοῦ Διατ]τος. Ἀκριβῶς δ' εἰς ἐκτέλεσιν τῆς διατάξεως ταύτης καὶ τῶν λοιπῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 1 Ν. 2269 ἐξεδόθη τὸ περὶ οὗ πρόκειται Β.Δ., τελοῦναὐτῷ ἐν πλήρῃ ἁρμονίᾳ πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου τούτου παρασχεθεῖσαν ἐξουσιοδότησιν. Οὐδ' ἀνακύπτει ὑπέβασίς τις τῆς δοθείσης ἐξουσιοδοτήσεως ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ Β Δ. 28]29 Ἀπριλίου 1937 καθώρισε τὴν διὰ τὰς προσθέτους ὥρας ἀναλογοῦσαν ἀντιμισθίαν ηὐξημένην κατὰ 50ο]ο ἐν σχέσει μὲ τὴν κανονικὴν τοιαύτην, ἐφ' ὅσον ἡ ἀνωτέρω διάταξις τοῦ ἄρθρου 1 Ν. 2269, καθορίσασα κατώτατον ὅριον ἀντιστοιχούσης διὰ τὰς προσθέτους ὥρας ἀντιμισθίας τὸ ποσοστὸν 25ο]ο, ὡς σαφῶς προκύπτει ἐκ τῆς λέξεως «τοὐλάχιστον», ἀφῆκε προδήλως εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν περιθώριον μείζονος ἐν τῷ μέλλοντι «θὰ εἶναι» καθορισμοῦ δι' ἑκάστην «βιομηχανίαν ἢ ἐπάγγελμα». Ἀλλ' οὐδ' ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἐν τῷ περὶ οὗ ὁ λόγος Β. Διατάγματι δὲν γίνεται μνεία ὅτι τοῦτο ἐξεδόθη μετὰ προηγουμένην γνωμοδότησιν τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτικῶν καὶ ἐργατικῶν ὀργανώσεων, ὡς ἀπῄτει ἡ ἀνωτέρω ἐκτεθεῖσα διάταξις, παραβλάπτεται πως ἡ νομιμότης καὶ τὸ κῦρος αὐτοῦ. Διότι, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἡ ἔρευνα περὶ τῆς τηρήσεως τῆς ἐν λόγῳ διατυπώσεως δὲν ἀνάγεται εἰς τὸν κύκλον τῶν ἐξωτερικῶν στοιχείων τοῦ τυπικῶς ἀρτίου τοῦ νομοθετήματος—δημοσίευσις ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως, ὑπογραφὴ τοῦ Βασιλέως καὶ προϋπογραφὴ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ — ἅτινα ὀφείλει καὶ ὑποχρεοῦται νὰ ἐξετάζῃ ὁ Δικαστὴς (*Οἰκον.* Γεν. Ἀρχαὶ § 3, σημ. 4, σελ. 9, Σ. Ε. 543] 34, *Ν. Σαριπόλου*, Συνταγμ. Δίκαιον τόμ. 2ος σ. 215) ἡ ἐν τῷ εἰρημένῳ διατάγματι μνεία ὅτι τοῦτο ἐξεδόθη συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 2269, ἔχει τὴν ἔννοιαν ὅτι ἡ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου ἀναφορὰ γίνεται καθ' ὅλην αὐτῶν τὴν ἔκτασιν, περιλαμβάνουσαν καὶ τὰς ὑπ' αὐτῶν τιθεμένας διατυπώσεις, αἵτινες οὕτω θεωροῦνται ληφθεῖσαι ὑπ' ὄψιν καὶ τηρηθεῖσαι διὰ τὴν ἔκδοσιν αὐτοῦ καὶ ἀνεξαρτήτως εἰδικῆς περὶ τούτου μνείας.

Κατὰ ταῦτα, εἴτε βάσει τοῦ ἄρθρου 2 Ν. Γ΄ΝΛΔ', εἴτε βάσει τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 2269, εἴτε καὶ βάσει ἀμφοτέρων, νομίμως ἐξεδόθη τὸ ἀπὸ 28]29 Ἀπριλίου 1937 Β. Δ. καὶ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς παρασχεθείσης ἐξουσιοδοτήσεως, ἐν ἁρμονίᾳ συμπορευόμενον πρὸς τὰς κατ' ἐκτέλεσιν τῶν ὁποίων ἐξεδόθη, διατάξεις τῶν νόμων τούτων, ἡ δὲ τ' ἀντίθετα ὑποστηρίζουσα κατὰ τὴν κυρίαν αὐτῆς βάσιν ἀγωγὴ τῆς ἐναγούσης τυγχάνει ἀπορριπτέα.

Περαιτέρω ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγούσης ὅτι ἡ ἐν ἄρθρῳ 3 τοῦ ρηθέντος Β.Δ. καθοριοθεῖσα ηὐξημένη ἀντιμισθία κατὰ 50 ο]ο διὰ τὰς προσθέτους ὥρας ἦτο περιωρισμένης χρονικῆς ἰσχύος, ἰσχύσασα ἐπὶ μίαν τριετίαν μόνον ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἐν λόγῳ Β. Δ ἀβάσιμος ἐλέγχεται, καθ' ὅσον, ὡς σαφῶς προκύπτει ἐκ τοῦ ἄρθρου 2 § 1 τοῦ εἰρημένου Δ]τος, ἡ ἐν αὐτῷ ὁριζομένη τριετία ἀναφέρεται εἰς τὴν θεμιτὴν ὑπέρβασιν τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου ἐργασίας καὶ τοὺς ὅρους αὐτῆς, ἧτις παρερχομένης τῆς τριετίας θέλει ρυθμίζεσθαι, κατὰ ρητὴν διάταξιν τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου, βάσει τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ἀπὸ 27 Ἰουνίου 1932 Προεδρ. Διατ]τος, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 ὁριζομένην ἀντιμισθίαν διὰ τὰς προσθέτους ὥρας, ἧτις προδήλως ἐτέθη ἄνευ χρονικοῦ τινος περιορισμοῦ, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὑπάρξεως θεμιτῆς ὑπερβάσεως τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου ἐργασίας, ἧτις καὶ μόνον, μετὰ τὴν πάροδον τῆς 3ετίας, θέλει καθορίζεσθαι βάσει τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ὡς εἴρηται Προεδρικοῦ Διατάγματος.

Καὶ ὁ τελευταῖος τῆς ἐναγούσης ἰσχυρισμός, ὅτι πᾶσα τυχὸν ἀξίωσις τῆς ἐναγομένης ἐπὶ τὴν ηὐξημένην ἀντιμισθίαν, γεννηθεῖσα μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1946, εἶναι παραγεγραμμένη, ὡς παρελθούσης πλήρους τριετίας, τυγχάνει ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέας, καθ' ὅσον κατὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 250 § 6 τοῦ Ἀστ. Κώδικος, ἐχούσης ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογήν, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 18 τοῦ Εἰσαγ. Νόμου, αἱ περὶ μισθῶν ἢ ἄλλων ἀμοιβῶν ἀξιώσεις τῶν ἐργατῶν ὑπόκεινται εἰς πενταετῆ καὶ οὐχὶ τριετῆ παραγραφήν.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω δέον νὰ ἀπορριφθῇ ἡ κρινομένη ἀγωγή, συμψηφιζομένης τῆς ἑκατέρωθεν δικαστικῆς δαπάνης, ἅτε ὑπαρχούσης εὐλόγου αἰτίας, παρὰ τῇ ἐναγούσῃ, ὥστε νὰ ἀμφιβάλλῃ περὶ τῆς ἰσχύος τοῦ ὡς εἴρηται Β. Δ]τος. (*)

(*) *Σημ. ΕΕΔ.* Ἐκ τῆς μελέτης τῶν σχετικῶν διαταγμάτων, τὰ ὁποῖα ἐξεδόθησαν μετὰ τὸν Ν. 2269] 1920 καὶ διὰ τὰς βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις, ὡς ἐννοοῦνται ὑπὸ τὴν ἔποψιν ἐφαρμογῆς τῆς διεθνοῦς συμβάσεως, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 Ν. 2269]1920, προκύπτει, ὅτι ταῦτα ἐξεδόθησαν ὡς τὸ κρινόμενον διάταγμα καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν αὐτῶν διατάξεων.

Ταῦτα ἐκωδικοποιήθησαν, τὰ αὐτὰ βεβαιοῦντος, ὑπὸ τοῦ π. δ. 27 Ἰουνίου]4 Ἰουλίου 1932 καὶ μετὰ τοῦτο πάλιν ἐξεδόθη σωρεία ἄλλων διαταγμάτων κατὰ τὰς αὐτὰς διατάξεις.

Εἶναι λοιπὸν ταῦτα πάντα ἄκυρα; Δυσκολευόμεθα νὰ πιστεύσωμεν πράγματι, ὅτι ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία παρέβη εἰς τόσην τεραστίαν ἀληθῶς ἔκτασιν τὴν νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν.

Ἀλλ' ἡ ὑπόμνησις τοῦ Α. Ν. 547]1937, ὁ ὁποῖος ἀναφέρεται εἰς τὸ ἄρθρ. 9 καὶ 10 τοῦ ἀκύρου (;) π. δ. 27 Ἰουνίου 1932—καὶ περὶ τοῦ νόμου αὐτοῦ σκέπτεται ἡ ὑπ' ἀριθ. 895]30 ἀπόφασις, ὡς ἄνω—θὰ ἔπρεπε νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀναφορὰ εἰς ἄκυρον διάταγμα; Ἂς ὑπομνησθῇ προχείρως καὶ ὁ μεταγενέστερος τοῦ Ν. 2269]1920 Νόμος 3770]1929 περὶ ἀπεργατῶν, ὁ ὁποῖος ὁρίζει, ὅτι δὲν ἰσχύουν δι' αὐτοὺς τὰ *ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Ν. Γ΄ΝΛΔ'* ἐκδοθέντα διατάγματα.

ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΑΓΩΓΑΙ ΕΞ ΑΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΟΥ ΠΛΟΥΤΙΣΜΟΥ

Παραδεκτὸν εἰσαγωγῆς κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ'

Ἐκδίκασις κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ' πάσης ἀξιώσεως μισθωτοῦ κατ' ἐργοδότου, πηγαζούσης ἐκ σχέσεως ἐργασίας.—Νοητέα τοιαύτη καὶ ἡ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ.—Ὑποχρεωτικὸν διαδικασίας Ν. ΓΨΟΔ'.—Ἀναρμοδιότης καθ' ὕλην ἑτέρου δικαστηρίου.—Ἀξίωσις μισθωτοῦ διὰ παροχὴν ἀποζημιώσεως ἐξ ἐργασίας καθ' ἡμέρας ὑποχρεωτικῆς ἀναπαύσεως.—Εἰσαγωγὴ πρὸς ἐκδίκασιν αὐτῆς κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ'.

Κατ' ἀκολουθίαν τῆς ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει κρατούσης μετὰ τὴν Α.Π. 101|1950 (εἰσηγητὴς *Ν. Πλαϊτάκας*, ΕΕΔ 9, 296) γνώμης ὅτι οἱ ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἀγωγαὶ δὲν εἰσάγονται παραδεκτῶς κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΨΟΔ', εἰσηχθὴ ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν καὶ κατὰ τὴν τακτικὴν διαδικασίαν ἀγωγὴ μισθωτοῦ κατ' ἐργοδοτρίας περὶ ἀποζημιώσεως αὐτοῦ βάσει τοῦ ἄρθρ. 904 Α. Κ. διὰ παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν καθ' ἡμέρας ὑποχρεωτικῆς ἐκ τοῦ Νόμου ἀναπαύσεως.

Ἐσημειώθη (ΕΕΔ 9 295 ΕΕΔ 9, 838, ὅτι δὲν φαίνεται ἐκ τοῦ Ν. 1968|1944, καθ' ὃν «πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ κλπ. πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, δικάζεται κλπ.» καὶ ἐκ τῆς συνοδευούσης τὸν ὁμοίας διατυπώσεως Ν. 7.0|19.3 (ΕΕΔ 2, 690) αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως, ὅτι κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ νόμου ἀποκλείεται ἡ εἰσαγωγὴ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ τοῦ ἐργοδότου, ἀφοῦ ὁ Νόμος δὲν ἔχει ὡς προϋπόθεσιν σύμβασιν, κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου νοουμένην, ἀλλὰ καὶ ἁπλῆν *σχέσιν*.

Ἂν τὸ Πρωτοδικεῖον, ἀντιθέτως πρὸς τὰ τελευταίως κρατοῦντα ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ, δέχεται, ἤδη ὅτι καὶ ἡ ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἀγωγὴ τοῦ μισθωτοῦ εἰσαγεται ὑποχρεωτικῶς κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, ἡ λύσις ἱκανοποιεῖ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ Ν. 1968|1944 καὶ τὸν ἀληθῆ σκοπὸν τῆς ἐργατικῆς διαδικασίας, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξεν ἡ ἐπίλυσις *ὁλασδήποτε* ἰδιωτικῆς ἀξιώσεως μισθωτοῦ κατ' ἐργοδότου κατ' αὐτήν, δυναμένης τῆς ἀξιώσεως νὰ πηγάζῃ καὶ ἐξ ἁπλῆς σχέσεως ἐργασίας (βλέπε αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν Ν. 765|1943, ΕΕΔ 2, 660, *Κ. Καυκᾶ*, Ἔνοχ. σελ. 302), ἀλλ' ἀμφιβάλλει δύναται, νομίζομεν, νὰ διατυπωθῶσι περὶ τῆς ὀρθότητος τῆς συλλογιστικῆς τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου.

Τὸ κρίσιμον δὲν εἶναι νὰ ἐξετασθῇ, ἂν μεταξὺ τοῦ ἐργοδότου καὶ τοῦ μισθωτοῦ ὑφίσταται σύμβασις ἐργασίας, ὥστε νὰ ἀρκῇ τοῦτο διὰ τὴν κίνησιν τοῦ δικαστικοῦ μηχανισμοῦ τῆς ἐργατικῆς διαδικασίας καὶ διὰ πᾶσαν ἐντὸς τῆς διαρκείας τῆς ἰσχυούσης συμβάσεως ἐργασίας ἀναπτυσσομένην ἀξίωσιν τοῦ μισθωτοῦ ἔστω καὶ ἂν τὴν παροχὴν ἐργασίας, καθ' ὃν χρόνον εὑρίσκεται ἐν ἰσχύϊ ἡ σύμβασις, ἀπαγορεύῃ ὁ νόμος, διότι μὲ τὴν αὐτὴν συλλογιστικὴν θὰ εἶναι ἀδιάφορον, ἂν παροχὴ ἐργασίας ἐγένετο ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια καὶ τοὺς νομοθετημένους ἐν γένει περιορισμούς (ὑποχρεωτικὴ ἀνάπαυσις), ἵνα ὑπαχθῇ ἡ διαφορὰ εἰς τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΨΟΔ' καὶ θὰ ἐνδιαφέρῃ ἀντιθέτως, ἂν ἡ κατάρτισις τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπῆρξεν ἔγκυρος, ὥστε, ἂν αὐτὴ εἶναι ἄκυρος, νὰ μὴ δύναται ἡ διαφορά, ἡ ὁποία προκύπτει εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ κυρίου ὅρου αὐτῆς, τῆς παροχῆς ἐργασίας, νὰ μὴ εἰσάγεται κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΨΟΔ';

Διὰ νὰ ἑρμηνεύσωμεν ὀρθῶς τὴν διάταξιν, πρέπει, νομίζομεν, ν' ἀναμακρυνθῶμεν τῆς βάσεως, ὅτι ὁ Νομοθέτης προϋπέθετε νομικῶς ἔγκυρον σύμβασιν ἐργασίας, τύσον τὴν κυρίαν, ὅσον καὶ τὰς πυρεπομένας αὐτῆς.

Ἡ σύμβασις ἐργασίας, ἐξ ἄλλου, δὲν εἶναι νομικῶς δυνατὸν νὰ περιέχῃ ὅρους, οἱ ὁποῖοι ἀντίκεινται εἰς τὸν νόμον. Ἂν ποιὰ ταῦτα παρασχεθῇ ἐργασία ὑπὲρ τὸν νόμον, τότε δὲν πρόκειται περὶ συμβάσεως, ἀλλὰ περὶ ἀξίας ἐπιδοθείσης εἰς τὸν ἕτερον ἐπὶ τῇ βάσει ἀκύρου σχέσεως καὶ ἀναζητεῖται αὐτὴ συμφώνως πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ (*Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, Αἰτιολογ. ἔκθεσις Προσχεδίου Α. Κ. ἐν ΕΕΔ 9, 471, Α. Κ. 845|49, εἰσηγητὴς *Δ. Μῆχος*, ΕΕΔ 8, 542).

Πάντως περὶ ἀξιώσεως ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος (βλέπε Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 1850|48, εἰσηγητὴς *Κ. Κουνουγέρης*, ΕΕΔ 8, 108).

Τὸ Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς αὐτῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως λύει, ὡς ἔχει γίνῃ δεκτόν, καὶ τὸ ζήτημα, ἂν ἡ ἐργατικὴ διαδικασία τοῦ Ν. ΓΨΟΔ' εἶναι ὑποχρεωτικὴ (βλέπε προχείρως καὶ Πρωτοδικείου Πειραιῶς 1393|49, εἰσηγητὴς *Ἰ. Παπαγρηγορίου* ΕΕΔ 8, 777).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6635|1950

Πρόεδρος ὁ κ. Β. Πατσουράκος

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Κ. Μέρμηγκας

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Δημάκης, Π. Ἑρμήλιος, Δ. Τρίμης.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 ν. ΓΨΟΔ', ὡς ἐτροποποιήθη, εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου τούτου ὑπάγεται πᾶσα ἀξίωσις κατὰ τοῦ ἐργοδότου, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, τοιαύτη δὲ εἶναι νοητέα καὶ ἡ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, ἐφ' ὅσον οὗτος παρήχθη εἰς βάρος τοῦ μισθωτοῦ καὶ ὑπὲρ τοῦ ἐργοδότου ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἐξ ἄλλου, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου, ἀποβλέψαντος εἰς ἁπλῆν καὶ ταχεῖαν διαδικασίαν ἐπιλύσεως τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, ἡ δι' αὐτοῦ θεσπισθεῖσα ἁρμοδιότης τοῦ δικαστοῦ Πρωτοδίκου ἀφορᾷ τὴν δημοσίαν τάξιν καὶ δὲν δύνανται οἱ διάδικοι νὰ δημιουργήσωσι πρὸς

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

I. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ.—II. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.—III. ΣΤΡΑΤΕΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ.—IV. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΝΑΠΗΡΩΝ.

Εἰσαγωγικαὶ σημειώσεις Συντάξεως

1.—Ἐπὶ τοῦ θέματος ὑπ' ἀριθ. 2525|1950 ἀποφάσεως Πρωτοδικῶν Ἀθηνῶν, σελ. 950, ὑπομνηστέον καὶ ἡ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6190|1950, ΕΕΔ 9, 785.

Ἐν τοσούτῳ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 46734|444|1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 9, 870), μεταγενεστέρως τῆς ἐν λόγῳ πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως ἐκδοθείσης, καθωρίσθη, ὅτι τὰ τῆς ἀμοιβῆς τῆς νυκτερινῆς ἐργασίας τῶν ἀρτεργατῶν διέπονται ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 18285|1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἀπὸ τῆς ἰσχύος ταύτης, μὴ ἰσχυούσης οὐδὲ διὰ τὸν προγενεστέραν ταύτης χρόνον, ὡς πρὸς τὴν κατηγορίαν τῶν ἐν λόγῳ μισθωτῶν, τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας (ΕΕΔ 5, 383), ἡ ὁποία καθορίζει προσαύξησιν 25ο|ο τῆς ἀμοιβῆς τῶν μισθωτῶν διὰ παροχὴν νυκτερινῆς ἐργασίας ἀπὸ 10 μ. μ. μέχρις 6 π. μ.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀγωγὴν ταῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν ἴδε τὴν διασπάσασαν τὴν τελευταίως κρατοῦσαν δικαστηριακὴν ἄποψιν, μετὰ τὴν Α. Π. 101|1950, (ΕΕΔ 9, 295) ὑπ' ἀριθ. 6535|1950 Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἀνωτέρω σ. 949.

2.—Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ὑπ' ἀριθ. 2940|1950 Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, σελ. 954, ἴδε καὶ Πρωτοδικείου Πειραιῶς, ὡς ἐφεταίου, 2015|1950 (ΕΕΔ 9, 888) καὶ λοιπὰς εἰς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 888 παραπομπάς, Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 552|1950, ἀνωτέρω σελ. 929.

3.—Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ὑπ' ἀριθ. 2538|1950 ἀποφάσεως Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, σελ. 954, ἴδε καὶ συμφώνους Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2323|1950, (ΕΕΔ 9, 842) καὶ λοιπὴν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 805 καὶ αὐτόθι παραπομπάς.

4.—Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ὑπ' ἀριθ. 658|1950 ἀποφάσεως Εἰρηνοδίκου Ἀθηνῶν, σελ. 955, τῆς ἰσχούσης δηλαδὴ εἰσέτι τοῦ Ν. 519|1948 περὶ ἐφαπλοκῆς τοῦ Ν. 3514|1928 περὶ προστασίας τῶν στρατευομένων μισθωτῶν, ἴδε καὶ Πρόεδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν, κατ' ἔφεσιν, κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. 3514, ὑπ' ἀριθ. 2255|1950 (ἀδημοσίευτον), καθ' ἣν ἐν τῶν συνδεδεμένων διατάξεων τοῦ ἄρθρου 6 § 2 Ν. 519|1948, καθ' ἣν χρονικὸν σημεῖον, τὸ ὁποῖον λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ εἶναι ἡ εἰς τὰς ἐνόπλους δυνάμεις κατάταξις κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συμμοριακῆς δράσεως καὶ τοῦ ἄρθρου 5 § 1 τοῦ Ν. 3514|1928, ὡς ἀντικατασταθὴ διὰ τοῦ ἄρθρου 1 Ν. 519|1948, ὁρίζοντος ὅτι «διαρκούσης τῆς ὑπὸ τὰ ὅπλα ὑπηρεσίας ... ὑποχρεοῦται ὁ ἐργοδότης νὰ καταβάλλῃ...» σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ λῆξις τῆς ὑπὸ τοῦ ἀνω ἄρθρου 6 Ν. 519|1948 προβλεπομένης συμμοριακῆς δράσεως οὐδαμῶς ἐπάγεται κατάργησιν τοῦ πρὸς λῆψιν τοῦ σχετικοῦ ἐπιδόματος δικαιώματος τῶν στρατευθέντων, διατηρουμένου μέχρι τῆς ἀποστρατεύσεως των.

τοῦτο ἁρμοδιότητα ἑτέρου δικαστηρίου, ἤτοι τοῦ Πρωτοδικείου, ὅπερ ἐν περιπτώσει τοιαύτῃ καθίσταται ἀπολύτως λόγῳ ὕλης ἀναρμόδιον, τῆς ἁρμοδιότητος ἐξεταζομένης αὐτεπαγγέλτως ὑπ' αὐτοῦ.

Ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ δικογράφου τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, ὁ ἐνάγων ἐκθέτει, ὅτι προσελήφθη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ καὶ ὅτι, ἐνῷ ὑπεχρεοῦτο κατὰ νόμον ἡ ἐναγομένη νὰ παρέχῃ εἰς αὐτὸν ἀνάπαυσιν 24 ὡρῶν, ἀνὰ περιοδον ἑπτὰ ἡμερῶν ἐργασίας, ἐν τούτοις αὕτη δὲν παρεῖχεν εἰς αὐτὸν τὸν συμφώνως τῷ νόμῳ ἀριθμὸν ἀναπαύσεων, ἀλλὰ ὀλιγωτέρας τούτων καὶ διώκει ἀποζημίωσιν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διὰ τὰς ἡμέρας ἀναπαύσεως «καθ' ἃς εἰργάσθη. Τοιαῦτα πραγματικὰ περιστατικὰ περιέχουσα ἡ ἀγωγὴ ἀναρμοδίως κατὰ τ' ἀνωτέρω φέρεται πρὸς συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου, ἁρμοδίου ὄντος τοῦ Πρωτοδίκου κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ὡς ἄνω νόμου περὶ ἐργατικῶν διαφορῶν, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἀπαιτήσεως ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, πηγαζούσης ἐκ τῆς ὑφισταμένης διαρκοῦντος αὐτοῦ συμβάσεως ἐργασίας μεταξὺ τῶν διαδίκων, καθ' ὅσον ὁ ἐνάγων παρεῖχε μὲν τὴν ἐργασίαν κατὰ τὰς ἡμέρας, καθ' ἃς ἔδει ν' ἀναπαύηται, κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 2 τῆς διεθνοῦς συμβάσεως τῆς Γ' Διεθνοῦς Συνδιασκέψεως τῆς Ἐργασίας τῆς Γενεύης, κυρωθείσης διὰ ταῦ νόμου 2990|22, δὲν ἔπεται ὅμως ἐκ τούτου, ὅτι εἰργάζετο ἐκτὸς συμβάσεως καὶ ὅτι μετὰ τὴν παροδον τῶν 24 ὡρῶν ἀναπαύσεως συνῆπτε νέαν σύμβασιν ἐργασίας μετὰ τῆς ἐναγομένης, δεδομένου ὅτι ἡ σύμβασις, ἐξεταζομένη ἐν τῷ συνόλῳ της, ὑφίστατο καθ' ὅλας αὐτῆς τὰς ἡμέρας, ἐφ' ὅσον δὲν κατηγγέλθη νομίμως. Ἑπομένως δέον, ὅπως κηρυχθῇ τὸ δικαστήριον ἀναρμόδιον πρὸς ἐκδίκασιν τῆς προκειμένης ἀγωγῆς καὶ παρεπιμφθῇ αὕτη, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 25 τῆς Πολ. Δικονομίας, εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον τοῦτέστιν εἰς τὸν Πρωτοδίκην ν. Γ΄ΩΟΔ΄.

I. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

1.—Ἀμοιβὴ διὰ παροχὴν νυκτερινῆς ἐργασίας ὑπὸ ἀρτεργατῶν.

Ἐπιτρεπτὰ ἐκ τοῦ νόμου ὧραι ἐργασίας ἀρτεργατῶν.—Νυκτερινὴ ἐργασία ἀπὸ τοῦ μεσονυκτίου τῆς Παρασκευῆς μέχρι τῆς πρωΐας τοῦ Σαββάτου.—Ἀξίωσις ἀμοιβῆς διὰ νομίμως παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν.—Παραδεκτὴ πρὸς ἐκδίκασιν κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ΄ΩΟΔ΄.—Ἀπαράδεκτον ὅμως ἀξιώσεως ἐκ παροχῆς ἐργασίας καθ' ὥρια μὴ ἐπιτρεπόμενα.—Ἀγωγὴ ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ.—Δικαίωμα προσθέτου ἀμοιβῆς δὲν ἀναμένει Υ. Α. 18310|1946.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2525|1950

Διαδικασία Ν. Γ΄ΩΟΔ΄

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Ε. Μαλλιάρας*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Ἀγγελόπουλος, Σ. Παπαμόσχος

Κατὰ τὸ ἐν τῇ κρινομένῃ ἀγωγῇ ὁ ἐνάγων, κατ' ἐπάγγελμα ἀρτεργάτης, ἐφωδιασμένος δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου, προσελήφθη τὴν 13-2-1945 εἰς τὸ ἀρτοποιεῖον τοῦ ἐναγομένου καὶ παρέμεινεν ἐργαζόμενος παρ' αὐτῷ μέχρι τῆς 18-2-1950, ὅτε καὶ ἀπελύθη, ἄνευ πταίσματός του. Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ὡς ἄνω ὑπηρεσίας του εἰργάζετο τὴν νύ-

κτα έκάστης Παρασκευῆς ἀπό 10 ἑσπερινῆς μέχρι τῆς 6ης πρωϊνῆς τοῦ Σαββάτου διά τήν παρασκευήν τοῦ ἄρτου της Κυριακῆς, χωρίς ποτε νά ὡ καταβληθῇ ἡ κατά ποσοστόν 25ο/ο προσαύξησις τοῦ ἡμερομισθίου του, συνῳδά τῇ ὑπ' ἀριθ. 18310/16 ἀποφάσει τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας, δι' ὃ αἰτεῖται, ὅπως τῷ ἐπιδικασθῇ αὕτη διά τό διάστημα ἀπό 7-6-1946 (ἰσχύος της) μέχρι 2-2-50 ἐκ δραχμῶν ἓν ὅλῳ 1.050.000 (190 νυκτερινά ὀκτάωρα × 22100 ἡμερομίσθιον × 25ο/ο). Ὡσαύτως αἰτεῖται νά τῷ ἐπιδικασθῇ ἀποζημίωσις λόγῳ μή χορηγηθείσης ἀδείας ἐκ δραχμῶν 464.000 (16 ἡμερομίσθια × δραχ 29.000), τοὐτέστιν αἰτεῖται νά τῷ ἐπιδικασθῇ ἐν συνόλῳ τό ποσόν τῶν δραχμῶν 1.514.000.

Κατά τό ἄρθρον 3 τοῦ Β. Δ. τῆς 14/20 Σ]βρίου 1912 «περί κανονισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας ἐν τοῖς ἀρτοποιείοις» ἀπαγορεύεται πᾶσα ἐργασία πρός παρασκευήν, ζύμωσιν καί ἔψησιν ἄρτου ἢ ἄλλων προϊόντων ἀρτοποιίας μεταξύ τῆς 9ης ἑσπερινῆς καί τῆς 4ης πρωϊνῆς ὥρας, πλήν τῆς Παρασκευῆς, ὁπότε ἐπιτρέπεται ἡ ἀπασχόλησις καί μέχρι τῆς 1ης πρωϊνῆς ὥρας τοῦ Σαββάτου. Τό θέμα τοῦτο ἐρρυθμισε τελικῶς τό Β. Δ. τῆς 14/29 Ἀπριλίου 1938 «περί κανονισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας ἐν τοῖς ἀρτοποιείοις». Κατά τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 τούτου «ἡ ἐργασια εἰς παντος εἴδους ἀρτοποιεία θά ἀρχίζῃ καθ' ὅλας τάς ἡμέρας της ἑβδομάδος τήν 5ην πρωϊνήν, πλήν τῆς Παρασκευῆς πρός τό Σάββατον, ὁπότε αὕτη δύναται νά ἄρχεται τήν 2ίην (μεσονύκτιον)». Ἐκ τούτων συνάγεται ὅτι ἐπιτρέπεται ἡ ἐργασία ἀπό τό μεσονύκτιον τῆς Παρασκευῆς μέχρι τῆς πρωΐας τοῦ Σαββάτου. Πρός τήν διάταξιν ταύτην δέν ἀντίκειται ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 8 § 2 τοῦ (δίου Β. Δ. καθ' ἣν «κατά τάς ἀνωτέρω νυκτερινάς ὥρας (ἤτοι ἀπό 10 νυκτερινῆς μέχρι 5ης πρωϊνῆς ἑκάστης ἡμέρας, ὅτε ἐπιτρέπεται ἡ νυκτερινή ἐργασία πρός παραγωγήν ἀρτοσκευασμάτων) ἀπαγορεύεται ἀπολύτως ἡ παραγωγή ἄρτου κοινοῦ λευκοῦ καί πιτυρούχου, ὧν ἡ ἐκλιβάνευσις ἀπαγορεύεται πρό τῆς 7ης πρωϊνῆς», διότι μόνον τήν ἐκλιβάνευσιν τοῦ ἄρτου πρό τῆς 7ης πρωϊνῆς ἀπαγορεύει ἡ διάταξις αὕτη, μή χειρωσιν τήν τοῦ ἄρθρου 20, καθ' ἣν «οἱ παραβάται τοῦ παόντος τιμωροῦνται μέ φυλάκισιν κλπ». Συνεπῶς νομίμως καί ἀρμοδίως εἰσάγεται ἡ ἀγωγή ἐνώπιον μας κατά τό κεφάλαιον αὐτῆς περί ἐπιδικάσεως ποσοστοῦ 25ο/ο διά νυκτερινήν ἐργασίαν τοῦ ἐνάγοντος καθ' ἑκάστην Παρασκευήν, ἀλλά διά τό διάστημα ἀπό τοῦ μεσονυκτίου μέχρι τῆς 6ης πρωϊνῆς ὥρας τοῦ Σαββάτου, οὐχί δέ καί διά τό διάστημα ἀπό 10ης νυκτερινῆς μέχρι μεσονυκτίου τῆς Παρασκευῆς, δι' ὃ ἀπαγορεύεται ἡ ἐργασία καί δι' ὃ ἡ ἀγωγή νομικην βάσιν ἔχει τήν τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, δι' ἣν τυγχάνομεν ἀναρμόδιοι (Α. Π. 101/1950, ΕΕΔ 9, σ. 295) καί δι' ὃ ποσοστόν εἶναι ἀπαράδεκτος καί ἀπορριπτέα αὕτη.

Ἐβεβαιώθημεν ὅτι ὁ ἐνάγων ἀπό τῆς προσλήψεως του καί ἐντεῦθεν μέχρις ἀπολύσεώς του εἰργάζετο κατά τάς νυκτερινάς ὥρας ἀπό τοῦ μεσονυκτίου ἑκάστης Παρασκευῆς μέχρι τῆς 6ης πρωϊνῆς τοῦ Σαββάτου, χωρίς νά τῷ καταβάλληται ἡ διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310/1946 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας θεσπισθεῖσα προσαύξησις κατά 25ο/ο, ἐχούσης τῆς ἀποφάσεως ταύτης πλήρη ἐφαρμογήν καί ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει (ἐμμέσως ἀναγνωρίζει τό δικαίωμα τοῦτο καί ἡ ὑπ' ἀριθ. 18285/1/10273/7-12-1949 τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐφοδιασμοῦ, Ἐργασίας καί Διανομῶν), ἀπορριπτομένων τῶν ἐναντίων. Συνεπῶς ὁ ἐνάγων ἐκ τῆς ὡς ἄνω αἰτίας δικαιοῦται τῆς εἰρημένης προσθέτου ἀμοιβῆς, ἴσης πρός 6/8 τῆς εἰς τόν μισθόν μιᾶς ἡμέρας ἑκάστης ἑβδομάδος τοῦ χρονικοῦ διαστήματος ἀπό 7-6-1946, χρονολογίας ἰσχύος τῆς εἰρημένης ὑπουργικῆς ὁποφάσεως μέχρι τῆς ἀπολύσεώς του (18-2-1950) ἀναλογούσης προσαυξήσεως κατά 25ο/ο, δεδομένου δ' ὅτι ὁ νόμιμος ἡμερήσιος μισθός τοῦ ἐνάγοντος, περιλαμβανομένης καί τῆς ἀξίας μιᾶς ὀκᾶς ἄρτου, ἥτις εἶναι χορηγητέα εἰς τούς ἀρτεργάτας καθ' ἑκάστην δυνάμει τοῦ ἄρθρου 1 § α ἐδάφ. 2 τοῦ Ν. 5245/31 ἀνήρχετο μέχρι μέν τῆς 30-4-1947 εἰς δραχμάς 8000, ἔκτοτε μέχρι τῆς 15-1-1948 εἰς δραχμας 19.400, ἀπό 16-10-48 μέχρι τῆς 15-5-1949 εἰς δραχμάς 24.600 καί ἀπό 16-5-1949 καί ἐφεξῆς εἰς δραχμάς 31.230, ἕπεται ὅτι ὁ ἐναγόμενος ὀφείλει εἰς τοῦτον διά τήν περί ἧς πρόκειται αἰτίαν δραχμάς 648.300.

2.—Ἀποδοχαί σπογγαλιέων.

Παρέμβασις καί διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'.—Νόμιμος ἄσκησις διά πρακτόρων.—Χαρακτηρισμός συμβάσεως δύτου μετ' ἐργοδότου του, ἀνεξαρτήτως τρόπου ἀμοιβῆς, ὡς συμβάσεως ἐργασίας.—Παραδεκτόν εἰσαγωγῆς ἀξιώσεως κατά διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ'.—Στοιχεῖα ἰσχύος.—Πρόσληψις πληρώματος σπογγαλιευτικοῦ πλοίου.—Κατάσχεσις ἤ ἐγχώρησις ἀμοιβῆς δύτου.—Ἀνεπίτρεπτον ἀντιθέτου πρός τόν νόμον συμφωνίας.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 582/1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Γ. Κρονίδας*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Λειβαδίτης, Θ. Θεοφάνους

Ἐν τῇ ὑπό κρίσιν ἀγωγῇ ὁ ἐνάγων ἐκθέτει, ὅτι προσελήφθη ὑπό τοῦ πρώτου τῶν ἐναγομένων, ἐνεργοῦντος δι' ἑαυτόν καί ὡς ἐντολοδόχος καί τοῦ δευτέρου, ὡς δύτης, ἐπί σκοπῷ ἁλιείας σπόγγων εἰς τά παράλια τῆς Ἀφρικῆς καί ἐπί ἀμοιβῇ 30 ο/ο ἐπί τοῦ παρ' αὐτοῦ ἁλιευθησομένου σπόγγου, συνταγέντος καί σχετικοῦ σπογγαλιευτικοῦ συμφώνου νομίμως. Ἐπέβη τοῦ σπογγαλιευτικοῦ καί εἰργάσθη ὡς δύτης μέχρι καί τοῦ Ὀκτωβρίου 1949, ὅτε ἔληξεν ἡ σπογγαλιευτική περίοδος. Κατά τό διάστημα τῆς ἐργασίας του ἠλίευσε τάς ἐν αὐτῇ ποσότητας καί κατά κατηγορίας σπόγγων εἰς ἐν αὐτῇ ὁριζομένας τιμάς τούτων καί ἐπιζητεῖ τήν ἀμοιβήν του ἐπί τῆς ἀξίας τῶν ὡς ἄνω, ἄλλως τήν ἀναλογοῦσαν αὐτῷ λόγῳ ἀμοιβῆς ποσότητα σπόγγων. Αὕτη, τοιοῦτον περιεχόμενον ἔχουσα, νόμῳ βάσιμος ἐστίν, ἐρειδομένη εἰς τά ἄρθρα 648 καί 653 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἐν συνδυασμῷ πρός τά ἄρθρα 18 καί 21 τοῦ νόμου 560/37 «περί σπογγαλιείας», καθ' ἃ ἡ ἀμοιβή τῶν δυτῶν ὁρίζεται μόνον κατά μερίδιον (κοπέλλι) ἐπί τοῦ τιμήματος τοῦ ἁλιευθέντος ὑφ' ἑνός ἑκάστου ἐξ αὐτῶν σπόγγου πάσης ποιότητος, τῆς ὁριστικῆς ἐκκαθαρίσεως καί καταβολῆς εἰς τόν δύτην τῆς ἀναλογούσης εἰς αὐτόν ἀμοιβῆς ἐνεργουμένης ἐντός διμήνου ἀπό τῆς λήξεως τῆς σπογγαλιευτικῆς περιόδου, ἧς παρελθούσης ἀπράκτου δικαιοῦται ὁ δύτης, ὅπως καί ἐκ τοῦ ἀπωλέσαντος τυχόν σπόγγου τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἁλιευθέντος λάβῃ τήν ἀναλογοῦσαν εἰς αὐτόν ἀμοιβήν εἰς εἶδος καί ἀπορριπτέοι κρίνονται οἱ ἀντίθετοι ἰσχυρισμοί.

Ἡ Ἀγροτική Τράπεζα Ἑλλάδος, ἐπικαλουμένη νόμιμον σύστασιν ἐνεχύρου ἐπί τῆς ἐπιζητουμένης ὑπό τοῦ ἐνάγοντος ποσότητος σπόγγων καί κατ' ἀκολουθίαν ὕπαρξιν ἐννόμου συμφέροντος ἐπί τῆς ἐκβάσεως τῆς δίκης, παρεμβαίνει προσθέτως διά τῶν

πρατάσεων ὑπὲρ τοῦ ἐκ τῶν ἐναγομένων συνεταιρισμοῦ καὶ ἐνουμένη μετ' αὐτοῦ ἐπιζητεῖ ἀπόρριψιν τῆς ἀγωγῆς. Ἡ κατὰ τ' ἀνωτέρω γενομένη παρεμβασις νομιμός ἐστι καὶ νομίμως γίνεται διὰ τῶν προτάσεων κατὰ τὴν παροῦσαν ἐκ τῶν ἐνόντων διαδικασίαν (ἄρθρ. 89, 231, Πολ. Δικ. ἄρθρ. 5 ν. ΓΦΟΔ') καὶ ἀπορριπτέοι κρίνονται οἱ ἀντίθετοι ἰσχυρισμοί.

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ παραδεκτῶς φέρεται ἐνώπιόν μας κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΦΟΔ', καθ' ὅσον καὶ ἐργασιακὴ σύμβασις εἶναι ἡ συνδέουσα τὸν δύτην καὶ ἐργοδότην του, ἐκκινητὴν καλούμενον (ἄρθρ. 1 ν. 560|1937), ἀνεξαρτήτως τοῦ τρόπου ἀμοιβῆς αὐτοῦ, ἤτοι εἰς ποσοστὰ καὶ κατὰ μερίδιον (κοπέλλι) ἐπὶ τοῦ τμήματος τοῦ ἁλιευθέντος παρ' ἑκάστου δύτου σπόγγου (ἄρθρ. 18 ὡς ἄνω νόμου), δεδομένου ὅτι οὗτος παρέχει ἐξηρτημένην ἐργασίαν, ὡς, καὶ ἐβεβαιώθη ἐκ τῶν ἐν γένει ἐξηγήσεων τῶν διαδίκων καὶ προσαγομένων ἐγγράφων, ἀλλὰ καὶ ὁ ν. 560|37 σύμβασιν ἐργασίας θεωρεῖ ταύτην ἐν ἄρθρ. 17 αὐτοῦ καὶ ἐν ἄρθρῳ 21, ἐν μὲν τῷ πρώτῳ ὁμιλῶν καθαρῶς περὶ συμβάσεως ἐργασιας συνδεούσης τὸν δύτην καὶ ἐκκινητὴν καὶ ὁρίζων καὶ τὸν τρόπον καταρτισεως της, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ ὁμιλῶν «περὶ μισθώσεως δυτῶν» πρὸς συγκρότησιν πληρώματος ἀπογγυλιευτικοῦ πλοίου εὑρισκομένου εἰς λιμένα διάφορον τοῦ εἰς ὃν κατηρτίσθη τὸ ἀπογγυλιευτικὸν σύμφωνον. Ἐκτὸς τούτων καὶ ὡς σύμβασις ἐργασιας ἀναφέρεται ἐν τῷ ἄρθρῳ 16 τοῦ ἰδίου νόμου, δι' οὗ ὁρίζονται τὰ πρόσωπα τὰ δικαιούμενα νὰ συνάψωσι μετὰ τοῦ δύτου σύμβασιν καὶ ἡ ἐκ τοιαύτης σχέσεως ἀγωγὴ δικάζεται κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ὡς ἄνω νόμου (ἄρθρ. 1 αὐτοῦ). Τούτων δεδομένων ἀπορριπτέοι κρίνονται οἱ ἀντίθετοι ἰσχυρισμοί.

Καθ' ἃ ἐκ τοῦ δικογράφου τῆς ἀγωγῆς δείκνυται, ἐναγόμενοι εἶναι σαφῶς καθωρισμένοι, ὁ Α. Κ. καὶ ὁ ἐν Πειραιεῖ ἑδρεύων ἀπογγυλιευτικὸς Συν)σμὸς «ἡ Πρόοδος», ἐκ τῆς ἕδρας τοῦ ὁποίου ἀπορρέει καὶ ἡ κατοικία αὐτοῦ καὶ κατ' ἀκολουθίαν πληροῦται ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 533 παρ. 1 Πολ. Δικ., καθ' ἣν τὰ δικόγραφον τῆς ἀγωγῆς δέον νὰ περιέχῃ, ἐκτὸς τῶν ἐν ἄρθρῳ 118 αὐτῆς διαλαμβανομένων προσόντων, τὸ ὄνομα, ἐπώνυμον καὶ κατοικίαν ἐνάγοντος καὶ ἐναγομένου καὶ προκειμένου περὶ νομικῶν προσώπων, οἷος τυγχάνει καὶ ὁ ἐναγόμενος συνεταιρισμός, συσταθεὶς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 602 «περὶ συνεταιρισμῶν», ἐγκριθέντος καὶ τοῦ καταστατικοῦ αὐτοῦ (Υ. Α. 369 |1936 ἀπόφασις Ὑπ. Ἐργασίας), τούτου ἄλλως τε καὶ ὁμολογουμένου (ἄρθρον 3 ν. 602). ἀρκεῖ ν' ἀναφέρηται ἡ ἐπωνυμία αὐτοῦ, χωρὶς νὰ ἀπαιτῆται καὶ ἡ μνεία τῶν ἐκπροσωπούντων αὐτόν, πολλῷ μᾶλλον, ἐφ' ὅσον διὰ τῶν ὡς ἄνω ἀναφερομένων ἐν τῇ ἀγωγῇ στοιχείων δὲν γεννᾶται ἀμφιβολία περὶ τῆς ταυτότητος αὐτοῦ καὶ δὲν ἐπέρχεται σύγχυσις ὡς πρὸς ταύτην (Πολ. Δικ. Εὐκλ § 121 σημ. 2). Κατ' ἀκολουθίαν τούτων οὔτε ἀοριστίαν ἔνέχει ἡ κρινομένη ἀγωγή, οὔτε ἀκυρότητα πάσχει τὸ δικόγραφον αὐτῆς, σαφῶς καθοριζομένων ἐν αὐτῷ τῶν προσώπων τῶν διαδίκων καὶ δὴ τῶν ἐναγομένων, ἐν οἷς καὶ ὡς ἄνω συνεταιρισμός, οἵτινες καὶ παρίστανται καὶ ὑπερασπίζουσιν ἑαυτοὺς καὶ δὲν ἰσχυρίζονται κἂν, ὅτι πρόκειται περὶ ἄλλου τινὸς συνεταιρισμοῦ. ὥστε νὰ γεννᾶται ἐντεῦθεν ἀμφιβολία περὶ τῆς ταυτότητος τῶν ἐναγομένων καὶ δέον ν' ἀπορριφθῶσιν οἱ ἀντίθετοι ἰσχυρισμοί.

Τὰ ἀκόλουθα προέκυψαν πραγματικὰ περιστατικά: Διὰ τοῦ ἀπὸ 23|3|1949 ἀπογγυλιευτικοῦ συμφώνου, συνταχθέντος νομίμως, προσελήφθη ὁ ἐναγων ὡς δύτης εἰς ἀπογγυλιευτικὸν συγκρότημα, ἐπὶ σκοπῷ ἁλιείας σπόγγων εἰς τὰς Ἑλληνικὰς καὶ Ἀφρικανικὰς θαλάσσας, ἐπ' ἀμοιβῇ 30 ο)ο ἐπὶ τοῦ τιμήματος ὑπ' αὐτοῦ ἁλιευθησομένων σπόγγων καὶ διὰ τὴν θερινὴν ἀπογγυλιευτικὴν περίοδον 1949, ἀρχομένην ἀπὸ τοῦ ἀπόπλου τοῦ πλοίου, οὗτινος ἦθελε ἐπιβῇ, καὶ λήγουσαν τὸ τέλος Ὀκτωβρίου 1949. Τὴν ἐν λόγῳ σύμβασιν ὑπέγραψεν ὁ πρῶτος τῶν ἐναγομένων οὐχὶ ὡς ἐκκινητής, ἀλλ' ὡς κυβερνήτης ἀπογγυλιευτικοῦ σκάφους, ἐφοπλιζομένου ὑπὸ τοῦ δευτέρου καὶ μὴ μετέχοντος τούτου τῆς ἐπιχειρήσεως ἐκκινήσεως τοῦ σκάφους καὶ ἐφοπλισμοῦ αὐτοῦ, καθ' ἃ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ συμφώνῳ ἀναφέρεται, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἀγωγῇ τούτου, ἐνεργήσαντος προφανῶς κατ' ἐντολὴν τοῦ δευτέρου ἐναγομένου καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 16 τοῦ ν. 560|1937, καθ' ὃ τὸ πλήρωμα παντὸς ἀπογγυλιευτικοῦ πλοίου προσλαμβάνει ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως τοῦ ἄρθρου 22 παρ. 3 τοῦ αὐτοῦ νόμου, περὶ ἧς δὲν πρόκειται, μόνον ὁ κυβερνήτης ἢ ἀπὸ κοινοῦ οὗτος μετὰ τοῦ ἐφοπλιστοῦ, μὴ ἐπιτρεπομένης εἰς πρόσωπα ἄλλα, ἐκτὸς ὧν ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ ὁριζομένων, νὰ συνάπτωσι σύμβασιν ἐργασιας μετὰ δυτῶν. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων ἐκ τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐργασιακῆς συμβάσεως ἀπορρέει ὑποχρέωσις τοῦ ἐκκινητοῦ καὶ ἐφοπλιστοῦ τοῦ σκάφους ἐναγομένου συνεταιρισμοῦ πρὸς καταβολὴν τῆς ἀμοιβῆς τοῦ δύτου καὶ ἀντιστοιχον δικαίωμα κατ' αὐτοῦ τοῦ δύτου, τοῦ ἐκκινητοῦ ὄντος ἐργοδότου, οὐχὶ δὲ καὶ τοιαύτη τοῦ ὑπογράψαντος τὸ σύμφωνον κατὰ νόμον καὶ κατ' ἐντολὴν τοῦ ἐκκινητοῦ κυβερνήτου τοῦ σκάφους, ἐν ὅσῳ καὶ τοῦ ἄρθρου 2 ι 1 τοῦ Α. Κ ὑπὸ τὴν ἰσχὺν τοῦ ὁποίου καὶ ἐγένετο ἡ ὡς ἄνω σύμβασις, μὴ προκυπτούσης ὑποχρεώσεως τοῦ κυβερνήτου ὡς πρὸς τὴν ἀμοιβὴν τοῦ δύτου ἐκ τοῦ ὡς ἄνω νόμου 560|37, οὐδ' ἐπιστηριζομένης τοιαύτης καὶ εἰς διατάξεις τοῦ Ἐμπ. Νόμου, τοὐναντίον ἐκ διατάξεων τοῦ τελευταίου (ἄρθρ. 218 καὶ 260) ἀνακυπτούσης ἐκ τῆς συμβάσεως τοῦ πλοιάρχου (κυβερνήτου) ἐνεργοῦντος ἐντὸς τοῦ κύκλου τῶν καθηκόντων του ἐπιθύνης τῶν πλοιοκτητῶν καὶ ἐκμεταλλευομένων τὰ πλοῖαν δι' ἴδιον λογαριασμόν (ἐφοπλιστοῦ). Τούτοις ἕνεκα ὁ ἐναγων νομιμοποιεῖται στρεφόμενος μόνον κατὰ τοῦ ἐναγομένου συνεταιρισμοῦ, ὡς πρὸς ὃν καὶ ἐρευνᾶται περαιτέρω ἡ ἔνδικος διαφορά, οὐχὶ δὲ καὶ κατὰ τοῦ πρώτου, ὡς πρὸς ὃν δέον νὰ ἀπορριφθῇ ἡ ἔνδικος ἀγωγή, ἀπορριπτομένων καὶ τῶν ἀντιθέτων ἰσχυρισμῶν.

Ἐκ τοῦ ἄρθρου 21 παρ. 3 τοῦ νόμου 560|1937, διαλαμβάνοντος ὅτι κατάσχεσις ἢ ἐκχώρησις τῆς ὀφειλομένης εἰς τὸν δύτην ἀμοιβῆς ἐπιτρέπεται μόνον μέχρι τοῦ 1|3 αὐτῆς, λόγῳ νομίμου διατροφῆς συζύγου, κατιόντων καὶ ἀνιόντων, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 19 αὐτοῦ, καθ' ὃ εἰς τὸν δύτην καταβάλλεται προκαταβολὴ ἔναντι τῆς ἀμοιβῆς του, ἧτις καὶ παρακρατεῖται ἐξ αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ τῆς παρ. 1 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, ὁριζοντος τὸν χρόνον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου δέον νὰ ἐνεργῆται ὁριστι ἡ ἐκκαθάρισις τῶν μεταξὺ ἐκκινητοῦ καὶ δύτου λογαριασμῶν καὶ καταβολὴ εἰς τὸν δύτην τῆς ἀναλογούσης ἀμοιβῆς, δικαιουμένου τούτου μετ' ἄπρακτον παρόδον τῆς ἐν αὐτῷ προθεσμίας νὰ λάβῃ τὴν ἀναλογοῦσαν ἀμοιβὴν του εἰς εἶδος, σαφῶς παρέπεται ὅτι ἐκχώρησις ἢ κατάσχεσις τῆς ἀμοιβῆς ἐκτὸς τῶν ὡς ἄνω περιπτώσεων διατροφῆς, ἀλλὰ καὶ ἕνεκεν ληφθείσης παρ' αὐτοῦ προκαταβολῆς, ὡς καὶ πᾶσα συμφωνία, ρυθμίζουσα ἄλλως ἢ ὡς ὁ νόμος ὁρίζει τὴν ἐξόφλησιν τοῦ δύτου καὶ τὸν χρόνον αὐτῆς, δὲν εἶναι ἐπιτρεπτὴ καὶ πᾶσα τοιαύτη συμφω-

νία, άντικειμένη εἰς τὴν ὡς ἄνω ἀπαγορευτικὴν διάταξιν τοῦ νόμου καὶ δὴ τοιούτου δημοσίας τάξεως, οἷος εἶναι ὁ ὡς ἄνω κατὰ τὴν αἰτιολογικὴν ταύτην ἔκθεσιν, ἀλλὰ καὶ δεδομένου ὅτι αὕτος εἶναι ἐργατικὸς νόμος καὶ αἱ διατάξεις αὐτοῦ εἶναι δημοσίας τάξεως, τούτου προκύπτοντος καὶ ἐκ τῶν διατάξεων αὐτοῦ, ἀρχὴ ἥτις προβάλλει ἀναμφίβολος καὶ ἐκ τοῦ σκοποῦ τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας (*Καποδίστρια*, Ἔρμ. Ἐργατικοῦ Δικαίου § 8) εἶναι ἄκυρος κατὰ τὸ ἄρθρον 174 τοῦ Ἀστ. Κώδικος, ἐφ' ὅσον δὲν συνάγεται ἄλλο τι ἐκ τοῦ ὡς ἄνω νόμου, ὡς καὶ πᾶσα ἀντίθετος σύμβασις (*Καποδ.* ἐνθ' ἀνωτέρω) καὶ ἡ ἔννοια τῆς ἀκυρότητος εἶναι, ὅτι λογίζεται αὐτὴ μὴ γενομένη (ἄρθρον 180 Α. Κ.). Καὶ ἀκολουθίαν καὶ ἡ σύμβασις ἐνεχύρου τοῦ προϊόντος τῆς ἀμοιβῆς τοῦ δύτου (ἐπὶ ποσοστιαίας ἀναλογούσης ἐκ τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἁλιευομένων σπόγγων, ἄγουσα εἰς ἀποξένωσιν τοῦ δύτου ἐνεχυριαζομένου πράγματος καὶ ἐμμέσως εἰς ἐκχώρησιν, ἀλλὰ καὶ περαιτέρω κατασχεσιν αὐτοῦ κατὰ τὰς «περὶ ἐνεχύρου διατάξεις (Δ[γμα 7[ι Δεκεμβρίου 1836, ν. δ[γμα 17 Ἰουλίου[-3 Αὐγούστου 1923 «περὶ εἰδικῶν διατάξεων ἐπὶ ἀνωνύμων ἑταιριῶν» (ἄρθρ. 49 καὶ ἐκ ἄρθρ. 8 ν. 43[2[1-23, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ μεταγενεστέρων νόμων), ἐξερχομένη τῶν ὡς ἄνω ἐπιτρεπτῶν ὑπὸ τοῦ ν. μου ὁρίων, τοὐτέστι πέραν τῆς διατροφῆς τῶν ὡς ἄνω προσώπων καὶ τῶν γενομένων πρὸς τὸν δύτην προκαταβολῶν, ἐμφανίζεται ἀντικειμένη εἰς τὴν ὡς ἄνω ἀπαγορευτικὴν διάταξιν τοῦ νόμου 5[7 καὶ ἄκυρος ἐστι καὶ δέον ν' ἀπορριφθῶσιν οἱ ἀντίθετοι ἰσχυρισμοί, ἀπομένοντος πρὸς ἔρευναν ἐὰν ἡ σύμβασις ἐνεχύρου, ἣν ἐπικαλεῖται ὁ ἐναγόμενος καὶ ἡ παρεμβᾶσα, εἶναι ἐντὸς τῶν ὡς ἀνωτέρω τεθεμένων ἐπιτρεπτῶν ὁρίων τοῦ νόμου ἢ ἐξέρχεται αὐτῶν, ἐξ ἧς ἐρεύνης καὶ θέλει κριθῇ τὸ κῦρος αὐτῆς.

Ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ ἐνάγων παρέσχε τὰς ὑπηρεσίας του ὡς δύτης κατὰ τὴν θερινὴν σπογγαλιευτικὴν περίοδον 1939, λήξασαν τὴν 31[10[40 καὶ εἰς τὰς Ἀφρικανικὰς ἀκτὰς (Βεγγάζην κλπ). Κατὰ τὸ ὡς ἄνω διάστημα ἁλίευσε σπόγγους α'. ποιότητος ὀκ. 64 καὶ 250[400, β'. ὀκάδας 39 καὶ 2[400, γ'. ὀκ 105 καὶ 200[400. τσιμούχες α'. ποιότητος ὀκ. 10 καὶ 200[400 καὶ β'. καὶ γ'. ποιότ. ὀκ. 20 καὶ 200[400. Ἡ τιμὴ τῶν σπόγγων προελεύσεως Βεγγάζης ἐσοδείας θερινῆς 1949 ἐν τῇ ἀγορᾷ τοῦ Πειραιῶς ἀνήρχετο κατὰ τὴν λῆξιν τῆς σπογγαλιευτικῆς περιόδου καὶ μέχρις ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς καὶ κατ' ὀκὰν εἰς δραχ. 450.000 οἱ α'. ποιότητος, δραχ. 225.000 οἱ β'., δραχ. 165.000 οἱ γ'., καὶ τσιμούχες α'. ποιότητος δραχ. 250.000, οἱ δὲ β'. καὶ γ'. δραχ. 160.000 κατ' ὀκάν. Μὲ τὰς ἀνωτέρω τιμὰς ἐξεκαθαρίσθησαν οἱ λῃσμοὶ ἄλλων δυτῶν προσληφθέντων ὑπὸ ἄλλων ἐκκινητῶν. Ὁ ἐναγόμενος δὲν προέβη εἰς πώλησιν τῶν ἁλιευθέντων ὑπὸ τοῦ συγκροτήματός του σπόγγων, ἀναμένων ἤκουσιν τιμῶν καὶ ἐπιτυχίαν μειζόνων τῶν ὡς ἄνω τιμῶν, εἰς ἃς ἐποιήσαντο τὰς ἐκκαθαρίσεις τῶν μεταξὺ των λῃσμῶν ἄλλα σπογγαλιευτικὰ συγκροτήματα.

Ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ ἐνάγων ἔλαβεν ἔναντι τῆς ἀμοιβῆς του ἐκ τῆς ἐν τῇ ἀγωγῇ αἰτίας δραχ. ..... τοῦ ποσοῦ τούτου θεωρουμένου ὡς προκαταβολή. Τὸ ὡς ἄνω ποσὸν ὁ ἐναγόμενος συνεταιρισμὸς εἶχε λάβει διὰ δανείου παρὰ τῆς Α. Τ. Ε μετ' ἄλλων ποσῶν διατεθέντων καὶ εἰς τοὺς ἄλλους δύτας τοῦ συγκροτήματος. Διὰ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ ληφθέντος δανείου ἡ Τράπεζα ἐζήτησε καὶ ὁ Συν[σμὸς ἐδέχθη νὰ ἐνεχυριάσῃ τὴν ἐκ σπόγγων παραγωγὴν τοῦ συγκροτήματος μετὰ τῆς ἀνηκούσης τῷ ἐναγόντι καὶ τοῖς ἄλλοις δύταις ἐξ ἀμοιβῆς διὰ τὴν παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν. Πρὸς τοῦτο, κατόπιν συνεννοήσεως μετὰ τοῦ ἐνάγοντος καὶ τῶν ἄλλων δυτῶν, ἀπηύθυνεν ἕκαστος τούτων σχετικὴν ἐπιστολὴν πρὸς τὴν Τράπεζαν, ἐν ᾗ ἐδήλου, ὅτι θεωρεῖ τὸ δάνειον τὸ ληφθὲν ὑπὸ τοῦ Συν[σμοῦ καὶ δοθὲν αὐτῷ ὡς ἄνω ποσὸν διὰ μέσου αὐτοῦ ὡς δάνειον ληφθὲν παρ' αὐτοῦ, εὐθυνόμενος ἔναντι τῆς Τραπέζης μετὰ τοῦ Συν[σμοῦ διὰ τὴν ἐξόφλησιν αὐτοῦ καὶ ἐνεχυρίασε τὴν ἐν τῇ δηλώσει ἀναφερομένην ποσότητα ἐκ τῶν παρ' αὐτοῦ ἁλιευθέντων σπόγγων. Ἡ ἐνεχυρίασις αὕτη, καθ' ὅσον ἀνάγεται εἰς ποσότητα καλύπτουσαν τὸ ὡς ἄνω ποσὸν τῆς προκαταβολῆς, εἶναι ἐπιτρεπτή, κατὰ τὰ ἐν ἠγουμένῃ σκέψει λεχθέντα, ἀφοῦ ἐπιτρέπεται ἡ παραχώρησις αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ἐκκινητοῦ ἐκ τῆς ἀμοιβῆς τοῦ ἐνάγοντος, ἑπομένως καὶ ἡ κατάσχεσις, ἐκχώρησις καὶ ἐνεχυριάσεως αὐτοῦ, καὶ κατ' ἀκολουθίαν, καθ' ἃ ἡ ἐπικαλουμένη σύμβασις ἐνεχύρου ἐξικνεῖται ἐπὶ ποσότητος ἁλιευθέντων σπόγγων μέχρι τῆς ληφθείσης προκαταβολῆς, εἶναι ἔγκυρος, κατὰ δὲ τὸ ἐπὶ πλέον εἶναι ἄκυρος καὶ παρελθούσης τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 21 παρ. 1 τοῦ νόμου 5[0[1937 τασσομένης διμήνου προθεσμίας δικαίωμα τοῦ ἐνάγοντος δύτου ἐστὶ ν' ἀξιώσῃ τὴν ἀναλογοῦσαν καὶ μὴ καταβληθεῖσαν αὐτῷ ἀμοιβὴν ἐπὶ τῆς ἀξίας τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἁλιευθείσης ποσότητος, καθ' ὅσον ὑπερβαίνει τὴν ληφθεῖσαν προκαταβολήν, ἣν καὶ ἐκπίπτει διὰ τῶν προτάσεών του, ἀξιῶν ταύτην παρὰ τοῦ ἐργοδότου του ἐκκινητοῦ, ἐφ' ὅσον παρῆλθεν ἡ προθεσμία ἐκκαθαρίσεως τοῦ λῃσμοῦ των, μὴ ἀποκρινόμενος ἐκ τοῦ ὅτι ἡ παραγωγή του ἐδόθη εἰς ἐνέχυρον, ἡ περὶ τοῦ ὁποίου σύμβασις εἶναι ἄκυρος, καθ' ὃ ποσὸν ἐξέρχεται τῆς ληφθείσης προκαταβολῆς του, δικαιουμένου τούτου νὰ ζητήσῃ καὶ λάβῃ τὴν ἐν λόγῳ ἀμοιβήν του, κατὰ τὸ αὐτὸ ὡς ἄνω ἄρθρον καὶ εἰς κίδος ἐκ τοῦ ἀπωλήτου μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς τοῦ ἄρθρου τούτου προθεσμίας, πλὴν τῆς λήψιν εἴδους ἐπιζητεῖ οὗτος ἐπικουρικῶς καὶ δέον ν' ἀπορριφθῶσιν οἱ ἀντίθετοι ἰσχυρισμοί.

Ἡ ἔνδικος ἀξίωσις τοῦ ἐνάγοντος δὲν ἀποκρούεται καὶ ἐκ τῆς περιεχομένης ἐν τῇ πρὸς τὴν Τράπεζαν ἐπιστολῇ δηλώσεως αὐτοῦ ὅτι δὲν ἤθελε προβῇ εἰς ἐνέργειαν διὰ τὴν πώλησιν τῶν σπόγγων του ἡ χρηματικὴν ἀξίωσιν μέχρι πωλήσεως τούτων, καθ' ὅσον ἡ ἐν λόγῳ δήλωσις ἐνέχουσα συμφωνίαν παρατάσεως προθεσμίας ἐκκαθαρίσεως τῶν λογαριασμῶν ἀντίκειται εἰς τὸ ἄρθρον 21 παρ. 1 τοῦ νόμου 5[0[37, ὅπερ ὁρίζει τὸν τρόπον καὶ χρόνον ὁριστικῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν λογαριασμῶν μεταξὺ δύτου καὶ ἐκκινητοῦ, ἵνα δύναται ὁ δύτης νὰ λαμβάνῃ τὴν ἀμοιβήν του ἐκ τῆς ἐργασίας του καὶ κατ' ἀκολουθίαν ὡς ἀντίθετος πρὸς τὴν ὡς ἄνω διάταξιν τοῦ νόμου 5[0[1937 εἶναι ἄκυρος, καθ' ἃ καὶ ἀνωτέρω ἐλέχθη (*Καποδ.* Ἔρμην. Ἐργ. Δικαίου § 8) καὶ ὡς τοιαύτη δὲν ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῆς ἐνδίκου διαφορᾶς. Τὸ κῦρος ἄλλως τε τῆς ὡς ἄνω συμφωνίας ἀποκρούεται καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Α. Κ., καθ' ὃ δι' ἰδιωτικῆς βουλήσεως δὲν δύναται ν' ἀποκλεισθῇ ἡ ἐφαρμογὴ κανόνων δημοσίας τάξεως, οἷα ἐκρίθη ὅτι εἶναι ἡ διάταξις τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου 21 τοῦ νόμου 5[0[1937, καὶ δέον ν' ἀπορριφθῶσιν οἱ ἀντίθετοι ἰσχυρισμοί.

II. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1 — Συμβάσεις ἐργασίας μετὰ τοῦ Δημοσίου καὶ κατογγελία κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 1185[1945.

Πρόσληψις ἡμερομισθίων ἐργατῶν ὑπὸ Στρατιωτικοῦ Ἐργοστασίου. — Χαρακτηριστικὰ τῆς σχέ-

σεως ὡς ἰδιωτικοῦ δικαίου.—Ἀπόλυσις μισθωτοῦ ὡς μὴ νομιμόφρονος κατ' Α. Ν. 516/1948.—Ἐξαφάνισις ἀποφάσεως πρωτοβαθμίου συμβουλίου νομιμοφροσύνης δι' ἀποφάσεως τοῦ δευτεροβαθμίου.—Δικαίωμα ἐντεῦθεν ἀποδοχῶν τοῦ ἀπολυθέντος.—Τροποποίησις Ν. 118/1945 ὑπὸ Ν. Δ. 1255/1949.—Ὑπαγωγὴ εἰς καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118/1945 καὶ ἐργαζομένων παρὰ τῷ Δημοσίῳ, ἐφ' ὅσον ἡ σχέσις εἶναι τοιαύτη ἰδιωτικοῦ δικαίου

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2990/1950

Διαδικασία Ν. Γ?ΟΔ

Πρωτοδίκης ὁ κ. ***Β. Φαρμακίδης***

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Μπίλλιας, Π. Καραπαναγιώτης, δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος Δημοσίου

Βεβαιοῦται, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου Ἑλληνικοῦ Δημοσίου δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὡς ἡμερομίσθιος ἐργάτης τὴν 8ην Ἰανουαρίου 1945 παρὰ τῇ τέως Γενικῇ Ἀποθήκῃ Υλικοῦ Στρατοῦ Πειραιῶς καὶ ἤδη ὑπ' ἀριθ. 700 Στρατ. Ἐργοστασίου, ἀφ' οὗ δὶς προηγουμένως εἶχε προσληφθῇ εἰς τὴν αὐτὴν ὑπηρεσίαν, καὶ παρέσχε τὴν ἐργασίαν του μέχρι τῆς 2ας Ὀκτωβρίου 1948, ὁπότε ἀπελύθη, κριθεὶς δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 190 τοῦ 1948 ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Ἀν. Νόμου 516/1948, ὅστις ἐκυρώθη καὶ ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ΜΘ' Ψηφίσματος, Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Στρατιωτικῶν ὡς μὴ νομιμόφρων, ὅτι τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ ὡς ἄνω ἀναγκαστικοῦ νόμου Δευτεροβαθμίων Συμβουλίων Νομιμοφροσύνης ἐξηφάνισε δι' ἀποφάσεως του τὴν ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθμὸν 190 ταιαύτην, κατόπιν δὲ τούτου τὸ ἐναγόμενον ἐπαναπροσέλαβε τὸν ἐνάγοντα παρὰ τῇ ὡς ἄνω ὑπηρεσίᾳ τὴν 9ην Ἀπριλίου 1949, ὅτι τὸ ἐναγόμενον ἀπέλυσεν ἐκ νέου τὸν ἐνάγοντα τὴν 3ην Ἰανουαρίου ἐ. ἔ., ἄνευ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118 τοῦ 1945, ὡς ἐτροποποιήθη, ὅτι ὁ ἐνάγων κατὰ τὸν χρόνον τῆς πρώτης καὶ τῆς δευτέρας τῶν ἀπολύσεων του ἐλάμβανεν ἡμερήσιον μισθὸν δραχμῶν 24.960 καὶ ὅτι τὸ ἐναγόμενον κατέβαλεν εἰς αὐτὸν κατὰ τὴν πρώτην ἀπόλυσιν του ἀποζημίωσιν, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 2 παράγρ. 1 τοῦ ὡς ἄνω ἀναγκαστικοῦ νόμου, ἐκ δραχμῶν 1.248.000.

Μετὰ ταῦτα νομίμως ὁ ἐνάγων διώκει διὰ τῆς ἐπὶ κρίσιν ἀγωγῆς, ὅπως ὑποχρεωθῇ τὸ ἐναγόμενον νὰ καταβάλῃ εἰς αὐτὸν ἀφ' ἑνὸς τὸν μισθὸν τοῦ χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ 2ας Ὀκτωβρίου 1948 μέχρι 3ης Ἀπριλίου 1949, δοθέντος ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 5 παράγρ. 1 ἐδ. 3 τοῦ ὡς ἄνω ἀναγκαστικοῦ νόμου ἡ ἀπόφασις τοῦ πρωτοβαθμίου συμβουλίου νομιμοφροσύνης, δι' ἧς ἀπολύεται ὑπηρετῶν ἐργατοϋπάλληλος, θεωρεῖται, ἐὰν διαταχθῇ ἡ ἐξαφάνισις της δι' ἀποφάσεως τοῦ δευτεροβαθμίου τοιούτου, ὡς ἐν προκειμένῳ, ὡς οὐδέποτε ἐκδοθεῖσα τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἀπολυθέντος παραμενούσης οὕτω εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἐν λειτουργίᾳ καθ' ὁλόκληρον τὸν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως μέχρι τῆς ἐπαναπροσλήψεως αὐτοῦ χρόνον καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸν μισθὸν τοῦ χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ 8ης Ἰανουαρίου μέχρι τέλους Μαρτίου ἐ. ἔ., καθ' ὅσον μετὰ τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου 118 ὑπὸ τοῦ Νομοθ. Διατάγματος 1255 τοῦ 1949 ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ ἐν λόγῳ νόμου καὶ οἱ μετὰ τοῦ Δημοσίου διὰ σχέσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, ὡς ὁ ἐνάγων, κατὰ τὰ ἐκτεθέντα, συνδεόμενοι ἐφ' ὅσον οὗτοι ἀπασχολοῦνται εἰς περιφερείας, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ εἶναι ἀσφαλιστέοι παρ' αὐτῷ ἢ ἑτέρῳ ἀσφαλιστικῷ Ὀργανισμῷ κατὰ τῆς ἀσθενείας (ἄρθρον 1 Ν. Δ. 1255), αἵτινες προϋποθέσεις συντρέχουσιν ἐν προκειμένῳ, ἀνεξαρτήτως ἂν οἱ ἐν λόγῳ μισθωτοὶ ἐργάζονται παρ' ἐπιχειρήσει ἢ ἐκμεταλλεύσει, διεξαγομένῃ ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ἢ παρ' ἄλλῃ ὑπηρεσίᾳ αὐτοῦ (ὅρα εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν ἐπὶ σχεδίου Ν. Δ. 1255 τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας καὶ ἑρμηνευτικὴν ἐγκύκλιον τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ μνησθέντος Ν. Δ. ἐν ἐκδόσει νόμου 118, ΔΕΝ σελ. 9, 19 καὶ 22), κατ' ἀκολουθίαν δὲ ἔδει τὸ ἐναγόμενον κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118, νὰ καταγγείλῃ ἐγγράφως τὴν 3ην Ἰανουαρίου ἐ. ἔ. τὴν σύμβασιν ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος καὶ νὰ ἀναγγείλῃ τὴν ἀπόλυσίν του εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, οὐδόλως προϋποθετούσης τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἐν λόγῳ νόμου μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Νομοθ. Διατάγματος 1255 τροποποίησίν του τὴν ὕπαρξιν ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως, ὡς σαφῶς προκύπτει ἐκ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Νομοθετικοῦ τούτου διατάγματος

2.—Συμβάσεις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου καὶ ἄρθρ. 9 Ν. 118/1945.

Ὑποχρεώσεις ἀναγγελίας λήξεως χρόνου συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας.—Ποιναὶ μάταιοι κυρώσεις εἰς περίπτωσιν παραλείψεως ἀναγγελίας.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2538/950

Διαδικασία Ν. Γ?ΟΔ

Πρωτοδίκης ὁ κ. ***Β. Φαρμακίδης***

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Χ. Πάλλας, Π. Παρασκευᾶς

Κατὰ τὸ ἄρθρον 5 § 2 τοῦ Νομοθ. Διατάγματος 1255 τοῦ 1949 αἱ ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ ἐπιχειρήσεις, ἐκμεταλλεύσεις κ.λ.π. ὑποχρεοῦνται ἐπίσης νὰ ἀναγγείλωσιν ἐγγράφως εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὰ Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας τὴν καταγγελίαν ἢ τὴν λῆξιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν ἀπὸ ταύτης. Οἱ ἐργοδόται ἢ προκειμένου περὶ νομικῶν προσώπων Ἰδιοκτῆται, διευθυνταὶ καὶ διαχειρισταὶ τούτων, παραλείποντες τὴν ἀναγγελίαν τῆς καταγγελίας ἢ τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ μὴ προσλαμβάνοντες τοὺς μισθωτοὺς αὐτῶν μέσῳ τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας ὑπόκεινται εἰς τὰς ποινικὰς κυρώσεις τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ νόμου 118/1945. Ἐκ τούτων σαφῶς συνάγεται, ὅτι, ὑποκειμένης συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ἐὰν ὁ ἐργοδότης δὲν ἀναγγείλῃ εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ εἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τὴν καταγγελίαν ἢ τὴν λῆξιν τῆς συμβάσεως ταύτης, δὲν δημιουργεῖται ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ δικαίωμα πρὸς λῆψιν τοῦ μισθοῦ τοῦ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς συμβάσεως χρόνου, ἀλλὰ μόνον τιμωρεῖται ὁ παραλείπων τὴν ἀναγγελίαν ἐργοδότης διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 19 § 1 τοῦ νόμου 118 προβλεπομένης ποινῆς (ὅρα καὶ Πρωτοδίκου Θεσσ. 322/1950, ΕΕΔ 9, 495).

Ἀπεδείχθη ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου πρὸς ὡρισμένον σκοπόν, ἤτοι διὰ τὴν ἀποκομιδὴν τῶν ἐκ τῆς ἐπισκευῆς τοῦ γραφείου του «μπάζων». Ἡ μὴ ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου τήρησις τῶν διατυπώσεων τῆς ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει παρατεθείσης διατάξεως, αἵτινες καὶ μόνον ἦσαν τηρηταὶ παρ' αὐτοῦ, ἅτε τῆς συμβάσεως ταύτης ἐργασίας τοῦ

ένάγοντος οὔσης ὡρισμένου χρόνου (ἄρθρον 669 Αστ. Κώδικος) δὲν ἱδρύει δικαίωμα πρὸς λῆψιν τοῦ μετὰ τὴν 11ην Φεβρουαρίου 1950, ἡμέραν, καθ' ἣν, κατὰ τὰ βεβαιωθέντα, ἐξεπληρώθη ὁ δι' ὃν προσελήφθη ὁ ἐνάγων σκοπός, μισθοῦ καὶ ἀπορριπτέα τυγχάνει ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή.

III. ΣΤΡΑΤΕΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

1.—Διάρκεια ἰσχύος Ν. 519|1948.

Ἀνεπίτρεπτον παραιτήσεως ἢ συμβιβασμοῦ ἐπὶ δικαιωμάτων ἐκ τοῦ Ν. 3514.—Ἔναρξις προστασίας Ν. 3514 ὑπὸ προσκλήσεως μισθωτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα καὶ οὐχὶ κατατάξεως.—Ἰσχυρισμὸς περὶ λιποταξίας.—Διάρκεια ἰσχύος Ν. 519|1948.—Δικαίωμα στρατευθέντων ἐπὶ δώρου ἑορτῶν.

Εἰρηνοδίκου Ἀθηνῶν 658|1950

Διαδικασία Ν. 3514

Εἰρηνοδίκης ὁ κ. *Ν. Μέξης*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Σιούτης, Ν. Παπανικολάου

Προέκυψεν ὅτι ὁ ἐνάγων διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐναγομένου καὶ εἰργάσθη ὡς σερβιτόρος εἰς τὸ ἐνταῦθα κείμενον καφενεῖον τοῦ ἐναγομένου, ὅπου ἀπασχολεῖται προσωπικὸν πλέον τῶν τριῶν ὑπαλλήλων, ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου 1949 μέχρι τῆς ὑπὸ τὰ ὅπλα προσκλήσεώς του, ὡς κληρωτοῦ τῆς κλάσεως 1944, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας προσκλήσεως καὶ οὐχὶ οἰκειοθελῶς, ὡς ἀβασίμως παρὰ τοῦ ἐναγομένου ὑποστηρίζεται, καὶ κατὰ τὰ ἐν αὐτῇ ὁριζόμενα ὡς πρὸς τὸν χρόνον τῆς καταταξέως, κατετάγη εἰς τὸ Κέντρον ἐκπαιδεύσεως νεοσυλλέκτων Βόλου (Κ.Ε.Ν. Β.) τὴν 29 Μαρτίου 1950, φερόμενος ὡς μισθοδοτηθεὶς εἰς τὸ βιβλίον μισθολογίου τοῦ ἐναγομένου μέχρι τῆς 6 Μαρτίου 1950 καὶ εἰσπράξας τοὺς μισθοὺς καὶ τὰς ἀποδοχάς του μέχρι τῆς χρονολογίας ταύτης κατὰ τὴν ἀπὸ 9 Μαρτίου 1950 σχετικὴν δήλωσιν, τὴν φέρουσαν τὴν μὴ ἀμφισβητουμένην ὑπογραφήν του, καὶ ἀναφερομένην εἰς ἐξόφλησιν τῶν ἐκ διαρκείας μισθῶν ἀπαιτήσεών του, ὡς σαφῶς καὶ ἀνενδοιάστως συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου της «ἔλαβον μέχρι σήμερον μισθοὺς καὶ ἀποδοχάς μου καὶ οὐδεμίαν ἀπαίτησιν πωρ' αὐτοῦ ἔχω», ὡς πρὸς τοὺς μισθοὺς καὶ τὰς ἀποδοχὰς του ταύτας ἐξοφλήσας πᾶσαν ἀπαίτησίν του καὶ οὐχὶ ὡς πρὸς τὰ ἐκ τοῦ νόμου 3514 δικαιώματά του, διὰ τὰ ὁποῖα οὔτε παραίτησις (*Γάσσου Γοιμπούκη*, Ἡ νομικὴ προστασία τοῦ στρατευομένου μισθωτοῦ, σελὶς 51), οὔτε συμβιβασμὸς χωρεῖ (Α.Π. 37|1932 Θ. ΜΓ' 242). Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου ὅτι ὁ ἐνάγων δὲν εὑρίσκετο ἐν ἐργασιακῇ μετ' αὐτοῦ σχέσει κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταταξέως τὴν 29 Μαρτίου 1950 εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ, ἀπορριπτέος κρίνεται, ὡς μὴ νόμιμος, διότι ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 3514 προστασία τοῦ στρατευομένου μισθωτοῦ ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς ἐκδόσεως τῆς οἰκείας στρατιωτικῆς διαταγῆς, δι' ἧς προσκαλεῖται ὁ μισθωτός, προηγουμένης πάντοτε τῆς καταταξέως καὶ ὁριζούσης τὸν χρόνον ταύτης διὰ τὸ δυνατὸν τῆς ἐμπροθέσμου ἐμφανίσεως τοῦ καλουμένου εἰς τὰ Κέντρα βασικῆς ἐκπαιδεύσεως, καὶ οὐχὶ ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς καταταξέώς του (Προέδρου Πρωτ. Ἀθην. 1364|41, ΕΕΔ 1, 210, ΕΕΔ 7, 413) καὶ δὲν ἀσκεῖ ἐπιρροὴν τὸ ὅτι ὁ ἐργοδότης ἠγνόει τὴν πρόσκλησιν ἢ ὁ στρατευθεὶς ἀπεσιώπησε τὴν γνωστὴν εἰς αὐτὸν πρόσκλησιν (Πρωτ. Ἀθ. 7321|46, ΕΕΔ 5, 691). Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου ὅτι ὁ ἐνάγων δὲν ἐκπληροῖ στρατιωτικὴν ὑποχρέωσιν, ἀλλὰ λιποταξίαν ἢ ἀνυποταξίαν, ἐφ' ὅσον κληρωτοὶ τῆς αὐτῆς κλάσεως 1944 πρὸ πολλοῦ ἔχουν ἀπολυθῇ, ἀπορριπτέος κρίνεται, ὡς μὴ νόμιμος καὶ βάσιμος, διότι, ἐκτὸς τοῦ ὅτι διὰ λόγους, οὓς μόνον τὸ Γενικὸν Ἐπιτελεῖον Στρατοῦ (Γ' Ε Σ.) γνωρίζει, εἶναι γεγονὸς ὅτι ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ νέου συστήματος τῶν ΕΣΣΟ (ἐκπαιδευτικῶν σειρῶν στρατευσίμων ὁπλιτῶν) δὲν ἐτηρήθη τὸ κριτήριον τῆς ἡλικίας ὁμοιομόρφως κατὰ κλάσεις καὶ ἀντιστοίχους περιφερείας, ἀλλ' ὡρισμένων περιφερειῶν (Πελοποννήσου, Νήσων ἢ τῆς Ἠπείρου) μέχρις ἐσχάτων οἱ στρατεύσιμοι κλάσεων 1944 καὶ παλαιοτέρων δὲν εἶχον κληθῇ κἂν, ἐνῷ ἤδη ὑπηρέτουν κατὰ πολὺ νεώτεροί των. Ἐν προκειμένῳ διὰ τὸν ἐνάγοντα, κατὰ τὴν ἐπικαλουμένην καὶ προσαγομένην ἀπὸ 24 Ἰουνίου 1950 βεβαίωσιν τοῦ 9ου λόχου Κ.Ε.Ν.Β. ἐκδοθεῖσαν «διὰ τὴν ἀνάληψιν ἀποδοχῶν του ἐκ τῆς ὑπηρεσίας εἰς ἣν εἰργάζετο», οὗτος ὑπηρετεῖ ὡς κληρωτὸς ἀπὸ τῆς 29 3 1950, μὴ ὑποστὰς καταδίκην ἐπὶ λιποταξίᾳ.

Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου ὅτι, περατωθέντος τοῦ συμμοριακοῦ πολέμου, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἡ παράγραφος 1 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Νόμου 519|48, ὡς ἐξαιρετικὴ διάταξις, θεσπισθεῖσα διὰ νὰ ἰσχύσῃ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ συμμοριακοῦ ἀγῶνος, ἀπορριπτέος κρίνεται, ὡς μὴ νόμιμος καὶ βάσιμος, διότι ὁ νόμος 519|48 προεκλήθη ἐκ τῆς διττῆς ἀνάγκης τὸ μὲν ὅπως παρασχεθῇ νομικὴ προστασία καὶ εἰς τοὺς κληρωτούς, οὓς ἡ ἰδιομορφία τοῦ συμμοριοπολέμου ὑπῆγαγεν ἀπὸ τῆς κατατάξεως των εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν μαχομένων τῆς ζώνης τῶν ἐπιχειρήσεων, τὸ δὲ ὅπως παρασχεθῇ ἐντεῦθεν οἰκονομικὴ προστασία εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐν τῷ συνόλῳ των σχεδὸν οἱ μαχηταὶ ἀνῆκον εἰς παλαιὰς κλάσεις κληθείσας νὰ ὑπηρετήσωσι τὴν πατρίδα μετὰ καθυστέρησιν ὁλοκλήρων ἐτῶν συνεπείᾳ τῆς ξενικῆς κατοχῆς τοῦ πατρίου ἐδάφους καὶ τῶν ἐν γένει πολεμικῶν γεγονότων, καὶ ἀφοῦ ἐν τῷ μεταξὺ ἀπέβησαν οἱ προστάται των ἐν πολλοῖς. Τοῦτο ὅμως ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύναται νὰ προσδώσῃ εἰς τὸν νόμον 519|48 ἰδιότητα μεταβατικοῦ νομοθετήματος. Ὁ Νομοθέτης ἀπ' ἐναντίας ἐκεῖ ὅπου ἠθέλησε μεταβατικὴν τὴν ὕπαρξιν ὡρισμένων διατάξεων τοῦ ν. 519|48 τὸ ἔπραξε μὲ σαφῆ διασταλὴν τῆς συμμοριακῆς περιόδου εἰς τὰς παραγράφους τοῦ ἄρθρου 6. Τοῦτ' αὐτὸ ἔπραξε καὶ εἰς μεταγενεστέρας τροποποιήσεις καὶ συμπληρώσεις τῆς κειμένης νομοθεσίας, ὡς ἐν τῷ Νόμῳ 986 (ἄρθρ. 3) περὶ προστασίας τοῦ στρατευομένου προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου, Δήμων, Κοινοτήτων καὶ Ν.Π.Δ.Δ. Ἄλλως τε ὁ συμμοριτισμὸς ἀπὸ στρατιωτικῆς πλευρᾶς ἠτιμωθεὶς δὲν ἔπαυσε, καθὸ ξενοκίνητος, νὰ διαταράσσῃ διὰ συνεχῶς συνοριακῶν ἐπεισοδίων καὶ μικροεισβολῶν ἐκ τῶν ὁμόρων ἐχθρικῶν χωρῶν, ἔνθα διατηρεῖται, συντηρεῖται καὶ ἀνασυντάσσεται, τὴν δημοσίαν τάξιν κατὰ τὰ δημοσιευόμενα καθημερινῶς δελτία τοῦ ΓΕΣ, ἐξακολουθούσης ἐντεῦθεν τῆς ἐπιστρατεύσεως τοῦ Ἔθνους καὶ διατηρήσεως ὑπὸ τὰ ὅπλα δυνάμεων, οὐχὶ ὡς ἐν καιρῷ εἰρήνης. Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη καὶ ἀντικατέστησε στρατευθέντα ἀπορριπτέος κρίνεται, ὡς ἀβάσιμος, οὐδαμόθεν, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, βεβαιωθέντος τοῦ τοιούτου.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω, ἔχων ὁ ἐνάγων κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑπὸ τὰ ὅπλα προσκλήσεώς του συνεχῆ παρὰ τῷ ἐναγομένῳ ὑπηρεσίαν πλέον τῶν ἓξ μηνῶν καὶ ὀλιγώτερον τῆς τριετίας καὶ μὴ τυγχάνων προστάτης οἰκογενείας, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου, δικαιοῦται ἐπιδόματος στρατεύσεως ἴσου

πρὸς τὸ ἥμισυ τῶν μηνιαίων του ἐκ μισθοῦ καὶ ποσοστῶν ἀποδοχῶν, ἀνερχομένων εἰς δραχμὰς 500.000, ἤτοι δραχμῶν 250.000 μηνιαίως καὶ διὰ τὸ ἀπὸ τῆς εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ προσελεύσεώς του μέχρι τοῦ Λυγούστου 1950 (χρονολογία ἀγωγῆς) χρονικὸν διάστημα ἐν συνόλῳ δραχμῶν 1.000.000, εἰς ὃ ποσὸν δέον ἐπίσης νὰ προστεθῶσι καὶ δραχμαὶ 125.000, λόγῳ ἐκτάκτου χρηματικῆς παροχῆς ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς Πάσχα 1950 καὶ οὐχὶ δραχμῶν 350.000, ὡς ὁ ἐναγων νόμῳ ἀβασίμως αἰτεῖται, διότι κατὰ τὰ παγίως ὑπὸ τῶν δικαστηρίων γενόμενα δεκτὰ ἡ διάταξις περὶ καταβολῆς τῶν δώρων ἑορτῶν εἰς τὸ ἀκέραιον τῶν σχετικῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἐκφεύγει τοῦ ὁρίου τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τῶν νόμων 28|914 καὶ 19|1941, ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς ὁποίας δὲν περιλαμβάνεται καὶ τὸ δικαίωμα τῶν Ὑπουργῶν νὰ καθιεροῦν ὑποχρέωσιν πληρωμῆς ἀποδοχῶν καθ' ὑπέρβασιν τῶν ἐν συγκεκριμένῃ περιπτώσει ἰσχυόντων νομίμων ὁρίων (ἐν προκειμένῳ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 51|48) καὶ συνεπῶς ὁ στρατευθεὶς δικαιοῦται τοῦ δώρου οὐχὶ εἰς τὸ ἀκέραιον, ἀλλὰ μόνον κατὰ τὸ ἐν ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 519|48 ποσοστὸν (Πρωτ. Ἀθην. 48|2|1948, ΕΕΔ 7, 785. 5|7|1948, ΕΕΔ 7, 826. Πρωτ Βόλου 28|19, ΕΕΔ 8, 466 Πρόεδρ. Μυτιλ. 127|9, ΕΕΔ 9, 130), δέον ὅθεν νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ διὰ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 1.125|00.

2.—Μισθωτοὶ Πατριωτικοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῆς Προνοίας καὶ Ἀντιλήψεως (ΠΙΚΠΑ)

Παραίτησις ὑπηρεσίας Βρεφῶν καὶ Παίδων Ἐρυθροῦ Ἐλβετικοῦ Σταυροῦ εἰς Π.Ι.Κ.Π.Α.—Ἐργοδότης προσωπικοῦ τὸ Π.Ι.Κ.Π.Α.—Ἀφαίρεσις ἐξ αὐτοῦ τῆς ὑπηρεσίας διανομῆς γάλακτος δὲν ἀποτελεῖ λόγον λύσεως συμβάσεως ἐργασίας καὶ χρόνον στρατεύσεως, οὐδὲ ἀπολύσεως στρατευθέντος πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους.—Ἀναρμοδιότης Εἰρηνοδίκου δι' ἀποζημίωσιν Ν. 2112.

Εἰρηνοδίκου Πατρῶν 157|1950

Διαδικασία Ν. 3514

Εἰρηνοδίκης ὁ κ. Ι. Διαρρᾶτος

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Μπουρδόπουλος, Γ. Τσάμης

Προέκυψεν ὅτι ὁ ἐνάγων, ὑπηρετῶν ὡς ἀποθηκάριος παρὰ τῇ ἐν Πάτραις ἐδρευούσῃ Ἐπιτροπῇ Βρεφῶν καὶ Παίδων τοῦ Ἐρυθροῦ Ἐλβετικοῦ Σταυροῦ, ἐξηκολούθησε νὰ ὑπηρετῇ ὡς τοιοῦτος καὶ μετὰ τὴν προσαρτησιν τῆς ὑπηρεσίας ταύτης δυνάμει τοῦ Α. Ν. 62|10 καὶ ν. δ. 400|1947 εἰς τὸ ἐναγόμενον Νομικὸν Πρόσωπον, παρ' αὐτῷ παρὰ τῷ ὁποίῳ ὑπηρέτησε μέχρις 2|10|1947, ὅτε ἐστρατεύθη. Τὸ ἐναγόμενον ἰσχυρίζεται, ὅτι ἡ ἐν λόγῳ ὑπηρεσία ἦτο αὐτοτελὴς καὶ ἀνεξάρτητος καὶ ὅτι ἀπὸ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἡ ὑπηρεσία διανομῆς γάλακτος, εἰς ἣν ὑπηρέτει ὁ ἐνάγων, ἀφηρέθη ἀπ' αὐτὸ (Φεβρουάριος 1949) καὶ ἀνετέθη εἰς τὸ Α' Διαμέρισμα Διανομῶν, δὲν ὑποχρεοῦται εἰς τὴν καταβολὴν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων εἰς τὸν ἐνάγοντα, ὡς καταργηθείσης δι' αὐτὸ τῆς ὑπηρεσίας, ἑρμηνεῦον τὴν καταργησιν ταύτην ὡς «διάλυσιν τῆς ἐπιχειρήσεως» κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ ν. 35 4, εἶναι ἀβάσιμος ὅμως ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος τοῦ ἐναγομένου διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους :

Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ Α. Ν. 623 καὶ Ν. Δ. 400|47 προκύπτει σαφῶς, ὅτι ἡ ἐν λόγῳ ὑπηρεσία διανομῆς γάλακτος, ἀσκουμένη προηγουμένως προχείρως καὶ δι' Ἐπιτροπῶν ἀπαρτιζομένων ἐξ ἰδιωτῶν, προσηρτήθη εἰς τὸ ἐναγόμενον, εἰς ὃ ἀνετέθη καὶ ἡ διατήρησις τοῦ παλαιοῦ καὶ ἡ πρόσληψις νέου προσωπικοῦ. Ἐν ἄρθρ. 3 τοῦ Ν. 623 ἀναγράφεται, ὅτι δύνανται, ἀναλόγως τῶν ἐκ τῆς συγχωνεύσεως ἢ προσαρτήσεως δημιουργουμένων ἀναγκῶν, νὰ διατηρηθῇ τὸ παλαιὸν προσωπικὸν ὡς ἔκτακτον προσωπικὸν τῆς ὑπηρεσίας, πρὸς ἣν γίνεται ἡ συγχώνευσις ἢ προσαρτησις. Ἐπίσης ἐν τῷ Ν. Δ. 400|47 ἀναγράφεται ρητῶς, ὅτι ἡ ἐν λόγῳ ὑπηρεσία ἀποτελεῖ προσωρινὴν ὑπηρεσίαν παιδικῆς διατροφῆς τοῦ ΠΙΚΠΑ. Ἐξ ἄλλου ἐν ἄρθρῳ 26 τῆς ὑπ' ἀριθ. 98 τῆς 1|1|47 ἀποφάσεως τοῦ Γεν. Συμβουλίου ΠΙΚΠΑ, δι' ἧς κατηρτίσθη ὁ Κανονισμὸς τῆς προσωρινῆς ὑπηρεσίας Παιδικῆς Διατροφῆς ἀναγράφεται ρητῶς, ὅτι τὸ προσωπικὸν τῆς Παιδικῆς Διατροφῆς, μὴ συνδεόμενον διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου πρὸς τὸ ΠΙΚΠΑ, διέπεται ὑπὸ τῶν διατάξεων περὶ ἐλευθέρας ἐργασίας. Ὁμοίως ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1662 Ἐγκ. 12 Ἐγκυκλίου τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως ΠΙΚΠΑ, δι' ἧς παρέχονται ὁδηγίαι περὶ τοῦ τρόπου ἀπολύσεως καὶ ἀποζημιώσεως τοῦ προσωπικοῦ τῆς καταργουμένης ὑπηρεσίας ταύτης χαρακτηρίζονται ὡς ὑπάλληλοι τοῦ ἐναγομένου καὶ ὡς τοιοῦτοι ἀπελύθησαν, ὅσοι ἐξ αὐτῶν ἀπελύθησαν, μὴ δυνάμενοι νὰ χρησιμοποιηθοῦν εἰς ἄλλην ἐργασίαν κατὰ τὴν χαρακτηριστικὴν ἔκφρασιν τῆς ἐγκυκλίου, καὶ παρ' αὐτοῦ ἀπεζημιώθησαν. Ποιεῖται δὲ ἡ ἐγκύκλιος αὕτη διαστολὴν τῶν νέων καὶ ὑπὸ τοῦ ΠΙΚΠΑ προσληφθέντων ὑπαλλήλων (διαμερισματάρχαι, νομικοὶ ἐπόπται καὶ βοηθοὶ) ἀπὸ τοὺς διατηρηθέντας παλαιοὺς τοὺς προσληφθέντας ὑπὸ τῆς τέως Ἐπιτροπῆς Βρεφῶν καὶ Παίδων, ἥτις ὅμως διαστολὴ, οὐδεμίαν νομικὴν σημασίαν ἔχουσα ὡς πρὸς τὰ δικαιώματα τῶν ὑπαλλήλων τούτων, ἀποδεικνύει, ὅτι καὶ οἱ διατηρηθέντες ἐκ τῆς τέως Ἐπιτροπῆς Βρεφῶν καὶ Παίδων καὶ οἱ νέοι προσληφθέντες κατέστησαν ὑπάλληλοι τοῦ ΠΙΚΠΑ. Ἐπίσης δὲν ἀμφισβητεῖται, ἀλλὰ καὶ ἐβεβαιώθη, ὅτι ἐξακολουθεῖ εἰσέτι τὸ ἐναγόμενον ν' ἀναμιγνύεται μὲ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην, διατηροῦν δύο ὑπαλλήλους, ἐκ δὲ τοῦ ἀπὸ 13 Ἰουνίου 1948 πρακτικοῦ συνεδριάσεως τῆς Ἐφορίας Παιδικῆς Διατροφῆς ΠΙΚΠΑ προκύπτει, ὅτι ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἐναγομένου ἔχουσι κατατεθῇ εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν 118.821,40 ὑπόλοιπον ἐκ τῆς διαχειρίσεως τῶν πόρων τῆς ἐν λόγῳ ὑπηρεσίας, ὅπερ ποσόν, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ Ν. Δ. 400|47, θέλει διατεθῇ πρὸς πλήρωσιν σκοπῶν ἐμπιπτόντων εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ΠΙΚΠΑ, ἐξ ὧν δύναται νὰ πληρωθῇ ὁ ἐνάγων, ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργείου, ἱκανοποιουμένων οὕτω καὶ τῶν ἀπόψεων τοῦ ἐναγομένου περὶ χωριστῶν κονδυλίων. Ἐξ ὅλων τούτων σαφῶς διαφαίνεται, ὅτι καὶ ἡ διανομὴ γάλακτος ἦτο ἐντὸς τῶν σκοπῶν, οὓς ἐξυπηρετεῖ τὸ ΠΙΚΠΑ, τοῦ ὁποίου ὅλαι αἱ ὑπηρεσίαι καὶ ἐνέργειαι ὑποκείμενοι εἰς τὸν ἔλεγχον καὶ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Κράτους, ἕνα ἐξυπηρετοῦσι σκοπόν, τὸν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ἱδρυτικοῦ τούτου ὑπ' ἀριθ. 195|1939 νόμου ἤτοι τὴν προστασίαν τῆς μητρότητος καὶ τῶν παιδικῶν ἡλικιῶν, πάντες ὅθεν οἱ ὑπ' αὐτοῦ χρησιμοποιούμενοι ὑπάλληλοι, ἀνεξαρτήτως τοῦ κονδυλίου, ἐξ οὗ ἀμείβονται καὶ τοῦ εἴδους τῆς μετ' αὐτοῦ σχέσεως, (δημοσίου δικαίου ἢ ἐλευθέρας μισθώσεως ὑπηρεσιῶν) ἀποτελοῦν ἓν σύνολον, τοῦ ὁποίου, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν ἐργατικῶν νόμων, ἐργοδότης εἶναι τὸ Νομικὸν Πρόσωπον τοῦ ΠΙΚΠΑ. Κατὰ συνέπειαν τῶν ἀνωτέρω ἡ ἀφαίρεσις ἀπὸ τὸ ἐναγόμενον τῆς διανομῆς τοῦ γάλακτος, εἰς ὃ τμῆμα ὑπηρέτει ὁ ἐνάγων, δὲν ἀποτελεῖ λόγον λύσεως τῆς συμβάσεως μετὰ τοῦ ἐναγομένου κατὰ τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεώς του, οὐδὲ ἀπολύσεως αὐτοῦ πρὸ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

I. ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΙΣ Ν. 28|1944 ΠΡΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΝ ΜΙΣΘΩΝ. — II. ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΙΣ Ν. 19|1944. — III. ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΣΧΕΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ Ν. 751|1948.

I. ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΙΣ Ν. 28|1944 ΠΡΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΝ ΜΙΣΘΩΝ

Ανυρότης ὑπ' ἀριθ. 57200|1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἐφ' ὅσον ὑποχρεοῖ ἐργοδότας εἰς παροχὴν δώρου Χριστουγέννων καὶ Ν. Ἔτους 1950, ἡ σύμβασις τῶν ὁποίων μετὰ τῶν μισθωτῶν ἔχει λυθῇ προηγουμένως.

Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας καὶ διὰ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀποφάσεως αὐτοῦ ἐπανέρχεται ἐπὶ τῆς γνωστῆς ἀπόψεως αὐτοῦ (καὶ τοῦ Α. Π., 490|1949, εἰσηγητὴς *Α. Παπαναστασίου*, ΕΕΔ 8, 982), ὅτι αἱ κατὰ τὸν Ν. 28|1944 ἐκδιδόμεναι ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις περὶ παροχῆς δώρων πρὸς μισθωτοὺς ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς δὲν δύνανται νὰ ὑποχρεοῦν εἰς καταβολὴν αὐτῶν ἐργοδότας, ἐφ' ὅσον ἡ μετ' αὐτῶν σύμβασις ἐργασίας τῶν μισθωτῶν ἔχει λυθῇ πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (βλέπε σχετικῶς Σ. Ε. 517|948, εἰσηγητὴς *Χ. Μητρέλιας*, ΕΕΔ 7, 361, Σ. Ε. 205|1950, εἰσηγητὴς *Ν. Μπουρόπουλος*, ΕΕΔ 9, 784 καὶ ἐκτενέστερον ἐπὶ τοῦ ζητήματος σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 783 ἐπ.).

Αὐτὴν τὴν φορὰν πρόκειται περὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 57200 τῆς 17|11|1949 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας «περὶ παροχῆς εἰς τοὺς μισθωτοὺς δώρου ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Ν. Ἔτους 1950» (ΕΕΔ 9, 44).

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 764|1950 Ὁλομ.

Πρόεδρος ὁ κ. *Π. Πουλίτσας*

Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. *Γ. Παπαχατζῆς*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ἀρ. Γσάτσος, Ν. Κοντογιάννης, Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου

Διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 28 Νόμου τῆς 14 Νοεμβρίου 1944 «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνουν εἰς καθορισμὸν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων», ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ Α. Ν. 856|1945, εἰς τοὺς ὡς εἴρηται Ὑπουργοὺς παρέχεται ἡ ἐξουσία, ὅπως διὰ κοινῶν αὐτῶν ἀποφάσεων, δημοσιευομένων διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς παρελεύσεως ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἀποστρατεύσεώς του, μὴ δυναμένου τοῦ περιστατικοῦ τούτου νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς «διάλυσις ἐπιχειρήσεως», κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ ν. 519. Δικαιοῦται ὅθεν ὁ ἐνάγων καὶ τοῦ νομίμου στρατιωτικοῦ ἐπιδόματος καὶ τῆς ἀποζημιώσεως λόγῳ καταγγελίας τῆς συμβάσεως πρὸ τῆς παρελεύσεως ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἀποστρατεύσεώς του, ἄνευ προηγουμένης ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Ν. 244|1936 (ἄρθρ. 11 § 2 ἐδ. 1 Α. Ν. 541|1937).

Ἀναρμοδίως ζητεῖται παρ' ἡμῶν ἡ ἐπιδίκασις ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ νόμου 2112 (*).

IV. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΝΑΠΗΡΩΝ

1. Δικαίωμα ἀδείας διὰ λουτροθεραπείαν.

Προϋποθέσεις τοῦ δικαιώματος κατ' ἄρθρ. 53 Α. Ν. 1324|1949.—Ἀναγκαία ἡ κατὰ τὸν ἐν τῷ νόμῳ καθοριζόμενον τρόπον διαπίστωσις τῆς ἀνάγκης λουτροθεραπείας.—Δικαίωμα τῶν πασχόντων ἐκ φυματιώσεως.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2265|1950

Διαδικασία Ν. ΓΡΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Κ. Τρουπάκης*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Μουσᾶς, Κ. Γεωργιάδης

Ὁ ἐνάγων, ὑπηρετῶν παρὰ τῇ ἐναγομένῃ, ὡς ὑπάλληλος, καὶ ὢν ἀνάπηρος πολέμου, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκτιθέμενα, ἵνα ἀποκτήσῃ τὸ πρὸς χορήγησιν βιθημέρου ἀδείας πρὸς μετάβασιν εἰς Κέντρα Λουτροθεραπείας ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 53 τοῦ Α. Ν. 1324|49 προβλεπόμενον δικαίωμα, ἔδει νὰ διαπιστωθῇ ἡ πρὸς λουτροθεραπείαν ἀνάγκη κατὰ τὸν ἐν τῷ ἄρθρῳ 52 § 2 τοῦ αὐτοῦ νόμου, εἰς ὃ ρητῶς ἀναφέρεται τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον, καθοριζόμενον τρόπον, ἤτοι ὑπὸ τῶν ὑπ' αὐτοῦ προβλεπομένων εἰδικῶν ἐξ ἰατρῶν ἐπιτροπῶν, διότι, ἐφ' ὅσον, κατὰ τὰ ρητῶς ὁριζόμενα, ἄνευ τοιαύτης διαπιστώσεως δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ εἰς Κέντρα Λουτροθεραπείας μετάβασις, ἡ χορήγησις τῆς δι' εἰδικὸν λόγον καθιερουμένης ἀδείας ταύτης καθίσταται ὅλως ξένη πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου, ὅστις διὰ τῆς καθιερώσεως τῆς πρὸς χορήγησιν ἀδείας ταύτης ὑποχρεώσεως ἀπέβλεψεν εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν πραγματικῆς καὶ νομίμως διαπιστουμένης ἀνάγκης. Ἐξ ἄλλου ἡ ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ὑποστηριζομένη ἄποψις ὅτι δικαιοῦται νὰ χρησιμοποιήσῃ τὴν ἄδειαν πρὸς λουτροθεραπείαν, περὶ ἧς δὲν προβλέπει εἰδικῶς τὸ ἄρθρον 52 § 2 ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς διαπιστώσεως τῆς σχετικῆς ἀνάγκης, δὲν εἶναι νόμιμος, διότι, ὡς σαφῶς συνάγεται ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τοῦ ἄρθρου 53 πρὸς τὸ ἄρθρον 51 τοῦ νόμου τούτου, ἡ ὑποχρεώσεως πρὸς χορήγησιν ἀδείας πρὸς μετάβασιν εἰς Κέντρα Λουτροθεραπείας κωλύεται μόνον διὰ τοὺς ἐκ φυματιώσεως πάσχοντας ἀναπήρους πολέμου, οἵτινες πράγματι μόναν ἔχουσιν ἀνάγκην, οἷος δὲν διατείνεται ὅτι εἶναι ὁ ἐνάγων. Κατὰ συνέπειαν τούτων ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ἐπιδιώκουσα, ὅπως καταδικασθῇ ἡ ἐναγομένη, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 53 τοῦ ἄνω νόμου, πρὸς χορήγησιν διμήνου ἀδείας διὰ τὰ ἔτη 1949 καὶ 1950 ἢ ἄλλως ν' ἀναγνωρισθῇ τὸ δικαίωμα τοῦ ἐνάγοντος, ὅπως ἀπόσχῃ ἐπὶ διμηνον τῆς ὑπηρεσίας, δέον ν' ἀπορριφθῇ ὡς μὴ νόμιμος, ἐφ' ὅσον οὐδαμοῦ ἐν αὐτῇ ἐκτίθεται, οὔτε ὅτι διεπιστώθη κατὰ τὸν ἄνω νόμιμον τρόπον ἡ ἀνάγκη τοῦ ἐνάγοντος πρὸς μετάβασιν εἰς Κέντρα Λουτροθεραπείας, οὔτε ὅτι ὑφίσταται ἄλλος εἰδικὸς καὶ συγκεκριμένος νόμιμος λόγος καὶ ἰδίᾳ ὅτι ὁ ἐνάγων πάσχει ἐκ φυματιώσεως, ὥστε νὰ ἔχῃ οὗτος ἀνάγκην μεταβάσεως εἰς Κέντρα Λουτροθεραπείας, δεδομένου ὅτι ὁ νόμος δὲν ἐξήρτησε τὸ δικαίωμα τῆς ἀδείας ἐκ μόνης τῆς ἰδιότητος τοῦ ἀναπήρου, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ὑπάρξεως πραγματικῆς ἀνάγκης.

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Ἡ ἄνω ἀπόφασις ἐπεκυρώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 465|1950 ἀποφάσεως Προέδρου Πρωτ. Πατρῶν κατ' ἔφεσιν.

δος τῆς Κυβερνήσεως, καθορίζωσι καὶ ἀναδρομικῶς τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια, ὡς καὶ τὰς προσαυξήσεις καὶ τὰς κρατήσεις πάντων τῶν ὑπαλλήλων, ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ παντὸς ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, βιομηχανικῶν, βιοτεχνικῶν γραφείων, καταστημάτων καὶ παντὸς προσώπου ἐργαζομένου ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας εἰς ἰδιώτην ἐργοδότην, φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον.

Ἀφ' ἑτέρου, παραλλήλως πρὸς τὴν ἄνω διάταξιν διὰ τῆς διατάξεως τῆς § IV τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 ἐθνικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡρίσθη, ὅτι εἰς τοὺς ἐν τῇ συλλογικῇ συμβάσει περιλαμβανομένους μισθωτούς, τοὺς ἔχοντας συμπληρώσῃ ἐτησίαν ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ, θὰ καταβάλληται ἐπὶ πλέον τῶν τακτικῶν ἡμερομισθίων εἰς μισθός, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους, καὶ ἡμισυς μισθὸς ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα, ὑπολογιζόμενος ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐν § § I, II, καὶ III αὐτῆς καθοριζομένων κατωτάτων ὁρίων ὑπηρεσίας των, κατὰ τὰ εἰδικώτερον δι' ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν ὁρισθησόμενα.

Κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν ἑκατέρας τῶν ὡς ἄνω διατάξεων, ἐφ' ὧν ἐρείδεται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἡ ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων, Νέου Ἔτους καὶ Πάσχα χορήγησις τῶν ὑπὸ τούτων προβλεπομένων προσθέτων ἐπιδομάτων τελεῖ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν, ὅτι μεταξὺ τῶν μισθωτῶν, εἰς οὓς ἀφορᾷ, καὶ τῶν ὑποχρέων ἐργοδοτῶν ὑφίστατο ἐνεργὸς ἀτομικὴ σύμβασις ἐργασίας, καθ' ὃν χρόνον ἡ ἀξίωσις πρὸς καταβολὴν τῶν οὕτω καθοριζομένων ἀποδοχῶν καθίσταται ἀπαιτητή.

Κατὰ ταῦτα αἱ διατάξεις τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 3 καὶ τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 5 τῆς ὑπ' ἀριθ. 57200|1949 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὡς ἄνω ἐξουσιοδοτήσεων, καθορίζουσαι ὑποχρέωσιν τοῦ ἐργοδότου, ὅπως καταβάλῃ προσθέτους ἀποδοχὰς ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Νέου Ἔτους, εἰς χρόνον, καθ' ὃν εἶχεν ἤδη λυθῇ ἡ μεταξὺ ἐργοδότου καὶ ἐργάτου σύμβασις ἐργασίας, ἐξέρχονται τῶν ὁρίων τῆς κατὰ τὰς εἰρημένας διατάξεις καὶ ὑπὸ τὴν ἄνω ἐκτεθεῖσαν ἔννοιαν παρασχεθείσης ἐξουσιοδοτήσεως καὶ ὡς τοιαῦται τυγχάνουσιν ἀκυρωτέαι, κατὰ τὸν βασίμως προβαλλόμενον σχετικὸν λόγον ἀκυρώσεως.

Δ ι ὰ τ α ῦ τ α

Δέχεται τὴν ὑπὸ κρίσιν αἴτησιν.

Ἀκυροῖ τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν ἐν μέρει καὶ κατὰ τὰς διατάξεις αὐτῆς τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 3 καὶ τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 5 αὐτῆς.

II. ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΙΣ Ν. 19|1944

Κατάργησις δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἐπιδομάτων μισθοῦ ἐκ προϋφισταμένων διατάξεων.—Ἀνεπίτρεπτος, ὡς ἐκτὸς ἐξουσιοδοτήσεως κειμένη.—Ἐπέλευσις ὅπως Α. Ν. 913|1949.—Κύρωσις ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως ἔχει ὡς ἑξῆς: Τὰ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Ἑλληνικοῦ Καπνοῦ, κατόπιν σχετικοῦ ἐγγράφου τοῦ Καπνολογικοῦ Ἱνστιτούτου, αἰτουμένου, ὅπως χορηγηθῶσιν εἰς τοὺς ὑπαλλήλους ἀναδρομικῶς ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου 1944 τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 51 τοῦ Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ αὐτοῦ προβλεπόμενα ἐπιδόματα, ἀτινα καὶ προπολεμικῶς ἐχορηγοῦντο, ἐνέκρινε διὰ τῆς ἀπὸ 5|2|1948 ἀποφάσεώς του, ὅπως χορηγηθῶσι ταῦτα, ἤτοι ἐπίδομα πόλεως, εὐδοκίμου παραμονῆς, τεχνικῶν γεωπόνων καὶ χημικῶν, κατοικίας καπνοτεχνιτῶν καὶ ἐξόδων παραστάσεως προϊσταμένων Σταθμοῦ, ἀλλ' ἀπὸ 1 Φεβρουαρίου 1949.

Τὴν ἀπόφασιν ταύτην, καθ' ὃ μέρος παραλείπεται ἡ ἀναδρομικὴ χορήγησις τῶν ἐπιδομάτων, ὡς καὶ τὴν παράλειψιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὅπως χορηγῇ ταῦτα ἀπὸ 1|1|1944 προσέβαλον οἱ αἰτοῦντες ὑπάλληλοι τοῦ Καπνολογικοῦ Ἱνστιτούτου διὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 51 τοῦ Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ, τὸ ὁποῖον προβλέπει τὰ ἀνωτέρω ἐπιδόματα.

(Ἐπὶ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ν. 19|1944 ἴδε καὶ ΕΕΔ 9, 811, ἔνθα καὶ λοιπὴ νομολογία).

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 747|1950

Πρόεδρος ὁ κ. *Π. Βουλίτσας*

Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. *Γ. Χαρπούρης*

Δικηγόρος ὁ κ. Θ. Ζούκας

Ἡ προσβαλλομένη πρᾶξις ἀποτελεῖ ἁπλῆν βεβαιωτικὴν πρᾶξιν τῆς ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου 1944 ἐκδηλωθείσης διὰ τῆς ἑκάστοτε καταβολῆς τοῦ μισθοῦ σιωπηρᾶς παραλείψεως καταβολῆς καὶ τῶν ἐπιδομάτων τούτων. Θεωρουμένης τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως ὡς στρεφομένης εὐθέως καὶ κατὰ τῶν σιωπηρῶν ταύτων παραλείψεων, τυγχάνει αὕτη ἀπορριπτέα, ὡς ἐκπροθέσμως ἀσκηθεῖσα, καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς πρὸ τοῦ Ὀκτωβρίου 1948 γενομένας καταβολάς, διότι τὸ σχετικὸν αἴτημα τῶν αἰτούντων ὑπαλλήλων ὑπεβλήθη πρὸς τὸν Αὐτόνομον Ὀργανισμὸν Ἑλληνικοῦ Καπνοῦ διὰ τοῦ ἀπὸ 18 Δεκεμβρίου 1948 ἐγγράφου τοῦ Καπνολογικοῦ Ἱνστιτούτου τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὑποβολὴ δὲ τοῦ αἰτήματος τούτου ἐπιφέρει τὴν διακοπὴν τῆς προθεσμίας τῆς αἰτήσεως ἀκυρώσεως, ὡς πρὸς τὰς γενομένας κατὰ τὸ πρὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης ἑξηκονθήμερον καταβολάς. Οὕτως ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις ἀκυρώσεως παραδεκτῶς ἀσκεῖται μόνον ὡς πρὸς τὰς ἀπὸ 12 Ὀκτωβρίου 1948 γενομένας παραλείψεις καταβολῆς τῶν κατὰ τὸν ὀργανισμὸν τοῦ Ἱδρύματος ἐπιδομάτων.

Ναὶ μέν, ὡς ἐπανειλημμένως ἀπεφήνατο τὸ Δικαστήριον τοῦτο, ἡ διὰ τῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. 19|1944 παρασχεθείσης ἐξουσιοδοτήσεως ὑπουργικῶν ἀποφάσεων κατάργησις τῶν χορηγουμένων ὑπὸ εἰδικῶν ὀργανισμῶν διατάξεων ἐπιδομάτων ἐγένετο καθ' ὑπέρβασιν τῆς ἐξουσιοδοτήσεως καὶ ἦσαν ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἀνίσχυροι, πλὴν διὰ τοῦ Α. Ν. 913|1949, ἰσχύσαντος ἀπὸ τῆς γενομένης τὴν 26ην Μαρτίου 1949 δημοσιεύσεώς του, ἤτοι πρὸ τῆς καταθέσεως τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως, ἐκυρώθη ἡ τὰς ἀποδοχὰς τῶν ὑπαλλήλων τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημ. Δικαίου ἀπὸ τῆς 1 Σεπτεμβρίου 1947 καθορίσασα ὑπ' ἀριθ. 298188 τῆς 29 Σεπτεμβρίου 1947 ὑπουργικὴ ἀπόφασις, διὰ τοῦ ἄρθρου 10 τῆς ὁποίας εἶχε καταργηθῇ πᾶν ἕτερον ἐπίδομα, πλὴν τῶν διὰ ταύτης προβλεπομένων. Ἐξ ἄλλου διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ αὐτοῦ Νόμου 913|1949 ὁρίζεται ὅτι «ἐπιδόματα παρεχόμενα ὡς παρακολούθημα τοῦ μισθοῦ τῆς κυρίας θέσεως τῶν ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, προβλεπόμενα ὑπὸ διατάξεων, ὑφισταμένων κατὰ τὴν ἔναρξιν ἰσχύος τοῦ Ν. 19|44,

ΘΕΜΑΤΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

ΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΥ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΟΥ

Ὑπὸ τοῦ κ. Ἀλεξ Ἀντ. Θεοχάρη *δικηγόρου*

Ἀφ' ὅτου ἐγκατελείφθη ἡ διάκρισις τῶν ἐργασιῶν εἰς ἐλευθερίους καὶ βαναύσους, ἥτις ἐχρησίμευεν ἄλλοτε ὡς κριτήριον διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ μισθωτοῦ ὡς ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου, τὸ κριτήριον τοῦ διαχωρισμοῦ τούτων ἐβασίσθη μετέπειτα κυρίως ἐπὶ τοῦ ν. 1234, κωδικοποιηθέντος διὰ τοῦ νόμου 3514, ὅστις διὰ θετικῶν καὶ ἀρνητικῶν ὁρισμῶν ἔθεσεν ἐν γενικότητι τὰς θεωρητικὰς βάσεις τῆς διακρίσεως τοῦ ὑπαλλήλου ἀπὸ τοῦ ἐργάτου, λαβὼν ὡς κριτήριον ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸν ἀποκλειστικὸν ἢ κύριον χαρακτῆρα τῆς παρεχομένης ἐργασίας κατὰ τὸ προέχον πνευματικὸν ἢ σωματικὸν στοιχεῖον καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸν τρόπον τῆς πληρωμῆς τοῦ ἀντιτίμου τῆς ἐργασίας, ὁρίσας ἐν ἄρθρῳ 1ῃ ὅτι «ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ παρόντος θεωρεῖται πᾶν πρόσωπον κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἀσχολούμενον ἐπ' ἀντιμισθίᾳ εἰς ὑπαλληλικὴν ὑπηρεσίαν ἰδιωτικοῦ καταστήματος, γραφείου ἢ ἐν γένει ἐπιχειρήσεως καὶ παρέχον ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν. Δὲν θεωροῦνται ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι οἱ ἡμερομίσθιοι, οἱ ὑπηρέται πάσης κατηγορίας, καθὼς καὶ πᾶν ἐν γένει πρόσωπον, τὸ ὁποῖον ἐν τῇ παραγωγῇ χρησιμοποιεῖται ἀμέσως ὡς βιομηχανικός, βιοτεχνικός, μεταλλευτικὸς ἢ γεωργικὸς ἐργάτης ἢ ὡς βοηθὸς ἢ μαθητευόμενος ἢ παρέχει ὑπηρετικὰς ἐν γένει ὑπηρεσίας» (πρβλ. καὶ ὑπ' ἀριθ. 7655|1918 ἐγκ. Ὑπ. Ἐθν. Οἰκ. ἐν *Τ. Γαιμπούκη*, Δίκαιον Ἰδιωτικῶν Ὑπαλλήλων κλπ., Ἐκδ. 1935 σελ. 115).

Διὰ νεωτέρας νομοθετικῆς διατάξεως (ἄρθρ. 7 ν. 4558|1930) ὡρίσθη, ὅτι «ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ ὑπαλλήλου ὡς ἡμερομισθίου εἶναι ἄνευ ἀποτελέσματος, ἐὰν ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν νόμου ἢ δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν».

Τὸ διὰ τῶν ἀνωτέρω νομοθετικῶν κειμένων τεθὲν κριτήριον ἐπανέλαβον καὶ νεώτερα ταῦτα (ἄρθρ. 11 ν. 2112|1920, ἄρθρ. 1 ν. 866|1937, πρόσθετοι ὅροι τῆς ἀπὸ 12 Αὐγούστου 1936 συλλογικῆς συμβάσεως, κυρωθέντες διὰ τοῦ ἀ.ν. 99|1936 κλπ. μὴ ἀναφέροντα ὅμως ὡς κριτήριον τὸ στοιχεῖον τοῦ τρόπου τῆς πληρωμῆς τῆς ἀντιμισθίας).

Βάσει τῶν νομίμων τούτων κριτηρίων καὶ τῆς κοινωνικῆς του πείρας ὁ δικαστής, λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τὰ πραγματικὰ περιστατικά, τὰ ὁποῖα συνθέτουν τὴν νομικὴν ἔννοιαν τοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου (Α.Π. 240|1949, ΕΕΔ 9, 449) ἀποφαίνεται περὶ τοῦ ἁρμόζοντος ἐν ἑκάστῃ συγκεκριμένῃ περιπτώσει χαρακτηρισμοῦ τοῦ μισθωτοῦ.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω τὰ δικαστήρια ἐδέχθησαν, ὅτι θεωροῦνται ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι οἱ ὑπάλληλοι παντὸς εἴδους γραφείων, οἱ ταμίαι, τηλεφωνηταί, λογισταί, ἀλληλογράφοι, καθὼς καὶ οἱ βοηθοὶ αὐτῶν, οἱ ἀσχολούμενοι μὲ τὴν πώλησιν καὶ ἐναποθήκευσιν τῶν εἰδῶν ἐμπορίου, ἤτοι πωληταί, παραλῆπται, ἀποθηκάριοι, οἱ ὁδηγοὶ αὐτοκινήτων, οἱ εἰσπράκτορες αὐτοκινήτων, οἱ κεκτημένοι εἰδικὴν τεχνικὴν μόρφωσιν καὶ διευθύνοντες τμήματα ἐργασιῶν, οἱ ἐργοδηθεωροῦνται κατηργημένα, ἐφ' ὅσον μεταγενεστέρως δὲν διετηρήθησαν διὰ τῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου τούτου ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων. Ἐπιδόματα καταβληθέντα κατὰ παράβασιν τῆς προγενεστέρας παρανόμου δὲν ἀναζητοῦνται διὰ τὸν μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου χρόνον». Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης ἀπαγορευούσης τὴν ἀναζήτησιν τῶν μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου καταβληθέντων, σαφῶς συνάγεται, ὅτι μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ νόμου τούτου δὲν ἐπιτρέπεται καταβολὴ τοιούτων ἐπιδομάτων. Ὅθεν ἀβασίμως οἱ αἰτοῦντες παραπονοῦνται διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως διὰ τὴν μὴ καταβολὴν ἀναδρομικῶς καὶ δὴ ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου 1944 τῶν ρηθέντων ἐπιδομάτων.

III. ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΣΧΕΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ Ν. 751|1948

Ἀναγκαστικὴ τοποθέτησις προσώπου Ν. 751|1948 ὡς μισθωτοῦ παρὰ σωματείῳ — Προϋπόθεσις ἡ ἀπασχόλησις ὑπ' αὐτοῦ προσωπικοῦ τοὐλάχιστον εἴκοσι — Παράνομος ἄλλως πρᾶξις ὁριορισμοῦ.

Τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ κατὰ τὸν Ν. 751|1948 διὰ πράξεώς του ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1949 ἐτοποθέτησε πρόσωπον τοῦ Νόμου ἐπὶ παρὰ τῷ σωματείῳ ἐργατῶν βασιλικῶν ὡς ἐργάτην εἰς θέσιν ἀνάλογον πρὸς τὰ προσόντα αὐτοῦ.

Τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐζητήθη ὑπὸ τοῦ ἐν λόγῳ σωματείου ἡ ἀκύρωσις λόγῳ παραβάσεως νόμου.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 753|1950 Ὁλομ.

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. *Σ. Σολιώτης*

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Δ. Ψαρὸς*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Παπαιωάννου, Ν. Κοντογιάννης, Πάρεδροι Νομικοῦ Συμβουλίου

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 3 § 1 ἐδ. α' τοῦ Ν. 751|1948 προϋπόθεσις τοποθετήσεως ἑνὸς ὑπαλλήλου εἰς τὰς κατὰ τὸ αὐτὸ ἄρθρ. 3 τοῦ Νόμου ὑποχρέους πρὸς πρόσληψιν ἐπιχειρήσεις, πρόσωπα νομικὰ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἱδρύματα κλπ. εἶναι, ὅτι ὁ ἀριθμὸς τοῦ παρὰ τοῖς ὑποχρέοις τούτοις ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ εἶναι τοὐλάχιστον εἴκοσιν, ἐνῶ τὸ αἰτοῦν σωματεῖον, ἀποτελοῦν ἐπαγγελματικὸν σωματεῖον, μὴ ἀσκοῦν κερδοσκοπικὸν σκοπόν, ὑφιστάμενον δὲ ἐπὶ σκοπῷ προστασίας τῶν ἐπαγγελματικῶν συμφερόντων τῶν μελῶν αὐτοῦ, δὲν διατηρεῖ ὑπαλληλικὸν προσωπικόν, τῶν λειτουργημάτων ταμίου καὶ γραμματέως ἀσκουμένων ἀμοιβῇ ὑπὸ μελῶν τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου (καταστατικὸν ἀπὸ 4|4|1933).

Κατὰ ταῦτα ἀκυρωτέα κρίνεται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὡς κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 3 § 1 ἐδ. γ' ἐκδοθεῖσα.

γοι καὶ ἐπιστάται ἐργασιῶν, οἱ προϊστάμενοι τμημάτων, οἱ διευθύνοντες ὁμάδα ἐργατῶν (τοὺς τελευταίους ταύτους ἀντιθέτως ἡ ἀπὸ 12.8.1936 γενικὴ συλλογικὴ σύμβασις θεωρεῖ ἐργάτας, προφανῶς ὅμως μόνον ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς συλλογικῆς ταύτης συμβάσεως (πρβλ. καὶ Πρωτ. Ἀθηνῶν 2706|1950 ἐν ΕΕΔ 9, 850), οἱ ἐπιβλέποντες καὶ ἐλέγχοντες τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν ἐγκαταστάσεων, οἱ παρακολουθοῦντες τὴν ἐπίβλεψιν ὁμαλῆς λειτουργίας μηχανικῶν καὶ ἠλεκτρικῶν ἐγκαταστάσεων καὶ ἔχοντες ἰδίας ἠλεκτρολογικὰς γνώσεις, οἱ μηχανικοὶ (διπλωματοῦχοι καὶ πρακτικοί), ἐφ' ὅσον ἐπιβλέπουν καὶ συντηροῦν μηχανολογικὰ ἐγκαταστάσεις, οἱ τυπογράφοι, οἱ ἀρχιμάγειροι, οἱ ζαχαροπλάσται, οἱ συντάκται τῶν ἐφημερίδων, οἱ εἰσπράκτορες φόρων, οἱ διανομεῖς ἐμπορευμάτων κατ' οἶκον, οἱ γενικοὶ καὶ τεχνικοὶ διευθυνταὶ ἀνωνύμων ἑταιριῶν, ἔστω καὶ ἂν ἐξελέγησαν σύμβουλοι, οἱ ἰατροὶ ἐπὶ μισθῷ, οἱ διευθυνταὶ ἐργοστασίων ἠλεκτροφωτισμοῦ, οἱ ἠθοποιοί, οἱ διερμηνεῖς, οἱ μηχανουργοὶ κλπ κλπ. (ὅρα συγκέντρ. νομολογίαν ἐν *Γ. Τσιμπούκη*, Δίκαιον Ἰδιωτικῶν Ὑπαλλήλων καὶ Ἐργατῶν ἐν Ἑλλάδι, ἔκδ. 1935, σελ. 105 ἑπ., ΕΕΔ 4, σελ. 112 καὶ 526 σημ. 8).

Προϋπόθεσις τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῶν ἀνωτέρω ὡς ὑπαλλήλων εἶναι ὅτι ἀμείβονται διὰ μισθοῦ καὶ οὐχὶ δι' ἡμερομισθίου, ἐκτὸς ἐὰν ὁ καθορισμὸς τοῦ ἡμερομισθίου ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ὅπερ γίνεται ἐν ἑκάστῃ συγκεκριμένῃ περιπτώσει ἀντικειμένου ἀποδείξεως καὶ μάλιστα λίαν δυσχεροῦς διὰ τὸν μισθωτόν (Α.Π. 427|1939, Θέμ. ΝΑ' 21, Α. Π. 466|1949 ΕΕΔ 8, 1033).

Ἐκ τῆς συγκριτικῆς μελέτης τῶν σχετικῶν μὲ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ μισθωτοῦ ὡς ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου προκύπτει ἀφῶς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ νομολογία τῶν δικαστηρίων μας, ἀπομακρυνομένη σταθερῶς τοῦ διαχωρισμοῦ τῆς ἐργασίας εἰς βάναυσον ἢ μὴ τοιαύτην, ὅπερ ἀπετέλει ἄλλοτε τὸ κριτήριον τοῦ χαρακτηρισμοῦ ὡς τοιαύτης ἢ τοιαύτης τῆς παρεχομένης ἐργασίας, ἐδέχετο ὡς διαχωριστικὸν ὅριον τὸ κατὰ κύριον χαρακτῆρα πνευματικὸν ἢ σωματικὸν στοιχεῖον, εὐνοϊκῶς ἐν πολλοῖς ἀποφαινομένη ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ, παρασυρομένη δὲ πολλάκις εἰς τὴν κρίσιν της καὶ ἐκ τῶν ἐν ἑκάστῃ συγκεκριμένῃ περιπτώσει ἐμφανιζομένων πραγματικῶν συνθηκῶν.

Τὸ ὅριον ὅμως τοῦτο ἐν τῇ συνεχεῖ ἐξελίξει τῶν τεχνικῶν ἰδίᾳ συνθηκῶν καθίσταται ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον δυσδιάκριτον, ὥστε ν' ἀποβαίνῃ λίαν δυσχερὲς τὸ ἔργον τοῦ ἑρμηνευτοῦ καὶ τοῦ ἐφαρμοστοῦ τοῦ δικαίου, δεδομένου ὅτι ἡ ἐξέλιξις καὶ ἡ κρόδος τῶν μηχανικῶν ἰδίᾳ μέσων ἀπαιτεῖ τὴν κατοχὴν ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ τεχνίτου εἰδικῆς θεωρητικῆς μορφώσεως ἀνεξαρτήτου τῆς ἐκ τῆς πείρας εἰδικεύσεως.

Ἡ νομολογία τῶν δικαστηρίων μας καὶ ἰδίως τὸ Ἀκυρωτικὸν διὰ σειρᾶς ἀποφάσεών του (Α.Π. 92|1945, ἐν ΕΕΔ 4, 518, 364|1947, αὐτόθι 7, 20, 383|1950, αὐτόθι 9, 642) ἔθεσε σαφέστερον τὰ διαχωριστικὰ γνωρίσματα τῆς νομικῆς ἐννοίας τοῦ ὑπαλλήλου καὶ ἐργάτου, δεχθὲν ὅτι ὡς ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος πρέπει νὰ θεωρῆται ὁ ἀπασχολούμενος μὲ ἐργασίαν ἀνωτέρας φύσεως, ἔνθα προέχει τὸ πνευματικὸν στοιχεῖον, προσδίδον εἰς αὐτὸν τὸν χαρακτῆρα τρόπον τινὰ «καθοδηγητοῦ», ἐνῶ ὁ κάτοχος τέχνης τινός, ἧς γνωρίζει τὴν πρακτικὴν ἐκτέλεσιν, χωρὶς νὰ ἔχῃ καὶ χωρὶς νὰ ἀπαιτῆται νὰ ἔχῃ σχετικὰς θεωρητικὰς γνώσεις, ἔχων δηλαδὴ ἧσσονος σημασίας θεωρητικὰς γνώσεις, θεωρεῖται ἁπλοῦς τεχνίτης (ἐργάτης), εἰς τὴν φύσιν τῆς ἐργασίας τοῦ ὁποίου προέχει τὸ σωματικὸν στοιχεῖον, ὅπερ προσδίδει εἰς αὐτὸν τὴν ἰδιότητα «ἐκτελεστοῦ». Εἰδικώτερον διὰ τοὺς πρακτικοὺς μηχανικοὺς καὶ μηχανοδηγοὺς ἐδέχθη ὅτι ὑπάλληλοι εἶναι καὶ οἱ διπλωματοῦχοι πρακτικοὶ μηχανικοί, οἱ ἀσκοῦντες ὑπεύθυνον ἐπίβλεψιν μηχανολογικῶν ἐγκαταστάσεων, ὡς καὶ οἱ ἀσκοῦντες ἐπίβλεψιν μηχανοδηγοί, ἐφ' ὅσον ἀντικαθιστοῦν ἐν τῇ ἐπιβλέψει τοὺς πρακτικοὺς μηχανικούς. Εἰς ἄσκησιν ὅμως ἐπιβλέψεως ἠλεκτρολογικῶν ἐγκαταστάσεων δικαιοῦνται κατὰ τὸν ν. 6422 καὶ τὸ εἰς ἐκτέλεσιν ταύτου ἐκδοθὲν Β.Δ. οἱ κάτοχοι τῶν σχετικῶν ἀδειῶν ἢ πτυχίων, οὐχὶ ὅμως καὶ τὰ ὑπὸ τῶν ἀδειούχων ἐγκαταστατῶν χρησιμοποιούμενον βοηθητικὸν προσωπικὸν ἐργοδηγῶν, ἀρχιτεχνιτῶν ἢ τεχνιτῶν ἠλεκτρολογικῶν ἐγκαταστάσεων κλπ., εἰς τοὺς ὁποίους ἡ κατόπιν ἐξετάσεων χορηγουμένη ἄδεια ἐργοδηγοῦ, ἀρχιτεχνίτου κλπ δὲν εἶδεν τὸ δικαίωμα νὰ ἀναλαμβάνουν τὴν ἐκτέλεσιν ἐγκαταστάσεων, οὗτοι δὲ θεωρούμενοι ὡς ἔχοντες τεχνικὰς γνώσεις ἧσσονος σημασίας καὶ ὡς ἐκ τούτου παρέχοντες ἐργασίαν, ἐν ᾗ προέχει ὁ σωματικὸς χαρακτήρ, εἶναι ἐργάται (Α.Π. 92|1945 ἐν ΕΕΔ 4, 528).

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω, ἐν συνδυασμῷ λαμβανομένων καὶ ἐκ τοῦ ἐπιχειρήματος, ὅπερ προκύπτει ἐκ τῶν νόμων 493|1936, 192|1936, 559|1939 καὶ Ν.Δ. 381|1947, καθ' οὓς διὰ στερεοτύπου διατυπώσεως ἐχαρακτηρίσθησαν ὡς ὑπάλληλοι ὡς *πρὸς τὴν σχέσιν ἐργασίας* αὐτῶν καὶ ὑπήχθησαν ρητῶς εἰς τὸν περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ν. 2112 ὡρισμένων κατηγοριῶν μισθωτοί (ξενοδοχοϋπάλληλοι, ὑγειονομικοί, φροτεχνικοί, ἠλεκτροτεχνῖται), προκύπτει ὅτι διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τῶν πρακτικῶν μηχανικῶν καὶ μηχανοδηγῶν ὡς ὑπαλλήλων εἶναι ἐρευνητέον τὸ πραγματικὸν στοιχεῖον καὶ ἡ συγκεκριμένη μορφὴ τῆς παρεχομένης ἐργασίας, καθὼς καὶ τὸ γεγονὸς τοῦ κατὰ νόμον ἐπιτρεπτοῦ αὐτοῖς συντηρήσεως καὶ ὑπευθύνου ἐπιβλέψεως μηχανολογικῶν ἐγκαταστάσεων, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν τάξιν τοῦ παρ' ἑκάστου κεκτημένου πτυχίου ἢ διπλώματος καὶ πρὸς τὴν ἣν ἔλαβε θεωρητικὴν μόρφωσιν, ἐν ὄψει δὲ καὶ τοῦ γεγονότος, ὅτι, ἐνῶ ἄλλαι κατηγορίαι μισθωτῶν, ὡς ἀνωτέρω ἀναφέρεται, διὰ νόμου ἐχαρακτηρίσθησαν ὡς ὑπάλληλοι καὶ ὡς τοιοῦτοι προστατεύονται ὡς πρὸς τὴν καθόλου σχέσιν ἐργασίας των, διὰ τοὺς πρακτικοὺς μηχανικοὺς οὐδὲν τοιοῦτον νομοθετικὸν μέτρον ἐλήφθη, πλὴν τῆς διὰ τοῦ Α.Ν. 97|1936 ἐπικυρώσεως τοῦ χαρακτηρισμοῦ των ὡς ὑπαλλήλων, μόνον ὅμως ὡς πρὸς τὰ ἐκ τῆς ἀπὸ 12.8.1936 συλλογικῆς συμβάσεως δικαιώματά των (Πρωτ. Πειρ. 524|1950, ΕΕΔ 9, 660) καὶ οὐχὶ ὡς πρὸς τὴν σχέσιν ἐργασίας.

Ἀθῆναι, Σεπτέμβριος 1950

Ἀλέξανδρος Ἀντ. Θεοχάρης, Δικηγόρος

ΒΛΑΒΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ Ν. 118|1945 ΚΑΙ ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΣ Ν. 2112

Ὑπὸ τοῦ κ. Ἀναστ. Ι. Βογιατζῆ, Δικηγόρου

Τὸ ἄρθρον 17 τοῦ Ν. 118|1945 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων» (ΕΕΔ 4, 60) ὁρίζει τὰ ἑξῆς:

Δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας δι' ἀποφάσεώς του, μετὰ γνώμην τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ταμείου (Ἀνεργίας) νὰ μειώνῃ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τὰς κατὰ τὸ ἄρθρον 11 εἰσφορὰς προκειμένου περὶ βλαπτικῶν ἐπιχειρήσεων ἐφ' ὅσον ἤθελε διαπιστωθῇ καταστροφὴ τῶν ἐγκαταστάσεων αὐτῶν, ἐπηρεάζουσα οὐσιωδῶς τὴν οἰκονομικήν των ὑπόστασιν ἢ καθιστῶσα ἀδύνατον τὴν ἐπαναλειτουργίαν των.

Ὡσαύτως, δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, μετὰ γνώμην τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ταμείου, δύνανται αἱ αὐταὶ ἐπιχειρήσεις ν' ἀπαλλάσσωνται ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 ἢ τοῦ Β.Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, ὡς ἐτροποποιήθησαν μεταγενεστέρως.

Διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ τὸ Ταμεῖον, ὅπως καταβάλῃ τὸ ὅλον ἢ μέρος τῆς ἀνωτέρω ἀποζημιώσεως εἰς τοὺς δικαιουμένους ταύτης μισθωτούς.

Ἐρωτᾶται: Ποία ἡ ἔννοια τῆς διατάξεως;

I. Διὰ νὰ ἀνεύρωμεν τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς διατάξεως ταύτης πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν αὐτὴν οὐχὶ ὡς αὐτοτελῆ μεμονωμένην διάταξιν, ἀλλὰ ὡς ἓν τμῆμα τοῦ ὅλου νόμου. Τὸ πνεῦμα δὲ πάλιν τοῦ ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει νόμου θ' ἀποδώσωμεν ἀκριβέστερον, ἂν ἐξετάσωμεν τοῦτον ὡς τμῆμα τοῦ ὅλου δικαίου καὶ ἐν συναρτήσει πρὸς ἄλλους παραπλησίους νόμους, μετὰ τῶν ὁποίων ἀναμφιβλήτως θὰ τελῇ ἐν συνδέσμῳ λόγῳ ταυτότητος σκοποῦ.

Πρὸ πάσης ὅμως ἄλλης ἑρμηνευτικῆς ἐργασίας δέον ν' ἀναζητήσωμεν τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου.

Ὁ σκοπὸς τοῦ Νόμου 118|45, ὡς καὶ ἐκ τοῦ τίτλου συνάγεται, εἶναι λῆψις προστατευτικῶν μέτρων κατὰ τῆς ἀνεργίας. Ὁ Νομοθέτης, κατιδών, μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν, τὴν ἀνάγκην τῆς καταργήσεως τοῦ Ν.Δ. 424|41, ὅπερ διὰ τοὺς γνωστοὺς ἐκ τῆς κατοχῆς λόγους εἶχε θεσπίσει τὴν οἱονεὶ μονιμότητα τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων, ἠλευθέρωσε μὲν τὰς χεῖρας τοῦ ἐργοδότου, χαρηγήσας εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα ν' ἀπαλλαγῇ τοῦ πλεονάζοντος ἀρχικῶς προσωπικοῦ (§ 1 ἄρθρ. 9 118|45), κατόπιν ὅμως διὰ τοῦ Ν.Δ. τῆς 8.11.1946 καὶ παντὸς ἐν γένει προσωπικοῦ, ἔκρινεν ὅμως, ὅτι ἔπρεπε νὰ λάβῃ παραλλήλως διάφορα μέτρα προστασίας τοῦ ἀπολυομένου προσωπικοῦ, ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ του ὅπως μέχρις ἐξευρέσεως νέας ἐργασίας τοῦτο μὴ στερηθῇ τῶν ἀναγκαίων πόρων διὰ μίαν στοιχειώδη συντήρησίν του.

Πρὸς τοῦτο ἔνθεν μὲν καθιέρωσε τὴν χορήγησιν εἰς τὸν ἀπολυόμενον μισθωτὸν τοῦ «ἐπιδόματος ἀνεργίας», ἔνθεν δὲ κατέστησεν ὑποχρεωτικὴν τὴν καταβολὴν πλήρους τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Νόμου 2112 ἢ τοῦ Β.Δ. 1920 οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ δυναμένην νὰ εἰσπραχθῇ ἀσφαλῶς ἀπὸ τὸν ἀπολυόμενον μισθωτόν. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐπέτυχε ἐκ τῶν πόρων τοῦ Ἱδρυθέντος διὰ τοῦ νόμου τούτου Ταμείου Ἀνεργίας, ὑποχρεώσας τοὺς ἐργοδότας εἰς τὴν καταβολὴν πρὸς αὐτὸ γενναίων εἰσφορῶν. Τὸ δὲ δεύτερον ἐξησφάλισε, διότι συνέδεσε τὸ κῦρος τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ μὲ τὴν τήρησιν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων προϋποθέσεων, καὶ τῆς τοιαύτης τῆς καταβολῆς πλήρους τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112 ἢ τοῦ Β.Δ. τοῦ 1920. Ὑπὸ τὸ ἀκτινοβολοῦν πρίσμα τοῦ σκοποῦ τούτου, σκοποῦ ἔχοντος τοσαύτην κοινωνικὴν ἀξίαν, ἐξεδόθη ὁ νόμος 118|45 καὶ οὕτω τὰ μέλλα ἐξυπηρετήθη κατὰ τὸν πλέον ἀποτελεσματικὸν τρόπον ἡ σύγχρονος, ἀλλὰ καὶ εὔλογος ἀξίωσις τῶν παρεχόντων ἐξηρτημένην ἐργασίαν μισθωτῶν νὰ διασκεδασθῇ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἡ τραχύτης τῶν ἐκ τῆς ἀνεργίας δυσαρέστων συνεπειῶν, καθισταμένων τούτων ἠπιωτέρων.

II — Ἐξ ἄλλου, μέχρι τῆς ἐκδόσεως τοῦ Ν. 118|45, ἡ περίπτωσις τῆς ἐξ ἀνωτέρας βίας διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τῆς ἐκ ταύτης ἀνωναρίας τοῦ ἐργοδότου νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ὑπὸ τῶν περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας νόμων θεσπιζομένας ὑποχρεώσεις ἀντιμετωπίζετο λίαν ἀτελῶς, ἡ δὲ τύχη τῶν ἐκ τῆς τοιαύτης αἰτίας ἀπολυομένων μισθωτῶν λόγῳ τῆς μέχρι τοῦ Ν. 118|45 κειμένης νομοθεσίας, νομοθεσίας ἀτελοῦς, διεγράφετο αὐτόχρημα τραγική, καθ' ὅσον ὁ μὲν ἐργοδότης, διὰ ν' ἀπαλλαγῇ τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως, ἔδει διὰ μὲν τοὺς ἐργατοτεχνίτας τοὺς διεπομένους σχετικῶς ἀπὸ τὸ Β.Δ. τοῦ 1920 ν' ἀποδείξῃ τὴν συνδρομὴν «*ἀπολύτου καὶ συνολικῆς* ἀδυναμίας ἐξακολουθήσεως τῆς ἐπιχειρήσεως» (παράγρ. 1 ἄρθρ. 6 Β.Δ. 1920) καὶ οὕτω, ἂν κατεστρέφετο τὸ σύνολον τῆς ἐπιχειρήσεως, διεσῴζετο ὅμως μικρόν τι τμῆμα δυνάμενον ἴσως νὰ λειτουργήσῃ μὲ τὸν μικρότερον ἀριθμὸν ἐργατῶν του, ὁ ἐργοδότης οὗτος, προκειμένου ν' ἀπαλλάξῃ τοὺς πλεονάζοντας ἐργάτας ἔδει νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν ὑποχρέωσιν τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως, διότι ἡ διάσωσις τοῦ μικροῦ αὐτοῦ τμήματος καταστρέφει τὴν ἔννοιαν τοῦ «συνόλου τῆς ἐπιχειρήσεως». Εἰς τὴν περίπτωσιν λοιπὸν αὐτὴν ὁ ἐργοδότης ἐστερεῖτο τῆς γνωστῆς ἀρχῆς τοῦ δικαίου «τῶν ἀδυνάτων οὐκ ἔστιν ἐνοχή». Ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς ὑπαλλήλους τὴν αὐτὴν ἀστοργίαν ἐδείκνυεν ὁ νομοθέτης, τοῦ τοιούτου ἐπιχειρήματος συναγομένου ἐξ ἀντιδιαστολῆς ἀπὸ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Ν. 4558|30, τὸ συμπληρῶσαν τὴν παράγρ. 2 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. 2112|1920, ἐλλείψει εἰδικῆς ἄλλης διατάξεως ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ.

Παρατηροῦμεν λοιπὸν ὅτι ὁ ἐργοδότης, διὰ νὰ ἐτύγχανεν ἀπαλλαγῆς τῆς βαρείας ὑποχρεώσεως τῶν περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας νόμων, ἔπρεπε νὰ εἶχεν ὑποστῇ *ἀπόλυτον καὶ συνολικὴν καταστροφὴν* τῆς ἐπιχειρήσεώς του. Ἄλλως ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ καταβάλῃ τὰς ἀποζημιώσεις, ἔστω καὶ ἐὰν τὸ μέγιστον μέρος τῆς ἐπιχειρήσεώς του εἶχεν ἀχρηστευθῇ. Μερικὴν ἀπαλλαγὴν λόγῳ ἀντιστοίχου μερικῆς καταστροφῆς ἡ πρὸ τοῦ Ν. 118|45 Νομοθεσία δὲν προέβλεπε, καὶ ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο αὕτη ἦτο ἐλλιπὴς καὶ ἄστοργος.

Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀξιοσημείωτον, εἶναι ὅτι ὁ μισθωτός, συντρεχούσης τῆς ἀπολύτου καὶ συνολικῆς ἀδυναμίας ἐξακολουθήσεως τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀπελύετο ἄνευ καταβολῆς οὐδεμιᾶς ἀποζημιώσεως, μὲ ὁσαδήποτε ἔτη ὑπηρεσίας καὶ ἂν συνεδέετο μὲ τὴν ἐπιχείρησιν. Μὲ ἄλλους δηλαδὴ λόγους εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτὰς τὸν κίνδυνον ἔφερε ὁ

πτωχός ἐργάτης, ὁ ὁποῖος ἀναλγήτως ἐρρίπτετο εἰς τοὺς δρόμους, ἄνευ τοῦ ἐλαχίστου πόρου ζωῆς, ἄνευ τοῦ ἐλαχίστου χρηματικοῦ ποσοῦ.

Αὐτὰ τὰ αὐτόχρημα δραματικὰ ἦτο δυνατὸν νὰ συμβοῦν μέχρι τοῦ Ν. 118|45.

III.—Ἀλλ' ἀπὸ τοῦ Ν. 118|45 ἀνοίγεται νέα περίοδος εἰς τὸ νομικὸν καθεστὼς τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τερματιζομένης ὁριστικῶς τῆς πρὸ τοῦ Ν. 118|45 ἐκτεθείσης καταστάσεως. Τὰ κενὰ τῆς Νομοθεσίας, τὰ τοσαῦτα ἀδικία δημιουργοῦντα ἀπό τε τῆς πλευρᾶς τοῦ ἐργοδότου καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ μισθωτοῦ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ μένουν εἰσέτι χαίνοντα, ὅπό τὴν ὁλονὲν προοδευτικώτερον ἐξελισσομένην κοινωνικὴν πολιτικὴν καὶ τὴν διαρκῶς αὐξουσαν φιλεργατικὴν ἀντίληψιν. Οὕτω ὁ Νομοθέτης τοῦ Ν. 118|45, ἀποφασίσας νὰ ἄρῃ τὰς ἀδικίας αὐτάς, ἐθέσπισε τὸ ἀνωτέρω ἐκτεθὲν ἄρθρον 17 καὶ ὥρισε, ἐκτὸς τῆς δυνατότητος τῆς μειώσεως τῆς πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνερνίας εἰσφορᾶς τοῦ ἐργοδότου—περίπτωσις ἥτις μετὰ τὴν ἀπὸ τῆς Ἰανουαρίου 1949 μειωσιν τῆς εἰσφορᾶς εἰς τὸ ἓν ἑκατοστόν, δὲν παρέχει πλέον πεδίον ἐφαρμογῆς—πρῶτον μὲν ὅτι οὐ μόνον ἐπὶ ἀδυναμίας ἐπαναλειτουργίας τῆς ἐν τῷ συνόλῳ βλαβείσης ἐπιχειρήσεως, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πάσης περιπτώσεως, καθ' ἣν ἤθελε ἐκ τῆς καταστροφῆς τῶν ἐγκαταστάσεων *ἐπηρεασθῇ οὐσιωδῶς ἡ οἰκονομικὴ ὑπόστασις τῆς ἐπιχειρήσεως* καθιεροῦτο δικαίωμα τοῦ ἐργοδότου νὰ ζητήσῃ *τὴν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει* ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τῶν περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας μνησθέντων νόμων, εὑρύνας οὕτω καὶ ὁλοκληρώσας, ὡς ἄλλωστε ἔδει, κατὰ τὴν ἀρχὴν *ex bono et aequo* τὰς περιπτώσεις ἀπαλλαγῆς. Καὶ δεύτερον ὁ αὐτὸς νόμος ὥρισεν, ὅτι εἰς τὴν καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως τῶν περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας νόμων εἰς τοὺς δικαιουμένους ταύτης ἠδύνατο ὁ Ὑπουργὸς νὰ ὑποχρεώσῃ τὸ Ταμεῖον Ἀνερνίας. Τὸ πρῶτον μέρος ἀφορᾷ τὸν ἐργοδότην, ὅστις δυνάμει τῆς οἰκείας διατάξεως δύναται πλέον ν' ἀπαλλαγῇ τοῦ ὅλου, ἀλλὰ καὶ μέρους τῆς ἀποζημιώσεως κατὰ λόγον τῆς καταστροφῆς, ἣν ὑπέστη. Τὸ δεύτερον μέτρον ἀφορᾷ τὸν ἀπολυόμενον ἐκ τοιαύτης αἰτίας μισθωτόν, ὅστις ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν πρόκειται τοῦ λοιποῦ νὰ χάσῃ τὴν ἀποζημίωσιν του, τὴν ὁποίαν ἐν ἀδυναμίᾳ τοῦ ἐργοδότου καλεῖται νὰ τὴν καταβάλῃ ἄλλο πρόσωπον, τὸ Ταμεῖον Ἀνερνίας.

Οὕτω ὁ Νομοθέτης, κλείσας ἑρμητικῶς διὰ τῆς διατάξεως ταύτης τὰ ἀνεπιεικῆ κενὰ τῆς προηγουμένης νομοθεσίας, ἱκανοποίησε πλήρως τὸ αἴσθημα τοῦ δικαίου, προνοήσας μὲν καὶ διὰ τὸν εἰς κατάστασιν ἀδυναμίας πορογῆς περιαχθέντα ἐργοδότην, μὴ ἀφήσας ὅμως ἔκθετον τὸν ἀπολυόμενον ἐκ τοιαύτης αἰτίας μισθωτόν, ὅστις βλέπει πληρουμένην πλέον τὴν δικαίαν ἀξίωσιν νὰ μὴ στερηθῇ τῆς ἐργασίας ἄνευ ἀποζημιώσεως.

IV.—Σοφωτέρα ρύθμισις τοῦ ζητήματος τούτου δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ, οὔτε ἐξ ἄλλου δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι ὁ Νομοθέτης ἐξέλεξε τὸν τρόπον τῆς θεραπείας τῶν ζητημάτων διὰ τῆς ἐπιρροῆς τῆς ἐκ τῆς ἀποζημιώσεως δαπάνης εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνερνία ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν πραγμάτων ἢ τυχὸν ἀπροσεκτος. Ἤδη ὑπὸ τοῦ Νομοθέτου εἶχε προβλεφθῇ, ὅτι ἡ οἰκανυμικὴ κατάστασις τοῦ Ταμείου Ἀνερνίας θὰ ἦτο ἀνθηροτάτη καὶ εἰς τὴν πρόβλεψιν αὐτὴν οὐδόλως ἐσφαλλε, τὰ δὲ πράγματα τὸν ἐδικαίωσαν πλήρως. Εἰσφοραὶ τῶν ἐργοδοτῶν κατὰ 10 ο|ο ἐφ' ἑκάστης κεφαλῆς μισθωτοῦ καὶ καταβολὴ ἐξ ἄλλου ἐφ' ἅπαξ ὁλοκλήρου μισθοῦ δι' ἑκάστην ἀπόλυσιν μισθωτοῦ προοιώνιζεν τὸ Ταμεῖον πλουσιώτατον, ὡς καὶ πράγματι κατέστη. Τοῖς πᾶσι εἶναι γνωστὸν ὅτι τὸ Ταμεῖον Ἀνερνίας εἶναι τὸ ἰσχυρότερον οἰκονομικῶς Ἵδρυμα τῆς χώρας μας. Ὀρθῶς λοιπὸν προέβη εἰς ἐπιπτωσιν τῆς ἀποζημιώσεως τῶν ἀπολυομένων μισθωτῶν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνερνίας, ἐλαφρύνας, ὡς ἔδει νὰ γίνῃ, τὸν ἀτυχήσαντα ἐργοδότην. Τὸ Ταμεῖον Ἀνερνίας δὲν εἶχε φυσικὸ ἄλλον λόγον ὑπάρξεώς του, οὔτε βεβαίως συνεστήθη, διὰ ν' ὀποταμιεύῃ τὰς εἰσφορὰς τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τοὺς ἐν γένει πόρους του, ὅταν ὁ μὲν ἐργοδότης κατεστρέφετο οἰκονομικῶς, ὁ δὲ ἐργάτης τοῦ καταστραφέντος ἐργοδότου ἐπετρείτο αἰφνιδιαστικῶς τῆς ἐργασίας του ἐκ λόγων μὴ ὀφειλομένων ἐν πάσῃ περιπτώσει εἰς ὑπαιτιότητά του. Τὸ Ταμεῖον Ἀνερνίας συνεστήθη, διὰ νὰ ἐπιτελέσῃ κοινωνικοὺς σκοπούς. Ποῖοι εἶναι οὗτοι τοὺς ἐξεθέσαμεν ἤδη ἐν πλάτει.

V.—Αὐτοὶ λοιπὸν εἶναι οἱ σκοποὶ τοῦ Νόμου 118|1945 καὶ αὐταὶ εἶναι αἱ κοινωνικαὶ ἀνάγκαι, τὰς ὁποίας οὗτος ἐπιδιώκει νὰ θεραπεύσῃ.

Ἐκ τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου τούτου συνάγεται ἀβιάστως ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ἄρθρου 17 τούτου. Κατ' αὐτὴν οὐχὶ μόνον ἡ πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου βλαβεῖσα ἐπιχείρησις ἐμπίπτει εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ, ἀλλὰ πᾶσα βλαβεῖσα ἐπιχείρησις, ὁποτεδήποτε καὶ ἂν ἐπήλθεν ἡ βλάβη, ἔστω δηλαδὴ καὶ ἂν αὕτη ἐπήλθε μετὰ τὸν Νόμον τοῦτον. Μόνον ὑπ' αὐτὴν τὴν ἐκδοχὴν ἱκανοποιεῖται ὁ προεκτεθεὶς σκοπὸς τοῦ Νόμου. Ὑπὸ τὴν ἀντίθετον ἐκδοχὴν τὸ ἄρθρον τοῦτο ἦτο περιττὸν καὶ νὰ ὑπάρχῃ καὶ ἔπρεπε νὰ μὴ ὑπάρχῃ, καθ' ὅσον τοῦτο θὰ εἶχεν ἤδη καταργηθῇ, ὅπως κατηργήθησαν ἤδη πολλαὶ ἄλλαι διατάξεις τοῦ βασικοῦ νόμου 118|1945, ὧν ἡ ἰσχὺς ἔληξε, διὰ μεταγενεστέρων νομοθετημάτων, ὡς π.χ. διὰ τοῦ κατὰ τὸν Νοέμβριον τοῦ 1949 ἐκδοθέντος Ν.Δ. 1255, ὅπερ διὰ τοῦ ἄρθρου 6 κατήργησε πολλὰς προϋφισταμένας τούτου διατάξεις. Ἐν τούτοις τὸ ἄρθρον τοῦτο δὲν κατηργήθη, καὶ ὡς μὴ καταργηθὲν ἔχει τὴν ἰσχύν του καὶ δὴ ὑφ' ἣν ἐννοιαν ἐξεθέσαμεν.

VI.—Τὸ Ταμεῖον Ἀνερνίας, ὡς γνωρίζομεν, ἄγεται εἰς ἀντίθετον ἔκδοχὴν ἐκ τῆς γραμματικῆς ἑρμηνείας, λόγῳ προσκολλήσεως του εἰς τὴν ἔκφρασιν «*βλαβεισῶν*» ἐπιχειρήσεων τῆς παραγρ. 1 τοῦ ὑπὸ ἐξέτασιν ἄρθρου. Ἀλλ' ἡ ἄποψις αὕτη τοῦ Ταμείου εἶναι στενόκαρδος, μὴ ἔχουσα ἐν πάσῃ περιπτώσει σύμφωνον οὔτε τὸ γράμμα τοῦ νόμου, οὔτε τὸ πνεῦμα τούτου. Πράγματι ἐκ τῆς διατυπώσεως τοῦ ἄρθρου τούτου, χρησιμοποιοῦντος κατὰ κόρον τὸν ἐνεστῶτα ἢ μέλλοντα χρόνον, ὡς ἐνδεικτικῶς «ἐφ' ὅσον ἤθελε διαπιστωθῇ», «ἐπηρεάζουσα», «καθιστῶσα», «δύνανται νὰ ἀπαλλάσσωνται», «δύνανται νὰ ὑποχρεωθῇ», ὅπως καταβάλλῃ», πάσῃ ἀμφιβολίᾳ μένει, ὅτι ἡ ἀξιουμένη ἀπαλλαγὴ καταλαμβάνει πᾶσαν βλάβην ἐπιχειρήσεως, ἀνεξαρτήτως χρόνου ἐπελεύσεως τῆς βλάβης.

Ἂν πράγματι ὁ Νομοθέτης ἤθελε νὰ περιορίσῃ τὴν ἰσχὺν τῆς διατάξεως ταύτης εἰς μόνας τὰς πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Ν. 118|45 βλαβὰς τῶν ἐπιχειρήσεων, θὰ ἐξεφράζετο σαφῶς

ΓΝΩΜΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΑΠΕΡΓΙΑΣ

Περίληψις: *Ἀπεργία ἐργατῶν.—Ἀναγνωρισις μὲν ὡς δικαιώματος, ἀλλὰ μὴ προστασία καὶ ὑπὸ τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος.—Δυνατότης ἐπομένως ἀπαγορεύσεως διὰ νομοθετικῆς διατάξεως.—Συνταγματικότης νομοθετικοῦ περιορισμοῦ.—Ἔννοια ἄρθρου 4 Συντάγματος περὶ προσωπικῆς ἐλευθερίας.—Ἀπεργία ἀρτεργατῶν.*

Νομικοῦ Συμβουλίου 27|286|1950

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Γ. Γεωργακόπουλος*

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 33717 τῆς 13 Ἰουλίου 1950 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας (Δ/νσις Β', Τμῆμα IV) καὶ ἐπὶ τοῦ ἐν τῇ ἀπὸ 13 Ἰουνίου 1950 πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον αἰτήσει τῆς Γεν. Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Ἑλλάδος ἀναφερομένου ἐρωτήματος, ἐὰν ἡ ἀπεργία τῶν ἀρτεργατῶν ἀπαγορεύεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 42 τοῦ Ἀγορανομικοῦ Κώδικος καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἐὰν ἡ τοιαύτη διάταξις δὲν ἀντίκειται εἰς τὸ Σύνταγμα, ἡ Ὁλομέλεια τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους (ἐν διακοπαῖς), εἰς ἣν εἰσηγήθην τὸ ἀνω ἐρώτημα κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτῆς τῆς 17ης Αὐγούστου ἐ. ἔ. ἀπαρτισθεῖσα ἐκ τῶν κ.κ. *Ἰωάννου Κυβάλου*, Ἀντιπροέδρου τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, *Χαρ. Βασιλακοπούλου*, *Ἰωάν. Κονμουτσοπούλου*, *Ἀνδρ. Χατζηδάκη*, *Κωνστ. Περιφανάκη*, *Δημ. Μαγγιώρου*, Νομικῶν Συμβούλων, *Νικ. Κοντογιάννη*, *Κωνστ. Ρουμπάνη*, *Γεωργ. Γεωργακοπούλου* (εἰσηγητοῦ) καὶ *Κων. Κυριαζῆ*, Παρέδρων τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, ἐγνωμοδότησεν ὁμοφώνως, ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 42 τοῦ Ἀγορανομικοῦ Κώδικος, καθ' ἣν «μὲ τὰς ἐν ἄρθρῳ 40 ποινὰς καὶ κατὰ τὰς ἐν αὐτῷ διακρίσεις τιμωροῦνται κατ' ἐπάγγελμα παραγωγοὶ τροφίμων καὶ γενικῶς εἰδῶν διατροφῆς ἀναγκῶν καὶ πάσης κατηγορίας ἔμποροι, βιομήχανοι, βιοτέχναι, ἀρτοποιοί, ἀρτεργάται, οἵτινες παύουσι τὰς ἐργασίας προμηθείας ἢ τὴν παραγωγὴν τῶν τοιούτων εἰδῶν διατροφῆς ἀναγκῶν ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ ἐπιτύχωσι τὸν καθορισμὸν μεγαλυτέρων τιμῶν ἢ ποσοστοῦ κέρδους, εἴτε ἄνευ μὴ ἐπιτραπέντας αὐτοὺς ὑπὸ τῆς Ἀρχῆς, εἴτε πρὸς ἀποφυγὴν ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ἢ ἄλλων σχετικῶν νόμων», δὲν ἀντίκειται εἰς τὸ ἐν ἰσχύϊ Σύνταγμα, διότι ἡ ἀπεργία ἀναγνωρίσθη μὲν ὡς δικαίωμα τοῖς ἐργαζομένοις, ἀλλὰ τὸ δικαίωμα τοῦτο δὲν προστατεύεται καὶ ὑπὸ τοῦ ἐν ἰσχύϊ Συντάγματος καὶ δύναται ἐπομένως ἡ Πολιτεία, ὅτακις κρίνει σκόπιμον, πρὸς προστασίαν τοῦ κοινοῦ, ὡς ἐν προκειμένῳ διὰ τῆς ῥηθείσης διατάξεως, νὰ ἀπαγορεύσῃ τὴν ἀπεργίαν ἢ καὶ νὰ θέσῃ ὅρους καὶ προϋποθέσεις πρὸς κήρυξιν ταύτης, οἱ νόμοι δὲ οὗτοι δὲν ἀντίκεινται προφανῶς εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ διὰ τὴν διάταξιν αὐτοῦ τοῦ ἄρθρου 4, καθ' ἣν ἡ προσωπικὴ ἐλευθερία εἶναι ἀπαραβίαστος, οὐδεὶς καταδιώκεται, συλλαμβάνεται, φυλακίζεται, ἢ ἄλλως πως περιορίζεται, εἰ μὴ ὁπόταν καὶ ὅπως ὁ νόμος ὁρίζει, διότι ἐν προκειμένῳ ἡ ἐλευθερία τῆς ἐργασίας τοῦ ἀτόμου περιορίζεται ὁπόταν καὶ ὅπως ὁ νόμος (ἄρθρ. 42 Ἀγορανομ. Κώδικος) ὁρίζει, συνεπῶς ἡ ῥηθεῖσα διάταξις, ὡς ἐρρέθη, δὲν ἀντίκειται εἰς τὸ ἐν ἰσχύϊ Σύνταγμα καὶ ὀρθῶς καὶ νομίμως ἐφαρμόζεται αὐτή.

περὶ αὐτοῦ ἢ τοὐλάχιστον θὰ ἐχρησιμοποίει λέξεις τοῦ ἀορίστου χρόνου καὶ οὐχὶ τοιαύτας τοῦ ἐνεστῶτος ἢ μέλλοντος χρόνου, ὡς αἱ ἀνωτέρω. Οὐδεμίαν διάκρισιν χρόνου βλαβῶν ποιεῖται ὁ νόμος καὶ συνεπῶς οὔτε καὶ ἡμεῖς δυνάμεθα νὰ κάμωμεν τοιαύτην διάκρισιν. Ἡ ταυτότης ἄλλωστε τοῦ νομοθετικοῦ λόγου τοῦ θεσπίσαντος τὴν διάταξιν ταύτην δὲν δικαιολογεῖ τὴν διάκρισιν.

Θὰ ἦτο παράλογον νὰ διανοηθῶμεν, ὅτι ἐκρίθη σκόπιμον νὰ προστατευθῇ ὁ ἀτυχήσας ἐπὶ κατοχῆς ἐργοδότης, ὅστις ἐξ ἄλλου εἰς οὐδεμίαν ποτὲ εἰσφορὰν ὑπὲρ κοινωνικοῦ σκοποῦ, ὡς ὁ προεκτεθείς, ὑπεβλήθη, μὴ τύχη ὅμως προστασίας ὁ ἀτυχήσας μὲν μετὰ τὴν κατοχὴν ἐργοδότης, ἀλλ' ὑποβληθεὶς καὶ μέλλων καὶ εἰς τὰ διηνεκὲς ἴσως νὰ ὑποβληθῇ εἰς ὑποχρεωτικὰς εἰσφορὰς ὑπὲρ Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου, τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ἐνῷ ὁ τελευταῖος κατὰ φυσικὴν συνέπειαν ἔχει πάντα λόγον ν' ἀναμένῃ τὴν ἀρωγὴν ταύτου καὶ τὴν ἐκ τούτου ἀνακούφισιν. Εἶναι λοιπὸν ἐκτὸς πάσης ἀμφισβητήσεως, ὅτι τὸ ὑπὸ ἐξέτασιν ἄρθρον ἀφαρᾷ πᾶσαν βλάβην ἐπιχειρήσεως, ὁποτεδήποτε ἐπερχομένην.

Ἀναστ. Ι. Βογιατζῆς, Δικηγόρος

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΕΡΓΑΤΩΝ ΘΑΛΑΣΣΗΣ ΕΚ ΤΟΥ Α. Ν. 306|1936

Περίληψις: *Προστασία ψυχικῶν κλπ. ἐργατῶν θαλάσσης ὑπὸ τοῦ Οἴκου τοῦ Ναύτου.—Προϋποθέσεις χορηγήσεως τῆς προστασίας.—Διὰ τοὺς μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἀπογραφέντας δωδεκανησίους ἡ δωδεκάμηνος ὑπηρεσία ἐπὶ ἑλληνικῶν πλοίων κατὰ τὴν προηγουμένην τριετίαν ἀρκεῖ, ἔστω καὶ ἂν ἐπραγματοποιήθη, χωρὶς νὰ ἔχῃ προηγηθῇ ἀπογραφὴ αὐτῶν ὡς Ἑλλήνων ναυτικῶν.*

Νομικοῦ Συμβουλίου 514|1950

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Ν. Κοντογιάννης*

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 14310|2139 ἀπὸ 22|11 1950 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, δι' οὗ διαβιβάζεται ἡμῖν ἡ ὑπουργικὴ ἐντολὴ πρὸς γνωμοδότησιν, τὸ Νομικὸν Συμβούλιον (τμῆμα Α' διακοπῶν), συνελθὸν σήμερον καὶ συγκροτηθὲν ἐκ τῶν Γ. Φραγκούλη, Ἀντιπροέδρου, προεδρεύοντος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, *Μιχ. Σταυροπούλου*, *Διον. Μπαρμπάκη*, *Ἀρ. Ἀλεξίου*, Νομικῶν Συμβούλων, καὶ τῶν μετὰ γνώμης συμβουλευτικῆς μετεχόντων Παρέδρων *Ἀλ. Λέκκα*, *Δ. Καλαντζάκου* καὶ *Ν. Κοντογιάννη* (εἰσηγητοῦ τῆς ὑποθέσεως) ἀπεφάνθη ἐπὶ τοῦ διὰ τοῦ ὡς ἄνω ἐγγράφου τεθέντος ἐρωτήματος ὁμοφώνως ὡς ἀκολούθως:

Ἐργάτης θαλάσσης Δωδεκανήσιος, ἔχων θαλασσίαν ὑπηρεσίαν ἐπὶ πλοίων ἑλληνικῶν, ἀπογραφὴν τὸ πρῶτον τὴν 29|11|1947, σήμερον δὲ ζητεῖ νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 306|36, ὡς ἐτροποποιήθη, προβλεπομένην προστασίαν τοῦ Οἴκου Ναύτου.

Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι οὗτος ἔχει μὲν ἀπαντα τὰ τοῦ νόμου προσόντα, ὡς καὶ δωδεκάμηνον ναυτικὴν ὑπηρεσίαν ἐντὸς τῆς τελευταίας τριετίας, ἀναδρομικῶς ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς περὶ προστασίας αἰτήσεως, ἐπὶ ἑλληνικῶν ἐμπορικῶν πλοίων, δωδεκαμήνου διὰ ναυτολογίου, ἐρωτᾶται, ἂν δικαιοῦται τῆς ἐν λόγῳ προστασίας, καίτοι τὴν δωδεκάμηνον ταύτην ὑπηρεσίαν δὲν τὴν ἔχει ἐξ ὁλοκλήρου ὡς καπογεγραμμένος Ἕλλην ναυτικός.

Ἡ σχετικὴ διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 Α. Ν. 1428|1938

ΝΟΜΟΙ - ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ - ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΙ - ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ.— Περὶ Κυριακῆς ἐργασίας τῶν βιομηχανιῶν χαρτοποιΐας

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 213 τῆς 26 Σεπτεμβρίου 1950)

"Εχοντας ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 8 καὶ τοῦ ἄρθρου 12 παρ. 4 τοῦ Π. Δ)τος τῆς 8)14 Μαρτίου 1938 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 464)1950 ταυτοῦ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀποφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

"Αρθρον 1.

Ἐξαιροῦνται τῆς Κυριακῆς ἀργίας αἱ βιομηχανίαι χαρτοποιΐας, αἱ χρησιμοποιοῦσαι ὡς καύσιμον ὕλην, διὰ τὴν παραγωγὴν ἀτμοῦ, λιγνίτην ἐγχωρίου παραγωγῆς, κατὰ 70 ο)ο τοὐλάχιστον, ἐφ' ὅσον ἡ ἐν αὐταῖς ἐργασία κατὰ τὰς λοιπὰς ἐργασίμους ἡμέρας εἶναι εἰκοσιτετράωρος.

"Αρθρον 2.

Ὁσάκις μία ὁμὰς ἐργασίας ἀπασχοληθῇ τὴν Κυριακήν, ἀπαραιτήτως δέον νὰ χορηγηθῇ εἰς ταύτην 24ωρος ἀνάπαυσις κατ' ἄλλην ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Σεπτεμβρίου 1950.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ.—Περὶ καθιερώσεως ὁλοκλήρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ καταστήματα ἀποικιακῶν, ἐδωδιμοπωλεῖα, παντοπωλεῖα, οἰνοπαντοπωλεῖα, καφεκοπτεῖα, τυροπωλεῖα τοῦ τέως Δήμου Πειραιῶς.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 213 τῆς 26 Σεπτεμβρίου 1950)

"Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Π. Δ)τος τῆς 8)14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, μετὰ γνωμοδότησιν τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτικῶν καὶ ὑπαλληλικῶν ὀργανώσεων, τῆς Ἀστυνομικῆς Δ)νσεως Πειραιῶς, τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ 456)1950 ταυτοῦ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀποφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

"Αρθρον μόνον.

Καθιεροῦμεν ὁλοκληρωτικὴν Κυριακὴν ἀργίαν, εἰς ἅπαντα τὰ Κ)τήματα Ἀποικιακῶν, Ἐδωδιμοπωλείων, Παντοπωλείων, Οἰνοπαντοπωλείων, Καφεκοπτείων, Τυροπωλείων τοῦ τέως Δήμου Πειραιῶς.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Σεπτεμβρίου 1950.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

47225)1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ μετατροπῆς τοῦ παραρτήματος Καβάλας εἰς Ὑποκατάστημα.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 160 τῆς 20 Σεπτεμβρίου 1950)

"Εχοντας ὑπ' ὄψει: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ Ν.Δ)τος 1255)1949 «περὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Ν. 118)15 κλπ.», 2) τὸν Κανονισμὸν συνθέσεως ἁρμοδιότητος τῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 1)500)21.4.50 ἡμετέραν ἀπόφασιν, 4) τὴν ὑπ' ἀριθ. 1683)1923)16.8.1950 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ἀποφασίζομεν :

Τροποποιοῦντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 1)500)21.4.1950 ἡμετέραν ἀπόφασιν μετατρέπομεν τὸ Παράρτημα Καβάλας εἰς Ὑποκατάστημα, εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ὁποίου ὑπάγονται ἐφεξῆς τὰ Παραρτήματα Δράμας, Σάνθης, Κομοτινῆς καὶ Ἀλεξανδρουπόλεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Σεπτεμβρίου 1950

«περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Α. Ν. 306 καὶ 387 περὶ προστασίας φυματικῶν, ἀδενοπαθῶν καὶ ἐκ καρδιακῶν νοσημάτων πασχόντων ἐργατῶν θαλάσσης» διαλαμβάνει ἐπὶ λέξει, ὅτι «τῆς κατὰ τὸν παρόντα νόμον προστασίας δικαιοῦνται οἱ ἐργάται θαλάσσης, οἵτινες α) εἶναι ἀπογεγραμμένοι... β) κέκτηνται κατὰ τὰς ἑκάστοτε ἰσχυούσας διατάξεις δίπλωμα... καὶ δωδεκάμηνον ναυτικὴν ὑπηρεσίαν, ἐντὸς τῆς τελευταίας τριετίας ἀναδρομικῶς ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς περὶ προστασίας αἰτήσεως, ἐπὶ ἑλληνικῶν ἐμπορικῶν πλοίων καὶ πλωτῶν ἐν γένει ναυπηγημάτων ἐν ἐνεργείᾳ ἁλικῆς χωρητικότητος τοὐλάχιστον 10 κόρων καὶ ἐφωδιασμένων διὰ ναυτολογίου».

Ὁ αἰτῶν, κατὰ τὰ ὡς ἄνω δεδομένα ἤδη, ὅτε ζητεῖ τὴν προστασίαν τοῦ Οἴκου τοῦ Ναύτου, τυγχάνει ἀπογεγραμμένος, δηλονότι συντρέχει δι' αὐτὸν ἡ α' προϋπόθεσις τῆς ὡς ἄνω διατάξεως. Ἐπίσης κέκτηται καὶ τὸ δεύτερον προσὸν τοῦ διπλώματος καὶ τῆς δωδεκαμήνου ὑπηρεσίας ἐπὶ ἑλληνικῶν πλοίων ἐντὸς τῆς πρὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως τριετίας. Ὅθεν δέον νὰ χορηγηθῇ αὐτῷ ἡ ἣν ζητεῖ οὗτος προστασία.

Ὁ νόμος δὲν ζητεῖ ρητῶς, ὅπως ὁ αἰτῶν ἔχῃ συμπληρώσει τὴν δωδεκάμηνόν του αὐτὴν ὑπηρεσίαν ὡς «ἀπογεγραμμένος». Καὶ ναὶ μὲν ἡ ἐπὶ ἑλληνικῶν πλοίων ὑπηρεσία τοῦ αἰτοῦντος ἔδει, κατὰ τὰ κρατοῦντα ἐξ ἄλλων διατάξεων, νὰ εἶχε γίνει μετὰ προηγουμένην τοῦ ἐργάτου θαλάσσης ἀπογραφήν, πλήν, ἐφ' ὅσον εἶναι γεγονὸς ἀποδεδειγμένον ὅτι οὗτος ὑπηρέτησεν οὕτως ἢ ἄλλως τὸ δωδεκάμηνον διάστημα ἐφ' ἑλληνικῶν πλοίων, ἡ εἰς τὸ παρελθὸν αὐτὴ ἔλλειψις «ἀπογραφῆς» δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τὸν στερήσῃ τῆς προστασίας τοῦ νόμου 306, ἀφοῦ, ὡς εἴρηται, σήμερον, ὅτε ζητεῖται ἡ προστασία αὐτή, ὑφίστανται ἀνεξαιρέτως ἅπασαι αἱ πρὸς τοῦτο νόμιμοι προϋποθέσεις. Εἰς τὴν ἐπικειμένην ἄλλωστε ταύτην λύσιν ἄγεται τὸ Συμβούλιον καὶ ἐκ τοῦ περιστατικοῦ τῆς ἰδιότητος τοῦ αἰτοῦντος ὡς δωδεκαναύτου.

Οἱ "Ελληνες ἐφοπλισταί, ἐκ λόγων ἐθνικῆς ἀλληλεγγύης, ἦσαν πρὸς τοὺς τότε ὑποδούλους "Ελληνας ἐνδοτικοί, δεχόμενοι τούτους ἐπὶ τῶν πλοίων των, χωρὶς νὰ ὑφίστατο ἀπογραφὴ τούτων ὡς "Ελλήνων ναυτικῶν, ὑπηρέτουν δὲ οὗτοι, ὡς ἂν ἦσαν ἀπογεγραμμένοι, ἀποφεύγοντες οὕτω τὴν δίωξιν τῶν κατακτητῶν τῆς Πατρίδος των. Τούτων οὕτως ἐχόντων θὰ ἦτο λίαν ἀνεπιεικὲς νὰ ἐπιβληθῶσι σήμερον ἐπιβλαβεῖς συνέπειαι καὶ δὴ ὑπὸ τῶν "Ελληνικῶν "Αρχῶν εἰς τοὺς ἀπελευθερωθέντας δωδεκαναύτους τούς κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ἐκ τῶν ὑστέρων, μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν των ἀπογραφέντας ὡς "Ελληνας ναυτικούς.

51854)4812)1950 Ἀπόφ. Ὑπ]γοῦ Ἐργασίας

Περὶ παρατάσεως τῶν ἐθνικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας τοῦ 1947 μέχρι 31.12.1950.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 160 τῆς 20 Σεπτεμβρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψι: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 3 τοῦ Α. Ν. 566) 937, ὡς καὶ τοῦ ἄρθρου 9 παρ. 1 τοῦ Α. Ν 1367)1938 καὶ 2) προηγουμένας ὁμοίας ἀποφάσεις ἡμῶν, ἀποφασίζομεν:

Παρατείνομεν ἐπὶ ἓν εἴσετι τρίμηνον ἀπὸ τῆς λήξεως των (30.9.1950) τὰς κάτωθι Ἐθνικὰς Γενικὰς Συλλογικὰς Συμβάσεις Ἐργασίας:

1. Τῶν ὑπαλλήλων πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ὑπὸ χρονολογίαν 4.11.1947, ἥτις ἀνεκρίθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 927)947 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ κατετέθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2)189)10.11.1947 ἐκθέσεως καταθέσεως παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν.

2. Τὰς ἀπὸ 1.12.1947 συμπληρωματικὰς τῆς ὡς ἄνω συμβάσεως, αἵτινες ἀνεκρίθησαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 999)5.12.47 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ κατετέθησαν παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 21790)5.12.47 καὶ 21791)5.12.48 ἐκθέσεων καταθέσεως.

3. Τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ὑπὸ χρονολογίαν 4.1 47, ἥτις ἀνεκρίθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 927)5.11.47 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ κατετέθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20188)10.11.47 πράξεως καταθέσεως παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν, καὶ

4. Τὴν συμπληρωματικὴν αὐτῆς ὑπὸ χρονολογίαν 1.12.47, ἥτις ἀνεκρίθη διὰ 999)3.12.47 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ κατετέθη παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 21789)5.12.47 ἐκθέσεως καταθέσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Σεπτεμβρίου 1950

43430)1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 118)1945 εἰς περιφέρειαν Δήμου Σαλαμῖνος-Βασιλικοῦ Ναυσταθμοῦ.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 160 τῆς 20 Σεπτεμβρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψι: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 118) 45 καὶ τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 8-11-Μαΐου 1946. 2) Τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ)τος 1255)1949 «περὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Ν. 118)45 κλπ.». 3) Ἀπόφασιν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ληφθεῖσαν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 26.7.50 περὶ ἐπεκτάσεως τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 118)45, ὡς οὗτος συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, εἰς τὰς ὡς κατωτέρω ἀναφερομένας περιοχάς. 4) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 9)16) 1148)27.7.1950 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ἀποφασίζομεν:

Ἐπεκτείνομεν τὰς διατάξεις περὶ ἀσφαλίσεως ἀνεργίας τοῦ Ν. 118)45 καὶ τοῦ Ν Δ/τος 1255)1949 εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ Δήμου Σαλαμῖνος, περιλαμβανομένου καὶ τοῦ Βασιλικοῦ Ναυσταθμοῦ.

Ἡ ἀσφαλιστικὴ ἁρμοδιότης τοῦ Κεντρικοῦ Καταστήματος τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἐπεκτείνεται καὶ εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ Δήμου Σαλαμῖνος καὶ τοῦ Βασιλικοῦ Ναυσταθμοῦ.

Ἡ ἰσχὺς τῆς ἀσφαλίσεως ἀνεργίας ἄρχεται μετὰ ἕνα μῆνα ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Σεπτεμβρίου 1950

41878)1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως Κανονισμοῦ Ἐλέγχου Ἀνεργίας.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 160 τῆς 20 Σεπτεμβρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψι:

1) Τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν. Διατάγματος 1255)49 «περὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Ν. 118)45 κ.λ.π.».

2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 15519)1770)20)7)50 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὸν ὡς ἑπόμενον Κανονισμὸν Ἐλέγχου Ἀνεργίας.

Ἄρθρον 1.

Ἡ κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις ἐπιδότησις τῶν ἀνέργων ἀνανεοῦται ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν προηγουμένου ἐλέγχου τῆς ἀνεργίας, ἀσκουμένου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 2.

Περίοδος Ἀνεργίας

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον δύναται νὰ καθορίζῃ κατ' ἔτος δι' ἀποφάσεώς του διὰ τοὺς ἐποχιακῶς ἐργαζομένους, ἀναλόγως τῶν τοπικῶν ἢ εἰδικῶν συνθηκῶν ἀπασχολήσεως, περίοδον ἀνεργίας, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁποίας καὶ μόνον ἐπιτρέπεται ἡ χορήγησις ἐπιδόματος ἀνεργίας.

Ἄρθρον 3.

Ὑποχρεώσεις καὶ παρουσίαι

1) Ὁ ἐπιδοτούμενος ἄνεργος ὑποχρεοῦται διὰ τὸν ἔλεγχον τῆς ἀνεργίας νὰ ἐμφανίζηται καθ' ὡρισμένας ἡμέρας καὶ ὥρας ὁριζομένας ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας εἰς τὰ κέντρα ἐλέγχου ἀνεργίας. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας συνιστᾷ δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ τὰ διὰ τὸν ἔλεγχον τῆς ἀνεργίας ἀπαραίτητα κέντρα ἐλέγχου.

2) Αἱ παρουσίαι, αἵτινες δέον νὰ πραγματοποιῶνται παρ' ἑκάστου ἀνέργου, ὁρίζονται εἰς πέντε καθ' ἑβδομάδα.

Αἱ παρουσίαι τοῦ ἀνέργου ἀποδεικνύονται καθ' ὃν τρόπον θέλει ὁρίσει τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον. Ἄνεργος μὴ συμπληρῶν τὰς ὡς ἄνω ὑποχρεωτικὰς παρουσίας δὲν δικαιοῦται ἐπιδόματος ἀνεργίας.

Ἄρθρον 4

Διακοπὴ ἐπιδόματος ἀνεργίας

1) Ἄνεργος μὴ συμπληρῶν τὰς ὑποχρεωτικὰς κατ' ἀνωτέρω παρουσίας στερεῖται παντελῶς ἐπιδόματος ἀνεργίας μετὰ πάροδον τριμήνου ἀπὸ τῆς δηλώσεως ἀνεργίας. Προκειμένου ὅμως περὶ ἀποδεδειγμένης ἀσθενείας τὸ τρίμηνον ἄρχεται, ἀφ' ἧς ὁ ἄνεργος καταστῇ ἱκανὸς πρὸς ἐργασίαν.

2) Ἄνεργος μηδόλως ἐμφανιζόμενος εἰς τὰ κέντρα ἐλέγχου ἐπὶ δίμηνον ἀπὸ τῆς δηλώσεως ἀνεργίας στερεῖται παντελῶς ἐπιδόματος ἀνεργίας.

Εἰς τὸ δίμηνον χρονικὸν διάστημα δὲν ὑπολογίζεται ὁ χρόνος, καθ' ὃν ὁ ἐπιδοτούμενος ἄνεργος ἦτο ἀποδεδειγμένως ἀσθενής.

3) Εἰς ἑκάστην τῶν ἀνωτέρω περιπτώσεως ἡ ἀσθένεια ἀποδεικνύεται μόνον διὰ βεβαιώσεως ἰατροῦ τοῦ Ὀργανισμοῦ, παρ' ᾧ ὁ ἄνεργος τυγχάνει ἠσφαλισμένος διὰ κλάδον ἀσθενείας.

Ἄρθρον 5.

Αἱ ἀναγκαῖαι λεπτομέρειαι διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος ὁρίζονται δι' ἀποφάσεων τοῦ Δ. Συμβουλίου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Σεπτεμβρίου 1950.

51853)4811 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς συλλογ. συμβάσεως καλτσοποιΐας εἰς ἐργάτας φανελλοποιούς.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 164 της 27 Σεπτεμβρίου 1950)

Έχοντες υπ' όψει : 1) τας διατάξεις του Α.Ν. 28)44, ως ούτος τροποποιήθη και συνεπληρώθη μεταγενεστέρως και

2) Την από 1)7)1949 Συλλογικήν Σύμβασιν Εργασίας Καλτσοποιΐας, αποφασίζομεν :

Επεκτείνομεν τας διατάξεις της από 1)7)1949 Συλλογικής Συμβάσεως Εργασίας Καλτσοποιΐας, καθ' όσον αφορά τους οικονομικού περιεχομένου όρους ταύτης και επί των εργατών γαντελλοποιών.

Εν Αθήναις τη 26 Σεπτεμβρίου 1950.

68258|1950 Απόφ. Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομικών και Εργασίας.

Περί καθορισμού των ημερομισθίων των εργατοτεχνιτών των Δήμων κλπ.

(Ε.Κ. τ. Β φ. 165 της 29 Σεπτεμβρίου 1950)

Έχοντες υπ' όψιν : α') τας διατάξεις του άρθρου 2 του Ν. 19)1944 και του Νόμου 28)1944, β') την υπ' αριθ. 45937)28-7-1949 κοινήν ημών απόφασιν και γ') την υπ' αριθ. 33700)2890)16-6-1950 κοινήν απόφασιν των Υπουργών Συντονισμού, Εργασίας και Οικονομικών, αναπροσαρμόζομεν από 1-7-50 ως κάτωθι τα ημερομίσθια του εργατοτεχνικού προσωπικού των Οργανισμών της Τοπικής Αυτοδιοικήσεως.

Α' Ανδρών

1) Διά τους λαμβάνοντας άχρι τοιούτο ημερ. δραχ. 14.300 εις δραχ. 18.000.

2) Διά τους λαμβάνοντας άχρι τοιούτο ημερομίσθιον δραχ. 14.800 εις δραχ. 18.100.

3) Διά τους λαμβάνοντας άχρι τοιούτο ημερομίσθιον δρχ. 16.900 εις δρχ. 20.600.

4) Διά τους λαμβάνοντας άχρι τοιούτο ημερομίσθιον δραχ. 18.800 εις δραχ. 22.500.

5) Διά τους λαμβάνοντας άχρι τοιούτο ημερομίσθιον δραχ. 20.500 εις δραχ. 24.200.

6) Διά τους λαμβάνοντας άχρι τοιούτο ημερομίσθιον δραχ. 22.400 εις δραχ. 25.800.

7) Διά τους λαμβάνοντας άχρι τοιούτο ημερομίσθιον δραχ. 23.400 εις δραχ. 27.100.

8) Διά τους λαμβάνοντας άχρι τοιούτο ημερομίσθιον δραχ. 24.700 εις δραχ. 28.400.

9) Διά τους λαμβάνοντας άχρι τοιούτο ημερομίσθιον δραχ. 26.000 εις δραχ. 29.700.

Β'. Γυναικών

1) Διά τας λαμβανούσας άχρι τοιούτο ημερομίσθιον δραχ. 10.400 εις δραχ. 14.000.

2) Διά τας λαμβανούσας άχρι τοιούτο ημερομίσθιον δραχ. 11.700 εις δραχ. 15.300.

3) Διά τας λαμβανούσας άχρι τοιούτο ημερομίσθιον δραχ. 13.000 εις δραχ. 16.600.

Γ'. Μαθητευομένων

α') Αρρένων

1) Διά τους λαμβάνοντας άχρι τοιούτο ημερομίσθιον δραχ. 4.000 εις δραχ. 6.000.

2) Διά τους λαμβάνοντας άχρι τοιούτο ημερομίσθιον δραχ. 6.500 εις δραχ. 8.500.

3) Διά τους λαμβάνοντας άχρι τοιούτο ημερομίσθιον δραχ. 9.500 εις δραχ. 11.500.

4) Διά τους λαμβάνοντας άχρι τοιούτο ημερομίσθιον δραχ. 13.000 εις δραχ. 15.000.

β') Γυναικών

1) Διά τας λαμβανούσας άχρι τοιούτο ημερομίσθιον δραχ. 4.000 εις δραχ. 6.000.

2) Διά τας λαμβανούσας άχρι τοιούτο ημερομίσθιον δραχ. 6.500 εις δραχ. 8.500.

II) Το ανωτέρω ποσόν ημερομισθίων καταβάλλονται υποχρεωτικώς.

III. Καταργείται η υπ' αριθ. 45937)1949 απόφασις ημών.

Εν Αθήναις τη 23 Σεπτεμβρίου 1950.

41425)1950 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί υπαγωγής εις αρμοδιότητα Ε. Χ. Ε. Β. Α. Μυτιλήνης της πόλεως Πλωμαρίου.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 160 της 20 Σεπτεμβρίου 1950)

Έχοντες υπ' όψει : 1) τας διατάξεις του άρθρου 3 του από 9 Σ)βρίου 1939 Β. Δ)τος «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των ισχυουσών διατάξεων περί χορηγήσεως επαγγελματικών βιβλιαρίων εις αρτεργάτας», ως αύται τροποποιήθησαν διά της υπ' αριθ 24110)27.6.46 αποφάσεως ημών και 2) την υπ' αριθ. 13528)19.7.50 αναφοράν του Ταμείου Ασφαλίσεως Αρτεργατών, αποφασίζομεν :

Ορίζομεν ότι εις την αρμοδιότητα της δυνάμει της υπ' αριθ. 872β από 16-2-49 ημετέρας αποφάσεως αναθεωρηθείσης επιτροπής διά την χορήγησιν επαγγελματικών βιβλιαρίων εις αρτεργάτας Μυτιλήνης υπάγεται και η πόλις Πλωμαρίου.

Αι μέχρι της ισχύος της παρούσης εκδοθείσαι παρά της Ε. Χ. Ε. Β. Α. Μυτιλήνης αποφάσεις αφορώσαι τους αρτεργάτας Πλωμαρίου θεωρούνται ως καλώς εκδοθείσαι.

Εν Αθήναις τη 19 Σεπτεμβρίου 1950

18025|Σ. 365|1950 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί προσθήκης παραγράφων εις άρθρον 7 του Κανονισμού Κλάδου Προνοίας του Ταμείου Ασφαλίσεως Εργατών Τύπου Αθηνών.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 100 της 30 Ιουνίου 1950)

Αποφασίζομεν :

Όπως εις το άρθρον 7 του Κανονισμού Κλάδου Προνοίας του Ταμείου Ασφαλίσεως Εργατών Τύπου Αθηνών προστεθώσιν υπ' αριθ. 5 και 6 παράγραφοι, έχουσαι ως ακολούθως :

5. Τα διά των ανωτέρω παραγράφων οριζόμενα ποσοστά προσαυξάνονται από της δημοσιεύσεως της παρούσης τροποποιήσεως κατά 50 ο|ο.

Εις τους τυχόντας ήδη του εφ' άπαξ επιδόματος δυνάμει των παραγράφων 1 - 4 του παρόντος άρθρου παρέχεται προσαύξησις 50 ο|ο διά τας άρρενας συνταξιούχους και 25 ο|ο διά τους συνταξιοδοτουμένους δικαιοδόχους θανόντων ησφαλισμένων και συνταξιούχων.

6. Εφ' άπαξ βοηθήματος δικαιούνται και οι εξ οιασδήποτε αιτίας τυγχάνοντες συνταξιούχοι πρό της δημοσιεύσεως του Ν. Δ. 406 του 1947, κατά τας ακολούθους αναλογίας :

Α'. Άρρενες συνταξιούχοι.

α) Συμπληρώσαντες 30ετή υπηρεσίαν και εξελθόντες πρό του Ν. Δ. 406 του 1947 λαμβάνουν 45 συντάξεις, ως αύται ορίζονται εκάστοτε άνευ επιδομάτων.

β) Μη συμπληρώσαντες 30ετή υπηρεσίαν και εξελθόντες πρό της δημοσιεύσεως του Ν. Δ. 406 του 1947 λαμβάνουν 25 συντάξεις ως άνω.

γ) Συνταξιούχοι εξελθόντες βάσει των μεταβατι-

κών διατάξεων τοῦ Καταστατικοῦ (ἄρθρον 34 παρ. 1) πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Ν. Δ. 406 τοῦ 1947 λαμβάνουν 20 συντάξεις ὡς ἄνω.

Β. Δικαιοδόχοι

Δικαιοδόχοι συνταξιούχων καὶ ἠσφαλισμένων θανόντων πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Ν. Δ. 406 τοῦ 1947, τυγχάνουν ἐφ' ἅπαξ ἐπιδόματος κατὰ τὰς ἀκολούθους ἀναλογίας:

α) Δικαιοδόχοι συνταξιούχων καὶ ἠσφαλισμένων συμπληρωσάντων 30ετῆ ὑπηρεσίαν, συνταξιοδοτηθέντες πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Ν. Δ. 406 τοῦ 1947 λαμβάνουν 20 συντάξεις, ὡς αὗται ὁρίζονται ἑκάστοτε ἄνευ ἐπιδομάτων.

β) Δικαιοδόχοι συνταξιούχων καὶ ἠσφαλισμένων μὴ συμπληρωσάντων 30ετῆ ὑπηρεσίαν, συνταξιοδοτηθέντες πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Ν. Δ. 406 τοῦ 1947 λαμβάνουν 10 συντάξεις ὡς ἄνω.

γ) Δικαιοδόχοι ἐργατῶν Τύπου συνταξιοδοτηθέντες πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Ν. Δ. 406 τοῦ 1947 βάσει τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἄρθρου 34 τοῦ Κατ) κοῦ λαμβάνουν 10 συντάξεις καὶ ἄνω.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Ἰουνίου 1950.

22253)Σ.427)1950 Ἀπόφ. Υπ|γοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης παραγράφου εἰς Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Κουρείων καὶ Κομμωτηρίων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 103 τῆς 4 Ἰουλίου 1950)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρ. 19 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικ. Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Κουρείων καὶ Κομμωτηρίων προστεθῇ παράγραφος 9, ἔχουσα οὕτω:

«9. Δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικ. Συμβουλίου, ἐπὶ αἰτήσει τοῦ ὑποχρέου πρὸς καταβολὴν τῶν εἰσφορῶν, δεόντως ἰστιολογημένης κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δ. Σ., νὰ παρέχωνται αὐτῷ εὐκολίαι ἐξοφλήσεως διὰ μηνιαίων δόσεων καὶ μέχρι πέντε τὸ πολὺ τῶν ὑπὸ τούτων κυθυστερουμένων εἰσφορῶν.

Νομιμοποιοῦνται ἅπασαι αἱ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἀποφάσεις τοῦ Δ. Σ. περὶ ἐξοφλήσεως διὰ δόσεων τῶν καθυστερουμένων πρὸς τὸ Ταμεῖον εἰσφορῶν».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Ἰουνίου 1950.

30463)Σ. 653]1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ παροχῶν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἀνων. Ἑταιριῶν Οἰνοποιίας, Ζυθοποιίας κλπ.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 108 τῆς 10 Ἰουλίου 1950)

Ἀποφαινόμεθα:

Ὅπως τὸ ἐδάφ. α' τῆς παρ. 7 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Κανονισμοῦ Παροχῶν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἀνων. Ἑταιριῶν Οἰνοποιίας, Ζυθοποιίας κλπ. τροποποιουμένων διαμορφωθῇ ὡς ἀκολούθως:

«α) Διὰ τὸν ἔλεγχον τῶν δικαιολογητικῶν τῆς ἀναγνωριζομένης καὶ ἐξαγοραζομένης προϋπηρεσίας καὶ τὴν ἀναθεώρησιν τῶν ἀπονεμηθεισῶν συντάξεων συνιστᾶται τριμελὴς ἐπιτροπὴ ἐκ μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου, ὁριζομένη δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ. Ἡ λειτουργία τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐπιτροπῆς θέλει διαρκέσῃ μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1950.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ἰουνίου 1950.

14753|Σ 293]1950 Ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ ἐγκρίσεως τοῦ ἀνασυνταχθέντος Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἀνωνύμου Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Ὑδάτων τῶν Πόλεων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Περιχώρων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 109 τῆς 11 Ἰουλίου 1950)

13752|Σ. 713]50 Ἀπ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης ἄρθρου εἰς Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων.

(Ε Κ. τ. Β' φ. 112 τῆς 17 Ἰουλίου 1950)

Ἀποφασίζομεν: Ὅπως εἰς τὸ Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων προστεθῇ ἄρθρον 28α, ἔχον οὕτω:

Ἄρθρον 28α.

Ἔξοδα κηδείας.

1. Ἐν περιπτώσει θανάτου ἀμέσως ἠσφαλισμένου ἢ ἀμέσως συνταξιούχου καταβάλλονται παρὰ τοῦ Ταμείου βάσει ληξιαρχικῆς πράξεως θανάτου ἔξοδα κηδείας εἰς τοὺς κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δ. Συμβουλίου ἐπιμεληθέντας τῆς κηδείας τοῦ θανόντος.

2. Τὰ ἔξοδα κηδείας καθορίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Ταμείου εἰς ἑφ' ἅπαξ ἐνιαῖον ποσόν, τὸ ὁποῖον ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύναται νὰ ὁρίζηται ἀνώτερον τοῦ βασικοῦ μισθοῦ τμηματάρχου ἐν ἐνεργείᾳ, καταβάλλονται δὲ βάσει δικαιολογητικῶν ὁριαθησομένων διὰ γενικῆς ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου καὶ ἐφ' ὅσον δὲν καταβάλλονται τοιαῦτα παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α.

Ἡ παροῦσα, ἧς ἡ ἰσχὺς ἀνατρέχει ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1950, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Ἰουνίου 1950.

(Συνέχεια ἐκ τῆς 968 σελίδος)

μένην ἐπιχειρηματολογίαν, ἥτις ὑπενθυμίζει τὸ θάρρος καὶ τὴν εὐθυκρισίαν τῶν παλαιῶν ἑλλήνων νομοδιδασκάλων. Ὅ,τι ἐξέπληξε τὸν καθηγητὴν κ. *Π. Ζέπον* καὶ τὸν ἠνάγκασε νὰ προτείνῃ διορθωτικὴν ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρ. 648 Α. Κ. (*Π. Ζέπου*, Σύμβασις ἐργασίας καὶ ἐργολαβία, ΕΕΝ τοτ'. 721-724) τακτοποιεῖται ὑπὸ τοῦ συγγραφέως κατὰ τρόπον μὴ εὐκόλως καταπολεμητέον. Ἀλλ' ἂν γίνῃ δεκτὸν ὅτι τὸ ἄρθρ. 648 Α. Κ. ρυθμίζει τόσον τὴν ἐξηρτημένην, ὅσον καὶ τὴν ἀνεξάρτητον ἐργασίαν, ἔργον τοῦ δικαστηρίου θὰ εἶναι νὰ διαπιστώνῃ, ἂν ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει ὑπάρχῃ ἢ μὴ ἐξάρτησις. Χρειάζεται, ἄθεν, ἰδιαιτέρα τοποθέτησις ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου. Θὰ ἱκανοποιήσῃ ἴσως τὴν ὀρθὴν ἀπονομὴν τοῦ Δικαίου ἡ θεωρία τῆς νομικῆς ἐξαρτήσεως ἢ θὰ πρέπῃ νὰ κάμωμεν τὸ βῆμα πρὸς τὴν ἀποδοχὴν τῆς θεωρίας τῆς *οἰκονομικῆς* ἐξαρτήσεως; Εἶναι γνωστὸν ὅτι τὰ δικαστήρια καὶ μέγα τμῆμα τῆς θεωρίας προσεκολλήθησαν μετά τινος ἀνακουφίσεως εἰς τὴν θεωρίαν τῆς νομικῆς ἐξαρτήσεως. Ἀλλ' ἐφ' ὅσον ζῶμεν ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς κεφαλαιοκρατικῆς κοινωνίας, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁ ἐνδιαφερόμενος νὰ ἐξέλθῃ ἐργασίαν εἶναι ὁ ἐργαζόμενος καὶ ἐφ' ὅσον προϊόντος τοῦ χρόνου τὸ ἐνδιαφέρον τοῦτο θὰ καθίσταται περισσότερον ἔντονον καὶ ἐπιτακτικόν, θὰ παραστῇ ἀνάγκη νὰ συζητηθοῦν ἐκ νέου τὰ θεμέλια τῆς θεωρίας τῆς οἰκονομικῆς ἐξαρτήσεως. Μία μικρὰ ἀναθεώρησις τῶν κατασταλαγμένων γνωμῶν δὲν πρόκειται νὰ βλάψῃ εἰς τίποτε τὴν θεωρίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου.

Θεόδωρος Γ. Βλαχόπουλος, Δικηγόρος

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

Γεωργίου Σ. Σιμωνέτου, Καθηγητοῦ τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Θεσσαλονίκης: *Δώδεκα μελέται Ἀστικοῦ καὶ Ἐργατικοῦ Δικαίου*, Τεῦχος Δεύτερον. Ἀθῆναι 1950.

I

Ἡ κριτικὴ τοῦ ἐπιστημονικοῦ βιβλίου ἀποτελεῖ σπάνιον ἄνθος διὰ τὴν Ἑλλάδα. Καὶ πολλάκις διαστραμένον. Ὅταν δὲν καταλήγῃ εἰς ἁπλῆν ἐντυπωσιακὴν εὐδοκίμησιν, παραμορφώνεται εἰς ἄνευ λόγου ἔπαινον ἢ προσωπικὴν ἐπίθεσιν. Ἀλλὰ τὸ κρίνειν σημαίνει συζητεῖν. Καὶ τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον ἔχει ἀνάγκην τῆς συζητήσεως ταύτης. Διότι εἶναι Δίκαιον νέον καὶ ἡ διάπλασίς του δὲν δύναται νὰ γίνῃ, χωρὶς τὴν κριτικὴν ἀντιπαράθεσιν τῶν ἀπόψεων. Καὶ διότι ἀφορᾷ μίαν κοινωνικῶς καὶ οἰκονομικῶς ἀσθενῆ τάξιν, ἡ ὁποία ἀναμένει τὴν σχετικὴν εὐζωΐαν της καὶ ἀπὸ τὴν συζήτησιν τῶν ἐπιστημόνων. Ὥστε ὁ σχετικὸς λογοτεχνικὸς ἀφορισμὸς θὰ πρέπῃ ἐντεῦθεν νὰ λαχθῇ ὑπὸ ἀντίστροφον ἔννοιαν: Κρίνατε· κρίνατε, κάτι πάντα μένει. Καὶ ἴσως θὰ ἐχρειάζετο συντονισμὸς (ἂν δὲν ὑπάρχῃ κίνδυνος νὰ ἀπελπίσῃ ἡ λέξις) τῶν κριτικῶν δυνατοτήτων ὅλων τῶν περιστρεφομένων περὶ τὰ καινὰ δαιμόνια τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου (ὅπως οἱ πεταλούδες περιστρέφονται γύρω ἀπὸ τὴν λάμψιν μὲ τὸν κίνδυνον νὰ καοῦν), ὥστε ἡ θεωρία τούτου νὰ ἀποκτήσῃ καὶ ἐν Ἑλλάδι ἰσχυρὸν σκελετὸν καὶ ρωμαλέας ἀρθρώσεις. Ἡ ἀγαθὴ εὐκαιρία ὑλοποιήσεως μιᾶς τοιαύτης ἐπιστημονικῆς κριτικῆς δίδεται εἰς ἡμᾶς διὰ τῆς ἐκδόσεως τοῦ δευτέρου τεύχους τοῦ βιβλίου τοῦ καθηγητοῦ τοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Θεσσαλονίκης κ. *Γ. Σιμωνέτου*, ὑπὸ τὸν τίτλον: «*Δώδεκα μελέται ἀστικοῦ καὶ ἐργατικοῦ δικαίου*». Ἡ κοινὴ συμβίωσις ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην ἀστικῶν καὶ ἐργατικῶν μελετῶν δὲν μειώνει τὸ ἐνδιαφέρον οὔτε τῶν μέν, οὔτε τῶν δέ. Ἔχουν πάσαι τὸ γνώρισμα τῆς προσεκτικῆς ἐργασίας καὶ τῆς εὐσυνειδήτου διατυπώσεως. Ἀφίνοντες εἰς ἄλλους τὸ ἐντρύφημα τῆς διεισδύσεως εἰς τὸ ἀκένωτον ταμεῖον τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, κρατοῦμεν εὐχαρίστως δι' ἡμᾶς τὴν θέσιν καὶ ἀτερμάτιστον μελέτην περὶ *συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας*.

II.

Ὁ συγγραφεὺς προσπαθεῖ νὰ δώσῃ ἐν ἀρχῇ τῆς ἐργασίας του στοιχεῖα τινὰ νομικῆς ὁρολογίας. Ἐνοχλεῖται καὶ δικαίως ἐκ τῶν διατυπώσεων τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος. Δὲν ὑπάρχει *μίσθωσις ἐργασίας*, ἀλλὰ *σύμβασις ἐργασίας*. Δὲν ὑπάρχει *ἐκμισθωτὴς* ἐργασίας, ἀλλὰ *μισθωτός*. Καὶ δὲν ὑπάρχει *μισθωτὴς* ἢ *μισθολήπτης*, ἀλλ' ἁπλῶς *ἐργολήπτης*. Τὰ ἐπιχειρήματά του εἶναι καὶ ὀρθὰ καὶ γνωστά. Ὑποστηρίχθησαν παλαιότερον καὶ παρ' ἡμῖν (*Θ. Βλαχοπούλου*, Πορίσματα ἐκ τῆς νομολογίας τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, εἰς *Ἐργατικὸν Δίκαιον*, ἔτος 2ον, τεῦχος Α', σελ. 63 ἑπ.). Ἀλλ' ἡ ἐμμονὴ καὶ ἡ ἐπιστημοσύνη, μεθ' ὧν ὑποστηρίζονται ἤδη, ἔχουν ἰδιαιτέραν βαρύτητα. Ἂς εὐχηθῇ τις, ὅπως ἡ αὐτὴ ἐμμονὴ καὶ ἐπιστημοσύνη ἐμφωλεύσουν καὶ εἰς τὴν ψυχὴν τῶν μελλόντων συντακτῶν τοῦ *Ἑλληνικοῦ Ἐργατικοῦ Κώδικος*, ἂν ὀψέποτε τὸ Κράτος σκεφθῇ, ὅτι ἡ σύνταξις τούτου εἶναι προτιμωτέρα τῆς σημερινῆς ἀνερματίστου καταρτίσεως τῶν πολλαπλῶν καὶ ἀλληλογρονθοκοπουμένων ἐργατικῶν νομοθετημάτων.

III.

Μετὰ τινος περισκέψεως δύναται τις νὰ δεχθῇ τὴν διατύπωσιν τοῦ ἄρθρου 648 Α.Κ., καθ' ἣν ἡ σύμβασις ἐργασίας ὑποθέτει ἀμφιμερῆ ὑποχρέωσιν περὶ παροχῆς ἐργασίας ἔναντι μισθοῦ. Εἶναι, βεβαίως, ὀρθὸν τὸ ὑπὸ τοῦ συγγραφέως διατυπούμενον, ὅτι δὲν ὑπάρχει σύμβασις ἐργασίας, εἰς ἃς περιπτώσεις ἡ ἐργασία παρέχεται ἐκ λόγων εὐπρεπείας ἢ εὐγενείας ἢ χάριν φιλικῆς ἢ συγγενικῆς ἐκδουλεύσεως κλπ. Ἀλλ' εἶναι ὀρθὸν ὅτι δὲν ὑπάρχει σύμβασις ἐργασίας, ἂν ἡ παροχὴ ταύτης συνεφωνήθη ἄνευ μισθοῦ; Ἀποκλείει τὸ ἄρθρον 648 Α.Κ. τὴν τοιαύτην φιλόφρονα συμφωνίαν; Βεβαίως τὸ ἄρθρον 649 Α.Κ. ὁρίζει, ὅτι ὁ μισθὸς λογίζεται σιωπηρῶς συμφωνηθείς, ἐὰν ἡ ἐργασία κατὰ τὰς συνήθεις περιστάσεις παρέχεται μόνον ἐπὶ μισθῷ. Ἀλλὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο προϋποθέτει ἁπλῶς, ὅτι δὲν συνεφωνήθη μισθός, οὐχὶ δὲ ὅτι συνεφωνήθη νὰ μὴ καταβληθῇ μισθός. Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὴν Εἰσηγητικὴν Ἔκθεσιν τοῦ Προσχεδίου τοῦ 1913, ἐξ οὗ ἐλήφθη τὸ τεκμήριον τοῦ ἄρθρου 649 Α.Κ. ρητῶς ὁρίζεται, ὅτι ὁ κατὰ τοῦ τεκμηρίου μαχόμενος δύναται νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι συνεφωνήθη ἢ μὴ καταβολὴ μισθοῦ (ΕΕΔ ι, 876). Τέλος, ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 679 Α.Κ. ἀπαγόρευσις συμφωνίας περιοριζούσης ὡρισμένα δικαιώματα τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἐργασίας δὲν θίγει τὰ ἄρθρα 648 καὶ 649 Α.Κ. Καταλήγομεν, ἔθεν, εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ σύμβασις περὶ παροχῆς ἐργασίας ἄνευ μισθοῦ οὐδὲν ἕτερον εἶναι, εἰμὴ σύμβασις ἐργασίας, ὡς αὐτὴ καθορίζεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 648 Α.Κ., ὑπερβαίνουσα τὸν ὑποσχεθέντα τὴν παροχὴν τῆς ἐργατικῆς δραστηριότητος χαριστικὸν (« restation gratuite de travail»). Ἐπιβάλλεται, συνεπῶς, ἡ ἐφαρμογὴ ἐπὶ τῆς σχέσεως ταύτης πασῶν τῶν προστατευτικῶν διατάξεων τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, ἐκτὸς τῶν ἀφορωσῶν τοὺς μισθούς· (*A. Rouast*, La prestation gratuite de travail. Études à la mémoire de Capitant, σελ. 695 ἑπ.)

IV.

Ὁ συγγραφεὺς χαρακτηρίζει ὡς ἀξιάλογον καινοτομίαν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος τὴν φράσιν τοῦ ἄρθρ. 648, καθ' ἣν ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας δύναται νὰ συμφωνῆται ἡ παροχὴ ταύτης ἐφ' *ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον*. Ἡ ἐκ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἄρθρ. 319 τοῦ Ἑλβετικοῦ Κώδικος τῶν Ἐνοχῶν ἐπιχειρηματολογία εἶναι ἀρκούντως πειστική. Ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ στοιχείου τοῦ *χρόνου* σημαίνει, ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας δημιουργεῖ νομικὴν σχέσιν *διαρκείας* καὶ οὐχὶ *παροδικότητος*. Χρησιμοποιοῦντες περισσότερον σύγχρονον ὁρολογίαν θὰ ἠδυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι πρόκειται οὐχὶ περὶ *στατικῆς*, ἀλλὰ περὶ *δυναμικῆς* σχέσεως. Διότι *δυναμικὴ νομικὴ σχέσις* εἶναι ἡ ἀπαιτοῦσα τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ χρόνου διὰ τὴν συντέλεσιν τῶν οἰκονομικῶν της ἀποτελεσμάτων. Ταῦτα πάντα εἶναι ὀρθά. Ἀλλὰ πρόκειται πράγματι περὶ καινοτομίας; Μήπως ὁ νομοθέτης ἐξηναγκάσθη εἰς τοῦτο ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς φύσεως τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, ἥτις ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν δύναται νὰ νοηθῇ ἄλλως, εἰμὴ ὡς συμβόλαιον διαρκείας; *Durand-Vitu* Traité de droit du travail II', Paris, 1950, No 122)

V.

Καθ' ἡμᾶς τὸ κέντρον τοῦ ἐνδιαφέροντος τῆς κρινομένης μελέτης δέον νὰ δοθῇ εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ συγγραφέως ὑποστηριζομένην ἄποψιν, καθ' ἣν τὸ ἄρθρ. 648 Α. Κ. δὲν ρυθμίζει μόνον τὴν σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἀλλὰ καὶ τὴν σύμβασιν ἀνεξαρτήτου ἐργασίας. Μετὰ μεγάλης ἱκανοποιήσεως ὁ ἄλλην ἐργατολόγος δύναται νὰ ἐντρυφήσῃ εἰς τὴν ἀναπτυσσο-

(*Συνέχεια εἰς τὴν προηγουμένην σελίδα*)

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 9ος — Τεύχος 21 (219)

Ἀθῆναι, 1 Νοεμβρίου 1950

ΚΥΡΟΣ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΩΝ ΠΕΡΙ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΩΡΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Γνωμοδότησις τοῦ κ. **ΓΕΩΡΓΙΟΥ Σ. ΜΑΡΙΔΑΚΗ,** Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» δημοσιεύει, εὐχαρίστως παραχωρηθεῖσαν τὴν κατωτέρω γνωμοδότησιν τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. *Γεωργίου Σ. Μαριδάκη*, σχετικὴν πρὸς τὸ γνωστὸν ἐκ τοῦ προηγουμένου τεύχους καὶ προσφάτως ἀνακινηθὲν ζήτημα τοῦ κύρους τῶν συνάρει τῶν Ν Γ΄ΔΑΠ΄/1911 καὶ 2269/1920 ἐκδοθέντων Διαταγμάτων περὶ ὡρῶν ἐργασίας καὶ προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ὑπερωρίας (πρβλ. ἀπὸ ἄλλης ἀπόψεως *Ι. Καλλιόπην*, ΕΕΔ 9, 226, *Α. Σακελλαροπούλου*, ΕΕΔ 9, 921, σημειώσεις μας ΕΕΔ 9, 944).

Ζήτημα

Ἐν Πατραις ἐδρεύουσα Ἑταιρία Ἐμπορο-βιομηχανικῶν Ἐπιχειρήσεων..... εἰς τοὺς καθ' ὑπερωρίαν ἐργαζομένους ἐργάτας κατέβαλε πρόσθετον ἀμοιβὴν 25 ο/ο ἐπὶ τῆς συμφωνημένης ἀμοιβῆς.

Οἱ ἐργάται, ἀτηριζόμενοι εἰς τὸ Β Δ. τῆς 28/29 Ἀπριλίου 1937 περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ὀκταώρου ἐργασίας εἰς τὰ ὑφαντουργεῖα, ἰσχυρίζονται, ὅτι ἡ Ἑταιρία ὑπεχρεοῦτο νὰ καταβάλῃ εἰς αὐτοὺς οὐχὶ 25 ο/ο, ἀλλὰ 50 ο/ο καὶ ἀξιοῦν, ὅπως ἡ Ἑταιρία καταβάλῃ εἰς αὐτοὺς τὴν διαφορὰν μέχρι τοῦ ποσοῦ, ὅπερ προκύπτει ἐπὶ τῇ *βάσει* τοῦ ποσοστοῦ 50 ο/ο.

Ἐρωτᾶται: Ἡ ἀξίωσις αὕτη τῶν ἐργατῶν στηρίζεται εἰς τὸν Νόμον;

Ἀπάντησις:

Τὸ Β. Δ. τῆς 28/29 Ἀπριλίου 1937 «περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ὀκταώρου ἐργασίας εἰς ὑφαντουργεῖα κλπ.» «διατάσσει εἰς τὸ ἄρθρον 1 ὅτι αἱ ὧραι ἐργασίας τῶν ὑφαντουργείων δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὑπερβαίνουν τὰς ὀκτὼ ὥρας καθ' ἑκάστην καὶ τὰς 48 καθ' ἑβδομάδα. Εἰς τὸ ἄρθρον 2 ὁρίζει τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἐπιτρέπεται ὑπέρβασις τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 ἀνωτάτου ὁρίου ἐργασίας, μὲ τὴν προσθήκην ὅτι ἡ ὑπέρβασις αὕτη ἰσχύει μόνον ἐπὶ μίαν τριετίαν ἀπὸ τῆς 29 Ἀπριλίου 1937, μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς ὁποίας ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ἀπὸ 27 Ἰουνίου 1932 Διατάγματος «περὶ κωδικοποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ ὀκταώρου ἐργασίας διατάξεων». Προστίθεται ἄρθρον 3 ὁρίζον: «Ἡ διὰ τὰς προσθέτους ὥρας ἀναλογοῦσα ἀντιμισθία δέον νὰ εἶναι ηὐξημένη κατὰ 50 ο/ο ἐν σχέσει μὲ τὴν κανονικὴν τοιαύτην.

Τὸ Διάταγμα τοῦτο ἐξεδόθη δυνάμει τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Νόμου Γ΄ΔΛΔ' (1911) «περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν καὶ *περὶ ὡρῶν ἐργασίας*». Τὸ ἄρθρον τοῦτο 2 ἔχει οὕτω:

«Δι' εἰδικῶν Β. Διαταγμάτων, ἐκδιδομένων μετὰ πρότασιν τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Ἐργασίας, ὁριοθήσονται *ἑκάστοτε, δι' ἑκάστην βιομηχανικὴν ἐπιχείρησιν αἱ ὧραι τῆς ἐργασίας* καὶ τῆς πρὸς ἀνάπαυσιν διακοπῆς αὐτῆς, ἀναλόγως τῆς φύσεως αὐτῆς».

Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ὁ νομοθέτης παρέσχεν ἐξουσιοδότησιν εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν, ὅπως ρυθμίσῃ ἐν μόνον σημεῖον, τὸ ἀναφερόμενον ἀποκλειστικῶς εἰς τὰς ὥρας ἐργασίας καὶ τῆς πρὸς ἀνάπαυσιν διακοπῆς αὐτῆς, καὶ δὴ δι' ἑκάστην βιομηχανικὴν ἐπιχείρησιν.

Ἐπηκολούθησαν αἱ Νόμοι 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275 τοῦ 1920, διὰ τῶν ὁποίων ἐκυρώθησαν αἱ κατ' ἐκτέλεσιν τῶν σχετικῶν διατάξεων τῆς Συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν ἐν Οὐάσιγκτων συνομολογηθεῖσαι διεθνεῖς συμβάσεις περὶ θεμάτων ἀναγομένων εἰς τὴν ἐργασίαν.

Ὁ πρῶτος τῶν Νόμων τούτων 2269 τῆς 24 Ἰουνίου/4 Ἰουλίου 1920 ἐπιγράφεται «περὶ κυρώσεως τῆς Διεθνοῦς Συμβάσεως τῆς Διεθνοῦς Συνδιασκέψεως τῆς Ἐργασίας τῆς Οὐασιγκτῶνος περὶ περιορισμοῦ *τῶν ὡρῶν ἐργασίας ἐν ταῖς βιομηχανικαῖς ἐπιχειρήσεσιν* εἰς ὀκτὼ καθ' ἡμέραν καὶ 48 καθ' ἑβδομάδα». Τὸ «*πρῶτον ἄρθρον*» τοῦ νόμου τούτου περιεχόμενον ἔχει τὸ κείμενον τῆς Διεθνοῦς Συμβάσεως. Τὸ κείμενον τῆς Διεθνοῦς Συμβάσεως κατέστη κείμενον τοῦ Νόμου 2269 καὶ διὰ τοῦ τρόπου τούτου τὸ εἰς τὴν Διεθνῆ Σύμβασιν Διεθνὲς Δίκαιον κατέστη ἐσωτερικὸν Δίκαιον ἢ, κατὰ τὴν τρέχουσαν φρασεολογίαν, «κατέστη Νόμος τοῦ Κράτους» (πρβλ. Ἐφ. Ἀθηνῶν 1789 (1937) Θέμις 49, 350/354 καὶ *ἡμέτερον* Ἰδιωτ. Διεθνὲς Δίκαιον Ι (1950)) σελ. 49). Ἐρευνητέον, ἤδη, ποία ἡ σχέσις τοῦ εἰς τὸν Νόμον 2269 (1920) περιεχομένου δικαίου πρὸς τὸ πρὸ τοῦ Νόμου τούτου καὶ ἡ εἰς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Νόμου Γ΄ΔΛΔ' (1911) περιεχόμενον δίκαιον. Τὸ εἰς τὸ «*ἄρθρον πρῶτον*» τοῦ Νόμου 2269 (1920) περιεχόμενον δίκαιον ρυθμίζει τὰ τῶν ὡρῶν ἐργασίας εἰς τὰς βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις. Τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς ὕλην ρυθμίζει καὶ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Νόμου Γ΄ΔΛΔ' (1911). Ὁ νομοθέτης εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο, ἀντὶ νὰ ρυθμίζῃ ἀμέσως τὴν ὕλην περὶ ὡρῶν ἐργασίας εἰς τὰς

βιομηχανικάς έπιχειρήσεις έξουσιοδοτεί την έκτελεστικήν έξουσίαν, όπως έκδώση Διατάγματα περιέχοντα τούς σχετικούς κανόνας δικαίου. Τό 1920 όμως ό νομοθέτης αναλαμβάνει αύτός αύτος την ρύθμισιν τοῦ θέματος, έκδίδων τόν Νόμον 2269 καί καθιστῶν περιεχόμενον αύτοῦ τό είς την διεθνῆ σύμβασιν περιεχόμενον Διεθνές Δίκαιον. Άλλά, όταν ό Νομοθέτης μετά τόν Νόμον Γ⊗ΛΔ' (1911), αύτός αύτος άμέσως δι' είδικοῦ Νόμου, τοῦ 2269, κατ' έκτέλεσιν μάλιστα διεθνῶς άναληφθείσης ύποχρεώσεως, ρυθμίζη τό ίδιον άκριβῶς θέμα, περί τοῦ όποίου έδωκεν έξουσιοδότησιν είς την έκτελεστικήν έξουσίαν, κατ' άνάγκην καί αύτονοήτως άναιρεί την δοθεῖσαν έξουσιοδότησιν, καταργεί, μέ άλλους λόγους, τό άρθρον 2 τοῦ Νόμου Γ⊗ΛΔ' (1911). Όταν άρχαιότερος καί νεώτερος Νόμος ρυθμίζουν την αύτήν ύλην, ό νεώτερος Νόμος καταργεί τόν άρχαιότερον καί είς την περίπτωσιν ἔτι, καθ' ἣν άρχαιότερος καί νεώτερος συμπίπτουν κατά περιεχόμενον, «διότι είναι άπαράδεκτον νά ίσχύουν συγχρόνως καί έκ παραλλήλου δύο Νόμοι τοῦ αύτοῦ περιεχομένου (*Regelsberger*. Γενικαί Άρχαί § 26 σημ. 5 (ήμετέρας μεταφράσεως σελ. 141-142), *Enneccerus - Nipperdey*. Lehrbuch des bürgerlichen Rechts I (1931) § 41 σημ. 5).

Έν προκειμένῳ, τό άρθρον 2 τοῦ Νόμου Γ⊗ΛΔ' (1911) ρυθμίζει την ύλην περί ώρῶν έργασίας είς τάς βιομηχανικάς έπιχειρήσεις, τῶν σχετικῶν κανόνων δικαίου περιεχομένων είς τά κατ' έξουσιοδότησιν τοῦ άρθρου τούτου έκδοθέντα Β. Δ. Την αύτήν άκριβῶς ύλην ρυθμίζει καί ό νόμος 2269 (1920) είς τό «*άρθρον πρώτον*». Τό άρθρ. 2 τοῦ Νόμου Γ⊗ΛΔ' (1911) καί τό «*άρθρον πρώτον*» τοῦ Νόμου 2269 (1920), ρυθμίζοντα την αύτήν ύλην, δέν δύναται νά συνυπάρξουν. Ό νεώτερος Νόμος 2269 (1920) κατήργησε τό άρθρον 2 τοῦ Νόμου Γ⊗ΛΔ' (1911). Έφ' όσον δέ ό νομοθέτης διά τοῦ «*άρθρου πρώτου*» τοῦ Νόμου 2299 όχι μόνον άνέλαβεν αύτός αύτος νά ρυθμίση, άλλά καί πράγματι διά τοῦΝόμου τούτου έρρύθμισε την κοινωνικήν ύλην, περί ής έδωκεν έξουσιοδότησιν είς την έκτελεστικήν έξουσίαν διά τοῦ άρχαιοτέρου Νόμου Γ⊗ΛΔ' (1911) άρθρ. 2, κατ' άνάγκην καί αύτομάτως, άμα ήρξατο ή ίσχύς τοῦ Ν. 2269, κατελύθη ή διά τοῦ άρχαιοτέρου δοθεῖσα έξουσιοδότησις. Άφ' ής στιγμῆς ό κατέχων την νομοθετικήν έξουσίαν (Βουλή καί Βασιλεύς), άσκεῖ αύτός αύτος, *έπί συγκεκριμένης κοινωνικῆς ὕλης*, την έξουσίαν ταύτην καί θέτει *τυπικόν Νόμον* ρυθμίζοντα αύτήν, παύει αύτομάτως ή ύπ' αύτοῦ είς την έκτελεστικήν έξουσίαν διά την αύτήν κοινωνικήν ύλην δοθεῖσα νομοθετική έξουσιοδότησις. Ό λόγος είναι προφανής. Ή έξουσιοδότησις άποβαίνει έκτοτε άνευ άντικειμένου, μή ύπάρχοντος πλέον, μετά την έκδοσιν τοῦ *σχετικοῦ τυπικοῦ Νόμου*, ρυθμιστέου θέματος. Έκτός τούτου, έάν μετά την έκδοσιν τοῦ *τυπικοῦ Νόμου*, ή έκτελεστική έξουσία διετήρει την δοθεῖσαν νομοθετικήν έξουσιοδότησιν καί διά Β.Δ. έρρύθμιζε τήν κοινωνικήν ύλην, περί ής ό *τυπικός* νόμος, θά έτίθετο αύτη ύπέρ τόν νομοθέτην, ένῷ κατά τό Σύνταγμα ή νομοθετική έξουσία άνήκει άποκλειστικῶς είς τήν Βουλήν καί τόν Βασιλέα, δυναμένους νά έξουσιοδοτήσουν την έκτελεστικήν έξουσίαν, όπως *έπί συγκεκριμένης κοινωνικῆς ὕλης* θέση διά Β. Δ. κανόνας δικαίου, έκ τῆς φύσεως τοῦ πράγματος άδυνάτου όντος έπί τῆς συγκεκριμένης ταύτης ύλης όπως ένασκοῦν συγχρόνως καί έκ παραλλήλου την νομοθετικήν έξουσίαν τόσον οί φυσιολογικῶς κατέχοντες ταύτην (Βουλή καί Βασιλεύς), όσον καί οί κατ' έξουσιοδότησιν αύτῶν ένασκοῦντες αύτήν. Τό άδύνατον τούτο προκύπτει καί άλλοθεν. Έάν, δοθείσης νομοθετικῆς έξουσιοδοτήσεως περί *συγκεκριμένης ὕλης*, έτίθετο μεταγενεστέρως περί αύτῆς *τυπικός Νόμος*, διετηρεῖτο δέ ή νομοθετική έξουσιοδότησις καί μετά την έκδοσιν τοῦ τυπικοῦ τούτου Νόμου, ούδέν άποκλείει, όπως ή έκτελεστική έξουσία (ό Βασιλεύς) έκδώση Διάταγμα ρυθμίζον την συγκεκριμένην ύλην κατ' άλλον ή ό *τυπικός Νόμος* τρόπον. Έν τοιαύτῃ όμως περιπτώσει παραβιάζεται τό άρθρ. 35 τοῦ Συντάγματος, κατά τό όποῖον ό Βασιλεύς δέν δύναται ν' άναστείλῃ την ένέργειαν τοῦ Νόμου. Τοῦτο δ' άκριβῶς συνέβη έν προκειμένῳ. Ένῷ ύπάρχει τυπικός Νόμος ό 2269 (1920) όρίζων έν «*άρθρῳ πρώτῳ*», ὅτι τό είς τάς προσθέτους ώρας άναλογοῦν ήμερομίσθιον θά είναι ηὐξημένον κατά 25 ο/ο τοὐλάχιστον έν σχέσει πρός τό κανονικόν τοιοῦτον, έν τούτοις τό Β.Δ. τῆς 28|29 Άπριλίου 1937 έν άρθρῳ 3 άναβιβάζει τό ποσοστόν τοῦτο είς 50 ο/ο, καί έπομένως ό Βασιλεύς διά Διατάγματος άνέστειλε την ένέργειαν *τυπικοῦ Νόμου*, τοῦ Νόμου 2269 (1920), κατά παραβίασιν τοῦ άρθρου 35 τοῦ Συντάγματος. Τοῦτο δέ άποτελεῖ πρόσθετον έπιχείρημα στηρίζον την άποψιν, καθ' ἣν, έκδοθέντος τυπικοῦ νόμου, ρυθμίζοντος συγκεκριμένην κοινωνικήν ύλην, παύει αύτομάτως ή περί τῆς αύτῆς κοινωνικῆς ύλης δι' άρχαιοτέρου Νόμου δοθεῖσα έξουσιοδότησις. Έκ τῶν δύο τό ἕν. Ή ή νομοθετική έξουσία ρυθμίζει τά είδικόν θεῖα ἢ κατ' έξουσιοδότησιν αύτῆς ή έκτελεστική έξουσία. Τό ἕν ένδεχόμενον άποκλείει τό ἕτερον. Νά έχουν συγχρόνως καί έκ παραλλήλου την έξουσίαν, όπως περί τοῦ *είδικοῦ* τούτου θέματος θέτουν κανόνας δικαίου ἢ τε νομοθετική έξουσία (Βουλή καί Βασιλεύς), κατ' έξουσιοδότησιν δ' αύτῆς καί ή έκτελεστική (Βασιλεύς), άποκλείεται. Όταν ή νομοθετική έξουσία (Βουλή καί Βασιλεύς) έκδίδει *τυπικόν Νόμον* περί τοῦ είδικοῦ θέματος, διά τό όποῖον έδωκεν έξουσιοδότησιν, άνέλαβε τάς έξουσίας, τάς όποίας μετεβίβασε καί έπομένως ή έκτελεστική έξουσία (Βασιλεύς) ούδεμίαν πλέον έχει άρμοδιότητα πρός τό θέτειν κανόνας δικαίου έπί τοῦ αύτοῦ είδικοῦ θέματος.

Ύπό τό πνεῦμα τοῦτο τίθεται άκριβῶς καί ή έν «*άρθρῳ δευτέρῳ*» τοῦ Νόμου 2269 (1920) διάταξις, καθ' ἣν *καταργεῖται* πᾶσα διάταξις τῆς Έλληνικῆς νομοθεσίας παρέχουσα όλιγώτερα πλεονεκτήματα είς τά διά τοῦ Νόμου 2269 (1920) προστατευόμενα πρόσωπα. Τοιαῦται διατάξεις ἦσαν κυρίως αί περιεχόμεναι είς τά Β. Δ. τά έκδοθέντα δυνάμει τῆς έν άρθρῳ 2 τοῦ Νόμου Γ⊗ΛΔ' (1911) νομοθετικῆς έξουσιοδοτήσεως, τά όποῖα, οὕτω, δυνάμει τοῦ «*άρθρου δευτέρου*» τοῦ Νόμου 2269, καταργοῦνται, έξαιρέσει έκείνων τῶν διατάξεων, αἵτινες εἰσάγουν πλεονεκτήματα μείζονα έκείνων, ἅτινα παρέχει ό Νόμος 2269 (1920). Τοῦτο σημαίνει, ὅτι ή νομοθετική έξουσία (Βουλή καί Βασιλεύς) έπιληφθεῖσα καί ρυθμίσασα άμέσως τό θέμα, διά τοῦ Νόμου 2269, ἠθέλησε τό έν αύτῷ δίκαιον νά μή ύφίσταται πλέον μεταβολήν άλλην, παρά μόνον έκείνην, την όποίαν θά έπέφερε αύτός ούτος ό νομοθέτης διά νέου Νόμου ἢ καί ή έκτελεστική έξουσία, άλλ' έπί τῇ βάσει «*νέας*» νομοθετικῆς έξουσιοδοτήσεως (*Ν. Ν. Σαριπόλου*, Συνταγματικόν δίκαιον,

ΣΧΕΣΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ

Ὑπὸ τοῦ κ. **ΜΑΡΙΝΟΥ ΜΠΕΡΝΙΤΣΑ**, Δικηγόρου

Ἐπ' ἐσχάτων τὰ πολιτικὰ Δικαστήρια, κατ' ἐπανάληψιν, ἠναγκάσθησαν νὰ διερευνήσουν τὸ θέμα τῆς νομικῆς φύσεως τῆς σχέσεως, ἥτις συνδέει τοὺς Ὀργανισμοὺς Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως καὶ εἰδικώτερον τοὺς Δήμους μετὰ τοῦ ἡμερομισθίου ἐργατοτεχνικοῦ καὶ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, κληθέντα ὅπως ἀποφανθῶσιν ἐπὶ τῆς διαδικασίας ἀπολύσεως τούτων, ἀποζημιώσεως ἕνεκεν ταύτης, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ δικαιώματος παροχῆς ἀδειῶν κατ' ἔτος.

Τὸ θέμα τοῦτο (νομικὴ φύσις σχέσεως—ἁρμόδια Δικαστήρια-ἀπόλυσις-ἀποζημίωσις-ἄδειαι),—λόγῳ τῶν σημειωθεισῶν προσφάτως ἀθρόων ἀπολύσεων ἐκ μέρους τῶν Δήμων, ὀφειλομένων εἴτε εἰς ἐκτέλεσιν ἑνὸς εὐρέος προγράμματος οἰκονομιῶν καὶ περιστολῆς δαπανῶν, εἴτε καὶ εἰς ἄλλους λόγους, ἀπέβη ἐπίκαιρον καὶ ἄκρως ἐνδιαφέρον, συνάμα δὲ καὶ πολυέριστον, οὐ μόνον ἕνεκεν τοῦ διχασμοῦ τῆς νομολογίας τῶν Δικαστηρίων, ἅτινα (οὐχὶ ὀρθῶς καθ' ἡμᾶς) ἀπέκλινον κατὰ πλειονότητα ὑπὲρ τῆς ἀνεπιφυλάκτου ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. 118|45, ἀλλὰ καὶ συνεπείᾳ τῆς ἐκδηλωθείσης ὀξυτάτης ἀντιδέσεως πρὸς ταύτην τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, ὅπερ ἀσκοῦν, ὡς προϊσταμένη Ἀρχή, τὸν ἔλεγχον καὶ τὴν ἐποπτείαν ἐπὶ τῶν Ὀργανισμῶν Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως, ἰσχυρὰν διὰ παλαιοτέρων ἐγκυκλίων διαταγῶν (Υ. Ε. ἀριθ. πρωτ. 32819|ἐγκ. 121|1948, Ἐπιθ. Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως, ἔτος 1948, σελ. 452), ὅσον καὶ προσφάτου τοιαύτης (ἀριθ. πρωτ. 49964|ἐγκ. 121|19-8-1950), ἀπαγορεύει κατηγορηματικῶς εἰς τοὺς Δήμους τὴν καταβολὴν οἱασδήποτε ἀποζημιώσεως λόγῳ ἀπολύσεως εἰς τοὺς ἀνωτέρω ἡμερομισθίους, ἀρνουμένου καθ' ὁλοκληρίαν τὴν ἐφαρμογὴν καὶ τοῦ Ν. 1181|45, ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ τοῦ Ν. 2112, ὡς ἐπεξετάθη.

Πρὶν ἢ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν ἔρευναν τοῦ ὅλου ζητήματος, κρίνομεν ἐπάναγκες, ὅπως καθορίσωμεν, ἐν πάσῃ δυνατῇ συντομίᾳ, συγκεκριμένως τὸ θέμα, περὶ οὗ ἡ ὅλη ἀτέρμων διαφωνία προέκυψεν.

Ἐνταῦθα, διασαφηνίζοντες, τονίζομεν ὅτι δὲν ἐρευνᾶται ἡ συνδέουσα τοὺς Δήμους σχέσις πρὸς τοὺς τακτικοὺς ὑπαλλήλους, ὑπηρέτας, τεχνικοὺς καὶ ἐργατοτεχνίτας τῶν Δήμων, οἱ κατεχόμενοι ὑπὸ τῶν ὁποίων θέσεις προβλέπονται ὑπὸ τοῦ τακτικοῦ ὀργανισμοῦ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας, ἐγκρινομένου διὰ διατάγματος κατὰ τὸ ἄρθρ. 93 § 4 τοῦ Κ. Ν. Δ. Κ. (καὶ τοὺς ὁποίους ὁ νέος νόμος 1490|50 «περὶ καταστάσεως δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ὑπαλλήλων» ἀποκαλεῖ συλλήβδην καὶ ἀδιακρίτως ὑπαλλήλους), καθ' ὅσον περὶ αὐτῶν οὐδὲν ζήτημα γεννᾶται, οὗτοι συνδέονται πρὸς τὸν Δῆμον, ἀναντιρρήτως, διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου, διοριζόμενοι καὶ μονιμοποιούμενοι καὶ ἀπολυόμενοι, καθ' ἃς προϋποθέσεις καὶ διαδικασίαν διαγράφει ὁ ν. 4548 ἢ ὁ καταργήσας καὶ ἀντικαταστήσας τοῦτον ν. 1490|50 (ἐφ' ὅσον ἤθελε ἐπανατεθῇ ἐν ἰσχύϊ).

Τὸ ὑπὸ ἔρευναν θέμα ἀναφέρεται εἰς τοὺς κατόπιν συστάσεως συνεργείων, συνῳδὰ τῇ § 2 τοῦ ἄρθρ. 115 Κ. Ν. Δ. Κ. (ἤδη ἄρθρ. 148 Ν. 1490|1950), προσλαμβανομένους ἡμερομισθίους, περιπλεκόμενον ἔτι περισσότερον, ὅταν οὗτοι πρὸς κάλυψιν ἀναγκῶν τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τῶν Δήμων ἀποσπῶνται εἰς τὰ γραφεῖα αὐτῶν, πρὸς συμπλήρωσιν κενῶν θέσεων τοῦ τακτικοῦ ὀργανισμοῦ, μὴ οὔσης ἐπιτρεπτῆς τῆς συμπληρώσεως τῶν θέσεων τούτων διὰ τῆς κανονικῆς διαδικασίας λόγῳ τῶν γνωστῶν ἀπαγορεύσεων νέων διορισμῶν. Εὑρισκόμεθα οὕτω πρὸ τῆς ἑξῆς καταστάσεως: ἡμερομίσθιοι προσληφθέντες ὡς ἐργάται νὰ ἀπασχολοῦνται εἰς ἐργασίαν γραφικὴν ἢ πάντως ξένην πρὸς ἐκείνην, δι' ἣν συνεστήθη τὸ συνεργεῖον ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνιτῶν.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς παραγράφου 2 ἄρθρ. 115 τοῦ Κ. Ν. Δ. Κ., ἀποφάσει τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐγκρίσει τῆς Νομαρχίας Ἀττικῆς (οὐχὶ διὰ Δ/τος), δι' εἰδικῶν προσωρινῶν ὀργανισμῶν ὡρισμένης χρονικῆς διαρκείας, συνιστῶνται διάφορα ποικιλώνυμα συνεργεῖα, πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων δι' αὐτεπιστασίαν ἢ ὑπὸ

τόμος δεύτερος (1923) σελ. 237, σελ. 308 σημ. 3). Τοιαύτην ὅμως ἐξουσιοδότησιν δὲν παρέχει ὁ Νόμος 2269. Ἀπ' ἐναντίας διὰ τοῦ *«ἄρθρου τρίτου»* παρέχει δικαίωμα, ὅπως διὰ Β. Δ. *«κωδικοποιηθῇ»* τὸ μέχρι τοῦδε ἰσχῦον εἰς *«ἓν ἐνιαῖον κείμενον»*, ἐκ τοῦ ὁποίου ἔτι μᾶλλον ἐνισχύεται τὸ ἀνωτέρω λεχθέν, ὅτι ὁ νομοθέτης τὸ εἰς τὴν Σύμβασιν τῆς Οὐάσιγκτων Διεθνὲς Δίκαιον καθιστῶν διὰ τοῦ Νόμου 2269 (1920) ἐσωτερικὸν Δίκαιον, ἠθέλησε τοῦτο νὰ εἶναι τὸ *πάγιον* περὶ τοῦ θέματος *Δίκαιον*, μὴ τροποποιούμενον παρὰ μόνον διὰ νόμου, ἀποκλειομένου παντὸς δικαιώματος εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν, ὅπως ἐπεμβαίνῃ *«ἐκάστοτε» «δι' ἑκάστην βιομηχανικὴν ἐπιχείρησιν»*, καθὼς λέγει τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Νόμου Γ΄ΛΔ΄ τοῦ 1911.

Συμφώνως πρὸς ταῦτα, κατοπινὴ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ Νόμου 2269 (1920) καταργήσεως τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Νόμου Γ΄ΛΔ΄ (1911), τὰ μὲν μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ Νόμου 2269 (1920) ἐκδοθέντα, δυνάμει τοῦ ἄρθρου τούτου 2, Β. Δ. κατηργήθησαν διὰ τοῦ *«ἄρθρου δευτέρου»* τοῦ Νόμου 2269, διατηρηθεισῶν ἐν ἰσχύϊ ἐκείνων μόνον τῶν διατάξεων, αἵτινες παρέχουν μείζονα πλεονεκτήματα εἰς τὰ διὰ τοῦ Νόμου 2269 προστατευόμενα πρόσωπα, πᾶν δὲ Διάταγμα ἐκδοθέν, μετὰ τὸν Νόμον 2269 (1920) δυνάμει τῆς καταργηθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Νόμου Γ΄ΟΔ΄ (1911), εἶναι ἄκυρον.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν σκέψεων τούτων καταλήγω εἰς τὸ πόρισμα, ὅτι τὸ Β Δ τῆς 28|29 Ἀπριλίου 1937 «περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ὀκταώρου ἐργασίας εἰς τὰ ὑφαντουργεῖα κλπ.», ὡς καὶ τὸ Β.Δ. τῆς 27 Ἰουνίου 1932 «περὶ κωδικοποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ ὀκταώρου ἐργασίας διατάξεων, ἐκδοθέντα δυνάμει τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Νόμου Γ΄ΛΔ΄ (1911), ἐνῷ τοῦτο ἔχει καταργηθῇ διὰ τοῦ Νόμου 2269 (1920), εἶναι ἄκυρα.

Ἀθῆναι, 16ῃ Ἀπριλίου 1950

Ὁ γνωμοδοτῶν

Γ. Σ. ΜΑΡΙΔΑΚΗΣ

ρεσιῶν τοῦ Δήμου. Τοιαῦτα εἶναι τὰ συνεργεῖα π. χ. καθαριότητος ὁδῶν, πλατειῶν κλπ. (τὸ σημαντικώτερον καὶ πολυαριθμώτερον πάντων), συντηρήσεως κήπων καὶ δενδροστοιχιῶν, δικτύου ὑδρεύσεως, χωματουργικῶν ἔργων κλπ. Εἰς ταῦτα προσλαμβάνονται ἐπὶ ἡμερομισθίῳ διαφόρων εἰδικοτήτων ἐργάται, ὑπάλληλοι, τεχνῖται, ἐπόπται, ὁδηγοὶ κάρρων ἢ αὐτοκινήτων κ.λ.π. καὶ αὐτούς ἀφορᾷ τὸ ὑπὸ μελέτην θέμα.

Εἶχε κριθῆ ὅτι καὶ ἐπ' αὐτῶν εἶχον ἐφαρμογὴν αἱ παράγραφοι 6 τοῦ ἄρθρ. 2 καὶ 5 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ὑπὸ κατάργησιν νόμου 4548|1930, αἵτινες εἶχον προστεθῆ εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 5 ἐδάφ. α' τοῦ Α.Ν. 18|18 Ἀπριλίου 1935 καὶ 62 τοῦ Νόμου 6429|1934. Διὰ τῶν διατάξεων τούτων παρείχετο ἀπεριόριστος ἐξουσία εἰς τὸν Δήμαρχον, ὅπως ἀπολύῃ ἐλευθέρως τοὺς εἰς προσωρινὰς ἢ δεκτικὰς ἐνοικιάσεως ὑπηρεσίας προσλαμβανομένους ὑπαλλήλους καὶ δημοτικοὺς ὑπηρέτας καὶ ἐν γένει τοὺς ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τῶν Δήμων ἐκτελοῦντας χειρωνακτικὴν ἢ ὑπηρετικὴν ἐργασίαν, ἄνευ οὐδενὸς δικαιώματος προσφυγῆς εἰς τὰ τακτικὰ ἢ Διοικητικὰ Δικαστήρια, τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας μάλιστα ἀποφανθέντος ὅτι οἱ ἔκτακτοι ὑπάλληλοι δὲν προστατεύονται ὑπὸ τοῦ νόμου 4548, οὔτε χρήζει ἀπολογίας ἡ περὶ ἀπολύσεως αὐτῶν ἀπόφασις, τεκμαιρομένου ὅτι ἡ ἀπόλυσις των ἐγένετο πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ὑπηρεσίας (Σ.Ε. 654|1935).

Μετὰ τὴν κατάργησιν ὅμως τῶν διατάξεων τούτων ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ Νόμου 1143|1944 ἀνέκυψε τεθὲν ἐπὶ τάπητος τὸ ὅλον θέμα, ἡ ἐπὶ ταῦ ὁποίου ἀπόφανσις ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἐὰν ἡ συνδέουσα τοὺς ἡμερομισθίους σχέσις πρὸς τοὺς Δήμους εἶναι τοιαύτη τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου (σύμβασις ἐργασίας), ἢ δικαιοπρακτικὴ σχέσις ἔχουσα δημοσιολογικὸν χαρακτῆρα.

Α'. Ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 93|1948, ΕΕΝ ιε' σελ. 318 καὶ 98|1945, ΕΕΝ ιγ' σελ. 40 ἀποφάσεών του ἀπεφάνθη, ὅτι ἡ συνδέουσα τοὺς Δήμους μετὰ τῶν ὡς ἄνω ἡμερομισθίων σχέσις ἐξέρχεται τῆς σφαίρας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, οὖσα μονομερὴς δημοσίου δικαίου πρᾶξις δικαιοπρακτικῆς φύσεως, ἐπιχειρουμένη κυριαρχικῶς βάσει τοῦ νόμου. Τὴν ἄποψίν του ταύτην ὁ Α.Π. στηρίζει εἰς τὸ ἄρθρον 83 τοῦ Κ.Ν.Δ.Κ., καθ' ὃ «οἱ Δῆμοι ἔχουν τὴν αὐτοδιοίκησιν τῶν ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ δημοσίου αὐτῶν σκοποῦ ἀπορρεουσῶν ἰδίων τοπικῶν ὑποθέσεων». Συνεπῶς οὐδεμίαν ἐφαρμογὴν ἔχουν οὐ μόνον οἱ νόμοι 2112, Β.Δ. 16-7-1920, Α.Ν. 118|1945, 1255|1949, Ἀστ. Κῶδιξ, ἀλλ' οὐδὲ καὶ ὁ καθιερῶν τὴν εἰδικὴν διαδικασίαν ἐκδικάσεως ἐργατικῶν διαφορῶν νόμος Γ%ΟΔ', ὡς ἐτροποποιήθη (βλ. καὶ Πρωτοδ. Βεροίας 119|1949, ΕΕΔ 8, 732 καὶ μειοψηφοῦσαν γνώμην ἐν Πρωτ. Πειραιῶς 2015|1950 ΕΕΔ 9, 868).

Β'. Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν εἰς τὰς ὡς ἄνω ἐγκυκλίους αὐτοῦ, ἐν ὄψει τῆς διαφωνίας τῶν πολιτικῶν Δικαστηρίων περὶ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς σχέσεως ταύτης ὡς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, δέχεται τὴν ἐπιεικεστέραν ἄποψιν, ὅτι δηλαδὴ ὀφίσταται σχέσις ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἔχον ὑπ' ὄψιν τὰς κρατούσας κοινωνικὰς ἀντιλήψεις περὶ προστασίας τῶν ἐργαζομένων. Ἐκ τούτων ὅμως δὲν ἕπεται, διατείνεται, ὅτι οἱ ὑπὸ τῶν Δήμων προσλαμβανόμενοι ἡμερομίσθιοι ἐργατοτεχνῖται δικαιοῦνται τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 2112 ὁριζομένης ἀποζημιώσεως, ἐν περιπτώσει μὴ ἐγκαίρου εἰδοποιήσεως κατὰ τὴν ἀπόλυσιν αὐτῶν. Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ἀπὸ 16|18-7-1920 Β.Δ. περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν ἡ ὑποχρέωσις καταγγελίας ἀφορᾷ μόνον συμβάσεις ἐργασίας. Δὲν ἀφορᾷ συμβάσεις συναπτομένας πρὸς ἐκτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου καὶ μὴ διαρκούσας πέραν ταύτης. Δὲν ὑπάγονται ὡσαύτως εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ συμβάσεις ἐργασίας, ἐφ' ὧν συνεφωνήθη ὡρισμένη διάρκεια χρόνου ἢ προκύπτει τοιαύτη ἐκ τοῦ δηλωθέντος σκοποῦ τῆς ἐργασίας. Δεδομένου ὅτι οἱ ἡμερομίσθιοι ἐργατοτεχνῖται τῶν Δήμων προσλαμβάνονται δι' ὡρισμένον χρόνον, ὁριζομένον ὑπὸ τοῦ οἰκείου εἰδικοῦ ὀργανισμοῦ ἢ συνεργείου (ἄρθρ. 93 καὶ 115 τοῦ Κ.Ν.Δ.Κ.), ἕπεται ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας εἶναι ὡρισμένου χρόνου καὶ συνεπῶς διὰ τούτους ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 2112, ἀπαραίτητος προϋπόθεσις διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὁποίων εἶναι ἡ ὕπαρξις συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου (ἄρθρ. 1 ν. 2112). Ὡσαύτως οὔτε ὁ νόμος 118|1945, ὡς ἐπεξετάθη ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949, τυγχάνει ἐφαρμογῆς ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω, καθόσον οὗτος, ἐπὶ πλέον, ἀναφέρεται μόνον εἰς «ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις».

Ἡ γνώμη αὕτη τοῦ Υ.Ε. ἀφήνει ἄλυτον τὸ ζήτημα, ἐὰν πρὸ τῆς λήξεως τῆς χρονικῆς διαρκείας τοῦ οἰκείου εἰδικοῦ προσωρινοῦ ὀργανισμοῦ ἀπολυθῇ τις τῶν ἐργατοτεχνιτῶν, τί δέον γενέσθαι;

Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου κατὰ τὸ ἄρθρον 148 § 2 τοῦ Α.Ν. 1490|1950, ἀντίστοιχον πρὸς τὸ 115 § 2 τοῦ Κ.Ν.Δ.Κ., τὰ συνεργεῖα ἐργατοτεχνιτῶν συνιστῶνται εἴτε διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων δι' αὐτεπιστασίας, εἴτε διὰ τὴν ἐν περιπτώσει ἐκτάκτου ἢ προσωρινῆς ἀνάγκης ἐξυπηρέτησιν προσωρινῆς ἢ μὴ διαρκοῦς φύσεως ὑπηρεσιῶν. Πλὴν ὅμως ὑφίστανται συνεργεῖα, ἅτινα, καίτοι ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξεων τούτων συνιστῶνται, ἐν τούτοις ἐξυπηρετοῦν μονίμους καὶ διηνεκεῖς ἀνάγκας τῶν Δήμων, αἵτινες, ἐνῷ ἀρχικῶς συνέστησαν ταῦτα δι' ἓν ἔτος δι' ἀλλεπαλλήλων κατ' ἔτος παρατάσεων ἢ ἐκ νέου συγκρατήσεως τῶν ἰδίων ἀκριβῶς συνεργείων, καταλήγουν εἰς τὸ νὰ διατηροῦν ταῦτα ἀπὸ τῆς συστάσεως των ἐπὶ ὁλοκλήρους δεκαετίας καὶ θὰ ἐξακολουθοῦν νὰ τὰ διατηροῦν, ἐφ' ὅσον ὀφίστανται Δῆμοι, τοῦθ' ὅπερ συμβαίνει μὲ τὸ σημαντικώτερον τῶν συνεργείων τούτων, τῆς καθαριότητος, ὅπερ εἰς τοὺς περισσοτέρους Δήμους εἶναι τὸ μοναδικὸν συνεργεῖον, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐξυπηρετοῦνται αἱ ἄλλαι ἀνάγκαι τῶν Δήμων. Δὲν φρονοῦμεν, συνεπῶς, ὅτι αἱ δυνάμει τοιούτων μονίμων συνεργείων (καθαριότητος) προσλαμβανόμενοι συνδέονται πρὸς τὸν Δῆμον διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, καθ' ὅσον, ἵνα χαρακτηρισθῇ σύμβασις ἐργασίας ὡς τοιαύτη ὡρισμένου χρόνου, δὲν ἀρκεῖ μόνον νὰ ὁρίζεται ρητῶς ὁ χρόνος λήξεως ταύτης, ἀλλ' ἡ χρονικὴ διάρκεια αὐτῆς σαφῶς νὰ συνάγεται καὶ νὰ ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν φύσιν, τὸ εἶδος καὶ τὸν σκοπὸν αὐτῆς καὶ τοῦ ἐκτελεστέου ὡρισμένου ἔργου. Ἀλλεπάλληλοι δὲ συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου ἀποκρύπτουν πολλάκις σύμβασιν ἀορίστου χρόνου, καὶ δὴ ὅταν ἐνεργῶνται αὗται ἄνευ διακοπῆς τινος καὶ ἐκ τῆς φύσεως τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν καὶ τῆς ἰδιότητος τοῦ ἐργαζομένου δὲν δικαιολογεῖται ὁ καθορισμὸς χρόνου (Ἀρχεῖον Ἰδιωτ. Δι-

καίου 1942 σελ. 265 - 266, 1943, τόμ. Β' σελ. 542, 1944 σελ. 315, Α. Π. 400]1947, Ἔνοχ. *Ζήτου* Εἰδ. 1949 σελ. 325, Ἐργατ. *Καποδίστρια* § 542), ὡς. ἠδη ἐλέχθη, συμβαίνει μέ τόν ἔκτακτον ὀργανισμόν τοῦ συνεργείου καθαριότητος, ὅστις ψηφίζεται ὑπό τοῦ Δημοτικοῦ συμβουλίου καί ἐγκρίνεται ὑπό τῆς Νομαρχίας Ἀττικῆς καθ' ἑκαστον οἰκονομικόν ἔτος. Ὡσαύτως οὐδαμῶς δύναται νά ὑπαχθῇ τό συνεργεῖον τοῦτο εἰς τήν περίπτωσιν τῆς δι' αὐτεπιστασίας ἐκτελέσεως ἔργου, τοῦ «ἔργου» ἔχοντος ἐνταῦθα, ἄν μή τι ἄλλο, τήν ἔννοιαν ὅτι κάποτε θά περατωθῇ, τοῦθ' ὅπερ ἐν πάσῃ περιπτώσει δέν συμβαίνει μέ τήν καθαριότητα τοῦ Δήμου, ἥτις εἶναι ἀνάγκη καί *ὑπηρεσία* διηνεκής. Ἴσως ἡ ἄποψις τοῦ Υ.Ε. ἀπό ἀπόψεως σκοπιμότητος καί προστασίας τῆς δημοσίας ὑγείας, τοὐλάχιστον διά τό συνεργεῖον καθαριότητος, νά εἶναι ὀρθή, διότι οἱ ἡμερομίσθιοι ἐργατοϋπάλληλοι καθαριότητος, ἀπολαμβάνοντες δρακοντείου προστασίας, ἐνδέχεται νά παραμελοῦν τά καθήκοντά των πρός βλάβην τῆς δημοσίας ὑγείας. Ἡ ἄποψις ὅμως αὕτη ἐνέχει καί τήν ἀντίθετον αὐτῆς, καθόσον συνήθεις εἶναι αἱ περιπτώσεις, καθ' ἃς, λόγῳ ἀκριβῶς τῆς εὐχερείας περί τήν ἀπόλυσιν τοῦ προσωπικοῦ τούτου, ὁ νεαδιοριζόμενος ἢ ἐκλεγόμενος Ἄρχων τήν ἐπομένην τῆς ἀναλήψεως τῶν καθηκόντων του προβαίνει εἰς ἀθρόας ἀπολύσεις τῶν ὑπό τοῦ προκατόχου του ἀνήκοντος εἰς ἀντίθετον πολιτικήν παράταξιν, διορισθέντων.

Γ'. Ἡ Νομολογία τῶν εἰς πρῶτον καί δεύτερον βαθμόν ἀποφαινομένων πολιτικῶν Δικαστηρίων τελευταίως σταθερῶς ἀποκλίνει ὑπέρ τῆς ἀπόψεως τῆς ὑπαγωγῆς τῆς σχέσεως ταύτης εἰς τήν σφαῖραν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, μέ ἀποτέλεσμα τήν πλήρη ἐξομοίωσιν τῶν ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνιτῶν τῶν Δήμων πρός τούς διά σχέσεως συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου μετά ἰδιώτου ἐργοδότου συνδεομένους τοιούτους. Πλήν ὅμως ἡ νομολογία τῶν δικαστηρίων τούτων ἐδιχάσθη, ὅσον ἀφορᾷ τήν διαδικασίαν τῆς καταγγελίας καί τήν ἀποζημίωσιν ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως τῶν μισθωτῶν τούτων. Οὕτω:

α) Μία ὁμάς προσφάτων ἀποφάσεων τάσσεται ἀνεπιφυλάκτως ὑπέρ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Α. Ν. 118]1945, ὡς ἐτροποποιήθη καί ἐπεξετάθη ὑπό τοῦ Ν. Δ. 1255]49 (Πρωτ. Πειρ. 2015]50, ΕΕΔ ἔτος 1950, σελ. 888, Πρωτ. Θεσ]νίκης 437]50, ΕΕΔ 1950, σελ. 749, Πρωτ. Ἀθ. 2077]50, ΕΕΔ 1950, σελ. 758, Πρωτ. Ἀθ. 2324]50, ΕΕΔ 1950, σελ. 849).

β) Ἑτέρα ὁμάς ἀποφάσεων τάσσεται ὑπέρ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 2112, ὡς ἐπεξετάθη ὑπό Β.Δ. 16—7—1920 (Πρωτ. Πειρ. 387]50, ΕΕΔ 1950, σελ. 548, Πρωτ. Δράμας 31]50, ΕΕΔ 1950, σελ. 903).

γ) Τέλος αἱ ὑπ' ὁριθ. 1706]50 Πρωτ. Ἀθ., ΕΕΔ 1950, σελ. 832, Πρωτ. Ἀθ. 1484]49, ΕΕΔ 1949, 498 Πρωτ. Ἀθ. 2719]49, ΕΕΔ 1949, σελ. 802 ὑπέρ ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρ. 669 Ἀστ. Κώδικος.

Δ) Φρονοῦμεν ὅτι ἡ σχέσις ἡ συνδέουσα τούς Δήμους μετά τοῦ ἡμερομισθίου προσωπικοῦ τοῦ κατά τά ἄνω προσλαμβανομένου ἀποτελεῖ σύμβασιν ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, καθ' ὅσον ἐξ αὐτῆς ἐλλείπουσι τά στοιχεῖα ἐκεῖνα, τά προσδιδοντα εἰς τήν σχέσιν ταύτην χαρακτῆρα δημοσίου δικαίου, ὡς εἶναι π.χ. ἡ εἰδική διαδικασία διορισμοῦ, πρόσληψις τοῦ μισθωτοῦ εἰς θέσιν προβλεπομένην ὑπό τοῦ τακτικοῦ ὀργανισμοῦ, ὁ ὅρκος καί ἐν γένει τά στοιχεῖα ἐκεῖνα, ἐκ τῶν ὁποίων ἀναδεικνύεται μόνη ἡ ἐπιτασσουσα μονομερῆ βούλησις τοῦ δημοσίου προσώπου καί ἅτινα ἐξαφανίζουν τόν δεσμόν τῆς συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, εἰς ὃν ὁ προσλαμβανόμενος προσέρχεται μετά βουλήσεως ἴσης δυνάμεως καί ἀξίας πρός τήν τοιαύτην τοῦ προσλαμβάναντος (*M. Hauriou*. Διοικ. Δίκ. μετάφρ. *Τσουκαλίδου—Παπαχατζῆ*, § Β', σελ. 264 ἑπ., *Ἀγγελοπούλου*, Δίκ. Πολιτ. Ὑπαλλήλων παρ. 16, σ. 101—102, *Καποδίστρια*, Ἐρμ. Ἐργ. Δικ. §§ 306, 318).

Τό ζήτημα τῆς νομικῆς φύσεως τῆς σχέσεως ταύτης μετά τόν Α.Ν. 1490]50 «περί καταστάσεως δημοτικῶν καί κοινοτικῶν ὑπαλλήλων» λύεται διά ρητῶν πλέον διατάξεων, ἀφ' ἑνός τοῦ ἄρθρ. 148, ὁριζοντος ἐν τέλει τῆς παραγρ. 2 ὅτι τό ἐπί ἡμερομισθίῳ προσλαμβανόμενον ὑπαλληλικόν ἢ ἐργατοτεχνικόν προσωπικόν συνδέεται πρός τόν Δήμον διά σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου καί ἀφ' ἑτέρου τοῦ ἄρθρ. 2 στοιχ. η' διαλαμβάνοντος ὅτι ἐξαιροῦνται τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου τούτου οἱ πάσης φύσεως ἡμερομίσθιοι τῶν Δήμων. Συνεπῶς κατόπιν τούτου καθ' ὕλην ἁρμόδια Δικαστήρια, ὅπως ἐπιλαμβάνωνται τῶν συναφῶν διαφορῶν, εἶναι ἀναντιρρήτως πλέον τά ὑπό τοῦ Νόμου ΓΣΟΔ', ὡς ἐτροποποιήθη, καθοριζόμενα.

Παραμένει ὅμως εἰσέτι ἐπιμαχον τό ζήτημα τοῦ τρόπου τῆς καταγγελίας καί ἀποζημιώσεως ἕνεκα ταύτης, ὡς καί τῶν κατ' ἔτος ἀδειῶν, ἔνθεν μέν τοῦ Υ.Ε. ἐμμένοντος ἀνενδότως εἰς τήν ἄνευ οἱασδήποτε διαδικασίας καί καταβολῆς ἀποζημιώσεως δυνατότητα ἀπολύσεως τῶν ἀνωτέρω, ἐκεῖθεν δέ τῆς πλειονότητος τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων ἀκολουθούντων τήν ἄκρως ἀντίθετον κατεύθυνσιν, τασσομένων δηλονότι ὑπέρ τῆς ἀνεπιφυλάκτου ἐφαρμογῆς τοῦ Α. Ν. 118]45.

Ἂς μᾶς ἐπιτραπῇ νά ἐκφράσωμεν σοβαράς ἀμφιβολίας ὡς πρός τήν ὀρθότητα τῶν σκέψεων τῆς πρώτης ὁμάδος τῶν ἀποφάσεων τῶν ταχθεισῶν ὑπέρ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Α.Ν. 118]45, ὡς ἐτροποποιήθη καί ἐπεξετάθη οὗτος ὑπό τοῦ Ν. Δ. 1255]49, καθ' ὅσον ὁ Ν. 118]45 φρονοῦμεν, ὅτι ρυθμίζει, ἐκτός τῶν ἄλλων, καί δύο ἐντελῶς διάφορα μεταξύ των θέματα, ἀφ' ἑνός τήν εἰς τό Ταμεῖον Ἀνεργίας ἀσφάλισιν καί ἀφ' ἑτέρου τήν διαδικασίαν ἀπολύσεως μισθωτῶν. Ἐκ τοῦ ὅτι διά τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. Δ. 1255]49 ἐπεξετάθη ἡ εἰς τό Ταμεῖον Ἀνεργίας ἀσφάλισις καί ἐπί παντός μισθωτοῦ συνδεομένου πρός τόν ἐργοδότην διά σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου (ὑπό τήν προϋπόθεσιν ὅτι εἶναι ἠσφαλισμένος εἰς τό Ι.Κ.Α.), οὐδαμῶς ἕπεται, ὅτι αὐτομάτως καί ἄνευ ἄλλου τινός ἐπεκτείνεται καί ἡ ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ καθορίζοντος τήν διαδικασίαν ἀπολύσεως, τοσοῦτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον οὐ μόνον ὁ νομοθέτης τοῦ Ν. Δ. 1255]49 ἀφῆκεν, ὡς εἶχε, τήν διατύπωσιν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Α. Ν. 118]45, ἀναφερομένου εἰς «ἐπιχειρήσεις, ἐκμεταλλεύσεις κλπ.», ἀλλ' ἐπί πλέον ἐν ἄρθρ. 6 ὁ αὐτός νόμος 1255 πάλιν, προκειμένου περί ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας εἰς τό Ταμεῖον Ἀνεργίας καί Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, τήν αὐτήν διατύπωσιν ἐχρησιμοποίησεν, ἀναφερόμενος πάντοτε εἰς «ἐπιχειρήσεις καί ἐκμεταλλεύσεις». Ἄρα γε, ἐάν ἤθελε τήν ἐπέκτασιν τοῦ ἄρθρου 9 καί ἐπί ἐργοδοτῶν μή ἀσκούντων «ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν» δέν θά τό διεσαφήνιζε; Οὐδέν νομίζομεν ὑπέρ τῆς ἀντιθέτου ἀπόψεως προσθέτει ἡ ἑρμηνευτική ἐγκύ-

κλιος 56300]49 τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἥτις διατάζουσα παρακάμπτει, ἀφήνουσα τελικῶς ἄθικτον τὸ θέμα τοῦτο. Ἐκ μόνου τοῦ ὅτι σκοπὸς τοῦ νόμου εἶναι ἡ ὑπαγωγὴ εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας παντὸς μισθωτοῦ ὑπὸ τὰς ἐν αὐτῷ ἀναφερομένας προϋποθέσεις δὲν νομίζομεν, ὅτι ἐκ τούτου καὶ μόνον ἐτέθη εἰς λειτουργίαν ὁλόκληρον τὸ διαδικαστικὸν σύστημα τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ νόμου 118]45 περὶ λύσεως τῆς συμβάσεως (Πρωτ. Ἀθ. 2175]50, ΕΕΔ τόμ. 9, σελ. 605).

Μὲ ταῦτα οὐδαμῶς ἐπικροτοῦμεν τὰ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν ὑποστηριζόμενα, καθ' ὅσον, ἐὰν ἐκ τῆς ἐκτιμήσεως τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν προκύψῃ, ὅτι πράγματι ὑφίσταται σχέσις συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, βεβαίως δὲν τυγχάνουν ἐφαρμογῆς οἱ ν. 2112, Β. Δ/γματα 16]7]1920, Α. Ν. 118]45, 1255]49, ἀλλὰ φρονοῦμεν ἀσφαλῶς αἱ διατάξεις τοῦ Α. Κ. περὶ λύσεως συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου (ἄρθρ. 669 καὶ 672 ἐπ.), ὁπότε ἡ σύμβασις ἐργασίας λύεται διὰ τῆς λήξεως τοῦ χρόνου αὐτῆς, ἄλλως μόνον διὰ σπουδαίου λόγου.

Ἐὰν ἀντιθέτως ἐκ τῆς ἐκτιμήσεως τῶν ὅρων, προϋποθέσεων κλπ. τῆς συμβάσεως ἐργασίας, προκύψῃ, ὅτι ὑφίσταται σχέσις τοιαύτης ἀορίστου χρόνου, τότε φρονοῦμεν, ὅτι συνεπείᾳ τῶν ἀνωτέρω ἀναπτυχθέντων, παρὰ τὴν ἀντίθετον ἄποψιν τῆς δευτέρας ὁμάδος τῶν ὡς ἄνω ἀποφάσεων τῆς Νομολογίας, δὲν θὰ τύχωσιν ἐφαρμογῆς αἱ διατάξεις τοῦ Β. Δ. 16]7]1920, καθ' ὅσον τοῦτο, ἐκδοθὲν κατὰ τὴν περιωρισμένην ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ Ν. 2112, δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπεκταθῇ ἐπὶ ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνιτῶν τῶν Ὀργανισμῶν Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως, συνεπῶς ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 6, ἐκδοθεῖσα καθ' ὑπέρβασιν τῆς δοθείσης ἐξουσιοδοτήσεως, οὐδεμίαν ἐφαρμογὴν δύναται νὰ ἔχῃ ἐπὶ τῶν Δήμων. Οὔτε εἶναι ὀρθὸν τὸ ὑποστηριζόμενον ὅτι, ἐπειδὴ νεώτεροί τινες νόμοι, ἀναφερόμενοι εἰς τὸ Διάταγμα τοῦτο καὶ ρυθμίζοντες ζητήματα ἐντελῶς ξένα πρὸς τοὺς Ὀργανισμοὺς Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως, ἐπεκύρωσαν (δήθεν) τὴν ἄνευ ἐξουσιοδοτήσεως γενομένην ἐπέκτασιν τοῦ Β. Δ/τος 16]7]1920 καὶ ἐπὶ Δήμων (ΕΕΔ τόμ. 9, σελ. 594, ἔνθα λεπτομερὴς ἀνάπτυξις τοῦ συναφοῦς ζητήματος). Ὥστε, καθ' ἡμᾶς, πάλιν αἱ διατάξεις τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου θὰ τύχωσιν ἐφαρμογῆς (ἄρθρ. 669 παράγρ. 2) καὶ τοῦτο διότι παγίως ἔχει γίνει δεκτόν, ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ Α. Κ. περὶ συμβάσεως ἐργασίας εἶναι γενικαὶ διατάξεις, ἐν σχέσει πρὸς τὴν εἰδικὴν κοινωνικὴν νομοθεσίαν τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας. Συνεπῶς ἐφαρμόζονται αὐταὶ ἐπικουρικῶς, συμπληρωματικῶς καὶ ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει προστασία ἐκ τῶν εἰδικῶν νόμων τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας (Εἰσαγ. Νόμος ἄρθρ. 38). Δέον νὰ σημειωθῇ ὡσαύτως, ὅτι κατὰ τὰ ἄρθρα 24, 25 καὶ 38 τοῦ Εἰσαγ. νόμου Α. Κ. αἱ διατάξεις αὐτοῦ περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν αὐτοῦ συνομολογηθεισῶν σχέσεων.

Συνεπῶς, ἐὰν ἡ σύμβασις ἐργασίας συνήφθη πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἀστ. Κώδικος (23 Φεβρουαρίου 1946), συμφώνως τῇ ἀνωτέρω ἀπόψει ἡμῶν, οὐδεμιᾶς προστασίας οἱ ἀνωτέρω τυγχάνουσι (*Μπαλῆς*, Γενικαὶ Ἀρχαὶ § 10, *Α. Λιτζερόπουλος*, ΕΕΔ 6, 296). Ἀντιθέτως κατὰ τὴν πλειονότητα τῶν ἀποφάσεων τῆς νομολογίας (ὅρα ἀνωτ.) θὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Α. Ν. 118]1945, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι πρόκειται περὶ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἄλλως, ἐὰν ὑφίσταται σύμβασις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, συναφθεῖσα πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἀστ. Κώδ., δὲν ὑπάρχει προστασία καὶ κατὰ τὴν Νομολογίαν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἰδιότητα τῶν ἀπεσπασμένων ἐκ τοῦ συνεργείου καθαριότητος ἢ ἄλλων συνεργείων, ὡς συνήθως συμβαίνει, εἰς τὰ γραφεῖα τῶν Δήμων κατὰ τὸ ἄρθρ. 11 ν. 2112, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ ν. 1234, ὡς συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 7 ν. 4558, ὑπάλληλος χαρακτηρίζεται ὁ παρέχων ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς καὶ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι αὐτὸς δὲν εἶναι ἡμερομίσθιος, ἐκτὸς ἐὰν ὁ χαρακτηρισμὸς ὡς ἡμερομισθίου ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Συνεπῶς, ἵνα χαρακτηρισθῇ ἡμερομίσθιος τις ὡς ἐργάτης ἢ ὑπάλληλος, λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ φύσις τῆς ἐργασίας, εἰς ἣν ἀπασχολεῖται καὶ οὐχὶ ἡ δι' ἣν προσελήφθη. Οὕτω ἡ Νομολογία ἔκρινεν ὡς ὑπάλληλον καὶ οὐχὶ ἐργάτην τὸν ἐπὶ ἡμερομισθίῳ παρασχόντα ὑπηρεσίαν εἰς Ληξιαρχεῖον τοῦ Δήμου, ἔτι δὲ καὶ τὸν ἐπιστάτην καθαριότητος, ὡσαύτως δὲ καὶ τὸν ὁδηγὸν αὐτοκινήτου καθαριότητος, καίτοι ἅπαντες οὗτοι ἠμείβοντο δι' ἡμερομισθίου ἐκ τοῦ κονδυλίου τῆς καθαριότητος (Πρωτ. Δράμας 31]50, Πρωτ. Πειρ. 387]50, Πρωτ. Πειρ. 2015]50, ΕΕΔ, τόμ. 9 ἀνωτ. παραπομπαί). Δέον νὰ σημειωθῇ ἐνταῦθα, ὅτι συμφώνως τῷ ἄρθρ. 152 τοῦ Ν. 1490]50 Δήμαρχοι καὶ λοιποί, προβαίνοντες εἰς ἀποσπάσεις ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τῶν συνεργείων εἰς τακτικὰς θέσεις ἢ τοιαύτας ἐξωδημοτικάς, διώκονται καὶ τιμωροῦνται ποινικῶς μὲ φυλάκισιν 6 μηνῶν καὶ χρηματικὴν ποινὴν μέχρι 2.000.000 δραχμῶν.

Τέλος, ὅσον ἀφορᾷ τὸ δικαίωμα παροχῆς ἀδείας κατ' ἔτος, τὸ Υ. Ε. συμφωνεῖ μὲ τὴν νομολογίαν τῶν πολιτικῶν Δικαστηρίων καὶ κατὰ συνέπειαν αἱ ἄδειαι τῶν ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνιτῶν τῶν Δήμων θὰ καθορισθῶσιν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ Α. Ν. 539]45, ἐχόντος γενικὴν ἐφαρμογήν, δοθέντος ὅτι, καθ' ἃ ἤδη ἐλέχθη, αἱ διατάξεις τοῦ Ἀστ. Κώδικος, ὡς ἐπικουρικαί, ἐφαρμόζονται, ἐφ' ὅσον δὲν ὑφίσταται προστασία ἐξ ἄλλων εἰδικῶν νόμων.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΜΠΕΡΝΙΤΣΑΣ, Δικηγόρος

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ

Ἀκυρότης Α.Ν. 1409|1950 περὶ διορισμοῦ Προέδρων Δ.Σ. ὡς ἀντισυνταγματικοῦ

Προσβολὴ ὑπ' ἀριθ. 14227|Κ 119|1950 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης δυνάμει τοῦ Α. Ν. 1409|1950 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ ἐποπτείας καὶ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινων. Ἀσφαλίσεως».—Ἀντισυνταγματικότης Α.Ν. 1409|1950 καὶ ἀκυρότης ἐπομένως ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Τὸ θέμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἔχει ὡς ἑξῆς:

Διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1409|1950 Α. Ν. «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ ἐποπτείας καὶ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπουργείου Ἐργασίας» (ΕΕΔ 9, 280) παρεσχέθη (ἄρθρ. 3) εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας ἡ ἐξουσία, ἵνα δι' ἀποφάσεών του διορίζῃ εἰς θέσεις τῶν κατὰ τὰ ἄρθρ. 3 αὐτοῦ Προέδρων τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων τῶν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν καὶ τὸν ἔλεγχον τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως εἰδικοὺς ἐπιστήμονας εἰς τὰ ζητήματα Κοινωνικῆς Πολιτικῆς, δημοσίους ὑπαλλήλους κλπ.

Δυνάμει τῆς ὑπὸ τοῦ Νόμου τούτου παρασχεθείσης ἐξουσιοδοτήσεως ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἡ ὑπ' ἀριθ. 14227|Κ. 119|1950 ἀπόφασίς του, διὰ τῆς ὁποίας διωρίσθησαν εἰς τὰ διάφορα Ἀσφαλιστικὰ Ταμεῖα Πρόεδροι καὶ Κυβερνητικοὶ Ἐπίτροποι ἐκ δημοσίων ὑπαλλήλων, δικαστικῶν κλπ.

Τὸ Ταμεῖον Συντάξεων Προσωπικοῦ Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ Ἑλλάδος προσέβαλε δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως τὴν ἀνωτέρω ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, διὰ τοὺς λόγους α) ὅτι, τοῦ προσφεύγοντος ὄντος σωματειακοῦ Ὀργανισμοῦ μὲ ἠγγυημένην ἐξ εἰδικοῦ νόμου διοικητικὴν καὶ καταστατικὴν αὐτοτέλειαν, ἀντίκειται εἰς τὸ ἄρθρον 11 τοῦ Συντάγματος ὁ ἐφαρμοσθεὶς νόμος, τείνων εἰς περιορισμὸν τῆς ρηθείσης αὐτοτελείας καὶ β) ὅτι ὁ ἐφαρμοσθεὶς νόμος ἐν πάσῃ περιπτώσει θ' ἀντέκειτο εἰς τὸ Σύνταγμα, καὶ ἂν ἐπεχείρει τροποποίησιν τοῦ ἐγγυωμένου τὴν αὐτοτέλειαν τοῦ προσφεύγοντος εἰδικοῦ νόμου.

Σημειωτέον ὅτι τὴν διοικητικὴν αὐτοτέλειαν τοῦ ἐν λόγῳ Ταμείου, συνεστημένου ὡς αὐτοσυντηρήτου Ὀργανισμοῦ διὰ τῆς ἀπὸ 12 Ἀπριλίου 1867 ἀποφάσεως τῆς γενικῆς συνελεύσεως τῶν μετόχων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἔχει ἀναγνωρίσῃ καὶ ἡ Σ Ε. 1466|1948 (εἰσηγητὴς *Χ. Μητρέλιας*, ΕΕΔ 8, 472), κατὰ τὴν ὁποίαν, κατὰ λόγον τῆς καταγωγῆς του ταύτης, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ σωματειακοῦ Ὀργανισμοῦ τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀπολαύει τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Συντάγματος περὶ ἐλευθερίας τῶν Ἑλλήνων τοῦ συνεταιρίζεσθαι προστασίας, ἥτις διασφαλίζει ἔναντι πάσης ἔξωθεν ἐπεμβάσεως τὴν διοικητικὴν αὐτοῦ αὐτοτέλειαν, περιλαμβάνουσαν προδήλως καὶ τὴν ἐξ ἰδίων ἀνάδειξιν τῶν ὀργάνων τῆς διοικήσεώς του.

Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, κατ' ἀκολουθίαν τῆς σταθερῶς ὑπ' αὐτοῦ ἐφαρμοζομένης ἀρχῆς περὶ τοῦ ἐξαιρετικῶς συγχωρητοῦ τῆς ἐκδόσεως ἀναγκαστικῶν νόμων, μὴ ὑπαρχούσης Βουλῆς, (βλέπε καὶ Σ.Ε. 1729|1950, εἰσηγητὴς *Π. Μερικόπουλος*, ΕΕΔ 9, 687, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί), ἀκυροῖ τὴν προσβληθεῖσαν ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, ὡς ἐκδοθεῖσαν δυνάμει τοῦ ἐν ἀρχῇ ἀναγκαστικοῦ Νόμου, ὄντος ἀντισυνταγματικοῦ (βλέπε περὶ τοῦ δικαστικοῦ ἐλέγχου τῆς συνταγματικότητος τῶν Νόμων καὶ Σ.Ε. 1041|1949, εἰσηγητὴς *Μ. Στασινόπουλος*, ΕΕΔ 8, 511).

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1484|1950 Ὁλομ.

Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Πουλίτσας**

Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Χ. Μητρέλιας**

Δικηγόρος ὁ κ. Π. Πανόπουλος

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν, ἐμπροθέσμως ἀσκηθείσης, αἰτήσεως, διώκεται ἡ ἀκύρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 14227|Κ 119|1950 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, δι' ἧς, ἐκδοθείσης κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1409 τῆς 17|18 Φεβρουαρίου 1950 Α. Ν. «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ ἐποπτείας καὶ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», διωρίσθησαν παρὰ τῷ αἰτοῦντι Ταμείῳ Συντάξεων τῶν Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ Ἑλλάδος κυβερνητικὸς ἐπίτροπος καὶ ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ.

Ὁ ρηθεὶς νόμος, ὡς δείκνυται ἐκ τοῦ προοιμίου καὶ τῆς χρονολογίας αὐτοῦ, ἐξεδόθη, μὴ ὑπαρχούσης Βουλῆς, ὡς ἀναγκαστικός, ὑπὸ τοῦ ἑτέρου μόνον τῶν κατὰ τὸ Σύνταγμα παραγόντων τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας, τοῦ Βασιλέως, τῇ προσυπογραφῇ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ μετ' ἀπόφασιν αὐτοῦ, βεβαιοῦντος τὴν συνδρομὴν κατεπειγούσης καὶ ἀναποφεύκτου πρὸς τοῦτο ἀνάγκης. Ὅθεν, ἀποτελεῖ ἄσκησιν νομοθετικῆς ἐξουσίας μηδόλως προβλεπομένην ὑπὸ τὴν ταυτὴν αὐτῆς μορφὴν ὑπὸ τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος ἡ ἑτέρου τινὸς ἰσοτίμου πρὸς αὐτὸ κανόνος τοῦ δημοσίου ἡμῶν δικαίου, ἀνεκτὴν δὲ ὅλως ἐξαιρετικῶς, κατὰ τὰ νομολογηθέντα, μόνον ἐφ' ὅσον εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν συνέτρεχε πράγματι ἀπρόβλεπτος καὶ ἐκδήλως ἐπιτακτικὴ καὶ ἀναπόφευκτος ἀνάγκη, ἥτις ὑπὸ τὴν ἔννοιαν αὐτῆς ταύτην ἀναγομένη εἰς νομικὴν προϋπόθεσιν συνταγματικῆς τάξεως, ἀπαραίτητον διὰ τὸ κῦρος τῆς πολιτικῆς ταύτης πράξεως, ὑπόκειται, ὡς πρὸς τὸ ἀντικειμενικῶς

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΩΝ

Προσαύξησις μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων δι' ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 Υ.Α.

"Εννοια διατάξεως συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας 4 Νοεμβρίου 1947 περὶ καταβαλλομένων κατὰ τὴν ἔναρξιν ἰσχύος αὐτῆς ἀνωτέρων ὁρίων μισθοῦ καὶ ἡμερομισθίων τῶν ὁρίων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας. Προσαύξησις ἀπὸ 15 Μαΐου 1949 δι' ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 Υ.Α.—Ὑποχρέωσις προσαυξήσεως μόνον ἐπὶ τῶν κατωτάτων ὁρίων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ ὄχι καὶ ἐπὶ τῶν πράγματι καταβαλλομένων ἀνωτέρων κατὰ τὴν ἔναρξιν ἰσχύος συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Ἐπικυροῦται διὰ τῆς κατωτέρω ἀρεσπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἡ ὑπ' ἀριθ. 1185|1949 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν:

α) "Ὅτι κατ' ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν καὶ ψευδῆ ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρου 3 τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|50 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας «περὶ προσαυξήσεως κατὰ 30 ο|ο τῶν διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καθοριζομένων κατωτάτων ὁρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», (ΕΕΑ 8, 610), ἐκδοθείσης βάσει τοῦ Ν. 28|1944, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως καὶ ὡς ἐκ τούτου ἰσχύν οὐσιαστικοῦ νόμου ἐχούσης, ἐγένετο δεκτὸν ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὅτι ἡ διὰ τῆς ἐπιμάχου ταύτης ἀποφάσεως καὶ διὰ τοῦ ἄρθρου 2 αὐτῆς χορηγουμένη προσαύξησις θέλει λογισθῇ ἀποκλειστικῶς ἐπὶ τῶν κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων τῶν ὑπὸ τῆς παραγρ. 1 τῆς ἀπὸ 4|11|1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ εἰς συμπληρωματικὴν αὐτῆς ἀπὸ 1|12|1947 ὁριζομένων, ἀδιαφόρως ἐὰν ὁ ἐργαζόμενος κατὰ τὴν ἰσχὺν τῆς ρηθείσης συλλογικῆς συμβάσεως ἐλάμβανε μεγαλύτερον ἡμερομισθίου τοῦ διὰ τῆς παραγράφου ταύτης ὁριζομένου κατωτάτου ὁρίου, ἐνῷ, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς διατάξεως ταύτης, προέκυπτουσαν τόσον ἐκ τοῦ γράμματος, ὅσον καὶ ἐκ τοῦ πνεύματος καὶ σκοποῦ αὐτῆς, ἡ ρηθεῖσα προσαύξησις παρεσχέθη γενικῶς καὶ ὑποχρεωτικῶς ἐπὶ τῶν κατωτάτων ὁρίων τῶν ἡμερομισθίων τῶν προβλεπομένων ὑφ' ὅλων τῶν διατάξεων τῶν ὡς ἴσχυε συλλογικῶν συμβάσεων, ἐν αἷς καὶ ἡ παράγρ. VIII τῆς ἀπὸ 4|11|1947 τοιαύτης, δι' ἧς, διὰ τοὺς κατὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς ἐν λόγῳ συλλογικῆς συμβάσεως (4|11|47) λαμβάνοντας ἡμερομίσθιον ἀνώτερον τοῦ ὑπὸ τῆς παραγράφου 1 καθοριζομένου κατωτάτου ὁρίου ἡμερομισθίου λογίζεται τὸ ἀνώτατον τοῦτο ἡμερομίσθιον καὶ

β) "Ὅτι κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τῆς παραγρ. VIII τῆς ἀπὸ 4|11|1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, συναφθείσης δυνάμει τοῦ Α. Ν. 16|21 Νοεμβρίου 1935, καθ' ἣν «ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ κατωτάτου ὁρίου ἡμερομισθίου προϋποτίθεται περιλαμβανομένη ἡ ἀρχὴ ὅτι, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης καταβάλλονται ἡμερομίσθια ἀνώτερα τῶν διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένων δὲν δύνανται νὰ μειωθοῦν», ἐγένετο δεκτὸν ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ὅτι διὰ τοῦ ὅρου τούτου οἱ συμβαλλόμενοι δὲν ἠθέλησαν, ὅπως διὰ τοὺς κατὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς ρηθείσης συλλογικῆς συμβάσεως

ὑποστατῶν αὐτῆς, εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν Δικαστηρίων, καθ' οἷον λόγον καὶ μέτρον ὑπόκειται εἰς τὸν ἔλεγχον αὐτῶν, ἀπό τε τυπικῆς καὶ οὐσιαστικῆς ἀπόψεως, ἡ συνταγματικότης καὶ τῶν λοιπῶν νομοθετικῶν ἢ διοικητικῶν πράξεων.

Τὸ θέμα τῆς ἐποπτείας καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, εἰς ὃ, κατὰ τὰ εἰρημένα, ἀφορᾷ ὁ ὡς ἄνω Α. Ν., διεπόμενον βασικῶς ὑπὸ τῶν ὀργανικῶν διατάξεων τοῦ Νόμου 2868|1923 «περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἐργατῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», καθ' αὐτὰ μὲν δὲν εἶναι ἐξ ἐκείνων, ἅτινα λόγῳ τῆς φύσεως των, θὰ ἠδύναντο κατ' ἀρχὴν, ὑπὸ τὴν πίεσιν ἀδήριτου ἀνάγκης, νὰ καταστῶσιν ἀντικείμενα νομοθετικῆς ρυθμίσεως ἐπιχειρουμένης καὶ κατὰ παρέκκλισιν τῶν κειμένων συνταγματικῶν διατάξεων. Ἐπὶ πλέον ὅμως τοῦτο ἔτυχε καὶ μεταγενεστέρας νομοθετικῆς ρυθμίσεως διὰ τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Ν. Δ. «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», κυρωθέντος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1392|1949, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ὑπὸ στοιχ. Ιζ'|1949 Ψηφίσματος τῆς Δ' Ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς ἐκδοθέντος προσφάτου Ν. Διατάγματος, ἀπὸ ταύτης δὲ καὶ κατὰ τὸ μεσολαβῆσαν μέχρι τῆς ἐκδόσεως τοῦ ὡς εἴρηται Ἀναγκ. Νόμου χρονικὸν διάστημα δὲν ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ὑπ' ὄψιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου τεθέντων ἐπισήμων στοιχείων καὶ πληροφοριῶν προκύψαντα τοιαῦτα περιστατικά, ἐξ ὧν νὰ καθίσταται ἐμφανὴς ἡ συνδρομὴ τῆς ἀπροβλέπτου, κατεπειγούσης καὶ ἀναποτρέπτου ἀνάγκης, ἥτις, κατὰ τὰ εἰρημένα, θὰ ἐδικαιολόγει τὴν ἔκδοσιν αὐτοῦ. Ὅθεν οὗτος, ἐκδοθεὶς ἄνευ τῶν ἀναγκαίων πρὸς τοῦτο νομικῶν προϋποθέσεων, στερεῖται κύρους καὶ εἶναι ἀνίσχυρος, ἡ δὲ κατ' ἐφαρμογὴν αὐτοῦ ἐκδοθεῖσα ὑπουργικὴ ἀπόφασις, καθ' ἧς ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις ἀκυρώσεως, εἶναι ἀκυρωτέα, ὡς ἄνευ ἐγκύρου ἐρείσματος καὶ καθ' ὑπέρβασιν ἐξουσίας ἐκδοθεῖσα.

Ἀκυρουμένης ὡς εἴρηται ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐν τῷ συνόλῳ της ἐκ τοῦ λόγου τούτου καὶ αὐτεπαγγέλτως ἐξεταστέου, παρέλκει ἡ περαιτέρω ἔρευνα περὶ τοῦ βασίμου ἢ μὴ τῶν λοιπῶν ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν αἰτήσει προβαλλομένων τοιούτων.

Δ ι ὰ τ α ῦ τ α

Δέχεται τὴν ὑπὸ κρίσιν αἴτησιν.

Ἀκυροῖ τὴν προσβαλλομένην ὑπουργικὴν ἀπόφασιν.

Ἐκρίθη καὶ ἀπεφασίσθη ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Ἰουλίου 1950, ἐδημοσιεύθη δ' αὐτόθι τῇ 10 Ὀκτωβρίου 1950.

(4|1|47) λαμβάνοντας ημερομίσθιον ανώτερον τοῦ ὑπό τῆς παραγρ. Ι καθοριζομένου θεωρηθῇ ὡς κατώτατον ὅριον ημερομισθίου τὸ κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ημερομίσθιον, ἀλλ' ἁπλῶς ηνέχθησαν ταῦτο, ἐνῷ κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν αὐτῆς καὶ βούλησιν τῶν δι' αὐτῆς συμφωνηθέντων, διὰ τῆς ρηθείσης παραγράφου καθορίζεται ὡς σταθερὸν καὶ κατώτατον ὅριον ημερομισθίου τὸ κατὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς ρηθείσης συλλογικῆς συμβάσεως λαμβανόμενον μείζον ημερομίσθιον.

***

Τόσον ἐκ τοῦ γράμματος τῆς περὶ ἧς πρόκειται διατάξεως, ὅσον καὶ ἐκ τοῦ σκοποῦ τοῦ Ν. 2811|41, βάσει τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη ἡ ἑρμηνευομένη ὑπ' ἀριθ. 29488|10 ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ἀφῶς συνάγεται, ὡς δέχεται καὶ ἡ ἐργατικὴ ἀπόψις, ἐπικυροῦσα τὴν ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας — καὶ τοιαύτη εἶναι ἡ ἄποψις τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας ἐν γένει — ὅτι ἡ κατὰ 30 ο|ο προσαύξησις τῶν μισθῶν καὶ ημερομισθίων ἀπὸ 15 Μαΐου 1949 ἀφορᾷ εἰς μόνα τὰ κατώτατα ὅρια μισθῶν καὶ ημερομισθίων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀφοῦ ταῦτα εἶναι τὰ ἀναπροσαρμοσθέντα κατώτατα ὅρια τῶν προπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας (Α. Π. 111|1950, εἰσηγητὴς Δ. Μέχος, ΕΕΔ 9, 691) καὶ ἐπ' αὐτῶν (§ 3 ὑπ' ἀριθ. 29488|2552|1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ΕΕΔ 8,610) ἐπιβάλλεται ἡ αὐτὴ κατὰ 30 ο|ο προσαύξησις.

Ἀρείου Πάγου 471|1950 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιεῦ**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Β. Μακρῆς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Χαλκιόπουλος, Λ. Ζαρκάδης

Ὡς ρητῶς ἐν παραγρ. ΙΙ τῆς ἰσχυούσης νόμου ἐχούσης ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως, ἐργασίας τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ὁρίζεται, ἡ κατ' αὐτήν, ὑπὸ τὸν ἀπαράβατον ὅρον τῆς ἀναλόγου βελτιώσεως τῆς ποιοτικῆς ἢ ποσοτικῆς ἀποδόσεως τοῦ ἐργάτου, προσαύξησις μέχρι 30 ο|ο, ἐχορηγήθη μόνον ἐπὶ τῶν διὰ τῆς παρ. Ι τῆς αὐτῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἀναπροσαρμοσθέντων τῶν ὑπὸ τῶν προπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων καθωρισμένων κατωτάτων ὁρίων ημερομισθίων, κατ' οὐδεμίαν δὲ διάταξιν ἡ προσαύξησις αὕτη ἐχορηγήθη καὶ ἐπὶ τῶν κατ' ἀτομικὰς συμβάσεις ἐργασίας ἀνωτέρων ημερομισθίων, ἅτινα καὶ μετὰ τὴν ἰσχὺν τῆς συλλογικῆς ταύτης συμβάσεως ἐξηκολούθησαν καταβαλλόμενα, δυνάμει τῆς παρ. VIII αὐτῆς, καθ' ἣν «ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ κατωτάτου ὁρίου ημερομισθίου προϋποτίθεται περιλαμβανομένη ἡ ἀρχὴ ὅτι, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης καταβάλλονται ημερομίσθια ἀνώτερα τῶν διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένων, δὲν δύνανται νὰ μειωθοῦν», καὶ ἧς ἡ ἔννοια προφανῶς εἶναι, ὅτι ἀπηγορεύθη εἰς τοὺς ἐργοδότας ἡ μείωσις τῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑπογραφῆς τῆς συλλογικῆς συμβάσεως καταβαλλομένων τυχὸν μεγαλυτέρων ημερομισθίων, οὐχὶ δὲ καὶ ὅτι χορηγεῖται καὶ ἐπ' αὐτῶν ἡ κατὰ τὴν παρ. ΙΙ προσαύξησις, ἀφοῦ, καθ' ἃ εἴρηται, ρητῶς ὡρίσθη ὅτι αὕτη χορηγεῖται μόνον ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν παρ. Ι καθοριζομένων κατωτάτων ὁρίων ημερομισθίων. Ἀφ' ἑτέρου διὰ τῆς διατάξεως τῆς παρ. 2 τῆς, κατ' ἐξουσιοδότησιν παρασχεθείσαν ὑπὸ τοῦ Ἀν. Νόμου 28|1944, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ἐκδοθείσης καὶ ὡς ἐκ τούτου ἰσχύν νόμου ἐχούσης ὑπ' ἀριθ. 29488|2592 ἀπὸ 8 Ἰουλίου 1949 καινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, καθ' ἣν «ἐπὶ τῶν οὕτω ηὐξημένων κατωτάτων ὁρίων ημερομισθίων τῶν γυναικῶν ὡς καὶ ἐπὶ τῶν τοιούτων (προφανῶς τῶν κατωτάτων ὁρίων ημερομισθίων) τῶν ἀνδρῶν καὶ μαθητευομένων ἐργατοτεχνιτῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων, τῶν καθοριζομένων ὑπὸ τῆς εἰρημένης συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 4 Νοεμβρίου 1947, ὡς καὶ ὑπὸ τῆς συμπληρωματικῆς ὁμοίας τῆς 1 Δεκεμβρίου 1947, παρέχεται γενικῶς καὶ ὑποχρεωτικῶς ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης, ἡ κατὰ τὴν παρ. 2 τῆς ὡς εἴρηται συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 4-11-47 προβλεπομένη προσαύξησις ἐκ 30 ο|ο» ἡ πρότερον, κατὰ τὴν παρ. ΙΙ τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως προαιρετικῶς καὶ ὑπὸ ὅρον παρεχομένη ὡς ἄνω προσαύξησις μέχρι 30 ο|ο, παρεσχέθη γενικῶς καὶ ὑποχρεωτικῶς κατὰ τὸ ἀνώτατον αὐτῆς ὅριον καὶ συνεπῶς παρεσχέθη αὕτη ἐπὶ τῶν ἐφ' ὧν καὶ πρότερον προαιρετικῶς καὶ ὑπὸ ὅρον παρείχετο, ἤτοι μόνον ἐπὶ τῶν ἐν τῇ παρ. Ι τῆς εἰρημένης συλλογικῆς συμβάσεως καθοριζομένων κατωτάτων ὁρίων ημερομισθίων, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν κατ' ἀτομικὰς συμβάσεις ἐργασίας ἀνωτέρων τοιούτων, ἅτινα δυνάμει τῆς παρ. VIII ἐξηκολούθησαν καταβαλλόμενα. Ταῦτα ὅθεν δεξαμένη καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, καταστᾶσα τελεσίδικος διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος γενομένης παραιτήσεως ἀπὸ τοῦ δικαιώματος τῆς κατ' αὐτῆς ἀσκήσεως ἐφέσεως, καὶ ἀπορρίψασα ὡς μὴ νόμῳ βάσιμον τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος, δι' ἧς οὗτος ἠτήσατο τὴν εἰς αὐτὸν ἐπιδίκασιν, δυνάμει τῆς εἰρημένης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, προσαυξήσεως 30 ο|ο ἐπὶ τοῦ κατὰ τὴν παρ. VIII τῆς εἰρημένης ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καταβαλλομένου καὶ μετὰ τὴν ἰσχὺν ταύτης ἀνωτέρου τοῦ κατὰ τὴν παρ. Ι ημερομισθίου, ὀρθῶς τὰς ἀνωτέρω διατάξεις ηρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσεν. Ἀμφότεροι δὲ οἱ λόγοι ἀναιρέσεως, τὰ ἐναντία ὑποστηρίζοντες, εἶναι ἀβάσιμοι καὶ ἀπορριπτέοι.

ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΜΙΣΘΩΝ ΚΑΙ ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΩΝ

Σχέσις διαιτητικῆς ἀποφάσεως καὶ συλλογικῆς συμβάσεως πρὸς ὑπουργικὴν ἀπόφασιν

Μία ἐκ τῶν ἰσχυόντων μεθόδων καθορισμοῦ μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων καὶ ἡ διὰ διαιτητικῆς ἀποφάσεως, κατ' Α.Ν. 16]20 Νοεμβρίου 1935, ἐπίλυσις διαφορᾶς μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων.—Δύναμις διαιτητικῆς ἀποφάσεως ὡς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.—Προϋπόθεσις ὅμως ἰσχύος διαιτητικῆς ἀποφάσεως ἡ μὴ ἰσχὺς συλλογικῆς συμβάσεως.—Ἐπικράτησις πάντως ἀτομικῆς συμβάσεως μὲ εὐνοϊκωτέρους ὅρους, κατ' ἄρθρ. 680 Α.Κ.—Ἰσχὺς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως κατὰ Ν. 28]1944.—Μέθοδος καθορισμοῦ ἀποδοχῶν δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων κατὰ Ν. 28]1944.—Προϋπόθεσις τὸ συμφέρον τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας.—Κατίσχυσις ἑπομένως τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἔναντι τῆς διαιτητικῆς ἀποφάσεως καὶ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.—Ἐφαρμογὴ Υ. Α. 49253]1947.

Ἀνεξαιτήτως τοῦ ζητήματος ἂν αἱ διαρκούσης τῆς ἰσχύος τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἐκδοθεῖσαι ἀποφάσεις τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, κατὰ τὸν Α. Ν. 16]20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», σχετικὰς πρὸς καθορισμὸν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, εἶναι ἐγκυροι (βλέπε σχετικῶς πῶς ἔχει τὸ ζήτημα ἐν ΕΕΔ 9, 687), ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἀσχολουμένη περὶ ἐφαρμογῆς τοιαύτης διαιτητικῆς ἀποφάσεως, ἔχει ἐνδιαφέρον, διότι καθορίζει τὴν σχέσιν τῆς διαιτητικῆς ἀποφάσεως ἢ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας πρὸς τὴν δυνάμει τοῦ Ν. 28]1944 ἐκδιδομένην ὑπουργικὴν περὶ μισθῶν ἀπόφασιν (πρβλ. καὶ *Β. Βασιλείου*, ΕΕΔ 7, 194).

Ἐνῷ τὸ Πρωτοδικεῖον δέχεται, ὅτι ἡ διαιτητικὴ ἀπόφασις, ὡς ἰσότιμος τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας (ἄρθρ. 23 τοῦ β. δ. 18 Ἰουνίου]1 Λογούστου 1938 «περὶ τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας»), δὲν δύναται νὰ ἔχῃ μείζονα δύναμιν τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων ἐργασίας, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 680 Α. Κ., ἐκτὸς ἂν περιέχῃ εὐνοϊκωτέρους αὐτῶν ὅρους διὰ τοὺς ἐργαζομένους (ἄποψις τῆς Α.Π. 306]1950, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 9, 511), πρόκειμένου περὶ τῆς ἐκ τοῦ Ν. 28]1944 ἐκδιδομένης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἀναγνωρίζει εἰς αὐτὴν δύναμιν ὑπερέχουσαν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ τῆς διαιτητικῆς ἀποφάσεως, διότι ἡ κατὰ τὸν Ν. 28]1944 μέθοδος καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν ἔχει πάντοτε ὡς προϋπόθεσιν ὄχι μόνον τὸ συμφέρον τῶν ἐργαζομένων, ἀλλ' ἔτι εὐρύτερον τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας καὶ τὴν σταθερότητα τῶν τιμῶν καὶ ἡμερομισθίων.

Πῶς ὅμως εἶναι δυνατὸν νὰ συνυπάρξουν ἐν τῷ καθορισμῷ τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων μέθοδοι, αἱ ὁποῖαι συγκρούονται πρὸς ἀλλήλας κατὰ σκοποὺς καὶ ἀποτελέσματα, ὅταν ἀφ' ἑνὸς ἀναγνωρίζεται δυνατότης καθορισμοῦ τῶν μισθῶν διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, αἱ ὁποῖαι δὲν προϋποθέτουν ἄλλον περιορισμὸν ἢ μόνον τὸν ἐκ τοῦ Ν. 26]1944 περὶ ἀνωτάτου ὁρίου μισθῶν (βλέπε *Α. Δημάκην*, ΕΕΔ 9, 727 ἑπ.), καὶ μὲ ἐλευθερίαν πάντοτε τῶν συμβαλλομένων νὰ καθορίσουν καὶ εὐνοϊκωτέρους τῶν ὅρων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ὅρους ἀτομικῶν συμβάσεων (Α.Π. 306]1950 ἔνθ. ἀνωτ.) καὶ ἀφ' ἑτέρου, διὰ τῆς ἐκδοχῆς ὅτι ὁ Ν. 28]1944, παραλλήλως ἰσχύων πρὸς τοὺς ἄλλους περὶ μεθόδων καθορισμοῦ μισθῶν Νόμους περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας, ἀπέβλεπεν εἰς τὸ συμφέρον τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας (ἄποψις καὶ τῶν Α. Π. 215]1950, εἰσηγητὴς *Χ. Καλλίης*, ΕΕΔ 9, 351, Α. Π. 393]1950, εἰσηγητὴς *Δ. Παπανασταίου*, ΕΕΔ 9, 589), νοεῖται ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ἢ διαιτητικὴ ἀπόφασις νὰ ὑπερισχύῃ τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως;

Ἔχει γίνῃ δεκτὸν διὰ τῶν ἐν τῇ ἀποφάσει τοῦ Πρωτοδικείου μνημονευομένων ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ὅτι ἐν τῇ ἱεραρχικῇ διαβαθμίσει τῶν ἁρμοδιοτήτων ἡ ἐκ τοῦ Ν. 28]1944 κοινὴ τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἁρμοδιότης δέον νὰ θεωρηθῇ, ὅτι ὑπέρκειται τῆς κατὰ τὸν Α.Ν. τοῦ 1935 (περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας) τοιαύτης τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἔχει, νομίζομεν, τὴν ἔννοιαν, ὅτι ἡ δυνάμει τοῦ Ν. 28]1944 καθ' ἁρμοδιότητα ἐξ αὐτοῦ ἐκδιδομένη ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν ἀπόφασις δὲν δύναται νὰ ἀλλοιωθῇ διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ διαιτητικῆς ἀποφάσεως, διότι τότε θὰ ἔπρεπε νὰ γίνῃ καὶ δεκτόν, ὅτι δὲν ἰσχύουν παραλλήλως οἱ νόμοι περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον διϊσχυρίζεται καὶ δὲν ἐγένετο ἐν πάσῃ περιπτώσει δεκτόν, ὡς ἀποκρουόμενον καὶ ὑπὸ σαφῶν νομοθετικῶν κειμένων (βλέπε τὴν Σ.Ε. 1395]1949, εἰσηγητὴς *Χ. Μητρέλιας*, ΕΕΔ 8, 619 καὶ ἄλλας, σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 824, ἔνθα σχετικοὶ γάμοι).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5282]1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Μπιζίμης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Χ. Καθάρειος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Τρίμης, Γ. Γιομπρὲς

Ἀντικειμένου διενέξεως τῆς προκειμένης δίκης ἀπετέλεσεν ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ ἀξίωσις τοῦ ἐνάγοντος νὰ ἐφαρμοσθῇ κατὰ τὴν μισθοδοσίαν του ἡ ὑπ' ἀριθ. 16]1948 ἀπόφασις τῆς πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τῆς ὁμοίας ὑπ' ἀριθ. 30]1948 τῆς Ἀνωτέρας Μονίμου Ἐπιτροπῆς ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας, ὡς αὗται ἐκηρύχθησαν ἐκτελεστὰ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41751]4693]30-11-48 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ ἐμμονὴ τῆς ἐναγομένης ἑταιρίας εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ὑπ' ἀριθ. 49253]11-12-1947 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Μεταφορῶν, Δημοσίων Ἔργων, Τ.Τ.Τ. καὶ Ἐργασίας, ἥτις καθώρισε τὰς ἀποδοχὰς τοῦ πάσης φύσεως προσωπικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει κλπ. μὲ ἐσωτερικοὺς κανονισμούς.

Μεταξύ των μεθόδων καθορισμού των αποδοχών των μισθωτών καταλέγεται εκ του νόμου (άρθρ. 8 και επ. του Αναγκ. Νόμου της 16)20 Νοεμβρίου 1935 και Β.Δ. της 16 Ιουνίου)1 Αυγούστου 1936) και η διά της διαιτητικής αποφάσεως επίλυσις διαφοράς τινος μεταξύ των εργοδοτών και εργαζομένων, όσον αφορά τους όρους της εργασίας, ήτις, επικυρουμένη δι' αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας (άρθρ. 5 του Αναγκ. Νόμου της 16)20 Νοεμβρίου 1935 «περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας»), λαμβάνει την ισχύν και την δύναμιν συλλογικής συμβάσεως εργασίας (άρθρ. 23 του Β.Δ. της 18 Ιουνίου)1 Αυγούστου 1936 «περί των επιτροπών διαιτησίας και επιλύσεως του Α.Ν. της 16)11)35 «περί συλλογικών διαφορών εργασίας»). Ως τοιαύτη η διαιτητική απόφασις, ενώ αφ' ενός ισχύει μόνον μεταξύ των λαβουσών μέρος εις την δίκην εργοδοτικών και εργατικών οργανώσεων (όρα το αυτό άρθρον 23, εν συνδυασμώ προς το άρθρον 5 του Α.Ν. 1367 της 25 Αυγούστου)9 Σεπτεμβρίου 1938 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως της περί συλλογικών συμβάσεων εργασίας νομοθεσίας»), ως και των εκπροσωπουμένων υπό της μετασχούσης μάλλον εκπροσωπευτικής οργανώσεως (όρα άρθρ. 6 του αυτού Α.Ν. 1367)1938), πάντοτε δε υπό την προϋπόθεσιν ότι δεν υφίσταται ή δεν ισχύει συλλογική σύμβασις εργασίας ρυθμίζουσα το θέμα (άρθρ. 8 παρ. 3 και 11 του α.ν. 16)20 Νοεμβρίου 1935, Α.Π. 453)1949), αφ' ετέρου, ως ισότιμος της συλλογικής συμβάσεως εργασίας, δεν δύναται να έχη μείζονα δύναμιν των ατομικών συμβάσεων εργασίας, συμφώνως τω άρθρω 680 του Αστικού Κώδικος, εκτός εάν περιέχη όρους ευνοϊκωτέρους αυτών διά τους εργαζομένους (Α.Π. 309)1950).

Περαιτέρω η διαιτητική απόφασις, ως η συλλογική σύμβασις, εξαιρέσει ειδικής διατάξεως, δεν δύναται να κατισχύση των δυνάμει του νόμου 28)1944 εκδιδομένων κοινών υπουργικών αποφάσεων των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, δι' ων ρυθμίζονται αι αποδοχαί γενικώς των εργαζομένων εις παντός είδους επιχειρήσεις και εργασίας, συνδεομένων δε μετά των εργοδοτών των διά συμβάσεως εργασίας ιδιωτικού δικαίου, διότι η νέα αύτη πηγή (μέθοδος) προσδιορισμού των αποδοχών των εργαζομένων δι' υπουργικών αποφάσεων κατ' εξουσιοδότησιν του νόμου 28)44, ως ηρμηνεύθη αυθεντικώς υπό του άρθρου 1 του Α.Ν. 866)1945, έχει πάντοτε ως προϋπόθεσιν όχι μόνον το συμφέρον των εργαζομένων, αλλ' έτι εύρύτερον της εθνικής οικονομίας και την σταθερότητα των τιμών και ημερομισθίων. Ως τοιαύτη δε, εξαιρέσει πάντοτε εναντίας διατάξεως, η κοινή υπουργική απόφασις υπερισχύει της συλλογικής συμβάσεως εργασίας ή της διαιτητικής αποφάσεως, ήτις ρυθμίζει τας αποδοχάς μιας ή πλειόνων κατηγοριών μισθωτών (όρα την Συμβ. Επικρ. 852)1949, ΕΕΔ 8ος 402 και Συμβ. Επικρ. 1395)1949, ΕΕΔ 8ος 619).

Κατ' ακολουθίαν των εν τη ηγηθείση σκέψει εκτεθέντων, εφ' όσον αι αποδοχαί του ενάγοντος εφεσιβλήτου είχον προσδιορισθή δυνάμει της υπ' αριθ. 49253)11-12-1947 κοινής αποφάσεως των Υπουργών Οικονομικών, Μεταφορών, Δημοσίων Έργων, Τ.Τ.Τ. και Εργασίας, διά της οποίας καθωρίσθησαν αι αποδοχαί του πάσης φύσεως προσωπικού των επιχειρήσεων και εργασιών εν γένει κλπ. μέ εσωτερικούς Κανονισμούς, διά της αναπροσαρμογής των εις τους κανονισμούς προβλεπομένων μεταλλικών δραχμών εις νέας δραχμάς και ταύτας εις τας από 4)11)1947 και 1)12)1947 γενικάς συλλογικάς συμβάσεις εργασίας, ο ταυτοπροσδιορισμός των αποδοχών δεν δύναται να άλλοιωθή, παρά μόνον διά νέας συλλογικής συμβάσεως εργασίας ή και διαιτητικής αποφάσεως, νομίμως εκδιδομένης, ή διά νέας υπουργικής αποφάσεως. Η υπό του εφεσιβλήτου (ενάγοντος) επικαλουμένη υπ' αριθ. 16)1948 διαιτητική απόφασις της πρωτοβαθμίου επιτροπής Διαιτησίας, ως αύτη έτροποποιήθη υπό της υπ' αριθ. 30)16-11-1948 αποφάσεως της Ανωτέρας Μονίμου Επιτροπής ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών Αθηνών, και εκηρύχθη εκτελεστή δυνάμει της υπ' αριθ. 41751)4693)30-11-1948 αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας, ανεξαρτήτως του ανισχύρου αυτής, ως εκ του ότι ελήφθη καθ' ον χρόνον ίσχυον είσετι αι γενικαί συλλογικαί συμβάσεις εργασίας της 4)11)1947 και 1)12)1947 (Α.Π. 453)1949), οπωσδήποτε αύτη δεν δύνατσι να δεσμεύη την εγκαλουσαν (εναγομένην) εταιρίαν, διότι ούτε μετέσχε της διαιτητικής δίκης, ούτε αντεπροσωπεύθη, έστω και υπό της αντιπροσωπευτικωτέρας εργοδοτικής οργανώσεως της Ανωτάτης Συνομοσπονδίας Βιοτεχνικών Σωματείων Ελλάδος, αφού αύτη ή εναγομένη, ασκούσα επιχείρησιν μεταφοράς, δεν ανήκει εις σωματείον τι, μέλος της Συνομοσπονδίας ταύτης, ούτε κάν τυγχάνει συναφής έστω προς τας διά της Συνομοσπονδίας εκπροσωπηθείσας βιοτεχνίας. Πέραν τούτων δε δεν δύναται να κατισχύση και της ως άνω κοινής υπουργικής αποφάσεως, εφ' όσον δεν υφίσταται διάταξις επιβάλλουσα την προτίμησιν αύτης από οιασδήποτε άλλης και δή της υπουργικής ταύτης αποφάσεως. Η υπό κρίσιν άθεν αγωγή, διώκουσα την εφαρμογήν της ως άνω διαιτητικής αποφάσεως και αξιούσα την διαφοράν των αποδοχών, ήτις υφίσταται μεταξύ εκείνων της υπουργικής αποφάσεως και της διαιτητικής αποφάσεως, είναι απορριπτέα, δι' ο και η αντιθέτως σκεφθείσα εκκαλουμένη απόφασις είναι εσφαλμένη, κατά τους βασίμους περί τούτου συναφείς λόγους της εφέσεως.

ΠΑΡΟΧΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΥΠΕΡ ΤΑ ΝΟΜΙΜΑ ΧΡΟΝΙΚΑ ΟΡΙΑ

Δικαίωμα συμπληρωματικῆς ἀμοιβῆς κατ' ἄρθρ. 659 Ἀστικοῦ Κώδικος

Λῆψις ἐπιδικασθέντων ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῆς ἀσκήσεως ἐφέσεως.—Μὴ συναγωγὴ παραιτήσεως ἀπὸ ἐφέσεως.—Δικαίωμα μισθωτοῦ ἐπὶ παροχῇς ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια συμπληρωματικῆς ἀμοιβῆς, κατ' ἄρθρ. 659 Α. Κ.—Ὑπαρξις δικαιώματος καὶ εἰς περίπτωσιν ὑπερβάσεως δι' ἀτομικῆς συμβάσεως τῶν ὁρίων μισθοῦ διαιτητικῆς ἀποφάσεως καὶ συλλογικῆς συμβάσεως.—Κύρος ἀτομικῶν συμβάσεων περὶ καθορισμοῦ μισθῶν ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια.

Ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις (ἐκ' ἀριθ. 4975)1949, Πρωτοδίκης *Β. Φαρμακίδης*) εἶχε δεχθῇ τὰ ἑξῆς:

Ὁ ἐνάγων, ὢν πρακτικὸς μηχανικός, προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, ὅστις ἐκμεταλλεύεται λατομεῖα, τὴν 20 Ἰουλίου 1948, παρέσχε δὲ εἰς τοῦτον τὰς ὑπηρεσίας του μέχρι τῆς 15 Αὐγούστου 1949, ἐργασθεὶς ἐπὶ 12 ὥρας ἡμερησίως κατὰ τὰς ἐργασίμους ἡμέρας. Ὡς μισθὸς εἶχε συμφωνηθῇ κατὰ τὴν πρόσληψιν τὸ ποσὸν τῶν δρχ. 1.000.000 μηνιαίως, κατὰ δὲ τοὺς μῆνας Ἰούνιον καὶ Ἰούλιον 1949 ὁ ἐνάγων ἐμισθοδοτήθη διὰ δραχ. 1.300.000 μηνιαίως. Συμφώνως ὅμως πρὸς τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 2)1948 ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, ἡ ὁποία ἐκηρύχθη ἐκτελεστὴ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 12136)1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488)259.)1949 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ὁ μισθός, τὸν ὁποῖον ἐδικαιοῦτο ν' ἀπαιτήσῃ ὁ ἐνάγων, ἀνέρχεται μέχρι μὲν τῆς 14 Μαΐου 1949εἰς δρχ. 630.000 μηνιαίως καὶ ἀπὸ τῆς 15Μαΐου 1949, χρονολογίας ἰσχύος τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488)2593)1949ὑπουργικῆς ἀποφάσεως εἰς δρχ. 1.000.000 μηνιαίως. Τὸν μισθὸν τοῦτον ἔπρεπε νὰ λαμβάνῃ ὁ ἐνάγων δι' ἐργασίαν ὀκτὼ ὡρῶν ἡμερησίως, οἵα ἡ κανονικὴ νόμιμος τοιαύτη ἐν μεταλλείοις, κατὰ τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 ἐδ. α' καὶ 2 τῆς ὑπὸ τοῦ Νόμου 2269)1920 κυρωθείσης συμβάσεως τῆς Διεθνοῦς Διασκέψεως τῆς Οὐάσιγκτῶνος «περὶ περιορισμοῦ τῶν ὡρῶν ἐργασίας ἐν ταῖς βιομηχανικαῖς ἐπιχειρήσεσιν εἰς 8 καθ' ἡμέραν καὶ 48 καθ' ἑβδομάδα», ἐνῷ διὰ τὴν ὑπὲρ τὸ ὀκτάωρον ἐργασίαν του ὁ ἐνάγων δικαιοῦται, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 901 § 1 Ἀστικοῦ Κώδικος, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 6 § 2 ἐδ. β' τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω Διεθνοῦς Συμβάσεως, ἀποζημιώσεως δι' ἑκάστην πρόσθετον ὥραν ἐργασίας ἴσης πρὸς τὸ ἀναλογοῦν εἰς αὐτὴν ἡμερομίσθιον ηὐξημένον κατὰ 25%.

Μετὰ ταῦτα ἡ πρωτόδικος ἐν λόγῳ ἀπόφασις, μὲ τὴν σκέψιν ὅτι τόσον ἡ ἀποζημίωσις διὰ τὴν καθ' ὑπερωρίαν παροχὴν ἐργασίας ὅσον καὶ ἡ πρόσθετος ἀμοιβὴ διὰ παροχὴν ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς καὶ λοιπὰς ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας ἑορτάς, ὑπολογίζονται ἐπὶ τοῦ νομίμου μισθοῦ, ὀφείλονται δὲ μόνον ἐφ' ὅσον καὶ καθ' ὅσον ὁ συμφωνηθεὶς τοιοῦτος δὲν καλύπτει τὸν νόμιμον μισθὸν καὶ τὰ εἰς τὰ ἐκ τῆς ἐν λόγῳ αἰτίας ἀντιστοιχοῦντα ποσά (βλέπε Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1053)1948, 2616)1948, ΕΕΔ 7, 323, 445, 6322)1948, ΕΕΔ 8, 74), ἐδέχθη, ὅτι ὁ ἐναγόμενος ὀφείλει μόνον τὴν ἐκ τούτου προκύπτουσαν διαφοράν.

Εἰς ταῦτα, ὡς φαίνεται ἐκ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἤφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, αὕτη ἀντιτίθεται δι' ἄλλων συλλογισμῶν.

Κατ' ἀρχὴν ὅμως σημειωτέον ὅτι τὸ ἄρθρ. 659 Α.Κ. ἐφαρμόζεται, ὅταν ἡ ἐπὶ πλέον ἐργασία δὲν ἀπαγορεύεται ὑπὸ τοῦ νόμου(βλέπε σχετικὴν δήλωσιν τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Κώδικος εἰς ἐπίσημον ἔκδοσιν Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, 1936, σελ. 319, αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν Εἰσηγητοῦ Προσχεδίου Ἀστικοῦ Κώδικος *Κ. Τριανταφυλλοπούλου*, ἔνθ' ἄνω, σελ. 227, ΕΕΔ 9, 468).

Κατὰ τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν, κατ' Ἐλβ. 336 (ἐκ τοῦ ὁποίου ἐλήφθη τὸ ἄρθρον 659 Α. Κ., βλέπε *Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχ. Εἰδ. Μέρος, σελ. 324), ἐὰν παρίσταται ἀνάγκη ἐργασίας ἐπὶ πλέον τῆς συμφωνηθείσης, ὑποχρεοῦται ὁ ἐκμισθωτὴς ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους νὰ ἀναλάβῃ αὐτὴν ἔναντι ἀναλόγου μισθοῦ. Ἀλλά, κατὰ τὴν αὐτὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν, ἡ διάταξις, ὡς γενικὴ δὲν δύναται νὰ ἐπιδικασθῇ, ἂν μὴ νομίμως ὑπὲρ τοῦ ἐργοδότου καὶ διότι ὡς νόμιμος ὑποχρέωσις *συγκροτεῖται πρὸς ἤδη ἰσχύοντα νόμιμα ὅρια ἐργασίας*. Μόνον δι' εἰδικοῦ νόμου δύναται νὰ ὁρισθῇ ἐπὶ ποίων ἐξαιρετικῶν περιπτώσεων εἰς ὡρισμένας ἐπιχειρήσεις καὶ ὑπὸ ποίας ὑποχρεώσεις τοῦ ἐργοδότου δύναται νὰ ἀξιωθῇ ἀπὸ ἐργάτην ἐπὶ πλέον ἐργασία. Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει νόμιμον ὅριον ἐργασίας, ὁ ἐκμισθωτής, οἰκειοθελῶς ἐργασθεὶς ἐπὶ πλέον, ἔχει, ὡς εἰκός, ἀξίωσιν ἐπὶ ἀνάλογον πρόσθετον ἀμοιβήν, καὶ ἂν ἔτι δὲν συμφωνηθῇ τοιαῦτος. Ἐὰν ὅμως ἡ ἐπὶ πλέον ἐργασία *πίπτῃ εἰς ὅρια, πέραν τῶν ὁποίων ἀπαγορεύεται ἡ ἐργασία*, ὡς λ. χ. κατὰ τὸν Νόμον ΔΚΘ' περὶ ἐργασίας γυναικῶν καὶ ἀνηλίκων, ἢ *κατὰ τὴν ἰσχύουσαν περὶ ὀκταώρου νομοθεσίαν*, τὴν μὴ προβλέπουσαν εἰδικῶς τὸ ζήτημα, τότε προκειται περὶ ἀξίας ἐπιδοτείσης εἰς τὸν ἕτερον, ἐπὶ τῇ βάσει *ἐνόρου σχέσεως* καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἀναζητεῖται αὐτη, κατὰ τὸ ἰσχὺον δίκαιον καὶ τὸ Σχέδιον, συμφώνως πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, διὰ τῆς condictio ob iniustam causam).

Ἡ διάταξις ἄρθρ. 659 (ἀντιστοίχου ἄρθρου 319 Σχεδίου Α. Κ.), μὴ ἀναφερομένη διὰ τοὺς ἄνω λόγους τῆς αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως εἰς τὸ προσχέδιον, προσετέθη ὑπὸ τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Α. Κ. μὲ τὴν δήλωσιν, ὅτι ἔχει σημασίαν, ὅταν ἡ ἐπὶ πλέον ἐργασία δὲν ἀπαγορεύεται ὑπὸ τοῦ νόμου (βλέπε Πρακτικὰ Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς, σελ. 378, σημ. 55).

Ἑπομένως, ἀφοῦ ἐν προκειμένῳ ἰσχύει περὶ ὀκταώρου διάταξις, πέραν τοῦ ὁποίου ἡ ἐργασία ἐπετρέπετο μόνον μετ' ἄδειαν τῆς Ἀρχῆς ἡ μόνη διάταξις ἡ ὁποία ἔπρεπε νὰ ἐφαρμοσθῇ, εἶναι ἡ τοῦ ἄρθρου 904 Α. Κ. (πρβλ. καὶ *Κ. Καυκᾶν*, Ἐνοχ. Δίκ. Εἰδικῶν Μέρος, σελ. 325), ὁπότε θὰ ἦτο ζήτημα ἐρεύνης ποία ἡ προσγενομένη εἰς τὸν ἐργοδότην ὠφέλεια (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 619, *Π. Ζέπου*, Ἐνοχ. Δίκαιον. Α' Μέρος Γενικόν, σελ. 131 ἑπ., *Β. Βασιλείου*, ΕΕΔ 9, 7, σημ. 32).

Περαιτέρω, ἀφοῦ κατὰ τὴν τελευταίως κρατήσασαν ἤδη δικαστηριακὴν ἄποψιν (Α. Π. 306)1950, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 9, 514) εἶναι ἐπι-

ΑΝΑΠΑΥΣΕΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΑΣ

Πρόσθετος άμοιβὴ διὰ παροχὴν ἐργασίας κατὰ νυκτερινὰς τῆς Κυριακῆς ὥρας

Νομοθετικὴ ρύθμισις ἀναπαύσεως μισθωτῶν κατὰ Κυριακάς.—Ἔναρξις νομοθετικῆς μερίμνης καὶ σκοπὸς αὐτῆς.—Πρόσθετος ἀμοιβὴ δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ νυκτερινὰς ὥρας.—Ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 καὶ 18310|1946 Υ. Α.—Συντρέχον δικαίωμα μισθωτοῦ καὶ ἐκ τῶν δύο ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, εἰς περίπτωσιν ἐργασίας κατὰ νυκτερινὰς ὥρας Κυριακῶν καὶ ἑορτῶν.—Σκοπὸς προσθέτου ἀμοιβῆς.

Θέμα τῆς κατωτέρω πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως εἶναι, ἂν εἰς περίπτωσιν ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νυκτὸς Κυριακῆς ἢ ἑορτῆς δικαιοῦται προσθέτου ἀμοιβῆς δυνάμει καὶ τῶν δύο ὑπουργικῶν ἀποφάσεων (8900|1946, ΕΕΔ ἢ, 233 καὶ 18310|1946, ΕΕΔ ὃ, 389) περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς 75 ο|ο καὶ 25 ο|ο ἐπὶ τοῦ νομίμου μισθοῦ.

Ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις, μετὰ ὡραιοτάτην πράγματι ἀνάλυσιν τῶν περὶ Κυριακῆς διατάξεων, ἀποφαί-

---

τρεπτη καὶ ἐγκυρος ἡ συνομολόγησις μισθοῦ μείζονος τοῦ διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ πρὸς ταύτας ἐξομοιουμένων (ἄρθρ. 23 β δ 18 Ἰουνίου|1 Αὐγούστου 1936 «περὶ τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας») διαιτητικῶν ἀποφάσεων καὶ ὁ μισθὸς οὗτος ἀναφέρεται, κατὰ τὴν σύμβασιν, εἰς τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια ἐργασίας, δὲν ὑπάρχει ἐκ τοῦ νόμου ἐμπόδιον νὰ ζητήσῃ ὁ μισθωτὸς τὴν ἀπόδοσιν αὐτῷ τῆς ὑπερεργασίας τοῦ ἐργοδότου ἐκ τῆς παροχῆς εἰς αὐτὸν ἐργασίας, δι' ἀποκαταστάσεως τῆς ἀξίας τῆς ληφθείσης παροχῆς, ἀφοῦ δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ ἀπόδοσις τοῦ ληφθέντος, λόγῳ τῆς φύσεως αὐτοῦ, ὡς ἐνταῦθα, προκειμένου περὶ παροχῆς ὑπηρεσιῶν (*Π. Ζέπος*, Ἔνοχ. Δ' Μέρος Γενικόν, σελ. 439).

Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 8235|1950.

Διαδικασία Ν. Γ?ΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Μπιζίμης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Κορίδης**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. **Σ. Σπετσάκης**, **Χ. Ἱερόπαις**

Ἐκ τῆς παρὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἀνεπιφυλάκτου λήψεως τῶν ἐπιδικασθέντων αὐτῷ ὑπὸ τῆς κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ?ΟΔ' ἐκδοθείσης ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ποσῶν, μετὰ τὴν διὰ τῆς προηγηθείσης πρὸς τὸν ἐφεσιβλήτον ἐπιταγῆς του πρὸς πληρωμὴν τῶν ἐπιφολαξίν τοῦ δικαιώματος τῆς ἀοκήσεως ἐφέσεως, δὲν συνάγεται, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, σιωπηρὰ δήλωσις τῆς βουλήσεως του περὶ ἀναλήσεως τῆς ἐπιφυλάξεως καὶ ἀποδοχῆς τῆς ἀποφάσεως, ὡς ἀβασίμως ὑποστηρίζει ὁ ἐφεσιβλητος. Ἀπορριπτέα ὅθεν καθίσταται ἡ σχετικὴ περὶ ἀπαραδέκτου τῆς ἐφέσεως ἔνστασις του.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἐν ἀντιγράφῳ προσαγομένης ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, μὴ προσβαλλομένης κατὰ τοῦτο, αὕτη ἐδέξατο ὡς βεβαιωθὲν ἐκ τῶν ἀποδείξεων, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν, προσληφθεὶς τὴν 20 Ἰουλίου 1948 εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐναγομένου, ὡς πρακτικὸς μηχανικός, ἐπὶ ἀρχικῶς μηνιαίῳ μισθῷ δρχ. 1.000.000, αὐξηθέντι ἀπὸ 1 Ἰουνίου 1949 εἰς δρχ. 1.300.000, παρέσχεν εἰς αὐτὸν τὰς συμφωνηθείσας ὑπηρεσίας του ἐν τῷ Μεταλλείῳ βωξίτου, ὅπερ διατηρεῖ, μέχρι τῆς 15 Αὐγούστου 1949, κατὰ τὸ χρονικὸν δὲ τοῦτο διάστημα, λόγῳ ἐμφανισθείσης ἀνάγκης, παρέσχε ἐπιτρεπτῶς ἐργασίαν ἐπὶ πλέον τῆς συνήθους ἐργαζόμενος καθ' ἑκάστην 4 ὥρας ἐπὶ πλέον τῆς συνήθους ὀκταώρου ἐργασίας.

Διὰ τὴν ἐπὶ πλέον ταύτην ἐργασίαν ὁ ἐκκαλῶν δικαιοῦται συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 659 τοῦ Α. Κ. εἰς συμπληρωματικὴν ἀμοιβὴν κανονιζομένην ἀναλόγως τοῦ συμφωνηθέντος μισθοῦ καὶ τῶν εἰδικῶν περιστάσεων. Τὰ ἐναντία ὅθεν ὑποστηριζόμενα ἀπορριπτέα, ὡς μὴ νόμιμα.

Κατὰ τὰ ἐκ τῶν προσαγομένων ἀποδείξεων βεβαιωθέντα, ἡ ἐργασία, ἣν ὁ ἐκκαλῶν ὑπεχρεοῦτο ἐκ τῆς συμβάσεως νὰ προσφέρῃ, συνίστατο εἰς τὴν ἐπίβλεψιν τῆς καλῆς λειτουργίας τῶν ἐν τῷ μεταλλείῳ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀεροσυμπιεστῶν καὶ τὴν ἐπιδιόρθωσιν τῶν βλαβῶν των. Καὶ ἡ μὲν ἐπίβλεψις ἐλάχιστα ἀπησχόλει αὐτὸν κατὰ τὰς ἐργασίμους ὥρας, ἡ δὲ ἐπιδιόρθωσις τῶν βλαβῶν, ὁσάκις ἕνεκα τούτων δὲν διεκόπτετο ἡ λειτουργία τῶν ἀεροσυμπιεστῶν, ἐλάμβανε χώραν μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐν τῷ μεταλλείῳ ἐργασίας, ἵνα χρησιμοποιηθῶσι τὴν ἐπομένην, ἅμα τῇ ἐνάρξει αὐτῆς. Τούτων δοθέντων καὶ τῆς τοποθεσίας τοῦ μεταλλείου, ἡ συμπληρωματικὴ ἀμοιβή, ἣν δικαιοῦται, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ὁ ἐκκαλῶν διὰ τὴν καθ' ἅπαντα τὸν ἀνωτέρω χρόνον νομίμως παρασχεθεῖσαν πέραν τῆς συνήθους ἐργασίαν, ἀναλόγως τοῦ συμφωνηθέντος μισθοῦ καὶ τῶν εἰδικῶν περιστάσεων, ἀνέρχεται εἰς δρχ. 5.327.776, ὀφείλεται δὲ οὐχί, ὡς ἐσφαλμένως ἐδέξατο ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἐφ' ὅσον καὶ καθ' ὅσον ὁ συμπεφωνημένος μισθὸς δὲν καλύπτει τὸν καθοριζόμενον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2|1948 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, κηρυχθείσης ἐκτελεστῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 12136|1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, νόμιμον τοιοῦτον, ἀλλὰ καὶ ἐάν, ὡς ἐν προκειμένῳ, ὁ συμπεφωνημένος μισθὸς εἶναι μείζων τοῦ διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης καθοριζομένου. Διότι ὁ ὅρος τῆς ἀτομικῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων συμβάσεως ἐργασίας περὶ καταβολῆς μείζονος τοῦ ἀνωτέρω μισθοῦ, ὡς εὐνοϊκώτερος, κατισχύει συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 680 Α. Κ. τῶν ὅρων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, δι' ὧν δὲν ἀπαγορεύεται ἡ ὑπέρβασις τῶν ὁρίων τούτων (Α.Π. 309|1950, ΕΕΔ τόμ. 9, σ. 514).

Κατὰ τὸ ποσὸν ὅθεν τοῦτο δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ὡς πρὸς τὸ αἰτημά της περὶ πληρωμῆς προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ὑπερωριακὴν ἐργασίαν, μεταρρυθμιζομένης τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως.

νεται καταφατικώς (βλέπε και σύμφωνον Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1950|1950, Πρωτοδίκης *Η. Γ'ριανταφύλλου*, ΕΕΔ 9, 755).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3401|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Δ. Σκούμπη**;

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Ἑρμήλιος, Δ. Τρίμης

1. Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, ὡς παραδεκτῶς αὕτη διὰ τῶν πρατάσεων διασαφηνίζεται καὶ περιορίζεται, ἐκθέτων ὁ ἐνάγων ὅτι ἀπὸ τοῦ 1934 προσελήφθη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ὡς τεχνίτης τοῦ ἀμαξοστασίου τῶν ἐν Πειραιεῖ τροχιοδρόμων της καὶ ὅτι ὡς τοιοῦτος ἀπησχολήθη παρ' αὐτῆς καθ' ὅλας τὰς ἀπὸ 1.11.1947 μέχρις 31.6.1950 μεσολαβούσας Κυριακὰς καὶ ἑξαιρεσίμους ἑκ τοῦ Νόμου ἑορτὰς ἐπὶ ὁλόκληρον ὀκταωρον ἑκάστοτε, καταλαμβάνον τὸ πρῶτον ἑξάωρον τῶν ἡμερῶν τούτων, ἤτοι τὸ ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς μεχρι τῆς 6ης ὥρας διάστημα αὐτῶν, ὡς καὶ τὸ τελευταῖον τῶν διώρων, ἤτοι τὰς ὥρας ἀπὸ τῆς 22ας μέχρι τῆς 24ης, αἰτεῖται τὴν ἀπόληψιν τῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας καθοριζομένης διὰ τὴν τοιαύτην ἐργασίαν του προσθέτου ἐκ τῶν 75 ο|ο τοῦ κεκανονισμένου ἡμερομισθίου τῆς ἀμοιβῆς του, τὴν πρὸς καταβολὴν τῆς ὁποίας ὑποχρέωσιν σφύδρα ἀμφισβητεῖ ἡ ἐναγομένη, καίπερ συνομολογοῦσα κατ' ἀρχὴν τὴν μετὰ τοῦ ἐνάγοντος σύμβασιν ἐργασίας, ὡς καὶ τὴν ἐπὶ ὡρισμένας τῶν ἄνω ἡμερῶν ἀπασχόλησιν αὐτοῦ.

2. Ἡ παροχὴ ἐργασίας τόσον κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νυκτός, ὅσον καὶ κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἄλλας ἑξαιρεσίμους ἑορτάς, ἀπετέλεσεν, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1909 καὶ ἐντεῦθεν, ἀντικείμενον ἰδιαζούσης μερίμνης ἐκ μέρους τοῦ νομοθέτου, σκοπήσαντος διὰ τῶν ἐν ἑκατέρᾳ τῶν περιπτώσεων τούτων λαμβανομένων ἑκάστοτε μέτρων, ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ περιορίσῃ ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον τὸν κύκλον τῶν παρεχόντων νυκτερινὴν ἐργασίαν προσώπων, θεωρῶν προδήλως ταύτην συμφώνως καὶ πρὸς τὰ δεδομένα τῆς κοινῆς πείρας καὶ τῆς ἐπιστήμης ὡς ἐπιπονωτέραν καὶ ἐπιχθεστέραν τῆς ἡμερινῆς καὶ συνεπῶς ἐπιβλαβῆ, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τοὺς ἐργαζομένους ἓν ἐλάχιστον ὅριον ὑποχρεωτικῆς καθ' ἑβδομάδα ἀναπαύσεως, ἀναγκαίας κριθείσης οὐ μόνον διὰ τὴν καταπολέμησιν τῶν δυσαρέστων συνεπειῶν τῆς συνεχοῦς ἀπασχολήσεως, ὁδηγούσης εἰς ταχεῖαν φθορὰν τῶν εἰς ταύτην ὑποβαλλομένων καὶ εἰς ἔτι ταχυτέραν μείωσιν τῆς ἀποδοτικότητος αὐτῶν, μεγάλως ζημιοῦσαν τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν παροχὴν εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῆς εὐκαιρίας, ἐπιτυγχανομένης διὰ τοῦ καθορισμοῦ ὡς ἡμερῶν τοιαύτης ἀναπαύσεως τῶν Κυριακῶν καὶ ἄλλων τινῶν μεγάλων ἑορτῶν, πρὸς συμμετοχὴν εἰς τὰς συνήθεις πνευματικὰς καὶ ἐκπολιτιστικὰς ἐκφάνσεις τῆς θρησκευτικῆς καὶ κοινωνικῆς ζωῆς, ἐντονώτερον καὶ κυρίως ἐκδηλουμένης κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας. Οὕτω, ἐν μὲν τῇ πρώτῃ κατευθύνσει, ἀπαγορεύσας προηγουμένως διὰ τῶν Νόμων ΔΚΗ|1912, 2272 καὶ 2275|1920 τὴν νυκτερινὴν ἐργασίαν τῶν γυναικῶν καὶ τῶν μὴ συμπληρωσάντων τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας των προσώπων, τῶν ἀπασχολουμένων εἰς βιομηχανικὰ ἐργοστάσια καὶ ἐργαστήρια, λατομεῖα, μεταλλεῖα ὀρυχεῖα, οἰκοδομὰς καὶ ἄλλας παρεμφερεῖς ὑπαιθρίους ἐργασίας καὶ εἰς ἐμπορικὰ καταστήματα καὶ πρατήρια παντὸς εἴδους, καθώρισεν ἀκολούθως διὰ τῶν Νόμων 3502|1928 καὶ 4486|1930, ὅτι εἰς τοὺς ἐν γένει ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρέτας τῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων δέον νὰ χορηγῆται ἡμερησίως 9ωρον συνεχὲς διάστημα πρὸς νυκτερινὴν ἀνάπαυσιν, ἀποκλείσας, τοιουτοτρόπως, ἐμμέσως τὴν νυκτερινὴν ἐργασίαν καὶ ἐπὶ τοῦτων, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ διὰ μὲν τοῦ Νόμου ΓΥΝΕ| 1909, ἐπανειλημμένας τροποποιήσεις ὑποστάντος καὶ τελικῶς κωδικοποιηθέντος διὰ τοῦ Π. Διατάγματος τῆς 8|14 Μαρτίου 1930, ἐπέβαλε τὰς ἡμέρας τῆς Κυριακῆς καὶ τῶν ἐν αὐτῷ ἑξαιρεσίμων ἑορτῶν ὡς τοιαύτας ὑποχρεωτικῆς ἀναπαύσεως διὰ τοὺς ἐργαζομένους, ἀπαγορεύσας κατ' αὐτὰς πᾶσαν βιομηχανικήν, βιοτεχνικὴν καὶ ἐμπορικὴν ἐργασίαν ἐν τῷ Κράτει, διὰ δὲ τοῦ Νόμου 2990|1922, ὑπηχοῦντος τὴν διὰ τοῦ ἄρθρου 427 τῆς Συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν γενομένην διακήρυξιν, καθ' ἣν «ἡ ἑβδομαδιαία ἀνάπαυσις τῶν ἐργαζομένων, τοὐλάχιστον εἰκοσιτετράωρος, δέον νὰ περιλαμβάνῃ τὴν Κυριακήν, ὁσάκις τοῦτο εἶναι δυνατόν», ἐξεδήλωσε σαφέστερον τὴν ἀρχήν, ὅπως ἡ μὲν ἡμέρα τῆς ρηθείσης ἀναπαύσεως συμπίπτῃ πρὸς τὰς ὑπὸ τῆς παραδόσεως ἢ τοῦ ἔθιμου καθιερωμένας ἡμέρας, οὐσῶν ἐν Ἑλλάδι τῶν Κυριακῶν καὶ ἑορτῶν, ἡ δὲ διάρκεια τῆς ἀναπαύσεως ταύτης εἶναι τοὐλάχιστον εἰκοσιτετράωρος, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ὁλόκληρον τὸ εἰκοσιτετράωρον διάστημα τῶν ἡμερῶν ἐκείνων πρέπει νὰ μένῃ ἐλεύθερον καὶ εἰς τὴν ἀπόλυτον διάθεσιν τοῦ μισθωτοῦ διὰ τὴν σύμφωνον πρὸς τοὺς προειρημένους σκοποὺς χρησιμοποίησίν του. Ἡ τοιαύτη πρὸς τὰς ρηθείσας ἡμέρας προτίμησις τοῦ Νομοθέτου, μὴ ἀποτελοῦσα, βεβαίως, καινοτομίαν, ἀλλ' ἁπλῆν ἐπικύρωσιν ἐπισήμου τοῦ ἤδη ἐξ ἀρχαιοτάτων χρόνων κατ' ἔθιμον κρατοῦντος, ἀποδίδει οὐχ' ἧττον πληρέστερον τὸ πνεῦμα τὸ διέπον τὴν ἐπὶ τῆς Κυριακῆς ἀργίας ὅλην, καθ' ἃ ἡ ἑβδομαδιαία εἰκοσιτετράωρος ἀποχὴ ἀπὸ τῆς ἐργασίας προωρίσται οὐχὶ μόνον πρὸς ἀνάπαυσιν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν θρησκευτικῶν ὑποχρεώσεων καὶ τῶν πνευματικῶν ἐν γένει ἀναγκῶν τῶν πολιτῶν, ἐν πλήρει δὲ ἁρμονίᾳ καὶ ἱστορικῇ συνεπείᾳ τελεῖ τόσον πρὸς τὴν ὀρθόδοξον ἐκκλησιαστικὴν παράδοσιν, ὅσον καὶ πρὸς τὰς συναφεῖς διατάξεις τοῦ τε ἐλευθέρου Ἑλληνικοῦ Κράτους, ἐκ παρεμφερῶν ἐλατηρίων θεσπίσαντος εὐθὺς ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν του διὰ τοῦ Διατάγματος τῆς 24ης Ὀκτωβρίου 1835 τὸ ὑποχρεωτικὸν κλεισίμων τῶν ἐργαστηρίων καὶ τῶν οἰνοπωλείων μέχρι τοῦ τέλους τῶν κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἄλλας συνήθεις ἑορτὰς ἐθνικῶν λειτουργιῶν καὶ ἀπαγορεύσαντος τὴν κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας διενέργειαν δημοσίων ἀγορῶν, ὡς καὶ τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων, οἵτινες ὁρίσαντες διὰ τῆς Ν. 19 Βασιλικ. (7.17) ὅτι καὶ οἱ Δικασταὶ καὶ οἱ Δήμοι τῶν πόλεων καὶ οἱ τεχνῖται πάντες ἐν τῇ Κυριακῇ ἀργείτωσαν, γεωργοὶ δὲ μόνοι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ γεωργείτωσαν, ἐπεξέτειναν βραδύτερον διὰ τῆς Νεαρᾶς 54 τοῦ Λέοντος τὴν τοιαύτην ἀργίαν καὶ ἐπὶ τῶν τελευταίων, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι καὶ οὗτοι τὰς αὐτὰς θρησκευτικὰς ἀνάγκας καὶ καθήκοντα πρὸς ἐκείνους ἔχουσι. Ἐντὸς τοῦ προπεριγραφέντος ἱστορικοῦ καὶ νο-

μοθετικοῦ πλαισίου προδήλως ἐνεργοῦντες καὶ οἱ Ὑπουργοὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἐξέδοντο, περιβεβλημένοι ὄντες διὰ τῆς δεούσης νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως, τὰς ὑπ' ἀριθ. 8900 καὶ 18310 τοῦ 1945 κοινὰς ἀποφάσεις των, διὰ μὲν τῆς πρώτης τῶν ὁποίων ὡρίσαν, ὅτι εἰς τὸ ἐν γένει προσωπικὸν τῶν ἐν τῇ χώρᾳ ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, ὅπερ λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας του ἀπασχολεῖται κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐκ τοῦ Νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτάς, καταβάλλεται κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας τὸ κεκανονισμένον ἑκάστοτε ἡμερομίσθιον ηὐξημένον κατὰ 75 ο/ο, διὰ δὲ τῆς δευτέρας ἐθέσπισαν, ὅπως εἰς τοὺς πάσης φύσεως μισθωτοὺς τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν συνεχοῦς ἢ μὴ λειτουργίας, δσάκις ἀπασχολοῦνται ἀπὸ 10 μ.μ. μέχρις ὑ π. μ. καταβάλλονται αἱ ἑκάστοτε κεκανονισμέναι νόμιμοι ἀποδοχαί, ηὐξημέναι κατὰ 25 ο/ο, ἐπιδιώκοντες προφανῶς δι' ἑκατέρας ἐξ αὐτῶν σκοποὺς ἀνεξαρτήτους καὶ κεχωρισμένους ἀλλήλων, συνισταμένους ἐν μὲν τῇ τελευταίᾳ περιπτώσει εἰς τὴν παροχὴν ἑνὸς ἀντισταθμίσματος διὰ τὴν ἐπαχθῆ, καταπονητικὴν καὶ ἐξαντλητικὴν ἐργασίαν τῆς νυκτός, καθ' ἣν, ὡς ἐκ τῆς ροπῆς τοῦ ὀργανισμοῦ πρὸς ὕπνον, ἡ ἐν συνεχεῖ ἐγρηγόρσει διατήρησις τῶν ἀνθρωπίνων δυνάμεων ἀπαιτεῖ ἰδιαιτέραν προσπάθειαν καὶ ἔντασιν, ἐν δὲ τῇ πρώτῃ εἰς οὐσιαστικωτέραν ἱκανοποίησιν τοῦ μισθωτοῦ διὰ τὴν στέρησιν οὐχὶ κυρίως τῆς ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεώς του, ἥτις συνήθως τῷ ἐξασφαλίζεται διὰ παροχῆς ἀναπαύσεως κατ' ἀλληνημέραν τῆς ἑβδομάδος, ἀλλὰ πρωτίστως τῆς εὐκαιρίας πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν θρησκευτικῶν του καθηκόντων καὶ τῶν ἐν γένει κοινωνικῶν του ὑποχρεώσεων, ἅμα δὲ πρὸς τέρψιν, ψυχαγωγίαν καὶ κοινωνικὴν ἀναστροφήν, εὐκαιρίας στενῶς συνυφασμένης, ὑπὸ τὸν ἰδιαζόντως καὶ ἐντόνως χρωματισμένον θρησκευτικῶς ἑλληνικὸν κοινωνικὸν βίον, πρὸς τὸ χριστιανικὸν ἑορτολόγιον.

Ἐκ τῶν προεκτεθέντων ἀναμφισβητήτως, κατὰ τὴν γνώμην μας, ἀκολουθεῖ πρῶτον μὲν ὅτι, ἐν συμπτώσει τῶν ὅρων τῶν εἰρημένων ἀποφάσεων, ἤτοι ἐν ἀπασχολήσει τοῦ μισθωτοῦ ἐν ὥρᾳ νυκτερινῇ Κυριακῆς ἢ ἄλλης ἐξαιρεσίμου ἑορτῆς, δικαιοῦται οὗτος νὰ ἀπαιτήσῃ σωρευτικῶς ἀμφοτέρας τὰς δι' αὐτῶν προβλεπομένας προσαυξήσεις, τοῦτέστι τόσον τὸ 75 ο/ο, λόγῳ τῆς κατὰ τὴν Κυριακὴν ἀπασχολήσεώς του, δσον καὶ τὸ 25 ο/ο διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν, ἑκατέρας τούτων μὴ ἀποκλειούσης τὴν ἄλλην, οὐδὲ ἀπορροφωμένης ἐν αὐτῇ, ἀτε, ὡς προερρήθη, τοῦ λόγου, δι' ὃν χορηγοῦνται, ὄντος διαφόρου ἐν ἑκάστῃ περιπτώσει, δεύτερον δὲ ὅτι ὡς ἐργασία κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Κυριακῆς ἢ ἑορτῆς γενομένη καὶ ὡς τοιαύτη δικαίωμα ἐπὶ τὴν πρόσθετον ἐξ 75 ο/ο ἀμοιβὴν συνεπάγουσα δέον νὰ χαρακτηρίζεται ἑκάστοτε οὐχὶ μόνον ἡ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς φυσικῆς ἡμέρας τῆς Κυριακῆς ἢ ἑορτῆς ἐκτελουμένη, ἤτοι ἡ ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς μέχρι τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου, ἀλλὰ καὶ ἡ καθ' οἱανδήποτε ἄλλην ὥραν τοῦ 24ώρου διαστήματος τῶν ἡμερῶν τούτων λαμβάνουσα χώραν, καθ' δσον καὶ αὕτη στερεῖ πράγματι τὸν μισθωτὸν τῆς ὁλοκληρωτικῆς ἀπολαύσεως τοῦ πλήρους χρόνου 24ώρου ἀναπαύσεως, ἀκεραίας κατὰ τὰ ἄνω παρ' αὐτοῦ δικαιουμένης καὶ εἰς ἀντιστάθμισμα τῆς ἀπωλείας τῆς ὁποίας ἐχορηγήθη ἡ ἐπίμαχος προσαύξησις, καταλήξασα τελικῶς εἴτε εἰς τὸ νὰ ἐλαττώνῃ ἁπλῶς τὸν χρόνον τῆς εἰρημένης ἀναπαύσεως, ὡς ὅταν παρέχεται κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας τῆς Κυριακῆς πρὸς Δευτέραν ἢ ἑορτῆς πρὸς ἑπομένην ἐργάσιμον, εἴτε συνάμα καὶ εἰς τὸ νὰ ματαιώνῃ ἐν ὅλῳ τὸν ἐπιδιωκόμενον δι' αὐτῆς σκοπὸν ψυχαγωγίας, ἀναστροφῆς κλπ., ὅπερ ἀσφαλῶς συμβαίνει, ὅταν ἐργασία, ἀρξαμένη ἀπὸ τῶν τελευταίων νυκτερινῶν ὡρῶν τοῦ Σαββάτου ἢ παρομονῆς ἑορτῆς, συνεχίζεται καὶ κατὰ τὰς πρώτας πρωϊνὰς ὥρας τῆς Κυριακῆς, ἢ ἑορτῆς, μέχρι καὶ τῆς 6ης π. μ. ὥρας, μεθ' ἣν, προστιθεμένου καὶ τοῦ ἀναγκαιοῦντος ὕπνου τούλάχιστον ὕπνου, δὲν ἀπομένει κατ' οὐσίαν περιθώριον διαθεσίμου χρόνου πρὸς χρησιμοποίησιν του διὰ τοὺς εἰρημένους σκοποὺς τῆς Κυριακῆς ἀναπαύσεως. Ἡ ἀντίθετος ἀντίληψις, καθ' ἣν μόνον ἐργασία τελουμένη κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς φυσικῆς ἡμέρας τῆς Κυριακῆς ἀμείβεται προσθέτως, ἐπηρεαζομένη ἀνεπιγνώτως, πλὴν καταφανῶς ἀπὸ τὰ ἐπὶ ἀγροτικῶν ἐργασιῶν τῆς ὑπαίθρου κρατοῦντα, καθ' ἃ ὡς χρονικὰ σημεῖα ἐνάρξεως καὶ λήξεως τῆς ἡμέρας ὡς μονάδος ἐργασίμου χρόνου λαμβάνονται ἀντιστοίχως ἡ αὐγὴ καὶ ἡ ἑσπέρα, τὸ μὲν παραβλέπει παντάπασι τὰς ἄρτι ἐκτεθείσας ἀπόψεις, αἵτινες ἐπέβαλον τὴν καθιέρωσιν τῆς ἀμφηρίστου προσθέτου ἀμοιβῆς, τὸ δὲ παρεισάγει διάκρισιν μεταξὺ ἡμέρας καὶ νυκτός, μηδόλως προκύπτουσαν ἐκ τῆς ἐρμηνευομένης ἀποφάσεως, ἥτις, ὁμιλοῦσα περὶ Κυριακῆς, ἀσφαλῶς ἐννοεῖ τὸν ὅρον τοῦτον κατὰ τὴν νομικὴν ἔννοιαν τοῦ χρόνου, ἤτοι ὡς τὸ χρονικὸν διάστημα τὸ συμπεριλαμβανόμενον μεταξὺ τοῦ μεσονυκτίου τοῦ Σαββάτου καὶ τοῦ ἀμέσως ἑπομένου τοιούτου.

Κατ' ἀκολουθίαν, ἐφ' δσον ὁ ἐνάγων εἰργάσθη, ὡς ἰσχυρίζεται, κατὰ τὴν διάρκειαν Κυριακῶν καὶ ἑορτῶν, οὐδεμίαν σημασίαν ἔχει διὰ τὴν νομικὴν ἐδραιότητα τῆς προκειμένης ἐπὶ τὴν εἰρημένην πρόσθετον ἀμοιβὴν ἀξιώσεως του τὸ ὅτι ἡ ἐργασία του ἐγένετο κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νυκτὸς καὶ οὐχὶ τῆς ἡμέρας Κυριακῆς ἢ ἑορτῆς, καὶ ὅλως διάφορον περαιτέρω τυγχάνει τὸ ὅτι εἰσέπραξεν ἤδη οὗτος τὸ καθοριζόμενον διὰ τὴν τοιαύτην νυκτερινὴν ἐργασίαν του εἰδικὸν ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 18316|1945 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐπίδομα, καὶ δέον, ἀπορριπτομένων συλλήβδην ὡς ἀβασίμων τῶν ἐναντίων πρὸς ταῦτα ἰσχυρισμῶν τῆς ἐναγομένης, νὰ ἐξετασθῇ ἀμέσως ἐν συνεχείᾳ τὸ οὐσιαστικῶς βάσιμον τῆς κρινομένης ἀγωγῆς.

ΣΧΕΣΙΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΜΕΤΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΔΗΜ. ΔΙΚΑΙΟΥ

Πρόσθετος αμοιβὴ διὰ παροχὴν ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς καὶ νυκτερινὰς ὥρας

Ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 καὶ 18310|1946 Υ. Α. καὶ ἐπὶ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ἐπὶ σχέσεων τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.—Προσωπικὸν Ὑπηρεσίας Ἐκμεταλλεύσεως Κρατικῶν Αὐτοκινήτων (Υ.Ε.Κ.Α.).—Ἐφαρμογὴ καὶ ἐπ' αὐτοῦ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.—Ἐπέλευσις Α. Ν. 1422|1950.—Μὴ θεώρησις ὡς ἑρμηνευτικοῦ ἢ ἄλλως ἔχοντος ἀναδρομικὴν δύναμιν.

Ἔχει ἤδη παγίως νομολογηθῇ, ὅτι ἡ σχέσις τῶν ἐργαζομένων εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν Ἐκμεταλλεύσεως Κρατικῶν Αὐτοκινήτων (Υ.Ε.Κ.Α.) εἶναι τοιαύτη τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου (βλέπε σχετικῶς Πρωτοδικ. Θεσσαλονίκης 552|1950, Πρωτοδίκης *Α. Βενέρης*, ΕΕΔ 9, 929 καὶ αὐτόθι σημειώσεις μας, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί) καὶ κατ' ἀκολουθίαν εἶχον ἐπ' αὐτῶν ἐφαρμογὴν αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας καὶ αἱ δυνάμει τοῦ νόμου 28|1944 ἐκδοθεῖσαι ὑπουργικαὶ ἀπορρίσεις, εἰς τὰς ὁποίας καὶ αἱ ἐφαρμοζόμεναι ἤδη ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου Καλαμῶν 8900|1946 καὶ 18310|1946 περὶ πρόσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ νυκτερινὰς ὥρας (βλέπε καὶ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3315|1949, εἰσηγητὴς *Π. Περράκης*, ΕΕΔ 8, 668, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Ἐπῆλθεν ὅμως ὁ Α. Ν 1422|1950 «περὶ διατάξεών τινων ἀφορωσῶν τὸ προσωπικὸν τῆς Υ.Ε.Κ.Α.» (ΕΕΔ 9, 279), ὁ ὁποῖος, μεταξὺ τῶν ἄλλων, ὥρισεν ὅτι ἡ μισθοδοσία καὶ αἱ ἀπολαυαὶ ἐν γένει τοῦ προσωπικοῦ τῆς Υ.Ε.Κ.Α., μὴ προερχομένου ἐξ ἀποσπάσεως παρ' ἄλλων Κρατικῶν Ὑπηρεσιῶν ἢ Σιδηροδρομικῶν Ἐπιχειρήσεων καὶ μὴ συνδεομένου δι' εἰδικῆς συμβάσεως, καθορίζονται, *ὡς καὶ μέχρι τοῦδε* διὰ μόνων τῶν περὶ αὐτοῦ εἰδικῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Μεταφορῶν, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, μὴ ἐχουσῶν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τούτου συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ ἑτέρων γενικῶν ἢ εἰδικῶν ἀποφάσεων Ὑπουργῶν, ἐφ' ὅσον δὲν συνέπραξε καὶ ὁ τῶν Μεταφορῶν, οὐδὲ τῶν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 καὶ ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Ὑπὸ τοιαύτην διατύπωσιν τοῦ Νόμου τὸ Πρωτοδικεῖον κρίνει, ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ἑρμηνευτικοῦ τοιούτου, ὥστε νὰ ἔχῃ ἀναδρομικὴν δύναμιν καὶ νὰ καταλαμβάνῃ καὶ ἀξιώσεις γεννηθείσας εἰς προγενέστερον αὐτοῦ χρόνον (ἀντίθετος ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1446|50 (Πρωτοδίκης *Δ. Παπαχρήστου*), ἀδημοσίευτος, καθ' ἣν ἐκ τῆς διατυπώσεως καὶ τοῦ σκοποῦ τῆς ἀνωτέρω διατάξεως τοῦ Α. Ν. 1422|1950 ὡς ἑρμηνευτικῆς ὑπουργικῶν ἀποφάσεων τῶν ρυθμιζουσῶν τὰ τῶν ἀποδοχῶν ἐν γένει τοῦ προσωπικοῦ τῆς Υ.Ε.Κ.Α. ἀναμφισβητήτως προκύπτει, ὅτι πλὴν τῶν δι' αὐτῶν προβλεπομένων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, εἰδικῶν ἐπιδομάτων καὶ προσαυξήσεων ἐξ οὐδεμιᾶς διατάξεως νόμου ἢ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ διαιτητικῆς ἀποφάσεως, ἀφορώσης τοὺς λοιποὺς πάσης κατηγορίας ἐργαζομένους, δύνανται ν' ἀξιωθῇ παρὰ τοῦ προσωπικοῦ μισθὸς ἢ ἡμερομίσθιον, μεγαλύτερα ἢ ἕτερα προσαυξήσεις).

Πρωτοδικείου Καλαμῶν 801|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΣΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Α. Κεζούρης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Π. Πρινέπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Πουλόπουλος, Φ. Κατσανός

Διὰ τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ν. 28|1944, ὡς οὗτος ἠρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ν. 868|48 ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 18310|46 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ὡρίσθη ἐν § 5 ὅτι εἰς τοὺς πάσης φύσεως μισθωτοὺς (ὑπαλλήλους, ἐργάτας καὶ ἐργατοτεχνίτας) τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει συνεχοῦς ἢ μὴ λειτουργίας, ὁσάκις ἀπασχολοῦνται ἀπὸ 10 μ. μ. ἕως 6 π. μ. καταβάλλονται αἱ ἑκάστοτε κεκανονισμέναι ἀποδοχαὶ ηὐξημέναι κατὰ 25%. Διὰ δὲ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900 τῆς 12.3.46 ὁμοίας ἀποφάσεως τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν, ἐκδοθείσης ὁμοίως κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ν. 28|44, ὡρίσθη ὅτι εἰς τὸ ἐν γένει προσωπικὸν πασῶν τῶν ἐν τῇ Χώρᾳ ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ὑπερ λόγω τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας του ἀπασχολεῖται καὶ κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς τοῦ ἔτους, καταβάλλεται διὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς τὸ κεκανονισμένον ἑκάστοτε ἡμερομίσθιον ηὐξημένον κατὰ 75%.

Αἱ ὡς ἄνω ἀποφάσεις, ἐκφραζόμεναι γενικῶς καὶ μὴ ποιούμεναι διακρισίν τινα, ὡσαύτως προκύπτει, ὅτι ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν νομικῶν προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ἐφ' ὅσον ἡ σχέσις ἡ συνδέουσα ταῦτα μετὰ τοῦ προσωπικοῦ των ἀπορρέει ἐκ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ συνεπῶς ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ὑπηρεσίας Ἐκμεταλλεύσεως Κρατικῶν Αὐτοκινήτων (Υ.Ε.Κ.Α.) νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, καθ' ὅσον ἡ ἐλευθέρως συναπτομένη σύμβασις ἐργασίας μεταξὺ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Υ.Ε.Κ.Α. καὶ τοῦ προσλαμβανομένου προσωπικοῦ οὐχὶ διὰ μονομεροῦς πράξεως τῆς Πολιτείας ἱδρυομένη, ἀνήκει εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, διεπομένη ὑπὸ τῶν προστατευτικῶν τῆς ἐργασίας κανόνων τοῦ δικαίου (Α. Π. 484|48, ΕΕΔ 7, 907, Π.Α 8563|49, ΕΕΔ 7, 875,6206|49, ΕΕΔ 8, 710,2307|949, ΕΕΔ 9,339). Καὶ ναὶ μὲν διὰ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α.Ν. 1422|50 «περὶ διατάξεών τινων ἀφορωσῶν τὸ προσωπικὸν τῆς Υ.Ε.Κ.Α.» ὡρίσθη ὅτι ἡ μισθοδοσία καὶ αἱ ἀπολαυαὶ ἐν γένει τοῦ προσωπικοῦ τῆς Υ.Ε.Κ.Α. τοῦ μὴ προερχομένου ἐξ ἀποσπάσεως ἐξ ἄλλων κρατικῶν ὑπηρεσιῶν ἢ σιδηροδρομικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ μὴ συνδεομένου δι' εἰδικῆς συμβάσεως καθορίζεται, ὡς καὶ μέχρι τοῦδε, διὰ μόνων τῶν περὶ τούτου εἰδικῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Μεταφορῶν, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, μὴ ἐχουσῶν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τούτου τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ εἰδικῶν ἀποφάσεων Ὑπουργῶν, ἐφ' ὅσον δὲν συνέπραξε καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Μεταφορῶν, οὐδὲ τῶν ὑπ' ἀριθ. 8900|46 καὶ 18310|46 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, πλὴν ὁ νόμος οὗτος, δημοσιευθεὶς τὴν 2 Μαρτίου 1950, οὐδαμῶς προκύπτει, ὡς ἐκ τοῦ συνόλου του δείκνυται, ὅτι ἔχει ἀναδρομικὴν ἰσχὺν καὶ ἐπὶ τῆς ὑπὸ κρίσιν περιπτώσεως, ὀρθῶς ἀπολαυάς τῶν ἐτῶν

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΑΤΑΛΟΓΙΣΜΟΣ ΩΦΕΛΕΙΩΝ ΕΠΙ ΑΚΥΡΟΥ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ

Ἀπόκρουσις ἀξιώσεως μισθοῦ, κατ' ἄρθρ. 281 Α. Κ., μετὰ προσφορὰν ἐργασίας

Ὑπερημερία ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ μετ' ἄκυρον ἀπόλυσιν.—Παῦσις ὑπερημερίας διὰ προσκλήσεως πρὸς παροχὴν ἐργασίας.—Ἐκτίμησις εἰς συγκεκριμένην περίπτωσιν ὡς προτάσεως διὰ κατάρτισιν νέας συμβάσεως καὶ ἐξακολούθησις συνεπῶς τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου.—Ἔκπτωσις ἐκ τοῦ μισθοῦ τῶν ὠφελείων τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ματαιώσεως τῆς ἐργασίας ἢ τῆς ἀλλαχοῦ παροχῆς αὐτῆς.—Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 656 Α. Κ.—Μὴ ἐξεύρεσις ἐργασίας ἐξ ἀμελείας.—Καταχρηστικὴ ἄσκησις δικαιώματος μισθωτοῦ κατ' ἄρθρ. 281 Α. Κ. διὰ μὴ ἀποδοχὴν προσφερομένης ὑπὸ ἐργοδότου ἐργασίας.

Ὁ ἐκ τοῦ ἄρθρου 656 § 2 τοῦ Α.Κ. συμψηφισμὸς (ἔκπτωσις) τῶν ἀλλαχοῦ κερδηθέντων ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ πρὸς τὸν ὀφειλόμενον ὑπὸ τοῦ ὑπερημέρου ἐργοδότου μισθὸν εἶναι ἀπόρροια τῆς γενικῆς ἀρχῆς τοῦ δικαίου ὅτι ἡ ἀποζημίωσις προορισμὸν ἔχει τὴν ἐξουδετέρωσιν τῆς ζημίας καὶ ὄχι νὰ καθιστᾷ πλουσιώτερον ἢ πρὶν τὸν ζημιωθέντα (*Λιτζερόπουλος*, ἐν Ἑρμ. Α. Κ., ἄρθρ. 298, σελ. 131, *Μιχαηλίδης-Νουάρος*, ἐν Ἑρμ. Α. Κ. ἄρθρ. 381, σελ. 474, *Π. Ζέπος*, Ἐνοχ. Δίκαιον. Β' Μέρος. Εἰδικόν. Τεῦχος 3ον, σελ. 355).

Ὁμοία ἀρχὴ ἐκφράζεται καὶ εἰς τὸ προϊσχῦον τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος δίκαιον (Ν. 19 § 9 καὶ 10 Πανδ. (9.2) 4 Πανδ. 1.22 καὶ 10 Βασ. (6. 24) (*Δ. Λιτζερόπουλος*, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ Ν. Δ. 424|1941, σελ. 58, *Ι. Καπυδαϊτάκης*, 1948 καὶ 1949, ὡς ἑρμηνευτικός, καθ' ὅσον οὔτε ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς αὐτοῦ, οὔτε ἐκ τοῦ κειμένου του, οὔτε ἐκ τοῦ πνεύματός του, οὔτε ἐκ τοῦ ἄρθρ. 4 αὐτοῦ, καθ' ὃ ἡ ἰσχὺς τοῦ νόμου τούτου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, δείκνυται ρητῶς ἡ σιωπηρὰ πρόθεσις τοῦ Νομοθέτου πρὸς ἀναδρομικὴν τούτου ἐφαρμογήν. Ἄλλωστε ὁ νόμος οὗτος δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἀναδρομικὴν ἰσχὺν ἐν προκειμένῳ καὶ διότι ρητῶς ἀποκλείεται ἡ ἐφαρμογή του ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῆς Υ.Ε.Κ.Α. τοῦ δι' εἰδικῆς συμβάσεως, ὡς τοῦ ἐνάγοντος, προσληφθέντος δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 09402|3017 τῆς 18.3.48 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Μεταφορῶν. Ἐσφαλμένως ἄρα ὁ πρωτοδίκως Δικαστὴς ἀπορρίψας τὴν κρινομένην ἀγωγήν, ὡς πρὸς τὰ κεφάλαια τῶν ἀπολαυῶν τοῦ ἐνάγοντος ἐκ νυκτερινῆς ἐργασίας καὶ ἐργασίας κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἑορτάς, δεχθείς, τὴν ἀναδρομικὴν ἰσχὺν τοῦ Α. Ν. 1422|1950 καὶ μεταρρυθμιστέα ἐν μέρει ἡ ἐκκαλουμένη καὶ ἐξεταστέα ἡ ἀγωγή, κατὰ τὸν περὶ τούτου νόμιμον καὶ βάσιμον πρῶτον λόγον τῆς ἐφέσεως.

Ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν ἐνόρκως ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδίκου Δικαστοῦ ἐξετασθέντων μαρτύρων ἀποδείξεως καὶ ἀνταποδείξεως, τῶν περιλαμβανομένων ἐν τοῖς ταυταριθμοις τῇ ἐκκαλουμένῃ ἀποφάσει πρακτικοῖς, νομίμως σταθμιζομένων, ἅτε μὴ ἰσχυουσῶν ἐν τῇ παρούσῃ ἐκ τῶν ἐνόντων διαδικασίᾳ τῶν περὶ ἀποδείξεων τῆς Πολ. Δικ. (Α. Π. 401|1948, ΕΕΔ 7 σ. 874-875), τῶν ὑποβληθέντων ἐγγράφων καὶ τῆς ἐν γένει συζητήσεως τῆς ὑποθέσεως ἀρκούντως ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐνάγων εἰργάσθη ἐπὶ ἑξάμηνον εἰς νυκτερινὴν ἐργασίαν, ὡς ταιαύτης λογιζομένης ἀπὸ τῆς 10 μ.μ. μέχρις 6 π. μ. καὶ συνεπῶς δικαιοῦται λαμβάνειν, ἐκτὸς τοῦ ἡμερομισθίου του ἐκ δραχμῶν 10.000 + 2.000 (ἐπίδομα καλῆς ἀποδόσεως), καὶ ποσοαύξησιν 25% δυναμει τῆς ὡς ἄνω 18310|946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἤτοι 30 ἡμ. × 6 μ. = 180 ἡμ. × 3.000 ἡμερησίως (25% τῶν 12.000) = 540.000 δραχ. δι' ὃ δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ἀγωγή, ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τοῦτο καὶ ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιον τοῦτο, ὡς περιωρίσθη παραδεκτῶς διὰ τῶν προτάσεων, ὡς νόμῳ καὶ οὐσίᾳ βάσιμος, δεκτοῦ καθισταμένου τοῦ περὶ ἐσφαλμένης ἐκτιμήσεως τῶν ἀποδείξεων τρίτου λόγου τῆς ἐφέσεως.

Ἐκ τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω ἀποδεικτικῆς διαδικασίας καὶ τῆς καταθέσεως αὐτοῦ τούτου τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Υ.Ε.Κ.Α. ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ ἐνάγων εἰργάσθη κατὰ τὸ ἀπὸ 5 Μαρτίου 1948 ἕως 21 Μαΐου 1949 διάστημα, ἐκτὸς τῶν ἐργασίμων ὡρῶν, καθ' ἅπασας τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου καθιερουμένας καὶ μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς τοῦ ἔτους, ἤτοι εἰργάσθη 1) 31 Κυριακὰς τοῦ ἔτους 1948, ἃς ὁμολογεῖ διὰ τῶν προτάσεών του καὶ τὰ ἐναγόμενον, 2) τοῦ ἔτους 1949 Κυριακὰς μηνῶν α) Ἰανουαρίου τὰς 2, 9, 16, 23, 30 = 5 ἡμ. β) Φεβρουαρίου 6, 13, 20, 27 = 4 ἡμ. γ) Μαρτίου 6, 13, 20, 27 = 4 ἡμ. δ) Ἀπριλίου τὰς 3, 10, 17, 24 = 4 ἡμ. καὶ ε) Μαΐου 1, 8, 15 = 3 ἡμ. καὶ ἐν ὅλῳ Κυριακὰς 20 ἡμ. 3) ἑορτὰς τὴν Ἰην τοῦ ἔτους 1949, β) Θεοφανείων 1949, Καθαρὰν Δευτέραν (7.3.49), 25 Μαρτίου 1948, 1949, Μεγ. Παρασκευὴν (22.3.49), Δευτέραν τοῦ Πάσχα (25.4.49) Ἁγίου Γεωργίου 1948 καὶ 1949, 12 Μαΐου 1948 καὶ 1949, Ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης 1948 καὶ 1949, Ἀναλήψεως 1948, Δευτέραν Πεντηκοστῆς 1948 τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου 1948, τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου 1948, τῆς Ὑψώσεως τοῦ Σταυροῦ 1948, τοῦ Ἁγίου Δημητρίου 1948, Χριστουγέννων 1948 καὶ Δευτέραν Χριστουγέννων 1948 (*), ἤτοι 21 ἡμέρας ὑπὸ τοῦ νόμου καθιερουμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς τοῦ ἔτους, ἤτοι ἐν συνόλῳ 31+20+21 ἡμέρας Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς = 72 ἡμέρας, δικαιοῦται δὲ λαμβάνειν δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|46 ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας 75 ο|ο ἐπὶ πλέον τοῦ ἡμερησίου μισθοῦ τῶν 12.000 δραχμῶν, ἤτοι 9.000 × 72 ἡμ. = 648.000 δι' ὃ κατὰ τὸν δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἐν μέρει ἡ ἀγωγή, ὡς αὕτη παραδεκτῶς περιωρίσθη διὰ τῶν προτάσεων, δεκτοῦ καθισταμένου τοῦ τρίτου περὶ ἐσφαλμένης ἐκτιμήσεως τῶν πραγματικῶν γεγονότων λόγου τῆς ἐφέσεως.

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Βλέπε ὅμως περὶ μὴ ἐργασίμων ἡμερῶν ΕΕΔ 9, 358.

Ἐρμ. Ἐργ. Δικ. §§ 344, 395, Δ. Π. 113|1943, εἰσηγητὴς *Γ. Περράτος*, ΕΕΔ 2, 534, Α. Π 274|1950, εἰσηγητὴς *Χ. Λινάρδος*, ΕΕΔ 9, 509), ἐν ὄψει πάντως ὅτι τὸ ἄρθρ. 656 Α. Κ. θὰ ἐφαρμοσθῇ ἐπὶ τῶν μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Α. Κ. σχέσεων (Α. Π. 117|1947, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 6, 329, ἀναιρέσασα ἀπόφασιν δικαστηρίου τῆς οὐσίας).

Κατὰ *Κ. Καγκάν* ('Ενοχ. Δίκαιον, Εἰδικὸν Μέρος Τόμος Α' σελ. 317) δὲν ὑπάρχει ἔδαφος ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως περὶ συμψηφισμοῦ, ἂν ὁ μισθωτὸς βαρύνεται μὲ ἀμέλειαν διὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν ὑπηρεσιῶν του ἀλλαχοῦ.

Ἐν τούτοις θὰ δύναται ὁ ἐργοδότης συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 281 Α. Κ. νὰ ἰσχυρισθῇ, ὅτι ὁ μισθωτός, καταχρώμενος τὸ ὅπερ ἔχει ἐκ τοῦ ἄνω ἄρθρου δικαίωμα πρὸς λῆψιν τοῦ μισθοῦ του καὶ ὑπερβαίνων προφανῶς τὰ ὅρια τῆς καλῆς πίστεως, δὲν ἀπεδέχθη προσφερθεῖσαν αὐτῷ ὑπὸ ἑτέρου ἐργοδότου ἐργασίαν τοῦ αὐτοῦ εἴδους καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχὰς καὶ διὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, διότι ἀντίκειται εἰς τὴν ἐν ταῖς συναλλαγαῖς ἀπαιτουμένην ἐπίδειξιν καλῆς πίστεως ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων, ὅταν ὁ μισθωτός, ἀντὶ νὰ ἀπεύχῃ νὰ ἀποδεχθῇ τὴν προσφερομένην αὐτῷ ὡς ἄνω ἐργασίαν, προτιμᾷ νὰ ἀποκρούσῃ αὐτὴν καὶ παραμένων ἄνεργος νὰ ἐπιζητῇ παρὰ τοῦ ἐργοδότου τοὺς μισθούς του.

Περὶ δόλου δὲν ἀναφέρει τὸ ἄρθρ. 656 Α. Κ. Ἀλλὰ τὸ ἄρθρ. 381 Α. Κ. περὶ ἀδυναμίας παροχῆς ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἑτέρου κάμνει λόγον περὶ αὐτοῦ «... ἐκπίπτεται ὅμως ἐκ τῆς ἀντιπαροχῆς πᾶν ὅ,τι ὁ λόγῳ ἀδυναμίας ἀπαλλασσόμενος ὠφελεῖται ἢ δολίως παραλείπει νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τῆς ἀπαλλαγῆς».

Κατὰ *Μιχαηλίδην-Νουάρον*, (ἐν Ἐρμ. Α. Κ., ἄρθρ. 381, *σελ.* 475) ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 381 Α. Κ. περὶ τῶν δολίως μὴ ἀποκτηθεισῶν ὠφελειῶν καθιεροῖ ἀρχὴν γενικωτέρας σημασίας, ἰσχύουσαν καὶ ἐπὶ συγγενῶν περιπτώσεων (ὡς ἐν ἄρθρῳ 656). Ἡ μὴ θέσπισις ἀναλόγου διατάξεως ἐν ἄρθρῳ 656 ἐξηγεῖται ἐξ ἁπλῆς παραδρομῆς καὶ δὲν δύναται νὰ ἔχῃ τὴν ἔννοιαν, ὅτι ὁ νόμος ἠθέλησε νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν κακόβουλον ἐκ μέρους τοῦ ἐργαζομένου καὶ εἰς βάρος τοῦ ἐργοδότου παράλειψιν τῆς χρησιμοποιήσεως ἀλλαχοῦ τῆς ἐργατικῆς του δυνάμεως, διότι τοῦτο ἀντίκειται εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως (200, 288 Α. Κ.) καὶ τὴν ἀπαγορευσιν τῆς καταχρήσεως δικαιώματος (281 Α. Κ.).

Πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι τὸ ἀντίστοιχον τοῦ 656 Α. Κ. ἄρθρ. 312 Σχεδίου Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς εἶχεν οὕτω διατυπωθῇ: Ὁ μισθωτὸς δὲν ἀπαλλάσσεται τῆς ὀφειλῆς τοῦ μισθοῦ, ἐὰν κατέστη ὑπερήμερος περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας. Οὐχ' ἧττον ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται νὰ ἐκπέσῃ ἐκ τοῦ μισθοῦ πᾶν ὅ,τι ὁ ἐκμισθωτὴς ἐξοικονόμησεν ἐκ τῆς ματαιώσεως τῆς ἐργασίας ἢ ἀπέκτησεν ἐργασθεὶς ἀλλαχοῦ ἢ ἐκ προθέσεως παρέλειψε νὰ ἀποκτήσῃ. (Ὑπὸ ἀνάλογον διατύπωσιν καὶ τὸ ἄρθρ. 313 Προσχεδίου Α. Κ., εἰλημμένον ἐκ τοῦ Ἑλβ. 332, Γερμ. 615, Κρητ. 982).

Ἀναλύων εἰς τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τὴν διάταξιν ὁ Εἰσηγητὴς τοῦ Προσχεδίου καθηγητὴς *Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, (βλέπε ΕΕΔ 9 468) ἀναφέρει περὶ τοῦ καταλογισμοῦ εἰς τὸν μισθὸν τῶν ἐν ἄρθρῳ 313 κανδυλίων, ὅτι ὁμοία διάταξις διὰ τὰς ἀμφοτεροβαρεῖς ἐν γένει συμβάσεις, διὰ τὴν παρίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ παροχὴ καθίσταται ἀδύνατος πταίσματι τοῦ δανειστοῦ αὐτῆς, περιέχεται καὶ εἰς τὸ ἄρθρ. 94 τοῦ Προσχεδίου (παρόμοιον τὸ ἄρθρ. 381 Α. Κ.).

Τέλος καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 11 Σχεδίου Συμβάσεως Ἐργασίας 1913 (ΕΕΔ 1, 871 ἑπ.) (εἰλημμένον καὶ αὐτὸ ἐκ τοῦ Γερμ. 615, Ἑλβ. 332, Κρητ. 982) ἐὰν ὁ μισθωτὴς καταστῇ ὑπερήμερος ὡς πρὸς τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας, δύναται ὁ ἐκμισθωτὴς ν' ἀπαιτήσῃ διὰ τὴν λόγῳ τῆς ὑπερημερίας μὴ παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν τὸν συμφωνηθέντα μισθόν, μὴ ὑποχρεούμενος νὰ παράσχῃ αὐτὴν ἐκ τῶν ὑστέρων. Ὑποχρεοῦται ὅμως νὰ δεχθῇ κατα-λογισμὸν εἰς τὸν μισθὸν ἅπερ ὅ,τι εἴτε ἐκ τῆς ματαιώσεως τῆς ἐργασίας ἐξοικονόμησεν, εἴτε χρησιμοποιήσας ἄλλως τὴν ἐργασίαν του ἀπέκτησεν ἢ κακοβούλως παρέλειψε ν' ἀποκτήσῃ. Διὰ τὴν περὶ τὴν ἀποδοχὴν ὑπερημερίαν τοῦ μισθωτοῦ δὲν ἀπαιτεῖται καὶ πταῖσμα αὐτοῦ.

Τὸ «κακοβούλως» τοῦ ἄρθρου 14 («ἐπίτηδες» φέρει τὸ Ἑλβ. 332) σημαίνει ὅτι παρέλειψεν ὁ ἐργάτης, ἁπλῶς καὶ μόνον διὰ νὰ ζημιώσῃ τὸν ἐργοδότην (*Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, Αἰτιολ. ἔκθεσις Σχεδίου, ΕΕΔ 1, 901).

Σημαίνει ἤδη—μετὰ τὰς ἄνω προπαρασκευαστικὰς ἐργασίας—ὅτι σκοπίμως τὸ ἄρθρ. 656 Α. Κ. δὲν ἀναφέρει τι περὶ δόλου τοῦ μισθωτοῦ.

Εἶναι ἀμφίβολον νὰ ὑποτεθῇ τοῦτο, ὅτι δηλαδὴ ἠθέλησε ν' ἀποκλείσῃ τὴν ἔρευναν περὶ αὐτοῦ.

Ὁπωσδήποτε ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 281 Α. Κ. ἀρχὴ περὶ καλοπίστου ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος, ἡ ὁποία ἀπηχεῖ τὴν σύγχρονον κοινωνικὴν ἀντίληψιν, ὥστε νὰ μὴ σταματᾷ ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος εἰς μόνην τὴν κακοβουλίαν, τὸν δόλον δηλαδή (ὑπὸ τοιαύτην ἔννοιαν τὸ Ρωμαϊκὸν δίκαιον), ἀλλὰ καὶ τὴν ἄμετρον ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος, ὅταν αὕτη ἀντίκειται προφανῶς εἰς τὴν καλὴν πίστιν ἢ τὰ χρηστὰ ἤθη ἢ τὸν κοινωνικὸν καὶ οἰκονομικὸν σκοπὸν τοῦ δικαιώματος (*Χ. Πρέτσικας*, Προϊστορία τοῦ Ἑλλ. Ἀστικοῦ Κώδικος, ἔκδ. 1949, σελ. 141, Α. Π. 34|1947, εἰσηγητὴς *Χ. Σχίμφλ*, ΕΕΔ 6, 246) δύναται νὰ δώσῃ τὴν προσήκουσαν εἰς τὴν περίπτωσιν λύσιν.

Ὑπομιμνήσκεται εἰς τὸ θέμα καὶ ἡ Α. Π. 96|1942 (εἰσηγητὴς *Σ. Σακελλαριάδης*, ΕΕΔ 1, 530), καθ' ἣν «εἶναι ἡκιστα συνάδον πρὸς τὸν νόμον καὶ ἀνεκτὸν ὑπὸ τοῦ δικαίου ἐκ τινος παρανόμου ἐνεργείας, ἀκυρωθείσης, νὰ κτᾶται τις ὠφελήματα, ὑπερβαίνοντα τὴν ἐκ ταύτης προσγενομένην θετικὴν καὶ ἀποθετικὴν περιουσιακὴν βλάβην καὶ περιέρχεται εἰς κατάστασιν χείρονα ἐκείνης, εἰς ἣν θὰ εὑρίσκετο, ἂν μὴ ἐλάμβανε χώραν τὸ ἐπιζήμιον γεγονός, ὡς ἡ ἐκμισθώτρια ἐν προκειμένῳ, νὰ οἰκειοποιῆται τὴν ὠφέλιμον αὐτῇ συνέπειαν τῆς λήψεως τῶν μισθῶν καὶ καθ' ὃ χρονικὸν διάστημα ἀρνεῖται νὰ παράσχῃ τὰς μὴ ἀποκρουσθείσας ὑπηρεσίας, ν' ἀποτινάσσῃ δὲ κατ' ἀρέσκειαν τὴν ὑφισταμένην ὑποχρέωσιν τῆς παροχῆς τούτων, μετατρέπουσα οὕτω αὐθεκάστως τὴν ἀμφοτεροβαρῆ σύμβασιν τῆς μισθώσεως εἰς εὐποιητικὴν δι' αὐτήν, παρὰ τὴν ἐπιβαλλομένην καλὴν πίστιν (ἐπρόκειτο περὶ ἀκύρου ἀπολύσεως ἐργαζομένου, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ Κρητικοῦ Α. Κ.).

Ἡ κατωτέρω ἐνδιαφέρουσα πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις ἐφαρμόζει τὸ ἄρθρ. 281 Α. Κ. διὰ νὰ ἀρνηθῇ τὴν ἐπιδίκασιν μισθοῦ εἰς ἀκύρως ἀπολυθέντα μισθωτόν, τὸν ὁποῖον προσεκάλεσεν ὁ ἐργοδότης νὰ ἐργασθῇ πάλιν παρ' αὐτῷ καὶ οὗτος ἠρνήθη.

Ἡ ἀπόφασις δέχεται, ὅτι διὰ τῆς ὑφ' ἣν τύπον ἐγένετο εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν ἡ πρόσκλησις δὲν περιέστη μὲν ὁ μισθωτὸς εἰς ὑπερη-

μερίαν, άλλ' αποβάλλεται ή αξίωσίς του περί μισθών έκ τοῦ ἄρθρ. 281 Α. Κ.

Μήπως όμως ὁ μισθωτὸς διά τῆς προσφορᾶς τῶν ὑπηρεσιῶν του εἰς τὸν αὐτὸν ἐργοδότην θά ἐκινδύνευε νά θεωρηθῇ ὡς ἀποδεχόμενος τὴν πρότασιν περὶ συνάψεως νέας συμβάσεως, περὶ τῆς ὁποίας ἐκκρεμεῖται ἡ ἀπόφασις, ἀφοῦ, καὶ ἂν ἡ παροχὴ τῆς ἐργασίας ἐγίνετο καὶ ὑπὸ ἐπιφύλαξιν ἀκόμη, ἡ πρᾶξις του θά ἐνσωμάτωνε τὴν βούλησίν του κατά σαφῆ τρόπον, ὥστε νά μὴ εἶναι δυνατὴ καὶ ἀντίθετος πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς πράξεως ἐπιφύλαξις; /Ολκον. Στοιχ. Ἀστ. Δικ. § 54, σημ. 16, Regelsberger, Γεν. Διά. § 133)

Θά ἦτο ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐξαιρετικῶς δυσχερὲς εἰς τὸν μισθωτὸν ν' ἀποδείξῃ, ὅτι ἡ παροχὴ ἐκ τῶν ὑπηρεσιῶν του ὑπὸ τοιούτους ὅρους ἐσήμαινε ἀκόμη ὑφισταμένην τὴν ὑπερημερίαν τοῦ ἐργοδότου ἐκ τοῦ ἄρθρ. 656 Α. Κ.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3250|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Α. Καλλέργης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Ζαφειράκος, Γ. Σακελλαράκης

Ι. Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ἐπιδιώκεται, βάσει τῆς ὡς ἐνεργοῦ θεωρουμένης ἐργασιακῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων συμβάσεως, ἅτε τῆς τὴν 27-8-1949 γενομένης ἐκ μέρους τῆς ἐναγομένης καταγγελίας, συμβάσεως κριθείσης ὡς ἀκύρου, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 2588|1950 ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου τῶν ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικῶν, ἡ καταψήφισις τῆς ἐναγομένης εἰς καταβολὴν τῶν ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1949 ἕως τῆς 14 Ἰουλίου 1950 ἀποδοχῶν του ἐκ δραχ. 4.515.000 (215 ἡμερομίσθια Χ 22.100 ἕκαστον).

Νόμιμος ἡ ἀγωγὴ καὶ ἐξεταστέα, τοῦ ἰσχυρισμοῦ τῆς ἐναγομένης περὶ ἀπαραδέκτου ταύτης, ὡς ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ὁ ἐνάγων, ἔχων καὶ ἄλλας ἀπαιτήσεις, δὲν εἰσήγαγε ταύτας συμφώνως πρὸς τὸ ἐπικαλούμενον ἄρθρον 2 ν. ΓΨΟΔ', ὅπερ ἐπέβαλλε τὴν ἀντικειμενικὴν σώρευσιν ἀγωγῶν, ἀπορριπτομένου, καθ' ὅσον ταῦτο κατηργήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 4 § 9 Ν. 765|1943.

ΙΙ. Ἐκ τῆς ἐπικαλουμένης καὶ προσαγομένης ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ὑφίσταται δεδικασμένον μεταξὺ τῶν διαδίκων περὶ τῆς ὑπάρξεως συμβάσεως ἐργασιακῆς, περὶ τοῦ ἐκ δραχ. 22.100 ἡμερομισθίου τοῦ ἐνάγοντος διὰ τὴν ἣν προσέφερεν ἐργασίαν τοῦ μηχανοτεχνίτου, περὶ τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως, γενομένης ἐκ μέρους τῆς ἐναγομένης τὴν 27|8|1949. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ καὶ αὐθις δικαζομένη ἐναγομένη δὲν προβάλλει λόγον τινὰ ὑπὲρ τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας τῆς ὡς ἄνω συμβάσεως.

Προβάλλει, ὅμως, ὅτι ἔπαυσε οὖσα ἐν ὑπερημερίᾳ περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος κατὰ τὸν ἐνδίκον χρόνον, τοῦτο μέν, διότι κατὰ τὸν μέχρι τῆς 7 Ἰανουαρίου 1950 χρόνον τὸ ἐργοστάσιόν της ἦργει ἐξ ἀνωτέρας βίας, συνισταμένης εἰς τὸ ὅτι περιέστη εἰς ἀδυναμίαν διαθέσεως τῶν παραγομένων προϊόντων, τοῦτο δὲ διότι ἀπὸ τῆς 7 Ἰανουαρίου 1950 περιέστη ὁ ἐνάγων εἰς ὑπερημερίαν δανειστοῦ, ἤτοι προσφορᾶς τῶν ὑπηρεσιῶν του, ἅτε προσκληθεὶς εἰς παροχὴν ταύτων ὑπὸ τῆς ἐναγομένης καὶ ἀρνηθείς.

ΙΙΙ. Ἐκ τῆς ἐπικαλουμένης καὶ προσαγομένης ἐξωδίκου τῆς ἐναγομένης προσκλήσεως τῆς 7|1|1950 πρὸς τὸν ἐνάγοντα, καθὼς καὶ τῆς τοιαύτης τῆς 13|1|1950, οὐδόλως συνάγεται, ὅτι αὕτη προσεκάλεσε ἀνεπιφυλάκτως τὸν ἐνάγοντα, ὅπως ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν, ἤτοι οὐδόλως συνάγεται ἐκ τῶν ἄνω δηλώσεων καὶ προσκλήσεών της ἀποδοχὴ τῆς προσφορᾶς τοῦ ἐνάγοντος, ὅπως ἐργασθῇ, ἣν ἐκ προοιμίων εἶχεν ἀποκρούσῃ διὰ τῆς ἀπολύσεως, ἀλλ' ἐξ ἐναντίου σαφῶς συνάγεται ἐκ τε τῆς πρώτης τῶν ὡς ἄνω προσκλήσεων τῆς 7|1|1950 καὶ ἰδίᾳ ἐκ τῆς δευτέρας τῆς 13|1|1950 ὅτι αὗται ἀπετέλουν πρότασιν πρὸς κατάρτισιν νέας συμβάσεως, ἣν ἐδικαιοῦτο ὁ ἐνάγων νὰ ἀποκρούσῃ ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης.

Ὅτι τοιαύτην ἔννοιαν εἶχεν ἡ πρόσκλησις αὕτη, μὴ ἐμφαινούσα ἐκτέλεσιν τῶν ὑποχρεώσεων τῆς ἐναγομένης τῶν ἀπορρεουσῶν ἐκ τῆς μεταξὺ ταύτης καὶ τοῦ ἐνάγοντος συμβάσεως, συνάγεται καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἀπηυθύνθη παρὰ τοῦ ἐνάγοντος διὰ τῆς ἰδίας προσκλήσεως, ὅπως προσκομισθῇ σημείωμα τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας, ὅπερ καθίσταται ἀναγκαῖον κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Γραφείου τούτου τὸ πρῶτον τοποθέτησιν τῶν ἀνέργων εἰς τὰς διαφόρους ἐπιχειρήσεις, ἡ δ' ἀπαιτήσις αὕτη τῆς ἐναγομένης, συνδυαζομένη πρὸς τὸ ὅλον περιεχόμενον τῶν δηλώσεών της, ὑποδηλοῖ τὴν πρόθεσίν της καταρτίσεως νέας συμβάσεως.

Τοιαύτην ἔννοιαν ὑποστηρίζει καὶ ὁ ἐνάγων, ὅτι εἶχεν ἡ τοιαύτη πρόσκλησις τῆς ἐναγομένης, ἡ πρὸς αὐτὸν ἀπευθυνθεῖσα. Ἡ μὲ τοιοῦτον περιεχόμενον πρόσκλησις τοῦ ἐναγομένου ἦτο, κατὰ τὴν κρίσιν μας, σοβαρὰ καὶ σπουδαία, σκοποῦσα κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν τὴν ἀπαλλαγὴν τῆς ἐναγομένης ἀπὸ τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς μισθῶν εἰς τὸν ἐνάγοντα, δίχως τοῦ ἀνταλλάγματος τῆς ἐργασίας του, τὰ δὲ ἐναντία ὑποστηριζόμενα ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος, ὅτι αὕτη ἐτύγχανε προσποιητὴ καὶ μὴ σπουδαία, ἀπορρίπτονται ὡς ἀβάσιμα, τοσοῦτο μᾶλλον, καθ' ὅσον κατὰ τὰ προκύπτοντα ἐκ τῆς ἀπαντήσεως τοῦ ἐνάγοντος εἰς τὰς προσκλήσεις ταύτας, ἐγγράφως διατυπωθείσης καὶ προσαγομένης, οὗτος οὐδόλως κατέτεινε εἰς ἀποκάλυψιν τῶν ὡς ἰσχυριζεται ψευδῶν προθέσεων τῆς ἐναγομένης, ἀποδεχόμενος τὴν πρόσκλησιν καὶ μεταβαίνων, ὅπως ἐργασθῇ, ἀλλ' ἀμέσως ἀπήντησε ἀρνούμενος αὐτὴν καὶ δὴ δι' ἰσχυρισμῶν νομικῶν, δηλῶν ὅτι ὁ πληρεξούσιος δικηγόρος, ὁ ὑπογράφων τὴν πρόσκλησιν, δὲν ἐκπροσωπεῖ τὴν ἐναγομένην Ἀνώνυμον Ἑταιρίαν καὶ συνεπῶς δὲν δεσμεύει ταύτην, ἐνῷ ἐβεβαιώθη ὅτι οὗτος εἶχε τὴν τοιαύτην εἰδικὴν ἐντολήν, γενικῶς δέ, προβάλλων τὰς ἀπαιτήσεις του ἐκ τῆς παλαιᾶς καὶ ἐνεργοῦ μετὰ τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἀπολύσεως συμβάσεως, κατεδείκνυτο βούλησιν καὶ πρόθεσιν, ὅπως προσκολληθῇ εἰς τὴν συμβασιν ταύτην, ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ καταστήσῃ αὐτὴν δίχως προσφορᾶς ἐργασίας του παραγωγὸν ὠφελείας δι' ἑαυτὸν καὶ ζημίας διὰ τὴν ἐναγομένην, παρὰ τὴν ὑποχρεωσίν του ἐκ τῶν γενικωτέρων ἀρχῶν τοῦ δικαίου.

Πράγματι κατὰ τοὺς νόμους 9 Π. (19.2.9 καὶ 4 (1-22), ὡς ἐκ τοῦ χρόνου τῆς καταρτίσεως τῆς συμβάσεως ἰσχύοντας, ἀλλὰ καὶ τὸ ἄρθρον 656 Κώδικος, δικαιοῦται ὁ μισθωτὸς νὰ ἐκπέσῃ ἐκ τοῦ μισθοῦ πᾶν ὅ,τι ὁ ἐκμισθωτὴς ὠφελήθη ἐκ τῆς ματαιώσεως τῆς ἐργασίας ἢ τῆς ἀλλαχοῦ παροχῆς ταύτης (Α. Π. 363|1936, ΕΕΝ 5', σ. 94).

ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ἄσκησις δικαιώματος ἐργοδότου διὰ λόγον αἰτήσεως καὶ λήψεως νομίμου ἀδείας

Ὅρια ἀσκήσεως δικαιωμάτων κατ' ἄρθρ. 281 Α. Κ.—Ὑπαγωγὴ εἰς κριτήρια αὐτοῦ καὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.—Συνέπεια ἀντιθέσεως πρὸς ἄρθρ. 281 Α. Κ. ἡ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.—Νομοθετικὸς σκοπὸς ἀδείας μισθωτῶν κατ' Α. Ν. 539|1945. —Κυρώσεις διὰ παράβασιν.—Ἀντίθεσις καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, γενομένης ἕνεκα τοῦ λόγου αἰτήσεως καὶ λήψεως ἀδείας, πρὸς ἄρθρ. 281 Α. Κ.

Εἰς τὴν ὁμάδα τῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων, αἱ ὁποῖαι ἔχουν δεχθῇ, ὅτι ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας μετὰ μισθωτοῦ του ἀντιβαίνει εἰς τὰ ὅρια τοῦ ἄρθρου 281 Α. Κ. καὶ καθίσταται ἡ καταγγελία ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἄκυρος, (βλέπε διὰ τὴν ἀκυρότητα *Κ. Καυκᾶν*, Ἔνοχ. Δικ. Εἰδικὸν Μέρος, σελ. 349, *Γ. Καποδίστριαν*, ΕΕΔ 6, 557, *Δ. Σακελλαροπούλου*, ΕΕΔ 7, 305, Α. Π. 287—289)|1948, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 7, 552),ἐφ' ὅσον σχετίζεται πρὸς τὴν ἄσκησιν νομίμων δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ (βλέπε νμλγ. ἐν ΕΕΔ 9, 16) προστίθεται καὶ ἡ κατωτέρω νεωτέρα πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις.

Τίθεται ἐν προκειμένῳ ἀποδεδειγμένον ὅτι ὁ ὑπόχρεως ἐκ τοῦ Α. Ν. 539|1945 «περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν» (ΕΕΔ 4, 174) πρὸς χορήγησιν ἀδείας καὶ εἰς τὸν ἐπὶ ποσοστοῖς εἰς βάρος τῶν πελατῶν τῆς ἐπιχειρήσεώς του μισθωτὸν (ἄρθρ. 3 § 1 Α. Ν. 539|1945, βλέπε καὶ τὸ ἀπὸ 15 Νοεμβρίου 1949 διάταγμα «περὶ προσδιορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν κατ' ἔτος ἀδείας εἰς τοὺς μισθωτοὺς τοὺς ἀμειβομένους ἐπὶ ποσοστοῖς εἰς βάρος τῶν πελατῶν τῶν ἐπιχειρήσεων», ΕΕΔ 8, 1050) ἐχορήγησε μὲν τὴν τοιαύτην ἄδειαν, ἀλλὰ μετὰ τὴν λῆξιν αὐτῆς ἀπέλυσε τὸν μισθωτόν, χολωθεὶς διότι οὗτος ἐζήτησε καὶ ἔλαβε τὴν ἄδειαν, (πρβλ. καὶ Α. Π. 166|50, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 9, 345, καθ' ἣν ἡ διὰ λόγους ἐκδικήσεως γενομένη καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἀντιβαίνει εἰς τὰ ὅρια περὶ ἀσκήσεως τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἄρθρου 281 Α. Κ.).

Ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἡ ἀρχὴ αὕτη ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ πάσης περιπτώσεως καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας σχετιζομένης πρὸς τὴν ἄσκησιν νομίμων δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ, εἰδικῶς, προκειμένου περὶ τοῦ ἐκ τοῦ Α. Ν. 539|1945 δικαιώματος ἀδείας τοῦ μισθωτοῦ, ἀποτελεῖ μίαν πρόσθετον ἐγγύησιν περὶ ἀδιαταράκτου ἀσκήσεως τοῦ ἐν λόγῳ δικαιώματος, παραλλήλως πρὸς τὸ ἄρθρον 5 § 6 τοῦ Α. Ν. 539|1945, κατὰ τὸ ὁποῖον «ἀπαγορεύεται εἰς τὸν ἐργοδότην ν' ἀπολύσῃ τὸν μισθωτὸν διαρκούσης τῆς χορηγηθείσης εἰς τοῦτον ἀδείας», μὲ συνέπειαν ἄλλως τὴν ἀκυρότητα τῆς ἀπολύσεως (βλέπε νμλγ ἐν ΕΕΔ 9, 863).

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως, κατὰ τὴν Α Π. 66|1948 (εἰσηγητὴς *Κ. Βοϊατζῆς*, ΕΕΔ 7, 238) κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως πρέπει νὰ προτείνωνται τὰ περιστατικά, ἐκ τῶν ὁποίων θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ κριθῇ, ἂν ἐν τῇ ἀσκήσει τοῦ δικαιώματος συντρέχῃ κατάχρησις δικαιώματος, κατὰ τὸ ἄρθρ. 281 Α. Κ., ὥστε νὰ δύναται τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας καὶ αὐτεπαγγέλτως νὰ προβαίνῃ ἐπὶ τῇ βάσει τούτων εἰς ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου (βλέπε σχετικῶς περὶ τοῦ βάρους ἀποδείξεως καὶ Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 2356|48, εἰσηγητὴς *Γ. Καρσμάνος*, ΕΕΔ 7, 353, καθ' ἣν, παραπέμπουσαν καὶ εἰς *Josserand*, l'esprit de droit, σελ. 316 καὶ 318, τὸ βάρος τῆς

Καὶ ναὶ μὲν ὀξιοῦται ἐκ τῶν ἄνω διατάξεων πραγματικὴ ὠφέλεια τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ἥτις δὲν ὑπάρχει, ἐὰν οὗτος ἐξ ἀμελείας του δὲν ἐξεύρεν ἐργασίαν (*Καυκᾶ*, Ἐνοχικὸν ὑπ' ἄρθρον 656 σελ. 317), ἀλλ' ἐκ τῆς γενικωτέρας διατάξεως τοῦ ἄρθρου 281 δύναται νὰ προβληθῇ, ὅτι ὁ ἐκμισθωτής, καταχρώμενος τὸ ὅπερ ἔχει δικαίωμα πρὸς λῆψιν τοῦ μισθοῦ του καὶ ὑπερβαίνων τὰ ὅρια τῆς καλῆς πίστεως, δὲν ἀπεδέχθη προσφερθεῖσαν αὐτῷ ὑπὸ ἑτέρου μισθωτοῦ ἐργασίαν τοῦ αὐτοῦ εἴδους καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχάς, διότι ἀντίκειται εἰς τὴν ἐν ταῖς συναλλαγαῖς ἀπαιτουμένην ἐπιδεικνύειν καλῆς πίστεως ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων, ὅταν ὁ ἐκμισθωτής, ἀντὶ νὰ σπεύσῃ νὰ ἀποδεχθῇ τὴν προσφερομένην αὐτῷ ἐργασίαν, προτιμᾷ, παραμένων ἄνεργος,νὰ ἀπαιτῇ παρὰ τοῦ μισθωτοῦ τοὺς μισθούς του.

Ἐν προκειμένῳ, ὡς ἐβεβαιώθη, εἰς τὸν ἐναγόντα προσεφέρθη ἐργασία καὶ δὴ ἡ ἰδία, ὡς καὶ πρότερον, ὑπὸ τοὺς ἰδίους ὅρους, τὸν αὐτὸν μισθόν,ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ καὶ τὰς αὐτὸς ἐν γένει συνθήκας,ἥτοι μὴ παραλλάσσουσα οὐδαμῶς πρὸς τὴνπρότερον διὰ τῆς ἰσχυρισθείσης συμβάσεως παρεχομένην, οὐδὲ κατὰ τὸ πρόσωπον τοῦ ἐργοδότου. Ἀποκρούσας ταύτην ὁ ἐνάγων δὲν περιέστη μὲν εἰς ὑπερημερίαν δανειστοῦ, ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν μεταξὺ των σύμβασιν ἐργασίας, κατὰ τὰ ἄνω ἐκτεθέντα, κατεδείξατο ὅμως κακὴν πίστιν καὶ ἐγωϊστικὴν βούλησιν, μὴ θαλπομένην ὑπὸ τοῦ δικαίου (ἄρθρων 281 Κώδικος) καὶ ἑπομένως, αὐτεπαγγέλτως λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς τοιαύτης καταχρηστικῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματός του πρὸς λῆψιν τῶν ἐν τῇ ἀγωγῇ μισθῶν ἀπὸ τῆς 7|1|1950 καὶ ἐντεῦθεν, ἐφ' ὅσον τὰ συγκροτοῦντα αὐτὴν περιστατικὰ ἐπροτάθησαν καὶ ἐβεβαιώθησαν, δέον ν' ἀπορριφθῇ ἡ ἀγωγή, καθ' ὅσον δι' αὐτῆς ἀξιοῦται ὁ μισθὸς τοῦ χρόνου ἀπὸ 8|1|1950 καὶ ἐπέκεινα.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν χρόνον ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1949 μέχρι τῆς 7 Ἰανουαρίου 1950 πλήρως ἐβεβαιώθη ἡ ἱστορικὴ βάσις τῆς ἀγωγῆς καὶ δέον νὰ γίνῃ δεκτή, ὑποχρεωθῇ δ' ἡ ἐναγομένη εἰς καταβολὴν δραχ. 1.237,600 διὰ τὰ ὡς ἐβεβαιώθησαν 56 ἡμερομίσθια τοῦ ἐνάγοντος τοῦ χρόνου τούτου πρὸς δραχ. 22,100 ἕκάστου, τῶν ἐναντίων καὶ δὴ τοῦ ἰσχυρισμοῦ τῆς ἐναγομένης ὅτι δὲν ἀπεδέχθη τὴν ἐργασίαν τοῦ ἐνάγοντος, συνεπείᾳ ἀργίας τοῦ ἐργοστασίου της λόγῳ μειώσεως τῶν ἐργασιῶν του, ἀπορριπτομένου, ὡς μὴ νομίμου, ἀτεμῇ ἐμπίπτοντος εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς ἀνωτέρας βίας, ἄλλως ὡς μὴ βεβαιωθέντων τῶν τοῦ ἰσχυρισμοῦ γεγονότων.

ἀποδείξεως τῆς καταχρηστικῆς καταγγελίας βαρύνει τὸν προτείνοντα, διότι τεκμήριον ὑφίσταται ὑπὲρ τῆς καλοπιστίας τοῦ ἐνεργοῦντος, πρβλ. καὶ Πρωτοδικείου Βόλου 6:1]1948, εἰσηγητὴς *Π. Βογγᾶς*, ΕΕΔ 8, 197. *Λ. Τούσης*, ΕΕΔ 1, 420).

Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 599|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ι. Ντεγιάννης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Τσιπηνιώς, Χ. Πετρουλιώς

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ὁ ἐνάγων ἐκθέτει, ὅτι ἐργαζόμενος ὡς τεχνίτης κουρεὺς τοῦ ἐναγομένου ἀπελύθη παρ' αὐτοῦ, ἀσκοῦντος καταχρηστικῶς τὸ δικαίωμα τοῦτο. Αἰτεῖται δὲ νῦν τὸν μισθὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἀκύρου διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ἀπολύσεως μέχρις 6—9 - 1950. Οὕτως ἐχουσα ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ εἶναι νόμῳ βάσιμος, ἐρειδομένη ἐπὶ τῶν ἄρθρων 648, 653, 656 καὶ 281 Α.Κ, καὶ δέον νὰ ἐξετασθῇ κατ' οὐσίαν. Προκύπτει ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη δι' ἀόριστον χρόνον, ὡς τεχνίτης κουρεύς, ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου τὴν 20—8—1945, ἀμειβόμενος διὰ ποσοστοῦ 50 0|0 ἐπὶ τῶν ἀκαθορίστων εἰσπράξεων ἐκ τῆς πραγματοποιουμένης παρ' αὐτοῦ ἐργασίας. Οὕτω ὑπολογιζόμενον τὸ ἡμερομίσθιον αὐτοῦ ἀνήρχετο κατὰ τὸ ἔτος 1950 εἰς δραχ. 25.000. Τὴν 7ην Ἰουνίου 1950 ὁ ἐνάγων ἐζήτησε τὴν συμφώνως τῷ νόμῳ 539|45 κανονικὴν αὐτοῦ ἄδειαν, ἣν ἔλαβε τὴν 24ην Ἰουλίου. Κατὰ τὴν λῆξιν ὅμως αὐτῆς τὴν 7ην Αὐγούστου 1950 ἡ σύμβασις κατηγγέλθη νομοτύπως ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἐναγομένου. Γεννᾶται δὲ τὸ ζήτημα, ἂν ἡ τοιαύτη ἐνέργεια τοῦ ἐργοδότου ἀντέκειτο εἰς τὸν κοινωνικὸν σκοπόν, δι' ὃν ἐχορηγήθη αὐτῷ τὸ δικαίωμα ἀπολύσεως. Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἐν τῇ δικογραφίᾳ ἀλληλογραφίας μεταξὺ Ὑπουργείου Ἐργασίας, Ἐπιθεωρήσεως Θεσσαλονίκης, τῆς Ἑνώσεως Κουρέων—Κομμωτῶν Καταστηματαρχῶν Θεσσαλονίκης καὶ τοιαύτης Τεχνιτῶν Θεσσαλονίκης, ἐκ παρανοήσεως τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ Ν. 539|45 εἶχεν ἐπικρατήσει ἀρχικῶς ἡ ἀντίληψις, ὅτι οἱ τεχνῖται κουρεῖς, οἱ ἀμειβόμενοι διὰ ποσοστῶν, δὲν δικαιοῦνται κανονικῆς ἀδείας. Κατόπιν ἐνεργειῶν τῶν Ἑνώσεων τεχνιτῶν κουρέων τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας διεβίβασε πρὸς τὴν ἐνταῦθα Ἐπιθεώρησιν Ἐργασίας σχετικὰς ὁδηγίας, ὑποδεικνύον, ὅπως ἡ τελευταία ἐπιβλέψῃ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου, ὅπως δηλαδὴ καὶ οἱ τεχνῖται κουρεῖς τύχωσι τῆς κανονικῆς αὐτῶν ἀδείας. Τοῦτο ὅμως βαρέως ἔφερον πολλοὶ καταστηματάρχαι κουρεῖς, ἐν οἷς καὶ ὁ ἐναγόμενος, καὶ ἠπείλουν τὸ προσωπικὸν αὐτῶν δι' ἀπολύσεως, ἂν ἤθελε αἰτήσει κανονικὴν ἄδειαν (κατ. μάρτυρος). Ὁ ἐναγόμενος συγκεκριμμένως ἐδυστρόπησε νὰ χορηγήσῃ ἄδειαν εἰς τὸν ἐνάγοντα πλέον τοῦ 1 1|2 μηνὸς ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς αἰτήσεως, ἅμα δὲ τῇ ἐπανόδῳ τοῦ ἐνάγοντος πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας κατήγγειλε τὴν σύμβασιν ἐργασίας, διότι ὁ ἐνάγων εἶχε ζητήσει ἄδειαν, ἀποβλέπων εἰς ἐκφοβισμὸν τοῦ προσωπικοῦ του. Ὁ ἰσχυρισμὸς δὲ τοῦ ἐναγομένου ὅτι ἀπέλυσε τὸν ἀντίδικόν του, λόγῳ ἀνοικείου συμπεριφορᾶς καὶ ἐκτελέσεως ἐργασιῶν ἐκτὸς τοῦ καταστήματος πρὸς βλάβην τοῦ ἐργοδότου, δὲν ἀποδεικνύεται. Οὐδεὶς τῶν μαρτύρων καταθέτει τι περὶ ἀνοικείου συμπεριφορᾶς. Ὡς πρὸς τὸ ἕτερον παράπτωμα ἀπεδείχθη μέν, ὅτι ὁ ἐνάγων ἐξετέλεσεν ἐργασίας ἐκτὸς τοῦ καταστήματος, ἀλλὰ τοῦτο μόνον εἰς ὥρας ἀργίας τοῦ καταστήματος καὶ χωρὶς οὗτος νὰ καταβάλῃ οὐδεμίαν παραπλανητικὴν τῶν πελατῶν προσπάθειαν, ἀλλ' ἐκεῖνοι τὸν προετίμων, διότι ἦτο καλὸς τεχνίτης, ὡς καὶ ὑπὸ τῶν μαρτύρων τοῦ ἐναγομένου ἀναγνωρίζεται. Ἄλλωστε τὸ γεγονὸς τῆς συμπτώσεως τῆς καταγγελίας συμβάσεως μὲ τὴν ἐπάνοδον τοῦ ἐναγομένου ἐκ τῆς ἀδείας ἀποτελεῖ ἓν εἰσέτι τεκμήριον ἐναντίον τοῦ ἐναγομένου, ὅστις, ἂν εἶχε δικαίαν αἰτίαν ἀπολύσεως τοῦ ἐργάτου του, θὰ ἐξήσκει τὸ ἀνάλογον δικαίωμα πολὺ προηγουμένως. Οὐδὲ ἰσχυρίζεται ὅτι τοῦτο ἐγένετο ἀντιληπτὸν διαρκούσης τῆς ἕνεκα τῆς ἀδείας ἀπουσίας τοῦ ἐνάγοντος.

Συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 281 Α.Κ. ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος ἀπαγορεύεται, ἐὰν αὕτη ὑπερβαίνῃ προφανῶς τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς καλῆς πίστεως ἢ τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἢ ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ ἢ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος. Ἐκ τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου προκύπτει, ὅτι ναὶ μὲν συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν. 118|45 δύνανται οἱ εἰς αὐτὸν ὑπαγόμενοι ἐργοδόται νὰ καταγγέλλωσι μονομερῶς καὶ ἀναιτιωδῶς τὴν μετὰ τῶν μισθωτῶν αὐτῶν σύμβασιν ἐργασίας, ἡ ἄσκησις ὅμως τοῦ τοιούτου δικαιώματος δὲν εἶναι ἀπεριόριστος καὶ ἀνεξέλεγκτος, ἔχουσα ὡς ἀποτέλεσμα ἐν περιπτώσει προφανοῦς ὑπὸ τοῦ δικαιούχου ὑπερβάσεως τῶν ὑπὸ τοῦ ἄνω ἄρθρου 281 Α.Κ. τιθεμένων ὁρίων τὴν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας κατὰ τὰ ἄρθρα 174 καὶ 180 Α.Κ. (Α.Π. 186|50, ΕΕΔ 9, 344, Πρωτ|κης Μυτιλ., ΕΕΔ 9, 640, *Καυκά*, Ἔνοχ. Δίκ. § 349, *Π. Ζέπου*, Ἔνοχ. Δίκ. Εἰδ. σ. 374). Τὰ ὅρια δὲ ταῦτα προφανῶς ὑπερβαίνει ἡ καταγγελία γινομένη διὰ τὴν ἄνω αἰτίαν. Ὁ νομοθέτης, ἐν ὄψει τοῦ κοινωνικοῦ σκοποῦ τῆς ἐργασίας, ἔλαβε ὑπ' ὄψιν πρόνοιαν, ὥστε ὁ μισθωτὸς νὰ δύναται νὰ ἀναπαύηται μικρὸν χρονικὸν διάστημα ἕκαστον ἔτος πρὸς ἀνανέωσιν τῶν φθαρεισῶν δυνάμεών του, ἵνα ἀκμαίως συνεχίσῃ τὴν ἐργασίαν. Τὴν τοιαύτην πρόνοιαν ὡπλισε ὁ νομοθέτης διὰ κυρώσεων ἀστικῶν (ἄκυρος ἡ συμφωνία, δι' ἧς ὁ ἐργαζόμενος παραιτεῖται τοῦ δικαιώματος ἀδείας, ἄρθρ. 679 Α.Κ. ἄρθρ. 5 § 1 Ν. 539|45, *Καυκὰ* ἐνθ. ἀνωτ. σ. 341) καὶ ποινικῶν (ἄρθρ. 5, § 7, Ν. 539|45). Κατὰ συνέπειαν προφανῶς ἀντίκειται εἰς τὸ ἄνω ἄρθρον ἀπόλυσις ἐργαζομένου, διότι ἐζήτησε καὶ ἔλαβε τὴν ἄδειαν αὐτοῦ, καὶ ὡς τοιαύτη εἶναι ἄκυρος. Μὴ λυθείσης δὲ δυνάμει ταύτης τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως ὁ ἐναγόμενος, μὴ ἀποδεχόμενος τὰς ὑπηρεσίας τοῦ ἐνάγοντος, κατέστη ὑπερήμερος ἔναντι αὐτοῦ καὶ τοῦ ὀφείλει κατὰ τὸ ἄρθρ. 656 Α.Κ. τοὺς μισθοὺς αὐτοῦ, ἤτοι δραχ. 650.000 (26 ἐργάσιμοι ἡμέραι ἀπὸ 7—8—50 μέχρις 6—9—50 × 25.000), οἱ ὁποῖοι δέον νὰ ἐπιδικασθῶσι τῷ ἐνάγοντι, δεκτῆς καθισταμένης τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς καὶ προσωρινῶς ἐκτελεστῆς κηρυσσομένης τῆς παρούσης.

ΣΧΕΣΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΝΟΜΟΣ 2112)1920

Ὑπάλληλοι Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ φύσις σχέσεων μετ' αὐτοῦ

Χαρακτηρισμὸς Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ὡς νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου ἀσκοῦντος διοίκησιν. Σύστασις καὶ σκοποὶ αὐτοῦ.—Χαρακτηρισμὸς καὶ τῆς σχέσεως τῶν τακτικῶν αὐτοῦ ὑπαλλήλων ὡς τοιαύτης δημοσίου δικαίου.—Ἀνεφαρμοστον διαδικασίας Ν. Γ?ΟΔ' ἐπὶ σχέσεων δημοσίου δικαίου.

Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 4558|1930, προϋποτίθεται ὑφισταμένη σχέσις ἰδιωτικοῦ δικαίου μεταξὺ τοῦ ἐργαζομένου καὶ τοῦ ἐργοδότου (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 6, 477, Α. Π. 160|1936, Θέμ. ΜΖ' 682, Α. Π 98|1945, ΕΕΔ 4, 560, Α. Π. 236|1949, ΕΕΔ 8, 418, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί, Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς 387|1950, ΕΕΔ 9, 547), ἀδιαφόρως ἂν ὁ ἐργοδότης εἶναι νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, ἀρκεῖ, ὅτι ἡ ὑφισταμένη σχέσις, ὡς ἐκ τοῦ χαρακτῆρος αὐτῆς, εἶναι τοιαύτη, διεπομένη ὑπὸ τῶν κανόνων τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Ὑπὸ τοιαύτην ἔννοιαν εἶναι καὶ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 2112, ὡς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 6 Ν. 4558|1930, τὸ ὁποῖον ἀπαλλάσσει τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 τὰ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει διὰ νόμων ἢ κανονισμῶν εἰλημμένη μέριμνα περὶ ἴσης τοὐλάχιστον προστασίας πρὸς τὴν τοῦ Ν. 2112.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 18 τοῦ Ν 6298|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἀποτελεῖ νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου καὶ τελεῖ ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ Κράτους, ὅστις ἀσκεῖται παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ (νῦν) Ἐργασίας.

Περαιτέρω, ἀφοῦ πράγματι καὶ ἐκ τοῦ ὅλου σκοποῦ τοῦ Ἱδρύματος, ἀδιαφόρως ἂν χαρακτηρίζεται ὑπὸ τοῦ Νόμου ὡς νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου (*Γ. Παπαχατζῆ*, ἐν Ἐπιθ. Τοπ. Λύτοδ. 1941, σ. 7), προκύπτει, ὅτι εἰς αὐτὸ ἔχει ἀνατεθῇ ἡ ἄσκησις δημοσίας λειτουργίας, ἣν θὰ διενήργει τὸ Κράτος ἀπ' εὐθείας, ἐὰν δὲν παρεχώρει ταύτην εἰς τοῦτο (*Ι. Καποδίστριας*, Ἑρμην. Ἐργ. Διχ. § 318), πρόκειται περὶ νομικοῦ προσώπου ἀσκοῦντος διοίκησιν, ὡς ἔχουν χαρακτηρισθῇ καὶ ὑπὸ τῆς Νομολογίας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας τὰ πάσης φύσεως ἀσφαλιστικὰ Ταμεῖα (βλέπε *Α. Τούση*, Νομικὰ Πρόσωπα, σελ. 9, σημ. 18).

Μετὰ ταῦτα καὶ ὡρισμένης τῆς σχέσεως τοῦ συνδεομένου πρὸς τὸ Ἵδρυμα ὑπαλλήλου, ὑπὸ τὰ γνωστὰ ἐκ τῆς θεωρίας καὶ νομολογίας κριτήρια (βλέπε Α. Π. 34|1933, Θέμ. ΜΔ 227 καὶ λοιπὰς παραπομπὰς ἐν ΕΕΔ 6, 477 ἐπ. Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς 387|1950, εἰσηγητὴς *Π. Μακρυγιάννης*, ΕΕΔ 9,548 καὶ τοὺς ὑπ' αὐτῆς ἀναφερομένους συγγραφεῖς), προκύπτει, ὡς καὶ τὸ κατ' ἔφεσιν δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ρεθύμνης δέχεται, ἀντιθέτως πρὸς τὴν παρατιθεμένην ὑπ' αὐτὴν πρωτόδικον, ὅτι καὶ ἡ συνδέουσα τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ Ἱδρύματος μετ' αὐτοῦ σχέσις εἶναι τοιαύτη δημοσίου δικαίου καὶ δὲν εἶχε πράγματι ἐπὶ τοιαύτης σχέσεως, ὡς ἡ ἄποψις τοῦ Πρωτοδικείου, ἐφαρμογὴν ὁ Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας» κατὰ τὰ ἄνω σημειωθέντα (βλέπε καὶ *Ι. Καποδίστριαν*, ΕΕΔ 1, 321).

Ἀσχέτως ὅμως πρὸς τὴν ὀρθὴν ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Ν 2112 ἐπὶ τῆς συγκεκριμένης ταύτης σχέσεως ἄποψιν τοῦ Πρωτοδικείου, δὲν πρέπει νὰ παρέλθῃ ἀπαρατήρητος ἡ ἐκδοχὴ τῆς παρατιθεμένης πρωτοδίκου ἀποφάσεως ἐπὶ τῆς ἰσχύος τῆς συμβάσεως ἐργασίας μέχρι παρελεύσεως τοῦ διὰ τὴν τακτικὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὁρισμένου χρόνου, ὅτε καὶ θεωρεῖται λυθεῖσα ἡ σύμβασις καὶ μέχρι τῆς ἡμέρας ταύτης δικαιοῦται ὁ ὑπὸ ἀπόλυσιν μισθοῦ ὡς ἀποζημίωσιν.

Ἀλλ' ἂν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 669 Α. Κ. προσήκῃ ἡ λύσις αὕτη (βλέπε ἐκτενέστερον σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 366), δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ τοῦτο καὶ διὰ τὰς περιπτώσεις καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας κατὰ Ν 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη, οὔτε νὰ μεταβάλῃ τὰ ὀρθῶς διὰ τὴν ἐφαρμογήν του κρατοῦντα, ὅτι τοὐτέστιν ἡ ἀπόλυσις, γενομένη καὶ ἄνευ τακτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἶναι ὁπωσδήποτε ἰσχυρά, μόνον δὲ ἀποζημίωσιν ὀφείλει ὁ παραβάτης (Α Π 251|1931, Θέμ ΜΕ' 636, Α. Π. 45|1935, Θέμ. ΜΣΤ' 608, Α. Π. 76|1941, ΕΕΔ 1, 14), ἀφοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ 38 τοῦ Εἰσαγ. Νόμου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ, μεταξὺ τῶν ἄλλων, προκειμένου περὶ συμβάσεως ἀορίστου διαρκείας, οἱ νόμοι περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδωτικῶν ὑπαλλήλων, ἄλλως ρυθμίζοντες τὸ θέμα (πρβλ. διὰ τὴν σχέσιν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος πρὸς τοὺς εἰδικοὺς Νόμους τὴν Α. Π. 193|1947, εἰσηγητὴς *Δ. Ζήλος*, ΕΕΔ 6, 443, καθ' ἣν «ἐπὶ θεμάτων ρυθμιζομένων ρητῶς ὑπὸ εἰδικῶν κανόνων τοῦ ἐμπορικοῦ δικαίου δὲν εὑρίσκουν ἔδαφος ἐφαρμογῆς αἱ σχετικαὶ περὶ τούτων διατάξεις τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, συμφώνως καὶ πρὸς τὰ ἄρθρα 38 καὶ 18 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος Α. Ν. 2783|1941, τεθέντος ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς 23 Φεβρουαρίου 1946 διὰ τοῦ ἄρθρου 1 § 1 τοῦ ἀπὸ 7|10 Μαΐου 1946 Ν. Δ. περὶ ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ τοῦ εἰσαγωγικοῦ αὐτοῦ Νόμου. Ὅθεν, ἀφοῦ ἡ ἀπόλυσις τοῦ ναύτου ὑπὸ τοῦ πλοιάρχου πρὸ τοῦ συμφωνηθέντος χρόνου τῆς μισθώσεως ἐργασίας ἄνευ δεδικαιολογημένης αἰτίας καὶ ἡ ἕνεκα τούτου ὀφειλομένη πρὸς αὐτὸν ἀποζημίωσις διέπεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 561 ἐμπορικοῦ νόμου, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρ. 656 τοῦ Α. Κ. ἄλλως ρυθμίζον τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκμισθώσαντος τὴν ἐργασίαν του πρὸς ἀπαίτησιν τοῦ συμφωνηθέντος μισθοῦ, ἐάν ὁ μισθωτὴς κατέστη ὑπερήμερος περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς προσφερομένης ἐργασίας)».

Ἡ ἀρεοπαγιτικὴ αὕτη ἀπόφασις κατευθύνει πράγματι εἰς τὴν ὀρθὴν ὁδὸν τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν, δοθέντος ὅτι δὲν σημειοῦται καὶ σαφῶς ἐκκαθαρισμένη κατάστασις δικαίου παρ' αὐτῇ (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 9, 831 ἐπ.).

Πρωτοδικείου Ρεθύμνης 169|1950

Διαδικασία Ν Γ?ΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος καὶ εἰσηγητὴς ὁ κ. **Γ. Κεκερῆς**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Δ. Σμπώκος, Ἰ. Σφηνιάς

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Β. Δ.

1|4 Αὐγούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου ΓΘΟΔ' «περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν κλπ.», ὡς ἤδη ἰσχύει, καθ' ἣν πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου αὐτοῦ τῶν κατὰ νόμον δικαιουμένων προσώπων κατὰ τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, δικάζεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, ὑπὸ Πρωτοδίκου, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου κλπ. σαφῶς συνάγεται, ὅτι εἰς τὴν ἀνω διαδικασίαν ὑπάγεται οὐχὶ πᾶσα ἀξίωσις ἐκ συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ μόνον ἐκ παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας δυναμει συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὡς καὶ ἡ ἐγκαλουμένη ἀπόφασις ἐδέχθη.

Τὸ ἤδη ἐγκαλοῦν "Ἱδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἱδρυθὲν διὰ τοῦ Νόμου 6298|1934, ἀποτελεῖ Νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, ὡς ρητῶς ὁρίζεται ἐν ἄρθρῳ 13 § 1 τοῦ Νόμου τούτου, καὶ ἀσκεῖ διοίκησιν, ὡς ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ ἀνω νόμου προκύπτει καὶ ἰδίᾳ ἐκ τοῦ ἄρθρου 47, καθ' ὃ τὸ "Ἱδρυμα δύναται νὰ λαμβάνῃ πᾶν μέτρον γενικῆς ἢ εἰδικῆς φύσεως, συντελοῦν εἰς τὴν πρόληψιν τῶν ἀσθενειῶν καὶ νὰ ἐνισχύσῃ προσπαθείας τοῦ Κράτους, Δήμου κλπ. τεινούσας εἰς ἀνύψωσιν τοῦ ἐπιπέδου τῆς ὑγιεινῆς.

Κατὰ συνέπειαν οἱ τακτικοὶ τούτου ὑπάλληλοι οἱ προσλαμβανόμενοι πρὸς πραγμάτωσιν τοῦ σκοποῦ τοῦ Ἱδρύματος εἰς θέσεις προβλεπομένας ὑπὸ τοῦ ἐσωτερικοῦ Ὀργανισμοῦ καὶ κατὰ τὰς ἐν αὐτῷ ὁριζομένας διατυπώσεις δὲν διατελοῦσιν εἰς σχέσιν ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, καθ' ἣν ἀμφότερα τὰ μέρη προέρχονται εἰς κατάρτισιν αὐτῆς μετὰ θελήσεως ἐχούσης κατὰ νόμον ἴσην δικαιοπρακτικὴν δύναμιν καὶ ἀξίαν, ἀλλὰ εἰς τοιαύτην δημοσίου δικαίου, καθ' ὅσον ἡ πρόσληψις τοῦ ὑπαλλήλου ἐπιχειρεῖται κυριαρχικῶς ὑπὸ τῆς ἐκπροσωπούσης Ἀρχῆς, καὶ ἐνεργεῖται δυνάμει μονομεροῦς πράξεως ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Νόμου καὶ κατὰ τοὺς ὅρους αὐτοῦ, ἡ συγκατάθεσις δὲ τοῦ διοριζομένου ὑπαλλήλου δὲν ἀποτελεῖ ἄλλο τι ἢ ἁπλῆν νομικὴν προϋπόθεσιν τοῦ ἐγκύρου τῆς πράξεως.

Ἐν προκειμένῳ ἡ ἤδη ἐφεσίβλητος ἐνάγουσα προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἤδη ἐγκαλοῦντος (ἐναγομένου), ὡς καὶ ἐν τῇ ἀγωγῇ της ἰσχυρίζεται (προκύπτει ἄλλωστε καὶ ἐκ τῶν ἐν γένει ἀποδεικτικῶν στοιχείων καὶ ἰδίᾳ τῶν παρ' ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων μερῶν ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων ἐγγράφων καὶ διορισμῶν), ὡς τακτικὴ ὑπάλληλος (δόκιμος τακτικὴ γραφεὺς β' τάξεως) δυνάμει ἀποφάσεως τῆς ἐπιτροπῆς προσλήψεως προσωπικοῦ τοῦ Ι. Κ. Α ἐγκριθείσης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἤτοι εἰς θέσιν προβλεπομένην ὑπὸ τοῦ ἐσωτερικοῦ ὀργανισμοῦ καὶ συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τούτου δημοσιευθέντος τοῦ διορισμοῦ της εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἀνέλαβε δὲ ὑπηρεσίαν μετὰ δόσιν τοῦ κεκανονισμένου ὅρκου.

Ἑπομένως ἡ ἱδρυθεῖσα σχέσις μεταξὺ τῶν διαδίκων εἶναι δημοσίου δικαίου τοιαύτη καὶ οὐχὶ ἰδιωτικοῦ. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ ἐπιδιωκομένη διὰ τῆς ἀγωγῆς ἀξίωσις, πηγάζουσα ἐκ τῆς σχέσεως ταύτης, δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν κατὰ τὰ ἀνω ἁρμοδιότητα τοῦ ἐργατικοῦ δικαστοῦ (Πρωτοδικου) καὶ ἔδει (κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 8 μνησθ. Β. Δ. περὶ κωδικοπ. Νόμου ΓΘΟΔ' νὰ ἀπορριφθῇ ἡ ἀγωγή, ὡς ἀπαράδεκτος, ἕνεκεν ἀναρμοδιότητος, μὴ χωρούσης ἐν προκειμένῳ τῆς εἰς τὸ ἁρμόδιον Δικαστήριον παραπομπῆς. Ἀντιθέτως ὅμως σκεφθεῖσα ἡ ἐγκαλουμένη καὶ δεχθεῖσα τὴν ἀγωγὴν ἐσφαλε καὶ δέον, ὅπως ἐξαφανισθῇ, κατὰ τὸν νόμιμον περὶ τούτου λόγον τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως, ἀπορριφθῇ δὲ κατὰ τὰ ἀνω ἡ ἀγωγή.

Ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις, ὑπ' ἀριθ. 1|1950 Πρωτοδικων Ρεθύμνης (Πρωτοδίκης Ἰ. Γραφακης), εἶχεν ὡς ἑξῆς:

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Β. Δ. τῆς 1-8-1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου ΓΘΟΔ' «περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν», ὡς ἀντικατεστάθη δι' ἄρθρ. 4 τοῦ Νόμου 765|43 καὶ εἶτα ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. μόνου Ν. 1968|1944, «πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ . . . κατὰ τοῦ ἐργοδότου . . . πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, δικάζεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, ὑπὸ Πρωτοδίκου, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ κατοικία τοῦ ἐναγομένου ἢ ἐν ᾗ παρεσχέθησαν ἢ ἔδει νὰ παρασχεθῶσιν αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ μισθωτοῦ».

Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης σαφῶς συνάγεται, ὅτι εἰς τὴν ὡς ἄνω διαδικασίαν ὑπάγονται αἱ ἀξιώσεις, αἱ πηγάζουσαι ἐκ παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας δυνάμει συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου (Α. Π. 93|1948, ΕΕΝ ιε' α' 318, 90|1949, ΕΕΝ ιστ' 464).

Τὸ ἐναγόμενον "Ἱδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (Ι. Κ. Α.) ἀποτελεῖ μὲν νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου (ἄρθρ. 13 νόμου 6298|34), σκοπεῖ ὅμως, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Νόμου 6298, τὴν ἀσφάλισιν τῶν ἐν ἄρθρῳ 2 προσώπων εἰς περίπτωσιν ἀσθενείας, ἀναπηρίας, ἀτυχήματος ἢ γήρατος, ὡς καὶ τῶν μελῶν τῶν οἰκογενειῶν των, ἐν περιπτώσει ἀσθενείας τούτων ἢ θανάτου τοῦ προστάτου αὐτῶν ἠσφαλισμένου. Ἑπομένως εἶναι μὲν νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, δὲν ἐνασκεῖ ὅμως δημοσίαν διοίκησιν ἢ *πολιτικὴν ἐξουσίαν, οὐδ' ἔχει ὡς σκοὸν ἀπευθεῖαν τὴν ἐκπλήρωσιν πολιτειακοῦ τινος οκοποῦ, ὃν ἁπλοῦς ἀσφαλιστικὸς ὀργανισμός, ὡς ἐκ τῶν διαληφθεισῶν καὶ τοῦ συνόλου ἐν γένει τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου 6298* σαφῶς συνάγεται (Α. Π. 90|49 ΕΕΝ ιστ' 464 ἐπὶ ἀναλόγου περιπτώσεως ἐκδοθεῖσα). Κατ' ἀκολουθίαν, *ἐφ' ὅσον τὸ ἐναγόμενον δὲν ἀσκεῖ δημοσίαν διοίκησιν ἢ πολιτικὴν ἐξουσίαν, ἡ συνδέουσα τοῦτο σχέσις* πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους του δὲν δύναται νὰ ᾖ δημοσιοϋπαλληλική, ἀλλὰ σχέσις ἐμπίπτουσα εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, τοὐτέστι σχέσις ἐκ συμβάσεως ἐργασίας.

Ἡ τοιαύτη δὲ φύσις τῆς σχέσεως οὐδαμῶς μεταβάλλεται ἐκ τοῦ ὅτι αἱ πράξεις, αἱ ἀφορῶσαι τὴν πρόσληψιν προσωπικοῦ, δέον νὰ δημοσιεύωνται εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, καθ' ὅτι διὰ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως σκοπεῖται ἡ ἐπιτευξις εὐχερεστέρου ἐλέγχου τῶν τοιούτων πράξεων ἐκ μέρους τῆς πολιτείας καὶ οὐχὶ ἡ ἐξομοίωσις τῆς σχέσεως, ἥτις συνδέει τὸ ἐν λόγῳ νομικὸν πρόσωπον μετὰ τῶν ὑπαλλήλων του πρὸς τὴν δημοσιοϋπαλληλικὴν τοιαύτην (Α. Π. 90|949 ΕΕΝ ιστ' 464, Καποδίστρια, Ἑρμην. Ἐργατ. Δικαίου § 319). Ἐξ ἑτέρου δὲ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 2 § 1α τοῦ ν. 6298 ὁριζούσης ὅτι εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ νόμου τούτου ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς τὰ πρόσωπα, ἅτινα παρέχουν κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἐναντι ἀμοιβῆς, σαφῶς συνάγεται, ὅτι οἱ ὑπάλληλοι τοῦ ἐναγομένου Ι.Κ.Α. παρέχουν αὐτῷ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἐναν-

τι ἀμοιβῆς ἐφ' ὅσον αὐτοὶ ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Νόμου τούτου ὑποχρεωτικῶς (πρβλ. ἀσφαλ. βιβλιάριον ἐναγούσης).

Κατόπιν τῶν ἐν ταῖς δυσὶ προηγουμέναις σκέψεσι λεχθέντων, ἐφ' ὅσον οἱ ὑπάλληλοι τοῦ ἐναγομένου παρέχουν αὐτῷ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἐξηρτημένην ὑπηρεσίαν ἐναντι ἀμοιβῆς, δυνάμει συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, πᾶσα ἀξίωσις των κατ' αὐτοῦ πηγάζουσα ἐκ τῆς σχέσεως ταύτης ὑπάγεται εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ κωδικοπ. Νόμου Γ'ΘΟΑ' καὶ ἀπορριπτέα ἢ κατὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, δι' ἧς ἀξιοῦνται ὅσα ἐν τῇ ἑπομένῃ σκέψει ἐκτίθενται, βάλλουσα ἐνστασις ἀναρμοδιότητος. Εἰδικώτερον ὡς πρὸς τὴν ἀξίωσιν τῆς ἐναγούσης ἀποζημιώσεως δι' ἄτακτον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἡ ἀρμοδιότης τοῦ Δικαστηρίου προκύπτει καὶ ἐκ τῶν συνδεδυασμένων διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 9 (ὡς τοῦτο ἠρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 6 ν. 1258) καὶ 10 τοῦ ν. 2112, ὑπὸ τῆς πρώτης τῶν ὁποίων ὁρίζεται, ὅτι εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου δὲν ὑπάγονται ὑπάλληλοι Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου μόνον, ἐφ' ὅσον ἔχει ληφθῇ διὰ τὰς ἐν λόγῳ περιπτώσεις εἰδικὴ μέριμνα διὰ κανονισμῶν παρεχόντων τοὐλάχιστον ἴσην προστασίαν πρὸς τὴν τοῦ νόμου τούτου (Α. Π. 236] 1949 ΕΕΝ ιατ' 571).

Ἐν προκειμένῳ ἐκ τοῦ κανονισμοῦ τοῦ ἐναγομένου παρέχονται μὲν πολλὰ ἄλλα δικαιώματα εἰς τοὺς ὑπαλλήλους του, δὲν παρέχεται ὅμως δι' αὐτοῦ ἴση προστασία πρὸς τὴν τοῦ ν. 2112 ἐν περιπτώσει αὐθαιρέτου ἀπολύσεως ὑπαλλήλου καὶ δὴ διὰ μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ συνεπῶς οἱ ὑπάλληλοι τοῦ ἐναγομένου ἐν περιπτώσει τοιαύτης ἀπολύσεως προστατεύονται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2112. Πᾶσα δὲ διαφορὰ προκύπτουσα ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ν. 2112 ἐκδικάζεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμ. Γ'ΘΟΑ' (ἄρθρ. 10 ν. 2112 Α Π. 490]36, ΕΕΝ δ' 259), καλῶς δὲ ἐνάγεται τὸ Ὑπ[μα Ρυθμίσεως εἰς ὃ ὑπηρέτει ἡ ἐνάγουσα, καθότι τοῦτο δὲν εἶναι πρόσωπον διάφορον, ἀλλὰ ἀποτελεῖ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ μετὰ τοῦ κεντρικοῦ νομικοῦ προσώπου (θεωρία τοῦ μονισμοῦ τῆς προσωπικότητος) καὶ ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ ἐνάγεται τοῦτο ἐν προκειμένῳ, ἤτοι ὡς αὐτὸ τὸ νομικὸν πρόσωπον καὶ ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταυτῃ παρέστη καὶ τοῦτο ὡς ἐναγόμενον καὶ ἀπέκρουσε τὴν ἀγωγὴν καὶ ἐξεπροσωπήθη παρὰ τοῦ διευθυντοῦ του (Κ. Σαΐρλου, Ζητήματα ἀπὸ τὴν σχέσιν τῆς ἐκπροσωπήσεως τοῦ νομ. προσώπου, ἐν Ἐφ. Ἑλλ. Νομικῶν, ΙΕ' 665 676 καὶ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἐπικαλουμένην βιβλιογραφίαν καὶ νομολογίαν, *Διβ. ἐν Οἰκον.* § 32 σημ. 2 *Ράμμος* ἐν Classon § 362 σημ. 1α).

Ἡ κρινομένη ἀγωγή, δι' ἧν κατεβλήθη τὸ προσῆκον τέλος δικαστικοῦ ἐνσήμου, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ἐν τῷ φακέλλῳ γραμματίου εἰσπραξεως, ἐν ᾗ ἡ ἐνάγουσα ἰστορεῖ, ὅτι τὸν Ἰανουάριον 1947 προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ὡς δόκιμος τακτικὸς γραφεὺς Β', τάξεως ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ὁρίστου χρόνου, ὅτι εἰργάσθη ἔκτοτε παρ' αὐτῷ, παρέχουσα ὑπηρεσίαν ἐσωτερικῆς γραφέως Β' εἰς τὸ ἐνταῦθα γραφεῖον, ὅτι τὸν Ὀκτώβριον 1949 διετάχθη νὰ ἐνεργῇ ἐξωτερικὴν ὑπηρεσίαν, ἤτοι νὰ μεταβαίνῃ εἰς ἐστιατόρια, οἰκοδομάς, καφενεῖα καὶ ἄλλα καταστήματα πρὸς ἐνέργειαν ἐλέγχου, ἐξακρίβωσιν τοῦ εἰς αὐτὰ ἐργαζομένου προσωπικοῦ ἢ βεβαίωσιν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν, καθ' ἣν ἐργασίαν κατ' ἀνάγκην ἔρχεται ὁ ὑπάλληλος εἰς προστριβὰς μετὰ τῶν ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν, οἵτινες ἄλλοτε τὸν ἀποπέμπουν ἢ τὸν εἰρωνεύονται καὶ ἄλλοτε τὸν ἀπειλοῦν ἢ τὸν ὑβρίζουν, ὅτι ἕνεκα τῆς τοιαύτης μονομεροῦς καὶ ἠθικῶς βλαπτικῆς, καθ' ὃ συνεπαγομένης μείωσιν τῆς ἠθικῶς ὑποστάσεως τῆς ἐναγούσης (Α. Π. 272]30 ΜΑ' 915, Ε. Α. 645]36 ΜΖ' 895), μεταβολῆς τῶν ὅρων τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως, αὐτὴ ἀπεχώρησε τὴν 1 Νοεμβρίου 1949, θεωρήσασα ἑαυτὴν ἀπολυθεῖσαν ἄνευ τακτικῆς καταγγελίας τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως, ἀξιοῦσα δὲ τοῖς λόγοις τούτοις (ἡ κρινομένη ἀγωγή) 1) τὴν πληρωμὴν τῶν ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1949 καὶ ἐντεῦθεν δι' ἓν τρίμηνον μισθῶν της, 2) ἀποζημίωσιν ἴσην πρὸς τὸ σύνολον τῶν τακτικῶν αὐτῆς ἀποδοχῶν δύο μηνῶν, πρὸ τῶν ὁποίων ἔδει νὰ καταγγελθῇ ἡ σύμβασις καὶ 3) βασικὸν μισθὸν ἑνὸς μηνὸς ὡς ἐπίδομα ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων 1949, ἐρειδεται ὡς πρὸς μὲν τὸ δεύτερον κεφάλαιον ἐπὶ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 1, 3 καὶ 7 τοῦ Ν. 2112, ὡς πρὸς δὲ τὸ τρίτον ἐπὶ τῶν διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 326257 Roneo 296]16-12-1949 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 285] 949 ἐγκύκλιον τοῦ Ι.Κ.Α. Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον κεφάλαιον τῆς ὅμως τυγχάνει νόμῳ ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέα, καθόσον ἡ τοιαύτη μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν καθιστᾷ ἄκυρον τὴν πρᾶξιν, ὥστε ὁ ὑπάλληλος νὰ ἐξικνοῦσθῃ δικαιούμενος τοῦ μισθοῦ, ἀλλὰ παρέχει τῷ ὑπαλλήλῳ τὸ δικαίωμα, ὅπως, ἐὰν θέλῃ, θεωρήσῃ αὐτὴν ὡς ἀπόλυσιν καὶ ἀπόσχῃ τῆς συμβάσεως καὶ ζητήσῃ παρὰ τοῦ ἐργοδότου τὴν καταβολὴν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 3 ν. 2112 ἀποζημιώσεως, ὡς σαφῶς συνάγεται ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 7 ν. 2112, ὁριζούσης, ὅτι πᾶσα μονομερὴς μεταβολὴ τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως βλάπτουσα τὸν ὑπάλληλον θεωρεῖται ὡς καταγγελία ταύτης, δι' ἣν ἰσχύουσιν οἱ διατάξεις τοῦ παρόντος Νόμου (Α. Π. 149]48 Ἐφ. Ἑλ. Νομ. ΙΒ' 480), οὔτε εἰς ἄλλην τινὰ νομικὴν διαταξιν δύνανται νὰ ὑπαχθοῦσι τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκτιθέμενα ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιον τοῦτο γεγονότα.

Ὡς πρὸς τὸ ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων ἐπίδομα ναὶ μὲν ἀναφέρεται εἰς τὴν ἐν τῇ προηγουμένῃ σκέψει ἀπόφασιν, ὅτι τούτου δικαιοῦνται εἰς τὸ ἀκέραιον οἱ μισθοδοτηθέντες δι' ὁλόκληρον τὸν μῆνα Δεκέμβριον 1949, εἰς τούτους ὅμως θὰ συμπεριληφθῇ καὶ ἡ ἐνάγουσα, ἐάν καὶ ἐφ' ὅσον ἀποδειχθῶσιν ὅσα ἐν τῇ ἀγωγῇ της ἐκτίθεται, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ σύμβασις ἐργασίας, καίτοι καταγγελθεῖσα ἐκτάκτως, ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1949, ἤτοι μέχρι παρελεύσεως τοῦ διὰ τὴν τακτικὴν καταγγελίαν ὡρισμένου χρόνου, ἵνα καὶ θεωρεῖται λυθεῖσα καὶ μέχρι τῆς ἡμέρας ταύτης δικαιοῦται τοῦ μισθοῦ ὡς ἀποζημίωσιν (*Καγκ.* Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 669 Ἀστ. Κώδικ. § 7 δ' σελ. 352-3, *Ζέπος*, Ἐνοχ. Β'. σελ 379 σημ. 2. contra. ἀλλὰ ὑπὸ παλαιοτέρων δικαίων, *Καποδίστριος*. Ἐρμ. Ἐργ. Δικ § 135 ὑπ. ἔνθα βλέπε καὶ τὴν ὑπὸ τὸ προϊσχύον δίκαιον ἀντιγνωμίαν καὶ νομολογίαν).

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΛΙΓΝΙΤΩΡΥΧΕΙΩΝ

Καθορισμός κύκλου ἀσφαλιζομένων μετὰ τὸ Ν. Δ. 1255|1949

Νέα διὰ τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 κριτήρια διὰ τὴν ἀσφάλισιν μισθωτῶν εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας.—Περιοριστικαὶ ἐξαιρέσεις Ν. Δ. 1255|1949. Προϊσχύον νομοθετικὸν καθεστὼς διὰ μισθωτοὺς μεταλλείων καὶ λιγνιτωρυχείων.—Κατάργησις διὰ Ν. Δ. 1255|1949 καὶ ὑπαγωγὴ ἤδη εἰς ἀσφάλισιν Ταμείου Ἀνεργίας.

Κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 118|1945 καὶ ὡς εἶχεν ἐπεκταθῆ διὰ τοῦ Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 ἐγεννήθη τὸ ζήτημα, ἂν καὶ αἱ ἐπιχειρήσεις μεταλλείων καὶ λιγνιτωρυχείων ὑπηγοντο εἰς τὸν Νόμον τοῦτον, καθ' ὅσον διὰ τοὺς μισθωτοὺς αὐτῶν ἴσχυον εἰδικοὶ Νόμοι, ὁ Ν. 817|1946 (ΕΕΔ 5, 57) καὶ ὁ Δ. Ν. 917|1946 (ΕΕΔ 5, 152).

Τελικῶς—καὶ μετ' ἀμφιταλαντεύσεις γνωμῶν τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας—ἐκρίθη ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου (βλέπε Α. Π. 2|1948, εἰσηγητὴς *Δ. Ζήλος*, ΕΕΔ 7, 157, Α. Π. 523|1948, εἰσηγητὴς *Α. Καμάριος*, ΕΕΔ 8, 9), ὅτι ἀνεξαρτήτως τῆς μορφῆς τῆς ἐπιχειρήσεως, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ μεταλλευτικῆς ἐπιχειρήσεως ἢ τοιαύτης λιγνιτωρυχείου, δὲν ἐφαρμόζεται ὁ Ν. 118|1945, κατὰ τοὺς εἰδικοὺς περὶ αὐτῶν ὡς ἄνω Νόμους, καὶ μόνον κατόπιν ἐγγράφου δηλώσεως τῆς ἐπιχειρήσεως, ὑποβαλλομένης πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας καὶ τὸ Ταμεῖον Μεταλλευτῶν, ἠδύνατο νὰ ἀσφαλισθῆ ὁ μισθωτὸς τῶν ἐν λόγῳ ἐπιχειρήσεων κατὰ τὸν Ν. 118|1945 (οὕτω καὶ *Γ. Τρίμης*, Ἡ ἀνεργία κλπ. σελ. 120).

Τὸ ζήτημα εἶναι ἤδη—καὶ περὶ αὐτοῦ ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω δικαστικὴ ἀπόφασις—ἂν ἐπῆλθεν εἰς ταῦτα μεταβολὴ διὰ τοῦ τροποποιήσαντος τὸν Ν. 118|1945 Ν. Δ. 1255|1949 (ΕΕΔ 8, 961).

Διὰ νὰ καταλήξῃ τις εἰς ὀρθὸν συμπέρασμα, πρέπει νὰ ἔχῃ, κατ' ἀρχήν, ὑπ' ὄψιν ποῖαι κατὰ βάσιν μεταβολαὶ ἐπῆλθον διὰ τοῦ Ν. Δ. 1255|1949.

Ὡς ἐσημειώσαμεν ἐπὶ τῆς Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 8595|1950 (εἰσηγητὴς *Γ. Κορίδης*, ΕΕΔ 9, 927 ἑπ.), προκύπτει δὲ τοῦτο καὶ ἐκ τῆς αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως αὐτοῦ (ΕΕΔ 8, 965), διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 καθορίσθη *ἐξ ὑπαρχῆς* ὁ κύκλος τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν μισθωτῶν.

Πρὸς τοῦτο θεσπίζεται ὡς προϋπόθεσις τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τῆς ἀνεργίας ὄχι τὸ εἶδος τῆς ἐπιχειρήσεως (διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. Δ. 1255 θεωροῦνται καταργηθεῖσαι αἱ διατάξεις τῶν § 1, 4, 5, 7 Δ. Ν 118|1945 καὶ αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 (§ 1 καὶ 2) τοῦ Ν. Δ. 8|11|5|1946 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 118|1945, βλέπε καὶ ἐγκύκλιον Ὑπουργείου Ἐργασίας 56300|1949, ἐν ΕΕΔ 9, 37, α' στήλη), ἀλλ' ἡ ἰδιότης τοῦ μισθωτοῦ τοῦ ἠσφαλισμένου κατὰ τῆς ἀσθενείας.

Ἀφοῦ λοιπὸν ἔχει τὸ πρᾶγμα οὕτω (ὡς βεβαιοῦται καὶ διὰ τῆς αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως τοῦ σχεδίου Ν. Δ. 1255|1949 ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ), δὲν ἐνδιαφέρει νὰ ἐρευνηθῇ ἤδη διὰ ποῖον σκοπὸν καθορισθῇ ἡ προηγουμένη διὰ τῶν εἰδικῶν νόμων 817 τῆς 4|11 Ἰανουαρίου 1946 καὶ 947 τῆς 13|15 Φεβρουαρίου 1946 προαιρετική, κατὰ θέλησιν τῶν ἐργοδοτριῶν ἐπιχειρήσεων, ἀσφάλισις τοῦ προσωπικοῦ λιγνιτωρυχείων κλπ. καὶ δὴ εἰς ἄλλο ἢ τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, τὸ Ταμεῖον Μεταλλευτῶν (ἕνεκεν τῆς ἀθλίας οἰκονομικῆς καταστάσεως, εἰς ἣν εὑρέθησαν μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν αἱ μεταλλευτικαὶ ἐπιχειρήσεις δὲν ἠθελήθη ὑπὸ τοῦ Νομοθέτου τῶν εἰδικῶν Νόμων, περὶ ὧν πρόκειται, νὰ προσθέσῃ νέα οἰκονομικὰ βάρη, ἅτινα συνεπάγεται ἡ ἐπὶ τούτων ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου 118 καὶ ἅτινα θὰ παρεκώλυον τὴν ταχεῖαν οἰκονομικὴν ἀνόρθωσιν τῶν ἐπιχειρήσεων τούτων, ἐξηγεῖται ὁ σκοπὸς αὐτῶν ὑπὸ τῆς Α. Π. 2|1948, εἰσηγητὴς *Δ. Ζήλος*, ΕΕΔ 7, 157).

Τὸ προϊσχὸν εἶναι νὰ ἐξετασθῇ, ἂν ἐκ τοῦ *ἐξ ὑπαρχῆς* καθορισμοῦ τοῦ κύκλου τῶν διὰ τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 ἠσφαλισμένων *μισθωτῶν* δύναται νὰ συναχθῇ ἐκ τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 ἐξαίρεσις τῶν μισθωτῶν μεταλλείων καὶ λιγνιτωρυχείων.

Τοιαῦται ὅμως ἐξαιρέσεις ἀναφέρονται ρητῶς καὶ περιοριστικῶς μόνον αἱ τοῦ ἄρθρ. 1 § 3 τοῦ Ν. Δ. 1255|1949, ἤτοι τὰ πληρώματα τῶν ἐμπορικῶν πλοίων, οἱ μισθωτοὶ οἱ ἠσφαλισμένοι κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας εἰς ἑτέρους ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμοὺς καὶ οἱ ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ 1 § 3 φορτοεκφορτωταί.

Καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι τὸ ἄρθρ. 11 § 7 τοῦ Ν. Δ 1255|1949 ρητῶς ὁρίζει, ὅτι «πᾶσα διάταξις τῆς κειμένης νομοθεσίας, ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου καταργεῖται», ἀφοῦ ὁ Νομοθέτης τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 ἐν ἄρθρῳ 1 § 3 αὐτοῦ ὥρισε ρητῶς τὰς ἐξαιρέσεις, εἶναι ὑπόχρεως ἡ ἑρμηνεία εἰς αὐτὰς καὶ μόνον νὰ περιορισθῇ (*Windscheid*, Γεν. Ἀρχ. § 182, σημ. 4, καθ' ὃν εἶναι ζήτημα ἑρμηνείας, ἂν ὁ νέος κανὼν δικαίου ἠθέλησε νὰ ἄρῃ καὶ τὰς ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ κανόνος ἐξαιρέσεις, ἄλλως ὅμως ἔχει τὸ πρᾶγμα, ἐὰν τυχὸν ὁ νέος νόμος ρητῶς ἐκήρυξεν, ὅτι ἐννοεῖ νὰ ἰσχύσῃ ἄνευ ἐξαιρέσεως ἢ *ἀπηρίθμησε τὰς ἐξαιρέσεις*, ἃς ἠννόει νὰ τηρήσῃ ἐν ἰσχύι, ἢ ἐξ ἄλλων περιστάσεων ἐξάγεται, ὅτι ὁ νομοθέτης ἠννόει τὸν νέον κανόνα του ὡς ἀπόλυτον).

Εἰς τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 περὶ τῶν ἀπαριθμουμένων αὐτῶν ἐξαιρέσεων ἀναφέρεται (ΕΕΔ 8, 965), ὅτι προβλέπονται αἱ ἐξαιρέσεις ἐκ τῆς κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφαλίσεως εἰδικῶν τινων κατηγοριῶν μισθωτῶν, ὧν δὲν κρίνεται σκόπιμος ἡ ὑπαγωγὴ των εἰς τὴν ἀσφάλισιν, εἴτε διότι ἀπολαύουν ἤδη σχετικῆς προστασίας, εἴτε δι' ἄλλους λόγους.

Δὲν διέφευγε τῆς γνώσεως τοῦ Νομοθέτου ὅτι οἱ μισθωτοὶ λιγνιτωρυχείων καὶ μεταλλείων δὲν ἀπήλαυον σχετικῆς προστασίας—τί εἴδους προστασία εἶναι ἡ τῶν Ν. 817|1946 καὶ 947|1947, ὅταν ἡ ἀσφάλισις καθορίζεται κατὰ προαίρεσιν τοῦ ἐργοδότου καὶ ὅταν οὐδέποτε ἐπιχείρησις λιγνιτωρυχείου ὑπέβαλεν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας αἴτησιν περὶ ὑπαγωγῆς τοῦ προσωπικοῦ της εἰς τὴν ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀνεργίας; (βλέπε *Γ.*

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΣΧΕΣΙΣ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ ΜΕΤ' ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ

Προϋπόθεσις νομίμου τοποθετήσεως καὶ μετὰ τὸ Ν. Δ. 1196|1949

Οἰκονομία Ν. 751|1948 περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ. — Πρόβλεψις προσλήψεως ἐφέδρων εἰς θέσεις ὑπαλληλικάς. — Θέσις δικηγόρου. — Ἀνεπίτρεπτον ἀναγκαστικοῦ διορισμοῦ ὡς δικηγόρου κατὰ Ν. 751|1948. — Τροποποίησις Ν. 751|1948 διὰ Ν. Δ. 1196|1949. — Νόμιμος τοποθέτησις δικηγόρου μόνον ἐφ' ὅσον ὑπάρχει παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει ὠργανωμένον δικαστικὸν Τμῆμα.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4635|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Μπιζίμης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Π. Πεφάνης**

Ἐκ τῆς καθόλου οἰκονομίας τοῦ περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐφέδρων νόμου 751, ἰδίᾳ δὲ τῆς συχνῆς ἐν αὐτῷ μνείας τῶν ὅρων σύμβασις ἐργασίας καὶ μισθωτικὴ σχέσις, καθὼς καὶ τῆς ἀναφορᾶς του εἰς τὴν θεσμοθεσίαν τῶν συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας, τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ λοιπῶν συναφῶν ὅρων, σαφῶς συνάγεται, ὅτι ὁ νόμος οὗτος προέβλεψε τὴν πρόσληψιν ἐφέδρων εἰς θέσεις ὑπαλλήλων, παρεχόντων πρὸς ἐργοδότην ἐξηρτημένην ἐργασίαν. Ὁ δικηγόρος, κατὰ τὰ ῥητῶς ἐν τῷ δικηγορικῷ κώδικι καθιερωμένα καὶ τὰ παγίως παραδεδεγμένα, δὲν συνάπτει σύμβασιν ἐργασίας, ἀλλὰ σχέσιν ἐντολῆς ἐλευθέρως καὶ ἀναιτιολογήτως ἀνακλητήν, ὑπάγεται δ' εἰς ἰδίαν κατάστασιν δημοσίας φύσεως, κατοχυρουμένην δι' εἰδικῶν διατάξεων, οὐδόλως ἐπηρεαζομένην ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 751, αἵτινες τοὐναντίον, ὡς εἴρηται, ἀναφέρονται εἰς τὴν σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας. Ὅθεν διορισμὸς δικηγόρου, ὡς τοιούτου, παρά τινι τῶν ἐν τῷ ἀνωτέρῳ νόμῳ διαλαμβανομένων ἐπιχειρήσεων ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύναται νὰ θεμελιωθῇ ἐπ' αὐτοῦ. Περαιτέρω ἐν ἄρθρῳ 4 § 2 τοῦ νόμου 1195 τῆς 7|18 Ὀκτωβρίου 1949 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ νόμου 751|1948» ὡρίσθη, ὅτι ἐπιτρέπεται διορισμὸς δικηγόρων εἰς ἐπιχειρήσεις, παρ' αἷς ὑφίστανται ὠργανωμένα δικαστικὰ τμήματα, ἐν αἷς ὑπηρετοῦσιν ἄνω τῶν δεκαπέντε ὑπαλλήλων δικηγόρων. Καὶ ναὶ μὲν ἐν τῷ αὐτῷ ὡς ἄνω ἄρθρῳ ἐπιπροσθέτως ὡρίσθη, ὅτι οἱ περιορισμοὶ οὗτοι δὲν ἰσχύουν, προκειμένου περὶ τῶν ἤδη διορισθέντων καὶ τοποθετηθέντων εἰς εἰδικὰ τμήματα ἐπι-

---

Τρίμην, ἔνθ. ἀνωτ. σελ. 121), καὶ δι' αὐτὸ δὲν ἐμνημόνευσε καὶ αὐτοὺς εἰς τὰς ἐξαιρέσεις.

Καὶ ἀφοῦ ὁ Νομοθέτης ἐσκέφθη καὶ περὶ ἄλλων — ἀορίστως — λόγων, διὰ τοὺς ὁποίους δὲν κρίνεται σκόπιμος ἡ ὑπαγωγὴ κατηγοριῶν τινων μισθωτῶν εἰς τὴν διὰ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 ἀσφάλισιν, ἂν εἰς τοὺς ἄλλους τούτους λόγους νοήσωμεν, καθ' ὑπόθεσιν — ὅταν στραφῇ ἡ προσοχὴ πρὸς τὸ εἶδος τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ὄχι πρὸς τὴν ἰδιότητα τοῦ μισθωτοῦ, ὡς ἐν ἀρχῇ σημειοῦμεν — ὅτι ἀπέβλεπεν εἰς τὴν κακὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῶν ἐπιχειρήσεων τῶν λιγνιτωρυχείων καὶ μεταλλείων, λόγῳ τῆς ὁποίας ὥρμησε πρὸς ἔκδοσιν τῶν νόμων 817|1946 καὶ 947|1917 (Α 11. 2|1948, ἔνθ' ἀνωτ.), εἰ τὸ ἁπλούστερον ν' ἀνέφερε εἰς τὰς ἐξαιρέσεις καὶ τοὺς μισθωτοὺς τῶν ἐπιχειρήσεων τούτων.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2946|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Η. Τριανταφύλλου**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Γιαννακουρέας, Ι. Κρεμέζης.

Ἀληθῶς κατ' ἄρθρον 2 § 1 τοῦ Α.Ν. 817|1945 ἡ ὑπαγωγὴ τῶν μεταλλευτικῶν ἐπιχειρήσεων εἰς τὸν Ν. 118|1945 εἶναι προαιρετική, ἐξαρτωμένη ἐκ τῆς βουλήσεως αὐτῶν, δηλουμένης ἐγγράφως. Παρὰ ταῦτα ὅμως ἡ ῥηθεῖσα διάταξις, καίτοι εἰδική, κατηργήθη ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. 1255|1949, ὡς τοῦτο σαφῶς συνάγεται ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων αὐτοῦ καὶ ἰδίᾳ ἐκ τῶν ἑξῆς: 1) τοῦ ἄρθρου 1 § 1, καθ' ἣν μοναδικὸν κριτήριον διὰ τὴν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Γαλείου Ἀνεργίας ὑπαγωγὴν ἀποτελεῖ ἡ ἰδιότης τοῦ μισθωτοῦ, παρέχοντος ἐξηρτημένην ἐναντι ἀμοιβῆς ἐργασίαν, ἀπασχολουμένου εἰς περιφερείας, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ἠσφαλισμένου παρ' αὐτῷ ἢ παρ' ἑτέρῳ Ὀργανισμῷ Κοιν. Ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας, 2) τοῦ αὐτοῦ ἄρθρ. 1 § 2 ἐδάφ. δεύτερον, ἐν ᾗ περιοριστικῶς ἀναφέρονται αἱ ἐπιχειρήσεις, ὧν οἱ μισθωτοὶ δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν, καὶ ἐν αἷς δὲν περιλαμβάνονται καὶ αἱ μεταλλευτικαὶ ἐπιχειρήσεις καὶ 3) τοῦ ἄρθρου 11 § 7, δι' οὗ κατηργήθη πᾶσα διάταξις τῆς κειμένης νομοθεσίας, ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ὡς ἄνω νομοθετικοῦ διατάγματος. Κατὰ συνέπειαν μετὰ τὴν ἰσχὺν τούτου εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν τὴν διεπομένην ὑπὸ τοῦ Ν. 118|1945 καὶ τοῦ Ν. Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946, ὡς ἐτροποποιήθησαν διὰ τοῦ ἐν λόγῳ 1255|1949 Ν.Δ., ὑπάγονται καὶ αἱ μεταλλευτικαὶ ἐπιχειρήσεις, οἱ δὲ περὶ τοῦ ἀντιθέτου ἰσχυρισμοὶ τῆς ἐναγομένης εἶναι ἀπορριπτέοι, ὡς ἀβάσιμοι.

Μετὰ ταῦτα, ὁμολογουμένου τοῦ πραγματικοῦ τῆς ἀγωγῆς, ἤτοι ὅτι ὁ ἐνάγων εἰργάσθη ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὡς νυκτοφύλαξ ἐν τῷ λιγνιτωρυχείῳ τῆς ἐναγομένης, ἐπὶ μισθῷ δρχ. 594.000 μηνιαίως ἀπὸ τοῦ Μαΐου 1942 μέχρι τῆς 25.3.1950, ὅτε ἀπελύθη καὶ μὴ ἰσχυριζομένης τῆς ἐναγομένης, οὐδὲ προκύπτοντος ἐκ τῆς ἐν γένει διαδικασίας, ὅτι κατὰ τὴν ἀπόλυσιν ἐτηρήθησαν αἱ διατυπώσεις τοῦ Ν. 118|1945, αὕτη εἶναι ἄκυρος. Ὅθεν δικαιοῦται οὗτος τῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως καὶ ἐφεξῆς ἀποδοχῶν του,

ΣΤΡΑΤΕΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΠΡΟ ΕΠΙΚΕΙΜΕΝΗΣ ΣΤΡΑΤΕΥΣΕΩΣ

Ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου πρὸς περιγραφὴν τοῦ Νόμου

Κλῆσις μισθωτοῦ ἐνώπιον περιοδεύοντος στρατολογικοῦ συμβουλίου.—Μόνη αὕτη δὲν δικαιολογεῖ ἰσχυρισμὸν περὶ ἀπολύσεως πρὸς ἀποφυγὴν ἐκπληρώσεως τῶν ἐκ τοῦ Ν. 3514 ὑποχρεώσεων ἐργοδότου.—Ἰσχυρισμὸς περὶ καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐκτίμησις πραγματικῶν περιστατικῶν.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 7 Ν. 519|1918 (ΕΕΔ 7, 581, ἔνθα κωδικοποίησις τῆς περὶ στρατευομένων μισθωτῶν νομοθεσίας) καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἢ ἀπόλυσις, γενομένη παρὰ τοῦ ἐργοδότου πρὸς περιγραφὴν τῶν ἐκ τοῦ παρόντος νόμου ὑποχρεώσεων αὐτοῦ, εἶναι ἄκυρος.

Ἡ διάταξις αὕτη ἐπαναλαμβάνει τὴν γενικὴν ἀρχὴν τοῦ δικαίου, καθ' ἣν εἶναι ἄκυρος πᾶσα δικαιοπραξία, σύμβασις ἢ μονομερὴς δήλωσις ὄχι μόνον ὅταν εὐθέως πρὸς τὸν νόμον ἀντιτίθεται, ἀλλὰ καὶ ὅσάκις ἄγει εἰς καταστρατήγησιν καὶ ἐπιβουλὴν τοῦ νόμου, χρησιμεύει δηλονότι πρὸς ἐπίτευξιν πρακτικοῦ ἀποτελέσματος ἀντιτιθεμένου πρὸς τὸ δίκαιον (*Regelsberger* § 141 *Κρασσᾶ*, Γεν. Διδ. § 166).

Ὁ νόμος, ἀπαγορεύων δικαιοπραξίαν τινά, καταποτημένων ἐν γένει, διὰ τῆς διατάξεως ὅμως ταύτης, ἀναλυομένης τῆς ἐννοίας της εἰς τὸ βάθος αὐτῆς, ἐνῷ ἀφ' ἑνὸς ἠθρη ὁ περιορισμὸς τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὰ δικαστικὰ τμήματα δικηγόρων, διετηρήθη ἐν τοσούτῳ ἀφ' ἑτέρου ἡ προϋπόθεσις τῆς ὑπάρξεως εἰδικοῦ δικαστικοῦ τμήματος, ὀργανικῶς συγκεκροτημένου παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει, παρ' ᾗ διορίζεται ὁ δικηγόρος (ὅρα σχετικῶς καὶ τὴν ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης ἑταιρίας ἐν κεκυρωμένῳ ἀντιγράφῳ προσαγομένην ὑπ' ἀριθ. 16|1950 ἀπόφασιν Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἐν Ὁλομελείᾳ).

Ἐκ τῆς καθόλου τοῦ ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ οἰκονομίας οὐδαμῶς ἐν προκειμένῳ ἐβεβαιώθη, ὅτι παρὰ τῇ ἐκκαλούσῃ ἑταιρίᾳ ὑφίσταται ὀργανικῶς συγκεκροτημένον δικαστικὸν τμῆμα, ἐντεῦθεν δὲ ἐλλείπει βασικὴ καὶ θεμελιώδης προϋπόθεσις διὰ τόν, βάσει τῆς ἐπικαλουμένης καὶ προσαγομένης ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου πράξεως τοῦ κεντρικοῦ συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐφέδρων, ἐκθοθείσης, ὡς ἐξ αὐτῆς δείκνυται, πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ὡς ἄνω 1196 Νόμου, διορισμὸν τοῦ εἰρημένου ἐφεσιβλήτου ὡς δικηγόρου παρὰ τῇ ἐκκαλούσῃ ἑταιρίᾳ, κατὰ τὸ μοναδικόν, ἐξ οὗ πηγάζει ἡ ἐπίδικος ἀπαίτησις του, αἴτημα τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς του, τοῦθ' ὅπερ εἰκότως ἐπάγεται τὴν ἀπόρριψιν αὐτῆς ὡς ἀβασίμου. Ὅθεν, ὁ τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν ἐκδούς Πρωτοδίκης, ἀντιθέτως ἀποφηνάμενος, ἤγουν δεξάμενος τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγήν, ἡμαρτεν, ἐντεῦθεν δὲ μεταρρυθμιστέαν κατέστησε τὴν ἀνωτέρω ἀπόφασίν του, κατὰ τὰ βάσιμα σχετικὰ παράπονα τῆς ἐκκαλούσης ἑταιρίας, ὡς διὰ τῶν προτάσεών της συμπληροῦνται καὶ ἀναπτύσσονται, δεκτῆς κατ' ἀκολουθίαν καὶ κατ' οὐσίαν καθισταμένης τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως, ὡς ὑποστάσης καὶ βασίμου (*).

(*) *Σημειώσεις.* Ἐκ τοῦ δευτέρου ἐδαφίου τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν.Δ. 1196|1949 (ΕΕΔ 8, 918) συνάγεται σαφῶς, ἀλλ' ἐκ τῶν ὑστέρων, μετὰ τὸν ἀρχικὸν Νόμον 751|1948 (ΕΕΔ 7, 658), ὅτι διὰ τὸ νόμιμον καὶ ἔγκυρον τῆς τοποθετήσεως τῶν δικηγόρων ὡς τοιούτων, ὑπὸ τὴν ἐπιστημονικὴν των καὶ ἐπαγγελματικὴν των ἰδιότητα, παρὰ τοῖς ὑποχρέοις τοῦ ἄρθρου 3 § 1 ἔδει νὰ συνέτρεχον ἀρχήθεν, ἤτοι ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. 751|1948, δύο ἀκόμη προϋποθέσεις, τὰς ὁποίας ὁ Νομοθέτης τοῦ Ν.Δ. 1196|1949 χαρακτηρίζει ὡς «περιορισμούς»:

α) Νὰ ὑπάρχῃ ὀργανισμός, ὅστις νὰ προβλέπῃ ὡργανωμένον δικαστικὸν τμῆμα καὶ

β) Νὰ ὑπηρετοῦν εἰς τὸ οὕτω ὡριστάμενον δικαστικὸν τμῆμα δεκαπέντε δικηγόροι.

Ἐκ τῆς προσεκτικῆς ὅμως μελέτης τοῦ Ν. 751|1948 καθίσταται φανερόν, ὅτι οἱ δύο οὗτοι περιορισμοὶ τοῦ ἐδ. 2 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν.Δ. 1196|1949, ὡς διατυποῦνται δεκατέσσαρας μῆνας μετὰ τὴν ἔναρξιν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 751|1948, οὐδαμοῦ διατυποῦνται ἐν τῷ Ν. 751|1948.

Ἐκ τῆς χρήσεως ἤδη τοῦ πληθυντικοῦ «οἱ ἀνωτέρω περιορισμοὶ» συνάγεται, ὅτι οἱ μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. 1196|1949 διορισθέντες καὶ τοποθετηθέντες εἰς τὰ δικαστικὰ τμήματα τῶν ὑποχρέων τοῦ ἄρθρου 3 § 1 δικηγόροι ἐξηρέθησαν καὶ τῶν δύο ὡς ἄνω περιορισμῶν καὶ οἱ διορισμοὶ αὐτῶν εἶναι ἔγκυροι καὶ ἰσχυροί, ἔστω καὶ ἂν δὲν ὑπάρχῃ ὡργανωμένον δικαστικὸν τμῆμα, προβλεπόμενον ὑπὸ ὀργανισμοῦ καὶ δὲν ὑπηρετοῦν εἰς τὸ ὑποθεβλημένον ὑπάρχον δεκαπέντε δικηγόροι.

Γίνεται δεκτὸν ὑπὸ τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου ὅτι οἱ μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. Δ. 1196|1949 τοποθετηθέντες δικηγόροι ἐξηρέθησαν μόνον τοῦ ἀριθμητικοῦ περιορισμοῦ καὶ ὄχι καὶ τοῦ ὑπὸ ὀργανισμοῦ προβλεπομένου ὡργανωμένου δικαστικοῦ τμήματος. Ἀλλὰ τότε ποίαν ἔννοιαν ἔχει ἡ χρῆσις τοῦ πληθυντικοῦ «οἱ ἀνωτέρω περιορισμοί», ὅταν δύο περιορισμοὶ ὑπάρχουν.

Τὰ Συμβούλια τοῦ Ν. 751|1948 ἐτοποθέτησαν ἀπὸ 10|8|1948, ἡμέρας ἰσχύος τοῦ Ν. 751, μέχρι τῆς 18|10|1949, ὁπότε εἰσήχθη τὸ Ν.Δ. 1196|49, ἱκανὸν ἀριθμὸν δικηγόρων παρὰ τοῖς ὑποχρέοις τοῦ ἄρθρου 3 § 1, οἵτινες διετήρουν ἐν οἱονδήποτε δικαστικὸν τμῆμα, ἀνεξαρτήτως ἂν ἦτο τοῦτο «ὡργανωμένον» ἢ προεβλέπετο ἢ μὴ ὑπὸ ὑπάρχοντος ὀργανισμοῦ καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν παρ' αὐτοῖς ὑπηρετούντων δικηγόρων. Ἀκριβῶς δέ, ἵνα νομιμοποιηθῶν οἱ γενόμενοι διορισμοί, ὥρισεν, ὅτι δι' αὐτοὺς δὲν ἰσχύουν οἱ ἀνωτέρω (δύο ὅμως) περιορισμοί.

Ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις—καὶ αἱ λοιπαὶ ἐπὶ τοῦ θέματος ἐκδοθεῖσαι, Σ. Ε. 168|1950 (ΕΕΔ 9, 359)—δὲν δικαιολογεῖ ἁπλῶς τὴν χρῆσιν ἐν τῷ Ν.Δ. 1196|1949 τοῦ πληθυντικοῦ «οἱ ἀνωτέρω περιορισμοί...».

Γερ. Θ. Χ. Δικηγόρος

λημεί οἰκονομικῶν καὶ κοινωνικῶν ἀποτέλεσμα (*Γ. Ράμος*, Συμβολαὶ εἰς τὴν ἑρμηνείαν τῆς Πολ. Δικονομίας, ἔκδ. 1948, σελ. 90).

Ἐφ' ὅσον ὅδεν ὁ ἐργοδότης, καταστρατηγῶν τὸν νόμον, ἤθελεν ἀπολύσῃ τὸν μισθωτὸν πρὸ τῆς ὑπὸ τὰ ὅπλα προσκλήσεως αὐτοῦ (διότι μετὰ τὴν ὑπὸ τὰ ὅπλα πρόσκλησιν εἶναι κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 Ν. 3514 ἄκυρος ἡ ἀπόλυσις ἐκ μόνου τοῦ λόγου τῆς προσκλήσεως, βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 9, 911 ἑπ.), δικαιοῦται ὁ μισθωτὸς νὰ προσβάλῃ τὴν ἀπόλυσίν του ὡς ἀκύρου καὶ δι' ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς (βλέπε ΕΕΔ 9, 503), ἔστω καὶ ἂν δὲν δικαιοῦται, κατὰ τὴν ἰσχύουσαν ἤδη νομοθεσίαν, ἐπιδομάτων μισθῶν, ὡς μὴ συγκεντρῶν τὰς προϋποθέσεις τοῦ Ν. 519|1948, ἀφοῦ πάντως καὶ ἐφ' ὅσον συγκεντροῖ τὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου Ν. 519|1948 δικαιοῦται νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν του, μετὰ τὴν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσίν του καὶ νὰ τύχῃ τοῦ εὐεργετήματος τοῦ ἄρθρου 4 Ν. 3514, τῆς διατηρήσεως δηλαδὴ τῆς θέσεώς του ἐπὶ ἓν ἔτος ἀπὸ τῆς ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας, ἐκτὸς ἂν ὑπάρχῃ κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν ὁλοδικαιολογημένη αἰτία ἀπολύσεως καὶ ὄχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ νὰ θεωρηθῇ ὁ χρόνος τῆς στρατιωτικῆς του ὑπηρεσίας ὡς χρόνος πραγματικῆς ὑπηρεσίας, κατ' ἄρθρ. 12 Ν. 751|1948, διὰ τὴν προσαύξησιν τοῦ μισθοῦ, προαγωγήν, κανονισμὸν συντάξεως καὶ παντὸς ἑτέρου δικαιώματος.

Τὴν περὶ ἀκυρότητος ἀγωγὴν εἶναι ὑπόχρεως νὰ ἐπιδώσῃ ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του, ἀφοῦ ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1948 ἀγωγῆς ἐντὸς τῆς ἀποκλειστικῆς αὐτοῦ προθεσμίας εἶναι καὶ ἡ ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ (Ἐφετ. Ἀθηνῶν 1772|1947, εἰσηγητὴς *Μ. Παπαλῆς*, ΕΕΔ 6, 526, Α. Π 371|1947, εἰσηγητὴς *Χ. Σταυρόπουλος*, ΕΕΔ 7, 24), διότι, ἄλλως, ἐχείρων τὴν ἀγωγὴν κατὰ τὴν ἀπόκρουσιν τῶν ὑπηρεσιῶν του μετὰ τὴν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσιν, ἀπακρούεται διὰ τῆς ἐνστάσεως (αὐτεπαγγέλτως ἄλλως τε λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν) ὅτι παρῆλθεν ἡ προθεσμία προσβολῆς τῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου.

Ἔχει ἄρα ἔννομον συμφέρον ὁ μισθωτὸς (πρβλ. Α. Π. 511|1948, εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 7, 896, Α. Π. 189|1949, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 8, 432, *Γ. Ράμος*, Συμβολαὶ εἰς τὴν ἑρμηνείαν τῆς Πολ. Δικ. ἔκδ 1948 σελ 73) νὰ ζητήσῃ δι' ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς τὴν βεβαίωσιν περὶ τῆς ὑπάρξεως τῆς ἐννόμου σχέσεως.

Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς πρωτοδικειακῆς κατωτέρω ἀποφάσεως ἡ ἀγωγὴ ἐστηρίχθη, ὡς ἐπὶ νομίμου βάσεως, εἰς τὸ ἄρθρον 7 Ν. 519|1948 καὶ τὸ ἄρθρον 281 Α. Κ.

Ὡς ὅμως παρετηρήθη (*Λ. Τούσης*, Πράξεις ἐπὶ τοῦ Ἰσχύοντος Ἐργατικοῦ Δικαίου, ΕΕΔ 1, 420 ἑπ.) ἡ ἄσκησις ἰδίου δικαιώματος ἀποκλείει κατ' ἀρχὴν τὴν ἔννοιαν τῆς καταδολιεύσεως τοῦ νόμου (nullus videtur dolo facere qui suo jure utitur). Ἂν πρόκειται περὶ καταχρήσεως ἰδίου δικαιώματος πρέπει νὰ δεχθῶμεν, κατ' ἀρχήν, ὅτι αὕτη ἐνέχει ἐν ἑαυτῇ καταδολίευσιν τοῦ νόμου, ἀλλὰ δὲν σημαίνει συγχρόνως ὅτι ὑπάρχει καταδολίευσις τοῦ νόμου, ὅπου ὑπάρχει κατάχρησις δικαιώματος. Διὰ νὰ εὐσταθήσῃ ἡ σχετικὴ ἔνστασις, ἀπαιτεῖται ν' ἀποδείξῃ ὁ προβάλλων ταύτην α) ζημίαν καὶ β) πρόθεσιν καταδολιεύσεως.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2713|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Α. Παπαχρήστου**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Παπαθεοδώρου, Γ. Χολέβας

Ἐβεβαιώθημεν ὅτι ὁ ἐνάγων, προσληφθεὶς παρὰ τῆς ἐναγομένης διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ὡς βοηθὸς λεβητοποιοῦ, προσέφερεν αὐτῇ τὰς ὑπηρεσίας του μέχρι καὶ τῆς 4 Φεβρουαρίου 1950, ὅτε ἀπελύθη. Προβάλλει ἤδη ὁ ἐνάγων ὅτι ἡ ἐναγομένη προέβη εἰς τὴν ἀπόλυσιν του, κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 7 Ν. 519 καὶ 281 τοῦ Α. Κ. ἐπὶ τῇ μοναδικῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι, ὡς ἀνήκων στρατολογικῶς εἰς τὴν κλάσιν 1949 καὶ μέλλων νὰ στρατευθῇ εἰς προσεχὲς μέλλον, θ' ἀπελάμβανεν ἀφ' ἑνὸς μὲν τοῦ ἐκ τοῦ νόμου 3514 ἐπιδόματος καὶ δὴ 18 μηνῶν μετὰ τὴν ἡμέραν τῆς στρατεύσεώς του, ἀφ' ἑτέρου δὲ τοῦ δικαιώματος τῆς διατηρήσεως καὶ τῆς θέσεώς του παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ἐπὶ ἓν ἔτος ἀπὸ τῆς ἐκ τοῦ στρατεύματος ἀπολύσεώς του. Ὁ ἰσχυρισμὸς του οὗτος οὐ μόνον δὲν ἐβεβαιώθη, κατὰ τὰ ἐν συνεχείᾳ ἐκτιθέμενα, ἀλλὰ καὶ τὰ συνιστῶντα αὐτὸν πραγματικὰ περιστατικά, καὶ ἀληθῆ ἔτι ἂν ἤθελον ὑποτεθῇ, δὲν δικαιολογοῦσι τὸ παρὰ τοῦ ἐνάγοντος ἐξαγόμενον συμπέρασμα. Μόνη ἡ προηγηθεῖσα τῆς ἀπολύσεως του κλῆσις τοῦ ἐνάγοντος, ὅπως προσέλθῃ εἰς τὸ περιοδεῦον στρατολογικὸν συμβούλιον ἐπιλογῆς πρὸς ἐξέτασιν, ἐάν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ χρόνος τῆς πραγματικῆς πρὸς κατάταξιν προσκλήσεως μὴ καθορισθείσης εἰσέτι ἦτο διὰ τὴν ἐναγομένην ἄγνωστος, ὅτι τὰ ἄτινα σκοπὸν εἶχεν ὁ τελευταῖος νὰ περιγράψῃ δικαιώματά του ἀνάγονται καθ' ὁμολογίαν καὶ τοῦ ἐνάγοντος εἰς χρόνον ἀπέχοντα τοῦ τῆς ἀπολύσεως ὑπὲρ τὴν διετίαν, εἰς ὁπότερον δηλονότι μέλλων, δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ βασίμως, ὅτι ἀπετέλεσε τὸ κίνητρον τῆς ἐνεργείας τῆς ἐναγομένης. Ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος ἠδύνατο ὑπὸ τὴν παρὰ τοῦ ἐνάγοντος ὑποστηριζομένην ἄποψιν νὰ προβληθῇ καὶ πρὸ πάσης κλήσεως τοῦ ἐνάγοντος, ἵνα προσέλθῃ εἰς τὸ συμβούλιον ἐπιλογῆς, ἐν ὄψει μόνον τῆς νεαρᾶς ἡλικίας του, ἥτις προφανῶς ἦτο γνωστὴ τῇ ἐναγομένῃ κατὰ τὸν χρόνον τῆς προσλήψεώς του. Τοιοῦτο τι ὅμως θὰ εἶχεν ἐμμέσως ὡς ἀποτέλεσμα τὸν ἀποκλεισμὸν ἢ περιορισμὸν τοῦ πρὸς ἀπόλυσιν τοῦ ἐνάγοντος δικαιώματος τῆς ἐναγομένης, ὅπερ, κατ' ἀρχήν, δὲν ὑπόκειται εἰς τοιοῦτον. Ἂν περαιτέρω ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐκ τῶν προσαγομένων μισθοδοτικῶν ἰδίᾳ καταστάσεων τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐναγομένης, τεθεωρημένων παρὰ τῆς Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας, ὅτι προκύπτει ὅτι ὁ ἐνάγων δὲν προσέφερε, κατὰ τὸ ὅπερ παρ' αὐτῇ εἰργάσθη διάστημα, κανονικῶς τὰς ὑπηρεσίας του, ἀπουσιάσας καθ' ἅπασας σχεδὸν τὰς ἑβδομάδας, ἐπὶ ἡμέρας κατὰ μέσον ὅρον 2 - 3, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅτι ἡ συμπεριφορά του, καθ' ἃ βεβαίως ὁ ἐξετασθεὶς παρὰ τῆς ἐναγομένης μάρτυς ἐναντιοῦτο προϊσταμένου του, δὲν ὑπῆρξε τοὐλάχιστον ἡ πρέπουσα, ὅλως δεδικαιολογημένη παρίσταται ἡ ἐνέργεια τῆς ἐναγομένης καὶ μὴ ἀντιβαίνουσα πρός τε τὸ ἄρθρον 7 ν. 519 ἢ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 281 Α. Κ. ὅρια τῆς ἀσκήσεως τοῦ ρηθέντος δικαιώματός της, πρὸς τὴν καλὴν δηλονότι ἐν τοῖς συναλλαγαῖς πίστιν ἢ τὸν οἰκονομικὸν καὶ κοινωνικὸν σκοπόν του. Τοιαύτην φαίνεται

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΩΝ ΔΙΑ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

Ἀντισυνταγματικότης Α. Ν. 1406|1950 καὶ ὑπ' ἀριθ. 11526|1950 Υ. Α.

Κατάρτισις νόμων κατὰ τὸ Σύνταγμα. — Ἀνεπίτρεπτος ἔκδοσις Ἀναγκαστικῶν Νόμων, εἰμὴ μόνον ἐν ὑπάρξει ἀπροβλέπτου καὶ ἐκδήλως ἐπιτακτικῆς καὶ ἀναποτρέπτου ἀνάγκης. — Ἀκυρότης Α. Ν. 1406|1950 καὶ βάσει αὐτοῦ ἐκδοθείσης ὑπ ἀριθ. 11526|1950 Υ. Α. ὡς ἀντισυνταγματικῶν. — Νομοθετικὸς τρόπος ρυθμίσεως μισθῶν.

Καὶ πάλιν τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας διὰ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀποφάσεώς του ἐπιλαμβάνεται τῆς ἐρεύνης περὶ τοῦ κύρους τοῦ Α.Ν. 1406|1950 «περὶ κυρώσεως ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἐπὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» (ΕΕΔ 9, 237), καὶ τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν αὐτοῦ ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 11526|898|1950 ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 9, 237), διὰ τῆς ὁποίας ἐκυρώθησαν διάφοροι ἀποφάσεις Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, περὶ τῆς ἀκυρότητος τῶν ὁποίων, ὡς γνωστόν, ἀπεφάνθη ἡ Α. Π. 453|1949 (εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 8, 936).

Ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου ἐξεδόθη κατόπιν προσφυγῆς ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτριῶν ἑταιριῶν δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 11526|1949 ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως μὲ λόγους ἀκυρώσεως:

α') Ὅτι ὁ Α. Ν. 1406|1950 εἶναι ἀνίσχυρος, ὡς ἐκδοθεὶς ἐκτὸς τοῦ πλαισίου τῆς ἁρμοδιότητος τῆς ὑπηρεσιακῆς Κυβερνήσεως καὶ ἄνευ ἐκδήλου καὶ ἀπροβλέπτου ἀνάγκης.

β') Ὅτι διὰ τῆς κυρώσεως καταργεῖται τὸ συνταγματικῶς κατοχυρούμενον δικαίωμα τοῦ ἰδιώτου, ὅπως ὑποβάλῃ εἰς ἀκυρωτικὸν ἔλεγχον τὴν βλάπτουσαν αὐτὸν καὶ κυρουμένην διοικητικὴν πρᾶξιν καὶ

γ') Ὅτι ἀκύρως, ὡς καθ' ὑπέρβασιν τῆς χορηγηθείσης ἐξουσίας, ἡ κύρωσις καταλαμβάνει πᾶσαν πρὸς τὸ ὡφισταμένον δίκαιον ἀντίθεσιν τῶν κυρουμένων διαιτητικῶν ἀποφάσεων.

Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἐπανέρχεται εἰς τὴν καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1279|1950, Ὁλομ. (εἰσηγητὴς *Π. Μεϊντκόπουλος*, ΕΕΔ 9, 687) γενομένην δεκτὴν ἄποψίν του (βλέπε πῶς ἔχει τὸ ὅλον ζήτημα ἐν ΕΕΔ 9, 687 εἰς εἰσαγωγικὰς σημειώσεις μας).

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1481|1950 Ὁλομ.

Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Πουλίτσας**

Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Χ. Μητρέλιας**

Δικηγόρος ὁ κ. Ν. Κοντογιάννης, Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου.

Τὴν Ἔκδοσιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1406 Νόμου τῆς 9|13 Φεβρουαρίου 1950 «περὶ κυρώσεως ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἐπὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ἐφ' οὗ ἀποκλειστικῶς στηρίζεται ἡ προσβαλλομένη ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ὡς ἀναγκαστικοῦ, ὑπὸ τοῦ ἑτέρου μόνον τῶν κατὰ τὸ Σύνταγμα παραγόντων τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας, τοῦ Βασιλέως, ἀποτελοῦσαν ἄσκησιν νομοθετικῆς ἐξουσίας, μὴ προβλεπομένην ὑπὸ τοῦ Συντάγματος, οὐδ' ὑπὸ ἄλλου τινὸς ἰσοτίμου πρὸς αὐτὸ κανόνος δικαίου, δὲν δικαιολογεῖ, καθ' ἃ ἤδη ἐκρίθη ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ἡ προϋπόθεσις τῆς συνδρομῆς ἀπροβλέπτου καὶ ἐκδήλως ἐπιτακτικῆς καὶ ἀναποτρέπτου ἀνάγκης, ὑφ' ἣν καὶ μόνον θὰ ἦτο, κατὰ τὰ νενομολογημένα, συγχωρητέα (Σ.Ε. 1279|1950). Διότι τὸ θέμα τοῦ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἐργαζομένων μισθωτῶν, ὅπερ, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ἱστορικοῦ του στοιχείου, ἀποτελεῖ τὸ κύριον μέλημα τοῦ νόμου τούτου, ὑφιστάμενον ὑπὸ χρονίαν ἀπὸ τοῦ νόμου 18|1944 «περὶ νομισματικῆς διαρρυθμίσεως» μορφήν, ἠδύνατο νὰ ρυθμισθῇ, ἐφ' ὅσον πράγματι ἀνέκυψε περίπτωσις ἐπιβαλλούσα ἐπιτακτικῶς ταῦτο, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 28|1944, ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ Α.Ν. 866|1946, παρέχοντος πᾶσαν τὴν πρὸς τοῦτο ἀναγκαίαν ἐξουσίαν εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν. Ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, καθ' ὅσον δι' αὐτῆς ἐκυρώθη ἐπὶ τῷ ρηθέντι σκοπῷ καὶ ἡ τὰς ἐπιχειρήσεις τῆς κατηγορίας τῶν αἰτουσῶν ἀφορῶσα ὑπ' ἀριθ. 9|1949 διαιτητικὴ ἀπόφασις τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πειραιῶς (*), ἥτις εἶχεν ἤδη κηρυχθῇ ἐκτελεστὴ κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ διέποντος τὴν ἐπίδικον σχέσιν νόμου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, εἶναι ἀκυρωτέα, ὡς στερουμένη ἐγκύρου τυπικοῦ ἐρείσματος, κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου λόγον ἀκυρώσεως, ἀσχέτως τοῦ ὅτι καὶ ἐξ ἐπόψεως οὐσιαστικῆς ἡ νομικὴ ἀξία τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ἐκδοθείσης ἐπὶ τῷ τέλει τῆς κυρώσεως διὰ τῆς διοικητικῆς ὁδοῦ τυχὸν ὡφισταμένων νομικῶν πλημμελειῶν ἐν ἑτέρᾳ ἰσοτίμῳ, ἐξ ἐπόψεως ἱεραρχικῆς βαθμίδος πολιτειακῇ πράξει, τυγχάνει προβληματική.

Διὰ ταῦτα

Δέχεται τὴν ὑπὸ κρίσιν αἴτησιν.

Ἀκυροῖ τὴν προσβαλλομένην ὑπουργικὴν ἀπόφασιν κατὰ τὰ ἐν τῷ αἰτιολογικῷ.

περὶ τῆς ἐνεργείας τῆς ἐναγομένης ἀντιλήψιν ἔχων καὶ ὁ ἐνάγων, ὡς προκύπτει καὶ ἐκ τῆς μὴ ἐπὶ τρίμηνον σχεδὸν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως του ἐγέρσεως τῆς κρινομένης ἀγωγῆς του.

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Πρόκειται περὶ καθορισμοῦ ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνιτῶν σιδηροβιομηχανίας καὶ μετάλλου ὅλης τῆς χώρας, ΕΕΔ 9, 138.

ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΑΓΩΓΑΙ ΕΞ ΑΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΟΥ ΠΛΟΥΤΙΣΜΟΥ

Παραδεκτὸν εἰσαγωγῆς κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. Γ?ΟΔ'

Σύμβασις περὶ παροχῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου καθοριζομένας ὥρας. — Ἀκυρότης ὡς ἀπαγορευομένης ὑπὸ τοῦ Νόμου. — Δικαίωμα ὅμως ἀποζημιώσεως μισθωτοῦ κατ' ἄρθρ. 904 Α. Κ. — Μὴ ἀνηθικότης παροχῆς ἐργασίας καθ' ὑπερωρίαν. — Εἰσαγωγὴ σχετικῆς ἀγωγῆς κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ?ΟΔ'.

Τὸ κατ' ἔφεσιν δικάσαν Πρωτοδικεῖον Καλαμῶν, ἀντιθέτως πρὸς τὴν πρωτόδικον, ἔχον νὰ κρίνῃ ἂν ἡ ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἀγωγὴ ἐκ τῆς παροχῆς ἐργασίας καθ' ὑπερωρίαν, ἄνευ ἀδείας τῆς Ἀρχῆς καὶ συνεπῶς παρανόμου, εἰσάγεται παραδεκτῶς κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ?ΟΔ', ἀποφαίνεται καταφατικῶς (πρβλ. καὶ πρόσφατον Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 6635|1950, εἰσηγητὴς *Κ. Μέρμηγκας*, ΕΕΔ 9, 949).

Ἠκολούθησεν ὡς πρὸς τοῦτο τὴν ὁμόφωνον γνώμην τῆς θεωρίας (βλέπε *Γ. Ράμου*, ΕΕΔ 3, 337, *Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχ. Δικαίων, Εἰδ. Μέρος, σελ. 302, *Ι. Καποδίστριαν*, ΕΕΔ 6, 516) καὶ τὴν παγίως πρὸ τῆς Α. Π. 101|1950 (εἰσηγητὴς *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 9, 295) κρατοῦσαν ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει ἄποψιν.

Τὸ Πρωτοδικεῖον διὰ τῶν σχετικῶν συλλογισμῶν του περὶ τῆς ἐννοίας τῆς πολυκράτου καταστάσεως διὰ τὰς πρακτικὰς κυρίως συνεπείας ὑπ' ἀριθ. 101|1950 ἀποφάσεως τοῦ Α. Π. ἐπιτυγχάνει νὰ μὴ ἔρχεται ἀντιμέτωπον πρὸς τὴν ἀπόφασιν ταύτην.

Ἀνεξαρτήτως ἂν ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις δὲν ἔκρινε περίπτωσιν, ὡς ἐκείνη τοῦ Πρωτοδικείου, κατὰ τὴν συλλογιστικὴν τοῦ Πρωτοδικείου, ἡ διδομένη ὑπ' αὐτοῦ λύσις εἶναι, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 9, 295, ΕΕΔ 9, 838) καὶ ὡς παγίως πρότερον ἐνηρμόζετο ὑπὸ τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας ἡ κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν καὶ σκοπὸν τῆς ἐργατικῆς διαδικασίας, ὁ ὁποῖος εἶναι νὰ ἐκδικάζεται κατ' αὐτὴν πᾶσα διαφορὰ μισθωτοῦ ἐκ παροχῆς ἐργασίας καὶ ἐξ ἁπλῆς σχέσεως ἐργασίας (βλέπε αἰτιολογ. ἔκθεσιν Ν. 765|1944, ΕΕΔ 2, 669) καὶ τοῦτο ἀκριβῶς προκύπτει ἐκ τῆς ὅλης νομοθετικῆς ἐξελίξεως ἐν σχέσει πρὸς τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ?ΟΔ'.

Δὲν εἶναι δὲ ἄνευ σημασίας ὅτι καὶ ἐκεῖ ὅπου ὁ Νομοθέτης κατὰ καιροὺς ἐπέβαλε τὴν *ἀναγκαστικὴν σχέσιν ἐργασίας*, ἡ ὁποία δὲν ἔχει τὰ ἐννοιολογικὰ τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου στοιχεῖα τῆς *συμβάσεως*, εἰς τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ?ΟΔ' παρέπεμψε τὴν ἐπίλυσιν τῶν ἐξ αὐτῶν διαφορῶν (βλέπε Α. Ν. 244|1936, Α. Ν. 771|1937 περὶ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, Ν. 751|1948 κλπ.) καὶ τοῦτο διότι δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοηθῇ λογικῶς ὅτι διαφεύγει τοῦ κύκλου τῶν κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν διαφορῶν διαφορὰ τις ἐκ παροχῆς ἐργασίας, ἐκ μόνου τοῦ γεγονότος τῆς παροχῆς αὐτῆς.

Οὔτε δύναται, νομίζομεν, νὰ ἐννοηθῇ ὅτι ὁ Νομοθέτης ἀποδίδων ἰδιαιτέραν σημασίαν εἰς τὸ ἐκ νομοθετικοῦ σκοποῦ τοὐλάχιστον ταχὺ καὶ ὀλιγοδάπανον τῆς ἐργατικῆς διαδικασίας, ἐπιβάλλει τὴν ἐπίλυσιν κατ' αὐτὴν καὶ τῶν διαφορῶν τῶν ἐχουσῶν ἀντικείμενον ἀξιώσεις ἐπαγγελματιῶν καὶ βιοτεχνῶν, προερχομένας ἐκ τῆς παρεχομένης ὑπ' αὐτῶν ἐργασίας, ἰδιοσκευασμάτων ἢ εἰδῶν τοῦ καταστήματος αὐτῶν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ Α. Ν. 517|1937 (Κώδιξ Νόμων 1937, σελ. 220), καὶ ἐγκαταλείπει ἀβοήθητον τὸν παρασχόντα ὁπωσδήποτε καὶ ἐξ ἀκύρου συμβάσεως ἐργασίαν εἰς ἐργοδότην, ἀφοῦ οὕτως ἢ ἄλλως πρόκειται περὶ μισθωτοῦ, ὁ ὁποῖος παρέχει ἐξηρτημένην ἐργασίαν καὶ περὶ ἐργοδότου, δεχομένου τὴν παροχὴν ἐργασίας.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ ἤδη τὸ θέμα τῆς ὑπ' ἀριθ. 101|1950 ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, τοῦτο δὲν ἀφεώρα, ὡς ἐννοεῖ τὸ Πρωτοδικεῖον, ὑπερωριακὴν ἐργασίαν μὴ ὑπαρχούσης σχέσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἀφοῦ λογικῶς θὰ ἦτο δύσκολον νὰ ἐννοηθῇ πῶς δύναται νὰ ὑπάρχῃ ὑπερωριακὴ ἐργασία μὴ ὑπαρχούσης σχέσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἀλλ' ἔκρινε περίπτωσιν ἀποζημιώσεως, βάσει τοῦ ἄρθρ. 904 Α. Κ., προσώπου, ὁ ὁποῖος ἄνευ συμβάσεως παρέσχεν ὑπηρεσίας εἰς τὴν Υ.Ε. Κ.Α., μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του (βλέπε καὶ τὴν ἀναιρεθεῖσαν Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 9117|1948, ΕΕΔ 7, 910).

Ὁ Ἄρειος Πάγος ἐσκέφθη ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ἀξιώσεως μισθωτοῦ, βάσιν ἔχουσης σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἀλλ' ἀξιώσεις ἀποζημιώσεως, ὅλως ἀσχέτως πρὸς σύμβασιν μισθώσεως ἐργασίας, ἥτις εἶναι ἀναγκαία προϋπόθεσις, ὅπως ὑπαχθῇ ἡ διαφορὰ εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ?ΟΔ'.

Δὲν ὑποθέτομεν ὁ Ἄρειος Πάγος νὰ ἐννοῇ, ὅτι ἀρκεῖ νὰ ὑπάρχῃ κατηγορισμένη σύμβασις ἐργασίας, ὥστε πᾶσα ἀξίωσις σχετικὴ πρὸς αὐτὴν νὰ ὑπάγηται πρὸς ἐκδίκασιν εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ?ΟΔ' (συλλογιστικὴ τῆς Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6035|1950, ΕΕΔ 9, 919), ἀδιαφόρως ἂν αὐτὴ εἶναι ἐκ συμβάσεως ἢ ἐκ τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 901 Α. Κ. ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, ἀφοῦ ἡ ταῦ τελευταίου τούτου ἀξίωσις γεννᾶται ἀκριβῶς διότι δὲν στηρίζεται εἰς σύμβασιν, εἰς ἔγκυρον δηλαδὴ σύμβασιν.

Πρωτοδικεῖον Καλαμῶν 801|1950

Διαδικασία Ν. Γ?ΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Α. Κοζύρης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Π. Πριόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Παυλόπουλος, Φ. Κατσανός

Ἡ σύμβασις, δι' ἧς ἐπάσχετό τις νὰ ἐργάζηται ὑπὲρ τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου καθοριζομένας ὥρας εἶναι ἄκυρος, ὡς ἀπηγορευμένη ὑπὸ τοῦ νόμου,

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

I. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ.—II. ΑΔΕΙΑΙ ΜΙΣΘΩΤΩΝ.—III. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.—IV. ΣΤΡΑΤΕΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ.—V. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΝΑΠΗΡΩΝ.—VI ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

Εἰσαγωγικαὶ σημειώσεις Συντάξεως.

1.—Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ὑπ' ἀριθ. 13|1950 ἀποφάσεως Πρωτοδικείου Σύρου, κατωτέρω, σελ. 1000, περὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἴσης μεταχειρίσεως τῶν μισθωτῶν, ἐν τῷ καθορισμῷ ἀποδοχῶν πρβλ. καὶ *Κ. Καυκά*, Ἔνοχ. Δίκαιον, Εἰδικὸν Μέρος, σελ. 300, *Ι. Καποδίστριαν*, Ἀρχ. Ἰδιωτ. Δικ. 1943, σελ. 711 καὶ Θέμ. ΝΘ' σελ. 552, *Α. Σακελλαροπούλου*, ΕΕΔ 1, 127 ἑπ., *Σχολιαστήν* (Κ. Δημάκην), ΕΕΔ 8, 657 ἑπ.

Πρέπει νὰ ὑπομνησθῇ ὅτι τὴν παλαιοτέραν ἄποψιν τῆς Α. Π. 136|1948 (ΕΕΔ 7, 330), τὴν ὁποίαν ἠκολούθησεν ἡ ἐν λόγῳ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, περὶ καταχρήσεως δικαιωμάτων μόνον ἐκ νόμου τεθειμένων, ἐπικριθεῖσαν ὑπὸ τῆς θεωρίας (πρβλ. προχείρως *Π. Ζέπου*, Ἔνοχ. Δίκαιον, Εἰδικὸν Μέρος, Τεῦχος 3ον, σελ. 343), δὲν φαίνεται νὰ ἀποδέχεται ὁ Ἄρειος Πάγος μεταγενεστέρως (βλέπε Α. Π. 116|1949, ΕΕΔ 8, 362).

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἄποψιν τῆς αὐτῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως περὶ ἀπαραδέκτου ἐκδικάσεως ἀξιώσεων ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν Ν. ΓΦΟΔ' βλέπε Πρωτοδικείου Καλαμῶν 801|1950, ἀνωτέρω σελ. 999 καὶ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6335|1950, ΕΕΔ 9, 949.

2.—Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ὑπ' ἀριθ. 3334|1950 ἀποφάσεως Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, κατωτέρω σελ. 1002 διὰ τὴν σχέσιν ἐργασίας δαηθῶν τεχνιτῶν μετ' ἐπιχειρηματίου βλέπε καὶ *Α. Καζηλάκην* (γνωμ. Νομικοῦ Συμβουλίου), ΕΕΔ 4, 50 ἑπ., Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1347|1947, ΕΕΔ 6, 310, πρβλ. ὅμως Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5986|1947, ΕΕΔ 6, 560, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4363|46, ΕΕΔ 6, 303, ἐφ' ἧς ἡ Α. 119|47, ΕΕΔ 6, 310, μὴ λύσασα ὅμως τὸ ζήτημα, ὡς πραγματικόν.

4.—Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ὑπ' ἀριθ. 6644|50 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, κατωτέρω σελ. 1004 διὰ τὸ δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἡμερῶν ἀδείας, ἕνεκα ἀπολύσεως μισθωτῶν Δημοσίου, ἐφίσταται ἡ προσοχὴ ἐπὶ τοῦ ὅτι ἡ νεωτέρα αὕτη ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου ἀντιτίθεται πρὸς τὴν ἄποψιν προηγουμένης (τῆς ὑπ' ἀριθ. 2121|50, ΕΕΔ 9, 835), συμφωνούσης πρὸς τὴν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9597|49, ΕΕΔ 9, 123, ἔνθα σημειώσεις μας, ἴδε πρὸ πάντων καὶ ΕΕΔ 9, 862.

5.—Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ὑπ' ἀριθ. 2693|50 ἀποφάσεως Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, κατωτέρω σελ. 1005 διὰ τὸ δικαίωμα ἀδείας κατ' Α. Ν. 539|45 τῶν ἐν συμβάσει ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου τελοσόντων πρβλ. καὶ *Ι. Καποδίστριαν*, ΕΕΔ 4, 317.

Ἐν τούτοις θὰ ἠδύναντο, νομίζομεν, ν' ἀναπτυχθοῦν οἱ ἀκόλουθοι ἀντίθετοι συλλογισμοί: Πράγματι τόσον ἐκ τοῦ Α. Ν. 539|1945 (ΕΕΔ 4, 474), ὅσον καὶ ἐκ τοῦ προϊσχύοντος αὐτοῦ, δι' εἰδικὴν κατηγορίαν μισθωτῶν, ἄρθρου 18 Ν. 3502|1923 «περὶ χρονικῶν ὅρίων ἐργασίας εἰς τὰ καπνοτήματα» (καταργηθέντος διὰ τοῦ ἄρθρου 6 Α.Ν. 539|1945), δὲν φαίνεται νὰ γίνεται διάκρισις μισθωτῶν εἰς τοιούτους συμβάσεων ἀορίστου ἢ ὡρισμένου χρόνου.

Ἐὰν ὅμως ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν αἱ ἀστικαὶ συνέπειαι τῶν ἀνωτέρω νόμων, ὀρθοτέρα φαίνεται, νομίζομεν, νὰ εἶναι ἡ ἀντίπαλος ἄποψις, ὅτι δηλαδὴ ὁ Α. Ν. 539|45 ἀφορᾷ εἰς συμβάσεις ἀορίστου χρόνου.

Τὸ ἄρθρον 18 τοῦ Ν. 3502|1923 ὡριζεν ὡς ἀστικὴν συνέπειαν διὰ τὴν παράβασιν τὸ διπλάσιον τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112, γνωστὸν δὲ εἶναι ὅτι ἡ ἀποζημίωσις αὕτη προβλέπεται διὰ συμβάσεως ἀορίστου χρόνου.

Ἐτέρωθεν καὶ τὸ ἰσχὺον ἄρθρ. 5 τοῦ Α.Ν. 539|1945 καθορίζει ἀστικὰς κυρώσεις, αἱ ὁποῖαι προσιδιάζουν εἰς συμβάσεις ἀορίστου χρόνου, ἀφοῦ ἀναφέρεται εἰς «ἀπόλυσιν», ἤτοι ἐν σημαίνει τοῦ ἐπὶ ἀορίστου χρόνου συμβάσεως δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου, ὁποτεδήποτε, πρὸς διάρρηξιν τοῦ ἐργασιακοῦ δεσμοῦ.

Ἄλλη, νομίζομεν, θὰ ἔπρεπε νὰ ἦτο ἡ διατύπωσις τῶν ἀστικῶν συνεπειῶν, ἂν ὁ Νόμος ἀφεώρα καὶ εἰς συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου.

Ἐν τούτοις δὲν σημαίνει, ὅτι ὁ μισθωτὸς τῆς συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου παραμένει ἀπροστάτευτος. Λειτουργεῖ δι' αὐτὸν ἡ προστασία τῶν ἄρθρων 666, 617 Α.Κ., τὰ ὁποῖα πράγματι δὲν διακρίνουν, ἂν ἡ σύμβασις εἶναι ἀορίστου ἢ ὡρισμένου χρόνου, ἀλλὰ διὰ τὰς πρώτας κατὰ τὸ ἄρθρον 38 Εἰσαγ. Νόμου Α. Κ. δὲν ἐφαρμόζονται, ἀλλ' ὁ Ν. 539|1945.

Ἡ διαφορὰ προστασίας εἶναι πράγματι σημαντική, ἀπὸ ἀπόψεως ἀστικῶν καὶ ποινικῶν κυρώσεων. Αἱ δευτεραι ἐπιβάλλονται μόνον διὰ τὴν παράβασιν τοῦ Α. Ν. 539|1945 (ἄρθρ. 5). Καὶ ἀκόμη τὰ ἄρθρα 666, 667 Α. Κ. δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Κώδικος συναφομολογηθεισῶν συμβάσεων ἐργασίας (ἄρθρ. 38 Εἰσαγωγ. Νόμου).

Οὕτω φαίνεται ἀπὸ νομοθετικῆς ἀπόψεως, τὸ πρᾶγμα ἄδικον. Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἄλλο ζήτημα.

6.—Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ὑπ' ἀριθ. 3255|1950 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, κατωτέρω σελ. 1006, σχετικῶς πρὸς τὸν συμψηφισμὸν ἀποζημιώσεως Ν. 2112 πρὸς ἀνταπαίτησιν τοῦ ἐργοδότου καὶ διὰ τὰς περιπτώσεις καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, πρβλ. καὶ Πρωτοδικείου Πειραιῶς 1179|1949 ΕΕΔ 9, 68, Πρωτοδικείου Μυτιλήνης 4|1950, ΕΕΔ 9, 639, σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 68, ἔνθα καὶ λοιπὴ νομολογία.

7.—Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ὑπ' ἀριθ. 2980|1950 ἀπο-

ὁ παρασχὼν ὅμως ἐν τοιαύτῃ συμβάσει τὴν ἐργασίαν του δικαιοῦται ν' ἀποζημιωθῇ κατ' ἄρθρ. 904 Α. Κ., ὑφ' οὗ παρέχεται ἀγωγὴ πρὸς ἀπόδοσιν τοῦ ἐπελθόντος πλουτισμοῦ ἀδικαιολογήτως, ὅστις πλουτισμὸς δύναται νὰ συνίσταται καὶ εἰς ἀπαλλαγὴν ἀπὸ δαπάνας διὰ τῆς χρήσεως ἀλλοτρίας ἐργατικῆς δυνάμεως (*Καυκᾶ*, Ἔνοχ. Δίκαιον, σελ. 292, *Βάλληνδα*, ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 904 Α. Κ., Α. Π. 345|1949, ΕΕΔ 8, 542), μὴ θεωρουμένης τῆς καθ' ὑπερωρίαν ἐργασίας ὡς ἐνεχούσης ἢ ὑποθαλπούσης τι τὸ ἀνήθικον κατὰ τὰς περὶ ἠθικῆς κοινωνικὰς ἀντιλήψεις (Α. Π. 150|1940, ΕΕΝ ζ' 300) καὶ εἰσαγομένης τῆς περὶ τούτου ἀγωγῆς κατὰ τὴν ἰδίαν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΦΟΔ' (Πρωτ. Ἀθηνῶν 3345|1949, ΕΕΔ 8, 668, Πρωτ. Θεσσαλ. 1853|1948, ΕΕΔ 8, 108) (μὴ ἀντιτιθεμένης εἰς τοῦτο τῆς ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου ἐπικαλουμένης ὑπ' ἀριθ. 101|1950 ἀποφάσεως τοῦ Α. Π. ὡς ὁρώσης ὑπερωριακὴν ἐργασίαν μὴ ὑπαρχούσης σχέσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἐνῷ ἐν προκειμένῳ ὑπάρχει τοιαύτη καὶ διαρκούσης ταύτης ἐγένετο ἡ καθ' ὑπερωρίαν ἐργασία).

φάσεως Πρωτοδικου Ἀθηνῶν, κατωτέρω σελ. 1006, ἔλαβε καὶ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2265]1950, ΕΕΔ 9, 57.

8.—Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ὑπ' ἀριθ. 9181]1949 ἀποφάσεως Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, κατωτέρω σελ. 1007, διὰ τὴν μὴ κατάθεσιν προστίμου πρὸς συζήτησιν τῆς κατὰ τὸν Ν. Γ?ΟΔ' ἐφέσεως, ἔλαβε καὶ σύμφωνον Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9872]1948 ΕΕΔ 8, 477, πρβλ. ὅμως Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4301]1948, ΕΕΔ 7, 875.

Ι. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

1.—Παροχὴ ὑπὸ σερβιτόρων ἑστιατορίων βοηθητικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ δικαίωμα ἀμοιβῆς.

Ὑπαγωγὴ εἰς γενικὰ καθήκοντα σερβιτόρων ἑστιατορίων, ἐκτὸς τοῦ κυρίου ἔργου αὐτῶν τῆς περιποιήσεως τῆς πελατείας τοῦ καταστήματος, καὶ ὑπηρεσιῶν προπαρασκευῆς τοῦ καταστήματος διὰ τὴν μεσημβρινὴν καὶ βραδυνὴν ἐργασίαν.—Ἔλλειψις δικαιώματος προσθέτου ἀμοιβῆς.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4536]1950

Διαδικασία Ν. Γ?ΟΔ' καὶ ἔφεσιν

Προεδρος ὁ κ. *Ι. Μπιζίμης*

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Π. Περάνης*

Ἐκ τῶν ὑπ' ὄψιν τοῦ πρωτοβαθμίου δικαστοῦ τεθέντων ἀποδεικτικῶν στοιχείων, δεόντως ἐν τοῖς καθ' ἕκαστον καὶ ἐν τῷ συνόλῳ των ἐκτιμωμένων ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ὡς ἐφετείου ἐν προκειμένῳ δικάζοντος, ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἅπαντα τὰ ἑκατερωθεν ἐπικαλούμενα καὶ προσαγόμενα δικογραφα καὶ ἔγγραφα, προέκυψαν ταῦτα: Οἱ σερβιτόροι τῶν ἑστιατορίων, ἐκτὸς τοῦ κυρίου αὐτῶν ἔργου τῆς περιποιήσεως τῶν πελατῶν τοῦ καταστήματος, ἀσχολοῦνται, κατὰ τὰ εἰθισμενα, ἐπί τινας ὥρας καθ' ἑκάστην πρωΐαν καὶ μὲ ἕτερα τοιαῦτα, τὴν κοινῶς καλουμένην ἀγγαρείαν, συνισταμένα εἰς τὴν προπαρασκευὴν τοῦ καταστήματος διὰ τὴν μεσημβρινὴν καὶ βραδυνὴν ἐργασίαν, ὅτε κυρίως προσέρχονται οἱ πελάται, εἰς τὰ ἔργα δὲ ταῦτα περιλαμβάνεται ἡ ἀγορὰ καὶ μεταφορὰ τροφίμων κλπ., χωρὶς ἐντεῦθεν οἱ σερβιτόροι νὰ δικαιοῦνται ἰδιαιτέρας ἀμοιβῆς, ἐφ' ὅσον ἡ τοιαύτη ἐργασία ἀνήκει εἰς τὰ γενικὰ των καθήκοντα. Αὐτὸ ἀκριβῶς συνέβαινε καὶ εἰς τὴν ἐπιχείρησιν τῶν ἐναγομένων (ἐφεσιβλήτων). Ἐνῶ ὁ ἐνάγων (ἐκκαλῶν) ἐπί τινα χρόνον ἐχρησιμοποιήθη εἰς τὴν διαβίβασιν τῶν παραγγελιῶν τῶν εἰρημένων ἐναγομένων εἰς διάφορα καταστήματα τροφίμων, ἅτινα τρόφιμα μετεφέροντο κατόπιν εἰς τὸ ἑστιατόριον. Κατὰ ταῦτα ὁ ἐνάγων οὐδαμῶς δικαιοῦται τῆς παρ' αὐτοῦ διὰ τὴν ὡς ἄνω ἐργασίαν ζητουμένης προσθέτου ἀμοιβῆς καὶ συνεπῶς τὸ ἀντιστοιχον πρὸς τὸν κεφάλαιον τῆς ἀγωγῆς του ἐστίν, ὡς ἐνδεές οὐσιαστικῆς θεμελιώσεως, ἀπορριπτέον.

2.—Ἀρχὴ ἴσης μεταχειρίσεως μισθωτῶν καὶ ἄσκησις δικαιώματος ἐργοδότου.

Ἔννοια τοῦ ὅρου «δικαίωμα» ἐν τῷ ἄρθρῳ 281 Α. Κ.—Μὴ ἀποκλεισμὸς ἐκ τῶν ἄρθρ. 200 καὶ 288 Α.Κ. διακριτικῆς συμπεριφορᾶς τοῦ ἐργοδότου ἔναντι τῶν παρ' αὐτῷ ἐργαζομένων, ἐφ' ὅσον ἡ διάκρισις ἔχει ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἀποδοτικῶν μισθωτῶν.—Ἔννοια τακτικῶν ἀποδοχῶν.—Ἀποράδεκτον ἀξιώσεως μισθωτοῦ ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἐργοδότου (διὰ παροχῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια) κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ?ΟΔ'.—Ὁμοίως καὶ ἐξ ἐργασίας κατὰ Κυριακὴν.—Ἔννοια ὑπ' ἀριθ. 8900]46 Υ. Α.

Πρωτοδίκου Σύρου 13]1950

Διαδικασία Ν. Γ?ΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Δ. Σταθουλόπουλος*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Σαρηγιάκης, Π. Παπαπαύλος, Ν. Καμπάνης

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς του ὁ ἐνάγων ἰσχυρίζεται τὰ ἑξῆς: Ὅτι ἀπὸ τῆς 3ης Μαρτίου 1930 προσελήφθη ἐπ' ἀορίστου χρόνου ὑπὸ τῆς ἐναγομένης καὶ εἰργάσθη παρ' αὐτῇ ὡς τηλεγραφητὴς βαρέων μηχανημάτων μέχρι τῆς 18 Μαΐου 1950, ὅτε ἀπροειδοποιήτως ἀπελύθη, ὅτι κατὰ τὸ ἄνω διάστημα τῆς παρὰ τῷ ἐναγομένῳ ὑπηρεσίας του μὲ προϋπηρεσίαν 20 ἐτῶν καὶ σύζυγον ἔδει νὰ λάβῃ ὡς μηνιαῖον μισθόν, συμφώνως πρὸς τὸν καταβαλλόμενον εἰς τὸ μόνιμον προσωπικὸν του καὶ κατ' ἐφαρμογὴν τῆς ἀρχῆς τῆς ἴσης μεταχειρίσεως τῶν ἐργαζομένων, δραχμὰς 1.258,260 καὶ οὐχὶ δραχμὰς 61.000, ἃς ἔλαβε μηνιαίως παρ' αὐτοῦ καὶ ὅτι διὰ τὸ ἄνω ὅλον διάστημα δικαιοῦται διαφορῶς, ἀνερχομένης εἰς δραχμὰς 1.705.766, ὅτι κατὰ τὴν αὐτὴν ἀρχὴν τῆς ἴσης μεταχειρίσεως τῶν μισθωτῶν δὲν τῷ κατέβαλε τὰ κατὰ μῆνα χορηγούμενα τρόφιμα εἰς τοὺς μονίμους ὑπαλλήλους του, ἡ ἀξία τῶν ὁποίων ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 167.000, ὅτι δὲν τῷ κατέβαλε διὰ τὸ δῶρον τοῦ Πάσχα τοῦ 1950 δραχμὰς 209.710, ὅτι δὲν τῷ κατέβαλε διὰ 88 ὥρας νυκτερινῆς ἐργασίας δραχμὰς 133.840 καὶ δι' ἑνδεκα ὥρας νυκτερινὰς Κυριακῶν δρχ. 146.003, ὅτι, ἀπολυθεὶς ἀτάκτως, δικαιοῦται τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 2112 ἀποζημιώσεως ἑνὸς μηνὸς ἐκ δρχ. 1.258.260, ὅτι ἐκ τῶν λόγων τούτων τῷ ὀφείλει ἐν συνόλῳ δρχ. 3.930.579 καὶ αἰτεῖται τὴν καταδίκην αὐτοῦ εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ ἀνω ποσοῦ. Ἐπικουρικῶς δέ, ἂν ἤθελε κριθῇ ὅτι δὲν δικαιοῦται τῶν ἄνω ἀποδοχῶν τοῦ μονίμου προσωπικοῦ τοῦ ἐναγομένου, νὰ τῷ καταβληθῇ ἡ διαφορὰ ἐπὶ πασῶν τῶν ἄνω ἀξιώσεων του μεταξὺ τῶν ποσῶν, ἅτινα τῷ κατέβαλεν ἡ ἐναγομένη καὶ τῆς κατὰ νόμον μισθοδοσίας του, ἀνερχομένης εἰς δρχ. 1.017.000, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἀπὸ 16]9]37 καὶ 1]11]1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας. Οὕτως ἔχουσι ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἐρευνητέου ἀποβαίνει κατὰ τῷ νόμῳ καὶ οὐσίᾳ βάσιμον αὐτῆς ὡς κατωτέρω.

Ἐκ τῶν ἄρθρων 31, 38, 282, 458, 470, 475, 953, 1178, 1247 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος σαφῶς προκύπτει, ὅτι τὸ ἄρθρον 281 τούτου ποιεῖται χρῆσιν τοῦ ὅρου δικαίωμα ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ὑπὸ τοῦ ἐξ ἀντικειμένου δικαίου παρεχομένης εἰς τὸ πρόσωπον ἐξουσίας τῆς βουλήσεως ἀναφορικῶς πρὸς τὸ ἐξουσιαζόμενον πρόσωπον ἢ πρᾶγμα καὶ συνεπῶς δὲν ὑπάγεται εἰς τοὺς περιορισμοὺς τοῦ ἄρθρου τούτου καὶ ἡ νομικὴ δύναμις, ἣν τὸ πρόσωπον κέκτηται ἐκ τῆς ἐννόμου τάξεως, ὅπως ἐλευθέρως διαθέτῃ τὰ ἑαυτοῦ, ἤτις καὶ αὐτὴ συνήθως δικαίωμα ἀποκαλεῖται. Ἡ ἀρχὴ τῆς ἴσης μεταχειρίσεως, ἧς ἡ ἐπίκλησις γίνεται εἰς τὰς ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας σχέσεις, ἣν ἐπικαλεῖται καὶ ὁ ἐνάγων, ἔχει καὶ αὐτὴ τὰς αὐτὰς προϋποθέσεις ἐφαρμογῆς, ἃς καὶ τὰ ἄρθρ. 281 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, τουτέστι τὴν ὕπαρξιν δικαιώματος ὑπὸ τὴν ἄνω ἔννοιαν, ἐπεξηγοῦμα τὸν τρόπον τῆς ἀσκήσεώς του ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ ἄρθρου 281 καὶ δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὴν νομικὴν δύναμιν τοῦ προσώπου πρὸς τὸ ἐλευθέρως συναλλάττεσθαι, τὴν ὁποίαν οὐδαμῶς ἠθέλησε νὰ περιορίσῃ (Α. Π. 136]1948 Θέμ. ΝΘ' 551, ΕΕΔ, τόμος 7ος, 330). Ἄλλωστε ἡ καλὸ-

πιστος ἐκτέλεσις τῆς συμβάσεως, ἡ ἐπιβαλλομένη ἐκ τῶν ἄρθρων 200 καὶ 288 τοῦ Ἀστ. Κώδικος, δὲν ἀποκλείει τὴν διακριτικὴν συμπεριφορὰν τοῦ ἐργοδότου ἔναντι τῶν παρ' αὐτῷ ἐργαζομένων, ἐφ' ὅσον ἡ διάκρισις αὕτη ἀντικειμενικῶν σκοπῶν ἔχει τὴν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἀποδοτικῶν καὶ ἀφοσιωμένων μισθωτῶν του, συμβαδίζει δὲ τοὐναντίον αὐτὴ μὲ τὰς συναλλακτικὰς συνηθείας ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῆς συμβάσεως ἐργασίας (Πρωτ. Πειρ. 912|1948, ΕΕΔ, τόμος 8ος, σελ. 106).

Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐκ τῆς ὕλης ἐπ ἀκροατηρίῳ διεξαχθείσης ἀποδεικτικῆς διαδικασίας ἐβεβαιώθησαν τὰ ἑξῆς: Ὅτι κατόπιν ἐπιστολῆς τοῦ ἐνάγοντος πρὸς τὸ ἐνταῦθα γραφεῖον Τ. Τ τῆς ἐνεγομένης, ἐχούσης ἀνάγκην προσωρινῶς ἐνισχύσεως διεξαγωγῆς τῆς ὑπηρεσίας της, προσεφέρθη οὗτος τὴν 9ην Μαρτίου 1950, ὡς ἔκτακτος ἐργάτης, ἐπὶ χρονικῷ διαστήματι ἑνὸς μηνός, ἀνανεωθέντι μέχρι τῆς 13 Μαΐου 1950, ἀντὶ ἡμερομισθίου δρχ. 14.300 καὶ προσθέτου ἀποζημιώσεως λόγῳ πλήρους ἐργασίας του κατὰ τὰς ἐξαιρεσίμους ἡμέρας, ἀνερχομένης εἰς ἴσο|ο τοῦ ἄνω ἡμερομισθίου καὶ ὅτι τὸ ἐναγόμενον εἰς τὸ μόνιμον προσωπικὸν του δίδει ηὐξημένος ἀποδοχάς. Τ' ἀνωτέρω ὅμως περιστατικὰ δὲν συνιστῶν οὔτε κατάχρησιν δικαιώματος διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους, ἤτοι διότι δίδει μεγαλύτερον μισθὸν εἰς τὸ μόνιμον προσωπικόν της, οὔτε ἄλλως τε ὅτι ἐποιεῖτο κακὴν χρῆσιν τῶν ἔναντι τοῦ ἐνάγοντος δικαιωμάτων της, διότι ταῦτον μὲν πολὺ καλῶς ἀμείβει, σύμφωνον δὲ μὲ τὰ συναλλακτικὰ ἤθη καὶ τὴν καλὴν πίστιν εἶναι τὸ νὰ παρέχῃ αὐτὴ εἰς ἄλλους δικαίους τοῦ μονίμου προσωπικοῦ της ηὐξημένος μηνιαίας ἀποδοχάς, καθ' ὃ εἶχεν νομικὴν ἐξουσίαν καὶ ἀδέσμευτον κατὰ τὰ ἄνω ἐλευθερίαν νὰ πράττῃ. Οὔτε δύνανται νὰ ἔχωσι ἐφαρμογὴν τόσον οἱ ἀπὸ 16-9-1937 καὶ 4-11-47, ὅσον καὶ ἡ ἀπὸ 19 Αὐγούστου 1938 συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας περὶ προσμετρήσεως τοῦ χρόνου προϋπηρεσίας τοῦ ἐνάγοντος, ἐφ' ὅσον, κατὰ τὰ ἄνω δεκτὰ γενόμενα πραγματικὰ περιστατικά, ἡ μεταξὺ τοῦ ἐνάγοντος καὶ τῆς ἐναγομένης σύμβασις ἐργασίας συνήφθη ἀρχικῶς δι' ἕνα μῆνα, εἶτα δι' ἕτερον εἰσέτι καὶ τελικῶς διὰ δέκα ἡμέρας, καθ' ὅσον προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς τούτων εἶναι ἡ σύμβασις ἐργασίας τοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου νὰ τυγχάνῃ ὁρίστου χρόνου(*), ὡς τοῦτο προκύπτει ἐκ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ νόμου 2112 καὶ ἄρθρ. 2 τοῦ Β. Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, καθ' ἃ τυγχάνουσι προστασίας μόνον οἱ ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ ἐργάται οἱ προσληφθέντες ἐπὶ χρόνῳ μὴ ὡρισμένῳ. Τούτοις συνεπῶς ἀπορριπτέα τυγχάνει ἡ ἀγωγὴ κατὰ τὸ κεφάλαιον τοῦτο.

Ναὶ μὲν κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 § 2 τοῦ νόμου 2112|1920, ἰσχύοντος καὶ ἐπὶ ἐργατῶν, ὡς τακτικαὶ ἀποδοχαὶ, λαμβανόμεναι ὑπ' ὄψιν διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως, θεωροῦνται ὁ μισθὸς καὶ πᾶσα ἄλλη παροχή, ἐφ' ὅσον αὕτη δίδεται ἀντὶ μισθοῦ, οἷον καροχαὶ εἰς εἶδος, ὡς ἐν προκειμένῳ, τοὐτέστι πᾶσα παροχή, ἡ ὁποία δίδεται κατόπιν εἰδικῆς συμφωνίας ὡς ἀνταλλαγμα τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ὑπαλλήλου, ὡς ἀμέσου διὰ ταιαύτην δόσιν αἰτίας (Α. Π. 590|1948, ΕΕΔ τόμος 8ος, σελ. 98), ἐν προκειμένῳ ὅμως, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω ἀποδεικτικῶν στοιχείων, ἡ ἐναγομένη ἀπὸ τῆς ὑπ' αὐτῆς προαλήψεως τοῦ ἐνάγοντος δὲν ἐχορήγει εἰς τοῦτον τρόφιμα. Ἀλλὰ ἐχορήγησεν μόνον κατὰ τοὺς μῆνας Φεβρουάριον καὶ Μάρτιον 1950 εἰς τὸ μόνιμον προσωπικόν της, οὐδὲ ἐγένετο μεταξὺ των τοιαύτη συμφωνία, οὔτε καὶ ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1049|1-9-49 Ν. Δ. «περὶ ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος» προκύπτει ταιαύτη ὑποχρέωσις, ὅπως χορηγῇ τρόφιμα εἰς τοὺς ὑπαλλήλους της ὡς ἀνταλλαγμα τῆς ὑπηρεσίας των. Ἑπομένως ἡ ἀγωγὴ καὶ κατὰ τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἀπορριπτέα τυγχάνει.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Α.Ν. 28|1944 ὡς οὗτος ἠρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 866|1946, ἐκδοθείσης ἐπ ἀριθ. 1759 |1875|1950 ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας μισθωτοί, παρέχοντες ἐξηρτημένην ἐργασίαν παρ' ἐργοδότῃ φυσικῷ ἢ νομικῷ προσώπῳ καὶ συνδεόμενοι μετ' αὐτοῦ διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀορίστου χρόνου, δικαιοῦνται ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα 1950 ἐφ' ἅπαξ χρηματικῆς παροχῆς ἴσης πρὸς 15 ἡμερομίσθια διὰ τοὺς ἐκ τούτων ἀμειβομένους δι' ἡμερομισθίου. Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 3 §8. 1 τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως οἱ εἰς σχέσιν ἐξηρτημένης ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου ἢ ἔργου διατελέσαντες μισθωτοὶ κατὰ τὸ ἀπὸ 1-1-50 μέχρι καὶ 1-4-50 διάστημα δικαιοῦνται τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1 ἐν ἀναλογίᾳ πρὸς τὸ 1|15 ταύτης ἀνὰ πέντε πραγματοποιηθέντα ἡμερομίσθια. Ἐν προκειμένῳ, ἐφ' ὅσον, κατὰ τὰ ἄνω, ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη τὴν 9ην Μαρτίου 1950 καὶ ἐξετέλει ἐργασίαν παρὰ τῇ ἐναγομένῃ μέχρι καὶ τῆς 1ης Ἀπριλίου 1950, ἐπραγματοποίησεν ἐν συνόλῳ παρ' αὐτῇ ἡμερομίσθια τριάκοντα, δι' ἃ δικαιοῦται τὰ 6|15 τῆς ἄνω παροχῆς τῶν δέκα πέντε ἡμερομισθίων, ἤτοι δραχμὰς ὀγδοήκοντα πέντε χιλιάδας ὀκτακοσίας δραχμὰς, δι' ὃ πρὸς καὶ δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ἀγωγὴ κατὰ τὸ κεφάλαιον τοῦτο.

Προϋποτιθεμένου ὅτι ἀξίωσις περὶ ἀποζημιώσεως ἐκ παροχῆς ἐργασίας ἐπὶ συνεχῆ χρόνον ὑπερβαίνοντα τὸ ἀκτάωρον καὶ χρόνον νυκτὸς νομιμοποιεῖται μόνον κατὰ τὰς περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διατάξεις, ἀφοῦ συμφωνία περὶ παροχῆς τοσαύτης ἐργασίας εἶναι ἄκυρος ὡς ἀντίθετος πρὸς ἀπαγορευτικὸν νόμον, ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, καθ' ὅσον δι' αὐτῆς ἐπιζητεῖται καταψήφισις τῆς ἐναγομένης εἰς παροχὴν τῷ ἐνάγοντι ἀποζημιώσεως διὰ παρ' αὐτοῦ παρασχεθεῖσαν εἰς ἐκεῖνον ὑπερωριακὴν νυκτερινὴν ἐργασίαν, ἀπαραδέκτως εἰσάγεται κατὰ τὴν ἐν προκειμένῳ ἀκολουθουμένην διαδικασίαν (Α.Π. 101|1950 ΕΕΔ 9. 206).

Καὶ ἀσχέτως τῆς προδήλου ἐννοίας τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1948 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ νοηθῇ ὡς ἐπελθοῦσα διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης καταργήσις τῶν περὶ Κυριακῆς ἀργίας διατάξεων τοῦ νόμου. Ἐφ' ὅσον, ἑπομένως, ὁ ἐνάγων ἰσχυρίζεται, ὅτι ὑπῆρξεν ἔκτακτος ὑπάλληλος ἐν ἐπιχειρήσει ὑποχρεωμένῃ ἐκ τοῦ νόμου νὰ τηρῇ τὴν Κυριακὴν ἀργίαν διὰ τὸ προσωπικόν της, ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, καθ' ὅσον μὲν ἐρείδεται ἐπὶ τῆς εἰρημένης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, τῆς παρεχούσης δικαίωμα ἐπὶ ηὐξημένου μισθὸν εἰς ἐκείνους μόνον τοὺς ἐν Κυριακαῖς ἢ νόμῳ ἐξαιρετέαις ἡμέραις ἐργαζομένους μισθωτούς, ὅσοι παρέχουσι ἐργασίαν εἰς ἐπιχειρήσεις ἐξηρημένας τῶν σχετικῶν ἀπαγορευτικῶν διατάξεων ἢ εἰς ἐπιχειρήσεις, τῶν ὁποίων οἱ μισθωτοὶ δύνανται νὰ ἐργάζωνται καὶ κατὰ τὰς Κυριακάς, δικαιούμενοι ὅμως ἀναπαύσεως ἐν ἄλλαις ἡμέραις (ἄρθρ. 8-10 καὶ 12 τοῦ Π. Δ|τος τῆς 8|14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως» εἶναι ἀπορριπτέα, ὡς μὴ νόμιμος, καθ' ὅσον δὲ ἐρείδεται ἁπλῶς ἐπὶ

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Πρόκειται, νομίζομεν, περὶ λάθους· Δὲν ἔχει σχέσιν τὸ ὡρισμένον τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων.

τοῦ γεγονότος τῆς ἐν Κυριακαῖς παροχῆς ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος, εἶναι ἀπαράδεκτος, δι' ὃν λόγον ἐκρίθη τοιαύτη καὶ κατὰ τὸ ἐξ ὑπερωριακῆς ἐργασίας αἴτημα αὐτῆς (Πρωτ. Ἀθηνῶν 1344|50, ΕΕΔ 9, 460).

Ἡ ἀγωγὴ κατὰ τὸ κεφάλαιον αὐτῆς, δι' οὗ ἐπιδιώκεται ἡ καταψήφισις τῆς ἐναγομένης εἰς τὴν καταβολὴν τῷ ἐνάγοντι ἀποζημιώσεως ἑνὸς μηνός, ὡς καταγγελλάσης ἀκαίρως τὴν μετ' αὐτοῦ συμβασιν ἐργασίας, εἶναι ὡσαύτως ἀπορριπτέα, ὡς ἐπίσης κατὰ τὴν ἐπικουρικὴν αὐτῆς βάσιν κατὰ τοὺς ἐν τῇ τρίτῃ σκέψει τῆς παρούσης ἐκτιθεμένους λόγους, ἐφ' ὅσον κατὰ τὰ ἄνω καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω στοιχείων ἀρκούντως, κατὰ τὴν κρίσιν μας, ἐβεβαιώθη, ὅτι ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων καταρτισθεῖσα κατὰ τὴν 3ην Μαρτίου 1950 σύμβασις ἐργασίας δὲν ἦτο ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας, ἀλλ' ὡρισμένης τοιαύτης καὶ ἧς ἡ διάρκεια ἦτο ἐκ προοιμίων σαφῶς καθωρισμένη, ἡ 13 Μαΐου 1950, καθ' ἣν καὶ ἀπελύθη ὁ ἐνάγων ἐντεῦθεν τῆς ὁποίας ἡ ἐνοχομένη δὲν εὑρίσκεται ἐν ὑπερημερίᾳ περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του καὶ δὲν ὑποχρεοῦται, ὡς εἰκός, εἰς τὴν καταβολὴν μισθοῦ ἢ καὶ ἡμερομισθίων.

3.—Σύμβασις ἐργασίας βοηθῶν ὑποδηματεργατῶν

Σύνδεσμος βοηθῶν ὑπὸ ἡμικεντράτων μετὰ τοῦ ἐργοδότου καταστηματάρχου. Πρόληψις ὑπὸ τεχνίτου διὰ λογαριασμὸν τοῦ πρώτου.—Ὑποχρέωσις «καταβολῆς δώρου ἐορτῶν».

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3334|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Β. Φαμπκιάδης*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Β. Καρυμπάτος, Κ. Σαμοθράκης

Ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν ἡμῶν, ὅτι ὁ ἐνάγων εἰσήχθη ὡς βοηθὸς ὑποδηματεργάτου τοῦ ἐναγομένου ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου 1949 μέχρι τῆς 24ης Δεκεμβρίου ἰδίου ἔτους, ὁπότε ἀπεχώρησεν οἰκειοθελῶς τῆς ἐργασίας ἐπ' ἀμοιβῇ καθοριισθείσῃ κατὰ ζεύγος κατασκευαζομένων παρ' αὐτοῦ καὶ τοῦ τεχνίτου, οὗτινος ἦτο βοηθός, ὑποδημάτων, ἤτοι κατ' ἀποκοπήν.

Καὶ ὑποτιθεμένου ὅτι ὁ ἐνάγων δὲν ἦλθεν εἰς ἐπικοινωνίαν τινὰ προκειμένου περὶ τῆς προσλήψεώς του μετὰ τοῦ ἐναγομένου, προσελήφθη, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, παρ' αὐτοῦ τοῦ ὑποδηματεργάτου, ὅστις τὸν ἐχρησιμοποίησεν ὡς βοηθὸν του, ἐνεργήσαντος κατ' ἐντολὴν καὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἐναγομένου, ὅστις καὶ εἶναι πράγματι ἐργοδότης τοῦ ἐνάγοντος τοῦ ὑποδηματεργάτου καλῷ μόνον τεχνικὴν ἐπαφὴν ἀσκοῦντος ἐπὶ τοῦ βοηθοῦ του ὅρα σχετικὴν γνωμοδότησιν Νομικοῦ Συμβουλίου Ὑπουργείου Ἐργασίας ἐν ΔΕΝ 5, 53).

Μετὰ ταῦτα δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, καθ' ὅσον διώκει τὴν καταβολὴν εἰς τὸν ἐνάγοντα τοῦ δώρου τῶν Χριστουγέννων 1949 καὶ ὑποχρεωθῇ ὁ ἐναγόμενος νὰ καταβάλῃ εἰς αὐτὸν συνῳδὰ τοῖς ὅροις 1, 2, 3 καὶ 6 τῆς ὑπ' ἀριθ. 57200 τοῦ 1949 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας δραχμὰς 183.600.

4.—Ἀποδοχαὶ σερβιτόρων ζαχαροπλαστείων

Ἐξαίρεσις ἐφαρμογῆς τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἐπὶ τῶν ἀμειβομένων διὰ ποσοστῶν ἢ φιλοδωρημάτων.—Διατήρησις ὡς πρὸς αὐτοὺς τοῦ πρὸ αὐτῶν νομοθετικοῦ καθεστῶτος.—Ἐξουσία Ὑπουργοῦ Ἐφοδιασμοῦ πρὸς καθορισμὸν φιλοδωρήματος δι' ἀγορανομικῶν διατάξεων.—Ἀνεπίτρεπτος παραίτησις ἀπὸ δικαιώματος μισθοῦ ἐξ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Πρωτοδίκου Καρδίτσης 43|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Ν. Μελᾶς*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Λ. Δελήμπασης, Ι. Καβαλέκας

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ὁ ἐναγων ἐκθέτει ὅτι, προσληφθεὶς δυναμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου τὴν 28|2|50, ὡς σερβιτόρος τοῦ ἐν Καρδίτσῃ ζαχαροπλαστείου τῶν ἐναγομένων, ἠμείβετο κατὰ συμφωνίαν παρ' αὐτῶν μέχρι τῆς κατὰ τὴν 4|6|50 ἀπολύσεώς του δι' ἡμερομισθίου ἐκ δραχ. 20.000, ἰσχυριζόμενος δὲ ἀκυρότητα τῆς τοιαύτης περὶ μισθοῦ συμφωνίας, ἐκ τοῦ ὅτι κατ' αὐτὸν ἔδει νὰ ἀμείβεται διὰ ἐπὶ τῆς τιμῆς ἑκάστου παρ' αὐτοῦ σερβιριζομένου, κατ' ἀπόφασιν τῆς Ἀγορανομικῆς Ἐπιτροπῆς Καρδίτσης, εἰσπραττομένου καὶ παρὰ τῶν ἄνω ἐργοδοτῶν του κατακρατουμένου ἐκ 15ο|ο φιλοδωρήματος, ἐξαιτεῖται τὴν ὑποχρέωσιν αὐτῶν πρὸς καταβολὴν τῆς ἐκ δραχμῶν 40.000 ἡμερησίως κατακρατηθείσης διαφορᾶς καὶ πλέον δραχμῶν 10.000 διὰ τὴν ἀπροειδοποίητον ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀπόλυσίν του. Τοιοῦτον ἱστορικὸν καὶ αἴτημα ἔχουσα κατὰ τὴν κυρίαν αὐτῆς βάσιν ἡ ἐνδικος ἀγωγὴ εἶναι νόμιμος, ὡς τοιαύτη δὲ, ὀρθῶσα τὴν πληρωμὴν ἀπαιτήσεως πηγαζούσης ἐξ ἐργασιακῆς σχέσεως (συμβάσεως), παραδεκτῶς ἄγεται πρὸς ἐκδίκασιν κατὰ τὴν ὑπὸ Ν. ΓΠΟΔ|1950 «περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν», ὡς αὕτη ἐκωδικοποιήθη καὶ ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, διαγραφομένην εἰδικὴν διαδικασίαν καὶ ἐξεταστέα ἀποβαίνει.

Ναὶ μὲν μετὰ τὴν ἀναβίωσιν τοῦ θεσμοῦ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ὁ καθορισμὸς τῶν ἀποδοχῶν τῶν πάσης φύσεως μισθωτῶν συνδεομένων μετὰ τοῦ ἐργοδότου των διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀνάγεται εἰς τὰς προπολεμικὰς καὶ τὰς νεοπαγωθείσας κλαδικὰς, εἰδικὰς καὶ γενικὰς συλλ. συμβάσεις, ἐν συνδυασμῷ, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀναπροσαρμογὴν τῶν προπολεμικῶν ἀποδοχῶν μὲ τὰς ἀπὸ 4|11|47 καὶ ἀπὸ 1|12|47 γενικὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας «ὑπαλλήλων» καὶ «ἐργατοτεχνιτῶν», ὅπως διὰ τῶν παραγρ. VII τῶν τελευταίων ἐξηρέθησαν οἱ ἐκ τῶν μισθωτῶν ἀμειβόμενοι ἐν ὅλῳ ἢ κατὰ τὸ κύριον τῆς ἀμοιβῆς των μέρος ἐκ τοῦ προϊόντος ποσοστῶν ἢ φιλοδωρημάτων. Συνεπῶς, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν εἰδικὴν ταύτην κατηγορίαν τῶν οὕτω ἀμειβομένων μισθωτῶν, μεθ' ὧν διαλαμβάνονται καὶ οἱ σερβιτόροι ζαχαροπλαστείων (πρβλ. ὑπ' ἀριθ. 22036|1945 καὶ 31029|1945 ἀποφάσεις Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας) οὐδεμία διὰ τούτων ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν καὶ τὸν τρόπον καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν των ἐπηνέχθη μεταβολή, διατηρηθέντος τοῦ πρώην καθεστῶτος, καθ' ὃ κατ' ἀρχὴν μὲν, συνῳδὰ τῇ διὰ τοῦ Ν. 28|1944, ὡς αὐθεντικῶς ἑρμηνεύθη ὑπὸ Λ. Ν. 866|46, παρασχεθείσῃ εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας γενικῇ ἐξουσιοδοτήσει, ὡς αἱ ἀποδοχαὶ τῶν μνησθέντων μισθωτῶν, οὕτω καὶ τὸ ποσοστὸν φιλοδωρήματος τῶν δι' αὐτοῦ ἀμειβομένων τοιούτων καθορίζεται διὰ κοινῶν ἀποφάσεων τούτων, ἐπιγενομένως δὲ καὶ δὴ ἀφ' ἧς δι' ἄρθρου 1 § 1 στοιχ. ια', τοῦ ἀπὸ 10|11-5-46 Ν. Δ. «περὶ Ἀγορανομικοῦ Κώδικος» παρεσχέθη εἰς τὸν Ὑπουργὸν τοῦ Ἐφοδιασμοῦ τὸ δικαίωμα, ἵνα δι' ἀγορανομικῶν διατάξεων καθορίζῃ ἑκάστοτε τὸ ποσοστὸν φιλοδωρήματος, ὑ-

φαιρέθεισης διά καί ἀπό τοῦ κατισχύοντος νεωτέρου εἰδικοῦ τούτου Νόμου πάσης ἐπί τοῦ θέματος καθορισμοῦ τοῦ φιλοδωρήματος, συνφδά τῇ γενικῇ ἐξουσιοδοτήσει Ν. 28|1944 τῶν μνησθέντων Ὑπουργῶν δικαιοδοσίας, τοῦτο καθορίζεται δι' ἀποφάσεων αὐτοῦ.

Διά τῆς βάσει τῆς ρηθείσης ἐξουσιοδοτήσεως ὡρμοδίως ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 76|1948 Ἀγορανομικῆς διατάξεως Ὑπ. Ἐφοδιασμοῦ καί δή δι' ἄρθρου 1 αὐτῆς τό ποσοστόν φιλοδωρήματος, ὅπερ δικαιοῦνται νά εἰσπράττωσιν οἱ δι' αὐτοῦ καί οὕτως ἀμειβόμενοι μισθωτοί, ὅθεν καί οἱ σερβιτόροι ζαχαροπλαστείων, καθορισθῆ εἰς 10ο|ο ἐπί τοῦ λογαριασμοῦ τῶν πελατῶν, δι' ἄρθρου δέ 2 αὐτοῦ παρεσχέθη εἰς τάς κατά τόπους Ἀγορανομικάς Ἐπιτροπάς τό δικαίωμα, ὅπως, λαμβάνουσαι προδήλως ὑπ' ὄψιν τάς κατά τόπον καί χρόνον εἰδικωτέρας συνθήκας, «καθορίζωσι καί κατώτερον ποσοστόν τοῦ ἄνω». Ἐκ τῆς τελευταίας ταύτης διατάξεως δῆλον καθίσταται, ὅτι ἡ ἐν τῷ κρισίμῳ χρονικῷ διαστήματι τῆς ὑποκειμένης διαφορᾶς ἰσχύουσα ὑπ' ἀριθ. 19|7-7-49 ἀπόφασις τῆς ὡρμοδίας Ἀγορανομικῆς Ἐπιτροπῆς Καρδίτσης, δι' ἧς, κατά τά ἐκ ταύτης προκύπτοντα καί ἑκατέρωθεν συνομολογούμενα, τό ποσοστόν φιλοδωρήματος καθορίσθη εἰς 15ο|ο, ἐστί, καθ' ὅ ὑπερέβη τό διά τῆς μνησθείσης ἀγορανομικῆς διατάξεως ὅριον ταῦ 10ο|ο, ἄκυρος, ὡς ἐκδοθεῖσα παρ' αὐτῆς καθ' ὑπέρβασιν δικαιοδοσίας, τό γεγονός δέ ὅτι βάσει ταύτης εἰσεπράττετο πράγματι ἐπί τοῦ λογαριασμοῦ τῶν πελατῶν τό ποσοστόν 15ο|ο, νομιμοποιεῖ τόν ἐνάγοντα ἐν τῇ αἰτήσει αὐτοῦ ὁλοκλήρου, ἐφ' ὅσον τό κατα Νόμον ποσοστόν, ὅπερ ἐδικαιοῦτο, ἀνέρχεται εἰς 10ο|ο.

Ἐξ ἄλλου κατά τό παγίως ἐν τῇ Νομολογίᾳ κρατήσαντα αἱ τό ποσοστόν φιλοδωρήματος τῶν δι' αὐτοῦ κατά Νόμον ἢ κρατήσασαν συνήθειαν ἀμειβομένων μισθωτῶν καθορίζουσαι ὑπουργικαί ἀποφάσεις οὐδέν ἄλλο εἶναι, εἰμή διατάξεις περί ἀποδοχῶν, ἀφοῦ τό φιλοδώρημα, ἀντί τούτων, δίδεται. Ὅθεν αἱ αὐταί, ὡς ἐκ τῆς τοιαύτης των φύσεως, εἶσι, κατά τά παγίως νενομολογημένα καί ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ διδασκόμενα (Πρ. Βόλου 550|1948, ΚΕΔ 8, 93-94, *Γ. Καποδίστρια*, Ἐργ. Δικ. § 8) δημοσίας τάξεως ἐκφεύγουσαι, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τήν περιστολήν τῶν δικαιωμάτων τῶν μισθωτῶν, τῆς σφαίρας τῆς ἰδιωτικῆς αὐταρουλίας καί ἐπαγόμεναι ἀκυρότητα πάσης τοιαύτης συμφωνίας καί παραιτήσεως συμβάσεως διαρκούσης τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως, ἅτε τοῦ μισθωτοῦ λογιζομένου κατά τεκμήριον ὡς ἀπό τελοῦντος ὑπό τήν ψυχολογικήν βίαν τῆς ἀνάγκης καί τοῦ φόβου τῆς ἀπολύσεως, δικαιουμένου αὐτοῦ ταύτου τοῦ παραιτηθέντος ἢ συναινέσαντος νά ἐπικαλεσθῇ τήν ἀκυρότητα τῆς τοιαύτης βλαπτικῆς δι' αὐτόν συμφωνίας ἢ ἀνίσχυρον τῆς χορησάσης φητῆς καί σιωπηρᾶς ἀπό τῶν νομίμων ἀποδοχῶν τοῦ παραιτήσεως. Τούτων δεδομένων νομίμως παρά τοῦ ἐνάγοντος ἐπιδιώκεται ἡ μεταξύ τῶν καταβληθέντων αὐτῷ καί τῶν νομίμων, βάσει ὅμως ποσοστοῦ φιλοδωρήματος 10 ο|ο, ἀποδοχῶν του διαφορά, τά περί συναινέσεως δέ καί παραιτήσεως του διά τῆς ἀνεπιφυλάκτου εἰσπράξεως τοῦ ἡμερομισθίου κατά τήν συμφωνίαν παρά τόν ἐναγομένων ἐπαγόμενα ἄβάσιμα νόμῳ καί ἀπορριπτέα ἐλέγχονται.

5.—Ὑπερωριακή ἐργασία ὑπαλλήλων Δήμων καί αἴτησις ἀποζημιώσεως

Ὅροι συστάσεως δημοτικῶν συνεργείων δι' ὑπερωριακήν ἐργασίαν.—Παροχή τοιαύτη, ὑπό ὑπαλλήλου Δήμου ἄνευ ἐγκριτικῆς ἀποφάσεως Νομάρχου.—Οὐχί δικαίωμα ἀποζημιώσεως, οὔτε βάσει τῶν περί ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ κανόνων, ἐφ' ὅσον ὑπόκειται σχέσει δημοσίου δικαίου.—Κῦρος ἀναγνωρίσεως

Πρωτοδικείου Πατρῶν 706|1950

Πρόεδρος ὁ κ. *Κ. Μαρμαρᾶς*

Εἰσηγητής ὁ Πρωτοδίκης κ. *Σ. Χρυσανθάκης*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Σ. Ραβαζούλας, Λ. Σοφῆς

Ἡ ὑπό κρίσιν ἀγωγή, βασιν ἔχει τά ἐξῆς πραγματικά περιστατικά, ὡς ταῦτα ἐκτίθενται ἐν αὐτῇ: Ἐν ἔτει 1948 ἤρξατο ὑπό τοῦ ἐναγομένου ἡ ἐκτέλεσις ἔργων δι' αὐτεπιστασίας καί πρός ἀντιμετώπισιν τῶν τεχνικῶν ἀναγκῶν ἐπετράπη, δυνάμει τῶν ὑπ' ἀριθ. 4911 τῆς 21-4-49 καί 41100 τῆς 1-8-49 ἐγκυκλίων διαταγῶν τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, ἐν συνδυασμῷ πρός σχετικήν τοιαύτην τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, ἡ σύστασις συνεργείων ἐκτελέσεως ὑπηρεσίας καθ' ὑπερωρίαν, ἀπαρτιζομένων ἐκ διοικητικῶν καί τεχνικῶν ὑπαλλήλων τοῦ Δήμου. Ἅμα τῇ ἐνάρξει τῶν ἐργασιῶν ὁ ἐνάγων, μόνιμος ἀπό ἐτῶν ὑπάλληλος μηχανικός τοῦ Δήμου Πατρέων (δ|της τεχνικῶν ὑπηρεσιῶν), διά νά ἀντεπεξέλθῃ εἰς τάς πολλαπλάς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας ἀπό τῆς 1ης Ἰουλίου 1949, ἠναγκάσθη νά ἐργάζεται κατά τήν διάρκειαν τῆς ἡμέρας ἐπί δύο ὥρας ἐπί πλέον, καθ' ὑπέρβασιν τοῦ νομίμου ὡρίου, συνεχῶς μεχρι τῆς 31 Ἰανουαρίου 1950, δι' ἃς δικαιοῦται λαμβάνειν δραχμάς 2.364.000, ποσόν κατά τό ὁποῖον ὁ ἐναγόμενος Δήμος καιέστη πλουσιώτερος ἐπί ζημίᾳ τοῦ ἐνάγοντος ἄνευ νομίμου αἰτίας. Διώκεται δέ διά τῆς ὑπό κρίσιν ἀγωγῆς νά ὑποχρεωθῇ ὁ ἐναγόμενος Δήμος καί καταβάλῃ τῷ ἐνάγοντι διά τήν ἄνω αἰτίαν δρχ. 2.864.000.

Διά τῆς ἐπικαλουμένης ὑπό τοῦ ἐνάγοντος ὑπ' ἀριθ. 87403 ἀπό 13-4-49 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, νομίμως ἐκδοθείσης κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ν. 19|44 «περί ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνῃ εἰς τροποποιήσεις φορολογικῶν συντελεστῶν», συνεστήθησαν παρά τοῖς Δήμοις καί Κοινότησι πληθυσμοῦ ἄνω τῶν 3.000 κατοίκων συνεργεῖα ἐξ ὑπαλλήλων ἀμειβομένων ἐπί μηνιαίῳ μισθῷ διά τήν ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας καθ' ὑπερωρίαν καί μεχρι 50 ὡρῶν κατά μῆνα, ὑπό τούς εἰδικώτερον ἐν αὐτῇ ὁριζομένους ὅρους, ἤτοι 1) ὅτι τά συνεργεῖα ταῦτα συνιστῶνται ἀποφάσει τοῦ Δημοτικοῦ ἢ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου, ἐγκρινομένῃ παρά τοῦ οἰκείου Νομάρχου, δι' ἧς βεβαιοῦται ἀφ' ἑνός μέν ὅτι ἡ σύστασις τούτων ἐπιτρέπεται ὑπό τῶν διατάξεων τοῦ Κώδικος περί Δήμων καί Κοινοτήτων, παρίσταται ἀνάγκη, ἥτις δέον νά ἀντιμετωπισθῇ δι' ἐργασίας καθ' ὑπερωρίαν, ἀφ' ἑτέρου δέ ὅτι ἡ οἰκονομική κατάστασις τῶν ὀργανισμῶν τούτων ἐπιτρέπει τήν ἀντιμετώπισιν τῆς σχετικῆς δαπάνης, τοῦτεστιν ἐπέβαλε τόν ἔλεγχον ὑπό τοῦ οἰκείου Νομάρχου τῆς νομιμότητος καί σκοπιμότητος τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως 2) ὅτι ἡ ἀμοιβή τῶν ὑπαλλήλων τῶν μετεχόντων τῶν συνεργείων καθορίζεται εἰς δραχμάς 4.000 ἡμερησίως καί 3) καθώριος τόν ἀριθμόν τῶν ὑπαλλήλων, οἵτινες ἐν συνόλῳ θά μετέχουν τῶν τοιούτων συνεργείων. Βάσει τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐξεδόθη ἡ ἐπικαλουμενη καί προσαχθεῖσα ἐν ἀντιγράφῳ ὑπ' ἀριθ. 2811|21-4-49 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν περί συστάσεως συνεργείων ἐξ ὑπαλλήλων δι' ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας καθ' ὑπερωρίαν, δι' ἧς ὅμως ἀπεκλείσθη ἡ συμμετοχή εἰς ταῦτα τῶν λαμβανόντων

τεχνικόν επίδομα, οίος είναι ο ενάγων, επηκολούθησε όμως ή υπ' αριθ. 41109|18-3-49 απόφασις τοῦ αὐτοῦ Υπουργοῦ, δι' ἧς επετράπη ή συμμετοχή εἰς τὰ ἐν λόγῳ συνεργεῖα καὶ τῶν λαμβανόντων τεχνικὸν ἐπίδομα. Βάσει τῆς τελευταίας ταύτης ἀποφάσεως συνετάχθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 971 τῆς 21-10-48 ἀπόφασις τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Πατρέων, δι' ἧς ἐνεκρίθη ἡ προσληψις τοῦ ἐνάγοντος μηχανικοῦ Δ|τοῦ τῶν τεχνικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Δήμου εἰς τὰ ἐν λόγῳ συνεργεῖα ἀναδρομικῶς ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1949. Ἡ ἀπόφασις ὅμως αὕτη διὰ νὰ ἔχῃ κῦρος, ἔδει συμφώνως πρὸς τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρων 4, 8, 30 καὶ 95 τοῦ Κώδικος περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων, ἄλλως καὶ ἐν ὄψει τῆς ἄνω ἀναφερομένης ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, νὰ τύχῃ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Νομάρχου Ἀχαΐας, ὅστις ὅμως διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 21272|12-11-49 δὲν ἐνέκρινε τὴν ἄνω ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου, τὴν δὲ γενομένην κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Νομάρχου προσφυγὴν τοῦ ἐνάγοντος ἀπέρριψε ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 93259|28-1-50 ἀποφάσεώς του, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Δήμου, ὅστις ἐπιτρέπεται νὰ συμμετάσχῃ εἰς τὰ συνεργεῖα, εἶχε συμπληρωθῇ. Κατὰ ταῦτα βάσει τῶν ἄνω διατάξεων ὁ ἐνάγων δὲν δικαιοῦται ἀποζημιώσεως δι' ὑπερωριακὴν ἐργασίαν. Ἐρευνητέον ἤδη ἀποβαίνει κατὰ πόσον δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ τὴν ἐληρωμὴν του βάσει τῶν περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διατάξεων ἢ ἄλλων διατάξεων. Ἐγένετο μὲν παγίως δεκτὸν ὑπὸ τῆς νομολογίας (Α. Π. 18|948, 448|1936, 17|1934, 198|1931, 330|1930) ὅτι αἱ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διατάξεις δὲν ἀποκλείονται καὶ ἐπὶ τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν νομικῶν προσώπων Δημοσίου Δικαίου, οἷος εἶναι ὁ Δῆμος, τὸ μὲν ὡς ἀποτελῶν μέλος τοῦ καθόλου ὀργανισμοῦ τοῦ Κράτους καὶ ἀσκῶν κατὰ παραχώρησιν διοίκησιν (Α.Π. 166|36 ΜΖ 528, 128|40 Ν.Α. 412), τὸ δὲ κατὰ ρητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 106 τοῦ Ν 278|41 εἰσαγωγικοῦ νόμου τοῦ Α. Κ., πλὴν ὅμως, ὅσον ἀφορᾷ τὰς σχέσεις τὰς ἀναγομένας εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου. Ἐν προκειμένῳ ἡ σχέσις, ἥτις συνδέει τὸν ἐνάγοντα μηχανικὸν Δ|τὴν τῶν τεχνικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Δήμου Πατρέων, εἶναι σχέσις ἀναγομένη εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ Δημοσίου Δικαίου. Ὁ Δῆμος συνδέεται μετὰ τῶν ὑπαλλήλων του διὰ μονομεροῦς δημοσίου δικαίου πράξεως δικαιοπρακτικῆς φύσεως, ἐπιχειρουμένης κυριαρχικῶς ἐπὶ τῇ βάσει νόμου καὶ πάντοτε κατὰ τὰς διατάξεις αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ἐκπροσωποῦντος τὸν Δῆμον ὀργάνου, ἡ δὲ συγκατάθεσις τοῦ οὕτω προσλαμβανομένου ὑπαλλήλου εἶναι ἁπλῶς νομικὴ προϋπόθεσις διὰ τὸ ἔγκυρον τῆς πράξεως τοῦ διορισμοῦ, τῆς θελήσεως τοῦ Δήμου ἐξακολουθούσης νὰ εἶναι ὑπερτέρας ἔναντι τοῦ διοριζομένου ἐκ λόγων δημοσίου συμφέροντος (Α Π. 93|48 ΝΘ' 462, 383|46 ΝΗ 49, 91|31 ΜΔ' 227 Σ.Ε. 362)29 ΕΕΝ σε 348. *Ι. Καποδίστριας*, Θέμ ΝΗ' 52). Βάσει τῆς σχέσεως ταύτης (ἐξουσιαστικῆς) αἱ ἐκ τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως πηγάζουσαι ἀμοιβαῖαι παροχαὶ προέρχονται ἐκ τοῦ νόμου διακανονιζόμεναι καὶ μεταβαλλόμεναι παρὰ τοῦ Δήμου ἄνευ συναινέσεως τοῦ ὑπαλλήλου πρὸς τοῦτο (Διοικ. Δίκαιον *Δένδια*, τόμ. Α σελ. 221). Συνέπεια τούτων εἶναι ὅτι μόνον διὰ νόμων ἢ δ|των καὶ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων κατ' ἐξουσιοδότησιν καθορίζονται αἱ παροχαὶ ὑπὸ τῶν ὀργάνων τοῦ Δήμου ὑπὸ τὰς ἐν τῷ νόμῳ προϋποθέσεις, αἵτινες ὅμως ἐν προκειμένῳ, καθ' ἃ ἐρρέθη ἀνωτέρω, δὲν ἐτηρήθησαν. Κυριαρχικῶς ὡσαύτως ρυθμίζονται ὑπὸ τοῦ Δήμου αἱ ἐκ τῆς σχέσεως ἀντιπαροχαὶ τοῦ ὑπαλλήλου, τουτέστιν ἡ παρεχομένη ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου ἐκ τῆς σχέσεως ταύτης ἐργασία, οἱ ὅροι καὶ ὁ χρόνος αὐτῆς. Ὡς ἐκ τούτου, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει διάταξις νόμου ρυθμίζουσα εἰδικῶς ταῦτα, πλὴν τῆς ἀνωτέρω τοῦ Α. Ν. 19|44, ἧς ὅμως δὲν ἐτηρήθησαν οἱ ὑπ' αὐτῆς ὁριζόμεναι προϋποθέσεις, ἡ ἔκτασις τῆς παρασχεθείσης ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου ἐργασίας δὲν δημιουργεῖ ἀναλόγων ὑποχρεοῖ τοῦ Δήμου πρὸς μεγαλυτέραν ἀμοιβὴν (μισθὸν) τῆς ὑπ' αὐτοῦ βάσει τῶν κειμένων νόμων καθορισθείσης, δεδομένου ὅτι ὁ μισθὸς τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου καὶ τοῦ ὑπαλλήλου νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, οὗτος Δῆμος δὲν ἔχει χαρακτῆρα ἀντιστοιχίσματος τῆς ἀξίας τῆς παρασχεθείσης ὑπηρεσίας καὶ κατὰ τοῦτο διαφέρει τῶν ἡμερομισθίων καὶ ἄλλων ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, ἀλλ' εἶναι ὑλικὸν μέσον ἐπιτρέπον εἰς τὸν ὑπάλληλον νὰ συντηρηθῇ καὶ τηρήσῃ τὴν κοινωνικὴν θέσιν, ἡ ὁποία ἀναλογεῖ εἰς τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἀσκούμενον λειτούργημα καὶ παρέχεται χάριν τοῦ δημοσίου συμφέροντος (Διοικ. Δίκαιον *Δένδια*, τόμ. Α σελ. 263), τοῦ ὑπαλλήλου ὑποχρεουμένου ν' ἀπασχολῆται ἐνδελεχῶς εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν δημοσίων χαρακτῆρος καθηκόντων του (Α. Π. 221|907, Θέμ ΙΘ 186). Κατὰ ταῦτα ἀπορριπτέα κρίνεται ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, μὴ εὑρισκόμενον ἔρεισμα ἐν τῷ νόμῳ.

Ὡσαύτως ἀπορριπτέα κρίνεται ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐπικουρικὴν αὐτῆς βάσιν, τὴν ἐπὶ τῆς ἀναγνωρίσεως ἐρειδομένην, καθ' ὅσον ἡ ἀναγνώρισις κατὰ ρητὴν διάταξιν τοῦ νόμου, διὰ νὰ εἶναι ἔγκυρος, δέον νὰ γίνῃ ἐγγράφως (ἄρθρ. 873 Α.Κ.), ἡ δὲ ὑπ' ἀριθ. 971|1949 πρᾶξις τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου τοῦ Δήμου Πατρέων, ἣν ἐπικαλεῖται ὡς τοιοῦτον ἔγγραφον ὁ ἐνάγων, διὰ νὰ ἔχῃ κῦρος, ἔδει, συμφώνως πρὸς τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρων 31 § 8, 36 καὶ 95 τοῦ Κώδικος περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων, νὰ ἐγκριθῇ ὑπὸ τοῦ Νομάρχου Ἀχαΐας, ὅπερ ὅμως, καθ' ἃ ἐρρέθη ἀνωτέρω, δὲν ἐκύρωσε ταύτην.

II. ΑΔΕΙΑΙ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

1.—Ἀποζημίωσις μισθωτῶν Δημοσίου διὰ μὴ χορηγηθεῖσαν ἄδειαν ἕνεκεν ἀπολύσεως

Ἀποδοχαὶ ὁδηγῶν αὐτοκινήτων γραφείων νομομηχανικῶν.—Μὴ καταργήσεις δι' ὑπ' ἀριθ. 956 καὶ 976|1947 Πράξεων Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀποζημιώσεως ἡμερῶν ἀδείας κατ' Α Ν. 539|1945 ἕνεκεν ἀπολύσεως.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6644|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΦΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. *Ι. Μπιζίμης*

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Κ. Παπαζήτης*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Λ. Ζώρας, δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος, Π. Καλδῆς

Εἰς τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29188|3532|1949 (πορ. 5) ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας χορηγηθεῖσαν προσαύξησιν τῶν ἀποδοχῶν κατὰ 30ο|ο προφανῶς ὑπάγονται καὶ οἱ ὁδηγοὶ τῶν αὐτοκινήτων τῶν γραφείων Νομομηχανικῶν, ὧν αἱ ἀποδοχαὶ ρυθμίζονται διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 262133|1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, χωρὶς οὐδεμίαν σημασίαν νὰ ἔχῃ τὸ γεγονὸς ὅτι ἐνῷ ἡ τελευταία αὕτη ἀπόφασις ἐξεδόθη βάσει τοῦ Α. Ν 19|1944, ἡ ὑπ' ἀριθ. 29188, ἡ χορηγήσασα τὴν κατὰ 30ο|ο αὔξησιν, ἐξεδόθη βάσει τοῦ Α. Ν. 28|1944, ἀφοῦ οὐδεμία δύναται νὰ συναχθῇ, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ἀντίθετος βού-

λησις τοῦ νομοθέτου. Οὕτω ἀποφηνάμενος καὶ ὁ πρωτοβαθμίως δικάσας, ὀρθῶς ἔκρινε καὶ ὁ σχετικὸς τῆς ἐφέσεως λόγος ἀπορριπτέος ἐστίν.

Ὁ καὶ πρωτοδίκως ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου προβληθεὶς ἰσχυρισμὸς ἤδη καὶ αὐθις προβαλλόμενος αὐτοτελῶς ὡς λόγος ἐφέσεως, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος δὲν δικαιοῦται τῆς ἐπιδικασθείσης αὐτῷ βάσει τῶν ὑπ' ἀριθ. 956)47 καὶ 976)47 Πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀποζημιώσεως, οὐδὲ τῆς τοιαύτης ἐπιδικασθείσης αὐτῷ, βάσει τοῦ Ν. Ν. 539)1945, λόγῳ μὴ χορηγηθείσης ἀδείας, εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος, ὡς ὀρθῶς ἔκρινε ἡ ἐκκαλουμένη. Διότι, εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἡ παράγραφος δ τῆς ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 976)1947 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου διαγορεύει, ὅτι τὸ ἀπολυόμενον προσωπικὸν (τῆς κατηγορίας τοῦ ἐφεσιβλήτου) οὐδεμιᾶς ἑτέρας ἀποζημιώσεως ἢ βοηθήματος δικαιοῦται εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου διὰ τὴν ἀπόλυσίν του ταύτην, ἡ ἐν οἱα ὅμως τῆς διατάξεως ταύτης εἶναι ὅτι ἀποκλείεται ἄλλη ἀποζημίωσις, ὡς ἡ τοῦ Ν. 2112 κλπ. καὶ οὐχὶ φυσικὰ ἡ θεσπιζομένη ὑπὸ τῆς ἰδίας πράξεως ἐξ ἄλλου ἡ αὐτὴ διάταξις (ε δ) δὲν ἀφορᾷ τὴν ἀποζημίωσιν λόγῳ μὴ χορηγηθείσης ἀδείας, διότι ἡ ἀποζημίωσις αὕτη δὲν παρέχεται ὑπὸ τοῦ νόμου διὰ τὴν ἀπόλυσιν, ὥστε νὰ θεωρηθῇ καταργηθεῖσα ὑπὸ τῆς εἰρημένης πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀλλ' ὡς ἀποζημίωσις διὰ μὴ ληφθείσαν ἄδειαν λόγῳ τῆς ἀπολύσεως. (Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 9557)1949 ΕΕΔ 9, 123).

2.—Συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου καὶ δικαίωμα ἀδείας

Δικαίωμα ἀδείας κατ' Α. Ν. 539)1945 μισθωτῶν διατελούντων ἐν συμβάσει ἐργασίας εἴτε ἀορίστου, εἴτε ὡρισμένου χρόνου.—Ἀποζημίωσις διὰ μὴ χορηγηθεῖσαν ἔνεκεν ἀπολύσεως ἄδειαν.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2693)1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Η. Τριανταφύλλου*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Καλουσδῆς, Π. Λογοθέτης

Τῆς ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 539)1945 προβλεπομένης ἐτησίας ἀδείας δικαιοῦνται πάντες οἱ μισθωτοί, οἱ τελοῦντες μετὰ τοῦ ἐργοδότου ἐν σχέσει συμβάσεως ἐργασίας εἴτε ἀορίστου, εἴτε ὡρισμένου χρόνου (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6206)49, ΕΕΔ 8, 710). Ὅθεν ὁ ἐνάγων, οὗτινος ἡ σύμβασις ἐργασίας ἔλυθη ἄνευ πταίσματος αὐτοῦ καὶ πρὶν ἢ συμπληρωθῇ παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει τοῦ ἐναγομένου τὸν βασικὸν χρόνον, δικαιοῦται, ὑπηρεσίαν ἐργάτου προσενεγκών, ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τόσα ἡμερομίσθιά του, ὅσον τὸ ἥμισυ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μηνῶν, καθ' οὓς ἀπησχολήθη παρὰ τῷ ἐναγομένῳ.

III. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1.—Ἀπόλυσις μισθωτῶν συνεργείων τοῦ κατὰ θάλασσαν στρατοῦ καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως

Ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 956 καὶ 976)1947 Πράξεων Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐπὶ ἀπολυομένων κατὰ Ν. 6321)1934 «περὶ συνεργείων τοῦ κατὰ θάλασσαν στρατοῦ».—Δικαίωμα ἄδειας ἐπὶ ἐορταῖς ἀπολυθέντων πρὸ τῆς ἰσχύος σχετικῆς Υ. Α.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2738)1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Η. Τριανταφύλλου*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ν. Διαμαντόπουλος, Ε. Παπαδάτος, δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος

Διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 956 καὶ 976 ἔτους 1947 πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθεισῶν διὰ τοῦ Α.Ν. 913)1949, ὡρίσθη ὅτι εἰς τὸ ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1947 ἀπολυόμενον πάσης φύσεως ἔκτακτον καὶ ἡμερομίσθιον προσωπικὸν τοῦ Δημοσίου, εἴτε τοῦτο κέκτηται τὴν ἰδιότητα τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου, εἴτε οὔ, καταβληθῇ ἐφ' ἅπαξ βοήθημα ἴσον πρὸς τὰς ἀποδοχὰς ἢ ἡμερομίσθια αὐτῶν 20 ἡμερῶν, ἐφ' ὅσον τὸ προσωπικὸν τοῦτο, κατὰ τὴν χρονολογίαν τῆς ἀπολύσεώς του, κέκτηται συνεχῆ ὑπηρεσίαν ἀνωτέραν τῶν δύο μηνῶν καὶ ἐλάσσονα τοῦ ἔτους, ἑνὸς μηνός, ἐφ' ὅσον κέκτηται συνεχῆ ὑπηρεσίαν ἀπὸ ἑνὸς ἔτους καὶ μέχρι τριῶν ἐτῶν καὶ δύο μηνῶν, ἐφ' ὅσον κέκτηται συνεχῆ ὑπηρεσίαν ἄνω τῶν τριῶν ἐτῶν. Τοῦ ὡς ἄνω βοηθήματος δικαιοῦνται, κατὰ τὴν κρίσιν μας, πάντες ἀνεξαιρέτως οἱ ἀνήκοντες εἰς τὸ ἔκτακτον καὶ ἡμερομίσθιον προσωπικὸν τοῦ Δημοσίου, ὡς ἐκ τῆς γενικότητος τῶν ἀνωτέρω παρατεθεισῶν διατάξεων. Ὁ ἰσχυρισμὸς δὲ τοῦ ἐναγομένου ὅτι ἐπὶ τῶν ἡμερομισθίων ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν τοῦ Βασιλικοῦ Ναυτικοῦ ἰσχύει ἀποκλειστικῶς ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ Νόμου 6321)1934 «περὶ συνεργείων τοῦ κατὰ θάλασσαν στρατοῦ», δὲν εἶναι βάσιμος διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους: Κατὰ τὴν § 2 τῆς δευτέρας ὑπ' ἀριθ. 976)1947 τῶν ὡς ἄνω πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου τόσον τὸ ὑπ' αὐτῆς, ὅσον καὶ τὸ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 956)1947 ὁμοίως, προβλεπόμενον βοήθημα θὰ καταβληθῇ εἰς πάντας τοὺς δι' οἱανδήποτε αἰτίαν ἀπὸ 1-10-1947 ἀπολυθέντας καὶ ἐφεξῆς ἀπολυομένους ἐξαιρέσει τῶν ἀπολυομένων διὰ ποινικὰν ἢ πειθαρχικὸν ἀδίκημα. Ἐξ ἑτέρου ἡ προρρηθεῖσα διάταξις τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ Ν. 6321)34, ὡς ἐξ αὐτῆς σαφῶς προκύπτει, ρυθμίζει ἁπλῶς τὸν τρόπον καὶ τοὺς λόγους τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἡμερομισθίου ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Βασιλικοῦ Ναυτικοῦ, χωρὶς νὰ θεσπίζῃ τι περὶ τῆς καταβλητέας διὰ τὴν ἀπόλυσιν ἀποζημιώσεως. Ἑπομένως ἡ διάταξις αὕτη δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς εἰδική, ἔναντι τῶν ὡς ἄνω πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐφ' ὅσον αὗται ρυθμίζουσι θέμα ὅλως διάφορον, οὔτε καὶ ὡς ἀποκλειστικὴν ἐφαρμογὴν ἔχουσαι ἐπὶ τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Βασιλικοῦ Ναυτικοῦ, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι τοῦτο, κατὰ παρέκκλισιν τῶν ἐπὶ τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, δὲν δικαιοῦται ἀπολυόμενος ἀτάκτως τῆς κατὰ νόμον ἀποζημιώσεως.

Κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Ν. 28)944, ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ Α.Ν. 868)1946, ἡ διὰ τούτου παρασχεθεῖσα εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἐξουσία, ὅπως διὰ κοινῶν αὐτῶν ἀποφάσεων καθορίζωσι καὶ ἀναδρομικῶς τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια προϋποθέτει, ὅτι ὑφίσταται ἐνεργὸς σύμβασις ἐργασίας, καθ' ὃν χρόνον ἡ ἀξίωσις πρὸς καταβολὴν τῶν οὕτω καθοριζομένων ἀποδοχῶν καθίσταται ἀπαιτητή (Α Π. 193)1949 ΕΕΔ 8, σελ. 982). Ἐφ' ὅσον δὲν ὁ ἐνάγων ὁμολογεῖ, ὅτι ἡ ἐπίδικος σύμβασις ἐργασίας του εἶχε λυθῇ τὴν 3-11-1949, δὲν δικαιοῦται τῆς ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 57290)1949 Υ. Α. χορηγηθείσης ἐκτάκτου χρηματικῆς παροχῆς ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους 1950, καθ' ὅσον αἱ σχετικαὶ διατάξεις τῶν παραγράφων 2 καὶ 4 τοῦ ἄρθρου ἢ τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως, καθ' ἃς τῆς ὡς ἄνω παροχῆς κατὰ τὸ ἐν αὐταῖς καθοριζόμενον ποσοστὸν δικαιοῦνται καὶ ἐκεῖνοι, τῶν ὁποίων ἡ σχέσις ἐργασίας συνήφθη μετὰ τὴν 15-4-1949 ἢ συνῳφθεῖσα προγενεστέρως ἐλύθη μετέπειτα, ὡς καὶ ἐκεῖνοι, οἵτινες παρέσχαν ἐξηρτημένην ἐργασίαν κατὰ τὸ ἀπὸ 15-4-1949 μέχρι 15-12-1949 χρονικὸν διά-

στημα περιοδικώς εἰς πλείονας τοῦ ἑνὸς ἐργοδότας δὲν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει, ὡς ἐκδοθεῖσαι καθ' ὑπέρβασιν τῆς ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω νόμου παρασχεθείσης ἐξουσιοδοτήσεως. Ὅθεν τὸ δεύτερον κεφάλαιον τῆς ἀγωγῆς εἶναι ἀπορριπτέον ὡς ἀβάσιμον.

2.—Συμψηφισμὸς ἀποζημιώσεως Ν. 2112 πρὸς ἀνταπαίτησιν ἐργοδότου

Ἀπόλυσις κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118/1945 καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως μισθωτοῦ ἐκ τοῦ Ν.2112.—Δικαίωμα ὅμως ἐργοδότου πρὸς συμψηφισμὸν ἀποζημιώσεως Ν 2112 πρὸς ἀνταπαίτησιν κατὰ μισθωτοῦ.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3255/1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΡΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Β. Φαρμακίδης*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Μ. Κατσαμανάκης, Γ. Γιαννάκης

Προκειμένου περὶ τῆς ἀπολύσεως του ὁ ἐνάγων συνομολογεῖ, ἐμμέσως μέν, πλὴν σαφῶς, ὅτι ἐγένετο ἐγγράφως, ὅτι αὕτη ἀνηγγέλθη ἐμπροθέσμως εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ ὅτι ἡ γενομένη ἀναγγελία περιέχει τὰ ὑπὸ τῆς οἰκείας ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας ἀπαιτούμενα στοιχεῖα, ἰσχυρίζεται ὅμως ὅτι δὲν τῷ κατεβλήθη ἡ νόμιμος ἀποζημίωσις τοῦ νόμου 2112 καὶ ἡ ὁποία περιλαμβάνει δύο μηνῶν μισθοὺς του. Πλὴν αἱ ἐναγόμεναι δηλοῦσιν, ὅτι συνεψήφισαν πρὸς τὴν ἀποζημίωσιν ταύτην ἰσόποσον ἀπαιτηθὲν των κατὰ τοῦ ἐνάγοντος, προερχομένην ἐκ τοῦ ὅτι διὰ τῆς λήψεως τῶν ὡς ἄνω προκαταβολῶν εἰσέπραξεν ἐπὶ πλέον τοῦ μισθοῦ του, ὑπολογιζομένου πρὸς δραχμὰς 1.214.000 μηνιαίως, καὶ τῆς ἀποζημιώσεως λόγῳ τῆς ὑπερωριακῆς ἐργασίας, ταύτεστιν ἀχρεωστήτως, ποσὸν μεῖζον τῆς ὀφειλομένης αὐτῷ ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112 τοῦθ' ὅπερ καὶ ἀληθές. Κατ' ἀκολουθίαν, καὶ δεδηγμένος ὅτι ἡ ἐξόφλησις τῆς ὀφειλομένης κατὰ τοὺς συνδεδυασμένους Νόμους 118 καὶ 2112 ἀποζημιώσεως εἰς τὸν ἀπολυόμενον μισθωτὸν δύναται νὰ γίνῃ καὶ διὰ συμψηφισμοῦ (Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 463/1946, ΕΕΔ 5, 139. Πρωτοδίκου Βόλου 91/1948, ΕΕΔ 8, 11) ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος ὑπὸ τῶν ἐναγομένων εἶναι ἔγκυρος.

IV. ΣΤΡΑΤΕΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

1. Πρόσθετος στρατιωτικὴ ὑπηρεσία λόγῳ ἀνυποταξίας καὶ ὑποχρεώσεως καταβολῆς ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ Ν. 3514

Δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ Ν. 3514 καὶ τῶν στρατευομένων ὡς κληρωτῶν.—Ἔλλειψις ὅμως δικαιώματος τῶν ἐκπληρούντων πρόσθετον στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν λόγῳ ἀνυποταξίας.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 3376/1950

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. *Γ. Κωτσόπουλος*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Παπαδημητρίου, Α. Λαμπρόπουλος.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ νόμου 5/9/1948 κληρωτοὶ τῆς κλάσεως 1944 ἢ καὶ προγενεστέρων ταύτης, καλούμενοι εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς, θαλάσσης καὶ ἀέρος δι' ἐκπλήρωσιν θητείας ἢ ὑπηρετοῦντες κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος, δικαιοῦνται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου εἰδικοῦ ἐπιδόματος, καταβαλλομένου ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου των κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 3514/1928. Οὕτω διὰ τῆς διατάξεως ταύτης, ἐξαιρετικῶς ἕνεκα εἰδικῶν λόγων (βλ. εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν νόμου 519), παρέχεται ἐπίδομα λόγῳ στρατεύσεως καὶ εἰς τοὺς καλουμένους δι' ἐκπλήρωσιν θητείας. Μὴ ὑπαρχούσης ὅθεν ρητῆς διατάξεως δὲν δύναται νὰ ἐπεκταθῇ ἡ εὐεργετικὴ αὕτη διάταξις καὶ εἰς τοὺς ὑπηρετοῦντας μετὰ τὴν λῆξιν τῆς θητείας των, πρὸς ἐκπλήρωσιν ἐπιβληθείσης αὐτοῖς προσθέτου ὑπηρεσίας, λόγῳ ἀνυποταξίας. Ἑπομένως, ἐφ' ὅσον προέκυψεν, ὅτι ὁ ἐναγων (ἐφεσίβλητος) κλάσεως 1940, μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς 18μήνου θητείας αὐτοῦ, ἥτις συνεπληρώθη τὴν 21 Νοεμβρίου 1948, ὑπηρετεῖ ἤδη πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς διετοῦς προσθέτου, λόγῳ ἀνυποταξίας, ὑπηρεσίας δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 131298/42014/12-10-1948 Δ.Υ.Σ. (ΓΕΣ Β' 3) ἀπὸ τῆς ἄνω χρονολογίας (21 Νοεμβρίου 1948) καὶ ἐφεξῆς (ὡς τοῦτο βεβαιοῖ τὸ προσαγόμενον ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης ἔγγραφον), κακῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐπεδίκασεν αὐτῷ ἐφεδρικὸν ἐπίδομα ἀπὸ 20 Ἰανουαρίου 1950 μέχρι 20 Μαρτίου 1950.

V. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΝΑΠΗΡΩΝ

1.—Ἔκτασις δικαιώματος ἀδείας λουτροθεραπείας ἀναπήρων.

Προϋποθέσεις.—Ὑποχρεώσεις ἐργοδότου εἰς χορήγησιν ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν, ἀνεξαρτήτως ἂν παρῆλθεν ἡ θερινὴ ἢ ἄλλη περίοδος καταλληλοτέρα δι' ἀεροθεραπείαν ἀναπήρου.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2980/1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΡΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Ε. Μαλλιάρας*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Μουσάς, Α. Κουδούρης

Ἰσχυριζόμενος ὁ ἐνάγων, ὅτι προσελήφθη κατὰ Μάϊον 1937 ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, ὡς ἐσωτερικὸς ὑπάλληλος, ὅτι κατὰ τὸν Ἑλληνοϊταλικὸν πόλεμον ὑπηρέτησεν ἄνω τῶν 2 1/2 μηνῶν εἰς τὴν γραμμὴν ἐπαφῆς μετὰ τοῦ ἐχθροῦ, τραυματισθεὶς δὲ κατέστη ἀνάπηρος καὶ προστατεύεται οὗτος ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ Ν. Δ. 1790/1942, ἀλλ' ἡ ἐναγομένη ἀρνηθεῖσα νὰ τῷ παράσχῃ τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 55 τοῦ Α. Ν. 1324 προβλεπομένην 30ήμερον ἄδειαν μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν, ἀνερχομένων μηνιαίως εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 585.000, αἰτεῖται, ὅπως ὑποχρεωθῇ αὕτη καὶ τῷ καταβάλῃ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 1.170.000 διὰ δύο μῆνας ἀποδοχῶν ἀδείας τῶν ἐτῶν 1949 καὶ 1950.

Κατὰ τὴν διαταξιν τοῦ ἄρθρου 53 τοῦ Α. Ν. 1324/1949, κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ νόμου 1487/14/17 Αὐγούστου 1950, ἀφ' ἧς ἰσχυσε, κατὰ τὸ ἄρθρον πρῶτον τοῦ κυρωτικοῦ τούτου νόμου, ἤτοι ἀπὸ 26-11-1949 «αἱ δημόσιαι ὑπηρεσίαι, ὡς καὶ πάσης φύσεως ἰδιωτικαὶ ἐπιχειρήσεις, Δῆμοι καὶ Κοινότητες, ὑποχρεοῦνται, ὅπως καθ' ὑπέρβασιν τῆς ὑπὸ τῶν οἰκείων νόμων καὶ κανονισμῶν προβλεπομένης ἀδείας παρέχωσιν εἰς τοὺς ἀναπήρους ὑπαλλήλους των, κατ' ἔτος, 30ήμερον τοιαύτην μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν πρὸς μετάβασιν τούτων εἰς Κέντρον λουτροθεραπείας, ἀεροθεραπείας κλπ., ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὁρίζεται». Ἡ φράσις «ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὁρίζεται», ἀφοῦ τὸ ἄρθρον ἐκεῖνο (52) ὡμίλει μόνον περὶ λειτουργίας Κέντρων λουτροθεραπείας, περὶ εἰδικῶν ἐξ Ἰατρῶν Ἐπιτροπῶν, ἀποφαινομένων ἂν ὁ ἀνάπηρος ἔχῃ ἢ οὐ ἀνάγκην λουτροθεραπείας καὶ περὶ ἀνεγέρσεως ὑπὸ τοῦ Δημοσίου Κέντρων λουτρο-

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΚΑΙ Ν. 19|1944

Έννοια εξουσιοδοτήσεως Ν. 19|1944.—Ποσοτική δι' Υπουργικῶν ἀναπροσαρμογή ἀποδοχῶν καὶ συντάξεων καὶ οὐχὶ δικαίωμα καταργήσεως ἢ ἄλλης κατὰ βάσιν τροποποιήσεως τῶν περὶ αὐτῶν κειμένων ὀργανικῶν διατάξεων.—Καθορισμὸς συντάξεων Ταμείου Νομικῶν δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως κατὰ Ν. 19|1944.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως ἔχει ὡς ἑξῆς: Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 30212 τῆς 7 Ἀπριλίου 1948 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Δικαιοσύνης καὶ Οἰκονομικῶν «περὶ καθορισμοῦ τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Νομικῶν παρεχομένων συντάξεων (ΦΕΚ Β'|17 Ἀπριλίου 1948, τεῦχος Β') ὡρίσθη ὅτι οἱ μὲν μὴ λαμβάνοντες ἄλλοθεν σύνταξιν ἢ χορηγίαν συνταξιοῦχοι τοῦ Ταμείου Συντάξεων Νομικῶν θὰ λαμβάνουν ἀφεξῆς σύνταξιν ἐκ τοῦ Ταμείου, συνιστα-μένην εἰς τὸ διπλάσιον τῆς βασικῆς ἀπὸ τοῦ ποσοῦ τῶν δραχ. 2501 καὶ ἄνω, οἱ δὲ ὁπωσδήποτε λαμβά-

θεραπείας κλπ., χωρὶς ν' ἀναφέρῃ τι ἐξ οὗ νὰ συνάγηται ὅτι ταῦτα εἶναι καὶ προϋποθέσεις πρὸς λῆψιν ὑπὸ τοῦ ἀναπήρου τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 53 θεσπιζομένης μηνιαίας ἀδείας ἀεροθεραπείας, προφανῶς ἀφορᾷ τὰς προϋποθέσεις μόνον διὰ τὴν μετάβασιν εἰς κέντρον λουτροθεραπείας. Τοὐτέστι διὰ τῆς ὡς ἄνω διατάξεως τοῦ ἄρθρου 53 τοῦ νόμου τούτου καθορίζεται ὑποχρεώσεις τῶν ἐργοδοτῶν (Δημοσίου, Νομῶν, Κοινοτήτων καὶ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων), ὅπως κατ' ἔτος, ἐκτὸς τῆς ὑπὸ τῶν οἰκείων νόμων καὶ Κανονισμῶν προβλεπομένης ἀδείας, παρέχωσιν εἰς τοὺς ἀναπήρους ὑπαλλήλους των κατ' ἔτος 30ὴμερον ἄδειαν μετ' ἀποδοχῶν, ἥτις θέλει χρησιμοποιηθῇ ὑπὸ τούτων εἴτε εἰς Κέντρα λουτροθεραπείας, ἐφ' ὅσον ἡ οἰκεία ἐξ ἰατρῶν Ἐπιτροπὴ ἀποφανθῇ ὅτι ἔχουσιν οὗτοι ἀνάγκην λουτροθεραπείας, εἴτε ὁ κατὰ τὴν § 2 τοῦ ἄρθρου 51 τοῦ αὐτοῦ νόμου παρέχονται αὐτοῖς δωρεὰν ἡ στέγασις, τὰ λουτρά, ἡ συντήρησις καὶ ἡ μετάβασις, ὡς καὶ ἡ ἐπάνοδος εἰς τὴν ἑστίαν των, εἴτε πρὸς ἀεροθεραπείαν εἴτε δι' ἄλλον πρὸς βελτίωσιν τῆς ὑγείας των σκοπόν. Ἐκ τελευταίου συνάγεται ἐκ τῆς μετὰ τὴν λέξιν «ἀεροθεραπείας» φράσεως κλπ. «ἐξ οὐδεμιᾶς διατάξεως τοῦ νόμου παρέχεται δικαίωμα εἰς τὸν ἐργοδότην, ὅπως ἀρνηθῇ τὴν 30ὴμερον ταύτην ἄδειαν ἀεροθεραπείας, ἐπὶ τῷ ἰσχυρισμῷ ὅτι παρῆλθεν ἡ θερινὴ ἢ ἄλλη περίοδος, ἴσως καταλληλοτέρα διὰ τὴν ἀεροθεραπείαν τοῦ ἀναπήρου. Κατόπιν τούτων εἶναι ἀπορριπτέοι, ὡ, ἀβάσιμοι οἱ ἰσχυρισμοὶ τοῦ ἐναγομένου α') ὅτι ὁ νόμος 1324|1949 εἶναι ἀντισυνταγματικὸς καὶ ἑπομένως δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν β') ὅτι διὰ τὴν λῆψιν ἀδείας ἀεροθεραπείας τοῦ ἀναπήρου ἀπαιτοῦνται καὶ δὲν ἦσθεν αἱ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 52 τοῦ ὡς ἄνω νόμου καὶ γ') ὅτι ἐπειδὴ ἡ ἰσχὺς τοῦ νόμου ἤρξατο τὴν 26-12-1949, δὲν δικαιοῦται οὗτος ἀδείας διὰ τὸ ἡμερολογιακὸν ἔτος 1949.

Ἐβεβαιώθημεν, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν μας, ὅτι ὁ ἐναγων, ἀνάπηρος ὑπάλληλος τῆς ἐναγομένης, ἐζήτησεν εὐθὺς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ εἰρημένου νόμου 1324|1949 τὴν διὰ τὸ ἔτος 1949 ἄδειαν ἀεροθεραπείας του, ὡς ἐζήτησε ταύτην καὶ διὰ τὸ ἔτος 1950, ἂς ἡ ἐναγομένη ἐταιρία ἠρνήθη νὰ τῷ χορηγήσῃ, βεβαιωθέντος δ' ὅτι ὁ μηνιαῖος μισθός του εἶναι δραχμαὶ 585.000 δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ἀγωγὴ του διὰ τὸ αἰτούμενον ποσὸν τῶν δραχμῶν 1.170.000.

VI. ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

Παράλειψις καταθέσεως παραβόλου ἐφέσεως καὶ συνέπειαι κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ⊃ΟΔ'

Ἔρευνα κατ' οὐσίαν διαφορᾶς κατὰ διαδικασίαν Ν. Γ⊃ΟΔ' ὑπὸ τοῦ Ἐφετείου εἰς περίπτωσιν ἐρημοδικίας.—Παρέκκλισις ἀπὸ γενικῆς διατάξεως ἄρθρ. 772 Πολ. Δικ. εἰς περίπτωσιν μὴ καταθέσεως παραβόλου ἐφέσεως καὶ αὐτεπαγγέλτους ἔρευνα κατ' οὐσίαν τῆς διαφορᾶς.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9181|1949

Διαδικασία Ν. Γ⊃ΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. *Ι. Μπιζίμης*

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Π. Πεφάνης*

Κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως ἐνεφανίσθησαν μὲν ἀμφότεροι οἱ διάδικοι, πλὴν ὁ ἐκκαλῶν παρέλιπε τὴν καταβολὴν τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 772 τῆς Πολιτ. Δικονομίας νομίμου προστίμου (παραβόλου) καὶ δέον ἑπομένως, κατὰ τὸ συνδεδυασμένα ἄρθρα 774 καὶ 591 τῆς αὐτῆς Δικονομίας νὰ δικασθῇ ἐρήμην. Περαιτέρω, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 15 β. δ. τῆς 1|14 Αὐγούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως εἰς ἓν ἐνιαῖον κείμενον τῶν διατάξεων τοῦ Ν. Γ⊃ΟΔ' περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν κλπ.», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ ἰσχύει ἤδη, ἐν περιπτώσει ἐρημοδικίας, ἄνευ διακρίσεως ἂν ὑποκειται τοιαύτη τοῦ ἐκκαλοῦντος ἢ τοῦ ἐφεσιβλήτου, καὶ τὸ κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἀμέσως ἑπομένου ἄρθρου 16 κατ' ἔφεσιν, ὡς: ἐν προκειμένῳ, δικάζον Πρωτοδικεῖον ὑποχρεοῦται νὰ ἐρευνήσῃ αὐτεπαγγέλτως τὴν διαφοράν. Ἐντεῦθεν ἕπεται, ὅτι, κατὰ παρέκκλισιν τῆς ἀνωτέρω γενικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 772 τῆς Πολιτ. Δικονομίας, καθ' ἣν τὸ Δικαστήριον ἀρνεῖται πᾶσαν ἀκρόασιν τοῦ μὴ καταθέσαντος παράβολον ἐκκαλοῦντος καὶ ἀποφαίνεται ἀπαράδεκτον τὴν ἔφεσιν, ὁ Νομοθέτης προέθετο, ὅπως, ὑποκειμένης ἐκδικάσεως διαφορῶν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ εἰρημένου Γ⊃ΟΔ' Νόμου, τὸ Δικαστήριον προβαίνῃ ἐν πάσῃ περιπτώσει εἰς τὴν συζήτησιν τῆς ἐφέσεως, ἐξετάζων τοὺς λόγους ταύτης καὶ ἐπὶ παραλείψεως προσέτι τῆς καταθέσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐκκαλοῦντος τοῦ νομίμου παραβόλου, οἱονεὶ καθιδρυομένης τῆς αὐτεπαγγέλτου τοῦ δικαστοῦ δράσεως, ταῦθ' ὅπερ βαίνει ἐν ἁρμονίᾳ οὐ μόνον πρὸς τὴν σαφῆ, ὅσον καὶ ἐπιτακτικὴν ὕλην τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου 15 διατύπωσιν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν καθόλου τοῦ ἐν προκειμένῳ Γ⊃ΟΔ' Νόμου οἰκονομίαν ἐπιδιώκοντος τὴν ἄνευ χρονοτριβῆς οὐσιαστικὴν καὶ τελεωτικὴν λύσιν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν διὰ τῆς ἀνευρέσεως τῆς ἀληθείας (ἴδε καὶ συνδεδυασμένα ἄρθρ. 12 καὶ 20 τοῦ Νόμου τούτου). Κατὰ ταῦτα τὸ Δικαστήριον δέον νὰ χωρήσῃ εἰς τὴν ἔρευναν τῆς οὐσίας τῆς προκειμένης ὑποθέσεως, μηδαμῶς ἐν τοιούτῳ λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν πρατάσεων τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἐφ' ὅσον, ὡς προεξετέθη, καίπερ ἐμφανισθεὶς οὗτος κατὰ τὴν συζήτησιν, δὲν κατέβαλε συνάμα καὶ τὸ νόμιμον πρόστιμον (πρβλ. καὶ ὑπ' ἀριθ. 9872|1948 ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου τούτου, ΕΕΔ 8, 477, ὁμοίως ἀποφαινομένην).

νοντας άλλοθεν χορηγίαν ἢ σύνταξιν τὸ 70πλάσιον τῆς βασικῆς.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς κοινῆς ταύτης ἀποφάσεως ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 290 τῆς 13 Ἰουλίου 1949 ἀπόφασις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεων Νομικῶν, διὰ τῆς ὁποίας καθωρίσθη εἰς τὸν αἰτήσαντα τὴν ἀκύρωσιν αὐτῆς ἀνήκουσα βασικὴ σύνταξις ἐκ δραχ. 1680, προσαυξηθεῖσα ἐπὶ συντελεστὴν 70, ἐκ τοῦ λόγου ὅτι οὗτος λαμβάνει καὶ ἄλλοθεν σύνταξιν.

Τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς τῶν Ὑπουργῶν Δικαιοσύνης καὶ Οἰκονομικῶν καὶ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεων Νομικῶν ἐζητήθη ὑπὸ τοῦ αἰτοῦντος ἡ ἀκύρωσις δι' ὑπέρβασιν ἐξουσίας καὶ παράβασιν νόμου.

Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, κατ' ἀκολουθίαν τῆς παγίως παρ' αὐτῷ κρατούσης ἀπόψεως περὶ τῆς ἐννοίας τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ν. 19|1944 (ὁλόκ. καὶ Σ. Ε 747|1950, ΕΕΔ 9, σελ. 958, καὶ λοιπὴν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 811) ἀκυροῖ τὴν προσβληθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεων Νομικῶν, ἐκδοθεῖσαν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως. (Ὡς πρὸς τὴν προσβληθεῖσαν ἐπίσης ὑπουργικὴν ἀπόφασιν ἀπέρριψε τὴν αἴτησιν ἀκυρώσεως ὡς ἐκπρόθεσμον).

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 744|1950 Ὁλομ.

Πρόεδρος ὁ κ. *Π. Πουλίτσας*

Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. *Γ. Χαρμπούρης*

Συνήγοροι οἱ κ.κ. Γ. Πετρουνάκος, Α. Λέκκας.

Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου

Διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. 19|1944 «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνῃ εἰς τροποποιήσεις φορολογικῶν συντελεστῶν», ὁρίζεται, ὅτι πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἀναπροσαρμογῆς, μετὰ τὴν νομισματικὴν διαρρύθμισιν καὶ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς νέας δραχμῆς, τῶν ἐσόδων τοῦ Δημοσίου, Εἰδικῶν Ταμείων, Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου κλπ. ἐξουσιοδοτεῖται ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ προσαρμόζῃ αὐξάνων ἢ ἐλαττώνων ἐν γένει, τροποποιῶν τὰς ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων ἢ ἀποφάσεων καθωρισμένας ἀποδοχὰς τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν ὡς ἄνω Ὀργανισμῶν καὶ Νομικῶν προσώπων, συντάξεις καὶ χορηγίας ἐν γένει διὰ τὴν λειτουργίαν τῶν Ὑπηρεσιῶν τούτων. Ἡ διάταξις αὕτη, ὡς παγίως ἠρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, παρέσχεν εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς τὴν περιωρισμένην ἐξουσίαν τῆς ποσοτικῆς ἁπλῶς ἀναπροσαρμογῆς τῶν ἤδη νενομοθετημένων ἀποδοχῶν καὶ συντάξεων τῶν ἐν αὐτῇ καθοριζομένων προσώπων πρὸς τὴν διὰ τοῦ Ν. 18|1944 εἰσαχθεῖσαν νέαν νομισματικὴν μονάδα, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν διὰ διοικητικῶν πράξεων ἢ ἄλλην τινὰ κατὰ βάσιν τροποποίησιν τῶν περὶ αὐτῶν κειμένων ὀργανικῶν διατάξεων, οἵαν προδήλως ἀποτελεῖ καὶ ἡ τὸ πρῶτον θεσπισθεῖσα νέων διακρίσεων ἐν τῇ ἀναπροσαρμογῇ τῶν καταβαλλομένων συντάξεων. Οὕτω ἡ διὰ τῆς μνημονευθείσης ὑπ' ἀριθ. 30212 τῆς 7 Ἀπριλίου 1948 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Δικαιοσύνης καὶ Οἰκονομικῶν εἰσαγομένη διάκρισις ἐν τῇ ἀναπροσαρμογῇ τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Νομικῶν καταβαλλομένων συντάξεων διὰ τοῦ καθορισμοῦ κατωτέρου πολλαπλασίου διὰ τοὺς συνταξιούχους τοῦ Ταμείου, τοὺς λαμβάνοντας ἄλλοθεν σύνταξιν ἢ μισθόν, τυγχάνει ἄκυρος καὶ ἀνίσχυρος, ὡς τεθεῖσα καθ' ὑπέρβασιν τῆς ρηθείσης ἐξουσιοδοτήσεως καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἡ διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως παραδεκτῶς προσβαλλομένη ὑπ' ἀριθ. 296|1949 ἀπόφασις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεων Νομικῶν τυγχάνει ἀκυρωτέα, καθ' ὅ μέρος αὕτη, κατ' ἐφαρμογὴν τῆς ἀνισχύρου ταύτης διατάξεως, καθώρισεν εἰς τὸ 70πλάσιον, ἀντὶ τοῦ 85πλασίου, τὸ πολλαπλάσιον τῆς ἀναπροσαρμογῆς τῆς εἰς τὸν αἰτοῦντα καταβλητέας βασικῆς συντάξεως.

ΚΑΤΑΡΓΗΣΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΦΟΡΩΝ ΔΙ' Α.Ν. 843|1948 ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΕΦΕΔΡΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

Μόνη ἐξαίρεσις ἐν Α. Ν. 843|1948 ἡ ὑπὲρ τῶν κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ νόμου τούτου ὑπηρετούντων εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ.—Μὴ ἰσχύς ἐν περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν καὶ πολυτέκνων διατάξεων ἐπὶ τῶν ἀπολυομένων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Α. Ν 843|1948.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως ἔχει ὡς ἑξῆς: Δι' ἀποφάσεως τῆς Δημαρχιακῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Δήμου Ἀθηναίων ἐκρίθη ὅτι ὁ αἰτῶν, ὑπηρετῶν ἐπὶ ἑβδομῆ ἑξαετοῦς γ' τάξεως πρὸ τῆς καταργηθείσης ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 843|1948 Ὑπηρεσίας Ἡμέρων Φόρων, δὲν κέκτηται εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν πρὸς τοποθέτησιν εἰς τινα ἀντίστοιχον κενὴν θέσιν τῶν τακτικῶν Ὑπηρετῶν τοῦ Δήμου καὶ ἕνεκα τούτου ἀπελύθη τῆς ὑπηρεσίας, λόγῳ καταργήσεως τῆς εἰς ἣν ὑπηρέτει θέσεως.

Τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐζητήθη ὑπὸ τοῦ αἰτοῦντος ἡ ἀκύρωσις.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 725|1950 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. *Κ. Κυριακόπουλος*

Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. *Μ. Σταυρινόπουλος*

Συνήγοροι οἱ κ.κ. Γ. Ἀρβανίτης, Ν. Ρίγγος

Ὁ Α. Ν. 843|1948, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη πρᾶξις, δὲν ἠθέλησε νὰ ἰσχύσωσιν αἱ περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν καὶ αἱ περὶ προστασίας πολυτέκνων διατάξεις ἐπὶ τῶν ἀπολυομένων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου τούτου ὑπαλλήλων, εἰσαγαγὼν μοναδικὴν ἐξαίρεσιν ὑπὲρ τῶν κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ νόμου τούτου ὑπηρετούντων εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ (ἄρθρον 10 § 4). Συνεπῶς οἱ ἐπὶ τῆς ἰδιότητος τοῦ αἰτοῦντος ὡς πολυτέκνου καὶ παλαιοῦ πολεμιστοῦ ἐρειδόμενοι ἰσχυρισμοὶ εἶναι ἀπορριπτέοι ὡς νόμῳ ἀβάσιμοι.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἐν τῷ φακέλλῳ στοιχείων καὶ δὴ ἐκ τῶν ἐκθέσεων περὶ τῆς ὑπηρεσιακῆς ποιότητος τοῦ αἰτοῦντος, συνδυαζομένων πρὸς τὴν ἐπιβληθεῖσαν αὐτῷ βαρεῖαν πειθαρχικὴν ποινήν, ὁ αἰτῶν δὲν ὑπερέχει καταδήλως τῶν συναδέλφων αὐτοῦ, τοὺς ὁποίους ἐν τῇ αἰτήσει κατονομάζει, δι' ὃ καὶ δὲν δύναται βασίμως νὰ προσαφθῇ εἰς τὴν προσβαλλομένην πρᾶξιν ἡ προτεινομένη ὑπέρβασις τῶν ἄκρων ὁρίων τῆς διακριτικῆς ἐξουσίας τῆς Δημαρχιακῆς Ἐπιτροπῆς περὶ τὴν ἐπιλογὴν τῶν διατηρητέων ὑπαλλήλων, ὁ δὲ σχετικὸς λόγος τῆς αἰτήσεως εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ ΔΙΑ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ

Ἀπαραίτητος δὲ ἔγκυρον ἀπόλυσιν ὑπαλλήλου διὰ πειθαρχικοὺς λόγους ἡ προηγουμένη κλῆσις

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΝΑΥΤΙΚΩΝ

Αποδοχαί ναυτεργατών επιτάκτων πλοίων.—Εφαρμογή συλλογικών συμβάσεων εργασίας Λονδίνου, άδιακρίτως άν πρόκειται περί ναυτεργατών υπηρετούντων επί φορτηγών επιτάκτων πλοίων ή επί επιβατηγών.—Συνυπολογισμός εις έννοιαν μισθού και πολεμικού επιδόματος.—Δικαίωμα πολεμικού επιδόματος κατά τών πληρωμάτων πλοίων των εκτελούντων πλόας διά την Μεσόγειον.—Προσφυγή εις το τακτικά δικαστήρια μετά την αύτού εις απολογίαν.—Απόλυσις οδηγού αυτοκινήτου Κοινότητος κατά χρήσιν διακριτικής εξουσίας Κοινοτικού Συμβουλίου.

Το ιστορικόν της υποθέσεως έχει ως εξής: Δι' αποφάσεως του Κοινοτικού Συμβουλίου Αμπελοκήπων Θεσσαλονίκης, εγκρίσει της διά πράξεως του Νομάρχου Θεσσαλονίκης, απελύθη της υπηρεσίας ο κ/τών, οδηγός αυτοκινήτου καθαριότητος της ρηθείσης Κοινότητος.

Της πράξεως ταύτης εζητήθη η άκυρωσις.

Συμβουλίου Επικρατείας 736|1950 Τμ. Β'

Προεδρεύων ο Σύμβουλος κ. *Π. Μερτικόπουλος*

Εισηγητής ο Πάρεδρος κ. *Δ. Τσιμαρᾶτος*

Κατά το άρθρον 27 § 2 εδ. ε' του Κώδικος της περί Δήμων και Κοινοτήτων Νομοθεσίας η απόλυσις των κοινοτικών υπαλλήλων ανήκει εις την διακριτικήν εξουσίαν του κοινοτικού συμβουλίου. Και ναι μέν, προκειμένου περί απολύσεως κοινοτικού υπαλλήλου διά πειθαρχικούς λόγους, ήτοι δι' υπαίτιον παράβασιν των υπηρεσιακών αύτου καθηκόντων, απαιτείται προηγουμένη κλήσις αύτου εις απολογίαν, καίτοι μη επιβαλλομένη ρητώς υπό του νόμου, καθ' όσον η απολογία αποτελεί θεμελιώδες δικαίωμα παντός εγκαλουμένου και πειθαρχικώς δικαιουμένου υπαλλήλου. Πλήν, εν προκειμένω, εκ των εκτιθεμένων εν τη προσβαλλομένη αποφάσει περιστατικών προκύπτει, ότι η απόλυσις του αιτούντος δεν έχει τον χαρακτήρα του πειθαρχικού μέτρου, αλλ' ότι εις ταύτην ήχθη το κοινοτικόν συμβούλιον κατ' άσκησιν της υπό της ως είρηται διατάξεως παρεχομένης αύτω διακριτικής εξουσίας, καθ' όσον έκρινεν, ότι κατόπιν της καταδίκης του υπό του Πλημμελειοδικείου και της επακολουθησάσης φυλακίσεως του και του εντεύθεν εις βάρος του θορύβου μεταξύ των κατοίκων της Κοινότητος, λόγω ιδίως και της φύσεως του δι' ο κατηγορήθη αδικήματος, εδημιουργήθη κατάστασις, παρά την μεταγενεστέραν απαλλαγήν του υπό του Εφετείου, λόγω αμφιβολιών, καθιστώσα τοίτον ακατάλληλον προς περαιτέρω ένάσκησιν των καθηκόντων του. Όθεν ο λόγος ακυρώσεως, καθ' ον η περί απολύσεως αύτου προσβαλλομένη πράξις πάσχει λόγω της μη κλήσεως αύτου εις απολογίαν, ελέγχεται μη βάσιμος νόμω και ως τοιούτος απορριπτέος.

διάταξιν άρθρ. 17 Κώδικος περί συρταιωτικών και ναυτικών εισφορών και ναυλώσεων.—Παραγραφή αγωγών κατ' άρθρ. 512 Εμπ. Νόμου.

Πρωτοδικείου Αθηνών 2551|1950

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' έφεσιν

Πρόεδρος ο κ. *Ι. Μπιζίμης*

Εισηγητής ο Πρωτοδίκης κ. *Π. Παπακωνσταντίνου*

Δικηγόροι οι κ. κ. Α. Σουρμελής, δικαστικός αντιπρόσωπος Δημοσίου, Γ. Ολυμπίδης

Διά της αγωγής, εφ' ης εξεδόθη η προσβαλλομένη απόφασις, ο εφεσίβλητος ενάγων ισχυρίζεται, ότι εν έτει 1940 εξεμισθώσε τας υπηρεσίας του, ως ναύκληρος, εις το εκκαλούν εναγόμενον, ενεργήσαν διά του προστηθέντος παρ' αύτου πλοιάρχου του εν όλοκληρωτική επιτάξει δυνάμει του νόμου 4442 περί στρατιωτικών εισφορών και ναυλώσεων τελούντος ατμοπλοίου «Κορινθία», και προσέφερε τας υπηρεσίας του έκτοτε και εν τω εξωτερικώ μέχρι της 26-3-1945, ότι το εκκαλούν εναγόμενον, καίτοι ήτο υπόχρεον δυνάμει των από 5-3-41 και 2|9|43 συλλογικών συμβάσεων εργασίας μέρος των οφειλομένων επί του βασικού μισθού επιδόματος να καταθέση επ' ονόματι και διά λογαριασμόν του ενάγοντος εις τας εν τη αγωγή αναφερομένας Τραπέζας, παρ' ων ως αναγκαστικήν απαταμίευσιν θα εισεπράττετο παρ' αύτου μετά την λήξιν του πολέμου, δεν έπραξε τούτο και ούτω τω καθυστερεί το εν τη αγωγή ποσόν λιρών Αγγλίας, όπερ και αιτείται διά της αγωγής να υποχρεωθή το εναγόμενον να τω καταβάλη. Η εκκαλουμένη απόφασις έκρινε νόμω βάσιμον την υπό κρίσιν αγωγήν και υπεχρέωσε το εκκαλούν εναγόμενον εις την καταβολήν του δια της αγωγής αιτουμένου ποσού. Ήδη το εκκαλούν δια της υπό κρίσιν εφέσεως και δια τους εν αυτή αναφερομένους λόγους παραπονείται κατά της ρηθείσης αποφάσεως.

Εκ της διατάξεως του άρθρου 1 § 1 του Α.Ν. 3140|1943 περί επιτάξεως και διαχειρίσεως εμπορικών πλοίων, καθ' ην κατά την διάρκειαν του πολέμου και επί εξάμηνον μετά την λήξιν αύτου πάν εμπορικόν πλοίον υπό ελληνικήν σημαίαν τελεί υπό την εξουσίαν του Κράτους, της διατάξεως του άρθρου 7 § 1 εδάφ. β', καθ' ην πάν πρόσωπον, εταιρία ή οργανισμός, εις ους έχει ανατεθή ή ανατίθεται η διαχείρισις επιτάκτου πλοίου κλπ. υπέχουσι και την υποχρέωσιν, όπως συμμορφούνται προς τας ισχυούσας εκάστοτε συλλογικάς συμβάσεις, ως αύται εγκρίνονται υπό της Ελληνικής Κυβερνήσεως, ως προς πάντας τους λοιπούς κανονισμούς, και εκ του συνδυασμού των διατάξεων των άρθρ. 3, 15, 17 του ρηθέντος νόμου προκύπτει σαφώς, ότι αι αποδοχαί των ναυτεργατών των επιτάκτων πλοίων καθορίζονται υπό των εκάστοτε συλλογικών συμβάσεων και συνεπώς εφαρμογήν έχουσι επί τούτων και αι υπό χρονολογίαν 5|2|41 και 2|9|43 συλλογικαί

συμβάσεις, υπογραφείσαι έν Λονδίνω μεταξύ της έν Λονδίνω Ἑλληνικῆς Ἐπιτροπῆς Ναυτιλιακῆς Συνεργασίας, ἀντιπροσωπευούσης τά ναυτιλιακά γραφεῖα τά διαχειριζόμενα τά ἐπίτακτα ἑλληνικά πλοῖα ἀφ' ἑνός καί ἀντιπροσώπων τῶν ἐν αὐτῇ ἀναφερομένων ὀργανώσεων ἀφ' ἑτέρου. Οὕτω σκεφθεῖσα καί ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καί διά τούς ἐν αὐτῇ πρασθέτους λόγους, εἰς οὓς τά δικαστήριον τοῦτο ἀναφέρεται, καί δεχθεῖσα ὅτι αἱ ὡς εἴρηται συλλογικαί συμβάσεις ἔχουσιν ἐφαρμογήν καί ἐπί τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐναγομένου, ὅσον ἀφορᾷ τό πλήρωμα τοῦ ὑπό ὁλικήν ἐπίταξιν αὐτοῦ τελοῦντος ἀτμοπλοίου «Κορινθία», μέρος τοῦ ὁποίου ἀπετέλει καί ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων, ὀρθῶς ἔκρινε καί ἀπορριπτέος τούτοις κρίνεται ὁ πρῶτος λόγος τῆς ὑπό κρίσιν ἐφέσεως, ὡς ἀβάσιμος.

Διά τῶν ὡς εἴρηται συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, δι' ὧν καθωρίσθησαν οἱ μισθοί τῶν ναυτεργατῶν ἐπιτάκτων πλοίων ἐμπορικῶν, οὐδεμία διάκρισις γίνεται μεταξύ ναυτεργατῶν ὑπηρετούντων ἐπί φορτηγῶν ἐπιτάκτων πλοίων καί τοιούτων ὑπηρετούντων ἐπί ἐπιβατικῶν καί τελούντων ὑπό ἐπίταξιν. Τοὐναντίον ἐκ τοῦ Κεφαλαίου Λ' τῆς ἀπό 2 Σεπτεμβρίου 1943 συλλογικῆς συμβάσεως προκύπτει, ὅτι τό μισθολόγιον τῶν ναυτεργατῶν ἐπιτάκτων ἐμπορικῶν πλοίων καθωρίσθη ἐνιαίως, ἀνεξαρτήτως τῆς ἰδιότητος τοῦ πλοίου, εἰς ὃ ὁ ναυτεργάτης ἐναυτολογήθη. Οὕτω σκεφθεῖσα καί ἡ ἐκκαλουμένη καί ἀπορρίψασα τόν περί τούτου ἰσχυρισμόν τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐναγομένου ὀρθῶς ἔκρινε καί ἀπορριπτέος τούτοις κρίνεται ὁ δεύτερος λόγος τῆς κρινομένης ἐφέσεως, ὡς ἀβάσιμος.

Διά τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἐγένετο δεκτόν, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων, προσληφθείς διά συμβάσεως ἐργασίας ὑπό τοῦ παρά τοῦ ἐναγομένου προστηθέντος πλοιάρχου τοῦ ὑπό τήν ὁλικήν ἐπίταξιν αὐτοῦ τελοῦντος πλοίου, ὡς ναύκληρος, ἐδικαιοῦτο βάσει τῆς μεταξύ αὐτῶν συμφωνίας τοῦ ὑπό τῶν ἐκάστοτε συλλογικῶν συμβάσεων καθοριζομένου μισθοῦ τῶν ἐπιτάκτων ἐπιβατικῶν πλοίων τῶν πλεόντων εἰς λιμένας ἐκτός τῆς Ἑλλάδος. Συνεπῶς οἱ λόγοι ἐφέσεως, δι' ὧν παραπονεῖται τό ἐκκαλοῦν ἐναγόμενον ὅτι ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, καίτοι ἐδέχθη, ὅτι ἐφαρμογήν ἔχει διά τάς ἀποδοχάς τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐναγομένου τό ἄρθρ. 230 τοῦ νόμου 4442 περί στρατιωτικῶν καί ναυτικῶν εἰσφορῶν, ἐπεδίκασε τοιαύτας βάσει τῶν ἐν ταῖς ἠγουμέναις σκέψεσι συλλογικῶν συμβάσεων, τυγχάνουσιν ἀπορριπτέοι, ὡς ἐπί ἀναληθοῦς προϋποθέσεως στηριζόμενοι καί ἀπορριπτέα τά ἐναντία ἐλέγχονται, ὡς ἀβάσιμα.

Ἐκ τοῦ προσαγομένου ἀποσπάσματος τοῦ ναυτολογίου τοῦ ἀτμοπλοίου «Κορινθία» καί ὅπερ ναυτολόγιον ἀποτελεῖ κατά τό ἄρθρ. 337 § 1 τοῦ Ἐμπ. Ν. πλήρη ἀπόδειξιν περί τῶν ὅρων τῆς μισθώσεως τοῦ πλοιάρχου καί τῶν προσώπων τοῦ πληρώματος προκύπτει, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων ἐναυτολογήθη κατά Ὀκτώβριον 1940 ὑπό τοῦ παρά τοῦ ἐναγομένου προστηθέντος πλοιάρχου ἐπί τοῦ ὑπό ὁλικήν ἐπίταξιν τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐναγομένου τελοῦντος ἀτμοπλοίου «Κορινθία» καί ἀντί τοῦ ἑκάστοτε ἰσχύοντος μισθολογίου διά τῆς ἀναγραφῆς ἐν τῷ ναυτολογίῳ ἐν τῇ στήλῃ τῇ προοριζομένῃ διά τήν ἀναγραφήν τοῦ μισθοῦ τοῦ ὅρου «μισθολόγιον», ἤτοι ἐπί τῇ ὑπό τῆς ἑκάστοτε συλλογικῆς συμβάσεως ναυτικῆς ἐργασίας προβλεπομένων μισθῶν καί τό ὑπό τῆς ἰδίας συμβάσεως καθοριζόμενον πολεμικόν ἐπίδομα. Τό ὅτι δέ τοιαύτη εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ ὅρου «μισθολόγιον» τοῦ ἀναγραφομένου ἐν τῇ στήλῃ τοῦ ναυτολογίου τῇ προοριζομένῃ διά τήν ἀναγραφήν τοῦ μισθοῦ, προκύπτει καί ἐκ τῶν συναφθεισῶν ἑκάστοτε συλλογικῶν συμβάσεων ναυτικῆς ἐργασίας, αἵτινες ἐν τῷ κεφαλαίῳ περί μισθοῦ συμπεριλαμβάνουσι τόν τε τακτικόν μισθόν καί πολεμικόν ἐπίδομα. Οὕτω σκεφθεῖσα καί ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ὀρθῶς ἔκρινε καί ἐξετίμησε τάς προσαχθείσας ἀποδείξεις καί ἀπορριπτέοι τούτοις κρίνονται οἱ λόγοι τῆς κρινομένης ἐφέσεως, οἱ πλήττοντες κατά τό κεφάλαιον τοῦτο τήν ἐκκαλουμένην, ὡς ἀβάσιμοι.

Ἐκ τῶν ὡς εἴρηται ἀπό 5|2|41 καί 2|9|43 συλλογικῶν συμβάσεων, δι' ὧν καθωρίσθησαν αἱ ἀποδοχαί τῶν ναυτεργατῶν καί ὁ τρόπος τῆς καταβολῆς αὐτῶν, οὐδεμία γίνεται διάκρισις, ὅτι τοῦ δι' αὐτῶν παρεχομένου πολεμικοῦ ἐπιδόματος δέν δικαιοῦνται τά πληρώματα τῶν ἐκτελούντων πλόας ἀνά τήν Μεσόγειον, δοθέντος ὅτι ὁ αὐτός συνέτρεχε λόγος τῆς χορηγήσεως τοῦ πολεμικοῦ ἐπιδόματος καί εἰς τά πληρώματα τῶν πλοίων τούτων, ὅστις συνέτρεχε καί διά τά πληρώματα τῶν πλοίων τῶν ἐκτελούντων πλόας ἐκτός τῆς Μεσογείου, ἤτοι ὁ ἐκ τοῦ βομβαρδισμοῦ καί ναρκῶν τοιοῦτος λόγω τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως. Οὕτω σκεφθεῖσα καί ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ὀρθῶς ἔκρινε καί ἐξετίμησε τάς προσαχθείσας ἀποδείξεις καί ἀπορριπτέος τούτοις κρίνεται ὁ λόγος τῆς κρινομένης ἐφέσεως, ὁ πλήττων κατά τό κεφάλαιον τοῦτο τήν ἐκκαλουμένην ἀπόφασιν, ὡς ἀβάσιμος.

Ὁ τελευταῖος λόγος τῆς κρινομένης ἐφέσεως ὅτι ἀναρμοδίως ὁ πρωτοδίκως δικάσας δικαστής ἐπελήφθη τῆς ἐκδικάσεως τῆς ὑπό κρίσιν διαφορᾶς, ὡς οἱερουμένου πρός τοῦτο δικαιοδοσίας, καθ' ὅσον κατά τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 17 τοῦ Κώδικος περί στρατιωτικῶν καί ναυτικῶν εἰσφορῶν καί ναυλώσεων ἀποκλείεται ἡ προσφυγή εἰς τά τακτικά δικαστήρια πρός ἐκδίκασιν ἀπορημιώσεων ἐξ εἰσφορῶν, ὡς ὁρίζονται αὗται ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ Κώδικος, παραδεκτῶς μέν προτείνεται τό πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τούτου, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τήν ἀπόλυτον ἀναρμοδιότητα τοῦ δικάσαντος δικαστοῦ, ἐφ' ὅσον ἀποτελεῖ ἔνταξιν δημοσίας τάξεως, ἥτις δύναται νά προταθῇ κατά πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης (*Ολ. Α.β.* § 29 σημ. 2α 76, σημ. 2 καί 95 σ. 2), ἀπορριπτέος ὅμως κρίνεται ὡς στηριζόμενος ἐπί ψευδοῦς προϋποθέσεως, διότι, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ αἰτιολογικοῦ τῆς σκέψεως τῆς ἐκκαλουμένης, ἐγένετο δεκτόν ὑπό ταύτης, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων προσελήφθη ὡς ναύκληρος διά συμβάσεως μισθώσεως ὑπηρεσιῶν συναφθείσης ὑπό τοῦ παρά τοῦ ἐκκαλοῦντος προστηθέντος πλοιάρχου τοῦ ὑπό ὁλικήν ἐπίταξιν αὐτοῦ τελοῦντος ἀτμοπλοίου «Κορινθία» καί οὐχί, ὡς ἀβασίμως ἰσχυρίζεται τό ἐκκαλοῦν ἐναγόμενον, ὅτι αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐπετάχθησαν κατ' ἄρθρ. 190 καί 230 τοῦ Κώδ. περί στρατιωτικῶν εἰσφορῶν καί ἀπορριπτέα τά ἐναντία κρίνονται, ὡς ἀβάσιμα.

Κατά τό ἄρθρ. 512 ἐδάφ. δ' τοῦ Ε.Ν. αἱ ἀνωγαί πληρωμῆς τοῦ μισθοῦ τοῦ πλοιάρχου καί τῶν προσώπων τοῦ πληρώματος παραγράφονται μετά ἕν ἔτος ἀπό τοῦ τέλους τοῦ ἔτους, ἐντός τοῦ ὁποίου ἔληξεν ἡ μίσθωσις αὐτῶν. Ἡ διά τῶν κρατάσεων τῆς παρούσης δίκης τό πρῶτον προβαλλομένη ἔνστασις περί παραγραφῆς τῆς διά τῆς ἀγωγῆς ἀξιουμένης ἀπαιτήσεως ἐκ

ΞΕΝΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΜΙΣΘΩΣΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΚΤΗΜΑΤΟΣ

ΑΠΟΦΑΣΙΣ ΤΟΥ ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΤΟΥ POITIERS

της 1ης Φεβρουαρίου 1947

(Ἐκ τοῦ *Dalloz*, 1948. 1.65)

Περίληψις: Κατά τήν μεταξύ τῶν διαδίκων σύμβασιν, ὁ ἐναγόμενος προσέλαβε τόν ἐνάγοντα ὡς *ἀγροτικόν ὑπηρέτην*, ἵνα καλλιεργῇ, βάσει τῶν ὁδηγιῶν του, τό ἀγρόκτημά του, ἐπί τρία ἔτη, ἔναντι ἀμοιβῆς ἀποκλειστικῶς εἰς εἶδος, συμφωνηθείσης εἰς 35 ὀκά πάντων τῶν συγκομιζομένων προϊόντων ἐκ τοῦ κτήματος καί τῶν ἐν αὐτῷ ζώων, τοῦ ἐνάγοντος ὑποχρεωμένου, διά τῆς αὐτῆς συμβάσεως, νά *καταβάλλῃ τά 35 ὀκά* τῶν ἀπόρων καί τῶν λιπασμάτων, ὡς καί ἄλλων τινῶν ἐξόδων καλλιεργείας ἤ τροφῆς τῶν ζώων. Ἡ μεταξύ τῶν διαδίκων διένεξις ἀφορᾷ κυρίως τόν ὀρθόν χαρακτηρισμόν τῆς συμβάσεως. Κατά τόν ἐνάγοντα πρόκειται περί μισθώσεως ἀγροτικοῦ κτήματος (métayage), ἐφ' ἧς δέον νά ἐφαρμοσθοῦν οἱ νεώτεροι σχετικοί περί τῆς σχέσεως ταύτης νόμοι. Κατά τόν ἐναγόμενον πρόκειται περί συμβάσεως ἐργασίας διεπομένης ὑπό τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας. Ἡ πρώτη ἄποψις ἐγένετο δεκτή ὑπό τοῦ Πρωτοδικείου. Ἡ δευτέρα γίνεται ἤδη δεκτή ὑπό τοῦ Ἐφετείου. Τήν τελευταίαν ταύτην ἄποψιν ὑιοθετεῖ καί ὁ καθηγητής *Savatier* εἰς σχόλιόν του δημοσιευόμενον μετά τῆς ὡς ἄνω ἐφετειακῆς ἀποφάσεως.

Ἀπόφασις: Ἐπειδή καί ἄν ἔτι ῥήτραι τινές ἐν τῷ ἐφεσιβλήτῳ ποιεῖται μνείαν, φαίνονται προερχόμεναι ἐκ τῆς συμβάσεως ἀγροτικοῦ κτήματος, δέν εἶναι ἐκ τούτου ὀλιγώτερον ἀληθές, ὅτι ἡ δοθεῖσα ὑπό τῶν μερῶν εἰς τήν σύμβασιν βάσις εἶναι ἡ τῆς μισθώσεως ὑπηρεσιῶν ἤ ἐργασίας, ἧς ἡ οὐσία συνίσταται εἰς τήν ὑποχρέωσιν παροχῆς ἐργασίας ὑπό τήν διεύθυνσιν τοῦ ἐργοδότου ἔναντι μισθοῦ, οὐχί εἰς χρῆμα ἀναγκαίως συνισταμένου. Εἶναι ἀληθές ὅτι ἐν προκειμένῳ ὁ συμφωνηθείς μισθός δέν εἶναι ὡρισμένος, ἐν τούτῳ δέ ἡ ἄνω συμφωνία προσομοιάζει πρός τήν μίσθωσιν ἀγροτικοῦ κτήματος, ἰδίᾳ διά τῆς ἀναληφθείσης ὑποχρεώσεως σιτιμετοχῆς εἰς τά ἔξοδα, ἥτις ἐν τούτοις περιορίζεται εἰς ὡρισμένας μόνον δαπάνας ἀποτελούσας ἀντιστάθμισμα συμφωνηθέντων ἀνταλλαγμάτων. Ἀλλ' ἡ συμφωνία αὕτη στηρίζεται ἐπί τῆς *ἐξαρτήσεως*, ἥτις χαρακτηρίζει τήν σύμβασιν ἐργασίας, τοῦ Τ..... (ἐνάγοντος) ἀναλαβόντος τήν ὑποχρέωσιν νά παράσχῃ τήν ἐργασίαν του προσωπικῶς ὑπό τάς διαταγάς τοῦ G.... (ἐναγομένου), χωρίς νά ἀναλάβῃ καί τό βάρος τῆς ἐκμεταλλεύσεως, ἐλευθέρως αὐτός οὗτος ἤ διά προσωπικοῦ, ὡς συμβαίνει ἐπί μερικῆς πακτώσεως. Συνεπῶς ἐλλείπουν τά στοιχεῖα τοῦ ἐμπεριεχομένου εἰς τήν τελευταίαν ταύτην σύμβασιν συνεταιρισμοῦ, τοσοῦτον μᾶλλον καθ' ὅσον διά τῆς συναφθείσης συμφωνίας δέν ἀνέλαβεν οὗτος τό βάρος τῆς διατροφῆς τῶν διδομένων ζώων, οὔτε ἐγένετο καταγραφή τῶν τροφῶν, σανοῦ καί κόπρου, οὔτε τῆς καλλιεργητικῆς καταστάσεως, οὔτε τῆς καταστάσεως τῶν τόπων, στοιχεῖα τά ὁποῖα συνιστοῦν τό πραγματικό γεγονός τῆς εἰσόδου τῶν μισθωτῶν ἀγροτικῶν κτημάτων ἐν τῇ περιοχῇ καί ἅτινα εἶναι ἀναγκαῖα διά τήν ἀποκατάστασιν τῶν λογαριασμῶν κατά τήν ἔξοδον των... Ἐπειδή ὁ Τ..... (ἐνάγων) ἐθεωρήθη πάντοτε ὡς ὑπηρέτης, οὐ μόνον ἔναντι τοῦ ἐργοδότου, ἀλλά καί ἔναντι τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, κατά πρῶτον λόγον, διότι ἐδηλώθη ὡς τοιοῦτος διά τάς κοινωνικάς ἀσφαλίσεις καί τά οἰκογενειακά ἐπιδόματα, βάσει τοῦ προβλεπομένου διά τήν κατηγορίαν του μισθοῦ, κατά δεύτερον δέ λόγον, διότι εἰσέπραξεν ὡς τοιοῦτος τά οἰκογενειακά ἐπιδόματα, καθ' ἣν στιγμήν ὁ ἐργοδότης τούτου ἐπλήρωνεν ὁλόκληρον τήν σχετικήν εἰσφοράν, ὑπό τήν αὐτήν δέ ἰδιότητα ὑπῆχθη εἰς τήν ἀσφάλειαν τοῦ ἐνάγοντος κατά τῶν ἐργατικῶν ἀτυχημάτων. Κακῶς, ὅθεν, ἔρχεται σήμερον νά ἀμφισβητήσῃ τήν ἰδιότητά του ταύτην, διά τήν ὁποίαν οὐδέποτε ὑπῆρξεν ἀμφιβολία.

Παρατηρήσεις: Ἡ ἀναδημοσιευομένη ἀπόφασις ἔχει μεγίστην θεωρητικήν καί πρακτικήν ἀξίαν, ὡς ἐκ τῶν παρεχομένων παρ' αὐτῆς στοιχείων διακρίσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπό τῆς μισθώσεως ἀγροτικοῦ κτήματος.

Ὡς εἶναι γνωστόν, ἡ ἀτομική σύμβασις ἐργασίας διακρίνεται σαφῶς, οὐ μόνον τῶν λοιπῶν μισθωτικῶν συμβάσεων, ὧν ἀντικείμενον εἶναι ἐπίσης ἡ ἀνθρωπίνη δραστηριότης, ὡς ἡ σύμβασις ἐργολαβίας, ἀλλά καί ἑνίων συμβάσεων, ὧν ἀντικείμενον εἶναι τά ὑλικά ἀγαθά, ὡς ἡ ἀγοραπωλησία καί ἡ μίσθωσις πράγματος, εἰς ἃς περιπτώσεις ἡ ἀνάμιξις εἰς ταύτας τῆς ἀνθρωπίνης δραστηριότητος δημιουργεῖ ἀμφιβολίας ὡς πρός τόν πραγματικόν χαρακτηρισμόν τῆς συμβάσεως (*Planiol—Ripert*, Traité pratique de droit civil XI, No 780. *Savatier*, Manuel juridique des baux ruraux, Paris, 1948, No 10). Ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις τέρμα τό ζήτημα διά τῆς χρησιμοποιήσεως τοῦ κριτηρίου τῆς *ἐξαρτήσεως*. Ἐν τούτῳ ἀκολουθεῖ τά ὑπό τῆς θεωρίας διδασκόμενα (*Durand—Vitu*, Traité de droit du travail, Paris, 1950, II, No 131). Ἡ μίσθωσις ἀγροτικοῦ πράγματος παρέχει εἰς τόν λήπτην τήν ἀπόλαυσιν τούτου, ἤτοι τό *jus fruendi*, ὅπερ ἀπορρέει μεταξύ ἄλλων ἐκ τῆς ἰδιότητος τῆς ἰδιοκτησίας. Ἀλλ' ἐάν ἡ λῆψις μέρους τῶν καρπῶν γίνεται ἔναντι πληρωμῆς μισθοῦ εἰς εἶδος, δύναται πᾶς τις νά διατρωτηθῇ, ἐάν

μισθῶν, ὡς παρελθόντος τοῦ χρόνου τοῦ ὁριζομένου ὑπό τοῦ ρηθέντος ἄρθρ. 512 τοῦ Ε.Ν. πρός ἔγερσιν τῆς ἀγωγῆς περί πληρωμῆς, νομίμως ἀπορρίπτεται παρά τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος ὡς ἀπαράδεκτος, μή προταθεῖσα κατά τήν πρώτην ἐπ' ἀκροατηρίῳ συζήτησιν τῆς ἀγωγῆς κατά τό ἄρθρ. 158 καί 160 τῆς Πολ. Δικ., ἄλλως εἶναι καί ἀβάσιμος, καθ' ὅσον, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ἀποδεικτικοῦ ἐπιδόσεως, ἡ ὑπό κρίσιν ἀγωγή ἐπεδόθη ἐμπροθέσμως τῷ ἐκκαλοῦντι ἐναγομένῳ ἐντός ἔτους ἀπό τοῦ ἔτους ἐντός τοῦ ὁποίου ἔληξεν ἡ μίσθωσις τοῦ ἐνάγοντος, καί ἥτις, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ἀποσπάσματος τοῦ ναυτολογίου, ἔληξε τήν 26|3|45 καί ἀπορριπτέα τά ἐναντία ἐλέγχονται, ὡς ὀβάσιμα.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟΝ Ν. 751|1948 ΚΑΙ Ν. Δ. 1196|1949

Περίληψις: Πρόβλεψις αναγκαστικού διορισμού δικηγόρων, κατ' άρθρ. 4 § 2 Ν.Δ. 1196|1949, ύπό τήν προϋπόθεσιν ύπάρξεως ωργανωμένου δικαστικού Τμήματος παρά τή επιχειρήσει. — Ανεφάρμοστον άρθρου 3 Ν.Δ. 1196|1949 περί διορισμού εις Δημοσίας Υπηρεσίας, Δήμους και Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου προκειμένου περί δικηγόρου.

Νομικού Συμβουλίου Γνωμ. 26|299|1950

Γνωμοδοτών ὁ Σύμβουλος κ. *Τρ. Κοντοναρόπουλος*

Απαντώντες εἰς τό ταθέν ήμιν διά τοῦ ὑπ' ἀριθ. 45397|Ε 1258 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας (Διεύθυνσις Ε') ἐρώτημα:

Τό ἄρθρον 3 τοῦ Ν.Δ. 1196|49, ἀφορῶν τήν τοποθέτησιν τῶν τραυματιῶν καί ἀναπήρων τοῦ πολέμου 1940 καί ἐνταῦθεν εἰς Δημοσίας Ὑπηρεσίας, Δήμους καί πᾶσης φύσεως Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, δέν ἀφορᾷ τούς δικηγόρους τῶν κατηγοριῶν τούτων, καθ' ὅσον καί ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ προβλεπόμεναι θέσεις εἶναι θέσεις ὑπαλλήλων ἤ ὑπηρετῶν. Διά τήν τοποθέτησιν τῶν δικηγόρων, ὡς τοιούτων, εἰς διαφόρους ἐπιχειρήσεις προνοεῖ τό ἄρθρον 4 § 2 τοῦ Ν.Δ. 1196|49, τό ὁποῖον διά τήν ἐν λόγῳ τοποθέτησιν συνάμει τοῦ Ν. 751 τάσσει ὡς προϋπόθεσιν τήν ὕπαρξιν ὠργανωμένου δικαστικοῦ Τμήματος παρά τῇ ἐπιχειρήσει, εἰς τό Τμῆμα τῆς ὁποίας πρόκειται νά τοποθετηθῇ ὁ προστατευόμενος τοῦ Ν. 751 δικηγόρος ὑπό τήν τελευταίαν ταύτην ἰδιότητά του. Ἐάν δέν ὑπάρχῃ τοιοῦτον ὠργανωμένον Τμῆμα παρά τῇ ἐπιχειρήσει, δέν δύναται νά γίνῃ τοποθέτησις δικηγόρου παρά τῇ ἐπιχειρήσει ταύτῃ συνάμει τοῦ Νόμου 751 καί ἡ ἐπιχείρησις αὕτη εἶναι ἐλευθέρα νά προσλάβῃ δικηγόρον καί ἐκτός τῆς τάξεως τῶν ὑπό τοῦ Νόμου 751 προστατευομένων.

ΣΧΕΣΙΣ ΕΠΙΤΑΚΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Περίληψις: Δικαίωμα καί ἐπιτάκτων ὑπαλλήλων τῆς Διευθύνσεως Θαλασσίων Μεταφορῶν πρός ἀμοιβήν ἰματισμοῦ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. — Φύσις τῆς σχέσεως.

Νομικοῦ Συμβουλίου Γνωμ. 712|1950

Γνωμοδοτῶν ὁ Πάρεδρος κ. *Ν. Κονταγιάννης*

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 61567|7139 ἀπό 11|10|1950 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, δι' οὗ διαβιβάζεται ἡμῖν ἡ ὑπουργική ἐντολή πρός γνωμοδότησιν:

Διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 107991|11611 ἀπό 28 Ἰουλίου 1950 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐφοδιασμοῦ καί Διανομῶν ὁρίσθη ἐν παραγράφῳ 2 αὐτῆς, ὅτι δικαιούμενα συμμετοχῆς εἰς τήν διανομήν τοῦ ἰματισμοῦ πρόσωπα εἶναι «πάντες οἱ ὑπάλληλοι καί ὑπηρέται, μόνιμοι καί ἔκτακτοι, ἐφ' ὅσον κέκτηνται τήν δημοσιοϋπαλληλικήν ἰδιότητα, ἐφ' ὅσον οὗτοι διατελοῦσιν ἐν ἐνεργείᾳ καί ὑπηρετοῦσι κατά τήν 15 Ἰουλίου ἐ.ἔ.». Διά δέ τῆς ὑπ' ἀριθ. 147495|16150 ἀπό 22—9—50 ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Ὑπουργοῦ Ἐφοδιασμοῦ καί Διανομῶν ὁρίζονται ἐπί λέξει τά ἑξῆς: «Διευκρινίζοντες τήν παράγρ. 2 τῆς ἐν προοιμίῳ ἀποφάσεως περί τῶν δικαιουμένων συμμετοχῆς εἰς τάς καταστάσεις δικαιούχων τοῦ ὡράσματος ὑπαλλήλων, καί θά δικαιωθοῦσι τοιοῦτοι καί οἱ ἀναμορφωσθέντες κεκτημένοι τήν ἰδιότητα τοῦ μονίμου ἤ τοῦ ἐκτάκτου δημοσίου ὑπαλλήλου λαμβάνοντες τάς ἀποδοχάς αὐτῶν εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους».

Ἐκ τῶν παρατεθεισῶν ὡς ἄνω διατάξεων δέν μένει ἀμφιβολία τις, ὅτι εἰς τήν διανομήν τῶν ὡραμάτων θά μετάσχωσι καί οἱ ὡς ἔκτακτοι ὑπάλληλοι τῆς Δ.Θ.Μ. τοῦ Ν. 2578|40 καί 1442|39 ὑπηρετοῦντες καί συγκεκριμένως οἱ προβλεπόμενοι ὑπό τοῦ ἄρθρ. 5 παρ. 1 τοῦ εἰρημένου Α.Ν. 2578|40 ὑπάλληλοι, δι' οὓς ἐπα-

πράκειται περί μισθώσεως ἀγροτικοῦ κτήματος ἤ περί συμβάσεως ἐργασίας. Ἡ γαλλική νομολογία διηρωτήθη πολλάκις περί τῆς φύσεως τῆς συμβάσεως καί ἐδέχθη τήν μίαν ἤ τήν ἄλλην λύσιν, ἀναλόγως τοῦ ἂν ὁ ἐνδιαφερόμενος καθίστατο κύριος ἑνός μέρους τῆς εἰς εἶδος συγκομιδῆς ἤ ἁπλῶς δανειστής προϊόντων τινῶν ἤ τῆς ἀξίας των (Req. 7 juillet 1925. D. H. 1925. 559). Ἤ ἂν ἀναλάμβανε οὗτος γενικῶς τά ἔξοδα καλλιεργείας τοῦ κτήματος (*Courrèsolodus*. La condition juridique du gemmeur. J. C. P. 1947. II. 3750). Ἤ τέλος ἂν ὁ ἐνδιαφερόμενος ἐπλήρωνε τούς μισθούς τοῦ προσωπικοῦ του καί ἀνελάμβανε, ἀναλόγως τοῦ μεριδίου του, τούς κινδύνους τῆς ἐκμεταλλεύσεως, χωρίς νά ἀποκλείῃ εἰς τινας συγκεκριμένας περιπτώσεις καί τήν ὕπαρξιν *ἀνωνύμου συναλλάγματος* (Req. 15 Janv. 1934. Gaz. Pal. 1934. 1. 187). Ἐπί ἀναλόγου θέματος, ἡ ἀναδημοσιευομένη ἀπόφασις, ἀκολουθοῦσα τήν θεωρίαν τῆς ἐξαρτήσεως, ὡς ἤδη ἐλέχθη, δέχεται ὅτι πρόκειται περί ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἰδιαιτέραν ἀξίαν ἔχει ἡ πρακτική ἐφαρμογή τῆς θεωρίας τῆς ἐξαρτήσεως. Ἡ ἀπόφασις δέχεται ὅτι πρόκειται περί ἀγροτικοῦ ἐργάτου καί οὐχί περί μισθωτοῦ ἀγροτικοῦ κτήματος, διότι ὁ ἐνδιαφερόμενος οὐ μόνον ἐχαρακτηρίσθη ὡς τοιοῦτος ἐν τῇ συμβάσει, ἀναντι τοῦ ἐργοδότου, ἀλλά καί διότι ὡς τοιοῦτος ἐδηλώθη διά τήν διασφάλισιν τῶν δικαιωμάτων του ἐκ τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων καί ἐκ τῶν οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων. Ἄτινα καί ἤσκησαν, εἰσπράξας τάς σχετικάς παροχάς, εἰς στιγμήν, καθ' ἣν ὁ ἐργοδότης ἐπλήρωνε τάς ἀντιστοίχους εἰσφοράς. Ἀλλ' αἱ φοραί αἱ ὡς ἄνω συνάπται πηγάζουν ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας καί δέν εἶναι στοιχεῖα τοῦ χαρακτηρισμοῦ της. Καί βασικόν στοιχεῖον ἐν προκειμένῳ εἶναι τό ἂν ἐκ τῆς συμβάσεως συνάγεται ἡ ὑπαγωγή τοῦ ἐργαζομένου εἰς τήν διεύθυνσιν τοῦ ἐργοδότου. Διότι τῆς ὑπαγωγῆς ταύτης συνάπται εἶναι τά ἐκ τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων καί τῶν οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων δικαιώματα. Μέχρι ποίου σημείου δύναται νά χαρακτηρισθῇ ἐν προκειμένῳ ὅτι ὑπάρχει ὑπαγωγή τοῦ ἐργαζομένου εἰς τάς ἐπιταγάς τοῦ ἰδιοκτήτου τοῦ ἀγροτικοῦ κτήματος. Ἡ ἀπόφασις φαίνεται δεχομένη, ὅτι τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἰδιοκτήτης ἀνέλαβε τό βάρος τῶν κινδύνων τῆς ἐκμεταλλεύσεως, τάς δαπάνας τοῦ προσωπικοῦ καί τά ἔξοδα τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλείας τῶν ἐργαζομένων παρ' αὐτῷ (*Savatier*, note. ὑπό τήν ἀπόφασιν ταύτην, εἰς Dalloz. 1948 1.65). Ἀλλ' ἂν οὕτω νοηθῇ ἡ ἀπόφασις, ἡ προσχώρησις ταύτης πρός τά θεμέλια τῆς θεωρίας τῆς *οἰκονομικῆς ἐξαρτήσεως* εἶναι ἀρκούντως σημαντική. Τέλος δέν δύνανται νά μή ὑπογραμμισθῇ τό ἐν ἐπιλόγῳ ταύτης ὑπάρχον, ἠθικῆς μᾶλλον τάξεως, ἐπίταγμα πρός τόν ἐργαζόμενον, καθ' ὃ δέν δύναται ἤδη οὗτος νά ἀμφισβητήσῃ τό πρῶτον ἐν τῇ δίκῃ ταύτῃ τήν ἰδιότητά του ὡς ὑπηρέτου, ἐφ' ὅσον οὐδεμίαν ἐπί τοῦ ζητήματος τούτου ἐξεδήλωσε μέχρι τοῦδε ἀμφιβολίαν.

Θεόδωρος Γ. Βλαχόπουλος Δικηγόρος

ΝΟΜΟΙ - ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ - ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΙ - ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ.—Περί καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς καὶ μερικῆς ἀργίας τῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων τῆς πόλεως Ρόδου κατά διαφόρους ἑορτασίμους ἡμέρας.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 203 τῆς 9 Σεπτεμβρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 2 τοῦ Β. Δ/τος τῆς 8/14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν Νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτικῶν—ὑπαλληλικῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων καὶ σύμφωνον γνώμην τῆς Δ/σεως Χωροφυλακῆς Ρόδου, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 377) 50 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον.

Καθιεροῦμεν ὡς ἡμέρας ὁλοκληρωτικῆς καὶ μερικῆς ἀργίας τῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων τῆς πόλεως Ρόδου τὰς κάτωθι ἑορτάς.

Ὁλοκληρωτικὴ ἀργία:

1) 1η Ἰανουαρίου (Πρώτη Ἔτους)
2) 6η Ἰανουαρίου (Θεοφανείων).
3) Καθαρὰ Δευτέρα.
4) 7η Μαρτίου (Ἐπέτειος ἑνσωματώσεως).
5) 29η Ἰουνίου (Πέτρου καὶ Παύλου).
6) 15η Αὐγούστου (Κοιμήσεως Θεοτόκου).
7) 26η Δεκεμβρίου (Δευτέρα ἡμέρα Χριστουγέννων).

Μερικὴ ἀργία:

1) 21η Μαΐου (Ἁγ. Κωνσ/νου καὶ Ἑλένης).
2) 23η Αὐγούστου (Τοπικὴ ἑορτή).
3) 14η Σεπτεμβρίου (Ὑψώσεως τοῦ Σταυροῦ).
4) 6η Δεκεμβρίου (Ἁγ. Νικολάου).

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Αὐγούστου 1950.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ.—Περὶ καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς ἅπαντα τὰ καταστήματα τῆς κωμοπόλεως τῶν Ὡρεῶν, πλὴν τῶν καφενείων, γαλακτοπωλείων κλπ.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 214 τῆς 28 Σεπτεμβρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 2 καὶ 6 τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 8/14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων» περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπαγγελματικῶν Ὀργανώσεων καὶ τῇ συμφώνῳ γνώμῃ τοῦ Σταθμοῦ Χωροφυλακῆς Ὡρεῶν, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 457/1950 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον.

1. Καθιεροῦται ἡ ὁλοκληρωτικὴ Κυριακὴ ἀργία εἰς ἅπαντα τὰ Καταστήματα τῆς κωμοπόλεως τῶν Ὡρεῶν, πλὴν τῶν καφενείων, γαλακτοπωλείων, μαγειρείων, ἐστιατορίων, οἰνοπωλείων, ζυθοπωλείων, κρεοπωλείων, ἅτινα παραμένουσιν ἀνοικτὰ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ ἐκ τῶν παντοπωλείων θὰ παραμένῃ ἓν ἀνοικτὸν ἐκ περιτροπῆς, τῆς σειρᾶς κανονιζομένης ὑπὸ τῆς οἰκείας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς.

2. Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς τῆς Ἀναλήψεως, ἅπαντα τὰ καταστήματα παραμένουσι κλειστά.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Σεπτεμβρίου 1950

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

35461/Σ. 746/1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ Παροχῶν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἀσφαλιστῶν καὶ Προσωπικοῦ Ἀσφαλιστικῶν Ἐπιχειρήσεων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 113 τῆς 20 Ἰουλίου 1950)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως τὸ ἄρθρον 16 τοῦ Κανονισμοῦ Παροχῶν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἀσφαλιστῶν καὶ Προσωπικοῦ Ἀσφαλιστικῶν Ἐπιχειρήσεων, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 13782/Σ. 277 ε. ἔ. ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, τροποποιηθῇ ὡς ἀκολούθως:

Ἄρθρον 16.

Ἀναθεώρησις τοῦ ποσοῦ τῶν χορηγηθεισῶν συντάξεων.

Πᾶσαι αἱ βάσεις τῶν προηγουμένων διατάξεων τοῦ Καταστατικοῦ καὶ τοῦ προσωρινοῦ Κανονισμοῦ Παρο-

---

ναλλημμένως τὸ Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους ἔχει γνωμοδοτήσει, ὅτι δὲν εἶναι ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι, ἀλλὰ εἶναι ὑπὸ σχέσιν, οἵαν καὶ ὁ στρατιώτης, ὁ ὁποῖος δικαίως δικαιοῦται ἱματισμοῦ. (Ἴδετε γνωμοδότησιν Ν.Σ.Κ. πρὸς Ὑπουργεῖον Ἐργασίας 194/1947 ἐν Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. 1947 σελ. 136, ὁμοίαν ὑπ' ἀριθ. 101/1947 πρὸς τὸ αὐτὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας, ἐν Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. 1947, σελ. 476 καὶ ὁμοίαν πρὸς Γ.Ε.Ν./Δ.Θ.Μ. Τμ. Α' ὑπ' ἀριθ. 351/1950, ἐν Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. 1950, σελ. 617).

Δηλονότι ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ περὶ οὗ πρόκειται μέτρου τῆς χορηγήσεως ὑφάσματος εἰς τοὺς δημ. ὑπαλλήλους οἱ ἐν λόγῳ ἐπίτακτοι ὑπάλληλοι τῆς Δ.Θ.Μ. ἔχουσι κατὰ μείζονα λόγον τὸ δικαίωμα νὰ λάβωσι τὸν ἱματισμόν. Οὐδὲ εἶναι δυνατὸν νὰ εὐσταθήσῃ ἀντίθετος ἀντίληψις, ἥτις θὰ ἔθετε τούτους, ὑπηρετοῦντας ἀπὸ δεκαετίας εἰς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν ὡς δημοσίους ὑπαλλήλους, μισθοδοτουμένους εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους, εἰς χείρονα μοῖραν τῆς τῶν ἐκτάκτων, ὑπηρετούντων τινῶν τούτων μόλις ἀπό τινων μηνῶν καὶ οὓς ρητῶς μνημονεύουσιν αἱ ὡς ἄνω ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις ὡς δικαιουμένους ἱματισμοῦ.

Αἱ ρηθεῖσαι ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις ἐμνημόνευσαν ρητῶς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους μονίμους καὶ ἐκτάκτους τοὺς μισθοδοτουμένους εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους, ὡς ἀποτελοῦντας τὸν μέγιστον ἀριθμόν. Ἐκ τοῦ ὅτι ρητῶς ἐν ταῖς αὐταῖς ἀποφάσεσι δὲν γίνεται μνεία τῶν εἰσέτι ἐλαχίστων ἐπιτάκτων ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, κατ' οὐδένα λόγον ἕπεται, ὅτι τούτους ἠθέλησαν αἱ ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις νὰ ἀποκλείσωσιν.

χών χορηγηθεισαι συντάξεις εξακολουθούν καταβαλλόμεναι, αναθεωρούνται όμως ως πρός το ποσόν αύτών και τα αναγνωριζόμενα συντάξιμα έτη βάσει των οικείων διατάξεων του παρόντος Κανονισμού. Η εκ της τοιαύτης όμως αναθεωρήσεως προκύπτουσα σύνταξις δεν δύναται πάντοτε να είναι εις ευθεμίτων περιπτώσιν μικροτέρα του αθροίσματος του κατά την δημοσίευσιν του Κανονισμού Παροχών (δπ. απ. 4τ500)Σ. 1260 Φ. Κ.Κ. 193|49 τ. Β') καταβαλλομένου περιοδικού μηνιαίου δοκιμάτος και των κατά την αυτήν ημέραν καταβαλλομένων πάσης φύσεως επιδομάτων, ούδε του υπό των εκάστοτε ισχυουσών κοινών αποφάσεων των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας καθοριζομένου κατωτάτου ορίου συντάξεως εις νέας δραχμάς.

Εν Αθήναις τη 1 Ιουλίου 1950

33869|Σ. 707|1950 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως του Κανονισμού του Ταμείου Ασφαλίσεως Διμεναργατών Πειραιώς.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 114 της 21 Ιουλίου 1950)

Αποφασίζομεν :

Όπως εις τον Κανονισμόν του Ταμείου Ασφαλίσεως Διμεναργατών Πειραιώς επανεχθώσιν αι κάτωθι τροποποιήσεις, συμπληρώσεις και προσθήκαι :

1. Μετά το δεύτερον εδάφιον της παραγρ. 8 του άρθρου 9 του Κανονισμού προστίθεται νέον εδάφιον έχον ούτω :

«Το υπό των ως άνω διατάξεων προβλεπόμενον τροσωπικόν δάνειον εκ πεντήκοντα τακτικών ημερομισθίων δύναται εξαιρετικώς ν' ανέλθη μέχρι του τριπλασίου του αριθμού τούτου, ήτοι μέχρις εκατόν πεντήκοντα (150) τακτικών ημερομισθίων εις ας περιπτώσεις πρόκειται να διατεθή τούτο διά την κατ' εφαρμογήν των διατάξεων του Α. Νόμου 1823|49 «περί των επί κατοχής συναφθεισών αγοραπωλησιών ακινήτων» ανάκτησιν μόνον πωληθέντος ακινήτου.

Το δάνειον τούτο χορηγείται δι' αποφάσεως του Δ. Συμβουλίου επί τη υποβολή υπό του ενδιαφερομένου εις το Ταμείον, είτε επιτόμου και κεκυρωμένου αντιγράφου τελεσιδίκου και αμετακλήτου αποφάσεως του αρμοδίου δικαστηρίου, δι' ης απηγγέλθη η έκκρητις της αγοραπωλησίας και καθωρίσθη το επιστρεπτέον τίμημα, είτε διά προσαγωγής συμβολαιογραφικού προσυμφώνου περί εξωδίκου συμβιβασμού. Τα προς τον σκοπόν τούτον χορηγούμενα δάνεια είναι δοχεία των υπό του πρώτου εδαφίου της παραγρ. 8 του αυτού άρθρου προβλεπομένων τοιούτων.

II. Το τέταρτον εδάφιον της παραγρ. 8 του αυτού άρθρου 9 του Κανονισμού αντικαθίσταται ως κάτωθι :

«Η εξόφλησις των ως άνω δανείων γίνεται διά μεν τα μέχρι τριάκοντα (30) ημερομισθίων τοιαύτα εντός δώδεκα (12) μηνών, διά τα μέχρι πεντήκοντα (50) ημερομισθίων εντός δέκα οκτώ (18) μηνών, διά δε τα δάνεια τα άνω των πεντήκοντα (50) ημερομισθίων εντός τριάκοντα εξ μηνών, δι' ίσων μηνιαίων δόσεων παρακρατουμένων εκ των αποδοχών των υποχρέων».

III. Εις το τέλος του Κανονισμού προστίθενται αι ακόλουθοι μεταβατικαί διατάξεις ως άρθρου .....

Άρθρον 1.

Μεταβατικαί διατάξεις.

1. Οι μέχρι της δημοσιεύσεως της δπ' αριθ. 50724|17|12|49 αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας μη δικαιωθέντες συντάξεως δικαιούχοι θανόντων ησφαλισμένων, ως μη συγκεντροθέντες τας υπό των δια της άνω τέρω αποφάσεως τροποποιηθεισών διατάξεων του Κανονισμού οριζομένας προϋποθέσεις, δικαιούνται των προβλεπομένων παροχών συντάξεως, αφ' όσον ήδη συντρέχουσιν αι προϋποθέσεις της εν λόγω αποφάσεως και αφ' ης αύτη ίσχυσε.

II. Προκειμένου περί επιδοτηθέντων τέκνων ορφανών εξ αμφοτέρων των γονέων, ων διακόπη ή συνταξιοδότησις ή εις ά δεν επανεμίθη τοιαύτη πρό της ισχύος της δπ' αριθ. 50724|17|12|49 αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας, ως συμπληρωσάντων το υπό των διά ταύτης τροποποιηθεισών διατάξεων οριζόμενον όριον ηλικίας, δικαιούνται ούτοι εις συνέχισιν της συνταξιοδοτήσεως ή απονομήν συντάξεως μέχρις εξαντλήσεως του υπό του διά της εν λόγω αποφάσεως ορισθέντος ορίου ηλικίας, αφ' ης αύτη ίσχυσε και υπό τας εν αυτή ορισθείσας προϋποθέσεις.

Εν Αθήναις τη 1 Ιουλίου 1950

12107|2587|1950 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί κηρύξεως υποχρεωτικής της από 1ης Αυγούστου 1949 συλλογικής συμβάσεως εργασίας.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 114 της 21 Ιουλίου 1950)

Έχοντες υπ' όψει : 1) τας διατάξεις του άρθρου 6 του Α.Ν. 18|21 Νοεμβρίου 1935 «περί συλλογικών συμβάσεων εργασίας», ως συνεπληρώθησαν υπό του άρθρου 9 του Α. Ν. 1567|38 και 2) τας δπ' αριθ. 813|49 και 82|50 αναφοράς της Επιθεωρήσεως Εργασίας Βορείου Ελλάδος, αποφασίζομεν :

Κηρύσσομεν υποχρεωτικάς τας διατάξεις της από 1ης Αυγούστου 1949 συλλογικής συμβάσεως εργασίας, δι' ης συνεστήθη Ταμείον Προνοίας του προσωπικού του Οργανισμού Υδρεύσεως Θεσσαλονίκης, ήτις ανεκρίθη υπό του Κ.Ο.Σ. κατά την δπ' αριθ. 143)1|10|49 συνεδρίαν αυτού και κατετέθη παρά τω Γραμματεί του Ειρηνοδικείου Θεσσαλονίκης διά της δπ' αριθ. 10244)13|12|49 εκθέσεως καταθέσεως.

Εν Αθήναις τη 4 Ιουλίου 1950.

33757|Σ. 719|1950 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί προσθήκης μεταβατικών διατάξεων εις Καταστατικόν του Ταμείου Επικ. Ασφαλίσεως Υπαλληλικού και Υπηρετικού Προσωπικού Εταιριών Τσιμέντων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 114 της 21 Ιουλίου 1950)

Αποφασίζομεν :

Όπως εις το τέλος του Καταστατικού του Ταμείου Επικ. Ασφαλίσεως Υπαλληλικού και Υπηρετικού Προσωπικού Εταιριών Τσιμέντων προστεθώσιν αι ακόλουθοι μεταβατικαί διατάξεις :

«1. Αι υπό των υποχρέων προς ασφάλισιν του προσωπικού των εις το Ταμείον Εταιριών Τσιμέντων, ως αύται καθορίζονται υπό του Α.Ν. 895|37, καθυστερούμεναι δι' οιανδήποτε λόγον εισφοραί ησφαλισμένου και συνεισφοραί εργοδότου και δι' ας επιθύνουσι είναι αι εργοδότιδες Εταιρίαι υπολογίζονται και εισπράττονται παρά των υποχρέων Εταιριών, ως ακολούθως :

α) Αι καθυστερούμεναι εισφοραί ησφαλισμένου και συνεισφοραί εργοδοτών, αι αντιστοιχούσαι εις τα χρονικόν διάστημα από της συστάσεως του Ταμείου μέχρι της 11|11|44, υπολογίζονται επί του ημίσεος του μισθού του καταβαλλομένου εις τους ησφαλισμένους τούτους κατά τον χρόνον της εξοφλήσεως και επί τη βάσει του κατά τον αυτόν χρόνον ισχύοντος ποσοστού ασφαλίστρου.

β) Η εξόφλησις των ως άνω οφειλών γενήσεται εν

της ἐξαμήνου ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης, ἀπαλλασσομένων τούτων παντός τέλους καθυστερήσεως καί τόκου.

Μετά τήν παρέλευσιν τῆς ὡς ἀνωτέρω ἐξαμήνου προθεσμίας διά τάς μήπω ἐξοφληθείσας ὡς ἄνω καθυστερουμένας εἰσφοράς ἔχουσιν ἐφαρμογήν αἱ οἰκεῖαι διατάξεις τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου καί τοῦ Α. Ν. 1122|46».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Ἰουνίου 1950.

19153|1607|1950 Ἀπόφ. Ὑπ)γοῦ Ἐργασίας

Περί ἐγκρίσεως Κανονισμοῦ Λειτουργίας Διοικήσεως καί παροχῶν Κ Α.Φ. Ξηρᾶς Μασολογγίου.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 114 τῆς 21 Ἰουλίου 1950)

Ἐγκρίνομεν, ὅπως ὡς Κανονισμός Λειτουργίας Διοικήσεως καί Παροχῶν τοῦ Κεφαλαίου 'Αποζημιώσεως Φορ)τῶν Ξηρᾶς Μασολογγίου ἰσχύσῃ ὁ τοιοῦτος τοῦ Κ.Α.Φ. Ξηρᾶς Ἀλεξανδρουπόλεως ἐγκριθείς διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 0824|946|27.2.1950 ἡμετέρας ἀποφάσεως δημοσιευθείσης εἰς τό ὑπ' ἀριθ. 46 τεῦχος Β' τῆς 13.3.50 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καθ' ὅλας αὐτοῦ τάς διατάξεις, πλήν τῶν τοιούτων τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 35 (Μεταβατικαί διατάξεις), μέ τάς κάτωθι συμπληρώσεις:

'Αρθρον 36

Μεταβατικαί διατάξεις

Εἰς τά διά τοῦ παρόντος προστατευόμενα μέλη, τῶν οἰκογενειῶν τῶν θανόντων ἢ θνησκόντων φορ)τῶν ἀπό τῆς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως λειτουργίας τοῦ Κ.Α.Φ. Ξηρᾶς Μασολογγίου, ἤτοι ἀπό 26.4.1947 καί μέχρι συμπληρώσεως πενταετίας, ἤτοι μέχρι τῆς 26.4.1952, ὡς καί εἰς τούς κατά τό αὐτό διάστημα ἀπομακρυνθέντας ἢ ἀπομακρυνθησομένους ἐξ οἱουδήποτε ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 15 ἀναφερομένων λόγων, καταβάλλονται τά 3|4 τῶν ὑπό τοῦ παρόντος ὁριζομένων παροχῶν, ἐφ' ὅσον, συντρεχουσῶν τῶν λοιπῶν προϋποθέσεων, οἱ θανόντες ἢ οἱ ἀπομακρυνόμενοι τοῦ ἐπαγγέλματος κατά τόν χρόνον, καθ' ὃν ἐπῆλθε τό γεγονός τό θεμελιοῦν τό δικαίωμα παροχῆς, εἶχον ἄρχίσει ἐκπληροῦντες τάς πρός τό Κ.Α.Φ. ὑποχρεώσεις των, ἤτοι ἀσχέτως χρόνου συμμετοχῆς εἰς αὐτό.

'Αρθρον 37

Αἱ ὑπό τῆς 'Επιτροπῆς τοῦ Κ.Α.Φ. Ξηρᾶς Μασολογγίου λαμβάνεται ἀποφάσεις κατά τήν ὑπ' ἀριθ. 1|1950 (παράγρ. 5 καί 6) συναίνεσιν αὐτῆς περί χορηγήσεως προκαταβολῆς ἐναντι τῆς ἐπιδικασθησομένης κατά τάς διατάξεις τοῦ παρόντος ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως εἰς τάς οἰκογενείας τῶν θανόντων καί εἰς τό Κ.Α.Φ. ὑπαγομένων φορ)τῶν Θεοδώρου Τσιρόγλου καί Γεωργίου Παραΐδου χορηγοῦνται διά τοῦ παρόντος. Τά διά τῆς ἀνωτέρω δέ ἀποφάσεως τῆς 'Επιτροπῆς καθορισθέντα ποσά προκαταβολῆς θέλουσι συμψηφισθῆ μέ τό κατά τάς διατάξεις τοῦ προηγουμένου ἄρθρου ἐπιδικασθησόμενον ὁριστικῶς ποσόν ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως.

'Αρθρον 38

'Από τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος καταργεῖται πᾶσα προγενεστέρα ἐπί τοῦ ἀντικειμένου τούτου διάταξις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Ἰουνίου 1950

41559|4019|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐργασίας καί Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας

Περί αὐξήσεως ἐργαλειακῶν δικαιωμάτων κατά 20 ο|ο καί καθορισμοῦ τελολογίου χρήσεως ἀδιαβρόχων Λιμένος Πατρῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 116 τῆς 26 Ἰουλίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τάς διατάξεις τῆς παραγρ. 2 τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Α. Νόμου 381|36, 2) τά διά τῶν ὑπ' ἀριθ. 4622)20|12|49 καί 1039)9|6|50 ἀναφορῶν τοῦ Γραφείου Ἐργασίας Λιμένος Πατρῶν ὑποβληθέντα ἡμῖν ἀποσπάσματα πρακτικῶν συνεδριάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτ)σεων τοῦ Λιμένος τούτου, ὑπ' ἀριθ. 365)16|12|49 καί 472)3|6|50, περί αὐξήσεως τῶν ἐργαλειακῶν δικαιωμάτων κατά ποσοστόν 20 ο|ο, 3) τήν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 472)3|6|50 πρακτικῷ τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτ)σεων Λιμένος Πατρῶν ληφθεῖσαν ἀπόφασιν περί καθορισμοῦ τῆς ἀμοιβῆς τῶν ἐργολάβων φορτ)σεων διά τήν κάλυψιν τῶν ἐμπορευμάτων τῶν παραμενόντων ἐν τῇ προκυμαίᾳ ἐπ' ἀρκετόν χρονικόν διάστημα, ἀποφασίζομεν:

α) Ἐγκρίνομεν τήν αὔξησιν τῶν ἐργαλειακῶν δικαιωμάτων Λιμένος Πατρῶν κατά τό ὡς ἄνω προταθέν ὑπό τῆς οἰκείας Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτ)σεων ποσοστόν 20 ο|ο.

β) Τροποποιοῦντες τήν ἐν τῷ ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 472)3|6|50 πρακτικῷ τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτ)σεων Λιμένος Πατρῶν ληφθεῖσαν ἀπόφασιν, ὁριζομεν τό τιμολόγιον χρήσεως ἀδιαβρόχων πρός κάλυψιν ἐμπορευμάτων παραμενόντων ἐν τῇ προκυμαίᾳ, ὡς ἀκολούθως:

Κάλυψις ἐμπορευμάτων μέχρι 10 ἡμερῶν, κατά τόννον βραχμάς 185 ἡμερησίως.

Ὁμοίως ἀπό 10 μέχρις 20 ἡμερῶν, κατά τόννον βραχμάς 1.500 ἡμερησίως.

Πλέον δέ τῶν 20 ἡμερῶν κατά τόννον βραχμάς 2.000 ἡμερησίως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Ἰουλίου 1950.

56653|50 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Μεταφορῶν, Οἰκονομικῶν, Ἐργασίας

Περί τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τῶν ὑπ' ἀριθ. 18612)46 καί 92540)47 ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Μεταφορῶν, Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας.

(Ε. Κ. τ. Δ' φ. 175 τῆς 10 Ὀκτωβρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τάς διατάξεις: α) τῆς παραγράφου 2 τοῦ Ν. 19)44 «περί ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνῃ εἰς τροποποιήσεις φορολογικῶν συντελεστῶν», β) τοῦ ὑπ' ἀριθ. 28)44 Νόμου «περί ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καί Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνουν εἰς τόν καθορισμόν μισθῶν καί ἡμερομισθίων», γ) τοῦ ἄρθρου 10 τῶν ὑπ' ἀριθ. 18612)46 καί 92540)47 ἡμετέρων κοινῶν ἀποφάσεων «περί καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀτμηλάτων Σιδηροδρόμων», καθ' ἃ πᾶσα ἀμφιβολία δύναται ἀφορᾷ τήν ἑρμηνείαν αὐτῶν λύεται διά κοινῆς ἀποφάσεως ἡμῶν ἑρμηνεύοντες τάς ὡς ἄνω ἡμετέρας κοινάς ἀποφάσεις, ἀποφασίζομεν:

Ἡ ἀληθής ἔννοια τῶν ὑπ' ἀριθ. 18612)46 καί 92540)1947 κοινῶν ἀποφάσεων ἡμῶν περί καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀτμηλάτων Σιδηροδρόμων» εἶναι ὅτι ἡ δι' αὐτῶν γενομένη ρύθμισις τῶν μισθῶν καί ἡμερομισθίων ὡς καί τῶν πάσης φύσεως προσαυξήσεων, ἐπιδομάτων καί ἄν γένῃ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀτμηλάτων Σιδηροδρομικῶν Δικτύων τῆς Χώρας τοῦ κατονομαζομένου εἰς τάς ἀνωτέρω ἀποφάσεις εἶναι ἀποκλειστική. Συνεπῶς ἐξ ὑπαρχῆς δέν ἰσχύει διά τό προσωπικόν τοῦτο ἄλλη ἀπόφασις ἢ συλλογική σύμβασις, πλήν τῶν εἰδικῶς διά τό προσωπικόν τοῦτο ἐκδοθεισῶν ἢ ἐκδοθησομένων ὑφ' ἡμῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ὀκτωβρίου 1950.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΔΙΚΑΣΤΑΙ ΚΑΙ ΚΡΑΤΟΣ

"Οταν ἡ δικαιοσύνη καταπίπτῃ, δὲν ἔχει πλέον ἀξίαν ἡ ὕπαρξις ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς. Κάντιος

Διὰ νὰ φθάσουν οἱ Δικασταὶ καὶ Εἰσαγγελεῖς τῶν Πρωτοδικείων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς «ἀποτελοῦντας τὸ σύνολον σχεδὸν τῶν εἰς τὰ Δικαστήρια ταῦτα ὑπηρετούντων καὶ ἐκπροσωπεύοντας τοὺς συναδέλφους ὅλης τῆς Χώρας», ὡς μᾶς ἐπληροφόρησεν ἡ ἀνακοίνωσις των τῆδε τελευταίου δεκαπενθημέρου, εἰς τὴν ἀσφάλειαν δι' ἑαυτούς καὶ τὸ Κράτος ἀπόφασιν νὰ *παραιτηθοῦν εἰσ δικαστικῶν των καθηκόντων*, ἂν δὲν ἱκανοποιηθοῦν τὰ κατὰ τοῦ Κράτους παράπονά των, σημαίνει, ὅτι ταῦτα εἶναι δίκαια καὶ ὅτι, ἀτυχῶς, δὲν κατενοήθη ἀπὸ τὴν Διοίκησιν ἡ εἰδικὴ ἀξία τῶν δικαίων των τούτων.

Ὁ τοῦ Καντίου ἀφορισμὸς εἶναι τραγικῶς ἀληθής. Ἐνώπιόν του δὲν ἔχει ἄλλον τὸ Κράτος ἱερὸν χρέος, εἰς πᾶσαν ἐπιφάνειαν γῆς, ἢ νὰ φροντίζῃ νὰ ἐξασφαλίζῃ εἰς τοὺς λειτουργούς του, ποὺ ὑπονέμουν τὴν Δικαιοσύνην, τὴν ἰδιαζούσαν καὶ εἰδικὴν ἐκείνην εἰς τὴν ὑπαλληλικὴν ἱεραρχίαν θέσιν, διὰ νὰ μὴ θεωρῇ *μέγα δι' αὐτὸ ἀνατύχημα καὶ τὸν λαόν*, ποὺ ὑπηρετεῖ, τὴν ὑπάμνησιν. Ἔστω, τοῦ δραματικοῦ ἀφορισμοῦ τοῦ Καντίου, ὁ ὁποῖος συνθέτει τὴν κατάπτωσιν τῆς Δικαιοσύνης μὲ τὸ πάτιον τῆς ὑπάρξεως ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς. Νὰ κάμνῃ σήμερον, ἀπὸ ἰδικῆς του πλευρᾶς, ὁ,τι εἶναι εἰς αὐτὸ δυνατόν, ὥστε νὰ μὴ δικέλθῃ ποτὲ ἀπὸ τὸν νοῦν του καὶ ἀπὸ τὴν σκέψιν τῶν πολιτῶν, ὅτι ἡ δικαιοσύνη του ἔχει καταπέσῃ, ἐξ αἰτίας ἰδικῶν του σφαλμάτων.

Λέγουν—καὶ ἴσως εἶναι συζητήσιμον—ὅτι κατὰ τοὺς ἀνωμάλους ἀπὸ τῆς ἐσχάτου κατοχῆς τῆς Χώρας καὶ ἐντεῦθεν καιροὺς, ἐξ αἰτίας τῶν γνωστῶν ἀφαντάστων στερήσεων, ποὺ ὑπέστημεν, τινὰ τῶν στελεχῶν τῆς δημοσιοϋπαλληλικῆς ἱεραρχίας ἐδειλίασαν πρὸ τῆς ἠθικῆς ἐπιταγῆς νὰ μὴ κάμνουν κατὰ κανένα μὲ τὴν συνείδησιν τῶν συμβιβασμόν.

Λέγομεν—καὶ εἶναι ἀληθὲς—ὅτι εἰς ὅλην αὐτὴν τὴν καίλαπα διεσώθη, ἀδιάβλητος καὶ ὑπερήφανος δι' αὐτό, ἡ Δικαιοσύνη μας.

Ἕνας λόγος ἀκόμη περισσότερος, ποὺ ἐπιβάλλει εἰς τὸ Κράτος τὸ χρέος, *ὄχι νὰ βραβεύσῃ τὰ δημόσια ὄργανά του*, τὰ ὁποῖα, τῶν πάντων στερούμενα, ἐπέμενον νὰ ὑπηρετοῦν τὸ ἰδεῶδες τῆς δικαιοσύνης—καὶ οὔτε ἄλλως τὰ εἶχον ἀνάγκην ἔρχεσθαι οἱ Δικασταί, ἀρκούμενοι μόνον εἰς ἐκεῖνο, ποὺ ἀπένειμαν εἰς αὐτοὺς ἡ ἰδία των συνείδησις—ἀλλὰ *ν' ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τὴν ψυχὴν τῶν Δικαστῶν του πᾶν ἴχνος πικρίας*, τὸ ὁποῖον θὰ ἠκολούθει μοιραίως ἡ σκέψις, ὅτι τὸ Κράτος δὲν ἐξασφαλίζει εἰς αὐτούς, ποὺ ἐπὶ τέλους εἶναι καὶ αὐτοὶ ὑλικὰ ὄντα, τὰ ἐφόδια μιᾶς, ὄχι ἀνέτου, ποὺ εἶναι διὰ τὸν πολὺν κόσμον τῶν ἐργαζομένων ἄνετον εἰς τοὺς καιροὺς μας, ἀλλ' ὑποφερτῆς, ζωῆς, ὥστε ἀπερίσπαστοι ἀπὸ αὐτὰς τὰς παζάρας καὶ ὅμως ἀναγκαίας ἀνασχολήσεις νὰ ὑπηρετοῦν πλέον μὲ ἄνεσιν—καὶ ὑπὸ τὴν γνωστὴν ὀλιγάρκειάν των—τὸ *ἰδεῶδες τῆς Δικαιοσύνης*.

Γνωρίζομεν ὅλοι—καὶ τὸ Κράτος βεβαίως δὲν ἀγνοεῖ—ὅτι ἓν ἀνώτερον ἔργον, ὡς ἐκεῖνο τῆς Δικαιοσύνης, διὰ νὰ εἶναι πράγματι ἀποδοτικόν—καὶ ὡς ἐπιστήμη καὶ ὡς ἐφηρμοσμένη πρᾶξις—δὲν ἀρκεῖ νὰ λέγωμεν, ὅτι ἔχομεν Δικαστάς, οἱ ὁποῖοι ἀσκοῦν αὐτὸ καλῶς, ὑπερνικῶντες κάθε ὑλικὸν ἐμπόδιον διότι, καὶ ἂν αὐτὸ εἶναι ἀληθές, ὅμως συνιστᾷ μίαν ἄδικον μετοχείρισιν τῶν ἐφαρμοστῶν τοῦ δικαίου, εἰς τοὺς ὁποίους δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχουν ὑλικὰ ἐμπόδια, ἀλλὰ νὰ λέγωμεν, ὅτι ἔχομεν Δικαστάς, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἀναμένομεν—καὶ πολὺ δικαίως, ἀφοῦ ἡ σκέψις των δὲν θὰ περισπᾶται εἰς βιωτικὰ ἐμπόδια—*τὸ ἄριστον, ἀπὸ πάσης πλευρᾶς, ἐπιστημονικῆς καὶ οὐσιαστικῆς, ἔργον*.

Αὐτὰ περίπου ζητοῦν οἱ Δικασταὶ μὲ τὴν τελευταίαν, ἀσυνήθη διὰ τὸν σεμνὸν χαρακτῆρα των καὶ δι' αὐτὸ ἀκόμη περισσότερον ἀξίαν ἰδιαιτέρας ἀπὸ τὸ Κράτος προσοχῆς, κίνησίν των.

Ὅσοι παροικοῦν εἰς τὰ Δικαστήρια γνωρίζουν μὲ ποῖα ὑλικὰ ἐμπόδια ζωῆς παλαίει ὁ Δικαστής, διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ ἔργον του. Ἐνῷ ἵσταται ἐνώπιον τῶν γνωστῶν διὰ πάντα ἐκ τῆς προσωπικῆς του ἐργασίας ἀποζώντα βιωτικῶν ἀναγκῶν, ἐνῷ ὁ μισθός του ἐν πάσῃ περιπτώσει, κατὰ μίαν περὶ δημοσίου δικαίου θεωρίαν, δὲν εἶναι ἀντάλλαγμα τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν, ἀλλὰ χορηγεῖται διὰ τὴν ἀξιοπρεπῆ παράστασίν του καὶ συντήρησιν—καὶ, ὡς γνωστόν, δὲν ἀντιπροσωπεύει, ἀτυχῶς, οὔτε τὴν ἀξίαν μιᾶς ἐνδυμασίας του—καλεῖται ἀπὸ τὸ Κράτος—ἀφοῦ συνδέεται καὶ τοῦτο πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου του—νὰ κόψῃ ἀπὸ τὸν προϋπολογισμόν τοῦ μετρίου μισθοῦ του καὶ τὰς ἀπαραιτήτους δαπάνας ἀγορᾶς ἐπιστημονικῶν ἐργασιῶν, διὰ νὰ ἐκτελῇ συνθετικώτερον τὸ ἔργον του.

Καὶ μόνον, ἀληθῶς, ἡ σκέψις αὐτὴ προκαλεῖ εὐλόγως τὴν ἀπορίαν κῶς περὶ τῶν ἁπλῶν αὐτῶν ἀληθειῶν δὲν ἐχρειάσθη ἢ δὲν ἠθέλησαν νὰ πληροφορηθοῦν οἱ περὶ τοῦ Γενικοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους ἁρμόδιοι, πῶς οἱ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς Δικαιοσύνης δὲν ἐπληροφόρησαν αὐτούς, ὅτι ὁ Διευθυντὴς ἑνὸς Ὑπουργείου, πρὸς τὸν ὁποῖον ἐξωρολόησαν τὸν Δικαστήν, ἂν ὄχι δὲν παρέχῃ ἔργον, ἀντέχον εἰς σύγχρισιν πρὸς ἐκεῖνο τοῦ Δικαστοῦ, τοὐλάχιστον ἀπαλλάσσεται τῆς ὄχι μικρᾶς αὐτῆς δι' ὑπαλληλικὸν ἐλάντιον δαπάνης.

Ὁμιλοῦμεν, τέλος, περὶ τῆς ἀνάγκης ὑπάρξεως ὑφηλῆς «λαϊκῆς» δικαιοσύνης καὶ αἰσθόμεθα τὸν Εἰρηνοδίκην μὲ μισθόν, *ὅσος ὁ μισθὸς τοῦ στοιχειωδεστέρου τῶν γραμμάτων αὐτῆς ἐργάτου τυπογραφείου*, συμπαθεστάτου κατὰ τὰ ἄλλα ἐργάτου τῶν χειρῶν, ἀλλ' ὄχι, τέλος πάντων, *φορέως τόσων ὑψηλῆς δημοσίας ἐξουσίας*.

Βεβαίως εἶναι γνωστὴ τοῦ Κράτους ἡ ἀποψις. Αἱ ἡμέραι μας εἶναι οἰκονομικῶς ἀνώμαλοι. Πτωχὸς ὁ κρατικὸς προϋπολογισμός.

Ἀλλ' ἂν ἡ ἐκπληκτικῶς *μεγάλη ἔννοια τῆς Δικαιοσύνης* κρίνεται—καὶ αὐτὴ—μὲ τὴν στενὴν οἰκονομικὴν ἀντίληψιν τῶν ἰσοζυγίων, τότε παραγνωρίζεται ἡ οὐσία της ὡς Ἰδέας, *ἐνώπιον τῆς ὁποίας δὲν ἔχουν καὶ δὲν πρέπει νὰ ἔχουν θέσιν κανενὸς εἴδους οἰκονομικοὶ λογαριασμοί*.

Κάτι ἀσφαλῶς γνωρίζουν περὶ αὐτοῦ εἰς ἄλλας χώρας, ὅπου ὁ Δικαστὴς ἔχει ἀπαλλαγῇ ἀπὸ βιωτικὰ προβλήματα.

Ἀλλ' ἐκεῖ ἐσυνήθισαν νὰ βλέπουν τὸν Δικαστὴν ὡς ἕνα μικρὸν Θεόν, ζῶντα μεταξὺ τῶν κοινῶν θνητῶν, ἀκριβῶς, διότι *ἐγγίζει τὰ ὅρια Ἔργου Θεοῦ τὸ ἔργον του*.

Ἐδῶ τὸν θεωροῦμεν ὡς ἕνα—καὶ αὐτὸν—τῆς κρατικῆς ἱεραρχίας ὑπάλληλον καὶ ἀσχολούμεθα ποῦ μισθολογικῶς νὰ τὸν κατατάξωμεν.

Ἂς ἐλπίσωμεν ὅμως, ὅτι αὐτὴν τὴν φορὰν ἡ Δικαιοσύνη θὰ ἔβρῃ ἀπὸ τὸ Κράτος.... δικαιοσύνην.

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου»

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 9ος — Τεύχος 22 (220)

Ἀθῆναι, 15 Νοεμβρίου 1950

ΣΧΕΣΙΣ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΑΣΤΙΚΟΝ ΚΩΔΙΚΑ

Γνωμοδότησις Ὁλομελείας τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. ΕΜΜ. ΣΑΜΑΛΕΑΣ

Τὸ πρῶτον ἤδη ἡ Ὁλομέλεια τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους ἀπησχολήθη μὲ τὴν ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἄρθρου 648 Ἀστικοῦ Κώδικος παροχὴν νομικῶν ὑπηρεσιῶν ὑπὸ δικηγόρου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου θέματος πολλὰ καὶ ποικίλα ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ τῇ νομολογίᾳ ἔχουν ὑποστηριχθῆ. Ἡ δημοσιευομένη κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. 01161|Γ. 1621 τῆς 21 Ὀκτωβρίου 1950 γνωμοδότησις ἀποτελεῖ μίαν εὐνοήτων ἀξίας συμβολὴν εἰς τὴν λύσιν τοῦ ἐνδιαφέροντος αὐτοῦ ζητήματος.

Ἐπὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 9308|Ε. ἐ. Ι. ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Τύπου καὶ Πληροφοριῶν (Δ]νσεις Διοικητικοῦ) καὶ ἐπὶ τοῦ ἐρωτήματος ἡ Ὁλομέλεια τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, συγκροτηθεῖσα ἐκ τῶν κ.κ. *Κ. Δημητρακάκη*, Προέδρου, *Γ. Φραγκούλη*, *Ι. Κυβέλου*, Ἀντιπροέδρων, *Δ. Παπαγιαννοπούλου*, *Τ. Κοντοναστούλου*, *Ι. Κουμουτσοπούλου*, *Χ. Βασιλακοπούλου*, *Μ. Σταυροκούλου*, *Κ. Περιφανάκη*, *Δ. Μπαμπάτη*, *Α. Χατζηδάκη*, *Ἀ. Ἀλεξίου*, *Λ. Μαγγιώρου*, Νομικῶν Συμβούλων, *Κ. Ρουμπάνη*, *Ε. Σαμαλέα* καὶ *Β. Μαρκέδα*, Παρέδρων, ἐγνωμοδότησεν ὁμοφώνως ὡς ἀκολούθως:

Δικηγόρος παρέχων τὰς νομικὰς αὐτοῦ ὑπηρεσίας ἐπὶ παγίῳ μισθῷ εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα Ραδιοφωνίας δυνάμει συμβάσεως διετοῦς, συναφθείσης τὴν 25 Μαΐου 1946, καλεῖται εἰς τὸν στρατὸν ὡς ἔφεδρος, ἀλλὰ τυγχάνων ἀναστολῆς προσελεύσεως παραμένει καὶ συνεχίζει τὴν πρὸς τὸ Ἵδρυμα παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του μέχρι τῆς ἀπολύσεώς του, γενομένης τὴν 3ην Δ]βρίου 1948, εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 919|47 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Ἀκολούθως προσέρχεται ὁ δικηγόρος οὗτος εἰς τὸν στρατόν, ὡς διακοπείσης τῆς ἀναστολῆς προσελεύσεώς του, καὶ ὑπηρετεῖ ἀπὸ τοῦ Μαρτίου 1949 μέχρι τῶν ἀρχῶν Ἀπριλίου 1950, ὅτε καὶ ἀπολύεται. Σημειοῦται ὅτι ἡ σύμβασις τούτου εἶχεν ἐν τῷ μεταξὺ ἀνανεωθῆ, ὡς προεβλέπετο, διὰ μίαν εἰσέτι διετίαν, λήγουσαν τὴν 31 Μαΐου 1950.

Ἐρωτᾶται, ἐὰν ὑπῆρξε νομίμως ἡ λύσις τῆς ὡς ἄνω συμβάσεως, ἐν ἀποφατικῇ δὲ περιπτώσει ποῖαι αἱ διὰ τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα Ραδιοφωνίας γεννώμεναι ὑποχρεώσεις.

***

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 πργρ. 5 τῆς Σ.Π. 54|45 «περὶ συστάσεως καὶ ὀργανώσεως Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος Ραδιοφωνίας», καθ' ἣν τὸ διοικητικὸν συμβούλιον, προτάσει τοῦ γενικοῦ διευθυντοῦ, διορίζει τὸν νομικὸν σύμβουλον καὶ τοὺς πληρεξουσίους δικηγόρους τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος Ραδιοφωνίας, καὶ ἐκ τοῦ περιεχομένου τῆς βάσει τῆς διατάξεως ταύτης συναφθείσης ὡς ἄνω συμβάσεως, τῆς ὁμιλούσης περὶ ἰδιωτικοῦ συμφώνου καὶ περὶ προσλήψεως πληρεξουσίου δικηγόρου ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας, δυναμένης νὰ καταγγελθῇ ἐγγράφως ἐξ μῆνας πρὸ τῆς λήξεώς της, προκύπτει ὅτι δὲν πρόκειται περὶ διορισμοῦ ἐν νενομοθετημένῃ θέσει, ἀλλ' ὅτι ἡ συνδέουσα τὸν δικηγόρον πρὸς τὸ Ἵδρυμα σχέσις εἶναι συμβατική, ταύτης μὴ ἀπακλειομένης καὶ ἐπὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, οἷον τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα Ραδιοφωνίας (ἄρθρ. 1 πργρ.1 Σ.Π. 54|45). Καὶ ναὶ μὲν δὲν ἀποβάλλει ὁ οὕτω πως παρέχων τὰς ὑπηρεσίας του δικηγόρος τὴν ἣν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 35 τοῦ Ν.Δ. τῆς 5|20 Μαΐου 1926 «περὶ δικηγόρων» κέκτηται ἰδιότητα τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου (Α.Π. 241|48 Θέμ. ΝΘ', σ. 614, Α.Π. 155|49, Θέμ. Ξ', σ. 339), πλὴν τοῦτο δὲν ἐπηρεάζει τὸ εἶδος τῆς σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, τῆς συνδεούσης τὸν δικηγόρον πρὸς τὸ Ἵδρυμα, ἀνεξαρτήτως ὅτι καὶ ἡ σχέσις δημοσίου δικαίου διέπεται συμπληρωματικῶς ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἀστικοῦ δικαίου.

Ὁ ἰσχύων Ἀστικὸς Κῶδιξ, ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ὁποίου συνήφθη ἡ προκειμένη σύμβασις, καθιεροῖ εἰς τὸ ἄρθρον αὐτοῦ 648 τὴν μισθωσιν ἐργασίας ἄνευ διακρίσεως τοῦ εἴδους ταύτης ὡς ἐλευθερίου ἢ ἀνελευθερίου, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ προϊσχῦον ἀστικὸν δίκαιον, ὅπερ ἐν τῇ ρυθμίσει τῶν ἐκ τῆς παροχῆς ὑπηρεσίας ἢ ἐργασίας σχέσεων ποιεῖται τὴν διάκρισιν αὐτήν. Περαιτέρω ὁ ρηθεὶς Κῶδιξ διὰ τῶν ἄρθρων αὐτοῦ 650 καὶ 676 περιλαμβάνει ρητῶς ὑπὸ τὴν μίσθωσιν ἐργασίας καὶ τὰς ἐμπιστευτικὰς ἐλευθερίους ἐργασίας, ἐνῶ ἐξ ἄλλου διὰ τοῦ ἄρθρου 713 περιορίζει τὴν ἔννοιαν τῆς ἐντολῆς εἰς σύμβασιν ἄνευ ἀμοιβῆς. Ταῦτα δίδουν τὴν ἔννοιαν, ὅτι σύμβασις συναπτομένη μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ ἔχουσα ἀντικείμενον ἐλευθερίους ἐργασίας φέρει τὸν χαρακτῆρα μισθώσεως ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ἡ παροχὴ τούτων συμφωνεῖται δι' ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον καὶ ἐπὶ παγίῳ μισθῷ. Οὕτως ἐκλείπει καὶ ἡ ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου ὀφισταμένη διχογνωμία

ἐὰν ἡ λεγομένη μισθωσις ἐλευθερίων ὑπηρεσιῶν ἀποτελῇ σχέσιν μισθώσεως ἐργασίας ἢ ἡμίσθου ἐντολῆς (Ἔνοχ. *Καυκᾶ*, σ. 273-274, Ἔνοχ. *Ζέπου*, σ. 339 σημ. 3, *Βασιλείου* ΕΕΔ. τόμ. 6|47, σ. 577, *Ἀνδρουτσόπουλος* ΕΕΝ ΙΔ' σ. 505. *Παυόπουλος*. ΕΕΝ ΙΕ σ. 738).

Τὴν ὑπὸ δικηγόρων παροχὴν νομικῶν ὑπηρεσιῶν δι' ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον καὶ ἐπὶ παγίᾳ ἢ περιοδικῇ ἀμοιβῇ προβλέπει καὶ τὸ ἄρθρον 35α τοῦ προμνησθέντος περὶ δικηγόρων Ν. Δ|τος, ὡς ταῦτα προσετέθη διὰ τοῦ ἄρθρου 2Β τοῦ Α.Ν. 1017|37, καθὼς ἐπίσης προβλέπει καὶ τὸ ἄρθρον 56 πργρ. 2Α τοῦ ἰδίου νομοθετήματος, πλὴν τὰ ἀναφερόμενα ἐν ἄρθροις αὐτοῦ 44, 153-156 περὶ σχέσεως ἐντολῆς τοῦ δικηγόρου πρὸς τὸν πελάτην καὶ περὶ τοῦ τρόπου καὶ χρόνου ἀνακλήσεως ταύτης δὲν δύναται ἀπὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος νὰ τύχουν ἐφαρμογῆς, διότι ταῦτα, ὡς ρυθμιζόμενα καὶ ὑπὸ τῶν προσημειωθέντων τοῦ αὐτοῦ Κώδικος ἄρθρων, κατηργήθησαν διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Εἰσαγ. Νόμου καὶ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. Δ|τος τῆς 7|10 Μαΐου 1946 περὶ ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ τοῦ Εἰσ. Νόμου (Ἔνοχ. *Καυκᾶ*, ἔνθ. ἀνωτ., contra Σ.Ε. 168|50. ΕΕΔ 9|50, σ. 360).

Ἑπομένως εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἐρωτήματος, καθ' ἣν ὑπάρχει παροχὴ νομικῶν ὑπηρεσιῶν ὑπὸ δικηγόρου δυνάμει συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου, ὑφίστανται σχέσις μισθώσεως ἐργασίας, διεπομένη ὡς πρὸς τὴν καταγγελίαν ὑπὸ τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ ἰσχύοντος Ἀστικοῦ Κώδικος.

***

Τὸ ρυθμίζον τὴν θέσιν τῶν στρατευομένων ἐπὶ συμβάσει ὡρισμένης χρονικῆς ἰσχύος ὑπαλλήλων τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Ν.Δ. 417|41, ὅπερ συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 καὶ 6 τοῦ Α. Ν. 986|49 ἐφαρμόζεται ἤδη, ἀσχέτως τοῦ εἴδους τῆς συνδεούσης τοὺς ὑπαλλήλους πρὸς τὰ πρόσωπα ταῦτα σχέσεως, δὲν εὑρίσκει θέσιν ὡς εἰδικὸς ἐργατικὸς νόμος (ἄρθρ. 38 Εἰσ. Νόμου) εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἐρωτήματος, διότι κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ νομοθετήματος τούτου οἱ ἐπὶ συμβάσει ὡρισμένου χρόνου ὡς ἄνω ὑπάλληλοι κληθέντες εἰς τὸν στρατὸν κατὰ τὴν διάρκειαν ταύτης ὡς ἐφεδροι (εἴτε ὡς κληρωτοὶ ἄρθρ.6 πργρ. 3 Α.Ν. 986|49), ἀλλὰ μὴ ὑπηρετήσαντες, ὡς τυχόντες ἀναστολῆς προσελεύσεως, δὲν ἀπολαύουν τοῦ δι' αὐτῆς παρεχομένου εὐεργετήματος τῆς διατηρήσεως ἐν τῇ θέσει των ἐπὶ χρονικὸν διάστημα ὅσον τὸ ἀπὸ τῆς στρατεύσεως των μέχρι τῆς λήξεως τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως, καθ' ὃ ἀναστέλλεται ἡ λῆξις ταύτης, καθ' ὅσον τοῦτο προϋποθέτει τὴν πραγματικὴν ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίαν τῶν ὑπὸ τὰ ὅπλα καλουμένων ὑπαλλήλων, ὥστε νὰ ἐπέρχεται ἡ παῦσις τῆς ἐργασίας διὰ τῆς ἐξ αὐτῆς ἀπομακρύνσεως των ἐξ αὐτοῦ καὶ θεσπίζεται διὰ λόγους δημοσίου συμφέροντος ἢ κατὰ παρέκκλισιν ἐκ τῶν ἀρχῶν τοῦ ἐνοχικοῦ δικαίου διατήρησις τῆς συμβάσεως ἐργασίας, παρατεινομένου τοῦ χρόνου αὐτῆς, ὅσον διήρκεσεν ἡ εἰς τὸν στρατὸν ὑπηρεσία.

Συνεπῶς καὶ ὁ περὶ οὗ πρόκειται δικηγόρος, ὁ κληθεὶς μὲν εἰς τὸν στρατὸν ὡς ἐφεδρος, ἀλλὰ τυχὼν ἀναστολῆς προσελεύσεως, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας παρέμεινεν ἐξακολουθήσας τὴν παροχὴν τῶν πρὸς τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα Ραδιοφωνίας νομικῶν ὑπηρεσιῶν του, δὲν ἀπολαύει τοῦ διαληφθέντος εὐεργετήματος.

Μετὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς προκειμένης σχέσεως ὡς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ἡ ἐκ τῆς ὁποίας ἀποδέσμευσις ρυθμίζεται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἰσχύοντος Ἀστικοῦ Κώδικος, ἐρευνητέον ἐὰν εὑρίσκῃ ἐπ' αὐτῆς ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρ. 672 τοῦ Κώδικος τούτου, ὅπερ δικαιολογεῖ τὴν ἀπρόθεσμον καταγγελίαν ἐν ὑπάρξει σπουδαίου λόγου. Πότε ὑπάρχει σπουδαῖος λόγος κρίνεται ἀντικειμενικῶς καὶ ἐκ τοῦ ὁρίου τῆς θυσίας, ὅπερ κατὰ καλὴν πίστιν δύναται ἢ δὲν δύναται ν' ἀξιωθῇ ἐκ μέρους τοῦ καταγγέλλοντος, ἄλλαις λέξεσι σπουδαῖος λόγος ὑπάρχει, ὅταν ἐξ αἰτίας γεγονότος ἢ συμπεριφορᾶς τινος δὲν δύναται κατὰ καλὴν πίστιν νὰ ἀξιωθῇ ἡ συνέχισις τῆς συμβάσεως ὑπό τινος τῶν συμβαλλομένων, ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπάρξεως ἢ τῆς ἀνυπαρξίας πταίσματος παρὰ τῷ ἀντισυμβαλλομένῳ (Ἔνοχ. *Ζέπου*, σ. 381, Ἔνοχ. *Καυκᾶ*, σ. 362).

Ἡ ἀποβλέπουσα εἰς τὸ γενικώτερον δημόσιον συμφέρον οἰκονομικὴ πολιτικὴ ἀνασυγκρατήσεως τοῦ Κράτους καὶ ἡ συνεπείᾳ ταύτης περιστολὴ τῶν δαπανῶν τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ἕνεκα τῆς ὁποίας κατέληξεν ἡ Κυβέρνησις διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 919|47 πράξεώς της, μὴ κυρωθείσης διὰ νόμου, ν' ἀποφασίσῃ καὶ τὴν μείωσιν τοῦ προσωπικοῦ τῶν Ν. Π. Δ. Δ. εἰς τρεῖς ἐν συνόλῳ χιλιάδας, ἀπολυομένων τῶν λοιπῶν ἰσαρίθμων ὑπαλλήλων, μέχρι τῆς 15 Νῃβρίου 1947, συνιστᾷ προδήλως τὸν ὑπὸ τὴν προεκτεθεῖσαν ἔννοιαν ἔννομον λόγον, τὸν παρέχοντα τὸ δικαίωμα τῆς ὁποτεδήποτε ἐγκύρου καταγγελίας, ἥτις συνεπάγεται τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἐκ τοῦ τεθέντος ὑπ' ὄψιν ἀπὸ 11 Ἰουλίου 1948 πρακτικοῦ συνεδριάσεως τῆς συμφώνως τῇ ὑπ' ἀριθ. 919|5-11-47 πράξει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου συγκροτηθείσης ὑπὸ τὴν προεδρίαν Ἀρεοπαγίτου τριμελοῦς Ἐπιτροπῆς πρὸς ὑπόδειξιν τῶν ἀπολυτέων ὑπαλλήλων τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος Ραδιοφωνίας προκύπτει, ὅτι ὑπεδείχθη ὡς ἀπολυτέος καὶ ὁ ἐν λόγῳ δικηγόρος κατὰ σειρὰν ἀπολύσεως ὑπ' ἀριθ. 21, τὴν ἀπόφασιν δὲ ταύτην τῆς Ἐπιτροπῆς ἀπεδέχθη τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ἱδρύματος κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 197 συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 2 Δεκεμβρίου 1948 μὲ τὴν αὐτὴν σειρὰν (ἀριθ. 21) ἀπολύσεως, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ τεθέντος ὑπ' ὄψιν οἰκείου πρακτικοῦ. Πρόκειται συνεπῶς περὶ ἀπολύσεως ἐγκύρως γενομένης, ἥτις συνεπάγεται τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως. Τὸ ὅτι ἔλαβε χώραν ἡ ἀπόλυσις μεταγενεστέρως τῆς ὑπὸ τῆς διαληφθείσης πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὁριζομένης προθεσμίας τῆς 15 Νῃβρίου 1947, δὲν φρονοῦμεν, ὅτι ἀσκεῖ τοῦτο ἐπιρροήν τινα, ἀρκεῖ ὅτι ἐνένετο κατ' ἐφαρμογὴν τῆς πρὸς ἐπιτευξιν οἰκονομιῶν ἐκδοθείσης ταύτης πράξεως καὶ συμφώνως πρὸς τὴν ἀπόφασιν τῆς ὑπ' αὐτῆς περὶ ὑποδείξεως τῶν ἀπολυτέων προβλεπομένης Ἐπιτροπῆς, διότι ἡ ὁριζομένη διὰ τὴν ἀπόλυσιν τῶν ὑπαλλήλων προθεσμία ἀποβλέπει, ὡς προελέχθη, εἰς τὴν ὅσον ἐνεστι ταχείαν τούτων ἀπόλυσιν, ὥστε καὶ ὑστέρως ἐντὸς εὐλόγου χρόνου γενομένη νὰ βασίζεται ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τῶν οἰκονομιῶν σπουδαίου λόγου, ἐφ' οὗ καὶ ἡ ἐντὸς τῆς προθεσμίας ἀπόλυσις. Μετὰ ταῦτα

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΩΝ ΔΙΑ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

Λήξις χρόνου ισχύος αποφάσεων Επιτροπών Διαιτησίας και συνέπειαι

Αποτελέσματα αποφάσεως Επιτροπής Διαιτησίας μετά την κήρυξιν αύτης ως υποχρεωτικής.— Εξομοίωσις κατ' άρθρ. 23 β.δ. 18 Ιουνίου]1 Αυγούστου 1936 κατά τα αποτελέσματα προς συλλογικήν σύμβασιν εργασίας.—Ανίσχυρον όμως άρθρ. 23 β.δ., ως έκτος εξουσιοδοτήσεως.— Παύσις ισχύος αποφάσεως Επιτροπής Διαιτησίας μετά την πάροδον του ωρισμένου χρόνου αύτης.

Το θέμα, επί του οποίου η κατωτέρω άκρως ενδιαφέρουσα απόφασις του Αρείου Πάγου, έχει ως εξής:

Η υπ' αριθ. 14 της 22]10]1948 απόφασις της Πρωτοβαθμίου Επιτροπής Διαιτησίας Αθηνών, διά της οποίας καθορίζονται αι αποδοχαί των διπλωματούχων μηχανικών Ανωτάτων Σχολών των ειδικοτήτων μηχανολόγων, ηλεκτρολόγων, μεταλλειολόγων και ναυπηγών, ως και εκ των διπλωματούχων χημικών Ανωτάτων Σχολών (ΕΕΔ 8, 123), κηρυχθείσα εκτελεστή διά της υπ' αριθ. 41173]4613] 1948 αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας (ΕΕΔ 8, 122), κυρωθείσα δε διά της υπ' αριθ. 11526] 898]1950 αποφάσεως του Προέδρου της Κυβερνήσεως και του Υπουργού της Εργασίας (ΕΕΔ 9, 237), εις εκτέλεσιν του Α. Ν 1406]1950 (περί της ακυρότητος όμως του οποίου βλέπε Σ. Ε. 1279] 1950 Ολομ., εισηγητής *Π. Μερτικόπουλος*, ΕΕΔ 9, 687, Σ. Ε. 1481]1950. Ολομ., εισηγητής *Χ. Μηλέλας*, ΕΕΔ 9, 997), καθώρισεν χρόνον ισχύος αύτης από 1ης Απριλίου 1948 το εν έτος.

Αφού λοιπόν παρήλθεν ήδη το έτος ισχύος αύτης, το Πρωτοδικείον Πειραιώς διά της υπ' αριθ. 2174]1949 αποφάσεως του έκρινεν, ότι έπαυσεν ήδη η ισχύς της εν λόγω διαιτητικής αποφάσεως.

Ο μισθωτός ενάγων υπέβαλε κατά της αποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου αίτησιν αναιρέσεως με τους εξής λόγους:

α') Κατ' αι τήν συζήτησιν και συνεκδίκασιν τοσον της έφεσεώς του, όσον και της αντιθέτου εφέσεως της αντιδίκου του και προς απόδειξιν του βασίμου του εν τω εφετηρίω λόγου του ρητώς επεκαλέσθη και προσήγαγε διά των πρωτάσεών του επισήμων αντίγραφον της υπ' αριθ. 26136] 2243 από 16]6]1949 εγκυκλίου διαταγής του Υπουργείου Εργασίας προς άπασας τας Επιθεωρήσεις Εργασίας και λοιπάς Οργανώσεις, βεβαιούσης ότι η ως άνω υπ' αριθ. 14]1948 διαιτητική απόφασις κηρυχθείσα εκτελεστή διά της υπ' αριθ. 41173]1948 αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας, δι' ής καθωρίσθησαν αι αποδοχαί των χημικών και μηχανικών διπλωματούχων ανωτάτων σχολών, ως μη καταγγελθείσα μέχρι τότε νομοτύπως παρ' ουδεμιάς των ενδιαφερομένων Οργανώσεων, εξακολουθεί ισχύουσα επ' αόριστον και τυγχάνει εφαρμοστέα και μετά την 30]4]1949, εν τούτοις η εκδοθείσα και αναιρεσιβαλλομένη υπ' αριθ. 2174]1949 απόφασις Πρωτοδικείου Πειραιώς, αναφερθείσα απλώς εις τας σκέψεις της εκκαλουμένης υπ' αριθ. 703]1949 αποφάσεως του Πρωτοδικείου Πειραιώς, ας έκρινεν ορθάς και νομίμους, απέρριψε την έφεσίν του, χωρίς να λάβη ποσώς υπ' όψιν το ρητώς, ως άνω, προσαχθέν δημόσιον έγγραφον ασκούν ουσιώδη επιρροήν εις την έκβασιν της δίκης, παραβιάσαν ούτω την διάταξιν του άρθρου 256 της Πολ. Δικονομίας.

β') Η προσβαλλομένη απόφασις ψευδώς ηρμήνευσε και εσφαλμένως εφήρμοσε τον ουσιαστικόν νόμον, ήτοι το άρθρον 23 Β. Δ. 18]6]1936 «περί Επιτροπών Διαιτησίας κλπ.», εν συνδυασμώ προς το άρθρον 5 § 1 του από 16]21 Νοεμβρίου 1935 αναγκαστικού νόμου «περί συλλογικών συμβάσεων εργασίας», δεχθείσα, δι' αναφοράς προς την πρωτόδικον απόφασιν του επί εργατικών διαφορών Πρωτοδικου Πειραιώς 703]1949, ότι η διά της από 30 Νοεμβρίου 1948]5 Ιανουαρίου 1949 αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας (ούσης εγκύρου, αφ' ής εξεδόθη, κατά τον Α. Ν. 1406]1950 και την επί τη βάσει αυτού εκδοθείσαν υπ' αριθ. 11526]898 της 1]1 Μαρτίου 1950 κοινήν απόφασιν του Προέδρου της Κυβερνήσεως και του Υπουργού της Εργασίας, ής άλλως τε το κύρος δεν ημφισβητήθη υπό της αντιδίκου και αποδέχεται τούτο η προσβαλλομένη απόφασις) κυρωθείσα υπ' αριθ. 14]22 Οκτωβρίου 1948 αποφάσεως της πρωτοβαθμίου Επιτροπής Αθηνών έπαυσε να ρυθμίζη τας αποδοχάς του από 1ης Απριλίου 1949 και εφεξής, ενώ κατά τας προαναφερθείσας διατάξεις αφ' ενός μεν αι εκτελεσταί κηρυχθείσαι διαιτητικαί αποφάσεις εξομοιούνται, ως προς την χρονικήν διάρκειαν της ισχύος των, την καταγγελίαν, την παράβασιν κλπ. προς συλλογικάς συμβάσεις, αφ' ετέρου δε αι ωρισμένου χρόνου συμβάσεις, μη καταγγελλόμεναι πρό της λήξεως των, μετατρέπονται εις συλλογικάς συμβάσεις αορίστου χρόνου ισχύος.

***

Πρέπει να σημειωθή ότι το άρθρον 23 του από 18 Ιουνίου]1 Αυγούστου 1936 Διατάγματος περί των

καταλήγομεν εις ότι υπήρξε νόμιμος ή λύσις της μεταξύ του περί ού το ερώτημα δικηγόρου και του Εθνικού Ιδρύματος Ραδιοφωνίας συμβάσεως μισθώσεως εργασίας διά της κατ' εφαρμογήν της υπ' αριθ. 919]47 πράξεως του Υπουργικού Συμβουλίου γενομένης την 3ην Δεκεμβρίου 1948 απολύσεως αυτού πρό της λήξεως του χρόνου, δι' ον συνήφθη η σύμβασις.

Ο Εισηγητής Πάρεδρος Νομικού Συμβουλίου
ΕΜΜ. ΣΑΜΑΛΕΑΣ

'Επιτροπῶν Διαιτησίας καὶ ἐκτελέσεως τοῦ 'Αναγκ. Νόμου τῆς 16 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» ὁρίζει τὰ ἑξῆς: 'Η διαιτητικὴ ἀπόφασις, ἐφ' ὅσον ἐγένετο ἀποδεκτὴ παρ' ἀμφοτέρων τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν ἢ διὰ πράξεως τοῦ 'Υπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ('Εργασίας ὡδε) ἐκηρύχθη ὑποχρεωτική, ἐπιφέρει τὰ ἀποτελέσματα συλλογικῆς συμβάσεως, ἂν ἡ ἐφ' ἧς ἐξεδόθη συλλογικὴ διαφορὰ ἐγεννήθη μεταξὺ ἑνὸς ἢ πλειόνων ἐργοδοτῶν ἢ μιᾶς ἢ πλειόνων ἐργοδοτικῶν 'Οργανώσεων ἀφ' ἑνὸς καὶ μιᾶς ἢ πλειόνων 'Οργανώσεων μισθωτῶν ἀφ' ἑτέρου. "Αλλως ἡ ἀπόφασις ἔχει ἀποτέλεσμα μόνον μεταξὺ τῶν ἐν διενέξει ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν, χωρὶς νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 § 1 τοῦ Α. Ν. περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας· ἀρχὴ ταῦ ἀπαρεγκλίτου, οὐδ' ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ αὐτοῦ Νόμου ἀρχὴ τῆς ἐπεκτάσεως τῶν κανονιστικῶν διατάξεων ταύτης πέρων τοῦ κύκλου τῶν συμβαλλομένων.

Τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας, κατ' ἐφαρμογὴν τῆς ἀνω διατάξεως τοῦ ἄρθρου 23 β. δ. 18 Ἰουνίου|1 Αὐγούστου 1936, ἐδέχοντο μέχρι τοῦδε, ὅτι ἀφοῦ ἡ διαιτητικὴ ἀπόφασις διὰ τῆς κηρύξεως αὐτῆς ὡς ἐκτελεστῆς ἐξωμοιοῦτο πρὸς συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας, συναχθέντων ἀπαραιτήτως, ὅτι καὶ ὡς πρὸς τὴν χρονικὴν διάρκειαν αὐτῆς ἔχουσιν ἐφαρμογὴν τὰ ἐπὶ συλλογικῶν συμβάσεων κρατοῦντα. Ἰδίᾳ δὲ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 5 § 1 τοῦ Α. Ν. τῆς 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», καθ' ἣν ἡ ὑφισταμένου χρόνου συλλογικὴ σύμβασις, μὴ καταγγελθεῖσα κατὰ τὴν λῆξιν της, μετατρέπεται εἰς ταυτὴν ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας (βλέπε Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, ὡς ἑφετεῖον, 1042|1950, εἰσηγητὴς *Π. Παγάνης*, ΕΕΔ 9, 589, ἐπικυροῦσαν τὴν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 3812|1949, Πρωτοδίκης *Η. Τριανταφύλλου*, ΕΕΔ 8, 938, αἱ ὁποῖαι ἀπεφάνθησαν οὕτω ἐπὶ τῆς αὐτῆς, ὡς ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ἐν χωρίῳ. 14|1948 διαιτητικῆς ἀποφάσεως).

Ἐκ ἄλλου καὶ ἡ Διοίκησις ('Υπουργὸς Ἐργασίας), στηριζομένη εἰς τὸ ἄρθρον 23 τοῦ β. δ. τῆς 18 Ἰουνίου|1 Αὐγούστου 1936, εἰς ἣν ὁ 3 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Ν. 866|1937, κατὰ τὴν ὁποίαν δύνανται δι' ἀπορρήτων τοῦ 'Υπουργοῦ τῆς 'Εργασίας, δημοσιευομένων διὰ τῆς 'Εφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ κοινοποιουμένων εἰς τὸν Γραμματέα τοῦ οἰκείου Εἰρηνοδικείου νὰ παρατείνεται ἑκάστοτε διὰ τῆς λήξεως τῆς ἡ αἰτηθεῖσα ἰσχὺς τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας μέχρις ἓξ μηνῶν, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν κρίσιν του δὲν ἐπῆλθε μεταβολὴ οὐσιώδης κατὰ τὴν ἀπαγόρευσιν τῶν κριτηρίων συνήθων (βλέπε καὶ ἑρμηνευτικὸν ἄρθρ. 9 Α. Ν. 1367|1938), παρατείνει ἑκάστοτε τὴν ἰσχὺν τῶν ὡρισμένου χρόνου διαιτητικῶν ἀποφάσεων, ὑπολαμβάνουσα ταύτας μετατρεπομένας εἰς ἀορίστου χρόνου, ἂς ἡ συλλογικὴ σύμβασις, μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ καθωρισμένου χρόνου διαρκείας της ἰσχύος των (ἀρβ. προηγούμενον τὴν 6α ἀρμ. 53|1953 «702|1949 ἀπόφασιν τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εργασίας, ΕΕΔ 9, 181).

Ἐνόψει συνεπῶς εἶναι αἱ σοβαραὶ συνέπειαι ἐκ τῆς λύσεως, εἰς τὴν ὁποίαν κατέληξεν ἡ κατωτέρω δικαιοπραξία κρίνουσα ἀπὸ ἀπόψεως νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως τὸ κῦρος τοῦ ἄρθρ. 23 τοῦ ἐκτελεστικοῦ τοῦ Α.Ν. περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας β.δ. 18 Ἰουνίου|1 Αὐγούστου 1936 (πρβλ. καὶ σημείωσιν μας ἐν ΕΕΔ 8, 667 ἐπὶ τῆς Σ. Ε. 859|1949).

Ἀρείου Πάγου 486|1950 Τμ. Α'

Προεδρεύει ὁ κ. **Η. Παπαχελίου**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ **Δ. Μίχος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Γεωργακόπουλος, Δ. Μηλιδώνης

'Η προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὡς ῥητῶς βαίνει, ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἀποδεικτικῶν στοιχείων, καὶ τὰ παρὰ τῶν διαδίκων ἐπικληθέντα καὶ προσαχθέντα ἔγγραφα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν ἣν διατείνεται ἀναιρεσείουσα ὡς ἐπικληθεῖσαν καὶ προσαχθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ ὑπ' ἀριθμὸν Κ|136|2243 τῆς 16 Αὐγούστου 1949 ἐγκυκλίου τοῦ 'Υπουργείου 'Εργασίας, ἣν δὲν ἦτο ὑποχρεωμένη νὰ μνημονεύσῃ εἰδικῶς καὶ διαιτέρως. "Οθεν ὁ μοναδικὸς λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου, ὁ ἐπ' ἀντίθετα ὑποστηρίζων, εἶναι ἀπαραδέκτως ἀβάσιμος.

'Η διάταξις τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ Βασ. Διατάγματος τῆς 18 Ἰουνίου|1 Αὐγούστου 1936 «περὶ τῶν ἐπιτροπῶν διαιτησίας καὶ ἐκτελέσεως τοῦ 'Αναγκαστικοῦ Νόμου τῆς 16 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», καθ' ἣν διαιτητικὴ ἀπόφασις, ἐφ' ὅσον ἐγένετο ἀποδεκτὴ παρ' ἀμφοτέρων τῶν διαφερομένων μερῶν ἢ διὰ πράξεως τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εθνικῆς Οἰκονομίας ἐκηρύχθη ὑποχρεωτική, ἐπιφέρει τὰ ἀποτελέσματα συλλογικῆς συμβάσεως, ἂν ἡ ἐφ' ἧς ἐξεδόθη συλλογικὴ διαφορὰ ἐγεννήθη μεταξὺ ἑνὸς ἢ πλειόνων ἐργοδοτῶν ἢ μιᾶς ἢ πλειόνων ὀργανώσεων μισθωτῶν ἀφ' ἑτέρου, μεταξὺ δὲ τῶν ἀποτελεσμάτων τούτων τῆς συλλογικῆς συμβάσεως εἶναι κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ 'Αναγκ. Νόμου τῆς 16|21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» καὶ τὸ ὅτι ἡ συλλογικὴ σύμβασις ὡρισμένου χρόνου, μὴ καταγγελθεῖσα ἐμπροθέσμως, θεωρεῖται μετὰ τὴν λῆξιν της ὡς καταρτισθεῖσα ἐφ' ἀορίστου χρόνου, θεσπισθεῖσα, ὡς καὶ ἐν τῷ προοιμίῳ τοῦ Βασ. Διατάγματος τούτου δηλοῦται, πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ 'Αναγκ. Νόμου τῆς 16|21 Νοεμβρίου 1935, κατὰ τὸ ἄρθρον 13 τοῦ ὁποίου τὸ τρόπον τινὰ τῆς ἐκπροσωπήσεως τῶν ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ παρόντος Νόμου προβλεπομένας διαφοράς, ὡς καὶ πᾶσα ἀναγκαία πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ λεπτομέρεια κανονίζονται διὰ διαταγμάτων ἐκδιδομένων «κατόπιν τοῦ 'Υπουργοῦ τῆς 'Εργασίας», προφανῶς δὲν ἀφορᾷ λεπτομέρειαν πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ῥηθέντος 'Αναγκ. Νόμου, ἀλλὰ δι' αὐτοῦ θεσπίζεται νέα διάταξις νόμου καὶ τίθεται νέος κανὼν δικαίου, καθ' ὑπέρβασιν τῆς δοθείσης ὑπὸ τοῦ ῥηθέντος ἄρθρου 13 ἐξουσιοδοτήσεως καὶ ἐξ ταύτου εἶναι ἀνίσχυρα. 'Επομένως ἡ ὑπ' ἀρ. 14 τῆς 22 Ὀκτωβρ. 1948 ἀπόφασις τῆς Πρωτοβαθμίου 'Επιτροπῆς Διαιτησίας 'Αθηνῶν, δι' ἧς καθωρίσθησαν αἱ ἀπαρέγκλιτοι μεταξὺ ἄλλων καὶ τῶν χημείων διπλωματούχων ἀνωτάτων σχολῶν, καὶ τὸ ἐν αὐτῇ ποσὸν καταβλητέον ἐπὶ ἓν ἔτος, ἀρξάμενον ἀπὸ 1 'Απριλίου 1948, κηρυχθεῖσα ἐκτελεστὴ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 4|1173|4543 τῆς 30 Νοεμβρίου 1948|5 Ἰανουαρίου 1949 ἀποφάσεως τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εργασίας, δὲν ἔχει τὰ ἀποτελέσματα συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡς πρὸς τὸν χρόνον τῆς ἰσχύος αὐτῆς, ταύτεστι δὲν δύναται μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς ἐν τῷ διατακτικῷ αὐτῆς τεθείσης ἐνιαυσίου ἰσχύος της νὰ θεωρηθῇ ὡς ἔχουσα ἰσχὺν δι' ἀόριστον χρόνον.

'Η προσβαλλομένη ἀπόφασις δι' ἀναφορᾶς εἰς τὰς αἰτιολογίας τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως

ΚΥΡΟΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

Συνταγματικότης Α.Ν. 1406|1950 καὶ κυρωτικῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως

I

Ἔκδοσις ἀναγκαστικῶν Νόμων.—Ἀνεπίτρεπτον δικαστικοῦ ἐλέγχου περὶ τῆς ἀνάγκης ἐκδόσεως αὐτῶν. — Κῦρος συνεπῶς Α. Ν. 1406|1950 περὶ κυρώσεως ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ κυρωτικῆς ὑπ' ἀριθ. 11526|898|1950. — Ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 8|1948 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας περὶ καθορισμοῦ ἡμερομισθίων ἐργατῶν ἐπιχειρήσεων ἀγγειοπλαστικῆς.

Ἐκ φαίνεται ἐξ ὧν παρατεθέντων κατωτέρω τοιούτων δικαστικῶν ἀποφάσεων ἀσχοληθεισῶν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος τὸ ζήτημα τῆς ἰσχύος τῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἔχει περιπλακῇ μέχρι σχεδὸν ἀδιεξόδου.

Ἂς μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ ἐπαναλάβωμεν πάλιν πῶς ἔχει τὸ ζήτημα:

Ἡ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας διὰ σχετικῶν ἀποφάσεων αὐτοῦ (βλέπε προχείρως Σ. Ε. 839|1949, εἰσηγητὴς *Α. Ραγκούσης*, ΕΕΔ 8, 667) ἔχει δεχθῇ, ὅτι ναὶ μὲν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ συμβατικοῦ χρόνου ἰσχύος συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν ἐπιτρέπεται παρέμβασις τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας πρὸς ἔκδοσιν ἀποφάσεως αὐτῶν τροποποιούσης συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας ἀλλ' ἐφ' ὅσον αἱ ἐθνικαὶ καλοῦνται συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας, διὰ ἔτους 1947, ὧν ὁποιαν ἐλήξει μετὰ ἑξάμηνον ὁ συμβατικὸς χρόνος ἰσχύος αὐτῶν, παρατάθησαν καὶ ἐξακολουθοῦν ἐν παρατάσει οὖσαι διὰ ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κατὰ τοὺς Ν. 864|1937 καὶ 1361|1938, εἶναι διὰ ταῦτα συγχωρητὴ ἡ ἔγερσις συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας καὶ ἡ ἐπ' αὐτῆς ἐπέμβασις τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας.

Ὁ Ἄρειος Πάγος ὅμως διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 453|1949 ἀποφάσεώς του (εἰσηγητὴς *Κ. Κολοκοτρώνης*, ΕΕΔ 8, 936) ἀπεφάνθη, ὅτι καὶ κατὰ τὴν παράτασιν τοῦ χρόνου ἰσχύος τῶν ἀνωτέρω συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δὲν συγχωρεῖται παρέμβασις τῶν Ἐπιτροπῶν.

Μετὰ ταῦτα εἰσήχθη ὁ Α. Ν. 1406|1950 «περὶ κυρώσεως ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἐπὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» (ΕΕΔ 9, 237).

Δι' αὐτοῦ ἐξουσιοδοτήθησαν ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας νὰ προβοῦν ἐντὸς δύο μηνῶν εἰς κύρωσιν τῶν μέχρι τῆς δημοσιεύσεως ταύτης ἀνωτέρω Α.Ν. ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας δι' ἀποφάσεως αὐτῶν καὶ ταύτη ἐδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 11526|898|1950 (ΕΕΔ 9, 237).

Ἀλλὰ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1219|930 ἀποφάσεώς του (εἰσηγητὴς *Π. Μερτικόπουλος*, ΕΕΔ 9, 687) (βλέπε καὶ δευτέραν Σ. Ε. 1481|1050, εἰσηγητὴς *Χ. Μηλιάδης*, ΕΕΔ 9, 997), ἀκολουθοῦν τὴν γνωστὴν ἄποψιν αὐτοῦ περὶ τῆς ἐρευνητικῆς τῆς ἀνάγκης ἐκδόσεως ἀναγκαστικῶν νόμων, ἐκρινε ὡς ἀνωτέρω Α. Ν. 1406|1950 ὡς ἀντισυνταγματικὸν καὶ ἠκύρωσε τὴν δυνάμει αὐτοῦ ἐκδοθεῖσαν ὑπουργικὴν ἀπόφασιν περὶ κυρώσεως τῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας.

Τούτων δεδομένων ἑκάστη τῶν παρατεθεμένων κατωτέρω δικαστικῶν ἀποφάσεων ἀκολουθεῖ ἰδίαν ἄποψιν.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 2987|1950 Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, ἀκολουθοῦσα τὴν ἄποψιν τοῦ Σ. τῆς Ε. κρίνει τὸν Α.Ν. 1406|1950 ὡς ἀντισυνταγματικὸν καὶ ἀνίσχυρον καὶ τὴν δυνάμει αὐτοῦ ἐκδοθεῖσαν κυρωτικὴν τῶν ἀποφάσεων τῶν Ἐπιτροπῶν ὑπουργικὴν ἀπόφασιν.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 1430|1950 Πρωτοδίκου Πειραιῶς, ἀκολουθοῦσα τὴν γνωστὴν ἄποψιν τοῦ Ἀρείου Πάγου περὶ τῆς συνταγματικότητος τῶν ἀναγκαστικῶν νόμων (ἀντιθέτων ἐκείνῃ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας), κρίνει τὸν Α.Ν. 1406|1950 ὡς συνταγματικὸν καὶ ἰσχύοντα ἐπομένως τὴν κυρωτικὴν ὑπουργικὴν ἀπόφασιν.

Ἡ τρίτη τέλος, ὑπ' ἀριθ. 3549|1950 Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, ἐπανέρχεται εἰς τὴν ἄποψιν τῆς Α. Π. 450|1948 περὶ ἀνισχύσεως τῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, διορκούσης τῆς ἰσχύος τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας 1947, μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἀσκουμένην εἰς κυρωτικὴν ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, ἐχομένης ὑπαρξίν δεδικαιωμένου ἐξ τῆς ἀπορρίψεως ταύτης Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Εἰς τὰς ἀκολουθούσας τὴν τελευταίαν ταύτην ἀποφασιν ἐπιφυλάσσεται ἐρευνᾶται ἐὰ θέμα ὑπάρξεως δεδικαιωμένου διὰ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια ἐκ τῆς ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Ὑπομιμνήσκονται τέλος καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 29|1948 Τμ. Β Α. Π. (εἰσηγητὴς *Δ. Κυριακόπουλος*, Θεμ. ΝΘ' 801), καὶ ἡ Α. Π. 227|949 (εἰσηγητὴς *Δ. Νικηφόρου*, Θεμ. Ξ' 346), αἱ ὁποῖαι ἀναφέρονται εἰς τὸ θέμα τοῦ ἐκ τῶν ἀπορρήτων τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας δεδικασμένου.

ἐξαμηνη, ὡς ἐξ αὐτῆς δείκνυται, ὅτι ὁ ἀναιρεσίων δικαιοῦται μισθοῦ ἡμερησίων 250,50 μηνιαίως, συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθμὸν 14|1948 διαιτητικὴν ἀπόφασιν μόνον μέχρι τῆς 31 Μαΐου 1949, ἀπὸ τοῦ χρόνου δὲ τούτου καὶ ἐφεξῆς ὁ μισθὸς αὐτοῦ δὲν ρυθμίζεται ὑπὸ τῆς διαιτητικῆς ταύτης ἀποφάσεως, μετὰ ταῦτα δὲ ὅτι ἀπορριπτέως τῆς ἐφέσεως ἐπικυρωσασα τὴν ἐκκληθεῖσαν ἀπόφασιν, δεξαμένην τὰ αὐτὰ ὡς πρὸς τὰς παληθείσας διατάξεις καὶ τὴν μνησθεῖσαν διαιτητικὴν ἀπόφασιν ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ μόνον εἰς τὸ παράπονον ὅτι ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, δεξαμένη ὅτι ἡ ρηθεῖσα ὑπ' ἀριθμὸν 14|1948 διαιτητικὴ ἀπόφασις ἔπαυσε νὰ ρυθμίζῃ τὰς ἀποδοχὰς τοῦ ἀναιρεσίοντος ἀπὸ 1 Ἀπριλίου 1949 καὶ ἐφεξῆς, καίτοι αὕτη ἐξουσιοδοτηθεῖσα πρὸς συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας, μετατραπεῖσα εἰς ἰσχὺν ἀορίστου χρόνου μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐν αὐτῇ προθεσμίας, ψευδῶς ἠρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς προϋπαρχούσας διατάξεις, εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 1470|1950

Διαδικασία Ν. ΓΡΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Ἀθανασιάδης, Ε. Τζωρτζάκης

Ἡ ὑπό κρισιν ἀγωγή, διώκουσα τήν ἐπιδίκασιν τῶν ἐπί πλέον ἀποδοχῶν τῶν προβλεπομένων ὑπό τῆς ὑπ' ἀριθ. 8|1948 ἀποφάσεως τῆς Πρωταβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν «περί καθορισμοῦ ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνιτῶν ἀγγειοπλαστικῆς», τῆς κηρυχθείσης ἐκτελεστῆς διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 30526)48 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καί τῆς ὑπ' ἀριθ. 11526)898) 1-3-50 κοινῆς ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καί τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης βάσει τοῦ ἀν. ν. 1406)50, νόμιμος εἶναι, ὡς ἐρειδομένη ἐπί τῶν περί μισθώσεως ὑπηρεσιῶν διατάξεων τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, εἰς τήν ἀνω διαιτητικήν ἀπόφασιν καί τάς αἰκείας περί ὡρων καί αὐξήσεων ὑπουργικάς ἀποφάσεις, ὡς νόμιμος δέ καί ὡρισμένη ἐξεταστέα ἀποβαίνει.

Ὑπό τε τῆς θεωρίας καί τῆς νομολογίας τῶν ἀνωτάτων μας δικαστηρίων, ἤτοι τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας καί τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἔχει λυθῆ τό ζήτημα ὅτι παρά τά ἄρθρα 22, 27, 35 44 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος τοῦ ἔτους 1911 (ὁλομ. Σ.Ε. 13)45) καί μόνη ἡ ἐκτελεστική ἐξουσία, εἰς περίπτωσιν κατεπειγούσης καί ἀναποδράστου ἀνάγκης ὑπό ἰδίαν αὐτῆς πολιτικήν εὐθύνην, δύναται βάσει τῆς θεωρίας τῆς ἀνάγκης, ἐρειδομένη ἐπί τοῦ ἀξιώματος **salus populi suprema lex** νά ἐκδίδῃ τούς καλουμένους ἀναγκαστικούς νόμους ἤ νομοθετικά διατάγματα ἤ πρασωρινούς νόμους ὑπό τούς ὅρους α) ὅτι ἡ Βουλή εἶναι ἀπούσα καί ἡ ταχεῖα σύγκλησις αὐτῆς ἀνέφικτος καί β) ὅτι οἱ οὕτω ἐκδοθέντες κανόνες δικαίου θέλουν ὑποβληθῆ εἰς τήν μέλλουσαν νά συνέλθῃ Βουλήν πρός ἔγκρισιν (*Γ. Ἀγγελοπούλου*, Διοικ. Δίκαιον, τόμ. Ι, σελίς 101, Σ.Ε. 1041)49 Ξ' 285, Α.Π. 86)45 ΝΣΤ' σελ. 181, Α. Π. 349 Ξ' 871, Α.Π. 228)49 Ξ' 299, Προέδρ. Π. Π 1)50 ΕΕΝ ΙΖ', 127, 8)50, 10)50 Προέδρ. Π. Ἀθηνῶν 1)50, ΕΕΝ ΙΖ' 112. Προέδρ. Πρ. Τριπόλ. 28)50 ΣΑ 157). Ἐπίσης ἔχει λυθῆ ὑπό τοῦ Ἀρείου Πάγου καί τό ζήτημα, ὅτι ἡ κρίσις περί τῆς ὑπάρξεως ἀνάγκης διά τήν ἔκδοσιν τοιούτων κανόνων δικαίου ἀνήκει, ὡς πολιτική πρᾶξις, εἰς τήν ἐκτελεστικήν ἐξουσίαν καί ὅτι ἡ μέλλουσα νά συνέλθῃ Βουλή καί οὐχί τά δικαστήρια ἔχουν δικαίωμα ἐλέγχου τῆς κρίσεως ταύτης, ἀφοῦ αὕτη πολιτικήν πρᾶξιν ἀποτελεῖ (ὅρα ἀνωτέρω παραπομπάς, προσέτι *Ν.Ν. Σαριπόλου* Συντ. Δίκ. σελ. 177, *Σγουρίτσα* Γν. ΞΑ' 10 Α.Π. 340)45 ΝΣΤ)395, ὁλομ. Α.Π. 334)50, ΕΕΝ ΙΖ' 368 καί ὑπ' αὐτήν ἀγόρευσιν *Δ. Κιουσοπούλου*, Α.Π. 462)50 ΕΕΝ ΙΖ' 50 καί ὑπ' αὐτήν ἀγόρευσιν ἰδίου, Ἐφ. Ἀθηνῶν 1398|46 ΝΖ' 325, Ε.Α. 751] 48 ΝΘ' 73, **contra** Σ.Ε. 13)45, 68|45, 86|45 ΝΣΤ' 131 140, 243, Σ.Ε. 370|46 ΝΖ' 135, 1492]49 Ζ' 499, 1279|50). Ἀφοῦ δέν ὁ ὑπ' εὐθύνην τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας ἐκδοθείς ἀν. νόμος 1406|50 ἐδημοσιεύθη τήν 13]2]50, ἤτοι ὑπό τῆς ὑπηρεσιακῆς Κυβερνήσεως καί καθ' ὃν χρόνον δέν ὑπῆρχε Βουλή, ἅτε ταύτης ἐχούσης διαλυθῆ, δυνάμει τοῦ Β. Δ]τος τῆς 7]8 Ἰανουαρίου 1950, ἀποτελεῖ οὗτος νόμον ἔγκυρον ἐφαρμοστέον ὑπό τῶν δικαστηρίων (ὅρα ὅμως, Σ. Ε. 1279|50). Τούτου δέ ἕνεκα καί ἡ βάσει τούτου ἐμπροθέσμως ἐκδοθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 11526]898]1950 ἀπόφασις τοῦ Προέδρου Κυβερνήσεως καί Ὑπουργοῦ Ἐργασίας εἶναι ἐπίσης ἔγκυρος καί ἐκυρώθη οὕτω δι' αὐτῆς νομίμως ἡ διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 30526]16]5]48 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κηρυχθεῖσα ἐκτελεστή ὑπ' ἀριθ. 8]48 ἀπόφασις τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν «περί καθορισμοῦ ἡμερομισθίων ἐργατῶν βιομηχανικῶν καί βιοτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων ἀγγειοπλαστικῆς» ἥτις εἶναι διά τοῦτο ἐπίσης ἔγκυρος. Τά ἐναντία συνεπῶς ὑποστηριζόμενα εἶναι διά τούς ἀνωτέρω λόγους ἀπορριπτέα, ὡς μή νόμιμα.

Ι Ι

Ἔγκυρο, κατ' ἐξαίρεσιν Νόμων καί ἐνάντια στό Σύνταγμα.—Ἐπιτρεπόμενες ἐξαιρέσεις ἐκδόσεως Ἀναγκαστικῶν Νόμων.—Ἀντισυνταγμικότητα Δ. Ν. 1406]1950 περί κυρώσεως ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καί ἀκυρότης ὑπ' ἀριθ. 11526]898]1950 Υ. Α. περί κυρώσεως ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2987|1950

Διαδικασία Ν. ΓΡΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ε. Μαλλιάρας**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Γιανναχουρέας, Λ. Βουδούρ

Κατά τό ἰσχύον Σύνταγμα οἱ νόμοι καταρτίζονται τῇ συμπράξει ἀμφοτέρων τῶν παραγόντων τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας, ἡ ἔκδοσις δέ ἀναγκαστικῶν νόμων ἤ νομοθετικῶν διαταγμάτων παρά μόνου τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, ἄνευ εἰδικῆς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως δέν δύναται, κατ' ἀρχήν, νά θεωρηθῇ ἐπιτετραμμένη καί μόνον καί ἐξαιρεσιν ἡ ὀ' ἀναγκαστικῶν νόμων ἤ νομοθετικῶν διαταγμάτων προσωρινή ρύθμισις θεμάτων τινῶν δύναται νά γίνεται ἀνεκτή, ὑπό τόν ὅρον τῆς ὑπό τῆς Βουλῆς ἐκ κυρώσεως τούτων, ὁσάκις, ἀπούσης τῆς Βουλῆς ἡ Κυβέρνησις, πιεζομένη ἐξ ἀπροβλέπτου, πρόδηλως ἐπειγούσης, ἐπιτακτικῆς καί ἀναποτρέπτου ἀνάγκης, ἀπειλούσης κίνδυνον ἤ σοβαρά βλάβην τῶν δημοσίων συμφερόντων, κρίνῃ ἐπιβεβλημένην τήν ἐπί τῇ ἰδίᾳ αὐτῆς εὐθύνῃ ἐκδοσιν νομοθετικῶν διατάξεων ἀντιμετώπισιν τῆς ἀνάγκης ταύτης, ἧς τήν ὕπαρξιν δύνανται καί ὀφείλουσι νά ἐξετάζωσι τά δικαστήρια, ἅτινα ὀφείλουσι νά μή ἐφαρμόζωσι νόμους ἀντιτιθεμένους κατά περιεχόμενον πρός τό Σύνταγμα ἢ προερχομένους ἐκ τῆς ἁρμοδίας νά νομοθετῇ ἐξουσίας. Τοιαύτη ὅμως ἐμφανής ἡ ἐπείγουσα καί ἀναπότρεπτος ἀνάγκη τῆς ἐκδόσεως, ἐπί προτάσει τῆς ταχθείσης διά τήν διεξαγωγήν τῶν ἐκλογῶν Κυβερνήσεως, τοῦ Α.Ν. 1406]1950 «περί κυρώσεως ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἐπί συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», συνωδόν ἄρθρῳ μόνῳ τοῦ ὁποίου ἐκυρώθη διά τῆς ὑπ' ἀριθμόν 11526]898]1950 ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καί τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἡ ἐφ' ἧς ἐρείδεται ἡ ἀγωγή ἐπικαλουμένη ὑπ' ἀριθμόν 9]1949 ἀπόφασις τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πειραιῶς, δέν ὑπῆρχε, διότι ἠδύνατο ἡ Κυβέρνησις ν' ἀντιμετωπίσῃ τό ζήτημα δι' ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 28]1944, ὡς ἡρμηνεύθη αὐθεντικῶς ὑπό τοῦ Α.Ν. 856]1946 (Σ.Ε. 1279]1[illegible] Ὁλομελ., ΕΕΔ 9,688). Ἐφ' ὅσον, ἐπομένως, ἡ ἀγωγή στηρίζεται εἰς τήν ἄνω ἄκυρον ὑπ' ἀριθ. 9]1949 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπ[illegible]

Διαιτησίας Πειραιῶς, εἶναι ἀπορριπτέα, ὡς ἀβάσιμος νόμῳ.

III

Ἀνεπίτρεπτον παρεμβάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας διαρκούσης τῆς ἰσχύος συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.—Ἀκυρότη, ἄλλως διαιτητικῆς ἀποφάσεως.—Ἕλλειψις Α. Ν. 1406/1950.—Ἀκύρωσις ὑπὸ τοῦ Σ. τῆς Ε. ὑπ' ἀριθ. 11526/898/1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.—Δεδικασμένον ἐκ τῆς ἀποφάσεως Σ. τῆς Ε.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3549/1950

Διαδικασία Ν. Γ²ΘΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Γ. Κουτσόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Καλδής, Ε. Κατσιγιάννης

Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. τῆς 16/20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ἰδίᾳ δὲ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 11 αὐτοῦ καὶ τοῦ δι' αὐτοῦ διωκομένου σκοποῦ, ἐγκειμένου εἰς τὴν πρὸς τὸ κοινωνικὸν συμφέρον, διὰ τῆς ἐνεργοῦ ἐπεμβάσεως τῆς κρατικῆς ἐξουσίας, ἐπίλυσιν τῶν διαφορῶν τῶν ἐργαζομένων, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Ἀν. Ν. 16/21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», σκοπούσας τὴν συλλογικὴν ρύθμισιν τῶν ὅρων ἐργασίας μεταξὺ τοῦ ἐργοδότου καὶ τῶν μισθωτῶν, ὡς καὶ τοῦ ἄρθρ. 1 § 3 τοῦ Ἀν. Νόμου 856/1937, ὡς ἡρμηνεύθη αὐθεντικῶς διὰ τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ἀν. Νόμου 1367/1638, καθ' ὃ ἐπιτρέπονται πλείονες τῆς μιᾶς ἑξαμηνιαῖαι παρατάσεις τῆς ἰσχύος ἑκάστης ληγούσης συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, οἱ ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δημοσιευομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἐκ τῆς ἀνάγκης του καὶ διὰ πλείστων ἐπ' ἀστικῶν καὶ ποινικῶν κυρώσεων (ἄρθρ. 3 ἐπ. Ἀν. Νόμου 16/21 Νοεμβρίου 1935, ἄρθρ. 2 Ἀν. Νόμου 92/1936, ἄρθρ. 16 Ἀν. Νόμου 547/1937, ἄρθρ. 1 § 4 Ἀν. Νόμου 856/1937) ἀξιουμένου ὑπὸ τοῦ Νόμου σεβασμοῦ τῶν διὰ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀνειλημμένων ὑποχρεώσεων, δὲν συγχωρεῖται ἡ ἔγερσις συλλογικῆς διαφορᾶς καὶ συνεπῶς οὐδὲ παρέμβασις τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας πρὸς ἐπίλυσιν ταύτης, οὐ μόνον διαρκοῦντος τοῦ συμβατικοῦ χρόνου τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἡ ἰσχὺς αὐτῆς παρετάθη κατὰ τὴν λῆξιν της δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ, κατὰ τὰ ἐκτεθέντα, διότι διὰ τῆς παρατάσεως ἁπλῶς μετατίθεται ὁ χρόνος τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως, παραμένουν ὅμως ἰσχυραὶ πᾶσαι αἱ λοιπαὶ συνέπειαι, ἐν αἷς καὶ τὸ κατὰ τὰ ἄνω μὴ δυνατὸν τῆς δημιουργίας συλλογικῆς διαφορᾶς (Α.Π. 453/1949, ΕΕΔ 8, 936). Ὅθεν, ἐφ' ὅσον ἐν προκειμένῳ ὑφίστατο ἡ ἀπὸ 22-11-1939 συλλογικὴ σύμβασις ὑπαλλήλων καὶ ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 τοιαύτη ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, νομίμως παρατεθεῖσαι κατὰ τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἐπελήφθη ἡ Διαιτητικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς ἐκδικάσεως τῆς ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῆς ἀνακυψάσης συλλογικῆς διαφορᾶς, ἐκδοῦσα τὴν ὑπ' ἀριθ. 14 τῆς 6 Ὀκτωβρίου 1948 ἀπόφασιν αὐτῆς, οὐχὶ νομίμως ἐπελήφθη καὶ οὐδὲν κῦρος ἔχει ἡ ἐκδοθεῖσα παρ' αὐτῆς ὡς ἄνω ἀπόφασις, ἐφ' ἧς ὁ ἐνάγων στηρίζει τὴν ἀγωγήν του.

Διὰ τοῦ Ἀν. Νόμου 1406/1950 (ἄρθρον μόνον) ὁρίζεται, ὅτι διὰ κοινῶν ἀποφάσεων τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδιδομένων ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου, δύνανται νὰ κυροῦνται αἱ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου τούτου ἐκδοθεῖσαι ἀποφάσεις τῆς κατὰ τὸν Ἀν. Νόμον τῆς 16/20 Νοεμβρίου 1935 Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας ἐπὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας καὶ κηρυχθεῖσαι ἐκτελεσταὶ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. Οὕτω διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 11526/898/1950 ἀποφάσεως Προέδρου Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐκυρώθη ἡ ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 41173/30-11-1948 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δι' ἧς κηρύσσει ἐκτελεστὴν τὴν ὑπ' ἀριθ. 14/1948 ἀπόφ. τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν διπλωματούχων χημικῶν κ.λ.π. Πλὴν ἡ ὡς ἄνω πρᾶξις 11526/898 ἠκυρώθη ὑπὸ τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1279/1950 ἀποφάσεως αὐτοῦ (ἄρθρ. 50 παρ. Ι.Ν. 3713).

Δέον ἄθεν, ὅπως ἀπορριφθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή. (*)

(*)***Παρατηρήσεις*** Διὰ τοῦ ἄρθρου 82 § 3 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος ὁρίζεται ὅτι «εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἀνήκουσιν (δίκαιος α)... ε)... γ) ἡ κατ' αἴτησιν ἀκύρωσις πράξεως τῶν Διοικητικῶν Ἀρχῶν.

Ἡ διάταξις αὕτη, ἀποδίδουσα τὴν διάκρισιν τῶν ἐξουσιῶν καὶ ὀργανώνουσα τὴν δικαιοδοσίαν τῶν διοικητικῶν Δικαστηρίων, ἦτο ἀρκετή, διὰ νὰ στηριξῃ τὸ ἐκ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Σ. τῆς Ε. προκύπτον δεδικασμένον (*Παπαφράγκου*, Πορίσματα ἐκ τῆς Νομολογίας τοῦ Σ. τῆς Ε. σελ. 225 ἐπ.). Ἀναλυτικώτερον ὁ Νόμος 3713, ἄρθρ. 50, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ Ν. 5468/1932 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τοῦ Ν. 3713 περὶ Συμβουλίου Ἐπικρατείας», ὥρισεν, ὅτι ἡ δεχομένη τὴν αἴτησιν ἀπόφασις ἀπαγγέλλει τὴν ἀκύρωσιν τῆς προσβαλλομένης πράξεως, ἀπαγομένη νόμιμων αὐτῆς καταργῆσαι ἐναντίου πάντων καὶ δημοσιεύεται διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως».

Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης προκύπτει σαφῶς, ὅτι ἡ ἀκυρωτικὴ ἀπόφασις μηδενίζει τὴν διοικητικὴν πρᾶξιν (μοναδικὴν ἐξαίρεσιν δημιουργεῖ τὸ παρεχόμενον εἰς τρίτους δικαίωμα τριταναιρέσεως), ἐν τῇ ἐννοίᾳ δὲ τοῦ μηδενισμοῦ ἐγκειται τὸ γεγονός, ὅτι ἡ ἀκυρωτικὴ ἀπόφασις λειτουργεῖ ἐναντὶ πάντων καὶ μάλιστα μετ' ἀναδρομικῆς δυνάμεως. Ἐπὶ τῆς δυνάμεως ταύτης τῆς ἐναντὶ πάντων ἰσχύος τῆς ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως καὶ δὴ ἀνεξαρτήτως τῆς συμμετοχῆς τινος ἐν τῇ δίκῃ, ἐφ' ἧς ἡ ἀκυρωτικὴ ἀπόφασις, εἶναι ἐπρόφωνος ἡ Νομολογία καὶ ἡ Ἐπιστήμη (βλέπε ἐνδεικτικῶς Σ Ε Ὁλομ. 469/1937, ΕΕΔ 6, 208 καὶ διὰ μακρῶν ἰδίᾳ ἐπὶ ἀναδρομικῆς δυνάμεως τῆς ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως εἰσηγήσεων *Καφφέλλη*, αὐτόθι, σελ. 196 Ἔφετ. Ἀθηνῶν 1746/1931, Θέμ. ΜΙ' 788, εἰσηγητὴς *Βολαντῆς*, 875/1935, ΕΕΝ γ' 489, εἰσηγητὴς *Καλέλλης*, 1198/1935, αὐτόθι, σελ. 561, εἰσηγητὴς *Ζήλος*, Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους Ὁλομ. 1472/1948, ΕΕΔ 8, 650, *Berthelemy*—*Σταυνοπούλου*, Διοικ. Δίκαιον, τόμος Ιος, σελ. 395 ἐπ., *Παπαφράγκος*, ἐνθ. ἀνωτ., *Ταδσσου*, Ἡ αἴτησις ἀκυρώσεως, σελ. 169, *Ἰδίου*, Τὰ δεδικασμένα ἐκ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, σελ. 29—80, *Σταυνοπούλου*, Θεωρία τῆς ἀτομικῆς διοικητικῆς πράξεως, σελ. 170 ἐπ., *Ἀνδρεάδη*, Ἡ ἀκυρωτικὴ δικαιοδοσία, σελ. 145 κλπ.).

Καὶ ναὶ μὲν τὸ ἄρθρ. 8 τοῦ Ν. 5468 ὁρίζει, ὅτι «αἱ ἀποφάσεις τῆς Ὁλομελείας ἀκυρωτικαὶ τε καὶ ἀπορριπτικαί, ὡς καὶ τῶν Τμημάτων, ἀποτελοῦσι μεταξὺ

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΠΑΡΟΧΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΑΣ

Έννοια τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 Υ.Α. περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς

Πρόσθετος ἀμοιβὴ διὰ παροχὴν νυκτερινῆς ἐργασίας καὶ ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς καὶ ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους. — Ὑπολογισμὸς Κυριακῆς. — Ἔννοια ἀπὸ ἀνατολῆς μέχρι δύσεως τοῦ ἡλίου. — Ἀνυπόχρεον ἑπομένως ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν εἰς μισθωτὸν καὶ προσθέτου ἀμοιβῆς ἐξ 75 ο|ο, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|46 Υ.Α., διὰ παροχὴν ἐργασίας κατὰ νυκτερινὰς ὥρας.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 986|1950 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς (ΕΕΔ 9, 692).

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς: Δεχθεῖσα ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις ὅτι ἡ ἐργασία ἀπὸ τῆς 10 μ. μ. τοῦ Σαββάτου μέχρι τῆς 6 π. μ. τῆς Κυριακῆς εἶναι ἐργασία Κυριακῆς, ἐφ' ἧς ἔχει ἐφαρμογὴν ἡ ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικὴ ἀπόφασις, δι' ἧς προσαυξάνεται τὸ κεκανονισμένον ἡμερομίσθιον κατὰ 75ο|ο καὶ οὐχὶ ἐργασία νυκτός, ἐφ' ἧς ἔχει ἐφαρμογὴν ἡ ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 ὑπουργικὴ ἀπόφασις καὶ τὸ ἄρθρον 1 ἐδ. 3 τῆς ὑπ' ἀριθ. 3600|1946 καὶ ἄρθρ. 7 τῆς ὑπ' ἀριθ. 3601|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ψευδῶς ἠρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἠρμήνευσε τὰς ρηθείσας ὑπουργικὰς ἀποφάσεις, καθ' ὅσον ἡ ἐργάσιμος ἡμέρα ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου, διότι ἡ ἡμέρα νοεῖται κατὰ τὰ φυσικὰ ὡριά της καὶ τοιαύτην ἡμέραν ἐννοεῖ ἡ ρηθεῖσα ὑπουργικὴ ἀπόφασις. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ τὰ ἀνάλογα ἄρθρα τῶν ὑπ' ἀριθ. 3600 καὶ 3601|1946 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων «ἐπὶ τοὺς πάσης φύσεως μισθωτοὺς τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει συνεχοῦς (ὡς ἐν προκειμένῳ) ἢ μὴ λειτουργίας, ὁσάκις ἀπασχολοῦνται ἀπὸ 10 μ. μ. μέχρις 6 π. μ. καταβάλλονται αἱ ἑκάστοτε κεκανονισμέναι νόμιμοι ἀποδοχαὶ ηὐξημέναι κατὰ 25ο|ο. Καὶ τοῦτο ἄνευ τινὸς διακρίσεως, ἐὰν αἱ ὧραι εἶναι ὧραι Σαββάτου πρὸς Κυριακὴν καὶ παραμονῆς ἑορτῶν ἢ ὧραι ἐργασιμων ἄλλων ἡμερῶν, διότι ἡ ἐργάσιμος ἡμέρα ἄρχεται ἀπὸ τῆς ὅης πρωΐνης, ἐπ' αὐτῆς δέ, ἐὰν συμπίπτῃ αὐτὴ νὰ εἶναι Κυριακὴ ἢ ἑορτή, καθιεροῦται ἡ προσαύξησις ἐπὶ τοῦ νομίμου ἡμερομισθίου κατὰ 75ο|ο διὰ τῆς ρηθείσης ὑπ' ἀριθ. τῶν διαδίκων δεδικασμένον» καὶ εἶναι ἀληθές, ὅτι ἡ ὡς ἄνω διάταξις, ὁμιλοῦσα περὶ δεδικασμένου μεταξὺ τῶν διαδίκων, φαίνεται ν' ἀντιφάσκῃ πρὸς τὴν ἐν ἀρχῇ διάταξιν τοῦ ἄρθρου 50, ἡ ὁποία ὁμιλεῖ περὶ ἐναντίον πάντων ἰσχύος τοῦ ἀκυρωτικοῦ δεδικασμένου, ἀλλ' ἐν τούτοις ἡ ἀντίφασις εἶναι φαινομενική, καθ' ἃ παρατηροῦσιν οἱ ἀνωτέρω μνημονευθέντες συγγραφεῖς (ἰδίᾳ *Berthelemy* — Σταϊνοπούλου, Διοικ. Δίκαιον, σελ. 395), εἰς τὰ ὁποῖα ἂς μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ προσθέσωμεν καὶ τὰ ἑξῆς:

α) Ἡ προσθήκη τῆς νέας διατάξεως τοῦ Ν. 5468|1932 δὲν εἶχε σκοπὸν νὰ ἀρῃ ἢ νὰ περιορίσῃ τὴν δύναμιν τῆς ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως, καθ' ὅσον ἡ σχετικὴ (παλαιὰ) διάταξις τοῦ ἄρθρ. 50 τοῦ Ν. 3713 ἐπαναλήφθη καὶ ὑπὸ τοῦ Ν. 5468. Ἡ νέα διάταξις ἀφ' ἑνὸς διεφύλαξε τὴν ἐναντι πάντων ἰσχὺν τῆς ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως ἀφ' ἑτέρου δὲ καὶ ἐπὶ πλέον εἶπεν ἢ μᾶλλον διασαφήνισεν, ὅτι τὸ κριθὲν παρὰ τοῦ Διοικητικοῦ Δικαστηρίου διοικητικῆς φύσεως ζήτημα ἀποτελεῖ δεδικασμένον ἐξ οἱασδήποτε ἀποφάσεως, εἴτε ἀκυρωτικῆς, εἴτε ἀπορριπτικῆς καὶ ἂν προκύπτῃ. Εἰδικώτερον, προκειμένης ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως, τὸ μεταξὺ τῶν διαδίκων δεδικασμένον ἐπεννοεῖτο, διότι, ἐφ' ὅσον αὐτή, ἡ ἀκυρωτική, ἰσχύει ἐναντι «πάντων», κατελάμβανε καὶ τοὺς διαδίκους, ὡς περιεχομένης εἰς τὸν ὅρον «πάντας». Ἀπὸ τῆς πλευρᾶς ταύτης ἡ διάταξις τοῦ Ν. 5468, προκειμένου περὶ ἀκυρωτικῶν ἀποφάσεων, ἦτο πλεοναστική. Ἡ διάταξις τοῦ Ν. 5468 ἦτο ἀπαραίτητος, διὰ νὰ ἀποσαφηνίσῃ τὴν ἔκτασιν τοῦ δεδικασμένου ἐπὶ τῆς ἀπορριπτικῆς ἀποφάσεως, ἐφ' οὗ ὑπῆρχον ἀμφισβητήσεις. Πράγματι τὸ παλαιὸν ἄρθρον 5 τοῦ Ν. 3713 ὥριζε μέν, ὅτι ἡ ἀπόρριψις τῆς αἰτήσεως δὲν ἀποκλείει τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐνδίκου τούτου μέσου κατὰ τῆς αὐτῆς πράξεως παρ' ἑτέρου δικαιουμένου πρὸς τοῦτο καὶ συνεπῶς ὑπεβλήθητο τὸ ἀπαράδεκτον τῆς ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ διαδίκου νέας προσφυγῆς, δὲν ἀπεσαφηνίζετο ὅμως ἡ ἔκτασις τοῦ δεδικασμένου ταῦ προκύπτοντος ἐκ τῶν ἀπορριπτικῶν ἀποφάσεων ἐναντι τῶν λοιπῶν, πλὴν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας δικαιοδοσιῶν καὶ Ἀρχῶν (*Παπαφράγκος*, ἔνθ. ἀνωτ.).

β) Ἀντίθετος λύσις ὅτι θηλαδὴ τὸ ἀκυρωτικὸν δεδικασμένον περιορίζεται, παρὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 50 τοῦ Ν. 3713, εἰς μόνους τοὺς διαδίκους, θὰ ἀπετέλει παραδίασιν τοῦ ρηθέντος ἄρθρ. 82 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος, ὅπερ ὁρίζει ὅτι εἰς τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας ἀρμόζει ἡ ἀκύρωσις πράξεων τῶν Διοικητικῶν Ἀρχῶν καὶ θὰ ἀνέτρεπεν ἐκ βάθρων τὴν ἀκυρωτικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Σ. τῆς Ε. Ἐὰν θηλαδὴ δεχθῶμεν, ὅτι ὁ Ν. 5468|1932 εἶπεν, ὅτι ἡ ἀκύρωσις διοικητικῆς πράξεως ἀφορᾷ μόνον τοὺς διαδίκους, τοῦτο σημαίνει, ὅτι ἡ «ἀκυρωμένη» πρᾶξις θὰ παραμένῃ ἐν ἰσχύϊ δι' ὅλους τοὺς ἄλλους. Ἀλλὰ τότε ἀφ' ἑνὸς μὲν τοῦτο δὲν θὰ ἦτο ἀκύρωσις, ἤτοι μηδενισμὸς τῆς πράξεως, ἀλλ' ἁπλῆ ἐξαίρεσις τῶν διαδίκων ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων μιᾶς διοικητικῆς πράξεως, παραμενούσης διὰ πάντας τοὺς ἄλλους ἰσχυρᾶς καὶ συνεπῶς θὰ ἀνετρέπετο ἡ ἀκυρωτικὴ δικαιοδοσία τοῦ Σ. τῆς Ε., ἀφ' ἑτέρου δὲ θὰ ἐπετρέπετο εἰς πάντα τρίτον νὰ ζητήσῃ καὶ οὗτος τὴν ἀκύρωσιν καὶ δι' ἑαυτὸν τῆς ἀκυρωθείσης ἤδη πράξεως ἢ κάλλιον εἰπεῖν τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἐξαιρέσεως καὶ ἐπ' αὐτοῦ. Ὡς ὅμως παγίως ἐδέχθη τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, δὲν χωρεῖ νέα αἴτησις περὶ ἀκυρώσεως τῆς ἤδη ἀκυρωθείσης διοικητικῆς πράξεως, διότι ἡ νέα αἴτησις ἀποβαίνει ἄνευ ἀντικειμένου (Σ. Ε. 829|32, 908|33, 505|34 κλπ.). Ταῦτα ὅμως πάντα εἶναι ἀδύνατα καὶ ἄτοπα, τὸ μὲν διότι τὸ Σ. τῆς Ε. κατὰ τὸ Σύνταγμα δὲν ἀποτελεῖ Δικαστὴν ἐξαιρέσεως, ἀλλὰ Δικαστὴν ἀκυρώσεως, τὸ δὲ διότι ὁ Ν. 5468 δὲν ἠθέλησαν, οὔτε ἠδύνατο, νὰ ἀντιταχθῇ εἰς τὸ Σύνταγμα, ἀλλὰ νὰ συμπληρώσῃ ἁπλῶς τὴν ἀκυρωτικὴν δικαιοδοσίαν, ὡς αὐτὴ εἶχεν ἱδρυθῇ ὑπὸ τοῦ βασικοῦ Ν. 3713.

Σχολιαστὴς

8900]1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, οὐχὶ δὲ ἐπὶ τῶν νυκτερινῶν ὡρῶν τοῦ Σαββάτου πρὸς Κυριακὴν ἢ ἑορτήν, ἐφ' ὧν παρέχεται προσαύξησις μόνον κατὰ 25ο]ο διὰ τῶν ὡς ἄνω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων. Τὰ ἐναντίαν δεχθεῖσα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ψευδῶς ἠρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὴν ὑπουργικὴν ταύτην ἀπόφασιν, τὸ ἄρθρ. 5 τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310]1946 ὁμοίας καὶ τὰ ἀντίστοιχα ἄρθρα 1 καὶ 7 τῶν ὑπ' ἀριθ. 8900 καὶ 8901]1946 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.

Ἡ ἄποψις ἤδη τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἀντίθετος ἐκείνης τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας (βλέπε καὶ Πρωτοδίκων Ἀθηνῶν 1950]. 950. Πρωτοδίκης *Η. Τσιαναφύλλου*, ΕΕΔ 9, 755. Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3401]1950. Πρωτοδίκης *Δ. Σκαδρήτης*. ΕΕΔ 9, 983) εἶναι, ὅτι διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900]1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ προσθέτου κατὰ 75ο]ο ἀμοιβῆς δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὁ πολιτικὸς ὑπολογισμὸς τῆς ἡμέρας, ἀλλ' ἡ ἐργάσιμος, τοῦτέστιν ὁ χρόνος συνήθους ἡμερινῆς ἐργασίας τῶν ἀνθρώπων, ἀρχομένη ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου μέχρι τῆς δύσεως αὐτοῦ.

Ἐκ τῆς μελέτης ὅμως τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, ἐντὸς τοῦ πνεύματος τῆς ὁποίας κινεῖται καὶ ἡ ἐν λόγῳ διάταξις, ἐκδοθεῖσα ἐν ὄψει αὐτῆς, προκύπτει, ὅτι ἡ Κυριακή, περὶ τῆς ὁποίας ἡ διάταξις, δὲν λογίζεται ὡς παρατεινομένη μέχρι τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου.

Οὕτω (καὶ προχείρως) κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ β. δ 14]20 Σεπτεμβρίου 1912 «περὶ κανονισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας ἐν τοῖς ἀρτοποιείοις» ἡ ἐργασία κατὰ τὴν Κυριακὴν ἄρχεται τὴν 6ην ἑσπερινήν, παρατεινομένη μέχρι τῆς 11 τὸ πολὺ τῆς νυκτός, πλὴν τῆς δευτέρας Κυριακῆς τῶν Ἀπόκρεω, ὁπότε οὐδεμία ἐργασία ἐκτελεῖται καθ' ὅλην τὴν Κυριακὴν μέχρι τῆς 6ης π. μ. τῆς Καθαρᾶς Δευτέρας.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ π. δ. 8]11 Μαρτίου «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως» τὰ ζαχαροπλαστεῖα κλπ. παραμένουν κλειστὰ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ τὴν «νύκτα τῶν Χριστουγέννων καὶ τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα.

Ἐξ ἄλλου κατὰ τοὺς σχετικοὺς περὶ νυκτερινῆς ἐργασίας νόμους (βλέπε προχείρως Ν. Δ. 80]31 Ὀκτωβρίου 1935 «περὶ κυρώσεως τῆς διεθνοῦς συμβάσεως περὶ νυκτερινῆς ἐργασίας τῶν γυναικῶν») ὁ ὅρος «νύξ» σημαίνει περίοδον χρόνου τοὐλάχιστον 11 συνεχῶν ὡρῶν, περιλαμβάνουσαν τὸ μεταξὺ τῆς 10ης ἑσπερινῆς καὶ 5ης πρωϊνῆς διάστημα.

Ἐκ τούτων, τὰ ὁποῖα προχείρως σταχυολογοῦνται ἐκ τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, συνάγεται, νομίζομεν, ὅτι καὶ ἡ περὶ ἧς πρόκειται ὑπουργικὴ ἀπόφασις δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἔχει ὑπ' ὄψιν της ἄλλον ὑπολογισμόν, ὡς τὸν χρόνον τῆς συνήθους ἡμερινῆς ἐργασίας τῶν ἀνθρώπων, ἀρχομένης τῆς Κυριακῆς ἢ ἄλλης ἑορτῆς ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου μέχρι τῆς δύσεως αὐτοῦ, κατὰ τὴν ἔπαυριν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ἀφοῦ τοιοῦτος ὑπολογισμὸς εἶναι ξένος πρὸς τὴν ἐργατικὴν νομοθεσίαν, ἡ ὁποία ἀναγνωρίζει καὶ ἐργασίαν κατὰ τὴν νύκτα, ἀκριβῶς δι' διὰ τοῦτο ἔχει ἐκδοθῇ καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 18310]1946 ὑπουργικὴ ἀπόφασις.

Ἀρείου Πάγου 511]1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Πλατύκας**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Α. Ζαρκάδης, Γ. Χρόνης

Ὡς ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ὑπ' ἀριθ. 8900 τῆς 12 Μαρτίου 1946 καὶ 18310 τῆς 23 Μαΐου 1946 κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἐκδοθεισῶν κατὰ δοθεῖσαν αὐτοῖς διὰ τοῦ Νόμου 28]1944 ἐξουσιοδότησιν καὶ τούτου ἰσχύν νόμου ἐχουσῶν, ὁριζουσῶν δὲ, τῆς μὲν πρώτης ὅτι «εἰς τὸ ἐν γένει προσωπικὸν πασῶν τῶν ἐν τῇ χώρᾳ ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, ὅπερ, λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας του, ἀπασχολεῖται κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτάς, καταβάλληται διὰ τὰς ἡμέρας ταύτας τὸ κεκανονισμένον ἑκάστοτε ἡμερομίσθιον, ηὐξημένον κατὰ 75ο]ο», τῆς δὲ δευτέρας ὅτι «εἰς τοὺς πάσης φύσεως μισθωτοὺς τῶν ἐπιχειρήσεων, δσάκις ἀπασχολοῦνται ἀπὸ 10 μ. μ. μέχρις 6 π.μ. καταβάλλονται αἱ ἑκάστοτε κεκανονισμέναι νόμιμοι ἀποδοχαί, ηὐξημέναι κατὰ 25ο]ο», σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900 ἀποφάσεως εἶναι, ὅτι ὡς ἡμέρα νοεῖται οὐχὶ ἡ κατὰ τὸν πολιτικὸν ὑπολογισμὸν τοιαύτη, δηλαδὴ τὸ διάστημα τοῦ χρόνου 24 ὡρῶν τὸ ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὴν διάρκειαν τῆς περὶ τὸν ἄξονά της περιστροφῆς τῆς γῆς, ὅπερ μετρᾶται ἀπὸ μεσονυκτίου εἰς μεσονύκτιον, ἀλλ' ἡ ἐργάσιμος τοιαύτη, τοῦτέστιν ὁ χρόνος συνήθους ἡμερινῆς ἐργασίας τῶν ἀνθρώπων, ἀρχομένη ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου μέχρι τῆς δύσεως αὐτοῦ καὶ συνεπῶς μόνον οἱ κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα τῶν Κυριακῶν καὶ νόμῳ ἐξῃρημένων ἑορτῶν ἐργασθέντες δικαιοῦνται τῆς αὐξήσεως κατὰ 75ο]ο τοῦ ἡμερομισθίου, οὐχὶ δὲ καὶ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν νύκτα τοῦ Σαββάτου πρὸς τὴν Κυριακὴν ἢ τὰς ἀντιστοίχους νύκτας ἑορτῶν, οἵτινες δικαιοῦνται τῆς ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310 ἀποφάσεως προσαυξήσεως κατὰ 25ο]ο. Τἀναντία δεχθὲν τὸ ὡς ἄνω ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του καὶ ἀποφηνάμενον διὰ παραδοχῆς τῆς ἐφέσεως δεκτὴν τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, διὼκουσαν τὴν καταβολὴν αὐτῷ τῆς ἐξ 75ο]ο προσαυξήσεως τοῦ ἡμερομισθίου του, ὡς ἐργασθέντος κατὰ τὰς νύκτας τοῦ Σαββάτου πρὸς τὴν Κυριακήν, ψευδῶς τὰς ὡς ἄνω διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ἐκ τούτου ἀναιρετέαν τὴν ἀπόφασίν του κατέστησε, συνῳδὰ τῷ ἄρθρῳ 807 παρ. 17 τῆς Πολ. Δικονομίας, κατὰ τὸν περὶ τούτου βάσιμον α', λόγον ἀναιρετηρίου.

Κατὰ τὸ ἄρθ. 834 Πολ. Δικονομίας ἀναιρουμένης ἀποφάσεώς τινος, οἱ διάδικοι ἐπανέρχονται εἰς ἣν ἦσαν πρὸ τῆς ἀναιρεθείσης πράξεως κατάστασιν· ὅθεν ἡ ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ αἴτησις τῆς ἀναιρεσειούσης, ὅπως ὑποχρεωθῇ ὁ ἀναιρεσίβλητος νὰ τῇ ἐπιστρέψῃ ὅσα πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἀναιρουμένης ἀποφάσεως κατέβαλεν αὐτῷ καὶ τῶν ὁποίων ἡ καταβολὴ ἀποδεικνύεται πλήρως ἐκ τῆς προσαγομένης ἀπὸ 12 Μαΐου 1950 ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεώς του, νόμιμος τυγχάνει καὶ δέον νὰ γίνηται δεκτή, τῆς πρὸς καταβολὴν τόκων ὑποχρεώσεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἀρχομένης ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς παρούσης, ἀφ' ἧς καὶ μόνον θέλει ὑπάρξει ὑπερθεσις πρὸς ἐπιστροφὴν τῶν νομίμως πρὸς ἐκτέλεσιν τελεσιδίκου ἀποφάσεως ληφθέντων.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Έννοια της κατά τον Ν. 28|1944 εξουσιοδοτήσεως Υπουργών

Παροχή νυκτερινής εργασίας υπό αρτεργατών. — Ανεφάρμοστον υπ' αριθ. 18310|1946 Υ.Α. — Έκδοσις υπ' αριθ. 46734|1950 Υ. Α. περί μη ισχύος αναδρομικώς υπ' αριθ. 18310|1946 Υ.Α. — Υπαγωγή εις εξουσιοδότησιν Ν. 28|1944 και δικαιώματος Υπουργών προς αναδρομικήν μείωσιν αποδοχών μισθωτών. — Νόμιμος κατάργησις ενοχικών δικαιωμάτων και αναδρομικώς.

Η υπ' αριθ. 46731|4443 της 24 Αυγούστου 1950 απόφασις των Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας και Εφοδιασμού και Διανομών (ΕΕΔ 9, 870) ώρισε τα εξής: Καθορίζομεν, όπως τα της αμοιβής της νυκτερινής εργασίας των αρτεργατών διέπωνται υπό της υπ' αριθ. 182851|39 αποφάσεως από της ισχύος ταύτης, μη ισχυούσης ουδέ διά τον προγενέστερον ταύτης χρόνον, ως προς την κατηγορίαν των εν λόγω μισθωτών, της διατάξεως του άρθρου 5 της υπ' αριθ. 18310|1946 αποφάσεως των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας (πρόκειται περί της προσθέτου κατά 25ο|ο αμοιβής διά παροχήν νυκτερινής εργασίας).

Αφορμήν διά την έκδοσιν της υπουργικής ταύτης αποφάσεως έδωκεν ασφαλώς η έκδοσις της υπ' αριθ. 6190|1950 αποφάσεως του ως εφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Αθηνών (ΕΕΔ 9, 786), δεχθέντος εφαρμογήν της υπ' αριθ. 18310|1946 Υ. Α. και επί των αρτεργατών (ούτω και η Πρωτοδίκου Αθηνών 2525|1950, Πρωτοδίκης *Ε. Μαλιάρας*, ΕΕΔ 9,950).

Η εν λόγω υπουργική απόφασις (46734|4443|1950) φέρεται, ως εκδοθείσα κατά τον Ν. 28|1944, ως ούτος ετροποποιήθη και συνεπληρώθη μεταγενεστέρως.

Χωρίς ήδη να είναι αντικείμενον συζητήσεως, αν δύνανται οι αρμόδιοι Υπουργοί να καταργήσουν διά το μέλλον καθορισθέντα ήδη προηγουμένως δικαιώματα των μισθωτών, αφού εκ του Ν. 28|1944 παρέχεται εις αυτούς εν ευρεία εξουσιοδοτήσει εξουσία καθορισμού μισθών και ημερομισθίων, συζητήσιμον, νομίζομεν, είναι, αν εν τη έννοίρ της υπό του Ν. 28|1944, ως αύθεντικώς ηρμηνεύθη υπό του Ν. 866|1946, εξουσιοδοτήσεως είναι και το δικαίωμα καταργήσεως αναδρομικώς κεκτημένων ήδη δικαιωμάτων του μισθωτού.

Βεβαίως αν επρόκειτο περί Νόμου, δεν τίθεται φραγμός εις τον Νομοθέτην διά την κατάργησιν ενοχικών δικαιωμάτων (Α. Π. 50|1935, εισηγητής *Η. Παπαηλιού*, ΕΕΔ β' 502. Α. Π. 136|1935, εισηγητής *Ι. Σακκέας*, ΕΕΔ β' 85?), και ο Νομοθέτης δύναται να ψηφίση νόμον μετ' αναδρομικής δυνάμεως, προσβάλλοντα κεκτημένα ενοχικά δικαιώματα (Έφετ. Αθηνών 189|1932, Θέμ. ΜΔ' 130), αλλ' εφ' όσον πρόκειται περί διοικητικής πράξεως δεν επιτρέπεται εις την Διοίκησιν κατά την έκδοσιν είτε ατομικού, είτε κανονιστικού περιεχομένου διοικητικής πράξεως, κατ' εξουσιοδότησιν νόμου, να προσδίδη αναδρομικήν δύναμιν εις την πρώξιν, εκτός αν η ειδική νομοθετική διάταξις επιτρέπη τούτο (Σ. Ε. 302|1949, εισηγητής *Δ. Καρβελλάς*, ΕΕΔ 5, 43).

Μόνη ειδική εν προκειμένω νομοθετική διάταξις είναι η του Α. Ν. 866|1946 (ΕΕΔ 5, 57), διά της οποίας ωρίσθη, κατ' αύθεντικήν ερμηνείαν, ότι δύνανται οι Υπουργοί των Οικονομικών και της Εργασίας να προσδιορίζουν τους μισθούς και τα ημερομίσθια των εν γένει μισθωτών και αναδρομικώς.

Occasio legis του Νόμου υπήρξεν η συχνή άλλαγή των οικονομικών συνθηκών εις βάρος του μισθωτού και ακριβώς διότι δεν ήδύναιο να παρακολουθήση η διοικητική Αρχή διά συχνών αποφάσεων αύτης την προσαρμογήν των μισθών και ημερομισθίων προς τα δημιουργηθέντα επίπεδα τιμών (Σ. Ε. 29|1950, εισηγητής *Χ. Μητρέλιας*, ΕΕΔ 9, 201) εθεσπίσθη ο Νόμος, ο παρέχων εις τους Υπουργούς την ευχέρειαν της αναδρομικής προσαρμογής.

Είναι ήδη εν τη έννοία της τοιαύτης εξουσιοδοτήσεως η μείωσις των δικαιωμάτων των μισθωτών αναδρομικώς, κατά την ανέλεγκτον κρίσιν των Υπουργών;

Νομίζομεν ότι και εξ αυτού του ερμηνευτικού του Ν. 28|1944 Α. Ν. 866|1946 συνάγεται ως ορθοτέρα η αρνητική απάντησις.

Το άρθρον μόνον του Α. Ν. 866|1946 έχει και τας εξής διατάξεις: α') Δύνανται οι Υπουργοί να ορίζουν, ότι οι λόγω έλλείψεως ή περιορισμού των εργασιών ουδόλως ή εν μέρει *απασχολούμενοι* (και όχι απασχοληθέντες) μισθωτοί λαμβάνουσι μέρος μόνον των αποδοχών, β') δύνανται οι Υπουργοί ν' απαλλάσσουν εν όλω ή εν μέρει λεηλατηθείσας ή καταστραφείσας πλήρως ή μερικώς επιχειρήσεις των προς τους μισθωτούς των υποχρεώσεων, των πηγαζουσών εκ της συνδεούσης εκείνας προς τούτους συμβάσεως εργασίας.

Ταύτα σημαίνουν ότι την απαλλαγήν ή μείωσιν των υποχρεώσεων του εργοδότου έναντι των μισθωτών και διά το παρελθόν συνέδεσεν ο Νομοθέτης μόνον με το γεγονός της λεηλασίας ή καταστροφής των επιχειρήσεων και τούτο όχι βεβαίως άνευ λόγου, αφού έπρεπε ο Νομοθέτης να είναι διαταικτικός διά την κατάργησιν δικαιωμάτων των μισθωτών εκ της βιοποριστικής εργασίας των.

Εις αντίθετον λύσιν καταλήγει η κατωτέρω πρωτοδικειακή απόφασις (πρβλ. και Πρωτοδίκου Αθηνών 3195|1950, Πρωτοδίκης *Δ. Μίχος*, κατωτέρω σελ. 1035).

Πρωτοδίκου Πειραιώς 1493|1950

Διαδικασία Ν. Γ?ΟΔ'.

Πρωτοδίκης ο κ. **Κ. Παπαμιχαλόπουλος**

Δικηγόροι οι κ. κ. Α. Παντούλας, Γ. Πασχίδης

Η υπό κρίσιν αγωγή, διώκουσα την καταβολήν της κατά το παρελθόν μη καταβληθείσης προσαυξήσεως των 25 ο|ο, περί ης ή υπ' αριθμόν 18310|1946 απόφασις των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας λόγω παρασχεθείσης νυκτερινής εργασίας, νόμιμος κατ' αρχήν είναι, ως ερειδομένη επί της άνω υπουργικής αποφάσεως, ως νόμιμος δε εξεταστέα αποβαίνει.

Προκειμένου περί των αρτεργατών η νυκτερινή εργασία καθ' εκάστην νύκτα εκάστης Παρασκευής και καθ' εκάστην νύκτα παραμονής εξαιρεσίμου εορτής προπολεμικώς ήτο καθιερωμένη,

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΙΣ ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Τύχη έξαιρέσεων ὑπαγωγῆς εἰς Ν. 118|1945 μετὰ τὸ Ν.Δ. 1255|1949

Μεταρρυθμίσεις Ν. 118|1945 διὰ τοῦ Ν. Δ. 1255|1949.—Κύκλος ὑπαγομένων ἤδη εἰς ἀσφάλισιν εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας.—Διατήρησις ἐν ἰσχύϊ προγενεστέρων Ν. Δ. 1255|1949 ἐξαιρέσεων ὑπαγωγῆς εἰς Ν. 118|1945. - Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μισθωτῶν κοινωφελῶν νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων. Ἐξακολούθησις ἰσχύος Ν. 291|1943 καὶ ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.—Ἔκπτωσις ἐκ τοῦ μισθοῦ αὐλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ποσοστοῦ διὰ τροφήν, οἴκησιν, φωτισμόν.—Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας μαγείρων.—Παροχὴ ἐργασίας κατὰ Κυριακάς, πρόσθετος ἀμοιβὴ καὶ ὑπολογισμὸς αὐτῆς.—Συνυπολογισμὸς ἀντιτίμου τροφῆς εἰς μισθὸν κατὰ διάρκειαν ἀδείας.—Ὑπαλληλικὴ ἰδιότης μαγείρου.

Ἀκολουθοῦσα ἡ κατωτέρω δικαστικὴ ἀπόφασις τὴν ἄποψιν τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (8393|1950, εἰσηγητὴς Γ. *Κορίδης*, ΕΕΔ 9, 928) ἀποφαίνεται ὁμοίως ἐπὶ τῆς τύχης τῶν εἰδικῶν ἐξαιρέσεων ὑπαγωγῆς εἰς τὸν Ν. 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη προϋφισταμένων πρὸ τῆς διὰ τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 (ΕΕΔ 8, 961) τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945 (πρβλ. ὅμως Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2916|1950, Πρωτοδίκης *Η. Τριανταφύλλου*, ΕΕΔ 9, 993, σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 927 ἑπ., ΕΕΔ 9, 993 ἑπ.).

Ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ σημειωθῇ ἐν προκειμένῳ διὰ τὸν Ν. 291|1943, εἶναι ὅτι δὲν ἀπομακρύνεται τῆς ἐφαρμογῆς του ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἀπόλυσις, ἀφοῦ διὰ τοῦ νόμου τούτου δὲν τάσσονται *περιορισμοὶ* εἰς τὴν ἀπόλυσιν, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ Ν. 291|1943, εἰσαχθέντος ἐν ᾧ χρόνῳ ἴσχυε τὸ Ν.Δ.431|41 μὲ τοὺς γνωστοὺς περιορισμούς.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὑπαλληλικὴν ἰδιότητα τοῦ ἐργαζομένου ὡς μαγείρου, ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις ἐπαναλαμβάνει τὴν ἄποψιν τῆς ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Δικαστοῦ ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 2938|1950 ἀποφάσεως (ΕΕΔ 9, 901), (βλέπε ὅμως σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 900).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3249|1950

Διαδικασία Ν. ΓΩΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ε. Μαλλιάρας**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Α. Παντούλας, Ε. Εὐαγγελινὸς

Κατὰ τὸ ἐπικαλούμενα ἐν τῇ κρινομένῃ ἀγωγῇ ὁ ἐνάγων προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ἐπὶ κατοχῆς, λόγῳ τῆς καταστάσεως, διεκόπη καὶ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν καὶ πάλιν καθιερώθη. Ἐν ὄψει τῆς νυκτερινῆς ταύτης ἐργασίας καθωριζετο ἑκάστοτε τὸ ἡμερομίσθιον τῶν ἀρτεργατῶν, χωρὶς νὰ καθορίζεται διάφορον τὸ τῆς νυκτερινῆς ἐργασίας καὶ τοῦτο διότι ἐν τῷ καθορισμῷ τοῦ ἡμερομισθίου ἐν γένει ἐλαμβάνετο ὑπ' ὄψιν ἡ νυκτερινὴ αὕτη ἐργασία. Ἀφοῦ συνεπῶς ἐν τῷ καθορισμῷ τοῦ ἡμερομισθίου τῶν ἀρτεργατῶν ἐλαμβάνετο ὑπ' ὄψιν ἡ κατὰ τὰ ἀνωτέρω παρεχομένη νυκτερινὴ ἐργασία καὶ ἐν ὄψει καὶ ταύτης καθωρίζετο τοῦτο, δὲν ἰσχύει διὰ τοὺς ἀρτεργάτας τούτους τὸ ἄρθρον 5 τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ὅπερ καθιεροῖ τὴν κατὰ 25 ο|ο προσαύξησιν ἐπὶ νυκτερινῆς ἐργασίας (ὁρα σχετικῶς Α.Π. 414|1950, ΕΕΔ 9, 690). Τοῦτο προκύπτει καὶ ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 18285|10272|7|12|1949 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐφοδιασμοῦ - Διανομῶν, Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, ἥτις, ἐν ὄψει τῆς ἀνωτέρω ἀντιλήψεως αὐξάνει ἀπὸ 1|12|1949 τὸ νυκτερινὸν ἡμερομίσθιον τοῦ ἀρτεργάτου κατὰ 20 ο|ο. Ἔτι δὲ προκύπτει καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 45734|4443|24|8|1950 Υ.Α., ἥτις, ὡς καταφαίνεται ἐκ τοῦ περιεχομένου αὐτῆς, ἑρμηνεύει αὐθεντικῶς, ὡς ἄνω, τὴν ὑπ' ἀριθμὸν 18310|1946 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν (περὶ τῆς αὐθεντικῆς ἑρμηνείας ὅρα 1566|1949 ἀπόφασίν μας). Σημειωθήτω ὅτι βάσει τοῦ καταβαλλομένου ἡμερομισθίου καὶ λοιπῶν ἐξόδων καθωρίζετο ἑκάστοτε καὶ αὐτὴ ἡ τιμὴ τοῦ ἄρτου καὶ τὸ κέρδος τοῦ ἀρτοποιοῦ. Ἑπομένως ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ εἶναι ἀπορριπτέα, ὡς μὴ νόμιμος.

Καὶ ἐπὶ τῇ ἀντιθέτῳ ἐκδοχῇ καὶ πάλιν ἀπορριπτέα εἶναι ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, διότι, ὡς πρὸς τοὺς ἀρτεργάτας, τὸ ἄρθρον 5 τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 18310|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως κατηργήθη ἀναδρομικῶς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 46734|4449|1950 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐργασίας καὶ Ἐφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν. Ἐξουσιοδότησιν πρὸς ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης εἶχον οἱ Ὑπουργοὶ οὗτοι, ἀφοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 28|1944, ὡς τοῦτο ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἀναγκ. νόμου 866|1946, ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ προσδιορίζουν τοὺς μισθούς, τὰ ἡμερομίσθια, ὡς καὶ τὰς προσαυξήσεις καὶ κρατήσεις τῶν ἐν γένει μισθωτῶν καὶ ἀναδρομικῶς (Σ.Ε. 29|1950 ΕΕΔ 9, 201) καὶ δὴ οὐ μόνον αὐξάνοντες, ἀλλὰ καὶ μειοῦντες αὐτά, διότι ἐν τῷ προσδιορισμῷ περιλαμβάνεται οὐ μόνον ἡ αὔξησις, ἀλλὰ καὶ ἡ μείωσις. Βεβαίως γεννᾶται ζήτημα, ἐὰν εἶχον ἐξουσιοδότησιν, προσδιορίζοντες ἀναδρομικῶς τὰς ἀποδοχάς, νὰ καταργήσουν καὶ κεκτημένα ἤδη δικαιώματα, ἀλλ' ἡ ἀναδρομικὴ ρύθμισις ἀποτελεῖ κατ' ἀνάγκην ἀνάκλησιν προγενεστέρας πράξεως ρυθμιζούσης τὸ αὐτὸ θέμα, συνεπῶς ἐνέχεται εἰς τοῦτο καὶ ἡ ἐνδεχομένη κατάργησις δικαιώματος (ὅρα Σ.Ε. 29|1950). Γνωστὸν δὲ εἶναι ὅτι διὰ νόμου ἔχοντος ἀναδρομικὴν δύναμιν δύνανται νὰ θιγῶσι καὶ κεκτημένα ἔτι ἐνοχικὰ δικαιώματα (ὅρα σχετικῶς *Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχαὶ § 10, Α.Π. 37|1939 ΕΕΝ 6, 250, Α. Π. 199|1939 ΕΕΝ 6ος, 437, Α. Π. 261|1939 ΕΕΝ 6, 496, Α Π. 5|1947 ΝΗ' 102, Ἐφ. Θ. 494|1948 Ξ' 34), διότι τὰ ἐνοχικὰ δικαιώματα δὲν προστατεύονται ὑπὸ τοῦ Συντάγματος (*Μπαλῆς*, ἔνθ' ἀνωτέρω, *Ν. Ν. Σαριπόλου*, Συντ. Δίκ. § 50).

Ἱδρύματος τὴν 18|8|45 ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὡς μάγειρος Β' κατηγορίας, προαχθεὶς εἰς μάγειρον Α' ἀπὸ τοῦ Μαΐου 1946 ἀντὶ μηνιαίου μισθοῦ, αὐξηθέντος ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου 1949 εἰς δραχμὰς 1.425.000, μετὰ τροφῆς, ἀποτιμωμένης ἡμερησίως εἰς δραχμὰς 25.000, εἰργάσθη δ' ἔκτοτε συνεχῶς καὶ δὴ καὶ πέραν τῶν κεκανονισμένων ὡρῶν ἐργασίας του καὶ κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς μέχρι τῆς 22-4-50, ὅτε ἀπελύθη ἀτάκτως καὶ κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου 118|45 κλπ., διότι τῷ κατεβλήθη ἀποζημιώσεις ἴση πρὸς τὰς ἀποδοχὰς του 15 ἡμερῶν, ἐνῷ τυγχάνει ὑπάλληλος καὶ ἐδικαιοῦτο τοιαύτης 60 ἡμερῶν, ἤτοι ἀκύρως, ἄλλως κατὰ καταχρῆσιν δικαιώματος, δι' ὃ αἰτεῖται κατὰ μὲν τὴν κυρίαν βάσιν τῆς ἀγωγῆς του τὰ συνολικὸν ποσὸν τῶν δραχμῶν 25.245.000, ἤτοι α) δραχμὰς 6.525.000 διὰ μισθοὺς του καὶ ἀξίαν τροφῆς ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του (22-4-50) μέχρις 22-7-50, β) δραχμὰς 126.200.000 δι' ἐργασίαν του πέραν τῶν κεκανονισμένων ὡρῶν ἐπὶ 18 ὥρας ἑβδομαδιαίως (ἐν ταῖς προτάσεσί του διευκρινίζει ὅτι εἰργάζετο ἐπὶ δύο, ἄλλως 6 ὥρας, πέραν τοῦ ὀκταώρου), γ) δραχμὰς 2.160.000, λόγῳ προσαυξήσεως τῶν ἀποδοχῶν του κατὰ 75ο|ο, δι' ἐργασίαν του κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς καὶ δ) δραχμὰς 360.000 διὰ διαφορὰν ἀποτιμήσεως τῆς τροφῆς του διὰ τὰς 18 ἡμέρας ἀδείας τοῦ 1950, κατὰ δὲ τὴν ἐπικουρικὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς του τὸ συνολικὸν ποσὸν τῶν δραχμῶν 22.057.000, προερχόμενον ἐκ τῶν ἑξῆς αἰτιῶν: α) δραχμαὶ 3.337.000 διὰ συμπλήρωσιν τῆς ἀποζημιώσεώς του (Ν. 2112), β) δραχμαὶ 16.200.000 δι' ἀμοιβήν του κατ' ἄρθρον 904 Α. Κ., καθ' ὃ ποσὸν ὠφελήθη ἡ ἐναγομένη ἐκ τῆς ἐργασίας του τῆς παρασχεθείσης, ὡς ἄνω, πέραν τῶν ἐκ τοῦ νόμου κεκανονισμένων ὡρῶν ἐργασίας, γ) δραχμαὶ 2.160.000, λόγῳ προσαυξήσεως τῶν ἀποδοχῶν του κατὰ 75ο|ο, δι' ἐργασίαν του κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς καὶ δ) δραχμὰς 360.000 διὰ διαφορὰν ἀποτιμήσεως τροφῆς του διὰ 18 ἡμέρας ἀδείας του κατὰ τὸ ἔτος 1950.

Κατὰ τὰς διατάξεις τῶν § 1 καὶ 2 τοῦ Ν. Δ. 1255 τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1949 «περὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Ν. 118|45 κλπ.» εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς πάντα τὰ πρόσωπα, τὰ παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἐναντι ἀμοιβῆς, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦνται εἰς περιφερείας, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ἀσφαλίζονται παρ' αὐτῷ ἢ παρ' ἑτέρῳ Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας, ἐξαιρουμένων α) τῶν πληρωμάτων τῶν ἐμπορικῶν πλοίων, β) τῶν μισθωτῶν τῶν ἠσφαλισμένων κατὰ τοῦ κινδύνου ἀνεργίας εἰς ἑτέρους ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμοὺς καὶ γ) τῶν προσλαμβανομένων δι' ὡρισμένου χρόνου σημειωτῶν ἐμπορευμάτων καὶ ἐργατῶν πάσης κατηγορίας εἰς τὰς φορτοεκφορτωτικὰς ἐργασίας τῶν λιμένων τοῦ Κράτους. Περαιτέρω διὰ μὲν τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ. ὁρίζεται ὅτι αἱ § § 4, 5, 6 καὶ 7 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|45 ἀντικαθίστανται ὡς ἑξῆς: «Ἁπασαι αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, περιλαμβανομένων καὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, Δήμων, Κοινοτήτων καὶ τῶν λοιπῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ἀσκουμένων, ὑποχρεοῦνται, ὅπως προσλαμβάνωσι τοὺς μισθωτοὺς αὐτῶν τοὺς συνδεσμένους διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου μέσῳ τοῦ οἰκείου Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας, διὰ δὲ τῆς 2ας § τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ὁρίζεται, ὅτι καὶ ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ ἐπιχειρήσεις, ἐκμεταλλεύσεις κλπ ὑποχρεοῦνται ἐπίσης ν' ἀναγγέλλωσιν ἐγγράφως εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὰ Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας τὴν καταγγελίαν ἢ τὴν λῆξιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν ἀπὸ ταύτης». Ἐκ τῆς ἐννοίας τῶν διατάξεων τούτων τοῦ εἰρημένου Ν. Δ., ὅπερ, καὶ ὡς ἐκ τοῦ τίτλου του δείκνυται, ἀφορᾷ τροποποίησιν τοῦ Ν. 118|45 καὶ τοῦ Ν.Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπεκτάσεώς του, προκύπτει ὅτι ὁ νομοθέτης ἠθέλησε δι' αὐτῶν νὰ ὑπαγάγῃ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ νόμου 118|45 τοὺς μισθωτούς, ἐξαιρουμένων τῶν τριῶν ἀνωτέρω κατηγοριῶν, τοὺς παρέχοντας ἐξηρτημένην ἐργασίαν καὶ εἰς ἐκείνους τοὺς ἐργοδότας, φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα, οἵτινες δὲν εἶχον ὑπαχθῇ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Ν. Δ. 1255|49 εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 118|45, εἴτε ὡς μὴ ἀναφερόμενοι εἰς τὸ 4ο ἄρθρον 1 αὐτοῦ καὶ τοῦ Ν. Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946 πρόσωπα, ὧν οἱ μισθωτοὶ ὑπήγοντο εἰς τὴν ἀσφάλισιν, εἴτε ὡς ρητῶς διὰ τῶν γενικῶν αὐτῶν διατάξεων ἐξαιρούμενοι, οὐχὶ ἧττον καὶ εἰς ἐργοδότας, νομικὰ πρόσωπα, ἅτινα εἶχον ἐξαιρεθῇ τῆς ἐφαρμογῆς του δι' εἰδικῶν νόμων, θεσπισθέντων ἐκ λόγων ἀναγομένων εἰς τὴν ἰδιάζουσαν φύσιν τῆς ἐργασίας ἢ τοῦ σκοποῦ, ὃν ἐκπληροῦσιν. Ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. Δ. 1255|49 ἐθεσπίσθησαν ὡρισμέναι ἐξαιρέσεις, δὲν δύναται νὰ συναχθῇ ἀντιθέτως ἑρμηνεία, διότι αὗται εἶναι γενικαὶ καὶ ἀφορῶσιν ἐξαιρέσεις τοῦ ἀνωτέρω τιθεμένου κανόνος, καθ' ὃν εἰς τὴν ἀσφάλισιν ὑπάγονται καὶ οἱ μισθωτοί, οἱ ἀπασχολούμενοι εἰς ἐργοδότας, οἵτινες προηγουμένως δὲν ὑπήγοντο εἰς ταύτην ἢ ἐξηροῦντο αὐτῆς, οὔτε δὲ ἐκ τῶν παρατεθεισῶν διατάξεων, οὔτε ἐξ ἄλλης τινὸς τοῦ Ν. Δ. 1255|49, μὴ δὲ τῆς τοῦ ἄρθρου 11 § 7 αὐτοῦ ἐξαιρουμένης, καθ' ἣν πᾶσα διάταξις τῆς κειμένης Νομοθεσίας, ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ, καταργεῖται (ὅφου αἱ διατάξεις αὐτῶν δὲν ἀντίκεινται εἰς τὰς τοῦ Ν.Δ. τούτου), συνάγεται βούλησις τοῦ Νομοθέτου περὶ καταργήσεως διὰ τοῦ γενικοῦ τούτου νόμου τῶν εἰδικῶν τοιούτων, δι' ὧν ἐξαιροῦνται τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. 118|45 οἱ μισθωτοί, ὑπηρετοῦντες εἰς ὡρισμένα νομικὰ πρόσωπα καὶ Ὀργανισμούς καὶ ἑπομένως οὗτοι ἐξακολουθοῦσιν ἰσχύοντες κατὰ τὸν κανόνα «τὰ εἰδικὰ ἐπικρατέστερα τῶν γενικῶν» (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 8595-8599|1950).

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. 2411|1943, κυρωθέντος δυνάμει τῶν ὑπ' ἀριθ. 304 καὶ 324 τῆς 30-9-46 Πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 1 τοῦ Ψηφίσματος ΣΤ' τῆς 15|20 Ἰουλίου 1946, ἐπὶ κοινωφελῶν νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων, οἷον εἶναι καὶ τὸ ἐναγόμενον (βλέπε ἀπόφασιν μας 2153|49, ἐπικυρωθεῖσαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8764|49 ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν), δὲν ἰσχύουν αἱ διατάξεις τῶν νόμων περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν ἢ οἱασδήποτε ἄλλης κατηγορίας ἄλλων προσώπων τῶν ἐργατικῶν καὶ οἱωνδήποτε ἄλλων νόμων, δι' ὧν ἐπιβάλλεται ἡ ὑποχρεωτικὴ πρόσληψις εἰς τὸ προσωπικὸν αὐτῶν προσώπων ὡρισμένων κατηγοριῶν ἢ τάσσονται περιορισμοὶ εἰς τὴν ἀπόλυσιν αὐτῶν, ταύτης γινομένης δι' ἀποφάσεως τοῦ

οἰκείου Διοικητικοῦ Συμβουλίου, καταβαλλομένης τῆς κατὰ τοὺς νόμους περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως, μὴ ἐπιτρεπομένου οὐδενὸς ἐνδίκου μέσου κατὰ ταυτύτης ἀποφάσεως, οὐδὲ προσφυγῆς εἰς τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας, οὔτε ἀγωγῆς ἀποζημιώσεως ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων. Συνεπῶς τὸ ἐναγόμενον διέπεται ὑπὸ τῶν παρατεθεισῶν διατάξεων τοῦ νόμου 2911|43 ὅστις, ρυθμίζων τὰ τῆς προσλήψεως καὶ ἀπολύσεως τοῦ προσωπικοῦ τῶν Κοινωφελῶν Ἱδρυμάτων, εἶναι εἰδικὸς καὶ δὲν δύναται νὰ καταισχύσωσιν αὐτοῦ, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει εἰρημένα, αἱ γενικαὶ διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 1255|49, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν εἰδικῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Α.Ν. 836|48 «περὶ Φυματιολογικοῦ Ἰνστιτούτου Ἰω. Σισμάνογλου καὶ τοῦ Οἴκου αὐτοῦ», κυρώσαντος τὴν Ἱδρυτικὴν πρᾶξιν τοῦ Ἱδρυτοῦ του, καθ' ἣν «τὸ Ἵδρυμα ἔχει πλήρη ἀνεξαρτησίαν καὶ αὐτοτέλειαν ἐν τῇ διοικήσει καὶ ἐν τῇ διαχειρίσει τῆς περιουσίας του ἀνηκούσης ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ κατὰ τὸν Ὀργανισμὸν τοῦ Ἱδρύματος Διοικητικὸν αὐτοῦ Συμβούλιον, τῶν πάσης φύσεως ἀποφάσεων καὶ πράξεων αὐτοῦ μὴ ὑποκειμένων εἰς τὴν ἔγκρισιν Ἀρχῆς τινος ἢ εἰς ἄλλην τινὰ διατύπωσιν ἢ εἰς ὅρον κειμένου ἐκτὸς τῆς Ἱδρυτικῆς Πράξεως ἢ τοῦ Ὀργανισμοῦ τοῦ Ἱδρύματος καὶ τῆς τοῦ ἄρθρου 7 τούτου, καθ' ἣν ἐὰν αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 1-6 ἤθελον τροποποιηθῇ ἢ ἡ πλήρης ἐφαρμογή των ἤθελε θιγῇ ἀμέσως ἢ ἐμμέσως διὰ νόμου ἢ διατάγματος ἢ ἐν γένει δι' οἱασδήποτε πολιτικῆς πράξεως, ἔστω καὶ ἐπηυξημένης τυπικῆς ἰσχύος, τότε, ἀνακαλουμένης αὐτοδικαίως τῆς Ἱδρυτικῆς πράξεως, ἡ τύχη τῆς ἀνηκούσης εἰς τὸ "Ἱδρυμα περιουσίας θὰ ρυθμισθῇ συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους τῆς διαθήκης μου, μὴ ἐφαρμοζομένων ἐν περιπτώσει ταύτῃ τῶν ἄρθρων 110-121 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ πάσης ἄλλης ἀντιθέτου διατάξεως» συνάγεται, ὅτι ὡς πρὸς τὴν πρόσληψιν καὶ ἀπόλυσιν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐναγομένου Ἱδρύματος, προσλαμβανομένου δι' ἀποφάσεων τοῦ διοικητικοῦ του συμβουλίου, μὴ ὑποκειμένων εἰς τὴν ἔγκρισιν Ἀρχῆς τινος ἢ εἰς ἄλλην τινὰ διατύπωσιν καὶ ἑπομένως καὶ εἰς τὰς ταιαύτας τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|45, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ὁ νομοθέτης τοῦ Ν. Δ. 1255|49 ἤθέλησε νὰ ὑπαγάγῃ καὶ τὸ προσωπικὸν τοῦ ἐναγομένου Ἱδρύματος εἰς τὰς ρηθείσας διατάξεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|45, καὶ νὰ ἀφιηφήσῃ τὰς περιληφθείσας μὲ ἰσχὺν νόμου διατάξεις τῆς Ἱδρυτικῆς πράξεως τοῦ μεγάλου εὐεργέτου Ἰω. Σισμάνογλου. Ἑπομένως ἡ ἀπὸ κρίσιν ἀγωγή, κατὰ τὸ α' κεφάλαιον τῆς κυρίας αὐτῆς βάσεως περὶ ἐπιδικάσεως τῷ ἐνάγοντι ἀποδοχῶν ἐνεργείας, διὰ τὴν ἄνευ τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|45 κλπ. ἀπόλυσίν του, εἶναι ἀπορριπτέα ὡς νόμῳ ἀβάσιμος. Προφανῶς δὲ οὐδὲν στοιχεῖον προσήχθη κατὰ τὴν διαδικασίαν, ἐξ οὗ νὰ προκύπτῃ, ὅτι ἡ ἀπόλυσις του ἐγένετο κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος, γενομένη, ὡς ἐβεβαιώθημεν, λόγῳ ἐπανειλημμένης ἀπρεποῦς καὶ ὑβριστικῆς συμπεριφορᾶς του πρὸς συναδέλφους καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἡ ἀγωγὴ καὶ κατὰ τὴν βάσιν της ταύτην εἶναι ἀπορριπτέα.

Κατὰ τὴν § 6 τῆς ἀπὸ 1-12-47 γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας «τῶν ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν» (συμπληρωματικῆς τῆς ἀπὸ 1-12-47) «ἐὰν εἰς τοὺς ὑπαλλήλους καὶ τοὺς ὑπηρέτας, οὓς ἀφορᾷ ἡ παροῦσα, ὡςκαὶ εἰς τοὺς τοιούτους, οὓς ἀφορᾷ ἡ ἀπὸ 4-11-47 συλλογικὴ σύμβασις, ὁ ἐργοδότης εἴτε παρέχῃ οἰκισμόν, φωτισμόν, τροφὴν ἢ πάντα ταῦτα, δικαιοῦται νὰ προβαίνῃ εἰς ἀναλόγους ἐκπτώσεις τοῦ μισθοῦ των, αἱ ὁποῖαι ὅμως δὲν δύνανται νὰ εἶναι ἀνώτεραι διὰ μὲν τὸν οἰκισμὸν τοῦ 5ο|ο, διὰ τὸν φωτισμὸν τοῦ 2ο|ο, διὰ τροφήν, ὑπολογιζομένην πάντοτε εἰς τιμὴν κόστους, τοῦ 13ο|ο τοῦ ποσοῦ τῶν μισθῶν τῶν καθοριζομένων ὑπὸ τῆς παρούσης, ὡς καὶ τῶν τοιούτων καθοριζομένων ὑπὸ τῆς ἀπὸ 4-11-47 Σ. Σ.». Ἐν προκειμένῳ ἰσχὺν ἔχει ἡ ἀπὸ 3-3-39 Σ. Σ. «μαγείρων ζυθεστιατορίων, ἑστιατορίων» (κατὰ τὴν § Η' ταύτης ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ μαγείρων σανατορίων, ἀναρρωτηρίων καὶ ξενώνων, κατατασσομένων ἀπὸ ἀπόψεως μισθολογικῶν καὶ λοιπῶν ὑποχρεώσεων εἰς τὴν Α' κατηγορίαν ἑστιατορίων), καθ' ἣν ὁ μισθὸς τοῦ μαγείρου Α' εἶναι δραχμαὶ 3.500, κατ' ἀναπροσαρμογὴν δὲ πρὸς τὴν γενικὴν Σ. Σ. τῆς 4-11-47, μέχρι μὲν τῆς 15-5-49 ὁ καθοριζόμενος ὑπὸ ταύτης μισθὸς τοῦ ἐνάγοντος εἶναι δραχμαὶ 566.000, ἀπὸ δὲ τῆς 15-5-49 καὶ ἐντεῦθεν εἶναι δραχμοὶ 735.800. Ἑπομένως ὁμολογουμένου (βεβαιοῦται, ἄλλως τε πλήρως) ὅτι εἰς τοῦτον παρείχετο οἰκισμός, φωτισμὸς καὶ τροφή, ἐκπιπτέον ἐκ τοῦ λαμβανομένου ὑπ' αὐτοῦ μισθοῦ, κατὰ τὴν βάσιμον αἴτησιν τοῦ ἐναγομένου, αἰτουμένου συμψηφισμὸν μὲ ποσόν, ὅπερ τυχὸν ἤθελε προκύψει ὡς ὀφειλόμενον λόγῳ ὑπερωριακῆς ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος ἐκ μιᾶς ὥρας καθ' ἑκάστην, εἶναι ποσοστὸν 18ο|ο ἐκ τοῦ ὡς ἄνω νομίμου μισθοῦ του, ἤτοι διὰ τὸν χρόνον ἀπὸ 10-11-47 (ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῶν συλλογικῶν συμβάσεων μέχρι 15-5-49, δραχμαὶ 101.880, ἀπὸ δὲ τῆς 15-5-49 καὶ ἐντεῦθεν δραχμαὶ 132.425 μηνιαίως. Ἀλλ' ἡ βεβαιωθεῖσα ὑπὲρ τὸ νόμιμον δεκάωρον ἐργασίας ταύτου ὑπερωριακὴ ἐργασία μιᾶς ὥρας καθ' ἑκάστην ἐλάχιστον ποσοστὸν τοῦ ὡς ἄνω συμψηφιστέου ποσοῦ ἀντιπροσωπεύει καὶ δέον, ὡς ἐκ τοῦ τοιούτου συμψηφισμοῦ του, ν' ἀπορριφθῇ καὶ κατὰ τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἡ κρινομένη ἀγωγὴ (κονδύλιον ὑπὸ στοιχ. β τῆς τε κυρίας καὶ τῆς ἐπικουρικῆς βάσεως τῆς πρώτης σκέψεως τῆς παρούσης) καὶ δὴ οὐ μόνον καθ' ὅσαν ἀφορᾷ αὕτη τὸ εἰρημένον διάστημα (ἀπὸ 10-11-47 μέχρις ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος), ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ ἀπὸ τῆς προσλήψεώς του (18-8-45) μέχρι τῆς 10-11-47, ὅτε, ὡς ἐβεβαιώθημεν, οὗτος ἐλάμβανε μισθὸν κατὰ πολὺ ἀνώτερον τοῦ διὰ τῶν ἰσχυουσῶν τότε ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καθοριζομένου, τοῦ πέραν τοῦ νομίμου μισθοῦ καταβληθέντος ὑπερκαλύπτοντος τὴν ἐκ τῆς ὑπερωρίας (μιᾶς ὥρας καθ' ἑκάστην) ὀφειλομένης αὐτῷ ἀμοιβῆς (κατ' ἄρθρον 9 τοῦ Π. Δ. τῆς 27 Ἰουνίου|4 Ἰουλίου 1932 «περὶ κωδικοποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ ὀκταώρου ἐργασίας διατάξεων» ἡ διὰ τὰς προσθέτους ὥρας ἀναλογοῦσα ἀντιμισθία εἶναι ηὐξημένη κατὰ 25ο|ο, ἐν σχέσει μὲ τὴν κανονικὴν ταύτην, τοὐτέστι μὲ τὴν νόμιμον).

Διὰ τῆς ἰσχυούσης ὑπ' ἀριθ. 8900|46 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας περὶ καταβολῆς ηὐξημένου ἡμερομισθίου εἰς ἐργαζομένους κατὰ τὰς μὴ ἐργασίμους ἡμέρας ἀπεφασίσθη, ὅπως εἰς τὸ ἐν γένει προσωπικὸν πασῶν ἐν γένει τῶν ἐν τῇ χώρᾳ ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, ὅπερ, λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας του, ἀπασχολεῖται κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασί-

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ

Ἀνεφάρμοστον β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 καὶ μετὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945

Κύκλος ἐπιχειρήσεων ὑποχρέων εἰς ἀποζημίωσιν, ἕνεκα καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, κατὰ τὸ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως Ν. 2112.—Ἐφαρμογὴ β. δ. ἐπὶ ἐργατῶν βιομηχανικῶν, βιοτεχνικῶν, μεταλλευτικῶν καὶ χειροτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων, ὡς καὶ κατ' οἶκον προσλαμβανομένων.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἐργαζομένων εἰς κουρεῖα τεχνιτῶν.—Ἀνυπόχρεον ἄρα καταβολῆς ἀποζημιώσεως διὰ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας.—Ἀσυνδύαστον μὴ καταβολῆς ἀποζημιώσεως ἡμερῶν ἀδείας πρὸς κῦρος καταγγελίας συμβάσεως.

Ἡ κατωτέρω ἐνδιαφέρουσα διὰ τὰ πρακτικὰ κυρίως ἀποτελέσματα τῆς ἀπόψεως αὐτῆς, πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις ἔχει ὑπ' ὄψιν της καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ἐργαζομένου εἰς κουρεῖον.

Κρίνει τοῦτον ὡς τεχνίτην (βλέπε, ἐκτὸς τῶν ἐν τῇ ἀποφάσει παραπομπῶν, καὶ Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 5142|1941, εἰσηγητὴς Σ. *Μοισεντζος*, ΕΕΔ 1, 398, καθ' ἣν ὁ κουρεὺς δὲν εἶναι ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, κατὰ τὴν ἐν τῷ Νόμῳ 2112 ἔννοιαν τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, καθ' ὅσον οὗτος παρέχει ὑπηρεσίαν, ἂν μὴ ἀποκλειστικῶς σωματικήν, τοὐλάχιστον τοιαύτην κατὰ κύριον χαρακτῆρα, ὁ δὲ τοιοῦτος χαρακτηρισμὸς τῆς ὑπηρεσίας του, ὁ προσδίδων αὐτῷ μόνον τὴν τοῦ ἐργάτου ἰδιότητα, δὲν μεταβάλλεται ἐκ μόνου τοῦ γεγονότος ὅτι οὗτος ὑπηρετεῖ εἰς μέγα κουρεῖον, ἂν οὗτος δὲν προσφέρῃ ὑπηρεσίαν καλλιτεχνικήν πως, οἵαν λ. χ. παρέχει ὁ κομμωτής, ἀποκλειστικῶς ἀσχολούμενος εἰς κομμώσεις (καλλωπισμὸν τῆς κόμης τεχνικὸν κτένισμα κλπ.).

Περαιτέρω, ἀφοῦ, κατὰ τὴν γνωστὴν ἄποψιν (*Ι. Καποδίστριας*, Ἑρμην. Ἐργ. Δικ. σελ. 449, Α. Π 490|1936, Θέμ. ΜΗ' 499, Α. Π 512 καὶ 513|56, Θέμ. ΜΗ 423, Α. Π. 85|1949, εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 8, 273, Α. Π. 486|1949, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρης*, ΕΕΔ 9, 56, Ἔφετ. Ἀθηνῶν 600|38, Θέμ. ΜΘ' 691, Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 5142|1941, εἰσηγητὴς *Σ. Μοισεντζος*, ΕΕΔ 1, 398), τὸ β. δ 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112|920 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν» δὲν δύναται ἐγκύρως νὰ ἐχῃ ἐφαρμογὴν πέραν τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ Ν. 2112 ἀναφερομένων ἐπιχειρήσεων (βιομηχανικῶν, βιοτεχνικῶν, μεταλλευτικῶν καὶ χειροτεχνικῶν ἐπιχει-

---

μους ἑορτὰς τοῦ ἔτους, καταβάλλεται διὰ τὰς ἡμέρας ταύτας τὸ κεκανονισμένον ἑκάστοτε ἡμερομίσθιον, ηὐξημένον κατὰ 75ο|ο. Ἐκ τῆς διατυπώσεως τῆς διατάξεως ταύτης καὶ δὴ ἐκ τῆς φράσεως «κεκανονισμένον ἡμερομίσθιον» σαφῶς προκύπτει ἀφ' ἑνὸς μέν, ὅτι ἡ ἐν λόγῳ προσαύξησις εἶναι ὑπολογιστέα οὐχὶ ἐπὶ τοῦ συμπεφωνημένου ἡμερομισθίου, ἀλλὰ ἐπὶ τοῦ νομίμου τοιούτου καὶ συνεπῶς διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τῆς εἰρημένης προσαυξήσεως, προκειμένου περὶ μαγείρου, ὡς ὁ ἐνάγων, θέλει ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ἡ ἀπὸ 3-3-39 συλλογικὴ σύμβασις μαγείρων καὶ ἀφ' ἑτέρου ὅτι ἡ προσαύξησις αὕτη καταβάλλεται μόνον, ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς μισθοδοτεῖται διὰ τοῦ νομίμου μισθοῦ, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν, λόγῳ συμφωνίας, λαμβάνῃ μισθὸν ἴσον ἢ ἀνώτερον τοῦ ἀθροίσματος τοῦ νομίμου μισθοῦ καὶ τῆς προσαυξήσεως ταύτης. Ἐν προκειμένῳ, δεδομένου ὅτι κατὰ τὴν ὡς ἄνω Σ.Σ., ὡς ἐλέχθη, ὁ μισθὸς τοῦ μαγείρου ἑστιατορίου Α' κατηγορίας μέχρι μὲν τῆς 15-5-48 εἶναι δραχμαὶ 566.000, ἀπὸ δὲ τῆς 15-5-49 καὶ ἐντεῦθεν δραχμαὶ 735.800, καὶ εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἤθελε γίνῃ δεκτόν, ὅτι ὁ ἐνάγων εἰργάσθη καθ' ὅλας τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐκ τοῦ νόμου καθωρισμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτάς, τὸ ἄθροισμα τῆς κατὰ 75ο|ο προσαυξήσεως καὶ τοῦ νομίμου μισθοῦ του εἶναι προφανῶς κατὰ πολὺ μικρότερον τοῦ μισθοῦ, ὃν ἐλάμβανεν οὗτος καὶ δὴ διὰ τὸν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|46 καὶ μέχρι τῆς ἰσχύος τῶν συλλογικῶν συμβάσεων χρόνον, συνεπῶς ἡ ἀγωγὴ καὶ κατὰ τὸ ὑπὸ στοιχ. γ' τῆς πρώτης σκέψεως τῆς παρούσης κεφάλαιον αὐτῆς (τῆς τε κυρίας καὶ τῆς ἐπικουρικῆς βάσεως) περὶ ἐπιδικάσεως ποσοῦ ἐκ δραχ. 2.160.000 λόγῳ ὀφειλομένης δῆθεν προσαυξήσεως τοῦ μισθοῦ τοῦ ἐνάγοντος δι' ἐργασίαν του κατὰ τὰς Κυριακὰς κλπ. εἶναι ἀπορριπτέα ὡς ἀβάσιμος.

Ἐβεβαιώθησαν κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν μας, ὅτι ἡ ἀξία τῆς παρεχομένης τῷ ἐνάγοντι ἡμερησίως τροφῆς ἀνήρχετο εἰς δραχμὰς 8.000, δεδομένου δ' ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Α. Ν. 539/45 «περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν» κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀδείας ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται τῶν συνήθων ἀποδοχῶν, ὧν θὰ ἐδικαιοῦτο παρὰ τῇ ὑποκειμένῃ ἐπιχειρήσει κατὰ τὸν ἀντίστοιχον χρόνον, ἐν τῇ ἐννοίᾳ δὲ τῶν ἀποδοχῶν περιλαμβάνονται καὶ αἱ παντὸς εἴδους πρόσθετοι ἢ συμπληρωματικαὶ τακτικαὶ παροχαὶ (ἀντίτιμον τροφῆς, ἐπιδόματα κλπ.), πλὴν τῆς τυχὸν παρεχομένης κατοικίας, ἐν προκειμένῳ δὲ εἰς τὴν χορηγηθεῖσαν αὐτῷ κατὰ τὸ ἔτος 1950 ἄδειαν 18 ἡμερῶν τῷ κατεβλήθη ὡς ἀντίτιμον τῆς τροφῆς τῶν ἡμερῶν τούτων ἐκ δραχμῶν 90.000 ἀντὶ δραχμῶν 144.000, δέον νὰ ἐπιδικασθῇ αὐτῷ ἡ ἐκ δραχμῶν 54.000 διαφορά, γινομένης δεκτῆς ἐν μέρει τῆς ἀγωγῆς του κατὰ τὸ κεφάλαιον τοῦτο.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Α. Ν. 394|23|28 Δεκεμβρίου 1936 «περὶ χαρακτηρισμοῦ καὶ ὅρων ἐργασίας προσωπικοῦ τῶν ξενοδοχείων» οἱ μάγειροι Α' καὶ Β' χαρακτηρίζονται, ὡς πρὸς τὴν σχέσιν ἐργασίας, ὡς ὑπάλληλοι καὶ ὑπάγονται διὰ τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 2112|20, ὡς ἑτροποποιήθη μεταγενεστέρως. Καὶ ἀναφέρεται μὲν ἡ διάταξις αὕτη εἰς τοὺς μαγείρους τῶν ἑστιατορίων, ξενοδοχείων ὕπνου, ἀλλὰ προφανῶς οὐδεμία διαφορὰ ἀπὸ ἀπόψεως εἴδους ἐργασίας ὑπάρχει μεταξὺ τούτων καὶ τῶν μαγείρων σανατορίων (ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 3 ἐδάφ. β τοῦ Β.Δ τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 ἔχει ὑπ' ὄψιν της τοὺς οἰκιακοὺς μαγείρους).

ρήσεων), ἡ ἐν λόγῳ δικαστικὴ ἀπόφασις, κρίνασα, ὡς ἐσημειώθη, περίπτωσιν καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τεχνίτου κουρείου, ἤτοι ἐπιχειρήσεως μὴ ἀναφερομένης εἰς τὸ ἄρθρ. 12 τοῦ Ν. 2112|1920 (ὡς ἐπαγγελματικῆς, βλέπε καὶ σύμφωνον Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5142|1941, ἐνθ. ἀνωτ.), ἀποφαίνεται, ὅτι ὁ προβὰς εἰς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ἐργοδότης ἐν προκειμένῳ δὲν ὑπῆρχεν ὑποχρέωσιν καταβολῆς ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ μὴ ἔχοντος ἐφαρμογὴν β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 καὶ ἑπομένως καὶ ἡ ὑπ' ἔλαττον ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου καταβολὴ ἀποζημιώσεως δὲν ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας συμβάσεως.

Ἂν ἡ ἄποψις αὕτη ἀποδίδῃ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ Νόμου μετὰ τὴν διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 ἐπέκτασιν τοῦ Νόμου 1[1]|1945 καὶ ἐπὶ τῶν ἐπαγγελματικῶν, βιοτεχνικῶν καὶ ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων (βλέπε περὶ τούτου σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 594 ἐπ.), τότε ἀληθῶς παραμένει ἐκτὸς τῆς προστασίας τοῦ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 2112 εὐρύτατος κύκλος μισθωτῶν.

Θ' ἀντιταχθῇ, ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρον 669 Α. Κ. (πρβλ. Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1708|1950, εἰσηγητὴς *Π. Περράκης*, ΕΕΔ 9, 831 καὶ λοιπὰς παραπομπὰς εἰς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 831 ἐπ.), καὶ τοῦτο διὰ τὰς ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἰσχύος τοῦ Α. Κ. συνομολογηθείσας συμβάσεις ἐργασίας, ἀλλὰ δεδομένου ὅτι ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 669 Α. Κ. παράλειψις τῆς τακτικῆς πρὸ 15 ἡμερῶν (ἀνεξαρτήτως χρόνου ὑπηρεσίας) καταγγελίας ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν μὴ λύσιν τῆς συμβάσεως προ αὐτῆς, τὴν ἐκ τούτου ὑπερημερίαν τοῦ ἐργοδότου καὶ τὴν ὑποχρέωσιν πληρωμῆς μισθοῦ ἐπὶ 15 ἡμέρας (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 832, ἔνθα παραπομπαὶ εἰς συγγραφεῖς), ἐπέρχονται τὰ ἑξῆς ἀποτελέσματα: α) Ὅτι (καὶ ὑπὸ τὴν ἐκδοχὴν ὅτι ἀληθῶς ἐξακολουθεῖ καὶ μετὰ τὸ Ν. Δ. 8|11|5|1946 νὰ μὴ ὑπέχῃ ὁ μὴ ἀναφερόμενος εἰς τὸ ἄρθρ. 12 τοῦ Ν. 2112|1920 ἐργοδότης ὑποχρέωσιν καταβολῆς ἀποζημιώσεως τοῦ β. δ 16|18 Ἰουλίου 1920) δὲν ἐπέρχεται ἔγκυρος διάσπασις τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως ἐκ μόνης τῆς μὴ τηρήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945 ἐπιβαλλομένων τυπικῶν προϋποθέσεων τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας (ἔγγραφος καταγγελία, ἀναγγελία καταγγελίας), ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς παραλείψεως τῆς κατ' ἄρθρ. 669 Α. Κ. καταγγελίας, τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλει αὐτοτελῆ ἀκυρότητα αὐτῆς.

Ἐξ ἄλλου, ἀφοῦ ἡ ἀπόλυσις διακρίνεται τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 669 καταγγελίας, εἶναι, νομίζομεν ὀρθόν, ὅτι ἡ ἀναγγελία τῆς ἀπολύσεως θὰ πρέπει νὰ γίνεται ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν (ἄρθρ. 6 Ν. Δ. 1255|1945 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|45) ἀπὸ τῆς παρόδου ἧς κατὰ τὸ ἄρθρ. 669 Α. Κ. προθεσμίας, πρὸ τῆς ὁποίας εἶναι ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἄρθρου 669 Α. Κ. ἄκυρος ἡ καταγγελία.

Ἐν τούτοις ἡ ἁπλοκὴ τοῦ ἄρθρου 669 Α. Κ. εἰς τὸ διὰ τοῦ Ν. 118|1945 σύστημα καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐνῷ κατ' ἀρχὴν φαίνεται ὅτι ὁδηγεῖ εἰς ὁμαλὰς λύσεις, γεννᾷ ἄλλα δυσχερῆ προβλήματα.

Τοιοῦτον εἶναι τὸ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 672 Α. Κ. προκῦπτον, κατὰ τὸ ὁποῖον ἄρθρον ἑκάτερον τῶν μερῶν δικαιοῦται κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν διὰ σπουδαῖον λόγον ὁπωσδήποτε ἄνευ προθεσμίας (περὶ τῆς σχέσεως τοῦ ἄρθρου τούτου πρὸς τὴν ἐργατικὴν νομοθεσίαν βλέπε *Β. Βασιλείου*, ΕΕΔ 9, 533 ἐπ.).

Ἀλλὰ τὸ ἄρθρ. 9 § 9 Ν. 118|1945, ὡς ἡ παράγρ. αὕτη ἀντικατεστάθη διὰ τῆς § 4 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. Δ. 8|5|1946, περιορίζει τὸ ἀνεφάρμοστον τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 9 μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν ἀπολύσεως δυνάμει τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2112 ἢ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, ἤτοι μόνον κατόπιν μηνύσεως δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν κλπ.

Ἦτο τάχα ἐν τῇ προθέσει τοῦ Νομοθέτου τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος νὰ διασπάσῃ τὸν τρόπον καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἀναλόγως ἐκ τοῦ ἂν ὑπάγεται ἢ ὄχι ἡ ἐπιχείρησις εἰς τὸ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920;

Ὁμαλώτερον λοιπὸν εἶναι καὶ διὰ νὰ ἀποφευχθοῦν αἱ ἀνώμαλοι αὐταὶ συνέπειαι νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ὅταν ὁ Νομοθέτης τοῦ Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 ὑπήγαγεν εἰς τὸν Ν. 118|1945 τὰς ἐπαγγελματικάς, βιοτεχνικὰς καὶ ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις καὶ περαιτέρω ὥριζεν εἰς τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|45, ὅτι αἱ *ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεις* ὑποχρεοῦνται κλπ. εἰς καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, ἐθέσπιζε νέαν ὑποχρέωσιν, ἀνεξαρτήτως τοῦ τί κατὰ τὸν προηγούμενον δίκαιον ἴσχυε.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἄποψιν τῆς ἐν λόγῳ δικαστικῆς ἀποφάσεως ὅτι ἡ μὴ καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως ἀδείας κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 Α. Ν. 539|1945 δὲν συνδέεται πρὸς τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως, οὕτω ἀποφαίνεται παγίως ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 9, 864, ἔνθα συγκέντρωσις νομολογίας).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2975|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΦΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Β. Φαρμακίδης**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ν. Λεόπουλος, Ι. Βάγιας

Ἐκ τῶν προσαγομένων προκύπτει, ὅτι ὁ ἐναγόμενος κατήγγειλε τὴν σύμβασιν ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος ἐγγράφως καὶ ἀνήγγειλεν αὐτὴν ἐμπροθέσμως, ἤτοι τὴν 15ην Μαρτίου ἐ.ἔ. εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, τηρήσας οὕτω τὰς τηρητέας, κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Νόμου 118 τοῦ 1945, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Νομοθ. Διατάγματος τῆς 8|11 Μαΐου 1946 καὶ τοῦ ὁμοίου ὑπ' ἀριθ. 1255 τοῦ 1949 διατυπώσεις, λόγῳ δὲ ἀποζημιώσεως ὁ ἐναγόμενος κατέβαλεν εἰς τὸν ἐνάγοντα, καθ' ἃ ὁμολογεῖ οὗτος, δραχμὰς 375.000, δὲν ὑπεχρεοῦτο ὅμως νὰ καταβάλῃ εἰς αὐτὸν διὰ τὸ κῦρος τῆς ἀπολύσεως του οἱανδήποτε ἀποζημίωσιν, διότι οἱ ἐργαζόμενοι ὡς κουρεῖς καὶ κατὰ τρόπον μηχανικόν, ὡς, καθ' ἃ ἐβεβαιώθημεν, ὁ ἐνάγων, δὲν εἶναι ὑπάλληλοι, ἀλλὰ τεχνῖται (ὅρα *Κατωθίνειρον*, Ἑρμ. Ἐργατ. Δικ. § 296, ἐγκύκλιον Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ὑπ' ἀριθ. 7655) 1918 ἐν *Μαλαγαρδῇ*, Ἐνοχικῷ Ἐπαγγελματικῷ σελ. 591 ἐπ., καὶ *Ἀντύπα*, Ἑλλ. Ἐργατ. Νομοθεσία, σελ. 563 ἐπ. ὡς καὶ ἀπόφασίν μας ὑπ' ἀριθ. 5[19]|1948), δὲν δικαιοῦνται δὲ ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ἀπόλυσίν των κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Β. Δ/τος τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Νόμου 2112 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν», καθ' ὅσον τοῦτο ἀφορᾷ μόνον τοὺς ἐργάτας βιομηχανικῶν, βιοτεχνικῶν μεταλλευτικῶν καὶ χειροτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων, ὡς

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΩΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Μὴ τήρησις διατυπώσεων ἄρθρ. 9 Ν. 118)1945 καὶ συνέπειαι

Ὕπαρξις σπουδαίου λόγου καταγγελίας συμβάσεως κατ ἄρθρ. 672 Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ λύσις πρὸ τῆς παρόδου χρόνου διαρκείας αὐτῆς.—Ἐφαρμογὴ ἀρχῶν καλῆς πίστεως εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας.—Ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 9 Ν. 118)1945 ἐπὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου.

Ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις ἔχει ὑπ' ὄψιν της σύμβασιν ὡρισμένου χρόνου, ὡς τὴν ἐχαρακτήρισε, διαλυθεῖσαν ἐγκύρως κατ' ἄρθρ. 672 Α. Κ. καὶ πρὸ τῆς παρόδου τοῦ ὡρισμένου χρόνου αὐτῆς διὰ σπουδαῖον λόγον.

Ἐντεῦθεν προέκυψε τὸ ζήτημα, ἂν διὰ τὴν τοιαύτην καταγγελίαν ἔπρεπε, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος αὐτῆς, κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118)1945, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. 1255)1949 (ΕΕΔ 8, 961), νὰ ἀναγγελθῇ αὐτὴ εἰς τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Κύρξεως Ἐργασίας καὶ τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας.

Ἐκράτησεν ἤδη ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ ἡ ἄποψις ὅτι ἡ παράλειψις τῆς ἀναγγελίας λήξεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, τὴν ὁποίαν ἐπιβάλλει τὸ ἄρθρ. 6 Ν. Δ. 1255)1949, δὲν ἐπάγεται ἀκυρότητά τινα, ἀλλὰ μόναν ἐκείνην τὴν ἐν ἄρθρῳ 19 τοῦ Ν. 118)1945 ποινικὰς κυρώσεις (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 805 καὶ αὐτόθι παραπομπάς, ΕΕΔ 9, 842, ΕΕΔ 9, 954).

Αἱ ἐκδοθεῖσαι ἐπὶ τοῦ θέματος ἀποφάσεις εἶχον ὑπ' ὄψιν των τὴν σύμβασιν ἐργασίας μὲ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ὡρισμένου χρόνου αὐτῶν καὶ ἀφοῦ τὸ ἄρθρ. 669 Α. Κ. ὁρίζει, ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας παύει αὐτοδικαίως (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 841 ἑπ.), λήξαντος τοῦ χρόνου, δι' ὃν συνωμολογήθη, ἐθεμελιώθη ἐπ' αὐτοῦ ἡ κρατήσασα ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ ἄποψις ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐννοηθῇ ἀκυρότης καταγγελίας ἐπὶ ληγούσης αὐτοδικαίως συμβάσεως.

Τὸ θέμα ὅμως τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως εἶναι διάφορον. Ἐδῶ πρόκειται περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 672 Α. Κ.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 672 Α. Κ. ἐπιτρέπεται μὲν ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας διὰ σπουδαῖον λόγον ὁποτεδήποτε ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας. Μὴ ὑπάρχοντος σπουδαίου λόγου αὐτῆ (ἡ καταγγελία) εἶναι ἄκυρος καὶ ἡ ἀκυρότης συνεχίζεται μέχρι λήξεως αὐτῆς αὐτοδικαίως πλέον ἐκ τοῦ ἄρθρ. 669 Α.Κ (πρβλ. *Κ. Δημάκην*, ΕΕΔ 9, 97 ἑπ.)

Συνεπῶς, ἐφ' ὅσον ἐκ τοῦ ἀστικοῦ δικαίου παρέχεται προστασία εἰς περίπτωσιν μὴ ὑπάρξεως σπουδαίου λόγου, δὲν γεννᾶται, νομίζομεν, ζήτημα ἐπαλλήλου προστασίας καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118)1945, ἀπαγγέλλοντος ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας εἰς περίπτωσιν παραλείψεως τῆς ἀναγγελίας.

Πρωτοδίκου Βόλου 56)1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ν. Κευκλάκης**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Α. Ντάσιος, Σ. Τσούκας

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, δι' ἧς διώκεται τὸ μὲν ν' ἀναγνωρισθῇ ὡς ἄκυρος ἡ ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος, λόγῳ τῆς μὴ τηρήσεως τῶν ὅρων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118)1945, τὸ δὲ ἡ καταβολὴ τῶν ἀπὸ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος μέχρι τέλους Λογούστου 1950 ὀφειλομένων αὐτῷ ἀποδοχῶν του ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, μὴ ἀποδεχομένου τὰς τοῦτῳ προσφερομένας ὑπηρεσίας του, εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ὑφισταμένης μεταξὺ τούτων συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, μὴ δυναμένου ὅμως νὰ εἶναι μικροτέρου τοῦ ἑνὸς Ἔτους, καὶ τοῦ βεβουλευμένου μισθοῦ του ἀπὸ 16 μέχρις 21 Ἰουλίου 1950, ἐρειδομένη ἐπὶ τῶν ἄρθρ. 648, 653 καὶ 656 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, εὑρίσκεται νόμῳ καὶ ἐρεύνητέα ἀποβαίνει.

Ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ ἐνάγων, προσληφθεὶς παρὰ τοῦ ἐναγομένου τῇ 7 Ἀπριλίου 1950 ὡς ἐργατοτεχνίτης πριονοκορδέλλας δυνάμει συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου, ἤτοι ἑνὸς ἔτους ἐπὶ ἡμερομισθίῳ δρ. 25.000 καὶ ἐπὶ πλέον καὶ μὲ τὰ ὑπὸ τῶν πελατῶν καταβαλλόμενα μεταφορικὰ τῶν καυσοξύλων δικαιώματα, παρέσχε τὰς ὑπηρεσίας του μέχρι τῆς 21 Ἀπριλίου 1950, ὅτε διὰ τὴν μεταφορὰν πωληθέντων καυσοξύλων εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Δ. Κ. ἔκλεισε τὴν ἀποθήκην, παραλαβὼν καὶ τὸν ἕτερον ὑπάλληλον τοῦ ἐναγομένου ὡς βοηθόν, εἰς τὰς γενομένας δὲ παρατηρήσεις ἐκ μέρους τοῦ ἐναγομένου, διότι ἔκλεισε τὴν ἀποθήκην καὶ παρέμεινε αὐτὴ κλειστὴ ἐπὶ 20 περίπου λεπτὰ τῆς ὥρας, ἐνῷ ἠδύνατο μόνος νὰ μεταφέρῃ τὰ καυσόξυλα διὰ τοῦ μικροῦ κάρρου, ὡς ἀκολούθως ἔπραξεν ἕτερος ὑπάλληλος, ἡλικίας μόλις 16 ἐτῶν, ὁ ἐνάγων ἀπήντησε: «διότι δὲν μοῦ πληρώνεις τὰ καρραγώγια». Κατόπιν τούτου ὁ ἐναγόμενος κατήγγειλε τὴν σύμβασιν ἐργασίας καὶ ὁ ἐνάγων ἐξύβρισε τοῦτον, ὡς καὶ ὅτι κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 13 μέχρι 21 Ἰουλίου 1953 ὁ ἐνάγων, βοηθούμενος καὶ ὑπὸ τοῦ ἑτέρου ὑπαλλήλου τοῦ ἐναγομένου, μετέφερεν ἀκτὼ καρροτσάκια καυσόξυλα, διὰ τὰ ὁποῖα ἐδικαιοῦτο νὰ λάβῃ, ἐφ' ὅσον οἱ ἀγοράσαντες θὰ κατέβαλλον μεταφορικὰ ἐν ὅλῳ δραχμὰς (8Χ1000—) 8.000.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 672 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἑκάτερον τῶν μερῶν δικαιοῦται κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν, ἤτοι τόσον ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου, ὅσον καὶ ὡρισμένου χρόνου (*Π. Ζέπου*,

---

καὶ τοὺς κατ' οἶκον προσλαμβανομένους (ὅρα *Καποδίστρια*, ἔνθ. ἀνωτ. § 446 καὶ τὰς αὐτόθι παρατιθεμένας ἀποφάσεις Α.Π.) καὶ συνεπῶς ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος θὰ ἦτο ἔγκυρος, καὶ ἂν δὲν κατεβάλλετο αὐτῷ παντάπασιν ἀποζημίωσις, διότι ἡ ἐφαρμογὴ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 9 § 1 τοῦ Νόμου 118, καθ' ἣν ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται, ὅπως καταβάλῃ εἰς τὸν ἀπολυόμενον ἐργάτην τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ὡς ἄνω Β. Διατάγματος, προϋπόθεσιν ἔχει ὅτι ὁ ἐργάτης οὗτος δικαιοῦται ἀποζημιώσεως κατὰ τὸ ἐν λόγῳ διάταγμα. Ἀφ' ἑτέρου διὰ τὸ ἔγκυρον τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος δὲν ὑπεχρεοῦτο ὁ ἐναγόμενος, ὅπως καταβάλῃ εἰς αὐτὸν ἀποζημίωσιν διὰ τὴν μὴ χορήγησιν ἀδείας, ὡς ὑποστηρίζει ὁ ἐνάγων.

Ἐνοχικόν Τεύχ. Β' σ.374 καὶ 380) νὰ καταγγείλῃ τὴν συμβασιν ἐργασίας διὰ σπουδαῖον λόγον ὁπο τεδήποτε ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας. (*) Εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας αἱ ὑποχρεώσεις ἑκατέρου τῶν συμβαλλομένων διέπονται ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως. τὸν ἐργαζόμενον δὲ βαρύνει εἰς τὰς σχέσεις του πρὸς τὸν ἐργοδότην ἡ ὑποχρέωσις πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν εἰς αὐτὸν ἀνατεθεισῶν ὑπηρεσιῶν μετ' ἐμπιστοσύνης καὶ ἐν γένει μετὰ πάσης ἐξυπακουμένης καλῆς πίστεως. Κατὰ συνέπειαν ὁ ἐνάγων εἶχεν ὑποχρέωσιν νὰ μὴ κλείσῃ τὴν ἀποθήκην, ἀλλὰ νὰ μετέφερεν, εἴτε ὁ ἴδιος, εἴτε διὰ τοῦ ἑτέρου ὑπαλλήλου τοῦ ἐναγομένου, τὰ πωληθέντα καυσόξυλα καὶ εἰς τὰς παρατηρήσεις τοῦ ἐναγομένου ἐργοδότου του νὰ μὴ ἐξυβρίζῃ τοῦτον. Οἱ λόγοι οὗτοι δικαιολογοῦσι τὴν ἐκ μέρους τοῦ ἐναγομένου καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας τινός (ἄρθρ. 672 Α. Κ.), ἡ δὲ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τούτου ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου δὲν ὑπερβαίνει προφανῶς τὰ ὅρια τῆς καλῆς πίστεως, διότι κατόπιν τῆς ὡς ἄνω συμπεριφορᾶς τοῦ ἐνάγοντος δὲν δύναται κατὰ καλὴν πίστιν ν' ἀξιωθῇ ἡ συνέχισις τῆς συμβάσεως ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου.

Ἐπὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου κατὰ τὴν κρατήσασαν γνώμην δὲν ἰσχύουν αἱ εἰδικαὶ διατάξεις τοῦ Ν. 118|1945, ἄρθρ. 9, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 6 ἐδ. 1 τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 (ΕΕΔ 9 σ. 842, Πρωτοδ. Ἀθηνῶν 2223|1950, ἔνθα καὶ σημειώσεις ΕΕΔ, *Π. Ζέπου*, Ἐνοχικόν, Τεύχ. Β' σ. 370 ὑποσημ. 3 καὶ σ. 382 σημ. 3) Ὅθεν, δέον νὰ ἀπορριφθῇ ἡ ἔνδικος ἀγωγή, ὡς πρὸς τὸ αἴτημα νὰ ἀναγνωρισθῇ ὡς ἄκυρος ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἐναγομένου καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας. (*)

(*) ***Παρατηρήσεις.*** Ἡ ἀνωτέρω δημοσιευομένη ὑπ' ἀριθ. 56|1950 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Βόλου, χαρακτηρίσασα σύμβασιν ἐργασίας περιέχουσαν ρήτραν, καθ' ἣν ὁ ἐργοδότης ἠγγυᾶτο εἰς τὸν μισθωτόν του τὴν παροχὴν ἐπὶ ἓν ἔτος τακτικῆς ἐργασίας ὁ ἡμερομίσθιων ἑβδομαδιαίως, ὡς σύμβασιν ὡρισμένου χρόνου, ἐδέχθη ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου καταγγελία τῆς συμβάσεως ταύτης πρὸ τῆς παρόδου τοῦ ἔτους, γενομένη διὰ σπουδαῖον λόγον κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 672 Α. Κ., εἶναι ἔγκυρος, καίτοι δὲν ἐτηρήθησαν αἱ διατυπώσεις τῆς παρ. 3 τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|45.

Δυστυχῶς δὲν εἶναι ἀσύνηθες τὸ φαινόμενον νομοθετικαὶ διατάξεις καὶ ὅροι συμβάσεων ἐργασίας, τιθέμενοι ἀποκλειστικῶς ὑπὲρ τῶν μισθωτῶν, νὰ ἑρμηνεύωνται εἰς βάρος αὐτῶν.

Τοῦτο συνέβη καὶ ἐν προκειμένῳ. Διότι ἡ ἐγγυητικὴ ρήτρα, δι' ἧς ὁ ἐργοδότης ἐγγυᾶται εἰς τὸν μισθωτόν του τὴν παροχὴν τακτικῆς ἐργασίας ἐπὶ ἓν ὡρισμένον χρονικὸν διάστημα, τίθεται ὡς πρόσθετος ἐξασφάλισις τοῦ μισθωτοῦ καὶ σημαίνει, ὅτι ὁ ἐργοδότης κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐγγυημένης ἐργασίας παραιτεῖται τοῦ δικαιώματος καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς καὶ τῆς πρὸς ταύτην ἐξομοιουμένης μονομεροῦς μεταβολῆς τῶν ὅρων ἐργασίας (*Καμ. Μέτσια*, Ἑρμην. Ἐργατ. Δικ. 72, σελ. 82, *Τσιαντάφυλλόπουλος, Μαριδάκης, Σβώλος* κλπ. ἐν Θέμ. ΜΖ' σελ. 91).

Αἱ συμβάσεις ἄλλωστε δέον νὰ ἑρμηνεύωνται, ὡς ἀπαιτεῖ ἡ καλὴ πίστις, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν καὶ τῶν συναλλακτικῶν ἠθῶν (ἄρθρ. 200 Α. Κ.) Τόσον δὲ ἡ καλὴ πίστις, ὅσον καὶ τὰ συναλλακτικὰ ἤθη, ἐπιβάλλουν, ὅπως αἱ ἐγγυητικαὶ ρῆτραι, αἵτινες τίθενται διὰ πρόσθετον ἀσφάλειαν τοῦ ἀντισυμβαλλομένου, ἑρμηνεύονται ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ οὐδέποτε εἰς βάρος του καὶ δὴ κατὰ τρόπον ἀντιτιθέμενον πρὸς τὸν σκοπόν, δι' ὃν ἐτέθησαν, δεδομένου ὅτι, ὡς ἐκ τῆς φύσεως καὶ τῆς ἐννοίας τῆς ἐγγυήσεως ἐν ταῖς συναλλαγαῖς, αὕτη ἀποτελεῖ χαριστικὴν πρᾶξιν τοῦ ἐγγυωμένου ὑπὲρ τοῦ πρὸς ὃν παρέχεται καὶ οὐδέποτε δεσμευσιν ἢ περιορισμὸν τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως ἀπορρεόντων δικαιωμάτων τοῦ τελευταίου (μισθωτοῦ).

ΙΙ. Ὡς πρὸς τὸ ἕτερον νομικὸν ζήτημα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου κυρίως ἀπασχολεῖται ἡ ὡς ἄνω ἀπόφασις, ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν τὰ ἑξῆς:

Ἡ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 322|1950 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης (ΕΕΔ 9, 495) ὑποστηριχθεῖσα ἄποψις, καθ' ἣν ἡ μὴ τήρησις τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|45 ἐπὶ τῶν ἀπολύσεων τῶν γενομένων συνεπείᾳ λήξεως τοῦ συμφωνηθέντος διὰ τῆς συμβάσεως χρόνου ἐργασίας δὲν συνεπάγεται ἀκυρότητα τούτων, ἀλλὰ μόνον τὰς ποινικὰς κυρώσεις τοῦ ἄρθρ. 19 Ν. 118, εὑρίσκει ἔρεισμα εἰς τὴν διατύπωσιν τοῦ ἄρθρ. 669 Α. Κ., κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ σύμβασις ἐργασίας παύει αὐτοδικαίως λήξαντος τοῦ χρόνου, δι' ὃν συνωμολογήθη, χωρὶς νὰ ἀπαιτῆται καταγγελία ταύτης ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων (βλέπε καὶ Πρωτοδίκου Ἀθην. 2175|1950, ΕΕΔ 9, 805, 1767|1950 ΕΕΔ 9, 662, Πρωτοδίκου Μυτιλ. 16|1950, ΕΕΔ 9, 744).

Ὁ Ν. 118|45 οὐδαμοῦ ἀνέφερεν, ὅτι εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ θεσπιζομένην προστασίαν ὑπήγοντο μόνον οἱ μισθωτοὶ οἱ συνδεόμενοι διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου. Τὸ α' Τμῆμα τοῦ Α. Π. διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 69|1947 ἀποφάσεώς του, τὴν ὁποίαν ἠκολούθησαν κατ' ἀρχὰς καὶ πολλαὶ ἀποφάσεις Δικαστηρίων οὐσίας, ἐδέχθη ὅτι εἰς τὴν ἐν λόγῳ προστασίαν ὑπήγοντο καὶ οἱ μισθωτοὶ οἱ συνδεόμενοι διὰ συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου, καθόσον οὐδεμίαν διάκρισιν ἔκαμεν ὁ νόμος, ἐνῷ ἀντιθέτως διὰ τῆς παρ. 7 τοῦ ἄρθρ. 9 καθώριζε τὸ ποσὸν τῆς εἰσφορᾶς, ὅπερ ὑπεχρεοῦτο νὰ καταβάλῃ ὁ ἐργοδότης εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας ἐν περιπτώσει λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ λήξεως τῆς διαρκείας αὐτῆς. Ἐπεκράτησεν ὅμως ἐν τῇ νομολογίᾳ ἡ ἀντίθετος ἄποψις, ἥτις ἐπικαλεῖται ὑπὲρ αὐτῆς τὸ ὅτι ἀναφέρεται ἐν τῷ νόμῳ ὡς προϋπόθεσις διὰ τὸ ἔγκυρον τῆς καταγγελίας ἡ καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112, ἡ ὁποία δὲν ὀφείλεται εἰς μισθωτοὺς προσληφθέντας δι' ὡρισμένον χρόνον. Ἡ ἐπικρατήσασα αὕτη ἄποψις ἐστηρίζετο μὲν εἰς τὴν ἐν γένει διατύπωσιν τοῦ νόμου, πλὴν ὅμως ἦτο ἀντίθετος πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ τὸν σκοπὸν αὐτοῦ, διότι οὐδένα λόγον εἶχεν ὁ νομοθέτης νὰ διακρίνῃ εἴδη συμβάσεων ἐργασίας καὶ νὰ περιορίσῃ τὴν προστασίαν του μόνον εἰς τοὺς συνδεομένους διὰ συμβάσεως ἀορίστου χρόνου, ἀφοῦ ἐξ ἴσου πλήττονται ἐκ τῆς ἀνεργίας καὶ οἱ ἀπολυόμενοι λόγῳ λήξεως ἢ λύσεως τῆς ὡρισμένου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας. Ἐξ ἄλλου, τὸ πρακτικὸν ἐνδιαφέρον

Σημ. ΕΕΔ: Ὄχι ἤδη ἐπὶ ἀορίστου χρόνου συμβάσεων, ἐφ' ὧν ἰσχύει ὁ Ν. 2112 (ἄρθρ. 38 Εἰσαγ. Ν. Ἀστ. Κώδικος).

ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Έννοια έξουσιοδοτήσεως Ν. 28|1944 πρὸς καθορισμὸν ἀποδοχῶν

Θεώρησις καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας λόγῳ ἐκδικήσεως ἐργοδότου κατὰ μισθωτοῦ, χρησιμοποιηθέντος ὡς μάρτυρος εἰς ἐναντίον του ὑπόθεσιν, ὡς καταχρηστικῆς, κατ' ἄρθρ. 281 Α. Κ.—Συνέπεια ἡ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας.—Ὑπαγωγὴ εἰς ἐξουσιοδότησιν Ν. 28|1944 καὶ δικαιώματος Ὑπουργῶν καὶ πρὸς μείωσιν ἀναδρομικῶς τῶν ἀποδοχῶν μισθωτῶν.—Κῦρος ὑπ' ἀριθ. 46734|1950 Υ. Α. περὶ μὴ ἐφαρμογῆς καὶ ἀναδρομικῶς ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 Υ. Α. περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς διὰ παροχὴν νυκτερινῆς ἐργασίας ὑπὸ ἀρτεργατῶν.

Σχετικῶς πρὸς τὸ θέμα τῆς κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως περὶ καταχρηστικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας διὰ λόγους ἐκδικήσεως τοῦ μισθωτοῦ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 281 Α. Κ., ὑπομιμνήσκεται καὶ ἡ Α. Π. 166|1950 (εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 9, 345) (βλέπε καὶ λοιπὴν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 16).

Ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις ἀπασχολεῖται καὶ μὲ τὴν ἔφαρ-

τῆς διακρίσεως τῶν συμβάσεων ἐργασίας εἰς ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου προῆλθε κυρίως ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 2112, ὁ δικαιολογητικὸς λόγος τοῦ ὁποίου δὲν ὑφίσταται ἐν προκειμένῳ διὰ μίαν τοιαύτην διάκρισιν. Καὶ πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ ἐκ τῆς νομολογίας τῶν δικαστηρίων μιᾶς δημιουργηθέντος κοινωνικοῦ προβλήματος, ὁ νομοθέτης διὰ τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 ἐπεξέτεινε ρητῶς καὶ κατηγορηματικῶς πλέον τὴν προστασίαν τοῦ Ν. 118 καὶ εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀπολυομένους λόγῳ λύσεως ἢ λήξεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἡ διατύπωσις τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ νομοθ. τούτου Διατάγματος δὲν παρέχει πλέον ἔδαφος ἀμφισβητήσεων ὡς πρὸς τὴν ὑπαγωγὴν εἰς τὴν ἐν λόγῳ προστασίαν καὶ τῶν τελευταίων τούτων μισθωτῶν, ἄνευ διακρίσεως ἢ περιορισμοῦ τινος.

Οὕτω διὰ τοῦ Ν. Δ. 1255|49 ἡ διάταξις τῆς παρ. 3 τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118 ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐτροποποιήθη, ὡς πρὸς τὴν προθεσμίαν τῶν ἀναγγελιῶν πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ συνεπληρώθη διὰ τῆς καθιερώσεως τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου νὰ ἀναγγείλῃ τὴν λύσιν ἢ τὴν λῆξιν τῆς συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου ἐργασίας. Ἀλλὰ καὶ μετὰ ταῦτα ἡ ὡς ἄνω διάταξις ἐξακολουθεῖ νὰ ἀπαγγέλλῃ ἐν περιπτώσει μὴ τηρήσεως τῶν δι' αὐτῆς ἐπιβαλλομένων διατυπώσεων ἀκυρότητα τῆς «καταγγελίας», οὐχὶ δὲ καὶ τῆς αὐτοδικαίως χωρούσης λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, λόγῳ λήξεως τοῦ συμφωνηθέντος δι' αὐτῆς χρόνου διαρκείας της, ἐνῷ ρητῶς ὡρίσθη ἐν τῇ παρ. 2 τοῦ ἄρθρ. 6, ὅτι οἱ ἐργοδόται κλπ. παραλείποντες τὴν ἀναγγελίαν τῆς κατογγελίας ἢ τὴν λῆξιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ μὴ προσλαμβάνοντες τοὺς μισθωτοὺς αὐτῶν μέσῳ τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας, ὑπόκεινται καὶ εἰς τὰς ποινικὰς κυρώσεις τοῦ ἄρθρ. 19 τοῦ Ν. 118|45. Τὸ «καὶ» τῆς διατάξεως ταύτης ἀναφέρεται προφανῶς εἰς τὰς ἀστικὰς κυρώσεις, ἃς ἠθέλησε νὰ διατηρήσῃ ὁ νομοθέτης παραλλήλως πρὸς τὰς ποινικὰς τοιαύτας, τὰς ὁποίας ρητῶς καθορίζει πρὸς ἀποφυγὴν πάσης ἀμφισβητήσεως.

Εἰς ποίας ὅμως ἀστικὰς κυρώσεις ἀναφέρεται;

Ἡ ἄποψις τῶν σχολίων τῆς ΕΕΔ (τόμ. 9, σελ. 413), καθ' ἣν ἀναφέρεται εἰς τὰς ἐκ τοῦ ἀδικήματος τοιαύτας (ἄρθρ. 6 Ποιν. Δικ. καὶ ἄρθρ. 30 Ποιν. Νόμου) δὲν εἶναι ἀπολύτως ῥητή.

Τὸ Ν.Δ. μὴ καθορίζον ρητῶς τὰς ἀστικὰς κυρώσεις ἀναφέρεται προφανῶς εἰς πᾶσαν κύρωσιν ἀπαγγελλομένην ὑπὸ οἱασδήποτε νομοθετικῆς διατάξεως καὶ κατὰ πρῶτον λόγον ὑπὸ τοῦ Ν. 118|45, ἀφοῦ τοῦτον τροποποιεῖ καὶ συμπληροῖ καὶ εἶναι ὡς ἐκ τούτου λογικῶς ἐπόμενον εἰς τοῦτον κυρίως ν' ἀναφέρεται.

Κατὰ συνέπειαν μετὰ τὸ Ν.Δ. 1255|49 ἡ ἕνεκα μὴ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|49 ἀπαγγελλομένη ὑπ' αὐτοῦ ἀκυρότης ἀφορᾷ πᾶσαν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ σύμβασις ἐργασίας ἐλύθη συνεπείᾳ καταγγελίας ταύτης ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, ἀνεξαρτήτως ἐὰν πρόκειται περὶ συμβάσεως ὡρισμένης ἢ ἀορίστου διαρκείας, ἀφοῦ πλέον ἡ προστασία τοῦ Ν. 118 ἐπεξετάθη καὶ εἰς τοὺς μισθωτοὺς τοὺς συνδεομένους διὰ συμβάσεως ὡρισμένης διαρκείας.

Οὕτω, ὅταν ἡ ὡρισμένου χρόνου σύμβασις ἐργασίας λύεται οὐχὶ αὐτοδικαίως διὰ τῆς παρόδου τῆς συμφωνηθείσης προθεσμίας, ἀλλὰ συνεπείᾳ καταγγελίας τοῦ ἐργοδότου πρὸ τῆς λήξεως τοῦ χρόνου, ἡ τοιαύτη καταγγελία ὑπόκειται ἀναμφισβητήτως εἰς τὴν ἀκυρότητα τοῦ ἄρθρ. 9 διὰ τὴν μὴ τήρησιν τῶν ὑπ' αὐτοῦ ὁριζομένων διατυπώσεων, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη καταγγελία, ἀφοῦ ὁ νόμος οὐδεμίαν διάκρισιν κάμνει, ἀλλὰ κηρύσσει ἄκυρον πᾶσαν τοιαύτην, ἀνεξαρτήτως τοῦ εἴδους καὶ τοῦ χαρακτῆρος τῆς καταγγελλομένης συμβάσεως ἐργασίας. Ζήτημα δύναται μόνον νὰ γεννηθῇ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς αὐτοδικαίας λύσεως τῆς συμβάσεως διὰ τῆς παρόδου τῆς προθεσμίας, ὅτε, μὴ ὑπαρχούσης καταγγελίας, δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ καὶ περίπτωσις ἀκυρότητος κατὰ τὰ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 322|1950 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης ὑποστηριζόμενα (βλ. καὶ σχόλια ΕΕΔ 9, σελ. 495), ἂν καὶ ἡ ἀντίθετος ἐκδοχὴ δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ καὶ διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην (πρβλ. *Κλ. Στογιαννοπούλου*, ἐν ΕΕΔ 9, 487 καὶ ἑπόμ.).

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Βόλου, δεχθεῖσα ὅτι ἡ μὴ τήρησις τῶν διατυπώσεων τῆς παρ. 3 τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118 δὲν συνεπάγεται τὴν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας τῆς ὡρισμένου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας, ὅταν αὕτη ἐλύθη πρὸ τῆς παρόδου τοῦ συμφωνηθέντος χρόνου, ἐσφαλεν.

Λεων. Ντάσιος, Δικηγόρος

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΟΙΚΙΑΚΩΝ ΥΠΗΡΕΤΩΝ

Ἀποζημίωσις διὰ παροχὴν ἐργασίας κατ' οἶκον ὑπὸ ὑπηρετριῶν

Κύκλος ἐργοδοτῶν ὑπαγομένων εἰς ὑποχρέωσιν καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὸ Β. Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως Ν. 2112.—Διάταξις περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας οἰκιακῶν ὑπηρετῶν, θυρωρῶν κλπ. ἄκυρος, ὡς ἐκτὸς ἐξουσιοδοτήσεως ἄρθρ. 12 Ν. 2112.—Συμφωνία ἀναπροσαρμογῆς μισθοῦ ὑπηρετρίας.

Τὸ Β. Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Νόμου 2112 «περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐπὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν» ὁρίζει ὅτι ἡ ὑποχρέωσις καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑφίσταται καὶ ἐπὶ οἰκιακῶν ὑπηρετῶν, τῶν ὁποίων ἡ σύμβασις δέον νὰ καταγγέλλεται πρὸ 8 ἡμερῶν ἀνεξαρτήτως τοῦ χρόνου τῆς ὑπηρεσίας των (ἄρθρον ὅ § 6), ἡ παράλειψις δὲ τῆς προειδοποιήσεως ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐργοδότου νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν ἀπολυόμενον ὡς ἀποζημίωσιν ποσὸν ἴσον πρὸς τὸ σύνολον τῶν τακτικῶν μισθῶν ἢ ἐν γένει ἀμοιβῶν, τὰς ὁποίας θὰ ἐλάμβανε κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα, πρὸ τοῦ ὁποίου ἔδει νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία.

Ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις κρίνει, ὅτι ἡ διάταξις αὕτη δὲν ἰσχύει ἐπὶ ὑπηρετριῶν, διότι διὰ τοῦ ἄρθρου 12 § 2 τοῦ Νόμου 2112, ὁ νομοθέτης δὲν παρέσχεν ἐξουσιοδότησιν, ὅπως ἐπεκταθῇ ἡ προστασία τοῦ νόμου τούτου καὶ ἐπὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν ἄλλων, πλὴν τῶν ἐν αὐτῷ ρητῶς ἀναφερομένων ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν.

Ἀλλὰ διὰ τοῦ ἄρθρου 12 § 2 παρέχεται εἰδικὴ ἐξουσιοδότησις ἐπεκτάσεως τῆς ἐκ τοῦ Νόμου 2112 ὑποχρεώσεως καταγγελίας τῆς συμβάσεως

μιογὴν τῆς ὑπ' ἀριθ. 46734|1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, διὰ τῆς ὁποίας κατηργήθη ἀναδρομικῶς διὰ τοὺς ἀρτεργάτας τὸ ἄρθρ. 5 τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 ὁμοίας (περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς διὰ παροχὴν νυκτερινῆς ἐργασίας), μὲ τὸ ὁποῖον θέμα ἀπησχολήθη καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ.1493|1950 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Πειραιῶς (ἀνωτέρω σελ. 1026).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3195|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Α. Μίχος**

Δικηγόρος ὁ κ. Δ. Κατσαούνης

Ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη παρὰ τῆς ἐναγομένης ἑταιρίας πρὸ δεκατετραετίας, ὡς ἀρτεργάτης κλιβανεύς, καὶ ὅτι ὡς τοιοῦτος προσέφερεν οὗτος εἰς αὐτὴν τὰς ὑπηρεσίας του μέχρι τῆς 3ης Μαΐου ἐ. ἔ., ὅτε ἀπελύθη ὑπ' αὐτῆς τῆς ὑπηρεσίας οὐχὶ διότι ἦτο ἀκατάλληλος ἢ διότι αἱ ἐργασίαι τῆς ἐναγομένης εἶχον μειωθῇ, ἀλλὰ διότι ἡ ἐναγομένη ἤθελε διὰ τῆς ἀπολύσεως νὰ ἐκδικηθῇ τὸν ἐνάγοντα, ἐπειδὴ οὗτος ἐξητάσθη ὡς μάρτυς εἰς μίαν ὑπόθεσιν ἐναντίον της.

Ναὶ μὲν κατὰ τὸ ἄρθρον 9 ἐδάφ. 1 τοῦ Α.Ν. 1|8|45, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. τῆς 11|5|46, ὁ ἐργοδότης δικαιοῦται ν' ἀπολύῃ οἱονδήποτε μισθωτόν, ἔστω καὶ ἂν οὗτος δὲν πλεονάζῃ, πλὴν ὅμως τὸ δικαίωμα τοῦτο τοῦ ἐργοδότου δὲν εἶναι ἀπόλυτον, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἄσκησιν τούτου δέον νὰ τηρῆται ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Ἀστικοῦ κώδικος, καθ' ἣν ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος δέον νὰ γίνεται συμφώνως μὲ τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως καὶ τῶν χρηστῶν ἠθῶν (Α.Π. 34|1947 ΝΗ', σελ. 148). Ἑπομένως ἐν προκειμένῳ, ἐφ' ὅσον, κατὰ τὰ ἐκτεθέντα εἰς τὴν προηγουμένην σκέψιν, ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος δὲν ὀφείλεται εἰς ἀκαταλληλότητα τούτου ἢ εἰς τὸ ὅτι οὗτος ἦτο πλεονάζων, ἀλλ' εἰς λόγους ἀτομικῆς ἐκδικήσεως, δὲν ἐγένετο αὕτη συμφώνως μὲ τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως καὶ τῶν χρηστῶν ἠθῶν καὶ τούτου ἕνεκα αὕτη εἶναι ἄκυρος. Λόγῳ τῆς ἀκυρότητος ταύτης τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος νομίμως αἰτοῦνται διὰ τοῦ πρώτου ὡς ἄνω κονδυλίου τῆς ἀγωγῆς αἱ ἀποδοχαὶ τούτου διὰ τὸ ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του ταύτης (3-5-1950) μέχρι τῆς 3-8-50 χρονικὸν διάστημα καὶ δέον, ὡς πρὸς τὸ κονδύλιον τοῦτο, νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ἀγωγή, ὡς κατ' οὐσίαν βάσιμος.

Ἐκ τῶν διατάξεων τῶν Α.Ν. 28|1944 καὶ 966|46 σαφῶς προκύπτει, ὅτι οἱ Ὑπουργοὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἐξουσιοδοτήθησαν, ἵνα δι' ἀποφάσεών των προσδιορίζουν τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἐν γένει μισθωτῶν καὶ ἀναδρομικῶς. Εἰς τὴν τοιαύτην δὲ ἐξουσίαν των, τοῦ προσδιορισμοῦ δηλαδὴ ἀναδρομικῶς τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, περιλαμβάνεται τόσον ἡ αὔξησις, ὅσον καὶ ἡ ἐλάττωσις τῶν ἀποδοχῶν τούτων ἀναδρομικῶς, καθ' ὅσον ἡ ἐξουσία αὕτη παρεσχέθη εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς τούτους, ἵνα δύνανται εὐχερῶς νὰ προσαρμόζουν τὰς ἀποδοχὰς τῶν μισθωτῶν πρὸς τὰς ἀλλεπαλλήλους αὐξομειώσεις τοῦ τιμαρίθμου, πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον δὲν θὰ ἦτο κατορθωτόν, ἐὰν τις ἤθελε δεχθῇ, ὅτι οἱ ὡς ἄνω Ὑπουργοὶ ἔχουν τὴν ἐξουσίαν δι' ἀποφάσεών των μόνον ν' αὐξάνουν καὶ οὐχὶ νὰ ἐλαττώνουν ἀναδρομικῶς τὰς ἀποδοχὰς τῶν μισθωτῶν. Ὅθεν ἡ ὑπ' ἀριθ. 46734|50 κοινὴ ὑπουργικὴ ἀπόφασις, καταργήσασα ἀναδρομικῶς τὸ ἄρθρον 5 τῆς ὁμοίας ὑπ' ἀριθ. 18310|46 ἀποφάσεως, δι' οὗ εἶχε χορηγηθῇ εἰς τοὺς ἀρτεργάτας τοὺς ἐργαζομένους κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας (10 μ.μ ἕως 6 π.μ.) πρασαύξησις ὧν ἀποδοχῶν των κατὰ 25 ο|ο εἶναι νόμιμος. Ἅπαντες δὲ οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου ἰσχυρισμοὶ τοῦ ἐνάγοντος κρίνονται ἀπορριπτέοι, ὡς μὴ νόμιμοι.

Μετὰ τὴν ὡς ἄνω κατάργησιν τοῦ ἄρθρου 5 τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310|46 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως οὐχὶ νομίμως ὁ ἐνάγων ζητεῖ διὰ τοῦ δευτέρου ὡς ἄνω κονδυλίου τῆς ἀγωγῆς προσαύξησιν τῶν ἀποδοχῶν του λόγῳ νυκτερινῆς ἐργασίας. Δέον ἑπομένως, ὅπως τὸ κονδύλιον τοῦτο τῆς ἀγωγῆς ἀπορριφθῇ, ὡς μὴ νόμιμον.

έργασίας καὶ ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως ὑπηρετῶν ἢ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων κατ' οἶκον προσλαμβανομένων», τοιαῦτα δὲ πρόσωπα εἶναι αἱ ὑπηρέτριαι καὶ αἱ μαγείρισσαι, αἱ ὁποῖαι προσλαμβάνονται καὶ παρέχουν κατ' οἶκον τὰς ὑπηρεσίας των.

Ἡ ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως ἐπικαλουμένη ὑπ' ἀριθμὸν 512|936 ἀπόφασις τοῦ Α. Π. («Δικαστικὴ», τόμ. 9ος, σελ. 385) καὶ ἡ ὁμοία πρὸς αὐτὴν ὑπ' ἀριθ. 513|1936 τὸ ἀντίθετον ἀκριβῶς ὑποστηρίζει. Ὁ Νόμος, λέγει, 2112, «ὡς σαφῶς συνάγεται ἐκ τοῦ ἄρθρου 1 τούτου, ἐφαρμογὴν ἔχει ἐπὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, τῶν ἐχόντων τὴν ἰδιότητα ταύτην, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 11 καὶ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ νόμου 1214, οὐδεμίαν ποιούμενος μνείαν περὶ ἐργατῶν, διὰ τοῦ ἄρθρου 12 ὅμως τούτου ἐχορηγήθη εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν τὸ δικαίωμα, ὅπως διὰ Διατάγματος ἐκδοθησομένου ἐντὸς ὡρισμένης προθεσμίας καὶ μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας ἐπεκτείνῃ τὰς περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας διατάξεις του καὶ ἐπὶ τεχνιτῶν, ὑπηρετῶν καὶ ἐργατῶν βιομηχανικῶν, βιοτεχνικῶν, μεταλλευτικῶν ἢ χειροτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων, ὡς καὶ *πάσης φύσεως ὑπηρετῶν ἢ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, κατ' οἶκον προσλαμβανομένων*, χορηγηθείσης αὐτῇ ἐξουσιοδοτήσεως διὰ τὴν διὰ Διατάγματος ἐπέκτασιν τοῦ νόμου 2112 ὡς πρὸς τοὺς ἐργάτας ὡρισμένων μόνον ἐπιχειρήσεων καὶ οὐχὶ γενικῶς, *ὡς τροκειμένου διὰ τοὺς κατ' οἶκον προσλαμβανομένους ὑπηρέτας ἢ ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους*».

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2523|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ε. Μαλλιάρας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Ἀμοργιανός, Δ. Δάφλος

Κατὰ τὰ ἱστορούμενα ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ, ἡ ἐνάγουσα προσελήφθη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης τὴν 23|3|1945, ὡς ὑπηρέτρια καὶ μαγείρισσα, μὲ τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως τῇ καταβάλῃ ἅμα τῷ πέρατι τῆς σχέσεως, ἥτις ἦτο ἀορίστου χρόνου, τὸν μισθόν της, συγκείμενον, ἐκτὸς τῆς τροφῆς καὶ ἐνδύσεώς της, εἰς ποσὰν εἰθισμένον ἐν ταῖς σχέσεσι ἐργασίας ταύταις, ὁρισθησόμενον κατὰ τὴν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός. Εἰργάσθη αὐτὴ ὡς τοιαύτη μέχρι τῆς 16 Αὐγούστου 1949, ὅτε ἀπελύθη ἄνευ τινος προειδοποιήσεως, δι' ὃ αἰτεῖται, ὅπως τῇ ἐπιδικασθῇ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 14.450.000, ἐξ ὧν δραχμαὶ 14.300.000 διὰ μισθοὺς τῆς τῶν 47 μηνῶν καὶ 20 ἡμερῶν ὑπηρεσίας της, ἐπολογιζομένου τοῦ μισθοῦ ἑκάστου μηνὸς πρὸς δραχμὰς 300.000, ποσόν, ὅπερ διὰ παρομοίας ἐργασίας καταβάλλεται ἐν Ἀθήναις εἰς πρόσωπα τοῦ αὐτοῦ φύλου καὶ ἡλικίας, ἐκμισθούντα ἐπὶ μισθῷ τὰς ὑπηρεσίας των, δραχμαὶ δὲ 150.000 διὰ νόμιμον ἀποζημίωσιν 15 ἡμερῶν, λόγῳ τῆς ἀπροειδοποιήτου ἀπολύσεώς της. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγή, ἥτις στηρίζεται προφανῶς εἰς σύμβασιν ἐργασίας, ἐν τῇ ὁποίᾳ καθορίζεται ρητῶς ἡ σιωπηρῶς ὡς ἐλάχιστον ὅριον μισθοῦ τὸ εἰθισμένον τοιοῦτον, εἶναι νόμῳ βάσιμος (Α. Κ. 649, 653) καὶ ἔρευνητέα κατὰ τὸ πρῶτον κεφάλαιον αὐτῆς, ἤτοι διὰ τὴν καταβολὴν τῶν καθυστερουμένων μισθῶν, οὐχὶ δὲ καὶ διὰ τὴν καταβολὴν ἀποζημιώσεως, λόγῳ ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, δι' ὅπερ κεφάλαιον ἡ ἀγωγὴ εἶναι ἀπορριπτέα, ἀτε μὴ ἐχούσης ἰσχὺν τῆς διατάξεως τοῦ στοιχ. β' τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Β. Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Νόμου 2112 κλπ., καθ' ἣν ἀπαιτεῖται δήθεν προειδοποίησις ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου καὶ ὅταν πρόκειται περὶ οἰκιακῶν ὑπηρετῶν, θυρωρῶν κλπ., διότι ἡ διάταξις αὕτη ἐτέθη ἄνευ νομίμου τινὸς ἐξουσιοδοτήσεως, ἀφοῦ, διὰ τοῦ ἄρθρου 12 § 2 τοῦ νόμου 2112, ὁ νομοθέτης δὲν παρέσχεν ἐξουσιοδότησιν, ὅπως ἐπεκταθῇ ἡ προστασία τοῦ νόμου τούτου καὶ ἐπὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν ἄλλων, πλὴν τῶν ἐν αὐτῷ ρητῶς ἀναφερομένων ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν (βλέπε Α. Π. 512 καὶ 513|1936, ὡς καὶ *Ἰ. Καποδίστρια*, Ἑρμηνεία Ἐργατ. Δικαίου § 416 σελ. 449).

Ἐκ τῆς σταθμίσεως τῶν καταθέσεων τῶν ἐνόρκως ἐνωπίων μας ἐξετασθέντων μαρτύρων καὶ τῆς λοιπῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας ἐβεβαιώθημεν, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν μας, ὅτι ἡ ἐνάγουσα προσελήφθη τὴν 26ην Μαρτίου 1945, ὡς ὑπηρέτρια τῆς ἐναγούσης, ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν 1000, ἐνδύσει καὶ τροφῇ καὶ μὲ τὴν πρόσθετον συμφωνίαν, ὅπως ὁ μισθὸς οὗτος ἀναπροσαρμόζηται εἰς ὃ ποσὸν ἑκάστοτε θὰ λαμβάνωσι συνήθως αἱ ὑπηρέτριαι τῆς αὐτῆς κατηγορίας μὲ τὴν ἐνάγουσαν, ὡς ἐκ τῆς ἀρξαμένης τότε ὑποτιμήσεως τῆς νέας δραχμῆς. Μετέπειτα αὕτη ἀνέλαβε καὶ καθήκοντα μαγειρίσσης, ὡς δ' ἐβεβαιώθημεν αἱ τάς αὐτὰς ὑπηρεσίας ἐκτελοῦσαι ὑπηρέτριαι τῶν Ἀθηνῶν ἧς αὐτῆς ἡλικίας μὲ τὴν ἐνάγουσαν ἐλάμβανον μηνιαίως ἀπὸ 26|3|1945 μέχρι 1|4|1945 δραχμὰς 1.000 μηνιαίως, κατὰ μῆνα Ἀπρίλιον 1945 δραχμὰς 4.000 μηνιαίως, ἀπὸ Μαΐου μέχρι καὶ Αὐγούστου 1945 δραχμὰς 10.000 μηνιαίως, κατὰ Σ|βριον 1945 δραχμὰς 20.000 μηνιαίως, κατ' Ὀκτώβριον 1945 δραχμὰς 25.000 μηνιαίως, κατὰ Ν|βριον 1945 δραχμὰς 40.000 μηνιαίως, κατὰ Δεκέμβριον 1945 καὶ κατὰ τὸ Α' ἑξάμηνον τοῦ 1946 δραχμὰς 80.000 μηνιαίως, κατὰ τὸ Β' ἑξάμηνον τοῦ 1946 δραχμὰς 90.000 μηνιαίως, ἀπὸ 1|1|1947 μέχρι 31|10|1947 δραχμὰς 100.000 μηνιαίως, ἀπὸ 1|11|1947 μέχρι Μαΐου 1949 δραχμὰς 130.000 μηνιαίως. Ἐκτοτε δὲ καὶ μέχρι τῆς ἀπολύσεως τῆς ἐναγούσης (19|8|1949) δραχμὰς 180.000.

Βάσει τῶν ὡς ἄνω δεδομένων ἡ ἐνάγουσα δικαιοῦται διὰ μισθὸν τῆς Μαρτίου 1945 δραχμὰς 200, διὰ τοιοῦτον Ἀπριλίου 1945 δραχμὰς 4.000, διὰ τὸ διάστημα ἀπὸ Μαΐου μέχρι καὶ Αὐγούστου 1945 δραχμὰς 40.000, διὰ τὸν Σ|βριον 1945 δραχμὰς 20.000, διὰ τὸν Ὀκτώβριον δραχμὰς 25.000, διὰ τὸν Ν|βριον 1945 δραχμὰς 40.000, διὰ τὸ διάστημα ἀπὸ Δεκεμβρίου 1945 μέχρι 30 Ἰουνίου 1946 δραχμὰς 560.000, διὰ τὸ διάστημα ἀπὸ 1|7|1946 μέχρι 31|12|1946 δραχμὰς 540.000, διὰ τὸ διάστημα ἀπὸ 1|1|47 μέχρι 31|10|47 δραχμὰς 800.000, διὰ τὸ διάστημα ἀπὸ 1|11|47 μέχρι Μαΐου 1949 δραχμὰς 2.470.000 καὶ διὰ τὸ ἀπὸ 1|6|49 μέχρι 18|8|49 δραχμὰς 460.000, ἤτοι ἐν ὅλῳ δραχμὰς 4.952.200, δι' ὅπερ ποσὸν δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἐν μέρει ἡ ἀγωγή.

ΣΥΜΨΗΦΙΣΜΟΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΣ Ν. 2112

Έννοια άρθρ. 9 Ν. 118|1945 περί έξ όλοκλήρου καταβολής άποζημιώσεως

I

Χαρακτήρ τής άποζημιώσεως Ν. 2112 ώς διαφέροντος καί έπιτρεπτόν κατασχέσεως καί συμψηφισμού. — Άνεπίτρεπτον όμως συμψηφισμού πρός άνταπαίτησιν τού έργοδότου κατά τού μισθωτού, κατά τήν έννοιαν τής κατά τό άρθρ. 9 Ν. 118|1945 καταβολής. — Μή άπαγγελία άκυρότητος καταγγελίας έπί εύλόγου άμφιβολίας έργοδότου.

Έν άπο τα πολλα ζητηματα, έπι τών όποιων διχάζονται αί γνώμαι τής δικαστηριακής πράξεως, είναι καί τούτο: Άν έν τή έννοίᾳ τής διατάξεως τού άρθρ. 9 τού Ν.118|1945 περί καταβολής ύπό τού έργοδότου είς τόν μισθωτόν «έξ όλοκλήρου» τής άποζημιώσεως τού Ν. 2112|1920, ώς έτροποποιήθη ύπό τού Ν. 1558|1'30, προκειμένου περί ίδιωτικών ύπαλλήλων, ή τού άπό 16|18 Ίουλίου 1920 β. δ. περί έπεκτάσεως τού Ν. 2112|1920 έπί τών έργατών, τεχνιτών καί ύπηρετών», είναι ή άπαγόρευσις τού συμψηφισμού τής άποζημιώσεως ταύτης πρός άνταπαίτησιν τού έργοδότου κατά τού μισθωτού.

Αί κατωτέρω παρατιθέμεναι δικαστικαί άποφάσεις άκολουθούν τήν άποψιν ότι δέν έπιτρέπεται ό συμψηφισμός (βλέπε καί σύμφωνον Πρωτοδικείου Πειραιώς 1479|1949, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 68, Πρωτοδικείου Μυτιλήνης 4|1950, Πρωτοδίκης *Μ. Καλεύρας*, ΕΕΔ 9 610, άντιθέτως δμως αί Πρωτοδικείου Άθηνών, ώς έφετείου, 463|1948, είσηγητής *Δ. Κουράντος*, ΕΕΔ 6, 139, Πρωτοδικείου Άθηνών 3255|1950, Πρωτοδίκης *Β. Φαρμακίδης*, ΕΕΔ 9, 1006).

Ώς έσημειώσαμεν (ΕΕΔ 9, 68) καί άνεξαρτήτως τών άποστηριζομένων έν τή έπιστήμη νομικών κατασκευών περί τής ούσίας τού μονομερούς συμψηφισμού (βλέπε *Φραγκίσταν* έν Έρμ. Α. Κ., ύπ' άρθρ. 440, *Π. Ζέπον*, Ένοχ. Α' Μέρος, Γενικόν, σελ. 466 έπ., *Βάλληνδαν*, ύπ' άρθρ 440 Α. Κ.), δέν φαίνεται, ότι άποδίδει τήν άληθή έννοιαν τής διατάξεως τού άρθρου 9 Ν. 118|1945 περί τής «έξ όλοκλήρου» καταβολής τής άποζημιώσεως τού Ν. 2112|1920, τήν όποιαν ό Νομοθέτης συνδέει πρός τό κύρος τής άπολύσεως, ή άποψις ότι δι' αύτής έννοήθη ή άπαγόρευσις τού συμψηφισμού.

Ή καταβολή τής άποζημιώσεως τού Ν. 2112 δέν είναι τι το νέον διά τόν Νομοθέτην τού Ν. 118|1945. Τό δικαίωμα τούτο προϋπήρχε πολύ πρό τού Ν. 118|1945 καί άπλώς, διά νά έξασφαλίσῃ τήν ίκανοποίησίν του, συνέδεσε τό κύρος τής άπολύσεως πρός τήν καταβολήν τής άποζημιώσεως. Δέν είχεν δμως ό Νομοθέτης τήν πρόθεσιν νά έμπαδίσῃ καί τόν κατά τό άρθρον 440 Α. Κ. συμψηφισμόν, πολύ περισσότερον, άφού ή άποζημίωσις τού Νόμου 2112|1920 δέν είναι μισθός, άλλ' ex lege άποζημίωσις (βλέπε *Ι. Καποδίστριαν*, Έρμ. Έργ. Δικ. § 436, *Κ. Δημάκην*, ΕΕΔ 2, 227, Έφετ. Άθηνών 409|1934, Θέμ. ΜΕ' 594) καί άφού, προκειμένου άκόμη περί μισθού, έπιτρέπεται κατ' άρχήν ό συμψηφισμός, κατ' άρθρ. 661 Α. Κ. έφ' όσον ό μισθός δέν είναι άπολύτως άναγκαίος πρός διατροφήν τού μισθωτού (*Κ. Κυπρή*, Ένοχ. ύπ' άρθρ 661 Α. Κ., *Α. Σακελλαρόπουλος*, ΕΕΔ 7, 803 έπ.).

Τό πρόσθετον έπιχείρημα τής παρατιθεμένης κατωτέρω ύπ' άριθ. 737|1950 άποφάσεως τού Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης έκ τής ύπ' άριθ. δ1560|18 άποφάσεως τού Ύπουργού τής Έργασίας (ΕΕΔ 8, 122) περί τών αιτιοχείων άναγγελίας, μεταξύ τών όποίων άναφέρεται καί ή χρονολογία, ποσόν καί τρόπος καταβολής τής άποζημιώσεως τού Ν. 2112 (καταβολή ή κατάθεσις παρά τῷ Ταμείῳ Παρακαταθηκών καί Δανείων) δέν νομίζομεν, ότι έχει βαρύνουσαν τινα έρμηνευτικήν άξίαν περί τής άληθούς έννοίας τού νόμου, άν μάλιστα ύπομνησθῇ, ότι διάφορον γνώμην περί τής έννοίας τής καταβολής τής άποζημιώσεως τού Ν. 2112, ώς άποσβεστικού λόγου έγκύρου λύσεως τής σχέσης, είχεν ό έκδοὺς τήν έν λόγῳ άπόφασιν Ύπουργός Έργασίας εἰς τήν εἰσηγητικήν τού Ν.Δ. 8|11|5|46 «περί έπεκτάσεως τού Ν. 118|945 έκθεσιν του (ΕΕΔ 5, 284), εἰς τήν όποίαν άναφέρεται, ότι «κατά τόν Ν. 118|1945 μόνον ή μή καταβολή ή μή προσφορά τής άποζημιώσεως τού Ν. 2112 (μή άπαιτουμένης δικαστικής παρακαταθέσεως εἰς τήν περίπτωσιν άρνήσεως τού μισθωτού νά εἰσπραξῃ τήν άναφερομένην άποζημίωσιν . . . δύνανται νά έπιφέρουν άκυρότητα τής καταγγελίας τής συμβάσεως έργασίας».

Πρωτοδίκου Άθηνών 3369|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΣΟΔ

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Δ. Κερκμίδας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Τ. Μοδινός, Α. Λιούμπης.

Ό ἰσχυρισμός τού ἐναγοντος, ὅτι οὐχὶ νομίμως ἡ ἐναγομένη συνεψήφισε τήν ἐκ δραχμῶν 34.000 ἀπαίτησίν της κατ' αὐτοῦ ὑφισταμένην ἐξ ὑφασμάτων, ἅτινα εἶχε λάβει ἐπὶ πιστώσει παρ' αὐτῆς, νόμῳ βάσιμός ἐστι, διότι ναί μέν ἡ ἀποζημίωσις τού Ν. 2112|1920 καί τού Β. Δ. τῆς 16|18.7.1920, μή οὖσα μισθός, ἀλλά, κατά τήν ὀρθοτέραν γνώμην, διαφέρον, κατάσχεται, ἄρα καί συμψηφίζεται ἐκ τοῦ ἄρθρου 451 Α.Κ., πλήν ὁ συμψηφισμός δέν ἀποτελεῖ αὐτόχρημα καταβολήν (*Φραγκίστας* ἐν Ἑρμην. Α. Κ. ὑπό τό ἄρθρον 440, ἀριθ. 14), ἐνῷ τό ἄρθρον 9 § 1 τού Ν. 118|1945 νοεῖ πραγματικήν ἐξ ὁλοκλήρου καταβολήν τῆς ἀποζημιώσεως, διότι ὁ εἰρημένος νόμος ἀπέβλεφεν εἰς τό νά χορηγηθῇ τῷ ἀπολυομένῳ μισθωτῷ ποσόν τι πρός ἀντιμετώπισιν, ὅσον οἷόν τε εὐχερέστερον, τῶν ἀπαραιτήτων ἀναγκῶν του, τῶν παρουσιαζομένων ἀμέσως μετά τήν ἀπόλυσίν του (βρ. ὑπ' ἀριθ. 4|1950 ἀπόφασιν Πρωτ. Μυτιλ. ἐν ΕΕΔ τ. 9ος, σ. 640 καί τάς ἐν αὐτῇ ἀντιθέτους ἀποφάσεις). Ἐν προκειμένῳ δέ, πλήν τῶν ἀνωτέρω, δέν ἐβεβαιώθημεν, ὅτι ἡ πρός συμψηφισμόν προτεινομένη ἀπαίτησις τῆς ἐναγομένης εἶναι καί ληξιπρόθεσμος, ὅπερ (ληξιπρόθεσμον) εἶναι προϋπόθεσις τοῦ συμψηφισμοῦ (*Φραγκίστας* ὑπό τό ἄρθρ. 440 Α. Κ. ἐν Ἑρμηνείᾳ Α.Κ.).

Ὅθεν, μή χωρούντος συμψηφισμοῦ τῆς ἀπαι-

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΣΧΕΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ ΕΚ Ν. 3514

Δικαίωμα έπιδομάτων μισθοῦ κατὰ Ν. 3514 καὶ τῶν ἐν Μακρονήσῳ

Ἐκδίκασις διαφορῶν ἐκ τοῦ Ν. 3514 κατ' εἰδικὴν διαδικασίαν ἄρθρ. 6 Ν. 3514 καὶ τῶν ἐν σχέσει δημοσίου δικαίου τελούντων στρατευομένων μετὰ τὴν ἐπέκτασιν ἐπ' αὐτῶν τῆς αὐτῆς νομοθετικῆς προστασίας.—Παροχὴ «δώρου» Πάσχα εἰς στρατευομένους.—Ἀδιάφορος διὰ τὸ δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ Ν. 3514 ἡ παραμονὴ τοῦ στρατευθέντος ἐν Μακρονήσῳ.—Σκοπὸς ἐπιδομάτων καὶ περιπτώσεις ἐλλείψεως δικαιώματος.

Τὸ ἐνδιαφέρον τῆς παρατιθεμένης προεδρικῆς, κατ' ἔφεσιν, ἀποφάσεως ἔγκειται κυρίως εἰς τοῦτο: Δέχεται ὅτι κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. 3514|28 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως», ὡς ἐπεξετάθη καὶ ἐτροποποιήθη, ἐκδικάζονται καὶ αἱ ἐπὶ σχέσεων δημοσίου δικαίου ἀξιώσεις τῶν στρατευομένων ἐκ τοῦ Ν. 3514, μετὰ τὴν διὰ τῶν ἀναφερομένων ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως εἰδικῶν νόμων ἐπέκτασιν τῆς προστασίας τοῦ Ν 3514 καὶ ἐπὶ τῶν διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου συνδεομένων (βλέπε καὶ σύμφωνον Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 2113|1950, προεδρεύων *Κ. Τρουπάκης*, ΕΕΔ 9, 649 καὶ αὐτόθι σημειώσεις μας).

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 3448|1950

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Καρκμάνος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Ἰωαννίδης, Ι. Παπαπαλυμέρου, δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 149093|1948 ἀπόφασιν Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, κυρωθεῖσαν διὰ τοῦ Α.Ν. 913|1949, αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 519|1948 «ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν στρατευσίμων δημοσίων ὑπαλλήλων κλπ., ἐφ' ὅσον οὗτοι δὲν ἀπολαύουσι μείζονος προστασίας τοῦ νόμου τούτου. Ἡ προστασία συνεπῶς τῶν στρατευσίμων ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐκτείνεται, ὡς ἔχει, διὰ τοῦ ἄνω νόμου καὶ εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους.

Αἱ δι' ἐφεδρικὸν ἐπίδομα ἀξιώσεις τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, κατ' ἄρθρ 6 Ν. 3514, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 519, ὑπόκεινται εἰς τὴν παροῦσαν διαδικασίαν. Καὶ αἱ σχετικαὶ ὅθεν ἀξιώσεις τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων κατὰ τὴν προκειμένην διαδικασίαν δέον νὰ κρίνωνται καὶ σύδεμίαν ἐπιρροὴν δύναται νὰ ἀσκῇ τὸ γεγονὸς ὅτι γενικῶς αἱ ἐκ σχέσεως δημοσίου δικαίου ἀπορρέουσαι ἀξιώσεις ὑπάγονται εἰς τὴν τακτικὴν διαδικασίαν, διότι αἱ ἀξιώσεις ἐξ ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων δυνάμει εἰδικῆς διατάξεως ὑποκεινται εἰς εἰδικὴν διαδικασίαν. Τοῦτο καθίσταται ἀναμφίβολον καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. 986|1949 «περὶ συμπληρώσεως τῆς κειμένης νομοθεσίας τήσεως τῆς ἐναγομένης πρὸς τὴν τοιαύτην τοῦ ἐνάγοντος, οὐχὶ νομίμως συνεψήφισε αὐτὴ τὴν ἀπαίτησίν της πρὸς τὴν ἐκ δραχμῶν 317.000 τοιαύτην τοῦ ἐνάγοντος καὶ δέον ἐν μέρει νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ κρινομένη ἀγωγή, ἤτοι διὰ τὸ ποσὸν τῶν 317.000, ἐκ τῆς τοιαύτης δὲ μὴ καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ἐνάγοντος, ὀφειλομένης προφανῶς εἰς εὔλογον ἀμφιβολίαν περὶ τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης πρὸς αὐτουσίαν καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεώς του καὶ τελούσης ἐν καλῇ πίστει, δέον νὰ μὴ κηρυχθῇ ἄκυρος ἡ καταγγελία τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως (Α.Π. 294|1949 Θέμ. Ξ' σ. 432).

II

Χαρακτὴρ ἀποζημιώσεως Ν. 2112 ὡς διαφέροντος.—Ἐπιτρεπτὸν συμψηφισμοῦ καὶ κατασχέσεως.—Ἀνεπίτρεπτον ὅμως εἰς τὰς περιπτώσεις ἀπολύσεως κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.—Ὑποχρεώσεις καταβολῆς ἐξ ὁλοκλήρου ἀποζημιώσεως.

Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 737|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ι. Ντεγιάννης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Ταπεινιώτης, Ε. Παπαργυρίου

Ναὶ μὲν ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112 δὲν εἶναι μισθός, ἀλλὰ διαφέρον, ὑποκείμενη εἰς κατάσχεσιν. Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ λησμονῆται, ὅτι ὁ Ν. 118|1945, προβλέπων περὶ ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 εἰς τοὺς ἀπολυομένους μισθωτούς, σκοπὸν ἔχει νὰ χορηγήσῃ εἰς τὸν στερούμενον τῆς ἐργασίας του ποσόν τι ἀπαραίτητον διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν στοιχειωδῶν αὐτοῦ ἀναγκῶν μέχρι τῆς ἐξευρέσεως νέας ἐργασίας. Ἐπομένως ἡ ἐξόφλησις τῆς ἐν λόγῳ ἀπαιτήσεως δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν διὰ συμψηφισμοῦ (Πρωτ. Πειρ. 1479|1949, ΕΕΔ 9, 69, Πρωτ. Μυτιλ. 4|1950, ΕΕΔ 9, 640). Τοῦτο σαφέστερον καθίστατοι ἐκ τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Ν. 118|1945 ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 51550|1948 Α. Υ. Ἐργασίας. Ἐν αὐτῇ ὁρίζεται ὅτι ἡ πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀναγγελία τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας δέον, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, νὰ περιέχῃ, μεταξὺ ἄλλων, καὶ χρονολογίαν, ποσὸν καὶ τρόπον καταβολῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 (καταβολὴ ἢ κατάθεσις παρὰ τῷ Ταμείῳ Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων). Ἐξ αὐτῆς συνάγεται, ὅτι μόνον κατὰ τοὺς ὑπ' αὐτῆς μνημονευομένους δύο τρόπους εἶναι δυνατὴ ἡ ἐξόφλησις τῆς ἐν λόγῳ ὀφειλῆς, οὐχὶ δὲ καὶ διὰ συμψηφισμοῦ. Ἐφ' ὅσον δέ, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 9 § 1, ἐδ. γ' τοῦ Ν. 118|1945, ἡ καταγγελία θεωρεῖται ἔγκυρος, ἐφ' ὅσον γίνεται ἐγγράφως καὶ ἀφ' ἧς καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ ἀνωτέρω ἐδάφ. β' ὁριζομένη ἀποζημίωσις, ἕπεται ὅτι, μὴ καταβαλὼν ὡς ἄνω ὁ ἐναγόμενος τὴν ἀποζημίωσιν, δὲν διέσπασε τὸν ἐργασιακὸν δεσμόν. Εὑρισκόμενος, συνεπῶς, ἐν ὑπερημερίᾳ ἀπὸ 1.8.1950 μέχρι 14|8|1950, κατὰ τὸ αἴτημα τοῦ ἐνάγοντος, ὀφείλει αὐτῷ τοὺς μισθούς, οὐχὶ ὅμως καὶ πρόσθετον ἀμοιβὴν διὰ τὰς Κυριακάς, διότι δὲν εἶναι βέβαιον, ἂν θὰ ἐχρησιμοποίει κατ' αὐτὰς τὸν ἐνάγοντα.

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΕΠΙ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

Ὑπόχρεοι κύριοι ἐπιχειρήσεων μεταφορᾶς, φορτώσεως, ἀποθηκεύσεως εἰδῶν

Θάνατος ἐργάτου ἐκ συγκοπῆς καρδίας μετὰ ἐντατικὴν συνεχῆ, ταχεῖαν καὶ λίαν κοπιώδη ἐργασίαν.—Θεώρησις ὡς ἐργατικοῦ ἀτυχήματος κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Ν. 551.—Ὑπόχρεοι εἰς ἀποζημίωσιν τῶν κυρίων ἐπιχειρήσεων μεταφορᾶς, φορτώσεως, ἐκφορτώσεως καὶ ἀποθηκεύσεως παντὸς εἴδους.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 297|1949 ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου, ἐπὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων, δικάσαντος Πρωτοδικείου Μεσολογγίου.

Λόγοι ἀναιρέσεως τῆς ἐν Ἀθήναις ἐδρευούσης Ἑταιρίας Διαχειρίσεως τῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ δημοσίου χρέους ὑπεγγύων προσόδων ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Κατ' ἐσφαλμένην τοῦ νόμου ἐφαρμογὴν καὶ ψευδῆ τούτου ἑρμηνείαν ἀπέρριψεν ἡ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις τὴν ἔφεσιν της κατὰ τῶν εἰρηνοδικειακῶν ἀποφάσεων, δεχθεῖσα, παρὰ πᾶσαν ἀπόδειξιν, ὅτι ὑφίσταται κεχωρισμένος ἐνοχικὸς ἐργασιακὸς δεσμὸς μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῶν ἐργατῶν ὠργανωμένων εἰς τὸ ἐν Μεσολογγίῳ ἐδρεῦον Σωματεῖον Ἐργατῶν Θαλάσσης Φορτοεκφορτωτῶν Μεσολογγίου καὶ εἰδικώτερον ὅτι ἐγεννήθη τοιοῦτος δεσμὸς μεταξὺ τῆς ὡς ἄνω Ἑταιρίας καὶ τοῦ θανόντος συζύγου τῆς ἀναιρεσιβλήτου, μεθ' οὗ οὐδέποτε συνηλλάγη καὶ οὗτος οὐδέποτε οἰκονομικῶς καὶ νομικῶς ἐξηρτήθη ὑπ' αὐτῆς ἐν ἐργασίᾳ, ὡς ὁ νόμος ἀπαιτεῖ διὰ τὴν δημιουργίαν εὐθύνης ἐξ ἀτυχήματος καὶ ὅτι δὲν συνηλλάγη μετὰ τοῦ ἀνωτέρω Σωματείου, διότι τοῦτο δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ συναλλαγῇ μετ' αὐτῆς, ὡς ἀπαγορευομένης δῆθεν ὑπὸ τῶν κειμένων νόμων καὶ ἰδίᾳ τοῦ ἄρθρου 7 Ν. 5167|1932, ἄρθρ. 20 Ν. 281|1914 καὶ ἄρθρ. 43 § 1 β. δ. 15|5|20 τῆς οἱασδήποτε τοῦ Σωματείου τούτου συναλλαγῆς ἐνῷ περὶ προστασίας στρατευσίμου προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου, Δήμων καὶ Κοινοτήτων καὶ Ν.Π.Δ.Δ. Κατ' αὐτὰ εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ ὑπαλλήλου ὑπάγονται καὶ οἱ δημοσίου δικαίου καὶ οἱ συνδεόμενοι διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου μισθωτοί. Ἡ γενομένη αὐτῇ ἐξομοίωσις τῶν διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ δημοσίου δικαίου συνδεομένων δὲν ἀναφέρεται μόνον εἰς τὴν προστασίαν τοῦ Ν. 519, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἀκολουθητέαν διαδικασίαν, ἐφ' ὅσον ἐμπλέκει τοὺς εἰς τὴν διαδικασίαν ταύτην ὑπαγομένους ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους μὲ τοὺς νεωστὶ ἀποκτῶντας δικαίωμα ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, δι' οὗς δὲν καθορίζει τοιαύτην. Ἐξ ἄλλου, ἡ ἐν τοῖς λοιποῖς ἄρθροις τοῦ αὐτοῦ Νόμου συνεχὴς ἀναφορὰ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 519, χωρὶς νὰ ἐνεργῆται ἐξαίρεσις ἀπὸ τῆς διαδικασίας τούτων ἢ νὰ καθορίζηται ἄλλη τις τοιαύτη, εἶναι ἐνισχυτικὴ τῶν ἄνω ἐκτιθεμένων σκέψεων.

Ἐσφαλμένως ὅθεν ὁ δικάσας Εἰρηνοδίκης ἀντιθέτως ἔκρινε, κηρυχθεὶς ἀναρμόδιος, ὅπως κρίνῃ τὴν προκειμένην ἀξίωσιν τοῦ διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου συνδεομένου ἐναγόντος ἐφεσειόντος καὶ δι' ἐφεδρικὸν τοῦτου ἐπίδομα καὶ δέον νὰ γίνῃ δεκτὸς ὁ λόγος ἐφέσεως τοῦ ἐφετηρίου καὶ ἐξαφανισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη.

Κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκτιθέμενα ὁ ἐνάγων διωρίσθη ὡς δημόσιος ὑπάλληλος εἰς τὰ Τ.Τ.Τ. πρὸ 15ετίας περίπου, ὑπηρετήσας συνεχῶς μέχρι τῆς 7|9|1945, ὁπότε ἐστρατεύθη καὶ τοῦ καθυστερεῖται τὸ ἐφεδρικὸν ἐπίδομα τῶν μηνῶν 1|2|1949 μέχρις 11|4|1949, ἅπερ ἦδη ἀξιοῖ. Αἱ ἀποδοχαί του ἀνέρχονται εἰς δραχ. 443.150 μηνιαίως (μισθὸς ὑπουργικοῦ γραμματέως α' τάξεως μὲ 150|ο λογῷ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος). Ἐπίσης ἀξιοῖ καὶ μέρος καθυστερουμένου ἐπιδόματος Πάσχα 1949 δραχ. 81.000. Τοιοῦτον περιεχόμενον ἔχουσα ἡ ἀγωγὴ νόμιμος τυγχάνει, ἐρειδομένη εἰς τὰς προδιαληφθείσας διατάξεις, ὡς καὶ εἰς τὸ ἄρθρον 5 § 1γ Ν. 3514, ὡς ἐτροποποιήθη περὶ τοῦ δώρου τοῦ Πάσχα δρα καὶ τὰς ἀποφάσεις Πρ. Αθ. 450|1949, ΕΕΔ 8, σελ. 204, 1295|1950, ΕΕΔ 9, σελ. 462).

Τὸ ἐναγόμενον ἀντιτάσσει, ὅτι ὁ ἐνάγων δὲν δικαιοῦται τοῦ ἐν λόγῳ ἐπιδόματος, καθ' ὅσον οὗτος κατὰ τὸν ἐν λόγῳ χρόνον ἐκρατεῖτο εἰς Μακρονῆσον, γεγονὸς συνομολογούμενον ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος καὶ προκῦπτον ἐκ τῶν ἄνω ἐγγράφων. Ὁ ἰσχυρισμὸς ὅμως οὗτος δὲν ἄγει εἰς ἀπόρριψιν τῆς ἀγωγῆς. Τὸ ἐπίδομα παρέχεται ὡς ἐνίσχυσις εἰς τὸν στρατευθέντα, ἀπολέσαντα τὸ ἐκ τῆς ἐργασίας του εἰσόδημα, λόγῳ τῆς στρατεύσεώς του, ἄνευ ἄλλης τινὸς προϋποθέσεως. Ὁ τρόπος ὅθεν τῆς ἐκπληρώσεως τῶν στρατιωτικῶν ὑποχρεώσεων τοῦ στρατευθέντος δὲν ἀσκεῖ ἐπιρροὴν τινα ἐπὶ τοῦ δικαιώματος. Μόνον ἡ φυλάκισις ἐν ἐπακολουθούσῃ καταδίκῃ (ἄρθρ. 54 § 2 Ν. 4324) δὲν λογίζεται ὡς χρόνος στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, πρᾶγμα, ἅπερ δὲν ὑφίσταται διὰ τὸν ἐν Μακρονήσῳ ἐκπαιδευόμενον στρατιώτην. Τὸ γεγονὸς ὅτι κατ' ἀρχὴν ἡ Πολιτεία δὲν ἐπισιεύεται τὸν στρατευθέντα, ἵνα τοῦ παραδώσῃ ὅπλα, τὸν θέτει δὲ ὑπὸ ἐπιτήρησιν ἢ καὶ ἐκπαίδευσιν δὲν δύναται νὰ βαρύνῃ ἐπὶ τοῦ δικαιώματος πρὸς ἐπιδότησιν. Καὶ ὁ ἐν Μακρονήσῳ παραμένων ἐκτελεῖ τὴν στρατιωτικήν του θητείαν, εὑρισκόμενος εἰς τὴν διάθεσιν τῆς στρατιωτικῆς Ἀρχῆς (δὲν εἶναι λιποτάκτης), στερεῖται τῆς δυνατότητος νὰ ἐργασθῇ ὅπερ ἑαυτοῦ καὶ τῆς ἐχούσης ἀνάγκην διατροφῆς οἰκογενείας του. Ἡ ἐν Μακρονήσῳ ὅθεν ἀποστολὴ τοῦ στρατευθέντος εἶναι διοικητικὸν μέτρον, κατ' οὗτον παραβλάπτον τὸ ἐπὶ τοῦ ἐφεδρικοῦ ἐπιδώματος δικαιώμά του καὶ δὴ ἐν προκειμένῳ, ἔνθα ἡ παραμονή του ἦτο προσωρινῆς φύσεως, ἀφοῦ τὴν 12|4|1949 ἀφέθη ἐκεῖθεν ἐλεύθερος, ἵνα ὑπηρετήσῃ τοῦ λοιποῦ κανονικῶς τὴν Πατρίδα (ὅρα περὶ τούτων συγκεντρ. Νομολ. ἐν ΕΕΔ 8, σελ. 736)

οὔτε τοιαύτη ἀπαγόρευσις ἐν τοῖς νόμοις τούτοις καθιερῶται, οὔτε ἀκυρότης τῶν συμβάσεων τοῦ Σωματείου ὑπὸ τούτου ἢ ἄλλου νόμου ἀπαγορεύεται.

β) Λελανθασμένως καὶ κατὰ ψευδῆ τοῦ νόμου ἐφαρμογὴν ἐδέχθη ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις τὸν θάνατον τοῦ πάσχοντος ἐκ χρονίου καρδιακοῦ νοσήματος ἐργάτου, συζύγου τῆς ἀναιρεσιβλήτου, ὡς ἀτύχημα ἐκ βιαίου συμβάντος, λαβόντος χώραν ἐν ἐργασίᾳ, περὶ ἧς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ἀπὸ 21 Ἰουλίου 1920 ἀνωτέρω διατάγματος, ἐνῷ ὁ θάνατος τούτου ὑπῆρξε συνέπεια καὶ ἀποτέλεσμα τῆς ὀργανικῆς παθήσεώς του καὶ οὐχὶ τῆς ὑπὸ ἀσυνήθεις περιστάσεις καὶ συνθήκας ἐξαιρετικῆς ἐργασίας, ἣν ὁ νόμος ἀξιοῖ.

γ) Παρὰ τὸν νόμον ἐδέχθη, ὅτι ἡ ἀναιρεσείουσα Ἑταιρία ἐμπίπτει εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 24 Ἰουλίου 1920 «περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν», ἐνῷ αὐτὴ δὲν εἶναι, ὡς ἀπεδείχθη, ἐξ ἐκείνων, περὶ ὧν τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ Διατάγματος τούτου περιοριστικῶς ἀναφέρει.

δ) Ἐσφαλμένως κατὰ νόμον ἡ προσβαλλομένη ἀπέρριψε τὴν ἔφεσίν της, ἐνῷ ἔδει διὰ τῆς ἀποδοχῆς αὐτῆς νὰ ἐξαφανίσῃ τὰς εἰρηνοδικειακὰς ἀποφάσεις, ὡς στερουμένας παντελῶς αἰτιολογικοῦ καὶ ἀναλύσεως τοῦ ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ καὶ ὡς μὴ λαβούσας ὑπ' ὄψιν γεγονότα προταθέντα καὶ ἀποδειχθέντα καὶ ἔχοντα κατὰ νόμον οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης.

Πρόσθετος, τέλος, λόγος ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν, ὅτι τὸ ἐκδὸν τὴν ἀναιρεσιβαλλομένην ἀπόφασιν δικαστήριον, παρὰ τὸν νόμον, δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν προσκομισθεῖσαν ἔγγραφον ἀπόδειξιν της, δηλαδὴ ἀπόδειξιν τοῦ Σωματείου Ἐργατῶν Θαλάσσης Φορτοεκφορτωτῶν Μεσολογγίου περὶ εἰσπράξεως παρ' αὐτοῦ φορτοεκφορτωτικῶν ἄλατος, ἣν, ἂν ἐλάμβανεν ὑπ' ὄψιν, θὰ ἦγετο εἰς τὴν δικαστικὴν κρίσιν, ὅτι ἡ ἀναιρεσείουσα μετὰ τοῦ ὡς ἄνω Σωματείου συνεβλήθη, εἰς τὸ ὁποῖον ἐργολαβικῶς ἀνέθεσε τὴν ἐν πετρελαιοκινήτῳ φορτωσιν τοῦ ἄλατος, οὐχὶ δὲ μετὰ τοῦ ἀποβιώσαντος συζύγου τῆς ἀναιρεσιβλήτου, μεθ' οὗ οὐδεὶς ἐνοχικὸς δεσμὸς τοὺς συνέδεε.

* * *

Τὸ ἄρθρον 2 τοῦ β. δ. 24 Ἰουλίου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων» ὁρίζει τὰ ἑξῆς: Εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 ἀποζημίωσιν ὑποχρεοῦνται οἱ ἐργοδόται οἰκοδομικῶν καὶ ἄλλων ἔργων, οἱ κύριοι ἐπιχειρήσεων διεξαγομένων εἰς παντὸς εἴδους βιομηχανικὰ καὶ βιοτεχνικὰ ἐργοστάσια, ἐργαστήρια, ἄλλους τόπους ἐργασίας ἢ συνεργεῖα, ἐν οἷς γίνεται χρῆσις μηχανικῶν ἐργαλείων, οἱ κύριοι ἐπιχειρήσεων μεταφορᾶς διὰ γῆς ἢ ὕδατος, *φορτώσεως, ἐκφορτώσεως καὶ ἀποθηκεύσεων παντὸς εἴδους (Χ. Οἰκονόμου, Δίκαιον Ἐργατ. Ἀτυχημάτων κλπ.).*

Ὡς ἐπιχειρήσεις μεταφορᾶς διὰ γῆς ἢ ὕδατος νοοῦνται π.χ. οἱ σιδηρόδρομοι, οἱ τροχιόδρομοι, αἱ αὐτοκίνητοι ἁμαξαὶ ἐπιβατῶν καὶ φορτηγοὶ ἐν γένει ἀδιακρίτως, αἱ μεταφέρουσαι πρόσωπα ἢ πράγματα (ὅρα ἐγκύκλ. 2806|8|14-1-1915 Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας «περὶ κοινοποιήσεως Ν. 551»).

Ὡς ἐπιχειρήσεις φορτώσεως ἢ ἐκφορτώσεως νοοῦνται, κατὰ τὴν Α.Π. 188|1934, Δικαστικὴ, ἔτος 6ον, σελ. 474) ἐκεῖναι, αἱ ὁποῖαι συνιστοῦν τὸ ἐπάγγελμα τοῦ κυρίου αὐτῶν, οὐχὶ δὲ ἁπλῶς ἐκεῖναι, τὰς ὁποίας ἐνεργεῖ ἁπλῶς χάριν ἄλλου ἐπαγγελματίου του, ὅπερ μετέρχεται (ἐπρόκειτο περὶ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, τὸ ὁποῖον ἐπισυνέβη εἰς ὑπάλληλον παντοπωλείου κατὰ τὴν μεταφορὰν πραγμάτων τοῦ παντοπωλείου).

Τοῦτο γίνεται δεκτὸν καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀναλόγου πρὸς τὸν ἡμέτερον Γαλλικοῦ Νόμου τοῦ 1898 (P. Pic, Traité elementaire de legislation industrielle, 1930, No 1089, ἔνθα σχετικὴ ἐγκύκλιος τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης τῆς Γαλλίας ἀπὸ 10 Ἰανουαρίου 1899, κατὰ τὴν ὁποίαν, διὰ νὰ ὑπάγεται τὸ ἀτύχημα εἰς τὴν προστασίαν τοῦ εἰδικοῦ νόμου, πρέπει νὰ πρόκειται περὶ ἐπιχειρήσεων ἐκ τῶν ῥητῶς ἐν τούτῳ ἀναφερομένων. Οὕτω ὁ ἀρχηγὸς ἐπιχειρήσεως μὴ ὑπαγομένης εἰς τὸν νόμον δὲν εὐθύνεται διὰ τὸ ἀτύχημα, ὅπερ συνέβη εἰς τὸν ὑπάλληλον ἢ τὸν ἐργάτην του κατὰ τὴν μεταφορὰν ἢ φόρτωσιν τῶν προϊόντων του.

Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὸν *Κ. Ραϊτιβάν* (Γνωμ. ἐν Δικαιοσύνῃ, τόμος Ε', σελ. 201), ὡς πρὸς τὰς μεταφορὰς, φορτώσεις καὶ ἐκφορτώσεις, τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ ἡμετέρου Νόμου, ὡς καὶ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ Γαλλικοῦ, καθιστῶσιν ὑπεύθυνον τὸν μετερχόμενον τὴν σχετικὴν ἐπιχείρησιν, ἀναλαμβάνοντα ταύτῃσι τὴν διὰ καταλλήλων ὀργάνων καὶ ἔργατῶν μετακόμισιν ἀλλοτρίων ἐμπορευμάτων ἐπὶ σκοπῷ κέρδους (Pand. Franç. λέξ. Travail, ἀριθ. 1437 1451 καὶ 1502 1507).

Τεθέντος, κατὰ τὴν αὐτὴν γνωμοδότησιν, ὅτι ἡ περὶ ἧς ἐπρόκειτο Ἑταιρία δὲν ἔσχεν ὡς ἀντικείμενον ἰδίας αὐτῆς ἐπιχειρήσεως τὴν ἐνέργειαν μεταφορῶν ἢ φορτώσεων, ἀλλὰ συνεβλήθη ἁπλῶς διὰ τὴν ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ Γαλαξείου μεταφόρτωσιν κομισθέντος ἐμπορεύματός της, προοριζομένου δι' ἑτέραν βιομηχανικὴν ἐπιχείρησιν αὐτῆς, ἀνεξάρτητον ἀπὸ τῆς μεταφορᾶς, καὶ ἂν ἤθελε συναλλαχθῇ ἀπ' εὐθείας μισθοῦσα τὰς ὑπηρεσίας τῶν ἁρμοδίων πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς φορτώσεως ἐργατῶν, δὲν ὑπάγεται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ὡς ἄνω Νόμου. Μόνον ἂν ἡ περὶ ἧς πρόκειται ἐργασία ἐξετελεῖτο διὰ προσωπικοῦ ἀνήκοντος εἰς τὴν βιομηχανικὴν ἐπιχείρησιν τῆς Ἑταιρίας ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ ὡς παρεπομένη τῆς ἐν λόγῳ ἐπιχειρήσεως καὶ συνεπάγουσα ἐπὶ τῇ βάσει ταύτῃ τὰς εὐθύνας τοῦ νόμου 551, χωρὶς αὐθις ν' ἀποτελῇ ἐπιχείρησιν μεταφορᾶς ἢ φορτώσεως, ἀλλὰ μόνον παρακολούθημα τῆς ἑτέρας κυρίας ἐπιχειρήσεως.

Ὡς ἐπιχειρήσεις ἀποθηκεύσεων παντὸς εἴδους, κατὰ τὴν Α. Π. 433|1937 (ΕΕΝ ε' 109), νοοῦνται ἐκεῖναι, αἱ ὁποῖαι σκοποῦν κατὰ κύριον ἔργον τὴν ἀποθήκευσιν ἐμπορευμάτων ἢ πραγμάτων, οὐχὶ δὲ καὶ πᾶσα ἐργασία, ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς ὁποίας παρίσταται καὶ ἡ ἀνάγκη φυλάξεως ταύτης ὡς παρεπομένου τῆς κυρίας ἐργασίας.

Καθ' ὅσον ἀμφιβολία ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ εἰς τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν, ἐπὶ τοῦ θέματος ἂν ὁ παθὼν ἐργάτης, μέλος Σωματείου, εἰς ὃ ἀνετέθη ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας ἡ ἐκφόρτωσις, ἐλογίζετο ὡς διατελῶν μετ' αὐτῆς ἐν συμβάσει ἐργασίας, βλέπε σχετικῶς *Α. Σακελλαροπούλου*, Συμβάσεις ἢ σχέσεις ὁμαδικῆς ἐργασίας, ΕΕΔ 3, 548 ἑπ.).

Ἀρείου Πάγου 488|1950 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιοῦ**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Κ. Καυκᾶς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Μπαχᾶς, Γ. Κουσουρέλης, Π. Μπαρτσακούλιας, Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου

Ὁ πρῶτος λόγος ἀναιρέσεως, δι' οὗ ἡ ἀναι-

ρεσείουσα παραπονείται κατά της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι αύτη, παρά πάσαν απόδειξιν, έδεξατο, ότι υφίστατο μεταξύ αύτης και του υπό του αναιρεσιβλήτου κληρονομηθέντος Γ. Θ. σύμβασις έξηρτημένης εργασίας, τυγχάνει απορριπτέος, ως απαράδεκτος, καθ' ανωμένος εις εσφαλμένην εκτίμησιν των αποδείξεων (άρθρ. 810 § 2 Ι.Δ., διότι, καθ' ά εκ της άνω αποφάσεως δείκνυται, το ως εφετείον δικάσαν Πρωτοδικείον έκρινε, κατ' ανέλεγκτον υπό του Άρ. Πάγου εκτίμησιν των εν αύτη αναφερομένων αποδεικτικών στοιχείων, ότι η αναιρεσείουσα προσέλαβεν εις την υπηρεσίαν της τον ως άνω Γ. Θ. υποδεχθέντα προς τούτο εις αύτην υπό του Σωματείου εργατών φορτοεκφορτωτών θαλάσσης «το Μεσολόγγι». Επίσης απορριπτέος ο αύτό, λόγος αναιρέσεως και εφ' όσον παραπονείται κατά της αύτης αποφάσεως, διότι έδεχθη, ότι δεν συνηλλάγη μετά του ως άνω Σωματείου η αναιρεσείουσα, επί τω λόγω ότι τούτο δεν ήτο δυνατόν να συναλλαγή μετ' αύτης, ως απαγορευμένης της συναλλαγής ταύτης υπό των κειμένων νόμων διότι, καθ' ά προκύπτει εκ της προσβαλλομένης αποφάσεως, το δικαστήριον ως άπλούν επιχείρημα διά την στήριξιν της κρίσεως του περί του ότι ο Γ.Θ. συνηλλάγη ατομικώς μετά της αναιρεσειούσης, ήν εκ των προσκομισθεισών αύτου αποδείξεων συνήγαγε, ανέφερε και ότι κατά τους εν αύτη αναφερομένους νόμους δεν ήτο δυνατόν το Σωματείον, εις ο ανήκεν ο παθών, να συναλλαγή ως εργολάβος.

Καθ' ά προκύπτει εκ της προσβαλλομένης αποφάσεως, το ως εφετείον δικάσαν Πρωτοδικείον έδέξατο, εν τη ανελέγκτω υπό του Αρείου Πάγου εκτιμήσει πραγμάτων, ως αποδειχθέντα τα γεγονότα ότι ο παθών εργάτης Γ.Θ. ασχολούμενος εις την επί του πλοίου φόρτωσιν του άλατος και μεταφέρων τοιούτον διά κοφίνων, λόγω της εντατικής συνεχούς εργασίας του, ούσης λίαν κοπιώδους και ενεργουμένης εν μεγίστη ταχύτητι, ίνα φορτωθή και αποπλεύση το ταχύτερον το εις ο εφορτώνετο το άλας πλοίον, λόγω της επικειμένης κατά την προβλεφθείσαν του πλοιάρχου θαλασσοταραχής, έπαθε συγκοπήν της καρδίας, χωρίς το τοιούτον να δύναται να προβλεφθή καθ' όσον ούτος κατά την γενικήν αντίληψιν των μαρτύρων και του ιατρού μαρτυρος ήτο υγιής και ο επελθών εκ συγκοπής θάνατός του ώφειλετο εις την εντατικήν, συνεχή, ταχείαν και λίαν κοπιώδη και πέραν του συνήθους ενεργηθείσαν υπ' αύτου εργασίαν προς το συμφέρον της εναγομένης. Όθεν ο β', λόγος αναιρέσεως, υποστηρίζων ότι η προσβαλλομένη απόφασις, καίτοι έδέξατο, ότι ο θάνατος του παθόντος επήλθεν εκ χρονίου καρδιακού νοσήματος, τουτέστιν οργανικής νόσου, και ούχι λόγω της παροχής της εργασίας υπό έξαιρετικάς συνθήκας, έδέξατο εν τούτοις την περί αποζημιώσεως εκ του νόμου 551 αγωγήν του, τυγχάνει απορριπτέος, ως επί εσφαλμένης προϋποθέσεως ερειδόμενος.

Κατά το άρθρον 2 του νόμου 551, ως ούτος εκδοθείς και δημοσιευθείς διά του από 24 Ιουλίου 1920 Δ/τος, εις την κατά το άρθρον 1 αύτου ορίζομένην αποζημίωσιν υποχρεούνται και οι κύριοι επιχειρήσεων μεταφοράς διά γης ή ύδατος, φορτώσεως, εκφορτώσεως και αποθηκεύσεως παντός είδους. Όθεν δεξάμενον το ως εφετείον δικάσαν Πρωτοδικείον, καθ' ά εκ της προσβαλλομένης αποφάσεως του δείκνυνται, ότι η αναιρεσείουσα Εταιρία, αναλαβούσα διά συμβάσεως παρά του Δημοσίου την επί κέρδει διαχείρισιν και κατανάλωσιν του παραγομένου εν ταις άλυκαις του Δημοσίου άλατος, επί αμοιβή αύτης διά την εκ των άλυκών παραλαβήν, μεταφοράν, πώλησιν και διαχείρισιν αύτου, ότι η Εταιρία αύτη, εις εκτέλεσιν των εκ της συμβάσεως ταύτης πηγαζουσών υποχρεώσεών της, χρησιμοποιεί γραφεία, αποθήκας, προσωπικόν υπαλληλικόν και εργατικόν, προβαίνει εις ναυλώσεις πλοίων και γενικώς μετέρχεται ως έμπορος πάν πρόσφορον μέσον, οία η παρ' αύτης διεξαχθείσα φόρτωσις και μεταφορά του άλατος εκ των άλυκών Μεσολογγίου εις τα Μονοπώλια αύτης προς κατανάλωσιν, ορθώς την προπαρατεθείσαν διάταξιν του Νόμου ηρμήνευσε και εφήρμοσε, δεξαμένη ότι η αναιρεσείουσα ήτο υπόχρεος εις αποζημίωσιν του υπό του αναιρεσιβλήτου κληρονομηθέντος Γ. Θ., εργάτου της παθόντος ατύχημα κατά την υπ' αύτης ενεργουμένην φόρτωσιν του άλατος επί του ατμοπλοίου «Σπυραγεράσιμος» και ο περί του αντιθέτου τρίτος λόγος αναιρέσεως είναι απορριπτέος.

Ο τέταρτος λόγος αναιρέσεως, ως διατυπούται, ότι η προσβαλλομένη ουχί ορθώς απέρριψε την έφεσιν της αναιρεσειούσης, ενώ έδει διά της αποδοχής της να εξαφανίση τας πρωτοδίκους αποφάσεις ως στερουμένας παντελώς αιτιολογικού και αναλύσεως του πραγματικού ύλικού και ως μη λαβούσα υπ' όψιν γεγονότα πρατεθέντα και αποδειχθέντα και έχοντα ουσιώδη κατά νόμον επιρροήν, είναι τελείως άόριστος και ανεπίδεκτος δικαστικής εκτιμήσεως και καθό τοιούτος απορριπτέος.

Μη προσαγούσης της αναιρεσειούσης απόδειξιν περί της εμπροθέσμου κοινοποιήσεως προς τον αναιρεσίβλητον του δικογράφου των προσθέτων λόγων της αναιρέσεώς της, ούτος δεν λαμβάνεται υπ' όψιν, συμφώνως τω άρθρω 821 εδ. 5 και 6 της Πολ. Δικονομίας, ως αντικατεστάθησαν ταύτα υπό του άρθρου μόνου του 195 του 1936 Αναγκ. Νόμου, και προς την περί τούτου ένστασιν του αναιρεσιβλήτου.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

I. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.—II. ΣΤΡΑΤΕΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ.—III. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

Εἰσαγωγικαὶ σημειώσεις Συντάξεως.

1.—Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς κατωτέρω, σελ. 1042, ὑπ' ἀριθ. 2018|1950 ἀποφάσεως Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, ἡ ὁποία ἔκρινε τὴν σχέσιν ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου καθαριότητος Δήμου ὡς δημοσίου δικαίου, πρβλ. ἀντιθέτως Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς 387|1950, ΕΕΔ 9, 548, ἔνθα καὶ σημειώσεις μας, Α. Π. 605|1938.

Σημαίνει πρὸς τὴν Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς 2015|1950, ΕΕΔ 9, 888. Ὁπωσδήποτε αἱ ἀμφιταλαντεύσεις γνωμῶν ἐν τῇ νομολογίᾳ ἐπὶ τῆς διακρίσεως τῆς σχέσεως ὡς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου (πρβλ. καὶ *M. Μπερνίτσαν*, ΕΕΔ 9, 905 ἐπ.) καθιστοῦν ἀβεβαίαν τὴν νομικὴν κατάστασιν καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|39 δ, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 Ν Δ (ΕΕΔ 8, 961), διὰ τὴν ὁποίαν ἀπαιτεῖται νὰ ὑφίσταται σχέσις ἰδιωτικοῦ δικαίου.

2.—Ἡ ὑπ' ἀριθ. 3038|1950 ἀπόφασις Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, κατωτέρω σελ. 1042, λύει τὸ θέμα καταγγελίας ἀκύρου συμβάσεως ἐργασίας, ὡς παγίως λύεται τοῦτο ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ βλέπε σχετικῶς καὶ λοιπὴν νομολογίαν καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 931 ἐπ.).

3.—Αἱ κατωτέρω, σελ. 1044, καταχωριζόμεναι δικαστικαὶ ἀποφάσεις σχετικῶς πρὸς τὸ θέμα μὲ ποίον συνδέεται διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὁ βοηθὸς τοῦ τεχνίτου, λύουσι κατὰ διαφορον ἕκάστη τὸ ζήτημα, καθιστοῦν καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἀβεβαίαν τὴν σχετικὴν νομικὴν κατάστασιν (πρβλ. καὶ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3334|1950, ΕΕΔ 9, 1002 καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 909 § 2).

4.—Ἡ κατωτέρω, σελ. 1046, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 3998|1949 διὰ τὸ κατ' Α. Ν. 515|1945 προσλαμβανόμενον προσωπικὸν συμφώνει πρὸς τὴν Πρωτοδικείων Ἀθηνῶν 7602|1948, ΕΕΔ 7, 6 2, ὡς πρὸς τὴν φύσιν τῆς σχέσεως ὡς ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀντίθετος ὅμως εἶναι ἡ νεωτέρα ὑπ' ἀριθ. 4493|1950 (ἀδημοσίευτος) τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

I. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Σχέσις ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου Δήμου καὶ ἐφαρμογὴ Ν. 2112|1920 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας.

Εἶδος διαφορῶν κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ'.—Ἐφαρμογὴ διαδικασίας μόνον ἐπὶ σχέσεων τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.—Σχέσις ἡμερομισθίου ὑπαλλήλου ἐπὶ τῆς καθαριότητος (ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου) Δήμου.—Τοιαύτη τοῦ δημοσίου δικαίου.

Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 2648|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Η. Τριανταφύλλου*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Δομαζάκης, Ν. Δαμασιώτης

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Β. Δ. τῆς 1|8|1920 περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ Ν. ΓΨΟΔ' πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, δικάζεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, ὑπὸ Πρωτοδίκου ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ κατοικία τοῦ ἐναγομένου κλπ. Ἐκ τούτων σαφῶς συνάγεται, ὅτι εἰς τὴν ὡς ἄνω διαδικασίαν ὑπάγεται οὐχὶ πᾶσα σύμβασις ἐργασίας, ἀλλὰ μόνον ἡ μεταξὺ μισθωτοῦ καὶ ἐργοδότου τοιαύτη προκύπτουσα ἐκ τῆς παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας δυνάμει συμβάσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου (Α. Π. 93|48, ΕΕΔ 7, σελ. 258). Ἐν προκειμένῳ ἐκ τῶν κατατεθέντων ἐνώπιόν μας ἐξετασθέντων ἑκατέρωθεν μαρτύρων, τῶν προσαχθέντων ἐγγράφων καὶ τῆς ἐν γένει διαδικασίας ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου Δήμου, ὡς ἡμερομίσθιος ὑπάλληλος ἐπὶ τῆς καθαριότητος (σωφέρ), δυνάμει τῶν ὑπ' ἀριθ. 102|48 καὶ 138|49 πράξεων τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, ἐπικυρωθεισῶν διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 2313|18 καὶ 21738|49 ἐγγράφων τῆς Νομαρχίας Ἀττικῆς. Ἡ οὕτως ὅμως δημιουργηθεῖσα ἔννομος μεταξὺ τῶν διαδίκων σχέσις ἀνήκει, κατὰ τὴν κρίσιν μας, οὐχὶ εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἰδιωτικοῦ ἀλλ' εἰς τὴν τοῦ δημοσίου δικαίου, καθ' ἣν ὁ ἐναγόμενος, ἀποτελῶν νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, ἀσκῶν δημοσίαν διοίκησιν καὶ κατὰ περιεχόμενον τοῦ Κράτους πολιτικὴν ἐξουσίαν, προσέλαβεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ τὸν ἐνάγοντα διὰ τὴν πραγμάτωσιν τοῦ σκοποῦ τῆς αὐτοδιοικήσεως, εἰς ὃν συμπεριλαμβάνεται προφανῶς καὶ ἡ μέριμνα διὰ τὴν ὑγιεινὴν τῶν δημοτῶν, διὰ μονομεροῦς δημοσίου δικαίου πράξεως δικαιοπρακτικῆς φύσεως, ἐπιχειρηθείσης κυριαρχικῶς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου καὶ κατὰ τὰς διατάξεις αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ἐκπροσωποῦντος τὸν ἐναγόμενον Δῆμον, ὡς Ἀρχῆς, ἡ δὲ συγκατάθεσις τοῦ οὕτωσι προσληφθέντος ἐναγοντος ὑπῆρξεν ἁπλῶς νομικὴ προϋπόθεσις διὰ τὸ ἔγκυρον αὐτῆς, τῆς θελήσεως τοῦ Δήμου οὔσης ὑπερτέρας ἔναντι αὐτοῦ ἐκ λόγων δημοσίου συμφέροντος. Ὅθεν ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, δι' ἧς ὁ ἐνάγων διώκει τὴν καταβολὴν τῆς κατὰ Ν. 2112|20 ἀποζημιώσεως δι' ἀπρόθεσμον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας του, καθυστερουμένας ἀποδοχάς, ἀποζημίωσιν δι' ἐργασίαν παρασχεθεῖσαν κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἀναπαύσεώς του κλπ. ἀναρμοδίως εἰσήχθη ἐνώπιον ἡμῶν καὶ δέον ν' ἀπορριφθῇ.

2.—Καταγγελία ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας.—*Ἔλλειψις βιβλιαρίου ὑγείας μισθωτοῦ.—Ἀκυρότης συμβάσεως.—Σύμβασις μαγείρου.—Ἄζημιος καταγγελία.*

Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 3038|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Γ. Κουτσόπουλος*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Λυρηλιώτης, Ν. Φιλιππίδης

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. Δ|τος τῆς 4|16-8-1923 «περὶ ἀπαγορεύσεως ἐξασκήσεως ἐντὸς τοῦ Κράτους τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ ἀρτοποιοῦ κλπ.», ἐὰν δὲν εἶναι ἐφωδιασμένος διὰ βιβλιαρίου ὑγείας, τεθέντος εἰς ἐφαρμογὴν τοῦ Π. Δ. τῆς 18|30-1-1930 «περὶ ἰατρικῆς ἐπιθεωρήσεως ἐφοδιασμοῦ δι' ἀτομικοῦ βιβλιαρίου ὑγείας ἀσκούντων ὡρισμένα ἐπαγγέλματα ἀτόμων», πάντες οἱ ἀσκοῦντες ἐν ταῖς πρωτευούσαις τῶν Νομῶν τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ὑπαλλήλου ξενοδοχείου φαγητοῦ, οἰνοπωλείου, μαγειρείου κλπ. εἴτε ὡς ἐργάται ἢ

ὑπάλληλοι ἢ βοηθοὶ αὐτῶν, εἴτε ὡς εἰδικοὶ ἐπαγγελματίαι (ἐπεξήγησις διὰ τοῦ ἄνω Π. Δ. 18|30-1-30), ὑποχρεοῦνται νὰ ἐφοδιασθῶσι διὰ βιβλιαρίου ὑγείας, βεβαιοῦντος ὅτι δὲν πάσχουσιν ἀπὸ μεταδοτικήν τινα νόσον (φθίσιν, σύφιλιν, λέπραν κλπ.). Εἰς τοὺς πάσχοντας τινὰ τῶν ἀνωτέρω νόσων δὲν χορηγεῖται βιβλιάριον ὑγείας, ἀπαγορεύεται δὲ ἐπὶ πλέον ἡ ἄσκησις τῶν ὡς ἄνω ἐπαγγελμάτων τιμωροῦνται δὲ εἴτε κατ' ἔγκλησιν, εἴτε αὐτεπαγγέλτως, οἱ διευθύνται τῶν ἄνω ἐπαγγελμάτων, ὡς καὶ οἱ ἐξασκοῦντες τὰ ἄνω ἐπαγγέλματα, διὰ φυλακίσεως (ἄρθρ. 5 Ν Δ.). Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 174 Α Κ. «δικαιοπραξία ἀντικειμένη εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν τοῦ νόμου, ἐφ' ὅσον δὲν συνάγεται ἄλλο τι, εἶναι ἄκυρος, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 180 ἡ ἄκυρος δικαιοπραξία λογίζεται ὡς μὴ γενομένη». Τῶν ὡς ἄνω διατάξεων μὴ καθοριζουσῶν σαφῶς τὴν ἔννοιαν τῶν ἀπαγορευτικῶν διατάξεων, δέον νὰ νοηθῶσιν ὡς τοιοῦται οἱ κανόνες δημοσίας τάξεως, ὧν ἡ ἐφαρμογὴ δὲν δύναται ν' ἀποκλεισθῇ διὰ τῆς ἰδιωτικῆς βουλήσεως, τοῦ χαρακτηρισμοῦ τούτων ὡς τοιούτων συναγομένου ἐκ τοῦ δι' αὐτῶν ἐπιδιωκομένου γενικωτέρου σκοποῦ (Α. Π. 70|1948, ΕΕΔ 7, 271).

Οὕτως ἐκ τῶν ἄνω διατάξεων τοῦ Ν. Δ. τῆς 4 16-8-19-3 καὶ τοῦ δι' αὐτῶν ἐπιδιωκομένου σκοποῦ, ὅστις εἶναι ἡ προφύλαξις τῆς δημοσίας ὑγείας, προκύπτει, ὅτι ἡ διάταξις περὶ ἐφοδιασμοῦ τῶν ἐν Ν. Δ. ἀναφερομένων προσώπων διὰ βιβλιαρίου ὑγείας, βεβαιοῦντος ὅτι δὲν πάσχουσιν ἐκ μεταδοτικῆς νόσου (φθίσεως, συφιλίδος, λέπρας κλπ.), ἀφορᾷ τὴν δημοσίαν τάξιν, μὴ δυναμένην ν' ἀποκλεισθῇ δι' ἰδιωτικῆς βουλήσεως. Ἑπομένως ἡ παράβασις τῆς διατάξεως ταύτης ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς δικαιοπραξίας (Α. Π. 65|1948, ΕΕΔ 7, 190, Α. Π. 70|1948, ΕΕΔ 7, 274, Α. Π. 345|1949, ΕΕΔ 8, 542).

Ἑπομένως ἡ μεταξὺ τοῦ ἐναγομένου καὶ τοῦ ἐνάγοντος ὡς μαγείρου ἐν τῷ μαγειρείῳ τῆς κλινικῆς αὐτοῦ σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἄκυρος, ἐφ' ὅσον στερεῖται ὁ ἐνάγων βιβλιαρίου ὑγείας, βεβαιοῦντος ὅτι δὲν πάσχει ἐκ μεταδοτικῆς τινος νόσου, ἤτοι φθίσεως, συφιλίδος, λέπρας κλπ. Ἀκύρου δὲ οὔσης τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὑποχρεοῦται ὁ ἐργοδότης, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ (ἄρθρον 904 ἐπ. Α. Κ.), ὅπως καταβάλῃ εἰς τὸν ἐργασθέντα τὰς ὁποδοχὰς αὐτοῦ διὰ τὴν παρασχεθεῖσαν ἤδη ἐργασίαν, ἐφ' ὅσον ἐκ ταύτης κατέστη ἤδη πλουσιώτερος, καίτοι τῇ βουλήσει τοῦ ζημιωθέντος, ἐφ' ὅσον ἡ σύμβασις δὲν ἀναγνωρίζεται ὑπὸ τοῦ νόμου (Α. Π. 345|49), δὲν φέρει ὅμως ἡ ἀγωγὴ τὸ στοιχεῖο τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, οὐδὲ εἶναι ἄλλως ἁρμόδιον τὸ δικαστήριον πρὸς ἐκδίκασιν ταύτης (Α. Π. 101|1950 ΕΕΔ 9, 205). Δέον ὅθεν ὅπως ἀπορριφθῇ ἡ ἀγωγή.

3. Σύμβασις ἐργασίας μετὰ τῆς Υ.Ε.Κ.Α.

"Ἔγκυρος πρόσληψις προσωπικοῦ ὑπὸ διευθυντοῦ Υ.Ε.Κ.Α.—Ἀκυρότης συμβάσεως.—Ἔλλειψις δικαιώματος βοηθήματος εἰς ἀπόλυσιν κατ' Α.Ν. 1422|1950.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6485|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. *Ι. Μπιζίμης*

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Χ. Καθάρειος*

Τὸ ἐκκαλοῦν Ἑλληνικὸν Δημόσιον, παρατονούμενον κατὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἡ ὁποία ἐπεδίκασεν εἰς τὸν ἐφεσίβλητον τὸ διὰ τῆς ἀγωγῆς ἀξιωθὲν βοήθημα, τὸ χορηγηθὲν εἰς τὸ ἀπολυθὲν προσωπικὸν τοῦ Δημοσίου, δυνάμει τῶν ὑπ' ἀριθ. 935 καὶ 976 τοῦ 1947 ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθεισῶν καὶ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Α.Ν. 913|1949, διατείνεται ὅτι διὰ τούτων ἀπεφασίσθη ἡ χορήγησις τῶν ἐν ταῖς ἀποφάσεσι ταύταις ἀναφερομένων βοηθημάτων εἰς τοὺς συνδεομένους μετὰ τοῦ Δημοσίου διὰ νομίμου συμβάσεως ἐργασίας, εἴτε τοῦ δημοσίου, εἴτε τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ἀπολυομένους, ἐνῷ μεταξὺ τούτου καὶ τοῦ ἐφεσιβλήτου δὲν ὑπῆρξε νόμιμος σύμβασις ἐργασίας οὔτε τοῦ δημοσίου, οὔτε τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὥστε ἐντεῦθεν νὰ χωρήσῃ ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων τούτων, καθ' ὅσον προσελήφθη οὗτος ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Υ.Ε.Κ.Α. παρ' ὀργάνου, μὴ ὄντος κατὰ νόμον ἐξουσιοδοτημένου διὰ τὴν πρόσληψιν ὑπαλλήλων. Ἐξεταστέον ὅθεν ἀποβαίνει ποία ἡ δημιουργηθεῖσα σχέσις μεταξὺ τῶν διαδίκων καὶ ποία ἡ ἔννοια τῶν ἄνω διατάξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Καθ' ἃ ἐκ τοῦ συνόλου τῶν πρωτοδίκων προτάσεων τοῦ ἐκκαλοῦντος Δημοσίου προκύπτει, τοῦτο ἡμφισβήτησε γενικῶς τὴν ἐγκυρότητα τῆς μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐφεσιβλήτου σχέσεως ἐργασίας, ἐνδιετρίψαν ἰδιαιτέρως εἰς τὴν μὴ ὕπαρξιν σχέσεως τοῦ δημοσίου δικαίου. Κατ' ἀκολουθίαν νομίμως προβάλλεται ὁ πρῶτος λόγος τῆς ἐφέσεως, ὅστις, προσβάλλων τὴν οὐσιαστικὴν νομιμοποίησιν τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος, νομίμως δύναται νὰ προταθῇ καὶ ἐφεξῆς τὸ πρῶτον (Πολ. Δικ. 16) καὶ 746), *Εὐκλ. Παταλ.* Πολ. Δικ. § 78) καὶ ἀπορριπτέα τὰ ἐναντία ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου ὑποστηριζόμενα.

Τὸ Δημόσιον, ὡς νομικὸν πρόσωπον, τότε μόνον ὑπέχει εὐθύνην καὶ δεσμεύεται ἐκ τῶν ἐνεργειῶν καὶ πράξεων τῶν νομίμως ἐκπροσωπούντων αὐτὸ φυσικῶν προσώπων (τοῦτέστι τῶν ὀργάνων αὐτοῦ), ὅταν ταῦτα ἐνεργῶσιν ἐντὸς τοῦ κύκλου τῶν ἀνατεθειμένων εἰς αὐτὰ καθηκόντων (Α.Κ. 68, 70, 71). Ἡ ἀνάθεσις ὅμως διαφόρων καθηκόντων εἰς τὰ ἐκπροσωποῦντα τὸ Δημόσιον πρόσωπα γίνεται πάντοτε διὰ νόμου ὁρίζοντος καὶ τὴν ἔκτασιν αὐτῶν. Ἐν προκειμένῳ ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων διατείνεται ὅτι προσελήφθη ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Υ.Ε.Κ.Α. παρὰ τοῦ Γεν. Δ/τοῦ τῆς Υ.Ε.Κ.Α., κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 27461 τῆς 15|11|44 ἱδρυτικῆς τῆς ὑπηρεσίας ταύτης κοινῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Μεταφορῶν. Ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν καὶ ἀπὸ πότε δύναται νὰ ἔχῃ εὐθύνην τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον καὶ ἂν δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ ἕνεκα πράξεων τῶν ὀργάνων του στηριζομένων εἰς τὴν ὑπουργικὴν ταύτην ἀπόφασιν, λαμβανομένου πάντοτε ὑπ' ὄψιν ὅτι αὕτη ἐνεκρίθη βραδύτερον ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Ν. 1422|1950 διὰ τῆς ἀναφορᾶς ταύτης ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ, ὅμως ἐκ τῆς ρηθείσης ταύτης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως σαφῶς προκύπτει, ὅτι δι' αὐτῆς συνέστη Ὑπηρεσία Ἐκμεταλλεύσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Συμμαχικοῦ Στρατιωτικοῦ Συνδέσμου τεθέντων εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους φορτηγῶν αὐτοκινήτων καὶ διωρίσθη διευθυντὴς τῆς Ἐκμεταλλεύσεως ἀνώτερος τεχνικὸς ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου Μεταφορῶν, μετὰ παραλλήλου συμβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς, παρεσχέθη δὲ εἰς αὐτὸν ἡ ἐξουσιοδότησις, ἵνα, διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σκοποῦ τῆς ἐκμεταλλεύσεως, προσλάβῃ, ἀφ' ἑνὸς μὲν προσωπικὸν δι' ἀποσπάσεως παρ' ἑτέρων δημοσίων Ὑπηρεσιῶν ἢ Ὀργανισμῶν ἢ ἐκ σιδηροδρομικῶν ἢ ἄλλων ἐπιχειρήσεων, χρηματοδοτουμένων ὑπὸ τοῦ Κράτους, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἐκτάκτων νέων προσωπικὸν διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἀναγκῶν τῆς ὑπηρεσίας, ἀπολύτως ἀπαραιτήτων, ἀλλὰ μόνον ἐξ ὁδηγῶν ἢ βοηθῶν αὐτῶν (ἄρθρ. 4, ἐδάφ. γ'). Συνεπῶς, ἐφ' ὅσον ὁ ἐφεσίβλητος ὁμολογεῖ ἐν τῇ ἀγωγῇ

του, διι δέν προήλθεν έξ άπασπάσεως άλλης δημοσίας Υπηρεσίας καί Οργανισμού ή άλλης σιδηροδρομικής επιχειρήσεως κλπ. ούτε προσελήφθη ως δδηγός ή βοηθός, ή τοιαύτη πρόσληψίς του εν τη υπηρεσία της Υ.Ε.Κ.Α. είναι άκυρος, καθ' όσον εγένετο παρ' οργάνου εξελθόντος του κύκλου της αναθέσεως αύτω εξουσιοδοτήσεως καί συνεπώς, ως τοιαύτη πράξις, δέν δεσμεύει τό εκκαλούν Ελληνικόν Δημόσιον, συμφώνως προς τάς γηθείσας διατάξεις των άρθρων 68 καί 70 του Αστικού Κώδικος.

Είναι μέν άληθές ότι τό Υπουργικόν Συμβούλιον διά των υπ' άριθ. 956 της 17|11|1947 καί 976 της 27|11|1947 πράξεων αύτου άπεφάσισεν, ίνα εις τό απολυόμενον κατόπιν των υπ' άριθμόν 817 καί 818 πράξεων του έκτακτον καί ημερομίσθιον προσωπικόν, τό μή κεκτημένον την δημοσιοϋπαλληλικήν ιδιότητα, ως καί εις τό από 1|10|1947 απολυόμενον πάσης φύσεως έκτακτον καί ημερομίσθιον προσωπικόν του Δημοσίου, είτε τούτο κέκτηται την (διότητα του δημοσίου υπαλλήλου, είτε ού, καταβληθή εφ' άπαξ βοήθημα ίσον προς τάς αποδοχάς ή ημερομίσθια αύτων 20 ημερών, εφ' όσον το προσωπικόν τούτο κατά την χρονολογίαν της απολύσεως του κέκτηται συνεχή υπηρεσιαν άνωτέραν των δύο μηνών καί ελάσσονα του έτους, ενός μηνός, εφ' όσον έχουν συμπληρώσει έτος μέχρι 3 έτών καί 2 μηνών, εφ' όσον έχουν υπηρεσίαν μείζονα των 3 έτών, ή έννοια όμως των άνω αποφάσεων, αίτινες καί εκυρώθησαν αναδρομικώς από της εκδόσεως των διά του άρθρου 10 του Α.Ν. 913|1949, είναι ότι δι' αύτων άπεφασίσθη νά χορηγηθώσι τά εν λόγω βοηθήματα εις τους απολυομένους εν γένει μισθωτούς τους συνδεομένους δι' εγκύρου καί νομίμου συμβάσεως εργασίας μετά του Δημοσίου. Τούτο σαφώς προκύπτει όχι μόνον εκ των εν συνεχεία διατάξεων των παραγράφων 2-5 της υπ' άριθ. 976 αποφάσεως, δι' ών, αφ' ενός μέν εξαιρεί τους απολυομένους διά ποινικόν ή πειθαρχικόν αδίκημα, τούθ' όπερ δέν θά συνέβαινεν, εάν ό νομοθέτης ήθελε νά δωση τά βοηθήματα καί εις τους απολυομένους κατόπιν άκύρου συμβάσεως εργασίας, άφοϋ δι' αύτους δέν ισχύουν αί περί πειθαρχικής ευθύνης των υπαλλήλων διατάξεις των νόμων, καί αφ' ετέρου αναφέρεται εις το άρθρον 13 του νόμου 5830, το οποίον αναμφισβητήτως έχει υπ' όψιν του υπαλλήλους συνδεομένους μετά του Κράτους δι' εγκύρου καί νομίμου συμβάσεως, άλλ' έτι καί διότι, εάν ό νομοθέτης ήθελε νά χορηγήση τά βοηθήματα καί εις τους απολυομένους υπαλλήλους ή εργάτας τους συνδεθέντας μετά του Κράτους δι' άκύρου συμβάσεως εργασίας, θά έδει νά περιλάβη ρητήν περί τούτου διάταξιν, γεγονός όπερ δέν έλαβε χώραν. Εις τά άνωτέρω ούδαμώς άντιτίθεται το άρθρον 3 του Α.Ν. 1122|1950, το οποίον ερρύθμισε ειδικώς το θέμα του απολυομένου προσωπικού της Υ.Ε.Κ.Α., τό οποίον παρέπεμψε διά την εφαρμογήν της χορηγήσεως των βοηθημάτων εις τον Α.Ν. 913|49 καί τάς υπ' αύτου κυρωθείσας ως άνω υπ' άριθ. 956 καί 976|1947 αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου.

Κατ' ακολουθίαν των άνω εκτεθέντων ή εκκαλουμένη απόφασις, δεχθείσα την άγωγήν του εφεσιβλήτου καί επιδικάσασα εις αύτόν τό ζητηθέν βοήθημα των δραχμών ....., καίπερ δέν συνεδέετο αύτος μετά του Δημοσίου δι' εγκύρου καί νομίμου συμβάσεως εργασίας, έσφαλεν εν τη εφαρμογή των προπαρατεθεισών διατάξεων καί δέον, δεκτής καθισταμένης της εφέσεως ως νομίμου καί βασίμου, νά εξαφανισθή ή εκκαλουμένη απόφασις καί απορριφθή είτα ή αγωγή, ως νόμω άβάσιμος.

II. ΣΤΡΑΤΕΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

2. Σχέσις βοηθού υποδηματεργάτου καί υπόχρεως πρός καταβολήν επιδομάτων μισθού Ν. 3514 εργοδότης.

Πρόσληψις βοηθού υπό τεχνίτου.—Ενέργεια κατ' εντολήν καί εν ονόματι του επιχειρηματίου.—Επιβάρυνσις του τελευταίου διά των εκ του Ν. 3514 υποχρεώσεων.

Προέδρου Πρωτ. Αθηνών 97|1950

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' έφεσιν

Προεδρεύων ό Πρωτοδίκης κ. *Κ. Τρουπάκης*

Δικηγόροι οί κ.κ. Δ. Χατζηγεωργίου, Χ. Φωτιάδης

Ως εβεβαιώθημεν εκ των πρωτοδίκως εξεταοθέντων μαρτύρων, των προσκομισθέντων έγγράφων καί λοιπών αποδεικτικών στοιχείων, ως καί της εν γένει αποδεικτικής διαδικασίας καί συζητήσεως ό εφεσιβλητος διετέλεσεν εν σχέσει συμβάσεως εργασίας μετ' αύτης ταύτης της εκκαλούσης, υπηρετήσας ως βοηθός τεχνίτου εν τη υπ' αύτης ασκουμένη επιχειρήσει υποδηματοποιίας καθ' όλον τον μέχρι της στρατεύσεώς του χρόνον. Ούδεμίαν δέ έχει σημασίαν τό ότι ούτος προσελήφθη υπό του μεθ' ού συνεργάζετο κατά την έκτέλεσιν της εργασίας ως τεχνίτου, διότι καθ' ην εμορφώσαμεν κρίσιν, ό τελευταίος ούτος κατά την πρόσληψιν ταύτην δέν ενήργει ατομικώς καί ιδίω ονόματι, άλλά πράγματι κατ' εντολήν καί εν ονόματι αύτης ταύτης της εκκαλούσης καί έπί τη εκατέρωθεν εκδηλωθείση καί αποδεκτή γενομένη προθέσει, όπως βαρύνωσι ταύτην αί εκ της συμβάσεως εργασίας υποχρεώσεις, ούτε δύναται εύλόγως νά υποστηριχθή, ότι ό εφεσίβλητος θά έδέχετο νά τελή εν σχέσει εργασίας μετά του προσλαβόντος αύτόν τεχνίτου, τό πρόσωπον του οποίου αναμφισβητήτως δέν θά τω παρείχε τάς απαιτουμένας εγγυήσεις διά την εξασφάλισιν των δικαιωμάτων του, ούτε επίσης ότι καί ή εκκαλούσα θά ηνείχετο την άνευ εντολής ή καί εγκρίσεως της πρόσληψιν υπό των τεχνιτών ως βοηθών προσώπων, τά οποία δυνατόν καί ακατάλληλα προς εκτέλεσιν της εργασίας νά είναι καί ούδεμίαν νά τη εμπνέωσιν εμπιστοσύνην. Υπό την αντίθετον άποψιν πρέπει επίσης νά γίνη δεκτόν, ότι ή απόλυσις του προσληφθέντος βοηθού δέν θά δύναται νά γίνη, είμή μόνον υπό του προσλαβόντος αύτόν τεχνίτου, όπερ αναμφιβόλως είναι όλως ασυμβίβαστον προς την εξουσίαν του εργοδότου προς διοίκησιν της επιχειρήσεώς του καί προς επιλογήν των εν αύτη ασχολουμένων προσώπων. Οπωσδήποτε ή ύπαρξις μεταξύ των διαδίκων σχέσεως εργασίας βεβαιούται καί εκ του υπό του εφεσιβλήτου προσαγομένου ασφαλιστικού βιβλιαρίου, επί του οποίου είναι τεθειμέναι αί σφραγίδες της εκκαλούσης. Όθεν είναι άβάσιμος ό πρώτος λόγος της υπό κρίσιν εφέσεως, καθ' ον έδει ν' απορριφθή ως παθητικώς ανομιμοποίητος ή άγωγή του εφεσιβλήτου.

II

Σύνδεσμος βοηθών τεχνιτών μετά των τεχνιτών καί όχι του επιχειρηματίου.—Έλλειψις υποχρεώσεως του τελευταίου προς καταβολήν επιδομάτων μισθού Ν. 3514.

Προέδρου Πρωτ. Αθηνών 910|1950

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' έφεσιν

Προεδρεύων ό Πρωτοδίκης κ. *Γ. Καραμάνος*

Δικηγόροι οί κ.κ. Ι. Μοναστηριώτης, Δ. Φιλιππίδης

Διά του μόνου λόγου εφέσεως ό εφεσείων παρα-

πονεῖται, ὅτι κακῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἔκρινεν, ὅτι δὲν συνεδέετο μετὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου διὰ συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐκ τούτου ἀπέρριψε τὴν ἀγωγὴν του, δι' ἧς ἐζήτει ὀφειλόμενον αὐτῷ ἐφεδρικὸν ἐπίδομα. Τὸ παραπονον εἶναι ἀβάσιμον. Συναληθεύει ὁ ἐφεσείων, ὅτι ὑπῆρξε βοηθὸς τεχνίτου ὑποδημάτων. Ἐκ τῆς ἐν γένει ἀποδεικτικῆς διαδικασίας, τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων ἐνώπιον μας, ὡς καὶ ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου, ὡς καὶ ἐξ ἀρ. τοῦ προσαγομένου ἀπὸ 2|10|1948 ἐγγράφου τοῦ Προέδρου Σωματείου Καταστηματαρχῶν Ὑποδηματοποιῶν Ἀθηνῶν, προέκυψεν, ὅτι οἱ βοηθοὶ τεχνιτῶν δὲν τελοῦν εἰς σχέσιν τινὰ ἐργασίας μὲ τὸν καταστηματάρχην, ἀλλὰ προσλαμβάνονται παρὰ τῶν τεχνιτῶν (καλφάδων), μεθ' ὧν καὶ τελοῦν εἰς σχέσιν ἐργασίας. Οἱ τεχνῖται (κάλφαι), ἐργαζόμενοι κατ' ἀποκοπὴν καὶ κατὰ μονάδα, ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ των δὲ ὅπως αὐξήσωσι τὴν παραγωγὴν των καὶ τὰ ἐκ ταύτης κέρδη των προσλαμβάνουσι βοηθούς. Οὗτοι ὅμως δὲν ἔχουσιν οὐδεμίαν σχέσιν μὲ τὸν παρέχοντα εἰς τὸν κάλφαν ἐργασίαν καταστηματάρχην (Πρ. Ἀθ. 5086|1917, Πρ. Ἀθηνῶν 502|1950). Τὸ ὅτι οὕτως ἔχουσι τὰ πράγματα προκύπτει σαφῶς ἐκ τοῦ περιεχομένου τῆς ἐν ἀντιγράφῳ προσαγομένης ὑπ' ἀριθ. 11|1919 ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, ἐνώπιον τῆς ὁποίας ἤχθη πρὸς κρίσιν διαφορὰ μεταξὺ καταστηματαρχῶν ὑποδημάτων καὶ βοηθῶν τεχνιτῶν, τῶν τελευταίων αἰτούντων, ὅπως γίνῃ δεκτὸν νὰ προσλαμβάνωνται παρὰ τῶν καταστηματαρχῶν, οἵτινες καὶ νὰ ὑπέχουν τὰ ἐκ τούτου βάρη. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπέρριψε τοῦτο, κρίνασα ὅτι ὀρθὸν εἶναι νὰ μείνωσι τὰ πράγματα, ὡς ἔχουν, διὰ νὰ ἔχουν οἱ τεχνῖται τὴν ἐλευθερίαν πρὸς ἐπιλογὴν τῶν βοηθῶν των καὶ μὴ δεσμεύωνται ὑπὸ προσλήψεων παρὰ τῶν καταστηματαρχῶν. Ἐκ τῆς ἀποφάσεως ταύτης τῆς ἐπιτροπῆς προκύπτει ἡ ἔλλειψις πάσης ἀμέσου σχέσεως καταστηματαρχῶν, βοηθῶν τεχνιτῶν, ἐκτὸς φυσικὰ ὑπάρξεως ἐναντίας συμφωνίας. Τοιαύτη συμφωνία ἐπὶ τοῦ προκειμένου οὐ μόνον δὲν προέκυψεν ὑπάρχουσα, ἀλλ' ἐξ ἐναντίου ἐκ τῆς καταθέσεως τοῦ μάρτυρος τεχνίτου προκύπτει σαφῶς, ὅτι ὁ ἐφεσείων ὑπὸ τοῦτον (τοῦ μάρτυρος) προσελήφθη ὡς βοηθὸς καὶ οὐχὶ ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὡς καὶ ὅτι ὁ ἐν λόγῳ μάρτυς κατέβαλλεν ὡς ἀμοιβὴν εἰς τὸν ἐφεσείοντα τὰ δ|α τῶν εἰσπραττομένων εἰς τὰς παραδιδομένας ἐργασίας. Διαφοροποίησιν δὲν δύναται νὰ ἔχῃ τὸ γεγονὸς ὅτι καὶ οἱ βοηθοὶ τεχνιτῶν ἐργάζονται ἐντὸς τοῦ καταστήματος τοῦ ἐπιχειρηματίου. Ἡ ἰδιάζουσα φύσις τοῦ ἔργου τοῦ «κάλφα» καθιστᾷ ἄνευ ἀξίας τὸ γεγονὸς τοῦτο. Ὁ κάλφας ὡς ὑπόλογος ἔναντι τοῦ ἐργοδότου του χρησιμοποιεῖ τὸν χῶρον τοῦτον διὰ τὴν πληρεστέραν ἐπιτέλεσιν τοῦ ἔργου του, κρατῶν παρ' αὐτῷ τοὺς βοηθούς του. Ἡ ἐν τούτῳ παρουσία τοῦ βοηθοῦ δὲν δημιουργεῖ δεσμὸν μὲ τὸν ἐπιχειρηματίαν. Ἐὰν ὑφίστατο δεσμὸς ὑπηρεσιακός, τοῦ ἐφεσείοντος μετὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου, θὰ ἔδει νὰ κέκτηται ὁ πρῶτος βιβλιάριον Ἀσφαλίσεως μὲ ὑπογραφὰς τοῦ ἐργοδότου του. Τοιοῦτον ὅμως δὲν προσάγεται.

Ἡ ἄποψις ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν ὁ καταστηματάρχης νὰ δέχεται ἐργασίαν παρὰ προσώπων, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι τῆς ἐκλογῆς του καὶ ἐμπιστοσύνης του, δὲν εἶναι εὐσταθής, διότι δὲν δέχεται ἐργασίαν κατὰ τὰ ἄνω ὁ καταστηματάρχης ἀπὸ τὸν βοηθόν, ἀλλὰ ἀπὸ τὸν τεχνίτην, ὅστις εἶναι καὶ ὁ ὑπόλογος καὶ ὑπεύθυνος, ἐν περιπτώσει κακῆς παραγωγῆς.

III

Σχέσις βοηθοῦ μετὰ τεχνίτου. — Ἀνυπόχρεον τεχνίτου πρὸς καταβολὴν ἐπιδομάτων μισθοῦ Ν. 3514, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχει αὐτὸς ἐπιχείρησιν

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 4198|1950

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Πρωτοδικῶν ὁ Πρωτοδίκης κ. *Α. Παπαχρήστου*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Μαλέας, Δ. Φιλιππίδης

Ἐβεβαιώθημεν, ὅτι ὁ ἐφεσιβλήτος, ὡς καὶ ἐν τῇ ἐφ' ἧς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἀγωγῇ ὁμολογεῖται, ἐργαζόμενος, ὡς τεχνίτης κατασκευῆς ὑποδημάτων εἰς τὸ ἐν Νέᾳ Ἰωνίᾳ ἐργοστάσιον ἀδελφῶν Σ. καὶ πληρωνόμενος μὲ τὸ κομμάτι (κάλφας), προσέλαβε ἀπὸ τοῦ Μαΐου 1945 τὸν ἐκκαλοῦντα ὡς βοηθόν του, ὅστις καὶ προσέφερεν αὐτῷ τὰς ὑπηρεσίας του, μέχρι τῆς κατὰ Μάρτιον 1946 στρατεύσεώς του. Ὑπὸ τὰ ἀνωτέρω δεδομένα πραγματικὰ περιστατικὰ προκύπτει, ὅτι ἡ συνδέουσα τὸν ἐφεσιβλήτου καὶ τὸν ἐργοδότην του σχέσις εἶναι, κατὰ τὴν κρατήσασαν ἀπόψιν, λόγῳ καὶ τῆς ἐπὶ μακρὸν χρονικὸν διάστημα διαρκείας της καὶ τῆς ὑποχρεωτικῆς τηρήσεως τῶν ὁδηγιῶν του καὶ τῆς ἀναμφισβητήτως οἰκονομικῆς ἐξαρτήσεώς του ἡ τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ οὐχὶ τῆς ἐργολαβίας (Καποδ. Ἑρμηνεία Ἐργατ. Δικαίου β 29). Ἐξ ἄλλου περὶ ἐπιχειρήσεως ἀσκουμένης παρὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἤτοι συνδρομῆς ἐν τῷ προσώπῳ του ὀργανώσεως κεφαλαίου καὶ ἐργασίας, μὲ σκοπὸν τὴν ἐπιτυχίαν οἰκονομικοῦ ἀποτελέσματος (κέρδους) ἢ περὶ διατηρήσεως διὰ λογαριασμὸν τοῦ καταστήματος ἢ γραφείου δὲν ἐγένετο κἂν λόγος. Πρόκειται συνεπῶς περὶ τεχνίτου, μοχθοῦντος καθημερινῶς διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῶν πρὸς τὸ ζῆν, ὡς καὶ ὁ ἐκκαλῶν, πρὸς ὄφελος, ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει, τοῦ ἐπιχειρηματίου ἐργοδότου του καὶ μὴ ὑποχρεουμένου, ὡς μὴ συντρεχουσῶν ἐν τῷ προσώπῳ του τῶν προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρου 1 ν. 3514, εἰς καταβολὴν ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος πρὸς τὸν παρ' αὐτοῦ προσληφθέντα βοηθὸν του ἐκκαλοῦντα. Ὁ ρηθεὶς Νόμος ἠθέλησε νὰ ἐπιβαρύνῃ, χάριν τῶν στρατευομένων, οὐχὶ πάντα ἐργοδότην, ὅπως ὁ ἐφεσίβλητος, ἀλλὰ τὸν συγκεντροῦντα ἐν τῷ προσώπῳ του τὰς ρηθείσας προϋποθέσεις (περὶ διαφορᾶς ἐπιχειρηματίου καὶ ἐργοδότου ὅρα καὶ *Τρίμη*, Ἡ ἐνεργία σελ. 54.55). Ὅτι τοιαύτη ἐστὶν ἡ ἔννοιά του, δῆλον καθίσταται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ὁ νομοθέτης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 325|1948 ἀποφ. τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἀφορώσης εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ δώρου Χριστουγέννων 1947, ἵνα μὴ ἐπιβαρυνθῶσι ἐργαζόμενοι τῆς κατηγορίας τοῦ ἐφεσιβλήτου πρὸς καταβολὴν τοιούτου πρὸς τοὺς βοηθούς των, προέβλεψε καταβολὴν εἰς τοὺς πρώτους ἡμίσεος τοιούτου. Ὀρθῶς ὅθεν ἐξετίμησε τὰς προσαχθείσας ἀποδείξεις ἡ ἐκκαλουμένη καὶ ἀπέρριψε μετὰ ταῦτα τὴν ἐφ' ἧς αὕτη ἀγωγὴν τοῦ ἐκκαλοῦντος, δι' ἧς οὗτος ἠτήσατο τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐφεσιβλήτου πρὸς καταβολὴν αὐτῷ, λόγῳ τῆς στρατεύσεώς του, ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος καὶ ἀπορριπτέος ἐστὶν ὁ μοναδικὸς τῆς ἐφέσεως λόγος, ὡς ἀβάσιμος.

IV

Προσωπικὸν προσλαμβανόμενον κατ' Α. Ν. 515|1945 διὰ τὴν διαχείρισιν τῶν ἐφοδίων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. — Χαρακτηρισμὸς σχέσεως ὡς ἰδιωτικοῦ δικαίου. Δικαίωμα ὑποζημιώσεως ἐξ ἀποδοχῶν ἓξ μηνῶν, λόγῳ ἀπολύσεως ἀποστρατευθέντος πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους, κατ' ἄρθρ. 4 Ν. 3514. — Προσφυγὴ εἰς ἐπιτροπήν. — Προστασία στρατευομένου προσωπικοῦ Δημοσίου.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 3998|1949

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. *Ε. Μαλλιάρας*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Σ. Δερλερές, δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος, Β. Βασιλείου

Διὰ τῆς ἀπὸ 18|5|1949 πρὸς τὸν δικάσαντα Εἰρηνοδίκην Ἀθηνῶν αἰτήσεώς του ὁ ἐναγων καὶ ἤδη ἐφεσίβλητος, ἰσταρῶν ὅτι εἶχε προσληφθῆ τὴν 2|11|1947 παρὰ τοῦ ἐκπροσωπουντος τὸ ἤδη ἐκκαλοῦν Ἑλληνικὸν Δημόσιον Προέδρου τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ Α. Ν. 452|1941 τριμελοῦς ἐπιτροπῆς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Α. Ν. 515|1948, ὡς συνοδὸς καὶ παραλήπτης ἐφοδίων ἐξωτερικοῦ, τοποθετηθεὶς εἰς τὴν ἐν Πειραιεῖ ἐδρεύουσαν ὑπηρεσίαν Συντονισμοῦ Λιμένος, ἐπὶ συνολικαῖς μηνιαίαις ἀποδοχαῖς δραχμῶν 65.000, ὅτι ὑπηρέτησεν ἔκτοτε μέχρι τῆς 19|2|1948, ὁπότε ἀπευθυνόμενος κληθεὶς εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ, ὅτι, ἀπολυθεὶς ἐκ τούτων τὴν 18|2|948, ἐπανέλαβε τὴν ὑπηρεσίαν του εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν, εἰς ἣν ὑπηρέτησε μέχρι 10|11|1948, ὁπότε ἀπελύθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, ἄνευ ἀποφάσεως τῆς κατὰ τὸν Α. Ν. 244|1936 ἐπιτροπῆς, ἠτήσατο, ὅπως τῷ ἐπιδικασθῆ ἀποζημίωσις, ἴση πρὸς τοὺς μισθοὺς τοῦ ἓξ μηνῶν, κατ' ἄρθρον 4 τοῦ νόμου 3514 διὰ τὴν τοιαύτην πρὸ τῆς παραλεύσεως ἀπὸ τῆς ἀποστρατεύσεώς του ἔτους ἀπόλυσίν του. Κατὰ τῆς δεχθείσης δὲ τὴν ἀγωγὴν ταύτην ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως παραπονεῖται ἤδη τὸ ἐκκαλοῦν.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Α. Ν. 515|1948 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τῶν Α. Ν. 312|1945 καὶ 452|1945 «περὶ διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐφοδίων» ὁ Πρόεδρος τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ Α. Ν. 452|946 τριμελοῦς ἐπιτροπῆς δύναται νὰ προβαίνῃ εἰς τὴν πρόσληψιν τοῦ ἑκάστοτε ἀναγκαιοῦντος ἡμερομισθίου προσωπικοῦ διὰ τὴν παραλαβήν, ἀποθήκευσιν, φύλαξιν, μεταφορὰν καὶ κίνησιν ἐν γένει τῶν ἐφοδίων ἐργατῶν, τεχνιτῶν, ὁδηγῶν, συνοδῶν καὶ νυκτοφυλάκων) τῆς ἀποζημιώσεως τῶν ἄνω καθοριζομένης διὰ μὲν τὰς δύο τελευταίας κατηγορίας ὑπὸ τῆς τριμελοῦς ταύτης ἐπιτροπῆς, τῶν δὲ λοιπῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἑκάστοτε ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐργασίας ἐκδιδομένων γενικῶν ἢ εἰδικῶν ἀποφάσεων καὶ βαρυνούσης τὰς οἰκείας πιστώσεις ἀποθηκεύσεως καὶ κινήσεως τῶν ἐφοδίων Ἐξωτερικοῦ. Ἀφ' ἑτέρου διὰ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ἰδίου Ν. 515|1948 ἐπιτρέπεται ἡ πρόσληψις ἐκτάκτου ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ, εἰς ἀντικατάστασιν τῶν ἐξερχομένων τῆς ὑπηρεσίας τῆς τέως ΕΛΒΕ, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 9 παρ. 4 ἐδ. 2 Α. Ν. 312|1945. Ἐκ τῶν ὡς ἄνω διατάξεων, καθ' ἃς παρέχεται τὸ δικαίωμα εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς ὡς ἄνω ἐπιτροπῆς νὰ προβαίνῃ εἰς προσλήψεις ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπαλλήλων πρὸς παραλαβήν, ἀποθήκευσιν, φύλαξιν καὶ μεταφορὰν καὶ κίνησιν ἐν γένει τῶν ἐφοδίων, τῶν ἀποζημιώσεων τῶν καθοριζομένων εἴτε ὑπὸ τῆς εἰρημένης ἐπιτροπῆς, εἴτε ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἑκάστοτε ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἐκδιδομένων γενικῶν ἢ εἰδικῶν ἀποφάσεων, συνάγεται, κατὰ τὴν κρίσιν μας, ἐν ὄψει τῶν πρακτικῶν συνεδριάσεως 518|1949 τοῦ πρωτοδίκως δικάσαντος Εἰρηνοδικίου καὶ τῆς ἐν γένει ἀποδεικτικῆς διαδικασίας ἐνώπιον μας, ὅτι δὲν πρόκειται περὶ προσλήψεως ὑπὸ τοῦ Δημοσίου πρὸς πλήρωσιν ὡρισμένων νενομοθετημένων θέσεων, ἀλλὰ περὶ τοιαύτης παροχῆς προσκαίρων, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον, ὑπηρεσιῶν, ἐχούσης δ' ὡς ἐκ τούτου χαρακτῆρα ἰδιωτικοῦ δικαίου, καθ' ὅσον ἐν ταύτῃ ἀμφότερα τὰ μέρη προῆλθον πρὸς κατάρτισιν συμβάσεως μετὰ θελήσεως ἐχούσης κατὰ νόμον ἴσην δικαιοπρακτικὴν δύναμιν καὶ ἀξίαν (πρβλ. Σ. Ε. 154| 935 Θ. ΜΣΤ' 536, Σ. Ε. 67|| 933, Α. Π. 31|1939 Θεμ. ΜΑ' 227). Ἡ ἔκδοχὴ ἡ ἐπικαλουμένη ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ὑπὲρ τῆς ἀντιθέτου ἀπόψεως, ἐρειδομένη εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 4 ἐδ. 3 τοῦ Α. Ν. 515|1948, δὲν φαίνεται ἀπροσμάχητος (βλέπε καὶ τὴν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 75 2|1948 ἐν ΕΕΔ 7, 602). Ὀρθῶς ἄρα ὁ Εἰρηνοδίκης, προκειμένης διαφορᾶς ν. 3514, καθ' ἣν ὁ ἀπολυθεὶς τῆς θέσεώς του ὑπάλληλος, συνδεόμενος μετὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, πρὶν ἢ συμπληρώσῃ ἔτος ἀπὸ τῆς ἀποστρατεύσεώς του, ἠτήσατο τὴν ἐκ τοῦ νόμου τούτου ἀποζημίωσιν, ἐκηρύχθη ἁρμόδιος καὶ ἐξεδίκασε ταύτην καὶ ὁ α' λόγος τοῦ ἐφετηρίου καὶ τῶν προτάσεων, καθ' ὃν ἀναρμοδίως δήθεν ἐπελήφθη οὗτος, ὡς ἐκ τοῦ ὅτι τοὺς διαδίκους συνέδεε σχέσις ἐργασίας δημοσίου δικαίου, εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

Καὶ ἂν ἤθελεν ὑποτεθῆ, ὅτι δὲν ἀπητεῖτο προσφυγὴ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α. Ν. 244|1936, διὰ νὰ ἀποφανθῆ αὕτη, ἂν διὰ τὴν ἀπόλυσιν ὑφίσταται κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένη αἰτία (ἄρθρον 11 Α. Ν. 517|1937), εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἡ ἀπόλυσις ἐγένετο διὰ κατάργησιν ὁλοκλήρου τοῦ Ὑπουργείου Ἐφοδιασμοῦ, εἰς ὃ ὑπήγετο ὁ ἐφεσίβλητος, τοιαύτη προϋπόθεσις δὲν ὑφίσταται ἐν προκειμένῳ, διότι τὸ ἐπικαλούμενον ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ὑπ' ἀριθ. 666|48 Ν. Δ. «περὶ συστάσεως Ὑπουργείου Ἐφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν» (ἄρθρον 21 παρ. δ) μετονομάζει τὸ ἔως τότε ὑφιστάμενον Ὑπουργεῖον Ἐφοδιασμοῦ εἰς τοιοῦτο «Ὑπουργεῖον Ἐφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν» καὶ ἑπομένως δὲν τὸ καταργεῖ, οὐδαμῶς δὲ ἐξάγεται ἐξ αὐτοῦ, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος εἰς ἐκτέλεσιν διατάξεως τινος τούτου ἔδει νὰ ἀπολυθῆ, ὡς στερούμενος δήθεν πρασόντων, ἅτινα προσάντα καὶ δὲν κατονομάζει τὸ ἐκκαλοῦν. Ὁ περὶ τοῦ ἀντιθέτου ὅθεν β' λόγος τοῦ ἐφετηρίου καὶ 2ος τῶν προτάσεων εἶναι νόμῳ ἀβάσιμος καὶ ὡς τοιοῦτος ἀπορριπτέος.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 519 τῆς 5|10 Ἰανουαρίου 1948 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ τῶν στρατευομένων ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν νομοθεσίας» ὑπάλληλοι, ὑπηρέται, τεχνῖται, ἐργάται κλπ., συνδεόμενοι μετὰ τοῦ Δημοσίου, τῶν Δήμων ἢ Κοινοτήτων καὶ ἐὰν ν. π. δ. δ. διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, στρατευόμενοι τυγχάνουσι τῆς ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου καὶ τῶν προγενεστέρων τούτου παρεχομένης προστασίας εἰς μισθωτοὺς ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐφ' ὅσον δι' εἰδικοῦ νόμου δὲν παρέχεται αὐτοῖς μείζων προστασία. Προγενέστεροι τούτου παρέχοντες προστασίαν εἰς μισθωτοὺς ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων εἶναι καὶ ὁ ν. 3514 (εἰδικῶς ἐνταῦθα τὸ ἄρθρον 4) καὶ ὁ Α. Ν. 517|1937 (εἰδικῶς ἐνταῦθα τὸ ἄρθρον 1 § 2), εἰς οὓς στηρίζεται ἡ ἀγωγή, ἐφ' ἧς ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις. Ὥστε καὶ ὁ τελευταῖος λόγος ἐφέσεως περὶ κακῆς ἑρμηνείας καὶ ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ ν. 3514 δὲν ἔχουν δηθὲν ἐφαρμογὴν διὰ τοὺς μισθωτούς, τοὺς προσφέροντας ἐργασίαν (συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου) εἰς τὸ Δημόσιον καὶ ν. π. δ. δ., ὡς τοῦτο συνάγεται δῆθεν ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 519|1948, ἐπεκτείνοντος τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 3514, ἀλλὰ μόνον ὡς πρὸς τὴν καταβολὴν τοῦ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος καὶ οὐχὶ ὡς πρὸς τὴν ἑξάμηνον ἀποζημίωσιν (περὶ ἧς τὸ ἄρθρον 4 τοῦ ν. 3514 καὶ τὸ ἄρθρον 11 § 2

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΝΑΥΤΙΚΩΝ

I

Δικαίωμα ειδικού επιδόματος μισθού ναυτεργατών κατά την ὑπ' ἀριθ. 28|1939 διαιτητικήν ἀπόφασιν.—Παροχή αὐτοῦ ἀνεξαρτήτως χρονικῆς διαρκείας πλεύσεως τοῦ πλοίου ἐν ἐπικινδύνῳ ζώνῃ.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2722|1950

Διαδικασία Ν. ΓΡΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. *Ι. Μπιζίμης*

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Π. Πεφάνης*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Καλογερᾶς, Δ. Δρακιώτης

Διὰ τῆς ἐκατέρωθεν ἐπικαλουμένης καὶ προσ-

τοῦ Α. Ν. 547|1937) εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς νόμῳ ἄβάσιμος, ὡς καὶ ἡ ἔφεσις.

ΙΙΙ ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

1.—Πρόσθετος ἀμοιβὴ διὰ παροχὴν ἐργασίας κατὰ Κυριακάς.

Προσωπικὸν δι' ἔργα ἀνοικοδομήσεως Ὑπουργείου Ἀνοικοδομήσεως.— Δικαίωμα προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6381|1950

Διαδικασία Ν. ΓΡΟΔ' καὶ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. *Ι. Μπιζίμης*

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Π. Πεφάνης*.

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Ζώρας, δικαστ. ἀντιπρόσωπος, Π. Βαρβιτσιώτης

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. Δ|τος τῆς 11ης Σεπτεμβρίου 1946 «περὶ κυρώσεως, τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 9|11 Μαΐου 1946 Ν. Δ|τος «περὶ ἐκτελέσεως τῶν ἔργων τῆς Ἀνοικοδομήσεως τῆς Χώρας» πρὸς τὰς τοιαύτας τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ νόμου τούτου ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 126093|169 τῆς 2ας Νοεμβρίου 1947 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἀνοικοδομήσεως σαφῶς καὶ ἀνεγδιαστίως συνάγεται, ὅτι περιλαμβάνεται ἐν αὐταῖς ἅπαν τὸ ἐργατοτεχνικὸν καὶ ὑπαλληλικὸν προσωπικόν, τὸ ἀπ' εὐθείας χρησιμοποιούμενον ὑπὸ τῆς οἰκείας διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων τῆς Ἀνοικοδομήσεως Ὑπηρεσίας, ἑπομένως καὶ οἱ ἐπὶ ἡμερομισθίῳ προσληφθέντες φύλακες ἀποθηκῶν τῆς εἰρημένης Ὑπηρεσίας, περὶ τῆς μισθοδοσίας τῶν ὁποίων καὶ ρητὴ γίνεται ἄλλως τε μνεία ἐν τῇ προπαρατεθείσῃ ὑπουργικῇ ἀποφάσει, ἐκ δὲ τῆς ἐν τέλει τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου 6 τοῦ εἰρημένου Ν. Δ|τος διατάξεως, καθ' ἣν ὡς πρὸς τὰ ἐπιστημονικὰ προσόντα τῶν προσλαμβανομένων ἐφαρμόζονται κατ' ἀναλογίαν αἱ περὶ ἐκτάκτων καὶ προσκαίρου προσωπικοῦ σχετικαὶ διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1381|1941 Ἀν. Νόμου, οὐδαμῶς ἐπηρεάζεται ἡ προεκτεθεῖσα ἄποψις, καθ' ὅσον ἡ διαληφθεῖσα διάταξις ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι, ὁσάκις πρόκειται περὶ ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ, γίνεται ὅ,τι ὁρίζεται σχετικῶς ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 1381|1941 Ἀν. Νόμῳ, οὗ θεσπίζεται ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ κατ' ἀναλογίαν ἐφαρμογή, οὐχὶ δὲ ὅτι καὶ αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 ἀναφέρονται εἰς τὸ ἀνώτερον τεχνικὸν προσωπικόν, ἐξαιρουμένου τοῦ ἐργατικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ τοιούτου, εἰς ὃ περιλαμβάνονται καὶ οἱ ὡς ἄνω ἡμερομίσθιοι φύλακες ἀποθηκῶν. Ὅθεν, ἐφ' ὅσον ἐκ τῆς καθόλου τοῦ ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ οἰκονομίας πλήρως ἐβεβαιώθη κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, συνάμα δὲ καὶ ἐκατέρωθεν συνομολογεῖται, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου Δημοσίου, ὡς φύλαξ ἀποθηκῶν τῆς προδιαληφθείσης κρατικῆς Ὑπηρεσίας, ἐπὶ τῷ ἐν τῇ ὡς ἄνω ὑπουργικῇ ἀποφάσει ἡμερομισθίῳ, διαρκούσης δὲ τῆς ὡς φύλακος ὑπηρεσίας του εἰργάσθη ἀφ' ἑνὸς μὲν καθ' ἅπασας τὰς ἐν τῇ ἀγωγῇ του μνημονευομένας Κυριακὰς καὶ ἐξαιρεσίμους νόμῳ ἡμέρας, ἀφ' ἑτέρου δὲ καὶ πέραν τῆς 10ης νυκτερινῆς ὥρας κατὰ τὸ ἀπὸ τῆς προσλήψεως καὶ ἐφ' ἑξῆς εἰδικῶς ἐν τῇ ἀγωγῇ του διαλαμβανόμενον διάστημα, παρέπεται ἐντεῦθεν ὅτι, ἐφ' ὅσον ἡ ἀνωτέρω ὑπουργικὴ ἀπόφασις οὐδαμῶς, ὡς ἐξ αὐτῆς προκύπτει, προβλέπει περὶ παροχῆς προσθέτου τῷ δικαιούχῳ ἀποζημιώσεως διὰ τὰς εἰρημένας ὑπηρεσίας του, ἁρμοσταὶ εἰσὶν ἐν προκειμένῳ, ὡς πρὸς μὲν τὴν παροχὴν προσθέτου ἀντιμισθίας διὰ τὰς Κυριακὰς καὶ λοιπὰς ἐξαιρεσίμους ἡμέρας, ἡ ὑπ' ἀριθ. 8910|1946 Υ. Α., δι' ἧς παρέχεται ἡ ἐξ 75 ο|ο ἡμερομισθιακὴ προσαύξησις, ὡς πρὸς δὲ τὴν παροχὴν ἀποζημιώσεως διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν, ἤτοι ταιαύτην πέραν τῆς 10 μ. μ. ἡ ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 Υ. Α., δι' ἧς παρέχεται ἡ ἐξ 25 ο|ο ἁρμοσιθιακὴ προσαύξησις Ἐκ τῆς διατάξεως τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἀνοικοδομήσεως, καθ' ἣν «διὰ τοὺς διανυκτερεύοντας ὁδηγοὺς αὐτοκινήτων καθορίζεται πρόσθετος ἀποζημίωσις 8.000 δραχμῶν δι' ἑκάστην διανυκτέρευσιν», δὲν δύναται, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι ἀποκλείεται ἰδίᾳ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310 Υ.Α., μὴ δικαιολογουμένης συναγωγῆς ἐντεῦθεν ἐξ ἀντιδιαστολῆς ἐπιχειρήματος, ὅτι ὁ συντάκτης ταύτης, ὅπου ἠθέλησε, προέβλεψε περὶ παροχῆς ἀποζημιώσεως διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν, δι' ἣν κατηγορίαν προσωπικοῦ προέθετο, δοθέντος ὅτι ταιαύτη, ὡς εἰκός, ἐρμηνεία, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἄγει εἰς ἄτοπα ἐπακόλουθα, οὐδὲ ἐκ τῆς καθόλου οἰκονομίας καὶ τῆς ἐν γένει φραστικῆς διατυπώσεως τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως δύναται ἀναμφιβόλως νὰ συναχθῇ, μὴ προκύπτοντος ὅτι δι' αὐτῆς ὁπωσδήποτε ἐσκοπήθη ἡ ἀπαγόρευσις τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 Υ. Α. περὶ παροχῆς γενικῶς εἰς πάντα ἐργαζόμενον ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας, ὡς ἐν προκειμένῳ, ἰδιωτικοῦ δικαίου τῆς δι' αὐτῆς ὁριζομένης ἁρμοσιθιακῆς προσαυξήσεως διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν, ἀλλ' οὐδὲ καὶ ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8910|1946 Υ. Α. δύναται νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ὁπωσδήποτε ἐσκοπήθη ὁ ἀποκλεισμὸς διὰ τὴν παρεχομένην ὑπ' αὐτῆς προσαύξησιν εἰς ἅπαντας τοὺς μισθωτούς, οἵτινες πρόσθετος ἐργάζονται κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ λοιπὰς ἐξαιρεσίμους νόμῳ ἡμέρας, τοῦθ' ὅπερ μόνον διὰ ρητῆς ἐναντίας διατάξεως δύναται νὰ λάβῃ χώραν καὶ ἧς διάταξις ἀληθῶς δὲν ὑφίσταται ἐν προκειμένῳ. Οὕτως, εἰ καὶ ἐπ' ἄλλῃ αἰτιολογίᾳ ἀπαφηνάμενος, ὁ τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν ἐκδούς Πρωτοδίκης καὶ δεξάμενος ὁλοσχερῶς κατ' οὐσίαν τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγήν, ὀρθῶς ἔκρινεν.

αγομένης ὑπ' ἀριθ. 28|1939 ἀποφάσεως τῆς κατὰ τὸν Α.Ν 299|1936 Ἀνωτάτης Διαιτητικῆς Ἐπιτροπῆς ὡρίσθη, ὅτι, ἐν περιπτώσει πλεύσεως οἱουδήποτε πλοίου, ἐξαιρέσει τῶν πετρελαιοφόρων καὶ τῶν μεταφερόντων ἐκρηκτικὰς ὕλας, περὶ ὧν δὲν πρόκειται, ἐντὸς τῆς ζώνης Δ' κατηγορίας—Βόρειος Θάλασσα καὶ Ἀτλαντικὸς Ὠκεανὸς μεταξὺ τῶν μεσημβρινῶν 12° ἀνατολικοῦ μήκους καὶ 4° δυτικοῦ καὶ παραλλήλων πλάτους 50° καὶ 65° βορείου—καταβάλλεται 300% ἐπίδομα ἐπὶ πλέον τοῦ ἰσχύοντος μισθολογίου μὲ ἀνώτατον ὅριον Λ.Α. 30 καὶ κατώτατον ὅριον Λ.Α 15 διὰ τὸ κατώτατον πλήρωμα, ἀνεξαρτήτως χρονικῆς διαρκείας πλεύσεως ἐντὸς τῆς εἰρημένης ἐπικινδύνου ζώνης, τοῦθ' ὅπερ σαφῶς καὶ ἀδιαφιλονικήτως συνάγεται ἐκ τῆς ὅλης οἰκονομίας τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως, ἧτις ἐν προκειμένῳ ἐστὶν ἐφαρμοστέα, ἐφ' ὅσον ἡ πλεῦσις τοῦ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀτμοπλοίου ἔλαβε χώραν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἰσχύος της, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ταύτῃ ἐκτιθέμενα εἰδικώτερον πραγματικὰ περιστατικά, ἐφ' οὗ, καθ' ἃ συνομολογεῖται καὶ παρὰ τῆς ἐκκαλούσης, ἡ ἰδιότης ὡς πλοιοκτησίας τοῦ εἰρημένου ἀτμοπλοίου ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν προσαγομένων ἐγγράφων, καὶ δὴ τοῦ ἀποσπάσματος τοῦ ναυτολογίου, ὑπηρέτει ὡς θερμαστὴς ὁ ἐφεσίβλητος.

Περαιτέρω ἐκ τῶν ὑπ' ὄψιν τοῦ πρωτοβαθμίου δικαστοῦ τεθέντων ἀποδεικτικῶν στοιχείων, δεόντως ἐν τοῖς καθ' ἕκαστον καὶ ἐν τῷ συνόλῳ τῶν ἐκτιμωμένων ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ὡς, ἐφετείου ἐν προκειμένῳ δικάζοντος, ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἅπαντα τὰ παρ' ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων μερῶν ἐπικαλούμενα καὶ προσαγόμενα δικόγραφα καὶ ἔγγραφα, ἀποχρώντως, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ἐβεβαιώθη, ὅτι, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἰσχυσεν ἡ ἀνωτέρω διαιτητικὴ ἀπόφασις, ἤτοι ἀπὸ 3ης Σεπτεμβρίου 1939, τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀτμόπλοιον τῆς ἐκκαλούσης, ἐφ' οὗ ὑπηρέτει, ὡς εἴρηται, ὑπὸ ἰδιότητα θερμαστοῦ, ὁ ἐφεσίβλητος ἔπλευσεν ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας εἰς τὴν ζώνην Δ' κατηγορίας καὶ κατ' ἀκολουθίαν δικαιοῦται νὰ λάβῃ τὸ διὰ τὴν ζώνην τῆς κατηγορίας ταύτης ὁριζόμενον κατώτατον ὅριον ἐπιδόματος καθὼς καὶ τὸ ἐκ 45% ἐπὶ τοῦ μηνιαίου μισθοῦ τοιοῦτο διὰ τὴν συνέχισιν τοῦ πλοῦ ἐπὶ ἑτέρας 75 ἡμέρας εἰς τὴν ζώνην Δ' κατηγορίας. Ὁ ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης ἐπιβαθητικῶς ἐπαγόμενος εἰς τὸν ἐφεσίβλητον ὅρκος περὶ τοῦ ὅτι τὸ ἀνωτέρω ἀτμόπλοιον αὐτῆς ἔπλευσεν ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας ἐντὸς τῆς εἰρημένης ἐπικινδύνου ζώνης Δ' κατηγορίας, ἀλυσιτελῶς ἐπάγεται, ἀφ' ἑνὸς μέν, διότι οὐδαμῶς κατὰ προσπόθειξιν διὰ τῆς προσαγωγῆς τῶν ταυταρίθμων τῇ ἐκκαλουμένῃ πρακτικῶν ἀποδεικνύεται, ὅτι προεβλήθη ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης πρωτοδίκως τοιοῦτος περὶ οὗ κατ' ἐπικουρίαν ἐπάγεται ἐν προκειμένῳ ὁ ὅρκος ἀντικρουόμενος ὡς ἀπαράδεκτος ἰσχυρισμός, τοῦθ' ὅπερ οὐδ' ἰσχυρίζεται κἂν αὐτή, καὶ ἀφ' ἑτέρου, διότι, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ἐν ὑπάκειται ἰσχυρισμός, ἀσκῶν ὁπωσδήποτε οὐσιώδη ἐπιρροὴν ἐπὶ τὴν ἔκβασιν τῆς ὑπὸ κρίσιν διαφορᾶς, ἐφ' ὅσον, ὡς προεξετέθη, τὸ ἐν τῇ ὡς ἄνω ἀποφάσει τῆς Ἀνωτάτης Διαιτητικῆς Ἐπιτροπῆς καθοριζόμενον κατώτατον ὅριον ἐπιδόματος παρέχεται τῷ δικαιούχῳ, ἀνεξαρτήτως χρονικῆς διαρκείας ἐν τῇ ἐπικινδύνῳ ζώνῃ, ἤτοι, καθ' ἃ ῥητῶς ὁρίζει ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἀπόφασις, ἀπὸ τῆς εἰσόδου τοῦ πλοίου ἐντὸς τῆς ὡς ἄνω ἐπικινδύνου ζώνης μέχρι τῆς ὥρας τῆς ἐξόδου ἐκ ταύτης. Κατὰ δὲ τὰ προεκτεθέντα πλήρως ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς ἐκατέρωθεν ἐπικαλουμένης ἀπὸ 23—3—1940 καταστάσεως, ἧς ἡ γνησιότης καὶ παρὰ τῆς ἐκκαλούσης οὐδαμῶς ἀμφισβητεῖται, ὅτι τὸ πλοῖον ἀνεχώρησεν ἐξ Ἀμστερνταμ τὴν 3ην Σεπτεμβρίου 1939, ἤτοι εἰσῆλθεν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης εἰς τὴν ζώνην Δ' κατηγορίας, καθ' ὃ περιλαμβανομένης τῆς ἀφετηρίας ἐκκινήσεως, τοῦ ἐντὸς τῶν γεωγραφικῶν ὁρίων τῆς εἰρημένης ζώνης. Ἂν μέχρι τῆς ἐξόδου τοῦ πλοίου ἐκ τῆς ζώνης ταύτης παρῆλθε χρονικὸν διάστημα πλέον ἢ ἔλαττον τῶν τεσσάρων ἡμερῶν, εἴτε ὀλιγίστης μικρὸν, τοῦτο, ἐν λογικῇ συναρτήσει καὶ ἀλληλουχίᾳ πρός τε τὴν γενομένην ἀνάλυσιν τοῦ ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ καὶ ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν σαφῆ ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ἔννοιαν τῆς ὡς ἄνω διαιτητικῆς ἀποφάσεως, οὐδεμίαν ὡς πρὸς τὴν ἐπίδικον ἀπαίτησιν τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀσκεῖ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ἐπιρροήν, ἧτις ἐν πάσῃ περιπτώσει ὑφίσταται

II

Ἀποζημίωσις θύματος ἐκ πολεμικῶν κινδύνων, κατὰ τὴν ἀπὸ 3ης Αὐγούστου 1941 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας, δι' ἀπώλειαν ἀποσκευῶν αὐτοῦ.—Δικαίωμα ἐκ αὐτῆς καὶ κληρονόμων θύματος.—Ὑποχρέωσις μεταβιβάσεως πρὸς τὴν Τράπεζαν Ἑλλάδος διὰ πληρωμὴν ἀπαιτήσεων.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1862|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΦΟΔ' καὶ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. *Ι. Μπιζίμης*

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Χ. Σωτηρόπουλος*

Διὰ τῆς ὑπὸ τῶν διαδίκων ἐπικαλουμένης ἀπὸ 5 Αὐγούστου 1941 συλλογικῆς συμβάσεως, συνωμολογήθη διὰ τοῦ κεφαλαίου Ε' αὐτῆς εἰς ἐκδήλωσιν συμπαθείας πρὸς τὰ θύματα ἐκ πολεμικῶν κινδύνων (τορπιλλισμοῦ κλπ) αὔξησις τῆς ὑπὲρ αὐτῶν ἀσφαλιστικῆς ἀποζημιώσεως λόγῳ ὁλικῆς ἀπωλείας τῶν ἀποσκευῶν των ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ἀρισθείσης διὰ τὰ κατώτερα πληρώματα εἰς λίρας Ἀγγλίας 45, ἐξ ὧν αἱ 25 θὰ καταβάλλωνται ὑπὸ τοῦ συσταθέντος διὰ τοῦ νόμου 2116|39 ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ, αἱ λοιπαὶ δὲ 20 ὑπὸ τοῦ πλοιοκτήτου ὡς ὅρον. Ἐκ τῶν ὁρισμῶν τούτων τῆς διαληφθείσης συλλογικῆς συμβάσεως, ἐχούσης ἰσχὺν νόμου, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ Ν. 2116|1939, ὃν εἶχεν ὑπ' ὄψιν της καὶ ἡ συλλογικὴ αὐτὴ σύμβασις, σαφῶς προκύπτει, ὅτι εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἐκ τορπιλλισμοῦ ἢ ἄλλης πολεμικῆς αἰτίας ἐπῆλθε θάνατος μέλους τινὸς τοῦ πληρώματος, ἅμα δὲ καὶ ἀπώλεια τῶν ἀποσκευῶν τοῦ θανόντος τούτου, περιέρχεται εἰς τοὺς κατὰ τὸ ἄρθρον 17 συγγενεῖς του καὶ κληρονόμους του καὶ ἡ διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν ἀποσκευῶν του ὁρισθεῖσα διὰ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἀσφαλιστικὴ ἀποζημίωσις, καταβαλλομένη εἰς τούτους ὑπὸ τοῦ εἰρημένου ὀργανισμοῦ, ὡ καὶ τοῦ πλοιοκτήτου, δυνάμει τῆς ρηθείσης ἐν αὐτῇ συνομολογίας καὶ κατὰ τὴν ἐκτεθεῖσαν δι' ἑκάτερον ἀναλογίαν, καθ' ὃ δικαιούχων καὶ ταύτης ὡς θυμάτων πολέμου καὶ τούτων, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς εἰρημένης συμβάσεως, καὶ ὡς περιουσιακοῦ στοιχείου τοῦ θανόντος, εἰς οὓς θὰ περιήρχοντο καὶ αἱ ἀποσκευαί, ἐὰν τυχὸν ἐσώζοντο. Οὐδαμῶς συν-

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ Ν. 751|1948 ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

Οἰκειοθελὴς πρόσληψις.—Ἀνάκλησις ἀναγκαστικῆς τοποθετήσεως καὶ τοποθέτησις ἄλλου ὑπὸ Συμβουλίου.—Προθεσμία ὑποβολῆς αἰτήσεων περὶ διορισμοῦ τῶν ἀπήρων καὶ τραυματιῶν.

Νομικοῦ Συμβούλου Γνωμ. 38|382|1950

Γνωμοδοτῶν ὁ Σύμβουλος κ. *Τρ. Κοντογιαννόπουλος*

Ἀπαντῶντες εἰς τὰ τεθέντα ἡμῖν διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 30902 καὶ 53428 ἐ. ἔ. (1950) ἐγγράφων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας (Δ)νσις Γ', Γραφ. Προστασίας Ἀπολυομένων) ἐρωτήματα: α) ἂν ἐπιχειρήσεις πάσης φύσεως κλπ., ὑποκείμεναι εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 751|48, ὑποχρεοῦνται νὰ προσλάβουν ἀνάλογον ποσοστὸν προστατευομένων προσώπων τοῦ Νόμου τούτου, ἐπὶ τῇ βάσει ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ, προσληφθέντος οἰκειοθελῶς μέν, πλὴν ἄνευ τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 751 μετὰ τὴν 10 Αὐγούστου 1948, ἡμέραν τῆς δημοσιεύσεώς του, β) ἂν τὰ ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω Νόμου προβλεπόμενα συμβούλια μετὰ τὰς ἀνακλήσεις γενομένων ὑπ' αὐτῶν τοποθετήσεων ἔχουν τὸ δικαίωμα τοποθετήσεως εἰς ἀντικατάστασιν τῶν ἀνακληθέντων, γ) ἐν καταφατικῇ περιπτώσει ἐπὶ τοῦ δευτέρου ἐρωτήματος ἐπὶ πόσον χρόνον οἱ ἀντικαταστάται τῶν ἀνακληθέντων δέον νὰ ὑπηρετήσωσι παρὰ τῇ παρ' ἣ τοποθετοῦνται ἐπιχειρήσει καὶ δ) ἂν οἱ ὑπαχθέντες διὰ τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Ν. Δ. 1196|49 εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. 751|48 ἀνάπηροι καὶ τραυματίαι τοῦ πολέμου 1940—41 ὑπάγωντα καὶ εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ 8 τοῦ τελευταίου τούτου νόμου τασσομένην προθεσμίαν ὑποβολῆς αἰτήσεων ἢ ἐξαιροῦνται τούτης.

Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον ἐρώτημα: Καίτοι δὲν διευκρινίζεται ἐν τῷ ἐρωτήματι, ἂν τὸ οἰκειοθελῶς προσληφθὲν προσωπικὸν ἀνήκῃ ἢ οὐ εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ Ν. 751|48 προστατευόμενα πρόσωπα, εἶναι, ἐν τούτοις, προφανές, ὅτι ταῦτα ὑπονοοῦνται, ὡς ἐμφαίνεται τὸ μὲν ἐκ τῆς περαιτέρω προσδιοριστικῆς φράσεως «ἄνευ τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 751|48», τὸ δὲ ἐκ τῆς ἑτέρας τοιαύτης «μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ νόμου 751|48». Τούτου τεθέντος τὸ ἐρώτημα οὐσιαστικῶς μετατοπίζεται εἰς τὸ σημεῖον, ἂν πολεμῶσται ἀπολαύοντες τῆς προστασίας τοῦ νόμου 751|48, πλὴν προσληφθέντες μετὰ τὴν δημοσίευσιν αὐτοῦ οἰκειοθελῶς ἄνευ τῆς διαδικασίας τοῦ νόμου, δύνανται νὰ συνυπολογισθῶσιν ὑπὸ τῶν ὑποχρέων ἐπιχειρήσεων εἰς τὸ κατὰ νόμον ποσοστὸν τῆς ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου προστατευομένων. Ὁ νόμος 751|48 μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Ν. Δ. 1196|49 ἐπέτρεπε τὴν οἰκειοθελῆ ὑπὸ τῶν πρὸς τοῦτο ὑποχρεουμένων Ὑπηρεσιῶν καὶ Ἐπιχειρήσεων πρόσληψιν προσώπων ἐχόντων τὰ προσόντα τῶν ἄρθρ. 1 καὶ 2 τοῦ νόμου 751|48 (προστατευομένων δηλ. ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου), ἀλλ' ἔπρεπε ἡ οἰκειοθελὴς αὕτη πρόσληψις νὰ διενεργεῖτο διὰ τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁ εἰρημένος νόμος ἀπήλλασσε τὰς ὡς ἄνω Ὑπηρεσίας καὶ Ἐπιχειρήσεις τῆς ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως ἀναλόγου ἀριθμοῦ ἐκ τῶν προσώπων τούτων, ἐπέτρεπε τοὐτέστιν εἰς αὐτὰς νὰ συνυπολογίσωσι τοὺς οὕτωσι οἰκειοθελῶς προσληφθέντας εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑποχρεωτικῶς διὰ τοῦ νόμου τούτου τοποθετουμένων. Ἐὰν, ἀντιθέτως πρὸς τὰ ἄνω, ἡ οἰκειοθελὴς τῶν ἐν λόγῳ προσώπων πρόσληψις δὲν διενεργήθη κανονικῶς, ὡς ἐπιτάσσει ὁ νόμος (ἄνευ τούτεστι τῆς μεσολαβήσεως τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας), εἶναι προφανές, ὅτι δὲν δύναται νὰ γίνῃ ὁ συμψηφισμός, περὶ οὗ ὁμιλεῖ τὸ ἄρθρ. 3 § 2 τοῦ Ν. 751|48 καὶ περὶ οὗ τίθεται τὸ ὑπὸ κρίσιν ἐρώτημα.

Ὡς πρὸς τὸ δεύτερον ἐρώτημα: Ὡς γνωστόν, ὁ Ν. 751|48 καὶ οἱ τροποποιήσαντες καὶ συμπληρώσαντες αὐτὸν τοιοῦτοι ἀπέβλεψαν εἰς τὴν προστασίαν τῶν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ ἀπολυομένων προσώπων, ὑπαγομένων εἰς τὰς διατάξεις τῶν νόμων τούτων, διὰ τῆς ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως αὐτῶν ὑπὸ τῶν ἐν αὐτοῖς ἀναγραφομένων Ὑπηρεσιῶν καὶ Ἐπιχειρήσεων. Καὶ ὡς ὄργανα τῆς τοιαύτης ὑποχρεωτικῆς τοποθετήσεως τῶν προσώπων τούτων ἐτάχθησαν ὑπὸ

ἄγεται ἐκ τῶν ὡς ἀνωτέρω ὁρισμῶν οὔτε ἐξ ἄλλου τινός, ὅτι ἡ ἀποζημίωσις, λόγῳ ἀπωλείας τῶν ἀποσκευῶν, ἥτο καταβλητέα εἰς τὴν περίπτωσιν μόνον, καθ' ἣν θὰ ἐπέζη ἐκ τῶν πολεμικῶν κινδύνων ὁ κύριος τούτων καὶ εἰς ἐκεῖνον προσωπικῶς, ἐφ' ὅσον οὐδεμία σχετικῶς γίνεται διάκρισις (πρβλ. Α.Π. 100)1950). Κατ' ἀκολουθίαν τούτων ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ἐν ᾗ ἐκτίθεται, ὅτι τοῦ τορπιλλισθέντος ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ κατὰ μῆνα Φεβρουάριον 1943 ἀτμοπλοίου, οὗτινος πλοιοκτῆται ἦσαν οἱ ἐναγόμενοι, μέλος τοῦ πληρώματος ὡς ναύτης ἦτο ὁ υἱὸς καὶ ἀδελφὸς τῶν ἐναγόντων, ὅτι ἐπῆλθεν ὁ θάνατος τούτου, πληγέντος συνεπείᾳ τοῦ τορπιλλισμοῦ τοῦ πλοίου, ὅτι ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας ἐπῆλθε καὶ ἡ ὁλικὴ ἀπώλεια τῶν ἀποσκευῶν τοῦ θανόντος καὶ δι' ἧς διώκεται, ὅπως ὑποχρεωθῶσιν οἱ ἐναγόμενοι νὰ καταβάλωσιν εἰς τοὺς ἐνάγοντας, ὡς ἐξ ἀδιαθέτου κληρονόμους τοῦ ὡς ἄνω θανόντος, τὴν ἐκ λιρῶν Ἀγγλίας 20 ἀσφαλιστικὴν ἀποζημίωσιν, ὀρθῶς ἐκρίθη ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀπαφάσεως, ὡς νόμῳ βάσιμος.

Ὀρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις συνῳδὰ τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 2064, ἐχούσης ἐφαρμογὴν καὶ ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει, ὑπεχρέωσε τοὺς ἐναγομένους, ὅπως μεταβιβάσωσι πρὸς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος εἰς συνάλλαγμα ἐπὶ Λονδίνου τὰ αἰτούμενον διὰ τῆς ἀγωγῆς ποσὸν Λιρῶν Ἀγγλίας, ἵνα πληρωθῶσι παρ' αὐτῆς οἱ ἐνάγοντες τὴν τρέχουσαν εἰς δραχμὰς ἀξίαν τούτων εἰς ἣν συνυπολογιστέα τυγχάνει καὶ ἡ εἰς δραχμὰς ἀξία τῶν ἰσαρίθμων ἀποδεικτικῶν συναλλάγματος ἐπὶ Λονδίνου, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 6 Ν. 5422 τοῦ Α.Ν. 879)1946 καὶ τοῦ Ν.Δ. 481)1947, ὁ δὲ περὶ τοῦ ἐναντίου τελευταῖος λόγος ἐφέσεως, ὡς καὶ ἡ ἔφεσις αὕτη δέον ν' ἀπορριφθῶσιν, ὡς ἀβάσιμοι.

τοῦ νόμου τὸ Κεντρικὸν καὶ τὰ Τοπικὰ Συμβούλια, περὶ ὧν ὁ εἰρημένος νόμος προνοεῖ ἐν ἄρθρῳ 5 αὐτοῦ, συνάμα δὲ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ νόμου, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη, καθωρίσθη ἀρχικῶς μὲν ἑνὸς ἔτους προστασία, μετὰ ταῦτα δὲ διετὴς τοιαύτη (*) ὑπὲρ τῶν δυνάμει τῶν νόμων τούτων τοποθετηθέντων εἰς τὰς ὑποχρεους Ὑπηρεσίας ἢ Ἐπιχειρήσεις. Αὗται εἶναι αἱ θεμελιώδεις ἀρχαί, αἵτινες διέπουσι διὰ τῶν εἰρημένων νομοθετημάτων. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχῶν τούτων τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος Συμβούλια ἔχουσι πλήρες δικαίωμα, τοῦ ἀντιθέτου ἐξ οὐδεμιᾶς διατάξεως τοῦ νόμου προκύπτοντος, νὰ προβαίνωσιν εἰς τοποθετήσεις προστατευομένων ὑπὸ τοῦ ν. 751|48, εἰς ἀντικατάστασιν ἀνακληθέντων. Ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως τῆς ἀνακλήσεως καὶ τῆς μετ' αὐτὴν τοποθετήσεως ὑπάρχει καὶ ἡ τοποθέτησις, ἡ γενομένη εἰς ἀντικατάστασιν ἀπολυθέντος, διὰ λόγους προβλεπομένους ἐν ἄρθρῳ 10 § 1 τοῦ Ν. 751|48, ὡς καὶ ἡ ἐπανατοποθέτησις προστατευομένων, τοποθετηθέντων εἰς ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου. Περὶ τῶν περιπτώσεων τούτων εἰδικῶς προβλέπει τὸ εἰρημένον ἄρθρον τοῦ ὡς ἄνω νόμου, παρέχον τὸ δικαίωμα τῆς τοποθετήσεως εἰς τὰ οἰκεῖα Συμβούλια τοῦ νόμου, ὑπ' οὐδενὸς μόνον περιορισμόν, ὡς πρὸς τὴν τελευταίαν ὡς ἄνω περίπτωσιν, ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται τοιαύτη ἐπανατοποθέτησις, ἐὰν ἡ ἀπασχόλησις τοῦ ἀρχικῶς τοποθετηθέντος καὶ ἀπολυθέντος εἶτα, συνεπείᾳ τῆς λήξεως ἐργασίας, οὔσης ὡρισμένου χρόνου, διήρκεσε παρὰ τῇ ἐργασίᾳ ταύτῃ πλέον τοῦ ἔτους.

Ὡς πρὸς τὸ τρίτον ἐρώτημα: Δεδομένου ὅτι ἡ ἐπιβάρυνσις τῆς ὑποχρέου Ὑπηρεσίας ἢ Ἐπιχειρήσεως δι' ἕκαστον τοποθετούμενον δυνάμει τοῦ οἰκείου νόμου 751|48 δὲν πρέπει νὰ ὑπερβαίνῃ τὴν διετίαν, ἕπεται ὅτι πᾶς τοποθετούμενος ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Συμβουλίου, εἴτε εἰς ἀντικατάστασιν ἀνακληθέντος, εἴτε εἰς ἀντικατάστασιν ἀπολυθέντος, δὲν δύναται νὰ παραμείνῃ ἐν τῇ παρ' ᾗ τοποθετεῖται κατὰ τὸν διαληφθέντα τρόπον Ὑπηρεσίᾳ ἢ Ἐπιχειρήσει περισσότερον τοῦ ἀπαιτουμένου χρόνου πρὸς συμπλήρωσιν διετίας διὰ τοῦ συνυπολογισμοῦ ἐν ταύτῃ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ὑπηρέτησεν ὁ ἀντικατασταθεὶς ἢ ἀπολυθεὶς ἐφεδρος. Ἐὰν ἀντιθέτως ἐλαμβάνετο ὑπ' ὄψιν μονοπλεύρως τὸ δικαίωμα μόνον τοῦ προστατευομένου, ὅπως προστατευθῇ, τοποθετηθεὶς ἐφ' ὁλόκληρον διετίαν, θὰ συνέβαινε τὸ ἄτοπον, τὸ ὁποῖον θὰ ἦγε καὶ εἰς καταστρατήγησιν τοῦ νόμου, ὅπως αἱ εἰρημέναι Ὑπηρεσίαι ἢ Ἐπιχειρήσεις ἐπιβαρύνωνται ἐπὶ περισσότερον χρόνον τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπομένης διετίας, ὡς πρὸς ἕκαστον τοποθετούμενον πολεμιστήν. Ἐννοεῖται παραλλήλως, ὅτι, ἐφ' ὅσον ὁ οὕτως τοποθετηθεὶς δὲν συνεπλήρωσε διετίαν, δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ ἁρμοδίως ἑτέραν τοποθετησιν παρ' ἄλλῃ Ὑπηρεσίᾳ ἢ Ἐπιχειρήσει πρὸς συμπλήρωσιν τῆς διετίας ταύτης. Ἀπαγορευτικὴν διάταξιν ἐν τούτῳ δὲν βλέπομεν ὑπάρχουσαν ἐν τῷ νόμῳ. Ἡ ἐν παρ 4 τοῦ ἄρθρ 10 τοῦ Ν 751|48 τοιαύτη ἀφορᾷ, ὡς προελέχθη, συγκεκριμένην περίπτωσιν τῶν προσλαμβανομένων εἰς ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου καὶ δὲν δύναται ὁ ἐν αὐτῇ τιθέμενος περιορισμὸς ἐπανατοποθετήσεως νὰ ἐπεκταθῇ, κατ' ἀναλογίαν, καὶ ἐπὶ ἄλλων περιπτώσεων, πρῶτον διότι ἡ ὡς ἄνω περίπτωσις ἀποτελεῖ ἐξαίρεσιν, ἐφ' ἧς δὲν χωρεῖ ἡ κατ' ἀναλογίαν ἐφαρμογή, καὶ εἶτα, διότι μία τοιαύτη ἀντίθετος ἑρμηνεία, μὴ εὐνοοῦσα τὴν προστασίαν τῶν ἀπολυομένων ἐκ τοῦ Στρατοῦ, ἀντιτίθεται πρὸς τὸν βασικὸν σκοπὸν τοῦ νόμου, τὴν προστασίαν ταύτεστι τῶν εἰρημένων προσώπων.

Ὡς πρὸς τὸ τέταρτον ἐρώτημα: Διὰ τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Ν. Δ. 1196|49 οἱ ἀνάπηροι καὶ οἱ τραυματίαι τοῦ πολέμου 1940 καὶ ἐντεῦθεν καὶ μάλιστα οἱ μέχρι τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Χώρας τοιοῦτοι δὲν ὑπῆχθησαν μεταξὺ τῶν προσώπων, ἅτινα διαλαμβάνει τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Νόμου 751 καὶ τὰ ὁποῖα ἀπολαύουσι τῆς προστασίας τοῦ νόμου τούτου, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου, ἀλλ' ἁπλῶς ἡ τοποθέτησις των καθωρίσθη νὰ γίνηται διὰ τῶν ὑπὸ τοῦ Ν. 751|48 προβλεπομένων συμβουλίων καὶ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς ὑπαγομένους εἰς τὸν Ν. 751, αἵτινες τοποθετοῦνται μόνον δι' ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου Συμβουλίου. Κατὰ τὰ λοιπὰ καὶ δὴ ὡς πρὸς τὸν χρόνον τῆς ὑποβολῆς τῶν αἰτήσεων τούτων δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ τελευταίου τοῦ τοῦ νόμου προβλεπομένη διαδικασία καὶ διὰ τὸν ἀνωτέρω ἐκτιθέμενον λόγον, ἀλλὰ καὶ διότι ρητῶς ἐν ἀρχῇ τοῦ ἄρθρου τούτου ὁρίζεται, ὅτι ἡ ὑποχρεωσις τῆς ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του ἐκ τοῦ Στρατοῦ ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως ἀφορᾷ τοὺς ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. 751|48 ὁριζόμενα προσόντος, μεταξὺ τῶν ὁποίων δὲν συγκαταλέγονται βεβαίως καὶ οἱ ἐν λόγῳ ἀνάπηροι καὶ τραυματίαι.

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Ἤδη τριετὴς, μετὰ τὸν ἐν ἄλλῃ σελίδι τοῦ παρόντος τεύχους δημοσιευόμενον Ἀναγκ. Νόμον.

ΝΟΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

ΣΥΣΤΑΣΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΔΙΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Υπό τῶν κκ. *Κλ. Στογιαννοπούλου* καὶ *Ι. Τσουκαλίδη*, Δικηγόρων

Ἐπὶ τοῦ ὑποβληθέντος ἡμῖν ἐρωτήματος ἂν καὶ κατὰ πόσον νομίμως λειτουργῇ τὸ Ἐπικουρικὸν Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἐμπορυπαλλήλων, ὁρίσταται δὲ συνεπείᾳ τούτου ὑποχρέωσις πρὸς πληρωμὴν τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἀξιουμένης εἰσφορᾶς διὰ τοὺς παρ' ἐργοδότῃ ὑπηρετοῦντας ὑπαλλήλους, γνωμοδοτοῦμεν τὰ ἑξῆς:

Ὑπ' ὄψιν μας ἔχομεν τὰ κάτωθι, ἐν σχέσει μὲ τὴν ἵδρυσιν καὶ λειτουργίαν τοῦ ἐν λόγῳ Ταμείου: Τὸ ὑπ' ἀριθ. 67 τῆς 2|5|43 φύλλου Ἐφημερίδος Κυβερνήσεως, εἰς ἣν καταχωρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 3519|Σ 97 τῆς 31|3|41 ἀποφάσεως τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας «περὶ ἀναδιοργανώσεως καταστατικοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἐμπορικῶν Καταστημάτων», στηριζομένης, ὡς ἀναφέρεται ἐν αὐτῇ 1) εἰς τὸ ἄρθρ. 59 παρ. 1 τοῦ Α. Ν. τῆς 11|14|35 «περὶ ὀργανισμοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Ν. 604|37, 2) εἰς πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος Ταμείου, ὑποβληθεῖσαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 320|42 ἀναφορᾶς του καὶ 3) εἰς γνώμην τοῦ Συμβουλίου τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (ἀριθ. πρωτ. 94|42 Συν 62|25|1|1943).

Ἐν τῇ ἀναδιοργανωθείσῃ ὡς ἄνω καταστατικῇ τοῦ εἰρημένου Ταμείου καὶ ἐν ἄρθρῳ 1 κατ' αὐτὸ ὁρίζεται, ὅτι τὸ Ταμεῖον ἱδρύθη διὰ τῆς ἀπὸ 2|6|39 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ὅτι ἐπεκυρώθη διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 912|41 Ν. Δ., ὅτι ἐδρεύει ἐν Ἀθήναις, ὅτι ὑπάγεται ὑπὸ τὸν ἔλεγχον καὶ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Ὑπουργείου καὶ ὅτι λειτουργεῖ ἐφεξῆς τοῦ ἀναδιοργανωθέντος κανονισμοῦ. Ἐρωτᾶται τώρα ἐὰν ἐξ ὅσων ὡς ἄνω ἱδρυτικῶν τίτλων ὁρίζεται νόμιμος τὸ ὡς ἄνω Ταμεῖον.

I. Ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Ν. τῆς 10|21|11|35 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» καὶ τοῦ ἄρθρου 680 τοῦ ἰσχύοντος Α. Κ., αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας εἶναι συμβάσεις καταρτιζόμεναι μεταξὺ ἐργατικῶν καὶ ἐργοδοτικῶν ὀργανώσεων, δι' ὧν συνομολογοῦνται αἱ κατ' ἰδίαν συμβάσεις ἐργασίας τῶν ὑποβαλλομένων εἰς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἀτόμων ἢ Ἑνώσεων.

Αἱ συλλογικαὶ λοιπὸν συμβάσεις ἐργασίας δύνανται νὰ ἔχουν περιεχόμενον ὅτι δύνανται νὰ περιλάβῃ μία ἀτομικὴ σύμβασις ἐργασίας καὶ οὐδὲν ἄλλο, ἤτοι τοὺς οἰκονομικοὺς καὶ τεχνικοὺς ὅρους ἐργασίας τῶν μισθωτῶν (μισθοί, τρόπος πληρωμῆς, ἀνωμαλίαι παροδικοῦ κλπ). Ὅθεν διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ρυθμίζονται σχέσεις ἁπλῶς ὑλικὸν χαρακτῆρος καὶ δὲν δύναται νὰ ἱδρυθῇ δι' αὐτῶν νομικὸν πρόσωπον οἱασδήποτε μορφῆς, περὶ τῆς ἱδρύσεως τῶν ὁποίων πρὸ μὲν τοῦ ἰσχύοντος Α.Κ. προέβλεπεν ὁ νόμος 281|1914 καὶ ἄλλοι εἰδικοὶ νόμοι, μετὰ δὲ τὸν Ἀστικὸν Κώδικα αἱ εἰδικαὶ περὶ τούτων διατάξεις. Ἡδύνατο δὲ περισσότερον δὲν ἠδύναντο νὰ ἱδρυθοῦν διὰ συλλογικῆς συμβάσεως Ταμεῖα Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων, ἅτινα, λόγῳ τοῦ προορισμοῦ των, ὡς ἐκπληροῦντα σκοποὺς γενικωτέρου ὠφελήματος (πολιτειακοὺς) εἶναι νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, περὶ τῆς ἱδρύσεως τῶν ὁποίων προέβλεπε ἄλλως τε ὁ νόμος 2868|22 (ἄρθρον 5). Ὁ ρηθεὶς νόμος προέβλεπε εἰδικῶς περὶ τοῦ τρόπου ἱδρύσεως καὶ λειτουργίας τοιούτων Ταμείων, αἱ δὲ διατάξεις του, ὡς ἐκ τοῦ περιεχομένου των ὀφείλουν καθίστανται, εἶναι ὑφειμένης τάξεως μὴ δυνάμεναι ἄλλως νὰ καταργηθοῦν εἰ μὴ διὰ νόμου. Ἐξ ἄλλου αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας δὲν δύνανται νὰ ἔχωσι περιεχόμενον ἀντικείμενον εἰς νόμους δημοσίας τάξεως, οἷος τυγχάνει ὁ ρηθεὶς νόμος 2868|22 (ὅρα καὶ *Καποδίστρια* Ἑρμ. Ἐργατ. Δικ. σελ. 189). Κατὰ ταῦτα ἱδρυτικὴ πρᾶξις νόμιμος τοῦ ἐν λόγῳ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἐμπορυπαλλήλων δὲν ὑπάρχει καὶ συνεπῶς τοῦτο, ἀκύρως συσταθέν, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ νόμῳ ὑφισταμένον.

II. Τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Ν.Δ. 912|41, ὅπερ ἀναφέρεται ἐν τῇ ἀνασυνταχθησομένῃ καταστατικῷ τοῦ εἰρημένου Ταμείου, δὲν εἶναι ἀληθὲς, ὅτι ἐπικυροῖ τὴν ἵδρυσιν τοῦ ἐν λόγῳ Ταμείου, διότι δι' αὐτοῦ ἁπλῶς κυροῦνται οἱ πόροι τοῦ Ταμείου, αὐξανομένης τῆς εἰσφορᾶς τῶν μὲν ἐργοδοτῶν εἰς 3 0|0, τῶν δὲ ἠσφαλισμένων εἰς 2 0|0. Περὶ τῶν πόρων τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ταμείων τῶν μισθωτῶν ὁρίζει τὸ ἄρθρον ἐκ τοῦ νόμου 2868|22. Ὁ νόμος ὅμως οὗτος προϋποθέτει νομίμως καὶ κατὰ τὰς διατάξεις του λειτουργοῦντα Ἀσφαλιστικὰ Ταμεῖα, γεγονὸς, ὅπερ δὲν συμβαίνει διὰ τὸ ὑπὸ κρίσιν Ταμεῖον. Τὸ Ν.Δ. λοιπὸν 912|41 δὲν κάμνει τίποτε ἄλλο, εἰ μὴ νὰ ἐπαναλαμβάνῃ τὴν ἀνωτέρω διάταξιν τοῦ νόμου 2868|22, κυροῦν τοὺς πόρους τοῦ ἐν λόγῳ Ταμείου, χωρὶς ὅμως ἐκ τούτου νὰ εἶναι δυνατὸν νὰ συναχθῇ ἔγκρισις τῆς λειτουργίας τοῦ ἐν λόγῳ Ταμείου, ἀνατρέχουσα μέχρι τῆς ντε φάκτο ὑποστάσεως τοῦ Ταμείου, ἱκανὴ νὰ ἀναπληρώσῃ ἐλλείπουσας οὐσιαστικὰς διατυπώσεις ἱδρύσεως καὶ λειτουργίας αὐτοῦ. Αἱ οὐσιαστικαὶ διατυπώσεις πρὸς ἱδρυσιν τοῦ ἐν λόγῳ Ταμείου, οὐσιαι, ὡς ἐκ τῆς φύσεως των, ἄλλως τε, δημοσίας τάξεως, δὲν δύνανται ν' ἀναπληρωθοῦν διὰ τῆς ὅλως παρέργου ἀναφορᾶς τοῦ ἐν λόγῳ Ταμείου, ὡς ἐζητεῖτο ὑπάρχοντος εἰς τὴν ἀνωτέρω διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν.Δ. 912|41. Τὰ Ταμεῖα Ἀσφαλίσεως μισθωτῶν ἀποτελοῦν νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ἡ πολιτεία πράξεις καὶ λειτουργίας ἀνηκούσας αὐτῇ παραχωρεῖ εἰς ταῦτα πρὸς καλυτέραν ἐπίτευξιν τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ, συνεπῶς αἱ οὐσιαστικαὶ διατυπώσεις πρὸς ἵδρυσιν τοιούτων Ταμείων δὲν ἀπαρραγκλίτως καὶ δι' αὐστηρᾶς συπικότητος νὰ τηρῶνται (ὅρα καὶ Πρωτ. Μυτιλήνης 145|47 ΕΕΝ (ζ' 493, καθ' ἣν καὶ τὰς ἐκεῖσε παραπομπὰς ἄκυρος πρᾶξις δι' ἔλλειψιν διατυπώσεως, χάριν τοῦ δημοσίου συμφέροντος ταχυμένης, δὲν καθίσταται ἔγκυρος οὐδ' ὅταν ἀναγνωρίζεται ἐκ τῶν ὑστέρων ὡς τοιαύτη). Ἡ ὑπὸ πολλῶν ἐτῶν ἐφαρμογὴ τοῦ περὶ οὗ πρόκειται Ταμείου δὲν δύναται νὰ ἐγκυροποιήσῃ τὴν ὑπόστασίν του, διότι τοῦτο, μὴ συσταθὲν νομίμως, οὐδαμῶς ἐπέκτησε ὑπόστασιν ὡς νομικὸν πρόσωπον (Ἐφ. Ἀθ. 1030|47 Ἐν Ἐπ. Δ. 441).

III. Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ αὐτοῦ Ν.Δ. 912|41 φαίνεται ὅτι ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας διὰ ἁπλῶν προσυπογραφομένων ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἠδύνατο νὰ προβαίνῃ εἰς τὴν αὐστηρὰν Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως τῶν ἐργαζομένων ἀπὸ τῆς ἰσχύος μέχρι τῆς καταργήσεως τοῦ ἄρθρου τούτου. Ἡ καταργηθεῖσα ὅμως αὕτη διάταξις (ὅρα ἄρθρ. 321|46 Π.Υ.Σ., δι' ἧς καταργεῖται τὸ ἄρθρον τοῦτο διὰ τὸ μέλλον) οὐδέποτε ἔχει σχέσιν μὲ τὴν αὐστηρὰν τοῦ κατ' Ἰούνιον 1941 ἐμφανιζομένου ὡς ὑπάρχοντος Ταμείου. Μᾶλλον ἀντίθετον συμπέρασμα ἐκ τῆς μεταλαβούσης ταύτης διατάξεως δύναται νὰ συναχθῇ, ὅτι ὀφεί-

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ

ΤΙΝΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΤΩΝ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΝΟΣΩΝ

Ὑπὸ τοῦ κ. *Ν. Β. Κορφιάτη*, Δ. Ν. τ. Εἰσαγγελέως

Ἐξ ἀφορμῆς τοῦ δημοσίου ἔργου τοῦ κυρ' Ἀμείρ Πάγω Ἀ/Εἰσαγγελέως κ. Χρ. Οἰκονόμου, Ἀθῆναι 1950, σελ. 1/18, θὰ ἠδύναντο ἐν τῇ παρακολουθήσει τούτου νὰ σημειωθῶσι καὶ τοῦ θέματος τὰ ἑξῆς.

Ἐν ἀρχῇ δίδεται ἐπιτυχῶς ὑπὸ τοῦ Σ. ὁ ὁρισμὸς τῆς ἐννοίας τοῦ «Δικαίου τῶν Ἐργατικῶν Ἀτυχημάτων». Ἀληθῶς τοῦτο θὰ ἠδύνατο καθ' ἡμᾶς γενικώτερον νὰ ὁριαθῇ «ὡς τὸ σύνολον τῶν Κανόνων, οἵτινες κατὰ τὸ Σύστημα τῆς Ἀποζημιώσεως, ὅπως καὶ τῆς *Ἀναγκαστικῆς Ἀσφαλίσεως* προσδιορίζουσι ταύς ὅρους καὶ τας περιστάσεις, ὑφ' αὓς κίνεται τὰ πρὸς ἀποζημίωσιν διὰ *βλάβην* ἢ *διαταραξιν* ἐπελθοῦσαν εἰς τὸ σῶμα ἢ τὸν *καθ' ὅλου* (φυσικὸν ἢ ψυχικὸν) *ὀργανισμὸν* τοῦ *μισθωτοῦ* ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος ἢ ἐπαγγελματικῆς νόσου δικαίωμα».

Περαιτέρω ὀρθῶς παρατηρεῖται ὑπὸ τοῦ κ. Εἰσαγγελέως, ὅτι τὸ *Δίκαιον* τοῦτο, εἰ καὶ ἀνάγεται εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ «Jus Privatum», ἐν τούτοις κατὰ τὸ Σύστημα τῆς *Ἀποζημιώσεως*, τὸ βασικῶς ἐρειδόμενον ἐπὶ τοῦ τοσαύτης κοινωνικῆς σπουδαιότητος Νόμου 5|1|19 5, ὅστις ἐν ἄρθρῳ 14 διαγορεύει, ὅτι «πᾶσα σύμβασις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα Νόμον εἶναι *ἄκυρος*, ἐφ' ὅσον μειώνει τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ ἐργοδότου», εἶναι *μεικτῆς φύσεως*. Ἤτοι, καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ εἰς τὸ *θῦμα* τοῦ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, αἱ διατάξεις του διατηροῦνται καὶ διαπιστοῦνται ὑπὸ «*Jus Publicum*», ὅπερ ὡς «Jus Cogens» —καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 8 τοῦ ἰσχύοντος Ἀστικ. ἡμῶν Κώδικος— «*minime eorum pacta mutare non potest*», καθ' ὅτι δὲ ἀποβλέπει εἰς τὸν *ἐργοδότην* αἱ διατάξεις του παραμένουσιν ὡς τοιαῦται «ἐνδοτικοῦ—Ἰδιωτικοῦ—Δικαίου», δυναμέ-

---

πρὸ καὶ μετὰ τὴν διάταξιν ταύτην δὲν ἦρκει ἁπλοῦν Δ|μα διὰ τὴν σύστασιν, οὔτε κἂν συλλογικὴ σύμβασις, ἀλλὰ μεῖζόν τι, ἤτοι εἰδικὸς νόμος, ὡς τοῦτο τεκμαίρεται ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ὁ, ρου ὑ Ν. 2868, καθ' ἣν τὰ κατὰ τὴν ἐναρξιν ἰσχύος τοῦ Νόμου τούτου λειτουργοῦντα ἢ τὰ κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ἢ βάσει εἰδικοῦ νόμου ἱδρυόμενα Ταμεῖα δύνανται νὰ ὑποστοῦν μεταβολὴν εἰς τὸν τρόπον διοικήσεώς των διὰ Β. Δ|τος ἐκδιδομένου μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ οἰκείου συμβουλίου Ἀσφαλίσεων κλπ. Δεδομένου δὲ ὅτι τὸ Ταμεῖον εἶναι νομικὸν πρόσωπον (ἄρθρ. 5 Ν. 2868|32) δημοσίου δικαίου (*Fleiner* § 7 (II, 1) σημ. 27), ἐνέχει δὲ ἐν αὐτῷ μέρος τῆς πολιτειακῆς δημοσίας δικαιοδοσίας ἐπὶ εἰδικῷ σκοπῷ ἐκουσίως ἀποσπασθείσης ἀπὸ τῆς πολιτείας, αἱ διατυπώσεις τῆς συστάσεώς του οὐ μόνον εἶναι δημοσίας τάξεως (ὡς εἶναι αἱ σχετικαὶ περὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ συνεταιρίζεσθαι διατάξεις ἄρθρ. 11 τοῦ Σ)τος 1911 κατὰ τὴν Πρωτ. Ρόδου 10|47 ΕΕΝ (σ' 425), ἀλλὰ διέπονται ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των ὑπὸ αὐστηρῶν τοιούτων μὴ ἐπιδεχομένων οὐδεμίαν παρέκκλισιν.

Ἐν προκειμένῳ οὖν, ἔνθα διὰ τοῦ προμνησθέντος καταστατικοῦ νόμου τῶν συλλογικῶν συμβάσεων κλπ. δὲν δύνανται νὰ ἱδρύωνται τοιαῦτα Ταμεῖα καὶ διὰ τοῦ ἄρθρ. 2 Ν.Δ. 912|41 δὲν φαίνεται νὰ καθωρίσθησαν αἱ δημοσίας τάξεως διατυπώσεις τῆς ἱδρύσεως τοῦ Ταμείου, δὲν παρέχονται στοιχεῖα ἀποδεικνύοντα ὅτι ὑπάρχει νομίμως συνεστημένον τὸ Ταμεῖον τοῦτο, ὅπερ, ὑπάρχον νὰ φάκτο ἀπὸ τοῦ 1939, θὰ ὤφειλε νὰ ἐπικαλεσθῇ τὰς διατυπώσεις τοὐλάχιστον τοῦ ἀπὸ τοῦ 1922 ἰσχύοντος Ν 2868 περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἐργατῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», κατὰ τὸ ἄρθρον μὲν 6 τοῦ ὁποίου διαφαίνεται ὅτι δύνανται νὰ ἱδρυθοῦν τοιαῦτα Ταμεῖα κατὰ τὸν Νόμον τοῦτον, κατὰ τὸ ἄρθρον δὲ 8 τοῦ αὐτοῦ νόμου «ἡ σύστασις καὶ ἡ λειτουργία ἑκάστου ἱδρύματος ἀσφαλιστικοῦ ὑπόκειται εἰς τὸν ἔλεγχον τῆς πολιτείας ἀσκουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Οἰκονομίας». Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ ἄλλως τε τῶν διατάξεων τούτων πρὸς τὴν τοιαύτην τοῦ ἄρθρ. 7, καθ' ἣν τὸ Ὑπουργεῖον δικαιοῦται νὰ καθορίσῃ τὸν τύπον τοῦ Κανονισμοῦ—Καταστατικοῦ, ἄρθρ. 13, καθ' ἣν ἀναγράφεται ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ποσὸν 40.000 δρχ. χάριν προσλήψεως ἐκτάκτου βοηθητικοῦ προσωπικοῦ, ὡς καὶ χάριν εἰδικῶν μελετῶν, καταρτίσεως πρωτοτύπων κανονισμῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων, καταλήγομεν διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι δὲν ἠδύνατο νομίμως νὰ ἱδρυθῇ τοιοῦτον Ταμεῖον διὰ συλλογικῆς συμβάσεως.

ΙΙ. Τέλος ἡ ἐν ἀρχῇ τῆς παρούσης μνημονευομένη 3510|Σ 97 ἀπο 31|1|43 ὑπουργικὴ ἀπόφασις ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς ἀνασυντάξεως τοῦ καταστατικοῦ, ὡς ἐν αὐτῇ φαίνεται, οὐδὲν ἄλλο ἠδύνατο νὰ πράξῃ, εἰ μὴ τὴν τροποποίησιν τοῦ τυχὸν προϋπαρχόντος ἱδρυτικοῦ καταστατικοῦ Ταμείου, συμφώνως ἄλλως τε πρὸς τὴν σαφῆ διάταξιν τοῦ αὐθεντικῶς διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 ἀν. Ν. 691|37 (Στρναίου 758|37 καὶ παρὰ πόδας εἰσηγητικὴ ἔκθεσις) ἑρμηνευθέντος ἄρθρ. 59 τοῦ Α.Ν. 1|11|35 «περὶ ὀργανισμοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», καθ' ἣν διάταξιν διὰ τῆς τηρηθείσης διαδικασίας ἁπλῶς νὰ τροποποιῶνται αἱ διατάξεις τῶν τοιούτων Ταμείων δύναται. Ὡς δὲ δὲν δύναται νὰ νοηθῇ ἑρμηνευτικὸς νόμος διατάξεως μὴ ὑφισταμένης (Α Π. 118|47 ΕΕΝ (σ' 827), οὕτω ἁπλῶς δὲν νοεῖται τροποποίησις μὴ ὑφισταμένου καταστατικοῦ.

Ἐφ' ὅσον ἄρα διὰ τῆς ὑπουργικῆς ταύτης ἀποφάσεως κατ' εἰδικὴν ἐπίτρεψιν τοῦ νόμου τούτου 694|37 ἁπλῆ τροποποίησις τοῦ προφανῶς προϋπάρχοντος καταστατικοῦ θεσπίζεται, οὐχὶ δὲ καὶ ἡ ἀναζητουμένη σύστασις τοῦ Ταμείου, ὅπερ, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, οὔτε ὑπὸ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 2|6|39 ἦτο νόμῳ δυνατὸν νὰ ἱδρυθῇ, οὔτε ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 2 Ν. Δ. 912|41 ἦτο δυνατὸν νὰ ἱδρυθῇ, καταλήγομεν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι δὲν ὁρίσταται νόμῳ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Ταμεῖον, διὰ νὰ δικαιοῦται εἰς τὴν εἰσπραξιν οἱουδήποτε ποσοῦ εἰσφορᾶς εἰς βάρος τοῦ ἐργοδότου. (*)

Οἱ γνωμοδοτοῦντες Δικηγόροι
Κλ. Σιουτανόπουλος
Τ. Τσιτσελίκης
Δικηγόροι Θεσσαλονίκης

(*) *Σημ. Ἐκδ.*: Ἀλλ' ἡ § 2 ἄρθρ. 2 Ν.Δ. 912|1941, ἡ ὁποία ἐπεκτείνει τὴν ἀσφάλισιν ὑπὸ τοῦ Ταμείου καὶ εἰς ἄλλας περιφερείας, δὲν σημαίνει νομοθετικὴν ἐπικύρωσιν τῆς συστάσεως τοῦ Ταμείου;

νου τοῦ ἐργοδότου νά παραιτηθῇ τῶν ἐκ τούτου ἀπορρεόντων δικαιωμάτων του καί νά συνομολογήσῃ μειζονας ἀσφαλείας καί ἐγγυήσεις καί παροχάς ὑπέρ τοῦ ἐργάτου του, ἀνθ' ὅσων ὑπέρ αὐτοῦ ὁ Νόμος τάσσει καί ἐπιτάσσει.

Ὁ *μεικτός* οὗτος χαρακτήρ τοῦ Δικαίου τούτου δικαιολογεῖται, καθ' ἃ εὐλόγως δέχεται καί ὁ Σ., ἐκ τοῦ ὅτι ὁ Νομοθέτης ἠθέλησε νά προστατεύσῃ μέν τόν κατά τήν συναλλαγήν μειονεκτοῦντα ἐναντι τοῦ ἐργοδότου ἐργάτην, ἐνδιαφερομένης τῆς ἐννόμου τάξεως διά τήν ἐργασίαν ὡς κεφάλαιον τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ἀλλά καί νά ἐνθαρρύνῃ τόν ἐργοδότην, ὅστις ἀπό ἀνθρωπιστικῆς καί ἐπαγγελματικῆς ἅμα σκοπιᾶς (Φιλανθρωπία—Ἀμιλλα) ὡρμημένος, θά ἤξανε τάς ὑπέρ τοῦ ἐργάτου ἐγγυήσεις καί παροχάς, ἵνα ἐπιτύχῃ εὐχερέστερον τήν ἀρμονικωτέραν ἐργατικῶν καί ἐργοδοτικῶν ἀντιθέτων συμφερόντων συνεργασίαν.

Κατά τό σύστημα ὅμως τῆς ὑπό τοῦ ἐπίσης μεγίστης ἀξίας Νόμου 6298|1931 καί ἐπ' ἐσχάτων εἰδικῶν συναφῶν τοιούτων καθιδρυμένης *Ἀναγκαστικῆς Ἀσφαλίσεως*, ὅπερ ἀποτελεῖ τήν παράλληλον συμπληρωματικήν κρατικήν μέριμναν διά τόν ἐργάτην ἐν τῷ ἐπισυμβάντι ἀτυχήματι του, *πᾶσαι* αἱ διατάξεις ταύτου αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τήν ἀναγνώρισιν καί ἐπιδικασιν τῶν παροχῶν, ὡς καί αἱ παροχαί αὐταί καθ' ἑαυτάς, εἶναι *δημοσίας τάξεως* δι' ἀμφότερα τά μέρη: *Θεμά τε* καί *Ἀσφαλιστικόν Ὀργανισμόν*.

Ἀναφορικῶς πρός τό «ἔθιμον», ὡς συμπληρωματικήν πηγήν ἐν τῇ περί Ἐργατικῶν Ἀτυχημάτων Νομοθεσίᾳ, εὐλόγως παρατηρεῖται ὑπό τοῦ κ. Οἰκονόμου, ὅτι *οὐδείς* δύναται νά ὑπάρξῃ περιορισμός ἐν τῇ παραγωγῇ αὐτοῦ, προκειμένου περί τῆς σφαίρας τῶν *ἐνδυικοῦ* χαρακτῆρος διατάξεων τοῦ Δικαίου τούτου.

Μετά πληρότητος ἀναπτύσσονται, περαιτέρω, ὑπό τοῦ Σ. τά θέματα, τά ἀναγόμενα εἰς τό Πρόβλημα τῆς Ἀσφαλείας ἐξ Ἐργατικοῦ Ἀτυχήματος, τῆς Νομικῆς Βάσεως τῆς Ἀποζημιώσεως ἐξ Ἐργατικοῦ Ἀτυχήματος, ἐν τῇ Ἠθικῇ κλπ. Ἐξελίξει της, ἐν οἷς τό περί Ἀκουιλίου ἤ Ἐξωσυμβατικοῦ Πταίσματος, Ἀναστροφῆς τοῦ Βάρους τῆς Ἀποδείξεως ἤ Συμβατικῆς Εὐθύνης καί τῆς Θεωρίας της ἐκ τοῦ Νόμου Εὐθύνης ἤ τῆς ἐκ τῶν Πραγμάτων καί τῆς τοῦ Ἐπαγγελματικοῦ Κινδύνου (Responsabilités: Subjective, Contractuelle, Objective—Théorie Objective Legale ou de Faits des Choses Inanimées Risque Profession·l κλπ.) ὡς ἐπίσης καί τά ζητήματα τοῦ Πταίσματος τοῦ Ἐργάτου—Βαρέος Πταίσματος καί Ἀσυγγνώστου αὐτοῦ Ἀμελείας, τῆς Ἐπικρατήσεως τῆς Θεωρίας τοῦ Ἐπαγγελματικοῦ Κινδύνου καί τῶν κατ' αὐτῆς Ἐπικρίσεων.

Ἡ *«Συγκριτική Ἔρευνα»* ἀναφορικῶς πρός τήν «Κατεύθυνσιν τῆς Προνοίας καί Ἀντιλήψεως ὑπέρ τῶν Ἐργατῶν» ἐμφανίζεται ὄντως ἱκανοποιητική, ταῦ Σ. διαιροῦντος εὐστόχως τάς Νομοθεσίας ταύτας εἰς *τρεῖς ὁμάδας*: Ἰον τῆς *Γερμανικῆς* ἤ τοῦ *Διοικητικοῦ Ἐξαναγκασμοῦ* (Reich·versicherungsordnung), ἥτις περιλαμβάνει τό Κράτη, ἐν οἷς τό Σωματειακόν Σύστημα *μετεπήδησε* ἀμέσως, ἄνευ μεταβατικῶν περιόδων, εἰς τόν Ἐπίσημον Κρατικόν Ὀργανισμόν Προνοίας καί Ἀντιλήψεως Κύρια καί σταθερά χαρακτηριστικά γνωρίσματα τῆς συνομοταξίας ταύτης εἶναι ἡ ὑποχρέωσις πρός Ἀσφάλισιν, τό ὑπό Κρατικήν Ἐποπτειαν Ἀσφαλιστικόν Μονοπώλιον, ἡ Εἰσαγωγή Εἰδικῆς Δικαιοδοσίας μέ συμβατικόν Καθορισμόν Ἀποζημιώσεως, 2ον) Τῆς *Ἀγγλοσαξωνικῆς* ἤ τοῦ *Ἀπολύτου Φιλελευθερισμοῦ* (Workmens Compensation Act). Ἡ Ὁμάς αὕτη διακρίνεται δι' ἀκριβῶς *ἀντιθέτων* γραμμῶν τῆς πρώτης. Δηλαδή οὔτε ὑποχρέωσις πρός Ἀσφάλισιν συναντᾶται, οὔτε Ἐγγυήσεις Ἰδιαίτεραι, οὐδέ, κατά μείζονα λόγον, Εἰδικαί Διαδικασίαι ὑφίστανται, αἱ δέ Ἀποζημιώσεις συνήθως καταβάλλονται κεφαλαιοποιημέναι. Ὁ λόγος τῆς τοιαύτης, ἀντιθέσεως ἔγκειται εἰς τό ὅτι οἱ Ἐργάται, ἀπελευθερωθέντες βαθμηδόν τοῦ Σωματειακοῦ Ζυγοῦ, ἔσχον οἱ ἴδιοι τήν πρωτοβουλίαν νά ἐνώσωσι τάς προσπαθείας των καί διά τῶν Συνεταιρισμῶν, ν' ἀποκτήσωσι τήν αὐτονομίαν των ἐκείνην, ἥτις τοῖς ἐπέτρεψεν, ἀναφορικῶς πρός τήν περιθαλψιν, ν' ἀποφύγωσι τόν Συναγωνισμόν τῶν Ἐργοδοτῶν καί τήν παρέμβασιν τοῦ Κράτους. Οὕτως, πλέον, ἰσχυροί καταστάντες ἐκ τῆς Ἀνεξαρτησίας των, ἐπέτυχον ν' ἀναγνωρισθῇ Νομοθετικῶς τό δικαίωμα αὐτῶν πρός κατ' ἀποκοπήν ἀποζημίωσιν δι' Ἐργατικόν Ἀτύχημα καί Ζην) Τῆς *Γαλλικῆς* (Loi-type): Ἡ Ὁμάς αὕτη εὑρηται ἐν τῷ μεταιχμίῳ τῶν δύο προηγουμένων. Μετά τήν κατάργησιν τοῦ Σωματειακοῦ Καθεστῶτος ὑπό τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως, τό Ἔργον τῆς Προνοίας καί Περιθάλψεως, μή ἀναγνωριζομένου τοῦ δικαιώματος τοῦ Συνεταιρίζεσθαι, ἀνεπτύχθη μόνον διά τῆς βοηθείας τῶν Ἐργοδοτῶν. Τό Σύστημα τοῦτο ἔλαβε τοιαύτην ἔκτασιν, ὥστε, καίτοι δέν ἀνταπεκρίνετο πρός τάς ἀνάγκας τῆς τότε Βιομηχανικῆς Καταστάσεως, ἐν τούτοις ἐγέννησε διαταγμούς, ἂν ἔπρεπε νά ὑποκατασταθῇ διά τοῦ Μονοπωλείου τοῦ Κράτους ἡ νά ἐπιβληθῇ ἡ Ὑποχρεωτική Ἀσφάλισις. Πάντως ὅμως, καί ἐν ἐλλείψει τῆς Ἀσφαλίσεως, ἰδιαίτερα Νομοθετικά Μέτρα παρεῖχον καί παρέχουσιν ἐγγύησιν καί ἐξασφαλίζουσι τήν καταβολήν τῆς Ἀποζημιώσεως.

Ἡ *Ἐπιστημονική* αὕτη διαγράμμισις τῶν τριῶν Ὁμάδων ἐν ταῖς Νομοθεσίαις, πυρατηρεῖ ὁ κ. Εἰσαγγελεύς, δέν εἶναι ταύτη τοσούτῳ σαφῶς καθωρισμένη, ὅσῳ ἦν ἄλλοτε, ὅταν ἡ ἔννοια τοῦ Ἐπαγγελματικοῦ Κινδύνου ἤρχετο ἐνοφθαλμιζομένη εἰς τό Λένδρον τῶν ἐπί μέρους Νομοθεσιῶν, καθ' ὅσον αἱ ἰδέαι τῆς Ὑποχρεώσεως καί τοῦ Κρατικοῦ Παρεμβατισμοῦ ἐπικρατοῦσιν ἤδη καί εἰς ἐκεῖνα τά Κράτη, ἅτινα μέχρι πρό τινος ἐθωμάζοντο, ὡς τά πλέον φιλελεύθερα.

Καί νῦν ἐρχόμεθα εἰς τήν Ἑλλάδα: Αὕτη ἀπό ἀπόψεως συνομοταξίας καταλάσσεται εἰς τήν δην Ὁμάδα τῆς Γαλλίας, ἧς ἡ loi-type ἐναρκοῦται ἐν τῷ καί ἐν ἀρχῇ σημειωθέντι Νόμῳ 551|1915. Πρίν ἤ φθάσῃ εἰς τό *σημερινόν* Νομοθετικόν τοῦτο Καθεστώς ὁ Σ. ποιεῖται λίαν ἀξιεπαίνως μίαν ἀνοδρομήν εἰς τήν *Ἑλληνικήν Ἀρχαιότητα*, ἀρχόμενος δ' ἀπό τῆς *Ὁμηρικῆς Ἐποχῆς*, μεταβαίνει ἀκολούθως εἰς τήν *Ἀρχαϊκήν τοιαύτην*, ὅπου καί γίνεται λόγος περί τῶν πρώτων ἴχνων τῆς ἐξηναγκασμένης φιλολογίας, καί τήν *Ἀθηναϊκήν Ἐποχήν*, ἔνθα οἱ πρῶτοι ἀνθρωπιστικοί νόμοι τοῦ Σόλωνος. Κατά τήν ἐποχήν ταύτην ὁ μέγας οὗτος Ἕλλην τῆς Κλασσικῆς Ἀρχαιότητος Νομοθέτης κατοργεῖ τό «nexum ac dare» τῆς Ρωμαϊκῆς Κοσμοπολιτείας, τό κατωτερίπτον τόν ἄνθρωπον εἰς τό ἐπίπεδον τοῦ ἀνδραπόδου ἤ πράγματος (res). Συναφῶς ἐρευνῶνται ἐνταῦθα ὑπό τοῦ Σ. τά θέματα τῆς κατά τήν περίοδον ταύτην Ἐπαυξήσεως τῆς Δυνάμεως τοῦ Λαοῦ, τοῦ Μισθοῦ, τῆς Ἐμφανίσεως τοῦ πρώτου Πολιτικο-κοινωνιολογικοῦ Προγράμματος: τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας, τῶν Εἰδικοτέρων μέτρων Προνοίας ὑπέρ τῶν Ἀνηλίκων ἐν γένει καί τῶν Θεωρικῶν.

Ἀναφορικῶς πρός τήν ἐμφάνισιν τοῦ πρώτου *Πολιτικο-κοινωνιολογικοῦ Προγράμματος* ἐν τῇ Κλασικῇ ταύτῃ Ἑλληνικῇ Ἀρχαιότητι, παρατηρεῖται ὀρθῶς, ὅτι ἀφ' ἧς ἐδόθησαν πολιτικά δικαιώματα εἰς τόν ὄχλον, οὗτος ἠξίωσεν, ὅπως ἡ ἐκ τοῦ λαοῦ ἀναβλύζουσα παντοδυναμία τοῦ Κράτους τεθῇ εἰς ὑπηρέτησιν τῶν ἰδίων τοῦ λαοῦ ὑλικῶν συμφερόντων.

Κατά τας αναπτυχθείσας έκτοτε ιδέας, τας αποτελούσας κοσμοθεωρίαν εν τω 19ω Αιώνι, ότε προγραμματιούσας τας *Κοινωνικοπολιτικάς* Κατευθύνσεις των *νεωτέρων* Ευρωπαϊκών Κρατών, η Πολιτεία δεν έχει περιορισμένως καθήκον να διασφαλίζη τας πολιτικάς μόνον ελευθερίας των κοινωνών ή και την ίσην απόλαυσιν των κοινών αγαθών, αλλά και γενικώτερον την εξασφάλισιν εις τους πολίτας της ισότητος των δικαιωμάτων, της αναλογίας των όρων συμμετοχής εις τον αγώνα της ζωής προς επίτευξιν των αναγκαίων προσόντων, της ισότητος εις τας πιθανότητας προόδου και προκοπής και της ταυτότητος των όρων ανατροφής και διαπαιδαγωγήσεως. Από της απόψεως ταύτης δύναται ν' αναμολογηθή, ότι ο Περικλής υπήρξεν ο εμπνευστής και εφαρμοστής των ιδεών αρχών, αίτινες ιδρυσάν δημοκρατικώτατον εν τη Πολιτικοκοινωνική εκδηλώσει της ζωής της *Αθηναϊκής Δημοκρατίας* και της εν αυτή αντικατοπτριζομένης *Ελληνικής Πολιτείας* Δικαίου και Κοινωνίας. Χαρακτηριστική, αι και παντοπόδους μορφής και εκάστως, της Ισοπολιτείας εν τω πολιτικώ και ιδίως εν τω κοινωνικώ επιπέδω της εποχής ταύτης είναι και η Κοινωνική Πρόνοια, τα ειδικώτερα μέτρα Προνοίας υπέρ των πενήτων γενικώς και τα Θεωρητικά, περί ων άπαντων επιτυχώς γίνεται εξιστόρησις παρά του κ. Εισαγγελέως.

Και νύν ολίγα τινά περί των *Ελληνιστικής* και *Βυζαντινής Περιόδων*. Εν τη *πρώτη* ουδέν εκ των από της εποχής του Σόλωνος μέχρι των τελευταίων ημερών του Χρυσού Αιώνος του Περικλέους παριωζεται και το κατ' ουσίαν Μακεδονικον της Ελλάδος Κράτος, παρά την επικράτησιν των αρχών της Επικρατείας και την επιβολήν του Ελληνισμού εις την Ασίαν, την Αίγυπτον και την Λιβύην, την πρώοδον και την ευημερίαν του εμπορίου και της βιομηχανίας, τα ζητήματα της Προνοίας και της Αντιλήψεως γενικώς ή και υπέρ των εργαζομένων τάξεων δεν φαίνεται να επέσυραν την προσοχήν και το ενδιαφέρον του Λακεδαιμονικού Στρατιωτικού τύπου τούτου Κράτους του ρεαλισμού, όστις και αύται άκόμη αι εργατικαί διαφοραι, αίτινες εν τη Αθηναϊκή Δημοκρατία ελύοντο διά ταχείας και συνοπτικής διαδικασίας των Αγορανόμων, ηκολούθουν την μονήθη και ατέρμονα διαδικαστικήν πορείαν, ην και αι μη τοιαύται. Αλλά και εν τη *Δευτέρα* τα πράγματα ουδαμώς μετέβαλλαν αισθητώς, διότι η υπό την επιρροήν της Εκκλησίας και την έμπνευσιν των Διδασκάλων του Χριστιανισμού Πρόνοια υπέρ των πτωχών και αναπήρων κύρω άπεχει του να θεωρηθή Κοινωνική Πολιτική, οίαν, έστω και εν σπέρματι, εγνωρίσαμεν εν τη των Αθηναίων Πολιτεία. Ότι η ρύθμισις των σχέσεων μεταξύ Κυρίων των επιχειρήσεων και των υποτεταγμένων τούτοις Εργατών και Μαθητευομένων ήν ατελεστάτη, δείκνυται και εκ της πενίας των διατάξεων, αίτινες περιείχοντο εν τω Επαρχιακώ Βιβλίω του Λεοντος του Σοφού και τη λοιπή Νομοθεσία και άφευκτον εις το θέμα. Ίσως η Συντεχνιακή Μορφή της επιχειρήσεως εν τη εποχή ταύτη και η μη χρησιμοποίησις μισθωτικής εργασίας εις ευρείαν κλίμακα, ώστε να γεννηθή Κοινωνικόν Πρόβλημα, ως επί των ημερών μας, νά ή ή αιτία της τοιαύτης ανυπαρξίας κατεστάσεως.

Εν τη *Νεωτέρα* Ελλάδι τα πράγματα από της πλευράς ταύτης εξελίχθησαν διαφόρως και δή τάγε νύν έχον κατά τρόπον ικανοποιητικόν. Εν τω Συγγράμματι του κ. Οικονόμου επιτυχώς αναπτύσσονται τα συναφή θέματα τόσον εν γενικότητι, όσω και ειδικώτερον του Νόμου Γ'ΦΟΑ'[1911], των προπαρασκευαστικών εργασιών του Νόμου 551[1915], της περαιτέρω τούτου εξελίξεως, της επαγγελματικής αναμορφώσεως των εξ εργατικού ατυχήματος θεμάτων και τα της προλήψεως του ατυχήματος.

Μετά ταύτα ο Σ. προβαίνει εις την ανάπτυξιν της νομικής βάσεως της Νομοθεσίας προς Αποζημίωσιν εξ Εργατικού Ατυχήματος, ερευνωμένων επιτυχώς των θεμάτων υπό γενικήν άποψιν και ειδικώτερον τα της συμβάσεως παροχής εξηρτημένης εργασίας και μισθώσεως εργασίας, του αντικειμένου ταύτης, της θεωρίας των κινδύνων της Διοικήσεως και της επί ταύτης κριτικής και, τέλος, του νομικού χαρακτήρος της εξ εργατικού ατυχήματος ευθύνης.

Εν συνεχεία ο κ. Εισαγγελεύς αντρεύνω μετά πληρότητος τα της ιστορικής εξελίξεως της παρ' ημίν Νομοθεσίας προς την Αναγκαστικήν Ασφάλισιν, ένθα τα ειδικώτερα θέματα της γενικής επισκοπήσεως της ιστορικής ταύτης έρευνης, των κυρίων χαρακτηριστικών του Νόμου 6298[1934], της ασφαλιστικής υποχρεώσεως, της περαιτέρω εξελίξεως του νόμου τούτου και της κριτικής της εθνικής ημών Νομοθεσίας προς ίδρυσιν Κλαδικών Ασφαλιστικών Ταμείων.

Ακολούθως ο Σ. έρχεται εις την ερμηνείαν και εφαρμογήν του Ισχύοντος Δικαίου, ένθα ούτος λίαν διεξοδικώς διερευνά τα βασικά προβλήματα των γενικών προϋποθέσεων της αποζημιώσεως, τα δικαιούμενα και εύθυνόμενα πρόσωπα, του ζημιογόνου γεγονότος ως προϋποθέσεως της προς αποζημίωσιν ευθύνης, του εργατικού ατυχήματος και της επαγγελματικής νόσου, του πεδίου της εφαρμογής της, εκτάσεως της αποζημιώσεως και του υπολογισμού ταύτης, των δικαιούχων προσώπων, της ανικανότητος προς εργασίαν, της εκτάσεως της κατά την ημετέραν νομοθεσίαν περί εργατικών ζητημάτων αποζημιώσεως, του μισθού—βάσεως κατά την αυτήν νομοθεσίαν της καταβολής της αποζημιώσεως, της αποζημιώσεως του θύματος εργατικού ατυχήματος κατά την ασφάλισιν (Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων-Ταμείον Μεταλλείτων), των δικαιούχων προσώπων της αποζημιώσεως της συντάξεως εν τη περιπτώσει του θανάτου εξ εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής νόσου, των ιατρικών και φαρμακευτικών δαπανών και εξόδων κηδείας, της ιατρικής περιθάλψεως του Ν. 6298 και της τοιαύτης των εν τοις μεταλλείοις και λατομείοις παίοντων εργατών και υπαλλήλων, των ασφαλιστικών μέσων, της αλληλεγγύης πλειόνων, του προνομίου των εκ του νόμου 551 απαιτήσεων, της βεβαιώσεως της αναγγελίας και των ατυχημάτων και της εκδικάσεως των σχετικών αγωγών, τα των γενικών διατάξεων, εν αις αι δημοσίας τάξεως διατάξεις, το ακατασχετον και ανεκχωρητον των εξ εργατικού ατυχήματος απαιτήσεων και η δικαστική ατέλεια, αι σχέσεις Νομοθεσίας περί Εργατικών Ατυχημάτων προς το Κοινόν Αστικόν Δίκαιον, η παραγραφή, η σχέσις της αποζημιώσεως και των ασφαλιστικών παροχών προς άλλο εκ του εργατικού ατυχήματος δικαίωμα και τα περί των αλλοδαπών εν Ελλάδι εργατών και των ατυχημάτων των ημεδαπών εν τη Αλλοδαπή.

Εκ της πλειάδος των ως άνω θεμάτων δεν είναι δυνατόν να μη προσελκύση ιδιαιτέρως την προσοχήν του αναγνώστου η υπό του Σ. έρευνα της σχέσεως της περί Εργατικών Ατυχημάτων Νομοθεσίας προς το Jus Commune, οίον το Αστικόν Δίκαιον.

Αληθώς η συμπλοκή και συνύφανσις των δύο τούτων Δικαίων εν τω περί ού ο λόγος πεδίω ήν επιτεταγμένη εκ των αναγκών της ζωής. Η διατήρησις, ούτω, της πλήρους κατά το Αστικόν Δίκαιον αποζημιώσεως, δια την δολίαν επέλευσιν του εργατικού ατυχήματος ήν επιβεβλημένη, ως δυναμένη

(Συνέχεια εις την σελίδα 1064)

ΝΟΜΟΙ - ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ - ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΙ - ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ.—Περί καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς ἅπαντα τὰ καταστήματα τῆς κωμοπόλεως τῶν Ὡρεῶν, πλὴν τῶν καφενείων, γαλακτοπωλείων κ.λ.π.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 214 τῆς 28 Σεπτεμβρίου 1950).

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 2 καὶ 6 τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 8/14 Μαρτίου 1910 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, τῇ αἰτήσει τῶν διαφερομένων ἐπαγγελματικῶν Ὀργανώσεων καὶ τῇ συμφώνῳ γνώμῃ τοῦ Σταθμοῦ Χωροφυλακῆς Ὡρεῶν, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 467) 950 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀποφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον.

1. Καθιεροῦται ἡ ὁλοκληρωτικὴ Κυριακὴ ἀργία εἰς ἅπαντα τὰ καταστήματα τῆς κωμοπόλεως τῶν Ὡρεῶν, πλὴν τῶν καφενείων, γαλακτοπωλείων, μαγειρείων, ἰατειατορίων, οἰνοπωλείων, ζυθοπωλείων, κρεοπωλείων, ἅτινα παραμένουσιν ἀνοικτὰ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ ἐκ τῶν παντοπωλείων θὰ παραμένῃ ἓν ἀνοικτὸν ἐκ περιτροπῆς, τῆς σειρᾶς κανονιζομένης ὑπὸ τῆς οἰκείας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς.

2. Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς τῆς Ἀναλήψεως ἅπαντα τὰ καταστήματα παραμένουσι κλειστά.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Σεπτεμβρίου 1950.

901]1950 ΠΡΑΞΙΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ.—Περὶ παρατάσεως τῶν περὶ ὧν τὸ ὑπ' ἀριθ. 1238]49 Ν. Δ. διατάξεων μέχρι τέλους Δ]βρίου 1950.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 211 τῆς 28 Σεπτεμβρίου 1950)

Μετ' εἰσήγησιν τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, ἀποφασίζει:

1. Ἡ ἰσχὺς τῶν περὶ ὧν τὸ ἄρθρον μόνον τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1238]49 Νομοθετικοῦ Διατάγματος διατάξεων παρατείνεται, ἐφ' ἃς ἔληξεν αὕτη, μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1950.

2. Ἡ παροῦσα θέλει κυρωθῇ διὰ νόμου καὶ νὰ δημοσιευθῇ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐκδόσαν πρὸς τούτοις τὴν ὑπ' ἀριθ. 901 παροῦσαν πρᾶξιν του.

Ἀκριβὲς ἀντίγραφον.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Σεπτεμβρίου 1950.

Ὁ Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Διόρθωσις ἡμαρτημένων

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 214 τῆς 28 Σεπτεμβρίου 1950)

Ἐν τέλει τοῦ κειμένου τοῦ ἀπὸ 9 Σεπτεμβρίου 1950 Β. Διατάγματος «περὶ παρατάσεως ἰσχύος διατάξεων τοῦ Δικαιοστασίου ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου»(*) καὶ μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τίθεται ἡ ἐκ τυπογραφικῆς ἀβλεψίας παραλειφθεῖσα ὑπογραφὴ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως.

(Ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης)

1520]1950 ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΣ.—Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν Νόμων περὶ φορολογίας καθαρῶν προσόδων καὶ ἄλλων φορολογικῶν διατάξεων κ.λ.π.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 211 τῆς 29 Ὀκτωβρίου 1950).

Λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 25 Ὀκτωβρίου 1950 τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ληφθεῖσαν ἀπόφασιν περὶ ἐκδόσεως, λόγῳ κατεπειγούσης καὶ ἀναποφάστου ἀνάγκης, Ἀναγκαστικοῦ Νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν Νόμων περὶ φορολογίας καθαρῶν προσόδων καὶ ἄλλων φορολογικῶν διατάξεων κλπ.» ἀποφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

. . . . . .

Ἄρθρον 3.

1. Ὁ μισθωτὸς ὁ κτώμενος ἐκ πλειόνων τοῦ ἑνὸς ἐργοδοτῶν ἢ πλειόνων τῆς μιᾶς πηγῶν ἀμοιβὰς ἐκ μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν δικαιοῦται εἰς τὸ τέλος ἑκάστου φορολογικοῦ ἔτους νὰ ὑπολογίσῃ ἐκ νέου τὸν φόρον Σ' κατηγορίας τοῦ αὐτοῦ Κώδικος ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν καθαρῶν ἀποδοχῶν, τὰς ὁποίας ἐκτήσατο κατὰ τὸ ἐτήσιον διάστημα ἀπὸ 1 Ἰουλίου ἔτους τινὸς μέχρι τῆς 30 Ἰουνίου τοῦ ἑπομένου ἔτους.

Ὁ ἐτήσιος φόρος ὑπολογίζεται διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 26 τοῦ Κώδικος Φ.Κ.Π. ἀναγραφομένης κλίμακος ἐπὶ τοῦ ὅλου ποσοῦ τῶν καθαρῶν ἀποδοχῶν, τὰς ὁποίας ἐκτήσατο ὁ ὑπόχρεως κατὰ τὸ ἐν λόγῳ ἔτος.

Ἐκ τοῦ ἐτησίου φόρου ἐκπίπτουσιν οἱ φόροι, τοὺς ὁποίους ἐκράτησαν οἱ ἐργοδόται κατὰ τὸ ἐν λόγῳ ἔτος ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν, τὰς ὁποίας κατέβαλον εἰς τὸν ὑπόχρεων.

Ἐὰν ὁ ὑπόχρεως ἐκτήσατο ἀποδοχὰς ἐκ μόνου ἑνὸς ἐργοδότου, ὁ φόρος ὑπολογίζεται ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐν λόγῳ ἐργοδότου, ἐὰν δὲ ἐκ πλειόνων, ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἀποδοχῶν, τὰς ὁποίας ἐκτήσατο ἐκ τῶν πλειόνων τούτων ἐργοδοτῶν.

Ὁ ὑπόχρεως ὑποβάλλει δήλωσιν τοῦ ἐτησίου φόρου εἰς τὴν ἁρμοδίαν Δ.Ο.Υ. ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ἰουνίου τοῦ ἑπομένου ἔτους.

Ὁ ἐτήσιος φόρος ὑπολογίζεται διὰ τῆς δηλώσεως Σ' κατηγορίας τῶν ἀμοιβῶν, ἃς ἐκτήσατο ὁ ὑπόχρεως κατὰ τὸ τρίμηνον ἀπὸ 1 Ἀπριλίου ἕως 30 Ἰουνίου, διὰ τῶν ὑπολογισμῶν δὲ τούτων τὰ κλιμάκια τῶν τριμηνιαίων ἀποδοχῶν τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 942]49 τετραπλασιάζονται.

Εἰς τὸν ἐτήσιον φόρον συμψηφίζεται ὁ καταβληθεὶς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν τριμηνιαίων δηλώσεων φόρος, τὸ δὲ ὑπόλοιπον καταβάλλεται ὡς φόρος τοῦ τελευταίου τριμήνου ἢ κατὰ περίπτωσιν ἐπιστρέφεται.

Αἱ διατάξεις τῆς παρούσης παραγράφου ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν κτηθεισῶν ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1949 ἀποδοχῶν, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ἐφεξῆς κτωμένων τοιούτων.

Ἄρθρον 4.

Ἡ διάταξις τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἄρθρου 26 τοῦ Κώδικος Φ.Κ.Π. ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολούθως:

3. Ὁ φόρος Σ Τ' κατηγορίας καθαρῶν προσόδων (ἀμοιβαὶ ἐκ μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν) ἐπὶ τῶν ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1950 καὶ ἐφεξῆς κτωμένων ἀμοιβῶν ὑπὸ τῶν Ἀξιωματικῶν τῶν ἐμπορικῶν πλοίων ὁρίζεται ὡς ἑξῆς: α) Ἐπὶ ἀμοιβῶν καταβαλλομένων ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου εἰς ξένον νόμισμα μὲ ἀναλογικὸν συντελεστὴν πέντε τοῖς ἑκατὸν (5%) μετ' ἔκπτωσιν, προκειμένου μὲν περὶ ἀμοιβῶν καταβαλλομένων εἰς λίρας Ἀγγλίας ποσοῦ τριάκοντα (30) λιρῶν μηνιαίως, προκειμένου δὲ περὶ ἀμοιβῶν καταβαλλομένων εἰς ἕτερον νόμισμα μετ' ἔκπτωσιν ἀναλόγου ποσοῦ ὑπολογιζομένου ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐπισήμου ἰσοτιμίας. β) Ἐπὶ ἀμοιβῶν καταβαλλομένων ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου εἰς δραχμὰς μὲ ἀναλογικὸν συντελεστὴν τρία ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (3%) μετ' ἔκπτωσιν ποσοῦ δραχμῶν πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) μηνιαίως.

Ἐν περιπτώσει καταβολῆς ἀμοιβῶν κατωτέρων τοῦ

(*) ΕΕΔ 9 σελ. 912.

μηνός ἡ ἐκπτωσις ὑπολογίζεται ἀναλόγως πρὸς τὰς ἡμέρας ἐργασίας.

Ὁ κατὰ τ' ἀνωτέρω παρακρατούμενος ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου φόρος ἀποδίδεται εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον εἰς ὃ νόμιμα ἐγένετο ἡ καταβολὴ τῶν ἀμοιβῶν.

Διὰ Β. Διαταγμάτων θέλουσι ὁρισθῆ οἱ ὑπόχρεοι πρὸς παρακράτησιν καὶ ἀπόδοσιν τοῦ φόρου, τὰ τῆς ἐπιβόσεως τῶν δηλώσεων, τὰ τῆς βεβαιώσεως τοῦ φόρου, ὡς καὶ πᾶσα ἑτέρα λεπτομέρεια ἀναφερομένη εἰς τὴν διαδικασίαν βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τοῦ φόρου

. . . . . .

Ἄρθρον 14.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἐκτὸς τῶν διατάξεων δι' ἃς ἄλλως ὁρίσται, ὑποβληθήσεται δὲ πρὸς κύρωσιν ἐπὶ τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ὀκτωβρίου 1950.

1535|1950 ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΣ.—Περὶ συστάσεως παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Διευθύνσεως Στατιστικῆς καὶ Πληροφοριῶν.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 244 τῆς 29ης Ὀκτωβρίου 1950)

Λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 20ης Ὀκτωβρίου 1950 τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ληφθεῖσαν ἀπόφασιν περὶ ἐκδόσεως, λόγῳ κατεπειγούσης, ἀπροβλέπτου καὶ ἀναποφεύκτου ἀνάγκης, Ἀναγκαστικοῦ Νόμου «περὶ συστάσεως παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Διευθύνσεως Στατιστικῆς καὶ Πληροφοριῶν».

Ἄρθρον 1.

1. Πρὸς ἐξυπηρέτησιν τοῦ ἔργου ἀνασυγκροτήσεως τῆς Χώρας αἱ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας ὑφιστάμεναι Ὑπηρεσίαι «Μελετῶν καὶ Στατιστικῆς» καὶ «Διεθνοῦς Ἐπικοινωνίας καὶ Διαφωτισμοῦ», μετὰ τῶν εἰς αὐτὰς ἀνηκουσῶν Ὑπηρεσιῶν, συναποτελοῦν ὡς δύο Τμήματα τὴν «Διεύθυνσιν Στατιστικῆς καὶ Πληροφοριῶν», ἥτις συνιστᾶται διὰ τοῦ παρόντος.

2. Τῆς Διευθύνσεως Στατιστικῆς καὶ Πληροφοριῶν προΐσταται Διευθυντὴς ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ Διευθυντοῦ Α' ἢ α' τάξεως.

3. Τὰ ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως Στατιστικῆς καὶ Πληροφοριῶν συλλεγόμενα στατιστικὰ στοιχεῖα χρησιμεύουν διὰ τὴν στατιστικὴν γνῶσιν καὶ τὴν ἐκ ταύτης γενικὴν συγκριτικὴν ἀναμέτρησιν τῶν ἀντικειμένων, ἅτινα ἀφορῶν. Ταῦτα δὲν δύνανται νὰ χρησιμοποιῶνται δι' ἄλλους σκοπούς, θεωροῦνται δὲ ὡς ἐμπιστευτικῆς φύσεως.

Ἀπαγορεύεται, ὅπως οἱ ὑπάλληλοι τῆς Διευθύνσεως ταύτης ἀποκαλύπτουσι στοιχεῖα ἀτόμων ἢ ἐπιχειρήσεων συνεργαζομένων διὰ τῆς παροχῆς πληροφοριῶν ὑποχρεοῦνται δὲ ὅπως χρησιμοποιῶσι ταῦτα μόνον διὰ τὴν ἀναγκαίαν ἐπεξεργασίαν ἐντὸς τῆς Διευθύνσεως, ἀπαγορευομένης τῆς παροχῆς πληροφοριῶν εἰς οἱανδήποτε ἄλλην ἀρχήν. Πᾶς ὑπάλληλος ἀποκαλύπτων ἢ χρησιμοποιῶν τοιαῦτα στοιχεῖα διὰ σκοποὺς ξένους πρὸς τοὺς ὡς ἄνω τεθέντας θεωρεῖται ὑποπίπτων εἰς πειθαρχικὸν παράπτωμα, τιμωρούμενος κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ Α Νόμου 560|1945. Ἐπὶ πλέον δὲ ὑπέχει καὶ ποινικὴν εὐθύνην ἐπὶ παραβάσει καθηκόντος.

Ἄρθρον 2

1. Εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῆς διὰ τοῦ παρόντος συνιστωμένης Διευθύνσεως ὑπάγονται ἅπασαι αἱ ἁρμοδιότητες αἱ καθοριζόμεναι ὑπὸ τῶν ἐδαφίων α', β', γ', δ' καὶ ε' τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 9 Α.Ν. 560|45.

2. Εἰς τὸ ἄρθρον 9 παράγρ. 1 τοῦ Α. Ν. 560|45 προστίθεται ἐδάφιον στ' ἔχον ὡς ἑξῆς:

«Τὴν συστηματικὴν συλλογήν, ἐπεξεργασίαν καὶ δημοσίευσιν παντὸς στατιστικοῦ στοιχείου ἀναγομένου εἰς τὴν ἀπασχόλησιν τῶν μισθωτῶν, τὰς ὥρας ἐργασίας, τὰς ἀποδοχάς, τὰς δαπάνας διαβιώσεως, τὴν οἰκογενειακὴν κατάστασιν, τὰς συνθήκας στεγάσεως, τὴν παροχὴν πληροφοριῶν μὴ ἐμπιστευτικῆς φύσεως ἐπὶ ζητημάτων στατιστικῆς, ὡς καὶ πᾶν ὅτι ἀφορᾷ τὴν ἐν γένει κατάστασιν τῶν μισθωτῶν».

3. Ἡ παρ. 2 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Α Ν 560|45 ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολούθως:

«2) Ἡ Διεύθυνσις Στατιστικῆς καὶ Πληροφοριῶν διαιρεῖται εἰς Τμήματα ὡς ἀκολούθως:

α) Τμῆμα «Στατιστικῆς καὶ Πληροφοριῶν».

β) Τμῆμα «Διεθνοῦς Ἐπικοινωνίας».

Αἱ ἁρμοδιότητες τῶν ὡς ἄνω Τμημάτων θέλουσι καθορισθῆ διὰ Β. Διατάγματος ἐκδοθησομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἄρθρον 3

1. Αἱ ὀργανικαὶ θέσεις τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας αὐξάνονται ὡς κάτωθι:

α) Εἷς Διευθυντὴς Β' ἢ Α' τάξεως.

βι Τρεῖς Ἐπιθεωρηταὶ Ἐξωτερικῶν Ὑπηρεσιῶν ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ Τμηματάρχου Β' ἢ Α' τάξεως ἢ Διευθυντοῦ Β' ἢ Α' τάξεως.

γ) Δύο Οἰκονομικοὶ καὶ Στατιστικοὶ Γραμματεῖς ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ γραμματέως Β' ἢ Α' τάξεως ἢ Εἰσηγητοῦ.

δ) Τέσσαρες Γραφεῖς ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ Γραφέως Β' ἢ Α' τάξεως.

ε) Δύο Δακτυλογράφοι ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ Γραφέως Β' ἢ Α' τάξεως.

στ) Μία θέσις διερμηνέως ἢ μεταφραστοῦ τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ Γραμματέως Α' ἢ Εἰσηγητοῦ ἢ Τμηματάρχου Β' τάξεως.

2. Διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ἀναγκῶν τῆς Διευθύνσεως «Στατιστικῆς καὶ Πληροφοριῶν» δι' εἰδικὰς ἐρεύνας ἢ ἀπογραφὰς ἐπιτρέπεται, ὅπως προσλαμβάνωνται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου μέχρι πέντε (5) ἔκτακτοι ὑπάλληλοι ἐπὶ βαθμῷ γραφέως Β' ἢ Α' τάξεως καὶ διὰ διάστημα τριῶν μηνῶν δι' ἑκάστην περίπτωσιν.

Ἄρθρον 4

1. Πρὸς πλήρωσιν τῆς θέσεως τοῦ Προϊσταμένου τῆς Διευθύνσεως «Στατιστικῆς καὶ Πληροφοριῶν» προάγεται Τμηματάρχης α' τάξεως κεκτημένος πτυχίον τῆς παρ. 4 τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ Α. Ν. 560|45 καὶ διατῇ εὐδοκίμων ὑπηρεσίαν ἐν τῷ βαθμῷ τούτῳ.

2. Εἰς θέσιν Προϊσταμένου τῶν Τμημάτων τῆς Διευθύνσεως «Στατιστικῆς καὶ Πληροφοριῶν» τοποθετεῖται ὀργανικὸς Τμηματάρχης ὑπηρετῶν ἐν τῷ Ὑπουργείῳ ἢ προάγεται Εἰσηγητὴς κεκτημένος τὰ πρὸς προαγωγὴν ἀπαιτούμενα προσόντα.

3. Εἰς θέσιν Οἰκονομικοῦ καὶ Στατιστικοῦ Γραμματέως τοποθετεῖται ἢ προάγεται ὁ κεκτημένος διὰ τὴν θέσιν γραμματέως τοῦ Ὑπουργείου ὁριζόμενα προσόντα.

4. Εἰς θέσιν γραφέως καὶ δακτυλογράφου διορίζεται ὁ κεκτημένος διὰ τὴν θέσιν ταύτην ὁριζόμενα προσόντα.

5. Διὰ τὴν πλήρωσιν τῶν θέσεων τῆς διὰ τοῦ παρόντος συνιστωμένης Διευθύνσεως προτιμῶνται οἱ ἐμφανίζοντες εἰδίκευσιν εἰς τὰ θέματα τὰ ἀναγόμενα εἰς τὴν ἁρμοδιότητα αὐτῆς καὶ οἱ γνωρίζοντες τὴν Ἀγγλικὴν ἢ Γαλλικὴν γλῶσσαν, προτιμωμένων τῶν κατεχόντων ἀμφοτέρας τὰς γλώσσας.

6. Πρὸς πλήρωσιν θέσεως Ἐπιθεωρητοῦ Ἐξωτερικῶν Ὑπηρεσιῶν μετατάσσεται ὀργανικὸς Τμηματάρχης α' τάξεως τοῦ Ὑπουργείου, ἔχων τοὐλάχιστον 20ετῆ

ειδόκιμον ὑπηρεσίαν ἐν τῷ Δημοσίῳ, ἐξ ἧς τριετῆ ὡς Ταγματάρχης α' τάξεως.

7. Εἰς θέσιν διορισμένως ἡ μεταφραστοῦ τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης μετατάσσεται ὁ ἔχων ὑπηρεσίαν ἐπὶ βαθμῷ καὶ μετὰ Ταγματάρχου α' τάξεως ἔκτακτος διερμηνεὺς τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης, ἐφαρμοζομένων ἐν προκειμένῳ τῶν διατάξεων τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ Α. Νόμου 560|44.

"Αρθρον 5.

1. Πρὸς ἐντελεστέραν ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ τῆς διὰ τοῦ παρόντος συνιστωμένης Διευθύνσεως «Στατιστικῆς καὶ Πληροφοριῶν» καὶ πρὸς ἐξασφάλισιν ὁμοιομόρφου κατευθύνσεως τῶν ἐργασιῶν της συνιστᾶται Συμβούλιον Στατιστικῆς, ἀποτελούμενον ἐκ:

α) τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ὡς Προέδρου,

β) ἑνὸς Καθηγητοῦ τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Πρωτ-νεως,

γ) τοῦ Διευθυντοῦ Πρ]σμου τῆς Γ.Σ.Ε.Ε.,

δ) ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῶν ἐργοδοτῶν, ὁριζομένου ἀπὸ κοινοῦ ὑπὸ τῶν Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς καὶ

ε) ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῆς Γ.Σ.Ε.Ε. ὑποδεικνυομένου ὑπ' αὐτῆς.

Χρέη Εἰσηγητοῦ τοῦ Συμβουλίου ἐκτελεῖ ὁ Προϊστάμενος τῆς Διευθύνσεως «Στατιστικῆς καὶ Πληροφοριῶν», ὅστις μετέχει αὐτοῦ ἄνευ ψήφου.

Χρέη γραμματέως ἐκτελεῖ εἷς τῶν ὑπαλλήλων τῆς Διευθύνσεως.

2. Τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου, ὡς καὶ ὁ γραμματεύς αὐτοῦ, μετ' ἰσαρίθμων ἀναπληρωτῶν, διορίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

3. Τὸ Συμβούλιον Στατιστικῆς συνέρχεται τακτικῶς ἀνὰ τρίμηνον ἢ καὶ ἐκτάκτως, ὁσάκις ἤθελε κληθῇ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, καὶ γνωμοδοτεῖ, προτάσει τοῦ Προϊσταμένου τῆς Διευθύνσεως Στατιστικῆς καὶ Πληροφοριῶν, ἐπὶ παντὸς θέματος ἀφορῶντος τὰ ζητήματα ἐρευνῶν, ἐπεξεργασίας καὶ δημοσιεύσεως τῶν συγκεντρουμένων στατιστικῶν στοιχείων.

"Αρθρον 6

Διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος, ἐκδοθησομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, καθορισθήσεται πᾶσα ἀναγκαία λεπτομέρεια διὰ τὴν ἐφαρμογὴν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ὑποβληθήσεται δὲ εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς κύρωσιν ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ὀκτωβρίου 1950.

1544|1950 ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΣ.—Περὶ συμπληρώσεως ἑνίων διατάξεων τοῦ Ν. 751|48 «περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ» καὶ τοῦ Ν. Δ|τος 1195|1949 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἑνίων διατάξεων τοῦ Ν. 751|48».

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 250 τῆς 29 Ὀκτωβρίου 1950)

Λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 20 Ὀκτωβρίου 1950 τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ληφθεῖσαν ἀπόφασιν περὶ ἐκδόσεως, λόγῳ κατεπειγούσης καὶ ἀναποφεύκτου ἀνάγκης, Ἀναγκαστικοῦ Νόμου «περὶ συμπληρώσεως ἑνίων διατάξεων τοῦ Ν. 751|48 «περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ» καὶ Ν. Δ|τος 1196|49 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἑνίων διατάξεων τοῦ Ν. 751|48», ἀποφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

"Αρθρον 1

Ἡ σχέσις ἐργασίας τῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 751|48 «περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν ὑπηρετούντων ἢ ὑπηρετησάντων εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατὰ τοῦ Ἔθνους συμμοριακῆς ὁράσεως», ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν Δ|τος 1196|49 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἑνίων διατάξεων τοῦ Ν. 751|48», προσληφθέντων καὶ προσληφθησομένων διατηρεῖται ὑποχρεωτικῶς ἐπὶ μίαν τριετίαν, ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς προσλήψεως των.

2. Ἡ ἀνωτέρω διάταξις ἰσχύει καὶ διὰ τοὺς διὰ τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας, δυνάμει τῆς παραγρ. 3 τοῦ Ν 751|18, τοποθετηθέντας.

"Αρθρον 2

1. Ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. Δ|τος 1196|49 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἑνίων διατάξεων τοῦ Ν. 751|48» προβλεπομένη προθεσμία ἀναστολῆς παρατείνεται ἐπὶ ἓν εἰσέτι ἔτος ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς προηγουμένης.

3. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ὑποβληθήσεται δὲ πρὸς κύρωσιν ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Ὀκτωβρίου 1950.

1545|1950 ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΣ.—Περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ διὰ τοῦ ἀπὸ 17|12|30 Δ|τος κυρωθέντος Κανονισμοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας τῶν Σιδ|κῶν Δικτύων, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου 1854 καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 250 τῆς 29 Ὀκτωβρίου 1950)

Λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 24 Ὀκτωβρίου 1950 τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ληφθεῖσαν ἀπόφασιν περὶ ἐκδόσεως, λόγῳ κατεπειγούσης καὶ ἀναποφεύκτου ἀνάγκης, Ἀναγκ Νόμου «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ διὰ τοῦ ἀπὸ 17-12-30 Δ|τος κυρωθέντος Κανονισμοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας τῶν Σιδ)κῶν Δικτύων, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρ 1 τοῦ Νόμου 1854 καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων», ἀποφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

"Αρθρον 1.

1. Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Κανονισμοῦ Ταμείων Ἀλληλοβοηθείας ἑκάστης τῶν ἐν Ἑλλάδι Σιδ)κῶν καὶ Τροχ)κῶν ἐπιχειρήσεων, τοῦ κυρωθέντος διὰ τοῦ ἀπὸ 17-12-30 Δ)τος, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου 1854)44, εἶναι ὅτι οἱ ὑπὸ τοῦ Δικτύου προσλαμβανόμενοι διπλωματοῦχοι φαρμακοποιοί, ὡς καὶ οἱ βοηθοὶ αὐτῶν, πρὸς ἀποκλειστικὴν καὶ μόνον ἐξυπηρέτησιν τῶν διοικητικῶν ἀναγκῶν τῆς Ἰατρικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Δικτύου, διορίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ παρ' αὐτῷ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, προτάσει τοῦ Γενικοῦ Δ)ντοῦ, κατόπιν γνώμης τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ταμείου, καὶ ὅτι ἡ μισθοδοσία τόσον αὐτῶν, ὅσον καὶ τῶν παρ' αὐτῷ ἰατρῶν, βαρύνει τὸ Δίκτυον.

2. Τὸ μὴ ἐμπίπτον εἰς τὰς διατάξεις τῆς προηγουμένης παραγράφου φαρμακευτικὸν προσωπικὸν ἀποτελεῖ, ἀνεξαρτήτως τοῦ τρόπου τῆς προσλήψεώς του, προσωπικὸν τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας καὶ τελεῖ μετὰ ταῦτα εἰς σχέσιν δημοσίου δικαίου. Ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τούτου, ὡς πρὸς ἅπασας τὰς σχέσεις αὐτοῦ

πρὸς τὸ Ταμεῖον καὶ τὴν μισθοδοσίαν, δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας, ἀλλ' αἱ ἐκδοθεῖσαι καὶ ἐκδιδόμεναι ἑκάστοτε ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις περὶ καθορισμοῦ τῶν μισθῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.

"Αρθρον 2.

Ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις χορηγοῦσαι εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ἐν τῇ Χώρᾳ ἐν γένει ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν προσαύξησιν ἢ ἐπίδομα ἢ τμήματα ἡμερομισθίων λόγῳ ἀπασχολήσεως του κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐκ τοῦ Νόμου καθοριζομένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς τοῦ ἔτους δὲν ἰσχύουν, ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς των, διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν Σιδ)κῶν Δικτύων Σ. Ε. Κ., Σ. Η. Α. Π., Θεσσαλίας, Σ. Β. Δ. Ε., Σ. Π. Κ., καὶ Γαλλοελληνικῶν Σιδ)μων, διὰ τὸ ὁποῖον ἐφαρμόζεται ὁ ἀπὸ 15ου Φεβρουαρίου 1936 «Κανονισμὸς τῶν ὡρῶν ἐργασίας καὶ ἀναπαύσεως τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀτμηλάτων Σιδ)μων».

"Αρθρον 3.

Αἱ πάσης φύσεως ἀποδοχαί, μισθοί (προσαυξήσεις, ἐπιδόματα κλπ.) τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ Σιδ)κῶν Δικτύων καθορίζονται μόνον διὰ κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Μεταφορῶν, Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν.

Ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις ἐκδοθεῖσαι ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Χώρας καὶ ἐφεξῆς καθορίζουσαι μισθούς, προσαυξήσεις, ἐπιδόματα καὶ ἐν γένει ἀποδοχὰς ἐργαζομένων δὲν ἰσχύουν ἐξ ὑπαρχῆς διὰ τὸ ἐν γένει προσωπικὸν τῶν ἀνωτέρω Δικτύων, ἐὰν δὲν εἶναι ὑπογεγραμμέναι καὶ παρὰ τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ Ὑπουργῶν.

"Αρθρον 4.

Τὰ ἐν Ἑλλάδι ἀτμήλατα Σιδηροδρομικὰ Δίκτυα, διὰ τοὺς ἐκ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν ἠσφαλισμένους εἰς τὰ παρ' αὐτοῖς ἀσφαλιστικὰ Ταμεῖα ἢ εἰς τὸ Ι.Κ.Α., δὲν ὑποχρεοῦνται εἰς εἰσφορὰν ὑπὲρ ἄλλων κυρίων ἢ ἐπικουρικῶν Ταμείων ἀσφαλίσεως καταργουμένης πάσης ἀντιθέτου διατάξεως ἀπὸ τῆς ἰσχύος της.

Ὁ Νόμος 118|40 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων», ὡς ἀτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἀπὸ τῆς ἰσχύος του ἐπὶ τῶν ἀτμηλάτων Σιδ)κῶν Δικτύων τῆς Χώρας.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Νόμου ἀρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ὑποβληθήσεται δὲ πρὸς κύρωσιν εἰς τὴν Βουλήν, κἂν ὅμως τὴν ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ὀκτωβρίου 1950.

1560|1950 ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΣ.—Περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων ἀφορωσῶν τὸ προσωπικὸν τῆς Υ.Ε.Κ.Α.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 250 τῆς 29 Ὀκτωβρίου 1950)

Λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 27 Ὀκτωβρίου 1950 τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ληφθεῖσαν ἀπόφασιν περὶ ἐκδόσεως λόγῳ κατεπειγούσης καὶ ἀναποφεύκτου ἀνάγκης, Ἀναγκ. Νόμου «περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων ἀφορωσῶν τὸ προσωπικὸν τῆς Γ.Ε.Κ.Α.», ἀποφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

"Αρθρον μόνον.

1. Ἐπὶ τοῦ ἀπολυμένου ὁποτεδήποτε πρὸς τὴν ἀναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ ἐγκύρως ἀπολυομένου προσωπικοῦ τῆς Γ.Ε.Κ.Α., δὲν ἐχούσης ἐφαρμογὴν ἐξ' αἰτίας τοῦ Α.Ν. ὑπ' ἀριθ. 9|3)1949 κυρωθείσης πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὑπ' ἀριθ. 9611 τῆς 17.11.47 καὶ ὑπ' ἀριθ. 976 τῆς 27.1.47, καταργουμένου ἀφ' ἧς ἰσχύος τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Α.Ν. ὑπ' ἀριθ. 1422|50 «περὶ διαταξέων τινων ἀφορωσῶν τὸ προσωπικὸν τῆς Γ.Ε.Κ.Α.».

2. Ἡ προηγουμένη παράγραφος ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν ἐκκρεμῶν δικῶν, ἐφ' ὅσον δὲν ἐξεδόθη ὑπ' αὐτῶν τελεσίδικος ἀπόφασις.

3. Καταβληθεῖσαι ἀποζημιώσεις κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ καταργουμένου ἄρθρου 3 τοῦ Α.Ν. ὑπ' ἀριθ. 1422|50 δὲν ἀναζητοῦνται.

4. Ἡ σειρὰ τῶν ἀπαλλαθησομένων ὑπαλλήλων τῆς Γ.Ε.Κ.Α. θέλει καθορισθῆ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

5. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Νόμου ἀρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ὑποβληθήσεται δὲ εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς κύρωσιν ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ὀκτωβρίου 1950.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ.—Περὶ ἀναστολῆς χορηγήσεως ἀδειῶν Α.Ν. 539|45 εἰς τοὺς ἀρτεργάτας διὰ τὸ ἔτος 1950.

(Ε. Κ. τ. Α φ. 249 τῆς 29 Ὀκτωβρίου 1950)

"Εχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῆς παρ. 3 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Α.Ν. 539|45, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κατὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 514|50 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Κατοικρατείας, ἀποφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

"Αρθρον μόνον.

Ἀνασταλλομένων καθ' ὅλην τὴν Ἐπικράτειαν τὴν χορήγησιν τῶν δυνάμει τοῦ Α.Ν. 539|45 παρασχεμένων ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν διὰ τὸ ἔτος 1950 εἰς τοὺς ἀρτεργάτας.

Εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Ὀκτωβρίου 1950.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

33770|Σ. 712|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 70363|40 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 114 τῆς 31 Ἰουλίου 1950)

"Εχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Α.Ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἠρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 631|37 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας», 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 Ν. Δ|τος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», 3) πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Προνοίας Ἐπαλλήλων Ο.Α.Π., 4) γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 236|18 συνεδρίασις 52α τῆς 1ης Ἰουνίου 1950), ἀποφασίζομεν:

Ἡ παράγραφος 1 τοῦ ἄρθρου 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 70363|40 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως τροποποιεῖται ὡς κάτωθι:

«Ἡ ἀσφάλισις τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ ἄρθρῳ ἀναφερομένων προσώπων ἐξυπηρετεῖται ἐκ τῶν κατωτέρω ὁριζομένων πόρων, οἵτινες μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν ποσοστοῦ ἐξ 8 ο|ο δι' ἔξοδα διοικήσεως τοῦ Ταμείου τηροῦνται παρ' αὐτῷ εἰς εἰδικὸν λογαριασμόν, μὴ ἐπιτρεπομένου ἀνακυκλισμοῦ μεταξὺ τοῦ λογαριασμοῦ τούτου

και των λοιπών παρά τῷ Ταμείῳ τηρουμένων λογαριασμῶν ἢ μεταφορᾶς κεφαλαίων ἐκ τοῦ ἑνὸς λογαριασμοῦ εἰς τὸν ἕτερον ἐν περιπτώσει ἀσφαλιστικῶν ἐλλειμμάτων ἢ πλεονασμάτων ἑνὸς ἐκ τούτων».

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 4 τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως προστίθενται τὰ κάτωθι:

«Πρὸς διασφάλισιν τῆς ἀκριβείας τῶν πρὸς τὸ Ταμεῖον καταβληθησομένων εἰσφορῶν οἱ ἐργοδόται ὑποχρεοῦνται νὰ τηροῦν τὰ πρὸς τοῦτο ἀπαραίτητα βιβλία καταβολῆς μισθῶν, ἡμερομισθίων, ἢ πάσης φύσεως ἀμοιβῶν πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ Συνδέσμου Παραλαβῆς καὶ παραδόσεως Ἐμπορευμάτων Λιμένος Πειραιῶς καὶ νὰ διαφυλάττουσι ταῦτα ἐπὶ τριετίαν.

Τὸ Ταμεῖον δικαιοῦται ὅπως δοκιμῇ ἤθελε κρίνει τοῦτο σκόπιμον, ἀπαραιτήτως δὲ ἅπαξ τοῦ ἔτους ἀνεργῷ δι' ὑπαλλήλων του ἔλεγχον ἐν τοῖς τοιούτοις βιβλίοις τῶν ἐργοδοτῶν, ὑποχρεουμένων τούτων, ὅπως θέτωσιν εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἐν λόγῳ ὑπαλλήλων καὶ πᾶν ἕτερον στοιχεῖον ὅπερ ἤθελε κατὰ τὴν πορείαν τοῦ ἐλέγχου κριθῇ ὡς ἀπαραίτητον διὰ τὴν ἀποτελεσματικὴν ἐνέργειαν τοῦ ἐλέγχου.

Αἱ ἐκ τοῦ τοιούτου ἐλέγχου προκύπτουσαι διαφοραὶ εἰς βάρος τοῦ Ταμείου, ἐκτὸς τοῦ ἐπιβληθησομένου πρόσθετου τέλους 10 ο/ο ἐπ' αὐτῶν, συνεπάγονται τὸν καταλογισμὸν καὶ τῶν νομίμων τόκων ὑπερημερίας, ἐὰν τὸ χρονικὸν διάστημα, εἰς ὃ ἀναφέρονται αὗται, ὑπερβαίνῃ τὸ ἔτος.

Αἱ καθυστερούμεναι εἰσφοραί, ὡς καὶ τὰ προσθέτως ἐπ' αὐτῶν καταλογιζόμενα ποσά, εἰσπράττονται ὑπὸ τοῦ Ταμείου ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἡμέρας, κατ' ἣν κληθῇ ὑπ' αὐτοῦ ὁ ὑπόχρεως ἐργοδότης νὰ πληρώσῃ ταύτας. Παρερχομένης ἀπράκτου τῆς προθεσμίας ταύτης εἰσπράττονται αὗται διὰ τοῦ Δημοσίου Ταμείου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου «περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων».

Τὸ ἄρθρον 14 τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως τροποποιεῖται ὡς κάτωθι:

«Αἱ συντάξεις ἐγκρίνονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Συμβουλίου. Τὰ ἰσχύοντα ἑκάστοτε διὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους ὅσον ἀφορᾷ τὸν χρόνον καταβολῆς τῶν συντάξεων, ἰσχύουν καὶ διὰ τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ Συνδέσμου Παραλαβῆς καὶ Παραδόσεως Ἐμπορευμάτων Λιμένος Πειραιῶς.

Αἱ συντάξεις ὑπολογίζονται ἀπὸ τῆς 1ης τοῦ μηνὸς, καθ' ὃν ἐπῆλθεν ἡ ἀσφαλιστικὴ περίπτωσις, ἐν περιπτώσει δὲ θανάτου συνταξιούχου ἀπὸ τῆς 1ης τοῦ ἑπομένου μηνὸς, καθ' ὃν ἐπῆλθεν ὁ θάνατος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Ἰουνίου 1950

32895|Ε. 891|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ ἀναπροσαρμογῆς ἐφ' ἅπαξ παροχῶν Ταμείου Προνοίας Ἐργατῶν Κομωτικῆς Ὑπηρεσίας Ε. Ζ. Θ.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 115 τῆς 24 Ἰουλίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|44 Νόμου 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 8427|6|50 ἀναφερθεῖσαν τοῦ Ταμείου Προνοίας Ἐργατῶν Κομωτικῆς Ὑπηρεσίας Ἐλευθέρας Ζώνης Θεσσαλονίκης.

3) Τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ Ταμείου καὶ

4) Τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Αἱ ὑπὸ τοῦ Ταμείου Προνοίας Ἐργατῶν Κομωτικῆς Ὑπηρεσίας Ἐλευθέρας Ζώνης Θεσσαλονίκης παρεχόμεναι κατὰ τὰς σχετικὰς αὐτοῦ διατάξεις ἐφ' ἅπαξ παροχαὶ, αἱ ὁριζόμεναι εἰς δρχ. 3.000 δι' ἑκαστον ἔτος μέχρις 25 ἐτῶν ἐργασίας παρὰ τῷ Ε. Ζ. Θ., εἰς δρχ. 4.500 δι' ἑκαστον ἔτος πέραν τῶν 25 ἐτῶν καὶ μέχρι 30 ἐτῶν ἐργασίας καὶ εἰς δρχ. 6.000 διὰ πᾶν ἔτος πέραν τῶν 30 ἐτῶν ἐργασίας, ἀναπροσαρμοζόμεναι ὁριζονται ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1950 εἰς τὸ ἑκατονπεντηκονταπλάσιον αὐτῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Ἰουλίου 1950.

35274|Σ. 748|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης παραγράφου εἰς ἄρθρον 2 τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσθενείας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν.

(Ε. Κ. τ. Β φ. 115 τῆς 21 Ἰουλίου 1950)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσθενείας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν προστεθῇ παράγραφος 8 μεταβατικοῦ χαρακτῆρος, ἔχουσα ὡς ἀκολούθως:

«8. Εἰς ἠσφαλισμένους τοῦ Ταμείου μὴ πληροῦντας τὰς προϋποθέσεις διὰ τὴν ἀπόκτησιν ἀσφαλιστικῆς ἱκανότητος κατὰ τῆς ἀσθενείας, λόγῳ τῆς ἐκτοπίσεως των, δύνανται νὰ χορηγοῦνται μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐκτοπίσεως των καὶ τὴν ἐπάνοδον αὐτῶν εἰς τὰ κέντρα ἐργασίας βιβλιάρια ἀσθενείας τύπου Β' διὰ τὸ ἔτος 1951, ἐφ' ὅσον κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκτοπίσεως των ἦσαν ἠσφαλισμένοι κατὰ τῆς ἀσθενείας».

Ἡ παροῦσα ἰσχὺς ἀρχεται ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1950, δημοσιευθήτω δὲ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Ἰουλίου 1950.

59451|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ἑτέρων κατηγοριῶν μισθωτῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 194 τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 28|44, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, καὶ

2) Τὴν ὑπ' ἀριθ 1279|50 ἀπόφασιν τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἀποφασίζομεν:

1) Καθορίζομεν ἀπὸ 1.2.48 τὰ ἡμερομίσθια καὶ κατ' ἀποκοπὴν ἀμοιβὰς τῶν σταφιδεργατῶν τοῦ Α.Σ.Ο., ὡς ταῦτα προσδιορίζονται ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 1|48 ἀποφάσει τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν.

2) Καθορίζομεν ἀπὸ 1.3.48 τοὺς μισθοὺς καὶ λοιπὰς ἀποδοχὰς τῶν διπλωματούχων πρακτικῶν μηχανικῶν καὶ μηχανολόγων τῶν βιομηχανικῶν καὶ λοιπῶν ἐπιχειρήσεων τῆς χώρας, ὡς αὗται προσδιορίζονται ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 2|48 ἀποφάσει τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν.

3) Καθορίζομεν τὰς ἀποδοχὰς τοῦ προσωπικοῦ τῶν λεωφορείων αὐτοκινήτων ἀστικῶν καὶ ὑπεραστικῶν συγκοινωνιῶν πάσης τῆς χώρας ἀπὸ 1.4.48, ὡς αὗται προσδιορίζονται ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 5|48 ἀποφάσει τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν.

Ἀπὸ 15.5.49 καὶ ἐντεῦθεν τὰς ἀποδοχὰς τοῦ ἐν λόγῳ προσωπικοῦ καθορίζομεν, ὡς προσδιορίζονται ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 10|49 ἀποφάσει τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν διὰ τὴν περιφέρειαν Ἀθηνῶν.

4) Καθορίζομεν ἀπὸ 1.6.48 τοὺς μισθοὺς τῶν σερβιτόρων τῶν καφενείων, ζαχαροπλαστείων καὶ λοιπῶν συναφῶν καταστημάτων Χαλκίδος, ὡς οὗτοι προσδιορίζονται ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 1|48 ἀποφάσει τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Χαλκίδος.

5) Καθορίζομεν ἀπό 1.5.48 τά ἡμερομίσθια καί τά ἐπ' αὐτῶν ἐπιδόματα οἰκογενειακῶν βαρῶν καί πολυετοῦς ὑπηρεσίας τῶν θερμαστῶν καί ἀχυθερμαστῶν ξηρᾶς τῶν βιομηχανικῶν καί λοιπῶν ἐπιχειρήσεων τῆς χώρας, ὡς ταῦτα προσδιορίζονται ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 1)48 ἀποφάσει τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν.

6) Καθορίζομεν ἀπό 1.3.48 τάς ἀποδοχάς τοῦ προσωπικοῦ ζαχαροπλαστείων καί γαλακτοπωλείων τῆς περιφερείας Ἀθηνῶν καί πραστείων, ὡς αὐτοί προσδιορίζονται, ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 9)48 ἀποφάσει τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν.

7) Καθορίζομεν ἀπό 24.9.48 τά ἡμερομίσθια καί τάς ἐπ' αὐτῶν προσαυξήσεις τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τοῦ τμήματος παραγωγῆς ἐλαιοπινάκων τῆς Λ.Ε.Χ.Π.Λ., ὡς ταῦτα προσδιορίζονται ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 2)48 ἀποφάσει τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πειραιῶς.

8) Καθορίζομεν ἀπό 1.10.48 τάς ἀποδοχάς τοῦ προσωπικοῦ τῶν καφενείων τῆς περιφερείας τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, πλήν Πειραιῶς, ὡς αὐτοί προσδιορίζονται ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 13)48 ἀποφάσει τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν.

9) Καθορίζομεν τάς ἀποδοχάς ἀπό 1.9.48 τοῦ ἡλεκτρολόγου προσωπικοῦ τῶν βιομηχανικῶν καί βιοτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων καί ἐργοστασίων καί καταστημάτων τῆς χώρας, ὡς αὐτοί προσδιορίζονται ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 15)48 ἀποφάσει τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν.

10) Καθορίζομεν ἀπό 6.10.48 τάς ἀποδοχάς τῶν διπλωματούχων μηχανικῶν ἀνωτάτων σχολῶν εἰδικότητος μηχανολόγου, ἠλεκτρολόγου, μεταλλειολόγου καί ναυπηγοῦ, ὡς καί τῶν διπλωματούχων χημικῶν ἀνωτάτων σχολῶν, ὡς αὐτοί προσδιορίζονται ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 14)48 ἀποφάσει τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν.

11) Καθορίζομεν ἀπό 1.1.48 τά ἡμερομίσθια τῶν ἐργατοτεχνιτῶν κεραμοποιίας—πλινθοποιίας καί ἀγγειοπλαστικῆς τῶν ἀντιστοίχων βιομηχανικῶν καί βιοτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων τῆς περιφερείας Ἀθηνῶν-Πειραιῶς καί Περιχώρων, ὡς αὐτοί προσδιορίζονται ἐν ταῖς ὑπ' ἀριθ. 6)48, 7)48 καί 8)48 ἀποφάσεσι τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, προστιθεμένης ἐν Κεφαλ. Π τῆς ταλαντιαίας ταύτης μετά τήν λέξιν φαβεντιανά καί τῆς φράσεως «πορσελάνης καί ἠμιπορσελάνης».

12) Καθορίζομεν ἀπό 1.11.48 τά ἡμερομίσθια τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῆς ἐν Πάτραις Βιομηχανίας Χαρτοποιίας Λαδοπούλου, ὡς ταῦτα προσδιορίζονται ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 2)48 ἀποφάσει τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πατρῶν.

13) Καθορίζομεν ἀπό 17.8.49 ὕψος τοῦ τιμολογίου ἀμοιβῆς τῶν καρραγωγέων Χίου, ὡς αὐτή προσδιορίζεται ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 1)48 ἀποφάσει τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Χίου.

14) Καθορίζομεν ἀπό 1.12.48 τούς μισθούς τῶν σερβιτόρων τῶν ζαχαροπλαστείων καί γαλακτοπωλείων Πατρῶν, ὡς οὗτοι προσδιορίζονται ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 1)49 ἀποφάσει τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πατρῶν.

15) Καθορίζομεν ἀπό 2.8.11.48 τάς κατ' ἀποκοπήν ἀμοιβάς τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν ἐπιχειρήσεων ἀρβυλοποιίας Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καί Περιχώρων, ὡς αὐταί προσδιορίζονται ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 19)48 ἀποφάσει τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν.

16) Καθορίζομεν ἀπό 27.2.49 τό τιμολόγιον ἀμοιβῆς τῶν συντηρητῶν καί ταξινομητῶν ζώων ἐν ταῖς ζωαγοραῖς Ἀθηνῶν ὡς τοῦτο προσδιορίζεται ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 3)49 ἀποφάσει τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν.

17) Καθορίζομεν ἀπό 21.1.49 τάς ἀποδοχάς τῶν ὁδηγῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων τῶν βιομηχανικῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν καί ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων τῆς χώρας, ὡς αὐταί προσδιορίζονται ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 1)49 ἀποφάσει τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν.

18) Καθορίζομεν ἀπό 1.1.49 προσαύξησιν τῶν ἑκάστοτε βασικῶν μισθῶν καί ἡμερομισθίων τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐν Κλεισούρᾳ ἐργοστασίου διθειούχου ἀνθρακος διά τῶν ὑπό τῆς ὑπ' ἀριθ. 2)49 ἀποφάσεως Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν καθορίζομένων ἐπιδομάτων καί εἰδῶν.

19) Καθορίζομεν ἀπό 1.1.49 τάς ἀποδοχάς τῶν ὑπαλλήλων ἐδωδιμοπωλείων, παντοπωλείων, οἰνοπαντοπωλείων, καφεκοπτείων καί τυροπωλείων καί πρατηρίων τροφίμων Θεσσαλονίκης, ὡς αὐταί προσδιορίζονται ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 5)49 ἀποφάσει τῆς Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Θεσ/νίκης, προσαυξανομένων ἀπό 15.5.49 καί ἐντεῦθεν κατά 15%.

20) Καθορίζομεν ἀπό 14.7.49 τάς ἀποδοχάς τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν ἐργοστασίων ρητινικῶν προϊόντων πάσης τῆς χώρας, ὡς αὐταί προσδιορίζονται ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 6)49 ἀποφάσει τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν.

21) Καθορίζομεν ἀπό 15.5.49 τάς ἀποδοχάς τῶν μολυβδουργῶν καί ὀξυγονοκολλητῶν τῆς Ἑταιρίας Λιπασμάτων, ὡς αὐταί προσδιορίζονται ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 6.49 ἀποφάσει τῆς Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πειραιῶς.

22) Καθορίζομεν ἀπό 11.7.49 τό τιμολόγιον ἀμοιβῆς τῶν ὑπαλληλοεργατῶν Καλαμῶν, ὡς τοῦτο προσδιορίζεται ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 2)49 ἀποφάσει τῆς Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Καλαμῶν.

23) Καθορίζομεν ἀπό 20.7.49 τάς ἀποδοχάς τοῦ προσωπικοῦ τῶν καφενείων, ζαχαροπλαστείων, μπάρ καί ὀυζερί Κορωπίου ὡς αὐταί προσδιορίζονται ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 1)49 ἀποφάσει τῆς Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ραφήνας.

24) Καθορίζομεν ἀπό 27.10.49 τάς ἀμοιβάς καί τά ἐλάχιστα ὅρια ἡμερομισθίων τοῦ προσωπικοῦ τῶν κουρείων καί κομμωτηρίων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, ὡς ταῦτα προσδιορίζονται ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 8)49 ἀποφάσει τῆς Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πειραιῶς.

25) Καθορίζομεν ἀπό 27.12.49 τά ἡμερομίσθια καί τάς λοιπάς ἀποδοχάς τῶν ἐργατοτεχνιτῶν σιδηροβιομηχανίας πάσης τῆς Χώρας, ὡς ταῦτα προσδιορίζονται ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 9)49 ἀποφάσει τῆς Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πειραιῶς.

26) Καθορίζομεν ἀπό 1.12.49 τά ἡμερομίσθια τῶν ἐργατῶν βιβλιοδετῶν Ἀθηνῶν, ὡς ταῦτα προσδιορίζονται ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 14)49 ἀποφάσει τῆς Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν.

27) Καθορίζομεν ἀπό 1.6.50 προσαύξησιν τοῦ τιμολογίου ἀμοιβῆς καί τῶν κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων τῶν φορτοεκφορτωτῶν τῆς ΑΕΧΠ. καί Λιπασμάτων, ὡς αὕτη προσδιορίζεται ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 10)49 ἀποφάσει τῆς Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πειραιῶς.

28) Καθορίζομεν ἀπό 1.6.50 τάς ἀποδοχάς τοῦ προσωπικοῦ τῶν καφενείων, μπάρ καί οὐζερί Πατρῶν, ὡς αὐταί προσδιορίζονται ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 1)50 ἀποφάσει τῆς Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πατρῶν.

29) Καθορίζομεν τάς ἀποδοχάς τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 13)49 ἀποφάσει τῆς Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν ἀναφερομένων ξενοδοχειακῶν ἐπιχειρήσεων, ὡς αὐταί ἐν τῇ ὡς ἄνω διαιτητικῇ ἀποφάσει προσδιορίζονται καί ἀφ' ἧς ἐν αὐτῇ ὁρίζεται.

30) Καθορίζομεν προσαύξησιν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων Α.Σ.Ο. λόγῳ συνυπολογισμοῦ ἐπιδόματος πόλεως, ὡς αὕτη προσδιορίζεται ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 12)48 ἀποφά-

σει της Πρωτ. Επιτροπής Διαιτησίας Αθηνών και άφ' ής έν αύτη δρίζεται.

31) Καθορίζομεν τό τιμολόγιον αμοιβής μεταφορέων νωπών δερμάτων Αθηνών, ώς τούτο προσδιορίζεται έν τη ύπ' άριθ. δ)19 αποφάσει της Επιτροπής Διαιτησίας Αθηνών και άφ' ής έν αύτη δρίζεται.

Άρθρον 2.

Αί ύπ' άριθ. 25020)49, 20488)49, 33700)50 αποφάσεις ημών, έφ' όσον και καθ' ο μέρος δι' αύτων τροποποιούνται αί ως άνω καθοριζόμεναι αποδοχαί των προρρηθεισών κατηγοριών μισθωτών έχουν πλήρη εφαρμογήν επ' αύτων από της ισχύος της ακάτη, πλην των περιπτώσεων, καθ' ας άλλως περί αύτων έν τη παρούσης δρίζεται.

Μεταγενέστεραι συλλογικαί συμβάσεις εργασίας ή αποφάσεις ημών ρυθμισαται επί το συνοπτικώτερον τας αποδοχάς ένιων έκ των ως άνω κατηγοριών μισθωτών υπαρτιχούσων της παρούσης. (*)

Έν Αθήναις τη 25 Οκτωβρίου 1950.

59319)5587 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών Εργασίας, Συντονισμού και Γεωργίας.

Περί καθορισμού ημερομισθίων εργατών χημικής βιομηχανίας της Α.Ε.Χ.Π. και Λιπασμάτων.

(Ε. Κ. τ. Β' 194 της 31 Οκτωβρίου 1950)

Έχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις του Α.Ν. 28)1), ως ούτος έτροποποιήθη και συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, αποφασίζομεν:

Καθορίζομεν ως ακολούθως από της Αυγούστου 1950 τα ημερομίσθια των εργατών Χημικής Βιομηχανίας των απασχολουμένων παρά τη Α.Ε.Χ.Π. και Λιπασμάτων και εις το εν Δραπετσώνα εργοστάσιον ούτης:

1) Διά τους νεοπροσλαμβανομένους άνδρας ανεξαρτήτως ηλικίας ημερομίσθιον δραχ. 20.000.

2) Διά τους συμπληρώσαντας εξάμηνον υπηρεσίαν εν τω εργοστασίω Δραπετσώνας ημερομίσθιον δραχ. 22.000.

3) Διά τους αρχιεργάτας ημερομίσθιον δραχμάς 25.000 και

4) Διά τας γυναίκας εργατρίας ημερομίσθιον 15.000 ανεξαρτήτως ηλικίας. Τα ημερομίσθια της παραγράφου 1, 2 και 4 αφορούν τους εργάτας και εργατρίας, ών τα ημερομίσθια διεκανονίσθησαν ως κατώτατα όρια εις δραχμ 18.000 και 14.000 διά της ύπ' άριθ. 337.000 ε. Ε.

Έν Αθήναις τη 31 Οκτωβρίου 1950.

21483)Ι. 116)1950 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας

Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως της ύπ' αριθ. 56236)Ε. 1847 αποφάσεως.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 189 της 24 Οκτωβρίου 1950)

Έχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις του νόμου 1)44 και την ύπ' άριθ. 10424)50 αναφοράν του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αποφασίζομεν:

Τροποποιούντες και συμπληρούντες την ύπ' άριθ. 56236)Ε. 1847 α Ε κοινήν απόφασιν ημών, ορίζομεν τα κάτωθι:

1. Μετά της υπό του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων παρεχομένης συντάξεως λόγω αναπηρίας, γήρατος ή θανάτου χορηγείται και επίδομα λόγω οικογενειακών βαρών εις περίπτωσιν συνταξιούχων συντηρούντων μέλη της οικογενείας των κατά τας διατάξεις του Νόμου 6298. Το ποσόν του επιδόματος δι' έκαστον συντηρούμενον μέλος ορίζεται εις δραχμάς 25.000 κατά μήνα και καταβάλλεται μετά της συντάξεως.

2. Εις περίπτωσιν διακοπής της συντάξεως των λόγω θανάτου συνταξιούχου δικαιοδόχων αυτού συνυπολογίζεται εις την σύνταξιν και τα ποσόν των επιδομάτων λόγω οικογενειακών βαρών, διακοπτομένων και τούτων καθ' ην αναλογίαν και η σύνταξις.

3. Των ως άνω επιδομάτων λόγω οικογενειακών βαρών δεν δικαιούνται οι λαμβάνοντες σύνταξιν εξ οιασδήποτε άλλης πηγής.

4. Η εκ 5 ο)ο επί της συντάξεως των συνταξιούχων του Ι.Κ.Α. γενομένη κράτησις διά την ασφάλισιν των κατά της ασθενείας καταργείται από της ισχύος της παρούσης.

Η παρούσα, ής η ισχύς άρχεται από 1ης Αυγούστου 1950, θέλει δημοσιευθή διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Έν Αθήναις τη 18 Οκτωβρίου 1950.

47892)Ι. 263)1950 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας

Περί αυξήσεως των υπό του Ι.Κ.Α καταβαλλομένων συντάξεων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 189 της 24 Οκτωβρίου 1950)

Έχοντες υπ' όψει α) Τας διατάξεις του άρθρου 2 του υπ' αριθ. 19)44 Νόμου περί εξουσιοδοτήσεως του Υπουργού των Οικονομικών όπως προβαίνη εις τροποποιήσεις των φορολογικών συντελεστών», β) Την υπ' αριθ. 27201)372)25)8)50 αναφοράν του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αποφασίζομεν:

1. Αί υπό του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων χορηγούμεναι κατ' εφαρμογήν του Νόμου 6298)34, ως ούτος έτροποποιήθη και συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, βασικαί συντάξεις εις τροπολεμικάς δραχμάς υπολογίζονται και καταβάλλονται από 1ης Σεπτεμβρίου 1950 εις νέας δραχμάς ως κάτωθι:

Κλιμάκιον	Βασ. Συντάξεως	Ποσά συντάξεων εις νέας δραχ.
I.	μέχρι 500	220.000
II.	501 - 750	240.000
III.	751 - 1000	250.000
IV.	1001 - 1500	270.000
V.	1501 - 2000	290.000
VI.	2001 - 2500	320.000
VII.	2501 - 3000	345.000
VIII.	3001 - 3500	360.000
IX.	3501 - 4500	3 0.000
X.	4501 - 7500	370.000

XI. 7501 και άνω τα κατά την κλίμακα της ύπ' αριθ. 50855)47 κοινής ημών αποφάσεως καθοριζόμενα ποσά συντάξεως.

2. Επί πλέον των ανωτέρω συντάξεων δύνανται να καταβάλλωνται εις τους συνταξιούχους του Ι.Κ.Α. και τα υπό των παραγράφων 2 3 και 4 της ύπ' αριθ. 50855)47 κοινής ημών αποφάσεως προβλεπόμενα ειδικά επιδόματα, υπό τους εν αύτη ορίζομένους όρους, προϋποθέσεις και περιορισμούς.

3. Κατά τα λοιπά εξακολουθούν ισχύουσαι αι διατάξεις της ύπ' αριθ. 50855)47 κοινής ημών απο-

---

(*) **Σημ. ΕΕΔ**: Η ανωτέρω υπουργική απόφασις εκδίδεται μετά την ύπ' αριθ 1279)50 απόφασιν Σ. Ε. (βλέπε ανωτέρω σελ. 1021) Υπομνησκονται αι ε. ΕΕΔ 9.239 παραπομπαί διά την άνεύρεσιν των ανωτέρω Επιτροπών Διαιτησίας.

φάσεως, ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν μεταγενεστέρως, ἐφ' ὅσον αὗται δὲν ἀντίκεινται πρὸς τὰς διατάξεις τῆς παρούσης.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Ὀκτωβρίου 1950.

47893|II. 264|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. χορηγουμένων ἡμερησίων ἐπιδομάτων ἀσθενείας ἐκ κοινῆς νόσου, φυματιώσεως, ἀτυχήματος καὶ μητρότητος κλπ.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 189 τῆ, 24 Ὀκτωβρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

α) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|44 Νόμου «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνῃ εἰς τροποποιήσεις τῶν φορολογικῶν συντελεστῶν», καὶ

β) Τὴν ὑπ' ἀριθ 27109|47271|2|8|50 ἀναφορὰν τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἀποφασίζομεν:

Ὁρίζομεν ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1950 τὰ ποσὰ τῶν ὑπὸ τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων χορηγουμένων ἡμερησίων ἐπιδομάτων ἀσθενείας ἐκ κοινῆς νόσου, φυματιώσεως, ἀτυχήματος καὶ μητρότητος, ὡς καὶ τὰ ἐφ' ἅπαξ βοηθήματα λόγῳ τοκετοῦ καὶ δι' ἔξοδα κηδείας, ὡς ἀκολούθως:

1) Ἐπίδομα ἀσθενείας ἐκ κοινῆς νόσου καὶ ἐπίδομα μητρότητος

α) Κλάσις	Ἡμερομισθίων	Μέσον Ἡμερομ.	Ἐπίδομα
I	μέχρι 10.950	9.500	7.500
II	11.000 — 17.950	14.500	9.000
III	18.000 — 24.950	21.500	11.000
IV	25.000 — 31.950	28.000	13.000
V	32.000 — 39.950	36.000	15.000
VI	40.000 καὶ ἄνω	—	18.000

β) Διὰ τὴν κατάταξιν τῶν ἠσφαλισμένων εἰς μίαν τῶν περὶ ὧν ἀνωτέρω κλάσεων θὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν ὁ μέσος ὅρος τῶν ἡμερομισθίων τῶν ληφθέντων κατὰ τὰς 20 τελευταίας ἡμέρας, καθ' ἃς οὗτοι εἰργάσθησαν πρὸ τῆς ἀσθενείας των.

γ) Ἡ διάταξις τοῦ προηγουμένου ἑδαφίου θέλει ἰσχύσει καὶ διὰ τοὺς κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης ἐπιδοτουμένους ἠσφαλισμένους, ἐξαιρέσει ἐκείνων, ὧν ἡ ἐπιδότησις ἤρχισεν πρὸ τῆς 1ης Μαΐου 1949, εἰς οὓς θὰ καταβάλληται εἰς μὲν τοὺς ἄνδρας ἐπίδομα ΙΙ κλάσεως, εἰς δὲ τὰς γυναῖκας καὶ τοὺς μαθητευομένους ἐπίδομα Ι κλάσεως.

Ἐν περιπτώσει ὅμως, καθ' ἣν ὁ κατὰ τ' ἀνωτέρω ὑπολογισμὸς τοῦ πραγματικῶς ληφθέντος μέσου ὅρου ἡμερομισθίου κατὰ τὰς εἴκοσιν (20) ἡμέρας, καθ' ἃς εἰργάσθη ὁ ἠσφαλισμένος πρὸ τῆς ἐκδηλώσεως τῆς ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν, δικαιολογεῖ τὴν καταβολὴν ἀνωτέρου ἐπιδόματος, καταβάλλεται τοῦτο.

2) Ἐπίδομα φυματιώσεως καὶ ἀτυχήματος:

Προκειμένου περὶ ἐπιδοτουμένων λόγῳ ἀνικανότητος ἐκ φυματιώσεως ἢ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος καὶ ἐπαγγελματικῆς ἀσθενείας, τὰ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον καταβλητέα ποσὰ ἐπιδόματος προσαυξάνονται κατὰ 20 ο|ο.

3. Ἐφ' ἅπαξ βοήθημα λόγῳ τοκετοῦ:

Τοῦτο ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμερομηνίας ὁρίζεται εἰς δραχμὰς τετρακοσίας χιλιάδας (400.000).

4) Ἔξοδα κηδείας:

Ταῦτα ἀπὸ τῆς αὐτῆς ὡσαύτως ἡμερομηνίας ὁρίζονται εἰς δραχμὰς πεντακοσίας χιλιάδας (500.000).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Ὀκτωβρίου 1950.

166060|7971|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐφοδιασμοῦ—Διανομῶν καὶ Ἐργασίας.

Περὶ χορηγήσεως ἀποδοχῶν ἡμερῶν ἀδείας εἰς τοὺς ἀρτεργάτους καὶ ἀρτοϋπαλλήλους τῆς χώρας κ.λ.π.

(Ε. Κ. τ Β' φ. 195 τῆς 1 Νοεμβρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις: 1) τοῦ Α. Ν. 539|45 «περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν εἰς τοὺς μισθωτούς». 2) Τὸ ἀπὸ 25-10-1950 Βασ. Διάταγμα περὶ ἀναστολῆς κατὰ τὸ τρέχον ἔτος τῆς χορηγήσεως ἀδείας εἰς τοὺς ἀρτεργάτας καὶ ἀρτοϋπαλλήλους, 3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 198 22-8-50 Πρᾶξιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ 191 31-8-50 φύλλον τῆς Ἐφημερ. τῆς Κυβερνήσεως (τεῦχος Α') «περὶ ρυθμίσεως δικαιωμάτων τῶν ἀρτεργατοϋπαλλήλων». 4) Τὴν χορηγηθεῖσαν ἡμῖν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐξουσιοδότησιν, ὅπως ρυθμίσωμεν διὰ κοινῆς ἀποφάσεως ἡμῶν τὰ τῆς καταβολῆς ἀποδοχῶν ἑνὸς ἡμερῶν ἀδείας εἰς τοὺς ἄνω ἀρτεργάτας καὶ ἀρτοϋπαλλήλους καὶ λοιπὰ αἰτήματα τούτων, ἀποφασίζομεν:

Α') Ὅπως κατὰ τὸ τρέχον ἡμερολογιακὸν ἔτος χορηγηθοῦν εἰς τοὺς ἀρτεργάτας καὶ ἀρτοϋπαλλήλους τῶν ἀρτοποιείων τῆς ἕδρας Διοικήσεως Πρωτευούσης καὶ τῶν ἄλλων πόλεων, εἰς ἃς γίνεται ἀρτοποίησις, αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ κάτωθι ἀριθμοῦ ἡμερῶν, λόγῳ ἀδείας.

α') Εἰς τὰ ἀρτεργατικὰ προσωπικὰ ἀποδοχαὶ δώδεκα ἡμερῶν.

β') Εἰς τὸ ἀρτοϋπαλληλικὸν προσωπικὸν δέκα ἓξ ἡμερῶν.

Ὁ χρόνος ὑπηρεσίας εἰς οἱονδήποτε ἀρτοποιεῖον λογίζεται ὡς συνεχὴς διὰ τὴν καταβολὴν τῶν ἀνωτέρω ἀποδοχῶν. Οἱ μὴ ἔχοντες συμπληρώσει δοδεκάμηνον τοὐλάχιστον συνολικὴν ὑπηρεσίαν ἀρτεργάτου ἢ ἀρτοϋπαλλήλου οὐδόλως δικαιοῦνται ἀποδοχῶν ἀδείας.

Β') Ὅπως ἡ Ἐπιτροπὴ χορηγήσεως ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων ἀρτεργάτου ἀναστείλῃ τὴν ἔκδοσιν τοιούτων βιβλιαρίων μέχρι νεωτέρας ἀποφάσεως ἡμῶν, ἐξαιρέσει τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν πρόκειται περὶ στρατευσίμου ὑπαγομένου εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 1|51 καὶ ἔχοντος ἀποδεδειγμένως τετράμηνον τοὐλάχιστον ὑπηρεσίαν ἀρτεργάτου ἢ ἀρτοϋπαλλήλου.

Γ') Συνιστῶμεν Ἐπιτροπὴν ἀποτελουμένην ἐξ ἑνὸς ἐκπροσώπου ἐξ ἑκάστου τῶν Ὑπουργείων Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν, Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, Ἐφοδιασμοῦ Διανομῶν καὶ Ἐργασίας, ὁριζομένων ὑπὸ τῶν οἰκείων Ὑπουργῶν καὶ ἑνὸς ἐκπροσώπου τῶν ἀρτοποιῶν καὶ ἑνὸς ἐκπροσώπου τῶν ὁριζομένων ὑπὸ τῶν οἰκείων ὀργανώσεων, ἥτις θέλει μελετήσῃ καὶ ὑποβάλῃ ἡμῖν τὸ πόρισμά της ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον, α') ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ κανονισμοῦ συντάξεως διὰ τὴν ἔξοδον τῶν γερόντων καὶ ἀνικάνων τοῦ ἀρτεργατικοῦ ἐπαγγέλματος καὶ β') ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς αὐξήσεως τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἀρτεργατῶν καὶ ἀρτοϋπαλλήλων καὶ γ') ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀρτοποιήσεως εἰς πόλεις ἄνω τῶν 3.000 κατοίκων. Ἐπὶ τῶν ζητημάτων τῶν στοιχείων β' καὶ γ' ἡ Ἐπιτροπὴ δέον νὰ ὑποβάλῃ ἡμῖν τὸ πόρισμά της ἐντὸς διμήνου ἀπὸ σήμερον.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Ὀκτωβρίου 1950.

57934|5440|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Κα.

φεζαχαροπλαστείων—γαλακτοπωλείων, υπάρ. κλπ. συναφών κέντρων».

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 191 της 27 Όκτωβρίου 1950)

Έχοντες υπ' όψει: 1) Τας διατάξεις του Α.Ν. 28|44, ως ούτος τροποποιηθή και συνεπληρωθή μεταγενεστέρως, και 2) τας διατάξεις της υπ' αριθ. 13|48 αποφάσεως Πρωτοβαθμίου Επιτροπής Διαιτησίας Αθηνών, κηρυχθείσης εκτελεστής διά της υπ' αριθ. 10040|48 αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας, αποφασίζομεν:

Επεκτείνομεν τας διατάξεις της υπ' αριθ. 13|48 αποφάσεως της Πρωτοβαθμίου Επιτροπής Διαιτησίας Αθηνών, ως αύτη διεμορφώθη μετά τας υπ' αριθ. 23488|49 και 38700|50 αποφάσεις ημών, και επί των αντιστοίχων κατηγοριών προσωπικού των καφεζαχαροπλαστείων — καφεγαλακτοπωλείων — κεφεμπάρ—καφεσυζερί και λοιπών συναφών κέντρων περιφερείας της πέραν Διοικήσεως Πρωτευούσης, πλην Πειραιώς.

Εν Αθήναις τη 21 Όκτωβρίου 1950.

54370|1 350|1950 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί καθορισμού ως ημερομηνίας έναρξεως καταβολής ασφαλιστικών εισφορών εις τας νέας περιοχάς, εις ας επεκτείνεται η ασφαλιστική περιοχή του Ταμείου Ναυτών του Ι.Κ.Α. της 1ης Δεκεμβρίου 1950.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 191 της 27 Όκτωβρίου 1950)

Έχοντες υπ' όψει: 1) Τας διατάξεις της παραγρ. 1 του άρθρου 41 του Κανονισμού περί τρόπου εισαγωγής εις την ασφάλισιν του Ι.Κ.Α., 2) την υπ' 17934|2524|Α|30|9|50 αναφοράν του Ιδρύματος Κοιν. Ασφαλίσεων, αποφασίζομεν:

Εγκρίνομεν την κατά την 41ην συνεδρίασιν αύτου της 15ης Σεπτεμβρίου 1950 ληφθείσαν απόφασιν του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων περί καθορισμού ως ημερομηνίας έναρξεως καταβολής εισφορών εις τας ασφαλιστικάς περιοχάς του Υποκαταστήματος Ναυσίας, εις ας διά της αυτής ως άνω αποφάσεως του Διοικ. Συμβουλίου του Ιδρύματος επεκτάθη η ασφάλισις αύτου της 1ης Δεκεμβρίου 1950 και ως προς πάντας τους εν ταις είρημεναις περιοχαίς εργοδότας και ησφαλισμένους.

Εν Αθήναις τη 13η Όκτωβρίου 1950

59626|5617|1950 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας, Συντονισμού και Εφοδιασμού—Διανομών.

Περί χορηγήσεως επιδόματος ανθυγιεινής εργασίας εις εργάτας βαφείων, λευκαντηρίων και πλυντηρίων

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 195 της 1 Νοεμβρίου 1950)

Έχοντες υπ' όψει τας διατάξεις του Α.Ν. 28|44, ως ούτος τροποποιήθη και συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, και το υπ' αριθ. 21433|1967|19-6-50 έγγραφον της Υπηρεσίας Υγιεινής και Ασφαλείας του Υπουργείου Εργασίας, αποφασίζομεν:

Εις τους εργάτας βαφείων, λευκαντηρίων και πλυντηρίων άπαντων των εν τη Χώρα κλωστοϋφαντουργείων παρέχεται από της ισχύος της παρούσης επίδομα ανθυγιεινής εργασίας ίσον προς 20 ο|ο επί του εκάστοτε δια συλλογικών συμβάσεων εργασίας ή διαιτητικών αποφάσεων ημών ισχύοντος ημερομισθίου τούτων.

Το επίδομα τούτο δεν συμψηφίζεται προς τυχόν καταβαλλόμενα μέρον των ανωτέρω αναφερομένων, ημερομισθια.

Εν Αθήναις τη 1η Νοεμβρίου 1950

8624|Σ.1272|1950 Από μ. Υπουργού Εργασίας

Περί συστάσεως Τοπικών Υποκαταστημάτων του Ι.Κ.Α. εις Σουφλίον, Λιμένα Βαθέος και Ελευσίνα

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 192 της 30 Όκτωβρίου 1950)

Έχοντες υπ' όψιν: 1) τας διατάξεις του άρθρου 16 παρ. 4 του Νόμου 6298|34 περί Κοιν. Ασφαλίσεων, ως τούτο τροποποιήθη και συνεπληρώθη μεταγενεστέρως δια των υπ' αριθ. 650|5|1 και 3|751|49 αποφάσεων ημών, 2) συμφώνως γνώμης του Δ. Συμβουλίου του Ι.Κ.Α. διατυπωθείσης κατά τας συνεδριάσεις αυτού 35ην της 18ης Αυγούστου 1950 και 1ην της 22ας Σεπτεμβρίου 1950 και υποβληθείσης ημίν δια των υπ' αριθ. 15196|2074-11.9.50, 166|5|2110|7.10.50 και 28381|3931|7.10.50 αναφορών της Γεν. Δ|σεως του Ι.Κ.Α., 3) γνώμην του παρ. ημίν Συμβουλίου Κοινωνικής Ασφαλίσεως, διατυπωθείσαν κατά την 77ην συνεδρίασιν αυτού της Η' περιόδου της 19ης Όκτωβρίου 1950 (αριθ. πρωτ. ΣΚΑ 321 και 322|50, αποφασίζομεν:

Την σύστασιν τοπικών υποκαταστημάτων του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

α) Εν τη πόλει του Σουφλίου υπαγομένου εις το περιφερειακόν υποκατάστημα Καβάλας.

β) Εν τη πόλει του Λιμένος Βαθέος Σάμου υπαγομένου εις το περιφερειακόν υποκατάστημα Αθηνών.

γ) Εν τη πόλει της Ελευσίνος υπαγομένου εις το περιφερειακόν υποκατάστημα Πειραιώς.

Εν Αθήναις τη 26 Όκτωβρίου 1950.

43926|3063|1950 Απόφ. Υπ|γού Εργασίας

Περί παρατάσεως ισχύος της υπ' αριθ. 8|39 αποφάσεως της Επιτροπής Διαιτησίας Πατρών.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 145 της 2 Σεβρίου 1950)

Έχοντες υπ' όψει:

1) Τας διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 3 του Α.Ν. 866|37, 2) τας διατάξεις του άρθρου 9 παρ. 1 του Α.Ν. 1367|38, 2) και 3) την από 7—7—50 δήλωσιν των εν Πατραις Εταιριών α) Δ. Χριστοπούλου, β) Αδελφοί Λιδωρίκη, γ) Π.Λ. και Ανδρ. Βλαχούτσικος, δ) Αδελφοί Μπουκοβάλα, ε) Κουκούλης και Κύρκας (περί καταγγελίας της υπ' αρ. 8|39 αποφάσεως Πρωτοβαθμίου Επιτροπής Διαιτησίας Πατρών), αποφασίζομεν:

Παρατείνομεν επί δύο μήνας από της μετά την καταγγελίαν λήξεως της την υπ' αριθ. 8|39 απόφασιν της Πρωτοβαθμίου Επιτροπής Διαιτησίας Πατρών περί όρων εργασίας εργατών και εργατριών φυγείων και αλιπάστων Πατρών κηρυχθείσαν εκτελεστήν διά της υπ' αριθ. 140|17—1—40 αποφάσεως ημών.

Εν Αθήναις τη 31 Σεπτεμβρίου 1950

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

ΚΩΛΥΜΑ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΔΙΑ ΠΑΡΟΧΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΜΙΣΘΟΥ ΚΑΤ' ΑΡΘΡ. 657, 658 Α.Κ.

Ὑπό τοῦ κ. Χρίστου Ἰω. Κασσίμου
Εἰσηγητοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας (Τμήματος Συμβάσεως Ἐργασίας)

Εἰς ὀκμαιοτεύδειαν μελέτην εἰς τὸ 15ον τεῦχος τῆς «Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικαίου», τοῦ δικηγόρου κ. Φ. Δ. Ἀγγελῆ, σχετικῶς μὲ τὸ θέμα, ἂν ἅπαξ ἢ πλείονας φορὰς δύναται νὰ λαμβάνῃ μισθὸν παρὰ τοῦ ἐργοδότου του ὁ μισθωτός, ὅστις κωλύεται νὰ ἐργασθῇ ἕνεκα ἀπροβλέπτου λόγου μὴ ὀφειλομένου εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ (κατὰ τὰ ἄρθρα 657 καὶ 658 τοῦ Α. Κ.), ἀναφέρονται μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ ἑξῆς:

«Οὐδαμοῦ ἀναγράφεται, ὅτι τοῦτο δύναται νὰ συμβαίνῃ καὶ ἐφαρμόζεται κατ' ἐπανάληψιν, οὔτε ποιεῖται μνείαν τινά, ὅτι τοῦτο τυγχάνει ἐφαρμοστέον καθ' ἑκάστον ἔτος συμβάσεως, ἀλλ' ἀντιθέτως περιορίζει τὸ ἐκ τοῦ ἄρθρου 658 Α. Κ. ἐξαιρετικὸν εὐεργέτημα εἰς ἕνα μῆνα ἢ δέκα πέντε ἡμέρας, κατὰ τὰς περιστάσεις, κατ' ἀνώτατον ὅριον».

Καὶ ναὶ μὲν ἐξηγήθη διὰ τοῦ ἀκολουθήσαντος ἄρθρου τοῦ καθηγητοῦ κ. *Τριανταφυλλοπούλου*, εἰς τὸ 16ον τεῦχος τῆς «Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικαίου», ὅτι ὅτε ἑκάστου νέου κώλυμα, διακεκριμένου τοῦ προηγουμένου, γεννᾶται νέα ἀξίωσις ἐπὶ μισθόν, προκειμένου δὲ περὶ νόσου καὶ πάλιν γεννᾶται ἡ τοιαύτη ἀξίωσις, ἀρκεῖ ἡ ἀρχικὴ νόσος νὰ μὴ εἶναι ἡ αἰτία τῆς παλαιᾶς τοιαύτης, ἀλλὰ νὰ πρόκειται περὶ νέας νόσου, ἡ ὀρθὴ ὅμως αὐτὴ τοποθέτησις τοῦ ζητήματος, ἐκ μέρους τοῦ κ. καθηγητοῦ, γίνεται ὄχι ἐπὶ τῶν ξένων κωδίκων, τῆς ξένης Νομολογίας καὶ μάλιστα γενικῶς τῶν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἰσχυόντων.

Πλὴν τρόπον τινά, ὅτι ἡ ἑρμηνεία ὅτι ὅτε ἑκάστου νέου κώλυμα γεννᾶται νέα ἀξίωσις ἐπὶ μισθόν, ἐξάγεται ἀβιάστως ἐξ αὐτοῦ τοῦ γράμματος τοῦ νόμου. Διότι ἡ διατύπωσις τοῦ ἄρθρου 657, καθ' ἣν «ὁ ἐκμισθωτὴς διατηρεῖ τὴν ἀξίωσιν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν μισθόν, ἐὰν μετὰ δεκαήμερον παροχὴν ἐργασίας «κωλύεται νὰ ἐργασθῇ», δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἄλλην ἑρμηνείαν ἀπὸ τὸ ὅτι ὅτε ἑκάστου νέου κώλυμα γεννᾶται νέα ἀξίωσις. Διότι, ἐὰν ὁ Νομοθέτης ἤθελε νὰ λαμβάνῃ ἅπαξ μόνον τὸν μισθὸν αὐτοῦ ὁ μισθωτὸς ὁ κωλυόμενος νὰ ἐργασθῇ ἕνεκα ἀπροβλέπτου λόγου, θὰ ἔπρεπε νὰ μεταχειρισθῇ τὴν φράσιν «ἐκωλύθη νὰ ἐργασθῇ» καὶ οὐχὶ «κωλύεται νὰ ἐργασθῇ».

Ἐπίσης ἤθελα νὰ παρατηρήσω ὅτι ὁ κ. *Ἀγγελῆς*, τὸ δικαίωμα ἀπολήψεως μισθοῦ τοῦ κωλυομένου νὰ ἐργασθῇ ἕνεκα ἀπροβλέπτου λόγου, μὴ ὀφειλομένου εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ, δικαιολογεῖ εἰς λόγους «ἐπιεικείας» καὶ φιλανθρωπίας, σήμερον ὅμως δὲν δύναται νὰ γίνεται λόγος περὶ ἐπιεικοῦς καὶ φιλανθρώπου μεταχειρίσεως τοῦ μισθωτοῦ, εἴτε ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, εἴτε ἐκ μέρους τῆς Πολιτείας, ὡς ἠδύνατο νὰ γίνεται τοιοῦτος λόγος εἰς τὴν ἐποχὴν τῶν συντεχνιῶν. Διότι σήμερον οἱ μισθωτοὶ ἀποτελοῦν πολυπληθεῖς καὶ ὠργανωμένας τάξεις, διεκδικούσας τὰ δικαιώματα αὐτῶν, ἡ δὲ Πολιτεία, ἀναγνωρίζουσα τὰ δικαιώματα ταῦτα, δὲν ἀσκεῖ φιλανθρωπίαν, ἀλλὰ κοινωνικὴν δικαιοσύνην.

Χρίστος Ἰω. Κασσίμος.

ΤΙΝΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΤΩΝ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΝΟΣΩΝ

(συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 1054)

να ἐρείδηται εἰς τὸ πταῖσμα εἴτε τοῦ ἐργάτου, εἴτε τοῦ ἐργοδότου, ἐνῷ ἡ ἀξίωσις διὰ μερικὴν ἢ ὁλικὴν τοιαύτην διὰ τὴν ἐξ ἀμελείας βαρείας ἢ ἐλαφρᾶς τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου προκληθεῖσαν τοῦ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος ἔφερεν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τὴν εἰδικὴν ταύτην Νομοθεσίαν, ὑποκατασταθεῖσαν εἰς τὴν Γενικήν. Οὕτω τὸ μὲν Jus Speciale ἢ Singulare δικαιολογεῖται ἐκ τῶν κινδύνων τοῦ ἐργάτου ἐν τῇ Βιομηχανίᾳ, ἀποτελούντων συνήθη ἐμφάνισιν τῆς Βιομηχανικῆς ζωῆς, τὸ δὲ Jus Commune διατηρεῖ ἀπαραμείωτον τὴν ἰσχύν του ἐν τῇ δολερᾷ πολιτείᾳ Ἐργοδότου τε καὶ Ἐργάτου. Δηλονότι ἐν τῇ σφαίρᾳ ταύτῃ τοῦ δικαίου ἀναπτύσσουσιν ἐξ ὅπ' ἀμοιβῆς καὶ ἐπαλλήλως τὴν δρᾶσίν των τόσῳ ἡ ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος ἢ ἄνευ πταίσματος εὐθύνη (Principio di Responsabilità obiettiva), ὅσῳ καὶ ἡ ἐξ ὑπαιτιότητος ἢ ἄλλως πταισματικὴ εὐθύνη (Principio di Responsabilità Morale), ἥτις ἀντιποκρίνεται πρὸς τὴν *ἠθικὴν* ἔννοιαν τοῦ Καταλογισμοῦ. Τῷ ὄντι δέ, ἐν προκειμένῳ, ἐκ *παραλλήλου* πρὸς τὴν τελευταίαν—ἥτις διὰ μὲν τὸ *Ποινικὸν Δίκαιον* ἀποτελεῖ τὸν κανόνα· Βλ. σχετικῶς *Ν. Κουφιάτη*, Τὸ κατ' Ἐξακολούθησιν Ἔγκλημα 1950 passim) ὥστε ἡ ἀρχὴ «οὐδεμία ποινὴ ἄνευ πταίσματος» (βλ. σχετικῶς *Ζαγκαρόλα*, Ἡ Ἀρχή: Οὐδεμία Ποινὴ ἄνευ Πταίσματος κλπ. 1950 passim), νὰ κυριαρχῇ σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου ἐν αὐτῷ, ἐνῷ διὰ τὸ *Ἀστικὸν*, χωρὶς αὐτὴ καθ' ὁλοκληρίαν νὰ ἐξαφανίζηται, ὅμως ὑποχωρεῖ ὀσημέραι πρὸ τῆς πρώτης, τυγχανούσης *γενικῆς ἀναγνωρίσεως*, εἰς τρόπον ὥστε νὰ γίνεται λόγος, πρό τινος μὲν (βλ. *Ζέπος*, Ἡ Εὐθύνη ἐξ Ἀλλοτρίων Ἀδίκων Πράξεων ἐν τῷ ἰσχύοντι Ἀστικῷ Δικαίῳ 1937 σ. 28) περὶ *Καταλήλης*, ἥτις διαγράφεται ἐν τῇ μέχρι τοῦδε *Ἱστορικῇ Τροχιᾷ* τοῦ Προβλήματος τῆς *Θεμελιώσεως* τῆς *Ἀστικῆς Εὐθύνης*, νῦν δὲ (βλ. *Ζέπος*, Ἐγχειρικῶν Δικαίων, Γεν. Μέρος 1947 σ. 122), περὶ Κατοχῆς τοῦ *Συγχρόνου Δικαίου* ὑπὸ τοῦ δόγματος τῆς *Ὑποκειμενικῆς* Εὐθύνης μὲ *εὐρείας ἐξαιρέσεις* ὑπὲρ τοῦ δόγματος τῆς *Ἀντικειμενικῆς* Εὐθύνης - ἀναπτύσσει τὴν ἐπιροήν της *ἐξ ἴσου* εὐρέως καὶ ἡ πρώτη.

Περαιτέρω ὁ Σ προβαίνει εἰς τὴν ἀναλυτικὴν ἔρευναν τῶν καθ' ἑκάστην διατάξεων τῆς ὅλης Νομοθεσίας καὶ δι' ἑκάστην περίπτωσιν καὶ παρατιθέμενος καὶ παραδείγματα, συνάγει ὀρθῶς καὶ κοινωνικῶς ἐπωφελῆ καὶ δίκαια πρὸς ἄμφω τὰς γραμμὰς (Ἐπιχειρηματίας - Ἐργάτης) συμπεράσματα.

Κατὰ ταῦτα, ἡ δυσὶ ἀφορμὴν πρὸς στοιχείωσιν τῶν ἀνωτέρω γραμμῶν μελέτη τοῦ κ. Χρ. Οἰκονόμου, ἀπατελεῖ ὄντως Συστηματικὴν καὶ Μεθοδικὴν Ἐργασίαν, διακρινομένην διὰ τὴν ἁπλότητα καὶ σαφήνειαν τῆς γλώσσης της καὶ τὴν ἐμβριθειαν καὶ τὸ βάθος τῶν ἐν αὐτῇ ἐμπεριεχομένων σκέψεων καὶ κρίσεων τοῦ Σ., ἀποτελοῦσαν οὐσιώδη συμβολὴν ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τοῦ Κλάδου τούτου τοῦ Δικαίου τῶν Ἐργατικῶν Ἀτυχημάτων κλπ.

Ἀθῆναι, Θέρος 1950

Δρ. Ν. Β. Κορφιάτης, τ. Εἰσαγγελεύς

Ἀλληλογραφία

Κοὺς Ν. Τσιπηνιᾶν, Κλ. Στογιαννόπουλον, Δικηγόρους, Θεσσαλονίκην. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶται διὰ τὴν ἐπίσκεψιν, τοῦ παρέχετε εἰς τὸ ἔργον μας. Πιστεύομεν ὅτι μᾶς προσκαλεῖ ἐξαιρετικὴν ἱκανοποίησιν ἡ συμβολή σας εἰς τὴν ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου».

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 9ος — Τεῦχος 23 (221)

Ἀθῆναι, 1 Δεκεμβρίου 1950

Η ΠΡΟΣ ΑΛΛΗΛΟΥΣ ΣΧΕΣΙΣ
ΤΩΝ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΩΝ ΤΩΝ ΜΙΣΘΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

(Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 24/1950 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδίκου Μυτιλήνης)

Ὑπὸ τοῦ κ. **ΒΑΣ. ΠΑΝΤ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ,** Δικηγόρου

Ι. Μὲ πρόβλημα τῆς ἱεραρχίας τῶν πηγῶν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω (σελ. 1803) δημοσιευομένη ὑπ' ἀριθ. 24/50 ἀπόφασις τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΦΟΔ' δικάσαντος Πρωτοδίκου Μυτιλήνης.

Τὸ τεθὲν πρὸ τῆς ἀποφάσεως ζήτημα ἦτο, ἐὰν ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ἐκδοθεῖσα κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Ν. 28/44, ἠδύνατο νὰ ἐναλλάξῃ ἐπὶ τὰ δυσμενέστερον τὸ ὑπὸ συλλογικῆς συμβάσεως θεσπισθὲν μισθολογικὸν καθεστὼς κατηγορίας τινὸς ἐργαζομένων.

Ἡ σχολιαζομένη ἀπόφασις ἀπαντᾷ ἀποφατικῶς, δεχομένη, ὅτι ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς παρεχομένης ἐξουσιοδοτήσεως ὑπὸ τοῦ Ν. 28/44 εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν δὲν περιέχεται καὶ ἡ ἐξουσία, ὅπως οὗτοι καταργοῦν τὰ ἐκ προηγουμένων συλλογικῶν συμβάσεων ἀντλούμενα δικαιώματα τῶν μισθωτῶν.

Ἀντιθέτως πρὸς τὴν σχολιαζομένην ἀπόφασιν ἔκρινεν ἡ ὑπ' ἀριθ. 5287/50 ἀπόφασις Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (ἀνωτ. σελ. 979), καθ' ἣν ἡ συλλογικὴ σύμβασις (καὶ ἡ διαιτητικὴ ἀπόφασις), ἐξαιρέσει εἰδικῆς διατάξεως, δὲν δύναται νὰ καταισχύνῃ τῶν δυνάμει τοῦ Ν. 28/44 ἐκδιδομένων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, διότι ἡ μέθοδος καθορισμοῦ τῶν μισθῶν δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἔχει πάντοτε ὡς προϋπόθεσιν ὄχι μόνον τὸ συμφέρον τῶν ἐργαζομένων, ἀλλ' ἔτι εὐρύτερον τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας καὶ τὴν σταθερότητα τῶν τιμῶν καὶ ἡμερομισθίων, οὖσα ἕνεκα τούτου ὑπερκειμένη τῶν ἄλλων ρυθμιστικῶν τῶν μισθῶν μεθόδων.

Ἡ νομολογία αὕτη τῶν κατωτέρων δικαστηρίων δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ ὁδηγηθῇ ἂν μὴ ἐπὶ τῆς ὀρθῆς, πάντως ἐπὶ τῆς αὐτῆς κατευθύνσεως παρὰ τῶν ἀνωτέρων δικαστηρίων. Οὕτω ὁ μὲν Ἄρειος Πάγος μέχρι σήμερον δὲν ἀντιμετώπισεν εὐθέως τὸ πρόβλημα τῆς σχέσεως τῶν πηγῶν τούτων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, τὸ δὲ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας δὲν κατέστη δυνατὸν διὰ τῶν ἀποφάσεων αὐτοῦ νὰ διαχαράξῃ σαφῶς καὶ ἐν λογικῇ ἀκολουθίᾳ τὰ ὅρια ἀρμοδιότητος ἑκάστου τῶν ἀνωτέρω παραγόντων τῶν κανόνων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ἐν τῷ θέματι τῆς ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργαζομένων.

Χαρακτηριστικὸν μάλιστα τῆς τοιαύτης ἐλλείψεως σαφοῦς διαχωρισμοῦ καὶ τῆς δημιουργηθείσης συγχύσεως εἶναι, ὅτι τόσον ἡ σχολιαζομένη ἀπόφασις, ὅσον καὶ ἡ προμνησθεῖσα ὁμοία τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, καίτοι καταλήγουν εἰς ἀντικρὺς ἀντιθέτους λύσεις, ἐπικαλοῦνται πρὸς ὑποστήριξιν τῶν διϊσταμένων ἀπόψεων των τὰς αὐτὰς ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας.

ΙΙ. Τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας διὰ τῶν πρώτων βασικῶν ἐπὶ τοῦ θέματος ἀποφάσεων αὐτοῦ (Σ.Ε. 850/49 ΕΕΔ 8, 400, Σ.Ε. 852/49 ΕΕΔ 8, 402), ἃς ἠκολούθησεν ὡς πρότυπον κατὰ γράμμα καὶ εἰς τὰς μεταγενεστέρας ἀποφάσεις αὐτοῦ (Σ.Ε. 858/49 ΕΕΔ 8, 1026, Σ.Ε. 1395/49 ΕΕΔ 8, 619), ἐδέχθη ὅτι διὰ τοῦ Ν. 28/44, δι' οὗ ἀνετέθη εἰς τὴν Διοίκησιν ὁ καθορισμὸς τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν προφανῶς τῆς ποσοτικῆς ἀναπροσαρμογῆς αὐτῶν, δὲν κατηργήθη πᾶς ἄλλος νόμῳ ὑφιστάμενος τρόπος ἢ διαδικασία καθορισμοῦ ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, ὡς ὁ διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ ἐν ἀδυναμίᾳ ἐπιτεύξεως τοιούτων ὁ διὰ τῶν ἀποφάσεων ἐπιτροπῶν διαιτησίας, πλὴν ἡ ὑπὸ τοῦ Ν. 28/44 ἀπονεμομένη ἁρμοδιότης εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας δέον πάντως νὰ θεωρηθῇ *ὑπερκειμένη* τῆς ἁρμοδιότητος τῶν ἐπιτροπῶν διαιτησίας καὶ κατὰ συνέπειαν καὶ τῆς τοιαύτης τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων ἐν τῇ ρυθμίσει τῶν ἀποδοχῶν διὰ συλλογικῶν συμβάσεων.

Κατὰ τὴν ἄποψιν συνεπῶς τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἐφ' ὅσον ἡ ἁρμοδιότης τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας εἶναι ὑπερκειμένη τῆς τῶν λοιπῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων καὶ ἐπιτροπῶν διαιτησίας, ἡ ὑπουργικὴ ἀπόφασις δύναται νὰ τροποποιήσῃ ἐπὶ τὸ δυσμενέστερον συλλογικὰς συμβάσεις ἢ ἀποφάσεις ἐπιτροπῶν διαιτησίας καὶ νὰ καταργήσῃ τὰ ἀπονεμηθέντα ὑπὸ τῶν τελευταίων τούτων ἁρμοδιοτήτων εἰς τοὺς μισθωτοὺς μισθολογικὰ δικαιώματα.

Πλὴν ἡ ἄποψις αὕτη τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας δὲν εἶναι καθ' ἡμᾶς ὀρθή, καθ' ὅσον ἄγει εἰς ἀτόπους λύσεις.

ΙΙΙ. Δεκτῆς γενομένης τῆς ἀπόψεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἀναγκαίως συνέπεται ὅτι:

α') Ἡ ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ὡς ὑπερκειμένη πηγὴ δικαίου, δύναται νὰ τροποποιήσῃ ἀδιακρί-

τως, εἴτε ἐπὶ τὸ δυσμενέστερον, εἴτε ἐπὶ τὸ εὐμενέστερον τοὺς μισθολογικοὺς ὅρους συλλογικῆς συμβάσεως ἢ ἀποφάσεως ἐπιτροπῆς διαιτησίας.

β') Ἀντιθέτως συλλογικὴ σύμβασις ἢ ἀπόφασις ἐπιτροπῆς διαιτησίας, οὖσα ὑποδεεστέρα πηγὴ δικαίου, δὲν δύναται νὰ τροποποιήσῃ οὔτε ἐπὶ τὸ δυσμενέστερον οὔτε ἐπὶ τὸ εὐμενέστερον τροφοδοτουμένην ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, ἐκδοθεῖσαν κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Ν. 2815/44. Τοῦτο συνάδει καὶ πρὸς τὴν δικαιολογίαν τῆς ὑπεροχῆς τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ὅτι δι' αὐτῶν ἐπιδιώκεται πρωτίστως ἡ προστασία τοῦ δημοσίου συμφέροντος, ἤτοι ἡ σταθεροποίησις τῶν τιμῶν καὶ ἡ ἄσκησις ἐν γένει διευθυνομένης οἰκονομίας ὑπὸ τοῦ Κράτους, ἥτις θὰ ἀπετύγχανεν, ἐὰν θὰ ἐπετρέπετο ἡ ὑπουργικὴ ἀπόφασις νὰ καταργηθῇ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως της διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἢ ἀποφάσεως ἐπιτροπῆς διαιτησίας.

Συνεπῶς κατὰ τὴν ἐκδοχὴν ταύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἐὰν ἔχουν καθορισθῇ αἱ ἀποδοχαὶ γενικώτερας ἢ εἰδικωτέρας κατηγορίας τῶν ἐργαζομένων δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἀποκλείεται ὁ μεταγενέστερος καθορισμὸς τῶν αὐτῶν ἀποδοχῶν διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἢ ἀποφάσεως ἐπιτροπῆς διαιτησίας, ἀφοῦ ἀμφότεραι αὗται, οὖσαι ὑποδεέστεραι πηγαὶ δικαίου, δὲν δύνανται νὰ τροποποιήσουν, εἴτε ἐπὶ τὸ χεῖρον εἴτε ἐπὶ τὰ βελτίω διὰ τοὺς ἐργαζομένους, τὰς ὑπουργικὰς ἀποφάσεις. Τοιοῦτον ὅμως ἀποτέλεσμα δὲν τελεῖ ἐν λογικῇ ἀκολουθίᾳ πρὸς τὴν ἑτέραν ἐκδοχὴν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ὅτι ὑφίστανται παράλληλος ἰσχὺς ἁρμοδιοτήτων πρὸς ρύθμισιν τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργαζομένων εἴτε δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, εἴτε διὰ συλλογικῶν συμβάσεων, εἴτε διὰ διαιτητικῶν ἀποφάσεων, ἀφοῦ ἅπαξ θὰ ἔχουν καθορισθῇ αἱ ἀποδοχαὶ ὑπὸ τῆς ὑπερκειμένης δυνάμει ἐχούσης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, δὲν θὰ ἐπιτρέπεται τροποποίησις ταύτης κατ' ἄλλην διαδικασίαν.

Οὕτω ὅμως ἀγόμεθα εἰς τὸ ἄτοπον, ὅτι ἅπασαι αἱ μεταπολεμικαὶ συλλογικαὶ συμβάσεις καὶ διαιτητικαὶ ἀποφάσεις εἶναι ἄκυροι, ὡς προσκρούουσαι εἰς τὰς ὑφισταμένας καιρὸν τὴν κατάρτισιν αὐτῶν ὑπ' ἀριθ. 3600, 3601, 3602/46 ἀποφάσεις τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν (ΕΕΔ 5, 93 ἐπ.), ἐκδοθείσας κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Ν. 2815/44, δι' ὧν καθωρίζοντο αἱ ἀποδοχαὶ τῶν μισθωτῶν ὅλων τῶν κατηγοριῶν, αἵτινες ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, οὖσαι ὑπερκειμένης δυνάμεως, δὲν ἠδύναντο νὰ τροποποιηθοῦν ὑπὸ συλλογικῶν συμβάσεων ἢ διαιτητικῶν ἀποφάσεων, ἀποτελουσῶν κατὰ τὰς ἀπόψεις τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ὑποδεεστέρας πηγὰς δικαίου.

Τὰ ἄτοπα ταῦτα φαίνεται, ὅτι δὲν διέφυγον τῆς προσοχῆς τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, καθ' ὅσον τοῦτο εἰς τὰς προμνησθείσας ἀποφάσεις του δέχεται, ὅτι τὰ ἄτοπα ταῦτα δύνανται νὰ ἀποφευχθοῦν, τιθεμένου φραγμοῦ εἰς ἐνδεχομένας συγκρούσεις ἐν τῇ ρυθμίσει τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργαζομένων, ἐκ τῆς ὑφισταμένης ἁρμοδιότητος τοῦ Κυβερνητικοῦ Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου, ὅπερ ὡς ἀνώτατον καθ' ἱεραρχίαν διοικητικὸν ὄργανον, ἐπαπτεύει διὰ τῆς παρεχομένης ἐγκρίσεώς του ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστον περιπτώσεων εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς κυβερνητικῆς πολιτικῆς ἐπὶ τῶν γενικωτέρας φύσεως οἰκονομικῶν, παραγωγικῶν καὶ λοιπῶν συναφῶν ζητημάτων τῆς χώρας, μεταξὺ τῶν ὁποίων ῥητῶς καταλέγεται καὶ ὁ ἔλεγχος ἐπὶ τῶν δαπανῶν τῆς παραγωγῆς, περιλαμβάνων ἐκ νομοθετικοῦ προσδιορισμοῦ καὶ τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια (ἄρθρ. 1 ἐδ. στ' Ν 3956/45).

Δὲν νομίζομεν ὅμως, ὅτι ἡ ἁρμοδιότης τοῦ Κυβερνητικοῦ Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου ἀποτελεῖ ἀσφαλῆ σανίδα σωτηρίας πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἀτόπων, εἰς ἃ ἄγει ἡ ἐκδοχὴ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, καθ' ὅσον ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἱδρυτικοῦ αὐτοῦ νόμου δὲν προκύπτει, ὅτι τοῦτο ἔχει ἀποφασιστικὴν ἐξουσίαν, ἐκδίδον ἐκτελεστὰς διοικητικὰς πράξεις, ὡς ἀνωτάτη ἐξουσία ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργαζομένων, ἀλλὰ ἱδρύεται ὡς ὄργανον γνωμοδοτικὸν καὶ συμβουλευτικὸν τῆς Κυβερνήσεως ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς οἰκονομικῆς αὐτῆς πολιτικῆς, ἐνῷ ἐξ ἄλλου καὶ οὐδεμίαν διάταξιν τοῦ ἱδρυτικοῦ αὐτοῦ νόμου προκύπτει, ὅτι ἡ ἔγκρισις αὐτοῦ εἶναι ἀπαραίτητος προϋπόθεσις τοῦ κύρους συλλογικῆς συμβάσεως ἢ διαιτητικῆς ἀποφάσεως ἢ καὶ αὐτῆς ἔτι τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Ν. 2815/44 ἐκδιδομένης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Ἐφ' ὅσον κατὰ ταῦτα ἡ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἀκολουθουμένη ἑρμηνεία τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 2815/44, ὡς καὶ τῶν νόμων περὶ συλλογικῶν συμβάσεων καὶ ἐπιτροπῶν διαιτησίας ἄγει εἰς ἄτοπα, τυγχάνει ἀποκρουστέα κατὰ τὴν ἑρμηνευτικὴν ἀρχήν, ὅτι οὐδέποτε ὁ νομοθέτης δύναται νὰ θεωρηθῇ παραλογιζόμενος.

IV. Τὸ δημιουργηθὲν ἀδιέξοδον ἐκ τῆς παραλλήλου ἰσχύος τριῶν ἁρμοδιοτήτων ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργαζομένων, ἐχόντων ὡς αἰτίαν τὴν ἄνευ σχεδίου καὶ συστήματός τινος ἐπιδίωξιν ἀσκήσεως παρὰ τοῦ Κράτους διευθυνομένης οἰκονομίας, δὲν ἦτο ἀπροσδόκητον. Ἤδη ἀπὸ τῆς πρώτης ἰσχύος τῶν μεταπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων εἴχομεν κρούσει τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου (πρβλ. μελέτην μας ἐν ΕΕΔ 7, 194 ἐπ.).

Κατὰ τὴν γνώμην μας ἡ ἱεραρχία τῶν τριῶν ἁρμοδιοτήτων ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργαζομένων, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι ἄλλη ἢ ἡ ἑξῆς:

1) Καὶ αἱ τρεῖς πηγαὶ τῶν ρυθμιστικῶν τῶν μισθῶν κανόνων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου (ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, συλλογικαὶ συμβάσεις, διαιτητικαὶ ἀποφάσεις) εἶναι παράλληλοι καὶ ἰσοδύναμοι, καθ' ὅσον τὴν δύναμιν αὐτῶν ἅπασαι ἔλκουν ἐκ τῆς αὐτῆς ἀνωτέρας πηγῆς δικαίου, τοῦ νόμου, δι' οὗ παρέχεται ἐξουσιοδότησις ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν εἴτε εἰς διοικητικὰ ὄργανα (Ὑπουργοὺς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας—ἐπιτροπὰς διαιτησίας), εἴτε εἰς τὰς ἐπαγγελματικὰς ὀργανώσεις.

2) Τὸ ὑπὸ ἑκάστης τῶν ἀνωτέρω ἁρμοδιοτήτων δημιουργούμενον μισθολογικὸν καθεστὼς δύναται νὰ ἐναλλαγῇ ὑπὸ τῆς ἑτέρας μόνον ἐπὶ τὸ εὐμενέστερον διὰ τὸν μισθωτόν, οὐχὶ δὲ ἐπὶ τὸ δυσμενέστερον, διὰ τοὺς κάτωθι λόγους:

α') Ἐφ' ὅσον γίνεται δεκτόν, ὅτι ἡ συλλογικὴ σύμβασις δύναται νὰ περιέχῃ ὅρους εὐνοϊκωτέρους τῶν διατάξεων τοῦ νόμου, ἔστω καὶ ἂν αὗται τυγχάνουν ἀναγκαστικοῦ δικαίου (***Hueck-Nipperdey***, **Lehrbuch des Arbeitsrechts**, τόμ. I, 193 σελ. 143) ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν βεβαίως ὅτι τοῦτο δὲν ἀποκλείεται ῥητῶς ὑπὸ τοῦ νόμου, κατὰ μείζονα λόγον δύναται νὰ περιέχῃ εὐνοϊκωτέρους

δρους τῶν περιλαμβανομένων ἐν ὑπουργικῇ ἀποφάσει, ἥτις ἀποτελεῖ πηγὴν δικαίου ὑποδεεστέραν τοῦ νόμου καὶ ἰσοδύναμον μὲ τὴν συλλογικὴν σύμβασιν.

β') Ἀντιθέτως ἡ συλλογικὴ σύμβασις δὲν δύναται νὰ τροποποιήσῃ ἐπὶ τὸ δυσμενέστερον τὰς ἀναγκαστικοῦ δικαίου διατάξεις τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως βάσει τῆς ἐπὶ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐφαρμοζομένης ἀρχῆς, ὅτι οἱ ὅροι τῆς συλλογικῆς συμβάσεως δύνανται ν' ἀντιτίθενται πρὸς ἀναγκαστικοῦ δικαίου κανόνας μόνον ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν ἐργαζομένων. Ἡ ἀρχὴ αὕτη, διέπουσα τὸ ὅλον ἐργατικὸν δίκαιον, οὐδεὶς λόγος ὑφίσταται ν' ἀποκλεισθῇ ἐκ τοῦ ὅτι ἡ συλλογικὴ σύμβασις καὶ ἡ ὑπουργικὴ ἀπόφασις εἶναι ἰσοδύναμοι πηγαὶ δικαίου.

γ') Ὅ,τι ἰσχύει ἐπὶ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, ἐφαρμόζεται ἀναλόγως καὶ ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων τῶν ἐπιτροπῶν διαιτησίας, αἵτινες ἀποτελοῦν εἶδος ἀναγκαστικῶν συλλογικῶν συμβάσεων, διὰ τὴν ταὐτότητα τοῦ νομικοῦ λόγου.

δ') Καὶ ἡ ἐκδιδομένη κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Ν. 28|44 ὑπουργικὴ ἀπόφασις δὲν δύναται νὰ ἐναλλάξῃ ἐπὶ τὸ δυσμενέστερον τὸ ὑπὸ συλλογικῆς συμβάσεως (καὶ ἀποφάσεως ἐπιτροπῆς διαιτησίας) θεσπισθὲν μισθολογικὸν καθεστώς, διότι διὰ τοῦ Ν. 28|44 ἐσκοπήθη ἡ ἀνάθεσις τῆς ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργαζομένων παραλλήλως καὶ εἰς τὴν Διοίκησιν λόγῳ τῶν ἐπικρατουσῶν μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν συνθηκῶν, αἵτινες ἐμπόδιζον τὴν ἀπρόσκοπτον λειτουργίαν τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων πρὸς κατάρτισιν συλλογικῶν συμβάσεων, πλὴν εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου τούτου ἡ ἑρμηνεία, ὅτι ἐχορηγήθη ἐξουσιοδότησις εἰς τὴν Διοίκησιν καὶ μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν συνδικαλιστικῶν ἐλευθεριῶν καὶ τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων, νὰ δύναται νὰ περιορίζῃ τὰ μισθολογικὰ δικαιώματα τῶν ἐργαζομένων, τὰ ὁποῖα αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις κατόπιν συμφωνίας ἐκπροσώπων τῶν ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων ἀπένειμον εἰς τούτους. Τοιαύτη ἑρμηνεία, κηρύσσουσα τὸν πόλεμον μεταξὺ Κράτους καὶ ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ δεκτὸν ὅτι ἦτο σύμφωνος μὲ τὴν πρόθεσιν τοῦ νομοθέτου τοῦ Ν. 28|44.

Ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω ἱεράρχησιν τῶν ρυθμιστικῶν τῶν μισθῶν διαφόρων κανόνων τοῦ ἰσχύοντος ἐργατικοῦ δικαίου νομίζομεν, ὅτι ἀποκαθίσταται σχετικὴ τις τάξις καὶ δίδεται διέξοδος εἰς τὸν μισθολογικὸν λαβύρινθον, εἰς ὃν περιεπλάκησαν ἡ σχολιαζομένη ἀπόφασις καὶ ἡ ἀνωτέρω μνημονευθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 5287|50 ὁμοία τοῦ Πρ|κείου Ἀθηνῶν.

V. Πρόδηλος ὅθεν εἶναι ἡ ἀνάγκη ἀμέσου νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ ζητήματος πρὸς ἄρσιν τῆς δημιουργηθείσης ἐν τῇ νομολογίᾳ ἀοταθείας, τόσον ὡς πρὸς τὰς πρὸς ἀλλήλους σχέσεις τῶν πηγῶν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ἐν τῇ ρυθμίσει τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργαζομένων, ὅσον καὶ ὡς πρὸς τὴν ὕπαρξιν τῆς ἀμφισβητηθείσης ἀρμοδιότητος τῶν ἐπιτροπῶν διαιτησίας, ὅπως ρυθμίζουν τοὺς μισθούς, ὑφισταμένων συλλογικῶν συμβάσεων.

Τὸ καθ' ἡμᾶς θὰ πρέπει νὰ ἱδρυθῇ εἰδικὸν συλλογικὸν ὄργανον ἐξ ἐμπειρογνωμόνων περὶ τὰ οἰκονομικὰ καὶ ἀντιπροσώπων τῶν ἐργαζομένων καὶ ἐργοδοτῶν, τὸ ὁποῖον ἑκάστοτε νὰ γνωμοδοτῇ περὶ ἑνὸς γενικοῦ ἐθνικοῦ μισθολογίου ἀναλόγως τῶν δημιουργουμένων ἑκάστοτε οἰκονομικῶν συνθηκῶν, ἐφαρμοζομένου κατὰ γενικωτέρας κατηγορίας ἐργαζομένων καὶ τιθεμένου ἐν ἰσχύϊ διὰ πράξεως τῆς Διοικήσεως (λ.χ. τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἢ διὰ διατάγματος). Πέραν τούτου, ν' ἀναγνωρισθῇ ἡ δυνατότης, ὅπως δι' ἀτομικῶν συμβάσεων, συλλογικῶν συμβάσεων καὶ δι' ἀποφάσεων τῶν ἐπιτροπῶν διαιτησίας (τῆς ἀρμοδιότητος ἐκ τοῦ Ν. 28|44 οὕσης περιττῆς, ὑφισταμένου τοῦ θεσμοῦ τῆς διαιτησίας καὶ τοῦ γενικοῦ ἐθνικοῦ μισθολογίου) καθορίζωνται ἀνώτερα μισθολόγια δι' εἰδικωτέρας κατηγορίας ἐργαζομένων καὶ ἀτινα ἐπίσης νὰ ἐπιτρέπωνται νὰ ἐναλλαχθοῦν ἐπὶ τὸ εὐμενέστερον διὰ τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Τοιαύτη ρύθμισις ἠκολουθήθη καὶ ἐν Γαλλίᾳ διὰ τοῦ τελευταίου νόμου τῆς 11 Φεβρουαρίου 1950, δι' οὗ, ἀντικατασταθέντων τῶν ἄρθρ. 31-31 ze τοῦ 1ου βιβλίου τοῦ Κώδικος Ἐργασίας, τῶν ἀφορώντων τὰς συλλογικὰς συμβάσεις, ἐξουσιοδοτήθη ἡ ἱδρυθεῖσα δι' αὐτοῦ Ἀνωτάτη Ἐπιτροπὴ τῶν Συλλογικῶν Συμβάσεων, ὅπως συντάσσῃ πίνακα ἐλαχίστων ὁρίων ἡγουμένων ἐθνικῶν μισθῶν, οἵτινες τελικῶς καθορίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κατόπιν προτάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως καὶ Οἰκονομικῶν (Πρβλ σχετικῶς ***Drouillat-Aragon***, **Code du travail annoté**, 1950, σελ. 54, 413, 746 καὶ γενικώτερον περὶ τοῦ νόμου τούτου *Θ. Βλαχοπούλου*, Ὁ νέος Γαλλικὸς νόμος περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἐν ΕΕΔ 9 σελ. 385 ἐπ.).

ΒΑΣ. ΠΑΝΤ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, Δικηγόρος

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΔΙΑΚΟΠΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΕΞ ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΒΙΑΣ

Ὑποχρέωσις ἀποζημιώσεως ἀπολυομένου μισθωτοῦ ἐκ Ν. 2112

Ἔλλειψις δικαιώματος ἀποζημιώσεως Ν. 2112]1920 εἰς περίπτωσιν ἀπολύσεως λόγῳ διακοπῆς τῆς ἐργασίας ἐκ περιστατικῶν ἀνωτέρας βίας, ἐφ' ὅσον ὁ ἐργοδότης δὲν τυγχάνει κατὰ τούτων ἠσφαλισμένος.—Ἔννοια ἀνωτέρας βίας.—Ἀδιάφορος διὰ τὸ δικαίωμα ἀποζημιώσεως Ν. 2112 ἐπὶ διακοπῆς ἐργασίας ἐξ ἀνωτέρας βίας, ἡ μὴ πλήρης διάλυσις τῆς ὀργανώσεως τῆς ἐπιχειρήσεως.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 2154]1949 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

Ἡ ἀπόφασις δέχεται, ὅτι τὰ γεγονότα, τὰ ὁποῖα ἐπεκαλέσθη ἡ ἀναιρεσείουσα, συνιστοῦν ἀνωτέραν βίαν καὶ ὡς γεγονότα ἀνωτέρας βίας ἀναφέρει μόνον τὴν κατάληψιν καὶ καταστροφὴν τῶν 14 κτιρίων τῆς Σχολῆς, ὅτι ἡ Σχολὴ (Σχολὴ Μιχαὴλ Ἀνάγνου) ἔπαυσε νὰ λειτουργῇ κατὰ τὸν προορισμόν της καὶ ὅτι ἡ καταστροφὴ αὐτὴ διαρκεῖ εἰσέτι, ἐνῷ δὲν ὁμιλεῖ ποσῶς περὶ τοῦ ὅτι ὅλος ὁ διδακτικὸς καὶ γεωργικὸς ὁπλισμὸς τῆς Σχολῆς διηρπάγη, ἐννοοῦσα ὅτι τὰ πρῶτα καὶ μόνα συνιστοῦν καὶ ἀρκοῦν διὰ τὴν ἀνωτέραν βίαν καὶ ὀρθῶς. Κατόπιν, ἑρμηνεύσασα τὸν Νόμον 2112, δέχεται, ὅτι ἡ ἀνωτέρω βία τότε μόνον ἀρκεῖ, διὰ νὰ ἀπαλλάξῃ τὸν ἐργοδότην τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς καταγγελίαν, ὅταν τὸ γεγονὸς τῆς ἀνωτέρας βίας ἦτο τοιαύτης φύσεως, ὥστε νὰ δύναται νὰ ἐμποδίσῃ τὸν ἐργοδότην εἰς τὴν ταχτικὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως.

Δέχεται δηλαδή, ὅτι ἡ ἀνωτέρω βία, ὡς νομικὴ ἔννοια, ἐπιδέχεται διαίρεσιν εἰς βαθμοὺς καὶ ὁ δικαστὴς κρίνει ποῖος βαθμὸς ἐπιφέρει τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ ὑποχρέου. Εἰδικῶς δ' ἐν προκειμένῳ, παρανοοῦσα τὸν συγγραφέα, τὸν ὁποῖον ἐπικαλεῖται, δέχεται ὅτι ἡ ἀνωτέρα βία τῆς καταστροφῆς ὅλων τῶν κτιρίων τῆς Σχολῆς καὶ ὅλου τοῦ ἐξοπλισμοῦ της δὲν ἀπήλλασσε τὸ Ἵδρυμα τῆς ὑποχρεώσεως καταγγελίας, διότι τὰ γεγονότα ταῦτα δὲν ἠδύναντο νὰ παρεμποδίσουν τὸν ἐργοδότην, δηλαδὴ τοὺς φορεῖς τῆς Διοικήσεως τοῦ Ἱδρύματος νὰ συντάξουν τὴν καταγγελίαν. Εἶναι οὕτω προφανὴς ἡ ψευδὴς ἑρμηνεία τοῦ νόμου καὶ ἡ κακὴ αὐτοῦ ἐφαρμογή, διότι ἡ ἀνωτέρω βία δὲν εἶναι λόγος ἐμποδίζων ταύτην ἢ ἐκείνην τῶν πράξεων τοῦ ὑποχρέου, ἀλλὰ λόγος ἀπαλλάσσων αὐτὸν μιᾶς ὑποχρεώσεως καὶ ἡ ὑποχρέωσις ἐν προκειμένῳ εἶναι ἡ καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως καὶ ὄχι ἡ καταγγελία, ἡ ὁποία ἠδύνατο νὰ γίνῃ ἐξακολουθοῦντος τοῦ ἔργου τοῦ ἐργοδότου, ἐνῷ, ἐὰν ἔπαυσε τὸ ἔργον τοῦ ἐργοδότου ἐξ ἀνωτέρας βίας, οὐδεμία ἀνάγκη καταγγελίας ὑπάρχει. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ β δ τοῦ 1920 καὶ ἂν ἦτο ἐφαρμοστέα δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν ἣν δίδει ἡ ἀπόφασις.

***

Τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ Ν. 4558]1930 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 2112» ὁρίζει τὰ ἑξῆς: Ὁ ἀπολυόμενος ἕνεκα διακοπῆς τῆς ἐργασίας λόγῳ πυρκαϊᾶς ἢ ἄλλου περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας, καθ' ὧν τυγχάνει ἠσφαλισμένος ὁ ἐργοδότης, δικαιοῦται εἰς τὰ 2/3 τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 3, ἐδάφ. πρῶτον, ἀποζημιώσεως.

Ὡς δικαιολογικὸς λόγος τῆς διατάξεως, κατὰ τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ νόμου, φέρεται ὁ ἑξῆς: «Ἂν εἰς τὴν περίπτωσιν πυρκαϊᾶς ἢ ἄλλου περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας, καθ' οὗ ὁ ἐργοδότης δὲν εἶναι ἠσφαλισμένος, ἡ λύσις τοῦ ἐργοδότου ἀπὸ πάσης ἐκ τοῦ Ν. 2112 ὑποχρεώσεως του ἔναντι τῶν στερηθέντων τῆς ἐργασίας ὑπαλλήλων αὐτοῦ εὑρίσκει ἔρεισμα εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι καὶ ὁ ἐργοδότης διατελεῖ ὑπὸ τὸ βάρος τῆς αὐτῆς καταστροφῆς, οὐδόλως δικαιολογεῖται ἡ ἀπαλλαγὴ τοῦ ἐργοδότου ἀπὸ τῶν ἐκ τοῦ Ν. 2112 ὑποχρεώσεων του ἔναντι τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ, ἐν ᾗ περιπτώσει οὗτος τυγχάνει ἠσφαλισμένος κατὰ τῶν ἐν λόγῳ κινδύνων. Ἐπειδὴ ἐν τούτοις καὶ εἰς ἣν ἔτι περίπτωσιν ἡ ἀσφάλεια καλύπτει πᾶσαν τὴν ζημίαν, δὲν δύναται νὰ λεχθῇ, ὅτι τὰ εἰρημένα περιστατικὰ ἀποβαίνουν πάντοτε ἐντελῶς ἀζήμια εἰς τὸν ἐργοδότην, ὅστις εὑρίσκεται εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ διακόψῃ τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ, προτείνομεν τὸν περιορισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως τῶν ὑπαλλήλων εἰς τὰ 2/3 αὐτῆς».

Ἐκ τούτων συνάγονται, νομίζομεν, τὰ ἀκόλουθα:

α) Ὅτι ὁ Νόμος ἀναχωρεῖ ἀπὸ τῆς γενικῆς τοῦ δικαίου ἀρχῆς ὅτι δὲν ὑπέχει τις εὐθύνην διὰ γεγονότα συνιστῶντα ἀνωτέραν βίαν (*Dernburg* Ἐνοχ. § 39, 5, *Windscheid*. Ἐνοχ. § 364, σημ. 6, *Regelsberger* § 179), ἐκτὸς τῆς εἰδικῆς ἐν ἄρθρῳ 4 Ν. 4558]1930 περιπτώσεως.

β) Ὅτι ἡ ἀπαλλαγὴ τῶν ἐκ τοῦ Ν. 2112]1920 ὑποχρεώσεων δὲν συνδέεται καὶ πρὸς τὴν πλήρη διάλυσιν τῆς ὀργανώσεως τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀφοῦ ὁ Νόμος (ἄρθρ. 4 Ν. 4558]1930) ὁμιλεῖ περὶ διακοπῆς ἁπλῶς τῆς ἐργασίας.

Τοῦτο προκύπτει καὶ ἐκ μεταγενεστέρων νομοθετημάτων (Ν. 421]1941), ἀφοῦ ἐχρειάσθη νὰ εἰσαχθῇ εἰδικὴ διάταξις (ἄρθρ. 9 Ν. Δ. 421]1941, κατηργημένον ἤδη), καθ' ἣν καὶ διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις, αἱ ὁποῖαι εὑρίσκοντο εἰς πραγματικὴν ἀδυναμίαν πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν των (ὑπὸ τὸν ὅρον «πραγματικὴ ἀδυναμία» καὶ ἡ ἐκ τῶν Ν. 6 Κ. (4. 24) Πανδ. (3. 6) ἐξ ἀνωτέρας βίας τοιαύτη, Α. *Διζεράνογλος*, Ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ Ν. Δ. 424]1941, σελ. 36), ὑπῆρχε ἡ δυνατότης ἐπιβολῆς διὰ τῆς πρὸς τοῦτο ὑπουργικῆς ἀποφάσεως τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 *καὶ εἰς ἃς περιπτώσεις συνιστᾷχι λόγος ἀπαλλαγῆς βάσει τῶν κειμένων νόμων.*

Κείμενοι νόμοι, κατὰ τοὺς ὁποίους συνέτρεχε λόγος

ἀπαλλαγῆς, ἦτο ὁ Ν. 2112, καὶ τὸν ὁποῖον εἶχεν ὑπ' ὄψιν του ὁ Νομοθέτης τοῦ Ν. Δ. 424|1941. Αὕτη εἶναι καὶ ἡ ἄποψις τῆς παρατιθεμένης ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ἀντιθέτως πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς ἀναιρουμένης υἱοθετηθεῖσαν.

Ἐννοεῖται, ὅτι ἡ ἐν λόγῳ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις εἶχεν ὑπ' ὄψιν της τὴν θέσιν ὑποχρεώσεως ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν ἀποζημιώσεως Ν. 2112, ἐκ τῆς γενομένης πάντως, χωρὶς νὰ τηρηθῇ ἡ προθεσμία προειδοποιήσεως τοῦ Ν. 2112|1920, ὡς ἑτεροποιηθῇ, καταγγελίας, διότι μόνον τὸ γεγονὸς τῆς ἀνωτέρας βίας δὲν σημαίνει καὶ κατάλυσιν τοῦ ἐργασιακοῦ δεσμοῦ (βλέπε καὶ *Κ. Δημάκην*, ΕΕΔ 4, 330, Α. Π. 191|1949, εἰσηγητὴς *Δ. Μίχος*, ΕΕΔ 8, 307, Πρωτοδίκου Λεβαδείας 28|1946, Πρωτοδίκης *Δ. Σκούμπης*, ΕΕΔ 6, 45).

Τοῦτο ἔχει βαρύνουσαν πάντοτε καὶ ἰδίᾳ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ὡς ἑτεροποιηθῇ, σημασίαν, κατὰ τὸ ὁποῖον, κατὰ τὴν κρατοῦσαν δικαστηριακὴν ἄποψιν, καὶ εἰς περιπτώσεις ἀνωτέρας βίας θὰ γίνῃ καταγγελία ἔγγραφος καὶ θὰ τηρηθῇ ὡς προϋπόθεσις τοῦ κύρους αὐτῆς καὶ ἡ ἀναγγελία της καὶ μόνον ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112|1920 δὲν ὀφείλει ὁ ἐργοδότης νὰ καταβάλῃ (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 450 καὶ σημειώσεις μας αὐτόθι).

Ἀρείου Πάγου 505|1950 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιοῦ**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Κ. Καυκᾶς**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Σ. Οἰκονομίδης, Χ. Παπασταύρου

Ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 1,3 καὶ 6 τοῦ νόμου 2112 καὶ ἰδίᾳ ἐκ τῆς παρ. 2 τοῦ ἄρθρ. 6, ὡς τοῦτο συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου 4558|30 καὶ καθ' ὁ ὑπάλληλος, ἀπολυόμενος ξενικὰ διακοπῆς τῆς ἐργασίας, λόγῳ πυρκαϊᾶς ἢ ἄλλου περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας, καθ' ὧν τυγχάνει ἠσφαλισμένος ὁ ἐργοδότης, δικαιοῦται εἰς τὰ 2|3 τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 ἐδάφ. 1ον ἀποζημιώσεως, σαφῶς συνάγεται, ὅτι ὅταν ὁ ὑπάλληλος ἀπολυθῇ παρὰ τοῦ ἐργοδότου, λόγῳ διακοπῆς τῆς ἐργασίας ἐπελθούσης ἐκ περιστατικῶν ἀνωτέρας βίας, καθ' ὧν δὲν τυγχάνει ἠσφαλισμένος ὁ ἐργοδότης, δὲν δικαιοῦται τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 ὁριζομένης ἀποζημιώσεως, διὰ τὴν μὴ τήρησιν τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἰδίου νόμου ὁριζομένης προθεσμίας πρὸς καταγγελίαν τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως. Ἐπελθούσης δὲ διακοπῆς τῆς ἐργασίας διά τινα τῶν ἄνω αἰτιῶν ἄνευ ἐννόμου ἐπιρροῆς τυγχάνει διὰ τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν τῆς ἄνω ἀποζημιώσεως τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ νομικὸν πρόσωπον τῆς ἑταιρίας, ὑπὸ τὸ ὁποῖον συνεβλήθη αὕτη μετὰ τοῦ ὑπαλλήλου, δὲν διελύθη, ἀλλ' ἐξακολουθεῖ νὰ ὑφίσταται καὶ μετὰ τὴν διακοπὴν τῆς ἐργασίας. Ἀνωτέρα δὲ βία ὑφίσταται, ὅταν ἡ ἐνέργεια τοῦ ὑποχρέου παρακωλύεται ἐκ τυχηροῦ καὶ ἀπροβλέπτου γεγονότος, ὅπερ ἦτο ἀδύνατον νὰ ἀποτραπῇ ἀκόμη καὶ διὰ μέτρων ἄκρας ἐπιμελείας καὶ συνέσεως.

Καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐδέξατο ὡς ἀποδειχθέντα τὰ ἑξῆς περιστατικά: ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος, ὑπάλληλος (γεωπόνος καθηγητὴς) τυγχάνων τῆς ἀναιρεσειούσης εἰς τὸ παρ' αὐτῆς συντηρούμενον Γεωργικὸν Σχολεῖον ἐν Κονίτσῃ, ἀπελύθη ὑπ' αὐτῆς τῇ 15 Φεβρουαρίου 1946, ἄνευ κοινοποιήσεως πρὸς αὐτὸν καταγγελίας πρὸ τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 2112 ὁριζομένων προθεσμιῶν, ὅτι ὅμως ἅμα τῇ κατοχῇ τῆς χώρας παρὰ τῶν ξένων στρατευμάτων κατελήφθησαν παρ' αὐτῶν καὶ βραδύτερον κατεστράφησαν τὰ κτίρια τῆς Σχολῆς καὶ ὅτι, λόγῳ ἐλλείψεως ἐπικοινωνίας, διεκόπησαν οἱ πρὸς αὐτὴν ἐξ Ἀμερικῆς οἰκονομικαὶ ἐνισχύσεις, ἐπελθούσης οὕτω διακοπῆς τῆς λειτουργίας τῆς Σχολῆς κατὰ τὸν προορισμόν της. Καθ' ἃ δὲ ἐκ τῶν προσαγομένων ἐγγράφων προκύπτει, ἡ ἐκ τῆς καταστροφῆς τῶν κτιρίων μὴ λειτουργία τῆς Σχολῆς διήρκεσε καὶ μετὰ τὴν ἀπὸ ἐτῶν πρὸ τῆς καταγγελίας ἀποχώρησιν τῶν στρατευμάτων κατοχῆς. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω ἀνωτέρας βίας τῷ ὄντι περιστατικῶν (Α. Π. 194|915, Θέμ. ΚΣΤ', σελ. 601, *Χ. Οἰκονόμου*, Θέμ. ΛΒ' 430) ἰσχυρίσθη ἡ ἐκκαλοῦσα πρωτοδίκως, προτείνει δὲ καὶ ἤδη διὰ τῆς ἐφέσεώς της, ὅτι σύδειμιαν εἶχεν ὑποχρέωσιν νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν, προειδοποιοῦσα κατὰ νόμον τὸν ἐφεσίβλητον ἢ νὰ καταβάλῃ αὐτῷ, ἐκ τῆς μὴ προειδοποιήσεως, τὴν κατὰ νόμον ἀποζημίωσιν. Οὕτως ὅμως ἔχων ὁ ἰσχυρισμὸς καὶ τὸ παράπονον ἤδη τῆς ἐκκαλούσης εἶναι ἀβάσιμα καὶ ὀρθῶς, εἰ καὶ ἐπ' ἄλλῃ αἰτιολογίᾳ, ἀπερρίφθη ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης. Διότι, κατ' ὀρθὴν ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. 2112, προκύπτουσαν ἐκ τοῦ ἀντιστοίχου ἄρθρου 6 § 1 Ε. δ. τῆς 16 Ἰουλίου 1920, τότε μόνον ἡ ἀνωτέρα βία ἔχει τὸ ἀνωτέρω ἐξαιρετικὸν διὰ τὸν ἐργοδότην ἀποτέλεσμα, ὅταν εἶναι γεγονὸς τοιαύτης φύσεως, ὥστε τοῦτο

(*) *Ἡ ἀναιρουμένη ὑπ' ἀριθ. 2154|49 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, εἶχεν ὡς ἑξῆς:*

Ἀποδείχθη ὅτι, ἅμα τῇ κατοχῇ τῆς χώρας παρὰ τῶν ξένων στρατευμάτων, κατελήφθησαν παρ' αὐτῶν καὶ βραδύτερον κατεστράφησαν τὰ κτίρια τῆς Σχολῆς, καὶ ὅτι, λόγῳ ἐλλείψεως ἐπικοινωνίας, διεκόπησαν αἱ πρὸς αὐτὴν ἐξ Ἀμερικῆς οἰκονομικαὶ ἐνισχύσεις, ἐπελθούσης οὕτω διακοπῆς τῆς λειτουργίας τῆς Σχολῆς κατὰ τὸν προορισμόν της. Καθ' ἃ δὲ ἐκ τῶν προσαγομένων ἐγγράφων προκύπτει, ἡ ἐκ τῆς καταστροφῆς τῶν κτιρίων μὴ λειτουργία τῆς Σχολῆς διήρκεσε καὶ μετὰ τὴν ἀπὸ ἐτῶν πρὸ τῆς καταγγελίας ἀποχώρησιν τῶν στρατευμάτων κατοχῆς. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω ἀνωτέρας βίας τῷ ὄντι περιστατικῶν (Α. Π. 194|915, Θέμ. ΚΣΤ', σελ. 601, *Χ. Οἰκονόμου*, Θέμ. ΛΒ' 430) ἰσχυρίσθη ἡ ἐκκαλοῦσα πρωτοδίκως, προτείνει δὲ καὶ ἤδη διὰ τῆς ἐφέσεώς της, ὅτι σύδειμιαν εἶχεν ὑποχρέωσιν νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν, προειδοποιοῦσα κατὰ νόμον τὸν ἐφεσίβλητον ἢ νὰ καταβάλῃ αὐτῷ, ἐκ τῆς μὴ προειδοποιήσεως, τὴν κατὰ νόμον ἀποζημίωσιν. Οὕτως ὅμως ἔχων ὁ ἰσχυρισμὸς καὶ τὸ παράπονον ἤδη τῆς ἐκκαλούσης εἶναι ἀβάσιμα καὶ ὀρθῶς, εἰ καὶ ἐπ' ἄλλῃ αἰτιολογίᾳ, ἀπερρίφθη ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης. Διότι, κατ' ὀρθὴν ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. 2112, προκύπτουσαν ἐκ τοῦ ἀντιστοίχου ἄρθρου 6 § 1 Ε. δ. τῆς 16 Ἰουλίου 1920, τότε μόνον ἡ ἀνωτέρα βία ἔχει τὸ ἀνωτέρω ἐξαιρετικὸν διὰ τὸν ἐργοδότην ἀποτέλεσμα, ὅταν εἶναι γεγονὸς τοιαύτης φύσεως, ὥστε τοῦτο

ΑΠΟΛΥΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΕΩΣ

Κῦρος Ν. Δ. 1104|1949 περὶ κυρώσεως Α. Ν. 971|1949

Νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις ΞΖ'|1949 Ψηφίσματος.—Περιωρισμένη καὶ εἰδικὴ εἰς μόνον τὸ δικαίωμα τῆς κατὰ τὴν διαδικασίαν αὐτοῦ κυρώσεως, τροποποιήσεως ἢ καταργήσεως τῶν ὑπ' αὐτοῦ διεπομένων νομοθετικῶν πράξεων.—Ἀνεπίτρεπτος θέσις νέων κανόνων δικαίου.—Ἀκυρότης ἑπομένως Ν. Δ. 1104|1949 κατὰ τὰς νέας διατάξεις αὐτοῦ.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν διὰ τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ὑπ' ἀριθ. 4910|1950 ἀποφάσεως αὐτοῦ (εἰσηγητὴς Χ. Σωτηρόπουλος) εἶχε δεχθῇ, ὅτι κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῶν διατάξεων τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 15 Α. Ν. 971|1949 «περὶ ἀπονομῆς ἠθικῶν ἀμοιβῶν εἰς ἐθνικὰς ἀνταρτικὰς ὁμάδας» (ΕΕΔ 8, 481) καὶ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. Δ. 1104|1949 αἱ ἐπὶ κατοχῆς γενόμεναι παραιτήσεις ἐργατῶν ἢ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων τῶν ὑπαγομένων εἰς τὰς ἐν ἄρθρῳ 15 Α. Ν. 971|49 κατηγορίας ἐξομοιοῦνται πρὸς ἀκύρους ἀπολύσεις, ἤτοι ἀπολύσεις, γενομένας ἄνευ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ Ν. Δ. 421|1941, διότι αὐτὰς εἶχεν ὑπ' ὄψιν της ἡ προμνησθεῖσα διάταξις τοῦ ἄρθρου 15 § 3, διὰ τὴν προσβολὴν τῶν ὁποίων παρέτεινε τὴν προθεσμίαν, εἰς ἣν ὑπέκειντο αἱ ἐπὶ τούτων ἐρειδόμεναι ἀξιώσεις τῶν μισθωτῶν. Ὡς μὴ οὖσης δ' ἐγκύρου τῆς γενομένης ἀπολύσεως ἐργατῶν, πρὸς ἣν ἐξομοιοῦται κατὰ νόμον ἡ παραιτησίς του, εἶναι νόμῳ βάσιμος ἀγωγὴ του, ἐρειδομένη ἐπὶ ταύτης, δοθέντος ὅτι τὸ Ν. Δ. 1104|1949, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐφαρμοζομένας ἐν προκειμένῳ καὶ ἐχούσας, ὡς ἐκ τοῦ περιεχομένου των, ἀναδρομικὴν δύναμιν διατάξεις τούτου (ἄρθρ. 6 καὶ ἄρθρ 3 § 7) ἐξεδόθη ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς διὰ τοῦ Ψηφίσματος ΞΖ' τῆς 19 Ἰουλίου 1949 παρασχεθείσης ἐξουσιοδοτήσεως εἰς τὴν διὰ ταύτης συνιστωμένην τριακονταμελῆ ἐπιτροπὴν τῆς Βουλῆς καὶ ἑπομένως ἐγκύρως ἐξεδόθη.

Λόγοι ἀναιρέσεως κατὰ τῆς ἄνω ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Τὸ Νομοθετικὸν διάταγμα 1101|49 φέρει τὸν τίτλον «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 971|49 Α.Ν. περὶ ἀπονομῆς ἠθικῶν ἀμοιβῶν εἰς τὰς ἐθνικὰς ἀνταρτικὰς ὁμάδας καὶ ἐθνικὰς ὀργανώσεις ἐσωτερικῆς ἀντιστάσεως» καὶ ἐξεδόθη ὄχι κατὰ τὸν συνήθη καὶ ὑπὸ τοῦ Συντάγματος ἐπιβαλλόμενον τρόπον ἐνασκήσεως τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας, ἀλλὰ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ψηφίσματος ΞΖ' τῆς 19 Ἰουλίου 1949 τῆς Δ' Ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς. Τὸ προρρηθὲν Ψήφισμα ὁρίζει ἐν ἄρθρῳ μὲν 1 ὅτι νομοθετικαὶ πράξεις, ἐκδοθεῖσαι ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1946 μέχρι τῆς δημοσιεύσεώς του καὶ μήπω κυρωθεῖσαι, τοιαύτην δὲ νομοθετικὴν πρᾶξιν ἀπετέλει καὶ ὁ Α.Ν. 971|49, διατηροῦσι τὴν ἰσχύν των μέχρι τῆς ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἢ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 2 αὐτοῦ ἐπικυρώσεώς των, ἐν ἄρθρῳ δὲ 2 ὅτι αἱ ρηθεῖσαι νομοθετικαὶ πράξεις δύνανται νὰ κυρωθῶσι, τροποποιηθῶσιν ἢ καταργηθῶσι μέχρι πέρατος τῆς βουλευτικῆς περιόδου καὶ διὰ νομοθετικῶν διαταγμάτων ἐκδιδομένων κατὰ τὴν περαιτέρω διαγραφομένην διαδικασίαν.

Ἀληθὴς καὶ ἀναμφισβήτητος ἔννοια τῶν εἰρημένων διατάξεων εἶναι α) ὅτι δὲν παρεσχέθη ἐξουσιοδότησις, ὅπως κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρ. 2 προστεθῶσιν εἰς τὰς κυρουμένας νομοθετικὰς πράξεις διατάξεις, μηδόλως ὑπάρχουσαι εἰς ἐκείνας καὶ ὅλως νέαι, ἀφοῦ περὶ τοῦ τρόπου τῆς θέσεως εἰς ἰσχὺν νέων κανόνων δικαίου ἐλήφθη μέριμνα δι' ἄλλου μεταγενεστέρου Ψηφίσματος, ἤτοι τοῦ ΞΙΙ' τῆς 25|29 Ἰουλίου 1949, τῆς προσθήκης νέων διατάξεων μὴ περιλαμβανομένης ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς ἐπιτραπείσης τροποποιήσεως καὶ

β) Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ ἐπιτραπεῖσα τροποποίησις δὲν δύναται νὰ ἀφορᾷ, εἰμὴ μόνον τὴν ἐν τῷ μέλλοντι τύχην τῆς νομοθετικῆς πράξεως καὶ συνεπῶς ἀποκλείει τὴν ἀναδρομικὴν τροποποίησιν διὰ τῶν ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν καὶ κατὰ τὴν ἐν αὐταῖς διαδικασίαν ἐκδιδομένων Ν.Δ. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν.Δ. 1104|49 εἶναι ὅλως νέα, μηδόλως περιεχομένη εἰς τὸν κυρωθέντα Α.Ν.971|49 καὶ μὴ ἀποτελοῦσα τροποποίησιν τοῦ Α.Ν., ἀλλὰ προσθήκην εἰς ἐκεῖνον καὶ συνεπῶς ἡ εἶναι ὁλοκληρωτικῶς ἀνίσχυρος καὶ ἄκυρος, διότι ἐτέθη καθ' ὑπέρβασιν τῆς παρασχεθείσης διὰ τοῦ Ψηφίσματος ΞΖ' ἐξουσιοδοτήσεως ἢ τοὐλάχιστον εἶναι ἄκυρος καὶ ἀνίσχυρος ἐν τῇ ἀποδοθείσῃ εἰς αὐτὴν ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἐννοίᾳ τῆς δῆθεν ἀναδρομικῆς ἰσχύος της, διότι μὲ τοιαύτην ἔννοιαν εἶναι ὁπωσδήποτε ἐκτὸς πάσης ἐξουσιοδοτήσεως. Τὰ ἐναντία ἀποφηναμένη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καὶ δεχθεῖσα τὴν περὶ ἧς καὶ ἀνωτέρω διάταξιν τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν.Δ. 1104|49 ὡς ἔγκυρον καὶ ἰσχυρὰν καὶ μάλιστα ὡς κεκτημένην ἀναδρομικὴν ἰσχύν, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ Ψηφίσματος ΞΖ τῆς Δ' Ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς καὶ τὰς περὶ τοῦ τρόπου ἐνασκήσεως τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας διατάξεις τοῦ Συντάγματος, δι' ὃ καὶ κατέστη ἀναιρετέα, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 807 ἀριθ. 17 τῆς Πολ. Δικονομίας.

Ἀρείου Πάγου 516|1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλες**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανῆς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Τρίμης, Ν. Ρίγκας

Ὡς ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 971 τῆς 29 Ἀπριλίου 1949 «περὶ ἀπονομῆς ἠθικῶν ἀμοιβῶν εἰς τὰς ἐθνικὰς ἀνταρτικὰς ὁμάδας καὶ

μόνον ἠδύνατο νὰ παραμποδίσῃ τὸν ἐργοδότην, ὅπως προβῇ εἰς τακτικὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως (Καποδ. Ἐργ. Δίκαιον § 112, σελ. 446) ἢ, ἐν ὄψει τῆς λειτουργίας τῆς ἐπιχειρήσεως, ἂν ἐκ τοῦ γεγονότος τῆς ἀνωτέρας βίας κατέστη ἀπολύτως καὶ συνολικῶς ἀδύνατος ἡ ἐξακολουθήσεις τῆς ἐπιχειρήσεως (Α.Π. 229|28. Θέμ. ΑΗ', σελ. 162). Ὁδῷ ἑτέρου τούτων συντρέχει ἐν προκειμένῳ, διότι καὶ ἡ λειτουργία τῆς Σχολῆς δὲν ἔπαυσεν, εἰμὴ προσωρινῶς καὶ δὲν ὑπῆρξε πλήρης καὶ τελεία ἡ διάλυσις τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς ὀργανώσεώς της, ἀλλ' ἐπῆλθεν ἁπλῶς παρακώλυσις τῆς συνεχίσεώς της.

ΑΣΚΗΣΙΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΑΠΕΡΓΙΑΣ

Συνέπειαι ἐκ τῆς ἀσκήσεως ἐπὶ τῆς ἰσχύος τῆς συμβάσεως ἐργασίας

Κατάρτισις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ μὴ κατάθεσις αὐτῆς παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου.—Ἰσχύς ὡς ὁμαδικῆς συμβάσεως ἐργασίας.—Νομοθετικὴ ἀναγνώρισις τῆς ἀπεργίας ὡς δικαιώματος.—Σκοπὸς ἀπεργίας.—Ἐπιτρεπτὴ ὡς δικαιώματος ἄσκησις.—Ἀδιάσπαστον τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τῆς ἀπεργίας.—Ἀπόκρουσις ἀποδοχῆς μετὰ ταύτην ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ.—Ὑπερημερία ἐργοδότου περὶ τὴν καταβολὴν ἀποδοχῶν.

Πράγματι, ὡς ἡ κατωτέρω παρατιθεμένη δικαστικὴ ἀπόφασις δέχεται, ἐκ πλείστων νομοθετικῶν κειμένων (βλέπε ταῦτα μνημονευόμενα ἐν τῇ ἀποφάσει) προκύπτει, ὅτι ἡ ἀπεργία ἀναγνωρίζεται ὡς δικαίωμα τῶν μισθωτῶν.

Ἡ ἄσκησις, ἑπομένως, τοῦ δικαιώματος τούτου οὐδόλως δύναται νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τῆς ἰσχύος τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὥστε νὰ θεωρηθῇ ὅτι διὰ τῆς ἐκ τῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας ἐπέρχεται ἡ λύσις τῆς συμβάσεως, ἀφοῦ εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος ἐνυπάρχει ὡς αὐτονόητος ἡ ἐκ τῆς ἐργασίας ἀποχὴ καὶ ἀπεργία ἐννοεῖται ἡ συλλογικὴ ἀναστολὴ τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας ἐπὶ σκοπῷ βελτιώσεως τῶν ὅρων αὐτῆς (*Ι. Καποδίστρια*, ΕΕΔ 8, 231, *Α. Ἀμπατζῆ*, ΕΕΔ 8, 319).

Ἡ παλαιὰ ἄποψις τῆς Α. Π. 16|1930 (Νικαστικὴ 1930 ἀ. 116) ὅτι διὰ τῆς ἀπεργίας λύεται ἡ σύμβασις ἐργασίας, ἐπηρεασθεῖσα ἐκ τῶν πρότερον ἐν Γαλλίᾳ κρατούντων (βλέπε *Κ. Σούρλα*, Αἱ ἀτομικαὶ καὶ κοινωνιολογικαὶ ἀντιλήψεις ἐν τῷ ἀστικῷ δικαίῳ, Δικαιοσύνη, Τόμος ΙΙΙ' σελ. 194), δὲν ἀκολουθεῖται ἤδη ὑπὸ τῆς νομολογίας τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 2, 203). Νεώτερα μάλιστα ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ 287—289|1948 (εἰσηγητὴς *Β.*

ἐθνικὰς ὀργανώσεις ἐσωτερικῆς ἀντιστάσεως» προκύπτει, δι' αὐτοῦ εἰς τὰ συγκεντροῦντα ὡρισμένα προσόντα μέλη τῶν ὑπὸ τούτου κατανομαζομένων ἐθνικῶν ὀργανώσεων παρέχονται διάφοροι ἠθικαὶ ἀμοιβαί, ἐν ταὐτῷ δὲ καὶ κατὰ μέρος ὑλικαὶ περιοριστικῶς εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου, οἷαι εἶναι ἡ τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρ. 12 αὐτοῦ, καθ' ἣν οἱ ἀνάπηροι τούτων καὶ αἱ οἰκογένειαι τῶν ἐκ τούτων θανόντων ἐξομοιοῦνται ὡς πρὸς τὰ δικαιώματα καὶ εὐεργετήματα πρὸς τὰ θύματα καὶ τοὺς ἀναπήρους πολέμου 1940-1941, καθὼς καὶ ἡ τῆς παρ. 4 αὐτοῦ ἄρθρου, καθ' ἣν εἰς τοὺς διαπρέψαντας ἀγρότας ἐκ τούτων, τοὺς μὴ ἔχοντας βιώσιμον κλῆρον, παραχωρεῖται πρὸς συμπλήρωσιν ἐκτάσεως γῆς ἐκ τῶν εἰς τὸ Δημόσιον ἀνηκουσῶν γαιῶν ἢ δασικῶν ἐκτάσεων. Κατ' ἐξαίρεσιν δὲ μόνον ἐν παρ. 3 τοῦ ἄρθρ. 15 αὐτοῦ διαλαμβάνεται διάταξις, κατὰ τὴν ὁποίαν διὰ τὰς ἐπὶ κατοχῆς γενομένας ἀπολύσεις ἐργατῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων τῶν συγκεντρούντων τὰ ταύτης προσόντα, παρατείνεται ἡ προθεσμία τῆς παραγρ. 7 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 765|43 νόμου καὶ τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Ν.Δ., τῆς ἀσκήσεως τοιούτων ὑπ' αὐτῶν προβλεπομένων ἀγωγῶν, κατὰ τὰ ἐν αὐτῇ ὁριζόμενα.

Ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ΞΖ' τῆς 19 Ἰουλίου 1949 Ψηφίσματος, ἐκτὸς ἄλλων, ὁρίζεται καὶ ὅτι νομοθετικαὶ πράξεις, ἐκδοθεῖσαι ἀπὸ 1 Ἀπριλίου 1945 μέχρι τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ ὑπὸ τύπον Ἀναγκ. νόμων, μήπω κυρωθεῖσαι, διατηροῦσι τὴν ἰσχύν των μέχρι τῆς ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἢ τῆς κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρ. 2 ἐπικυρώσεώς των καὶ ἐξακολουθοῦσι νὰ κέκτηνται τὴν ἣν εἶχον κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεώς των τυπικὴν δύναμιν νόμου. Ἐν ἄρθρῳ δὲ 2 αὐτοῦ ὅτι αἱ τοιαῦται νομοθετικαὶ πράξεις δύνανται νὰ κυρωθῶσι, τροποποιηθῶσιν ἢ καταργηθῶσι μέχρι πέρατος τῆς βουλευτικῆς περιόδου καὶ διὰ Νομοθετικῶν Διαταγμάτων ἐκδιδομένων κατὰ τὴν ὑπὸ τούτου διαγραφομένην διαδικασίαν. Βάσει δὲ τῶν διατάξεων τούτων ἐξεδόθη καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 1104 τῆς 23|24 Σεπτεμβρίου 1949 Νομ. Δ|γμα «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 971|1949 Α.Ν.», ἐν τῷ ὁποίῳ, ἐκτὸς τῆς κυρώσεως τοῦ Α.Ν. 971 καὶ ἄλλων τροποποιητικῶν αὐτοῦ διατάξεων, ἐν ἄρθρ. 6 αὐτοῦ διαλαμβάνεται διάταξις, καθ' ἣν «πρὸς τὰ ἀπολύσεις τοῦ ἄρθρ. 15 παρ. 3 τοῦ Α.Ν. 971|49 ἐξομοιοῦνται καὶ αἱ ἀποτελοῦσαι διαρκοῦσης, ἐπ, κατοχῆς γενόμεναι παραιτήσεις ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἢ ἐργατῶν, ἐφ' ὅσαν μετὰ τὴν παραίτησίν των διαρκοῦσης τῆς κατοχῆς κατετάχθησαν εἰς τὰς ἐνόπλους ὀργανώσεις ἐσωτερικῆς ἀντιστάσεως κλπ. Ἡ ἰσχὺς τῶν ἐν ἄρθρ. 15 παρ. 3 τοῦ νόμου τούτου ἀναφερομένων προθεσμιῶν παρατείνεται ἐπὶ ἕνα μῆνα ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τούτου».

Ὡς σαφῶς συνάγεται ἐκ τῶν προπαρατεθεισῶν τοῦ ΞΖ'|1949 Ψηφίσματος διατάξεων, ἡ δι' αὐτοῦ παρεχομένη νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις εἶναι εἰδικὴ καὶ περιωρισμένη εἰς μόνον τὸ δικαίωμα τῆς κατ' αὐτὸ διαδικασίας κυρώσεως, τροποποιήσεως ἢ καταργήσεως τῶν ὑπ' αὐτοῦ διεπομένων νομοθετικῶν πράξεων. Συνεπῶς διατύπωσις νέων κανόνων δικαίου, βάσει αὐτοῦ γενομένη, εἶναι ἀπολύτως ἄκυρος, ὡς ἐκτὸς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως κειμένη. Τοιαύτη δὲ εἶναι καὶ ἡ περιγραφεῖσα διάταξις τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ Ν.Δ. 1104|49, καθ' ὃσον τὸ πρῶτον δι' αὐτῆς θεσπίζεται αὐτοτελῆ κανὼν δικαίου, δι' οὗ δημιουργεῖται ὑποχρέωσις τῶν ἐργοδοτῶν πρὸς πλήρωμιν ἀπαιτουμένων ἀποδοχῶν τῶν ἐπὶ κατοχῆς ἀποτελεσθεισῶν παραιτηθέντων ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν τῶν συγκεντρούντων τὰ ταύτης προσόντα. Ὅθεν, ἐφ' ὅσον τὰ ὡς ἐφεκτικὸν δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως του ἐδέξατο νόμῳ βάσιμον ἀνωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ὡς ἔρεισμα ἔχουσαν τὴν ὡς ἄνω τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ Ν.Δ. 1104|49 διάταξιν, ἄκυρον οὖσαν, ὡς καθ' ὑπέρβασιν τῆς χορηγηθείσης νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως θεσπισθεῖσαν, οὕτως ἀποφηνάμενον ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς προπαρατεθείσας διατάξεις καὶ ἀναιρετέαν κατέστησε τὴν ἀπόφασίν του, συμφώνως τῷ ἄρθρ. 807 παρ. 17 Πολ. Δικονομίας, καὶ τὸν βάσιμον περὶ τούτου τρίτον λόγον ἀναιρέσεως,

Κυριακόπουλος, ΕΕΔ 7, 552), αναγνωρίζουσα εμμέσως ότι ή άπεργία άποτελεί δικαίωμα των μισθωτών και δέν λύεται έξ αύτης ή σύμβασις, δέχεται, ότι ή άπόλυσις μισθωτού διά συμμετοχήν είς άπεργίαν συνιστά, άποδεικνυομένη, κατάχρησιν δικαιώματος, κατά τό άρθρ. 281 Άστικού Κώδικος.

Άλλ' ότι ή άπεργία δέν δύναται νά θεωρηθή ώς λύσις τής συμβάσεως έκ μέρους τού μισθωτού προκύπτει εύθέως καί έκ τού άρθρου 2 § 6 Α.Ν. 539|1945 «περί χορηγήσεως κατ' έτος είς τούς μισθωτούς άδειών μετ' άποδοχών» (ΕΕΔ 4, 474), ένθα ρητώς όρίζεται, ότι διά τόν ύπολογισμόν τού βασικού χρόνου άπασχολήσεως τού μισθωτού, διά τό δικαίωμα άδείας τά διαστήματα, καθ' ά ούτος άπέσχεν ή άπέχει τής άπασχολήσεώς του παρά τή έπιχειρήσει, λόγω βραχείας σχετικώς διαρκείας άσθενείας, στρατεύσεως, άπεργίας, άντιαπεργίας ή άνωτέρας βίας δέν θεωρούνται ώς χρόνος μή άπασχολήσεως, ούδέ συμψηφίζονται πρός τάς ήμέρας άδείας, ών ούτος δικαιούται.

Έκ τούτων συνάγεται άναμφισβητήτως, ότι ούτε καί κατά τήν διά τού Νόμου τούτου έκδηλωθείσαν νομοθετικήν άντίληψιν είναι δυνατόν νά θεωρηθή ή άπεργία ώς λύουσα τήν σύμβασιν έργασίας διά μόνης τής άσκήσεως αύτής, είδικώς μάλιστα ύπολογίζει καί ώς χρόνον άπασχολήσεως τού μισθωτού τόν χρόνον τής άπεργίας, διά τό δικαίωμα τής άδείας, άνεξαρτήτως άν—ώς είναι άληθές—ότι έπί άπεργίας ό μισθωτός, μή παρέχων έργασίαν, δέν δικαιούται μισθού (διά τό τελευταίον τούτο Πρωτοδικείου Άθηνών 579|1942, είσηγητής *Ι. Γεωργακόπουλος*, ΕΕΔ 1, 913).

Ένῳ ταύτα ούτω πράγματι έχουν καί αύτη είναι καί ή άποψις τής καταχωριζομένης κατωτέρω δικαστικής άποφάσεως, νομίζομεν, ότι έχουν τήν θέσιν των άντιρρήσεις ώς πρός τήν συλλογιστικήν τής άποφάσεως, ότι προσετέθη είς τάς ύπό τού άρθρου 5 § 3 τού Ν. 2112|1920, ώς έτροποποιήθη, προβλεπομένας περιπτώσεις άποχής έκ τής έργασίας, καθ' ά δέν λύεται ή σύμβασις έργασίας έκ μέρους τού μισθωτού, καί ή περίπτωσις τής άπεργίας.

Ούτε κατά τά αίτια, ούτε κατ' άποτελέσματα (βλέπε ΕΕΔ 7, 202) ταυτίζεται ή άποχή τού μισθωτού έκ τής έργασίας, λόγω άπεργίας, πρός τήν άποχήν του των περιπτώσεων τού άρθρου 5 § 3 Ν. 2112, ούτε καί ή άπεργία ώς δικαίωμα άναγνωρίζεται μετά τήν είσαγωγήν μόνον τού άρθρου 5 Ν. 2112, ώστε νά είπωμεν, ότι προσετέθη είς τούτο καί ή περίπτωσις άποχής τού μισθωτού λόγω άπεργίας.

Τό όρθόν τούτο άναγνωρίζεται καί ύπό τού Νομοθέτου τού άρθρου 2 § 6 Α. Ν. 539|1945, ένθ' άν., όπου διαχωρίζονται αί περιπτώσεις άποχής τού μισθωτού έκ τής έργασίας λόγω βραχείας σχετικώς διαρκείας άσθενείας (άρθρ. 5 Ν. 2112|1920, ώς ήρμηνεύθη ύπό τού άρθρου 3 Ν. 4558|1930), στρατεύσεως (Ν. 3511), άπεργίας (ώς άσκήσεως δικαιώματος), άνωτέρας βίας (ύπό τήν έννοιαν τών γενικών άρχών τού δικαίου), διότι καί άλλως, άν έμπλακῇ ή άπεργία είς τό άρθρ. 5 Ν 2112|20, τότε κατ' άνάγκην πρέπει νά έκτείνωμεν τάς συνεπείας καί κατά τήν έκτασιν τού άρθρ. 5 Ν. 2112|1920 ώς ήρμηνεύθη διά τού άρθρ. 3 Ν. 4558|1930, νά δεχθώμεν δηλαδή ότι ή άπεργία λύει τήν σύμβασιν είς περίπτωσιν ύπερβάσεως— καί δι' έκαστον μισθωτόν μεμονωμένως — τών χρονικών όρίων τού άρθρ. 3 Ν. 4558|1930 (ούτω δικαστικαί τινες άποφάσεις, ΕΕΔ 7, 202), ένῳ τούτο δέν είναι δυνατόν νά στηρίζεται είς τόν νόμον καί ώς άγον είς παράλογα άποτελέσματα (βλέπε σημειώσεις μας έν ΕΕΔ 7, 202 έπ.).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3315|1950

Διαδικασία Ν ΓΩΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Β. Φαρμακίδης**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ν. Τσατσόπουλος, Μ. Βολωνάκης

Βεβαιοῦται, κατά τήν έκ τῶν ἐνόντων κρίσιν ἡμῶν, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη ὑπό τῆς ἐναγομένης τήν 15ην Ὀκτωβρίου 1944 ὡς χειριστής κινηματογράφου της, ὅτι τήν 15ην Μαΐου 1945 κατηρτίσθη μεταξύ τῆς ἐναγομένης καί τῆς Πανελληνίου Ἑνώσεως Ὑπαλλήλων Κινηματογραφικῶν Ἐπιχειρήσεων σύμβασις, δι' ἧς καθωρίσθησαν αἱ ἀποδοχαί καί ἄλλοι ὅροι ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων τῶν κινηματογράφων τῆς ἐναγομένης, περιλαμβανομένου καί τοῦ ἐνάγοντος καί ἥτις μή κατατεθεῖσα παρά τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου δέν ἀποτελεῖ συλλογικήν σύμβασιν, ἀλλ' εἶναι χαρακτηριστέα ὡς ὁμαδική σύμβασις ἐργασίας (*Planiol Ripert*, Traité pratique XI ἀριθ. 879, *Καποδίστρια*, Ἡ Συλλογική Σύμβασις Ἐργασίας § 73), ὅτι οἱ ὅροι τῆς συμβάσεως ταύτης ἀπετέλεσαν ἐν πάσῃ περιπτώσει ὅρους τῆς μεταξύ τοῦ ἐνάγοντος καί τῆς ἐναγομένης ὑφισταμένης ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὅτι ἡ τελευταία εἶναι σύμβασις ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, τῆς ἐν τῷ συντογέντι πρός ἀπόδειξιν τῆς ὡς ἄνω ὁμαδικῆς συμβάσεως ἰδιωτικῷ ἐγγράφῳ ἀναφερομένης περιπτώσεως διακοπῆς τῆς ἐργασίας κατά τήν θερινήν χειμερινήν περίοδον ἀποτελούσης συμβατικήν ἀναστολήν τῆς λειτουργίας τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως καί ἐπομένως καί τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος, μή αἰρουσαν τόν χαρακτῆρα τῶν συμβάσεων τούτων ὡς συμβάσεων ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὅτι τήν 17ην Μαρτίου ἐ.ἔ. οἱ ὑπάλληλοι τῶν κινηματογραφικῶν ἐπιχειρήσεων καί ὁ ἐνάγων κατῆλθον εἰς ἀπεργίαν οὐχί ἐκ κακοβουλίας, ἀλλά πρός ἐπίτευξιν βελτιώσεως τῶν ἀνεπαρκῶν ἀποδοχῶν των, ὁπωσδήποτε δέ ἔχοντες τήν πρόθεσιν τῆς συνεχίσεως τῆς ἐργασίας ἅμα τῇ λήξει τῆς ἀπεργίας, ὅτι λῆξάσης ταύτης τήν 24ην Μαρτίου ἐ. ἔ. ὁ ἐνάγων προσέφερε τάς ὑπηρεσίας του εἰς τήν ἐναγομένην, ἥτις ὅμως δέν ἀπεδέχθη αὐτάς, ἐνῳ ἀντιθέτως ἀπεδέχθη τάς ὑπηρεσίας πάντων τῶν ἄλλων ἀπεργησάντων ὑπαλλήλων της, ὄντων πολυαρίθμων, πλήν δύο καί ὅτι ὁ ἐνάγων ἐμισθοδοτεῖτο κατά τόν ἀμέσως πρό τῆς ἀπεργίας χρόνον δυνάμει συμφωνίας του μετά τῆς ἐναγομένης διά δραχμῶν 1.350.000 μηνιαίως.

Ἐκ πλειόνων διατάξεων καί συγκεκριμένως ἐκ τοῦ Νόμου 2111 τοῦ 1920 (ἄρθρον 1), τοῦ Νόμου 2151 τοῦ 1920 (ἄρθρον 8), τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 «περί ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» (ἄρθρον 10), τοῦ Ἀν. Νόμου 539 τοῦ 1945 (ἄρθρον 2), τοῦ Ψηφίσματος Γ' τοῦ 1946 (ἄρθρον 7), τοῦ Ψηφίσματος ΛΘ' τοῦ 1947 καί τοῦ Ψηφίσματος ΝΕ' τοῦ 1948 προκύπτει, ὅτι ἡ ἀπεργία, τοὐτέστιν ἡ ὁμαδική διακοπή τῆς ἐργασίας, δι' ἧς ἐπιζητεῖται ἡ βελτίωσις τῶν ὅρων αὐτῆς, εἶναι δικαίωμα τῶν μισθωτῶν καί ἀποτελεῖ οὕτω νόμιμον μέσον ἐπι-

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΟΡΙΟΝ ΗΛΙΚΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Πρόνοια Νόμων ἢ κανονισμῶν διὰ τὴν ἀπόλυσιν καὶ ἀποζημίωσις Ν. 2112

Μὴ ἀναγκαία, ἐπὶ ἐργατικῶν ἀγωγῶν, καταβολὴ δικαστικοῦ ἐνσήμου.—Ἀποκλειστικὴ προθεσμία ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως.—Ἐφαρμογὴ ἀνεξαρτήτως παραβιασθείσης νομικῆς διατάξεως.—Σκοπὸς προθεσμίας.—Ἀναστολὴ ἐξόδου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ὑπαλλήλων Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας μέχρις ὑπογραφῆς τῆς εἰρήνης.—Ἔννοια Ν. Δ. 2130|.945.—Ἀνεφάρμοστον ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἐπὶ ἀξιώσεων ἐκ τοῦ Ν. 2112.—Θέσπισις διὰ κανονισμοῦ ὁρίου ἡλικίας δι' ἀποχώρησιν μισθωτοῦ.—Χαρακτηρισμὸς συμβάσεως ὡς ἀορίστου χρόνου.—Πρόνοια διὰ κανονισμῶν περὶ ἀπολύσεως καὶ προστασία Ν. 2112.

Αἱ ἀπόψεις τῆς παρατιθεμένης δικαστικῆς ἀποφάσεως συνοψίζονται ὡς ἑξῆς:

α) "Ὅτι διὰ τὰς κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ?ΟΛ' ἐκδικαζομένης ἀγωγὰς δὲν ἀπαιτεῖται καταβολὴ τοῦ κατὰ νόμον Γ?ΟΙΙ' δικαστικοῦ ἐνσήμου, ἐπὶ ἀξιώσεων ὑπερβαινουσῶν τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 10.000.

Ἡ ἀπόφασις ἀκολουθεῖ ὡς πρὸς τοῦτο τὴν κρατήσασαν ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ ἄποψιν (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 6, 4?4, ΕΕΔ 7, 861, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1606|49, εἰσηγητὴς *Α. Παπαχρήστου*, ΕΕΔ 8, 328, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9531|1948, εἰσηγητὴς *Χ. Καραμανλῆς*, ΕΕΔ 8, 17, Πρωτοδίκου Βεροίας 2|1949, Πρωτοδίκης *Κ. Σφακιανάκης*, ΕΕΔ 8, 238, Πρωτοδίκου Χαλκιδικῆς 1|49, Πρωτοδίκης *Ἰ. Δέσης*, ΕΕΔ 8, 681, Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 15|49, Πρωτοδίκης *Μ. Καλεύρας*, ΕΕΔ 9, 213, Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 6|50, Πρωτοδίκης *Μ. Καλεύρας*, ΕΕΔ 9, 605, Πρωτοδίκου Τριπόλεως 19|50, Πρωτοδίκης *Α. Παπαμητρόπουλος*, ΕΕΔ 9, 756).

β) "Ὅτι, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἀκύρου ἀπολύσεως μισθωτοῦ, ἡ περὶ ἀκυρότητος ἀγωγὴ πρέπει, ἀπαραιτήτως, νὰ ἐπιδίδεται ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως, κατὰ τὸ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Ν. Δ. (ἄρθρ. 3), δὲν ἐνδιαφέρει δὲ ἂν ἡ ἀκυρότης βασίζεται εἰς ἐπαλλήλως παραβιασθείσας διατάξεις (πρβλ. καὶ Α. Π. 576|1918, εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 8, 96, Α. Π. 263|1950, εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 9, 451 καὶ αὐτόθι σημειώσεις μας).

γ) "Ὅτι ἡ τρίμηνος ἀποκλειστικὴ προθεσμία ἐπιδόσεως ἀγωγῆς τοῦ ἄρθρου 3 Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 ἀφορᾷ εἰς μόνας τὰς ἀκύρους ἀπολύσεις καὶ δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ ἀξιώσεων ἐκ τοῦ Ν. 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη, αἱ ὁποῖαι ἀξιώσεις δὲν πηγάζουν ἐξ ἀκύρου, ἀλλ' ἀτάκτου μόνον ἀπολύσεως. Ἡ ἄποψις εἶναι ὀρθὴ ἀναμφιδιώξεως τῆς βελτιώσεως ταύτης, τὴν ὁποίαν, οὖσαν ἀναγκαίαν διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς κοινωνικῆς ἰσορροπίας καὶ τῆς ὁμαλῆς πολιτικῆς ζωῆς τῆς χώρας, οἱ μισθωτοὶ μεμονωμένως ἐνεργοῦντες εἶναι ἀδύνατον νὰ πραγματοποιήσωσι λόγῳ κυρίως τῆς ἐναντι αὐτῶν οἰκονομικῆς ὑπεροχῆς τῶν ἐργοδοτῶν. Ἐφ' ὅσον ὅμως ἡ ἀπεργία εἶναι δικαίωμα τῶν μισθωτῶν καὶ ἀποτελεῖ μέσον τῆς ὡς ἄνω σημασίας, δέον κατ' ἀνάγκην νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι τοὐλάχιστον ὁσάκις δὲν ἀσκεῖται ἐκ κακοβουλίας, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἄλλην τινὰ συνέπειαν εἰς βάρος τῶν ἀπεργῶν ἀπὸ τὴν ἀποτυχίαν τοῦ ἐπιδιωκομένου δι' αὐτῆς συγκεκριμένου σκοποῦ, πρὸ παντὸς δὲ δὲν δύναται νὰ ἀποδοθῇ εἰς αὐτὴν ἡ ἔννοια τῆς διασπάσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας, δοθέντος ὅτι οὐδόλως καὶ οὐδέποτε περιλαμβάνεται εἰς τοὺς σκοποὺς τῆς ἀπεργίας ἡ λύσις τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως. Ἡ ἀντίθετος ἐκδοχή, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἀπεργία ἀποτελεῖ παραίτησιν τῶν μισθωτῶν, ἀποδίδει εἰς τὴν ἀπεργίαν ἔννοιαν, τὴν ὁποίαν δὲν ἔχει καὶ, παραγνωρίζουσα τὴν οὐσίαν αὐτῆς, μεταβάλλει ταύτην ἀπὸ δικαιώματος τοῦ ἀπεργοῦ, ὡς εἶναι, κατὰ τὰ εἰρημένα, εἰς ὅπλον ἐναντίον του. Ὅθεν ἡ νομικὴ ἀξιολόγησις τοῦ ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων ἀναγνωρισθέντος δικαιώματος τῆς ἀπεργίας εἶναι, ὅτι ἡ ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας λόγῳ τῆς ἀσκήσεως αὐτοῦ δὲν συνεπάγεται τὴν λύσιν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, προστεθείσης οὕτω εἰς τὰς ὑπὸ τῶν ἄρθρων 5 παρ. 3 τοῦ ν. 2112 τοῦ 1920, ὡς ἐτροποποιήθη, προβλεπομένας περιπτώσεις ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας, καθ' ἃς δὲν λύεται ἡ σύμβασις ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ καὶ τῆς ἀπεργίας, ὡς διὰ τοῦ Νόμου 3514 τοῦ 1928, ὡς ἐτροποποιήθη, προσετέθη εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας, κατὰ σαφέστερον βεβαίως τρόπον, ἡ στράτευσις τοῦ μισθωτοῦ.

Μετὰ ταῦτα ἡ ὡς ἄνω μεταξὺ τῶν διαδίκων σύμβασις δὲν ἐλύθη διὰ τῆς ἀποχῆς τοῦ ἐνάγοντος ἐκ τῆς ἐργασίας κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 17ης μέχρις 24ης Μαρτίου ἐ.ἔ., καθ' ὃ διήρκεσεν ἡ ἀπεργία τῶν ὑπαλλήλων τῶν κινηματογραφικῶν ἐπιχειρήσεων, ἡ κοινοποιηθεῖσα δὲ ὑπὸ τῆς ἐναγομένης εἰς τὴν ὡς ἄνω Πανελλήνιον Ἕνωσιν Ὑπαλλήλων Κινηματογραφικῶν Ἐπιχειρήσεων ὑπὸ χρονολογίαν 20ῆς Μαρτίου ἐ.ἔ. δήλωσις της περὶ ἀποδοχῆς τῆς λόγῳ τῆς ἀπεργίας γενομένης δήθεν καταγγελίας ὑπὸ τῶν ὑπαλλήλων της τῆς ὡς ἄνω ὁμαδικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, οὐδεμίαν ἔχει ἐν προκειμένῳ νόμιμον ἐπιρροήν. Κατ' ἀκολουθίαν δέον, ὅπως, δεκτῆς γινομένης τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, ἐπιδικασθῶσι τῷ ἐνάγοντι αἱ ἀξιούμεναι δι' αὐτῆς ἀποδοχαὶ τοῦ, ἤτοι ὁ μισθὸς αὐτοῦ τοῦ χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ 24ης Μαρτίου ἐ.ἔ., ὁπότε, ὡς εἴρηται, ἡ ἐναγομένη κατέστη ὑπερήμερος περὶ τὴν ἀποδοχὴν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος, μέχρι τῆς 15ης Μαΐου ἐ. ἔ. ἐκ δραχμῶν 2.387.000, καὶ τὸ δῶρον τοῦ Πάσχα ἐ. ἔ. ἐκ δραχμῶν 375.000 (ὑπ' ἀριθ. 17590|1375 ἐ.ἔ. ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν τῆς 26|11|37 τοῦ προσωπικοῦ κινηματογράφων, τὴν ὁμοίαν τῆς 4|11|47 τῶν ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 29488|2592 τοῦ 1949 ἀπόφασιν τῶν ἄνω Ὑπουργῶν), ἤτοι ἐν ὅλῳ δραχμαὶ 2.762.700.

(καὶ τοῦτο ἐφαρμόζεται παγίως ὑπὸ τῆς δικαστηριακῆς πράξεως, ἀφοῦ ἡ παράλειψις τῆς ταχτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατὰ Νόμον 2112 διασπᾷ τὸν ἐργασιακὸν δεσμόν, δὲν ἄγει δηλαδὴ εἰς ἀκυρότητα καὶ μένη συνέπεια εἶναι ἡ καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 (Α. Π. 251|1934, Θέμ. ΜΕ' 636, Α. Π. 45|1935, Θέμ. ΜΣΓ' 608, Α. Π. 70|1941, ΕΕΔ 1, 14, πρβλ. ὅμως *Κ. Καν*εᾶν, Ἐνοχ. Δίκαιον, σελ. 382, καθ' ὃν τὰ ἀνωτέρω δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν μετὰ τὸ ἄρθρ. 669 Α. Κ. καὶ ἐπ' αὐτοῦ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 367).

δ) Ὅτι ὁ καθορισμὸς ὁρίου ἡλικίας ἀποχωρήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του δὲν ὑποδηλοῖ καὶ ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας λογίζεται ὡς ὡρισμένου χρόνου καὶ στερεῖται ὁ μισθωτὸς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 (βλέπε ἐπὶ τοῦ θέματος σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 971 ἐπ. ἔνθα παραπομπαὶ εἰς συγγραφεῖς καὶ νομολογίαν).

ε) Ὅτι ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη, ὀφείλεται ἐν πάσῃ περιπτώσει, καὶ ἂν ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του συντάξεως καὶ ἂν δὲν πρόκειται νὰ ἐργασθῇ.

Πράγματι, δεδομένου ὅτι ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112 δὲν ἀναφέρεται εἰς τὸ ποσὸν τῆς πράγματι ἐπελθούσης θετικῆς καὶ ἀποθετικῆς ζημίας, ἀλλ' ἔχει τὸν χαρακτῆρα τῆς κατ' ἀποκοπὴν καὶ κατὰ τεκμήριον ρυθμίσεως τῶν σχέσεων τοῦ ὑπαλλήλου πρὸς τὸν ἐργοδότην, εἰς τὸν ὁποῖον ἐπιβάλλει, οἱονεί ὡς ἐμπορικὸν βάρος, ὑποχρεώσεις πρὸς ἀνόρθωσιν ζημιῶν κατὰ τεκμήριον ἐπερχομένων, κατὰ ποσὸν δὲ μηχανικῶς προσδιοριζομένων (Α. Π. 1|1937, ΕΕΝ δ' 323), δὲν ἐνδιαφέρει τὸ ἀληθὲς ἢ ὄχι γεγονὸς ὅτι ὁ ὑπάλληλος ἢ δὲν δύναται πλέον νὰ ἐργασθῇ ἢ καὶ εἰργάσθη ὥστε νὰ προκύψῃ ἐντεῦθεν εἰς τὸ τελευταῖον καταλογισμὸς ὠφελειῶν (βλέπε *Δ. Δεζεμπούλου*, Ἑρμ. Α. Κ., ἄρθρ. 298, σημ. 4).

Ἐξ ἄλλου, καὶ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 2112|1920, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 6 Ν. 4558|1930, μέριμνα διὰ νόμων ἢ κανονισμῶν πρέπει νὰ ἐχῃ ληφθῇ διὰ τὰς ἐν τῷ Ν. 2112 προνοουμένας περιπτώσεις, ἤτοι διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ἄνευ νομίμου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπολυομένου ὑπαλλήλου (Α. Π. 306|1938, Θέμ. ΜΗ' 11, Α. Π. 1 καὶ 2|1937, Θέμ. ΜΗ' 439, Α. Π. 194|1937, Θέμ. ΜΗ' 802) καὶ ἡ περὶ συνταξιοδοτήσεως τοῦ ὑπαλλήλου μέριμνα, μετὰ τὴν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του ἀπόλυσιν, δὲν εἶναι μέριμνα διὰ τὴν ἀπόλυσιν (Α. Π. 1|1937, Θέμ. ΜΗ' 439, Α. Π. 194|1937, Θέμ. ΜΗ' 802).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2931|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ε. Μαλλιάρας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Ρόκας, Ε. Μπαχᾶς, Γ. Ἀντωνόπουλος, δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος

Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων καὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου ΓΨΟΔ', ὡς οὗτος ἰσχύει ἤδη, συνάγεται, ὅτι ἐθεσπίσθη δι' αὐτοῦ ταχεῖα καὶ ὀλιγοδάπανος πρὸς ἐπίλυσιν τῶν διαφορῶν τῶν ἐργαζομένων διαδικασία καὶ δὲν θὰ ἐπετύγχανεν ὁ σκοπὸς οὗτος τοῦ Νομοθέτου, ἐὰν ἀπητεῖτο ἡ καταβολὴ δικαστικοῦ ἐνσήμου ἐπὶ ἀξιώσεως ὑπερβαινούσης τὸ ποσὸν τῶν 10.000, ἤτις καταβολὴ δὲν ἀπαιτεῖται, ὡς καὶ ἡ τοιαύτη τῶν ὑπὲρ τῶν τοῦ Ταμείου Συντάξεως Νομικῶν καὶ Ταμείου Προνοίας Δικηγόρων ἀναλόγων ποσοστῶν διὰ τὸν αὐτὸν λόγον (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9531|1948, ΕΕΔ 8, 22, 1606|49, ΕΕΔ 8, 328). Ἡ ἐνστασις ἀπαραδέκτου τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, ἑπομένως, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν κατεβλήθη δικαστικὸν ἔνσημον καὶ τὸ ὑπὲρ τῶν ὡς ἄνω Ταμείων ποσοστόν, εἶναι ἀπορριπτέα, ὡς νόμῳ ἀβάσιμος.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 118|1945 κλπ.» πᾶσα ἀξίωσις μισθωτοῦ, πηγάζουσα ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τυγχάνει ἀπαραδέκτος, ἐφ' ὅσον ἡ σχετικὴ ἀγωγὴ δὲν ἐκοινοποιήθη ἐντὸς τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Σκοπὸς τῆς διατάξεως ταύτης περὶ ἀποσβεστικῆς τοῦ δικαιώματος προθεσμίας εἶναι νὰ μὴ τελῇ ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἡ παρὰ τοῦ ἐργοδότου γενομένη ἀπόλυσις μισθωτοῦ ὑπὸ τὴν ἀπειλὴν ἀκυρώσεως δι' ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου Δικαστηρίου, πρὸς ὃ ἐνδεχομένως θὰ προσέφευγεν ὁ ἀπολυθεὶς μισθωτὸς κατὰ τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ νόμου 765|1943, τὸ πρῶτον θεσπίσαντος προθεσμίαν ἐπιδόσεως ἀγωγῆς (βλέπε ταύτην ἐν ΕΕΔ 2 σ. 660 ἐπ., ὡς καὶ τὴν παρομοίαν διάταξιν τῆς § 7 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 765|43 ἐν ΕΕΔ 2 σ. 631). Ἐν προκειμένῳ, καθ' ἃ ἐξάγεται ἐκ τῶν ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων ἐγγράφων καὶ δὴ ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ..... ἀποφάσεώς μας καὶ ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ..... κατ' ἔφεσιν ἐπὶ ταύτης δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, συνομολογεῖται, ἄλλως τε, ὁ ἐνάγων ἐντὸς τῆς τριμήνου ἀπὸ τῆς γενομένης τὴν 31—12—1948 ἀπολύσεώς του προθεσμίας ἤγειρεν ἀγωγὴν κατὰ τῆς καὶ ἤδη ἐναγομένης περὶ ἐπιδικάσεως αὐτῷ τῶν μισθῶν τῶν μηνῶν Ἰανουαρίου καὶ Φεβρουαρίου 1949, ὡς ἐκ τοῦ ὅτι ἀπελύθη ἀκύρως, κατὰ παράβασιν τοῦ Ν.Δ. 2130|1943 (βλέπε τοῦτο ἐν ΕΕΔ 2, 253), κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ὁποίου ἀνεστάλη μέχρις ὑπογραφῆς τῆς εἰρήνης, ἡ ἔξοδος ἐκ τῆς ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας τῶν ὑπαλλήλων τῶν ἀνωνύμων Ἑταιριῶν τῶν καταλαμβανομένων ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας ἀπὸ τῆς 31—12—1942, τῆς διατάξεως ταύτης ἐχούσης ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων, τῶν ὁποίων παρετάθη ἡ ἔξοδος ἐκ τῆς ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας ἐπὶ ἓν ἔτος δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 996|1942 Ν.Δ ἰσχυρισθεὶς ὅτι, μὴ ὑπογραφείσης τῆς εἰρήνης, ἦτο ἄκυρος ἡ ἀπόλυσις του, ἤτις ἀγωγὴ του ἀπερρίφθη τελεσιδίκως, κριθέντος ὅτι ἡ ἔννοια τῆς φράσεως τοῦ νόμου «ἀναστέλλεται μέχρις ὑπογραφῆς τῆς εἰρήνης» εἶναι ὅτι ἀναστέλλεται ἡ ἔξοδος ἐκ τῆς ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας τῶν εἰρημένων ὑπαλλήλων μέχρι τῆς λήξεως τῆς μεταξὺ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν ἐχθρικῶν της Κρατῶν ὑφισταμένης ἀπὸ 28—10—1940 καὶ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως του ἐμπολέμου καταστάσεως, ἤτις διὰ τοῦ Α.Ν. 410 τοῦ 1945 ἐκηρύχθη λήξασα ἀπὸ τοῦ μεσονυκτίου τῆς 15 πρὸς τὴν 16 Αὐγούστου 1945. Συνεπῶς ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ στηριζομένη ἐπὶ διαφόρου λόγου ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἤτοι εἰς τὴν μὴ τήρησιν τῶν διατυπώσεων τοῦ Ν. 118|1945 καὶ συγκεκριμένως εἰς μὴ καταβολὴν τῆς κατὰ τὸν Ν. 2112 ἀποζημιώσεως, τυγχάνει ἀπαράδεκτος, ἐγερθεῖσα κατὰ Μάϊον 1950, ἤτοι μετὰ πάροδον δέκα ἐξ καὶ πλέον μηνῶν ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τοῦ-

τέστι μετά την πάροδον της τριμήνου προθεσμίας του άρθρου 3 του Ν.Δ. της 8|11 Μαΐου 1946 (πρβλ. Α. Π. 576|1948, ΕΕΔ 9 σ. 96, Α. Π. 63|1950, ΕΕΔ 9 σ. 451) κατά την βάσιμον ένστασιν της έναγομένης, της τοιαύτης παρόδου της προθεσμίας ταύτης έξεταζομένης, άλλως τε, και αυτεπαγγέλτως υπό του Δικαστηρίου (Α. Π. 187|48, ΕΕΔ 7 σ. 431 και ή ανωτέρω 263|1950). Ο ισχυρισμός του ενάγοντος ότι παραδεκτώς ηγέρθη ή αγωγή, αφού από της τελεσιδικίας της ως άνω δικαστικής αποφάσεως δεν παρήλθε τρίμηνον, είναι απορριπτέος ως νόμω αβάσιμος, κατά τ' ανωτέρω. Άν τοιαύτην έννοιαν είχεν ή ειρημένη διάταξις, δεν θά επετυγχάνετο ό έν τη εισηγητική εκθέσει σκοπός του Νομοθέτου, διότι τότε θά ήδύνατο ό απολυθείς μισθωτός νά έγειρη αλληλοδιαδόχως αγωγάς διά διαφόρους ψευδείς λόγους ακυρότητος της καταγγελίας, καινοποιών εκάστην πρίν παρέλθη τρίμηνον από της τελεσιδικίας της αποφάσεως της αποφανθείσης επί της προγενεστέρας αγωγής του και μετά πάροδον πολλού, κατά τό μάλλον και ήττον, χρόνου, νά έγείρη τοιαύτην, στηριζομένην είς τόν νόμον και ούτω, γινομένης δεκτής υπό του Δικαστηρίου, θά ήδύνατο νά γίνη επιδίκασις μισθών πολλών μηνών ή και ετών, δι' ήν περίπτωσιν ήθέλησεν ό νομοθέτης νά προφυλαξη τόν άνυποπτον εργοδότην. Συνεπώς ως απαράδεκτος ή αγωγή, κατά την κυρίαν βάσιν αυτής, είναι απορριπτέα εκ του ως άνω λόγου, ώστε ματαία αποβαίνει ή εξέτασις των λοιπών ισχυρισμών της εναγομένης περί εγκυρότητος της γενομένης καταγγελίας της συμβάσεως, καίτοι δέν κατεβλήθη ή κατά τόν νόμον 118|1943 αποζημίωσις.

Ως εκ της παρατεθείσης ανωτέρω διατάξεως του άρθρου 3 του Ν. Δ. της 8|11 Μαΐου 1946 προδήλως συνάγεται, αύτη δέν έχει εφαρμογήν επί αξιώσεως μισθωτού, πηγαζούσης εξ άτάκτου καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας, ήτοι επί αποζημιώσεως του Ν. 2112 (Πρωτοδικείου Αθηνών 4130|1950 ΕΕΔ 9 σ. 747), κατ' ακολουθίαν ή ένστασις απαραδέκτου της αγωγής και κατά την επικουρικήν της βάσιν, επί τω ως άνω λόγω, είναι απορριπτέα, ως νόμω αβάσιμος.

Εκ του κανονισμού της εσωτερικής υπηρεσίας της εναγομένης, μη κυρωθέντος διά νόμου, ορίζοντος ότι «όριον ηλικίας άπάντων των υπαλλήλων της κεντρικής υπηρεσίας, ορίζεται τό 65 έτος συμπεπληρωμένον» (βλέπε σελίδα 34 του κανονισμού τούτου), κατά την κρίσιν μας, προκύπτει άπλως και μόνον, ότι ορίζεται ανώτατον όριον ηλικίας, μέχρι συμπληρώσεως του οποίου δύναται τις νά προσληφθή ή νά υπηρετήση παρά τη εναγομένη, του καθορισμού ορίου ηλικίας αποχωρήσεως εκ της εργασίας του μή προσδίδοντος είς την σύμβασιν εργασίας μορφήν τοιαύτης ωρισμένου χρόνου, άλλ' άπλως αποτελούντος λόγον απολύσεως του μισθωτού (Α.Π. 200)1948, ΕΕΔ 7 σ. 388, Α.Π. 294)49, ΕΕΔ 8 σ. 578), διότι, έάν ήδύνατο νά δοθή ή αντίθετος έννοια πρός την ως άνω, εφ' όσον δέν προβλέπεται υπό του κανονισμού τρόπος ελέγχου και απολύσεως του υπαλλήλου, ό διοριζόμενος ως υπάλληλος θά ήτο άσύδοτος και ή εναγομένη άνίκανος νά προστατευθή έναντι αύτου. Μάλιστα είς την συγκεκριμένην περίπτωσιν, καθ' ήν ό ενάγων υπερέβη τό 65ον έτος της ηλικίας του πρό πολλού, κατά μείζονα λόγον, δέν δύναται νά λεχθή, ότι ή σύμβασις έχει την μορφήν ωρισμένης χρονικής διαρκείας. Επομένως, οι ισχυρισμοί της εναγομένης, άφ' ένός ότι ή σύμβασις είναι ωρισμένου χρόνου και αύτω δέν έχει δηθεν εφαρμογήν ό νόμος 2112 και άφ' ετέρου εκ της αιτίας ταύτης, τοσον διά του κανονισμού της, είς όν ό ενάγων προσεχώρησεν, όσον και υπό του Α.Ν. 2432)40 και του τροποποιήσαντος αύτόν Ν. 1225)1944, οίτινες ορίζουσι τό όριον ηλικίας των υπαλλήλων εταιριών, διαχειριζομένων, ως αύτη, δημόσια συμφέροντα, έλαβε χώραν δηθεν ή υπό του άρθρου 1 του Ν. 2112)1920, ως έτροποποιήθη και συνεπληρώθη υπό του νόμου 4558)30, απαιτουμένη προηγουμένη έγγραφος καταγγελία της υπαλληλικής συμβάσεως και ως εκ τούτου δέν δύναται νά ζητηθή ή κατά τόν νόμον τούτον αποζημίωσις, είναι απορριπτέοι, ως νόμω αβάσιμοι.

Εκ της διατάξεως του άρθρου 3 του νόμου 2112|1920 αδιαστίκτως ορίζοντος ότι ό εργοδότης, παραμελών την κατά τό άρθρον 1 υποχρέωσιν της προηγουμένης και κατά χρόνον διαλαμβανόμενον εν αύτω καταγγελίας της υπαλληλικής συμβάσεως, οφείλει νά καταβάλη είς τόν απολυόμενον υπάλληλον αποζημίωσιν ίσην πρός τά σύνολον των τακτικών αύτου αποδοχών, ας θά ελάμβανε κατά τόν χρόνον, πρό του οποίου έδει νά γίνη ή καταγγελία, προφανώς και αβιάστως εξάγεται, ότι της υποχρεώσεως ταύτης δέν απαλλάσσεται ό εργοδότης (εξαιρέσει της περιπτώσεως του άρθρου 9 του νόμου τούτου, περί ής εν τη επομένη σκέψει), και άν ό απολυόμενος υπάλληλος έχη εξασφαλίσει τά μέσα της συντηρήσεώς του τού μετά την απόλυσίν του χρόνου διά παροχής άλλης, ως είναι ή συνταξιοδότησις αύτου, ή ως εκ της υπεηλικότητός του αποκλείεται νά αναζητήση νέαν εργασίαν. Άβάσιμος, όθεν και ως τοιούτος απορριπτέος είναι ό ισχυρισμός της εναγομένης, ότι, του νομοθέτου του νόμου 2112 σκοπήσαντος, όπως διά της θεσπιζομένης υπό τούτου αποζημιώσεως δυνηθή ό απολυόμενος απροειδοποιήτως υπάλληλος και εξασφάλιση τά [illegible] συντηρήσεως του, εάν ούτος εξησφάλισε την [illegible] του διά της απονομής αύτω κα[illegible] συντάξεως, ως ό ενάγων εδικαιούτο τοιαύτης εκ του Ταμείου Συντάξεων του προσωπικού της, δστις επί πλέον, ως υπερήλιξ, δέν πρόκειται νά αναζητήση νέαν εργασίαν, δέν δικαιούται δηθεν της αποζημιώσεως ταύτης.

Η έννοια της διατάξεως του άρθρου 9 του Ν. 2112, καθ' ήν «ό παρών νόμος δέν έχει εφαρμογήν επί υπαλλήλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, ούδ' αφορά υπαλλήλους επιχειρήσεων, δι' ούς έχει ληφθή ειδική μέριμνα διά νόμων ή κανονισμών εγκεκριμένων υπό του Κράτους», είναι, ότι ή μέριμνα αύτη πρέπει νά έχη ληφθή διά τάς εν τω νόμω 2112 προνοουμένας περιπτώσεις, ήτοι διά την αποζημίωσιν του άνευ νομίμου καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας απολυομένου υπαλλήλου (Α. Π. 306|1936 Θέμ. ΜΗ' σ. 11, Α. Π. και 2|1937 ΜΗ' σ. 439, Α. Π. 194|1937, ΕΕΝ δ' σ. 630, Εφ. Αθην. 1514|1932 ΜΔ' 490, 989|1929 ΜΑ' 189), ή περί συνταξιοδοτήσεως δέ του υπαλλήλου μέριμνα, μετά την εκ της υπηρεσίας του απόλυσιν, δέν είναι μέριμνα διά την απόλυσιν (Α. Π. 194|1937 ένθ' άνωτ.), ως, προφανώς, δέν είναι τοιαύτη και ή εφ'

ΙΣΧΥΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΧΡΙ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ

Ἐφαρμογὴ Ν. 2112 ἐπὶ σχέσεων ἰδιωτικοῦ δικαίου μετὰ Δήμων

Ἐκμίσθωσις ὑπηρεσιῶν εἰς Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου.—Διάκρισις σχέσεως ὡς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου.—Μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου καὶ μεταβίβασις ὑποχρεώσεων ἐκ τοῦ Ν. 2112. —Μὴ συνυπολογισμὸς χρόνου συμβάσεως ὡρισμένης διαρκείας εἰς χρόνον συμβάσεως ἀορίστου διαρκείας. Ἀναστολὴ λειτουργίας ἐπιχειρήσεως ἐκ γεγονότων ἀνωτέρας βίας.—Ἰσχὺς συμβάσεως ἐργασίας μέχρι καταγγελίας αὐτῆς.—Ἔννοια συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου.—Ἀλλεπάλληλοι συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου πρὸς ταμειακὴν τακτοποίησιν.—Ἐφαρμογὴ Ν. 2112.

Ἐπαναλαμβάνεται διὰ τῆς παρατιθεμένης δικαστικῆς ἀποφάσεως ἡ γνωστὴ καὶ παγίως ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει κρατοῦσα ἄποψις ὅτι, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ μισθωτοῦ, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 6 Ν. 765|1943 καὶ τελοῦντος ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῶν Δήμων ὁ Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 4558|1930 (βλέπε Α. Π. 236|1949, εἰσηγητὴς *Δ. Μίχος*, ΕΕΔ 8, 448, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί. Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς 387|1950, εἰσηγητὴς *Π. Μακρυγιάννης*, ΕΕΔ 8, 517).

Τὸ κρίσιμον, ἑπομένως, εἶναι, εἰς ἑκάστην συγκεκριμένην περίπτωσιν, ἡ διάκρισις τῆς σχέσεως ὡς ἰδιωτικοῦ ἢ δημοσίου δικαίου, καθορίζει δὲ ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις τὸ χρησιμοποιητέον κριτήριον (πρβλ. περὶ τούτου σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 6, 477, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί, Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς 387|1950, ἔνθ' ἀνωτ. Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2618|1950, Πρωτοδίκης *Η. Τριανταφύλλου*, ΕΕΔ 9, 104 ἐπ. καὶ λοιπὰς αὐτόθι παραπομπάς).

Περαιτέρω ἡ αὐτὴ ἀπόφασις δὲν συνυπολογίζει τὸν χρόνον ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ συμβάσει ὡρισμένου χρόνου εἰς τὸν τοιοῦτον τῆς ἐπακολουθησάσης συμβάσεως ἀορίστου χρόνου διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 2112 (βλέπε καὶ συμφώνους Α. Π. 536|1949, εἰσηγητὴς *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΔ 9, 157, Α. Π. 394|1950, εἰσηγητὴς *Ι. Πίκουλας*, ΕΕΔ 9, 701).

Ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 Ν. 2112|1920 μεταβολῆς τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου ἡ ἀπόφασις ἀκολουθεῖ τὴν μίαν ἐκ τῶν ἰσοδυνάμως ὑποστηριζομένων ἀντιπάλων ἀπόψεων (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 159, ΕΕΔ 8, 165).

Ἔχουσα περαιτέρω ἡ ἀπόφασις ὑπ' ὄψιν της περίπτωσιν παύσεως τῶν ἐργασιῶν ἐκ γεγονότων ἀνωτέρας βίας, ἐφ' ὅσον ἡ σύμβασις ἐργασίας δὲν κατηγγέλθη κἂν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου (ἄλλο τὸ ζήτημα τῆς ὑποχρεώσεως εἰς καταβολὴν ἀποζημιώσεως Ν. 2112, περὶ οὗ θέματος ἡ ἀνωτέρω σελ. 1068, δημοσιευομένη ὑπ' ἀριθ. 505|1950 ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου, εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*), ἀκολουθεῖ τὴν καὶ ὑπὸ τῆς Α. Π. 191|1949 (εἰσηγητὴς *Δ. Μίχος*, ΕΕΔ 8, 367) δοθεῖσαν λύσιν.

Ἐν ταὐτοις, ἐνῷ θεωρεῖ ἰσχύουσαν τὴν σύμβασιν ἐργασίας μέχρι τῆς καταγγελίας αὐτῆς, προκειμένου νὰ ὑπολογίσῃ διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 4558|1930, τὸν χρόνον ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, δὲν ὑπολογίζει ἐκεῖνον ἀπὸ τοῦ μηνὸς Ἰουνίου 1941 μέχρι 1 Μαΐου 1945, καθ' ὃν δέχεται, ὅτι διήρκεσεν ἡ ἀναστολὴ τῶν ἐργασιῶν (βλέπε ἐν τούτοις Α. Π. 191|1949, ἔνθ' ἀνωτ.)

Νομίζομεν ὅτι ἡ ἐν λόγῳ λύσις τῆς ἀποφάσεως εἶναι δεκτικὴ ἀντιρρήσεων. Διότι, ἂν διὰ τὸ δικαίωμα τοῦ μισθοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐξηναγκασμένης ἀναστολῆς ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως δὲν ὀφείλεται νὰ γεννηθῇ ζήτημα καὶ μετὰ τὸ ἄρθρ. 656 Α. Κ., τὸ ὁποῖον ἀπαλλάσσει τὸν ἐργοδότην τῆς καταβολῆς μισθοῦ ἐν περιπτώσει ἀνωτέρας βίας, ὁ Ν. 2112|1920 δὲν ἔχει ὡς προϋπόθεσιν πραγματικὴν παροχὴν ἐργασίας, ἀλλ' ἁπλῶς νὰ ὑπηρέτησεν ὁ ὑπάλληλος κατὰ τὸν ἐν αὐτῷ χρόνον, ἢ ἄπαξ λῆψις χρηματικοῦ βοηθήματος ἐκ τοῦ εἰδικοῦ ἐπικουρικοῦ Ταμείου Προνοίας καὶ ἀποταμιεύσεως τοῦ προσωπικοῦ τῆς Κεντρικῆς ὑπηρεσίας τῆς ἐναγομένης, σκοπὸς τοῦ ὁποίου, κατ' ἄρθρον 3 τούτου, εἶναι ὁ ὑπὸ τῶν μετόχων αὐτοῦ σχηματισμὸς ἀποταμιεύματος καὶ ἡ παροχὴ χρηματικοῦ βοηθήματος ἐφ' ἅπαξ α) εἰς τοὺς συγγενεῖς τῶν ἐν ὑπηρεσίᾳ ἀποθνησκόντων ὑπαλλήλων β) εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τοὺς ἀποχωροῦντας τῆς ὑπηρεσίας, ἀσχέτως χρόνου ὑπηρεσίας, λόγῳ ἀποδεδειγμένης πνευματικῆς ἢ σωματικῆς βλάβης ἢ παθήσεως, συνεπαγομένης ἀπόλυτον καὶ ὁλικὴν πρὸς τὸ ὑπηρετεῖν ἀνικανότητα κλπ. γ) τοὺς ἔχοντας δέκα πέντε ἐτῶν συντάξιμον ὑπηρεσίαν, ἀποχωροῦντος δὲ αὐτῆς μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ 65 ἔτους τῆς ἡλικίας των δ) τοὺς ἀποχωροῦντας ἔχοντας 25 συντάξιμα ἔτη ὑπηρεσίας καὶ συμπληρώσαντας τὸ 60ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ ε) τέλος τοὺς ἀποχωροῦντας ἐν πάσῃ ἡλικίᾳ μετὰ 30 ἐτῶν συντάξιμον ὑπηρεσίαν, ἀφοῦ μάλιστα, κυριώτερος πόρος τοῦ Ταμείου τούτου εἶναι ἡ κράτησις ἐκ τῶν μηνιαίων συνταξίμων μισθῶν τῶν μετόχων (βλέπε ἄρθρον 10 τοῦ Κανονισμοῦ). Ἡ μεταξὺ ἄλλων (αἵτινες ὅμως εἶναι ἀντίθετοι πρὸς τὴν ὑποστηριζομένην ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ἐκδοχήν) ἐπικαλουμένη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ὑπ' ἀριθ. 251|1950 ἀπόφασις Α. Π. ἀπεφάνθη, ὅτι δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 2112|20 ἐπὶ τῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 672|48 ἀπολυομένων ὑποχρεωτικῶς, λόγῳ ὁρίου ἡλικίας, ὑπαλλήλων τῶν ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων, ἐὰν παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει λειτουργῇ Ταμεῖον Προνοίας, διότι ἐν τῇ κατηγορίᾳ τῶν ὑπαλλήλων τούτων ἐφαρμογὴν ἔχει τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Α. Ν. 301|36, εἰς ὃ ρητῶς εἶναι ἡ διάταξις ὅτι ὁ νόμος 2112|20 δὲν ἰσχύει διὰ τοὺς συμπληροῦντας τὰ ὅρια ἡλικίας, καὶ ὄντας μετόχους, τοῦ ἐν τῇ ἐπιχειρήσει λειτουργοῦντος Ταμείου Προνοίας (βλέπε ε' ὀκέψιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης). Ἐπαμένως καὶ ἡ τελευταία ἔνστασις τῆς ἐναγομένης ὅτι δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ὁ νόμος 2112|20, διότι ὁ ἐνάγων ἔλαβεν ἐφ' ἅπαξ βοήθημα ἐκ τοῦ Ταμείου Προνοίας τοῦ προσωπικοῦ της, εἶναι νόμῳ ἀβάσιμος καὶ ὡς τοιοῦτος ἀπορριπτέος.

ἔννοια δὲ τοῦ ὅρου «χρόνος ὑπηρεσίας» εἶναι νὰ διέδραμεν ὁ χρόνος ἐν νομικῇ ἁπλῶς ἰσχύϊ τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Οὗτος δὲ εἶναι καὶ ὁ λόγος, δι' ὃν ὑπολογίζεται ὡς χρόνος ὑπηρεσίας διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 2112|1920 καὶ ὁ χρόνος τῆς ἀπουσίας τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας λόγῳ ἀσθενείας, στρατεύσεως κλπ., ἐφ' ὅσον δὲν λύεται δι' αὐτῶν ἡ σύμβασις, ἀνεξαρτήτως δηλαδὴ ἂν πράγματι ἐλειτούργησεν ἡ σύμβασις (πρβλ. Εφετ. Ἀθηνῶν 817|31, ΕΕΝ α' 683 κλπ.).

Πραγματικὴν ἀπασχόλησιν ἄξιοι μόνον ὁ Α. Ν. 539|1915 (ΕΕΔ 4, 471) διὰ τὸ δικαίωμα τῆς ἀδείας καὶ ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ καθορίζει μάλιστα (ἄρθρ. 2 § 6), ὅτι διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ χρόνου ἀπασχολήσεως, τὰ διαστήματα, καθ' ἃ ὁ μισθωτὸς ἀπέσχεν ἢ ἀπέχει τῆς ἀπασχολήσεώς του παρὰ τῇ ὑποκειμένῃ ἐπιχειρήσει, λόγῳ βραχείας σχετικῶς διαρκείας, ἀσθενείας, στρατεύσεως κλπ. ὑπολογίζονται ὡς χρόνος πραγματικῆς ἀπασχολήσεως.

Πρωτοδίκου Καβάλας 27|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Γ. Κώνστας**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Η. Ἀνανιάδης, Β. Κρητικὸς

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ, διὰ τὸ ἀντικείμενον τῆς ὁποίας κατεβλήθη τὸ νόμιμον δικαστικὸν ἔνσημον, ὁ ἐνάγων ἐκθέτει (καὶ ἀναπτύσσει διὰ τῶν προτάσεών του) ὅτι προσελήφθη παρὰ τοῦ ἐναγομένου Δήμου Καβάλας τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1916 ὡς ὑπάλληλος αὐτοῦ (ἐπόπτης καὶ τεχνικὸς ὑπεύθυνος τῶν ὑδραυλικῶν ἐγκαταστάσεων κλπ.), δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου καὶ εἰργάσθη παρ' αὐτῷ μέχρι τῆς 30|7|1924, ὅτε διεδέχθη αὐτὸν (Δῆμον) ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει τῶν ἐγκαταστάσεων ὑδρεύσεως τῆς πόλεως Καβάλας τὸ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἀπὸ 14|9|1923 Ν. Δ|τος «περὶ συστάσεως Εἰδικοῦ Ταμείου Ὑδρεύσεως καὶ Ἐξυγιάνσεως τῆς πόλεως Καβάλας» ἱδρυθὲν Νομικὸν Πρόσωπον, εἰς ὃ καὶ εἰργάσθη ὁ ἐνάγων μέχρι τῆς ὑπὸ τῶν Βουλγάρων καταλήψεως τῆς πόλεως Καβάλας, ὅτι, ἐπελθούσης ὡς ἐκ τούτου ἀναστολῆς τῶν ἐργασιῶν τοῦ ρηθέντος Ταμείου καὶ μὴ καταγγελθείσης ἑκατέρωθεν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, ἐπανέλαβε τὴν ἐργασίαν του τὸν μῆνα Μάϊον 1945 παρὰ τῷ ἐναγομένῳ, διαδεχθέντι τὸ ἀνωτέρω Νομικὸν Πρόσωπον ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει ταύτῃ καὶ ὅτι εἰργάσθη ὡς τοιοῦτος, διατελῶν πάντοτε ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου, μέχρι τῆς 30 Ἰουνίου 1950, ὅτε καὶ ἀπελύθη ἀπροειδοποιήτως παρὰ τοῦ ἐναγομένου καὶ ὅτι αἱ ἀποδοχαί του (ἐνάγοντος), ὄντος ἠσφαλισμένου κατὰ τὰς ἀσθενείας κλπ. παρὰ τῷ Ι.Κ.Α., ἀνήρχοντο κατὰ τὸν τελευταῖον μῆνα πρὸ τῆς ἀπολύσεως εἰς δραχμὰς 1.500.000. Μετὰ ταῦτα αἰτεῖται τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐναγομένου εἰς τὴν πληρωμὴν αὐτῷ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112|20, ἀνερχομένης εἰς ἀποδοχὰς 24 μηνῶν, βάσει τοῦ συνολικοῦ χρόνου ὑπηρεσίας του, μείον τοιούτων (3) τριῶν μηνῶν, αἵτινες ἤδη τῷ κατεβλήθησαν. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγὴ αὕτη νόμῳ βάσιμος κατ' ἀρχὴν παρίσταται καὶ ὡς τοιαύτη ἐρευνητέα περαιτέρω τυγχάνει.

Ὁ ἐκμισθώσας τὰς ὑπηρεσίας πρὸς Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου ἐκ τῶν ἀσκούντων δημοσίαν, διοικητικὴν καὶ πολιτικὴν ἐξουσίαν ὡς εἶναι καὶ ὁ Δῆμος, λογίζεται τελῶν μετὰ τοῦ Νομικοῦ τούτου Προσώπου εἰς σχέσιν δημοσίου μὲν δικαίου, ὅταν συνδέεται μετ' αὐτοῦ διὰ μονομεροῦς δημοσίου δικαίου πράξεως διοικοπρακτικῆς φύσεως, ἐπιχειρουμένης κυριαρχικῶς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου καὶ πάντοτε κατὰ τοὺς ὅρους αὐτοῦ, ὑπὸ τοῦ ἐκπροσωποῦντος ταῦτα ὀργάνου καὶ Ἀρχῆς, τῆς συγκαταθέσεως τούτου, εἴτε προηγουμένης, εἴτε ἐπακολουθησάσης τῆς πράξεως, τῆς προσλήψεως οὔσης ἁπλῶς νομικῆς προϋποθέσεως διὰ τὸ ἔγκυρον αὐτῆς, τῆς θελήσεως τοῦ ναυικοῦ προσώπου ἐξακολουθούσης νὰ εἶναι ὑπερτέρας ἐναντι ἐκείνης ἐκ λόγων δημοσίου συμφέροντος (*Καποδίστρια* Ἑρμ. Ἐργ. Δικ. § 306 καὶ αὐτόθι παραπομπὰς εἰς συγγραφεῖς καὶ Νομολογίαν), εἰς σχέσιν δὲ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὅταν διατελῇ μετ' αὐτοῦ εἰς σχέσιν πορογῆς ἐπ' ἀνταλλάγματι ὑπηρεσίας, ἐν ᾗ ἀμφότερα τὰ μέρη προέρχονται πρὸς κατάρτισιν αὐτῆς μετὰ θελήσεως ἐχούσης κατὰ νόμον ἴσην δύναμιν καὶ ἀξίαν (Ἀρείου Πάγου 395|46, Θέμ. ΝΗ' σελ. 49, *Καποδίστρια* Ἐνθ' ἀν. § 318, Α.Π. 384|33, Θεμ. ΜΕ' σελ. 145), πολλῷ δὲ μᾶλλον, ὅταν τοποθετῆται εἰς μὴ ὀργανικὴν θέσιν. Ἑτέρωθεν κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 6 § 1 τοῦ Νόμου 2112|20 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» ἡ μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, ὁπωσδήποτε ἐπερχομένη, οὐδαμῶς ἐπηρεάζει τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὑπὲρ τοῦ ὑπαλλήλου διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 αὐτοῦ, καθ' ἣν προστατεύονται μόνον οἱ ἐπὶ μὴ ὡρισμένῳ χρόνῳ προσληφθέντες ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι, σαφῶς προκύπτει ὅτι τότε μόναν συνυπολογίζεται ὁλόκληρος ὁ ἐν τῇ αὐτῇ ἐργασίᾳ ἢ ἐπιχειρήσει καὶ ὑπὸ διαφόρους ἀλληλοδιαδόχους ἐργοδότας διανυθεὶς χρόνος ὑπηρεσίας τοῦ ὑπαλλήλου, ὅταν ἡ σύμβασις ἐργασίας εἶναι συνεχῶς καὶ ἀδιαπτώτως ἀορίστου χρόνου ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως αὐτῆς καὶ μέχρι τῆς ἀπολύσεως τοῦ ὑπαλλήλου (ad hoc Α. Π. 394|1950, ΕΕΔ τόμος 9, σελὶς 704, *Καποδίστρια* § 440), προσέτι δὲ ἀπαιτεῖται ἡ μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου νὰ ἐπῆλθε συνεπείᾳ καθολικῆς ἢ εἰδικῆς διαδοχῆς ἐν τῇ περιπτώσει, ὁπότε ἐμφανίζεται ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἐπιχειρήσεως, ἡ δικαιολογοῦσα τὴν διαφύλαξιν τῶν ἐκ τοῦ νόμου τούτου (2112|20) δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ, οὐχὶ δὲ ἄνευ νομικοῦ τινος δεσμοῦ μεταξὺ παλαιοῦ καὶ νέου ἐργοδότου, ὁπότε διασπᾶται ἡ συνέχεια καὶ ἡ ἑνότης τῆς ἐπιχειρήσεως (Α.Π. 416|47, ΕΕΔ τόμ. 7, σελ. 70, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9291|48, ΕΕΔ τόμ. 7 σελ. 898, ἴδε καὶ ΕΕΔ τ. 8 σελ. 505). Ἐν προκειμένῳ ἀρκούντως ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν μας, μορφωθεῖσαν ἐκ τῶν προσαγομένων ἑκατέρωθεν καὶ ἐπικαλουμένων ἐγγράφων, τῆς καταθέσεως τοῦ ἐξεταισθέντος ἐνώπιόν μας μάρτυρος, τῆς τοιαύτης τοῦ ἐξεταισθέντος ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου παραδεκτῶς συνεκτιμωμένης ὡς ἐκμαρτυρίου (Α.Π. 192|48 καὶ 443|48, Θέμ. ΝΘ' σ. 67, Ξ' σ. 12, 202|49, ΕΕΔ τόμ. 8, σελ. 599, Π. Π. 2185|49, ΕΕΔ τόμ. 9 σελ. 22) καὶ τῶν ἰσχυρισμῶν καὶ ἐξηνήσεων τῶν διαδίκων, ὅτι ὁ ἐνάγων, κάτοχος ὢν διπλώματος πρακτικοῦ μηχανικοῦ κινητηρίων μηχανῶν α'. τάξεως ἐσωτερικῆς καύσεως, προσελήφθη τὴν 1ην Αὐγούστου 1924 παρὰ τοῦ δυνάμει τοῦ ἀπὸ

14|9|1923 Νομ. Δ|τος συσταθέντος ειδικοῦ Ταμείου Ὑδρεύσεως καὶ Ἐξυγιάνσεως πόλεως Καβάλας, ὡς ὑπάλληλος αὐτοῦ (μηχανουργός, τεχνικὸς ὑπεύθυνος καὶ ἐπόπτης τῶν ὑδραυλικῶν (δι' ἐγκαταστάσεων) ἐπὶ χρόνῳ μὴ ὡρισμένῳ, τῆς συνδεούσης αὐτὸν μετὰ τοῦ ρηθέντος νομικοῦ προσώπου σχέσεως συνιστώσης σύμβασιν περὶ παροχῆς ἐργασίας ἐμπιπτούσης εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς δικαιοπραξίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου (προγενεστέρως ὁ ἐνάγων καὶ δὴ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1918 εἶχε προσληφθῆ εἰς ἑτέραν ἐργασίαν τοῦ ἐναγομένου Δήμου καὶ δὴ ὡς ἐπόπτης τῶν μηχανημάτων του, παραιτηθείς, ἵνα προσληφθῆ παρὰ τοῦ ἀνωτέρω Ταμείου. Τὴν 1ην Ἀπριλίου 1928 ἐτοποθετήθη ὁ ἐνάγων ὡς ἀντλιοστασιάρχης ἐν τῷ ἀντλιοστασίῳ «Τεκὴρ—Μπουνάρ» τοῦ ἰδίου Ταμείου (δὲν διεκόπη ἡ παρὰ τῷ Ταμείῳ ἐργασία του, ἥτις πάντως ἦτο μέχρι τότε σχετικὴ πρὸς τὴν ὕδρευσιν τῆς πόλεως καὶ τὴν φροντίδα τῶν σχετικῶν ἐγκαταστάσεων κ.λ.π.) καὶ ὡς τοιοῦτος ἐξηκολούθησεν ἐργαζόμενος μέχρι τοῦ Ἰουνίου 1941, ὅτε τὸ Ταμεῖον ἀνέστειλε τὴν λειτουργίαν του λόγῳ τῆς βουλγαρικῆς κατοχῆς καὶ τῆς ἐκδιώξεως τῶν ἑλληνικῶν Ἀρχῶν καὶ Ὑπηρεσιῶν πάσης φύσεως, ὅπερ γεγονὸς θεωρεῖται ἀνωτέρα βία (vis major), χωρὶς νὰ καταλύῃ τὴν μετὰ τοῦ ἐνάγοντος σύμβασιν, ἐφ' ὅσον ἦτο βεβαία ἡ ἀπελευθέρωσις τῶν ἐδαφῶν τούτων καὶ ἐπανάληψις τῶν ἐργασιῶν τοῦ Ταμείου. Ἦτοι ἡ προκειμένη σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας ἐξηκολούθησεν ἰσχύουσα, καθ' ὅσον, ὡς σαφῶς προκύπτει ἐκ τῶν ἄρθρ. 1 καὶ 3 τοῦ Ν. 2112|20, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Νόμου 4558|30, ἡ σύμβασις ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἐξακολουθεῖ ἰσχύουσα, μέχρις οὗ καταγγελθῇ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, ὅπερ ἤδη καὶ τὸ ἄρθρον 669 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ὡρισε ρητῶς, πρὸ δὲ τῆς καταγγελίας ταύτης δὲν θεωρεῖται λυθεῖσα ἡ σύμβασις (ad hoc Α. Π. 191|1949, ΕΕΔ 8, σελὶς 367, Πρωτ. Καβάλας 271|1948), ἥτις σύμβασις ἐξ ἄλλου δὲν κατηγγέλθη καὶ παρὰ τοῦ ἐνάγοντος (περίπτωσις ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2112 ἐν προκειμένῳ δὲν συντρέχει πάντως, διότι δὲν θεωρεῖται, ὅτι ἀπέσχεν ὁ ἐνάγων ἐκ τῆς ἐργασίας του, ἤτοι διότι αἱ ἐργασίαι τοῦ ἐν λόγῳ Ταμείου ἀνεστάλησαν, ὡς ἐρρήθη, παρ' αὐτοῦ, συνεπείᾳ τοῦ ἀνωτέρω βιαίου καὶ ἀπροβλέπτου γεγονότος). Ὁ ἐνάγων μάλιστα, ἀφοῦ παρέμεινε ἐνταῦθα μέχρι τοῦ ἔτους 1943, μετέβη εἰς Θεσσαλονίκην, ὅπου ἐτοποθετήθη παρὰ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου (εἰς ὃ ὑπήγετο τὸ ἐν λόγῳ Ταμεῖον Ὑδρεύσεως) εἰς τὸ ἐκεῖσε ἐργοστάσιον Ὑδρεύσεως. Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν καὶ δὴ τὸν μῆνα Μάϊον 1945 ἐπανῆλθεν ἐνταῦθα ὁ ἐνάγων καὶ ἐπανέλαβε τὴν ἐργασίαν του παρὰ τῷ ἐναγομένῳ Δήμῳ, ὅστις εἶχεν ἀναλάβει τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ ἀντλιοστασίου ὑδρεύσεως τῆς πόλεως, ἥτις διαδοχὴ ἐπισημοποιήθη διὰ τοῦ ἐπακολουθήσαντος ἀπὸ 25 Λογόδατου 1945 Β. Δ|τος, δι' οὗ κατηργήθη τὸ ἀνωτέρω Εἰδικὸν Ταμεῖον Ὑδρεύσεως καὶ ὡρίσθη (πρὸς διασάφισιν τοῦ γεγονότος τῆς διαδοχῆς) ὅτι «περιέρχεται εἰς τὸν Δῆμον Καβάλας ἡ ὑπηρεσία τούτου μεθ' ἅπασης τῆς κινητῆς καὶ ἀκινήτου περιουσίας του, ὡς καὶ τῶν γεγεννημένων ἤδη ὑποχρεώσεών του». Ἦτοι δὲν κατηρτίσθη νέα σύμβασις ἐργασίας μετὰ τοῦ ἐναγομένου, καὶ δὴ δι' ὡρισμένον χρόνον, ὡς ὁ ἐναγόμενος ἀβασίμως διατείνεται, ἀλλ' ἁπλῶς συνεχίσθη ὑπὸ τοὺς ἰδίους ὅρους ἡ παλαιὰ σύμβασις μέχρι τῆς 30 Ἰουνίου 1950, ὅτε κατηγγέλθη ἀτάκτως αὕτη παρὰ τοῦ ἐναγομένου, καταβληθείσης τῷ ἐνάγοντι ἀποζημιώσεως ἐκ (3) τριῶν μηνῶν, ἣν οὗτος εἰσέπραξεν ὑπὸ ἐπιφύλαξιν. Εἰδικώτερον, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ὁ ἐναγόμενος παρεδέχθη ὅτι ὑφίσταται ἐν προκειμένῳ σύμβασις ἀορίστου χρόνου καὶ δὴ ἰδιωτικοῦ δικαίου (βλ. καὶ προσαγόμενα 1) ἀντίγραφον τῆς ὑπ' ἀριθμ. 539|7-8-1950 Πράξεως τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου του, ἔνθα μεταξὺ τῶν ἄλλων διαλαμβάνεται ὅτι ὁ ἐνάγων εἶναι ἔκτακτος ὑπάλληλος, ἀμείβεται βάσει τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ δικαιοῦται ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112, 2) ὑπ' ἀριθ. 145 καὶ 149|1950 χρηματικὰ ἐντάλματα καὶ 3) ὑπ' ἀριθ. 6437|4-10-1948 ἀπόφασιν ἐναγομένου, δι' ἧς χορηγεῖ εἰς τὸν ἐνάγοντα προσαύξησιν 25 ο|ο λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας, ἥτις χορηγεῖται εἰς ἅπαντας τοὺς πρακτικοὺς μηχανικοὺς καὶ μηχανοδηγοὺς δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 12135|1571|48 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας «περὶ κηρύξεως ἐκτελεστῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 2|10-3-35 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν», τοιαύτη σύμβασις ὡρισμένου χρόνου (καὶ δὴ τὸ πρῶτον ἀπὸ 1ης Μαΐου 1945), δὲν προέκυψεν ὅτι κατηρτίσθη, κατὰ τὴν κρίσιν μας, διότι τοιαύτη σύμβασις ὑφίσταται οὐ μόνον ὅταν ὁ χρόνος λήξεως ταύτης σαφῶς ὁρίζεται, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἡ χρονικὴ διάρκειά της σαφῶς συνάγεται ἐκ τοῦ εἴδους, τοῦ σκοποῦ αὐτῆς καὶ τοῦ ἐκτελεστέου ὡρισμένου ἔργου (Α. Π 400|47, *Καποδίστρια* § 72, *Ζέπου*, Ἐνοχικὸν Εἰδ., σελὶς 325), αἵτινες περιπτώσεις δὲν ἐβεβαιώθημεν ὅτι συντρέχουσιν ἐν προκειμένῳ, ἐφ' ὅσον μάλιστα ὁ ἐνάγων ἦτο πολὺ παλαιὸς ὑπάλληλος, ἱκανώτατος καὶ ὁ πλέον εἰδικευμένος διὰ τὴν (μὴ ὁριζομένην χρονικῶς) λειτουργίαν τοῦ ἐν λόγῳ ἀντλιοστασίου. Δὲν δύναται δὲ νὰ συναχθῇ ἄλλοία ἐκδοχὴ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι παρετείνετο καθ' ἕκαστον ἔτος (ἀπὸ τοῦ 1945 μέχρι τοῦ 1950) ἡ ἰσχὺς τοῦ ἐκτάκτου ὀργανισμοῦ τῆς ὑπηρεσίας ὑδρεύσεως, ἐν ὄψει τοῦ ἀσφαλοῦς καὶ βεβαίου γεγονότος τῆς θεσπίσεως τακτικοῦ ὀργανισμοῦ, δι' ἀποφάσεων τοῦ Δημ. Συμβουλίου τοῦ ἐναγομένου, διότι τοῦτο ἐγένετο πρὸς ταμειακὴν τακτοποίησιν τοῦ ἐναγομένου καὶ ἐξεύρεσιν νομοτύπου τρόπου πληρωμῆς τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐνάγοντος, πρὸς ὃν οὐδέποτε ἐδηλώθη ἢ ἄλλως προσδιωρίσθη ὡρισμένη χρονικὴ διάρκεια τῆς ἐργασίας του, δι' ὃ καὶ εἰς τὰς σχετικὰς ἀποφάσεις τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου γίνεται μνεία μόνον περὶ τῆς παρατάσεως τῆς θέσεως τοῦ μηχανοστασιάρχου, ἣν κατεῖχεν ὁ ἐνάγων, καὶ οὐχὶ περὶ προθεσμίας ἰσχύος τῆς μετὰ τούτου συμβάσεως ἐργασίας. Ἐπίσης δὲν δύναται νὰ συναχθῇ ἄλλοία ἐκδοχὴ περὶ τῆς φύσεως τοῦ δεσμοῦ ὡς ἰδιωτικοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. 2112|1920 ἐκ τοῦ ὅτι ἔν ἔτος ἀπὸ τῆς ἐπαναλήψεως, κατὰ τὰ ἄνω, τῆς ἐργασίας (καὶ δὴ τὴν 22 Μαΐου 1946), ὁ ἐνάγων ἔδωκεν ὅρκον περὶ τῆς ἐπαναληφθείσης ἀπὸ τὸ προηγούμενον ἔτος ὑπηρεσίας του, ἐφ' ὅσον μάλιστα οὗτος εἶναι ἠσφαλισμένος εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἀπὸ τῆς ἱδρύσεώς του ἐν Καβάλᾳ (ἔτος 1939) μέχρι σήμερον, ὁ δὲ ἐναγόμενος δὲν ἰσχυρίζεται, ὅτι διὰ κανονισμοῦ καθωρίσθησαν αἱ διατυπώσεις καὶ ἡ καταβλητέα ἀποζημίωσις ἐν περιπτώσει καταγγελίας τῆς ἀορίστου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας, παρέχοντος προστασίαν τοιαύτα-

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΙΣ ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Μεταβολαί διά τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 τοῦ κατά Ν. 118|1945 ἀσφαλιστικοῦ συστήματος

Ὑπαγωγή εἰς ἀσφάλισιν Ταμείου Ἀνεργίας, μετά τό Ν. Δ. 1255|1949, καί τοῦ διά συμβάσεως διωτικοῦ δικαίου συνδεομένου προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου, Ὀργανισμῶν δημοσίου δικαίου, Δήμων κλπ.—Σκοπός τῶν διά τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 μεταρρυθμίσεων.—Ἀναγκαία διά τό κῦρος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἡ τήρησις τῶν διατυπώσεων ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.

Εἰς τήν σειράν τῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων, αἱ ὁποῖαι, ὑπό τήν νέαν διά τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 περί τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945 (ΕΕΔ 8, 961), διάρθρωσιν τοῦ ἀσφαλιστικοῦ παρά τῷ Ταμείῳ Ἀνεργίας συστήματος, ἐδέχθησαν τήν ὕπαρξιν ὑποχρεώσεως καί τῶν Δήμων εἰς τήν κατά τό ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας τῶν μετ' αὐτῶν διά σχέσεως ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου συνδεομένων, προστίθεται καί ἡ νεωτέρα αὐτή κατωτέρω δικαστική ἀπόφασις, (βλέπε σχετικῶς νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 745, ΕΕΔ 9, 758, ΕΕΔ 9, 888).

Ὑπεστηρίχθη (βλέπε *Μ. Μπερτίαν*, ΕΕΔ 9, 973), ὅτι ἐκ τοῦ ὅτι διά τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν Δ 1255|1949 ἐπεξετάθη ἡ εἰς τό Ταμεῖον Ἀνεργίας ἀσφάλισις καί ἐπί παντός μισθωτοῦ συνδεομένου πρός τόν ἐργοδότην διά σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου (ὑπό τήν προϋπόθεσιν ὅτι εἶναι ἠσφαλισμένος εἰς τό Ι.Κ.Α.) οὐδαμῶς ἕπεται, ὅτι αὐτομάτως καί ἄνευ ἄλλου τινός ἐπεκτείνεται καί ἡ ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945, τοῦ καθορίζοντος τήν διαδικασίαν ἀπολύσεως.

Ἐν τούτοις ἡ κατά τό ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118|1945 διαδικασία ἀπολύσεως συνέχεται ἀναποσπάστως πρός τήν ὑπαγωγήν εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας καί ἡ ἐπιδότησις τοῦ ἀνέργου καθισταμένου διά τῆς ἀπολύσεως μισθωτοῦ ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ὑπό τοῦ ἐργοδότου τηρήσεως τῆς διαδικασίας τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|1945, μή δυναμένη νά ἐννοηθῇ ἄνευ αὐτῆς.

Ὑπό τοιαύτην ἔννοιαν εἶναι διατυπωμένη καί ἡ § 2 τοῦ ἄρθρου 6 Ν. Δ. 1255|1949 (ΕΕΔ 8, 961), κατά τήν ὁποίαν «οἱ ἐργοδόται ἢ *προκειμένου περί νομικῶν προσώπων* οἱ διοικηταί, διευθύνται καί διαχειρισταί τούτων, παραλείποντες τήν *ἀναγγελίαν τῆς καταγγελίας* ἢ τήν λῆξιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ... ὑπόκεινται καί εἰς τάς ποινικάς κυρώσεις τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Ν. 118|1945».

Καί, ὡς γνωστόν, ἡ ἀναγγελία τῆς ἀπολύσεως ἐπιβάλλεται ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 καί εἶναι μία ἐκ τῶν ἐν αὐτῷ *προϋποθέσεων*, αἱ ὁποῖαι θεμελιοῦν τό κῦρος τῆς καταγγελίας, προστεθεισῶν διά τοῦ ἄρθρου 6 § 2 Ν. Δ. 1255|1949 εἰς τάς ἀστικάς κυρώσεις τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 καί ποινικῶν κυρώσεων (καί ... ὁρίζει τοῦτο σαφῶς).

Ὁ ἀναπόσπαστος σύνδεσμος τῆς ὑπαγωγῆς τοῦ μισθωτοῦ εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας πρός τήν κατά τό ἄρθρον 9 Ν. 118|1945 καταγγελίαν συμβάσεως, ὁ σύνδεσμος δηλαδή καί πρός τήν ἀναγγελίαν αὐτῆς, ὡς ἀπαραιτήτου διαδικαστικῆς πράξεως διά τήν ἐπιδότησιν τοῦ μισθωτοῦ, εἶναι ὁ λόγος, ὁ ὁποῖος ἐξηγεῖ διατί ὁ Νομοθέτης τοῦ Ν. Δ. 1255|1949, ὑπαγαγών τό πρῶτον εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας καί τούς μισθωτούς συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου, ἐπέβαλε καί διά ποινικῶν κυρώσεων (ἄρθρ. 2 § 6 Ν. Δ. 1255|1949) τήν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐργοδότου εἰς ἀναγγελίαν καί τῆς λήξεως τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου, ἀκριβῶς διότι διά τῆς ἀναγγελίας συντελεῖται ἡ διαδικασία ἐπιδοτήσεως τοῦ ἀνέργου.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3243|1950

Διαδικασία Ν. ΓΩΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. Δ. Σκεύμπης

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Σ. Σαράφης, Δ. Καντζίκης

Μετά τό Ν Δ. 1255|49, διά τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὁποίου ὁρίζεται, ὅτι εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς πάντα τά πρόσωπα, τά παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἔναντι ἀμοιβῆς, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦνται εἰς περιφερείας, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. καί ἀσφαλίζονται παρ' αὐτῷ ἢ παρ' ἑτέρῳ Ὀργανισμῷ

χιστον ἴσην πρός τήν τοῦ Νόμου 2112 (ἄρθρ. 6 ν. 4558, διευκρινίσαν τήν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 2112, *Καποδίστρια* § 101).

Ἀνακεφαλαιοῦντες ὅθεν τά ἀνωτέρω διαπιστοῦμεν α) ὅτι ὑφίσταται ἐν προκειμένῳ σύμβασις ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἐμπίπτουσα εἰς τήν σφαῖραν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, β) ὅτι ἁρμοδίως εἰσήχθη ἡ προκειμένη διαφορά κατά τήν παροῦσαν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΩΟΔ', γ) ὅτι ἡ σύμβασις αὕτη ὑπῆρξε συνεχῶς ἀπό τῆς 1ης Αὐγούστου 1924 μέχρι τῆς καταγγελίας της, ὑπό τάς ἐκτεθείσας μεταβολάς ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἐργοδότου, δ) ὅτι ἀνεστάλη ἁπλῶς ἡ ἰσχύς της λόγῳ ἀναστολῆς τῶν ἐργασιῶν, ἀπό τοῦ Ἰουνίου 1941 μέχρι Μαΐου 1945 καί ε) ὅτι δέν μετετράπη εἰς ὡρισμένου χρόνου τοιαύτην ἀπό τοῦ Μαΐου 1945. Ἀπορριπτέοι συνεπῶς κρίνονται ἅπαντες οἱ περί τοῦ ἐναντίου ἰσχυρισμοί τοῦ ἐναγομένου.

Ἐκ τῶν προσαγομένων ἐγγράφων προκύπτει, ὅτι αἱ ἀποδοχαί τοῦ ἐνάγοντος κατά τόν τελευταῖον μῆνα τῆς ἀπασχολήσεώς του, τοῦθ' ὅπερ ἐνδιαφέρει ἐν προκειμένῳ (ἄρθρον 9 τοῦ Ν. 118|45, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπό τοῦ Ν.Δ. 1255|49) ἀνήρχοντο εἰς τό ποσόν τῶν δραχμῶν 1.316.250, ἕπεται ὅτι οὗτος δικαιοῦται ἀποζημιώσεως λόγῳ τῆς ἀτάκτου καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, συνῳδά τοῖς ἄρθροις 1 καί 3 τοῦ Ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπό τοῦ ν. 4558, ἴσης πρός τό σύνολον τῶν τακτικῶν του ἀποδοχῶν ἐπί 18 μῆνας (ἐργασία ἀπό 1ης Μαΐου 1924 μέχρι 30-6-1950, μή συνυπολογιζομένου μόνον τοῦ χρόνου, καθ' ὃν διήρκεσεν ἡ ἀναστολή τῶν ἐργασιῶν, ἤτοι ἀπό τοῦ μηνός Ἰουνίου 1941 μέχρι 1ης Μαΐου 1945).

Κοινων. Ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας, ἐξαιρουμένων μόνον τῶν πληρωμάτων τῶν ἐμπορικῶν πλοίων, τῶν μισθωτῶν τῶν ἡσφαλισμένων κατὰ τοῦ κινδύνου ἀνεργίας εἰς ἑτέρους ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμοὺς καὶ τῶν εἰς φορτοεκφορτωτικὰς ἐργασίας κλπ. προσλαμβανομένων σημειωτέον, διὰ τοῦ ἄρθρου 5 αὐτοῦ θεσπίζεται ὅτι ἅπασαι αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, περιλαμβανομένων καὶ τῶν ὑπὸ τοῦ δημοσίου, δήμων, κοινοτήτων καὶ τῶν λοιπῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου ἀσκουμένων ὑποχρεοῦνται, ὅπως προσλαμβάνωσι τοὺς μισθωτοὺς αὐτῶν τοὺς συνδεομένους διὰ σχέσεως ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου μέσῳ τοῦ οἰκείου Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας, ἅμα δὲ ν' ἀναγγέλλουν εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦτο, ὡς καὶ εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, πᾶσαν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου ἢ τὴν λῆξιν αὐτῆς ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν ἀπὸ ταύτης, γεννωμένων ἄλλως ποινικῶν εὐθυνῶν διὰ τοὺς παραβάτας διοικητάς, διευθυντὰς καὶ διαχειριστὰς αὐτῶν, καὶ τέλος διὰ τοῦ ἄρθρου 11 § 7 αὐτοῦ καταργεῖται πᾶσα διάταξις τῆς κειμένης νομοθεσίας, ἀντικειμένη εἰς τὰ ἀνωτέρω, σαφῆς, κατὰ τὴν κρίσιν μας, συνάγεται ἡ πρόθεσις τοῦ νομοθέτου, παγηγυρικῶς προσεπιμαρτυρουμένη καὶ ἐκ τῆς ἐπὶ τοῦ εἰρημένου νόμου εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως, φερούσης ἐπὶ λέξει ὅτι «διὰ τῆς νέας ρυθμίσεως ἐπεκτείνεται ἡ κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισις καὶ εἰς τοὺς μισθωτοὺς τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς ἐργοδότας μὴ φέροντας τὴν ἰδιότητα ἐκμεταλλεύσεως ἢ ἐπιχειρήσεως, ὅπως λ.χ. τὸ διὰ τῆς συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου συνδεόμενον προσωπικὸν τοῦ Δημοσίου, Ὀργανισμῶν δημοσίου δικαίου κλπ», ὅπως ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀναγάγῃ εἰς μοναδικὸν καὶ ἐνιαῖον κριτήριον τῆς διὰ τοῦ Ν. 118|45 τὸ πρῶτον καθιερωθείσης ἰδιομόρφου ἀσφαλίσεως μόνον τὴν ἰδιότητα τοῦ κατὰ τῆς ἀσθενείας ἡσφαλισμένου μισθωτοῦ, τοῦ τελοῦντος ἐν σχέσει ἐξηρτημένης ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὑπαγάγῃ εἰς τὴν ἀσφάλισιν ταύτην, νοουμένην ὡς περικλείουσαν ἐν τῷ συνόλῳ της οὐ μόνον τὴν λόγῳ ἀνεργίας ἐπιδότησιν, ἀλλὰ καὶ τὴν διὰ τὴν ἄσκησιν τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καθιερουμένην διὰ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ρηθέντος Ν. 118|45 διαδικασίαν, ἅτε ἀμφοτέρων τούτων ἀδιασπάστως συνεχομένων καὶ τῆς πρώτης ἀποτελούσης προϋπόθεσιν τῆς δευτέρας, καὶ ὅλους ἐκείνους τοὺς μισθωτούς, ἐφ' ὧν, εἴτε δυνάμει εἰδικῶν νομοθετικῶν ἐξαιρέσεων, μὴ συνυφασμένων πρὸς τὸ ὅλον σύστημα τοῦ Ν. 118|45 καὶ μὴ ἐν αὐτῷ διηρθρωμένων, ἀλλὰ διὰ λόγους ἐξωθι αὐτοὺς κειμένους καθιερωθεισῶν, εἴτε λόγῳ ἀπασχολήσεως των εἰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐν γένει ἐργοδότας μὴ περιλαμβανομένους εἰς τὸν κύκλον τῶν ἐν ἄρθροις 2 τοῦ Ν. 118|45 καὶ 1 τοῦ Ν.Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1945 ἀναγραφομένων τοιούτων, δὲν ἐφημόζετο πρότερον ὁ θεσμὸς καὶ ὧν τινῶν συνεπῶς αἱ ἀπολύσεις, διὰ νὰ ἔχωσι κῦρος, δέον ὅπως συνοδεύωνται ἐφεξῆς, ἀπὸ τὴν τήρησιν τῶν διατυπώσεων καὶ τῶν ὅρων τῶν παραγράφων 1 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|45, αἵτινες, καίτοι κατὰ τὴν λεκτικὴν των διατύπωσιν, προσαρμοζομένην πρὸς τὸ ὑπὸ τὸ ἀρχικὸν καθεστὼς κρατοῦν κριτήριον, παρέμειναν ἀμετάβλητοι, ἐν τούτοις, μετὰ τὰς ἄνω διὰ τοῦ Ν.Δ. 1255|49 ἐπενεχθείσας εἰς τὸ καθεστὼς ἐκεῖνο μεταβολάς, δὲν δύνανται πλέον νὰ ἔχωσι νόημα καὶ πρακτικὴν σημασίαν σύμφωνον πρὸς τὸν νόμον, παρὰ μόνον ἑρμηνευόμεναι ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῶν μεταβολῶν τούτων, ὑπὸ τὸ πρίσμα τῶν ὁποίων, ἀντὶ τοῦ παρ' αὐτῶν χρησιμοποιουμένου ὅρου «ἐπιχειρήσεις», δέον νὰ λογισθῇ ὡς νοουμένη ἡ φράσις «ἐργοδότας ἀπασχολοῦντες μισθωτοὺς παρέχοντας ἐξηρτημένην ἐργασίαν δυνάμει συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου», ὑφ' ἣν καὶ μόνον αἱ ρηθεῖσαι μεταβολαὶ προσλαμβάνουσι τὴν ἀληθῆ καὶ ὑπὸ τοῦ νόμου βουληθεῖσαν ἔννοιαν, κατά τε τὸ περιεχόμενον καὶ τὴν ἔκτασιν ἐφαρμογῆς των. Κατ' ἀκολουθίαν εἰς τὴν σαφῆ ἔκφρασιν ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. 118|45, ὡς αὐτὸς νῦν ἰσχύει, περιλαμβάνονται, ὅσον ἀφορᾷ τὴν καταγγελίαν τῆς μετ' αὐτῶν συμβάσεως, καὶ αὐτοὶ ἔτι οἱ παρὰ τῶν Δήμων ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου δι' ἀόριστον χρόνον προσλαμβανόμενοι μισθωτοί, ἐξαίρεσις τῶν ὁποίων ἀπὸ τῶν προρρηθεισῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου τούτου οὔτε ἐξ ἄλλου γενικωτέρου τινὸς λόγου συνάγεται, οὔτε ἐκ τῆς παραγράφου τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν.Δ. 1256|49 προκύπτει, ὅστις ρητῶς εἰς τοὺς Δήμους ἐπιβαλὼν διὰ τῆς διατάξεως του ταύτης τὴν ὑποχρέωσιν, ὅπως ἀναγγέλλωσιν ἐγγράφως εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου ἢ τὴν λῆξιν ταύτης καὶ σιωπήσας ὡς πρὸς τὰς συμβάσεις ἀορίστου χρόνου, δὲν ἠννόησε προφανῶς ν' ἀποκλείσῃ διὰ τῆς τοιαύτης παραλείψεώς του ἀπὸ τῶν τελευταίων τούτων, καταγγελλομένων τυχὸν ἐκ μέρους τῶν Δήμων, τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄνω ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118|45, ἀλλὰ λαμβάνων τὴν πρὸς τήρησιν τούτων ὑποχρέωσιν, μετὰ τὴν διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν.Δ. 1255|49 καθιερωθεῖσαν εἰς τὰ κριτήρια ἀσφαλίσεως μεταβολήν, ὡς ἀναμφισβητήτως δεδομένην καὶ ἰσχύουσαν καὶ ἐπὶ τῶν Δήμων, ἠθέλησεν, ἁπλῶς, μόνας τὰς ὡρισμένου χρόνου συμβάσεις μνημονεύων, νὰ καθορίσῃ ὁποῖαι τῶν εἰρημένων διατυπώσεων ἔπρεπε νὰ τηρῶνται ἐπὶ καταγγελίας ἢ λήξεως καὶ τῶν συμβάσεων τούτων, μὴ καταλαμβανομένων, ὡς γνωστόν, ὑπὸ τοῦ προϊσχύοντος συστήματος ἀσφαλίσεως, ὡς καὶ τὰς συνεπείας τῆς μὴ τηρήσεως των, αἵτινες εἰκότως δὲν ἠδύναντο νὰ ταυτισθῶσι πρὸς τὰς ἐπὶ τῶν ἀορίστου χρόνου συμβάσεων χωρούσας, ὁπότε καὶ μόνον θὰ ἐπερίττευεν ἡ ἰδιαιτέρα των ρύθμισις. Ἡ ὑπὸ κρίσιν ὅθεν ἀγωγή, διώκουσα τὴν καταδίκην τοῦ ἐναγομένου Δήμου πρὸς παροχὴν τῷ ἐνάγοντι προσληφθέντι παρ' αὐτοῦ τὸν Ἰούνιον τοῦ 1945 ὡς ἐργατοτεχνίτης ἐπὶ συμβάσει ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀορίστου χρόνου, ἐργασθέντι ὡς τοιούτου ἐν τῇ Δημοτικῇ Λαχαναγορᾷ μέχρι καὶ τῆς 27|6|50 καὶ κατὰ τὴν τελευταίαν χρονολογίαν ἀπολυθέντι ἄνευ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ν. 118|45 τοῦ ἐν αὐτῇ ποσοῦ, ἀντιπροσωπεύοντος μισθούς του, ἀντιστοιχούντας εἰς τὸ ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του καὶ ἐφεξῆς μέχρι τῆς 26|8|50 χρονικὸν διάστημα καὶ ὀφειλομένους αὐτῷ λόγῳ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐναγομένου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του, νόμιμός ἐστιν, ἔρεισμα εὑρίσκουσα ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν προε-

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΔΙ' ΑΞΙΟΠΟΙΝΟΝ ΠΡΑΞΙΝ

Χρόνος ὑποβολῆς μηνύσεως καὶ ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945

Δικαίωμα ἐργοδότου εἰς ἀπόλυσιν μισθωτοῦ ἄνευ τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 εἰς περίπτωσιν μηνύσεως κατ' αὐτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς ὑπηρεσίας του, ἀνεξαρτήτως χρόνου ὑποβολῆς μηνύσεως.—Συνέπεια ἐκ τῆς ἀπαλλαγῆς τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῆς κατηγορίας μόνον ἡ ἐκ τοῦ Ν. 2112 ἀξίωσις.—Ἰσχυρισμὸς περὶ καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος ἐργοδότου δι' ἀπόλυσιν καὶ ἐκτίμησις πραγματικῶν περιστατικῶν.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 9 § 9 τοῦ Ν. 118|1945, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946, δὲν ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου τούτου ἐπὶ μισθωτῶν, οἵτινες ἀπολύονται δυνάμει τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 2112|1920, τὸ δὲ ἄρθρ. 5 § 1 Ν. 2112 ὁρίζει: Δύναται ὁ ἐργοδότης νὰ καταγγείλῃ τὴν συμβασιν, ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας τινός, ἐὰν ἐναντίον τοῦ ἀπαλλήλου ὑπεβλήθη μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς ὑπηρεσίας του ἢ ἀπηγγέλθη κατ' αὐτοῦ κατηγορία δι' ἀδίκημα ἐν γένει φέρον χαρακτῆρα τοὐλάχιστον πλημμελήματος.

Περαιτέρω, κατὰ τὴν § 2 ἄρθρ. 5 Ν. 2112, ὑπάλληλος ἀπαλλαγεὶς διὰ βουλεύματος ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως τῶν ὡς ἄνω κατηγοριῶν, δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 3 Ν. 2112 ἀποζημίωσιν.

Κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 2112 προέκυψεν ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ τὸ ζήτημα, ἂν, κατὰ τὴν ἔννοιαν αὐτῆς, εἶναι ἀναγκαῖον νὰ προηγηθῇ τῆς ἀπολύσεως ἡ μήνυσις.

Τελικῶς διὰ τῆς Α. Π. 531|1938 (εἰσηγητὴς *Χ. Σταυρόπουλος*, ΕΕΝ 8', σελ. 1779) ἐγένετο δεκτόν, ὅτι εἶναι ἀδιάφορος ὁ χρόνος ὑποβολῆς μηνύσεως (πρβλ. ἐν τούτοις *Ι. Καποδίστριαν*, Ἑρμ. Ἐργ. Δικ. § 417).

Ἐν σχέσει ἤδη μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945, μετὰ τὴν διὰ τοῦ ἄρθρου 2 Ν. Δ. 8|11|5|1946 προστεθεῖσαν διάταξιν, ἐγεννήθη πάλιν τὸ ζήτημα, ἂν διὰ τὴν ἔγκυρον πλέον—ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945—καὶ ἄχι ἁπλῶς ἄνευ ἀποζημιώσεως, κατὰ τὸν Ν. 2112|1920, ἀπόλυσιν μισθωτοῦ ἀπαιτῆται νὰ προηγηθῇ τῆς ἀπολύσεως ἡ μήνυσις.

Ἐπὶ τούτου ἐμφανίζονται διχασμέναι αἱ γνῶμαι τῆς νομολογίας τῶν δικαστηρίων.

Οὕτω ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως ὅτι ἀπαιτεῖται νὰ προηγηθῇ τῆς ἀπολύσεως ἡ μήνυσις ἐτάχθησαν αἱ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5515|1948 (Πρωτοδίκης *Γ. Κεκρῆς*, ΕΕΔ 7, 823), Πρωτοδίκου Βόλου 37|1948 (Πρωτοδίκης *Π. Βουγᾶς*, ΕΕΔ 8, 61), Πρωτοδικείου Πειραιῶς 1484|1949, εἰσηγητὴς *Α. Ἀλεξανδρόπουλος*, ΕΕΔ 8, 723, Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 11|1949 (Πρωτοδίκης *Μ. Καϊκάρας*, ΕΕΔ 9, 117).

Ἀντιθέτως ὑπὲρ τῆς ἀντιπάλου ἀπόψεως, ὅτι δηλαδὴ εἶναι ἀδιάφορος ὁ χρόνος ὑποβολῆς τῆς μηνύσεως ἐτάχθησαν αἱ Πρωτοδίκου Πειραιῶς 636|1948 (Πρωτοδίκης *Γ. Κρονίδας*, ΕΕΔ 8), 62, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4859|1949 (Πρωτοδίκης *Α. Παπαχρήστου*, ΕΕΔ 9, 116), Πρωτοδίκου Πειραιῶς 525|1950 (Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 714).

Πρὸς τὴν τελευταίαν ταύτην ἄποψιν συντάσσεται καὶ ἡ κατωτέρω παρατιθεμένη ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (βλέπε καὶ συμφώνους σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 722, ΕΕΔ 9, 116).

Ἐννοεῖται, ὅτι ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς ἀπαλλαγῇ διὰ βουλεύματος ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως τῆς κατηγορίας, δικαιοῦται τῆς ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112, κατὰ τὴν § 2 τοῦ ἄρθρ. 5 Ν. 2112, καὶ δικαιοῦται ἀκόμη ἐκ μέρους τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἐπιδόματος ἀνεργίας, τοῦ ὁποίου ἡ ἔναρξις ἀνατρέχει ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀπολύσεως, ἐφ' ὅσον ἀναγγείλῃ ἐγγράφως εἰς τὸ Ταμεῖον τὴν ἐν λόγῳ ἀπαλλαγήν του ἐντὸς ἑπτὰ ἡμερῶν ἀπὸ ταύτης, κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 § Ν. 118|1945 (προστεθεῖσα παράγραφος διὰ τοῦ ἄρθρου 2 Ν. Δ. 8|11|5|1946).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 7568|1950

Διαδικασία Ν. Γ?ΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Μπιζίμης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Π. Πεφάνης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Παπαθωμᾶς, Λ. Πιτσίκας

Προέκυψαν ταῦτα: Ὁ ἐνάγων, προσληφθεὶς ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ἀσκουμένῃ ἐπιχειρήσει ζαχαροπλαστείου κατὰ Μάρτιον 1947, εἰργάσθη ἔκτοτε συνεχῶς μέχρι τῆς 31ης Αὐγούστου 1949, ὅτε ἀπελύθη ὑπὸ τοῦ εἰρημένου ἐναγομένου μετ' ἔγγραφον τούτου καταγγελίαν, ἕνεκεν ἀποδοθεισῶν εἰς τὸν ἐνάγοντα κλοπῶν, γενομένων ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας του, δι' ἃς καὶ ὑπεβλήθη ἡ ἐν κεκυρωμένῳ ἀντιγράφῳ προσαγομένη μήνυσις, ἥτις ἐνεχειρίσθη ἀρμοδίως παρὰ τοῦ ἐναγομένου τὴν ἑπομένην τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος, ἤτοι τὴν 1ην Σ|βρίου 1949.

Ἀνεξαρτήτως δὲ τοῦ χρόνου τῆς ὑποβολῆς τῆς μηνύσεως ταύτης ἀκυρότης ἐνταῦθα τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος δὲν ὑφίσταται λόγῳ μὴ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ νόμου 118|45, ἡ δὲ κατὰ τὸ προσαγόμενον βούλευμα ἀπαλλαγὴ τοῦ ἐνάγοντος τῆς ἐπὶ κλοπῇ κατηγορίας παράγει μόνον ἀξίωσιν πρὸς καταβολὴν τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως, κατὰ τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρων 2 παράγρ. 4 τοῦ Ν. Δ|τος τῆς 8|11 Μαΐου 1946 καὶ 5 παράγρ. 2 τοῦ νόμου 2112. Ἐξ ἄλλου, ἐφ' ὅσον ἐβεβαιώθη, ὅτι τῷ ὄντι ὁ ἐνάγων κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας του κατηγάλισκεν ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ ἐναγομένου διάφορα ποτὰ ἐκ τῶν ἐν τῷ καταστήματι πωλουμένων πρὸς ἰδίαν του χρῆσιν, ἀνεξαρτήτως

κτεθέντων νόμων, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν νόμων 19 § 9, 10, Ν. 38 Ν. 5) § 2 Πανδ. (19 2), ἐφαρμοστέων ἐν προκειμένῳ κατ' ἄρθρον 24 τοῦ Α. Ν. 2783|41, καὶ ὡς ταιαύτη ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν ἀποβαίνει, τῶν περὶ τοῦ ἀντιθέτου ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ὑποστηριζομένων ἀπορριπτομένων ὡς ἀβασίμων.

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΚΩΛΥΜΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΜΙΣΘΟΥ

Έννοια των σχετικών άρθρων 657, 658 Αστικού Κώδικος

Αξίωσις μισθού έκ των άρθρ. 657, 658 Αστικού Κώδικος. Εισαγωγή κατά την εργατικήν διαδικασίαν Ν. ΓΩΟΔ'. Χαρακτηρισμός ως κωλύματος παροχής εργασίας διά σπουδαίον λόγον και έκείνου ένεκα ασθενείας. Έννοια άρθρ. 657, 658 Αστικού Κώδικος. Έμφάνισις κατά διάρκειαν χρόνου άρθρ. 658 και διακεκριμένου οιουδήποτε προηγουμένου κωλύματος. Υποχρεωτική ασφάλισις Ταμείου Μεταλλευτών και επιρροή επί του έκ των άρθρ. 657, 658 δικαιώματος.

Τίθεται πάλιν υπό την δικαστικήν κρίσιν το γνωστόν νομικόν ζήτημα της εννοίας των άρθρων 657, 658 Αστικού Κώδικος περί υποχρεώσεως του εργοδότου εις παροχήν μισθού, κατά το εν άρθρω 658 Α. Κ. μέτρον (βλέπε σχετικώς ΕΕΔ 9, 879).

Το ενδιαφέρον της παρατιθεμένης κατωτέρω αποφάσεως είναι εις το ότι δέχεται, ότι και επί πλειόνων του ενός διακεκριμένων άπ' άλλήλων κωλυμάτων του μισθωτού έκ σπουδαίου λόγου διά παροχήν εργασίας υποχρεούται ο εργοδότης εις παροχήν μισθού (ούτω και *Κ. Δ. Τριανταφυλλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 725, *Γ. Μήλας*, ΕΕΔ 8, 573, βλέπε σχετικώς και λοιπάς εν ΕΕΔ 9, 879 παραπομπάς εις συγγραφείς και νομολογίαν, αποδεχομένων και την αντίθετον γνώμην).

Σχετικώς προς την σκέψιν της αυτής εν λόγω αποφάσεως περί του έκ των άρθρων 657, 658 Αστικού Κώδικος δικαιώματος του μισθωτού και παρά την ύπαρξιν εν προκειμένω του Ταμείου Μεταλλευτών, εις το οποίον ετύγχανεν υποχρεωτικώς ησφαλισμένος ο μισθωτός της συγκεκριμένης περιπτώσεως, βεβαίως προσήκει καταφατική επί του ζητήματος λύσις. Έκ του ότι εν άρθρω 657 Α. Κ. ορίζεται, ότι ποσά καταβληθέντα εις τον εκμισθωτήν (εργαζόμενον), εξ αιτίας του κωλύματος, δυνάμει υποχρεωτικής εκ του νόμου ασφαλίσεως, δικαιούται ο μισθωτής (εργοδότης) να εκπέση εκ του μισθού, γίνεται φανερόν, ότι δεν παρακωλύεται η εφαρμογή των άρθρων 657, 658 Α. Κ. εκ μόνου του λόγου ασφαλίσεως αυτού παρά τινι Ασφαλιστικώ Οργανισμώ και τούτο, εφ' όσον βεβαίως πρόκειται περί κωλύματος, το οποίον οφείλεται εις νόσον ή άτύχημα του μισθωτού, κατά των κινδύνων των οποίων ασφαλίζεται, διότι τα άρθρα 657, 658 Α. Κ., αναφερόμενα εις κώλυμα ένεκα σπουδαίου λόγου δεν περιορίζονται εις μόνην την ασθένειαν ή το άτύχημα (βλέπε *Κ. Δ. Τριανταφυλλόπουλον*, ΕΕΔ 9, 725, *Κ. Καυκά*, Ένοχ. Δίκαιον, σελ. 319 επ., *Π. Ζέπον*, Ένοχ. Δίκαιον, Β' Μέρος, Ειδικόν, Τεύχος 3ον, σελ. 355 επ., *Κ. Αποστολίδην*, Ένοχ. Δίκαιον, Τόμος 3ος, Ειδικόν Μέρος, Τεύχος 6ον, σελ. 598 επ., *Γ. Βάλληνδαν*, Ένοχ. Δίκ. υπ' άρθρ. 657, 658 Α. Κ.). Υπό το πνεύμα τούτο αντιμετωπίζει το ζήτημα και η νομολογία των Δικαστηρίων (βλέπε Πρωτοδίκου Πειραιώς 647|1948, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 8, 73, καθ' ην έκ του ότι κατά το άρθρ. 38 του Είσαγ. Νόμου του Αστικού Κώδικος Α. Ν. 2783|1941 ισχύει ο νόμος 551 περί εργατικών ατυχημάτων, ως και έκ του ότι ισχύει ο Ν. 6298|1934 περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων, δεν έπεται, ότι τελούν εν αναστολή εκ τούτου τα άρθρα 657, 658 Α.Κ., τα οποία δεν αντιφάσκουν προς τους νόμους τούτους, αλλά συμπληρούν αυτούς εν τη προστασία των εργαζομένων και διά τούτο και ρητώς ορίζεται εις το άρθρον 657, ότι ποσά, καταβληθέντα εις τον εκμισθωτήν, εξ αιτίας του κωλύματος, δυνάμει υποχρεωτικής εκ του νόμου ασφαλίσεως, δικαιούται ο μισθωτής να εκπέση εκ του μισθού) (πρβλ. και διά το άρθρ. 357 Εμπορ. Νόμου, εν σχέσει προς τον Ν. 551 περί εργατικών ατυχημάτων, Πρωτοδίκου Πειραιώς 156|1949, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 272, Πρωτοδικείου Πειραιώς 681|1950, εισηγητής *Π. Μακρυγιάννης*, ΕΕΔ 9, 503).

Πρωτοδίκου Αθηνών 3407|1950

Διαδικασία Ν. ΓΩΟΔ'

Πρωτοδίκης ο κ. **Ν. Δρεύτσας**

Δικηγόροι οι κ.κ. Γ. Βελλιανίτης, Β. Πολίτης

Εν τη υπό δίκην αγωγή ο ενάγων εκθέτει, ότι προσελήφθη υπό του εναγομένου την 31 Μαΐου 1947, ως εργάτης εις τα εν Χαϊδαρίω λατομεία του, ειργάσθη παρ αυτώ μέχρι της αγωγής, ότι λόγω ατυχημάτων του κατά την εργασίαν ησθένησε και εκωλύθη εις την παροχήν ταύτης κατά τας εν αυτή αναφερομένας ημερομηνίας, ήτοι α) από 7 Σ|βρίου 1947 μέχρι 5 Οκτωβρίου 1947, β) από 5 μέχρις 11|12|49, γ) από 16 μέχρις 23|1|50 και δ) από 23 μέχρι 31|1|50 και διώκει την πληρωμήν των ημερομισθίων του των ως άνω χρονικών διαστημάτων, καθ' ά ως εκ των ατυχημάτων εκωλύθη να εργασθή. Ούτως έχουσα η αγωγή αρμοδίως εισάγεται ενώπιον ημών κατά την διαδικασίαν του νόμου ΓΩΟΔ', άτε αφορώσα αξιώσεις πηγαζούσας εκ συμβάσεως εργασίας εξηρτημένης και νόμω εύσταθής έστιν, ερειδομένη επί των διατάξεων των άρθρων 657 και 658 του Αστικού Κώδικος κατά την έννοιαν των οποίων εν περιπτώσει ανυπαιτίου κωλύματος του εκμισθωτού προς παροχήν της εργασίας του εκ σπουδαίου λόγου, οίας εξ.

του άν ή πράξις αύτη δεν έφερε τον χαρακτήρα της κλοπής έλλείψει δολίας προαιρέσεως, ή ένεκεν του λόγου τούτου λαβούσα ως άνω χώραν άπόλυσις του εναγόντος δεν δύναται να θεωρηθή ως κατά κατάχρησιν δικαιώματος γενομένη, ήγουν κατά παράβασιν του άρθρου 281 Α. Κ., αφού μάλιστα αρκούντως επιθανολογήθη ότι ή απόλυσις του ειρημένου ενάγοντος δεν ωφείλετο εις άλλον οιονδήποτε λόγον και δή την στράτευσιν αυτού, ήτις εν πάση περιπτώσει ουδαμώς επραγματοποιήθη. Κατά ταύτα ή υπό κρίσιν αγωγή, δι' ής, ως εκ του περιεχομένου της δήλον γίνεται, διώκεται ή πληρωμή μεταγενεστέρων της απολύσεως αποδοχών λόγω ακυρότητος αυτής, απορριπτέα αποβαίνει κατά το αντίστοιχον αυτής κεφάλαιον, ως ανυπόστατος.

ΜΙΣΘΟΣ ΕΚ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Τροποποίησις δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως κατὰ Ν. 28|1944

Ἔννοια ἐξουσιοδοτήσεως Ν. 28|1944.—Ἀνεπίτρεπτον καταργήσεως δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἐθωρισμένων προηγουμένως δικαιωμάτων μισθωτῶν ἐκ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.—Δυνατότης μόνον ἀναπροσαρμογῆς μισθῶν.—Δικαιώματα ἀρτοϋπαλλήλων ἐκ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ περιορισμὸς δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Ἔχει πράγματι μέγα θεωρητικὸν καὶ πρακτικὸν ἐνδιαφέρον τὸ πραγματευόμενον ὑπὸ τῆς κατωτέρω πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως θέμα: Δύναται, κατὰ τὸν Ν. 28|1944, ἐκδιδομένη ὑπουργικὴ ἀπόφασις νὰ μειώσῃ τὰ ἐκ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καθωρισμένα δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ ὡς πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ μισθοῦ του;

Ἐρωτητικῶς ἐπ' αὐτοῦ ἀποφαίνεται ἡ ἀπόφασις [βλέπε σχετικῶς καὶ *Βασ. Παντ. Βασιλείου*, ἀνωτέρω σελ. 1065].

Ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 871|1949 ἀποφάσεως Σ. Ε. ('Ολομελείας, εἰσηγητὴς *Γ. Χαρπούρης*, ΕΕΔ 8, 464) φαίνεται δεχόμενον ἐμμέσως καὶ τὸ Συμβ. Ἐπικρατείας, ὅτι δὲν δύναται ἡ δυνάμει τοῦ Ν. 28|44 ἐκδιδομένη ὑπουργικὴ ἀπόφασις νὰ τροποποιήσῃ ἐπὶ τὸ δυσμενέστερον τὰ ἐκ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καθωρισμένα δικαιώματα, τὴν ἀρχὴν δὲ ταύτην ἀκολουθοῦν καὶ τινες δυνάμει τοῦ Ν. 28|44, ἐκδοθεῖσαι ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, αἱ ὁποῖαι πάντως προστατεύουν τὰ προϋφιστάμενα ἐπὶ τὸ εὐνοϊκώτερον δικαιώματα τῶν μισθωτῶν καὶ ἐξ ἀτομικῶν ἔτι συμβάσεων (βλέπε προχείρως τὴν ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, ΕΕΔ 8, 610, τὴν ὑπ' ἀριθ. 59451|1950 ὁμοίαν ΕΕΔ 9, 1057, καθ' ἣν συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας ἢ ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, ρυθμίσασαι ἐπὶ τὸ εὐνοϊκώτερον τὰς ἀποδοχὰς ἑνίων ἐκ τῶν ἐν αὐτῇ κατηγοριῶν μισθωτῶν ὑπερισχύουν τῆς παρούσης).

Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 24|1950

Διαδικασία Ν. ΓΩΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μ. Καλεύρας**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Α. Ζάκας, Π. Χωτέλλης

Εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου μόνου Ν. 28|1944 παρεσχέθη εἰς τὴν Διοίκησιν δικαιοδοσία, ὅπως διὰ κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας προβαίνῃ εἰς τὸν καθορισμὸν τῶν μισθῶν καὶ τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἐπὶ συμβάσει ἐξηρτημένης ἐργασίας ἐργαζομένων προσώπων εἰς ἰδιώτας ἐργοδότας, οὐχ ἧττον, τόσον ἐκ τοῦ μεταβατικοῦ χαρακτῆρος τῆς διατάξεως ταύτης, σκοπησάσης μόνον εἰς τὴν ποσοτικὴν ἀναπροσαρμογὴν τῶν ὑφισταμένων τότε μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων πρὸς τὴν ἀγοραστικὴν ἀξίαν τῆς διὰ τοῦ Ν. 18|1944 εἰσαχθείσης μόλις προηγουμένως νέας νομισματικῆς μονάδος, ὅσον καὶ ἐκ τοῦ ἑρμηνευτικοῦ κανόνος, ὅτι πᾶσα ἐξουσιοδότησις δέον, ὅπως ἑρμηνεύηται στενῶς, σαφῶς προκύπτει, ὅτι διὰ τῆς διατάξεως ταύτης οὔτε παρεσχέθη ἐξουσιοδότησις εἰς τὴν Διοίκησιν, ὅπως οἱ ἀνωτέρω Ὑπουργοί, ἐν τῷ τοιούτῳ καθορισμῷ τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν καταργῶσι τὰ ἐκ προηγουμένων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἀντλούμενα δικαιώματα τούτων, οὔτε κατηργήθη, οὔτε ἀνεστάλη ὁ διὰ νεωτέρων συλλογικῶν συμβάσεων διακανονισμὸς τῶν ἀποδοχῶν αὐτῶν. Συνεπῶς, ἔνθεν μὲν εἶναι νόμιμος καὶ ἰσχυρὰ πᾶσα χρονολογικῶς μεταγενεστέρα τῆς τοιαύτης τυχὸν ποσοτικῆς ἀναπροσαρμογῆς συλλογικὴ σύμβασις, ἔνθεν δὲ δὲν εἶναι νόμιμος πᾶσα ἀπόφασις τῶν ἄνω Ὑπουργῶν, φερομένη ὡς κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἄνω Ν. 28|1944 ἐκδοθεῖσα, καὶ τροποποιοῦσα, οὐχὶ δὲ μόνον ἀναπροσαρμόζουσα, τὰς διὰ τινος συλλογικῆς συμβάσεως καθορισθείσας ἀποδοχὰς (πρβλ. Σ. Ε. 850, 852, 609 καὶ 1395|1949, ΕΕΔ 8, 400, 402, 984 καὶ 619, Σ.Ε. 339 καὶ 414|1948 ΕΕΔ, 7, 243 καὶ 285, Α.Π. 518|1948, ΕΕΔ 8, 114, Ἄνωτ. Ἐπιτρ. Ρυθμ. Συλλ. Διαφ. Ἐργ. 15|1948, ΕΕΔ 8, 33).

Δυνάμει τῆς ἀπὸ 16|9|1937 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καθωρίσθησαν αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ὑπαλλήλων τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν, ἰδιωτικῶν γραφείων καὶ ἐπιχειρήσεων ἐν γένει. Βάσει δὲ τῆς ἀπὸ 4|11|1947 τοιαύτης τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ἀναπροσηρμόσθησαν οὗται μεταπολεμικῶς. Εἰς τὰς ἀνωτέρω συλλογικὰς συμβάσεις ὑπάγονται καὶ οἱ ὑπάλληλοι τῶν ἀρτοποιείων (ἀρτοϋπάλληλοι)—οἱ ἀσχολούμενοι μὲ τὴν πώλησιν τοῦ ἄρτου, τὴν εἴσπραξιν τοῦ ἀντιτίμου τούτου καὶ τὴν λογιστικὴν τακτοποίησιν τῶν ἀνωτέρω πωλήσεων, γνωστοῦ ὄντος ὅτι οἱ περισσότεροι τῶν πελατῶν τῶν ἀρτοποιείων λαμβάνουσιν ἄρτον ἐπὶ πιστώσει—ἐφ' ὅσον καὶ

καὶ ἡ ἀσθένεια αὐτοῦ, οὗτος διατηρεῖ τὴν ἀξίωσιν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν μισθόν, ἡ ὁποία δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸν μῆνα μέν, ἐὰν τὸ κώλυμα ἐπῆλθεν ἓν τουλάχιστον ἔτος μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς συμβάσεως, τὸν ἥμισυ δὲ μῆνα, εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν, καθ' ἣν, μετὰ δεκαήμερον τοὐλάχιστον παροχὴν ἐργασίας, ἐμφανίζεται ἀπουδαῖον καὶ ἀνυπαίτιον κώλυμα ἐργασίας, διακεκριμένου οἱουδήποτε προηγουμένου (*Γ. Μήλας*, ἐν ΕΕΔ 8ος 573, *Τριανταφυλλόπουλος* ἐν ΕΕΔ 9ος 725, *Π. Ζέπος*, Ἐνοχικὸν Εἰδικὸν σελ. 356 σημ. 4). Συνεπῶς εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν τὸ κώλυμα ἐνεφανίσθη ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὁ ἐκμισθωτὴς διατηρεῖ τὴν ἐπὶ τὸν μισθὸν ἀξίωσιν διὰ τὸ ἥμισυ, κατ' ἀνώτατον ὅριον, τοῦ μηνιαίου μισθοῦ. Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου, ὅτι ὁ ἐνάγων τυγχάνει ὑποχρεωτικῶς ἠσφαλισμένος παρὰ τῷ Ταμείῳ Μεταλλευτῶν, ὡς ἐκ τοῦ ὅτι τὰ ἐν τοῖς λατομείοις λαμβάνοντα χώραν ἐργατικὰ ἀτυχήματα προβλέπονται καὶ διέπονται ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου τούτου, εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀνευ ἐννόμου ἐπιρροῆς, διότι αἱ διατάξεις τοῦ εἰρημένου Ταμείου ρυθμίζουσι τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ἐργαζομένου διὰ τὴν ἐπελθοῦσαν αὐτῷ ἐκ διαφόρων λόγων ἀνικανότητα πρὸς ἐργασίαν, θίγουσα ἀσχέτως πρὸς τὰ ὑπὸ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 657 καὶ 658 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ρυθμιζόμενον τοιοῦτον, τοῦ μισθοῦ τοῦ ἐργαζομένου εἰς περίπτωσιν ἀνυπαιτίου κωλύματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΠΑΝΑΛΗΨΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤ' ΑΠΟΣΤΡΑΤΕΥΣΙΝ

Ὑποχρέωσις ἐμπροθέσμου δηλώσεως μισθωτοῦ πρὸς ἐργοδότην καὶ συνέπειαι

Προθεσμία ἑνὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ διὰ δήλωσιν πρὸς ἐργοδότην περὶ ἐπαναλήψεως ἐργασίας.—Ἀπώλεια δικαιώματος ἀδιαλύτου συμβάσεως ἐργασίας διὰ τῆς παρόδου ἀπράκτου τῆς μηνιαίας προθεσμίας.—Προθεσμία 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δηλώσεως πρὸς ἐπανάληψιν ἐργασίας.—Συνέπεια ἐκ τῆς παρόδου αὐτῆς.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Ν. 3514|1928 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως» ὁ ὑπάλληλος (καὶ ὁ ἐργάτης, τεχνίτης, ὑπηρέτης, κατὰ τὸ ἄρθρ. 11 Α. Ν. 547|1937) ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του ἐκ τοῦ στρατοῦ δέον νὰ δηλώσῃ πρὸς τὸν ἐργοδότην ἢ τὸν ἀντιπρόσωπόν του, ἐὰν προτίθεται νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν του, ὁπότε ὀφείλει νὰ προσέλθῃ πρὸς τοῦτο ἐντὸς 15 ἡμερῶν.

Παρελθούσης ἀπράκτου τῆς μηνιαίας προθεσμίας ὁ ὑπάλληλος ἐκπίπτει τοῦ εὐεργετήματος τοῦ ἄρθρου του.

Ταῦτα σημαίνουν, ὅτι ὁ Νόμος συνεδύασε τὸ δικαίωμα τῆς ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας ὑπὸ τοῦ ἀποστρατευθέντος (καὶ ἐφ' ὅσον προστατεύεται κατὰ τὴν πρόσκλησιν ὑπὸ τὰ ὅπλα ὑπὸ τοῦ Ν. 3514) μὲ τὴν ἐντὸς τῆς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας τοῦ ἑνὸς μηνὸς δήλωσιν τοῦ μισθωτοῦ περὶ τῆς προθέσεώς του πρὸς ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας.

Παρελθούσης ἀπράκτου τῆς μηνιαίας προθεσμίας λύεται ἀφ' ἑαυτῆς ἡ συμβασις ἐργασίας (σαφέστερον τὸ ἄρθρ. 3 Ν. 1383|1918 «περὶ τῆς συμβατικῆς σχέσεως ἐργατῶν ὡρισμένων ἐπιχειρήσεων κλπ.», κατὰ τὸ ὁποῖον, ὅταν ἀπολυθῇ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ὁ ἐργάτης, ἀναλαμβάνει τὴν ἣν πρότερον ἐκέκτητο θέσιν, ἐὰν κάμῃ δήλωσιν πρὸς τὸν ἐργοδότην, ὅτι ἐπιθυμεῖ τοῦτο ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως. Παρελθούσης ἀπράκτου τῆς προθεσμίας ταύτης *λύεται ἡ συμβατικὴ σχέσις*).

Πρόκειται δηλαδὴ περὶ ἀποκλειστικῆς προθεσμίας διὰ τῆς ὁποίας ὁρίζεται μία χρονικὴ διάρκεια κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Νομοθέτου, ἐντὸς τῆς ὁποίας πρέπει νὰ ἀσκηθῇ κατὰ τὸν ἐν τῷ νόμῳ τρόπον τὸ δικαίωμα (*Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχ. 1941 § 161), ἡ πάροδος δὲ τοῦ χρόνου ἐπάγεται ἀφ' ἑαυτῆς τὴν ἀπόσβεσιν τοῦ δικαιώματος (*Regelsberger—Μαριδάκη*, Γεν. Διδ. § 126).

Φαίνεται λοιπὸν ὁμαλὴ ἡ συνέπεια (βλέπε καὶ ἄρθρ. 1 Ν. Δ 439|1941 διὰ τοὺς τραυματίας πολέμου κλπ., ΕΕΔ 7, 581).

Περαιτέρω ὅμως, ὡς ἐσημειώθη, τὸ ἄρθρ. 1 Ν. 3514 ὁρίζει καὶ ὅτι ὁ ὑπάλληλος (καὶ ἐργάτης κλπ.) ὀφείλει νὰ προσέλθῃ πρὸς τοῦτο (πρὸς ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας) ἐντὸς 15 ἡμερῶν.

Ἡ δευτέρα αὕτη προθεσμία ἄρχεται ἀπὸ τῆς δηλώσεως, εἶναι δὲ φανερόν, ὅτι ἐτέθη ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ, ἵνα ἀφεθῇ εἰς αὐτὸν ἐν περιθωρίῳ χρόνου διὰ τὴν ἐκ τῆς καταπονήσεως ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀνάπαυσίν του, πρὶν ἢ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν του χωρὶς νὰ ζημιοῖ καὶ τὸν ἐργοδότην, ἀφοῦ δὲν ὑποχρεοῦται οὗτος, μὴ παρεχομένων ὑπηρεσιῶν (ἄρθρ. 648 Α. Κ.), εἰς ἀντιπαροχὴν μισθοῦ.

Ἐκ τοῦ ὅτι δὲ εἰς τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. 3514 ἐμφαντικῶς διεχωρίσθη ἡ συνέπεια τῆς παραλείψεως τῆς δηλώσεως, ἐκ τῆς ὁποίας μόνης λύεται ἡ σύμβασις, σημαίνει, ὅτι δὲν ἠθελήθη νὰ ὑπάρξῃ ἡ αὐτὴ συνέπεια καὶ εἰς τὴν περιπτωσιν, καθ' ἣν δὲν προσέλθῃ ὁ μισθωτὸς πρὸς ἐργασίαν ἐντὸς 15 ἡμερῶν.

Ἀντιθέτως ἐντὸς τῆς προθεσμίας τῶν 15 ἡμερῶν ὁ Νόμος ἀπηγόρευσε νὰ συναχθῇ τεκμήριον παραιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς θέσεως αὐτοῦ, πέραν δὲ τούτων ἀφῆκεν εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ νὰ συναχθῇ, βάσει τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου, ἡ λύσις τῆς συμβάσεως (πρβλ. διὰ τὰ κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου κρατοῦντα Α. Π 186|1919, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 9, 56). Περὶ τῶν ἐκ τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 2112|1920 συνεπειῶν δὲν ἠδύνατο νὰ γίνῃ λόγος, διότι τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ἀρχικοῦ Ν 1234|1918 (κωδικοποιηθεὶς Ν. 3514|1928) ἦτο νεώτερον τοῦ ἄρθρου 5 Ν. 2112.

Ἂν ἤδη, μετὰ τὸ ἄρθρ. 5 Ν. 2112|1920, ἀκολουθηθοῦν τὰ γνωστὰ ἐπὶ τῆς ἑρμηνείας του δεκτὰ γενόμενα, πρέπει νὰ ἐπέρχωνται αἱ ἑξῆς συνέπειαι:

α) Κατὰ τὴν Α Π. 356|1949 (εἰσηγητὴς *Κ. Καπκᾶς*, ΕΕΔ 8, 547) ἂν ἡ μετὰ τὸ 15θήμερον ἐν προκειμένῳ ἀποχὴ ἐκ τῆς ἐργασίας ὀφείλεται εἰς ἄλλην αἰτίαν (πλὴν ἀσθενείας, ὁπότε ἐφαρμογὴν ἔχει τὸ ἄρθρ. 5 Ν 2112, ὡς ἠρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 Ν. 4558|1930), ἀπόκειται εἰς τὸν δικαστὴν νὰ κρίνῃ βάσει τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως (ἄρθρ. 200 Α. Κ.), ἐκτιμῶντα τὰς ἑκάστοτε εἰδικὰς περι-

---

τὰ ἀρτοποιεῖα, ὡς οἰκονομικαὶ μονάδες, διωκουσαι τὴν, τῇ βοηθείᾳ ὑλικῶν μέσων, ἐπίτευξιν κέρδους, εἶναι ἐπιχειρήσεις, λαμβανομένης μάλιστα ὑπ' ὄψιν τῆς γενικότητος ἀμφοτέρων τῶν ἀνω συμβάσεων («ἐπιχειρήσεων ἐν γένει», «τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν»). Περαιτέρω ὅμως τυχὸν ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ἐστω φερομένη ὡς ἐκδοθεῖσα κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Ν. 28|1944, δὲν δύναται νὰ τροποποιήσῃ τὰς διατάξεις τῶν ἀνω συμβάσεων. Πολλῷ μᾶλλον δὲν δύναται νὰ τὰς τροποποιήσῃ οὔτε ἡ ὑπ' ἀριθμὸν 123862Α|1948 κοινὴ ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Ἐφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας «περὶ καθορισμοῦ ἡμερομισθίων καὶ ἀποδόσεως ἀρτεργατῶν καὶ τρόπου ἀπομακρύνσεως πλεοναζόντων, οὔτε ἡ ἐρμηνευτικὴ ταύτης ὑπ' ἀριθμὸν 71958|727|1949 τοιαύτη τῶν ἰδίων Ὑπουργῶν, ὡς ἀφορῶσαι ἐπὶ πλέον ἀρτεργάτας καὶ οὐχὶ ἀρτοϋπαλλήλους, ἀλλ' οὔτε καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 136229|6659|1948 ὁμοία τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν, ἥτις ἀναφέρεται μὲν καὶ εἰς τοὺς ἀρτοϋπαλλήλους (§§ V, VII καὶ XI, πλὴν δὲν φέρεται οὐδ' ὡς ἐκδοθεῖσα κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Ν. 28|1944, ἀλλ' ἁπλῶς εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 123862Α|1948 ἀποφάσεως. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων αἱ ἀποδοχαὶ τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ἀρτοϋπαλλήλων δὲν ἐπονται ὑπὸ τῶν ἀνω συλλογικῶν συμβάσεων καὶ οὐχὶ τῶν ἀνωτέρω ἀποφάσεων ἢ οἱασδήποτε ἄλλης τοιαύτης.

στάσεις και συνθήκας, ὑφ' ἃς συνετελέσθη ἡ ἀποχή ἐὰν τὸ χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ διήρκεσεν αὕτη, ἡ αἰτία, ἥτις τὴν προεκάλεσε, δύναται νὰ ἐκτιμηθῶσιν ὡς συνιστῶντα σιωπηρὰν δήλωσιν βουλήσεως τοῦ ἀπέχοντος μισθωτοῦ περὶ λύσεως τῆς συμβάσεως ἐξ μέρους του.

β) Κατὰ τὰς νεωτέρας ὅμως ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου (Α. Π 247|1950, εἰσηγητὴς Ἰ. Γραμμένης, ΕΕΔ 9, 447. Α Π. 299|1950, εἰσηγητὴς Ε. Κολοκούρης. ΕΕΔ 9, 632) μόνη ἡ ἀσθένεια καὶ κατὰ τὰ ὅρια τοῦ ἄρθρ 3 Ν. 4558|1930 δὲν λύει τὴν σύμβασιν ἐργασίας.

Ἂν κριθῇ ὑπὸ τὰ δεδομένα ταῦτα ἡ λύσις τῆς παρατιθεμένης προεδρικῆς ἀποφάσεως, αὕτη ἔχει ὀρθῶς μὲν κατὰ τὴν δευτέραν ἄποψιν (Α Π.), ἀφοῦ, ὧν ὑπόχρεως ὁ μισθωτὸς ἐν προκειμένῳ νὰ προσέλθῃ πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας τὴν 2 Ἰανουαρίου 1950 (ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δηλώσεως), προσῆλθε τὴν 22 Ἰανουαρίου 1950, χωρὶς νὰ εἶναι ἀσθενής, ὄχι μέχρι τῆς 2 Ἰανουαρίου, ὡς σκέπτεται ἡ ἀπόφασις, ἀφοῦ μέχρι τότε ἔτρεχεν ἡ προθεσμία ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ, ἀλλ' ἀμέσως μετὰ τὴν πάροδον τῆς προθεσμίας, ὁπότε καθίστατο ὑπερήμερος περὶ τὴν παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του, νοσήσας τὴν 5 Ἰανουαρίου.

Κατὰ τὴν πρώτην ὅμως ἄποψιν τοῦ Ἀρείου Πάγου ἦτο ζήτημα ἐκτιμήσεως κατὰ τὴν καλὴν πίστιν νὰ κριθῇ, ἂν ἡ ἀπὸ 2—5 Ἰανουαρίου ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ (διότι περαιτέρω τίθεται ἀποδεδειγμένον ὅτι ἠσθένησε) ἐσήμαινε λύσιν τῆς συμβάσεως, ὁπότε εἰς καταφατικὴν περίπτωσιν καὶ ἡ ἐπακολουθήσασα ἀσθένεια δὲν θὰ ἐσήμαινε κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 Ν. 4558|1930 λύσιν τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ καὶ εἰς ἀποφατικὴν περίπτωσιν ἀντιθέτως δὲν ἐνδιέφερε πλέον, λυθείσης τῆς συμβάσεως, ἂν ὁ μισθωτὸς μετὰ ταῦτα ἠσθένησε.

Ὁπωσδήποτε ἐκ τοῦ πραγματικοῦ τῆς ὑποθέσεως εἶναι ἀμέσως ἀντιληπτὸν εἰς ποῖα ἄτοπα οὐσιαστικῆς δικαιοσύνης καταλήγει ἡ ἄποψις περὶ λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας διὰ πᾶσαν ἄλλην, ἐκτὸς ἀσθενείας, ἀποχὴν τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας.

Ὅταν ἡ Πολιτεία καθιστᾷ ὑποχρεωτικὴν ἐπὶ ἕν ἔτος τὴν διατήρησιν τοῦ στρατευθέντος μισθωτοῦ εἰς τὴν θέσιν του, λόγῳ τῶν πρὸς τὸ Ἔθνος στρατιωτικῶν ὑπηρεσιῶν του, ἀρνεῖται τὸ θετὸν δίκαιον νὰ προστατεύσῃ τὸν ἐπὶ 2 ἡμέρας ἀπὸ τῆς ὑποχρεώσεώς του εἰς ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας ἀπουσιάσαντα ἐκ τῆς ἐργασίας του μισθωτόν, μὲ τὸ ἀμάχητον τεκμήριον τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους του.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 3339|1950

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Β Φαρμακίδης**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Α. Πανσέληνος, Π. Βρεττός

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 § 2 καὶ 3 τοῦ Νόμου 3514, ὡς ἐτροποποιήθη, ὁ ὑπάλληλος ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του ἐκ τοῦ Στρατοῦ δέον νὰ δηλώσῃ πρὸς τὸν ἐργοδότην ἢ τὸν ἀντιπρόσωπόν του, ἐὰν προτίθεται νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν του, ὁπότε ὀφείλει νὰ προσέλθῃ πρὸς τοῦτο ἐντὸς 15 ἡμερῶν. Παρελθούσης ἀπράκτου τῆς μηνιαίας προθεσμίας ὁ ὑπάλληλος ἐκπίπτει τοῦ εὐεργετήματος τοῦ ἄρθρου 1ου». Ἡ ἔννοια τῆς διατάξεως ταύτης εἶναι σαφής. Ἐὰν ὁ ἀπολυθεὶς τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ μισθωτὸς δὲν ποιήσηται τὴν ὡς ἄνω δήλωσιν περὶ ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας του ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του ἐκ τῶν τάξεων τούτων, ἡ σύμβασις ἐργασίας του, ἥτις τελεῖ ἐν νομίμῳ ἀναστολῇ κατὰ τὸν χρόνον τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας του, θεωρεῖται ὡς λυθεῖσα. Ἐὰν ὅμως ὁ μισθωτὸς προβῇ εἰς τὴν ὡς ἄνω δήλωσιν, ὑποχρεοῦται περαιτέρω, ὅπως ἐντὸς προθεσμίας δεκαπέντε ἡμερῶν, ἥτις ἄρχεται ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς εἰρημένης δηλώσεως, προσέλθῃ εἰς τὸν τόπον τῆς ἐργασίας, ἵνα ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν. Ἡ πάροδος ἀπράκτου τῆς δευτέρας ταύτης προθεσμίας δὲν ἐπιφέρει αὐτομάτως, ὡς ἡ παρέλευσις τῆς πρώτης, τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως, ὡς ἐκ τούτου δὲ ἡ μὴ ἐντὸς αὐτῆς ἐμφάνισις τοῦ μισθωτοῦ πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας θέλει ἐξετασθῇ ὑπὸ τὸ πρῖσμα τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 § 3 τοῦ νόμου 2112 τοῦ 1920, ὡς τοῦτο συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 4558 τοῦ 1930, τοιουτοτρόπως δέ, ἐὰν ὁ μισθωτός, λόγῳ ἀσθενείας του βραχείας διαρκείας, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ μνησθέντος ἄρθρου, δὲν δυνηθῇ νὰ προσέλθῃ πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας μέχρι τῆς λήξεως τοῦ ἐν λόγῳ δεκαπενθημέρου, δὲν θέλει θεωρηθῇ ὅτι κατηγγέλθη ἡ σύμβασις ἐργασίας ἐκ μέρους αὐτοῦ. Ἀσθένεια ὅμως τοῦ μισθωτοῦ, ἐπισυμβᾶσα μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ περὶ οὗ πρόκειται δεκαπενθημέρου, οὐδεμίαν ἔχει ἐπιρροήν.

Ἐν προκειμένῳ ὁ ἐκκαλῶν, δηλώσας ἀναμφισβητήτως τὴν 17ην Δεκεμβρίου 1949 εἰς τὸν ἐφεσίβλητον, ὅτι προετίθετο ν' ἀναλάβῃ τὴν παρ' αὐτῷ ἐργασίαν του, ἔδει καὶ μὴ λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς προηγουμένης τοιαύτης δηλώσεώς του νὰ προσέλθῃ εἰς τὸν τόπον τῆς ἐργασίας, τοῦτέστιν εἰς τὸν ἐν Χαλάμαις κινηματογράφον τοῦ ἐφεσιβλήτου, πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας μέχρι καὶ τῆς 2 Ἰανουαρίου 1950, δοθέντος ὅτι ἡ 1 Ἰανουαρίου ἦτο Κυριακὴ καὶ ἡμέρα ἑορτάσιμος (Ἀστ. Κώδ. 241 § 1 καὶ 242), ὤφειλε δὲ ὁ ἐκκαλῶν νὰ προσέλθῃ εἰς τὸν ἐν λόγῳ κινηματογράφον μέχρι τῆς 2ας Ἰανουαρίου ἐ.ἔ. πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας, καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος ἐδήλωσεν εἰς αὐτὸν ποτὲ ἐν Ἀθήναις, ὅτι δὲν ἀποδέχεται τὰς ὑπηρεσίας του καίτοι τοιοῦτον τι δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς βεβαιωθέν, ἀφοῦ ἀντιθέτως ὁ ἐφεσίβλητος διὰ τῆς ἀπὸ 28ης Δεκεμβρίου ἐ.ἔ. ἐξωδίκου προσκλήσεώς του, δι' ἧς ἐκάλεσε τὸν ἐκκαλούντα νὰ προσέλθῃ κατὰ νόμον πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας εἰς τὸν ὡς ἄνω κινηματογράφον του, ἐξεδήλωσε πάντως τὴν πρόθεσιν τῆς ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ καὶ ἂν ὑποτεθῇ, ὅτι ἡ ἐξώδικος αὕτη δήλωσις δὲν εἶναι ἔγκυρος, λόγῳ τοῦ ὅτι ἐκοινοποιήθη εἰς τὸν πληρεξούσιον τοῦ ἐκκαλοῦντος δικηγόρον, διότι ἡ προσέλευσίς του εἰς τὸν μνησθέντα κινηματογράφον πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας ἦτο κατὰ νόμον ἀπαραίτητος πρὸς διατήρησιν τῶν ἐκ τοῦ νόμου 3514 δικαιωμάτων του, παρὰ τοῦτο ὅμως ὁ ἐκκαλῶν προσῆλθε πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας τὴν 22 Ἰανουαρίου ἐ. ἔ., καίτοι δὲν ἦτο ἀσθενὴς μέχρι καὶ τῆς 2ας Ἰανουαρίου, ἀφοῦ, κατὰ τὰ ἐκτεθέντα, ἤρξατο οὗτος νοσῶν τὴν 5ην Ἰανουαρίου. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ σύμβασις ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος θεωρεῖται κατὰ νόμον ὡς καταγγελθεῖσα παρ' αὐτοῦ, τοιουτοτρόπως δὲ δὲν δικαιοῦται οὗτος τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 4 § 1 τοῦ Νόμου 3514 προβλεπομένης ἀποζημιώσεως, ἥτις διώκεται διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς.

ΔΙΑΛΥΣΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΕΚ Ν. 3514

Δικαίωμα έπιδομάτων μισθοῦ καὶ ἐπαναπροσλήψεως μισθωτοῦ εἰς ἐργασίαν

Παῦσις ἀπὸ τῆς διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως ὑποχρεώσεως ἐργοδότου εἰς καταβολὴν ἐπιδομάτων μισθοῦ καὶ ἀποζημιώσεως διὰ μὴ ἐπαναπρόσληψιν μισθωτοῦ εἰς ἐργασίαν.—Ὀρθὴ ἔννοια Α. Ν. 2672|1940

Ἡ κατωτέρω προεδρικὴ ἀπόφασις, κατ' ἔφεσιν, κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. 3514, ἀποδέχεται ὡς ὀρθοτέραν τὴν ἄποψιν ὅτι ἐν περιπτώσει διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως παύει καὶ ἡ ὑποχρέωσις καταβολῆς ἐπιδομάτων μισθοῦ εἰς τὸν στρατευθέντα μισθωτόν (βλέπε καὶ συμφώνους Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1797|1950 (προεδρευόντων *Γ. Καραμάνου*, ΕΕΔ 9, 343), Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 2643|1949 (προεδρευόντων *Ε. Μαλλιάρα*, ΕΕΔ 9,851), Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1050|1950 (προεδρευόντων *Κ. Τρουπάκης*, ΕΕΔ 9, 461, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1556|1949, (προεδρευόντων *Γ. Καρκάρης*, ΕΕΔ 8, 505), Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 2907|49 (προεδρευόντων *Π. Χρυσομάλλης*, ΕΕΔ 8, 771), πρβλ. καὶ Προέδρου Πρωτ. Πατρῶν 221|1950 (πρόεδρος *Κ. Μαρμαράς*, ΕΕΔ 9, 461), ἀντίθετοι ὅμως αἱ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 2171|1948 (προεδρευόντων *Ν. Φλῶρος*, ΕΕΔ 7, 452), Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 29|1949 (προεδρευόντων *Χ. Ζέρβας*, ΕΕΔ 8, 100, Προέδρου Πρωτ. Βόλου 128|1949, (προεδρευόντων *Π. Βουγᾶς*, ΕΕΔ 8, 466).

Συγχρόνως διὰ τῆς αὐτῆς προεδρικῆς ἀποφάσεως λύεται καὶ τὸ ζήτημα, ἂν ἐν περιπτώσει διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως παύῃ καὶ ἡ ὑποχρέωσις τῆς διατηρήσεως τοῦ ἀποστρατευθέντος ὑποχρεωτικῶς ἐν τῇ θέσει του ἐπὶ ἓν ἔτος (ἄρθρ. 4 Ν. 3514|1928), ὥστε νὰ μὴ ὑφίσταται καὶ τὸ ἐκ τοῦ ἄρθρου 4 Ν. 3511 δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ ἐξαμήνου ἀποζημιώσεως εἰς περίπτωσιν μὴ ἀποδοχῆς, κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα, τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ.

Ἡ ἀπόφασις δέχεται, ὅτι παύει ἡ ἀνωτέρω ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου (βλέπε καὶ συμφώνους σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 835, ἀντίθετος *Γ. Π. Γιαννακουρέας*, ΕΕΔ 8, 752).

Καὶ ὑπὸ τὴν ἐκδοχὴν ὅτι τὸ ἄρθρ. 11 § 2 τοῦ Α. Ν. 547|1937 ἐννοεῖ νὰ ὑπάρχουν οἱ αὐτοὶ λόγοι ἀπολύσεως, ὡς τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν καὶ ὅτι κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τοῦ ἑνὸς ἔτους, καθ' ὃ διαρκεῖ ἡ προστασία τοῦ Ν. 3514, οἱ ἐν λόγῳ ἀποστρατευθέντες δὲν δύνανται κατὰ τὸν Α.Ν. 547|1937 ν' ἀπολυθῶσιν, εἰμὴ δι' οὓς καὶ οἱ παλαιοὶ πολεμισταὶ λόγους, κατὰ τὴν περὶ τούτου κρίσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 7 Α. Ν. 244|1936 (οὕτω ἡ Σ. Ε. 935|1950, εἰσηγητὴς *Γ. Παπαχατζῆς*, ΕΕΔ 9, 709), πάλιν ἡ προστασία ἀναφέρεται εἰς ὑφισταμένην καὶ λειτουργοῦσαν ἐπιχείρησιν, ὡς ἐπὶ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν (οὕτω διὰ τοὺς τελευταίους ἡ Σ. Ε. 402|1940).

Πρέπει ὅμως νὰ σημειωθῇ, ὅτι, ἂν ἀπαλλάσσεται ὁ ἐργοδότης διαλυθείσης ἐπιχειρήσεως τῆς ἐξαμήνου ἀποζημιώσεως τοῦ ἄρθρου 4 Ν. 3514, δὲν ἀπαλλάσσεται ὅμως τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη, ἡ ὁποία εἶναι ἀξάρτητος τῆς προηγουμένης (βλέπε Προέδρου Πρωτ. Κοβάλας 206|1950, προεδρευόντων *Γ. Κάστας*, ΕΕΔ 9, 843 καὶ λοιπὴν νομολογίαν ἐν ΕΙ 7, 613), ἀφοῦ ἡ ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2|112|19 ὀφείλεται καὶ εἰς περίπτωσιν οἰκειοθελοῦς διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως (Α. Π. 229|1926, Θ ΑΙΙ' 162).

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 2976|1950

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Β. Φαρμακίδης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ἰ. Κωστάκης, Γ. Δημόπουλος

Βεβαιοῦται ὅτι ὁ ἐνάγων καὶ ἤδη ἐφεσίβλητος προσελήφθη κατ' Ἰανουάριον 1945 ὑπὸ τὴν ἐκκαλοῦσαν, ὅστις ἐξεμεταλλεύετο πρακτορεῖον μεταφορᾶς δι' αὐτοκινήτων προγμάτων μεταξὺ Ἀθηνῶν καὶ Καρπενησίου, ὡς ὑπάλληλος ἐπ' ἀορίστῳ χρόνῳ μὴ ὡρισμένῳ, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος παρέσχε εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα τὰς ὑπηρεσίας του μέχρι τῆς 7ης Ὀκτωβρίου 1947, ὁπότε, κληρωτὸς τῶν χανῶν τῆς κλάσεως 1947, προσεκλήθη εἰς τὰς τάξεις τοῦ Β. Ναυτικοῦ, παρ' αἷς ἐξηκολούθησεν ὑπηρετῶν μέχρι τῆς 7ης Δεκεμβρίου 194 καταστάς ἔφεδρος ἀπὸ 9ης Ἀπριλίου 1949 κ ὅτι ὁ ἐκκαλῶν διέλυσε τὴν ὡς ἄνω ἐπιχείρησ του τὴν 10 Σβρίου 1949 καταστὰς ἐκτοτε ὑπάλληλος τοῦ 34 Κοινοῦ Ταμείου Εἰσπράξεων Φο τηγῶν Αὐτοκινήτων (Κ.Τ.Ε.Φ.Α.) Καρπενησίο ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν 800.000.

Μετὰ ταῦτα ὁ ἐφεσίβλητος, καίτοι καθ' ἐβεβαιώθημεν ἐκ τῶν ὡς ἄνω στοιχείων ἐδήλωσεν εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 § 2 τοῦ νόμου 3514 καθοριζομένης προθεσμίας, ὅτι προετίθετο νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν παλαιὰν αὐτῷ ἐργασίαν, δὲν δικαιοῦται τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 § 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου προβλεπομένης ἀποζημιώσεως, διότι, ὡς σαφῶς προκύπτει ἐκ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νόμου 3514, ἀπὸ τῆς διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως παύει ἡ πρὸς ἐπιδότησιν τοῦ στρατευθέντος μισθωτοῦ καὶ καταβολὴν τῆς ἐν λόγῳ ἀποζημιώσεως ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 § 2 τοῦ Α. Ν. 26 τοῦ 1940 ἀφορώσης, κατὰ τὴν ὀρθοτέραν γνώμην μόνον τὴν ἄνευ διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως π ριέλευσιν τοῦ ἐργοδότου εἰς παντελῆ ἀδυναμία πρὸς πληρωμὴν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, ὁπότε δύναται, κατὰ τὴν ὁμοίαν ταύτην, ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας νὰ ἀπαλλάξῃ αὐτὸν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης καὶ μὴ καταργησάσης τὴν διάταξιν τοῦ ἄνω ἄρθρου 8 τοῦ Νόμου 35 (ὅρα ἡμετέραν 1555|1949 ΕΕΔ 8, 505). Κατ' ἀκολουθίαν οὐχὶ ὀρθῶς ὁ δικάσας Εἰρηνοδίκης ἐδέχθη τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγήν, ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιον αὐτῆς, τὸ ἀφορῶν τὴν ὡς ἄνω ἀποζημίωσιν καὶ ἐπεδίκασε τῷ ἐφεσιβλήτῳ διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην δραχμὰς 3.900.000, δέον δέ, ὅπως, γινομένης δεκτῆς καὶ κατ' οὐσίαν τῆς ἐνδίκου ἐφέσεως, μεταρρυθμισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις καὶ ἀπορριφθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ κατὰ τὸ ἐν λόγῳ κεφάλαιον αὐτῆς.

δοθέντος ὅτι προϋπόθεσις τῆς ἐπὶ τὴν ἀποζημίωσιν ταύτην ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ εἶναι ἡ ἀπόλυσις του ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἄνευ κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένης αἰτίας. Συνεπῶς ὀρθῶς, εἰ καὶ ἐπ' ἄλλῃ αἰτιολογίᾳ, ἀπερρίφθη ἡ ἔνδικος ἀγωγὴ ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως.

ΓΕΝΙΚΑΙ ΑΡΧΑΙ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΚΑΤΑΧΡΗΣΙΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΚΑΤ' ΑΣΤΙΚΟΝ ΚΩΔΙΚΑ

Γενικὴ ἀρχὴ ἄρθρ. 281 Α. Κ. καὶ ἔννοια δικαιώματος δι' ἐφαρμογήν του

Θέσπισις διὰ τοῦ ἄρθρου 281 Ἀστικοῦ Κώδικος γενικῆς ἀρχῆς εἰς ἅπαντα τὰ εἴδη τῶν δικαιωμάτων.—Ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ συμβάσεως ἀπορρεόντων δικαιωμάτων, ἄνευ περιστολῆς τῆς διατάξεως ἄρθρ. 281 Α.Κ. εἰς μόνα τὰ ὑπὸ τοῦ ἐξ ἀντικειμένου δικαίου παρεχόμενα δικαιώματα.

Ὅτι τὸ πρῶ ον προέκυψε παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ τὸ ζήτημα τῆς ἐκτάσεως ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρ. 281 Α. Κ. ἐπὶ τῶν «δικαιωμάτων», ἡ ὑπ' ἀριθ. 136|1948 ἀπόφασίς του (εἰσηγητὴς *Δ. Θεωφίλου*, ΕΕΔ 7, 330), προκειμένου νὰ κρίνῃ ἂν ὁ ἐργοδότης καταχράται τοῦ δικαιώματός του ἐν τῷ καθορισμῷ μισθοῦ τῶν παρ' αὐτῷ ἐργαζομένων, διὰ τῆς παροχῆς μικροτέρου μισθοῦ εἰς τινα ἢ τινας ἐξ αὐτῶν, ἀπεφάνθη ὡς ἑξῆς: Κατὰ τὸ ἄρθρ. 281 Α. Κ. «ἡ ἄσκησις δικαιώματος ἀπαγορεύεται, ἐὰν αὕτη ὑπερβαίνῃ προφανῶς τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς καλῆς πίστεως κλπ.», ἐκ τῶν ἄρθρων δὲ 34, 36, 282, 458, 470, 475, 973, 1178, 1247 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (ἐπιχ. ἐξ ἀντιδ. ἐκ τοῦ ἄρθρ. 4) σαφῶς προκύπτει, ὅτι τὸ ἄρθρον 281 ποιεῖται χρῆσιν τοῦ ὅρου «δικαίωμα» ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ὑπὸ τοῦ ἐξ ἀντικειμένου δικαίου παρεχομένης εἰς τὸ πρόσωπον ἐξουσίας τῆς βουλήσεως, ἀναφορικῶς πρὸς τὸ ἐξουσιαζόμενον πρόσωπον ἢ πρᾶγμα καὶ συνεπῶς δὲν ὑπάγεται εἰς τοὺς περιορισμοὺς τοῦ ἄρθρου τούτου καὶ ἡ νομικὴ δύναμις, ἣν τὸ πρόσωπον δικαίου κέκτηται ἐκ τῆς ἐννόμου τάξεως, ὅπως ἐλευθέρως διαθέτῃ τὰ ἑαυτοῦ, ἤτις καὶ αὐτὴ δικαίωμα ἀποκαλεῖται. Περαιτέρω καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 231|1949 Α. Π. (εἰσηγητὴς *Δ. Χαμάρης*, ΕΕΔ 8, 470), ἡ ὁποία ἔκρι" ε περίπτωσιν μὴ προαγωγῆς ὑπαλλήλου ἐκ μὴ κεκυρωμένου διὰ νόμου Ὀργανισμοῦ Τραπέζης ἐπικαλεσθέντος τοῦ ὑπαλλήλου κατάχρησιν δικαιώματος κατ' ἄρθρον 281 Α. Κ., ἐδέχθη, ὅτι ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 281 Α. Κ., σαφῶς προκύπτει, ὅτι αὕτη προϋποτίθησι τὴν ὕπαρξιν δικαιώματος ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ὑπὸ τοῦ ἐξ ἀντικειμένου δικαίου παρεχομένης εἰς τὸ πρόσωπον ἐξουσίας, ἀναφορικῶς πρὸς τὸ ἐξουσιαζόμενον πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, καὶ τὴν ταύτου ἄσκησιν κατὰ τρόπον προφανῶς ὑπερβαίνοντα τὰ ὑπὸ τῆς διατάξεως ταύτης καθοριζόμενα ἀντικειμενικὰ κριτήρια καὶ συνεπῶς δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἡ διάταξις αὕτη ἐπὶ ἀσκήσεως δικαιώματος διὰ ῥητῆς συμβατικῆς ῥήτρας καὶ οὐχὶ ἐκ θετῆς διατάξεως τοῦ δικαίου παρεχομένου τῷ δικαιούχῳ.

Εὐθέως ἤδη ἡ κατωτέρω ἐνδιαφέρουσα νεωτέρα ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις (ἐκδοθεῖσα ὑπὸ τοῦ παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ Τμήματος Ἐξώσεων καὶ παρατιθεμένη ἐν τῇ «Ἐπιθεωρήσει τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου» λόγῳ τοῦ γενικοῦ ἐνδιαφέροντος αὐτῆς) ἀντιτίθεται πρὸς τὴν ἄποψιν τῶν προηγουμένων ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἀκολουθοῦσα τὴν ὀρθήν, ὡς παρετηρήθη καὶ ὑπὸ τῆς θεωρίας (βλέπε *Κ. Δημάκην*, ΕΕΔ 8, 657, *Α. Σακελλαρόπουλον*, ΕΕΔ 7, 425 ἑπ., *Π. Ζέπον*, Ἐνοχ. Δίκαιον, Β' Μέρος, Εἰδικόν, Τεῦχος 3ον, σελ. 343, *Χ. Πράτσικαν*, Θέμ. Ξ' 241, *Π. Ζέπην*, Νέον Λίκ., Τόμος 1949, σ. 103, ἀντίθετοι οἱ *Ἀρ. Δημακόπουλος*, ΕΕΝ ιστ' σ. 626, *Ἰ. Πασσιάς*, Νέον Δίκ. Τόμ. 1949, σελ. 103) ἄποψιν.

Οὕτω εἰς τὸν τομέα τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ ζητήματος ἂν π. χ. ἡ ἐξίσωσις τῶν ἀποδοχῶν μισθωτοῦ τινος πρὸς τὰς ἀποδοχὰς τῶν λοιπῶν ἐπὶ ἴσοις ὅροις καὶ ἀποδόσει δύναται νὰ βασισθῇ εἰς τὸ ἄρθρ. 281 Α. Κ. (βλέπε *Κ. Δημάκην*, *Α. Σακελλαρόπουλον*, ἔνθ' ἀνωτ.), ἢ ὀρθότερον τοῦτο ἐπιτυγχάνεται δι' ἐπικλήσεως τοῦ ἄρθρ. 288 Α.Κ. (*Κ. Καυκᾶς*, Ἔνοχ. Δίκαιον, σελ. 309 καὶ οἱ ἄνω) καὶ ὑπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ., μετὰ τὴν νεωτέραν ταύτην καὶ μεγάλης σημασίας ἀρεοπαγιτικὴν ἀπόφασιν, καθίσταται ὁμαλὴ ἡ ἐπίκλησις τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 281 Α. Κ. καταχρήσεως δικαιώματος *καὶ ἐκ συμβάσεως* καθωρισμένου

Ἀρείου Πάγου 495|1950 Τμ. Ἐξώσεων

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Χ. Καλέλλης**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Δ. Ἀργυράκης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Μεντζελόπουλος, Α. Μιχαλακόπουλος

Τόσον ἐκ τῆς γραμματικῆς διατυπώσεως τοῦ ἄρθρου 281 Α. Κ., διαλαμβάνοντος ὅτι «ἡ ἄσκησις δικαιώματος ἀπαγορεύεται, ἐὰν αὕτη ὑπερβαίνῃ τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς καλῆς πίστεως ἢ τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἢ ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ ἢ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος», ὅσον καὶ ἐκ τῆς ἐντάξεως τοῦ ἄρθρου τούτου εἰς τὸ ἑνδέκατον καὶ τελευταῖον κεφάλαιον τοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «Γενικαὶ Ἀρχαὶ» πρώτου βιβλίου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, συνάγεται σαφῶς, ὅτι τίθεται διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου γενικὴ ἀρχή, ἰσχύουσα ὡς κανὼν εἰς ἅπαντα τὰ εἴδη τῶν δικαιωμάτων. Δὲν εἶναι ἑπομένως ἐπιτρεπτὴ ἡ παραδοχὴ οἱασδήποτε ἐξαιρέσεως ἀπὸ τῆς γενικῆς ταύτης ἀρχῆς, εἰμὴ μόνον εἰς ἃς περιπτώσεις ἡ διάσπασις τοῦ κανόνος καὶ ἡ ἀπὸ τούτου παρέκκλισις θὰ ἠδύνατο σαφῶς νὰ συναχθῇ ἐξ ἄλλων εἰδικωτέρων διατάξεων τοῦ Κώδικος. Παρέκκλισις ὅμως ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς τοιαύτης γενικῆς ἀρχῆς ἐπὶ τῶν δικαιωμάτων τῶν ἀπορρεόντων ἐκ συμβάσεως καὶ συνακολούθως περιστολὴ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ὡς ἄνω διατάξεως εἰς μόνα τὰ ὑπὸ τοῦ ἐξ ἀντικειμένου δικαίου ἀμέσως παρεχόμενα τοῖς δικαιούχοις δικαιώματα, ἐξ οὐδεμιᾶς ἄλλης διατάξεως τοῦ Κώδικος δύναται σαφῶς νὰ συναχθῇ. Τοὐναντίον ἡ ἐφαρμογὴ τῆς γενικῆς ταύτης ἀρχῆς καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ συμβάσεως ἀπορρεόντων δικαιωμάτων παρίσταται ὡς ἐπιβεβλημένη καὶ ἐκ τοῦ λόγου ὅτι συνάδει αὕτη καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νομοθέτου, ἐπιδιώξαντος διὰ τῆς διατάξεως ταύτης τὴν χαλάρωσιν τοῦ ὑπὸ τὸ προϊσχὸν δίκαιον ἀκράτου ἀτομιστικοῦ χαρακτῆρος τοῦ δικαιώματος, ὅστις χαρακτὴρ ἐντονώτερον συνήθως ἐκδηλοῦται ἐπὶ τῶν ἐκ συμβάσεως ἀπορρεόντων δικαιωμάτων καὶ τὴν ἀνεύρεσιν εὐρυτέρου καὶ ἀποτελεσματικωτέρου ἢ ἐν τῷ προϊσχόντι δικαίῳ φραγμοῦ κατὰ πάσης φύσε-

ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΠΡΟΣΤΙΜΟΝ ΕΦΕΣΕΩΣ ΚΑΤΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΝ Ν. Γ΄ΟΔ΄

Παράλειψις καταθέσεως καὶ νόμιμοι συνέπειαι

Ἀναγκαία ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 772 Πολιτ. Δικονομίας κατάθεσις προστίμου πρὸς συζήτησιν ἐφέσεως καὶ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ΄ΟΔ΄.—Συνέπεια τῆς παραλείψεως καταθέσεως προστίμου ἡ ἐρήμην τοῦ ἐκκαλοῦντος ἀπόρριψις τῆς ἐφέσεως ὡς ἀνυποστηρίκτου, ἀλλ' οὐχὶ ἡ ἐρήμην αὐτοῦ κατ' οὐσίαν ἔρευνα τῆς διαφορᾶς.—Ἔννοια ἄρθρ. 15 Ν. Γ΄ΟΔ΄.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 382|1949 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ρόδου.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Κακῶς καὶ παρὰ τὸν νόμον ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἔκρινεν, ὅτι ἔδει νὰ δικασθῇ ἐρήμην, ἅτε μὴ καταβαλών τὸ κατὰ τὸ ἄρθρ. 773 Πολ. Δικ. πρόστιμον, ἐν συνεχείᾳ δὲ ἀπέρριψεν ὡς ἀνυποστήρικτον δηθεν τὴν ἀπὸ 26 Μαΐου 1949 ἔφεσιν του κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1|1949 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδίκου Ρόδου, δικάζοντος κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. Γ΄ΟΔ΄. Πλὴν ὅμως, κατὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου τούτου, αἱ κατὰ τὸν ν. Γ΄ΟΔ΄ διαφοραὶ εἰσὶν ἀπηλλαγμέναι τῆς καταβολῆς οἱουδήποτε τέλους, προστίμου κλπ. Τούτου δοθέντος, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, δικάσασα αὐτὸν ἐρήμην, κατὰ παράβασιν τῶν δικονομικῶν ὁρισμῶν, ἐσφάλετο καὶ ἀναιρετέαν κατέστησεν ἑαυτήν, κατ' ἄρθρ. 807 § 5 Πολ. Δικονομίας.

β) Ἄλλως, μὴ καταβληθέντος τοῦ τυχὸν ἀπαιτουμένου προστίμου, ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἔδει «νὰ ἀρνηθῇ τὴν συζήτησιν» τῆς ἐφέσεως του καὶ ὄχι νὰ τὸν θεωρήσῃ ὡς ἐρήμην δικαζόμενον. Μὴ κηρύξασα, ὅθεν, ἀπαράδεκτον, ἀλλὰ προβᾶσα εἰς τὴν συζήτησιν ἐρήμην του, ἐσφάλετο καὶ ἀναιρετέαν κατέστησεν ἑαυτὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 § 5 καὶ 11 Πολ. Δικον μίας.

γ) Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν της τὰς προσαχθείσας καὶ ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς πρωτοδίκου δίκης καταχωρηθείσας ἀποδείξεις, ἃς ἐπεκαλεῖτο καὶ αὐτὸς ὁ ἐφεσιβλητος—ἀναιρεσιβλητος. Διότι, ἄλλως, ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε καὶ ψευδῶς ἡρμήνευσεν οὐσιαστικὸν νόμον, ἰδίᾳ δὲ τὸ ἄρθρ. 15 τοῦ ν. Γ΄ΟΔ΄. Ἀληθῶς, κατὰ τοῦτο ἐν περιπτώσει ἐρημοδικίας, «τὸ δικάζον Εἰρηνοδικεῖον ἢ τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 16 αὐτοῦ Πρωτοδικεῖον ὑποχρεοῦνται νὰ ἐρευνήσουν αὐτεπαγγέλτως τὴν διαφοράν». Τὸ ἄρθρ. 16 μάλιστα ρητῶς ἐπαναλαμβάνει, ὅτι τὸ Πρωτοδικεῖον δικάζει «κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου» (προσθήκη νόμου 1968|1944). Τούτου δοθέντος ἡ προσβαλλομένη ἔδει, παρὰ τὴν ἐρημοδικίαν του, νὰ προβῇ εἰς αὐτεπάγγελτον κατ' οὐσίαν ἔρευναν τῆς διαφορᾶς καὶ ὄχι νὰ ἀπορρίψῃ ταύτην ὡς ἀνυποστήρικτον. Τὰ ἐναντία δεχθεῖσα ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἐσφάλετο καὶ ἀναιρετέαν κατέστησεν ἑαυτὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 § 1 Πολ. Δικ. Προσθετέον εἰς ταύτην ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ὑπέπεσε καὶ εἰς ἑτέραν πλάνην, συνισταμένην εἰς τὸ ὅτι τὴν ἐκ τῆς μὴ καταβολῆς προστίμου ἐρημοδικίαν του ἐξέλαβεν ὡς «νόμιμον τεκμήριον ὁμολογίας», ἣν ὅμως μόνον δὲν ἀναγνωρίζει ποσῶς τὸ ἄρθρ. 15 τοῦ Ν. Γ΄ΟΔ΄, ἀλλ' ὅλως ἀντιθέτως ἀποκλείει πλήρως. Ἐφ' ὅσον ὅθεν ἡ ἀπόφασις παρέβη τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ νόμου «ὡς πρὸς τὴν δύναμιν τοῦ ἀποδεικτικοῦ μέσου τῆς ἐκ τῆς ἐρημοδικίας ὁμολογίας» ἀναιρετέα τυγχάνει.

* * *

Ἡ ἀποψις τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἦτο ἡ παλαιότερον κρατοῦσα καὶ παρὰ τῷ Πρωτοδικείῳ Ἀθηνῶν (βλέπε Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 4303|1948, εἰσηγητὴς Α. Θεοτικός, ΕΕΔ 7, 875).

Ἡ νεωτέρα νομολογία τοῦ Πρωτοδικείου (βλέπε Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 9872|1948, εἰσηγητὴς Θ.

ὡς πρὸς ἐγωϊστικὴν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος, ἥτις ἤθελε προσκρούει εἰς τὴν καλὴν πίστιν ἢ τὰ χρηστὰ ἤθη ἢ ἤθελεν ἀντιβαίνει πρὸς τὸν οἰκονομικὸν ἢ κοινωνικὸν σκοπὸν τοῦ δικαιώματος. Ὑφίστατο ἑπομένως ἡ δυνατότης καὶ κατὰ τὴν προκειμένην περίπτωσιν ἀσκήσεως ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου δικαιώματος, ἀπορρέοντος ἐκ μισθωτικῆς συμβάσεως, νὰ εὑσταθήσῃ νόμῳ ὁ ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἀντιτοχθεὶς κατολυτικὸς ἰσχυρισμὸς περὶ καταχρήσεως δικαιώματος, ἐὰν συνέτρεχον αἱ λοιπαὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 281 Α.Κ. ἀπαιτούμεναι οὐσιαστικαὶ προϋποθέσεις πρὸς στοιχειοθέτησιν τοῦ τοιούτου καταλυτικοῦ ἰσχυρισμοῦ. Ἀντιθέτως κρίνασα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καὶ ἀναγνωρίζουσα ὡς νόμῳ ἀβάσιμον τὸν τοιοῦτον καταλυτικὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἀναιρεσείοντος, ἐπὶ τῇ μοναδικῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 281 Α. Κ. καταλυτικὴ ἔνστασις εὑσταθεῖ νόμῳ μόνον ὁσάκις ἀντιτάσσεται κατὰ τῆς ἀσκήσεως δικαιώματος ἀμέσως παρεχομένου τῷ δικαιοῦχῳ ὑπὸ τοῦ ἐξ ἀντικειμένου δικαίου, οὐχὶ δὲ καὶ ὁσάκις ἀντιτάσσεται ἡ ἔνστασις αὕτη κατὰ τῆς ἀσκήσεως δικαιωμάτων, ἀπορρεόντων ἐκ συμβάσεως, χωρὶς ἑπομένως νὰ ἐρευνήσῃ περαιτέρω, ὡς ὤφειλεν, ἂν τὰ προτεινόμενα ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος πραγματικὰ περιστατικὰ ἀπήρτιζον τὰς λοιπὰς κατὰ τὸ ἄρθρον 281 Α.Κ. ἀπαιτουμένας οὐσιαστικὰς προϋποθέσεις πρὸς στοιχειοθέτησιν τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου τούτου καταλυτικῆς ἐνστάσεως, οὗ ἕνεκα δὲν παρέχεται ἐκ τῶν διὰ τῶν αἰτιολογιῶν αὐτῆς δεκτῶν γενομένων πραγματικῶν περιστατικῶν ἡ δυνατότης τοῦ ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐλέγχου τῆς ὀρθότητος τοῦ διατακτικοῦ αὐτῆς, ψευδῶς ἡρμήνευσε τὰς ὡς ἄνω διατάξεις τοῦ οὐσιαστικοῦ νόμου, τὰς ἀφορώσας τὰς προϋποθέσεις καὶ τὴν ἔκτασιν ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. καὶ ἀναιρετέα ὡς ἐκ τούτου κατέστη, συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 807 § 17 Πολιτ. Δικονομίας, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὴν τοῦ ἄρθρου 3 § 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 264|1945, καὶ κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου λόγον ἀναιρέσεως.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

I. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.—II. ΣΤΡΑΤΕΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ.—III. ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.—IV. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ.—V. ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

Εἰσαγωγικαὶ σημειώσεις Συντάξεως.

1. —Ἡ κατωτέρω, σελ. 1090, δημοσιευομένη ὑπ' ἀριθ. 3495|1950 ἀπόφασις Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν ἀντιτίθεται πρὸς τὴν παγιοποιηθεῖσαν ἤδη νομολογίαν τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας περὶ τοῦ ὅτι μετὰ τὸ Ν. Δ. 1255|1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945 (ΕΕΔ 8, 961) δὲν ἀπαιτεῖται νὰ ἀσκῇ ὁ ἐργοδότης ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν, ἀλλὰ μόνον κριτήριον ὑπαγωγῆς τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὴν ἀσφάλισιν εἶναι νὰ τελῇ οὗτος μετὰ τοῦ ἐργοδότου του εἰς σχέσιν ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ νὰ ἀσφαλίζεται κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἢ εἰς ἄλλον ἀσφαλιστικὸν Ὀργανισμόν (βλέπε τὴν ἀνωτέρω, σελ. 1079, ὑπ' ἀριθ. 3213|1950 Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν καὶ λοιπὰς εἰς εἰσαγωγικὰς σημειώσεις μας παραπομπάς).

Περὶ τοῦ ὅτι ἡ σχέσις τῶν μισθωτῶν τῶν κατὰ Ν. 6321|1934 συνεργείων τοῦ κατὰ θάλασσαν στρατοῦ εἶναι τοιαύτη τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, βλέπε τὴν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, 6711|1949, ΕΕΔ 8, 855 καὶ αὐτόθι σημειώσεις μας.

2.—Ἡ ἀπόφασις τῆς κατωτέρω, σελ. 1091, δημοσιευομένης ὑπ' ἀριθ. 3511|1950 ἀποφάσεως Πρωτοδίκου Καβάλας, ὅτι ἡ διαδικασία ἐγκύρου, κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ἀπολύσεως μισθωτοῦ ἐπιβάλλεται ἀναξαρτή-

---

Καπίσης, ΕΕΔ 8, 177, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9181|1949, εἰσηγητὴς *Π. Πεφάνης*, ΕΕΔ 9, 1007) βασιζομένη εἰς τοὺς αὐτοὺς ὡς ἐν τῇ αἰτήσει ἀναιρέσεως λόγους, ἐδέχετο, ὅτι, παρὰ τὴν παράλειψιν καταθέσεως τοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 772 Πολ. Δικ. προστίμου, ἐπεβάλλετο ἡ ἔρευνα κατ' οὐσίαν τῆς διαφορᾶς, κατὰ τὸ ἄρθρ. 15 Ν Γ'ΦΟΔ', ὡς ἰσχύει. Ἡ τὸ πρῶτον ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἀσχολουμένη ἤδη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις λύει τὰς γεννηθείσας ἀμφισβητήσεις

Ἀρείου Πάγου 510|1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Κωτσύλας**
Δικηγόρος ὁ κ. Δ. Ἀποστολίδης

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 772 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας πρὸ πάσης ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ συζητήσεως ὁ ἐκκαλῶν ὑποχρεοῦται εἰς τὴν κατάθεσιν τοῦ νομίμου προστίμου ἐπὶ τῇ ἐφέσεώς του, ἥτις βεβαιοῦται δι' ἐξοφλητικοῦ, ἄλλως τὸ Δικαστήριον ἀρνεῖται καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος τὴν συζήτησιν, ἐκτὸς ἂν συνεχωρήθησαν αὐτῷ τὰ δικαιώματα τῶν πενήτων, ὁπότε ἀπαλλάσσεται τῆς τοιαύτης καταθέσεως κατὰ τὸ ἄρθρ. 773 Πολιτικῆς Δικονομίας. Ἐντεῦθεν ἕπεται, ὅτι, μὴ ἀπαλαύων ὁ ἐκκαλῶν τῶν δικαιωμάτων τῶν πενήτων ἢ μὴ ἀποδεικνύων τὴν κατάθεσιν τοῦ ὡς ἄνω προστίμου, δὲν δύναται νὰ ἀκουσθῇ παρὰ τοῦ Δικαστηρίου περὶ τῆς ἐφέσεώς του καὶ ἀπορρίπτεται αὐτὴ ὡς ἀνυποστήρικτος, δικαζόμενος ἐρήμην, ἐφ' ὅσον δὲν ἀπολείπεται ὁ ἐφεσίβλητος (Πολ. Δικ. 774 καὶ 591). Αἱ ὡς ἄνω περὶ προστίμου διατάξεις, θεσπισθεῖσαι πρὸς πρόληψιν προπετοῦς κρισιολογίας καὶ ὄχι μὲ σκοπὸν φορολογικόν, ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ δικῶν διεξαγομένων κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ'ΦΟΔ' περὶ ἐργατικῶν διαφορῶν, καθόσον αὗτος, ὡς ἐκωδικοποιήθη διὰ τοῦ Β. Δ. τῆς 1.8.1920 καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, οὐδαμῶς ἔθιξε ταύτας, ὡς συνάγεται καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 20 αὐτοῦ, ὁρίσαντος ὅτι ἰσχύουσι κατὰ τὰ λοιπὰ αἱ καιναὶ διατάξεις τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, ἐφ' ὅσον δὲν προσκρούουσιν εἰς τὰς διατάξεις τούτου, μὴ συναγομένου τοῦ ἐναντίου οὔτε ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 7 αὐτοῦ ὁρίζοντος μόνον ὅτι γράφονται ἐφ' ἁπλοῦ χάρτου τὰ δικόγραφα, αἱ ἐκθέσεις καὶ ἀποφάσεις αἱ ἀναγόμεναι εἰς τὴν διαδικασίαν τούτου(*), οὔτε ἐξ ἄλλης τινός.

Ἐξ ἄλλου, οὔτε καὶ ὡς πρὸς τὰς ἐκτεθείσας συνεπείας τῆς μὴ καταθέσεως τοῦ προστίμου τῆς ἐφέσεως ἐπῆλθε τροποποίησις τις διὰ τοῦ νόμου Γ'ΦΟΔ', καὶ δὴ διὰ τοῦ ἄρθρου 15 αὐτοῦ, καθόσον, διαλοβὸν τοῦτο, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὸ ἄρθρ. 16, ὅτι «ἐν περιπτώσει ἐρημοδικίας ὁ Πρωτοδίκης καὶ τὸ κατ' ἔφεσιν δικάζον Πρωτοδικεῖον ὑποχρεοῦνται νὰ ἐρευνήσουν αὐτεπαγγέλτως τὴν διαφοράν», ἠθέλησε νὰ ὁρίσῃ εἰδικῶς μόνον ὅτι ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ δὲν θὰ ἐφαρμοσθῶσιν αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρ. 591 καὶ 595 § 1 Πολιτικῆς Δικονομίας, ὄχι δὲ καὶ νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν κατ' οὐσίαν ἔρευναν ἐν τῷ ἐφετείῳ τῆς διαφορᾶς καὶ ὑπὲρ τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὅστις δὲν κατέθεσε τὸ παράβολον τῆς ἐφέσεώς του, κατὰ παρέκκλισιν ἀπὸ τῆς γενικῆς ἀρχῆς ὅτι δὲν ἀκούεται οὗτος μὴ καταθέτων τὸ παράβολον καὶ ὅτι ἀπορρίπτεται πάντοτε ἡ ἔφεσις, ἐλλείψει τῆς τοιαύτης προϋποθέσεως. Ἂν ἤθελεν ὁ νόμος Γ'ΦΟΔ' νὰ τροποποιήσῃ τὰς ἐκτεθείσας διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 772 κ. ἑ. τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, θὰ τὸ διελάμβανε ρητῶς. Ὅθεν, ἐφ' ὅσον τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς πρώτης αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ἐκδοθείσης ἐπὶ ὑποθέσεως, δικασθείσης κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ'ΦΟΔ', ἐδέχθη, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων, ἀσκήσας τὴν ἀπὸ 13.12.1948 ἔφεσίν του κατὰ τῆς ἀπορριψάσης τὴν ἀγωγὴν περὶ πληρωμῆς ὑπαλληλικῶν μισθῶν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, δὲν κατέβαλε κατὰ τὴν συζήτησιν ταύτης τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 772 Πολιτικῆς Δικονομίας πρόστιμον, οὔτε ἰσχυρίσθη ὅτι ἀπήλλαυε τῶν δικαιωμάτων τῶν πενήτων, ἔκρινε δὲ μετὰ ταῦτα, ὅτι δικάζει ἐρήμην τὸν ἀναιρεσείοντα καὶ ἀπορριπτέαν τὴν εἰρημένην ἔφεσίν του ὡς ἀνυποστήρικτον, οὐχὶ δὲ διότι διὰ τῆς ἐρημοδικίας του ἐθεωρήθη ὁμολογῶν τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὡς ὑποστηρίζει ὁ ἀναιρεσείων διὰ τοῦ τετάρτου λόγου ἀναιρέσεως, οὐδαμῶς παρεβίασε τὰς διαληφθείσας διατάξεις, ἀλλὰ συνεμορφώθη πλήρως πρὸς ταύτας καὶ ἀπορριπτέοι, ὡς ἀβάσιμοι, αἱ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος, δεύτερος, τρίτος καὶ τέταρτος λόγοι ἀναιρέσεως.

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Ἴδε ἐπὶ χαρτοσήμου, Διάταγμα 15 Σεπτεμβρίου 1949, ΕΕΔ 8, 828.

των χρονικής διαρκείας της συμβάσεως έργασίας και άν συγκεκριμένως ο μισθωτός δέν έχη συμπληρώσει δίμηνον υπηρεσίαν παρά τῷ έργοδότη, μόνον ότι δέν ύποχρεούται, εις την τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν, εις καταβολήν αποζημιώσεως Ν. 2112, είναι ή παγίως τοιαύτη παρά τῷ Πρωτοδικείῳ Αθηνών, κρατούσα (βλέπε νομολογίαν εν ΕΕΔ 8, 948, ΕΕΔ 9, 881).

Καθ' όσον αφορᾷ την έτέραν άποψιν της κλίσης εν λόγω αποφάσεως περί των συνεπειών εκ της παραλείψεως της αναγγελίας λήξεως του χρόνου συμβάσεως ωρισμένου χρόνου, την οποίαν τό πρώτον έπέβαλε τό άρθρ. 6 Ν. Δ. 1255|1949 (ΕΕΔ 8, 36), και αύτη είναι ή έν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ κρατούσα (βλέπε νομολογίαν εν ΕΕΔ 9, 1032).

3.—Διά της κατωτέρω, σελ. 1091, ύπ' άριθ. 25|1950 αποφάσεως Πρωτοδικών Καβάλας επανακαμβάνεται ή κρατούσα εν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ άποψις περί μή ισχύος του Β. δ. 16|18 Ιουλίου 1950 περί επεκτάσεως Ν. 2|12 επί εργατών Δήμων. Εφαρμόζεται όμως τό άρθρ. 669 Α. Κ. και ταύτα διά τάς υπό τό κράτος ισχύος του Α. Κ. συνομολογηθείσας σχέσεις (βλέπε, εκτός των εν τῇ αποφάσει παρατιθεμένων, και λοιπήν νομολογίαν εν ΕΕΔ 9, 852, ένθα ανάπτυξις του ζητήματος).

4.—Έπι του θέματος της κατωτέρω, σελ. 1092, ύπ' άριθ. 3405|1950 Προέδρου Πρωτ. Αθηνών, σχετικώς πρός τόν μή συνυπολογισμόν του χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας του μισθωτού διά τόν καθορισμόν των εκ του Ν. 3514 επιδομάτων μισθού, βλέπε και την εν ΕΕΔ 9, 797 επ. νομολογίαν, ένθα σημειούνται αι αντιθέσεις γνωμών εν τῇ νομολογίᾳ.

5.—Έπι του θέματος της κατωτέρω, σελ. 1092, ύπ' άριθ. 1750|1950 αποφάσεως του Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης περί της συμβάσεως του αντικατασταθέντος του στρατευθέντος μισθωτού βλέπε και ΕΕΔ 9, 782 ένθα νομολογία και σημειώσεις μας.

Ι. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1.—Μισθωτοί Δημοσίου και καταγγελία συμβάσεως έργασίας κατ' άρθρ. 9 Ν. 118|1945

Προσωπικόν Συνεργείων Ναυστάθμου.—Απόλυσις κατ' είδικόν Ν. 6321|1934.—Ανεφαρμοστον άρθρου 9 Ν. 118|1945.—Υπαγωγή εις άρθρ. 9 Ν. 118|1945 μόνον των υπό του Δημοσίου, Δήμων, Κοινοτήτων και λοιπών νομικών προσώπων άσκουμένων επιχειρήσεων.—Δικαίωμα αποζημιώσεως λόγω απολύσεως κατά τάς ύπ' άριθ. 956|1947 και 976|1947 Πράξεις Υπουργικού Συμβουλίου.

Πρωτοδίκου Αθηνών 3495|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΛ'

Πρωτοδίκης ο κ. *Γ. Κουτσόπουλος*

Δικηγόροι οι κ. κ. Κ. Μάμαλης, Δ. Παπαδάτος, δικαστικός αντιπρόσωπος Δημοσίου.

Ως εν τῇ υπό κρίσιν αγωγῇ εκτίθεται, ο ενάγων εργάσθη ως ηλεκτρολόγος εις τά συνεργεία του Ναυστάθμου μέχρι της 6|4|1950, ότε απελύθη, άνευ προηγουμένης νομίμου καταγγελίας της συμβάσεως έργασίας. Αιτείται όθεν τά ημερομίσθια αύτου από της 6|4|1950 μέχρι της άγωγης, άλλως, επικουρικώς, την αποζημίωσιν του Α. Ν. 913|1949.

Προέκυψεν ότι ο ενάγων προσελήφθη, ως ηλεκτρολόγος, εις τά Συνεργεία του Ναυστάθμου, βάσει του άρθρου 5 § 1, γ και Κεφ. ΣΓ' του Ν. 6321|1934. Ο είδικός ούτος νόμος προβλέπει περί της προσλήψεως εργατοτεχνικού προσωπικού διά τά συνεργεία του κατά θάλασσαν στρατού, περί των αποδοχών και περί απολύσεως τούτων (άρθρ. 35).

Διά του άρθρου 2 του Ν. 118|1945 ωρίζετο, ότι εις την άσφάλισιν του νόμου τούτου υπήγοντο πάντες οι μισθωτοί των Βιομηχανικών Επιχειρήσεων της περιφερείας Αττικής. Αι επιχειρήσεις αύται, κατά τό άρθρ. 9, ηδύναντο νά απολύσωσι τό προσωπικόν αύτων (τροπ. ύπ' άρθρ. 2 του ν. δ. 8|11 Μαΐου 1946), τηρούσαι τάς εν τῷ άρθρῳ ταύτῳ διατυπώσεις. Διά του Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 επεξετάθησαν πάσαι αι διατάξεις του Ν. 118|45 και εις τάς εν άρθρῳ 1 αύτου αναφερομένας επιχειρήσεις. Ύπό διά του ν. δ. 1255|49 εις την άσφάλισιν του Ταμείου Ανεργίας υπάγοντο πάντα τά πρόσωπα (πλήν των εν § 2 του άρθρ. 1 του Ν. Δ. 1255 αναφερομένων), τά παρέχοντα εξηρτημένην εργασίαν ή υπηρεσίαν έναντι αμοιβής δυνάμει συμβάσεως έργασίας, ωρισμένου ή αορίστου χρόνου, εφ' όσον απασχολούνται εις περιφερείας, εις άς έχει επεκταθή ή άσφάλισις του Ι. Κ. Α και άσφαλίζονται παρ' αύτῳ ή πιο ετέρῳ Οργανισμῷ Κοινωνικής Ασφαλίσεως κατά της ασθενείας. Κατά δέ τό άρθρον 9 του Ν. 118|45, ως αι §§ 4, 5, 6 και 7 αύτου αντικατεστάθησαν υπό του άρθρ. 6 § 1 του Ν. Δ. 1255|49, άπασαι αι επιχειρήσεις και εκμεταλλεύσεις, περιλαμβανομένων και των υπό του Δημοσίου, Δήμων και Κοινοτήτων και των λοιπών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ασκουμένων, υποχρεούνται, όπως πάσαν καταγγελίαν συμβάσεως έργασίας του προσωπικού αύτων αναγγέλλωσιν έγγράφως εις τό Ταμείον Ανεργίας και Γραφεία Εύρέσεως Εργασίας, άλλως υπόκεινται οι εργοδόται ή οι διευθύνται κλπ. των νομικών προσώπων και εις ποινικάς, εκτός των άστικών, κυρώσεις. Αι αύται δέ ως άνω επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις κλπ υποχρεούνται, όπως προσλαμβάνωσι τούς μισθωτούς αύτων, τούς συνδεομένους διά σχέσεως έργασίας Ιδιωτικού δικαίου, μέσῳ του οικείου Γραφείου Εύρέσεως Εργασίας, άλλως υπόκεινται εις τάς αύτάς ως άνω κυρώσεις οι εργοδόται ή διευθύνται και διαχειρισταί (άρθρ. 9 νόμου 118|5 § 4, 5, 6, και 7, ως αντικατεστάθησαν ύπ' άρθρ. 6 § 1 του Ν. Δ. 1255|49). Επομένως υποχρεώσαν, όπως τηρώσι τάς εν άρθρῳ 9 του Ν. 118|45 διατυπώσεις κατά τάς απολύσεις του προσωπικού αύτων, του υπαγομένου εις την άσφάλισιν του Ταμείου Ανεργίας, έχουσι μόνον αι ως άνω αναφερόμεναι επιχειρήσεις και εκμεταλλεύσεις. Η ως άνω όμως Υπηρεσία του Ναυστάθμου, εις ην εργάζετο ο ενάγων, δέν ήτο επιχείρησις ή εκμετάλλευσις του Ελληνικού Δημοσίου, επομένως δέν υπεχρεούτο το Ελληνικόν Δημόσιον, όπως συμμορφωθῇ διά την απόλυσιν του ενάγοντος προς τάς διατυπώσεις του Ν. 118. Καλώς όθεν απελύθη ούτος, τηρηθεισών των διατυπώσεων του άρθρου 35 του ν. 6321 και απορριπτέον τό αίτημα αύτου περί καταβολής των μισθών αύτου από της 6|4|50 και εντεύθεν.

Διά των ύπ' άριθ. 956|47 και 976|47 πράξεων του Υπουργικού Συμβουλίου, κυρωθεισών υπό του Ν. 913|49, παρέχεται ανεξαιρέτως εις τό απολυόμενον πάσης φύσεως έκτακτον προσωπικόν του Δημοσίου ή εν αύταις αποζημίωσις. Εφ' όσον όθεν ο Ν. 6321 (άρθρ. 35) δέν προβλέπει ουδεμίαν αποζημίωσιν διά τό απολυόμενον προσωπικόν, ο δέ ενάγων υπηρετών, ως εβεβαιώθη, από της 13 Οκτωβρίου 1947, απελύθη την 6 Απριλίου 1950, ελλείψει πιστώσεων, άνευ ουδεμιάς αποζημιώσεως, δικαιούται αποδοχών ενός μηνός.

2.—Χρόνος υπηρεσίας μισθωτού και υποχρέωσις καταγγελίας συμβάσεως έργασίας κατ' άρθρ.

9 Ν. 118|1945.—Σύμβασις ωρισμένου χρόνου.

Αναγκαία ή τήρησις τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 διά τό κῦρος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καί ἄν ὁ μισθωτός δέν ἔχῃ συμπληρώσει δίμηνον παρά τῷ ἐξ οὗ ἀπολύεται ἐργοδότῃ ὑπηρεσίαν.—Ἀνυπόχρεον μόνον καταβολῆς ἀποζημιώσεω. Ν. 2112.—Ὑποβοληψις μισθωτοῦ δι' ἐκτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου.—Ἀνῶσις τοῦ ἐργασιακοῦ δεσμοῦ, κατ' ἄρθρ. 669 Α. Κ. μετά τήν περαίωσιν τοῦ ἔργου.—Οὐχί ἀκυρότης ἐκ παραλείψεως ἀναγγελίας λήξεως τῆς συμβάσεως.

Πρωτοδίκου Καβάλας 29|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Γ. Κώτσας*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ν. Μάρτης, Δ. Λαμπαδίτης

Διά τῆς ὑπό κρίσιν ἀγωγῆς, διά τό ἀντικείμενον τῆς ὁποίας κατεβλήθη τό νόμιμον δικαστικόν ἔνσημον, ὁ ἐνάγων διατείνεται, ὅτι προσελήφθη παρά τῆς ἐναγομένης τήν 25 Ἰουνίου 1950, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου καί εἰργάσθη παρ' αὐτῇ μέχρι τῆς 20 Ἰουλίου 1950, ὅτε καί ἀπελύθη ἀκύρως, ὅτε μή τηρηθεισῶν τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118|45, δι' ὃ αἰτεῖται τήν ὑποχρέωσιν τῆς ἐναγομένης, μή ἀποδεχομένης ἐκτοτε τάς ὑπηρεσίας του, εἰς τήν πληρωμήν τῶν ἀπό τῆς ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως μέχρι σήμερον ἀποδοχῶν του. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγή αὕτη νόμῳ βασιμός ἐστιν, ἐρειδομένη ἐπί τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118, ἐν συνδυασμῷ πρός τάς περί μισθώσεως ὑπηρεσιῶν διατάξεις τοῦ Α. Κ., καίτοι ὁ ἐνάγων δέν συνεπλήρωσε δίμηνον χρονικόν διάστημα παρά τῇ ἐναγομένῃ, διότι αἱ ἀνωτέρω διατάξεις ἔχουσιν ἐφαρμογήν, ἀνεξαρτήτως τῶν πραγματοποιηθέντων ὑπό τοῦ ἐνάγοντος ἡμερομισθίων καί τοῦ ἄν οὗτος δικαιοῦται ἢ οὐ ἐπιδόματος ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, μέ μόνην τήν διαφοράν ὅτι δέν θά δικαιοῦται ὁ οὕτω ἀπολυόμενος (εἰς περίπτωσιν μή συμπληρώσεως διμήνου) ἀποζημιώσεως (βλ. ὑπ' ἀριθ. 19|50 ἡμετέραν ἀπόφασιν καί λοιπήν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 7, 77, 313, 302). Ἐρευνητέο ὅθεν περαιτέρω ἀποβαίνει ἡ ἀγωγή αὕτη, ἁρμοδίως εἰσαγομένη ἐνώπιόν μας κατά τήν παροῦσαν διαδικασίαν, ἀπορριπτομένων τῶν περί τοῦ ἐναντίου ἰσχυρισμῶν τῆς ἐναγομένης.

Ἀρκούντως ἐβεβαιώθη, κατά τήν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν μας, ὅτι μεταξύ τῶν διαδίκων κατηρτίσθη τήν 25 Ἰουνίου 1950 σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας ἐπί χρόνῳ ὡρισμένῳ καί οὐχί ἀορίστῳ, ὡς ὁ ἐνάγων ἀβασίμως ὑποστηρίζει, καθ' ἣν ὁ ἐνάγων προσελήφθη, ἵνα ἐργασθῇ ὡς ἐργάτης, μετ' ἄλλων ἐργατῶν, εἰς τήν ἐκτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου, τῆς διανοίξεως μικρᾶς ὁδοῦ πρό τοῦ κυλινδρομύλου τῆς ἐναγομένης, ὅπερ ἀρχῆθεν προεβλέπετο, ὅτι θά διήρκει ἐπί μικρόν χρονικόν διάστημα (βλ. Α. Π. 400|47 ΕΕΝ τ. ιδ' 91), μετά δέ τήν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀνωτέρου ἔργου, δι' ὃ ἀποκλειστικῶς προσελήφθη ὁ ἐνάγων καί εἰργάσθη, ὡς ἐρρέθη, ἀπελύθη τήν 20-7-1950, ὁμοῦ μετά τῶν ἄλλων ἐργατῶν προσληφθέντων καί ἐργασθέντων ὁμοίως διά τό ἔργον τοῦτο. Ἐξ ἑτέρου οὐδαμῶς ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐνάγων εἰργάσθη ἐντός τοῦ κυλινδρομύλου εἰς ἑτέραν ἐργασίαν καί δή ἐκφόρτωσιν σάκκων κλπ, ὡς ἀνακριβῶς καταθέτει, ὁ μή ἔχων ἄλλως ἰδίαν περί τούτου ἀντίληψιν, μάρτυς ἀποδείξεως.

Κατά συνέπειαν δέν ὑφίσταται περίπτωσις ἐν προκειμένῳ, διά τό ἔγκυρον τῆς ἀπολύσεως, τηρήσεως τῶν ἐπί ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 118, καθ' ὅσον αὗται δέον νά τηρῶνται μόνον, ὅταν ἀπολύεται μισθωτός συνδεόμενος μετά τοῦ ἐργοδότου του διά συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου (Καυκᾶ, Ἐνοχ. σελ. 344), τοῦ Ν. Δ. ὑπ' ἀριθ. 1255|49, δι' οὗ ἐπεξετάθησαν διατάξεις τοῦ Ν. 118|45 καί ἐπί τῶν συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου, μή θεσπισαντος διά τήν παράλειψιν τῶν ἐν τούτῳ ὁριζομένων διατυπώσεων (τοιαύτη παράλειψις ὑπάρχει ἐν προκειμένῳ) ἀκυρότητα τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἤτοι ἀστικήν κύρωσιν, ἀλλά καθορίσαντος μόνον ποινικάς κυρώσεις, ἅτε ἀναφερθέντος τοῦ ἄρθρ. 6 § 2 αὐτοῦ εἰς τό ἄρθρ. 19 § 2 τοῦ ν. 118. Ἤτοι διά τοῦ ρηθέντος Ν. Δ. ἁπλῶς ἐπεξετάθη ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας καί εἰς τούς μισθωτούς τούς συνδεομένους διά συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου (βλ. νομολ. ἐν ΕΕΔ 9, 805 καί 811). Συνεπῶς καί ἐν παραλείψει τῶν σχετικῶν ἀναγγελιῶν λύεται ἄνευ ἄλλου τινός, κατά τό ἄρθρ. 669 τοῦ Α. Κ., ἡ σύμβασις, ἐπερχομένου τοῦ ὁρισθέντος χρόνου λήξεως ταύτης. Ἀπορριπτέα ὅθεν τυγχάνει ἡ ὑπό κρίσιν ἀγωγή.

3.—Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας προσωπικοῦ Δήμων, συνδεομένων μετ' αὐτῶν διά σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Κύκλος ἐπιχειρήσεων ὑπαγομένων διά καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας εἰς β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 περί ἐπεκτάσεως Ν. 2112.—Ἀνεφάρμοστον ἐπί Δήμων.—Ὑποχρέωσις καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατ' Ἀστικόν Κώδικα καί διά τάς ὑπό τό κράτος ἰσχύος αὐτοῦ συνομολογηθείσας συμβάσεις ἐργασίας.—Ἀποζημίωσις ἡμερῶν ἀδείας λόγῳ ἀπολύσεως.

Πρωτοδίκου Καβάλας 28|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Γ. Κώνστας*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Δ. Λαμπαδίτης, Β. Κρητικός

Διά τοῦ ἄρθρου 12 παρ. 2 τοῦ Ν. 2112|20 παρεσχέθη εἰς τήν ἐκτελεστικήν ἐξουσίαν τό δικαίωμα, ὅπως ἐπεκτείνῃ τήν ἐκ τοῦ νόμου τούτου ὑποχρέωσιν τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καί ἐπί τεχνιτῶν, ὑπηρετῶν καί ἐργατῶν βιομηχανιῶν, βιοτεχνικῶν, μεταλλευτικῶν, χειροτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων, ὡς καί ἐπί πάσης φύσεως ὑπηρετῶν ἢ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων κατ' οἶκον προσλαμβανομένων. Κατόπιν τῆς ἐξουσιοδοτήσεως ταύτης καί συμφώνως πρός αὐτήν ἐξεδόθη τό Β. Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, δι' οὗ (ἄρθρ. 1 καί 3) ἡ ἐκ τοῦ νόμου 2112 ὑποχρέωσις καταγγελίας ἐντός ὡρισμένης προθεσμίας τῆς ἐργατικῆς συμβάσεως ἰσχύει ἐφ' ἑξῆς καί ἐπί πάσης κατηγορίας ἐργατῶν, τεχνιτῶν καί ὑπηρετῶν τῶν ἐργοδοτικῶν ἐπιχειρήσεων, ἀναφερομένων ἐν τῷ ἀνωτέρω ἄρθρῳ 12 τοῦ ν. 2112 καί συνεπῶς οἱ τοιοῦτοι μισθωτοί, οἱ ὑπηρετοῦντες ἐπί συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου εἰς ἐπιχειρήσεις ἄλλας, παρά τάς ἐν τῷ ἄνω ἄρθρῳ ἀναφερομένας, δέν ἀπολαύουσι τῆς προστασίας τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ Ν. 2112 ἐκδοθέντος ἀνωτέρω Β. Δ|τος (ad hoc Α. Π. 85|49, Θέμ Ξ' 239, Α. Π. 486|49, ΕΕΔ τ. 9, σελ. 56) ἀπολαύουσιν ὅμως ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τῆς προστασίας τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ ἐπικουρικῶς ἐφαρμοστέου Α. Κώδικος (Α. Π. 85|49, Β. Βασιλείου ΕΕΔ τ. 8, σελ. 359) ἐν αἷς καί τοῦ ἄρθρου 669, κατά τό ὁποῖον ἡ σύμβασις ἐργασίας, ἧς ἡ διάρκεια οὔτε ὡρίσθη, οὔτε ἐκ τοῦ εἴδους καί τοῦ σκοποῦ αὐτῆς συνάγεται, λύεται, προηγουμένης ἑκα-

τερωθεν καταγγελιας, ήτις δέον νά γίνη πρό δεκα πέντε ήμερῶν καί ἐπιφέρει τήν λύσιν μετά παρέλευσιν ταύτης, ἐξ οὗ δηλονότι προκύπτει, ὅτι ὁ ἐργοδότης, ὁ λύσας τήν ἀορίστου χρόνου σύμβασιν ἐργασίας, χωρίς νά καταγγείλῃ ταύτην ἐμπροθέσμως, ὑποχρεοῦται νά καταβάλῃ εἰς τόν ἀπολυθέντα μισθωτόν αὐτοῦ ἀποδοχάς 15 ἡμερῶν. Ἡ ὑπό κρίσιν ὅθεν ἀγωγή, καθ' ὅσον δι' αὐτῆς διώκεται ἡ καταψήφισις τοῦ ἐναγομένου Δήμου Καβάλας (μή περιλαμβανομένου συνεπῶς εἰς τάς ἐργοδοτικάς ἐπιχειρήσεις τάς ἀναφερομένας ἐν τῷ ἄρθρῳ 12 τοῦ ν. 2112), μεθ' οὗ ὁ ἐνάγων συνδέεται, κατά τήν ἀγωγήν, ἀπό τοῦ Μαρτίου 1945 διά συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὡς ἐργάτης καθαριότητος εἰς τήν πληρωμήν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Β. Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, λόγῳ τῆς γενομένης ἀτάκτου καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, ἀπορριπτέα τυγχάνει ὡς νόμῳ ἀβάσιμος συνῳδά τοῖς προεκτεθεῖσιν, μή ἐφαρμοζομένου ἐν προκειμένῳ τοῦ ἄρθρου 669 Α.Κ., καθ' ὅσον ἡ ἐν λόγῳ σύμβασις ἐργασίας συνήφθη κατά τούς ἰσχύσαντας τοῦ ἐναγοντος, πρό τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, εἰς δέ τό ἄρθρον 38 παρ. 2 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου, ἔνθα ἀναφέρονται αἱ διατάξεις τοῦ Α.Κ. αἱ ἐφαρμοζόμεναι καί ἐπί τῶν πρό τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Α.Κ. συνομολογηθεισῶν συμβάσεων ἐργασιας, δέν ἀναφέρεται καί τό ἄρθρον 669 (ἄρθρον 21 Ν. 2783|41 βλ. σχόλια ἐν ΕΕΔ. τ. 9 σελ. 108, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1484|49, ΕΕΔ τ. 8 σελ. 197).

Καθ' ὅσον ὅμως διά τῆς αὐτῆς ἀγωγῆς διώκεται, κατά τήν ἐκ τοῦ σύνολου ἐκτίμησιν τοῦ περιεχομένου της, ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐναγομένου εἰς τήν πληρωμήν τῷ ἐνάγοντι ἀποζημιώσεως ἴσης πρός τάς ἀποδοχάς, ἃς θά ἐλάμβανεν, ἐάν ἤθελε τύχῃ τῆς ἀδείας του, ὡς ἀπολυθέντος δι' ἀφορμήν βαρύνουσαν τόν ἐργοδότην πρίν ἤ λάβῃ τήν ὀφειλομένην αὐτῷ ἐτησίαν ἄδειαν, ἐξεταστέα περαιτέρω ἀποβαίνει αὐτη, διότι νόμῳ βάσιμός ἐστιν, ἐρειδομένη ἐπί τοῦ ἄρθρου 5 § 5 τοῦ Α. Ν. 539|45 «περί χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τούς μισθωτούς ἀδείων μετ' ἀποδοχῶν», ἰσχύοντος καί ἤδη κατά τό ἄρθρον 38 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου (βλ. σχετικήν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ τ. 7, 829 καί τ. 8, 198), ἐφ' ὅσον κατεβλήθη καί τό νόμιμον δικαστικόν ἔνσημον.

Ἀρκούντως ἐβεβαιώθη, κατά τήν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν μας, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη παρά τοῦ ἐναγομένου Δήμου τόν μῆνα Μάρτιον 1945, ὡς ἡμερομίσθιος ἐργάτης καθαριότητος, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας (ἰδιωτικοῦ δικαίου) καί ἐπί χρόνῳ μή ὡρισμένῳ καί ὡς τοιοῦτος (ἡσφαλισμένος ὢν καί εἰς τό ΙΚΑ.) παρέσχε συνεχῶς ἔκτοτε τάς ὑπηρεσίας του μέχρι τῆς ἀπολύσεώς του, γενομένης ἀπροειδοποιήτως καί ἄνευ πταίσματός του. Ἐφ' ὅσον ὅθεν ὁ ἐναγόμενος Δῆμος ὑπάγεται εἰς τόν νόμον 539|45, ἄρθρ. 1 § 3 (δέν προβάλλεται ἀντίθετος ἰσχυρισμός ἡ τοιοῦτος περί ὑπάρξεως σχετικοῦ κανονισμοῦ δίδοντος ἀνάλογα δικαιώματα εἰς ἐτησίαν ἄδειαν μετ' ἀποδοχῶν κλπ.), δικαιοῦται ὁ ἐνάγων ἀδείας ἡμερῶν 16 (ἄρθρ. 2 § 1 ἐδ. β' καί § 2 ἐδ. β') καί ἑπομένως ἡ ὀφειλομένη αὐτῷ ἀποζημίωσις, ἐφ' ὅσον τό ἡμερομίσθιον αὐτοῦ ἀνέρχεται εἰς δραχ. 14.300, εἶναι εἰς δραχ. 228.00.

II. ΣΤΡΑΤΕΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

1.—Χρόνος στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας μισθωτοῦ καί δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ Ν. 3514.

Ἔρευνα προϋποθέσεων διά τό ἀδιάλυτον συμβάσεως ἐργασίας στρατευομένου κατά χρόνον προσκλήσεως ὑπό τά ὅπλα.—Μή συνυπολογισμός χρόνου στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας διά τό δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ Ν. 3514.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 3405|1950

Διαδικασία Ν. 3511 κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ Πρωτοδίκης κ. *Ν. Δρούτσας*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Μαυραγκάς, Ι. Βάγιας

Ὡς συνάγεται ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 1 καί 5 τοῦ νόμου 3514|28, ὡς τό δεύτερον ἀντικατεστάθη διά τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 519|45, τόσον ὁ ὑπολογισμός τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας τοῦ στρατευθέντος μισθωτου ὡς βασικοῦ τοιούτου διά τό ἄρρηκτον τῆς συμβάσεως ἐργασίας αὐτοῦ, ὅσον καί τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας διά τόν καθορισμόν τοῦ ποσοστοῦ τῆς μισθοδοσίας, γίνεται ἐν ᾧ χρόνῳ ὁ μισθωτός καλεῖται ὑπό τά ὅπλα, καθ' ὃν ἐρευνᾶται ἡ ὕπαρξις ἡ μή τῶν προϋποθέσεων τῆς προστασίας του. Ἐντεῦθεν ἕπεται ὅτι πρός ἐξεύρεσιν τοῦ ποσοστοῦ τοῦ ἐπιδόματος, ὅπερ δικαιοῦται ὁ στρατευθείς μισθωτός, δέν δύναται νά προσμετρηθῇ ὁ χρόνος τῆς διαγωγῆς ἐν ᾧ στρατῷ ὑπηρεσίας αὐτοῦ. Ἡ μεταγενεστέρα γενική διάταξις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ νόμου 1|18 καί τοῦ εἰς ὁ τοῦτο παραπέμπει ἄρθρ. 1 τοῦ Ν.Δ. 346|41 δέν ἔχει ἐφαρμογήν ἐν προκειμένῳ, ὡς ἀντικείμενη κατά βάσιν κρός τό ὅλον σύστημα τοῦ νόμου 3514 (Πρ. Πρωτ. Μυτιλ. 427|49, ΕΕΔ 9ος 130, *Κ. Ραμπίνης* ΕΕΔ 8ος 36 38. *Σύνταξις* ΕΕΔ 8ος 172, 9ος 198. Πρ. Πρ. Ἀθην. 4924|49, ΕΕΔ 9ος, 139). Καί ταῦτα ὀρθῶς ἔκρινεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις μή προσμετρήσασα τόν χρόνον τῆς ἐν ᾧ στρατῷ ὑπηρεσίας τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐνάγοντος πρός ἐπαύξησιν τοῦ παρ' αὐτοῦ δικαιουμένου ποσοστοῦ ἐπιδόματος καί ἀπορριπτέος κατά συνέπειαν, ὡς μή νόμιμος, ὁ ἀντίθετος σχετικός δεύτερος λόγος τῆς κρινομένης ἐφέσεως.

2.—Σύμβασις ἀντικαταστάτου στρατευθέντος καί καταγγελία κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945

Ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 διά καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ἀντικαταστάτου στρατευθέντος μισθωτοῦ.—Ἀναγκαῖο ὅμως βρεθῇ διά τήν πρόσληψιν ὡς ἀντικαταστάτου σύμβασις.

Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 1750|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΛ' κατ' ἔφεσιν

Εἰσηγητής ὁ Πρωτοδίκης κ. *Σ. Σταματιάδης*

Κατά τό ἄρθρον 2 τοῦ ν. 3514|1928, ἵνα ἡ ἀπόλυσις τοῦ εἰς ἀντικατάστασιν στρατευθέντος μισθωτοῦ προσληφθέντος συναδέλφου του εἶναι ἄξιμος διά τόν ἐργοδότην, μή τηρήσαντα τάς δι' αὐτήν τυπικάς καί οὐσιαστικάς προϋποθέσεις τοῦ Ν. 118|45, ὡς οὗτος τροποποιηθείς διά τοῦ ν. δ. 1255|49 νῦν ἰσχύει, δέον, ὅπως ἔχῃ ὡς προϋπόθεσιν, ὅτι οὗτος προσελήφθη εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ στρατευθέντος διά ρητῆς μετά τοῦ ἐργοδότου συμβάσεως εἰς ταῦτο ἀναφερομένης, ὁπότε καί μόνον μετά τήν ἀπόλυσιν καί ἐπαναπρόσληψιν τοῦ δευτέρου ἐπέρχεται ἀπό ταύτης αὐτοδικαίως ἡ λύσις τῆς συμβάσεως τοῦ ἀντικαταστάτου του καί δέν ὀφείλονται πλέον, πλήν τῶν ἄλλων, καί αἱ πρόσθετοι παροχαί, ἐάν ἡ σύμβασις ἐλύθη πρό τῆς ἰσχύος τῶν σχετικῶν ἀποφάσεων.

Διά τοῦ πρώτου λόγου ἐφέσεως παραπονεῖται ὁ ἐκκαλῶν ἐναγόμενος κατά τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, διότι αὕτη, κατά πλημμελῆ ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων, ἐδέχθη τὴν ἀγωγήν, ἀντί, ὡς ἔδει, νά τὴν ἀπορρίψῃ, μὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων προσελήφθη παρ' αὐτοῦ εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ στρατευθέντος μισθωτοῦ υἱοῦ του καὶ ὅτι νομίμως εἶτα παρὰ τοῦ ἰδίου μετὰ τὴν ἀποστρατείαν καὶ ἀνάληψιν ὑπηρεσίας παρ' ἐκείνου ἀπελύθη, παρακατατεθείσης καὶ τῆς ὀφειλομένης αὐτῷ ἐκ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. 3514|28 ἀποζημιώσεως μετὰ τὴν ἄρνησιν τοῦ ἰδίου, ὅπως δεχθῇ, ὅτι προσηκόντως αὐτῷ προσεφέρετο.

Ἀληθῶς καὶ ἀνεξαρτήτως τῶν καταθέσεων παρὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος ἐξετασθέντων ἐνόρκως μαρτύρων καὶ εἴτε ἤθελε ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, εἴτε ὄχι, ἡ κατάθεσις τοῦ ἐξ αὐτῶν Ι. Κ., ὅστις, ὡς τοῦτο ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τῆς προσαγομένης ἀποφάσεως ἡμῶν, διατελέσας ἄλλοτε ἐν ὑφυπάτῃ μετ' αὐτοῦ ἀντιδικίᾳ φυσικὸν εἶναι νά διατελῇ νῦν ἐν ἐχθρότητι μετ' αὐτοῦ, ἐξ αὐτῶν τούτων τῶν καταθέσεων τῶν παρὰ τοῦ ἐναγομένου ἐκκαλοῦντος ἐξετασθέντων ἐνόρκως μαρτύρων πιθανολογεῖται ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετον. Οὕτω, ἐνῷ κατὰ τὰ παρ' αὐτῶν ἐκτιθέμενα, ὁ ἐνάγων προσελήφθη παρὰ τοῦ ἐναγομένου εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ κατὰ τὴν 8 Ἰουνίου 1917 στρατευθέντος υἱοῦ του, μετ' οὗ πολύ, ἤτοι μετὰ 2 μῆνας (Αὔγουστον 1917 ἢ κατὰ Σβρίον τοῦ ἰδίου ἔτους κατὰ τοὺς μάρτυρας ἀποδείξεως), οἰκειοθελῶς ἀπεχώρησεν, ἐπαναπροσληφθεὶς κατὰ Μάρτιον 1948. Κατὰ τὰ μεσολαβήσαν ἀπὸ τῆς προσλήψεως μέχρι τῆς οἰκειοθελοῦς ἀποχωρήσεως χρονικὸν διάστημα βεβαιοῦται ὅτι προσελήφθησαν παρὰ τοῦ ἐναγομένου ἄλλοι δύο, οἱ ὁποῖοι φυσικὸν εἶναι αὐτοὶ νὰ εἶχον τὴν ἰδιότητα τοῦ ἀντικαταστάτου τοῦ στρατευθέντος, μὴ ἀποδεικνυομένου, ἀφοῦ δὲν κατατίθεται καὶ τοιοῦτο τι, ὁπότερος τῶν δύο ἢ καὶ ἀμφότεροι ἀπελύθησαν, ὁπότε ὁ διὰ δευτέραν φορὰν προσληφθεὶς ἐνάγων θὰ εἶχε τὴν ἰδιότητα τοῦ ἀντικαταστάτου τοῦ στρατευθέντος, ὡς πρὸς ὃν ἑτέρωθεν καὶ οὐδεμία ἀπόδειξις προσάγεται, οὔτε ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἰδιότητα αὐτοῦ ὡς ὑπαλλήλου, οὔτε ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἀκριβῆ χρόνον τῆς εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ προσκλήσεως καὶ τῆς ἐν συνεχείᾳ ἐξ αὐτῶν ἀπολύσεώς του.

Δὲν ἔσφαλεν ἄρα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, δεχθεῖσα ὅτι ὁ ἐνάγων ἀκύρως ἀπελύθη, ἀφοῦ δὲν κατεβλήθη αὐτῷ πλήρης ἡ ἐκ τοῦ Ν. 2112 ὀφειλομένη ἀποζημίωσις καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου λόγος ἐφέσεως εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς νόμῳ καὶ οὐσίᾳ ἀβάσιμος.

ΙΙΙ. ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1.—Οἰκειοθελὴς πρόσληψις μισθωτῶν καὶ προστασία ἐκ τοῦ Ν. 751|1948 περὶ ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ.

Ἀναγκαῖα προϋπόθεσις τῆς ἐκ τοῦ Ν. 751|1948 προστασίας ἢ τοποθετήσεως τοῦ μισθωτοῦ παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει δι' ἀποφάσεως τοῦ κατὰ Ν. 751|1948 Κεντρικοῦ Συμβουλίου Προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ.— Προϋπόθεσις καὶ τῆς ἐκ τοῦ Ν. 3514 προστασίας ἡ κατὰ τὴν πρόσκλησιν ὑπὸ τὰ ὅπλα ὑπηρεσία τοῦ μισθωτοῦ παρὰ τῷ ἐργοδότῃ.— Νομάτους κατ' ἄρθρ. 8 Ν. 118|1945 καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3484|1950

Διαδικασία Ν. ΓΧΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Ε. Μαλλιάρας*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Π. Λαλιώτης, Π. Κοββιαδᾶς

Κατὰ τὸ ἐν τῇ κρινομένῃ ἀγωγῇ ὁ ἐνάγων προσελήφθη τὴν 16-4-50, μεσῳ τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας, ὡς προστατευόμενος ὑπὸ τοῦ νόμου 751, μὲ ἡμερομίσθιον δραχ. 28.500 ἐν τῷ ἀρτοποιείῳ τοῦ ἐναγομένου καὶ εἰργάσθη μέχρι τῆς 6-6-50, ὅτε ἀπελύθη ἄνευ ἀποζημιώσεως τινος, ἐνῷ, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Ν. 751, θὰ ἔδει νὰ τῷ καταβληθοῦν τὰ ὑπόλοιπα ἡμερομίσθια μέχρι συμπληρώσεως ἔτους, δι' ὃ αἰτεῖται, ὅπως τῷ ἐπιδικασθῶσι ταῦτα, ἐπικουρικῶς δὲ αἰτεῖται οὗτος τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν. 3514 ἐξ μηνῶν, ἄλλως νὰ θεωρηθῇ ἄκυρος ἡ ἀπόλυσις του, ὡς μὴ κοινοποιηθεῖσα εἰς τὸ ἁρμόδιον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ τῷ καταβληθῶσιν ἡμερομίσθια 40 ἡμερῶν.

Ναὶ μὲν κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 10 νόμου 751 τῆς 4|10 Αὐγούστου 1948 περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν ὑπηρετούντων ἢ ὑπηρετησάντων εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ κλπ. ὁ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου προσλαμβανόμενος διατηρεῖται ὑποχρεωτικῶς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἡ ἐπιχειρήσει, παρ' ᾗ τοποθετεῖται, ἐπὶ ἕτος τοὐλάχιστον ἀπὸ τῆς προσλήψεως του καὶ ἑπομένως ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης ἐξάγεται, ὅτι, ἐὰν ἡ ἀπόλυσις λάβῃ χώραν πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους, δικαιοῦται οὗτος τῶν μέχρι λήξεως τοῦ ἐτησίου χρονικοῦ διαστήματος ἀποδοχῶν του, δι' ὃ εἶναι νόμῳ βάσιμος ἡ ἀγωγὴ κατὰ τὴν κυρίαν βάσιν της, προϋπόθεσις ὅπως τοῦ τοιούτου δικαιώματος εἶναι νὰ ἔχῃ γίνῃ ἡ τοποθέτησις δυνάμει ἀποφάσεως τοῦ κατ' ἄρθρον 5 τοῦ ὡς ἄνω νόμου παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Κεντρικοῦ Συμβουλίου Προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ. Ἀσχέτως ἑπομένως τοῦ ὅτι ἡ ἐπιχείρησις τοῦ ἐναγομένου, ὡς ἐβεβαιώθημεν, δὲν ἀπασχολεῖ εἰμὴ 5 ἐργάτας (διὰ νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὰς ἐκ τοῦ νόμου τούτου ὑποχρεώσεις, κατ' ἄρθρον 3 τούτου, δέον νὰ ἀπασχολῇ προσωπικὸν τοὐλάχιστον ἐξ 20 ὑπαλλήλων ἢ ἐργατοτεχνιτῶν), δὲν προσήγαγεν ὁ ἐνάγων ἀπόφασιν τοῦ εἰρημένου Κεντρικοῦ Συμβουλίου, δι' ἧς νὰ τοποθετῆται εἰς τὴν ἐπιχείρησιν τοῦ ἐναγομένου, δι' ὃ ἡ ἀγωγή του εἶναι, κατὰ τὴν κυρίαν βάσιν της, ἀπορριπτέα ὡς ἀβάσιμος.

Ἐφ' ὅσον ὁ ἐνάγων δὲν ἰσχυρίζεται, ὅτι κατὰ τὴν πρόσκλησίν του ὑπὸ τὰ ὅπλα ὑπηρέτει παρὰ τῷ ἐναγομένῳ (καὶ δὲν ὑπηρέτει, ἀφοῦ ἰσχυρίζεται ὅτι μετὰ τὴν ἀποστράτευσίν του ἐτοποθετήθη παρὰ τῷ ἐναγομένῳ διὰ σημειώματος τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας, ἀποδεικνύεται δὲ ἄλλως τοῦτο ἐκ βεβαιώσεως τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν), δὲν προστατεύεται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 3514, ὡς οὗτος ἰσχύει ἤδη, καὶ ἑπομένως δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐν προκειμένῳ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου τούτου, καθ' ἣν ὑπάλληλος, ἐπαναλαβὼν κατὰ τὸν νόμον τοῦτον τὴν ἐργασίαν του, δὲν δύναται πρὸ ἑνὸς παρελεύσεως ἔτους ν' ἀπολυθῇ τῆς θέσεώς του, εἰμὴ διὰ κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένην αἰτίαν, ἄλλως δικαιοῦται εἰς ἀποζημίωσιν ἴσην πρὸς τοὺς μισθοὺς ἓξ μηνῶν, δι' ὃ ἡ ἀγωγή του καὶ κατὰ τὴν πρώτην ἐπικουρικὴν βάσιν της εἶναι ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέα.

Ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου προσαγομένων ἐγγράφων βεβαιοῦται πλήρως, ὅτι κατὰ τὴν καταγγελίαν τῆς μετὰ τοῦ ἐνάγοντος συμβάσεως ἐργασίας ἐτηρήθησαν ἁπασαι αἱ διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118 (πλὴν τῆς καταβολῆς ἀποζημιώσεως ἧς δὲν ἐδικαιοῦτο οὗτος, ὡς ἐργασθεὶς ἔλαττον τοῦ διμήνου), γενομένων τῶν ἀναγγελιῶν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ εἰς τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ ἀναφερομένων ἐν αὐταῖς ἁπάντων τῶν στοιχείων τῶν ἀπαιτουμένων ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 51560|48 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. Σύνεπῶς ἡ ἀγωγὴ καὶ κατὰ

την δευτέραν επικουρικήν βάσιν της περί ακυρότητος της απολύσεως, επί τω λόγω ότι δήθεν δεν εγένετο ή έναγγελία εις το οίκειον Γραφείον Εύρέσεως Εργασίας είναι απορριπτέα, ως αβάσιμος.

IV. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

1.—Απεδοχαί προσωπικού Εθνικού Θεάτρου και Λυρικής Σκηνής.

Ανεφάρμοστον συλλογικής συμβάσεως και υπουργικών αποφάσεων περί αποδοχών.—Αποκλειστική ρύθμισις αποδοχών δι' Ν. Δ. 80/1946.

Πρωτοδικείου Αθηνών 6185/1950

Διαδικασία Ν. Γ?ΟΔ' και' έφεσιν
Εισηγητής ο Πρωτοδίκης κ. *Κ. Παπαζήσης*
Δικηγόροι οι κ.κ. Γ. Πατρινός, Π. Ιωαηφίδης

Τακτικαί αποδοχαί του καλλιτεχνικού και τεχνικού προσωπικού του δι' σχέσεως ιδιωτικού δικαίου συνδεομένου μετά του Εθνικού Θεάτρου και της Λυρικής Σκηνής νομίμως ρυθμίζονται δι' ατομικών συμβάσεων μεταξύ αυτών και των Καλλιτεχνικών Θεάτρων, βάσει του Ν. Δ. 80/1946, διότι ή από 15 Ιουλίου 1948 συλλογική σύμβασις εργασίας περί αποδοχών και λοιπών όρων εργασίας των τεχνιτών θεάτρου, ήτις κατά διάφορον τρόπον ορίζει τα των απολαυών αυτών, αντλεί την νομικήν της ύπόστασιν εκ νόμου παλαιοτέρου των καθ' έκαστα συλλογικών συμβάσεων, ήτοι του Α. Ν. 1367/1938, δι' ού είχε παρασχεθή εις Οργανώσεις εργοδοτών και εργαζομένων ή εξουσία να ρυθμίζωσι τους όρους εργασίας των εργαζομένων. Αί συλλογικαί συμβάσεις, εφ' όσον αντλούν την νομικήν των ύπόστασιν εκ νόμου προγενεστέρου του Ν. Δ. 80/46, δεν δύνανται να εφαρμοσθούν. Έκτακτοι αποδοχαί του αυτού ως άνω προσωπικού νομίμως ωσαύτως ρυθμίζονται, καθ' ον τρόπον ορίζει το Ν. Δ. 80/46, μη εφαρμοζομένων επ' αυτών ούτε της υπ' αριθ. 29488/2592/1949 αποφάσεως Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, δι' ής προσηυξήθησαν αί αποδοχαί των υπαλλήλων και εργατών εν γένει κατά 30%, ούτε της υπ' αριθ. 8930/46 αποφάσεως, δι' ής χορηγείται πρόσθετος αποζημίωσις διά την κατά μη εργασίμους ημέρας απασχόλησιν, άτε αμφοτέρων αντλουσών την ισχύν των εκ των Ν. 28/1944 και 866/1946, ήτοι νόμων προγενεστέρων του ρηθέντος Ν. Δ. (*)

V. ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

1.—Επαγωγή όρκου κατά διαδικασίαν Ν. Γ?ΟΔ' και εξουσία εργατικού δικαστού.

Επαγωγή όρκου παρά μη παρισταμένου ή προς μη παριστάμενον διάδικον.—Δεν επιβάλλεται υποχρεωτικώς παρά δικαστού.—Τυχόν δοθείς όρκος δεν παράγει αμάχητον τεκμήριον και δεν δικαιούει έφεσεως.—Άλλοία εκτίμησις αποδείξεων.

Πρωτοδικείου Μυτιλήνης 653/1950

Διαδικασία Ν. Γ?ΟΔ'
Πρόεδρος ο κ. *Κ. Κοτσαβίτης*
Εισηγητής ο Πρωτοδίκης κ. *Χρ. Βασιλείου*

Κατά το άρθρον 12 του Νόμου Γ?ΟΔ', ως ούτος κωδικοποιηθείς έτροποποιήθη υπό των Ν. 765/1943 και 1968/1944, εφαρμοζομένων, κατά τον τροποποιηθέντα τούτον νόμον, και επί της κατ' έφεσιν διαδικασίας (άρθρ. 16 του νόμου), ο κατά ταύτην δικάζων δικαστής δεν δεσμεύεται υπό διαδικαστικών τύπων, άλλ' ακολουθεί εκάστοτε την οδόν, δι' ής νομίζει ότι ασφαλέστερον, ταχύτερον και ολιγοδαπανώτερον δύναται να φθάση εις την ανεύρεσιν της αληθείας, δυνάμενος ιδίω να εκτιμή ελευθέρως την παράλειψιν της δόσεως του υπ' αυτού επιβληθέντος δικαστικού όρκου ως και τον τυχόν δοθέντα δικαστικόν όρκον. Όρκον δε επαγόμενον υπό διαδίκου μη αυτοπροσώπως παρισταμένου ή εις διάδικον μη αυτοπροσώπως παριστάμενον δεν είναι υποχρεωμένος να επιβάλη ο δικαστής. Εκ του γράμματος του άρθρου τούτου, παραδειγματικώς αναφέροντος τας επιτρεπομένας αποκλίσεις εκ των κανόνων των ισχυόντων εις την περί την απόδειξιν διαδικασίαν, και εκ του πνεύματος αυτού, θέλοντος, όπως εις τας δίκας του νόμου τούτου, ο δικαστής αναζητή την αλήθειαν εκ των πηγών, ας ούτος εκτιμά, αδέσμευτος εκ των καθιερουμένων εν αυτώ εμποδίων (Α.Π. 192/1918, Ι' 1/1918, Θέμ. ΝΘ' 671 και 871), σαφώς προκύπτει, ότι ο νομοθέτης ήθέλησε να ελευθερώση τον δικαστήν εκ των υπό της Πολ. Δικ. διαγραφομένων διαδικαστικών τύπων, ως προς τε τον τρόπον της διαδικασίας, αλλά και ως προς την ανεύρεσιν της πραγματικής αληθείας (όρα και Α.Π. 108/1950 και 191/1950, Θέμ. ΞΑ' 330 και 578). Και είναι μεν αληθές, ότι εν τω νόμω τούτω (Γ?ΟΔ') δεν υπάρχει ρητή διάταξις αναιρούσα την εκ του άρθρ. 357 Πολ. Δικ. γενικήν αρχήν του εκ της νομίμου δόσεως και του επακτού όρκου πηγάζοντος αμαχήτου τεκμηρίου, πλην εκ της διαστολής, ην ο νομοθέτης ποιείται αφ' ενός μεν περί των αποτελεσμάτων και των συνεπειών της δόσεως ή μη δόσεως του δικαστικού όρκου και αφ' ετέρου περί της εξουσίας του δικαστού να επιβάλλη ή μη τον επαγόμενον όρκον, όταν δεν παρίστανται αυτοπροσώπως αμφότεροι οί διάδικοι, σαφώς προκύπτει, ότι επαγωγή όρκου παρά μη ή προς μη αυτοπροσώπως παριστάμενον διάδικον δεν συνεπάγεται τα της Πολιτικής Δικονομίας έννομα αποτελέσματα, και συνεπώς ο δικαστής, ως είναι ελεύθερος να επιβάλη ή μη τον τοιούτον όρκον, ούτω είναι ελεύθερος και να εκτιμήση, ούτως ή άλλως, τον υπό τας τοιαύτας συνθήκας δοθέντα όρκον, κατ' ουδέν δεσμευόμενος εκ του άρθρ. 357 της Πολ. Δικ., πηγάζοντος μετά την δόσιν αυτού αμαχήτου τεκμηρίου, μόνον δε εις ην περίπτωσιν ο όρκος επήχθη ή εδόθη παρόντων αυτοπροσώπως αμφοτέρων των διαδίκων μερών, μόνον εν τη περιπτώσει ταύτη, ως εκ της φύσεως του επακτού όρκου, όντος και είδους συμβιβασμού (Πολ. Δικ. άρθρ. 319), προκύπτει, κατ' αντιδιαστολήν, υποχρέωσις του δικαστού, όπως επιβάλη τον επαγόμενον ούτω όρκον, ότε και επέρχονται τα εκ της Πολ. Δικ. αποτελέσματα, άτε παραγομένου διά της δόσεως τούτου του αμαχήτου τεκμηρίου του δεσμεύοντος τον δικαστήν και υποχρεούντος τούτον, όπως δεχθή ως αληθές το περί ού ο όρκος θέμα (*Ράμμος*, Όρκος § 42α σελ. 205 208, *Κιτσικοπ.* εν Πολ. Δικ. άρθρων 357 § 27).

Τούτων ούτως εχόντων, προκύπτοντος εκ του νομίμως προσαγομένου πρακτικού συνεδριάσεως του πρωτοδίκου δικάσαντος δικαστού, ότι ή ενάγουσα και ήδη εφεσίβλητος δεν παρίστατο αυτοπροσώπως κατά την δίκην εκείνην, αλλ' ο εις τους εκκαλούντας ενάγομένους επαχθείς όρκος επήχθη υπό του πληρεξουσίου της δικηγόρου, είναι δε ότι ουδέν εκ της δόσεως του όρκου τούτου παρήχθη αμάχητον τεκμήριον και ορθώς ο δικάσας Πρωτοδίκης, χωρίς να δεσμευθή εκ της δόσεως αυτού, προέβη εις την εκτίμησιν του όλου αποδεικτικού υλικού, είναι δε παντελώς αδιάφορον, εάν εν τη εκκαλουμένη αποφάσει και εν τη απαριθμήσει των στοιχείων, εξ ών συνήγαγε την κρίσιν του, ανεγράφη ότι διά την κρίσιν ταύτην ελήφθη υπ' όψιν και ο επαχθείς όρκος. Εν πάση όμως περιπτώσει το δικαστήριον τούτο, επανεκτιμών τα και

(*) Επικυρούται ή υπ' αριθ. 715/50 Πρωτ/κου Αθηνών (ΕΕΔ 9, 659).

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΜΙΣΘΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΕΙΣ ΞΕΝΟΝ ΝΟΜΙΣΜΑ

Κῦρος συμβάσεως ἀπὸ ἀπόψεως Ν. 5422|1932

Σύμβασις περὶ παροχῆς ὑπηρεσιῶν ναυτικοῦ ἐν πλοίῳ, ἐκτελοῦντι πλόας ἐν τῷ ἐξωτερικῷ καὶ ἐπ' ἀμοιβῇ εἰς ξένον νόμισμα.—Μὴ ὑπαγωγὴ συμβάσεως εἰς ἀπαγορευτικὰς διατάξεις Ν. 5422|1932.—Κατάρτισις συμβάσεως κατ' ἐξαπάτησιν τοῦ ἀντισυμβαλλομένου.—Νομισματικὴ διαρρύθμισις Ν. 18|1944 καὶ ὀφειλαὶ εἰς ξένον νόμισμα.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 2249|49 ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Καθ' ἃ ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις ἐν τῇ δευτέρᾳ αὐτῆς σκέψει ἐδέξατο, ἡ ἀπαίτησις τοῦ Γ. Κ. κατ' αὐτῶν ἐβασίζετο ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ δεκτὸν γενόμενον ὡς γεγονός, ὅτι ὁ πλοίαρχος καὶ ὁ πράκτωρ τοῦ πλοίου προέβησαν πρὸς αὐτὸν εἰς ψευδεῖς δηλώσεις περὶ τοῦ ταξιδίου τοῦ πλοίου, ἐπιτυχόντες οὕτω, ὅπως οὗτος δεχθῇ νὰ ναυτολογηθῇ ἐπὶ τοῦ πλοίου ἐπὶ μικρῷ μισθοτροφοδοσίᾳ, ἐνῷ ἐὰν ἐδηλοῦτο πρὸς αὐτὸν ἡ ἀλήθεια, θὰ ἐδέχετο μὲν νὰ ναυτολογηθῇ, ἀλλὰ θὰ προέβαινεν εἰς ἄλλου εἴδους, σύμβασιν μὲ μεγαλυτέραν μισθοτροφοδοσίαν. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν οὕτω ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀποφάσεως γενομένων δεκτῶν πραγματικῶν περιστατικῶν, ἅτινα ἄλλως καὶ διὰ τῆς ἀγωγῆς του ἐξέθεσεν ὁ ἀρχικῶς ἐνάγων, δὲν ἔλαβε χώραν σύμβασίς τις εἰς λίρας Ἀγγλίας, βάσει τῆς ὁποίας ἐζητεῖτο νὰ καταδικασθῶσι νὰ πληρώσωσι τὰς ὀγδοήκοντα λίρας, ἤτοι δραχ. 44 000, ἀλλὰ τοὐναντίον ἐγένετο δεκτὸν ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης, ὅτι δὲν ἔλαβε χώραν τοιαύτη σύμβασις, ἀλλ' ἄλλη μὲ μικροτέραν τροφοδοσίαν ἧτις καὶ κατεβλήθη τῷ ἐνάγοντι. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ ἄλλη ἐκείνη σύμβασις μὲ τὴν μικροτέραν μισθοτροφοδοσίαν ἔλαβε χώραν συνεπείᾳ δόλου αὐτῶν, συνισταμένου εἰς τὰς ψευδεῖς δηλώσεις περὶ τοῦ ταξειδίου, ἐζητήθη παρ' αὐτῶν ὡς ἀποζημίωσις ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον θὰ ἠδύνατο νὰ λάβῃ ὁ ἀρχικῶς ἐνάγων, ἐὰν συνῆπτε μετ' αὐτῶν ὄχι τὴν συναφθεῖσαν, ἀλλ' ἄλλην τινὰ σύμβασιν, τουτέστι ἐκείνην, τῆς ὁποίας ἡ μισθοτροφοδοσία θὰ ἦτο ἀνωτέρα κατὰ £ 80, ἤτοι δραχ. 44 000. Οὗτος ὅμως ἔχουσα ἡ ἀγωγὴ δὲν ἐβασίζετο πουθενὰ ἐπὶ τῆς συμβάσεως ναυτολογήσεως εἰς πλοῖον, καθ' ἣν τις ἀναλαμβάνει, ἀντὶ ὡρισμένου ἀνταλλάγματος, ὑπηρεσίαν ἐπὶ πλοίου ταξιδεύοντος εἰς τὴν ἀλλοδαπήν, ὡς ἐσφαλμένως ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἐδέξατο κατὰ πλειοψηφίαν (σημειωτέον ὅτι ἡ ἐκ τῆς συμβάσεως τῆς ναυτολογήσεως ἀπαίτησις τοῦ ἐνάγοντος ἐξωφλήθη πλήρως ὡς τοῦτο ὡμολογήθη), ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ἀστικοῦ ἀδικήματος, λαβόντος χώραν ἐν Πειραιεῖ, ἕνεκα τοῦ ὁποίου ὁ ἐνάγων ἐζήτησε τὸ διαφέρον, ὅπερ πάντοτε ὑπολογίζεται καὶ ἐκδηλοῦται εἰς τὸ νόμιμον νόμισμα τῆς χώρας, δηλ. εἰς δραχμάς.

ταύτη ὅμως εἰς δραχμὰς ἀπαιτήσεις, βασιζομένη εἰς γενεσιουργὸν αἰτίαν ὑφισταμένην πρὸ τῆς 11 Νοεμβρίου 1914, εἶχε καταργηθῇ κατὰ τὸν νόμον καὶ ἕνεκα τούτου ἡ ἀγωγὴ ἔδει ν' ἀπορριφθῇ, γενομένης δεκτῆς τῆς ἐφέσεώς του, τὰ ἐναντία ὅμως δεχθεῖσα ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις καὶ ἀπορρίψασα τὸν σχετικὸν τῆς ἐφέσεώς του λόγον ψευδῶς ἠρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς διατάξεις τῶν Ν. 18|44 ἄρθρ. 5 καὶ Α.Ν. 1078|46, καταστᾶσα οὕτως ἀναιρετέα κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 § 17 Πολ. Δικονομίας.

Ἐνῷ ἐν τῇ πρώτῃ σκέψει τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀποφάσεως ἡ πλειοψηφία αὐτῆς ἐδέξατο ὅτι ἔλαβε χώραν μεταξὺ τοῦ ἀρχικῶς ἐνάγοντος Γ. Κ. καὶ αὐτῶν σύμβασις εἰς λίρας Ἀγγλίας, ὅτι ἡ σύμβασις ἐκείνη ἦτο ἔγκυρος καὶ ὅτι ἐκ τῆς παραβάσεως τῆς συμβάσεως ταύτης ἐδημιουργεῖτο ὑπὲρ τοῦ ἐνάγοντος ἀπαίτησις, τὸ περιεχόμενον τῆς ὁποίας θὰ συνίστατο εἰς συνάλλαγμα, τὸ ὁποῖον ἐζητήθη νὰ καταβληθῇ εἰς δραχμάς, ἐν τούτοις εἰς τὴν ἀμέσως ἑπομένην σκέψιν ἡ αὐτὴ ἀπόφασις ἐδέξατο, ὅτι ἡ ἀπαίτησις τοῦ ἐνάγοντος, διὰ ἣν εἶχεν οὗτος ἐγείρει τὴν ἀγωγήν, δὲν ἐβασίζετο ἐπὶ τῆς γενομένης συμφωνίας, ἀλλ' ἀπετέλει ἀποζημίωσιν, τὴν ὁποίαν ὁ ἐνάγων ἐδικαιοῦτο νὰ ζητήσῃ, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι, ἐὰν δὲν εἶχον γίνει πρὸς αὐτὸν ἐκ μέρους αὐτῶν ψευδεῖς δηλώσεις, θὰ συνῆπτεν οὗτος ἄλλου περιεχομένου σύμβασιν. Οὕτως ὅμως ἕνεκα τῆς τοιαύτης ἀντιφάσεως ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις κατέστη τοιαύτην ἐλλιπὴς καὶ ἀντιφατική, ὥστε δὲν προκύπτει ἐξ αὐτῆς σαφῶς ἡ διαφορά, περὶ ἧς ἐδίκασε τὸ Δικαστήριον, καταστᾶσα οὕτως ἀναιρετέα κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 § 16 Πολ. Δικονομίας.

γ) Ἄλλως ἐφ' ὅσον ἐν τῇ πρώτῃ σκέψει αὐτῆς ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη δέχεται, ὅτι ἔλαβε χώραν σύμβασις ναυτολογήσεως ἔγκυρος καὶ ὅτι ἐπὶ αὐτῆς βασίζεται ἡ ἀγωγή, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ αὐτῆς σκέψει ἐδέξατο, ὅτι δὲν ἔλαβε χώραν σύμβασις (καὶ συνεπῶς ἐδικαιοῦτο ὁ ἐνάγων νὰ ζητήσῃ ἀποζημίωσιν), ὑφίσταται ἐκ τούτου τοιαύτη σύγχυσις καὶ παντελὴς ἔλλειψις αἰτιολογίας, ὥστε νὰ καθίσταται ἀνέφικτον νὰ ἐννοήσῃ τις κατὰ ποίαν νομικὴν βάσιν ἐγένετο δεκτὴ ἡ ἀγωγή, οὕτω δὲ ἔλαβε χώραν παράβασις ἐκ πλαγίου τῶν Ν. 18|44, Α. Ν

πρωτοδίκως προσαχθὲν ἀποδεικτικὸν ὅλικόν, κρίνει, καθ' ἣν κέκτηται ἐξουσίαν ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 15 καὶ 12 τοῦ Ν. ΓΨΟΔ', κατὰ τὰ ἐν ἀρχῇ τῆς ἠγουμένης σκέψεως ἐκτεθέντα, ὅτι ὁ εἷς πρῶτον βαθμὸν δικάσας Πρωτοδίκης οὐχὶ ὀρθῶς ἐπέβαλε τὸν ὑπὸ τοῦ πληρεξουσίου τῆς μὴ αὐτοπροσώπως παρισταμένης ἐναγούσης ἐπαχθέντα ὅρκον, ἀφοῦ ὑπῆρχον ἅπαντα τὰ πρὸς μόρφωσιν τῆς πεποιθήσεώς του ἀπαιτούμενα στοιχεῖα, καὶ συνεπῶς ἐκ τῆς δόσεως τοῦ ὅρκου τούτου οὐδὲν παρῆχθη τεκμήριον, δεσμεῦον τὸ δικαστήριον τοῦτο, ὅπερ ἐλευθέρως δύναται νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐπανεκτίμησιν τοῦ ὅλου ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ, ὡς ἐὰν μὴ εἶχεν ἐπιβληθῇ καὶ δοθῇ ὁ ἐπαχθεὶς κατὰ τὰ ἄνω ὅρκος.

1073|46, Ν. 5122|32, Α. Ν. 149|36 Α. Ν. 2064|39, κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρ. 807 § 17 Πολ. Δικ., ἦτοι ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη κατέστη ἀναιρετέα διὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν οὐσιαστικοῦ Νόμου. Διότι, ἐνῷ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐζητεῖτο, ὅπως καταδικασθῶσι νὰ πληρώσωσι δραχ. (οἷον καὶ μόνον αἴτημα ἦτο δυνατόν, ἄλλως, νὰ ὑποβάλῃ ὁ ἐνάγων κατὰ τοὺς ἰσχύοντας περὶ προστασίας τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος νόμους), ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις ἔκρινεν, ὅτι τὸ αἴτημα συνίστατο εἰς λίρας Ἀγγλίας καὶ κατεδίκασεν αὐτοὺς εἰς πληρωμὴν αὐτῶν. Οὕτως ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν πράγματα μὴ προταθέντα, κατεστάσα ἐκ τούτου ἀναιρετέα διὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρ. 807 § 7 Πολ. Δικονομίας.

δ) Τὸ Ἐφετεῖον Ἀθηνῶν δέχεται διὰ τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὅτι διὰ τῆς ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1938 ἀγωγῆς ὁ ἀποβιώσας ἀρχικῶς ἐνάγων Γ. Κ. ἰσχυρίσθη καὶ ἐν συνεχείᾳ ἀπέδειξεν, ὅτι προσεπλήγθη ἐν Πειραιεῖ τῇ 19ῃ Ἀπριλίου 1938 ὡς θερμαστὴς ἐπὶ τοῦ πλοίου «Βικτωρία Παπαδάκη», ἀντὶ συμφωνημένης ἀντιμισθίας, ἣν παρασχὼν τὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ, καὶ ἔλαβεν ἐμπροθέσμως. Πλὴν εἰς τὴν τοιαύτην καταρτισθεῖσαν καὶ ἐκτελεσθεῖσαν σύμβασιν ἐργασίας ἐτερόξεν (ὁ ρηθεὶς Γ. Κ.), διότι οἱ προσλαβόντες αὐτὸν ἀπέκρυψαν τὸν ἀληθῆ προορισμὸν τοῦ πλοίου ἢ ἄλλως δολίως ἐδήλωσαν αὐτῷ ἕτερον προορισμὸν καὶ οὐχὶ τὸν πραγματικὸν τοιοῦτον. Καὶ θὰ ἐδέχετο μὲν νὰ ναυτολογηθῇ καὶ ἐὰν ἐγνώριζε τὸν ἀληθῆ προορισμόν, ἀλλὰ τότε θὰ ἤξιου καὶ θὰ ἐλάμβανε μεγαλυτέραν ἀντιμισθίαν, διότι τοιαύτην ηὐξημένην ἀντιμισθίαν ἐλάμβανον πάντες οἱ προσλαμβανόμενοι κατὰ τὴν αὐτὴν χρονικὴν περίοδον ὡς θερμασταὶ ἐπὶ πλοίων ἐχόντων τοιοῦτον προορισμόν. Τὴν ἐπὶ πλέον διαφορὰν τῆς ηὐξημένης ταύτης ἀντιμισθίας, ἣν κατὰ τὸ ἀνωτέρω θὰ συνεφώνει καὶ ἐλάμβανε ἀπὸ τῆς παρ' αὐτοῦ συμφωνηθείσης καὶ ληφθείσης ἐξημιώθη ὑπαιτιότητι αὐτῶν καὶ τὴν ἀνόρθωσιν τῆς ζημίας ταύτης ζητεῖ διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς. Ἐνῷ ὅμως τὰ δεκτὰ γενόμενα ὑπὸ τοῦ Ἐφετείου πραγματικὰ ταῦτα περιστατικά, θεμελιοῦντα τὴν ἔννοιαν τῆς ὑπαιτίου ζημίας καὶ τῆς πρὸς ἀποζημίωσιν εὐθύνης, νόμιμον βάσιν δύνανται νὰ ἔχωσι τὰς περὶ ἀστικοῦ ἀδικήματος διατάξεις τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου, ἅτε μὴ ἰσχύοντος ἔτι, κατὰ τὸν χρόνον τῆς γενέσεως τῆς ἐνοχῆς, τοῦ νεαροῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, τοῦθ' ὅπερ δέχεται ἡ μειοψηφήσασα γνώμη, καταλήγουσα εἶτα φυσιολογικῶς εἰς τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἀγωγῆς, λόγῳ ἀποσβέσεως τῆς τοιαύτης ἀπαιτήσεως κατὰ τὸν Νόμον 18|44, ἐν τούτοις ἡ κρατήσασα γνώμη τοῦ Ἐφετείου θεμελιοῖ τὴν κρίσιν αὐτῆς περὶ παραδοχῆς τῆς ἀγωγῆς εἰς τὰς ἰσχυούσας περὶ συμβάσεων διατάξεις, ὑπολαμβάνουσα πλέον ἢ ἀφῶς, ὅτι πᾶν ὅ,τι ἀξιοῦται παρ' αὐτῶν διὰ τῆς ἀγωγῆς ἀποτελεῖ συμβατικὴν αὐτῶν ἀντιπαροχήν, καὶ ὡς ἐκ τούτου κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι δὲν ἀπεσβέσθη ἡ συμβατικὴ αὕτη ἐνοχή, ὡς συνισταμένη νομίμως εἰς ξένον νόμισμα καὶ μὴ ὑποκειμένη εἰς τὸν Α. Ν. 18|44.

Οὕτως ὅμως ἀποφηνάμενον τὸ Ἐφετεῖον ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς περὶ συμβάσεως ἐργασίας ἐργατῶν θαλάσσης ἐπὶ πλοίων ἐκτελούντων πλοῦς εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ τὰς σχετικὰς περὶ ἐξωρύσεως τῶν περὶ προστασίας τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος διατάξεις, ὧν ὅπασῶν διατάξεων, καθ' ἃ εἴρηται, δὲν συντρέχουν αἱ πραγματικαὶ προϋποθέσεις καὶ κατέστησε τὴν ἀπόφασίν του ἀναιρετέαν κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 § 17 τῆς Πολ. Δικονομίας, τῆς παραβάσεως τῶν σαφῶν ὁρισμῶν τοῦ Νόμου περιεχομένης ἀπ' εὐθείας ἢ ἄλλως ἐκ πλαγίου εἰς τὸ διατακτικὸν αὐτῆς, δι οὗ ἀπορρίπτεται ἡ ἔφεσις αὐτῶν καὶ γίνεται δεκτὴ ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἀποβιώσαντος ἀρχικοῦ ἐνάγοντος Γ. Κ. Ἄλλως, καὶ ἂν ἤθελε γίνῃ δεκτόν, ὅτι δὲν δέχεται τὸ Ἐφετεῖον, ὅτι διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ζητεῖται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ἀποζημίωσις διὰ ζημίαν προσγενομένην εἰς τὸν ἐνάγοντα συνεπείᾳ δολίας ἀποκρύψεως παρ' αὐτῶν πραγμάτων ἢ ἀπατηλῶν δηλώσεων, τότε τὸ Ἐφετεῖον ἀφ' ἑνὸς δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν πράγματα προταθέντα, ἤτοι ὅτι οὐδεμία συμβατικὴ παροχὴ ὀφείλεται παρ' αὐτῶν, ἀλλὰ ζητεῖται ὑπὸ τοῦ ἀρχικῶς ἐνάγοντος καὶ ἤδη τῶν ἀναιρεσιβλήτων ἀποζημίωσις κατ' αὐτῶν, ἡ πρότασις δ' ἐγένετο τόσον κατὰ τὴν πρώτην στάσιν τῆς δίκης, ὅσον καὶ κατὰ τὴν δευτέραν καὶ δὴ οὐχὶ μόνον παρ' αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῦ διαδόχου τῶν ἀναιρεσιβλήτων ἀρχικῶς ἐνάγοντος διὰ τῆς ἀγωγῆς καὶ τῶν ἐπακολουθησασῶν προτάσεων, ὡς καὶ παρ' αὐτῶν τῶν ἀναιρεσιβλήτων διὰ τῶν προτάσεών των καὶ τὰ πράγματα ταῦτα ἔχουν αὐξανόδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης, ἀφοῦ, ἂν μὲν πρόκειται ἀξίωσις ἀποζημιώσεως, αὕτη, καθοριζομένη καὶ ὑπολογιζομένη ὑποχρεωτικῶς εἰς δραχμάς, ἀπεσβέσθη μετὰ τὸν Ἀν. Ν. 18|44 καὶ εἶναι ἀπορριπτέα ἡ ἀγωγή, ἂν δὲ πρόκειται ἀπαιτήσεως περὶ πληρωμῆς συμβατικῆς ἀντιπαροχῆς, καθοριζομένης ἐπιτρεπτῶς εἰς λίρας Ἀγγλίας, τότε δὲν ἐχώρησε τοιαύτη ἀπόσβεσις καὶ εἶναι δεκτὴ ἡ ἀγωγή, ἀφ' ἑτέρου δ' ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν πράγματα μὴ προταθέντα, ἤτοι ὅτι ἡ συμβατικὴ παροχὴ ζητεῖται διὰ τῆς ἀγωγῆς. Οὕτω κατέστησε τὴν ἀπόφασίν του ἀναιρετέαν κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 ἐδ. 7 τῆς Πολ. Δικονομίας.

Ἀρείου Πάγου 520|1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Πλατσῆς, Π. Κολύμβος

Ὡς σαφῶς συνάγεται ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ Ν. 5422|1932, τοῦ Α.Ν. 149|1936, τοῦ Διατάγματος τῆς 31 Μαρτίου 1937 καὶ τοῦ Α.Ν. 2064|39, ἡ σύμβασις μεταξὺ ναύτου καὶ πλοιάρχου, δι' ἧς ὁ ναύτης ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του ἐν πλοίῳ, τὸ ὁποῖον ἐκτελεῖ πλοῦς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, ἐπὶ ἀντιμισθίᾳ ὁριζομένῃ εἰς ξένον νόμισμα ἢ συνάλλαγμα, μὴ ἀποβλέπουσα οὔτε εἰς τὴν ἐξαγωγὴν συναλλάγματος, οὔτε διὰ τῆς ἐναντιότητος πρὸς τὸ ἔγχωριον νόμισμα εἰς τὴν ὑπονόμευσιν αὐτοῦ, ἀλλ' ἔχουσα τὸν χαρακτῆρα διεθνοῦς συναλλαγῆς, ἐφ' ὅσον αἱ ὑπηρεσίαι προσφέρονται εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν καὶ κατὰ συνέπειαν θὰ καταβάλλωνται εἰς ἀλλοδαπὸν νόμισμα ἡ ἀντιμισθία, εἶναι, καὶ ἂν ἐν τῇ ἡμεδαπῇ κατηρτίσθη, ἔγκυρος, μὴ ὑποκειμένη εἰς τὰς ἀπαγορευτικὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ νόμου 5122|1932, καθ' ἃ ἀπαγορεύεται ἡ συνομολόγησις ἐν τῇ ἡμεδαπῇ ὑποχρεώσεων εἰς ξένον νόμισμα ἢ συνάλλαγμα διὰ δανείων ἢ ἄλλων συμβάσεων. Ἐπὶ τοιαύτης ἐγκύρου, κατὰ τὴν συνομολογηθεῖσαν εἰς ξένον συνάλλαγμα ἀντιμισθίαν, συμβάσεως, συνομολογηθείσης συνεπείᾳ δόλου τοῦ ἀντισυμβληθέντος, ἐὰν ὁ ἐξαπατηθεὶς ἄνευ τῆς ἐξαπα-

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΣΧΕΣΙΣ ΙΑΤΡΩΝ ΚΑΤΑ Ν. 751|1148

Περίληψις: Προϋποθέσεις δεκατής κατά Ν. 751|1948 αναγκαστικής τοποθετήσεως ιατρών παρ' Ασφαλιστικοίς Όργανισμοίς — Σχέσις ιατρού και Αστικού Κώδικα. — Δεκατή κατά Ν 751|1948 τοποθέτησις μισθωτών και επί συμβάσει ωρισμένου χρόνου.

Νομικού Συμβουλου Γνωμ. 40|337|1950

Γνωμοδοτών ὁ Σύμβουλος κ. *Τρ. Κοντογασόπουλος*

Ἀπαντῶντες εἰς τὰ τεθέντα ἡμῖν διὰ τῶν ὑπ' ἀριθμ. 49096|Ε 1381 καὶ 46264|Μ. 351 ἐ. ἔ. (1950) ἐγγράφων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας (Δ|σις Ε') ἐρωτήματα 1) ἂν ἰσχύωσιν αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 751|48, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις πληρώσεως ὀφισταμένων κενῶν ἢ κενουμένων θέσεων ἰατρῶν τῶν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας τελούντων ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν καὶ 2) ἂν ἔχωσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ εἰρημένου νόμου καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις προσλήψεως ὑπὸ τῶν ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν προσωπικοῦ ἐπὶ συμβάσει ὡρισμένου χρόνου δι' ἐκτέλεσιν ὡρισμένης ἐργασίας·

Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον ἐρώτημα: Ἀρχικῶς ὁ νόμος 751|48 οὐδὲν διελάμβανε περὶ τοποθετήσεως προσώπων ἀπολαυόντων τῆς προστασίας τοῦ νόμου τούτου ὡς ἰατρῶν παρὰ διαφόροις ὑπηρεσίαις ἢ ἐπιχειρήσεσι καὶ καθ' ἡμᾶς οὐδόλως καὶ τότε παρεκωλύετο ἐκ τοῦ εἰρημένου νόμου ἡ τοιαύτη τοποθέτησις, διότι ὑπῆγετο καὶ αὕτη εἰς τὸ πλαίσιον αὐτοῦ, δεδομένου ὅτι ὁ ἐν λόγῳ νόμος ὑπονοεῖ βασικῶς, ὅτι οἱ δι' αὐτοῦ τοποθετούμενοι συνδέονται πρὸς τὰς παρ' αἷς τοποθετοῦνται ὑπηρεσίας ἢ ἐπιχειρήσεις διὰ σχέσεως μισθώσεως ἐργασίας, ἡ δὲ παροχὴ τῶν ὑπηρεσιῶν ἰατροῦ, καίτοι ἀνάγεται εἰς παροχὴν ἐλευθερίων ὑπηρεσιῶν, ἐν τούτοις χαρακτηρίζεται ὡς μίσθωσις ἐργασίας κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 676 τοῦ Α.Κ. Ἐπῆλθεν ὅμως ἡ συμπλήρωσις τοῦ νόμου 751|48 διὰ τοῦ Ν.Δ. 1196|49, ὅπερ διὰ τοῦ ἄρθρ. 4 αὐτοῦ προσέθηκε διάταξιν, καθ' ἣν ἐξαιρετικῶς ἐπιτρέπη, ὅπως πρόσωπα τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. 751|48, ἔχοντα ἅπαντα τὰ προσόντα διὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ δικηγορικοῦ ἐπαγγέλματος, τοποθετῶνται

τήσεως οὐδαμῶς θὰ συνήπτε τὴν δικαιοπραξίαν, ἔχει τὴν ἐπιλογὴν νὰ ζητήσῃ ἢ τὴν ἄρσιν τῆς ἐνοχῆς καὶ ἀνόρθωσιν τῆς προαγενομένης αὐτῷ ζημίας ἢ μόνον ἀποζημίωσιν, διατηρουμένης δμως τῆς ἐνοχῆς (Ν. 1 πρ. § 1 καὶ 2 Π. 4. 3. Ν.13 § 4 καὶ 5 Π. 19. 1 Ν. 7 § 9 Π. 2. 14 Ν. 43 § 2 Π. 18.1 ἰσχύοντες κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταρτίσεως τῆς συμβάσεως). Ἐπὶ παρεπομένου ὅμως δόλου, ἤτοι ἐκείνου, οὗ μὴ ὑπάρξαντος ἡ σύμβασις θὰ κατηρτίζετο ὑπὸ εὐνοϊκωτέρους διὰ τὸν ἀπατηθέντα ὅρους, ὁ ἐξαπατηθεὶς μόνον τὴν ἀνόρθωσιν τῆς ζημίας δύναται νὰ ζητήσῃ (Ν. 6 § 4, Ν. 13 § 4 καὶ 5 καὶ Ν. 32 Π. 19. 1)· ἐφ' ὅσον δὲ αὕτη συνίσταται εἰς ξένον νόμισμα ἢ συνάλλαγμα, ἀφοῦ κατὰ τὸ σημεῖον τοῦτο ἡ σύμβασις θὰ κατηρτίζετο ὑπὸ εὐνοϊκωτέρους ὅρους, δύναται νομίμως εἰς τοιοῦτον, καταβλητέον ἐν Ἑλλάδι εἰς δραχμάς, νὰ ζητηθῇ διὰ τῆς ἐκ συμβάσεως, ἀγωγῆς ἡ καταδίκη τοῦ τὸν δόλον μετελθόντος, ἀφοῦ σκοπὸς τῆς ἀγωγῆς ταύτης εἶναι νὰ μετατεθῇ ὁ ἐνάγων εἰς τοιαύτην περιουσιακὴν κατάστασιν, εἰς ἣν θὰ εὑρίσκετο, ἂν μὴ ἐλάμβανε χώραν ἡ ἐξαπάτησις. Ὅθεν τὰ δικάσαν ἐφετεῖον, δεχθέν, ὡς ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δείκνυται, ὅτι ἡ ἀγωγή, δι' ἧς ἐζητεῖτο παρὰ τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἐναγούσης ἡ καταδίκη τῶν ἐναγομένων εἰς τὴν πληρωμὴν τῆς ἀξίας 80 λιρῶν Ἀγγλίας, κατὰ τὴν νόμιμον διατίμησίν των ἐν Ἑλλάδι, αἰτινες ἀπετέλουν τὴν ζημίαν αὐτοῦ ἐκ τοῦ δόλου, ὃν μετῆλθον οἱ ἐναγόμενοι, παραπείσαντες τὸν ἀρχικῶς ἐνάγοντα διὰ ψευδῶν παραστάσεων, ὅτι τὸ πλοῖον, ἐφ' οὗ ἐναυτολογήθη, θὰ ἔπλεεν ἐξ Ὀδησσοῦ εἰς Μασσαλίαν καὶ δι' ἀποκρύψεως τῆς ἀληθείας, ὅτι τὸ πλοῖον ἐπρόκειτο νὰ ἐκτελέσῃ πλοῦν ἐξ Ὀδησσοῦ εἰς Ἱσπανίαν μὲ φορτίον πολεμικοῦ ὑλικοῦ, προοριζομένου διὰ τοὺς Ἐρυθρούς, νὰ συνομολογήσῃ ἀντιμισθίαν 8 λιρῶν καὶ 15 σελ., ἐνῶ, ἂν δὲν ἐξηπατᾶτο, θὰ συνῆπτε μὲν τὴν σύμβασιν, ἀλλ' ἐπ' ἀντιμισθίᾳ τῶν αἰτουμένων 80 λιρῶν, εἶναι νόμῳ βάσιμος καὶ ἀπορρίψαν τὴν ἐπὶ ἐναντίας ἐκδοχῆς ἐρειδομένην ἔφεσιν αὐτῶν ὀρθῶς τὰς διαληφθείσας διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ οὐδεμίαν ἄλλην παρεβίασε καὶ δὴ τὰς διατάξεις τῶν νόμων 18|1944 καὶ 1073|1946, ὡς οἱ ἀναιρεσείοντες διατείνονται, αἵτινες δὲν ἔχουσιν ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογήν, ἐφ' ὅσον δὲν πρόκειται περὶ ἀπαιτήσεως εὐθέως γενομένης εἰς δραχμὰς πρὸ τῆς ἰσχύος τῶν νόμων τούτων. Εἶναι ἑπομένως ἀπορριπτέοι οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου λόγοι ἀναιρέσεως πρῶτος, δεύτερος καὶ τρίτος τοῦ ἀναιρετηρίου καὶ πρῶτος τῶν προσθέτων, ὡς ἀβάσιμοι. Ὁ τέταρτος τοῦ ἀναιρετηρίου λόγος, ὡς καὶ ὁ δεύτερος καὶ τρίτος τῶν προσθέτων, καθ' οὓς ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, ἐν ᾗ ἐζητεῖτο διὰ τῆς ἀγωγῆς ἡ καταδίκη εἰς δραχμάς, ἔκρινεν ὅτι τὸ αἴτημα συνίστατο εἰς λίρας Ἀγγλίας καὶ κατεδίκασεν εἰς τὴν πληρωμὴν αὐτῶν, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν πράγματα μὴ προταθέντα 2) δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν πράγματα προταθέντα, ἤτοι ὅτι οὐδεμία συμβατικὴ παροχὴ ὀφείλεται, ἀλλὰ ζητεῖται ἀποζημίωσις καὶ ὅτι ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν πράγματα μὴ προταθέντα, ἤτοι ὅτι συμβατικὴ παροχὴ ζητεῖται διὰ τῆς ἀγωγῆς καὶ 3) ἐδέχθη πράγματα ὡς ἀληθῆ ἄνευ ἀποδείξεως (ἀπαίτησις περὶ πληρωμῆς συμβατικῆς παροχῆς) καὶ δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ὑποδείξεις, ἔγγραφα καὶ καταθέσεις, δι' ὧν ἀποδεικνύεται ὅτι ἀποζημίωσιν δικαιοῦται ὁ ἐνάγων καὶ οὐχὶ συμβατικὴν παροχήν, εἶναι ἀπορριπτέοι ὡς ἀβάσιμοι, διότι ἐκ μὲν τοῦ δικογράφου τῆς ἀγωγῆς δείκνυται, ὅτι τὸ αἴτημα ταύτης ἦτο ἡ ἀξία τῶν 80 λιρῶν Ἀγγλίας εἰς δραχμὰς κατὰ τὴν ἐν Ἑλλάδι ἀποτίμησιν τούτων, ἐκ δὲ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὅτι αὕτη δὲν ἐδέχθη, ὅτι ἐζητεῖτο ἀντιπαροχὴ συμβατική, ἀλλ' ὅτι διὰ τῆς ἐκ τῆς συμβάσεως ἀγωγῆς ἐζητεῖτο ἀποζημίωσις συνισταμένη εἰς ἀξίαν λιρῶν, ὅπερ αἴτημα ἔκρινε νόμιμον, ἐφ' ὅσον τοιαῦται ἀπετέλουν τὴν ἐκ τοῦ δόλου τῶν ἐναγομένων ἐπελθοῦσαν εἰς τὴν περιουσίαν τοῦ ἐνάγοντος ζημίαν.

ὡς ὑπάλληλοι δικηγόροι εἰς νομικὰ πρόσωπα καὶ Ἱδρύματα καὶ ἐπιχειρήσεις πάσης φύσεως, ἐφ' ὅσον ταῦτα ἔχουσιν ὠργανωμένα δικαστικὰ τμήματα καὶ ὑπηρετοῦσιν εἰς ταῦτα ἄνω τῶν 10 ὑπαλλήλων δικηγόρων. Ἡ αὐτὴ δὲ ὡς ἄνω διάταξις διέλαβε περαιτέρω, ὅτι τ' ἀνωτέρω ἀφαριζόνται ἀναλόγως, προκειμένου περὶ ἰατρῶν καὶ λοιπῶν ἐπιστημόνων.

Ἤδη, προκειμένου νὰ ἐφαρμόσωμεν κατ' ἀναλογίαν τὴν διάταξιν ταύτην καὶ εἰς τὴν ὑπὸ κρίσιν περίπτωσιν, πρέπει νὰ νοήσωμεν, ὅτι ἡ διάταξις αὕτη δύναται νὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς καὶ, νὰ διορισθῇ ἰατρὸς παρ' ἀσφαλιστικῷ Ὀργανισμῷ μόνον ἐφ' ὅσον ὁ Ὀργανισμὸς οὗτος—ἐν τῷ συνόλῳ αὐτοῦ λαμβανόμενος—ἔχει ὠργανωμένην ἰατρικὴν ὑπηρεσίαν καὶ ὑπηρετοῦν εἰς ταύτην ἄνω τῶν 10 ἰατρῶν.

Ὡς πρὸς τὸ δεύτερον ἐρώτημα Καίτοι ὁ νόμος 751|48 προβλέπει κατ' ἀρχὴν διετῆ τὴν προστασίαν αὐτοῦ δι' ἕκαστον τοποθετούμενον δυνάμει τοῦ νόμου τούτου, ἐν τούτοις δὲν ἀποκλείει καὶ τὴν τοποθέτησιν προσώπων ἀπολαυόντων τῆς προστασίας τοῦ εἰρημένου νόμου εἰς ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου καὶ ὅταν ἀκόμη ἡ διάρκεια τῶν ἐργασιῶν τούτων εἶναι μικροτέρα τοῦ ἔτους (ἄρθρ. 10 παρ. 4). Ὡς ἐκ τούτου ἡ ἀπάντησις εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο δέον νὰ εἶναι καταφατική.

ΣΥΝΘΕΣΙΣ ΠΛΗΡΩΜΑΤΟΣ ΠΛΟΙΟΥ ΔΙ' ΙΑΤΡΩΝ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΩΝ

Περίληψις: Ἐπὶ πλοίων, τοῦ πληρώματος τοῦ ὁποίου ἡ σύνθεσις προβλέπει καὶ φαρμακοποιόν, προσλαμβάνεται τοιοῦτος ἀπογραφόμενος ὡς ναυτικός, ἔστω καὶ ἂν μὴ ἔχῃ τὸ προσόν τῆς κάτω τῶν 25 ἐτῶν ἡλικίας.

Νομικοῦ Συμβουλίου Γνωμ. 479|1950

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Ν. Κοντογιάννης*

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 42646|4534 ἀπὸ 7-7-1950 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, δι' οὗ διαβιβάζεται ἡμῖν ἡ ὑπουργικὴ ἐντολὴ πρὸς γνωμοδότησιν, τὸ Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους, συνελθὸν σήμερον ἐν Α' Τμήματι διακοπῶν καὶ συγκροτηθὲν ὡς ἑξῆς: Γ. Φραγκούλης, Ἀντιπρόεδρος τοῦ Ν. Σ. Κ. ὡς Πρόεδρος, Νομικοὶ Σύμβουλοι Τρ. Κοντονασόπουλος, Μιχ. Σταυρόπουλος, Διον. Μπαρμπάτης, Ἀρ. Ἀλεξίου, καὶ Πάρεδροι μετὰ ψήφου συμβουλευτικῆς Ε. Ἀποστολόπουλος, Ἀλ. Λέκκας, Δ. Καλαντζάκος καὶ Νικ. Κοντογιάννης (εἰσηγητὴς τῆς ὑποθέσεως), ἀπεφάνθη ἐπὶ τοῦ διὰ τοῦ ὡς ἄνω ἐγγράφου τεθειμένου ἐρωτήματος ὁμοφώνως ὡς ἀκολούθως:

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 παράγρ. 1 τοῦ ν. 721|1948 «περὶ ἀπογραφῆς τῶν μαθητευομένων ναυτικῶν, τῶν ναυτικῶν καὶ ἐργατῶν θαλάσσης κλπ.», οὐδεὶς δύναται νὰ ἐργασθῇ ἐν τῇ θαλάσσῃ, ἐὰν προηγουμένως δὲν ἀπογραφῇ ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Λιμενικῶν Ἀρχῶν, ἐὰν πρόκειται νὰ ἐργασθῇ ὡς ἐργάτης θαλάσσης ἢ ὡς μαθητευόμενος ναυτικὸς καὶ ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, ἐὰν πρόκειται νὰ ἐργασθῇ ὡς ναυτικός. Κατὰ δὲ τὴν παράγρ. 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, ἵνα τις ἀπογραφῇ ὡς μαθητευόμενος ναυτικός, δέον, ἐπὶ πλέον τῶν λοιπῶν τροσόντων, νὰ ἄγῃ ἡλικίαν οὐχὶ μεγαλυτέραν τῶν 25 ἐτῶν. Προκειμένου ὅμως περὶ ἰατρῶν ἐργαζομένων ἐπὶ πλοίων ἀπαιτεῖται μὲν πάλιν, ὅπως καὶ οὗτοι ἀπογραφῶσι, κατὰ τὴν ὡς ἄνω διάταξιν τῆς παραγρ. 1 καὶ δὴ ὡς «μαθητευόμενοι ναυτικοί», πλὴν διὰ τούτους ὁ αὐτὸς νόμος ἐν ἄρθρῳ αὐτοῦ 4, παράγρ. 1—β', ἐχορήγησεν ἐξαίρεσιν ἡλικίας. Ἔχει ἐπὶ λέξει ἡ ἐν λόγῳ διάταξις ὡς ἑξῆς:

«Αἱ περὶ ὁρίου ἡλικίας διατάξεις τῶν παραγράφων 3 καὶ 4 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ παρόντος δὲν ἰσχύουσι προκειμένου περὶ ... β)—ἰατρῶν ναυτολογουμένων ὡς τοιούτων ἐπὶ πλοίων ὑποχρεουμένων κατὰ νόμον εἰς τὴν πρόβλεψιν ἰατροῦ ἀπογραφομένων ὡς μαθητευομένων ναυτικῶν».

Καὶ οὕτε ἦτο δυνατὸν ἄλλως γενέσθαι, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι εἷς πεπειραμένος ἰατρὸς εἶναι ἀδύνατον νὰ ἄγῃ τὴν ὡς ἄνω νεαρὰν ἡλικίαν τῶν μαθητευομένων ναυτικῶν.

Ἐνῷ ὅμως ὁ νόμος οὗτος ὥρισε περὶ τῶν ἰατρῶν τῶν ὑπηρετούντων ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν πλοίων, δὲν προεῖδε καὶ τὴν περίπτωσιν τῶν φαρμακοποιῶν ἐξ οὗ καὶ ἐγεννήθη τὸ ἐρώτημα, ἂν διὰ τοὺς ἐπὶ πλοίων φαρμακοποιοὺς ἀπαιτῆται ἢ μὴ τὸ προσὸν τῆς ἡλικίας. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι κατὰ τὴν ῥηθεῖσαν ὡς ἄνω διάταξιν τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἄρθρ. 2 καὶ διὰ τοὺς φαρμακοποιοὺς ἀπαιτεῖται ἀπογραφή, ἄνευ τῆς ὁποίας οὐδεὶς δύναται νὰ ἐργασθῇ εἰς τὴν θάλασσαν.

Ἐπίσης δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι καὶ ὁ φαρμακοποιὸς εἶναι ἀπαραίτητος ἐπὶ τῶν ὑπερωκεανείων πλοίων, ὧν τὰ ταξείδια διαρκοῦσιν ἀπὸ λιμένος εἰς λιμένα ἐπὶ μακρὸν σχετικῶς διάστημα.

Συγκεκριμένως δὲ διὰ τὸ ἑλληνικὸν ὑπερωκεάνειον «Νέα Ἑλλὰς» ἡ διὰ θετικῆς διατάξεως καθορισθεῖσα σύνθεσις τοῦ πληρώματος αὐτοῦ (Δ. 6 6 37 Ἐφ. Κυβερν. Α' ἐτῶν ἀριθ. 237 τῆς 15-6-1939, ἐκδοθὲν βάσει τοῦ ἄρθρου 21 παράγρ. 2 τοῦ Α.Ν. 1639|1937 «περὶ κυρώσεως συμβάσεως .. περὶ ἐξυπηρετήσεως δι' ἕλληνικῶν ἀτμοπλοίων τῆς συγκοινωνίας Ἑλλάδος—Βορείου Ἀμερικῆς) περιλαμβάνει καὶ φαρμακοποιόν.

Ὅθεν τὸ χάσμα τοῦτο τοῦ Νόμου συμπληροῦται διὰ τῆς ἀναλογίας, ἥτις ἐπεκτείνει τὴν βούλησιν τοῦ νομοθέτου καὶ ἐφ' ἑτέρου θέματος, ὅπερ δὲν εἶχεν οὗτος σκεφθῇ. Λόγῳ τῆς ταυτότητος τοιούτου λόγου ὅστις ἐπέβαλε τὴν θέσπισιν τῆς ὡς ἄνω περὶ ὁρίου ἡλικίας ἐξαιρέσεως τῶν ἀπογραφομένων ἰατρῶν, γίνεται, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Συμβουλίου, δεκτὸν βάσει τῶν γενικῶν περὶ δικαίου ἀρχῶν, ὅτι καὶ ὁ φαρμακοποιὸς προκειμένου νὰ ὑπηρετήσῃ ἐπὶ πλοίου, τοῦ πληρώματος τοῦ ὁποίου ἡ νόμιμος σύνθεσις περιλαμβάνει καὶ θέσιν φαρμακοποιοῦ, ἀπογράφεται ὡς μαθητευόμενος ναυτικὸς ἄνευ τοῦ προσόντος τῆς μέχρις 25 ἐτῶν ἡλικίας, ἀφοῦ καὶ ὁ πεπειραμένος φαρμακοποιὸς εἶναι ἀδύνατον νὰ ἄγῃ μικρὰν ἡλικίαν

ΝΟΜΟΙ - ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ - ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΙ - ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

1555]1950 ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΣ
Περί συμπληρώσεως της άφορώσης τους πόρους του Ταμείου Ασφαλίσεως Λιμενεργατών Πειραιώς Νομοθεσίας.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 250 της 29 Οκτωβρίου 1950)

Λαβόντες υπ' όψιν την κατά την συνεδρίασιν της 27 Οκτωβρίου 1950 του Ημετέρου Υπουργικού Συμβουλίου ληφθείσαν απόφασιν περί εκδόσεως Αναγκ. Νόμου λόγω κατεπειγούσης και αναποφεύκτου ανάγκης «περί συμπληρώσεως της άφορώσης τους πόρους του Ταμείου Ασφαλίσεως Λιμενεργατών Πειραιώς Νομοθεσίας», αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Άρθρον μόνον.

1) Προς αντιμετώπισιν της επιβαρύνσεως του Ταμείου Ασφαλίσεως Λιμενεργατών Πειραιώς εκ της εξόδου των ανικάνων εργατών Ο.Α.Π. επιβάλλεται ως πόρος υπέρ του Ταμείου Ασφαλίσεως Λιμενεργατών Πειραιώς πρόσθετος αύξησις του τιμολογίου φορτικών δικαιωμάτων του Ο.Α.Π. ίση προς το ήμισυ του προπολεμικού τοιούτου. Η αύξησις αύτη λογίζεται επί των πάσης φύσεως φορτικών εργασιών των διενεργουμένων εν τω Λιμένι Πειραιώς υπό ή δια λογαριασμόν του Ο.Α.Π.

Εξαιρετικώς προκειμένου περί των εν τω Λιμένι Πειραιώς διενεργουμένων φορτικών εργασιών δια λογαριασμόν του Δημοσίου, των Κρατικών εν γένει Υπηρεσιών, ως και των εντολοδόχων αυτών, ή περί ής ανωτέρω αύξησις ισχύει μόνον επί διετίαν, αρχομένην ένα μήνα από της ισχύος του παρόντος Νόμου.

2) Το προϊόν της ως άνω προσθέτου αυξήσεως συνεισπράττεται μετά των λοιπών δικαιωμάτων του Ο.Α.Π. εις ίδιον λογαριασμόν και αποδίδεται παρά τούτου κατά μήνα εις το Ταμείον εντός του επομένου από της εισπράξεως μηνός.

3) Εν περιπτώσει μη αποδόσεως των ως άνω δικαιωμάτων του Ταμείου εντός της προθεσμίας του προηγουμένου εδαφίου εφαρμόζονται αναλόγως αι οικείαι καταστατικαί διατάξεις του Ταμείου περί τόκου υπερημερίας καθυστερουμένων πόρων αυτού.

4) Καταργούνται: 1) η υπ' αριθ. 32751)30275|8|47 κοινή απόφασις των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας (Φ.Ε.Κ. Τεύχος Β' 111|17), δι' ής εθεσπίσθη ως έκτακτος πόρος υπέρ του Ταμείου Ασφαλίσεως Λιμενεργατών Πειραιώς δια την απομάκρυνσιν των ανικάνων εργατών αύξησις του δια της εν λόγω αποφάσεως καθορισθέντος τιμολογίου φορτ]σεων του Ο.Α.Π. κατά ποσόν ίσον προς το ήμισυ του προπολεμικού τιμολογίου και 2) η υπ' αριθ. 50341)5086|22|12|47 όμοια (Φ.Ε.Κ. Τεύχος Β' 198|47) παρατείνασα την ισχύν της προηγουμένης, το δε εκ της αυξήσεως ταύτης καταθεσιμένον παρά του Ο.Α.Π. προϊόν αποδίδηται εις το ανωτέρω Ταμείον εντός μηνός από της ισχύος του παρόντος.

Η ισχύς του παρόντος άρχεται από της δημοσιεύσεως του εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, υποβληθήσεται δε προς κύρωσιν εις την Βουλήν άμα τη επαναλήψει των εργασιών της.

Εν Αθήναις τη 29 Οκτωβρίου 1950.

1538]1950 ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΣ
Περί ρυθμίσεως των αποδοχών των υπαλλήλων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 251 της 25 Οκτωβρίου 1950)

Λαβόντες υπ' όψιν την κατά την συνεδρίασιν της 25ης Οκτωβρίου 1950 του Ημετέρου Υπουργικού Συμβουλίου ληφθείσαν απόφασιν περί εκδόσεως λόγω κατεπειγούσης και αναποφεύκτου ανάγκης Αναγκαστικού Νόμου «περί ρυθμίσεως των αποδοχών των υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.», αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Άρθρον 1.

1. Ο μηνιαίος μισθός των τακτικών υπαλλήλων και υπηρετών των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, των κεκτημένων κατά ρητήν διάταξιν του διέποντος το Νομικόν Πρόσωπον οργανισμού βαθμολογικήν και μισθολογικήν αντιστοιχίαν προς ένα των ως έπεται βαθμών της δημοσίας διοικητικής ιεραρχίας, ως και ο μηνιαίος μισθός των εν τω παρόντι άρθρω ειδικώς αναφερομένων τακτικών υπαλλήλων, ορίζεται ως ακολούθως:

Γενικός Διευθυντής δραχ. 2.800.000. Διευθυντής α' τάξεως, υπάλληλος βασικού μισθού, κατά την έναρξιν της ισχύος του παρόντος και κατ' εφαρμογήν της υπ' αριθμ. 208|88|1947 κοινής αποφάσεως απάντων των Υπουργών ή της υπ' αριθ. 87301|1947 κοινής αποφάσεως των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών, προκειμένου περί δημοτικού υπαλλήλου, δραχμών 600.000 και άνω, εφ' όσον κέκτηται πτυχίου ανωτέρων σπουδών δραχ. 2.000.000.

Διευθυντής β' τάξεως υπάλληλος βασικού μισθού δραχμών 550.000 έως 600.000, εφ' όσον κέκτηται πτυχίου ανωτάτων σπουδών δραχ. 1.700.000.

Τμηματάρχης α' τάξεως, υπάλληλος βασικού μισθού δραχμών 500.000 και άνω δραχ. 1.400.000.

Τμηματάρχης β' τάξεως, υπάλληλος Α.Ν. 610|1945 εικοσιπενταετούς υπηρεσίας, υπάλληλος βασικού μισθού δραχμών 470.000 έως 500.000 δραχ. 1.250.000.

Εισηγητής υπάλληλος Α.Ν. 610|1945 δεκαεννεατούς υπηρεσίας, υπάλληλος βασικού μισθού δραχμών 430.000 έως 470.000 δραχ. 1.050.000.

Γραμματεύς α' τάξεως, υπάλληλος Α.Ν. 610|1945 δεκαετούς υπηρεσίας, υπάλληλος βασικού μισθού δραχμών 380.000 έως 430.000 δραχ. 900.000.

Γραμματεύς β' τάξεως, υπάλληλος Α.Ν. 610|1945 εννεαετούς υπηρεσίας, υπάλληλος βασικού μισθού δραχμών 175.000 δραχ. 800.000.

Ακόλουθος, υπάλληλος Α.Ν. 610|1945 πενταετούς υπηρεσίας, αρχικλητήρ, υπάλληλος βασικού μισθού δραχ. 360.000 δραχ. 700.000.

Γραφεύς α' τάξεως, υπάλληλος βασικού μισθού δραχμών 320.000 δραχ. 620.000.

Γραφεύς β' τάξεως, υπάλληλος βασικού μισθού δραχμών 300.000 δραχ. 570.000.

Κλητήρ α' τάξεως, υπηρέτης και εργάτης βασικού μισθού δραχ. 320.000 δραχ. 620.000.

Κλητήρ β' τάξεως, υπηρέτης και εργάτης βασικού μισθού δραχμών 300.000 δραχ. 570.000.

Κλητήρ γ' τάξεως, ὑπηρέτης καὶ ἐργάτης βασικοῦ μισθοῦ δραχμῶν 280.000 δραχ. 450.000.

Κλητήρ δ' τάξεως, ὑπηρέτης καὶ ἐργάτης βασικοῦ μισθοῦ ἀπὸ δραχμῶν 240.000 ἕως 260.000 δραχ. 350.000.

2. Οἱ καθαριστραι καὶ καθαρίστριαι, ἐφ' ὅσον δὲν χρησιμοποιοῦνται κατὰ πλήρες τὸ καθωρισμένον ὡράριον ἐργασίας, λαμβάνουσιν, ἀνεξαρτήτως τῆς ὑφισταμένης διαβαθμίσεώς των, τὸ ἥμισυ τοῦ μισθοῦ τοῦ κλητῆρος β' τάξεως.

3. Μηνιαῖος μισθὸς τῶν τακτικῶν ὑπαλλήλων τῶν Ν. Π. Δ. Δικαίου, τῶν κεκτημένων κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις βαθμολογικὴν ἢ μισθολογικὴν ἀντιστοιχίαν κλίμακος αὐχὶ τῆς διοικητικῆς ἱεραρχίας, ὁρίζεται ὁ εἰς τὸν λαμβανόμενον τὴν 30ὴν Ἰουνίου 1950 βασικὸν μισθὸν ἀντιστοίχων μισθὸς τῆς κλίμακος τῆς παραγράφου 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου.

4. Ὄργανα τῆς Ἀγροφυλακῆς, τῶν ὁποίων ὁ μισθὸς καταβάλλεται ἐν ὅλῳ εἰς εἶδος παρὰ τῶν γεωργοκτημόνων, οὐδεμιᾶς ἐκ μέρους τῶν Περιφερειακῶν Ταμείων Ἀγροφυλακῆς δικαιοῦνται εἰς χρῆμα παροχῆς.

Διὰ τὰ ὄργανα τῆς Ἀγροφυλακῆς, τῶν ὁποίων ὁ μισθὸς καταβάλλεται ἐν μέρει εἰς εἶδος ὑπὸ τῶν γεωργοκτημόνων, ἐκπίπτεται ἐκ τοῦ διὰ τοῦ παρόντος ὁριζομένου μηνιαίου μισθοῦ των τὸ ποσὸν τῆς ἀποτιμήσεως τῶν εἰς εἶδος παροχῶν τῶν γεωργοκτημόνων.

Ἡ ἀποτίμησις τῆς εἰς εἶδος παροχῆς ἐνεργεῖται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου Ἀγροφυλακῆς, ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Δημοσίας Τάξεως.

5. Ὁ μηνιαῖος μισθὸς τῶν Ἀρχιερέων θὰ ρυθμισθῇ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 2.

1. Μηνιαῖος μισθὸς τῶν ἐπὶ συμβάσει ἢ θητείᾳ ὑπαλλήλων τῶν Ν. Π. Δ. Δ., τῶν ὁποίων ἡ πρόσληψις κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις ὁρίζεται ἐπὶ ὡρισμένῳ τῶν ἐν ἄρθροις 1 καὶ 4 τοῦ παρόντος βαθμῷ, εἶναι ὁ διὰ τὸν βαθμὸν τοῦτον ὁριζόμενος ἐν τοῖς αὐτοῖς ἄρθροις 1 καὶ 4 μισθός.

2. Μηνιαῖος μισθὸς τῶν ἐπὶ συμβάσει ἢ θητείᾳ ὑπαλλήλων τῶν Ν. Π. Δ. Δ., δι' οὓς κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις δὲν προβλέπεται ἡ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον τοῦ παρόντος ἄρθρου ἀντιστοιχία, ὁρίζεται διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, κατ' ἀναφορὰν πάντοτε πρὸς ἕνα τῶν μισθῶν τῶν ὁριζομένων ὑπὸ τοῦ παρόντος Νόμου.

Ἡ διάταξις τῆς παρούσης παραγράφου ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν ἐν ἰσχύϊ συμβάσεων διὰ τὸ μέχρι λήξεως τῆς συμβάσεως χρονικὸν διάστημα, ἐξαιρέσει τῶν περιπτώσεων καθ' ἃς ἔχει ἀποκλεισθῇ τοῦτο διαρκούσης τῆς ἰσχύος τῆς συμβάσεως εἴτε ἐκ ῥήτρας τῆς συμβάσεως, εἴτε ἐκ τῆς εἰδικῆς οἰκονομίας τῆς συμβάσεως κατὰ τὴν περὶ τοῦ τελευταίου τούτου κρίσιν τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἄρθρον 3.

1. Εἰς τοὺς ἐκτάκτους ὑπαλλήλους τῶν Ν.Π.Δ.Δ. τοὺς κατέχοντας νομοθετημένας ὀργανικὰς θέσεις παρέχεται διὰ τὸ μέχρι τῆς 30ῆς Ἰουνίου 1951 χρονικὸν διάστημα αὔξησις τοῦ κατὰ τὴν 30ὴν Ἰουνίου 1950 λαμβανομένου βασικοῦ μισθοῦ κατὰ 20 ο/ο.

2. Ὁ κατ' ἐφαρμογὴν τῆς προηγουμένης παραγράφου 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου μισθὸς δὲν δύναται νὰ εἶναι ἀνώτερος τοῦ ἀντιστοίχου μισθοῦ τοῦ δυνάμει τοῦ παρόντος Νόμου ὁριζομένου διὰ τοὺς τακτικοὺς ὑπαλλήλους ἀντιστοίχου βασικοῦ μισθοῦ.

Ἄρθρον 4.

1. Αἱ διατάξεις τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1537|50 Α. Ν. «περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ Α. Ν. 1502|1950 κ.λ.π.» ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ διὰ τοὺς ἐκ τῶν τακτικῶν ὑπαλλήλων τῶν Δήμων καὶ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ἔχοντας βαθμὸν καὶ μισθὸν τῶν ἐν τῇ αὐτῇ παραγράφῳ τεχνικῶν ὑπαλλήλων τῆς Ὑπηρεσίας δημοσίων ἔργων.

2. Διὸ Β. Διατάγματος, ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος, δύναται νὰ καθιερωθῇ εἰδικὸν μισθολόγιον ἐντὸς τῆς ὑπὸ τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1537|50 Α. Νόμου «περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ Α. Ν. 1502|50 κλπ.» καθιερουμένης μισθολογικῆς κλίμακος καὶ διὰ τοὺς ἐκ τῶν τακτικῶν ὑπαλλήλων τῶν Δήμων καὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ἐξομοιουμένους κατὰ μισθὸν πρὸς τοὺς ἐν τῇ παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1537|50 Α. Νόμου ὑπαλλήλους τῆς Ὑπηρεσίας δημοσίων ἔργων ἢ τοὺς κατέχοντας θέσιν ῥητῶς ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων χαρακτηριζομένην ὡς θέσιν τεχνικοῦ ὑπαλλήλου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Γενικαὶ παροχαί.

Ἄρθρον 5.

1. Εἰς τοὺς ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρέτας τῶν Ν. Π. Δ. Δ. παρέχεται:

α') Ὁ μισθὸς ἑνὸς μηνὸς ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων.

β') Ὁ μισθὸς ἑνὸς δεκαπενθημέρου ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα.

2. Μισθὸς διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς προηγουμένης παραγράφου λογίζεται ὁ ἐν ἄρθροις 1—4 τοῦ παρόντος Νόμου ὁριζόμενος, προσαυξανόμενος μετὰ τοῦ τυχὸν λαμβανομένου ἐπιδόματος εὐδοκίμου παραμονῆς.

3. Εἰς τοὺς ἐν ἀναρρωτικῇ ἀδείᾳ ἄνευ ἀποδοχῶν τελοῦντας τακτικοὺς ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρέτας παρέχεται διαρκούσης τῆς ἀδείας των ταύτης μηνιαῖον βοήθημα ἐκ δραχμῶν 300.000.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ἀποσμαί.

Ἄρθρον 6.

1. Πάντες οἱ ὑπάλληλοι τῶν Ν. Π. Δ. Δικαίου λαμβάνουσι τὸν ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου ὁριζόμενον μισθὸν τοῦ βαθμοῦ τῆς παρ' αὐτῶν κατεχομένης ὀργανικῆς θέσεως, ἀπαγορευομένης τῆς ἀπονομῆς αὐτοῖς μισθοῦ ἀνωτέρου τῆς ὀργανικῆς των ταύτης θέσεως.

Πᾶσα γενικὴ ἢ εἰδικὴ διάταξις περὶ ἀπονομῆς μισθοῦ ἀνωτέρου βαθμοῦ τῆς ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου κατεχομένης ὀργανικῆς θέσεως καταργεῖται.

2. Οἱ κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος λαμβάνοντες κατ' ἀπονομὴν μισθὸν βαθμοῦ ἀνωτέρου τῆς ὀργανικῆς αὐτῶν θέσεως διατηροῦσι τὴν ἀπονομὴν ταύτην μόνον ἐφ' ὅσον ἔχει ἀπονεμηθῇ αὐτοῖς καὶ ὁ ἀνώτερος οὗτος βαθμός. Οὗτοι λαμβάνουσι τὸν ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου ὁριζόμενον μισθὸν τοῦ ὃν κέκτηνται κατ' ἀπονομὴν ἀνωτέρου βαθμοῦ.

Ἡ κατὰ τὸν Α. Ν. 610|45 μισθολογικὴ ἐξέλιξις

τῶν ὑπ' αὐτοῦ διεπομένων ὑπαλλήλων δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν τῆς ἀπονομῆς μισθοῦ ἀνωτέρου βαθμοῦ.

ΚΑΦΑΛΑΙΩΝ Δ'.

Ἐπιδόματα.

Ἄρθρον 7.

1. Οὐδεὶς τακτικὸς ἢ ἐπὶ συμβάσει ἢ θητείᾳ ὑπάλληλος ἢ ὑπηρέτης τῶν Ν. Π. Δ. Δικαίου δικαιοῦται οἱασδήποτε προσαυξήσεως ἐπὶ τῶν διὰ τοῦ παρόντος Νόμου ὁριζομένων μισθῶν, ὡς καὶ οἱουδήποτε προσθέτου ἐπιδόματος.

2. Κατ' ἐξαίρεσιν ἐπιτρέπεται ἡ χορήγησις :

Α'. Ἐπιδόματος εὐδοκίμου ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ παραμονῆς κατὰ τὰς κάτωθι διακρίσεις :

1. Εἰς τοὺς ἐκ τῶν τακτικῶν ὑπαλλήλων τῶν Ν. Π. Δ Δικαίου, παραμένοντας εὐδοκίμως ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ ἐπὶ χρόνον μεῖζονα κατὰ τὸ ἥμισυ τοῦ κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις πρὸς προαγωγὴν ἀπαιτουμένου, δύναται νὰ παρέχηται διὰ πράξεως τοῦ οἰκείου Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἐγκρινομένης παρὰ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ, ἐπίδομα ὁριζόμενον εἰς τὸ ἥμισυ τῆς διαφορᾶς μεταξὺ τοῦ μισθοῦ τοῦ βαθμοῦ τῆς ὀργανικῆς θέσεως τοῦ ὑπαλλήλου καὶ τοῦ μισθοῦ τοῦ ἀμέσως ἀνωτέρου βαθμοῦ.

Εἰς τοὺς παραμείναντας εὐδοκίμως ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ ἐπὶ χρόνον διπλάσιον τοῦ πρὸς προαγωγὴν ἀπαιτουμένου δύναται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον νὰ παρέχηται καὶ τὸ ἕτερον ἥμισυ τῆς διαφορᾶς ταύτης.

Ἐν ᾗ περιπτώσει ὁ πρὸς προαγωγὴν εἰς τὸν ἀνώτερον βαθμὸν χρόνος εἶναι μικρότερος τῆς διετίας, προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων ἐχόντων μισθὸν μέχρι καὶ 900.000 δραχμῶν, τῆς τριετίας, προκειμένου περὶ ἐχόντων μισθὸν ἀνώτερον τῶν 900.000 καὶ μέχρι 1.700.000 δραχμῶν, καὶ τῆς τετραετίας, προκειμένου περὶ ἐχόντων μισθὸν ἀνώτερον τῶν 1.700.000 δραχμῶν, τὸ ὡς ἄνω ἐπίδομα εὐδοκίμου παραμονῆς παρέχεται κατὰ μὲν τὸ πρῶτον αὐτοῦ τμῆμα μετὰ συνολικὴν παραμονὴν ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ ἐπὶ 3, 4 1)2 ἢ 6 ἔτη κατὰ περίπτωσιν, κατὰ τὸ ὑπόλοιπον δὲ τμῆμα αὐτοῦ μετὰ συνολικὴν παραμονὴν τοῦ ὑπαλλήλου ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ ἐπὶ 4, 6 ἢ 8 ἔτη κατὰ περίπτωσιν.

Εἰς ἃς περιπτώσεις ὁ πρὸς προαγωγὴν εἰς τὸν ἀνώτερον βαθμὸν χρόνος εἶναι μεῖζων τῆς τετραετίας, ὁ διὰ τὴν παροῦσαν παράγραφον ἐπίδοματος χρόνος παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ περιορίζεται ἀντιστοίχως εἰς 6 καὶ 8 ἔτη.

2. Εἰς τοὺς μὴ δυναμένους νὰ προαχθῶσι λόγῳ ἐξαντλήσεως τῆς εἰδικῆς αὐτῶν ἱεραρχίας δύναται νὰ παρέχηται κατὰ τὴν διαδικασίαν τῆς προηγουμένης παραγράφου ἐπίδομα 10 ο)ο ἐπὶ τοῦ μισθοῦ τοῦ βαθμοῦ τῆς ὀργανικῆς θέσεως, ἣν κατέχει ὁ ὑπάλληλος ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τετραετοῦς παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον δύναται νὰ παρέχηται καὶ ἕτερον ἐπίδομα 10 ο)ο μετὰ πάροδον δευτέρας τετραετίας.

3. Εἰς τοὺς μὴ δυναμένους νὰ προαχθῶσιν ἐλλείψει τυπικῶν προσόντων δύναται νὰ παρέχηται κατὰ τὴν διαδικασίαν τῆς παραγράφου 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐπίδομα 10 ο)ο ἐπὶ τοῦ βαθμοῦ τῆς ὀργανικῆς θέσεως μετὰ πάροδον τετραετίας, ἀφ' ἧς ὁ ὑπάλληλος προήχθη εἰς τὸν βαθμόν. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον δύναται νὰ παρέχηται καὶ ἕτερον 10 ο)ο μετὰ πάροδον δευτέρας τετραετίας.

4. Εἰς τοὺς κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἔχοντας συμπληρώσει ὁλόκληρον τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον καὶ συγκεντροῦντας τὰς προϋποθέσεις διὰ τὴν ἀπονομὴν ἀμφοτέρων τῶν τμημάτων τοῦ ἐπιδόματος τῶν περιπτώσεων 1, 2 ἢ 3 τοῦ παρόντος, τοῦτο δύναται νὰ παρέχηται συγχρόνως ἐν τῷ συνόλῳ του.

5. Ἡ παροχὴ τῶν κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐπιδομάτων λογίζεται ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῆς γνωμοδοτήσεως τοῦ οἰκείου Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

6. Προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων, εἰς οὓς ἔχει ἀπονεμηθῇ βαθμὸς ἀνώτερος τῆς παρ' αὐτῶν κατεχομένης ὀργανικῆς θέσεως, διὰ τὴν παροχὴν αὐτοῖς τῶν κατὰ τὰς διακρίσεις τῶν ἀνωτέρω παραγρ. 1, 2 καὶ 3 τοῦ παρόντος ἐπιδομάτων διαφορᾶς μισθοῦ καὶ 10 ο)ο ἀπαιτεῖται εὐδόκιμος παραμονὴ ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ ἐπὶ χρόνον διπλάσιον τοῦ ὡς ἄνω ὁριζομένου.

Προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων, εἰς οὓς δυνάμει εἰδικῆς διατάξεως ὑπολογίζεται ὡς διανυθεὶς ἐν τῷ ὃν κατέχουσι βαθμῷ χρόνος κατ' ἀπονομὴν μὴ πράγματι διανυθείς, οὗτος διὰ τὴν παροχὴν τῶν κατὰ τὰς διακρίσεις τῶν παραγρ. 1, 2 ἢ 3 ἐπιδομάτων διαφορᾶς ἀνωτέρου μισθοῦ καὶ 10 ο)ο ὑπολογίζεται εἰς τὸ ἥμισυ αὐτοῦ.

7. Τῶν κατὰ τὰς ἀνωτέρω 1, 2 καὶ 3 παραγράφους τοῦ παρόντος ἐπιδομάτων διαφορᾶς μισθοῦ καὶ 10 ο)ο δὲν δικαιοῦνται οἱ ἐπὶ μισθῷ καὶ οὐχὶ βαθμῷ τινι τῆς ἱεραρχίας τοῦ τακτικοῦ προσωπικοῦ τακτικοὶ ὑπάλληλοι.

Β'. Ἐπιδόματος διαχειριστικῶν λαθῶν.

Εἰς τοὺς διαχειριστὰς τῶν Ν. Π. Δ. Δικαίου, εἰς οὓς κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις τῶν ὀργανισμῶν προβλέπεται χορήγησις ἐπιδόματος πρὸς κάλυψιν τῶν ἐκ τῆς διαχειρίσεως αὐτῶν λαθῶν, παρέχεται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου καὶ ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τῶν εἰδικῶν τούτων διατάξεων ἐπίδομα λόγῳ διαχειριστικῶν λαθῶν, ὅπερ ὁρίζεται εἰς 3 ο)ο ἐπὶ τοῦ μηνιαίου μισθοῦ τοῦ καθοριζομένου διὰ τοῦ παρόντος Νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Πρόσθετοι ἀμοιβαί.

Ἄρθρον 8.

1. Οὐδεὶς ὑπάλληλος τῶν Ν. Π. Δ. Δικαίου δικαιοῦται, πέραν τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος Νόμου προβλεπομένων ἀποδοχῶν, ἑτέρας ἀμοιβῆς, ὑφ' οἱονδήποτε τύπον λόγῳ προσθέτου ὑπηρεσίας παρεχομένης ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του ταύτην πρὸς τὸ Δημόσιον ἢ ἀσκουμένας παρ' αὐτοῦ ἐπιχειρήσεις, πρὸς τὸ παρ' ᾧ ὑπηρετεῖ ἢ ἄλλα Ν. Π. Δ. Δικαίου, Δήμους καὶ Κοινότητας καὶ ἐν γένει τρίτους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Δαπάναι ὑπαλλήλων.

Ἄρθρον 9.

1. Πᾶσα δαπάνη, εἰς ἣν πράγματι καὶ ἀποδεδειγμένως ὑποβάλλεται ὁ ὑπάλληλος δι' ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας τοῦ παρ' ᾧ ὑπηρετεῖ Ν. Π.Δ. Δ., βαρύνει τὸ Νομικὸν Πρόσωπον.

Εἰδικώτερον :

2. Οἱ ἐκτὸς ἕδρας αὐτῶν μετακινούμενοι δι' ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας λαμβάνουσι διὰ τὰς ἐκ τῆς μετακινήσεως ταύτης δαπάνας ἀποζημίωσιν ἴσην μὲ τὸ 1)30 τοῦ μηνιαίου αὐτῶν μισθοῦ μετὰ τοῦ τυχὸν ἀπονεμηθέντος αὐτοῖς ἐπιδόματος εὐδοκίμου παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ.

3. Εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τοὺς ἐκτελοῦντας ὑπηρεσίαν ἐκτὸς Γραφείου, διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς ὁποίας ὑποβάλλονται εἰς δαπάνας μετακινήσεως ἐντὸς τῆς ἕδρας των, καταβάλλεται ἡ πρὸς χρησιμοποίησιν τῶν συνήθων διὰ τὴν μετακίνησιν τῶν ὑπαλλήλων συγκοινωνιακῶν μέσων ἀναγκαία δαπάνη

καὶ ἐπὶ πλέον ἡ ἐκ τῆς μετακινήσεως παρεπομένη διὰ τὸν ὑπάλληλον δαπάνη.

Αἱ δαπάναι αὗται δύνανται νὰ ὁρίζωνται κατ' ἀποκοπὴν καὶ κατὰ κατηγορίαν Νομικῶν Προσώπων διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Τὰ κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις ἔξοδα κινήσεως διὰ τὴν ἐντὸς τῆς ἕδρας ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας διατηροῦνται μέχρι τῆς 1ης τοῦ ἑπομένου τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος Νόμου μηνὸς καὶ καταβάλλονται βάσει τοῦ κατὰ τὴν 30ὴν Ἰουνίου 1950 ἰσχύοντος μισθολογίου.

4. Λαμβάνουσι ἀποδεδειγμένως πραγματοποιούμεναι πρὸς χρησιμοποίησιν συνήθων μεταφορικῶν μέσων ἀναγκαῖαι διὰ τὴν παροχὴν ὑπηρεσίας εἰς Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου ὑπὸ δημοσίων ὑπαλλήλων ἢ ὑπαλλήλων ἑτέρου Νομικοῦ Προσώπου βαρύνουσι τὸ εἰς ὃ παρέχεται ἡ ὑπηρεσία Νομικὸν Πρόσωπον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'

Χρόνοι ἐργασίας.

Ἄρθρον 10

1. Οἱ ὑπάλληλοι τῶν Ν. Π. Δ. Δικαίου ὑποχρεοῦνται εἰς ἐργασίαν καθ' ἁπάσας τὰς ἡμέρας, αἱ ὁποῖαι δὲν ἔχουσιν ὁρισθῇ ὑπὸ τῆς κειμένης νομοθεσίας ὡς ἡμέραι ἀργίας καὶ τὰς ὁριζομένας κατ' αὐτὰς ὥρας ὑποχρεωτικῆς ἐργασίας, αἵτινες εἶναι αἱ αὐταὶ πρὸς τὰς καθιερουμένας τοιαύτας τοῦ Ὑπουργείου, εἰς ὃ διοικητικῶς ὑπάγεται τὸ οἰκεῖον Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου.

2. Διὰ τὴν καθιέρωσιν ἐργασίας κατὰ τὰς ἡμέρας ἀργίας ἢ πέραν τῶν ὡρῶν ὑποχρεωτικῆς ἐργασίας, ὡς καὶ νυκτερινῆς τοιαύτης, ἀπαιτεῖται διάταξις Νόμου προβλέπουσα εἰς διὰ τοιαύτης ἐργασίας ἀντιμετώπισιν ἐκτάκτου ἢ εἰδικῆς ὑπηρεσιακῆς ἀνάγκης καὶ κοινὴ ἀπόφασις τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης βεβαιοῦται ἡ ὕπαρξις τῆς ἐκτάκτου ἢ εἰδικῆς ὑπηρεσιακῆς ἀνάγκης, ἥτις ἐπιβάλλει τὴν εἰς ἡμέρας ἀργίας ἢ καθ' ὑπερωρίαν ἢ κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας ἐργασίαν, ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπαλλήλων, ὅστις κατ' ἀνώτατον ὅριον θέλει ἀσχοληθῇ εἰς τοιαύτην ἐργασίαν, τὸ ἀνώτατον ὅριον διαρκείας τῆς τοιαύτης ἐργασίας, ὡς καὶ ἡ καθ' ὥραν ἀποζημίωσις.

3. Εἰς ὑπαλλήλους διδάσκοντας εἰς ἡμερησίας ἢ νυκτερινὰς Σχολὰς ἢ Σχολὰς συντηρουμένας ὑπὸ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Δήμων, Κοινοτήτων ἢ ἱδρυμάτων παρέχεται ἀποζημίωσις δι' ἑκάστην ὥραν διδασκαλίας, καθοριζομένη διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Γενικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 11.

1. Οὐδεὶς ὑπάλληλος Ν. Π. Δ. Δ. δύναται νὰ κατέχῃ δευτέραν ἔμμισθον θέσιν ἢ νὰ εἶναι μισθωτὸς καθ' οἱονδήποτε τρόπον τοῦ Δημοσίου, ἑτέρων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Δήμων ἢ Κοινοτήτων, Κοινωφελῶν Ὀργανισμῶν καὶ παραχωρηθεισῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν ἢ ἐπιχειρήσεων.

Τῆς ἀπαγορεύσεως ταύτης ἐξαιροῦνται οἱ καθηγηταὶ τῶν Ὠδείων, ὡς καὶ οἱ μουσικοὶ καὶ καλλιτέχναι ἄσματος, οἵτινες δύνανται νὰ κατέχωσι καὶ ἑτέραν θέσιν τῆς εἰδικότητός των, ὡς καὶ οἱ ἱερογάλται.

Ὑπάλληλοι Ν. Π. Δ. Δ. κατέχοντες πλείονας τῆς μιᾶς θέσεως ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος περιορισθοῦν εἰς μίαν τῶν θέσεων αὐτῶν. Παρερχομένης ἀπράκτου τῆς προθεσμίας ταύτης θέλουσι θεωρηθῇ οὗτοι ὡς παραιτηθέντες ἐξ ὅλων τῶν θέσεων αὐτῶν αὐτοδικαίως.

Ἄρθρον 12.

Αἱ ἀποδοχαὶ τῶν τακτικῶν ὑπαλλήλων τῶν Ν. Π. Δ. Δ. καταβάλλονται ἀνὰ 15θήμερον καὶ εἰς εἰς ἀρχὴν ἑκάστου 15θημέρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Κρατήσεις.

Ἄρθρον 13

1. Αἱ κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις πάγιαι κρατήσεις ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ τακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν Ν. Π. Δ. Δικαίου ὑπὲρ Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν, Ταμείων Ἀλληλοβοηθείας, Μετοχικοῦ Ταμείου Πολιτικῶν Ὑπαλλήλων κλπ., θέλουσι καθορισθῇ προτάσει τοῦ οἰκείου Διοικητικοῦ Συμβουλίου διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῆς ὁποίας ἐξακολουθοῦσαι καταβαλλόμεναι αἱ ἰσχύουσαι σήμερον κρατήσεις, ὑπολογιζόμεναι ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν 30ὴν Ἰουνίου 1950 λαμβανομένων συνολικῶν ἀποδοχῶν.

2. Διὰ Β. Διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, δύναται νὰ καταργηθῇ ἡ ἐπὶ τοῦ μηνιαίου μισθοῦ τῶν ὑπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. ἐπιβεβλημένη κράτησις τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων, ἐφ' ὅσον δὲν τυγχάνουσιν οὗτοι μέτοχοι αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'

Μεταβατικαὶ διατάξεις

Ἄρθρον 14.

Ὑπάλληλοι Ν.Π.Δ.Δ ἐν γένει, ὧν αἱ ἀποδοχαὶ τῆς 30 Ἰουνίου 1950 εἶναι μεγαλύτεραι τοῦ διὰ τοῦ παρόντος Νόμου ὁριζομένου μισθοῦ, λαμβάνουσι ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1950 σὺν τῷ διὰ τοῦ παρόντος Νόμου ὁριζομένῳ μισθῷ καὶ ὁλόκληρον τὴν ἐπὶ πλέον πρὸς τὰς ἀποδοχὰς αὐτῶν τῆς 30ῆς Ἰουνίου 1950 διαφοράν. Ἡ κατὰ τ' ἀνωτέρω διαφορά, παρεχομένη ὑπὸ τύπον προσωπικοῦ προσωρινοῦ ἐπιδόματος, συμψηφίζεται εἰς πᾶσαν αὔξησιν τῶν ἀποδοχῶν των ἐπερχομένην ἐξ οἱασδήποτε αἰτίας ἢ μειοῦται ἐν περιπτώσει μεταβολῆς τῆς καταστάσεως τοῦ δικαιούχου, συνεπαγομένης ἀπώλειαν δικαιώματος ἐπιδόματος ἐκ τῶν εἰς τὸ ἑπόμενον ἐδάφιον ἀναφερομένων.

Ὡς λαμβανόμεναι κατὰ τὴν 30ὴν Ἰουνίου 1950 ἀποδοχαὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος νοοῦνται ὁ βασικὸς μισθὸς μετὰ τῶν ἐπιδομάτων 30 ο/ο, πολυετοῦς ὑπηρεσίας, οἰκογενειακῶν βαρῶν καὶ Β. Ἑλλάδος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

Τελικαὶ διατάξεις

Ἄρθρον 15.

1. Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν Ὀργανισμῶν Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως, ἐξαιρέσει τῶν Κοινοτήτων.

Διὰ Β. Διαταγμάτων, ἐκδοθησομένων ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, θέλουσι ρυθμισθῇ τὰ τοῦ μισθολογίου τῶν ὑπαλλήλων τῶν Κοινοτήτων, τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ τῶν Σιδηροδρόμων τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους.

3. Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος καταργοῦνται πᾶσαι αἱ ὑφιστάμεναι γενικαὶ ἢ εἰδικαὶ διατάξεις περὶ ἀπολαυῶν ἐν γένει τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν τῶν Ν.Π.Δ.Δ., συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν Δήμων, περὶ ὧν προβλέπει ὁ παρὼν νόμος, ἐφεξῆς δὲ τὰ τῶν ἀπολαυῶν ἐν γένει ρυθμίζονται ὑπὸ μόνου τοῦ παρόντος.

8. Δὲν ἐπιτρέπεται ἡ βάσει διοικητικῶν πράξεων ἐκδιδομένων κατ' ἐξουσιοδότησιν Νόμου ρύθμισις τῶν ἀπολαυῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν Ν.Π.Δ.Δ. καὶ Κοινοτήτων τοῦ μὴ διεπομένου ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου, ἐφ' ὅσον αἱ σχετικαὶ πράξεις δὲν ἐκδίδονται τῇ συμπράξει καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

4. Τὸ διὰ τοῦ παρόντος νόμου ὁριζόμενον μισθολόγιον ἀποτελεῖ τὸ ἀνώτατον ὅριον, μέχρι τοῦ ὁποίου δύναται νὰ ὁρισθῶσιν ὑπὸ τῆς Διοικήσεως τῶν καθ' ἕκαστα Ν.Π.Δ.Δ. αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, τῆς Διοικήσεως δυναμένης νὰ ὁρίζῃ ταύτας καὶ εἰς κατώτερα ἐπίπεδα ἀναλόγως πρὸς τὴν οἰκονομικὴν δυνατότητα τοῦ Ὀργανισμοῦ καὶ τὰς τοπικὰς βιοτικὰς συνθήκας.

Ἄρθρον 16.

1. Ἡ κατὰ τὸν Ἀναγκ. Νόμον 281|1936, ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 787|1943 Νόμου, ἁρμοδιότης τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἀσκεῖται ἐπὶ πασῶν ἀνεξαιρέτως τῶν δημοσίου χαρακτῆρος οἰκονομικῶν διαχειρίσεων τῶν μὴ ἐκτελουμένων διὰ τοῦ γενικοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους, καταργουμένης πάσης ἀντιθέτου διατάξεως.

Οἰκονομικαὶ διαχειρίσεις, κατὰ τὴν ἔννοιαν καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος Νόμου, νοοῦνται πάντα τὰ ἐν τῷ Κράτει λειτουργοῦντα Δημόσια Ἱδρύματα, Αὐτόνομοι Ὀργανισμοί, Εἰδικὰ Ταμεῖα καὶ Ὑπηρεσίαι, Κρατικαὶ Ἐκμεταλλεύσεις καὶ ἐν γένει Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, ἀσκοῦντα ἢ μὴ διοίκησιν, ὡς καὶ πᾶσα δημοσίου χαρακτῆρος Ὑπηρεσία, ἥτις, καίτοι μὴ συγκεκροτημένη εἰς ἴδιον Νομικὸν Πρόσωπον, λειτουργεῖ ἐν οἰκονομικῇ ἀπὸ τοῦ Δημοσίου Προϋπολογισμοῦ ἀποκεντρώσει εἴτε ὑπὸ ἰδίαν διοίκησιν, εἴτε καὶ ὡς εἰδικὸς ἁπλῶς λογαριασμός.

Προκειμένου περὶ Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς, Ν.Π.Δ.Δ. ὑπαγομένων εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας, ἡ ἁρμοδιότης τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν συνίσταται εἰς τὰς καθοριζομένας ὑπὸ τῶν ἄρθρων 5 καὶ 6 τοῦ Α.Ν. 580|45.

Προκειμένου εἰδικῶς περὶ Ὀργανισμῶν Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου ὑπάγονται μόνον οἱ Δῆμοι καὶ οἱ ὑπὸ τούτων ἐξηρτημένοι Ὀργανισμοί.

2. Ἅπαντα τὰ Ν.Π.Δ. Δικαίου ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐντὸς τοῦ πρώτου τριμήνου ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ οἰκείου οἰκον. ἔτους ὑποβάλλωσιν εἰς τὴν Γενικὴν Δ)σιν Δημοσίου Λογιστικοῦ (Δ)σιν VI) κεκυρωμένα ἀντίγραφα τῶν ἐγκεκριμένων ἁρμοδίως ἀπολογισμῶν καὶ ἰσολογισμῶν αὐτῶν μετ' ἀναλύσεως τῶν ἀποτελεσμάτων χρήσεως, ὡς καὶ ἀπογραφῆς τῶν περιουσιακῶν στοιχείων. Ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας θέλουσιν ὑποβληθῇ καὶ τὰ στοιχεῖα ταῦτα διὰ τὸ λῆξαν ἤδη οἰκονομικὸν ἔτος 1949—50.

Ἄρθρον 17.

1. Αἱ διατάξεις τῶν παραγράφων 2, 3 καὶ 4 τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ Α.Ν. 1502|50 ἔχουσιν ἀνάλογον ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν διεπομένων ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου ὑπαλλήλων.

2. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Α.Ν. ἄρχεται ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1950, ὑποβληθήσεται δὲ πρὸς κύρωσιν εἰς τὴν Βουλὴν ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ὀκτωβρίου 1950.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

4414|Ι.232|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως εἰς Ι.Κ.Α. κατὰ τῆς ἀσθενείας τῶν συνταξιούχων α) τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σιδ|μων Ἀττικῆς καὶ β) τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 162 τῆς 25 Σεπτεμβρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει :

1) Τὰς διατάξεις τῆς παρ. 3 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Α. Ν. 1022|46.

2) Γνώμην τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, διατυπωθεῖσαν ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 82)10|7|50 ἀποφάσει αὐτοῦ καὶ ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 21440)3339)7|8|50 ἀναφορᾶς τῆς Γενικῆς Δ)νσεως τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφασίζομεν :

Ἄρθρον 1.

Ἀσφαλίζονται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὸ Ι.Κ.Α. κατὰ τῆς ἀσθενείας οἱ πάσης φύσεως συνταξιοῦχοι α) τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σιδ|μων Ἀττικῆς καὶ β) τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν, ἐφ' ὅσον οὗτοι διαμένουσιν ἐντὸς Κέντρου Ἀσφαλίσεως κατὰ τὰς διατάξεις τῆς νομοθεσίας τοῦ Ι.Κ.Α. ὑπὸ τοὺς κάτωθι ὅρους καὶ προϋποθέσεις :

Χρόνος ἐνάρξεως τῆς ἀσφαλίσεως ὁρίζεται ἡ 1η Αὐγούστου 1950.

Ἄρθρον 2.

Εἰσφοραί

1) Τὸ ποσοστὸν τῆς ἀσφαλιστικῆς εἰσφορᾶς δι' ἕκα|στον συνταξιοῦχον ὁρίζεται ἴσον πρὸς πέντε ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (5 ο|ο) ἐπὶ τῆς εἰς αὐτὸν καταβαλλομένης συντάξεως, μεθ' ἁπάντων τῶν ἐπιδομάτων, προσαυξήσεων κλπ.

2) Ὑπόχρεως διὰ τὴν καταβολὴν εἰς τὸ Ι.Κ.Α. τῶν εἰσφορῶν εἶναι ὁ συνταξιοδοτῶν ἀσφαλ. Ὀργανισμός, ὅστις ὑποχρεοῦται καθ' ἑκάστην μηνιαίαν πληρωμὴν συντάξεων νὰ παρακρατῇ τὰ ἀναλογοῦντα εἰς τὴν ἀσφαλιστικὴν εἰσφορὰν ποσὰ καὶ νὰ καταθέτῃ ταῦτα εἰς τὰ ἀρμόδια κατὰ τόπους Ταμεῖα τοῦ Ι.Κ.Α.

3) Χρόνος καταβολῆς εἰσφορῶν ὁρίζεται ἡ πρώτη ἑβδομὰς ἑκάστου μηνὸς δι' ὁλόκληρον τὸν μῆνα.

4) Εἰσφοραὶ μὴ καταβληθεῖσαι ἐντὸς τῆς προθεσμίας ταύτης ἐπιβαρύνονται διὰ προσθέτου τέλους, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 23 Ν. 6298|34, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως. Τὰ πρόσθετα τέλη βαρύνουν τὸν καθυστεροῦντα τὴν καταβολὴν τῶν εἰσφορῶν ἀσφαλιστικὸν ὀργανισμόν.

5) Εἰς τοὺς ἀσφαλιζομένους κατὰ τ' ἀνωτέρω συνταξιούχους παρέχεται παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. εἰδικὸν βιβλιάριον, ἐν ᾧ δέον νὰ γίνωνται παρὰ τοῦ συνταξιοδοτοῦντος Ὀργανισμοῦ αἱ σχετικαὶ ἐγγραφαὶ καταβολῆς εἰσφορῶν, ἢ ἐφ' ὅσον ἤθελε ζητηθῇ παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. ἡ ἐπικόλλησις ἐν αὐτῷ ἀσφαλιστικῶν ἐνσήμων.

Ἄρθρον 3.

Παροχαί.

1) Τὸ Ι.Κ.Α. ὑποχρεοῦται, ὅπως παράσχῃ εἰς τὸν κατὰ τὸ ἄρθρον 1 ἀσφαλιζόμενον συνταξιοῦχον, ὡς καὶ τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 32 τοῦ Ν. 6298|34 μέλη οἰκογενείας τοῦ λόγῳ γήρατος ἢ ἀναπηρίας συνταξιούχου.

άπάσας τάς εἰς τους ἰδίους αὐτοῦ συνταξιούχους τῆς ἀντιστοίχου κατηγορίας χορηγουμένας κατὰ νόμον παροχάς ἀσθενείας καὶ ὑφ' ἃς προϋποθέσεις, καθ' ἣν διαδικασίαν καὶ εἰς ἣν ἔκτασιν παρέχονται αὗται.

2) Εἰς ἣν περίπτωσιν ἐκ τῶν καταστατικῶν διατάξεων τοῦ συνταξιοδοτοῦντος τὸν ὡς ἄνω ἀσφαλιζόμενον παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. συνταξιούχου Ὀργανισμοῦ προβλέπεται ἡ χορήγησις παροχῆς τινος ἐκ τῶν ἐν τῇ παρ. 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου ὁριζομένων, αὕτη δὲν καταβάλλεται ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α.

3) Ἡ ὑποχρέωσις τοῦ Ἱδρύματος διὰ τὴν χορήγησιν τῶν κατὰ τ' ἀνωτέρω παροχῶν ἄρχεται ἀπὸ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τῆς παρούσης ἐνάρξεως τῆς ἀσφαλίσεως καὶ λήγει κατὰ τὰ διὰ τοὺς συνταξιούχους τοῦ Ι.Κ.Α. ἰσχύοντα

Ἄρθρον 4.

Ἐφ' ὅσον δὲν ὁρίζεται ἄλλως διὰ τῆς παρούσης, ἰσχύουν διὰ τὴν πραγμάτωσιν τῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 προσώπων αἱ σχετικαὶ διατάξεις τῆς νομοθεσίας τοῦ Ι.Κ.Α.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Σεπτεμβρίου 1950.

52131|Ε. 1505|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως κατὰ 25ο|ο ἀπὸ 1|10|50 τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐκπροσώπων καὶ Ὑπαλλήλων τῶν ἐργατικῶν ἐπαγγελματικῶν Ὀργανώσεων παρεχομένων συντάξεων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 196 τῆς 2 Νοεμβρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|44 Νόμου, 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 18:5)20|9|50 ἀναφοράν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως τῶν Ἐκπροσώπων καὶ Ὑπαλλήλων τῶν Ἐργατικῶν Ἐπαγγελματικῶν Ὀργανώσεων, 3) τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Αὐξάνομεν τὰς ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως τῶν Ἐκπροσώπων καὶ Ὑπαλλήλων τῶν Ἐργατικῶν Ἐπαγγελματικῶν Ὀργανώσεων παρεχομένας συντάξεις κατὰ 25 ο|ο ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1950.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Νοεμβρίου 1950.

48727|Φ. 86|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1950 καὶ ἐπὶ Ἓν ἑξάμηνον τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρ. Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Φαρμακευτικῶν Ἐργασιῶν καταβαλλομένων βοηθημάτων εἰς βοηθηματούχους κατὰ 50 ο|ο ἐπὶ τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ ἑκάστου βοηθήματ ις.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 196 τῆς 2 Νοεμβρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 19|44.

2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 2560)30|8|50 ἀναφοράν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Φαρμακευτικῶν Ἐργασιῶν, καὶ

3) Τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Αὐξάνομεν ἀπὸ 1ης Σ)βρίου 1950 καὶ ἐπὶ ἓν ἑξάμηνον τὰ ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Φαρμακευτικῶν Ἐργασιῶν καταβαλλόμενα βοηθήματα εἰς τοὺς βοηθηματούχους αὐτοῦ κατὰ 50ο|ο ἐπὶ τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ ἑκάστου βοηθήματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Νοεμβρίου 1950.

59118|5581|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Δημοσίας Τάξεως, Μεταφορῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ τοῦ ἡμερομισθίου τῶν φυλάκων τῶν ἀποθηκῶν τοῦ Δημοσίου, Ὀργανισμῶν κ.λ.π.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 193 τῆς 30 Ὀκτωβρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 19|44.

2) Τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 28|44, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως.

3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 637).6|6|50 πρᾶξιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ

4) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 1284|295)2|9|50 ἔκθεσιν τῆς Ἀστυνομικῆς Ὑπηρεσίας Φρουρήσεως Ἀποθηκῶν περὶ τοῦ τρόπου ἀμοιβῆς τῶν φυλάκων ἀποθηκῶν τοῦ Δημοσίου κλπ., ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν τὸ ἡμερομίσθιον τῶν φυλάκων τῶν ἀποθηκῶν τοῦ Δημοσίου, Ὀργανισμῶν κλπ. τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῆς Ἀστυνομικῆς Ὑπηρεσίας Φρουρήσεως Ἀποθηκῶν εἰς δραχμὰς 25.000 καὶ δι' ὀκτάωρον ἐργασίαν ἄνευ οὐδενὸς προσθέτου ἐπιδόματος νυκτερινῆς ἐργασίας καὶ ἐξαιρεσίμων.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ 15|10|50 καὶ θὰλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ὀκτωβρίου 1950.

41009|Α. 550|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως κατὰ 40 ο|ο τῶν ὑπὸ τοῦ Τ.Α.Π. Α.Σ.Ο. καταβαλλομένων συντάξεων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 191 τῆς 25 Ὀκτωβρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

α') Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19|44 Νόμου,

β') Τὴν ὑπ' ἀριθ. 1770) 5|7|50 ἀναφοράν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Α.Σ.Ο

γ') Τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Αὐξάνομεν τὰς ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Α.Σ.Ο. καταβαλλομένας συντάξεις βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 50855)6499|24|12|47 ἡμετέρας κοινῆς ἀποφάσεως κατὰ 40 ο|ο ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1950.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Ὀκτωβρίου 1950.

53480|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλιστικῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Παρ)τος Ταμείου Ἀνεργίας Κορίνθου εἰς Κωμόπολιν Λουτρακίου.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 181 τῆς 16 Ὀκτωβρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 118)45 καὶ τοῦ Ν. Δ)τος τῆς 8)11 Μαΐου 1946 2) τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ)τος 1255)49 περὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Ν 118)45 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 19874)2292)20.9.50 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ἀποφασίζομεν:

Ἐπεκτείνομεν τὴν ἀσφαλιστικὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Παραρτήματος τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας Κορίνθου καὶ εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς Κωμοπόλεως Λουτρακίου.

Ἡ ἔναρξις τῆς ἰσχύος τῆς νομοθεσίας περὶ ἀσφα-

λίσεως ἀνεργίας καθορισθήσεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Σεπτεμβρίου 1950

62341|5976|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ τοῦ ἡμερομισθίου τῆς 19|11|50.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 205 τῆς 16 Νοεμβρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 38|44, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 980|12|10|50 πρᾶξιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 8900|46 ἀπόφασιν ἡμῶν καὶ 4) τὸ ἀπὸ 14|11|50 Διάταγμα «περὶ ἄρσεως τῆς Κυριακῆς ἀργίας τὴν 19|11|50», ἀποφασίζομεν:

Ι. Εἰδικῶς διὰ τοὺς κατὰ τὴν Κυριακὴν τῆς 19ης Νοεμβρίου 1950 ἀπασχοληθησομένους μισθωτοὺς ἡ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|46 ἀποφάσεως ἡμῶν προβλεπομένη κατὰ ποσοστὸν 75ο|ο αὔξησις τοῦ κεκανονισμένου μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου των περιορίζεται εἰς ποσοστὸν 30ο|ο, ὑπολογιζομένου ἐπὶ τοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου καὶ μὴ συμψηφιζομένου πρὸς τυχὸν καταβαλλόμενον ηὐξημένον τοιοῦτον.

ΙΙ. Ἡ ἀνωτέρω παράγραφος δὲν ἔχει ἰσχὺν διὰ τοὺς συνήθως κατὰ τὰς Κυριακὰς ἀπασχολουμένους, λόγῳ τῆς φύσεως τῶν παρ' αἷς ὑπηρετοῦσιν ἐπιχειρήσεων μισθωτούς, δι' οὓς θέλει ἰσχύσει καὶ διὰ τὴν Κυριακὴν 12|11|50 ἡ ὑπ' ἀριθ. 8900|46 ἀπόφασις ἡμῶν.

ΙΙΙ. Τὸ ὑπὸ τῆς παραγρ. Ι προβλεπόμενον ποσοστὸν καθὼς καὶ ἴσον ποσοστὸν ἐκ τοῦ ὑπὸ τῆς παρ. ΙΙ προβλεπομένου τοιούτου θέλει παρακρατηθῇ ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν καὶ κατατεθῇ παρ' αὐτῶν παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος, ἐπ' ὀνόματι τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Ἑλλάδος, διατιθέμενον ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν ἐξόφλησιν δανείων συναφθέντων παρ' αὐτῆς, ἐγγυήσει τοῦ Δημοσίου, διὰ τὰς δαπάνας τῶν 9ου καὶ 10ου Πανελλαδικῶν Πανεργατικῶν Συνεδρίων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Νοεμβρίου 1950.

45463)Σ.962|50 Ἀπόφ. Ὑπ|γοῦ Ἐργασίας.

Περὶ προσθήκης παραγράφου εἰς Καταστατικὸν Ταμείου Προνοίας Ἐργατῶν Κομοτικῆς Ὑπηρεσίας Ἐλευθέρας Ζώνης Θεσσαλονίκης.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 148 τῆς 6 Σεπτεμβρίου 1950)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Προνοίας Ἐργατῶν Κομοτικῆς Ὑπηρεσίας Ἐλευθέρας Ζώνης Θεσσαλονίκης προστεθῇ παράγραφος δ', ἔχουσα οὕτω:

«δ. Ἡ ἀνικανότης πρὸς ἐργασίαν διαπιστοῦται διὰ γνωματεύσεως τῆς πρωτοβαθμίου Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ι.Κ.Α., πρὸς ἣν παραπέμπεται ὑποχρεωτικῶς πρὸς ἐξέτασιν πᾶς ἠσφαλισμένος τοῦ Ταμείου, αἰτῶν παροχὰς λόγῳ ἀνικανότητος. Κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῆς Πρωτοβαθμίου Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ι.Κ.Α. ἐπιτρέπεται ἡ ἄσκησις προσφυγῆς ἐνώπιον τῆς δευτεροβαθμίου τοιαύτης, παρά τε τοῦ ἐνδιαφερομένου ἢ τοῦ Ταμείου, ἐφαρμοζομένων ἀναλόγως τῶν οἰκείων διατάξεων τῆς νομοθεσίας τοῦ Ι.Κ.Α., ὡς πρὸς τὴν ἀκολουθητέαν διαδικασίαν, τὰς προθεσμίας ὑποβολῆς τῆς προσφυγῆς κλπ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Αὐγούστου 1950.

45472)Σ.956|50 Ἀπόφ. Ὑπ|γοῦ Ἐργασίας.

Περὶ τροποποιήσεως Νομοθεσίας Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 148 τῆς 6 Σεπτεμβρίου 1950)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τὴν νομοθεσίαν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν ἐπέλθουν αἱ κάτωθι τροποποιήσεις:

Ι) Εἰς τὸ τέλος τῆς παραγράφου 5α τῆς ὑπ' ἀριθ. 39970)Σ. 938)19 ἡμετέρας ἀποφάσεως «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων τοῦ Ν. Διατάγματος 1291)42» προστίθεται ἡ φράσις: «Καθήκοντα Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκτελεῖ τὸ ὑπὸ στοιχεῖον α' μέλος αὐτῆς».

ΙΙ) Εἰς τὸ τέλος τῆς παραγράφου 1α τῆς ὑπ' ἀριθμ. 39970)Σ.938|49 ἡμετέρας ἀποφάσεως «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων τοῦ Ν. Διατάγματος 1291)42» προστίθεται ἡ φράσις: «Καθήκοντα Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκτελεῖ τὸ ὑπὸ στοιχεῖον α' μέλος αὐτῆς».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Αὐγούστου 1950.

48819|50 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ συστάσεως Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας εἰς Νομὸν Ἰωαννίνων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 148 τῆς 6 Σεπτεμβρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀπὸ 10)13 6-35 Α. Νόμου «περὶ τροποποιήσεως τῶν κωδικοποιουμένων Νόμων 4819 καὶ 5288 περὶ ρυθμίσεως τῆς ἀγορᾶς τῆς ἐργασίας», ἀποφασίζομεν:

1. Συνιστῶμεν Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἐν τῷ Νομῷ Ἰωαννίνων μὲ ἕδραν τὰ Ἰωάννινα.

2. Ἡ δικαιοδοσία τοῦ διὰ τῆς παρούσης ἱδρυομένου Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας ἐκτείνεται ἐφ' ὅλης τῆς περιφερείας τοῦ Νομοῦ Ἰωαννίνων.

3. Ὡς προϊσταμένου τοῦ Γραφείου τούτου ὁριζομεν τὸν Ἐπιθεωρητὴν ἢ τὸν Ἐπόπτην Ἐργασίας τῆς περιφερείας, ἐν ᾗ συνιστᾶται τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἢ ἐν ἐλλείψει τοιούτου τὸν δ)ντὴν τοῦ Παραρτήματος τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας Ἰωαννίνων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Σεπτεμβρίου 1950.

42083|4056|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας

Περὶ ἐγκρίσεως πρακτικοῦ Ε.Ρ.Φ.Α Θεσσαλονίκης.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 130 τῆς 14 Αὐγούστου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τῆς παραγρ. 2 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Α. Ν. 381|36, 2) τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 692)19|7|50 ἀναφορᾶς τοῦ Γραφείου Ἐργασίας Λιμένος Θεσσαλονίκης ὑποβληθὲν ἡμῖν ἀπόσπασμα πρακτικῶν συνεδριάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτ|σεων τοῦ Λιμένος τούτου, ὑπ' ἀριθ. 616|17|1|50, περὶ αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν σημειωτῶν Λιμένος καὶ χορηγήσεως ἀδειῶν ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος σημειωτοῦ εἰς ἕνδεκα ἐν τῷ πρακτικῷ τούτῳ ἀναφερομένους, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν ἐν τῷ ἀνωτέρω πρακτικῷ τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτ|σεων Λιμένος Θεσ|νίκης ληφθεῖσαν ἀπόφασιν, ὡς ἔχει.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Αὐγούστου 1950.

43267|4182|1950 Ἀπόφ. Ὑπ|γοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐπιτροπῆς ἐλέγχου καὶ γνωμοδοτήσεως προϋπολογισμῶν τῶν Κ.Α.Φ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 130 τῆς 14 Αὐγούστου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει :

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Α. Νόμου 381) 1936 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν Νόμων 5167)1931 καὶ 5944)1933.

2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. Διατάγματος 1254)1949 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τῶν περὶ φορτοεκφορτώσεων Νόμων».

3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 20)166)20)6)1950 γνωμοδότησιν τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, καθ' ἣν τὰ Κεφάλαια 'Αποζημιώσεως Φορτοεκφορτωτῶν, μὴ ἀποτελοῦντα 'Ασφαλιστικοὺς 'Οργανισμούς, δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Α. Νόμου 1409)1950 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ ἐποπτείας καὶ ἐλέγχου τῶν 'Οργανισμῶν Κοινωνικῆς 'Ασφαλίσεως τοῦ 'Υπουργείου 'Εργασίας», ἀποφασίζομεν :

Εἰς τὴν ὑπὸ τῶν οἰκείων Κανονισμῶν Λειτουργίας Διοικήσεως καὶ Παροχῶν τῶν Κεφαλαίων 'Αποζημιώσεως Φορτοεκφορτωτῶν Λιμένων καὶ Ξηρᾶς ὁριζομένην 'Επιτροπὴν 'Εφέσεων προστίθεται ἓν εἰδικὸν μέλος ἐξ ἑνὸς δημοσίου ὑπαλλήλου ἐπὶ βαθμῷ τοὐλάχιστον τμηματάρχου τῆς ὑπηρεσίας 'Επιθεωρήσεως καὶ 'Ελέγχου τοῦ καθ' ἡμᾶς 'Υπουργείου.

Εἰς τὴν οὕτω συνιστωμένην 'Επιτροπὴν ἀνατίθεται ἡ ἐπεξεργασία καὶ ὁ ἔλεγχος τῶν πρὸς ἔγκρισιν ὑποβαλλομένων ἡμῖν προϋπολογισμῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων ἐκ μέρους τῶν Διοικητικῶν 'Επιτροπῶν τῶν Κ. Α.Φ. ὡς καὶ τῶν ὑπ' αὐτῶν τροποποιήσεων καὶ συμπληρώσεων.

Ἡ ἔγκρισις τῶν προϋπολογισμῶν τούτων ἐνεργεῖται μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς ἀνωτέρω 'Επιτροπῆς.

Χρέη Εἰσηγητοῦ τῆς 'Επιτροπῆς ταύτης ἐκτελεῖ εἷς τῶν ὑπαλλήλων τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας.

'Εν 'Αθήναις τῇ 1 Αὐγούστου 1950

44868|4226|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ παρατάσεως ἐπὶ ἓν εἰσέτι ἐξάμηνον τῆς Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἐργασίας ταξιθετῶν καὶ ταξιθετριῶν κινηματογράφων Α.Π.Π.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 130 τῆς 14 Αὐγούστου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 παράγρ. 3 τοῦ Α. Ν. 866|37, 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 9 παράγρ. 1 τοῦ Α. Ν. 1367|38, 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 1908|162 ἀπὸ 3|2|50 ἀπόφασιν ἡμῶν καὶ 4) σχετικὴν αἴτησιν τοῦ Σωματείου Ταξιθετῶν 'Αθηνῶν-Πειραιῶς, ἀποφασίζομεν :

Παρατείνομεν ἐπὶ ἓν εἰσέτι ἑξάμηνον, ἤτοι μέχρι τῆς 18|2|51 τὴν ἰσχὺν τῆς ἀπὸ 7|2|46 Συλλογικῆς Συμβάσεως 'Εργασίας ταξιθετῶν καὶ ταξιθετριῶν Κιν|φων Α. Π. Π. διὰ τὴν Πανελλήνιον 'Ενωσιν Κινηματογραφιστῶν, ἥτις προέβη εἰς καταγγελίαν ταύτης.

'Εν 'Αθήναις τῇ 19 Αὐγούστου 1950.

43264|4185|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως Κανονισμοῦ Λειτουργίας Διοικήσεως καὶ Παροχῶν τοῦ Κ.Α.Φ. Λιμένος Κατακώλου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 130 τῆς 14 Αὐγούστου 1950).

38325|3690|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ ἐγκρίσεως Κανονισμοῦ Λειτουργίας Διοικήσεως καὶ Παροχῶν τοῦ Κ.Α.Φ. Ξηρᾶς Πύργου καὶ Κατακώλου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 130 τῆς 14 Αὐγούστου 1950)

17204|1432|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ ἐγκρίσεως Κανονισμοῦ Λειτουργίας Διοικήσεως καὶ Παροχῶν τοῦ Κ.Α.Φ. Δημένος Στυλίδος.

(Ε.Κ. τ. Β. φ. 130 τῆς 14 Αὐγούστου 1950)

102696)11200)1950 'Αγοραν. Διάταξις ὑπ' ἀριθ. 54)1950 Ὑπουργοῦ Ἐφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν

Περὶ καθορισμοῦ ποσοστοῦ ἀλωνιστικῶν δικαιωμάτων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 122 τῆς 3 Αὐγούστου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰ διατάξεις 1) τοῦ Ν.Δ. 696) 48 περὶ συστάσεως 'Υπουργείου 'Εφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν, 2) τοῦ Ν. Δ. 136)46 περὶ κυρώσεως, τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 10)11 5-46 Ν. Δ. «περὶ ἀγορανομικοῦ Κώδικος, 3) τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 782)48 Α. Ν. «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ 'Αγοραν. Κώδικος, 4) τὸ ὑπ' ἀριθ. 129930)8105)10.7.50 ἔγγραφον τοῦ 'Υπουργείου Γεωργίας, 5) τὴν ὑπ' ἀριθ. 100260) 6506)12.6.50 ἀπόφασιν τοῦ 'Υπουργείου Γεωργίας, 6) τὸ ὑπ' ἀριθ. 196 πρακτικὸν τῆς 'Επιτρ. Μελέτης 'Αγοραν. Διατάξεων, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν :

'Αρθρον 1.

Καθοριζομεν διὰ τὴν ἀλωνιστικὴν περίοδον 1950 ὡς κάτωθι κατὰ διαμερίσματα τῆς Χώρας τὰ ὑπὸ τῶν ἀλωνιστικῶν μηχανῶν εἰσπραττόμενα ἀνάτατα ποσοστὰ ἀλωνιστικῶν δικαιωμάτων κατ' εἶδος σιτηροῦ.

α) Μακεδονία, Θράκη καὶ Πελοπόννησος.

1) Διὰ τὸν σῖτον καὶ σίκαλιν ποσοστὸν 8 ο|ο, 2) διὰ τὴν κριθήν, βρώμην καὶ σμιγὸν 9 ο|ο.

β) Διὰ πᾶσαν τὴν λοιπὴν 'Ελλάδα.

1) Διὰ τὸν σῖτον καὶ σίκαλιν ποσοστὸν 7,5 ο|ο.

2) Διὰ τὴν κριθήν, βρώμην καὶ σμιγὸν ποσοστὸν 8,5 ο|ο.

Γ) Διὰ τὰς θεριζοαλωνιστικὰς μηχανὰς καθορίζομεν τὸ ὑπὸ τούτων εἰσπραττόμενον δικαίωμα θερισμοῦ καὶ ἀλωνισμοῦ ταυτοχρόνως (θεωρουμένης ὡς ἐργασίας θεριζοαλωνισμοῦ τῆς τοιαύτης τοιᾶ θερισμοῦ καὶ ἀλωνισμοῦ μέχρι τῆς ἐναποθετήσεως τοῦ σιτηροῦ εἰς σάκκον τοῦ παραγωγοῦ καὶ ἐναποθηκεύσεως τούτου εἰς τὸ ἔδαφος), εἰς ποσοστὸν 9 ο|ο διὰ τὸν σῖτον καὶ σίκαλιν καὶ ποσοστὸν 10 ο|ο διὰ τὴν κριθήν, βρώμην καὶ σμιγὸν καθ' ἅπασαν τὴν Χώραν.

'Αρθρον 2.

Οἱ παραβάται τῆς παρούσης, ἰσχυούσης καθ' ἅπασαν τὴν 'Επικράτειαν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεώς της διὰ τοῦ ἡμερησίου τύπου, διώκονται καὶ τιμωροῦνται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἰσχύοντος 'Αγορανομικοῦ Κώδικος.

'Εν 'Αθήναις τῇ 19 Ἰουλίου 1950.

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.—

Συλλογική σύμβασις έργασίας περί ρυθμίσεως των όρων έργασίας και των αποδοχών του εργατοτεχνικού εν γένει προσωπικού, ως και του υπαλληλικού, τεχνικού και υπηρετικού προσωπικού εγκαταστάσεων και εξωτερικών υπηρεσιών των εν Ελλάδι Επιχειρήσεων πετρελαιοειδών.

Εν Αθήναις σήμερον την 19ην Β[βρίου του έτους 1950, παρουσίᾳ του επί της Εργασίας Υπουργού Μιλτιάδου Μανιά, παρουσίᾳ και του Διευθυντού Συλλογικών Σχέσεων και Διαφορών του Υπουργείου Εργασίας Λεάνδρου Παλογρήνη, οι υπογεγραμμένοι αφ' ενός 1) Μαξιμιλιανός Μπαλτατζής, Διευθυντής της εν Λονδίνω ιδρυθείσης Εταιρίας δια την επωνυμίαν «Shell Company (Hellas) Limited», 2) Λεωνίδας Ζαβιης, ειδικός πληρεξούσιος της εν Νάπ Τόρκη των Η. Π. Α. ιδρυθείσης Εταιρίας δια την επωνυμίαν «Socony—Vacuum Oil Company Ink.», 3 Σίμων Ζαφέτ, Διευθυντής της εν Αθήναις ιδρυθείσης Ανωνύμου Εταιρίας δια την επωνυμίαν «ΣΟΚΟΜΠΕΚΑ», Ελληνική Εμπορική Εταιρία Πετρελαίων», 4) Μαυρίκιος Καζάς, Βοηθός Διευθυντής του εν Ελλάδι Καταστήματος της εν Λονδίνω ιδρυθείσης Εταιρίας δια την επωνυμίαν «Steaua (Agencies) Limited» και 5) Γεώργιος Παπασικονόμου, ειδικός πληρεξούσιος της εν Αθήναις ιδρυθείσης Εταιρίας δια επωνυμίαν «Σ ΡΕΣΤΗΣ και Σία», αφ' ενός, και αφ' ετέρου οι 1) Ανδρέας Κυριακόπουλος μέλος της Δ]σεως της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδος, 2) Εμμανουήλ Κρόκος και Κων]νος Τσιάλας, ο πρώτος Πρόεδρος και ο δεύτερος Γενικός Γραμματεύς του εν Πειραιεί ιδρυθέντος επαγγελματικού Σωματείου δια τον τίτλον «Σύνδεσμος Εργατοτεχνιτών και Υπαλλήλων Πετρελαίου. Βενζίνης και Ορυκτελαίου «Ο ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ», εκπροσωπούντες εν προκειμένω, δράσει ειδικής προς τούτο εξουσιοδοτήσεως, και τον Σύλλογον εργαζομένων Πετρελαίων Πατρών», κάτοικοι Πειραιώς, 3) Χρυσόστομος Τουλιάς, εκπροσωπών την Ένωσιν Πετρελαιοεργατών Βόλου, κάτοικος Βόλου, 4) Νικόλαος Κοσμίδης εκπροσωπών τον Σύνδεσμον Πετρελαιοεργατών και Τεχνιτών Θεσσαλονίκης, κάτοικος Θεσσαλονίκης και 5) Ανδρέας Γαϊτάνος και Σωτήριος Αγγελετάκης, ο πρώτος Πρόεδρος και ο δεύτερος Γενικός Γραμματεύς του εν Αθήναις ιδρυθέντος Σωματείου δια τον τίτλον «Σύνδεσμος Οδηγών Αυτοκινήτων Πετρελαίων «Ο ΕΡΜΗΣ», άπαντες δια την ιδιότητά των δεόντως και νομίμως πληρεξουσιοδοτημένοι δια την υπογραφήν της παρούσης υπό των αρμοδίων οργάνων των Επιχειρήσεων και Επαγγελματικών Οργανώσεων, τας οποίας εκπροσωπούσι, και έχοντες υπ' όψιν την ημερησίαν επιθυμίαν των εν Ελλάδι εργαζομένων Επιχειρήσεων Πετρελαιοειδών και του κατωτέρω κατονομαζομένου προσωπικού αυτών περί ρυθμίσεως των μισθών και ημερομισθίων του προσωπικού τούτου δια συλλογικής συμβάσεως, αντικαθισταμένου του μέχρι τούδε ισχύοντος συστήματος του καθορισμού αυτών δια καινών υπουργικών αποφάσεων, εκδοθεισών κατ' εξουσιοδότησιν του Νόμου 28|44 και επί τη βάσει της παραγωγικής απόδοσεως του προσωπικού, απεφασίσαμεν την συνομολόγησιν της παρούσης συλλογικής συμβάσεως έργασίας, δι' ης ρυθμίζονται οι όροι έργασίας και αι αποδοχαί του πάσης φύσεως εργατοτεχνικού, υπηρετικού και υπαλληλικού προσωπικού του εργαζομένου εν Ελλάδι εις τας εγκαταστάσεις και αποθήκας, ως και εις τας εξωτερικάς υπηρεσίας, εξαιρουμένου του προσωπικού Γραφείων, των κατά κύριον λόγον με την εισαγωγήν ή την εμπορίαν ή βιομηχανικήν κατεργασίαν πετρελαιοειδών εν γένει προϊόντων εν Ελλάδι ασχολουμένων επιχειρήσεων και συνδεδεμένου μετ' αυτών διά συμβάσεως έργασίας ιδιωτικού δικαίου. Εις την παρούσαν συλλογικήν σύμβασιν δεν υπάγονται οι πράκτορες, έμποροι αντιπρόσωποι και πρατηριούχοι των εν λόγω Επιχειρήσεων, ως και τα μετ' αυτών συνδεδεμένα διά συμβάσεως έργασίας πρόσωπα. Ωσαύτως δεν υπάγονται οι ανά τα Επαρχιακά Κέντρα Εφοδιασμού υπηρετούντες μισθωτοί, οι συνδεόμενοι διά συμβάσεως έργασίας μετά της Κοινοπραξίας Εταιριών Πετραλαίου, εξαιρέσει των εν τω Εφοδιαστικώ Κέντρω Πατρών υπηρετούντων.

Άρθρον 1ον.—Το υπαλληλικόν και υπηρετικόν προσωπικόν, οι οδηγοί αυτοκινήτων, ως και το υπαλληλικήν ιδιότητα φέρον τεχνικόν προσωπικόν, κατατάσσεται εις έπτά κατηγορίας, ως κάτωθι, αναλόγως της υφ' εκάστου παρεχομένης έργασίας, ήτοι:

Εις Α'. Κατηγορίαν: Κλητήρες, ταχυδρόμοι και λοιπόν υπηρετικόν προσωπικόν, εκτός των φυλάκων.

Εις την Β'. Κατηγορίαν: Φύλακες, νυκτοφύλακες και θυρωροί.

Εις την Γ'. Κατηγορίαν: Αποθηκάριοι και λοιπόν προσωπικόν εγκαταστάσεων και εξωτερικόν υπηρεσιών μη ειδικώς κατονομαζόμενον.

Εις την Δ'. Κατηγορίαν: Κατώτεροι τεχνικοί.

Εις την Ε'. Κατηγορίαν: Οδηγοί αυτοκινήτων.

Εις την Στ' Κατηγορίαν: Μηχανικοί γκαράζ, μηχανοδηγοί και πρακτικοί μηχανικοί.

Εις την Ζ'. Κατηγορίαν: Τεχνικοί εργοδηγοί και εργοδηγοί Ας τάξεως.

Το προσωπικόν το υπηρετούν εις τα Γραφεία των εγκαταστάσεων και εκτελούν κατά κύριον χαρακτήρα υπηρεσίαν γραφείου λογίζεται ως προσωπικόν γραφείου και δεν υπάγεται εις την διά της παρούσης συμβάσεως γενομένην ρύθμισιν. Η κατάταξις του προσωπικού εκάστης επιχειρήσεως εις την προσήκουσαν κατηγορίαν θα ενεργηθή υπό της Διευθύνσεως εκάστης Επιχειρήσεως, συμφώνως προς την υφ' εκάστου μισθωτού εκτελουμένην εργασίαν, ο δε καθορισμός του μηνιαίου μισθού εκάστου εντός των υπό του επομένου άρθρου οριζομένων ορίων θα ενεργήται επίσης υπό της Διευθύνσεως εκάστης Επιχειρήσεως, ενεργούσης κατά τας αρχάς της καλής πίστεως και κατά κρίσιν αγαθού ανδρός, αναλόγως των προσόντων της πείρας κλπ. εκάστου εργαζομένου.

Κατά την πρώτην εφαρμογήν της παρούσης συμβάσεως, εάν δια της κατατάξεως μισθωτού θα δικαιωθή ούτος δια της συλλογικής συμβάσεως αποδοχών κατωτέρων των προ της εφαρμογής της παρούσης συμβάσεως καταβαλλομένων αυτώ πράγματι υπό της Επιχειρήσεως, θα εξακολουθήσουν να καταβάλλωνται αι ανώτεραι αύται αποδοχαί, χωρίς όμως εκ τούτου να δημιουργήται οιονδήποτε δικαίωμα του μισθωτού τούτου, όπως καταταχθείς εις την κατηγορίαν, εις ην αντιστοιχούν αι καταβαλλόμεναι αυτώ ανώτεραι αποδοχαί.

Άρθρον 2ον.—Ο μηνιαίος μισθός του εν τω προηγουμένω άρθρω προσωπικού ορίζεται ως κάτωθι δι' έκάστην κατηγορίαν:

α) Διά την Α' Κατηγορίαν από δρχ. 600.000, διά τους μη έχοντας συμπληρώσει το 19ον έτος της ηλικίας των, και από δρχ. 800.000, διά τους έχοντας συμπληρώσει τούτο, μέχρι δραχμών 1.400.000.

β) Διά την Β'. Κατ.				από δρχ.	1.100.000	μέχρι	1.500.000
γ)	»	»	Γ'.	»	»	»	1.200.000	» 1.800.000
δ)	»	»	Δ'.	»	»	»	1.300.000	» 1.700.000
ε)	»	»	Ε'.	»	»	»	1.300.000	» 1.800.000
στ)	»	»	ΣΤ'.	»	»	»	1.400.000	» 1.900.000
ζ)	»	»	Ζ'.	»	»	»	1.500.000	» 2.200.000

Άρθρον 5ον.—Εἰς τοὺς ἐν ἄρθρῳ 1 τῆς παρούσης ὑπαγομένους μισθωτούς, τοὺς ὑπηρετοῦντας κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ὑπογραφῆς τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως καὶ προσληφθέντας ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ των πρὸ ἑνὸς τοὐλάχιστον ἔτους χορηγεῖται αὔξησις ὑπολογιζομένη ἐπὶ τῶν, ὑφ' ἑκάστου λαμβανομένων κατὰ τὴν 30ὴν Ἰουνίου 1950 καὶ πρὸ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης συνολικῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν καὶ κατὰ τὴν κατωτέρω κλίμακα :

Συναλ. καταβαλλόμ. ἀποδοχαί			Χορηγουμ. αὔξησις
Μέχρι δραχμῶν		1.099.999	Δρχ. 300.000
Ἀπὸ δρχ.	1.100.000—	1.199.999	» 285.000
» »	1.200.000—	1.299.999	» 270.000
» »	1.300.000—	1.399.999	» 255.000
» »	1.400.000—	1.499.999	» 240.000
» »	1.500.000—	1.599.999	» 225.000
» »	1.600.000—	1.699.999	» 210.000
» »	1.700.000—	1.799.999	» 195.000
» »	1.800.000—	1.899.999	» 180.000
» »	1.900.000—	1.999.999	» 165.000
» »	2.000.000—	2.099.999	» 150.000
» »	2.100.000—	2.199.999	» 135.000
» »	2.200.000—	2.299.999	» 120.000
» »	2.300.000—	2.399.999	» 105.000
» »	2.400.000—	2.499.999	» 90.000
» »	2.500.000—	2.599.999	» 75.000
» »	2.600.000—	2.699.999	» 60.000
» »	2.700.000—	2.799.999	» 45.000
» »	2.800.000—	2.899.999	» 30.000
» »	2.900.000—	2.999.999	» 15.000

Ἡ διὰ τοῦ παρόντος ἄρθρου προβλεπομένη κατὰ τὴν ὡς ἄνω κλίμακα αὔξησις θὰ χορηγῆται μόνον ἐφ' ὅσον καὶ καθ' ὅσον μετὰ τὴν τοιαύτην αὔξησιν τῶν συνολικῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν δὲν προκύπτει ὑπέρβασις τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τῆς παρούσης καθοριζομένου ἀνωτάτου ὁρίου μισθοῦ τῆς κατηγορίας, εἰς ἣν ἀνήκει ὁ μισθωτός.

Πᾶσα τυχὸν αὔξησις χορηγηθεῖσα μετὰ τὴν 30ὴν Ἰουνίου καὶ μέχρι τῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης συμψηφίζεται πρὸς τὴν διὰ τοῦ παρόντος ἄρθρου χορηγητέαν αὔξησιν.

Άρθρον 6ον. — Τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν κατατάσσεται εἰς πέντε (5) κατηγορίας, ὡς κάτωθι :

α) Εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν ὑπάγονται :

1) Ἐργάται μέχρι συμπληρώσεως τοῦ 19ου ἔτους τῆς ἡλικίας των.

2) Μαθητευόμενοι τεχνῖται μὴ συμπληρώσαντες τὸ 19ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ μέχρι συμπληρώσεως ὑπ' αὐτῶν τριακοσίων (300) ἡμερῶν ἐργασίας ἀπὸ τῆς προσλήψεώς των ὡς μαθητευομένων τεχνιτῶν.

β) Εἰς τὴν δευτέραν κατηγορίαν ὑπάγονται :

1) Ἐργάται ἐν γένει ἡλικίας τοὐλάχιστον 19 ἐτῶν συμπεπληρωμένων μέχρι συμπληρώσεως ἑκατὸν πεντήκοντα (150) ἡμερῶν ἐργασίας ἀπὸ τῆς προσλήψεώς των.

2) Μαθητευόμενοι τεχνῖται μὴ συμπληρώσαντες τὸ 19ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ συμπληρώσαντες τριακοσίας (300) ἡμέρας ἐργασίας ἀπὸ τῆς προσλήψεώς των ὡς μαθητευομένων τεχνιτῶν.

γ) Εἰς τὴν τρίτην κατηγορίαν ὑπάγονται :

1) Ἐργάται ἐν γένει ἡλικίας τοὐλάχιστον 19 ἐτῶν συμπεπληρωμένων καὶ ἔχοντες συμπληρώσει 150 ἡμέρας ἐργασίας ἀπὸ τῆς προσλήψεώς των.

2) Μαθητευόμενοι τεχνῖται ἡλικίας τοὐλάχιστον 19 ἐτῶν συμπεπληρωμένων μέχρι συμπληρώσεως τριακοσίων (300) ἡμερῶν ἐργασίας ἀπὸ τῆς προσλήψεώς των ὡς μαθητευομένων τεχνιτῶν.

δ) Εἰς τὴν τετάρτην κατηγορίαν ὑπάγονται :

1) Οἱ εἰδικευμένοι ἐργάται, θεωρούμενοι ὡς τοιοῦτοι οἱ ἔχοντες ἐργασθῆ ἀπὸ τῆς προσλήψεώς των ἑκατὸν (100) τοὐλάχιστον ἡμέρας εἰς μίαν τῶν ἀκολούθων εἰδικοτήτων πετρελαιοεργάτου :

1. Στοιβαδόρος κύτους
2. Τουμπαδόρος
3. Γεμιστής
4. Προσαδόρος
5. Συνεργεῖον συνδέσεως δεξαμενοπλοίων
6. Παρασβέστης
7. Κολλητὴς κενῶν δοχείων καὶ διαρρεόντων δοχείων (σαϊτζῆς)
8. Χειρώναξ δεξαμενῶν
9. Ζυγιστής
10. Καφούλας
11. Ἀνεφοδιαστὴς ἀεροσκαφῶν

Ἐργάται μὴ συμπληρώσαντες 100 ἡμέρας ἐργασίας εἰς μίαν τῶν ὡς ἄνω εἰδικοτήτων ὑπάγονται εἰς τὴν προηγουμένην τρίτην κατηγορίαν.

2) Βοηθοὶ τεχνῖται, ὡς τοιοῦτοι θεωρούμενοι οἱ ἔχοντες ἡλικίαν τοὐλάχιστον 19 ἐτῶν μετὰ συμπλήρωσιν 300 ἡμερῶν ἐργασίας ὡς μαθητευόμενοι τεχνῖται καὶ μέχρι συμπληρώσεως 600 ἡμερῶν ἐργασίας ἀπὸ τῆς ἀρχικῆς προσλήψεώς των.

ε) Εἰς τὴν πέμπτην κατηγορίαν ὑπάγονται :

Τεχνῖται, θεωρούμενοι ὡς τοιοῦτοι οἱ ἀπασχολούμενοι κατὰ κύριον λόγον εἰς μίαν τῶν ἀκολούθων εἰδικοτήτων καὶ ἐφ' ὅσον ἔχουν ἡλικίαν τοὐλάχιστον 19 ἐτῶν καὶ ἔχουν συμπληρώσει τὸν εἰς τὰς παραγράφους α, β γ καὶ δ καθοριζόμενον χρόνον ὑπηρεσίας ἢ ἐφ' ὅσον προσλαμβάνονται ὡς τεχνῖται καθ' ὃ κεκτημένοι τὰ πρὸς τοῦτο προσόντα :

1. Φανοποιὸς
2. Ἐφαρμοστὴς
3. Σιδηρουργὸς
4. Ξυλουργὸς
5. Κτίστης
6. Ὀξυγονοκολλητὴς
7. Ἠλεκτροκολλητὴς
8. Τορναδόρος
9. Βουλκανιζαριστὴς
10. Θερμαστὴς
11. Μάγειρος
12. Ἐλαιοχρωματιστὴς
13. Ἀμμοκονιαστὴς
14. Ἠλεκτροτεχνίτης

Εἰς ἁπάσας τὰς ὡς ἄνω ἀναφερομένας περιπτώσεις ὡς ἡμέραι ἐργασίας νοοῦνται μόνον αἱ πραγματοποιηθεῖσαι τοιαῦται.

Άρθρον 7ον.—Τὰ ἡμερομίσθια τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ ὁρίζονται ὡς κάτωθι δι' ἑκάστην κατηγορίαν :

α)	Διὰ τὴν	Α	κατηγορίαν	Δρχ. 25.000
β)	»	Β	»	» 32.000
γ)	»	Γ	»	» 38.000
δ)	»	Δ	»	» 45.000
ε)	»	Ε	»	» 52.000

Άρθρον 8ον. — Ἐξαιρετικῶς εἰς τὸ πάσης φύσεως προσωπικὸν τὸ ἀπασχολούμενον εἰς τοὺς σταθμοὺς ἐφοδιασμοῦ ἀεροπλάνων ἐν τῷ κεντρικῷ ἀεροδρομίῳ Ἀθηνῶν (Ἑλληνικὸν) θὰ καταβάλλεται εἰδικὸν ἐπίδομα ἐκ δραχ. 2.500 δι' ἑκάστην ἡμέραν ἐργασίας.

Άρθρον 9ον. — Ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως παύει ἡ χορήγησις οἱουδήποτε ἐπιδόματος ἢ προσαυξήσεως ἐπὶ τοῦ μισθοῦ λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν καὶ λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας, ἅτινα ἐχορηγήθησαν ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν εἰς τὸ ὑπαλληλικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικόν, κατ' ἀκολουθίαν τῆς ὑπ' ἀριθ. 36 Α τῆς 1ης Φεβρουαρίου 1946 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Ἀναγνωρίζεται ὅτι κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως οὐδεμία ὑποχρέωσις τῶν ἐργοδοτῶν ὑφίσταται πρὸς μεταφορὰν εἰς τὰς ἐγκαταστάσεις ἢ ἐκ τῶν ἐγκαταστάσεων τῶν εἰς ταύτας ἐργαζομένων.

Άρθρον 10ον.—Τὸ εἰς τὴν παροῦσαν συλλογικὴν σύμβασιν ὑπαγόμενον καὶ ὑπηρετοῦν ὑπὸ οἱανδήποτε ἰδιότητα προσωπικόν, ἐξαιρουμένων τῶν ὁδηγῶν αὐτοκινήτων, ἀκολουθεῖ τὰς ὥρας ἐργασίας τῶν ἐγκαταστάσεων.

Οἱ ἐργαζόμενοι κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἐξαιρετέας

ἑορτάς, ἐφ' ὅσον μὲν ἀπασχοληθῶσι μέχρι τεσσάρων ὡρῶν θὰ λαμβάνωσιν ἓν πλήρες ἡμερομίσθιον ἄνευ προσαυξήσεως, ἐφ' ὅσον θὰ ἀπασχοληθῶσι πέραν τῶν τεσσάρων ὡρῶν θὰ λαμβάνωσι πλῆρες ἡμερομίσθιον προσηυξημένον κατὰ 75ο/ο. Ἐπίσης οἱ κατὰ τὰς ὥρας τὰς περιλαμβανομένας ἀπὸ τῆς 10ης νυκτερινῆς μέχρι τῆς 6ης πρωϊνῆς ἐργαζόμενοι θὰ λαμβάνουν πρόσθετον ἀμοιβὴν ἴσην πρὸς τὰ 25ο/ο ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν, αἵτινες ἀντιστοιχοῦσιν εἰς τὰς ἐργασθείσας ὡς ἄνω νυκτερινὰς ὥρας.

Ὁσάκις συντρέχουν πλείονες προϋποθέσεις, αἱ ὡς ἄνω προσαυξήσεις ὑπολογίζονται καὶ χορηγοῦνται συνθέτως.

Ἡμέραι ἑορτασιμοι, καθ' ἃς ἀργοῦν αἱ ἐγκαταστάσεις Πετρελαίων, λογίζονται αἱ κάτωθι ἑορταί:

1. Ἡ 1η τοῦ Ν. Ἔτους 2. Τῶν Θεοφανείων
3. Ἡ Καθαρὰ Δευτέρα 4. Ἡ 25η Μαρτίου
5. Ἡ Μεγάλη Παρασκευὴ 6. Ἡ Δευτέρα τοῦ Πάσχα
7. Ἡ 1η Μαΐου 8. Τῆς Ἀναλήψεως
9. Τοῦ Ἁγ. Πνεύματος 10. Τῆς Κοιμ. τῆς Θεοτόκου
11. Ἡ 28η Ὀκτωβρίου 12. Τῶν Χριστουγέννων
13. Ἡ 2α ἡμέρα τῶν Χριστουγέννων

Ἐπιπροσθέτως ἐν τῇ περιοχῇ Πειραιῶς καὶ ἡ τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος, ἐν δὲ τῇ περιοχῇ Θεσ/νίκης καὶ ἡ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου.

Διὰ τὰς ἑορτὰς τῆς 25ης Μαρτίου, τῆς 1ης Μαΐου καὶ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου, ἐφ' ὅσον αὗται δὲν συμπίπτουν μὲ Κυριακήν, θὰ καταβάλλεται εἰς τοὺς ἐπὶ ἡμερομισθίῳ ἀμειβομένους καὶ μὴ ἐργασθέντας λόγῳ τῆς ἑορτῆς τὸ κανονικὸν αὐτῶν ἡμερομίσθιον.

Ἄρθρον 9ον.—Διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τῶν ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ ἀμειβομένων ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν τῶν μὴ φερόντων ὑπαλληλικὴν ἰδιότητα, θὰ πολλαπλασιάζεται τὸ κατὰ τὴν παροῦσαν συλλογικὴν σύμβασιν ἀναλογοῦν εἰς αὐτοὺς ἡμερομίσθιον ἐπὶ 26.

Ἄρθρον 10ον.—Εἰς τοὺς μισθωτοὺς τοὺς ἔχοντας συμπληρώσει ἐτησίαν ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ θὰ καταβάλλωνται ἐπὶ πλέον τῶν διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένων ἀποδοχῶν ἐπ' εὐκαιρίᾳ μὲν τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων καὶ Ν. Ἔτους εἷς μισθός, διὰ τοὺς ἔχοντας τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου ἢ ὑπηρέτου, ἢ 25 ἡμερομίσθια διὰ τοὺς ἐργάτας καὶ τεχνίτας, ἐπ' εὐκαιρίᾳ δὲ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα ἥμισυ μισθός διὰ τοὺς ἔχοντας τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου ἢ ὑπηρέτου ἢ 15 ἡμερομίσθια διὰ τοὺς ἐργάτας ἢ τεχνίτας. Αἱ παροχαὶ αὗται θὰ μειοῦνται κατ' ἀναλογίαν ἐπὶ ἔλαττον τοῦ ἔτους ὑπηρεσίας των. Ἀντίθετος τυχὸν εὐνοϊκωτέρα διάταξις τῶν ἑκάστοτε ἐκδιδομένων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων εἶναι ἐπικρατεστέρα τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ἄρθρου.

Ἄρθρον 11ον.—Ἐντὸς ἑκάστης τῶν κυρίων ἐγκαταστάσεων καὶ εἰς τοὺς ἐν τῷ Κεντρικῷ Ἀεροδρομίῳ Ἀθηνῶν (Ἑλληνικόν) Σταθμοὺς Ἐφοδιασμοῦ Ἀεροπλάνων θὰ παρασκευάζεται συσσίτιον πρὸς μεσημβρινὴν αἰτίαν τῶν ἐντὸς τῆς περιοχῆς αὐτῶν ἐργαζομένων. Οἱ ἐργαζόμενοι ὑποχρεοῦνται, ὅπως διαθέσωσι κατάλληλον χῶρον, τὸ ἀναγκαῖον προσωπικόν, τὰ ἀναγκαῖα μαγειρικὰ σκεύη καὶ παρέχωσι τὴν πρὸς ἕψησιν τοῦ συσσιτίου ἀναγκαίαν καύσιμον ὕλην.

Ἔναντι τῆς ἀξίας τῶν χρησιμοποιουμένων πρὸς παρασκευὴν τοῦ συσσιτίου τροφίμων αἱ Ἑταιρίαι Πετρελαίων θὰ συνεισφέρωσιν ἡμερησίως ποσὸν δρχ. 2.000 κατὰ ἐργαζομένων ἄτομον, ἡ δὲ τυχὸν ἐπὶ πλέον δαπάνη θὰ βαρύνῃ τοὺς συσσιτουμένους.

Ἄρθρον 12ον.—Τόσον εἰδικευμένοι ἐργάται, ὅσον καὶ οἱ ἁπλοῖ τεχνῖται, ὑποχρεοῦνται νὰ προσφέρουν τὰς ὑπηρεσίας των εἰς πᾶσαν ἐργασίαν τῶν ἐγκαταστάσεων καὶ ὡς ἁπλοῖ ἐργάται, ὅσάκις δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη ἀπασχολήσεως των εἰς τὴν εἰδικότητα, εἰς ἣν συνήθως ἀσχολοῦνται, κατὰ τὸν χρόνον ὅμως τῆς τοιαύτης ἀπασχολήσεως των ἀβλαβείαν μείωσιν τῶν ἀποδοχῶν των ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἐπιτρέπεται νὰ ὑποστῶσιν.

Ἄρθρον 13ον.—Ἐὰν αἱ ἤδη καταβαλλόμεναι συνολικαὶ ἀποδοχαὶ εἶναι τυχὸν ἀνώτεραι τῶν διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένων, δὲν δύνανται αὗται νὰ μειωθοῦν.

Ἄρθρον 14ον.—Εἰς τοὺς γερμοτὰς βαρελίων καὶ δοχείων μαζοῦν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας των οἱ ἐργοδόται ὑποχρεοῦνται νὰ παρέχουν μίαν φόρμαν καὶ ἓν ζεῦγος ξυλίνων ὑποδημάτων. Τὰ εἴδη ταῦτα θὰ ἀνήκουν εἰς τὴν κυριότητα τῶν ἐργοδοτῶν.

Ἄρθρον 15ον.—Ἅπαντες οἱ φύλακες, κλητῆρες, ταχυδρόμοι καὶ ὁδηγοὶ ἐπιβατικῶν αὐτοκινήτων δικαιοῦνται ἐπιπροσθέτως μιᾶς στολῆς ἐτησίως (μιᾶς χειμερινῆς καὶ μιᾶς θερινῆς ἀναλόγως). Οἱ ὁδηγοὶ φορτηγῶν αὐτοκινήτων θὰ δικαιοῦνται μιᾶς φόρμας ἐτησίως.

Ἄρθρον 16ον.—Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παρούσης συμβάσεως αἱ Ἑταιρίαι, αἱ ἀποτελοῦσαι νῦν τὴν Κοινοπραξίαν Ἑταιριῶν Πετρελαίου, ἐφ' ὅσον ἡ ὑπὸ τοῦ Γ.Κ.Α. παρεχομένη ἰατρική, φαρμακευτικὴ καὶ νοσοκομειακὴ περίθαλψις τοῦ προσωπικοῦ των δὲν εἶναι ἐπαρκής, θὰ ἐξακολουθήσουν νὰ συμπληρώνουν ταύτην, καθ' ὃ μέτρον αὗται κρίνουν ἐν ἑκάστῃ συγκεκριμένῃ περιπτώσει καὶ κατὰ τὰ μέχρι τοῦδε ἐφαρμοσθέντα σύστημα.

Ἄρθρον 17ον.—Ἡ παροῦσα συλλογικὴ σύμβασις θεωρεῖται ὡς μὴ ὑπογραφεῖσα εἰς ἣν περίπτωσιν δὲν ἤθελε τυχὸν τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Κ.Ο.Σ.

Ἄρθρον 18ον.—Ἡ παροῦσα συλλογικὴ σύμβασις ἰσχύει εἰς ὁλόκληρον τὴν Ἐπικράτειαν καὶ ἐφαρμόζεται ἐφ' ὅλων τῶν κατηγοριῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐργαζομένων Ἐπιχειρήσεων Πετρελαιοειδῶν, τοῦ ὑπαγομένου εἰς τὴν παροῦσαν συλλογικὴν σύμβασιν, ἀποκλειομένης τῆς ἐφαρμογῆς οἱασδήποτε ἑτέρας, εἴτε γενικῆς, εἴτε εἰδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως, παρεχούσης δυσμενεστέρους ὅρους.

Ἄρθρον 19ον.—Τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τῆς παρούσης κατώτερα καὶ ἀνώτερα ὅρια ἀποδοχῶν, ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 3 χορηγητέα αὔξησις, ὡς καὶ τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 5 ἡμερομίσθια, ἰσχύουν μειωμένα κατὰ 15ο/ο διὰ τοὺς ὑπηρετοῦντας εἰς τὰς λοιπὰς πλὴν τῶν περιφερειῶν τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, Ἐλευσῖνος, Θεσ/νίκης, Βόλου καὶ Πατρῶν, πόλεις τῆς Ἑλλάδος καὶ ὑπαγομένους εἰς τὴν παροῦσαν συλλογικὴν σύμβασιν.

Ἄρθρον 20ον.—Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν τῆς ἐν ἄρθρῳ 14 ἐγκρίσεως, συμφωνεῖται ἐτησία, ἀρχεται δὲ ἀπὸ τῆς 1ης Ἰουλίου 1950 καὶ λήγει τὴν 30ὴν Ἰουνίου 1951.

Ἡ παροῦσα ἀναγνωσθεῖσα παρουσίᾳ πάντων τῶν συμπραττόντων, ὑπεγράφη εἰς δύο πρωτότυπα, ἐξ ὧν τὸ μὲν ἓν κατατεθήσεται εἰς τὰ Γραφεῖα τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, τὸ δὲ δεύτερον εἰς τὸ Εἰρηνοδικεῖον Ἀθηνῶν πρὸς σύνταξιν τῆς οἰκείας ἐκθέσεως, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 16/21 Νοεμβρίου 1935 Ἀν. Νόμου περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας. (*)

(*) Ἐνεκρίθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 55728/80 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Ἐφοδιασμοῦ, Διανομῶν καὶ Ἐργασίας καὶ κατετέθη παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν, συνταχθείσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 13656 τῆς 19 Ὀκτωβρίου 1950 ἐκθέσεως.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

ΤΑ ΟΡΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΕΩΣ

Παν. Δ. Μητσοπούλου, Γενικού Διευθυντού Ὑπουργείου Ἐργασίας
Ἀθῆναι 1950

Πρό ὀλίγου ἐκυκλοφόρησε μία νέα ἐργασία τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ὁ ὁποῖος μᾶς εἶναι γνώριμος καὶ ἀπὸ παλαιοτέρας ἐργασίας του ἰδίᾳ ἐπὶ θεμάτων Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως. Τὸ ἔργον διαιρεῖται εἰς δύο μέρη: Τὸ πρῶτον ἀποτελεῖ μίαν ἀναπτυγμένην μελέτην ἡ ὁποία ἐχρησιμοποιήθη ὡς εἰσήγησις διὰ τὴν ἔκδοσιν ἀποφάσεως ἐπὶ διενέξεως ἀχθείσης ἐνώπιον τοῦ Τμήματος Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (Ν. 691) 17 ἄρθρ. 9. Τὸ δεύτερον περιλαμβάνει ἀποσπάσματα ἀπὸ παλαιοτέρας ἐργασίας τοῦ συγγραφέως, τῶν ὁποίων ἐκρίθη σκόπιμος ἡ παράθεσις διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἐκτεθεισῶν ἀρχῶν, ἐφ' ὧν ἐστηρίχθη ἡ εἰσήγησις.

***

Τὸ ἔργον «ἀφιερώνεται εἰς τοὺς ἐπαγγελματίας νομικούς». Ἀπὸ τὸ περιεχόμενόν του πείθεται κανείς πῶς «ἡ ἀφιέρωσις» ἐσυνηγμένη πρὸς καυτηρίαν κατηγορίαν ἐναντίον τῶν ἐπαγγελματιῶν νομικῶν, οἱ ὁποῖοι κρίνουν μίαν ἐργατικὴν διένεξιν (προελθοῦσαν μάλιστα ἐξ ἀφορμῆς συνδικαλιστικῆς δράσεως) εἰς τὰ μέτρα μιᾶς συνήθους περιουσιακῆς διαφορᾶς. Ἐνῷ λοιπὸν ὁ συγγραφεὺς προσπαθεῖ νὰ διαγράψῃ τὰ ὅρια τῆς συνδικαλιστικῆς ἐλευθερίας, μᾶς θέτει κυρίως, καὶ μάλιστα μὲ μίαν ἀσυνήθη πυκνότητα, γνωμῶν—ἰδίων καὶ ξένων—ἕνα ἄλλο ἐρώτημα πλέον εὐρείας καὶ πρωταρχικῆς σημασίας: Πῶς πρέπει νὰ ἑρμηνεύεται τὸ ἐργατικὸν δίκαιον (Τὸ πρόβλημα κατὰ περιστάσεις παίρνει διαφόρους μορφάς: σχέσις τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου πρὸς τὸ λοιπὸν δίκαιον ἢ συναρμογὴ τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου πρὸς τὸ λοιπὸν καὶ ἰδίᾳ τὸ ἰδιωτικὸν δίκαιον κλπ.).

Εἶναι φυσικόν, ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι συνήθισαν νὰ ἀποβλέπουν εἰς τὸν δημόσιον ἰδίᾳ χαρακτῆρα τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου νὰ ἐκπλήττωνται (καὶ ν' ἀγανακτοῦν), ὅταν μία ἐργατικὴ διένεξις ἀπομονώνεται ἀπὸ τοὺς κοινωνικοὺς συντελεστάς, οἱ ὁποῖοι τὴν ἐδημιούργησαν καὶ μακρὰν στοιχειωδῶν γνώσεων τῶν οἰκονομικῶν καὶ, κοινωνικῶν ἐπιστημῶν, κρίνεται ὡς ὑπόθεσις τοῦ κοινοῦ *ἰδιωτικοῦ* δικαίου. Ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλλοι, οἱ ὁποῖοι συνήθισαν εἰς μίαν, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον, ἀσφαλῆ συλλογιστικὴν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀπαντοῦν εἰς τοὺς πρώτους, ὅτι ἡ δικαστικὴ κρίσις (καὶ ἐπὶ ἐργατικῆς ἔστω διαφορᾶς) δὲν ἠμπορεῖ νὰ στηρίζεται ἐπὶ θεωριῶν ἢ συστημάτων, αἱ ὁποῖαι, καὶ ὅταν πείθουν καὶ ὅταν συγκινοῦν, δὲν εἶναι ἀκόμη οὔτε ἀποδεδειγμένως ἀλήθειες, οὔτε ἀσφάλειες.

Βεβαίως οὔτε οἱ τελευταῖοι, οὔτε ἄλλος τις τολμᾷ νὰ ὑποστηρίξῃ, ὅτι ὁ νομικός, εἰς οἱονδήποτε τομέα καὶ ἂν ἐργάζεται, ἀπὸ τοῦ ἐργατικοῦ μέχρι τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου, δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ ἕνα γενναῖον ἐφόδιον γνώσεων ἐξ ὅλων τῶν κοινωνικῶν λεγομένων ἐπιστημῶν, ἄνευ τοῦ ὁποίου μετὰ βεβαιότητος θὰ ἀποτύχῃ ὡς ἑρμηνευτὴς τοῦ δικαίου. Ὁ ἐργάτης τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν συλλογίζεται ἐπὶ σταθερῶν ὑποδομῶν **principes**. Ὁ νομικὸς δὲν ἔχει αὐτὴν τὴν ἀσφάλειαν. Πρέπει νὰ ἀνασκαλεύῃ συνεχῶς τὰς θεμελιώδεις ἀρχὰς τῆς ἐπιστήμης του. Αὐτὴ ἡ ρευστότης ἀρχῶν (ὅπερ δὲν σημαίνει ἀναρχίαν ἀρχῶν) προσδίδει μίαν ἰδιοτυπίαν εἰς τὴν νομικὴν ἐπιστήμην, ἡ ὁποία, ὅσοι ὅσους δύνανται νὰ τὴν ζήσουν, εἶναι γεμάτη κάλλος καὶ ἀγωνίαν. Ἡ δυσκολία λοιπὸν ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου δὲν πρέπει νὰ εὑρίσκεται εἰς αὐτὸ τὸ σημεῖον, διότι καὶ ἡ ἑρμηνεία τῶν ἄλλων κλάδων τοῦ δικαίου, περισσότερον ἢ ὀλιγώτερον, ἀντιμετωπίζει τὴν ἰδίαν δυσκολίαν.

Ἡ ἰδιάζουσα δυσκολία ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου προϋποτιθεμένου ὅτι ὑπάρχουν τὰ ἐφόδια ἐκ τῶν λοιπῶν κοινωνικῶν ἐπιστημῶν) προκύπτει ἀπὸ τὴν ἐξ ὁρισμοῦ (τοῦ νόμου) θέσιν, ἣν κατέχει τοῦτο ἐν μέσῳ τῶν ἄλλων κλάδων τοῦ δικαίου. Τὸ ἐργατικὸν δίκαιον εὑρίσκεται εἰς τὸ μεταίχμιον τοῦ ἰδιωτικοῦ καὶ τοῦ δημοσίου δικαίου, μὲ μίαν τάσιν νὰ καταστῇ ἐξ ὁλοκλήρου δημόσιον δίκαιον, ἔστω καὶ ἂν αἱ συνέπειαί του ἐκτείνωνται καὶ εἰσχωροῦν εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Ὅταν λέγωμεν ἐργατικὸν δίκαιον ἐννοοῦμεν κάτι πολὺ εὐρύτερον ἀπὸ τοὺς νόμους, ποὺ παρακολουθοῦν καὶ ρυθμίζουν τὴν σύμβασιν ἐργασίας. Ὑπάρχουν ἐργατικοὶ νόμοι, οἱ ὁποῖοι πρέπει νὰ προστατεύουν τὸν μισθωτὸν πρὸ ἢ καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς συμβάσεως ἐργασίας (νόμοι περὶ ἐπαγγελματικῶν σχολῶν, περὶ ἀνηλίκων, περὶ εὑρέσεως ἐργασίας, ἐπαρὶ ἐπαγγελματικῶν σωματείων κλπ.), ἄλλοι, οἱ ὁποῖοι πρέπει νὰ παρακολουθοῦν τὸν μισθωτόν, ὅταν ἀδυνατῇ πλέον νὰ ἐργάζεται (νόμοι ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας, ἀνικανότητος, γήρατος κλπ.) καὶ ἀκόμη νόμοι, οἱ ὁποῖοι παρακολουθοῦν τὸν μισθωτόν, ὅταν ἐργάζεται (νόμοι κατοχυρούοντες τὸν μισθωτόν, τὴν ὑγιεινὴν καὶ ἀσφάλειαν, τὰς προειδοποιήσεις καὶ ἀπολύσεις κλπ.) Πέραν δὲ τούτων ὑπάρχουν οἱ διεθνεῖς κανόνες τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου. Ὅλοι ὅμως οὗτοι οἱ κλάδοι τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ἔχουν ἐκδηλον τὸν χαρακτῆρα τοῦ δημοσίου δικαίου.

Ἐνῷ λοιπὸν αἱ γενικαὶ ἀρχαὶ τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου πρέπει νὰ εἶναι ἀρχαὶ δημοσίου δικαίου καὶ νὰ παραφυλάσσεται ὁ χαρακτήρ των, ὅταν εἰσρέουν, κατὰ τὰς συνεπείας των εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου συμβαίνει τὸ ἀντίθετον. Οἱ ἑρμηνευταὶ παραλαμβάνουν τὰς διατάξεις τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου καὶ τὰς ἑρμηνεύουν (ἢ ἐφαρμόζουν) βάσει τῶν ἀρχῶν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου. Τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι πρωτοφανές. Ὁλόκληρον τὸ δημόσιον δίκαιον εἶχεν ὑποστῇ τὸν ἐφελκυσμὸν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ συνεχῶς εἶναι ἡ προσπάθεια τῶν ἑρμηνευτῶν νὰ τὸ ἀπαλλάξουν ἀπὸ τὴν δεσποτείαν τούτου. Ἡ αἰτία, ἐκτὸς ἀπὸ ἄλλους ἱστορικοὺς λόγους, πρέπει νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὴν σαφῆ καὶ ἀσφαλῆ συλλογιστικὴν τῆς ἐπιστήμης τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου. Τὸ δίκαιον τοῦτο χάρις εἰς τὴν ἀνυπέρβλητον ἐπεξεργασίαν τῶν ρωμαϊκῶν νομικῶν ἔχει καθορίσει ἕνα σαφῆ ἐπιστημονικὸν χῶρον (πρόσωπον, πρᾶγμα, δικαιοπραξία, ἐνοχή κλπ.) μέσῳ τῶν ὁποίων δύνανται νὰ ὑπηρετῇ ἀξίας, ὅπως ἡ ἰδιοκτησία καὶ ἡ ἐλευθερία τῶν συναλλαγῶν, μακραιώνου ἐπιβολῆς. Ὁ νομικὸς λογισμὸς ἐπὶ θεμάτων τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου (ἀνεξαρτήτως τῆς ἀξιολογικῆς ἐκτιμήσεως τῶν διατάξεων τούτου) ἔχει σαφήνειαν καὶ πληρότητα. Ἡ ἐπιστήμη ὅμως τοῦ δημοσίου δικαίου δὲν κατώρθωσεν ἀκόμη, ὄχι βεβαίως ἀπὸ ἀδυναμίαν, ἀλλὰ διότι εἶναι πλέον συχνοὶ οἱ κλονισμοὶ τῶν θεμελίων τοῦ δημοσίου

δικαίου, μέσα από ρεαλιστάς θεωρίας, νά πήξη ωρισμένας έννοίας σταθεράς καί σαφείς. Είναι φυσικόν λοιπόν νά ριπταται ή ὅλη τοῦ δημοσίου δικαίου εἰς τόν γνώριμον ἑρμηνευτικόν μηχανισμόν τῆς ἐπιστήμης τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου. Ἀλλ' ἐδῶ ἀκριβῶς ὑπάρχει ὁ κίνδυνος ἑνός παλωρίου λάθους: Νά παρανοηθῆ καί νά ἀλλοιωθῆ ὁ ἰδιαίτερος χαρακτήρ τῶν κανόνων καί τῶν ἀρχῶν τοῦ δημοσίου δικαίου. Διότι, ὅσον εἶναι ἀληθές, ὅτι καλός ἑρμηνευτής τοῦ δημοσίου δικαίου εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος, ἐκτός ἄλλων, κατέχει τήν συλλογιστικήν τῆς ἑρμηνείας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, εἶναι ἐξ ἴσου ἀληθές, ὅτι παρανοεῖ καί ἀλλοιώνει τό δημόσιον δίκαιον ὁ ἑρμηνευτής, ὁ ὁποῖος ἀναιζεῖται τάς ἑτοίμους λύσεις καί κατασκευάς ἐκ τῆς ἑρμηνείας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου καί πιέζει τήν ὕλην τοῦ δημοσίου δικαίου, διά νά λάβη τό σχῆμα ἐκείνων. Τό ἰδιωτικόν δίκαιον (δηλ. τό ρωμαϊκόν δίκαιον) ἔχει ἀξίαν ὡς μέθοδος καί ὡς λογισμός. Τό ρωμ. δίκαιον δέν ἔχει ἀρχέτυπα. Ὅποιος νομίζει τό ἀντίθετον, παραμορφώνει καί τό ὑπό ἑρμηνείαν δίκαιον καί προδίδει ἄγνοιαν τῆς βαθυτέρας οὐσίας τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου.

***

Ἡ οὐσία τοῦ ὑπό μελέτην ἔργου, νομίζω, ὅτι εὑρίσκεται εἰς τοῦτο τό σημεῖον: Ἄξιοι, ὅπως εἰσαχθῆ, ὅσον εἶναι δυνατόν, μία νέα αὐτοτελής καί αὐτάρκης μέθοδος ἑρμηνείας τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, στηριζομένη ἐπί τῶν ἀρχῶν τοῦ δημοσίου, ἐσωτερικοῦ καί διεθνοῦς, δικαίου. Νά τονισθοῦν τά λάθη τῆς ἀκολουθουμένης ἑρμηνείας, ἡ ὁποία προσπαθεῖ νά ἀντιληφθῆ ὁλόκληρον τό ἐργατικόν δίκαιον μέσῳ τοῦ μηχανισμοῦ τῆς συμβάσεως. Ὁ συγγραφεύς εἰς τήν προσπάθειάν του ταύτην ἴσως νά φαίνεται εἰς πολλά σημεῖα ὑπερβολικός. Πρέπει ὅμως νά λάβη τις ὑπ' ὄψιν του, ὅτι ἔχει ἀναλώσει μίαν ὁλόκληρον ζωήν εἰς μίαν ὑπηρεσίαν, ὅπου θραύονται τά κύματα μιᾶς ταραγμένης ζωῆς γεμάτης πάθος, ἀγωνίαν, καί ἀξίωσιν. Ἐκεῖ αἱ διανέξεις δέν γίνονται νεκροί φάκελλοι. Ἐκεῖ ἡ συναίσθησις ἢ θά νεκρωθῆ ἢ θά ἐπαναστατήσῃ καί αἱ χεῖρες, ἂν δέν λερωθοῦν, θά καοῦν.

Ἀλλά ὅ,τι δέν περιορίζεται εἰς μίαν ἀναπόδεικτον διαμαρτυρίαν. Ἀντιθέτως ἡ ἐπιχειρηματολογία στηρίζεται σχεδόν πάντοτε εἰς κείμενα νόμων. Ἄς μοῦ ἐπιτραπῆ νά ἀναφέρω μερικά παραδείγματα:

Εἰς τό πρόβλημα: πῶς πρέπει νά συμπορεύεται τό ἐκ τοῦ συντάγματος δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ, νά μετέχῃ εἰς τήν συνδικαλιστικήν κίνησιν καί τό οὐχί ἀπονίως ἀντίθετον δικαίωμα τοῦ ἐργοδότου του ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὅπως ὁ μισθωτός ὑπηρετῆ τό συμφέρον τῆς ἐπιχειρήσεως, ὁ ο. προβαίνει (σελ. 115 ἑπ.) εἰς λεπτολόγους καί ὀρθάς διευκρινίσεις. Βεβαίως θά πρέπει νά ἐξηγηθῆ, ὅτι, ἂν ἡ συνδικαλιστική ἐλευθερία στηρίζεται ἐπί τοῦ συντάγματος, καί ἡ ἐλευθερία τοῦ ἐργοδότου νά ὀργανώνῃ κατά τό συμφέρον του τήν ἐπιχείρησίν του στηρίζεται, ἐφ' ὅσον τό καθεστώς εἶναι φιλελεύθερον καί ἀνταγωνιστικόν, ἐπίσης ἐπί τοῦ συντάγματος. Αἱ διατάξεις ἔθεν, αἱ ὁποῖαι προστατεύουν τούς συνδικαλιστάς, ὡς π.χ. αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 694|37 (καί ὅσαι πρέπει νά νομοθετηθοῦν, διότι ὄντως πρέπει νά κατοχυρωθοῦν οἱ συνδικαλισταί ἔναντι τῆς πιέσεως τῶν ἐργοδοτῶν των) δέν ἀποτελοῦν ἐξαιρέσεις τοῦ ἐκ τοῦ συντάγματος δικαιώματος τοῦ συνεταιρίζεσθαι. Ἀποτελοῦν μίαν ἐπέμβασιν τοῦ Κράτους, ἡ ὁποία ἔχει σκοπόν νά περιορίσῃ ἢ νά κάμψῃ τήν ἐπιχειρηματικήν ἐλευθερίαν, ἡ ὁποία ἄλλως θά ἦτο ἐκ τῶν πραγμάτων δυνατόν νά ἀφανίσῃ τήν συνδικαλιστικήν ἐλευθερίαν.

Εἰς τό πρόβλημα ἐπίσης τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τοῦ στοιχείου τῆς ἐξαρτήσεως ὁ ο. ἔχει ἐπιτύχει νά ρίψῃ ἀρκετόν φῶς. Ἐκεῖ ὅπου κινδυνεύομεν νά πνιγῶμεν ἀπό ἀκαφειαν ἐγγίζουσαν τά ὅρια τῆς μεταφυσικῆς ἢ τῆς μαντείας (βλέπε ἰδίᾳ σελ. 191. 192 ἑπ.). Ὁ ο. ἀντιλαμβάνεται ὀρθῶς, ὅτι ἡ λεγομένη ἐξάρτησις εἰς τήν σύμβασιν ἐργασίας δέν εἶναι οὔτε οἰκονομική, οὔτε νομική, διότι τό τελευταῖον ὑπάρχει εἰς πᾶσαν σύμβασιν, τό δέ πρῶτον εἰς πλείστας ἄλλας. Ἡ ἐξάρτησις εἰς τήν σύμβασιν ἐργασίας εἶναι προσωπική—ψυχική ἐξάρτησις. Ὁλόκληρον δέ τό ἐργατικόν δίκαιον ἔχει τήν τάσιν νά περιορίσῃ εἰς τό κατά τό δυνατόν ἐλάχιστον τήν ἐξάρτησιν, ἡ ὁποία, ἀφιερέννη ἄνευ περιορισμῶν, δύναται εὐκόλως νά φθάσῃ τά ὅρια τῆς δουλείας.

Ἀκόμη ὁ ο. πραγματεύεται μέ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον τάς ἀρχάς, αἵτινες προκύπτουν ἐκ τῶν διεθνῶν συμβάσεων. Ἐξαίρεται ἰδίᾳ ἡ Διακήρυξις τῆς Φιλαδελφείας (Ν. 399|47), ἡ ὁποία ἐν πλείστοις συμπίπτει πρός τήν Ἑλληνικήν Διακήρυξιν τοῦ 1939 καί ἡ ὁποία, πρός ἔπαινόν του, εἶναι ἔργον τοῦ ἰδίου. Ἐπί τῇ εὐκαιρίᾳ δέν θά ἦτο ἄσκοπον νά σημειωθῆ, ὅτι αἱ Διεθνεῖς Συμβάσεις Ἐργασίας θά ἔπρεπε νά τύχουν περισσοτέρας προσοχῆς ἀπό τούς συγγραφεῖς καί ἰδίᾳ ἀπό τούς διδάσκοντας Διεθνές Δίκαιον. Ἐπίσης εἶναι σκόπιμον νά τονισθῆ, ὅτι θά πρέπει οἱ τεταγμένοι μέ τήν ἐφαρμογήν τῶν νόμων νά ἀποδίδουν τήν δέουσαν σημασίαν εἰς τά διεθνῆ νόμιμα τῆς ἐργασίας, διότι δυνάμεθα νά ἀναφέρωμεν (θά τό πράξωμεν εἰς ἄλλην εὐκαιρίαν) σειράν περιπτώσεων, καθ' ἃς Διεθνεῖς Συμβάσεις, αἵτινες, καί ὅταν ἀκόμη ἀπετέλεσαν ἐγχώριον δίκαιον, δέν ἔτυχον τῆς δεούσης προσοχῆς.

***

Αὐτά ἐσημειώσαμεν προχείρως. Θά εἴχομεν νά εἴπωμεν καί ἄλλα πολλά, διότι τό ὑπό μελέτην ἔργον δίδει πολλάς ἀφορμάς συζητήσεως, ἀλλά τά πλείστα ἑνός σημειώματος τά ἔχομεν ἤδη ὑπερβῆ. Τελειώνοντες θά πρέπει νά τονίσωμεν τά ἑξῆς: Φοβούμεθα ὅτι τό αὐστηρόν, ὅπερ ἠκολούθησεν ὁ συγγραφεύς εἰς τήν ἔκθεσιν τῶν ἀπόψεών του, δέν ἦτο τό καλλίτερον. Ὡς ἐλέχθη ἐν ἀρχῇ, τό κύριον μέρος τοῦ ἔργου ἐγράφη ὡς εἰσήγησις πρός λύσιν μιᾶς διενέξεως. Αἱ ἀναπτυσσόμεναι ἰδέαι ἔπρεπε σαφῶς κατ' ἀνάγκην νά συγκλίνουν εἰς τήν ἀπόδειξιν μιᾶς θέσεως ἢ τήν θεμελίωσιν μιᾶς λύσεως. Πέραν ὅμως τούτου, ὅπερ προσβλέπει εἰς τό ἔργον ἕνα δογματικόν χαρακτῆρα, τά ὅσα ἐλέχθησαν εἶναι περισσότερον τοῦ δέοντος πολλά, προκειμένου περί εἰσηγήσεως, ἡ ὁποία ἄξιοι σφικτοδεμένην συλλογιστικήν, ἐνῷ ἐξ ἀντιθέτου τό πλείστον ἐπίσης μιᾶς εἰσηγήσεως περιορίζει τήν ἔκθεσιν νέων ἰδεῶν, αἱ ὁποῖαι, πρίν χρησιμοποιηθοῦν ὡς θεμέλια ἑνός συλλογισμοῦ, θά πρέπει νά τύχουν ἐξονυχιστικῆς διερευνήσεως καί πλήρους ἀποδείξεως. Φοβούμεθα λοιπόν ὅτι τό ἔργον, καί ἂν πεισθῆ περί τοῦ βασίμου τῆς εἰσηγήσεως, μετά δυσκολίας θά χρησιμοποιηθῆ εἰς τήν διδασκαλίαν τῶν ὑποστηριζομένων ἰδεῶν. Αὐταί θέλουν μίαν εὐρεῖαν καί αὐτοτελῆ ἀνάπτυξιν, διά νά εἶναι δυνατόν νά ἐλεγχθοῦν. Ἐάν οὕτω ἔπρατταν ὁ συγγραφεύς, θά εἶχε προσφέρῃ μίαν πολύτιμον ὑπηρεσίαν. Τότε ἴσως θά ἠδυνάμεθα καί ἡμεῖς νά σημειώσωμεν εὐρυτέρας διαφωνίας μας ἐπί τῆς μεθοδολογίας, τήν ὁποίαν ἀκολουθεῖ ὁ συγγραφεύς καί τοῦ φιλοσοφικοῦ προσανατολισμοῦ του.

Ὁπωσδήποτε, ἐπαναλαμβάνομεν, ἡ ἀνωτέρω μελέτη εἶναι ἀποτέλεσμα μιᾶς στοχαστικῆς καί φιλοσοφημένης προσπαθείας, ἡ ὁποία σπανίζει εἰς τήν ἑρμηνείαν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου.

Κ. Ι. Δημάκης.

«ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΟΣ». *Ἐκδιδομένη τῇ συνεργασίᾳ ἀνωτάτων δικαστικῶν, ὑπὸ καθηγητῶν καὶ ὑφηγητῶν τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης.* Τόμος Η Β (Ἐνοχικὸν Δικαιον), τεῦχος Α[3, ἄρθρα ΑΚ 419—439.

Ἡ κυκλοφορία νέου τεύχους τῆς «ΕρμΑΚ» ἀποτελεῖ γεγονός, τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ παρέλθῃ ἀπαρατήρητον. Εἰς τὴν παροῦσαν ἀναγγελίαν προβαίνει κατὰ τὴν φορὰν ἡ «Ἐπιθεώρησις τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου» τοσούτῳ μᾶλλον εὐχαρίστως, καθ' ὅσον ὁλόκληρος ἡ ὕλη τοῦ ἀναγγελλομένου τεύχους ἐγράφη ἀπὸ τακτικὸν καὶ ἔκλεκτὸν συνεργάτην τοῦ περιοδικοῦ μας, τὸν κ. *Ἰ. Καποδίστριαν*.

Μὲ τὸ ἰδιάζον εἰς αὐτὸν σαφὲς καὶ κομψὸν ὕφος ὁ συγγραφεὺς συνεχίζει τὴν ἑρμηνείαν τῶν ἄρθρων τοῦ Ἀστ. Κώδικος περὶ ἀποσβέσεως τῶν ἐνοχῶν, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀρχίσει ἀπὸ τοῦ προηγουμένου τεύχους (ὅλ. ΚΕΔ 9, 626). Οὗτοι ἐν πρώτοις ἐπιλαμβάνεται τῶν θεμάτων τῆς ὀφλῆς καὶ τῆς ὑποσχέσεως ἀντὶ κατα βολῆς (ἄρθρα 419—421). Ταῦτα περικλείουν δυσκολίας, αἱ ὁποῖαι ἐκ πρώτης ὄψεως διαφεύγουν τὴν ἀντίληψιν τοῦ νομικοῦ. Αὗται ἐμφανίζονται λ.χ. ἐπὶ ὑποσχέσεως ἀντὶ καταβολῆς, ἡ ὁποία πρέπει νὰ διακριθῇ σαφῶς τῆς ὑποσχέσεως χάριν καταβολῆς, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου πρέπει νὰ συσχετισθῇ πρὸς τὴν ἀνανέωσιν, τῆς ὁποίας ἀποτελεῖ ἁπλῶς εἰδικὴν μορφήν. Ἐν τούτοις τὸ τελευταῖον δὲν διαφαίνεται, καθὼς ἐξ ἀρχῆς, ἐκ τῶν κειμένων τοῦ Κώδικος, ὁ ὁποῖος πραγματεύεται τὴν ἀνανέωσιν ὅλως ἀνεξαρτήτως, εἰς χωριστὸν τμῆμα τοῦ ἰδίου κεφαλαίου (426—439). Ὁ συγγραφεὺς παρουσιάζει ἐναργῶς τὸν μεταξὺ ἀνανεώσεως καὶ ὑποσχέσεως ἀντὶ καταβολῆς ὀργανικὸν σύνδεσμον. Περαιτέρω δὲ τέλος ὑπὸ τὸ ἄφορον εἰς τὴν τελευταίαν ἄρθρ. 421, ὅσον καὶ ὑπὸ τὰ περὶ ἀνανεώσεως ἄρθρα, ἑρμηνεύει τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ νόμου ἐν πλήρει συνειδήσει τῆς συναρτήσεως τῶν δύο θεμάτων. Ἐπιτυγχάνει οὕτω, εἰσβάθυναν εἰς αὐτὰ ἡ ὁποία θὰ ἦτο ἀδύνατος, ἂν παραπλανώμενος τις ἐκ τῆς ἀτελοῦς νομοτεχνικῆς τοῦ Κώδικος παρεσύρετο νὰ πιστεύσῃ, ὅτι ὑπόσχεσις ἀντὶ καταβολῆς καὶ ἀνανέωσις ἀποτελοῦν δύο ἐντελῶς διακεκριμένους λόγους ἀποσβέσεως τῶν ἐνοχῶν.

Ἕπεται ἡ μελέτη τῶν κανόνων τῶν σχετικῶν πρὸς τὴν καταβολήν, οἱ ὁποῖοι περιέχονται εἰς τὰ ἄρθρα 422—426, ὑπὸ πνεῦμα δεικνῦον ὅτι ὁ γράφων — ὅπως ἄλλωστε κατὰ σύστημα συμβαίνει εἰς τὴν «ΕρμΑΚ» — χωρὶς νὰ παραμελῇ τὴν ἐπὶ θεωρητικῶν βάσεων κατάστρωσιν, ἔχει ὡς κύριον σκοπὸν νὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν λύσιν τῶν ποικίλων πρακτικῶν ζητημάτων τῆς καθημερινῆς ζωῆς. Ταῦτα εἶναι ἐπὶ παραδείγματι τὰ σχετικὰ πρὸς τὴν ἐξόφλησιν πλειόνων χρεῶν καὶ τὴν ἐξοφλητικὴν ἀπόδειξιν· παρομοίαν ἐξάντλησιν τοῦ θέματος μεταξὺ θὰ ἀναζητήσῃ τις ἀλλαχοῦ. Ἰδιαιτέρως δὲ ἐνδιαφέρουσα διὰ τοὺς ἀναγνώστας τοῦ περιοδικοῦ μας εἶναι ἡ ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 425 ὑποστηριζομένη γνώμη (ὅλ. ἀριθ. 3), καθ' ἣν ὁ μισθωτὴς τῆς ἐργασίας (εἴτε ὁ ἐργοδότης) καὶ οὐχὶ ὁ ἐκμισθωτὴς (ἐργάτης ὑπάλληλος) ὑποχρεοῦνται εἰς καταβολὴν τοῦ χαρτοσήμου τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως ἡ ὁποία ἐκδίδεται κατὰ τὴν ἐξόφλησιν τοῦ μισθοῦ.

Τὸ αὐτὸ ὡς ἄνω σημειωθὲν πνεῦμα ἐξυπηρετήσεως τῆς πράξεως διακρίνει τὶς καὶ εἰς τὴν ἀκολουθοῦσαν ἑρμηνείαν τῶν περὶ δημοσίας καταθέσεως ἄρθρων (427—435). Καὶ τὸ τμῆμα τοῦτο εὐόδως δύναται εἰς πλοῦτον τυπευμένων ζητημάτων καὶ ἐπιμελῶς διδομένων λύσεων. Ἡ δὲ παρατήρησις αὕτη ἰσχύει καὶ ὡς πρὸς τὴν ἑρμηνευτικὴν ἐπεξεργασίαν τῶν περὶ ἀνανεώσεως κανόνων. Ὁ συγγραφεὺς ἀντιμετωπίζει καὶ τὸ ἔργον τοῦτο ἐπιτυχῶς, ἐπισημαίνων καὶ ὑπερνικῶν τὰς ἐκ τῆς φύσεως τῆς ὕλης δυσχερείας, τὰς ὁποίας οὔτε κἂν ὑποπτεύεται τις, ἀναγινώσκων τὰ φαινομενικῶς ἁπλᾶ ἄρθρα τοῦ Κώδικος.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ἐπὶ τῶν παροχῶν τῶν Κοινων. Ἀσφαλίσεων

Φίλε κ. Διευθυντά,

Ὁ τοῦ ἐν Πάτραις Ὑποκαταστήματος Ι.Κ.Α. κ. *Ν. Δύζωνης* εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 19 τεῦχος τῆς ΕΚΔ τῆς 1ης Ὀκτωβρίου ἔ.ἐ. ἐν ἐπιστολῇ του, ἰσχυρίζεται, ὅτι εἶναι ἀνακριβὲς τὸ ὅπερ ἔγραψον ἐν δημοσιευθείσῃ εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. τεῦχος 15 τῆς 1[5]50 μελέτῃ μου, ὅτι: «τὸ Ι.Κ.Α., ἐνῷ εἰσπράττει διὰ τὰς παροχὰς τῆς ἀσφαλίσεως ἀσθενείας κλπ ἐπὶ τῶν «πραγματικῶν» καταβαλλομένων εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀποδοχῶν, ἐν τούτοις ἐν περιπτώσει ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ τὸ Ι. Κ. Α., διὰ μὲν τὰς πρώτας 5 ἡμέρας ἀσθενείας οὐδὲν καταβάλλει εἰς τὸν μισθωτὸν διὰ τὴν ἀσθένειάν του, διὰ δὲ τὰς μετὰ ταῦτα ἐν συνεχείᾳ ἡμέρας ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ καταβάλλει αὐτῷ διὰ τὴν ταυτότητα ἀσθένειαν ποσοστὸν 40 ο/ο ἐπὶ τῶν ἐκ τοῦ νόμου καὶ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως καθοριζομένων ἀποδοχῶν, αἵτινες εἶναι, συνήθως, κατὰ πολὺ κατώτεραι τῶν πράγματι καταβαλλομένων, ἐφ' ὧν τελευταίων τούτων, ὡς προείρηται τὸ Ι.Κ.Α., ἐν τούτοις ὑπολογίζει καὶ εἰσπράττει τὰς ὑπὲρ αὐτοῦ εἰσφορὰς ἀσφαλίσεως». Καὶ πρὸς στήριξιν τῆς ἀπόψεώς του ὁ ἐπιστολογράφος ἐπικαλεῖται τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 30 § 4 τοῦ ν. 6298[1931, καθ' ἣν «ὡς βάσις ὑπολογισμοῦ τοῦ ἐπιδόματος λαμβάνεται ὁ μέσος ὅρος τοῦ ἡμερομισθίου τοῦ ληφθέντος κατὰ τὰς εἴκοσι ἡμέρας, καθ' ἃς εἰργάσθη ὁ ἡσφαλισμένος πρὸ τοῦ ἀτυχήματος ἢ τῆς ἀσθενείας του».

Λυποῦμαι, διότι, μὴ λαβὼν ἐγκαίρως γνῶσιν, ἀπαντῶ ἀλίγον καθυστερημένος.

Διὰ τὸν ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1950 καὶ ἐφεξῆς χρόνον — καθ' ὃν καὶ ἐγράφετο ἡ ὡς ἄνω μελέτη μου — παρατηρῶ ὅτι ἰσχύει ἡ ὑπ' ἀριθ. 47893[1264 τῆς 26-10-50 ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας (ΦΕΚ Β' 189[24-10 1950 καὶ ΚΕΔ 9, 1 62), εἰς τὴν ὁποίαν, ἐν σχέσει μὲ τὸ χορηγούμενον ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. ἐπίδομα ἀσθενείας, ἁπλῶς ἀναγιγνώσκω καὶ μεταφέρω ὅτι διὰ τοὺς μισθωτούς, τοὺς λαμβάνοντας ἡμερομίσθιον ἐκ δραχμῶν 40.000 καὶ ἄνω τὸ ἐπίδομα ἀσθενείας τοῦ Ι.Κ.Α. ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 18.000. Διὰ τοὺς λαμβάνοντας μέσον ὅρον ἡμερομισθίου ἐκ δραχμῶν 36.000 τὸ ἐπίδομα ἀσθενείας τοῦ Ι.Κ.Α. ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 15.000 καὶ διὰ τοὺς λαμβάνοντας μέσον ὅρον ἡμερομισθίου ἐκ δραχμῶν 28.000 τὸ ἐπίδομα ἀσθενείας τοῦ Ι. Κ. Α ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 13.000. Αὐτὰ δὲ εἶναι τὰ συνήθη σήμερον καταβαλλόμενα ἡμερομίσθια εἰς τοὺς μισθωτούς, ὥστε τὰ ἐπὶ τῶν κατωτέρων τοιούτων ἡμερομισθίων παρεχόμενα ἀνώτερα πως ποσοστὰ ἐπιδόματος ἀσθενείας Ι.Κ.Α. νὰ μὴ ἐπηρεάζωσι τὸν κύριον συλλογισμόν μου.

Συμπέρασμα, ἄθεν, νομίζω, εἶναι, ὅτι ἐνῷ τὸ Ι.Κ.Α. εἰσπράττει ἀσφάλιστρα ἐπὶ ἡμερομισθίων δραχ. 40.000 ἢ 36.000 ἢ 28.000, ἐν τούτοις χορηγεῖ ἐπίδομα ἀσθενείας, ἀντιστοίχως, μόνον ἐκ δραχμῶν 18.000 ἢ 15.000 ἢ 13.000 ἡμερησίως, ἤτοι κάτω τοῦ ἡμίσεως τῶν ἐφ' ὧν ὑπολογίζει καὶ εἰσπράττει τὰ ἀσφάλιστρα ποσῶν, τῶν «λαμβανομένων» ὑπὸ τοῦ ἡσφαλισμένου ἡμερομισθίων του, ὅταν ἐργάζηται.

Ὥστε μᾶλλον ἐπιτρεπτὰς ὑπῆρξαμεν ἐν τῇ διατυπωθείσῃ διὰ τὸ Ι.Κ.Α. γνώμῃ ἡμῶν, πάντως δὲ οὐχὶ ἀνακριβεῖς.

Ὅτι διὰ τὸ Ι.Κ.Α μετὰ ὀθήμερον ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἀσθενείας ἄρχεται ἡ ὑποχρέωσίς του καταβολῆς τοῦ ἐπιδόματος ἀσθενείας εἰς τὸν ἡσφαλισμένον μισθωτόν, προκύπτει σαφῶς ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 91 § 2 τοῦ ν 6298 τῆς 24 Σεπτεμβρίου[1 Ὀκτωβρίου 1934 «περὶ «Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων».

Φιλικώτατα

Φίλιππος Δ. Ἀγγελῆς
Δικηγόρος

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 9ος — Τεῦχος 24 (222)

Ἀθῆναι, 15 Δεκεμβρίου 1950

ΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (*)

Ὑπὸ *P. DURAND* καὶ *R. JAUSSAUD*
Μετάφρασις Γ. Π. Σπυροπούλου, Δικηγόρου

§ 1. Ὁρισμός. — Ἡ διαμόρφωσις τῶν ἐπαγγελματικῶν κανόνων ἐπιτυγχάνεται συχνάκις διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας εἶναι *συμφωνία συναπτομένη μεταξὺ μιᾶς ὁμάδος ἐργαζομένων καὶ ἑνὸς ἐργολάβου ἢ*, γενικώτερον, *μιᾶς ὁμάδος ἐργοδοτῶν*. Σκοπὸν ἔχει τὸ μὲν νὰ καθορίσῃ τοὺς ὅρους, ὑπὸ τοὺς ὁποίους θὰ συναφθοῦν αἱ ἀτομικαὶ συμβάσεις ἐργασίας, τὸ δὲ νὰ προσδιορίσῃ τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τῶν συμβαλλομένων ὁμάδων.

Ὁ ὁρισμὸς οὗτος φέρει εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τὸ διακρίνοντα τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας χαρακτηριστικά.

1) Ἡ συλλογικὴ σύμβασις δὲν εἶναι δικαιοπραξία συναπτομένη ἀπὸ κοινοῦ ὑπὸ πολλῶν ἀτόμων, διότι τότε θὰ ἐπρόκειτο περὶ συνενώσεως ἀτομικῶν συμβάσεων. Ὅ,τι δίδει εἰς τὴν συμφωνίαν χαρακτῆρα συλλογικόν, εἶναι ὅτι τὸ ἓν τοὐλάχιστον ἐκ τῶν μερῶν ἐκπροσωπεῖται ὑπὸ μιᾶς ὁμάδος καὶ ὅτι ἡ ὁμὰς δὲν συμβάλλεται μόνον δι' ἑαυτήν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ μέλη αὐτῆς.

2) Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ὀργανώνει τὰς συλλογικὰς σχέσεις ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων. Αἱ συμβάσεις αἱ ὑπογραφόμεναι ὑπὸ τῶν παρεχόντων ἀνεξαρτήτων ἐργασίαν, τῶν ἰατρῶν λ. χ., διὰ τὴν ἄσκησιν τῆς δραστηριότητός των, δὲν ἀποτελοῦν συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας. (1)

3) Ἡ συλλογικὴ σύμβασις δὲν δημιουργεῖ μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων τὰς νομικὰς σχέσεις, αἵτινες ἀπορρέουν ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Δὲν ἀντικαθιστᾷ τὴν σύμβασιν ταύτην, τῆς ὁποίας ἡ σύναψις παραμένει ἀπαραίτητος. Δὲν δημιουργεῖ κἂν ὑποχρέωσιν μελλοντικῆς συνάψεως συμβάσεως ἐργασίας. Καθορίζει ἁπλῶς τοὺς ἐφαρμοστέους εἰς τὰς μελλοντικὰς ἀτομικὰς συμβάσεις ὅρους, προσδιορίζουσα, λόγου χάριν, τὸ ὕψος τῶν ἡμερομισθίων, τὴν προθεσμίαν τῆς καταγγελίας, τὰ παρεχόμενα εἰς τοὺς ἐργαζομένους βοηθήματα εἰς περίπτωσιν ἀσθενείας. Ὡς ἐκ τούτου ἡ ὀνομασία «συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας» δὲν εἶναι τόσον ἐπιτυχής. Θὰ ἦτο ἀκριβέστερον νὰ ἐχρησιμοποιεῖτο ὁ ὅρος *συλλογικὴ σύμβασις διακανονισμοῦ ἐργασίας*. Ἡ συλλογικὴ σύμβασις διακρίνεται ὅθεν ἀπολύτως τῆς *ὁμαδικῆς συμβάσεως* ἐργασίας, διὰ τῆς ὁποίας ὁ ἐργοδότης προσλαμβάνει μίαν ὁμάδα ἐργατῶν, διότι εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην δὲν πρόκειται, εἰμὴ περὶ σειρᾶς παρατιθεμένων ἀτομικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

§ 2. Φύσις τῆς συλλογικῆς συμβάσεως. — Ἡ συλλογικὴ σύμβασις παρουσιάζει τρία χαρακτηριστικὰ στοιχεῖα, ἅτινα κατέστησαν δυσχερῆ τὴν ἑρμηνείαν τῆς δικαιοπραξίας ταύτης.

1) Ἡ συλλογικὴ σύμβασις δύναται νὰ συναφθῇ ὑπὸ μιᾶς οἱασδήποτε ἐπαγγελματικῆς ὁμάδος, ἀκόμη καὶ ὑπὸ μιᾶς ὁμάδος ἑστερημένης νομικῆς προσωπικότητος.

2) Παράγει ἀποτελέσματα οὐ μόνον ἔναντι τῶν ὑπογραφασῶν ὁμάδων, ἀλλ' ἔτι πλέον ἔναντι τῶν μελῶν αὐτῶν. Ἀκόμη πρὸ τοῦ Νόμου τῆς 23ης Δεκεμβρίου 1946 (*) ἦτο δυνατὸν νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν ἐπὶ ἀλλοδαπῶν. Ἡ δικαιοπραξία αὕτη ἔχει ὄθεν λίαν εὐρεῖαν ἀκτινοβολίαν.

3) Ἓν τέλει ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας χαρακτηρίζεται ὑπὸ τῆς ἀπολύτου αὐτῆς ἐπιβολῆς. Αἱ ἐν αὐτῇ περιεχόμεναι διατάξεις ἰσχύουν ἐπὶ τῶν μελῶν τοῦ ἐπαγγέλματος ὡς κανόνες δημοσίας τάξεως, πάσης παραβάσεως τῶν ἐν ταῖς ἀτομικαῖς συμβάσεσι οὐσιώδους ἀδυνάτου. Αἱ ἀντίθετοι πρὸς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας ρήτρα τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως εἶναι ἀνίσχυροι, ἀντικαθιστώμεναι ἀπὸ τὰς διατάξεις ταύτης. Ἐὰν ἡ ἀτομικὴ σύμβασις προβλέπῃ χα-

---

[(*) Ἐκ τοῦ συγγράμματος τῶν *P. Durand — R. Jaussaud*, Traité de droit du travail, Paris 1947, Τόμος I, §§ 104—109. Κατὰ τὴν μεταφορὰν τοῦ κειμένου εἰς τὴν ἑλληνικὴν προετιμήθη ὁ ὅρος «συλλογικὴ σύμβασις», ἀντὶ τοῦ ὑπὸ τῶν συγγραφέων χρησιμοποιουμένου «συλλογικὴ συμφωνία» (convention collective), λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς παρ' ἡμῖν ἐπικρατήσεως τοῦ ὅρου τούτου. Πάντως ἡ δοθεῖσα τοῦ δευτέρου ὅρου παραμένει νομίζομεν ἀνεπιφύλακτος, ἰδίᾳ σήμερον, ὅτε γενικῶς πλέον τυγχάνει παραδεκτόν, ὅτι ἡ συλλογικὴ σύμβασις πόρρω ἀπέχει ἀπὸ τοῦ νὰ δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἓν ἐκ τῶν εἰδῶν τῶν συμβάσεων].

(1) Ὡς, λόγου χάριν συμβάσεις μεταξὺ Ταμείων Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως καὶ ἐπαγγελματικῶν ἰατρικῶν Ὀργανώσεων.

[(*) Ἀντικατασταθέντος ἤδη ἀπὸ τοῦ Νόμου τῆς 11ης Φεβρουαρίου 1950. Βλέπε σχετικῶς Θ. Παχατούρη, Ὁ Νέος Γαλλικὸς Νόμος περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἐν ΕΕΔ 9, σ. 386, 637].

μηλότερον τοῦ ὑπό τῶν ὁμάδων συμφωνηθέντος ὕψος ἡμερομισθίου, δύναται ὁ ἐργάτης, παρά τήν ρήτραν τῆς συμβάσεως, νά ἀπαιτήσῃ τήν ὑπό τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καθοριζομένην ἀμοιβήν.

Τούτων δοθέντων, πῶς θά ἔδει νά ἀναλύσῃ τις τόν νομικόν χαρακτῆρα τῆς συλλογικῆς συμβάσεως. Ἐπί μακρόν ἐθεωρεῖτο ἐν Γαλλίᾳ ὡς σύμβασις. Ἀλλ' ἡ ἀντίληψις αὕτη προσέκρουσε εἰς τήν κριτικήν μερίδος τῆς ἐπιστήμης, ἥτις διαβλέπει εἰς τήν συλλογικήν σύμβασιν ἕνα ἐπαγγελματικόν νόμον. Ἄν καί ἀντίθετοι, αἱ ἀναλύσεις αὗται συμφωνοῦν ἐπί ἑνός σημείου: ἀναγνωρίζουν τήν ἰδιαίαν φύσιν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως. Ἀλλ' ἀμφότεραι ἐμφανίζονται ὑπερβολικαί. Ἡ συλλογική σύμβασις παρουσιάζει μικτόν χαρακτῆρα.

§ 3. Συμβατική θεωρία.—Ἡ συμβατική θεωρία εἶναι ἡ ἀρχαιοτέρα, ἤτο δέ ἡ πλέον γενικῶς παραδεκτή ὑπό τῶν ἀστικολόγων. Ἀνεπτύχθη κατά τά τέλη τοῦ XIX αἰῶνος, ὅτε τό πρῶτον ἡ συλλογική σύμβασις ἐνεφανίσθη εἰς τήν νομικήν ζωήν. Ἡ ἀρχή τῆς συμβατικῆς ἐλευθερίας ἐπέτρεψε τήν ἀναγνώρισιν τοῦ ἐγκύρου τῆς συλλογικῆς συμβάσεως καί ἡ γενική θεωρία τῶν συμβάσεων προσέφερε τό ἀπαραίτητον τεχνικόν ὑπόβαθρον.

Ἐν τούτοις αἱ προσπάθειαι ἐξομοιώσεως τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας πρός ἑτέραν σύμβασιν ἔδειξε νά ἐγκαταλειφθῶσι:

α) Ἡ σύμβασις δέον νά συνάπτεται ὑφ' ἑνός νομικοῦ προσώπου. Ἡ συλλογική σύμβασις ὅμως δυνατόν νά συνάπτεται ὑπό μιᾶς ὁμάδος ἑστερημένης νομικῆς προσωπικότητος.

β) Τό δίκαιον τῶν συμβάσεων ἀντιτίθεται εἰς τήν μεγάλην ἀκινητοποίαν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως. Κατά τό ἄρθρον 1165 τοῦ Γαλλικοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἡ σύμβασις δέν παράγει ἀποτελέσματα ἔναντι τρίτων. Οἱ ὀπαδοί τῆς συμβατικῆς θεωρίας εἰς μάτην προσεπάθησαν νά ἐναρμονίσουν τήν ἀρχήν τῶν περιωρισμένων ἀποτελεσμάτων τῶν συμβάσεων μετά τῶν ὑπό τῆς συλλογικῆς συμβάσεως παραγομένων εὐρέων ἀποτελεσμάτων. Αἱ προσπάθειαι αὗται ἀπέτυχον.

Προσεπάθησαν κατ' ἀρχάς νά ἐξηγήσουν τήν συλλογικήν σύμβασιν διά τῆς ἐννοίας τῆς ἐντολῆς: αἱ συμβαλλόμεναι ὁμάδες εἶναι, εἶπον, αἱ ἐντολοδόχοι τῶν διά τῆς συλλογικῆς συμβάσεως συμβαλλομένων ἀτόμων. (1) Ἀλλ' ἡ προσχώρησις εἰς ὁμάδα δέν ἐπιτρέπει τήν ὑπόθεσιν ὑπάρξεως ἐντολῆς καί ὁ νόμος δέν περιέβαλε τούς ὑπογράφοντας δι' ἀντιπροσωπευτικῆς ἐξουσίας. Διά τῆς ἐννοίας τῆς διοικήσεως ἀλλοτρίων θά ἦτο δυνατόν νά ἀρθῇ πᾶσα ἀντίρρησις, καθ' ὅτι ἐν αὐτῇ αἱ νομικαί σχέσεις δημιουργοῦνται ἄνευ ἐκδηλώσεως τινος τῆς θελήσεως τοῦ κυρίου. Παραμένει πάντως ἐν μειονέκτημα, κοινόν καί εἰς τάς δύο ἑρμηνείας. Ὁ ἐντολοδόχος καί ὁ διοικητής ἀλλοτρίων δέν ὑποχρεοῦνται προσωπικῶς. Ἐξαφανίζονται ἀπό τό πεδίον ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως. Τό σωματεῖον ὅμως παραμένει εἰς τό πρῶτον ἐπίπεδον, δεσμεύεται διά προσωπικῶν ἐνοχῶν, ἔχει ἰδίαν δικαιώματα καί εἰδικῶς τό δικαίωμα τοῦ ἐνεργεῖν τά νόμιμα, διά νά ἐπιτύχῃ τήν τήρησιν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως.

Ἡ σύμβασις ὑπέρ τρίτου θά ἐβοήθει καλυτέραν ἐξήγησιν, διότι ὁ ὑπέρ τρίτου συμβαλλόμενος ἐξακολουθεῖ συμμετέχων εἰς τάς νομικάς συνεπείας. (2) Ἀλλ' αὕτη προσκρούει εἰς ἄλλας ἀντιρρήσεις. Ἡ σύμβασις ὑπέρ τρίτου δύναται νά δημιουργήσῃ δικαιώματα ὑπέρ τοῦ τρίτου, ἀλλά δέν δύναται νά τοῦ ἐπιβάλῃ ὑποχρεώσεις. Ἀλλά διά τῆς συλλογικῆς δημιουργοῦνται ἐξ ἴσου δικαιώματα καί ὑποχρεώσεις. Ἐξ ἄλλου ὁ ὑπέρ οὗ τρίτος δύναται νά μή ἀποδεχθῇ τό ἐκ τῆς συμβάσεως παρεχόμενον εἰς αὐτόν εὐεργέτημα, ἀρκεῖ νά ἐκφράσῃ ἀντίθετον αὐτῆς βούλησιν. Ἡ ἐλευθερία αὕτη τοῦ ἀποδέχεσθαι ἢ ἀπορρίπτειν τάς διατάξεις τῆς συλλογικῆς συμβάσεως θά κατεστρεφε τήν ἀποτελεσματικότητα ταύτης.

Μία τελευταία προσπάθεια ἐγένετο, διά νά ὑποστηριχθῇ ὅτι ἡ συλλογική σύμβασις καθίσταται ὑποχρεωτική διά τά μέλη τῶν ὁμάδων, διότι, ταῦτα δέν εἶναι τρίτοι, ἀλλά συμβαλλόμενα μέρη. Οἱ παραδεχόμενοι τήν ἰδέαν τῆς νομικῆς προσωπικότητος συγγραφεῖς ἐθεώρησαν τούς ἐργαζομένους ὡς ἑταίρους, ὑφισταμένους τάς εὐεργετικάς ἢ ἐπιζημίους συνεπείας τῶν ὑπό τῆς ὁμάδος (groupement) συναπτομένων δικαιοπραξιῶν. (3) Οἱ ἀρνούμενοι τήν ἰδέαν τῆς νομικῆς προσωπικότητος ἠρμήνευσαν τήν συλλ. σύμβασιν ὡς μίαν συλλογικήν δικαιοπραξίαν τῶν μελῶν τοῦ σωματείου, τά ὁποῖα ἐνεργοῦν αὐτοπροσώπως, ὑπό τήν κάλυψιν τοῦ σωματείου (4).

Ἀλλά καί εἰς τάς δύο ἀνωτέρω περιπτώσεις δέν ἐξηγεῖται πῶς θά ἦτο δυνατόν ἡ συλλογική σύμβασις νά δημιουργήσῃ ἀποτελέσματα διακεχωρισμένα ἔναντι τῆς ὁμάδος καί ἔναντι τῶν μελῶν αὐτῆς. Ἡ ἑρμηνεία αὕτη ἀντιτίθεται ἰδίᾳ πρός τήν θεωρίαν τῆς νομικῆς προσωπικότητος. Ἡ οὐσιώδης χρησιμότης ταύτης ἔγκειται εἰς τόν καθορισμόν τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ὑπό τοῦ νομικοῦ προσώπου συναπτομένων δικαιοπραξιῶν ἐπί τῆς περιουσίας τούτου. Ὁσάκις μία ἑταιρία ἀποκτᾷ ἐν ἀκίνητον εἶναι ἡ μοναδική ἐκ τοῦ λόγου τούτου φορεύς δικαιωμάτων καί ὑποχρεώσεων. Τά μέλη τοῦ νομικοῦ προσώπου ὑφίστανται *ipsoso* ἐπί τῆς περιουσίας των τάς συνεπείας τῆς συμβάσεως. Δέν εἶναι προσωπικῶς

---

3) *A. Bergeron*, Du droit des syndicats d'ester en justice. Th. Paris 1898.

4) *Berthélemy* *Raynaud*, Le contrat collectif à l' étranger. 1929.

5) *De Visscher*, Le contrat collectif de travail. Th. Gand. 1913.

6) *Nast*, Des conventions collectives, relatives à l' organisation du travail. Th. Paris 1907. *Rolal*, Les conventions collectives, Th. Paris, 1913. *Crépin*, La convention collective de travail. Th. Paris 1919. Ἐκ τῶν δύο μορφῶν τῆς προσπαθείας ταύτης βλ. *Planiol et G. Ripert* t. XI. no 882, in fine, καί τάς διατριβάς τῶν *G. Pirou* Les conceptions juridiques successives du contrat collectif de travail en France. Th. Rennes. 1909. *A. Rouast* Essai sur la notion juridique de contrat collectif. Th. Lyon. 1909. *J. Brèthe* (La nature juridique de la convention de travail. Th. Paris, 1901).

δανειστὴ ἢ ὀφειλέτου. Ἡ κατάστασις αὐτὴ εἶναι ὅλως διάφορος τῆς κατὰ τὴν συλλογικὴν σύμβασιν προκυπτούσης, διότι ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῆς προσωπικῆς καταστάσεως τῶν μελῶν τῆς ὁμάδος.

γ) Ἐν τέλει, ἡ συμβατικὴ θεωρία δὲν δύναται νὰ ἑρμηνεύσῃ τὸν ἐπιτακτικὸν χαρακτῆρα τῆς συλλογικῆς συμβάσεως. Εἰς τὸ κοινὸν δίκαιον τῶν συμβάσεων ἡ ὑποχρέωσις τῶν μερῶν νὰ ἐναρμονίζουν τὴν ἀτομικὴν σύμβασιν ἐργασίας πρὸς τὰς διατάξεις τῆς συλλογικῆς συμβάσεως θὰ ἐκυροῦτο μόνον διὰ τῆς ἐπιβολῆς ἀποζημιώσεως, τῆς συμβάσεως παραμενούσης ἰσχυρᾶς. Ἄλλως ὅμως ρυθμίζεται τὸ θέμα ἐπὶ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, ἔνθα αἱ ἀντίθετοι ρῆτραι τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως δὲν δύνανται νὰ ὑπερισχύσουν τῶν σχετικῶν διατάξεων τῆς συλλογικῆς συμβάσεως.

Ἐδέχθησαν οὕτω, ὅτι ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἀποτελεῖ πρωτότυπον μορφήν, ἣν εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐξομοιώσῃ τις πρὸς ἕνα οἱονδήποτε γνωστὸν τύπον συμβάσεως. Θὰ ἦτο μόνον ἴσως δυνατὴ ποιά τις σύγκρισις μετὰ τοῦ πτωχευτικοῦ συμβιβασμοῦ, ἔνθα αἱ προθεσμίαι καὶ αἱ ἀναβολαί, αἵτινες ψηφίζονται ὑπὸ τῆς συνελεύσεως τῶν δανειστῶν ὑποχρεοῦν ὅλους τοὺς δανειστάς, ἀκόμη καὶ ἐὰν ἀνήκουν εἰς τὴν μειοψηφίαν. Ἡ ἀποτυχία τῆς συμβατικῆς θεωρίας ὡδήγησε πρὸς μίαν ὅλως διάφορον ἑρμηνείαν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως.

§ 4. Κανονιστικὴ θεωρία.—Ἡ θεωρία αὐτὴ ὑπεστηρίχθη ὑπὸ τῶν θεωρητικῶν τοῦ δημοσίου δικαίου. Ἐξηγεῖ τὴν ἀποτυχίαν τῆς συμβατικῆς ἑρμηνείας ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ συλλογικὴ σύμβασις δὲν εἶναι σύμβασις, ἀλλὰ κανονιστικὴ δικαιοπραξία, νόμος ἐν τῇ οὐσιαστικῇ αὐτοῦ ἐννοίᾳ. Πράγματι, ἡ σύμβασις θὰ προϋπέθετε ἐν πρώτοις ὕπαρξιν διαφορᾶς ἀκοποῦ εἰς τὰ συμβαλλόμενα μέρη, ἐνῷ εἰς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν αἱ συμβαλλόμεναι ὁμάδες ἀποσκοποῦν εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτό: τὴν δημιουργίαν κανόνων ἐφαρμοστέων ἐπὶ τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων ἐργασίας. Ἐξ ἄλλου, ἡ σύμβασις δημιουργεῖ *νομικὴν κατάστασιν ὑποκειμενικήν*, ἀτομικὴν καὶ προσωρινήν, ἐνῷ ἡ συλλογικὴ σύμβασις ὁδηγεῖ τὰς διατάξεις αὐτῆς δι' ὁδοῦ γενικῆς καὶ διαρκοῦς, δημιουργεῖ *ἀντικειμενικὴν νομικὴν κατάστασιν*. Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἑρμηνεύεται ὡς *δικαιοπραξία - κανών* (acte - règle), παρουσιάζει *συνταγματικὸν χαρακτῆρα* (caractère institutionnel). Ἡ μόνη ἰδιομορφία αὐτῆς ἔγκειται εἰς τὸ ὅτι ἔχει ἰδιωτικὴν τὴν προέλευσιν.

Τοιουτοτρόπως ἐξηγοῦνται τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως:

α) Αἱ ὑπογράφουσαι ὁμάδες, θεωρούμεναι ὡς ἀντιπροσωπευτικοὶ τοῦ ἐπαγγέλματος ὀργανισμοὶ (σωματεῖα), κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ δημοσίου δικαίου, δύνανται νὰ ἐμφανίζωνται καὶ ὑπὸ τὴν μορφὴν ὁμάδων ἐστερημένων τῆς νομικῆς προσωπικότητος.

β) Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῶν ἀτόμων, ἅτινα δὲν συνεβλήθησαν, καθ' ὅσον ὁ νόμος δὲν δεσμεύει μόνον τοὺς συντάξαντας αὐτόν.

γ) Τὸ ἀνεπιτρεπτὸν τῆς παραβάσεως τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐξηγεῖται ἐκ τοῦ ὅτι αὐτὴ ἀποτελεῖ κατὰ βάθος νόμον δημοσίας τάξεως. Εἶναι ἑπόμενον ὅθεν ἡ παράβασις τῆς συλλογικῆς συμβάσεως νὰ μὴ ἐπισύρῃ ἁπλῶς καὶ μόνον ὑποχρέωσιν ἀποζημιώσεως.

§ 5. Ὁ δυαδισμὸς τῆς συλλογικῆς συμβάσεως (7). — Ἡ ἑρμηνεία τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ὡς νόμου τοῦ ἐπαγγέλματος ἐρρίφη ἐξ ἀρχῆς εἰς τὴν θεωρίαν τῆς δικαιοπραξίας ταύτης. Ἐὰν ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν ὡρισμένα στοιχεῖα ἐν αὐτῇ, δύναταί τις πλέον νὰ διαπιστώσῃ ἐν τῇ ἐπιστήμῃ, ὡς καὶ ἐν τῇ νομοθεσίᾳ, τὴν παρακμὴν τῆς παλαιᾶς συμβατικῆς θεωρίας.

1) Ὁ κανονιστικὸς χαρακτὴρ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐμφανίζεται κατὰ τὴν διαδικασίαν τῆς κατεργασίας. Ἡ ἐνδεχομένη ἀνάμιξις τῆς δημοσίας Ἀρχῆς εἰς τὴν σύγκλησιν τῶν μικτῶν ἐπιτροπῶν (ἄρθρ. 31 β, Βιβλίον Ι, Κώδ. Ἐργ.), ἡ σύναψις τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ὑπὸ τῶν πλέον ἀντιπροσωπευτικῶν συνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων, ἡ δημοσίευσις καὶ ὁ τύπος καταθέσεως ὡς προβλέπεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 31 β, Βιβλίον Ι τοῦ Κώδικος Ἐργασίας, κατ' ἀπομίμησιν τῶν ἐπὶ τῆς δημοσιεύσεως τῶν νόμων διατάξεων, ἢ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ ἐπικύρωσις τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, μετὰ τὸ διάταγμα τῆς 10ης Νοεμβρίου 1939 (*), ἀποτελοῦν ἐνδείξεις ἀναντιρρήτου προσεγγίσεως, ἥτις ἐπέρχεται ἀπὸ τυπικῆς ἐπόψεως μεταξὺ τῆς μεθόδου κατεργασίας τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ τῆς τοιαύτης τῶν νόμων καὶ τῶν συνθηκῶν.

2) Ὁ κανονιστικὸς χαρακτὴρ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως καταφαίνεται κυρίως διὰ τῆς ἀναλύσεως τοῦ περιεχομένου ταύτης. Ἡ συλλογικὴ σύμβασις παρουσιάζεται ὑπὸ ὡρισμένας ἐπόψεις ὡς *νόμος συνταγματικοῦ περιεχομένου* (loi constitutionnelle). Δίδει ἕνα καταστατικὸν χάρτην εἰς τὴν ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῶν ἐργατῶν σχηματισθεῖσαν κοινωνίαν. Τὸ σύνταγμα τοῦτο περιέχει καὶ διακήρυξιν δικαιωμάτων. Δέον νὰ ἐμπεριέχῃ τὴν ἀρχὴν τῆς συνδικαλιστικῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς γνώμης τῶν ἐργαζομένων. Δύναται νὰ ἐπιτρέπῃ τὴν ὕπαρξιν ὀργάνων ἀναθεωρήσεως. Ἐνυπάρχει ἐπίσης συνταγματικὴ δικαιοδοσία (juridiction), διότι διὰ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως εἶναι δυνατὸν κανονικῶς νὰ ὀργανοῦται ἡ διαδικασία συμβιβασμοῦ καὶ διαιτησίας, διὰ τῶν ὁποίων θὰ ρυθμίζωνται αἱ γεννώμεναι ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς συλλογικῆς συμβάσεως συλλογικαὶ διαφοραὶ ἐργασίας. Δύναταί τις ἐν τέλει νὰ ἀνεύρῃ ἐν τῇ συλλογικῇ συμβάσει τὸ πρόπλασμα μιᾶς ἐκτελεστικῆς ὀργανώσεως εἰς τὰς σχετικὰς μὲ τὴν καθιέρωσιν τοῦ θεσμοῦ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ προσωπικοῦ καὶ τῶν συμβουλίων τῶν ἐπιχειρήσεων διατάξεις (ἄρθρ. 31c, Βιβλίον Ι).

Τὸ κανονιστικὸν στοιχεῖον, ἐξ ἄλλου, καταφαίνεται κατὰ τὸν προσδιορισμὸν τῶν *ὅρων, οὓς δέον νὰ πληρώσι αἱ ἀτομικαὶ συμβάσεις ἐργασίας*. Οἱ κανόνες οὗτοι εἶναι *ὑποχρεωτικοὶ* καὶ ὡς κύρωσις τῶν ἀναγράφεται τὸ ἀτελεσφόρητον τῶν ἀντιθέτων ρητρῶν τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως, ὡς καὶ ποιναὶ (ἄρθρ. 5, Ν. 23 Δεκ. 1946). Εἶναι *ἀπρόσωποι* καὶ θέτουν ὅλα τὰ μέλη τῶν ὁμάδων ὑπὸ τὸ

---

(7) *P. Durand*, Le dualisme de la convention collective de travail, ἐν Τριμηνιαίᾳ Ἐπιθεωρήσει Ἀστικοῦ Δικαίου, 1939, σελ. 853 ἑπ.

(8) [Περὶ τοῦ καθεστῶτος ἐργασίας κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐχθροπραξιῶν].

αὐτό καθεστώς, ὁμοιον δι' ὅλους. Εἶναι τέλος *διαρκεῖς* καὶ ἐπιζοῦν τῆς ἐκλείψεως τῶν συμβατικῶν σχέσεων, αἵτινες ἀνεπτύχθησαν ὑπὸ τὴν ἐπιβολὴν των. Διὰ τοῦ συνόλου τῶν ὡς ἄνω χαρακτηριστικῶν ἡ συλλογικὴ σύμβασις λαμβάνει θέσιν μεταξὺ τῶν πηγῶν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου.

Ἐν τούτοις φαίνεται ἀδύνατος ἡ τοποθέτησις τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ἰδίᾳ ὑπὸ καπιταλιστικὸν καθεστώς, ἐντὸς τοῦ πλαισίου μιᾶς ἁπλῆς κανονιστικῆς πράξεως. Παρουσιάζει μικτὸν χαρακτῆρα. Νόμος, ὑπὸ τινας ἐπόψεις, ἡ συλλογικὴ σύμβασις παραμένει, κατὰ τὰ ἄλλα, σύμβασις.

1) Ἂν καὶ δύναται τις νὰ διακρίνῃ κατὰ τὴν διαδικασίαν τῆς κατεργασίας τὴν συλλογικὴν συμβάσεως ὡρισμένα χαρακτηριστικά, τὰ ὁποῖα δίδουν εἰς αὐτὴν μορφὴν ἀληθοῦς νόμου, ὡς οὐσιώδες γενονὸς παραμένει ἡ *συμφωνία* τῶν ὁμάδων. Ἡ συλλογικὴ σύμβασις δίδει λαβὴν εἰς διαπραγματεύσεις, συζητήσεις, ἀμοιβαίας ὑποχωρήσεις ὡς πᾶσα ἑτέρα σύμβασις. Παρὰ τὴν περὶ τοῦ ἀντιθέτου διαβεβαίωσιν τῶν ὀπαδῶν τῆς κανονιστικῆς θεωρίας καὶ ἐν τῇ συλλογικῇ συμβάσει ἐκδηλοῦται ἀρκούντως ἡ εἰς τὴν σύμβασιν ἰδιάζουσα διάστασις συμφερόντων. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἢ ἄλλως εἰς ἓν οἰκονομικὸν σύστημα χαρακτηριζόμενον ὑπὸ τοῦ διαχωρισμοῦ τοῦ κεφαλαίου καὶ τῆς ἐργασίας: ἑκάστη ἐκ τῶν συμβαλλομένων ὁμάδων ὑποστηρίζει τὰ συμφέροντα τῶν μελῶν αὐτῆς (9).

Ὑποστήριζαν ἐν τούτοις ὅτι ἡ συλλογικὴ σύμβασις θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ θεωρηθῇ ὡς μονομερὴς δικαιοπραξία, ἀπορρέουσα ἀπὸ μιᾶν κανονιστικὴν ἐξουσίαν. Θὰ παρουσίαζε μίαν μόνον ἰδιορρυθμίαν: ἡ ἀπόφασις θὰ ὑπέρρεεν ἐκ μιᾶς ὁμοθύμως ἐκφραζομένης βουλήσεως καὶ οὐχὶ διὰ τῆς πλειοψηφικῆς διαδικασίας. Ἀλλ' ἡ ἐξωτερικὴ αὕτη διαφορὰ διαδικασίας δὲν μεταβάλλει, λέγουν, κατὰ βάθος τὴν φύσιν τῆς δικαιοπραξίας (10).

Ἡ ἑρμηνεία αὕτη θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ δεκτή, ἂν τὰ μέλη τῆς ἐπαγγελματικῆς κοινότητος ἱσταντο ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐπιπέδου καὶ εἶχον κοινὰ συμφέροντα. Ἀλλ' ἄλλως ἔχουσι τὰ πράγματα. Ὡρισμένα μέλη τῆς μικτῆς ἐπιτροπῆς ἐκπροσώπουν τὰ συμφέροντα τῶν ἐργαζομένων καὶ ἄλλα τὰ τῶν ἐργοδοτῶν. Ἡ συλλογικὴ σύμβασις δὲν εἶναι ἀπόρροια μιᾶς ψηφοφορίας, ἐνθα αἱ ἐργατικαὶ ψῆφοι θὰ ἀνεμιγνύοντο πρὸς τὰς ἐργοδοτικὰς ψήφους, ἀλλὰ τοιαύτη μία συμφωνία μεταξὺ ὁμάδων.

§ 6. Ἡ φύσις τῆς συλλογικῆς συμβάσεως.— Ὁ ἀναντίρρητος ἐν τῷ ἡμετέρῳ δικαίῳ χαρακτὴρ τῆς δικαιοπραξίας ταύτης ὡς συμφωνία μεταξὺ ὁμάδων συνεπιφέρει τὰς ἀκολούθους συνεπείας:

1) Ἐν περιπτώσει διαφωνίας μεταξὺ τῶν ὁμάδων κατὰ τὴν κατεργασίαν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως τὸ Κράτος δύναται νὰ παρέμβῃ, διὰ νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς τὰ συμβαλλόμενα μέρη, ὑπὸ μορφὴν συλλογικῆς συμβάσεως, διακανονισμὸν τῶν σχέσεων ἐργασίας. Ἀκόμη καὶ μετὰ τὴν καθιέρωσιν τῆς διαδικασίας τοῦ συμβιβασμοῦ καὶ τῆς ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας τὸ ἀνώτατον Δικαστήριον Διαιτησίας ἀνεγνώρισεν ὅτι αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις εἶναι συμβάσεις καὶ ὅτι προϋποθέτουν διὰ τὴν σύναψίν των ἐκδήλωσιν πρὸς τοῦτο βουλήσεως (11). Οἱ ἐπιδιαιτηταὶ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἐπιβάλουν εἰ μὴ *προσωρινὸν διακανονισμὸν τῶν συνθηκῶν ἐργασίας*, τοῦ ὁποίου ἡ νομικὴ φύσις εἶναι ἄλως διάφορος.

2) Ἡ συλλογικὴ σύμβασις δανείζεται ἐκ τοῦ κοινοῦ δικαίου τῶν συμβάσεων ὅλους τοὺς κανόνας, αἵτινες ἐδράζονται ἐπὶ τοῦ σεβασμοῦ τῆς βουλήσεως τῶν συμβαλλομένων: τὴν θεωρίαν τῶν ἐλαττωμάτων τῆς δηλώσεως βουλήσεως, τὴν συμβατικὴν κατογγελίαν ἢ τροποποίησιν, τὴν exceptio non adimpleti contractus, τὴν δικαστικὴν ἀκύρωσιν, τοὺς κανόνας περὶ τῆς ἑρμηνείας τῶν συμβάσεων (12).

3) Ἐὰν ἐξετάσῃ τις εἰτὰ τὸ περιεχόμενον τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, θὰ πεισθῇ περὶ τοῦ ὅτι κύριος ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τῆς συλλογικῆς συμβάσεως εἶναι ὁ διακανονισμὸς τῆς ἐπαγγελματικῆς δραστηριότητος. Ἀλλὸ δὲν εἶναι καὶ ὁμόνος. Ἡ συλλογικὴ σύμβασις δημιουργεῖ μεταξὺ τῶν ὑπογραφασῶν ὁμάδων ἀληθεῖς συμβατικὰς ὑποχρεώσεις. Ὑποχρέωσιν τοῦ μὴ πράττειν τι τὸ δυνάμενον νὰ ἐμποδίσῃ τὴν νόμιμον ἐφαρμογὴν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ἐγγύησιν ἐκτελέσεως ὑπὸ τῶν μελῶν τῶν ὁμάδων (ἄρθρον 31, Βιβλίον Ι), ὑποχρέωσιν μὴ καταγγελίας τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ὡρισμένης διαρκείας, ὑποχρέωσιν ὑποβολῆς τῶν συλλογικῶν διαφορῶν εἰς τὴν διαδικασίαν συμβιβασμοῦ καὶ διαιτησίας. Αἱ ὑποχρεώσεις αὗται κυροῦνται δι' ἀγωγῆς βασιζομένης ἐπὶ τῆς συμβατικῆς εὐθύνης. Ἀνευρίσκομεν ὅθεν τὰ κανονικὰ ἀποτελέσματα πάσης συμβάσεως. Ὁ τοιοῦτος ρόλος τῆς συλλογικῆς συμβάσεως εἰς τὰς μεταξὺ ὁμάδων σχέσεις παραβλέπεται τελείως ἀπὸ τὴν κανονιστικὴν θεωρίαν.

4) Ὁ μικτὸς χαρακτὴρ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἀντανακλᾷ ὁμοίως εἰς τὴν νομικὴν φύσιν τοῦ περιεχομένου τῆς δικαιοπραξίας ταύτης καὶ τοῦ προσδίδει τὸν αὐτὸν δυαδισμόν:

α) Αἱ κανονιστικαὶ διατάξεις εἶναι ἐφαρμοστέαι μόνον μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως (13). Ἀντιθέτως καὶ παρὰ τὴν διατύπωσιν τοῦ ἄρθρου 31ε, Βιβλ. Ι, Κώδ. Ἐργ., ὑποχρεώσεις δυνατὸν νὰ ὑπάρχωσι μεταξὺ τῶν ὑπογραφασῶν ὁμάδων, εὐθὺς ἅμα τῇ ὑπογραφῇ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ὡς ἡ ὑποχρέωσις τοῦ νὰ τεθῇ ἡ συλλογικὴ σύμβασις ὑπὸ τὴν ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. Φαίνεται μάλιστα, ὅτι εἰς μερικὰς περιπτώσεις ὅρος ἁπλῆς δεκτὸς γενόμενος δὲν δύναται νὰ τεθῇ ἐν ἀμφιβόλῳ κατὰ τὴν κατεργασίαν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως.

β) Ἡ ἐπέκτασις τὰς συλλογικῆς συμβάσεως, ἤτοι ἡ ἐπιβασις τῆς δημοσίας Ἀρχῆς, ἥτις ὑπάγει εἰς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἅπαντα κανονικῶς μὴ ὑποκείμενα εἰς ταύτην, ἀφορᾷ ἀπο-

---

(9) *G. Pirou* καὶ *M. Byé*, Tr. econ. pol. 2. 1 Les cadres de la vie économique. 1. La technique et le droit. 1940, σελ. 385.

(10) *G. Scelle*, Cours de législation industrielle 1939—1940, σελ. 345.

(11) Ἀν. Δικ. Διαιτ. 16 Μαΐου 1938. Droit Social 1938, σελ. 251, στ. β'.

(12) *P. Durand*, op. cit. no 5, σελ. 351.

(13) Ἀν. Δικ. Διαιτ., 26 Ἀπρ 1939, Droit social, 1939, σελ. 242.

ΤΙΝΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ ΤΟΥ ΟΡΟΥ "ΕΚΔΗΛΩΣΙΣ ΔΙΕΝΕΞΕΩΣ,,

(Α. Ν. 16/20 Νοεμβρίου 1935 (άρθρ. 8 § 5) «περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας»)

Ὑπό τοῦ κ. ΑΝΤ. ΠΑΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ, Δικηγόρου

Ὡς γνωστόν, διά τῆς τελευταίας παραγράφου τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ Α.Ν. 16/20 Νοεμβρίου 1935 «περί ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» παρέχεται ἡ ἐξουσία εἰς τὰς διά τοῦ Νόμου τούτου συγκροτουμένας Ἐπιτροπὰς Διαιτησίας, ἵνα προσδιδωσιν εἰς τὰς ἀποφάσεις των ἰσχὺν ἀνατρέχουσαν μέχρι καὶ τῆς ἐκδηλώσεως τῆς διενέξεως μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν.

Κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως ταύτης ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἐγεννήθη ζήτημα περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τοῦ ὅρου «ἐκδήλωσις διενέξεως», ὑποστηριχθείσης τῆς ἀπόψεως, καθ' ἣν ἡ ἐκδήλωσις τῆς διενέξεως, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Νόμου, ταυτίζεται μὲ τὴν ὑποβολὴν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 2 αἰτήσεως ἐκ μέρους ἐργοδοτῶν ἢ μισθωτῶν πρὸς τὸν ἁρμόδιον ὑπάλληλον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας περὶ παραπομπῆς τῆς ὑφισταμένης συλλογικῆς διαφορᾶς εἰς διαιτησίαν. Συνεπῶς, κατὰ τὴν ἀπόψιν ταύτην, ἡ ἰσχὺς τῶν ἀποφάσεων τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας δὲν δύναται νὰ ἀνατρέξῃ εἰς χρόνον προγενέστερον τῆς ἡμέρας ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως ταύτης.

Ἐν πρώτοις νομίζομεν, ὅτι τόσον ἐκ τῆς διατυπώσεως τῶν διατάξεων τοῦ ρηθέντος νόμου, ἐν αἷς ἀναφέρεται ὁ ὅρος «ἐκδήλωσις διενέξεως», ὅσον καὶ ἐκ τοῦ πνεύματος τοῦ νόμου καὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ νομοθέτου ἐπιδιωκομένου σκοποῦ διὰ τῆς θεσπίσεως τῆς κατὰ τὸν νόμον τοῦτον διαδικασίας ἐπιλύσεως τῶν συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας, προκύπτει ἀβιάστως, ὅτι ἐκδήλωσιν διενέξεως ὁ νομοθέτης ἐννοεῖ οὐχὶ τὴν δικονομικὴν πρᾶξιν ἐπιλύσεως τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας, ἀλλὰ τὴν de facto καὶ κατὰ τὴν κοινὴν σημασίαν τοῦ ὅρου ἐκδήλωσιν τῆς διενέξεως. Καθ' ἡμᾶς δηλαδὴ ἡ διένεξις ἐκδηλοῦται ἀφ' ἧς τὸ ἕτερον τῶν μερῶν (ἐργοδότης ἢ ὁμὰς μισθωτῶν) προβάλλει κατηγορηματικῶς συγκεκριμένας ἀξιώσεις μεταβολῆς τῶν ὅρων ἐργασίας, εἰς ἣν μεταβολὴν ἐπιμένει παρὰ τὴν ἀπόρριψιν τῶν ἀξιώσεών του ὑπὸ τοῦ ἑτέρου μέρους. Βεβαίως αἱ συνήθεις μεμψιμοιρίαι ἐκ μέρους τῶν ἐργαζομένων, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἀνεπαρκὲς τῶν ἀποδοχῶν των ἢ τὰς συνθήκας ἐργασίας, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ χαρακτηρισθοῦν ὡς ἐκδήλωσις διενέξεως. Ἀπαιτεῖται, ἵνα αἱ ἀξιώσεις των λάβουν ὡρισμένην μορφὴν καὶ ἐκδηλωθοῦν κατὰ τρόπον κατηγορηματικόν. Ἡ ἀπεργία καὶ ἡ ἀντεπεργία δέον νὰ θεωρηθοῦν ὡς ἡ πλέον ἔντονος καὶ κλασική, οὕτως εἰπεῖν, ἐκδήλωσις τῆς διενέξεως. Οὐχ ἧττον ὅμως καὶ τὰ ὁμαδικὰ διαβήματα εἰς τὸν ἐργοδότην καὶ τὰς ἁρμοδίας Ἀρχάς, παραστάσεις ἀντιπροσωπειῶν καὶ ὑποβολὴ ὑπομνημάτων, νομίζομεν ὅτι δέον νὰ χαρακτηρισθῶσιν ὡς ἐκδήλωσις διενέξεως, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Νόμου, ἀρκεῖ νὰ ἀποδεικνύεται, ὅτι οἱ ἐργαζόμενοι καὶ μετὰ τὴν ἀπόρριψιν ἢ τὴν μερικὴν ἀποδοχὴν τῶν ἀξιώσεων

κλειστικῶς εἰς τὸ κανονιστικὸν μέρος ταύτης. Αἱ ἔννοιαι καὶ σχέσεις περιορίζονται μεταξὺ τῶν ὁμάδων (14).

γ) Πρὸ τοῦ νόμου τῆς 23ης Δεκεμβρίου 1946 τὸ ἴδιον φαινόμενον παρουσιάζετο κατὰ τὰς προσχωρήσεις εἰς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν. Ἡ δικαιοπραξία αὕτη, δι' ἧς ἐτοποθετοῦντο τὰ μέλη μιᾶς ὁμάδος ὑπὸ τὸ καθεστὼς τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, δὲν ἐπεξετείνεν εἰς τὴν προσχωρήσασαν ὁμάδα τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τῶν ἀρχικῶς συμβαλλομένων (15).

δ) Ἡ ἀναθεώρησις λόγῳ ἀπροβλέπτου τινὸς ἐτέθη πολλάκις εἰς τὰς κανονιστικὰς διατάξεις τῆς συλλογικῆς συμβάσεως. Εἶναι ἀληθῶς ἀπαραίτητος, διὰ νὰ προσαρμόζῃ τὸν κανόνα τοῦ δικαίου εἰς τὰς ἐπερχομένας βαθείας μεταβολὰς τῶν οἰκονομικῶν καὶ κοινωνικῶν συνθηκῶν (16). Ἀλλ' αὕτη δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐπὶ τοῦ δημιουργοῦ ἐνοχῶν τμήματος τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ὡς ἀλλωστε ταῦτο ἰσχύει καὶ διὰ πᾶσαν ἐν γένει σύμβασιν.

ε) Μία διάκρισις τέλος θὰ ἦτο δυνατή, ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐπὶ τῆς ἑρμηνείας τῆς συλλογικῆς συμβάσεως. Ἡ ἑρμηνεία τῶν σχετικῶν μὲ τὰς ὑποχρεώσεις τῶν ὁμάδων διατάξεων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων θὰ ἦτο εὔκταιον ν' ἀφεθῇ εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ δικαστοῦ τῆς οὐσίας, συμφώνως πρὸς τοὺς κανόνας ἑρμηνείας τῶν συμβάσεων (17). Ἀντιθέτως θὰ ἦτο σκόπιμον, ὅπως ὁ Ἄρειος Πάγος ἐλέγχῃ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν κανονιστικοῦ χαρακτῆρος διατάξεων, καθ' ὃ τῆς διαδικασίας τῆς ἀναιρέσεως ἀποσκοπούσης εἰς τὴν ἐξασφάλισιν ἑνιαίας ἑρμηνείας τῶν κανόνων δικαίου.

Ἡ συλλογικὴ σύμβασις εἶναι ὅθεν βεβαίως νόμος, ἀποτελεῖ πηγὴν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ἀλλ' ὁ νόμος οὗτος ἔχει συμβατικὴν προέλευσιν καὶ συνοδεύεται ἀπὸ δημιουργίαν ἐνοχῶν. Κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ Carnelutti (18) ἔχει *σῶμα* συμβάσεως καὶ *ψυχὴν* νόμου.

---

(14) *P. Durand*, op. cit. no 14, σελ. 371, κείμενον καὶ σημείωσις 1.

(15) *Ἀν. Δικ. Διαιτ.*, 26 Ὀκτ. 1938, Droit social, 1939, σελ. 29.

(16) *Ἀν. Δικ. Διαιτ.*, 6 Αὐγ. 1938, Droit Social 1938, σελ. 345, 378. Διὰ τὴν περίοδον τοῦ πολέμου βλ. τὸ διάταγμα τῆς 10ης Νοεμβρίου 1939. Droit Social, 1939, σελ. 300 καὶ τὸ σημείωμα τοῦ *P. Durand*.

(17) *Ἀν. Δικ. Διαιτ.*, 18 Μαΐου 1938, Droit Social 1938, σελ. 257, μετὰ γνωμοδοτήσεως τοῦ κ. Ingrand καὶ Τριμ. Ἐπ. Ἀστ. Δικαίου, 1938, σελ. 475 μετὰ παρατηρήσεων τοῦ κ. G. Marty.

[(18) *Carnelutti*, Teoria del Regolamento collettivo dei rapporti di lavoro, 1928, σελ. 108].

των «ένέμειναν ἀμεταπείστως» (ἴδε καὶ ἄρθρ. 10 τοῦ Β.Δ. τῆς 18|6-1|8|36 περὶ τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας κ.λ.π.) εἰς τὰς ἀπόψεις των, ἐπιζητοῦντες τὴν εἰς ἀκέραιον ἱκανοποίησιν τῶν ἀξιώσεών των.

Ἡ τοιαύτη ἔννοια τοῦ ὅρου ἐκδήλωσις διενέξεως διαφαίνεται σαφέστατα ἐκ τοῦ ἄρθρου 2, ἐν ᾧ τὸ πρῶτον ἀναφέρεται ὁ ὅρος οὗτος. Ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ ἀναγράφεται ὅτι «ἅμα τῇ ἐκδηλώσει διενέξεως..... ὁ ἁρμόδιος ὑπάλληλος Διευθύνσεως Ἐργασίας εἴτε αὐτεπαγγέλτως, εἴτε τῇ αἰτήσει τοῦ ἐργοδότου ἢ πέντε (5) τοὐλάχιστον ἐκ τῶν ἐνδιαφερομένων μισθωτῶν..... προβαίνει εἰς ἔρευναν περὶ τῶν αἰτίων τῆς διενέξεως, ἀποπειρώμενος ἅμα συμβιβασμόν τῶν ἀντιτιθεμένων ἀπόψεων». Ὥστε κατὰ νόμον ἡ πρὸς ἐπίλυσιν συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας διαδικασία τίθεται εἰς κίνησιν οὐχὶ μόνον αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων, ἀλλὰ καὶ αὐτεπαγγέλτως, δι' ἐπεμβάσεως τοῦ ἁρμοδίου ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ὅστις προβαίνει καὶ ἄνευ ὑποβολῆς σχετικῆς αἰτήσεως εἰς ἔρευναν τῶν αἰτίων τῆς ἐκδηλωθείσης διενέξεως, ἀποπειρώμενος συμβιβασμόν καὶ συντάσσων τὴν σχετικὴν ἔκθεσιν ἐπιτυχίας ἢ ἀποτυχίας τοῦ συμβιβασμοῦ. Ὅ,τι ὅμως ἐνδιαφέρει ἐν προκειμένῳ, εἶναι, ὅτι ἡ αὐτεπάγγελτος ἐνέργεια ἢ ἡ ὑποβολὴ τῆς αἰτήσεως γίνεται ἐπὶ *ἐκδηλωθείσης ἤδη διενέξεως*.

Διαφαίνεται δηλαδὴ καθαρώτατα, ὅτι ὁ νομοθέτης ἐκδήλωσιν διενέξεως καὶ ἔναρξιν τῆς διαδικασίας ἐπιλύσεως τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς θεωρεῖ ὡς γεγονότα μὴ ταυτιζόμενα καὶ συνεπῶς μὴ συμπίπτοντα χρονικῶς, ἐφ' ὅσον ἡ ἔναρξις τῆς πρὸς ἐπίλυσιν διαφορᾶς διαδικασίας, εἴτε δι' αἰτήσεως, εἴτε αὐτεπαγγέλτως, λαμβάνει χώραν, ἀφοῦ ἐκδηλωθῇ ἡ διένεξις. Ὑπὸ τὴν ἐκδοχὴν ὅτι ὁ ὅρος «ἐκδήλωσις διενέξεως» ταυτίζεται μὲ τὴν ὑποβολὴν τῆς αἰτήσεως πρὸς ἐπίλυσιν τῆς διαφορᾶς ἡ προαναφερθεῖσα διάταξις καθίσταται ἀσυνάρτητος καὶ ἀκατανόητος, ἐνῷ ταὐναντίον ἡ αὐτὴ διάταξις ἐμφανίζεται μὲ λογικὸν εἰρμὸν καὶ ἐπιστημονικὴν ἀρτιότητα, δι' ἣν διακρίνεται ὁλόκληρον τὸ νομοθέτημα (ὡς παρατηρεῖ ἐν προλόγῳ τῆς σχετικῆς ἐργασίας τοῦ συντάκτου τούτου κ. *Γρηγορίου Κασιμάτη* ὁ Ἀκαδημαϊκὸς κ. *Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, ὅστις θεωρεῖ τὸ νομοθέτημα ὡς φέρον τὴν σφραγῖδα ἐπιστημονικοῦ ἐργαστηρίου: *Γ. Κασιμάτης*, Αἱ Συλλ. Διαφοραὶ Ἐργασίας, Ἀθῆναι 1945 σελ. 3). Ἄλλως θὰ ἠδύνατο νὰ διατυπωθῇ ἡ αὐτὴ διάταξις ὡς ἑξῆς: «εὐθὺς ὡς ἐκδηλωθῇ διαφορὰ μεταξὺ ἐργοδότου ἢ ἐργοδοτῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ ἐργαζομένων ἀφ' ἑτέρου, διὰ κηρύξεως ἀπεργίας, στάσεως ἐργασίας, ἀνταπεργίας ἢ πανειλημμένων διαβημάτων καὶ ὁμαδικῶν παραστάσεων τῶν ἐνδιαφερομένων καὶ ἐν γένει διὰ παντὸς τρόπου καταδεικνύοντος ὅτι οἱ ἐργαζόμενοι ἢ ὁ ἐργοδότης δὲν θεωροῦν πλέον δικαίους τοὺς ὑφισταμένους ὅρους ἐργασίας καὶ ἐννοοῦν νὰ μετέλθουν οἱονδήποτε μέσον πρὸς μεταρρύθμισιν τῶν ὑφισταμένων συμβάσεων ἐργασίας συμφώνως πρὸς τὰς ἀπόψεις των, ὁ ἁρμόδιος ὑπάλληλος τῆς Διευθύνσεως Ἐργασίας, εἴτε αὐτεπαγγέλτως, εἴτε τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων..... προβαίνει εἰς ἔρευναν...»

Οὕτω γίνεται ἡ ἔναρξις τῆς διαδικασίας ἐπιλύσεως συλλογικῶν διαφορῶν.

Ἀλλ' εἴπομεν ὅτι ἡ ἡμετέρα ἄποψις ἐναρμονίζεται πρὸς ὁλόκληρον τὸ σύστημα τῆς ρυθμίσεως τῶν συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας, ἐν ὄψει τῆς αἰτίας, ἥτις ὥθησε τὸν νομοθέτην εἰς τὴν δημιουργίαν τῆς διαδικασίας ταύτης καὶ συνεπῶς διὰ τῆς ἀποδοχῆς τῆς ἀπόψεώς μας ὑφίστανται μεγαλύτεραι πιθανότητες ἐπιτυχίας τοῦ θεσμοῦ. Πρὸς διαπίστωσιν δὲ τούτου πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν τὸν τρόπον, καθ' ὃν ἐμφανίζονται συνήθως αἱ διαφοραὶ αὗται, ἰδίως ὅταν οἱ ἐπιδιώκοντες τὴν μεταρρύθμισιν τῶν ὅρων ἐργασίας εἶναι οἱ ἐργαζόμενοι, ὡς ἐξ ἄλλου συμβαίνει συνήθως. Εἶναι γνωστόν, ὅτι τῆς ὑποβολῆς αἰτήσεως τῶν ἐργαζομένων ἢ τῆς αὐτεπαγγέλτου ἐπεμβάσεως τοῦ ἁρμοδίου ὑπαλλήλου προηγοῦνται ἐπί τινα χρόνον ἀγῶνες, μὲ τὸν σκοπὸν τοῦ ἐμμέσου ἐξαναγκασμοῦ τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν αἰτημάτων των. Ἐὰν λοιπὸν αἱ Ἐπιτροπαὶ Διαιτησίας ἦσαν ὑποχρεωμέναι νὰ ἀγνοοῦν τὰ προηγηθέντα τῆς ἐνάρξεως τῆς διαδικασίας χρονικὸν διάστημα καὶ νὰ δίδουν ἰσχὺν εἰς τὰς ἀποφάσεις των, ἀνατρέχουσαν τὸ πολὺ μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως, τότε εἰς τὰς περισσοτέρας περιπτώσεις δὲν θὰ ἐπετυγχάνετο ὅ,τι κυρίως διὰ τῆς δημιουργίας τῶν Ἐπιτροπῶν τούτων ἐπιδιώκεται, ἤτοι ἡ δι' ἐπεμβάσεως τῆς Διοικήσεως ἀπατρόπη τῆς διακοπῆς τῆς ἐργασίας ἢ ἡ καταστολὴ τῆς πρὸς βλάβην τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας παρατεινομένης ἀπεργίας, ἐφ' ὅσον οἱ ἐργαζόμενοι, καταφεύγοντες εἰς τὸ μέσον τοῦτο, πιστεύουν, ὅτι ἔκτοτε, δηλαδὴ ἀπὸ τῆς ἐκδηλώσεως τῆς ἀπεργίας ἢ τῶν διαβημάτων των, εἶναι δίκαιον νὰ μεταρρυθμισθῶσιν οἱ ὅροι ἐργασίας, οἵτινες δὲν εἶναι πλέον δι' αὐτοὺς ἀνεκτοὶ καὶ συνεπῶς ἡ ἀπὸ μεταγενεστέρου χρόνου ἔναρξις ἰσχύος τῶν νέων ὅρων, οὓς θὰ ὥριζε ἡ διαιτητικὴ ἀπόφασις, δὲν θὰ ἱκανοποιήσῃ τοὺς ἐργαζομένους, οἵτινες κατὰ πᾶσαν πιθανότητα θὰ προσφύγουν καὶ πάλιν εἰς ἀπεργίαν, διὰ νὰ ἐξαναγκάσουν ἐμμέσως πλέον τὸν ἐργοδότην των νὰ ἀποδεχθῇ πλήρως τὰς ἀπόψεις των.

Θὰ ἀντιταχθῇ ἴσως, ὅτι δὲν εἶναι οὔτε δίκαιον, οὔτε κοινωνικῶς σκόπιμον νὰ ἐπιβαρύνωμεν ὑπερβολικῶς τὸ ἕτερον τῶν μερῶν μὲ παροχὰς ἀναγομένας εἰς χρόνον πολὺ προγενέστερον τῆς ἐκδόσεως τῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων.

Τὸ ἐπιχείρημα ὅμως τοῦτο θὰ εἶχε ἀξίαν, ἐφ' ὅσον ἡ ἀναδρομικὴ ἐφαρμογὴ τῶν νέων ὅρων θὰ ἐχώρει ὑποχρεωτικῶς, ἄνευ ἐρεύνης περὶ τῆς συνδρομῆς ἄλλων προϋποθέσεων ἐκ μέρους τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, αἵτινες δὲν θὰ καθώριζον, εἰ μὴ μόνον τὸν χρόνον ἐκδηλώσεως τῆς διενέξεως. Ἀλλ' ὡς ἔχει νῦν ἡ διάταξις τῆς παραγρ. 3 τοῦ ἄρθρ. 8, ἡ ἐκδήλωσις τῆς διενέξεως δὲν εἶναι παρὰ μόνον μία τυπικὴ, οὕτως εἰπεῖν, προϋπόθεσις τῆς ἀναδρομικῆς ἰσχύος τῶν νέων ὅρων ἐργασίας. Διὰ νὰ προσδώσωσιν ἀναδρομικὴν ἰσχὺν εἰς τὰς ἀποφάσεις των αἱ Ἐπιτροπαί, πρέπει πρὸ παντὸς νὰ διαπιστώσωσιν, ὅτι αἱ ἐν παραγράφῳ 2 ἄρθρ. 8 ἀναφερόμεναι οὐσιαστικαὶ προϋποθέσεις διὰ τὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων ἐργασίας (μεταβολὴ κοινωνικῶν καὶ οἰκονομικῶν ἀναγκῶν, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν οἰκονομικὴν ἀντοχὴν τοῦ ἐργοδότου κ.λ.π.) ὑφίστανται ἀπὸ τῆς ἐκδηλώσεως τῆς διενέξεως. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει λέγομεν, ὅτι ἡ μέχρι τῆς de facto ἐκδηλώσεως τῆς διενέξεως ἀναδρομὴ ὄχι μόνον δὲν ἀντίκειται εἰς τὸ περὶ δικαίου αἰσθημα, ἀλλὰ ταὐναντίον εἶναι ἀπολύτως δικαιολογημένη ἀπὸ πάσης ἀπόψεως καὶ ἐπὶ πλέον συντείνει εἰ-

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Προϋπόθεσις ἐξαιρέσεως ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν ἀπὸ ἀπολύσεως

Μὴ συνυπολογισμὸς ἀμοιβῶν ἐξ ὑπερωριῶν εἰς ὀφειλομένην κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἀποζημίωσιν Ν. 2112.—Ἔννοια τακτικῶν ἀποδοχῶν κατ' ἄρθρ. 3 Ν. 2112.—Μὴ συνυπολογισμὸς καὶ δώρων ἑορτῶν εἰς ἀποζημίωσιν Ν. 2112, μὴ θεωρουμένων ὡς τακτικῶν ἀποδοχῶν.—Προϋπόθεσις προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν ἀπὸ ἐλευθέρας ἀπολύσεως ἡ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως Ν. 118|1945 γνωστοποίησις ἰδιότητος αὐτῶν.—Δικαίωμα ἐργοδότου πρὸς ἀπόλυσιν κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καὶ ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 281 Α. Κ. περὶ καταχρήσεως δικαιώματος.

Ὁ Ἄρειος Πάγος, μετὰ τὴν Α. Π. 530|1949 (Α' τμήματος, εἰσηγητὴς *Α. Θεοφίλου*, ΕΕΔ 8, 1004), ἐπανέρχεται ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ νομικοῦ ζητήματος, ἐφ' οὗ καὶ ἡ τοῦ Α' Τμήματος: ἂν εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καταβαλλομένην εἰς τὸν ἀπολυόμενον ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη, συνυπολογίζεται καὶ ἡ ἐξ ὑπερωριῶν ἀμοιβὴ τοῦ μισθωτοῦ.

Τὸ Α' Τμῆμα τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀπεφάνθη διὰ τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως αὐτοῦ ἀρνητικῶς καὶ συμφωνεῖ ἤδη καὶ τὸ Β' Τμῆμα.

Ὁ Ἄρειος Πάγος καὶ διὰ προηγουμένων ἀποφάσεων αὐτοῦ (Α. Π. 268|1937, Θέμ. ΜΗ' 906, Α Π. 397|1947, εἰσηγητὴς *Δ. Ζήλος*, ΕΕΔ 7, 77, Α. Π. 80|1949, εἰσηγητὴς *Α. Καμάριος*, ΕΕΔ 8, 326) ἔχει δεχθῆ, ὅτι τότε μόνον δύναται νὰ χαρακτηρισθῆ παροχὴ τις μεταξὺ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ Ν. 2112|1920 τακτικῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ, ὅταν προϋπῆρξε μεταξὺ τοῦ μισθωτοῦ καὶ τοῦ ἐργοδότου εἰδικὴ συμφωνία, ὅτι θὰ ἀποτελῆ καὶ ἡ παροχὴ αὕτη τακτικὸν συμβατικὸν ἀνταλλαγμα τῆς προσφερομένης ὑπηρεσίας.

Τὸ ζήτημα ἠρευνήθη ἀπὸ τῆς πλευρᾶς, ἂν τὸ ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς Χριστουγέννων διδόμενον ὡς «δῶρον» εἰς τοὺς μισθωτοὺς παλαιότερον—θὰ ἐξηγηθῆ κατωτέρω, διατί σημειοῦμεν παλαιότερον—ἠδύνατο, κατὰ τὴν ἀναλογίαν των, νὰ συνυπολογισθῆ εἰς τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112.

Ἀλλ' ἡ συλλογιστικὴ αὕτη, ἡ ὁποία ἐστήριξε τὴν ἀνωτέρω ἐκδοχήν (ἀπὸ ποίας προϋποθέσεως συνυπολογίζεται μία παροχὴ εἰς τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112), δὲν ἔχει, νομίζομεν, θέσιν, διὰ νὰ λυθῆ τὸ ὑπὸ μελέτην ζήτημα, ἂν καὶ ἡ ἐξ ὑπερωριῶν ἀμοιβὴ συνυπολογίζεται εἰς τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112.

Εἶναι ἀναμφισβήτητον, ὅτι καὶ ἡ ἀμοιβὴ ἐξ ὑπερωριῶν θεωρεῖται ὡς μισθός, ἀνταλλαγμα δηλαδὴ τῆς παρεχομένης ἐργασίας, ὡς ἄμεσον διὰ τὴν τοιαύτην δόσιν αἰτίαν, ὡς ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἔκφρασις. Τὸ κρίσιμον μόνον εἶναι, ἂν ἡ ἀμοιβὴ αὕτη δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς τοιαύτη μεταξὺ τῶν «τακτικῶν ἀποδοχῶν», κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 3 Ν. 2112.

τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ὑπὸ τοῦ Νομοθέτου ἐπιδιωκομένου σκοποῦ, δεδομένου ὅτι οἱ ἐνδιαφερόμενοι, γνωρίζοντες ὅτι ὑφίστανται διοικητικὸν ὄργανον ἁρμόδιον νὰ τοὺς ὑποχρεώσῃ νὰ μεταβάλουν τοὺς ὅρους ἐργασίας, ἀφ' ἧς μετεβλήθησαν αἱ οἰκονομικαὶ καὶ κοινωνικαὶ συνθῆκαι καὶ ὅτι συνεπῶς δὲν πρόκειται νὰ ὠφεληθῶσιν ἐκ τῆς ἀδικαιολογήτου ἀρνήσεως τῶν πρὸς μίαν λογικὴν ἀναπροσαρμογὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, θὰ ἔρχωνται ἐγκαίρως εἰς συνεννοήσεις καὶ δὲν θὰ φθάνωσι εἰς τὰ ἄκρα. Ἐνῷ τοὐναντίον διὰ τῆς ἀποδοχῆς τῆς ἀντιθέτου ἀπόψεως εὐνοεῖται ἡ ἀδικαιολόγητος δυστροπία, διότι οἱ ἐνδιαφερόμενοι διὰ παντὸς μέσου θὰ ἐπιδιώκουν τὴν παρέλκυσιν τῆς ἐπιλύσεως τῆς διαφορᾶς, ἐφ' ὅσον θὰ γνωρίζουν, ὅτι διὰ τῆς παρελκύσεως ὠφελοῦνται ὁπωσδήποτε λόγῳ τῆς μὴ ἐφαρμογῆς τῶν νέων δυσμενῶν δι' αὐτοὺς ὅρων κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς de facto ἐκδηλώσεως τῆς διενέξεως μέχρι τῆς προσφυγῆς εἰς τὰς ἐν λόγῳ ἐπιτροπάς, ἀφ' ἧς καὶ μόνον εἶναι δυνατόν, κατὰ τοὺς ὑποστηρίζοντας τὴν ἄποψιν ταύτην, νὰ ἰσχύουν οἱ νέοι ὅροι ἐργασίας.

Οἱ ὑποστηρίζοντες τὴν ἀντίθετον ἄποψιν ἰσχυρίζονται, ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ ἀντληθῆ ἐπιχείρημα ἐκ τῆς διατάξεως τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Β.Δ. 18|6-1|8|36 «περὶ τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας», καθ' ἣν «ἡ συλλογικὴ διαφορὰ θεωρεῖται ἐκδηλωθεῖσα, ὡς διαπιστωθῆ ὅτι ἑκάτερον τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν *ἐμμένει ἀμεταπείστως* εἰς τὰς ἀπόψεις του».

Ἐν πρώτοις παρατηροῦμεν, ὅτι διάταξις ἐκτελεστικοῦ διατάγματος οὔτε νὰ τροποποιήσῃ, οὔτε κἂν νὰ ἑρμηνεύσῃ αὐθεντικῶς διάταξιν νόμου ἐπιτρέπεται καὶ μάλιστα διάταξιν, τῆς ὁποίας ἡ ἔννοια προκύπτει γραμματικῶς καὶ λογικῶς κατὰ τρόπον ἀναμφισβήτητον. Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει νομίζομεν, ὅτι ἡ ρηθεῖσα διάταξις τοῦ ἐν λόγῳ Β. Δ. ὄχι μόνον δὲν εἶναι ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν δοθεῖσαν ἑρμηνείαν τοῦ ὅρου «ἐκδήλωσις διενέξεως», ἀλλὰ τοὐναντίον συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας ἀπόψεως, διότι, ἐὰν ὁ ὅρος οὗτος ἐταυτίζετο πράγματι μὲ τὴν ὑποβολὴν τῆς αἰτήσεως ἢ τὴν αὐτεπάγγελτον ἐπέμβασιν τῆς Διοικήσεως πρὸς ἐπίλυσιν τῆς διαφορᾶς, δὲν θὰ ὑφίστατο κἂν ἀνάγκη ἀναπτύξεως τῆς ἐννοίας τοῦ ὅρου τούτου, ἀλλὰ θὰ ἀνεγράφετο ἁπλῶς, ὅτι ὡς ἐκδήλωσις διενέξεως θεωρεῖται κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ἡ ἔναρξις τῆς διαδικασίας ἐπιλύσεως τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς.

Εἰς τὸ σχετικὸν ἐρώτημα προσήκει ἀρνητικὴ ἀπάντησις, βάσει ὅμως ἄλλων ἢ ἐκείνων τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως συλλογισμῶν.

Ἡ ἀπόφασις σκέπτεται, ὅτι «καὶ αἱ ἁμαιβαὶ δι' ὑπερωρίας, χορηγούμεναι εἰς τὸν ἐπάλληλον διὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ὑπὲρ τὰς καθωρισμένας δι' ἕκαστην ἡμέραν ὥρας ἐργασίας παρεχομένην εἰς τὸν ἐργοδότην ἐπικρόσθετον ὑπηρεσίαν καὶ ἐφ' ὅσον αὕτη παρέχεται, οὐχὶ δὲ καὶ ὡς ταχτικὸν ἀντάλλαγμα τῆς προαφερομένης ἐπιπροσθέτου ταύτης ὑπηρεσίας του, δὲν συνιστῶσι τακτικὰς ἀποδοχάς».

Ἂν ὅμως παρέχεται τακτικῶς ἐπιπρόσθετος ὑπηρεσία ὑπὲρ τὰς καθωρισμένας ὥρας, τότε καὶ ἡ ἁμοιβὴ αὐτῆς πρέπει νὰ λογισθῇ κατ' ἀρχὴν ὡς τακτική, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς ἐκτάκτους.

Ἀλλ' ἐκ τῆς κειμένης νομοθεσίας, ἡ ὁποία καθορίζει ὥρας ἐργασίας καὶ τὰς δυνατὰς ἀπὸ τοῦ προγράμματος αὐτῶν παρεκκλίσεις καὶ ταύτας ὑπὸ περιορισμὸν κατὰ χρόνον ἔκτασιν καὶ κατόπιν ἀδείας τῆς Ἀρχῆς (π. δ. 37 Ἰουνίου|30 Ἰουλίου 1932 περὶ καθιερώσεως τῶν περὶ ὡρῶν διατάξεων καὶ λοιπὰ σχετικὰ διατάγματα καὶ νόμοι) δὲν εἶναι δυνατὸν νομίμως νὰ παρέχεται καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐπιπρόσθετος ἐργασία ὑπὲρ τὰς ἐκ τοῦ νόμου καθωρισμένας καὶ εἶναι ἄλλο τὸ ζήτημα, ἂν συνομολογῶν ὁ μισθωτὸς τοιαύτην, παρὰ τὸν νόμον, ἐργασίαν, ἀκύρως ταύτο συνομολογῇ καὶ ἔχῃ κατὰ τοῦ ἐργοδότου του ἀξιώσιν ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου αὐτὸν πλουτισμοῦ (πρβλ. ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον Α. Π. 345|1949, εἰσηγητὴς *Δ. Μίχος* ΕΕΔ 8, 542) (ἄλλως *Χ. Οἰκονόμου*, εἰσαγγ. ἀγορ. ΕΕΔ 8, 1095).

Διὰ νὰ κριθῇ λοιπὸν καὶ ἡ παροχὴ αὕτη ὡς τακτική, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 3 Ν. 2112, πρέπει νὰ εἶναι ἀντάλλαγμα τακτικῶς καὶ νομίμως παρεχομένης ἐργασίας καὶ τὴν ἔννοιαν τῆς ταχτικότητος ἀναιρεῖ αὐτὸ τοῦτο, τὸ ἐκ τῆς κειμένης νομοθεσίας ὁριζόμενον (ἄρθρ. 4 καὶ ἄρθρ. 6 Π. Δ. 27 Ἰουνίου|30 Ἰουλίου 1932) ἀνώτατον ἐκτρεπτὸν χρονικὸν ὅριον ὑπερβάσεως ἑνὸς τοῦ προγράμματος ὡρῶν ἐργασίας καὶ ταῦτα εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις (συσσωρεύσεως ἐργασίας κλπ.).

***

Ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις εἰς τὴν τελευταίαν σκέψιν της θεωρεῖ καὶ τὰς ἐκ δόξων συνηθισθείσας δαπάνας κατὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Πάσχα, ὡς μὴ τακτικὰς ἀποδοχάς, ἀλλ' ἐκτάκτου παροχὴν δεδομένην ὡς βοήθημα καὶ οὐχὶ ὡς ἀντάλλαγμα μισθῶν καὶ ἑπομένως δὲν συνυπολογίζεται καὶ αὕτη κατὰ τὴν ἀναλογίαν της—εἰς τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112.

Ὑπομιμνήσκονται ὅμως αἱ ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 ὁλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας, εἰς τὰς ὁποίας ρητῶς συνωμολογήθη ὡς ὑποχρεωτικὸς ὅρος τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων (ἄρθρ. 3 Α. Ν. 16|2 Νοεμβρίου 1945 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας») ἡ τακτικὴ καταβολὴ τῶν ἐν αὐταῖς παροχῶν διὰ τὰς ἐν λόγῳ ἑορτὰς καὶ κατὰ τὸ δι' αὐτῶν καθοριζόμενον ποσὸν ὡς ἀντάλλαγμα (πρβλ. καὶ Α. Π. 80|1949, εἰσηγητὴς *Δ. Χαμαρτος*, ΕΕΔ 8, 326, Α. Π. 176|1949, εἰσηγητὴς *Δ. Χαιδάτος*, ΕΕΔ 8, 406) καὶ ἀπὸ τὸ πνεῦμα ταῦτο οὕτω ἀντιμετωπίζει ἡ νομολογία τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας παγίως τὸ ζήτημα. (βλέπε ἀντὶ πάσης ἄλλης Πρωτοδικεῖον Μυτιλήνης 13|1950, Πρωτοδίκης *Μ. Ἀλεξόπουλος*, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί· ΕΕΔ 9, 837. βλέπε καὶ *Δ. Σακκελλαρόπουλον*, Ὁ 13ος μισθὸς ΕΕΔ 9, 59).

Ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις χαρακτηρίζει τὰς παροχὰς ταύτας ὡς «βοήθημα».

Ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ὁ ἐργοδότης παρέχων τοιαύτας παροχάς, δὲν ἔχει ἐργον φιλανθρωπίας ἔναντι τοῦ μισθωτοῦ, αἱ πραγματοποιηθεῖσαι συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας δὲν καθορίζουν βεβαίως τὴν παροχὴν ὡς «βοήθημα», οὔτε ἠδύναντο συμβάσεις αὗται ἐργασίας νὰ θεωρήσουν τὸν ὅρον τοῦτον συνδεόμενον πρὸς ἐλευθεριότητα τοῦ ἐργοδότου, ἀλλὰ καὶ ἐπιπλέον αἱ ἀλλεπάλληλοι, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Ν. 2|1944 ἐκδιδόμεναι ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις περὶ χορηγήσεως τοιαύτης παροχῆς δὲν ἔχουν βεβαίως ὑπ' ὄψιν των, κατὰ χρῆσιν τῆς ἐκ τοῦ Ν. 38|1944 ὑφυπουργικῆς *περὶ καθωρισμοῦ μισθῶν* ὅτι ὑποχρεοῦνται οἱ ἐργοδόται εἰς παροχὴν ἁπλῶν *βοηθημάτων* εἰς τοὺς μισθωτούς.

Τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας, ἀναχωροῦντα, ὡς ἐσημειώθη ἤδη ἀνωτέρω, ἀπὸ τῆς ἀντιθέτου—καὶ ὀρθῆς—ἀπόψεως ὅτι καὶ αἱ παροχαὶ αὗται ἀπὸ τελῶν τακτικῆς ἀποδοχῆς, κηρύσσουν ἄκυρους τὰς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, εἰς περίπτωσιν μὴ συνυπολογισμοῦ εἰς τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112 καὶ τῆς ἀναλογίας τῶν παροχῶν τούτων (βλέπε προχείρως τὴν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 6232|1949, εἰσηγητὴς *Α. Καλλέργης*, ΕΕΔ 8, 885 καὶ αὐτόθι παραπομπάς).

Ἂν ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἀντιμετώπιζε τὸ ζήτημα καὶ ἀπὸ ἀπόψεως συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, καὶ ἐνέμενε καὶ τότε εἰς τὴν γνώμην της, θὰ ἐτίθετο ζήτημα ὀρθότητος τῆς ἀντιθέτου καὶ παγίως κρατούσης γνώμης τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας.

***

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ ἤδη εἰς τὴν σκέψιν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ὅτι διὰ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 § 8 Ν. 118|1945 ἐξαίρεσιν ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. 118|1945 (ἀπολύσεως) πρέπει νὰ εἶχον προσκομίσει μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τὸν νόμου τούτου εἰς τὸν ἐργοδότην τὰ ἐμφαίνοντα τὴν ἰδιότητά των δικαιολογητικὰ καὶ οἱ *ἀναγκαστικῶς* τοποθετηθέντες πρέπει νὰ σημειωθοῦν τὰ ἑξῆς:

Ἡ § 8 τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 εἶναι τόσον σαφής, ὥστε δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἀγαγῃ εἰς παρερμηνείαν της.

Λέγει ἡ διάταξις: «Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν *ἀναγκαστικῶς* τοποθετηθέντων ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν». Οὐδεμία ἄλλη προϋπόθεσις τίθεται ὡς πρὸς αὐτούς. Καὶ περαιτέρω συντηρεῖ εἰς ἄλλο ἐδάφιον ἡ διάταξις: «Δὲν ἐφαρμόζονται ἐπίσης ἐπὶ τῶν οἰκειοθελῶς προσληφθέντων μέχρι τῆς 17 Ὀκτωβρίου 1936 ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ἐφ' ὅσον μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος ἔχουν προσκομίσει εἰς τὸν ἐργοδότην τὰ ἐμφαίνοντα τὴν ἰδιότητά των δικαιολογητικά.

Ἡ τελευταία αὕτη διάταξις ἔχει λογικὴν ἀκολουθίαν. Συνεδιαλήφθη ρητῶς καὶ σαφῶς ἡ προστασία πρὸς τὴν ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου γνῶσιν τῆς ἰδιότητος τῶν μέχρι τῆς 17 Ὀκτωβρίου 1936 προσληφθέντων οἰκειοθελῶς ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ἐφ' ὅσα των *ἀναγκαστικῶς* τοποθετηθέντες ἦτο γνωστὴ εἰς τὸν ἐργοδότην ἡ ἰδιότης των ἐκ τοῦ ἐγγράφου τοῦ *ἀναγκαστικοῦ* ἀπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας διορισμοῦ, ὁ ὁποῖος δὲν θὰ ἐγίνετο, ἂν δὲν ἐξηλέγχετο, κατὰ κρίσιν τοῦ ἱεροῦ διοικητικοῦ συλλογικοῦ ὀργάνου, ἡ ἰδιότης των ὡς ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει καὶ ἐπὶ παρανόμων διορισμῶν τὸ πα-

ράνομον είχεν ήδη καλυφθή διά της μή προσφυγής είς τό Συμβούλιον Επικρατείας.

***

Τέλος, καθ' όσον άφορά είς την σκέψιν της άρεοπαγιτικής αποφάσεως περί της εφαρμογής του άρθρ. 281 Α. Κ. είς την κατά τό άρθρ. 9 Ν. 118|1945 καταγγελίαν συμβάσεως, ή απόφασις θεωρεί, ότι αποκλείεται νά ύπάρξη καταχρήσεις δικαιώματος έφ' όσον διά του άρθρ. 9 § 1 Ν. 118|1945 παρέχεται είς τάς υπαγομένας είς τας διατάξεις αύτου επιχειρήσεις τό δικαίωμα νά καταγγείλωσι την σύμβασιν εργασίας υποχρεούμεναι μόνον είς καταβολήν της υπό του Ν. 2112 αποζημιώσεως:

"Αν εννοήται, ότι εκ μόνου του ότι παρέχεται εκ του νόμου τό δικαίωμα της απολύσεως με την αποζημίωσιν του Ν. 2112, αποκλείεται νά ερευνηθή και άν τό δικαίωμα τούτο ως όλα τά δικαιώματα, ήσκήθη υπό τούς περιορισμούς του άρθρ. 281 Α. Κ. (άποψις ήδη νέα του Αρείου Πάγου), τότε πρέπει νά είπωμεν, ότι ή αποζημίωσις του Ν. 2112 έτέθη ως μονη, ούτως ή άλλως, κύρωσις της εγωπαθούς άσκήσεως του δικαιώματος του εργοδότου, την οποίαν εν τούτοις όλαι αί προγενέστεραι αποφάσεις του Α. Π. άπεκλεισαν: (βλέπε σαφώς περί αύτου αποφαινομένην την Α. Π. 186|1950, Τμ. Α', εισηγητής Β. Κυριακόπουλος, ΕΕΔ 9, 345, την Α. Π. 2 0|194 , εισηγητής Κ. Κανελλής, ΕΕΔ 8 3 9 και λοιπάς εν ΕΕΔ 9, 343 επ. παραπομπάς είς συγγραφείς και νομολογίαν).

"Αλλο τό ζήτημα της προτάσεως των πραγματικών περιστατικών (βλέπε και Α. Π. 66|1948, εισηγητής Κ. Βοϊατζής, ΕΕΔ 7, 218), περί της οποίας επί σης ή σκέψις της αρεοπαγιτικής αποφάσεως

Αρείου Πάγου 564|1950 Τμ. Β'

Προεδρεύων ο Αντιπρόεδρος κ. **Χ. Λινάρδος**

Εισηγητής ο Αρεοπαγίτης κ. **Σ. Βλαχογιάννης**

Δικηγόροι οι κ. κ. Γ. Δημίδης, Α. Ζαρκάδης

Και το Τμήμα τούτο σύμφωνον έχει γνώμην πρός την υπό του Α' Τμήματος διά της υπ' αριθ. 530|1949 αναιρετικής αποφάσεως εξενεχθείσαν κρίσιν, όσον άφορά είς την λύσιν του νομικού ζητήματος, δι' ό ανηρέθη ή υπ' αριθ. 5745 (1949) των Πρωτοδικών απόφασις, ότι τουτέστιν ο απολυόμενος μισθωτός εξ επιχειρήσεως υπαγομένης είς τάς διατάξεις του Νόμου 118|1945 «περί ασφαλίσεως κατά της ανεργίας των μισθωτών των βιομηχανικών επιχειρήσεων» δικαιούται νά λάβη, κατά τό άρθρον 9 § 1 αύτου, την υπό του άρθρου 3 § 1 και 2 του Νόμου 2112 (1920) «περί καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας ιδιωτικών υπαλλήλων» ορίζομένην, διά την περίπτωσιν απροειδοποιήτου καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας αποζημίωσιν, υπολογιζομένην βάσει των τακτικών αύτου αποδοχών του τελευταίου μηνός, τουτέστι των αποδοχών διά την τακτικήν εργασίαν, ήν παρέσχεν ούτος κατά τόν τελευταίον τούτον μήνα, είς ήν δέν υπολογίζονται αί αμοιβαί δι' υπερωρίας, αποτελούσας εργασίαν μή τακτικήν, διότι εκ της διατάξεως του άρθρου 3 του Νόμου 2112 (1920), είς ήν ρητώς αναφέρεται το άρθρον 9 § 1 του Νόμου 118|1945, διά των καθορισμόν της αποζημιώσεως των απολυομένων υπαλλήλων εξ επιχειρήσεων υπαγομένων είς τάς διατάξεις αύτου και καθ' ήν «εργοδότης, παραμελών την υποχρέωσιν έγκαίρου καταγγελίας της υπαλληλικής συμβάσεως, οφείλει νά καταβάλη είς τόν απολυόμενον υπάλληλον αποζημίωσιν ίσην πρός τό σύνολον των τακτικών αύτου αποδοχών, άς θά έλάμβανε κατά τόν χρόνον, πρό του οποίου έδει να γίνη ή καταγγελία ως τακτικαί δέ αποδοχαί υπαλλήλου θεωρούνται ο μισθός, ως και πάσα άλλη παροχή, εφ' όσον δίδεται άντι μισθού, οίον παροχαί είς είδος, προμήθειαι κλπ.», σαφώς προκύπτει, ότι τακτικαί αποδοχαί, κατά την έννοιαν της διατάξεως ταύτης, είναι αί συνιστάμεναι είς τόν μισθόν, ως και είς πασαν άλλην παροχήν, χρηματικήν ή μη, διδομένην παρά του εργοδότου είς τόν υπάλληλον άντι μισθού, ήτοι ως τακτικόν συμβατικόν άνταλλαγμα της προσφερομένης παρ' αύτου υπηρεσίας, ούχι δέ και πάσα ιδιαιτέρα παροχή, είτε συνίσταται αύτη είς χρήματα, είτε είς είδος, χορηγουμένη είς τόν υπάλληλον έκτος του συμπεφωνημένου μισθού, ήτις καθ' έαυτην δέν συγκαταλέγεται μεταξύ των τακτικών αποδοχών του, είμή εφ' όσον δίδεται προς αύτόν άντι μισθού, τουτέστιν, όταν προϋπάρχη ειδική συμφωνία, ως εκ της οποίας και ή τοιαύτη παροχή αποτελεί άνταλλαγμα διδομενον υπό του εργοδότου άντι της υπηρεσίας του υπαλλήλου, ως άμεσου διά την τοιαύτην δόσιν αίτιου. Συνεπώς και αί αμοιβαί δι' υπερωρίας, χορηγούμεναι είς τόν υπάλληλον διά την υπ' αύτου υπέρ τάς καθωρισμένας δι' έκάστην ήμέραν ώρας εργασίας παρεχομένην είς τόν εργοδότην επιπρόσθετον υπηρεσίαν και εφ' όσον αύτη παρέχεται, ούχι δέ και ως τακτικόν άνταλλαγμα της προσφερομένης επιπροσθέτου ταύτης υπηρεσίας του, δέν συνιστώσι τακτικός αποδοχάς, κατά την περί τούτων άνωτέρω έννοιαν, ώστε νά δύνανται νά συνυπολογισθώσιν είς την κατά την ρηθείσαν διάταξιν του άρθρου 3 του νόμου 2112 ορίζομένην αποζημίωσιν.

Μετά την διά της ως προείρηται υπ' αριθ. 530 (1949) αποφάσεως του Α' Τμήματος άναίρεσιν της μνησθείσης των Πρωτοδικών αποφάσεως, δι' ής παρεπέμφθη συνάμα ή διαφορά είς τό Γμήμα τούτο διά την κατάλληλον του νόμου εφαρμογήν, φέρεται προς συζήτησιν ή από 9 Μαΐου 1949 έφεσις του ενάγοντος κατά της υπ' αριθ 5985 (1948) αποφάσεως του Πρωτοδικού Αθηνών, εκδοθείσης επί της από 4ης Ιουνίου 1948 και κατά την διαδικασίαν του νόμου ΓΨΟΔ' (192) «περί εκδικάσεως των μεταξύ εργατών και εργοδοτών διαφορών» εγερθείσης αγωγής του εκκαλούντος.

Ίνα μή έχωσιν εφαρμογήν επί των εφέδρων καλαιών πολεμιστών αί διατάξεις του μνησθέντος Νόμου 118|1945 επομένως και ή τοιαύτη της § 1 του άρθρου 9 αύτου, καθ' ήν επιχειρήσεις, υπαγόμεναι είς τάς διατάξεις αύτου, δύνανται νά καταγγέλλωσι την σύμβασιν εργασίας του προσωπικού των, υποχρεούμεναι κλπ., δέον, κατά την διάταξιν της § 8 του αύτου άρθρου, οί έφεδροι παλ. πολεμισταί, είτε αναγκαστικώς τοποθετηθέντες είς τάς εν λόγω επιχειρήσεις, είτε οικειοθελώς προσληφθέντες, νά έχωσι προσκομισει μέχρι της δημοσιεύσεως του νόμου είς τόν εργοδότην τά εμφαίνοντα την ιδιότητά των ταύτην δικαιολογητικά. Τοιαύτα όμως δικαιολογητικά περί της ιδιότητός του ως παλ. πολεμιστού ουδαμώς προκύπτει εκ των επικαλουμένων

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΙΣ ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Έννοια όρου «ήσφαλισμένος» εις Ίδρυμα Κοινων. Ασφαλίσεων

Κύκλος ασφαλιζομένων εις Ταμεῖον Ἀνεργίας μισθωτῶν μετὰ τὸ Ν. Δ. 1255|1949.—Ὑπαγωγὴ καὶ προσωπικοῦ Δημοσίου, Δήμων, Κοινοτήτων καὶ λοιπῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, συνδεομένου διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου. Προϋπόθεσις ὑπαγωγῆς μισθωτοῦ εἰς ἀσφάλισιν Ταμείου Ἀνεργίας μετὰ τὸ Ν. Δ. 1255|1949 καὶ ἑπομένως διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἡ ἐγγραφὴ πράγματι τοῦ ἡσφαλισμένου εἰς τὰ μητρῶα Ι. Κ. Α. ἢ ἄλλου ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ.

Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. 118|1945 κλπ.», λόγῳ τῆς διατυπώσεως τοῦ ἄρθρ. 1 αὐτοῦ «ἐπὶ τῶν ... ἐπιχειρήσεων, ὧν οἱ φορεῖς τυγχάνουν *ἡσφαλισμένοι* εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἐπαγγελματιῶν καὶ Βιοτεχνῶν τῆς Ἑλλάδος ... εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἐμπόρων ...» προέκυψε τὸ ζήτημα τῆς ἐννοίας τοῦ ὅρου «ἡσφαλισμένοι».

Ὁμόφωνος σχεδὸν ὑπῆρξεν ἡ γνώμη τῆς θεωρίας καὶ νομολογίας (βλέπε ΕΕΔ 7, 362, ΕΕΔ 7, 726, ΕΕΔ 8, 61), ὅτι ὁ ὅρος τοῦ νόμου «ἡσφαλισμένοι» ἐννοεῖ τοὺς κατὰ νόμον «ἀσφαλιστέους».

Τὸν αὐτὸν ὅρον, διὰ νὰ ὑποδηλώσῃ τὸν ὑπαγόμενον ἤδη εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας μισθωτόν, ἐχρησιμοποίησε τὸ ἐπὶ νέων βάσεων εἰσαχθὲν τροποποιητικὸν τοῦ Ν. 118|1945 Ν. Δ. 1255|1949 (ΕΕΔ 8, 961).

Ἀντὶ τοῦ «τυγχάνουν ἡσφαλισμένοι» τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 διὰ τοὺς ἐργοδότας, τὸ ἄρθρ. 1 Ν. Δ. 1255|1949 ἐξεφράσθη ὡς ἑξῆς: «... *ἀσφαλίζονται* (οἱ μισθωτοὶ) παρὰ τῷ Ι. Κ. Α. ἢ παρ' ἑτέρῳ Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας».

Ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις τὸν ὅρον «ἀσφαλίζονται» ἑρμηνεύει ὡς ἐννοοῦντα νὰ εἶναι πράγματι ὁ μισθωτὸς ἐγγεγραμμένος εἰς τὰ μητρῶα τοῦ Ι. Κ. Α., νὰ ἔχῃ δηλαδὴ ἐφοδιασθῇ διὰ βιβλιαρίου τοῦ Ι. Κ. Α.

Νομίζομεν, ὅτι ἡ ἄποψις αὕτη τῆς ἐν λόγῳ δικαστικῆς ἀποφάσεως εἶναι ἐπιδεκτικὴ ζωηρῶν ἀντιρρήσεων.

Βεβαίως κριτήριον τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας εἶναι ἡ ἰδιότης τοῦ μισθωτοῦ, τοῦ ἡσφαλισμένου κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ Ι. Κ. Α.

Ἀλλὰ τὸ κριτήριον τοῦτο δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι, ἂν δι' οἱονδήποτε λόγον δὲν ἔχῃ γίνει ἐγγραφὴ τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὰ οἰκεῖα μητρῶα τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, δὲν *ἀσφαλίζεται* ὁ μισθωτὸς εἰς τὸ Ι. Κ. Α., ἀκριβῶς δὲ ἡ ὕλη πλοκὴ τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 ἀποβλέπει, ὡς ἔχει συνιεθῇ τοῦτο, καὶ εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῶν πρὸς τὸ Ἵδρυμα Κοι-

---

καὶ προσκομισθέντων ἑκατέρωθεν ἀποδεικτικῶν στοιχείων (μαρτυρικῶν καταθέσεων καὶ ἐγγράφων παντὸς εἴδους), ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἐν γένει ἐνώπιον τοῦ δικάσαντος Πρωτοδίκου διαδικασίας, ὅτι προσεκόμισεν ὁ ἐκκαλῶν πρὸς τὴν ἐργοδότιδα ἐφεσίβλητον Ἑταιρίαν καὶ ὀρθῶς ἑπομένως ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἔνεκεν τῶν αὐτῶν λόγων ἀπέρριψε τὸν ἰσχυρισμὸν του τοῦτον ὡς ἀβάσιμον, ἀπορριπτέου κρινομένου τοῦ πρώτου τῆς ἐφέσεως λόγου. Ἐπιπροσθέτως δὲ ἐκ τοῦ προσαγομένου ὑπ' αὐτοῦ φύλλου μητρώου πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἰδιότητός του ὡς παλ. πολεμιστοῦ, συμφώνως τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρου 9 § 9 τοῦ Α. Νόμου τῆς 28|31 Ὀκτωβρίου 1935 «περὶ προστασίας ἐφέδρων παλ. πολεμιστῶν», δὲν ἀποδεικνύεται ἡ ἰδιότης αὕτη, ὡς μὴ συντρεχούσης τινὸς τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 § 1 τοῦ Νόμου τούτου, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Α. Ν. 244 (1936), ἀναφερομένων περιπτώσεων.

Ἐφ' ὅσον διὰ τοῦ ἄρθρου 9 § 1 τοῦ ἀνωτέρω διαληφθέντος νόμου 118|1945 παρέχεται εἰς τὰς ὑπαγομένας εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ ἐπιχειρήσεις τὸ δικαίωμα νὰ καταγγέλλωσι τὴν σύμβασιν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ, ὑποχρεούμεναι μόνον εἰς καταβολὴν τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 2112 ὁριζομένης ἀποζημιώσεως, δὲν δύναται ἡ ἄσκησις τοῦ νομίμου τούτου δικαιώματος νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἀποτελεῖ κατάχρησιν δικαιώματος, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 281 τοῦ Ἀστ. Κώδικος, ὡς ἀβασίμως ἰσχυρίζεται ὁ ἐκκαλῶν, διότι οὐδὲ κἂν ἐπικαλεῖται, εἴτε ἐν τῇ ἀγωγῇ του, εἴτε ἐν τῷ ἐφετηρίῳ, στοιχεῖα δικαιολογοῦντα τὴν κατάχρησιν δικαιώματος. Ὅθεν ὀρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἀπέρριψεν, εἰ καὶ ἐπὶ ἄλλοις λόγοις, τὸν ἰσχυρισμὸν του τοῦτον καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου δεύτερος λόγος τῆς ἐφέσεως εἶναι ἀπορριπτέος.

Τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος ὑπολογιζομένης, κατὰ τὰ ἐν τῇ πρώτῃ αἰτιολογίᾳ ἐκτεθέντα, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν τακτικῶν αὐτοῦ ἀποδοχῶν τοῦ τελευταίου μηνὸς τῆς ὑπηρεσίας του, μεταξὺ τῶν ὁποίων δὲν περιλαμβάνονται αἱ ἀμοιβαὶ δι' ὑπερωρίας, ἀλλ' οὔτε καὶ αἱ τοιαῦται ἐκ δώρων οἱωνδήποτε δοθέντων κατὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Πάσχα, διότι καὶ αὗται δὲν συνιστῶσι τακτικὰς ἀποδοχάς, ἀλλ' ἐκτακτον παροχήν, διδομένην ὡς βοήθημα καὶ οὐχὶ ὡς ἀνταλλάγμα μισθοῦ, ὀρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη, εἰ καὶ ἐπ' ἄλλῃ αἰτιολογίᾳ, δὲν συνυπελόγισε καὶ τὰς ἐκτάκτους ταύτας ἀποδοχὰς ἐν τῷ καθορισμῷ τῆς βάσει τοῦ νόμου 2112 ὀφειλομένης αὐτῷ ἀποζημιώσεως καὶ τὰ περὶ τοῦ ἐναντίου 3ον καὶ 4ον ἐν τῇ ἐφέσει του παράπονα κρίνονται ἀπορριπτέα ὡς μὴ νόμιμα. Ἀπορριπτέον δὲ ἕνεκεν τοῦ αὐτοῦ λόγου καὶ τὸ 5ον καὶ τελευταῖον ἐν τῇ ἐφέσει τοῦ ἐκκαλοῦντος παράπονον κατὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, ὡς κακῶς ἀπορριψάσης τὸ ἐπικουρικὸν ἐν τῇ ἀγωγῇ του αἴτημα περὶ συμπληρώσεως τῆς καταβληθείσης αὐτῷ ἀποζημιώσεως διὰ τοῦ ὑπολογισμοῦ εἰς τὴν μηνιαίαν ἀποδοχήν του τόσον τῶν προσθέτων ἀποδοχῶν ἐκ τῆς προσθέτου ἐργασίας του, καὶ τοιαῦται εἶναι κατὰ τὴν ἀγωγὴν αἱ δι' ὑπερωρίας ἀποδοχαὶ του, ὅσον καὶ τῶν τοιούτων ἐκ τοῦ δώρου τοῦ Πάσχα.

νωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας εἰσφορῶν (βλέπε ἄρθρ. 8 Ν. Δ. 1255|1949 καὶ εἰσηγητ. ἔκθεσιν, ΕΕΔ 8, 961), ἐκ τῆς ὑποχρεωτικῆς καὶ αὐτομάτου ἀσφαλίσεως εἰς τὸ Ι. Κ. Α. καὶ Ταμεῖον Ἀνεργίας.

Ἄλλως ἡ παράβασις τῶν πρὸς τὸ Ι. Κ. Α. ὑποχρεώσεων τοῦ ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν εἰσφορῶν, ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς δὲν ἔχει ἐφοδιασθῇ διὰ βιβλιαρίου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, θὰ ἔπρεπε, κατὰ τὴν ἄποψιν τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως, νὰ εἶχεν ὡς συνέπειαν καὶ τὴν μὴ καταβολὴν τῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 Ν. Δ. 1255|1949 τακτικῶν πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας εἰσφορῶν τοῦ ἐργοδότου ἐκ τοῦ 1 ο|ο ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μὴ «ἠσφαλισμένου», κατὰ τὴν ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως διδομένην ἔννοιαν μισθωτοῦ καὶ θὰ ἐξηρτᾶτο ἡ οἰκονομικὴ λειτουργία τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἐκ τοῦ πραγματικοῦ αὐτοῦ γεγονότος, τῆς μὴ ἐγγραφῆς τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὰ μητρῶα τοῦ Ι. Κ. Α., ἐκ γεγονότος, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ δηλαδὴ παράβασιν Νόμου·

Ἡ ἀσφαλιστικὴ σχέσις τοῦ μισθωτοῦ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. ἐπέρχεται αὐτοδικαίως, εὐθὺς ὡς συντρέξουν αἱ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρ. 2 Ν. 6298|1934 ἢ δι διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τούτου ἐκδοθέντος Κανονισμοῦ περὶ τρόπου ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν κλπ. (*Χ. Οἰκονόμου*, Δίκαιον Ἐργατικῶν Ἀτυχημάτων καὶ Ἐπαγγελματικῶν Νόσων, σελ. 905) ὑποχρέωσις τοῦ μισθωτοῦ νὰ ζητήσῃ τὴν ἐγγραφήν του εἰς τὸ μητρῶον ἠσφαλισμένων τοῦ Ἱδρύματος Κοινων. Ἀσφαλίσεων δὲν σημαίνει, ὅτι ἡ ἀσφαλιστικὴ σχέσις πραγματοῦται διὰ τῆς ἐγγραφῆς (βλέπε σχετικῶς καὶ *Ι. Παλαιολόγου*, ΕΕΝ 3 1941, *Μ. Κυπραίου*, ΕΕΔ 9, 48 ἑπ.), ἀφοῦ καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 Ν. 6298|1934 ὁ ὅρος «ἠσφαλισμένος» σημαίνει πρόσωπα ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 2 Ν. 6298|1934 ἀναφερομένων, ὑπαχθέντα εἰς τὴν ἀσφάλισιν, καὶ ποῖα τὰ *ὑπαγόμενα* (αὐτοδικαίως) πρόσωπα εἶναι τὰ ἐν ἄρθρῳ 2 Ν. 6298|1934 ὁριζόμενα.

Ἡ § 2 τοῦ ἄρθρου 1 Ν. Δ. 1255|1949 καὶ εἰς τὴν ὁποίαν στηρίζεται ἡ ἄποψις τῆς ἀποφάσεως δὲν νομίζομεν, ὅτι ἰσχυροποιεῖ ταύτην, ἀφοῦ δὲν θὰ ἠδύνατο ἄλλως νὰ ἐκφρασθῇ εἰς τὴν περίπτωσιν. Λέγει ἡ διάταξις: «... Δύναται νὰ ἐπεκτείνεται ἡ ἀσφάλισις κατὰ τῆς ἀνεργίας καὶ εἰς περιφερείας, εἰς ἃς δὲν ἐφαρμόζεται ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι. Κ. Α. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν ὑπάγονται πάντα τὰ πρόσωπα, ἅτινα *θὰ ἠσφαλίζοντο* κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ Ι. Κ. Α.»

Ἀντιθέτως μάλιστα δύναται ἐκ τούτου νὰ συναχθῇ, ὅτι κριτήριον τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας εἶναι ἡ δυνατότης μόνον τῆς ἀσφαλίσεως, ἐὰν ἐλειτούργει ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι. Κ. Α.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3959|1950

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ΄

Πρωτοδίκης ὁ κ. Μ. Κυριλλόπουλος

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Παντίσης, Κ. Θεοδωρίδης, δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος Δημοσίου

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρων 1 καὶ 6 τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 «περὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Ν. 118|1945» προκύπτει, ὅτι εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς καὶ πάντα τὰ πρόσωπα, τὰ συνδεόμενα μετὰ τοῦ Δημοσίου, Δήμων καὶ Κοινοτήτων καὶ λοιπῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν καὶ ὑπηρεσίαν ἐναντι ἀμοιβῆς, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον ἀσχολοῦνται εἰς περιφερείας, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι. Κ. Α. καὶ ἀσφαλίζονται παρ' αὐτῷ ἢ παρ' ἑτέρῳ Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰσηγητ. ἔκθεσις τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 (ΕΕΔ τομ. 8, σελ. 954, ἑρμηνευτικὴ ἐγκύκλιος Ὑπουργείου Ἐργασίας «περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. Δ. 1255|49, εἰς *Σπ. Κουβέλη*, Ἡ περὶ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας νομοθεσία, σελ. 123 κ. ἑ.).

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ὡσαύτως προκύπτει, ὅτι, ἵνα ὁ μισθωτός, ὁ παρέχων ἐξηρτημένην ἐργασίαν δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας, ὑπαχθῇ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, πρέπει νὰ εἶναι καὶ πράγματι ἠσφαλισμένος εἰς τὸ Ι. Κ. Α. ἢ εἰς ἄλλον Ὀργανισμὸν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας καὶ οὐχὶ ἁπλῶς νὰ εἶναι ἐκ τῶν προσώπων, τὰ ὁποῖα ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἀσφαλισθῶσι. Ὅτι αὕτη εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ νόμου προκύπτει καὶ ἐκ τῆς ὅλης οἰκονομίας αὐτοῦ, καθ' ὃν οὗτος ἠθέλησε νὰ καθορισῃ τὸν κύκλον τῶν ὑπαγομένων εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας μισθωτῶν βάσει ἑνὸς σταθεροῦ κριτηρίου, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς εἰσηγητικῆς αὐτοῦ ἐκθέσεως, καθ' ἣν «θεσπίζεται ὡς προϋπόθεσις ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἐνιαῖον καὶ ὁμοιόμορφον κριτήριον, ἡ ἰδιότης τοῦ μισθωτοῦ τοῦ ἠσφαλισμένου κατὰ τῆς ἀσθενείας. Ἡ ἰδιότης τοῦ μισθωτοῦ τοῦ ἠσφαλισμένου κατὰ τῆς ἀσθενείας προετιμήθη τῆς ἰδιότητος τοῦ ἠσφαλισμένου κατὰ τῆς ἀναπηρίας κλπ.» (οὕτω καὶ ἑρμην. ἐγκύκλ. ἔ. ἀ. σελ. 122). Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐνάγοντος, ὅτι ἐτύγχανε ἀντικειμενικῶς ἀδύνατος ἡ ἀσφάλισίς του εἰς τὸ Ι. Κ. Α., διότι προϋπόθεσις αὐτῆς ἐτύγχανε ἡ ἀναφορὰ τοῦ ἐργοδότου πρὸς τὸν ἀσφαλιστικὸν Ὀργανισμόν, ἐλέγχεται ἀνακριβὴς καὶ ἀβάσιμος, καθ' ὅσον κατὰ τὸ ἄρθρον 1 § 1 τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Ι. Κ. Α., πᾶν πρόσωπον ἀσχολούμενον ἢ ἐπιθυμοῦν νὰ ἀπασχοληθῇ εἰς ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ὑπαγομένην εἰς τὴν ἀσφάλισιν κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 2 καὶ 3 τοῦ ν. 6298, μὴ ἐξαιρουμένων... ὑποχρεοῦται νὰ ζητήσῃ τὴν ἐγγραφήν του εἰς τὸ Μητρῶον ἠσφαλισμένων τοῦ Ἱδρύματος Κοινων. Ἀσφαλίσεων» (ὅρα *Χρ. Ἀνδρικοπούλου*, Κωδικοποίησις ν. 6298|34 περὶ Κοινων. Ἀσφαλίσεων, σελ. 7). Ὅτι ἡ ἔννοια τοῦ νόμου εἶναι οἵα ἀνωτέρω ἐκτίθεται, προκύπτει καὶ ἐκ τῆς φραστικῆς διατυπώσεως τοῦ ἄρθρου 1 § 1 τοῦ Ν.Δ 1255, ἂν μάλιστα αὕτη ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἐν παραβολῇ πρὸς τὴν § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, καθ' ἣν, ἐὰν ἡ ἀσφάλισις κατὰ τῆς ἀνεργίας ἐπεκταθῇ εἰς τὰς περιφερείας, εἰς ἃς δὲν ἐφαρμόζεται ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α., «ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν ὑπάγονται πάντα τὰ πρόσωπα, ἅτινα θὰ ἠσφαλίζοντο κατὰ τῆς ἀσθενείας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ εἰς τὰ λοιπὰ κλαδικὰ Ταμεῖα, ἂν ταῦτα ἐλειτούργουν εἰς τὰς ἐν λόγῳ περιφερείας». Ἀρνουμένου ὅθεν τοῦ ἐναγομένου τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐνάγοντος ὡς ἠσφαλισμένου εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἢ εἰς ἕτερον ἀσφαλιστικὸν Ὀργανισμὸν καὶ μὴ ἀποδεικνύοντος τοῦ ἐνάγοντος τὴν ἰδιότητα αὐτοῦ ταύτην, τοὐναντίον δὲ συνομολογοῦντος τοῦτου, ὡς ἐκ τοῦ συνόλου τῶν προτάσεων του προκύπτει, ὅτι δὲν τυγχάνει ἠσφα-

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΩΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Ὑποχρέωσις ἀναγγελίας καὶ συνέπειαι ἐκ παραλείψεως αὐτῆς

Χαρακτηρισμὸς συμβάσεως ἐργασίας ὡς ὡρισμένου χρόνου.—Παροχὴ ὑπηρεσιῶν εἰς ἐποχιακὰς ἐπιχειρήσεις.—Ποῖαι καλοῦνται ἐποχιακαὶ ἐπιχειρήσεις.—Νόμιμος καταγγελία συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου κατ' ἄρθρ. 672 Α. Κ.—Ἀκυρότης ἐκ τῆς μὴ ὑπάρξεως σπουδαίου λόγου διὰ καταγγελίαν.—Κύκλος ἀσφαλιζομένων εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας μετὰ Ν. Δ. 1255|1949.—Ὑπαγωγὴ εἰς Ν. 118|1945 καὶ συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου.—Ὑποχρέωσις ἀναγγελίας καταγγελίας.—Ἀκυρότης ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 εἰς περίπτωσιν παραλείψεως.—Παροχὴ δώρου ἑορτῶν.—Προϋπόθεσις δικαιώματος ἡ ὕπαρξις ἐνεργοῦ συμβάσεως.—Δικαίωμα μισθοῦ κατ' ἄρθρ. 657, 658 Α. Κ. εἰς περίπτωσιν κωλύματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν.—Ἰσχὺς Α. Ν. 539|1945 περὶ ἀδειῶν.—Δικαίωμα ἀδείας.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐνδιαφερόντων θεμάτων, τὰ ὁποῖα ἀπησχόλησαν τὴν κατωτέρω ἀπόφασιν, εἶναι καὶ τὸ ἐξόχως ἐνδιαφέρον θέμα, ἂν εἰς περίπτωσιν καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, πρὸ τῆς λήξεως αὐτοῦ, ἡ παράλειψις τῆς πρὸς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας ἐπάγεται, μετὰ τὸ Ν. Δ. 1255|1949, τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|45 ἀκυρότητα.

Καταφατικῶς ἐπ' αὐτοῦ ἀποφαίνεται ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις (βλέπε σχετικῶς καὶ τὰ ἐν ΕΕΔ 9, 1032 νομολογιακὰ δεδομένα καὶ αὐτόθι σημειούμενα, ΕΕΔ 9, 1091).

Τὸ ζήτημα ὅμως εἶναι — καὶ ὑπὸ τὴν ἐκδοχὴν ὅτι ἐπέρχεται πράγματι, ὡς δέχεται ἡ ἀπόφασις, ἀκυρότης τῆς καταγγελίας ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|45 — μέχρι ποίου χρονικοῦ σημείου ἐκτείνεται αὕτη ἀφοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 669 Α. Κ. ἡ ὡρισμένου χρόνου σύμβασις ἐργασίας παύει αὐτοδικαίως λήξαντος τοῦ χρόνου αὐτῆς;

Θὰ πρέπει νὰ δεχθῶμεν καὶ ἀναγκαίως, ὅτι ἡ ὑπερημερία τοῦ ἐργοδότου ἐκ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας παύει μὲ τὴν λῆξιν τοῦ συναμολογημένου ἢ προκύπτοντος ἐκ τοῦ σκοποῦ καὶ τοῦ εἴδους τοῦ ἐκτελεστέου ἔργου χρόνου;

Θὰ πρέπει συγχρόνως ἀκόμη ὁ ἐργοδότης, ἀφοῦ εἶναι ὑπερήμερος μέχρι τῆς λήξεως τοῦ συμβατικοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως, ν' ἀναγγείλῃ πάλιν τὴν λῆξιν τοῦ χρόνου εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας;

Ἡ ἀναγγελία τῆς καταγγελίας ἢ τῆς λήξεως τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως ἔχει κατὰ τὸ ἄρθρ. 13 Ν. 118|1945 σκοπόν, ἵνα θεωρηθῇ ὡς ἀφετηρία ἐνάρξεως τῆς προθεσμίας, ἀφ' ἧς ἡ ἐπιδότησις τοῦ μισθωτοῦ.

Καὶ ἐπὶ μὲν τῶν ἀορίστου χρόνου συμβάσεων ἐργασίας, εἰς ἃς ἐκ τῆς φύσεως των δὲν τίθεται οὔτε χρόνου φραγμός, οὔτε ἄλλως τις διὰ τὴν διάλυσίν των, ἡ ἀκυρότης ἐκ τῆς παραλείψεως τῆς ἀναγγελίας εἶναι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, τὸ μόνον μέσον ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ διαδικαστικοῦ συστήματος καὶ τοῦ ἐνδιαφερομένου μισθωτοῦ πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἐκ τῆς παραβάσεως τοῦ Νόμου ζημίας ἐκ τῆς μὴ λήψεως ἐπιδόματος ἀνεργίας διὰ τῆς μὴ ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας.

Ἀλλ' ἐπὶ τῶν ὡρισμένου χρόνου συμβάσεων, ἐφ' ὅσον ὁ Νομοθέτης τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 ἐγνώριζεν, ὅτι ἔχει ἐπ' αὐτῶν ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρ. 672 Α. Κ. ἐκ τῆς μὴ τηρήσεως τοῦ ὁποίου ἐπέρχεται ἀκυρότης τῆς καταγγελίας, εἶναι, νομίζομεν, ἀπίθανον νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ἐπέβαλε καὶ ἐπάλληλον ἀκυρότητα ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.

Ἐθεωρήσαμεν ἐν προκειμένῳ ὡς ἐξασφαλίζουσαν τὴν ἀναγγελίαν τῆς καταγγελίας τὴν θεσπισιν μόνον ποινικῶν κυρώσεων (ἄρθρ. 6 Ν. Δ. 1255|1949, ΕΕΔ 9, 96) καὶ ἀπὸ ἀπόψεως συμφερόντων καὶ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἐβασίσθη λογικῶς εἰς τὸ ὅτι ὁ διὰ μὴ σπουδαῖον λόγον τοῦ ἄρθρου 672 Α. Κ. ἀπολυόμενος μισθωτὸς θὰ ἐπεζήτει τὴν προστασίαν τοῦ ἄρθρου 672 Α. Κ. καὶ δὲν θὰ περιωρίζετο εἰς τὸ κατὰ πολὺ μικρότερον (ἄρθρ. 12 Ν. 118|1945) τοῦ μισθοῦ τῶν ἐπιδόμα ἀνεργίας, ὥστε νὰ μὴ προσβάλῃ τὴν ἀπόλυσίν του, ἀπὸ ἀπόψεως τοῦ ἄρθρου 672 Α. Κ., ὡς ἄκυρον.

Αἱ γνῶμαι αὗται δὲν διεκδικοῦν βεβαίως τὸ ἀλάθητον, ἀλλὰ νομίζομεν, ὅτι ὁδηγοῦν εἰς ὁμαλωτέρας λύσεις.

Ἴδωμεν ἐν πάσῃ περιπτώσει πῶς θὰ διαμορφωθῇ τελικῶς ἡ διαμορφουμένη ἤδη ἐπὶ τοῦ θέματος νομολογία.

Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 39|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΡΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μ. Καλεύρας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Ζάκας, Εὐρ. Καμαρὸς

Ι. Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ (ἐκθέσει ἐργατικῆς διαφορᾶς), ὡς αὕτη παραδεκτῶς ἐβελτιώθη διὰ τῶν προτάσεων τοῦ ἐνάγοντος, ἱστορεῖται, κατὰ τὴν ἡμετέραν κρίσιν, ὅτι ἡ ἐνάγουσα προσῆλθεν τὸν Μάρτιον 1948 ἐπ' ἀόριστον παρὰ τῆς ἐναγομένης ὡς ἐργάτρια ἁλίσεως σαρδελλῶν εἰς τὸ ἐν Παναγιούδᾳ—Λέσβου ἐργοστάσιον ἁλιπάστων αὐτῆς ἐπὶ ἡμερομισθίῳ 14.000 δραχμῶν ὅτι, ὡς τοιαύτη, εἰργάσθη μέχρι τῆς 26-7-50, ὅτε, διὰ δῆθεν ἀταξίαν τῆς θυγατρός της ἐν τῷ ἐργοστασίῳ, ὁ ἀρχιεργάτης τῆς ἐναγομένης, ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του ταύτην, τὴν ἐκακοποίησε, τραυματίσας αὐτὴν σοβαρῶς εἰς τὴν κεφαλήν, ἐξ οὗ τραύματος αὕτη ὑπέστη διάσεισιν τοῦ ἐγκεφάλου καὶ, ταύτῃ τῷ λόγῳ, εἰσήχθη εἰς τὸ ἐν Μυτιλήνῃ Βασιλάνειον Ἱερὸν Νοσοκομεῖον καὶ ἐνοσηλεύθη αὐτόθι μέχρι τῆς 10-8-1950, ἀνέρρωσε δὲ πλήρως μόλις τὴν 30-9-1950 ὅτι

λισμένος, ἔπεται, ὅτι οὗτος δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας. Νόμῳ βάσιμος ὅθεν τυγχάνει ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου, ὅτι δὲν εἶχε ὑποχρέωσιν ἐκ τοῦ νόμου, ἵνα τηρήσῃ τὰς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Ν. 118, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 1255|1949 καὶ ἀπορριπτέα τυγχάνει ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἐνάγοντος, ἡ ἐπὶ τῆς βάσεως ταύτης ἐρειδομένη.

από χρόνου προγενεστέρου της ἀναρρώσεώς της, ἤτοι τὴν 15-9-1950, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἀνάρρωσιν της προσήρχετο συνεχῶς, ἵνα ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν, πλὴν ἡ ἐναγομένη τὴν ἀπέπεμπε, δηλοῦσα ὅτι κατηγγειλε τὴν μεταξὺ αὐτῆς καὶ ἐκείνης σύμβασιν ἐργασίας· ὅτι ἡ καταγγελία αὕτη εἶναι ἄκυρος, ὡς γενομένη κατὰ παράβασιν τῆς περὶ Ταμείου Ἀνεργίας νομοθεσίας· ὅτι δὲν ἔλαβε τὰ δῶρα Χριστουγέννων 1948 καὶ 1949, ὡς καὶ Πάσχα 1949 καὶ 1950. Αἰτεῖται δὲ διὰ τῆς ἀγωγῆς ταύτης, ὅπως ἡ ἐναγομένη καταβάλῃ εἰς τὴν ἐνάγουσαν: 1) ὀφειλὰς 1.960.000 δι' 140 ἡμερομίσθια (26-7-1950 μέχρι 30-11-1950), 2) δρχ. 350.000 διὰ δῶρον Χριστουγέννων 1948, 3) δρχ. 210.000 διὰ δῶρον Πάσχα 1949, 4) δρχ. 350.000 διὰ τὸ τοιοῦτον Χριστουγέννων 1949, 5) δρχ. 210.000 διὰ ταὐτὸν Πάσχα 1950, 6) δρχ. 112.000 διὰ μὴ χορηγηθεῖσαν ἄδειαν ἔτους 1949 καὶ 7) δρχ. 140.000 διὰ τοιαύτην 1950. Οὕτως ἔχουσα, νόμιμος μὲν παρίσταται, ἐρειδομένη, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ πρῶτον αἴτημα (μισθούς) εἰς τὰ ἄρθρα 648, 653, 655-657 καὶ 9 § 2 Α. Κ. (πρβλ. *Κανκά*, Ἐνοχ. ἄρθρα 657 658 § 2, β') ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἄρθρ. 1 ν. δ. 1255|1949, 9 § 3 ν. 118|1945 (ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 6 § 2 ν. δ. 1255|1949), 2 τοῦ ν. 6298|1934, τὴν ὑπ' ἀριθ. 42077|1|1096|11-11-48 ἀπόφασιν Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 676|1949 ὁμοίαν τοῦ Δ|τοῦ τοῦ Ι. Κ. Α. (Φ.Ε.Κ. τεῦχ. Β' 102|5-7-1949), δι' ὧν ἐπεξετάθη τὸ Ι. Κ. Α. εἰς Λέσβον καὶ εἰδικώτερον εἰς Πεναγιούδα-Λέσβου, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ ὑπ' ἀριθ. 2-5 αἰτήματα (δῶρα) εἰς τὰς ὑπ' ἀριθ. 50418|1948, 18531|1949, 57200|1949 καὶ 17590|1950 κοινὰς ἀποφάσεις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας καὶ τέλος, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἑβδομον αἴτημα—ἐπικουρικῶς, κατ' ἐκτίμησιν παρ' ἡμῶν τοῦ δικογράφου τῆς ἀγωγῆς, ὑποβαλλόμενον διὰ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἤθελε θεωρηθῇ ἔγκυρος ἡ ἀπόλυσις τῆς ἐναγούσης, ἀφοῦ τοιαύτην ἔχει προϋπόθεσιν—εἰς τὰ ἄρθρ. 2 §§ 1, 6 καὶ 2 καὶ ἄρθρ. 5 § 5 ἀ ν. 539|1945, ἰσχύοντος καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Α. Κ. (πρβλ. συγκέντρωσιν νομολογίας ἐν ΕΕΔ 9, 859), λεδομένου ὅτι, κατὰ τὴν ἡμετέραν κρίσιν, ἐκ τοῦ συνόλου τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, συνάγεται ὅτι γίνεται ἐπίκλησις ὅτι ἡ ἀπόλυσις ἐγένετο διὰ λόγον ἀφορῶντα τὴν ἐναγομένην ἐργοδότριαν, δὲν εἶναι ὅμως νόμιμος, ὡς πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 6 αἴτημα, καθότι ἡ ἄδεια λαμβάνεται πάντοτε in natura καὶ, ἐν μὴ χορηγήσει τοιαύτης, δὲν δικαιοῦται ὁ μισθωτὸς διπλῆς ἀντιμισθίας (πρβλ. Π|κου Ἀθ. 7594|1946 καὶ 5470|1948, ΕΕΔ 6, 51 καὶ 7, 830, Π|κου Πειρ. 234|1948, ΕΕΔ 7, 368, Π|κου Πρεβέζης 229|1947, ΕΕΔ 7, 126, Π|κου Χίου 9|1948, ΕΕΔ 7, 45', Π|κου Χαλκιδικῆς 1|1949, ΕΕΔ 8, 683, Π|κου Δράμας 15|1949, ΕΕΔ 8, 712). Ὅθεν, μὴ ἀπαιτουμένης καταβολῆς δικαστικοῦ ἐνσήμου, λόγῳ τοῦ ὀλιγοδαπάνου τῆς παρούσης διαδικασίας, τὸ ποσὸν δεκτὴ καθίσταται, πάντα δὲ τὰ ἐναντία ἀπορριπτέα κρίνονται, ὡς μὴ νόμιμα, τῆς ἐναγομένης οὐσῶν ὑποχρέου, ὅπως βεβαιώσῃ τὴν ἔγκυρότητα τῆς καταγγελίας.

II. Σύμβασις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου ὑπάρχει μόνον, ὅταν καθορίζηται διὰ τῆς συμβάσεως ἡ χρονικὴ διάρκεια αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ ὅταν αὕτη συνάγεται ἐκ τοῦ εἴδους καὶ τοῦ σκοποῦ ταύτης καὶ τοῦ ἐκτελεστέου ὡρισμένου ἔργου (πρβλ. Α. Π 400|1947, ΕΕΔ 7, 66, Π|κου Πειρ. 204|1949, ΕΕΔ 8, 451, Π|κου Ἀθ. 323|1949, ΕΕΔ 8, 323, *Κανκά* Ἐνοχ. ἄρθρ. 648 649 § 10 *Κανκά*, Ἐρμ. Ἐργ. Δικ. § 72, Ἡ Καταγγ. Συμβ. Ἐργ. § 1 σημ. 7). Τοιαύτη σύμβασις εἶναι καὶ ἡ συνδέουσα τοὺς ἐργαζομένους εἰς ἐποχιακὰς ἐπιχειρήσεις μετὰ τοῦ ἐργοδότου των, τοῦ χρόνου λήξεως αὐτῆς ἐξαρτωμένου ἐκ τῆς λήξεως τῆς περιόδου, καθ' ἣν λειτουργοῦσιν αἱ τοιαῦται ἐπιχειρήσεις. Ἐποχιακὴ, κατ' ἀρχήν, ἐπιχείρησις εἶναι καὶ ἡ ἧς ἀντικείμενον εἶναι ἡ παρασκευὴ ἁλιπάστων ἰχθύων—καὶ τοιαύτη εἶναι καθ' ὁμολογίαν τῆς ἐναγούσης καὶ ἡ ἐναγομένη—καθόσον αὕτη διαρκεῖ ἀπὸ τοῦ ἔαρος μέχρι τῆς ἐνάρξεως τοῦ χειμῶνος (πρβλ. καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 5489|1950 ἀπόφασιν Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, καθορισάσαν μὲν τὰς ἐποχιακὰς ἐπιχειρήσεις, ἐν δήλει εἰδικῶς τοῦ ἄρθρ. 2 § 3 καὶ 7 § 1 ν. δ. 1255|1949 ἐνισχύουσαν ὅμως ἐν πάσῃ περιπτώσει τὴν ἀνωτέρω γενομένην λαπαστὴν ἀποψιν).

III. Συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 672 Α. Κ. ἑκάτερον τῶν μερῶν, ἄρα καὶ ὁ ἐργοδότης, δικαιοῦται κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν—τ. ἔ. εἴτε πρόκειται περὶ συμβάσεως ἀορίστου χρόνου, εἴτε περὶ τοιαύτης ὡρισμένης διαρκείας (πρβλ. *Κανκά*, ἔνθ. ἀνωτ. ἄρθρ. 672 § 2, *Π. Ζέπου*, Ἐνοχ. Β' σελ. 374 καὶ 380, *Κ. Δημάκην*, ἐν ΕΕΔ 9, 97 ἐπ. καὶ δὴ ΙΙΙ, 3 β')—νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν διὰ σπουδαῖον λόγον ὁποτεδήποτε ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας. Ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ σπουδαῖος λόγος, ἡ καταγγελία εἶναι ἄκυρος, θεωρουμένη ὡς μὴ γενομένη (ἄρθρ. 174 καὶ 180 Α.Κ.) καὶ ἑπομένως ἡ σύμβασις ἐργασίας θὰ ἐξακολουθήσῃ ἰσχύουσα, εἰς τρόπον, ὥστε, ἐὰν τὰ συμβληθέντα μέρη δὲν ἐκπληρώσωσι τὰς ὑποχρεώσεις των, περιάγονται εἰς κατάστασιν ὑπερημερίας. Ὁ ἰσχυρισμὸς ὅθεν τῆς ἐναγομένης—ὁ κατ' ἐκτίμησιν τοῦ συνόλου τῶν προτάσεών της συναγόμενος καὶ προβαλλόμενος προφανῶς διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς μὴ βεβαιώσεως, ὅτι ἡ ἐνάγουσα ἀπελύθη μετὰ τὴν λῆξιν τῆς περιόδου ἁλίσεως ἰχθυηρῶν, —ὅτι αὕτη ἀπελύθη συντρέξαντος σπουδαίου λόγου, ἤτοι ἕνεκα τοῦ ὅτι διεπληκτίσθη μετὰ ἐργάτου της τὴν 26-7-1950 ἐντὸς τοῦ ἐργοστασίου, δὲν εἶναι νόμιμος, τῶν περιστατικῶν ταύτων μὴ συνιστώντων τὸν κατὰ νόμον «σπουδαῖον λόγον», ἀφοῦ μάλιστα ἡ ἰδία ἡ ἐναγομένη ὁμολογεῖ, ὅτι ἐπρόκειτο περὶ «ἀτομικῆς καθαρῶς διενέξεως» καὶ περὶ «προσωπικῶν διαπληκτισμῶν».

IV. Διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 Ν. Δ. 1235|1949 ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἐπεξετάθη εἰς πάντα τὰ πρόσωπα, τὰ παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἔναντι ἀμοιβῆς, ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦνται εἰς περιφερείας, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ἀσφαλίζονται παρ' αὐτῷ, ἀδιαφόρως, ἂν ταῦτα συνδέωνται μετὰ τοῦ ἐργοδότου των διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου ἢ ὡρισμένου χρόνου. Ὡς πρὸς τὸ κῦρος ὅμως τῆς ἀπολύσεως προσώπου συνδεομένου μετὰ τοῦ ἐργοδότου του διὰ συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου, δέον νὰ διακρίνωμεν μεταξὺ τοιαύτης ἐργασιακῆς συμβάσεως, λυομένης λόγῳ λήξεως τοῦ ὡρισμένου χρόνου καὶ τοιαύτης λυομένης διὰ καταγγελίας πρὸ τῆς λήξεως τούτου. Κατὰ τὴν πρώτην περίπτωσιν ἡ σύμβασις ἐργασίας παύει αὐτοδικαίως καὶ ὁ ἐργοδότης, μὴ ἀποδεχόμενος τὰς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, οὐδαμῶς περιέρχεται εἰς κατά-

στασιν ὑπερημερίας. Ἐπὶ τῆς δευτέρας ὅμως περιπτώσεως ἡ λύσις ἐπέρχεται διὰ καταγγελίας καί, μόνον ἂν αὕτη εἶναι νόμιμος, ὁ ἐργοδότης δὲν περιέρχεται εἰς τὴν ἀνωτέρω κατάστασιν, πλὴν ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς προσφέρεται νὰ ἐργασθῇ, ὁ ἐργοδότης ὀφείλει τὰς ἀποδοχὰς ἐκείνου, καθιστάμενος ὑπερήμερος. Περαιτέρω ὁ νομοθέτης, ἐνῷ διὰ τῆς § 2 ἄρθρ. 6 Ν. Δ. 1255|1949 ἐπέβαλε τὴν ὑποχρέωσιν, ὅπως οἱ ἐργοδόται ἀναγγελλωσιν ἐγγράφως εἰς τε τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας «τὴν καταγγελίαν» ἢ «τὴν λῆξιν» τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν καὶ συνέδεσε τὴν τοιαύτην ὑποχρέωσιν δι' ἐπιβολῆς ποινικῶν κυρώσεων καὶ καθ' ὃν χρόνον ἐτροποποίησε διὰ τῆς § 2 β τοῦ ἰδίου ἄρθρ. τὴν § 3 τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, τὴν ἐπιβάλλουσαν τὰς ἀστικὰς κυρώσεις (ἀκυρότητα) ἐν περιπτώσει μὴ ἀναγγελίας ὡς πρὸς τὴν προθεσμίαν τῆς ἀναγγελίας, αὐξήσας ταύτην ἀπὸ 3 εἰς 8 ἡμέρας, δὲν ἐτροποποίησε τὴν παράγρ. ταύτην καὶ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ ὅτι ἡ τοιαύτη κύρωσις ἐπιβάλλεται καὶ ἐν μὴ ἀναγγελίᾳ τῆς «λήξεως», εἰς τρόπον, ὥστε ἐξακολουθεῖ ν' ἀναφέρηται ἐν αὐτῇ, ὅτι ἡ ἀκυρότης ἐπέρχεται ἐν μὴ ἀναγγελίᾳ τῆς «καταγγελίας», ἄρα μόνον ἐν μὴ ἀναγγελίᾳ τῆς τελευταίας. Κατ' ἀκολουθίαν πάντων τῶν ἀνωτέρω δέον νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι ἐφ' ὅσον μὲν πρόκειται περὶ λύσεως τῆς ὡρισμένου χρόνου συμβάσεως, λόγῳ λήξεως τοῦ τοιούτου χρόνου ταύτης, οὐδεμία ἀκυρότης αὐτῆς ἐπέρχεται, ἐὰν ὁ ἐργοδότης δὲν ἀναγγείλῃ ταύτην εἰς τὰς ἄνω Ὑπηρεσίας ἢ ἀναγγείλῃ αὐτὴν ἐκπροθέσμως, ὑπέχων μόνον ποινικὰς εὐθύνας (πρβλ. Π|κου Θ|κης 322|1950 ΕΕΔ 9,495, Π|κου Μυτ. 168|1950 ΕΕΔ 9,744 Π|κου Ἀθηνῶν 2175|1950, 1767|1950 καὶ 2538|1950 καὶ 2223|1950, ΕΕΔ 9, 805, 652, 954 καὶ 842), ἐφ' ὅσον δὲ πρόκειται περὶ λύσεως τῆς τοιαύτης συμβάσεως διὰ καταγγελίας, οὕτος, ἀνεξαρτήτως τῶν ποινικῶν εὐθυνῶν, ὑποχρεοῦται νὰ προβῇ ἐντὸς 8 ἡμερῶν εἰς τὰς ἀνωτέρω ἀναγγελίας, ἄλλως ἡ καταγγελία εἶναι ἄκυρος καὶ καθίσταται ὑπερήμερος, ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς προσφέρεται νὰ ἐργασθῇ (πρβλ. Π|κου Μυτ. 17|1950, ἔνθ. ἀνωτ., ἀκροθιγῶς ἐξετάζουσαν καὶ τὴν περίπτωσιν ταύτην, *Δ. Ντάσιον* ἐν ΕΕΔ 9, 1033, contra Π|κου Βόλου 56|1950, ΕΕΔ 9, 1032, *Ἡ Σύνταξις* ΕΕΔ αὐτόθι), τὸ δὲ γεγονὸς ὅτι ἐν περιπτώσει μὴ ὑπάρξεως σπουδαίου λόγου πρὸς καταγγελίαν, ἡ ὡρισμένου χρόνου σύμβασις εἶναι ἄκυρος (πρβλ. *Κ. Δημάκην* ἐν ΕΕΔ 9,97 ἑπ.) τούτῳ τῷ λόγῳ καὶ συνεπῶς δὲν παρίσταται ἀνάγκη, ὅπως δεχθῶμεν καὶ ἀκυρότητα διὰ τὸν ἀνωτέρω ἕτερον τοιοῦτον (πρβλ. *Σύνταξιν* ΕΕΔ 9, 1032), οὐδὲν ἐπιχείρημα παρέχει ὑπὲρ τῆς ἀντιθέτου ἀπόψεως (μὴ ἀκυρότητος), διότι ἀφ' ἑνὸς μὲν παραμένει ἡ περίπτωσις τῆς «ὑπάρξεως» σπουδαίου λόγου, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὸ ἀδιαφιλονίκητον γεγονὸς ὅτι ἡ ὕπαρξις ἀκυρότητος διά τινα λόγον δὲν ἀποκλείει τὴν παραδοχὴν τοιαύτης καὶ δι' ἕτερον ἢ ἑτέρους τοιούτους. Τούτων δοθέντων, ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγομένης, ὅτι οὐδεμίαν ἀκυρότητα πάσχει ἡ παρ' αὐτῆς γενομένη καταγγελία τῆς μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς ἐναγούσης συμβάσεως ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ἡ ἐπιχείρησις, ἣν ἀσκεῖ ἡ ἐναγομένη, εἶναι ἐποχιακή, ἡ ἀπόλυσις τῆς ἐναγούσης ἐγένετο λήξάσης τῆς περιόδου ἁλίσεως τῶν ἰχθυηρῶν—τοῦτο συνάγομεν ἐκ τοῦ συνόλου τῶν προτάσεων τῆς ἐναγομένης—εἶναι νόμιμος. Ὅθεν ἐρευνητέον ἀποβαίνει καὶ ἐὰν πράγματι εἶχε λήξει ἡ τοιαύτη περίοδος, διότι, ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, ἡ καταγγελία εἶναι ἄκυρος.

V. Ἐγένετο παγίως δεκτόν, ὅτι, ἵνα ἐν συγκεκριμένῃ κρινομένῃ περιπτώσει ἡ ὑποχρεωτικὴ, ὡς κειμένη ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ὑπὸ τοῦ Ν. 28|1944 παρασχεθείσης ἐξουσιοδοτήσεως, πᾶσα περὶ χορηγήσεως δώρου ἑορτῶν ὑπουργικὴ ἀπόφασις, δέον νὰ ὑφίσταται ἐνεργὸς σύμβασις ἐργασίας, καθ' ὃν χρόνον καθίσταται ἀπαιτητὴ ἡ ἀξίωσις πρὸς καταβολὴν τοῦ δώρου, ἤτοι κατὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς ἀποφάσεως (πρβλ. Α. Π. 405|1949, ΕΕΔ 8, 982, Σ. Ε. 517|1948, ΕΕΔ 7,364, Π|κου Ἀθηνῶν 562|1950, ΕΕΔ 9, 306).

VI. Συνῳδὰ τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρ. 657 Α. Κ. ὁ μισθωτὸς (ἐκμισθωτὴς) διατηρεῖ τὴν ἀξίωσιν ἐπὶ τὸν μισθόν, ἐὰν μετὰ δεκαήμερον παροχὴν ἐργασίας κωλύεται νὰ ἐργασθῇ, ἕνεκα σπουδαίου λόγου—καὶ ὡς τοιοῦτος ὁμοφώνως θεωρεῖται ἡ ἀσθένεια—μὴ ὀφειλομένου εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ (πρβλ. *Κανκᾶ*, Ἔνοχ 657-658 § 2 β). Ὑπεστηρίχθη μάλιστα ἐν Ἑλβετίᾳ κατὰ τὴν ἑρμηνείαν τῆς διατάξεως τοῦ ταυτοσήμου πρὸς τὸ ἀνωτέρω ἄρθρου 335 τοῦ Ἑλβετικοῦ Κώδικος Ἐνοχῶν, ὅτι, ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς ὑπαιτιότητος τῆς διατάξεως τούτου δὲν περιλαμβάνεται ἡ ἐλαφρὰ ἀμέλεια τοῦ μισθωτοῦ, εἰς τρόπον ὥστε καὶ ἂν ἐκ τῆς τοιαύτης ἀμελείας ἠσθένησε, πάλιν δικαιοῦται ἀποδοχῶν (πρβλ. Fick Porret: Commentaire du Code fédéral des obligations, ἄρθρ. 335, ἀριθ. 70 καὶ 71). Συμφώνως δὲ τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρ. 658 Α.Κ. ὁ χρόνος δι' ὃν, κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον, ὑφισταμένου κωλύματος, διατηρεῖται ἡ ἐπὶ τὸν μισθὸν ἀξίωσις, δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸν μῆνα, ἐὰν τὸ κώλυμα ἐπῆλθεν ἐν τοὐλάχιστον ἔτος μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς συμβάσεως, τὸν ἥμισυ δὲ μῆνα εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν.

VII. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 § 1 Α. Ν. 539|1945 ἰσχύοντος ὡς ἀνωτέρω, ὁ μισθωτός, ἵνα δικαιωθῇ ἀδείας, δέον νὰ ἐργασθῇ συνεχῶς ἐπὶ δώδεκα μῆνας. Ἐὰν ἡ ἐργασία του δὲν εἶναι συνεχής, δὲν δικαιοῦται ἀδείας καὶ κατὰ συνέπειαν καὶ ἀπολυόμενος δι' ἀφορμὴν βαρύνουσαν τὸν ἐργοδότην δὲν δικαιοῦται οὐδεμιᾶς ἀποζημιώσεως ἕνεκα τῆς τοιαύτης ἀπολύσεως (πρβλ. Πρ|κου Ἀθ. 6239|1948, ΕΕΔ, 8, 158, *Ι. Κατσὰ* ΕΕΔ 4,515).

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Έκτασις έφαρμογῆς ὑπ' ἀριθ. 956 καὶ 976|1947 Πράξεων Υ. Σ.

Προϋποθέσεις χαρακτηρισμοῦ ἠλεκτροτεχνίτου ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου.—Ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 956 καὶ 976|1947 Πράξεων Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου περὶ ἀποζημιώσεως ἕνεκεν ἀπολύσεως ἐπὶ εἰδικῆς περιπτώσεως ἀπολύσεων προσωπικοῦ Δημοσίου.—Μὴ γενικὴ ἐφαρμογὴ ἐπὶ παντὸς ἀπολυομένου.—Ἀνεφάρμοστον β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 ἐπὶ ἐργατῶν Δημοσίου.—Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 669 Ἀστικοῦ Κώδικος.—Ἀποζημίωσις ἀδείας ἕνεκεν ἀπολύσεως.

Νὰ μακρῶν πραγματευομένη τὸ ἐνδιαφέρον θέμα τῆς ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις καθορίζει τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῶν ὑπ' ἀριθ. 956 καὶ 976|1947 Πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου περὶ ἀποζημιώσεως τοῦ ἀπολυομένου προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου, κυρωθεισῶν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 913|1947 Ἀναγκ. Νόμου (ΕΕΔ 8, 137).

Καθ' ὅσον γνωρίζομεν, εἶναι ἡ πρώτη δικαστικὴ ἀπόφασις, ἡ ὁποία, ἀπομακρυνομένη τῶν λοιπῶν, αἱ ὁποῖαι ἐθεώρουν ὡς γενικῶς ἐφαρμοστέας τὰς ἀνωτέρω πράξεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐπὶ τοῦ κύρους φύσεως προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου, περιορίζει τὴν ἐφαρμογὴν των ἐπὶ εἰδικῆς κατηγορίας προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου περὶ τῆς ἀπολύσεως τῶν ὁποίων ἐξεδόθη ἡ προγενεστέρα ὑπ' ἀριθ. 817|1947 Πρᾶξις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ὑπὸ τὴν νέαν ταύτην καὶ πειθομέναν πράγματι ἀποψιν τῆς πρωτοδικειακῆς ἀπορρίψεως ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου, ἐφ' ὅσον τοῦτο τελεῖ βεβαίως μετ' αὐτοῦ ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου, διαγράφεται ὡς ἑξῆς:

Προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. 1234|1918 καὶ ἄρθρ. 11 Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» θὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ Ν. 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 4558|1930, καὶ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν πάντοτε ὅτι δὲν ἔχει ληφθῇ ὑπὸ νόμου ἢ κανονισμοῦ πρυτανεία ἴση τοὐλάχιστον πρὸς τὴν τοῦ Ν. 2112, κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 2112|1920, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 6 Ν 4558|1930 (περὶ τῆς ἐννοίας τούτου βλέπε Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2931|1950, Πρωτοδίκης *Ε. Μολλιάρας*, ΕΕΔ 9, 1074 κ.ἑ. αὐτόθι σημειώσεις μας).

Προκειμένου ἤδη περὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν ἐργαζομένων παρὰ τῷ Δημοσίῳ, ἐφ' ὅσον δι' αὐτοὺς δὲν εἶναι ἐφαρμοστέαν τὸ β. δ 16|18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐκτάσεως Ν 2112|1920 κλπ.» (κατὰ τὴν περὶ αὐτοῦ κρατοῦσαν ἄποψιν, βλέπε παραπομπὰς εἰς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 591) (ζήτημα καθ' ἡμᾶς εἶναι ἂν ἡ ἄποψις αὕτη ἰσχύῃ καὶ μετὰ νομοθετήματα μεταγενέστερα, βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 594), θὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ ἄρθρ. 669 Ἀστικοῦ Κώδικος (καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας πρὸ 15 ἡμερῶν) καὶ τοῦτο διὰ τὰς μετὰ τὸν Α. Κ. συνομολογηθείσας σχέσεις (βλέπε σχετικὰς σημειώσεις μας καὶ νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 831 ἑπ.), τὸ ὁποῖον ἐφαρμόζει ἤδη ἡ ἐν λόγῳ δικαστικὴ ἀπόφασις.

Ἡ παράλειψις τηρήσεως τῆς ἐν ἄρθρῳ 669 Α. Κ. προθεσμίας τῶν 15 ἡμερῶν ἐπάγεται, ὡς καὶ ἡ ἀπόφασις δέχεται, ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 832, ἔνθα παραπομπαί).

Ἐφ' ὅσον ὅμως ὀφείλεται ἐκ τοῦ Ν. Δ. 1255|1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 118|1945 ὑποχρέωσις ὁ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 (βλέπε σχετικῶς νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 1075, ΕΕΔ 9, 1030), δὲν ἀρκεῖ διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως μόνη ἡ τήρησις τοῦ ἄρθρ. 669 Α. Κ., ἀλλ' ἀπαιτεῖται νὰ τηρηθοῦν καὶ αἱ τυχαὶ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3747|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Α. Καλλέργης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Β. Βασιλείου, Δ. Ζώρας, δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος Δημοσίου

Ὁ ἐνάγων, ἡμερομίσθιος ἠλεκτροτεχνίτης ὑπηρετήσας ὡς μηχανικὸς Ντήζελ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἀμερικανικῆς Ἑταιρίας «Ἀτκινσαν—Ντρίλιν» ἀπὸ τῆς 23|2|49 καὶ ἀκολούθως εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, διαδεχθέντος διὰ συμβάσεως τὰς ὑποχρεώσεις τῆς διαλυθείσης Ἑταιρίας, ἀπολυθεὶς ἐκτάκτως τὴν 14|5|49 παρὰ τοῦ ἐναγομένου, διώκει τὴν καταψήφισιν τούτου εἰς καταβολὴν ἀποζημιώσεως ἐκ τῶν ἀποδοχῶν ἑνὸς μηνός, βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2112, ἄλλως 20 ἡμερῶν βάσει τῶν ὑπ' ἀριθ. 956 καὶ 976|47 πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθεισῶν διὰ τοῦ Α Ν. 913|49, πρὸς δὲ τὸ ἰσόποσον πρὸς τὰς ἀποδοχὰς 3 ἡμερῶν, λόγῳ ἀποζημιώσεως, ἕνεκα τῆς δίχως πταίσματος ἀπολύσεως ἐν χρόνῳ, ἐν ᾧ δὲν εἶχε λάβει τὴν κατὰ τὸν ν. 539|45 ἄδειαν.

Ὁ ἐνάγων ὡς ἐν αὐτῇ τῇ ἀγωγῇ ὁμολογεῖται, ἀλλὰ καὶ ἐβεβαιώθη ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν μαρτύρων (ὅρα πρακτικά), τῶν ἐγγράφων καὶ ἐν γένει διαδικασίας, ἐτύγχανεν ἡμερομίσθιος τοῦ ἐναγομένου Ἑλληνικοῦ Δημοσίου διὰ συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀμειβόμενος διὰ δραχ. 35.000 ἡμερησίως. Ἐπομένως, καὶ ἂν προσέφερεν ἐργασίαν μὲ προέχαν τὸ πνευματικὸν στοιχεῖον, οὐδόλως δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ὑπάλληλος, οὔτε κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ν.δ. 481|47 ὁριζόντος ἐν ἄρθρῳ μόνῳ ὅτι θεωροῦνται ὑπάλληλοι.... ἐκ τῶν ἐργαζομένων εἰς φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα οἱ ἔχοντες ἄδειαν ἠλεκτροτεχνίτου Α' εἰδικότητος συμφώνως πρὸς τὸν νόμον 6422 τοῦ 1934...», διότι ὁ νόμος οὗτος δὲν ὁρίσει, ὅπως θεωρῆται ὑπάλληλος καὶ ὁ δι' ἡμερομισθίου ἀμειβόμενος καὶ μὴ ὢν συνεπῶς τοιοῦτος κατὰ τὸ ἄρθρον 10 ε 2 ν. 1234. Ταῦτα δέ, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι δὲν ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ ἐνάγων ἐκέκτητο ἄδειαν ἠλεκτροτεχνίτου Α' εἰδικότητος. Ὅθεν, καθ' ὅσον ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ ἐπικαλεῖται τὸν νόμον 2112|20, ἀξιοῦσα ἀποζημίωσιν ἐπὶ τῇ ἀτάκτῳ καταγγελίᾳ τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, εἶναι ἀπορριπτέα ὡς ἀβάσιμος.

Ἐξεταστέον ἑπομένως τὸ ἐπικουρικὸν τῆς αἰτήματος.

Διά της ὑπ' ἀριθ. 817 της 7|10|47 πράξεως του τό Ὑπουργικόν συμβούλιον, ἐπί τῷ τέλει, ὡς ἐν αὐτῇ διαλαμβάνεται, περιορισμοῖς τῶν κρατικῶν δαπανῶν, ἀπεφάσισε τόν περιορισμόν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπαλλήλων δι' ἀπολύσεως τοῦ καθοριζομένου ἐν αὐτῇ ἀριθμοῦ ἐξ αὐτῶν κατά Ὑπουργεῖα καί Ὑπηρεσίας καί ἐντός τοῦ βραχυτάτου ὁριζομένου ἐν τῇ πράξει του χρόνου (μέχρι 15|10|47). Διά της ἀκολουθησάσης ὁμοίας πράξεως του ὑπ' ἀριθ. 818 της 7|10|47 ἀπεφάσισε τήν ἀπόλυσιν δέκα χιλιάδων εἰσέτι ὑπαλλήλων μέχρι της 15 Δεκεμβρίου 1947, ὑπό τάς ἐν αὐτῇ προϋποθέσεις. Τάς δύο ταύτας πράξεις ἠκολούθησαν αἱ ὑπ' ἀριθ 956 της 17|11|47 καί 976 της 27|11|47. Ἡ πρώτη ἐξ αὐτῶν διέλαβε, ὅτι τό Ὑπουργικόν Συμβούλιον, ἔχον ὑπ' ὄψιν του τάς ὑπ' ἀριθ. 817 καί 818 πράξεις του κλπ. ἀποφασίζει, ὅπως εἰς τό ἀπολυόμενον βάσει τῶν ἀνωτέρω πράξεων (817 καί 818) ἔκτακτον καί ἡμερομίσθιον προσωπικόν, τό μή κεκτημένον δημοσιοϋπαλληλικήν ἰδιότητα καταβληθῇ ἐφ' ἅπαξ βοήθημα κατά τάς ἑξῆς διακρίσεις... εἰς τούς ἔχοντας ὑπηρεσίαν 1—3 ἐτῶν οἱ ἀποδοχαί ἑνός μηνός, εἰς δέ τούς ἀνωτέραν τῶν 3 ἐτῶν 2 μηνῶν ἀποδοχαί. Καί ἐκ μέν της πράξεως ταύτης (956) ἀναντρρήτως συνάγεται, ὅτι τό καθοριζόμενον βοήθημα εἶναι καταβλητέον εἰς τούς ἀνήκοντας εἰς τήν ἀναφερομένην κατηγορίαν ὑπαλλήλους, ἤτοι εἰς τούς δυνάμει τῶν ὑπ' ἀριθ 817 καί 818 πράξεών του, μεθ' ὧν ἀρρήκτως συνδέεται, ἀπολυομένους διά συμβάσεως δέ ἰδιωτικοῦ δικαίου συνδεομένους μετά τοῦ Δημοσίου, ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 976 ὁμως πράξεως, καίτοι καί ταύτης ἀναφερομένης ὡς ἐκδοθείσης ἐν ὄψει τῶν ὑπ' ἀριθ 817 καί 818, δέν συνάγεται ἀμέσως καί εὐθέως, ὅτι καί περί τῆς 956 ὡς ἄνω ἐλέχθη, ἀλλά καταλείπεται ἀμφιβολία τις λόγῳ τῆς διατυπώσεώς της, ἄν δι' αὐτῆς ἐσκοπήθη γενικωτέρα ρύθμισις τοῦ ζητήματος τῆς ἀποζημιώσεως, τῆς παροχῆς βοηθήματος, δηλονότι τῆς παροχῆς τούτου καί εἰς πάντα ἄν τῷ μέλλοντι προσλαμβανόμενον ἐπί τῇ ἀπολύσει του. Διέλαβεν ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐν ἄρθρῳ μέν πρώτῳ, ὅτι ἀποφασίζεται, «ὅπως εἰς τό ἀπό 1ης Ὀκτωβρίου 1947 ἀπολυόμενον πάσης φύσεως ἔκτακτον καί ἡμερομίσθιον προσωπικόν τοῦ Δημοσίου, εἴτε κέκτηται τήν ἰδιότητα τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου, εἴτε οὔ, καταβληθῇ ἐφ' ἅπαξ βοήθημα ἴσον πρός τάς ἀποδοχάς ἡ ἡμερομίσθια 20 ἡμερῶν, ἐφ' ὅσον τό προσωπικόν τοῦτο κατά τήν χρονολογίαν της ἀπολύσεως κέκτηται συνεχῆ ὑπηρεσίαν ἀνωτέραν τῶν δύο μηνῶν καί ἐλάσσονα τοῦ ἔτους», ἐν ἄρθρῳ δέ δευτέρῳ, «ὅπως τό ὑπό της ὑπ' ἀριθ. 956 πράξεως προβλεπόμενον ἐφ' ἅπαξ βοήθημα, ὡς καί τό διά της παρούσης παρεχόμενον, καταβληθῇ εἰς τούς δι' οἱανδήποτε αἰτίαν ἀπό 1ης Ὀκτωβρίου ἐ.ἐ. ἀπολυθέντας καί ἐφεξῆς ἀπολυομένους ἐκτάκτους καί ἡμερομισθίους τοῦ Δημοσίου, ἐξαιρέσει τῶν ἀπολυομένων διά ποινικόν ἤ πειθαρχικόν ἀδίκημα».

Κατά τήν κρίσιν μιας καί ἡ δευτέρα τῶν ἀνω πράξεων (976), παρά τήν διάφορον διατύπωσίν της, ἰσταται ἐπί της αὐτῆς βάσεως, ἤτοι καί δι' αὐτῆς ἐσκοπήθη, ὅπως τό προβλεπόμενον βοήθημα καταβληθῇ εἰς πάντα, ἀνεξαρτήτως τῆς φύσεως τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν καί τοῦ χαρακτηρισμοῦ ἐπί τῇ βάσει ἄλλων κριτηρίων καί νόμων, ὡς τοῦ ἄρθρου 10 § 2 ν. 1234, ὡς ὑπαλλήλου ἡ ἐργάτου πρότερον προσφέροντα ὑπηρεσίας καί ἀπολυόμενον κατ' ἐφαρμογήν τῶν μνησθεισῶν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου πράξεων. Διά της γενικωτέρας διατυπώσεως «τό ὑπό της ὑπ' ἀριθ. 956 πράξεως προβλεπόμενον, ὡς καί διά της παρούσης παρεχόμενον βοήθημα, καταβληθῇ εἰς τούς δι' οἱανδήποτε αἰτίαν ἀπό της 1ης Ὀκτωβρίου ἀπολυθέντας καί ἐφεξῆς ἀπολυομένους...» δέν τίθεται χρόνος προσλήψεως ἐν τῷ μέλλοντι, ὥστε οὕτω νά καλύπτωνται πάντες καί οἱ ἐν ἀπωτέρῳ χρόνῳ προσληφθησόμενοι εἰς τήν ὑπηρεσίαν τοῦ Δημοσίου, ἀλλά χρόνος ἀπολύσεως τῶν ἤδη κατά τήν 1|10|47 ὑπηρετούντων, εἰς αὐτούς δέ τούς ὑπαλλήλους ἀναφέρεται αὕτη. Ἐν τούτῳ καί γενικῶς ἐπί τῶν πράξεων αὐτῶν σκεπτόμεθα ὡς ἑξῆς: Περί τῶν ἀπολυομένων ἐκ τούτων ἤ ἡμερομισθίων ὑπαλλήλων ἤ ὑπηρετῶν ρητῶς προβλέπει ὁ ν. 5830, ὁρίζων ἐν ἄρθρῳ 13 ὅτι εἰς τούτους καταβάλλεται ἐφ' ἅπαξ βοήθημα, ἴσον πρός τάς ἀποδοχάς ἑνός μηνός, ἐάν κατά τήν ἀπόλυσιν ἔχουν ἐτησίαν τουλάχιστον συνεχῆ ὑπηρεσίαν, δύο δέ μηνῶν, ἐάν ἔχουι τοιαύτην ἀνωτέραν τῶν τριῶν ἐτῶν. Διά της ὑπ' ἀριθ. 956 ὡς ἄνω πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀπεσκοπήθη ἡ διεύρυνσις τοῦ κύκλου τῶν καλυπτομένων σχέσεων διά της χορηγήσεως τοῦ τοιούτου βοηθήματος τοῦ διδομένου πρότερον δυνάμει τοῦ ν. 5830 μόνον εἰς τούς διά δημοσίου δικαίου σχέσεως συνδεομένους μετά τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καί εἰς τούς διά συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου συνδεομένους μετ' αὐτοῦ. Διά της ὑπ' ἀριθ. 976 ἀπεσκοπήθη 1) ἡ γενίκευσις τῆς χορηγήσεως τοῦ τοιούτου ἐπιδόματος καί εἰς τούς ἔχοντας ὑπηρεσίαν κατωτέραν τοῦ ἔτους μέ ἐλάχιστον ὅριον δύο μηνῶν καί 2) ἡ ἀπάλειψις τῆς αἰτίας τῆς ἀπολύσεως ὡς προϋποθέσεως χορηγήσεως τοῦ βοηθήματος, τοῦτο δέ διότι ὁ σύνδεσμος τῆς χορηγήσεως τούτου πρός ἀπολύσεις ἀποτόκους οἰκονομιῶν ἤ πλεοναζόντων ὑπαλλήλων, ὡς προεβλέπετο ὑπό τῶν ὑπ' ἀριθ. 817 καί 818 πράξεων, ἦτο λίαν πιθανόν ὅτι θά ἐγέννα ζητήματα.

Ἀπό ἀπόψεως ἐπιδιωκομένου σκοποῦ αἱ ἄνω ὑπ' ἀριθ. 956 καί 976 πράξεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δέν ἀπέβλεπον εἰς ἀποτελέσματα διάφορα τῶν ὑπό της κειμένης νομοθεσίας, ἀφοῦ οἱ μέν δημόσιοι ἔκτακτοι καί ἡμερομίσθιοι ὑπάλληλοι, ἀπολυόμενοι, ἐδικαιοῦντο τοῦ αὐτοῦ βοηθήματος βάσει τοῦ ἄρθρου 1 ν. 5830, οἱ δέ διά συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου μετά τοῦ Δημοσίου συνδεόμενοι ἐκαλύπτοντο ὑπό τοῦ ν. 2112, ἐφ' ὅσον δέν προεβλέπετο δι' αὐτούς, ὡς ἐβεβαιώθη, εἰδική μέριμνα παρέχουσα ἴσην προστασίαν.

Διά τάς δύο ταύτας κατηγορίας καί ἐφ' ὅσον πρότερον ἐκαλύπτοντο ὑπό τῶν κειμένων νόμων αἱ πράξεις αὗται ἀπετέλουν ἐπιταγήν πρός τήν Διοίκησιν πρός ἐφαρμογήν τοῦ νόμου, ἐν τούτῳ δέ αὐδόλως ἐχρηζον κυρώσεως διά νόμου. Καθ' ὅσον ὅμως αὗται ἐθέσπισαν τό πρῶτον τήν παροχήν βοηθήματος εἰς τούς ἀπολυομένους ὑπαλλήλους, περί ὧν δέν προεβλέπετο τοιοῦτον ὑπό τῶν νόμων (τούς δημοσίους ὑπαλλήλους τούς ἔχοντας ὑπηρεσίαν κατωτέραν τοῦ ἔτους, τούς ἐργάτας τοῦ Δημοσίου, οἵτινες δέν ἐκαλύπτοντο ὑπό τοῦ Β. Δ. της 16|18 Ἰουλίου 1920) ἀντετίθεντο εὐθέως εἰς τόν νόμον, ἀφοῦ ἐξουσίαν τοιαύτην πρός θέσπισιν διατάξεων ἐχουσῶν ὡς ἀπότελεσμα τήν διάθεσιν κρατικῆς περιουσίας ὑφ' οἱονδήποτε νομικόν ἔνδυμα δέν εἶχεν ἐν προκειμένῳ τό Ὑπουργικόν Συμβούλιον, οὔτε

ἐπικαλεῖται τοιαύτην ἐξουσιοδότησιν ἐν ταῖς πράξεσί του. Τὴν παράνομον ταύτην κατάστασιν ἐκύρωσεν ὁ νόμος 913 τῆς 25|3|49. Ὁ νόμος οὗτος ἑπομένως δὲν ἔθεσε γενικοὺς κανόνας, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ρυθμίσεως παγίως τῶν σχέσεων δημοσίου καὶ ὑπαλλήλων του τῶν ἄνω κατηγοριῶν, οὐδὲ ἐκτείνεται πέραν τοῦ στενωτέρου κύκλου, περὶ οὗ αἱ ὑπ' ἀριθ. 817 καὶ 818 πράξεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, αἵτινες, κυρωθεῖσαι ἐξ ὑπαρχῆς διὰ τοῦ νόμου, ἀποτελοῦν ἐξαιρετικὸν δίκαιον. Κατὰ ταῦτα αἱ ἄνω πράξεις ἀφοροῦν εἰς τοὺς μέχρι τῆς 1 Ὀκτωβρίου 1947 διατελοῦντας εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Δημοσίου, ἀσχέτως ἂν διὰ δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου σχέσεως καὶ μετὰ τὸν χρόνον αὐτὸν εἰς ἐκτέλεσιν τῶν ὑπ' ἀριθ. 817 καὶ 818|47 πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὁποτεδήποτε ἀπολυομένους τῆς ὑπηρεσίας. Δὲν ἀφοροῦν εἰς τοὺς μετὰ τὴν 1 Ὀκτωβρίου 1947 προσληφθέντας ἢ προσλαμβανομένους ἐφεξῆς, οἵτινες τυχὸν ἀπολυόμενοι ἔχουν ὅσα ἐκ τῆς κειμένης νομοθεσίας παρέχονται αὐτοῖς δικαιώματα. Ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἐν μεταγενεστέρῳ χρόνῳ ὁ νόμος 1422 «περὶ διατάξεών τινων ἀφορωσῶν τὸ προσωπικὸν τῆς ΥΕΚΑ ἀνεφέρθη εἰς τὰς ἄνω πράξεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, διαλαβὼν ἐν ἄρθρῳ 3 ὅτι «ἐπὶ τοῦ ἀπολυθέντος ὁποτεδήποτε πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ ἐφεξῆς ἀπολυομένου προσωπικοῦ τῆς ΥΕΚΑ ἐφαρμόζονται μόνον αἱ κυρωθεῖσαι διὰ τοῦ ν. 913|49 ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὑπ' ἀριθ. 955 τῆς 17|11|47 καὶ 976 τῆς 27|11|47», δὲν μεταβάλλεται τὸ ἀνωτέρω, διότι ἐκδήλως ὁ νόμος οὗτος ἐπεξέτεινε τὸ ἐξαιρετικὸν δίκαιον τοῦ Α.Ν. 913|49 καὶ εἰς ἑτέραν κατηγορίαν ὑπαλλήλων τοῦ Δημοσίου, ἐξ οὗ γεγονότος περαιτέρω συνάγεται ἡ ἄνω τεθεῖσα ἀρχὴ ὅτι αἱ πράξεις τοῦ Ὑπουργικοῦ συμβουλίου καὶ ὁ ν. 913 ἀναφέρονται εἰς συγκεκριμένην κατηγορίαν ὑπαλλήλων τοῦ Δημοσίου καὶ δὴ ὑπὸ τοὺς χρονικοὺς καὶ ποσοτικοὺς ἐν αὐταῖς περιορισμούς. Ἄποψις ὅτι διὰ τοῦ νόμου τούτου ἀπεκοπήθη ὁ περιορισμὸς τοῦ ἀπολυομένου προσωπικοῦ τῆς ΥΕΚΑ εἰς μόνην τὴν ἀποζημίωσιν τῶν ὡς ἄνω πράξεων, κατ' ἀποκλεισμὸν πάσης ἄλλης, προϋπόθεσιν ἔχουσα γενικὴν ἐφαρμογὴν τῶν πράξεων αὐτῶν ἐπὶ παντὸς ὑπαλλήλου τοῦ Δημοσίου, δὲν κρίνεται παρ' ἡμῖν ὅτι ἔχει ἔδραίαν βάσιν, διότι θὰ ἐνεφάνιζε τὸν νομοθέτην ἐν τῷ αὐτῷ νόμῳ ἔχοντα διατάξεις ἀντιτιθεμένας πρὸς ἀλλήλας ἀπόψεις καὶ κατευθύνσεις ὡς συνάγεται ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι (ἐπὶ τῇ ἐκδοχῇ ταύτῃ) εἰς μὲν τὸν δικαιούμενον ἀποζημιώσεως ἐργάτην (ἡμερομίσθιον) θὰ ἔδιδε πλουσίαν ἀποζημίωσιν, εἰς δὲ τὸν καὶ πρότερον δικαιούμενον ὑπάλληλον θὰ περιέκοπτε ταύτην, οἷα βάσει, ἂν ἔχῃ δικαιολογίαν διὰ νομοθέτημα ἐξαιρετικοῦ περιεχομένου, δὲν νοεῖται εἰς τοιοῦτον παγίως ρυθμίζον σχέσεις τοιαύτης σημασίας. Μετὰ ταῦτα, ἐφ' ὅσον ἐκ τῆς ἀγωγῆς καὶ τῶν βεβαιωθέντων ἐκ τῆς καταθέσεως τῶν μαρτύρων καὶ τῶν προσκομισθέντων ἐγγράφων προκύπτει, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου (διαδεχθέντος τὴν Ἀμερικανικὴν Ἑταιρίαν «Ἄτκινσον-Ντρέικ») καὶ τὴν 23|2|49, ἦτοι εἰς χρόνον μὴ ἐμπίπτοντα εἰς τὰς ἄνω τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου πράξεις κυρωθείσας ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 913|49, ὡς ἡμερομίσθιος δὲ τεχνίτης, οὐδενὸς ἐξ αὐτῶν δικαιοῦται βοηθήματος ἐπὶ τῇ κατὰ τὴν 14|5|49 ἀπολύσει του, οὔτε ἐκ τοῦ διατάγματος τῆς 16 Ἰουλίου 1920, ἅτε μὴ καλύπτοντος τὴν σχέσιν ταύτην μεταξὺ τοῦ ἐνάγοντος ἐργάτου ἢ τεχνίτου καὶ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου. Ἑπομένως ἡ ἀγωγὴ του κατὰ τὸ ἐπικουρικόν της αἴτημα, ἀξιοῦσα λόγῳ βοηθήματος τὸ ἰσόποσον πρὸς 20 ἡμερομίσθια, ἀπορριπτέα κρίνεται.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 5 § 4 τοῦ νόμου 539|45 εἰς περίπτωσιν καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἄνευ πταίσματος τοῦ μισθωτοῦ καὶ πρὶν οὗτος συμπληρώσῃ .... τὸν βασικὸν χρόνον, ἀνεξαρτήτως ἄλλης ἐξ ἄλλου λόγου ὀφειλομένης αὐτῷ ἀποζημιώσεως, καταβάλλονται εἰς αὐτόν, ἐὰν μὲν ἔχῃ τὴν ἰδιότητα ὑπαλλήλου τόσοι ἡμερήσιοι μισθοί του, ὅσοι εἶναι οἱ μῆνες ἀπασχολήσεώς του. . . ἂν δὲ ἔχῃ ἄλλην τινὰ ἰδιότητα ἡμερήσιοι μισθοί του, ὧν ὁ ἀριθμὸς ἰσοῦται πρὸς τὸ 1|2 τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μηνῶν ἀπασχολήσεώς του παρὰ τῷ ὑφ' οὗ ἀπολύεται ἐργοδότῃ. Ὁ ἐνάγων, ἀπολυθεὶς δίχως πταίσματός του, δικαιοῦται ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης ἀναλόγως πρὸς τὸν χρόνον ὑπηρεσίας του τὸ ἰσόποσον πρὸς τὰς ἀποδοχὰς 1 1|2 ἡμερῶν, ἃς θὰ ἐλάμβανε ἀδείας, ἦτοι δραχ. 52.500. Περαιτέρω ἔφεσις εἶναι τὰ στοιχεῖα τῆς ἀγωγῆς καὶ δύναται αὕτη νὰ διαμορφωθῇ εἰς τοιαύτην ἀξιοῦσαν τὴν καταψήφισιν τοῦ ἐναγομένου εἰς καταβολὴν τοῦ ἰσοποσοῦ πρὸς 15 ἡμερομισθια καὶ εἰς ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 669 Κώδικος ἐκ δραχ. 525.000 ἐν συνόλῳ. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης ὑπεχρεοῦτο τὸ ἐνάγομενον, ὅπως καταγγείλῃ τὴν ἀόριστου χρόνου σύμβασιν πρὸ 15 ἡμερῶν, ἀτάκτως δὲ καταγγείλαν καὶ δίχως νὰ συντρέχῃ, ὡς ἐβεβαιώθη, σπουδαῖος λόγος, τὴν σύμβασιν καὶ ἀποκρούσαν τὴν προσφορὰν τοῦ ἐνάγοντος, ὅπως ἐργασθῇ, ὡς ἐβεβαιώθη, ὀφείλει τὸν μισθὸν μέχρι τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως, ἐπερχομένης οὐχὶ ἅμα τῇ καταγγελίᾳ, ἀλλὰ τῇ παρελεύσει 15θημέρου ἀπὸ τῆς καταγγελίας (*Κανκᾶ*, Ἔνοχ ὑπ' ἄρθρ. 669 § 6).

ΣΧΕΣΙΣ ΟΔΗΓΟΥ ΑΓΟΡΑΙΟΥ (ΤΑΞΙ) ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ

Ἀπόλυσις μεθ' ὑποβολὴν μηνύσεως, ἀπαλλαγὴ καὶ ἐπιροὴ ἐπὶ ἀπολύσεως

Κριτήριον συμβάσεως ἐργασίας ἢ προσωπικὴ ἐξάρτησις.—Χαρακτηρισμὸς τῆς σχέσεως ὁδηγοῦ ἀγοραίου (ταξὶ) αὐτοκινήτου ὡς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ὄχι μισθώσεως πράγματος.—Δικαίωμα ἐργοδότου εἰς ἀπόλυσιν μισθωτοῦ μεθ' ὑποβολὴν κατ' αὐτοῦ μηνύσεως δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν διαπραχθεῖσαν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας του, ἄνευ τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρου 9 Ν. 118|1945.—Ὑστέρα ἀπαλλαγὴ μισθωτοῦ ἀπὸ κατηγορίας.—Δικαίωμα μόνον ἀποζημιώσεως Ν. 2112 καὶ μὴ ἐπιρροὴ ἐπὶ τοῦ κύρους τῆς ἀπολύσεως.

Διασπώσα τὴν γνώμην προηγουμένων δικαστικῶν ἀποφάσεων ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις δέχεται, ὅτι καὶ ὁ ὁδηγὸς αὐτοκινήτου μετὰ μετρητοῦ (ταξὶ) διατελεῖ ἐν σχέσει ἐργασίας μετὰ τοῦ ἰδιοκτήτου τοῦ αὐτοκινήτου καὶ ἐπιχειρηματίου, γνώμη, τὴν ὁποίαν ἐξέφερε καὶ τὸ Νομικὸν Συμβούλιον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8|141|1950 γνωμοδοτήσεως οὗτοῦ (εἰσηγητὴς *Τρ. Κοντογιαννόπουλος*, ΕΕΔ 9, 521).

Πρὸς ἐπίρρωσιν τῆς ὀρθῆς καὶ καθ' ἡμᾶς ταύτης γνώμης (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 521 ἑπ.) ὑπομιμνήσκεται καὶ τὸ ἀπὸ 8 Σεπτεμβρίου 1950 Διάταγμα «περὶ κανονισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ ἀγοραίων (ταξὶ) καὶ ἰδιωτικῆς χρήσεως αὐτοκινήτων» (ΕΕΔ 9, 941) τὸ ὁποῖον φυσικὰ προϋποθέτει ὑφισταμένην σύμβασιν ἐργασίας καὶ οὐχὶ μίσθωσιν πράγματος, ὡς ἀντελήφθησαν τὴν σχέσιν προγενέστεραι δικαστικαὶ ἀποφάσεις.

Σχετικῶς ἤδη πρὸς τὴν ἄποψιν τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως περὶ ἀπολύσεως μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν καὶ ὑπὸ τὸ καθεστὼς τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ὑπομιμνήσκεται καὶ ἡ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 7568|1950 (εἰσηγητὴς *Π. Πετράκης*, ΕΕΔ 9, 1081, βλέπε καὶ αὐτόθι σημειώσεις μας, ἔνθα ἀνασκόπησις τῶν γνωμῶν τῆς νομολογίας).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3947|1950

Διαδικασία Ν. Γ΄ΩΟΔ΄

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Μ. Κυριλλόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Κουτσούρης, Σ. Ἀμερικάνος

Ἐβεβαιώθησαν τ' ἀκόλουθα: Μεταξὺ τῶν διαδίκων συνήφθη σύμβασις, δυνάμει καὶ εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ὁποίας ὁ ἐνάγων ἀνέλαβε τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ εἰς τοὺς ἐναγομένους ἀνήκοντος ἀγοραίου αὐτοκινήτου μετὰ μετρητοῦ (ταξὶ), ὑπὸ τὸν ὅρον, ὅπως ἐκ τῶν ὁραχ. 1800, ἃς εἰσέπραττε κατὰ διανυόμενον ἐξακριβούμενον ἐκ τοῦ μετρητοῦ χιλιόμετρον, τὰς μὲν 1300 παραδίδῃ εἰς τοὺς ἐναγομένους, τὰς δὲ ὑπολοίπους 500, ὡς καὶ πᾶσαν ἄλλην ἔκτακτον πρόσοδον τοῦ αὐτοκινήτου, ἀποκερδαίνῃ οὗτος. Ἐν ὄψει τῶν πραγματικῶν τούτων περιστατικῶν κρίνομεν, ὅτι ὁ νομικὸς χαρακτηρισμὸς ὁ προσιδιάζων εἰς τὴν μεταξὺ τῶν διαδίκων καταρτισθεῖσαν σύμβασιν, εἶναι ὁ τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου καὶ οὐχὶ ὁ τῆς συμβάσεως μισθώσεως πράγματος, ὡς οἱ ἐναγόμενοι ὑποστηρίζουν. Τοῦτο δέ, διότι ἐκ τοῦ ὅλου περιεχομένου τῆς συμβάσεως ταύτης προκύπτει, ὅτι ὁ ἐνάγων ἐκμισθωτὴς τῆς ἐργασίας εὑρίσκετο ἔναντι τοῦ ἐναγομένου εἰς σχέσιν τινὰ ἐξαρτήσεως, εἰς οἵαν δὲν εὑρίσκεται ὁ μισθωτὴς πράγματος, καθ' ὅσον οὗτος ἦτο ὑπόχρεως νὰ ἐργάζεται καθ' ὡρισμένας ὥρας τοῦ εἰκοσιτετραώρου, νὰ ἀκολουθῇ τὰς ὑποδείξεις τοῦ ἐναγομένου σχετικῶς πρὸς τὴν καλλιτέραν ἐκμετάλλευσιν τοῦ αὐτοκινήτου καὶ γενικῶς ὡς πρὸς τὴν αὔξησιν τῶν ἡμερησίων εἰσπράξεων, ἐξ ἧς ἐξηρτᾶτο ἡ παρὰ τῶν ἐναγομένων ἀπόληψις μεγαλυτέρας μερίδος κερδῶν. Ἐκ τούτων ἕπεται, ὅτι τὸ προέχον ἐν τῇ προκειμένῃ συμβάσει στοιχεῖον εἶναι ἡ μίσθωσις τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος, τοῦ πράγματος (αὐτοκινήτου) ἀποτελοῦντος τὸ μέσον τῆς ἐργασίας (*Durand*, Traité de droit du Travail (1950), τόμ. Π. 229). Ἐκτὸς τούτων ἡ ὑπὸ κρίσιν σύμβασις καὶ ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς δικαιοπρακτικῆς βουλήσεως τῶν μερῶν προσέλαβε τὸν χαρακτῆρα τῆς μισθώσεως ἐργασίας, καθ' ὅσον, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς προσαγομένης ἀπὸ 17 Ἰουνίου 1950 καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, οἱ ἐναγόμενοι καταγγέλλουν τὴν μετὰ τοῦ ἐνάγοντος σύμβασιν, ἣν ρητῶς χαρακτηρίζουν ὡς σύμβασιν ἐργασίας. Ἀπορριπτέα ὅθεν ἡ ὑπὸ τῶν ἐναγομένων ἔνστασις ἀναριθμοδιότητος.

Ὁ ἐκ τῶν ἐναγομένων Θ. Κ. ἐνεχείρισε τὴν 16|6|50 εἰς τὸν Εἰσαγγελέα τῶν ἐνταῦθα Πλημμελειοδικῶν μήνυσιν κατὰ τοῦ ἐνάγοντος ἐπὶ κλοπῇ καὶ ἀπάτῃ, γενομένῃ ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας του. Ἀκολούθως δὲ τὴν 17 Ἰουνίου 1950 οὗτος κατήγγειλε τὴν μετὰ τοῦ ἐνάγοντος σύμβασιν ἐργασίας διὰ τῆς ἀπὸ 16|6|50 ἐγγράφου καταγγελίας, κοινοποιηθείσης τῷ ἐνάγοντι, ὡς τοῦτο πιστοῦται ἐκ τοῦ προσαγομένου ἀποδεικτικοῦ ἐπιδόσεως. Ἡ καταγγελία αὕτη τῆς συμβάσεως ἐργασίας νόμιμος τυγχάνει, τῶν ἐναγομένων μὴ ὄντων ὑποχρέων, ἵνα τηρήσουν ἕτεραν τινὰ διατύπωσιν, ἐφ' ὅσον ἡ καταγγελία ἐγένετο μετὰ τὴν ὑποβολὴν τῆς μηνύσεως δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν τοῦ μισθωτοῦ, διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐνασκήσει τῆς ὑπηρεσίας του (ἄρθρ. 5 Ν. 2112, ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἄρθρ. 9 § 9 Ν. 118|45 ὡς τοῦτο τροποποιηθὲν ἰσχύει). Ἐπακολουθησάσης τῆς ποινικῆς δίκης ὁ κατηγορούμενος ἐνάγων ἀπηλλάγη λόγῳ ἀμφιβολιῶν τῆς ἀποδοθείσης αὐτῷ κατηγορίας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1164 |8|10|50 ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου τῶν ἐνταῦθα Πλημμελειοδικῶν. Ἡ τοιαύτη ἀπαλλαγὴ τοῦ ἐνάγοντος οὐδεμίαν ἐπιρροὴν ἀσκεῖ ἐπὶ τοῦ κύρους τῆς γενομένης ἀπολύσεως, ἡ ὁποία καὶ μετὰ τὴν ἀπαλλαγὴν ἐξακολουθεῖ παραμένουσα ἰσχυρὰ καὶ νόμιμος (σχετικῶς ΕΕΔ, τόμ. 8, σελ. 782). Ἀπορριπτέα τυγχάνει ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ κατὰ τὴν κυρίαν αὐτῆς βάσιν περὶ ἐπιδικάσεως τῷ ἐνάγοντι ἀποδοχῶν διὰ τὸν μετὰ τὴν ἀπόλυσιν χρόνον, λόγῳ ἀκύρου ἀπολύσεως καὶ ὑπερημερίας τῶν ἐναγομένων περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Ν. 2112 ὑπάλληλος ἀπαλλαγεὶς διὰ βουλεύματος ἢ δικαστικῆς ἀπο

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ ΜΕΤ' ΙΔΙΩΤΟΥ

Προστασία έκ Νόμων καταγγελίας συμβάσεως καὶ συλλογικῶν συμβάσεων

Προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς Ν. 2112|1920 ἡ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου παροχὴ ὑπηρεσιῶν.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ δημοσίου ὑπαλλήλου, παρέχοντος παρεμπιπτόντως ἢ παρέργως ὑπηρεσίας εἰς ἰδιώτας ἢ νομικὰ πρόσωπα ἰδιωτικοῦ ἢ δημοσίου δικαίου.—Ἔννοια Α. Ν. 866|1937.—Ἀνεφάρμοστον καὶ ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἢ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.—Ἀνεφάρμοστον καὶ Ν. 118|1945.

Ἐπικυροῦται ὑπὸ τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ἡ πρωτόδικος ὑπ' ἀριθ. 4319|1949 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν (Πρωτοδίκης *Ε. Μαλλιάρας*, ΕΕΔ 8, 988).

Τὸ Πρωτοδικεῖον ἐμμένει εἰς τὴν ἄποψιν τῆς πρωτοδίκου, ὅτι ὁ δημόσιος ὑπάλληλος, μὴ ὢν κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 10 Ν. 1234|1918 καὶ ἄρθρ. 11 Ν. 2112|1920 καὶ ἄρθρου 2 Α. Ν. 866|1937, δὲν ἀπολαμβάνει τῆς προστασίας οὔτε τῶν ἐργατικῶν νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, οὔτε τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Ἂν, ὡς διὰ μακρῶν ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 8, 986 ἑπ.), διὰ τὴν προστασίαν τοῦ Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» ἔχῃ γίνῃ δεκτόν, ὅτι, ἀφοῦ προϋπόθεσις αὐτῆς εἶναι, κατ' ἄρθρ. 10 Ν. 1234|1918 καὶ ἄρθρ. 11 Ν. 2112|1920, νὰ παρέχῃ ὁ ἀπολυόμενος *κατὰ κύριον* ἐπάγγελμα ὑπαλληλικὴν ὑπηρεσίαν εἰς κατάστημα, γραφεῖον ἢ ἐπιχείρησιν, δὲν δικαιοῦται ὁ δημόσιος ὑπάλληλος τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 (Α. Π. 177|1937, Θέμ. ΜΗ' 766, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 1911|1939, Δικαστικὴ 12ον 217, πρβλ. καὶ Α. Π. 493|1948, ΕΕΔ 7, 830) καὶ τοῦτο ἔχει τὸν λόγον του εἰς τὸ ὅτι ἀπολυόμενος δὲν θὰ εὑρεθῇ ἀπροειδοποιήτως εἰς τὰς ὁδοὺς ἄνεργος (βλέπε περὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ Ν. 2112 τὴν εἰσηγητικήν του ἔκθεσιν) ἢ διὰ νὰ ἀνατρέξωμεν εἰς τὴν πρὸ τοῦ Ν. 2112|1920 ἀρχικὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 10 Ν. 1231|1918 δὲν ἠθελήθη νὰ λαμβάνῃ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου ἐφεδρικὸν ἐπίδομα, ἐν ἐπιστρατεύσει τον, ὁ δημόσιος ὑπάλληλος, δὲν νομίζομεν, ὅτι εἶναι πειστικὴ ἡ ἄποψις ὅτι διὰ τὸν αὐτὸν λόγον δὲν ἐφαρμόζονται ἐπ' αὐτοῦ καὶ αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας, ἢ αἱ πρὸς ταύτας ἐξομοιούμεναι ἀποφάσεις Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἢ αἱ βάσει τοῦ Ν. 28|1944 ἐκδιδόμεναι ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις.

Τὸ πρᾶγμα εἰς τὸ τελευταῖον ἐντοπίζεται μόνον εἰς τοῦτο: Ὑπάρχει καὶ ἐπιτρεπτῶς ἐκ τοῦ νόμου σύμβασις ἐργασίας;

Ἀφοῦ καὶ ὁ δημόσιος ὑπάλληλος δύναται ἐγκύρως νὰ συνάψῃ σύμβασιν ἐργασίας μετ' ἰδιώτου εἰς παροχὴν ἰδιωτικῶν ὑπηρεσιῶν κατὰ χρόνον ἐλεύθερον εἰς αὐτὸν ἐκ τῶν δημοσιοϋπαλληλικῶν ἀσχολιῶν του (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 8, 986), ὁ μισθὸς αὐτοῦ πλέον ρυθμίζεται ὑπὸ τῶν θεσιν κανόνων οὐσιαστικοῦ δικαίου ἐπεχουσῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀποφάσεων διαιτησιῶν ἢ τῶν κατὰ Ν. 28|1944 ἐκδιδομένων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.

Λέγοντες σύμβασιν ἐργασίας ἐν προκειμένῳ, ἐννοοῦμεν σύμβασιν περὶ ἐξηρτημένης ἐργασίας καὶ τοιαύτη εἶναι ἐρευνητέα ὑπὸ τὸ γνωστὸν κριτήριον τῆς προσωπικῆς ἐξαρτήσεως (οὕτω αἱ Α. Π. 566|1949, εἰσηγητὴς *Α. Κωτσούλας*, ΕΕΔ 9, 105, Α. Π. 578|1949, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάριος*, ΕΕΔ 9, 160 καὶ ἄλλαι παραπομπαὶ ἐν ΕΕΔ 9, 109), τῆς ὁποίας ὑπαρχούσης καθίσταται περαιτέρω νομικῶς ἀναγκαία ἡ ρύθμισις τῆς ἀντιπαροχῆς, μισθοῦ, κατὰ τοὺς ἰσχύοντας ἐπὶ τοῦ θέματος νομικοὺς κανόνας.

Τὸ «κύριον ἐπάγγελμα», ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ἐπαγγελματικῆς δραστηριότητος, ἐκ τῆς ὁποίας ἀποκερδαίνει τις ἀξιόλογον διὰ τὴν διαβίωσίν του ποσόν, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ παρεπόμενον, ἐξ οὗ κερδίζει ἀσήμαντα διὰ τὸν ἄνω σκοπὸν ποσά (*Χ. Ἀγαλλόπουλος*, ΕΕΔ 3, 324), ἐπιδοᾷ μόνον εἰς ὅσην ἔκτασιν καὶ ὅπου ἠθέλησεν ὁ Νόμος.

Οὕτω εἰς τὸ ἄρθρ. 10 Ν. 1234|1918 καὶ ἄρθρ. 11 Ν. 2112|1920 γίνεται λόγος περὶ κυρίου ἐπαγγέλματος, ὡς γίνεται λόγος καὶ εἰς τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ Ν. 6298|1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων».

Ἀλλ' εἰς τὸ θέμα περὶ μισθοῦ δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἐπιρροήν τινα τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ παρέχων ὑπηρεσίας δὲν παρέχει ταύτας κατὰ κύριον ἐπάγγελμα.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6560|1950

Διαδικασία Ν. Γ@ΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Μπιζίμης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Π. Πεφάνης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Γιαννακουρέας, Ι. Φλουτᾶκος

Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ Π. Δ. τῆς 2)10-27-11-1931 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου διατάξεων», ἰδίᾳ δ' ἐκ τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 1 τούτου, καθ' ἣν τὸ ἐν Ἀθήναις Ἐθνικὸν Μετσόβιον Πολυτεχνεῖον εἶναι Ἀνώτατον Κρατικὸν Ἐκπαιδευτικὸν Ἵδρυμα, τῆς παρ. 2 τοῦ ἄρθρου 9, καθ' ἣν ὁ Σύλλογος ἑκάστης τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν τοῦ Ε.Μ.Π. ἀπαρτίζεται ἐκ τῶν ἐν ταύτῃ διδασκόντων τακτικῶν καὶ ἐκτάκτων μονίμων καθηγητῶν καὶ τῆς παρ. 5 τοῦ ἄρθρου 23, ὡς αὕτη ἀντικατέστη διὰ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Ἀν. Νόμου 1477|1938, καθ' ἣν: Τὸ Ε.Μ.Π. ὡς δημοσία ὑπηρεσία ἀπαλλάσσεται παντὸς δημοσίου ἢ δημοτικοῦ φόρου, ταχυδρομικοῦ, τηλεφωνικοῦ ἢ τηλεγραφικοῦ τέλους καὶ ἀπολαύει παντὸς εἰς τὰς λοιπὰς δημοσίας ἐν γένει ὑπηρεσίας χορηγουμένου εὐεργετήματος, σαφῶς καὶ ἀδιαφιλονικήτως προκύπτει, ὅτι τὸ Ε.Μ.Π. εἶναι δημοσία ὑπηρεσία, οἱ δὲ διδάσκοντες εἰς αὐτὸ τακτικοὶ καὶ ἔκτακτοι μόνιμοι καθηγηταὶ δημόσιοι ὑπάλληλοι. Ὅθεν ὁ ἐνάγων, τυγχάνων ἐπιμελητὴς ἐν τῇ ἕδρᾳ τῆς Εἰδικῆς Μηχανολογίας τοῦ Ε.Μ.Π. ἀπὸ τοῦ ἔτους 1930 καὶ ἐφεξῆς, κατὰ τὸ προσαγόμενον ὑπ' ἀριθ. 2615|469|30-7-1945

φάσεως τῶν ἀποδοθεισῶν αὐτῷ κατηγοριῶν, δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ Ν. 2112 ἀποζημίωσιν. Βάσιμος ὅθεν ἡ ἐπικουρικὴ βάσις τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, δι' ἧς αἰτεῖται ἡ ἐπιδίκασις ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 2112.

πιστοποιητικόν τῆς Πρυτανείας τοῦ Ἀνωτάτου τούτου κρατικοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Ἱδρύματος, ἤδη δέ, ὡς ἑκατέρωθεν συνομολογεῖται, καθηγητῆς αὐτοῦ, εἶναι μόνιμος δημόσιος ὑπάλληλος. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι δὲν ὑφίσταται διάταξις, ἀπαγορεύουσα τὴν σύναψιν ἐγκύρου συμβάσεως περὶ παροχῆς πρὸς φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα ὑπαλληλικῶν ὑπηρεσιῶν παρὰ δημοσίου, οἷος ὁ ἐνάγων, ὑπαλλήλου, ἐρευνητέον ὅμως ἐν τῇ ἀμέσως ἑπομένῃ σκέψει ἀποβαίνει κατὰ πόσον δύναται οὗτος νὰ τύχῃ τῆς προστασίας τῶν κειμένων τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἰδικῶν εὐεργετικῶν νόμων, δοθέντος ὅτι αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐν γένει καὶ αἱ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 16|20 Νοεμβρίου 1935 καὶ δὴ τὰς τοῦ ἄρθρου 21 αὐτοῦ πρὸς αὐτὰς ἐξομοιούμεναι διαιτητικαὶ ἀποφάσεις εἶναι ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ἐφαρμοστέαι ἐπὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων.

Κατὰ τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρων 11 τοῦ νόμου 2112 καὶ 10 τοῦ νόμου 1234, ὡς τὸ τελευταῖον τοῦτο συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου 1558, ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος θεωρεῖται πᾶν πρόσωπον, κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἀσχολούμενον ἐπ' ἀντιμισθίᾳ εἰς ὑπαλληλικὴν ὑπηρεσίαν ἰδιωτικοῦ καταστήματος, γραφείου ἢ ἐν γένει ἐπιχειρήσεως καὶ παρέχον ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν. Ἐντεῦθεν ἕπεται, ὅτι μεταξὺ τῶν γνωρισμάτων τῶν κατὰ νόμον θεμελιούντων τὴν ἔννοιαν τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου εἶναι, συνῳδὰ τῷ ρητῷ γράμματι τούτου, ἡ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἐνασχόλησις τοῦ προσώπου ἐπ' ἀντιμισθίᾳ εἰς ὑπαλληλικὴν ὑπηρεσίαν, ὡς εἰκὸς δὲ πρὸς ὁλοκλήρωσιν τῆς ἐντεῦθεν συνιστωμένης ἐννοίας ἀπαιτεῖται ἀναγκαίως νὰ συνυπάρχουν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἐργαζομένου καὶ ἅπαντα τὰ λοιπὰ ὡς ἀνωτέρω νόμιμα γνωρίσματα, καθ' ὅσον ἡ τυχὸν ἀνυπαρξία οἱουδήποτε τούτων καὶ δὴ τοῦ βασικωτέρου ἐξ αὐτῶν, καθ' ὃ πρὸς συγκράτησιν τῆς ἐννοίας τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἐπιτάσσεται νόμῳ ἢ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἐπ' ἀντιμισθίᾳ εἰς ὑπαλληλικὴν ὑπηρεσίαν ἐνασχόλησις τοῦ ἐργαζομένου ἔχει ὡς ἄμεσον ἐπακόλουθον νὰ μὴ θεωρῆται οὗτος ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, ἐξ οὗ εἰκότως παρέπεται, ὅτι δὲν δύναται νὰ τύχῃ τῆς ἐκ τῶν ἀνωτέρω νόμων προστασίας, ταὐτὸ ὅπερ συμβαίνει καὶ προκειμένου περὶ δημοσίου ὑπαλλήλου, παρεμπιπτόντως ἢ παρέργως παρέχοντος συνάμα τὰς ὑπηρεσίας του, εἴτε εἰς ἰδιώτας, εἴτε εἰς νομικὰ πρόσωπα ἰδιωτικοῦ ἢ δημοσίου δικαίου. Εἰς ταῦτα μεταβολήν τινα σύδαμῶς ἐπήνεγκεν ὁ Ἀν. Νόμος 866|1937, ἐφ' ὅσον οὗτος προέθετο ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον νὰ ρυθμίσῃ ζητήματα συλλογικῶν συμβάσεων, ὡς σαφῶς συνάγεται ἐκ τῆς ἐν ἄρθρῳ 1 παρ. 2 ἀναφορᾶς του εἰς τὸ ἄρθρον 10 τοῦ νόμου 1234, σχετικῶς μὲ τὸν χαρακτηρισμὸν μισθωτοῦ τινος ὡς ὑπαλλήλου. Ἡ περαιτέρω ἐν ἄρθρῳ 2 παρ. 1 διάταξις τούτου, καθ' ἣν αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἰσχὺν ἔχουσι ἐπὶ τε ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων, ἐφαρμοζόμεναι ἀνεξαρτήτως συστήματος πληρωμῆς (ἡμερομίσθιον, κατ' ἀποκοπὴν κλπ.) ἀφορᾷ τὴν ἔκτασιν τῆς ἐφαρμογῆς τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ οὐδὲν πέραν τούτου. Ὅθεν ἐκ τῶν προπαρατεθειμένων διατάξεων τοῦ εἰρημένου 866|1937 Νόμου εἰδικώτερον καὶ γενικώτερον ἐκ τῆς καθόλου αὐτοῦ οἰκονομίας σαφῶς καὶ ἀνενδοιάστως συνάγεται, ὅτι τοῦ ὅρου «ὑπάλληλος» γίνεται ἐν αὐτῷ χρῆσις ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ νόμου 1234, εἰς ὃ καὶ ἐξ ὁλοκλήρου ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀναφέρεται, ἐξ οὗ ἀναγκαίως ἀκολουθεῖ, ὅτι ὁ συντάκτης τοῦ νόμου 866 οὐδαμῶς, ὡς προεξετέθη, ἀπέβλεψεν εἰς μεταβολήν τινα τῆς ἐννοίας τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ἣτις ἐκράτει ἐν ᾧ χρόνῳ ἐθέσπισε τοῦτον, ταῦθ' ὅπερ ἀληθῶς ἠδύνατο ἐν τῇ παντοδυναμίᾳ του νὰ πράξῃ διὰ ρητῆς σχετικῆς διατάξεως, ἐὰν ἔκειτο ἐν τῷ λογισμῷ του ἄλλοία θεμελίωσις τῆς διαληφθείσης ἐννοίας (πρβλ. καὶ Α. Π. 241 καὶ 493 τοῦ 1948, ΕΕΔ 7, σ. 433, 890, ὡς καὶ Α. Π. 155|1949, ΕΕΔ 8, 369). Ἐκ τῆς συναρτήσεως ἑπομένως καὶ τῆς ἐν γένει ἀλληλουχίας τῶν συναφῶν διατάξεων ἁπάντων τῶν ἀνωτέρω νόμων οὐδεμία δύναται, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, νὰ χωρήσῃ ἐν προκειμένῳ ἀμφιβολία, ὅτι ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου γίνεται βάσει τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 10 τοῦ νόμου 1234 διαλαμβανομένων κριτηρίων.

Ἐκ τῶν ὑπ' ὄψιν τοῦ πρωτοβαθμίου δικαστοῦ τεθέντων ἀποδεικτικῶν στοιχείων, δεόντως ἐν τοῖς καθ' ἕκαστον καὶ ἐν τῷ συνόλῳ των ἐκτιμωμένων ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ὡς ἐφετείου ἐνταῦθα δικάζοντος, ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἅπαντα τὰ ἑκατέρωθεν ἐπικαλούμενα καὶ προσαγόμενα δικόγραφα καὶ ἔγγραφα, προέκυψαν ταῦτα: Ὁ ἐνάγων, μόνιμος ὢν δημόσιος, ὡς προειρηται, ὑπάλληλος, ἦτο ἀπὸ τοῦ ἔτους 1930 καὶ ἐφεξῆς ἐπιμελητὴς ἐν τῇ ἕδρᾳ τῆς Εἰδικῆς Μηχανολογίας καὶ ἤδη, ὡς ἑκατέρωθεν συνομολογεῖται, καθηγητὴς τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου, παρεῖχε πρὸ, τὴν ἐναγομένην παρέργως καὶ παρεμπιπτόντως ὑπηρεσίας, δι' ἃς δὲν ἀπησχολεῖτο περισσότερον τοῦ διωρου ἡμερησίως καὶ συνεπῶς δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ οὗτος ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος ὑπὸ τὴν ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει προεκτεθεῖσαν ἔννοιαν, ἐξ οὗ παρέπεται, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὰ ἐν τέλει τῆς 11 σκέψεως ἐκτεθέντα, ὅτι οὐδεμίαν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἐνάγοντος τόσον αἱ ἐν ἰσχύι συλλογικαὶ συμβάσεις ἐν γένει, ὅσον καὶ αἱ πρὸς ταύτας νόμῳ ἐξομοιούμεναι διαιτητικαὶ ἀποφάσεις καὶ κατ' ἀκολουθίαν καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ εἰρημένου ἐνάγοντος ἐπικαλουμένη ὑπ' ἀριθ. 14|1948 διαιτητικὴ ἀπόφασις τῆς πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς διαιτησίας Ἀθηνῶν, ἥτις, κυρωθεῖσα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 28|1948 ὁμοίας τῆς Ἀνωτέρας Μονίμου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, ἐκηρύχθη συνάμα ἐκτελεστὴ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41173|634 τῆς 30|11|48-5|1|1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. Ὅθεν, ἀνεξαρτήτως ἂν ἐν προκειμένῳ εἶναι ἢ μὴ ἐφαρμοστέα ἡ διάταξις τῆς παρ. 13 τῆς ἀπὸ 16|9|1937 συλλογικῆς συμβάσεως «ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, ἰδιωτικῶν γραφείων καὶ ἐπιχειρήσεων ἐν γένει», καθ' ἣν ἐξαιροῦνται τῆς συλλογικῆς ταύτης συμβάσεως ἐκεῖνοι τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ, οἵτινες ἀσχολοῦνται μέχρι 3 1|2 ὡρῶν ἡμερησίως, ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ κατὰ τὰ κεφάλαια περὶ ἐπιδικάσεως τῷ ἐνάγοντι α) τῆς ἐκ δραχ. 11.700.000 διαφορᾶς μισθοῦ 9 μηνῶν, ἤτοι ἀπὸ 6-10-1948, ἀφ' οὗ χρόνου ἴσχυσεν ἡ ὡς ἄνω διαιτητικὴ ἀπόφασις, μέχρι 30ῆς Ἰουνίου 1949 καὶ β) τῶν ἐκτάκτων χρηματικῶν παροχῶν Χριστουγέννων 1948 καὶ Πάσχα 1949, ἐστίν, ὡς

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΓΥΝΑΙΚΟΣ

ΑΠΟΧΗ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΗΣ ΠΡΟ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΤΟΚΕΤΟΝ

Ἀσθένεια μετὰ τοκετὸν καὶ ἐπιροὴ ἐπὶ ἰσχύος συμβάσεως ἐργασίας

Μὴ λύσις συμβάσεως ἐργασίας δι' ἀποχῆς μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας ἢ προκειμένου περὶ γυναικὸς ἐν λοχείᾳ.—Δικαίωμα ἀσθενοῦς ἐπὶ μισθοῦ κατ' ἄρθρ. 657, 658 Ἀστικοῦ Κώδικος.—Δικαίωμα καὶ γυναικὸς εἰς περίπτωσιν ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας ἕνεκα τοκετοῦ.—Ἀπαγόρευσις ἐργασίας κατὰ Διεθνῆ Σύμβασιν.—Συμψηφισμὸς ὠφελειῶν ἐκ τοῦ Ι. Κ. Α.—Ὑπολογισμὸς διαστημάτων ἀποχῆς κατ' Α. Κ.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ Ν. 3271 τῆς 24 Ἰουνίου]1 Ἰουλίου 1920 «περὶ κυρώσεως τῆς διεθνοῦς συμβάσεως τῆς διεθνοῦς συνδιασκέψεως τῆς ἐργασίας τῆς Οὐασιγκτώνος περὶ ἐργασίας τῶν γυναικῶν πρὸ καὶ μετὰ τὸν τοκετὸν» εἰς ὅλας τὰς βιομηχανικὰς ἢ ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις, δημοσίας ἢ ἰδιωτικάς, ἢ εἰς τὰ παραρτήματα αὐτῶν, ἐξαιρουμένων τῶν καταστημάτων, ἐν οἷς ἀπασχολοῦνται μόνον τὰ μέλη μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς οἰκογενείας, ἡ γυνὴ α) δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐργάζεται ἐπὶ χρονικὸν διάστημα ἓξ ἑβδομάδων μετὰ τὸν τοκετόν, β) δικαιοῦται νὰ διακόψῃ τὴν ἐργασίαν, κατόπιν προσκομιδῆς ἰατρικοῦ πιστοποιητικοῦ, ἐμφαίνοντος ὅτι ὁ τοκετὸς πιθανῶς θὰ λάβῃ χώραν ἐντὸς 6 ἑβδομάδων, γ) δικαιοῦται νὰ λαμβάνῃ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς κατὰ τὰς ἄνω παραγράφους α' καὶ β' ὁριζομένης διακοπῆς τῆς ἐργασίας ἀποζημίωσιν, ἐπαρκοῦσαν πρὸς διατροφὴν αὐτῆς καὶ τοῦ τέκνου της, πληροῦσαν τοὺς ὅρους τῆς ὑγιεινῆς.

Ἡ ἀποζημίωσις αὕτη, τῆς ὁποίας τὸ ποσὸν θέλει καθορισθῇ ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας Ἀρχῆς ἑκάστης χώρας, θὰ καταβάλληται ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἢ θὰ χορηγῆται ὑπὸ εἰδικοῦ ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου.

Δικαιοῦται ἐπίσης εἰς δωρεὰν περίθαλψιν παρ' ἰατροῦ ἢ μαίας. Πλὴν τοῦ ἰατροῦ ἢ τῆς μαίας, ὡς πρὸς τὸν προσδιορισμὸν τῆς ἡμέρας τοῦ τοκετοῦ, οὐδαμῶς ἀναιρεῖ τὸ δικαίωμα τῆς γυναικός, ὅπως λάβῃ ἀποζημίωσιν, εἰς ἣν δικαιοῦται ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τοῦ ἰατρικοῦ πιστοποιητικοῦ μέχρι τοῦ τοκετοῦ.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ γυνή, ἐὰν θηλάζῃ τὸ τέκνον της, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ τῇ παρέχωνται αἱ διακοπαὶ πρὸς ἀνάπαυσιν, ἡμισείας ὥρας ἑκάστη, διὰ τὸν θηλασμόν.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 τῆς αὐτῆς διεθνοῦς συμβάσεως κατὰ τὴν διακοπὴν τῆς ἐργασίας, ὡς καὶ ἐὰν ἡ γυνὴ ἀπομακρυνθῇ τούτης ἐπὶ μακρότερον χρόνον ἕνεκεν ἀσθενείας, ἥτις δι' ἰατρικοῦ πιστοποιητικοῦ βεβαιοῦται, ὅτι προῆλθεν ἐκ τῆς κυήσεως ἢ τοῦ τοκετοῦ, καθιστῶ δὲ αὐτὴν ἀνίκανον νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν, δὲν δικαιοῦται ὁ ἐργοδότης νὰ εἰδοποιήσῃ αὐτὴν πρὸς ἀπόλυσιν, ἐφ' ὅσον ἡ ἐν λόγῳ διακοπὴ ἢ ἀπομάκρυνσις ἀπὸ τῆς ἐργασίας δὲν ὑπερβῇ τὸ ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας Ἀρχῆς ἑκάστης χώρας καθοριοθησόμενον ἀνώτατον χρονικὸν διάστημα ἢ ἐφ' ὅσον ἡ προθεσμία τῆς εἰδοποιήσεως ἐκπνέει διαρκούσης ἔτι τῆς ὡς ἄνω διακοπῆς ἢ ἀπομακρύνσεως.

Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τῆς αὐτῆς διεθνοῦς συμβάσεως, ὁ ὅρος «γυνὴ» δηλοῖ πᾶν πρόσωπον θηλυκοῦ γένους, οἱασδήποτε ἡλικίας ἢ ἐθνικότητος, ἔγγαμον ἢ ὄχι καὶ ὁ ὅρος «τέκνον» δηλοῖ πᾶν τοιοῦτον, νόμιμον ἢ ὄχι.

Κατὰ τὸ ἄρθρον ἤδη δεύτερον τοῦ κυρωτικοῦ τῆς διεθνοῦς συμβάσεως Ν. 2271]1920 πᾶσα διάταξις τῆς ὑφισταμένης ἑλληνικῆς νομοθεσίας, παρέχουσα τυχὸν μείζονα πλεονεκτήματα εἰς τὰ διὰ τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου αὐτοῦ κυρουμένης συμβάσεως προστατευόμενα πρόσωπα, διατηρεῖται ἐν ἰσχύϊ, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 105 τῆς Συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν.

ἀβάσιμος, ἀπορριπτέα. Ἐξ ἄλλου, ἐφ' ὅσον ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐνάγων ἤξιου ὁπωσδήποτε μισθὸν πολλῷ μείζονα τοῦ ὑπὸ τῆς ἐναγομένης παρεχομένου αὐτῷ, ἐξ οὗ λόγου καὶ παινικῶς ἐδίωξε ταύτην ἐπὶ παραβάσει τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Α.Ν. 690]1945, καὶ ὅτι ἡ εἰρημένη ἐναγομένη δὲν ἠδύνατο νὰ διατηρήσῃ τοῦτον βάσει τῆς παρ' αὐτοῦ ζητουμένης ἀντιμισθίας, τοῦτέστι μὲ ἀποδοχάς, ἃς δὲν ἐδικαιοῦτο κατὰ νόμον, παρέπεται ἐντεῦθεν, ὅτι αὕτη συννόμως ἤσκησε τὰ τῆς ἀπολύσεως τοι δικαίωμά της καὶ οὐχὶ καταχρηστικῶς. Ὅθεν ἡ τοῦ ἐνάγοντος ἀγωγὴ καὶ ὡς πρὸς τὴν βάσιν αὐτῆς, τὴν θεμελιουμένην ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 281 Α. Κ., καθ' ἣν οὗτος, ὡς κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος γενομένης τῆς ἀπολύσεως του, αἰτεῖται τὴν καταψήφισιν τῆς ἐναγομένης εἰς καταβολὴν αὐτῷ ἀποδοχῶν ἐνεργείας τοῦ ἐκ δρχ. 4.200.000 διὰ τὸ ἀπὸ 23ης Ἰουνίου 1949, ὅτε, ὡς οὗτος διατείνεται, ἀκύρως ἀπελύθη, μέχρι τῆς 22ας Αὐγούστου 1949, ἐστὶν ἐπίσης ὡς ἀβάσιμος ἀπορριπτέα, περαιτέρω δ' ἐν τέλει ἀπορριπτέα ἀποβαίνει καὶ ὡς πρὸς τὴν βάσιν της περὶ μὴ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Α. Ν. 118]45, ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι, ὡς ἐν συνεχείᾳ ὑποστηρίζει ὁ ἐνάγων, ἡ δοθεῖσα αὐτῷ ἀποζημίωσις ἔδει νὰ ὑπολογισθῇ βάσει τοῦ ὑπὸ τῆς ὡς ἄνω διαιτητικῆς ἀποφάσεως καθοριζομένου μισθοῦ καὶ ὅτι συνάμα δὲν ἐτηρήθησαν καὶ αἱ λοιπαὶ διατυπώσεις τοῦ προμνησθέντος νόμου, ἀφοῦ, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, δὲν εἶναι ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἐνάγοντος ἐφαρμοστέαι αἱ διατάξεις τοῦ νόμου τούτου, καθὼς καὶ αἱ τοιαῦται τῶν λοιπῶν ὡς ἀνωτέρω νόμων, αἵτινες ἀφορῶσι τοὺς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους, ἐξ οὗ παρέπεται ὅτι ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ ἀποβαίνει ἐξ ὁλοκλήρου, ὡς ἀβάσιμος, ἀπορριπτέα.

Μετὰ τὰ προεκτεθέντα ἅπαντα τὰ παράπονα τοῦ ἐνάγοντος, ὡς διὰ τῶν προτάσεών του συμπληροῦνται καὶ ἀναπτύσσονται, τὰ πλήττοντα τὴν ὀρθότητα τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, εἰσὶν, ὡς ἀβάσιμα, ἀπορριπτέα, συναπορριπτομένης ἐντεῦθεν ὁλοσχερῶς κατ' οὐσίαν τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως ὡς ἀνυποστάτου, ἅτε τοῦ ἐκδόντος τὴν εἰρημένην ἀπόφασιν Πρωτοδίκου ὀρθῶς ἀποφηναμένου ἀπορριπτέαν ἐξ ὁλοκλήρου τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγήν.

Προϋφισταμένη σχετική διάταξις είναι ή τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ Ν. ΔΚΘ' τῆς 24 Ἰανουαρίου|7 Φεβρουαρίου 1912 «περὶ ἐργασίας γυναικῶν καὶ ἀνηλίκων». Κατὰ ταύτην εἰς τὰς ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ Ν. ΔΚΘ' ἐπιχειρήσεις καὶ ἐργασίας (βιομηχανικὰ καὶ βιοτεχνικὰ ἐργοστάσια καὶ ἐργαστήρια, λατομεῖα, μεταλλεῖα καὶ ὀρυχεῖα παντὸς εἴδους, οἰκοδομικὰς καὶ ἄλλας παρεμφερεῖς ὑπαιθρίους ἐργασίας, ἐπιχειρήσεις μεταφορᾶς προσώπων ἢ πραγμάτων διὰ γῆς καὶ δι' ὕδατος, ἐμπορικὰ καταστήματα καὶ πρατήρια παντὸς εἴδους, ἑστιατόρια, καφενεῖα, οἰνοπωλεῖα, ζαχαροπλαστεῖα καὶ τὰ τοιοῦτα ὅμοια καταστήματα, ξενοδοχεῖα) δὲν ἐπιτρέπεται νὰ χρησιμοποιῶνται ἐργάτιδες ἐπὶ ὁκτὼ ἐν ὅλῳ ἑβδομάδας πρὸ τοῦ τοκετοῦ καὶ μετ' αὐτόν, οὐδὲ πρὸ τῆς παρελεύσεως τεσσάρων ἑβδομάδων μετὰ τὸν τοκετόν. Κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον αἱ ἐργάτιδες θεωροῦνται ἐν ἀδείᾳ διατελοῦσαι καὶ δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ὁριστικὴ ἀντικατάστασις των.

Ἐξ ἄλλου καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 Ν. 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας» καὶ ἄρθρ. 8 β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ λόγῳ βραχείας σχετικῶς διαρκείας ἀσθενείας καὶ προκειμένου περὶ γυναικὸς ἐν λοχείᾳ δὲν θεωρεῖται ὡς λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους αὐτοῦ ἢ αὐτῆς.

Ταῦτα, καθ' ὅσον ἀφιρῇ τὴν λειτουργίαν καὶ ἰσχὺν τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἀπὸ ἀπόψεως ἀποζημιώσεως, περὶ τῆς ὁποίας ὁ Ν. 2271|1920 ὁμιλεῖ, παρ' ἡμῖν δὲν ὑπάρχει νομοθετημένη ἄλλη ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου ἐκείνης τῶν ἄρθρων 657, 658 Λατικοῦ Κώδικος (βλέπε Κ. Καυκᾶ, Ἐνοχ. Δίκαιον. Εἰδ. Μέρος. Τόμος Α', σελ. 321, καθ' ὃν ὡς ἀπουδαῖος λόγος δέον νὰ χαρακτηρισθῇ καὶ ὁ τοκετὸς διὰ τὴν γυναῖκα, ὡς καὶ ὁ πρόωρος τοιοῦτος, ἐφ' ὅσον δὲν ὀφείλεται εἰς ὑπαιτιότητα αὐτῆς. Ζήτημα ὅμως γεννᾶται, ἐὰν ὁ τοκετὸς διὰ τὰς μὴ ἐγγάμους δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀπουδαῖος λόγος μὴ ὀφειλόμενος εἰς ὑπαιτιότητά των, φρονεῖ ὅμως ὁ συγγραφεὺς ὡς ὀρθότεραν τὴν καταφατικὴν ἀπάντησιν, ὅταν μάλιστα αὗτος ὀφείλεται εἰς ψευδῆ ὑπόσχεσιν γάμου ἐκ μέρους τοῦ ἀνδρός. Ἀλλ' ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως σημειοῦμεν, ὅτι συνηγορεῖ καὶ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ καταστάντος ἐγχωρίου δικαίου τῆς διεθνοῦς συμβάσεως διὰ τοῦ Ν. 2271|1920).

Ζητήματα σχετικὰ πρὸς τὸ θέμα πραγματεύεται ἡ κατωτέρω δικαστικὴ ἀπόφασις.

Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 761|1950

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. Σ. Σταματιάδης

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Λ. Πάτσας, Σ. Γεωργιάδης

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ἐκτίθενται παρὰ τῆς ἐναγούσης τὰ ἑξῆς: Αὕτη, κατ' ἀκολουθίαν συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἦν συνῆψε μετὰ τῆς ἐναγομένης βιομηχανικῆς ἑταιρίας ἐλαστικοῦ κατὰ Σεπτέμβριον 1947, προσελήφθη παρ' αὐτῆς ὡς ἐργάτρια, ἀμειβομένη τελευταίως ἐπὶ ἡμερομισθίῳ ὄραχ. 15.000. Τῇ 2 Μαΐου 1950, ἐν καταστάσει ἐγκυμοσύνης τελοῦσα, ἐπικειμένου δὲ καὶ τοῦ τοκετοῦ της, ἐζήτησε καὶ ἔλαβε παρὰ τῆς ἐναγομένης τὴν νομίμως ὁριζομένην ἄδειαν τῶν 6 ἑβδομάδων πρὸ καὶ μετὰ τὸν τοκετόν, ὅστις τέλος ἔλαβε χώραν πρωΐρως, δι' ἀποστάσεως τοῦ πλακοῦντος, τὴν 17 Ἰουνίου 1950. Ἀπὸ ταύτης καὶ μέχρι τῆς 19 Αὐγούστου 1950 παρέμεινε κλινήρης, συνεπείᾳ αἱμορραγίας, ἀποτόκου τοῦ προώρου τοκετοῦ καὶ μεγάλης ἐξαντλήσεως τοῦ ὀργανισμοῦ της, ἀπορροίας ἐκείνης. Πλὴν ἡ ἐναγομένη, ὅτε αὕτη κάπως ἀναλαβοῦσα προσῆλθε, κατὰ τὴν 19 Αὐγούστου 1950, ὅπως ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν, ἠρνήθη ὅπως τὴν δεχθῇ, θεωρήσασα αὐτὴν ὡς παραιτηθεῖσαν, ἐξ οὗ λόγου αὕτη, ἐπικαλουμένη ἀκυρότητα ἀπολύσεως, ζητεῖ τὰς ἀποδοχάς της 1) ἀπὸ 21 Αὐγούστου 1950 καὶ ἐφεξῆς μέχρι τῆς 30 Σεπτεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, 2) ἀπὸ Μαΐου 1950 μέχρις 28 Ἰουλίου 1950 (12 ἑβδομάδες ἀδείας πρὸ καὶ μετὰ τὸν τοκετόν) καὶ 3) ὁμοίως τὰς τοῦ χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ 28 Ἰουλίου 1950, ὅτε ἔληξεν ἡ λόγῳ τοῦ τοκετοῦ ἄδεια καὶ ἤρξατο ἡ ἀσθενειά της, μέχρι καὶ τῆς 19 Αὐγούστου 1950, χρόνων καθ' ὃν προσέφερε τὰς μὴ ἀποδεκτὰς παρὰ τῆς ἐναγομένης γενομένας ὑπηρεσίας της.

Τὰ προεχόντως ἐρευνητέα ἐν προκειμένῳ ζητήματα συνίστανται: 1) εἰς τὸ ἂν ἡ ἐκ τῆς ἐργασίας ἀποχὴ τῆς ἐναγούσης ἀπὸ 2 Μαΐου μέχρι τῆς 19 Αὐγούστου 1950 ἔσχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν λύσιν τῆς μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς ἐναγομένης ἐργασιακῆς συμβάσεως, β) ἂν, ἀνεξαρτήτως αὐτῆς, ἡ ἐνάγουσα οἰκειοθελῶς ἀπεχώρησε τῆς ἐργασίας, γ) ἂν δικαιοῦται ἡμερομισθίου, τοσοῦτον κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κυοφορίας, τῆς μετὰ τὸν πρόωρον τοκετὸν λοχείας καὶ τῆς ἐν συνεχείᾳ ἀσθενείας της, ἂν ἡ τελευταία ἀποδεικνύεται.

Κατὰ τὴν διάταξιν τῆς παρ. 3 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 2112|1920, ὡς τοῦτο συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 4558|1930 καὶ ἄρθρου 8 τοῦ ἀπὸ 16|18 Ἰουλίου 1920 Β. Δ., ἀποχὴ ἐργάτου ἀπὸ τῆς ἐργασίας, ὀφειλομένη μόνον εἰς βραχείας σχετικῶς διαρκείας ἀσθένειαν, προσηκόντως ἀποδεδειγμένην καὶ μὴ ὑπερβαίνουσαν τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω νόμου τιθέμενα ὅρια (μὴν διὰ τοὺς ὑπηρετοῦντας μέχρις 4 ἐτῶν), ἢ, προκειμένου περὶ γυναικός, εἰς λοχείαν, δὲν θεωρεῖται ὡς λύσις τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους αὐτοῦ (Α. Π. 299|1950, ΕΕΔ 9, 632, ἀλλὰ καὶ Α. Π. 356|1949, ΕΕΔ 8, 547 δεχομένην τὸ αὐτὸ ἐπὶ πάσης περιπτώσεως, βάσει τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως, σημ. ΕΕΔ 9, 440 ἑπ.).

Ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει ὁ ἀποσχὼν τῆς ἐργασίας ἐκμισθωτὴς δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ προϊσχὸν δίκαιον (Καλλιγᾶ, Ἐνοχικὸν § 321), τὴν εἰς αὐτὸν πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ μηνός, ἐὰν τὸ κώλυμα ἐπῆλθεν ἔτος τοὐλάχιστον μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς συμβάσεως (Α.Κ. 658), τοῦ αὐτοῦ ὅμως ἐφαρμοζομένου καὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ, διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ νομικοῦ λόγου, ἀφοῦ ἡ κυοφορία, ὁ τοκετὸς καὶ ἡ ἐν συνεχείᾳ λοχεία δὲν εἶναι λόγοι συνδεόμενοι πρὸς οἱανδήποτε ὑπαιτιότητα τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ὅστις ἐτέρωθεν καὶ εἰδικώτερον ὑπὸ τοῦ νόμου προστατεύεται, ἀπαγορευομένης τῆς ἐργασίας ἐξ ἑβδομάδας πρὸ καὶ ἐξ μετὰ τὸν τοκετόν (Νόμ. ΔΚΘ' 1912, Διεθνὴς Σύμβ. Οὐασιγκτῶνος, κυρωθεῖσα διὰ τοῦ νόμου 2271|1920). Ἄλλο βεβαίως εἶναι τὸ ζήτημα τοῦ συμψηφισμοῦ τῶν παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α., κατ' ἀκολουθίαν τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 81, 30 τοῦ Ν. 6298|1934 παρὰ τοῦ ἐκμισθωτοῦ ὑπὸ τύπον ἐπιδομάτων κυοφορίας, λοχείας, θηλάσεως καὶ ἀσθενείας λαμβανομένων, ἅτινα, ἀποζημίωσιν ἀποτελοῦντα (Α. Π. 240|1940 ἐν Θέμ. ΝΑ' 545, πρβλ. καὶ Σ. Ἀνδρουτσόπουλον, ΕΕΝ ΙΕ' σ. 745 καὶ Λιτζεράκουλον, Ἑρμ. Α Κ. 298 σημ. 131), δύνανται ἢ οὔ, συντρεχουσῶν τῶν ἐν τῷ νόμῳ

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΠΡΟΣΘΕΤΟΣ ΑΜΟΙΒΗ ΔΙ' ΕΡΓΑΣΙΑΝ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΑΣ

Έννοια τῆς σχετικῆς ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως

Ὡς ἡμέρα, δι' ἐφαρμογὴν ὑπ' ἀριθ. 8900 Υ. Α., νοεῖται ἡ ἐργάσιμος, ἀπὸ ἀνατολῆς μέχρι δύσεως τοῦ ἡλίου. Δικαίωμα προσθέτου κατὰ 75ο/ο ἀμοιβῆς μόνον τῶν ἐργαζομένων κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα. — Ἐφαρμογὴ διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν Κυριακῆς καὶ ἑορτῆς μόνον ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 Υ. Α.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 2347|50 ἀπόφασις Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 89 Ο τῆς 12|20 Μαρτίου 1946 ἀποφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ὁρίζουσα, ὅπως εἰς τὸ ἐν γένει προσωπικὸν πασῶν τῶν ἐν τῇ χώρᾳ ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, ὅπερ ἀπασχολεῖται κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐκ τοῦ νόμου καθιερουμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς τοῦ ἔτους καταβάλληται διὰ τὰς ἡμέρας ταύτας τὸ κεκανονισμένον ἑκάστοτε ἡμερομίσθιον, ηὐξημένον κατὰ 75 ο/ο, ἔχει τὴν ἐκ τ ῦ γράμματος, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ δι' αὐτῆς ἐπιδιωχθέντος σκοποῦ συναγομένην ἀριδήλως ἔννοιαν τῆς καταβολῆς τῆς δι' αὐτῆς καθιερωθείσης προσαυξήσεως εἰς τοὺς μισθωτούς, τοὺς ἀπασχολουμένους ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου των κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Κυριακῆς ἢ τῆς καθιερωμένης ὡς μὴ ἐργασίμου ἑορτῆς.

Ἡμέρα, κατὰ τὴν ὑπουργικὴν ταύτην ἀπόφασιν, δὲν εἶναι ὁλόκληρον τὸ 24ωρον, ὅπερ κατὰ τὴν ἐπιστημονικὴν μέτρησιν τοῦ χρόνου ἰσοῦται μὲ μίαν ἡμέραν, ἀλλὰ μόνον τὸ τμῆμα τοῦ 24ώρου, ὅπερ συνιστᾷ τὴν καθ' ἑαυτὸ ἡμέραν τῆς Κυριακῆς ἢ ἑορτῆς. Ἡμέρα δηλονότι, κατὰ τὴν ἀπόφασιν, εἶναι τὸ ἀντίθετον τῆς νυκτὸς καὶ ὄχι ὁλόκληρον τὸ 24ωρον. Ἄλλως τε ἡ καθαυτὸ ἡμέρα (καὶ ὄχι ἡ νύξ) εἶναι ὁ χρόνος, ὅστις ἔχει ἀναγνωρισθῇ γενικῶς ὡς ἐργάσιμος, ἐξαιρέσει ὅμως τῆς ἡμέρας τῆς Κυριακῆς καὶ ἑορτῆς, αἵτινες εἶναι καθιερωμέναι ὡς μὴ ἐργάσιμοι. Ἀκριβῶς δὲ δι' αὐτὸν τὸν λόγον, τῆς παραβιάσεως δηλονότι τοῦ κανόνος καὶ τῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τὴν καθαυτὸ ἡμέραν τῆς Κυριακῆς ἢ ἑορτῆς, ἤτοι κατὰ χρόνον γενικῶς μὴ ἐργάσιμον, ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ παράσχῃ εἰς τὸν ἐργαζόμενον προσαύξησιν τοῦ κανονικοῦ ἡμερομισθίου του κατὰ 75 ο/ο. Ἡ ἀπασχόλησις τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τὴν νύκτα ἀντίκειται μὲν καὶ αὐτὴ εἰς τὸν κανόνα τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας γενικῶς καὶ συνήθως κατὰ τὴν ἡμέραν καὶ δι' αὐτὸ ὁ νομοθέτης ἔλαβεν εἰδικὴν πρόνοιαν περὶ τῶν κατὰ τὴν νύκτα ἐργαζομένων, ἐπιβαλὼν δι' ἄλλης ἀποφάσεως, τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310 τῆς 23 Μαΐου|7 Ἰουνίου 1946, τὴν προσαύξησιν τῶν ἀποδοχῶν των κατὰ 25 ο/ο, οὐδαμῶς ὅμως ἀντίκειται εἰς τὸν εἰδικώτερον κανόνα τοῦ μὴ ἐργασίμου τῆς ἡμέρας τῆς Κυριακῆς

προϋποθέσεων, νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ὑπαγόμενα ἐν ἐκείνῳ, εἰς τρόπον, ὥστε νὰ ὀφείλεται εἰς τὸν δικαιοῦχον ἐκμισθωτὴν τὸ ἀπομένον (*Οἰκονόμου*, Δίκαιον Ἐργατικῶν Ἀτυχημάτων § § 402, 403, σ. 525 καὶ ἑπ.).

Ἀπεδείχθησαν, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν μας, τὰ ἑξῆς: Ἡ ἐναγομένη ὁμόρρυθμος ἑταιρία βιομηχανίας ἐλαστικοῦ Μακεδονίας προσέλαβε πράγματι τὴν ἐνάγουσαν κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον 1947, ὡς ἐργάτριαν ἐν τῷ ἐνταῦθα ἐργοστασίῳ της ἀντὶ τοῦ συνομολογουμένου καὶ παρ' αὐτῆς ἡμερομισθίου. Ἡ τελευταία εἰργάσθη παρ' αὐτῇ ἔκτοτε μέχρι τῆς 2 Μαΐου 1950, ὁπότε, ἐν καταστάσει κυοφορίας τελοῦσα, ἐπικειμένου δὲ καὶ τοῦ τοκετοῦ, ἐζήτησε καὶ ἔλαβε ἐξ ἑβδομάδων ἄδειαν διὰ τὸ πρὸ αὐτοῦ καὶ ἐξ ἑβδομάδων διὰ τὸ μετ' αὐτὸν χρονικὸν διάστημα, ἥτις καὶ ἤρξατο ἀπὸ τῆς 3 Μαΐου 1950. Τῇ 17 Ἰουνίου 1950 ἡ ἐνάγουσα ἔτεκε προώρως νεκρὸν βρέφος καὶ ἐν συνεχείᾳ, συνεπείᾳ αἱμορραγίας, ἐπακολουθησάσης εὐθὺς ἀμέσως ἢ μεθ' ἡμέρας τινάς, παρέμεινε κλινήρης μέχρι τῆς 28 Ἰουλίου 1950, ἢ διότι ἐξηκολούθει ἐκείνη ἢ διότι εἶχεν ἐξαντληθῇ σωματικῶς. Ταῦτα πάντα ἀρκούντως βεβαιοῦνται ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν μαρτύρων ἀποδείξεως, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὸ προσαγόμενον ἀτομικὸν βιβλιάριον ἀσθενείας τῆς ἐναγούσης, ἐν ᾧ αἱ ἐγγραφαί, ἐν σελ. 24, 25 καὶ 26, περὶ χορηγηθέντων ἐπιδομάτων κυοφορίας, τοκετοῦ καὶ λοχείας, πλὴν τοῦ σημείου τοῦ ἀναφερομένου εἰς τὴν ἀσθένειαν τῆς ἐναγούσης, ὅπερ μόνον ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν μαρτύρων καὶ ἐκ τῆς προσαγομένης βεβαιώσεως μαίας ἀποδεικνύεται. Οὕτως ὅμως δὲν καταλείπεται ἡμῖν ἀμφιβολία τις περὶ τῆς ἀληθείας. Ἀληθῶς, ἡ ἐνάγουσα, ἐξαιρετικῶς πτωχὴ οὖσα καὶ μὴ ἔχουσα οὐδένα ἄλλον πόρον ζωῆς, εἰμὴ μόνον τὸν ἐξ 20.000 δρχ. ἡμερησίως μισθὸν τοῦ συζύγου της, ἐργαζομένου παρὰ τῇ ΥΕΚΑ, εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ὑπεκρίνετο τὴν ἀσθενῆ ἢ καὶ ὅτι οἰκειοθελῶς ἀπεχώρησε τῆς ἐργασίας, ἐφ' ὅσον δὲν ἀποδεικνύεται ἄλλοθεν τοὐλάχιστον, ὅτι ἀπασχολεῖται ἄλλοῦ. Τοῦτ' αὐτὸ δέον νὰ λεχθῇ καὶ διὰ τὴν ἀρχῆθεν κατὰ τὸν χρόνον τῆς λήψεως τῆς ἀδείας ὑποστηριζομένην παρὰ τῆς ἐναγομένης ἐκδοχὴν περὶ ἐκδηλωθείσης ἔκτοτε προθέσεως τῆς ἐναγούσης πρὸς οἰκειοθελῆ ἀποχώρησιν, μὴ πιθανολογουμένου, ὅτι αὕτη, καὶ ἐν δψει μάλιστα τῆς κυοφορίας μόνου, προέβη εἰς τοιαύτην δήλωσιν. Τούτων δθεν δοθέντων καὶ ἐφ' ὅσον ἀπὸ τοῦ προώρου τοκετοῦ μέχρι τοῦ χρόνου τῆς ἀσθενείας της καὶ ἀπὸ ταύτης μέχρι τῆς 19 Αὐγούστου 1950, ὅτε παρουσιάσθη πρὸς τὴν ἐναγομένην προσφέρουσα τὰς ὑπηρεσίας της, αἵτινες δὲν ἐγένοντο ἀποδεκταί, δὲν ἐμεσολάβησαν χρονικὰ διαστήματα, ὑπολογιζόμενα, ὡς ἐν ἄρθρῳ 243 τοῦ Α. Κ. (Πρ. Β. 46/1946, ΕΕΔ 5, 359, ἔνθα καὶ παρατηρήσεις), παρεξερχόμενα τῶν ἐν ἀκέψει 3 τῆς παρούσης, ἡ ἀποχὴ τῆς ἐναγούσης, εἴτε ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς οἰκειοθελοῦς ἀποχωρήσεως, εἴτε ὑπὸ τὴν τοιαύτην τῆς μακροχρονίου ἀπομακρύνσεως αὐτῆς ἀπὸ τῆς ἐργασίας, δὲν ἐπέφερε τὴν λύσιν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως.

ἡ ἑορτής, διά τήν παραβίασιν τοῦ ὁποίου καί μόνον ἠθελημένη ἡ κατά 75 ο/ο προσαύξησις τοῦ κανονικοῦ ἡμερομισθίου. Ὅθεν ὁ ἐργασθείς νύκτα τοῦ Σαββάτου πρός Κυριακήν ἡ νύκτα παραμονῆς ἑορτῆς πρός ἑορτήν δέν δικαιοῦται τῆς ὑπό τῆς Υ. Α. 8900|46 προβλεπομένης προσαυξήσεως κατά 75 ο/ο, ἀλλά μόνον τῆς ὑπό τῆς Υ. Α. 18310|1946 προβλεπομένης ἡμαύτης κατά 25 ο/ο. Τά ἐναντία πρός ταῦτα ἀποφηναμένη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ψευδῶς ἡρμήνευσε καί ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τάς προρρηθείσας καί ἰσχύν οὐσιαστικοῦ νόμου ἐπεχούσας ὑπουργικάς ἀποφάσεις, ἐξ ὧν ἀριδήλως συνάγεται τοῦτο μέν ὅτι ἡ προσαύξησις κατά 75 ο/ο ὀφείλεται μόνον εἰς τούς κατά τήν καθαυτό ἡμέραν τῆς Κυριακῆς ἡ ἑορτῆς ἀπασχοληθέντας, τοῦτο δ' ὅτι ἡ προσαύξησις κατά 25 ο/ο ὀφείλεται εἰς τούς καθ' οἱανδήποτε νύκτα, περιλαμβανομένης καί τῆς πρός Κυριακήν ἡ ἑορτήν, ἀπασχοληθέντας.

Ὁ Ἄρειος Πάγος καί διά τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀποφάσεως του, ταυτοχρόνως σχεδόν ἐκδοθείσης πρός τήν προηγουμένην ὑπ' ἀριθ. 511|1950 (εἰσηγητής *Ν. Πλατύκας* ΕΕΔ 9, 1024), ἀκολουθεῖ, διά τῶν αὐτῶν συλλογισμῶν, τήν δοθεῖσαν ὑπό τῆς προηγουμένης ταύτης ἀποφάσεως τοῦ λύσιν.

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 9, 1024 ἐπ.), ὅτι δέν φαίνεται νά εἶναι ἐκ τῆς μελέτης τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας ὀρθή ἡ ἄποψις αὕτη καί τῶν δύο ἤδη ἐπί τοῦ αὐτοῦ θέματος ἐκδοθεισῶν ἀρεοπαγιτικῶν ἀποφάσεων.

Ἡ ἑρμηνευομένη ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργική ἀπόφασις (ΕΕΔ 5, 223), ἐπιβάλλουσα τήν κατά 75 ο/ο προσαύξησιν τοῦ κεκανονισμένου ἑκάστοτε ἡμερομισθίου εἰς τούς λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας των ἀσχολουμένους κατά τάς Κυριακάς καί τάς ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μή ἐργασίμους ἑορτάς τοῦ ἔτους, ἐξεδόθη ἐν ὄψει τῆς ἰσχυούσης περί Κυριακῆς ἀναπαύσεως νομοθεσίας (π. δ. 8|14 Μαρτίου 1930 «περί κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περί Κυριακῆς ἀναπαύσεως» καί ἐφαρμόζεται αὐτη εἰς ὅσην ἐκτασιν καί τοῦτο ἐφαρμόζεται.

Οὕτος δέ εἶναι ὁ λόγος, ὁ ὁποῖος ὑπηγόρευσε καί τήν ἔκδοσιν τῶν ἀπό 5 Μαρτίου 1948 (ΕΕΔ 7, 223) καί ἀπό 14 Νοεμβρίου 1950 Διαταγμάτων «περί ἄρσεως τῆς Κυριακῆς ἀναπαύσεως τήν 14 Μαρτίου 1918» καί «περί ἄρσεως τῆς Κυριακῆς ἀργίας τήν 19 Νοεμβρίου 1950» καί τήν εἰδικήν δι' αὐτῶν ρύθμισιν τῆς προσαυξήσεως ἀμοιβῆς τοῦ ἡμερομισθίου κατά τήν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικήν ἀπόφασιν.

Ἐκ τῆς περί Κυριακῆς ἀναπαύσεως νομοθεσίας οὐδόλως προκύπτει, ὅτι ἡ Κυριακή τίθεται ὑπό τήν ἔννοιαν τῶν ἀρεοπαγιτικῶν ἀποφάσεων, ὡς ἐκτείνουσα δηλαδή ἀπό τῆς ἀνατολῆς μέχρι τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου, ἀντιθέτως θά ἦτο τολμηρόν νά τεθῇ ἀκόμη ὑπό συζήτησιν, ὅτι, ὅταν τό περί Κυριακῆς ἀναπαύσεως Διάταγμα ὁμιλεῖ περί ἐπιτρεπομένων ἢ μή ἐργασιῶν κατά τήν Κυριακήν, ἐννοεῖ ἐργασίας μέχρι τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου, ὥστε ἄν, ἐπί παραδείγματι, ἓν κατάστημα, τό ὁποῖον πρέπει νά εἶναι κλειστόν κατά τήν Κυριακήν, ἀναίξῃ μετά τήν δύσιν τοῦ ἡλίου νά εἶναι τοῦτο ἐκ τοῦ νόμου ἐπιτρεπτόν, καί δυσκόλως τις θά ἠδύνατο νά δεχθῇ, ὅτι θά εὑρεθῇ ποινικόν δικαστήριον, τό ὁποῖον θά παρέλειπε νά τιμωρήσῃ τόν παραβάτην (ἄρθρ. 24 Π. Δ. 8|14 Μαρτίου 1930).

Ἀντιθέτως καί ἐξ αὐτῆς τῆς ὑπ' ἀριθ 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καθίσταται φανερόν, ὅτι ἡ Κυριακή λογίζεται κατά τήν συνήθη ἐπιστημονικήν μέτρησιν.

Ἡ ἀπόφασις αὕτη ὑποχρεοῖ εἰς καταβολήν τῆς προσθέτου ἀμοιβῆς καί τάς ἐπιχειρήσεις ξενοδοχείων ὕπνου.

Κατά τό ἄρθρ. 8 Π. Δ. 8|14 Μαρτίου 1930 «περί κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περί Κυριακῆς ἀναπαύσεως» ἡ ὑποχρεωσις τῆς κατά τόν νόμον τοῦτον ὁριζομένης Κυριακῆς ἀναπαύσεως δέν ἐπιβάλλεται (μεταξύ ἄλλων) εἰς τά ξενοδοχεῖα ὕπνου καί ἑστιατόρια, ἀκριβῶς διότι ἐπιβάλλει τοῦτο ἡ φύσις τῆς ἐργασίας των, ἡ ὁποία δέν παρέχεται μόνον καθ' ὥρας ἡμέρας καί κατά τό ἄρθρον 10 τοῦ Α. Ν. 394|1936 «περί χαρακτηρισμοῦ τῶν ὅρων ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν ξενοδοχείων» τό προσωπικόν τῶν ξενοδοχείων (στερουμένων Κυριακῆς ἀναπαύσεως) ἔχει δικαίωμα ἀναπαύσεως 14 ὡρῶν κατά 24ωρον καί 24 ὡρῶν συνεχοῦς ἀναπαύσεως καθ' ἑβδομάδα πραγματικῆς ὑπηρεσίας.

Πόθεν ἄρα, ὡς πρός τούς ὑπαλλήλους ξενοδοχείων ὕπνου, δύναται νά ὑποστηριχθῇ, ὅτι τό δικαίωμα τῆς προσθέτου ἀμοιβῆς συνεδυάσθη πρός τήν ἔννοιαν ταύτην, ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περί Κυριακῆς ἐξικνουμένης μόνον μέχρι δύσεως τοῦ ἡλίου, ἐνῷ εἶναι γνωστόν, ὅτι τό προσωπικόν τούτων ἐργάζεται ἡμέραν καί νύκτα;

Δέν συνδυάζεται, τέλος, ἡ ἔκδοσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 (ΕΕΔ 6, 382) ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περί προσθέτου κατά 25 ο/ο ἀμοιβῆς διά νυκτερινήν ἐργασίαν (χαρακτηριστικῶς μόνον ἀπό 10 μ. μ. μέχρις 6 π. μ.) πρός τήν ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 8900|1946.

Προϋπῆρξε τῆς 18310|1946 καί τῆς 8900|1946 ἡ ὑπ' ἀριθ. 3609|1946 ὑπουργική ἀπόφασις (ΕΕΔ 5, 33), ἡ ὁποία καί αὐτή καθώριζεν, ὅτι εἰς τούς μισθωτούς τῶν ἐπιχειρήσεων συνεχοῦς λειτουργίας, ὅσάκις ἀπασχολοῦνται ἀπό 10 μ. μ. μέχρις 6 π. μ. καταβάλλονται τά δι' αὐτῆς ὁρισθέντα ἡμερομίσθια ηὐξημένα κατά 25 ο/ο, (μέ τινα παραλλαγήν καί πρός διευθέτησιν ζητημάτων ἡ 18310|46 ὑπουργική ἀπόφασις, ΕΕΔ 6, 382), μέ πρόδηλον σκοπόν, πολύ πρό τῆς ἀσχέτου καί μεταγενεστέρας ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 νά ἀμειφθῇ ἰδιαιτέρως ἡ νυκτερινή ἐργασία.

Τέλος, ἀφοῦ εἶναι βεβαιον, ὅτι νυκτερινή ἐργασία παρέχεται καί κατά Κυριακάς, ἂν διά τήν ἐργασίαν τῆς Κυριακῆς πρός τήν Δευτέραν, παρέχεται ἡ κατά 25 ο/ο προσαύξησις τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, μόνη, κατά τήν ἀρεοπαγιτικήν ἄποψιν, ἀπομένει ἄνευ προσαυξήσεως ἡ ἀπό τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου μέχρι τῆς 10ης νυκτερινῆς τῆς Κυριακῆς ἐργασία;

Δυσκόλως, νομίζομεν, θά ἐνοηθῇ, ὅτι ὁ ὑπάλληλος ξενοδοχείου ὕπνου, ὁ ὁποῖος ἀναλαμβάνει ἐργασίαν μιαν π. χ. ὥραν πρό τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου τήν Κυριακήν, πρέπει ν' ἀμειφθῇ διά προσθέτου ἀμοιβῆς τήν μίαν μόνον ταύτην ὥραν.

Ἄρειου Πάγου 531|1950 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιοῦ**

Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Κ. Καυκᾶς**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Δ. Γρίμης, **Κ. Δημάκης**

Κατά τήν ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας, ἐκδοθεῖσαν κατά δοθεῖσαν αὐτοῖς ἐξουσιοδότησιν ἐκ τοῦ Ν. 28|1944 καί ὡς ἐκ τούτου ἰσχύν νόμου ἔ-

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΩΝ

Έννοια προϊσχυσασών των συλλογικών συμβάσεων Υ. Α.

Μισθολογική κατάταξις υπαλλήλικού και υπηρετικού προσωπικού κατά την υπ' αριθ. 3601|1946 Υ. Α.—Ερμηνεία δι υπ' αριθ. 8500|1946 Υ. Α.—Υπολογισμός μισθών, εν συνδυασμώ προς οικογενειακά επιδόματα.—Βάσις, επί της οποίας ο υπολογισμός οικογενειακών επιδομάτων.

Αναιρείται ή υπ' αριθ. 703|1949 απόφασις του Πρωτοδικείου Πατρών.

Λόγοι αναιρέσεως έλαβον οι εξής:

α') Η αναιρεσιβαλλομένη απόφασις εσφαλμένως ερμήνευσε και ψευδώς ηρμήνευσε τας υπ' αριθ. 3601 άρθρ. 4 του 1946 και 8500|46 αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, εκδοθείσας βάσει των Α. Ν. 28|1944 και 866|1946, καθ' όσον εκ του γράμματος και του πνεύματος της υπ' αριθ. 8500|46 ερμηνευτικής αποφάσεως των Υπουργών των Οικονομικών και Εργασίας σαφώς προκύπτει, ότι ο δεκαπλασιασμός αφορά εις τον βασικόν μισθόν τον καθορισθέντα διά των υπ' αριθ. 12100 και 18900|945 όμοίων αποφάσεων και ούχι το οικογενειακόν επίδομα, όπερ προβλέπεται ειδικώς προστιθέμενον εις τον βασικόν μισθόν, ως ούτος διαμορφούται εκαστοτε. Ειδικώτερον εν προκειμένω, προκειμένου περί φύλακος, ήτοι υπηρετικού προσωπικού, ο βασικός μισθός, καθοριζομενος διά του άρθρ. 4 της 3180 αποφάσεως εις δραχ. 4.000 μηνιαίως και προσαυξηθείς διά των υπ' αριθ. 7200 και 8770|1944 αποφάσεων Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας κατά 75ο|ο, μετά δε ταύτας διά της υπ' αριθ. 18900|1945 όμοίας κατά 35ο|ο, διαμορφωθη εις δρχ. 4.000, σύν 3.000, σύν 2.450, ήτοι εις 9.450 μηνιαίως, ώστε μετά τον διά της υπ' αριθ. 8500|1946 από 1|2|1946 (χρονου ενάρξεως της ισχύος της 3601|1946 υπουργικής αποφάσεως) δεκαπλασιασμόν να ανέρχηται εις δραχ. 94.500, εφ' ού πλέον θά προστεθώσι τά διά τον ενάγοντα αναιρεσίβλητον οικογενειακά επιδόματα.

Αντιθέτως ή αναιρεσιβαλλομένη απόφασις έδεχθη, κατ' εφαρμογήν και ψευδή ερμηνείαν, ότι αι βάσει των 12100 και 18900 όμοίων αποφάσεων αποδοχαί, ήτοι ότι ο βασικός μισθός μετά των πάσης φύσεως επιδομάτων, αποτελούσαι τον μηνιαίον μισθόν κατά την 8500|1946 απόφασιν, δεκαπλασιάζεται και επί των ούτω διαμορφουμένων αποδοχών, αίτινες διά τον αναιρεσίβλητον, έχοντα σύζυγον και εν τέκνον, ανέρχονται εις 105.670, προστίθενται κατά την διάταξιν της παραγρ. β της 3601|1946 αποφάσεως και ταύτης το ειδικόν οικογενειακόν επίδομα. Βάσει της τοιαύτης ψευδούς ερμηνείας και εσφαλμένης εφαρμογής των ως άνω αποφάσεων καθώρισε τον μηνιαίον μισθόν του αναιρεσιβλήτου άντι των 94.500, σύν 15ο|ο, ίσον 108.675 εις 94.500, σύν 15ο|ο, σύν 15ο|ο, ήτοι εις δραχ. 124.976 και έδεχθη την άγωγην του αναιρεσιβλήτου, ενώ θά έδει ν' απορρίψη ταύτην, μη υπαρχούσης νομίμου απαιτήσεως, δηλονότι παρέσχε δίς το οικογενειακόν επίδομα, ενώ έδει να προσθέση τούτο άπαξ.

* * *

Ομοίως προς την κατωτέρω αρεοπαγιτικήν απόφασιν απεφάνθη και ή Α. Π. 522|1950 (εισηγητής *Γ. Βουμβουλάκης*, (αδημοσίευτος), αναιρούσα την υπ' αριθ. 435|1949 Πρωτοδικείου Πατρών.

Εννοείται ότι το ενδιαφέρον της αποφάσεως περιορίζεται εις τας υπό το κράτος της ισχυούσης προ των ήδη εν λειτουργία συλλογικών συμβάσεων εργασίας υπ' αριθ. 3601|1946 υπουργικής αποφάσεως υφισταμένας υποχρεώσεις.

Αί ερμηνευόμεναι υπουργικαί αποφάσεις εύρηνται δημοσιευμέναι εν ΕΕΔ 5, 107).

Αρείου Πάγου 521|1950 Τμ. Α'

Προεδρεύων ο Αντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**

Εισηγητής ο Αρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**

Δικηγόρος ο κ. Ι. Λαζαρίμος

Κατά το άρθρον 4 εδ. β' της υπ' αριθ. 3601|46 αποφάσεως των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας ή μισθολογική κατάταξις των απαρτιζόντων το υπαλληλικόν και υπηρετικόν προσωπικόν των επιχειρήσεων, εις ας δεν ισχύουν ειδικοί κανονισμοί, γίνεται εντός των εν άρθρ. 1 οριζομένων ορίων υπό των οικείων εργοδοτών, εφ' όσον αύται κατά τον χρόνον της ενάρξεως της ισχύος της αποφάσεως ταύτης ήσαν εγγεγραμμέναι εις τα μητρώα του Ι.Κ.Α. Η διάταξις αύτη, ερμηνευομένη κατά τον σκοπόν του νομοθέτου, ούτος δε ήτο η εξασφάλισις εις τους εργαζομένους μισθών ανταποκρινομένων προς τας αυξημένας ανάγκας της διαβιώσεως, ως αύται διεμορφώθησαν μετά την κήρυξιν του πολέμου, δεν δύναται να εννοηθή άλλως ειμή ότι αύτη αναφέρεται εις τας κατά τον χρόνον της ενάρξεως της ισχύος της αποφάσεως ταύτης υφισταμένας συμβάσεις εργασίας, αίτινες ήσαν αι μόναι γνωσταί εις τον νομοθέτην, ως αι μόναι καταχωρισθείσαι εις τα μητρώα του Ι.Κ.Α. Αί μετά ταύτα συναπτόμεναι συμβάσεις εργασίας, αίτινες δεν ήσαν γνωσταί εις τον νομοθέτην, δεν δύνανται να θεωρηθώσιν ως προϊσχυσασαι των συλλογικών συμβάσεων

ΕΙΔΙΚΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ ΜΙΣΘΟΥ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

Ἐπίδομα διὰ φθορὰν ἐργαλείων ξυλουργῶν, ἐπιπλοποιῶν, βαρελοποιῶν

Ἔννοια εἰδικῶν ὑπ' ἀριθ. 29004|4679|1945 καὶ 41690|1947 Υ. Α.—Ὑπολογισμὸς ἐπὶ νομίμου ἑκάστοτε ἡμερομισθίου.—Διατήρησις καὶ μετὰ τὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας.—Ὑποχρέωσις εἰς καταβολὴν καὶ ἐπιχειρήσεων, οἱ μισθοὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ὁποίων ἀναπροσαρμόζονται δι' ὑπ' ἀριθ. 49253|1947 Υ. Α.—Ὑποχρέωσις παντὸς ἐργοδότου ἀπασχολοῦντος ξυλουργούς, ἐπιπλοποιούς, βαρελοποιούς.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 2047|1950 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41690 τῆς 13 Ὀκτωβρίου 1947 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ὡρίσθη, ὅτι προσαυξάνεται τὸ ἑκάστοτε νόμιμον ἡμερομίσθιον τῶν ξυλουργῶν, ἐπιπλοποιῶν, βαρελοποιῶν διὰ προσθέτου ἐπιδόματος 15ο|ο λόγῳ φθορᾶς ἐργαλείων καὶ ὅτι τὸ ὑπ' αὐτῆς προβλεπόμενον ἐπίδομα συμψηφίζεται πρὸς τυχὸν καταβαλλόμενα ἀνώτερα τῶν ἑκάστοτε νομίμων ἡμερομισθίων.

Ἀληθὴς καὶ πρόδηλος ἔννοια τῆς ἀποφάσεως ταύτης εἶναι, ὅτι αὕτη ἀφεώρα καὶ ἀφορᾷ εἰς τοὺς μισθωτοὺς ξυλουργοὺς παντὸς γενικῶς ἐργοδότου καὶ ὅτι τὸ ἐπίδομα προσαυξάνει τὸ γενικῶς διὰ τοὺς ξυλουργοὺς παντὸς ἐργοδότου καθωρισμένον νόμιμον ἡμερομίσθιον. Δὲν ἔκειτο ὅμως ἐν τῇ βουλήσει τοῦ Νομοθέτου, ὅπως τὸ ἐπίδομα καταβάλληται καὶ ἐπὶ τῶν ξυλουργῶν ἐκείνων, ὧν αἱ ἀποδοχαὶ ἦσαν καθωρισμέναι ἢ θὰ καθωρίζοντο δι' εἰδικῶν ἀποφάσεων, ἀφορωσῶν εἰς ὡρισμένον κύκλον ἐργοδοτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ μάλιστα εἰς ὅρια ἀνώτερα τῶν γενικῶς διὰ τοὺς ξυλουργοὺς παντὸς ἐργοδότου νομίμως ἑκάστοτε καθοριζομένων. Τὴν προορηθεῖσαν ἔννοιαν τῆς ἀποφάσεως καταδηλοῖ ὄχι μόνον ἡ γραμματικὴ διατύπωσις τῆς παρεκτικῆς τῆς προσαυξήσεως διατάξεως, ἀλλὰ καὶ ἡ ῥητὰ περὶ συμψηφισμοῦ τοῦ ἐπιδόματος πρὸς τυχὸν καταβαλλόμενα ἀνώτερα τῶν ἑκάστοτε νομίμων ἡμερομίσθια, διότι οὐδεὶς δικαιολογητικὸς λόγος ὑφίσταται, ὅπως ἡ δι' αὐτῆς ἐκδηλωθεῖσα ἀρχὴ ἐφαρμόζεται μόνον ὅταν τὰ ἀνώτερα τῶν γενικῶς νομίμως καθωρισμένων ἡμερομίσθια καταβάλλωνται βάσει ἀτομικῆς συμβάσεως καὶ ὄχι ὅταν ταῦτα, δηλαδὴ τὰ ἀνώτερα τῶν γενικῶς νομίμως καθωρισμένων, καταβάλλωνται βάσει νομίμου ἐπιταγῆς ἀφορώσης εἰδικῶς ὡρισμένον μόνον κύκλον ἐργοδοτῶν.

β) Διὰ τῆς μεταγενεστέρας ὑπ' ἀριθ. 49253 τῆς 11 Δεκεμβρίου 1947 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν τῶν

ὑποχρεῶν νὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψιν τόσον τὸν συνολικὸν χρόνον ἀπασχολήσεως ἑκάστου μισθωτοῦ καὶ τὴν σημασίαν τῶν ὑπὸ τούτου προσφερομένων ὑπηρεσιῶν, ὅσον καὶ τὸν μέχρι τοῦδε καταβαλλόμενον εἰς αὐτοὺς μισθὸν καὶ τὸ ἐπίπεδον μισθῶν, εἰς ὃ ἀποβλέπει αὕτη. Ἡ διάταξις αὕτη ἡρμηνεύθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8500|45 ἀποφάσεως τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν, ὡς ἔχουσα τὴν ἔννοιαν, ὅτι δυνάμει ταύτης οὐδεὶς ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος ἢ ὑπηρέτης συγχωρεῖται νὰ λαμβάνῃ, βάσει τῆς διὰ ταύτης νέας ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν του, μηνιαῖον μισθὸν ὀλιγώτερον τοῦ δεκαπλασίου ἐκείνου, τὸν ὁποῖον ἐλάμβανε βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 12100|45 ἀποφάσεως, ὡς συνεπληρώθη αὕτη διὰ τῆς 18900|45 ὁμοίας, ὁρισάσης ὅτι αἱ μηνιαῖαι ἀποδοχαὶ τοῦ μηνὸς Ἰουνίου ἐ. ἔ. καὶ ἑφεξῆς τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὰς ἄνω ἐπιχειρήσεις δέον νὰ καθορισθοῦν παρὰ τῶν οἰκείων ἐργοδοτῶν, τοὐλάχιστον κατὰ 35ο|ο ἀνώτεραι τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μηνὸς Μαΐου. Κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τῆς ὑπ' ἀριθ. 3601|46 ἀποφάσεως εἰς τοὺς δι' αὐτῆς καθοριζομένους βασικοὺς μισθοὺς προστίθεται εἰδικόν, λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν, ἐπίδομα ὁριζόμενον εἰς 10ο|ο διὰ τὸ πρῶτον καὶ ἀνὰ 5ο|ο διὰ τὸ δεύτερον, τρίτον καὶ τέταρτον προστατευόμενον καὶ συντηρούμενον ὑπ' αὐτοῦ μέλος τῆς οἰκογενείας των, ὅπερ ἐπίδομα ἐδίδετο καὶ διὰ προϊσχυσασῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ τῆς 12100|45 τοιαύτης. Ἐκ τῶν συνδεδυασμένων διατάξεων τούτων τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, κατ' ἐξουσιοδότησιν παρεσχημένης ὑπὸ τοῦ ἄνω νόμου 28|44, ὡς οὗτος αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ Ἀν. Νόμου 86|46 καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ νόμου 1093|45, ἐκδοθεισῶν καὶ ὡς ἐκ τούτου κανόνας δικαίου, ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου ἐχόντας, θεμένων, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ ἀληθὴς τούτων ἔννοια εἶναι, ὅτι ὡς δεκαπλάσιον, ὀλιγώτερον τοῦ ὁποίου δὲν δύναται νὰ λάβῃ, κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 8500|46 ἀπόφασιν, ὁ ὑπάλληλος ἢ ὑπηρέτης, νοεῖται τὸ σύνολον τῶν ἀποδοχῶν, ἃς δυνάμει ταύτης λαμβάνει, συνυπολογιζομένου καὶ τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος, τοῦ δυνάμει ταύτης καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3601|46 παρεχομένου, ἤτοι, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως ταύτης, πρὸς ἐξεύρεσιν τῶν ἀποδοχῶν, ἃς δικαιοῦται νὰ λάβῃ ὁ ὑπάλληλος ἢ ὑπηρέτης, δέον νὰ προστεθῇ εἰς τὸν μισθόν, ὃν πρότερον ἐλάμβανεν οὗτος ἄνευ τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος, δεκαπλασιαζομένου, τὸ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα καὶ ἂν τὸ οὕτω προκῦπτον ποσὸν εἶναι ὀλιγώτερον τοῦ δεκαπλασίου τῶν ἀποδοχῶν, ἃς ὁ ὑπάλληλος ἢ ὑπηρέτης ἐλάμβανε βάσει τῶν ὑπ' ἀριθ. 12100 τοῦ 1945 καὶ 18900|45 ἀποφάσεων, προσαυξάνεται μέχρι τούτου. Οὐδαμῶς ἐκ τῶν διατάξεων τούτων προκύπτει, ὅτι τὸ πρότερον παρεχόμενον οἰκογενειακὸν ἐπίδομα συνεχωνεύθη εἰς τὸν βασικὸν μισθὸν καὶ ὅτι ἐπὶ τοῦ οὕτω προκύψαντος ποσοῦ θὰ ὑπολογίζεται τὸ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα, εἰς οὕτω παρεχόμενον. Ὅθεν, ἀντιθέτως πρὸς ταῦτα ἀποφανθεῖσα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου καὶ ἐπιδικάσασα ἀποζημίωσιν βάσει δὶς ὑπολογισθέντος οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς ὡς ἄνω διατάξεις καὶ εἶναι ἀναιρετέα κατὰ τὸ ἄρθρον 807 παρ. 17 τῆς Πολ. Δικονομίας, παραπεμπτέα δὲ ἡ ὑπόθεσις εἰς τὸ δεύτερον τμῆμα διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν.

Οἰκονομικῶν, Μεταφορῶν, Δημοσίων Ἔργων, Τ.Τ.Τ. καὶ Ἐργασίας καὶ καθόσον ἀφορᾷ εἰδικῶς καὶ μόνον εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ἐπιχειρήσεων, αἵτινες προπολεμικῶς εἶχον ἐν ἐφαρμογῇ σύστημα μισθοδοσίας μεταλλικῶν δραχμῶν, ἀφ' ἑνὸς μὲν καθωρίσθησαν αἱ καταβλητέαι εἰς αὐτὸ ἀποδοχαὶ κατὰ διαφορὸν τοῦ γενικῶς ἐν ἐφαρμογῇ διὰ τοὺς μισθωτοὺς παντὸς ἐργοδότου τρόπον, μὲ βάσιν τοὺς κατὰ τὸ μισθολογικὸν τοῦτο σύστημα ἰσχύοντας μισθούς, ἀφ' ἑτέρου δ' ἐλήφθη μερίμνα καὶ περὶ ἐπιδομάτων, προσαυξήσεων κλπ. καὶ ὡρίσθη τρόπος ἀναπροσαρμογῆς τῶν τυχὸν προπολεμικῶς προβλεπομένων ἐπιδομάτων, προσαυξήσεων κλπ. Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸν ἑρμηνευτικὸν κανόνα τὰ εἰδικὰ τῶν γενικῶν ἐπικρατέστερα, σαφῶς προκύπτει ἀφ' ἑνὸς μέν, ὅτι αὕτη εἶναι ἐπικρατεστέρα πάσης ἄλλης καθοριζούσης τὰς ἀποδοχὰς εἴτε γενικῶς τῶν μισθωτῶν παντὸς ἐργοδότου, εἴτε ὡρισμένης μέν εἰδικότητος μισθωτῶν, ἀλλὰ παντὸς καὶ πάλιν ἐργοδότου, ἀφ' ἑτέρου δ' ὅτι προσαυξήσεις ἀναγνωρισθεῖσαι μεταπολεμικῶς δι' ὡρισμένας εἰδικότητας μισθωτῶν παντὸς γενικῶς ἐργοδότου δὲν θὰ παρέχωνται καὶ εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῶν ἐπιχειρήσεων, αἵτινες εἶχον προπολεμικῶς σύστημα μισθοδοσίας μεταλλικῶν δραχμῶν, ἐξαιρέσει μόνον τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν προεβλέποντο αὗται καὶ προπολεμικῶς. Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἐπιρρωνύεται καὶ ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 4 ῥήτρας τοῦ προοιμίου τῆς ἀποφάσεως, καθ' ἣν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν αἱ ὑφισταμέναι καὶ προπολεμικῶς συνθῆκαι ἀμοιβῆς τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων, εἰς ἃς ἀφορᾷ. Δὲν εἶναι ὡσαύτως ἄμοιρον σημασίας καὶ χρησιμεύει ἀσφαλῶς εἰς ἐπίρρωσιν τῆς ὡς ἀνωτέρω ἐννοίας τῆς ἀποφάσεως τὸ περιστατικόν, ὅτι τὸ ὕψος τῶν δι' αὐτῆς καθορισθέντων μισθῶν ἦτο καὶ εἶναι ἀνώτερον τοῦ γενικῶς διὰ πάντας ἐν γένει τοὺς μισθωτοὺς καθωρισμένου μετὰ τὴν ἰσχὺν τῶν ἀπὸ 1|11|47 καὶ 1|12|47 συλλογικῶν συμβάσεων.

γ) Κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἀνωτέρω πρόδηλον περαιτέρω εἶναι, ὅτι μισθωτός, ὑπηρετῶν παρὰ τῇ ἀναιρεσιβλήτῳ καὶ μισθοδοτούμενος μὲ τὸ εἰς μεταλλικὰς δραχμὰς τύστημά της, καὶ' ἐφαρμογὴν τῆς 49253|47 Υ.Α. καὶ ἂν ἔτι κέκτηται τὴν εἰδικότητα τοῦ ξυλουργοῦ καὶ εἶναι κάτοχος τῶν ἐργαλείων, περὶ ὧν προβλέπει ὁ ἀπὸ 31|3|938 κανονισμός, δὲν δικαιοῦται προσαυξήσεως 10 ο|ο καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν κατὰ τὴν 49253|47 καθωρισμένων ἀποδοχῶν του, διότι δὲν ἔχει τοιαύτην ἔννοιαν ἡ 41690|47 ἀπόφασις καὶ διότι ἄλλως ἡ 49253|47 εἶναι ἐπικρατεστέρα ἐκείνης. Διὰ δὲ τῆς τελευταίας ταύτης δὲν διετηρήθησαν ἐν ἰσχύϊ, εἰ μὴ μόνον αἱ προσαυξήσεις αἱ προπολεμικῶς προβλεπόμεναι ἐκ τοῦ μισθολογικοῦ συστήματος τῶν ἐπιχειρήσεων, εἰς ἃς ἀφορᾷ. Τὰ ἐναντία πρὸς ταῦτα ἀποφηναμένη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς προρρηθείσας καὶ ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου ἐχούσας ὑπουργικὰς ἀποφάσεις ὑπ' ἀριθ. 41690|1947 καὶ 49253|1947.

***

Σχετικὴ πρὸς τὴν λύσιν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως εἶναι καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 314|1950 Α. Π. (εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανῆς*, ΕΕΔ 9, 591).

Περὶ τοῦ ὅτι τὸ ἐν λόγῳ εἰδικὸν ἐπίδομα δὲν ἐθίγη ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἐπιβεβαιοῦται καὶ ἐκ τῆς διοικητικῆς πρακτικῆς (πρβλ. καὶ τὴν πρόσφατον ὑπ' ἀριθ. 59626|5617|1950 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν (ΕΕΔ 9, 1063), καθ' ἣν εἰς τοὺς ἐργάτας βαφείων, λευκαντηρίων καὶ πλυντηρίων τῶν κλωστοϋφαντουργείων παρέχεται ἀπὸ τῆς ἰσχύος αὐτῆς ἐπίδομα ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας ἴσον πρὸς 20 ο|ο *ἐπὶ τοῦ ἑκάστοτε ὑπὸ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ διαιτητικῶν ἀποφάσεων ἰσχύοντος ἡμερομισθίου*. Τὸ ἐπίδομα τοῦτο δὲν συμψηφίζεται πρὸς τυχὸν καταβαλλόμενα πέραν τῶν ἀνωτέρω ἀναφερομένων ἡμερομίσθια).

Ἐκ τῆς διατάξεως μάλιστα τούτου τῆς ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἑρμηνευομένης ὡς ἀνωτέρω ἀποφάσεως, ὅσον καὶ ἐκ τῆς ἀμέσως ἀνωτέρω μνημονευομένης ὑπ' ἀριθ. 59626|5617|1950, περὶ μὴ συμψηφισμοῦ τῶν ἐπιδομάτων τούτων πρὸς τυχὸν καταβαλλόμενα πέραν τῶν ὑπὸ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ διαιτητικῶν ἀποφάσεων ἰσχυόντων ἡμερομισθίων, καθίσταται φανερὸν ὅτι καὶ ἡ διοικητικὴ Ἀρχή, ἡ κατὰ Ν. 28|1944 ἁρμοδία, ἀντιλαμβάνεται ὡς ἔγκυρον τὴν ἀτομικὴν σύμβασιν περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ζητήματος ἀτέρμονες συζητήσεις προηγήθησαν τῆς Α. Π. 309|1950 (εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 9, 514).

Ἡ ἄποψις ἑπομένως τῆς ἀποφάσεως εἶναι ἐντὸς τῆς ἐννοίας τῆς ὑπ' ἀριθ. 41960|1947 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Ἀλλ' ἡ ἐν λόγῳ ὑπουργικὴ ἀπόφασις (ΕΕΔ 6, 735) ὁρίζει συγχρόνως καὶ ὅτι τὸ ὑπὸ ταύτης προβλεπόμενον ἐπίδομα συμψηφίζεται πρὸς τυχὸν καταβαλλόμενα ἀνώτερα τῶν ἑκάστοτε νομίμων ἡμερομίσθια. Νόμιμα ἐν προκειμένῳ ἡμερομίσθια εἶναι τὰ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 49253|1947 καθοριζόμενα.

Ἐν τούτοις ἡ Α. Π. 393|1950 (εἰσηγητὴς *Α. Παπαστασίου*, ΕΕΔ 9, 589), ἔχουσα νὰ κρίνῃ ἀκριβῶς περίπτωσιν ἐφαρμογῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 49253|1947 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἀπεφάνθη, ὅτι ὁ κατὰ τὸν Ν. 28|1944, ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ Ν. 866|1946 καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ Ν. 1093|1946, καθορισμὸς δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν ὑπαλλήλων, ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν, γενόμενος ἐπὶ σκοπῷ τῆς μὴ ἐπιβαρύνσεως τοῦ κόστους τῆς ζωῆς τῶν ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν διατιθεμένων βιοτικῶν ἀγαθῶν καὶ τῆς ἐκ τούτου εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν ἀφορώσης διαταραχῆς τοῦ οἰκονομικοῦ ἐπιπέδου, κατισχύει πάσης ἀντιθέτου μεταξὺ τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῶν ἐργαζομένων καταρτισθείσης συμφωνίας περὶ πληρωμῆς ὑπερτέρων τῶν διὰ τῶν ὡς εἴρηται ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ὁριζομένων ἀποδοχῶν.

Ἀλλ' ὑπὸ τὴν ἄποψιν ταύτην (περὶ ἧς βλέπε ΕΕΔ 9, 588 ἑπ.), πῶς θὰ ἠδύνατο νὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ σαφὴς ἐν τούτοις διάταξις τῆς ἐφαρμοζομένης ἤδη ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 49253|1947 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν ὑπ' ἀριθ. 41960|1947 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως *περὶ συμψηφισμοῦ πρὸς τὰ τυχὸν καταβαλλόμενα ἀνώτερα τῶν ἑκάστοτε νομίμων ἡμερομίσθια*;

Ἐρωτᾶται: Ἡ ὀρθὴ λύσις τῆς μιᾶς ἀπόψεως δὲν χαλαρώνει τὴν στερεότητα τῆς ἄλλης;

Ἀρείου Πάγου 518|1950 Τμ. Α'.

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Σταυρόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανῆς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Τρίμης, Κ. Μπαλντᾶς.
Κατὰ τὰ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29004|4679(1945)

ΜΗ ΑΠΟΔΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΞ ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΒΙΑΣ

Δικαίωμα μισθοῦ καὶ ἐπιρροὴ ἀνωτέρας βίας ἐπὶ ἰσχύος συμβάσεως ἐργασίας

Προϊσχῦσαν Ἀστικοῦ Κώδικος βυζαντινορρωμαϊκὸν δίκαιον.—Περιπτώσεις δικαιώματος μισθοῦ.—Ἔλλειψις δικαιώματος εἰς περίπτωσιν μὴ ἀποδοχῆς ὑπηρεσιῶν ἐκ γεγονότων ἀνωτέρας βίας.—Καταστροφὴ ἐργοστασίου ὑπὸ ἀνταρτῶν.—Χαρακτηρισμὸς ὡς γεγονότος ἀνωτέρας βίας.—Ἰσχὺς ὅμως συμβάσεως, παρὰ τὴν ἀνωτέραν βίαν, μέχρι καταγγελίας.—Συνυπολογισμὸς χρόνου ἀναστολῆς ἐκτελέσεως συμβάσεως εἰς χρόνον πραγματικῆς ἐργασίας δι' ἀποζημίωσιν Ν. 2112.—Παροχὴ μισθοῦ δι' ἑορτάς.—Ἔλλειψις δικαιώματος ἐξ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἐπὶ ἀνεσταλμένης συμβάσεως ἐργασίας.

Ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, κρίνασα ἀξίωσιν μισθοτοῦ ἐκ συμβάσεως, συναφολογηθείσης πρὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ διεπομένης συνεπῶς ὑπὸ τοῦ προϊσχύοντος δικαίου (βλέπε καὶ Α. Π. 117|1947, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρης*, ΕΕΔ 6, 329, ἐφαρμόσασαν τὸ προϊσχῦσαν τοῦ Α. Κ. δίκαιον ἐπὶ ἀναλόγου περιπτώσεως καὶ οὐχὶ τὸ ἄρθρον 656 Α. Κ., κατὰ τὸ ἄρθρ. 21 εἰσαγωγικοῦ Ν. 2783|1941), ἀποφαίνεται, ὅτι καὶ κατὰ τὸ προϊσχῦσαν τοῦτο δίκαιον δὲν ὑπεχρεοῦτο ὁ ἐργοδότης εἰς πληρωμὴν μισθοῦ τοῦ ἐργαζομένου, τοῦ ὁποίου δὲν ἐγένοντο ἀπο-

---

κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ὁριζόμενα τὸ πρῶτον καθιεροῦται προσαύξησις τοῦ κανονικοῦ ἡμερομισθίου τῶν τεχνιτῶν ξυλουργῶν καὶ ἐπιπλοποιῶν, λόγῳ φθορᾶς ἐργαλείων, διὰ πρόσθετου ἐπιδόματος 15 ο|ο, λογιζομένου ἐπὶ τοῦ κατωτάτου ὁρίου τῶν ἡμερομισθίων τῶν καθοριζομένων διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27700|1945 ἀποφάσεως τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν, ἐφ' ὅσον οὗτοι εἶναι κάτοχοι πάντων τῶν ὑπὸ τοῦ ἀπὸ 31|3|38 ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ ἐργασίας βιομηχανικῶν ἐργοστασίων καὶ βιοτεχνικῶν ἐργαστηρίων κατεργασίας ξύλου προβλεπομένων ἐργαλείων. Καὶ διὰ μὲν τῆς προμνησθείσης ὑπ' ἀριθ. 27700|1945 ἀποφάσεως, εἰς ἣν αὕτη ἀναφέρεται, καθορίζονται, κατὰ τὰ ἐν ἀρχῇ αὐτῆς διαλαμβανόμενα, τὰ κατώτατα ὅρια τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν τῶν συνδεομένων μετὰ τῶν οἰκείων αὐτῶν ἐργοδοτῶν διὰ σχέσεως ἐργασίας διωτικοῦ ἰδικαίου, διὰ δὲ τοῦ ἀπὸ 31|3|1938 ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ, ὅστις καὶ ἀπετέλεσε τὸ ἄρθρον 22 τῆς 17 Λυγούστου 1937 γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργατῶν κατεργασίας ξύλου, ἐργατοτεχνιτῶν ἐπιπλοποιῶν καὶ ξυλουργῶν, συνῳδὰ τοῖς ἄρθροις 20-21 αὐτῆς, ἰσχύει δέ, κατὰ τὰ ἐν ἀρχῇ αὐτοῦ ὁριζόμενα, εἰς μόνα τὰ βιομηχανικὰ ἐργοστάσια καὶ βιοτεχνικὰ ἐργαστήρια, ἐκτὸς ἄλλων ἐν αὐτῷ διαλαμβανομένων ἄρων, διὰ τὴν προαγωγὴν τῶν μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατῶν σχέσεων, καθορίζονται κατ' εἴδος καὶ τὰ ἐργαλεῖα τέχνης, ἅτινα ἕκαστος τεχνίτης ἐκ τῶν ἐπιπλοποιῶν καὶ ξυλουργῶν ὑποχρεοῦται νὰ ἔχῃ εἰς τὴν κατοχήν του κατὰ τὴν ἀνάληψιν ἐργασίας (παράγρ. 6-7 κανονισμοῦ). Τέλος διὰ τῆς ἐπακολουθησάσης ὑπ' ἀριθ. 41690|1947 τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν ἀποφάσεως ἐπαναλαμβάνεται ἡ χορήγησις τοῦ αὐτοῦ εἰδικοῦ ἐπιδόματος, ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους, εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν τεχνιτῶν προστιθεμένων καὶ τῶν βαρελοποιῶν, μὲ μόνην τὴν τροποποίησιν, ὅτι τὸ ἐπίδομα δὲν θὰ λογίζηται, ὡς πρότερον, ἐπὶ τοῦ κατωτάτου ἡμερομισθίου, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ἑκάστοτε νομίμου τοιούτου.

Ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ὡς ἄνω ἀποφάσεων, ἰσχὺν νόμου ἐπεχουσῶν, ὡς κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν ἐκ τοῦ Α.Ν. 28|1944 ἐκδοθεισῶν καὶ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως δημοσιευθεισῶν, κατὰ διάταξιν τοῦ αὐτοῦ νόμου, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὰς διατάξεις τῆς κατὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 41690 ἀποφάσεως (Φ.Ε.Κ. 154 τεῦχ. Β' τῆς 17|10|1947), ἰσχυούσης ὑπ' ἀριθ. 3600|1946 ἀποφάσεως τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν, δι' ἧς καθορίζονται γενικῶς πάντα τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν τῶν συνδεομένων δι' ἐργατικῆς σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου μετὰ τοῦ ἐργοδότου των, ἀνεξαρτήτως τοῦ ποῖος εἶναι οὗτος (ὁ ἐργοδότης) καὶ τῶν εἰδικῶν χαρακτηριστικῶν, τὰ ὁποῖα παρουσιάζει, σαφῶς συνάγεται, ὅτι τοῦ διὰ τῶν ὡς ἀνωτέρω ἀποφάσεων χορηγουμένου εἰδικοῦ ἐπιδόματος, εἰς ἀντάλλαγμα τῆς ἐκ τῆς χρήσεως φθορᾶς τῶν ἐργαλείων, δικαιοῦνται ἅπαντες οἱ τεχνῖται τῶν κατηγοριῶν τούτων, οἱ συνδεόμενοι μετὰ τῶν οἰκείων αὐτῶν ἐργοδοτῶν διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἐφ' ὅσον κατέχουσι κατὰ τὴν ἐργασίαν των πάντα τὰ ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ κατ' εἶδος κατονομαζόμενα ἐργαλεῖα, ὁ προσδιορισμὸς τῶν ὁποίων καὶ μόνον ἐσκοπεῖτο διὰ τῆς ὑπὸ τῶν ἀποφάσεων παραπομπῆς εἰς τοῦτον. Ἡ διάταξις δὲ αὕτη τοῦ εἰδικοῦ τούτου ἐπιδόματος οὐδόλως ἐθίγη οὔτε ὑπὸ τῆς ἐπακολουθησάσης ἀπὸ 4|11|47 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ τῆς συμπληρωματικῆς ταύτης ἀπὸ 1|12|47 τοιαύτης, ἀλλ' οὔτε καὶ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 49253 τῆς 11|12|47, νομίμως δημοσιευθείσης (Φ. Ε. Κ. 194 τεύχος Β' τῆς 17|12|47) κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Μεταφορῶν, Δημοσίων Ἔργων, Τ.Τ.Τ. καὶ Ἐργασίας, καθόσον διὰ μὲν τῆς πρώτης αὐτῶν, ὡς συνεπληρώθη, ἐγένετο γενικῶς ἀναπροσαρμογὴ τῶν ἡμερομισθίων τῶν ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν καὶ ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, διὰ δὲ τῆς δευτέρας τοιαύτης τῶν ἀποδοχῶν τοῦ πάσης φύσεως προσωπικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων, Ὀργανισμῶν κλπ., τῶν ἐχόντων ἐν ἰσχύι προπολεμικῶς ἐσωτερικὸν κανονισμὸν μισθολογικῆς καταστάξεως, ἔστω καὶ εἰς μεταλλικὰς δραχμάς. Ὅθεν οὕτως ἀποφηναμένη καὶ ἡ προσβαλλομένη ὑπ' ἀριθ. 2047|50, τελεσίδικος καταστᾶσα, ὁριστικὴ ἀπόφασις τοῦ κατὰ τὴν εἰδικὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὀρθῶς τὰς προπαρατεθείσας διατάξεις ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ οὐδεμίαν ἑτέραν παρέβιασε καὶ τὰ περὶ τοῦ ἐναντίου διὰ τοῦ μοναδικοῦ λόγου ἀναιρέσεως ἀναπτυσσόμενα εἶναι ἀπορριπτέα, ὡς νόμῳ ἀβάσιμα.

δεκταί αί ὑπηρεσίαι του ἐκ γεγονότος ἀνωτέρας βίας (βλέπε περί τῶν διαφόρων ἐπί τοῦ θέματος ἐκδοχῶν *Α. Χατζηδάκην*, Ἀδυναμία παροχῆς καί ἀποδοχῆς ὑπηρεσιῶν καί δικαίωμα μισθοῦ, ΕΕΔ 5, 386 ἑπ., ἔνθα καί λοιπαί παραπομπαί εἰς συγγραφεῖς καί νομολογίαν, *Κ. Δημάκην*, ΕΕΔ 1, 721, ΕΕΔ 4, 388, *Α. Σακελλαροπούλου*, ΕΕΔ 6, 484).

Ταῦτα διά τό προϊσχύσαν δίκαιον, καθ' ὅσον διά τό ἄρθρ. 656 Α. Κ., σαφῶς διατυπούμενον, δέν δύναται νά ὑπάρξῃ ἀμφιβολία, ὅτι ἡ ἐκ λόγων ἀνωτέρας βίας μή ἀποδοχή τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ συνεπάγεται τήν στέρησιν τοῦ μισθοῦ του. (βλέπε *Π. Ζέπου*, Ἔνοχ. Β' Μέρος. Εἰδικόν, Τεῦχος δον, σελ. 354, *Κ. Καυκᾶ*, Ἔνοχ. Δίκαιον, Εἰδικόν Μέρος. Τόμος Α', σελ. 314 ἑπ., *Κ. Ἀποστολίδου*, Ἔνοχ. Τόμος 3ος, Εἰδικόν Μέρος, Τεῦχος δον, σελ. 503 ἑπ.).

Περαιτέρω ἐνδιαφέρουσα εἶναι καί ἡ αἰτιολογία τῆς ἐν λόγῳ πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως, ὅτι μόνη ἡ ὕπαρξις ἀνωτέρας βίας, ἡ ὁποία ἐμποδίσει τήν ἀποδοχήν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ δέν καταλύει ἐκ τοῦ νόμου τόν ἐργασιακόν δεσμόν, ἀλλ' ἀπαιτεῖται πάντως νά ὑπάρξῃ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας (περί αὐτῆς ὡς δικαιοπραξίας βλέπε *Ι. Καποδίστριαν*, Ἐμμ. Α. Κ. ὑπ' ἀριθ. 416-454, σημ. 17) (οὕτω καί Πρωτοδίκου Καβάλας 21|1950, Πρωτοδικείου *Γ' Κώνστας*, ΕΕΔ 9, 1077, βλέπε καί σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 1076 ἑπ. ἔνθα καί λοιπαί παραπομπαί) καί εἶναι ἄλλο ζήτημα ἄν ὀφείλεται ἡ ἐκ τοῦ Ν. 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη, ἀποζημίωσις (Α. Π. 505|1950, εἰσηγητής *Κ. Καυκᾶς*, ΕΕΔ 9, 1069, σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 1068).

Ἡ ἀπόφασις ὑπολογίζει — καί ὀρθῶς — τόν χρόνον, καθ' ὃν δέν ἐλειτούργησε πράγματι ἐξ ἀνωτέρας βίας ἡ σύμβασις ἐργασίας, ὡς χρόνον ὑπηρεσίας διά τό δικαίωμα τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112|1920 (πρβλ. ὅμως τήν Πρωτοδίκου Καβάλας 27|1950, ἔνθ' ἀνωτ. ἐφ' ἧς τάς ἐν ΕΕΔ 9, 1076 σημειώσεις μας).

Πρωτοδίκου Βεροίας 32|1950

Διαδικασία Ν. Γ?ΟΛ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Κ. Σφακιανάκης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Παπαβασιλείου, Α. Χατζηνικολάου, Α. Περδικάρης

Ἡ ἐνδικος ἀγωγή ἁρμοδίως φέρεται πρός συζήτησιν ἐνώπιον ἡμῶν, κατά τήν προκειμένην ἐργατικήν διαδικασίαν, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου καί διώκουσα τήν καταβολήν τῆς ἐναγομένης ἑταιρίας, ἵνα καταβάλῃ εἰς τόν ἐνάγοντα ἐργάτην αὐτῆς δρχ. 6.200,00 διά μισθούς ἀπό 16.8.1949 μέχρις 30.9.1950, καθ' ὃ διάστημα δέν ἀπεδέχθη τάς προσφερθείσας ἐργασίας του καί διά δῶρον Χριστουγέννων 1949 καί Πάσχα 1950. Οὕτως ἐχούσα ἡ ἀγωγή νόμῳ βασίμως ἐστίν, ἔρεισμα ἐχούσα τάς περί μισθώσεως ἐργασίας διατάξεις τοῦ Βυζαντινορρωμαϊκοῦ δικαίου καί τάς ὑπ' ἀριθ. 57200|1949 καί 17590|1950 ἀποφάσεις Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας (ΕΕΔ 9ο, 44 καί 370) καί ὡς τοιαύτη ἐρευνητέα τυγχάνει ἀπορριπτομένης τῆς ἐνστάσεως παραγραφῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 3 Ν. Διατάγματος τῆς 8|11.5.1946 «περί ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 1116|1945 κλπ.», καθ' ὅσον ἡ ἐνδικος ἀγωγή βάσιν ἔχει τήν ὑπηρεσίαν τοῦ μισθωτοῦ περί τήν ἀποδοχήν τῶν ὑπηρεσιῶν καί οὐχί ἄκυρον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως.

Κατά τά προϊσχύσαν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος Βυζαντινορρωμαϊκόν Δίκαιον (Ν. 19 § § 9 καί 10 Πανδ. (19.2), Ν. 4 Πανδ. (1.22), Ν. 38 πρ. Βασιλ. (20 1.37), ὅπερ ἔχει ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογήν κατά τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 24 ν. 2783|1941 εἰσ. Ν. Α.Κ., ἐφ' ὅσον ἡ σύμβασις ἐργασίας συνωμολογήθη πρό τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Κώδικος, ὁ ἐκμισθώσας τάς ἐργασίας αὐτοῦ δικαιοῦται ν' ἀπαιτήσῃ τόν μισθόν καί ὅταν ὁ μισθώσας αὐθαιρέτως ἀποπεισθῇ, ὅπως δεχθῇ ταύτας, ἡ ἐκ λόγων κειμένων εἰς τό πρόσωπον αὐτοῦ δέν θέλῃ ἡ δέν δύναται νά τάς δεχθῇ (*Καλλιγᾶ*, Ἔνοχ. § 321 βλ. νῦν ἄρθρον 655 Α. Κ.).

Ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν ἐξεταθέντων μαρτύρων ἀποδείξεως καί ἀνταποδείξεως καί τῶν προσαγομένων ἐγγράφων προέκυψαν τά ἐξῆς πραγματικά περιστατικά: Ὁ ἐνάγων ἐργάτης προσελήφθη παρά τῇ ἐναγομένῃ ἑταιρίᾳ τό ἔτος 1936 ἐπί συμβάσει ἐργασίας ὁρίστου χρόνου καί εἰργάζετο εἰς τό τμῆμα πλυντηρίων. Κατά τήν ἐπίθεσιν τῶν συμμοριτῶν ἐναντίον τῆς Νάουσης τήν 11.1.1949 κατεστράφη παρ' αὐτῶν ἐξ ὁλοκλήρου τό ἐργοστάσιον τῆς ἐναγομένης, ἐκ τοῦ λόγου δέ τούτου πάντες οἱ ἐργάται παρέμειναν ἄνευ ἐργασίας, ἐπιδοτούμενοι ἐκτοτε παρά τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 4565|1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καί κατά παρέκκλισιν ἐκ τῶν κειμένων διατάξεων Ν. 1118|1945 περί ἀσφαλίσεως κατά τῆς ἀνεργίας. Κατ' Αὔγουστον 1949 ἤρχισεν ἡ ἀνοικοδόμησις τοῦ ἐργοστασίου καί ἡ ἐκ νέου ἀνάληψις ἐργασίας εἰς τά ἐπαναλειτουργοῦντα τμήματα ἐργαζομένου πρό τῆς καταστροφῆς προσωπικοῦ. Ἐκτοῦ αὐτοῦ ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ προκύπτει καί δέν ἀμφισβητεῖται παρά τοῦ ἐνάγοντος, ὅτι τό τμῆμα πλυντηρίων δέν ἐλειτούργησεν ἐκ νέου καί ὅτι οὗτος τήν 16.9.50 ἐκοινοποίησεν εἰς τήν ἐναγομένην ἐξώδικον δήλωσιν, τήν ἑπομένην δέ προσελήφθη παρ' αὐτῆς, ἐργαζόμενος ἐκτοτε εἰς ἕτερον τμῆμα τοῦ ἐργοστασίου.

Κατά τ' ἀνωτέρω δεκτά γενόμενα ναί μέν ἡ ἐναγομένη κατά τό ἀπό 11.1.1949 μέχρι 19.9.1950 διάστημα δέν ἀπεδέχθη τήν προσφερθεῖσαν ἐργασίαν τοῦ ἐνάγοντος ἐργάτου της, τοῦτο ὅμως ὀφείλεται εἰς ἀντικειμενικήν ἀδυναμίαν αὐτῆς πρός ἀποδοχήν τῆς ἐργασίας, λόγῳ καταστροφῆς παρά τῶν ἀνταρτῶν τοῦ ἐργοστασίου της, γεγονός ἅπερ ἦτο προφανῶς ἀπρόβλεπτον καί ἀναπότρεπτον καί συνιστᾷ περίπτωσιν ἀνωτέρας βίας (vis major), ἥτις ἀποκλείει τήν εὐθύνην τοῦ μισθωτοῦ πρός παροχήν μισθοῦ (*Καλλιγᾶ*, Ἔνοχ. § 321, *Ζέπου*, Ἔνοχ. Εἰδικόν σ. 354, *Μιχαλῆ*, Γεν. Ἀρχαί § 179, *Regelsberger*, Γεν. Ἀρχαί § 179 σ. 339). Ἐκ τοῦ ὅτι ἀπό τοῦ Αὐγούστου 1949 ἐπανήρχισεν ἐν μέρει ἡ λειτουργία τοῦ ἐργοστασίου τῆς ἐναγομένης, οὐδαμῶς σημαίνει, ὅτι ἐπαυσεν ὑφισταμένη ἡ ἀνυπαίτιος ἀδυναμία ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος, ἀφοῦ, ὡς καί ὁ ἐνάγων συνομολογεῖ, τό τμῆμα πλυντηρίων, ἔνθα εἰργάζετο πρό τῆς καταστροφῆς, δέν ἐπαναλειτούργησε μέχρι σήμερον. Ἡ ἐπικαλουμένη (διάτης τοῦ παλαιοῦ πολεμιστοῦ, καί ἀληθής ὑποτιθεμένη, ἔχει σημασίαν μόνον διά τήν περίπτωσιν ἀπολύσεως, ὅτε ἀπαιτεῖται νά τηρηθοῦν ὡρισμένοι ὅροι καί διατυπώσεις κατ' ἄρθρ. 7 Ν. 244|1936, οὐδεμίαν ὅμως δημιουργεῖ διά τόν ἐργοδότην ἐν προκειμένῳ ὑποχρέωσιν πρός ἐπανα-

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΣΤΡΑΤΕΥΣΙΣ ΕΠΙΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΕΚ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Δικαίωμα ἐπιδοτήσεως καὶ ἁρμόδιον πρὸς ἐπίλυσιν διαφορᾶς δικαστήριον

Δικαιοδοσία πολιτικῶν δικαστηρίων ἐπὶ διαφορῶν ἐξ ἀμφισβητήσεως ἢ προσβολῆς ἰδιωτικῶν δικαιωμάτων.—Προσβολὴ ὑπὸ πράξεων Διοικήσεως.—Περικοπὴ ἐπιδόματος ἐκ Ταμείου Ἀνεργίας κατὰ διάρκειαν στρατεύσεως ἀνέργου μισθωτοῦ.—Δικαιοδοσία δικαστηρίου πρὸς κρίσιν ἐπ' αὐτοῦ.—Ἐκδίκασις καὶ τοιαύτης διαφορᾶς, ὡς προκυπτούσης ἐκ τοῦ Ν. 519|1948, κατὰ διαδικασίαν Ν. 3514 ὑπὸ Εἰρηνοδίκου εἰς α' βαθμὸν καὶ Προέδρου Πρωτοδικῶν εἰς β'.—Δικαίωμα ἐπὶ τοῦ ἐπιδόματος καὶ τῶν ἐν Μακρονήσῳ.

Ἐνδιαφέροντα εἶναι τὰ θέματα, ἐπὶ τῶν ὁποίων, ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω προεδρικὴ, κατ' ἔφεσιν, κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. 3514, ἀπόφασις.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 § 2 τοῦ Ν. 519|1948 ἡ στράτευσις ὡς ἐφέδρου ἢ κληρωτοῦ ἀνέργου μισθωτοῦ, λαμβάνοντος ἐπίδομα ἀνεργίας παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἢ ἄλλου ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ, ἀποτελεῖ λόγον συνεχίσεως τῆς ἐπιδοτήσεως αὐτοῦ μέχρι τῆς παρόδου διμήνου ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ (βλέπε περὶ τῆς ἐννοίας τῆς διατάξεως καὶ Προέδρου Πρωτ. Θεσσαλονίκης 17|50, προεδρείων *Π. Δουμπόγιας*, ΕΕΔ 9, 416).

Φαίνεται ἐν προκειμένῳ, ὅτι ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, χρησιμοποιῶν τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Ν. 118|1945, κατὰ τὴν ὁποίαν ἁρμόδιον ὄργανον, ὅπως ἀποφασίζῃ περὶ τῆς παροχῆς ἢ μὴ ἐπιδόματος ἀνεργίας, ὡς καὶ περὶ τῶν λόγων διακοπῆς ἢ ἀναστολῆς καὶ τοῦ χρόνου διαρκείας αὐτῶν εἶναι ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ταμείου καὶ κατὰ τῶν ἀποφάσεων αὐτοῦ ἐπιτρέπεται ἡ ἄσκησις προσφυγῆς ἐνώπιον τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ταμείου, ἡ δὲ προσφυγὴ ἀσκεῖται ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως εἰς τὸν ἠσφαλισμένον καὶ δὲν ἔχει ἀναστολικὴν ἰσχύν, περιέκοψε εἰς συγκεκριμένην περίπτωσιν τὸ κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 § 2 τοῦ Ν. 519|1948 ἐπίδομα. Ἐντεῦθεν προέκυψε ζήτημα ἐπιτρεπτῆς ἐπεμβάσεως τοῦ Δικαστηρίου.

Καὶ ὑπὸ τὴν ἐκδοχὴν ὅμως ὅτι ἡ διαφορὰ ἐμφανίζεται ὡς τοιαύτη ἀμφισβητουμένου διοικητικοῦ—θὰ ἦτο τοιαύτη ἂν ἐπρόκειτο περὶ διαφορᾶς ἐκ τοῦ Ν. 118|1945, ἐνῷ ἡ προκειμένη προέρχεται ἐκ τῆς ἀρνήσεως τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας εἰς ἐκπλήρωσιν ὑποχρεώσεως ἐκ τοῦ Ν. 519|1948, ἀσχέτου πρὸς τὸν Ν. 118|1945—πάλιν, ὡς ὀρθῶς σκέπτεται ἡ προεδρικὴ ἀπόφασις, ἦτο δικαίωμα καὶ καθῆκον τοῦ Δικαστηρίου νὰ ἐλέγξῃ τὴν νομιμότητα τῆς πράξεως τοῦ Ταμείου, ἐφ' ὅσον ὑπέκειτο παράβασις νόμου καὶ ἐντεῦθεν προσβολὴ ἰδιωτικοῦ δικαιώματος (πρβλ. προχείρως τὴν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 3706|1944, εἰσηγητὴς *Κ. Κονιαβίτης*, ΕΕΔ 3, 469, ἐπικυρωθεῖσαν ὑπὸ τῆς Α. Π. 49|1945 Ὁλομελ. εἰσηγητὴς *Σ. Μαθρος*, ΕΕΔ 4',

---

πρόσληψιν τούτου, κατὰ προτίμησιν πρὸ τῆς ἐπαναλειτουργίας τοῦ τμήματος, εἰς ὃ οὗτος εἰργάζετο πρὸ τῆς καταστροφῆς τοῦ ἐργοστασίου. Ἐξ ἄλλου τὸ γεγονὸς καὶ μόνον τῆς ἀνωτέρας βίας δὲν ἐπιφέρει αὐτοδικαίως τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς ἀβασίμως ἰσχυρίζεται ἡ ἐναγομένη, ἀπαιτουμένης ἀείποτε πρὸς τοῦτο καὶ σχετικῆς καταγγελίας ἀπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ἀπολύσεως (βλ. ἄρθρ. 6 Β. Διατάγματος 16|18 Ἰουλίου 1920). Συνεπῶς ναὶ μὲν ὁ ἐνάγων δὲν δικαιοῦται μισθοῦ κατὰ τὸ ἔνδικον χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ συνεχίσθη τὸ περιστατικὸν τῆς ἀνωτέρας βίας, πλὴν ἡ σύμβασις ἐργασίας, ἧς ἡ ἐκτέλεσις μόνον ἀνεστάλη, κατὰ τὴν διάρκειαν ἀδυναμίας ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν, ἐξακολουθεῖ κατὰ νόμον ὑφισταμένη, ἀφοῦ ὁ ἐνάγων μετὰ ταῦτα ἐξακολουθεῖ νὰ παρέχῃ τὰς ἐργασίας του εἰς τὴν αὐτὴν ἐπιχείρησιν, ἀσκουμένην μάλιστα ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ αὐτοῦ ἐργοδότου φορέως τῆς ἐπιχειρήσεως, τῆς ἐκ νέου ἀναλήψεως τῶν ἐργασιῶν του ἀποτελούσης οὐχὶ νέαν σύμβασιν, ἀλλὰ συνέχισιν τῆς ὑφισταμένης τοιαύτης. Ὅθεν ὁ χρόνος ἀναστολῆς λογίζεται ὡς χρόνος πραγματικῆς ὑπηρεσίας διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς προϋπηρεσίας καὶ ἀρχαιότητος τοῦ ἐναγομένου καὶ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς λόγῳ ἀτάκτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως (*Ι. Καποδίστριας*, ἐν ΕΕΔ 2ος, 355 ἐπ. *Τριανταφυλλόπουλος* καὶ *Μαριδάκης*, ἐν ΕΕΔ 4ος, 644 ἐπ.).

Κατὰ τὴν σαφῆ ἔννοιαν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 1 § 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 57200|1949 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας «περὶ παροχῆς εἰς τοὺς μισθωτοὺς δώρου ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Ν. Ἔτους 1950 (Ε. Κ. τ. Β' φ. 215) καὶ ἄρθρ. 1 καὶ 2 ὑπ' ἀριθμὸν 17590|50 ἀποφάσεως τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν «περὶ καταβολῆς ἐφ' ἅπαξ χρηματικῆς παροχῆς εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῆς χώρας, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα 1950» (Ε.Κ. τ. Β' φ. 56), ἡ καταβολὴ τῆς, διὰ τῶν ἀποφάσεων τούτων ὁριζομένης χρηματικῆς παροχῆς προϋπόθεσιν ἔχει, ὅτι ὁ μισθωτὸς εἰργάσθη πράγματι κατὰ τὸ ἐν αὐταῖς ὁριζόμενον χρονικὸν διάστημα καὶ ἔλαβε μισθόν, τμῆμα τοῦ ὁποίου ἀποτελεῖ καὶ ἡ παροχὴ αὕτη. Ἐφ' ὅσον, ὅθεν, κατὰ τ' ἀνωτέρω, ἡ σύμβασις ἐτέλει ἐν ἀναστολῇ καὶ δὴ ἐπὶ μακρὸν χρόνον, ὁ ἐνάγων οὐδόλως εἰργάσθη, οὔτε ἔλαβε μισθὸν ἀπὸ 11-1-49 μέχρις 20-9-50, ἐπιδοτούμενος παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ἀσχέτως ἐὰν ἡ σύμβασις ἐργασίας ὑφίστατο, δὲν ἰσχυρίζεται δὲ ὅτι ὑπάγεται εἴς τινα τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρου 4 τῶν ὡς ἄνω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, δὲν δικαιοῦται οὗτος νὰ λάβῃ τὰς ὑπὸ τῶν ἀποφάσεων τούτων παρεχομένας ὡς ἄνω χρηματικὰς παροχάς.

Ἀκολούθως τούτοις, ἡ ἔνδικος ἀγωγὴ δέον, ὡς ἀβάσιμος κατ' οὐσίαν, ν' ἀπορριφθῇ, συμψηφισθῇ δὲ ἡ δικαστικὴ δαπάνη, διότι ἑκάτερος τῶν διαδίκων εἶχεν εὔλογον ἀφορμὴν ν' ἀμφιβάλλῃ περὶ τῆς ἐκβάσεως τῆς δίκης (ἄρθρ. 211 § 2 Πολ. Δικον., *Οἰκ.-Διβ.* § 61 σ. 9).

376, καθ' ἣν ἀντικείμενον τῆς ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας δίκης δὲν ἦτο ἡ ὀρθότης ἢ μὴ τῆς κρίσεως διοικητικοῦ συμβουλίου Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου ἐπὶ τῶν πραγματικῶν στοιχείων, ἃ ἕνεκεν ἤχθη τοῦτο εἰς τὸν ἐσφαλμένον ὑπολογισμὸν συντάξεως, ἀλλ' ἡ μὴ νομιμότης τῆς τοιαύτης κρίσεως, ἀπορρέουσα ἐκ τῆς κακῆς ἐφαρμογῆς τοῦ θέσιν νόμου ἔχοντος καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων. Ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῶν σκέψεων τούτων ὀρθῶς ἀπεφήνατο τὰ Δικαστήρια τῆς οὐσίας, ὅτι ὑποκειμένης προσβολῆς ἰδιωτικῶν δικαιωμάτων, κατὰ παρέκβασιν τοῦ νόμου, ἀρμόδια εἶναι τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, δικαιούμενα νὰ ἐλέγχωσι τὰς πράξεις τῆς Διοικήσεως, ὁσάκις ὁ τρόπος τῆς ἐνεργείας αὐτῶν δὲν ἀφέθη ὑπὸ τοῦ νόμου εἰς τὴν ἐλευθέραν αὐτῆς κρίσιν, ἀλλ' ὑπῆχθη εἰς ὡρισμένας διατυπώσεις καὶ περιορισμούς).

Ὡς πρὸς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 Ν. 3114|1928 ἁρμοδιότητα τοῦ Εἰρηνοδίκου καὶ εἰς β' βαθμὸν τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν καὶ ἐπὶ τῆς γεννηθείσης ἐν προκειμένῳ μεταξὺ τοῦ στρατευθέντος καὶ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας διαφορᾶς, ἀφοῦ ἡ διαφορὰ προκύπτει ἐκ τοῦ Ν. 519|1948 καὶ ὁ νόμος οὗτος εἶναι τροποποιητικὸς τοῦ Ν. 3514|1928, βεβαίως εἰς ὀρθὴν λύσιν καταλήγει ἡ ἀπόφασις καὶ ἐπ' αὐτοῦ (πρβλ. καὶ σκέψεις ὑπ' ἀριθ. 3448|1950 Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν προεδρεύοντος *Γ. Καραμάνου*, ΕΕΔ 9, 1038).

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ δικαίωμα ἐπιδομάτων διὰ τοὺς ἐν Μακρονήσῳ πρβλ., ἐκτὸς τῶν ἐν τῇ ἐν λόγῳ ἀποφάσει παραπομπῶν, καὶ σύμφωνον πρόσφατον Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 3448|1950 (προεδρεύοντος *Γ. Καραμάνου*, ΕΕΔ 9, 1038).

Προέδρου Πρωτ. Σερρῶν 80|1950

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ν. Πατέλης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Παπαηλιού, Ι. Καλαϊτζῆς

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἔφεσις κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 40|1950 ἀποφάσεως τοῦ Εἰρηνοδίκου Σερρῶν, δικάσαντος κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. 3514|28, νομίμως καὶ ἐμπροθέσμως ἀσκηθεῖσα, τύποις δεκτὴ καθίσταται καὶ ἐρευνητέα κατ' οὐσίαν, καταβληθέντος καὶ τοῦ προσήκοντος προτίμου, κατὰ τὸ προσαγόμενον διπλότυπον τοῦ ἁρμοδίου Γραμματέως.

Βάσει μὲν τῆς θεμελιώδους συνταγματικῆς ἀρχῆς τῆς ἱδρυομένης ἐκ τῶν ἄρθρ. 101 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος (1911) καὶ ἄρθρων 1 καὶ 3 Π. Δ. τὰ τακτικὰ Δικαστήρια ἔχουσι γενικὴν δικαιοδοσίαν ν' ἀποφαίνωνται περὶ πάσης διαφορᾶς, ἀναφυομένης ἐξ ἀμφισβητήσεως, ἡ προσβολῆς ἰδιωτικῶν δικαιωμάτων, ἂν ἔτι ἡ ἀμφισβήτησις προέρχεται ἐκ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, ἤτοι τῶν διοικητικῶν διαφορῶν, πλὴν ἐὰν δυνάμει εἰδικῶν νόμων ὑπήχθησαν αὗται εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν διοικητικὴν δικαιοδοσίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας, κατὰ τὰ παγίως γενόμενα δεκτὰ ὑπὸ τῆς νομολογίας καὶ τῶν ἑρμηνευτῶν, ἐνῷ κωλύονται νὰ προβῶσιν εἰς ἀκύρωσιν τῶν τοιούτων τῆς Διοικήσεως πράξεων ἢ νὰ ἐλέγξωσι τὴν κατ' οὐσίαν κρίσιν καὶ τὰς ἐνεργείας τῶν ὀργάνων αὐτῆς, ὅμως δικαιοῦνται νὰ κρίνωσι περὶ τῶν εἰς αὐτὰ ὑπαγομένων κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 Π. Δ. διαφορῶν περὶ τῶν ἰδιωτικῶν δικαιωμάτων, προσβαλλομένων ἐκ πράξεως τῆς Διοικήσεως καὶ νὰ ἐξετάσωσι παρεμπιπτόντως τὸ κῦρος καὶ τὴν νομιμότητα αὐτῶν, ἐὰν τοῦτέστι συνετελέσθησαν κατὰ τοὺς διαγεγραμμένους ὅρους τοῦ νόμου καὶ ἐντὸς τῆς ἀνηκούσης αὐτοῖς ἐξουσίας, διότι ἄλλως εἶναι ἐστερημέναι οἱασδήποτε ἐννόμου συνεπείας, λογιζόμεναι νόμῳ ἀνύπαρκτοι (Ε.Π. 505|40, ΕΕΝ ἔ. 9, Ε. Π. 176|48, ΕΕΝ ἰστ' 261, *Βεγλερή*, Δικαστ. ἔλεγχος Διοικ. Τομ. Α' σελ. 40, *Φραγκίσκα*, Δικαστικὴ ἀνεξαρτησία (1940) σελ. 234, *Εὐκλ.* § 77 σημ. 4, 386 σημ. 3, 5 σελ. 143 *Ράμιου—Glassen* σελ. 73). Ἡ δὲ τοιαύτη ἔρευνα τῶν Δικαστηρίων ἐπιβεβλημένη καθίσταται χάριν τῆς ἀναγνωρίσεως καὶ ἀποδόσεως τῶν προσβληθέντων ἰδιωτικῶν δικαιωμάτων, χωρὶς οὔτω νὰ παρενείρωσιν ἑαυτὰ εἰς ἐντελῶς ξένα καθήκοντα (*Fleiner*, Διοικ. Δίκ. II * 2, *Εὐκλ.* ἔνθ. ἀν.), ἅτινα οὐδαμῶς κωλύονται ἐξ οἱουδήποτε ἐκ τῆς πράξεως ταύτης τυπικοῦ δεδικαιωμένου. Ὀρθῶς καὶ νομίμως ἐντεῦθεν ἐπελήφθη ὁ Εἰρηνοδίκης πρὸς ἐπίλυσιν τῆς προκειμένης διαφορᾶς. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι διὰ τοῦ ἱδρυτικοῦ νόμου τοῦ ἐκκαλουμένου Ταμείου, ὄντος νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, ἀσκοῦντος διοίκησιν καὶ τελοῦντος ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, θεσπίζεται ἐν ἄρθρῳ 11, ὅτι ἁρμόδιον ὄργανον, ὅπως ἀποφασίζῃ περὶ τῆς παροχῆς ἢ μὴ ἐπιδόματος ἀνεργίας, ὡς καὶ περὶ τῶν λόγων διακοπῆς καὶ ἀναστολῆς καὶ τοῦ χρόνου διαρκείας, εἶναι ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ταμείου καὶ ἐν ἀσκήσει προσφυγῆς τὸ Συμβούλιον αὐτοῦ, πλὴν ἡ τοιαύτη δικαιοδοσία, ἀφορῶσα εἰς τὰς ἐν ἄρθρῳ 2 Ν. 118 καὶ 2 Ν. Δ 1255|949 νομίμους προϋποθέσεις καὶ τὸν ἔλεγχον τῆς προϋπάρξεως τῶν ἐν αὐτοῖς στοιχείων διὰ τὴν νόμιμον χορήγησιν τοῦ ἐπιδόματος, ἀποκλείει τὴν ἔρευναν εἰς περίπτωσιν τοῦ ἄρθρ. 4 παρ. 2 τοῦ ν. 519|48, καθ' ἣν ἡ στρατεύσις ὡς ἐφέδρου, ἢ κληρωτοῦ ἀνέργου μισθωτοῦ, λαμβάνοντος ἐπίδομα ἀνεργίας, ἀποτελεῖ λόγον συνεχίσεως τῆς ἐπιδοτήσεως αὐτοῦ μέχρι καὶ τῆς παρόδου διμήνου ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, οὐδεμίαν δὲ ἐξαίρεσιν ποιεῖται, ὥστε νὰ δημιουργῆται ἐδαφος ἀμφισβητήσεως, ὅπερ νὰ χορηγῇ δικαίωμα ἐπεμβάσεως καὶ κρίσεως τοῦ Ταμείου, ἐκδοχή, ἥτις πλήρως ἀνταποκρίνεται εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου, ἀποβλέποντος εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τῶν οἰκογενειῶν τῶν ἀνέργων μισθωτῶν στρατευσίμων, ὥστε οὗτοι ἀπερίσπαστοι νὰ ἐκτελέσωσι τὸ ἐπιβαλλόμενον καθῆκον. Διὰ τὴν ἐν προκειμένῳ συνεπῶς περίπτωσιν οὐδαμῶς δημιουργεῖται ἀποκλειστικὴ διοικητικὴ δικαιοδοσία ἐκ τῆς ρηθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 11 ν. 118|945, τοσοῦτον μᾶλλον, καθ' ὅσον οἱ ρηθέντες, Διευθυντὴς καὶ Συμβούλιον, εἶναι διοικητικὰ ὄργανα τοῦ ἐκκαλουμένου Ταμείου, ἀποφαινόμενα ἐπὶ αἰτήσεως θεραπείας, ὡς Ἀρχαὶ τῆς ἐνεργούσης διοικήσεως αὐτοῦ καὶ οὐχὶ ὄργανα συλλογικὰ ὑπὸ τὴν μορφὴν τῶν Διοικητικῶν Δικαστηρίων ἢ Ἐκδικαστικῶν Ἐπιτροπῶν, συνιστώμενα ὑπὸ εἰδικοῦ νόμου καὶ ὑπὸ τὰς συνταγματικὰς ἐγγυήσεις (ἄρθρ. 105 Συν|τος 1927 καὶ 101 τοῦ ἰσχύοντος 1911, *Ἠ. Κυριακόπουλος*, Διοικ. Δίκ. *Ζαφειρ.* Ἡ Ἐκτέλ. σελ. 325, σημ. 1, Ε. Α. 21, Α. Π. 148|33, 17|33 ΜΔ' 158, 313, Π. Χ. 153|36 ΜΖ' 462), καίτοι καὶ ὑπὸ τὴν τοιαύτην ἐκδοχήν, κατὰ τὰ ἐν τοῖς ἡγουμένοις, ἡ παρεμπιπτόντως ἔρευνα τῶν τακτικῶν Δικαστηρίων δὲν ἀποκλείεται καὶ δὴ ἐν προκειμένῳ, ὅπότε, παρὰ τὴν ρητὴν ἐπι-

ταγὴν τοῦ ἄρθρ. 4 § 2 ν. 519|48 περὶ συνεχίσεως καταβολῆς τοῦ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, τὸ ἐκκαλοῦν προέβη εἰς ἐνέργειαν περικοπῆς καὶ προσβολῆς τῶν δικαιωμάτων τοῦ καθ' οὗ, ἀντικειμένην εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου παρεχόμενα αὐτοῦ ὅρια πρὸς ἄσκησιν δικαιώματος ἐλέγχου, χορηγηθέντος μὲν παρὰ τοῦ νόμου, δοτις ὅμως καθώρισε καὶ τὸν τρόπον ἐνεργείας. Κατὰ ταῦτα ὀρθῶς ἔκρινεν ὁ πρωτοβαθμίως δικάσας Εἰρηνοδίκης καὶ ἠρμήνευσε τὴν διαφοράν καὶ ἀπορριπτέος, ὡς νόμῳ ἀβάσιμος, ὁ πρῶτος λόγος τῆς ἐφέσεως.

Κατ' ἄρθρ. 6 τοῦ ν. 3514|28 πᾶσαν διαφοράν, γεννωμένην ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ, δικάζει εἰς μὲν τὸν α βαθμὸν ὁ Εἰρηνοδίκης, εἰς δὲ τὸν β' ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν ἐκ τῶν ἐνόντων καὶ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρ. 634 Π. Δ.. ἐν τῇ ἐννοίᾳ δὲ τούτου περιλαμβάνεται πᾶσα ἐνοχή, πηγάζουσα ἐξ αὐτοῦ, ἀνεξαρτήτως, ἐὰν πρόκειται περὶ ἀξιώσεως ἐπιδόματος ἀνεργίας ἐκ τοῦ ἄρθρ. 4 § 2 Ν. 519|48 τροποποιήσαντος καὶ συμπληρώσαντος τὸν Ν. 3514 καὶ ἀποτελέσαντος, ὡς ἐνσωματωθέντος, ἐνιαῖον σύνολον μετ' αὐτοῦ ἢ διαφορᾶς μεταξὺ ὑπαλλήλου καὶ ἐργοδότου ἐκ τῆς συμβάσεως τῆς ἐργασίας τῆς προστατευομένης ὑπὸ τοῦ Ν. 3514, ἀκοπόν δ' ἔχει ἡ διάταξις αὕτη νὰ θεσπίσῃ ταχείαν διαδικασίαν καὶ ἁρμοδιότητα καὶ ὀλιγοδάπανον λύσιν τῶν ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου τούτου διαφορῶν, ἀνεξαρτήτως τῆς συνδεούσης τοὺς διαδίκους σχέσεως (ἰδιωτικοῦ ἢ δημοσίου δικαίου (Ἀποστολόπουλος, Πρ. Πρωτοδικῶν, ἔκδ. 1948), σελ. 212, Α. Π. 346|47, ΕΕΔ 6|712). Ἐν προκειμένῳ, ἐξ ὅλης τῆς οἰκονομίας τῶν διατάξεων τῶν ὡς ἄνω νόμων προκύπτει, ὅτι ὑπόκειται ἐνταῦθα διαφορὰ ἐξ ὑποκειμένου καθαροῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὑπαγομένη εἰς τὴν καθ' ὕλην ἁρμοδιότητα τοῦ Εἰρηνοδίκου, ὅστις ἁρμοδίως ἐπελήφθη, ὡς τοῦτο σαφῶς προκύπτει καὶ ἐκ τῆς ἑρμηνευτικῆς δηλώσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς τῆς 11-12-47, καὶ ἀπορριπτέος ὁ β' λόγος ἐφέσεως, ὡς νόμῳ ἀβάσιμος, περὶ ἀναρμοδιότητος τοῦ Εἰρηνοδίκου.

Τὴν ἀρχικὴν ἔκτασιν προστασίας τῶν στρατευομένων ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων τὴν χορηγουμένην διὰ τοῦ Ν 3514|928 ηὔρυνεν ἐκ πνεύματος εὐνοίας ἡ Πολιτεία ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ περιλάβῃ πᾶσας τὰς κατηγορίας αὐτῶν καὶ δι' ἐπαλλήλων νόμων περιέλαβε καὶ τοὺς ἐργατοτεχνίτας καὶ πάντας τοὺς κλάδους. Ἐν τέλει δὲ διὰ τοῦ Ν. 519|48, ὅστις ἐτροποποίησε καὶ ἀντικατέστησε τὸν ἀρχικὸν 3514 καὶ συναπετέλεσεν ἐνιαῖον ὅλον μετ' αὐτοῦ, ἔλαβε προστασίαν ὑπὲρ τῶν ἐπιστρατευομένων μισθωτῶν ἐφέδρων ἢ κληρωτῶν, τῶν ὁποίων ἡ ἐπιδότησις, προϋπάρχουσα τῆς στρατεύσεως, ἐξακολουθεῖ καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεως αὐτῶν, ἐκτείνεται δὲ καὶ ἐπὶ δίμηνον μετὰ τὴν ἀποστράτευσιν (ἄρθρ. 4 § 2 Ν. 519|48). Ἡ ὅλη αὕτη προστατευτικὴ νομοθεσία καὶ εἰδικῶς ὁ Ν. 519 διαλαμβάνει, ὅτι ἐπιδόματος δικαιοῦνται πάντες οἱ ὑπὸ τὰ ὅπλα καλούμενοι καὶ ἐντασσόμενοι εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ, ἄνευ τινὸς διακρίσεως καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅπλου, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπηρετοῦσιν ἢ τοῦ τόπου, εἰς τὸν ὁποῖον ὑπηρετοῦσιν, τοῦ τόπου, εἰς ὃν ἐκπληροῦσι τὰς στρατιωτικὰς των ὑποχρεώσεις, τοῦτέστιν ἂν ἐχρησιμοποιήθησαν εἰς τὴν γραμμὴν τῶν πρόσω ἢ τὰ μετόπισθεν, ὡς μόνην δὲ καὶ ἀναγκαίαν προϋπόθεσιν τῆς τοιαύτης ἐπιδοτήσεως θέτει τὴν ἐκτέλεσιν στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας. Πότε δὲ ὁ ὑπὸ τὰ ὅπλα κληθεὶς ὁπλίτης μισθωτὸς θεωρεῖται ὑπηρετῶν, καίτοι θετικὴ διάταξις δὲν ὑπάρχει ἐν τῷ νόμῳ, τὸ τοιοῦτον ὅμως σαφῶς προκύπτει, διδομένης τῆς ἀπαντήσεως δι' ἀρνητικοῦ προσδιορισμοῦ ὑπὸ τῶν ἄρθρ. 52 καὶ 75 τοῦ νόμου 4234|1939 «περὶ στρατολογίας τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ», ὡς ἐκωδικοποιήθη ὑπὸ τοῦ προεδρικοῦ διατάγματος τῆς 22|28 Φεβρουαρίου 1930 (Γεν. Κδ. ΙΔ. 93 καὶ ἑπ.) καὶ ἄρθρ. 121 τοῦ Προεδρικοῦ Διατάγματος τῆς 7|12|1907 «περὶ κανονισμοῦ ὑπηρεσίας σωμάτων κλπ.», ἐν οἷς ἀναφέρεται πότε ἐπέρχεται προσωρινὴ ἢ ὁριστικὴ ἀνάστολὴ ἢ ἔκπτωσις ἀπὸ τῆς ἰδιότητος τοῦ στρατιωτικοῦ καὶ εἰδικώτερον καθορίζεται, ὅτι δὲν λογίζεται ὡς χρόνος στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, κατὰ τὸν ὁποῖον οὗτοι (ὁπλῖται) εὑρίσκονται εἰς καταστάσεις φυλακίσεως, ἀγνοίας, λιποταξίας καὶ ἀνυποταξίας (Α. Π 26|1907 Θέμ. ΙΘ' 203, Ε. Α. 169|919 Θεμ. Α'. 455). Ἐκ τούτων σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὁ εἰς μίαν τῶν κατηγοριῶν τούτων μεθισταμένος ἀνυπαιτίως στρατιωτικός, κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο, δὲν θεωρεῖται, ὅτι ἐκτελεῖ στρατιωτικὴν ὑποχρέωσιν καὶ συνεπῶς δὲν ἔχει τὴν στρατιωτικὴν ἰδιότητα, ὡς καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἐκ τῆς στρατεύσεως ἀποβολῆς του, λόγῳ παρεπομένης ποινῆς ὡριαμένων ἀδικημάτων τῆς Στρατιωτικῆς Ποινικῆς Νομοθεσίας. Εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν, μὴ ρητῶς ἐν τῷ νόμῳ ἀναγραφομένην, εἴτε ἐκτοπίσεως, εἴτε ἐγκλεισμοῦ καὶ φρουρήσεως εἰς στρατόπεδον, ὅπου ὁ ὁπλίτης ὑφίσταται ἐθνικὴν διαπαιδαγώγησιν, φρονηματικὴν ἀποτοξίνωσιν ἢ ἄλλην ἐθνικοκοινωνικὴν ἀγωγὴν καὶ διάπλασιν, εἴτε εὑρίσκεται εἰς τὰ πρόσω ἢ μετόπισθεν καὶ δὲν ἀπώλεσε τὴν στρατιωτικὴν ἰδιότητα, καθ' ἕνα τῶν ἀνωτέρω περιοριστικῶς ἀναφερομένων λόγων, δικαιοῦται, φέρων τὴν ἔντιμον στολὴν τοῦ στρατιώτου, πάντων τῶν ἐκ τῆς ἰδιότητος ταύτης συμπαρομαρτούντων εὐεργετημάτων καὶ ἐπιδομάτων. Καὶ διὰ τοὺς ἐν Μακρονήσῳ συνεπῶς περιορισθέντας καὶ ὑπηρετοῦντας εἰς τὰ στρατιωτικὰ τάγματα Σκαπανέων, τοὺς ὁποίους δὲν ἠγνόει ὁ νομοθέτης τοῦ Ν. 519|48, ἐφ' ὅσον εἶχον ταῦτα συσταθῆ κατὰ τὴν δημοσίευσιν αὐτοῦ, οὐδεμία διάταξις νόμου ὑφίσταται, ὅτι οὗτοι ἀπέβαλον τὴν στρατιωτικὴν αὐτῶν ἰδιότητα, ὥστε ν' ἀποκλεισθῶσι ἐκ τῶν ἐκ ταύτης εὐεργετημάτων, ἀπολαυῶν καὶ ἐπιδοτήσεως, πολλῷ δὲ μᾶλλον ἐν προκειμένῳ διὰ τὸν καθ' οὗ ἡ ἔφεσις, ὅστις κληθεὶς καὶ φρονηματισθεὶς ἀπεχαρακτηρίσθη καὶ ὡς ἔφεδρος ἐπεδείξατο, καίτοι εἰς τ' ἄνω τάγματα ὑπηρετήσας, διαγωγὴν ἐξαίρετον (ἀριθ. 134 φύλλου μητρώου), εἶναι νομιμόφρων καὶ καλὸς πολίτης καὶ λόγῳ τῆς καλῆς του διαγωγῆς μετεφέρθη εἰς τὴν κατηγορίαν Β (ἴδε ἀριθ. 102|31|27 πιστοποιητικὸν τμήματος ἀσφαλείας Σερρῶν) καὶ ἐκρίθη ὡς δικαιούμενος ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος (ὡς ἡ προσαγομένη ἀπὸ 6|12|48 βεβαίωσις ἐν ἀντιπεφωνημένῳ ἀντιγράφῳ τοῦ Β' τάγματος Σκαπανέων), ὡς ἄλλως καὶ παγίως ἐνομολογήθη (Προέδρ. Πρωτ. Ἀθ. 4925|948 ΕΕΔ 7|740, διατριβ. ἐν Ἀρμ. Β' 355 καὶ Δ' 27, Πρ. Πειρ. 157|47 ΕΕΔ 7|452, 43|49 ΕΕΝ. τομ' 415 καὶ σημ. ΕΕΝ σύμφωνος, Πο. Πρωτ. Ἀθ. 937|49 ΕΕΔ 8|342, 1128|49, ΕΕΔ 8|379, 2988|48, ΕΕΔ 8|376, Προέδρ. Πρωτ. Θ)κης 40|1950, 21|49 ΕΕΔ 9|133, **contra** Γνδ. Ν. Σ. Κρ. 23|948, ΕΕΔ 7|574, Προέδρ

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΤΕΛΟΣ ΧΑΡΤΟΣΗΜΟΥ ΕΞΟΦΛΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟΔΕΙΞΕΩΝ ΜΙΣΘΩΝ

Κείμεναι περὶ χαρτοσήμου διατάξεις καὶ ἄρθρ. 425 Ἀστικοῦ Κώδικος

Χαρακτηρισμὸς τέλους χαρτοσήμου ὡς φόρου.—Φορολογία νομικοῦ γεγονότος ἐγγράφου ἐξοφλήσεως καὶ ὄχι εἰσοδήματος.—Ὁρισμοὶ ἄρθρου 425 Ἀστικοῦ Κώδικος.—Ὑποχρέωσις πληρωμῆς ἐξόδων ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως ἐκ μέρους ὀφειλέτου.—Ὑποχρέωσις ἄρα ἐργοδότου εἰς πληρωμὴν τέλους χαρτοσήμου ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων.

Τὸ πρῶτον ἤδη ἀνεκινήθη ἐνώπιον δικαστηρίου τὸ ζήτημα ποῖον βαρύνει ἡ δαπάνη σημάνσεως τῶν ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων.

Ἡ παρατιθεμένη κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ἀποφαίνεται, ὅτι τὸ βάρος τοῦτο φέρει ὁ ἐργοδότης (οὕτω καὶ *Ι. Καπαδίστριας*, ἐν Ἑρμ. Α. Κ ὑπὸ ἄρθρον 425 Α. Κ.).

Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 4156|1950

Διαδικασία Ν. ΓΡΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Α. Καλλέργης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Δημάκης, Π. Ἑρμήλιος, Δ. Τρίμης

Ι. Ἐκτιθεμένου ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ὅτι ἡ ἐναγομένη κατὰ τὸν χρόνον ἀπὸ 1|1|50—31|7|50 δὲν κατέβαλεν ὁλόκληρον τὸν μισθὸν εἰς τὸν ἐνάγοντα ὑπάλληλόν της ἐκ δρχ. 1.300.000 μηνιαίως, ἀλλὰ τοιοῦτον μειωμένον κατὰ δρχ. 13.000 καθ' ἕκαστον μῆνα, διώκεται, ὅπως ὑποχρεωθῇ αὕτη εἰς καταβολὴν τοῦ ὑπολοίπου τούτου ἐκ δρχ. 91.000 συνολικῶς (7 Χ 13.000). Νόμιμος ἡ ἀγωγὴ καὶ ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν.

ΙΙ. Συνομολογεῖται τόσον ἡ σύμβασις ἐργασίας, ὅσον καὶ ἡ παρακράτησις ἐκ τοῦ μηνιαίου μισθοῦ τοῦ ἐνάγοντος δραχμῶν 13.000 ἐπὶ τοὺς ἑπτὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ μῆνας. Περαιτέρω ἐκ τῶν διαμειβομένων ἰσχυρισμῶν τῶν διαδίκων ἀνακύπτει τὸ ζήτημα, εἰς ὃ συνοψίζεται ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων ἔρις, ἂν τὰ τέλη σημάνσεως τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως τοῦ μισθοῦ, διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ὁποίων παρεκράτησε ἐκ τοῦ μισθοῦ τοῦ ἐνάγοντος τὴν ἀξίαν των ἐκ δραχ. 13.000 μηνιαίως, βαρύνουν τὸνἐνάγοντα ἢ τὴν ἐναγομένην.

Ἐν τούτῳ σκεπτόμεθα ὡς ἑξῆς:

ΙΙΙ Κατὰ τὸ ἄρθρον 33 § 1 τοῦ Ν. 4755|1930 «πᾶς εἴτε ἰδιώτης... ὑποχρεοῦται νὰ γράφῃ ἀπ' ἀρχῆς ἐπὶ τοῦ ἀναλόγου ἀφραγιστοῦ χάρτου ἢ νὰ ἐπιθέτῃ ἀπ' ἀρχῆς τὸ κινητὸν ἐπίσημα εἰς πάντα τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδιδόμενα ἢ συντασσόμενα καὶ εἰς τέλος χαρτοσήμου ὑποκείμενα ἔγγραφα...». Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ἐσκοπήθη, κατὰ τὰ ἐξ αὐτῆς προκύπτοντα, ὁ προσδιορισμὸς τοῦ ὑπευθύνου διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ τέλους ἀπέναντι τοῦ δημοσίου, οὐχὶ δὲ καὶ τοῦ φορέως τοῦ βάρους τούτου. Ὅτι τὸ πρόσωπον τοῦ πληρωτοῦ διαστέλλεται ἀπὸ τὸ πρόσωπον τοῦ φορέως τοῦ βάρους καὶ ὅτι καὶ καθοριζομένου τοῦ προσώπου τοῦ πληρωτοῦ ἔναντι τοῦ δημοσίου δὲν ἕπεται ἀναγκαίως καὶ προσδιορισμὸς τοῦ αὐτοῦ ὡς βαρυνομένου διὰ τοῦ φόρου, ἐναργέστερον ἐξάγεται ἐκ τῆς διατάξεως τῆς παρ. 2 (δίου ἄρθρου, καθ' ἣν «ἀνεξαρτήτως... τοῦ εὐθυνομένου ἀπ' εὐθείας ἔναντι τοῦ δημοσίου διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ τέλους χαρτοσήμου ὡς ἐκδότου ἢ συντάσσοντος αὐτό, δύναται διὰ διαταγμάτων νὰ καθορίζεται... τίς ὁ βαρυνόμενος διὰ τῆς δαπάνης τοῦ τέλους χαρτοσήμου. Εἰδικὴν τινα ἑτέραν διάταξιν καθορίζουσαν τὸ βαρυνόμενον πρόσωπον, κατὰ τὴν ὑπ' ὄψιν περίπτωσιν ἐξοφλήσεως τοῦ μισθοῦ, δὲν περιλαμβάνει ὁ Κώδιξ, ἐκτὸς τοῦ ἄρθρ. 37, δι' οὗ κατὰ τὰς ἐκεῖ περιπτώσεις καὶ τὴν τῆς παροχῆς ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων πρὸς τὸ Δημόσιον, Δήμους... καὶ λοιπὰ ἀπαλλασσόμενα τελῶν χαρτοσήμου πρόσωπα, τὸ τέλος καταβάλλεται ὑπὸ τοῦ ἑτέρου μέρους.

ΙΥ. Ὅτι τὸ τέλος χαρτοσήμου εἶναι φόρος ρητῶς ὁρίζεται ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ Κώδικος «περὶ τελῶν χαρτοσήμου». Ἡ ὑποστηριζομένη ὅμως ὑπὸ τῆς ἐναγομένης γνώμη, ὅτι ὁ φόρος οὗτος εἶναι ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος καὶ συνεπῶς ἄμεσος, παρεπομένου ἐντεῦθεν εὐθέως καθορισμοῦ ἐκ τοῦ εἴδους τοῦ φόρου τοῦ φορέως τοῦ βάρους τούτου, δὲν κρίνεται παρ' ἡμῖν ὡς ὀρθή, διότι ἐκδήλως δὲν ἐσκοπήθη ὑπὸ τοῦ Κώδικος ἡ φορολογία τοῦ εἰσοδήματος, ἀλλὰ τοῦ νομικοῦ γεγονότος τῆς ἐξοφλήσεως, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν τῆς ἐγγράφου καταρτίσεως ταύτης (ἄρθρον 1), ἐφ' ἧς καὶ τὸ ὅλον σύστημα τοῦ Κώδικος στηρίζεται. Καὶ ἡ κρατοῦσα γνώμη δέχεται, ὅτι ὁ φόρος οὗτος ὑπάγεται εἰς τοὺς ἐμμέσους τοιούτους (*Α. Ἀνδρεάδη*, «Δημοσία Οἰκονομία» σελ. 11, *Κοφινᾶ*, «Ἑρμηνεία τελῶν χαρτοσήμου» σελ 102, *Μαγκριώτη*, «Τὰ τέλη χαρτοσήμου ἀπὸ ἱστορικῆς κλπ. ἀπόψεως» σελ. 16, *Φιλαρέτου*, «Κῶδιξ χαρτοσήμου» σελ 48). Ὑπὸ ἄλλην κατάταξιν οὐχὶ πάντως εἰς τοὺς ἀμέσους, ἀλλ' εἰς κατηγορίαν μικτῶν φόρων καὶ τὴν εἰδικωτέραν τῶν συναλλαγῶν (ὅρα σχετ. *Α. Ἀγγελοπούλου*, «Γενικὴ θεωρία τῆς Φορολογίας» σελ. 264 ἑπομ.) ὡσαύτως δὲν εὑρίσκει ἔρεισμα ἡ ἀνωτέρω γνώμη τῆς ἐναγομένης.

Πρωτ. Πειρ. 597|49 ΕΕΔ 8|339. Κατὰ ταῦτα, ἐφ' ὅσον συντρέχουσι καὶ ἄπασαι αἱ λοιπαὶ νόμιμοι προϋποθέσεις, ἤτοι ὁ καθ' οὗ ἦτο ἄνεργος (πιστοποιητικὸν 692|1950), ἠσφαλισμένος εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν (ΤΑΚ), ὡς κάτοχος τοῦ ὑπ' ἀριθ. 31512|1948 βιβλιαρίου, ἠσφαλισμένος εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας Ν 118|45 καὶ ἐπεδοτεῖτο μετὰ τὴν στράτευσίν του καὶ πρὸ τοῦ ἐν Μακρονήσῳ περιορισμοῦ του, ὀρθῶς ἔκρινεν ὁ πρωτοβαθμίως δικάσας Εἰρηνοδίκης, ὅτι δικαιοῦται ἐπιδοτήσεως κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς στρατιωτικῆς του ὑπηρεσίας μέχρι τῆς παρ' αὐτοῦ ἀπολύσεως καὶ ἀπορριπτέος, ὡς νόμῳ ἀνεπέρειστος καὶ ἀβάσιμος, ὁ τελευταῖος 3ος λόγος τῆς ἐφέσεως, ἤτις καὶ ἐν τῷ συνόλῳ αὐτῆς, κατὰ τὰς ἡγουμένας σκέψεις, καθίσταται ἀπορριπτέα.

Οὔτε, περαιτέρω, εἶναι ἀντίθετον πρὸς τὰ ἄνω τὸ ἄρθρον 32 παρ. 7 ὡς ἐτροπ. διὰ τῆς παρ. 2 ἄρθρου 14 ν. 5164, ὁρίζον «ἐπὶ μισθῶν.... ἐξοφλουμένων ὄχι ἀμέσως δι' ἐκδόσεως ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως τοῦ δικαιούχου, ἀλλ' ἐμμέσως, εἴτε διὰ μεταφορᾶς τῶν χρηματικῶν ποσῶν εἰς λογαριασμὸν παρὰ Τραπέζῃ.... τὸ ἀνάλογον τέλος.... ὀφείλεται ἅμα τῇ μεταφορᾷ ἢ τῇ ἄλλῃ πράξει ἢ τῇ γενομένῃ πληρωμῇ», διότι διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ἐσκοπήθη ὅπως, κατὰ παρέκκλισιν τῆς γενικῆς ἀρχῆς τοῦ ἄρθρου 1 περὶ ἐπιβολῆς τοῦ φόρου τοῦ χαρτοσήμου μόνον ἐπὶ ἐγγράφων, ἐπιβληθῇ τὸ τέλος τοῦτο καὶ ἐπὶ τοῦ νομικοῦ γεγονότος τῆς ἐξοφλήσεως, ἀσχέτως πρὸς τὴν ὕπαρξιν ἢ μὴ ἐγγράφου. Καὶ τὸ ἄρθρον 7 Ν. 138|45, καταργηθὲν ἤδη διὰ τοῦ ἄρθρου 2 ἐδάφ. 3 παρ. αὐτ. τοῦ Β. Δ. τῆς 18|18 Ἰουλίου 1950 «περὶ τροποποιήσεως κλπ. τῶν περὶ τελῶν χαρτοσήμου διατάξεων», παρὰ τὴν διάφορον πως διατύπωσιν κατ' ἔννοιαν καὶ διωκομένους σκοπούς, ἐταυτίζετο πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 32 παρ. 7 ὡς ἄνω.

Κατὰ ταῦτα καὶ ἐκ τοῦ λόγου ἔτι, ὅταν ἠθέλησεν ὁ φορολογικὸς Νομοθέτης νὰ καθορίσῃ τὸν φορέα τοῦ βάρους τούτου, ρητὴν διέλαβε διάταξιν (ὅρα ὡς ἄνω ἄρθρα 37, 18 παρ. 12 α', 18 παρ. β', ἀποδείξεις ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, ὕδατος κλπ., 21 παρ. 44, 21 παρ. 47, 24 παρ. 12, 33 παρ. 2α') (ὅρα καὶ μελέτην *Α. Ζήση* ἐν Θέμιδι ΜΑ', σελ. 232, ἑρμηνευτικὴν τῆς διατάξεως ἄρθρου 32 ἐδ. 3 ν. ΑΧΚΕ, ἐκαθ' ἣν ὑπόχρεως πρὸς καταβολὴν ἦτο «ὁ προκαλῶν τὴν πρᾶξιν»), σαφῶς ἐσκοπήθη ὑπὸ τοῦ φορολογικοῦ Νομοθέτου, ὅπως καταλειφθῇ ἡ ρύθμισις τοῦ θέματος τούτου εἰς τὸ Ἀστικὸν Δίκαιον.

Υ. Κατὰ τὸ ἐν προκειμένῳ, ὡς ἐκ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἔλαβον χώραν τὰ ἀποσβεστικὰ τῆς ἐνοχῆς γεγονότα, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 25 Εἰσαγωγικοῦ Νόμου (ὅρα *Καυκᾶ* ἐν τέλει Ἐνοχ. Ἑρμ. Εἰσαγ. Νόμου ὑπ' ἄρθρα 25 παρ. 2α', σελ. 495), ἔχον ἐφαρμογὴν ἄρθρον 425 τοῦ Κώδικος, ἐπαναλαμβάνοντος κανόνα τοῦ δικαίου τῶν Πανδεκτῶν, τὰ ἔξοδα τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως φέρει ὁ ὀφειλέτης, ἐὰν ἄλλο τι δὲν προκύπτῃ ἐκ τῆς σχέσεως. Ὅτι καὶ τὸ τέλος χαρτοσήμου περιλαμβάνεται μεταξὺ τῶν δαπανῶν, οὐδόλως δύναται νὰ ἀμφισβητηθῇ. Ὅτι ὡς ὀφειλέτης νοεῖται ὁ καταβάλλων πρὸς ἐξόφλησιν ὑποχρεώσεώς του, ὁ ἔχων καὶ τὸ ἀποκλειστικὸν συμφέρον, ὅπως ἔχῃ ἔγγραφον ἀπόδειξιν ἀποσβέσεως τῆς ὀφειλῆς του, εἶναι, συνεπῶς, κατὰ τὴν ἀπασχολοῦσαν ἡμᾶς περίπτωσιν, ὁ μισθωτὴς τῆς ἐργασίας, ὁμοφώνως διδάσκει ἡ θεωρία καὶ σταθερῶς δέχεται ἡ δικαστικὴ πρᾶξις, (ὅρα *Κατωδίστοια* ἐν Ἑρμ. Α. Κ. ὑπ' ἄρθρ. 425 Ε. Α. 563|32 Θεμ. ΜΔ', σελ. 326).

Κατὰ συνέπειαν τῶν ἄνω ὑπόχρεως ἐκ τοῦ Νόμου εἰς καταβολὴν τοῦ ἐπιδίκου τέλους χαρτοσήμου ἦτο ἡ ἐναγομένη.

ΥΙ. Ἐκ τῶν ἐνώπιον ἡμῶν ἐκτεθέντων, τῆς καταθέσεως τῶν μαρτύρων, τῶν ἐπικαλουμένων ἐγγράφων καὶ τῆς ἐν γένει διαδικασίας οὐδόλως ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν κρίσιν μας, τὸ ὑποστηριζόμενον ὑπὸ τῆς ἐναγομένης γεγονὸς ὅτι μεταξὺ ταύτης καὶ τοῦ ἐνάγοντος εἶχε καταρτισθῇ σύμβασις, σιωπηρῶς δηλωθείσης τῆς πρὸς τοῦτο βουλήσεως τοῦ ἐνάγοντος διὰ τῆς ἀδιαμαρτυρήτου παρ' αὐτοῦ ὑπογραφῆς τῆς ἐξοφλητικῆς τῶν μηνιαίων του ἀποδοχῶν ἀποδείξεως, καὶτοι ἐγνώριζεν, ὅτι ἐξ αὐτῶν παρεκρατεῖτο ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ἡ ἀξία τοῦ χαρτοσήμου, δυνάμει τῆς ὁποίας ὑποχρεώς εἰς καταβολὴν τῶν ὡς ἄνω τελῶν θὰ ἦτο ὁ ἐνάγων. Ἐβεβαιώθη ὅτι οὐδέποτε ἡ ἐναγομένη διετύπωσε πρότασιν εἰς τὸν ἐνάγοντα μὲ περιεχόμενον τὸ τῆς συμβάσεως, ὥστε διὰ τῆς ἀποδοχῆς της νὰ καταρτισθῇ σύμβασις ἢ ταιοῦτον ἔστω ὅρον κατὰ τὴν κατάρτισιν τῆς ἐργασιακῆς τοιαύτης. Ἡ παρακράτησις μέρους τοῦ μισθοῦ, δίχως τοιαύτης συμφωνίας προηγουμένως, συνιστᾷ αὐθαίρετον πρᾶξιν, μὴ ἄγουσαν εἰς τὰ ὑποστηριζόμενα ἀποτελέσματα.

Ἀσχέτως ὅμως πρὸς ταῦτα ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐνάγων διετύπωσε, οὐχὶ ἅπαξ, διαμαρτυρίας πρὸς τὴν ἐναγομένην. Ὅθεν ἀπορριπτέος ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος τῆς ἐναγομένης περὶ ὑπάρξεως συμβάσεως, ρυθμιζούσης ἄλλως ἢ ὡς ὁ νόμος τὸ ὑπ' ὄψιν θέμα.

Μετὰ ταῦτα δεκτὴ καθίσταται ἡ ἀγωγὴ ὡς βάσιμος. (*).

(*) *Ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης ὁ ἐνάγων μισθωτὸς, διὰ τοῦ πληρεξουσίου του δικηγόρου κ. Κ. Δημάκη, ὑποστήριξε τὰ ἑξῆς:*

1. Τυγχάνει δεδομένον ὅτι ὁ Νόμος περὶ χαρτοσήμου ἐπιβάλλει τὴν χαρτοσήμανσιν δι' ἑνὸς ἀναλογικοῦ τέλους τῶν ἀποδείξεων πληρωμῆς μισθῶν τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν.

Τοιαύτη διάταξις παλαιοτέρα (μὴ ἐνδιαφέρουσα πλέον ἡμᾶς) ἦτο ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 15, Ι. Ζ, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 12 καὶ 13, Ι. Α. Διὰ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Α Ν. 138|45 παρεμερίσθη ἡ ἀνωτέρω διάταξις καὶ ὡρίσθη, ὅτι ἡ χαρτοσήμανσις τῶν ὡς ἄνω ἀποδείξεων πληρωμῆς μισθῶν θὰ ὑπόκειται εἰς τὴν ἐμπορικὴν κλίμακα. Τέλος διὰ τοῦ 4)τος τῆς 18 Ἰουλίου 1950 (φ. Ε.Κ. τ. α' 156) ὡρίσθη (ἄρθρον 2), ὅτι αἱ ἀποδείξεις πληρωμῆς μισθῶν θὰ ὑπόκεινται εἰς τέλος χαρτοσήμου (οὐχὶ βάσει κλίμακος ὡς παλαιότερον) ἑνὸς ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (1 ο|ο), ἀνεξαρτήτως ποσοῦ.

2. Ἐνῷ ὅμως εἶναι ρητῶς καὶ σαφῶς καθωρισμένον τὸ τέλος, ζητεῖ ἡ δημοσίου δικαίου σχέσις, καθ' ἣν τὸ Δημόσιον δικαιοῦται ἐν ἐκδόσει ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως νὰ εἰσπράξῃ τέλος τι παρὰ τῶν δικαιοπρακτούντων, οὐδὲν λέγεται εἰς τὸν νόμον περὶ χαρτοσήμου περὶ τῆς ἀστικῆς μεταξὺ τῶν δικαιοπρακτούντων σχέσεως, ἐκ τῆς ὁποίας νὰ προκύπτῃ ποῖος βαρύνεται ἔναντι τοῦ ἀντισυμβαλλομένου μὲ τὴν πληρωμὴν τοῦ τέλους. Ἄλλοις λόγοις δὲν καθορίζεται ἡ ἐνοχικὴ σχέσις, βάσει τῆς ὁποίας θὰ γνωρίζωμεν ποῖος εἶναι ὁ ὀφειλέτης τῆς πληρωμῆς τοῦ τέλους. Αἱ εἰς τὸν νόμον περὶ χαρτοσήμου διατάξεις (παλαιότεραι καὶ νεώτεραι) ὑπῆρξαν ἀλλοτρίου θέματος διατάξεις. Οὕτω:

α Ἐν τῷ παλαιοτέρῳ Νόμῳ ΑΧΚΕ ὑπῆρχε διάταξις ἐν ἄρθρῳ 42, ἐν ᾧ ὡρίζετο, ὅτι ὁ προκαλῶν τὴν πρᾶξιν καταβάλλει τὸ τέλος χαρτοσήμου. Θὰ ἠδύνατο, παρασυρόμενός τις, νὰ ὑποστηρίξῃ, ὅτι ἡ ἐν λόγῳ διάταξις λύει τὸ ζήτημα, ἀφοῦ δὲν ἔχομεν, παρὰ νὰ ἐρευνήσωμεν ποῖος ἐν ἑκάστῃ πράξει εἶναι ὁ προκαλῶν ταύτην. Ἀλλ' ὡς ὀρθῶς μετὰ τῆς βαθυτάτης ὀξυνοίας του ἐδίδαξεν ὁ *Δημητρακόπουλος*, (Νέοι Πανδέκται Α' 280 σημ. 1), ἡ διάταξις αὕτη εἶναι διάταξις δημοσίου δικαίου καθορίζει ποῖος ἔναντι τοῦ Δημοσίου ὀφείλει νὰ καταβάλῃ τὸ τέλος (τοιοῦτος δὲ εἶναι ὁ προκαλῶν τὴν πρᾶξιν). Ἡ διάταξις δὲν καθορίζει τὴν σχέσιν τῶν συμβαλλομένων πρὸς ἀλλήλους—ὡς λέγει ὁ ἀνωτέρω συγγραφεύς—σχέσιν καθαρῶς ἀστικοῦ δικαίου..... οὐδὲ μεταβάλλει βεβαίως τὸ γεγονὸς τῆς ὑποτοῦ ἑτέρου τούτων δοθείσης πρὸς σύνταξιν τοῦ ἐγγρά-

φου παραγγελίας και της καταβολής των τελών.. Η λύσις, συνεπώς, κατά τον συγγραφέα, θά δοθῇ ἐκ των διατάξεων τοῦ Αστικοῦ Δικαίου (τοῦ τότε ἰσχύοντος Ρ. Δικαίου), ὅπερ ἔβλεπε τήν λύσιν ἐκ τοῦ ὑπηρετουμένου διά τῆς πράξεως συμφέροντος (βλέπε ἀνωτέρω σελ. 282 ἐν τέλει). Θά καταβάλῃ ὅθεν τά τέλη χαρτοσημάνσεως τῆς ἀποδείξεως ἐκεῖνος, οὗτινος τό συμφέρον ὑπηρετεῖται διά τῆς ἐκδόσεως (ἡ κατοχῆς) τῆς ἀποδείξεως ἐξοφλήσεως. Ἐπί τῆς λύσεως ταύτης (καί οὐχί ἐπί τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 32) ἐστηρίχθη ὁμόφωνος ἡ νομολογία (βλέπε ἰδίᾳ Ε. Α. 1693|34 ΕΕΝ 1931, 109, 829|1910 Θέμ. ΚΒ', 394, Ε. Α. 98|35 Θέμ. ΜΖ', σελ. 30, Ε.Ν. 42|940 Θέμ. ΙΣΤ', 207).

δ. Ἡ ἀνωτέρω διάταξις τοῦ ἄρθρου 32 τοῦ ν. ΑΧΚΕ ἀντικατεστάθη ὑπό τοῦ ἄρθρου 33 παρ. 1 τοῦ ν. 4755|30 (βλέπε κωδικοποίησιν διά τοῦ Β. Δ/τος τῆς 28 Ἰουλίου 1931 «περί κώδικος τῶν νόμων περί τελῶν χαρτοσήμου».) ἥτις ὥρισεν, ὅτι «πᾶς ἰδιώτης κλπ. ὑποχρεοῦται νά θέτῃ τέλος χαρτοσήμου «εἰς πάντα τά ὑπ' αὐτοῦ συνταασσόμενα καί εἰς τέλος χαρτοσήμου ὑποβαλλόμενα ἔγγραφα». Καί ἡ διάταξις αὕτη εἶναι, ὡς καί ἡ παλαιοτέρα τοῦ ἄρθρου 32 τοῦ ν. ΑΧΚΕ, διάταξις δημοσίου δικαίου, δηλ. ἠθέλησεν ὁ Νομοθέτης νά γνωρίζῃ ποῖος ἐν ἑκάστῃ περιπτώσει θά καταβάλῃ εἰς τό Δημόσιον τό τέλος χαρτοσήμου. Παλαιότερον ἔλεγεν (ἄρθρον 32 ν. ΑΧΚΕ): ὁ προκαλῶν τήν πρᾶξιν. Ἀλλ' ἐπειδή τοῦτο ἦτο πολλάκις ἀδέβαιον, ὥρισεν ἀσφαλέστερον: Ἐπίσης, ὅστις συντάσσει τό ἔγγραφον. Δηλαδή τό Δημόσιον γνωρίζει πλέον ποῖος, τοῦ χρεωστεῖ τό τέλος χαρτοσήμου. Πέραν τούτου ὅμως δέν ἀλύθη τό ἀστικοῦ χαρακτῆρος πρόβλημα. Δηλαδή δέν καθωρίσθη διά διατάξεως νόμου ἡ ἐνοχική σχέσις μεταξύ τῶν συμβαλλομένων, ὥστε νά γνωρίζωμεν ποῖος ἔναντι τοῦ ἄλλου θά ὑποχρεοῦται εἰς καταβολήν ἤ, ἄλλοις λόγοις, ποῖον τελικῶς θά βαρύνῃ ἡ καταβολή τοῦ τέλους.

γ. Κατ' ἀνάγκην, ὅθεν, εὑρισκόμενοι ἐνώπιον κενοῦ ἤ καλλίτερον ἀσαφείας τοῦ ἀστικοῦ νόμου (περί τῆς ὑπάρξεως κενοῦ (βλέπε καί *Μαγκριώτου-Σταυροπούλου*: Τά τέλη χαρτοσήμου σελ. 166) δέν ἔχομεν, παρά νά ἀκολουθήσωμεν τήν ὑπό τοῦ *Δημητρακοπούλου* καί τῆς νομολογίας, ὡς ἀνωτέρω, δοθεῖσαν λύσιν, ἐπιμαρτυρουμένην καί ὑπό τῶν Πηγῶν.

β. Τό ὑπάρχον κενόν (ἤ καλλίτερον τήν ὑπάρχουσαν ἀσάφειαν) ἐκάλυψεν ὁ Α. Κ. διά πλείστων ἄρθρων (προχείρως 527, 435, 457, 470, 1315, κλπ.) καί ὅσον πρόκειται περί τοῦ ἀπασχολοῦντος ἡμᾶς προβλήματος, ἤτοι τῆς ἐπιβαρύνσεως χαρτοσημάνσεως τῶν ἀποδείξεων ἐξοφλήσεων, διά τῶν ἄρθρων 424 καί 425. Πρός ὀρθήν ἑρμηνείαν τούτων ἔστωσαν τά ἑξῆς:

α. Αἱ ἀνωτέρω διατάξεις ἔχουν ἀφετηρίαν τόν τρόπον ἀποδείξεως τῆς καταβολῆς. Ὁ ὀφειλέτης δέν ἔχει ἁπλῶς συμφέρον, ἀλλ' ἐπί πλέον ἔχει δικαίωμα νά ἔχῃ ἐξασφαλίσει τά μέσα τῆς ἀποδείξεως. Λαμβανομένου μάλιστα ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ Πολ. Δικ. (ἄρθρον 300 ἐπ.) περιορίζει τό ἐμμάρτυρον μέσον τῆς ἀποδείξεως (οὐχί ἄλλωστε ἐπαρκές καί εὔχρηστον), ὁ ὀφειλέτης εἶχεν ἰδαίτερον συμφέρον νά ἀξιώσῃ τήν χορήγησιν ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως παρά τοῦ ἱκανοποιηθέντος δανειστοῦ του (βλέπε *Ζέπου*: Ἐνοχικόν, Γεν. Μέρος, σελ. 153). Τό τοιοῦτον δικαίωμα λοιπόν ρητῶς καθορίζει τό ἄρθρον 424, ὅπερ λέγει:

«Ὁ ὀφειλέτης καταβάλλων δικαιοῦται νά ἀπαιτήσῃ ἔγγραφον ἐξοφλητικήν ἀπόδειξιν».

β. Ἀλλ' ἐάν ὁ ὀφειλέτης ἔχῃ εὐβαστόν συμφέρον νά ἀξιώσῃ τήν χορήγησιν «ἐγγράφου ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως», θά πρέπει οὗτος νά καταβάλῃ, ὡς λογικόν, τά ἔξοδα ταύτης, διότι τούτου τό συμφέρον ἐξασφαλίζεται. Ἐντεῦθεν καί ἐν ἀμέσῳ συνεχείᾳ ὥρισε τό ἄρθρον 425: «Τά ἔξοδα τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως φέρει ὁ ὀφειλέτης, ἐάν ἄλλο τι δέν προκύπτῃ ἐκ τῆς σχέσεως».

Ἡ ὡς ἄνω διάταξις τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος λύει κατά τρόπον ἀποκλειστικόν τό ζήτημα τῆς ἐπιβαρύνσεως, ὁηλ. τοῦ τίς τῶν δικαιοπρακτούντων τελικῶς θά ἐπιβαρυνθῇ μέ τά ἔξοδα τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως. Καί λύει τοῦτο συμφώνως μέ τό παλαιόν Ρ. Δίκαιον, μέ τήν διδασκαλίαν τοῦ *Δημητρακοπούλου* καί τήν νομολογίαν.

γ. Ἀπομένει ἤδη νά ἴδωμεν πῶς συμβιβάζεται ἡ ἄνω διάταξις τοῦ Α. Κ. πρός τάς σχετικάς διατάξεις τοῦ νόμου περί χαρτοσήμου.

αα) Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 33 τοῦ ν. 4755 (καί τοῦ 32 τοῦ ν. ΑΧΚΕ) εἶναι διάταξις, ἐπαναλαμβάνομεν, δημοσίου δικαίου. Δι' αὐτῶν ὁρίζεται ποῖον θά ἔχῃ τό δημόσιον ἀπέναντι τοῦ ὑπόχρεως διά τήν καταβολήν τοῦ τέλους. Ἡ ἀπάντησις εἶναι ἡ ἑξῆς: Ἀπέναντι τοῦ Δημοσίου εἶναι ὑπόχρεως ἐκεῖνος, ὅστις ἐκδίδει τό ἔγγραφον ἤ τό χρησιμοποιεῖ. Τό ὅτι τό Δημόσιον δέν ἐνδιαφέρεται διά τήν «τελικήν ἐπιβάρυνσιν», ἀλλά μόνον διά τό ἀπό ποῖον θά εἰσπραχθῇ τό τέλος, προκύπτει τρανῶς ἐκ τοῦ ὅτι τό ἄρθρον 33 ὁρίζει:

«Ὁ δεχόμενος ἤ ὁ ποιούμενος χρῆσιν ἐγγράφου μή χαρτοσημανθέντος παρά τοῦ ὑποχρέου ἀπ' ἀρχῆς εὐθύνεται ἐναντι τοῦ Δημοσίου, ὡς καί ὁ ἀρχικός συντάξας τό ἔγγραφον ἐπί ὀφραγιστοῦ χάρτου ἤ μή ἐπιθέσας ἐξ ἀρχῆς τό κινητόν ἐπίσημα διά τήν πλήρωμήν τοῦ τέλους».

Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης προκύπτει, ὅτι καί ὁ χρησιμοποιῶν τό ἔγγραφον ἔχει ἰδίαν πρωτότυπον εὐθύνην ἐναντι τοῦ Δημοσίου. Δηλαδή δέν δύναται στρεφόμενος κατά τοῦ ἀρχικῶς ὑποχρέου νά ζητήσῃ ὅσα καταβάλλει. Ἀλλά τοῦτο σημαίνει, ὅτι τό Δημόσιον διά τοῦ Νόμου περί χαρτοσήμου δέν ἐνδιεφέρθη νά καταναλίσῃ τό «βάρος» τῆς χαρτοσημάνσεως. Ἐνδιεφέρθη μόνον ὡς Δημόσιον παρά τίνος θά εἰσπραχθῇ τό τέλος.

ββ) Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 425 Α. Κ. εἶναι διάταξις ἰδιωτικοῦ δικαίου καί λέγει ποῖος τῶν συναλλαξαμένων εὐθύνεται ἔναντι τοῦ ἄλλου νά πληρώσῃ τελικῶς τά ἔξοδα. Δέν θά ἐρευνήσωμεν δηλαδή ποῖος «ἐκδίδει ἤ χρησιμοποιεῖ» ἑκάστοτε τό ἔγγραφον, διότι τοῦτο ἀφορᾷ εἰς τάς σχέσεις πρός τό Δημόσιον. Θά ἐρευνήσωμεν ποῖος εἶναι ὁ ὀφειλέτης, ὅστις ἐζήτησε τήν σύνταξιν τοῦ ἐγγράφου καί οὗτος θά εὐθύνεται ἔναντι τοῦ ἑτέρου τῶν συμβαλλομένων (δανειστοῦ) διά τά ἔξοδα τῆς ἀποδείξεως.

Αἱ δύο συνεπῶς διατάξεις δέν ἀντιτίθενται. Ἀντιθέτως συμπληροῦν ἀλλήλας, καθ' ὅσον ρυθμίζεται πλέον ὁλοκληρωτικῶς τό ζήτημα τῆς χαρτοσημάνσεως, ἤτοι καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τόν ἔναντι τοῦ Δημοσίου ὑπόχρεων καί καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τόν ἐκ τῶν συμβαλλομένων ἐπιβαρυνόμενον.

δ. Τέλος τό γεγονός ὅτι τό ἄρθρον 425 ὁμιλεῖ μόνον δι' «ἔξοδα», οὐχί δέ καί τέλη, ἐνῷ τό ἄρθρον 527 ὁμιλεῖ δι' «ἔξοδα, ἤ τέλη», δέν δύναται νά δδηγήσῃ εἰς τόσον στενήν ἑρμηνείαν, ὥστε τά ἀνωτέρω λεχθέντα νά μή δύνανται νά ἐφαρμοσθοῦν ἐπί τῶν τελῶν τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως, διότι τάχα δέν ὁμιλεῖ τό ἐν λόγῳ ἄρθρον περί «τελῶν».

Τό ἄρθρον 527 ὁμιλεῖ δι' ἔξοδα ἤ τέλη, διότι ἐπί πωλήσεως εἶναι γνωστόν ὅτι τίθενται ζήτημα ἐξόδων (βηλ. δικαιώματα Συμβολαιογράφου, φόροι μεταβιβάσεως κλπ.) καί τελῶν (χαρτοσήμου).

Προκειμένου ὅμως περί ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως, ἐάν δεχθῶμεν, ὡς ὑποστηρίζει ἡ ἀντίδικος, ὅτι ὑπό τόν ὅρον «ἔξοδα» δέν περιλαμβάνονται «καί τέλη», τότε δέν θά ὑπάρχῃ σταθιον ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 425 Α.Κ., διότι ἡ ἐξοφλητική ἀπόδειξις σπα-

ΦΟΡΤΟΕΚΦΟΡΤΩΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΑΡΧΑΙ ΚΑΙ ΕΠΙΤΡΟΠΑΙ ΦΟΡΤΟΕΚΦΟΡΤΩΣΕΩΝ

Διαιτητικὴ ἐπίλυσις διαφορῶν καὶ δικαιοδοσία Δικαστηρίων

Ἔννοια ἄρθρου 3 § 4 Διατάγματος 4|5|1932 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν».—Καθήκον Ἐπιτροπῶν Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτώσεων ἡ διαιτητικὴ μόνον ἐπίλυσις τῶν διαφορῶν.—Δικαιοδοσία πάντοτε τοῦ Εἰρηνοδίκου κατὰ τὴν διαδικασίαν Ν. Γ'ΦΟΔ' καὶ δικαίωμα προσφυγῆς τῶν ἐνδιαφερομένων καὶ μετὰ παράλειψιν διαιτητικῆς διὰ τῶν Ἐπιτροπῶν ἐπιλύσεως διαφορᾶς.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Π. Δ. τῆς 4|9 Μαρτίου 1932 «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν» αἱ Ἐπιτροπαὶ ρυθμίσεως φορτοεκφορτώσεων ἑκάστου λιμένος καθήκοντα ἔχουσι 1) . . . 2) . . . 3) . . . 4) τὴν ἑκάστοτε ἐπὶ ἀμφισβητήσεων ἑρμηνείαν τῶν ἐκδιδομένων κανονισμῶν καὶ τῶν ἰσχυόντων τιμολογίων καὶ τὴν ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν διαιτητικὴν ἐπίλυσιν πάσης διαφορᾶς, προκαλουμένης ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν. Αἱ οὕτως ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις κοινοποιοῦνται εἰς ἀμφότερα τὰ ἐνδιαφερόμενα μέρη καί, ἂν δὲν γίνουν ἀποδεκταὶ παρὰ τούτων, τίθενται παρὰ τοῦ ἐξ αὐτῶν ἔχοντος συμφέρον ὑπ' ὄψιν τῶν ἁρμοδίων δικαστικῶν Ἀρχῶν κατὰ τὴν δικαστικὴν ἐξέτασιν τῆς διαφορᾶς. Ἁρμόδιαι δικαστικαὶ Ἀρχαὶ ἐν προκειμένῳ εἶναι οἱ οἰκεῖοι Εἰρηνοδικαί, δικάζοντες κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Γ'ΦΟΔ', ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν μεταγενεστέρως.

Ὑπὸ τὰ νομοθετικὰ ταῦτα κείμενα ἐν Πειραιεῖ ἐδρεύουσα βιομηχανικὴ Ἑταιρία δι' αἰτήσεώς της ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδικείου Πατρῶν κατὰ τοῦ ἐν Πάτραις Σωματείου Ἐργατῶν Ξηρᾶς «Ἡ Πρόοδος» ἐζήτησε νὰ γίνῃ δεκτὴ αἴτησίς της πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτωτῶν Ξηρᾶς, ἐπὶ τῷ τέλει, ὅπως κριθῇ, ὅτι δικαιοῦται, ὅπως δι' ἰδίων ἐλευθέρων ἐργατῶν, τοὺς ὁποίους πρὸς τοῦτο διαθέτει ἢ δύναται νὰ διαθέτῃ, ἐκτελῇ ἅπασας τὰς ἐν τῇ αὐλῇ τῶν ἐν Πάτραις ἐργοστασίων της φορτοεκφορτωτικὰς ἐργασίας, μὴ οὖσα ὑπόχρεος, ὅπως πρὸς διεξαγωγὴν αὐτῶν χρησιμοποιῇ ἀποκλειστικῶς ἐργάτας ἐφωδιασμένους διὰ βιβλιαρίων ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος. Ἡ αἴτησις αὕτη ἐγένετο δεκτὴ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 188|919 ἀποφάσεως τοῦ Εἰρηνοδικείου Πατρῶν, γενομένης δεκτῆς τῆς κατ' αὐτῆς ἀπὸ 4 Ἰουλίου 1949 ἐφέσεως τοῦ καθ' οὗ ἡ αἴτησις διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 92|1950 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Πατρῶν.

Τὴν ἀναίρεσιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐζήτησεν ἡ αἰτοῦσα δι' αἰτήσεώς της διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ λόγους, ἰδίᾳ δὲ διὰ τὸν δεύτερον τοιοῦτον, ἤτοι διότι, κατὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 3 ἀριθ. 4 τοῦ Π. Δ. τῆς 4|9-3-1932 «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν», αἱ ἐπιτροπαὶ ρυθμίσεως ἑκάστου λιμένος καθήκοντα ἔχουσι τὴν ἑκάστοτε ἐπὶ ἀμφισβητήσεων ἑρμηνείαν τῶν ἐκδιδομένων κανονισμῶν καὶ τῶν ἰσχυόντων τιμολογίων καὶ τὴν ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν διαιτητικὴν ἐπίλυσιν πάσης διαφορᾶς, προκαλουμένης ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν. Αἱ οὕτως ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις κοινοποιοῦνται εἰς ἀμφότερα τὰ ἐνδιαφερόμενα μέρη καί, ἂν δὲν γίνωσιν ἀποδεκταὶ παρὰ τούτων, τίθενται παρὰ τῶν ἐξ αὐτῶν ἐχόντων ἔννομον συμφέρον ὑπ' ὄψιν τῶν ἁρμοδίων δικαστικῶν Ἀρχῶν κατὰ τὴν δικαστικὴν ἐξέτασιν τῆς διαφορᾶς. Ἁρμόδιαι δικαστικαὶ Ἀρχαὶ ἐν προκειμένῳ εἶναι οἱ οἰκεῖοι Εἰρηνοδίκαι, δικάζοντες κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Γ'ΦΟΔ', ὡς ἐτροποποιήθησαν μεταγενεστέρως. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης σαφῶς συνάγεται, ὅτι αἱ ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν ρυθμίσεως φορτοεκφορτώσεων ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις, μὴ γενόμεναι δεκταὶ ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων, ἐπιλύονται ὁριστικῶς ὑπὸ τῶν Εἰρηνοδικῶν δικαζόντων κατὰ τὴν ἄνω διαδικασίαν, ἀνεξαρτήτως τοῦ περιεχομένου τῶν ἀποφάσεων τούτων, ἂν τοιαῦται διὰ τούτων αἱ Ἐπιτροπαὶ ἀποφαίνωνται ἐπὶ τῆς οὐσίας ἢ ἀναβάλλωσι ν' ἀποφανθῶσιν ἢ δι' οἱονδήποτε λόγον ἀπέχωσι ν' ἀποφανθῶσιν ἐπ' αὐτῆς, ἀφοῦ ἡ ρηθεῖσα διάταξις δὲν κάμνει οὐδεμίαν διάκρισιν. Τὸ δικάσαν ὅθεν ὡς ἐφετεῖον Πρωτοδικεῖον Πατρῶν, ἀπορρίψαν τὴν πρὸς τὸν Εἰρηνοδίκην Πατρῶν αἴτησίν της, αἴτημα ἔχουσαν τὴν ἐπίλυσιν τῆς ἀνωτέρω ἀμφισβητήσεως καὶ διενέξεως, ἀσκηθεῖσαν μετὰ τὸ ἀπὸ 26-5-1949 πρακτικὸν τῆς Ἐπιτροπῆς Φορτοεκφορτώσεων Ξηρᾶς Πατρῶν, δι' οὗ αὕτη ἀπεφάσισεν, ὅπως ἀναβάλῃ ν' ἀποφανθῇ κατ' οὐσίαν ἐπὶ τῆς πρὸς αὐτὴν αἰτήσεώς της, δι' ἧς ἐπεδιώκετο ἡ ἐπίλυσις τῆς ὡς ἄνω διενέξεως περὶ τὴν ἑρμηνείαν τοῦ ἀνωτέρω κανονισμοῦ, ἵνα ζητήσῃ τὴν γνώμην τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ἄνω διατάξεως, ἡ ἁρμοδιότης καὶ ἡ δικαιοδοσία τοῦ Εἰρηνοδικείου ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπιλύσεως τῆς διαφορᾶς, ἤτοι ἐκ κατ' οὐσίαν κρίσεως αὐτῆς, ἔκαμε διάκρισιν μὴ περιεχομένην εἰς τὸν νόμον καὶ συνεπῶς ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὴν ρηθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 § 4 τοῦ Π. Δ. τῆς 4|9|3|1932, τὸ δὲ παρὰ τὸν νόμον ἐκήρυξεν ἀπαράδεκτον, ἐξ ἑτέρου δὲ παρὰ τὸν νόμον ἀπεφήνατο ἀναρμάδιον τὸν Εἰ-

---

νίως, ἢ σχεδὸν ποτέ, ἔχει ἄλλα ἔξοδα ἐκτὸς τῶν τελῶν.

Πρέπει λοιπὸν ἀπὸ τὸν ὅρον «ἔξοδα» νὰ ἐννοήσωμεν καὶ τὰ τέλη (βλέπε ὁμοίως: *Μαγκριώτου-Σταυροπούλου*: Τὰ τέλη χαρτοσήμου» σελ. 500).

4) Ἐξ ὅλων τῶν ἀνωτέρω σθεν προκύπτει ὅτι, ἐφ' ὅσον ἡ ἀντίδικος ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας κατέχει τὴν θέσιν ὀφειλέτου (τοῦ μισθοῦ), αὕτη ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλλῃ τὰ ἔξοδα τῆς ἐξοπλιστικῆς ἀποδείξεως, ἀφοῦ ἐπικεῖται ἔγγραφον ἀπόδειξιν περὶ τῆς ἑκάστοτε καταβολῆς τοῦ μισθοῦ. Ἂς σημειωθῇ ἐνταῦθα, ὅτι ἡ ἀντίδικος ἔχει τὴν εὐχέρειαν ἀποδείξεως τῆς καταβολῆς καὶ διὰ τῶν ἐμπορικῶν της βιβλίων. Ἐφ' ὅσον ὅμως ἀσκεῖ τὸ ἐκ τοῦ ἄρθρου 424 Α.Κ δικαίωμά της, ἤτοι ἐφ' ὅσον πρὸς μείζονα ἐξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων της ζητεῖ νὰ ἔχῃ περισσοτέρων ἀσφαλῆ ἀπόδειξιν περὶ τῆς καταβολῆς, αὕτη ὑποχρεοῦται εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν ἐξόδων ταύτης.

ρηνοδίκην, ὅπως ἀποφανθῇ ἐπὶ τῆς διαφορᾶς ταύτης.

***

Ἡ λύσις, τὴν ὁποίαν ἔδωκεν εἰς τὸ ἐπίμαχον θέμα ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, καθίσταται ἐνδιαφέρουσα ὄχι μόνον ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς τοῦ Π.Δ. τῆς 4|9 Μαρτίου 1932 «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν», ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. Δ. 1251|1949 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τῶν περὶ φορτοεκφορτώσεων νόμων» (Ε«Δ 8, 1006), κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ ὁποίου ἡ Ἐπιτροπὴ Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτώσεων καθηκόντα ἔχει . . . δ' τὴν ἑκάστοτε ἐπὶ ἀμφισβητήσιον ἑρμηνείαν τῶν κανονισμῶν καὶ ἰσχυόντων τιμολογίων καὶ τὴν ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν διαιτητικὴν ἐπίλυσιν πάσης διαφορᾶς, προκαλουμένης ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν. Αἱ οὕτως ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις κοινοποιοῦνται εἰς ἀμφότερα τὰ ἐνδιαφερόμενα μέρη καὶ, ἂν δὲν γίνουν ἀπαδεκταὶ παρὰ τούτων, τίθενται παρὰ τοῦ ἐξ αὐτῶν ἔχοντος συμφέρον ὑπ' ὄψιν τῶν ἁρμοδίων δικαστικῶν Ἀρχῶν, αἵτινες δικάζουσι κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου Γ?ΟΔ', ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν μεταγενεστέρως.

Πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι μεταξὺ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Π. Δ. τῆς 4|9 Μαρτίου 1 32 καὶ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. Δ. 12-4|1949 ὑπάρχει οὐσιώδης διαφορὰ ἐκφράσεως.

Τὸ πρῶτον ὁρίζει: Τίθενται (αἱ ἀποφάσεις τῶν Ἐπιτροπῶν) ὑπ' ὄψιν τῶν ἁρμοδίων δικαστικῶν Ἀρχῶν κατὰ τὴν δικαστικὴν ἐξέτασιν τῆς διαφορᾶς.

Ἁρμόδιαι δικαστικαὶ Ἀρχαὶ ἐν προκειμένῳ εἶναι οἱ οἰκεῖοι Εἰρηνοδικαι, δικάζοντες κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Γ?ΟΔ', ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν μεταγενεστέρως.

Τὸ δεύτερον (ἄρθρ. 3 Ν. Δ. 1251|1949 ὁρίζει: Τίθενται ὑπ' ὄψιν τῶν ἁρμοδίων δικαστικῶν Ἀρχῶν, αἵτινες δικάζουσι κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου Γ?ΟΔ', ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν μεταγενεστέρως.

Ἐκ τῆς ἀντιπαραβολῆς τῶν ἄνω διατάξεων (τῆς πρώτης εἰσαχθείσης καθ' ὃν χρόνον οἱ Εἰρηνοδικαι ἦσαν κατὰ Ν. Γ?ΟΔ' ἁρμόδιοι καὶ τῆς δευτέρας μὴ ἐπαναλαμβανούσης πλέον τὴν περὶ Εἰρηνοδικῶν φράσιν, ἀφοῦ καθ' ὃν χρόνον εἰσήχθη ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 3 Ν. Δ. 1251|1949 ἴσχυεν ἡ κατὰ Ν. 1968|44 δικαιοδοσία τοῦ Πρωτοδίκου), νομίζομεν, ὅτι δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι ἁρμοδία δικαστικὴ Ἀρχὴ καὶ διὰ τὰς διαφορὰς τοῦ ἄρθρου 3 Π.Δ.4|9 Μαρτίου 1932 (διὰ τὰς ἐκ τοῦ ἄρθρου 3 Ν. Δ. 1251|1949 διαφορὰς δὲν δύναται ν' ἀμφισβητηθῇ ἡ δικαιοδοσία τοῦ Πρωτοδίκου, ἀφοῦ ἁρμοδία δικαστικὴ Ἀρχή, ἥτις δικάζει κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν διατάξεων τοῦ Ν.Γ?ΟΔ' ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν μεταγενεστέρως, εἶναι, μετὰ τὸν Ν. 1968|44 ὁ Πρωτοδίκης) εἶναι ὁ κατὰ τὸν Ν. 1968|44 Πρωτοδίκης καὶ ὅπου δὲν ἔδρευει Πρωτοδικεῖον καὶ ὁ κατὰ τὸν Ν. 1968|1944 Εἰρηνοδίκης (ἀντίθετος ἡ Πρωτοδίκου Πειραιῶς 168|1949, Πρωτοδίκης *Γ. Κοσκίδας*, ΕΕΔ 8, 536).

Βεβαίως ἡ ἁρμοδιότης τοῦ Πρωτοδίκου εἶναι ἐξαιρετική (πρβλ. Πρωτοδίκου Βόλου 196|1946, Πρωτοδίκης *Π. Βουγᾶς*, ΕΕΔ 6, 87), ἀλλὰ ζήτημα ἑρμηνείας τοῦ συγκεκριμένου νόμου εἶναι τί δι' αὐτοῦ ἠννοήθη.

Ἂν λάβωμεν μάλιστα ὑπ' ὄψιν, ὅτι κατὰ τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ Ν.Δ. 1251|49 (ΕΕΔ 8, 1009), «αἱ εἰς τὸ ἄρθρ. 3 τιθέμεναι διατάξεις ἴσχυον καὶ κατὰ τὸ παρελθόν, ὡς ἐπεκταθεῖσαι συλλήβδην εἰς τὴν ξηρὰν ἐκ τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων τοῦ κωδικοποιημένου Ν. 5167|32», πρέπει, νομίζομεν, νὰ ἐννοηθῇ, ὅτι ὁ Νομοθέτης εἶχε κατὰ νοῦν τὰς ἑκάστοτε κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ?ΟΔ' δικαζούσας ἁρμοδίας δικαστικὰς Ἀρχὰς καὶ ἀπέβλεψεν εἰς τὴν διαδικασίαν κυρίως καὶ ὄχι εἰς τὰ δικαιοδοτοῦντα κατ' αὐτὴν ὄργανα.

Ἀρείου Πάγου 536|1950 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Παπαηλιοῦ**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Κ. Καυκᾶς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Μ. Παπαγεωργίου, Β. Παπαρρηγοπουλος, Ἰ. Καποδίστριας

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 § 4 τοῦ ἀπὸ 4-3-1932 Δ|τος «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν» αἱ ἐπιτροπαὶ ρυθμίσεως φορτοεκφορτώσεων ἑκάστου λιμένος καθήκοντα ἔχουσι καὶ τὴν ἑκάστοτε ἐπὶ ἀμφισβητήσεων ἑρμηνείαν τῶν ἐκδιδομένων κανονισμῶν καὶ τῶν ἰσχυόντων τιμολογίων καὶ τὴν ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν διαιτητικὴν ἐπίλυσιν πάσης διαφορᾶς, προκαλουμένης ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν. Αἱ οὕτως ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις κοινοποιοῦνται εἰς ἀμφότερα τὰ ἐνδιαφερόμενα μέρη καὶ, ἂν δὲν γίνουν ἀποδεκταὶ παρὰ τούτων, τίθενται παρὰ τοῦ ἐξ αὐτῶν ἔχοντος συμφέρον ὑπ' ὄψιν τῶν ἁρμοδίων δικαστικῶν Ἀρχῶν κατὰ τὴν δικαστικὴν ἐξέτασιν τῆς διαφορᾶς. Ἁρμόδιαι δικαστικαὶ Ἀρχαὶ ἐν προκειμένῳ εἶναι οἱ οἰκεῖοι Εἰρηνοδικαι, δικάζοντες κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου Γ?ΟΔ', ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν μεταγενεστέρως.

Κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς διατάξεως ταύτης τοῦ νόμου οἱ ἐνδιαφερόμενοι δικαίωμα ἔχουσι καὶ εὐχέρειαν, ὅπως δι' αἰτήσεώς των ὑποβάλλωσι τὰς περὶ οὗ πρόκειται διαφορὰς των πρὸς διαιτητικὴν ἐπίλυσιν εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἰδίου νόμου συνιστωμένας ἐπιτροπάς, μὴ δεσμευόμενοι περαιτέρω ὑπὸ τῆς παρ' αὐτῶν ἐκδιδομένης διαιτητικῆς ἀποφάσεως, ἣν δύνανται νὰ μὴ ἀποδεχθῶσι καὶ θέσωσι ὑπ' ὄψιν τῶν ἁρμοδίων δικαστικῶν Ἀρχῶν κατὰ τὴν ὑπ' αὐτῶν ἐξέτασιν τῆς διαφορᾶς.

Ἑπομένως οὗτοι δικαιοῦνται καὶ νὰ παραλείψωσι τὴν προσφυγὴν των εἰς τὰς ἐπιτροπὰς ταύτας, προσφεύγοντες ἀπ' εὐθείας εἰς τὸν ἁρμόδιον Εἰρηνοδίκην διὰ τὴν παρ' αὐτοῦ ὁριστικὴν ἐπίλυσιν τῆς τοιαύτης διαφορᾶς. Ὅθεν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, καίπερ δεχόμενον ὅτι διὰ τῆς ἐνδίκου αἰτήσεως ὑπεβλήθη ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου Πατρῶν πρὸς ἐπίλυσιν διαφορά, περὶ ἧς προβλέπει ἡ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει παραπεμφθεῖσα διάταξις, ἀποφηνάμενον ὅτι ὁ Εἰρηνοδίκης ἑτερεῖτο δικαιοδοσίας νὰ δικάσῃ ἐπὶ τῆς αἰτήσεως ταύτης, διότι προηγουμένως δὲν ἐξεδόθη ὁριστικὴ ἀπόφασις τῆς ἐπιτροπῆς, λύουσα τὴν διαφορὰν κατ' οὐσίαν καὶ ἀπορρίψαν ὡς ἀπαράδεκτον εἶτα τὴν αἴτησιν, παρὰ τὸν νόμον ἔπραξε τοῦτο, ἐφ' ᾧ καὶ ἀναιρετέαν κατέστησε τὴν ἀπόφασίν του, κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 11 τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ τὸν περὶ τούτου δεκτὸν λόγον ἀναιρέσεως.

Ὁ περὶ ἀπαραδέκτου τῆς αἰτήσεως ἀναιρέσεως ἰσχυρισμὸς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἐπὶ τῷ λό-

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

I. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ. — II. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.—III. ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

Εἰσαγωγικαὶ σημειώσεις Συντάξεως

1.—Ἡ ἄποψις τῆς Πρωτοδικείου Καβάλας 216|1950, κατωτέρω σελ. 1150, σχετικῶς πρὸς τὸ κῦρος τῶν κατὰ Ν. 28|1944 ἐκδιδομένων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, καθ' ὃ σημείαν ὑποχρεώσεων καὶ εἰς παροχὴν «δώρου» Χριστουγέννων καὶ Ν. Ἔτους καὶ εἰς μισθωτούς, τῶν ὁποίων ἡ σχέσις ἐργασίας ἔχει νομίμως λυθῇ πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, συμπίπτει πρὸς τὴν παγίως κρατοῦσαν εἰς τὴν νομολογίαν τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων καὶ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἄποψιν (βλέπε παραπομπὰς εἰς νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 907 καὶ τὴν αὐτόθι Σ. Κ. 764|1950, ἀκυροῦσαν ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο τὴν ὑπ' ἀριθ. 57200|1949 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, ἐφ' ἧς ἡ Πρωτοδικείου Καβάλας 216|1950).

2.—Τὸ ζήτημα τῆς Πρωτοδικείου Ρεθύμνης 6|1950, κατωτέρω σελ. 1151, περὶ τοῦ κύρους τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων περὶ καθορισμοῦ μισθοῦ ὑπὲρ τὰ ὅρια τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, μὲ τὸ ὁποῖον ἀσχολεῖται ἡ ἀπόφασις, μετὰ πολλὰς διχογνωμίας ἐλύθη πλέον καταφατικῶς διὰ τῆς Α. Π. 309|1950 (ΕΕΔ 9, 514).

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ θέμα τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως περὶ τῆς ἐκ 15 ο|ο προσαυξήσεως κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τῆς ἀπὸ 28|11|1949 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατοτεχνιτῶν σαπωνοποιείων Ἀθηνῶν-Πειραιῶς, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἀπὸ 28|3|1950 συλλογικὴν σύμβασιν, ἡ ἄποψις τῆς ἀποφάσεως εἶναι καὶ ἡ κατὰ τὴν γνωμοῦσαν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ὀρθὴ (βλέπε ἔγγραφον Ὑπουργείου Ἐργασίας 46136|1950, Δελτ. Ἐργ. Νομοθ. 1950, σελ. 560).

3.—Ἡ ἄποψις τῆς Πρωτοδικείου Ζακύνθου 2|1950, κατωτέρω σελ. 1152, ὅτι δύναται ὁ ἐργοδότης νὰ καταγγείλῃ ταχτικῶς (ἐμπροθέσμως κατὰ τὸν Ν. 2112|1920, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 4558|1930, τὴν ἐργασιακὴν σύμβασιν καὶ νὰ μὴ καταβάλῃ τὴν κατὰ τὸν Νόμον τοῦτον ἀποζημίωσιν, περὶ τῆς ὁποίας τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καὶ τὸ ὁποῖον συνδέει τὴν καταβολὴν πρὸς τὸ κῦρος τῆς ἀπολύσεως, ἀλλὰ νὰ καταβάλῃ μόνον τὸ 1|4 τῆς ἀποζημιώσεως, ὀφειλόμενον κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 2 Ν. 4558|1930, δὲν εἶναι ἡ κρατοῦσα εἰς τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν.

Κρατοῦσα καὶ ὀρθὴ ἄποψις εἶναι, ὅτι ὁ ἐργοδότης ὁπωσδήποτε ὑποχρεοῦται εἰς καταβολὴν ἀποζημιώσεως, τὴν ὁποίαν δικαιοῦται ὁ μισθωτός, ἀπολυόμενος ἀτάκτως (βλέπε σχετικῶς ἐκ τῶν τελευταίων Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 219|1950, ΕΕΔ 9, 504, ἔνθα σημειώσεις μας, κατατοπιστικαὶ ἐπὶ τοῦ θέματος καὶ παραπομπαὶ εἰς συγγραφὰς καὶ νομολογίαν, Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 6|1950, ΕΕΔ 9, 605).

Καὶ ἡ ἄποψις τῆς αὐτῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως, ὅτι, ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς δὲν δικαιοῦται ἐπιδόματος ἀνεργίας, ὡς μὴ ἔχων συμπληρώσει τὰς δι' αὐτὸ ὡρισμένας εἰς τὸν Ν. 118|1945 ἡμέρας ἐργασίας, δὲν ἀπαιτεῖται ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 τήρησις διατυπώσεων διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, δὲν εἶναι ἡ κρατοῦσα.

Κρατοῦσα καὶ ὀρθὴ ἄποψις εἶναι, ὅτι δὲν συνοδεύεται τὸ δικαίωμα ἐπιδοτήσεως πρὸς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καταγγελίαν συμβάσεως (βλέπε ἐκ τῶν τελευταίων Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5232|1949, ΕΕΔ 8, 885, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

4.—Ἡ ἄποψις τῆς Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3694|1950, κατωτέρω σελ. 1155, περὶ ἀναστολῆς ἐκτελέσεως τῶν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΦΟΔ' ἐκδιδομένων ἀποφάσεων εἶναι ἡ παγίως εἰς τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν κρατοῦσα (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 8, 996, 997).

I. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

1.—Ἐξουσιοδότησις Ν. 28|1944 καὶ δικαίωμα ἀπολυθέντων μισθωτῶν ἐπὶ δώρου ἑορτῶν.

Δικαίωμα ἀγωγῆς ἐργατῶν κατὰ ἐργολάβου κατ' ἄρθρ. 702 Ἀστικοῦ Κώδικος.—Ἔννοια ἐξουσιοδοτήσεως Ν. 28|1944 πρὸς καθορισμὸν ἀποδοχῶν μισθωτῶν.—Ἀκυρότης, ὡς καθ' ὑπέρβασιν ἐξουσίας ἐκδοθείσης, ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ καταβολῆς «δώρου» ἑορτῶν εἰς μισθωτοὺς μὴ διατελοῦντας ἐν ἐνεργῷ συμβάσει ἐργασίας.—Δικαίωμα προσθέτου ἀμοιβῆς μισθωτῶν δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς.

Πρωτοδικείου Καβάλας 216|1950

Διαδικασία Ν. ΓΦΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. *Δ. Κανελλάκος*

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Μ. Κυριλλόπουλος*

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Δ. Λαμπαδίτης, Ν. Μάρτης

Ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ἄρθρ. 702 Α. Κ., ἐὰν ὁ ἐργολάβος ἀνέθεσε τὴν κατασκευὴν μερῶν τοῦ ἔργου εἰς ὑπεργολάβους, τότε οἱ παρὰ τῶν τελευταίων προσλαμβανόμενοι ἐργάται δύνανται νὰ ἐγείρωσι τὰς πρὸς καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν αὐτῶν ἀγωγὰς κατὰ τοῦ ἐργολάβου, ὅστις ἔναντι αὐτῶν καὶ τοῦ ἐργολάβου ἐπέχει θέσιν ἐργοδότου (*Καυκᾶς*, Ἐνοχ., τόμ. 1 § 129). Ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν ἐνώπιον τοῦ κατὰ πρῶτον βαθμὸν δικάσαντος Πρωτοδικείου, τῶν προσκομισθέντων ἐγγράφων, τῶν ἰσχυρισμῶν τῶν διαδίκων καὶ τῆς ἐν γένει ἀποδεικτικῆς διαδικασίας πλήρως ἀπεδείχθη, ὅτι ὁ ἐνάγων (καὶ ἤδη ἐφεσίβλητος) εἰργάσθη κατόπιν συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὡς ἀσφαλτοτεχνίτης, εἰς τὸ τμῆμα τῆς ὁδοῦ Ἀμφιπόλεως-Καβάλας, τῆς ὁποίας τὴν ἐκτέλεσιν εἶχεν ἀναλάβει ὡς ἐργολάβος παρὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ὁ ἐναγόμενος (καὶ ἤδη ἐφεσιβλήτου). Νομίμως ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἀπέρριψε τὴν ἔνστασιν

γω ὅτι ὁ νόμος 1968|1944, ὁ τροποποιήσας τὸ ἄρθρ. 17 τοῦ νόμου ΓΦΟΔ' καὶ ἐπεκτείνας τοὺς λόγους ἀναιρέσεως εἰς ἁπαντας τοὺς προβλεπομένους ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 807 τῆς Πολ. Δικονομίας λόγους δὲν ἰσχυε, ὅτε ἐδημοσιεύθη τὸ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει ἐκτεθὲν διάταγμα καὶ ἡ ὑπ' αὐτοῦ παραπομπὴ εἰς τὸν νόμον ΓΦΟΔ' ἐγένετο, ὡς ὁ νόμος οὗτος ἰσχυε τότε καὶ οὐχὶ ὡς μεταρρυθμίσθη μεταγενεστέρως καὶ δὴ μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Δ)τος, τυγχάνει ἀπορριπτέος, διότι ἡ ὀρθὴ ἔννοια τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 § 4 τοῦ Δ)τος τῆς 4-3-1932 εἶναι, ὅτι ἡ ὑπ' αὐτοῦ γενομένη παραπομπὴ εἰς τὸν νόμον ΓΦΟΔ' ἐγένετο οὐχὶ εἰς τὸν νόμον τοῦτον, ὡς ἰσχυε μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παραπέμποντος εἰς αὐτὸν ὡς ἄνω Διατάγματος, ἀλλὰ καὶ ὡς οὗτος θέλει ἑκάστοτε καὶ εἰς τὸ μέλλον ἰσχύσει, τροποποιούμενος διὰ μεταγενεστέρων νόμων.

τοῦ ἐναγομένου καὶ νῦν ἐφεσιβλήτου περὶ ἐλλείψεως παθητικῆς νομιμοποιήσεως καὶ ἀπορριπτέος κρίνεται ὁ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζων τρίτος λόγος τῆς ἐφέσεως.

Ὡς σαφῶς προκύπτει ἐκ τοῦ ἄρθρ. 1 Ν. 28|1944 «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνωσι εἰς καθορισμὸν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων», ὡς τοῦτο πιθανῶς ἠρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου μόνου του Α. Ν 866|45, διὰ τοῦ νόμου τούτου παρεσχέθη τὸ δικαίωμα εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἵνα δι' ἀποφάσεως των καθορίζωσιν ἀναδρομικῶς τοὺς μισθοὺς καὶ λοιπὰς ἀποδοχὰς μόνον τῶν μισθωτῶν ἐκείνων, οἵτινες εὑρίσκονται κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τῶν σχετικῶν ἀποφάσεων εἰς ἐνεργὸν σύμβασιν ἐργασίας μετὰ τοῦ ἐργοδότου, οὐχὶ δὲ καὶ ἐκείνων, ὧν ἡ σύμβασις ἐργασίας εἶχε λήξει κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον (Α. Π. 495|49 ΕΕΝ τ. ς' σελ. 84, Σ. Ε 517|48 Ὅλομ. ΕΕΔ τόμ. 7ος, σελ. 361). Συνεπῶς τούτοις ἡ ὑπ' ἀριθ. 57200 τῆς 17|12|1949 ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας «περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου χρηματικῆς παροχῆς εἰς μισθωτοὺς ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων 1949 καὶ Νέου ἔτους 1950», καθ' ἣ κεφάλαιον αὐτὴ ὑποχρεοῖ τοὺς ἐργοδότας, ἵνα καταβάλωσι ὡρισμένον ποσὸν ὡς δῶρον εἰς τοὺς μισθωτούς, ὧν ἡ σύμβασις ἐργασίας εἶχε λήξει κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης (ἄρθρ. 3 παράγρ. 2, εἶναι ἄκυρος, ὡς καθ' ὑπέρβασιν τῆς σχετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως ἐκδοθεῖσα καὶ ὡς ἐκ τούτου μὴ ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν ἐργοδότην τυγχάνει. Ἐν τῇ κρινομένῃ περιπτώσει ὁ ἐνάγων καὶ ἤδη ἐφεσίβλητος δὲν ἐτέλει εἰς ἐνεργὸν σύμβασιν ἐργασίας κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως (17-12-49), καθ' ὅσον, ὡς οὗτος ἐκθέτει ἐν τῇ ἀπὸ 8 Ἰανουαρίου 1950 ἀγωγῇ του, ἡ ἀορίστου χρόνου σύμβασις ἐργασίας αὐτοῦ, συναφθεῖσα τὴν 6ην Μαΐου 1949, ἔληξε τὴν 6ην Δεκεμβρίου 1949, συνεπῶς οὗτος, συμφώνως τοῖς ἀνωτέρω, δὲν δικαιοῦται, ἵνα αἰτήσηται τὴν καταβολὴν αὐτῷ δώρου. Τὰ ἐναντία δεχθεῖσα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καὶ ὑποχρεώσασα τὸν ἐναγόμενον (ἐφεσείοντα), ἵνα καταβάλῃ τῷ ἐνάγοντι (ἐφεσιβλήτῳ) διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην δραχ. 420.000, οὐχὶ ὀρθῶς ἔκρινε καὶ δέον ὅπως ἐξαφανισθῇ αὕτη, κατὰ τὸ κεφάλαιον τοῦτο, κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου πρῶτον λόγον τῆς ἐφέσεως.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς εὐρύτητος τῆς διατυπώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 3900|1946 ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας (... πᾶσαι αἱ ἐν τῇ χώρᾳ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐργασίαι ...) ὑποχρέωσιν καταβολῆς αὐξημένου ἡμερομισθίου εἰς μισθωτοὺς ἐργασθέντας κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐκ τοῦ Νόμου καθιερουμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἡμέρας ἔχει πᾶς ἐργοδότης, χρησιμοποιῶν ἐργάτας συνδεδεμένους μετ' αὐτοῦ διὰ συμβάσεως ἐργασίας οἱασδήποτε μορφῆς. Τούτου δεδομένου καὶ ἀποδειχθέντος ἐν συνεχείᾳ ἐκ τῶν καταθέτων τῶν ἐνώπιον τοῦ κατὰ πρῶτον βαθμὸν δικάσαντος Πρωτοδίκου ἐξετασθέντων μαρτύρων, ὅτι ὁ ἐνάγων (ἐφεσίβλητος) ἀπησχολήθη ἐν τῇ ἐργασίᾳ τοῦ ἐναγομένου ἐπὶ ἑπτὰ (7) Κυριακάς, νομίμως διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ὑπεχρεώθη ὁ ἐναγόμενος, ἵνα καταβάλῃ διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην τῷ ἐνάγοντι δραχμὰς 140.500 (ἤτοι τὰ 7ο ο|ο τοῦ ἡμερομισθίου τῶν 30.000 = 21.500 × 7 = 140.000), ὡς καὶ δραχμὰς 60.000 διὰ δύο ἡμερομίσθια, διὰ τὰς ἑορτὰς τῆς 28 Ἰουνίου 1949 καὶ 28 Ὀκτωβρίου 1949, καὶ ἀπορριπτέοι οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου δεύτερος καὶ τέταρτος λόγοι τῆς ἐφέσεως.

2 — Μισθὸς συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ ἀτομικαὶ περὶ καθορισμοῦ μισθοῦ συμβάσεις.

Ἐπιτρεπτὸς ὁ δι' ἀτομικῆς συμβάσεως καθορισμὸς μισθοῦ ὑπὲρ τὰ ὅρια συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας. — Ἀρχὴ ἄρθρ. 680 Ἀστικοῦ Κώδικος. — Ἔννοια συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατῶν σαπωνοποιῶν περὶ προσαυξήσεως μισθοῦ ἀπολυομένων καὶ μὴ δικαιουμένων ἐπιδοτήσεως δι' ἐπιδόματος ἀνεργίας.

Πρωτοδίκου Ρεθύμνης 6|1950

Διαδικασία Ν. ΓΧΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Κ. Βορδάνης*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Λ. Σμπῶκος, Α. Κορωνάκης

Διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τῆς ἀπὸ 18|3|50 συλλογικῆς συμβάσεως τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰ ἐργοστάσια τῆς ἀνωνύμου ἑταιρίας Ἐλαιουργίαι τῆς Ἑλλάδος ὁλοκλήρου τῆς χώρας ὁρίζεται ὅτι ἐπεκτείνονται ἀπὸ 1 Δεκεμβρίου 1949 καὶ ἐπὶ τούτων οἱ ἐν ἄρθροις 2—8 ὅροι τῆς ἀπὸ 28|11|49 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἐργατοτεχνιτῶν Σαπωνοποιείων Ἀθηνῶν-Πειραιῶς, κατὰ τὸ ἄρθρον δὲ 3 τῆς ὡς εἴρηται συλλογικῆς συμβάσεως τῶν σαπωνοποιῶν εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν οἱασδήποτε ἐργαζόμενος εἰς τὰς ὡς ἄνω ἐπιχειρήσεις καὶ ἀπολυόμενος δὲν θὰ ἐδικαιοῦτο ἐπιδοτήσεως ἐκ μέρους τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας θὰ τυγχάνῃ προσαυξήσεως 15 ο|ο ἐπὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ πραγματοποιηθέντων κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐργασίας του καὶ καταβληθέντων αὐτῷ κατωτάτων ὁρίων εἰς χρῆμα τῶν ἐν παραγράφῳ 1 ἡμερομισθίων. Ἀνακύπτον θέμα πρὸς ἔρευναν ἐν προκειμένῳ εἶναι ἡ ἑρμηνεία τοῦ ὅρου «ἀπολυόμενος», ἐὰν δηλονότι ἡ οὕτω χορηγουμένη προσαύξησις δίδεται μόνον εἰς τοὺς ἀπολυομένους παρὰ τοῦ ἐργοδότου διὰ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ ἐὰν περιλαμβάνῃ καὶ τοὺς ἀποχωροῦντας τῆς ἐργασίας λόγῳ λύσεως τῆς συμβάσεως συνεπείᾳ λήξεως τοῦ χρόνου, δι' ὃν αὕτη συνεστη, ἢ ἀκόμη καὶ τοὺς οἰκειοθελῶς πρὸ πάσης λήξεως ἐγκαταλείποντας τὴν ἐργασίαν. Τὸ ὅτι ἡ ὡς εἴρηται διάταξις τοῦ ἄρθρου 3 ἀναφέρεται καὶ περιλαμβάνει τόσον τοὺς δι' ἀορίστου χρόνου, ὅσον καὶ τοὺς δι' ὡρισμένου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας συνδεομένους πρὸς τὰς ὡς εἴρηται ἐπιχειρήσεις, εἶναι ἀναμφισβήτητον, ἐξάγεται δὲ τοῦτο ἐκ τῆς γενικότητος, μεθ' ἧς ἐκφράζεται τὸ ἄρθρον, χρησιμοποιοῦν τὸν ὅρον «οἱασδήποτε ἐργαζόμενος», χωρὶς νὰ ποιῆται οὐδεμίαν διάκρισιν περὶ τοῦ εἴδους τῆς συμβάσεως, ἐὰν δηλονότι εἶναι ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου. Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ὅμως χρήζει βαθυτέρας ἐρεύνης, εἶναι ὁ ὅρος «ἀπολυόμενος», ὅστις προφανῶς δὲν ἐτέθη, ὡς ἰσχυρίζεται ὁ ἐνάγων, διὰ νὰ ὑποδηλώσῃ κάτι τὸ ὑποθετικόν, δηλαδὴ τί δέον νὰ συμβῇ, ἐὰν ἀπελύετο ὁ ἐργαζόμενος, στερούμενος οὕτω ὁ ὅρος αὐτὸς ἑρμηνευτικοῦ συνδέσμου πρὸς τὸ ὑπόλοιπον κείμενον τοῦ ἄρθρου, ὅπερ δὲν ἐπηρεάζει, ἀλλὰ ἀντιθέτως εἶναι οὗτος ἑρμηνευτικῶς συνδεδεμένος μετὰ τούτου καὶ ἡ ἀκριβὴς ἔννοια τῆς διατάξεως ἐξευρεθήσεται μόνον διὰ τῆς ἐν ἀλληλουχίᾳ καὶ συναρτήσει πρὸν τὸν ὅρον τοῦτον ἑρμηνείας τοῦ ὅλου κειμένου. Ἡ σημασία τοῦ ὅρου τούτου συνάγεται ἐμφανῶς ἐκ τοῦ ὅτι ἡ καταβολὴ τῆς προσαυξήσεως δὲν γίνεται κατὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ἡμερομισθίων, διαρκούσης τῆς συμβάσεως, ἀλλ' ἐκ τῶν ὑστέρων δηλαδὴ μετὰ τὴν χωρούσαν ἀπόλυσιν τοῦ ἐργαζομένου καὶ ἐπὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ πραγματοποιηθέντων κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐργασίας του καὶ καταβληθέντων αὐτῷ κατωτάτων ὁρίων εἰς χρῆμα ἡμε-

ρομισθίων κατά τήν αὐτολεξεί διατύπωσιν τοῦ κειμένου τοῦ ἄρθρου, ὁμιλοῦντος οὕτω τούτου περί μέλλοντος χρόνου καί οὐχί ἐνεστῶτος. Μετά τά ἀνωτέρω ἀναγκαία καθίσταται καί ἡ ἑρμηνεία τοῦ ὅρου ἀπόλυσις. Βεβαίως ἡ κατά νομικήν κυριολεξίαν ἔννοια τοῦ ὅρου ταύτου εἶναι, ὅτι ὁ ὅρος οὗτος ἀναφέρεται καί περιλαμβάνει τήν ἐξηναγκασμένην διακοπήν τοῦ ἐργασιακοῦ συνδέσμου διά καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἐν προκειμένῳ ὅμως ὁ νομοθέτης δέν κυριολεκτεῖ, ἀλλ' ἠθέλησε νά περιλάβῃ, κατά τήν κρίσιν ἡμῶν, καί τούς δι' ὡρισμένον χρόνον προσληφθέντας ἐργάτας, ὧν ἔληξεν ἡ σύμβασις, διότι καί οὗτοι, παρερχομένου τοῦ χρόνου, δι' ὃν προσελήφθησαν, θεωροῦνται ὡς ἀπολυόμενοι αὐτοδικαίως. Ἡ ἔννοια αὕτη εἶναι σύμφωνος ἀπολύτως καί πρός τό πνεῦμα καί τόν σκοπόν τοῦ νομοθέτου, διότι εἶναι ἐκτός πάσης ἀμφιβολίας, ὅτι ὁ νομοθέτης ἠθέλησεν ἐν προκειμένῳ νά ἀναπληρώσῃ τήν ἐλλείπουσαν προστατευτικήν μέριμναν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας δι' ἐπιβολῆς προσθέτου ὑποχρεώσεως εἰς τούς ἐργοδότας, ὑποχρεωθέντας νά καταβάλουν, ἐν εἴδει ἀποζημιώσεως, χρηματικόν τι ποσόν εἰς τούς ἐργάτας τῶν ἐκείνους, οἵτινες, ἄνευ ἰδίας ὑπαιτιότητος, εὑρέθησαν ἐκτός ἐργασίας, ἵνα δυνηθῶσιν οὗτοι καί ἀντεπεξέλθωσιν εἰς τάς βιοτικάς ἀνάγκας κατά τό στάδιον τῆς ἀνεργίας των. Διά τόν λόγον δέ τοῦτον χορηγεῖ τήν προσαύξησιν εἰς τούς μή δικαιουμένους ἐπιδοτήσεως, εἴτε διότι ἐλλείπουν αἱ προϋποθέσεις τοῦ νόμου 118|45, εἴτε διότι λόγῳ μή ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου τούτου δέν λαμβάνουν τό ἐπίδομα ἀνεργίας. Ἡ χρῆσις τοῦ ὅρου «ἐφ' ὅσον δέν θά ἐδικαιοῦτο ἐπιδοτήσεως ἐκ μέρους τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας» οὐδεμίαν νομικήν ἀξίαν ἔχει διά τούς ἐργαζομένους εἰς τά ἐργοστάσια τῆς Ε.Τ.Ε.Α. Αὕτη ἐτέθη ὑπό τῶν ὑπογραψάντων τήν συλλογικήν σύμβασιν ἐργατοτεχνιτῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, διότι εἶχον ὑπ' ὄψιν των τούς ἐργατοτεχνίτας Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, εἰς ἃς περιφερείας ἰσχύει ὁ νόμος 118|45 καί ἐλειτούργει τό Ταμεῖον Ἀνεργίας, ἀλλά διά τήν ταυτότητα τοῦ νομοθετικοῦ λόγου δέον νά γίνῃ δεκτόν, ὅτι ἡ προσαύξησις χορηγεῖται καί εἰς τούς μή λαμβάνοντας, λόγῳ ἐλλείψεως Ταμείου Ἀνεργίας, ὡς ἐν προκειμένῳ, ἐπίδομα ἀνεργίας, ἤτις ἄποψις εἶναι σύμφωνος καί πρός τήν ἀρχήν τῆς ἴσης μεταχειρίσεως τῶν μισθῶν, δοθέντος ἄλλωστε, ὅτι, ἐπί τῇ ἀντιθέτῳ ἐκδοχῇ, οὐδέν νόημα πρακτικόν θά εἶχεν ἡ ἐπέκτασις τῆς ὡς εἴρηται συμβάσεως τῶν σαπωνοποιῶν Ἀθηνῶν-Πειραιῶς εἰς τούς ἐργαζομένους εἰς τά ἐργοστάσια Α. Ε. Ἐλαιουργίας τῆς Ἑλλάδος ὁλοκλήρου τῆς χώρας. Ὁ ἰσχυρισμός τῆς ἐναγομένης, ὅτι δέν εἶναι νόμιμος ἡ δοθεῖσα διά τῆς ἀπό 28 Νοεμβρίου 1949 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἐργατοτεχνιτῶν σαπωνοποιείων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς προσαύξησις κατά 15 ο|ο, διότι ἀντιστρατεύεται εἰς τάς ἀπό 4|11|47 καί 1|12|47 ἐθνικάς συλλογικάς συμβάσεις ἐργασίας, δι' ὧν καθορίσθη, ὅτι δέν ἐπιτρέπεται ὑπέρβασις τῶν δι' αὐτῶν προβλεπομένων μισθῶν καί ἡμερομισθίων πέραν τῶν 30 ο|ο, ὅπερ ποσοστόν περιλαμβάνεται εἰς τά κατοχυρωθέντα ἡμερομίσθια τοῦ ἐναγόντος, δέν εὐσταθεῖ, τό μέν διότι ἐν προκειμένῳ ἡ χορηγηθεῖσα προσαύξησις καταβάλλεται ἐν εἴδει ἀποζημιώσεως μετά τήν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τό δέ διότι μετά τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 680 § 3 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ὁριζούσης ὅτι οἱ πρός τήν συλλογικήν σύμβασιν ἀντιτιθέμενοι ὅροι τῶν κατ' ἰδίαν συμβάσεων ἐργασίας, ἐφ' ὅσον δέν εἶναι εὐνοϊκώτεροι διά τόν ἐκμισθωτήν εἶναι ἄκυροι, ἀντί τούτων δέ ἰσχύουσιν οἱ ὅροι τῆς συλλογικῆς συμβάσεως καί ἧς, ὡς ὀργανικῆς διατάξεως, δημοσίας τάξεως ἐπί ὕλης τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, δέν δύναται νά κατισχύσῃ ἡ § 11 τῆς ἀπό 4 Νοεμβρίου 1947 ἐθνικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ὁ ὅρος τῆς αὐξήσεως τῶν διά τῆς συλλογικῆς ταύτης συμβάσεως καθοριζομένων ἡμερομισθίων καί μισθῶν κατά ἀνώτατον ὅριον μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν 30 ο|ο θεωρεῖται ἀνίσχυρος καί μή γεγραμμένος (Α. Π. 309|50, *Καποδίστρια*, Μονογραφία περί καθορισμοῦ ἀνωτάτου ὁρίου μισθῶν διά συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας Ἐφ. Ἑλλ. Νομ. ΙΖ' σελ. 407), ἐγκύρου ὄντος τοῦ ἀτομικοῦ ὅρου τῆς κατ' ἰδίαν συμβάσεως, δι' οὗ συνωμολογήθη εὐνοϊκώτερος μισθός, ὡς ἐν τῇ προκειμένῃ διαφορᾷ συμβαίνει, καθ' ἣν, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἐπισυναπτομένης συμβάσεως ἐργασίας, καθορίσθη τό βασικόν ἡμερομίσθιον εἰς δραχμάς 20.510. Βασίζεται ἑπομένως εἰς τόν νόμον ἡ ὑπό κρίσιν ἀξίωσις καί ἐρευνητέα εἶναι κατ' οὐσίαν

II. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1.—Δικαίωμα μισθωτοῦ δι' ἐπιδότησιν ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας καί καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945.

Ἀναγνωριστική ἀγωγή ἐργοδότου κατά διαδικασίαν Ν. Γ'ΠΟΔ'.—Ἀνυπόχρεον καταβολῆς ἀποζημιώσεως εἰς περίπτωσιν ταχείας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.—Καταχρηστική ἄσκησις δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως κατ' ἄρθρ. 281 Α. Κ.—Ἀπόλυσις ἕνεκα ἐλλείψεως ἢ περιορισμοῦ ἐργασιῶν.—Ἐπέκτασις Ν. 118|1945 εἰς περιφέρειαν Ζακύνθου.—Ἀριθμός ἡμερῶν ἐργασίας δι' ἐπιδότησιν καί καταγγελία συμβάσεως κατ' ἄρθρον 9 Ν. 118|1945.

Πρωτοδίκου Ζακύνθου 2|1950

Διαδικασία Ν. Γ'ΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Ἰ. Αὐλήτης*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Παπαδάτος, Τ. Κεφαλληνός

Ἡ ὑπό κρίσιν ἀγωγή τῆς ἐναγούσης, δι' ἧς διωκεται, ὅπως ἀναγνωρισθῇ ἡ νομιμοτης καί ἐγκυρότης τῆς ἀπό 31 Μαΐου 1949 κατά ἰσῳ ἐναγομένου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας περί ἀπολύσεώς του τήν ὁποίαν Αὔγουστου 1949, ὡς καί ἡ μή ὕπαρξις ἀξιώσεως περί ἀκυρώσεως της λόγῳ μή καταβολῆς ἀποζημιώσεως, ἄτε μη ἀπαιτουμένης τοιαύτης, ὁρισταμένου ἐννόμου συμφέροντος πρός δικαστικήν ἀναγνώρισιν νομικοῦ γεγονότος ἢ ἐννόμου σχέσεως, κατά τό ἄρθρ. 127 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ τοῦ Ἀστικοῦ ΚώδικοςΝόμου ὑπ' ἀριθ. 278 |41, εἰσαγομένη νομίμως καί ὁρμοδίως ἐνωπιον ἡμῶν πρός συζήτησιν κατά τήν ἀποκλειστικήν διαδικασίαν τοῦ Νόμου Γ'ΠΟΔ' (Πρωτ. Ἀθηνῶν 6916|46, ΕΕΔ 5,600, Προέδρ. Πειρ. 540|48 *ἐν* Ν. Δικ. 534) νόμῳ βάσιμός ἐστι καί ἐξεταστέα ὡς τοιαύτη ἀποβαίνει

Ἐν τῇ προκειμένῃ ἐργατικῇ διαφορᾷ, καθ' ἣ ἐκ τῆς ὑπό κρίσιν ἀγωγῆς, τῶν παρ' ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων προφορικῶς καί ἐγγράφως ἀναπτυχθέντων προκύπτει, ἡ ἔρις μεταξύ τούτων συνίσταται εἰς τό ὅτι ὁ μέν ἐναγόμενος ἰσχυρίζεται 1ον) ὅτι κατά τόν Νόμον 118|45, ἰσχύοντα ἐν Ζακύνθῳ, διά τό νόμιμον καί ἔγκυρον τῆς καταγγελίας ἔδει νά καταβληθῇ αὐτῷ ἡ ὁριζομένη διά τήν περίπτωσιν ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας ἀποζημίωσις τοῦ Ν. 2112 ἢ τοῦ Β. Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, 2ον) ὅτι εἶναι ἄκυρος ἡ ἀπόλυσις του καί ἡ καταγγελία ὡς μή ἐμπρόθεσμος, ἐπί τῷ λόγῳ ὅτι προσελήφθη εἰς τήν ἐργασίαν τῆς ἐναγούσης τό ἔτος 1935, ἀνακληθείσης

σιωτηρῶς παρ' αὐτῆς τῆς ἐπικαλουμένης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὸ ἔτος 1947 ἄνευ διακοπῆς καταβολῆς αὐτῷ τῶν νομίμων ἡμερομισθίων, καὶ δὲν ἐτηρήθησαν αἱ διατάξεις Β. Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, ὡς πρός τε τὸ ἐμπρόθεσμον τῆς καταγγελίας, ἥτις ἔδει νὰ ἐγίνετο πρὸ 60 ἡμερῶν, καὶ τὸ ποσὸν τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως, ἥτις ἔδει νὰ καταβληθῇ αὐτῷ, ἅτε ταύτης καταβαλλομένης εἰς τὸ ἡμίσυ ἀπὸ 22 Ἰουνίου 1949 ἔτους, καὶ 3ον) ὅτι ἡ γενομένη καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἀποτελεῖ κατάχρησιν δικαιώματος (ἄρθρ. 281 Ἀστ. Κώδικος) καὶ ἀντιβαίνει πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 1600|46 ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν καὶ τὸν δι' αὐτῆς ἐπιδιωκόμενον σκοπόν, ἐνῷ ἐξ ἀντιθέτου ἡ ἐναγουσα ἰσχυρίζεται, ὅτι εἶναι νόμιμος, ἐμπρόθεσμος καὶ ἔγκυρος ἡ καταγγελία ἐπὶ τοῖς λόγοις: 1) ὅτι ὁ ῥηθεὶς νόμος 118|40 δὲν ἰσχύει ἐν Ζακύνθῳ, 2) ὅτι, καταρτισθείσης νέας συμβάσεως ἐργασίας διὰ τῆς προσλήψεως τοῦ ἐναγομένου κατὰ Ἰανουάριον 1948, μετὰ τὴν λύσιν τῆς προηγουμένης συμβάσεως διὰ τῆς κατὰ τὸ ἔτος 1947 καταγγελίας, δὲν ὑπολογίζεται ἡ προηγουμένη ταύτης ὑπηρεσία τοῦ ἐναγομένου διὰ τὴν εὕρεσιν τῆ προθεσμίας τῆς νέας καταγγελίας καὶ δὲν ἀνεκλήθη ἡ τοιαύτη καταγγελία, τοῦ ἐναγομένου λαμβάνοντος τὰ κατὰ νόμον ἀποδοχάς του κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς παραμονῆς του, 4) ὅτι δὲν ὑφίσταται ἄσκησις καταχρηστικὴ τοῦ δικαιώματος τῆς καταγγελίας, κατόπιν τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν της δι' ἀορίστου χρόνου.

Ἀρκούντως ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐναγόμενος, προσληφθεὶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐναγούσης ὡς ἐργάτης τῶν ἐν Ζακύνθῳ πυρηνελαιουργείων της, ἐν ἀρχῇ τοῦ ἔτους 1935, διὰ τῆς ὑπὸ ταύτης γενομένης ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1947 καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, κοινοποιηθείσης τῷ ἐναγομένῳ τὴν 24 Ἰουλίου 1947, ἀπελύθη τῆς ὑπηρεσίας καὶ ἐλύθη οὕτω ἡ τοιαύτη σύμβασις ἐργασίας ἀπὸ τῆς 24 Σεπτεμβρίου 1947, ὅτε καὶ διεκόπη ἡ καταβολὴ εἰς τοῦτον τῶν νομίμων ἡμερομισθίων, κατεβάλλετο δὲ μόνον ἀπὸ 24 Ὀκτωβρίου 1947 μέχρι τῆς κατὰ Ἰανουάριον 1948 προσλήψεώς του ὡς ἐργάτου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐναγούσης ἐπ' ἀόριστον χρονικὸν διάστημα χρηματικῶν ποσῶν ἐκ δραχμῶν τριῶν χιλιάδων (3.000) ἡμερησίως ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ προσαγομένου βιβλίου μισθοδοσίας, ὅπερ δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς τακτικὸν ἀντάλλαγμα προσφερομένης ἐργασίας, ἢ ὡς ἀνάκλησις τῆς γενομένης ὡς προείρηται καταγγελίας. Καταρτισθείσης ὅθεν νέας συμβάσεως ἐργασίας διὰ τῆς προσλήψεως τοῦ ἐναγομένου, ὡς προεῤῥέθη, κατὰ Ἰανουάριον 1948 ἔτους, ἐφ' ὅσον ἡ τοιαύτη σύμβασις ἐργασίας διήρκεσεν ὑπὲρ τὸ δωδεκάμηνον καὶ οὐχὶ ὑπὲρ τὴν διετίαν, πρὸς ὑπολογισμὸν τοῦ χρόνου τῆς καταγγελίας καὶ τῆς μετὰ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας διὰ τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας ἀποζημιώσεως, δέον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὁ χρόνος τῆς συνεχοῦς ἐργασίας πρὸ τῆς καταγγελίας, δηλονότι ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου 1948 ἔτους, οὐχὶ δὲ καὶ ἡ προγενεστέρα ὑπηρεσία τοῦ ἐναγομένου, συνεπείᾳ ἄλλης προγενεστέρας συμβάσεως ἐργασίας λυθείσης μεταγενεστέρως (Ἐφ. Ἀθ. 147|34 Θέμ ΜΣΤ', σελ. 232) Ἐμπρόθεσμος ὅθεν κατὰ τ' ἀνωτέρω τυγχάνει ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, γενομένη τῇ 31 Μαΐου 1949, κοινοποιηθεῖσα δὲ τῷ ἐναγομένῳ τῇ 3 Ἰουνίου 1949, τηρηθείσης τῆς ὡς προσήκει δημέρου προθεσμίας (ἄρθρ. 3 Β.Δ. 16|18 Ἰουλίου 1920), μάλιστα τῆς προειδοποιήσεως ταύτης οὔσης ἐν προκειμένῳ μεγαλυτέρας (60θημέρου), ἅτε τῆς καταγγελίας κοινοποιηθείσης τῇ 3 Ἰουνίου 1949, ἡμέρας δὲ ἀπολύσεως ὁρισθείσης τῆς 5ης Αὐγούστου 1949. Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου ὅτι διὰ τὸ ἔγκυρον καὶ νόμιμον τῆς τοιαύτης καταγγελίας ἔδει νὰ καταβληθῶσιν εἰς τοῦτον πλήρη ἡμερομίσθια 60 ἡμερῶν, ὡς ἀποζημίωσις, καὶ οὐχὶ τὰ καταβληθέντα καὶ καταβαλλόμενα τοιαῦτα ἀπὸ 22 Ἰουνίου 1949, δηλονότι τὸ ἥμισυ τῶν ὑπὸ τὸ καθεστὸς τῆς πλήρους ἀπασχολήσεως νομίμων ἡμερομισθίων, εἶναι νόμῳ ἀβάσιμος καὶ συνεπῶς ἀπορριπτέος, διότι κατὰ τὸν ἐπὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἰσχύοντα νόμον 2112|1920, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως ὑπὸ τοῦ νόμου 4558|40, καὶ τὸ ἐπὶ ἐργατῶν ἰσχῦον Β.Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, διὰ τὸ κῦρος τῆς ἀπολύσεως, ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου τοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου, μεθ' οὗ συνδέεται διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἀπαιτεῖται ὡς προϋπόθεσις ἡ τήρησις ἐγγράφου καταγγελίας ὑπὸ τοῦ ὑποχρέου πρὸς τοῦτο ἐργοδότου, τηρουῦντος τὰς ἐν τῷ νόμῳ προθεσμίας, ἀναλόγως τοῦ χρόνου τῆς προϋπηρεσίας τοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου παρ' αὐτῷ, ἡ δὲ παράλειψις τῆς τηρήσεως τῆς προθεσμίας καὶ ἐγγράφου καταγγελίας οὐδαμῶς παρακωλύει τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως, τῆς καταγγελίας θεωρουμένης οὐχ' ἧττον ἔγκυρον, δημιουργεῖ δὲ μόνον ὑποχρέωσιν καταβολῆς τῆς ἐν τῷ νόμῳ ὁριζομένης ἀποζημιώσεως λόγῳ ἀτάκτου καταγγελίας. Ἐφ' ὅσον ὅμως ὁ ἐργοδότης ἐτήρησε τὴν νόμιμον προθεσμίαν καταγγελίας, ὡς ἐν προκειμένῳ, οὐδεμία διαγράφεται ὑποχρέωσις του καταβολῆς ἀποζημιώσεως καὶ πλήρων ἀποδοχῶν κατὰ τὸ ἀπὸ τῆς προειδοποιήσεως τοῦ μισθωτοῦ, ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου, μέχρι τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας διάστημα, ἀνεξαρτήτως μάλιστα τῆς οὐσιαστικῆς ἢ μὴ ἐργασίας του καὶ πλήρους ἢ μὴ ἀπασχολήσεως του, τιθεμένου οὕτω τούτου ἐν κρείσσονι μοίρᾳ ἐκείνου, δι' ὃν δὲν ἐχώρησε καταγγελία, —εἰμὴ τοιαύτη καταβολῆς τῶν παροχῶν ὧν δικαιοῦται ὁ μισθωτός, συνεχιζομένης τῆς συμβάσεως μέχρι τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας, καὶ ἐν ᾗ ἔτι περιπτώσει δὲν εἶχε γίνει ἡ καταγγελία, καὶ μόνον προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων κατὰ τὸν Ν. 2112 μετὰ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας διὰ τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας διαγράφεται ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου καταβολῆς ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὸ τέταρτον (1|4) τοῦ ποσοῦ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς τὴν νόμιμον ἀποζημίωσιν ἐπὶ ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας, ἤτοι ἀποζημιώσεως ἀποδοχῶν δύο ἡμερῶν (Α. Π. 45|1935, Δικαστική, τόμος 7 σελ. 348, Α. Π. 14|1948 καὶ τὰ ὑπ' αὐτὴν σχόλια *Ι. Καποδίστρια*, Θέμ. ΝΘ' σ. 189).

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 281 τοῦ ἰσχύοντος Ἀστικοῦ Κώδικος Α. Ν. ὑπ' ἀριθ. 2250|1940) ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος ἀπαγορεύεται, ἐὰν αὕτη ὑπερβαίνῃ προφανῶς τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς καλῆς πίστεως ἢ τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἢ ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ ἢ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος, ἔχουσαν εὐρύτερα ὅρια τῶν ἐν τῷ ρωμαϊκῷ δικαίῳ καθοριζομένων, δι' ὧν ἀπαγορεύεται μόνον ἡ ἐκ κακοβουλίας καὶ πρὸς ζημίαν ἄλλου ἄσκησις δικαιώματος, καθιεροῦνται ἀντικειμενικὰ κριτήρια τῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος καὶ δὴ ἡ καλὴ πίστις, τὰ χρηστὰ ἤθη καὶ ὁ εἰς τὸ δικαίωμα ἐγκείμενος σκοπός, ἀπαγορευομένης τῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος καθ' ὑπέρβασιν. Ἡ ἀνεύρεσις τῶν τοιούτων κριτηρίων ἀφίεται εἰς τὸν δικαστήν, ὅστις θὰ κρίνῃ, ποιούμενος χρῆσιν τῶν ἰδίων αὐτοῦ γενικῶν γνώσεων, ἐν συγκεκριμένῃ περιπτώσει, ἐὰν καὶ κατὰ πόσον αἱ πράξεις, δι' ὧν ὁ δικαιοῦχος ἤσκησε τὸ δικαίωμα, ἐνέχουσιν ἐν ἑαυταῖς ὑπέρβασιν προφανῆ (ἄνευ προσδοκίας συμφέροντος ἐκ τῆς ἀσκήσεως), τῆς καλῆς πίστεως τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἢ τοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος, καθ' ὃ ζητημάτων νομικῶν (Α. Π. 34|1917, Θέμ. ΝΗ' σελ. 148, *Κ. Καυκᾶς*, ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 281 ἐν σ. 108). Ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει, ἐρευνῶντες ἐὰν ὡς ἐγίνετο

ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, βάσει τοῦ λόγου τῆς κατὰ τὴν 9ην Αὐγούστου 1949 διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐναγούσης καὶ τῆς λειτουργίας τῶν ἐργοστασίων της, προσωρινῆς κατὰ τὸν ἐναγόμενον, ἀορίστου χρόνου κατὰ τὴν ἐνάγουσαν, ἐπιβαλλομένης δὲ ἐκ σοβαρῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν, ὑποκειμένων ἐν ἀμφισβητήσει εἰς τὸν ἔλεγχον ἡμῶν, ἀποτελεῖ κατάχρησιν δικαιώματος ἢ ἐγένετο συμφώνως πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως, τῶν χρησιῶν ἠθῶν καὶ δὴ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τούτου καὶ προβαίνοντες εἰς τὴν οὐσιαστικὴν ἔρευναν τῶν περιστάσεων, ὑφ' ἃ ἡ ἐνάγουσα προέβη εἰς τὴν καταγγελίαν διὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἐναγομένου, κρίνομεν ὅτι ἡ διαρκεια τῆς διακοπῆς τῆς ἐργασιῶν τῆς ἐναγούσης, ἐξαρτωμένη ἐξ οἰκονομικῶν καὶ ἄλλων λόγων, δὲν δύναται ἀπὸ τοῦδε νὰ προσδιορισθῇ, καὶ ὅτι συνεπῶς ἡ ἐργοδότρια, προβᾶσα εἰς τὴν καταγγελίαν ἐκ τῆς ἀνωτέρω αἰτίας, δι' ἀπόλυσιν τοῦ ἐναγομένου, ἐνήργησε κατὰ τὴν κρίσιν ἀνδρὸς ἀγαθοῦ, ἀσκήσασα κατὰ νόμον τὸ δικαίωμά της. Ἄλλωστε πρόκειται τὸ μὲν περὶ ἱκανοποιήσεως ἀτομικοῦ βιοτικοῦ συμφέροντος καὶ δὴ περιουσιακοῦ, ἧτις ἱκανοποίησις ἀποτελεῖ τὸν σκοπόν, δι' ὃν ἀναγνωρίζει ὁ νόμος τὸ εἰς τὴν ἐνάγουσαν παρεχόμενον δικαίωμα καταγγελίας, ὅπερ ἐν' ἐναντίᾳ ἐκδοχῇ θὰ ἀπετέλει ἀντίθεσιν πρὸς τὸν ὡς ἄνω εἰρημένον σκοπόν, τὸ δὲ περὶ ἀσκήσεως δικαιώματος, γενομένης οὐχὶ ἄνευ αἰτίας καὶ συμφέροντος ἢ ἐκ κακότητος καὶ ὑπὲρ τὸν ἄνω σκοπόν, ὅπερ θὰ συνέβαινε, ἐὰν μετὰ τὴν 9ην Αὐγούστου ἐ. ἔ. ἐσυνεχίζοντο αἱ ἐργασίαι τῆς ἐναγούσης καὶ ὁ ἐναγόμενος ἀπολυόμενος, εὑρίσκετο ἐν ἴσῃ μοίρᾳ τῶν λοιπῶν παραμενόντων ἐν τῇ ἐργασίᾳ τῆς ἐναγούσης ἐργατῶν. Ἐξ ἄλλου ἡ γενομένη καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τῆς ἐργοδοτιδος ἐναγούσης δὲν ἀντιβαίνει πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθμὸν 36.0|46 ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας καὶ τὸν δι' αὐτῆς ἐπιδιωκόμενον σκοπόν, διότι ἐξ οὐδεμιᾶς διατάξεως τῆς ρηθείσης ἄνω ἀποφάσεως, ἰσχὺν νόμου ἐπεχούσης, οὐδὲ ἐκ τῆς κατὰ διαστολὴν ἑρμηνείας ταύτης προκύπτει, ὅτι δὲν δικαιοῦται ὁ ἐργοδότης νὰ προβῇ διὰ νομίμου καταγγελίας εἰς ἀπόλυσιν τοῦ ἐργάτου μισθωτοῦ κατὰ τὸν Νόμον 2112 ἢ τὸ Β.Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, ἐν περιπτώσει περιορισμοῦ ἢ διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν του, καὶ ὅτι ὑποχρεοῦται εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ ἡμίσεως (1|2) τῶν ἀποδοχῶν, ἀνεξαρτήτως τῆς τοιαύτης καταγγελίας. Τοὐναντίον ἐκ τοῦ σκοποῦ, δι ὃν ἐθεσπίσθη ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις καὶ ὅστις ὑπῆρξε τὸ μὲν ἡ προστασία τῶν ἐργατῶν ἐν περιπτώσει μὴ ἀπασχολήσεως των ὑπὸ ἐργοδότου διακόπτοντος τὰς ἐργασίας του καὶ μὴ προβαίνοντος εἰς τὴν ἀπόλυσιν ταύτων, τὸ δὲ τὸ δικαίωμα τοῦ ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν τοῦ ἡμίσεως τῶν ἡμερομισθίων ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ καὶ οὐχὶ ἡ ἀπαγόρευσις ἢ ὁ περιορισμὸς τοῦ δικαιώματος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασιας καὶ ἀπολύσεως τῶν ἐργατῶν λόγῳ ἐλλείψεως ἢ διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν, συνάγεται ὅτι ἡ τοιαύτη ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν τῶν ἄνω ἀποδοχῶν ὑπάρχει ὅταν ὁ μισθωτὸς δὲν ἀπασχολεῖται μὲν δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότου ἢ δι' ἔλλειψιν ἢ περιορισμὸν τῶν ἐργασιῶν του, δὲν ἀπολύεται ὅμως διὰ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἐξ οἱουδήποτε λόγου ἐγκειμένου εἰς τὴν ὕπαρξιν συμφέροντος παρ' αὐτῷ, ἀλλὰ διατηρεῖται ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ του. Κατ' ἀκολουθίαν οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου ἰσχυρισμοὶ τοῦ ἐναγομένου, ὡς νόμῳ ἀβάσιμοι, ἀπορριπτέοι κρίνονται.

Κατὰ μὲν τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 2 § 1 τοῦ κωδικοποιημένου Α. Ν. 118|45 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων» εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ νόμου τούτου ὑπάγονται οἱ μισθωτοὶ τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων τῆς περιφερείας τοῦ Νομοῦ Ἀττικῆς», κατὰ δὲ τὴν διάταξιν τῆς § 7 ἐδ. α' τοῦ ἰδίου ἄρθρου «δι' ἀποφάσεων ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, μετὰ γνώμην τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου, δύνανται νὰ ἐπεκταθοῦν αἱ διατάξεις τοῦ νόμου εἰς μισθωτοὺς βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων λειτουργουσῶν εἰς ἑτέρας περιοχὰς τῆς χώρας». Καὶ ναὶ μὲν διὰ τῆς ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 1738|48 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δημοσιευθείσης εἰς τὸ Φ.Ε.Κ. 202 τεῦχ. Β'. τῆς 20 Νοεμβρίου 1948 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Α. Ν. 118|45 καὶ τοῦ Ν. Δ. τῆς 8|11 Μαΐου 1946 εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ Δήμου Ζακυνθίων» ἐπεξετάθησαν αἱ διατάξεις τοῦ Α. Ν. 118|45 εἰς τὴν περιφέρειαν Ζακύνθου, οὐχ' ἧττον διὰ τῶν διατάξεων 2 καὶ 3 τῆς ἄνω ἀποφάσεως ὁρίζεται, ὅτι προϋπόθεσις διὰ τὴν ἐπιδότησιν τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἀνεργίας εἶναι ἡ πραγματοποίησις διακοσίων ἑβδομήκοντα ἡμερομισθίων ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τοῦ Ὑποκαταστήματος Ἀνεργίας Ζακύνθου, καὶ ὅτι αἱ λεπτομέρειαι διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως καθορισθήσονται δι' ἀποφάσεων τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας. Ἐν προκειμένῳ, ἐφ' ὅσον δὲν ἤρξατο λειτουργοῦν Ὑποκατάστημα Ἀνεργίας ἐν Ζακύνθῳ καὶ ὁ ἐναγόμενος, ὡς καὶ πᾶς ἐν Ζακύνθῳ μισθωτός, δὲν ἔχει πραγματοποιήσει διακόσια ἑβδομήκοντα ἡμερομίσθια, ἀπὸ τῆς τεθείσης ὡς ἀφετηρίας ὑπολογισμοῦ τῶν ἡμερομισθίων ἐναρξεως λειτουργίας τοῦ ὡς εἴρηται Ὑποκαταστήματος, οὐδὲ ἀποφάσεις τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας ἐξεδόθησαν, καθορίζουσαι τὰς λεπτομερείας διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς προρρηθείσης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, δηλονότι δὲν πληροῦνται αἱ προϋποθέσεις ἐφαρμογῆς τοῦ Α. Ν. 118|45, οὐδεὶς δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ οὐσιαστικῆς ἰσχύος τῆς ἄνω ἀποφάσεως. Μὴ ἰσχυούσης ὅθεν οὐσιαστικῶς τῆς ἄνω ρηθείσης ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ Δήμου Ζακυνθίων αἱ διατάξεις τοῦ Α. Ν. 118|45, ἐν αἷς αἱ τοιαῦται τῶν § § 1 καὶ 3 τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ Νόμου τούτου, αἱ ἀφορῶσαι τοὺς παρ' αὐτῶν προστατευομένους μισθωτούς, δικαιουμένους ἐπιδόματος ἀνεργίας καὶ καθορίζουσαι ὡρισμένας διατυπώσεις καὶ προϋποθέσεις διὰ τὸ ἔγκυρον τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τῶν ὑπαγομένων εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου ἐπιχειρήσεων, τ. ἔ. τὸ μὲν ἔγγραφον τύπον καταγγελίας, ἡ παράλειψις τοῦ ὁποίου ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν ἀκυρότητα ταύτης, τὸ δὲ τὴν πραγματικὴν καταβολὴν ἀποζημιώσεως εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς ὑπὸ τοῦ Νόμου 2112, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων, ἢ τοῦ Β. Δ. τῆς 16|18 Ἰουλίου 1920, προκειμένου περὶ ἐργατῶν κλπ., ὁριζομένης ἀποζημιώσεως διὰ τὴν περίπτωσιν ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐνῷ ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ νόμου 2112, ὡς νῦν ἰσχύει, ἡ λύσις τῆς συμβάσεως χωρεῖ, ἔστω καὶ ἂν δὲν καταβληθῇ πράγματι ἡ ἀποζημίωσις εἰς τὸν ἀπολυθέντα, ὡς προεἰρηται, ὡς τὴν παρὰ τῶν ὡς εἴρηται ἐπιχειρήσεων ἔγγραφον ἀναγγελίαν ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν εἰς τὸ Ταμεῖον καὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας. Συνεπῶς διὰ τὴν ἔγκυρον ἀπόλυσιν διὰ καταγγελίας τοῦ μισθωτοῦ ἐνα-

γομένου, ὅστις δὲν δικαιοῦται ἐπιδόματος ἀνεργίας, διότι δὲν ἔχει συμπληρώσει τὰς ἄνω ρηθείσας προϋποθέσεις ἐπιδοτήσεως, δὲν ἀπαιτεῖται οὐδεμία ἐκ τῶν διατυπώσεων τοῦ Α.Ν. 118|45 (*Κ. Ράλλη*, Ἡ ἀσφάλισις κατὰ τῆς ἀνεργίας ἐν Δ.Ε.Ν. ἀριθ. 19 § 29), δεδομένου μάλιστα ὅτι Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Κηρύσεως Ἐργασίας, πρὸς ἃ δέον νὰ γίνῃ ἡ ἀναγγελία ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας,—ὧν τὴν ὕπαρξιν καὶ λειτουργίαν μὴ ἐξαρτωμένην ἐκ τῶν ἐργοδοτῶν προϋποθέτει ὁ νόμος μεταξὺ τῶν ἄνω διαληφθεισῶν διατυπώσεως—δὲν ἤρξαντο λειτουργοῦντα εἰς τὴν περιφέρειαν Ζακύνθου, καὶ ἀντίθετος ἐκδοχὴ θὰ εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα τὸ ἀνενέργητον πάσης καταγγελίας λόγῳ τοῦ ἀδυνάτου τῆς ἀναγγελίας ταύτης πρὸς τὰς ἐν τῷ νόμῳ ὁριζομένας περιοριστικῶς Ἀρχάς. Ἐξ ἄλλου, τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 2 § 3 τοῦ Α.Ν. 118|45 ὁριζούσης ὅτι «περιλαμβάνονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Νόμου τούτου οἱ μισθωτοί, οἵτινες κατὰ τὴν δημοσίευσιν τούτου δὲν συνδέονται διὰ συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τῶν ἐπιχειρήσεων τῆς περιφερείας τοῦ Νομοῦ Ἀττικῆς, ἔχουσιν ὅμως πραγματοποιήσει εἰς τοιαύτας 270 τοὐλάχιστον ἡμέρας ἐργασίας, ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1940 μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ ἄνω νόμου», δηλονότι τὰς προϋποθέσεις ἀσφαλίσεως καὶ ἐπιδοτήσεως τῶν μισθωτῶν, προκειμένου περὶ βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων τῆς ἀνωτέρω περιφερείας, ἀναμφισβητήτως δὲν περιλαμβάνεται ἡ τοιαύτη διάταξις, ὡς ἔχει ἐν τῇ κατ' ἐπέκτασιν τοῦ Α.Ν. 116|45 ὑπ' ἀριθ. 41738|48 ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἥτις δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὅτι ἀποτελεῖ τροποποίησιν τοῦ Νόμου, οὐδ' ἐνέχει ὑπέρβασιν ἐξουσιοδοτήσεως, οὖσα ὡς τοιαύτη ἄκυρος, καθόσον ἐν τῇ ἀποφάσει ταύτῃ ὁρίζονται ἁπλῶς ἕτεραι προϋποθέσεις ἀσφαλίσεως καὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Α.Ν. 118|45 ἐν τῇ περιφερείᾳ Ζακύνθου, κατόπιν προτάσεως τοῦ ἔχοντος τὸ πρὸς τοῦτο δικαίωμα Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, καὶ δὴ ἡ διὰ τὴν ἐπιδότησιν προϋπόθεσις τῆς πραγματοποιήσεως 270 ἡμερομισθίων ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τοῦ Ὑποκαταστήματος Ἀνεργίας Ζακύνθου, ὡς ἄλλωστε τοιαῦται προϋποθέσεις πραγματοποιήσεως 270 ἡμερομισθίων ἐτέθησαν καὶ ἐν αὐτῷ τῷ ρηθέντι Νόμῳ (ἄρθρ. 2 § 2 καὶ 3) καὶ κατ' ἀκολουθίαν οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου ἰσχυρισμοὶ τοῦ ἐναγομένου, ὡς ἄβασιμοι, ἀπορριπτέοι κρίνονται.

Συνῳδὰ ταῖς ἄνω σκέψεσι εἶναι νόμιμος καὶ ἔγκυρος ἡ γενομένη τῇ 31 Μαΐου 1949, κοινοποιηθεῖσα δὲ τῷ ἐναγομένῳ τῇ 3 Ἰουνίου 1949, καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τῆς ἐναγούσης καὶ ἡ διὰ ταύτης ἐπερχομένη τὴν 5ην Αὐγούστου 1949 ἀπόλυσις τοῦ ἐναγομένου, μὴ ἀπαιτουμένης καταβολῆς ἀποζημιώσεως, ἀμφισβητουμένου δὲ τοῦ ἐναγομένου τοιούτου διὰ τῶν ἀναπτυχθέντων ἐγγράφως καὶ προφορικῶς ὡς προείρηται ἰσχυρισμῶν του καὶ τῆς ἀπὸ 16 Ἰουνίου 1949 ἐξωδίκου δηλώσεως καὶ διαμαρτυρίας του, καὶ ὑφισταμένου ἐννόμου συμφέροντος τῆς ἐναγούσης πρὸς δικαστικὴν ἀναγνώρισιν τοῦ νομίμου τῆς ἀπολύσεως, ἀφορῶντος εἰς ἀποσόβησιν κινδύνου ἐκ τῆς ἀβεβαιότητος, δέον ν' ἀναγνωρισθῇ ὅτι ἡ ὡς προείρηται καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας περὶ ἀπολύσεως τοῦ ἐναγομένου εἶναι ἐμπρόθεσμος, νόμιμος καὶ ἔγκυρος, ἄνευ καταβολῆς ἀποζημιώσεως, γινομένης οὕτω δεκτῆς τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ὡς βασίμου.

III. ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

1—Ἀναστολὴ ἐκτελέσεως ἀποφάσεων κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΩΟΔ'.

Κήρυξις ἀποφάσεως ἐκδοθείσης κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΩΟΔ' ὑποχρεωτικῶς ἐκτελεστῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 186α Πολιτ. Δικονομίας.—Δικαιοδοσία Δικαστηρίου πρὸς ἀναστολὴν ἐκτελέσεως ἀποφάσεων μόνον δυνητικῶς προσωρινῶς ἐκτελεστῶν, εἰς περίπτωσιν ἀσκήσεως ἐφέσεως.—Δικαιοδοσία Προέδρου Πρωτοδικῶν κατὰ δικαιοστάσιον.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3694|1950

Διαδικασία Ν. ΓΩΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Δ. Σκούμπης*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Καραβελάκης, Φ. Μαρνέλης

Ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις, δι' ἧς δώκεται ἡ ἀναστολὴ ἐκτελέσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 3067|50 προσωρινῆς ἐκτελεστῆς ἀποφάσεώς μας, ἐφεσιβληθείσης ὑπὸ τοῦ αἰτοῦντος ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, τυγχάνει ἀπορριπτέα, ὡς μὴ στηριζομένη εἰς τὸν νόμον καὶ δὴ εἰς τὸ ἄρθρον 764 τῆς Πολ. Δικ., ἐφ' οὗ προφανῶς οἰκοδομεῖται αὕτη. Πράγματι, καθ' ὅσον ἠδυνήθημεν νὰ συναγάγωμεν ἐκ τῶν ἑκατέρωθεν ὑπὸ τῶν μερῶν ἐκτιθεμένων ἐν τοῖς ὑποβληθεῖσιν ἡμῖν ἐγγράφοις σημειώμασί των, διότι ἕτερον ἔγγραφον σχετικὸν πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο οὐδὲν παρ' αὐτῶν προσήχθη, διὰ τῆς ἄνω ἀποφάσεώς μας ἐπεδικάσθησαν ὑπὲρ τοῦ καθ' οὗ ἡ αἴτησις μισθοὶ ἀναγόμενοι εἰς χρόνον μεταγενέστερον τῆς ἀγωγῆς, ἐν μέρει δὲ καὶ προγενέστερον, μὴ ὅμως ὑπεραχοντίζοντα τὸ πρὸ τῆς ἐγέρσεως αὐτῆς τριμηνον. Ἑπομένως ἡ προσωρινὴ ἐκτέλεσις τῆς ἀποφάσεως ταύτης πρέπει νὰ ἐκηρύχθη βάσει τοῦ ἄρθρου 186α τῆς Πολ. Δικ. Ἀλλὰ κατὰ τὰ ρηθὲν ἄρθρον 764 τῆς Πολ. Δικ. ἡ χορηγουμένη ἡμῖν πρὸς ἀναστολὴν δικαιοδοσία περιορίζεται ἐπὶ μόνων τῶν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 186 τῆς αὐτῆς δικονομίας κηρυσσομένων προσωρινῶς ἐκτελεστῶν ἀποφάσεων καὶ δὲν ἐπεκτείνεται ἐπὶ τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρου 186α, ἐφ' ὧν ἡ προσωρινὴ ἐκτέλεσις τυγχάνει ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸ ἀπαγγέλλον τὴν ἀπόφασιν Δικαστήριον. Ἐπὶ τῶν τελευταίων τούτων μόνη ἀκολουθητέα ὁδὸς κατὰ τὸ στάδιον τοῦτο εἶναι ἡ τοῦ ἄρθρου 14 § 4 τοῦ κωδικοποιήσαντος τὰς περὶ δικαιοστασίου διατάξεις Διατάγματος, καθ' ὃ ὅμως, διατηρηθὲν ἐν ἰσχύϊ μέχρι 31-12-1950 (ἴδε Β. Δ. τῆς 9|9 Σβρίου 1950), ἁρμόδιος ὅπως ἀποφανθῇ εἶναι ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν καὶ οὐχὶ ἡμεῖς.

ΝΟΜΟΙ - ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ - ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΙ - ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

941]1950 ΠΡΑΞΙΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ.—Περί καταβολής επιδομάτων των εις τά Μ.Ε.Α. υπηρετούντων άρτεργατών και άρτοϋπαλλήλων.

(Ε. Κ. τ. Α'. φ. 260 της 8 Νοεμβρίου 1950)

Λαβόν υπ' όψιν την από 28 Σεπτεμβρίου πρότασιν του επί της Εργασίας Υπουργού, αποφασίζει:

Εγκρίνει, όπως μέχρι της διά Νόμου ρυθμίσεως του ζητήματος της επιδοτήσεως των εις τά Μ.Ε.Α. υπηρετούντων, το Ταμείον Ασφαλίσεως Άρτεργατών συνεχίση την επιδότησιν των εις τά Μ.Ε.Α. υπηρετούντων άρτεργατών και άρτοϋπαλλήλων, καταβάλλον αύτοίς τά υπό της υπ' αριθ. 17011|1948 υπουργικής αποφάσεως, ως ετροποποιήθη μεταγενεστέρως, οριζόμενα επιδόματα και υπό τάς εν αύτη διακρίσεις και προϋποθέσεις, δι' ας επιδοτούνται και οι εις τάς τάξεις του στρατού ξηράς, θαλάσσης και αέρος υπηρετούντες όπλίται άρτεργάται και άρτοϋπάλληλοι και διά τον χρόνον της προσκλήσεως υπό των Στρατιωτικών Αρχών προς εκτέλεσιν υπηρεσίας.

Εκδόσαν προς τούτο την υπ' αριθ. 941 παρούσαν πράξιν του.

Ο Πρόεδρος Ο Αντιπρόεδρος Τά Μέλη

Ακριβές αντίγραφον

Εν Αθήναις τη 10 Οκτωβρίου 1950

Ο Γραμματεύς του Υπουργικού Συμβουλίου

1559]1950 ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΣ.—Περί Οργανισμού Λιμένος Πειραιώς.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 252 της 29 Οκτωβρίου 1950)

1536]1950 ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΣ.—Περί εντάξεως του προσωπικού της Συμβατικής Εταιρίας CABLE AND WIRELESS εις την ιεραρχίαν του προσωπικού του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος.

(Ε. Κ. τ. Α. φ. 255 της 29 Οκτωβρίου 1950)

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

68908]1950 Απόφ. Υπουργών Μεταφορών, Οικονομικών και Εργασίας

Περί καθορισμού μισθολογίου ανωτάτου διοικούντος προσωπικού ατμηλάτων σιδηροδρόμων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 214 της 28 Νοεμβρίου 1950)

Έχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις του υπ' αριθ. 1545|50 Αναγκαστικού Νόμου «περί αυθεντικής ερμηνείας του άρθρου 3 του διά του από 17|12|1930 Διατάγματος, καθορίζομεν τάς αποδοχάς του ανωτάτου διοικούντος προσωπικού των εν Ελλάδι ατμηλάτων σιδηροδρόμων ως ακολούθως:

1. Γενικός Διευθυντής	3.500.000
2. Διευθυντής Βοηθός Γενικού Δ)τού	3.400.000
3. Διευθυντής Τεχνικός	3.250.000
4. Διευθυντής Διοικητικός	3.000.000
5. Διευθυντής Βοηθός (Τεχνικός)	3.000.000

Κατά τά λοιπά ισχύει και διά το προσωπικόν τούτο ή υπ' αριθ. 68907|27-11-50 ημετέρα κοινή απόφασις.

Η ισχύς της παρούσης άρχεται από της Ιουλίου 1950.

Εν Αθήναις τη 27 Νοεμβρίου 1950.

68907]1950 Απόφ. Υπουργών Μεταφορών, Οικονομικών και Εργασίας

Περί καθορισμού μισθολογίου προσωπικού ατμηλάτων σιδηροδρόμων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 214 της 28 Νοεμβρίου 1950)

Έχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις του άρθρου 3 του υπ' αριθ. 1545|50 Αναγκ. Νόμου «περί αυθεντικής ερμηνείας του άρθρου 3 του διά του από 17-12-1930 Διατάγματος κλπ.», καθορίζομεν τάς αποδοχάς του προσωπικού των εν Ελλάδι ατμηλάτων σιδηροδρόμων του συμπληρούντος οργανικάς θέσεις, ως κατωτέρω:

Α'. Μισθολόγιον προσωπικού.

Άρθρον 1.

Ι. Προσωπικόν εσωτερικής υπηρεσίας

1. Αρχιμηχανικός	2.850.000
2. Υπαρχιμηχανικός	2.600.000
3. Επιθεωρηταί Μηχανικοί	2.300.000
4. Τμηματάρχαι Μηχανικοί	2.050.000
5. Υποτμηματάρχαι Μηχανικοί	1.950.000
6. Μηχανικοί εν γένει	1.875.000
7. Δόκιμοι Μηχανικοί	1.560.000
8. Χημικοί διπλωματοῦχοι	1.775.000
9. Υπομηχανικοί Α'	1.875.000
10. Υπομηχανικοί Β'	1.675.000
11. Υπομηχανικοί Γ'	1.500.000
12. Υπομηχανικοί Δ'	1.225.000
13. Δόκιμοι Υπομηχανικοί	950.000
14. Αρχισχεδιασταί	1.425.000
15. Σχεδιασταί Α'	1.225.000
16. Σχεδιασταί Β'	1.050.000
17. Ηλιογράφοι Α'	1.075.000
18. Ηλιογράφοι Β'	950.000
19. Βοηθοί Ηλιογράφοι	825.000
20. Προϊστάμενοι Υπηρεσίας	2.300.000
21. Υποπροϊστάμενοι Υπηρεσίας	2.000.000
22. Τμηματάρχης Α'	1.600.000
23. Τμηματάρχης Β'	1.325.000
24. Γραμματεύς ή Λογιστής Α'	1.150.000
25. Γραμματεύς ή Λογιστής Β'	1.000.000
26. Υπογραμματεύς ή Υπολογιστής	850.000
27. Γραφεύς	775.000
28. Δόκιμοι Γραφείς	575.000
29. Προϊσταμένη δακτυλογράφων	1.050.000
30. Δακτυλογράφος Α'	875.000
31. Δακτυλογράφος Β'	750.000
32. Τηλεφωνητής ή Τηλεφωνήτρια	775.000
33. Αρχικλητήρ	825.000
34. Κλητήρ ή Θυρωρός	750.000
35. Καθαρίστριαι	325.000—425.000

II. Προσωπικοῦ ἐκμεταλλεύσεως:

Α'. Σταθμῶν.

36. Ἐπιθεωρηταὶ Ἐκμ)σεως Α'	1.675.000
37. Ἐπιθεωρηταὶ Ἐκμ)σεως Β'	1.550.000
38. Σταθμάρχαι Α'	1.325.000
39. Σταθμάρχαι Β'	1.175.000
40. Σταθμάρχαι Γ'	1.025.000
41. Βοηθοὶ Σταθμοῦ	800.000
42. Μαθητευόμενοι Βοηθοὶ Σταθμοῦ	575.000
43. Σταθμάρχαι	875.000
44. Ἀρχιτηλεγραφηταί	1.075.000
45. Τηλεγραφηταὶ Α'	900.000
46. Τηλεγραφηταὶ Β'	775.000
47. Ἀρχιελιγμοδηγοί	950.000
48. Ἐλιγμοδηγοὶ ἢ Ἀρχικλειδοῦχοι	875.000
49. Κλειδοῦχοι	750.000
50. Μαθητευόμενοι Κλειδοῦχοι	525.000
51. Ἀρχιεπιστάται Ἀποθηκῶν	1.025.000
52. Ἐπιστάται Ἀποθηκῶν	925.000
53. Ζυγισταὶ Ἀποθηκῶν	825.000
54. Φορτωταὶ Ἀποθηκῶν	750.000
55. Φύλακες νυκτός	750.000
56. Φύλακες νυκτός	725.000
57. Καθαρισταί	750.000
58. Φανοκόροι	750.000

Β'. Κινήσεως ἁμαξοστοιχιῶν.

59. Ἀρχιελεγκταὶ	1.150.000
60. Ἐλεγκταὶ	1.050.000
61. Προϊστάμενοι ἁμαξ.	950.000
62. Ὁδηγοὶ ἁμαξ	825.000
63. Τροχοπεδηταὶ	750.000
64. Μαθητευόμενοι τροχοπεδηταὶ	525.000

III. Προσωπικὸν Ἕλξεως καὶ ὑλικοῦ

65. Ἐργοστασιάρχαι	1.925.000
66. Ὑπεργοστασιάρχαι	1.750.000
67. Ἐργοδηγοὶ τεχνικοί	1.500.000
68. Ἀρχιτεχνῖται	1.200.000
69. Τεχνῖται Α'	1.000.000
70. Τεχνῖται Β'	900.000
71. Βοηθοὶ τεχνῖται	775.000
72. Μαθητευόμενοι τεχνῖται	425.000
73. Ἀρχιεργάται	1.050.000
74. Ὑπαρχιεργάται	900.000
75. Ἐργάται	750.000
76 Λιπανταὶ	750.000
77. Φανοκόροι	750.000
78. Καθαριστοὶ	750.000
79. Μηχανοστασιάρχαι	1.750.000
80. Ὑπομηχανοστασιάρχαι Α'	1.550.000
81. Ὑπομηχανοστασιάρχαι Β'	1.450.000
82. Ἀρχιμηχανοδηγοί	1.175.000
83. Μηχανοδηγοί	1.100.000
84. Μηχανοδηγοὶ ἁλιγμῶν	975.000
85. Θερμασταί	950.000

IV. Προσωπικὸν συντηρήσεως γραμμῆς:

86 Ἐπιθεωρηταὶ τηλεγράφων Α'	1.600.000
87. Ἐπιθεωρηταὶ τηλεγράφων Β'	1.375.000
88 Διπλωματοῦχοι ἠλεκτροτεχνῖται	1.125.000
89. Ἐργοδηγοὶ τεχνικοί	1.500.000
90. Ἀρχιτεχνῖται ἐν γένει	1.200.000
91. Τεχνῖται Α' ἐν γένει	1.000.000
92. Τεχνῖται Β' ἐν γένει	900.000
93. Βοηθοὶ τεχνῖται	775.000
94. Μαθητευόμενοι τεχνῖται	425.000
95. Ἐργοδηγοὶ γραμμῆς	1.250.000
96. Ἀρχιεργάται γραμμῆς	1.100.000
97. Ὑπαρχιεργάται γραμμῆς	950.000
98. Ἐργάται γραμμῆς	750.000
99. Ἐργοδηγοὶ τηλεγράφων	1.250.000
100. Ἀρχιτηλεγραφοφύλακες	975.000
101. Τηλεγραφοφύλακες	775.000
102. Φύλακες γραμμῆς	750.000
103. Φύλακες ἰσοπέδων διαβάσεων	525.000
104. Φυλακίδες ἰσοπέδων διαβάσεων	425.000

Υ. Προσωπικὸν αὐτοκινήτων:

105. Ἀμαξοστασιάρχαι	1.325.000
106. Ὁδηγοὶ αὐτοκινήτων Α'	975.000
107 Ὁδηγοὶ αὐτοκινήτων Β'	900.000
108. Ὁδηγοὶ αὐτοκινήτων Γ'	825.000
109. Βοηθοὶ καὶ εἰσπράκτορες	750.000

Τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν αὐτοκινήτων ἀκολουθεῖ τὸ μισθολόγιον τοῦ ἀντιστοίχου προσωπικοῦ ἕλξεως.

ΥΙ. Ὑγειονομικὸν προσωπικόν:

Α'. Ἰατροὶ ὑπάλληλοι μὲ πλήρες ὡράριον ἐργασίας:

110. Ἀρχίατρος	2.800.000
110α. Ἐπιθεωρηταὶ ἰατροὶ	2.200.000
111. Ἐπίατροι ἐπόπται ἰατροὶ	2.000.000

Β'. Ἰατροὶ μὲ μειωμένον ὡράριον ἐργασίας συνδεόμενοι ἢ μὴ δι' ὑπαλληλικῆς σχέσεως:

112. Ἰατροὶ μὲ τρίωρον ἀπασχόλησιν εἰς γραφεῖον ἢ ἰατρεῖον	1.600.000
113. Ἰατροὶ μὲ δίωρον ἀπασχόλησιν εἰς γραφεῖον ἢ ἰατρεῖον	1.325.000
114. Ἰατροὶ μὲ ὡριαίαν ἀπασχόλησιν εἰς γραφεῖον ἢ ἰατρεῖον	1.125.000

Οἱ ἰατροὶ τῆς κατηγορίας ταύτης πλὴν τῆς ἀπασχολήσεως εἰς γραφεῖον ἢ ἰατρεῖον ὑποχρεοῦνται ἐπὶ πλέον, ὅπως ἐκτελῶσιν ἐπισκέψεις ἀσθενῶν κατ' οἶκον ἢ Νοσοκομεῖα, εἰς Ὑγειονομικὰς Ἐπιθεωρήσεις κλπ.

Γ'. Ἰατροὶ μὲ (περιωρισμένην) ἀπασχόλησιν, καθοριζομένην διὰ τῶν ἀποφάσεων τῆς Γενικῆς Δ)σεως, συνδεόμενοι ἢ μὴ δι' ὑπαλληλικῆς σχέσεως:

115. Κατηγορία Α'	1.125.000
116. » Β'	1.025.000
117. » Γ'	850.000
118. » Δ'	750.000
119. » Ε'	600.000
120. » ΣΤ'	450.000
121. » Ζ'	300.000

Δ'. Βοηθητικὸν ὑγειονομικὸν προσωπικόν

122. Νοσοκόμοι Ἰατρείου Α'	850.000
123. » » Β'	750.000
124. » » Γ'	625.000
125. Ἀπολυμαναὶ Α'	975.000
126 » Β'	900.000
127. Βοηθοὶ ἀπολυμαναὶ	775.000
128. Ἐργάται	750.000

Ἡ κατάταξις τοῦ ὑγειονομικοῦ προσωπικοῦ εἰς μίαν τῶν ἀνωτέρω κατηγοριῶν ἐνεργηθήσεται ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Δικτύου, βάσει τῶν προσφερομένων παρ' ἑκάστου ὑπηρεσιῶν.

ΥΙΙ. Προσωπικὸν δικαστικῆς ὑπηρεσίας:

Νομικὸς Σύμβουλος	2.800.000
129 Προϊστάμενος Δικαστηρίου	2.600.000
Δικηγόρος Α'	2.400.000
130. » Β'	2.200.000
131. Βοηθοὶ Νομ. Συμβούλου Α' Δικηγόροι Γ', Δ' καὶ Ε'	1.800.000
Βοηθοὶ Νομ. Συμβούλου Β'	1.350.000

Ἄρθρον 2.

Ἐπὶ τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τῆς παρούσης καθοριζομέ-

νων μισθολογίων σύδεμία προσαύξησις ἢ πρόσθετον ἐπίδομα παρέχεται, πλὴν τῶν ἐν ἄρθρῳ 4 προβλεπομένων δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν.

Κατ' ἐξαίρεσιν παρέχονται :

Α'. Ἐπίδομα παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ.

Εἰς τοὺς μὴ ἔχοντας βαθμολογικὴν ἐξέλιξιν τοὺς παραμένοντας εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν καὶ τοὺς ἐξαντλοῦντας τὴν εἰδικὴν ἱεραρχίαν τῆς κατηγορίας εἰς ἣν ἀνήκουσι μεθ' ἑκάστην τριετίαν παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ παρέχεται ἐπίδομα ὃ ο|ο ἐπὶ τοῦ μισθοῦ τοῦ ὃν κατέχουσι βαθμοῦ, μὴ δυναμένου νὰ ὑπερβῇ τὰ 20 ο|ο Τοῦ ἐπιδόματος τούτου δὲν δικαιοῦται τὸ μὴ μόνιμον ἰατρικὸν προσωπικόν.

Β'. Ἐπίδομα διαχειριστικῶν λαθῶν

Εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῶν Ταμείων τοὺς διενεργοῦντας πληρωμὰς πρὸς κάλυψιν τῶν ἐκ τῆς διαχειρίσεως ἐνδεχομένων λαθῶν παρέχεται ἐπίδομα ὁριζόμενον εἰς 3 ο|ο ἐπὶ τοῦ μισθοῦ αὐτῶν.

Ἄρθρον 3.

1. Εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ἀτμηλάτων σιδ|μων παρέχεται : α) Ὁ μισθὸς ἑνὸς μηνὸς ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων.

β) Ὁ μισθὸς ἑνὸς δεκαπενθημέρου ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα.

2. Μισθὸς διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς προηγουμένης παραγράφου εἶναι ὁ ἐν ἄρθρῳ 1 τῆς παρούσης ὁριζόμενος προσαυξανόμενος διὰ τοῦ τυχὸν λαμβανομένου ἐπιδόματος παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ.

Β'. Δευτερεύουσαι ἀπολαυαί.

Ἄρθρον 4.

1. Ἀπὸ τῆς ἐναρξεως τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης τίθεται ἐν ἰσχύϊ διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν ἀτμηλάτων σιδ|μων ὁ διὰ τοῦ ἀπὸ 19|1|1926 κυρωθεὶς Κανονισμὸς τῶν δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σ.Ε.Κ.

2. Αἱ ἐν τῷ Κανονισμῷ τούτῳ καθοριζόμεναι ὡς βασικαὶ ἀποζημιώσεις ἢ ἀποδοχαὶ ὑπολογίζονται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἰσχύοντος τὴν 28 Ὀκτωβρίου 1940 τιμαρίθμου προσαρμοζόμεναι ἐπὶ συντελεστῇ 300.

3. Διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ἀμοιβῆς νυκτερινῆς καὶ συμπληρωματικῆς ἐργασίας ὡς μισθὸς λογίζεται ὁ ἐν ἄρθρῳ 1 τῆς παρούσης ὁριζόμενος μετὰ τῆς τυχὸν προσαυξήσεως λόγῳ παραμονῆς εἰς τὸν αὐτὸν βαθμόν.

4. Ἡ ἀποζημίωσις κατοικίας ἐπεκτείνεται καὶ εἰς τὸ προσωπικὸν ἀποθηκῶν ἐμπορευμάτων, καταταγόμενον διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην ὡς ἀκολούθως :

α)	Ἀρχεπιστάται	εἰς	τὴν	ὑπ' ἀριθ.	1ην	κατηγορίαν
β)	Ἐπιστάται	»	»	»	6ην	»
γ)	Ζυγισταί	»	»	»	5ην	»
δ)	Φορτωταί	»	»	»	4ην	»

5. Εἰς τοὺς ὁδηγοὺς αὐτοκινήτων, τοὺς βοηθοὺς καὶ εἰσπράκτορας αὐτῶν παρέχονται αἱ δευτερεύουσαι ἀπολαυαί, ὡς αὗται καθορίζονται διὰ τοῦ Κανονισμοῦ δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν ὡς ἀκολούθως :

α) Εἰς τοὺς ὁδηγοὺς :

ἀποζημίωσις μετακινήσεων 8ης κατηγορίας, ἀμοιβὴ χιλιομετρικῶν διανύσεων Α' κατηγορίας θερμαστοῦ.

β) Εἰς τοὺς βοηθοὺς καὶ εἰσπράκτορας :

ἀποζημίωσις μετακινήσεων 10ης κατηγορίας, ἀμοιβὴ χιλιομετρικῶν διανύσεων Α' κατηγορίας φανοκόρου.

Τὸ κατώτατον ὅριον ἀποζημιώσεως μετακινήσεων κατὰ γεθμα ὁρίζεται εἰς 1,30 μεταλλικὰς δραχμάς.

Γ' Γενικαὶ Διατάξεις

Ἄρθρον 5

Αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀτμηλάτων σιδ|μων, ὡς καθορίζονται διὰ τῆς παρούσης, καταβάλλονται ἀνὰ δεκαπενθήμερον καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν ἑκάστου δεκαπενθημέρου.

Ἄρθρον 6

Διὰ τὸ ἔκτακτον ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν τῶν Σ.Ε.Κ., τὸ ὑπηρετοῦν κατὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς παρούσης καὶ μὴ συμπληροῦν ὀργανικὰς θέσεις, ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τῆς παρούσης ἀποφάσεως. Ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τούτου δύναται νὰ ἐξαιρῆται τὸ ἔκτακτον ἐπὶ συμβάσει ὡρισμένου χρόνου προσωπικὸν τῶν Σ.Ε.Κ., τὸ μὴ κατέχον ὀργανικὰς θέσεις, ἀλλὰ προσλαμβανόμενον πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων γραμμῆς καὶ κτιρίων, αὐτίνος αἱ ἀποδοχαὶ καθορίζονται δεόντων μετ' αὐτοῦ συμβάσεων, οὐχὶ ὅμως κατώτεραι τοῦ ἐλαχίστου ὁρίου τοῦ καθοριζομένου διὰ τῶν ἀναλόγων Συλλογικῶν Συμβάσεων τοῦ προσωπικοῦ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων.

Τὸ προσωπικὸν ἀποκαταστάσεως δὲν ὑπάγεται εἰς τὰς διατάξεις τῆς παρούσης.

Ἄρθρον 7

Ἡ μισθοδοσία τοῦ μὴ κατονομαζομένου ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 προσωπικοῦ καθορίζεται ὑπὸ τοῦ Διοικ. Συμβουλίου ἑκάστης Διο|κῆς Ἐπιχ|σεως ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς παρούσης ἀποφάσεως, ἐκτὸς τοῦ ἀνωτάτου διοικοῦντος προσωπικοῦ, οὗ αἱ ἀποδοχαὶ καθορισθήσονται δι' ἰδιαιτέρας ἡμῶν ἀποφάσεως.

Ἄρθρον 8

Πᾶσα ἀμφιβολία ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἑρμηνείαν τῆς παρούσης γίνεται διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Μεταφορῶν καὶ Ἐργασίας.

Ἄρθρον 9

1. Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης, δημοσιευομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἄρχεται ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1950 διὰ τὰς παγίας ἀπολαυὰς καὶ ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1950 διὰ τὰς δευτερευούσας.

2. Τὰ ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1950 καὶ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης καταβληθέντα ἔκτακτα δεκαπενθήμερα συμψηφίζονται εἰς τοὺς διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένους μισθούς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Νοεμβρίου 1950

56418|Κ. 538|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ ἀναπροσαρμογῆς τῶν παρεχομένων ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἐξόδου καὶ Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Βιομηχανίας Καπνοῦ συντάξεων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 213 τῆς 28 Νοεμβρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 19|44 καὶ τὴν ἀπὸ 1|10|50 πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἐξόδου καὶ Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Βιομηχανίας Καπνοῦ (ἀναφορὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2715|4|10|50), ἀποφασίζομεν :

1. Διὰ τὰς ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω Ταμείου χορηγουμένας συντάξεις λόγῳ γήρατος ἰσχύει ἀπὸ 1|10|50 ὁ κάτωθι πίναξ ἀναπροσαρμογῆς τῶν προσῶν βασικῶν συντάξεων εἰς νέας δραχμάς.

Κλιμάκιον Βασικῆς συντάξεως		Ποσὸν συντάξεως	
Μέχρι	500 δραχ.	175.000	δραχ.
501—	750 »	190.000	»
751—1000	»	200.000	»
1001—1500	»	215.000	»
1501—2000	»	230.000	»
2001—2500	»	255.000	»
2501—4000	»	275.000	»

από 4001 και άνω κατά τήν κλίμακα τῆς ὑπ' ἀριθ. 50855|47 κοινῆς ἡμῶν ἀποφάσεως.

2. Κατά τόν αὐτόν ὡς ἄνω πίνακα ἀναπροσαρμόζονται καί αἱ συντάξεις τῶν μελῶν οἰκογενείας θανόντων ἠσφαλισμένων εἰς οὓς εἶχεν ἀπονεμηθῆ σύνταξις λόγῳ γήρατος.

3. Κατά τά λοιπά ἐφαρμόζονται τά ὑπό τῶν ἐν ἰσχύϊ ἀποφάσεων ἡμῶν ὁριζόμενα

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Νοεμβρίου 1950.

62402|1.457|1950 Ἀπόφ. Ὑπουρ. Ἐργασίας

Περί καθορισμοῦ ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς ἀσφαλ. εἰσφορῶν ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ Τοπ. Ὑποκαταστήματος Δημένος Βαθέος—Σάμου καί Τοπ. Παραρτήματος Νέου Καρλοβασίου τήν 1ην Ἰανουαρίου 1951.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 213 τῆς 28 Νοεμβρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τήν παραγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 41 τοῦ Κανονισμοῦ ὑπαγωγῆς εἰς τήν ἀσφάλισιν καί εἰσπράξεως εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α

2) Τάς ὑπ' ἀριθ. 16605)2310)7|10|50 καί 367=5) 5130)16|11|50 ἀναφοράς τῆς Γεν. Δ|νσεως τοῦ Ι.Κ.Α.

Ἐγκρίνομεν τάς κατά τάς 42ας τῆς 22 Σ)βρίου 1950 καί 54ην τῆς 11 Νοεμβρίου 1950 συνεδριάσεις αὐτοῦ ληφθείσας ἀποφάσεις τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α περί καθορισμοῦ ὡς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ Τοπικοῦ Ὑπ]τος Δημένος Βαθέος—Σάμου καί τοῦ Τοπ. Παραρτήματος Νέου Καρλοβασίου τοῦ ὡς ἄνω Ὑπ]τος τοῦ Ἱδρύματος τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1951 καί ὡς πρός πάντας τούς ἐν ταῖς περιοχαῖς ταύταις μισθωτούς καί τάς ἐπιχειρήσεις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Νοεμβρίου 1950.

63663|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλιστικῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Παραρτήματος Ταμείου Ἀνεργίας Κορίνθου εἰς κωμόπολιν Κιάτου.

(Ε. Κ. τ. Β. φ. 213 τῆς 28 Νοεμβρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τάς διατάξεις τοῦ Ν 118|45 καί τοῦ Ν. Δ|τος τῆς 8|11 Μαΐου 1945.

2) Τάς διατάξεις τοῦ Ν. Δ|τος 1255|49 «περί τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Ν. 118|45.

3) Τήν ὑπ' ἀριθ. 21375)2797)18|11|50 ἀναφοράν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ἀποφασίζομεν :

Ἐπεκτείνομεν τήν ἀσφαλιστικήν ἀρμοδιότητα τοῦ Παραρτήματος τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας Κορίνθου καί εἰς τήν περιφέρειαν τῆς Κωμοπόλεως Κιάτου.

Ἡ ἔναρξις τῆς ἰσχύος τῆς νομοθεσίας περί ἀσφαλίσεως ἀνεργίας καθορισθήσεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Νοεμβρίου 1950.

26783|Κ. 241|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας.

Περί ἀναπροσαρμογῆς τῶν ὑπό τοῦ Τ.Α.Κ. καταβαλλομένων συντάξεων

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 211 τῆς 25 Νοεμβρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν 1) τάς διατάξεις τοῦ Νόμου 19) 1944, 2), τάς κρατούσας γενικάς οἰκονομικάς συνθήκας καί 3) τήν ὑπ' ἀριθ. 5.550)12-5-50 ἀναφοράν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν, ἀποφασίζομεν :

I. Αἱ ὑπό τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν χορηγούμεναι κατ' ἐφαρμογήν τοῦ Νόμου 3460)29, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καί συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, βασικαί συντάξεις εἰς προπολεμικάς δραχμάς ὑπολογίζονται καί καταβάλλονται ἀπό 1ης Μαρτίου 1950 εἰς νέας δραχμάς ὡς κάτωθι :

Κλιμάκιον βασικῆς συντάξεως		Ποσά συντάξεως εἰς νέας δραχμάς
μέχρι	500	175.000
501	750	190.000
751	1.000	200.000
1.001	1.500	220.000
1.501	2.000	230.000
2.001	2.500	255.000
2.501	3.000	275.000
3.001	3.500	280.000
3.501	4.500	285.000

4.501 καί ἄνω τά κατά τήν κλίμακα τῆς ὑπ' ἀριθ. 50855)47 κοινῆς ἡμῶν ἀποφάσεως καθοριζόμενα ποσά συντάξεως.

II. Ἐπί πλέον τῶν ἀνωτέρω συντάξεων δύνανται νά καταβάλλωνται εἰς τούς συνταξιούχους τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν καί τά ὑπό τῶν παραγρ. 2, 3 καί 4 τῆς ὑπ' ἀριθ. 50855|47 κοινῆς ἀποφάσεως προβλεπόμενα εἰδικά ἐπιδόματα ὑπό τούς ἐν αὐτῇ ὁριζομένους ὅρους, προϋποθέσεις καί περιορισμούς.

III. Κατά τά λοιπά ἐξακολουθοῦν ἰσχύουσαι αἱ διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 50855|47 κοινῆς ἡμῶν ἀποφάσεως, ἐφ' ὅσον αὗται δέν ἀντίκεινται πρός τάς διατάξεις τῆς παρούσης.

IV. Τά ἀπό 1ης Μαρτίου 1950 μέχρι τῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης χορηγηθέντα τυχόν εἰς τούς συνταξιούχους ποσά ὑπό τύπον ἐκτάκτων οἰκονομικῶν ἐνισχύσεων ἤ ἄλλως πως συμψηφίζονται πρός τήν διά τῆς παρούσης ὁριζομένην αὔξησιν τῶν συντάξεων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Νοεμβρίου 1950.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Μὲ τὸ τέλος τοῦ ἔτους

Ἐνῶ κλείνει μετ' ὀλίγον τὸ ἔτος καὶ οἱ... γηραιότεροι μελαγχολοῦν, ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου», ποὺ συμπίπτει νὰ κλείνῃ καὶ τὸν 9ον τόμον της, μετὰ μίαν πολὺ κοπιώδη—ἐξομολογούμεθα—ἐργασίαν, αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ κάμῃ μίαν γοργὴν ἐπισκόπησιν τῶν δσων ἀπὸ νομοθετικῆς ἀπόψεως... δὲν ἔγιναν, κατὰ τὸ φθίνον ἔτος εἰς τὸν ἐνδιαφέροντα αὐτὴν τομέα τοῦ δικαίου.

Συνήθως γίνεται ἀπολογισμὸς μόνον τῶν πεπραγμένων κατὰ τὸ παρερχόμενον ἔτος. Ἀλλ' ἂν ταῦτα ἔχουν πάντοτε τὴν ἀξίαν των, εἶναι πρακτικῶς ἀναγκαιότερον νὰ σημειωθῇ ἤδη τί δὲν ἔγινε.

α') Ἐνῶ συμπληροῦται ἤδη τριετία ἀπὸ τῆς διὰ τοῦ Ν. 519|1948 τροποποιήσεως τοῦ Ν. 3514, δὲν εἶναι εἰς θέσιν κανεὶς σήμερον σαφῶς νὰ γνωρίζῃ πῶς ἐννοεῖται ὁ βασικὸς χρόνος ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ διὰ τὸ δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ τὴν στράτευσίν του.

Παρίγνωστοι εἶναι αἱ δύο ἀντίπαλοι τῆς δικαστηριακῆς πράξεως ἀπόψεις καὶ παρῆλθεν ἐν ἀκόμη ἔτος—τὸ φθίνον—χωρὶς νομοθετικῶς νὰ γεφυρωθῇ τὸ κατάλληγον εἰς τόσον ἀντικοινωνικὴν ἀδεβαιότητα χάσμα, εἰς θέμα δικαίου ἐν τούτοις ἰδιαιτέρως εὐαίσθητον.

β') Ἐνῶ εἶναι γνωστὴ ἤδη ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ ἔτους ἡ ἀρεσπαγιτικὴ ἀπόψις περὶ τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΨΟΔ καὶ τὴν ἀκολουθοῦσαν πιστῶς ἐκ τῆς αὐθεντίας της τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας, δὲν κατέστη ἐν τούτοις δυνατὸν νὰ ἀρθῇ νομοθετικῶς τὸ ἀντικοινωνικὸν ἀποτέλεσμα.

γ') Ἐνῶ γνωστὴ εἶναι ἡ πανταχόθεν ἀποδοκιμασία τῆς περὶ ἡμερομισθίων διατάξεως τοῦ Ν. 2112, ἐν σχέσει πρὸς τὴν ὑπαλληλικὴν ἰδιότητα των καὶ εἰς τὴν ἀποδοκιμασίαν αὐτὴν προσετέθη καὶ ἐπίσημος ἐκείνη τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας εἰς ἓν σχέδιον νόμου, ποὺ εἶχε πρὸ μηνῶν ἑτοιμάσει, μὲ διόρθωσιν τοῦ γνωστοῦ ἀτόπου νὰ παρέχῃ τις ἐπιστημονικὴν ἐργασίαν καὶ νὰ λογίζεται ἐργάτης ἐκ μόνου τοῦ λόγου τῆς ἀμοιβῆς του δι' ἡμερομισθίου, δὲν εἶχε τὴν καλὴν τύχην τὸ σχέδιον αὐτὸ νὰ γίνῃ νόμος τοῦ Κράτους.

δ') Ἐνῶ πλήσσεται καθημερινῶς εἰς τὰς συγκεκριμένας περιπτώσεις τὸ κοινὸν περὶ δικαίου συναίσθημα διὰ τῆς γνωστῆς ἀπόψεως περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ Ν.2112, ὅτι καὶ ἡ ἐπὶ μίαν ἡμέραν ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του, χωρὶς νὰ ἔχῃ σημασίαν, ἂν τοῦτο ἔγινε ἕνεκα ἑνὸς ἀνωτέρας βίας περιστατικοῦ, λύει, αὐτὴ καὶ μόνη, τὴν σύμβασιν ἐργασίας, δὲν ἔγινε καὶ κατὰ τὸ ἔτος αὐτὸ δυνατὸν νὰ συνδεθῇ, κατὰ μίαν λογικὴν συνάρτησιν, τὸ θετὸν δίκαιον πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς ζωῆς. Κάμνει ἐν τούτοις ἡ Πολιτεία πᾶν τὸ κατ' αὐτὴν σκόπιμον πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἐκ τῆς ἀνεργίας δεινῶν καὶ τροποποιεῖ ἀλλεπαλλήλως τοὺς νόμους περὶ ἀνεργίας.

Ἀπὸ τὴν σειρὰν τῶν ζητημάτων, ποὺ ἀξιοῦν μίαν λογικὴν νομοθετικὴν τακτοποίησιν, ἐσημειώσαμεν προχείρως τὰ ἀνωτέρω.

Εἶναι ἰδιαιτέρως στενόχωρον, διότι ἀρρύθμιστα αὐτά, παραδίδονται ὡς κληρονομιὰ τοῦ φθίνοντος ἔτους εἰς τὸ νέον.

Ἀλλ' ὅσον καὶ ἂν εἶναι ἐπαχθὴς ἡ κληρονομιά, τὸ νέον ἔτος θὰ τὴν ἀποδεχθῇ.... μὲ τὸ εὐεργέτημα ὅμως τῆς τακτοποιήσεως.

Τὸ δικαστικὸν ἔργον

Οἱ ἐργατικοὶ δικασταὶ καὶ κατὰ τὸ παρερχόμενον ἔτος, ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ὁποίων διῆλθον χιλιάδες ἐργατικῶν ὑποθέσεων, ἐκόπιασαν, μὲ θερμὴν διάθεσιν νὰ ἐμφανίσουν τὸ καλλίτερον εἰς τὴν ἀπονομὴν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου. Δὲν εἶναι ὀλίγα τὰ δημοσιευθέντα εἰς τὸν τόμον αὐτὸν δείγματα δικαστικῶν ἀποφάσεων, αἱ ὁποῖαι ἀξιαρετικῶς ἐπιμεμελημέναι, τιμοῦν τὴν ἐργατικὴν δικαιοσύνην τῆς Χώρας.

Βεβαίως δὲν ἐλείψαμεν εἰς αὐτὰς ἀντιθέσεις γνωμῶν, ποὺ εἶναι γνωστόν, προκαλοῦν ἀσταθείαν δικαίου.

Τὸ φαινόμενον παρετηρήθη οὐχὶ ἅπαξ καὶ εἰς αὐτὸν τὸν Ἄρειον Πάγον, ὁ ὁποῖος, ἀπασχοληθεὶς πλειστάκις ἐπὶ ἐργατικῶν ὑποθέσεων—αἱ σχετικαὶ ἀποφάσεις του ἔχουν δημοσιευθῇ εἰς τὸν τόμον αὐτὸν—διὰ τῆς μεταβολῆς γνωμῶν του ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ νομικοῦ θέματος καὶ ὄχι εἰς μακρὸν χρόνον (μνημονεύεται ἐδῶ ἡ περίπτωσις τῆς ἑρμηνείας τοῦ ἀσαφεστάτου πλέον ἄρθρ. 5 Ν 2112|1920 περὶ τῆς ἰσχύος τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετ' ἀποχὴν τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του), δὲν συνεκράτησε, εἰς θέματα τινά, τὴν νομολογίαν τῶν δικαστῶν τῆς οὐσίας εἰς ὁμοιόμορφον τοῦ δικαίου ἐφαρμογήν.

Ἀλλ', ὡς ἐσημειώσαμεν καὶ ἄλλοτε, δὲν πταίουν πάντοτε οἱ ἐφαρμόσται τοῦ δικαίου, ὅταν ἡ ἀνομοιόμορφος ἐφαρμογή του ὁδηγῇ εἰς ἀνωμαλίας, ἀφοῦ, ζῶντες ὑπὸ τόσην διαύγειαν οὐρανοῦ, συνήθως δὲν κατορθώνομεν εἰς τοὺς νόμους μας νὰ ἐκφρασθῶμεν μὲ διαύγειαν.

Πέραν ὅμως τούτων, χαροποιεῖ τὸν προσεκτικὸν μελετητὴν τοῦ ἔργου τῶν δικαστῶν μας ἡ ἐπίμονος προσπάθειά των νὰ λύσουν κατὰ τὸν καλλίτερον τρόπον τὰ ποικίλα νομικὰ ζητήματα, ποὺ ἀναφαίνονται καθ' ἡμέραν εἰς τὸ ἐν ἐξελίξει πάντοτε ἐργατικὸν δίκαιον, τὸ ὁποῖον, ἄγνωστον σχεδὸν εἰς πολλοὺς ὄχι πρὸ πολλῶν ἐτῶν, εἶναι ἤδη νὰ καλόψῃ ἐξ ὁλοκλήρου τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ νομικοῦ.

Ἡ σκέψις ἤδη τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου» στρέφεται πρὸς τὰ ἐπαρχιακὰ δικαστήρια, ὅπου τὸ ἐργατικὸν δίκαιον εὑρίσκει μίαν ἀξίαν παντὸς λόγου ἐπεξεργασίαν καὶ εἰλικρινῶς χαίρεται ἐμφανίζουσα ἀπὸ τῶν στηλῶν της λαμπρὰ δείγματα ἐπιστημονικῆς ἐργασίας.

Γραμματικά.

Εἰς Ἀθηναϊκὴν ἀπογευματινὴν ἐφημερίδα δημοσιεύονται γραμματικά τινα, τὰ ὁποῖα ἐνδιαφέρουν τὴν δικαστικὴν γλῶσσαν καὶ τὰ μεταφέρομεν ἐνταῦθα :

Τὰ συμπερασματικὰ «ὅθεν» καὶ «ἄρα» τοποθετοῦμεν κατὰ κανόνα εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς φράσεως. Ἡ θέσις των ὅμως, ὡς καὶ τοῦ ἀρχαίου «γάρ», εἶναι μετὰ μίαν ἢ δύο λέξεις.

Γράφομεν : «Ὅθεν ἐπιβάλλεται κλπ.» ἢ «ἄρα τὰ τρίγωνα εἶναι ἴσα κλπ.», ἐνῷ τὸ ὀρθὸν εἶναι : «Ἐπιβάλλεται ὅθεν ...» καὶ «τὰ τρίγωνα ἄρα εἶναι ἴσα».

Μόνον τὸ ἐρωτηματικὸν ἄρα (ἆραγε) τοποθετεῖται εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς φράσεως.

Γράφομεν : «Αὐτὸς ὁ νόμος ἀφορᾷ τοὺς καπνεργάτας», ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ «ἀφορᾷ εἰς τοὺς καπνεργάτας».

Οἱ ἀρχαῖοι δὲν ἔλεγον ποτὲ «ἀφορῶ τι», ἀλλ' «ἀφορῶ εἴς τι».

Ἀλληλογραφία.

Ἕνωσιν ἐργατῶν τεχνιτῶν διομηχανίας Νομοῦ Ρεθύμνης Κρήτης: Θὰ σᾶς ἀπαντήσωμεν εἰς τὸ ἑπόμενον. Ἡ ἐπιστολή σας ἐλήφθη ἀργά.

ΕΚΔΟΣΙΣ "ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ,,

ΟΛΟΚΛΗΡΟΝ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟΝ ΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΔΙΑ ΤΟ ΔΩΡΟΝ ΤΩΝ ΕΟΡΤΩΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥΣ

68500|1950 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

«Περὶ χορηγήσεως εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῆς χώρας ἐκτάκτου χρηματικῆς παροχῆς ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων 1950 καὶ Νέου Ἔτους 1951».

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 326 τῆς 18 Δεκεμβρίου 1950)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 28|44, ὡς αὗται συνεπληρώθησαν καὶ τροποποιήθησαν μεταγενεστέρως,

2) Τὸ ἄρθρον 4 τῶν ἀπὸ 4-11-47 ἐθνικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ὑπαλλήλων καὶ ἐργατοτεχνιτῶν,

3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 927|5-11-47 πρᾶξιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου,

4) Τὸν Νόμον 85 τοῦ 1943 καὶ

5) Τὰς ὑπ' ἀριθ. 31240|45, 44814|46 19400|47, 50416|48 καὶ 57300|49 ἀποφάσεις ἡμῶν,

Ἀποφασίζομεν:

Ἄρθρον 1.— Μισθωτοὶ παρέχοντες ἐξηρτημένην ἐργασίαν παρ' ἐργοδότῃ φυσικῷ ἢ νομικῷ προσώπῳ καὶ συνδεόμενοι μετ' αὐτοῦ διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀορίστου χρόνου, δικαιοῦνται ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων 1950 καὶ Νέου Ἔτους 1951 ἐκτάκτου χρηματικῆς παροχῆς, ἐξ ἑνὸς μηνιαίου μισθοῦ διὰ τοὺς ἐκ τούτων ἀμειβομένους διὰ μισθοῦ ἢ ἐξ 25 ἡμερομισθίων διὰ τοὺς ἀμειβομένους ἐπὶ ἡμερομισθίῳ.

Ἡ ὡς ἄνω παροχὴ δαρύνει τοὺς οἰκείους ἐργοδότας.

Ἄρθρον 2.—1. Ἡ ὑπὸ τοῦ προηγουμένου ἄρθρου προβλεπομένη παροχὴ θὰ ὑπολογισθῇ ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ διαιτητικῶν ἀποφάσεων ἢ ἀποφάσεων ἐκθεσιῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 28|44 καθοριζομένων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων προσηυξημένων:

α) διὰ τῶν δι' ἀποφάσεων ἡμῶν χορηγηθεισῶν προσαυξήσεων καί,

β) διὰ τῶν ἐπιδομάτων καὶ προσαυξήσεων τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ διαιτητικῶν ἀποφάσεων ἢ ἀποφάσεων ἐκθεσιῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 28|44.

2.—Ἐπιδόματα παρεχόμενα λόγῳ ὑπερημέρου ἀποδόσεως, ὑπερωριακῆς ἀπασχολήσεως ἢ δι' ἐξοικονομικὰ ἔξοδα δὲν ὑπολογίζονται.

3.—Δὲν ὑπολογίζονται ὁμοίως αἱ χορηγούμεναι τυχὸν εἰς εἶδος παροχαὶ καὶ ἡ τροφή, φωτισμός, οἰκιακόν, ἔνδυσις ἢ τὸ ἀντίτιμον τούτων, ἐφ' ὅσον τοιαῦται παροχαὶ δὲν προβλέπονται μετὰ τῶν ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ διαιτητικῶν ἢ Ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.

Συνυπολογίζονται ὅμως αἱ τυχὸν διὰ τῶν ἀνωτέρω εἴδη ἐνεργούμεναι κρατήσεις ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν.

Εἰς ἃς περιπτώσεις ἡ ἀμοιβὴ τοῦ μισθωτοῦ καθορίζεται δι' ἐλευθέρας συμφωνίας ἀλλ' ὄχι διὰ εἰδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας κλπ. διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1 θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν διὰ τοὺς ἐκ τούτων ὑπαλλήλους ἡ ἀπὸ 12-8-36 ἐθνικὴ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ὑπαλλήλων, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς ἀπὸ 1-11-47 καὶ 1-12-47 ἐθνικὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας ὑπαλλήλων καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 29488|49 ἀπόφασιν ἡμῶν, διὰ δὲ τοὺς ἐργατοτεχνίτας καὶ ὑπηρέτας τὸ ἄρθρον 6 τῆς παρούσης.

Ἄρθρον 3.—1. Τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1 δικαιοῦνται εἰς τὸ ἀκέραιον οἱ εἰς σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας τελοῦντες κατὰ τὴν 15 Νοεμβρίου ἐ.ἔ. μισθωτοὶ συναφθείσης πρὸ τῆς 15-3-1950.

2.—Ἐὰν ἡ σύμβασις ἐργασίας συνήφθη μετὰ τὴν 15ην Μαρτίου 1950 ἢ συναφθεῖσα μεταγενεστέρως ἔλυθη μετέπειτα καὶ μέχρι τῆς 15-11-50 ἢ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1 τῆς παρούσης προβλεπομένη παροχὴ θὰ καταβληθῇ εἰς τοὺς δικαιούχους ταύτης μειωμένη κατὰ 1|25 δι' ἕκαστον δεκαήμερον ἐλλείποντος ἀπὸ 15-3-50 μέχρι 15-11-50 ἐργασίας.

3.—Κλάσμα ὑπερβαῖνον τὸ πεντήμερον θεωρεῖται συμπεπληρωμένον δεκαήμερον.

4.—Οἱ οἰκειοθελῶς ἀποχωρήσαντες τῶν ἐργασιῶν των μισθωτοὶ ὡς καὶ οἱ ἀπολυθέντες ἄνευ ἀποζημιώσεως, διά τινα τῶν λόγων τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Νόμου 2112, δὲν δικαιοῦνται τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1. Δὲν θεωροῦται οἰκειοθελὴς ἀποχώρησις διὰ τὴν καταβολὴν τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1 ἡ συνεπείᾳ ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ ἀπολύσεως λόγῳ τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

5.—Οἱ παρέχοντες ἐξηρτημένην ἐργασίαν κατὰ τὸ ἀπὸ 15-3-50 μέχρι καὶ 15-11-50 χρονικὸν διάστημα, περιοδικῶς, εἰς πλείονας τοῦ ἑνὸς ἐργοδότας, δικαιοῦνται παρ' ἑκάστου ἐξ τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ 1|25 δι' ἕκαστον δεκαήμερον ἐργασίας.

Ἄρθρον 4.—1. Τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1 δικαιοῦνται καὶ οἱ ἐν καταστάσει ἀσθενείας ἢ στρατεύσεως (ἔφεδροι, κληρωτοί, ἐθελονταί) ἢ ἄδειας τελοῦντες μισθωτοί, ἐφαρμοζομένων ἀναλόγως καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν λοιπῶν διατάξεων τῆς παρούσης.

2.—Ἐπίσης δικαιοῦνται ταύτης ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω προϋποθέσεις καὶ οἱ ἐπὶ μισθῷ Νομικοὶ Σύμβουλοι τῶν Τραπεζῶν, Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν καὶ ἐπιχειρήσεων ἐν γένει.

3.—Τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1 δικαιοῦνται εἰς τὸ ἥμισυ (1|2) οἱ εἰς κατάστασιν διαθεσιμότητος τελοῦντες μισθωτοί, ἐφ' ὅσον εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην παρεληλύθει πρὸ τῆς 20|9|1950. Ἄλλως ἔχουν ἐφαρμογὴν καὶ δι' αὐτοὺς αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3.

Ἄρθρον 5.—1. Οἱ ἐπὶ συμβάσει ἐξηρτημένης ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου ἢ καὶ ἔργου διατελέσαντες μισθωτοὶ κατὰ τὸ ἀπὸ 15-3-50 μέχρι καὶ 15-11-50 χρονικὸν διάστημα δικαιοῦνται τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1 ἐν ἀναλογίᾳ πρὸς τὸ 1|25 ταύτης ἀνὰ 8 πραγματοποιηθέντα εἰς τὸ διαστημα τρεῖς ἡμερομίσθια, μὴ δυναμένης ὅμως νὰ ὑπερβῇ τὰ 25 ἡμερομίσθια.

2.—Εἰς τὰς διατάξεις τῆς ἀνωτέρω παραγράφου ὑπάγονται καὶ οἱ ἐργατοτεχνῖται τῶν δημοσίων ἔργων.

3.—Ἐὰν ἡ σύμβασις ἐργασίας τῶν ἐν παραγράφῳ 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου μισθωτῶν συνεφθείσα πρὸ τῆς 15-3-50 ἔληξεν τὴν 15-11-50, ἡ παροχὴ τοῦ ἄρθρου 1 θὰ καταβληθῇ εἰς τὸ ἀκέραιον.

"Αρθρον 6.—1. Εἰς τοὺς παρέχοντας ἐξηρτημένην ἐργασίαν εἰς μόνιμον ἐργοδότην ἐπ' ἀμοιβῇ κατὰ μονάδα ἐργασίας (κατ' ἀποκοπήν) ἡ παροχὴ τοῦ ἄρθρου 1 ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τῶν ἄρθρων 3, 4 καὶ 5 θὰ ὑπολογισθῇ βάσει ἡμερομισθίου δραχμῶν 21.000 διὰ τοὺς τεχνίτας καὶ εἰδικευμένους καὶ δραχμῶν 18.000 διὰ τοὺς ἀνειδικεύτους ἐργάτας, ἐφ' ὅσον ὑπὸ συλλογικῶν συμβάσεων ἢ διαιτητικῶν ἀποφάσεων δὲν προβλέπονται εὐνοϊκώτερα βασικὰ ἡμερομίσθια.

2.—Εἰς τοὺς ἐργαζομένους εἰς τὸ τμῆμα βιομηχανίας τῆς Ἑταιρίας Λιπασμάτων τὰ ἀνωτέρω ποσὰ θὰ ὑπολογισθοῦν προαυξημένα κατὰ 20 ο/ο.

3.—Εἰς τοὺς ὑποδηματεργάτας καὶ ραπτεργάτας ἡ παροχὴ τοῦ ἄρθρου 1 θὰ ὑπολογισθῇ βάσει ἡμερομισθίου δραχμῶν 24.000 διὰ τοὺς τεχνίτας καὶ 14.000 διὰ τοὺς βοηθοὺς αὐτῶν, καταβληθησεται δὲ εἰς ἀμφοτέρους ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου τοῦ τεχνίτου.

"Αρθρον 7.—Ἡ παροχὴ τοῦ ἄρθρου 1 ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 3 θέλει καταβληθῇ καὶ εἰς τοὺς συντάκτας τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων ὑπολογιζομένη ἐπὶ τῇ βάσει τῶν καταβαλλομένων εἰς τούτους παρ' ἑκάστου ἐργοδότου ἀποδοχῶν.

"Αρθρον 8.—1. Εἰς τοὺς σταφυλοεργάτας καὶ ἐργάτας σταφίδος ἐν γένει θέλει καταβληθῇ ἀντὶ τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τῆς παρούσης προβλεπομένης παροχῆς ἀνὰ 5 πραγματοποιηθέντα κατὰ τὸ ἀπὸ 15-4-50 μέχρι καὶ 15-12-50 διάστημα ἐν ἡμερομισθιον ἢ κλάσμα τούτου διὰ τὰ κάτω τῶν 5 πραγματοποιηθέντα ὑπολογιζόμενον κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 2 τῆς παρούσης ὁριζόμενα ἢ διὰ τοὺς ἐκ τούτων κατὰ ταμάχτον ἀμειβομένους διὰ τοῦ πηλίκου τῆς διαιρέσεως τῶν πραγματοποιηθεισῶν ἀμοιβῶν ἐν τῷ ὡς ἄνω χρόνῳ διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πραγματοποιηθέντων ἡμερομισθίων.

2.—Πρὸς ἐξεύρεσιν τῶν πραγματοποιηθέντων ἡμερομισθίων ὑπὸ τῶν ἐπὶ τιμολογίῳ ἀμειβομένων ἐργατῶν σταφίδος Ἡρακλείου, δέον ὅπως τὸ σύνολον τῶν πραγματοποιηθεισῶν ἀμοιβῶν ἀπὸ 15-4-50 μέχρι 15-12-50 διαιρεθῇ διὰ τοῦ ὑπὸ τῆς ἀπὸ 5-12-47 οἰκείας συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας προβλεπομένου ἡμερομισθίου, δὴ δυναμένων νὰ ὑπερβῶσι τὰ 25 δι' ἕκαστον.

3.—Εἰς τοὺς ἐν Ἡρακλείῳ χαρφωτὰς κιβωτίων σταφυλῶν καὶ σταφίδος ἡ ἑκτακτος παροχὴ θέλει ὑπολογισθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 6 παραγράφου 1 τῆς παρούσης προβλεπομένου ἡμερομισθίου.

"Αρθρον 9.—1. Οἱ ἐκ τῶν μισθωτῶν τοῦ ἄρθρου 1 ἀμειβόμενοι διὰ ποσοστῶν ἢ φιλοδωρημάτων ἢ ἀμφοτέρων τούτων, μόνον, δὲν δικαιοῦνται τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 προβλεπομένης παροχῆς.

2.—Οἱ ἐκ τούτων ἀμειβόμενοι διὰ μικτοῦ συστήματος, ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις καὶ διακρίσεις τῶν προηγουμένων ἄρθρων δικαιοῦνται ἀντὶ τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1, δραχμῶν 175.000.

3.—Εἰς τοὺς κουρεῖς καὶ κομμωτὰς ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις καὶ διακρίσεις τοῦ ἄρθρου 3 θέλουσι καταβληθῇ ἀντὶ τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 προβλεπομένης παροχῆς εἰς μὲν τοὺς ὑπηρετοῦντας εἰς κουρεῖα καὶ κομμωτήρια πολυτελείας δραχμὰς 250.000 εἰς τοὺς τεχνίτας, 200.000 εἰς τὰς μανικιουριστρίας καὶ 150.000 εἰς τοὺς βοηθοὺς, εἰς τοὺς ὑπηρετοῦντας εἰς κουρεῖα ἢ κομμωτήρια Α' κατηγορίας δρχ. 200.000 εἰς τοὺς τεχνίτας, 150.000 εἰς τὰς μανικιουριστρίας καὶ 100.000 εἰς τοὺς βοηθοὺς καὶ εἰς τοὺς ὑπηρετοῦντας εἰς κουρεῖα ἢ κομμωτήρια Β' κατηγορίας δρχ 160.000 εἰς τοὺς τεχνίτας, 120.000 εἰς τὰς μανικιουριστρίας καὶ 80.000 εἰς τοὺς βοηθούς.

4.—Τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 1 ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις καὶ διακρίσεις τῶν προηγουμένων ἄρθρων δικαιοῦνται ἐπίσης οἱ ἀρτεργάται καὶ οἱ ἀρτοβαλλήλαι.

"Αρθρον 10.—Εἰς ἃς περιπτώσεις ἡ παροχὴ τοῦ ἄρθρου 1 ρυθμίζεται εὐνοϊκώτερον ὑπὸ συλλογικῶν συμβάσεων ἢ διαιτητικῶν ἀποφάσεων ὑφισταμένων τῆς παρούσης αἱ σχετικαὶ διατάξεις τούτων.

"Αρθρον 11.—1. Τῶν ἐπὶ τιμολογίῳ ἀμειβομένων καὶ εἰς μὴ μόνιμον ἐργοδότην ἀπασχολουμένων μισθωτῶν, ἐκδορεφαγέων, ἐργατῶν κατεργασίας ἐντέρων ἀκατεργάστων δερμάτων, συντηρητῶν ζώων, ἁλατοσακκιαστῶν κλπ. αὐξάνονται τὰ τιμολόγια ἀμοιβῆς διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 20-12-50 μέχρι καὶ 19-1-51 κατὰ ποσοστὸν 30 ο/ο.

2.—Εἰς τοὺς ὑφαλοχρωματιστὰς καὶ ματσακονιστὰς ἀντὶ τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 προβλεπομένης παροχῆς θέλει καταβληθῇ ἀνὰ 4 πραγματοποιηθέντα κατὰ τὸ ἀπὸ 15-3-1950 μέχρι καὶ 15-11-1950 χρονικὸν διάστημα ἡμερομίσθια ἓν ἡμερομίσθιον ἐκ δρχ. 22.000, αὐξανομένων ἀντιστοίχως τῶν ἐγκεκριμένων ἐργατικῶν τιμολογίων κατὰ 30 ο/ο ἀπὸ 15-12-1950 μέχρι καὶ 31-1-1950.

"Αρθρον 12.—Ἡ παροχὴ τοῦ ἄρθρου 1 συμψηφίζεται πρὸς πᾶσαν ἐπὶ σκοπῷ δώρου διὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους χορηγουμένην, πλὴν τῆς περιπτώσεως κρατήσεως ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ σκοπῷ καταβολῆς τοιούτου δώρου, καθ' ἣν αἱ κρατήσεις αὗται θὰ καταβληθοῦν ἐπὶ πλέον ταύτης.

2.—Ἐὰν ὁ ἐργοδότης καταβάλλῃ εἰς τοὺς παρ' αὐτῷ ἀπασχολουμένους μισθωτοὺς μισθὸν ἢ ἡμερομίσθιον ὑψηλότερον τοῦ καθοριζομένου ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀποφάσεων ἐπιτροπῶν διαιτησίας κλπ. τὸ ἐπὶ πλέον τοῦτο ποσὸν δὲν συμψηφίζεται μὲ τὴν παροχὴν τοῦ ἄρθρου 1.

"Αρθρον 13.—1. Οἱ κατὰ τὴν 15ην Νοεμβρίου 1950 ἐπιδοτηθέντες ἄνεργοι ὡς καὶ οἱ ἐφεξῆς μέχρι τῆς 16ης Δεκεμβρίου ε.ἔ. δικαιωθέντες ἢ δικαιοῦμενοι ἐπιδόματος ἀνεργίας ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας καὶ τῶν Εἰδικῶν Λογαριασμῶν α) τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τοπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν, β) τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τοπογράφων Ἀθηνῶν, γ) τοῦ Ταμείου Συντάξεως Προσωπικοῦ Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων, δ) τοῦ Ταμείου Συντάξεως Ὑπαλληλικοῦ καὶ Συντακτικοῦ Προσωπικοῦ Ἐφημερίδων Θεσσαλονίκης, λαμβάνουν ὡς πρόσθετον ἐπίδομα λόγῳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Νέου Ἔτους, οἱ μὲν πληρωνόμενοι κατὰ δεκαπενθήμερον δύο δεκαπενθήμερα, οἱ δὲ πληρωνόμενοι κατὰ μῆνα ἐπίδομα ἑνὸς μηνός.

2.—Εἰς τοὺς ομοριδορύκτας Νάξου θὰ χορηγηθῇ ὡς ἐπίδομα ἀνεργίας λόγῳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Νέου Ἔτους ποσὸν ἴσον πρὸς ὀκτὼ ἡμερήσια ἐπιδόματα.

"Αρθρον 14.—Ἡ παροχὴ τοῦ ἄρθρου 1 ὑπόκειται εἰς πάσας τὰς νομίμους κρατήσεις ὑπὲρ τῶν οἰκείων Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν.

"Αρθρον 15.—Ἡ παροχὴ τοῦ ἄρθρου 1 τῆς παρούσης καταβληθήσεται εἰς τοὺς ἐπὶ ἡμερομισθίῳ ἀμειβομένους εἰς δύο ἰσοπόσους δόσεις, τῆς πρώτης τὴν 23-12-50 καὶ τῆς δευτέρας ἀπὸ 7 μέχρι 15 τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου 1951, εἰς δὲ τοὺς διὰ μηνιαίου μισθοῦ ἀμειβομένους εἰς τρεῖς δόσεις, ἐξ ὧν ἡ πρώτη ἐκ 50 ο/ο τοῦ ὅλου δώρου θέλει καταβληθῇ τὴν 23-12-50, ἡ δευτέρα ἐξ 25 ο/ο ἀπὸ 7 μέχρι 15-1-51 καὶ ἡ τρίτη ἐκ τῶν ὑπολοίπων 25 ο/ο ἀπὸ 25 μέχρι 31-1-51.

"Αρθρον 16.—Ἡ παροῦσα ἰσχύουσα καθ' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Δεκεμβρίου 1950

ΕΥΡΕΤΗΡΙΑ

ΤΟΜΟΣ 9ος, ΕΤΟΣ 1950

Ἐπιμελείᾳ: **Μιχαήλ Δ. Παναγιωτοπούλου**, Δικηγόρου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Α'. Ἀπόψεις καὶ σημειώματα συντάξεως.

Β'. Ἄρθρα, διατριβαί, μελέται, νομικὰ ζητήματα.

Γ'. Ἐπίσημοι γνωμοδοτήσεις, ἐγκύκλιοι.

Δ'. Γνωμοδοτήσεις Νομικοῦ Συμβουλίου.

Ε'. Γνωμοδοτήσεις νομομαθῶν.

ΣΤ'. Νέα βιβλία.

Ζ'. Βιβλιοκρισίαι.

Η'. Νεκρολογίαι.

Θ'. Ἀλφαβητικὸν εὑρετήριον νομολογίας.

Ι'. Ἀριθμητικὸν εὑρετήριον δημοσιευθεισῶν ἀποφάσεων κλπ.

ΙΑ'. Ἀλφαβητικὸν εὑρετήριον νόμων, διαταγμάτων, Ὑπουργικῶν ἀποφάσεων κλπ.

ΙΒ'. Ἀριθμητικὸν εὑρετήριον νόμων, διαταγμάτων, Ὑπουργικῶν ἀποφάσεων κλπ.

Α'. ΑΠΟΨΕΙΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ.

Ἀπολογισμός, σ. 48.— Σκέψεις τινὲς ἐπὶ τοῦ θετικοῦ δικαίου, σ. 144.—Ἀνώμαλα δικαίου, σ. 240.— Συνέχεια ζητήματος, σ. 240.—Τινὰ περὶ νομολογίας, σ. 336.— Ἐπὶ μιᾶς .... νεκρανασταίσεως, σ. 336.— Ὀρθὰ κοινωνικῶς, ἀλλὰ παράνομα, σ. 336.— Ἰδιοτροπίαι δικαίου, σ. 384.— Ἀντικοινωνικὴ ἐκκρεμότης, σ. 432.— Αἱ δικηγορικαὶ ἀμοιβαί, σ. 432.— Καὶ πάλιν..., σ. 480.— Δικαστικαὶ πρυαγωγαί, σ. 480.— Διάφορα, σ. 532.— Σκέψεις τινὲς ἐπὶ τοῦ ἀ. ν. 690|1945, σ. 532.— Τινὰ περὶ ἀπονομῆς τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, σ. 569. — Ἐπιθανάτια, σ. 580.— Νομολογιακά, σ. 676.— Γραμματικά, σ. 676.— Καὶ πάλιν ὁ σάλος, σ. 724.— Σκηναὶ τῆς ζωῆς, σ. 724.— Ἐπὶ τοῦ κύρους τῶν διαιτησιῶν, σ. 776.— Διάλογοι, σ. 824.— Ἐπὶ γνωστοῦ ζητήματος, σ. 824.— Δείγματα νόμων, σ 872.— Περὶ ... ἐπιθανατίων, σ. 872.— Δικασταὶ καὶ Κράτος, σ. 1016.— Γραμματικά, σ. 1160.— Τὸ δικαστικὸν ἔργον, σ. 1160.— Μὲ τὸ τέλος τοῦ ἔτους, σ. 1160.

Β'. ΑΡΘΡΑ, ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ, ΜΕΛΕΤΑΙ, ΝΟΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ.

Ἀγγελῆ Φ., δικηγόρου. Ἡ παρὰ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἐξέτασις τῆς ὑπάρξεως συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὴν προσβολὴν διοικητικῶν πράξεων, σ. 394.— Τὸ φιλάνθρωπον τῆς μεταχειρίσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐν ἀσθενείᾳ του, ἡ ὑποχρεωτικὴ ἀσφάλισις καὶ τὰ ἄτοπα ἐφαρμογῆς, σ. 677.— Ἐπὶ τῶν παροχῶν τῶν Κοιν. Ἀσφαλίσεων. Ἐπιστολή, σ. 1112.

Ἀναγνώστου. Τινὰ περὶ ἡμερομισθίων, σ. 96.— Ἐπὶ μιᾶς ἐξουσιοδοτήσεως, σ. 384.—Τὰ ἄρθρα 657, 658 Ἀστικοῦ Κώδικος, σ. 920.

Αὐξώτη Ν., τοῦ ἐν Πάτραις Ὑποκ]τος Ι.Κ.Α. Ἐπὶ τῶν παροχῶν τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, σ. 920.

Βαμβέτσου Ἀλεξ., δικηγόρου. Μὴ παροχὴ ὑπηρεσιῶν ἕνεκα ἀσθενείας καὶ δικαίωμα μισθοῦ, σ. 582.

Βασιλείου Β., δικηγόρου. Τινὰ περὶ ἀκυροτήτων ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ, σ. 1 ἑπ.— Ἡ μίσθωσις ἐργασίας τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, σ. 145.— Αἱ ἀστικαὶ συνέπειαι τῆς βαναύσου συμπεριφορᾶς τοῦ ἐργοδότου ἔναντι τοῦ μισθωτοῦ, σ. 533.— Τὸ ὅριον ἡλικίας ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας, σ. 777.— Ἡ πρὸς ἀλλήλους σχέσις τῶν ρυθμιστικῶν τῶν μισθῶν κανόνων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ΝΖ σ. 1065.

Βασιλοπούλου Στεφάνου, Γυμνασιάρχου. Γραμματικά σ. 96.

Βεκρῆ Σ., δικηγόρου. Ἐπὶ νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως, σ. 920.

Βλαχοπούλου Θ., δικηγόρου, πρώην Πρωτοδίκου. Ὁ νέος γαλλικὸς νόμος περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, σ. 385, 437.—Καταχρηστικὴ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας (παραπ. ἐπὶ ἀποφάσεως Γαλλικοῦ ἀκυρωτικοῦ), σ. 520.—Νομικαὶ συνέπειαι τῆς ἀφανοῦς ἀπεργίας, σ. 565.— Ῥῆτραι περὶ τοῦ μὴ συναγωνισμοῦ ἐν τῇ ἀτομικῇ συμβάσει ἐρ-

γασίας, σ. 615.— Καθορισμός έννοιας συλλογικής διαφοράς έργασίας, σ. 717.— Μετάφρασις άρθρου «Ἰμπεριαλισμός τοῦ Κοινωνικοῦ δικαίου» τοῦ κ. Jean Rivero, Καθηγητοῦ Νομ. Σχολῆς Poitiers, σ. 766.— Ἡ διά συλλογικῆς συμβάσεως σύστασις εἰδικοῦ λογαριασμοῦ, σ. 825.— Ἐργατικά Συμβούλια ἐπιχειρήσεων. Ὁ νέος Βελγικός Νόμος, Μελ. σ. 924.—Σύμβασις ἐργασίας καί μίσθωσις ἀγροτικοῦ κτήματος, σ. 1011.

Βογιατζῆ Α., δικηγόρου. Βλάβη ἐπιχειρήσεως Ν. 118|1945 καί ἀπαλλαγή ἀποζημιώσεως Ν. 2112, σ. 961.

Γέροντα Δ., δικηγόρου. Ἡ προστασία τοῦ ἐργαζομένου ἀνηλίκου ἐν τῷ ἑλληνικῷ δικαίῳ, σ. 289.— Ἀσθένεια μισθωτοῦ καί προστασία ὑπό ἄρθρων 657, 658 Ἀστικοῦ Κώδικος, σ. 629.

Γιαννακοπούλου Γ., δικηγόρου Πατρῶν. Ὁ ν. 118|45 καί οἱ Γεωργικοί Συνεταιρισμοί, σ. 337.

Γιαννακουρέα Π., δικηγόρου. Διαδικασία καί λόγοι ἀπολύσεως προστατευομένων ὑπό Ν. 3514 μισθωτῶν, σ. 680.

Δημάκη Κ., δικηγόρου. Σύμβασις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου. Καταγγελία, δεδουλευμένοι μισθοί - ἀποζημίωσις, σ. 97.— Ἄγνοια συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, σ. 433.— Ἀνώτατα ὅρια μισθῶν, μισθοί ὑπέρ τά ὅρια ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καί συλλογ. συμβάσεων, σ. 727.— Τέλος χαρτοσήμου ἐξοφλητικῶν ἀποδείξεων μισθῶν· κεῖμεναι περί χαρτοσήμου διατάξεις καί ἄρθρ. 425 Ἀστ. Κώδικος, σ. 1146.

Δημάκου Π., δικηγόρου. Ἀναπροσαρμογή δραχμῆς καί τιμή ξένων νομισμάτων· ἔννοια πράξεως Ὑπ. Συμβουλίου 804|49, σ. 171.

Durand P. καί *Jaussaud R.* (μετάφρασις ***Γ. Π. Σπυροπούλου***, δικηγόρου). Αἱ συλλογικαί συμβάσεις ἐργασίας, σ. 1113.

Θεοχάρη Ἀ., δικηγόρου. Τά κριτήρια χαρακτηρισμοῦ ὑπαλλήλου καί ἐργάτου, σ. 959.

Ἰωσηφίδου Π., δικηγόρου. Προστασία στρατευομένων μισθωτῶν συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου, σ. 865.

Κασσίμου Χρ., Εἰσηγητοῦ Ὑπ. Ἐργασίας. Κώλυμα μισθωτοῦ διά παροχήν ἐργασίας καί δικαίωμα μισθοῦ κατ' ἄρθρα 657, 658 Α.Κ. σ. 1064.

Καυκᾶ Κ., Ἀρεοπαγίτου. Σύμβασις ἐξηρτημένης καί ἀνεξαρτήτου ἐργασίας, σ. 49.

Κοκκίνου Φ., δικηγόρου. Ἀναγκαστική κατά Ν. 751|1948 σχέσις ἐφέδρων δικηγόρων, σ. 443.

Κορρέ Γ., Τουρνίκη Α., τοῦ Ὑπ|τος Ι.Κ.Α Πειραιῶς. Ἐπίλευσις ἀτυχήματος ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐργασίας καί χαρακτηρισμός ὡς ἐργατικοῦ, 667.

Κορφιάτη Ν., Δ. Ν. τ. Εἰσαγγελέως. Τινά ἐπί τοῦ δικαίου τῶν ἐργατικῶν ἀτυχημάτων καί ἐπαγγελματικῶν νόσων, σ. 1052.

Κυπραίου Μιχ., δικηγόρου. Ὁ μισθός καί ἡ νομική φύσις τῆς καταβολῆς, σ. 241.— Ἡ ἀρχή τῆς ὑποχρεωτικῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, σ. 481.

Διβιεράτου Σ., δικηγόρου. Λύσις συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, παρατηρήσεις ἐπί σχετικῶν ἄρθρων Ἀστ. Κώδικος, σ. 582.

Μαλούχου Κ., δικηγόρου. Ὧραι ἐργασίας ἑπταλληλικοῦ προσωπικοῦ βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, σ. 865.

Μητσοπούλου Π., Γεν. Δ|τοῦ Ὑπ. Ἐργασίας. Τά ὅρια τῆς συνδικαλιστικῆς δράσεως, σ. 193, 246, 292, 339, 388.

Μοτσενίγου Σ., Προέδρου Πρωτοδικῶν. Ἡ Ἑρμηνεία τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου σ. 825.

Μπερνίτσα Μ., δικηγόρου. Σχέσις προσωπικοῦ ὀργανισμῶν τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως, σ. 971.

Μπουρνιᾶ Α., δικηγόρου. Ἄρθρα 658 καί 660 Ἀστικοῦ Κώδικος· ὑποχρέωσις παροχῆς μισθοῦ καί ὑπολογισμός χρονικῶν ὁρίων σ. 486.

Ν. Π. Σύμβασις ἐργασίας προσωπικοῦ τηλεπικοινωνιῶν· ἀξιώσεις δι' ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς κατά διαδικασίαν ν. Γ'ΨΟΔ, σ. 318.

Ντασίου Δ., δικηγόρου. Καταγγελία συμβάσεων ὡρισμένου· ἐφαρμογή ἀρχῶν καλῆς πίστεως εἰς τήν σύμβασιν ἐργασίας, σ. 1035.

Παναγῆ Λ., δικηγόρου. Ποινικόν ἀδίκημα ἐκ μή καταβολῆς μισθοῦ· ἔννοια ὅρου «ἀπασχολουμένοις» τοῦ ἀ. ν. 690|45, σ. 304.

Παπαπαναγιώτου Ἀντ., δικηγόρου. Τινά ἐπί τῆς ἐννοίας τοῦ ὅρου ἐκδήλωσις διενέξεως, σ. 1117.

Rivero Jean, καθηγητοῦ Νομικῆς Σχολῆς Poitiers. Ἰμπεριαλισμός τοῦ κοινωνικοῦ δικαίου, σ. 766

Ρουτσάκου Δ., δικηγόρου. Τό νόμιμον καθεστώς ἐργασίας τῶν ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτικῶν σ. 781.

Σακελλαροπούλου Α., δικηγόρου. Περί τοῦ δεκάτου τρίτου μισθοῦ, σ. 51.— Προσωρινή κατά διορισμόν διοίκησις σωματείου· ἄρνησις συγκλήσεως γενικῆς συνελεύσεως καί ἀρμοδιότης Προέδρου Πρωτοδικῶν σ. 135.— Καθορισμός ὡρῶν ἐργασίας, σ. 921.

Σιμωνέτου Γ., Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Μισθός εἰς χρῆμα καί μισθός εἰς εἶδος ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας κατά τόν Ἀστικόν Κώδικα, σ. 873.

Σπυροπούλου Γ., δικηγόρου (μετάφρασις ἐκ τοῦ συγγράμματος τῶν P. Durand καί R. Jaussaud). Αἱ συλλογικαί συμβάσεις ἐργασίας, σ. 1113.

Στογιαννοπούλου Κλεάνθ., δικηγόρου. Συμβάσεις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου καί ἀκυρότης ἀπολύσεως ἐκ μή τηρήσεως τύπων ἄρθρου 9 Ν. 118, σ. 487.

Συντάξεως (*Τ. Τσιμπούκη*). Σκέψεις τινές μετά τόν Α Ν. 1406|1950, σ. 192.— Περιπτώσεις καί δίκαιον, σ. 288.— Τινά ἐκ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, σ. 288.— Τινά περί ἀποζημιώσεως ν. 2112, σ. 422.— Μή ἐπαναφορά ἐν ἰσχύϊ δι' ὑπ' ἀριθ. 583|11.7.1949 πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καί τῶν ἄλλοτε ἰσχυόντων ἐπιδομάτων πόλεως διά τούς δημοσίους ὑπαλλήλους καί τούς ὑπαλλήλους νομικῶν προσώπων Δημοσίου Δικαίου, σ. 551.— Τινά περί τοῦ τρόπου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, σ. 822.— Τά δικαίωμα ἀδείας τῶν μισθωτῶν· ἀνασκόπησις νομολογίας ἐτῶν 1946—1950, σ. 859.— Τινά περί τοῦ τρόπου προσλήψεως μισθωτῶν, σ. 919.

Σχολιαστοῦ. Ἀκύρωσις ὑπό Σ. Ε. τῆς ὑ. ἀ. 1152|50 δεδικασμένον ἐξ ἀποφάσεως Συμβ. Ἐπικρατείας, σ. 1023.

Τουρνίκη Α., Κορρέ Γ., τοῦ Ὑπ|τος Ι.Κ.Α Πειραιῶς. Ἐπίλευσις ἀτυχήματος ἐξ ἀφορμῆς

της έργασίας καὶ χαρακτηρισμὸς ὡς ἐργατικοῦ, σ. 567.

Τριανταφυλλοπούλου Κ., Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Μίσθωσις ἐργασίας, σ. 466. —Μισθὸς ἐν κωλύματι κατ' ἄρθρα 657, 658 Α. Κ., σ. 725.

Τσιμπούκη Τ.: Τινὰ περὶ ἀποζημιώσεως νόμου 2112, σ. 422.

Ὑδραίου Ε., δικηγόρου. Ἡ ἀναγκαστικὴ σχέσις ἐργασίας τοῦ Ν. 751|1948, σ. 147.— Πρὸς ἁρμοδίους ὑπόμνησις, σ. 920.

Φουρναράκη Χ., δικηγόρου. Ἐργατικὸν ἀτύχημα καὶ παραχώρησις πλοίου κατ' ἄρθρ. 278 Ἐμπορ. νόμου, σ. 28.

Χατζηνικολάου - Βουζίκα Ρίτας, δικηγόρου. Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας· ἔννοια· τύπος. Ἐγχείρισις ἐγγράφου καὶ παραλαβὴ τούτου, σ. 541.

Χ. Γερ., δικηγόρου. Ἀναγκαστικὴ σχέσις δικηγόρου μετ' ἐπιχειρήσεως· προϋπόθεσις νομίμου τοποθετήσεως μετὰ τὸ ν. δ. 1196|1949, σ. 995.

Γ' ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ, ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ.

Γαβαλλᾶ Ν., Ἀντεισαγγελέως Πρωτοδικῶν. Συνταγματικότης ν. δ. 1254|1949 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ φορτοεκφορτώσεων νόμων (Εἰσαγγ. πρότασις), σ. 408.— Ποινικὸν ἀδίκημα ἐκ φορτοεκφορτωτικῶν νόμων. Διατήρησις ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων φορτοεκφορτωτῶν μετὰ Ν. Δ. 1254|1949. Ἔννοια ν. δ. 1254|1949 (Εἰσαγγ. πρότασις), σ. 408.

Ἰδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων. Ἀναπροσαρμογὴ ἐπιδομάτων ἀσθενείας, ἀτυχήματος, μητρότητος κλπ. σ. 275.— Χορήγησις εἰς ἠσφαλισμένους ἐνδείξεων ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν, σ. 276.— Ἐφαρμογὴ νόμου 118|1945, σ. 276.— Οὐσιαστικὴ ἰσχὺς τῆς ἀσφαλιστικῆς σχέσεως ἐν τῇ χορηγήσει τῶν ἐπιδομάτων μητρότητος, σ. 276.— Συνέχισις καταβολῆς ἐπιδόματος ἀσθενείας εἰς τοὺς ἐν στρατεύσει, ἐξορίᾳ, φυλακίσει, κλπ. τελοῦντας ἠσφαλισμένους, σ. 578.

Οἰκονόμου Χρ., Ἀντεισαγγελέως Ἀρείου Πάγου. Ἀποζημίωσις μισθωτοῦ διὰ σωματικὴν βλάβην· μεταβολὴ συνθηκῶν καὶ μεταρρύθμισις δικαστικῆς ἀποφάσεως. (Ἀγόρευσις ἐφ' ᾗ ἡ Α. Π. 328|1950), σ. 653.

Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. Ἀσφάλισις μισθωτῶν καὶ σύστημα καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, σ. 31.— Δικαίωμα ἐπιδοτήσεως τῶν πρὸ ἰσχύος Ν. Δ. 1255|1949 περὶ τροποποιήσεως Ν. 118|1945 ἐπιδοτουμένων ἀνέργων· χρόνος ἐπιδοτήσεως, σ. 86.— Χρηματικὴ παροχὴ πρὸς μισθωτοὺς διὰ τὸ Πάσχα 1950, σ. 366.— Ἐπίδομα τραπεζικῶν ὑπαλλήλων 767.— Ἀναπροσαρμογὴ ἀποδοχῶν δι' ἐσωτερικῶν κανονισμῶν ἐπιχειρήσεων, σ. 767.— Προϋπηρεσία μισθωτοῦ καὶ μισθὸς συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, σ. 768.

Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν. Ὑποχρέωσις ὑποβολῆς ἀτομικῶν δηλώσεων φόρου ΣΤ' κατηγορίας καὶ παροχῆς στοιχείων ὑπὸ τῶν διαφόρων ὑπηρεσιῶν, σ. 368.

Ὑπουργείων Οἰκονομικῶν, Στρατιωτικῶν κλπ., Τροποποίησις ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1950 καὶ ἐφ' ἑξῆς διατάξεων ἀφορώσων καθορισμὸν δικαιούχων προσώπων καὶ ποσοῦ ἐπιδόματος στρατεύσεως εἰς οἰκογενείας ἐπιστρατευομένων ὁπλιτῶν, σ. 472.

Δ'. ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ.

Εἰσηγητὴς *Γ. Γεωργακόπουλος*, Πάρεδρος. Συνταγματικὴ προστασία τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπεργίας, σ. 968.

Εἰσηγητὴς *Ν. Κοντογιάννης*, Πάρεδρος. Ἐπαγγελματικὸς χαρακτὴρ δημοσιογραφικῶν ὀργανώσεων καὶ ἀσφάλισις εἰς ταμεῖον ἐκπροσώπων ἐργατικῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων, σ. 667.— Προστασία στρατευομένων μισθωτῶν δημοσίου, σ. 765.— Παραγραφὴ δικαιωμάτων ἐκ προστασίας φυματικῶν ἐργατῶν θαλάσσης, σ. 909.— Προστασία ἐργατῶν θαλάσσης ἐκ τοῦ Ἀν. Νόμου 306|1936, σ. 963.— Σύνθεσις πληρώματος πλοίου δι' ἰατρῶν καὶ φαρμακοποιῶν, σ. 1098.

Εἰσηγητὴς *Τ. Κοντονασόπουλος*, Νομικὸς Σύμβουλος. Ἀνεφάρμοστον διατάξεων Ν. Δ. 1254|1949 περὶ προσόντων φορτοεκφορτωτῶν καὶ περὶ ὁρίου ἡλικίας ἐπὶ ἐφωδιασμένων πρὸ αὐτοῦ δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου φορτοεκφορτωτῶν, σ. 566.— Ἁρμοδιότης ἐπιτροπῶν φορτοεκφορτώσεων λιμένων πρὸς καταλογισμὸν ζημιῶν ὑπὸ λιμενεργατῶν, σ. 908.— Ἀναγκαστικὸς διορισμὸς δικηγόρου κατὰ τὸν Ν. 751|1948 καὶ Ν. Δ. 1196|1949, σ. 1012.— Ζητήματα ἐκ τοῦ ν. 751|48· οἰκειοθελὴς πρόσληψις· ἀνάκλησις ἀναγκαστικῆς τοποθετήσεως ἄλλου ὑπὸ Συμβουλίου· προθεσμία ὑποβολῆς αἰτήσεων περὶ διορισμοῦ τῶν ἀναπήρων καὶ τραυματιῶν, σ. 1049.

Εἰσηγητὴς *Α. Δέκκος*, Πάρεδρος. Προστασία πολεμιστῶν Ν. Δ. 1799|42. Ὑποχρεωτικὴ εἰς θέσεις νομικῶν προσώπων ἢ ἐπιχειρήσεων τοποθέτησις. Ἔννοια ὅρου ὑπάλληλος πρὸς ἐξεύρεσιν ἀριθμοῦ προσωπικοῦ, σ. 137.— Ἀναγκαστικὴ σχέσις ἐργασίας ἀναπήρων καὶ τραυματιῶν πολέμου, σ. 274.— Ἀναγκαστικὴ σχέσις ἐργασίας κατ' Α. Ν. 751|1948· σκοπὸς· ἔκτασις ἐφαρμογῆς, σ. 764.

Εἰσηγητὴς *Δ. Σάββας*, Πάρεδρος. Δικαίωμα ἀδείας ἐργατῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν, σ. 33.

Εἰσηγητὴς *Ἐμμ. Σαμαλέας*, Πάρεδρος. Σχέσις δικηγόρου κατὰ τὸν Ἀστ. Κώδικα, σ. 1017.

Ε'. ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΟΜΑΘΩΝ.

Βαμβέτσου Ἀλ., δικηγόρου. Μονιμότης προσωπικοῦ συνεταιριστικῶν γεωργικῶν ὀργανώσεων, σ. 33.

Καποδίστρια Γ., Ὑφηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ἀμοιβαὶ ἐκ παροχῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια, σ. 237.

Μαρῆ Α., δικηγόρου. Ἐξουσιοδότησις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας διὰ τροποποίησιν ἀσφαλιστικῶν διατάξεων, σ. 814.

Μαριδάκη Γ., Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Κῦρος διαταγμάτων περὶ καθορισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας, σ. 969.

Σταγιαννοπούλου Κλ., Τσιτσελίκη Ι., δικηγόρων. Σύστασις ἀσφαλιστικοῦ ταμείου διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, σ. 1051.

ΣΤ'. ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Δικηγορικοῦ Συλλόγου Θεσσαλονίκης. Ἀρμενόπουλος, σ. 336.

Καθηγητῶν καὶ Δικαστικῶν. Ἑρμηνεία τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος. (ΕρμΑΚ). Τόμος ΙΙ Α τεῦχος τρίτον (ἄρθρα 389—409), τόμος ΙΙ Β τεῦχος δεύτερον (ἄρθρα 440—469), σ. 192 — Τόμος ΙΙ Β, τεῦχος Α (ἄρθρα 410—418), καὶ τεῦχος Γ' (ἄρθρα 470-479), σ. 628.— Τόμος ΙΙ Β τεῦχος Α]2,(ἄρθρα 419—439).σ. 1112.

Μητσοπούλου Π., Γενικοῦ Διευθυντοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας. Τὰ ὅρια τῆς συνδικαλιστικῆς δράσεως, σ. 1110.

Περιφανάκη Κ., Νομικοῦ Συμβούλου τοῦ Κράτους. Φορολογικὴ ἰσονομία, σ. 580.

Ρόκα Κ., Ὑφηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Τὸ προνόμιον τῶν ἐκ μισθῶν ἀπαιτήσεων ἐν τῇ πτωχεύσει τοῦ ἐργοδότου, σ. 144.— Ἐπιθεωρησις τοῦ ἐμπορικοῦ δικαίου, σ. 628.

Σιμωνέτου Γ., Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Δώδεκα μελέται ἀστικοῦ καὶ ἐργατικοῦ δικαίου, τεῦχος δεύτερον, σ. 968.

Τούση Α., Ἐφέτου. Οἰκογενειακὸν Δίκαιον, σ. 240.

Χαλιούλια Ν., δικηγόρου. Ὁ ὁρισμὸς τοῦ δικαίου, σ. 240.

Ζ'. ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

Ἀγγελῆ Φ., δικηγόρου. Ἡ «Φορολογικὴ Ἰσονομία» τοῦ κ. Κωνστ. Ε. Περιφανάκη, σ. 580.

Βλαχοπούλου Θ., δικηγόρου. «Δώδεκα μελέται Ἀστικοῦ καὶ Ἐργατικοῦ Δικαίου, Τεῦχος δεύτερον» τοῦ κ. Γ. Σιμωνέτου, Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Θεσ]νίκης, σ. 968.

Δημάκη Κ., δικηγόρου. «Τὰ ὅρια τῆς συνδικαλιστικῆς δράσεως» τοῦ κ. Παν. Δ. Μητσοπούλου, Γενικοῦ Διευθυντοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, σ. 1110.

Κορφιάτη Ν., Δόκτ. Ν., τ. Εἰσαγγελέως, Ἐπὶ τοῦ ἔργου «Δίκαιον Ἐργατικῶν ἀτυχημάτων καὶ ἐπαγγελματικῶν νόσων» τοῦ κ. Χρ. Οἰκονόμου, Ἀντεισαγγελέως Ἀρείου Πάγου, σ. 1052.

Σακελλαροπούλου Α., δικηγόρου. Τὸ προνόμιον τῶν ἐκ μισθῶν ἀπαιτήσεων ἐν τῇ πτωχεύσει τοῦ ἐργοδότου 1950 τοῦ κ. Κ. Ρόκα, σ. 144.

Συντάξεως: Ἑρμηνεία τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (ΕρμΑΚ), Τόμ. ΙΙ Α τεῦχος τρίτον—Τόμος ΙΙ Β τεῦχος δεύτερον, σ. 192.—Τόμος ΙΙ Β, τεῦχος Α καὶ τεῦχος Γ', σ. 628.— Τόμος ΙΙ Β τεῦχος Α]2, σ. 1112.— Οἰκογενειακὸν Δίκαιον τοῦ κ. Ἀνδρέα Τούση, Ἐφέτου, σ. 240

Η'. ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑΙ

Κανακάρη Ἀντ., Προϊσταμένου Πταισματοδικείου Ἀθηνῶν, Θεόδωρος Θεοδωρόπουλος, Ἀντεισαγγελεὺς Ἐφετῶν, σ. 676.

Θ'. ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΝ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΣ ΕΝΝΑΤΟΥ (9ου) ΤΟΜΟΥ ΕΕΔ.

Ἐπεξήγησις κυριωτέρων συντετμημένων λέξεων

Ἀλληλογρ.=Ἀλληλογραφία, Α.Π.=Ἀπόφασις Ἀρείου Πάγου, Ἀπόψ.=Ἀπόψεις ΕΕΔ, Γν. Σ=Γνωμοδότησις Νομικοῦ Συμβουλίου, Γν. γνμθ.=Γνωμοδότησις νομομαθῶν, Ε.=Ἀπόφασις Ἐφετείου, Ἔγγρ. Υ. Ε.=Ἔγγραφον Ὑπ. Ἐργασίας, Ἐγκ.=Ἐγκύκλιος, Εἰρ.=Ἀπόφασις Εἰρηνοδικείου ἢ Εἰρηνοδίκου, Εἰσαγ.=Εἰσαγωγικὰ σχόλια, Ἐπ. Γνμδ.=Ἐπίσημος Γνωμοδότησις, Ε.Π.Π.=Ἀπόφασις Πρωτοδ. Ἐπιτροπῆς Παλ. Πολεμιστῶν, Ν.Ζ.—Νομικὰ ζητήματα, Π.=Ἀπόφασις Πρωτοδίκου, Προέδρου ἢ Πρωτοδικείου, Παρατ.=Παρατηρήσεις, Σ. Ε.=Ἀπόφασις Συμβ. Ἐπικρατείας, Σημ.=Σημείωσις.

Α

Ἀγγειοπλαστικαὶ ἐπιχειρήσεις. Κῦρος ὑπ' ἀριθ. 8]1948 ἀποφάσεως ἐπιτροπῆς Διαιτησίας περὶ καθορισμοῦ ἡμερομισθίων ἐργατῶν ἐπιχειρήσεων ἀγγειοπλαστικῆς, Π 1470 σ. 1029, Παρατ. σ. 1021.

Ἄγνοια. Στρατεύσεως συνέπειαι Π 1001 σ. 414.— Συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ΝΖ σ. 638, ΑΠ 345 σ. 458.— Κήρυξις στρατιωτικοῦ εἰς ἄγνοιαν· συνέπεια, Π 21 σ. 133.

Ἀγορανομικὴ διάταξις. Κήρυξις ἐκπτώτου Διοικητικοῦ Συμβουλίου σωματείου διὰ διαχειριστικὰς ἀνωμαλίας. Ἀνεπίτρεπτον ἐπὶ παραβάσεως ἀγορανομικῆς διατάξεως εἰς βάρος μελῶν σωματείου, Σ. Ε. 1348 σ. 970 — Ἐξουσία Ὑπουργοῦ Ἐφοδιασμοῦ πρὸς καθορισμὸν φιλοδωρήματος δι' ἀγορανομικῶν διατάξεων, Π. Καρδ. 43 σ. 1002.

Ἀγροτικὴ Τράπεζα. Βλ. λ. *Τράπεζαι.*

Ἀγροτικὸν κτῆμα. Σύμβασις ἐργασίας καὶ μίσθωσις ἀγροτικοῦ κτήματος, Γλ. νμλγ. σ. 1011, Παρατ. σ. 1011.

Ἀγωγή. Κατὰ διαδικασίαν ν. ΓΨΟΔ, βλ. λ. *Ἐργατικαὶ διαφοραί.*—Ἀπολυθέντος ἐκπροσώπου ἐργαζομένων περὶ τῆς κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 694]1937 ἀποζημιώσεως· στοιχεῖα ΑΠ 370 σ. 78. —Ἔγερσις ὑπὸ μόνου τοῦ ἀνηλίκου πότε, Π 9773 σ. 113.— Κατὰ ἑταιρειῶν ὑπὸ ἐκκαθάρισιν Π 11 σ. 117.— Σωματείου δι' ἀτομικὰ συμφέροντα μελῶν Π 1449 σ. 226, Π 2 σ. 258, Π 1 σ. 615.—Εὐθεῖα ἐργατῶν οἰκοδομικ. ἐργασιῶν κατ' ἐργοδότου δι' ὀφειλὴν μισθοῦ ὑπὸ ἐργολάβου, Π 1510 σ. 807, Π 216 σ. 1150.— Ἀναγνωριστικαὶ κατὰ διαδικασίαν ν. ΓΨΟΔ, βλ. λ. *Ἐργατικαὶ διαφοραί.*— Σώρευσις ἀγωγῶν πολλῶν ἐναγόντων ἐν τῷ αὐτῷ δικογράφῳ. Ἐνεργητικὴ νομιμοποίησις, Π 281 σ. 359.— Ἀπαράδεκτον εἰσαγωγῆς ἀναγνωριστικῆς ἐνώπιον Εἰρηνοδίκου ν. 3514· πρὸς βεβαίωσιν ἀκυρότητος ἀπολύσεως, Εἰρ. 304 σ. 503.— Περὶ μισθῶν ἐν ἀπολύσει· στοιχεῖα, Π 12 σ. 603. — Σύνταξις ὑπὸ Εἰρηνοδίκου ἐκθέσεως ἀγωγῆς ν. 3514. Ἔννοια σχετικῆς διατάξεως, Π 205]1950 σ. 843, Π 252 σ. 810. — Κατὰ ΣΠΑΠ. Κοινοποίησις καὶ εἰς Δημόσιον· μὴ τήρησις προθεσμιῶν Δημοσίου, Π 11089 σ. 854, Π 1666 σ. 855.

Ἄδεια. Ἐργασίας ἀλλοδαποῦ· ἔλλειψις, συνέπειαι, ΑΠ 545 σ. 9.

Ἄδεια μισθωτῶν. Δικαίωμα ἀδείας μισθωτῶν ἀνασκόπησις νομολογίας ἐτῶν 1946—1950, ΝΖ, σ. 859.— Νομοθετικὸς σκοπός Α. Ν. 539]1945. Κυρώσεις διὰ παράβασιν, Π 599 σ. 989.— Ἔκτασις ἐφαρμογῆς ν. 539]45, Γν. Σ. σ. 33. — Ἰσχὺς Α. Ν. 539]1945 καὶ μετ' Ἀστικὸν Κώδικα, Π 521 σ. 558, Π 6 σ. 605, Π 2096 σ. 759, ΝΖ σ. 859. — Ἐργατῶν δη-

μοσίων ὑπηρεσιῶν, Γν. Σ. 114 σ. 33.— Ἐφαρμογή Α. Ν. 539|1945 ἐπί προσωπικοῦ Δημοσίου, Π 2006 σ. 633, Π 2274 σ. 806. ΝΖ σ. 864, Π 6644 σ. 1004.— Σχέσις προσωπικοῦ Ὀργαν. Τοπ. αὐτοδιοικήσεως ΝΖ σ. 971.— Ἐφαρμογή Α. Ν. 539|1945 καί ἐπί ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας ΝΖ σ. 864.— Ἔννοια ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας δι' ηὐξημένην ἄδειαν, Π 521| σ. 558.— Δικαίωμα ἀδείας κατ' Α. Ν. 539|1945 μισθωτῶν διατελούντων ἐν συμβάσει ἐργασίας εἴτε ἀορίστου, εἴτε ὡρισμένου χρόνου, Π 2693 σ. 1003, ΝΖ σ. 860.— Διακρισις μισθωτοῦ ὡς ὑπαλλήλων ἢ ἐργάτου δι' ἐφαρμογήν Ν. 539|45. ΝΖ σ. 858.— Κριτήριον ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος δι' ἐφαρμογήν Α. Ν. 539|1945. Μή χορηγηποίησις τεκμηρίου ἄρθρ. 10 Ν. 1234, Π 9597 σ. 123.— Παροχή ἐργασίας ὑπό ἐφεδρικοῦ (ἐπικουρικοῦ) ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου μετά πρόσληψιν ἑκάστοτε ὁσάκις ὁ ἐργοδότης εἶχεν ἀνάγκην αὐτοῦ· οὐ δικαίωμα ἀδείας Π 502 σ. 903.— Ὑποβολή κατά μισθωτοῦ μηνύσεως καί συνέπειαι. — Π. 1344 σ. 460. — Συνεχής ἀπασχόλησις μισθωτοῦ ΝΖ σ. 869, Π 39 σ. 1124.—Ἐφαρμογή ν. 539|45 καί κῦρος συμβάσεως ἐργασίας, ΝΖ σ. 860.— Οὐ δικαίωμα μισθωτοῦ προσληφθέντος εἰς ΥΕΚΑ ὑπό διευθυντοῦ ἄνευ ἐξουσιοδοτήσεως νόμου Π 9501|1949 σ. 75.—Ἐνάσκησις δικαιώματος ἀδείας κατ' αἴτησιν μισθωτοῦ, ΝΖ σ. 860.— Ἀπαγόρευσις ἀπολύσεως μισθωτοῦ κατά διάρκειαν ἀδείας, ΝΖ σ. 863.— Ἀντίθεσις καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, γενομένης ἕνεκα τοῦ λόγου αἰτήσεως καί λήψεως ἀδείας, πρός ἄρθρον 281 Α.Κ. Π 599 σ. 989.— Διαθεσιμότης μισθωτοῦ καί δικαίωμα ἀδείας, ΝΖ σ. 863.— Στρατευόμενοι μισθωτοί καί δικαίωμα ἀδείας, ΝΖ σ 864.— Λουτροθεραπεία ἀναπήρων· προϋποθέσεις δικαιώματος κατ' ἄρθρον 53 Α.Ν. 1324|1949· διαπίστωσις ἀνάγκης λουτροθεραπείας. Δικαίωμα πασχόντων ἐκ φυματιώσεως, Π 2265 σ. 957.— Ἔκτασις δικαιώματος ἀδείας λουτροθεραπείας ἀναπήρων· προϋποθέσεις· ὑποχρέωσις ἐργοδότου εἰς χορήγησιν ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν, ἀνεξαρτήτως ἂν παρῆλθεν ἡ θερινή ἢ ἄλλη περίοδος καταλληλοτέρα δι' ἀναθεραπείαν Π. 2280 σ. 1006.

Ἀποδοχαί ἀδείας: Δικαίωμα ἀποδοχῶν ἀδείας, ΝΖ σ. 869.— Ἀποδοχαί ἀδείας· ἔννοια· οὐ καί κατοικία, Π 1948 σ. 108, Π 3249 σ. 1027.— Συνυπολογισμός εἰς μισθόν καί ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατά Κυριακάς καί νυκτερινάς ὥρας. Βάσις ὑπολογισμοῦ ἡ νόμιμος διά συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας μισθοδοσία, Π 957 σ. 404, Π. 3249 σ. 1027. Πρβλ. Εἰσαγ.σ. 103.— Συνυπολογισμός ἀντιτίμου τροφῆς εἰς μισθόν κατά διάρκειαν ἀδείας· ὑπαλληλική ἰδιότης μαγείρου, Π 3249 σ. 1027.—Ὡρῶν ἐυρτῶν τῶν ἐν ἀδείᾳ, Ἐγκ. σ. 366.— Ἐφαρμογή Α.Ν. 539|1945· ὑποχρέωσις παροχῆς εἰς μισθωτόν κατά διάρκειαν ἀδείας συνήθους μισθοῦ ἐν ἀνυπαρξίᾳ εἰδικῆς ρυθμίσεως διά συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, Π 957 σ. 404.

Ἀποζημίωσις ἡμερῶν ἀδείας ἐν ἀπολύσει. Δικαίωμα μισθωτοῦ εἰς ἀποζημίωσιν ὀφειλομένης ἀδείας καί μή χορησιμοποιηθείσης ἕνεκα ἀπολύσεως· ὅροι, Π 9501 σ. 75, Π 1344 σ. 460, Π 521 σ. 558, Π 2096 σ. 759, Π 2274 σ. 806, Π 1708 σ. 832, ΝΖ σ. 861, Π 5277 σ. 989, Π 2693 σ. 1005, Π 28 σ. 1091, Π 39 σ. 1124.— Προϋπόθεσις ἡ ὕπαρξις ἐγκύρου συμβάσεως ἐργασίας, Π 9501 σ. 75, Π 1138 σ. 932.— Εἰδική δι' ὑπ' ἀριθ. 976|47 πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀποζημίωσις προσωπικοῦ Δημοσίου ἕνεκα ἀπολύσεως· μή ἀποκλεισμός ἀποζημιώσεως ἡμερῶν ἀδείας, Π 9597 σ. 123, Π 2274 σ. 806, Π 6644 σ. 1004, contra Π 2123 σ. 835.— Ἀποζημίωσις μισθωτῶν Δημοσίου διά μή χορηγηθεῖσαν ἄδειαν ἕνεκεν ἀπολύσεως, Π 6644 σ. 1004.— Δικαίωμα μισθωτῶν προσληφθέντων διά τήν ὑπηρεσίαν Ἀου Διαμερίσματος Διανομῶν κατά Ν. 515|45. Χαρακτηρισμός σχέσεως ὡς ἰδιωτικοῦ δικαίου, Π 9597 σ. 123.— Προσωπικόν ἐφοδίων ἐξωτερικοῦ· ἐφαρμογή πράξεως Ὑπ. Συμβουλίου 976|47 δι' ἀποζημίωσιν λόγῳ ἀπολύσεως· μή κατάργησις ἀποζημιώσεως μισθωτῶν Δημοσίου διά μή χορηγηθεῖσαν ἄδειαν, Π 2123 σ. 835.— Δικαίωμα καί ὁδηγῶν αὐτοκινήτων γραφείων νομομηχανικῶν. Μή κατάργησις δι' ὑπ' ἀριθ. 956 καί 976|1947 πράξεων Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀποζημιώσεως ἡμερῶν ἀδείας κατ' Α. Ν. 539|1945 ἕνεκα ἀπολύσεως, Π. 6644 σ. 1004.— Ἔννοια ὅρου νόμου «δι' ἀφορμήν βαρύνουσαν τόν ἐργοδότην»· εἰς ταύτην ὑπάγεται καί ἡ μείωσις τῆς παραγωγῆς, Π 521 σ. 558.— Ὕπαρξις δικαιώματος καί ἐπί ἀπολύσεως ἐν ἀρχῇ ἡμερολογιακοῦ ἔτους, Π 2096 σ. 759. —Ἀσυνδύαστον μή καταβολῆς ἀποζημιώσεως ἡμερῶν ἀδείας πρός κῦρος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Π 2975 σ. 1081, Παρατ. σ. 1081.— Προϋπόθεσις συνεχής ἐπί δωδεκάμηνον ἐργασία, Π 39 σ. 1124.— Ἀποζημίωσις ἀδείας ἕνεκα ἀπολύσεως πρό συμπληρώσεως βασικοῦ χρόνου, Π 3747 σ. 1127.

Ἀδικαιολόγητος πλουτισμός. Ἄκυρος σύμβασις ἐργασίας· ἀξίωσις ἀποζημιώσεως βάσει ἀρχῶν ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, ΝΖ σ. 5, Π 1 σ. 260, Π 1885 σ. 715, Π 43 σ. 741, Π 8038 σ. 1042.— Ἀπαράδεκτον εἰσαγωγῆς κατά διαδικασίαν Ν Γ' ΚΟΔ ἀγωγῆς περί ἀποζημιώσεως βάσει ἀρχῶν ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἐκ παροχῆς ἐργασίας ΑΠ 101 σ. 296, Π 1344 σ. 460, Π 1603 σ. 554, Π 1440 σ. 663, Π 1885 σ. 715, Π 43 σ. 741, Π 2288 σ. 790, Π 585 σ. 869, Π 11 σ. 853, Π 2938 σ. 901, Π 2590 σ. 941, Π 2525 σ. 950, Π 13 σ. 1000.—Contra: Π 6635 σ. 949, Π 1 σ. 260, Π 801 σ. 998. Πρβλ. Ἄρθρ. σ. 132.—Παροχή ἐργασίας ὑπέρ τά νόμιμα χρονικά ὅρια· ἀξίωσις ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ Π 998 σ. 399, Π 1603 σ. 554, Π 1440 σ. 663, Π 43 σ. 741, Π 11 σ. 853, Π 2938 σ. 901, Π 2525 σ. 950, Π 801 σ. 998, Π 13 σ. 1000.— Παροχή ἐργασίας κατά Κυριακάς· ἀξίωσις ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ Π 1603 σ. 554, Π 43 σ. 741, Π 13 σ. 1000, πρβλ. Π 2288 σ. 790, Π 2590 σ. 941.—Παροχή ἐργασίας καθ' ἡμέρας ὑποχρεωτικῆς ἀναπαύ-

σεως· ἀξίωσις ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ Π 998 σ. 399, Π 711 σ. 657, Π 585 σ. 839, Π 6635 σ. 949.— Παροχὴ ὑπερωριακῆς ἐργασίας ὑπὸ ὑπαλλήλου Δήμου ἄνευ ἐγκριτικῆς ἀποφάσεως Νομάρχου· οὐ δικαίωμα ἀποζημιώσεως οὐδὲ βάσει κανόνων ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ Π 706 σ. 1063.

Ἀδίκημα (ποιν.). Ἀπόλυσις μισθωτοῦ μεθ' ὑποβολὴν μηνύσεως· βλ. λ. ***Ἀνεργία*** παράγρ. Β. ***Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας*** παρ. Ε.— Ποινικαὶ κυρώσεις Α. Ν. 690|1945· προϋπόθεσις ἐπιβολῆς ἡ ὕπαρξις ὀφειλῆς ἐργοδότου πρὸς μισθωτὸν ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἐπιδομάτων Ν. 3514 Πλημ. 16971 σ. 905.— Στοιχεῖον ποινικοῦ ἀδικήματος διὰ μὴ ἐμπρόθεσμον καταβολὴν ἀποδοχῶν κατ' Α. Ν. 690|1945· ἀδιάφορος ἡ μὴ ἀπασχόλησις κατὰ χρόνον ὑποβολῆς μηνύσεως. Πλημ. Θεσσ. 100 σ. 304. πρβλ. παραπ. σ. 304.— Σκέψεις τινὲς ἐπὶ τοῦ Α. Ν. 690|1945. ΝΖ σ. 532.— Χρησιμοποίησις ὑπὸ ἐργοδότου διὰ φορτοεκφορτώσεις ἐργατῶν μὴ ἐφωδιασμένων δι' ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος· οὐ ποινικὸν ἀδίκημα Πλημ. 296 σ. 752.— Ποιναὶ μόνον κυρώσεις ἐν μὴ ἀναγγελίᾳ λήξεως συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου καὶ οὐχὶ ἀκυρότης Π 322 σ. 495, Π 1767 σ. 662, Π 16 σ. 744, Π. 2175 σ. 805, Π 2223 σ. 842, Π 2538 σ. 954, Π 56 σ. 1052, Π 29 σ. 1091, Παραπ. σ. 1124. Πρβλ. Παραπ. σ. 487, Π 39 σ. 1124, Παραπ. σ. 1033.

Ἀδικοπραξία. Ἐξωσυμβατικὴ εὐθύνη ἐργοδότου ΝΖ σ. 536.—Ἐπιρροὴ ἀγνοίας νόμου ΝΖ σ. 433.

Ἀδυναμία. Παροχῆς ὑπηρεσιῶν ὑπὸ μισθωτοῦ· τύχη συμβάσεως ἐργασίας· δικαίωμα μισθοῦ. Βλ. ***Ἀσθένεια, Ἐργασίας σύμβασις, Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας*** (παράγρ. Ε). — Ἔννοια διατάξεως ἄρθρου 2 Α.Ν. 2672|1940· ἐφαρμογὴ ἐπὶ περιπτώσεων πραγματικῆς ἀδυναμίας ἐπιχειρήσεων ἐξ ἀνωτέρας βίας Π 1060 σ. 461.

Ἀεροπλάνων συνοδοί. Παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ «συνοδοῦ ἑδάφους» ἀεροπλάνων. Χαρακτηρισμὸς ὡς ὑπαλληλικῆς καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως Ν. 2112 ΑΠ 278-280 σ. 450, Π 10613 σ. 161.

Αἴτησις ἀκυρώσεως. Ἀπαράδεκτον λόγου δι' οὗ ἀμφισβητεῖται τὸ οὐσιῶδες βάσιμον αἰτιολογίας διοικ. πράξεως ΣΕ 734 σ. 83. — Κατὰ πράξεων συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τάξεων στρατοῦ, Π 43 σ. 263, Π 857 σ. 314.—Ἀκύρωσις πράξεως συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ περὶ διορισμοῦ προσώπου τοῦ Ν. 751|1948· δεδικασμένον διὰ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, Π 857 σ. 314.—Κατὰ ἐκτελεστῶν πράξεων διοικητικῶν Ἀρχῶν· στέρησις εἰς περίπτωσιν πλήρους ἀποδοχῆς τῆς πράξεως ἢ ἀνεπιφυλάκτου συναινέσεως, ΣΕ 1303 σ. 271.—Ἡ παρὰ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἐξέτασις τῆς ὑπάρξεως συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὴν προσβολὴν διοικητικῶν πράξεων, ΝΖ 394.— Ἐφαρμογὴ διαιτητικῆς ἀποφάσεως· ἀναστολὴ ἐκτελέσεως μετ' αἴτησιν ἀκυρώσεως Π 685 σ. 646.— Εἰσπραξις εἰσφορῶν Ταμείου Ἀνεργίας κατὰ διαδικασίαν εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων· ἀνεπίτρεπτον αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἐκ τῆς ὑπάρξεως παραλλήλου προσφυγῆς κατὰ Νόμων περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων ΣΕ 1120 σ. 707.— Γνῶσις διοικητικῆς πράξεως καὶ προθεσμία προσφυγῆς ΣΕ 282 σ. 812. — Συμμόρφωσις διοικουμένου ὑπαλλήλου πρὸς πρᾶξιν μεταθέσεως· μὴ θεώρησις ὡς ἀποδοχῆς αὐτῆς· οὐκ ἀπαράδεκτον αἰτήσεως ἀκυρώσεως, ΣΕ 354 σ. 857. — Δεδικασμένον ἐξ ἀποφάσεως Συμβουλίου Ἐπικρατείας Π 2572 σ. 60, Π 857 σ. 314, Π 3549 σ. 1023.

Ἀκυρότης. Περὶ ἀκυροτήτων ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ ΝΖ σ. 1.—Συμβάσεως ἐργασίας ἀλλοδαποῦ μὴ ἐφωδιασμένου δι' ἀδείας τῆς Ἀρχῆς· ἀνεφάρμοστον ν. 2112 ΑΠ 545 σ. 9, πρβλ. Εἰσαγ. σ. 8.—Ὅρων ἀτομικῆς συμβάσεως ἀντιτιθεμένων πρὸς εὐνοϊκωτέρους ὅρους συλλογικῆς Π 9551 σ. 20.— Συμβάσεως ἀντιθέτου πρὸς νομοθετικοὺς ὁρισμοὺς περὶ ἐπιβλέψεως λειτουργίας καὶ συντηρήσεως κινητηρίων μηχανῶν καὶ ἀτμολεβήτων. Χαρακτὴρ τούτων ὡς δημοσίου συμφέροντος ΑΠ 597 σ. 58.—Συμβάσεως ἐργασίας μισθωτοῦ ΥΕΚΑ προσληφθέντος ὑπὸ Διευθυντοῦ ἄνευ ἐξουσιοδοτήσεως νόμου, Π 9501 σ. 74, Π 6485 σ. 1043.—Συμβάσεως περὶ παροχῆς ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς καὶ ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια Π 1603 σ. 554.—Συμβάσεως ἐργασίας· ἀξίωσις ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ· ἀρμοδιότης. Βλ. λ. ***Ἀδικαιολόγητος πλουτισμός, Ἐργατικαὶ διαφοραί*** παράγρ. Α.—Συμβάσεως ἐργασίας κατὰ παράβασιν νόμου περὶ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης Π 297 σ. 261. — Ἀπολύσεως ἐν καταχρήσει δικαιώματος Π 786 σ. 18, Π 2878 σ. 208, Π 539 σ. 989, Π 3195 σ. 1084.—Συμβάσεως ἐργασίας· ἐφαρμογὴ ἄρθρου 1 ν. 3514 διὰ τὸ ἀδιάλυτον διαρκούσης τῆς στρατεύσεως Π 1145 σ. 761. — Συμβάσεως καὶ ν. 539|45 περὶ ἀδειῶν ΝΖ σ. 860, Π 1138 σ. 932.—Συμβάσεως ἐργασίας μαγείρου ἄνευ βιβλιαρίου ὑγείας Π 1138 σ. 932, Π 3038 σ. 1042.—Συμβάσεως ἐργασίας· ἀνεφάρμοστον νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ΑΠ 545 σ. 9, ΑΠ 597 σ. 58, Π 9501 σ. 75, Π 1 σ. 260, Π 297 σ. 261, Π 1885 σ. 715, Π 1128 σ. 932, Π 3038 σ. 1042, Π 6485 σ. 1043.—Συμβάσεως ἐργασίας ἀνεφάρμοστον συλλογ. συμβάσεων ἐργασίας· Π 1885 σ. 715, Π 1 σ. 260.—Καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου κατ' ἄρθρ. 672 Α. Κ. ἐκ τῆς μὴ ὑπάρξεως σπουδαίου λόγου διὰ καταγγελίαν, Π 39 σ. 1124. —Ἄλλα θέματα βλ. εἰς λ. ***Αἴτησις ἀκυρώσεως, Ἀνεργία, Ἀποδοχαί, Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, Νεοπολεμισταί, Νόμισμα, Παραίτησις, Στράτευσις, Συλλογικαὶ διαφοραί, Συλλογικαὶ συμβάσεις*** κλπ.

Ἁλιεῖς. Ἁλιεὺς μὴ ἀπογραφεὶς νομίμως ὡς ἐργάτης θαλάσσης· δὲν θεωρεῖται ἠσφαλισμένος παρὰ τῷ Ν.Α.Τ. ὑποχρεωτικὴ ἀσφάλισις Ι.Κ.Α.· ἐργατικὸν ἀτύχημα· ἀνυπόχρεον ἐργοδότου δι' ἀποζημίωσιν Π 122 σ. 519.

Ἀλλοδαποί. Παράνομος σύμβασις ἐργασίας ἀλλοδαποῦ μὴ ἐφωδιασμένου δι' ἀδείας τῆς Ἀρχῆς· ἀνεφάρμοστον ν. 2112· ΑΠ 545 σ. 9, πρβλ. Εἰσαγ. σ. 8.— Πρόσωπα ἀσχολούμενα εἰς ἐπιχειρήσεις ἐδρευούσας ἐν ἀλλοδαπῇ ἐργαζομένας προσκαίρως ἐν ἡμεδαπῇ· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς Ταμ. Ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 36. —Ἐφαρμογὴ ὑ. ἀ. 8930|1946 καὶ ἐπὶ ἀλλοδαπῶν ἑταιριῶν, Π 2128 σ. 739.

Ἀμέλεια. Παθόντος ἐν ἐργατικῷ ἀτυχήματι Π 543 σ. 79, Π 10219 σ. 508.—Προϋποθέσεις τῆς ἐκ τῶν ἄρθρ. 657 καὶ 658 Α. Κ. ἀξιώσεως μισθοῦ ἢ ἔλλειψις καὶ ἐλαφρὰ ἐπ ἀμελείας τοῦ μισθωτοῦ Π 2619 σ. 210.—Ἀπολυθέντος περὶ τὴν ἐξεύρεσιν ἐργασίας· συνέπειαι Π 3250 σ. 987.

Ἀμερικανικαὶ Ἑταιρίαι. Προσωπικὸν αὐτῶν μετὰ Ν.Δ. 1275|1949· μισθὸς ὁδηγῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων· ἐφαρμογὴ εἰδικῶς ὑπ' ἀριθ. 1|1949 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Π 119 σ. 202.— «Ἄτκινσον - Ντρέϊκ» διάλυσις· οὐχ ὑποχρεώσεως καταβολῆς ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων Π. 2643 σ. 851.

Ἀμοιβή. Κατὰ μονάδα ἐργασίας καὶ πρόσθετος ἀμοιβὴ δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς· βάσις ὑπολογισμοῦ, Γν. Σ. σ. 719, βλ. καὶ λ. *Φορτοεκφορτωταί.*

Ἀμφιβολία. Ἔλλογος ἐργοδότου περὶ τῆς καταβλητέας ἀποζημιώσεως· οὐκ ἀκυρότης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 9 ν. 118|45· Π 316 σ. 496, Π 1620 σ. 514, Π 4 σ. 640, Π 3396 σ. 1037.

Ἀναβολή. Κατατάξεως λόγῳ ὑγείας καὶ προστασία Ν. 3514 Π 886 σ. 132.

Ἀναγγελία. Βλ. λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Β).

Ἀναγκαστικὴ σχέσις ἐργασίας. Βλ. λ. *Νεοπολεμισταί, Στράτευσις* (παράγρ. Η').

Ἀναγνώρισις. Ὑποχρεώσεως ὑπὸ Δήμου· τύπος· ἔγκρισις Νομάρχου Π 706 σ. 1003.

Ἀναγνωριστικὴ ἀγωγή. Βλ λ. *Ἀγωγή, Ἐργατικαὶ διαφοραί* (παράγρ. Α').

Ἀναδοχή. Ἔννοια μεταβολῆς προσώπου ἐργοδότου κατ' ἄρθρ. 6 Ν. 2112· μεταβίβασις ἐπιχειρήσεως καὶ ἀναδοχὴ χρεῶν κατ' ἄρθρ. 479 Α.Κ. Π 2288 σ. 790.

Ἀναδρομικότης. Ἐξουσία Ὑπουργῶν κατὰ Ν. 28|1944 πρὸς καθορισμὸν μισθῶν καὶ ἀναδρομικῶς κατ' Α.Ν. 866|1946· προϋποθέσεις ΣΕ 29 σ. 201, ΣΕ 205 σ. 784, ΣΕ 658 σ. 878.—Ἀναδρομικὴ ἰσχὺς ὑ. ἀ. 29488|2592|1949· ἐξουσιοδότησις ἐκ τοῦ Α.Ν 866|1946 ΣΕ 658 σ. 878. — Ἀκυρότης ὑ. ἀ. 18337|2143|1948 ὡς πρὸς ἀναδρομικὴν ἰσχὺν αὐτῆς· δικαίωμα ἀναδρομικῆς ἀμοιβῆς δυνάμει εἰδικῆς συμφωνίας Π 2 σ. 258.— Ἀναδρομικὴ ἰσχὺς ἀ. ν. 1427|1950 προκειμένου περὶ Νόμου δημοσίου συμφέροντος· αὐτεπάγγελτος ὑπὸ τῶν δικαστηρίων ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ ἐπιδίκων διαφορῶν Π 253 σ. 406.— Ἐκτίμησις περιεχομένου νόμου πρὸς κρίσιν περὶ ἀναδρομικῆς ἰσχύος αὐτοῦ Π 253 σ. 406.—Ἀναδρομικὴ μείωσις ἀποδοχῶν· κῦρος ὑ. ἀ. 16374|1950, Π 3195 σ. 1035, Π 1493 σ. 1026.

Ἀναθεώρησις. Ἀποζημίωσις μισθωτοῦ διὰ σωματικὴν βλάβην· μεταβολὴ συνθηκῶν καὶ μεταρρύθμισις δικαστικῆς ἀποφάσεως· ἀντιγωγὴ μειώσεως παροχῶν, λόγῳ κερδῶν παθόντος ἐξ ἀσκήσεως νέου ἐπαγγέλματος ΑΠ 328 σ. 653, Ἀγορ. Εἰσαγγ. σ. 653.—Ἔννοια Ν. 6439|1935· μεταβολὴ οὐσιώδης συνθηκῶν, ὑφ' ἃς ἐξεδόθη ἡ ἐπιδικάζουσα περιοδικὰς παροχὰς δικαστικὴ ἀπόφασις· τοιαύτη καὶ ἡ αὔξησις τιμαρίθμου ΑΠ 328 σ. 653, Ἀγορ. Εἰσαγγ. σ. 653.

Ἀναίρεσις. Ἀνεπιτρεπτὸν ἀναιρέσεως κατ' ἀποφάσεων κατ' ἄρθρ. 6 ν. 3514 μεταβατικὴ ἰσχὺς ν. δ. 331|1941 καὶ 664|1942 ΑΠ 568 σ. 81, Π 4853 σ. 81, Π 149 σ. 82. — Προσβολὴ πρωτοβαθμίου ἀποφάσεως μετὰ δευτεροβαθμίων· ἀπαράδεκτος ΑΠ 101 σ. 296.— Δικόγραφον αἰτήσεως· διατύπωσις λόγων· ἀοριστία ΑΠ 245 σ. 458. -- Ἀντιφατικαὶ ἀποφάσεις· πότε λόγος ἀναιρέσεως, ΑΠ 274 σ. 510. — Διὰ μὴ λῆψιν ὑπ' ὄψιν ἀποδεικτικῶν ἐγγράφων ΑΠ 288 σ. 513. — Ἔννοια ἄρθρου 807 ἐδ. 7 Πολιτικῆς Δικονομίας ΑΠ 414 σ. 690. — Ἐσφαλμένη κήρυξις ἀρμοδιότητος ἐπὶ ἀναρμοδιότητος λόγῳ ὕλης· λόγος ἀναιρέσεως, Α. Π. 101 σ. 296.— Ψευδὴς ἑρμηνεία ἢ ἐσφαλμένη ἐφαρμογὴ νόμου· λόγος ἀναιρέσεως ΑΠ 590 σ. 76, ΑΠ 221 σ. 347, ΑΠ 215 σ. 354. — Μὴ ὀρθὴ ὑπαγωγὴ πραγματικῶν περιστατικῶν εἰς ἔννοιαν ἄρθρ. 281 Α. Κ.· λόγος ἀναιρέσεως Π 1179 σ. 69, Σημ. σ. 70.—Διαφωνία τμημάτων· παραπομπὴ εἰς ὁλομέλειαν, ΑΠ 608 σ. 84.— Ἀπαράδεκτον ἰσχυρισμοῦ τὸ πρῶτον ἐν τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ ΑΠ 611 σ. 159, ΑΠ 255 σ. 362, ΑΠ 103 σ. 365, ΑΠ 309 σ. 516.— Παραδεκτὸν νέου ἰσχυρισμοῦ τὸ πρῶτον παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ, ἀναγομένου εἰς κοινὴν εὐταξίαν, ΑΠ 199 σ. 397.— Λόγος ἀναιρέσεως ἀμφισβητῶν βαρύτητα τεκμηρίων· ἀπαράδεκτος ΑΠ 578 σ. 160. —Ἀναίρεσις ἀποφάσεως· ἐπάνοδος διαδίκων εἰς τὴν πρὸ ταύτης κατάστασιν, ΑΠ 97 σ. 199.— Αἰτιολογία, μὴ πληττομένη, στηριζουσα ἐπαρκῶς τὸ διατακτικόν· ματαία ἔρευνα ἐπικουρικῆς αἰτιολογίας ΑΠ 261 σ. 401.

Ἀνάκλησις. Πράξεως περὶ ἐγγραφῆς μισθωτοῦ ὡς ἠσφαλισμένου ἢ συνταξιοδοτήσεως. Πάροδος μακροῦ χρόνου καὶ ἀντίθεσις πρὸς ἀρχὰς χρηστῆς διοικήσεως· ἀνακλητὸν διοικ. πράξεων· ὅροι ΣΕ 257 σ. 83, ΣΕ 1251 σ. 710. — Καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας διὰ προσκλήσεως εἰς ἐπανάληψιν ἐργασίας· συνέπειαι Π 1145 σ. 701. — Τοποθετήσεως βάσει ἀ. ν. 751|1948 ἐν οἰκειοθελεῖ προσλήψει ἄλλου, Γν. Σ σ. 1049.

Ἀνακοπή. Κατ' ἐπιταγῆς πρὸς πληρωμήν. Π 2511 σ. 170.—Ἐργοδότου κατὰ πράξεως ἐπιβολῆς εἰσφορῶν ΙΚΑ. Ἄρθρ. 235 Πολιτ. Δικον. Π 2750 σ. 269. — Πρὸς ἀκύρωσιν ἐκτελέσεως δι' εἰσπραξιν εἰσφορῶν Ταμείου Ἀνεργίας Ἄρθρ. 871, 235 Πολιτ. Δικονομίας. Δικαιοδοσία Προέδρου καὶ Δικαστηρίου Π 244|1950 σ. 637.

Ἀνάπαυσις. Ἔννοια ἄρθρου 6 δ|τος 7|14|12| 1932· δικαίωμα 24ώρου ἀναπαύσεως προσωπικοῦ λεωφορείων ἀνὰ περίοδον ἑπτὰ ἡμερῶν. Προϋπόθεσις ἡ προηγουμένη πάροδος ἓξ ἡμερῶν πραγματικῆς ἐργασίας καὶ ὄχι ἁπλῶς ἐργασίμων ΑΠ 590σ. 76, Ἀγόρ. Εἰσαγγ. σ.76,

πρβλ. Π 3846 σ. 77.—Δικαίωμα άμοιβῆς διά παροχήν ἐργασίας καθ' ἡμέρας ὑποχρεωτικῆς ἀναπαύσεως· ἀναζητησις δι' ἀγωγῆς ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ· ἐφαρμοστέα διαδικασία Π 585 σ. 839, Π 998 σ. 399, Π 6635 σ. 949.—Παροχή ἐργασίας καθ' ἡμέρας ἀναπαύσεως· προσωπικόν Ξενοδοχείων· ἀξίωσις ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, Π 711 σ. 657.

Ἀνάπηροι. Βλ. καὶ λ. ***Νεοπολεμισταί.*** Ἀνίσχυρον Α. Ν. 1324|1949 περὶ προστασίας καὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἀναπήρων πολέμων ὁπλιτῶν καὶ θυμάτων πολέμου, ΣΕ 995 σ. 655. — Δικαίωμα ἀδείας λουτροθεραπείας· προϋποθέσεις κατ' ἄρθρον 53 Α. Ν. 1324|1949· διαπίστωσις ἀνάγκης λουτροθεραπείας· δικαίωμα τῶν πασχόντων ἐκ φυματιώσεως, Π 2265 σ. 957. — Ἔκτασις δικαιώματος ἀδείας λουτροθεραπείας· προϋποθέσεις· ὑποχρέωσις χορηγήσεως ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν, ἀνεξαρτήτως ἂν παρῆλθεν ἡ θερινὴ ἢ ἄλλη περίοδος καταλληλοτέρα δι' ἀεροθεραπείαν, Π 2980 σ. 1006. Βλ. ὡς πρὸς προστασίαν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ κατὰ ν. 751|1948 λ. ***Στράτευσις,*** παράγρ. Η.

Ἀναπροσαρμογή. Ἐπιδομάτων ΙΚΑ, Ἔγκ. σ. 275. Βλ. καὶ λ. ***Ἀναθεώρησις.***

Ἀναστολή. Λειτουργίας δημοσίων κέντρων διασκεδάσεως· τύχη συμβάσεως προσωπικοῦ των μετὰ σχετικὴν ἀπόφασιν Ὑπουργ. Συμβουλίου, ΑΠ 491 σ. 10.— Συμβάσεως ἐργασίας καὶ 13ος μισθός ΝΖ σ. 54, Π 32 σ. 1141.— Ἐκτελέσεως διαιτ. ἀποφάσεως μετ' αἴτησιν ἀκυρώσεως Π 685 σ. 646.— Ἐκτελέσεως συμβάσεως· συνυπολογισμὸς χρόνου εἰς πραγματικὴν ἐργασίαν δι' ἀποζημίωσιν ν. 2112, Π 32 σ. 1141.— Ἐξόδου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ὑπαλλήλων ἀνωνύμων ἑταιριῶν μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας μέχρις ὑπογραφῆς εἰρήνης· ἔννοια ν. δ. 2130|1943, Π 2931 σ. 1074.— Λειτουργίας ἐπιχειρήσεως ἐξ ἀνωτέρας βίας· τύχη συμβάσεως ἐργασίας Π 27 σ. 1077. Βλ. λ. ***Ἐργασίας σύμβασις.*** Βλ. καὶ λ. ***Δικαιοστάσιον, Παραγραφή, Προθεσμία.***

Ἀναψηλάφησις. Κατὰ διαδικασίαν Ν. 3514· ἀπαράδεκτον· ἔννοια Ν. Δ. 331|1941 καὶ 664|1942· μεταβατικὴ ἰσχύς, Π 4653 σ. 81, Π 149 σ. 82.

Ἀνέλεγκτον. Ἐκτιμήσεως πραγμάτων, ΑΠ 53 σ. 204, ΑΠ 52 σ. 206, ΑΠ 16 σ. 207.— Κρίσεως, ὅσων ἀφορᾷ τὴν στάθμισιν καὶ βαρύτητα τῶν δικαστ. τεκμηρίων ΑΠ 578 σ. 160.— Ἐκτιμήσεως ἐγγράφου ἐν σχέσει πρὸς ἀποδεικτέον θέμα ΑΠ 103 σ. 365.— Κρίσεως ἐργοδότου πρὸς θέσιν μισθωτοῦ εἰς κατάστασιν διαθεσιμότητος λόγῳ ἐλλείψεως καὶ περιορισμοῦ ἐργασιῶν· περιορισμὸς μόνον ἐκ τοῦ ἄρθρου 281 Α. Κ. Π 3718 σ. 892.

Ἀνεργία (Ν. 118|1945). ***Α'. Γενικά. Προϋποθέσεις, ἔκτασις ἐφαρμογῆς ν. 118|45.*** Ἱστορικὴ ἀνασκόπησις νομοθετημάτων περὶ προστασίας μισθωτῶν κατὰ τῆς ἀνεργίας ΝΖ σ. 487.— Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρον 9 Ν. 118|1945. Σκοπὸς συστάσεως Ταμείου Ἀνεργίας ΑΠ 409 σ. 788.— Προϋπόθεσις ἡ ἐγγραφὴ πράγματι τοῦ ἀσφαλισμένου εἰς τὰ μητρῶα ΙΚΑ ἢ ἄλλου ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ Π 3959, σ. 1123. Παρατ. σ. 1123—Ἔννοια ἐπεκτάσεως Ν. 118|1945 διὰ τοῦ ἀπὸ 8|11 Μαΐου 1946 Ν. Δ. ΑΠ 118 σ. 351.— Ἀσφάλισις μισθωτῶν καὶ σύστημα καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας· ἑρμηνεία ἀ. ν. 1255|1949 Ἔγκ. σ. 34.— Ἐναρξις ἰσχύος ν. δ. 1255|49, Ἔγκ. σ. 34, Π. 1661 σ. 661.— Μεταρρυθμίσεις Ν. 118|45 διὰ ν. δ. 1255|1949, Π 322 σ. 495, Π 589 σ. 546, Π 1829 σ. 635, Π 16 σ. 744, Π 3249 σ. 1027, Π 457 σ. 746, Π 2930 σ. 954.— Σκοπὸς τῶν διὰ ν. δ. 1255 μεταρρυθμίσεων, Π 3243 σ. 1079.— Βάσις ἀσφαλίσεως μετὰ ν. δ. 1255|49, Π 1829 σ. 635, Π 2324 σ. 849.—Ἀλλαγὴ διὰ ν. δ. 1255|49 κριτηρίου ὑπαγωγῆς εἰς ἀσφάλισιν Ταμείου Ἀνεργίας Π 589 σ. 546, Π 2946 σ. 994.— Προηγουμένη τοῦ ν. δ. 1255|49 τακτικὴ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας· ὑπαγωγὴ εἰς ἄρθρ. 9 Ν. 118, Π 6 σ. 605, Κίσαγ. σ. 604.—Ἰσχὺς προγενεστέρων Ν.Δ 1255|1949 εἰδικῶν διατάξεων περὶ μὴ ὑπαγωγῆς μισθωτῶν εἰς Ν. 118|1945 Π 8595 σ. 928, Π 3249 σ. 1027. Πρβλ. Π 1829 σ. 635.—Κύκλος μισθωτῶν ὑπαγομένων εἰς ἀσφάλισιν Ταμείου Ἀνεργίας μετὰ τὸ Ν.Δ 1255|1949 καὶ συνεπῶς καὶ εἰς καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, Π 2077 σ. 758, Π. 8595 σ. 928, Π 2946 σ. 994, Π 3959 σ. 1123, Π 39 σ. 1124.— Περιοριστικαὶ ἐξαιρέσεις Ν. Δ. 1255|1949, Π. 2946 σ. 994.— Ἀδιάφορον δι' ὑπαγωγὴν εἰς ἀσφάλισιν Ταμ. Ἀνεργίας μετὰ ν. δ. 1255|49 ἂν ὁ ἐργοδότης ἀσκῇ ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν Π 2324 σ. 849.— Ἐξαίρεσις διὰ ν. δ. 8|11 Μαΐου 1946 ἐπιχειρήσεων, ὧν οἱ μισθωτοὶ ἀσφαλίζονται κατὰ τοῦ κινδύνου ἀνεργίας εἰς ἄλλους, πλὴν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ἀσφαλιστικοὺς ὀργανισμούς Π 1620 σ. 514.— Ἀσφάλισις προσωπικοῦ ἐφημερίδων εἰς μόνον εἰδικὸν Ταμεῖον· ἀνεφάρμοστον Ν. 118|1945 καὶ μετὰ Ν. Δ. 1255|1949· παῦσις ἰσχύος καὶ εἰδικοῦ ν. 1126|1946, Π 1620 σ. 514.— Ὑπαγωγὴ προσωπικοῦ μὴ ἡμερησίων ἐφημερίδων· χαρακτὴρ ἐφημερίδος ὡς ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεως Π 1796 σ. 711.— Ὑπαγόμενοι εἰς Ν. 118|45, ὡς ἐπεξετάθη διὰ τοῦ ν.δ. 8|5|46, ἐπιχειρήσεις· ὑπαγωγὴ καὶ λατομείων, ὡς βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐφ' ὅσον ἐπεξεργάζονται προϊόντα γῆς καὶ μεταποιοῦν αὐτὰ διὰ βιομηχανικῶν μέσων καὶ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ Π 2695 σ. 599, Παρατ. σ. 599.— Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καὶ ὀλ. προσωπικοῦ Ὀργανισμοῦ διαχειρίσεως συμμαχικοῦ ὑλικοῦ (ΟΔΙΣΥ) Π 1829 σ. 635, Π 2324 σ. 849, πρβλ. Π 8595 σ. 928.— Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 μετὰ τὸ Ν. Δ. 1255|1949 καὶ ἐπὶ προσωπικοῦ ΥΕΚΑ· Ἰσχυρισμὸς ἀκυρότητος τῆς περὶ συστάσεως τῆς ΥΕΚΑ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως· κύρωσις αὐτῆς διὰ Ν. 335|1947 καὶ 1422|1949, Π 559 σ. 930.— Ὑπαγωγὴ μετὰ τὸ Ν. Δ. 1255 καὶ μισθωτῶν μεταλλείων καὶ λιγνιτωρυχείων· κατάργησις διὰ Ν. Δ. 1255|1949 προϊσχύοντος νομοθετικοῦ καθεστῶτος Π 2946 σ. 994.— Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ μισθωτῶν κοινωφελῶν νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων· ἐξαιρεθείσης ἰσχύος ν. 291|43, Π 3249 σ. 1027.— Χαρακτηρισμὸς ἐπιχειρήσεως μὴ ἐγγεγραμμένης εἰς μητρῶα ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐπιμελητηρίων

ώς βιομηχανικής καὶ συνεπῶς ὑπαγομένης εἰς ν. 118|1945 δι' ἀποφάσεως Δ. Σ. Ταμείου Ἀνεργίας.—Ἀνυπόχρεον καταβολῆς εἰσφορῶν ἀναδρομικῶς Π 244 σ. 637.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ τραπεζιτικῶν ἐπιχειρήσεων Π 281, σ. 12.

Γεωργικαὶ ἐπιχειρήσεις: Ἐπὶ τῆς ὑπαγωγῆς ἢ μὴ γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων, γεωργικῶν συνεταιρισμῶν εἰς ν. 118|1945 καὶ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 9 ν. 118, Π 15 σ. 213, ΝΖ σ. 337, ΑΠ 118 σ. 351, Π 36 σ. 352, ΑΠ 263 σ. 451, Π 16 σ. 744, Π 1 σ. 934.—Ἀρχικαὶ διατάξεις Ν. 118|1945· μεταγενεστέρα διὰ τοῦ Ν. Δ. 8|11 Μαΐου 1946 ἐπέκτασις Ν. 18|1944· ἐξαίρεσις ὑπαγωγῆς γεωργικῶν, ἀμιγῶν ὅμως, ἐπιχειρήσεων ΑΠ 118 σ. 351.—Ὑπαγωγὴ εἰς Ν. 118|45 μικτῶν ἐπιχειρήσεων διὰ τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς ἄλλας ἐργασίας, πλὴν γεωργικῶν, μισθωτούς· ἐπέκτασις Ν. 118|1945 καὶ ἐπὶ ἀνωνύμων ἑταιριῶν, ἀσκουσῶν μικτὰς ἐπιχειρήσεις ΑΠ 118 σ. 351.—Ἔκτασις ἰσχύος ὑ.ἀ. 21242|1948 περὶ ὑπαγωγῆς εἰς Ν. 118|1945 πάσης φύσεως συνεταιρισμῶν Π 36 σ. 352, ΑΠ 263 σ. 451, Π 1 σ. 934.—Ἐξαίρεσις ἀπὸ ἐφαρμογῆς ν. 118|1945 τῶν γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων ὑπὸ τοῦ ν. δ. 8.5.1946· ἐπέκτασις διὰ τῆς ὑ. ἀ. 21242|1948 τοῦ Ν. 118|1945 ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως συνεταιρισμῶν· περιορισμὸς ἐξουσιοδοτήσεως προκειμένου περὶ γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων· χαρακτηρισμὸς ὅμως Γεωργικῆς Συνεταιριστικῆς Τραπέζης οὐχὶ ὡς γεωργικῆς ἐπιχειρήσεως, Π 36 σ. 352.—Χαρακτηρισμὸς γεωργικῶν συνεταιρισμῶν ὡς γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐπομένως μὴ ὑπαγωγὴ εἰς Ν. 118|1945 πρὸ τοῦ Ν. Δ. 1255|1949· ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας Π 1 σ. 934.—Ὑπαγωγὴ διὰ ν. δ. 1255|1949 καὶ γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων εἰς Ν. 118|1945, Π 16 σ. 744.

Δημόσιον, νομικὰ πρόσωπα, δῆμοι: Ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλισιν Ταμ. Ἀνεργίας μετὰ τὸ ν. δ. 1255|1949 καὶ τοῦ διὰ συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου συνδεομένου προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου, Νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, Δήμων κλπ.· καταγγελία συμβάσεως κατ' ἄρθρ. 9 ν. 118|45 Π 350 σ. 597, Παρατ. σ. 594, Π 437 σ. 746, Π 2077 σ. 758, Π 2324 σ. 849, Π 2990 σ. 954, Π 3243 σ. 1079, Π 3959 σ. 1123.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἡμερομισθίου ἐπιστάτου καθαριότητος Δήμου· σχέσις δημοσίου δικαίου Π 523 σ. 598, πρβλ. Π 437 σ. 746.—Ἐφαρμογὴ ἐπὶ ἐπικαίρου ἐπιστάτου καθαριότητος Δήμου· χαρακτηρισμὸς ὡς σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου Π 2015 σ. 888.—Σχέσις προσωπικοῦ τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως ΝΖ σ. 971.—Ἀναγκαία ἡ ἀπόλυσις καὶ μισθωτῶν Δημοσίου κατ' ἄρθρον 9 Ν. 118|1945 ἀνεξαρτήτως ἀσκήσεως ἢ μὴ ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως. Π 589 σ. 546.—Προϋπόθεσις διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργατῶν Δήμου, κατὰ Ν. 118|1945, ἡ ἄσκησις ὑπ' αὐτῶν ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως· ἔννοια ἐπιχειρήσεως, Π 1301 σ. 455.—Ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 9 ν. 118 ἐπὶ προσωπικοῦ συνεργείου Ναυστάθμου· ἀπόλυσις κατὰ εἰδικὸν ν. 6321|1934· ὑπαγωγὴ εἰς ἄρθρ. 9 ν. 118|45 μόνον τῶν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, Δήμων, Κοινοτήτων καὶ λοιπῶν Νομικῶν προσώπων ἀσκουμένων ἐπιχειρήσεων· δικαίωμα ἀποζημιώσεως λόγῳ ἀπολύσεως κατὰ τὰς 956|47 καὶ 976|47 Πράξεις Ὑπ. Συμβουλίου Π 3495 σ. 1090.—Ἐπέκτασις Ν. 118|1945 εἰς περιφέρειαν Ζακύνθου· ἀριθμὸς ἡμερῶν ἐργασίας δι' ἐπιδότησιν καὶ καταγγελία συμβάσεως κατ' ἄρθρον 9 Ν. 118|1945, Π 2 σ. 1152.

Συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου: Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 μόνον ἐπὶ συμβάσεων ἀορίστου χρόνου· τροποποίησις διὰ ν. δ. 1255|1949, Π 16 σ. 744, Π 2175 σ. 805, Π 39 σ. 1124.—Ὑποχρέωσις ἀναγγελίας λήξεως συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου μετὰ τὸ ν.δ. 1255|1949· παράλειψις· ποιναὶ καὶ οὐχὶ ἀστικαὶ κυρώσεις, Π 322 σ. 495, Π 1767 σ. 662, Π 16 σ. 744, Π 2175 σ. 805, Π 2223 σ. 842, Π 2538 σ. 954, Π 56 σ. 1032, Π 29 σ. 1091, Παρατ. σ. 1124. Contra: Συνέπεια παραλείψεως ἡ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας Παρατ. σ. 487, Π 39 σ. 1124, Παρατ. σ. 1033.—Ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου καὶ μετὰ ν. δ. 1255|1949, Π 56 σ. 1032, πρβλ. Παρατ. σ. 1033.—Συμβάσεις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου καὶ ἀκυρότης ἀπολύσεως ἐκ μὴ τηρήσεως τύπων ἄρθρου 9 Ν. 118 ΝΖ σ. 487.—Ἔννοια καὶ περιπτώσεις συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου βλ. εἰς λ. *Ἐργασίας σύμβασις*

Β' Καταγγελία συμβάσεως κατ' ἄρθρ. 9 ν. 118|45, ἄρθρ. 2 ν. δ. 8|5|1946· ὅροι ἐφαρμογῆς· προϋποθέσεις κύρους κλπ. Τινὰ περὶ τοῦ τρόπου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ΝΖ σ. 822.—Προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς ἡ ὕπαρξις ἐγκύρου συμβάσεως ἐργασίας, Π 297 σ. 261, Π 1138 σ. 932.—Ἄκυρος σύμβασις ἐργασίας· ἀνεφάρμοστον νόμου περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ΑΠ 537 σ. 58, Π 9501 σ. 75, Π 297 σ. 201, Π 1885 σ. 715, Π 1138 σ. 932, Π 3038 σ. 1042.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας μαγείρου μὴ ἐφωδιασμένου διὰ βιβλιαρίου ὑγείας· ἀκυρότης συμβάσεως Π 1138 σ. 932.—Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 9 Ν. 118|1945 ἐπὶ διὰ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἀπολυομένων μισθωτῶν ΑΠ 409 σ. 788.—Ἄσκητον τὸ δικαίωμα ἐπιδοτήσεως ἐκ Ταμείου Ἀνεργίας πρὸς καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|45 Π 5232 σ. 885.—Ἀριθμὸς ἡμερῶν ἐργασίας δι' ἐπιδότησιν καὶ καταγγελία συμβάσεως κατ' ἄρθρον 9 Ν. 118|1945, Π 2 σ. 1152.—Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 9 Ν. 118|45 καὶ διὰ συμβάσεις κάτω τοῦ διμήνου· ἀνυπόχρεον ὅμως καταβολῆς ἀποζημιώσεως ν. 2112, Π 2012 σ. 758, Π 273 σ. 456, Π 29 σ. 1091, Π 3484 σ. 1093.—Ἐφαρμογὴ ἐπὶ νοσοκόμου ἀπασχολουμένης δι' ἐνέργειαν ἐνήσεων εἰς προσωπικὸν ἐπιχειρήσεως καὶ ἀμειβομένης κατὰ μονάδα ἐργασίας· ὕπαρξις προσωπικῆς ἐξαρτήσεως διὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ὅρου «μισθωτὸς» κατ' ἄρθρ. 6 Ν. 765|1943 καὶ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945, ΑΠ 578 σ. 160.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ διαλύσεως συμβάσεως

ἀντικατασταθέντος στρατευθέντος μισθωτοῦ μετὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ· εἰδικὴ ἀποζημίωσις ἄρθρου 2 Ν. 3514· ἀναγκαία ρητὴ διὰ τὴν πρόσληψιν ὡς ἀντικαταστάτου σύμβασις Π 1403 σ. 457, Π 2223 σ. 842, Π 1750 σ. 1092. —Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἐφεδρικοῦ (ἐπικουρικοῦ) ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου μετὰ πρόσληψιν ἑκάστοτε ὁσάκις ὁ ἐργοδότης εἶχεν ἀνάγκην αὐτοῦ Π. 502 σ. 903.— Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ τῶν παρέργως παρεχόντων ὑπηρεσίαν Π 1 σ. 934.— Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ δημοσίου ὑπαλλήλου παρέχοντος παρεμπιπτόντως ἢ παρέργως ὑπηρεσίας εἰς ἰδιώτας ἢ νομικὰ πρόσωπα ἰδιωτικοῦ ἢ δημοσίου δικαίου Π 4360 σ. 1131.— Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ραφῆς φορεμάτων, ὑπὸ ἀνεξαρτήτου ἐπιχειρηματίου διατηροῦντος ἐργοστάσιον καὶ προσωπικόν, διὰ λογαριασμὸν μοδίστας Π 3921 σ. 609.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ μισθωτῶν ἐξερχομένων τῆς ὑπηρεσίας μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας ΑΠ 409 σ. 788, Παρατ. σ. 777, 787. Βλ. ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν ἐφαρμογῆς καὶ ἀνωτέρω παραγρ. Α'.

Ἐπὶ ἀνωτέρας βίας. Ἀναγκαία ἡ τήρησις διατυπώσεων ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 καὶ εἰς περίπτωσιν ἀνωτέρας βίας· συνέπειαι ἐκ παραμελήσεως Π. 273 σ. 456, Π. 1758 σ. 662, ΝΖ σ. 961.— Κλείσιμον ἐργοστασίου διὰ τεχνικοὺς καὶ οἰκονομικοὺς λόγους· οὐχὶ περίπτωσις ἀνωτέρας βίας Π 273 σ. 456.

Ἐπὶ ἀξιοποίνου πράξεως· ὑποβολὴ μηνύσεως: Ὑποχρεωτικὴ τήρησις διατυπώσεων ἄρθρ. 9 ν. 118|45 καὶ ἂν πλημμελῶς ἐκτελεῖται ἡ ἐργασία τοῦ μισθωτοῦ Π 2700 σ. 493. — Ἀνυπόχρεον τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 μετὰ διάπραξιν κατὰ τὴν ἐνάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας ἀξιοποίνου πράξεως· ἀδιάφορος ὁ χρόνος ὑποβολῆς μηνύσεως Π 4859 σ. 116, Π 2700 σ. 493, Π 7568 σ. 1081, Π 3047 σ. 1130.— Contra: Ἀκαλλαγὴ τῶν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. 118|45 διατυπώσεων μόνον ἐφ' ὅσον προηγήθη τῆς καταγγελίας ἡ μήνυσις Π 11, σ. 117.— Ὑστέρα ἀπαλλαγὴ ἀπὸ κατηγορίας· δικαίωμα μόνον ἀποζημιώσεως ν. 2112 καὶ μὴ ἐπιροὴ ἐπὶ τοῦ κύρους τῆς ἀπολύσεως Π 4859 σ. 116, Π 7568 σ. 1081, Π. 3917 σ. 1130. —Δικαίωμα καὶ ἐπιδόματος ἀνεργίας εἰς περίπτωσιν ἀπαλλαγῆς τῆς κατηγορίας. Π 4859|1949 σ. 116.

Διὰ μονομεροῦς μεταβολῆς ὅρων: Συνέπειαι μονομεροῦς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ καθεστὼς ἄρθρου 9 ν. 118|45 ΑΠ 309 σ. 516, Π 1712 σ. 636, Π 3717 σ. 887. —Καλυπτόμεναι ὑπὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 περιπτώσεις· ἀφορᾷ εὐθείας ἀπολύσεις· μὴ ἐξίσωσις πρὸς ἀπόλυσιν καὶ μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας δι' ἐφαρμογὴν ἄρθρ. 9 ν. 118, Π 1084 σ. 115, Πρβλ. Εἰσαγ. σ. 114.— Μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ ὅρων ὑπὸ καθεστὼς ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 δὲν ἐπιφέρει λύσιν συμβάσεως οὐδ' ὑποχρεοῖ μισθωτὸν εἰς ἀποδοχὴν μεταβολῆς ἢ ἀποχώρησιν διὰ δικαίωμα ἀποζημιώσεως Ν. 2112· δικαίωμα μισθωτοῦ, ἀποκρούοντος μεταβολήν, εἰς ἀπόληψιν ἐκ τῆς συμβάσεως συμπεφωνημένων ἀποδοχῶν του, ΑΠ 22 σ. 155. — Ἀποδοχὴ μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως Π 549 σ. 714.—Ἀκυρότης καταγγελίας συμβάσεως διὰ μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων μετατροπὴ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἰς συμβατικὴν καὶ ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 7 Ν. 2112, Π. Ἀθ. 2947, σ. 891. Βλ. ὡς πρὸς τὴν μονομερῆ μεταβολὴν ὅρων καὶ λ. ***Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας*** παράγρ. ΣΤ'.

Καταχρηστικὴ ἄσκησις δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118|45· βλ. λ. ***Κατάχρησις δικαιώματος***.

Ἡ καταγγελία ἐγγράφως: Συστατικὸν δηλώσεως περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τὸ ἔγγραφον Π 9329 σ. 255, Π 1690 σ. 540, ΝΖ σ. 540, Π 2690 σ. 840.— Ὕπαρξις νομικῆς ἐνεργείας ἀπὸ παραλαβῆς τοῦ ἐγγράφου ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ Π 1690 σ. 540, ΝΖ 540.— Ἀναπλήρωτον ἐγγράφου καταγγελίας συμβάσεως δι' ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως ἀποζημιώσεως Ν. 2112 Π 2690 σ. 840.

Καταβολὴ ἀποζημιώσεως ἐξ ὁλοκλήρου· ὑπολογισμός· ἐλλιπὴς καταβολή· συνέπειαι. Στοιχεῖον κύρους καταγγελίας ἡ ἐξ ὁλοκλήρου καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως ΑΠ 278-280 σ. 450, Π 1690 σ. 540, ΝΖ σ. 540, Π 12 σ. 603, Π 6 σ. 605, Π 1421 σ. 734, Π 5232 σ. 885, Π 2699 σ. 890. Π 3255 σ. 1006, Π 737 σ. 1038.—Ὑποχρεώσεως εἰς καταβολὴν ἐξ ὁλοκλήρου ἀποζημιώσεως καὶ εἰς περίπτωσιν τακτικῆς καταγγελίας Π 219 σ. 501.— Ὁλοκλήρωσις καταγγελίας· πότε· Π 9329 σ. 255, Π 12 σ. 603.— Ἔννοια καταβολῆς ἀποζημιώσεως. Π 1479 σ. 69.—Ὑποχρεώσεως καταθέσεως ἀποζημιώσεως ἐν ἀρνήσει μισθωτοῦ πρὸς εἰσπραξιν Π 9329 σ. 255, Π 12 σ. 603, ΑΠ 227 σ. 453, Π 6 σ. 605, Π 1 σ 640. — Δὲν ἀρκεῖ ἁπλῆ προσφορὰ τῆς ἀποζημιώσεως Π 6 σ. 605.— Ἀσυμψήφιστον ἀποζημιώσεως Ν. 2112 εἰς περιπτώσεις καταγγελίας κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945 Π 1479 σ. 69, Π 1 σ. 640, Π 3396 σ. 1031, Π 737 σ. 1038. Contra: Δικαίωμα ἐργοδότου πρὸς συμψηφισμὸν ἀποζημιώσεως Ν. 2112 πρὸς ἀντιπαίτησιν κατὰ μισθωτοῦ Π 3256 σ. 1006.— Ἀνυπόχρεον καταβολῆς ἀποζημιώσεως ἐν ἀπολύσει τεχνιτῶν κουρείων· ἀνεφάρμοστον ἐπ' αὐτῶν β. δ. 16 Ἰουλ. 1929, Π 2975 σ. 1031, Παρατ. σ. 1031. — Ἀνυπόχρεον καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112 ἐπὶ ἀπολύσεως μισθωτοῦ μὴ συμπληρώσαντος δίμηνον Π 273 σ. 456, Π 2042 σ. 758, Π 29 σ. 1091, Π 3484 σ. 1093.— Ἐπὶ προσωπικοῦ Δήμων, τελοῦντος ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου. Προϋπόθεσις καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112 ἢ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 ἢ συνδρομὴ ἰδρυτικῶν τῆς προστασίας αὐτῶν ὅρων, Π 2977 σ. 758. Ἀσυνδύαστον μὴ καταβολῆς ἀποζημιώσεως ἡμερῶν ἀδείας πρὸς κῦρος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Π 2975 σ. 1031, Παρατ. σ. 1031, ΝΖ σ. 863.—Ἀνωτέρα βία καὶ καταγγελία κατ' ἄρθρ. 9 Ν 118|1945. Σημασία ἀνωτέρας βίας μόνον δι' ἀπαλλαγὴν καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112, Π 1758 σ. 662, Π 273 σ. 456, ΝΖ σ. 961.— Βλάβη

επιχειρήσεως Ν. 118|1945 και απαλλαγή αποζημιώσεως Ν. 2112, ΝΖ σ.961.—Αποζημίωσις σερβιτόρου εστιατορίου, Π 11083 σ. 743. —Υπολογισμός αποζημιώσεως Ν. 2112 βάσει τινων αποδοχών· έννοια τακτικών αποδοχων· συνυπολογιζόμενα εις αποζημίωσιν κλπ. βλ. εις λέξεις *'Αποδοχαί'* παράγρ. Α', και *Καταγγελία συμβάσεως εργασίας* παράγρ. Δ.— Ανώμαλα δικαίου· υπολογισμός αποζημιώσεως, ΝΖ σ. 240.— Εξασπραξις αποζημιώσεως Ν. 2112 και επιδομάτων ανεργίας· επίδρασις επί άκυρου απολύσεως, Π 516 σ. 600, Π 2690 σ. 840.— Χρόνος, ποσον και τρόπος καταβολής αποζημιώσεως ως στοιχείον της αναγγελίας της απολύσεως, Π 9329 σ. 255.

Ελλιπής καταβολή αποζημιώσεως Ν. 2112 και άκυρότης απολύσεως κατ' άρθρ. 9 Ν. 118|1945· καθορισμός αποζημιώσεως Π 323 σ. 698.— Μή καταβολή αποζημιώσεως Ν. 2112, αλλά τοιαύτης β. δ. 16|18 Ιουλίου 1920· άκυρότης καταγγελίας Π 10613 σ. 161, Π. 2938 σ. 901.— Ισχυρισμός περί συγγνωστής πλάνης περί τον χαρακτηρισμόν μισθωτού και κύρος απολύσεως ΑΠ 278-280 σ. 450.—Πλάνη ή εσφαλμένος υπολογισμός και κύρος καταγγελίας συμβάσεως εργασίας Π 1660 σ. 540, ΝΖ σ. 540.— Υπαρξις εύλόγων αμφιβολιών εργοδότου περί της καταβλητέας αποζημιώσεως· ούκ άκυρότης απολύσεως Π 316 σ. 496, Π 4 σ. 640, Π 1620 σ. 544, Π 9396 σ. 1037.

Αναγγελία απολύσεως· προθεσμία· στοιχεία· παράλειψις ή ελλείψεις· συνέπειαι: Προυπόθεσις εγκύρου καταγγελίας ή αναγγελία εις Ταμ. Ανεργίας και Γραφ. Εύρ. Εργασίας Π 6727 σ. 26, Π 9773 σ. 113, Π 9329 σ. 255, Π 546 σ. 601, Π 12 σ 603, Π 11083 σ. 743.— Προθεσμία μετά ν. δ. 1255|49. Έγχ σ. 40, Π. 546 σ. 601, Παρατ. σ. 600, Π 1661 σ. 661.— Έναρξις ισχύος ΝΔ 1255|1949 και προθεσμία αναγγελίας, Π. 1661 σ. 661.— Έναρξις προθεσμίας από της επομένης της καταγγελίας και άν δέν έχη καταβληθή αποζημίωσις Ν. 2112 Π 546 σ. 601, Παρατ. σ. 600.—Άκυρότης καταγγελίας συμβάσεως εξ εκπροθέσμου αναγγελίας Π. 6527 σ. 26.—Στοιχεία αναγγελίας, Π 4 σ. 640.— Έκδοσις υπ' αριθ. 51560|1948 υπουργικής αποφάσεως εντός της υπό του Νόμου εξουσιοδοτήσεως, Π 9329 σ. 255. — Συνέπειαι παραλείψεως αναγγελίας κατά ν. δ. 1255|49. Έγχ. σ. 40.—Άκυρότης καταγγελίας εξ ελλείψεως στοιχείων αναγγελίας. Π 6527 σ. 26, Π 12 σ. 603, Π 4 σ. 640, Π 552 σ. 930, Π 2690 σ. 840.—Παράλειψις στοιχείων, χρόνου, ποσού, τρόπου καταβολής αποζημιώσεως Ν. 2112, Π 9773 σ. 113, Π 9329 σ. 255, Πρβλ. Εισαγ. σ. 255. — Παράλειψις στοιχείων αναγγελίας (ονόματος πατρός, διευθύνσεως εκπροσωπούντων την επιχείρησιν, χρόνου, τρόπου καταβολής, ποσού αποζημιώσεως Ν. 2112· άκυρότης Π 11083 σ. 743, Παρατ. σ.742. —Παράλειψις μνείας αριθμού ασφαλιστικού βιβλιαρίου ΙΚΑ· άκυρότης Π 2690 σ. 880. —Σφάλματα εις αναγγελίαν. Ανεπηρέαστον κύρους καταγγελίας. Π 553 σ. 714, Π 11083 σ. 743.—Αναγγελία καταγγελίας εις άλλο, ή εις το οίκειον Γραφείον Εύρέσεως Εργασίας της περιφερείας, γραφείον. Μή άκυρότης καταγγελίας συμβάσεως εργασίας. Π 3410 σ. 902. — Αναγγελία λήξεως συμβάσεως εργασίας ωρισμένου χρόνου μετά ν. δ 1255|1949· παράλειψις· ποινικαί και ούχί αστικαί κυρώσεις. Π 322 σ. 495, Π 1767 σ. 662, Π 16 σ. 744, Π 2175 σ. 805, Π 2223 σ. 842, Π 2538 σ. 954, Π 29 σ. 1091, Π 56 σ. 1052, Παρατ. σ. 1124.—Contra : Συνέπεια παραλείψεως ή άκυρότης. Παρατ. σ. 487, Π 39 σ. 1124, Παρατ. σ. 1033. —Ανεφάρμοστον άρθρ. 9 Ν. 118 επί συμβάσεων εργασίας ωρισμένου χρόνου και μετά ν. δ. 1255|49. Π. 56 σ. 1032, πρβλ. Παρατ. σ. 1033.

Γ'. *'Απόλυσις κατά παράβασιν ν. 118' συνέπειαι' άκυρότης' υπερημερία εργοδότου' δικαίωμα αποδοχών κλπ.* Άκυρότης απολύσεως έκ μή τηρήσεως προϋποθέσεων άρθρ. 9 Ν. 118|45, Π 9329 σ. 255, ΑΠ 278—280 σ. 450, Π 15 σ. 213, Π 273 σ. 456, Π 2700 σ. 493, Π 550 σ. 597, Παρατ. σ. 594, Π 546 σ. 601, Παρατ. σ 600, Π 12 σ. 603, Π 4 σ. 640, Π 323 σ. 698, Π 1421 σ. 734, Π 437 σ. 746, Π 2690 σ. 840, Π 2699 σ. 880, Π 2938 σ. 901, Π 552 σ. 930. Άκυρότητες εν τώ εργατικώ δικαίω, ΝΖ σ. 1 επ. Παράλειψις αναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως ωρισμένου χρόνου· συνέπειαι, βλ. ανωτέρω εις παραγρ. *'Αναγγελία απολύσεως.* Σχετική ή εκ του άρθρ. 9 Ν. 118|45 άκυρότης καταγγελίας· επιτρεπτή παραίτησις. Π 546 σ. 600, Π 549 σ. 714, Π 2200 σ. 805. Contra : Απόλυτος ή άκυρότης, Π 2700 σ. 493. Συναγωγή παραιτήσεως εξ εισπράξεως αποζημιώσεως Ν. 2112 και επιδομάτων Ταμείου Ανεργίας, Π 546 σ. 600, Π 2200 σ. 805, Π 2690 σ. 840, Π 2324 σ. 849, Π 1797 σ. 943. Contra : Π 2700 σ. 493. Εισπραξις υπό απολυθέντος βοηθήματος Ν. 1422|1949. Μή θεώρησις ως παραιτήσεως από δικαιώματος προσβολής απολύσεως ως άκύρου, Π 552 σ. 930. Συνέπειαι εξ άκύρου απολύσεως Π 2878 σ. 208, Π 15 σ. 213. Καταγγελία άνευ εγγράφου· άκυρότης· υπερημερία εργοδότου περί την αποδοχήν υπηρεσιών μισθωτού, Π 2690 σ. 840. Συμψηφισμός αλλαχού κερδηθέντων, βλ. λ. *'Εργασίας σύμβασις.* Αφαίρεσις εκ μισθών άκύρως απολυθέντος της αποζημιώσεως Ν.2112· μή συμψηφισμός επιδομάτων Ταμείου Ανεργίας Π 546 σ. 601, Παρατ. σ. 601. Εννοια άρθρου 3 Ν.Δ. 1104|1949. Μή κατάργησις δι' αυτού των Ν. 18|1944 και Α. Ν. 1073|1946, αλλά καθορισμός μόνον τρόπου εξοφλήσεως των κατά την ήμεραν της θέσεως αυτού (Ν.Δ. 1104|1949) εν ισχύι οφειλομένων είσέτι εξ άκύρου απολύσεως αποδοχών, Π 8151 σ. 985.—Υπερημερία εργοδότου περί την αποδοχήν υπηρεσιών μισθωτού μετ' άκυρον απόλυσιν· παύσις υπερημερίας διά προσκλήσεως προς παροχήν εργασίας· εκτίμησις εις συγκεκριμένην περίπτωσιν ως προτάσεως διά κατάρτισιν νέας συμβάσεως και εξακολούθησις υπερημερίας εργοδότου, Π 3250 σ. 987. Ούκ ε-

ναγκαία προσφορά ὑπηρεσιῶν μετ' ἀπόλυσιν· κατὰ πλάσμα ὑπερημερία ἐργοδότου, Π 15 σ. 213, Π 350 σ. 597.

Δ'. Προθεσμία ἀσκήσεως ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως· ἄρθρ. 2 § 7 ν. 763· ἄρθρ. 8 ν. δ. 8 Μαΐου 1946, βλ. λ. *Προθεσμία*.

Ε'. Διαθεσιμότης κατ' ἄρθρ. 9 ν. 118|45: βλ. λ. *Διαθεσιμότης*.

Στ'. Ἄλλα θέματα: Θεωρησις ἡμερῶν ἐπιδοτήσεως ὡς τοιούτων ἐργασίας ὡς πρὸς ἀσφάλισιν ΙΚΑ. Ἔγκ. σ. 277. Βλ. καὶ λ. *Γραφεῖα εὑρέσεως ἐργασίας*, *Ταμεῖα* (Ἀνεργίας).

Ἀνεργία ναυτικῶν. Εἰς περίπτωσιν ναυαγίου· ἀποζημίωσις, Π 1089 σ. 763.

Ἀνήθικον. Μὴ ἀνηθικότης παροχῆς ἐργασίας καθ' ὑπερωρίαν.— Εἰσαγωγὴ σχετικῆς ἀγωγῆς κατὰ διαδικασίαν ν. ΓΘΟΔ, Π 801 σ. 998.

Ἀνήλικοι. Ἀκυρότης συμβάσεως ἐργασίας ὡς πρὸς ὡρισμένας ἐργασίας· ἔκτασις καὶ συνέπειαι, ΝΖ σ. δ.— Ἔγερσις ἀγωγῆς περὶ ἀκυρότητος ἀπολύσεως ὑπὸ μόνου τοῦ ἀνηλίκου· παραδεκτὸν δι' ἀποτροπὴν κινδύνου ἐκ παρόδου προθεσμίας ἀγωγῆς, Π 9773 σ. 113.—Ἡ προστασία τοῦ ἐργαζομένου ἀνηλίκου ἐν τῷ ἑλληνικῷ δικαίῳ, ΝΖ σ. 289. — Ἀνυπόχρεον τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρου 1651 Α. Κ. ἐπὶ ἀγωγῆς περὶ καταβολῆς μισθῶν, Π 3618 σ. 656.— Ἐπιτρεπτὸν ἀσκήσεως ἀγωγῆς ἐπ' ὀνόματι ἀνηλίκου λόγῳ διατροφῆς αὐτοῦ, Π 3618 σ. 656.

Ἀνικανότης. Μείωσις· καταγγελία συμβάσεως κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118|1945· οὐχ ὑπέρβασις ὁρίων ἄρθρ. 281 Α. Κ. ἀνεξαρτήτως ἂν ἡ μείωσις προῆλθεν ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐπιχειρήσει, ΑΠ 582 σ. 107, Παρατ. σ. 144.— Χορήγησις εἰς ἠσφαλισμένους ἐνδείξεων ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν, Ἔγκ. σ. 276.

Ἀνοικοδομήσεως ἔργα. Προσωπικὸν δι' ἔργα ἀνοικοδομήσεως Ὑπ. Ἀνοικοδομήσεως· δικαίωμα προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς, Π 6381 σ. 1047.

Ἀνταγωγή. Ἀπαράδεκτος κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΘΟΔ, Π 4223 σ. 136.— Μειώσεως παροχῶν λόγῳ μεγαλυτέρων κερδῶν ἐκ τῆς ἀσκήσεως νέου ἐπαγγέλματος τοῦ παθόντος σωματικὴν βλάβην. Ἀμετάβλητον ἱκανότητος πρὸς ἐργασίαν. Μὴ οὐσιώδης μεταβολὴ συνθηκῶν, ΑΠ 328 σ. 653, Ἀγορ. Εἰσαγ. σ. 653.

Ἀνταρτικαὶ ὁμάδες. Ἀπολύσεις μελῶν ὀργανώσεων ἐθνικῆς ἀντιστάσεως· κῦρος ν. δ. 1104|1949 περὶ κυρώσεως τοῦ α. ν. 971|1949 ΑΠ 616 σ. 1070.

Ἀντικατάστασις στρατευθέντος. Βλ. λ. *Στράτευσις* παράγρ. Δ.

Ἀντιπρόσωποι. Πρόσληψις μισθωτοῦ παρ' ὑπαλλήλου τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως· τίς ἐργοδότης· ἀντιπροσώπευσις κατ' ἄρθρον 211 ΑΚ, Π 4584 σ. 67.—Ἀδικαιολόγητος ἀπόλυσις ἐκπροσώπων ἐργαζομένων· ἁρμόδιον πρὸς κρίσιν περὶ δεδικαιολογημένου ἀπολύσεως τὸ κατ' ἄρθρ. 61 Ν. 6298|1934 Τμῆμα Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως. Ἀπόφασις δεσμευτικὴ διὰ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια· στοιχεῖον δικαστικῆς ἐπιδιώξεως τῆς κατ' ἄρθρον 9 Ν. 694|1937 ἡ προηγουμένη ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου. Ἔκθεσις ἐν τῇ ἀγωγῇ. Παράλειψις καθιστῇ ἀγωγὴν ἀνομοιοποίητον, ΑΠ 579 σ. 78.— Α.Ν 694|1937. Ἀδικαιολόγητος ἀπόλυσις μισθωτῶν ἐκπροσώπων ἠσφαλισμένων καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως. Ἁρμοδιότης πρὸς κρίσιν ἐπὶ τῶν λόγων ἀπολύσεως τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως. Ἐκτέλεσις ὑπὸ μισθωτοῦ πράξεων ὑπὸ ἰδιότητα ὡς μέλους διοικήσεως Σωματείου. Χαρακτηρισμὸς ὡς μὴ ἐκτελεσθεισῶν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας των. Θεώρησις ἀπολύσεως ὡς ἀδικαιολογήτου, Σ. Κοιν. Ἀσφαλ. 1 σ. 217.— Προστασία ἐκπροσώπων ἐργαζομένων. Ἀδικαιολόγητος ἀπόλυσις κατ' ἄρθρ. 9 Α.Ν. 694|1937 καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου· ἔννοια ἄρθρ. 9 Α.Ν. 694|1937· ὑποχρέωσις ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν ἀποζημιώσεως πρὸς συμπλήρωσιν ποσοῦ μηνιαίων ἀπολαυῶν ἀπολυθέντος, ἀντιστοιχοῦντος εἰς τὸν κατεχόμενον κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως βαθμὸν Α.Π 225 σ. 262.—Ἰσχυρισμὸς περὶ μὴ ἐκδόσεως ἀποφάσεως Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως τὸ πρῶτον παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ. Ἀπαράδεκτον Α.Π 255 σ. 362.— Τὰ ὅρια τῆς συνδικαλιστικῆς δράσεως· ἡ θέσις τῶν στελεχῶν εἰς τὴν διοίκησιν τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως· ὁ Ν. 694|1937 καὶ ὁ ἀποχρῶν λόγος ἀπολύσεως ἐκπροσώπων ἐργαζομένων Μελ. σ. 193 ἑπ.—Ἐμπορικοὶ κριτήριον διακρίσεως ἀπὸ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου Π 6711 σ. 14.

Ἀντίστασις Ἐθνική. Ἀπολύσεις μελῶν ὀργανώσεων Ἐθνικῆς ἀντιστάσεως· κῦρος ν. δ. 1104|1949 περὶ κυρώσεως τοῦ α. ν. 971|1949. ΑΠ 616 σ. 1070.

Ἀντισυνταγματικότης. Βλ. λ. *Σύνταγμα*.

Ἀντιφυματικὴ ἀσφάλισις. Τρόπος ὑπαγωγῆς προσωπικοῦ Ἑλλ. Ἠλεκτρικῶν Σιδηροδρόμων εἰς ἀσφάλισιν ὀργανώσεως Ἀντιφυματικῆς Ἀσφαλίσεως, Γν. Σ. σ. 618.

Ἀνυποταξία. Ἐπιροὴ ἐπὶ δικαιώματος ἐπιδοτήσεως κατὰ ν. 3514, Π 3376 σ. 1006.

Ἀνώνυμον συνάλλαγμα. Παροχῆς ὑπηρεσιῶν· ἀποζημίωσις· παραδεκτὸν σχετικῆς ἀγωγῆς κατὰ διαδικασίαν Ν. ΓΘΟΔ. Μὴ ὑπαγωγὴ ἀπαιτήσεων εἰς νομισματικὴν διαρρύθμισιν Ν. 18|1944. Δικαία καὶ εὔλογος ἀποζημίωσις Π 19 σ. 756, Π 7184 σ. 898.

Ἀνών. Ἑταιρία. Ἐπέκτασις Ν. 118|1945 καὶ ἐπὶ ἀνωνύμων ἑταιριῶν, ἀσκουσῶν μικτὰς ἐπιχειρήσεις ΑΠ 118 σ. 351.— Δόσις ὅρκου ὑπὸ ἐντεταλμένου δι' ἀποφάσεως Διοικητ. Συμβουλίου ἀνωνύμου ἑταιρίας ὑπαλλήλου ΑΠ 407 σ. 810.— Ἀναστολὴ ἐξόδου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ὑπαλλήλων ἀνων. ἑταιριῶν μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας μέχρις ὑπογραφῆς εἰρήνης· ἔννοια ν. δ. 2130|1943 Π 2931 σ. 1074, βλ. καὶ λ. *Συλλογικαὶ συμβάσεις*, *Τράπεζαι*.

Ἀνωτέρα βία. Βλ. λ. *Βία*.

Ἀοριστία. Ἰσχυρισμοῦ περὶ καταχρηστικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ΑΠ 227 σ. 453.— Δικογράφου αἰτήσεως ἀναιρέσεως ΑΠ 245 σ. 458.

Ἀπαγόρευσις. Θέσις προσώπου ὑπὸ δικαστικὴν ἀπαγόρευσιν. Δικαίωμα δικαστικῆς πα-

ραστάσεως τοῦ πάσχοντος ἐκ διαρκοῦς πνευματικῆς νόσου Π 4327 σ. 174.

Ἀπαλλαγή. Ἀπό κατηγορίας τοῦ ἀπολυθέντος λόγῳ ἀξιοποίνου πράξεως· συνέπειαι Π 4859 σ. 116, Π 7568 σ. 1081, Π 3917 σ. 1130.

Ἀπάτη. Κατά τήν κατάρτισιν συμβάσεως· ἔννομοι συνέπειαι ΑΠ 520 σ. 1096.

Ἀπεργία. Νομικαί συνέπειαι τῆς ἀφανοῦς ἀπεργίας Γ'λλ. νμλγ. σ. 565, Παρατ. σ. 565.— Ἀναγνώρισις ὡς δικαιώματος, ἀλλά μή προστασία ὑπό ἰσχύοντος Συντάγματος. Δυνατότης ἀπαγορεύσεως διά νομοθετικῆς διατάξεως. Συνταγματικότης νομοθετικοῦ περιορισμοῦ. Ἔννοια ἄρθρ. 4 Συντάγματος περί προσωπικῆς ἐλευθερίας. Ἀπεργία ἀρτεργατῶν Γν. Σ. σ. 963.—Νομοθετική ἀναγνώρισις ὡς δικαιώματος· σκοπός ἀπεργίας· ἐπιτρεπτή ὡς δικαιώματος ἄσκησις· ἀδιάσπαστον συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τῆς ἀπεργίας· ἀπόκρουσις ἀποδοχῆς μετά ταύτην ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ· ὑπερημερία ἐργοδότου περί τήν καταβολήν ἀποδοχῶν Π 3315 σ. 1072.

Ἀπογευματινή ἐργασία. Ἀκυρότης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περί καθορισμοῦ ὡρῶν λειτουργίας ἐμπορικῶν καταστημάτων διά καταργήσεως τῆς κατά Σάββατον μεταμεσημβρινῆς ἐργασίας. Ἁρμοδιότης Ὑπουργοῦ Ἐργασίας πρός καθορισμόν ὡρῶν λειτουργίας καταστημάτων ἐντός ὅμως τῶν ὁρίων τοῦ νόμου ΣΕ 936 σ. 649.

Ἀποδείξεις ἐξοφλητικαί. Τέλος χαρτοσήμου· εἰς ὑπόχρεως εἰς καταβολήν· ὁρισμοί ἄρθρ. 425 Α.Κ. Π 4156 σ. 1145.

Ἀπόδειξις. Ἀπόδειξις ὅρων μισθώσεως ὑπηρεσιῶν πληρώματος μετά πλοιάρχου Π 484 σ. 665.— Θάνατος ναυτικοῦ, λόγῳ παραλείψεως τηρήσεως ἰσχυόντων ἐπί ἐμπορικῶν πλοίων κανονισμῶν καί διαταγμάτων. Προσαγωγή ἐπί δικαστηρίου δι' ἀπόδειξιν ἀγωγῆς διαταγμάτων καί κανονισμῶν, Ἀπαράδεκτον ἀποδείξεως διά μαρτύρων Ε 1554 σ. 321.— Βάρος ἀποδείξεως ἰσχυρισμοῦ καταχρήσεως δικαιώματος ἐν ἀπολύσει· στοιχεῖα ἑκατέρωθεν ἰσχυρισμῶν Π 2878 σ. 208. Βλ. καί λ. ***Ἐργατικαί διαφοραί***, παράγρ. ΣΤ, Ζ' καί τά κατ' ἰδίαν ἀποδεικτικά μέσα εἰς τάς οἰκείας λέξεις.

Ἀποδοχαί. Βλ. καί λ. ***Ἄδεια***, ***Ἐργασίας σύμβασις***, ***Συλλογικαί διαφοραί***, ***Συλλογικαί συμβάσεις***.

Α. Γενικά· τακτικαί· ἔννοια· περιεχόμενον. Ὁ μισθός καί ἡ νομική φύσις τῆς καταβολῆς ΝΖ σ. 241.— Τακτικαί· ἔννοια Π 11237 σ. 224, Π 105 σ. 302, ΑΠ 340 σ. 586, Π 18 σ. 837, Π 585 σ. 839, Π 5232 σ. 885, Π 18 σ. 1000, ΑΠ 564 σ. 1121.— Συνυπολογισμός καί ἀναλογίας προσθέτων παροχῶν καθ' ἑορτάς· χαρακτήρ τούτων ὡς τακτικῶν ἀποδοχῶν Π 105 σ. 302, Π 6 σ. 605, Π 4 σ. 610, Π 1421 σ. 734, Π 13 σ. 837, Π 5232 σ. 885, Παρατ.σ. 1119. Contra: Μή συνυπολογισμός· οὐ τακτικαί ἀποδοχαί Π 585 σ. 839, ΑΠ 564 σ. 1121.— Μή συνυπολογισμός ἀμοιβῶν ἐξ ὑπερωριῶν ΑΠ 564 σ. 1121, Παρατ. σ. 1119.— Νομιμότης πληρωμῆς μισθῶν εἰς εἶδος. Παροχαί εἰς εἶδος ὑπό τήν ἔννοιαν τακτικῶν ἀποδοχῶν. Δικαίωμα ἐκπτώσεως ἐκ τοῦ χρηματικοῦ μισθοῦ κατά συλλογικάς συμβάσεις ἐργασίας Π 2186 σ. 22.— Ἔννοια Α. Ν. 188 καί 511|1945 περί ἀπαλλαγῆς ἐργοδοτῶν τῆς ὑποχρεώσεως παροχῆς εἰδῶν· παραίτησις μισθωτοῦ ἀπό δικαιώματος Π 2186 σ. 22.—Ἔννοια Α.Ν. 362|1945· περιπτώσεις ἀκυρότητος δικαιοπραξιῶν εἰς εἶδος. Ἐπιτρεπτόν συνομολογήσεως ἐργατικοῦ μισθοῦ εἰς εἶδος ΑΠ 199 σ. 397.— Μισθός εἰς χρῆμα καί μισθός εἰς εἶδος ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας κατά τόν Ἀστικόν Κῶδικα ΝΖ σ. 873.— Παροχαί εἰς εἶδος τακτικῶς παρεχόμεναι ὡς ἀντάλλαγμα τοῦ μισθοῦ· τακτικαί ἀποδοχαί ὑπό ἔννοιαν ἄρθρ. 3 ν. 2112 Π 31 σ. 903.— Ὑπολογισμός ἀμοιβῆς διά Κυριακάς καί ἐπί ἀξίας εἰς εἶδος παροχῶν· παροχαί κατοικίας καί τροφῆς. ΑΠ 340 σ. 585, Παρατ. σ. 585.— Δῶρον Πάσχα 1949· ἀποδοχαί δι' ὑπολογισμόν παροχῶν· νοητέα καί ἡ ἀξία τῶν εἰς εἶδος, ἐφ' ὅσον παρέχονται ὑποχρεωτικῶς δυνάμει συλλ. συμβάσεων ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν κλπ. Παροχαί προσωπικοῦ νοσοκομείων, κλινικῶν, σανατορίων κλπ. ΑΠ 340 σ. 585.— Ἀποδοχαί ἀδείας βλ. λ. ***Ἄδεια***.

Β'. Καθορισμός ἀποδοχῶν· τρόποι· Ν. 28|1944 καί 19|1944· ἔννοια καί ἔκτασις ἐξουσιοδοτήσεως. Ἔννοια τῆς διά τοῦ Ν.28|44 ἐξουσιοδοτήσεως Ὑπουργῶν πρός καθορισμόν ἀποδοχῶν ΣΕ 31 σ. 149, ΑΠ 97 σ. 199, ΣΕ 29 σ. 201, Π 562 σ. 306, Π 613 σ. 317, ΝΖ σ. 384, ΣΕ 205 σ. 784, ΣΕ 658 σ. 878, ΣΕ 764 σ. 957, Π 215 σ. 1150 — Ρύθμισις μισθῶν διά τῆς ὑπ. ἀπ. 29488|1949. Αὔξησις κατά 30 ο|ο· συμψηφισμός προηγουμένων αὐξήσεων. Ἰσχύς διαιτητικῆς ἀποφάσεως 35|1948 περί ἀποδοχῶν τραπεζικῶν ὑπαλλήλων Γν. Σ. σ. 175.—Ἔκδοσις ὑ.ἀ. 29488|49 δυνάμει Ν. 28|44· προσαύξησις ἀποδοχῶν. Ἔννοια ἐξουσιοδοτήσαντος Ν. 28|1944. Ἀδιάφορος ὁ καθορισμός μισθῶν ὑπό συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἤ μή. Ἰσχύς εἰσέτι Ν. 28|1944, καίτοι μεταβατικοῦ χαρακτῆρος. Νόμιμος καί ἐπαρκής αἰτιολογία ὑπ. ἀπ. 29488|2592|1949 ΣΕ 31 σ. 149. Ἀναδρομική ἰσχύς ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 ὑπ. ἀπ.· ἐξουσιοδότησις ἐκ τοῦ Α. Ν. 866|1946 ΣΕ 658 σ. 878. — Παροχή ἐξουσίας εἰς τούς Ὑπουργούς πρός ρύθμισιν μισθῶν κατά Ν. 28|1944 καί ἀναδρομικῶς ΣΕ 29 σ. 201, ΣΕ 205 σ. 784, Παρατ. 783. — Προϋπόθεσις ὅμως ἡ ὕπαρξις ἐνεργοῦ ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας κατά χρόνον ἀπαιτητοῦ ἀξιώσεως ἀποδοχῶν ΣΕ 205 σ. 784, Παρατ. σ. 783. — Ἀκυρότης ὑπ' ἀριθ. 18581|1949 ὑπ. ἀπ. ἐφ' ὅσον ἐπιβάλλει παροχήν οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως πρός μισθωτούς ἀπολυθέντας πρό αὐτῆς ΣΕ 205|1950 σ. 784, Παρατ. σ. 784. — Ἐφαρμογή Ν. 28|1944 καί ἐπί τῶν κατ' ἀποκοπήν ἡ μονάδα ἐργασίας ἀμειβομένων μισθωτῶν ΣΕ 29 σ. 201.—Σκοπός Ν. 28|1944. Ἀναπροσαρμογή ἀποδοχῶν μισθωτῶν εἰς τά ἐκ τῆς νομισματικῆς μεταρρυθμίσεως ἐπίπεδα τιμῶν. Ἀνατροπή τοῦ συντρέχοντος κατ' ἀρχήν τεκμηρίου τούτου ΣΕ 29 σ. 201.—Ἐξουσιοδότησις Ν. 28|1944. Καθιέρωσις παροχῆς προσθέτων ἀποδοχῶν ἐπί ἑορταίς κατά

συλλογικής συμβάσεως εργασίας. Προϋπόθεσις δικαιώματος ἡ ὕπαρξις ἐνεργοῦ ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας κατὰ χρόνον ἐκδόσεως ὑπ. ἀποφάσεως Π 562 σ. 306, Π 5277 σ. 939, ΣΕ 764 σ. 957, Π 215 σ. 1150.—Ἀνυπόχρεον καταβολῆς παροχῶν ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἑορτῶν εἰς μὴ δικαιουμένους ἐπιδομάτων μισθοῦ ἐστρατευμένους μισθωτούς. Ἀνίσχυρον σχετικῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, κατ' ἐξουσιοδότησιν Ν. 28|1944 Π 613 σ. 317.—Ἀρμοδιότης Ὑπουργῶν ἐκ τοῦ Ν. 28|1944. Σκοπὸς ἡ ρυθμιστικὴ παρέμβασις τοῦ Κράτους ἀσχέτως τῶν συμβατικῶς, ἀτομικῶς ἢ συλλογικῶς συντεθέντων. Κατίσχυσις ἐναντι τῆς ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων ἰδιωτῶν ρυθμίσεως τοῦ θέματος μισθῶν ΣΕ 658 σ. 878. — Ὑπαγωγὴ εἰς ἐξουσιοδότησιν Ν. 28|44 καὶ δικαιώματος Ὑπουργῶν πρὸς ἀναδρομικὴν μείωσιν ἀποδοχῶν· νόμιμος κατάργησις ἐνοχικῶν δικαιωμάτων καὶ ἀναδρομικῶς· κῦρος ὑ. ἀ. 16734|1950, Π 1493 σ. 1026, Π 3195 σ. 1035.—Συμφωνία ἀναπροσαρμογῆς μισθοῦ ὑπηρεσίας Π. 2523 σ. 1036, Παρατ. σ. 1035.—Μισθολογικὴ κατάταξις ὑπαλλήλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ κατὰ τὴν ὑ. ἀ. 3601|46· ἑρμηνεία δι' ὑ. ἀ. 8500|46· ὑπολογισμὸς μισθῶν ἐν συνδυασμῷ πρὸς οἰκογενειακὰ ἐπιδόματα· βάσις ἐπὶ τῆς ὁποίας ὁ ὑπολογισμὸς οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων ΑΠ 521 σ. 1137.—Ἐξουσιοδότησις Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν διὰ Ν. 19|1944 πρὸς καθορισμὸν ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου. Ἀδιάφορον εἶδος σχέσεως ἐργασίας ΑΠ 126 σ. 298, Παρατ. σ. 298, Π 5277 σ. 939.—Ἔννοια ἐξουσιοδοτήσεως Ν. 19|1944. Ποσοτικὴ μόνον ἀναπροσαρμογὴ ἀποδοχῶν καὶ ἀνεπίτρεπτον καταργήσεως ἢ τροποποιήσεως τῶν ὑπὸ κειμένων διατάξεων ὁριζομένων ΣΕ 341 σ. 811, ΣΕ 744 σ. 1008—Ἐξουσιοδότησις Ν. 19|1944. Καθορισμὸς ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ΣΠΑΠ ὑπὸ μόνου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν· ἀκυρότης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως· ὑστέρα ὅμως κύρωσις δι' Α.Ν 9|3|1949, Π 5277 σ. 939.—Ἐξουσιοδότησις Ν. 19|1944· καταργήσεις δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἐπιδομάτων μισθοῦ ἐκ προϋφισταμένων διατάξεων. Ἀνεπίτρεπτος ὡς ἐκτὸς ἐξουσιοδοτήσεως. Ἐπέλευσις Α. Ν. 913|1949. Κύρωσις ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ΣΕ 747 σ. 958.—Ἡ πρὸς ἀλλήλους σχέσις τῶν ρυθμιστικῶν τῶν μισθῶν κανόνων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ΝΖ σ. 1065. Ἐφαρμογὴ ὑπ. ἀποφ. 19253|47. Ἔννοια ἀναπροσαρμογῆς προπολεμικῶν συντελεστῶν. Κατίσχυσις καθορισμοῦ ἀποδοχῶν δι' ὑπουργ. ἀποφάσεων κατὰ ν. 28|44 πάσης ἀντιθέτου μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων συμφωνίας. Σκοπὸς ν. 28|44. Ἐφαρμογὴ ὑπουργ. ἀποφάσεως 30705|49 ἐπὶ ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας ΑΠ 393 σ. 589.—Ἰσχὺς ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν μισθωτῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν Ν. 28|1944 ὡς δημοσίας τάξεως νόμου· ἀνεπίτρεπτον ἀντιθέτου ρυθμίσεως δι' ἐθίμου Π 10620 σ. 718.— Μέθοδος καθορισμοῦ μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων καὶ ἡ διὰ διαιτητικῆς ἀποφάσεως κατ' Α.Ν 16|20 Νοεμβρίου 1935 ἐπίλυσις διαφορᾶς μεταξὺ ἐργοδότου καὶ ἐργαζομένων Π 5282 σ. 978.—Μέθοδος καθορισμοῦ ἀποδοχῶν δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων κατὰ Ν. 28|1944. Προϋπόθεσις τὸ συμφέρον τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας. Κατίσχυσις ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἔναντι τῆς διαιτητικῆς ἀποφάσεως καὶ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας· ἐφαρμογὴ ὑπ. ἀποφ. 19253|1947 Π 5282 σ. 978.—Ἔννοια ἐξουσιοδοτήσεως ν. 28|44· ἀνεπίτρεπτον καταργήσεως δι' ὑπ. ἀποφάσεων ὡρισμένων προηγουμένως δικαιωμάτων μισθωτῶν ἐκ συλλ. συμβάσεων ἐργασίας· δυνατότης μόνον ἀναπροσαρμογῆς μισθῶν· δικαίωμα ἀρτιυπαλλήλων ἐκ συλλογ. συμβάσεως ἐργασίας καὶ περιορισμὸς δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως Π 24 σ. 1083, Παρατ. σ. 1065.—Τρόπος καθορισμοῦ ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Κρατικῶν Θεάτρων Π 715 σ. 659, Π 6185 σ. 1091. Βλ. καὶ λ. ***Συλλογικαὶ διαφοραί, Συλλογικαὶ συμβάσεις.*** Τρόπος ὑπολογισμοῦ τῶν ἐπὶ τῶν μισθῶν προπολεμικῶν ἐπιδομάτων οἰκογενειακῶν βαρῶν, πολυετίας κλπ. διὰ τὴν ἀναπροσαρμογὴν των Ἐγγ.Υ.Ε σ.767.—Ἔννοια ἰδιωτ. ὑπαλλήλου δι' ἐφαρμογὴν τῶν δυνάμει τοῦ ν. 28|1944 ὑπουργ. ἀποφάσεων καὶ συλλογ. συμβάσεων ΑΠ 288 σ. 513.

*Γ. **Ἀνώτατα ὅρια· ἐπιτρεπτὸν ὑπερβάσεως.*** Ἐπὶ τοῦ ἐπιτρεπτοῦ ὑπερβάσεως ὁρίων συλλογικῶν συμβάσεων· βλ. λ. ***Συλλογικαὶ συμβάσεις.***— Θέσπισις δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἀνωτάτου ὁρίου. Ἐφαρμογὴ ὑ.ἀ. 3601|1946. Ἀνεπίτρεπτος ὑπέρβασις ὁρίου ἀποδοχῶν αὐτῆς διὰ συμβατικοῦ καθορισμοῦ ΑΠ 97 σ. 199, Εἰσαγ. σ. 199, ΑΠ 393 σ. 590.—Ὑποχρεωτικὸς ἐκ λόγων δημοσίας τάξεως καθορισμὸς ἀποδοχῶν μισθωτῶν εἰς νόμιμα ὅρια Π 998 σ. 339.— Κῦρος ἀτομικῶν συμβάσεων ὑπὲρ τὰ ὅρια ὑπ. ἀποφάσεων ΝΖ σ. 676, Π 8235 σ. 981, Π 2947 σ. 891.— Ἀνώτατα ὅρια μισθῶν· μισθοὶ ὑπὲρ τὰ ὅρια τῶν ὑπουργ. ἀποφάσεων ΝΖ σ. 727, ΝΖ σ. 824.— Τὸ κῦρος ὑπ. ἀποφάσεων, δι' ὧν ὁρίζονται ἀνώτατα ὅρια ΝΖ σ. 730.

*Δ. **Καθυστέρησις ἀποδοχῶν ἀ.ν. 690|45.*** Στοιχεῖον ποινικοῦ ἀδικήματος ἀπὸ μὴ ἐμπρόθεσμον καταβολὴν ἀποδοχῶν εἰς ἀπασχολουμένους μισθωτοὺς κατ' Α.Ν 690|1945. Ἀδιάφορος ἡ μὴ ἀπασχόλησις κατὰ χρόνον ὑποβολῆς μηνύσεως Πλημ. Θεσσ. 100 σ. 304, Πρβλ. Παρατ. σ. 304.— Σκέψεις τινὲς ἐπὶ τοῦ Α.Ν 690|1945 ΝΖ σ. 582.— Καθυστέρησις ἀποδοχῶν· πότε μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ Π 2186 σ. 22, Π 31 σ. 903.

*Ε' **Συμψηφισμός, κρατήσεις, παραγραφή.*** βλ. τὰς λέξεις ταύτας.

*ΣΤ' **Πρόσθετοι ἀμοιβαὶ δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς, νυκτερινὰς ὥρας ἢ καθ' ὑπερωρίαν,*** βλ.. λ. ***Κυριακή, Νυκτερινὴ ἐργασία, Ὑπερωρίαι.***

*Ζ. **Ἄλλα θέματα.*** Ἀσθένεια μισθωτοῦ καὶ δικαίωμα μισθοῦ· ἄρθρ. 657, 658 Α. Κώδικος βλ. λ. ***Ἀσθένεια, Ἐργασίας σύμβασις.***— Ὑπερημερία ἐργοδότου· ὑποχρέωσις παροχῆς μισθοῦ· συμψηφισμὸς ἀλλαχοῦ κερδηθέντων· ἀποχὴ μισθωτοῦ· δικαίωμα μισθοῦ, βλ. περὶ τούτων εἰς λ. ***Ἐργασίας σύμβασις.***— Ἀνε-

πίτρεπτον παραιτήσεως από δικαιώματος μισθού εξ υπουργ. αποφάσεως Π 43 σ. 1002. — Ανεφάρμοστον αποκλειστικής προθεσμίας επιδόσεως αγωγής (άρθρ. 3 ν. δ. 8|11 [Μαΐου 1940) επί απαιτήσεως εκ δεδουλευμένων μισθών Π 45 σ 741.— Έννοια άρθρου 3 ν. δ. 1104|1949· μη καταργήσεις δι' αυτού των ν. 18|1944 και ά. ν. 1073|1946, αλλά καθορισμός μόνον τρόπου εξοφλήσεως των κατά την ημέραν της θέσεως αυτού (ν. δ. 1104|1949) εν ισχύι οφειλομένων είσετι εξ ακύρου απολύσεως αποδοχών Π 8151 σ. 935.— Αρχή ίσης μεταχειρίσεως εις καταβολήν μισθού Π 1084 σ. 115.— Υποχρέωσις υποβολής ατομικών δηλώσεων φόρου ΣΤ' κατηγορίας και παροχής στοιχείων υπό των διαφόρων υπηρεσιών Έγκ. σ. 368.— Αναγκαστικώς διοριζομένων μισθωτών κατά ν. 751|48 Π 863 σ. 216.— Προς υπολογισμόν εισφορών Ι.Κ.Α.· τίνες αποδοχαί λαμβάνονται υπ' όψιν Π 2750 σ. 269, Παρατ. σ 241.— Αρτοπαλλήλων Π 838 σ. 357.— Ιδιωτικών εκπαιδευτικών Π 484 σ. 411, Π 5614 σ. 899. — Ηλεκτροτεχνιτών· έκτασις εφαρμογής εκ· άρθ. 15|1948 αποφάσεως Πρωτοβαθμίου Επιτροπής Διαιτησίας Αθηνών· αποδοχαί προσωπικού ΣΠΑΠ Π 1174 σ. 657.— Προσωπικού κρατικών θεάτρων Π 715 σ. 659, Π 6185 σ. 1091.— Μισθωτών εργοστασίου διαθεσιούχου άνθρακος ισχύουσαι υπουργικαί αποφάσεις πρό των από 1.11.1947 συλλογικών συμβάσεων εργασίας Π 2193 σ. 757. — Βάσεις υπολογισμού επιδομάτων στρατευθέντων Π 2090 σ. 799.— Μείωσις μισθού ως μονομερής βλαπτική μεταβολή όρων Π 2947 σ. 891.— Μαγείρων Π 2938 σ. 901, Π 1138 σ. 938.— Δημοτικών υπαλλήλων Π 31 σ. 903.— Παροχή υπό σερβιτόρων εστιατορίων βοηθητικών υπηρεσιών και δικαίωμα άμοιβής· γενικά καθήκοντα σερβιτόρων· έλλειψις δικαιώματος προσθέτου άμοιβής Π 4636 σ. 1000.— Άλλα θέματα αποδοχών ωρισμένων κατηγοριών μισθωτών βλ. εις τας οικείας λέξεις, ήτοι ***Αυτοκίνητα***, ***Ηλεκτρική Εταιρία Μεταφορών***, ***Θυρωροί***, ***Ναυτικοί***, ***Νεοπολεμισταί***, ***Τράπεζαι*** κλπ.

Αποδοχή. Διοικητικής πράξεως· απαράδεκτον αιτήσεως ακυρώσεως ΣΕ 1303 σ. 271.— Αποφάσεως Λιμενικού Ταμείου περί απολύσεως εφέδρου παλαιού πολεμιστού μετά τον ά. ν. 843|1948 εκ της εισπράξεως αποζημιώσεως δι' απόλυσιν ΣΕ 1303 σ. 271.— Συμμόρφωσις διοικουμένου υπαλλήλου προς πράξιν μεταθέσεως· μη θεώρησις ως αποδοχής ΣΕ 354 σ. 857.— Μονομερούς μεταβολής όρων συμβάσεως εργασίας· συνέπειαι Π 549 σ.714, 2947 σ. 891, βλ. και λ. ***Παραίτησις***.

Αποζημίωσις. Διά καταγγελίαν συμβάσεως εργασίας, βλ. λ. ***Ανεργία*** (παράγρ. Β), ***Εργασίας σύμβασις***, ***Καταγγελία συμβάσεως εργασίας*** (παράγρ. Δ' επ.), ***Στράτευσις*** (παράγρ. Κ'). Απολυθέντος διά μη χορηγηθείσαν άδειαν, βλ. λ. ***Άδεια***. Διά παράβασιν συλλογικής συμβάσεως· βλ. λ. ***Συλλογικαί συμβάσεις***. Λόγω εργατικού ατυχήματος· βλ. λ. ***Εργατικά ατυχήματα***.— Δι' εργασίαν εκτός έδρας Π 2193 σ. 757, Π 18 σ. 791.— Δι' εργασίαν εκτός έδρας· μη συνυπολογισμός εις επίδομα ν. 3514 Π 2125 σ. 761.— Εύλογος κατ' άρθρ. 674 ΑΚ Π 2289 σ. 19.— Μισθωτού διά σωματικήν βλάβην· μεταβολή συνθηκών· μεταρρύθμισις δικαστικής αποφάσεως ΑΠ 328 σ. 653, Αγόρ. Εισαγγ. σ 653.— Συμψηφισμός κέρδους και ζημίας Π 2289 σ. 19, Π 343 σ. 77.— Εν καταγγελία συμβ. εργ. ωρισμένου χρόνου ΝΖ σ. 97. Βλ. και λ. ***Άνώνυμον συνάλλαγμα***, ***Ναυτικοί***.

Αποθηκάριοι. Υπαλληλική ιδιότης Π 269 σ. 890, Άλλγρ. σ. 776.

Απολογία. Προϋπόθεσις δι' απόλυσιν κοινοτικού υπαλλήλου διά πειθαρχικούς λόγους ΣΕ 736 σ. 1000.

Απόλυσις. Βλ. λ. ***Άδεια***, ***Ανεργία*** (ν. 118|45), ***Καταγγελία συμβάσεως εργασίας***, ***Ναυτικοί***, ***Νεοπολεμισταί***, ***Παλαιοί πολεμισταί***, ***Στράτευσις***. Προστασία απολυομένων εκ των τάξεων του στρατού κατά ν. 751|1948· βλ. λ. ***Στράτευσις*** (παράγρ. Η').

Αποσκευαί. Δικαίωμα και κληρονόμων θανόντος ναυτικού επί αποζημιώσεως δι' απώλειαν αποσκευών κατά ναυάγιον πλοίου ΑΠ 246 σ. 420, ΑΠ 248 σ. 562, Π 1862 σ. 1048.

Απουσία. Εκ της εργασίας· συνέπειαι· βλ. λ. ***Εργασίας σύμβασις***, ***Καταγγελία συμβάσεως εργασίας*** (παράγρ. Ε).

Απόφασις. Βλ. και λ. ***Δεδικασμένον***, ***Προσωρινή εκτέλεσις***, ***Υπουργοί — Υπουργικαί αποφάσεις***. Συμβουλίου Επικρατείας· δεδικασμένον Π 2572 σ. 60, Π 857 σ. 314, Π 3549 σ. 1028.— Μεταρρύθμισις επιδικαζουσών περιοδικάς παροχάς εν μεταβολή συνθηκών ΑΠ 328 σ. 653— Επιτρόπων διαιτησίας, βλ. λ. ***Συλλογικαί διαφοραί***.

Αποχή. Από εργασίας· συνέπειαι· τύχη συμβάσεως εργασίας· δικαίωμα αποδοχών άρθρ. 657, 658 ΑΚ βλ. εις λ. ***Εργασίας σύμβασις***, ***Καταγγελία συμβάσεως εργασίας*** (παράγρ. Ε). — Εφέδρων παλαιών πολεμιστών μετά μονομερή βλαπτικήν μεταβολήν όρων συμβάσεως εργασίας και αποζημίωσις ΑΠ 274 σ. 510.

Αργία. Βλ. και λ. ***Ανάπαυσις***, ***Διαθεσιμότης***, ***Κυριακή***.— Θέσις μισθωτού εφέδρου παλαιού πολεμιστού εις αργίαν δυνάμει εκδεδομένου κανονισμού ως διοικητικόν μέτρον· νόμιμος· αντίθεσις όμως παρατάσεως προς άρθρ. 281 Α.Κ· θεώρησις εκ τούτου αργίας ως μονομερούς μεταβολής ισουμένης προς καταγγελίαν Π 120 σ. 313. Παρατ. σ. 312.— Αυθαίρετος υπό εργοδότου ένταξις μισθωτού εις αργούν προσωπικόν και εντεύθεν μείωσις αποδοχών· θεώρησις ως μονομερούς βλαπτικής μεταβολής όρων συμβάσεως εργασίας ΑΠ 274 σ. 510.

Άρειος Πάγος. Βλ. λ. ***Αναίρεσις***, ***Ανέλεγκτον***.

Αρμοδιότης. Διαφοραί υπαγόμεναι εις διαδικασίαν ν. ΓΨΟΔ· αρμόδιον δικαστήριον, βλ. λ. ***Εργατικαί διαφοραί*** (παράγρ. Α, Β).— Αρμοδιότης επί διαφορών εκ του ν. 3514, βλ. λ. ***Στράτευσις*** (παράγρ. Ζ').— Αντικειμένου διαφορών κατά προεδρικήν διαδικασίαν άρθρ. 634 επ. Πολ. Δικ. εν σχέσει προς θυρωρούς πολυκατοικιών Π Αθ. 4771 σ. 66.— Αναρμοδιότης δικαστού εργατικών δια-

φορῶν· ἀπόρριψις ἀγωγῆς καὶ οὐχὶ παραπομπὴ εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον Π 4087 σ. 136.— Μὴ ὑπαγωγὴ εἰς ἔννοιαν συλλογικῆς διαφορᾶς κατ' ἀ.ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 καὶ τῆς ἀμφισβητήσεως περὶ ὑπάρξεως σχέσεως ἐργασίας· θέμα ἀποκλειστικῆς ἁρμοδιότητος τακτικῶν δικαστηρίων ἀναρμοδιότης Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ΣΕ 27 σ. 151. —Ἐπὶ καθορισμοῦ ὅρων ἐργασίας φορτοεκφορτωτῶν· θέμα ἀποκλειστικῆς κανονιστικῆς ἁρμοδιότητος Ἐπιτροπῶν Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτώσεων· ἀναρμοδιότης Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας· ἀκυρότης σχετικῶν ἀποφάσεων ΣΕ 27 σ. 151.— Πειθαρχικῶν Συμβουλίων μετὰ Θ' ψήφισμα· ἀπόλυσις διὰ πειθαρχικὰς παραβάσεις καὶ δικαιοδοσία Ἐπιτροπῶν ψηφίσματος ΑΠ 52 σ. 206.— Καθορισμὸς ἀσφαλιστικῆς ἀποζημιώσεως ναυτικῶν κατὰ ν. 2116|1939, ὡς ἐτροποποιήθη· ἁρμόδιον δικαστήριον ΑΠ δ σ. 238.— Ἁρμοδιότης Ἐπιτροπῆς ἄρθρου 7 ἀ.ν. 244|1936 πρὸς κρίσιν δεδικαιολογημένης αἰτίας ἀπολύσεως τῶν ὑπὸ τοῦ ν. 3514 προστατευομένων μισθωτῶν· ἀντικείμενον ἁρμοδιότητος ἐπιτροπῆς καὶ πολιτικῶν δικαστηρίων Ἐπ. Πολ. σ. 268. Π 205 σ. 843.—Ἀνακοπὴ πρὸς ἀκύρωσιν ἐκτελέσεως κατ' ἄρθρ. 871, 235 Πολιτ. Δικονομίας· δικαιοδοσία Προέδρου καὶ Δικαστηρίου Π 244 σ. 687.— Δικαιοδοσία Δικαστηρίου πρὸς ἀναστολὴν ἐκτελέσεως ἀποφάσεως μόνον δυνητικῶς προσωρινῶς ἐκτελεστῶν, εἰς περίπτωσιν ἀσκήσεως ἐφέσεως· δικαιοδοσία Προέδρου Πρωτοδικῶν κατὰ δικαιοστάσιον Π 3694 σ. 1155.—Ἔκτασις δικαιοδοσίας πολιτικῶν δικαστηρίων πρὸς ἔλεγχον πράξεων διοικ. ἀρχῶν Π 2572 σ. 60, Π 43 σ. 253, Π 556 σ. 264, Π 219 σ. 504, Π 626 σ. 661, Π 2191 σ. 808.—Ἀναγκαστικὴ σχέσις ἐργασίας κατὰ ν. 751|48· ὑποχρεωτικὸν προσλήψεως ἀναπήρων κλπ.· ἀπαράδεκτον ἰσχυρισμοῦ ἐνώπιον πολιτικοῦ δικαστηρίου περὶ ἐλλείψεως οὐσιαστικῶν προσόντων τοποθετηθέντος Π 318 σ. 265, Π 2191 σ. 808.— Τιμώρησις μισθωτοῦ ὑπὸ διαχειριστοῦ Ταμείου Εἰσπράξεων Ἀστικῶν Ἀεφορείων Αὐτοκινήτων· ἀνεπίτρεπτον δικαστικοῦ ἐλέγχου Π 219 σ. 504.—Ἐπίταξις προσωπικῆς ἐργασίας· ὅροι ὑπαγωγῆς διαφορᾶς ἐκ μισθοῦ εἰς ἁρμοδιότητα διοικητικῶν δικαστηρίων ν. 4442|1929 Π 589 σ. 546.—Ἀπόλυσις μισθωτοῦ βάσει ἀ.ν. 512|1948· δικαιοδοσία διοικήσεως πρὸς ἀπόλυσιν· ἀνεπίτρεπτος δικαστικὸς ἔλεγχος κρίσεως Διοικήσεως Π 626 σ. 661.— Δικαιοδοσία Κεντρικοῦ Συμβουλίου καὶ Τοπικῶν Συμβουλίων προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ΣΕ 185 σ. 818.—Ἔλεγχος ὑπὸ δικαστηρίου τοῦ κύρους διατάγματος περὶ καθορισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας Π 633 σ. 944. Παρατ. σ. 921.— Δικαιοδοσία πολ. δικαστηρίων ἐπὶ διαφορῶν ἐξ ἀμφισβητήσεως ἢ προσβολῆς ἰδιωτικῶν δικαιωμάτων· προσβολὴ ὑπὸ πράξεων διοικήσεως· περικοπὴ ἐπιδόματος ἐκ Ταμείου Ἀνεργίας κατὰ διάρκειαν στρατεύσεως ἀνέργου μισθωτοῦ· δικαιοδοσία δικαστηρίου πρὸς κρίσιν ἐπ' αὐτοῦ Π 89 σ. 1143.— Καθήκον ἐπιτροπῶν ρυθμίσεως φορτοεκφορτώσεων ἡ διαιτητικὴ μόνον ἐπίλυσις τῶν διαφορῶν· δικαιοδοσία πάντοτε τοῦ Εἰρηνοδίκου κατὰ τὴν διαδικασίαν ν. ΓΨΟΔ ΑΠ 536 σ. 1149.—Ἁρμοδιότης πρὸς κρίσιν περὶ τοῦ δεδικαιολογημένου ἀπολύσεως ἐκπροσώπων ἡσφαλισμένων κατ' ἄρθρ. 61 ν. 6298|1934 συμβουλίου κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως· δεσμευτικὴ ἡ ἀπόφασις διὰ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια ΑΠ 579 σ. 78, Σ. Κοιν. Ἀσφ. 1 σ. 217.— Δικαιοδοσία ἐπιτροπῶν διαιτησίας, βλ. λ. ***Συλλογικαὶ διαφοραί.***

Ἀρτεργάται - Ἀρτοποιεῖα. Ἀποδοχαὶ ἀρτυπαλλήλων Π 838 σ. 357.—Κτήσις ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου ἀρτεργάτου κατὰ χρόνον ἀπολύσεως μετὰ τὴν ἐκ τοῦ στρατοῦ ἐπανάληψιν ἐργασίας· κῦρος συμβάσεως Π 1145 σ. 761.— Ἀμοιβαὶ ἀρτεργατῶν· ἐφαρμογὴ ὑ. ἀ. 18310|1946 περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς διὰ παροχὴν νυκτερινῆς ἐργασίας καὶ ἐπὶ ἀρτεργατῶν Π 6190 σ. 786, Π 2288 σ. 790, Π 2525 σ. 950.— Καθορισμὸς ὡρῶν ἐργασίας εἰς τὰ ἀρτοποιεῖα· ἐπιτρεπτὴ ἐργασία κατὰ τὴν νύκτα τῆς Παρασκευῆς πρὸς τὸ Σάββατον Π 6190 σ. 786, Π 2288 σ. 790, Π 2525 σ. 950.—Ὑπαγωγὴ εἰς ἐξουσιοδότησιν ν. 28|44 καὶ δικαιώματος ὑπουργῶν πρὸς ἀναδρομικὴν μείωσιν ἀποδοχῶν· κῦρος ὑ. ἀ. 46374|1950 περὶ μὴ ἐφαρμογῆς ἀναδρομικῶς τῆς 18310|46 ὑ. ἀ. περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς διὰ παροχὴν νυκτερινῆς ἐργασίας ὑπὸ ἀρτεργατῶν Π 3195 σ. 1035, πρβλ. Π 1493 σ. 1026.— Ἀπεργία ἀρτεργατῶν· συνταγματικὴ προστασία δικαιώματος ἀπεργίας Γν.Σ. σ. 963.— Δικαίωμα ἀρτοϋπαλλήλων ἐκ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ περιορισμὸς δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως Π 24 σ. 1083, Παρατ. σ. 1065.

Ἀσθένεια. Τὸ φιλάνθρωπον τῆς μεταχειρίσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐν ἀσθενείᾳ του, ἡ ὑποχρεωτικὴ ἀσφάλισις καὶ τὰ ἄτοπα ἐφαρμογῆς ΝΖ σ. 677.— Ἀσθένεια μισθωτοῦ καὶ δικαίωμα μισθοῦ· ἄρθρα 657 καὶ 658 Α. Κώδικος· κώλυμα παροχῆς ἐργασίας ΝΖ σ. 486, ΝΖ σ. 582, ΝΖ σ. 629, Π 1073 σ. 879, Π 3407 σ. 1082, Π 761 σ. 1184. Βλ. καὶ λ. ***Ἐργασίας σύμβασις.***— Ἀποχὴ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας λόγῳ ἀσθενείας· συνέπειαι εὐχῆ συμβάσεως ἐργασίας· ἔννοια ἄρθρ. 5 ν. 2112 καὶ 3 ν. 4558. Βλ. λ. ***Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας*** (παράγρ. Ε').— Τινὰ ἐπὶ τοῦ δικαίου τῶν ἐργατικῶν ἀτυχημάτων καὶ ἐπαγγελματικῶν νόσων ΝΖ σ. 1052.—Ἀποζημίωσις ναυτικῶν ἐν περιπτώσει ἀσθενείας· ἔξοδα νοσηλείας καὶ τροφοδοσίας Π 4327 σ. 174, βλ. καὶ λ. ***Ναυτικοί.***— Λῶρον ἑορτῶν εἰς ἀσθενεῖς Ἐγκ. σ. 366.—Ἀνεφάρμοστον συνεπείᾳ λόγῳ ἀποχῆς ἐξ ἀσθενείας ἐπὶ ἐργατῶν Δήμου Π 437 σ. 746. Βλ. καὶ λ. ***Ἐργατικὰ ἀτυχήματα, Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις.***

Ἀστικὸς Κῶδιξ. Σχέσις ἐργατικῆς νομοθεσίας καὶ Α.Κ Π 281 σ. 12, Παρατ. σ. 11, Π 1708 σ. 832.— Ἰσχὺς νόμου 539|45 περὶ ἀδείας μετὰ τὸν Ἀστικὸν Κώδικα Π 521 σ. 558, Π 6 σ. 605, Π 2096 σ. 759, ΝΖ σ. 859.

Ἀσφάλεια δημοσία. Ἀπόλυσις μισθωτοῦ βάσει ἀ.ν. 512|1948 περὶ μέτρων ἀσφαλείας κλπ.· ἰσχὺς ὡς νόμου ἐπηυξημένης δυνά-

μεως· δικαιοδοσία διοικήσεως πρὸς ἀπόλυσιν· ἀνεπίτρεπτος δικαστικὸς ἔλεγχος Π 626 σ. 661.

Ἀσφάλισις. Βλ. λ. *Ἀνεργία* (παραγρ. Α), *Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις, Ναυτικοί, Ταμεῖα.* Ἡ ἀρχὴ τῆς ὑποχρεωτικῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως ΝΖ σ. 481.

Ἀσφαλιστικαὶ ἑταιρίαι. Κλητὴρ ἀσφαλιστικῆς ἐπιχειρήσεως· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 ΑΠ 486 σ. 56.— Ἐργατικὸν ἀτύχημα· προσεπίκλησις εἰς παρέμβασιν ἀσφαλιστικῆς ἑταιρίας Π 681 σ. 563.

Ἀτμοπλοϊκαὶ ἐπιχειρήσεις. Μὴ ὑπαγωγὴ ἐργατῶν θαλάσσης εἰς Ἐργατικὴν Ἑστίαν· οὐχ ὑποχρέωσις ἐργοδοτῶν ἀτμοπλοϊκῶν ἑταιριῶν κλπ. εἰς καταβολὴν εἰσφορᾶς Γν. Σ. σ. 618.

Ἀτυχήματα. Βλ. λ. *Ἐργατικὰ ἀτυχήματα, Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις, Ναυτικοί.*

Αὐτεπάγγελτον. Αὐτεπάγγελτος ἔρευνα ἀποσβεσικῆς προθεσμίας ἄρθρ. 3 ν. δ. 8|11 Μαΐου 1946· πρόταξις κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης ΑΠ 268 σ. 151.

Αὐτοκίνητα. Πρόσληψις μισθωτοῦ εἰς Υ. Ε. Κ. Α ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ αὐτῆς καὶ ἄνευ ἐξουδιοτήσεως νόμου· ἀκυρότης συμβάσεως καὶ ἑπομένως ἔλλειψις δικαιώματος ἀποζημιώσεως ἀδείας Π 2501 σ. 75. — Πότε ἔγκυρος ἡ πρόσληψις προσωπικοῦ ὑπὸ Διευθυντοῦ Υ. Ε. Κ. Α· ἄκυρος πρόσληψις· ἔλλειψις δικαιώματος βοηθήματος εἰς ἀπόλυσιν κατ' ἀ. ν. 1422|1950 Π 6485 σ. 1043. — Ρύθμισις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Υ.Ε.Κ.Α· πρόσθετος ἀμοιβὴ διὰ παροχὴν ἐργασίας κατὰ Κυριακάς· ἀνεφάρμοστον ὑ.ά. 8900|1946 μετὰ τὸν ἀ. ν. 1422|1950 Π 8303 σ. 713. — Προσωπικὸν ὑπηρεσίας ἐκμεταλλεύσεως κρατικῶν αὐτοκινήτων (Υ.Ε.Κ.Α)· ἐφαρμογὴ καὶ ἐπ' αὐτοῦ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς κατὰ Κυριακὰς καὶ διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν· ἐπέλευσις ἀ. ν. 1422|1950· μὴ θεώρησις ὡς ἑρμηνευτικοῦ ἢ ἄλλως ἔχοντος ἀναδρομικὴν δύναμιν Π 801 σ. 984.— Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945 μετὰ τὸ ν. δ. 1255|1949 καὶ ἐπὶ προσωπικοῦ Υ.Ε.Κ.Α (αχνρισμὸς περὶ ἀκυρότητος τῆς περὶ συστάσεως τῆς Υ.Ε.Κ.Α ὑπουργικῆς ἀποφάσεως· κύρωσις αὐτῆς διὰ ν. 335|1947 καὶ 1422|1949· εἰσπραξις βοηθήματος ν. 1422|1949· οὐ παραίτησις ἀπὸ προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου Π 552 σ. 930.— Ἔννοια ἄρθρου 6 δ)τος 7|14 Δεκεμβρίου 1932· δικαίωμα 24ώρου ἀναπαύσεως προσωπικοῦ λεωφορείων αὐτοκινήτων ἀνὰ περίοδον ἑπτὰ ἡμερῶν.— Προϋπάθεσις ἡ προηγουμένη πάροδος ἓξ ἡμερῶν πραγματικῆς ἐργασίας καὶ ὄχι ἁπλῶς ἐργασίμων ΑΠ 590 σ. 76, Ἀγόρ. Εἰσαγγ. σ 77, πρβλ. Π 3846 σ. 77.— Κοινὰ ταμεῖα εἰσπράξεων λεωφορείων αὐτοκινήτων· σκοπὸς συστάσεως ὡς νομικῶν προσώπων ἰδιωτικοῦ δικαίου· σύνδεσμος τῶν εἰς λεωφορεῖα ἐργαζομένων ὁδηγῶν καὶ εἰσπρακτόρων οὐχὶ μετὰ τῶν κοινῶν ταμείων, ἀλλὰ μετὰ τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν λεωφορείων· μὴ συνυπολογισμὸς ἀριθμοῦ αὐτῶν πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τοποθετουμένων κατ' ἀ. ν. 751|1948 ΣΕ 2018 σ. 164, ΣΕ 643 σ. 847.— Τιμώρησις μισθωτοῦ ὑπὸ διαχειριστοῦ ταμείου εἰσπράξεων ἀστικῶν λεωφορείων αὐτοκινήτων ἀνεπιτρέπτου δικαστικοῦ ἐλέγχου Π 219 σ. 501.— Προσωπικὸν τῶν Ἀμερικανικῶν ἑταιριῶν μετὰ τὸ ν. δ. 1275|1949· μισθὸς ὁδηγῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων· ἐφαρμογὴ εἰδικῶς ὑπ' ἀριθ. 1|1949 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Π 119 σ. 202.— Κύρωσις ἀποφάσεων ἐπιτροπῶν διαιτησίας διὰ τοῦ ἀ. ν. 1496|1950· ἰσχὺς τούτου· ἀποδοχαὶ προσωπικοῦ λεωφορείων Π 506 σ. 712.—Σχέσις ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ταξὶ πρὸς ἰδιοκτήτας Γν. Σ. σ. 522.—Χαρακτηρισμὸς σχέσεως ὁδηγοῦ ἀγοραίου (ταξὶ) αὐτοκινήτου ὡς συμβάσεως ἐργασίας καὶ οὐχὶ μισθώσεως πράγματος Π 3947 σ. 1130— Ὑπαλληλικὴ ἰδιότης ὁδηγοῦ αὐτοκινήτων Δήμου Π 387 σ. 548.— Ὑπαλληλικὴ ἰδιότης εἰσπράκτορος λεωφορείου αὐτοκινήτου Π 18 σ. 791.— Ἀποδοχαὶ ὁδηγῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων δημοσίας χρήσεως· ἰσχὺς διαιτητικῶν ἀποφάσεων· ἀποδοχαὶ ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ἰδιωτικῆς χρήσεως Π 1167 σ. 658.— Παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ ἐφεδρικοῦ (ἐπικουρικοῦ) ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου μετὰ πρόσληψιν ἑκάστοτε ὁσάκις ὁ ἐργοδότης εἶχεν ἀνάγκην αὐτοῦ· ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 9 ν. 118|1945 ὑπ. ἀποφάσεων περὶ παροχῆς 13ου μισθοῦ καὶ δώρου Πάσχα καὶ προσαυξήσεως προσθέτου ἀμοιβῆς διὰ Κυριακάς· δικαίωμα ἀδείας Π 502 σ. 903.—Ἀποδοχαὶ ὁδηγῶν αὐτοκινήτων γραφείων νομομηχανικῶν· μὴ κατάργησις δι' ὑπ' ἀριθ. 956 καὶ 976|1947 πράξεων Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀποζημιώσεως ἡμερῶν ἀδείας κατ' ἀ. ν. 539|1945 ἕνεκεν ἀπολύσεως Π 6644 σ. 1004 — Ἀπόλυσις ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου κοινότητος κατὰ χρῆσιν διακριτικῆς ἐξουσίας κοινοτικοῦ συμβουλίου· κλῆσις εἰς ἀπολογίαν ΣΕ 736 σ. 1069. — Σχέσις ἡμερομισθίου ὑπαλλήλου ἐπὶ τῆς καθαριότητος (ὁδηγοῦ αὐτοκινήτων) Δήμου· τοιαύτη τοῦ Δημοσίου δικαίου Π 2648 σ. 1042, Π 522 σ. 598, πρβλ. Π 387 σ 548, Π 2015 σ. 888. Βλ. καὶ λ. *Ἠλεκτρικὴ ἑταιρία.*

Αὐτόνομος Σταφιδικὸς Ὀργανισμός. Βλ. λ. *Σταφιδικὸς Ὀργανισμός.*

Αὐτοπρόσωπος ἐργασία. Ὑποχρέωσις μισθωτοῦ πρὸς αὐτοπρόσωπον ἐργασίαν· συνέπεια παραβάσεως ἢ ἀποζημίωσις· ἀνεφάρμοστον διαδικασίας ν. ΓΨΟΔ, Π 16 σ. 121.

Β

Βάναυσος συμπεριφορά. Ἐργοδότου ἐναντι τοῦ μισθωτοῦ· ἀστικαὶ συνέπειαι ΝΖ σ. 538, Π 250 σ. 550, Π. 1671 σ. 551.—Ὑβριστικὴ συμπεριφορὰ μισθωτοῦ· θεώρησις ὡς δεδικαιολογημένης αἰτίας ἀπολύσεως κατ' ἄρθρ. 4 ν. 3514 Ε. Πρλ.. Πολ. 1 σ. 268.

Βαρελοποιοί. Βλ. λ. *Συλλογοί.*

Βία. Ἀνωτέρα ὡς λόγος ἀποχῆς μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας· συνέπειαι· βλ.. λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας*, παράγρ. Ε, *Ἐργασίας σύμβασις.*—Ἀνωτέρα ὡς λόγος ἀναστολῆς ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς περὶ προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου Π 11 σ. 117.—Ἀνωτέρα ὡς λόγος ἀπαλλαγῆς ὑποχρεώσεως ἐργοδότου εἰς παροχὴν μισθοῦ ἐν περιπτώσει μὴ ἀποδοχῆς ὑπηρεσιῶν

μισθωτοῦ· ἔννοια ἀνωτέρας βίας Π 16 σ. 121.— Κλεισιμον ἐργοστασίου διὰ τεχνικούς λόγους οὐχὶ περίπτωσις ἀνωτέρας βίας Π 275 σ. 456.—Ἔννοια διατάξεως ἄρθρου 2 ἀ. ν. 2672|1940· ἐφαρμογή ἐπὶ περιπτώσεων πραγματικῆς ἀδυναμίας ἐπιχειρήσεων ἐξ ἀνωτέρας βίας Π 1060 σ. 461.—Ἀνωτέρα βία καὶ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 9 ν. 118|1945· σημασία ἀνωτέρας βίας μόνον δι' ἀπαλλαγὴν ἀποζημιώσεως ν. 2112 Π 1758 σ. 662, Π 278 σ. 456.—Ἔλλειψις δικαιώματος ἀποζημιώσεως ν. 2112 ἐν ἀπολύσει λόγῳ διακοπῆς ἐργασίας ἐξ ἀνωτέρας βίας, ἐφ' ὅσον ὁ ἐργαδότης δὲν τυγχάνει κατὰ τοῦτου ἠσφαλισμένος· ἔννοια ἀνωτέρας βίας· ἀδιαφορεῖ διὰ τὸ δικαίωμα ἀποζημιώσεως ν. 2112 ἐπὶ διακοπῆς ἐργασίας ἐξ ἀνωτέρας βίας ἡ μὴ πλήρης διάλυσις τῆς ὀργανώσεως τῆς ἐπιχειρήσεως ΑΠ 595 σ. 1069, πρβλ. Π 2151 σ. 1069.—Ἔλλειψις δικαιώματος μισθοῦ κατὰ ρ. δ. εἰς περίπτωσιν μὴ ἀποδοχῆς ὑπηρεσιῶν ἐξ ἀνωτέρας βίας· καταστροφὴ ἐργοστασίου ὑπὸ ἀντιαρτῶν· χαρακτηρισμὸς ὡς γεγονότος ἀνωτέρας βίας· ἰσχὺς ὅμως συμβάσεως ἐργασίας παρὰ τὴν ἀνωτέραν βίαν μέχρι καταγγελίας Π 32 σ. 1141.

Βιβλιάρια. Ἐπαγγελματικά. Βλ. λ. *Ἀρτεργάται, Ξενοδοχεῖα, Φορτοτεχνικοί, Φορτοεκφορτωταί.* — Παράλειψις μηνείας ἀριθμοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου Ι.Κ.Α εἰς τὴν ἀναγγελίαν καταγγελίας· ἀκυρότης καταγγελίας Π 2639 σ. 890.—Παροχὴ ἐργασίας ἄνευ βιβλιαρίου ὑγείας· ἐπαγγέλματα, ἐφ' ὧν ἰσχύει ὁ περιορισμός· περίπτωσις μαγείρου· ἀκυρότης συμβάσεως ἐργασίας τοῦ μὴ ἐφωδιασμένου διὰ βιβλιαρίου ὑγείας· ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 9 ν. 118|1945 Π 1138 σ. 932, Π 3038 σ. 1042.

Βιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις. Διάρκεια ἐργασίας προσωπικοῦ βιομηχανικῶν ἐργασιῶν ἐργαζομένου κατ' ἐναλλαγὴν ἀμοιβαῖ ἐξ ὑπερωριῶν Π 2788 σ. 658. — Ὧραι ἐργασίας ὑπαλλήλικοῦ προσωπικοῦ βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων ΝΖ σ. 865. — Ὑπαγόμεναι εἰς ν. 118|45 ἐπιχειρήσεις· χαρακτηρισμὸς λατομείων ὡς βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐφ' ὅσον ἐπεξεργάζονται προϊόντα γῆς καὶ μεταποιοῦν αὐτὰ διὰ βιομηχανικῶν μέσων καὶ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ Π 2695 σ. 599, Παρατ. σ. 599. — Αὐξήσεις ἀποδοχῶν μισθωτῶν διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ τιμαὶ βιομηχανικῶν προϊόντων Γν. Σ. σ. 177.

Βοήθημα. Βλ. καὶ λ. *Τσιμεῖα.* Ἀκυρότης προσλήψεως προσωπικοῦ ὑπὸ διευθυντοῦ Υ.Ε.Κ.Α· ἔλλειψις δικαιώματος βοηθήματος εἰς ἀπόλυσιν κατ' ἀ. ν. 1422|1950 Π 6485 σ. 1043. —Εἰσπραξις ὑπὸ ἀπολυθέντος βοηθήματος ν. 1422|1949· μὴ θεώρησις ὡς παραιτήσεως ἀπὸ δικαιώματος προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου Π Θεσσ. 552 σ. 930.

Βοηθοί. Βλ. λ. *Ὑποδηματεργάται.*

Βόρειος Ἑλλάς. Περὶ τοῦ ἐπιδόματος 15 ο|ο τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὴν Βόρειον Ἑλλάδα τραπεζικῶν ὑπαλλήλων. Ἔγγρ. Υ. Ε. σ. 767. — Ὁρισμοὶ ἀ.ν. 1427|1950 δημοσίας τάξεως· ἀναδρομικὴ ἰσχὺς ρυθμίσεως καταστάσεως προσωπικοῦ παιδουπόλεων· ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ προγενεστέρων ἀξιώσεων ἐκ μισθῶν βάσει τῶν περὶ μισθωτῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων διατάξεων Π 253 σ. 406.

Βραδύτης. Ἀσκήσεως δικαιώματος ἄποψις πρὸς κατάχρησιν δικαιώματος Π 1073 σ. 879, Π 2186 σ. 22.

Γ

Γαλλικὴ νομοθεσία. Ὁ νέος γαλλικὸς νόμος περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, Μελ. σ. 385, 437.

Γεωργικαὶ ἐπιχειρήσεις. Βλ. λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Α) καὶ *Συνεταιρισμοί.*

Γεωργικοὶ συνεταιρισμοί. Βλ. λ. *Συνεταιρισμοί.*

Γνῶσις. Διοικ. πράξεως καὶ προθεσμία προσφυγῆς ΣΕ 283 σ. 812.

Γνωστοποίησις. Ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ Λέσχης Ἐργαζομένων Κοριτσιοῦ Α.Π 221 σ. 347, Εἰσαγ. 347, Προϋπηρεσίας Π 323 σ. 698, Π 1513 σ. 557, Π 1421 σ. 734· ἰδιότητος ταλ πολεμιστοῦ Α.Π 564 σ. 1121.

Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας. Πρόσληψις μισθωτῶν· μεταρρυθμίσεις διὰ ν. δ. 1255|1949 Ἐγκ. σ. 40. — Ὁρισμοὶ ἄρθρ. 9 ν. 118|1945· δυνατότης δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐξαιρέσεως τῆς ὑποχρεώσεως προσλήψεως μισθωτῶν διὰ τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας, ἐφ' ὅσον συντρέχουν ἀποχρῶντες λόγοι κατ' οὐσιαστικὴν ἐκτίμησιν Διοικήσεως· νομιμότης ὑπ' ἀριθ. 36214|1948 ὑ. ἀ. Σ.Ε. 1459 σ. 212.— Τινὰ περὶ τοῦ τρόπου προσλήψεως μισθωτῶν ΝΖ σ. 919.— Ἀναγγελία καταγγελίας εἰς ἄλλο ἢ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τῆς περιφερείας· μὴ ἀκυρότης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας Π 3410 σ. 902.

Γυναῖκες. Ἀπαγόρευσις ἀπασχολήσεως εἰς ὡρισμένας ἐργασίας· σύμβασις ἐργασίας κατὰ παράβασιν· ἀκυρότης· ἔκτασις καὶ συνέπειαι ΝΖ σ. 5.— Παροχὴ οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων κατὰ σ.σ. 16|9|1937· δικαίωμα καὶ θηλειῶν ὑπαλλήλων Π 1272 σ. 657. — Μὴ λύσις συμβάσεως ἐργασίας δι' ἀποχὴν ἐκ τῆς ἐργασίας γυναικὸς ἐν λοχείᾳ· δικαίωμα ἐπὶ μισθοῦ γυναικὸς εἰς περίπτωσιν ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας ἕνεκα τοκετοῦ· ἀπαγορεύσεις ἐργασίας κατὰ διεθνῆ σύμβασιν Π 761 σ. 1134.

Δ

Δαπάναι. Πλοιάρχου διὰ λογαριασμὸν πλοιοκτήτου· οὐ διαδικασία ν. ΓΩΟΔ, Π. 1557 σ. 273.—Νοσηλείας καὶ τροφοδοσίας ἀσθενήσαντος ναύτου Π 4327 σ. 174.

Δασοφύλαξ. Σχέσις ἰδιωτικοῦ δασοφύλακος· χαρακτηρισμὸς ὡς δημοσίου δικαίου· ἀπαράδεκτον εἰσαγωγῆς ἀξιώσεως μισθῶν κατὰ διαδικασίαν ν. ΓΩΟΔ, Π 14 σ. 754.

Δεδικασμένον. Ἐξ ἀποφάσεως Συμβουλίου Ἐπικρατείας, Π 2572 σ. 60, Π 857 σ. 314, Π 3549 σ. 1023, Παρατ. σ. 1023.— Ἐκ ποινικῆς δίκης, Π427 σ. 130.— Τὸ δεδικασμένον καὶ τὰ νόμιμα ὅρια τῆς συνδικαλιστικῆς δράσεως, Μελ. σ. 282.— Ἔννοια· ἔκτασις καὶ ἀποτελέσματα τελεσιδικίας, ΑΠ 135 σ. 349, Π. 219 σ. 504.— Σχέσις ἐπιτάκτου ἐργάτου πρὸς τὸ Δημόσιον καὶ προστασία ν'

3514· συνέπειαι ἐκ δεδικασμένου τοῦ Δικαστηρίου, Γν. Σ. σ. 617.

Δέκατος τρίτος μισθός. Βλ. λ. *Δῶρον*.

Δήλωσις. Ἐπαναλήψεως ἐργασίας μισθωτοῦ μετ' ἀποστρατεύσιν, Π 159 σ. 266, Π 3339 1085.—

Δήμοι. Μὴ ὑπαγωγὴ προσωπικοῦ εἰς ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀνεργίας Ἐγκ. σ. 36.—Προϋπόθεσις διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργατῶν Δήμου, κατὰ ν. 118|1945, ἡ ἄσκησις ὑπ' αὐτῶν ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως· ἔννοια ἐπιχειρήσεως Π 1301|1950 σ. 455.—Ὁδηγοὶ αὐτοκινήτων· ὑπαλληλικὴ ἰδιότης Π 387 σ 548. — Σχέσις ἡμερομισθίου ἐπιστάτου καθαριότητος Δήμου· δημοσίου δικαίου· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς καταγγελίαν ἄρθρ. 9 ν. 118|45 μετὰ τὸ ν. δ. 1255|49 Π 522 σ. 598.—Σχέσις ἐπιτάκτου ἐπιστάτου καθαριότητος Δήμου· χαρακτηρισμὸς ὡς τοιαύτης τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου· ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλισιν Ταμείου Ἀνεργίας καὶ ὑποχρέωσις καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 9 ν. 118|1945 Π 2015 σ. 888. — Σχέσις ἡμερομισθίου ὑπαλλήλου ἐπὶ τῆς καθαριότητος (ὁδηγοῦ αὐτοκινήτων) Δήμου· ταυτότης τοῦ δημοσίου δικαίου Π 2648 σ. 1042. — Ἀπόλυσις ἐργάτου καθαριότητος Δήμου ἄνευ διατυπώσεων ἄρθρ. 9 ν. 118|1945 συνέπεια ἡ ἀκυρότης· ἀνεφάρμοστον β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 καὶ συνεπειῶν ἐξ ἀποχῆς, λόγῳ ἀσθενείας, ἐπὶ ἐργατῶν Δήμου Π 437 σ. 746.—Σχέσις ἡμερομισθίων ὑπαλλήλου Ληξιαρχείου Δήμου, μὴ κατέχοντος ὀργανικὴν θέσιν· ταυτότης τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου· ἐφαρμογὴ ν. 2112|1920 Π 31 σ. 903. — Σχέσις προσωπικοῦ ὀργανισμῶν τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως ΝΖ σ. 971. — Ἀπόλυσις δημοτικῶν ὑπαλλήλων μετ' ἀποστράτευσιν καὶ ἐπανάληψιν ἐργασίας· διαδικασία Π 1518 σ. 716.—Μισθὸς δημοτικῶν ὑπαλλήλων Π 81 σ. 903. — Ὅροι συστάσεως δημοτικῶν συνεργείων δι' ὑπερωριακὴν ἐργασίαν· παροχὴ ὑπὸ ὑπαλλήλου Δήμου ἄνευ ἐγκριτικῆς ἀποφάσεως Νομάρχου· οὐχὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως οὔτε βάσει τῶν περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ· σχέσις δημοσίου δικαίου κύρος ἀναγνωρίσεως Π 706 σ. 1003.— Μόνη ἐξαίρεσις ἐν ἀ.ν. 843|1948 ἡ ὑπὲρ τῶν κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ὑπηρετούντων εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ· μὴ ἰσχὺς τῶν περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν καὶ πολυτέκνων διατάξεων ἐπὶ τῶν ἀπολυομένων ἐπὶ τῇ βάσει ἀ.ν. 843|1948 Σ. Ε. 725 σ. 1008.— Ἀπαραίτητος δ' ἔγκυρον ἀπόλυσιν ὑπαλλήλου διὰ πειθαρχικοὺς λόγους ἡ προηγουμένη κλῆσις εἰς ἀπολογίαν· ἀπόλυσις ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου Κοινότητος κατὰ χρῆσιν διακριτικῆς ἐξουσίας Κοινοτικοῦ Συμβουλίου ΣΕ 736 σ. 1009. — Ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 3 ν. δ. 1196|1949 περὶ διορισμοῦ εἰς Δημοσίας Ὑπηρεσίας, Δήμους καὶ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου προκειμένου περὶ δικηγόρων Γν. Σ. σ. 1012. — Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας προσωπικοῦ Δήμων, συνδεομένου μετ' αὐτῶν διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου· ἀνεφάρμοστον β. δ. 16 Ἰουλ. 1920, Π 25 σ. 1091. Βλ. καὶ λ. *Ἀνεργία* (ν. 118|45) παράγρ. Α, *Φοροτεχνικοί*.

Δημοσία ἀσφάλεια. Βλ. λ. *Ἀσφάλεια δημοσία*.

Δημόσια ἔργα. Ἀνεφάρμοστον συλλ. συμβ. 1|11|1947 ἐργατοτεχνιτῶν καὶ τῶν σχετικῶν περὶ χρηματικῶν παροχῶν ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἐπὶ ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν ἐργολαβικῶν συμβάσεων δημοσίων ἔργων Ε 2042 σ. 120.— Ἐργατοτεχνῖται· δῶρον ἑορτῶν Ἐγκ. σ. 667.— Προσωπικὸν δι' ἔργα ἀνοικοδομήσεως Ὑπ. Ἀνοικοδομήσεως· δικαίωμα προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς Π 6381 σ. 1047.

Δημοσία κατάθεσις. Ἀποζημιώσεων ν. 2112 ἐν ἀπολύσει κατ' ἄρθρ. 8 ν. 118|45, Π 9329 σ. 255, Π 12 σ. 603, Π 6 σ. 605, Π 4 σ 640, ΑΠ 227 σ. 453.

Δημόσια κέντρα. Ἐφαρμογὴ ν. 514|1948 ἐννοια διατάξεων αὐτοῦ περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας προσωπικοῦ δημοσίων κέντρων διασκεδάσεως μετὰ ἀναστολὴν τῆς λειτουργίας των· ἀκυρότης ἀπολύσεως πρὸ παρόδου 20θημέρου προθεσμίας ἀπὸ δημοσιεύσεως ἀποφάσεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου· δικαίωμα ἀποδοχῶν μέχρις λήξεως προθεσμίας ΑΠ 421 σ. 9.

Δημοσία τάξις. Ὁ νόμος 4430|1929 περὶ κινήσεως ἀλλοδαπῶν ἐν Ἑλλάδι δημοσίας τάξεως. Εἰσαγ. σ. 8. — Περιορισμὸς ἄρθρ. 281 Α.Κ. δημοσίας τάξεως Π 2878 σ. 208.— Παραδεκτὸν νέου ἰσχυρισμοῦ τὸ πρῶτον παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ, ἀναγομένου εἰς κοινὴν εὐταξίαν Α.Π 109 σ. 897.— Νόμος 1127|50 περὶ ἀποδοχῶν κλπ. προσωπικοῦ παιδοπόλεων· νόμος δημοσίου συμφέροντος· ἀναδρομικότης Π 253 σ. 106.— Ὑποχρεωτικὸς ἐκ λόγων δημοσίας τάξεως καθορισμὸς ἀποδοχῶν μισθωτῶν εἰς νόμιμα ὅρια Π 398 σ. 899, Π 10626 σ. 713.— Σκοπὸς ν.δ. 1254|1949 περὶ φορτ|κῶν ἐργασιῶν· δημοσίας τάξεως Πλημ. 1747 σ. 897.

Δημοσιογραφικαὶ ὀργανώσεις. Ἐπαγγελματικὸς χαρακτὴρ· ἀσφάλισις εἰς ταμεῖον ἐκπροσώπων ἐργατικῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων, Γν. Σ. 667.

Δημόσιοι ὑπάλληλοι. Βλ. λ. *Ὑπάλληλοι Δημόσιοι*.

Δημόσιον. Βλ. καὶ λ. *Ἄδεια*, *Ἀνεργία*, (ν. 118|45) παράγρ. Α', *Στράτευσις* (παράγρ. Α, Γ), *Ὑπάλληλοι Δημόσιοι*. Σχέσις ἐπιτάκτου ἐργάτου πρὸς τὸ Δημόσιον καὶ προστασία ν. 3514· ἀνεφάρμοστον ν. 3514· συνέπειαι ἐκ δεδικασμένου τοῦ Δικαστηρίου, Γν. Σ σ. 617.— Ὑπαγωγὴ Δημοσίου εἰς ἄρθρον 669 παρ. 2 Α.Κ. Π 2006 σ. 633.— Παραγραφὴ προσωπικῶν ἀγωγῶν κατὰ Δημοσίου τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, Π 2727 σ. 652.— Ἐπιφερόμενον συμψηφισμὸν τοῦ ἐκ τοῦ Δημοσίου λαμβανομένου μισθοῦ πρὸς ἐπιδόματα ν. 3514, Π 1814 σ. 800, Π 2114 σ. 716.— Πρόσληψις ἡμερομισθίων ἐργατῶν ὑπὸ στρατιωτικοῦ ἐργοστασίου· χαρακτηρισμὸς σχέσεως ὡς ἰδιωτικοῦ δικαίου· ἀπόλυσις μισθωτοῦ ὡς μὴ νομιμοφρόνως κατ' ἀ. ν. 516|1948· ἐξαφάνισις ἀποφάσεως πρωτοβαθμίου συμβουλίου νομιμοφροσύνης δι' ἀποφάσεως τοῦ δευτεροβαθμίου· δικαίωμα ἐντεῦθεν ἀποδοχῶν τοῦ ἀ-

πολυθέντος Π 2990 σ. 954.— Έφαρμογή ὑπ' ἀρι0.956 καὶ 976]1947 πράξεων Ὑπ]κοῦ Συμβουλίου καὶ ἐπὶ ἀπολυομένων κατὰ ν. 6321]1934 περὶ συνεργείων τοῦ κατὰ θάλασσαν στρατοῦ, Π 2738 σ. 1005.— Ἀνεφάρμοστον β.δ. 16.7.1929 ἐπὶ ἐργατῶν Δημοσίου· ἐφαρμογὴ ἄρθρου 669 Α.Κ.· ἀποζημίωσις ἀδείας ἕνεκα ἀπολύσεως, Π 3747 σ. 1127.— Εἰδικὴ δι' ὑπ' ἀρι0 976]1947 πράξεως Ὑπ. Συμβουλίου ἀποζημίωσις προσωπικοῦ Δημοσίου ἕνεκα ἀπολύσεως· μὴ ἀποκλεισμὸς ἀποζημιώσεως ἡμερῶν ἀδείας, Π 9597 σ. 123, Π. 2247 σ. 806, Π 6644 σ. 1004. Contra: 2123 σ. 835 — Ἐφαρμογὴ 956 καὶ 976]1947 πράξεων Ὑπ. Σ]λίου περὶ ἀποζημιώσεως ἕνεκα ἀπολύσεως ἐπὶ εἰδικῆς περιπτώσεως ἀπολύσεων προσωπικοῦ Δημοσίου· μὴ γενικὴ ἐφαρμογὴ ἐπὶ παντὸς ἀπολυομένου, Π 3747 σ. 1127.— Ἀναγκαστικὴ ἐπαναπρόσληψις μετὰ τὴν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀφυπηρέτησιν· ἐφαρμογὴ διατάξεων καὶ ἐπὶ ἐργατῶν συνδεομένων μετὰ τοῦ Δημοσίου διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου Γν. Σ. σ. 765.—Προστασία ὑπαλλήλων ἐπὶ συμβάσει κατὰ ν. 417]1941· προϋπόθεσις ἡ ὕπαρξις συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου κατὰ χρόνον προσλήψεως τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα ΑΠ 53 σ. 204.—Μὴ ὑπαγωγὴ Δημοσίου εἰς β. δ. 16]7]1920, Π 350 σ. 597, Παρατ. σ. 594.

Δημοσίου δικαίου σχέσις. Ἔννοια· κριτήρια Π 387 σ. 54, Π 178 β' σ. 300, Π 4 σ. 300, Π 259 σ. 301, Π 387 σ. 518, Π 522 σ. 598, Ε 101 σ. 737, Π 2015 σ. 888, Π σ. 1003, Π 27 σ. 1077 — Σχέσις προσωπικοῦ λιμενικῶν ταμείων· δημοσίου δικαίου Π 178 β σ. 300, Π 4 σ 300, Π 259 σ. 300 — Σχέσις ἡμερομισθίου ὑπαλλήλου καθαριότητος Δήμου· δημοσίου δικαίου Π 522 σ. 598, Π 2648 σ. 1042, πρβλ. Π 2015 σ. 888.— Σχέσις ἡμερομισθίου ὑπαλλήλου ληξιαρχείου Δήμου μὴ κατέχοντος ὀργανικὴν θέσιν· ἰδιωτικοῦ δικαίου Π 31 σ. 903.— Σχέσις ὑπαλλήλου Δήμου· δημοσίου δικαίου Π 706 σ. 1003.— Χαρακτὴρ σχέσεως φοροτεχνικῶν ὑπαλλήλων· πότε δημοσίου δικαίου ΑΠ 311 σ. 544, Ε 101 σ. 737.—Σχέσις προσωπικοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος Ραδιοφωνίας· δημοσίου δικαίου Π 4558 σ. 715.— Σχέσις ἰδιωτικοῦ δασοφύλακος· δημοσίου δικαίου Π 14, σ. 754.— Σχέσις τακτικῶν ὑπαλλήλων Ι.Κ.Α δημοσίου δικαίου Π 169 σ. 990, πρβλ. Π 1 σ. 991.— Σχέσις προσωπικοῦ διαχειρίσεως ἐφοδίων ἐξωτερικοῦ κατὰ ν. 515]45 ἰδιωτικοῦ δικαίου Π 3998 σ. 1046.— Σχέσις ἐκμισθώσαντος ὑπηρεσίας του πρὸς νομ. πρόσ. δημοσίου δικαίου· πότε σχέσις δημοσίου δικαίου· πότε ἰδιωτικοῦ δικαίου Π 522 σ. 598, Π 27 σ. 1077.— Ἀνεφάρμοστον διαδικασίας ν. ΓΘΟΔ ἐπὶ σχέσεων δημοσίου δικαίου Π 178 β' σ. 300, Π 4 σ. 300, Π 259 σ. 301, Π 14 σ. 754, Π 2123 σ. 835, Π 31 σ. 903, Π 169 σ. 990.—Ἐφαρμογὴ διαδικασίας ἄρθρ. 6 ν. 3514 καὶ ἐπὶ τῶν διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου συνδεομένων μισθωτῶν μετὰ τὴν καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐπέκτασιν τῆς προστασίας ν. 519]1948, Π 2113 σ. 649, Π 3448 σ. 1038.

Διαδικασία. Βλ. λ. *Ἐργατικαὶ διαφοραί, Στράτευσις* (παράγρ. Ζ).

Διαθεσιμότης. Δικαίωμα ἐπιχειρήσεως πρὸς θέσιν μισθωτοῦ εἰς διαθεσιμότητα λόγῳ ἐλλείψεως ἢ περιορισμοῦ ἐργασιῶν κατ' ἄρθρ. 9 ν. 118]1945· συνέπειαι· ἀνέλεγκτον κρίσεως ἐργοδότου· ἔρευνα κατ' ἐφαρμογὴν ἄρθρ. 281 Α. Κ. Π 858 σ. 357.— Δῶρον ἑορτῶν Ἐγκ. σ.367.—Αὐθαίρετος ὑπὸ ἐργοδότου ἔνταξις μισθωτοῦ ἐφ. παλ. πολεμιστοῦ εἰς ἀργοῦν προσωπικὸν καὶ ἐντεῦθεν μείωσις ἀποδοχῶν· θεώρησις ὡς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας ΑΠ 271 σ. 510. — Θέσις μισθωτῶν εἰς διαθεσιμότητα κατ' ἄρθρ. 9 ν. 118]1945· ἔννοια διατάξεως· χρονικὰ ὅρια διαθεσιμότητος· ἐπαναληπτικὴ θέσις εἰς διαθεσιμότητα καὶ ἄφεσις πρὸς κατάχρησιν δικαιώματος Π 1887 σ. 714.— Θέσις εἰς διαθεσιμότητα ὑπαλλήλων Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἕνεκα ἀτάκτου διαχειρίσεως ΣΕ 243 σ. 858. — Διαθεσιμότης μισθωτοῦ καὶ δικαίωμα ἀδείας ΝΖ σ. 868.— Ὑπαγωγὴ εἰς διαθεσιμότητα καὶ ἀποστρατευομένων μισθωτῶν· ἔννοια ἄρθρου 4 ν. 3514, Π 2718 σ. 892, πρβλ. Π 4431 σ. 73, Είσαγ σ. 73.

Διαιτησία. Βλ. λ. *Συλλογικαὶ διαφοραί.*

Διάλυσις Ἐπιχειρήσεως. Τύχη ὑποχρεώσεως ἐφεδρικῶν ἐπιδιμάτων· ἀνάγκη ἢ μὴ ἐκδόσεως ἀποφ. Ὑπ. Ἐργασίας Π 1060 σ. 161, Π 2648 σ. 851 Π 1797 σ. 943, Π 2976 σ. 1086. — Ἀπαλλαγὴ ἐργοδότου ἀπὸ ὑποχρεώσεως εἰς ὑποχρεωτικὴν διατήρησιν μισθωτοῦ ἐν τῇ θέσει του εἰς περίπτωσιν ἀπολύτου καὶ ὁλοκληρωτικῆς διαλύσεως ἐπιχειρήσεως Π 1145 σ. 761, Π 2976 σ. 1086.— Ἔλλειψις δικαιώματος ἀποζημιώσεως Ν. 2112 ἐν ἀπολύσει λόγῳ διακοπῆς ἐργασίας ἐξ ἀνωτέρας βίας· ἀδιάφορος διὰ τὸ δικαίωμα ἀποζημιώσεως ν. 2112 ἐπὶ διακοπῆς ἐργασίας ἐξ ἀνωτέρας βίας ἡ μὴ πλήρης διάλυσις τῆς ὀργανώσεως τῆς ἐπιχειρήσεως Α.Π 505 σ. 1069, πρβλ. Π 2151 σ. 1069. — Κλείσιμον ἐργοστασίου διὰ τεχνικοὺς καὶ οἰκονομικοὺς λόγους· οὐχὶ περίπτωσις ἀνωτέρας βίας Π 273 σ. 456.

Διαμέρισμα διανομῶν. Πρόσληψις μισθωτοῦ δι' ὑπηρεσίαν Α' Διαμερίσματος Διανομῶν κατὰ ν. 515]45· σχέσις ἰδιωτικοῦ δικαίου· δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἀπολυομένου προσωπικοῦ· ἔννοια σχετικῶν πράξεων Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου· οὐχὶ ἀποκλεισμὸς καὶ τοῦ δικαιώματος ἀποζημιώσεως ὀφειλομένης εἰς τὸ ἀπολυόμενον προσωπικὸν ἀδείας Π 9597 σ. 123.

Διατροφή. Ἐπιτρεπτὸν ἀσκήσεως ἀγωγῆς ἐπ' ὀνόματι ἀνηλίκου λόγῳ διατροφῆς αὐτοῦ Π 3618 σ. 656.

Διαφοραὶ συλλογικαί. Βλ. λ. *Συλλογικαὶ διαφοραί.*

Διαχειριστής. Ἔννοια μισθωτοῦ· σχέσις διαχειριστοῦ κοινοῦ πράγματος πρὸς κοινωνούς· ἀνεφάρμοστος δι' ἀντιμισθίαν διαδικασίας ν. ΓΘΟΔ Π 19 σ. 856.

Διεθνεῖς ἐπιτροπαί. Προσωπικόν· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς Ταμ. Ἀνεργίας Ἔγκ. σ. 86.

Διεύθυνσις θαλασσίων μεταφορῶν. Δικαίω

μα καὶ ἐπιτάκτων ὑπαλλήλων της πρὸς λήψιν ἰματισμοῦ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων· φύσις τῆς σχέσεως Γν. Σ. σ. 1012.

Διευθυντικὸν δικαίωμα. Ἐργοδότου· ὅρια ἀσκήσεως· παρατηρήσεις πρὸς προσωπικόν· βάναυσος συμπεριφορὰ ἔναντι μισθωτοῦ· συνέπειαι Π 250 σ. 550, Παρατ. σ. 533 Βλ. καὶ λ. *Βάναυσος συμπεριφορά.*

Διϊδιούχου ἀνθρακος ἐργοστάσιον. Ἀμοιβὴ μισθωτῶν· ἰσχύουσαι ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις πρὸ σ. σ. 4-11-1947 Π 2193 σ. 757.

Δικαιοδοσία. Βλ. λ. *Ἁρμοδιότης.*

Δικαιοπραξία. Δήλωσις βουλήσεως καὶ πλάνη περὶ τὰ παραγωγικὰ αἴτια τῆς βουλήσεως· κῦρος συμφωνίας Π 2 σ. 258.

Δικαιοστάσιον. Παραγραφὴ ἀξιώσεων ναυτικῶν κατ' ἄρθρον 512 Ἐμπορ. Νόμου· ἀναστολὴ ἐκ τοῦ δικαιοστασίου Π 6839 σ. 762. —Κήρυξις ἀποφάσεως ἐκδοθείσης κατὰ διαδικασίαν ν. ΓΨΟΔ' ὑποχρεωτικῶς ἐκτελεστὴς κατὰ τὸ ἄρθρον 186 α' Πολιτ. Δικονομίας· δικαιοδοσία Προέδρου Πρωτοδικῶν κατὰ δικαιοστάσιον Π 3691 σ. 1155.

Δικαίωμα. Βλ. καὶ λ. *Διευθυντικὸν δικαίωμα, Κατάχρησις δικαιώματος. Παραίτησις.*—Βραδύτης ἀσκήσεως· οὐ κατάχρησις δικαιώματος· ἔτι μᾶλλον ἐν συνδρομῇ καὶ δόλου τοῦ ἐργοδότου Π 2186 σ. 22.—Ἔννοια δικαιώματος δι' ἐφαρμογὴν ἄρθρου 281 Ἀστικοῦ Κώδικος ΑΠ 495 σ. 1087.—Ὅροι ἀπωλείας· ἀνεπίτρεπτον παραιτήσεως δικαιώματος, ἀφορῶντος δημοσίαν τάξιν· βάρος ἀποδείξεως νομιμότητος ἀπολύσεως Π 2878 σ. 908.

Δικασταί. Δικασταὶ καὶ Κράτος. Ἄρθρον σ. 1016.

Δικαστικὰ Ἔξοδα. Ἐν παραιτήσει ἀπὸ δίκης ἢ δικαστ. πράξεως Π 9778 σ. 113.— Συμψηφισμὸς ἐν εὐλόγῳ ἀμφιβολίᾳ περὶ τῆς ἐκβάσεως τῆς δίκης Π 82 σ. 1141.

Δικαστικὴ κατάθεσις. Βλ. λ. *Δημόσια κατάθεσις.*

Δικαστικὸν ἔνσημον. Οὐχὶ ἐπὶ ἀγωγῶν διαδικασίας τ. ΓΨΟΔ, Π 23 σ. 110, Π 19 σ. 213, Π 6 σ. 605, Π 4 σ. 640, Π 19 σ. 756, Π 11 σ. 853, Π 2931 σ. 1074.

Δίκη. Βλ. λ. *Ἐργατικαὶ διαφοραί, Στράτευσις* (παράγρ. Ζ).

Δικηγόροι. Προστασία ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ· ἀναγκαστικὸς διορισμὸς δικηγόρου κατὰ τὸν ν. 751|1948 καὶ ν. δ. 1196|1949· προϋποθέσεις κλπ. Βλ. λ. *Στράτευσις* (παράγρ. Η).— Χαρακτὴρ σχέσεως δικηγόρου. Ταιαύτη ἐντολῆς Σ.Ε. 168 σ. 360.— Νομικοὶ σύμβουλοι· δῶρον ἑορτῶν Ἐγκ. σ. 366.— Αἱ δικηγορικαὶ ἀμοιβαὶ Σημ. σ 432. — Σχέσις δικηγόρου κατὰ τὸν Ἀστ. Κώδικα ΝΖ σ. 1017.

Διοίκησις. Ἑταιρία Ἑλληνικῶν Ἡλεκτρικῶν Σιδηροδρόμων· ἄσκησις κατὰ παραχώρησιν δημοσίας ὑπηρεσίας· χαρακτὴρ αὐτῆς ὡς ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως· ἀνεπίτρεπτον ἀσκήσεως κρατικῆς διοικήσεως μέχρις ἀκυρώσεως πράξεων τῶν ὀργάνων αὐτῆς· Ν. Δ. 1296|1942· ἔκτασις ἐξουσιοδοτήσεως ΣΕ 375|1949 σ. 32. — Ἔκτασις δικαιοδοσίας πολιτικῶν δικαστηρίων πρὸς ἔλεγχον διοικητικῶν πράξεων Π 2572 σ. 60, Π 43 σ. 263, Π 556 σ. 264, Π 219 σ. 504, Π 626 σ. 661, Π 2191 σ. 808, Π 80 σ. 1143. Βλ. καὶ λ. *Ἁρμοδιότης.*— Ἀνάκλησις πράξεως περὶ ἐγγραφῆς μισθωτοῦ ὡς ἡφαλισμένου· παροδος μακροῦ χρόνου καὶ ἀντίθεσις πρὸς ἀρχὰς χρηστῆς διοικήσεως ΣΕ 257 σ. 83, ΣΕ 1251 σ. 710. — Ἀνάθεσις ὑπὸ τοῦ Θ' ψηφίσματος ἀσκήσεως ἀποκλειστικῆς δικαιοδοσίας πρὸς κρίσιν ἐπὶ τῶν ἐν αὐτῷ παραβάσεων εἰς Ἐπιτροπὰς διατήρησις δικαιοδοσίας ὑπηρεσιακῶν πειθαρχικῶν ὀργάνων πρὸς ἐπιβολὴν ποινῶν διὰ παραβάσεις μὴ προβλεπομένας ἐν τῷ ψηφίσματι· ἀπόλυσις μισθωτοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης ΑΠ 52 σ. 206.— Συμβούλια προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ· συλλογικὰ διοικητικὰ ὄργανα· προσβολὴ πράξεως δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως· ἐπιτρεπτὸν ἐλέγχου δικαστηρίων περὶ κύρους καὶ νομιμότητος Π 43 σ. 263, Π 556 σ. 264. — Ἀνεπίτρεπτον ἐλέγχου πολιτικῶν δικαστηρίων ἐπὶ τῆς ἀπὸ οὐσιαστικῆς ἀπόψεως ὀρθότητος κρίσεως τοῦ συμβουλίου πρὸς διορισμὸν κατὰ ν. 751|48, Π 318 σ. 265, Π 2191 σ. 808.— Χρόνος τελειώσεως διοικητικῆς πράξεως περὶ διορισμοῦ· μετάταξις προσωπικοῦ Ἀνωνύμου Ἑλλ. Τηλεφωνικῆς Ἑταιρίας εἰς Ὀργανισμὸν Τηλεπικοινωνιῶν, Π 318 σ. 265.—Ἡ παρὰ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἐξέτασις τῆς ὑπάρξεως συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὴν προσβολὴν διοικητικῶν πράξεων, ΝΖ σ. 391.— Τιμώρησις μισθωτοῦ ὑπὸ διαχειριστοῦ Ταμείου Εἰσπράξεων Ἀστικῶν Λεωφορείων Αὐτοκινήτων· ἀνεπίτρεπτον δικαστ. ἐλέγχου, Π 219 σ. 504.—Δικαιοδοσία διοικήσεως πρὸς ἀπόλυσιν μισθωτοῦ κατὰ ἄ. ν. 512|1948· ἀνεπίτρεπτος δικαστικὸς ἔλεγχος κρίσεως Διοικήσεως, Π 626 σ. 661.— Προαγωγὴ κατ' ἐκλογὴν μετὰ γνωμοδότησιν ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου· ἔλεγχος ἀπὸ ἀπόψεως ὑπερβάσεως ὁρίων διακριτικῆς ἐξουσίας Διοικήσεως, ΣΕ 236 σ. 858. Βλ. καὶ λ. *Αἴτησις ἀκυρώσεως, Ἁρμοδιότης, Σωματεῖα, Ὑπάλληλοι δημόσιοι, Ὑπουργοί, Ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις.*

Διοικητικὰ δικαστήρια. Ἐπίταξις προσωπικῆς ἐργασίας· ὅροι ὑπαγωγῆς διαφορᾶς ἐκ μισθοῦ εἰς ἁρμοδιότητα διοικητικῶν δικαστηρίων ν. 4442|1929, Π 589 σ. 516.

Διοικητικαὶ πράξεις. Βλ. λ. *Αἴτησις ἀκυρώσεως, Διοίκησις.*

Διοικητικὴ ἐκτέλεσις. Βλ. λ. *Εἰσπραξις δημοσίων ἐσόδων.*

Διορισμός. Βλ. λ. *Νεοπολεμισταί, Γραφεῖα εὑρέσεως ἐργασίας, Στράτευσις* (παράγρ. Η') Χρόνος τελειώσεως διοικητικῆς πράξεως περὶ διορισμοῦ Π 318 σ. 265.

Δόλος. Ἀναστολὴ ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς συνεπείᾳ δόλου ἐργοδότου, Π 2186 σ. 22. — Δικαίωμα ἐργοδότου κατ' ἄρθρον 664 Α.Κ. πρὸς συμψηφισμὸν ἀπαιτήσεως του κατὰ μισθωτοῦ ἕνεκα ζημίας, προξενηθείσης ὑπ' αὐτοῦ δολίως, Π 18 σ. 257.— Ἀτύχημα ἐκ δόλου ἐργοδότου· πότε μόνον ἀξίωσις ἐκ τοῦ κοινοῦ δικαίου, Π 122 519.— Ἀπόλυσις πρὸ στρατεύσεως· ἰσχυρά, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι ἀπότοκος δόλου ἐργοδότου πρὸς καταστρατήγησιν διατάξεων ν.

519|48, Εἰρ. 372 σ. 612.— Ἀπάτη κατά τὴν κατάρτισιν συμβάσεως· συνέπειαι, ΑΠ 520 σ. 1096.

Δύται. Χαρακτηρισμὸς συμβάσεως δύτου μετ' ἐργοδότου του, ἀνεξαρτήτως τρόπου ἀμοιβῆς ὡς συμβάσεως ἐργασίας· παραδεκτὸν εἰσαγωγῆς ἀξιώσεως κατὰ διαδικασίαν ν. ΓΘΟΔ· στοιχεῖα ἀγωγῆς· πρόσληψις πληρώματος ὁπλογαλιευτικοῦ πλοίου· κατάσχεσις ἢ ἐκχώρησις ἀμοιβῆς δύτου· ἀνεπίτρεπτον ἀντιθέτου πρὸς τὸν νόμον συμφωνίας, Π 532 σ. 951.

Δωδεκάνησος. Προστασία ψυματικῶν κλπ. ἔργατῶν θαλάσσης ὑπὸ Οἴκου Ναύτου· προϋπόθεσις προστασίας· εἰδικῶς διὰ τοὺς μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἀπογραφέντας Δωδεκανησίους, Γν. Σ. 514 σ. 963.

Δῶρον ἑορτῶν. Καταβολὴ δώρου πρὸς μισθωτούς (Χριστουγέννων 1949 καὶ Νέου Ἔτους 1950), Ἐγκύκλιος σ. 42.— Περὶ τοῦ δεκάτου τρίτου μισθοῦ, ΝΖ σ. 51.— Ἀνεφάρμοστον σχετικῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἐπὶ ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν ἐργολαβικῶν συμβάσεων δημοσίων ἔργων, Ε 2042 σ 120, Εἰσαγ. σ. 120.— Εἰς προσωπικὸν ὑπηρεσίας Διαμερισματος Διανομῶν Π 9597 σ. 123.— Πρὸς στρατευθέντας, Π 427 σ. 130, Π 1001 σ. 414, Π 1295 σ. 463, Εἰρ. 658 σ. 955, Π 3448 σ. 1038.— Ἀνυπόχρεον καταβολῆς εἰς μὴ δικαιουμένους ἐπιδομάτων μισθοῦ ἐστρατευμένους μισθωτούς· ἀνίσχυρον σχετικῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, κατ' ἐξουσιοδότησιν ν. 28|1944, Π 613 σ. 317.— Ἀρμοδιότης Εἰρηνοδίκου πρὸς ἐπιδίκασιν ἐκτάκτων παροχῶν καθ' ἑορτὰς εἰς στρατευθέντας, Π 21 σ.153, Π 1001 σ.414, Π 1295 σ. 463.—Χριστουγέννων 1947· ὁριομοὶ ὑ. ἀ. 50416|5214|1948, καταβαλλομένη προσαύξησις ἐκ 30 ο|ο ἐπὶ τῶν κατωτάτων ὁρίων ἀποδοχῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας λόγῳ βελτιώσεως ποσοτικῆς καὶ ποιοτικῆς ἀποδόσεως· συνυπολογισμὸς εἰς χρηματικὴν παροχήν, ἀδιαφόρως ἂν ἀνταπεκρίνετο πραγματι εἰς ἀνάλογον ἀπόδοσιν, ΑΠ 616 σ. 152.— Προϋπόθεσις δικαιώματος ἢ ὕπαρξις ἐνεργοῦ ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας κατὰ χρόνον ἐκδόσεως ὑ. ἐ· ἔλλειψις δικαιώματος ἀπολυθέντων πρὸ αὐτῆς ἀκυρότης ὡς πρὸς τοῦτο σχετικῶν ὑπ. ἀποφάσεων, Π 562 σ. 306, Α Π 217 σ. 356, Π 1671 σ. 551, ΣΕ 205 σ. 781, Π 1138 σ. 932, ΣΕ 764 σ. 957, Π 2738 σ. 1005, Π 39 σ. 1124, Π 215 σ. 1150, πρβλ. Π 3410 σ. 902.—Χριστουγέννων 1947· βάσις ὑπολογισμοῦ ἐπὶ τῶν κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 4 Νοεμβρίου 1947· τοιοῦτος ὑπολογισμὸς καὶ διὰ τοὺς κατὰ μονάδα ἐργασίας ἀμειβομένους· ἔννοια διατάξεως συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας περὶ τῶν ἀνωτέρων τῶν ὁρίων αὐτῶν ἡμερομισθίων, ΑΠ 446 σ. 691, Εἰσαγ. σ. 355. Contra: ΑΠ 217 σ. 356.— Διὰ τὸ Πάσχα 1950. Ἔγκ. σ.366.—Πάσχα 1949· ἐφαρμογὴ ὑ. ἀ. 18511|49· ἀποδοχαὶ δι' ὑπολογισμὸν παροχῆς νοητέα καὶ ἡ ἀξία τῶν εἰς εἶδος· ἐφ' ὅσον παρέχονται ὑποχρεωτικῶς δυνάμει συλλογικῶν συμβάσεων, ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν κλπ.· παροχαὶ προσωπικοῦ νοσοκομείων, κλινικῶν σανατορίων κλπ, ΑΠ 340 σ. 585.— Ἔννοια ἀποδοχῶν διὰ δῶρον Πάσχα 1949, ΑΠ 340 σ. 587.— Ἀνεφάρμοστον σχετικῶν ὑπ. ἀποφάσεων ἐπὶ παροχῆς ἐργασίας ὑπὸ ἐρεδρικοῦ (ἐπικουρικοῦ) ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου μετὰ πρόσληψιν ἑκάστοτε ὁσάκις ὁ ἐργοδότης εἶχεν ἀνάγκην αὐτοῦ, Π 502 σ. 903.— Σύνδεσμος βοηθοῦ ὑποδημιατεργάτου μετὰ ἐργοδότου καταστηματάρχου· πρόσληψις ὑπὸ τεχνίτου διὰ λογαριασμὸν τοῦ πρώτου· ὑποχρέωσις καταβολῆς δώρου ἑορτῶν, Π 3334 σ. 1062.— Παροχὴ μισθοῦ δι' ἑορτάς· οὐ δικαίωμα ἐξ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἐπὶ ἀνεπαλμένης συμβάσεως, Π 32 σ. 1141. — Συνυπολογισμὸς εἰς ἀποζημίωσιν ν. 2112 καὶ ἀναλογίας προσθέτων παροχῶν καθ' ἑορτὰς· χαρακτὴρ τούτων ὡς τακτικῶν ἀποδοχῶν, Π 105 σ. 302, Π 6 σ. 605, Π 4 σ. 640, Π 1421 σ. 784, Π 13 σ. 837, Π 5232 σ. 885, Παρατ. σ. 1119. Contra: Π 585 σ. 839, ΑΠ 564 σ 1121.

Ε

Ἑβδομαδιαία ἀνάπαυσις. Βλ. λ. *Ἀνάπαυσις*.

Ἔγγραφα. Τύπος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας βλ. λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Β).— Ἀναίρεσις ἀποφάσεως διὰ μὴ λῆψιν ὑπ' ὄψιν ἀποδεικτικῶν ἐγγράφων Α Π 288 σ. 513. Ἐξοφλητικαὶ ἀποδείξεις χαρτοσήμου, Π 4156 σ. 1145.—Ἀνέλεγκτον ἐκτιμήσεως ὑπὸ δικαστηρίου οὐσίας ΑΠ 103 σ. 365, βλ. καὶ λ. *Ἐργατικαὶ διαφοραί* (παράγρ. ΣΤ).

Ἐθελονταί. Προστασία ἐκ τοῦ ν. 3514 Π 1056 σ. 413, Π 2716 σ. 905.

Ἔθιμον. Ἀνεπίτρεπτον ἀντιθέτου πρὸς ὑπουργικὰς ἀποφάσεις ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν δι' ἔθιμον Π 10626 σ. 713.

Ἐθνικὴ ἀντίστασις. Ἀπολύσεις μελῶν ὀργανώσεων ἐθνικῆς ἀντιστάσεως· κῦρος ν. δ. 1104|49 περὶ κυρώσεως τοῦ ά. ν. 971|1949 ΑΠ 516 σ. 1070.

Ἐθνικὸν Θέατρον. Βλ. λ. *Θέατρα*.

Εἶδος. Παροχαὶ εἰς εἶδος Βλ. λ. *Ἀποδοχαί* (παράγρ. Α.)

Εἰρηνοδικεῖον - Εἰρηνοδίκης. Κατάρτισις συλλ. συμβάσεως καὶ μὴ κατάθεσις αὐτῆς παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου· ἰσχὺς ὡς ὁμαδικῆς συμβάσεως ἐργασίας Π 3315 σ. 1072, Παρατ. σ. 1071.—Κατ' ἐπιλογὴν μισθωτοῦ δικαίωμα ἀγωγῆς δι' ἀξιώσεις του κατὰ διαδικασίαν ν. ΓΘΟΔ' ἐνώπιον Πρωτοδικείου ἢ Εἰρηνοδίκου, ἐφ' ὅσον αὐτὸς (Εἰρηνοδίκης) ἕδρευει ἐκτὸς τῆς ἕδρας τοῦ Πρωτοδικείου Π 4563 σ. 656. Βλ. καὶ λ. *Στράτευσις* (παράγρ. Ζ).

Εἰσπράκτορες. Λεωφορείου αὐτοκινήτου· ὑπαλληλικὴ ἰδιότης Π 18 σ. 791.

Εἴσπραξις δημοσίων ἐσόδων. Εἴσπραξις κατὰ ν. 6298|1934 εἰσφορῶν Ι.Κ.Α ὡς δημοσίων ἐσόδων· συνδυασμὸς τρόπου τούτου εἰσπράξεως πρὸς ἴδρυσιν ἀσφαλιστικῶν δικαστηρίων Π 683 σ. 539 — Ἀνακοπὴ ἐργοδότου κατὰ πράξεως ἐπιβολῆς εἰσφορῶν εἰς βάρος αὐτοῦ διὰ τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων. Ἄρθρ. 235 Πολιτ. Δικον. Π 2750 σ. 269.— Χαρακτηρισμὸς ἐπιχειρήσεως ὡς βιομηχανικῆς· ἀπόφασις διοικ. συμβουλίου Ταμείου Ἀνεργίας καὶ συνέπειαι· ἀνυπόχρεον καταβολῆς εἰσφορῶν ἀναδρομικῶς· μὴ νόμιμος βεβαίωσις φορολογικῆς ἐνοχῆς Π 344

ο. 637.—Εἰσπραξις εἰσφορῶν ἐργοδοτῶν ὑπὸ Ταμείου Ἀνεργίας διὰ διαδικασίας εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων· ἀνακοπὴ πρὸς ἀκύρωσιν ἐκτελέσεως κατ' ἄρθρ. 871, 235 Πολ. Δικονομίας· δικοιοδοσία Προέδρου καὶ Δικαστηρίου Π 244 σ. 637.— Εἰσπραξις εἰσφορῶν Ταμείου Ἀνεργίας κατὰ διαδικασίαν εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων· ἀνεπίτρεπτον αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἐκ τῆς ὑπάρξεως παραλλήλου ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων προσφυγῆς κατὰ νόμον εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων ΣΕ 1120 σ. 707.

Εἰσφοραί. Βλ. λ. ***Εἴσπραξις δημοσίων ἐσόδων, Ἐργατικὴ Ἑστία, Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις, Ταμεῖα.***

Ἐκδίκησις. Ἀπόλυσις ἐξ ἐλατηρίων ἐκδικήσεως καὶ ἄρθρον 281 Α. Κ. Π 2878 σ. 208, ΑΠ 186 σ. 845, Π 3195 σ. 1034.

Ἔκθεσις. Σύνταξις ὑπὸ Εἰρηνοδίκου ἐκθέσεως ἀγωγῆς καὶ ἔννοια σχετικῆς διενέξεως Π 205 σ. 843, Π 252 σ. 810.

Ἐκμεταλλεύσεις. Βάσις ὑπαγωγῆς εἰς ἀσφάλισιν Ταμείου Ἀνεργίας μετὰ ν. δ. 1253|1949· ἀδιάφορον ἂν ὁ ἐργοδότης ἀσκῇ ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν Π 2321 σ. 849.— Ὑπαγωγὴ εἰς ἔννοιαν ἐκμεταλλεύσεως καὶ τοῦ προσωπικοῦ Γαλλοελληνικῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων Π 2727 σ. 659.

Ἐκπαιδευτικοί. Σύμβασις ἐργασίας ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων· ὅροι καταρτίσεως συμβάσεως καὶ δικαίωμα ἀποδοχῶν· διορισμὸς ἐκ τοῦ νόμου ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν διὰ χρονικὸν διάστημα ἑνὸς ἔτους· καταίργησις δι' ἀ. ν. 881|1948 μονιμότητος ἀ. ν. 2545|1940· ἀνανέωσις συμβάσεως· καθορισμὸς ἀποδοχῶν Π 481 σ. 111 — Σύμβασις ἐργασίας ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτικῶν· διορισμὸς κατὰ ν. 881|1948 δι' ἕκαστον σχολικὸν ἔτος καὶ διὰ χρονικὸν διάστημα ἑνὸς τοιούτου ἔτους· αὐτοδικαία ἀπόλυσις μετὰ λῆξιν σχολικοῦ ἔτους ΣΕ 1048 σ. 705, Π 2250 σ. 809.— Τὸ νόμιμον καθεστὼς ἐργασίας τῶν ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτικῶν ΝΖ σ. 781.— Σύμβασις ἐργασίας ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτικῶν· χαρακτηρισμὸς ὡς τοιαύτης ὡρισμένου χρόνου κατὰ νόμον· τροποποίησις ν. 3514 Π 1053 σ. 796.— Ἀποδοχαί· ἐφαρμογὴ εἰδικῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων· βραδεῖα ἔκδοσις ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ συνέπειαι· δικαίωμα παροχῆς καὶ ἀξία τροφίμων Π 5614 σ. 899.

Ἐκπρόσωποι ἠσφαλισμένων. Προστασία, βλ. λ. ***Ἀντιπρόσωποι.***

Ἔκτακτοι. Σχέσις ἡμερομισθίου ἐκτάκτου ὑπαλλήλου καθαριότητος Δήμου· χαρακτὴρ Π 522 σ. 598, Π 2015 σ. 888, Π 2648 σ. 1042.— Σχέσις ἐφεδρικοῦ (ἐπικουρικοῦ) ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου παρέχοντος ἐργασίας μετὰ πρόσληψιν ἑκάστοτε ὁσάκις ὁ ἐργοδότης εἶχεν ἀνάγκην Π 502 σ. 903.

Ἐκτέλεσις. Βλ. λ. ***Εἴσπραξις δημοσίων ἐσόδων, Προσωρινὴ ἐκτέλεσις.*** Ἀναστολὴ ἐκτελέσεως διαιτητικῆς ἀποφάσεως μετ' αἴτησιν ἀκυρώσεως Π 685 σ. 646.

Ἐκτιμηταί. Τραπεζῶν· χαρακτὴρ σχέσεως ΑΠ 550 σ. 220.

Ἐκτόπισις. Συνέχισις καταβολῆς ἐπιδόματος ἀσθενείας Ι.Κ.Α. εἰς τοὺς ἐν ἐξορίᾳ τελοῦντας ἠσφαλισμένους Ἐγκ. σ. 573.— Ἐκτόπισις μισθωτοῦ καὶ δικαίωμα μισθοῦ Γν. Σ σ. 176.— Δικαίωμα ἐπιδόματος καὶ τῶν ἐν Μακρονήσῳ Π 17 σ. 116, Π 80 σ. 1143, Π 3448 σ. 1038, Π 21 σ. 163.

Ἐκχώρησις. Ἀμοιβῆς δόντου Π 582 σ. 951.

Ἔλεγχος. Βλ. λ. ***Ἀνέλεγκτον, Ἀμοιδιότης.***

Ἐλευθερία. Βλ. λ. ***Ἐργασία.***

Ἑλληνικὴ Πολεμικὴ Περίθαλψις. Μισθωτοί· ἀνεφάρμοστον ὑπ' ἀριθ. 8900|1946 ὁ. δ. περὶ παροχῆς προσθέτου ἀμοιβῆς κατὰ Κυριακὰς Π 1603 σ. 554.— Μισθωτοί· ἀνεφάρμοστον ἰσχυούσης νομοθεσίας περὶ μισθωτῶν ἐν γένει κατὰ ν. δ. 141|1946· ἀνεφάρμοστον τῶν ἄρθρων 657, 658 Ἀστικοῦ Κώδικος Π 3727 σ. 883.

Ἐμπιστοσύνη. Ἔλλειψις ἐμπιστοσύνης εἰς εὐαυνειδησίαν ὑπαλλήλου· λόγος νομίμου ἀσκήσεως δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ΑΠ 103 σ. 365.

Ἐμπορικὰ καταστήματα. Ὑπουργικὴ ἀπόφασις περὶ καθορισμοῦ ὡρῶν λειτουργίας διὰ καταργήσεως τῆς κατὰ Σάββατον μεταμεσημβρινῆς ἐργασίας· ἀκυρότης· ἀμοιδιότης Ὑπουργοῦ Ἐργασίας πρὸς καθορισμὸν ὡρῶν λειτουργίας καταστημάτων ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ νόμου Σ.Ε. 936 σ. 649.

Ἐμπορικαὶ συνήθειαι. Ἰσχύς Π 11237 σ. 224.

Ἐμπορικὴ ἐπιχείρησις. Θεώρησις ἐφημερίδος ὡς ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεως Π 1796 σ. 711.

Ἐμπορικοὶ ἀντιπρόσωποι. Κριτήριον διαφορᾶς ἀπὸ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου Π 6714 σ. 14.

Ἔνδικα μέσα. Βλ. ταῦτα εἰς τὰς οἰκείας λέξεις, ὡς καὶ λ. ***Ἐργατικαὶ διαφοραὶ*** (παράγρ. Ζ), ***Στράτευσις*** (παράγρ. Ζ).

Ἔνορκοι βεβαιώσεις. Ἐνώπιον συμβολαιογράφου ἐπιτρεπτὸν λῆψεως ὑπ' ὄψιν κατὰ διαδικασίαν ΓΎΘΟΔ΄ καὶ ἂν ἐλήφθησαν ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ διαδίκου Π 2186 σ. 22.

Ἐνοχικὸν δικαίωμα. Νόμιμος καταίργησις ἐνοχικῶν δικαιωμάτων καὶ ἀναδρομικῶς Π 1493 σ. 1026.

Ἔνσημον δικαστικόν. Βλ. λ. ***Δικαστικὸν ἔνσημον.***

Ἔνστασις. Καταβολῆς ὑφιενῆς· χρόνος προθεσμίας ΑΠ 491 σ. 10.— Συμψηφισμοῦ ἐπὶ πλέον καταβληθέντων Π 18 σ. 695.

Ἐντολή. Σχέσις δικηγόρου· τοιαύτη ἐντολῆς ΣΕ 165 σ. 360.

Ἕνωσις Συντακτῶν. Βλ. λ. ***Δημοσιογραφικαὶ Ὀργανώσεις.***

Ἐξάρτησις. Ἰδιάζουσα κατ' ἄρθρ. 824 παράγρ. 9 Πολ. Δικ. ἔννοια ΑΠ 243 σ. 417.—Κριτήριον διαφορᾶς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἀπὸ ἐμπορικοῦ ἀντιπροσώπου Π 6714 σ. 14.— Ἐπὶ παροχῆς ἐργασίας ὑπὸ νοσοκόμου ἀπασχολημένης δι' ἐνέργειαν ἐνέσεων εἰς ἰατρικὸν ἐπιχειρήσεως καὶ ἀμειβομένης κατὰ μονάδα ἐργασίας ΑΠ 578 σ. 160.—Ἐπὶ παροχῆς ἐργασίας κατὰ μονάδα ἐργασίας ὑπὸ τεχνίτου ῥάπτου Π 23 σ. 110. — Ἐξηρτημένη ἐργασία Π 6714 σ. 14, ΝΖ σ. 49, ΑΠ 565 σ. 105, Π 23 σ. 110, ΑΠ 578 σ. 160, ΑΠ 101 σ. 296, Εἰσαγ. σ. 273. — Σύμβασις ἐξηρτημένης καὶ ἀνεξαρτήτου ἐργασίας ΝΖ σ. 49.

Ἔξοδα. Βλ. λ. ***Δαπάναι.***

Ἐξορία. Συνέχεια καταβολῆς ἐπιδόματος ἀσθε-

νείας Ι.Κ.Α εἰς τοὺς ἐν ἐξορίᾳ ἠσφαλισμένους Ἔγκ. σ. 578.

Ἐξουσιοδότησις νομοθετική. Βλ. λ. *Ἀποδοχαί* (παράγρ. Β), *Νόμος*, *Σύνταγμα*.

Ἐξοφλητικὴ ἀπόδειξις. Χαρτόσημον· εἰς ὑπόχρεως Η 4156 σ. 1145.

Ἐξύβρισις. Βλ. λ. *Ὑβριστικὴ συμπεριφορά*.

Ἑορταί. Βλ. καὶ λ. *Δῶρον*, *Κυριακή*. Τίνες κατὰ νόμον αἱ μὴ ἐργάσιμοι Π 281 σ. 359. — Ἡμερομίσθιον ἡμέρας 28 Ὀκτωβρίου Π 48 σ. 741. — Πρόσθετοι ἀμοιβαὶ διὰ παροχὴν νυκτερινῆς ἐργασίας κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ λοιπὰς μὴ ἐργασίμους ἑορτάς· ὑπολογισμός Π 1950 σ. 755, Π 3401 σ. 982, ΑΠ 511 σ. 1026, ΑΠ 531 σ. 1136.

Ἐπαγγελματικὰ βιβλιάρια. Βλ. λ. *Βιβλιάρια*.

Ἐπαγγελματικαὶ νόσοι. Βλ. λ. *Ἐργατικὰ ἀτυχήματα*.

Ἐπανάληψις ἐργασίας. Μετ' ἀποστρατεύσιν, βλ. λ. *Στράτευσις* (παράγρ. Ε).

Ἐπιδόματα. Βλ. καὶ λ. *Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις*, *Νεοπολεμισταί*, *Ταμεῖα*. Ἀναπροσαρμογὴ ἐπιδομάτων ἀσθενείας, ἀτυχήματος, μητρότητος κλπ Ἔγκ. σ. 276. — Ἐφεδρικά βλ. λ. *Στράτευσις*. — Πολεμικὰ Ναυτικῶν βλ. λ. *Ναυτικοί*. — Ἀνεργίας βλ. λ. *Ταμεῖα*. — Καπνεργατῶν Ἔγγρ. Υ.Ε. σ. 86. — Μὴ ἐπαναφορὰ ἐν ἰσχύϊ διὰ πράξεως Ὑπουργ. Συμβουλίου 533|11.7.1949 καὶ τῶν ἄλλοτε ἰσχυόντων ἐπιδομάτων πόλεως διὰ δημοσίους ὑπαλλήλους καὶ ὑπαλλήλους νομικῶν προσώπων Δημοσίου Δικαίου· κατ' ἐξαίρεσιν χορήγησις εἰς Καθηγητὰς Πανεπιστημίου Θεσ[νίκης ὡς ἐπιδάματος ἐνοικίου 50 ο|ο ἐπὶ ἀποδοχῶν δυνάμει πράξεως Ὑπ.Συμβουλίου 1020|1949 Π 652 σ. 551, Παρατ. σ. 555. — Οἰκογενειακὰ κατὰ σ. σ. 16|9|1937· δικαίωμα καὶ θηλειῶν ὑπαλλήλων Π 1272 σ. 657. — Ἐφαρμογὴ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 16|9|1937 προσαύξησις μισθοῦ δι' οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων Π 323 σ. 698. — Μισθολογικὴ κατάταξις ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ κατὰ τὴν ὑ. ἀ. 3691|16· ἑρμηνεία δι' ὑ. ἀ. 3500|16· ὑπολογισμὸς μισθῶν ἐν συνδυασμῷ πρὸς οἰκογενειακὰ ἐπιδόματα· βάσις ὑπολογισμοῦ οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων ΑΠ 521 σ. 1137. — Ἀναπροσαρμογὴ ἀποδοχῶν δι' ἐσωτερικῶν κανονισμῶν ἐπιχειρήσεων τρόπος ὑπολογισμοῦ τῶν ἐπὶ τῶν μισθῶν προπολεμικῶν ἐπιδομάτων οἰκογενειακῶν βαρῶν, πολυετίας κλπ. διὰ τὴν ἀναπροσαρμογὴν των Ἔγγρ. Υ. Ε. σ. 767. — Τραπεζικῶν ὑπαλλήλων ὑπηρετούντων εἰς Βόρειον Ἑλλάδα Ἔγγρ. Υ.Ε. σ. 707. — Ἐπίδομα φθορᾶς ἐργαλείων ξυλουργῶν, ἐπιπλοποιῶν καὶ βαρελοποιῶν· ἔννοια σχετικῶν ὁρ., ἀποφάσεων· ὑπολογισμός· τίνες ὑπόχρεοι· ἰσχὺς μετὰ τὰς συλλογ. συμβάσεις ἐργασίας· ὑποχρέωσις εἰς παροχὴν καὶ τῶν Σ.Ε.Κ ΑΠ 314 σ. 591, ΑΠ 518 σ. 1139.

Ἐπιπλοποιοί. Βλ. λ. *Ξυλουργοί*.

Ἐπιστάτης. Ἔκτακτος ἡμερομίσθιος καθαριότητος Δήμου· χαρακτὴρ τῆς σχέσεως Π 2015 σ. 888, Π 522 σ. 598. — Προϊστάμενος ὁμάδος ἐργατῶν· χαρακτηρισμὸς ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, Π 2706 σ. 850.

Ἐπίσχεσις. Δικαίωμα μισθωτοῦ ἐπισχέσεως τῆς παροχῆς του ἐπὶ βαναύσου συμπεριφορᾶς ἐργοδότου, ΝΖ σ. 536.

Ἐπιταγὴ πρὸς πληρωμήν. Ἐξώδικος πρᾶξις ἀνακοχὴ Π 2511 σ. 170.

Ἐπίταξις. Προσωπικῆς ἐργασίας· ὅροι ὑπαγωγῆς διαφορᾶς ἐκ μισθοῦ εἰς ἁρμοδιότητα διαιτητικῶν δικαστηρίων ν. 4412|1929 Π 589 σ. 546. — Σχέσις ἐπιτάκτου ἐργάτου πρὸς τὸ Δημόσιον καὶ προστασία ν. 3514 ἀνεφάρμοστον ν. 3514 Γν. Σ. σ. 617. — Ἀποδοχαὶ ναυτεργατῶν ἐπιτάκτων πλοίων· ἐφαρμογὴ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας Λονδίνου, ἀδιακρίτως ἂν πρόκειται περὶ ναυτεργατῶν ὑπηρετούντων ἐπὶ φορτηγῶν ἐπιτάκτων πλοίων ἢ ἐπὶ ἐπιβατηγῶν· συνυπολογισμὸς εἰς ἔννοιαν μισθοῦ καὶ πολεμ. ἐπιδόματος· πλοῖα ἀνὰ τὴν Μεσόγειον· πολεμ. ἐπίδομα πληρωμάτων· προσφυγὴ εἰς τακτικὰ δικαστήρια μετὰ τὸ ἄρθρ. 17 κώδ. περὶ στρατιωτικῶν εἰσφορῶν καὶ ναυλώσεων, Π. Ἀθ. 2551 σ. 1009. — Δικαίωμα καὶ ἐπιτάκτων ὑπαλλήλων τῆς Διευθύνσεως Θαλασσίων Μεταφορῶν πρὸς λῆψιν ἱματισμοῦ δημοσίων ὑπαλλήλων· φύσις τῆς σχέσεως Γν. Σ. σ. 1013.

Ἐπίτροποι. Βλ. λ. *Παλαιοὶ Πολεμισταί*, *Στράτευσις* (παράγρ. Ε'), *Συλλογικοὶ διαφοραί*, *Φορτοεκφορτωταί*. Διεθνεῖς· προσωπικὸν· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς Ταμ. Ἀνεργίας Ἔγκ. σ. 26.

Ἐπιτροπεία. Βλ. καὶ λ. *Ἀνήλικοι*. Ἀνυπόχρεων τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρου 1651 Α. Κ. ἐπὶ ἀγωγῆς περὶ καταβολῆς μισθῶν Π 3618 σ. 656.

Ἐπιχείρησις - Ἐκμετάλλευσις. Ἐπιχειρήσεις ὑπαγόμεναι εἰς ν. 118|1945, βλ. λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Λ). — Ἐκποίησις διοικήσεως ἐπὶ σιδηροδρομικῶν ἑταιριῶν· χαρακτὴρ ὡς ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ προσωπικοῦ ὡς ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων· Ἑταιρ. Ἑλλην. Ἠλεκτρ. Σιδηροδρόμων ΣΕ 875 σ. 32. — Προϋπόθεσις διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργατῶν Δήμων, κατὰ ν. 118|1945, ἡ ἄσκησις ὑπ' αὐτῶν ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως· ἔννοια ἐπιχειρήσεως Π 1301 σ. 456. — Βάσις διὰ ὑπαγωγὴν μισθωτῶν εἰς ἀσφάλισιν Ταμείου Ἀνεργίας μετὰ τὸ ν. δ. 1253|1949· ἀδιάφορον, ἂν ὁ ἐργοδότης ἀσκῇ ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν Π 2324 σ. 849. — Ἔννοια ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας δι' ηὐξημένην ἄδειαν Π. Πειρ. 521 σ. 558. — Ἐφημερὶς· χαρακτὴρ ὡς ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεως Π 1796 σ. 714. — Βλάβη ἐπιχειρήσεως ν. 118|1945 καὶ ἀπαλλαγὴ ἀποζημιώσεως ν. 2112 ΝΖ σ. 961. Ἐργατικὰ συμβούλια ἐπιχειρήσεων· ὁ νέος Βελγικὸς νόμος Μελ. σ. 924. — Σχέσεις βοηθοῦ μετὰ ὑποδηματοτεχνίτου· ἀνυπόχρεον τεχνίτου πρὸς καταβολὴν ἐπιδομάτων μισθοῦ ν. 3514, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχει ἐπιχείρησιν Π 4198 σ. 1045. — Παροχὴ ὑπηρεσιῶν εἰς ἐποχιακὰς ἐπιχειρήσεις· ἔννοια τούτων Π 89 σ. 1124. Βλ. καὶ λ. *Βιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις*, *Διάλυσις ἐπιχειρήσεως*, *Κοινωφελεῖς ἐπιχειρήσεις*. Ὡς πρὸς τὰς γεωργικὰς ἐπιχειρήσεις, γεωργικοὺς συνεταιρισμοὺς βλ. λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Λ), *Συνεταιρισμοί*.

Ἐποπτεία. Βλ. καὶ λ. *Σωματεῖα*. Διοικήσεως ἐπὶ σιδηροδρομικῶν ἑταιριῶν ΣΕ 875

σ. 32.—Έπί δργανισμών κοινων. άσφαλίσεως ΣΕ 1484 σ. 975.

Έποχιακαί επιχειρήσεις. Έννοια Π 89 σ. 1124.

Έργα. Βλ. καί λ. *Δημόσια έργα, Έργατικά άτυχήματα, Μίσθωσις έργου.* Έργάται· δώρον έορτών Έγκ. σ. 367.— Πρόσληψις μισθωτοῦ δι' ἐκτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου· χαρακτήρ συμβάσεως ὡς ὡρισμένου χρόνου Π 29 σ. 1091.

Έργαλεῖα. Βλ. λ. *Ξυλουργοί.*

Έργασία. Προσωπική ἐλευθερία· ἐλευθερία ἐργασίας, ἰσότης κατά τὸ Σύνταγμα καί δυναταί παρεκκλίσεις Πλημ. 8492 σ. 408, Εἰσαγγ. Πρότ. σ. 408, Π 11 σ. 506, Πλημ. 1747 σ. 897, Πλημ. 3704 σ. 897.—Φορτοεκφορτωτικαί ἐργασίαι· ρύθμισις διά ν. δ. 1254|1949 συνταγματικότης· βλ. λ. *Φορτοεκφορτώσεις.*— Έννοια ἄρθρ. 4 Συντάγματος περί προσωπικῆς ἐλευθερίας· ἀπεργία ἀρτεργατῶν Γν.Σ. σ. 963.— Ἐξηρτημένη Π 6714 σ. 14, ΝΖ σ. 49, ΑΠ 505 σ. 105, Π 23 σ. 110, ΑΠ 578 σ. 160, ΑΠ 101 σ. 296, Εἰσαγ. σ. 273.—Σύμβασις ἐξηρτημένης καί ἀνεξαρτήτου ἐργασίας ΝΖ σ 49.— Ἐπίταξις προσωπικῆς ἐργασίας· ὅροι ὑπαγωγῆς διαφορᾶς ἐκ μισθοῦ εἰς ἁρμοδιότητα διοικητικῶν δικαστηρίων ν. 4412|1929 Π 589 σ. 546, βλ. καί λ. *Ἀνήλικοι, Γυναῖκες* καί τά καθ' ἕκαστον θέματα εἰς τάς οἰκείας λέξεις.

Έργασίας σύμβασις. Βλ. καί λ. *Ἄδειαι μισθωτῶν, Ἀνεργία, Ἀποδοχαί, Ἐργασία, Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, Ὑπάλληλοι ἰδιωτικοί* καί τά λοιπά κατ' ἰδίαν θέματα εἰς τάς οἰκείας λέξεις. Ἡ μίσθωσις ἐργασίας τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ΝΖ σ. 145.— Μίσθωσις ἐργασίας· προσχέδιον Ἑνοχ. Δικαίου Ἀστ. Κώδικος· ἔννοια καί ὅρια σ. 466.—Σχέσις Ἀστικοῦ Κώδικος πρός εἰδικούς νόμους καταγγελίας συμβάσεως Π 281 σ. 12, Παρατ. σ Π, Π 4918 σ. 108, Εἰσαγ. 107.—Διατήρησις ἐν ἰσχύϊ διατάξεων ἐργατικῆς νομοθεσίας κατ' ἄρθρ. 38 Εἰσαγ. νόμου Ἀστικοῦ Κώδικος· ἐφαρμογή καί διατάξεων Ἀστικοῦ Κώδικος συμπληρωματικῶς, ἐφ' ὅσον αἱ σχέσεις ἐξηρτημένης ἐργασίας δέν διέπονται ὑπό ἐργατικῆς νομοθεσίας Π 1708 σ. 832, Π 3727 σ. 883.— Κριτήριον συμβάσεως ἐργασίας· ἡ προσωπική ἐξάρτησις Π 3947 σ. 1130.— Σύμβασις ἐξηρτημένης καί ἀνεξαρτήτου ἐργασίας ΝΖ σ. 49. Ἔννοια ἐξηρτημένης ἐργασίας ΑΠ 101 σ. 296.— Ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ταξί πρός ἰδιοκτήτας· ἐξηρτημένη ἐργασία Γν. Σ. σ. 522, Π 3947 σ. 1130.— Ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου· κριτήριον διακρίσεως ἀπό ἐμπορικοῦ ἀντιπροσώπου· προσωπική ἐξάρτησις Π 6714 σ. 15. Βλ. καί λ. *Ὑπάλληλοι ἰδιωτικοί.*— Προσωπική ἐξάρτησις ἐπί παροχῆς ἐργασίας κατά μονάδα ἐργασίας ὑπό τεχνίτου ράπτου· σύμβασις ἐργασίας Π 23 σ. 110.— Διάκρισις σχέσεως δημοσίου δικαίου ἀπό ἰδιωτικοῦ, βλ. λ. *Δημοσίου δικαίου σχέσις.*— Διάκρισις ἀπό συμβάσεως ἔργου Π 4835 σ. 405, Π 3921 σ. 609.— Ἀνάληψις ὑπό λογιστοῦ καταρτισμοῦ λογιστικῶν βιβλίων· χαρακτηρισμός συμβάσεως ὡς τοιαύτης ἔργου Π 4835 σ. 405.— Ραφή φορεμάτων ὑπό ἀνεξαρτήτου ἐπιχειρηματίου διατηροῦντος ἴδιον ἐργοστάσιον καί προσωπικόν διά λογαριασμόν μοδίστας· οὐ σύμβασις ἐργασίας· σύμβασις ἔργου (ἐργολαβία) Π 3921 σ. 609.— Ἐκτίμησις συμβάσεως ὡς ἑταιρίας καί οὐχί συμβάσεως ἐργασίας Π 484 σ. 665. — Σύμβασις ἐργασίας καί μίσθωσις ἀγροτικοῦ κτήματος Γλ. νμλγ. σ. 1011, Παρατ. σ. 1011.—Ἀλλοδαπῶν· προϋποθέσεις· ἄδεια· ἔλλειψις· συνέπειαι ΑΠ 545 σ. 8.—Προσωπικοῦ δι' ὑπηρεσίαν ἐφοδίων ἐξωτερικοῦ· ἐνοχικός μετ' Ἀγροτικῆς Τραπέζης δεσμός Π 281 σ. 12.—Θυρωρῶν πολυκατοικιῶν· ἐργοδότης ὁ ἰδιοκτήτης Π 4771 σ. 66. —Προσληφθέντων παρ' ὑπαλλήλου τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως· τίς ἐργοδότης Π 4584 σ. 67.— Βοηθοῦ ὑποδηματεργάτου· τίς ἐργοδότης Π 3334 σ. 1002, Π 910 σ. 1044, Π 97 σ. 1044.— Ὁδηγῶν καί εἰσπρακτόρων λεωφορείων· σύνδεσμος μετά ἰδιοκτητῶν καί οὐχί μετά τῶν κοινῶν ταμείων ΣΕ 2018 σ. 164.— Μελῶν σωματείου· σύναψις διά μέσου σωματείου ὡς ἐντεταλμένου ἀντιπροσώπου· δυνατότης ἐγέρσεως ὑγωγῶν ἐκ μέρους ἐπαγγελματικοῦ σωματείου Π 1449 σ. 226.— Δύτου μετ' ἐργοδότου· χαρακτηρισμός ὡς συμβάσεως ἐργασίας ἀνεξαρτήτως τρόπου ἀμοιβῆς Π 582 σ. 951. — Δημοσίου ὑπαλλήλου παρέχοντος παρεμπιπτόντως ἢ παρέργως ὑπηρεσίας εἰς ἰδιώτας ἢ νομικά πρόσωπα ἰδιωτικοῦ ἢ δημοσίου δικαίου Π 6560 σ.1131.— Ῥήτραι περί μή συναγωνισμοῦ ἐν τῇ ἀτομικῇ συμβάσει ἐργασίας Γλ. νμλγ. σ. 615, Παρατ. σ. 615. — Ἀκυρότητες ἐν τῷ συμβατικῷ ἐργατικῷ δικαίῳ· ἀκυρότητες ἐν τῷ προστατευτικῷ ἐργατικῷ δικαίῳ· ἀκυρότητες κατά τήν λειτουργίαν τῆς συμβάσεως ΝΖ σ. 1.—Ἡ παρά τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἐξέτασις τῆς ὑπάρξεως συμβάσεως ἐργασίας κατά τήν προσβολήν διοικητικῶν πράξεων ΝΖ σ. 391.— Ἀναγκαστικαί σχέσεις ἐργασίας· βλ. λ. *Νεοπολεμισταί, Στράτευσις* παράγρ. Η.— Μισθός εἰς χρῆμα καί μισθός εἰς εἶδος ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας κατά τόν Ἀστικόν Κώδικα ΝΖ σ. 873.

Ἄκυροι συμβάσεις ἐργασίας: Ἀκυρότης συμβάσεως ἀντιθέτου πρός τάς δημοσίου συμφέροντος διατάξεις περί ἐπιβλέψεως λειτουργίας μηχανῶν καί ἀτμολεβήτων ΑΠ 597 σ. 58.— Πρόσληψις μισθωτοῦ εἰς Υ.Ε.Κ.Α ὑπό διευθυντοῦ ἄνευ ἐξουσιοδοτήσεως νόμου· ἀκυρότης συμβάσεως Π 2501 σ. 74, Π 6485 σ. 1043.—Ὅροι προσλήψεως προσωπικοῦ ξενοδοχείων· ἀπαραίτητος κτῆσις ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου· ἀκυρότης ἄλλως συμβάσεως Π 1885 σ. 715.— Παροχή ἐργασίας μαγείρου ἄνευ βιβλιαρίου ὑγείας· ἀκυρότης συμβάσεως ἐργασίας Π 1138 σ. 932, Π 3038 σ. 1042.— Σύμβασις ἐργασίας κατά παράβασιν ἀ. ν. 516|1948 περί ἐλέγχου νομιμοφροσύνης· ἀκυρότης Π 297 σ. 261.— Ἄκυρος σύμβασις ἐργασίας· ἀνεφάρμοστον νόμων περί καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ΑΠ 545 σ. 9, ΑΠ 597 σ. 58, Π 2501 σ. 75, Π 1 σ. 260, Π 297 σ. 261, Π 1885 σ. 715, Π 1138 σ. 932, Π 3038 σ. 1042, Π 6485 σ. 1043.—Ἄκυροι συμβάσεις καί ν. 539|55 περί ἀδείων ΝΖ σ 860, Π 1138 σ 932.—Ἄκυρος σύμβασις ἐργασίας· ἐφαρμογή ἄρθρου 1 ν. 3514 διά τό

ἀδιάλυτον τῆς συμβάσεως διαρκούσης τῆς στρατεύσεως Π 1145 σ. 761.— Ἀκυρότης συμβάσεων· ἀνεφάρμοστον συλλ. συμβ. ἐργασίας· δικαίωμα ἀποζημιώσεως βάσει ἀρχῶν ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ Π 1885 σ. 715, Π 1 σ. 360· βλ. καὶ λ. ***Ἀδικαιολόγητος πλουτισμός.***

Ἀναστολὴ συμβάσεως ἐργασίας. Ἀναστολὴ λειτουργίας κέντρων δημοσίων διακεδάσεων κατὰ ν. 514|1948· τύχη συμβάσεως ἐργασίας προσωπικοῦ ΑΠ 491 σ. 9.— Ἀναστολὴ συμβάσεως ἐργασίας· δέκατος τρίτος μισθὸς ΝΖ σ. 54. Π 32 σ. 1141.—Συνυπολογισμὸς χρόνου ἀναστολῆς ἐκτελέσεως συμβάσεως εἰς χρόνον πραγματικῆς ἐργασίας δι' ἀποζημίωσιν ν. 2112 Π 32 σ. 1141.

Αὐτοπρόσωπος παροχὴ ἐργασίας (ἄρθρ 651 Α. Κ.). Ὑποχρέωσις παροχῆς ἐργασίας αὐτοπροσώπως· συνέπεια παραβάσεως ἡ ἀποζημίωσις· ἀπαράδεκτον εἰσαγωγῆς τοιαύτης ἀξιώσεως ἐργοδότου κατὰ διαδικασίαν ν. Γ'ΘΟΔ Π 16 σ. 121.

Ὑπερημερία ἐργοδότου συμψηφισμὸς ἀλλαχοῦ κερδηθέντων (ἄρθρ. 656 Α. Κ.). Ἔννοια ἄρθρου 656 Α. Κ.· ὑποχρέωσις ἐργοδότου εἰς παροχὴν μισθοῦ ἐν περιπτώσει μὴ ἀποδοχῆς ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ· ἀπαλλαγὴ μόνον ἐπὶ ἀνωτέρας βίας Π 16 σ. 121, Π 786 σ. 18, ΑΠ 274 σ. 510, Π 1712 σ. 636, Π 1877 σ. 657, Π 5315 σ. 1072.—Ὑπερημερία ἐργοδότου περὶ ἀποδοχὴν ὑπηρεσιῶν· δικαίωμα μισθοῦ· μὴ ὑποχρέωσις παροχῆς ἐργασίας ἐν ἄλλῳ χρόνῳ Π 484 σ. 411. — Ἄρνησις μισθωτοῦ εἰς ἀποδοχὴν καταλλήλου θέσεως κατὰ ν. 751|48· ἔλλειψις ὑπερημερίας ἐργοδότου ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει καὶ δικαιώματος ἀποδοχῶν Π 2889 σ. 71. — Παῦσις ἐξ ὑπαρχῆς συμβάσεως ἐργασίας· ἔλλειψις ὑπερημερίας ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν ὑπηρεσιῶν Π 857 σ. 314. — Μισθοὶ ἐξ ὑπερημερίας ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ· ἀντιμισθότης Εἰρηνοδικοῦ κατὰ διαδικασίαν Ν. 3514 Π 620 σ. 363. — Ματαία προσφορὰ ὑπηρεσιῶν μετ' ἀπόλυσιν Π 350 σ. 597. — Προσαχθεῖσαν Λ. Κ. Βυζαντινορρωμαϊκῶν δίκαιον· περιπτώσεις δικαιώματος μισθοῦ· ἔλλειψις δικαιώματος εἰς περίπτωσιν μὴ ἀποδοχῆς ὑπηρεσιῶν ἐξ ἀνωτέρας βίας· καταστροφὴ ἐργοστασίου ὑπὸ ἀντεπαναστατῶν· χαρακτηρισμὸς ὡς γεγονότος ἀνωτέρας βίας· ἰσχὺς ὅμως συμβάσεως ἐργασίας παρὰ τὴν ἀνωτέραν βίαν μέχρι καταγγελίας Π 32 σ. 1141.

Συμψηφισμὸς ἀλλαχοῦ κερδηθέντων Π. 16 σ. 121. Π 273 σ. 456, ΑΠ 274 σ. 510, Π 11090 σ. 542. Π 6 σ. 605. Π 2726 σ. 717, Π 3717 σ. 887, Π 8151 σ. 935, Π 3250 σ. 987.— Προϋπόθεσις ἡ παροχὴ παραπλησίας ἐργασίας Π 16 σ. 121.— Συμψηφισμὸς κερδηθέντων ἀλλαχοῦ, κατ' ἄρθρον 656 Α.Κ. Ἔννοια κέρδους· παροχὴ ἐργασίας ὁμοίας φύσεως καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον Π 11090 σ. 543, Πορισ. σ. 542.— Ἔκπτωσις ἐκ τοῦ μισθοῦ τῶν ὀφελειῶν τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ματαιώσεως τῆς ἐργασίας ἢ τῆς ἀλλαχοῦ παροχῆς αὐτῆς· ἐφαρμογὴ ἄρθρου 656 Α.Κ. Π Ἀθ. 3250 σ. 987.— Μὴ ἐξεύρεσις ἐργασίας ἐξ ἀμελείας· καταχρηστικὴ ἄσκησις δικαιώματος μισθωτοῦ κατ' ἄρθρ. 281 Α.Κ. διὰ μὴ ἀποδοχὴν προσφερομένης ὑπὸ ἐργοδότου ἐργασίας Π 3250 σ. 987.— Ἀποχὴ ἀπὸ ἐργασίας μετὰ τὸν τοκετόν· συμψηφισμὸς ὠφελειῶν ἐκ τοῦ Ι.Κ.Α Π 761 σ. 1134.—Ἀνεφάρμοστον ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἄρθρ. 3 ν. δ. 8|5|1946 ἐπὶ ἀπαιτήσεως ἐκ δεδουλευμένων μισθῶν Π 43 σ. 711.

Ἀποχὴ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας· κωλύματα παροχῆς· συνέπειαι· δικαίωμα μισθοῦ· κατ' ἄρθρα 657 καὶ 658 Α. Κώδικος. Ἀποχὴ μισθωτοῦ ἀπὸ ἐργασίας ἕνεκα ἀσθενείας ἢ ἄλλης αἰτίας· τύχη συμβάσεως ἐργασίας βλ. εἰς λ. ***Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας*** (παράγρ. Ε.).— Κώλυμα παροχῆς ἐργασίας καὶ δικαίωμα μισθοῦ· ἄρθρ. 657 καὶ 658 Α. Κώδικος Π 4948 σ. 108, ΝΖ σ. 288, Π 4584 σ. 67, ΝΖ σ 486, Π 88 σ. 310, Γν. Σ σ. 176, Π 2619 σ. 210, ΝΖ σ. 582, ΝΖ σ. 629, ΝΖ σ. 725, Π 1073 σ 879, Π 1213 σ 881, Π 3727 σ. 883, ΝΖ σ. 920, Π 3407 σ. 1082, ΝΖ 1064, Π 89 σ. 1124, Π 761 σ. 1134.— Ἔννοια ἄρθρου 657 Α.Κ.· παρεκκλισις ἀπὸ τοῦ γενικοῦ κανόνος περὶ κινδύνου παροχῆς· ὑποχρέωσις μισθοῦ ἐπὶ μὴ παροχῆς ἐργασίας διὰ σπουδαίον λόγον· ἔκτασις ὑποχρεώσεως Π σ. 1213 σ. 881.— Ἄρθρα 658 καὶ 660 Ἀστικοῦ Κώδικος· ὑποχρέωσις παροχῆς μισθοῦ καὶ ὑπολογισμὸς χρονικῶν ὁρίων ΝΖ σ. 486.— Ἀξίωσις μισθοῦ ἐκ τῶν ἄρθρ. 657 καὶ 658 Α.Κ· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας συνομολογηθεισῶν πρὸ εἰσαγωγῆς Α·Κ Π 86 σ. 310, Π 1948 σ. 108.— Σύλληψις ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ὑπὸ στρατιωτικῶν ἀρχῶν· ἐκνευσία ὑπὸ ἐργοδότου ἐπαναπροσλήψεως του μετὰ θμηναν ἐπιστροφήν του ἐκ Μακρονήσου· προϋποθέσεις, ὑφ' ἃς θὰ ἐδικαιοῦτο μέρους τῶν μὴ δεδουλευμένων ἀποδοχῶν του καὶ' ἄρθρον 657 καὶ 658 Α·Κ Γν. Σ. σ. 176.— Προϋπόθεσις τῆς ἐκ τῶν ἄρθρ. 657 καὶ 658 Α·Κ ἀξιώσεως μισθοῦ ἡ ἔλλειψις ὑπαιτιότητος καὶ ἐλαφρὰς ἐπὶ ἀμελείας τοῦ μισθωτοῦ Π 2619 σ. 210.— Ἀσθένεια μισθωτοῦ καὶ προστασία ὑπὸ ἄρθρων 657, 658 Ἀστικοῦ Κώδικος ΝΖ σ. 629, ΝΖ σ. 582.— Ὡς κώλυμα παροχῆς ἐργασίας διὰ σπουδαῖον λόγον νοητέον καὶ ἡ ἀσθένεια τοῦ μισθωτοῦ· ἔκπτωσις ὠφελειῶν ἐκ τοῦ Ι.Κ.Α Π 1073 σ. 879, Π. 3107 σ. 1082, Π 761 σ. 1134.— Δικαίωμα ἀσθενοῦς ἐπὶ μισθοῦ κατ' ἄρθρ. 657, 658 Α.Κ· δικαίωμα καὶ γυναικὸς εἰς περίπτωσιν ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας ἕνεκα τοκετοῦ· ἀπαγόρευσις ἐργασίας κατὰ διεθνῆ σύμβασιν· συμψηφισμὸς ὠφελειῶν Ι.Κ.Α· ὑπολογισμὸς διαστημάτων ἀποχῆς κατ' Α.Κ Π 761 σ. 1134.— Παροχὴ βοηθείας ἐκ τῶν ἄρθρων 657, 658 Α.Κ καὶ ἐν ὄψει τοῦ ν. 6298|1934 περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων Π 1073 σ. 879.—Περιορισμὸς ὑποχρεώσεως μισθοῦ κατὰ διάρκειαν τοῦ ἔτους εἰς περίπτωσιν ἀποχῆς ἐργασίας ἐξ ἑνὸς μόνον κωλύματος καὶ οὐχὶ κατ' ἐπανάληψιν Π 1073 σ. 879. — Ἔννοια ἄρθρ. 657 καὶ 658 Α.Κ ἐμφάνισις κατὰ διάρκειαν χρόνου ἄρθρ. 658 καὶ διακεκριμένου οἰουδή-

ποτε προηγουμένου κωλύματος· υποχρεωτική ασφάλισις Ταμείου Μεταλλευτών και έπιρροή επί τοῦ ἐκ τῶν ἄρθρ. 657, 658 δικαιώματος Π 3407 σ. 1082. — Βραδεία ἄσκησις δικαιώματος καὶ ἀποψις πρὸς κατάχρησιν δικαιώματος Π 1073 σ. 879. Μισθωτοί Ἑλληνικῆς Πολεμικῆς Περιθάλψεως· ἀνεφάρμοστον ἰσχυούσης νομοθεσίας περὶ μισθωτῶν ἐν γένει κατὰ ν. δ. 141|1946· ἀνεφάρμοστον κατ' ἄρθρων 657, 658 Ἀστικοῦ Κώδικος Π 3727 σ. 883 — Ἀξίωσις μισθοῦ ἐξ ἄρθρ. 657, 658 Α.Κ.· εἰσαγωγὴ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν ν. Γ' ΒΟΔ Π 1073 σ. 879, Π 3407 σ. 1082.— Ἀνάληψις ἐργασίας ἄλλαχοῦ· λύσις ἐκ τούτου συμβάσεως Π 1671 σ. 551.

Ἐργασία πλέον τῆς συμφωνηθείσης ἢ νομίμου· (ἄρθρ. 659 Α.Κ.) βλ. λ. *Ὑπερωρίαι*.

Ἐπιμέλεια μισθωτοῦ· Ὑποχρέωσις μισθωτοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν ἐργασίας μετ' ἐπιμελείας· δικαίωμα ἐργοδότου κατ' ἄρθρον 664 Α. Κ. πρὸς συμψηφισμὸν μισθοῦ πρὸς ἀνταπαίτησιν του κατὰ τοῦ μισθωτοῦ ἕνεκα ζημίας, προξενηθείσης ὑπ' αὐτοῦ δολίως· ὑπεροχὴ διατάξεως ἄρθρου 664 Α.Κ. τῆς διατάξεως ἄρθρ. 3 β.δ. 24.7.1920, Π 18 σ. 257.

Διάρκεια· ὡρισμένου· ἀορίστου χρόνου ν. Ὡρισμένου χρόνου· ἔννοια Π 16 σ. 744, Π. 27 σ. 1077, Π 2175 σ. 805.— Καθορισμὸς ὡρισμένου χρόνου συμβάσεως καὶ θεώρησις ἀπὸ ἀπόψεως καταστρατηγήσεως τοῦ νόμου Π 6714 σ. 15. — Μετατροπὴ συμβάσεως ἀορίστου χρόνου εἰς ὡρισμένου· περιορισμὸς μόνον εἰς περίπτωσιν ὑπάρξεως σκοποῦ καταστρατηγήσεως ΑΠ 53 σ. 201 — Μετατροπὴ συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου εἰς ἀορίστου μὴ συνυπολογισμὸς ἐπὶ καταγγελίας καὶ χρόνου συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου Π 2042 σ. 758.— Ὡρισμένου χρόνου· διάκρισις ἀπὸ προσωρινῆς Π 387 σ. 548 — Δι' ἐκτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου· θεώρησις ὡς συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου Π 2175 σ. 805, Π 23 σ. 1091, Π 1767 σ. 662.— Ἀλλεπάλληλοι συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου πρὸς ταμειακὴν τακτοποίησιν· ἐφαρμογὴ ν. 2112, Π 27 σ. 1077.— Χαρακτηρισμὸς συμβάσεως ἐργασίας ὡς ὡρισμένου χρόνου· παροχὴ ὑπηρεσιῶν εἰς ἐποχιακὰς ἐπιχειρήσεις· ποῖαι καλοῦνται ἐποχιακαὶ ἐπιχειρήσεις Π 39 σ. 1124. — Ὡρισμένου χρόνου λήξασα πρὸ ἰσχύος ν.δ. 1255|1949· δικαίωμα ἐπιδοτήσεως, Ἐγγρ. Υ.Ε σ. 86. —Ὡρισμένου χρόνου· δῶρον ἑορτῶν Ἐγκ. σ. 367.— Ὡρισμένου χρόνου· ἀνεφάρμοστον ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἄρθρου 3 ν. δ. 8|11 Μαΐου 1946 Π 2195 σ 793. —Ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτικῶν· ὡρισμένου χρόνου Π 1053 σ. 796, Π 2250 σ. 809. — Ὡρισμένου χρόνου· στρατεύσεις· προστασία Π 2250 σ. 809, Εἰρ. 961 σ. 852, ΝΖ σ. 865.— Ἐφαρμογὴ ἀ.ν. 539|1945 ἐπὶ συμβάσεων ἀορίστου καὶ ὡρισμένου χρόνου ΝΖ σ. 860, Π 2633 σ. 1065.—Μεταβολὴ προσώπου ἐργοδότου καὶ μεταβίβασις ὑποχρεώσεων ἐκ τοῦ ν. 2112· μὴ συνυπολογισμὸς χρόνου συμβάσεως ὡρισμένης διαρκείας εἰς χρόνον συμβάσεως ἀορίστου διαρκείας Π 27 σ. 1076, ΑΠ 394 σ. 704. — Δυνατὴ κατὰ ν. 751|48 τοποθέτησις μισθωτῶν καὶ ἐπὶ συμβάσει ὡρισμένου χρόνου Γν. Σ. σ. 1097.— Ὡρισμένου χρόνου καὶ ἰσφάλισις εἰς Ταμ. Ἀνεργίας Ἐγκ. σ. 84.— Ἐφαρμογὴ ν 118|45 ἐπὶ συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου· ἀναγγελία λήξεως συνέπειαι παραλείψεως. Βλ. λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Α). —Θεώρησις τῆς συμβάσεως ὡς ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον ἡ διάρκεια τοῦ χρόνου αὐτῆς ἐξαρτᾶται ἐκ γεγονότος μέλλοντος καὶ ἀβεβαίου Π 2289 σ. 19. — Μὲ ὅριον ἡλικίας δι' ἀποχώρησιν μισθωτοῦ· χαρακτὴρ ὡς ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου Π 4139 σ. 747, ΝΖ σ. 771, 787, ΑΠ 409 σ. 788, Π 2931 σ. 1074. Ἀντικαταστάτου στρατευθέντος μισθωτοῦ· ἀορίστου χρόνου Π 2195 σ. 793.—Πρόσληψις ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν προσωπικοῦ διὰ τὴν περαίωσιν καὶ ἐκτέλεσιν ὡρισμένων ἐργασιῶν διὰ παράδοσιν ἐφοδίων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ πρὸς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν Ἑλλάδος χαρακτηρισμὸς συμβάσεως ὡς ἀορίστου διαρκείας Π 2123 σ. 835. Βλ. καὶ τὴν ἑπομένην παράγραφον.

Λύσις· καταγγελία· (ἄρθρ. 669, 672 ἐπ. Α.Κ.). Λύσις συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου· παρατηρήσεις ἐπὶ σχετικῶν ἄρθρων Ἀστ. Κώδικος ΝΖ σ 582 — Παῦσις αὐτοδικαίως συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου, λήξαντος τοῦ χρόνου αὐτῆς Π 32 σ. 495, Παρατ. σ 187.— Σύμβασις δι' ἐκτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου· παῦσις ἐργασιακοῦ δεσμοῦ κατ' ἄρθρον 669 Α.Κ. μετὰ τὴν περαίωσιν τοῦ ἔργου Π 29 σ. 1091.— Ὡρισμένου χρόνου· λῆξις τοῦ χρόνου καὶ καταγγελία· δικαίωμα δεδουλευμένων μισθῶν Α.Π 565 σ. 105, Παρατ. σ. 97.— Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 669 Α.Κ. καὶ τήρησις προθεσμίας καταγγελίας, ἐφ' ὅσον ἐν τῷ νόμῳ ἢ ἐν τῇ συμβάσει δὲν ὁρίζεται ἄλλως Π 281 σ. 12, Παρατ. σ. 11, Π 2006 σ. 633.— Ἔκτασις ἐφαρμογῆς ἄρθρ. 669 Α. Κ. ΝΖ σ. 288 — Λύσις συμβάσεως μετὰ παρέλευσιν 15θημέρου προθεσμίας ἄρθρου 669 παρ..2 Α.Κ· περιέλευσις ἄλλως ἐργοδότου εἰς ὑπερημερίαν καὶ δικαίωμα μισθοῦ ἐργασίμων ἡμερῶν Π 2006 σ. 633.— Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 669 παράγρ. 2 Α. Κ. ἐπὶ περιπτώσεων μὴ ὑπαγομένων εἰς ν 2112 ἢ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 Π 4048 σ. 108, Π 2006 σ. 633, Π 1708 σ. 832.— Ὑπαγωγὴ Δημοσίου εἰς ἄρθρον 669 παρ. 2 Α.Κ Π 2006 σ. 633.— Ἀπόλυσις ἐργατῶν νομικῶν προσώπων Δημοσίου Δικαίου· ἀνεφάρμοστον β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920· ἐφαρμογὴ ἄρθρου 669 Α.Κ Π 1708 σ. 832.— Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 672 Α.Κ. ἐπὶ συμβάσεων ὡρισμένου καὶ ἀορίστου χρόνου Π 2289 σ. 19.— Καταγγελία διὰ σπουδαῖον λόγον, ἀφορῶντα περιουσιακὰς σχέσεις μισθωτοῦ· εὔλογος ἀπουσιάσεως κατ' ἄρθρ. 674 Α.Κ. Π 2289 σ. 19.— Ἀστικαὶ συνέπειαι βαναύσου συμπεριφορᾶς ἐργοδότου· σχέσις ἄρθρ. 672—674 Α.Κ. πρὸς ἐργατικὴν νομοθεσίαν· ἐξωσυμβατικὴ εὐθύνη ἐργοδότου· δικαίωμα μισθωτοῦ ἐπισχέσεως τῆς παροχῆς του ΝΖ σ. 535.— Δικαίωμα ἐργοδότου διὰ παρατηρήσεις πρὸς ὑπ' αὐτὸν προσωπικόν, καθ' ὃν τρόπον νομίζει οὗτος

σκόπιμον· περιορισμός δικαιώματος έντος ὁρίων καλῆς πίστεως καὶ συναλλακτικῶν ἠθῶν Π 250 σ. 550. Παρατ. σ. 533.— Θεώρησις τῆς ἐξυβρίσεως τοῦ μισθωτοῦ ὡς ἀπομπῆς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας· δικαίωμα ἐντεῦθεν ἀποδοχῶν ἐπὶ ἀκυρότητος ἀπολύσεως. ἄλλως δικαίωμα ἀποζημιώσεως κατ' ἄρθρ. 672 Α.Κ.· ἰσχὺς αὐτοῦ ὡς συμπληρωματικοῦ ἐργατικῶν νόμων Π 250 σ. 550. Παρατ. σ. 533. — Κακοποίησις μισθωτοῦ ἐν τῇ ἀσκήσει ἐργασίας· θεώρησις ὡς ἀπομπῆς ἐκ τῆς ἐργασίας· δικαίωμα μισθοῦ ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως Π 1671 σ. 551.— Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 672 Α.Κ.· συμπληρωματικὸς ἄρθρου 5 παρ. 1 ν. 2112 χαρακτὴρ διατάξεως· ἀπαλλαγὴ ἀποζημιώσεως ν. 2112 ἐπὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας διὰ σπουδαῖον λόγον Π 18 σ. 791.— Ὑπαρξις σπουδαίου λόγου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 672 Α.Κ καὶ λύσις πρὸ τῆς παράδου χρόνου διαρκείας αὐτῆς· ἐφαρμογὴ ὡρῶν καλῆς πίστεως εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας Π 56 σ. 1032, Παρατ. σ. 1033.— Νόμιμος καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου κατ' ἄρθρ. 672 Α.Κ.· ἀκυρότης ἐκ μὴ ὑπάρξεως σπουδαίου λόγου διὰ καταγγελίαν Π 39 σ. 1124.

Σχέσις πρὸς συλλογικὰς συμβάσεις (ἄρθρ. 680 Α. Κ.): Ἐπικράτησις πάντως συλλογικῆς συμβάσεως μὲ εὐνοϊκωτέρους ὅρους κατ' ἄρθρον 680 Α.Κ. Π 5282 σ. 978.— Καθορισμὸς ὅρων ἀτομικῶν συμβάσεων διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας· ὑπεροχὴ τῶν τελευταίων κατ' ἄρθρον 680 Α. Κ. τῶν εὐνοϊκωτέρων ὅρων ἀτομικῶν συμβάσεων ΑΠ 309 σ. 516, Π 6 σ. 1151. Βλ. καὶ λ. ***Συλλογικαὶ συμβάσεις.***

Ἐργάται. Διάκρισις ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων· περιπτώσεις· βλ. λ. ***Ὑπάλληλοι ἰδιωτικοί.*** Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἐργατοτεχνιτῶν· βλ. λ. ***Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας*** (παράγρ. Ι).—Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 7 ν. 2112 (μονομερὴς μεταβολὴ ὅρων συμβάσεως) καὶ ἐπὶ ἐργατοτεχνιτῶν Π 23 σ. 110, Π 1084 σ. 115, ΑΠ 309 σ. 516, Π 1712 σ. 636.—Ἐργατικὰ συμβούλια ἐπιχειρήσεων· ὁ νέος Βελγικὸς νόμος Μελ. σ. 924.— Χαρακτηρισμὸς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου δι' ἐφαρμογὴν συλλογικῆς συμβάσεως 16.9.1937· ἀδιάφορος ἡ ἀρχικὴ πρόσληψις ὡς ἐργάτου ΑΠ 610 σ. 103. —Ὑπαλληλικὴ ἰδιότης μισθωτοῦ· κάτοχος τέχνης, ἄνευ θεωρητικῶν γνώσεων· χαρακτηρισμὸς ὡς ἐργάτου· χειριστὴς μηχανῆς Π 524 σ. 660.— Παραπομπὴ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 16.9.47 εἰς ἄρθρ. 10 ν. 1234· καταβολὴ σωματικῆς καὶ ἐν τινι μέτρῳ πνευματικῆς ἐργασίας· θεώρησις τοῦ μισθωτοῦ ὡς ἐργάτου ΑΠ 389 σ. 643.— Μαθητευόμενοι· εἶναι ἐργάται ἀνεξαρτήτως τρόπου καταβολῆς ἀποδοχῶν Π 316 σ. 496, Παρατ. σ. 495.— Δικαίωμα ἀδείας ἐργατῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν Γν. Σ. 114 σ. 33. Ὡς πρὸς τὰ κατ' ἰδίαν θέματα βλ. τὰς οἰκείας λέξεις

Ἐργάται θαλάσσης. Βλ. λ. ***Ναυτικοί.***

Ἐργατικὰ ἀτυχήματα. Ἐπὶ τοῦ ναυαγήσαντος ἀτμοπλοίου «Χειμάρρα»· ἔκδοσις ἀποφάσεως καὶ καταδίκη πλοιοκτήτου κατὰ ν. 551 πρὸ δημοσιεύσεως ὑπ' ἀριθ. 1015|1949 νόμου· ἀνεφάρμοστον νεωτέρου νόμου εἰς τὰ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως κριθέντα Π 7790 σ 37.— Ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 278 Ἐμπορ. νόμου περὶ ἀπαλλαγῆς πλοιοκτήτου διὰ παραχωρήσεως πλοίου ἐπὶ ἐργατ. ἀτυχημάτων ν. 551, Π 7790 σ. 37, Παρατ. σ. 28.— Ἔννοια ἀτυχήματος ἐκ βιαίου συμβάντος· ἐπιρροὴ ἐπὶ ἀποζημιώσεως τῆς τυχὸν ἀμελείας παθόντος Π 348 σ. 79, Π 10219 σ. 508.— Ἐφαρμογὴ γενικῆς ἀρχῆς συμψηφισμοῦ κέρδους καὶ ζημίας καὶ ἐπὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων διὰ συμψηφισμοῦ συντάξεως ἢ ἄλλων παροχῶν ἐξ Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου πρὸς ἀποζημίωσιν ν. 551 Π 343 σ. 79.— Καταγγελία συμβάσεως κατ' ἄρθρ. ν. 118|1945 ἕνεκα μειώσεως ἱκανότητος τοῦ μισθωτοῦ οὐχ' ὑπέρβασις τῶν ὁρίων ἄρθρ. 281 Α.Κ. ἀνεξαρτήτως ἂν ἡ μείωσις προῆλθεν ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ΑΠ 582 σ. 107, Παρατ. σ. 144.— Διαστολὴ ἀπὸ ἄρθρ. 33 ν. 6298|1934 «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων» περιπτώσεων ἀνικανότητος ἠσφαλισμένου λόγῳ ἀτυχήματος κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἢ μὴ τῆς ἐργασίας ΑΠ 584 σ. 169.— Ἔννοια ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περὶ ἐξομοιώσεως πρὸς ἐργατικὸν ἀτύχημα τῶν ἐν καιρῷ πολέμου καὶ ἐξ αἰτίας αὐτοῦ ἐπερχομένων τραυματισμῶν, δηλητηριάσεων κλπ. ἀμέσως παρὰ τῷ Ι.Κ.Α ἠσφαλισμένων ΑΠ 584 σ. 169.— Ἐφαρμογὴ ν. 551 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων καὶ ἐπὶ ἐργατῶν θαλάσσης· συνύπαρξις μετὰ τῆς ἐκ τοῦ ν. 551 προστασίας καὶ τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 357 Ἐμπορ. Νόμου· ἀνεπίτρεπτον ἀφαιρέσεως τῶν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 357 μισθῶν ἐκ τῆς κατὰ ν. 551 ἀποζημιώσεως συντρεχούσης μετὰ τῆς ἐκ τοῦ Ν.Α.Τ. συντάξεως Π 1551 σ. 272, Π 681 σ 563.— Ἀπαλλαγὴ ἐργοδότου ἀπὸ ἀποζημιώσεως ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος κατὰ ν. 551, ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς εἶναι ἐγγεγραμμένος εἰς μητρῷα Ι.Κ.Α Π 10219 σ. 508, πρβλ. Παρατ. σ. 481, Π 122 σ. 519, Π 11107 σ. 895.— Ἡ ἐκ τοῦ κοινοῦ δικαίου ἀξίωσις περιορίζεται μόνον εἰς ἣν περίπτωσιν τὸ ἀτύχημα ὀφείλεται εἰς δόλον τοῦ ἐργοδότου Π 123 σ. 519.— Ἐπέλευσις ἀτυχήματος ἐξ ὁρμῆς τῆς ἐργασίας καὶ χαρακτηρισμὸς ὡς ἐργατικοῦ ΝΖ σ. 567.— Θάνατος ἐργάτου ἐκ συγκοπῆς καρδίας μετὰ ἐντατικὴν συνεχῆ ταχεῖαν καὶ λίαν κοπιώδη ἐργασίαν· ἐργατικὸν ἀτύχημα· ὑπόχρεοι εἰς ἀποζημίωσιν οἱ κύριοι ἐπιχειρήσεων μεταφορᾶς, φορτώσεως, ἐκφορτώσεως καὶ ἀποθηκεύσεως παντὸς εἴδους ΑΠ 488 σ. 1040, Παρατ. σ. 1039.— Τινὰ ἐπὶ τοῦ δικαίου τῶν ἐργατικῶν ἀτυχημάτων καὶ ἐπαγγελματικῶν νόσων ΝΖ σ. 1052.

Ἐργατικαὶ διαφοραὶ (ν. ΓΨΟΔ'). ***Α'. Γενικὰ προϋποθέσεις καὶ ἔκτασις ἐφαρμογῆς τῆς διαδικασίας.*** Τινὰ περὶ ἀπονομῆς τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου Σημ. σ. 569 — Διαδικασία ἐξαιρετικὴ καὶ ὑπαγωγὴ εἰς αὐτὴν μόνον διαφορῶν διὰ ρητῆς διατάξεως ὑπαγομένων Π 7795 σ. 419. — Διαδικασία· ὑποχρεωτικὴ ἀναρμοδιότης καθ' ὕλην ἑτέρου δικαστηρίου Π. 6635 σ. 949.—Διαφοραὶ ὑπαγόμεναι Π 4229

σ. 136, Π 11237 σ. 224, ΑΠ 101 σ. 29, Π 1557 σ. 273, Π 259 σ. 301, ΑΠ 199 σ. 397, Π 11224 σ. 418, Π 7795 σ. 419, ΑΠ 311 σ. 645, Π 1658 σ. 657, Π 2338 σ. 901, Π 2648 σ. 1042. — Προϋπόθεσις εφαρμογής διαδικασίας ν. Γ'ΘΟΔ ή ύπαρξις αξιώσεως πηγαζούσης έκ συμβάσεως εξηρτημένης εργασίας ΑΠ 565 σ. 105, Π 1449 σ. 226, ΑΠ 101 σ. 396, Π 1557 σ. 273, Π 582 σ. 951. — Έννοια εξηρτημένης εργασίας ΑΠ 565 σ. 105. — Ανεξαρτήτως τρόπου αμοιβής Π 1557 σ. 273, ΑΠ 199 σ. 397, Π 582 σ. 951. — Αδιάφορον αν προδιορίσθη ή αντιπαροχή εις χρήμα ή εις είδος ΑΠ 199 σ. 397. — Εισαγωγή μόνον ιδιωτικών αξιώσεων μισθωτών κατά εργοδοτών· έννοια μισθωτού Π 14 σ. 754, Π 19 σ. 856. — Σχέσις διαχειριστού κοινού πράγματος προς κοινωνούς· απαράδεκτον εισαγωγής αξιώσεως διά πληρωμήν αντιμισθίας του κατά διαδικασίαν ν. Γ'ΘΟΔ Π. Μυτ. 19 σ. 856. — Απαράδεκτον άγωγής περί αποζημιώσεως βάσει αρχών αδικαιολογήτου πλουτισμού εκ παροχής εργασίας ΑΠ 101 σ. 296, Π 1844 σ. 460, Π 1603 σ. 554, Π 1440 σ. 663, Π 1885 σ. 715, Π 43 σ. 741, Π 2288 σ. 790, Π 585 σ. 839, Π 11 σ. 853, Π 2938 σ. 901, Π 2590 σ. 941, Π 2525 σ. 950, Π 13 σ. 1000. Contra: Π 1 σ. 260, Π 6635 σ. 949, Π 801 σ. 998, πρβλ. Άρθρον σ. 432. — Υπαγωγή αξιώσεως αμοιβής διά νομίμως παρασχεθείσαν εργασίαν Π. Α'Θ. 2525 σ. 950. — Απαράδεκτον εισαγωγής αξιώσεων εκ παροχής εργασίας υπέρ τάς νομίμους ώρας Π 1311 σ. 460, Π 1440 σ. 663, Π 43 σ. 741, Π 11 σ. 853, Π 2525 σ. 950, Π 13 σ. 1000. Contra: Π 801 σ. 998. — Μη υπαγωγή αξιώσεων εξ άκύρου συμβάσεως εργασίας περί αποζημιώσεως βάσει αρχών αδικαιολογήτου πλουτισμού Π 1885 σ. 715. — Απαράδεκτον εισαγωγής αξιώσεως δι' εργασίαν κατά Κυριακήν Π 43 σ. 741, Π 13 σ. 1000. — Υπαγωγή και αξιώσεως προσθέτου αμοιβής δι' εργασίαν κατά Κυριακάς Π 2590 σ. 941, ΑΠ 126 σ. 298. — Απαράδεκτον εισαγωγής αξιώσεως διά νυκτερινήν εργασίαν Π 2128 σ. 835. — Απαράδεκτον εισαγωγής αξιώσεως εκ παροχής υπό μισθωτού εργασίας καθ' ήμέρας υποχρεωτικής αναπαύσεως Π 585 σ. 839, Contra: Π 6635 σ. 949. — Εφαρμογή έπι επιδιώξεως υπό θυρωρού έναντι εργοδότου ιδιοκτήτου της καταβολής αποδοχών του Π 4771 σ. 66. — Αποδοχαί θυρωρών πολυκατοικιών· υποχρεώσεις ενοικιαστών· διαδικασία Π 1658 σ. 657. — Απαράδεκτον εισαγωγής αξιώσεως εργοδότου κατά μισθωτού περί αποζημιώσεως εκ μη αυτοπροσώπου παροχής της εργασίας Π 16 σ. 121. — Υπαγωγή αξιώσεων εκ σχέσεων ιδιωτικού δικαίου και ουχί δημοσίου δικαίου Π 9597 σ. 123, Π 1783 σ. 300, Π 259 σ. 301, Π 14 σ. 754, Π 2128 σ. 835, Π 31 σ. 903, Π 169 σ. 930, Π 1 σ. 991, Π 2648 σ. 1042. Περιπτώσεις σχέσεων δημοσίου δικαίου βλ. εις λ. *Δημοσίου δικαίου σχέσις*. — Υπαγωγή και αξιώσεων εκ συμβάσεως εργασίας μετά Δημοσίου, εφ' όσον η συνδέουσα σχέσις είναι ιδιωτικού δικαίου Π 9597 σ. 123. — Ανεφάρμοστον επί αξιώσεων προσωπικού λιμενικών ταμείων· σχέσις δημοσίου δικαίου Π 1783 σ. 300, πρβλ. Π 4 σ. 300. — Εισαγωγή μόνον αξιώσεων μισθωτών και διαδόχων των κατά εργοδοτών και διαδόχων των Π 4223 σ. 226. — Υπαγωγή και αξιώσεως εκ συμβάσεως εργασίας συναφθείσης υπό σωματείου ως αντιπροσώπου των μελών του Π 1449 σ. 226. — Εφαρμογή επί αγωγής επ' ονόματι σωματείου φορτ[τών, επιδιώκοντος υπέρ εαυτού τας εις τα μέλη του ανηκούσας ωφελείας λόγω αθετήσεως όρου συλλογικής συμβάσεως Π 1 σ. 615. — Εισαγωγή και αναγνωριστικής αγωγής κατά διαδικασίαν ν. Γ'ΘΟΔ Π 4887 σ. 318, Π 11224 σ. 418, Π 2706 σ. 850. — Εισαγωγή και αναγνωριστικής αγωγής εργοδότου κατά μισθωτού Π 11224 σ. 418, Π 19 σ. 856, Π 333 σ. 944, Π 395 σ. 945, Π 2 σ. 1156. — Απαράδεκτον εισαγωγής αξιώσεων εκ συμβάσεως έργου Π 4835 σ. 405. — Απαράδεκτον εισαγωγής αξιώσεων φορτεχνικών υπαλλήλων αποζημιώσεως ν. 2112κατ'ά.ν. 880[1949 κατά ταμείου μονίμων οδοστρωμάτων Π 7795 σ. 419, ΑΠ 311 σ. 644. — Υπαγωγή και διαφορών εκ του ν. 751[48 ΑΠ 363 σ. 648. — Παραδεκτόν άγωγής εξ ανωνύμου συναλλάγματος παροχής υπηρεσιών Π 19 σ. 756, Π 7184 σ. 898. — Εκδίκασις και αξιώσεως εκ των άρθρων 657, 658 Α.Κ. κατά την εργατικήν διαδικασίαν Π 1078 σ. 879, Π 3407 σ. 1082. — Χαρακτηρισμός συμβάσεως δύτου μετ' εργοδότου του, ανεξαρτήτως τρόπου αμοιβής ως συμβάσεως εργασίας· παραδεκτόν εισαγωγής αξιώσεως κατά διαδικασίαν ν. Γ'ΘΟΔ· στοιχεία αγωγής Π 582 σ. 951. — Έννοια άρθρ. 3 παρ. 4 δ)τος 4[3[1932 περί κωδικοποιήσεως διατάξεων περί ρυθμίσεως των εις λιμένας φορτ)κών εργασιών· καθήκον επιτροπών ρυθμίσεως φορτοεκφορτώσεων ή διαιτητική μόνον επίλυσις των διαφορών· δικαιοδοσία πάντοτε του ειρηνοδίκου κατά την διαδικασίαν ν. Γ'ΘΟΔ και δικαίωμα προσφυγής των ενδιαφερομένων και μετά παράλειψιν διαιτητικής διά των επιτροπών επιλύσεως της διαφοράς ΑΠ 536 σ. 1149. — Δαπάναι πλοιάρχου διά λογαριασμόν πλοιοκτήτου· απαράδεκτον εισαγωγής κατά διαδικασίαν ν. Γ'ΘΟΔ Π 1557 σ. 273. — Μισθοί εξ υπερημερίας εργοδότου περί την αποδοχήν υπηρεσιών μισθωτού· αναρμοδιότης ειρηνοδίκου κατά διαδικασίαν ν. 3514 Π 620 σ. 363. — Αξιώσεις ναυτικών και διαδικασία ν. Γ'ΘΟΔ ΑΠ 5 σ. 223, Π 11237 σ. 224.

Β'. Αρμοδιότης. Όρισμοί άρθρου 1 ν. 1968[1944· αρμοδιότης πρωτοδίκου προς εκδίκασιν διαφορών εκ της κατοικίας του εναγομένου ή του τόπου παροχής των υπηρεσιών· αρμόδιος όμως και ο πρωτοδίκης του τόπου καταρτίσεως της συμβάσεως· έννοια νόμου Π 4893 σ. 135. — Έννοια κατοικίας εναγομένου δι' εφαρμογήν διαδικασίας ν. Γ'ΘΟΔ Π 4327 σ. 174. — Κατ' επιλογήν μισθωτού δικαίωμα άγωγής δι' αξιώσεις του κατά διαδικασίαν ν. Γ'ΘΟΔ ενώπιον πρωτοδίκου ή ειρηνοδίκου, εφ' όσον ούτος (ειρηνοδίκης) εδρεύει εκτός της έδρας του πρωτοδικείου Π 4563 σ. 650. — Αναρμοδιότης προς εκδίκασιν διαφοράς μη υπαγομένης εις την διαδικασίαν

ν. ΓΘΟΔ· ἀπόρριψις ἀγωγῆς καὶ οὐχὶ παραπομπὴ εἰς ἁρμόδιον δικαστήριον Π 4087 σ. 136.

Γ'. Ἔκθεσις ἀγωγῆς· διάδικοι· παρέμβασις. Περιληπτικὴ ἔκθεσις ἀγωγῆς κατὰ διαδικασίαν ν. ΓΘΟΔ· στοιχεῖα ἀγωγῆς περὶ μισθῶν ἐν ἀπολύσει ἀκύρῳ Π 12 σ. 608.— Ἀγωγαὶ κατὰ ἑταιριῶν ὑπὸ ἐκκαθάρισιν Π 11 σ. 117.— Ἀγωγὴ περὶ ἀκυρότητος ἀπολύσεως ὑπὸ μόνου τοῦ ἀνηλίκου· παραδεκτὸν ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἀποτροπῆς κινδύνου ἐκ τῆς παρόδου τῆς προθεσμίας ἀγωγῆς Π 9773 σ. 113.— Ἀνυποχρέων τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρου 1651 Α.Κ. ἐπὶ ἀγωγῆς περὶ καταβολῆς μισθῶν Π 8618 σ. 656.— Δικαίωμα ἀγωγῆς ἐργατῶν προσληφθέντων ὑπὸ ὑπεργολάβου κατὰ ἐργολάβου κατ' ἄρθρ. 702 Α. Κώδικος Π. 216 σ. 1150.— Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 702 Α.Κ.· παροχὴ ἐξ αὐτοῦ εὐθείας ἀγωγῆς ἐργατῶν οἰκοδομικῶν ἐργασιῶν κατ' ἐργοδότου δι' ὀφειλὴν μισθοῦ ὑπὸ ἐργολάβου· ἐπιτρεπτὸν προσεπικλήσεως ἐργολάβου κατὰ διαδικασίαν ν. ΓΘΟΔ· εὐθύνη ἐργολάβου Π 1540 σ. 307.— Ἀγωγὴ ἐπ' ὀνόματι σωματείου φορτ|τῶν, ἐπιδιώκοντος ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὰς εἰς τὰ μέλη του ἀνηκούσας ὠφελείας, λόγῳ ἀθετήσεως ὅρου συλλογικῆς συμβάσεως· ἁρμοδιότης πρωτοδικεῖου κατὰ διαδικασίαν ν. ΓΘΟΔ· ἀπαράδεκτον συζητήσεως ἄνευ προσεπικλήσεως εἰς παρέμβασιν μελῶν σωματείου Π 1 σ 615.— Παρέμβασις κατὰ διαδικασίαν ν. ΓΘΟΔ· νόμιμος ἀσκησις διὰ προτάσεων Π 582 σ. 951.

Δ'. Ἀνταγωγή. Ἀπαράδεκτον ἀνταγωγῆς ἐργοδότου κατὰ μισθωτοῦ Π 4223 σ. 136.

Ε'. Δικαστικὸν ἔνσημον. Ἀπαλλαγὴ ἀγωγῶν διαδικασίας ν. ΓΘΟΔ ἀπὸ καταβολῆς δικαστικοῦ ἐνσήμου Π 23 σ. 110, Π 19 σ. 313, Π 6 σ. 605, Π 4 σ. 640, Π 19 σ. 756, Π 11 σ. 853, Π 2931 σ. 1074.

ΣΤ'. Διαδικασία· ἀπόδειξις κλπ. Ἐλευθερία δικαστοῦ κατὰ διαδικασίαν νόμου ΓΘΟΔ ΑΠ 186 σ. 345, ΑΠ 222 σ. 364, ΑΠ 103 σ. 365, Π 8618 σ. 656, Π 323 σ. 698.— Ἀδέσμευτον δικαστῶν κατὰ ν. ΓΘΟΔ ἐκ διαδικαστικῶν τύπων ΑΠ 199 σ. 397, ΑΠ 227 σ. 453, ΑΠ 248 σ. 562, Π 484 σ. 665. — Σχηματισμὸς πεποιθήσεως του ἐκ παντὸς ἀποδεικτικοῦ στοιχείου ΑΠ 227 σ. 453.— Ἐπιτρεπτὸν λήψεως ὑπ' ὄψιν καὶ ἐνόρκων ἐνώπιον συμβολαιογράφου καταθέσεων μαρτύρων καὶ ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ διαδίκου Π 2186 σ. 22.—Δυνατότης λήψεως ὑπ' ὄψιν ἐγγράφου μὴ ἔχοντος ἀποδεικτικὴν ἰσχὺν κατ' ἄρθρα 402 Πολιτ. Δικονομίας ΑΠ 222 σ. 364.— Λῆψις ὑπ' ὄψιν περὶ ἀληθείας ἰσχυρισμοῦ ἐργοδότου περὶ ἐμπροθέσμου ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως καὶ τηρήσεως στοιχείων ἀναγγελίας σχετικῶν βεβαιώσεων Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ Ταμείου Ἀνεργίας ΑΠ 227 σ. 453.— Ἐπιτρεπτὸν ἐρημοδικίας ἐπὶ δικῶν ἐκ συμβάσεως ἐργασίας ΑΠ 261 σ. 401.— Ἐνιβολὴ ὅρκου κατὰ διαδικασίαν ν. ΓΘΟΔ ΑΠ 227 σ. 453.—Ἐξουσία δικαστοῦ διαδικασίας ν. ΓΘΟΔ δι' ἐπιβολὴν ἢ μὴ ἑπακτοῦ ὅρκου· δικαίωμα ἐντεῦθεν διατυπώσεως θέματος ὅρκου περιλαμβάνοντος πραγματικὰ περιστατικά, ἀσκοῦντα οὐσιώδη ἐπιρροὴν ΑΠ 407 σ. 810.— Ἐπαγωγὴ ὅρκου κατὰ διαδικασίαν ν. ΓΘΟΔ καὶ ἐξουσία ἐργατικοῦ δικαστοῦ· ἐπαγωγὴ ὅρκου παρὰ μὴ παρισταμένου ἢ πρὸς μὴ παριστάμενον διάδικον· δὲν ἐπιβάλλεται ὑποχρεωτικῶς παρὰ τοῦ δικαστοῦ· τυχὸν δοθεὶς ὅρκος δὲν παράγει ἀμάχητον τεκμήριον καὶ δὲν δεσμεύει Ἐφετεῖον· ἄλλοια ἐκτίμησις ἀποδείξεων Π 658 σ. 1094.— Ἀνεπίτρεπτος μεταβολὴ βάσεως ἀγωγῆς Π 1 σ. 260.— Δεδικασμένον ἐκ ποινικῆς δίκης· ἔκτασις Π 427 σ. 130.—Ἐπιτρεπτὸν ἐρημοδικίας ἐπὶ δικῶν ἐκ συμβάσεως ἐργασίας ΑΠ 261 σ. 401.

Ζ'. Ἔφεσις. Ἐκτέλεσις προσωρινῶς ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως· μὴ συναγωγὴ παραιτήσεως ἀπὸ ἔφεσεως Π 262 σ. 810.— Λῆψις ἐπιδικασθέντων ὑπὸ ἐπιφύλαξιν ἀσκήσεως ἐφέσεως· μὴ συναγωγὴ παραιτήσεως ἀπὸ ἐφέσεως Π. Ἀθ. 8235 σ. 981.— Ἀδέσμευτον καὶ τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΘΟΔ δικάζοντος Πρωτοδικείου ὡς ἐφετείου ἀπὸ διαδικαστικῶν τύπων ΑΠ 222 σ. 364, ΑΠ 103 σ. 365.— Ἐπιτρεπτὸν μαρτυρικῶν ἀποδείξεων καὶ κατ' ἔφεσιν Π 2878 σ. 208, Π 484 σ 665.— Ἀπαράδεκτον τὸ πρῶτον αἰτήσεώς τινος ἐν τῷ δευτέρῳ βαθμῷ ἐκπτωσις ἀλλιῶς κεκρημνισθέντων Π 8151 σ. 935.— Ἀναγκαία κατάθεσις προστίμου πρὸς συζήτησιν ἐφέσεως καὶ κατὰ διαδικασίαν ν. ΓΘΟΔ· συνέπεια παραλείψεως· ἐρήμην ἐκκαλοῦντος, ἀπόρριψις ἐφέσεως ὡς ἀνυποστηρίκτου, ἀλλ' οὐχὶ ἡ ἐρήμην αὐτοῦ κατ' οὐσίαν ἔρευνα τῆς διαφορᾶς· ἔννοια ἄρθρου 15 ν. ΓΘΟΔ ΑΠ 510 σ. 1089. Contra : Π 9181 σ. 1007.

Η. Προσωρινὴ ἐκτέλεσις· ἀναστολή. Κήρυξις ἀποφάσεως διαδικασίας ν. ΓΘΟΔ ὑποχρεωτικῶς ἐκτελεστῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 186 α Πολιτ. Δικονομίας· δικαιοδοσία δικαστηρίου πρὸς ἀναστολὴν ἐκτελέσεως ἀποφάσεων μόνον δυνητικῶς προσωρινῶς ἐκτελεστῶν εἰς περίπτωσιν ἀσκήσεως ἐφέσεως· δικαιοδοσία Προέδρου Πρωτοδικῶν κατὰ δικαιοστάσιον Π 3694 σ. 1155.— Κήρυξις ἀποφάσεως προσωρινῶς ἐκτελεστῆς Π 18 σ. 791, Π 13 σ. 837. —Ἐκτέλεσις προσωρινῶς ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως· μὴ συναγωγὴ παραιτήσεως ἀπὸ ἐφέσεως Π 262 σ. 810.

Ἐργατικὰ συμβούλια. Ἐργατικὰ συμβούλια ἐπιχειρήσεων· ὁ νέος Βελγικὸς νόμος Μελ. σ. 924.

Ἐργατικὴ Ἑστία. Μὴ ὑπαγωγὴ ἐργατῶν θαλάσσης εἰς Ἐργατικὴν Ἑστίαν· οὐχ ὑποχρεώσεις ἐργοδοτῶν τούτων (ἀτμοπλοϊκῶν ἑταιριῶν κλπ.) εἰς καταβολὴν εἰσφορᾶς Γν. Σ. σ. 618.

Ἐργατικὴ νομοθεσία. Σχέσεις ἐργατικῆς νομοθεσίας καὶ Ἀστικοῦ Κώδικος Π 281 σ. 12, Παρατ. σ. 11, ΝΖ σ. 535, Π 1708 σ. 832, Π 3727 σ. 883.—Ἰσχὺς ἀ. ν. 539|1945 περὶ ἀδείων μισθωτῶν καὶ μετ' Ἀστικὸν Κώδικα Π 521 σ. 558, Π 6 σ. 605, Π 2096 σ. 759, ΝΖ σ. 859.—Ἰμπεριαλισμὸς τοῦ κοινωνικοῦ δικαίου, Ἄρθρον σ. 766.—Ἡ ἑρμηνεία τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ΝΖ σ. 825.— Τινὰ περὶ ἀπονομῆς τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου Σημ. σ. 569.— Τινὰ περὶ ἀκυροτήτων ἐν τῷ ἐργατι-

κῷ δικαίῳ· συμβατικὸν ἐργατικὸν δίκαιον καὶ προστατευτικὸν ἐργατικὸν δίκαιον ΝΖ σ. 1.

Ἐργατικὸν δίκαιον. Βλ. λ. *Ἐργατικὴ νομοθεσία.*

Ἐργολαβία Βλ. λ. *Δημόσια ἔργα, Μίσθωσις ἔργου.*

Ἐρημοδικία. Συνέπειαι μὴ καταθέσεως προτίμου κατὰ διαδικασίαν ν. ΓΨΟΔ· ἡ ἐρήμην τοῦ ἐκκαλοῦντος ἀπόρριψις τῆς ἐφέσεως ὡς ἀνυποστηρίκτου καὶ οὐχὶ ἡ ἐρήμην αὐτοῦ κατ' οὐσίαν ἔρευνα τῆς διαφορᾶς· ἔννοια ἄρθρου 15 ν. ΓΨΟΛ ΑΠ 510 σ. 1089. Contra Π 9181 σ. 1007.—Ἐπιτρεπτὸν ἐρημοδικίας ἐπὶ δικῶν ἐκ συμβάσεως ἐργασίας ΑΠ 261 σ. 401.

Ἑρμηνεία. Ἡ ἑρμηνεία τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου· ἑρμηνευτικοὶ κανόνες· θεωρία τοῦ ἐλευθέρου δικαίου· ἡ φιλεργατικὴ ἑρμηνεία· ἡ εἰς τὸ ἐργατ. δίκαιον ἁρμόζουσα ἑρμηνευτικὴ μέθοδος ΝΖ σ. 825.

Ἐρυθρὸς Σταυρός. Ἐφαρμογὴ ν. 3514 καὶ ἐπὶ στρατευομένου προσωπικοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ· ἔννοια Α.Ν. 552|1945 Π 2277 σ. 809.— Προσάρτησις ὑπηρεσίας Βρεφῶν καὶ Παίδων Ἐρυθροῦ Ἑλβετικοῦ Σταυροῦ εἰς Π.Ι.Κ.Π.Α.· ἐργοδότης προσωπικοῦ τὸ Π.Ι.Κ.Π.Α.· ἀφαίρεσις ἐξ αὐτοῦ τῆς ὑπηρεσίας διανομῆς γάλακτος· οὐ λόγος λύσεως συμβάσεως ἐργασίας κατὰ χρόνον στρατεύσεως οὐδὲ ἀπολύσεως στρατευθέντος πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους· ἀναρμοδιότης εἰρηνοδίκου δι' ἀποζημίωσιν Ν. 2112 Εἰρ. 157 σ. 956.

Ἑστία Ἐργατική. Βλ. λ. *Ἐργατικὴ Ἑστία.*

Ἑστιατόρια. Ἀποζημίωσις ἀπολυθέντος σερβιτόρου ἑστιατορίου Π 11083 σ. 718.— Θέσις σερβιτόρου ἑστιατορίου εἰς ἀργίαν ἄνευ δικαιώματος· ἀξίωσις ἐντεῦθεν καταβολῆς ἀποδοχῶν Π 2041 σ. 760.— Ἀσφαλιστέα εἰς τὸ ταμεῖον ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως μισθωτῶν ἑστιατορίων κλπ. πρόσωπα· προϋπόθεσις ἡ παροχὴ ἐξηρτημένης ἐργασίας εἰς ἑστιατόρια κλπ. ἀσχέτως ἂν ταῦτα ἀποτελοῦν ἐξάρτημα ἐπιχειρήσεως ξενοδοχείων ὕπνου· ἀρκεῖ νὰ γίνωνται δεκτοὶ καὶ πελάται μὴ ἔνοικοι τῶν ξενοδοχείων ΣΕ 607 σ. 907. — Παροχὴ ὑπὸ σερβιτόρων ἑστιατορίων βοηθητικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ δικαίωμα ἀμοιβῆς· γενικὰ καθήκοντα σερβιτόρων· ἔλλειψις δικαιώματος προσθέτου ἀμοιβῆς Π 1636 σ. 1000.

Ἑταιρίαι. Ἐφαρμογὴ ὑ. ἀ. 8000|1946 καὶ ἐπὶ ἀλλοδαπῶν ἑταιριῶν Π 2128 σ. 789.— Ἀγωγαὶ κατὰ ἑταιριῶν ὑπὸ ἐκκαθάρισιν Π 11 σ. 117.— Ἐκτίμησις συμβάσεως ὡς ἑταιρίας καὶ οὐχὶ συμβάσεως ἐργασίας Π 484 σ. 665. Βλ. καὶ λ. *Ἀνώνυμος ἑταιρία, Ἠλεκτρικὴ ἑταιρία.*

Ἑτεροδικία. Μὴ ὑπαγωγὴ προσώπων ἀπολαυόντων ἑτεροδικίας εἰς Ταμ. Ἀνεργίας Ἐγκ. σ. 36.

Ἔφεδροι. Βλ. λ. *Ἀνάπηροι, Νεοπολεμισταί, Παλαιοὶ Πολεμισταί, Στράτευσις.*

Ἔφεσις. Βλ. λ. *Ἐργατικαὶ διαφοραὶ* (παράγρ. Ζ, Η). Ἐκτέλεσις προσωρινῶς ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως· μὴ συναγωγὴ παραιτήσεως ἀπὸ ἐφέσεως Π 262 σ. 810. — Ἀπαράδεκτον τὸ πρῶτον αἰτήσεώς τινος ἐν τῷ δευτέρῳ βαθμῷ· ἐκπτωσις ἀλλαχοῦ κερδηθέντων Π 8151 σ. 935.— Λῆψις ἐπιδικασθέντων ὑπὸ ἐπιφύλαξιν ἀσκήσεως ἐφέσεως· μὴ συναγωγὴ παραιτήσεως ἀπὸ ἐφέσεως Π 8235 σ. 981.— Διαδικασία ν. ΓΨΟΔ· δοθεὶς ὅρκος δὲν παράγει ἀμάχητον τεκμήριον καὶ δὲν δεσμεύει Ἐφετεῖον· ἄλλοια ἐκτίμησις ἀποδείξεων Π 653 σ. 1094.— Ἐφαρμογὴ ὑπὸ τῶν ἐφετῶν τῶν κατὰ τὴν ἐκδοσιν τῆς ἀποφάσεως ἰσχυόντων νόμων Π 7790 σ. 27.

Ἐφημερίδες. Προσωπικόν· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς Ταμ. Ἀνεργίας Ἐγκ. σ. 36.— Ἀσφάλισις προσωπικοῦ ἐφημερίδων εἰς μόνον εἰδικὸν ταμεῖον· ἀνεφάρμοστον ν. 118|1945 καὶ μετὰ ν. δ. 1255|1949· παῦσις ἰσχύος καὶ εἰδικοῦ ν. 1126|1946 Π 1620 σ. 544.—Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας προσωπικοῦ μὴ ἡμερησίων ἐφημερίδων· ὑπαγωγὴ εἰς ν. 118|1945· θεώρησις ἐφημερίδος ὡς ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεως Π 1796 σ. 714.— Χαρακτηρισμὸς λιντοτύπου ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου Π 1620 σ. 544.— Ἐπαγγελματικὸς χαρακτὴρ δημοσιογραφικῶν ὀργανώσεων καὶ ἀσφάλισις εἰς ταμεῖον ἐκπροσώπων ἐργατικῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων Γν. Σ. σ. 667.

Ἐφόδια ἐξωτερικοῦ. Πρόσληψις ὑπὸ Ἀγροτικῆς Τραπέζης προσωπικοῦ διὰ ὑπηρεσίαν ἐφοδίων ἐξωτερικοῦ· ἐνοχικὸς μετὰ τῆς Τραπέζης δεσμὸς Π 281 σ. 12, Π 6 σ. 605.— Πρόσληψις ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐφοδιασμοῦ προσωπικοῦ διὰ τὴν περαίωσιν καὶ ἐκτέλεσιν ὡρισμένων ἐργασιῶν διὰ παράδοσιν ἐφοδίων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ πρὸς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν· χαρακτηρισμὸς συμβάσεως ὡς ἀορίστου διαρκείας· ἐφαρμογὴ πράξεως Ὑπ. Συμβουλίων 976|1947 δι' ἀποζημίωσιν λόγῳ ἀπολύσεως· καταργησις ἀποζημιώσεως μισθωτῶν Δημοσίου διὰ μὴ χορηγηθεῖσαν ἄδειαν Π 2123 σ. 835.— Προσωπικὸν διὰ διαχείρισιν ἐφοδίων ἐξωτερικοῦ κατὰ ν. 515|45· σχέσις ἰδιωτικοῦ δικαίου· δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἐξ ἀποδοχῶν ἓξ μηνῶν λόγῳ ἀπολύσεως ἀποστρατευθέντος πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους κατ' ἄρθρ. 4 ν. 3514· προσφυγὴ εἰς ἐπιτροπήν· προστασία στρατευομένου προσωπικοῦ Δημοσίου Π 3998 σ. 1046.

Ζ

Ζημία. Ἀρμοδιότης ἐπιτροπῶν φορτοεκφορτώσεων λιμένων πρὸς καταλογισμὸν ζημιῶν ὑπὸ λιμενεργατῶν Γν. Σ. σ. 908.—Ἐπιχειρήσεις ν. 118|45 καὶ ἀπαλλαγὴ ἀποζημιώσεως ν. 2112 ΝΖ σ. 961.

Ζυθοποιΐα. Ἀσφάλισις ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ ΣΕ 28 σ. 219.

Η

Ἠλεκτρικὴ Ἑταιρία. Μισθολόγιον προσωπικοῦ· ἐφαρμογὴ ὑ. ἀ. 49253|1947 καὶ 26531|1948· ἰσχὺς 19|1933 διαιτητικῆς ἀποφάσεως· ληπτέος ὑπ' ὄψιν συντελεστὴς Π 4605|1949 σ. 63, ΑΠ 215 σ. 354.— Ἀνεφάρμοστον Κανονισμοῦ ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας τροχιοδρόμων ἐπὶ προσωπικοῦ λεωφορείων αὐτοκινήτων ΑΠ 22 σ. 155.

Ἠλεκτρικοὶ σιδηρόδρομοι. Βλ. λ. *Σιδηρόδρομοι.*

Ἠλεκτροτεχνῖται. Ἀποδοχαί· ἔκτασις ἐφαρμογῆς ὑπ' ἀριθ. 15|1948 ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν Π 1174 σ. 657.— Προϋποθέσεις χαρακτηρισμοῦ ἠλεκτροτεχνίτου ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου· ἐφαρμογὴ 956 καὶ 976|1947 πράξεων Ὑπ. Συμβουλίου περὶ ἀποζημιώσεως ἕνεκεν ἀπολύσεως ἐπὶ εἰδικῆς περιπτώσεως ἀπολύσεων προσωπικοῦ Δημοσίου· μὴ γενικὴ ἐφαρμογὴ ἐπὶ παντὸς ἀπολυομένου Π 3747 σ. 1127.

Ἡλικία. Ἀπόλυσις μισθωτοῦ Λέσχης Ἐργαζομένων Κοριτσιοῦ βάσει μὴ γνωστοποιηθέντος κανονισμοῦ· δικαίωμα ἀποζημιώσεως ν. 2112 ΑΠ 221 σ. 346.—Ὑποχρεωτικὴ ἀπόλυσις σιδηροδρομικῶν ὑπαλλήλων μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας κατὰ ν. δ. 672|1948· ἀδέσμευτον ἐκ Συντάγματος· ἐφαρμογὴ ἀ. ν. 501|1936 καὶ δικαίωμα ἐξ αὐτοῦ ἀποζημιώσεως ν. 2112 ΑΠ 261 σ. 401.—Ἔννοια ν. δ. 1254|1949· περιορισμοὶ ἀνωτάτου ὁρίου ἡλικίας φορτοεκφορτωτῶν καὶ πιστοποιητικοῦ νομιμοφροσύνης· ἀφορῶν εἰς τοὺς ἐφ' ἑξῆς ἀποκτῶντας ἐπαγγελματικὰ βιβλιάρια Πλημ. 8493 σ. 410, Γν. Σ. σ. 566, πρβλ.. Εἰσαγγ. Πρότ. 410.— Ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 9 ν. 118|45 ἐπὶ μισθωτῶν ἐξερχομένων τῆς ὑπηρεσίας μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας ΑΠ 409 σ. 788, Παρατ. σ. 777, 787.— Ἀναστολὴ ἐξόδου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ὑπαλλήλων ἀνων. ἑταιριῶν μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας μέχρις ὑπογραφῆς εἰρήνης· ἔννοια ν. δ. 2130|1948 Π 2931 σ. 1074.— Σύμβασις μὲ ὅριον ἡλικίας· χαρακτὴρ ὡς ἀορίστου χρόνου Π 4139 σ. 747, Π 2931 σ. 1074.—Τὸ ὅριον ἡλικίας ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας ΝΖ σ. 777.— Ἡλικία πληρώματος πλοίου· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ φαρμακοποιοῦ, προβλεπομένου διὰ τὴν σύνθεσιν τοῦ πληρώματος Γν. Σ. σ. 1098.

Ἡμέρα. Ἔννοια δι' ἐφαρμογὴν ὑ. ἀ. 8900 περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς ΑΠ 531 σ. 1136.

Ἡμερομίσθια. Βλ. λ. *Ἀποδοχαί, Συλλογικαὶ διαφοραί, Συλλογικαὶ συμβάσεις.*

Ἡμερομίσθιοι. Μισθωτοὶ ἀμειβόμενοι δι' ἡμερομισθίου· χαρακτὴρ ἢ μὴ ὡς ἰδιωτ. ὑπαλλήλων ΝΖ σ. 96, Π 2597 σ. 123, Εἰσαγ. σ. 123, ΑΠ 288 σ. 513, Π 1620 544, Π 2706 σ. 850, Π 81 σ. 903, Π 3747 σ. 1127.

Θ

Θέατρα. Ἀποδοχαὶ προσωπικοῦ Κρατικῶν Θεάτων· ἀνεφάρμοστον διατάξεως ἐργατικῶν νόμων περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν μισθωτῶν ἐν γένει· καθορισμὸς ἀποδοχῶν δι' ἀκουφάσεων διοικητικῶν συμβουλίων· ν. δ. 80|1916 Π 715 σ. 659, Π 6185 σ. 1094.

Θύματα πολέμου. Ἀνίσχυρον ἀ. ν. 1324|1949 περὶ προστασίας καὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἀναπήρων πολέμου ὁπλιτῶν καὶ θυμάτων πολέμου ΣΕ 995 σ. 655. βλ. καὶ λ. *Ἀνάπηροι, Νεοπολεμισταί.*

Θυρωροί. Ἀποδοχαὶ θυρωρῶν πολυκατοικιῶν· ὑποχρεώσεις ἐνοικιαστῶν· διαδικασία· ἀντικείμενον διαφορῶν κατὰ προεδρικὴν διαδικασίαν ἄρθρ. 634 Πολ. Δικ. Π 1658 σ. 657, Π 1771 σ. 66.—Ἔννοια ν. 1001|1946 καὶ τῆς βάσει αὐτοῦ ὑ. ἀ. 10096|1946· σύνδεσμος θυρωροῦ μετ' ἰδιοκτήτου πολυκατοικίας θεωρουμένου ὡς ἐργοδότου Π 1771 σ. 66.— Ὑπαλληλικὴ ἐργασία ἀποθηκαρίου· ὑστέρα ἀνάθεσις ὑπηρετικῆς ἐργασίας θυρωροῦ· ἀδύνατον μειώσεως τῶν ἐκ τοῦ ν. 2112 δικαιωμάτων Π 2699 σ. 890. — Διάταξις β. δ. 16 Ἰουλ.. 1920 περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας οἰκιακῶν ὑπηρετῶν, θυρωρῶν κλπ.· ἄκυρος ὡς ἐκτὸς ἐξουσιοδοτήσεως ἄρθρου 12 ν. 2112 Π 2523 σ. 1036, Παρατ. σ. 1035.

Ι

Ἰατροί. Προϋποθέσεις δυνατῆς κατὰ ν. 751|48 ἀναγκαστικῆς τοποθετήσεως ἰατρῶν παρ' ἀσφαλιστικοῖς ὀργανισμοῖς· σχέσεις ἰατροῦ κατ' ἀστικὸν κῶδικα Γν. Σ. σ. 1097. — Σύνθεσις πληρώματος πλοίου διὰ ἰατρῶν καὶ φαρμακοποιῶν· ἡλικία Γν. Σ. σ. 1098.

Ἰατρόσημον. Ὑποχρέωσις ἐναντι τοῦ Ταμείου Λύσεως Ὑγειονομικῶν καὶ τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων πρὸς καταβολὴν ἀξίας ἰατροσήμου ἐπὶ ἰδιοσκευασμάτων ἀγοραζομένων δι' ἀνάγκας του ΑΠ 487 σ. 31.

Ἰδιωτικοὶ ἐκπαιδευτικοί. Βλ. λ. *Ἐκπαιδευτικοί.*

Ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι. Βλ. λ. *Ὑπάλληλοι ἰδιωτικοί.*

Ἱδρύματα. Εἰς ἃ τελοῦνται τὰ τῆς λατρείας τῶν διαφόρων θρησκειῶν· μὴ ὑπαγωγὴ προσωπικοῦ εἰς ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀνεργίας Ἐγκ. σ. 36. Βλ. καὶ λ. *Ἐρυθρὸς Σταυρός, Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις, Νοσοκομεῖα, Ραδιοφωνία.*

Ἱκανότης δικονομική. Ἀδύνατος διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας σύστασις ἀλληλοβοηθητικοῦ σωματείου ἢ ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ· ἔλλειψις ἱκανότητος τοῦ παρίστασθαι ἐπὶ δικαστηρίου καὶ διεξάγειν τὴν δίκην ἰδίῳ ὀνόματι τοῦ τοιούτου συσταθέντος ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ Π 1019 σ. 816, πρβλ. Παρατ. σ. 828.— Δικαστικὴ παράστασις τοῦ πάσχοντος ἐκ διαρκοῦς πνευματικῆς νόσου Π 4327 σ. 174. Βλ. καὶ λ. *Ἀνήλικοι.*

Ἱματισμός. Δικαίωμα ἐπιτάκτων ὑπαλλήλων Διευθύνσεως Θαλασσίων Μεταφορῶν πρὸς λῆψιν ἱματισμοῦ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων Γν. Σ. σ. 1012.

Ἴση μεταχείριση. Κατὰ τὴν χορήγησιν 13ου μισθοῦ ΝΖ σ. 52.— Εἰς καταβολὴν ἀποδοχῶν Π. 1084 σ. 115, Εἰσαγ. σ 114.— Μισθοδοσία ἀναγκαστικῶς διοριζομένων κατὰ ν. 751|1948 μισθωτῶν· ἀξίωσις μισθοῦ συναδέλφων καὶ ἴση μεταχείρισις Π 863 σ. 216. —Ἐν τῇ ρυθμίσει ὑπὸ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας τοῦ δικαιώματος τῆς ἐργασίας Π 11 σ. 506, ΣΕ 667 σ. 843, Πλημ. 2704 σ. 897, Πλημ. 8492 σ. 408, Εἰσαγ. Πρότ. σ. 408.— Μὴ ἀποκλεισμὸς ἐκ τῶν ἄρθρων 200 καὶ 288 Α.Κ. διακριτικῆς συμπεριφορᾶς τοῦ ἐργοδότου ἐναντι τῶν παρ' αὐτοῦ ἐργαζομένων, ἐφ' ὅσον ἡ διάκρισις ἔχει ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἀποδοτικῶν μισθωτῶν Π Σύρου 13 σ. 1000.

Ἰσότης. Βλ. λ. *Σύνταγμα.*

Κ

Καθηγηταί. Ἐπίδομα ἐνοικίου καθηγητῶν Παν-

επιστημίου Θεσ)νίκης Π 652 σ. 554, Παρατ. σ. 555.— Πανεπιστημίου· δημόσιοι ὑπάλληλοι Π 652 σ. 554. Βλ. καὶ λ. *Ἐκπαιδευτικοί*.

Καθυστέρησις. Ἀποδοχῶν· πότε μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ Π 2186 σ. 22.— Ἀποδοχῶν· ποινικὸν ἀδίκημα κατ' ἀ. ν. 690|1945· ἀδιάφορος ἡ μὴ ἀπασχόλησις κατὰ χρόνον ὑποβολῆς μηνύσεως Πλημ. Θεσ. 100 σ. 304, πρβλ. Παρατ. σ. 304.— Σκέψεις ἐπὶ τοῦ ἀ. ν. 690|1945 ΝΖ σ. 532.— Ἀσκήσεως δικαιώματος· ἄποψις πρὸς κατάχρησιν δικαιώματος Π 1073 σ. 879, Π 2186 σ. 22.

Κακοποίησις. Μισθωτοῦ ὑπὸ ἐργοδότου· συνέπειαι ΕΠΠ 1 σ. 268, Π 250 σ. 550, ΝΖ σ. 533, Π 1671 σ. 551.

Καλὴ πίστις. Κριτήριον συναγωγῆς λύσεως συμβάσεως ἐργασίας ἐξ ἀποχῆς μισθωτοῦ Π 86 σ. 310, Π 1320 σ. 447, Π 2388 σ. 794. – Περιορισμὸς δικαιώματος ἐργοδότου διὰ παρατηρήσεις πρὸς ὑπ' αὐτὸν προσωπικὸν Π 250 σ. 550.— Ἀντίθεσις ἐν μὴ γνωστοποιήσει προϋπηρεσίας μουσικοῦ ἐντὸς εὐλόγου χρόνου Π 1513 σ. 557.— Ἐφαρμογὴ ἀρχῶν καλῆς πίστεως εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας Π 56 σ. 1032. Βλ. καὶ λ. *Ἴση μεταχείρισις, Κατάχρησις δικαιώματος*.

Κανονισμοί. Ἔννοια κανονισμοῦ ἐκτάκτου προσωπικοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης Π 281 σ. 11.— Ἔννοια ἀναπροσαρμογῆς ὑπὸ συλλογ. συμβάσεων 1947 τῶν δ.' ἐσωτερικῶν προπολεμικῶν ὀργανισμῶν καθοριζομένων μισθολογικῶν κλιμακίων Π 1605 σ. 63, Ἔγγρ. Υ.Ε. σ. 767.— Ἀπόλυσις κατὰ παράβασιν κανονισμῶν μονιμότητος· ἀποκλειστικὴ προθεσμία ἐπιδόσεως ἀγωγῆς κατ' ἄρθρ. 2 ν. 765|1943 ΑΠ 611 σ. 159.— Ὑπαγωγὴ καὶ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, καθ' ὅσον ἀφορᾷ πειθαρχίαν εἰς ἐφαρμοζομένας γενικὰς κανονιστικὰς διατάξεις ὀργανισμοῦ ὑπηρεσίας ἐργοδότου Π 120 σ. 813.— Ἐμπορικῶν πλοίων· ὑποχρεώσεις προσαγωγῆς ἐπὶ δικαστηρίου δι' ἀπόδειξιν ἀγωγῆς· ἀπαράδεκτον ἀποδείξεως διὰ μαρτύρων Ε 1551 σ. 321.— Ἐσωτερικὸς κανονισμὸς Λέσχης Ἐργαζομένου Κοριτσιοῦ· ἔκτασις καὶ ὅροι ἐφαρμογῆς ΑΠ 221 σ. 317, Εἰσαγ. 317.— Ἔννοια β.δ. περὶ ἀνεφαρμόστου αὐτοῦ ἐπὶ περιπτώσεων μερίμνης περὶ ἐργατῶν διὰ νόμου ἢ κανονισμοῦ Π 1666 σ. 855.— Ἐπίδομα ἐκ 15 ο|ο ἐπὶ τοῦ μισθοῦ νεοπολεμιστῶν κατὰ ν. δ. 1799|1942· προϋπόθεσις ἡ ὕπαρξις ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ Π 8151 σ. 935.— Ἀνεφάρμοστον Κανονισμοῦ ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας τροχιοδρόμων ἐπὶ προσωπικοῦ τῶν λεωφορείων αὐτοκινήτων Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας Μεταφορῶν ΑΠ 22 σ. 155.

Καπνεργάται. Ἐπιδότησις· κύρωσις ὑπουργικῶν ἀποφάσεων διὰ ν. δ. 1255|49 καὶ συνέπειαι Ἔγγρ. Υ.Ε. σ. 86.

Καταβολή. Ἔννοια καταβολῆς ἀποζημιώσεως κατ' ἄρθρ. 9 ν. 118|45 Π 1479 σ. 69. — Ὑπολογισμὸς εἰσφορῶν Ι.Κ.Α· λῆψις ὑπ' ὄψιν μόνον τοῦ πραγματικοῦ γεγονότος τῆς καταβολῆς τοῦ μισθοῦ Π 2750 σ. 269, Παρατ. σ. 269. — Ὁ μισθὸς καὶ ἡ νομικὴ φύσις τῆς καταβολῆς ΝΖ σ. 241.—Λόγος ἀποσβεστικῆς ἐνοχῆς· ἔνστασις καταβολῆς ὑφιγενὴς προβολὴ κατὰ πρώτην μετ' ἀναίρεσιν συζήτησιν τῆς ἐφέσεως ΑΠ 494 σ. 10.

Καταγγελία. Βλ. λ. *Ἄδεια, Ἀνεργία, Ἐργασίας σύμβασις, Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, Κατάχρησις δικαιώματος, Ναυτικοί, Νεοπολεμισταί, Παλαιοὶ πολεμισταί, Στράτευσις* (παράγρ. Δ' ἐπ.).

Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας. *Α'. Γενικά.* Διάκρισις καταγγελίας ἀπὸ τῆς μὴ προσλήψεως τοῦ ἀναγκαστικῶς κατὰ ν. 751|1948 διοριζομένου μισθωτοῦ Π 11106 σ. 561. — Νόμοι περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἄρθρον 669 Α. Κ. ΝΖ σ. 288.—Διατήρησις κατ' ἄρθον 38 Εἰσαγ. Νόμου Α. Κ. νόμων περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου διαρκείας ἐφαρμογὴ ἄρθρου 669 παράγρ. 2 Α. Κ. ἐπὶ περιπτώσεων μὴ ὑπαγομένων εἰς ν. 2112 ἢ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 Π 2006 σ. 633. — Τινὰ περὶ τοῦ τρόπου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ΝΖ σ. 882.

Β'. Προϋποθέσεις καὶ ἔκτασις ἐφαρμογῆς: Προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς ν. 2112 ἡ ὕπαρξις νομίμου καὶ ἐγκύρου συμβάσεως ἐργασίας ΑΠ 545 σ. 9, ΑΠ 597 σ. 58.— Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἀκύρου συμβάσεως ἐργασίας· δικαίωμα καταγγελίας ἀπροειδοποιήτως καὶ ἀζημίως· ΑΠ 545 σ. 9, ΑΠ 597 σ. 58, Π 9501 σ. 75, Π 1 σ. 260, Π 297 σ. 261, Π 1885 σ. 715, Π 3038 σ. 1042, Π 6485 σ. 1043.— Περιπτώσεις ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας. Βλ. εἰς λ. *Ἐργασίας σύμβασις*.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας ἀλλοδαποῦ μὴ ἐφοδιασμένου δι' ἀδείας τῆς Ἀρχῆς ΑΠ 545 σ. 9, πρβλ. Εἰσαγ. σ. 8. – Ἀλληλεπάλληλοι συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου πρὸς ταμειακὴν τακτοποίησιν· ἐφαρμογὴ ν. 2112 Π 27 σ. 1077.— Ἐλευθερία συμβαλλομένων πρὸς μετατροπὴν συμβάσεως ἀορίστου χρόνου εἰς ὡρισμένον· περιορισμὸς μόνον εἰς περίπτωσιν ὑπάρξεως σκοποῦ καταστρατηγήσεως τῶν νόμων περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας· κρίσις περὶ ἐλλείψεως σκοποῦ καταστρατηγήσεως τῶν περὶ προπατασίας τῶν στρατευομένων διατάξεων ΑΠ 53 σ. 204.— Ἔννοια ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου κατ' ἄρθρον 10 ν. 1284 καὶ ἄρθρον 11 ν. 2112· κριτήριον Π 316 σ. 496, Π 13 σ. 837. Βλ. καὶ λ. *Ὑπάλληλοι ἰδιωτικοί*.— Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ συμβάσεως ἐμπορικῆς ἀντιπροσωπείας· κριτήριον διαφορᾶς ἀπὸ ἰδιωτ. ὑπάλληλον Π 6714 σ. 15.— Ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας ἀνηλίκων ΝΖ σ. 289.— Ἐφαρμογὴ ν. καὶ ἐπὶ «συνοδῶν ἐδάφους» ἀεροπλάνων ΑΠ 278-280 σ. 450.— Ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ μουσικῶν πλοίου Π 1111 σ. 813. — Προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς ἡ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου παροχὴ ὑπηρεσιῶν· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ δημοσίου ὑπαλλήλου παρέχοντος παρεμπιπτόντως ἢ παρέργως ὑπηρεσίας εἰς ἰδιώτας ἢ νομικὰ πρόσωπα ἰδιωτικοῦ ἢ Δημοσίου δικαίου Π 6560 σ. 1131.— Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ προσώπων παρεχόντων παρέργως ὑπηρεσίας εἰς ἐργοδότην καὶ οὐχὶ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ὑπαλλήλων Π 1 σ.

931.— Ὑπαγωγὴ καὶ νομικῶν προσώπων Δημοσίου Δικαίου εἰς ν. 2112 ἐφ' ὅσον ἡ σχέσις εἶναι ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ δὲν ὑπάρχει κἀλημμένη μερίμνα διὰ τὴν ἀπόλυσιν διὰ κανονισμῶν Π 387 σ. 548, Π 28 σ. 1091, βλ. ὡς πρὸς τοὺς μισθωτοὺς Δημοσίου καὶ νομικῶν προσώπων καὶ λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Α').—Σχέσις ἡμερομισθίου ὑπαλλήλου Δημαρχείου Δήμου, μὴ κατεχόντος ὀργανικὴν θέσιν ἰδιωτικοῦ δικαίου· ἐφαρμογὴ ν. 2112|1920 Π 31 σ. 903.— Σχέσις προσωπικοῦ ὀργανισμῶν τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως καὶ ν. 2112 ΝΖ σ. 971.— Ἐπὶ φορτεχνικῶν ὑπαλλήλων Δήμου· φύσις σχέσεως Π 103 σ. 302, Ε 101 σ. 737.— Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου· ἀναγγελία κατὰ ν. δ. 1265|1949. Βλ. λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Α').— Συμβάσεις ἐργασίας μὲ ὅριον ἡλικίας· καὶ ν. 2112 καὶ β. δ. 16 Ἰουλ. 1920 ΝΖ σ. 777.— Θέσπισις διὰ κανονισμοῦ ὁρίου ἡλικίας δι' ἀποχώρησιν μισθωτοῦ· σύμβασις ἀορίστου χρόνου· πρόνοια διὰ κανονισμῶν περὶ ἀπολύσεως καὶ προστασία ν. 2112 Π 2931 σ. 1074.— Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ μὴ συμπληρωσάντων δίμηνον Π 29 σ. 1091, Π 273 σ. 456, Π 2042 σ. 758, Π 3481 σ. 1093.

Γ'. Καταγγελία· χαρακτὴρ· προθεσμία· τακτικὴ· ἀνακλητόν. Δικαίωμα διαπλαστικὸν Π 1479 σ. 69.— Ἔννοια καταγγελίας ΝΖ σ. 540.— Ἀναιτιώδης ἡ καταγγελία ΑΠ 186 σ. 345.— Ἀνυπόχρεον καταβολῆς ἀποζημιώσεως εἰς περίπτωσιν τακτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας Π 2 σ. 1152.— Μετατροπὴ συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου εἰς ἀορίστου· μὴ συνυπολογισμὸς ἐπὶ καταγγελίας καὶ χρόνου συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου Π 2042 σ. 758.—Μεταβολὴ προσώπου ἐργοδότου· ὑπολογισμὸς δι' ἐφαρμογὴν ν. 2112 καὶ τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ, ἐν τῇ αὐτῇ ἐργασίᾳ ἢ ἐπιχειρήσει, ἥτις μετεβιβάσθη εἰς ἄλλον καὶ ἀνελήφθη εἶτα ὑπὸ τοῦ παλαιοῦ ἐργοδότου· προϋπόθεσις ὅμως ἡ σύμβασις ἐργασίας νὰ εἶναι ἀορίστου χρόνου ΑΠ 596 σ. 157.— Συνυπολογισμὸς εἰς χρόνον συμβάσεως ἀορίστου χρόνου ὁλοκλήρου τοῦ ἐν τῇ αὐτῇ ἐργασίᾳ ἢ ἐπιχειρήσει καὶ ἀπὸ ἀλληλοδιαδόχους ἐργοδότας διανυθέντος χρόνου μόνον ὅταν ἡ σύμβασις ἐργασίας εἶναι συνεχὴς καὶ ἀδιαπτώτως ἀορίστου χρόνου ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως αὐτῆς καὶ μέχρις ἀπολύσεως τοῦ ὑπαλλήλου· περίπτωσις μεσολαβήσεως συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου ΑΠ 394 σ. 704.— Συνυπολογισμὸς χρόνου ἀνωτολῆς ἐκτελέσεως συμβάσεως εἰς χρόνον πραγματικῆς ἐργασίας δι' ἀποζημίωσιν ν. 2112 Π 32 σ. 1141.— Πρόσκλησις εἰς ἐπανάληψιν ἐργασίας μετ' ἀπόλυσιν· ἀνάκλησις· ἀποδοχή Π 1145 σ. 761.

Δ'. Ἀποζημίωσις· ὑπολογισμὸς κλπ. Τινὰ περὶ ἀποζημιώσεως νόμου 2112 ΝΖ σ. 422.— Ἀσχετος πρὸς ἀποζημίωσιν ν. 2112 ἐν παραβάσει συλλογ. συμβάσεων Π 15 σ. 213.— Ὑπολογισμὸς ἀποζημιώσεως ν. 2112 ΝΖ σ. 240, Ἀλγρ. σ. 240.—Ὑπολογισμὸς βάσει καταβληθέντων κατὰ τὴν οἰκείαν συλλογικὴν σύμβασιν ἀποδοχῶν ΑΠ 610 σ. 163.—Ὑπολογισμὸς ἐπὶ συμβατικοῦ μισθοῦ ἔστω καὶ ἀνωτέρου ὁρίου συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας Π 2699 σ. 800.—Ἔννοια τακτικῶν ἀποδοχῶν κατὰ ν. 2112 Π 195 σ. 302, Π 13 σ. 837, Π 585 σ. 839, Π 5232 σ. 885, ΑΠ 564 σ. 1121.— Καθορισμὸς ἀποζημιώσεως ν. 2112 ἐκ μισθοῦ καὶ πάσης ἄλλης παροχῆς, ἐφ' ὅσον αὕτη δίδεται ἀντὶ μισθοῦ Π 585 σ. 839.— Συνυπολογισμὸς εἰς ἀποζημίωσιν ν. 2112 καὶ ἀναλογίας προσθέτων παροχῶν καθ' ἑορτάς Π 105 σ. 302, Π 6 σ. 605, Π 4 σ. 640, Π 1421 σ. 784, Π 13 σ. 837, Π 5232 σ. 885, Παρατ. σ. 1119. Contra· μὴ συνυπολογισμός· οὐ τακτικαὶ ἀποδοχαὶ Π 585 σ. 839, ΑΠ 564 σ. 1121.— Μὴ συνυπολογισμὸς ἀμοιβῶν ἐξ ὑπερωριῶν εἰς ἀποζημίωσιν ν. 2112 κατ' ἄρθρ. 9 ν. 118, ΑΠ 564 σ. 1121, Παρατ. σ. 1119.— Καθορισμὸς ἀποζημιώσεως ἐκ ποσοστῶν Π 205 σ. 843.— Χαρακτὴρ ἀποζημιώσεως ν. 2112 ὡς διαφέροντος Π 3396 σ. 1037, Π 737 σ. 1038.— Κατάσχεσις· συμψηφισμός Π 1479 σ. 69, Π 4 σ. 640, Π 3396 σ. 1037, Π 737 σ. 1038, Π 3255 σ. 1606.— Δικαίωμα ἐργοδότου κατ' ἄρθρ. 664 Α.Κ. πρὸς συμψηφισμὸν μισθοῦ πρὸς ἀνταπαίτησιν του κατὰ τοῦ μισθωτοῦ ἕνεκα ζημίας, προξενηθείσης ὑπ' αὐτοῦ δολίως· ὑπερίσχυσις διατάξεως ἄρθρου 664 Α.Κ. τῆς διατάξεως ἄρθρου 5 β.δ. 24.7.1920 Π 18 σ. 257. — Εἰσπραξις ἀποζημιώσεως ν. 2112 καὶ ἐκτίμησις ὑπὸ τὴν ἔννοιαν παραιτήσεως ἀπὸ προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου Π 2690 σ. 840, Π 2324 σ. 842, Π 1797 σ. 943.—Ἀποζημίωσις ἐν καταγγελίᾳ συμβάσεως φορτεχνικῶν ὑπαλλήλων Δήμων Π 105 σ. 302. Βλ. καὶ λ. *Φορτεχνικοί*.— Δῶρον εἰς ἀπολυθέντας καὶ κῦρος ὑπουργ. ἀποφάσεων. Βλ. λ. *Δῶρον*.—Ἀποζημίωσις ἡμερῶν ἀδείας ἐν ἀπολύσει. Βλ. λ. *Ἄδεια*.—Ἀνεφάρμοστον ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἀγωγῆς ἐπὶ ἀγωγῆς περὶ καταβολῆς ἀποζημιώσεως ν. 2112 Π 4130 σ. 747. — Συνδρομὴ ἀποζημιώσεων ν. 2112 καὶ ἄρθρ. 4 ν. 3514 δι' ἀδικαιολόγητον ἀπόλυσιν ἀποστρατευομένου μισθωτοῦ Π 205 σ. 843, Π 1797 σ. 943.—Ἀναρμοδιότης Εἰρηνοδίκου δι' ἀποζημίωσιν ν. 2112 Εἰρ. 167 σ. 956

Ε'. Περιπτώσεις ἀζημίου καταγγελίας (ἄρθρ. 5 ν. 2112, 3 ν. 4558)· *ἔκπτωσις μισθωτοῦ ἀπὸ ἐργασίας· ἀσθένεια· ἀνωτέρα βία· μήνυσις ἐπὶ ἀξιοποίνῳ πράξει.*

Ἀποχὴ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας ἕνεκα ἀσθενείας ἢ ἄλλης αἰτίας ἢ ἀνωτέρας βίας· τύχη συμβάσεως ἐργασίας· ἔννοια ἄρθρ. 5 ν. 2112 καὶ 3 ν. 4558|1930 περὶ χρονικῶν ὁρίων ἀσθενείας μισθωτοῦ ΑΠ 486 σ. 56, Π 23 σ. 110, Π 2619 σ. 210, Π 86 σ. 310, ΑΠ 247 σ. 447, Παρατ. 445, Π 1320 σ. 148, ΑΠ 299 σ. 632, Εἰσαγ. σ. 631, ΑΠ 418 σ. 703, Π 4319 σ. 747, Π 2388 σ. 794, Π 1213 σ. 881, Εἰρ. 78 σ. 894, Π 761 σ. 1161. —Ἔννοια ἄρθρου 5 ν. 2112· μὴ λύσις συμβάσεως ἐργασίας ἐπὶ τὰ ὡρισμένα νόμιμα χρονικὰ ὅρια μόνον ἐπὶ ἀποχῆς μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας λόγῳ ἀσθενείας· σκοπὸς τῆς διατάξεως· νομοθετικὴ ρύθμισις καὶ περιπτώσεων λοχείας στρατεύσεως ΑΠ 299 σ. 632, Εἰσαγ. σ. 631. — Κρίσις περὶ σιωπηρᾶς καταγγελίας συμβά-

σεως έργασίας ἐξ ἀποχῆς μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως Π 3619 σ. 219, Π 86 σ. 310, Π 1320 σ. 448, Π 2388 σ. 794. — Ἀποχὴ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας ἕνεκα φυλακίσεως· τύχη συμβάσεως ἐργασίας Π 2619 σ. 210, Εἰρ. 78 σ. 891. — Περίπτωσις συλλήψεως μισθωτοῦ ὑπὸ Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς καὶ ἕνεκα ταύτης ἀποχὴ ἐκ τῆς ἐργασίας· τύχη συμβάσεως ἐργασίας ΑΠ 299 σ. 632, Εἰσαγ. σ. 631.— Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 5 ν. 2112 καὶ 3 ν. 4558|1930 καὶ ἐπὶ ἐργατῶν Π 23 σ. 110.—Ὑπολογισμὸς χρονικῶν ὁρίων ἄρθρ. 3 ν. 4558 καὶ διακεκομμένως Π 28 σ. 110, Εἰσαγ. σ. 110—Ὑπολογισμὸς διαστημάτων ἀποχῆς κατ' Α. Κ. Π 761 σ. 1134—Εἰδικὴ ρύθμισις τύχης συμβάσεως ἐργασίας διὰ τὴν περίπτωσιν προφυλακίσεως ὑπαλλήλου γεωργικῶν συνεταιριστικῶν ὀργανώσεων· ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 5 παράγρ. 5 ν. 2112 ΑΠ 413 σ. 703. — Ἀνεφάρμοστον β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 καὶ συνεπειῶν ἐξ ἀποχῆς, λόγῳ ἀσθενείας ἐπὶ ἐργατῶν Δήμου Π 437 σ. 716. — Κλητὴρ ἀσφαλιστικῆς ἐπιχειρήσεως· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920· μὴ ὑπαγωγὴ ἑπομένως κατὰ τὸ ἄρθρ. 8 αὐτοῦ λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τῆς ἀναιτίου ἀδυναμίας παροχῆς ὑπηρεσιῶν ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ· ἐφαρμογὴ γενικῶν ἀρχῶν δικαίου· πότε κατ' αὐτὰς θεωρεῖται λυθεῖσα ἡ σύμβασις ἐκ τῆς ἀπουσίας τοῦ μισθωτοῦ ΑΠ 486 σ. 56.—Ἀποχὴ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας καὶ διατάξεις ἄρθρ. 657 καὶ καὶ 658 Α. Κ. Βλ. λ. ***Ἐργασίας σύμβασις***.

Ἀ ν ω τ έ ρ α β ί α. Ἔλλειψις δικαιώματος ἀποζημιώσεως ν. 2112 ἐν ἀπολύσει λόγῳ διακοπῆς ἐργασίας ἐξ ἀνωτέρας βίας, ἐφ' ὅσον ὁ ἐργοδότης δὲν τυγχάνει κατὰ τοῦτο ἠσφαλισμένος· ἔννοια ἀνωτέρας βίας· ἀδιάφορος διὰ τὸ δικαίωμα ἀποζημιώσεως ν. 2112 ἐπὶ διακοπῆς ἐργασίας ἐξ ἀνωτέρας βίας ἡ μὴ πλήρης διάλυσις τῆς ὀργανώσεως τῆς ἐπιχειρήσεως ΑΠ 595 σ. 1069, πρβλ. Π 2151 σ. 1069 — Ἀναστολὴ λειτουργίας ἐπιχειρήσεως ἐκ γεγονότων ἀνωτέρας βίας· ἰσχὺς συμβάσεως ἐργασίας μέχρι καταγγελίας αὐτῆς Π 27 σ. 1077.— Βλάβη ἐπιχειρήσεως ν. 118|1945 καὶ ἀπαλλαγὴ ἀποζημιώσεως ν. 2112 ΝΖ σ. 961.— Ἀνωτέρα βία καὶ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 9 ν. 118|1945· σημασία ἀνωτέρας βίας μόνον δι' ἀπαλλαγὴν ἀποζημιώσεως ν. 2112 Π 1758 σ. 662.

Μ ή ν υ σ ι ς. Δικαίωμα ἐργοδότου εἰς ἀπόλυσιν μισθωτοῦ μετ' ὑποβολὴν κατ' αὐτοῦ μηνύσεως δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας του, ἄνευ τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρ. 9 ν. 118· ὑστέρα ἀπαλλαγὴ ἀπὸ κατηγορίας· δικαίωμα μόνον ἀποζημιώσεως ν. 2112 καὶ μὴ ἐπιροὴ ἐπὶ κύρους ἀπολύσεως Π 3947 σ. 1130. — Μήνυσις κατὰ μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως ν. 2112 μετ' ἀπόλυσιν· ἀδιάφορος ὁ χρόνος ὑποβολῆς μηνύσεως Π 525 σ. 714, Π 1859 σ. 116, Π 7568 σ. 1081, Π 3947 σ. 1130, πρβλ. Π 11 σ. 117, Π 2700 σ. 493.— Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 672 Α.Κ.· συμπληρωτικὸς ἄρθρου 5 παρ. 1 ν. 2112 χαρακτὴρ διατάξεως· ἀπαλλαγὴ ἀποζημιώσεως ν. 2112 ἐπὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας διὰ σπουδαῖον λόγον Π 18 σ. 791.

ΣΤ'. Μονομερὴς μεταβολὴ ὅρων συμβάσεως: Ἐξίσωσις πρὸς ἀπόλυσιν Π 9551 σ. 21, Π 2189 σ. 22, ΑΠ 135 σ. 349, ΑΠ 274 σ. 510, Π 250 σ. 550, Π 1712 σ. 636, Π 2125 σ. 761, Π 3717 σ. 887.— Μὴ ἐξίσωσις πρὸς ἀπόλυσιν δι' ἐφαρμογὴν ἄρθρ. 9 ν. 118|45 Π 1084 σ. 115, πρβλ. Εἰσαγ. σ. 114.— Αὐτοβούλως ἐπέκτασις ὑπὸ ἐργοδότου τοῦ νομίμου συμπεφωνημένου ὡραρίου, ἄνευ χορηγήσεως ἀναλόγου ἐπιμισθίου· μονομερὴς μεταβολὴ ὅρων ἐξισουμένη πρὸς ἀπόλυσιν Π 9551 σ. 21. — Καθυστέρησις ἀποδοχῶν· πότε μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ ὅρων συμβ. ἐργασίας Π 2189 22, Π 31 σ. 903.—Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 7 ν. 2112 καὶ ἐπὶ ἐργατοτεχνιτῶν Π 23 σ. 110, Π 1084 σ. 115, ΑΠ 309 σ. 516, Π 1712 σ. 636.— Ἔννοια ἄρθρ. 7 ν. 2112|1920· ἐπέλευσις ἀποτελεσμάτων καταγγελίας εἰς περίπτωσιν μεταθέσεως μισθωτοῦ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ, ἐφ' ὅσον εἶναι βλαπτική· προσφορὰ στέγης, δαπανῶν μετακινήσεως τοῦ μισθωτοῦ κατὰ μετάθεσιν· θεώρησις ὡς μὴ βλαπτικῆς Α Π 135 σ. 349.— Ἐξαναγκασμὸς μισθωτοῦ εἰς ἀποχώρησιν διὰ μεταθέσεως· δικαίωμα ἀποζημιώσεως ν. 2112 ἐκ τῆς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως· ὀργανισμὸς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος· ἀποχὴ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας Π 1139 σ. 747.— Αἱ ἀστικαὶ συνέπειαι βαναύσου συμπεριφορᾶς ἐργοδότου τοιαύτη ἐπὶ σκοπῷ ἢ μὴ ἐξαναγκασμοῦ πρὸς ἀποχώρησιν· οὐ μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ ΝΖ σ. 583 — Θεώρησις τῆς ἐξωθήσεως τοῦ μισθωτοῦ ὡς ἀποπομπῆς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας· δικαίωμα ἐντεῦθεν ἀποδοχῶν ἐπὶ ἀκυρότητος ἀπολύσεως, ἄλλως δικαίωμα ἀποζημιώσεως κατ' ἄρθρον 672 Α. Κ.· ἰσχὺς αὐτοῦ ὡς συμπληρωματικοῦ ἐργατικῶν νόμων Π 250 σ. 550, πρβλ. Πυρατ. σ. 533. — Κακοποίησις μισθωτοῦ ἐν τῇ ἀσκήσει ἐργασίας· θεώρησις ὡς ἀποπομπῆς ἐκ τῆς ἐργασίας· δικαίωμα μισθοῦ ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως Π 1671 σ. 551.— Μεταφορὰ ἐργοστασίου εἰς χῶρον ἀνθυγιεινὸν καὶ ἀξίωσις ἐργοδότου πρὸς παροχὴν ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἐργασιῶν εἰς τοιοῦτον χῶρον· θεώρησις ἐνεργείας ἐργοδότου ὡς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας Π 1712 σ. 636.— Συνέπεια ὑπὸ τὸ καθεστὼς ἄρθρου 9 ν. 118|1945 ἡ ἀκυρότης τῆς πρὸς καταγγελίαν ἐξομοιουμένης μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως Π 1712 σ. 636.— Ἀποδοχὴ μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως Π 519 σ. 714.— Ἀκυρότης καταγγελίας συμβάσεως διὰ μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων· ἀποδοχὴ μεταβολῆς· μετατροπὴ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἰς συμβατικὴν καὶ ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 7 ν. 2112 Π 2947 σ. 891.— Ἔννοια ἄρθρου 7 ν. 2112|1920 περὶ μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας· πότε συντελεῖται ἡ δι' αὐτῆς ὁριζομένη καταγγελία συμβάσεως· ἐπέλευσις τῶν αὐτῶν συνεπειῶν ἄρθρου 7 ν. 2112 καὶ δι' ἐφαρμογὴν ἄρθρου 9 ν. 118|1945 Π 3717 σ.

887.— Ὑπαγωγὴ εἰς ἔννοιαν μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς καὶ τῆς μειώσεως μισθοῦ, ἔστω καὶ ἂν ὑπερβαίνῃ τὸν νόμιμον Π 2947 σ. 891.— Ἐξομοίωσις πρὸς ἀπόλυσιν καὶ τῆς βλαπτικῆς μονομεροῦς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας ἐφ. παλ. πολεμικοῦ δικαιώμ. ἀποχῆς καὶ ἀποζημιώσεως ΑΠ 274 σ. 510.— Δικαίωμα τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 ν. 3514 προστατευομένου μισθωτοῦ εἰς ἀποζημίωσιν ἐξ ἀποδοχῶν ἓξ μηνῶν ἐπὶ μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως· προϋπόθεσις ἡ ἐκ τῆς ἐργασίας ἀποχὴ Π 2125 σ. 761.

Ζ'. Μεταβολὴ προσώπου ἐργοδότου: Ἄρθρ. 6 Ν. 2112· ὑπολογισμὸς δι' ἐφαρμογὴν Ν. 2112 καὶ χρόνου καθ' ὃν ὁ ὑπάλληλος διετέλεσε παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ ἐν τῇ αὐτῇ ἐργασίᾳ ἢ ἐπιχειρήσει, ἥτις μετεβιβάσθη εἰς ἄλλον καὶ ἀνελήφθη εἶτα ὑπὸ τοῦ παλαιοῦ ἐργοδότου· προϋπόθεσις ἡ σύμβασις ἐργασίας νὰ εἶναι ἀορίστου χρόνου ΑΠ 590 σ. 157.—Συνυπολογισμὸς εἰς χρόνον συμβάσεως ἀορίστου χρόνου ὁλοκλήρου τοῦ ἐν τῇ αὐτῇ ἐργασίᾳ ἢ ἐπιχειρήσει καὶ ἐπὶ ἀλληλοδιαδόχων ἐργοδοτῶν διανυθέντος χρόνου μόνον ὅταν ἡ σύμβασις ἐργασίας εἶναι συνεχὴς καὶ ἀδιαπτώτως ἀορίστου χρόνου· περίπτωσις μεσολαβήσεως συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου ΑΠ 391 σ. 704.—Μεταβολὴ προσώπου ἐργοδότου καὶ μεταβίβασις ὑποχρεώσεων ἐκ τοῦ ν. 2112· μὴ συνυπολογισμὸς χρόνου συμβάσεως ὡρισμένης διαρκείας εἰς χρόνον συμβάσεως ἀορίστου διαρκείας Π 27 σ. 1076.—Μεταβολὴ προσώπου ἐργοδότου καὶ συνέπειαι Π 1620 σ. 544.—Συγχώνευσις εἰς Σ. Ε. Κ. δικτύου Γαλλοελληνικῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων· ἀνάληψις ἐκμεταλλεύσεως ὑπὸ Σ. Ε. Κ.· μεταβολὴ προσώπου ἐργοδότου κατ' ἄρθρ. 6 ν. 2112 Π 2727 σ. 659.—Ἔννοια μεταβολῆς προσώπου ἐργοδότου κατ' ἄρθρον 6 ν. 2112· μεταβίβασις ἐπιχειρήσεως καὶ ἀναδοχὴ χρεῶν κατ' ἄρθρ. 479 ΑΚ Π 2288 σ. 790.— Μεταβίβασις ὑποχρεώσεων ἐκ ν. 3514 εἰς νέον ἐργοδότην· προϋπόθεσις ἡ ταυτότης ἐπιχειρήσεως καὶ ἡ ὕπαρξις συνεχείας Π 221 σ. 461.

Η'. Καταγγελία ὑπὸ μισθωτοῦ: Ἀνάληψις ἐργασίας ἀλλαχοῦ· τύχη συμβάσεως ἐργασίας Π 1671 σ. 551, Π 1090 σ. 543.—Ἀποχὴ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας λόγῳ ἀσθενείας ἢ ἄλλης αἰτίας· τύχη συμβάσεως ἐργασίας. Βλ. ἀνωτέρω παράγρ. Ε'.

Θ'. Ἀκυρότης ἀντιθέτων συμφωνιῶν (ἄρθρ. 8 ν. 2112). Ὑπαλληλικὴ ἐργασία ἀποθηκαρίου· ὑστέρα ἀνάθεσις εἰς μισθωτὸν ὑπηρετικῆς ἐργασίας θυρωροῦ· ἀδύνατον μειώσεως ἐὼν ἐκ τοῦ ν. 2112 δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ κατ' ἄρθρον 8 ν. 2112|1920 Π 2699 σ. 890.—Δικαίωμα μεγαλυτέρας τῆς τοῦ ν. 2112 ἀποζημιώσεως, κατὰ συμφωνίαν κῦρος ἐχούσης εὐνοϊκοτέρων συμφωνιῶν Π 549 σ. 714.

Ι'. Ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν· β. δ. 16 Ἰουλ. 1920· ἔκτασις ἐφαρμογῆς. Χαρακτηρισμὸς νυκτοφύλακος ὡς ὑπηρέτου· ἀνεφάρμοστον ν. 2112· ἀνεφάρμοστον καὶ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, ἐφ' ὅσον ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα δὲν εἶναι ἐκ τῶν τοῦ ἄρθρου 12 ν. 2112 ἐπιχειρήσεων· ἐφαρμογὴ ἄρθρου 669 Α.Κ. Π 281 σ. 11.—Ἐξουσιοδότησις ἄρθρου 12 ν. 2112|1920 περὶ ἐπεκτάσεως αὐτοῦ· περιορισμὸς ἰσχύος β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 εἰς μόνας τὰς ἐν ἄρθρῳ 12 ἐπιχειρήσεις ΑΠ 486 σ. 56. — Ἐπιχειρήσεις ὑπαγόμεναι εἰς β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων· ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 669 Α.Κ. ἀδιαφόρως χρόνου καταρτίσεως συμβάσεως Π 4948 σ. 108.—Ἐφαρμογὴ β.δ. 16|7|1920 καὶ ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας ἀνηλίκων ΝΖ 289.—Θεώρησις τοῦ μαθητευομένου ἀνεξαρτήτως τρόπου καταβολῆς ἀποδοχῶν ὡς ἐργάτου· δικαίωμα ἐπὶ ἀποζημιώσεως β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 Π 316 σ. 496.—Ἀνεφάρμοστον β. δ. 16|18|7|1920 ἐπὶ ἐργατῶν Δημοσίου· ἐφαρμογὴ ἄρθρου 669 Α.Κ. Π 350 σ. 597, Π 3747 σ. 1127, Παρατ. 594.—Ἀνεφάρμοστον β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 ἐπὶ ἐργατῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου· ἐφαρμογὴ ἄρθρου 669 Α.Κ. Π 1708 σ. 832. Ἐφαρμογὴ β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως ν. 2112 κλπ. ἐπὶ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ ΣΠΑΠ· ἔλλειψις προστασίας ὑπὸ κανονισμοῦ Π 1666 σ. 855. — Ἔννοια β. δ. περὶ ἀνεφαρμόστου ἐπὶ περιπτώσεων μεριμνῆς περὶ ἐργατῶν διὰ νόμου ἢ κανονισμοῦ Π 1666 σ. 855.— Κύκλος ἐπιχειρήσεων ὑπαγομένων εἰς β.δ. 16|18|7|1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112· ἐφαρμογὴ ἐπὶ ἐργατῶν βιομηχανικῶν, βιοτεχνικῶν, μεταλλευτικῶν καὶ χειροτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων, ὡς καὶ κατ' οἶκον προσλαμβανομένων· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἐργαζομένων εἰς κουρεῖα τεχνιτῶν Π 2875 σ. 1031, Παρατ. σ. 1031. — Κύκλος ἐργοδοτῶν ὑπαγομένων εἰς β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920· διάταξις περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας οἰκιακῶν ὑπηρετῶν, θυρωρῶν κλπ.· ἄκυρος ὡς ἐκτὸς ἐξουσιοδοτήσεως ἄρθρων 12 ν. 2112 Π 2523 σ 1036, Παρατ. σ. 1035.—Κύκλος ἐπιχειρήσεων ὑπαγομένων εἰς β. δ. 16|7|1920· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ Δήμων· ὑποχρεώσεις καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατ' Ἀστικὸν Κῶδικα καὶ διὰ τὰς ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχύος αὐτοῦ συνομολογηθείσας συμβάσεις ἐργασίας Π 28 σ. 1091, Π 437 σ. 746.—Ἀναλογικὴ ἐφαρμογὴ ἄρθρου 7 ν. 2112 περὶ μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως καὶ ἐπὶ ἐργατοτεχνιτῶν Π 29 σ. 110, Π 1084 σ. 115, ΑΠ 809 σ. 516, Π 1712 σ. 686. —

ΙΑ'. Κατάχρησις δικαιώματος ἐν τῇ καταγγελίᾳ συμβάσεως ἐργασίας. Βλ. λ. *Κατάχρησις δικαιώματος*.

ΙΒ'. Εἰδικὰ θέματα καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας: Προσωπικοῦ δημοσίων κέντρων διασκεδάσεως μετὰ ἀναστολὴν λειτουργίας των κατ' ἐφαρμογὴν ν. 514|1948· ἀκυρότης ἀπολύσεως πρὸ παρόδου 30ημέρου προθεσμίας ἀπὸ δημοσιεύσεως ἀποφάσεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου· δικαίωμα ἀποδοχῶν μέχρι λήξεως προθεσμίας ΑΠ 494 σ. 9, Παρατ. σ. 9.— Ἐκπροσώπων ἠσφαλισμένων μισθωτῶν· λόγοι· διαδικασία· ἀποζημιώσεις κλπ. ΑΠ 579 σ. 78, Μελ. σ. 193 ἑπ., Σ. Κοιν. Ἀσφ. 1 σ. 217, ΑΠ 225 σ. 262.— Φορατεχνικῶν ὑπαλλήλων Π 105 σ. 302, Ε 101 σ. 787.— Λόγῳ συμπληρώσεως ὁρίου ἡλικίας ἐκ τοιούτου μὴ γνωστοποιηθέντος

κανονισμοῦ· δικαίωμα ἀποζημιώσεως ν. 2112 ΑΠ 221 σ. 347, Εἰσαγ. σ. 347.— Ἀντικατάστάτου στρατευθέντος μετὰ ἐπάνοδον τούτου· εἰδικὴ ἀποζημίωσις· ὅροι Π 1403 σ. 457, Π 2223 σ. 843.— Βάσει ἀ.ν. 519|1948· ἰσχὺς ὡς νόμου ἐπηυξημένης δυνάμεως· δικαιοδοσία διοικήσεως πρὸς ἀπόλυσιν· ἀνεπιτρεπτος δικαστικὸς ἔλεγχος κρίσεως Διοικήσεως Π 626 σ. 661.— Ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτικῶν ΣΕ 1048 σ. 705, Π 484 σ. 411, ΝΖ σ. 781, Π 2250 σ. 809.—Μελῶν ὀργανώσεων ἐθνικῆς ἀντιστάσεως· κῦρος ν. δ. 1104|49 περὶ κυρώσεως τοῦ ἀν. 971|1949 ΑΠ 513 σ. 1070.— Σιδηροδρομικῶν ὑπαλλήλων μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας κατὰ ν. δ. 672|1948· ὑποχρεωτικὴ ἀπόλυσις· ἀδέσμευτον ἐκ Συντάγματος· ἐφαρμογὴ ἀ. ν. 301|1936 καὶ δικαίωμα ἐξ αὐτοῦ ἀποζημιώσεως ν. 2112 ΑΠ 261 σ. 401.—Ὑπαγωγὴ Γαλλοελληνικῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων εἰς ἔννοιαν ἐκμεταλλεύσεως· ὑπεισέλευσις Σ.Ε.Κ. εἰς ὑποχρεώσεις ἐκ μὴ καταγγελθείσης ἐγκύρως συμβάσεως ἐργασίας μὴ λήψεως βοηθήματος· συνέπεια ἡ αὐτοδικαία ἐπάνοδος εἰς ὑπηρεσίαν Π 2737 σ. 659.—Προσωπικοῦ Δημοσίου· ἀποζημίωσις· ἔκτασις ἐφαρμογῆς ἄρθρ. 956 καὶ 976|1947 πράξεων Ὑπ. Συμβουλίου Π 3747 σ. 1127, Π 3495 σ. 1950.— Εἰδικὴ δι' ὑπ' ἀριθ. 976|47 πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀποζημίωσις προσωπικοῦ Δημοσίου ἕνεκα ἀπολύσεως· μὴ ἀποκλεισμὸς ἀποζημιώσεως ἡμερῶν ἀδείας Π 9597 σ. 123, Π 2274 σ. 806, Π 6644 σ. 1004. Contra: Π 2123 σ. 835.— Μισθωτῶν συνεργείων τοῦ κατὰ θάλασσαν στρατοῦ καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως Π. Ἀθ. 2738 σ. 1005, Π 3495 σ. 1090.— Προσωπικοῦ προσληφθέντος δι' ὑπηρεσίαν Α' Διαμερίσματος Διανομῶν κατὰ Ν. 515|45· χαρακτηρισμὸς σχέσεως ὡς ἰδιωτικοῦ δικαίου· δικαίωμα ἀποζημιώσεως· ἔννοια σχετικῶν πράξεων Ὑ. Συμβουλίου Π 9597 σ. 123, Π 2123 σ. 835.— Δι' ἔλλειψιν νομιμοφροσύνης· περιορισμὸς εἰς μόνην τὴν ἐκ δύο μηνῶν ἀποζημίωσιν ν. 516|1948 καὶ κατάργησις δι' αὐτοῦ πάσης ἄλλης ἀποζημιώσεως, εἴτε δυνάμει συμβάσεως, εἴτε δυνάμει νόμου· ἀπόλυσις μισθωτοῦ Τραπέζης Ἑλλάδος ΑΠ 16 σ. 207.— Ἡμερομισθίου ἐργάτου στρατιωτικοῦ ἐργοστασίου ὡς μὴ νομιμόφρονος κατ' ἀ. ν. 518|1948· ἐξαφάνισις ἀποφάσεως πρωτοβαθμίου συμβουλίου νομιμοφροσύνης δι' ἀποφάσεως τοῦ δευτεροβαθμίου· δικαίωμα ἐντεῦθεν ἀποδοχῶν τοῦ ἀπολυθέντος Π 2690 σ. 954 βλ. καὶ λ. ***Ναυτικοί, Νοσοκομεῖα, Πολιτικοὶ πολεμισταί, Στράτευσις.***

Κατάθεσις δημοσία. Βλ. λ. ***Δημοσία κατάθεσις.***

Καταστρατήγησις. Ἐν καθορισμῷ ὡρισμένου χρόνου συμβάσεως Π 6714 σ. 15, ΑΠ 53 σ. 204.—Ἐν καθορισμῷ πληρωμῆς δι' ἡμερομισθίου ΝΖ σ. 96, ΑΠ 288 σ. 513, Π 9597 σ. 123, Π 1620 σ. 544.—Ἐν ἀπολύσει πρὸ τῆς στρατεύσεως Εἰρ. 872 σ. 612, Π 2713 σ. 996.

Κατάσχεσις. Ἀποζημιώσεως ν. 2112 Π 1479 σ. 69, Π 787 σ. 1038, Π 3396 σ. 1037.—Ἀμοιβῆς δύτου Π 582 σ. 951.

Κατάχρησις δικαιώματος. Ἔννοια ὅρου δικαίωμα ἐν ἄρθρῳ 281 Α.Κ.· μὴ ἀποκλεισμὸς ἐκ τῶν ἄρθρων 200 καὶ 288 Α.Κ. διακριτικῆς συμπεριφορᾶς ἐργοδότου ἐναντι παρ' αὐτοῦ ἐργαζομένων, ἐφ' ὅσον ἡ διάκρισις ἔχει ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἀποδεκτῶν μισθωτῶν Π. Σύρου 13 σ. 1000.— Κατάχρησις δικαιώματος κατ' Ἀστικὸν Κῶδικα· γενικὴ ἀρχὴ ἄρθρ. 281 Α.Κ. καὶ ἔννοια δικαιώματος δι' ἐφαρμογὴν τοῦ ΑΠ 495 σ. 1087.— Ὑπαγωγὴ εἰς κριτήριον ἄρθρ. 281 Α. Κ. καὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας Π 599 σ. 989, ΑΠ 564 σ. 1121.— Ἐπιτρεπτὰ ὅρια ἀσκήσεως δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρον 281 Α.Κ. Π 786 σ. 18, Π. 1479 σ. 69, Π 2878 σ. 208, Π 186 σ. 345, ΑΠ 103 σ. 365, Π 4 σ. 640, Π 11083 σ. 743, Π. 599 σ. 989, Π 2713 σ. 996, ΑΠ 561 σ. 1121.— Ἐκτίμησις καλοπίστου ἀσκήσεως δικαιώματος κατ' ἀντικειμενικὰ κριτήρια ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ ἐξουσία ἀπαγορεύσεως καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος καὶ ἀκυρώσεως δικαιοπραξίας ΑΠ 186 σ 345.— Καταχρηστικὴ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας Γλλ.νμλγ. σ. 520, Παρατ. 520. — Περιορισμὸς ἄρθρ. 281 Α.Κ. δημοσίας τάξεως Π 2878 σ. 208.— Περιπτώσεις καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας Εἰσαγ. σ. 16, 343.— Ἰσχυρισμὸς περὶ καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος ἐργοδότου δι' ἀπόλυσιν καὶ ἐκτίμησις πραγματικῶν περιστατικῶν Π 2713 σ. 996, Π 7568 σ. 1081.— Στοιχεῖα ἰσχυρισμοῦ περὶ καταχρηστικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ΑΠ 227 σ. 458.— Μὴ ὀρθὴ ὑπαγωγὴ πραγματικῶν περιστατικῶν εἰς ἔννοιαν ἄρθρ. 281 Α.Κ.· λόγος ἀναιρέσεως Π 1479 σ. 69, Σημ. σ. 70.— Καταχρηστικὴ ἄσκησις δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως κατ' ἄρθρ. 281 Α.Κ. ἀπόλυσις ἕνεκα ἐλλείψεως ἢ περιορισμοῦ ἐργασιῶν Π. 2 σ. 1159.—Ἀπόλυσις μισθωτοῦ διὰ λόγους ἐκδικήσεως δι' ἐνεργείας του πρὸς προάσπισιν τῶν οἰκονομικῶν συμφερόντων του· ἀντίθεσις πρὸς ἄρθρ. 281 Α.Κ. Π 786 σ. 18, Π 2878 σ. 208, ΑΠ 186 σ. 345, Π 3195 σ. 1034.— Κατάχρησις δικαιώματος ἐκ τῆς βραδύτητος ἀσκήσεως δικαιώματος Π 2186 σ. 22, Π 1073 σ. 879.—Ἀπόλυσις μισθωτοῦ διὰ συνδικαλιστικὰς ἐνεργείας του Π 1479 σ. 69, Π 4 σ. 640.— Θέσις μισθωτοῦ ἐκ τέλους παλαιοῦ πολεμιστοῦ εἰς ἀργίαν δυνάμει ἐκδεδομένου κανονισμοῦ ὡς διοικητικὸν μέτρον νόμιμος· ἀντίθεσις ὅμως παρατάσεως πρὸς ἄρθρ. 281 Α.Κ.· θεώρησις ἐκ τούτου ἀργίας ὡς μονομεροῦς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως Π 120 σ. 813, Παρατ. σ. 812.—Διαθεσιμότης λόγῳ ἐλλείψεως ἢ περιορισμοῦ ἐργασιῶν κατ' ἄρθρ. 9 ν. 118|1945· ἔρευνα κατ' ἐφαρμογὴν ἄρθρ. 281 Α.Κ. Π 838 σ. 357, Π 2718 σ. 892.—Ἐπαναληπτικὴ θέσις εἰς διαθεσιμότητα καὶ ἄποψις πρὸς κατάχρησιν δικαιώματος Π. 1887 σ. 714.—Μὴ ἐξεύρεσις ἐργασίας ἐξ ἀμελείας· καταχρηστικὴ ἄσκησις δικαιώματος μισθωτοῦ κατ' ἄρθρ. 281 Α.Κ. διὰ μὴ ἀποδοχὴν προσφερομένης ὑπὸ ἐργοδότου ἐργασίας Π 3250 σ. 987.—Ἀντίθεσις καταγγελίας γενομένης ἕνεκα λόγου αἰτήσεως καὶ

λήψεως άδείας, πρὸς ἄρθρον 281 Α.Κ. Π Θεσ. 599 σ. 989.—Ὑπαγωγὴ καὶ τῶν κατὰ ν. 751|1948 διοριζομένων ἀναγκαστικῶς εἰς μισθολογικὸν καθεστὼς λοιπῶν μισθωτῶν· ἄσκησις δικαιώματος ἐργοδότου κατ' ἄρθρ. 281 Α.Κ. καὶ ἀρχὴ ἴσης μεταχειρίσεως μισθωτῶν Π 863 σ. 216.—Καταγγελία ἕνεκα μειώσεως τῆς πρὸς ἐργασίαν ἱκανότητος· οὐχ ὑπέρβασις ὁρίων ἄρθρ. 281 Α.Κ. ἀνεξαρτήτως ἂν ἡ μείωσις προῆλθεν ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ΑΠ 582 σ. 107, Παρατ. σ. 144.—Ἔλλειψις ἐμπιστοσύνης εἰς εὐσυνειδησίαν ὑπαλλήλου· λόγος νομίμου ἀσκήσεως δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ΑΠ 103 σ. 365.—Καταχρηστικὴ ἄσκησις δικαιώματος ἐπιδοτήσεως στρατευθέντος· οὐ καὶ ἐκ βραδύτητος ἀσκήσεως Π 1091 σ. 414.—Μὴ καταχρηστικὴ ἀπόλυσις πρὸς διατήρησιν πειθαρχίας ἐν τῷ ἐργοστασίῳ Π 646 σ. 601, Παρατ. σ. 601.—Καταχρηστικὴ ἄσκησις δικαιώματος μισθωτοῦ περὶ ἀκυρότητος καταγγελίας ἐκ μὴ πλήρους καταβολῆς ἀποζημιώσεως Π 1421 σ. 734.—Συνέπεια ἀντιθέσεως πρὸς ἄρθρ. 281 Α.Κ. ἡ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας Π 786 σ. 18, Π 2378 σ. 208, Π 599 σ. 989, Π 3195 σ. 1034.—Ἐφαρμογὴ ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἄρθρου 3 ν. δ. 8|5|1946 Π 786 σ. 1.—Ἐπιροὴ λήψεως ἐπιδόματος ἐκ Ταμείου Ἀνεργίας ἐπὶ προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου λόγῳ καταχρήσεως δικαιώματος συνέπειαι ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως Π 2878 σ. 208.

Κατοικία. Ἔννοια κατοικίας ἐναγομένου δι' ἐφαρμογὴν διαδικασίας ν. ΓΘΟΔ Π 4327 σ. 174.—Παροχὴ κατοικίας· οὐ συνυπολογισμὸς εἰς ἀποδοχὰς ἀδείας Π 4948 σ. 108.—Παροχὴ κατοικίας· ὑπολογισμὸς καὶ ἐπὶ τῆς ἀξίας ταύτης τῆς ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς ΑΠ 340 σ. 585· πρβλ. Παρατ. 585, Π 1563 σ. 713. — Ἔκπτωσις ἐκ τοῦ μισθοῦ συλλογικῶν συμβάσεων Π 3249 σ. 1027.

Κέντρα δημόσια. Βλ. λ. *Δημόσια κέντρα.*

Κληρονόμοι. Δικαίωμα καὶ κληρονόμων θανόντος ναυτικοῦ ἐπὶ ἀποζημιώσεως δι' ἀπώλειαν ἀποσκευῶν κατὰ ναυάγιον πλοίου ΑΠ 100 σ. 222, ΑΠ 216 σ. 420, ΑΠ 218 σ. 562, Π 1862 σ. 1048.

Κληρωτοί. Βλ. *Στράτευσις* (παράγρ. Γ').

Κλητήρ. Ἀσφαλιστικῆς ἐπιχειρήσεως· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 ΑΠ 486 σ. 56.

Κλινικαί. Οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις καθ' ἑορτὰς καὶ παροχαὶ πρὸς μισθωτοὺς εἰς εἶδος ΑΠ 340 σ. 585.

Κοινοποίησις. Ἀγωγῶν κατὰ ΣΗΑΠ καὶ εἰς Δημόσιον Π 1666 σ. 855, Π 11089 σ. 854.

Κοινότητες. Προσωπικόν· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀνεργίας Ἐγκ. σ. 66· βλ. καὶ λ. *Ἀνεργία* (ν. 118|45) παράγρ. Α, *Δῆμοι.*

Κοινωνία. Σχέσις διαχειριστοῦ κοινοῦ πράγματος πρὸς κοινωνούς· ἀπαράδεκτον εἰσαγωγῆς ἀξιώσεως διὰ πληρωμὴν ἀντιμισθίας του κατὰ διαδικασίαν ν. ΓΘΟΔ Π 19 σ. 856.

Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις. Εὐθύνη ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος μετὰ τὸν ν. 6298 περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων· βλ. λ. *Ἐργατικὰ ἀτυχήματα.*—Ὑποχρέωσις καταβολῆς ἀξίας ἰατροσήμου ἐπὶ ἰδιοσκευασμάτων ἀγοραζομένων δι' ἀνάγκας τοῦ ΑΠ 487 σ. 81.—Τὸ ἄρθρον 6 τοῦ ν. 6298 καὶ τὸ ὕψος τοῦ μισθοῦ ΝΖ σ. 245.—Ὁρισμοὶ ν. 6298|1934 περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων διὰ τὸν ὑπολογισμὸν εἰσφορῶν ἐργοδότου· λῆψις ὑπ' ὄψιν τοῦ πράγματι καταβαλλομένου μισθοῦ εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους· ἀδιάφορον ἂν ὑπερβαίνῃ τὰ ἐκ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ὁρια· λῆψις ὑπ' ὄψιν μόνον τοῦ πραγματικοῦ γεγονότος τῆς καταβολῆς τοῦ μισθοῦ Π 2750 σ. 269, Παρατ. σ. 211. — Ἀναπροσαρμογὴ ἐπιδομάτων ἀσθενείας, ἀτυχήματος, μητρότητος κλπ. Ἐγκ. σ 275.—Χορήγησις εἰς ἠσφαλισμένους ἐνδείξεων ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν Ἐγκ. σ. 276.— Οὐσιαστικὴ ἰσχὺς τῆς ἀσφαλιστικῆς σχέσεως ἐν τῇ χορηγήσει τῶν ἐπιδομάτων μητρότητος Ἐγκ. σ. 276.— Θεώρησις ἡμερῶν ἐπιδοτήσεως ὡς τοιούτων ἐργασίας ὡς πρὸς ἀσφάλισιν Ι.Κ.Α Ἐγκ. σ. 277.—Ἡ ἀρχὴ τῆς ὑποχρεωτικῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως Ν Ζσ. 481.—Ἁλιεὺς μὴ ἀπογραφεὶς νομίμως ὡς ἐργάτης θαλάσσης ἐμπίπτει εἰς ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν Ι.Κ.Α. Π 122 σ. 519. — Συνέχισις καταβολῆς ἐπιδόματος ἀσθενείας ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς τοὺς ἐν στρατεύσει, ἐξορίᾳ, φυλακίσει, κ.λ.π. τελοῦντας ἠσφαλισμένους Ἐγκ. σ. 573.— Θέσις εἰς διαθεσιμότητα ὑπαλλήλων Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἕνεκα ἀτάκτου διαχειρίσεως ΣΕ 243 σ. 858.— Ἐκπτώσεις τῶν ἐκ τοῦ Ι.Κ.Α. ληφθέντων ἐκ τῶν ἀποδοχῶν χρόνου ἀσθενείας Π 1073 σ. 879.—Παροχὴ βοηθείας ἐκ τῶν ἄρθρων 657, 658 Α. Κ. καὶ ἐν ὄψει τοῦ ν. 6298|1934 περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων Π 1073 σ. 879.—Ἐπὶ τῶν παροχῶν τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ΝΖ σ. 920.— Χαρακτηρισμὸς ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ὡς νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου ἀσκοῦντος διοίκησιν· σύστασις καὶ σκοποὶ αὐτοῦ Π 169 σ. 990, πρβλ. Π 1 σ. 991.— Χαρακτηρισμὸς καὶ τῆς σχέσεως τακτικῶν ὑπαλλήλων Ι.Κ.Α. ὡς τοιαύτης δημοσίου δικαίου· ἀνεφάρμοστον διαδικασίας ν. ΓΘΟΔ ἐπὶ σχέσεων δημοσίου δικαίου Π. Ρεθ.169 σ. 990, πρβλ. Π 1 σ. 991.— Τὸ φιλάνθρωπον τῆς μεταχειρίσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐν ἀσθενείᾳ του, ἡ ὑποχρεωτικὴ ἀσφάλισις καὶ τὰ ἄτοπα ἐφαρμογῆς ΝΖ σ. 677.— Διαστολὴ ὑπὸ ἄρθρ. 33 ν. 6281|1934 περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων περιπτώσεως ἀνικανότητος ἠσφαλισμένου λόγῳ ἀτυχήματος κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ἀπὸ περιπτώσεως ἀνικανότητος λόγῳ ἀτυχήματος μὴ ἐπελθόντος κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ΑΠ 581 σ. 169.—Ἔννοια ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περὶ ἐξομοιώσεως πρὸς ἐργατικὸν ἀτύχημα τῶν ἐν καιρῷ πολέμου καὶ ἐξ αἰτίας αὐτοῦ ἐπερχομένων τραυματισμῶν, δηλητηριάσεων κ.λ.π. ἀμέσως παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἠσφαλισμένων ΑΠ 584 σ. 169.—Ἀνακοπὴ ἐργοδότου κατὰ πράξεως ἐπιβολῆς εἰσφορῶν εἰς βάρος αὐτοῦ διὰ τὸ Ἵδρυμα Κοιναν. Ἀσφαλίσεων· ἄρθρ. 235 Πολιτ. Δικ. Π 2750 σ. 269.— Δικαίωμα κατὰ ν. 6298|1934 δι' εἴσπραξιν εἰσφορῶν Ι.Κ.Α. ὡς δημοσίων ἐσόδων· συνδυασμὸς τρόπου

τούτου εἰσπράξεως πρὸς ἵδρυσιν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων Π 683 σ. 589.

Κοινωνικὸν δίκαιον. Ἰμπεριαλισμὸς τοῦ κοινωνικοῦ δικαίου. Ἄρθρον σ. 786.

Κοινωφελεῖς ἐπιχειρήσεις. Ἔννοια ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας δι' ἠὐξημένην ἄδειαν Π 521 σ. 558, ΝΖ σ. 864. Ἐφαρμογὴ ὑ. ἀ. 30705|1949 ἐπὶ ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας ΑΠ 393 σ. 589.

Κουρεῖα. Ἀνεφάρμοστον β. δ. 16 Ἰουλίου 1920 ἐπὶ ἐργαζομένων εἰς τὰ κουρεῖα τεχνιτῶν Π 2975 σ. 1031, Παρατ. σ. 1031.

Κρατήσεις. Ἐπιτρεπτὸν κρατήσεων ἐκ τῶν ἐργατικῶν μισθῶν ἀντιτίμου τροφίμων καὶ ἄλλων εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης, παρεχομένων παρὰ τοῦ ἐργοδότου Π 18 σ. 257.— Ὑπὲρ ἀσφαλιστικῶν ταμείων Π 2041 σ. 760.

Κρατικὰ θέατρα. Βλ. λ. *Θέατρα.*

Κυβέρνησις. Βλ. λ. *Σύνταγμα.*

Κυριακή. Ἰσχὺς εἰδικῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς κατὰ τὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας Π 2193 σ. 757.— Ἔννοια ὑ.ἀ. 8900|1946· σὺ κατάργησις ἐκ ταύτης διατάξεων νόμου περὶ Κυριακῆς ἀργίας Π 1341 σ. 460· Contra· Π 2590 σ. 941.— Διατάξεις ὑ. ἀ. 8900|1946· τίνες κατὰ νόμον αἱ μὴ ἐργάσιμοι ἑορταὶ Π 281 σ. 359.— Γενικότης ἐφαρμογῆς διὰ· ἀριθ. 8900|1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς μισθωτῶν δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς· ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ προσωπικοῦ Σ.Π.Α.Π. Π 11089 σ. 854, Π 1666 σ. 855, Π 915 σ. 1150. — Ἐφαρμογὴ ὑ.ἀ. 8900|1946 καὶ ἐπὶ φορτεχνικῶν ὑπαλλήλων· χαρακτὴρ τούτων· βάσις ὑπολογισμοῦ προσθέτου ἀμοιβῆς Π 1788 σ. 300, πρβλ. Π 4 σ. 300, Π 101 σ. 737.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ προσωπικοῦ παιδοπόλων κατὰ ν. 1427|1950, Π 253 σ. 406.—Ἐφαρμογὴ ὑ. ἀ. 8900|1946 καὶ ἐπὶ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου Π 387 σ. 548.—Μισθωτοὶ Ἑλληνικῆς Πολεμικῆς Περιθάλψεως· ἀνεφάρμοστον ὑ. ἀ. 8900|1946 περὶ παροχῆς προσθέτου ἀμοιβῆς κατὰ Κυριακάς, ἐφ' ὅσον ἀπαγορεύεται ἐκ τοῦ νόμου παροχὴ κατ' αὐτὰς ἐργασίας Π 1603 σ. 554.—Ὑπαγωγὴ καὶ τῶν διὰ μηνιαίου μισθοῦ ἀμειβομένων· ὑπολογισμὸς ἀμοιβῆς καὶ ἐπὶ ἀξίας εἰς εἶδος παροχῶν· παροχαὶ κατοικίας καὶ τροφῆς ΑΠ 340 σ. 585, Παρατ. 585.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ προσωπικοῦ Υ.Κ.Κ.Α. μετὰ τὸν ἀ. ν. 1422|1950 Π 3303 σ. 718, πρβλ. Π 801 σ. 984.—Ἐφαρμογὴ ὑ. ἀ. 8900|1946 καὶ ἐπὶ μισθωτῶν ἀμειβομένων κατὰ μονάδα ἐργασίας· βάσις ὑπολογισμοῦ Γν. Σ. σ. 719.—Ἐφαρμογὴ ὑ. ἀ. 8900|1946 καὶ ἐπὶ ἀλλοδαπῶν ἑταιριῶν Π 2128 σ. 739.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ παροχῆς ἐργασίας ὑπὸ ἐφεδρικοῦ (ἐπικουρικοῦ) ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου μετὰ πρόσληψιν ἑκάστοτε ὁσακις ὁ ἐργοδότης εἶχεν ἀνάγκην αὐτοῦ Π 502 σ. 903.—Προσωπικὸν δι' ἔργα ἀνοικοδομήσεως Ὑπ. Ἀνοικοδομήσεως· δικαίωμα προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς Π 6381 σ. 1047.—Ἐφαρμογὴ ὑ. ἀ. 8900|1946 καὶ ἐπὶ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ἐπὶ σχέσεων τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου Π 801 σ. 984.—Ἀκυρότης συμβάσεως περὶ παροχῆς ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς Π 1603 σ. 554, Π 43 σ. 741.—Παροχὴ ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς· ἀξίωσις βάσει ἀρχῶν ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ· ἀνεφαρμοστον διαδικασίας ν. ΓΘΟΔ Π 1603 σ. 554, Π 43 σ. 741, Π 13 1000. Contra: Ὑπαγωγὴ καὶ ἀξιώσεως προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς εἰς διαδικασίαν ν. ΓΘΟΔ Π 2590 σ. 941, ΑΠ 126 σ. 298, Π 6635 σ. 949.—Ἡμερομίσθιον ἡμέρας 28 Ὀκτωβρίου Π 43 σ. 741.—Βάσις ὑπολογισμοῦ προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ μὴ ἐργασίμους ἡμέρας Π 998 σ. 399, Π 986 σ. 692, Π 1563 σ. 713, Γν. Σ. σ. 719, Π 2128 σ. 739, Π 43 σ. 741, Π 1950 σ. 755, Π 11 σ. 853, Π 3249 σ. 1027.—Μὴ συνυπολογισμὸς ἀντιτίμου τροφῆς καὶ κατοικίας Π 1563 σ. 713.—Ἔλλειψις δικαιώματος ἐὰν διὰ τοῦ ὑπερτέρου τοῦ νομίμου μισθοῦ καλύπτεται ἡ πρόσθετος ἀμοιβὴ Π 998 σ. 399.—Συνυπολογισμὸς εἰς μισθὸν ἀδείας καὶ ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς δυνάμει ὑ. ἀ. 8900|1946 Π 957 σ. 404.—Μὴ συνυπολογισμὸς εἰς ἐπιδόματα ν. 3514 ἀποζημιώσεως δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς Π 1258 σ. 662.—Νομοθετικὴ ρύθμισις ἀναπαύσεως μισθωτῶν κατὰ Κυριακάς· ἔναρξις νομοθετικῆς μερίμνης καὶ σκοπὸς αὐτῆς· πρόσθετος ἀμοιβὴ δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ νυκτερινὰς ὥρας· ἐφαρμογὴ ὑ. ἀ. 8900|1946 καὶ 18310|1946 ὑ. ἀ.· συντρέχον δικαίωμα μισθωτοῦ καὶ ἐκ τῶν δύο ὑπουργικῶν ἀποφάσεων εἰς περίπτωσιν ἐργασίας κατὰ νυκτερινὰς ὥρας Κυριακῶν καὶ ἑορτῶν· σκοπὸς προσθέτου ἀμοιβῆς Π 3401 σ. 982, Π 1950 σ. 755, Π 986 σ. 692. Contra: Πρόσθετος ἀμοιβὴ διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν καὶ ταυτὴν κατὰ Κυριακὰς καὶ μὴ ἐργασίμους νόμῳ ἡμέρας· ὑπολογισμὸς Κυριακῆς· ἔννοια ἀνατολῆς μέχρι δύσεως ἡλίου· ἀνυπόχρεον ἐπομένως ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν καὶ προσθέτου ἀμοιβῆς 75 ο|ο δυνάμει ὑ. ἀ. 8900|46 διὰ παροχὴν ἐργασίας κατὰ νυκτερινὰς ὥρας· ἐφαρμογὴ μόνον τῆς ὑ. ἀ. 18310|1946 ΑΠ 511 σ. 1025, ΑΠ 581 σ. 1186.

Κύριον ἐπάγγελμα. Παροχὴ ἐργασίας κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ΑΠ 550 σ. 220, Π 6560 σ. 1131.

Κωλύματα ἐργασίας. Βλ. λ. *Ἀσθένεια, Ἐργασίας σύμβασις, Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. Ε').

Λ

Λάθη. Ἐν ἀναγγελίᾳ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας· ἀνεπηρέαστον κύρους Π 583 σ. 714, Π 11083 σ. 743.

Λατομεῖα. Χαρακτηρισμὸς ὡς βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ὑπαγομένων εἰς ἀσφάλισιν ν. 118|45 Π 2695 σ. 589, Παρατ. σ. 599.

Λέσχη Ἐργαζομένου Κοριτσιοῦ. Νομικὸν πρόσωπον ἰδιωτικοῦ δικαίου· ἐφαρμογὴ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ αὐτοῦ ἐπὶ πάντων ὑ. παλλήλων Ἱδρύματος· προϋπόθεσις ἡ γνῶσις αὐτοῦ· τεκμαιρομένης ἀποδοχῆς ἐκ τῆς ἐξακολουθήσεως παροχῆς ὑπηρεσιῶν ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου· ἀπόλυσις μισθωτοῦ λόγῳ ὁρίου ἡλικίας ἐκ τοιούτου μὴ γνωστοποιηθέντος κανονισμοῦ· ἀποζημίωσις ν. 2112 ΑΠ 221 σ. 347

Λεωφορεῖα. Βλ. λ. *Αὐτοκίνητα.*

Ληξιαρχεῖα. Σχέσις ἡμερομισθίου ὑπαλλήλου Ληξιαρχείων Δήμου, μὴ κατέχοντος ὀργανικὴν θέσιν· τοιαύτη ἰδιωτικοῦ δικαίου· ἐφαρμογὴ ν. 2112|1920 Π 31 σ. 903.

Λιγνιτωρυχεῖα. Προϊσχῦον νομοθετικὸν καθεστὼς διὰ μισθωτοὺς λιγνιτωρυχείων· κατάργησις διὰ ν. δ. 1255|1949 καὶ ὑπαγωγὴ ἤδη εἰς ἀσφάλισιν Ταμ. Ἀνεργίας Π 2946 σ. 994.

Λιμενεργάται. Βλ. λ. *Φορτοεκφορτωταί.*

Λιμενικὰ Ταμεῖα. Θεώρησις ὡς νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου· σχέσις προσωπικοῦ· χαρακτηρισμὸς ὡς τοιαύτης δημοσίου δικαίου Π 178β σ. 300, Π 4 σ. 300, Π 259 σ. 300.— Φύσις τῆς σχέσεως τῶν προοπτεχνικῶν ὑπαλλήλων τῶν Λιμενικῶν Ταμείων· ἐφαρμογὴ ἢ μὴ διαδικασίας ν. ΓΨΟΔ ΑΠ 126 σ. 298, Π 178β σ. 300, Π 4 σ. 300, Π 259 σ. 300.

Λινοτύπαι. Ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι Π 1620 σ. 544.

Λιποταξία. Στρατιωτικοῦ· τυχὴ ἰδιότητος Π 21 σ. 133. — Ἔναρξις προστασίας ν. 3514 ἀπὸ προσκλήσεως μισθωτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα καὶ οὐχὶ καταπάξεως· ἰσχυρισμὸς περὶ λιποταξίας Εἰρ. 658 σ. 955.

Λογαριασμοὶ εἰδικοί. Ἡ διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας σύστασις εἰδικοῦ λογαριασμοῦ ΝΖ σ. 828, Π 1010 σ. 846.

Λογιστής. Ἀναλήψεως καταρτισμοῦ λογιστικῶν βιβλίων· σύμβασις ἔργου Π 4835 σ. 405.

Λουτροθεραπεία. Βλ. λ. *Ἀνάπηροι.*

Λυρικὴ Σκηνή. Βλ. λ. *Θέατρα.*

Μ

Μάγειροι. Ὑπαλληλικὴ ἰδιότης· καταβολὴ ἀποζημιώσεως ἐργάτου· ἀκυρότης καταγγελίας· ἀποδοχαὶ μαγείρων Π 2938 σ. 901.—Παροχὴ ἐργασίας ἄνευ βιβλιαρίου ὑγείας· ἀκυρότης συμβάσεως ἐργασίας· ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 9 ν. 118|1945 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας Π 1138 σ. 832, Π 3038 σ. 1042.— Δικαίωμα ἀποδοχῶν μαγείρου, ἀκύρως μετ' ἐργοδότου συμβληθέντος Π 1138 σ. 832.— Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας μαγείρων· ὑπαλληλικὴ ἰδιότης Π 3249 σ. 1027.

Μαθητευόμενοι. Ἐργάται· ἀνεξαρτήτως τρόπου καταβολῆς ἀποδοχῶν, ὡς ἐργάτου Π 316 σ. 496.

Μακρόνησος. Δικαίωμα ἐπιδόματος καὶ τῶν ἐν Μακρονήσῳ Π 17 σ. 416, Π 80 σ. 1143, Π 3148 σ. 1038, Π 21 σ. 133.— Θεώρησις ὡς χρόνου στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας καὶ τῶν ἐν Μακρονήσῳ ὑπηρετούντων ἐν τῷ στρατῷ Π 21 σ. 133.

Μάρτυρες. Λῆψις ὑπ' ὄψει, κατὰ διαδικασίαν ν. ΓΨΟΔ, καὶ ἐνόρκων ἐνώπιον συμβ|φου καταθέσεων μαρτύρων καὶ ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ διαδίκου Π 2186 σ. 22.—Ἐπιτρεπτὸν νέων μαρτύρων κατ' ἔφεσιν κατὰ διαδικασίαν ν. ΓΨΟΔ Π 2878 σ. 208, Π 484 σ. 665.—Ἐπιτρεπτὸν ἐν ἀνεφίκτῳ κτήσεως ἐγγράφου ἀποδείξεως Π 2750 σ. 269.—Ἀπαράδεκτον ἀποδείξεως διὰ μαρτύρων τῶν κανονισμῶν ἐμπορικῶν πλοίων· προσαγωγὴ κανονισμῶν Ε 1554 σ. 321.—Ἐξαίρεσις· ἰδιάζουσα φύσις ὑπηρεσίας ἄρθρου 324 παρ. 9 Πολ. Δικ. καὶ ἐξαρτήσεως· οὐχὶ τοῦ ὑπαλλήλου παρὰ τοῦ ἐργοδότου· ἔννοια διατάξεως ἄρθρ. 324 παρ. 9 Πολ. Δικον. ΑΠ 243 σ. 417.— Θεώρησις καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας λόγῳ ἐκδικήσεως ἐργοδότου κατὰ μισθωτοῦ, χρησιμοποιηθέντος ὡς μάρτυρος εἰς ἐναντίον του ὑπόθεσιν ὡς κατοχρηστικῆς Π 3195 σ. 1034.

Μ.Ε.Α. *(Μονάδες Ἐθνοφυλακῆς Ἀμύνης).* Κατάταξις εἰς Μ.Ε.Α.· ἔκτασις νομοθετικῆς προστασίας· ἀνεφάρμοστον ν. 3511 ΑΠ 388 σ. 611, Παρατ. σ. 498, Πρβλ. 13 σ. 501.

Μεταβολὴ ὅρων συμβάσεως. Βλ. λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. ΣΤ') *Ἀνεργία* (παράγρ. Β'). *Παλαιοὶ πολεμισταί.*

Μεταβολὴ προσώπου ἐργοδότου. Βλ. λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. ΣΤ').

Μεταβολὴ συνθηκῶν. Βλ. λ. *Ἀναθεώρησις.*

Μετάθεσις. Ὡς μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ΑΠ 130 σ. 349, Π 1139 σ. 747.— Προσφορὰ στέγης, δαπανῶν μετακινήσεως τοῦ μισθωτοῦ κατὰ μετάθεσιν· θεώρησις ὡς μὴ βλαπτικῆς διὰ τὸν μισθωτὸν καὶ ἑπομένως ὡς μὴ καταγγελίας συμβάσεως κατ' ἄρθρον 7 ν. 2112 ΑΠ 185 σ. 349.— Ἐξαναγκασμὸς εἰς ἀποχώρησιν διὰ μεταθέσεως· δικαίωμα ἀποζημιώσεως ν. 2112 ἐκ τῆς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως· ὀργανισμὸς Ἐθνικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος· ἀποχὴ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας Π 4139 σ. 747.— Συμμόρφωσις διοικουμένου ὑπαλλήλου πρὸς πρᾶξιν μεταθέσεως· μὴ θεώρησις ὡς ἀποδοχῆς αὐτῆς ΣΕ 851 σ. 857.

Μεταλλεῖα. Προϊσχῦον νομοθετικὸν καθεστὼς διὰ μισθωτοὺς μεταλλείων· κατάργησις διὰ ν. δ.1255|1949 καὶ ὑπαγωγὴ ἤδη εἰς ἀσφάλισιν Ταμείου Ἀνεργίας Π 2946 σ. 994. — Ὑποχρεωτικὴ ἀσφάλισις Ταμείου Μεταλλευτῶν καὶ ἐπιρροὴ ἐπὶ τοῦ ἐκ τῶν ἄρθρ. 657, 658 Α. Κώδικος δικαιώματος Π 3407 σ. 1082.

Μεταρρυθμιστικὴ ἀγωγή. Βλ. λ. *Ἀναθεώρησις.*

Μεταχείρισις ἴση. Βλ. λ. *Ἴση μεταχείρισις.*

Μήνυσις. Βλ. λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Β), *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. Ε).—Ὑποβολὴ κατὰ μισθωτοῦ μηνύσεως καὶ συνέπειαι ὡς πρὸς ἀποζημίωσιν ἀδείας Π 1341 σ. 460.

Μηχανικοί. Νομοθετικοὶ ὁρισμοὶ περὶ ἐπιβλέψεως λειτουργίας καὶ συντηρήσεως κινητηρίων μηχανῶν καὶ ἀτμολεβήτων· ἀκυρότης συμβάσεως ἀντιθέτου ΑΠ 597 σ. 58.—Ὑπαγωγὴ εἰς ν. δ. 3602|1946 περὶ καθορισμοῦ μισθοῦ τραπεζιτικῶν ὑπαλλήλων καὶ πρακτικῶν μηχανικῶν, ἐργαζομένων παρὰ Τραπέζαις· ἀνεφάρμοστον εἰδικῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ ἀποδοχῶν πρακτικῶν μηχανικῶν ΑΠ 591 σ. 153.— Κάτοχος τέχνης, ἄνευ θεωρητικῶν γνώσεων· χαρακτηρισμὸς ὡς ἐργάτου· χειριστὴς μηχανῆς Π 524 σ. 680.— Ἐφαρμογὴ τῆς 28|1948 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας περὶ καθορισμοῦ μισθοῦ διπλωματούχων μηχανικῶν καὶ χημικῶν Π 4047 σ. 645.

Μισθός. Βλ. λ. *Ἀποδοχαί, Ἄδεια, Ἐργασίας σύμβασις, Ναυτικοί, Παραγραφή, Συλλογικαὶ διαφοραί, Συλλογικαὶ συμβάσεις* κλπ.

Μίσθωσις. Σύμβασις ἐργασίας καὶ μίσθωσις ἀγροτικοῦ κτήματος Γ'λλ. νμλγ. σ. 1011, Παρατ. σ. 1011.—Χαρακτηρισμὸς σχέσεως ὁδηγοῦ ἀγοραίου (ταξὶ) αὐτοκινήτου ὡς συμβάσεως ἐργασίας καὶ οὐχὶ μισθώσεως πράγματος Π 3947σ. 1130.

Μίσθωσις έργου. Έννοια συμβάσεως έργου και διάκρισις από συμβάσεως εργασίας Π 4835 σ. 405.— Ραφή φορεμάτων υπό ανεξαρτήτου επιχειρηματίου διατηρούντος ίδιον εργοστάσιον και προσωπικόν διά λογαριασμόν μοδίστας· σύμβασις έργου (εργολαβία)· μή υπαγωγή εις ν. 118 |Π 3921 σ. 609.— Ανάληψις υπό λογιστού καταρτισμού λογιστικών βιβλίων· χαρακτηρισμός συμβάσεως ως τοιαύτης έργου Π 4835 σ. 405.— Απαράδεκτον εισαγωγής αξιώσεων εκ συμβάσεως έργου κατά διαδικασίαν ν.ΓΘΟΔ Π 4835 σ. 405.— Εφαρμογή άρθρ. 702 Α.Κ.· εύθετα άγωγή εργατών οικοδομικών εργασιών κατ' εργοδότου δι' οφειλήν μισθού υπό εργολάβου· επιτρεπτόν προσεπικλήσεως εργολάβου κατά διαδικασίαν ν. ΓΘΟΔ· ευθύνη εργολάβου Π 1540 σ. 307, Π 216 σ. 1150.

Μισθωτοί. Έννοια ΣΕ 29 σ. 201, Π 14 σ. 754, Π 19 σ. 856, ΑΠ 578 σ. 160 — Διάκρισις μισθωτού ως υπαλλήλου ή εργάτου δι' εφαρμογήν ν. 539|45 ΝΖ σελ. 859.—Σχέσις διαχειριστού κοινού πράγματος προς κοινωνούς· χαρακτήρ Π. 19 σ 856. Βλ., και λ. *Εργάται* *Υπάλληλοι ιδιωτικοί* και τάς κατ' ίδιαν κατηγορίας μισθωτών εις τάς οικείας λέξεις.

Μονιμότης. Προσωπικού συνεταιριστικών γεωργικών οργανώσεων Γνμδ. γνθ. σ. 33.—Εκπαιδευτικών ιδιωτικών· καταργήσις δι' ά. ν. 881|48 Π 484 σ. 411.

Μουσικοί. Συλλογική σύμβασις εργασίας μουσικών· αναφορά εις συλλογικήν σύμβασιν εργασίας 16|9|1937 και έννοια· διαδικασία αναγνωρίσεως προϋπηρεσίας· γνωστοποίησις εντός εύλόγου χρόνου Π 1513 σ. 557.—Σύνθεσις πληρώματος πλοίου και διά συμμετοχής μουσικών· μή πρόβλεψις υπό νόμων περί πληρώματος πλοίων συμμετοχής εις αυτό και μουσικών· ανεφάρμοστον εμπορικού νόμου· εφαρμογή των επί χερσαίας εργατικής συμβάσεως διατάξεων, συνεπώς συλλογικής συμβάσεως εργασίας μουσικών και Ν. 2112 Π 1111 σ. 813.

Ν

Ναυάγιον. Βλ. λ. *Ναυτικοί.*

Ναύσταθμος. Βλ. λ. *Συνεργεία.*

Ναυτικοί. Πληρώματα εμπορ. πλοίων μή υπαγωγή εις Ταμ. Ανεργίας Έγκ. σ. 56.—Ναυτική συλλ. σύμβασις εργασίας 23|12|39· καταβολή ειδικού πολεμικού επιδόματος· υποχρέωσις καταβολής και μετά παραμονήν πλοίου ηγκυροβολημένου έξωθι λιμένος εν επικινδύνω ζώνη ΑΠ 608 σ. 84.— Δικαίωμα επιδόματος διά παραμονήν πλοίου εις λιμένας· εφαρμογή ό. ά. 6760|11977|40 Υφυπουργού Εμπορ. Ναυτιλίας Π 3167 σ. 85 — Δικαίωμα ειδικού επιδόματος μισθού ναυτεργατών κατά την 28|1939 διαιτ. απόφασιν, παροχή αυτού ανεξαρτήτως χρονικής διαρκείας πλεύσεως του πλοίου εν επικινδύνω ζώνη Π 2722 σ. 1047.— Ναυτική συλλ. σύμβασις εργασίας 23.12.1939· δικαίωμα πολεμικού επιδόματος δι' εκάστην ημέραν πλού φορτηγών πλοίων εν επικινδύνω ζώνη· έννοια όρων «πλούς» και «ημέραι πλού»· χαρακτηρισμός ως επικινδύνου ζώνης και της παραμονής του πλοίου εν αχινησία ΑΠ 148 σ. 221.— Δικαίωμα πολεμικού επιδόματος κατά διαιτ. απόφ. 28|1939 διά πλοίων ελληνικού φορτηγού πλοίου εν επικινδύνω πολεμική ζώνη· προϋπόθεσις τά νόμιμον πέρας του πλού και ή άφιξις του πλοίου εις λιμένα προορισμού του Π 2898 σ. 322.— Παραγραφή αξιώσεων ναυτικών κατ' άρθρον 512 εμπορ. νόμου· αναστολή εκ δικαιοστασίου· δικαίωμα πολεμικών επιδομάτων κατά συλλ. σύμβ. 12.7.1940 Π 6339 σ. 762.— Αποζημίωσις εξ απωλείας αποσκευών θυμάτων εκ πολεμικών κινδύνων· δικαίωμα επ' αυτής και κληρονόμων θανόντος· ναυτική συλλογική σύμβασις εργασίας 5.8.1941· μεταβίβασις εις Τράπεζαν Ελλάδος διά πληρωμήν απαιτήσεων ΑΠ 100 σ. 222, ΑΠ 216 σ. 420, ΑΠ 218 σ. 562, Π 1862 σ. 1018.— Κίνδυνοι πλοίου κατά ά.ν. 2116|1939· μή υπαγωγή και άλωσεως πλοίου· μισθοί και έξοδα παλιννοστήσεως πληρώματος· επιβάρυνσις δι' αυτών του πλοιοκτήτου κατ' άρθρον 354 εμπορ. νόμου· καθορισμός ασφαλιστικής αποζημιώσεως κατά ν. 2116|1939 ως ετροποποιήθη· αρμόδιον δικαστηρίων ΑΠ 5|1950 σ. 233.— Αποζημίωσις ναυτικού εν ναυαγίω· υπολογισμός και αντιτίμου τροφής· ισχύς εμπορικών συνηθειών· υπαγωγή αξιώσεων ναυτικών εις διαδικασίαν ν. ΓΘΟΔ· απαλλαγή υποχρεώσεων εφοπλιστού διά παραχωρήσεως πλοίου· άρθρ. 278 εμπορ. νόμου· αποζημίωσις δι' απώλειαν ιματισμού Π 11237 σ. 234.— Εφαρμογή ν. 4004|1929 περί κυρώσεως διεθνούς συμβάσεως Γενεύης· δικαίωμα αποζημιώσεως ναυτικού, λόγω ανεργίας εις περίπτωσιν ναυαγίου πλοίου· έννοια ναυαγίου· συνυπολογισμός εις αποζημίωσιν και αντιτίμου τροφής Π 1089 σ. 763.— Προστασία εργατών θαλάσσης εκ του άν. νόμου 306|1936 Γν. Σ. σ. 963.— Εφαρμογή άρθρ. 357 εμπ. νόμου· αποζημίωσις ναυτικού εν περιπτώσει ασθενείας· υπαγωγή εις έξοδα νοσηλείας και εξόδων τροφοδοσίας του ασθενήσαντος ναύτου· περίπτωσις απαλλαγής του πλοιοκτήτου Π 4327 σ. 171.— Εφαρμογή ν. 551 περί εργατικών ατυχημάτων και επί εργατών θαλάσσης· συνυπαρξις και προστασίας εκ του άρθρ. 357 εμπορ. νόμου· ανεπίτρεπτον αφαιρέσεως των εκ του άρθρ. 357 μισθών εκ της κατά ν. 551 αποζημιώσεως συντρεχούσης μετά της εκ του Ν.Α.Τ. συντάξεως Π 1551 σ. 272, Π 681 σ. 563.— Αξίωσις ναυτικού επί μισθού και νοσηλείων εκ του άρθρου 357 εμπορ. νόμου· συνδυασμός δικαιώματος προς υπαιτιότητα παθόντος· έννοια όρου «υπαιτιότης» του άρθρου 357 εμπορ. νόμου· τραυματισμός ναυτικού συνεπεία μέθης Π 617 σ. 519.— Έννοια και εφαρμογή άρθρου 357 εμπορ. νόμου· καθιέρωσις τεκμηρίου περί υγείας του ναυτικού κατ' ανάληψιν υπηρεσίας Π 682 σ. 663.— Δικαίωμα ναυτικού κατ' άρθρ. 357 εμπορ. νόμου· συνυπολογισμός και αντιτίμου τροφής Π 682 σ. 663.— Συνυπολογισμός εις έννοιαν μισθού και πολεμικού επιδόματος δικαίωμα πολεμικού επιδόματος και των πληρωμάτων πλοίων των εκτελούντων πλόας ανά την Μεσόγειον· προσφυγή εις τά τακτικά δικαστήρια μετά την διάταξιν άρθρου 17 Κώδικος περί στρα-

τιωτικῶν καὶ ναυτικῶν εἰσφορῶν καὶ ναυλώσεων· παραγραφὴ ἀγωγῶν κατ' ἄρθρ. 512 ἐμπ. νόμου Π 3551 σ. 1009.— Θάνατος ναυτικοῦ, ἐξ εἰδικῆς ἀμελείας πλοιάρχου, συνισταμένης εἰς παράλειψιν τηρήσεως ἰσχυόντων ἐπὶ ἐμπορικῶν πλοίων κανονισμῶν καὶ διαταγμάτων· ὑποχρέωσις προσαγωγῆς ἐπὶ δικαστηρίου διαταγμάτων καὶ κανονισμῶν· ἀπαράδεκτον ἀποδείξεως διὰ μαρτύρων ΕΑ 1554 σ. 321.— Ἀπαλλαγὴ εὐθύνης πλοιοκτήτου διὰ παραχωρήσεως πλοίου· μισθοὶ πληρώματος Π 1883 σ. 420.— Μὴ ὑπαγωγὴ ἐργατῶν θαλάσσης εἰς Ἐργατικὴν Ἑστίαν· οὐχ ὑποχρέωσις ἐργοδοτῶν τούτων (ἀτμοπλοϊκῶν ἑταιριῶν κ.λ.π.) εἰς καταβολὴν εἰσφορᾶς Γν. Σ. σ. 618.— Συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας· δέσμευσις οἱουδήποτε πλοιοκτήτου καὶ τοῦ πληρώματος πλοίων Π 682 σ. 668.— Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας περὶ ἀποδοχῶν πληρώματος φορτηγῶν πλοίων· κῦρος εὐνοϊκωτέρων ὅρων ἀτομικῶν συμβάσεων Π 682 σ. 663.— Ἀπόδειξις ὅρων μισθώσεως ὑπηρεσιῶν πληρώματος μετὰ πλοιάρχου Π 484 σ. 665.— Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 361 Ἐμπορ. Νόμου· δικαίωμα πλοιάρχου πρὸς ἀπόλυσιν καὶ πρὸ λήξεως μισθώσεως· ἀκολουθοῦσαι ὑποχρεώσεις· ἔννοια ἄρθρου 361 ἐμπ νόμου Π 531 σ. 666.- Προστασία φυματικῶν κλπ. ἐργατῶν θαλάσσης ὑπὸ Οἴκου Ναύτου· προϋπόθεσις χορηγήσεως προστασίας εἰδικῶς διὰ τοὺς μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἀπογραφέντας Δωδεκανησίους Γν. Σ. σ. 963.— Ἀποδοχαὶ ναυτεργατῶν ἐπιτάκτων πλοίων· ἐφαρμογὴ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας Λονδίνου, ἀδιακρίτως ὑπηρετούντων ἐπὶ φορτηγῶν ἐπιτάκτων πλοίων ἢ ἐπιβατικῶν Π. Ἀθ. 2551 σ. 1009.— Σύμβασις περὶ παροχῆς ὑπηρεσιῶν ναυτικοῦ ἐν πλοίῳ, ἐκτελοῦντι πλοῦς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ καὶ ἐπ' ἀμοιβῇ εἰς ξένον νόμισμα· μὴ ὑπαγωγὴ συμβάσεως εἰς ἀπαγορευτικὰς διατάξεις ν. 5122|1932· κατάρτισις συμβάσεως κατ' ἐξαπάτησιν τοῦ ἀντισυμβαλλομένου ΑΠ 520 σ. 1096.— Ἁλιεὺς μὴ ἀπογραφεὶς νομίμως ὡς ἐργάτης θαλάσσης· δὲν θεωρεῖται ἠσφαλισμένος παρὰ τῷ Ν.Α.Τ.· οὐχ ἧττον ἐμπίπτει εἰς ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν Ι.Κ.Α Π 122 σ. 519.— Παραγραφὴ δικαιωμάτων ἐκ προστασίας φυματικῶν ἐργατῶν θαλάσσης Γν. Σ. 909.— Σύνθεσις πληρώματος πλοίου καὶ διὰ συμμετοχῆς μουσικῶν· μὴ πρόβλεψις ὑπὸ νόμων περὶ πληρώματος πλοίων συμμετοχῆς εἰς αὐτὸ καὶ μουσικῶν· ἀνεφάρμοστον ἐμπορικοῦ νόμου· ἐφαρμογὴ τῶν ἐπὶ χερσαίας ἐργατικῆς συμβάσεως διατάξεων, συνεπῶς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας μουσικῶν καὶ ν. 2112 Π 1111 σ. 812.

Νεοπολεμισταί. Ἀπόλυσις ἀναπήρου προστατευομένου ὑπὸ ν. δ. 1799|1942· ἀκυρότης ἄνευ τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρου 8 αὐτοῦ ΑΠ 486 σ. 56.— Προστασία πολεμιστῶν ν.δ. 1799|42· ὑποχρεωτικὴ εἰς θέσεις νομ. προσώπων ἢ ἐπιχειρήσεων τοποθέτησις· ἔννοια ὅρου ὑπάλληλος πρὸς ἑξεύρεσιν ἀριθμοῦ προσωπικοῦ Γν. Σ. σ. 137.— Διαρκὴς ἰσχὺς ν. δ. 1799|1942· ἀπεριόριστον χρονικῶς δικαιώματος Διοικήσεως πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν ἀνέργων ἀναπήρων· ὑποχρέωσις εἰς πρόσληψιν ὀργανισμῶν δημοσίου δικαίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων· ἀριθμὸς ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ καὶ ἀριθμὸς ἀναγκαστικῶς προσλαμβανομένων ἀναπήρων ΣΕ 1277 σ. 214.— Ἀνίσχυρον ἀ. ν. 1324|1949 περὶ προστασίας καὶ ἀποκαταστάσεως ἀναπήρων πολέμου ὁπλιτῶν καὶ θυμάτων πολέμου ΣΕ 995 σ. 655.— Προστατευόμενα ὑπὸ ἄρθρ. 7 ν. δ. 1799|1942 πρόσωπα· ὑπόχρεοι ἐργοδόται· ἔννοια ὅρου «ὀργανισμοὶ ἰδιωτικοῦ δικαίου»· ἔλλειψις προθεσμίας ὑποβολῆς πιστοποιητικοῦ περὶ ἰδιότητος μισθωτοῦ ὡς νεοπολεμιστοῦ Π 3547, 3675 σ. 751.— Μὴ περιορισμὸς δικαιώματος τιμητικῆς προαγωγῆς εἰς τὸν κατεχόμενον ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου βαθμὸν κατὰ τὴν ἔναρξιν ἰσχύος τοῦ ν. δ. 1799|1942· ἔκτασις καὶ εἰς τὸν ἀνώτερον βαθμόν, τοῦ κηθέντος ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου ὑπὸ τὴν ἰσχὺν τοῦ ν. δ. 1799|1942 ΑΠ 75 σ. 74 καὶ σ. 166.— Ἰσχὺς ἄρθρ. 7 ν. δ. 1799|1942 καὶ μετὰ συντακτικὴν πρᾶξιν 59|1945 καὶ ν. 19 καὶ 28|1944· δικαίωμα προαγωγῆς, μισθοῦ ἀνωτέρου βαθμοῦ καὶ ἐπιδόματος 15 ο|ο ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ μισθοῦ· ὕπαρξις τοῦ δικαιώματος ἐπιδόματος μισθοῦ μόνον ἐν ἐλλείψει προσόντων Π. Θεσ. 100 σ. 168.— Δικαίωμα ἐπιδόματος 15 ο|ο εἰς μὴ προαγομένους, κατ' ἄρθρ. 7 ν. δ. 1799|42, ἐλλείψει τυπικῶν ἢ οὐσιαστικῶν προσόντων καὶ ἀνεξαρτήτως κενώσεως ἢ μὴ ὀργανικῶν θέσεων Π 3547, 3675 σ. 751.— Βάσις ὑπολογισμοῦ ἐπιδόματος Π 3547, 3675 σ. 751.— Ἄσχετος ἡ ἰδιότης ὡς ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου διὰ δικαίωμα ἐπιδόματος ἐκ 15 ο|ο εἰς περίπτωσιν μὴ τιμητικῆς προαγωγῆς του· ἔννοια ἄρθρου 7 ν. δ. 1799|1942 Π. Ἀθ. 2470 σ. 802.— Ἐπίδομα ἐκ 15 ο|ο· προϋπόθεσις ἡ ὕπαρξις ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ Π 8151 σ. 935.— Προαγωγὴ μόνον εἰς τὸν ἀμέσως ἀνώτερον βαθμὸν ἐκείνου, ὃν ἐκέκτηντο οἱ διὰ τοῦ ἄρθρου 7 ν. δ. 1799|1942 προστατευόμενοι κατὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ νόμου τούτου· ἔννοια ἄρθρου 7 ν. δ. 1799|1942 ΑΠ 295 σ. 511.

Νομικὰ πρόσωπα. Προσωπικὸν καὶ ἀσφάλισις κατὰ τῆς ἀνεργίας Ἐγκ. σ. 35.— Ὑποχρεωτικὴ τοποθέτησις πολεμιστῶν ν. δ. 1779|42· ἔννοια ὅρου «ὑπάλληλος» πρὸς ἑξεύρεσιν ἀριθμοῦ προσωπικοῦ Γν. Σ σ. 137.— Πρόσληψις ἀποστρατευθέντων μισθωτῶν κατὰ ν. 751|1948· βλ. λ. *Στράτευσις* (παράγρ. Η).— Προστασία ὑπαλλήλων κατὰ ν. 417|1941· προϋπόθεσις ἡ ὕπαρξις συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου κατὰ χρόνον προσκλήσεως μισθωτοῦ ὑπὸ ὅπλα ΑΠ 53 σ. 204.— Ἐξουσιοδότησις Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν διὰ ν. 19|1944 πρὸς καθορισμὸν ἀποδοχῶν προσωπικοῦ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου· ἀδιάφορον εἶδος σχέσεως ἐργασίας ΑΠ 126 σ. 298, Παρατ. σ. 298.— Ἐφαρμογὴ ὑ. ἀ. 8900|1946 καὶ 18310|1946 καὶ ἐπὶ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ἐπὶ σχέσεων τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου Π 387 σ. 548, Π 801 σ. 984.— Μὴ ἐπαναφορὰ ἐν ἰσχύϊ δι' ὑπ' ἀριθ. 553|49 πράξεως Ὑπ. Συμβουλίου καὶ τῶν ἄλλοτε ἰσχυόντων ἐπιδομάτων πόλεως διὰ

τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους καὶ τοὺς ὑπαλλήλους νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου· ἰσχὺς ἐπιδόματος ἐνοικίου καθηγητῶν Παν[μίου Θεσ]νίκης ΑΠ 652 σ. 551, Παρατ. σ. 555.—Ἐκμίσθωσις ὑπηρεσιῶν εἰς νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου· διάκρισις σχέσεως ὡς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου ΑΠ 522 σ. 598, ΑΠ 27 σ. 1077. Βλ. καὶ λ. ***Δημοσίου δικαίου σχέσις***.—Ἐθνικὸν Ἵδρυμα Ραδιοφωνίας· νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου· σχέσις προσωπικοῦ τοιαύτη ἡ τοῦ δημοσίου δικαίου ΑΠ 4558 σ. 715. — Νομικὴ προσωπικότης εἰδικῶν λογαριασμῶν ΝΖ σ. 830.—Ἀπόλυσις ἐργατῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου· ἀνεφαρμοστον β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920· ἐφαρμογὴ ἄρθρου 669 ΑΚ ΑΠ 1708 σ. 832.—Ἐφαρμογὴ διαδικασίας ν. 3514 καὶ ἐπὶ τῶν ἐν σχέσει δημοσίου δικαίου τελούντων στρατευομένων, μετὰ ἐπέκτασιν ἐπ' αὐτῶν τῆς αὐτῆς νομοθετικῆς προστασίας ΑΠ 3448 σ. 1038.— Κληρωτοὶ στρατολογικῶν κλάσεων 1945 καὶ 1946· ἔκτασις προστασίας κατὰ ν. 519|1948 καὶ ὑστέρα διὰ τοῦ ν. 986|1949· ἐπέκτασις προστασίας ἐπὶ μισθωτῶν δημοσίου, νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου κλπ. ΑΠ 1295 σ. 463.—Ὅροι ὑπαγωγῆς καὶ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου εἰς ν. 2112 ΑΠ 387 σ. 518. Βλ. καὶ λ. ***Ἀποδοχαί*** (παράγρ. Β), ***Ἀνεργία*** (ν. 118|1945) παράγρ. Α, ***Νεοπολεμισταί***, ***Στράτευσις*** (παράγρ. Η), ὡς καὶ τὰ κατ' ἰδίαν νομικὰ πρόσωπα εἰς τὰς οἰκείας λέξεις ἤτοι ***Δῆμοι***, ***Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις***, ***Λιμενικὰ Ταμεῖα***, ***Πανεπιστήμιον***, ***Σιδηρόδρομοι***, ***Συνεταιρισμοί***, ***Σωματεῖα***, ***Ταμεῖα κλπ.***

Νομιμοποίησις. Ἐπὶ ἀγωγῆς σωματείου δι' ἀτομικὰ συμφέροντα μελῶν ΑΠ 1449 σ. 226, ΑΠ 1 σ. 615, ΑΠ 2 σ. 258.—Εὐθεῖα ἀγωγὴ ἐργατῶν κατὰ ἐργολάβου κατ' ἄρθρ. 702 Ἀστ. Κώδικος ΑΠ 1540 σ. 307, ΑΠ 216 σ. 1150.—Σώρευσις ἀγωγῶν πολλῶν ἐναγόντων ἐν τῷ αὐτῷ δικογράφῳ ἀγωγῆς· ἐνεργητικὴ νομιμοποίησις ΑΠ 281 σ. 359.

Νομιμοφροσύνη. Ἀπόλυσις μισθωτῶν δι' ἔλλειψιν νομιμοφροσύνης· περιορισμὸς εἰς μόνην τὴν ἐκ δύο μηνῶν ἀποζημίωσιν ν. 516|1948 καὶ κατάργησις δι' αὐτοῦ πάσης ἄλλης ἀποζημιώσεως, εἴτε δυνάμει συμβάσεως, εἴτε δυνάμει νόμου· ἀπόλυσις μισθωτοῦ Τραπέζης Ἑλλάδος ΑΠ 16 σ. 207. — Μισθωτοὶ συνεταιριστικῶν ὀργανώσεων· κατάρτισις συμβάσεως κατὰ παράβασιν νόμου περὶ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης· ἀκυρότης συμβάσεως· συνέπειαι ΑΠ 1 σ. 260, ΑΠ 297 σ. 261. — Πιστοποιητικῶν νομιμοφροσύνης φορτοεκφορτωτῶν Πλημ. 8493 σ. 410, Εἰσαγγ. Πρόξ. σ. 410.—Ἀπόλυσις μισθωτοῦ στρατιωτικοῦ ἐργοστασίου ὡς μὴ νομιμόφρονος κατ' ἀ. ν. 516|1948· ἐξαφάνισις ἀποφάσεως πρωτοβαθμίου συμβουλίου νομιμοφροσύνης δι' ἀποφάσεως τοῦ δευτεροβαθμίου· δικαίωμα ἐντεῦθεν ἀποδοχῶν τοῦ ἀπολυθέντος ΑΠ 2990 σ. 954.

Νόμισμα. Νομισμότης συνομολογήσεως μισθοῦ εἰς εἶδος ΑΠ 199 σ. 397, ΑΠ 2186 σ. 22.—Ἔννοια ἀ. ν. 862|1945· περιπτώσεις ἀκυρότητος δικαιοπραξιῶν εἰς εἶδος ΑΠ 199 σ. 397. — Μισθὸς εἰς χρῆμα καὶ μισθὸς εἰς εἶδος ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας κατὰ τὸν Ἀστικὸν Κώδικα ΝΖ σ. 875 — Ν. 18|1944· μεταβατικὸς χαρακτὴρ ΣΕ 81 σ. 149.— Ὑπερημερία δανειστοῦ μετὰ ὑπερτίμησιν ἀλλοδαποῦ νομίσματος· ἄρθρ. 292 Α. Κ.· μεταβολὴ τῆς ἐπισύρου τιμῆς τοῦ ξένου νομίσματος κατόπιν ὑποτιμήσεως τῆς δραχμῆς διὰ τῆς 804|1949 πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κυρωθείσης διὰ τοῦ ν. δ. 1159|1949· ἐκπλήρωσις παροχῆς τοῦ ὀφειλέτου· ἀπόσβεσις ἐνοχῆς διὰ καταθέσεως ΑΠ 2511 σ. 170.— Συνομολόγησις ἀξιώσεως εἰς χρυσᾶ νομίσματα· ἀκυρότης ἐκ τοῦ Α. Ν. 362|1945· καθορισμὸς ὑπὸ δικαστηρίου δικαίας ἀντιπαροχῆς ΑΠ 2714 σ. 497.— Σύμβασις περὶ παροχῆς ὑπηρεσιῶν ὑπὸ ὑπηρετρίας ἐπὶ σκοπῷ ἀποζημιώσεως κατὰ δικαίαν κρίσιν ὑπαγωγὴ ἀξιώσεως εἰς ν. 18|1944 περὶ νομισματικῆς διαρρυθμίσεως ΑΠ 2714 σ. 497, πρβλ. ΑΠ 19 σ. 756, ΑΠ 7184 σ. 898.— Ὑπαγωγὴ εἰς ν. 18|1944 καὶ ἀ. ν. 1073|1946 πασῶν τῶν εἰς δραχμὰς ὀφειλῶν ἀδιακρίτως· ἔννοια ἄρθρου 3 ν. δ. 1104|1949· μὴ κατάργησις τῶν ν. 18|1944 καὶ ἀ. ν. 1073|1946, ἀλλὰ καθορισμὸς μόνον τρόπου ἐξοφλήσεως ὀφειλομένων εἰσέτι ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως ἀποδοχῶν Π. Αθ. 8151 σ. 935.— Σύμβασις παροχῆς ὑπηρεσιῶν ναυτικοῦ ἐν πλοίῳ, ἐκτελοῦντι πλόες ἐν τῷ ἐξωτερικῷ καὶ ἐπ' ἀμοιβῇ εἰς ξένον νόμισμα· μὴ ὑπαγωγὴ συμβάσεως εἰς ἀπαγορευτικὰς διατάξεις ν. 5122|1932· νομισματικὴ διαρρύθμισις ν. 18|44 καὶ ὀφειλαὶ εἰς ξένον νόμισμα ΑΠ 520 σ. 1096.— Ἀποζημίωσις θύματος ἐκ πολεμικῶν κινδύνων κατὰ τὴν συλλ. σύμβ. 3|8|1911 δι' ἀπώλειαν ἀποσκευῶν αὐτοῦ· ὑποχρέωσις μεταβιβάσεως πρὸς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος διὰ πληρωμὴν ἀπαιτήσεων ΑΠ 1862 σ. 1048.

Νομολογία. Τινὰ περὶ νομολογίας. Ἄρθρον σ. 336.

Νομομηχανικοί. Ἀποδοχαὶ ὁδηγῶν αὐτοκινήτων γραφείων νομομηχανικῶν ΑΠ 6014 σ. 1004.

Νόμος. Βλ. καὶ λ. ***Ἀναδρομικότης***, ***Σύνταγμα***. Ἐφαρμοζόμενοι ὑπὸ τῶν ἐρετῶν· ἀνεφάρμοστον νεωτέρου νόμου εἰς τὰ δικαστικῶς κριθέντα ΑΠ 7790 σ. 27. — Νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις ν. 28|1944 καὶ 19|1944 πρὸς καθορισμὸν ἀποδοχῶν· ἔννοια καὶ ἔκτασις. Βλ. λ. ***Ἀποδοχαί*** παράγρ. Β'.— Ἄγνοια νόμου· ἄγνοια συλλογ. συμβάσεως ΑΠ 245 σ. 458, ΝΖ σ. 433.— Ἐπὶ νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως ΝΖ σ. 920.— Νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας πρὸς καθορισμὸν ὡρῶν ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 2 ν. ΓΨΟΔ· ἐπέλευσις ν. 2269|1920· ἰσχὺς προηγουμένης ἐξουσιοδοτήσεως· κῦρος διατάγματος 28|29 Ἀπριλίου 1937 περὶ ἐπεκτάσεως ὀκταώρου ἐργασίας εἰς ὑφαντουργεῖα κλπ· ἔκδοσις ἐντὸς ἐξουσιοδοτήσεως ΑΠ 395 σ. 946, Παρατ. σ. 921.— Κῦρος διαταγμάτων περὶ καθορισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας Γνωδ. γνμδ. σ. 969.

Νοσήλεια. Βλ. λ. ***Ναυτικοί***.

Νοσοκομεῖα. Ἀνεφάρμοστον β. δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 ἐπὶ νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων· ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 669 Α.Κ. ΑΠ 4948 σ. 108.—Ὡρα-

έργασίας προσωπικοῦ νοσοκομείων· ἀπεριόριστον ὡρῶν ἐργασίας ἀνωτέρου ὑγειονομικοῦ προσωπικοῦ Π 11 σ. 853. — Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μισθωτῶν κοινωφελῶν νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων· ἐξακολούθησις ἰσχύος ν. 291|48 καὶ ἀνεφάρμοστον ν. 118|45· ὑπαλληλικὴ ἰδιότητης μαγείρου Π 3249 σ. 1027— Παροχαὶ κατοικίας τροφῆς εἰς προσωπικὸν νοσοκομείων, κλινικῶν, ἀναρρωτορίων κλπ.· λῆψις ὑπ' ὄψιν δι' ὑπολογισμὸν προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς ΑΠ 340 σ. 585.

Νοσοκόμος. Παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ νοσοκόμου ἀπασχολουμένης δι' ἐνέργειαν ἐνέσεων εἰς προσωπικὸν ἐπιχειρήσεων καὶ ἀμειβομένης κατὰ μονάδα ἐργασίας· προσωπικὴ ἐξάρτησις ΑΠ 578 σ. 160.

Νυκτερινὴ ἐργασία. Ἰσχὺς εἰδικῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν κατὰ τὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας Π 2193 σ. 757. — Κάλυψις διὰ τῆς ὑ. ἀ. 18310|1946 περιπτώσεων μὴ τακτικῆς νυκτερινῆς ἀπασχολήσεως μισθωτῶν· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ παροχῆς νυκτερινῆς ἐργασίας νυκτοφύλακος ΑΠ 414 σ. 690. — Ἐφαρμογὴ ὑ. ἀ. 18310|1946 καὶ ἐπὶ ἀρτεργατῶν Π 6190 σ. 786. — Καθορισμὸς ὡρῶν ἐργασίας εἰς τὰ ἀρτοποιεῖα· ἐπιτρεπτὴ ἐργασία κατὰ τὴν νύκτα τῆς Παρασκευῆς πρὸς τὸ Σάββατον Π 6190 σ. 786, Π 2525 σ. 950. —Ἐφαρμογὴ ὑ. ἀ. 18310|1946 καὶ ἐπὶ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ἐπὶ σχέσεων ἰδιωτικοῦ δικαίου· προσωπικὸν Υ.Ε.Κ.Α Π 801 σ. 984.—Κῦρος ὑ. ἀ 46374|1950 περὶ μὴ ἐφαρμογῆς ἀναδρομικῶς τῆς 18310|1946 ὑ. ἀ. περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς διὰ παροχὴν νυκτερινῆς ἐργασίας ὑπὸ ἀρτεργατῶν Π 3195 σ. 1035.— Βάσις ὑπολογισμοῦ ἀμοιβῆς διὰ παροχὴν νυκτερινῆς ἐργασίας Π 998 σ. 399, Π 957 σ. 404, Π 1563 σ. 713, Π 11 σ. 853.—Μὴ συνυπολογισμὸς ἀντιτίμου τροφῆς καὶ κατοικίας Π 1563 σ. 713. —Ἔλλειψις δικαιώματος εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν διὰ τοῦ ὑπερτέρου τοῦ νομίμου μισθοῦ καλύπτεται ἡ πρόσθετος ἀμοιβὴ Π 998 σ. 399. — Συνυπολογισμὸς εἰς μισθὸν ἀδείας καὶ ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ νυκτερινὰς ὥρας δυνάμει ὑ. ἀ. 18310|1946 Π 957 σ. 404. — Ἀξίωσις προσθέτου ἀμοιβῆς ἀρτεργατῶν διὰ παροχὴν νυκτερινῆς ἐργασίας· οὐκ ἀξίωσις ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, ἐφ' ὅσον ἐκ τοῦ νόμου ἐπιτρέπεται ἡ ἐργασία· εἰσαγωγὴ κατὰ διαδικασίαν ν. Γ'ΘΟΔ Π 2298 σ. 790. Παροχὴ ἐργασίας κατὰ νυκτερινὰς ὥρας Κυριακῶν καὶ ἑορτῶν· πρόσθετος ἀμοιβή. Βλ. λ. ***Κυριακή*** (ἐν τέλει).— Παροχὴ νυκτερινῆς ἐργασίας ὑπὸ ἀρτεργατῶν· ἀνεφάρμοστον ὑ. ἀ. 18310|46· ἔκδοσις ὑ. ἀ. 46734|50 περὶ μὴ ἰσχύος ἀναδρομικῶς τῆς ὑ. ἀ. 18310|46· ἐξουσιοδότησις ν. 28|44 καὶ πρὸς ἀναδρομικὴν μείωσιν ἀποδοχῶν μισθωτῶν Π 1493 σ. 1026.

Νυκτοφύλαξ. Ἀγροτικῆς Τραπέζης· χαρακτηρισμὸς ὡς ὑπηρέτου· ἀνεφάρμοστον ν. 2112 καὶ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920, ἐφ' ὅσον ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα δὲν εἶναι ἐκ τῶν τοῦ ἄρθρου 12 ν. 2112 ἐπιχειρήσεων· ἐφαρμογὴ ἄρθρου 669 ΑΚ Π 281 σ. 11.—Ἀνεφάρμοστον ὑ. ἀ. 18310|1946 ἐπὶ παροχῆς νυκτερινῆς ἐργασίας νυκτοφύλακος ΑΠ 414 σ. 690.

Ξ

Ξενοδοχεῖα. Παροχὴ ἐργασίας καθ' ἡμέρας ἀναπαύσεως· προσωπικὸν ξενοδοχείων Π 711 σ. 657.—Ἐστιατόρια κλπ. ἀποτελοῦντα ἐξάρτημα ἐπιχειρήσεων ξενοδοχείων ὄντων, δεχόμενα καὶ πελάτας μὴ ἐνοίκους τῶν ξενοδοχείων· ἀσφάλισις προσωπικοῦ εἰς Ταμ. ἐπικ. ἀσφαλίσεως μισθωτῶν ἑστιατορίων κλπ. ΣΕ 607 σ. 907.—Ὅροι προσλήψεως προσωπικοῦ· ἐπαγγελματικὸν βιβλιάριον· ἀκυρότης ἄλλως συμβάσεως· ἀνεφάρμοστον νόμων ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως· ἀπαζημίωσις κατ' ἀρχὰς ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ· ἁρμόδιον δικαστήριον Π 1885 σ. 715.

Ξυλουργοί. Ἐπίδομα φθορᾶς ἐργαλείων ξυλουργῶν, ἐπιπλοποιῶν καὶ βαρελοποιῶν· ἔννοια σχετικῶν ὑπουργ. ἀποφάσεων· ὑπολογισμός· τίνες ὑπόχρεοι· ἰσχὺς μετὰ τὰς συλλ. συμβάσεις ἐργασίας· ὑποχρέωσις εἰς παροχὴν καὶ τῶν Σ.Ε.Κ ΑΠ 314 σ. 591, ΑΠ 518 σ. 1139.

Ο

ΟΔΙΣΥ. Προσωπικὸν ὀργανισμοῦ διαχειρίσεως πλεονάζοντος συμμαχικοῦ ὑλικοῦ (ΟΔΙΣΥ)· ὑπαγωγὴ εἰς ν. 118|1945 Π 1829 σ. 635, Π 2324 σ. 849, Π 8595 σ. 928.

Οἰκιακοὶ ὑπηρέται. Βλ. λ. ***Ὑπηρέται.***

Οἰκογένεια. Ἐπιστρατευομένων ὁπλιτῶν· δικαιοῦχοι ἐπιδόματος στρατεύσεως· ἔννοια· τροποποίησις ἀπὸ 1 Ἀπρ. 1950 Ἐγχ σ. 472.— Ὁρισμοὶ ν. 519|1948· ἀναφορὰ εἰς ν. 2564|1940 διὰ τὸν καθορισμὸν μελῶν οἰκογενείας στρατευομένου μισθωτοῦ πρὸς ὑπολογισμὸν ἐπιδομάτων μισθοῦ· οὐχὶ ἀπαραίτητος συνοίκησις μελῶν Π 116 σ. 315.

Οἰκογενειακὰ ἐπιδόματα. Βλ. λ. ***Ἐπιδόματα.***

Οἰκοδομικαὶ ἐργασίαι. Εὐδεία ἀγωγὴ ἐργατῶν κατ' ἐργοδότου δι' ὀφειλὴν μισθοῦ ὑπὸ ἐργολάβου· προσεπίκλησις ἐργολάβου Π 1540 σ. 707.

Οἰκόσιτοι ὑπηρέται. Ὅροι ὑπαγωγῆς εἰς Ταμ. Ἀνεργίας Ἐγχ. σ. 36.

Οἶκος Ναύτου. Προστασία φυματικῶν κλπ. ἐργατῶν θαλάσσης ὑπὸ τοῦ Οἴκου Ναύτου· προϋπόθεσις προστασίας εἰδικῶς διὰ τοὺς μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἀπογραφέντας Δωδεκανησίους Γν. Σ. σ. 963.

Οἰνοποιΐα. Ἀσφάλισις ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ· τροποποίησις δι' ὑπουργ. ἀποφάσεως Ὀργανισμοῦ Ταμ. Ἐπικουρ. ἀσφαλίσεως· ἀντισυνταγματικότης ταύτης ΣΕ 28 σ. 219.

Ὀκτάωρον. Βλ. λ. ***Ὑπερωρίαι, Ὧραι ἐργασίας.***

Ὀργανισμός. Βλ. λ. ***Νομικὰ πρόσωπα*** καὶ τὰ κατ' ἰδίαν νομικὰ πρόσωπα καὶ ὀργανισμοὺς εἰς τὰς οἰκείας λέξεις· ἔννοια ὅρου ν. δ. 1799|1942 «ὀργανισμὸς ἰδιωτικοῦ δικαίου» Π 3547, 3675 σ. 751.

Ὅριον ἡλικίας. Βλ. λ. ***Ἡλικία.***

Ὅρκος. Ἐπιβολὴ κατὰ διαδικασίαν ν. Γ'ΘΟΔ ΑΠ 227 σ. 453.— Λύσις ὑπὸ ἐντεταλμένου δι' ἀποφάσεως Διοικητ. Συμβουλίου ἀνωνύμου ἑταιρίας ὑπαλλήλου ΑΠ 107 σ. 810. —

Ἐπακτός· ἐξουσία δικαστοῦ διαδικασίας ν. Γ'ΘΟΔ δι' ἐπιβολὴν ἢ μὴ· διατύπωσις θέματος· περιεχόμενον ΑΠ 107 σ. 810.— Ἐπαγωγὴ κατὰ διαδικασίαν ν. Γ'ΘΟΔ καὶ ἐξουσία ἐργατικοῦ δικαστοῦ· ἐπαγωγὴ παρὰ μὴ παρισταμένου ἢ πρὸς μὴ παριστάμενον διάδικον· δὲν ἐπιβάλλεται ὑποχρεωτικῶς παρὰ τοῦ δικαστοῦ· δοθεὶς δὲν παράγει ἀμάχητον τεκμήριον καὶ δὲν δεσμεύει Ἐφετεῖον· ἀλλοῖα ἐκτίμησις ἀποδείξεων Π 653 σ. 1091.

Ὅρος. Ἐν τῇ δηλώσει πρὸς ἐπανάληψιν ἐργασίας ἀποστρατευθέντος διὰ τοποθετησίν του εἰς τόπον ἐργασίας τῆς προτιμήσεώς του ἀντὶ τῆς πρὸ τῆς στρατεύσεως· ἀνεπίτρεπτον· διατάξεις ὀργαν. Ἀγρ. Τραπέζης Π 150 σ. 266.

Π

Παιδοπόλεις. Α. Ν. 1427|1950· δημοσίας τάξεως· ἀναδρομικὴ ἐντεῦθεν ἰσχὺς τῆς δι' αὐτοῦ ρυθμίσεως καταστάσεως προσωπικοῦ παιδοπόλεων· ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ προγενεστέρων ἀξιώσεων ἐκ μισθῶν βάσει τῶν περὶ μισθωτῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων διατάξεων Π 253 σ. 406.

Παλαιοὶ πολεμισταί. Ὁρισμοὶ ἀ. ν 214|1936 περὶ τρόπου ἀπολύσεως ἐφέδρων παλαιῶν πολεμισεων· δικαίωμα ἀποζημιώσεως δι' ἀπροειδοποιήτον ἀπόλυσιν· ἐφαρμογὴ ν. 2112|1920 καὶ διὰ τὸν ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντα ἐφεδρον παλαιὸν πολεμιστήν· περιορισμὸς εἰς ἁπλῆν ἀποζημίωσιν· οὐχὶ διπλασία ν. 5532|1932 ΑΠ 16|1950 σ. 165.— Προσβολὴ ἀποφάσεως Λιμενικοῦ Ταμείου περὶ ἀπολύσεως ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ μετὰ τὸν ἀ. ν. 843|1948· θεώρησις ὡς ἀποδοχῆς τῆς ἀποφάσεως ἐκ τῆς εἰσπράξεως ἀποζημιώσεως δι' ἀπόλυσιν ΣΕ 1303 σ. 271.— Θέσις μισθωτοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ εἰς ἀργίαν, δυνάμει κανονισμοῦ ὡς διοικητικὸν μέτρον, νόμιμος· ἀνεύθυνος παραιτήσεως πρὸς ἄρθρ. 281 ΑΚ· θεώρησις ἀργίας ὡς μονομεροῦς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἰσουμένης πρὸς καταγγελίαν Π 120 σ. 313, Παρατ. σ. 312.—Ὑπαγωγὴ καὶ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, καθ' ὅσον ἀφορᾷ πειθαρχίαν εἰς ἐφαρμοζομένας γενικὰς κανονιστικὰς διατάξεις ὀργανισμοῦ ὑπηρεσίας ἐργοδότου Π 120 σ. 313.— Αὐθαίρετος ὑπὸ ἐργοδότου ἔνταξις μισθωτοῦ εἰς ἄργοῦν προσωπικὸν καὶ ἐντεῦθεν μείωσις ἀποδοχῶν· θεώρησις ὡς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας ΑΠ 271 σ. 510.— Δικαίωμα ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν πρὸς ἀποχὴν ἐκ τῆς ἐργασίας μετὰ μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν ὅρων συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀποζημίωσιν ΑΠ 271 σ. 510.—Ἐξομοίωσις πρὸς ἀπόλυσιν καὶ τῆς βλαπτικῆς μονομεροῦς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας ΑΠ 271 σ. 510.— Προστασία ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν ἀπὸ ἀδικαιολογήτου ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου ἀπολύσεως ΑΠ 274 σ. 510.— Προαγωγὴ μόνον εἰς τὸν ἀμέσως ἀνώτερον βαθμὸν ἐκείνου ὃν ἐκέκτηντο οἱ διὰ τοῦ ἄρθρου 7 ν. δ. 1799|1942 προστατευόμενοι κατὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ νόμου τούτου· ἔννοια ἄρθρου 7 ν. δ. 1799|1942 ΑΠ 295 σ. 511.— Παράνομος ἀπόλυσις ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ· ἐπιτρεπτὸν συμψηφισμοῦ κερδηθέντων ἀλλαχοῦ κατὰ χρόνον, καθ' ὃν τελεῖ ἐν ἀκύρῳ ἀπολύσει Π 2726 σ. 717.— Μόνη ἐξαίρεσις ἐν ἀ. ν. 843|1948 ἡ ὑπὲρ τῶν κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ νόμου τούτου ὑπηρετούντων εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ· μὴ ἰσχὺς τῶν περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν καὶ πολυτέκνων διατάξεων ἐπὶ τῶν ἀπολυομένων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀ. ν. 843|1948 ΣΕ 725 σ. 1008.— Κατάργησις δημοτικῶν φόρων δι' ἀ. ν. 843|1948 καὶ προστασία ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν ΣΕ 725 σ. 1008.— Προυπόθεσις προστασίας ἀπὸ ἐλευθέρας ἀπολύσεως ἢ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ν. 118|45 γνωστοποίησις τῆς ἰδιότητος· δικαίωμα ἐργοδότου πρὸς ἀπόλυσιν κατ' ἄρθρ. 9 ν. 118|45 καὶ ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 281 Α.Κ περὶ καταχρήσεως δικαιώματος ΑΠ 564 σ. 1121, Παρατ. σ. 1120.—Ἐπέκτασις δι' ἄρθρ. 11 παρ. 2 ἀ. ν. 547|1937 προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν καὶ δι' ἀποστρατευομένους ν. 3514 κατὰ τὴν διάρκειαν ἑνὸς ἔτους· λόγοι ἀπολύσεως οἱ διὰ τοὺς ἐφέδρους παλαιοὺς πολεμιστὰς ἁρμοδιότης τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς καὶ ἐπὶ προσφυγῆς τοῦ ἀπολυθέντος παρὰ τὸν ν. 3514 ΣΕ 935 σ. 709, Παρατ. σ. 690, 708.— Τὸ ὅριον ἡλικίας ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας ΝΖ σ. 777.

Πανεπιστήμιον. Νομικὸν πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου· οἱ καθηγηταὶ δημόσιοι ὑπάλληλοι· ἐπίδομα ἐνοικίου 50 ο|ο ἐπὶ ἀποδοχῶν τῶν καθηγητῶν Παν|μίου Θεσσαλονίκης· ἰσχὺς Π 652 σ. 554, Παρατ. σ. 555.

Παράβολον. Βλ. λ. *Ἐργατικαὶ διαφοραί* (παράγρ. Ζ).

Παραγραφή. Ἀνάλογος ἐφαρμογὴ τῶν περὶ παραγραφῆς διατάξεων ἐπὶ τριμήνου ἀποκλειστικῆς προθεσμίας· ἀναστολὴ ἐκ λόγων ἀνωτέρας βίας Π 11 σ. 117. — Ἔννοια ἄρθρου 18 εἰσαγ. νόμου Ἀστ. Κώδικος καὶ ἄρθρ. 279 Α. Κ.· ἀνάλογος ἐφαρμογὴ τῶν περὶ παραγραφῆς διατάξεων καὶ ἐπὶ ταχθείσης ὑπὸ τοῦ νόμου ἢ τῶν μερῶν ἀποσβεστικῆς προθεσμίας· μόνον ἐφ' ὅσον δὲν προσκρούει εἰς τὸν σκοπὸν τῆς προθεσμίας· διὰ τῆς ἐφ' ἅπαξ ἐντὸς τῆς προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως μισθωτοῦ δὲν ὑφίσταται πλέον προθεσμία· ἀνεφάρμοστον ἑπομένως ἀναλόγως τῶν περὶ παραγραφῆς διατάξεων ΑΠ 137 σ. 174.—Ἀνεφάρμοστον διατάξεως ἄρθρ. 261 Α.Κ ἀναλόγου ἐφαρμογῆς καὶ ἐπὶ ἀποσβεστικῆς προθεσμίας, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος ΑΠ 450 σ. 701.— Παραγραφὴ μισθῶν ἐκ συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου· πενταετὴς κατ' ἄρθρον 250 παρ. 17 Α.Κ· παραγραφὴ προσωπικῶν ἀγωγῶν κατὰ Δημοσίου τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων Π 2727 σ. 663, Π 395 σ. 946.— Παραγραφὴ ἀξιώσεων ναυτικῶν κατ' ἄρθρον 512 ἐμπορ. νόμου· ἀναστολὴ ἐκ τοῦ δικαιοστασίου Π 6339 σ. 762, Π 2551 σ. 1009.— Παραγραφὴ δικαιωμάτων ἐκ προστασίας φυματικῶν ἐργατῶν θαλάσσης Γν. Σ. σ. 903.

Παραίτησις. Μισθωτοῦ ἀπὸ δικαιώματος· ὅροι Π 2186 σ. 22.— Ἀπὸ δίκης ἢ δικαστικῆς πράξεως· ἰσχυρὰ καὶ ἄνευ προσφορᾶς εἰς τὰ

έξοδα Π 6773 σ. 113.— Τρόπος δηλώσεως· ρητή, σιωπηρά· έπιρροή λήψεως επιδόματος έκ τοῦ Ταμείου Άνεργίας έπὶ τῆς προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου λόγῳ καταχρήσεως δικαιώματος Π 2878 σ. 208. — Όροι ἀπολείας δικαιώματος· ἀνεπίτρεπτον παραιτήσεως δικαιώματος, ἀφορῶντος τὴν δημοσίαν τάξιν· βάρος ἀποδείξεως νομιμότητος ἀπολύσεως Π 2878 σ. 208.—Ἐκτέλεσις προσωρινῶς ἐκτελεστὴς ἀποφάσεως· μὴ συναγωγὴ παραιτήσεως ἀπὸ ἐφέσεως Π 262 σ. 810.— Λῆψις ἐπιδικασθέντων ὑπὸ ἐπιφύλαξιν ἀσκήσεως ἐφέσεως· μὴ συναγωγὴ παραιτήσεως ἀπὸ ἐφέσεως Π 8235 σ. 981.— Ἀνεπίτρεπτον παραιτήσεως ἀπὸ δικαιώματος μισθοῦ ἐξ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως Π 43 σ. 1002.— Ἀπὸ ἀκυρότητος ἀπολύσεως ἐκ μὴ τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρ. 2 ν. 118· σχετικὴ ἡ ἀκυρότης Π 546 σ. 600, Π 549 σ. 714, Π 2200 σ. 805. Contra: Π 2700 σ. 493.—Λῆψις ἀποζημιώσεως ν. 2112· συναγωγὴ παραιτήσεως ἀπὸ δικαιώματος προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου Π 546 σ. 600, Π 2200 σ. 805, Π 2690 σ. 840, Π 2324 σ. 849, Π 1797 σ. 943. Contra: Π 2700 σ. 493.— Εἰσπραξις ὑπὸ ἀπολυθέντος βοηθήματος ν. 1422/1949· μὴ θεώρησις ὡς παραιτήσεως ἀπὸ δικαιώματος προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου Π 552 σ. 930. — Ἀνεπίτρεπτον παραιτήσεως ἢ συμβιβασμοῦ ἐπὶ δικαιωμάτων ἐκ τοῦ ν. 8514 Εἰρ. Ἀθ. 658 σ. 955.—Μισθωτοῦ ἐν ἀποχῇ ἀπὸ ἐργασίας. Βλ. λ. ***Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας*** (παράγρ. Ε).—Παροχὴ ὑπηρεσιῶν ὑπὸ τοῦ ἐν ἀκύρῳ ἀπολύσει μισθωτοῦ εἰς τρίτον· οὐ σιωπηρὰ παραίτησις ἀπὸ ἐργασιακῆς σχέσεως Π 11090 σ. 543.

Παρακατάθεσις. Βλ. λ. ***Δημοσία κατάθεσις.***

Παράλληλος προαφυγή. Βλ. λ. ***Αἴτησις ἀκυρώσεως.***

Παραπομπή. Ἀναρμοδιότης δικαστοῦ ἐργατικῶν διαφορῶν ν. Γ'ΘΟΔ· ἀπόρριψις ἀγωγῆς καὶ οὐχὶ παραπομπὴ εἰς ἁρμόδιον δικαστήριον Π 4087 σ. 136.

Παράστασις. Βλ. λ. ***Ἀνήλικοι, Ἱκανότης δικονομική.***

Παράτασις. Ἔννοια παρατάσεως χρόνου ἰσχύος συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως Π 10/1949 σ. 711.

Παραχώρησις Ἑταιρία ἑλληνικῶν ἠλεκτρικῶν σιδηροδρόμων· ἄσκησις κατὰ παραχώρησιν δημοσίας ὑπηρεσίας, ἀλλὰ χαρακτὴρ ὡς ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως· προσωπικὸν ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι· ἀνεπίτρεπτον ἀσκήσεως κρατικῆς διοικήσεως μέχρις ἀκυρώσεως πράξεων τῶν ὀργάνων αὐτῆς, ἐφ' ὅσον δὲν προκύπτει τοῦτο ἐκ τῆς συμβάσεως παραχωρήσεως· ν.δ. 1296/1942· ἑκτασις ἐξουσιοδοτήσεως ΣΕ 375/1949 σ. 32.— Πλοίου βλ. λ. ***Πλοῖον.***

Παρέμβασις. Προσεπίκλησις εἰς παρέμβασιν ἀσφαλιστικῆς ἑταιρίας· θέσις προσώπου παρεμβαίνοντος Π 681 σ. 563.—Ἀγωγὴ σωματείου δι' ἀτομικὰ συμφέροντα μελῶν· προσεπίκλησις πρὸς παρέμβασιν μελῶν Π 449 σ. 226, Π 2 σ. 258, Π 1 σ. 615.— Κατὰ διαδικασίαν ν. Γ'ΘΟΔ· νόμιμος ἄσκησις διὰ προτάσεων Π 582 σ. 951.

Πάρεργον. Παροχὴ ὑπηρεσιῶν παρέργως καὶ οὐ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα· ἀνεφάρμοστον νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ συλλογ. συμβάσεων Π 1 σ. 934, Π 6560 σ. 1131.

Παροχαί. Περιλαμβανόμεναι ἢ μὴ εἰς τακτικὰς ἀποδοχάς· βλ. λ. ***Ἀποδοχαί*** (παράγρ. Α').

Πατριωτικὸν Ἵδρυμα. Βλ. λ. ***Ἐρυθρὸς Σταυρός.***

Πειθαρχία. Ἀδικαιολογήτους ἀπόλυσις ἐκπροσώπων ἡσφαλισμένων· ἔννοια παραπτωμάτων μισθωτοῦ κατὰ ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας Συμβ. Κοινων. Ἀσφαλ. 1 σ. 217.—Ἀνάθεσις ὑπὸ τοῦ Θ' Ψηφίσματος ἀσκήσεως δικαιοδοσίας εἰς Ἐπιτροπὰς· διατήρησις δικαιοδοσίας ὑπηρεσιακῶν πειθαρχικῶν ὀργάνων πρὸς ἐπιβολὴν ποινῶν διὰ παραβάσεις μὴ προβλεπομένας ἐν τῷ Ψηφίσματι· ἀπόλυσις μισθωτοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης ΑΠ 52 σ. 206.—Ὑπαγωγὴ καὶ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, καθ' ὅσον ἀφορᾷ πειθαρχίαν εἰς ἐφαρμοζομένας γενικὰς κανονιστικὰς διατάξεις ὀργανισμοῦ ὑπηρεσίας ἐργοδότου· θέσις εἰς ἀργίαν· παράτασις· κατάχρησις δικαιώματος· μονομερὴς μεταβολὴ ὅρων Π 120 σ. 313, Παρατ. σ. 312.—Τιμώρησις μισθωτοῦ ὑπὸ διαχειριστοῦ Ταμείου Εἰσπράξεων Ἀστικῶν Λεωφορείων Αὐτοκινήτων· ἀνεπίτρεπτον δικαστικοῦ ἐλέγχου Π 219 σ. 504.—Ἀπόλυσις πρὸς διατήρησιν πειθαρχίας ἐν τῷ ἐργοστασίῳ· οὐ καταχρηστικὴ Π 546 σ. 601, Παρατ. σ. 601. Δικαίωμα ἐργοδότου δι' ἐπιβολὴν πειθαρχικῶν ποινῶν μόνον ἂν προβλέπεται ἐκ συμβάσεως ἢ τοῦ νόμου· θέσις σερβιτόρου ἑστιατορίου εἰς ἀργίαν ἄνευ δικαιώματος· ἀξίωσις ἀποδοχῶν Π 2041 σ. 760.—Ἀπόλυσις δημοτ. ὑπαλλήλου διὰ πειθαρχικοὺς λόγους· ἀπαραίτητος κλῆσις εἰς ἀπολογίαν· ἀπόλυσις ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου Κοινότητος κατὰ χρῆσιν διακριτικῆς ἐξουσίας Κοινοτικοῦ Συμβουλίου ΣΕ 736 σ. 1009.

Περιοδικαὶ παροχαί. Βλ. λ. ***Ἀναθεώρησις.***

Περιορισμὸς ἐργασιῶν. Βλ. λ. ***Διαθεσιμότης.*** Ἀπόλυσις ἕνεκα ἐλλείψεως ἢ περιορισμοῦ ἐργασιῶν καὶ ἄρθρ. 281 Α. Κ. Π 2 σ. 1152.

Περίθαλψις πολεμική. Βλ. λ. ***Ἑλληνικὴ Πολεμικὴ Περίθαλψις.***

Πιστοποιητικά. Νεοπολεμιστοῦ· προθεσμία ὑποβολῆς Π 3547.3675 σ. 751. Βλ. καὶ λ. ***Προϋπηρεσία.***

Πλάνη. Περὶ τὰ παραγωγικὰ αἴτια τῆς βουλήσεως· κῦρος συμφωνίας Π 2 σ. 258. — Συγγνωστὴ περὶ τὸν χαρακτηρισμὸν μισθωτοῦ καὶ κῦρος ἀπολύσεως κατ' ἄρθρ. 9 ν. 2112 ΑΠ 278-280 σ. 450.—Ὡς πρὸς τὴν καταβλητέαν ἀποζημίωσιν ἐν ἀπολύσει κατ' ἄρθρ. 9 ν. 118/45· κῦρος ἀπολύσεως Π 4 σ. 640, Π 1600 σ. 540, ΝΖ σ. 540, Π 1620 σ. 544, Π 2699 σ. 890.

Πληρώματα πλοίων. Βλ. λ. ***Ναυτικοί, Πλοῖον.***

Πλοηγικὴ ὑπηρεσία. Ὑπουργ. Ἐμπορ. Ναυτιλίας· ἀγωγὴ ἐργαζομένου παρ' αὐτῇ κατὰ τοῦ Δημοσίου· ἐπίταξις προσωπικῆς ἐργασίας· ἁρμοδιότης ἐπὶ διαφορᾶς ἐκ μισθοῦ Π 589 σ. 946.

Πλοίαρχος — πλοιοκτήτης. Βλ. λ. ***Ναυτικοί, Πλοῖον.***

Πλοῖον. Βλ. καὶ λ. ***Ναυτικοί.*** Ἀνεφάρμοστον

άρθρ. 278 Έμπορ. Νόμου περί απαλλαγής πλοιοκτήτου διά παραχωρήσεις πλοίου επί ατυχημάτων ν. 551 Π 7790 σ. 27. Παρατ. σ. 28.—Εργατικόν ατύχημα επί ναυαγήσαντος ατμοπλοίου «Χειμάρρα»· έκδυσις αποφάσεως και καταδίκη πλοιοκτήτου κατά ν. 551 προ δημοσιεύσεως ν. 1015]1949· ανεφάρμοστον νεωτέρου νόμου εις τά διά δικαστικής αποφάσεως κριθέντα Π 7790 σ. 27. Παρατ. σ. 28.— Πληρώματα έμπορ. πλοίων· μή υπαγωγή εις ασφάλισιν Ταμ. Ανεργίας Έγκ. σ. 36. — Δαπάναι πλοιάρχου διά λογαριασμόν πλοιοκτήτου· ού διαδικασία ν. ΓΞΟΔ Π 1557 σ. 273.— Θάνατος ναυτικού εξ ειδικής αμελείας πλοιάρχου, συνισταμένης εις παράλειψιν τηρήσεως ισχυόντων επί έμπορ. πλοίων κανονισμών και διαταγμάτων· υποχρεώσεις προσαγωγής επί δικαστηρίου διαταγμάτων και κανονισμών· απαράδεκτον αποδείξεως διά μαρτύρων Ε 1554 σ.321.—Συμβάσεις πλοιάρχου· ευθύνη πλοιοκτήτου εκ του άρθρ. 271 Έμπορ. Νόμου· απαλλαγή ευθύνης πλοιοκτήτου διά παραχωρήσεως εις τούς δανειστάς του πλοίου· μισθοί πληρώματος Π 1883 σ. 120.— Πρόσληψις πληρώματος σπογγαλιευτικού πλοίου· κατάσχεσις ή εκχώρησις αμοιβής δύτου· ανεπίτρεπτον αντιθέτου προς τον νόμον συμφωνίας Π 582 σ. 951.

Πλουτισμός. Βλ. λ. *Αδικαιολόγητος πλουτισμός.*

Ποινική ρήτρα. Πολλαπλασία αποζημίωσις ν. 2112 εν παραβάσει συλλογ. συμβάσεως· χαρακτήρ ως ποινικής ρήτρας· πότε κατάπτει· ούχι και εν παραβάσει υπουργ. αποφάσεως Π 15 σ. 213, Π 1421 σ. 734.

Ποινικόν αδίκημα. Βλ. λ. *Αδίκημα* (ποιν.).

Πολεμικά ατυχήματα. Βλ. και λ. *Ναυτικοί.* Έννοια υπουργικών αποφάσεων περί εξομοιώσεως προς εργατικόν ατύχημα των εν καιρώ πολέμου τραυματισμών, δηλητηριάσεων κ.λ.π. αμέσως παρά τω Ι.Κ.Α. ησφαλισμένων ΑΠ 584 σ. 169.

Πολεμική Περίθαλψις. Βλ. λ. *Ελληνική Πολεμ. Περίθαλψις.*

Πολεμικόν έπίδομα. Βλ. λ. *Ναυτικοί.*

Πολεμισταί. Βλ. λ. *Ανάπηροι, Νεοπολεμισταί, Παλαιοί Πολεμισταί, Στράτευσις.*

Πολυκατοικίαι. Βλ. λ. *Θυρωροί.*

Πολύτεκνοι. Μή ισχύς των περί προστασίας πολυτέκνων διατάξεων επί των απολυομένων επί τη βάσει του ά. ν. 843]1948 ΣΕ 725 σ. 1008.

Ποσοστά. Αμειβόμενοι διά ποσοστών· δώρον εορτών Έγκ. σ. 267.—Αμειβόμενοι διά ποσοστών ή φιλοδωρημάτων· διατήρησις ως προς αυτούς του προ των συλλογ. συμβάσεων 1947 νομοθετικού καθεστώτος Π 43 σ. 1002.

Πράκτωρ. Κριτήριον διακρίσεως εμπορικού αντιπροσώπου από ιδιωτικού υπαλλήλου Π 6711 σ. 14.

Πράξεις διοικητικαί. Βλ. λ. *Διοίκησις.*

Πρεσβείαι. Ξένων κρατών· προσωπικόν· μή υπαγωγή εις Ταμείον Ανεργίας Έγκ. σ. 36.

Προαγωγή. Βλ. και λ. *Νεοπολεμισταί.* Απονομή ανωτέρου βαθμού μή θεώρησις ως προαγωγής εις τον ανώτερον βαθμόν της ιεραρχίας ΣΕ 292 σ. 858.—Προαγωγή κατ' εκλογήν μετά γνωμοδότησιν υπηρεσιακού συμβουλίου· έλεγχος από απόψεως υπερβάσεως ορίων διακριτικής εξουσίας Διοικήσεως ΣΕ 236 σ. 858.

Πρόεδρος. Βλ. και λ. *Στράτευσις* (παράγρ. Ζ), Αντικείμενον διαφορών κατά προεδρικήν διαδικασίαν άρθρ. 631 επ. Πολ. Δικ. εν σχέσει προς αποδοχάς θυρωρών Π 4771 σ. 66.— Άρνησις συγκλήσεως γενικής συνελεύσεως σωματείου και αρμοδιότης Προέδρου Πρωτοδικών Π 139 σ. 134.—Άρνησις προσωρινής διοικήσεως σωματείου προς σύγκλησιν συνελεύσεως δι' άλλον λόγον, πλήν της ενεργείας αρχαιρεσιών, δεν είναι νόμιμος· εφαρμογή άρθρ. 96 Α.Κ.· εξουσιοδότησις Προέδρου Πρωτοδικών Π 139 σ. 134, Παρατ σ. 135.

Προθεσμία. Συμβάσεις εργασίας ωρισμένου ή αορίστου χρόνου· βλ. λ. *Εργασίας σύμβασις.* —Έναρξις και λήξις κατ' άρθρον 211 Α.Κ. Π 786 σ. 18.—Λύσις συμβάσεως μετά παρέλευσιν 15θημέρου προθεσμίας άρθρου 669 παρ. 2 Α.Κ.· άλλως υπερημερία εργοδότου Π 2006 σ 633.—Προθεσμία αναγγελίας απολύσεως κατ' άρθρ. 9 ν. 118]1945· καθορισμός εις 8 ημέρας διά ν.δ. 1255]1949 αντί της προηγουμένης τριών ημερών Π 1661 σ. 661.— Έννοια παρατάσεως χρόνου ισχύος συλλογικών συμβάσεων εργασίας δι' υπουργικής αποφάσεως ΠΕΔ 10 σ. 711.—Προσαγωγής πιστοποιητικών προϋπηρεσίας κατά συλλογικήν σύμβασιν εργασίας 16]9]1937 Π 1421 σ. 734.— Υποβολής πιστοποιητικού περί ιδιότητος μισθωτού ως νεοπολεμιστού Π. Αθ. 3547 - 3675 σ. 751.— Γνώσις διοικ. πράξεως και προθεσμία προσφυγής ΣΕ 282 σ. 812.—Αγωγή κατά Σ.Π.Α.Π· κοινοποίησις και εις Δημόσιον· μή τήρησις όμως των υπέρ του Δημοσίου δικαστικών προθεσμιών Π 11089 σ. 854, Π 1666 σ. 855.—Δηλώσεως επαναλήψεως εργασίας αποστρατευθέντος και προθεσμία επαναλήψεως εργασίας· συνέπειαι εκ της παρόδου Π 3339 σ. 1085.

Προθεσμία επιδόσεως αγωγής εξ άκυρου απολύσεως. Άρθρ. 8 ν. δ. 8]5]46. Τινά περί ακυροτήτων εν τω εργατικώ δικαίω· αποκλειστική προθεσμία εγέρσεως της επί ακυρότητος της καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας ερειδομένης αγωγής NZ σ. 1. — Θέσπισις δι' άρθρ. 8 ν. δ. 8]11 Μαΐου 1946 αποσβεστικής της αξιώσεως προς άκύρωσιν απολύσεως προθεσμίας· αυτεπάγγελτος έρευνα· πρότασις κατά πάσαν στάσιν ΑΠ 263 σ. 451.—Αναστολή αποκλειστικής προθεσμίας επιδόσεως αγωγής συνεπεία δόλου εργοδότου Π 2186 σ. 22.—Ανάλογος εφαρμογή των περί παραγραφής διατάξεων· αναστολή εκ λόγων ανωτέρας βίας Π 11 σ. 117.—Έννοια άρθρου 18 Εισαγ. νόμου Αστικού Κώδικος και άρθρ. 279 Α.Κ. ανάλογος εφαρμογή των περί παραγραφής διατάξεων και επί ταχθείσης υπό του νόμου ή των μερών αποσβεστικής προθεσμίας μόνον εφ' όσον δεν προσκρούει αύτη εις τον σκοπόν της προθεσμίας ΑΠ 137 σ. 174.— Διά της εφ' άπαξ εντός της προ-

θεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως μισθωτοῦ δὲν ὑφίσταται πλέον προθεσμία· ἀνεφάρμοστον ἑπομένως ἀναλόγως τῶν περὶ παραγραφῆς διατάξεων ΑΠ 137 σ. 174. — Ἀνεφάρμοστον διατάξεως ἄρθρου 261 Ἀστικοῦ Κώδικος ἐπὶ ἀποσβεστικῆς προθεσμίας, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος ΑΠ 450 σ. 701.— Ἔναρξις προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἄρθρ. 3 ν.δ. 8|ῆ|1946 Π 6 σ. 605.—Ὑπολογισμὸς ἀπὸ ἑπομένης γεγονότος ἀπολύσεως Π 2223 σ. 842.— Πάροδος προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς Π. Ἀθ. 2947 σ. 891.— Ἔναρξις καὶ λῆξις Π 2938 σ. 901, Π 786 σ.18. —Περιπτώσεις ἀκύρου ἀπολύσεως μισθωτῶν καὶ προθεσμία ἐπιδόσεως ἀγωγῆς Π 323 σ. 701.— Ἐφαρμογὴ ἐπὶ πάσης ἀκυρότητος ἀπολύσεως ΑΠ 263 σ. 451— Ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ προσβολῆς κύρους ἀπολύσεως λόγῳ καταχρήσεως δικαιώματος Π 786 σ. 18, Π 1948 σ. 108.—Ἀπόλυσις ἄκυρος πρὸ εἰσαγωγῆς ἄρθρ. 3 ν. δ. 8|11 Μαΐου 1946 καὶ ὑπὸ κράτος ἰσχύος διατάξεως ἄρθρ. 2 § 7 ν. 765|1943 περὶ τριμήνου ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς τοῦ κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρ. 10 ν.δ. 424|1941 ἀπολυομένου· ἐφαρμογὴ προθεσμίας ἐπὶ πάσης ἀκύρου ἀπὸ τοῦ ἐργοδότου γενομένης ἀπολύσεως καὶ κατὰ παράβασιν κανονισμοῦ ΑΠ 611 σ. 159.—Ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ ἀκυρότητος ἀπολύσεως κατὰ παράβασιν ν. 1850|1944 ΑΠ 263 σ. 451.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ περιπτώσεως μὴ προαλήψεως τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ τοῦ κατὰ ν. 751|1948 ὑποχρέου ἐργοδότου Π 11106 σ. 561.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἀκυρώσεως ἐκ δεδουλευμένων μισθῶν Π 43 σ. 741.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἀγωγῆς περὶ καταβολῆς ἀποζημιώσεως ν. 2112 Π 4139 σ. 747, Π 2931 σ. 1074.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου Π 2195 σ. 793.—Ἐφαρμογὴ ἐπὶ προσβολῆς ὡς ἀκύρου τῆς συμβάσεως ἀντικαταστάτου στρατευθέντος Π 2195 σ. 793.—Ἀποκλειστικὴ προθεσμία ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως· ἐφαρμογὴ ἀνεξαρτήτως παραβιασθείσης διατάξεως· σκοπὸς προθεσμίας Π 2931 σ. 1074.

Προϊστάμενος. Ὁμάδος ἐργατῶν· χαρακτηρισμὸς ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου Π 2706 σ. 850.

Προσαυξήσεις. Βλ. λ. *Ἀποδοχαί*, *Ἐπιδόματα*, *Νεοπολεμισταί*, *Συλλογικαὶ Συμβάσεις*.

Προσεπίκλησις. Ἀγωγὴ σωματείου δι' ἀτομικὰ συμφέροντα μελῶν· προσεπίκλησις μέλους Π 1449 σ. 226, Π 2 σ. 259, Π 1 σ. 615.— Εὐθεῖα ἀγωγὴ ἐργατῶν οἰκοδομικῶν ἔργων κατ' ἐργοδότου δι' ὀφειλὴν μισθοῦ· ἐπιτρεπτὸν προσεπικλήσεως ἐργολάβου κατὰ διαδικασίαν ν. ΓΨΟΔ Π 1549 σ. 307.—Ἀσφαλιστικῆς ἑταιρίας εἰς παρέμβασιν ἐν δίκῃ ἐξ ἐργατ. ἀτυχήματος Π 681 σ. 563.

Πρόσθετοι παροχαί. Βλ. λ. *Ἀποδοχαί* (παράγρ. 1).

Πρόσληψις. Βλ. λ. *Γραφεῖα*, *Νεοπολεμισταί*, *Παλαιοὶ πολεμισταί*, *Στράτευσις* (παράγρ. Η'). Πληρώματος σπογγαλιευτικοῦ πλοίου Π 582 σ. 951.

Προστασία ἀπολυομένων ἐκ τοῦ στρατοῦ. Βλ. λ. *Στράτευσις* (παράγρ. Η').

Πρόστιμον. Ἐφέσεως βλ. λ. *Ἐργατικαὶ διαφοραί* (παράγρ. Ζ').

Προσφορά. Ματαία προσφορὰ ὑπηρεσιῶν μετ' ἀπόλυσιν Π 350 σ 597.—Ἀποζημιώσεως ν. 2112 Π 6 σ. 605.

Προσωπικὴ ἐλευθερία. Βλ. λ. *Ἐλευθερία*.

Προσωρινὴ ἐκτέλεσις. Κήρυξις προσωρινῶς ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως Π 12 σ. 603, Π 18 σ. 791, Π 13 σ. 887.—Ἐκτέλεσις προσωρινῶς ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως· μὴ συναγωγὴ παραιτήσεως ἀπὸ ἐφέσεως Π 262 σ. 810.—Κήρυξις ἀποφάσεως διαδικασίας ν. ΓΨΟΔ ὑποχρεωτικῶς ἐκτελεστὴς κατὰ τὸ ἄρθρον 186 α Πολ. Δικ.· δικαιοδοσία δικαστηρίου πρὸς ἀναστολὴν ἐκτελέσεως ἀποφάσεων μόνον δυνητικῶς προσωρινῶς ἐκτελεστῶν, εἰς περίπτωσιν ἀσκήσεως ἐφέσεως· δικαιοδοσία Προέδρου Πρωτοδικῶν κατὰ δικαιοστάσιον Π 3604 σ. 1155.

Προσωρινὴ σύμβασις. Διάκρισις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου ἀπὸ προσωρινῆς Π 387 σ.548.

Προτάσεις. Νόμιμος διὰ τῶν προτάσεων παρέμβασις κατὰ διαδικασίαν ν. ΓΨΟΔ Π 582 σ. 951.

Προϋπηρεσία. Συνυπολογισμὸς προϋπηρεσίας στρατευθέντος δι' ἐφαρμογὴν ν. 2514, βλ. λ. *Στράτευσις* (παράγρ. Ι).—Ἀναγνώρισις προϋπηρεσίας μουσικῶν δι' ὑποβολῆς σχετικῶν πιστοποιητικῶν· ἐφαρμογὴ σχετικῶν περὶ ὑποβολῆς πιστοποιητικῶν διατάξεων συλλογικῆς συμβάσεως 16|9|1937· γνωστοποίησις προϋπηρεσίας ἐντὸς εὐλόγου χρόνου· ἀντίθεσις ἄλλως πρὸς καλὴν πίστιν (ἄρθρ. 200, 288 Α.Κ.) Π 1513 σ. 537.—Συλλογ. σύμβ. 16|9|37· συνυπολογισμὸς προϋπηρεσίας εἰς ὁμοίωμα καθήκοντα διὰ καθορισμὸν μισθοῦ· ὑποβολὴ πιστοποιητικῶν προϋπηρεσίας ἐντὸς εὐλόγου χρόνου· ἀπειλὴ ἀπολύσεως διὰ μὴ γνωστοποίησιν προϋπηρεσίας Π 323 σ. 698.—Ἐφαρμογὴ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 16|9|37· συνυπολογισμὸς προϋπηρεσίας καὶ προσαγωγὴ πιστοποιητικῶν· ἀδέσμευτον ὑπὸ ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας Π 1421 σ. 734.—Προϋπηρεσία μισθωτοῦ καὶ μισθὸς συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας Ἔγγρ. Υ.Ε. σ. 768.— Ἀνεπίτρεπτον προσαυξήσεως ὑπηρεσίας παρ' ἄλλῳ ἐργοδότῃ μετὰ συμπεπληρωμένην δίμηνον ὑπηρεσίαν Π 2716 σ. 905.

Προφυλάκισις. Βλ. λ. *Φυλάκισις*.

Πρωτοδικεῖον. Ἀδέσμευτον καὶ τοῦ κατὰ διαδικασίαν ν. ΓΨΟΔ δικάζοντος Πρωτοδικείου ὡς ἐφετείου ἀπὸ διαδικαστικῶν τύπων ΑΠ 222 σ. 364.

Ρ

Ραδιοφωνία. Ἐθνικὸν Ἵδρυμα Ραδιοφωνίας· νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου· σχέσις προσωπικοῦ ἢ τοῦ δημοσίου δικαίου Π 4558 σ. 715.

Ράπτοι. Παροχὴ ἐργασίας κατὰ μονάδα ἐργασίας ὑπὸ τεχνίτου ράπτου· θεωρησις ὡς συμβάσεως ἐργασίας· προσωπικὴ ἐξάρτησις Π 23 σ. 110.—Ραφὴ ἐνδυμάτων ὑπὸ ἀνεξαρτήτου ἐπιχειρηματίου διατηροῦντος ἴδιον ἐργαστήριον καὶ προσωπικὸν διὰ λογαριασμὸν μοδί-

στας· οὐ σύμβασις ἐργασίας· σύμβασις ἔργου (ἐργολαβία)· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς ν. 118 Π 3021 σ. 603.

Σ

Σανατόρια. Βλ. λ. *Νοσοκομεῖα.*

Σαπωνοποιοί. Ἔννοια συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατῶν σαπωνοποιῶν περὶ προσαυξήσεως μισθοῦ ἀπολυομένων καὶ μὴ δικαιουμένων ἐπιδοτήσεως δι' ἐπιδόματος ἀνεργίας Π 6 σ. 1151.

Σερβιτόροι. Βλ. λ. *Ξενοδοχεῖα.*

Σιδηρόδρομοι. Ἐποπτεία διοικήσεως ἐπὶ σιδηροδρομικῶν ἑταιριῶν· χαρακτὴρ ὡς ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ προσωπικὸν ὡς ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων· Ἑταιρία Ἑλλην. Ηλεκ. Σιδηροδρόμων ΣΕ 375 σ. 32.—Ἑταιρία Ἑλληνικῶν Ἠλεκτρικῶν Σιδηροδρόμων· ἄσκησις κατὰ παραχώρησιν δημοσίας ὑπηρεσίας· χαρακτὴρ αὐτῆς ὡς ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως· προσωπικὸν ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι· ἀνεπίτρεπτον ἰσχύσεως κρατικῆς διοικήσεως μέχρι ἀκυρώσεως πράξεων τῶν ὀργάνων αὐτῆς, ἐφ' ὅσον δὲν προκύπτει τοῦτο ἐκ τῆς συμβάσεως παραχωρήσεως· ν. δ. 1296|1942· ἔκτασις ἐξουσιοδοτήσεως ΣΕ 375|1949 σ. 32. — Τρόπος ὑπαγωγῆς προσωπικοῦ Ἑλλ. Ἠλεκτρικῶν Σιδηροδρόμων εἰς ἀσφάλισιν Ὀργανώσεως Ἀντιφυματικῆς Ἀσφαλίσεως Γ' ν. Σ. σ. 618.—Ὑποχρεωτικὴ ἀπόλυσις σιδηροδρομικῶν ὑπαλλήλων μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας κατὰ ν. δ 672|1948 ἀδιαμφίστων ἐκ Συντάγματος· ἐφαρμογὴ ἀ. ν. 301|1936 καὶ δικαίωμα ἐξ αὐτοῦ ἀποζημιώσεως ν. 2112 ΑΠ 261 σ. 401.— Ὑποχρέωσις καὶ τῶν Σ.Ε.Κ. εἰς παροχὴν εἰδικοῦ ἐπιδόματος ἐπὶ ἡμερομισθίου ἐχνιτῶν ξυλουργῶν καὶ ἐπιπλοποιῶν λόγῳ φθορᾶς ἐργαλείων· ὑπολογισμὸς προϋποθέσεως παροχῆς ΑΠ 314 σ. 591.— Συγχώνευσις εἰς Σ.Ε.Κ. δικτύου Γαλλοελληνικῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων· ἀνάληψις ἐκμεταλλεύσεως ὑπὸ Σ.Ε.Κ· μεταβολὴ προσώπου ἐργοδότου κατ' ἄρθρ. 6 ν. 2112 Π 2727 σ. 659.—Ὑπαγωγὴ εἰς ἔννοιαν ἐκμεταλλεύσεως καὶ τοῦ προσωπικοῦ τῆς Γαλλοελληνικῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων· ὑπεισέλευσις Σ.Ε.Κ. εἰς ὑποχρεώσεις ἐκ μὴ καταγγελθείσης ἐγκύρως συμβάσεως ἐργασίας· μὴ λῆψις βοηθήματος· συνέχεια ἢ αὐτοδικαία ἐπάνοδος εἰς ὑπηρεσίαν Π 2727 σ. 659.—Ἀποδοχαὶ προσωπικοῦ Σ.Π.Α.Π. Π 1174 σ. 657.—Ἀγωγὴ κατὰ ΣΠΑΠ· κοινοποίησις καὶ εἰς Δημόσιον· μὴ τήρησις ὅμως δικαστικῶν προθεσμιῶν Δημοσίου Π 11089 σ. 851, Π 1666 σ. 855.—Ἐφαρμογὴ β.δ. 8980|1948 περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ ἐπὶ προσωπικοῦ Σ.Π.Α.Π· ἀμοιβαὶ ἐξ ὑπερωριῶν Π 1666 σ. 855, Π 11089 σ. 851.—Ἐφαρμογὴ β.δ. 16|18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐκτάσεως ν. 2112 κ.λ.π. ἐπὶ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ Σ.Π.Α.Π· ἔλλειψις προστασίας ὑπὸ κανονισμοῦ Π 1666 σ. 855.— Καθορισμὸς ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Σ.Π.Α.Π ὑπὸ μόνου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν· ἀκυρότης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως· ἑτέρα ὁμοία κύρωσις δι' ἀ.ν. 913|1949 Π 5277 σ. 939.

Σπογγαλιευτικὰ πλοῖα. Πρόσληψις πληρώματος· κατάσχεσις ἢ ἐκχώρησις ἀμοιβῆς δύτου Π 582 σ. 951.

Σπουδαῖος λόγος. Διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 672 Α.Κ. Π 2289 σ. 19, ΝΖ σ. 99, ΝΖ σ. 533, Π 250 σ. 550, Π 56 σ. 1032, Παρατ. σ. 1033, Π 18 σ. 791, Π 39 σ. 1124.

Σταφιδεργάται. Δῶρον ἑορτῶν Ἐγκ. σ. 367.

Σταφιδικὸς Ὀργανισμὸς (Α Σ Ο.). Ἐφαρμογὴ ἀποφ. 14|1948 Πρωτ. Ἐπιτρ. Διαιτησίας Ἀθηνῶν περὶ ἀποδοχῶν διπλωματούχων χημικῶν· δέσμευσις καὶ Λύτονόμων Σταφ. Ὀργανισμοῦ· ἐφαρμογὴ ὑ. ἀ. 4925|47 ἐπὶ προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων μισθοδοτουμένων δι' ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ· προσαύξησις 30 ο|ο συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας Π 4042 σ. 592.

Στοιχειοθέται. Λινοτύπαι· ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι Π 1620 σ. 944.

Στράτευσις. *Α'. Γενικά· προϋποθέσεις καὶ ἔκτασις ἐφαρμογῆς ν. 3514.* Ἔννοια καὶ ἔκτασις προστασίας ν. 3514 Π 886 σ. 132, Π 1797 σ. 943.—Ἀνάλυσις νομοθετικῆς ἐπιδιώξεως πρὸς προστασίαν στρατευομένων μισθωτῶν Π 17 σ. 416.—Ἐφαρμογὴ ν. 3514 ἐπὶ συμβάσεων ἀορίστου χρόνου Π 1053 σ. 796, Εἰρ. 961 σ. 852.— Προστασία στρατευομένων μισθωτῶν συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου ΝΖ σ. 865.— Κείμεναι νομοθετικαὶ διατάξεις διὰ μισθωτοὺς ὡρισμένου χρόνου καὶ ἔννοια· δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ· χαρακτὴρ συμβάσεως ἰδιωτ. ἐκπαιδευτικῶν Π 1053 σ. 796. —Ἀδιάλυτον συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου λόγῳ στρατεύσεως τοῦ μισθωτοῦ· ἔλλειψις δικαιώματος ἐπιδομάτων μισθοῦ πέραν χρόνου συμβάσεως· σύμβασις ἐργασίας ἐκπαιδευτικοῦ Π 2250 σ. 809.—Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 1 ν. 3514 διὰ τὰ ἀδιάλυτον συμβάσεως διαρκούσης στρατεύσεως καὶ ἐπὶ ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας Π 1145 σ. 761.—Ἐναρξις προστασίας ν. 3514 ἀπὸ προσκλήσεως μισθωτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα καὶ οὐχὶ καταπάξεως· ἰσχυρισμὸς περὶ λιποταξίας· διάρκεια ἰσχύος ν. 519|1948 Εἰρ. Α' 658 σ. 955.—Ἔλλειψις προστασίας τοῦ πρὸ τοῦ ν. 519|48 κληθέντος ὑπὸ τὰ ὅπλα μισθωτοῦ καὶ μὴ ἐχόντος τὰς προϋποθέσεις τοῦ ν. 3514 Εἰρ. 372 σ. 612.— Προϋπόθεσις τῆς ἐκ τοῦ ν. 3514 προστασίας ἡ κατὰ τὴν πρόσκλησιν ὑπὸ τὰ ὅπλα ὑπηρεσία τοῦ μισθωτοῦ παρὰ τῷ ἐργοδότῃ Π 3484 σ. 1093.—Ἔννοια ν. 417|1941· προϋπόθεσις ἡ ὕπαρξις συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου κατὰ χρόνον προσκλήσεως μισθωτοῦ ὑπὸ ὅπλα ΑΠ 53 σ. 201.— Προστασία διὰ τοῦ ἀ. ν. 547|1937 καὶ τοῦ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων Π 427 σ. 130. — Προστασία ἐθελοντῶν Π 1036 σ. 413. — Παρέκκλισις ν. 3514 τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου· προϋπόθεσις προστασίας ἡ πρόσκλησις ὑπὸ τὰ ὅπλα, καὶ οὐχὶ πρόσκλησις πρὸς ἐκτέλεσιν στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας μὴ παρακωλυούσης ἄσκησιν καθηκόντων μισθωτοῦ· κατάταξις εἰς Μ.Ε.Α.· ἔκτασις νομοθετικῆς προστασίας· ἀνεφάρμοστον ν. 3514 ΑΠ 388 σ. 611, Εἰσαγ. σ. 139. Contra: Ἐφαρμογὴ ν. 3514 καὶ διὰ τοὺς κληθέντας εἰς τὰς τάξεις τῶν Μ.Ε.Α. ἐξομοιουμένους πρὸς στρα-

τωτικούς Π. 13 σ. 501, Παρατ. σ. 499.—Σχέσις ἐπιδόκτου ἐργάτου πρὸς τὸ Δημόσιον· ἀνεφάρμοστον ν. 3514 Γν. Σ. σ. 617.—Προστασία στρατευομένου προσωπικοῦ δημοσίου Π 3938 σ. 1046.—Νομοθετικὴ ἐκ τῶν ν. 3514 προστασία μισθωτῶν Δημοσίου· στρατιωτικὴ ὑπηρεσία ὑποχρεωτικοῦ· ἀσυμψήφιστον μισθοῦ ἐκ τοῦ Δημοσίου πρὸς ἐπιδόματα ν. 3514 Π 2114 σ. 716.—Παράτασις διὰ ν. 986|1949 χρόνου συμβάσεως στρατευομένων ἐπὶ θητείᾳ ὑπαλλήλων Δημοσίου· δικαίωμα ἐντεῦθεν ἐπιδομάτων μισθωτοῦ καὶ τῶν ὡς κληρωτῶν στρατευομένων ἐπὶ συμβάσει μετὰ τοῦ Δημοσίου τελούντων Π 1814 σ. 800.—Ἐφαρμογὴ ν. 3514 καὶ ἐπὶ στρατευομένου προσωπικοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ· ἔννοια ἀ. ν. 552|1945 Π 2277 σ. 809.—Μόνη ἐξαίρεσις ἐν ἀ.ν. 843|1948 περὶ καταργήσεως δημοτ. φόρων· ἡ ὑπὲρ τῶν κατὰ τὴν δημοσίευσιν ὑπηρετούντων εἰς τάξεις στρατοῦ Σ.Ε. 725 σ. 1008.—Ἐφαρμογὴ ἐπὶ προσωπικοῦ διὰ διαχείρισιν ἐφοδίων ἐξωτερικοῦ κατὰ ν. 515|45· σχέσις ἰδιωτικοῦ δικαίου Π 3928 σ. 1046.

Ϛ'. *Διατήρησις συμβάσεως ἐργασίας· ἀπαγόρευσις ἀπολύσεως κλπ.* Ἀδιάλυτον συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τοῦ νόμου 3514 Π 613 σ. 317, Π 3405 σ. 1092, Π 1145 σ. 761, Π 2250 σ. 809.— Σκοπὸς ἀδιαλύτου τῆς συμβάσεως ἡ ἐπάνοδος ἐν τῇ ἐργασίᾳ καὶ ἡ ὑπὸ ὅρους καταβολὴ ἐπιδομάτων μισθοῦ Π 613 σ. 317, Εἰρ. 504 σ. 503.—Ἀσχετος διὰ τὸ δικαίωμα προστασίας ἐκ τοῦ ν. 3514 ἡ μὴ ἀπομάκρυνσις τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του· ἀκυρότης ἀπολύσεως ἐκ τοῦ ἄρθρ. 1 ν. 3514 καὶ συνέπειαι Π 13 σ. 501, Παρατ. σ. 499.— Σχετικὴ ἡ ἐκ τοῦ ν. 3514 ἀκυρότης ἀπολύσεως, διαρκούσης τῆς στρατεύσεως· διαζευκτικὴ εὐχέρεια μισθωτοῦ πρὸς συνέχισιν συμβάσεως ἢ ἀποδοχὴν ἀπολύσεως καὶ λῆψιν ἀπoξημιώσεως ν. 2112· παραίτησις δικαιώματος προσβολῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου δι' ἐπιλογῆς ἀποξημιώσεως ν. 2112 Π 1797 σ. 943.—Ἔρευνα προϋποθέσεων διὰ τὸ ἀδιάλυτον συμβάσεως ἐργασίας στρατευομένου κατὰ χρόνον προσκλήσεως ὑπὸ τὰ ὅπλα Π 3405 σ. 1092.— Ἰσχυρὰ ἡ ἀπόλυσις πρὸ στρατεύσεως, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι ἀπότοκος δόλου πρὸς καταστρατήγησιν διατάξεων ν. 519|48 Εἰρ. 372 σ. 612.— Κλῆσις μισθωτοῦ ἐνώπιον περιοδεύοντος στρατολογικοῦ συμβουλίου· μόνη αὕτη δὲν δικαιολογεῖ ἰσχυρισμὸν περὶ ἀπολύσεως πρὸς ἀποφυγὴν ὑποχρεώσεων ἐκ ν. 3514· ἰσχυρισμὸς καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐκτίμησις πραγματικῶν περιστατικῶν Π 2713 σ. 996.— Ἐλευθερία συμβαλλομένων πρὸς μετατροπὴν συμβάσεως ἀορίστου χρόνου εἰς ὡρισμένου· αὐ καὶ πρὸς καταστρατήγησιν νόμων προστασίας στρατευομένων ΑΠ 58 σ. 204.—Ἄγνοια στρατεύσεως καὶ συνέπειαι Πρδρ. Ἀθ. 1001 σ. 414.—Νομοθετικαὶ διατάξεις περὶ προστασίας στρατευομένων μισθωτῶν ἐπὶ συμβάσει τελούντων κατὰ χρόνον προσκλήσεως ὑπὸ τὰ ὅπλα· ἀναστολὴ συμβάσεως κατὰ διάρκειαν στρατεύσεως καὶ δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ κατ' ἄρθρ. 5 ν. 3514 Πρδρ. Ἀθ. 620 σ. 363.— Ἀφαίρεσις ἐκ τοῦ Π.Ι.Κ.Π.Α. τῆς ὑπηρεσίας διανομῆς γάλακτος δὲν ἀποτελεῖ λόγον λύσεως συμβάσεως ἐργασίας κατὰ χρόνον στρατεύσεως οὐδὲ ἀπολύσεως στρατευθέντος πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους Εἰρ. Πατρ. 157 σ. 956.

Γ'. *Ἐπιδόματα μισθοῦ*· Διττὴ ὑπὸ ν. 3514 1328 προστασία στρατευομένων μισθωτῶν· ἐπανάληψις ἐργασίας μετ' ἀπόλυσιν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ καὶ δικαίωμα ἐπιδοτήσεως κατὰ διάρκειαν στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας Εἰρ. 304 σ. 503.— Δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ κατ' ἄρθρ. 5 ν. 3514 καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεως καὶ τῶν ἐπὶ συμβάσει τελούντων μισθωτῶν κατὰ χρόνον προσκλήσεως ὑπὸ τὰ ὅπλα Πρδρ. Ἀθ. 620 σ. 363.— Παραμονὴ στρατευθέντος ἐν Μακρονήσῳ καὶ δικαίωμα ἐπιδομάτων Π 2[illegible] σ. 133, Π 17 σ. 116, Π 3448 σ. 1038, Π 8[illegible] σ. 1145.— Πρόσκαιρος ἀποβολὴ ἰδιότητος στρατιωτικοῦ εἰς περιπτώσεις φυλακίσεως, ἀγνοίας, λιποταξίας καὶ ἀνυποταξίας Π 2[illegible] σ. 133.— Κείμεναι νομοθετικαὶ διατάξεις διὰ μισθωτοὺς ὡρισμένου χρόνου καὶ ἔννοια· δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ Π 1053 σ. 796.—Ἀδιάλυτον συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου λόγῳ στρατεύσεως τοῦ μισθωτοῦ· ἐλλιψις δικαιώματος ἐπιδομάτων μισθοῦ πέραν τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως· σύμβασις ἐργασίας ἐκπαιδευτικοῦ Π Ἀθ. 2250 σ. 809.—Ὑποχρέωσις καταβολῆς ἐπιδομάτων μισθοῦ κατ' ἄρθρ. 3 ἀ. ν. 1843|1939 καὶ εἰς στρατευομένους μισθωτοὺς συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου· ἀδιάφορον τὸ πέρας ὡρισμένου ἔργου Εἰρ. 961 σ. 852.— Παράτασις διὰ ν. 988|1949 χρόνου συμβάσεως στρατευομένων ἐπὶ θητείᾳ ὑπαλλήλων Δημοσίου· δικαίωμα ἐντεῦθεν ἐπιδομάτων μισθοῦ καὶ τῶν ὡς κληρωτῶν στρατευομένων ἐπὶ συμβάσει μετὰ τοῦ Δημοσίου τελούντων Π 1814 σ. 800.—Ἔναρξις προστασίας ν. 3514 ἀπὸ προσκλήσεως μισθωτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα καὶ οὐχὶ κατατάξεως· ἰσχυρισμὸς περὶ λιποταξίας· διάρκεια ἰσχύος ν. 519|1948 Εἰρ. Ἀθ. 658 σ. 955.— Σχέσις βοηθοῦ ὑποδηματεργάτου καὶ ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν ἐπιδομάτων μισθοῦ ν. 3514 Π 97 σ. 1044, Π 910 σ. 1044, Π 1128 σ. 1045.— Μέλη οἰκογενείας· ὁρισμοὶ ν. 519|1948· ἀναφορὰ εἰς ν. 2561|1940 διὰ τὸν καθορισμόν· οὐχὶ ἀπαραίτητος συνοικησις μελῶν Π 116 σ. 315, Π 2835 σ. 906.— Τροποποίησις ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1950 καὶ ἐφεξῆς διατάξεων ἀφορισῶν καθορισμὸν δικαιούχων προσώπων καὶ ποσοῦ ἐπιδόματος στρατεύσεως εἰς οἰκογενείας ἐπιστρατευομένων ὁπλιτῶν Ἔγκ. σ. 172.

Βασικὸς χρόνος δικαιώματος· συνυπολογισμὸς προϋπηρεσίας ἢ στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας. Βασικὸς χρόνος δικαιώματος ἐπιδομάτων μισθοῦ ν. 3514 Π 1038 σ. 118, Π 626 σ. 414, Π 2716 σ. 906.—Προϋποθέσεις δικαιώματος ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ διάρκειαν στρατεύσεως ἐφέδρου, κληρωτοῦ ἢ ἐθελοντοῦ ἢ πρὸ τῆς στρατεύσεως ἑξάμηνος παρὰ τῇ ἐργοδότῃ ὑπηρεσίᾳ Π 1038 σ. 118, Π 626 σ. 414, Π 252 σ. 810, Π 2716 σ. 906.— Περιορισμὸς

εἰς δίμηνον χρόνου ὑπηρεσίας κατὰ ν. 519|1948 ἀναφέρεται εἰς δικαίωμα ἐπαναλήψεως ἐργασίας μετ' ἀποστράτευσιν Π 1036 σ. 413, Π 626 σ. 414, Π 2716 σ. 905. Contra: Δυνατὴ ἐκ τοῦ νόμου προσαύξησις προϋπηρεσίας τοῦ ἔχοντος συμπληρώσει δίμηνον ὑπηρεσίαν παρ' ἐργοδότῃ διὰ δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ ν. 3514 Π 1001 σ. 414. — Προσαύξησις ὑπηρεσίας στρατευομένου διὰ προϋπηρεσίας παρ' ἄλλῳ ἐργοδότῃ ἐφαρμογὴ μόνον ἐν συμπληρώσει κατὰ χρόνον στρατεύσεως ἑξαμήνου ὑπηρεσίας Π 626 σ. 414, Π 2716 σ. 905.— Ἔννοια ν. 519|1948· προστασία διὰ δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ διάρκειαν στρατεύσεως καὶ ἐχόντων δίμηνον ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ ἐργοδότῃ μετὰ συμπλήρωσιν ὑπηρεσίας ἓξ μηνῶν διὰ προσαυξήσεως προϋπηρεσίας· τί ληπτέα ὑπ' ὄψιν ὑπὸ δικαστοῦ διὰ προσαύξησιν προϋπηρεσίας· συντήρησις οἰκογενείας ὑπὸ στρατευθέντος Π Ἀθ. 2835 σ. 906.— Διαδικασία προσαυξήσεως προϋπηρεσίας Π 1001 σ. 414. — Μὴ θεωρήσεως συμπεπληρωμένου ἑξαμήνου τοῦ τετραμήνου κατὰ § 2 ἄρθρ. 5 ν. 3514 Π 1036 σ. 413.— Ἔρευνα προϋποθέσεων δικαιώματος ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ στράτευσιν τοῦ μισθωτοῦ Π 1532 σ. 559, Π 2090 σ. 799, Π 3405 σ. 1092.— Μὴ ὑπολογισμὸς χρόνου στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας μισθωτοῦ διὰ συμπλήρωσιν βασικοῦ χρόνου δικαιώματος ἐπιδοτήσεως· κ τὰ ν. 3514· ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 13 ν. 751|1948 Π 1586 σ. 560, Π 3405 σ. 1092.— Μὴ συνυπολογισμὸς χρόνου στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας διὰ τὸν καθορισμὸν ἐπιδομάτων μισθοῦ· ἀληθὴς ἔννοια ν. δ. 346|1941· οὕτω καὶ μετ' ἄρθρ. 12 ν. 751 Π 427 σ. 129, Π 1532 σ. 559, Π 1586 σ. 560, Contra: Π 1024 σ. 129, Π 2090 σ. 799.

Κληρωτοί: Δικαίωμα κληρωτῶν ἄρθρ. 4 ν. 519|1948 ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐπιδόματος μισθοῦ, ὡς οἱ ἔφεδροι Π 427 σ. 130, Ἀλγρ. σ. 240.— Κληρωτοὶ στρατολογικῶν κλάσεων 1945 καὶ 1946· ἔκτασις προστασίας κατὰ ν. 519|1948· καὶ ὑστέρα διὰ ν. 986|1949· ἐπέκτασις προστασίας ἐπὶ μισθωτῶν Δημοσίου, νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου κλπ.· κτῆσις δικαιώματος ἐπιδομάτων μισθοῦ κληρωτῶν 1945, 1946, ἐφ' ὅσον ὑπηρέτουν κατὰ δημοσίευσιν ν. 519|1948 ἔκτοτε καὶ οὐχὶ ἀπὸ δημοσιεύσεως ν. 986|1949 Π 1295 σ. 463.— Πρόσκλησις ὑπὸ τὰ ὅπλα μισθωτοῦ στρατολογικῆς κλάσεως 1949· ἔλλειψις δικαιώματος ἐπιδομάτων μισθοῦ καὶ ἀποζημιώσεως ἄρθρ. 4 ν. 3514 ἐπὶ ἀπολύσεως τοῦ Εἰρ. 304 σ. 503.— Δικαίωμα ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ ν. 3514 καὶ στρατευομένων ὡς κληρωτῶν· ἔλλειψις δικαιώματος τῶν ἐκπληρούντων πρόσθετον ὑπηρεσίαν λόγῳ ἀνυποταξίας Π 3376 σ. 1006.— Παράτασις διὰ ν. 986|1949 χρόνου συμβάσεως στρατευομένων ἐπὶ θητείᾳ ὑπαλλήλων Δημοσίου· δικαίωμα ἐντεῦθεν ἐπιδομάτων μισθωτοῦ καὶ τῶν ὡς κληρωτῶν στρατευομένων ἐπὶ συμβάσει μετὰ τοῦ Δημοσίου τελούντων Π. Ἀθ. 1814 σ. 800.

Βάσεις ὑπολογισμοῦ: Ἔννοια ἄρθρ. 3 ν. 519|1948 περὶ τῆς ὡς βάσεως διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν ἐπιδομάτων μισθοῦ μισθοδοσίας Π 2090 σ. 799.— Μισθὸς λαμβανόμενος ὑπὸ συναδέλφων στρατευθέντος ὡς βάσις ὑπολογισμοῦ ἐπιδομάτων Π 1814 σ. 800.— Μὴ συνυπολογισμὸς εἰς ἐπιδόματα ν. 3514 ἀποζημιώσεως δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια ἐργασίας Π 1258 σ. 462.— Μὴ συνυπολογισμὸς καὶ ἀμοιβῶν δι' ὑπερωριακὴν καὶ ἐκτὸς ἕδρας ἐργασίαν Π 2125 σ. 761.

Ἀπαλλαγὴ ἐν διαλύσει ἐπιχειρήσεως: Ἀπαλλαγὴ ἐργοδότου ἀπὸ ὑποχρεώσεως καταβολῆς ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων εἰς περίπτωσιν διαλύσεως ἐπιχειρήσεως· ἀνάγκη ἢ μὴ ἐκδόσεως ἀποφάσεως Ὑπ. Ἐργασίας· ἔννοια ἄρθρ. 2 Ν. 2672|1940 Π 1060 σ. 461, Π 2643 σ. 851, Π 1797 σ. 943, Π 2976 σ. 1086.— Περίπτωσις διαλύσεως ἐπιχειρήσεως πρὸ κτήσεως δικαιώματος ἐπιδοτήσεως· ἀνυπόχρεων καταβολῆς ἐπιδομάτων μισθοῦ Π 221 σ. 461.

Δῶρον ἑορτῶν: Παροχοὶ πρὸς στρατευθέντας λόγῳ ἑορτῶν Π 427 σ. 130, Ἐγκ. σ. 366, Π 1001 σ. 414, Π 1295 σ. 463, Εἰρ. 658 σ. 955, Π 3448 σ. 1088.— Ἀνυπόχρεον καταβολῆς παροχῶν ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἑορτῶν εἰς μὴ δικαιουμένους ἐπιδομάτων μισθοῦ ἐστρατευμένους μισθωτούς· ἀνίσχυρον σχετικῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων κατ' ἐξουσιοδότησιν ν. 28|1944 Π 613 σ. 317.— Ἀρμοδιότης Εἰρηνοδίκου πρὸς ἐπιδίκασιν ἐκτάκτων παροχῶν καθ' ἑορτὰς εἰς στρατευθέντας Π 21 σ. 133, Π 1295 σ. 463.

Ἄλλα θέματα: Καταχρηστικὴ ἄσκησις δικαιώματος· οὐ καὶ ἐκ μόνης βραδύτητος ἀσκήσεως Π 1001 σ. 414.— Στράτευσις ἀνέργου μισθωτοῦ λαμβάνοντος ἐπίδομα ἀνεργίας ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας· ἐξακολούθησις παροχῆς ἐπιδόματος καὶ μετὰ στράτευσιν καὶ διάρκεια ἐπιδοτήσεως Π 17 σ. 416.— Συνέχισις καταβολῆς ἐπιδόματος ἀσθενείας Ι.Κ.Α εἰς τοὺς ἐν στρατεύσει τελοῦντας ἠσφαλισμένους Ἐγκ. 88|1950 σ. 573.— Ἐπιτρεκτὸν συμψηφισμοῦ τοῦ ἐκ τοῦ Δημοσίου λαμβανομένου μισθοῦ πρὸς ἐπιδόματα ν. 3514 Π 1814 σ. 800, πρβλ. Π 2114 σ. 716.— Ἀνεκτρέαστον δικαιώματος ἐπιδομάτων μισθοῦ ἐκ τῆς λήψεως ἐπιδομάτων ἐκ τοῦ Δημοσίου κατ' ἀ. ν. 2564|1940 Π 2116 σ. 650.— Περικοπὴ ἐπιδόματος ἐκ Ταμείου Ἀνεργίας κατὰ διάρκειαν στρατεύσεως ἀνέργου μισθωτοῦ· δικαιοδοσία δικαστηρίου πρὸς κρίσιν ἐπ' αὐτοῦ· ἐφαρμοστέα διαδικασία Π 80 σ. 1143.— Ποιναὶ κυρώσεις ἀ. ν. 690|1945· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἀξιώσεως ἐπιδομάτων ν. 3514· πηγὴ τούτων ὁ νόμος Πλημ. 16971 σ. 905.

Δ'. *Ἀντικαταστάτης στρατευθέντος.* Αὐτοδικαία ἐκ τοῦ ἄρθρου 2 ν. 3514|1928 διάλυσις συμβάσεως ἀντικαταστάτου στρατευθέντος μισθωτοῦ μετὰ τὴν ἐπάνοδον τούτου· εἰδικὴ ἀποζημίωσις ἄρθρου 2 ν. 3514· ἀνυπόχρεον τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρου 9 ν. 118|1945· ἀναγκαία ρητὴ σύμβασις διὰ τὴν πρόσληψιν ὡς ἀντικαταστάτου Π 1403 σ. 457, Π 2223 σ. 842, Π 1750 σ. 1092 — Χαρακτηρισμὸς συμβάσεως ἀντικαταστάτου στρατευ-

θέντος μισθωτοῦ ὡς ἀορίστου χρόνου· ἄκυρος ἀπόλυσις· ἐφαρμογὴ ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς Π 2195 σ. 793.—

Ε'. *Ἐπανάληψις ἐργασίας μετ' ἀποστρατευσιν· ἄρθρ. 4 ν. 3514· διατήρησις ἐπὶ ἔτος· ὅροι ἀπολύσεως· ἀπόφ. ἐπιτρ. πολ. πολεμιστῶν· ἀπόλυσις κατὰ παράβασιν ἄρθρ. 4· συνέπειαι.* Διττὴ προστασία Ν. 3514|1928· ἐπανάληψις ἐργασίας μετ' ἀπόλυσιν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ καὶ δικαίωμα ἐπιδοτήσεως Εἰρ. 304 σ. 503.—Προϋπόθεσις τῆς ἐπὶ ἓν ἔτος μετὰ τὴν ἐπανάληψιν ἐργασίας διατηρήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἡ ἀραχματικὴ ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσία του· ἀνυπαρξία διὰ τὸν τυχόντα ἀναβολῆς καταταξεως λόγῳ ὑγείας καὶ μὴ ὑπηρετήσαντα ἐν τῷ στρατῷ· συνέπεια μόνον ἡ μὴ διὰ τῆς στρατεύσεως διάλυσις τῆς συμβάσεως Π 886 σ. 132.—Περιορισμὸς εἰς δίμηνον χρόνου ὑπηρεσίας κατὰ ν. 519|1948 ἀναφέρεται μόνον εἰς δικαίωμα ἐπαναλήψεως ἐργασίας μετ' ἀποστράτευσιν Π 1936 σ. 413, Π 626 σ. 414, Π 2716 σ. 905, πρβλ. Π 1001 σ. 414.—Ἀνεπίτρεπτον θέσεως εἰς διαθεσιμότητα κατὰ διάρκειαν ἔτους ἀπὸ ἐπαναλήψεως ἐργασίας· ἐξίσωσις πρὸς ἀπόλυσιν καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως Π 4431 σ. 73, πρβλ. Εἰσαγ. σ.73, Π 2718 σ. 892.—Προσκλησις ἐκ τῶν ὅπλων μισθωτοῦ στρατολογικῆς κλάσεως 1949· ἔλλειψις δικαιώματος ἀποζημιώσεως ἄρθρ. 4 ν. 3514 ἐπὶ ἀπολύσεως του Εἰρ. 304 σ. 503.—Ἐφαρμογὴ διατάξεων καὶ ἐπὶ ἐργατῶν συνδεομένων μετὰ τοῦ Δημοσίου διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου Γν. Σ. σ. 765.—Προσωπικὸν διὰ διαχείρισιν ἐφοδίων ἐξωτερικοῦ κατὰ ν. 515|45· σχέσεις ἰδιωτικοῦ δικαίου· δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἐξ ἀποδοχῶν ἓξ μηνῶν λόγῳ ἀπολύσεως ἀποστρατευθέντος πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους κατ' ἄρθρ. 4 ν. 3514· προσφυγὴ εἰς ἐπιτροπήν Π 3998 σ. 1046.—Ἐπανάληψις ἐργασίας μισθωτοῦ μετ' ἀποστράτευσιν· ὑποχρέωσις δηλώσεως πρὸς τὸν ἐργοδότην καὶ ἔννοια δηλώσεως Π 150 σ. 266.—Ἀνεπίτρεπτος ἡ θέσις ὅρου ἐν τῇ δηλώσει πρὸς ἐπανάληψιν ἐργασίας διὰ τοποθέτησίν του εἰς τόπον ἐργασίας πρωτιμήσεώς του ἀντὶ τῆς πρὸ τῆς στρατεύσεως· διατάξεις ὀργανισμοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης Π 150 σ. 266.—Προθεσμία ἑνὸς μηνὸς διὰ δήλωσιν ἐπαναλήψεως ἐργασίας· ἀπώλεια δικαιώματος ἀδιαλύτου συμβάσεως ἐργασίας ἐν ἀπράκτῳ παρόδῳ προθεσμίας 15 ἡμερῶν ἀπὸ δηλώσεως πρὸς ἐπανάληψιν ἐργασίας· συνέπειαι ἐκ τῆς παρόδου ταύτης Π 3039 σ. 1085.—Ἀπαλλαγὴ ἐργοδότου ἀπὸ ὑποχρεώσεως εἰς ὑποχρεωτικὴν διατήρησιν μισθωτοῦ ἐν τῇ θέσει του εἰς περίπτωσιν διαλύσεως ἐπιχειρήσεως Π 1145 σ. 761, Π 2976 σ.1086.—Διαδικασία καὶ λόγοι ἀπολύσεως προστατευομένων ὑπὸ ν. 3514 μισθωτῶν ΝΖ σ. 680.—Ὑβριστικὴ συμπεριφορὰ μισθωτοῦ· θεώρησις ὡς δεδικαιολογημένης αἰτίας ἀπολύσεως Ἐπιτροκῆς Παλαιῶν Πολεμιστῶν1 σ. 268.—Ἀρμοδιότης Ἐπιτροπῆς ἄρθρ. 7 ἀ. ν. 244|1936 πρὸς κρίσιν περὶ δεδικαιολογημένης αἰτίας ἀπολύσεως τῶν ὑπὸ τοῦ ν. 3514 προστατευομένων μισθωτῶν· ἀντικείμενον ἁρμοδιότητος Ἐπιτροπῆς καὶ πολιτικῶν δικαστηρίων Ἐπ. Παλ. Πολ. 1 σ. 268.—Ἐπέκτασις δι' ἄρθρ. 11 § 2 ἀ. ν. 517|1937 προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν καὶ διὰ ἀποστρατευομένους τοῦ ν. 3514 κατὰ τὴν διάρκειαν ἑνὸς ἔτους· λόγοι ἀπολύσεως οἱ διὰ τοὺς ἐφέδρους παλαιοὺς πολεμιστὰς ἁρμοδιότης Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς καὶ προσφυγὴς του ἀπολυθέντος παρὰ τὸν ν. 3514 ΣΕ 935 σ. 709, Παρατ. σ. 680, σ. 708.—Ἀδικαιολόγητος ἀπόλυσις ἀποστρατευθέντων μισθωτῶν καὶ συνέπειαι ἐκ τοῦ ν. 3514 ἁρμοδιότης δικαστηρίου καὶ Ἐπιτροπῆς· ἄκυρος ἀπόλυσις δημοτικῶν ὑπαλλήλων Π 1518 σ. 716.—Κρίσις περὶ αἰτίας ἀπολύσεως· ἁρμοδιότης περὶ αὐτοῦ προδικειακῆς ἐπιτροπῆς ἄρθρ. 7 ἀ. ν. 244|1936 Π 205 σ. 843, Π 3998 σ. 1046.—Δικαίωμα τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ν. 3514 προστατευομένου μισθωτοῦ εἰς ἀποζημίωσιν ἐξ ἀποδοχῶν ἓξ μηνῶν ἐπὶ μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως· προϋπόθεσις ἡ ἐκ τῆς ἐργασίας ἀποχή Π 2125 σελ. 761.— Ἀποχὴ ἐκ τῆς ἐργασίας· ἔλλειψις δικαιώματος ἀποζημιώσεως ἐξ ἀποδοχῶν ἓξ μηνῶν ἄρθρου 4 ν. 3514 Εἰρ. 78 σ. 894.—Προστασία ἀποστρατευθέντος ἐκ τοῦ ἄρθρ. 4 ν. 3514· συνέπεια παραβάσεως ἡ ἀποζημίωσις καὶ οὐχὶ ἡ ἀκυρότης ἀπολύσεως Π 4431 σ. 73.— Καθορισμὸς ἀποζημιώσεως ἐκ ποσοστῶν Π 205 σ. 843.— Συντρέχουσαι ἀποζημιώσεις ν. 2112 καὶ ἄρθρ. 4 ν. 3514 δι' ἀδικαιολόγητον ἀπόλυσιν ἀποστρατευομένου μισθωτοῦ Π 205 σ. 843, Π 1797 σ. 943.— Προϋπόθεσις ἀποζημιώσεως ἡ ὕπαρξις συμβατικοῦ δεσμοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀποστρατεύσεως Π 1797 σ. 943.

ΣΤ'. *Μεταβολὴ προσώπου ἐργοδότου.* Μεταβίβασις ὑποχρεώσεων ἐκ ν. 3514 εἰς νέον ἐργοδότην· προϋπόθεσις ἡ ταυτότης ἐπιχειρήσεως καὶ ἡ ὕπαρξις συνεχείας Π 221 σ. 461.

Ζ'. *Ἁρμοδιότης ἐπὶ διαφορῶν· διαδικασία· ἐνδικα μέσα.* Ἁρμοδιότης Εἰρηνοδικῶν εἰς α' βαθμὸν καὶ Προέδρου Πρωτοδικῶν εἰς β' βαθμὸν πρὸς ἐκδίκασιν διαφορῶν ἐκ τοῦ ν. 3514 ΑΠ 568 σ. 81, Π 613 σ. 317, Π 205 σ. 843, Εἰρ. 78 σ. 894, Π 80 σ. 1145.— Μισθοὶ ἐξ ὑπερημερίας ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ· ἀναρμοδιότης Εἰρηνοδίκου κατὰ διαδικασίαν ν. 3514 Π 620 σ. 363.—Ἁρμοδιότης Εἰρηνοδίκου καὶ διὰ παροχὰς ἑορτῶν εἰς στρατευθέντας Π 21 σ. 183, Π 1001 σ. 414, Π 1295 σ. 463.—Ἀπαράδεκτον εἰσαγωγῆς ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς ἐνώπιον Εἰρηνοδίκου πρὸς βεβαίωσιν ἀκυρότητος ἀπολύσεως Εἰρ. 304 σ. 503.—Ἐκδίκασις διαφορῶν ἐκ τοῦ ν. 3514 κατ' εἰδικὴν διαδικασίαν ἄρθρ. 9 ν. 3514 καὶ τῶν ἐν σχέσει δημοσίου δικαίου τελούντων στρατευομένων μετὰ ἐπέκτασιν ἐπ' αὐτῶν τῆς αὐτῆς νομοθετικῆς προστασίας Π 2113 σ. 649, Π 3448 σ. 1038.—Ἀναρμοδιότης Εἰρηνοδίκου δι' ἀποζημίωσιν ν. 2112 Εἰρ. 157 σ. 956.— Περικοπὴ ἐπιδόματος ἐκ Ταμείου Ἀνεργίας κατὰ διάρκειαν στρατεύσεως ἀνέργου μισθωτοῦ· δικαιοδοσία δικαστηρίου πρὸς κρίσιν ἐπ' αὐτοῦ· ἐκδίκασις καὶ τοιαύτης διαφορᾶς ὡς προκυπτούσης ἐκ τοῦ ν.

519|48 κατά διαδικασίαν ν. 3514 Π 80 σ. 113.— Σύνταξις ὑπὸ Εἰρηνοδίκου ἐκθέσεως ἀνωγῆς καὶ ἔννοια σχετικῆς διατάξεως Π 305|1950 σ. 843, Π 252 σ. 819.— Καθιέρωσις διὰ ἄρθρ. 6 ν. 3514 εἰδικῆς καὶ ἀποκλειστικῆς διαδικασίας ἐκ τῶν ἐνόντων κατ' ἄρθρον 634 ἐπ. Πολ. Δικ. πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ἐκ τοῦ ν. 3514 διαφορῶν ΑΠ 568 σ. 81. —Ἀνεπιτρεπτον ἀναιρέσεως ΑΠ 568 σ. 81, Π 4653 σ. 81.— Ἀνεπαιτρεπτον ἀναιρέσεως καὶ ἀναψηλαφήσεως· ἐπέλευσις ν.δ. 331|1941 καὶ 664|42· μεταβατικὴ ἰσχὺς αὐτῶν Π 4653 σ. 81, Π 149 σ. 82.

Η'. Προστασία ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ (ἰδ. ν. 751|1948). Ἡ ἀναγκαστικὴ σχέσις ἐργασίας τοῦ ν. 751|1948 ΝΖ σ. 147.— Τινὰ περὶ τοῦ τρόπου προσλήψεως μισθωτῶν ΝΖ σ. 919.— Μισθωτῶν· μεταρρυθμίσεις διὰ ν. δ. 1258|49 Ἐγκ. σ. 40 ἐπ.— Προϋπόθεσις προστασίας ν. 751|48 ἡ τοποθέτησις παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει δι' ἀποφάσεως τοῦ κατὰ νόμον 751 Συμβουλίου Π 3481 σ. 1003.— Διορισμὸς κατ' ἄρθρ. 5 ν. 751|1948 πρὸ τῆς διὰ τοῦ ν. δ. 1196|1949 συμπληρώσεως· τοποθέτησις κατὰ κρίσιν ἐργοδότου, ἀναλόγως πρὸς τὰ προσόντα διορισθέντος· νοητέα δικαία κρίσις κατὰ ἄρθρον 371 Α. Κ. Π 2889 σ. 71.— Ἐφαρμογὴ σχετικῶν διατάξεων ν. 751|1948 καὶ ν. δ. 1196|1949· ὑποχρέωσις ἀναγκαστικῆς προσλήψεως μισθωτῶν παρ' ἐπιχειρήσεων νομικῶν προσώπων κλπ.· κατάλληλος τοποθέτησις Π 1137 σ. 161.— Ὑποχρέωσις πρὸς ἀνάθεσιν προσηκούσης εἰς τὰ προσόντα διοριζομένου ἐργασίας· ἄλλως θεώρησις ὡς ἀρνήσεως ἀποδοχῆς ὑπηρεσιῶν· δικαίωμα ἐντεῦθεν μισθοῦ διοριζομένου Π 1265 σ. 405. —Ἔννοια ν. 751|1948· ἔκτασις ἐφαρμογῆς ἐπὶ προσώπων δυναμένων νὰ συνδεθῶσι μετὰ τοῦ ἐργοδότου διὰ συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ δικηγόρων· προϋπόθεσις κατὰ ν. δ. 1196|1949 ἡ ὕπαρξις ὀργανωμένων δικαστικῶν τμημάτων Π 1512 σ. 127, ΣΕ 2021 σ. 162, ΣΕ 168 σ. 960, Π 2134 σ. 806, Π 4635 σ. 984, Γν. Σ σ. 1012.— Ἀναγκαστικὴ κατὰ ν. 751|1948 καὶ ν. δ. 1196|1949 σχέσις ἐφέδρων δικηγόρων ΝΖ σ. 443, Γν. Σ σ. 1012.— Σχέσις διοριζομένου ὡς δικηγόρου· ὑποχρέωσις τοποθετήσεως ὡς ταυτοῦ καὶ πρὸ ν.δ. 1196|1949· ἔννοια ρυθμίσεως σχέσεως δικηγόρου ὑπὸ ν.δ. 1196|1949· δικαίωμα μισθοῦ Π 1137 σ. 161.—Διορισμὸς ὡς ὑπαλλήλου κατὰ ν. 751|1948 δικηγόρου· ἀνάθεσις ἐργασίας λογιστοῦ· ὕστερα κατὰ ν. δ. 1196|1949· ἀξίωσις ἀναθέσεως ἐργασίας δικηγόρου· ἔννοια ν. δ. 1196|1949 Π 1248 σ. 465.—Προηγουμένη διὰ τοῦ ν. 751|1948 τοποθέτησις καὶ ἐπέλευσις ν. 1196|1949· νομιμοποίησις διορισμῶν ὡς δικηγόρων ΑΠ 363 σ. 648.—Ὑποχρεωτικὴ κατὰ ν. 751|1948 καὶ ν. 1196|1949 πρόσληψις ὑπὸ ἐπιχειρήσεως ὡς δικηγόρου ΑΠ 363 σ. 648.— Σκοπὸς ν. 751|48 ἡ ἀναγκαστικὴ πρόσληψις προστατευομένων ἐκ αὐτοῦ προσώπων μόνον εἰς ἐμμίσθους θέσεις, ἤτοι εἰς θέσεις ὑπαλληλικάς, ὑπηρετικὰς ἢ ἐργατοτεχνικάς· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἀμίσθων θέσεων δικηγόρων, συμβ)φων, ἀμίσθων ὑποθηκοφυλάκων· σειρὰ προτιμήσεως διορισιμων Γν. Σ σ. 764.— Θεώρησις ἰδιότητος δικηγόρου ὡς τοιαύτης δημοσίου ὑπαλλήλου· ἀνεφάρμοστον συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας πρὸς καθορισμὸν μισθοῦ· δικαίωμα ἀροιβῆς συναδέλφων του Π 2136 σ. 807.— Ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 3 ν. δ. 1196|1949 περὶ διορισμοῦ εἰς δημοσίας ὑπηρεσίας, Δήμους καὶ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου προκειμένου περὶ δικηγόρων Γν. Σ σ. 1012.— Δικαίωμα ἀπολυομένων ἐκ τάξεων Στρατοῦ πρὸς τοποθέτησιν ἀναγκαστικῶς εἰς θέσιν· ἔννοια ν. 751|48· ἰσχὺς περιορισμῶν τοποθετήσεως ἐπιστημόνων μόνον μετὰ ν. δ. 1196|1949· διορισμὸς πρὸ αὐτοῦ κατὰ ν. δ. 751|48 Π 4811 σ. 138.— Ἀναγκαστικὴ πρόσληψις ἰατρῶν κατὰ ν. 751|48· προϋποθέσεις ἀναγκαστικῆς τοποθετήσεως ἰατρῶν παρ' ἀσφαλιστικοῖς ὀργανισμοῖς· σχέσις ἰατροῦ κατ' ἀστικὸν κῶδικα· δυνατὴ κατὰ ν. 751|48 τοποθετησις μισθωτῶν καὶ ἐπὶ συμβάσει ὡρισμένου χρόνου Γν. Σ σ. 1007.—Ὑπολογισμὸς ἀριθμοῦ ἀπασχολουμένου πάσης φύσεως προσωπικοῦ διὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν τοποθετουμένων Σ Ε 2018|1949 σ. 161.— Τοποθέτησις προστατευομένων ὑπὸ τῶν Συμβουλίων προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ· χαρακτηρισμὸς Συμβουλίων ὡς συλλογικῶν διοικητικῶν ὀργάνων· προσβολὴ πράξεων αὐτῶν δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως· ἐπιτρεπτὸν ἐλέγχου δικαστηρίων περὶ τοῦ κύρους καὶ νομιμότητος Π 43 σ. 263. —Ἔκτασις νομοθετικῆς προστασίας τοῦ ἀναγκαστικῶς τοποθετουμένου· ὑποχρέωσις ἐργοδότου διὰ προσδιορισμὸν ἐργασίας ἀναλόγου· δικαίωμα μισθοῦ Π 43 σ. 263.— Ἀναγκαστικὴ σχέσις ἐργασίας κατὰ ν. 751|48· ἄσκησις αἰτήσεως ἀκυρώσεως κατὰ πράξεως Συμβουλίου· οὐχὶ ἀναστολὴ ἐκτελέσεως διοικητικῆς πράξεως· ἔλεγχος νομιμότητος ὑπὸ πολιτικῶν δικαστηρίων ἔκτασις ἐλέγχου καὶ ὑπὸ ἔποψιν τηρήσεως οὐσιαστικῶν προϋποθέσεων νόμου· τοποθέτησις καθ' ὑπέρβασιν νομίμου ἀριθμοῦ Π 556 σ. 264.—Ἀναγκαστικὴ σχέσις ἐργασίας κατὰ ν. 751|48· ὑποχρεωτικὸν προσλήψεως ἀναπήρων, τραυματιῶν καὶ παθόντων ἐκ τῶν κακουχιῶν ἐπιστρατεύσεως· ἀδιάφορος ἀσθένεια τοποθετηθέντος· ἀπαράδεκτον ἰσχυρισμοῦ ἐνώπιον πολιτικοῦ δικαστηρίου περὶ ἐλλείψεως οὐσιαστικῶν προσόντων τοποθετηθέντος· ἀνεφάρμοστον διατάξεων περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας ἐργατῶν Π 318 σ. 265, Π 2191 σ. 808, πρβλ. Π 556 σ. 264.— Χρόνος τελειώσεως διοικητικῆς πράξεως περὶ διορισμοῦ· μεταταξις προσωπικοῦ Ἀνωνύμου Ἑλ. Τηλεφωνικῆς Ἑταιρίας εἰς Ὀργανισμὸν Τηλεπικοινωνιῶν Π 318 σ. 265.—Ἀναγκ. σχέσις ἐργασίας τραυματιῶν καὶ ἀναπήρων πολέμου· ἐφαρμογὴ σχετικῶν διατάξεων ἐν πληρώσει θέσεως διὰ διορισμοῦ· οὐ καὶ ἐν πληρώσει διὰ μετατάξεως Γν. Σ. σ. 274.— Ἀκύρωσις πράξεως συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ περὶ διορισμοῦ προσώπου τοῦ ν. 751|1948 ὑπὸ Συμβουλίου Ἐπικρατείας· ἰσχὺς ὡς ὑποχρεωτικοῦ δεδικασμένου διὰ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια Π 857 σ. 314.— Μὴ ὑπαγωγὴ

Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος εἰς ὑποχρέωσιν ἀναγκαστικῆς προσλήψεως μισθωτῶν κατά ν. 751|1948· ἐκτίμησις λόγων ἐξαιρέσεως Π 4842 σ. 466, ΣΕ 667 σ. 845. — Ἔννοια διατάξεως ἄρθρου 3 παρ. 2 ν. 751|1948 περὶ ἀπαλλαγῆς ἐπιχειρήσεων ἀπὸ ἀναγκαστικῆς προσλήψεως προστατευομένων ὑπὸ τοῦ νόμου 751|1948 προσώπων εἰς περίπτωσιν οἰκειοθελοῦς προσλήψεως ΣΕ 169 σ. 706.— Ζητήματα ἐκ τοῦ ν. 751|48· οἰκειοθελὴς πρόσληψις· ἀνάκλησις ἀναγκαστικῆς τοποθετήσεως ἄλλου ὑπὸ Συμβουλίου· προθεσμία ἐκβολῆς αἰτήσεων περὶ διορισμοῦ τῶν ἀναπήρων καὶ τραυματιῶν Γν.Σ. σ. 1049.—Ἀναγκαστικὴ σχέσις ἐργασίας· οἰκειοθελὴς πρόσληψις μισθωτῶν καὶ προστασία ἐκ τοῦ νόμου 751|48 Π 3484 σ. 1093.— Μὴ συνυπολογισμὸς ὁδηγῶν καὶ εἰσπρακτόρων αὐτοκινήτων εἰς προσωπικὸν Κοινῶν Ταμείων δι' ἐξεύρεσιν νομίμων ἀριθμοῦ προσληπτέων προσώπων ν. 751|1948 ΣΕ 648 σ 847. — Δικαιοδοσία Κεντρικοῦ Συμβουλίου καὶ Τοπικῶν Συμβουλίων Προστασίας ΣΕ 185 σ. 848.— Ὑπολογισμὸς συναλικοῦ ἀριθμοῦ ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ εἰς κεντρικὸν κατάστημα καὶ ὑποκαταστήματα ἐπιχειρήσεως διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τῶν ὑποχρεωτικῶς κατὰ ν. 751|1948 προσληπτέων προσώπων τοῦ ν. 751|1948 ΣΕ 185 σ. 848. — Τοποθετήσεις ὡς μισθωτῶν τραυματιῶν κατὰ ν. 751|1948· προϋπόθεσις νομίμου τοποθετήσεως ἡ ἀνικανότης αὐτῶν διὰ στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν ΣΕ 942 σ. 907 — Ἀναγκαστικὴ τοποθέτησις προσώπου ν. 751|1948 ὡς μισθωτοῦ παρὰ σωματείῳ· προϋπόθεσις ἡ ἀπασχόλησις ἐπ' αὐτοῦ προσωπικοῦ τοὐλάχιστον εἴκοσι· παράνομος ἄλλως πρᾶξις διορισμοῦ ΣΕ 753 σ. 959.—Ἀνεφάρμοστον ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἄρθρ. 8 ν. δ. 8|11 Μαΐου 1946 ἐπὶ περιπτώσεως μὴ προσλήψεως μισθωτοῦ ὑπὸ τοῦ κατὰ ν. 751|1948 ὑποχρέου ἐργοδότου Π 11106 σ. 561.— Διάκρισις ὑπὸ τοῦ ν. 751|1948 τῆς μὴ προσλήψεως τοῦ ἀναγκαστικῶς διοριζομένου μισθωτοῦ ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως Π.Ἀθ. 11106 σ. 561.—Ἐκδίκασις διαφορῶν ἐκ τοῦ ν. 751|48 κατὰ διαδικασίαν ν. ΓΗΟΛ ΑΠ 303 σ. 648.— Ὁρισμοὶ ἄρθρ. 3 ν. 751|48 ὑπαγωγὴ καὶ τῶν κατὰ ν. 751|48 διοριζομένων ἀναγκαστικῶς εἰς μισθολογικὸν καθεστὼς λοιπῶν μισθωτῶν· καταβολὴ εἰς αὐτοὺς ἠὐξημένου ἡμερομισθίου, ὑπὸ εἰδικοὺς συμβατικοὺς ὅρους τελοῦντος· ἔλλειψις ὁμοίου δικαιώματος καὶ τοῦ διοριζομένου τὸ πρῶτον προσώπου τοῦ ν. 751|48· ἄσκησις δικαιώματος ἐργοδότου κατ' ἄρθρ. 281 Α.Κ. καὶ ἀρχὴ ἴσης μεταχειρίσεως μισθωτῶν Π 863 σ. 216.

Θ'. Διάφορα Θέματα: Στρατευόμενοι μισθωτοὶ καὶ δικαίωμα ἀδείας ΝΖ σ. 864.

1'. *Παραίτησις· συμβιβασμός.* Ἀνεπίτρεπτον παραιτήσεως ἢ συμβιβασμοῦ ἐπὶ δικαιωμάτων ἐκ τοῦ ν. 3514 Εἰρ. 658 σ. 953.

Στρατιωτικὰ ἐργοστάσια. Πρόσληψις ἡμερομισθίων ἐργατῶν· σχέσις ἰδιωτικοῦ δικαίου· ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 9 ν. 118 μετὰ τὸ ν. δ. 1255 |49· ἀπόλυσις μισθωτοῦ ὡς μὴ νομιμόφρονος κατ' ἀ.ν. 513|1948· ἐξαφάνισις ἀποφάσεως πρωτοβαθμίου συμβουλίου νομιμοφροσύνης δι' ἀποφάσεως τοῦ δευτεροβαθμίου· δικαίωμα ἐντεῦθεν ἀποδοχῶν τοῦ ἀπολυθέντος Π 2980 σ. 954.

Στρατιωτικὰ συνεργεῖα. Βλ. λ. *Συνεργεῖα*.

Στρατιωτικὴ ὑπηρεσία — Στρατιωτικοί. Συνυπολογισμὸς ἢ μή, διὰ προστασίαν ν. 3514, βλ. λ. *Στράτευσις* (παράγρ. Γ').— Παραμονὴ στρατευθέντος ἐν Μακρονήσῳ καὶ δικαίωμα ἐπιδομάτων Π 21 σ. 133, Π 17 σ. 416, Π 3148 σ. 1038, Π 80 σ. 1143.— Πρόσκαιρος ἀποβολὴ ἰδιότητος στρατιωτικοῦ εἰς περιπτώσεις φυλακίσεως, ἀγνοίας, λιποταξίας καὶ ἀνυποταξίας Π 21 σ. 133.—Κατάταξις εἰς Μ.Ε.Α. καὶ ν. 3514 ΑΠ 388 σ. 611, Εἰσαγ. σ. 499, Π 13 σ. 501, Παρατ. σ.109.— Πρόσθετος στρατιωτικὴ ὑπηρεσία λόγῳ ἀνυποταξίας καὶ ὑποχρέωσις καταβολῆς ἐπιδομάτων μισθοῦ κατὰ ν. 3514 Π 3876 σ. 1006.

Σύλληψις. Βλ. λ. *Φυλάκισις*.

Συλλογικαὶ διαφοραί. Ὁ νέος γαλλικὸς νόμος περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας· διαδικασία ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν· διαδικασία συμβιβασμοῦ διαδικασία διαιτησίας ΝΖ σ. 437 ἑπ.— Μέθοδος καθορισμοῦ μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων καὶ ἡ διὰ διαιτητικῆς ἀποφάσεως κατ' ἀ. ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935 ἐπίλυσις διαφορᾶς μεταξὺ ἐργοδότου καὶ ἐργαζομένων Π 5282 σ. 978.—Καθορισμὸς ἐννοίας συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας Γλλ. νμλγ. σ.717, Παρατ. σ.717.— Τινὰ ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ὅρου ἐκδήλωσις διενέξεως ΝΖ 1117.— Ἔννοια συλλογικῆς διαφορᾶς κατ' ἀ. ν. 16|20 Νοεμβρίου 1935· μὴ ὑπαγωγὴ καὶ ἀμφισβητήσεως περὶ ὑπάρξεως καὶ' ἀρχὴν σχέσεως ἐργασίας· θέμα ἀποκλειστικῆς ἁρμοδιότητος τῶν τακτικῶν δικαστηρίων· ἀναρμοδιότης Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ΣΕ 27 σ. 151.— Περιορισμὸς ἁρμοδιότητος ἑκάστης Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας ἐντὸς ὡρισμένης μόνον περιφερείας καὶ ἐπὶ τῆς ἀχθείσης ἐνώπιον αὐτῆς διενέξεως μὴ ἔκτασις ἁρμοδιότητος καθ' ἅπασαν τὴν χώραν· ἀκύρωσις ἀντιθέτου διαιτητικῆς ἀποφάσεως ΣΕ 614 σ. 491, Π 4047 σ. 645.—Δυνατότης ἐπεκτάσεως ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς εἰς ἄλλην περιφέρειαν μετὰ κήρυξιν αὐτῆς ὡς ὑποχρεωτικῆς διὰ διατάγματος· ἀκυρότης ἀντιθέτως ὁριζούσης ἀποφάσεως Διαιτησίας Π 4047 σ. 645.— Ἰσχὺς ἀποφάσεως διαιτησίας καὶ μετὰ πάροδον χρόνου διαρκείας αὐτῆς ἐφ' ὅσον δὲν κατηγγέλθη Π 4042 σ. 592. Contra : ΑΠ 486 σ.1020.—Δύναμις διαιτητικῆς ἀποφάσεως ὡς συλλ. συμβάσεως ἐργασίας Π 5282 σ. 978. — Ἐξομοίωσις ἀποφάσεως ἐπιτροπῆς διαιτησίας μετὰ κήρυξιν αὐτῆς ὑποχρεωτικῆς κατὰ τὰ ἀποτελέσματα πρὸς συλλ. σύμβασιν ἐργασίας· ἀνίσχυρον ἄρθρ. 23 β. δ. ὡς ἐκτὸς ἐξουσιοδοτήσεως ΑΠ 486 σ. 1020, Π 4042 σ. 592.- Ἐπικράτησις πάντως συλλογικῆς συμβάσεως μὲ εὐνοϊκωτέρους ὅρους κατ' ἄρ-

θρον 680 Α.Κ. Π 5282 σ. 978.—Ἡ πρὸς ἀλλήλους σχέσις τῶν ρυθμιστικῶν τῶν μισθῶν κανόνων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ΝΖ σ. 1065.—Ἰσχὺς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως κατὰ ν. 28|44· κατίσχυσις ἔναντι διαιτητικῆς ἀποφάσεως καὶ συλλ., συμβ. ἐργασίας· ἐφαρμογή ὁ. ἀ. 19253|47 Π 5282 σ. 978, πρβλ. Π 24 σ. 1083.—Νομιμότης ἐκδόσεως ἀποφάσεων ἐπιτροπῶν διαιτησίας κατὰ διάρκειαν ἰσχύος συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας Π 119 σ. 202, ΠΕΔ 10 σ. 711. — Ἀνεπίτρεπτον παρεμβάσεως ἐπιτροπῆς διαιτησίας δι' ἐπίλυσιν διενέξεως κατὰ διάρκειαν ἰσχύος συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας Π 2572 σ. 60, Π 9844—9860 σ. 60, Π 685 σ. 646, Π 2878 σ. 208, Π 5282 σ. 978.—Συγχωρητὸν παρεμβάσεως ἐπιτροπῶν διαιτησίας μόνον ἐν παντελεῖ ἐλλείψει συλλογικῆς συμβάσεως ἢ ἐν περιπτώσει ἰσχύος αὐτῆς εἴτε λόγῳ λήξεως χρόνου, εἴτε συνεπείᾳ νομίμου καταγγελίας· ἀκυρότης ἄλλως διαιτητικῆς ἀποφάσεως Π 9844-9860 σ. 60. —Ἀνεπίτρεπτον παρεμβάσεως ἐπιτροπῆς διαιτησίας διαρκούσης ἰσχύος συλλ. συμβάσεως· ἀκυρότης ἄλλως διαιτητικῆς ἀποφάσεως· ἔλευσις ἀν. 1406|1950· ἀκύρωσις ὑπὸ ΣΕ τῆς ὁ. ἀ. 11526|50· δεδικασμένον ἐκ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμ. Ἐφετῶν Π 5349 σ. 1025, Παρατ. σ. 1023.—Ἀκυρότης ἀ. ν. 1406|1950 περὶ κυρώσεως ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ ὑπ' ἀριθ. 11526|898|1950 ὁ. ἀ. ΣΕ 1279 σ. 088, ΣΕ 1481 σ. 997, Π 2987 σ. 1022.—Ἔκδοσις ἀναγκ. νόμων ἀνεπίτρεπτον δικαστικοῦ ἐλέγχου τῆς ἀναγκης ἐκδόσεως· κῦρος συνεπὴς ἀ. ν. 1406|1950 περὶ κυρώσεως ἀποφάσεων ἐπιτροπῶν διαιτησίας καὶ κυρωτικὴς ὁ. ἀ. 11526|50· ἐφαρμογὴ της 8|1948 ἀπορ. Ἐπιτρ. Διαιτησίας περὶ καθορισμοῦ ἡμερομισθίων ἐργατῶν ἐπιχειρήσεων ἀγγειοπλαστικῆς Π 1170 σ. 1022, Παρατ. σ. 1021.—Κύρωσις ἀποφάσεων ἐπιτροπῶν διαιτησίας διὰ τοῦ ἀ. ν. 1406|1950 ἰσχὺς ἀ. ν. 1406|1950· ἀποδοχαὶ προσωπικοῦ λατομείων Π 506 σ. 712.— Σκέψεις τινὲς περὶ τοῦ ἀ. ν. 1406|1950 ΝΖ σ. 192.—Ὕπαρξις πάντοτε δικαιοδοσίας ἐπιτροπῶν διαιτησίας δι' ἐπίλυσιν διενέξεων ἄλλου εἴδους, ἐκτὸς περὶ ἀποδοχῶν μισθωτῶν· ἔννοια ἀ. ν. 1406|1950· καθιέρωσις προσθέτου βαθμοῦ δικαιοδοσίας· ἀναφορὰ νόμου εἰς νομίμως ἐκδοθείσας ἀποφάσεις ἐπιτροπῶν· ἐξακολούθησις ὑπάρξεως δικαιοδοσίας ἐπιτροπῶν διαιτησίας καὶ μετὰ τὸν ἀ. ν. 1406|1950 ΠΕΔ Α0. 1 σ. 308.—Ἐπέλευσις ἀ. ν. 1406|1950· ἐφαρμογὴ διαιτητικῆς ἀποφάσεως· ἀναστολὴ ἐκτελέσεως μετ' αἴτησιν ἀκυρώσεως Π 685 σ. 646.— Συνέχεια ζητήματος· κύρωσις ἀποφάσεων ἐπιτροπῶν διαιτησίας Σημ. σ. 240.—Ἐπὶ τοῦ κύρους τῶν διαιτησιῶν ΝΖ σ. 776.—Ἀκυρότης ὑπ' ἀριθ. 28|1944 ἀποφάσεως ἐπιτροπῆς διαιτησίας Π 2572 σ. 60.—Ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 28|1948 ἀποφάσεως ἐπιτροπῆς διαιτησίας περὶ καθορισμοῦ μισθοῦ διπλωματούχων μηχανικῶν καὶ χημικῶν Π 4017 σ. 615.—Ἀκυρότης ὑπ' ἀριθ. 14|1948 ἀποφάσεως ἐπιτροπῆς διαιτησίας Π 9844 - 9860 σ. 60.—Ἐφαρμογὴ ἀποφ. 14|1918 πρωτ. ἐπιτρ. διαιτησίας Ἀθηνῶν περὶ ἀποδοχῶν διπλωματούχων χημικῶν· δέσμευσις καὶ Αὐτονόμου Ταμ. Ὀργανισμοῦ Π 4043 σ. 592.— Μισθολόγιον προσωπικοῦ Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας Μεταφορῶν· ἰσχὺς 19|1938 διαιτητικῆς ἀποφάσεως Π 4605|1949 σ. 63. —Ἀκυρότης ὑπ' ἀριθ. 8|1948 διαιτητικῆς ἀποφάσεως Π 2878 σ. 208.—Ἀποδοχαὶ ὁδηγῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων δημοσίας χρήσεως· ἰσχὺς διαιτητικῶν ἀποφάσεων Π 1167 σ. 658.—Καθορισμὸς ὅρων ἐργασίας φορτοεκφορτωτῶν· ἀναρμοδιότης ἐπιτροπῶν διαιτησίας· ἀκυρότης σχετικῶν ἀποφάσεων ΣΕ 27 σ. 151.—Ἀποδοχαὶ ἠλεκτροτεχνιτῶν· ἔκτασις ἐφαρμογῆς ὑπ' ἀριθ. 15|1948 ἀποφάσεως πρωτοβαθμίου ἐπιτροπῆς διαιτησίας Ἀθηνῶν Π 1171 σ. 657.—Ἀνεφάρμοστον ἀποφάσεων ἐπιτροπῶν διαιτησίας ἐπὶ δημοσίου ὑπαλλήλου παρέχοντος παρεμπιπτόντως ἢ παρέργως ὑπηρεσίας εἰς ἰδιώτας ἢ νομικὰ πρόσωπα ἰδιωτικοῦ ἢ δημοσίου δικαίου Π 6560 σ. 1131.—Σχέσις προσωπικοῦ Ὀργαν. Τοπ. Αὐτοδιοικήσεως ΝΖ σ. 971.

Συλλογικαὶ συμβάσεις. Αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας ὁρισμός· φύσις· συμβατικὴ θεωρία· κανονιστικὴ θεωρία· ἡ δυαδικότης τῆς συλλ. συμβάσεως ΝΖ σ. 1113.—Ὁ νέος γαλλικὸς νόμος περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας Μελ. σ. 985, σ 437.—Ἄγνοια συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ΝΖ σ. 433. — Ἰσχὺς συλλ. συμβάσεων ὡς κανόνων δικαίου ΑΠ 111 σ. 691.—Κατάρτισις καὶ ὑπογραφὴ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας κατ' ἀ.ν. 1367|1938 Π 18 σ. 695.— Κατάρτισις συλλ. συμβάσεως καὶ μὴ κατάθεσις αὐτῆς παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου ἰσχὺς ὡς ὁμαδικῆς συμβάσεως ἐργασίας Π 3315 σ. 1072, Παρατ. σ. 1071.—Ἔννοια παρατάσεως χρόνου ἰσχύος συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ΠΕΔ 10 σ. 711.—Ἔννοια καὶ κριτήριον ἰδιωτ. ὑπαλλήλου δι' ἐφαρμογὴν συλλογικῶν συμβάσεων ΑΠ 288 σ. 513, ΑΠ 610 σ. 103.—Ἀδιάφορος ἡ ἀρχικὴ πρόσληψις ὡς ἐργάτου· ἀρκεῖ κατὰ τὸν κρίσιμον χρόνον παροχὴ ἐργασίας ὑπαλληλικῆς ΑΠ 610 σ. 103.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ προσώπων παρεχόντων παρέργως ὑπηρεσίας εἰς ἐργοδότην καὶ οὐχὶ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ὑπαλλήλων Ι. 1 σ. 934, Π 6560 σ. 1131.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ δημοσίου ὑπαλλήλου παρέχοντος παρεμπιπτόντως ἢ παρέργως ὑπηρεσίας εἰς ἰδιώτας ἢ νομικὰ πρόσωπα ἰδιωτικοῦ ἢ δημοσίου δικαίου Π 6560 σ. 1131.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας Π 1 σ. 260.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ μισθωτῶν τελούντων ἐν σχέσει ἐργασίας δημοσίου δικαίου Ε 101 σ. 737.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ φορτοεχνικῶν ὑπαλλήλων Δήμων χαρακτῆρι ὡς ἐκτάκτων δημοτικῶν ὑπαλλήλων· σχέσις δημοσίου δικαίου Ε 101 σ. 737.— Θεώρησις ἰδιότητος δικηγόρου ὡς τοιαύτης δημοσίου ὑπαλλήλου· ἀνεφάρμοστον συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας πρὸς καθορισμὸν μισθοῦ· δικαίωμα ἀμοιβῆς συναδέλφων του Π 2136 σ. 807.—Ἀποδοχαὶ προσωπικοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου καὶ Λυρικῆς Σκηνῆς· ἀνεφάρμοστον συλλ. συμβάσεως καὶ ὑπ. ἀποφάσεων περὶ ἀποδοχῶν Π 6185 σ. 1094.— Ἔλλειψις εἰδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐρ-

γασίας· έφαρμογή γενικής Π 1168 σ. 119.— Ἐπιτρεπτὸν ἐπεμβάσεως ἐπιτροπῶν διαιτησίας διαρκούσης ἰσχύος συλλογ. συμβάσεων ἐργασίας· βλ. λ. **Συλλογικαὶ διαφοραί**.— Ἡ πρὸς ἀλλήλους σχέσις τῶν ρυθμιστικῶν τῶν μισθῶν κανόνων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ΝΖ σ. 1065.—Ἰσχὺς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως κατὰ ν. 28|1944· κατισχύσεις ἐναντι διαιτητικῆς ἀποφάσεως καὶ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐφαρμογή ὑ. ἀ. 19258|1947 Π 5282 σ. 988.—Ἀνεπίτρεπτον καταργήσεως δι' ὑπ. ἀποφάσεων ὡρισμένων πριηγουμένως δικαιωμάτων μισθωτῶν ἐκ συλλ. συμβάσεων ἐργασίας· δυνατότης μόνον ἀναπροσαρμογῆς μισθῶν· δικαίωμα ἀρτιοπαλλήλων ἐκ συλλογ. συμβάσεως ἐργασίας καὶ περιορισμὸς δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως Π 21 σ. 1083, Παραπ. σ. 1065.

Περιεχόμενον: Ἡ διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας σύστασις εἰδικοῦ λογαριασμοῦ ΝΖ σ. 828.— Συμφωνούμενοι νομίμως διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ὅροι· δυνατότης ἀναλήψεως ὑποχρεώσεως ἐργοδοτῶν διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας πρὸς καταβολὴν εἰσφορῶν πρὸς ἀλληλοβοηθητικὰ σωματεῖα ἢ ταμεῖον συμβεβλημένης ὀργανώσεως Π 1019 σ. 846, Παραπ. σ. 828.—Ἀδύνατος διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας σύστασις ἀλληλοβοηθητικοῦ σωματείου ἢ ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ· δικονομικὴ ἀνικανότης τοῦ οὕτω συσταθέντος ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ Π 1019 σ. 846, Παραπ. σ. 828.— Σύστασις ἀσφαλιστικοῦ ταμείου διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας Γερμ. νη θ, σ. 1051.

Γενικαὶ συλλογικαὶ συμβάσεις 1947: προσαύξησις 30 ο|ο κλπ. Ἀναπροσαρμογὴ διὰ τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 συλλ. συμβάσεων καὶ τῶν δι' ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καθορισθέντων κατωτάτων ὁρίων μισθῶν· ἔννοια ἀναπροσαρμογῆς τῶν δι' ἐσωτερικῶν προπολεμικῶν ὀργανισμῶν καθοριζομένων μισθολογικῶν κλιμακίων Π 4605 σ. 63.—Παροχαὶ εἰς εἶδος ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τακτικῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ· δικαίωμα ἐκπτώσεως ἐκ τοῦ χρηματικοῦ μισθοῦ κατὰ συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας Π 2189 σ. 22.— Ἔκτασις ἐφαρμογῆς συλλ. συμβάσεως 4.11.1947 ἐργατοτεχνιτῶν· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν ἐργολαβικῶν συμβάσεων δημοσ. ἔργων Ε 2042 σ.129, Εἰσαγ. σ. 120.— Αὐξήσεις ἀποδοχῶν μισθωτῶν διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ τιμαὶ βιομηχανικῶν προϊόντων Γν. Σ. σ. 177.—Διάταξις γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 4 Νοεμβρίου 1947 περὶ ἀπαγορεύσεως ἀνωτέρων, εἰμὴ κατὰ 30 ο|ο, ἡμερομισθίων· μὴ κατισχύσεις διατάξεως ταύτης τῆς ὀργανικῆς, δημοσίας τάξεως τοιαύτης τοῦ ἄρθρου 680 Α.Κ. ΑΠ 309 σ. 516.— Ἔννοια γενικῶν συλλ. συμβάσεων 4.11.1947· ἀναπροσαρμογὴ μόνον τῶν διὰ τῶν προπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καθορισμένων κατωτάτων ὁρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων· ἀδιάφορον τὸ λαμβανόμενον πράγματι κατὰ τὸν χρόνον ἰσχύος προπολεμικῶν συλλ. συμβ. ἐργασίας ἡμερομίσθιον ἢ μισθὸς ΑΠ 411 σ. 694. —Ἔννοια διατάξεως συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 4.11.1947 περὶ ἀνωτέρων τῶν δι' αὐτῆς καθοριζομένων ἡμερομισθίων ΑΠ 416 σ. 691, ΑΠ 411 σ.694, Π 2138 σ. 739, ΑΠ 471 σ. 977, Π 4042 σ. 593.— Ἔννοια ὑ. ἀ. 29488|2592|1949· προσαύξησις μόνον κατωτάτων ὁρίων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας μετὰ τὴν διὰ τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἀναπροσαρμογήν Π 1108 σ. 119. — Προσαύξησις ἀπὸ 15 Μαΐου 1949 δι' ὑπ' ἀριθμ. 29488|2592|1949 ὑ. ἀ. ὑποχρεώσεως προσαυξήσεως μόνον ἐπὶ τῶν κατωτάτων ὁρίων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ ὄχι καὶ ἐπὶ τῶν πράγματι καταβαλλομένων ἀνωτέρων κατὰ τὴν ἔναρξιν ἰσχύος συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ΑΠ 471|1950 σ. 977.—Ἔκδοσις ὑ. ἀ. 29488|2592|1949 δυνάμει ν. 28|1944· προσαύξησις ἀποδοχῶν καθορισμένων διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας· ἔννοια ἐξουσιοδοτήσαντος ν. 28|1944 ἀδιάφορος ὁ καθορισμὸς μισθῶν ὑπὸ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ μὴ ἰσχύς εἰσέτι ν. 28|1944, καίτοι μεταβατικοῦ χαρακτῆρος νομίμως καὶ ἐπαρκὴς αἰτιολογία ὑ.ἀ. 29488|2592|1949 ΣΚ 91 σ. 149.— Ρύθμισις μισθῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 ὑπ.ἀποφάσεως· αὔξησις κατὰ 30ο|ο· συμψηφισμὸς προηγουμένων αὐξήσεων· ἰσχὺς διαιτητικῆς ἀποφάσεως 35|1948 περὶ ἀποδοχῶν τραπεζικῶν ὑπαλλήλων· παροχὴ ἐργασίας καθ' ὑπερωρίαν Γν. Σ. σ. 175.—Ἀναδρομικὴ ἰσχὺς ὑπ' ἀριθ. 29488|2592|1949 ὑ.ἀ. ἐξουσιοδοτήσεις ἐκ τοῦ ἀ. ν. 806|1948 ΣΕ 658 σ. 878.—Ἐξαίρεσις ἐφαρμογῆς συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἐπὶ ἀμειβομένων διὰ ποσοστῶν ἢ φιλοδωρημάτων· διατήρησις ὡς πρὸς αὐτοὺς τοῦ προϊσχύσαντος νομοθετικοῦ καθεστῶτος Π 43 σ. 1002.—Βάσις ὑπολογισμοῦ παροχῶν ἑορτῶν ἐπὶ τῶν κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 4 Νοεμβρίου 1947· τοιοῦτος ὑπολογισμὸς καὶ διὰ τοὺς κατὰ μονάδα ἐργασίας ἀμειβομένους ΑΠ 416 σ. 691.— Καταβαλλομένη προσαύξησις ἐκ 30 ο|ο ἐπὶ τῶν κατωτάτων ὁρίων συλλογικῶν συμβάσεων λόγῳ βελτιώσεως ποσοτικῆς καὶ ποιοτικῆς ἀποδόσεως· συνυπολογισμὸς εἰς χρηματικὴν παροχὴν ἑορτῶν ἀδιαφόρως τοῦ ἂν ἀνταποκρίνεται πράγματι εἰς ἀνάλογον τοιαύτην ἀπόδοσιν ΑΠ616 σ. 152.

Ἐπιτρεπτὸν ὑπερβάσεως ὁρίων· ἀτομικαὶ συμβάσεις. Ἀνεπίτρεπτον ὑπερβάσεως ὁρίων ἀποδοχῶν συλλογικῶν συμβάσεων 1947 Π 1084 σ. 115, Π 998 σ. 399. Contra: Ἔγκυροι ἀτομικαὶ συμβάσεις καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ὑπὲρ τὰ ὅρια συλλογ. συμβάσεων Π 2289 σ. 19, Π 119 σ. 202, ΝΖ σ. 245, ΑΠ 329 σ. 516, Π 3006 σ. 633, Π 986 σ. 692, Π 18 σ. 695, Π 2947 σ. 891, Π 8285 σ. 981, Π 6 σ. 1151.— Διάταξις γενικῆς συλλ. συμβ. 4|11|1947 περὶ ἀπαγορεύσεως ἀνωτέρων, εἰμὴ κατὰ 30 ο|ο, ἡμερομισθίων· μὴ κατισχύσεις διατάξεως ταύτης τῆς ὀργανικῆς δημοσίας τάξεως τοιαύτης τοῦ ἄρθρ. 680 Α.Κ. ΑΠ 309 σ. 516.—Ἔννοια ἀρχῆς περὶ μὴ μειώσεως μισθῶν ἀνωτέρων ὁρίων

συλλογικών συμβάσεων *έργασίας* Π 957 σ. 404.—Απόληψις ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἀποδοχῶν ἀνωτέρων τῶν ὁρίων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ μονομερὴς μείωσις εἰς ὅρια πάντως ἀνώτερα τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας πρὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως· ἀνεπιφύλακτος ἀποδοχὴ μειώσεως· ἀνενέργητον τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488|1949 ἀπαγορευούσης μείωσιν, ἐφ' ὅσον αὕτη ἐγένετο πρὸ αὐτῆς Π 2122|1950 σ. 553, Είσαγ. σ. 592.— Κῦρος ἀτομικῶν συμβάσεων περὶ ἀποδοχῶν ὑπὲρ τὰ ὅρια συλλογ. συμβάσεων· νομολογιακαὶ ἀπόψεις· παρατηρήσεις ΝΖ σ. 676.—Ἀνώτατα ὅρια μισθῶν· ὁ ν. 26|44 καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ ἐλαχίστου ὁρίου προστασίας· ὁ ν. 26|44 καὶ 28|44· τὸ κῦρος ὑπ. ἀποφάσεων ἢ συλλογ. συμβάσεων δι' ὧν ὁρίζονται ἀνώτατα ὅρια ΝΖ σ. 727 ἐπ.—Ἀμοιβὴ μισθωτοῦ δι' ἡμερομισθίου ἀνωτέρου ὁρίου συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας κατ' ἔναρξιν ἰσχύος αὐτῶν· θεώρησις ὡς νομίμου καὶ ὑπολογισμὸς ἐπ' αὐτοῦ προσθέτου ἀμοιβῆς κατὰ τὴν ν. δ. 8909|1946 Π 986 σ. 692.—Ἔννοια διατάξεως συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 4 Νοεμβρίου 1947 περὶ ἀνωτέρων τῶν δι' αὐτῆς καθοριζομένων ἡμερομισθίων ΑΠ 446 σ. 691, ΑΠ 411 σ. 694, Π 2128 σ. 759, ΑΠ 471 σ. 977, Π 4042 σ. 592.— Δικαίωμα ἐπὶ παροχῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια συμπληρωματικῆς ἀμοιβῆς κατ' ἄρθρον 659 Α. Κ.· ὕπαρξις δικαιώματος καὶ εἰς περίπτωσιν ὑπερβάσεως δι' ἀτομικῆς συμβάσεως τῶν ὁρίων μισθοῦ συλλογικῆς συμβάσεως Π 8235 σ. 981.—Ἁρμοδιότης Ὑπουργῶν ἐκ τοῦ ν. 28|1944 πρὸς καθορισμὸν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων· σκοπὸς ἡ ρυθμιστικὴ παρεμβασις τοῦ Κράτους ἀσχέτως τῶν συμβατικῶς, εἴτε ἀτομικῶς, εἴτε συλλογικῶς συντεθέντων· ἐπομένως ὑπερκειται τοῦ δικαιώματος τῆς αὐτονόμου ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων ἰδιωτῶν ρυθμίσεως τοῦ θέματος μισθῶν ΣΕ 658|1950 σ. 878.—Ὑπολογισμὸς εἰσφορῶν Ι.Κ.Α βάσει καταβαλλομένου μισθοῦ εἰς ἠσφαλισμένους· ἀδιάφορον ἂν οἱ μισθοὶ ὑπερβαίνουν τὰ ἐκ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καθοριζόμενα ὅρια· λῆψις ὑπ' ὄψιν μόνον τοῦ πραγματικοῦ γεγονότος τῆς καταβολῆς τοῦ μισθοῦ Π 2750 σ. 269, Παρατ. σ. 269.—Ἀντίθεσις ὅρων ἀτομικῆς συμβάσεως πρὸς εὐνοϊκωτέρους ὅρους συλλογικῆς· συνέπεια ἡ ἀκυρότης· κατευθυντήριος γραμμὴ νομοθέτου Π 9551 σ. 20, Π 2189 σ. 22, Π 1421 σ. 734, Π. Θηβ. σ. 791.— Νόμιμος δι' ἀτομικῆς συμβάσεως συντόμευσις ὡραρίου ἐργασίας· δικαίωμα καὶ μετ' αὐτὴν συμφωνημένων ὁλοκλήρων ἀποδοχῶν· ἀνεμπόδιστον ἐξ ὅρου συλλογικῶν συμβάσεων 4 Νοεμβρίου 1947· ἀκυρότης ὅρου περὶ ἡμερομισθιακῶν προθεσμιῶν, ὡς ἀντικειμένου πρὸς τὸν νόμον Π 9551 σ. 20, πρβλ. Π 1894 σ. 697.—Ἀκυρότης συμβάσεως κατ' ἀντίθεσιν πρὸς κανονιστικοὺς ὅρους συλλογ. συμβάσεως· ἄποψις πρὸς βλαπτικὴν μονομερῆ μεταβολὴν ὅρων συμβάσεως Π 2189 σ. 22.—Ἀκυρότης ἀντιθέτων πρὸς ὅρους συλλογικῶν συμβάσεων συμφωνιῶν· κανονιστικὸς ὅρος συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑποδηματεργατῶν· παροχὴ ἐργασίας εἰς ἐργάτας ἐκτὸς τοῦ καταστήματος· παράβασις ὑπὸ ἐργοδότου καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως ὑποδηματεργατῶν· Π 6727 σ. 26.— Καθορισμὸς ὅρων ἀτομικῶν συμβάσεων διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας· ὑπεροχὴ κατ' ἄρθρον 680 Α.Κ. τῶν εὐνοϊκωτέρων ὅρων ἀτομικῶν συμβάσεων ΑΠ 809 σ. 516.— Κανονιστικοὶ ὅροι συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας· ἀκυρότης ἀντιθέτων συμφωνιῶν Π. Θηβ. 18 σ. 791.

Ειδικαὶ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας. Μουσικῶν· ἀναφορὰ εἰς συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας 16.9.1937 καὶ ἔννοια Π 1513 σ. 557.—Μουσικῶν· ἀναγνώρισις προϋπηρεσίας δι' ὑποβολῆς σχετικῶν πιστοποιητικῶν· ἐφαρμογὴ καὶ τῶν περὶ ὑποβολῆς πιστοποιητικῶν διατάξεων συλλογικῆς συμβάσεως 16.9.1937· γνωστοποίησις ἐν πάσῃ περιπτώσει προϋπηρεσίας ἐντὸς εὐλόγου χρόνου· ἀντίθεσις ἄλλως πρὸς καλὴν πίστιν (ἄρθρ. 200, 288 Α.Κ.) Π 1513 σ. 557.—Μουσικῶν· ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ μουσικῶν πλοίου Π 111 σ. 812. — Ἀμοιβὴ μισθωτῶν ἐργοστασίου διθειούχου ἄνθρακος· ἰσχύουσαι ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις πρὸ τῶν ἀπὸ 4|11|1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας Π 2195 σ. 757 — Ἀποδοχαὶ ναυτεργατῶν ἐπιβατικῶν πλοίων· ἐφαρμογὴ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας Λονδίνου ἀδιακρίτως ἂν πρόκειται περὶ ναυτεργατῶν ὑπηρετούντων ἐπὶ φορτηγῶν ἐπιτάκτων πλοίων ἢ ἐπὶ ἐπιβατηγῶν Π Ἀθ. 2551 σ. 1009.—Ἐκπτωσις ἐκ τοῦ μισθοῦ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας παροστοῦ διὰ τροφήν, οἴκησιν, φωτισμὸν συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας μαγείρων Π 8249, σ. 1027.—Υ.Δ. 29004|45 καὶ 41690|47· ἐπίδομα διὰ φθορὰν ἐργαλείων ξυλουργῶν, ἐπιπλοποιῶν, βαρελοποιῶν· ἰσχὺς καὶ μετὰ τὰς συλλογ. συμβάσεις ἐργασίας ΑΠ 512 σ. 1139 Ναυτικαὶ συλλογικαὶ συμβάσεις βλ. εἰς λ. *Ναυτικοί*.— Ἔννοια συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατῶν σπαρτοποιῶν περὶ προσαυξήσεως μισθοῦ ἀπολυομένων καὶ μὴ δικαιουμένων ἐπιδοτήσεως· δι' ἐπιδόματος ἀνεργίας Π 6 σ. 1151.

Ἀνωνύμων ἑταιριῶν κ.λ.π. 16|9|1937. Παραπομπὴ εἰς ἄρθρ. 19 ν. 1234· καταβολὴ σωματικῆς καὶ ἐν τινι μέτρῳ πνευματικῆς ἐργασίας· θεώρησις καὶ μισθωτοῦ ὡς ἐργάτου· ἀνεφάρμοστον συλλογικῆς ταύτης συμβάσεως ΑΠ 389 σ. 643.—Παροχὴ οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων· δικαίωμα καὶ θηλειῶν ὑπαλλήλων Π 1272 σ. 657.—Συγχωρητὸς ὁ δι' ἀτομικῆς συμβάσεως περιορισμὸς χρόνου ἀπασχολήσεως μισθωτοῦ εἰς χρονικὰ ὅρια μικρότερα τῶν νομίμων· ἀνάλογος ἐντεῦθεν καθορισμὸς μισθοῦ κατὰ συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας· ἐξαίρεσις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 16|9|1937 Π 1894 σ. 697.—Ἐφαρμογὴ σ.σ. 16|9|1937· πρόσαυξησις μισθοῦ δι' οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων Π 323 σ. 698.—Συνυπολογισμὸς προϋπηρεσίας εἰς ὁμότιμα καθήκοντα διὰ καθορισμὸν μισθοῦ· ὑποβολὴ πιστοποιητικῶν προϋπηρεσίας ἐντὸς εὐλόγου χρόνου· ἀπειλὴ ἀπολύσεως διὰ μὴ γνωστοποίησιν προϋπηρεσίας Π 323 σ. 698.— Ἐφαρμογὴ σ. σ

16|9|1937 συνυπολογισμός προϋπηρεσίας και προσαγωγή πιστοποιητικών· άδεσμευτον υπό ανατρεπτικής προθεσμίας Π 1421 σ. 734.— Προϋπηρεσία μισθωτού και μισθός συλλογικών συμβάσεων εργασίας Έγγρ. Υ.Ε. σ. 768.

Παραβάσεις συνέπειαι. Άποζημίωσις έκ παραβάσεως συλλογικής συμβάσεως εργασίας Π 1894 σ. 687, Π 6 σ. 605, Π 323 σ. 698.— Κανονιστικός όρος συλλογικής συμβάσεως εργασίας υποδηματεργατών· παροχή εργασίας εις εργάτας εκτός του καταστήματος· παράβασις υπό εργοδότου και δικαίωμα αποζημιώσεως υποδηματεργατών Π 6737 σ. 26. — Δικαίωμα πολλαπλασίας αποζημιώσεως ν. 2112 διά την παράβασιν συλλογικής συμβάσεως· μή αναγκαία η αποχώρησις του μισθωτού ή η διαμαρτυρία τον ΑΠ 610 σ. 103.— Χαρακτήρ της εκ των συλλογικών συμβάσεων εργασίας 4|11|1947 αποζημιώσεως διά παράβασιν αύτων ως ποινικής ρήτρας· κατάπτωσις ανεξαρτήτως πάσης άλλης αποζημιώσεως εκ ν. 2112 Π 15 σ. 213. —Χαρακτήρ αποζημιώσεως ως ποινικής ρήτρας· δικαίωμα παντός αποζημιώσεως μισθωτού κατά διατάξεις περί αδικαιολογήτου πλουτισμού· εισαγωγή αξιώσεως κατά διαδικασίαν ν. ΓΌΟΔ· ανεπίτρεπτος μεταβολή βάσεως αγωγής Π 1 σ. 260.— Ανεφάρμοστον συλλογικών συμβάσεων εργασίας επί άκυρων συμβάσεων εργασίας· έλλειψις και δικαιώματος πολλαπλασίας αποζημιώσεως ν. 2112 διά παράβασιν συλλογικής συμβάσεως Π 1 σ. 260.— Στοιχεία παραβάσεως συλλογικής συμβάσεως· υποχρεώσεις εξ αυτής αποζημιώσεως· αναγκαία η ύπαρξις υπαιτιότητος παραβάτου μη αποκλειομένης έλλείψεως υπαιτιότητος και εξ άγνοίας συλλογικής συμβάσεως εργασίας· άρθρ. 140 - 145 ΑΚ ΑΠ 246 σ. 458, Παρατ. σ. 433.— Αποζημίωσις διά παράβασιν· χαρακτήρ ως ποινικής ρήτρας· κατάπτωσις μόνον διά παράβασιν συλλογικής συμβάσεως εργασίας και ούχι υπουργικής αποφάσεως· τί λιπτέον υπ' όψιν δι' αποζημίωσιν ν. 2112 Π 1421 σ. 734.— Άκυρότητες εν τω εργατικώ δικαίω ΝΖ σ. 1 εξ.

Σύμβασις. Απάτη κατά την κατάρτισιν· συνέπειαι ΑΠ 520 σ. 1096.— Δήλωσις βουλήσεως και πλάνη περί τα παραγωγικά αίτια· κύρος συμφωνίας Π 3 σ. 258 — Συμβάσεις πλοιάρχου· ευθύνη πλοιοκτήτου· απαλλαγή διά παραχωρήσεως πλοίου Π 1883 σ. 420.

Συμβιβασμός. Ανεπίτρεπτον παρατήσεως ή συμβιβασμού επί δικαιωμάτων εκ του ν. 3514 Είρ. 658 σ. 955.

Συμβολαιογράφοι. Κατάθεσις μαρτύρων ενώπιον συμβολαιογράφων εν απουσία διαδίκου· επιτρεπτόν λήψεως υπ' όψιν κατά διαδικασίαν ν. ΓΌΟΔ' Π 2186 σ.22.—Ανεφάρμοστον ν. 751|1948 επί αμίσθων θέσεων δικηγόρων, συμβολαιογράφων κλπ.· σειρά προτιμήσεως διοριστέων Γν. Σ. σ. 764.

Συμβούλια. Προστασίας απολυομένων εκ των τάξεων του στρατού (ν. 751|47) βλ. λ. *Στράτευσις* (παράγρ. Η).— Πειθαρχικά· δικαιοδοσία μετά Θ' Ψήφισμα ΑΠ 52 σ. 206.— Εργατικά συμβούλια επιχειρήσεων· ο νέος Βελγικός Νόμος Μελ. σ. 924.—Κοινωνικής ασφαλίσεως· απόφασις περί δεδικαιολογημένου απολύσεως εκπροσώπου εργαζομένων· δεσμευτική διά πολιτ. δικαστήρια ΑΠ 579 σ. 78. Σ. Κοιν. Άσφ. 1 σ. 217. Βλ. και λ. *Σωματεία*.

Συμβούλιον Επικρατείας. Βλ. λ. *Αίτησις ακυρώσεως*.

Συμπεριφορά. Βάναυσος εργοδότου έναντι του μισθωτού· άσκησις συνέπειαι ΝΖ σ. 533, Π 250 σ. 530, Π 1671 σ. 551.—Υβριστική μισθωτού· θεώρησις ως δεδικαιολογημένης αίτιας απολύσεως κατ' άρθρ. 4 ν. 3514 Έ. Παλ. Πολ., 1 σ. 268.

Συμψηφισμός. Ποτε χωρεί κατ' άρθρ. 441 Α. Κ. Π 1 σ. 640.—Αλλαχού κερδηθέντων Π 16 σ. 121, Π 273 σ. 458, ΑΠ 274 σ. 510, Π 11060 σ. 543, Παρατ. σ. 542, Π 6 σ. 605, Π 2726 σ. 717, Π 3717 σ. 887, Π 8151 σ. 935.— Αλλαχού κερδηθέντων· προϋπόθεσις ή παροχή παραπλησίας εργασίας Π 16 σ. 121.— Αλλαχού κερδηθέντων· έννοια κέρδους· παροχή εργασίας ομοίας φύσεως και κατά τον αυτόν χρόνον Π 11060 σ. 543, Παρατ. σ. 542.— Παράνομος απόλυσις καλ. πολεμικού· επιτρεπτόν συμψηφισμού κερδηθέντων αλλαχού κατά χρόνον, καθ' ον τελεί εν άκυρω απολύσει Π 2726 σ. 717.—Έκπτωσις ωφελειών εκ της ματαιώσεως της εργασίας ή της αλλαχού παροχής αυτής· εφαρμογή άρθρου 656 Α.Κ. Π 3250 σ. 987.— Αποζημιώσεως ν. 2112 προς ανταπαίτησιν εργοδότου Π 3255 σ. 1006, Π 3396 σ. 1037, Π 737 σ. 1038.— Επιτρεπτόν κατ' αρχήν κατ' αποζημιώσεως ν. 2112· έννοια όμως άρθρ. 9 ν. 118 περί ανεπιτρέπτου συμψηφισμού Π 1479 σ. 69, Π 4 σ. 640, Π 396 σ. 1037, Π 737 σ. 1038.— Ασυμψήφιστον μισθών Π 2041 σ. 769.— Γενική αρχή συμψηφισμού κέρδους και ζημίας· συμψηφισμός συντάξεως ή άλλων παροχών εξ Ασφαλιστικού Ταμείου προς αποζημίωσιν ν. 551 Π 348 σ. 79, Π 2389 σ. 19.— Μισθού προς απαίτησιν εργοδότου εκ ζημιών Π 18 σ. 257.—Εφαρμογή ν. 551 περί εργατικών ατυχημάτων και επί εργατών θαλάσσης· ανεπίτρεπτον αφαιρέσεως των εκ του άρθρ. 357 μισθών εκ της κατά ν. 551 αποζημιώσεως, συντρεχούσης μετά της εκ του Ν.Α.Τ. συντάξεως Π 1551 σ. 272.— Λώρον εορτών Έγκ. σ. 367.— Ειδικού επιδόματος ξυλουργών κλπ. προς τυχόν καταβαλλόμενα υπέρ τα νόμιμα ημερομίσθια· έννοια της σχετικής διατάξεως της υ.ά. 41680|47 ΑΠ 314 σ. 591.— Αφαίρεσις εκ μισθών άκύρως απολυθέντος της αποζημιώσεως ν. 2112· μή συμψηφισμός επιδομάτων Ταμείου Ανεργίας Π 548 σ. 601, Παρατ. σ. 601.— Ασυμψήφιστον μισθού εκ του Δημοσίου προς επιδόματα ν. 3514 Π 2114 σ. 716, Π 1814 σ. 800.—Αξίωσις μισθού βάσει άρθρ. 657, 658 Α.Κ.· έκπτωσις ωφελειών εκ του Ι.Κ.Α Π 1078 σ. 879.—Μή έξεύρεσις εργασίας εξ αμελείας του άκύρως απολυθέντος· καταχρηστική άσκησις δικαιώματος μισθωτού κατ' άρθρ. 281 Α. Κ. διά μή αποδοχής προσφερομένης υπό εργοδότου εργασίας Π 3250 σ. 987.— Αποδοχαί γυναικός εν

άποχῆ λόγῳ τοκετοῦ· συμψηφισμὸς ὠφελειῶν ἐκ τοῦ Ι.Κ.Α Π 761 σ. 1131.

Συναγωνισμός. Ρήτρα περὶ μὴ συναγωνισμοῦ ἐν τῇ ἀτομικῇ συμβάσει ἐργασίας Γ'Λλ. νμλγ. σ. 615. Παρατ. σ. 615.

Συνάλλαγμα ἀνώνυμον. Βλ. λ. *Ἀνώνυμον συνάλλαγμα.*

Συνδικαλιστική δράσις. Τὰ ὅρια τῆς συνδικαλιστικῆς δράσεως Μελ. σ. 193 ἐπ., 246 ἐπ., 292 ἐπ., 339 ἐπ., 388 ἐπ., Βιβλιογρ. σ. 1110.—Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας δι' ἀνάμιξιν εἰς συνδικαλιστικὴν δρᾶσιν· καταχρήσεις δικαιώματος Π 1479 σ. 69, Π 4 σ. 610.— Ἐργατικὰ συμβούλια ἐπιχειρήσεων· ὁ νέος Βελγικὸς νόμος Μελ. σ. 924.

Συνέλευσις. Βλ. λ. *Σωματεῖα.*

Συνεργεῖα. Ἀπόλυσις μισθωτῶν συνεργείων τοῦ κατὰ θάλασσαν στρατοῦ καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως ν. 6421|34 πράξεις Ὑπ. Συμβουλίου 956|47 καὶ 976|47 Π 2738 σ. 1005, Π 3495 σ. 1090.

Συνεταιρισμοί. Μονιμότης προσωπικοῦ συνεταιριστικῶν γεωργικῶν ὀργανώσεων Γνμδ νμθ σ. 33.— Ὁ ν. 118|45 καὶ οἱ γεωργικοὶ συνεταιρισμοὶ ΝΖ σ. 337.— Μισθωτοὶ συνεταιριστικῶν ὀργανώσεων· κατάρτισις συμβάσεως κατὰ παράβασιν νόμου περὶ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης· ἀκυρότης· ἀνεφάρμοστον νόμων καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας· ἔλλειψις καὶ δικαιώματος πολλαπλασίας ἀποζημιώσεως ν. 2112 διὰ παράβασιν συλλογικῆς συμβάσεως Π 1 σ. 260, Π 297 σ. 261.— Μὴ ὑπαγωγὴ μισθωτῶν γεωργικῶν συνεταιρισμῶν εἰς καταγγελίαν συμβάσεως κατ' ἄρθρον 9 ν. 118|1945 Π 15 σ. 213.— Σχέσις ὑπαλλήλου Ἑνώσεως γεωργικῶν συνεταιρισμῶν, νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου· ἰδιωτικὴ ἀμφοτεροβαρὴς σύμβασις· ἐφαρμογὴ προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς καὶ ἐπὶ ἀκυρότητος ἀπολύσεως κατὰ παράβασιν ν. 1859|1911 ΑΠ 243 σ. 117.— Ἔκτασις ἰσχύος ὑ.ά. 21242|1948 περὶ ὑπαγωγῆς εἰς ν. 118|1945 πάσης φύσεως συνεταιρισμούς Π 1 σ. 931, Π 36 σ. 352, ΑΠ 263 σ. 451.— Χαρακτηρισμὸς γεωργικῶν συνεταιρισμῶν ὡς γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς ν. 118|1945 πρὸ τοῦ ν. δ. 1255|1949 Π 1 σ. 931.— Ἐξαίρεσις ἀπὸ τοῦ ν. δ. 8|11 Μαΐου 1946 τῶν γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων ἀπὸ ἐφαρμογῆς ν. 118|45· ἐπέκτασις διὰ τῆς ὑ. ά. 21242|1948 τοῦ ν. 118|1945 ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως συνεταιρισμῶν· περιορισμὸς ἐξουσιοδοτήσεως προκειμένου περὶ γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων· χαρακτηρισμὸς ὅμως Γεωργικῆς Συνεταιριστικῆς Τραπέζης οὐχὶ ὡς γεωργικῆς ἐπιχειρήσεως Π 36 σ. 352.— Ἐπέκτασις ν. 118|1945 δι' ὑπ' ἀριθ. 21242|1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐπὶ συνεταιρισμῶν καὶ συνεπῶς καὶ γεωργικῶν συνεταιρισμῶν ΑΠ 263 σ. 451.— Εἰδικὴ ρύθμισις τύχης συμβάσεως ἐργασίας διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς προφυλακίσεως τῶν ὑπαλλήλων γεωργικῶν συνεταιριστικῶν ὀργανώσεων· ἀνεφάρμοστον γενικῆς διατάξεως ἄρθρου 5 παρ. 3 ν. 2113 ΑΠ 113 σ. 703.—

Συνήθειαι. Ἐμπορικαὶ· ἰσχὺς Π 11287 σ. 224.

Συνοδοί. Ἐδάφους ἀεροπλάνων· ὑπαλληλικὴ ἰδιότης καὶ ἀποζημίωσις ν. 2112 ΑΠ 278-280 σ. 450, Π 10613 σ. 161.

Σύνταγμα. Ἰσότης· ἔννοια ἄρθρ. 3 Συν|τος ΑΠ 487 σ. 31.— Ἁρμοδιότης διοικήσεως πρὸς ἀντικατάστασιν διοικητικοῦ συμβουλίου σωματείου· μὴ ἀντίθεσις πρὸς ἄρθρ. 11 Συντάγματος· ἔννοια ἄρθρ. 11 περὶ προστασίας δικαιώματος συνεταιρίζεσθαι ΣΕ 734 σ. 83.— Ἀντισυνταγματικότης διατάξεως ἄρθρου 59 παράγρ. 1 ά.ν. περὶ ὀργανισμοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ΣΕ 28 σ. 219, ΣΕ 351 σ. 857.— Ὑποχρεωτικὴ ἀπόλυσις ἰδηγρυδρομικῶν ὑπαλλήλων μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας κατὰ ν. δ. 672|1948· ἀδέσμευτον ἐκ Συντάγματος ΑΠ 261 σ. 401.— Ἐπὶ τῆς συνταγματικότητος ἢ μὴ τοῦ ν. δ. 1254|1949 περὶ ρυθμίσεως φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν· ἀρχαὶ ἰσότητος, προσωπικῆς ἐλευθερίας, ἐλευθερίας ἐργασίας Πλημ. 8432 σ. 498, Εἰσαγγ. Πρωτ. σ. 498, Π 11 σ. 506, Πλημ. 206 σ. 752, Πλημ. 3704 σ. 897, Πλημ. 1747 σ. 897.— Κανὼν ἄρθρ. 8 Συντάγματος· ἔννοια· ἀπαγόρευσις δημιουργίας ἀνισοτήτων ἀνεπιδέκτων δικαιολογήσεως καὶ ἀντικειμένων εἰς τὸ περὶ δικαίου κοινὸν συναίσθημα ΣΕ 667 σ. 815.— Νόμιμος προέλευσις Κυβερνήσεων μετ' ἀπελευθέρωσιν· ρύθμισις θεμάτων κατὰ παρέκκλισιν Συν|τος· συντ. πράξεις 59|45· ἔννοια ὑποβολῆς πρὸς κύρωσιν εἰς Βουλήν· παῦσις ἰσχύος ἀπὸ διαλύσεως Βουλῆς· ἰσχὺς ἀτομικῶν πράξεων ΣΕ 1032 σ. 581.— Ἀντισυνταγματικότης ά. ν. 1324|1949 (προστασία ἀνατήρων κλπ.) ὡς μὴ προελθόντος ἐκ τῶν κατὰ τὸ Σύνταγμα ἁρμοδίων νομοθετικῶν παραγόντων ΣΕ 995 σ. 655.— Κατάρτισις νόμων κατὰ τὸ Σύνταγμα· ἀνεπίτρεπτος ἐκδοσις ἀναγκαστικῶν νόμων, εἰ μὴ μόνον ἐν ὑπάρξει ἀπροβλέπτου καὶ ἐκδήλως ἐπιτακτικῆς καὶ ἀναποτρέπτου ἀνάγκης· ἀκυρότης ά. ν. 1406|1950 καὶ τῆς 11526|1950 ὑπ. ἀποφάσεως ΣΕ 1481 σ. 997, ΣΕ 1279 σ. 688, Π 2987 σ. 1022, πρβλ. Π 1470 σ. 1022, Παρατ. σ. 1021.— Ἀπεργία ἐργατῶν· μὴ προστασία ὑπὸ Συντάγματος δυνατότης ἀπαγορεύσεως διὰ νομοθετικῆς διατάξεως· συνταγματικότης νομοθετικοῦ περιορισμοῦ· ἔννοια ἄρθρ. 4 Συντάγματος περὶ προσωπικῆς ἐλευθερίας Γν. Σ. σ. 963.—Ἀντισυνταγματικότης ά. ν. 1109|1950 περὶ διορισμοῦ Προέδρων Δ. Σ. ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν καὶ ἀκυρότης τῆς 14227|Κ119|1950 ἀποφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ΣΕ 1484 σ. 975.— Νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις ΞΗ ψηφίσματος· ἔκτασις· ἀνεπίτρεπτος θέσις κανόνων δικαίου· ἀκυρότης ἑπομένως ν. δ. 1104|49 κατὰ τὰς νέας διατάξεις αὐτοῦ ΑΠ 516 σ. 1070.

Συντάκται. Βλ. λ. *Ἐφημερίδες.*

Σύνταξις - Συνταξιοῦχοι. Βλ. καὶ λ. *Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, Ταμεῖα.* Συμψηφισμὸς συντάξεως ἢ ἄλλων παροχῶν ἐξ Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου πρὸς ἀποζημίωσιν ν. 551 Π 343 σ. 79.— Ἀνάκλησις συνταξιοδοτικῆς ἀποφάσεως· ὅροι δικαιώματος Διοικήσεως δι' ἀνάκλησιν διοικητικῶν πράξεων ΣΕ 1251 σ. 710.— Συντάξεις καὶ ἐξουσιοδότησις ν. 19|1944 ΣΕ 744 σ. 1008.— Παροχὴ ὑπηρεσίας, ἧς ὁ χρόνος ὑπολογίζεται ὡς συντάξιμος· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς

ἀσφάλιαν κατά τῆς ἀνεργίας Ἐγκ. σ. 36.—

Σφάλματα. Ἐν ἀναγγελίᾳ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας· ἀνεπηρέαστον κύρους Π 533 σ. 714 Π 11083 σ. 743.

Σχέσις δημοσίου δικαίου. Βλ. λ. *Δημοσίου δικαίου σχέσις.*

Σχολεῖα. Βλ. λ. *Ἐκπαιδευτικοί.*

Σωματεῖα Ἀρμοδιότης διοικήσεως πρὸς ἀντικατάστασιν διοικητικοῦ συμβουλίου σωματείου· μὴ ἀντίθεσις πρὸς ἄρθρ. 11 Συντάγματος· ἔννοια ἄρθρου 11 περὶ προστασίας δικαιώματος συνεταιρίζεσθαι ΣΕ 734 σ. 83.— Διορισμὸς ὑπὸ ἐποπτευούσης διοικ. Ἀρχῆς προσωρινῆς διοικήσεως σωματείου μετὰ κήρυξιν ἐκπτώτου τοῦ διοικ. συμβουλίου· δικαίωμα ἀσκήσεως πάντων τῶν κατὰ νόμον καὶ τὸ καταστατικὸν καθηκόντων· ἄρνησις προσωρινῆς διοικήσεως πρὸς σύγκλησιν συνελεύσεως δι' ἄλλον λόγον, πλὴν τῆς ἐνεργείας ἀρχιμερεσιῶν, δὲν εἶναι νόμιμος· ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 26 Α.Κ.· ἐξουσιοδότησις Προέδρου Πρωτοδικῶν Π 139 σ. 134, Παραπ. σ. 135.— Κήρυξις ἐκπτώτου διοικ. συμβουλίου διὰ διαχειριστικὰς ἀνωμαλίας· ἀνεπίτρεπτον ἐπὶ παραβάσεως ἀγορανομικῆς διατάξεως εἰς βάρος τῶν μελῶν σωματείου ΣΕ 1348 σ. 270.—Συναφὴς συμβάσεως διὰ μέσου σωματείου ὡς ἐντεταλμένου ἀντιπροσώπου τῶν μελῶν του· δυνατότης ἐγεροεσίας ἀγωγῶν ἐκ μέρους ἐπαγγελματικοῦ σωματείου πρὸς προστασίαν τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως ἢ πραγματικῆς παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας ἀξιώσεων τῶν μελῶν του· δικαιώματα ἐκ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας· ὅροι ἐγέρσεως ἀγωγῆς καὶ συζητήσεως· προσεπίκλησις μελῶν Π 1449 σ. 326.—Ἀγωγὴ σωματείου διὰ δικαιώματα μελῶν ἐκ συλλ. συμβάσεως· προσεπίκλησις σωματείου πρὸς παρέμβασιν τῶν μελῶν ἐν τῇ δίκῃ Π 2 σ. 258.—Ἀγωγὴ ἐπ' ὀνόματι σωματείου φορτοεκφορτωτῶν, ἐπιδιωκόντος ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὰς εἰς τὰ μέλη του ἀνηκούσας ἀμοιβάς, λόγῳ ἀθετήσεως ὅρου συλλογικῆς συμβάσεως· ἀρμοδιότης Πρωτοδίκου κατὰ διαδικασίαν ν. Γ'ΘΟΛ'· ἀπαραδέκτου συζητήσεως ἄνευ προσεπικλήσεως εἰς παρέμβασιν μελῶν σωματείου Π 1 σ. 615.—Δυνατότης ἀναληψεως ὑποχρεώσεως ἐργοδοτῶν διὰ συλλογικῆς συμβάσεως πρὸς καταβολὴν εἰσφορῶν πρὸς ἀλληλοβοηθητικὸν σωματεῖον οὗ καὶ σύστασις ἀλληλοβοηθητικοῦ σωματείου διὰ συλλογ. συμβάσεως· δικονομικὴ ἀνικανότης τοῦ οὕτω συσταθέντος ὀργανισμοῦ Π 1019 σ. 846, Παραπ. σ. 828.—Ἀναγκαστικὴ τοποθέτησις προσώπων ν. 751|48 ὡς μισθωτοῦ παρὰ σωματείῳ· προϋπόθεσις ἡ ἀπασχόλησις ὑπ' αὐτοῦ προσωπικοῦ τοὐλάχιστον εἴκοσι· παράνομος ἄλλως πρᾶξις διορισμοῦ ΣΕ 753 σ. 159.—Τὰ ὅρια τῆς συνδικαλιστικῆς δράσεως Μελ. σ. 193 ἑπ., 246 ἑπ., 292 ἑπ., 339 ἑπ., 388 ἑπ., 1110.— Καταγγελία δι' ἀνάμιξιν εἰς συνδικαλιστικὴν δράσιν κατάχρησις δικαιώματος Π 1479 σ. 63, Π 4 σ 640.—Ἐργατικὰ συμβούλια ἐπιχειρήσεων· ὁ νέος Βελγικὸς νόμος Μελ. σ. 921.

Σώρευσις. Ἀγωγῶν πολλῶν ἐναγόντων ἐν τῷ αὐτῷ δικογράφῳ· ἐνεργητικὴ νομιμοποίησις Π 281 σ. 359.

Τ

Ταμεῖα.—Γενικὰ θέματα. Ἀσφάλισις προσωπικοῦ ὀργανισμοῦ κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως· ὅροι κανονισμοῦ παροχῶν πρὸς ἀπόληψιν ὑπὸ τοῦ ἠσφαλισμένου βοηθήματος· ἔννοια προσωρινοῦ κανονισμοῦ παροχῶν· ἀπαιτουμένη προϋπόθεσις πρὸς ἀπονομὴν βοηθήματος ΣΕ 167 σ. 29.—Προσωπικῶν ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀνεργίας Ἐγκ. σ. 36.—Συμψηφισμὸς συντάξεως ἢ ἄλλων παροχῶν ἐξ ἀσφαλιστικοῦ ταμείου πρὸς ἀποζημίωσιν ν. 551 Π 343 σ. 79.—Τὰ ὅρια τῆς συνδικαλιστικῆς δράσεως· ἡ θέσις τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως Μελ. σ. 193.—Προστασία ἐκπροσώπων ἠσφαλισμένων παρ' ὀργανισμοῖς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως μισθωτῶν· ὅροι ἀπολύσεως· κρίσις συμβουλίου Κοινων. Ἀσφαλίσεων κλπ. βλ. λ. *Ἀντιπρόσωποι.*— Παροχὴ συντάξεως εἰς μισθωτὸν λόγῳ φυματιώσεως ὑπὸ ἀσφαλιστικοῦ ταμείου· ἀνάκλησις συνταξιοδοτικῆς ἀποφάσεως· δικαίωμα διοικήσεως δι' ἀνάκλησιν πράξεών της· περιορισμὸς ἐκ τῆς ἐπιεικείας καὶ τῶν ἀρχῶν εὐρύθμου καὶ ἀγαθῆς διοικήσεως, ὁσάκις γίνεται μετὰ μακρὸν χρόνον ΣΕ 1251 σ. 710.— Ἰσχύουσα ἀρχὴ ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως εἰς δύο κυρίους ἀσφαλιστικοὺς ὀργανισμούς ΣΕ 283 σ. 812. — Ἐξουσιοδότησις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας διὰ τροποποίησιν ἀσφαλιστικῶν διατάξεων ΝΖ σ. 811, ΣΕ 351 σ. 857, ΝΖ σ. 920.—Ἀντισυνταγματικότης διατάξεως ἄρθρου 59 παράγραφος 1 ά. ν. περὶ ὀργανισμοῦ Ὑπουργ. Ἐργασίας ΣΕ 351 σ. 857.— Προσβολὴ τῆς 14227|Κ. 119|1950 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐκδοθείσης δυνάμει τοῦ ά. ν. 1409|1950· ἀντισυνταγματικότης ά. ν. 1409|1950 καὶ ἀκυρότης ἑπομένως ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ΣΕ 1484 σ. 975.—Δυνατότης ἀναλήψεως ὑποχρεώσεως ἐργοδοτῶν διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας πρὸς καταβολὴν εἰσφορῶν πρὸς ταμεῖον συμβεβλημένης ὀργανώσεως Π 1019 σ. 846, Παραπ. σ. 828.— Ἀδύνατος διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας σύστασις ἀλληλοβοηθητικοῦ σωματείου ἢ ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ· δικονομικὴ ἀνικανότης τοῦ οὕτω συσταθέντος ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ Π 1019 σ. 846, Παραπ. σ. 828.— Σύστασις ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας Γν. Σ. σ. 1051.

Εἰδικὰ Ταμεῖα. Ἐπιβολὴ εἰσφορῶν εἰς βάρος τρίτων ὑπὲρ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ὑγειονομικῶν· ὑποχρέωσις ἐναντι τούτου καὶ τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων πρὸς καταβολὴν ἀξίας ἰατροσήμου ἐπὶ ἰδιοσκευασμάτων ἀγοραζομένων δι' ἀνάγκας του· ἔννοια διατάξεως Συντάγματος ἄρθρ. 3 περὶ ἰσότητος ΑΠ 487 σ. 31.— Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Ἑλληνικοῦ Πυριτιδοποιείου καὶ Καλυκοποιείου· ὅροι συντάξεως· μετὰ πάροδον μακροῦ χρόνου ἄρνησις τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου πρὸς ἀναγνώρισιν μετόχου τινὸς ὡς νομίμως ἐγγραφέντος· ἀντίθεσις πρὸς ἀρχὰς εὐρύθμου καὶ χρηστῆς διοικήσεως ΣΕ 257 σ. 83.—

Κοινά Ταμεία Εισπράξεων Λειτουργείων Αὐτοκινήτων· βλ. λ. ***Αὐτοκίνητα.*** — Τροποποίησις Δι' ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κατ' ἀ. ν. 694|1937 ὀργανισμοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἑταιριῶν Οἰνοποιΐας, Ζυθοποιΐας καὶ Οἰνοπνευματοποιΐας καὶ ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλισιν καὶ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ· ἀκυρότης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὡς ἀντισυνταγματικῆς ΣΕ 28 σ. 219.— Ἀσφάλισις εἰς Ταμεῖον Συντάξεως Προσωπικοῦ Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ Ἑλλάδος· ἀσφαλιζόμενα πρόσωπα· ἐξαίρεσις ὑπαγωγῆς τῶν παρεχόντων εἰς τὰς Τραπέζας ὑπηρεσίας ἢ ἐργασίαν οὐχὶ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα· παροχὴ ὑπηρεσιῶν ὡς ἐκτιμητοῦ ὑπὸ στρατιωτικοῦ συνταξιούχου· ἐκτίμησις ὡς συνιστώσης παροχὴν ὑπηρεσιῶν οὐχὶ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ΑΠ 550 σ. 220.— Ναυτικῶν Ἀπομαχικῶν· ἀνεπίτρεπτον ἀφαιρέσεως τῶν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 357 μισθῶν ἐκ τῆς κατὰ ν. 551 ἀποζημιώσεως συντρεχούσης μετὰ τῆς ἐκ τοῦ Ν. Δ. Τ. συντάξεως Π 1551 σ. 272.—Ναυτικῶν Ἀπομαχικῶν· ἁλιεὺς μὴ ἀπογραφεὶς νομίμως ὡς ἐργάτης θαλάσσης· δὲν θεωρεῖται ἠσφαλισμένος παρὰ τῷ Ν.Α.Τ.· ὑποχρεωτικὴ ἀσφάλισις Ι.Κ.Α Π 122 σ. 519.— Περιλεύσεως ἠσφαλισμένου εἰς ἀνικανότητα καὶ δικαιώματα ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Γενικοῦ Κανονισμοῦ προσωπικοῦ Λ.Ε.Τ.Ε. Π 4887 σ. 318.—Ἀξιώσεις φοροτεχνικῶν ὑπαλλήλων δι' ἀποζημίωσιν ν. 2112 κατ' ἀ. ν. 880|1349 κατὰ Ταμείου Μονίμων Ὁδοστρωμάτων· ἀπαράδεκτον εἰσαγωγῆς κατὰ διαδικασίαν νόμου ΓΨΟΔ Π 7795 σ. 419.—Ἐπαγγελματικὸς χαρακτὴρ δημοσιογραφικῶν ὀργανώσεων καὶ ἀσφάλισις εἰς ταμεῖον ἐκπροσώπων ἐργατικῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων· ὑπαγωγὴ ὁμοίως εἰς τὴν αὐτὴν ἀσφάλισιν καὶ τῶν νομίμως ἀναγνωρισμένων Ταμείων Ἀλληλοβοηθείας Γν. Σ σ. 667.—Ἐπιχ. Ταμ. ἐξόδου γερόντων καὶ ἀνικάνων ἐργατῶν μεταλλείων· ἐξουσιοδότησις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας διὰ τροποποίησιν ἀσφαλιστικῶν διατάξεων ΝΖ σ. 814.—Ἀσφαλιστέα εἰς τὸ Ταμεῖον Ἐπικουρ. Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Ἐστιατορίων κλπ. πρόσωπα· προϋπόθεσις ἡ παροχὴ ἐξηρτημένης ἐργασίας εἰς ἐστιατόρια κλπ., ἀσχέτως ἂν ταῦτα ἀποτελοῦν ἔξάρτημα ἐπιχειρήσεως ξενοδοχείων ὄντων ΣΕ 607 σ. 907.—Ἔννοια ἐξουσιοδοτήσεως ν. 19|1944· καθορισμὸς συντάξεων Ταμείου Νομικῶν Δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως κατὰ ν. 19|1944 ΣΕ 744 σ. 1008.—Ὑποχρεωτικὴ ἀσφάλισις Ταμείου Μεταλλευτῶν καὶ ἐπιρροὴ ἐπὶ τοῦ ἐκ τῶν ἄρθρ. 657, 658 δικαιώματος Π 3107 σ. 1082.— Θέσις σερβιτόρου ἐστιατορίου εἰς ἀργίαν ἄνευ δικαιώματος· ἀξίωσις ἐντεῦθεν καταβολῆς ἀποδοχῶν· κρατήσεις ὑπὲρ ἀσφαλιστικῶν ταμείων Π 2041 σ. 760.— Δημοσίου καὶ ἐφεδρικὰ ἐπιδόματα Ἔγκ. σ. 473.

Ταμεῖον Ἀνεργίας. Κύκλος ἀσφαλιζομένων προσώπων· προϋποθέσεις· ἐξαιρέσεις· ἀσφαλιστικὴ ἱκανότης· ἐπίδομα· διάρκεια· ποσόν· ὑπολογισμός· πρόσληψις μισθωτῶν· εἰσφοραί· συνεργασία μετ' ἄλλων ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν Ἔγκ. σ. 33 ἑπ.— Κύκλος προσώπων ὑπαγομένων εἰς ἀσφάλισιν Ταμείου Ἀνεργίας καὶ προϋποθέσεις ἐφαρμογῆς ν. 118|1945 βλ. εἰς λ. ***Ἀνεργία*** (παράγρ. Α'). — Δικαίωμα ἐπιδοτήσεως μισθωτῶν ἐν συμβάσει ὡρισμένου χρόνου λῆξάσῃ πρὸ ἰσχύος ν.δ. 1255|1949 Ἔγγρ. Υ.Ε σ 86.—Ἐπιδότησις ἀνεργατῶν· κύρωσις ὑπουργικῶν ἀποφάσεων διὰ ν. δ. 1255|1949 καὶ συνέπειαι Ἔγγρ. Υ.Ε σ. 86.—Δικαίωμα ἐπιδοτήσεως τῶν πρὸ ἰσχύος ν. δ. 1255|1949 περὶ τροποποιήσεως ν. 118|45 ἐπιδοτουμένων ἀνέργων· χρόνος ἐπιδοτήσεως Ἔγγρ. Υ.Ε σ 86.—Ἐπιροὴ λήψεως ἐπιδόματος ἀνεργίας ἐπὶ προσβολῆς ἀπολύσεως λόγῳ καταχρήσεως δικαιώματος Π 2878 σ. 208.— Δῶρον ἑορτῶν ἀνέργων Ἐγκύλιος σελὶς 867. — Στράτευσις ἀνέργου μισθωτοῦ λαμβάνοντος ἐπίδομα ἀνεργίας ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας· ἐξακολούθησις παροχῆς ἐπιδόματος καὶ μετὰ στράτευσιν καὶ διάρκεια ἐπιδοτήσεως Π 17 σ. 416.—Ἀφαίρεσις ἐκ μισθῶν ἀκύρως ἀπολυθέντος τῆς ἀποζημιώσεως ν. 2112· μὴ συμψηφισμὸς ἐπιδομάτων Ταμείου Ἀνεργίας Π 548 σ. 601, Παραπ. σ. 601. — Χαρακτηρισμὸς ἐπιχειρήσεως μὴ ἐγγεγραμμένης εἰς τὰ μητρῶα ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐπιμελητηρίων ὡς βιομηχανικῆς καὶ συνεπῶς ὑπαγομένης εἰς ν. 118|1945 δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας· ἀνυπόχρεον καταβολῆς εἰσφορῶν ἀναδρομικῶς· μὴ νόμιμος βεβαίωσις φορολογικῆς ἐνοχῆς Π 344 σ. 657.—Εἴσπραξις εἰσφορῶν ἐργοδοτῶν ὑπὸ Ταμείου Ἀνεργίας διὰ διαδικασίας εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων· ἀνακοπὴ· δικαιοδοσία Προέδρου καὶ Δικαστηρίου Π 211|1950 σ. 637.— Εἰσπρᾶξις εἰσφορῶν Ταμείου Ἀνεργίας· ἐνέργεια εἰσπράξεως εἰσφορῶν κατὰ διαδικασίαν εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων· ἀνεπίτρεπτον αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἐκ τῆς ὑπάρξεως παραλλήλου ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων προσφυγῆς κατὰ τὸν νόμον περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων ΣΕ 1120 σ. 707.— Περικοπὴ ἐπιδόματος ἐκ Ταμείου Ἀνεργίας κατὰ διάρκειαν στρατεύσεως ἀνέργου μισθωτοῦ· δικαιοδοσία δικαστηρίου πρὸς κρίσιν· ἐκδίκασις κατὰ διαδικασίαν ν. 3511 Π 80 σ. 1143. —Ἐπέκτασις ν. 118|1945 εἰς περιφέρειαν Ζακύνθου· ἀριθμὸς ἡμερῶν ἐργασίας δι' ἐπιδοτησιν καὶ καταγγελία συμβάσεως κατ' ἄρθρον 9 ν. 118|1945 Π 2 σ. 1152.

Τεκμήρια. Δικαστικά· ἀποδεικτικὸν μέσον· μέσα συναγωγῆς ΑΠ 288 σ. 513.—Ὑγείας ναυτικοῦ κατ' ἀνάλημψιν ὑπηρεσίας Π 682 σ. 663. — Τεκμήριον ἐκ τοῦ ν. 28|44 ἀνυπαρξιαρμογῆς ἀποδοχῶν μισθωτῶν εἰς τὰ ἐκ τῆς νομισματικῆς μεταρρυθμίσεως ἐπίπεδα τιμῶν· ἀνατροπὴ τοῦ τεκμηρίου ΣΕ 20 σ. 201.— Δάσις ἐπακτοῦ ὅρκου κατὰ διαδικασίαν ν. ΓΨΟΔ δὲν παράγει διάφορον τεκμηρίου καὶ δὲν δεσμεύει ἐφετεῖον· ἀλλοία ἐκτίμησις ἀποδείξεων Π 653 σ. 1094.

Τελεσιδικία. Βλ. λ., ***Δεδικασμένον.***

Τεχνικὸς διευθυντής. Ὑπαλληλικὴ ἰδιότης Π 13 σ. 837.

Τηλεπικοινωνίαι. Μετάταξις προσωπικοῦ Ἀνωνύμου Ἑλλ. Τηλεφωνικῆς Ἑταιρίας εἰς

'Οργανισμόν Τηλεπικοινωνιών' χρόνος τελειώσεως διοικ. πράξεως περί διορισμού Π 318 σ. 265.— Περιέλευσις ήσφαλισμένου είς ανικανότητα και δικαιώματα έκ της έφαρμογής του Γενικού Κανονισμού προσωπικού Α.Ε.Τ.Ε. Π 4887 σ. 318.— Διάλυσις διά ν.δ. 1049|1949 'Ανων. 'Ελληνικής Τηλεφωνικής 'Εταιρίας και αποκατάστασις αύτης δι' 'Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών 'Ελλάδος Π 4887 σ. 318.— Μη υπαγωγή 'Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών 'Ελλάδος είς υποχρέωσιν αναγκαστικής προσλήψεως μισθωτών κατά ν. 751|1948' εκτιμησις λογων εξαιρέσεως από υποχρεωτικής προσλήψεως ΣΕ 667 σ. 845 Π 4842 σ. 466.

Τηλεφωνική 'Εταιρία. Βλ. λ. *Τηλεπικοινωνίαι*.

Τιμαί. Αύξήσεις αποδοχών μισθωτών διά συλλογικών συμβάσεων έργασίας και τιμαί βιομηχανικών προϊόντων Γ'ν. Σ. σ. 177.

Τιμάριθμος. Βλ. και λ. *Νόμισμα*. Αύξησις' μεταβολή συνθηκών' μεταρρύθμισις δικαστικής αποφάσεως επιδικαζούσης περιοδικάς παροχάς ΑΠ 328 σ. 653, 'Αγόρ. Εισαγγ. σ. 653.

Τιμολόγια αμοιβής. Βλ. λ. *Φορτοεκφορτωταί*.

Τοκετός. Μη λύσις συμβάσεως έργασίας δι' άποχής γυναικος εν λοχεία· δικαίωμα μισθού κατ' άρθρ. 657, 658 Α.Κ και γυναικός είς περίπτωσιν άποχής ένεκα τοκετού· απαγόρευσις έργασίας κατά διεθνή σύμβασιν Π 761 σ. 1134.

Τοπική αυτοδιοίκησις. Βλ. λ. *Δήμοι*.

Τοποθέτησις. 'Απολυομένων έκ των τάξεων του στρατού· βλ.λ. *Στράτευσις* (παράγρ. Η).—

Τράπεζαι. Προσωπικόν· ασφάλισις Ταμ.'Ανεργίας 'Εγκ. σ. 37. — 'Εφαρμογή ν. δ. 3602|1946 βάσει ν. 28|1944 περί καθορισμού μισθού τραπεζιτικών υπαλλήλων· υπαγωγή και πρακτικών μηχανικών εργαζομένων παρά Τραπέζαις· ανεφάρμοστον ειδικής υπουργικής αποφάσεως περί αποδοχών πρακτικών μηχανικών ΑΠ 591 σ. 153.—'Ισχύς διαιτητικής αποφάσεως 35|1948 περί αποδοχών τραπεζικών υπαλλήλων· παροχή έργασίας καθ' υπερωρίας Γ'ν.Σ. σ. 175.—Περί του 15 ο|ο επιδόματος των υπηρετούντων είς την Βόρειον 'Ελλάδα τραπεζιτικών υπαλλήλων 'Εγγρ. ΥΕ σ. 767.—'Αγροτική' πρόσληψις προσωπικού δι' υπηρεσίαν εφοδίων εξωτερικού· ενοχικός μετά της Τραπέζης δεσμός Π 281 σ. 11, Π 6 σ. 605.—'Αγροτική' δεν είναι έκ των του άρθρου 12 ν.2113 επιχειρήσεων· ανεφάρμοστον β. δ. 16 'Ιουλ. 1920· εφαρμογή άρθρου 669 Α.Κ. Π 281 σ. 11.—'Αγροτική' έννοια κανονισμού εκτάκτου προσωπικού Π 281 σ. 11.—'Αγροτική' απόλυσις μισθωτού· δικαιοδοσία πειθαρχικών συμβουλίων μετά Θ' ψήφισμα ΑΠ 52 σ. 306.— 'Ανεπίτρεπτος ή θέσις όρου εν τη δηλώσει προς επανάληψιν εργασίας απαστρατευθέντος διά τοποθέτησίν του είς τόπον προτιμήσεώς του άντι του προ της στρατεύσεως· διατάξεις οργανισμού 'Αγροτικής Τραπέζης περί μεταθέσεως Π 150 σ. 266.—'Απόλυσις μισθωτού Τραπέζης 'Ελλάδος δι' έλλειψιν νομιμοφροσύνης· αποζημίωσις ΑΠ 16 σ. 207.— 'Οργανισμός 'Εθνικής Τραπέζης 'Ελλάδος και αποχή μισθωτού εκ της υπηρεσίας Π 4139 σ. 747.— 'Αποζημίωσις θύματος εκ πολεμικών κινδύνων' υποχρέωσις μεταβιβάσεως προς την Τράπεζαν της 'Ελλάδος διά πληρωμήν απαιτήσεων Π 1862 σ. 1048.—'Ασφάλισις είς Ταμείον Συντάξεως Προσωπικού Τραπεζών 'Εθνικής, Κτηματικής και 'Ελλάδος· ασφαλιζόμενα πρόσωπα· εξαίρεσις των παρεχόντων είς τας Τραπέζας υπηρεσίας ή εργασίαν ουχί κατά κύριον επάγγελμα· εκτιμητής στρατιωτικός συνταξιούχος· παροχη υπηρεσιών ουχί κατά κύριον επάγγελμα ΑΠ 550 σ. 220.— Χαρακτηρισμός Γεωργικής Συνεταιριστικής τραπέζης ουχί ως γεωργικής επιχειρήσεως· εφαρμογή ν. 118|45 Π 56 σ. 352.

Τραυματίαι. Βλ. λ. *'Ανάπηροι, Νεοπολεμισταί, Στράτευσις* (παράγρ. Η).

Τροφή. 'Υπολογισμός αμοιβής διά Κυριακάς και επί άξίας είς είδος παροχών· παροχαί κατοικίας και τροφής ΑΠ 340 σ. 586, πρβλ. Παρατ. σ. 585, Π 1563 σ. 713.—'Αποδοχαί ιδιωτ. εκπαιδευτικών· εφαρμογή ειδικών υπουργικών αποφάσεων· δικαίωμα παροχής και άξίας τροφίμων Π 5614 σ. 899.—Συνυπολογισμός άντιτίμου τροφής είς μισθόν κατά διάρκειαν άδείας Π 3249 σ. 1027.—Δικαίωμα ναυτικού κατ' άρθρ. 657 'Εμπορ. Νόμου· συνυπολογισμός και άντιτίμου τροφής Π 682 σ. 663.—Συνυπολογισμός είς αποζημίωσιν ναυτικού εν ναυαγίω και άντιτίμου τροφής Π 1089 σ. 763.— 'Επιτρεπτόν κρατήσεων εκ των εργατικών μισθών άντιτίμου τροφίμων και άλλων ειδών πρώτης ανάγκης, παρεχομένων παρά του εργοδότου Π 18 σ. 257, Π 3249 σ. 1027.

Τροχιόδρομοι. Βλ. λ. *'Ηλεκτρική εταιρία*.

Τυπογράφοι. Βλ. και λ. *'Εφημερίδες*. Λινοτύπαι· ιδιωτ. υπάλληλοι Π 1620 σ. 544.

Τύπος. Βλ. λ. *'Εφημερίδες*.

Υ

Υβριστική συμπεριφορά. Μισθωτού· θεώρησις ως δεδικαιολογημένης αίτίας απολύσεως μετ' αποστράτευσιν 'Επ. Παλ. Πολ. 1 σ. 268.—'Εργοδότου έναντι μισθωτού· συνέπειαι Π 250 σ. 550, Παρατ. σ. 553.— Αί άστικαί συνέπειαι της βαναύσου συμπεριφοράς του εργοδότου έναντι του μισθωτού ΝΖ σ. 533.— Κακοποίησις μισθωτού εν τη άσκήσει έργασίας· θεώρησις ως αποπομπής εκ της εργασίας Π 1671 σ. 551.

Υγιεινή. 'Ανεφάρμοστον διατάξεων περί υγιεινής και ασφαλείας εργατών επί αναγκ. προσλήψεως αναπήρων, τραυματιών και παθόντων εκ κακουχιών επιστρατεύσεως Π 318 σ. 265.—'Η προστασία του εργαζομένου ανηλίκου εν τω ελληνικώ δικαίω ΝΖ σ.289.— Μεταφορά εργοστασίου είς χώρον ανθυγιεινόν και άξίωσις προς παροχήν έργασιών· μονομερής βλαπτική μεταβολή όρων συμβάσεως έργασίας Π 1712 σ. 636.— Τεκμήριον περί υγείας ναυτικού κατ' άνάλυψιν υπηρεσίας Π 682 σ. 663.— Παροχή έργασίας άνευ βιβλιαρίου υγείας· επαγγέλματα εφ' ών ισχύει ο περιορισμός· περίπτωσις μαγείρου· άκυρότης συμβάσεως έργασίας του μη εφοδιασμένου διά βιβλιαρίου υγείας· συνέπειαι Π 1128 σ. 962, Π 3038 σ. 1042.

Υγειονομικοί. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*. Ἀπεριόριστον ὡρῶν ἐργασίας ἀνωτέρου ὑγειονομικοῦ προσωπικοῦ νοσοκομείων Π 11 σ. 853.

Ὑπαιτιότης. Προϋπόθεσις ἀποζημιώσεως ἐκ παραβάσεως συλλογ. συμβάσεως· ἄγνοια συλλογ. συμβάσεως· δὲν ἀποκλείει ὑπαιτιότητα· ἄρθρ. 140—145 Α.Κ. ΑΠ 245 σ. 458, Παρατ. σ. 438.—Ἀξίωσις ναυτικοῦ ἐπὶ μισθοῦ καὶ νοσηλείων ἐκ τοῦ ἄρθρου 357 ἐμπορικοῦ νόμου· συνδυασμὸς δικαιώματος πρὸς ὑπαιτιότητα παθόντος· ἔννοια ὅρου «ὑπαιτιότης» τοῦ ἄρθρου 357 ἐμπορ. νόμου· τραυματισμὸς ναυτικοῦ συνεπείᾳ μέθης Π 617 σ. 519, βλ. καὶ λ. *Ἀμέλεια, Δόλος*.

Ὑπάλληλοι δημόσιοι. Στράτευσις· προστασία ἐκ τοῦ ν. 417|41· προϋπόθεσις ἡ ὕπαρξις συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου κατὰ χρόνον προσκλήσεως ὑπὸ τὰ ὅπλα ΑΠ 53 σ. 204.—Ἀνάθεσις ὑπὸ Θ' ψηφίσματος ἀσκήσεως ἀποκλειστικῆς δικαιοδοσίας πρὸς κρίσιν ἐπὶ τῶν ἐν αὐτῷ παραβάσεων εἰς ἐπιτροπάς· διατήρησις τῆς δικαιοδοσίας ὑπηρεσιακῶν πειθαρχικῶν ὀργάνων πρὸς ἐπιβολὴν ποινῶν διὰ παραβάσεις μὴ προβλεπομένας ἐν τῷ ψηφίσματι· ἀπόλυσις μισθωτοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης ΑΠ 52 σ. 206.— Χρόνος τελειώσεως διοικ. πράξεως περὶ διορισμοῦ Π 818 σ. 265.— Πλήρωσις θέσεως διὰ μετατάξεως· ἀνεφαρμοστον διατάξεως περὶ ἀναγκαστικῆς προσλήψεως ἀποστρατευθέντων· ἐφαρμογὴ μόνον ἐν πληρώσει διὰ διορισμοῦ Γν. Σ σ. 274.— Μὴ ἐπαναφορὰ ἐν ἰσχύϊ διὰ πράξεως Ὑπ. Συμβουλίου 533|49 καὶ τῶν ἄλλοτε ἰσχυόντων ἐπιδομάτων πόλεως διὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους κλπ.· δικαίωμα ἐπιδόματος ἐνοικίου τῶν καθηγητῶν Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης Π 652 σ. 551, Παρατ. σ. 555.— Καθηγηταὶ Πανεπιστημίου· δημόσιοι ὑπάλληλοι Π 652 σ. 554.— Παραγραφὴ προσωπικῶν ἀγωγῶν κατὰ Δημοσίου τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων Π 2727 σ. 662.—Δικηγόροι· ἰδιώτης δημοσίου ὑπαλλήλου Π 2136 σ. 807.— Ἔννοια ἐξουσιοδοτήσεως ν. 19|44 ΣΕ 341 σ. 811, βλ. καὶ λ. *Ἀποδοχαί* (παράγρ. β.)— Προαγωγὴ κατ' ἐκλογὴν μετὰ γνωμοδότησιν ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου· ἔλεγχος ἀπὸ ἀπόψεως ὑπερβάσεως ὁρίων διακριτικῆς ἐξουσίας διοικήσεως ΣΕ 296 σ. 858.—Ἀπονομὴ ἀνωτέρου βαθμοῦ· μὴ θεώρησις ὡς προαγωγῆς εἰς τὸν ἀνώτερον βαθμὸν τῆς ἱεραρχίας ΣΕ 293 σ. 858.—Ἰσχὺς συντακτικῆς πράξεως 59|45· ἔννοια διατάξεως περὶ ὑποβολῆς εἰς Βουλὴν πρὸς κύρωσιν· ἰσχὺς ἀποτελεσμάτων ἐξ ἀτομικῶν βάσει αὐτῆς πράξεων ΣΕ 1032 σ. 584.—Βλ. καὶ λ. *Δημοσίου δικαίου σχέσεις· Νομιμοφροσύνη*.

Ὑπάλληλοι ἰδιωτικοί. Ἔννοια· κριτήρια διακρίσεως ἀπὸ ἐργάτου Π 2597 σ. 123, Π 316 σ. 496, ΑΠ 278 - 280 σ. 450, ΑΠ 288 σ. 513, ΑΠ 389 σ. 643, Π 24 σ. 660, Π 18 σ. 791, Π 13 σ. 837, Π 2706 σ. 850, ΝΖ σ. 959.— Θεώρησις ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου τοῦ παρέχοντος ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν ΑΠ 278 - 280 σ. 450.—Προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς ν. 2112 ἢ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου παροχὴ ὑπηρεσιῶν· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ δημοσίου ὑπαλλήλου παρέχοντος παρεμπιπτόντως ἢ παρέργως ὑπηρεσίας εἰς ἰδιώτας ἢ νομικὰ πρόσωπα ἰδιωτικοῦ ἢ δημοσίου δικαίου Π 6560 σ. 1131, Π 1 σ. 934.— Χαρακτηρισμὸς δι' ἐφαρμογὴν συλλογικῆς συμβάσεως 16|9|1937 ἀδιάφορος ἡ ἀρχικὴ πρόσληψις ὡς ἐργάτου· ἀρκεῖ κατὰ τὸν κρίσιμον χρόνον παροχὴ ἐργασίας ὑπαλληλικῆς ΑΠ 610 σ. 103.— Παραπομπὴ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 16|9|47 εἰς ἄρθρ. 10 ν. 1334· καταβολὴ σωματικῆς καὶ ἐν τινι μέτρῳ πνευματικῆς ἐργασίας· θεώρησις μισθωτοῦ ὡς ἐργάτου ΑΠ 389 σ. 643.—Ἐξάρτησις ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος μισθωτοῦ δι' ἐφαρμογὴν ἀ. ν. 539|1945 περὶ ἀδειῶν ἐκ τῇ φύσεως τῶν ὑπηρεσιῶν· μὴ χρησιμοποίησις τεκμηρίου ἄρθρ. 10 ν. 1284 Π 9597 σ. 123.— Διάκρισις μισθωτοῦ καὶ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου δι' ἐφαρμογὴν ν. 539|45 ΝΖ σ. 859.—Ἔννοια ταῦ ὅρου ὑπάλληλος πρὸς ἐξεύρεσιν ἀριθμοῦ προσωπικοῦ δι' ἐφαρμογὴν ν. δ. 1739|1942 Γν. Σ σ. 137.—Ἔννοια ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου δι' ἐφαρμογὴν τῶν δυνάμει τοῦ ν. 28|1944 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας περὶ ἀποδοχῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων· χαρακτηρίζονται ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι οἱ συγκεντροῦντες τὰ γνωρίσματα ἄρθρου 10 ν. 1284 ΑΠ 288 σ. 513.— Διάκρισις σχέσεως δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου· βλ. λ. *Δημοσίου δικαίου σχέσεις*.—Κριτήριον διαφορᾶς ἀπὸ ἐμπορικοῦ ἀντιπροσώπου· ἐξάρτησις προσωπικὴ Π 6714 σ. 15.— Χαρακτὴρ μισθωτῶν ὁριζομένων δι' ἡμερομισθίου ΝΖ σ. 96, Π 9597 σ. 123, Εἰσαγ. σ. 123, ΑΠ 288 σ. 513, Π 1620 σ. 544, Π 2706 σ. 850, Π 31 σ. 903, Π 3747 σ. 1127.— Ἐπιρροὴ ἀμοιβῆς δι' ἡμερομισθίου· ἔννοια ἀ. ν. 866|1937 Π 2706 σ. 850.—Πότε ὑπαλληλικὴ ἰδιότης ἡμερομισθίων ΑΠ 288 σ. 513, Π 31 σ. 903.—Σχέσις ἡμερομισθίου ὑπαλλήλου Ληξιαρχείου Δήμου, μὴ κατέχοντος ὀργανικὴν θέσιν· τοιαύτη τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου· ἐφαρμογὴ ν. 2112|1920 Π Δρ. 31 σ. 903.—Χαρακτὴρ συνοδοῦ ἐδάφους ἀεροπλάνων Π 10613 σ. 161, ΑΠ 278—280 σ. 450.— Μαθητευόμενος· χαρακτηρισμός, ἀνεξαρτήτως τρόπου καταβολῆς ἀποδοχῶν, ὡς ἐργάτου Π 316 σ. 496.—Δικαστῆραι· ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι Π 1620 σ. 544.—Ὁδηγοὶ αὐτοκινήτων Δήμου· ὑπαλληλικὴ ἰδιότης Π 387 σ. 548.— Κάτοχος τέχνης, ἄνευ θεωρητικῶν γνώσεων· χαρακτηρισμὸς ὡς ἐργάτου· χειριστὴς μηχανῆς Π 524 σ. 660.—Χαρακτὴρ ἀποθηκαρίων Ἀλγ. σ. 776, Π 2699 σ. 890.— Ὑστέρα ἀνάθεσις εἰς μισθωτὸν ἀποθηκάριον ὑπηρετικῆς ἐργασίας θυρωροῦ· ἀδύνατον μειώσεως τῶν ἐκ τοῦ ν. 3112 δικαιωμάτων Π 2699 σ. 890.— Εἰσπράκτωρ Δεφοσείου αὐτοκινήτου· ἰδιωτ. ὑπάλληλος Π 18 σ. 791.— Παροχὴ ὑπηρεσίας τεχνικῆς διευθύνσεως ἐργασιῶν· θεώρησις τοῦ παρέχοντος ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου Π 13 σ. 837.— Προϊστάμενος ὁμάδος ἐργατῶν· χαρακτηρισμὸς ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου Π. Ἀθ. 2706 σ. 850.—Ὑπαλληλικὴ ἰδιότης μαγείρου Π 2938 σ. 901, Π 3249 σ. 1027.—Προϋποθέσεις χαρακτηρισμοῦ ἠλεκτροτεχνίτου ὡς ἰδιωτι-

καθ' ὑπαλλήλου Π 3747 σ. 1127.—Φοροτεχνικοί ὑπάλληλοι· χαρακτήρ· βλ. λ. *Φοροτεχνικοί ὑπάλληλοι.*—Ὑπαλληλική ἰδιότης ὡς λόγος ἐξαιρέσεως μάρτυρος ΑΠ 243 σ. 417.—Ἰσχυρισμὸς περὶ συγγνωστῆς πλάνης περὶ τὸν χαρακτηρισμὸν μισθωτοῦ καὶ κῦρος ἀπολύσεως κατ' ἄρθρ. 9 ν. 118]45 ΑΠ 278—280 σ. 450.

Ὑπερημερία. Βλ. καὶ λ. *Ἐργασίας σύμβασις.* Ἐργοδότου περὶ τὴν καταβολὴν ἀποδοχῶν· συνέπειαι Π 31 σ. 903, Π 3315 σ. 1072.—Ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν· συνέπειαι Π 22889 σ. 71, Π 857 σ. 314, Π 484 σ. 111, Π 2006 σ. 633, Π 1712 σ. 636, Π 1877 σ. 657, Π 2690 σ. 840, Π 3250 σ. 987.—Μισθωτοῦ ὑπηρεσιῶν περὶ τὴν ἀποδοχὴν αὐτῶν· δικαίωμα μισθοῦ· οὐχ ὑποχρέωσις παροχῆς ἐν ἄλλῳ χρόνῳ Π 484 σ. 111.—Ὑπερημερία δανειστοῦ μετὰ ὑπερτίμησιν ἀλλοδαποῦ νομίσματος· ἄρθρ. 292 Α.Κ· μεταβολὴ ἐπισήμου τιμῆς ξένου νομίσματος κατόπιν ὑποτιμήσεως δραχμῆς διὰ τῆς 801]1949 πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κυρωθείσης διὰ ν. δ. 1159]1949· ἐκπλήρωσις παροχῆς ὑπὸ ὀφειλέτου· ἀπόσβεσις ἐνοχῆς διὰ καταθέσεως Π 2511 σ. 170, Παρατ. σ. 171.—Μισθοὶ ἐξ ὑπερημερίας ἐργοδότου περὶ ἀποδοχὴν ὑπηρεσιῶν· ἀναμοιβιάτης εἰρηνοδίκου κατὰ διαδικασίαν ν. 3514 Π 620 σ. 368.

Ὑπερωρίαι. Ἀμοιβαὶ ἐκ παροχῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια Γνμδ. γνθ. σ. 227.—Ὑποχρεώσεως ἐκ τοῦ ἄρθρου 659 Α.Κ διὰ παροχὴν ἐργασίας ἐπὶ πλέον συμφωνηθείσης ἢ συνήθους· ἀξίωσις ἐντεῦθεν ἀμοιβῆς ἐκ τῆς συμβάσεως· ἀνεπηρέαστον ἀξιώσεως ἐξ ἀπαγορευτικῆς περὶ ἐργασίας διατάξεως Π 6190 σ. 786.—Ἀξίωσις συμπληρωματικῆς ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν ὑπὲρ τὴν συνήθη κατ' ἄρθρον 659 Α.Κ· ὑπολογισμὸς ἀμοιβῆς Π 11 σ. 858.—Παροχὴ ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια· δικαίωμα συμπληρωματικῆς ἀμοιβῆς κατ' ἄρθρον 659 Α.Κ· δικαίωμα καὶ ἐν ὑπερβάσει δι' ἀτομικῆς συμβάσεως τῶν ὁρίων μισθοῦ διαιτητικῆς ἀποφάσεως καὶ συλλογικῆς συμβάσεως Π 8235 σ. 981.—Μὴ ἀνηθικότης παροχῆς ἐργασίας καθ' ὑπερωρίαν· εἰσαγωγὴ σχετικῆς ἀγωγῆς κατὰ διαδικασίαν ν. Γ'ΘΟΔ Π 801 σ. 998.—Τινὰ ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 659 Α.Κ ΝΖ σ. 619.—Ἀποδοχαὶ τραπεζικῶν ὑπαλλήλων· παροχὴ ἐργασίας καθ' ὑπερωρίαν Γν. Σ. σ. 175.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ προσωπικοῦ Παιδοπόλεων κατ' ἀ. ν. 1427]1950 Π 253 σ. 407.—Διάρκεια ἐργασίας προσωπικοῦ βιομηχανικῶν ἐργασιῶν ἐργαζομένου κατ' ἐναλλαγήν· ἀμοιβαὶ ἐξ ὑπερωριῶν Π 2738 σ. 658.—Μὴ συνυπολογισμὸς εἰς ἐπιδόματα ν. 3514 ἀποζημιώσεως δι' ἐργασίαν ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια ἐργασίας Π 1258 σ. 662, Π 2125 σ. 761.—Ἀμοιβαὶ ἐξ ὑπερωριῶν προσωπικοῦ Σ.Π.Α.Π Π 1666 σ. 855.—Ὑπερωρία ὑπαλλήλων Δήμων καὶ ἀξίωσις ἀποζημιώσεως· ὅροι Π 706 σ. 1003.—Ἀκυρότης συμβάσεως περὶ παροχῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια Π 43 σ. 741, Π 801 σ. 998, Π 1603 σ. 554.—Παροχὴ ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια· ἀξίωσις ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ Π 998 σ. 339, Π 1344 σ. 460, Π 1603 σ. 554, Π 1440 σ. 663, Π 43 σ. 741, Π 11 σ. 858, Π 2988 σ. 901, Π 2525 σ. 950, Π 801 σ. 998, Π 13 σ. 1000.—Ἀξίωσις ἐκ παροχῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὰς νομίμους ὥρας· ἀνεφάρμοστον διαδικασίας ν. Γ'ΘΟΔ Π 1344 σ. 460, Π 1603 σ. 554, Π 1440 σ. 663, Π 43 σ. 741, Π 11 σ. 858, Π 2988 σ. 901, Π 2525 σ. 950, Π 801 σ. 998. Contra: Π 801 σ. 998.—Ἀξίωσις ἀμοιβῆς διὰ νομίμως παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν· παραδεκτὴ πρὸς ἐκδίκασιν κατὰ διαδικασίαν ν. Γ'ΘΟΔ Π 2525 σ. 950.—Βάσις ὑπολογισμοῦ ἀμοιβῆς διὰ παροχὴν ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια Π 998 σ. 339, Π 2128 σ. 739.—Ἀκυρότητες ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ ΝΖ σ. 1 ἑπ.—Ὑπηρεσία κρατικῆς ἐκμεταλλεύσεως αὐτοκινήτων (Υ.Ε.Κ.Α.), βλ. λ. *Αὐτοκίνητα.*

Ὑπηρέται. Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας· β. δ. 16 Ἰουλ. 1920· βλ. λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. Ι). — Οἰκόσιτοι· ὅροι ὑπαγωγῆς εἰς Ταμ. Ἀνεργίας Ἐγκ. σ. 86.—Χαρακτηρισμὸς νυκτοφύλακος ὡς ὑπηρέτου Π 281 σ. 11. — Προστασία διὰ τοῦ ἀ. ν. 547]1937 καὶ τοῦ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων Π 427 σ. 130. — Μὴ ὑπαγωγὴ ἀποζημιώσεως ὑπηρετρίας κατὰ δικαίαν καὶ εὔλογον κρίσιν εἰς ν. 18]1944 περὶ νομισματικῆς διορυθμίσεως Π 19 σ. 756, πρβλ. Π 2714 σ. 497.—Ἀξίωσις ὑπηρετρίας περὶ ἀποζημιώσεως διὰ μὴ παρασχεθεῖσαν ἐνδυμασίαν Π 2714 σ. 497.

Ὑπογραφή. Καταίρισις καὶ ὑπογραφὴ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας κατ' ἀ. ν. 1367]1938 Π 18 σ. 695.

Ὑποδηματεργάται. Κανονιστικὸς ὅρος συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑποδηματεργατῶν· παροχὴ ἐργασίας εἰς ἐργάτας ἐκτὸς τοῦ καταστήματος· παράβασις ὑπὸ ἐργοδότου καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως ὑποδηματεργατῶν Π 6727 σ. 26.—Βοηθοὶ ὑποδηματεργατῶν· μετὰ τίνος ἡ σχέσις ἐργασίας· τίς ὑπόχρεως εἰς καταβολὴν ἐπιδομάτων μισθοῦ Π 3334 σ. 1002, Π 910 σ. 1044, Π 97 σ. 1044, Π 4198 σ. 1045.

Ὑποθηκοφύλακες. Ἀνεφάρμοστον ν. 751]48 ἐπὶ ἀμίσθων ὑποθηκοφυλάκων κλπ. Γν.Σ. σ.764.

Ὑποκατάστημα. Ὑπολογισμὸς ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ εἰς κεντρικὸν κατάστημα καὶ ὑποκαταστήματα ἐπιχειρήσεως δι' ἐφαρμογὴν ν. 751]1948 ΣΕ 185 σ. 848.

Ὑπουργοὶ - Ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις. Ἀνάγκη ἐκδόσεως ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δι' ἀπαλλαγὴν ἐργοδότου ἀπὸ ἐπιδομάτων ν. 3514 ἐν ὁριστικῇ διαλύσει ἐπιχειρήσεως Π 1060 σ. 461, Π 2643 σ. 851, Π 1797 σ. 943, Π 2976 σ. 1086.—Κοινὴ ἀπόφασις Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Μεταφορῶν καὶ οὐχὶ μόνον τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δι' ὑπαγωγὴν προσωπικοῦ Ἑλλην. Ἠλεκτρ. Σιδηροδρόμων εἰς ἀσφάλισιν Ὀργαν. ἀντιφυματικῆς ἀσφαλίσεως Γν. Σ σ. 618.—Ἀποζημίωσις διὰ παράβασιν συλλογ. συμβάσεως· οὐ κατάπτωσις διὰ παράβασιν ὑπουργικῆς ἀποφάσεως Π 1421 σ. 734.—Βραδεῖα ἔκδοσις ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ συνέπειαι Π 5614 σ. 899.—

Κύρος τῆς περὶ συστάσεως τῆς Υ.Ε.Κ.Α ὑπουργικῆς ἀποφάσεως· κύρωσις διὰ ν. 385|1947 καὶ 1422|1949 Π 552 σ. 930.— Ἀντισυνταγματικότης ἀ. ν. 1409|1950 καὶ ἀκυρότης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως 14227|Κ119|1950 ΣΕ 1481 σ. 975.— Ἐξουσία Ὑπουργοῦ Ἐφοδιασμοῦ πρὸς καθορισμὸν φιλοδωρήματος δι' ἀγορανομικῶν διατάξεων Π 43 σ. 1002.— Ἀνεπίτρεπτον παραιτήσεως ἀπὸ δικαιώματος μισθοῦ ἐξ ὑπουργ. ἀποφάσεως Π 43 σ. 1002.— Ἐξουσία Ὑπουργοῦ Ἐργασίας διὰ τροποποίησιν ἀσφαλιστικῶν διατάξεων· συνταγματικότης ἢ μὴ ἄρθρ. 59 § 1 ἀ. ν. περὶ ὀργανισμοῦ Υπ. Ἐργασίας ΣΕ 354 σ. 857, ΝΖ σ. 814, ΝΖ σ. 920.— Καθορισμὸς ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Σ.Π.Α.Π ὑπὸ μόνου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν· ἀκυρότης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως· ὑστέρα κύρωσις δι' ἀ. ν. 983.1949 Π 5277 σ. 989.— Τὸ κῦρος ὑπ. ἀποφάσεων δι' ὧν ὁρίζονται ἀνώτατα ὅρια ΝΖ σ. 730.— Ἡ πρὸς ἀλλήλους σχέσις τῶν ρυθμιστικῶν τῶν μισθῶν κανόνων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ΝΖ σ. 1065.— Ἰσχὺς ὑπουργ. ἀποφάσεως κατὰ ν. 28|1944· μέθοδος καθορισμοῦ ἀποδοχῶν δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων κατὰ ν. 28|1944· προϋποθέσεις τὸ συμφέρον τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας· κατισχυσις ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἔναντι τῆς διαιτητικῆς ἀποφάσεως καὶ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας· ἐφαρμογὴ δ. ἀ. 49253|1947 Π 5282 σ. 978.— Ἀνεπίτρεπτον καταργήσεως δι' ὑπουργ. ἀποφάσεως καθωρισμένων προηγουμένως δικαιωμάτων μισθωτῶν ἐκ συλλ. συμβάσεων ἐργασίας· δυνατότης μόνον ἀναπροσαρμογῆς μισθῶν Π 24 σ. 1083. Παρατ. σ. 1065· βλ. καὶ λ. *Ἀποδοχαί* (παράγρ. Β), *Δῶρον*, *Ὧραι ἐργασίας*.—

Φ

Φαρμακοποιοί. Πλοίων· ὅροι προσλήψεως Γ'ν. Σ. σ. 1098.

Φιλοδωρήματα. Ἀμειβόμενοι διὰ δῶρον ἑορτῶν Ἐγκ. σ. 367, Π 43 σ. 1002.— Ἐξουσία Ὑπουργοῦ Ἐφοδιασμοῦ πρὸς καθορισμὸν φιλοδωρήματος δι' ἀγορανομικῶν διατάξεων Π 43 σ. 1002.

Φορολογία. Ὑποχρέωσις ὑποβολῆς ἀτομικῶν δηλώσεων φόρου ΣΤ' κατηγορίας καὶ παροχῆς στοιχείων ὑπὸ τῶν διαφόρων ὑπηρεσιῶν Ἐγκ. σ. 368.—Μὴ νόμιμος βεβαίωσις φορολογικῆς ἐνοχῆς· συνέπειαι Π 244 σ. 637.—Χαρακτηρισμὸς τέλους χαρτοσήμου ὡς φόρου· φορολογία νομικοῦ γεγονότος ἐγγράφου ἐξοφλήσεως καὶ ὄχι εἰσοδήματος· τίς ὑπόχρεως εἰς καταβολὴν τέλους χαρτοσήμου ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως Π 4158 σ. 1145.

Φορτοεκφορτωταί. Σημειωταὶ ἐμπορευμάτων καὶ ἐργάται· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλισιν Ταμ. Ἀνεργίας· διακρίσεις· Ἐγκ. σ. 36.—Καθορισμὸς ὅρων ἐργασίας φορτοεκφορτωτῶν· θέμα ἀποκλειστικῆς κανονιστικῆς ἁρμοδιότητος Ἐπιτροπῶν Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτώσεων· ἀναρμοδιότης Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας· ἀκυρότης σχετικῶν ἀποφάσεων ΣΕ 27 σ. 151.— Ἀκυρότης ὑ. ἀ. 18337|2143|1948 ὡς πρὸς ἀναδρομικὴν ἰσχὺν αὐτῆς· δικαίωμα ἀναδρομικῆς ἀμοιβῆς δυνάμει εἰδικῆς συμφωνίας Π 2 σ. 258.— Δῶρον ἑορτῶν Ἐγκ. σ. 367.— Ρύθμισις φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν ξηρᾶς· σκοπὸς ν. δ. 1251|1949· προστασία γενικωτέρου κοινωνικοῦ συμφέροντος· ἁρμονία πρὸς συνταγματικὰς διατάξεις περὶ ἰσότητος καὶ προσωπικῆς ἐλευθερίας Πλημ. 8492 σ. 408, Εἰσαγγ. Πρότ. σ. 408, Πλ.. 3704 σ. 897.— Συνταγματικότης ν. περὶ φορτ]ῶν ξηρᾶς· διατάξεις ν. δ. 1254|1949, ἐφ' ὅσον περιορίζουν τὴν ὑπὸ ἐργοδότου δι' ἰδίων του ἐργατῶν ἐξ ἀποθηκῶν τοῦ ἐργοστασίου φόρτωσιν, εἶναι ἀντισυνταγματικαί Π 11 σ. 506.— Νομοθετικοὶ περιορισμοὶ φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν κατὰ ν. δ. 1254|49· ἀντισυνταγματικότης Πλημ. 298 σ. 752.— Σκοπὸς ν. δ. 1254|1949· δημοσίας τάξεως· θεώρησις ὡς συνταγματικοῦ ἀντισυνταγματικότης μόνον διατάξεως περὶ ἀνωτάτου ὁρίου ἀναγκαιοῦντος ἀριθμοῦ ἐργατῶν διὰ τὴν ἔκδοσιν περιωρισμένου ἀριθμοῦ βιβλιαρίων φορτοεκφορτωτῶν Πλημ. 1747 σ. 897.— Ποινικὸν ἀδίκημα ἐκ φορτοεκφορτωτικῶν νόμων· διατήρησις ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων φορτοεκφορτωτῶν μετὰ ν. δ. 1254|1949· ἔννοια ν. δ. 1255|1949· περιορισμοὶ ἀνωτάτου ὁρίου ἡλικίας φορτοεκφορτωτῶν καὶ πιστοποιητικοῦ νομιμοφροσύνης· ἀφορῶν εἰς τοὺς ἐφ'

εξῆς αποκτῶντας επαγγελματικὰ βιβλιάρια Πλημ. 8493 σ. 410, πρβλ. Εἰσαγγ. Πρότ. σ. 410.— Ἀνεφάρμοστον διατάξεων ν. δ. 1234|1949 περὶ προσόντων φορτοεκφορτωτῶν καὶ περὶ ὁρίου ἡλικίας ἐπὶ ἐφωδιασμένων προ αὐτοῦ δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου φορτοεκφορτωτῶν Γν. Σ. σ. 566.— Χρησιμοποίησις ὑπὸ ἐργοδότου διὰ φορτοεκφορτώσεις ἐργατῶν μὴ ἐφωδιασμένων δι' ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος δὲν συνιστᾷ ποινικὸν ἀδίκημα Πλημ. 296 σ. 752.— Φορτοεκφορτωτικαὶ ἐργασίαι εἰς λιμένας κατὰ ν. 5167|1931 ρύθμισις τιμολογίων ἀμοιβῆς· ἀκυρότης ἀντιθέτων συμφωνιῶν· διενέργεια διὰ φορτοεκφορτωτῶν ἐφωδιασμένων διὰ βιβλιαρίων ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος· ἐπέκτασις καὶ εἰς φορτοεκφορτωτὰς ξηρᾶς· ποία νοεῖται κατὰ νόμον ὡς φορτοεκφορτωτικὴ ἐργασία ΑΠ 380 σ. 805.— Ἔννοια ἄρθρ. 3 παρ. 4 δ|τος 4.3.1932· καθῆκον ἐπιτροπῶν ρυθμίσεως φορτοεκφορτώσεων ἡ διαιτητικὴ μόνον ἐπίλυσις τῶν διαφορῶν· δικαιοδοσία πάντοτε Εἰρηνοδίκου κατὰ διαδικασίαν ν. Γ'ΘΟΔ καὶ δικαίωμα προσφυγῆς ἐνδιαφερομένων καὶ μετὰ παράλειψιν διαιτητικῆς διὰ τῶν Ἐπιτροπῶν ἐπιλύσεως τῆς διαφορᾶς ΑΠ 536 σ. 1149.— Ἁρμοδιότης ἐπιτροπῶν φορτοεκφορτώσεων λιμένων πρὸς καταλογισμὸν τιμῶν ὑπὸ λιμενεργατῶν Γν. Σ. σ. 908.

Φυλάκισις. Ἀποχὴ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας λόγῳ συλλήψεως ἢ φυλακίσεως· τύχη συμβάσεως ἐργασίας καὶ δικαιώματος μισθοῦ Π 2619 σ. 210, ΑΠ 299 σ. 632, Εἰσαγ. σ. 631, Εἰρ. 78 σ. 894.—Στρατιωτικοῦ συνεπειαι Π 21 σ. 133.—Συνέχισις καταβολῆς ἐπιδόματος ἀσθενείας Ι.Κ.Α εἰς τοὺς ἐν φυλακίσει τελοῦντας ἠσφαλισμένους Ἐγκ. σ. 573. —Σύλληψις ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ὑπὸ στρατιωτικῶν ἀρχῶν· ἐκουσία ὑπὸ ἐργοδότου ἐπαναπρόσληψις μετὰ θητείαν ἐπιστροφὴν του ἐκ τῆς Μακρονήσου· προϋποθέσεις δικαιώματος μὴ δεδουλευμένων ἀποδοχῶν Γν. Σ. σ. 176.

Φύλαξ. Βλ. λ. *Νυκτοφύλαξ*.

Φυματικοί. Παραγραφὴ δικαιωμάτων ἐκ προστασίας φυματικῶν ἐργατῶν θαλάσσης Γν. Σ. σ. 909. — Προστασία φυματικῶν κλπ. ἐργατῶν θαλάσσης ὑπὸ τοῦ Οἴκου τοῦ Ναύτου· προϋπόθεσις προστασίας· εἰδικῶς διὰ τοὺς μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἀπογραφέντας Δωδεκανησίους Γν. Σ. σ. 963. — Ἀνάπτηροι· ἄδεια λουτροθεραπείας Π 2265 σ. 957.

Χ

Χαρτόσημον. Χαρακτηρισμὸς τέλους χαρτοσήμου ὡς φόρου· φορολογία νομικοῦ γεγονότος ἐγγράφου ἐξαρλήσεως καὶ ὄχι εἰσοδήματος· εἰς ὑπόχρεως εἰς πληρωμὴν τέλους χαρτοσήμου ἐξαρλητικῶν ἀποδείξεων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων Π 4156 σ. 1145.

Χειριστὴς μηχανῆς. Ὑπαλληλικὴ ἰδιότης μισθωτοῦ· κάτοχος τέχνης, ἄνευ θεωρητικῶν γνώσεων· χαρακτηρισμὸς ὡς ἐργάτου· χειριστὴς μηχανῆς Π 524 σ. 660.

Χημικοί. Ἐφαρμογὴ ἀποφ. 14|1948 Πρωτ. Ἐπιτρ. Διαιτησίας Ἀθηνῶν περὶ ἀποδοχῶν διπλωματούχων χημικῶν· δέσμευσις καὶ Αὐτονόμου Συναφ. Ὀργανισμοῦ· ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 19258|47 ἐπὶ προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων μισθοδοτουμένων δι' ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ Π 4042 σ. 592.—Ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 28|1948 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας περὶ καθορισμοῦ μισθοῦ διπλωματούχων μηχανικῶν καὶ χημικῶν Π 4047 σ. 645.

Ω

Ὧραι ἐργασίας. Βλ. καὶ λ. *Κυριακή, Νυκτερινὴ ἐργασία, Ὑπερωρίαι*. Τρόποι καθορισμοῦ· ἀκυρότητες ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ ΝΖ σ. 1.— Νόμιμος δι' ἀτομικῆς συμβάσεως συντόμευσις ὡραρίου ἐργασίας· δικαίωμα ὁλοκλήρων ἀποδοχῶν· ἀνεμπόδιστον ἐξ ὅρου συλλογικῶν συμβάσεων 4.11.47· ἀκυρότης ὅρου περὶ ἡμερομισθιακῶν προθεσμιῶν, ὡς ἀντικειμένου πρὸς τὸν νόμον Π 2551 σ. 30.— Συγχωρητὸς ὁ δι' ἀτομικῆς συμβάσεως περιορισμὸς χρόνου ἀπασχολήσεως μισθωτοῦ εἰς χρονικὰ ὅρια μικρότερα τῶν νομίμων· ἀνάλογος ἐντεῦθεν καθορισμὸς μισθοῦ κατὰ συλλ. συμβ. ἐργασίας· ἐξαίρεσις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 16.9.1937 Π 1891 σ. 697. —Ἀνηλίκων ΝΖσ.289.—Ὑπουργικὴ ἀπόφασις καθορισμοῦ ὡρῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων διὰ καταργήσεως τῆς κατὰ Σάββατον μεταμεσημβρινῆς ἐργασίας· ἀκυρότης ὁμοδιότης Ὑπουργοῦ ἐργασίας πρὸς καθορισμὸν ὡρῶν λειτουργίας καταστημάτων ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ νόμου ΣΕ 936 σ. 649.— Διάρκεια ἐργασίας προσωπικοῦ βιομηχανικῶν ἐργασιῶν ἐργαζομένου κατ' ἐναλλαγήν· ἀμοιβαὶ ἐξ ὑπερωριῶν Π 2738 σ. 658. — Καθορισμὸς ὡρῶν ἐργασίας εἰς τὰ ὀρυχεῖα· ἐπιτρεπτὴ ἐργασία κατὰ τὴν νύκτα τῆς Παρασκευῆς πρὸς τὸ Σάββατον Π 252 σ. 950, Π 6190 σ. 786.—Ὧραι ἐργασίας προσωπικοῦ νοσοκομείων· ἀπεριόριστον ὡρῶν ἐργασίας ἀνωτέρου ὑγειονομικοῦ προσωπικοῦ Π 11 σ. 853.— Ὧραι ἐργασίας ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων ΝΖ σ. 865. — Καθορισμὸς ὡρῶν ἐργασίας ΝΖ σ. 921. — Κατάργησις διὰ ν. 2269|1920 ἐξουσιοδοτήσεως ἄρθρ. 2 ν. Γ'ΘΟΔ' περὶ καθορισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας· ἀναγκαία δι' ἔκδοσιν διατάγματος κατ' ἄρθρ. 6 ν. 2269|1920 ἡ προηγουμένη γνωμοδότησις ἐργατικῶν καὶ ἐργοδοτικῶν ὀργανώσεων· ἔλεγχος ὑπὸ δικαστηρίου τοῦ κύρους διατάγματος Π 333 σ. 944, Παρατ. σ. 921. —Νομοθ. ἐξουσιοδότησις πρὸς καθορισμὸν ὡρῶν ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 9 ν. Γ'ΘΟΔ' ἐπέλευσις ν. 2269|1920· ἰσχὺς προηγουμένης ἐξουσιοδοτήσεως· κῦρος διατάγματος 28|29 Ἀπριλίου 1937 περὶ ἐπεκτάσεως ὀκταώρου ἐργασίας εἰς ὑφαντουργεῖα κλπ.· ἔκδοσις ἐντὸς ἐξουσιοδοτήσεως Π. Παιρ. 395 σ. 946, Παρατ. σ. 921. — Κῦρος διαταγμάτων περὶ καθορισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας Γν. γνθ. σ. 269.

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟΝ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΕΙΣΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΚΛΠ. (*)

Α' Συμβουλίου Επικρατείας

1949

167 — 29
257 — 83
375 — 32
934 — 83
1277 — 214
1303 — 271
1348 — 270
1459 — 212
2011 — 162
2018 — 164

1950

27 — 151
28 — 219
49 — 201
51 — 149
168 — 360
169 — 706
185 — 848
202 — 858
205 — 784
236 — 858
243 — 858
282 — 812
341 — 811
354 — 857
607 — 907
614 — 491
643 — 847
658 — 878
667 — 845
725 — 1008
736 — 1009
744 — 1008
747 — 958
753 — 959
764 — 957
935 — 709
936 — 649
942 — 907
995 — 655
1032 — 584
1048 — 705
1120 — 707
1279 — 688
1481 — 997
1484 — 975
2251 — 710

Β' Αρείου Πάγου

1949

485 — 56
487 — 31
494 — 10
545 — 9
550 — 220
555 — 105
568 — 81
578 — 160
579 — 78
582 — 107
584 — 169
590 — 76
591 — 153
597 — 58
596 — 157
611 — 159
616 — 152

1950

5 — 223
16 — 207
22 — 155
46 — 165
52 — 206
53 — 204
74 — 166
75 — 166
97 — 199
100 — 222
101 — 296
103 — 365
118 — 351
126 — 298
135 — 349
137 — 174
148 — 22
186 — 345
199 — 397
215 — 354
217 — 356
221 — 347
222 — 364
225 — 362
227 — 453
243 — 417
245 — 458
246 — 420
247 — 447
248 — 562
261 — 401
263 — 451
274 — 510
278 — 280 — 450
288 — 513
295 — 511
299 — 632
309 — 516
311 — 645
314 — 591
328 — 653
340 — 586
363 — 648
380 — 803
388 — 611
389 — 643
393 — 589
394 — 704
407 — 810
409 — 788
411 — 694
413 — 703
414 — 690
446 — 690
450 — 701
471 — 977
486 — 1020
488 — 1040
495 — 1087
505 — 1069
510 — 1089
511 — 1025
516 — 1070
518 — 1139
520 — 1096
521 — 1137
531 — 1136
536 — 1149
564 — 1121

Γ' Εφετείων

1. Αθηνών

1949

1554 — 321
2042 — 120

2. Πατρών

1011|1950 — 737

Δ' Πρωτοδικείων

1. Αγρινίου

Τακτικαί

1949

291 — 12
297 — 261

2. Αθηνών

α' Προεδρικαί

1949

4431 — 73
4653 — 81
4924 — 129

1950

97 — 1044
116 — 315
150 — 266
620 — 363
626 — 414
910 — 1044
1001 — 414
1036 — 413
1066 — 461
1258 — 662
1295 — 463
1518 — 716
1532 — 559
1797 — 943
1814 — 800
2090 — 799
2113 — 650
2114 — 716
2125 — 761
2250 — 809
2277 — 809
2643 — 851
2716 — 905
2718 — 892
2835 — 905
2976 — 1086
3339 — 1185
3376 — 1006
3405 — 1092
3998 — 1046
3448 — 1039
4198 — 1045
4842 — 466
6851 — 646

β' Τακτικαί

1949

2154 — 1069
2551 — 1009
2738 — 658
5232 — 885
6714 — 15
6727 — 26
7790 — 27
7795 — 419
9167 — 85
9181 — 1007
9329 — 255
9501 — 75
9551 — 20
9597 — 123
9773 — 113
9844 — 60
9860 — 60
10219 — 508
10513 — 161
11089 — 854
11109 — 561
11107 — 895
11224 — 418
11237 — 224

1950

502 — 903
626 — 661
1600 — 540
1656 — 855
1708 — 832
1862 — 1048

(*) Ο πρώτος αριθμός δηλοί τον τής αποφάσεως και ο δεύτερος την σελίδα.

1877 — 657
1883 — 420
2122 — 553
2123 — 835
2695 — 599
2700 — 493
2706 — 850
2714 — 497
2726 — 717
2727 — 659, 662
3303 — 713
3618 — 655
3647 έως 3675 — 791
3717 — 887
3727 — 883
4042 — 592
4047 — 645
4139 — 747
4635 — 994
4636 — 1000
4673 — 656
5277 — 939
5282 — 978
5614 — 899
6185 — 1094
6190 — 786
6339 — 762
6381 — 1047
6485 — 1043
6560 — 1131
6635 — 949
6644 — 1004
7184 — 798
8151 — 935
8235 — 981
8595 — 928
11083 — 743
11090 — 543

3. Βόλου

Τακτικαί

244|1950 — 637

4. Ἡρακλείου

α'. Προεδρικαί

262|1950 — 810

β'. Τακτικαί

683|1950 — 539

5. Θεσ)νίκης

α'. Προεδρικαί

21|1949 — 133
17|1950 — 1416

β'. Τακτικαί

2289 — 19
2619 — 210

1950

100 — 168
652 — 554
1750 — 1092

6. Καβάλας

α'. Προεδρικαί

205|1950 — 843

β'. Τακτικαί

216|1950 — 1150

7. Καλαμῶν

Τακτικαί

801|1950 — 984, 998

8. Κερκύρας

Τακτικαί

43|1949 — 263

9. Λεβαδείας

Τακτικαί

13|1950 — 501

10. Μυτιλήνης

α'. Προεδρικαί

1949

343 — 79
427 — 130

1950

122 — 519

11. Πατρῶν

α'. Προεδρικαί

1949

149 — 82
886 — 132

1950

221 — 461

β'. Τακτικαί

1950

36 — 352
706 — 1003

12. Πειραιῶς

α'. Προεδρικαί

1949

139 — 134

1950

582 — 951
617 — 519
1053 — 796
1145 — 761

β'. Τακτικαί

1949

2186 — 22
2511 — 170
2572 — 61
2750 — 269
2878 — 208
2889 — 71
2898 — 322

1950

387 — 548
681 — 563
682 — 663
986 — 692
1019 — 846
1421 — 734
2015 — 888

13. Ῥεθύμνης

Τακτικαί

169|1950 — 990

14. Σερρῶν

Προεδρική

80|1950 — 1143

15. Χαλκίδος

Τακτική

178β|1949 — 300

Ε'. Πρωτοδίκου

Διαδικασίας

ν. ΓΘΟΔ

1. Ἀργινίου

1|1950 — 260

2. Ἀθηνῶν

1949

4087 — 136
4223 — 136
4327 — 174
4512 — 127
4584 — 67
4605 — 63
4771 — 66
4814 — 128
4835 — 405
4859 — 116
4887 — 318
4893 — 136
4948 — 108
10926 — 713

1950

120 — 313
318 — 265
484 — 411
562 — 306
613 — 317
711 — 657
715 — 659
838 — 357
957 — 404
998 — 399
1137 — 464
1174 — 637
1248 — 469
1265 — 465
1272 — 657
1301 — 455
1320 — 448
1344 — 460
1403 — 457
1440 — 663
1513 — 557
1563 — 713
1586 — 560
1603 — 554
1620 — 544
1658 — 657
1661 — 661
1671 — 551
1712 — 636
1758 — 662
1767 — 662
1829 — 635
1894 — 697
2006 — 633
2041 — 760
2042 — 758
2077 — 758
2096 — 759
2128 — 739
2134 — 806
2136 — 807
2175 — 805
2191 — 808
2193 — 757
2195 — 793
2200 — 805
2223 — 842
2265 — 957
2274 — 806
2288 — 790
2324 — 849
2388 — 794
2470 — 802
2523 — 1036
2525 — 951
2538 — 954
2590 — 941
2648 — 1042
2690 — 840
2693 — 1005
2699 — 890
2713 — 996
2738 — 1005
2931 — 1074
2938 — 901
2946 — 994
2947 — 891
2975 — 1031
2980 — 1006
2987 — 1022
2990 — 954
3038 — 1042
3195 — 1035
3243 — 1079
3249 — 1027
3250 — 987
3255 — 1006
3315 — 1072
3334 — 1002
3369 — 1037
3401 — 982
3407 — 1082
3484 — 1093
3495 — 1090
3549 — 1023
3694 — 1155
3747 — 1127
3921 — 609
3947 — 1130
3959 — 1123
4156 — 1145
4558 — 715

3. Βεροίας

32|1950 — 1141

4. Βόλου

1949

11 — 505
105 — 302

1950
56 — 1032

5. Δράμας
1950
12 — 603
18 — 695
31 — 903

6. Ζακύνθου
2|1950 — 1152

7. Θεσ]νίκης
1949
259 — 301
556 — 264
786 — 18
857 — 314
863 — 216

1950
119 — 202
219 — 504
250 — 550
253 — 406
322 — 495
350 — 597
437 — 746
552 — 930
585 — 839
599 — 989
737 — 1038
761 — 1134
1130 — 932

8. Θηβῶν
18|1950 — 791

9. Ἰωαννίνων
43|1950 — 741

10. Καβάλας
1950
27 — 1077
28 — 1091
29 — 1091

11. Καρδίτσης
43|1950 — 1002

12. Μυτιλήνης
1949
11 — 117
15 — 213
16 — 121
18 — 257
19 — 856
23 — 110
484 — 665

1950
1 — 934
4 — 640
6 — 605
11 — 853
13 — 837
14 — 754
16 — 744
24 — 1083
39 — 1124

13. Πατρῶν
333 — 944
395 — 946

14. Πειραιῶς
1949
1084 — 115
1167 — 658
1168 — 119
1449 — 226
1479 — 69
1540 — 307
1551 — 272
1557 — 273

1950
2 — 258
86 — 310
273 — 456
281 — 359
316 — 496
323 — 698
506 — 712
521 — 558
522 — 598
524 — 660
525 — 714
531 — 666
533 — 714
546 — 601
549 — 714
589 — 546
1073 — 879
1089 — 763
1213 — 881
1470 — 1022
1493 — 1026

15. Ρεθύμνης
1950
1 — 991
6 — 1151

16. Σπάρτης
1|1950 — 613

17. Σύρου
13|1950 — 1000

18. Τριπόλεως
19|1950 — 756

ΣΤ'. Πλημμελειοδικείων.

1. Ἀθηνῶν Μονομελοῦς
1950
16971 — 905

2. Θεσ]νίκης Βούλευμα
100|1950 — 304

3. Καλαμῶν Βούλευμα
296|1950 — 752

4. Πειραιῶς
1747|1950 — 897

Μονομελοῦς
8492|1949 — 408
8493|1949 — 410
3704|1950 — 897

Ζ'. Εἰρηνοδίκου

1. Ἀθηνῶν
961|1948 — 852
372|1950 — 612
658|1950 — 955

2. Θεσ]νίκης
78|1950 — 894

3. Πατρῶν
304|1949 — 503
157|1950 — 956

Η'. Ἄλλων Δικαστηρίων

1. Πρωτοβ. Ἐπιτρ. Διαιτ. Ἀθηνῶν
1|1950 — 308

2. Πρωτοβ. Ἐπιτρ. Διαιτ. Πειραιῶς
10|1949 — 711

Θ'. Ἀλλοδαπῶν Δικαστηρίων

1. Γαλλικοῦ Ἀκυρωτικοῦ
18|6|1945 — 615
5|2|1950 — 520

2. Γαλλικοῦ Ἀνωτ. Διαιτ. Δικαστηρίου
13|5|1950 — 717

3. Ἐφετείου Poitiers
1|2|1947 — 1011

4. Πρωτοδικείου Βερσαλλιῶν
30|4|1948 — 565

Ι'. Γνωμοδοτήσεις Νομικοῦ Συμβουλίου

1949
28 — 908
62 — 175
64 — 177
65 — 176
2546 — 137

1950
8 — 522
16 — 618
17 — 618
21 — 719
26 — 1012
27 — 963
38 — 1049
40 — 1097
42 — 566
121 — 667
333 — 764
351 — 617
479 — 765, 1098
514 — 963
530 — 909
712 — 1012

ΙΑ'. Ἐγκύκλιοι.

1. Ὑπ. Ἐργασίας
1949
56300 — 34
58936 — 86

1950
2235 — 768
15571 — 767
17591 — 366
23612 — 767

2. Ὑπ. Οἰκονομικ.
142|1949 — 368

3. Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.
1949
274 — 275
282 — 276

1950
16 — 276
41 — 275
88 — 563

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΝ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ
ΝΟΜΩΝ, ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΩΝ, ΥΠΟΥΡΓΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ, ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ, ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗΣ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ ΚΛΠ.

Ἐπεξήγησις κυριωτέρων συντετμημένων λέξεων: ἀ. δ. = Ἀγορανομική διάταξις· Ι.Κ.Α.=Ἀπόφασις διοικητοῦ Ἱδρύμ. Κοινων. Ἀσφαλίσεων· ἀ. ἐ. δ.=Ἀπόφασις Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας· ἀ. ν.=Ἀναγκαστικός νόμος· ἀ. π. κ.=Ἀπόφασις Προέδρου Κυβερνήσεως· ἀ. ὑ. ἢ ὑ. ἀ.=Ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Δ|γμα=διάταγμα· ν.=Νόμος· ν. δ.=Νομοθετικόν διάταγμα· π. ὑ. σ.=Πράξις Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου· σ. π.=Συντακτική πρᾶξις· σ. σ.=Συλλογική σύμβασις· Ψήφ.=Ψήφισμα.

Α

Ἀγγειοπλαστική. Κύρωσις τῆς 8|1948 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν (ἡμερομίσθια ἐργατῶν) ὑ. ἀ. 11526|1950 σ. 237.— Καθορισμός ἀποδοχῶν ὑ. ἀ. 59451|1950 σ. 1059.

Ἀγροτική Τράπεζα. Βλ. λ. *Τράπεζαι*.

Ἀγροφύλακες. Ἀντιμισθία ὑ. ἀ. 11785|1950 σ. 236.

Ἄδεια. Ἀποδοχαί ἀδείας κομμωτῶν· ὑπολογισμός· ὑγιεῖς καὶ τῶν φιλοδωρημάτων ὑ. ἀ. 49160 σ. 139.— Ἐπέκτασις ἄρθρ. 2 παρ. 5 ἀ. ν. 539|1945 εἰς τοὺς ἐν τοῖς χυτηρίοις ἐργαζομένους μισθωτούς Δ|γμα σ. 323.— Δώρων ἑορτῶν ἀδειούχων ὑ. ἀ. 57200|49 σ. 44, ὑ. ἀ. 17590|50 σ. 370.— Ἀναρρωτικαὶ Θεραπευτηρίου «Εὐαγγελισμός» ὑ. ἀ. 14060|50 σ. 673.— Ἀναστολὴ χορηγήσεως ἀδειῶν ἀ. ν. 539|1945 εἰς ἀρτεργάτας διὰ τὸ ἔτος 1950 Δ|γμα σ. 1058.— Χορήγησις ἀποδοχῶν ἡμερῶν ἀδείας εἰς ἀρτεργατοϋπαλλήλους κλπ. ἀ. ν. 166060|50 σ. 1062.

Ἀδιάβροχα καλύμματα. Καθορισμὸς τιμῆς χρήσεως ἀδιαβρόχων καλυμμάτων: εἰς λιμένα Βόλου ὑ. ἀ. 7909|50 σ. 334.— Εἰς λιμένα Πατρῶν ὑ. ἀ. 41559|50 σ. 1015.

Ἀεριόφως. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Ἀεροπλάνων Κεντρ. Ἐργοστάσιον. Καθορισμὸς τῶν ὡρῶν κ.λ.π. χορηγήσεως δώρου ἑορτῶν εἰς ἐργατοτεχνικὸν καὶ βοηθητικὸν προσωπικὸν ὑ. ἀ. 20813|1950 σ. 285.— Προσαύξησις ἡμερομισθίου ἐνίων κατηγοριῶν ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ ὑ. ἀ. 125885|50 σ. 771.

Αἰτήσεις ἀκυρώσεως. Καθορισμὸς τῶν παραβόλων τῶν ἐνωπίον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἀσκουμένων αἰτήσεων. ν. 1442|1950 σ. 730.

Ἀκατεργάστων δερμάτων ἐργάται. Δῶρον ἑορτῶν ὑ.ἀ. 57200|49 σ. 44, ὑ.ἀ. 17590 σ. 370.

Ἀκτινοθεραπεῖαι. Ἀρτεργατῶν ὑ. ἀ. 54151|50 σ. 331.

Ἁλίπαστα. Παράτασις ἰσχύος τῆς 8|39 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πατρῶν περὶ ὡρῶν ἐργασίας ἐργατῶν καὶ ἐργατριῶν ψυγείων καὶ ἁλικάστων Πατρῶν ὑ. ἀ. 43926|50 σ. 1063.

Ἀλωνιστικὰ συγκροτήματα. Τρόπος καθορισμοῦ ἀμοιβῆς μηχανοδηγῶν ἁλωνιστικῶν συγκροτημάτων ὑ.ἀ. 88509|49 σ. 140.— Καθορισμὸς ἀμοιβῆς ἐργαθησαμένου τεχνικοῦ κλπ. ἐργατικοῦ προσωπικοῦ ἀ.ὑ. 211273|49 σ. 179.— Καθορισμὸς ποσοστοῦ ἁλωνιστικῶν δικαιωμάτων ἀ.ὑ. 102696|11200 σ. 1106.

Ἀμερικανοί. Ἐπέκτασις ν. δ. 1286|1949 περὶ φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν καὶ ἄλλων διευκολύνσεων τοῦ Ἀμερικανικοῦ Συμβουλίου Ἐθελοντικῶν Ὀργανώσεων καὶ ἐπὶ τῶν Βρεταννικῶν Ἐθελοντικῶν Ὀργανώσεων, Δ|γμα σ. 720.

Ἀμοιβαί. Βλ. λ. *Ἀποδοχαί, Συλλογικαὶ συμβάσεις, Τιμολόγια, Φορτοεκφορτωταί* καὶ τὰς κατ' ἰδίαν κατηγορίας τῶν μισθωτῶν εἰς τὰς οἰκείας λέξεις.

Ἀναίρεσις. Παράβολον· αὔξησις, ἀ. ν. 1484|1950 σ. 815.

Ἀνάπαυσις. Βλ. λ. *Ἑορταί, Κυριακή*.

Ἀνάπηροι. Κύρωσις ἀ. ν. 1824|1949 περὶ προστασίας καὶ ἀποκαταστάσεως ἀναπήρων πολέμου ὁπλιτῶν καὶ θυμάτων πολέμου ἀ.ν. 1487|1950 σ. 818.

Ἀναρρωτικαὶ ἄδειαι. Προσωπικοῦ Θεραπευτηρίου «Εὐαγγελισμός» ἀ. ὑ. 14060|50 σ. 673.

Ἀναστολή. Παροχῶν Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλ. Ὑπαλλήλων Ἐμπορ. Κατ|των ἀ. ὑ. 16586|49 σ. 475.

Ἀναψηλάφησις. Παράβολον· αὔξησις ἀ. ν. 1484|1950 σ. 815.

Ἀνειδίκευτοι ἐργάται. Αὔξησις ἡμερομισθίων ἀνειδικεύτων καὶ μαθητευομένων ἐργατῶν ἀ. ὑ. 53700|1950 σ. 628.

Ἀνεργία· (ν. 118|45). Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα* (Ἀνεργίας). Κύρωσις ν. δ. 8 Μαΐου 1946 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 118|1945 εἰς βιοτεχνικάς, ἐπαγγελματικὰς καὶ λοιπὰς ἐπιχειρήσεις καὶ τροποποιήσεις ἐνίων διατάξεων αὐτοῦ, Δ|γμα σ. 178.—Ἐπέκτασις ν. 118|1945 εἰς τὰς περιφερείας Κύμης, Ἀλιβερίου, Πασσᾶ κ.λ.π. ἀ. ὑ. 6019|1950 σ. 231.—Ἐπέκτασις ν. 118|1945 εἰς περιφέρειαν Δήμου Σαλαμῖνος—Βασιλικοῦ Ναυστάθμου ἀ.ὑ. 43130|50 σ. 965.

Ἄνεργοι. Δῶρον ἑορτῶν ὑ.ἀ. 57200|49 σ. 45, ὑ. ἀ. 17590|50 σ. 370.—Συμπλήρωσις τοῦ ἀπὸ 11.8.34 Β. Δ|τος περὶ καταβολῆς εἰς ἀπόρους ἀνέργους ἐργάτας θαλάσσης τῶν ἀναγκαίων δαπανῶν διὰ τὴν μετάβασιν εἰς ἀλλοδαποὺς λιμένας κλπ. Δ|γμα σ. 910.

Ἀνθοκηπουροί. Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας δενδροανθοκηπουρῶν σ. 335.

Ἄνοιγμα καταστημάτων. Βλ. λ. *Κυριακή*.

Ἀντιφυματικὴ ἀσφάλισις. Ἔγκρισις Καταστατικοῦ Ὀργανώσεως Ἀντιφυματικῆς Ἀσφαλίσεως ὑ. ἀ. 51133|49 σ. 90.—Τροποποίησις Καταστατικοῦ Ο.Α.Α. ὑ. ἀ. 20639|1950 σ. 550.

Ἀνώνυμος Ἑταιρία. Νομικοὶ σύμβουλοι· δῶρον ἑορτῶν ὑ. ἀ. 17590|50 σ. 370.

Ἀποδοχαί. Βλ. καὶ λ. *Συλλογικαὶ συμβάσεις, Συλλογικαὶ διαφοραί, Ἐπιδόματα* καὶ τὰς κατ'

ίδίαν κατηγορίας τῶν μισθωτῶν εἰς τὰς οἰκείας λέξεις. Παροχαὶ εἰς εἴδει· οὐ συνυπολογισμὸς εἰς δῶραν ἑορτῶν· συνυπολογισμὸς τῶν τυχὸν κρατήσεων διὰ τοιαύτας παροχάς ὑ. ἀ. 57200|1949 σ. 44, ὑ. ἀ. 17590|50 σ. 370. — Αὔξησις ἡμερομισθίων ἀνειδικεύτων καὶ μαθητευομένων ἐργατῶν ἀ. ὑ. 33700|1950 σ. 625.—Χαρτόσημον ἀποδείξεων Δ|γμα σ. 768.— Ρύθμισις τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ἀ.ν. 1538 σ. 1099.— Καθορισμὸς ἡμερομισθίου φυλάκων ἀποθηκῶν Δημοσίου, Ὀργανισμῶν κλπ. ὑ. ἀ. 59118|50 σ. 104. — Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ἑνίων κατηγοριῶν μισθωτῶν ὑ. ἀ. 59451|1950 σ. 1059.

Ἀποζημίωσις. Φορτ|τῶν ξηρᾶς Ἀθηνῶν ἐκ Κεφαλαίου Ἀποζημιώσεως, ὑ. ἀ. 5116|50 σ. 373.—Καθορισμὸς τῶν εἰς τὰ συλλογικὰ ὄργανα τοῦ Ι.Κ.Α. καταβαλλομένων ἀποζημιώσεων, ἀ. ὑ. 13948|50 σ. 423. Βλ. καὶ λ. *Κεφάλαια ἀποζημιώσεως, Φορτοεκφορτωταί.*

Ἀποθῆκαι. Καθορισμὸς ἡμερομισθίου φυλάκων ἀποθηκῶν Δημοσίου, Ὀργανισμῶν κλπ., ἀ.ὑ. 59118|49 σ. 1104.

Ἀπολυομένων ἐκ στρατοῦ προστασία. Βλ. λ. *Στράτευσις.*

Ἀρβυλοποιοί Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ἐργατ|τῶν ἀρβυλοποιΐας, ὑ.ἀ. 59451|1950 σ. 1059.— Κύρωσις τῆς 19|1948 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν (ὑποδημ.), ὑ. ἀ. 11526|1950 σ. 237.

Ἀργία. Βλ. λ. *Ἑορταί, Κυριακή.*

Ἁρμοδιότης. Διατάξεις ἀφορῶσαι ἁρμοδιότητα λόγῳ ποσοῦ κλπ. τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων καὶ ἄλλαι τινὲς δικονομικαὶ διατάξεις, ἀ. ν. 1484|1950 σ. 815.—Τροποποίησις Κανονισμοῦ ἀσφαλιστικῆς ἁρμοδιότητος Ι. Κ. Α., ὑ. ἀ. 20818|50 σ. 819 — Ἐπέκτασις ἁρμοδιοτήτων Νομάρχου ἐπὶ θεμάτων ἁρμοδιότητος Ὑπουργείων Ἐργασίας, Δ|γμα σ. 869.—Ἐπέκτασις ἀσφαλιστικῆς ἁρμοδιότητος παραρτ. Ταμείου Ἀνεργίας Κορίνθου εἰς κωμόπολιν Δουτρακίου ἀ.ὑ. 53480|50 σ. 1104.

Ἀρτεργάται - ἀρτοϋπάλληλοι. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*· Δῶρον ἑορτῶν ὑ.ἀ. 57200|49 σ. 45, ὑ. ἀ. 17590|50 σ. 370.— Αὔξησις ἀποδοχῶν ἀρτοϋπαλλήλων ἐπαρχιακῶν πόλεων, ὑ. ἀ. 182743|1949 σ. 47.— Αὔξησις ἀποδοχῶν ἀρτοϋπαλλήλων περιφερείας πλὴν Δ|σεως Πρωτευούσης ἀ. ὑ. 171866|49 σ. 88.— Συλλογικὴ σύμβασις ἀρτεργατῶν Ἀθηνῶν - Πειραιῶς σ. 95. — Κήρυξις ὑποχρεωτικῆς συλλογικῆς συμβάσεως 2.9.49 ἀρτεργατῶν Ἀθηνῶν - Πειραιῶς ὑ. ἀ. 53851|49 σ. 93.—Ἔγκρισις χορηγήσεως ἐκτάκτου βοηθήματος ἐκ μιᾶς μηνιαίας συντάξεως εἰς συνταξιούχους ἀρτεργάτας Βορείου Ἑλλάδος Ἠπείρου καὶ Πελοποννήσου, ἀ. ὑ. 21937|49 σ. 182.—Ρύθμισις δικαιωμάτων ἀρτεργατοϋπαλλήλων, π. ὑ. σ. 798|1950 σ. 869.— Ἐπίδομα νυκτερινῆς ἐργασίας ἀρτεργατῶν ἀ. ὑ. 46734|1950 σ. 870.— Προσθήκη μεταβατικῆς διατάξεως εἰς ἄρθρον 25 τῆς ὑπ' ἀριθ. 54151|Σ. 1393|11.1.1950 ἀποφάσεως,ὑ.ἀ. 20601|50 σ. 915.—Ὑπαγωγὴ εἰς ἁρμοδιότητα Ἐπιτρ. Χορηγ. Ἐπαγγ. Βιβλιαρίων Ἀρτεργατῶν Μυτιλήνης τῆς πόλεως Πλωμαρίου ὑ. ἀ. 41425|50 σ. 966.—Ἀναστολὴ χορηγήσεως ἀδειῶν ἀ. ν. 539|1945 εἰς ἀρτεργάτας διὰ τὸ ἔτος 1950 Δ|γμα ἡ. 1058.— Χορηγήσεις ἀποδοχῶν ἡμερῶν ἀδείας εἰς ἀρτεργατοϋπαλλήλους τῆς χώρας κλπ. ὑ. ἀ. 166060|50 σ. 1062. — Καταβολὴ ἐπιδομάτων τῶν εἰς τὰ Μ.Ε.Α. ὑπηρετούντων ἀρτεργατῶν καὶ ἀρτοϋπαλλήλων π.ὑ.σ. 911|1950 σ. 1156.

Ἀρτοποιεῖα. Βλ. καὶ λ. *Ἀρτεργάται - ἀρτοϋπάλληλοι.* Τρόπος παραγωγῆς, διανομῆς καὶ προμηθείας ἄρτου δελτίου νωποῦ εἰς τὸ καινὸν ὑ. ἀ. 67068|50 σ. 773.

Ἀσθένεια. Δῶρον ἑορτῶν εἰς ἀσθενεῖς ὑ.ἀ. 57200|49 σ. 44, ὑ. ἀ. 17590|50 σ. 370. — Παροχαὶ ἀσθενείας βλ. λ. *Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, Ταμεῖα.*—Προστασία ἀσθενείας καὶ γενικωτέρας τοιαύτης ἐργατῶν θαλάσσης καὶ οἰκογενειῶν αὐτῶν· τροποπ. παραγρ. 2 ἄρθρ. 16 β. δ|τος 29|5|40. Διάταγμα σ. 720.

Ἀσφάλισις. Βλ. λ. *Ἀντιφυματικὴ ἀσφάλισις, Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, Ταμεῖα.*

Ἀσφαλισταί. Βλ. λ. *Ταμεῖα.*

Ἀσφαλιστικαὶ ἐπιχειρήσεις. Βλ. λ. *Ταμεῖα.*

Αὐτοκίνητα. Κήρυξις ἐκτελεστῆς τῆς 10|1949 διαιτητικῆς ἀποφάσεως ἀφορώσης καθορισμὸν ἀποδοχῶν προσωπικοῦ λεωφορείων ἀστικῶν καὶ ὑπεραστικῶν γραμμῶν ὑ.ἀ. 47752|49 σ. 46.— Κύρωσις τῆς 10|49 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν ὑ.ἀ. 11526|1950 σ. 237.—Κύρωσις τῆς 8|1948 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας (ἀποδοχαὶ προσωπικοῦ λεωφορείων ἀστικῶν καὶ ὑπεραστικῶν γραμμῶν) ὑ.ἀ. 11526|1950 σ. 237.— Κύρωσις τῆς 1|1949 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν (ἀποδοχαὶ ὁδηγῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων βιομηχ. καὶ ἐμπορ. ἐπιχειρήσεων) ὑ.ἀ. 11526|1950 σ. 237.— Διατάξεις τινὲς ἀφορῶσαι εἰς προσωπικὸν τῆς Υ.Ε.Κ.Α. Δ|γμα σ. 279.—Τροποποίησις διατάξεων τινων ἀφορωσῶν τὸ προσωπικὸν εἰς Υ.Ε.Κ.Α., ἀ.ν. 1560|1950 σ. 1058.— Παροχὴ δι' ἅπαξ χρηματικῆς παροχῆς εἰς τὸ ἐν γένει προσωπικὸν τῆς Υ.Ε.Κ.Α., ὑ.ἀ. 64594|50 σ. 525.— Καθορισμὸς ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ Υ.Ε.Κ.Α., ὑ.ἀ. 33601|50 σ. 914.— Κανονισμὸς ὡρῶν ἐργασίας προσωπικοῦ ἀγοραίων (ταξὶ) καὶ ἰδιωτικῆς χρήσεως αὐτοκινήτων Δ|γμα σ. 911.— Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ὁδηγῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων ὑ.ἀ. 59451|50 σ. 1059.— Καθορισμὸς ἀποδοχῶν προσωπικοῦ λεωφορείων ἀστικῶν καὶ ὑπεραστικῶν ὑ.ἀ. 59451|1950 σ. 1059.— Προσθήκη μεταβατικῆς διατάξεως εἰς ὀργανισμὸν ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας Ταμ. Συντάξεων Αὐτοκινητιστῶν ἀ.ὑ. 1609|1950 σ. 186.

Αὐτόνομος Σταφιδικὸς Ὀργανισμός. Κύρωσις τῆς 12|1948 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν (προσαύξησις ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων) ὑ. ἀ. 11526|1950 σ. 237.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν σταφιδεργατῶν ὑ.ἀ. 59451|1950 σ. 1059.

Β

Βαφεῖα. Χορήγησις ἐπιδόματος ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας εἰς ἐργάτας βαφείων, λευκαντηρίων καὶ πλυντηρίων ὑ. ἀ. 59626|50 σ. 1068.

Βιβλιάρια. Ἐπαγγελματικὰ ἐργατριῶν γυναικείων ἀμφιέσεων (σ.σ.) σ.145.—Ὑπαγωγὴ εἰς

άρμοδιότητα έπιτρ. χορηγήσεως έπαγγελμ. βιβλιαρίων άρτεργατών Μυτιλήνης τής πόλεως Πλωμαρίου ὑ. ἀ. 11425|50 σ. 966.

Βιβλιοδέται Κήρυξις έκτελεστής τής 14|49 ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου Έπιτροπής Διαιτησίας Άθηνῶν, ἀφορώσης καθορισμόν ἡμερομισθίων ἐργατῶν βιβλιοδετῶν Άθηνῶν ὑ. ἀ. 17964|50 σ. 431.— Καθορισμός ἀποδοχῶν ὑ. ἀ. 59451|1950 σ. 1059.

Βιομηχανία καπνοῦ. Άναπροσαρμογή τῶν παρεχομένων ὑπό τοῦ Ταμείου Έξόδου καί Έπικουρικῆς Άσφαλίσεως Μισθωτῶν Βιομηχανίας Καπνοῦ συντάξεων ὑ. ἀ. 56418|1950 σ. 1158.

Βοηθήματα. Βλ. καί λ. *Κεφάλαιο ἀποζημιώσεως, Ταμεῖα.* Έγκρισις χορηγήσεως ἐκτάκτου βοηθήματος ἐκ μιᾶς μηνιαίας συντάξεως εἰς συνταξιούχους ἀρτεργάτας Βορείου Έλλάδος Ήπείρου καί Πελοποννήσου ὑ.ἀ. 21907|49 σ. 182.— Φορτ)των ξηρᾶς Άθηνῶν ἐκ Κεφαλαίου Άποζημιώσεως ὑ.ἀ. 5116|50 σ. 378. — Έκ Κεφαλαίου ἀποζημιώσεως φορτ)τῶν ξηρᾶς Άλεξανδρουπόλεως ὑ.ἀ. 10924|50 σ. 423. —Χορήγησις βοηθήματος λόγῳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα εἰς τό προσωπικόν τῶν ἐν Έλλάδι ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων ὑ. ἀ. 17519|50 σ. 479.

Βόρειος Έλλάς. Τροποποίησις καί συμπλήρωσις διατάξεων περί ἐράνου «Πρόνοια Βορείων Έπαρχιῶν Έλλάδος» ἀ.ν. 1427|50 σ. 323.

Βρεταννικοί ἐθελοντικοί ὀργανώσεις. Έπέκτασις ν. δ. 1286|1949 περί φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν καί ἄλλων διευκολύνσεων τοῦ Άμερικανικοῦ Συμβουλίου Έθελοντικῶν Όργανώσεων καί ἐπί τῶν Βρεταννικῶν Έθελοντικῶν Όργανώσεων Δ)γμα σ. 720.

Γ

Γαλακτοπωλεῖα. Βλ. καί λ. *Ζαχαροπλαστεῖα.* Προϊξης· καθιέρωσις ἐπιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας Δ)γμα σ. 43.— Καθιέρωσις ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς ἅπαντα τά καταστήματα τῆς κωμοπόλεως τῶν Ὡρεῶν, πλήν τῶν καφενείων, γαλακτοπωλείων κλπ. Δ)γμα σ. 1013.— Καθορισμός ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ὑ. ἀ. 59451|1950 σ. 1059.

Γαλλοελληνική ἑταιρία. Βλ. λ. *Ταμεῖα* (Σιδηροδρόμων).

Γεωργικαί συνεταιριστικαί ὀργανώσεις. Βλ. λ. *Ταμεῖα.*

Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας. Σύστασις Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας εἰς Νομόν Ἰωαννίνων ὑ. ἀ. 48819|50 σ. 1105.

Γραφικῶν τεχνῶν μισθωτοί. Βλ. λ. *Ταμεῖα* (τυπογράφων κλπ.).

Γυναικείων ἀμφιέσεων ἐργάτριαι. Συλλογική σύμβασις ἐργασίας ἐργατριῶν γυναικείων ἀμφιέσεων Άθηνῶν—Πειραιῶς—Προαστείων σ. 143.

Δ

Δαπάναι. Ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ἀ.ν. 1538 σ. 1099.

Δενδροανθοκηπουροί. Συλλογική σύμβασις ἐργασίας σ. 335.

Δερματεργάται. Κύρωσις τῆς 6|1949 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πειραιῶς (τιμολόγιον ἀμοιβῆς μεταφορέων νωπῶν δερμάτων (μικρῶν ζώων) ὑ.ἀ. 11526|1950 σ. 237.— Δῶρων ἑορτῶν ἐργατῶν ἀκατεργάστων δερμάτων ὑ.ἀ. 57200|49 σ. 44, ὑ.ἀ. 17590|50 σ. 370.

Δῆμοι - Κοινότητες. Διοίκησις κλάδου ἀσφαλίσεως κατά τῆς ἀσθενείας τῶν δημοτικῶν καί κοινοτικῶν ὑπαλλήλων Δ)γμα σ. 277.— Κατάστασις τῶν δημοτικῶν καί κοινοτικῶν ὑπαλλήλων ἀ.ν. 1190|50 σ. 856.—Καθορισμός ἡμερομισθίων τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν Δήμων κ.λ.π. ὑ.ἀ. 68258|50 σ. 966.

Δημόσια ἔργα. Δῶρον ἑορτῶν τῶν ἐργατ)τῶν ὑ.ἀ. 17590|50 σ. 370.

Δημόσια θεάματα. Βλ. λ. *Θεάματα.*

Δημόσιοι ὑπάλληλοι. Βλ. λ. *Ὑπάλληλοι δημόσιοι.*

Δημόσιον. Παράτασις τῆς κατ' ἀ. ν. 109|1945 προθεσμίας ἀπαγορεύσεως ἐφημοδικίας Δημοσίου Δ)γμα σ. 87.—Παράτασις ἐνίων διατάξεων Δικαιοστασίου ὑπέρ τοῦ Δημοσίου καί τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου Δ)γμα σ. 912. — Καθορισμός ἡμερομισθίου φυλάκων ἀποθηκῶν ὑ. ἀ. 59118|50 σ. 1104.

Δημοτικοί ὑπάλληλοι. Βλ. λ. *Δῆμοι - Κοινότητες.*

Διαθεσιμότης. Δῶρον ἑορτῶν ὑ. ἀ. 57200|49 σ. 44, ὑ. ἀ. 17590|50 σ. 370.

Διαιτητικαί ἀποφάσεις. Κήρυξις ἐκτελεστῶν ἀποφάσεων Έπιτροπῶν Διαιτησίας· βλ. τάς κατ' ἰδίαν κατηγορίας μισθωτῶν.

Διαχειριστικά λάθη. Ἐπίδομα ὑπαλλήλων νομ. προσώπων δημοσίου δικαίου ἀ. ν. 1538 σ. 1099.

Διϑειούχου ἄνθρακος ἐργοστάσιον. Κύρωσις τῆς 2|1949 ἀποφάσεως ἐπιτροπῆς διαιτησίας Άθηνῶν (ἀποδοχαί προσωπικοῦ) ὑ.ἀ. 11526|1950 σ. 237. — Καθορισμός ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ἐργοστασίου διϑειούχου ἄνθρακος ὑ. ἀ. 59451|1950 σ. 1059.

Δικαιοστάσιον. Παράτασις Δ)γμα σ. 88. Δ)γμα σ. 720.— Παράτασις ἐνίων διατάξεων τοῦ Δικαιοστασίου ὑπέρ Δημοσίου καί νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου Δ)γμα σ. 912· διόρθωσις τούτου σ. 1055.

Δικηγόροι. Καθορισμός συντελεστοῦ δικηγορικῆς ἀμοιβῆς ὑ.ἀ. 32517|50 σ. 431.

Δομικαί ἐργασίαι. Τροποποίησις Κανονισμοῦ Παροχῶν Ταμείου Έπικουρικῆς Άσφαλίσεως Ἐργατοτεχνιτῶν Δομικῶν καί Ξυλουργικῶν ἐργασιῶν ὑ. ἀ. 5827|50 σ. 579. — Ἔγκρισις κανον. ἐσωτ. ὑπηρεσίας τοῦ αὐτοῦ Ταμείου ὑ.ἀ. 14745|1950 σ. 871.

Δῦται. Άναπροσαρμογή εἰσφορῶν δυτῶν ὑ. ἀ. 7591|50 σ. 381.

Δωδεκάνησος. Έπέκτασις ἀ. ν. 965|1937 ἐπί τῶν νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων Δωδεκανήσου Δ)γμα σ. 179.— Έπέκτασις τῆς περί Ἐργατικῆς Ἑστίας νομοθεσίας εἰς Δωδεκάνησον Δ)γμα σ. 818.— Άνοιγμα καταστημάτων πωλήσεως εἰδῶν λαϊκῆς τέχνης τῆς πόλεως Ρόδου κατά τάς Κυριακάς ἀπό 10 π. μ. ἕως 1 μ. μ. κατά τό χρονικόν διάστημα ἀπό 15ης Μαΐου ἕως 30 Όκτωβρίου ἄνευ ἀπασχολήσεως ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ Δ)γμα σ. 868.— Καθιέρωσις ὁλοκληρωτικῆς καί μερικῆς ἀργίας ἐμπορικῶν καταστημάτων

πόλεως Ρόδου κατά διαφόρους έορτασίμους ήμέρας Δ]γμα σ. 1018.

Δώρον έορτών. Χριστουγέννων 1949 και Νέου Έτους 1950· γενική υπουργική άποφασις 57200|49 σ. 44. — Τροποποιήσεις της υπ. άριθ. 57200|49 αποφάσεως ό. ά. 58984|49 σ. 143.— Χορηγήσεις δώρου Χριστουγέννων εις φορτοεκφορτωτάς ό. ά. 55820|49 σ. 142.— Έργατοτεχνιτών σαπωνοποιείων (σ. σ.) σ. 91. — Έργαζομένων εις σπορελαιουργεία (σ. σ.) σ. 916. — Καθορισμός όρων κλπ. χορηγήσεως έκτάκτου χρηματικής παροχής λόγω των έορτών εις το έργατοτεχνικόν και βοηθητικόν προσωπικόν του Κ.Ε.Α. ό. ά. 20813|1950 σ. 285. — Υποδηματεργατών χειροποιητών και μηχανοποιητών υποδημάτων Αθηνών — Πειραιώς (σ. σ.) σ. 187. — Συνταξιούχους έν γένει του Δημοσίου ό. ά. 32877|49 σ. 736.— Τροποποιήσεις της παρ. 4 της υπ' άριθ. 55820|1949 αποφάσεως σχετικώς με την χορήγησιν δώρου εις ελευθέρους εργάτας Ο.Α.Π. ό. ά. 2057|49 σ. 182.— Χορηγήσεις δώρου Χριστουγέννων και Νέου Έτους εις συνταξιούχους κλπ. ό. ά. 56103|49 σ. 182 — Δώρον Πάσχα 1950· γενική ό. ά. 17590|1950 σ. 370· διόρθωσις ταύτης σ. 479.—Έγκρισις χορηγήσεως δώρου Πάσχα εις τους συνταξιούχους Όργαν. Κοινων. Ασφαλίσεως ό. ά. 17152|50 σ. 380.— Χορηγήσεις βοηθήματος λόγω των έορτών του Πάσχα εις το προσωπικόν των εν Ελλάδι άτμηλάτων σιδηροδρόμων ό. ά. 17519|50 σ. 479.

Ε

Εδωδιμοπωλεία. Βλ. λ. *Παντοπωλεία.*

Εθελονται. Δώρον έορτών ό. ά. 57200|49 σ. 44, ό. ά. 17590|50 σ. 370.

Εθελοντικαί οργανώσεις. Βλ. λ. *Βρεταννικαί Εθελοντικαί Οργανώσεις.*

Εθνική Τράπεζα. Βλ. λ. *Τράπεζαι.*

Είδος. Παροχαί εις είδος· ού συνυπολογισμός εις δώρον έορτών ό. ά. 57200|49 σ. 44, ό. ά. 17590|50 σ. 370.—Παροχή είδους εις εργατοτεχνίτας σαπωνοποιείων (σ. σ.) σ. 94.

Είρηνοδίκης. Διατάξεις αφορώσαι αρμοδιότητα λόγω ποσού πολιτικών δικαστηρίων· όρια άνεκλήτου ά. ν. 1484|1950 σ. 815.

Είσπραξις οφειλομένων. Έγκρισις κανονισμού είσπράξεως των από 1.1.1949 μέχρι 31.12.1949 οφειλομένων προς το Ταμείον Επικουρικής Ασφαλίσεως του Υπαλληλικού Προσωπικού Εταιριών Τσιμέντων ό.ά. 12047|1950 σ. 668 — Τροποποιήσεις διατάξεων κανονισμών τρόπου υπαγωγής εις την ασφάλισιν και είσπράξεως εισφορών του Ι.Κ.Α ά, ό. 20352|1950 σ. 819.—Καθορισμός συστήματος είσπράξεως εργατικών δικαιωμάτων λιμένος Θεσσαλονίκης και τροποποιήσεως των από 27.9.40 και 17.7.48 β. διαταγμάτων Δ]γμα σ. 868.

Είσφοραί. Βλ και λ. *Κοινωνικαί Ασφαλίσεις.* Αναπροσαρμογή είσφορών δυτών ά. ό. 7591|1950 σ. 381. — Υπέρ οργανώσεως αντιφυματικής ασφαλίσεως ά. ό. 51133|49 σ. 90.

Εκδοροσφαγείς. Δώρον έορτών ό. ά. 57200|49 σ. 45, ό.ά. 17590|50 σ. 370.— Κύρωσις της 1|1948 αποφάσεως Επιτροπης Διαιτησίας Αθηνών ό. ά. 11526|1950 σ. 237. — Παράτασις ισχύος της θέσιν συλλογικής συμβάσεως έπεχούσης υπ' αριθ. 3|1938 αποφάσεως Πρωτοβαθμίου Επιτροπής Διαιτησίας Χίου περί εκδοροσφαγέων ά. ό. 35748|50 σ. 820.

Εκκλητόν. Βλ. λ. *Έφεσις* (πολ. δικ.).

Εκπαιδευτήρια. Καθορισμός αποδοχών ιδιωτικών εκπαιδευτικών ά. ό. 30021|49 σ. 93.

Εκπρόσωποι εργοζομένων. Αύξησις κατά 25 ο|ο από 1|10|50 των υπό του Ταμείου Ασφαλίσεως εκπροσώπων και υπαλλήλων εν εργατικών επαγγελματικών οργανώσεων παρεχομένων συντάξεων ά. ό. 52131|50 σ. 1104.

Εκτελωνισταί. Βλ. λ. *Ταμεία.*

Εκχώρησις. Συντάξεων τυπογράφων ά. ό. 42343|50 σ. 923.— Παροχών Ταμ. Επικουρ. Ασφαλ. Υπαλλήλων Εμπορ. Καταστημάτων ά. ό. 16586|49 σ. 475

Ελαιουργίαι. Συλλογ. σύμβασις εργαζομένων εις εργοστάσια της Ανωνύμου Εταιρίας «Ελαιουργίαι της Ελλάδος Α. Ε.» ολοκλήρου της χώρας (σ. σ.) σ 771.— Συλλογ. σύμβασις εργαζομένων εις εργοστασια εξευγενισμένων ελαιολάδων (ραφιναρίας) κλπ. ολοκλήρου της χώρας (σ. σ.) σ. 774.

Ελευθέρα ζώνη. Βλ. λ. *Ταμεία.*

Εμαγέ. Συλλογική σύμβασις εργατοτεχνιτών εμαγέ Κέας σ. 626.

Εμπορικά καταστήματα. Βλ. λ. *Εορταί, Κυριακή Ταμεία.*

Εμπορική Τράπεζα. Τροποπ. Κατ)κού Ταμ. Επικ. Ασφαλίσεως προσωπικού Εμπορικής Τραπέζης ά. ό. 12048|233|50 σ. 821.

Εντεροεργάται. Δώρον έορτών ό. ά. 57200|49 σ. 45, ό. ά. 17590|50 σ 370.

Εξωσις. Αρμοδιότης Ειρηνοδίκου, Προέδρου ά. ν. 1484|1950 σ. 815.

Εορταί. Βλ. και λ. *Δώρον εορτών, Κυριακή.* Καθιέρωσις ημερών ολοκληρωτικής αργίας και ημιαργίας παντοπωλείων Μυτιλήνης Δ]γμα σ. 229.— Αμοιβαί σερβιτόρων Πατρών κατά Κυριακάς και εορτάς ό. ά. 28201|50 σ. 769.— Καθιέρωσις ολοκληρωτικής αργίας καφενείων πόλεως Μυτιλήνης κατά την 27ην Ιουλίου εορτην Αγίου Παντελεήμονος Δ]γμα σ. 868.—Καθιέρωσις εορτών ολοκληρωτικής και μερικής αργίας εμπορικών καταστημάτων Κατερίνης Δ]γμα σ. 910.— Καθιέρωσις ολοκληρωτικής και μερικής αργίας εμπορικών καταστημάτων Ρόδου κατά διαφόρους εορτασίμους ήμέρας Δ]γμα σ. 1018.— Καθορισμος του ημερομισθίου της 19.11.50 ό. ά. 62341|50 σ. 1105.

Επαρχίαι. Αύξησις αποδοχών αρτυπαλλήλων επαρχιακών πόλεων ό. ά. 182743|1949 σ. 47.— Κατάργησις της εκ 15 ο|ο μειώσεως των εργατικών ημερομισθίων των επαρχιών ό. ά. 195221|49 σ. 47.

Επιδόματα. Βλ. και λ. *Δώρον εορτών, Κοινωνικαί Ασφαλίσεις, Ταμεία.* Συνυπολογιζόμενα εις δώρον εορτών ό. ά. 57200|49 σ. 44, ό. ά. 17590|50 σ. 370.— Επιδοτούμενοι άνεργοι· δώρον εορτών ό. ά. 57200|49 σ 44, ό. ά. 17590|50 σ. 370.— Οικογενειακά προσωπικού λεωφορείων ό. ά. 47752|49 σ. 46.— Ανθυγιεινής εργασίας σαπωνοποιών (σ. σ.)

σ. 94.— 30ο|ο εἰς στρατευθέντας ἐκτάκτους ὑπαλλήλους Ὑπουργείου Ἐφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν ὑ. ἀ. 779|1950 σ. 234.— Ἀσθενείας κλπ. ἀρτεργατῶν ὑ. ἀ. 54151|50 σ. 332.— Προσωπικοῦ Θεραπευτηρίου Εὐαγγελισμὸς ἐκ Ταμ. Ἀσφαλίσεως ἀ. ὑ. 14060|50 σ. 668.— Νυκτερινῆς ἐργασίας ἀρτεργατῶν ἀ. ὑ. 46734|1950 σ. 870.— Ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας εἰς ἐργάτας βαφείων, λευκαντηρίων καὶ πλυντηρίων ἀ. ὑ. 59626|50 σ. 1063.— Προσωπικοῦ νομ. προσώπων δημοσίου δικαίου ἀ. ν. 1538 σ. 1092.— Δικαιούμενα ἐπιδόματος στρατεύσεως, π.ὑ.σ. 285 σ. 430.— Ἐπιδότησις ἀνέργων Ἐδέσσης καὶ Ναούσης ἀ. ὑ. 27774|50 σ. 723.

Ἐπιτροπαί. Ρυθμίσεως φορτ|κῶν. Βλ. λ. *Φορτοεκφορτωταί.*— Ἐλέγχου καὶ γνωμοδοτήσεως προϋπολογισμῶν τῶν κεφαλαίων ἀποζημιώσεως φορτ|τῶν ἀ. ὑ. 43267|50 σ. 1106.

Ἐπιτροπῶν διαιτησίας ἀποφάσεις. Βλ. λ. *Συλλογικαὶ διαφοραὶ* καὶ τὰς καὶ' ἰδίαν κατηγορίας μισθωτῶν εἰς τὰς οἰκείας λέξεις.

Ἐποπτεία. Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις τῶν διατάξεων περὶ ἐποπτείας καὶ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἀ. ν. 1409|1950 σ. 280.

Ἐποχιακαὶ ἐπιχειρήσεις. Χαρακτηρισμὸς ἐπιχειρήσεων ὡς ἐποχιακῶς ἐργαζομένων ἀ. ὑ. 5489|1950 σ. 231.

Ἔρανος. Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις τῶν διατάξεων περὶ ἐράνων «Πρόνοια Βορείων Ἐπαρχιῶν Ἑλλάδος» ν. 1427 σ. 323.

Ἔργα. Κλάδου ἀσφαλίσεως ἀσθενείας δημοτ. καὶ κοινοτ. ὑπαλλήλων Δ|γμα σ. 277.

Ἐργασίας σύμβασις. Ὡρισμένου χρόνου· δῶρον ἑορτῶν ὑ. ἀ. 57200|49 σ. 44, ὑ. ἀ. 17590|50 σ. 370.— Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις κανον. διατάγματος τῆς 29|9|1941 περὶ καθορισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας καὶ ρυθμίσεως ἐν γένει τῶν συμβάσεων ἐργασίας μεταξὺ θεατρικῶν ἐπιχειρηματιῶν καὶ ἠθοποιῶν Δ|γμα σ. 528.

Ἐργάται θαλάσσης. Βλ. λ. *Ναυτικοί.*

Ἐργάται τύπου. Βλ. λ. *Ταμεῖα.*

Ἐργατικὴ Ἑστία. Ἐπέκτασις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1409|50 ἀν. νόμου καὶ ἐπὶ τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου ἀ. ὑ. 11385|50 σ. 382.—Ἔγκρισις κανονισμοῦ προσωπικοῦ Ἐργατικῆς Ἑστίας ἀ. ὑ. 58956|50 σ. 982.— Ἐπέκτασις τῆς περὶ Ἐργατικῆς Ἑστίας νομοθεσίας εἰς Δωδεκάνησον Δ|γμα σ. 818.

Ἐργατοτεχνῖται. Βλ. τὰ καθ' ἕκαστον ὅρια καὶ τὰς κατηγορίας ἐργατοτεχνιτῶν εἰς τὰς οἰκείας λέξεις.

Ἐρημοδικία Παράτασις τῆς καὶ' ἀ. ν. 109|45 προθεσμίας ἀκαιρεύσεως ἐρημοδικίας δημοσίου Δ|γμα σ. 87.

Ἐρυθρὸς Σταυρός. Τροποποίησις καταστατικοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ τοῦ Συλλόγου Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ὑ. ἀ. 13960|50 σ. 721.

Ἑστία Ἐργατική. Βλ. λ. *Ἐργατικὴ Ἑστία.*

Ἑστιατόρια. Παράτασις ἰσχύος διατάξεων τῆς 2|1938 ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Θεσσαλονίκης, ἀφορώσης ὅρους ἐργασίας προσωπικοῦ ζυθεστιατορίων, ἑστιατορίων, μαγειρείων, οἰνομαγειρείων, καφεζυθοπωλείων καὶ καφενείων Θεσσαλονίκης ὑ. ἀ. 7452|49 σ. 95.—Καθιέρωσις ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς ἅπαντα τὰ καταστήματα Κάτω Ἀχαΐας πλὴν τῶν καφενείων, ζαχαροπλαστείων, οἰνομαγειρείων κλπ Δ|γμα σ. 178. — Καθιέρωσις ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς πάντα τὰ καταστήματα τῆς Ἀμφιλοχίας πλὴν τῶν ἑστιατορίων κλπ. Δ|γμα σ. 178.— Καθιέρωσις ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας ἁπάντων τῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων Στυλίδος, πλὴν τῶν ἑστιατορίων, οἰνομαγειρείων κλπ Δ|γμα σ. 229.— Καθιέρωσις τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας κατὰ τὰς Κυριακὰς τῶν ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων, μαγειρείων καὶ οἰνομαγειρείων τῆς πόλεως Χίου κατὰ τὴν θερινὴν περίοδον Δ|γμα σ. 323.— Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας προσωπικοῦ ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων κλπ. σ. 190.— Κομοτινῆς· κύρωσις τῆς 1|1949 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Κομοτινῆς (ἀποδοχαὶ προσωπικοῦ ἑστιατορίων, καφεν., μπάρ, ούζερί) ὑ. ἀ. 11526|1950 σ. 337.—Κήρυξις ἐκτελεστῆς τῆς 1|1949 ἀποφ. Ἐπιτρ. Διαιτησίας Τριπόλεως, ἀφορώσης προσωπικὸν ἑστιατορίων, οἰνομαγειρείων κλπ. ἀ. ὑ. 27301|50 σ. 624.—Καθορισμὸς 10ώρου ἐργασίας εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων, μαγειρείων καὶ οἰνομαγειρείων ἀ. ὑ. 53258|50 σ. 821.— Ἑστιατόρια, μαγειρεῖα, οἰνοπωλεῖα, ζυθοπωλεῖα Ὡρεῶν· ἐξαίρεσις ἀπὸ Κυριακὴν ἀργίαν Δ|γμα σ. 1015.— Καθιέρωσις ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς ἅπαντα τὰ καταστήματα τῆς κωμοπόλεως Ὡρεῶν, πλὴν τῶν καφενείων, γαλακτοπωλείων, ἑστιατορίων κλπ. Δ|γμα σ. 1055.

Ἑταιρίαι. Βλ. λ. *Ταμεῖα.*

Ἔφεσις. Ἐφαρμοστέος νόμος διὰ τὸ ἐκκλητὸν ἀ. ν. 1484|1950 σ. 815.— Παράβολον· αὔξησις ἀ. ν. 1484|50 σ. 815.— Ὅρια ἀνεκκλήτου ἀποφάσεων Εἰρηνοδικείων καὶ Πρωτοδικείων ἀ. ν. 1484| 1950 σ. 815.

Ἐφημερίδες. Ἐπιδοτούμενοι ἄνεργοι· δῶρον ἑορτῶν ὑ. ἀ. 57200|49 σ. 44.— Προσθήκη παραγράφων εἰς ἄρθρον 7 Κανονισμοῦ Κλάδου Προνοίας Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν ἀ. ὑ. 18035|50 σ. 966.

Ἐφημεριδοπῶλαι. Προσθήκη μεταβατικῆς διατάξεως εἰς Καταστατικὸν Ταμείου Συντάξεως Ἐφημεριδοπωλῶν καὶ Ὑπαλλήλων Πρακτορείων ἀ. ὑ. 49373|1950 σ. 184.

Ζ

Ζαχαροπλαστεῖα Πρεβέζης· καθιέρωσις ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας Δ|γμα σ. 43.— Κάτω Ἀχαΐας· ἐξαίρεσις τῶν καφενείων, ζαχαροπλαστείων, οἰνομαγειρείων κλπ. ἀπὸ Κυριακῆς ἀργίας Δ|γμα σ. 178.—Ἡρακλείου· καθιέρωσις τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας, ἐξαιρουμένου τοῦ χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ 20 Ὀκτωβρίου ἕως 10 Ἰανουαρίου Δ|γμα σ. 178.— Στυλίδος· ἐξαίρεσις ζαχαροπλαστείων, γαλακτοπωλείων καὶ περιπτέρων πωλήσεως σιγαρέττων κλπ. ἀπὸ Κυριακῆς ἀργίας Δ|γμα σ. 229.— Βόλου· κατάργησις β. δ. τῆς 1|12|48— 17|12|48 περὶ καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας Δ|γμα σ. 229.— Βόλου· κατάργησις β. δ. τῆς 24-1|4-2-50 περὶ καταργήσεως τοῦ β. δ. τῆς

1-12]27-12-48 περί καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ ζαχαροπλαστεῖα Δ]γμα σ. 210.— Δράμας· κατάργησις β. δ. 17.9]17.10.1947 περί καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ γαλακτοπωλεῖα καὶ ζαχαροπλαστεῖα Δ]γμα σ. 910.— Καθορισμὸς ὡρῶν ἐργασίας πωλητῶν Ζαχαροπλαστείων ὑ. ἀ. 40136]49 σ. 17.— Κήρυξις ἐκτελεστῆς τῆς 2]1949 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἡρακλείου Κρήτης περὶ καθορισμοῦ μισθῶν σερβιτόρων τῶν καφενείων καὶ ζαχαροπλαστείων Ἡρακλείου ἀ. ὑ. 58518]1950 σ. 185.— Χαλκίδος· μισθοὶ σερβιτόρων· κύρωσις τῆς 1]1948 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Χαλκίδος ὑ. ἀ. 11526]1950 σ. 237. — Ἀθηνῶν καὶ Πραστείων· ἀποδοχαὶ προσωπικοῦ· κύρωσις τῆς 9]1948 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν ὑ. ἀ. 11526]1950 σ. 237.— Πατρῶν· κύρωσις τῆς 1]1949 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πατρῶν περὶ σερβιτόρων ζαχαροπλαστείων, γαλακτοπωλείων καὶ μιστῶν τοιούτων ὑ. ἀ. 11526]1950 σ. 237.— Καθορισμὸς ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ὑ. ἀ. 59451]50 σ. 1059.

Ζυθεστιατόρια. Βλ. λ. *Ἐστιατόρια*.

Ζυθοποιΐα. Βλ. λ. *Ταμεῖα* (Οἰνοποιΐας κλπ).

Ζωαγοραί. Κύρωσις τῆς 3]1949 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν (τιμολόγιον ἀμοιβῆς συντηρητῶν καὶ ταξινομητῶν ζώων) ὑ. ἀ. 11526]1950 σ. 237.— Καθορισμὸς τιμολογίου ἀμοιβῆς συντηρητῶν καὶ ταξινομητῶν ζώων ἀ. ὑ. 59451]1950 σ. 1059.

Ζώνη ἐλευθέρα. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Η

Ἠθοποιοί. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*. Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις κανον. διατάγματος τῆς 29.9. 1941 περὶ καθορισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας καὶ ρυθμίσεως ἐν γένει συμβάσεων ἐργασίας μεταξὺ θεατρικῶν ἐπιχειρηματιῶν καὶ ἠθοποιῶν Δ]γμα σ. 523.

Ἠλεκτρικαὶ ἐπιχειρήσεις. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*. Ὁμοιόμορφος ἐφαρμογὴ συλλ. συμβάσεων ἐργασίας π. ὑ. σ. 150]1950 σ. 621.

Ἠλεκτρολόγοι. Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ὑ. ἀ. 59451]1950 σ. 1059.

Ἠλεκτροτεχνῖται. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*. Βιομηχανικῶν ἐργοστασίων· κύρωσις τῆς 15]1948 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν ὑ. ἀ. 11526]1950 σ. 237.

Ἡμερομίσθια. Κατάργησις τῆς ἐκ 15 ο]ο μειώσεως τῶν ἐργατικῶν ἡμερομισθίων τῶν ἐπαρχιῶν ὑ. ἀ. 105221]49 σ. 17· βλ. καὶ λ. *Συλλογικαὶ συμβάσεις* καὶ τὰς κατ' ἰδίαν κατηγορίας τῶν μισθωτῶν εἰς τὰς οἰκείας λέξεις.

Θ

Θεάματα. Παράτασις ἰσχύος τῆς ὑπ' ἀριθ. 24378 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὑ. ἀ. 6834]1950 σ. 232.— Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις τοῦ κανον. διατάγματος τῆς 29 Σεπτεμβρίου]24 Ὀκτωβρίου 1941 περὶ καθορισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας καὶ ρυθμίσεως ἐν γένει συμβάσεων ἐργασίας μεταξὺ θεατρικῶν ἐπιχειρηματιῶν καὶ ἠθοποιῶν Δ]γμα σ. 523· βλ. λ. *Ταμεῖα* (ἠθοποιῶν κλπ).

Θεραπευτήρια. Ἔγκρισις καταστατικοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Θεραπευτηρίου ὁ Εὐαγγελισμός ὑ. ἀ. 14060]50 σ. 668.

Θερμασταί. Προσαυξήσεις ἡμερομισθίων· κύρωσις τῆς 1]1948 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν ὑ. ἀ. 11526]1950 σ. 237.— Ξηρᾶς· καθορισμὸς ἀποδοχῶν ὑ. ἀ. 59451]1950 σ. 1059.

Θύματα πολέμου. Κύρωσις ἀ. ν. 1324]49 περὶ προσταισίας καὶ ἀποκαταστάσεως ἀναπήρων πολέμου ὁπλιτῶν καὶ θυμάτων πολέμου ν. 1487]1950 σ. 818.

Ι

Ἰατρικὴ περίθαλψις. Ἀντιφυματικὴ ὑ. ἀ. 51135]49 σ. 90.— Δημοτ. καὶ κοινοτ. ὑπαλλήλων Δ]γμα σ. 277.— Ἀρτεργατῶν ὑ. ἀ. 54151]50 σ. 327.— Προσωπικοῦ Θεραπευτηρίου «Εὐαγγελισμὸς» ὑ. ἀ. 14060]50 σ. 668.

Ἰδιωτικὰ Ἐκπαιδευτήρια. Βλ. λ. *Ἐκπαιδευτήρια*.

Ἱδρύματα. Λύσεις κατὰ 30 ο]ο ἡμερομισθίων καθοριζομένων διὰ τῆς ὑ. ἀ. 183778]39947] 1947 διὰ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν Ἱδρυμάτων καὶ Ὀργανισμῶν Δ. Δ ἀρροδιότητος Ὑπουργείου Γεωργίας ὑ. ἀ. 121797]1949 σ. 89.—Κατάστασις τῶν δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ὑπαλλήλων ἀ. ν. 1490]50 σ. 856.—Ἐπέκτασις ἀ. ν. 965]1937 ἐπὶ γεωπονευτικῶν ἱδρυμάτων· βλ. καὶ λ. *Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις*.

Ἱνστιτοῦτα καλλονῆς. Ὥρια ἀμοιβῆς παρεχόντων ἐργασίας κομμωτοῦ ὑ.ἀ. 19100 σ. 139.

Κ

Καλτσοποιοί. Ἐπέκτασις συλλ. συμβάσεως καλτσοποιΐας εἰς ἐργάτας φανελλοποιούς ὑ. ἀ. 51853]50 σ. 965.

Κανονισμοί. Βλ. λ. *Κεφάλαια ἀποζημιώσεως, Ταμεῖα*.

Καπνεμπορικαὶ ἐπιχειρήσεις. Τροποποίησις καταστατικοῦ Ταμείου Ὑπαλλήλων Καπνεμπορικῶν Ἐπιχειρήσεων ὑ. ἀ. 5305]1950 σ. 234.— Τροπ. ἄρθρου 28 τῆς 3116]Σ 746]4.6.49 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὑ. ἀ. 14743]50 σ. 622.— Τροποπ. παραγρ. 3 ἄρθρ. 2 καταστατικοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Καπνεμπορικῶν Ἐπιχειρήσεων ὑ. ἀ. 24580]1950 σ. 925.— Ἀναπροσαρμογὴ παρεχομένων ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἐξόδων καὶ Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Βιομηχανίας Καπνοῦ συντάξεων ὑ.ἀ. 56418]50 σ.1158.

Καπνεργάται. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*. Ἀληθὴς ἔννοια τῆς 2764]17.7.1948 ἀποφάσεως ὑ. ἀ. 3274]1950 σ. 184.— Τροποπ. παραγρ. 2 ὑπὸ στοιχ. Λ τῆς 27774]1950 ἀποφάσεως ἀ. ὑ. 30471]50 σ. 634.

Καπνοπωλεῖα. Ἀμφιλογίας· ἐξαίρεσις ἀπὸ ὁλοκληροτικῆς Κυριακῆς ἀργίας Δ]γμα σ. 178.

Καρραγωγεῖς. Χίου· κύρωσις τῆς 1]1948 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Χίου (τιμολόγιον ἀμοιβῆς) ὑ. ἀ. 11526]1950 σ. 237.— Παράτασις ἐπὶ ἑξάμηνον εἰσέτι τῆς σ. σ. ἐ. καρραγωγέων Γυθείου ἀ. ὑ. 15746]50 σ. 425.— Χίου· καθορισμὸς τιμολογίου ἀμοιβῆς ὑ. ὑ. 59451] 1950 σ. 1059.

Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας. Τροποποίησις διατάξεων τινων ἀφορωσῶν τὸ προσωπικὸν τῆς ΥΕΚΑ ἀ. ν. 1560]50 σ. 1058.—Προ-

σωπικοῦ Πρωνοίας Βορείων Ἐπαρχιῶν Ἑλλάδος· ἀποζημίωσις ν. 2112 ἢ β. δ. 16.7.20 ν. 1427 σ. 323.

Κατάσχεσις. Ἀκατάσχετον συντάξεων Ταμείου Τοπογράφων ὑ.ἀ. 42343]50 σ. 323 — Παροχῶν Ταμ. Ἐπικουρ. Ἀσφαλ. Ὑπαλλήλων Ἐμπορ. Κατ)των ὑ.ἀ. 16586]49 σ. 475.

Καφεζαχαροπλαστεῖα Βλ. λ. *Ζαχαροπλαστεῖα.*

Καφεζυθοπωλεῖα. Βλ. λ. *Καφενεῖα.*

Καφεκοπτεῖα. Πειραιῶς· καθιέρωσις ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας Δ]γμα σ. 964.— Καθορισμὸς ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ὑ. ἀ. 59451]50 σ. 1059.

Καφενεῖα. Παράτασις ἰσχύος διατάξεων τῆς 2]1938 ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Θεσσαλονίκης, ἀφορώσης ὅρους ἐργασίας προσωπικοῦ ξυθεστιατορίων, ἐστιατορίων, μαγειρείων, οἰνομαγειρείων, καφεζυθοπωλείων καὶ καφενείων Θεσσαλονίκης ὑ.ἀ. 7452]49 σ. 93.— Παράτασις τῆς 2]1949 ἀποφάσεως διαιτησίας Πατρῶν καφενείων κλπ. ὑ. ἀ. 55105]49 σ. 181.— Κήρυξις ἐκτελεστῆς τῆς 2]1949 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἡρακλείου-Κρήτης περὶ καθορισμοῦ μισθῶν σερβιτόρων τῶν καφενείων καὶ ζαχαροπλαστείων Ἡρακλείου ὑ.ἀ. 58518]1950 σ. 185.— Χαλκίδος μισθοὶ σερβιτόρων· κύρωσις τῆς 1]1948 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Χαλκίδος ὑ.ἀ. 11526]1950 σ. 237.— Τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης· κύρωσις τῆς 18]1948 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν ὑ.ἀ. 11526]1950 σ. 237.— Κομοτινῆς· κύρωσις τῆς 1]1949 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Κομοτινῆς (ἀποδοχαὶ προσωπικοῦ) ὑ.ἀ. 11526]1950 σ. 237.— Κήρυξις ἐκτελεστῆς της ὑπ' ἀριθ. 1]1949 ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Μυτιλήνης, ἀφορώσης καθορισμὸν μισθοῦ σερβιτόρων καφενείων Μυτιλήνης ὑ.ἀ. 22570]50 σ. 721.— Κήρυξις ἐκτελεστῆς τῆς 1]1950 ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πατρῶν ἀφορώσης καθορισμὸν ἀποδοχῶν καὶ λοιποὺς ὅρους ἐργασίας προσωπικοῦ καφενείων, μπὰρ καὶ ούζερί Πατρῶν ὑ.ἀ. 28201]50 σ. 769.— Καθορισμὸς ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ὑ. ἀ. 59451]1950 σ. 1059.— Κάτω Ἀχαΐας· ἐξαίρεσις τῶν καφενείων, ζαχαροπλαστείων, οἰνομαγειρείων κλπ. ἀπὸ ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας Δ]γμα σ. 178.— Ἀμφιλοχίας· ἐξαίρεσις τῶν καφενείων, καφεζαχαροπλαστείων καπνοπωλείων καὶ ἐστιατορίων ἀπὸ Κυριακῆς ἀργίας Δ]γμα σ. 178.— Στυλίδος· ἐξαίρεσις τῶν καφενείων, ζαχαροπλαστείων, γαλακτοπωλείων καὶ περιπτέρων πωλήσεως σιγαρέττων ἀπὸ Κυριακῆς ἀργίας Δ]γμα σ. 229.— Ἡρακλείου· κατάργησις τοῦ β.δ. τῆς 17.9]17.10.47 περὶ καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας καφενείων Ἡρακλείου Κρήτης Δ]γμα σ. 230.— Μυτιλήνης· καθιέρωσις ὁλοκληρωτικῆς ἀργίας κατὰ τὴν 27ην Ἰουλίου ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος Δ]γμα σ. 868.— Κωμοπόλεως Ὡρεῶν· ἐξαίρεσις τῶν καφενείων, γαλακτοπωλείων κλπ. ἀπὸ Κυριακῆς ἀργίας Δ]γμα σ. 1013 σ. 1055.

Κεραμοποιοί. Καθορισμὸς ἀποδοχῶν κεραμοποιῶν, πλινθοποιῶν ὑ. ἀ. 59451]1950 σ. 1059. — Κύρωσις τῆς 7]1948 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν (ἡμερομίσθια ἐργατῶν κεραμοποιίας καὶ πλινθοποιίας βιοτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων) ὑ.ἀ. 11526]1950 σ. 237. —Κύρωσις τῆς 6]1948 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς διαιτησίας Ἀθηνῶν (ἡμερομίσθια ἐργατῶν βιομηχανικῶν ἐργοστασίων κεραμοποιίας καὶ πλινθοποιίας) ὑ.ἀ. 11526]1950 σ. 237.— Κύρωσις τῆς 17]1948 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν (ἑρμηνεία τῆς 7]1948 ἀποφάσεως) ὑ.ἀ. 11526]1950 σ. 237.

Κεφάλαια ἀποζημιώσεως. Βλ. καὶ λ. *Φορτοεκφορτωταί.* Ἐπιτροπὴ ἐλέγχου καὶ γνωμοδοτήσεως προϋπολογισμῶν τῶν Κ. Α. Φ., ὑπουργικὴ ἀπόφασις 13267]50 σ. 1106.— Ἔγκρισις κανονισμοῦ διοικήσεως καὶ παροχῶν τοῦ κεφ. ἀποζ. φορτ]τῶν Ξηρᾶς Ἀθηνῶν ὑ.ἀ. 5116]1950 σ. 373, σ. 525.— Ἀναπροσαρμογὴ εἰσφορῶν δυτῶν ὑ.ἀ. 7591]1950 σ. 381.— Ἔγκρισις Κανονισμοῦ Διοικήσεως καὶ Παροχῶν τοῦ Κ.Α.Φ. Ξηρᾶς Ἀλεξανδρουπόλεως ὑ.ἀ. 10924]50 σ. 428.—Ἀξησις πόρων Κ.Α.Φ. λιμένος Ἀλεξανδρουπόλεως ὑ. ἀ. 2764]1950 σ. 521.— Προσθήκη διατάξεως εἰς Κανονισμὸν Κ.Α.Φ. λιμένος Ἡρακλείου ὑ.ἀ. 17565]50 σ. 480.— Ἐπιβολὴ πόρων πρὸς σχηματισμὸν Κ.Α.Φ. Ξηρᾶς Ζακύνθου ὑ. ἀ. 17771]50 σ. 576.— Καθορισμὸς πόρων Κ.Α.Φ. Ξηρᾶς Μυτιλήνης ὑ.ἀ. 20253]50 σ. 722.— Ἔγκρισις Κανονισμοῦ Λειτουργίας Διοικήσεως καὶ Παροχῶν τοῦ Κ.Α.Φ. λιμένος Κατακώλου ὑ.ἀ. 13264]50 σ. 1106, ὑ.ἀ. 58325]50 σ. 1106.— Ἔγκρισις Καταστατικοῦ Λειτουργίας Διοικήσεως καὶ Παροχῶν τοῦ Κ.Α.Φ. λιμένος Στυλίδος ὑ.ἀ. 1720]]1950 σ. 1106.

Κηδεία. Ἔξοδα κηδείας ἡσφαλισμένων εἰς Ταμ. Ἀσφ. Ἀρτεργατῶν ὑ.ἀ. 54151]50 σ. 384.

Κηπουροί. Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας δενδροανθοκηπουρῶν σ. 335.

Κινηματογράφοι. Παράτασις συλλογικῆς συμβάσεως ταξιθετῶν καὶ ταξιθετριῶν κινηματογράφων ἀ. ὑ. 1908]1950 σ. 282.— Παράτασις ἐπὶ ἓν εἰσέτι ἐξάμηνον τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ταξιθετῶν καὶ ταξιθετριῶν κινηματογράφων Α. Π. Π. ὑ. ἀ. 44868]50 σ. 1106.

Κληρωτοί. Δῶρον ἑορτῶν ὑ. ἀ. 57200]49 σ. 44. ὑ. ἀ. 17590]50 σ. 370.

Κλινικαί. Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας προσωπικοῦ ἰδιωτικῶν κλινικῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς σ. 531.

Κλείσιμον καταστημάτων. Βλ. λ. *Ἑορταί, Κυριακή.*

Κλωστοϋφαντουργοί. Ἔγκρισις κανονισμοῦ λειτουργίας Ταμ. Ἐπικουρ. Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Κλωστοϋφαντουργίας ὑ. ἀ. 631]1950 σ. 622.

Κοινοτικοὶ ὑπάλληλοι. Διοίκησις κλάδου ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας τῶν δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ὑπαλλήλων Δ]γμα σ. 277.— Κατάστασις δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ὑπαλλήλων ἀ.ν. 1490]1950 σ. 856.

Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις. Ἀξησις συντάξεων ὑ. ἀ. 56236]49 σ. 47.— Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 56235]Ε 1847 ἀποφάσεως ὑ. ἀ. 21488]50 σ. 1061.— Ἀξησις

τῶν εἰς χρῆμα παροχῶν κλάδου ἀσθενείας ὑ. ἀ. 56366|1950 σ. 283.— Καθορισμὸς τῶν εἰς τὰ συλλογικὰ ὄργανα τοῦ Ι.Κ.Α. καταβαλλομένων ἀποζημιώσεων ὑ. ἀ. 13048|50 σ. 423.— Τροποποίησις διατάξεων τινων τῶν κανονισμῶν τρόπου ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ εἰσπράξεως εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ συνθέσεως καὶ ἁρμοδιότητος τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ι.Κ.Α. ὑ. ἀ. 20852|50 σ. 819.— Τροποποίησις κανονισμοῦ ἀσφαλιστικῆς ἁρμοδιότητος Ι.Κ.Α. ὑ. ἀ. 20818|50 σ. 819.— Τροποποίησις ἄρθρ. 22 § 4 κανονισμοῦ ἀσθενείας τοῦ Ι.Κ.Α. ὑ. ἀ. 22481|50 σ. 819.— Αὔξησις τῶν ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. καταβαλλομένων συντάξεων ὑ.ἀ. 17892|50 σ. 1061.— Καθορισμὸς εἰδῶν ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. χορηγουμένων ἡμερησίων ἐπιδομάτων ἀσθενείας ἐκ κοινῆς νόσου, φυματιώσεως, ἀτυχήματος, μητρότητος κλπ. ἀ. ὑ. 47893|50 σ. 1062 — Ὑποχρεωτικὴ ἀσφάλισις εἰς Ι.Κ.Α κατὰ τῆς ἀσθενείας τῶν συνταξιούχων α) τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σιδ|μων Ἀττικῆς καὶ β) τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν ὑ. ἀ. 4414|59 σ. 1103.

Καθορισμὸς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν: ἐν Ναυπλίῳ τῆς 1.6. 1950 ὑ. ἀ. 17127|1950 σ. 524. — Ἐν τῷ λιμένι τοῦ Πόρτο - Λάγο τῆς 1.6.1950, ὑπουργ. ἀπόφασις 17123|1950 σ. 524.— Κυμοπόλεως Κατακόλου ὑ. ἀ. 16538|50 σ. 525. — Ἐν Κέᾳ τῆς 1.6.1950 ὑ. ἀ. 17126|50 σ. 574. —Εἰς περιοχὴν Βαρυπόμπης τῆς 1.7.50 ὑ. ἀ. 19815|50 σ. 576. — Εἰς Ἀλεξανδρούπολιν καὶ Χρυσούπολιν ὑ. ἀ. 24875|1950 σ. 625. — Ἐν Στυλίδι, Κερατέᾳ καὶ Μηχανιώνᾳ τῆς 1ης Αὐγούστου 1950 ὑ. ἀ. 27730|50 σ. 770. — Εἰς Ρίον, Ἀντίρριον καὶ Βερναρδέϊκα ὑ.ἀ. 29194|50 σ.770.—Ἐν Λεβαδείᾳ τῆς 1.8.50 ὑ. ἀ. 27629|50 σ. 770.— Ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ ὑποκαταστήματος Κοζάνης τῆς 1ης Ὀκτωβρίου 1950 ὑ. ἀ. 44523|50 σ. 914.—Εἰς τὰς νέας περιοχὰς εἰς ἃς ἐπεκτείνεται ἡ ἀσφαλ. περιοχὴ τοῦ Ὑπ|τος Ναούσης τῆς 1ης Δεκεμβρίου 1950 ὑ.ἀ. 51870|50 σ.1063.— Ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ τοπ. Ὑποκαταστήματος Λιμένος Βαθέος Σάμου καὶ τοπ. παραρτήματος Νέου Καρλοβασίου τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1951 ὑ.ἀ. 62402|50 σ. 1159.

Σύστασις τοπικῶν ὑποκαταστημάτων. Εἰς Ζάκυνθον ὑ. ἀ. 644 καὶ 17190|50 σ. 531. Εἰς Κιλκὶς ἀ. δ. ΙΚΑ σ. 634.— Εἰς Κατερίνην ὑ. ἀ. 780|1950 σ. 625. — Εἰς Καστοριάν ἀ. δ. ΙΚΑ σ. 625. — Εἰς Κοζάνην ὑ. ἀ. 679|50 σ. 674. — Εἰς Πρέβεζαν ὑ. ἀ. 47724|50 σ. 915.— Εἰς Σουφλίον, Λιμένα Βαθέος καὶ Ἐλευσῖνα ὑ. ἀ. 58624|50 σ. 1063.

Κομμωτήρια. Βλ. λ. *Κουρεῖα*.

Κουρεῖα. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*. Κήρυξις ἐκτελεστῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων ἀφορωσῶν καθορισμὸν ἡμερομισθίων καὶ λοιπῶν ὅρων ἐργασίας τῶν εἰς κουρεῖα καὶ κομμωτήρια Ἀθηνῶν ἐργαζομένων μισθωτῶν ὑ. ἀ. 40865|3842 σ. 45.— Κήρυξις ἐκτελεστῆς τῆς 8|1949 ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πειραιῶς, ἀφορώσης καθορισμὸν κατωτάτων ὁρίων ἀμοιβῆς τῶν εἰς τὰ κουρεῖα καὶ κομμωτήρια Πειραιῶς ἐργαζομένων ὑ. ἀ 49160|49 σ. 139.— Κύρωσις τῆς 8|49 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πειραιῶς ὑ. ἀ 11526|1950 σ. 237.— Κύρωσις τῶν ἀποφάσεων 12|1949 Πρωτοβ. Ἐπιτροπῆς καὶ 13|1949 Δευτεροβ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν (ἀποδοχαὶ προσωπικοῦ κουρείων, κομμωτηρίων Ἀθηνῶν) ὑ. ἀ. 11526|1950 σ. 237.— Καθορισμὸς ἀποδοχῶν προσωπικοῦ κουρείων καὶ κομμωτηρίων ὑ. ἀ. 59451|1950 σ. 1059.

Κρατήσεις. Οὐχὶ ἐπὶ φιλοδωρημάτων καὶ ποσοστῶν κομμωτῶν ὑ. ἀ. 49160|49 σ. 139, ὑ. ἀ. 40865|1949 σ. 45.— Ἐπὶ δώρου ἑορτῶν ὑ. ἀ. 57200|49 σ. 44, ὑ. ἀ. 17590|50 σ. 870.— Διὰ παροχὰς εἰς εἶδος· συνυπολογισμὸς εἰς δῶρον ἑορτῶν ὑ. ἀ. 57200|49 σ. 44, ὑ. ἀ. 17590|50 σ. 870.

Κρατικὸν Ἐργοστάσιον Ἀεροπλάνων. Βλ. λ. *Ἀεροπλάνων Κρατικὸν Ἐργοστάσιον*.

Κρεοπωλεῖα. Ὡρῶν ἐξαίρεσις ἀπὸ Κυριακῆς ἀργίας Δ|γμα σ. 1013.

Κρήτη. Διατάξεις ἀφορῶσαι ἁρμοδιότητα λογῳ ποσοῦ καὶ ἄλλαι τινὲς δικον. διατάξεις ἀ. ν. 1484|1950 σ. 815.

Κυοφορία. Ἐπίδομα κυοφορίας ἠσφαλισμένων εἰς Ταμεῖον Ἀσφ. Ἀρτεργατῶν ὑ. ἀ. 54151|50 σ. 333.

Κυριακή. Ἀμοιβὴ σερβιτόρων Πατρῶν κατὰ Κυριακὰς ὑ. ἀ. 28201|50 σ. 769. — Ἀνοιγμα καταστημάτων πωλήσεως εἰδῶν λαϊκῆς τέχνης τῆς πόλεως Ρόδου κατὰ τὰς Κυριακὰς ἀπὸ 10 π. μ. ἕως 1 μ. μ. κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 15ης Μαΐου ἕως 30 Ὀκτωβρίου ἄνευ ἀπασχολήσεως ἐπαλλήλου προσωπικοῦ Δ|γμα σ. 868 — Κατάργησις π. δ|τος τῆς 5|9 Φεβρουαρίου 1935 περὶ ἐπεκτάσεως τῆς Κυριακῆς ἀναπαύσεως τῶν ὀπωροπωλείων κλπ. καταστημάτων τῆς πόλεως Πρεβέζης διὰ τὰ λαχανοπωροπωλεῖα τῆς πόλεως Πρεβέζης Δ|γμα σ. 969.— Κυριακὴ ἐργασία τῶν βιομηχανιῶν χαρτοποιίας Δ|γμα σ. 964.— Καθορισμὸς τοῦ ἡμερομισθίου τῆς Κυριακῆς 19.11.50 ὑ. ἀ. 62341|50 σ. 1125.

Καθιέρωσις τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας: Εἰς γαλακτοζαχαροπλαστεῖα πόλεως Πρεβέζης Δ|γμα σ. 43.— Εἰς ζαχαροπλαστεῖα πόλεως Ἡρακλείου Κρήτης, ἐξαιρουμένου τοῦ χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ 20 Ὀκτωβρίου ἕως 10 Ἰανουαρίου Δ|γμα σ. 178.— Τῶν ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων, μαγειρείων καὶ οἰνομαγειρείων τῆς πόλεως Χίου κατὰ τὴν θερινὴν περίοδον Δ|γμα σ. 323.— Κατάργησις β. δ. τῆς 1.12.48|17.12.48 περὶ καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ ζαχαροπλαστεῖα τῆς πόλεως Βόλου Δ|γμα σ. 229.— Κατάργησις β. δ. τῆς 24.1|4.2.50 περὶ καταργήσεως τοῦ β. δ. 1.12|17.12.48 περὶ καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ ζαχαροπλαστεῖα τῆς πόλεως Βόλου Δ|γμα σ. 910. — Κατάργησις τοῦ β. δ. τῆς 17.9|17.10.47 περὶ καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας τῶν

καφενείων της πόλεως Ἡρακλείου Κρήτης Δ]γμα σ. 230.— Καταργήσις β.δ. 17 Σεπτεμβρίου]17 Ὀκτωβρίου 1947 περὶ καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ γαλακτοπωλεῖα καὶ ζαχαροπλαστεῖα τῆς πόλεως Δράμας Δ]γμα σ. 910.

Καθιέρωσις ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας: Τῶν ὀπωροπωλείων καὶ πλανοδίων πωλητῶν τῆς πόλεως Ἀγρινίου κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Χριστοφόρου Δ]γμα σ. 44, σ. 229.— Εἰς ἅπαντα τὰ καταστήματα τῆς πόλεως Ἀμφίσσης, πλὴν τῶν καφενείων, καφεζαχαροπλαστείων, καπνοπωλείων καὶ ἑστιατορίων Δ]γμα σ. 178.— Εἰς ἅπαντα τὰ καταστήματα τῆς κωμοπόλεως Κάτω Ἀχαΐας, πλὴν τῶν καφενείων, ζαχαροπλαστείων, οἰνομαγειρείων κλπ. Δ]γμα σ. 178.— Κατάργησις τοῦ β.δ]τος τῆς 12.12]17.12.49 περὶ καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς ἅπαντα τὰ καταστήματα τῆς κωμοπόλεως Κάτω Ἀχαΐας κλπ. Δ]γμα σ. 867.— Ἐμπορικῶν καταστημάτων Σητείας, πλὴν τῶν ἑστιατορίων, οἰνομαγειρείων, καφενείων, ζαχαροπλαστείων, γαλακτοπωλείων καὶ περιπτέρων πωλήσεως σιγαρέττων Δ]γμα σ. 239.— Εἰς τὰ καταστήματα ἀποικιακῶν, ἐδωδιμοπωλεῖα, παντοπωλεῖα, οἰνοπαντοπωλεῖα, καφεκοπτεῖα τυροπωλεῖα τοῦ τέως Δήμου Πειραιῶς Δ]γμα σ. 964.— Εἰς τὰ καταστήματα τῆς κωμοπόλεως τῶν Ὠρεῶν, πλὴν τῶν καφενείων, γαλακτοπωλείων κλπ. Δ]γμα σ. 1013, 1055.— Κατάργησις τοῦ β. διατάγματος τῆς 17ης Σεπτεμβρίου]31 Ὀκτωβρίου 1947 περὶ καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ παντοπωλεῖα τῆς πόλεως Μεσολογγίου Δ]γμα σ. 867.

Λ

Λαϊκῆς τέχνης καταστήματα. Ρόδου· ἄνοιγμα κατὰ Κυριακὰς ἀπὸ 10 π.μ. ἕως 1 μμ. κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 15 Μαΐου ἕως 30 Ὀκτωβρίου ἄνευ ἀπασχολήσεως ὑπαλλήλικοῦ προσωπικοῦ Δ]γμα σ. 868.

Λατομεῖα. Χαλκίδος· ἀσφαλιστικὴ ἁρμοδιότης ἐποπ]τος Ταμ. Ἀνεργίας ὑ. ἀ. 6019]1950 σ. 231.

Λαχανοκηπουροί. Τροποποίησις ἄρθρ. 84 καταστατικοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Λαχανοκηπουρῶν ἀ. ὑ. 1108]50 σ. 284.

Λαχανοπωροπωλεῖα. Καταργήσις π. δ]τος τῆς 5]9 Φεβρουαρίου 1935 περὶ ἐπεκτάσεως τῆς Κυριακῆς ἀναπαύσεως τῶν ὀπωροπωλείων κλπ. καταστημάτων τῆς πόλεως Πρεβέζης διὰ τὰ λαχανοπωροπωλεῖα τῆς πόλεως Πρεβέζης Δ]γμα σ. 909.— Καθιέρωσις ὁλοκληρωτικῆς ἀργίας τῶν ὀπωροπωλείων καὶ πλανοδίων πωλητῶν τῆς πόλεως Ἀγρινίου κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἁγ. Χριστοφόρου Δ]γμα σ. 44, 229.

Λευκαντήρια. Χορήγησις ἐπιδόματος ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας εἰς ἐργάτας ὑ. ἀ. 59626]50 σ. 1063.

Λεωφορεῖα. Βλ. λ. *Αὐτοκίνητα.*

Λιγνιτωρυχεῖα. Χαλκίδος· ἀσφαλιστικὴ ἁρμοδιότης Ὑποκ]τος Ταμ. Ἀνεργίας Χαλκίδος ὑ. ἀ. 6019]1950 σ. 231.

Λιμενεργάται. Βλ. λ. *Ὀργανισμὸς Λιμένος Πειραιῶς, Ταμεῖα, Φορτοεκφορτωταί.*

Λιμένες. Καθορισμὸς τιμῆς χρήσεως ἀδιαβρόχων καλυμμάτων εἰς λιμένα Βόλου ὑ. ἀ. 7909]50 σ. 384.— Καθορισμὸς συστήματος εἰσπράξεως τῶν ἐργατικῶν δικαιωμάτων λιμένος Θεσσαλονίκης καὶ τροποποιήσεως τῶν ἀπὸ 27.9.49 καὶ 17.7.48 β. διαταγμάτων Δ]γμα σ. 868.— Καθορισμὸς τοῦ ἀναγκαιοῦντος ἀριθμοῦ φορτηγίδων εἰς τὸν Λιμένα Λευκάδος ὑ.ἀ. 34900]50 σ. 912.—Περὶ Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς ἀ. ν. 1559]1950 σ. 1156, Βλ. καὶ λ. *Φορτοεκφορτωταί, Ταμεῖα* (λιμενεργατῶν).

Λιπασμάτων ἑταιρία. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα.* Κύρωσις τῆς 2]1948 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πειραιῶς (ἡμερομίσθια καὶ ὅροι ἐργασίας ἐργατ]τῶν παραγωγῆς ὑελοπινάκων) ὑ. ἀ. 11526]1950 σ. 237.— Κύρωσις τῆς 6]1949 ἀποφάσεως ἐπιτροπῆς διαιτησίας Πειραιῶς (ἡμερομίσθια μολυβδουργῶν καὶ ὀξυγονοκολλητῶν) ὑ. ἀ. 11526]1950 σ. 237.—Κήρυξις ἐκτελεστῆς τῆς 10]1949 ἀποφάσεως πρωτοβαθμίου ἐπιτροπῆς διαιτησίας Πειραιῶς, ἀφορώσης καθορισμὸν ἀποδοχῶν φορτοεκφορτῶν Α.Ε. Χημικῶν Προϊόντων καὶ Λιπασμάτων ὑ. ἀ. 28203]50 σ. 723.— Καθορισμὸς τιμολογίου ἁμοιβῆς φορ]τῶν ὑ. ἀ. 59451]1950 σ. 1059.— Καθορισμὸς ἀποδοχῶν μολυβδουργῶν, ὀξυγονοκολλητῶν ὑ. ἀ. 59451]1950 σ. 1059.— Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ἐργατ]τῶν τμήματος παραγωγωγῆς ὑελοπινάκων ὑ. ἀ. 59451]1950 σ. 1059.— Καθορισμὸς ἡμερομισθίων ἐργατῶν χημικῆς βιομηχανίας ὑ. ἀ. 59319]50 σ. 1061.

Λουτροθεραπεία. Ἀρτεργατῶν ὑ. ἀ. 54151]50 σ. 332.

Λοχεία. Ἐπίδομα λοχείας ἠσφαλισμένων εἰς Ταμ. Ἀσφ. Ἀρτεργατῶν ὑ.ἀ. 54151]50 σ. 336.

Μ

Μαγειρεῖα. Βλ. λ. *Ἑστιατόρια.*

Μαθητευόμενοι. Αὔξησις ἡμερομισθίων ἀνειδικεύτων καὶ μαθητευομένων ἐργατῶν ὑ. ἀ. 38700]1950 σ. 623.

Μαιευτικὴ περίθαλψις Ἀρτεργατῶν ὑ.ἀ. 54151]50 σ. 329—Προσωπικοῦ Θεραπευτηρίου Εὐαγγελισμός ὑ. ἀ. 14080]50 σ. 668.

Μακαρονοποιοί. Βλ. λ. *Ταμεῖα* (Μυλεργατῶν κλπ.).

Μάρτυρες. Ἐφαρμοστέος νόμος ὡς πρὸς ἐπιτρεπτὸν μαρτυρικῆς ἀποδείξεως ἀ. ν. 1484]1950 σ. 815.

Ματσακονισταί. Δῶρον ἑορτῶν ὑ. ἀ. 57250]49 σ. 44, ὑ. ἀ. 58984]49 σ. 143, ὑ. ἀ. 17590]50 σ. 370.

ΜΕΔ Καταβολὴ ἐπιδομάτων τῶν εἰς τὰ Μ.Ε.Δ. ὑπηρετούντων ἀρτεργατῶν καὶ ἀρτοϋπαλλήλων π. ὑ. σ. 941]1950 σ. 1156

Μεταλλεῖα—μεταλλευταί. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα,* Χαλκίδος· ἀσφαλιστικὴ ἁρμοδιότης ἐποπ]τος Ταμ. Ἀνεργίας ὑ. ἀ. 6019]1950 σ. 231.

Μεταλλειολόγοι. Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ὑ. ἀ. 59451]1950 σ. 1058.

Μεταλλουργία. Συλλογικὴ σύμβασις ἐργατοτεχνιτῶν ἐμαγὶ καὶ μεταλλουργίας Κέας σ. 626.

Μεταφορεῖς. Κύρωσις τῆς 5]1949 ἀποφάσεως ἐπιτροπῆς διαιτησίας Ἀθηνῶν· τιμολογίου

αμοιβῆς μεταφορέων νωπῶν δερμάτων μικρῶν ζώων ὑ. ἀ. 11526|1950 σ. 237.— Καθορισμὸς τιμολογίων ἀμοιβῆς μεταφορέων νωπῶν δερμάτων ὑ. ἀ. 59451|1950 σ. 1059.

Μηχανικοί. Κύρωσις τῆς 2|1948 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν (ἀποδοχαὶ πρακτικῶν μηχανικῶν καὶ μηχανοδηγῶν ἐργοστασίων) ὑ. ἀ. 11526|1950 σ. 237.—Κύρωσις τῆς 14|1948 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν (ἀποδοχαὶ μηχανικῶν ἀνωτάτων σχολῶν) ὑ. ἀ. 11526|1950 σ. 237.— Καθορισμὸς ἀποδοχῶν πρακτικῶν μηχανικῶν καὶ μηχανοδηγῶν ὑ. ἀ. 59451|1950 σ. 1059.

Μηχανοδηγοί. Βλ. καὶ λ. *Μηχανικοί*. Τρόπος καθορισμοῦ ἀμοιβῆς μηχανοδηγῶν ἀλωνιστικῶν συγκροτημάτων ὑ. ἀ. 88509|49 σ. 140.

Μηχανολόγοι. Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ὑ. ἀ. 59451|1950 σ. 1059.

Μικροδιαφοραί. Ὅριον ἐφαρμογῆς διαδικασίας ἀ. ν. 1484|1950 σ. 815.

Μοδίστα. Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ἐργατριῶν γυναικείων ἀμφιέσεων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς—Προαστείων σ. 148.

Μολυβδουργοί. Βλ. λ. *Λιπασμάτων Ἐταιρία*.

Μουσικοί. Δῶρον ἑορτῶν, ὑ. ἀ. 57200|49 σ. 45. Βλ. καὶ λ. *Θέατρα, Ταμεῖα*.

Μπάρ. Βλ. λ. *Ἑστιατόρια, Καφενεῖα*.

Μυλεργάται. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Ν

Ναυπηγοί. Καθορισμὸς ἀποδοχῶν, ὑ. ἀ. 59451|1950 σ. 1059.

Ναύσταθμος. Ἐπέκτασις τοῦ ν. 118|1945 εἰς περιφέρειαν Δήμου Σαλαμῖνος—Βασιλικοῦ Ναυστάθμου ὑ. ἀ. 43430|50 σ. 965.—Τροποποίησις παραγρ. 2 τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ ἀπὸ 29.5.40 β. διατάγματος περὶ προστασίας ἀσθενείας καὶ γενικωτέρας τοιαύτης τῶν ἐργατῶν θαλάσσης καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν Δ|γμα σ. 720.—Συμπλήρωσις τοῦ ἀπὸ 11.8.34 β. δ|τος περὶ καταβολῆς εἰς ἀπόρους ἀνέργους ἐργάτας θαλάσσης τῶν ἀναγκαίων δαπανῶν διὰ τὴν μετάβασιν εἰς ἀλλοδαποὺς λιμένας ἐπὶ σκοπῷ ναυτολογήσεως ἐπὶ ἑλληνικῶν πλοίων ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως Δ|γμα σ. 910.

Ναυτικοὶ πράκτορες. Ἔγκρισις αὐξήσεως συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς δικαιωμάτων ν. πρακτόρων λιμένος Καβάλας ὑ. ἀ. 19160|50 σ. 382.

Νομάρχαι. Ἐπέκτασις ἁρμοδιοτήτων Νομάρχου ἐπὶ θεμάτων ἁρμοδιότητος Ὑπουργείου Ἐργασίας Δ|γμα σ. 869.

Νομικὰ πρόσωπα. Αὔξησις κατὰ 30 ο|ο ἡμερομισθίων καθοριζομένων διὰ ὑ.ἀ. 183773|39947|47 διὰ τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν Ἱδρυμάτων καὶ Ὀργανισμῶν Δ.Δ. ἁρμοδιότητος Ὑπουργείου Γεωργίας ὑ.ἀ.121797|49 σ. 89—Συνταξιοῦχοι δημοσίου ὑπηρετοῦντες εἰς νομικὰ πρόσωπα δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου· ἐπίδομα ἑορτῶν ὑ. ἀ. 323774|49 σ. 183.— Χορήγησις τροφίμων μηνὸς Δεκεμβρίου π. ἔτους καὶ εἰς τὸ πάσης φύσεως προσωπικὸν τῶν Ν.Π.Δ.Δ. π.ὑ.σ. 70|1950 σ. 230.— Ὁμοιόμορφος ἐφαρμογὴ συλλογ. συμβάσεων εἰς Ν.Π. Δ.Δ. κλπ. ἐπιχειρήσεις ἠλεκτροφωτισμοῦ. π. ὑ. σ. 450 σ. 621.— Χορήγησις τροφίμων εἰς ὑπαλλήλους Ν.Π.Δ.Δ. διὰ τὸν μῆνα Μάρτιον 1950 ὑ. ἀ. 150094|50 σ. 772.— Χορήγησις τροφίμων εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῶν Ν.Π.Δ.Δ διὰ τὸν μῆνα Ἀπρίλιον 1950 ὑ. ἀ. 174787|50 σ. 831.— Παράτασις ἐνίων διατάξεων τοῦ Δικαιοστασίου ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου Δ|γμα σ. 912.—Ρύθμισις ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων γαμικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ἀ.ν. 1538 σ. 1039.—Καθορισμὸς ἡμερομισθίου φυλάκων ἀποθηκῶν ὑ. ἀ. 59118|50 σ. 1104.

Νομικοὶ σύμβουλοι. Ἀνωνύμων ἑταιριῶν· δῶρον ἑορτῶν ὑ. ἀ. 17590|50 σ. 370.

Νόμοι. Κατοχῆς· παράτασις προθεσμίας ἄρθρου 1 ΣΤ' Ψηφίσματος π. ὑ. σ. 1070|49 σ. 87.

Νοσηλευτικὰ ἱδρύματα. Ἐπέκτασις ἀ. ν. 966|1937 ἐπὶ νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων Δωδεκανήσου Δ|γμα σ. 179.

Νοσοκομειακὴ περίθαλψις. Ἀρτεργατῶν ὑ. ἀ. 54151|50 σ. 330.— Δημοτ. καὶ κοινοτ. ὑπαλλήλων Δ|γμα σ. 277.—Προσωπικοῦ Θεραπευτηρίου «Εὐαγγελισμός» ὑ. ἀ. 14060|50 σ. 668

Νοσοκόμοι. Συλλογ. συμβ. προσωπικοῦ Ἰδιωτ. κλινικῶν Ἀθηνῶν — Πειραιῶς σ. 531.

Νυκτερινὴ ἐργασία. Ἐπίδομα νυκτερινῆς ἐργασίας ἀρτεργατῶν ὑ. ἀ. 46734|1950 σ. 870.

Ξ

Ξενοδοχεῖα. Καθορισμὸς ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ὑ. ἀ. 59451|1950 σ. 1059. — Κήρυξις ἐκτελεστῆς τῆς 18|49 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, ἀφορώσης καθορισμὸν ἀποδοχῶν ξενοδοχοϋπαλλήλων ἐργαζομένων εἰς τινα ξενοχεῖα θερινῶν διαμονῶν ὑ. ἀ. 47266|49 σ. 181

Ξυλουργικαὶ ἐργασίαι. Τροποποίησις κανονισμοῦ παροχῶν Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἐργατοτεχνιτ. Δομικῶν καὶ Ξυλουργικῶν Ἐργασιῶν ὑ. ἀ. 5827|50 σ. 579.— Ἔγκρισις κανον. ἐσωτ. ὑπηρεσίας τοῦ αὐτοῦ Ταμείου ὑ. ἀ. 14745|1950 σ. 871.

Ο

Ὁδηγοί. Φορτηγῶν αὐτοκινήτων· καθορισμὸς ἀποδοχῶν ὑ. ἀ. 59451|1950 σ. 1059.

Ὁδοιπορικά. Οὐ συνυπολογισμὸς εἰς δῶρον ἑορτῶν ὑ. ἀ. 57200|49 σ. 44, ὑ. ἀ. 17590|50 σ. 370.

Ὁδοντιατρικὴ ἀντίληψις. Ἀρτεργατῶν ὑ. ἀ. 54151|50 σ. 328.— Προσωπικοῦ Θεραπευτηρίου «Εὐαγγελισμός» ὑ. ἀ. 14060|50 σ. 668.

Οἰκισμός. Οὐ συνυπολογισμὸς εἰς δῶρον ἑορτῶν ὑ. ἀ. 57200|49 σ. 44, ὑ.ἀ. 17590|50 σ. 370.

Οἰκογένεια. Καθορισμὸς μελῶν οἰκογενείας δι' ὑπολογισμὸν προσαυξήσεων ἐπιδομάτων ἀνεργίας ὑ. ἀ. 58494|49 σ. 93.— Δικαιούμενοι ἐπιδόματος στρατεύσεως π. ὑ. σ. 285|50 σ. 430.

Οἰκογενειακὰ ἐπιδόματα. Βλ. λ. *Ἐπιδόματα*.

Οἰνομαγειρεῖα. Βλ. λ. *Ἑστιατόρια*.

Οἰνοπαντοπωλεῖα. Βλ. λ. *Παντοπωλεῖα*.

Οἰνοποιΐα. Προσθήκη μεταβατικῆς διατάξεως εἰς Κανονισμὸν Παροχῶν Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Α.Ε. Οἰνοποιίας - Ζυθοποιίας - Οἰνοπνευματοποιίας ὑ. ἀ. 1609|50 σ. 286.— Τροποποίησις Κανονισμοῦ παροχῶν τοῦ αὐτοῦ Ταμείου ὑ. ἀ. 30163|50 σ. 967.

Ὁμματοϋάλια. Ἀρτεργατῶν ὑ. ἀ. 5415|50 σ. 331.

Ὁμοσπονδία. Ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ὑπαλλήλων χημικῆς βιομηχανίας· εἰσφορὰ ὑπὲρ(σ.σ.)σ. 84.

Ὀξυγονοκολλητταί. Βλ. λ. *Διπασμάτων Ἑταιρία*.

Ὀπωροπωλεῖα. Βλ. λ. *Λαχανοπωροπωλεῖα*.

Ὀργανισμοί. Ὑδρεύσεως Θεσσαλονίκης· χορήγησις ὑποχρεωτικῆς τῆς ἀπὸ 1ης Λύγούστου 1949 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑ. ἀ. 12107|50 σ. 1014· βλ. καὶ λ. *Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, Νομικὰ πρόσωπα, Ὀργανισμὸς Λιμένος Πειραιῶς, Ταμεῖα, Τηλεπικοινωνίαι*.

Ὀργανισμὸς Λιμένος Πειραιῶς. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*. Τροποποιήσεις τῆς παρ. 4 τῆς ὑπ' ἀριθ. 55820|1949 ἀποφάσεως σχετικῶς μὲ τὴν χορήγησιν δώρου εἰς ἐλευθέρους ἐργάτας Ο.Λ.Π. ὑ. ἀ. 2057|49 σ. 182.—Ἔγκρισις τῆς ὑπ' ἀριθ. 839|10.2.49 πράξεως διοικητικοῦ συμβουλίου Ο.Λ.Π. ὑ. ἀ. 1007|1950 σ. 282.—Καθορισμὸς ἑνοποιημένου τιμολογίου φορτικῶν δικαιωμάτων τοῦ Ο. Λ. Πειραιῶς διὰ τὰ ἔφοδια Ὑπ. Ἐφοδιασμοῦ ὑ. ἀ. 14664|1950 σ. 871.— Περὶ Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς ἀ. ν. 1559|1950 σ. 1156.

Ὀργανώσεις. Ἑθελοντικαὶ Ἀμερικανικαί, Βρεταννικαί· φορολογικαὶ ἀπαλλαγαὶ καὶ δυσκολύνσεις Δ|γμα σ. 720.— Ἔγκρισις καταστατικοῦ Ὀργανώσεως Ἀντιρρυματικῆς Ἀσφαλίσεως ὑ. ἀ. 51133|49 σ. 90.— Τροποποίησις Καταστατικοῦ Ὀργανώσεως Ἀντιφυματικῆς Ἀσφαλίσεως ὑ. ἀ. 20690|50 σ. 530.

Οὐζερί. Βλ. λ. *Ἐστιατόρια, Καφετεῖα*.

Π

Παντοπωλεῖα. Καθιέρωσις ἡμερῶν ὁλοκληρωτικῆς ἀργίας καὶ ἡμιαργίας παντοπωλείων Μυτιλήνης Δ|γμα σ. 229.— Θεσ|νίκης κύρωσις τῆς 3|1949 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Θεσ|νίκης (ἀποδοχαὶ ὑπαλλήλων παντοπωλείων — ἐδωδιμοπωλείων) ὑ. ἀ. 11526|1950 σ. 237. — Κατάργησις β. διατάγματος τῆς 17ης Σεπτεμβρίου|31 Ὀκτωβρίου 1947 περὶ καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς παντοπωλεῖα Μεσολογγίου Δ|γμα σ. 867.—Καθιέρωσις ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς καταστήματα ἀποικιακῶν, ἐδωδιμοπωλεῖα, παντοπωλεῖα, οἰνοπαντοπωλεῖα, καφεκοπτεῖα, τυροπωλεῖα τοῦ τέως Δήμου Πειραιῶς Δ|γμα σ. 964.—Ὡρέων· Κυριακὴ ἀργία Δ|γμα σ. 1013.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ἐδωδιμοπωλείων, παντοπωλείων, οἰνοπαντοπωλείων, καφεκοπτείων, τυροπωλείων, πρατηρίων τροφίμων ὑ. ἀ. 59451|1950 σ. 1059.

Παράβολον. Καθορισμὸς παραβόλων τῶν ἐνώπιον ταῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἀσκουμένων αἰτήσεων ν 1442|1950 σ. 720.—Αὔξησις παραβόλων ἀ. ν. 1484|1950 σ. 815.

Παραγραφή. Δικαιώματος συντάξεως τυπογράφων ὑ. ἀ. 42343|50 σ. 323.

Παράτασις. Προθεσμίας ἄρθρου 1 ΣΤ' Ψηφίσματος π. ὑ.σ. 1070|49 σ. 87.— Τῆς 7|14-12-39 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πατρῶν περὶ ὅρων ἐργασίας ὑποδηματεργατῶν Πατρῶν ὑ. ἀ. 43907|50 σ. 821.— Δικαιοστασίου Δ|γμα σ. 88.720.— Ἰσχύος ἐθνικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ὑ. ἀ. 56808|49 σ. 88, ὑ. ἀ. 15000|50 σ. 380, ὑ. ἀ. 51854|50 σ. 965, ὑ. ἀ. 35107|50 σ. 770.—Ἰσχύος τῆς θείσην συλλογικῆς συμβάσεως ἐπεχούσης ὑπ' ἀριθ. 3|1938 ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Χίου περὶ ἐκδορασφαγέων ὑ. ἀ. 35748|50 σ. 820.

Παραίτησις. Οἰκειοθελής· αὐ δώρων ἑορτῶν ὑ. ἀ. 57200|49 σ. 44, ὑ. ἀ. 17590|50 σ. 370.

Περιποιηταί. Παράτασις ἐπὶ ἑξάμηνον τῆς ἀπὸ 9-5-46 συλλογικῆς συμβάσεως περιποιητῶν Μεσολογγίου καὶ περιχώρων ὑ. ἀ. 39937|1950 σ. 231.

Περίπτερα. Πωλήσεως σιγαρέττων Στυλίδος ἐξαίρεσις ἀπὸ Κυριακῆς ἀργίας Δ|γμα σ. 229.

Πετρελαιοειδῆ. Ἔγκρισις καταστατικοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Πετρελαιοειδῶν ὑ. ἀ. 57233|1950 σ. 915.— Συλλογ. σύμβ. ἐργασίας περὶ ρυθμίσεως ὅρων ἐργασίας καὶ ἀποδοχῶν προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐπιχειρήσεων πετρελαιοειδῶν (σ. σ.) σ. 1107.

Πιστοποιητικά. Δικαιουμένων τῆς ὑπὸ τοῦ ν. δ. 1192|1940 προβλεπομένης ἀποζημιώσεως ὑ. ἀ. 51963|49 σ. 90.

Πλανόδιοι πωληταί. Διάταγμα καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς ἀργίας πλανοδίων πωλητῶν πόλεως Ἀργυρίου κατὰ τὴν ἡμέραν ἑορτῆς Ἁγίου Χριστοφόρου Δ|γμα σ. 11.229.

Πλινθοποιοί. Βλ. λ. *Κεραμοποιοί*.

Πλυντήρια. Χορήγησις ἐπιδόματος ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας εἰς ἐργάτας ὑ. ἀ. 59626|50 σ. 1063.

Πόλεμος. Ἀντικατάστασις πρώτου ἑδαφίου παραγράφου 8 ἄρθρου 1 ν. δ. 291|1947 περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας καὶ συμπληρώσεως ἀ.ν. 645|1945 περὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἐκ πολέμου ζημιῶν σιδηροδρόμων ἀ. ν. 1470|1950 σ. 818.

Ποσοστά. Ἀμειβόμενοι διὰ ποσοστῶν· δῶρον ἑορτῶν ὑ. ἀ. 57200|49 σ. 44, ὑ. ἀ. 17590|50 σ. 370.— Κομμωτῶν ὑ. ἀ. 10865|49 σ. 45.

Πρακτορεῖα - Πράκτορες. Προσθήκη μεταβατικῆς διατάξεως εἰς καταστατικὸν Ταμείου Συντάξεων Ἐφημεριδοπωλῶν καὶ Ὑπαλλήλων Πρακτορείων ὑ. ἀ. 49373|1950 σ. 184.— Καθορισμὸς πρακτορικῶν δικαιωμάτων λιμένος Ρόδου ὑ. ἀ. 7915|50 σ. 287.—Ἔγκρισις αὐξήσεως συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς δικαιωμάτων ν. πρακτόρων λιμένος Καβάλας ὑ. ἀ. 19160 σ. 382.

Πρατήρια τροφίμων. Καθορισμὸς ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ὑ. ἀ. 59451|1950 σ. 1059.

Πρόεδρος. Διατάξεις τινὲς ἀφορῶσαι ἀρμοδιότητα λόγῳ ποσοῦ πολιτικῶν δικαστηρίων καὶ ἄλλαι τινὲς δικονομικαὶ διατάξεις ἀ.ν. 1481|1950 σ. 815.— Αὔξησις ποσοῦ ἄρθρ. 634 Α παράγρ. 4 Πολ. Δικ. Δ|γμα σ. 621.

Προθεσμία. Παράτασις προθεσμίας ἄρθρου ΣΤ' Ψηφίσματος π. ὑ. σ. 1070|49 σ. 87.—Παρατάσεις τῆς κατὰ ἀ. ν. 109|45 προθεσμίας ἀπαγορεύσεως ἐρημοδικίας Δημοσίων Δ|γμα σ. 87.—Καθορισμὸς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν Ι.Κ.Α. Βλ. λ. *Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις*.— Παράτασις προθεσμίας παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρ. 10 τῆς 59|45 Συντ. Πράξεως π. ὑ. σ. 1101|49 σ. 178.

Προμήθειαι. Κλάδου ἀσφαλίσεως ἀσθενείας δημοτ. καὶ κοινοτ. ὑπαλλήλων Δ|γμα σ. 277.
Πρόνοια Βορείου Ἑλλάδος. Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις διατάξεων περὶ ἱδρύσεως «Προνοίας Βορείων Ἐπαρχιῶν Ἑλλάδος» ἀ. ν. 1427|50 σ. 323.
Προστασία ἀπολυομένων ἐκ στρατεῦ. Βλ. λ. *Στράτευσις.*
Πρόστιμα. Κατὰ Πολ. Δικονομίαν καὶ Κρητ. Πολ. Δικονομίαν· αὔξησις ἀ. ν. 1484|1950 σ. 815.
Προσωρινὴ ἐπιδίκασις. Αὔξησις ποσοῦ ἄρθρ. 634 Α. παραγρ. 4, Πολ. Δικ. Δγμα σ. 631.
Προϋπηρεσία. Ἐργατοτεχνιτῶν σιδηροβιομηχανίας ὑ. ἀ. 57872 σ. 138.— Ἐργατριῶν γυναικείων ἀμφιέσεων (α. α.) σ. 143.— Ὑπαλλήλων καπνεμπορικῶν ἐπιχειρήσεων ὑ. ἀ. 5205|1950 σ. 234.— Ἐμποροϋπαλλήλων ὑ. ἀ. 16586|49 σ. 475.
Πρωτοδικεῖον. Διατάξεις ἀφορῶσαι ἁρμοδιότητα λόγῳ ποσοῦ καὶ ἄλλαι δικον. διατάξεις· ὅρια ἀνεκκλήτου ἀ.ν. 1484|1950 σ. 815.
Πυρηνελαιουργεῖα—οἱ. Βλ. λ. *Σαπωνοποιεῖα*
Πωληταὶ πλανόδιοι. Καθιέρωσις ὁλοκληρωτικῆς ἀργίας πλανοδίων πωλητῶν Ἀγρινίου κατὰ ἡμέραν ἑορτῆς Ἁγίου Χριστοφόρου Δ|γμα σ. 44.

Ρ

Ραπτεργάται. Δῶρον ἑορτῶν ὑ. ἀ. 58984|49 σ. 143, ὑ. ἀ. 17590|50 σ. 370.
Ρητινικὰ προϊόντα. Κύρωσις τῆς 6|1949 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν (ἡμερομίσθια ἐργατ|τῶν χ. π.) ὑ. ἀ. 11526|1950 σ. 237.— Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἐργοστασίων ὑ. ἀ. 59451|1950 σ. 1059.

Σ

Σανατοριακὴ περίθαλψις. Ἀρτεργατῶν ὑ. ἀ. 54151 σ. 339.— Ἀντιφυματικὴ ὑ. ἀ. 51183|49 σ. 90.— Προσωπικοῦ Θεραπευτηρίου «Εὐαγγελισμὸς» ὑ. ἀ. 14060|50 σ. 668.
Σαπωνοποιεῖα. Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ἐργατοτεχνιτῶν σαπωνοποιείων Ἀθηνῶν-Πειραιῶς σ. 94.— Κύρωσις τῶν 7|1949 καὶ 9|1949 ἀποφάσεων Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν (ἡμερομίσθια ἐργατῶν σπορελαιουργείων, πυρηνελαιουργείων καὶ σαπωνοποιείων) ὑ. ἀ. 11526|1950 σ. 237.— Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ἐργατῶν πυρηνελαιουργῶν σ. 774.
Σερβιτόροι. Κήρυξις ἐκτελεστῆς τῆς 2|1949 ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἡρακλείου Κρήτης περὶ καθορισμοῦ μισθῶν σερβιτόρων καφενείων καὶ ζαχαροπλαστείων Ἡρακλείου ἀ.ὑ.58518|1950 σ.185.— Κήρυξις ἐκτελεστῆς τῆς 1|1949 ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Μυτιλήνης, ἀφορώσης καθορισμὸν μισθοῦ σερβιτόρων καφενείων Μυτιλήνης ἀ. ὑ. 22570|50 σ. 721.—Καφενείων, ζαχαροπλαστείων καὶ συναφῶν καταστημάτων Χαλκίδος· καθορισμὸς ἀποδοχῶν ὑ. ἀ. 59451|1950 σ. 1059 βλ. καὶ λ. *Ἐστιατόρια. Ζαχαροπλαστεῖα. Καφενεῖα.*
Σιδηροβιομηχανία. Κήρυξις ἐκτελεστῆς τῆς 9|1949 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πειραιῶς, ἀφορώσης τὰς ἀποδοχὰς καὶ λοιποὺς ὅρους ἐργασίας τῶν ἐργατοτεχνιτῶν σιδηροβιομηχανίας πάσης τῆς χώρας ὑ. ἀ. 57872|49 σ. 138.— Κύρωσις τῆς 9|1949 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πειραιῶς (ἡμερομίσθια ἐργατοτεχνιτῶν ὑ. ἀ. 11526|1950) σ. 237.— Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνιτῶν ὑ. ἀ. 59451|1950 σ. 1059.
Σιδηρόδρομοι. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα.* Παροχὴ δώρου εἰς προσωπικὸν ἀτμηλάτων Σιδ|μων ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους ὑ. ἀ. 97387|49 σ. 182.— Χορήγησις βοηθήματος λόγῳ ἑορτῶν Πάσχα εἰς προσωπικὸν τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων ὑ. ὑ. 17519|50 σ. 479.— Ἀντικατάστασις πρώτου ἐδαφίου παραγρ. 8 ἄρθρ. 1 ν. δ. 291|1947 περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀ. ν. 645|1945 περὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἐκ τοῦ πολέμου ζημιῶν τῶν σιδηροδρόμων ν. 1470|1950 σ. 818.— Ὑποχρεωτικὴ ἀσφάλισις εἰς Ι.Κ.Α κατὰ τῆς ἀσθενείας τῶν συνταξιούχων Ταμ. Συντάξ. Προσ. Σιδ|μων Ἀττικῆς ὑ. ὑ. 4414|1950 σ. 1103.— Καθορισμὸς μισθολογίου προσωπικοῦ ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων ὑ. ἀ. 68907|1950 σ. 1156.— Καθορισμὸς μισθολογίου ἀνωτάτου διοικοῦντος προσωπικοῦ ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων ὑ. ἀ. 68908|1950 σ. 1156.— Ἀληθὴς ἔννοια τῶν ὑπ' ἀριθ. 12612|46 καὶ 92510|46 ἀποφάσεων Ὑπουργῶν Μεταφορῶν, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ὑ. ἀ. 56653|50 σ. 1015.
Σμυριδωρύκται. Νάξου· δῶρον ἑορτῶν ὑ. ἀ. 57200|49 σ. 44.
Σπορελαιουργία. Συλλογικὴ σύμβασις ἐργαζομένων εἰς τὰ ἐργοστάσια σπορελαιουργίας ὁλοκλήρου τῆς χώρας σ. 916· βλ. καὶ λ. *Σαπωνοποιεῖα.*
Στατιστική. Σύστασις παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Διευθύνσεως Στατιστικῆς καὶ Πληροφοριῶν ἀ. ν. 1535|1950 σ. 1056.
Σταφιδικὸς Ὀργανισμός. Βλ. λ. *Αὐτόνομος Σταφιδικὸς Ὀργανισμός.*
Σταφυλεργάται - Σταφιδεργάται. Δῶρον ἑορτῶν ὑ. ἀ. 57200|49 σ. 44, ὑ. ἀ. 17590|50 σ. 370.— Καθορισμὸς ἀμοιβῆς σταφιδεργατῶν Πατρῶν ὑ. ἀ. 51249|1949 σ. 89.— Πύργου, Ἀμαλιάδος, Κατακώλου· κύρωσις τῆς 2|1949 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πύργου (καθορισμὸς ἡμερομισθίων), ὑ. ἀ. 11526|1950 σ. 237.— Α.Σ.Ο.· κύρωσις τῆς 1|1948 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν ὑ ἀ. 11526|1950 σ. 237.— Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ὑ. ἀ. 59451|1950 σ. 1059.
Στράτευσις. Δῶρον ἑορτῶν στρατευμένων ὑ. ἀ. 57200|49 σ. 44, ὑ. ἀ. 17590|50 σ. 370.— Χορήγησις ἐπιδόματος 30|α καὶ εἰς τοὺς στρατευθέντας ἐκτάκτους ὑπαλλήλους Ὑπουργείου Ἐφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν ὑ. ἀ. 179|1950 σ. 234.—Δικαιούμενοι ἐπιδόματος στρατεύσεως π. ὑ. σ. 285|50 σ. 430. — Συμπλήρωσις ἐνίων διατάξεων τοῦ ν. 751|1948 περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ ν. δ. 1196|1949 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ ν. 751|1948, ἀ. ν. 1511|1950 σ. 1057
Συλλογικαὶ διαφοραί. Κύρωσις ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἐπὶ συλλογικῶν διαφο-

ρῶν ἐργασίας ν. 1406|1950 σ. 178, ὑ. ἀ. 11526|1950 σ. 237, 285.—Κήρυξις ἐκτελεστῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας· βλ. τὰς κατ' ἰδίαν κατηγορίας μισθωτῶν εἰς τὰς οἰκείας λέξεις.

Συλλογικαὶ συμβάσεις. Γ ε ν ι κ ά. Παράτασις τῶν ἀπὸ 4.11.1947 καὶ 1.12.1947 ἐθνικῶν σύλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ν. ὑ. ἀ. 56803|49 σ. 88, ὑ. ἀ. 15000|50 σ. 380, ὑ. ἀ. 35107 σ. 770, ὑ. ἀ. 51854|50 σ. 965.

Ε ἰ δ ι κ α ὶ σ υ λ λ ο γ ι κ ὰ σ υ μ β ά σ ε ι ς ἐ ρ γ α σ ί α ς: Κήρυξις ὑποχρεωτικῆς τῆς ἀπὸ 2.9.49 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀρτεργατῶν Ἀθηνῶν - Πειραιῶς ὑ.ἀ. 55351|1949 σ. 93.— Ἀρτεργατῶν Ἀθηνῶν - Πειραιῶς σ. 95.— Ἐργατριῶν γυναικείων ἀμφιέσεων Ἀθηνῶν - Πειραιῶς - Προαστείων σ. 143.— Δενδροανθοκηπουρῶν σ. 335.—Ἐργαζομένων εἰς ἐργοστάσια τῆς Ἀνωνύμου Ἑταιρίας «Ἐλαιουργίαι τῆς Ἑλλάδος Α. Ε.» ὁλοκλήρου τῆς χώρας (σ. σ.) σ. 774 — Τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰ ἐργοστάσια ἐξευγενισμένων ἐλαιολάδων (ραφιναρίας) κλπ. ὁλοκλήρου τῆς χώρας σ. 774.— Ἐργατοτεχνιτῶν ἐμαγὲ καὶ μεταλλουργίας Κέας σ. 626.—Προσωπικοῦ ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων κλπ. σ. 190.—Ὁμοιόμορφος ἐφαρμογὴ συλλ. συμβάσεων εἰς Ν.Π.Δ.Δ. κλπ. ἐπιχειρήσεις ἠλεκτροφωτισμοῦ π.ὑ.σ. 450 σ. 621.— Προσωπικοῦ ἰδιωτικῶν κλινικῶν Ἀθηνῶν - Πειραιῶς σ. 531.—Ἐπέκτασις τῆς συλλ. συμβάσεως καλτσοποιΐας εἰς ἐργάτας φανελλοποιοὺς ὑ.ἀ. 51853|50 σ. 965.— Καραγωγέων Γυθείου· παράτασις ἐπὶ ἑξάμηνον ὑ.ἀ. 15746|50 σ. 423.— Περιποιητῶν Μεσολογγίου καὶ περιχώρων· παράτασις ἐπὶ ἑξάμηνον ὑ.ἀ. 39937|1950 σ. 231.— Περὶ ὅρων ἐργασίας καὶ ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνικοῦ, ὑπαλληλικοῦ, τεχνικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ, ἐγκαταστάσεων καὶ ἐξωτερικῶν ὑπηρεσιῶν τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐπιχειρήσεων πετρελαιοειδῶν (σ.σ.) σ. 1107.—Ἐργατῶν πυρηνελαιουργῶν σ. 774.— Ἐργατοτεχνιτῶν σαπωνοποιείων Ἀθηνῶν - Πειραιῶς σ. 94.—Ἐργαζομένων εἰς τὰ ἐργοστάσια ἀπορελαιουργίας ὁλοκλήρου τῆς χώρας σ. 916.—Παράτασις συλλ. συμβάσεως ταξιθετῶν καὶ ταξιθετριῶν Κινηματογράφων Α.Π.Π. ὑ.ἀ. 1908|1950 σ. 282, ὑ.ἀ. 44868|50 σ. 1106.— Περὶ καθορισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας προσωπικοῦ Τραπέζης Ἑλλάδος καὶ ρυθμίσεως ἀποδοχῶν αὐτοῦ σ. 775.— Ὑποδηματεργατῶν χειροποιήτων καὶ μηχανοποιήτων ὑποδημάτων Ἀθηνῶν - Πειραιῶς σ. 187.

Συμβούλια. Καθορισμὸς τῶν εἰς τὰ συλλογικὰ ὄργανα τοῦ Ι.Κ.Α καταβαλλομένων ἀποζημιώσεων ὑ.ἀ. 18948|50 σ. 423.— Τροποποιήσεις καὶ συμπληρώσεις διατάξεων περὶ ἐποπτείας καὶ ἐλέγχου Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπουργείου Ἐργασίας ἀ.ν. 1409|1950 σ. 280.

Συμβούλιον Ἐπικρατείας. Καθορισμὸς παραβόλων τῶν ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἀσκουμένων αἰτήσεων ν. 1442|1950 σ. 720.

Συμψηφισμός. Δώρου πρὸς ἄλλας παροχὰς ἐπὶ σκοπῷ δώρου ὑ. ἀ. 57200|49 σ. 44, ὑ. ἀ. 17590|50 σ. 370.— Συντάξεων τυπογράφων ὑ. ἀ. 42343|50 σ. 823.

Συνεταιρισμοί. Βλ. λ. *Ταμεῖα* (Γεωργικῶν συνεταιρικῶν Ὀργανώσεων).

Συντάξεις - Συνταξιοῦχοι. Βλ. καὶ λ. *Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, Ταμεῖα* Χορήγησις ἐπιδόματος ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων 1949 καὶ εἰς συνταξιούχους ἐν γένει τοῦ Δημοσίου ὑ. ἀ. 32577|49 σ. 183.— Ἔγκρισις χορηγήσεως δώρου ἑορτῶν Πάσχα εἰς συνταξιούχους Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ὑ. ἀ. 17152|50 σ. 380.

Σχολεῖα ἰδιωτικά. Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτικῶν ὑ. ἀ. 40021|49 σ. 93.

Τ

Ταμεῖα. Α'. Γ ε ν ι κ ὰ θ έ μ α τ α. Τροποποιήσις καὶ συμπλήρωσις διατάξεων περὶ ἐποπτείας καὶ ἐλέγχου Ὀργανισμῶν Κοιν. Ἀσφαλίσεως Ὑπουργείου Ἐργασίας ἀ. ν. 1409|1950 σ. 280.— Τροποποίησις ἐδαφ. β τῆς παρ. Α' τῆς ὑπ' ἀριθ. 10560|Ε. 330|48 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὑ. ἀ. 20905|50 σ. 524.— Χαρτοσήμων ἐξοφλήσεων συντάξεων, μερισμάτων κλπ. Δ]για σ.768.—Κατανομὴ προσθέτου τέλους Δημοσίων Θεαμάτων ὑ. ἀ. 51805|50 σ. 822.— Ἐπιδοτούμενοι ἄνεργοι· δῶρον ἑορτῶν ὑ. ἀ. 57200|49 σ. 44, ὑ. ἀ. 17590|50 σ. 370.— Κρατήσεις ἐπὶ δώρου ἑορτῶν ὑ. ἀ. 57200|49 σ. 44, ὑ. ἀ. 17590|50 σ. 370— Χορήγησις δώρου ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους εἰς συνταξιούχους κλπ. ὑ. ἀ. 56403|49 σ. 183, ὑ. ἀ. 32577|49 σ. 183.—Χορήγησις δώρου ἑορτῶν Πάσχα εἰς συνταξιούχους ὀργανισμοὺς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ὑ. ἀ. 17152|50 σ. 380.— Ἔγκρισις Καταστατικοῦ Ὀργανώσεως Ἀντιφυματικῆς Ἀλίσεως ὑ. ἀ. 51153|49 σ. 90.— Τροποποιήσις Καταστατικοῦ Ὀργανώσεως Ἀντιφυματικῆς Ἀσφαλίσεως ὑ.ἀ. 20699|50 σ. 530.—Παράτασις τῶν περὶ ὧν τὸ ὑπ' ἀριθ. 1238|49 ν. δ. διατάξεων μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1950 π. ὑ. σ. 901|1950 σ. 1055.

Ἀ ε ρ ι ό φ ω τ ο ς: Τροποπ. ἄρθρ. 9 καταστατικοῦ Ταμ. Συντάξεως Προσωπικοῦ Ἀεριόφωτος Πειραιῶς ὑ. ἀ. 22874|50 σ. 821.

Ἀ ν ε ρ γ ί α ς: Καθορισμὸς μελῶν οἰκογενείας δι' ὑπολογισμὸν προσαυξήσεων ἐπιδομάτων ἀνεργίας ὑ. ἀ. 58494|49 σ. 93. — Χαρακτηρισμὸς ἐπιχειρήσεων ὡς ἐποχιακῶς ἐργαζομένων ὑ. ἀ. 5489|50 σ. 231.—Ἐπέκτασις διατάξεων ν. 118|1945 εἰς περιφερείας Κύμης, Ἀλιβερίου, Πασσᾶ κλπ. ὑ. ἀ. 6019|1950 σ. 231.—Ἐπέκτασις ν. 118|1945 εἰς περιφέρειαν Λήμου Σαλαμῖνος - Βασιλικοῦ Ναυστάθμου ὑ. ἀ. 43430|50 σ. 965. — Ἔγκρισις κανονισμοῦ λειτουργίας Διοικ. Συμβουλίου ὑ. ἀ. 5404|50 σ. 232.—Ἔγκρισις κανονισμοῦ προσωπικοῦ ὑ. ἀ. 12147|50 σ. 382.—Τροποπ. κανον. προσωπικοῦ ὑ. ἀ. 38417|1950 σ. 871. —Ἔγκρισις κανονισμοῦ ἐλέγχου ἀνεργίας ὑ. ἀ. 41878|50 σ. 965.—Ἐπιδότησις ὑνέργων Ἐδέσσης καὶ Ναούσης ὑ. ἀ. 27774|50 σ. 723. —Μεταφορὰ παραρτήματος Καβάλας εἰς Ὑποκατάστημα ὑ. ἀ. 47225|50 σ. 954.—Ἐπέκτασις ἀσφαλιστικῆς ἁρμοδιότητος παραρτήματος Κορίνθου εἰς κωμόπολιν Λουτρακίου ὑ. ἀ. 53480|50 σ. 1104.— Ἐπέκτασις ἀ-

σφαλιστικής ἀριοδιότητος παραρτήματος Κορίνθου εἰς κωμόπολιν Κιάτον ὑ. ἀ. 63663|1950 σ. 1159.

Ἀρτεργατῶν. Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως: Ἔγκρισις χορηγήσεως ἐκτάκτου βοηθήματος ἐκ μιᾶς μηνιαίας συντάξεως εἰς συνταξιούχους ἀρτεργάτας Βορείου Ἑλλάδος, Ἠπείρου καὶ Πελοποννήσου ὑ. ἀ. 21937|49 σ. 183. —Τροποποίησις τοῦ ἀπὸ 6.4.35 διατάγματος περὶ τροποποιήσεως ἐν μέρει διατάγματος περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως καταστατικοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν ὑ. ἀ. 59364|1950 σ. 185.— Ἔγκρισις κανονισμοῦ ἀσθενείας ὑ. ἀ. 54151|50 326.— Τροποποίησις κατ|κοῦ ὑ. ἀ. 12234|50 σ. 622.— Προσθήκη μεταβατικῆς διατάξεως εἰς τὸ ἄρθρον 25 τῆς ὑπ' ἀριθ. 54151|Σ.1393|11.1.1950 ἀποφάσεως ὑ. ἀ. 20601|50 σ. 915.— Τροποποίησις νομοθεσίας Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν ὑ. ἀ. 45472|50 σ. 1105.— Καταβολὴ ἐπιδομάτων τῶν εἰς τὸ Μ.Ε.Α ὑπηρετούντων ἀρτεργατῶν καὶ ἀρτοπαλλήλων π. ὑ. σ. 941|1950 σ. 1156.

Ἀσφαλιστῶν καὶ προσωπικοῦ ἀσφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων. Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως: Προσθήκη διατάξεως εἰς καταστατικὸν ὑ. ἀ. 2252|50 σ. 286.— Τροποποίησις κανονισμοῦ παροχῶν ὑ. ἀ. 13782|50 σ. 479, ὑ. ἀ. 35461|50 σ. 1013.— Προσθήκη ἐδαφίου εἰς καταστατικὸν ὑ. ἀ. 18031|50 σ. 674.— Προσθήκη διατάξεως εἰς κανονισμὸν ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας ὑ. ἀ. 18021|50 σ. 675.

Αὐτοκινητιστῶν: Προσθήκη μεταβατικῆς διατάξεως εἰς ὀργανισμὸν Ἐσωτερικῆς Ὑπηρεσίας Τ.Σ.Α. ὑ. ἀ. 1609|1950 σ. 186.

Αὐτονόμου Σταφιδικοῦ Ὀργανισμοῦ: Αὔξησις κατὰ 40 0|0 τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμ. Ἀσφαλ Προσωπικοῦ Α.Σ.Ο καταβαλλομένων συντάξεων ὑ. ἀ. 41009|50 σ. 1104.

Γεωργικῶν Συνεταιρικῶν Ὀργανώσεων. Τροποποίησις καταστατικοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Γεωργικῶν Συνεταιρικῶν Ὀργανώσεων ὑ. ἀ. 59362|50, σ. 185. ὑ. ἀ. 1604|50 σ. 578. ὑ. ἀ. 18022|50 σ. 915. — Προσθήκη παραγράφου εἰς καταστατικὸν ὑ. ἀ. 20602|50 σ. 772.

Δημοτικῶν καὶ Κοινοτικῶν Ὑπαλλήλων: Διοίκησις Κλάδου ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας τῶν δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ὑπαλλήλων Δ|γμα σ. 277.

Δομικῶν καὶ ξυλουργικῶν ἐργασιῶν: Ἔγκρισις Κανον. Ἐσωτ. Ὑπηρεσίας Ταμ. Ἐπικουρ. Ἀσφαλίσεως Ἐργατοτεχνικῶν δομικῶν καὶ ξυλουργικῶν ἐργασιῶν ὑ. ἀ. 14745|50 σ. 871.— Τροποποίησις Κανονισμοῦ παροχῶν τοῦ αὐτοῦ Ταμείου ὑ. ἀ. 5827|50 σ. 579.

Ἐκπροσώπων καὶ ὑπαλλήλων ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων. Αὔξησις κατὰ 25 0|0 ἀπὸ 1|10|50 τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως ἐκπροσώπων καὶ ὑπαλλήλων τῶν ἐργατικῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων παρεχομένων συντάξεων ὑ. ἀ. 52131|50 σ. 1104.

Ἐκτελωνιστῶν: Τροποποιήσεις παραγρ. 1 τῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10255|48 ἀποφάσεως προστεθείσης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς τὸ καταστατικὸν Ταμείου Συντάξεων Ἐκτελωνιστῶν Πειραιῶς ὑ. ἀ. 2247|50 σ. 722.

Ἐλευθέρας Ζώνης Θεσ|νίκης: Ἀναπροσαρμογὴ ἐφ' ἅπαξ παροχῶν Ταμείου Προνοίας Ἐργατῶν Κομιστικῆς Ὑπηρεσίας Ε.Ζ.Θ. ὑ. ἀ. 32895|50 σ. 1059.— Προσθήκη παραγράφου εἰς καταστατικὸν τοῦ αὐτοῦ Ταμείου ὑ. ἀ. 45163|50 σ. 1105.

Ἐμπορικῶν καταστημάτων: Ἔγκρισις κανονισμοῦ παροχῶν Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἐμπορικῶν Καταστημάτων ὑ. ἀ. 16586|50 σ. 475.

Ἐργατῶν τύπου: Προσθήκη παραγράφων εἰς ἄρθρον 7 τοῦ Κανονισμοῦ Κλάδου Προνοίας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν ὑ. ἀ. 18025|50 σ. 966

Ἐρυθροῦ Σταυροῦ: Τροποποίησις Καταστατικοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Συλλόγου Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ὑ. ἀ. 13960|50 σ. 721.

Ἐφημεριδοπωλῶν: Προσθήκη μεταβατικῆς διατάξεως εἰς Καταστατικὸν Ταμείου Συντάξεων Ἐφημεριδοπωλῶν καὶ Ὑπαλλήλων Πρακτορείων ὑ.ἀ. 49373|50 σ. 184.

Ζυθοποιΐας. Βλ. κατωτέρω ***Οἰνοποιΐας***.

Ἠθοποιῶν κλπ.: Τροποποίησις καταστατικοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἠθοποιῶν Συγγραφέων, Μουσικῶν καὶ Τεχνιτῶν Θεάτρου ὑ. ἀ. 33735|50 σ. 282, ὑ. ἀ. 5824|50 σ. 574.

Ἡλεκτρικῶν Ἑταιριῶν: Βλ. καὶ κατωτέρω ***Τροχιοδρόμων***· προσθήκη ἐδαφίου εἰς καταστατικὸν Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας Ἀθηνῶν ὑ. ἀ. 20231|50 σ. 524.— Προσθήκη παραγράφου εἰς ἄρθρον 11 Καταστατικοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Η.Ε.Μ. ὑ. ἀ. 8403|50 σ. 381.

Ἠλεκτροτεχνιτῶν: Προσθήκη διατάξεως εἰς προσωρινὸν κανονισμὸν παροχῶν Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἠλεκτροτεχνιτῶν Ἑλλάδος ὑ. ἀ. 2251|50 σ. 287.

Θεάτρων: Βλ. ἀνωτέρω ***Ἠθοποιῶν***.

Θεραπευτηρίου «Εὐαγγελισμός»: Ἔγκρισις καταστατικοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ ὑ. ἀ. 14060|50 σ. 668.—

Καπνεμπορικῶν ἐπιχειρήσεων. Τροποποίησις καταστατικοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Καπνεμπορικῶν Ἐπιχειρήσεων ὑ. ἀ. 5205|50 σ. 234.— Τροποποίησις ἄρθρου 28 τῆς 3116|Σ 746|4.6.19 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὑ. ἀ. 14743|50 σ. 623. — Τροποπ. παραγρ. 3 ἄρθρ. 2 κατ|κοῦ Ταμ. Ἐπικουρ. Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Καπνεμπορικῶν Ἐπιχειρήσεων ὑ. ἀ. 24580|1950 σ. 625.— Ἀναπροσαρμογὴ παρεχομένων ὑπὸ Ταμείου Ἐξόδου καὶ Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Βιομηχανίας Καπνοῦ συντάξεων ὑ. ἀ. 56418|50 σ. 1158.

Καπνεργατῶν: Τροποποίησις ν. δ. τῆς 26.4.26 περὶ τρόπου ἐν γένει λειτουργίας Τ.Α.Κ. ὑ. ἀ. 57935|1950 σ. 187. — Καταργήσις ἄρθρων 12ε, 13η καὶ 13θ τοῦ κανονισμοῦ ἀσθενείας τοῦ Τ.Α.Κ. ὑ. ἀ. 12536|50 σ. 822.

– Προσθήκη παραγράφου εἰς ἄρθρον 2 τοῦ κανονισμοῦ ἀσθενείας τοῦ Τ.Α.Κ. ὑ.ἀ. 35274|50 σ. 1059. — Ἀναπροσαρμογὴ τῶν ὑπὸ τοῦ Τ.Α.Κ. καταβαλλομένων συντάξεων ὑ. ἀ. 26783|50 σ. 1159.

Κλωστοϋφαντουργίας: Ἔγκρισις κανονισμοῦ λειτουργίας Ταμ. Ἐπικουρ. Ἀσφαλίσεως μισθωτῶν Κλωστοϋφαντουργίας ὑ. ἀ. 631|1950 σ. 622.

Κουρείων κλπ. Προσθήκη παραγράφων εἰς καταστατικὸν Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως ὑπαλλήλων κουρείων καὶ κομμωτηρίων ὑ. ἀ. 22253|50 σ. 967.

Λαχανοκηπουρῶν. Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 34 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Λαχανοκηπουρῶν ὑ. ἀ. 1108|Σ. 32|1950 σ. 284.

Λιμενεργατῶν: Συμπλήρωσις τῆς ἀφορώσης πόρους Ταμείου Ἀσφαλίσεως Λιμενεργατῶν Πειραιῶς νομοθεσίας ἀ. ν. 1555 σ. 1099.—Τροποποίησις κανονισμοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Λιμενεργατῶν Πειραιῶς ὑ. ἀ. 33869|50 σ. 1014.

Λιπασμάτων: Τροποποίησις ἄρθρου 47 καταστατικοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Λιπασμάτων ὑ. ἀ. 26380|50 σ. 915 — Κατάργησις παρ. 5 ἄρθρου 1 κανονισμοῦ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τοῦ αὐτοῦ Ταμείου ὑ. ἀ. 1606|50 σ. 286.

Μεταλλευτῶν: Προσθήκη ἑδαφίου εἰς παράγρ. 2 ἄρθρ. 16 καταστατικοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν ὑ. ἀ. 57934|1950 σ. 230, 283. — Ὑποχρεωτικὴ ἀσφάλισις εἰς Ι.Κ.Α. κατὰ τῆς ἀσθενείας τῶν συνταξιούχων τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μεταλλευτῶν ὑ. ἀ. 36232|50 σ. 820.— Προσθήκη παραγράφου εἰς καταστατικὸν Ἐπικουρικοῦ Ταμείου Ἐξόδου Γερόντων καὶ Ἀνικάνων Ἐργατῶν Μετάλλου ὑ. ἀ. 2250|50 σ. 576.

Μουσικῶν. Βλ. ἀνωτέρω *Ἠθοποιῶν*.

Μυλεργατῶν καὶ τεχνιτῶν μακαρονοποιῶν: Προσθήκη διατάξεως εἰς τὸ καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως ὑ. ἀ. 43465|50 σ. 914.

Οἰνοποιίας κλπ. Προσθήκη μεταβατικῆς διατάξεως εἰς Κανονισμὸν Παροχῶν Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Α.Ε. Οἰνοποιίας - Ζυθοποιίας - Οἰνοπνευματοποιίας ὑ. ἀ. 1609|50 σ. 286.— Τροποποίησις κανονισμοῦ παροχῶν τοῦ αὐτοῦ Ταμείου ὑ. ἀ. 30463|50 σ. 967.

Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς: Τροποποίησις καταστατικοῦ Ταμείου Προνοίας Ὑπαλλήλων Ο.Λ.Π. ὑ. ἀ. 21586|50 σ. 912.— Τροποποίησις τῆς ὑπ' ἀριθ. 70363|40 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὑ. ἀ. 33770|50 σ. 1058.

Πετρελαιοειδῶν: Ἔγκρισις τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Πετρελαιοειδῶν ὑ. ἀ. 57233|50 σ. 915.

Πρακτόρειων: βλ. ἀνωτέρω *Ἐφημεριδοπωλῶν*.

Σιδηροδρόμων: Τροποποίησις ἄρθρων 35 καταστατικοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Γαλλοελληνικῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων ὑ. ἀ. 57238|1950 σ. 184.— Τροποποίησις καταστατικοῦ ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ ΣΒΑΕ ὑ. ἀ. 59353|1950 σ. 186, 284· διόρθωσις σ. 710 — Τροποποίησις καταστατικοῦ Κλάδου Συντάξεων Ταμείων Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας ὑ. ἀ. 16535|1950 σ. 230, 284 ὑ. ἀ. 16854|50 σ. 577.— Τροποποίησις ἄρθρ. 15 Κανονισμοῦ Ἐσωτερικῆς Ὑπηρεσίας Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας ὑ. ἀ. 1103|50 σ. 284.— Τροποποίησις καταστατικοῦ Ταμείου Συντάξεως Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων Ἀττικῆς ὑ. ἀ. 572|6|1950 σ. 372. Ὑποχρεωτικὴ ἀσφάλισις εἰς ΙΚΑ κατὰ τῆς ἀσθενείας τῶν συνταξιούχων τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σιδ|μων Ἀττικῆς ὑ. ἀ. 4414|50 σ. 1103.— Προσθήκη διατάξεως εἰς ἄρθρον 15 καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ. ὑ. ἀ. 8782|50 σ. 380.— Καθορισμὸς διὰ τὸ ἔτος 1950 εἰς δέκα ἑννέα (19) τοῦ συντελεστοῦ συντάξεων Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ ΣΕΚ ὑ. ἀ. 22873|50 σ. 722 — Αὐθεντικὴ ἑρμηνεία ἄρθρ. 3 τοῦ διὰ τοῦ ἀπὸ 17.12.30 δ|τος κυρωθέντος Κανονισμοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας τῶν Σιδ|κῶν Δικτύων, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεκληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 1854 καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων ἀ. ν. 1545 σ. 1057.

Σταφιδικοῦ Αὐτον. Ὀργανισμοῦ. Βλ. ἀνωτέρω *Αὐτονόμου σταφιδικοῦ Ὀργανισμοῦ*.

Συνεταιριστικῶν γεωργικῶν ὀργανώσεων. Βλ. ἀνωτέρω *Γεωργικῶν Συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων*.

Τεχνιτῶν Θεάτρου. βλ. ἀνωτέρω *Ἠθοποιῶν*.

Τραπεζῶν: Τροποπ. κατ|κοῦ Ταμ. Ἐπικ. Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἐμπορικῆς Τραπέζης ὑ. ἀ. 12018|233|50 σ. 821.— Προσθήκη μεταβατικῆς διατάξεως καταστατικοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Α.Τ.Ε. ὑ. ἀ. 20599|50 σ. 574.

Τροχιοδρόμων καὶ Ἠλεκ|μού Θεσ|νίκης: Προσθήκη μεταβατικῆς διατάξεως εἰς καταστατικὸν Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Τροχιοδρόμων καὶ Ἠλεκτρισμοῦ Θεσσαλονίκης (Κλάδου Συντάξεων) ὑ. ἀ. 1107|1950 σ. 235.— Τροποποίησις καταστατικοῦ Κλάδου Συντάξεων τοῦ αὐτοῦ Ταμείου ὑ. ἀ. 56202|1950 σ. 235 — Τροποποίησις νομοθεσίας τοῦ αὐτοῦ Ταμείου ὑ. ἀ. 1106|50 σ. 285.— Τροποποίησις Κανονισμοῦ Κλάδου Προνοίας τοῦ αὐτοῦ Ταμείου ὑ. ἀ. 2253|50 σ. 287.

Τσιμέντων. Τροποποίησις ὁριστικοῦ Κανονισμοῦ Ἀσφαλιστικῶν Παροχῶν Ταμείου Ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Τσιμέντων ὑ.ἀ. 1102|1950 σ. 235.— Τροποποίησις προοπτθείσης διατάξεως εἰς καταστατικὸν τοῦ αὐτοῦ Ταμείου ὑ. ἀ. 1104|50 σ. 285.— Ἔγκρισις κανονισμοῦ εἰσαρράξεως τῶν ἀπὸ 1.1.1949 μέχρι 31.12.1949 ὀφειλομένων πρὸς τὸ αὐτὸ Ταμεῖον ὑ. ἀ. 12047|50 σ. 668.— Προσθήκη μεταβατικῶν διατάξεων εἰς καταστατικὸν τοῦ αὐτοῦ Ταμείου ὑ. ἀ. 33757|50 σ. 1014.

Τυπογράφων καὶ μισθωτῶν γραφικῶν τεχνῶν, Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως. Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις ἄρθρου 18 κανονισμοῦ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας ὑ. ὰ. 4614|1950 σ. 237.—Τροποποίησις Κανονισμοῦ Συντάξεων ὑ. ὰ. 42343|50 σ. 323, ὑ. ὰ. 16852|50 σ. 721.—Προσθήκη διατάξεων εἰς καταστατικὸν ὑ. ὰ. 5822|50 σ. 576, ὑ. ὰ. 18023|50 σ. 675.— Προσθήκη διατάξεως εἰς ἄρθρον 11 τοῦ Κανονισμοῦ Συντάξεως ὑ. ὰ. 8781|50 σ. 577.— Τροποποίησις κανονισμοῦ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας ὑ.ὰ. 33767|1950 σ. 871 — Ὑποχρεωτικὴ ἀσφάλισις εἰς Ι.Κ.Α κατὰ τῆς ἀσθενείας τῶν συνταξιούχων τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν ὑ. ὰ. 4414|50 σ. 1103.—Προσθήκη παραγρ. εἰς ἄρθρ. 7 Κανονισμοῦ Κλάδου Προνοίας Ταμ. Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν ὑ.ὰ. 18025|50 σ. 966. — Προσθήκη μεταβατικῆς διατάξεως τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος ὑ. ὰ 20539|50 σ. 574.

Ὑδάτων Ἑταιρίας. Ἔγκρισις ἀνασυνταχθέντος καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἀνωνύμου Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Ὑδάτων τῶν πόλεων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ περιχώρων ὑ.ὰ. 14753|50 σ. 967.

Ὑπεγγύων Προσόδων. Προσθήκη ἄρθρου εἰς καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων ὑ. ὰ. 13752|50 σ. 967.

Φαρμακευτικῶν ἐργασιῶν. Αὔξησις ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1950 καὶ ἐπὶ ἑξάμηνον τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρ. Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Φαρμακευτικῶν Ἐργασιῶν καταβαλλομένων βοηθημάτων εἰς βοηθηματούχους κατὰ 50 ο|ο ἐπὶ τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ ἑκάστου βοηθήματος ὑ.ὰ. 48727|50 σ. 1104.

Ταξιθέται. Παράτασις συλλογικῆς συμβάσεως ταξιθετῶν καὶ ταξιθετριῶν Κινηματογράφων Α.Π.Π. ὑ.ὰ. 1908|1950 σ. 382, ὑ. ὰ 14868|50 σ. 1106.

Ταξινομηταί. Βλ. λ. *Ζωαγοραί.*

Τεχνῖται θεάτρου. Βλ. *Ταμεῖα* (Ἠθοποιῶν κλπ.)

Τηλεπικοινωνίαι. Ἐκπροσώπησις προσωπικοῦ Ο.Τ.Ε. διὰ κύρωσιν Κανονισμοῦ προσωπικοῦ συμφώνως τῷ ν. 3752 Δ|γμα σ. 369.— Ἔνταξις προσωπικοῦ Συμβατικῆς Ἑταιρίας Carle and Wireless εἰς ἱεραρχίαν προσωπικοῦ Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος ὰ.ν. 1536|1950 σ. 1156.

Τιμολόγια. Βλ. καὶ λ. *Φορτσενφορτωταί.* Ἀμειβόμενοι βάσει τιμολογίων· δῶρον ἑορτῶν ὑ.ὰ. 57200|49 σ. 45, ὑ.ὰ. 17590|50 σ. 370.

Τράπεζαι. Συνταξιοῦχοι δημοσίου ὑπηρετοῦντες ὡς ὑπάλληλοι εἰς Τραπέζας· ἐπίδομα ἑορτῶν ὑ.ὰ. 323774|49 σ. 183.— Κύρωσις τῆς 35|1948 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν (προσαύξησις ἀποδοχῶν ὑ.αλλήλων Τραπεζῶν Ἑλλάδος, Ἐθνικῆς, Ἀγροτικῆς καὶ Κτηματικῆς ἂν συνδυασμῷ πρὸς ὥρας ἐργασίας) ὑ.ὰ. 11526|1950 σ. 237.— Ἀθηνῶν· κύρωσις τῆς 8|1949 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν (προσαύξησις κατὰ 30ο|ο ἀποδοχῶν προσωπικοῦ) ὑ. ὰ. 11526|1950 σ. 237.— Προσθήκη μεταβατικῆς διατάξεως καταστατικοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Α.Τ.Ε ὑ. ὰ. 20599|50 σ. 574.— Τροποπ. κατ|κοῦ Ταμ. Ἐπικ. Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἐμπορικῆς Τραπέζης ὑ.ὰ. 12048|50 σ. 821. — Καθορισμὸς ὡρῶν ἐργασίας προσωπικοῦ Τραπέζης Ἑλλάδος καὶ ρυθμίσεως ἀποδοχῶν αὐτοῦ (σ.σ.) σ. 775. — Καθορισμὸς ὡρῶν ἐργασίας προσωπικοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος καὶ ρυθμίσεως ἀποδοχῶν αὐτοῦ (σ. σ.) σ. 917.— Καθορισμὸς ὡρῶν ἐργασίας προσωπικοῦ Ἐθνικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος καὶ ρυθμίσεως ἀποδοχῶν αὐτοῦ (σ.σ.) σ. 918.

Τροφὴ - Τρόφιμα. Οὐ συνυπολογισμὸς εἰς δῶρον ἑορτῶν ὑ.ὰ. 57200|49 σ. 44, ὑ.ὰ. 17590|50 σ. 370 — Χορήγησις τροφίμων εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῶν Ν.Π.Δ.Δ. π. ὑ. σ. 70|50 σ. 230, ὰ. ὑ. 150094|50 σ. 772, ὑ. ὰ. 174787|50 σ. 821.

Τροχιόδρομοι. Βλ. λ. *Ταμεῖα.*

Ταιμέντων ἑταιρία. Βλ. λ. *Ταμεῖα.*

Τυπογράφοι. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα.* Καθορισμὸς δικαιολογητικῶν τῶν δικαιουμένων τῆς ὑπὸ ν. δ. 1132|1940 προβλεπομένης ἀποζημιώσεως ὑ. ὰ. 51963|49 σ. 90.— Ὑποχρεωτικὴ ἀσφάλισις εἰς ΙΚΑ κατὰ τῆς ἀσθενείας τῶν συνταξιούχων Ταμ. Ἀσφαλ. Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν ὑ. ὰ. 4414|1950 σ. 1103.— Ἐπιδοτούμενοι ἄνεργοι· δῶρον ἑορτῶν ὑ. ὰ. 57200|49 σ. 44.

Τύπου ἐργάται. Προσθήκη παραγράφων εἰς ἄρθρον 7 Κανονισμοῦ Κλάδου Προνοίας Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν ὑ. ὰ. 18025|50 σ. 966.

Τυροπωλεῖα. Βλ. λ. *Παντοπωλεῖα.*

Υ

Ὑδάτων ἑταιρία. Ἔγκρισις ἀνασυνταχθέντος καταστατικοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἀνωνύμου Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Ὑδάτων τῶν πόλεων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Περιχώρων ὑ. ὰ. 14753|50 σ. 967.

Ὑδρευσις. Θεα|νίκης· ὀργανισμὸς· κήρυξις ὑποχρεωτικῆς τῆς ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1949 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑ. ὰ. 12107|50 σ. 1014.

Υ.Ε.Κ.Α. Βλ. λ. *Αὐτοκίνητα.*

Ὑπάλληλοι δημόσιοι. Παράτασις προθεσμίας παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρ. 10 τῆς 59|45 Συντ. Πράξεως π. ὑ. σ. 1101|49 σ. 178.— Χορήγησις ἐπιδόματος 30 ο|ο καὶ εἰς τοὺς στρατευθέντας ἐκτάκτους ὑπαλλήλους τοῦ Ὑπουργείου Ἐφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν ὑ. ὰ. 779|1950 σ. 284.

Ὑπάλληλοι δημοτικοί, κοινοτικοί. Βλ. λ. *Δῆμοι - Κοινότητες.*

Ὑπέγγυοι πρόσοδοι. Προσθήκη ἄρθρου εἰς καταστατικὸν Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων προσόδων ὑ. ὰ. 13752|50 σ. 967.

Ὑπερωρίαι. Ἐπιδόματα ὑπερωριακῆς ἀπασχολήσεως· οὐ συνυπολογισμὸς εἰς δῶρον ἑορτῶν ὑ. ὰ. 57200|49 σ. 44, ὑ. ὰ. 17590|50 σ. 370.

Ὑποδηματεργάται. Δώρων ἑορτῶν ὑ. ἀ. 58984|49 σ. 143, ὑ. ἀ. 17590|50 σ. 370.— Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ὑποδηματεργατῶν χειροποιητῶν καὶ μηχανοποιήτων ὑποδημάτων Ἀθηνῶν-Πειραιῶς σ. 187.— Καλαμῶν· κύρωσις τῆς 2|1949 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Καλαμῶν (καθορισμὸς ἀμοιβῶν) ὑ. ἀ. 11526|1950 σ. 237.— Καλαμῶν· καθορισμὸς τιμολογίου ἀμοιβῆς ὑ. ἀ. 59451|1950 σ. 1059.— Παράτασις τῆς ὑπ' ἀριθ. 7|14.12.39 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πατρῶν περὶ τῶν ὡρῶν ἐργασίας ὑποδηματεργατῶν Πατρῶν ὑ. ἀ. 43907|50 σ. 821.

Ὑποκαταστήματα Βλ. λ. *Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις, Ταμεῖα (ἀνεργίας)*.

Ὑπουργεῖα. Χορήγησις ἐπιδόματος 30 ο|ο καὶ εἰς τοὺς στρατευθέντας ἐκτάκτους ὑπαλλήλους τοῦ Ὑπουργείου Ἐφοδιασμοῦ καὶ Διανομῶν ὑ. ἀ. 779|1950 σ. 231.— Ἐπέκτασις τῶν ἁρμοδιοτήτων τοῦ Νομάρχου ἐπὶ θεμάτων ἁρμοδιότητος Ὑπουργείου Ἐργασίας Δ|γμα σ. 869.— Καθορισμὸς ἑνοποιημένου τιμολογίου φορτ|κῶν δικαιωμάτων τοῦ Ο. Λ. Π. διὰ τὰ ἐφόδια Ὑπουργείου Ἐφοδιασμοῦ ὑ. ἀ. 14664|1950 σ. 871.— Σύστασις παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Διευθύνσεως Στατιστικῆς καὶ Πληροφοριῶν ἀ. ν. 1535|1950 σ. 1056.

Ὑφαλοχρωματισταί. Δώρων ἑορτῶν ὑ. ἀ. 57200|49 σ. 44, ὑ. ἀ. 58981|49 σ. 143, ὑ. ἀ. 17590|50 σ. 370.

Φ

Φανελλοποιοί. Ἐπέκτασις συλλογ. συμβάσεως καλτσοποιΐας εἰς ἐργάτας φανελλοποιούς ὑ. ἀ. 51853|50 σ. 965.

Φαρμακευτικαὶ ἐργασίαι Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Φαρμακευτικὴ περίθαλψις. Ἀντιρυμαικὴ ὑ. ἀ. 51133|49 σ. 90.— Ἀρτεργατῶν ὑ. ἀ. 54151|50 σ. 329.— Δημοτ. καὶ κοινοτ. ὑπαλλήλων Δ|γμα σ. 277.— Προσωπικοῦ Θεραπευτηρίου «Εὐαγγελισμὸς» ὑ. ἀ. 14060|50 σ. 668.

Φιλοδωρήματα. Κομμωτῶν· οὐ κρατήσεις ὑ. ἀ. 19160 σ. 139.— Ἀμειβόμενοι διὰ δώρων ἑορτῶν ὑ. ἀ. 57200|49 σ. 44, ὑ. ἀ. 17590|50 σ. 370.— Κομμωτῶν ὑ. ἀ. 40865|49 σ. 45.

Φορολογία. Ἐπέκτασις ν. δ. 1286|1949 περὶ φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν καὶ ἄλλων διευκολύνσεων τοῦ Ἀμερικανικοῦ Συμβουλίου Ἐθελοντικῶν Ὀργανώσεων καὶ ἐπὶ τῶν Βρεταννικῶν Ἐθελοντικῶν Ὀργανώσεων Δ|γμα σ. 729.— Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις τῶν νόμων περὶ φορολογίας καθαρῶν προσόδων καὶ ἄλλων φορολογικῶν διατάξεων κλπ. ἀ. ν. 1520|1950 σ. 1055.

Φορτηγίδες. Καθορισμὸς τοῦ ἀναγκαιοῦντος ἀριθμοῦ φορτηγίδων εἰς τὸν λιμένα Λευκάδος ὑ. ἀ. 34930|50 σ. 912.

Φορτοεκφορτωταί. Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις τῶν περὶ φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν τῶν λιμένων ἰσχυουσῶν διατάξεων ν. 1473|1950 σ. 817.—Ἐπέκτασις τῶν περὶ φορτοεκφορτωτικῶν διατάξεων εἰς λιμένα Ναυπάκτου ὑ. ἀ. 24525|1950 σ. 871.— Ἐπέκτασις τῶν περὶ φορτ|σεων διατάξεων εἰς τὸν λιμένα Ἀμφιλοχίας ὑ. ἀ. 38406|1950 σ. 871.— Δώρων Χριστουγέννων ὑ. ἀ. 55820|49 σ. 142. —Δώρων ἑορτῶν ὑ. ἀ. 57200|49 σ. 45, ὑ. ἀ. 17590|50 σ. 370.—Ἔγκρισις τρόπου προσαυξήσεως κατὰ 30 ο|ο τιμολογίων φορτ|σεων ὑ. ἀ. 50386|49 σ. 89 — Ἔγκρισις μειώσεως τιμολογίου φορτ|σεων κονσερβῶν ἐν τῷ λιμένι Κάστρου Λήμνου ὑ. ἀ. 58220|1950 σ. 187. — Καθορισμὸς τιμῆς χρήσεως ἀδιαβρόχων καλυμμάτων εἰς λιμένα Βόλου ὑ. ἀ. 7909|50 σ. 334.— Ἔγκρισις αὐξήσεως συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς δικαιωμάτων ναυτ. πρακτόρων λιμένος Καβάλας ὑ. ἀ. 19160|50 σ. 382.— Κήρυξις ἐκτελεστῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 10|1949 ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πειραιῶς, ἀφορώσης καθορισμὸν ἀποδοχῶν φορτοεκφορτωτῶν Α. Ε. Χημικῶν Προϊόντων καὶ Λιπασμάτων ὑ. ἀ. 28202|50 σ. 723.— Καθορισμὸς συστήματος εἰσπράξεως τῶν ἐργατικῶν δικαιωμάτων λιμένος Θεσσαλονίκης καὶ τροποποιήσεως τῶν ἀπὸ 27.9.40 καὶ 17.7.48 β' δ|των Δ|γμα σ. 868 — Καθορισμὸς ἑνοποιημένου τιμολογίου φορ|κῶν δικαιωμάτων τοῦ Ο. Λ. Π. διὰ τὰ ἐφόδια Ὑπ. Ἐφοδιασμοῦ ὑ. ἀ. 14664|1950 σ. 871.— Καθορισμὸς τοῦ ἀναγκαιοῦντος ἀριθμοῦ φορτηγίδων εἰς τὸν λιμένα Λευκάδος ὑ.ἀ. 34930|50 σ. 912.— Αὔξησις ἐργολαβικῶν δικαιωμάτων κατὰ 20 ο|ο καὶ καθορισμοῦ τιμολογίου χρήσεως ἀδιαβρόχων λιμένος Πατρῶν ὑ.ἀ. 41559|50 σ. 1015.— Ἑταιρίας Λιπασμάτων· καθορισμὸς τιμολογίου ἀμοιβῆς ὑ.ἀ. 59451|1950 σ. 1059.— Προσθήκη διατάξεως εἰς Κανονισμὸν Κ.Α.Φ. Λιμένος Ἡρακλείου ὑ. ἀ. 17565|50 σ. 430.— Αὔξησις πόρων Κ.Α.Φ. Λιμένος Ἀλεξανδρουπόλεως ὑ.ἀ. 2764|50 σ. 524.— Ἐπιβολὴ πόρων πρὸς σχηματισμὸν Κ.Α.Φ. Ξηρᾶς Ζακύνθου ὑ. ἀ. 17771|50 σ. 575.— Καθορισμὸς πόρων Κ.Α.Φ. Ξηρᾶς Μυτιλήνης ὑ. ἀ. 20252|50 σ. 732.— Ἐπιτροπὴ ἐλέγχου καὶ γνωμοδοτήσεως προϋπολογισμῶν τῶν Κ.Α.Φ. ὑ. ἀ. 43267|50 σ. 1106.

Ἔγκρισις κανονισμοῦ διοικήσεως καὶ παροχῶν κεφαλαίων ἀποζημιώσεως φορτοεκφορτωτῶν: Ξηρᾶς Ἀθηνῶν ὑ. ἀ. 5116|50 σ. 378, 525.— Ξηρᾶς Ἀλεξανδρουπόλεως ὑ. ἀ. 10924|50 σ. 423.— Ξηρᾶς Βόλου ὑ. ἀ. 24409|50 σ. 870· Λιμένος Ἁγ. Νικολάου Κρήτης ὑ. ἀ. 289|1950 σ. 870.— Ξηρᾶς Χαλκίδος ὑ.ἀ. 24408|50 σ. 913.— Ξηρᾶς Ἀγρινίου ὑ.ἀ. 25202|50 σ. 915.— Ξηρᾶς Μεσολογγίου ὑ. ἀ. 19153|50 σ. 1015.— Λιμένος Στυλίδος ὑ. ἀ. 17804|50 σ. 1106.— Λιμένος Κατακώλου ὑ.ἀ. 43264|50 σ. 1106, ὑ.ἀ. 38325|50 σ. 1106.

Ἔγκρισις πρακτικῶν συνεδριάσεων ἐπιτροπῶν ρυθμίσεως φορτοεκφορτώσεων λιμένων: Ἡρακλείου ὑ.ἀ. 6318|50 σ. 231, ὑ.ἀ. 33060|50 σ. 871.— Χανίων Σούδας ὑ. ἀ. 33018|50 σ. 287, ὑ.ἀ. 33059|50 σ. 870, ὑ. ἀ. 33089|50 σ. 871.— Γυθείου ὑ. ἀ. 5891|50 σ. 334.— Νάξου ὑ. ἀ. 57226|50 σ. 335, ὑ. ἀ. 22365|50 σ. 871.— Καβάλας· περὶ αὐξήσεως τιμολογίων σημειωτῶν ὑ. ἀ. 18776|50 σ. 382. — Κατακώλου ὑ. ἀ. 9379|50 σ. 382, ὑ. ἀ. 9378|50 σ. 388.— Θεσσαλονίκης ὑ.ἀ. 4054|50

σ. 883, ὑ. ἀ. 4058|50 σ. 773, ὑ. ἀ. 4114|50 σ. 870, ὑ. ἀ. 4144|50 σ. 870, ὑ. ἀ. 42805|50 σ. 871, ὑ. ἀ. 42083|50 σ. 1105.— Βόλου ὑ. ἀ. 13525|50 σ. 383.— Κερκύρας· σχετικῶς μὲ αὔξησιν τιμολογίου ἁμοιβῆς φορτοεκφορτώσεων σίτου κατὰ 15,50 ο|ο ὑ. ἀ. 19176|50 σ. 479 — Καλαμῶν ὑ. ἀ. 2088|50 σ. 576.— Ναυπλίου ὑ. ἀ. 6866|50 σ. 576.— Σητείας· σχετικῶς μὲ ἀναπροσαρμογὴν φορ|κοῦ τιμολογίου ὑ.ἀ. 11720|50 σ. 773.— Ρεθύμνης ὑ.ἀ. 33074|50 σ. 821, ὑ.ἀ. 33088|50 σ. 871.— Λευκάδος ὑ. ἀ. 8655|1950 σ. 870.— Ἐλευσῖνος ὑ.ἀ. 17231|1950 σ. 870, ὑ.ἀ. 25027|50 σ. 871. — Ν. Μουδανιῶν ὑ. ἀ. 4108|1950 σ. 870.— Βαθέος Σάμου ὑ. ἀ. 28762|1950 σ. 871, ὑ. ἀ. 8056|1950 σ. 871.— Στυλίδος ὑ. ἀ. 18657|50 σ. 871.—Ἐλευσῖνος ὑ.ἀ. 25027|50 σ. 871.— σ. Ἀλυκῆς ὑ. ἀ. 9371|1950 σ. 871.— Μεσολογγίου ὑ. ἀ. 40768|1950 σ. 871.— Τήνου ὑ. ἀ. 40194|50 σ. 871.— Ὁρισμὸς προέδρου Ε.Ρ.Φ.Ξ. καὶ εἰς ἃς περιφερείας δὲν ἐδρεύει ἐπιθεωρητὴς ἢ ἐπόπτης ὑ.ἀ. 14980|50 σ. 623.— Τροποποίησις τῆς συνθέσεως τῆς Ε.Ρ.Φ.Ξ Καβάλας ὑ.ἀ. 10663|50 σ. 674.

Φύλακες Καθορισμὸς ἡμερομισθίων φυλάκων ἀποθηκῶν Δημοσίου, Ὀργανισμῶν κλπ. ὑ. ἀ. 59118|50 σ. 1104.

Φυλάκισις Διὰ χρέη· ποσὰ διατροφῆς ἀ. ν. 1484|1950 σ. 815.

Φυματικοί. Ἔγκρισις κατ|κοῦ ὀργανώσεως ἀντιφυματικῆς ἀσφαλίσεως ὑ. ἀ. 51133|49 σ. 90. Τροποποίησις κατ|κοῦ ὀργανώσεως Ἀντιφυματικῆς Ἀσφαλίσεως ὑ.ἀ. 20699|50 σ. 530. — Καθορισμὸς τῶν ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α χορηγουμένων ἡμερησίων ἐπιδομάτων ἀσθενείας ἐκ κοινῆς νόσου, φυματιώσεως, ἀτυχήματος καὶ μητρότητος κλπ. ὑ. ἀ. 47893|50 σ. 1062.

Φωτισμός. Οὐ συνυπολογισμὸς εἰς ὥρων ἐορτῶν ὑ.ἀ. 57200|49 σ. 44, ὑ.ἀ. 17590|50 σ. 370.

Φωτογραφεῖα. —Καθορισμὸς 10ώρου ἐργασίας καθ' ἑκάστην εἰς φωτογραφεῖα Θεσ|νίκης ὑ. ἀ. 58847|1950 σ. 185.

Χ

Χαρτοποιΐα. Διευκρίνισις ὑ. ἀ. 29488|49, ὑ. ἀ. 51248|49 σ. 89.- Κυριακὴ ἐργασία βιομηχανιῶν χαρτοποιΐας Δ|γμα σ. 961.— Καθορισμὸς ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ὑ. ἀ. 59451|1950 σ. 1059. — Λαδοπούλου· κύρωσις τῆς 2|1948 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πατρῶν (ἡμερομίσθια προσωπικοῦ) ὑ. ἀ. 11526|50 σ. 237.

Χαρτόσημον. Τροποποιήσεις καὶ συμπλήρωσις διατάξεων περὶ τελῶν χαρτοσήμου Δ|γμα σ. 768.

Χημικοί. Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ὑ. ἀ. 59451|50 σ. 1059.—Κύρωσις τῆς 11|48 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν (ἀποδοχαὶ διπλωματούχων χημικῶν καὶ μηχανικῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν) ὑ. ἀ. 11526|1950 σ. 237.

Χρηματικαὶ ποιναί. Κατὰ Πολ. Δικονομίαν καὶ Κρητ. Πολ. Δικονομίαν· αὔξησις ἀ. ν. 1484|1950 σ. 815.

Χυτήρια. Ἐπέκτασις διατάξεων ὑπὸρ. 2 παρ. 5 ἀ. ν. 539|1945 (ἄδειαι μισθωτῶν) εἰς τοὺς ἐν τοῖς χυτηρίοις ἐργαζομένους μισθωτοὺς Δ|γμα σ. 823.

Ψ

Ψυγεῖα. Παράτασις ἰσχύος τῆς 8|39 ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Πατρῶν περὶ ὅρων ἐργασίας ἐργατῶν καὶ ἐργατριῶν ψυγείων καὶ ἁλιπάστων Πατρῶν ὑ. ἀ. 43926|50 σ. 1063.

Ω

Ὧραι ἐργασίας. Καθορισμὸς ὡρῶν ἐργασίας πωλητῶν ζαχαροπλαστείων ὑ. ἀ. 40136|49 σ. 47 —Καθορισμὸς 10ώρου ἐργασίας καθ' ἑπάστην εἰς φωτογραφεῖα Θεσ|νίκης ὑ.ἀ. 58847|50 σ. 185.—Καθορισμὸς ὡρῶν ἐργασίας προσωπικοῦ Τραπέζης Ἑλλάδος καὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ (σ. σ.) σ. 775.—Καθορισμὸς ὡρῶν ἐργασίας προσωπικοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος καὶ ρυθμίσεως ἀποδοχῶν αὐτοῦ (σ. σ.) σ. 917.— Καθορισμὸς ὡρῶν ἐργασίας προσωπικοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ (σ. σ.) σ. 918.—Καθορισμὸς 10ώρου ἐργασίας εἰς τὸ προσωπικὸν ἐν ἑστιατορίοις, ζυθεστιατορίοις, μαγειρείοις καὶ οἰνομαγειρείοις ὑ. ἀ. 33959|50 σ. 821.— Κανονισμὸς ὡρῶν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ ἀγοραίων (ταξὶ) καὶ ἰδιωτικῆς χρήσεως αὐτοκινήτων Δ|γμα σ. 911.

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟΝ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ ΝΟΜΩΝ, ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΩΝ, ΥΠΟΥΡΓΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ, ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΚΛΠ. (*)

1. Ἀναγκ. Νόμοι

1950

1406 — 179
1409 — 280
1422 — 279
1427 — 323
1484 — 815
1490 — 866
1520 — 1055
1535 — 1056
1536 — 1156
1538 — 1099
1544 — 1057
1545 — 1057
1555 — 1099
1559 — 1156
1560 — 1058

2. Νόμοι

1950

1442 — 720
1470 — 819
1473 — 817
1487 — 818

3. Νομοθ. διατάγματα

1390]1949 — 178

4. Διατάγματα

1949

15 Νοεμ. — 45,178
21 » — 178
12 Δεκεμ. — 178
23 » — 88,179
29 » — 87

1950

24 Ἰαν. — 229,230
10 Φεβρ. — 323
15 » — 720
16 » — 621
18 » — 279
22 » — 370
28 » — 523
16 Ἰουν. — 867,868, 909,910
20 » — 868
30 » — 720
3 Ἰουλ. — 818
18 » — 769
28 » — 720
30 » — 868
14 Αὐγ. — 869 911,1013
17 » — 910
28 » — 911
9 Σεπτ. — 912
23 » — 964, 1013,1055

5. Πράξεις Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου

1949

1070 — 87
1101 — 178

1950

70 — 230
285 — 430
450 — 621
798 — 869
901 — 1055
941 — 1156

6. Ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις

α. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

1949

16586 — 475
40136 — 47
47266 — 181
47752 — 46
49160 — 139
49373 — 184
51133 — 90
51963 — 90
53851 — 93
55105 — 181
57238 — 184
57872 — 138
58494 — 93

1950

289 — 870
631 — 622
1102 — 235
1104 — 285
1106 — 285
1107 — 235
1108 — 284
1109 — 284
1604 — 578
1606 — 286
1609 — 185,286
1908 — 282
2088 — 576
2247 — 722
2250 — 576
2251 — 287
2252 — 286
2253 — 287
2764 — 524
3274 — 184
4101 — 870
4114 — 870
4144 — 870
4414 — 1103
4614 — 237
5116 — 373,525
5205 — 234
5404 — 232
5489 — 231
5822 — 576
5824 — 574
5827 — 579
6011 — 283
6019 — 231
6834 — 232
6866 — 576
7891 — 334
8056 — 871
8403 — 381
8695 — 870
8781 — 377
8782 — 383
9371 — 871
9378 — 383
9379 — 382
10663 — 674
10924 — 423
11385 — 382
11720 — 773
12047 — 668
12048 — 621
12107 — 1014
12147 — 382
12176 — 479
12234 — 621
13525 — 383
13752 — 967
13782 — 479
13961 — 721
14060 — 668
14664 — 871
14743 — 623
14745 — 871
14753 — 967
14980 — 623
15000 — 380
15746 — 423
16533 — 525
16852 — 721
16854 — 377
17123 — 524
17126 — 574
17127 — 524
17204 — 1106
17231 — 870
17565 — 430
17771 — 575
17964 — 431
18021 — 675
18022 — 915
18023 — 675
18024 — 674
18025 — 966
18057 — 871
19153 — 1015
19185 — 576
20262 — 722
20321 — 524
20599 — 574
20601 — 915
20602 — 772
20699 — 530
20905 — 524
22253 — 967
22365 — 871
22579 — 721
22873 — 722
22874 — 621
22877 — 675
24408 — 913
24409 — 870
24525 — 871
24580 — 625
24586 — 912
24875 — 625
25027 — 871
25202 — 915
26380 — 915
27301 — 624
27729 — 770
27730 — 770
27774 — 723
28201 — 769
28202 — 723
29194 — 770
30463 — 967
30471 — 624
30543 — 912
33232 — 820
33406 — 871
33735 — 282
33757 — 1014
33767 — 871
33770 — 1058
33869 — 1014
33959 — 821
35107 — 770
35274 — 1059
35461 — 1013
35748 — 820
38325 — 1106
38417 — 871
39937 — 230
40194 — 871
40768 — 871
41425 — 966
41878 — 965
42085 — 871
42343 — 323
42536 — 822
43264 — 1106
43267 — 1106
43430 — 965
43465 — 914
43907 — 821
43926 — 1063
44523 — 914

(*) Ὁ πρῶτος ἀριθμὸς δηλοῖ τὸν τῆς ἀποφάσεως καὶ ὁ δεύτερος τὴν σελίδα.

44868 — 1106
45463 — 1105
46472 — 1105
46535 — 230,284
47724 — 915
47225 — 964
48819 — 1109
51805 — 622
51851 — 965
53180 — 1104
54151 — 326
54370 — 1063
56502 — 235
57226 — 335
57233 — 915
57236 — 372
57934 — 230,283
57935 — 187,283
58220 — 187
58518 — 185
58624 — 1063
58847 — 185
59362 — 185
59363 — 284
57364 — 185
62402 — 1159
63663 — 1159

ζ'. Υπουργών Εργασίας και Οικονομικών.

1949

21937 — 182
40021 — 93
50386 — 89
51248 — 89
51249 — 88
55820 — 112
56236 — 47
56366 — 232
56403 — 182
56803 — 88
57200 — 44
58984 — 143

1950

1007 — 282
2057 — 182
5641 — 1158
13948 — 423
17152 — 380
17590 — 370,479
21483 — 1061
26783 — 1159
32895 — 1059
41009 — 1104
47892 — 1061
47893 — 1062
48727 — 1104
51853 — 965
52131 — 1104
57934 — 1062
58956 — 382
59451 — 1059
62341 — 1105

η'. Υπουργών Εργασίας, Οικονομικών και Γεωργίας.

1949

88509 — 140
105224 — 47
121797 — 89
211273 — 179

δ' Υπουργών Εργασίας Οικονομικών και Μεταφορών.

1949

97387 — 182

1950

17519 — 479
33601 — 914
56653 — 1015
64094 — 523
68908 — 1156

ε'. Υπουργών Εφοδιασμού και Διανομών, Οικονομικών και Εργασίας

1949

171866 — 88
182743 — 47

1950

46734 — 870
166060 — 1062

στ'. Υπουργού Οικονομικών

1949

323774 — 183

ζ'. Υπουργών Εργασίας και Εμπορικής Ναυτιλίας

1950

6318 — 231
7909 — 334
7915 — 287
41559 — 1015
42083 — 1105
48776 — 382
59160 — 382

η'. Υπουργού Δημοσίας Τάξεως

1950

11785 — 236

θ'. Υπουργού Δικαιοσύνης

1950

32517 — 431

ι'. Προέδρου Κυβερνήσεως και Υπουργού Εργασίας

1950

11529 — 237,285

ια'. Υπουργών Εφοδιασμού και Διανομών και Οικονομικών

1950

779 — 234

ιβ'. Υπουργών Οικονομικών και Εμπορικής Ναυτιλίας

1950

7591 — 381

ιγ' Υπουργών Οικονομικών και Αεροπορίας

1950

125885 — 771

ιδ'. Υπουργών Συντονισμού, Εργασίας και Οικονομικών

33700|50 — 623

ιε'. Υπουργού Εφοδιασμού και Διανομών

67068|50 — 773
102696|50 — 1106 άγαραν. διάταξις

ιστ'. Υπουργών Εμπορικής Ναυτιλίας, Εργασίας και Δημοσ. Έργων

34930|50 — 912

ιζ'. Υπουργών Εσωτερικών Οικονομικών και Εργασίας

68258|50 — 966

ιη'. Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας, Συντονισμού και Γεωργίας

59319|50 — 1061

ιθ'. Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας, Συντονισμού, Εφοδιασμού και Διανομών

59626|50 — 1063

κ'. Υπουργών Δημοσίας Τάξεως, Μεταφορών και Εργασίας

59118|50 — 1104

κα'. Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας, Εμπορικής Ναυτιλίας, Δημοσ. Έργων, Μεταφορών, Δημ. Τάξεως, Εφοδιασμού και Διανομών, Κοινωνικής Προνοίας, Υγιεινής, Γεωργίας

150094|50 — 772

κβ'. Υπουργών Οικονομικών, Δικαιοσύνης, Εργασίας, Εμπορ. Ναυτιλίας, Δημ. Έργων Μεταφορών, Εφοδιασμού και Διανομών, Υγιεινής, Γεωργίας, Εσωτερικών

174787|50 — 821

κγ'. Γενικού Διοικητού Κρήτης

1950

33018 — 287
33059 — 871
33060 — 871
33074 — 821
33085 — 871
33088 — 871

κδ'. Γενικού Διοικητού Βορείου Ελλάδος

1949

7452 — 93

1950

4054 — 383
4058 — 773

κε'. Διοικητού ΙΚΑ

1950

644 και 17190 — 531
679 — 674
778 — 624
779 — 625
780 — 625
781 — 625
20352 — 819
20818 — 819
22481 — 819

7 Συλλογικαί συμβάσεις

1949

27 Δεκεμβ. (κλινικών) 531

1950

30 Μαρτ. (εργαζομένων εις εργοστάσια εξευγενισμένων ελαιολάδων) 774

30 Μαρτ. (εργατών πυρηνελαιουργίας) 774

5 Απριλ. (εμαγέ και μεταλλουργίας Κέας) 626

31 Μαΐου (Τραπέζης Ελλάδος) 775

14 Ιουλίου (Σπορελαιουργίας) 916

21 Ιουλίου (Αγροτικής Τραπέζης) 917

21 Ιουλίου (Εθνικής Τραπέζης) 918

19 Οκτωβρ. (Πετρελαιοειδών) 1107

